Holy Bible

Aionian Edition®

مۇقىددىس كالام (يەنگى يېزىق)

Uyghur Bible (arabic script)

AionianBible.org
The world's first Holy Bible untranslation
100% free to copy and print
also known as " The Purple Bible "

Holy Bible Aionian Edition ®

مۇقىددىس كالام (يەنگى يېزىق)
Uyghur Bible (arabic script)

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0, 2018-2021
Text source: eBible.org
Source copyright: Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0
Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee, 2010

Formatted by Speedata Publisher version 4.3.16 on 4/25/2021
100% Free to Copy and Print
http://AionianBible.org

Published by Nainoia Inc
http://Nainoia-Inc.signedon.net

We pray for a modern public domain translation in every language
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Uyghur tili at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a lexicon. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates ten additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the afterlife destinies of mankind and fallen angels.

This *un-translation* helps us to see these ten underlying words in context. The original translation is unaltered and a note is added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org and with the Android App. Why purple? King Jesus' Word is royal… and purple is the color of royalty!

Table of Contents

OLD TESTAMENT

يارىتىلىش 11
مىسىردىن چىقىش 36
لاۋىيلار 58
چۆل -باياۋاندىكى سەپەر 75
قانۇن شەرھى 97
يەشۇئا 116
باتۇر ھاكىملار 129
رۇت 142
سامۇئىل 1 144
سامۇئىل 2 160
پادىشاھلار 1 174
پادىشاھلار 2 190
تارىخ-تە زكىرە 1 206
تارىخ-تە زكىرە 2 221
ئەزرا 239
نەھەمىيا 245
ئەستەر 253
ئايۇپ 257
زەبۇر 271
پەند-نەسىھەتلەر 305
ھېكمەت توپلىغۇچى 316
كۈيلەرنىڭ كۈيى 320
يەشايا 322
يەرەمىيا 349
يەرەمىيانىڭ يىغا-زارلىرى 378
ئەزاكىيال 381
دانىيال 407
ھوشىيا 416
يوئېل 420
ئاموس 422
ئوبادىيا 425
يونۇس 426
مىكاھ 427
ناھۇم 430
ھاباككۇك 431
زەفانىيا 433
ھاگاي 435
زەكەرىيا 436
مالاكى 441

NEW TESTAMENT

ماتتا 445
مارکۇس 462
لۇقا 473
يۇھاننا 492
روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى 506
رىملىقلارغا 525
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 533
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 541
گالاتىيالىقلارغا 546
ئەفەسۇسلۇقلارغا 549
فىلىپپىلىقلارغا 552
كولوسسىلىكلەر گە 554
تېسالونىكالىقلارغا 1 556
تېسالونىكالىقلارغا 2 558
تىموتىيغا 1 559
تىموتىيغا 2 562
تىتۇسقا 564
فىلېمونغا 565
ئىبرانىيلارغا 566
ياقۇپ 572
پېترۇس 1 574
پېترۇس 2 577
يۇھاننا 1 579
يۇھاننا 2 581
يۇھاننا 3 582
يەھۇدا 583
ۋەھيي 584

APPENDIX

Reader's Guide
Glossary
Maps
Illustrations, Doré

OLD TESTAMENT

ئادەمنى قوغلۇۋىتىپ، ھاياتلىق دەرىخىگە باردىغان يولنى مۇھاپىزەت قىلىش ئۈچۈن، ئۇ ئېرەم بېغىنىڭ مەشرىق تەرىپىگە كېرۇبلارنى ۋە تۆت تەرەپكە پىرقىرايدىغان يالقۇنلۇق بىر شەمشەرنى قويۇپ قويدى.

يارىتىلىش 3:24

يارتىلىش

1 مۇقەددەمدە خۇدا ئاسمانلار بىلەن زېمىنى ياراتتى. **2** ئۇ چاغدا يەر بولسا شەكىلسىز ۋە قۇيقۇرۇق ھالەتتە بولدى، قاراڭغۇلۇق چوڭقۇر سۇلارنىڭ يۈزىنى قاپلىدى، خۇدانىڭ روھى چوڭقۇر سۇلار ئۈستىدە لەرزان پەرۋاز قىلاتتى. **3** خۇدا: «يورۇقلۇق بولسۇن!» دېدى، يورۇقلۇق پەيدا بولدى. **4** خۇدا يورۇقلۇقنىڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى كۆردى؛ خۇدا يورۇقلۇق بىلەن قاراڭغۇلۇقنى ئايرىدى. **5** خۇدا يورۇقلۇقنى «كۈندۈز»، قاراڭغۇلۇقنى «كېچە» دەپ ئاتىدى. شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر توتتى، بۇ تۇنجىى كۈن بولدى. **6** ئاندىن خۇدا: ـ سۇلارنىڭ ئارىلىقىدا بىر بوشلۇق بولسۇن ۋە سۇلار [يۇقىرى-تۆۋەن] ئىككىگە ئايرىلىپ تۇرسۇن، دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن خۇدا بىر بوشلۇق ھاسىل قىلىپ، سۇلارنى بوشلۇقنىڭ ئاستىغا ۋە بوشلۇقنىڭ ئۈستىگە ئايرىۋەتتى؛ ئىش ئەنە شۇنداق بولدى. **8** خۇدا بۇ بوشلۇقنى «ئاسمان» دەپ ئاتىدى. شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر توتتى، بۇ ئىككىنچىى كۈن بولدى. **9** ئاندىن خۇدا: «ئاسمانىڭ ئاستىدىكى سۇلار بىر يەر ۋەگە يىغىلسۇن، قۇرۇق ۋېرىاق كۆرۈنسۇن!» دېدى، دەل شۇنداق بولدى. **10** خۇدا قۇرۇق ۋېرىاقنى «يەر»، يىغىلغان سۇلارنى بولسا «دېڭىزلار» دەپ ئاتىدى. خۇدا بۇلارنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. **11** ئاندىن خۇدا يەنە: «يەر ھەرخىل تۈسۈملۈكلەرنى، تۇرۇقلۇق ئۇتياشلارنى، مېۋە بېرىدىغان دەرەخلەرنى تۇرلىرى بويىچە تۈزىدە ئۈندۈرسۇن! مېۋىلەرنىڭ ئېچىدە ئۇرۇقلىرى بولسۇن!» دېدى، دەل شۇنداق بولدى؛ **12** يەردىكى تۈسۈملۈكلەرنى، يەنى تۇرۇق چىقىدىغان ئۇتياشلارنى تۈز تۇرلىرى بويىچە، مېۋە بېرىدىغان، يەنى مېۋىلىرىنىڭ ئېچىدە ئۇرۇقلىرى بولغان دەرەخلەرنى تۈز تۇرلىرى بويىچە ئۈندۈردى. خۇدا بۇلارنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. **13** شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر توتتى، بۇ ئۈچىنچىى كۈن بولدى. **14** خۇدا يەنە: «كۈندۈز بىلەن كېچىنى ئايرىپ بېرىش ئۈچۈن ئاسمانلاردا يورۇقلۇق جىسىملار بولسۇن. ئۇلار كۈنلەر، يەسىللار ۋە يىللارنى ئايرىپ تۇرۇشقا بەلگە بولسۇن؛ **15** ئۇلار ئاسمانلاردا تۇرۇپ نۇر چىقارغۇچى بولۇپ، يەر يۈزىگە يورۇقلۇق بەرسۇن!» دېدى، دەل شۇنداق بولدى. **16** خۇدا ئىككى چوڭ نۇر چىقارغۇچى جىسمنى ياراتتى؛ چوڭ نۇر چىقارغۇچىنى كۈندۈزنى باشقۇرىدىغان، كىچىك نۇر چىقارغۇچىنى كېچىنى باشقۇرىدىغان قىلدى. ھەمدە يەنە يۇلتۇزلارنىمۇ ياراتتى. **17** خۇدا بۇلارنى يە ۋەگە يورۇقلۇق بېرىپ، كۈندۈز بىلەن كېچىنى باشقۇرۇپ، يورۇقلۇق بىلەن قاراڭغۇلۇقنى ئايرىسۇن دەپ ئاسمانلارنىڭ گۈمبىزىگە ئورۇنلاشتۇردى. خۇدا بۇنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. **19** شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر توتتى، بۇ تۆتىنچى كۈن بولدى. **20** خۇدا يەنە: «سۇلاردا مىڭ-مىڭ جانۋارلار بولسۇن، ئۇچار-قاناتلار يەرنىڭ ئۈستىدە، ئاسمان بوشلۇقىدا ئۇچسۇن» دېدى. **21** شۇنداق قىلىپ خۇدا سۇدىكى چوڭ-چوڭ مەخلۇقلارنى، شۇنداقلا سۇلاردا مىڭ-مىڭ جانۋارلارنى تۈز تۇرلىرى بويىچە ۋە ھەرخىل ئۇچار-قاناتلارنى تۈز تۇرلىرى بويىچە ياراتتى. خۇدا بۇنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. **22** خۇدا بۇ جانلىقلارنا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىپ: «نەسىللىنىپ، كۆپەيىپ، دېڭىز سۇلىرىنى تولدۇر ۋە ئۇ كۈلار، ئۇچار-قاناتلارمۇ يەر يۈزىدە ئاۋۇۋسۇن» دېدى. **23** شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر توتتى، بۇ بەشىنچى كۈن بولدى. **24** خۇدا يەنە: «يەر جانۋارلارنى تۈز تۇرلىرى بويىچە چىقارسۇن ـ مال-چارۋىلارنى، تۆمۈلگۈچى جانۋارلارنى ۋە ياۋايى ھايۋانلارنى تۈز تۇرلىرى بويىچە ئايىرىدە قىلسۇن» ـ دېدى، دەل شۇنداق بولدى. **25** شۇنداق قىلىپ خۇدا يەردىكى ياۋايى ھايۋانلارنى تۈز تۇرلىرى بويىچە، مال-چارۋىلارنى تۈز تۇرلىرى بويىچە ۋە يەر يۈزىدە تۆمۈلگۈچى بارلىق جانۋارلارنى تۈز تۇرلىرى بويىچە ياراتتى. خۇدا بۇنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. **26** ئاندىن خۇدا: «تۈز سىۋرەت-ئوبرازىمىزدا، بەزگە ئوخشىدىغان قىلىپ ئىنسانى يارىتايلى. ئۇلار دېڭىزدىكى بېلىقلارغا، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا، بارلىق مال-چارۋىلارغا، پۈتكۈل يەر يۈزىگە ۋە يەر يۈزىدىكى بارلىق تۆمىلگۈچى جانۋارلارغا ئىگىدارچىلىق قىلسۇن» دېدى. **27** شۇنداق قىلىپ، خۇدا ئىنسانى تۈز سىۋرەت-ئوبرازىدا ياراتتى؛ ئۇنى تۈزنىڭ سۈرىتىدە ياراتتى، ئۇلارنى ئە رەك-چىشى قىلىپ ياراتتى. **28** خۇدا ئۇلارغا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىپ: «سىلەر نەسىللىنىپ، كۆپەيىپ، يەر يۈزىنى تولدۇرۇپ ۋەيسۇنداۋر ۋۇكلار، دېڭىزدىكى بېلىقلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا، شۇنىڭدەك يەر يۈزىدە يۈرىدىغان ھەربىر ھايۋانلارغا ئىگىدارچىلىق قىلىڭلار» دېدى. **29** ئاندىن خۇدا يەنە: «مانا، مەن پۈتكۈل يەر يۈزىدىكى تۇرۇقلۇق ئۇتياشلار بىلەن تۇرۇقلۇق مېۋە بېرىدىغان ھەربىر دەرەخلەرنى سىلە ۋەگە تۈزۈقلۇق بولسۇن دەپ بەردىم؛ **30** شۇنداقلا يەردىكى بارلىق جانۋارلار بىلەن ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلار ۋە يەر يۈزىدە بارلىق تۇملىگۈچىلە رگە، يەنى بارلىق جان-جانۋارلارغا ئوزۇقلۇق بولسۇن دەپ بارلىق گۈل-گىياھلارنى بەردىم» دېدى، دەل شۇنداق بولدى. **31** خۇدا ياراتقانلىرىنىڭ ھەممىسگە سەپسىلىپ قاردى، ۋە مانا بۇلارنىڭ ھەممىسى ناھايىتى ياخشى بولغاندى. شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر توتتى، بۇ ئالتىنچى كۈن بولدى.

2 شۇنداق قىلىپ ئاسمان بىلەن زېمىن، پۈتكۈل مەۋجۇداتلىرى بىلەن قوشۇلۇپ يارىتىلىپ بولدى. **2** خۇدا يەتتىنچى كۈنىگىچە قىلىدىغان ئىشىنى تامامىلدى. ئۇ يەتتىنچى كۈنى بارلىق يارىتىش ئىشىنى توختىتىپ ئارام ئالدى. **3** يەتتىنچى كۈنى خۇدا بارلىق يارىتىش ئىشلىرىدىن ئارام ئالغان كۈن بولغانلىقى ئۈچۈن، شۇ كۈننى بەختلىك كۈن قىلىپ، ئۇنى «مۇقەددەس كۈن» دەپ بېكىتتى. **4** پەرۋەردىگار خۇدا زېمىن بىلەن ئاسمانى ياراتقان كۈنىدە، ئاسمان-زېمىننىڭ يارىتىلىش جەريانىنىڭ تارىخلىرى مۇنداق:ـ **5** زېمىندا تىخى ھېچ گۈل-گىياھ، يەردە ھېچ ئوتياش ئۈگىمىگەندى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدا يەر يۈزىگە ھۆل-يېغىن ياغدۇرمىغاندى، شۇنداقلا يەر تېرىدىغان ئادەممۇ يوق ئىدى. **6** لېكىن يەردىن بۇلاق سۈيى چىقىپ، تامام يەر يۈزىنى سۇغاردى. **7** ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمنى يەرنىڭ توپىسىدىن ياساپ، ھاياتلىق نەپەسىنى ئۇنىڭ بۇرنىغا پۈزلىدى، شۇنىڭ بىلەن ئادەم تىرىك بىر جان بولدى. **8** ئاندىن كېيىن پەرۋەردىگار خۇدا مەشرىق تەرەپتە ئېرەم دېگەن جايدا بىر باغ بىنا قىلىپ، ياسىغان ئادەمنى شۇ يە رگە ئورۇنلاشتۇردى. **9** پەرۋەردىگار خۇدا يەردىن كۆزنى قامىلاشتۇرىدىغان چىرايلىق، [مېۋىلىرى] بېيىشلىك ھەرخىل دەرەخنى ئۈندۈردى؛ ئۇ يەنە باغنىڭ ئوتتۇرىسىدا «ھاياتلىق دەرىخى» ۋە «ياخشى بىلەن يامانىنى بىلگۈزگۈچى دەرەخ»نى ئۈندۈردى. **10** باغنى سۇغىرىشقا ئېرەمدىن بىر دەريا ئېقىپ چىقتى؛ ئاندىن بۇلۇنۇپ، تۆت ئېقىن بولدى. **11** بىرىنچى ئېقىننىڭ نامى پىشون بولۇپ، ئالتۇن چىقىدىغان پۈتكۈل ھاۋىلاھ زېمىنىنى ئايلىنىپ ئۆتىدۇ. **12** بۇ يۇرتنىڭ ئالتۇنى ناھايىتى ئېسىل ئىدى؛ شۇ يەردە پۇراقلىق دېۋىرقاي بىلەن ئاق ھېقىقمۇ چىقىدۇ. **13** ئىككىنچى دەريانىڭ نامى گىھون بولۇپ، پۈتكۈل كۇش زېمىنىنى ئايلىنىپ ئۆتىدۇ. **14** ئۈچىنچى دەريانىڭ نامى دىجلە بولۇپ، ئاشۇرنىڭ شەرقىدىن ئېقىپ ئۆتىدۇ، ئۈتىنچى دەريانىڭ نامى ئەفرات ئىدى. **15** پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمنى ئېلىپ ئېرەم بېغىغا ئىشلەپ، پەرۋىش قىلسۇن دەپ ئۇنى شۇ يە رگە ۋەيزىپ قويدى. **16** پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمگە ئەمر قىلىپ: باغدىكى ھەربىر دەرەخ مېۋىلىرىدىن خالىغىنىڭچە يە؛ **17** ئەمما «ياخشى بىلەن يامانىنى بىلگۈزگۈچى دەرەخ»نىڭ مېۋىسىدىن ئېمگىن؛ چۈنكى ئۇنىڭدىن يېگەن كۈنۈڭدە جەزمەن ئۆلىسەن، ـ دېدى. **18** ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدا يەنە سۆز قىلىپ: ـ ئادەمنىڭ يالغۇز ئۇرۇشى ياخشى ئەمەس، مەن ئۇنىڭغا ماس كېلىدىغان بىر ياردەمچى ھەمراھنى ياساپ بېرەي، ـ دېدى. **19** پەرۋەردىگار خۇدا ۋۇپراقتىن دالادىكى بارلىق جانىۋارلار بىلەن ئاسماندىكى ھەممە ئۇچار-قاناتلارنى ياسىغاندى؛ ئۇلارغا ئادەمنىڭ نېمە دەپ ئات قويىدىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن، ئۇ ئۇلارنى ئادەمنىڭ ئالدىغا كەلتۈردى. ئادەم ھەربىر جانىۋارغا نېمە دەپ ئات قويغان بولسا، ئۇنىڭ ئېنى شۇ بولۇپ قالدى. **20** بۇ تەرىقىدە ئادەم ھەممە مال-چارۋىلارغا، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە دالادىكى ھەربىر جانىۋارلارغا ئات قويدى؛ ۋەھالەنكى، ئادەم ئۆزىگە ماس كېلىدىغان ھېچبىر ياردەمچى ھەمراھ ئۈچرىتىمدى. **21** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمگە بىر قاتتىق ۋېقۇ سالدى، ئۇ ئۇخلاپ قالدى. ئۇ ئۇخلاۋاتقاندا، ئۇ ئۇنىڭ بىقىنىدن بىر تاز ئېلىپ، ئاندىن ئۇنىڭ ئورنىنى ئەت-گۆش بىلەن ئېتىپ قويدى. **22** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمنىڭ بىقىنىدىن ئالغان شۇ قىسمىدىن بىر ئايالنى ياساپ، ئۇنى ئادەمنىڭ قېشىغا ئەكەلدى. **23** ئادەمئاتا خۇشال بولۇپ:ـ مانا بۇ سۆ ۆكۈ كلىرىمدىكى سۆ ۆكۈك، ئېتىمدىكى ئەت بولغاچ، «ئايال» دەپ ئاتالسۇن؛ چۈنكى ئۇ ئەردن ئېلىنغاندۇر، ـ دېدى. **24** شۇنىڭ ئۈچۈن ئەر كىشى ئاتا-ئانىسىدىن ئايرىلىپ، ئۆز ئايالىغا باغلىنىپ بىر بولۇپ، ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ. **25** ئادەمئاتا بىلەن ئايالى ھەر ئىككىسى يالىڭاچ بولسىمۇ، ھېچ ۋېيالمايتتى.

3 يەر يۈزىدە يىلان رەب پەرۋەردىگار ياراتقان دالادىكى ھايۋانلارنىڭ ھەممىسىدىن ھىيلىگەر ئىدى. ئۇ ئايالدىن:ـ خۇدا راستتىنلا باغدىكى دەرەخلەرنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ مېۋىسىدىن يېمە گلار، دېدىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **2** ئايال يىلانغا جاۋاب بېرىپ:ـ باغدىكى دەرەخلەرنىڭ مېۋىلىرىنى يېسەك بولىدۇ. **3** ئەمما باغنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى دەرەخنىڭ مېۋىسى توغرىسىدا خۇدا: «يۇنىڭدىن يېمە گلار، قولۇڭ تەگكۈزمە گلار، بولمىسا ئۆلىسىلەر» دېگەن، دېدى. **4** يىلان ئايالغا:ـ ئۇنداق ئەمەس! ھە رگىز ئۆلمەيسىلەر! **5** بەلكى سىلەر ئۇنى يېگەن كۈنۈڭلاردا، خۇدا كۆزۈڭلارنىڭ ئېچىلىپ، خۇداغا ئوخشاش ياخشى بىلەن يامانىنى بىلىدىغان بولۇپ قالىدىغانلىقىڭلارنى بىلىدۇ،

ـ دېدى. **6** ئايال دەرەخنىڭ [مېۋىسىنىڭ] ىېمە كلىك ئۆچۈن ياخشىلىقىنى، ئۇنىڭ كۆزنى قامىلاشتۇرىدىغانلىقىنى كۆرۈپ، ھەمدە دەرەخنىڭ ئادەمنى ئەقىللىق قىلىدىغان جەلىكارلىقىنى كۆرۈپ، مېۋىدىن يېدى ۋە ئۇنىڭدىن يىنىدا ئۇرغان ئېرىگىمۇ بەردى؛ ئۇمۇ يېدى. **7** يېشىش بىلەنلا ھەر ئىككىسىنىڭ كۆزلىرى ئېچىلىپ، ئۇزلىرىنىڭ يالىڭاچ ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئەنجۈر يوپۇرماقلىرىنى ئېلىپ بىر-بىرىگە ئۆلاپ تىكىپ، ئۆزلىرىگە يايقۇچ قىلىپ تارتتى. **8** كۈن سالقىنلىغاندا، ئۆلار پەرۋەردىگار خۇدانىڭ باغدا ماڭغان شەپىسىنى ئاڭلاپ قېلىپ، ئادەم ئايالى بىلەن پەرۋەردىگار خۇدانىڭ ھازىر بولغىنىدىن قېچىپ باغدىكى دەرەخلەرنىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇنۇۋالدى. **9** لېكىن پەرۋەردىگار خۇدا توۋلاپ ئادەمنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: سەن نەدە؟ ـ دېدى. **10** ئادەمئاتا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن باغدا شەپە كۆنى ئاڭلاپ، يالىڭاچ تۇرغىنىم ئۈچۈن قورقۇپ كېتىپ، يوشۇرۇنۇۋالدىم، ـ دېدى. **11** [خۇدا] ئۇنىڭغا: ـ يالىڭاچ ئىكەنلىكىڭنى ساڭا كىم ئېيتتى؟ مەن ساڭا ىېمە، دەپ ئەمر قىلغان دەرەخنىڭ مېۋىسىدىن يېدىڭمۇ-يا؟ ـ دېدى. **12** ئادەم جاۋاب بېرىپ: ـ سەن ماڭا ھەمراھ بولۇشقا بە رگەن ئايال دەرەخنىڭ مېۋىسىدىن ماڭا بە رگەندى، مەن يېدىم، ـ دېدى. **13** پەرۋەردىگار خۇدا ئايالغا: ـ بۇ ىېمە قىلغىنىڭ؟ ـ دېدى. ئايال جاۋاب بېرىپ: ـ يىلان مېنى ئالداپ ئازدۇرسا، مەن يەپ ساپتىمەن، ـ دېدى. **14** پەرۋەردىگار خۇدا يىلانغا مۇنداق دېدى: ـ «بۇ قىلغىنىڭ ئۈچۈن، سەن ھەممە مال-چارۋىلاردىن، دالادىكى بارلىق ھايۋاناتلاردىن بە كۈك ئەنەتكە قالىسەن؛ قورسىقىڭ بىلەن بېغىرلاپ مېڭىپ، تۆمۈر ۋۇگىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە توپا يەيسەن. **15** ۋە مەن سەن بىلەن ئايالنىڭ ئارىسىغا، سېنىڭ نەسلىڭ بىلەن ئايالنىڭ نەسلىنىڭ ئارىسىغا ئۆچمەنلىك سالىمەن؛ ئۇ سېنىڭ بېشىڭنى دەسسەپ زەخمىلەندۈرىدۇ، سەن قوپۇپ ئۇنىڭ ئاپىنىڭ [چىقىپ] زەخمىلەندۈرسەن». **16** ئاندىن خۇدا ئايالغا: ـ «سېنىڭ ھامىلدارلىقىڭنى جايا-مۇشەققەتلىرىنى كۆپەيتىمەن؛ سەن قاتتىق تولغاق ئېچىدە بوشىنىسەن؛ سەن ئېرىڭدىن ئۈستۈن تۇرۇشقا ھەۋەس قىلىسەن؛ ئۇ تۈزىتىۋۇگىدىن خوجىلىق قىلىدۇ» ـ دېدى. **17** ئاندىن ئۇ ئادەمئاتىغا: ـ «سەن ئايالىڭنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ، مەن ساڭا ىېمە، دەپ ئەمر قىلغان دەرەختىن يېگىنىڭ ئۈچۈن مەن ئادەم ئۈچۈن تۇپەيلىدىن يەر-ئۆيراق لەنىتىمگە ئۇچرايدۇ؛ تۆمۈر ۋۇگىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە يەقەت جاپالىق ئىشلەپلا، ئاندىن ئۇنىڭدىن ئوزۇقلىنىسەن. **18** يەر ساڭا تىكەن بىلەن قامىغاق ئۈندۈرىدۇ؛ ئۇنداقتىمۇ سەن يەردىكى زىرائەت-ئوتياشلارنى يەيسەن. **19** تاكى سەن ئۆيراققا قايتىقۇچە يۈز-كۆزۈڭ تە رگە چۈمگەندە، ئاندىن نان يېيەلەيسەن؛ چۈنكى سەن ئەسلى ئۆيراقتىن ئېلىنغانسەن؛ سەن ئەسلىدە توپا بولغاچ، يەنە توپىغا قايتىسەن» ـ دېدى. **20** ئۇنىڭ ئايالى بارلىق جان ئىگىلىرىنىڭ ئانىسى بولىدىغىنى ئۈچۈن ئادەم ئۇنىڭغا «ھاۋا» دەپ ئات قويدى. **21** پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمئاتا بىلەن ئۇنىڭ ئايالىغا ھايۋان تېرىلىردىن كىيىم قىلىپ كىيدۈرۈپ قويدى. **22** پەرۋەردىگار خۇدا سۆز قىلىپ: ـ مانا، ئادەم بىزلەردىن بىرىگە ئوخشاپ قالدى، ياخشى بىلەن يامانىنى بىلدى. ئەمدى قولىنى ئۇزىتىپ ھاياتلىق دەرىخىدىن ئېلىپ يەۋېلىپ، تا ئەبە دگىچە ياشاۋەرمەسلىكى ئۈچۈن [ئۇنى توسۇشىمىز كېرەك]، دېدى. **23** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدا ئۇنى ئېرەم باغدىن قوغلاپ چىقىرىۋەتتى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇنى يە رگە ئىشلەيدىغان، يەنى ئۆزى ئەسلى ئاپىرىدە قىلىنغان ئۆيراققا ئىشلەيدىغان قىلىپ قويدى. **24** ئادەمنى قوغلۇۋېتىپ، ھاياتلىق دەرىخىگە باردىغان يولنى مۇھاپىزەت قىلىش ئۈچۈن، ئۇ ئېرەم بېغىنىڭ مەشرىق تەرىپىگە كېرۇبلارنى ۋە تۆت تەرىپىگە پىرقىرايدىغان يالقۇنلۇق بىر شەمشەرنى قويۇپ قويدى.

4

ئادەمئاتا ئايالى ھاۋا بىلەن بىللە بولدى؛ ھاۋا ھامىلدار بولۇپ قابىلنى تۇغۇپ: «مەن بىر ئادەمگە ئىگە بولدۇم ـ تۇپەيلىدىن پەرۋەردىگاردۇر!» ـ دېدى. **2** ئاندىن ئۇ يەنە قابىلنىڭ ئىنىسى ھابىلنى تۇغدى. ھابىل پادىچى بولدى، قابىل بولسا تېرىقچى بولدى. **3** بىكىتلىگەن شۇنداق بىر ۋاقىت-سائەتتە شۇنداق بىر ئىش بولدىكى، قابىل ئۆيراقنىڭ ھوسۇلدىن پەرۋەردىگارغا ھەدىيە كەلتۈردى. **4** ھابىلمۇ پادىسىدىن قويلىرىنىڭ تۇنجىلىرىدىن، يەنى ئۆلارنىڭ يېغىدىن ھەدىيە سۇندى. پەرۋەردىگار ھابىلنى ۋە ئۇنىڭ سۇنغان ھەدىيەسىنى قوبۇل قىلدى. **5** لېكىن قابىل ۋە ئۇنىڭ سۇنغىنىغا قارىمىدى. شۇ ۋەجىدىن قابىلنىڭ تولىمۇ ئاچچىقى كېلىپ، چىرايى تۇتۇلدى. **6** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار قابىلغا: ىېمىشقا ئاچچىقلىنىسەن؟ ىېمە ئۈچۈن چىرايىڭ تۇتۇلۇپ كېتىدۇ؟ **7** ئە گەر دۇرۇس ئىش قىلساڭ، سەن كۆتۈرۈلمەسمەن؟ لېكىن دۇرۇس ئىش قىلمىساڭ، مانا گۇناھ ئىشىك ئالدىدا [سېنى يالاپ] بىغىرلاپ ياتىدۇ، ئۇ سېنى ئۆز ئىلكىگە ئالماقچى بولىدۇ؛ لېكىن سەن ئۇنىڭدىن غالىپ كېلىشىڭ كېرەك، دېدى. **8** قابىل ئىنىسى ھابىلغا: «دالىغا چىقىپ كېلەيلى!» دېدى. دالادا شۇ ۋەقە بولدىكى، قابىل ئىنىسى ھابىلغا قول سېلىپ، ئۇنى ئۆلتۈردى. **9** پەرۋەردىگار قابىلغا: ئىنىڭ ھابىل نەدە؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: بىلمەيمەن، مەن ئىنىمنىڭ باققۇچىسىمۇ؟ ـ دېدى. **10** خۇدا ئۇنىڭغا: ـ سەن ىېمە قىلدىڭ؟ مانا، ئىنىڭنىڭ قېنى يەردىن ماڭا پەريات كۆتۈرۈۋاتىدۇ! **11** ئەمدى ئىنىڭنىڭ قوا ۋۇگىدا تۆكۈلگەن قېنىنى قوبۇل قىلىشقا ئاغزىنى ئاچقان يەردىن قوغلىنىپ، لەنەتكە ئۇچرايسەن. **12** سەن يە رگە ئىشلىسە ئۆز ئۈچۈن بۇنىڭدىن كېيىن ساڭا قۇۋۋىتىنى بەرمەيدۇ؛ سەن يەر يۈزىدە سەرسان بولۇپ، سە رگەردان بولىسەن، ـ دېدى. **13** بۇنى ئاڭلاپ قابىل پەرۋەردىگارغا جاۋاب قىلىپ: ـ مېنىڭ بۇ جازايىمنى ئادەم كۆتۈرەلمىگۈدەك! **14** مانا، سەن بۈگۈن مېنى يەر يۈزىدىن قوغلىدىڭ، مەن ئەمدى سېنىڭ يۈز ۋۇگىدن يوشۇرۇنۇپ يۈرىمەن؛ يەر يۈزىدە سەرسەن بولۇپ سە رگەردانلىقتا يۈرىمەن؛ شۇنداق بولىدۇ ۋۇگى، كىملا مېنى تېپىۋالسا، ئۆلتۈرۈۋېتىدۇ!، ـ دېدى. **15** لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ شۇنداق بولىدۇ ۋۇگى، كىمكى قابىلنى ئۆلتۈرسە، ئۇنىڭدن يەتتە ھەسسە ئىنتىقام ئېلىنىدۇ؛ ـ دېدى. شۇلارنى دەپ پەرۋەردىگار قابىلغا ئۇچرىغان بىرسى ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتمىسۇن دەپ ئۇنىڭغا بىر بەلگە قويۇپ قويدى. **16** شۇنىڭ بىلەن قابىل پەرۋەردىگارنىڭ ھوزۇرىدىن چىقىپ، ئېدەمنىڭ مەشرىق تەرىپىدىكى نود دېگەن يۇرتىنا ئولتۇراقلىشىپ قالدى. **17** قابىل ئايالىنى بىلەن بىللە بولۇپ، ئايالى ھامىلدار بولۇپ ھانوخنى تۇغدى. ئۇ ۋاقىتتا قابىل بىر شەھەر بىنا قىلىۋاتاتتى؛ ئۇ شەھەرنىڭ نامىنى ئوغلىنىڭ ئىسمى بىلەن ھانوخ دەپ ئاتىدى. **18** ھانوختىن ئىراد تۇرەلدى، ئىرادتىن مەھۇيائىل تۇرەلدى، مەھۇيائىلدىن مەتۇشائىل تۇرەلدى، مەتۇشائىلدىن لەمەخ تۇرەلدى. **19** لەمەخ ئۆزىگە ئىككى خوتۇن ئالدى. بىرىنىڭ ئىسمى ئادا ھە، يەنە بىرىنىڭ ئىسمى زىللاھ ئىدى. **20** ئادا ھە يابالنى تۇغدى. ئۇ چېدىردا ئولتۇرىدىغان كۆچمەن ماڭچىلارنىڭ بوۋىسى ئىدى. **21** ئۇنىڭ ئىنىسىنىڭ ئىسمى يۇبال ئىدى. بۇ چىلتار بىلەن نەي چالغۇچىلارنىڭ بوۋىسى ئىدى. **22** زىللاھ يەنە ئۇبال-قاين دېگەن بىر ئوغۇلنى تۇغدى. ئۇ مىس-تۆمۈر ئەسۋابلارنى سوققۇچى ئىدى. ئۇبال-قاينىنىڭ ناتاماھ ئىسملىك بىر سىڭلىسى بار ئىدى. **23** لەمەخ بولسا ئايالىلىرىنا سۆز قىلىپ: ـ «ئەي ئادا ھە بىلەن زىللاھ، سۆزۈمنى ئاڭلاڭلار! ئەي لەمەخنىڭ ئايالىلىرى، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار! مېنى زەخمىلەندۈرگىنى ئۈچۈن مەن ئادەم ئۈچۈنلا ئۆلتۈردۈم، ئېنىمنى زىيدە قىلغانلىقى ئۈچۈن بىر يىگىتنى ئۆلتۈردۈم. **24** ئە گەر قابىل ئۈچۈن يەتتە ھەسسە ئىنتىقام ئېلىنسا، لەمەخ ئۈچۈن يەتمىش يەتتە ھەسسە ئىنتىقام ئېلىنىدۇ!» ـ دېدى. **25** ئادەمئاتا يەنە ئايالى بىلەن بىللە بولدى، ئايالى بىر ئوغۇل ئوغۇپ، ئۇنىڭغا شىت دەپ ئات قويۇپ: قابىل ھابىلنى ئۆلتۈرۈۋەتكىنى ئۈچۈن خۇدا ئۇنىڭ ئورنىغا ماڭا باشقا بىر ئەۋلاد تىكلەپ بەردى، دېدى. **26** شىتنىمۇ بىر ئوغۇل ئوغۇلدى، ئۇ ئۇنىڭغا ئېنوش دەپ ئات قويدى. شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ ئادەملەر پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ندا قىلىشقا باشلىدى.

5

بۇ ئادەمئاتىنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ نەسەبنامىسىدۇر: ـ خۇدا ئىنسانىنى ياراتقان كۈندە، ئۇنى ئۆزىگە ئوخشاش قىلىپ ياراتتى. **2** ئۇ ئۆلارنى ئەر جىنىس ۋە ئايال جىنىس قىلىپ يارىتىپ، ئۆلارغا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىپ، يارىتىلغان كۈندە ئۆلارنىڭ نامىنى «ئادەم» دەپ ئاتىدى. **3** ئادەمئاتا بىر يۈز ئوتىۋز ياشقا كە رگەندە ئۆزىگە ئۆزىگە ئوخشايدىغان، ئۆز سۈرەت-ئوبرازىدەك بىر ئوغۇل تۇرەلدى، ئۇ ئۇنىڭغا شىت دەپ ئات قويدى. **4** شىت ئوغۇلغاندىن كېيىن ئادەمئاتا سە ككىز يۈز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۆزىگە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. **5** ئادەمئاتىنىڭ جەمئىي توققۇز يۈز ئوتىۋز يىل كۆن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. **6** شىت بىر يۈز بەش ياشقا كە رگەندە ئۇنىڭدىن ئېنوش تۇرەلدى. **7** ئېنوش ئوغۇلغاندىن كېيىن شىت سە ككىز يۈز يەتتە يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۆزىگە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. **8** شىت جەمئىي توققۇز يۈز ئون ئىككى يىل كۆن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. **9** ئېنوش توقسان ياشقا كە رگەندە ئۇنىڭدىن كېنان تۇرەلدى. **10** كېنان ئوغۇلغاندىن كېيىن، ئېنوش سە ككىز يۈز ئون بەش يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. **11** ئېنوش جەمئىي توققۇز يۈز بەش يىل كۆن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. **12** كېنان يەتمىش ياشقا كە رگەندە ئۇنىڭدىن ماھالالىل تۇرەلدى. **13** ماھالالىل ئوغۇلغاندىن كېيىن كېنان سە ككىز يۈز قىرىق يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن [يەنە] ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. **14** كېنان جەمئىي توققۇز يۈز ئون يىل كۆن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. **15** ماھالالىل ئاتمىش بەش ياشقا كە رگەندە ئۇنىڭدىن يارەد تۇرەلدى. **16** يارەد ئوغۇلغاندىن كېيىن ماھالالىل سە ككىز يۈز ئوتىۋز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن [يەنە] ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. **17** ماھالالىل جەمئىي سە ككىز يۈز توقسان بەش يىل كۆن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. **18** يارەد بىر يۈز ئاتمىش ئىككى ياشقا كە رگەندە ئۇنىڭدىن ھانوخ تۇرەلدى. **19** ھانوخ ئوغۇلغاندىن كېيىن يارەد سە ككىز يۈز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. **20** يارەد جەمئىي توققۇز يۈز ئاتمىش

ئىككى يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. 21 ھانوخ ئالتمش بەش ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن مەتۇشىلاھ تۇرەلدى. 22 مەتۇشىلاھ تۇغۇلغاندىن كېيىن ھانوخ ئۈچ يۈز يىلغىچە خۇدا بىلەن بىر يولدا مېڭىپ، يەنە ئوغۇل-قىزلارنى تاپتى. 23 ھانوخنىڭ [يەر يۈزىدە] بارلىق كۈن كۆرگەن كۈنلىرى ئۈچ يۈز ئالتمش بەش يىل بولدى؛ 24 ئۇ خۇدا بىلەن بىر يولدا مېڭىپ ياشايتتى؛ ئۇ [ۋىژدىنسىز كۆزدىن] غايىب بولدى؛ چۈنكى خۇدا ئۇنى ئۆز يېنىغا ئېلىپ كەتكەنىدى. 25 مەتۇشىلاھ بىر يۈز سەكسەن يەتتە ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن لەمەخ تۇرەلدى. 26 لەمەخ تۇغۇلغاندىن كېيىن مەتۇشىلاھ يەتتە يۈز سەكسەن ئىككى يىل ئۈمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 27 مەتۇشىلاھ جەمئىي توققۇز يۈز ئالتمش توققۇز يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. 28 لەمەخ بىر يۈز سەكسەن ئىككى ياشقا كىرگەندە بىر ئوغۇل تېپىپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى نۇھ ئاتاپ: ـ پەرۋەردىگار ئۆزىڭىزگا لەنەت قىلدى، شۇڭا بىز [يەر رگە] ئىشلىگىنىمىزدە ھەمدە قوللىرىمىزنىڭ جاپالىق ئەمگىكىدە بۇ بالا بىر رگە تەسەللى بېرىدۇ، ـ دېدى. 30 نۇھ تۇغۇلغاندىن كېيىن لەمەخ بەش يۈز توقسان بەش يىل ئۈمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 31 لەمەخ جەمئىي يەتتە يۈز يەتمىش يەتتە يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. 32 نۇھ بەش يۈز ياشقا كىرگەندىن كېيىن، ئۇنىڭدىن شەم، ھام ۋە يافەت تۇرەلدى.

6

ۋە شۇنداق بولدىكى، ئىنسانلار يەر يۈزىدە كۆپەيشكە باشلىغاندا، شۇنداقلا قىزلارمۇ كۆپەيدىغان تۇغۇلغاندا، 2 خۇدانىڭ ئوغۇللىرى ئىنسانلارنىڭ قىزلىرىنىڭ چىرايلىقلىقىنى كۆرۈپ، خالىغانچە تاللاپ، ئۆزلىرىگە خوتۇن قىلىشقا باشلىدى. 3 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: ـ ـ مېنىڭ روھىم ئىنسانلار بىلەن مەڭگۈ كۈرەش قىلىۋىرمەيدۇ، چۈنكى ئىنسان ئەتىۋار، خالاس. كەلگۈسىدە ئۇلارنىڭ ئۆمرى يەقەت بىر يۈز يىگىرمە ياشتىن ئاشمىسۇن! ـ دېدى. 4 شۇ كۈنلەردە (ۋە شۇنداقلا كېيىنكى كۈنلەردىمۇ)، خۇدانىڭ ئوغۇللىرى ئىنسانلارنىڭ قىزلىرىنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇلاردىن بالىلارنى تاپقىنىدا، گىگانتلار يەر يۈزىدە پەيدا بولدى. بۇلار بولسا قەدىمكى زامانلاردىكى داڭلىق پالۋان-باتۇرلار ئىدى. 5 پەرۋەردىگار ئىنسانلىنىڭ ئۆتكۈزۈۋاتقان رەزىللىكى يەر يۈزىدە كۆپىيىپ كەتكەنلىكىنى، ئۇلارنىڭ كۆڭۈلدىكى نىيەتلىرىنىڭ ھەرقاچان يامان بولۇۋاتقىنىنى كۆردى. 6 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار يەر يۈزىدە ئادەمنى ئايرىدە قىلغىنىغا پۇشايمان قىلىپ، كۆڭۈلدە ئازابلاندى. 7 بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار: ـ ئۆزۈم يارىتقان ئىنسانىنى يەر يۈزىدىن يوقىتىمەن ـ ئىنسانلىرىنى تارتىپ مال-چارۋىلارغىچە، ئۆمىلگۈچى ھايۋانلاردىن ئاسماندىكى قۇشلارغىچە، ھەممىسىنى يوق قىلىمەن؛ چۈنكى مەن ئۇلارنى يارىتقىنىمغا پۇشايمەن قىلدىم، ـ دېدى. 8 لېكىن نۇھ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە شەپقەت تاپقانىدى. 9 نۇھ ۋە ئۇنىڭ ئىش-ئىزلىرى تۇۋەندىكىچە: ـ نۇھ ھەققانىي، ئۆز دەۋرىدىكىلەر ئارىسىدا ئەيىبسىز ئادەم ئىدى؛ نۇھ خۇدا بىلەن بىر يولدا مېڭىپ ياشايتتى. 10 نۇھتىن شەم، ھام، يافەت دېگەن ئۈچ ئوغۇل تۇرەلدى. 11 پۈتكۈل جاھان خۇدانىڭ ئالدىدا رەزىللىشىپ، ھەممە يەر زورلۇقانلىققا تولۇپ كەتكەنىدى. 12 خۇدا يەر يۈزىگە نەزەر سېلىۋىدى، مانا، جاھان رەزىللەشكەنىدى؛ چۈنكى بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ يەر يۈزىدە قىلىۋاتقىنى يۈزۈڭگىلىق ئىدى. 13 شۇنىڭ بىلەن خۇدا نۇھقا: ـ مانا، ئالدىمغا بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ زاۋالللىقى يېتىپ كەلدى؛ چۈنكى پۈتكۈل يەر-جاھانى ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن زورلۇقانلىق قاپلىدى. مانا، مەن ئۇلارنى يەر بىلەن قوشۇپ ھالاك قىلىمەن. 14 ئەمدى سەن ئۆز ۋۇگۇڭ گوفەر ياغىچىدىن بىر كېمە ياساپ، كېمىنىڭ ئىچىدە بۆلمە-خانىلارنى قىلىپ، ئىچى-تېشىنى قارىماي بىلەن سۇۋا. 15 سەن ئۇنى شۇنداق ياسىغىن: ـ ئۇزۇنلۇقى ئۈچ يۈز گەز، كەڭلىكى ئەللىك گەز ۋە ئېگىزلىكى ئوتتۇز گەز بولسۇن. 16 كېمىنىڭ پېشايۋىنى ئاستىغا بىر ئوچۇقچىلىق ياسا، ئۇنىڭ ئېگىزلىكى بىر گەز بولسۇن؛ ئىشىكنى كېمىنىڭ يېنىغا ئورۇنلاشتۇر، كېمىنى ئاستى، ئوتتۇرا ۋە ئۈستى قىلىپ ئۈچ قەۋەت ياسا. 17 چۈنكى مانا، مەن ئۆزۈم ئاسماننىڭ ئاستىدىكى ھاياتلىق تىنىقى بارلىكى ھەربىر ئەت ئىگىسىنى ھالاك قىلدىغان سۇ توپانىنى يەر يۈزىگە كەلتۈرىمەن؛ بۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق مەخلۇقلار تىنىقىدىن توختايدۇ. 18 لېكىن سەن بىلەن ئەھدەمنى تۈزىمەن. سەن ئۆزۈڭ، ئوغۇللىرىڭ، ئايالىڭ ۋە كېلىنلىرىڭنى ئېلىپ بىرلىكتە كېمىگە كىرىگىلا. 19 ئۆزۈڭ بىلەن تەڭ تىرىك ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن، بارلىق جاندارلاردىن ھەرقايسىسىدىن بىر جۈپ، يەنى ئە رككىدىن بىرنى، چىشىدىن بىرنى كېمىگە ئېلىپ كىرگىن، 20 تىرىك قېلىش ئۈچۈن قۇشلارنىڭ ھەربىر تۈرلىرىدىن، مال-چارۋىلارنىڭ ھەربىر تۈرلىرىدىن ۋە يەردە ئۆمىلگۈچى جانۋارلارنىڭ ھەربىر تۈرلىرىدىن بىر جۈپى قېشىڭغا كىرىدۇ. 21 ئۆزۈڭ ۋە ئۇلارنىڭ ئوزۇقلۇق ئۈچۈن ھەرخىل يېمە كىلىكلەردىن ئېلىپ، ئىنىڭغا غەمىلىگىن، ـ دېدى. 22 نۇھ شۇنداق قىلدى؛ خۇدا ئۆزىگە بۇيرۇغان ھەممە ئىشنى ئۇ بەجا كەلتۈردى.

7

پەرۋەردىگار نۇھقا مۇنداق دېدى: ـ «سەن پۈتۈن ئۆيدىكىلىرىڭ بىلەن كېمىگە كىرگىن؛ چۈنكى بۇ دەۋردە ئالدىمدا سېنى ھەققانىي دەپ كۆردۈم. 2 ھەممە ھالال ھايۋانلارنىڭ ئە رككە-چىشىسىدىن يەتتە جۈپتىن، ھارام ھايۋانلارنىڭ ئە رككە-چىشىسىدىن بىر جۈپتىن ئېلىپ، شۇنىڭدەك ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارنىڭمۇ ئە رككە-چىشىسىدىن يەتتە جۈپتىن ئېلىپ، ئۇلارنىڭ نەسلىنى پۈتكۈل يەر يۈزىدە تىرىك ساقلاش ئۈچۈن ئۆزۈڭۈك بىلەن بىللە ئە كىر. 4 چۈنكى يەتتە كۈندىن كېيىن ئۇدا قىرىق كېچە-كۈندۈز يەر يۈزىگە يامغۇر ياغدۇرىمەن؛ ئۆزۈم ياسىغان ھەممە جانۋارلارنى يەر يۈزىدىن يوقىتىمەن». 5 شۇنىڭ بىلەن نۇھ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ۋەيۇغىنىنىڭ ھەممىسگە ئەمەل قىلدى. 6 يەر يۈزىگە توپان ياسىغاندا نۇھ ئالتە يۈز ياشتا ئىدى. 7 توپاندىن [قۇتۇلۇپ قېلىش] ئۈچۈن نۇھ بىلەن ئوغۇللىرى، ئايالى ۋە كېلىنلىرى بىللە كېمىگە كىردى. 8 ھالال ھايۋانلار بولسۇن، ھارام ھايۋانلار بولسۇن، قۇشلار بىلەن يەردە ئۆمىلگۈچى جانۋارلار بولسۇن، [ھەربىر تۈردىن] بىر جۈپ-بىر جۈپتىن ئە رككە-چىشى بولۇپ، خۇدا نۇھقا ۋەيۇغىنادەك كېمىگە، نۇھنىڭ قېشىغا كىردى. 10 ۋە شۇنداق بولدىكى، يەتتە كۈندىن كېيىن، يەر يۈزىنى توپان بىسىشقا باشلىدى. 11 نۇھنىڭ ئۆمرىنىڭ ئالتە يۈزىنچى يىلى، ئىككىنچى ئېينىڭ ئون يەتتىنچى كۈنىدە چوڭقۇر دېڭىزلارنىڭ تەگلىرىدىكى بارلىق بۇلاقلار يېرىلىپ، ئاسماننىڭ ئېغىزلىرىمۇ ئېچىلىپ كەتتى. 12 يامغۇر ئۇدا قىرىق كېچە-كۈندۈز يەر يۈزىگە توختىماي ياغدى. 13 دەل يامغۇر باشلانغان كۈنى، نۇھ، نۇھنىڭ شەم، ھام، يافەت دېگەن ئوغۇللىرى، نۇھنىڭ ئايالى بىلەن ئۈچ كېلىنى كېمىگە كىردى. 14 ئۇلار بىلەن بىللە ھەرخىل ياۋا ھايۋانلار تۈر-تۈرى بويىچە، ھەرخىل مال-چارۋىلار تۈر-تۈرى بويىچە، يەردە ئۆمىلگۈچى ھەرخىل جانۋارلار تۈر-تۈرى بويىچە ۋە ھەرخىل ئۇچار-قاناتلار، يەنى ھەرخىل قاناتلىق جانۋارلار تۈر-تۈرى بويىچە كېمىگە كىردى. 15 ئەت ئىگىلىرىدىن، يەنى بارلىق ھاياتلىق تىنىقى بولغان ھەرخىل جاندارلاردىن، بىر جۈپ-بىر جۈپ بولۇپ، كېمىگە نۇھنىڭ قېشىغا كىردى. 16 كە رگەنلەر خۇدانىڭ نۇھقا ۋەيۇغىنىدەك ئەت ئىگىلىرىنىڭ ھەرتۈرىنىڭ ئە رككە-چىشىسى ئىدى. ئاندىن پەرۋەردىگار ئىشىكنى ئېتىۋەتتى. 17 توپان يەر يۈزىنى ئۇدا قىرىق كۈن بىسىپ، سۇلار ئۇلغىيىپ كەتتى. كېمە يەر ئۈستىدىن كۆتۈرۈلۈپ لەيلەپ قالدى. 18 سۇ ئۇلغىيىپ، يەر ئۈستىدە تېخىمۇ ئېگىزلەپ كەتتى؛ كېمە سۇ ئۈستىدە داۋالغۇپ تۇراتتى. 19 سۇلار يەر يۈزىدە تولىمۇ ئۇلغىيىپ، پۈتكۈل ئاسماننىڭ ئاستىدىكى بارلىق ئېگىز تاغلارنىمۇ بېسىپ كەتتى. 20 سۇلار [تاغلاردىن] يەنە ئون بەش گەز ئۈرلەپ، تاغ چوققىلىرىمۇ سۇ ئاستىدا قالدى. 21 بۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدە يۈرگۈچى ھەممە ئەت ئىگىلىرى، ئۇچار-قۇشلار، مال-چارۋىلار، ياۋايى ھايۋانلار، يەردە ئۆمىلگۈچى ھەممە جانۋارلار، جۈملىدىن پۈتكۈل ئادەملەر ھەممىسى ئۆلدى؛ 22 قۇرۇقلۇقتا ياشىغۇچى، بۇرنىدا ھاياتلىق تىنىقى بار بولغانلارنىڭ ھەممىسى ئۆلدى. 23 يەر يۈزىدىكى جېنى بارلارنىڭ ھەممىسى، ئىنسان بولسۇن، مال-چارۋىلار بولسۇن، ئۆمىلگۈچى ھايۋانلار بولسۇن، ئاسماندىكى قۇشلار بولسۇن، ھەممىسى ھالاك بولۇپ يەر يۈزىدىن يوق قىلىندى؛ پەقەت نۇھ ۋە كېمىدە ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇرغانلار قۇتۇلۇپ قالدى. 24 بىر يۈز ئەللىك كۈنگىچە يەر يۈزىنى سۇ بېسىپ تۇردى.

8

خۇدا نۇھنى، شۇنداقلا كېمىدە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان بارلىق ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بارلىق مال-چارۋىلارنى ئەسلىدى. شۇنىڭ بىلەن خۇدا بىر شامال چىقىرىپ يەر يۈزىنى يەلپۈتتى ۋە سۇلار يېنىشقا باشلىدى. 2 چوڭقۇر دېڭىزلارنىڭ تەگلىرىدىكى بۇلاقلار ۋە ئاسماننىڭ پەنجىرىلىرى ئېتىلىپ، ئاسماندىن تۆكۈلگەن يامغۇر توختىدى. 3 سۇلار بارغانسېرى يەر يۈزىدىن ياندى؛ بىر يۈز ئەللىك كۈن ئوتتەكەندىن كېيىن خېلى ئازلىدى. 4 يەتتىنچى ئايىنىڭ ئون يەتتىنچى كۈنى، كېمە ئارارات تاغ تىزمىلىرىدىكى بىرىنىڭ ئۈستىدە توختاپ قالدى. 5 سۇلار ئونىنچى ئايغىچە بارغانسېرى ئازىيىپ، ئونىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنى تاغ چوققىلىرى كۆرۈنۈشكە باشلىدى. 6 قىرىق كۈندىن كېيىن نۇھ كېمىگە ئۆزى ئورنىتقان دەرىزىنى ئېچىپ، 7 بىر قۇزغۇنىنى سىرتقا چىقاردى. ئۇ يەر يۈزىدىكى سۇلار تارتىلىپ بولغۇچە ۋەيان-ۋەيان ئۇچۇپ يۈردى. 8 ئۇنىڭدىن كېيىن نۇھ سۇلارنىڭ يەر يۈزىدىن تارتىلغان-تارتىلمىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن، بىر كەپتەرنى چىقاردى. 9 لېكىن سۇلار تېخىچە پۈتكۈل يەر يۈزىنى قاپلاپ تۇرغاچقا، كەپتەر پۈتنى قويغۇدەك جاي تاپالمای، نۇھنىڭ قېشىغا كېمىگە يېنىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن نۇھ قولىنى سوزۇپ ئۇنى تۇتۇپ، كېمىگە ئەكىرىۋالدى. 10 ئۇ يەتتە كۈن ساقلاپ، يۇ كەپتەرنى كېمىدىن يەنە سىرتقا چىقاردى. 11 كەپتەر كەچتە ئۇنىڭ قېشىغا يېنىپ كەلدى؛ مانا، ئۇنىڭ ئۆمشۇقىدا يېڭى ئۆزۈۋالغان زەيتۇن يوپۇرمىقى بار ئىدى. بۇنى كۆرۈپ نۇھ سۇلارنىڭ يەر يۈزىدىن تارتىلغىنىنى بىلدى. 12 ئۇ يەتە

يەتە كۆن ساقلاپ، كەپتەرنى يەنە سىرتقا چىقاردى، ئەمما بۇ قېتىم كەپتەر تۇنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلمىدى. **13** نۇھ ئالتە يۈز يېرىشقا كەرگەن يىلى، بىرىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە سۇ يەر يۈزىدىن قۇرۇغاندى. نۇھ كېمىنىڭ قاپقىقىنى ئېچىپ قارىۋىدى، يەرنىڭ قۇرۇغىنىنى كۆردى. **14** ئىككىنچى ئايىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچى كۈنى، يەر يۈزىنى پۈتۈنلەي قۇرۇپ بولدى. **15** تۇ ۋاقىتتا خۇدا نۇھقا سۆز قىلىپ: ـ سەن تۇزۇلۇڭ، ئايالىڭ، ئوغۇللىرىڭ ۋە كېلىنلىرىڭ كېمىدىن چىقىڭلار. **17** تۇزۇلۇڭ بىلەن بىللە بولغان بارلىق ئەت ئىگىلىرىدىن ھەربىر تۇردىكى جانۋارلارنى، يەنى ئۇچار-قاناتلارنى ھەم مال-چارۋىلارنى، يەردە ئۈمىلىگۈچى ھايۋانلارنىڭ ھەممىسىنى تۇزۇلۇڭ بىلەن قوشۇپ كېمىدىن ئېلىپ چىققىن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەر يۈزىدە تارىلىپ-تارقىلىپ، نەسىللىنىپ زېمىندا كۆپەيسۇن، ـ دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن نۇھ، ئايالى، ئوغۇللىرى ۋە كېلىنلىرى بىلەن بىللە سىرتقا چىقتى. **19** جانۋارلارنىڭ ھەممىسى، بارلىق ئۈمىلىگۈچى ھايۋانلار، بارلىق ئۇچار-قاناتلار، يەردە مىدىرلاپ يۈرىدىغانلارنىڭ ھەرقايىسىسى ئۆز تۈرلىرى بويىچە كېمىدىن چىقىشتى. **20** شۇ چاغدا نۇھ يەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھنى ياسىدى؛ ئۇ ھالال جانۋارلار بىلەن ھالال قۇشلارنىڭ ھەر تۈردىدىن ئېلىپ كېلىپ، قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە «كۆيدۈرمە قۇربانلىق» ئوتكۈزدى. **21** شۇنداق قىلىپ يەرۋەردىگار خۇشبۇي پۇراپ [مەمنۇن بولدى]؛ پەرۋەردىگار كۆڭلىدە: ـ «ئىنسانلىق كۆڭۈل-نىيىتى ياشلىقىدىن تارتىپ رەزىل بولسىمۇ، مەن ئىنسان تۇپەيلىدىن يە رگە يەنە لەنەت ئوقۇمايمەن ۋە ئەمدى بۇ قېتىمقىدەك ھەممە جاندارلارنى ئۇرۇپ يوقىتىۋەتمەيمەن. **22** بۇندىن كېيىن، يەر مەۋجۇت كۆنلىردە، تېرىش بىلەن ئورما، سوغۇق بىلەن ئىسسىق، ياز بىلەن قىش، كۈندۈز بىلەن كېچە ئۈزۈلمەي ئايلىنىپ تۇرىدۇ» ـ دېدى.

9 خۇدا نۇھ بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «سىلەر جۈپلىشىپ كۆپىيىپ، يەر يۈزىنى تولدۇر ۇڭلار. **2** يەر يۈزىدىكى بارلىق جانۋارلار، ئاسماندىكى بارلىق قۇشلار، بارلىق يەر يۈزىدە مىدىرلاپ يۈرگۈچىلەر ۋە دېڭىزدىكى بارلىق بېلىقلارنىڭ ھەممىسى سىلەردىن قورقۇپ ۋەھىمىدە بولسۇن؛ بۇلار قولۇڭلارغا تاپشۇرۇلغانىدۇر. **3** مىدىرلاپ يۈرىدىغان ھەرقانداق جانۋارلار سىلە رگە ئوزۇق بولىدۇ؛ مەن سىلە رگە كۆك ئوتياشلارنى يە رگەندەك، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئەمدى سىلە رگە بەردىم. **4** لېكىن سىلەر گۈشنى ئېچىدىكى جېنى، يەنى قېنى بىلەن قوشۇپ يېمەسلىكىلار كېرەك. **5** قېنىڭلار، يەنى جېنىڭلاردىكى قان تۆكۈلسە، مەن بەرھەق ئۇنىڭ ھېسابىنى ئالىمەن؛ ھەرقانداق ھايۋاننىڭ ئىلكىدە قېنىڭلار بار بولسا مەن ئۇنىڭغا تۆلەتكۈزىمەن؛ ئىنسانلىڭ قولىدا بار بولسا، يەنى بىرسىنىڭ قولىدا ئۆز قېرىندىشىنىڭ قېنى بار بولسا، مەن ئۇنىڭغا شۇ قانىنى تۆلەتكۈزىمەن. **6** كىمكى ئىنسانلىڭ قېنىنى تۆكسە، ئۇنىڭ قېنىمۇ ئىنسان تەرىپىدىن تۆكۈلىدۇ؛ چۈنكى خۇدا ئىنسانىنى ئۆز سۈرەت-ئوبرازىدا ياراتقانىدۇر. **7** ئەمدى سىلەر، جۈپلىشىپ كۆپىيىپ، يەر يۈزىدە تارىلىپ-تارقىلىپ كۆپىيىڭلار».

8 ئاندىن خۇدا نۇھ بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «مانا ئۆزۈم سىلەر بىلەن ۋە سىلەردىن كېيىن كېلىدىغان ئەۋلادلىرىڭلار بىلەن، شۇنداقلا سىلەر بىلەن بىللە ئۇرغان ھەربىر جان ئىگىسى، ئۇچارقاناتلار، مال-چارۋىلار، سىلەر بىلەن بىللە ئۇرغان يەر يۈزىدىكى ھەربىر ياۋايى ھايۋانلار، كېمىدىن چىققانلارنىڭ ھەممىسى بىلەن ـ يەر يۈزىدىكى ھېچبىر ھايۋانىنى قالدۇرمايمىز، ئۇلار بىلەن ئۆز ئەھدەمنى تۈزىمەن **11** مەن سىلەر بىلەن شۇنداق ئەھدە تۈزىمەنكى، نە بارلىق ئەت ئىگىلىرى توپان بىلەن يوقىتىلماس، نە يەرنى ۋەيران قىلىدىغان ھېچبىر توپان يەنە كېلەلەس».

12 خۇدا يەنە: ـ «مەن ئۆزۈم سىلەر بىلەن ۋە قېشىڭلاردىكى ھەممە جان ئىگىلىرى بىلەن مەڭگۈلۈك، يەنى پۈتكۈل ئەۋلادلىرىڭلار ئۈچۈن بېكىتكەن مۇشۇ ئەھدەمنىڭ بەلگىسى شۇنۇكى: ـ مانا، مەن ئۆزۈم بىلەن يەرنىڭ ئۈستۈرىسىدا بولغان ئەھدىنىڭ بەلگىسى بولسۇن دەپ ھەسەن-ھۈسىنىمنى بۇلۇتلار ئېچىگە قويىمەن؛ **14** ۋە شۇنداق بولىدۇ ئۇكى، مەن يەرنىڭ ئۈستىگە بۇلۇتلارنى چىقارغىنىمدا، شۇنداقلا ھەسەن-ھۈسەن بۇلۇتلار ئېچىدە ئايان بولغىنىدا، مەن سىلەر بىلەن ئەت ئىگىلىرى بولغان بارلىق جانۋارلار بىلەن تۈز زېگەن ئەھدەمنى ياد ئېتىمەن؛ بۇنىڭدىن كېيىن سۇلار ھەرگىز ھەممە جاندارلارنى ھالاك قىلغۇچى توپان بولماس. **16** ھەسەن-ھۈسەن بۇلۇتلار تارىسىدا پەيدا بولىدۇ؛ مەن ئۇنىڭغا قارايمەن ۋە شۇنىڭ بىلەن مەنكى خۇدا يەر يۈزىدىكى ئەت ئىگىلىرى بولغان بارلىق جانۋارلار بىلەن ئوتتۇرىسىدا بېكىتكەن ئەھدەمنى ياد ئېتىمەن»، ـ دېدى. **17** خۇدا نۇھقا يەنە: ـ «مانا بۇ مەن ئۆزۈم بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئوتتۇرىسىدا بېكىتكەن ئەھدەمنىڭ نىشان-بەلگىسىدۇر»، ـ دېدى. **18** نۇھنىڭ كېمىدىن چىققان ئوغۇللىرى شەم، ھام ۋە يافەت ئىدى. ھام قانائانىڭ ئاتىسى بولدى. **19** بۇ ئۈچ نۇھنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارالغان ئاھالە شۇلارنىڭ نەسىل-ئەۋلادلىرىدۇر. **20** نۇھ تېرىقچىلىق قىلىشقا باشلاپ، بىر ئۈزۈمزارلىق بەرپا قىلدى. **21** ئۇ ئۈزۈمزارلىق شارابىدىن ئىچىپ، مەست بولۇپ قېلىپ، ئۆز چېدىرى ئىچىدە كىيىم-كېچە كلىرىنى سىلىۋېتىپ، يالىڭاچ يېتىپ قالدى. **22** قانائانىڭ ئاتىسى ھام ئېكىپ، ئاتىسىنىڭ ئەۋرىتىنى كۆرۈپ، سىرتقا چىقىپ ئىككى قېرىندىشىغا ئېيتتى. **23** شەم بىلەن يافەت قوپۇپ يېپىنچىنى ئېلىپ، مۈرىسىگە ئارتىپ، كەينىچە مېڭىپ كىرىپ، ئاتىسىنىڭ يالىڭاچ بەدىنىنى يېپىپ قويدى. ئۇلار يۈزىنى ئالدى تەرەپكە قىلىپ، ئاتىسىنىڭ يالىڭاچ تېنىگە قارىمىدى. **24** نۇھ شارابىنىڭ كەيپىدىن ۋەيغىنىپ، كەنجى ئوغلىنىڭ ئۇرۇنگە نېمە قىلغىنىنى بىلىپ: ـ **25** قانائانغا لەنەت بولغاي! ئۇ قېرىنداشلىرىنىڭ قۇلىنىڭ قۇلى بولسۇن، ـ دەپ قارغىدى. **26** ئۇ يەنە: ـ شەمنىڭ خۇداسى بولغان يەرۋەردىگارغا تەشە ككۇر-مەدھىيە كەلتۈرۈلگەي! قانائان شەمنىڭ قۇلى بولسۇن. **27** خۇدا يافەتنى ئاۋۇتقاي! ئۇ شەمنىڭ چېدىرلىرىدا تۇرغاي، قانائان بولسا ئۇنىڭ قۇلى بولغاي! ـ دېدى. **28** نۇھ توپاندىن كېيىن ئۈچ يۈز ئەللىك يىل ئۈمۈر كۆردى. **29** بۇ تەرىقىدە نۇھ جەمئىي توققۇز يۈز ئەللىك يىل كۆن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى.

10 تۇۋۇندىكىلەر نۇھنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر: ـ ئۇنىڭ ئوغۇللىرى شەم، ھام ۋە يافەت بولۇپ، توپاندىن كېيىن تۇلاردىن ئوغۇللار تۇرەلگەن: ـ **2** يافەتنىڭ ئوغۇللىرى بولسا، گومەر، ماگوگ، مادايى، ياۋان، ئوبال، مەشەك ۋە تىراس ئىدى. **3** گومەرنىڭ ئەۋلادلىرى: ئاشكىناز، ريفات ۋە تورىگاماھ ئىدى. **4** ياۋاننىڭ ئەۋلادلىرى: ئېلىشاھ، تارشىش، كىتتىيلار ۋە دودانىيلار ئىدى. **5** بۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى دېڭىز ۋىلىرىدا ۋە ئاراللاردا ئايرىم-ئايرىم ياشىغان خەلقلەر بولۇپ، ھەرقايىسىسى ئۆز تىلى، ئۆز ئائىلە-قەبىلىلىرى بويىچە ئۆز زېمىنلىرىدا تارقىلىپ ئولتۇراقلاشقان. **6** ھامنىڭ ئوغۇللىرى كۇش، مىسىر، پۇت ۋە قانائانلار ئىدى. **7** كۇشنىڭ ئوغۇللىرى سىبا، ھاۋىلاھ، سابتاھ، رائاماھ ۋە سابتىكا ئىدى. رائاماھنىڭ ئوغۇللىرى شىبا ۋە دېدان ئىدى. **8** كۇشتىن يەنە نىمرود تۇرەلگەن؛ ئۇ يەر يۈزىدە ناھايىتى كۈچتۈڭگۈر ئادەم بولۇپ چىقتى. **9** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۈچتۈڭگۈر ئوۋچى بولدى؛ شۇ سەۋەبتىن «پالانچى بولسا نىمرودتەك، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۈچتۈڭگۈر ئوۋچى ئىكەن» دېگەن گەپ تارقالغان. **10** ئۇنىڭ پادىشاھلىقى شىنار زېمىنىدىكى بابىل، ئەرەك، ئاككاد ۋە كالنەھ دېگەن شەھەرلەردە باشلانغانىدى. **11** ئۇ بۇ زېمىندىن ئاشۇر زېمىنىغا چىقىپ ننەۋە، رەھوبوت-ئىر، كالاھ ۋە ننەۋە بىلەن كالاھنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى رەسەن دېگەن شەھەرلەرنىمۇ بىنا قىلدى (بۇلار قوشۇلۇپ «كاتتا شەھەر» بولدى). **13** مىسىرنىڭ ئەۋلادلىرى لۇدىيلار، ئاناميىلار، لەھابىيلار، نافتۇھىيلار، **14** پاتروسىيلار، كاسلۇھىيلار (فىلىستىيلەر كاسلۇھىيلاردىن چىققان) ۋە كافتوريلار ئىدى. **15** قانائاندىن تۇنجى ئوغۇل زىدون تورلىپ، كېيىن يەنە ھەت تۇرەلگەن. **16** ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى بولسا يەبۇسىيلار، ئامورىيلار، گىرگاشىيلار، **17** ھىۋىيلار، ئاركىيلار، سىنىيلار، **18** ئاراۋادىيلار، زەماريىلار ۋە خاماتىيلار ئىدى. شۇنىڭدىن كېيىن، قانائانىيلارنىڭ قەبىلىلىرى ھەر تەرەپكە تارقىلىپ كەتتى. **19** قانائانىيلارنىڭ يۇرت چېگىرىسى بولسا زىدوندىن تارتىپ، گەرار تەرىپىگە سوزۇلۇپ، گازاغا چېقىپ، ئاندىن سودوم، گومورراۋ، ئادامە بىلەن زەبوئىم تەرىپىگە تۇتىشىپ، لىشاغىچە يېتىپ باراتتى. **20** يۇقىرىقىلار بولسا ھامنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، ئۇنۇ قەبىلىسى ۋە تىلىرى بويىچە قوۋۇم بولۇپ ئۇنۇ زېمىنلىرىدا ئولتۇراقلاشقانىدى. **21** شەمۇ ئوغۇل بەرزەنتلىك بولدى؛ شەم بولسا يافەتنىڭ ئاكىسى، ئېبەرلەرنىڭ ئاتا-بوۋىسى بولدى. **22** شەمنىڭ ئوغۇللىرى ئېلام، ئاشۇر، ئارفاخشاد، لۇد، ئارام؛ **23** ئارامنىڭ ئوغۇللىرى ئۇز، ھۇل، گەتەر، ماش ئىدى. **24** ئارفاخشادتىن شېلاھ تۇرەلدى، شېلاھتىن ئېبەر تۇرەلدى. **25** ئېبەردىن ئىككى ئوغۇل تۇرەلگەن بولۇپ، بىرىنڭ ئىسمى پەلەگ ئىدى، چۈنكى ئۇ ياشىغان دەۋرىدە يەر يۈزىدە بۆلۈنۈش بولدى؛ پەلەگنىڭ ئىنىسىنىڭ ئىسمى يوقتان ئىدى. **26** يوقتاندىن ئالموداد، شەلەف، خازارماۋۋت، يېراھ، **27** ھادورام، ئۇزال، دىكلاھ، **28** ئوبال، ئابىمائەل، شىبا، **29** ئوفىر، ھاۋىلاھ ۋە يواب تۇرەلدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى يوقتانىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **30** ئۇلارنىڭ ئولتۇرغان جايلىرى بولسا مېشادىن تارتىپ، سەففار دېگەن رايوننىڭ شەرق تەرىپىدىكى تاغقىچە سوزۇلاتتى. **31** يۇقىرىقىلار بولسا شەمنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، ئۆز قەبىلىسى ۋە تىلىرى بويىچە قوۋۇم بولۇپ ئۇنۇ زېمىنلىرىدا ئولتۇراقلاشقانىدى. **32** يۇقىرىدىكىلەر نۇھنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ئۇلار ئۆز نەسەبلىرى ۋە قوۋۇملىرى بويىچە خاتىرىلەنگەن. توپاندىن كېيىنكى يەر يۈزىدىكى بارلىق قوۋۇملار ئۇلارنىڭ ئىچىدىن تارقالغان.

11 ئۇ زاماندا پۈتكۈل يەر يۈزىدىكى تىل ھەم سۆز بىرخىل ئىدى. **2** لېكىن شۇنداق بولدىكى، ئادەملەر مەشرىق تەرەپكە سەپەر قىلىپ، شىنار يۈزىدا بىر تۈزلە گۈلكىنى ئۈچرىتىپ،

شۇ يەردە ئولتۇراقلاشتى. 3 تۆلار بىر-بىرىگە: ـ كېلىڭلار، بىز خىش قۇيۇپ، ئوتتا پىشۇرايلى! ـ دېيىشتى. شۇنداق قىلىپ، تۆلار قۇرۇلۇشتا تاشنىڭ ئورنىغا خىش، لاينىڭ ئورنىغا قارىماي ئىشلەتتى. 4 تۆلار يەنە: ـ كېلىڭلار، ئەمدى تۇرۇمە-زگە بار شەھەر بىنا قىلىپ، شەھەردە تۇچى تاسمانلارغا تاقاشقۇدەك بىر مۇنار ياسايلى! شۇنداق قىلىپ تۇزىمە-زگە بار نام تكليەلەيمىز. بولمىسا، پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارىلىپ كېتىمىز، ـ دېيىشتى. 5 تۆ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار ئادەم بالىلىرى بىنا قىلۋاتقان شەھەر بىلەن مۇنارنى كۆرگلى چۈشتى. 6 پەرۋەردىگار: ـ «مانا، يۇلارنىڭ ھەممىسى بىر قوۋمدۇر، تۆلارنىڭ ھەممىسىنىڭ تىلىمۇ بىردۇر؛ بۇ تۆلارنىڭ ئىشنىڭ باشلىنىشىدۇر! بۇندىن كېيىن تۆلارنىڭ نىيەت قىلغان ھەرقانداق ئىشنى ھېچ توسۇۋالغىلى بولمايدۇ. 7 شۇڭا بىز تۇۋەنگە چۈشۈپ تۆلارنىڭ بىر-بىرىنىڭ گەپلىرىنى ئۇقالمالىقى ئۈچۈن تۆلارنىڭ تىلىنى [باشقا-باشقا قىلىپ] قالايمىقانلاشتۇرۇۋېتەيلى» ـ دېدى. 8 شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار تۆلارنى تۇ جايدىن پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارىتىۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن تۆلار شەھەرنى ياساشتىن توختاپ قالدى. 9 شۇڭا بۇ شەھەرنىڭ نامى «بابىل» دەپ ئاتالدى؛ چۈنكى تۇ يەردە پەرۋەردىگار پۈتكۈل يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ تىلىنى قالايمىقانلاشتۇرۇۋەتتى. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار تۆلارنى تۇ جايدىن پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارىتىۋەتتى. 10 تۇۋەندىكىلەر شەمنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر: ـ توپان تۇتۇپ ئىككى يىلدىن كېيىن، شەم يۈز يېشىدا، ئۇنىڭدىن ئارفاكشاد تۇرەلدى. 11 ئارفاكشاد ئۇغۇلغاندىن كېيىن شەم يەش يۈز يىل ئۈمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 12 ئارفاكشاد ئوتىۋز يەش ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن شېلاھ تۇرەلدى. 13 شېلاھ ئۇغۇلغاندىن كېيىن ئارفاكشاد تۆت يۈز ئۈچ يىل ئۈمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 14 شېلاھ ئوتىۋز ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن ئېبەر تۇرەلدى. 15 ئېبەر ئۇغۇلغاندىن كېيىن شېلاھ تۆت يۈز ئۈچ يىل ئۈمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 16 ئېبەر ئوتىۋز تۆت ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن پەلەگ تۇرەلدى. 17 پەلەگ ئۇغۇلغاندىن كېيىن ئېبەر تۆت يۈز ئوتىۋز يىل ئۈمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 18 پەلەگ ئوتىۋز ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن رەئۇ تۇرەلدى. 19 رەئۇ ئۇغۇلغاندىن كېيىن پەلەگ ئىككى يۈز توققۇز يىل ئۈمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 20 رەئۇ ئوتىۋز ئىككى ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن سېرۇگ تۇرەلدى. 21 سېرۇگ ئۇغۇلغاندىن كېيىن رەئۇ ئىككى يۈز يەتتە يىل ئۈمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 22 سېرۇگ ئوتىۋز ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن ناھور تۇرەلدى. 23 ناھور ئۇغۇلغاندىن كېيىن سېرۇگ ئىككى يۈز يىل ئۈمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 24 ناھور يىگىرمە توققۇز ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن تەراھ تۇرەلدى. 25 تەراھ ئۇغۇلغاندىن كېيىن ناھور بىر يۈز ئون توققۇز يىل ئۈمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 26 تەراھ يەتمىش ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن ئابرام، ناھور ۋە ھاران تۇرەلدى. 27 تەراھنىڭ ئەۋلادلىرى تۇۋەندىكىچە: ـ تەراھتىن ئابرام، ناھور ۋە ھاران تۇرەلدى؛ ھاراندىن لۇت تۇرەلدى. 28 لېكىن ھاران ئۇغۇلغان يۇرتى بولغان، كالدىيلەرنىڭ ئۇر شەھىرىدە ئاتىسى تەراھنىڭ ئالدىدا، تەراھتىن ئىلگىرى ئۆلدى. 29 ئابرام بىلەن ناھور ئىككىسى ۋېلەندى. ئابرامنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ساراي، ناھورنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ملكاھ ئىدى؛ ملكاھ ھارانىڭ قىزى ئىدى؛ ھاران بولسا ملكاھ ۋە ئىسكاھنىڭ ئاتىسى ئىدى. 30 لېكىن ساراي تۇغماس بولغاچقا، ئۇنىڭ بالىسى يوق ئىدى. 31 تەراھ بولسا ئوغلى ئابرامنى، نەۋرىسى لۇت (ھارانىڭ ئوغلى) نى ۋە كېلىنى، يەنى ئابرامنىڭ ئايالى ساراينى ئېلىپ، قانائان زېمىنىغا بېرىش ئۈچۈن كالدىيلەرنىڭ ئۇر شەھىرىدىن يولغا چىقتى؛ بىراق ئۇلار ھاران دېگەن جايغا يېتىپ كەلگەندە، شۇ يەردە ئولتۇراقلاشىپ قالدى. 32 تەراھنىڭ كۆز رگەن كۈنلىرى ئىككى يۈز بەش يىل بولۇپ، ھاراندا ئالەمدىن ئۆتتى.

12

پەرۋەردىگار [ئەسلىدە] ئابرامغا مۇنداق دېگەنىدى: ـ سەن تۇز يۇرتۇڭدىن، تۇز تۇرۇقۇ-تۇغقانلىرىڭدىن ۋە تۇز ئاتا جەمەتىڭدىن ئايرىلىپ، مەن ساڭا كۆرسىتىدىغان زېمىنغا بارغىن. 2 شۇنداق قىلساڭ مەن سېنى ئۇلۇغ بىر خەلق قىلىپ، ساڭا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىپ، نامىڭنى ئۇلۇغ قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇزۇقۇڭ باشقىلارغا بەخت-بەركەت بولىسەن؛ 3 كىملەر ساڭا بەخت-بەركەت تىلىسە مەن ئۇلارنى بەركەتلەيمەن، كىمكى سېنى خورلىسا، مەن چوقۇم ئۇنى لەنەتكە قالدۇرىمەن؛ سەن ئارقىلىق يەر يۈزىدىكى بارلىق ئائىلە-قەبىلىلەر رگە بەخت-بەركەت ئاتا قىلىنىدۇ! ـ دېدى. 4 ئابرام پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئېيتقىنى بويىچە [ھاراندىن] ئايرىلدى؛ لۇتمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ماڭدى. ئابرام ھاراندىن چىققىنىدا يەتمىش يەش ياشتا ئىدى. 5 ئابرام ئايالى ساراي بىلەن ئىنىسىنىڭ ئوغلى لۇتنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ يېغىلان بارلىق مال-مۈلۈكىنى قوشۇپ، ھاراندا ئىگىدارچىلىق قىلغان ئادەملەرنى بىللە قېتىپ، قانائان زېمىنىغا بېرىش ئۈچۈن يولغا چىقتى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار قانائان زېمىنىغا يېتىپ كەلدى. 6 ئابرام زېمىنىنى كېزىپ، شە كەم دېگەن جايدىكى «مورەھنىڭ دۇب دەرىخى»نىڭ يېنىغا كەلدى (ئۇ چاغدا ئۇ زېمىندا قانائانىيلار تۇراتتى). 7 پەرۋەردىگار ئابرامغا كۆرۈنۈپ، ئۇنىڭغا: ـ مەن بۇ زېمىنىنى سېنىڭ نەسىلىڭگە ئاتا قىلىمەن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ شۇ يەردە ئۆزىگە كۆرۈنگەن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ سالدى. 8 ئاندىن ئۇ بۇ يەردىن يۇتكىلىپ، بەيت-ئەلنىڭ شەرقىدىكى تاغقا باردى؛ غەرب تەرىپىدە بەيت-ئەل، شەرق تەرىپىدە ئاي دېگەن جاي بار ئىدى؛ ئۇ شۇ يەردە چېدىر تىكتى. ئۇ شۇ يەردە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ ياساپ، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىبادەت قىلدى. 9 ئاندىن كېيىن ئابرام تەدريجىي كۆچۈپ، جەۋىبدىكى نە گەۋۋ رايونىغا قاراپ يۈتكەلدى. 10 زېمىندا ئاچارچىلىق بولغانىدى؛ ئابرام مىسىرغا چۈشتى؛ ئۇ شۇ يەردە ۋاقىتنىچە تۇرماقچى بولغانىدى، چۈنكى زېمىندا ئاچارچىلىق بەك ئېغىر ئىدى. 11 ئەمما شۇنداق بولدىكى، ئۇ مىسىرغا يېقىنلاشقاندا، ئايالى ساراينا: ـ مانا، مەن سېنىڭ ھۆسىن-جامالىڭنىڭ گۈزەللىكىنى بىلىمەن. 12 شۇنداق بولىدۇ كى، مىسىرلىقلار سېنى كۆرسە، «بۇ ئۇنىڭ ئايالى ئىكەن» دەپ، مېنى ئۆلتۈرۈۋېتىپ، سېنى تىرىك قالدۇرىدۇ. 13 شۇنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ: «مەن ئۇنىڭ سىڭلىسى» دېيىشىڭنى ئۆتىنىمەن. شۇنداق قىلساڭ، مەن سېنىڭدىن ياخشىلىق تېپىپ، سەن ئارقىلىق تىرىك قالىمەن، ـ دېدى. 14 ئابرام مىسىرغا كىرگەندە شۇنداق بولدىكى، مىسىرلىقلار دەرۋەقە ئايالىنىڭ گۈزەل ئىكەنلىكىنى كۆردى. 15 پىرەئۇننىڭ ئەمىرلىرىمۇ ئۇنى كۆرۈپ، پىرەئۇنگە ئۇنىڭ تەرىپىنى قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئايال پىرەئۇننىڭ ئوردىسىغا ئېلىپ كىرىلدى. 16 پىرەئۇن ساراينىڭ سەۋەبىدىن ئابرامغا ياخشى مۇئامىلە قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ قوي، كالا، ھاڭگا ئېشەك كەلىر، قۇل-دېدە كەلىر، مادا ئېشەك كەلىر ۋە تۆگىلە رگە ئېرىشتى. 17 ئەمما پەرۋەردىگار پىرەئۇن ۋە ئۇيىدىكىلىرىنى ئابرامنىڭ ئايالى ساراينىڭ سەۋەبىدىن تولىمۇ ئېغىر ۋاباليارغا مۇپتىلا قىلدى. 18 شۇنىڭ ئۈچۈن پىرەئۇن ئابرامنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ «بۇ زادى سېنىڭ ماڭا نېمە قىلغىنىڭ؟ نېمىشقا ئۇنىڭ ئۇز ئايالىڭ ئىكەنلىكىنى ماڭا ئېيتمىدىڭ؟ 19 نېمىشقا ئۇنى «سىڭلىم» دەپ مېنىڭ ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىشىمغا سەۋەبكار بولغىلى تاس قالىسەن! مانا بۇ ئايالىڭ! ئۇنى ئېلىپ كەتكىن! ـ دېدى. 20 پىرەئۇن ئۇز ئادەملىرىگە ئابرام توغرىسىدا ئەمر قىلدى؛ ئۇلار ئۇنى، ئايالىنى ۋە ئۇنىڭ بارلىقىنى قوشۇپ يولغا سېلىۋەتتى.

13

شۇنىڭ بىلەن ئابرام ئايالى ۋە ئۇنىڭ بارلىق نەرسىلىرىنى ھەمدە لۇتنى ئېلىپ مىسىردىن چىقىپ، قانائانىنىڭ جەۋىبدىكى نە گەۋۋ يۇرتىغا ماڭدى. 2 ئۇ چاغدا ئابرامنىڭ مال-ۋاران ۋە ئالتۇن-كۈمۈشلىرى كۆپ بولۇپ، خېلىلا باي ئىدى. 3 ئۇ كۆچۈپ يۈرۈپ، جەۋىبتىكى نە گەۋدىن بەيت-ئەلگە، يەنى بەيت-ئەل بىلەن ئايىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ئەسلىدە چېدىر تىككەن جايىغا، 4 قۇربانگاھ ياسىغان جايىغا قايتىپ كەلدى. ئابرام شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىبادەت قىلدى. 5 ئابرام بىلەن بىللە ماڭغان لۇتنىڭمۇ قوي- كالا پادىلىرى ۋە چېدىرلىرى بار ئىدى. 6 ئەمدى تۇلار بىللە تۇرسا، زېمىن تۇلارنى قامدىيالمايتى؛ 7 بۇ سەۋەبتىن ئابرامنىڭ پادىچىلىرى بىلەن لۇتنىڭ پادىچىلىرىنىڭ ئارىسىدا جېدەل چىقتى (ئۇ ۋاقىتتا قانائانىيلار بىلەن پەرىزىيلەر شۇ زېمىندا تۇراتتى). 8 شۇڭا ئابرام لۇتقا: ـ «بىز بولساق قېرىنداشلارمىز، سەن بىلەن مېنىڭ ئارامدا، مېنىڭ پادىچىلىرىم بىلەن سېنىڭ پادىچىلىرىڭ ئارىسىدا تالاش-تارتىش پەيدا بولمىسۇن. 9 مانا، ئالدىڭدا پۈتكۈل زېمىن تۇرمامدۇ؟ ئەمدى سەن مەندىن ئايرىلغىن؛ ئە گەر سەن سول تەرىپىكە باراسىڭ، مەن ئوڭ تەرىپىكە باراي؛ ئە گەر سەن ئوڭ تەرىپىكە باراسىڭ، مەن سول تەرىپىكە باراي»، ـ دېدى. 10 ئۇ ۋاقىتتا لۇت نەزەر سېلىپ كۆردىكى، ئىئوردان ۋادىسىدىكى بارلىق تۇزلە گۈلكىنىڭ زوئار شەھىرىگىچە ھەممىلا يەرنىڭ سۇيى ئىنتايىن مول ئىدى؛ پەرۋەردىگار سودوم بىلەن گومورراني قىلمىشتىن ئىلگىرى بۇ يەر بەھەينى پەرۋەردىگارنىڭ بېغى، مىسىر زېمىنىدەك ئىدى. 11 شۇنىڭ بىلەن لۇت ئۇزىگە ئىئوردان ۋادىسىدىكى پۈتكۈل تۇزلە گۈلكىنى تاللىۋالدى؛ ئاندىن لۇت مەشرىق تەرىپىگە كۆچۈپ باردى. شۇنداق قىلىپ ئىككىيلەر ئايرىلدى. 12 ئابرام قانائان بۇ بارلىق زېمىننى ساڭا ۋە نەسىلىڭگە مەڭگۈلۈك بېرىمەن. 16 سېنىڭ نەسلىڭنى پەرىدىكى تۇپىدەك كۆپ قىلىمەن؛ شۇنداقكى، ئە گەر بىرسى پەرىدىكى تۇپىنى ساناپ چىقالىسا، سېنىڭ نەسلىڭنىمۇ ساناپ چىقالىشى مۇمكىن بولىدۇ. 17 تۇرۇ، ئۇڭدىن تۇر، بۇ زېمىننى ئۇزۇنلۇقى ۋە

كۆكلىكى يېنچە ئايلىنىپ چىققىن؛ چۈنكى مەن ئۇنى ساكا ئاتا قىلىمەن، ـ دېدى. **18** شۇڭا ئابرام چىدىرلىرىنى يۇتكەپ، ھىبرون شەھىرىگە يېقىن مامرەدىكى دۇيزارلىقنىڭ يىنىغا بېرىپ ئولتۇراقلاشتى؛ ئۇ شۇ يەردە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ ياسىدى.

14 شىنارنىڭ پادىشاھى ئامرافەل، ئەللاسارنىڭ پادىشاھى ئارىئوق، ئېلامنىڭ پادىشاھى كېدورلايومەر ۋە گوئىمنىڭ پادىشاھى تىدالنىڭ كۈنلىردە شۇ ۋەقە بولدىكى، **2** ئۇلار بىرلىشىپ سودومنىڭ پادىشاھى بېرا، گوموررانىڭ پادىشاھى بىرشا، ئادماھنىڭ پادىشاھى شىناب، زەبوئىمنىڭ پادىشاھى شەمئىبەر ۋە بېلا (يەنى زوئار) نىڭ پادىشاھىغا قارشى ھۇجۇمغا ئاتلاندى. **3** بۇ [يەشىنىڭ] ھەممىسى كېلىشىپ سىددىم ۋادىسىغا، يەنى «شور دېڭىزى» ۋادىسىغا يىغىلدى. **4** ئۇلار ئون ئىككى يىل كېدورلايومە رگە بېقىندى بولدى، ئون ئۇچىنچى يىلغا كەلگەندە، كېدورلايومە رگە قارشى ئىسيان كۆتۈردى. **5** ئون تۆتىنچى يىلى كېدورلايومەر ۋە ئۇنىڭغا ئىتتىپاقداش بولغان پادىشاھلار ھەممىسى يىغىلىپ، ئاشتاروت-كارنائىم دېگەن يەردە رەفايىيلارغا، شۇنداقلا ھام دېگەن يەردە زۇزىيلارغا، شاۋەھ-كىرىئاتايىمدا ئېمىيلارغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى يەڭدى؛ **6** ئاندىن ئۇلار ھورىيلارنى ئۇلارنىڭ سېئىر تېغىدا مەغلۇپ قىلىپ، چۆلنىڭ يېنىدىكى ئەل-پارانغىچە سۈرۈپ-توقاي قىلدى. **7** ئارقىدىنلا، ئۇلار ئەن-مىشپاتقا (يەنى قادەشكە) يېنىپ كېلىپ، ئاماليە كىلەرنىڭ پۈتكۈل يۇرتىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلدى؛ ھازازون-تامار دا ئولتۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىمۇ ھۇجۇم قىلىپ مەغلۇپ قىلدى. **8** شۇنىڭ بىلەن سودومنىڭ پادىشاھى، گوموررانىڭ پادىشاھى، ئادماھنىڭ پادىشاھى، زەبوئىمنىڭ پادىشاھى ۋە بېلانىڭ (يەنى زوئارنىڭ) پادىشاھى چىقىپ، سىددىم ۋادىسىدا ئۇلارغا قارشى جەڭ قىلىشقا سەپ تىزدى؛ **9** مۇشۇ [يەشىيلەن] ئېلامنىڭ پادىشاھى كېدورلايومەر، گوئىمنىڭ پادىشاھى تىدال، شىنارنىڭ پادىشاھى ئامرافەل، ئەللاسارنىڭ پادىشاھى ئارىئوق قاتارلىقلار بىلەن سوقۇشتى، يەنى تۆت پادىشاھ بىلەن بەش پادىشاھ تۆتزارا سوقۇشتى. **10** سىددىم ۋادىسىدىكى ھەممىلا يەردە قارىماي [ئوره كلىرى] بار ئىدى. سودوم ۋە گوموررانىڭ پادىشاھلىرى قېچىپ، ئوره كلە رگە چۈشۈپ كەتتى. ئەمما قالغانلار بولسا تاغقا قېچىپ كەتتى. **11** [غالىب كەلگەن تۆت پادىشاھ بولسا] سودوم بىلەن گوموررانىڭ ھەممە مال-مۈلكىنى ۋە بارلىق ئوزۇق-تۈلۈكىنى ئېلىپ كەتتى. **12** ئۇلار يەنە ئابرامنىڭ جىيەنى لۇتنىمۇ ماللىرى بىلەن قوشۇپ ئېلىپ كەتتى؛ چۈنكى ئۇ سودومدا ئولتۇراقلاشقانىدى. **13** ھالبۇكى، قۇتۇلۇپ قالغان بىرسى بېرىپ بۇ ئىشلارنى ئىبرانىي ئابرامغا ئېيتتى. شۇ چاغدا ئۇ ئامورىي مامرەنىڭ دۇيزارلىقنىڭ يىنىدا ئولراتتى. مامرە بولسا ئەشكول ۋە ئانەرنىڭ ئاكىسى ئىدى؛ بۇ ئۈچەيلەن ئابرام بىلەن ئىتتىپاقداش ئىدى. **14** ئابرام قېرىندىشىنىڭ ئەسىر بولۇپ قالغانلىقىنى ئاڭلاپ، ئۆز ۋىيدە تۇغلىغان، ئالاھىدە تەربىيىلەنگەن ئۈچ يۈز ئون سەككىز ئادەمنى باشلاپ چىقىپ، [تۆت پادىشاھنى] قوغلاپ دانغچە باردى. **15** كېچىسى ئۇ ئادەملىرىنى گۇرۇپپىلارغا بۇلۇپ، ئۇلار بىلەن بىرلىكتە ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى مەغلۇپ قىلىپ، ئۇلارنى دەمەشقنىڭ شىمال تەرىپىدىكى ھوباھ دېگەن جايىغىچە قوغلاپ بېرىپ، **16** پۈتكۈل [ئوللجا ئالغان] مال-مۈلۈكنى قايتۇرۇۋالدى، ئۆز قېرىندىشى لۇتنى، ئۇنىڭ مال-مۈلكى ۋە خوتۇن-قىزلىرىنى، شۇنداقلا [بارلىق قالغان] ئادەملەرنى ياندۇرۇپ كەلدى. **17** ئابرام كېدورلايومەر ۋە ئۇنىڭ بىلەن ئىتتىپاقداش پادىشاھلارنى مەغلۇپ قىلىپ، قايتىپ كەلگەندە، سودومنىڭ پادىشاھى شاۋەھ ۋادىسى (يەنى خان ۋادىسى) غا ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى. **18** سالېمنىڭ پادىشاھى مەلكىزەدەك ئۆز نان بىلەن شاراب ئېلىپ ئالدىغا چىقتى. ئۇ زات بولسا، ھەممىدن ئالىي تەڭرىنىڭ كاھىنى ئىدى؛ **19** ئۇ [ئابرامنى] بەختـ-بەركەتلەپ: ـ «ئابرام ئاسمان بىلەن زېمىننىڭ ئىگىسى بولغان ھەممىدن ئالىي تەڭرى تەرىپىدىن بەركەتلەنسۇن! **20** شۇنداقلا دۈشمەنلىرىڭنى ئۆز قولۇڭغا تاپشۇرغان ھەممىدن ئالىي تەڭرىگە ھەمدۇسانا ئوقۇلغاي!» ـ دېدى. ئابرام بولسا غەنىيمەت ئالغان نەرسىلەرنىڭ ئوندىن بىرىنى ئۇنىڭغا بەردى. **21** ئاندىن سودومنىڭ پادىشاھى ئابرامغا: ـ ئادەملەرنى ماڭا بە رگەيلا، غەنىيمەتلەرنى ئۆزلىرىگە ئالغىلا، ـ دېدى. **22** لېكىن ئابرام سودومنىڭ پادىشاھىغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن بولسام ئاسمان بىلەن زېمىننىڭ ئىگىسى بولغان ھەممىدن ئالىي تەڭرى پەرۋەردىگارغا قول كۆتۈرۈپ قەسەم قىلغانىدىكى، **23** مەن سەندىن ھەتتا بىر تال يىپ نە بىر تال بوغقۇچىنمۇ نە سېنىڭ باشقا ھەرقاندىق نەرسە ئۆتنى ئالمايمەن، بولمىسا، سەن كېيىن: «مەن ئابرامنى باي قىلىپ قويدوم» دېيىشىڭ مۇمكىن. **24** شۇڭا يىگىتلىرىمنىڭ يېگەن-ئىچكىنى، شۇنداقلا ماڭا ھەمراھ بولغانلار، يەنى ئانەر، ئەشكول ۋە مامرەلە رگە تېگىشلىك ئۈلۈشتىن باشقا، مەن [غەنىيمەتىمنى] ھېچنەرسە ئالمايمەن؛ شۇلار ئۆزلىرىگە تېگىشلىك ئۈلۈشنى ئالسۇن، ـ دېدى.

15 بۇ ئىشلاردىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامى ئابرامغا ئالامەت كۆرۈنۈشتە كېلىپ: «ئەي ئابرام، قورقىغىن؛ مەن ئۆزۈم قالقىنىڭ ۋە زور ئىنئامىڭ ئۇرمەن» ـ دېدى. **2** لېكىن ئابرام: ـ ئەي رەب پەرۋەردىگار، ماڭا نېمە بېرىسەن؟ مانا، مەن بالىسىز ئۆرسام، ئۆيۈم-بىساتلىرىمغا ۋارىسلىق قىلغۇچى مۇشۇ دەمەشقلىك ئەلىئىزەرلا باردۇر، ـ دېدى. **3** ئابرام يەنە: مانا، سەن ماڭا ھېچ نەسىل بەرمىدىڭ، مانا ئۆيۈمدە ئۆرۈۋاتقانلاردىن بىرى ماڭا ۋارىس بولىدۇ، دېدى. **4** شۇ ھامان پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامى ئۇنىڭغا كېلىپ: «بۇ كىشى ساڭا ۋارىس بولمايدۇ، بەلكى ئۆز پۈشتۈڭدىن بولىدىغان كىشى ساڭا ۋارىس بولىدۇ»، ـ دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇنى تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ: ـ ئەمدى ئاسمانغا قاراپ يۇلتۇزلارنى سانا ـ قېنى، ئۇلارنى سانىيالامسەنكىن؟!» ـ دېدى. ئاندىن ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ نەسىلىڭمۇ شۇنداق بولىدۇ، ـ دېدى. **6** ئابرام پەرۋەردىگارغا ئىشەندى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىكى بۇ [ئىشەنچىنى] ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى دەپ ھېسابلىدى. **7** يەنە ئۇنىڭغا: مەن بۇ زېمىننى ئىگە قىلىشقا سېنى كالدىيەدىكى ئۇر شەھىرىدىن ئېلىپ چىققان پەرۋەردىگاردۇرمەن، ـ دېدى. **8** لېكىن [ئابرام]: ـ ئى رەب پەرۋەردىگار، مەن ئۇنىڭغا جەزمەن ئىگە بولىدىغىنىمنى قانداق بىلىمەن؟ ـ دەپ سوردى. **9** [پەرۋەردىگار] ئۇنىڭغا: ـ مەن ئۈچۈن ئۈچ ياشلىق بىر ئىنەك، ئۈچ ياشلىق بىر چىشى ئوچىكە، ئۈچ ياشلىق بىر قوچقار بىلەن بىر كەپتەر ۋە بىر باجىكا ئېلىپ كەلگىن، ـ دېدى. **10** شۇڭا ئۇ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ ھەربىرىنى يېرىمدىن ئىككى پارچە قىلىپ، يېرىمىنى يەنە بىر يېرىمغا ئۇدۇلمۇئۇدۇل قىلىپ قويۇپ قويدى؛ ئەمما قۇشلارنى پارچىلىمىدى. **11** قاغا-قۇزغۇنلار تاپلارنىڭ ئۈستىگە چۈشكەندە، ئابرام ئۇلارنى ئۇركۈتۈپ ھەيدەۋەتتى. **12** لېكىن كۈن پاتاي دېگەندە، ئابرامنى ئېغىر بىر ۋىقۇ باستى ۋە مانا، ئۇنىڭ ئۈستىگە دەھشەتلىك بىر ۋەھىمە، توم قاراڭغۇلۇق چۈشتى. **13** ئاندىن پەرۋەردىگار ئابرامغا: ـ جەزمەن بىلىشىڭ كېرەككى، سېنىڭ نەسىلىڭ ئۆزلىرىنىڭ بولمىغان بىر زېمىندا مۇساپىر بولۇپ، شۇ يەردىكى خەلقنىڭ قۇلۇقىدا بولىدۇ ۋە شۇنداقلا، بۇ خەلق ئۇلارغا تۆت يۈز يىلغىچە جەبىر-زۇلۇم سالىدۇ. **14** لېكىن مەن ئۇلارنى قۇلۇققا سالغۇچى شۇ تائېپىنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىمەن. كېيىن ئۇلار نۇرغۇن بايلىقلارنى ئېلىپ شۇ يەردىن چىقىدۇ. **15** ئەمما سەن بولساڭ، ئامان-خاتىرجەملىك ئۆچىدە ئاتا-يوۇلىرىڭغا قوشۇلىسەن؛ ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرۈپ ئاندىن دەپنە قىلىنىسەن. **16** لېكىن شۇ يەردە تۆت ئەۋلاد ئۆتۈپ، [نەسلىڭ] بۇ يەر گە يېنىپ كېلىدۇ؛ چۈنكى ئامورىيلارنىڭ قەبىھلىكىنىڭ زىنھى تېخى توشمىدى، دېدى. **17** شۇنداق بولدىكى، كۈن پېتىپ قاراڭغۇ بولغاندا، مانا، گۈرشىلەرنىڭ ئوتىۋىرىسىدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقان، ئىس-تۈتەك چىقىپ تۇرغان بىر ئوتدان بىلەن يالقۇنلۇق بىر مەشئەل كۆرۈندى. **18** دەل شۇ كۈنى پەرۋەردىگار ئابرام بىلەن ئەھدە تۈزۈپ ئۇنىڭغا: ـ «مەن سېنىڭ نەسلىڭگە بۇ زېمىننى مىسىرنىڭ ئېقىندىن تارتىپ ئۇلۇغ دەريا، يەنى ئەفرات دەرياسىغىچە بېرىمەن؛ يەنى كېنىيلەر، كەنىززىلار، كادمونىلار، **20** ھىتتىلار، پەرىزىيلەر، رەفايىيلار، **21** ئامورىيلار، قاناۋانىيلار، گىرگاشىيلار ۋە يەبۈسىيلارنىڭ يۇرتىنى ئۇلارنىڭكى قىلىمەن» دېدى.

16 ئەمما ئابرامنىڭ ئايالى ساراي ئۇنىڭغا ھېچ بالا تۇغقۇپ بەرمىدى؛ لېكىن ئۇنىڭ ھەجەر ئىسىملىك مىسىرلىق بىر دېدىكى بار ئىدى؛ **2** ساراي ئابرامغا: ـ مانا، پەرۋەردىگار مېنى تۇغۇشتىن توستى. ئەمدى سەن مېنىڭ دېدىكىمنىڭ قېشىغا كىرگىن؛ بەلكىم ئۇ ئارقىلىق ئانا بولۇپ تىكلىنىشىم مۇمكىن، ـ دېدى. ئابرام بولسا ساراينىڭ سۆزىنى قوبۇل كۆردى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئابرامنىڭ ئايالى ساراي دېدىكى مىسىرلىق ھەجەرنى ئۆز ئېرى ئابرامغا توقاللىققا ئېرىپ بەردى (ئۇ ۋاقىتتا ئابرام قاناۋان زېمىندا ئون يىل ئولتۇرغانىدى). **4** ئابرام ھەجەرنىڭ قېشىغا كىردى ۋە ئۇ ھامىلدار بولدى. ئەمما ئۇ ئۆزىنىڭ ھامىلدار بولغىنىنى بىلگىنىدە، ئۇ ئايال خوجايىنىنى كۆز ئۈگە ئىلماس بولۇپ قالدى. **5** ساراي ئابرامغا قىيىلداپ: ـ ماڭا چۈشكەن بۇ خورلۇق سېنىڭ بېشىڭغا چۈشسۇن! مەن ئۆز دېدىكىمنى قۇچىقىڭغا سېلىپ بەردىم؛ ئەمدى ئۇ ئۆزىنىڭ ھامىلدار بولغىنىنى كۆز ئۈگەندە مەن ئۇنىڭ نەزىرىدە كۆز ئۈگە ئىلىنمىدىم. خەير، پەرۋەردىگار سەن بىلەن مېنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ھۆكۈم چىقارسۇن! ـ دېدى. **6** ئابرام ساراينىڭ: ـ مانا، دېدىكىڭ ئۆز قولۇڭدىدۇر، ساڭا نېمە لايىق كۆرۈنسە ئۇنىڭغا شۇنى قىلغىن، ـ دېدى. بۇنىڭ بىلەن ساراي ئۇنىڭغا قاتتىقلىق قىلىشقا باشلىدى؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭ ئالدىدىن قېچىپ كەتتى. **7** ئەمما پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنى چۆلدىكى بىر بۇلاقنىڭ يىنىدا، يەنى شۇر يولىنىڭ يېدىكى بۇلاقنىڭ يىنىدىن تېپىپ، ئۇنىڭغا: **8** ئەي ساراينىڭ دېدىكى ھەجەر، نەدىن كەلدىڭ، نە گە بارسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن خوجايىنىم ساراينىڭ ئالدىدىن قېچىپ چىقتىم، ـ دېدى. **9** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا: ـ ئايال خوجايىنىڭنىڭ قېشىغا قايتىپ بېرىپ، ئۇنىڭ قول

ئاستدا بول، ـ دېدى. **10** پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى ئۇنىڭغا يەنە: ـ سېنىڭ نەسلىڭنى شۇنداق ئاۋۇتتەنكى، كوپلۈكىدىن ئۇنى ساناپ بولغىلى بولمايدۇ، ـ دېدى. **11** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى ئۇنىڭغا: مانا، سەن ھامىلدارسەن، سەن بىر ئوغۇل تۇغۇپ، ئۇنىڭغا ئىسمائىل دەپ ئات قويغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ جەبىر-جاپايىڭنى ئاڭلىدى. **12** ئۇ ياۋا ئېشەك كەبى بىر ئادەم بولىدۇ؛ ئۇنىڭ قولى ھەر ئادەمگە قارشى ئۇزىتىلىدۇ، شۇنىڭدەك ھەر ئادەمنىڭ قولى ئۇنىڭغا قارشى ئۇزىتىلىدۇ، ئۇ قېرىنداشلىرىنىڭ ئۆدۈلىدا ئۆلىرم ئوردىدۇ، دېدى. **13** ھەجەر ئۆز-ئۆزىگە: «مەن مۇشۇ يەردە مېنى كۆرگۈچىنى ئارقىسىدىن كۆردۈم» دەپ، ئۆزىگە سۆز قىلغان پەرۋەردىگارنى: «سەن مېنى كۆرگۈچى تەڭرىدۇرسەن» دەپ ئاتىدى. **14** شۇنىڭ بىلەن ئۇ قۇدۇق: «يەئەر-لاھاي-روي» دەپ ئاتالدى. ئۇ قادەش بىلەن بەرەد شەھىرىنىڭ ئارىلىقىدىدۇر. **15** ھەجەر ئابرامغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى. ئابرام ھەجەر ئۇنىڭغا تۇغۇپ بەرگەن ئوغلىغا ئىسمائىل دەپ ئات قويدى. **16** ھەجەر ئابرامغا ئىسمائىلنى تۇغۇپ بەرگەندە ئابرام سەكسەن ئالتە ياشتا ئىدى.

17

ئابرام توقسان توققۇز ياشقا كىرگەندە، پەرۋەردىگار ئابرامغا كۆرۈنۈپ ئۇنىڭغا: ـ مەن قادىر تەڭرىدۇرمەن. سەن مېنىڭ ئالدىمدا مېڭىپ، كامىل بولغىن. **2** مەن ئۆزۈم بىلەن سېنىڭ ئارا گۇۋاھلىقىمنى بېكىتىپ، سېنى ئىنتايىن زور كۆپەيتىمەن، ـ دېدى. **3** ئابرام ئۆزىنى تاشلاپ يۈزىنى يەرگە يېقىپ ياتتى، خۇدا ئۇنىڭ بىلەن يەنە سۆزلىشىپ مۇنداق دېدى: ـ **4** ئۆزۈمگە كەلسەم، مانا، مېنىڭ ئەھدەم سەن بىلەن ئۆزۈلگەندۇر: ـ سەن نۇرغۇن ئەل-مىللەتلەرنىڭ ئاتىسى بولىسەن. **5** شۇنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ ئىسمىڭ بۇنىڭدىن كېيىن ئابرام ئاتالمايدۇ، بەلكى ئىسمىڭ ئىبراھىم بولىدۇ؛ چۈنكى مەن سېنى نۇرغۇن ئەل-مىللەتلەرنىڭ ئاتىسى قىلدىم. **6** مەن سېنى ئىنتايىن زور كۆپەيتىمەن، شۇنىڭ بىلەن سەندىن كۆپ ئەل-قوۋملارنى پەيدا قىلىمەن، ۋېشۇ ئۇڭدىن پادىشاھلار چىقىدۇ. **7** مەن سەن ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭنىڭ خۇداسى بولۇش ئۈچۈن ئۆزۈم سەن ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭنىڭ ئارىسىدا ئەھدىدە ئەھدە سۈپىتىدە بۇ ئەھدەمنى تىكلەيمەن، **8** مەن ساڭا ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭگە سەن ھازىر مۇساپىر بولۇپ ئۆرغان بۇ زېمىنىنى، يەنى پۈتكۈل قانائان زېمىنىنى ئەبەدىي بىر مۇلۇك سۈپىتىدە ئاتا قىلىمەن؛ ۋە مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن، ـ دېدى. **9** ئاندىن خۇدا ئىبراھىمغا يەنە: ـ سەن ئۆزۈڭ مېنىڭ ئەھدەمنى ئۇقتىن، ئۆزۈڭ ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭ ئەۋلادقا بۇنى ئۇقتۇشى كېرەك. **10** مەن سەن بىلەن ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭ بىلەن تۈزگەن، سىلەرنىڭ ئۇقتۇشۇڭلار كېرەك بولغان ئەھدەم شۇكى، ئاراڭلاردىكى ھەربىر ئەر رەكەك خەتنە قىلىنسۇن. **11** شۇنىڭ بىلەن سىلەر خەتنىلىكىڭلارنى كېسىۋېتىشىڭلار كېرەك؛ بۇ مەن بىلەن سىلەرنىڭ ئاراڭلاردىكى ئەھدىنىڭ بەلگىسى بولىدۇ. **12** بارلىق ئەۋلادلىرىڭلار، نەسىلدىن-نەسىلگە ئاراڭلاردا، مەيلى ۋېدە تۇغۇلغانلار بولسۇن، يا كى ئەۋلادىڭلاردىن يۇلغا سېتىۋېلىنغانلار بولسۇن، ھەممە ئەر رەكەك سەككىز كۈنلۈك بولغاندا خەتنە قىلىنسۇن. **13** ۋېۋۈڭدە تۇغۇلغانلار بىلەن پۇلۇڭغا سېتىۋالغانلارنىڭ ھەممىسى خەتنە قىلىنشى كېرەك. شۇنداق قىلغاندا، مېنىڭ ئەھدەم تەنلىرىڭلاردا ئورناپ، ئەبەدىي بىر ئەھدە بولىدۇ. **14** لېكىن خەتنىلىكى تۇرۇپ، تېنى خەتنە قىلىنمغان ھەربىر ئەر رەكەك مېنىڭ ئەھدەمنى بۇزغان ھېسابلىنىپ، ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ، ـ دېدى. **15** خۇدا ئىبراھىمغا يەنە سۆز قىلىپ: ـ ئايالىڭ سارايىنى ئەمدى ساراي دەپ ئاتمىغىن، بەلكى ئىسمى ساراھ بولسۇن. **16** مەن ئۇنىڭغا بەخت-بەركەت بېرىپ، ئۇنىڭدىنمۇ ساڭا بىر ئوغۇل بېرىمەن. مەن دەرۋەقە ئۇنى بەركەتلەيمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەل-مىللەتلەرنىڭ ئانىسى بولىدۇ؛ خەلقلەرنىڭ پادىشاھلىرىمۇ ئۇنىڭدىن چىقىدۇ، ـ دېدى. **17** ئىبراھىم [يەنە] ئۆزىنى يەرگە ئېتىپ دۇم يېتىپ كۈلۈپ كەتتى ۋە كۆڭلىدە: «يۈز ياشقا كىرگەن ئادەمنۇ بالىلىق بولالارمۇ؟ توقسان ياشقا كىرگەن ساراھمۇ بالا تۇغارمۇ؟!»، ـ دېدى. **18** ئىبراھىم خۇداغا: ـ ئاھ، ئىسمائىل ئالدىڭدا ياشىسا ئىدى! دېدى. **19** خۇدا ئۇنىڭغا: ـ ياق، ئايالىڭ ساراھ جەزمەن ساڭا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بېرىدۇ. سەن ئۇنىڭغا «ئىسھاق» دەپ ئات قويغىن. مەن ئۇنىڭ بىلەن ئۆز ئەھدەمنى تۈزىمەن؛ بۇ ئۇنىڭدىن كېيىن كېلىدىغان نەسىل بىلەن باغلىغان ئەبەدىي بىر ئەھدە سۈپىتىدە بولىدۇ. **20** ئىسمائىلغا كەلسەك، ئۇنىڭ توغرىسىدىكى دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم. مانا، مەن ئۇنى بەركەتلەپ، نەسىلنى كوپەيتىپ، ئىنتايىن زور ئاۋۇتىمەن. ئۇنىڭ ۋېشىدىن ئون ئىككى ئەمىر چىقىدۇ؛ مەن ئۇنى ئۇلۇغ بىر خەلق قىلىمەن. **21** بىراق ئەھدەمنى بولسا مەن كېلەر يىلى دەل مۇشۇ ۋاقىتتا ساراھ ساڭا تۇغۇپ بېرىدىغان ئوغۇل ـ ئىسھاق بىلەن تۈزىمەن، ـ دېدى. **22** خۇدا ئىبراھىم بىلەن سۆزلىشىپ بولۇپ، ئۇنىڭ يېنىدىن يۇقىرىغا چىقىپ كەتتى. **23** شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈنلا ئىبراھىم ئۆز ئوغلى ئىسمائىلنى، ئۆز ۋېدە تۇغۇلغانلار ۋە پۇلغا سېتىۋالغانلارنىڭ ھەممىسىنى، يەنى ئۇنىڭ ۋېدىكى بارلىق ئە رەكە كلەرنى ئېلىپ، خۇدا ئۇنىڭغا ئېيتقاندەك ئۇلارنىڭ خەتنىلىكىنى كېسىپ خەتنە قىلدى. **24** ئىبراھىمنىڭ خەتنىلىكى كېسىلىپ، خەتنە قىلىنغاندا، توقسان توققۇز ياشقا كىرگەندى. **25** ئۇنىڭ ئوغلى ئىسمائىلنىڭ خەتنىلىكى كېسىلىپ، خەتنە قىلىنغاندا، ئون ئۈچ ياشتا ئىدى. **26** ئىبراھىم بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى ئىسمائىل دەل شۇ كۈنىنىڭ ئۆزىدە خەتنە قىلىندى ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭ ۋېيدىكى ھەممە ئەر كىشىلەر، مەيلى ۋېيدە تۇغۇلغان بولسۇن يا كى ياتتىن پۇلغا سېتىۋېلىنغانلار بولسۇن، ھەممىسى ئۇنىڭ بىلەن بىللە خەتنە قىلىندى.

18

پەرۋەردىگار مامرەدىكى ئۈۋىزارلىقىنىڭ يېنىدا ئىبراھىمغا كۆرۈندى؛ بۇ كۈن ئەڭ ئىسسىغان ۋاقىت بولۇپ، ئۇ ئۆز چېدىرىنىڭ ئىشىكىدە ئولتۇراتتى. **2** ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ نەزەر سېلىۋىدى، مانا ئۇنىڭ ئۈدۈلىدا ئۈچ كىشى ئۆرە تۇراتتى. ئۇلارنى كۆرۈپ ئۇ چېدىرىنىڭ ئىشىكىدىن قېيۋېپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، يە رگە تە گكۈدەك تەزىم قىلىپ: **3** ـ ئى رەببىم، ئە گەر پېقىر نەزەرلىرىدە ئلتىپات تاپقان بولسام، ئۇ تۈتۈنمەنكى، قۇللىرىنىڭ يېنىدىن ئۆتۈپ كەتمىگەيلا؛ **4** ئازغىنا سۇ كەلتۈرۈلسۇن، سىلەر پۇتلىرىڭلارنى ۋېيۇپ دەرەخنىڭ تېگىدە ئارام ئېلىۋېلىڭلار. **5** سىلەر ئۆز قۇلۇڭلارنىڭ يېنىدىن ئۆتكەنلىكىنىڭلىرىنى، مەن بىر چىشلەم نان ئېلىپ چىقاي، سىلەر ھاردۇقۇڭلارنى چىقىرىپ، ئاندىن ئۆتۈپ كەتكەيسىلەر، دېدى. ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ ئېيتقىنىڭدەك قىلغىن، دېۋىدى، **6** ئىبراھىم چېدىرىغا ساراھنىڭ قېشىغا يۈگۈرۈپ كىرىپ، ئۇنىڭغا: ـ ئۈچ داس ئېسىل ئۇندىن تېز خېمىر يۇغۇرۇپ توقاچ ئەتكىن، ـ دېدى. **7** ئاندىن ئىبراھىم كالا پادىسىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، يۇمران ئۇبداندا بىر موزاينى تاللاپ، چاكىرىغا تاپشۇردى، ئۇ بۇنى تېزلا تەييار قىلدى. **8** ئاندىن ئىبراھىم سېرىق ماي، سۈت ۋە تەييارلانقان موزاينى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا تۈتۈپ، ئۆزى دەرەخنىڭ تېگىدە ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئۆرە تۇردى؛ ئۇلار ئۇلاردىن يېدى. ئۇلار ئۇنىڭدىن: ئايالىڭ ساراھ نەدە، دەپ سورىۋىدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مانا، چېدىردا، دېدى. **10** بىرسى: ـ مەن كېلەر يىلى مۇشۇ ۋاقىتتا قېشىڭغا جەزمەن قايتىپ كېلىمەن، ۋە مانا ئۇ ۋاقىتتا ئايالىڭ ساراھنىڭ بىر ئوغلى بولىدۇ، ـ دېدى. ساراھ بولسا ئۇنىڭ كەينىدىكى چېدىرنىڭ ئىشىكىدە تۇرۇپ، بۇلارنى ئاڭلاۋاتاتتى. **11** ئىبراھىم بىلەن ساراھ ئىككىسى ياشىنىپ، قېرىپ قالغاندى، ساراھتا ئايال كىشىلەردە بولىدىغان ئادەت كۆرۈش توختاپ قالغاندى. **12** شۇڭا ساراھ ئۆز ئىچىدە قۇلۇپ: ـ مەن شۇنچە قېرىپ كەتكەن تۇرسام، راستىنلا لەززەت كۆرەلەرمەنمۇ؟ ئېرىمۇ قېرىپ كەتكەن تۇرسا؟ ـ دەپ خىيال قىلدى. **13** پەرۋەردىگار ئىبراھىمغا: ـ ساراھنىڭ: «مەن قېرىپ كەتكەن تۇرسام، راستىنلا بالا ئۇغارمەنمۇ؟» دەپ كۈلگىنى نېمىسى؟ **14** پەرۋەردىگارغا مۇمكىن بولمايدىغان تىلسىمات ئىش بارمۇ؟ بېكىتكەن ۋاقىتتا، يەنى كېلەر يىلى دەل بۇ چاغدا قايتىپ كېلىمەن ۋە ئۇ ۋاقىتتا ساراھنىڭ بىر ئوغلى بولىدۇ، ـ دېدى. **15** ئەمما ساراھ قورقۇپ كېتىپ: ـ كۈلمىدىم، دەپ ئىنكار قىلدى. لېكىن ئۇ: ـ ياق، سەن كۈلدۈڭ، ـ دېدى. **16** ئاندىن بۇ زاتلار ئۇ يەردىن قوزۇپ، سودوم تەرەپكە نەزىرىنى ئاغدۇردى. ئىبراھىممۇ ئۇلارنى ئۇزىتىپ، ئۇلار بىلەن بىللە ماڭدى. **17** پەرۋەردىگار: ـ مەن قىلمىدىغان ئىشىمنى ئىبراھىمدىن يوشۇرسام بولامدۇ؟ **18** چۈنكى ئىبراھىمدىن ئۇلۇغ ۋە كۈچلۈك بىر ئەل چىقىدۇ ۋە شۇنىڭدەك يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەل-مىللەتلەر ئۇ ئارقىلىق بەخت-بەركەتكە مۇيەسسەر بولىدىغان تۇرسا؟ **19** چۈنكى مەن ئۇنى بىلىپ تاللىغانىمىز؛ ئۇ چوقۇم ئۆز بالىلىرىنى ۋە ئۇنىڭ ۋېيدىكىلەرنى ئۆزىگە ئە گەشتۈرۈپ، ئۇلارغا پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى ئۇقتۇپ، ھەققانىيلىقنى ۋە ئادالەتنى يۈرگۈزۈشنى ئۆگىتىدۇ. بۇنىڭ بىلەن مەنكى پەرۋەردىگار ئىبراھىم توغرىسىدا قىلغان ۋەدەمنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن، ـ دېدى. **20** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: ـ «سودوم ۋە گومورىرا توغرىسىدا كۆتۈرۈلگەن داد-پېريات ناھايىتى كۈچلۈك، ئۇلارنىڭ گۇناھى ئىنتايىن ئېغىر بولغىنى ئۈچۈن، **21** مەن ھازىرلا چۈشىمەن، قىلمىشلىرى راستىنلا شۇ داد-پېريادلاردىن ماڭا مەلۇم بولغاندەك شۇنچە رەزىلمۇ، بىلىپ باقاي؛ ئۇنچە رەزىل بولمىغانمىز، مەن ئۇنى بىلىشىم كېرەك». **22** شۇنىڭ بىلەن بۇ كىشىلەر ئۇ يەردىن قوزغىلىپ، سودوم تەرەپكە يول ئالدى. لېكىن ئىبراھىم يەنىلا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆرە تۇراتتى. **23** ئىبراھىم يېقىن بېرىپ: ـ سەن راستىنلا ھەققانىيلارنى رەزىللەر بىلەن قوشۇپ ھالاك قىلامسەن؟ **24** شەھەردە ئەللىك ھەققانىي كىشى بار بولۇشى مۇمكىن؛ سەن راستىنلا شۇ جايىنى ھالاك قىلامسەن، ئەللىك ھەققانىي كىشى ئۈچۈن ئۇ جايىنى كەچۈرۈم قىلمامسەن؟ **25** ياق، ياق! بۇ ئىش سەندىن نېرى بولغاي! ھەققانىيلارنى رەزىللەر بىلەن قوشۇپ ئۆلتۈرۈپ، ھەققانىيلارغا رەزىللە رگە ئوخشاش مۇئامىلە قىلىش سەندىن نېرى بولغاي! پۈتكۈل جاھانىڭ سوراقچىسى ئادالەت يۈرگۈزمەمدۇ؟ ـ دېدى. **26** پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىپ: ـ ئە گەر مەن سودوم شەھىرىدە ئەللىك ھەققانىيىنى تاپسام، ئۇلار ئۈچۈن پۈتكۈل

جاینی ئایاپ قالمەن، ـ دېدی. 27 ئاندىن ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ: ـ مانا مەن پەقەت توپا بىلەن كۈلدىن ئىبارەت بولساممۇ، مەن ئىگەم بىلەن سۆزلەشكىلى يەنە پېتىنالدىم. 28 مۈبادا شۇ ئەللىك ھەققانىيدىن بەش كىشى كەم بولسا، سەن بۇ بەش كىشىنىڭ كەم بولغىنى ئۈچۈن پۈتكۈل شەھەرنى يوقىتامسەن؟ ـ دېدى. تۈ: ـ ئە گەر مەن شۇ يەردە قىرق بەشنى تاپساممۇ، ئۇنى يوقاتمايمەن، دېدى. 29 ئىبراھىم ئۇنىڭغا سۆزىنى داۋام قىلىپ: ـ شۇ يەردە قىرق كىشىلا تېپىلىشى مۇمكىن، دېۋىدى، [يەھۋەردىگار]: ـ بۇ قىرقى ئۈچۈن ئۇنى يوقاتمايمەن، ـ دېدى. 30 ئۇ يەنە سۆز قىلىپ: ئى ئىگەم، خاپا بولمغايسەن، مەن يەنە سۆز قىلاي. شۇ يەردە ئوتىۋزنى تېپىلىشى مۇمكىن؟ ـ دېدى. تۈ: ـ ئە گەر مەن ئۇ يەردە ئوتىۋزنى تاپساممۇ، يوقاتمايمەن، ـ دېدى. 31 ئۇ يەنە سۆز قىلىپ: ـ مانا ئەمدى مەن ئىگەم بىلەن سۆزلەشكىلى جۈرئەت قىلدىم؛ شۇ يەردە يىگىرمىسى تېپىلىشى مۇمكىن، ـ دېدى. يەھۋەردىگار سۆز قىلىپ: بۇ يىگىرمىسى ئۈچۈن ئۇ يەرنى يوقاتمايمەن، ـ دېدى. 32 ئۇ سۆزلەپ: ـ ئى ئىگەم، خاپا بولمغاي، مەن يەقەت مۇشۇ بىر قېتىملا سۆز قىلاي! شۇ يەردە ئونى تېپىلىشى مۇمكىن، دېۋىدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئونى ئۈچۈن ئونى يوقاتمايمەن، ـ دېدى. 33 يەھۋەردىگار ئىبراھىم بىلەن سۆزلىشىپ بولغاندىن كېيىن كەتتى، ئىبراھىممۇ ئۆز جايىغا قايتىپ كەتتى.

19

ئىككى يەرشتە كەچتە سودومغا يېتىپ كەلدى، شۇ چاغدا لۇت سودومنىڭ دەرۋازىسىدا ئولتۇراتتى. لۇت ئۇلارنى كۆرۈپلا ئورندىن تۇرۇپ، ئالدىغا چىقىپ يۈزىنى يە رگە تەگكۈدەك تەزىم قىلىپ: 2 ـ مانا، ئەي خوجىلىرىم، كەمىنلىرىنىڭ ئۆيىگە چۈشۈپ پۇتلىرىڭلارنى ۋۇيۇپ قونۇپ قالغايسىلەر، ئاندىن ئەتە سەھەر قوپۇپ يولغا چىقىساڭلارمۇ بولىدۇ، دېۋىدى، بۇلار جاۋابەن: ـ ياق، بىز شەھەر مەيدانىدا كەچلەيمىز، ـ دېدى. 3 ئەمما ئۇ ئۇلارنى چىڭ ئۇنۇتۇدى، ئاخىر ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بېرىپ ۋۇيىگە كىردى. ئۇ ئۇلارغا داستىخان سېلىپ، پېتىر توقاچلارنى پىشۇرۇپ بەردى، ئۇلار غىزالاندى. 4 ئۇلار تىنچى ياتمىغاندى، شەھەردىكىلەر، يەنى سودومنىڭ ئە رگە كىلىرى، ياش، قېرى ھەممىسى ھەرقايسى مەھەللىلەردن كېلىپ ۋۇينى قورشۇدالدى، 5 ئۇلار لۇتنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ بۇگۈن كەچتە سېنىڭكىگە كە رگەن ئادەملەر قېنى؟ ئۇلارنى بە رگە چىقىرىپ بەر، بىز ئۇلار بىلەن يېقىنچىلىق قىلىمىز، ـ دېدى. 6 لۇت دەرۋازىنىڭ ئالدىغا، ئۇلارنىڭ قېشىغا چىقىپ، ئىشكىنى يېپىۋېتىپ، 7 ئۇلارغا: ـ ئەي بۇرادەرلىرىم، مۇنداق رەزىللىكنى قىلماڭلار! 8 مانا، تىنچى ھېچ ئەر بىلەن بىللە بولمغان ئىككى قىزىم بار؛ ئۇلارنى سىلە رگە چىقىرىپ بېرەي. ئۇلار بىلەن خالىغىنىڭلارنى قىلىڭلار. ئەمما بۇ ئادەملەر ۋۇگرەمنىڭ سايىسى ئاستىغا كە رگەنىكەن، سىلەر ئۇلارنى ھېچنېمە قىلماڭلار! ـ دېدى. 9 لېكىن ئۇلار جاۋاب بېرىپ: «نېرى تۇر!» دېگىنىچە، يەنە: ـ بۇ يەردە تۇرۇشقا كەلگەن بۇ مۇساپىر ھاكىم بولماقچىمىكەن؟ ئەمدى ساڭا ئۇلارغا قىلغاندىنۇ بەتتەر يامانلىق قىلىمىز! ـ دەپ لۇتنى قىستاپ، ئىشكىنى چېقىشقا باستۇرۇپ كەلدى. 10 ئەمما ئۇ ئىشكى كىشى قوللىرىنى ئۇزىتىپ لۇتنى ۋۇيگە تۇز قېشىغا تارتىپ ئە كىرۋېلىپ، ئىشكىنى تاقىۋالدى 11 ۋە ۋۇينىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدىكى ئادەملەرنى كىچىكىدىن تارتىپ چوڭىغىچە كورلۇققا مۇپتىلا قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دەرۋازىنى ئىزدەپ، ھالدىن كەتتى. 12 ئاندىن ئىككەيلەن لۇتقا: ـ مۇشۇ يەردە يەنە بىرەر كىمىڭ بارمۇ؟ كۈيئوغۇل، ئوغۇل ياكى قىزلىرىڭ ۋە ياكى شەھەردە باشقا ئادەملىرىڭ بولسا ئۇلارنى بۇ يەردىن ئېلىپ كەتكىن! 13 چۈنكى بىز بۇ يەرنى يوقىتىمىز؛ چۈنكى ئۇلار توغرۇلۇق كۈتۈرۈلگەن داد-پەريات پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئىنتايىن كۈچلۈك بولغاچ، پەرۋەردىگار بىزنى ئۇنى يوقىتىشقا ئەۋەتتى، ـ دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن لۇت تاشقىرىغا چىقىپ، قىزلىرىنى ئالدىغان [بولغۇسى] كۈيئوغۇللىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ: «ئەمدى قوپۇپ بۇ يەردىن چىقىپ كېتىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار شەھەرنى يوقىتىدۇ» ـ دېدى. ئەمما ئۇ [بولغۇسى] كۈيئوغۇللىرىنىڭ ئەزىرىگە چاقاق قىلغاندەك كۆرۈندى. 15 تاڭ ئاتقاندا، پەرشىتىلەر لۇتنى ئالدىرتىپ: ـ ئەمدى قوپۇپ ئايالىڭ بىلەن قېشىڭدىكى ئىككى قىزىڭنى ئالغىن، بولمىسا شەھەرنىڭ قەبھىلىكىگە چېتىلىپ قېلىپ، ھالاك بولىسەن، ـ دېدى. 16 ئەمما ئۇ تېخىچە ئارسالدى بولۇپ تۇرغاندا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا رەھىم قىلغانلىقى ئۈچۈن، ئۇ ئىككىيلەن لۇتنىڭ قولىنى، ئايالىنىڭ قولىنى ۋە ئىككى قىزىنىڭ قوللىرىنى تۇتۇپ، تۇلارنى شەھەرنىڭ سىرتىغا ئەچىقىپ، ئورۇنلاشتۇرۇپ قويدى. 17 تۇلارنى چىقارغاندىن كېيىن شۇ ئىش بولدىكى، تۇلاردىن بىرى ئۇنىڭغا: ـ جېنىڭنى ئېلىپ قاچ، ھالاك بولماسلىقىڭ ئۈچۈن كەينىڭگە قارىمای، تۇزلە ئۆلكىتىگە ھېچ يەردە توختىماي، تاغقا قاچقىن! ـ دېدى. 18 لېكىن لۇت تۇلارغا: ـ ئۇنداق بولمغاي، ئەي خوجام، ئۇنداق قالاي! 19 مانا، كەمىنىڭ كۆز ۋۇگۈدە ئىلتىپات تاپتى، جېنىمنى قۇتقۇزدۇڭ، ماڭا زور مەرھەمەت كۆرسەتتىڭ؛ ئەمما مەن تاغقا قاچالمايمەن؛ ئۇنداق قىلسام، ماڭا بىرەر ئاپەت چۈشۈپ، ئۆلۈپ كېتەرمەنكەن. 20 قارا، ئاۋۇ شەھەر رگە قېچىپ بارسا بولغۇدەك ناھايىتى يېقىن ئىكەن، شۇنداقلا كىچىك شەھەر ئىكەن! ئۇنۇتۇنۇپ قالاي، مېنىڭ شۇ يە رگە قېچىشىمغا يول قويغايسەن! ئۇ كىچىك [شەھەر] ئەمەسمۇ؟! جېنىم شۇ يەردە ئامان قالدۇ! ـ دېدى. 21 پەرىشتە ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ خەير، بۇ ئىشتىمۇ ساڭا ماقۇل بولاي، سەن ئېيتقان شۇ شەھەرنى ۋەيران قىلمايمەن. 22 ئەمدى ئۇ يە رگە تېزدىن قېچىپ بارغىن؛ چۈنكى سەن شۇ يە رگە يېتىپ بارمىغۇچە ھېچ ئىش قىلالمايسەن، ـ دېدى. شۇڭا ئۇ شەھەرنىڭ ئىسمى «زوئار» دەپ ئاتالغان. 23 لۇت زوئارغا يېتىپ بارغاندا كۈن نۇرى يە ر يۈزىگە چېچىلغاندىن كېيىن، 24 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئەرشتىن، ئۆز يېنىدىن سودوم بىلەن گومورراننىڭ ئۈستىگە گۈڭگۈرت ۋە ئوت ياغدۇرۇۋېتىپ، 25 شۇ شەھەرلەرنى، پۈتكۈل تۇزلە ئۆلكىنى ھەمدە شەھەرلەردىكى بارلىق ئاھالىلەر ۋە يە ردىن ئۈنگەنلەرنى قوشۇپ بەربات قىلدى. 26 لېكىن لۇتنىڭ ئارقىسىدىن ماڭغان ئايالى كەينىگە قارىۋىدى، ئۆز تۇۋۇرۇككە ئايلىنىپ قالدى. 27 ئەتىسى تاڭ سەھەردە، ئىبراھىم قۇيۇپ ئىلگىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغان جايىغا چىقىپ، 28 سودوم بىلەن گومورىرا تەرەپكە، شۇنداقلا تۇزلە ئۆلكىنىڭ ھەممە يېرىگە نەزەر سېلىۋىدى، مانا، يە ر يۈزىدىن خۇمدانىنىڭ تۈتۈنىدەك تۈتۈن تۇرلەۋاتقىنىنى كۆردى. 29 ئەمما شۇنداق بولدىكى، خۇدا ئۇ تۇزلە ئۆلكىتىكى شەھەرلەرنى ۋەيران قىلغاندا، ئۇ ئىبراھىمنى ئېسىگە ئېلىپ، لۇت تۇرغان شەھەرلەرنى بەربات قىلغاندا ئۇنى بالا يىتىپە تىنىڭ ئىچىدىن چىقىرىپ قۇتقۇزدى. 30 ئەمما لۇت زوئار شەھىرىدە تۇرۇشتىن قورققاچقا، زوئاردىن كېتىپ، تاغقا چىقىپ، ئىككى قىزى بىلەن شۇ يەردە ماكانلاشتى. ئۇ ئىككى قىزى بىلەن بىر ئۆڭكۈردە تۇردى. 31 ئەمدى چوڭ قىز كىچىككە: ـ ئاتىمىز بولسا قېرىپ كەتتى؛ دۇنيانىڭ قائىدە-يوسۇنى يوچىچە بۇ يۇرتتا بە رگە يېقىنچىلىق قىلىدىغان ھېچ ئەر كىشى قالمىدى. 32 قېنى، ئاتىمزنى شاراب بىلەن مەست قىلىپ ۋېۋىپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە ياتايلى؛ شۇنداق قىلساق، بىز پەرزەنت كۆرۈپ ئاتىمزنىڭ ئۇرۇقىنى قالدۇرالايمىز، ـ دېدى. 33 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇ كېچىسى ئاتىسىغا شاراب ئىچكۈزۈپ [مەست قىلىپ] ۋېۋىپ، چوڭ قىزى كىرىپ ئاتىسى بىلەن ياتتى. لېكىن لۇت ئۇنىڭ كىرىپ ياتقىنىنىمۇ، ۋېۋىپ كەتكىنىنىمۇ ھېچ سەزمىدى. 34 ئەتىسى شۇنداق بولدىكى، چوڭى كىچىككە: ـ مانا، مەن ئاخشىم ئاتام بىلەن ياتتىم؛ بۇگۈن كەچتىمۇ ئۇنىڭغا يەنە شاراب ئىچكۈزىلىپ، شۇنىڭ بىلەن سەن كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتقىن؛ شۇنداق قىلىپ، ھەر ئىككىمىز پەرزەنت كۆرۈپ ئاتىمزنىڭ نەسلىنى قالدۇرالايمىز، ـ دېدى. 35 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇ كېچىسى ئاتىسىغا شاراب ئىچكۈزۈپ [مەست قىلىپ] ۋېۋىپ، كىچىك قىزى ئورندىن تۇرۇپ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ياتتى. ئەمما لۇت ئۇنىڭ كىرىپ ياتقىنىنىمۇ، ۋېۋىپ كەتكىنىنىمۇ ھېچ سەزمىدى. 36 شۇنداق قىلىپ، لۇتنىڭ ئىككىلا قىزى ئۇز ئاتىسىدىن ھامىلدار بولۇپ قالدى. 37 چوڭى بولسا ئوغلۇن تۇغۇپ، ئۇنىڭ ئېتىنى موئاب قويدى؛ ئۇ بۈگۈنكى موئابىيلارنىڭ ئاتىسىدۇر. 38 كىچىكىمۇ ئوغۇل تۇغۇپ، ئۇنىڭ ئېتىنى بەن-ئامى قويدى. ئۇ بۈگۈنكى ئامۇنىيلارنىڭ ئاتىسىدۇر.

20

ئىبراھىم ئۇ يەردىن چىقىپ، جەنۇب تەرەپتىكى نە گە ۋە كۆچۈپ كېلىپ، قادەش بىلەن شۇرنىڭ ئارىلىقىدا تۇرۇپ قالدى؛ بىر مە زگىلدىن كېيىن گەراردا ئولتۇراقلاشتى. 2 شۇ يەردە ئىبراھىم ئايالى ساراھ توغرىسىدا: «ئۇ مېنىڭ سىڭلىمدۇر»، دېگەندى. شۇنىڭ بىلەن گەرارنىڭ پادىشاھى ئابىمەلەك ئادەم ئەۋەتىپ، ساراھنى [ئۆزىگە] خوتۇن بولۇشقا ئېلىۋالدى. 3 لېكىن [بىر كۈنى] كېچىسى چۈشىدە خۇدا ئابىمەلەككە كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ مانا، سەن ئۆز ئۆڭگە ئېلىۋالغان ئايال سەۋەبىدىن ئەمدى ئۆلگەن ئادەمدۇرسەن؛ چۈنكى ئۇ باشقا بىرسىنىڭ ئايالىدۇر ـ دېدى. 4 ئەمما ئابىمەلەك ئۇنىڭغا تېخى يېقىنچىلىق قىلمىغاندى. ئۇ خۇداغا: ـ ئى رەب، ھەققانىي بىر خەلقنىمۇ ھالاك قىلامسەن؟ 5 ئۇ ئۆزىمۇ ماڭا: «ئۇ مېنىڭ سىڭلىم» دەپ ئېيتمىدىمۇ؟ يەنە كېلىپ، بۇ ئايالىمۇ «ئۇ مېنىڭ ئاكام»، دەپ ئېيتقاندى. مەن بولسام ساپ كۆڭلۈم ۋە دۇرۇس نىيىتىم بىلەن بۇ ئىشنى قىلدىم، ـ دېدى. 6 خۇدا چۈشىدە ئۇنىڭغا يەنە: ـ بۇ ئىشنى ساپ كۆڭلۈل بىلەن قىلغانلىكىڭنى بىلىمەن؛ شۇ سەۋەبتىن مەن سېنى ئالدىمدا گۇناھ قىلىشتىن توسۇپ، ئۇنىڭغا تېگىشىڭگە قويمىدىم. 7 ئەمدى ئۇ كىشىنىڭ ئايالىنى ئۆزىگە قايتۇرۇۋېر، چۈنكى ئۇ پەيغەمبەر، ئۇ سېنىڭ ھەققىڭدە دۇئا قىلىدۇ ۋە سەن تىرىك قالىسەن. ئە گەر ئۇنى يانداۋرۇۋېر بەرمىسەڭ شۇنى بىلىپ قويغىنىڭ، سەن ۋە ھەممە ئادەملىرىڭ قوشۇلۇپ جەزمەن ئۆلىسىلەر، ـ دېدى. 8 ئابىمەلەك ئەتىگەن تاڭ سەھەردە ۋۇيۇپ، ھەممە خىزمەتكارلىرىنى چاقىرىپ، بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارنىڭ قۇلاقلىرىغا سالدى؛ بۇ ئادەملەر ناھايىتى قورقۇشۇپ كەتتى. 9 ئاندىن ئابىمەلەك ئىبراھىمنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ بۇ بە رگە نېمە قىلغىنىڭ؟ مەن ساڭا زادى نېمە گۇناھ قىلدىم، سەن مەن ۋە

پادشاهلىقىمغا ئېغىر بىر گۇناھنى يۈكلەپ قويدۇڭ؟ ماگا قىلمايدىغان ئىشلارنى قىلدىڭ! ـ دېدى. **10** ئابەلەك ئىبراھىمغا يەنە: ـ سەن زادى بىزنىڭ نېمە ئىشىمىزنى كۆرگىنىڭ ئۈچۈن مۇشۇ ئىشنى قىلدىڭ؟ ـ دېدى. **11** ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ: ـ «بۇ يەردە شۇبھىسىزكى ھېچكىم خۇدادىن قورقمايدىكەن، ئۇلار مېنى ئايالىم ئۈچۈنلا ئۆلتۈرۈۋېتىدۇ»، دەپ ئويلىغانىدىم. **12** ئەمەلىيەتتە، ئۇنىڭ مېنىڭ سىگىلىم ئىكەنلىكى راست، لېكىن ئۇ مېنىڭ ئاتا بىر، ئانا بۇلەك سىگلىم، كېيىن ئۇ مېنىڭ ئايالىم بولدى. **13** لېكىن خۇدا مېنى ئاتامنىڭ ئويدىن چىقىرىپ سە رگەردانلىققا يولۇققۇزغىنىدە، مەن ئايالىمغا: ـ بىز قەيەر رگلا بارساق، سەن ماگا شۇنداق شاپائەت كۆرسەتكەيسەنكى، مېنىڭ توغرامدا: «بۇ مېنىڭ تاكام بولدۇ»، دېگىن، ـ دەپ ئېيتقانىدىم ـ دېدى. **14** ئاندىن ئابەلەك قوي- كالىلار، قۇللار ۋە دېدە كلەرنى ئېلىپ ئۆلارنى ئىبراھىمغا بەردى ۋە ئايالى ساراھنىمۇ ئۆزىگىگا قايتۇرۇۋېپ بەردى. **15** ئابەلەك: ـ مانا مېنىڭ زېمىنم بولسا ئالدىڭدا ئاۋۇرۇپۇڭ؛ كۆزۈڭگە قايسى يەر ياقسا شۇ يەردە تۇرغىن، ـ دېدى. **16** ئۇ ساراھقا: «مانا، مەن ئاكاڭغا مىڭ كۈمۈش تەڭگە بەردىم؛ مانا بۇلار ئۆز يېنىڭىكىلەر، شۇنداقلا ھەممە ئادەملەرنىڭ كۆز ئالدىدا ۋۇياتنى يايقۇچى بولدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ھەرقانداق داغ-ئەيىبتىن خالاس بولىسەن». **17** ئىبراھىم خۇداغا دۇئا قىلدى، خۇدا ئابەلەك، ئايالى ۋە كېنىزە كلىرىنى ساقايتتى؛ ئاندىن ئۇلار [يەنە] بالا تۇغالايدىغان بولدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىبراھىمنىڭ ئايالى ساراھ ئۈچۈنلا ئابەلەك ئىنىڭ ۋىدىكى ھەممە خوتۇنلارنىڭ بالىياتقۇلىرىنى ئېتىپ قويغانىدى.

21

ئەمدى پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغىنىدەك ساراھنى يوقلىدى؛ پەرۋەردىگار ساراھقا دېگىنىدەك قىلدى. **2** ساراھ ھامىلدار بولۇپ، ئىبراھىم قېرىغاندا خۇدا ئۇنىڭغا بېكىتكەن ۋاقىتتا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى. **3** ئىبراھىم تۇنۇگۈنگە تۇرەلگەن ئوغلى، يەنى ساراھ ئۇنىڭغا تۇغۇپ بەرگەن ئوغلىنىڭ ئىسمىنى ئىسھاق قويدى. **4** ئاندىن ئىبراھىم خۇدا ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنىدەك ئۈچ ئوغلى ئىسھاق تۇغۇلۇپ سە ككىزىنچى كۈنى خەتنە قىلدى. **5** ئوغلى ئىسھاق تۇغۇلغان چاغدا، ئىبراھىم يۈز ياشتا ئىدى. **6** ساراھ: «خۇدا مېنى كۈلدۈرۈۋەتتى؛ ھەر كىم بۇ ئىشنى ئاڭلىسا، مەن بىلەن تەڭ كۈلۈشىدۇ»، دېدى. **7** ئۇ يەنە: ـ كىمدۇ ئىبراھىمغا: «ساراھ بالا ئېمىتىدىغان بولدۇ!» دەپ ئېيتالا يتتى؟ چۈنكى ئۇ قېرىغاندا ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردىم! ـ دېدى. **8** بالا چوڭ بولۇپ، ئەمچە كتىن ئايرىلدى. ئىسھاق ئەمچە كتىن ئايرىلغان كۈنى ئىبراھىم چوڭ زىياپەت ئۆتكۈزۈپ بەردى. **9** ئەمما ساراھ مىسىرلىق ھەجەرنىڭ ئىبراھىمغا تۇغۇپ بەرگەن ئوغلىنىڭ [ئىسھاقنى] مەسخىرە قىلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ قالدى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىبراھىمغا: ـ بۇ دېدەك بىلەن ئوغلىنى ھەيدىۋەت! چۈنكى بۇ دېدە كنىڭ ئوغلى مېنىڭ ئوغلۇم ئىسھاق بىلەن تەڭ ۋارىس بولسا بولمايدۇ!، ـ دېدى. **11** [ساراھنىڭ] بۇ سۆزى ئىبراھىمغا تولىمۇ ئېغىر كەلدى؛ چۈنكى [ئىسمائىلمۇ] ئۇنىڭ ئوغلى-دە! **12** لېكىن خۇدا ئىبراھىمغا: ـ بالاڭ ۋە دېدىكىڭ ۋەجىدىن بۇ سۆز ساگا ئېغىر كەلمىسۇن، بەلكى ساراھنىڭ ساگا دېگەنلىرىنىڭ ھەممىسىگە قۇلاق سالغىن؛ چۈنكى ئىسھاقتىن يولغىنى سېنىڭ نەسلىڭ ھېسابلىنىدۇ. **13** لېكىن دېدە كنىڭ ئوغلىدىنمۇ بىر خەلق-مىللەت پەيدا قىلىمەن، چۈنكى ئۇمۇ سېنىڭ نەسلىڭ، ـ دېدى. **14** ئەتىسى تاڭ سەھەردە ئىبراھىم قويۇپ، نان بىلەن بىر تۇلۇم سۇنى ئېلىپ ھەجە رگە بېرىپ، ئۇشىنىسىگە يۈ دكۈزۈپ، بالىنى ئۇنىڭغا تاپشۇرۇپ، ئىككىسىنى يولغا سېلىپ قويدى. ھەجەر كېتىپ، بەئەر-شىبانىڭ چۆلىدە كېزىپ يۈردى. **15** ئەمدى تۇلۇمدىكى سۇ ئۈگەپ كەتكەنىدى؛ ھەجەر بالىنى بىر چاتقالنىڭ تۈۋىگە تاشلاپ قويۇپ، ئۆز-ئۆزىگە: «بالىنىڭ ئۆلۈپ كېتىشىگە قاراپ چىدىمايەن» دەپ، بىر ئوق ئېتىمچە يىراققا بېرىپ، ئۆدۈلدا ئولتۇردى. ئۇ ئۆدۈلدا ئولتۇرۇپ، پېرياد كۆتۈرۈپ يىغلىدى. **17** خۇدا ئاۋغۇلنىڭ يىغا ئاۋازىنى ئاڭلىدى، شۇنىڭ بىلەن خۇدانىڭ پەرىشتىسى ئاسماندىن ھەجەرنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ ئەي ھەجەر، ساگا نېمە بولدى؟ قورقمغىن؛ چۈنكى خۇدا ئاۋغۇلنىڭ [يىغا] ئاۋازىنى يېتىپ كەلدى. **18** ئەمدى قويۇپ، قولۇڭ بىلەن بالىنى يۈلەپ تۇرغىن؛ چۈنكى مەن ئۇنى ئۇلۇغ بىر ئەل-مىللەت قىلىمەن، ـ دېدى. **19** شۇئان خۇدا [ھەجەرنىڭ] كۆزلىرىنى ئاچتى، ئۇ بىر قۇدۇقنى كۆردى. ئۇ بېرىپ ئۇلۇمغا سۇ تولدۇرۇپ، ئوغلىغا ئىچكۈزدى. **20** خۇدا ئۇ بالا بىلەن بىللە بولدى؛ ئۇ تۇسۇپ چوڭ بولدى. ئۇ چۆلدە ياشاپ، مە رگەن بولۇپ يېتىشتى. **21** ئۇ پاران چۆلدە تۇردى، شۇ ۋاقىتلاردا ئانىسى ئۇنىڭغا مىسىر زېمىنىدن بىر قىزنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ بەردى. **22** ئۇ ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، ئابەلەك ۋە ئۇنىڭ لەشكىرىبېشى فىكول كېلىپ ئىبراھىمغا: ـ قىلغان ھەممە ئىشلىرىڭدا، خۇدا سېنىڭ بىلەن بللىدۇر. **23** ئەمدى سەن دەل مۇشۇ يەردە ماگا، ئوغلۇمغا ۋە نەۋرەمگە خيانەت قىلماسلىققا خۇدانىڭ نامىدا قەسەم قىلىپ بە رگەيسەن؛ مەن ساگا كۆرسىتىپ كەلگەن مېھرىبانلىقىمدەك، سەنمۇ ماگا ۋە سەن ھازىر تۇرۇۋاتقان يۇرتقا مېھرىبانلىق قىلغايسەن، ـ دېدى. **24** ئىبراھىم: قەسەم قىلىپ بېرەي، دېدى. **25** ئاندىن ئىبراھىم ئابەلەك كىنىڭ چاكارلىرى تارتىۋالغان بىر قۇدۇق توغرىسىدا ئابەلەك كنى ئەيىبلىدى.

26 ئابەلەك: ـ بۇ ئىشنى قىلغان كىشىنى بىلمەيمەن؛ سەن بۇ ئىشنى ماگىمۇ ئېيتمايسەن؛ مەن بۇ ئىشنى يەقەت بۈگۈنلا ئاڭلىشىم، ـ دېدى. **27** ئىبراھىم قوي- كالا ئېلىپ ئابەلەك كىگە تەقدىم قىلدى؛ ئاندىن ئۇلار ئىككىلىسى ئەھدە قىلىشتى. **28** ئىبراھىم يەنە پادىدىن يەتتە چىشتى قوزىنى بىر تەرەپكە ئېلىپ قويدى. **29** ئابەلەك ئىبراھىمدىن: ـ سەن بىر تەرەپكە ئېلىپ قويغان بۇ يەتتە چىشتى قوزىنىڭ نېمە مەنىسى بار؟ ـ دەپ سوريۇدى، **30** ئۇ: ـ مېنىڭ بۇ قۇدۇقنى كولىغىنىمنى ئېتىراپ قىلغىنىڭىزنى گۈۋاھلىق سۈپىتىدە بۇ يەتتە چىشتى قوزىنى قولۇمدىن قوبۇل قىلغايسەن، ـ دەپ جاۋاب بەردى. **31** بۇ ئىككىسى شۇ يەردە قەسەم قىلىشقانلىقى ئۈچۈن، ئۇ شۇ جاينى «بەئەر-شىبا» دەپ ئاتىدى. **32** شۇ تەرىقىدە ئۇلار بەئەر-شىبادا ئەھدە قىلىشتى. ئاندىن ئابەلەك ۋە ئۇنىڭ لەشكىرىبېشى فىكول قوزغىلىپ، فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنغا يېنىپ كەتتى. **33** ئىبراھىم بەئەر-شىبادا بىر تۈپ يۇلغۇننى تىكىپ، ئۇ يەردە ئەبەدىي تەڭرى بولغان يەرۋەردىگارنىڭ نامىغا نىدا قىلىپ ئىبادەت قىلدى. **34** ئىبراھىم فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىدا ئۆزۈن ۋاقىتقىچە ئۆرۈپ قالدى.

22

بۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، خۇدا ئىبراھىمنى سىناپ ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئىبراھىم! دېدى. ئۇ: مانا مەن! ـ دەپ جاۋاب بەردى. **2** ئۇ: ـ سەن ئوغلۇڭنى، يەنى سەن سۆيىدىغان يالغۇز ئوغلۇڭ ئىسھاقنى ئېلىپ، موريا يۇرتىغا بېرىپ، شۇ يەردە، مەن ساگا ئېيتىدىغان تاغلارنىڭ بىرىنىڭ ئۈستىدە ئۇنى كويدۇرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنغىن، ـ دېدى. **3** ئەتىسى ئىبراھىم سەھەر قوپۇپ، ئېشىكىنى توقۇپ، يىگىتلىرىدىن ئىككىيلەن بىلەن ئىسھاقنى بىللە ئېلىپ، كويدۇرمە قۇربانلىق ئۈچۈن ئوتۇن يېرىپ، خۇدا ئۇنىڭغا ئېيتقان يە رگە قاراپ ماگدى. **4** ئۈچىنچى كۈنى ئىبراھىم بېشىنى كۆتۈرۈپ قاراپ، يىراقتىن ئۇ يەرنى كۆردى. **5** ئىبراھىم يىگىتلىرىگە: ـ سىلەر ئېشەك بىلەن مۇشۇ يەردە تۇرۇپ تۇرۇڭلار. مەن بالام بىلەن ئۇ يە رگە بېرىپ، سەجدە قىلىپ، ئاندىن قېشىڭلارغا يېنىپ كېلىمىز، ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئىبراھىم كويدۇرمە قۇربانلىققا كېرەكلىك ئوتۇننى ئېلىپ، ئوغلى ئىسھاققا يۈدكۈزۈپ، ئۆزى قولىغا پىچاق بىلەن ئوتنى ئېلىپ، ئىككىسى بىللە يېرۇپ كەتتى. **7** ئىسھاق ئاتىسى ئىبراھىمغا: ـ ئەي ئاتا! دېۋىدى، ئۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ مانا مەن، ئوغلۇم، دېدى. ئۇ ئۇنىڭدىن: ـ مانا ئوت بىلەن ئوتۇنغۇ بار، ئەمما كويدۇرمە قۇربانلىق بولىدىغان قوزا قېنى؟ ـ دەپ سوريۇدى، **8** ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ: ـ ئەي ئوغلۇم، خۇدا ئۆزى ئۈچۈنگە كويدۇرمە قۇربانلىق قوزىنى تەمىنلەيدۇ، ـ دېدى. ئاندىن ئىككىسى بىرگە يولىنى داۋاملاشتۇردى. **9** ئاخىرىدا ئۇلار خۇدا ئىبراھىمغا ئېيتقان جايغا يېتىپ كەلدى. ئىبراھىم ئۇ يەردە قۇربانگاھ ياساپ، ئۈستىگە ئوتۇننى تىزىپ قويدى. ئاندىن ئۇ ئوغلى ئىسھاقنى باغلاپ، ئۇنى قۇربانگاھدىكى ئوتۇننىڭ ئۈستىدە ياتقۇزدى. **10** ئاندىن ئىبراھىم قولىنى ئۇزىتىپ، ئوغلىنى بوغۇزلىغىلى پىچاقنى ئالدى. **11** شۇئان پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئاسماندىن ئۇنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ ئىبراھىم، ئىبراھىم! ـ دەپ ۋارقىردى. ئۇ: ـ مانا مەن، ـ دېدى.

12 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ سەن بالىغا قولۇڭنى تەگگۈزمىگىن، ئۇنى ھېچنېمە قىلمىغىن؛ چۈنكى مەن سېنىڭ خۇدادىن قورقىدىغانلىقىڭنى بىلدىم؛ چۈنكى سېنىڭ ئوغلۇڭنى، يەنى يالغۇز ئوغلۇڭنى مەندىن ئايىمىدىڭ، ـ دېدى. **13** ئىبراھىم بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا، ئارقىسىدا مۈڭگۈزلىرى چاتقالغا چىرمىشىپ قالغان بىر قوچقارنى كۆردى. ئىبراھىم بېرىپ قوچقارنى ئېلىپ، ئۇنى ئوغلىنىڭ ئورنىدا كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىپ سۇندى. **14** شۇنىڭ بىلەن ئىبراھىم شۇ جايغا «ياھۋەھ-يىرەھ» دەپ ئات قويدى. شۇڭا كىشىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ تېغىدا ئەمىنلىنىدۇ» دېگەن بۇ سۆز بۈگۈنگە قەدەر ئېيتىلىپ كېلىۋاتىدۇ. **15** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئاسماندىن ئىبراھىمنى ئىككىنچى قېتىم چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ **16** سەن ئۆز ئوغلۇڭنى، يەنى يالغۇز ئوغلۇڭنى ئايىماي بۇ ئىشنى قىلغىنىڭ ئۈچۈن مەن ئۆزۈمۈ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، دەيدۇ پەرۋەردىگار، **17** ـ مەن سېنى زور بەركەتلەپ، نەسلىڭنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك نۇرغۇن كۆپەيتىپ، دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك غولدىتىمەن؛ نەسلىڭ بولسا دۈشمەنلىرىنىڭ دەرۋازىلىرىغا ئىگە بولدۇ. **18** سەن مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالغىنىڭ ئۈچۈن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەل-يۇرتلار نەسلىڭنىڭ نامى بىلەن ئۆزلىرى ئۈچۈن بەختىگە-بەركەت تىلەيدۇ، ـ دېدى. **19** ئاندىن ئىبراھىم يىگىتلىرىنىڭ قېشىغا يېنىپ باردى. ئۇلار ھەممىسى ئورنىدىن ئورۇشۇپ بەئەر-شىباغا يول ئالدى. ئىبراھىم بەئەر-شىبادا ئۆرۈپ قالدى. **20** بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئىبراھىمغا: «مانا ملكاھمۇ ئىنىڭ ناھورغا بىرقانچە ئوغلۇ ئۇغۇپ بېرىپتۇ»، دېگەن خەۋەر يەتتى. **21** ئۇلار بولسا ئۇنىڭ ئىككى ئۆزى، ئۇنىڭ ئىنىسى بۇز ۋە ئارامنىڭ ئاتىسى بولغان كەمۇئەل، **22** ئاندىن كەسەد، خازو، پىلداش، يىدلاف ۋە بېتۈئەل

دېگەن ئوغۇللار ئىدى. **23** (بېتۇئەلدىن رەۋگاھ تورەلدى). بۇ سەككىزىنى ملكاھ ئىبراھىمنىڭ ئىنىسى ناھورغا تۇغۇپ بەردى. **24** شۇنىڭدەك ئۇنىڭ كېنىزىكى رەئۇماھمۇ تېباھ، گاھام، تاخاش ۋە ماتاكاھ دېگەنلەرنى تۇغۇپ بەردى.

23

ساراھ بىر يۈز يىگىرمە يەتتە ياشقىچە تۇمۇر كۆردى. بۇ ساراھنىڭ تۇمرىنىڭ يىللىرى ئىدى. **2** ساراھ قاتاتان زېمىندىكى كىرىئات-ئاربا، يەنى ھېبروندا ۋاپات بولدى. ئىبراھىم بېرىپ ساراھ ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ يىغا-زار قىلدى. **3** ئىبراھىم تۆز مەرھۇمەسىنىڭ يېنىدىن قوپۇپ، ھىتتىيلارغا سۆز قىلىپ: **4** ـ مەن بولسام ئارا كالاردا مۇساپىر مېھمان، خالاس؛ سىلەر ئەمدى ئارا كالاردىن ماڭا بىر يەرلىك بېرىڭلار، شۇنىڭ بىلەن مەن بۇ مەرھۇمەمنى ئالدىمدا كۆرۈنۈپ تۇرمەسۇن ئۈچۈن ئېلىپ بېرىپ دەپنە قىلاي، ـ دېدى. **5** ھىتتىيلار ئىبراھىمغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئى خوجام، بەرگىلا قۇلاق سالغايلا! سىلى ئارىمىزدا خۇدانىڭ بىر شاھزادىسى ھېسابلىنىلا! ئارىمىزدىكى ئەڭ ئېسىل يەرلىكنى تاللاپ، شۇ يەردە مەرھۇمەلىرنى دەپنە قىلغايلا! مەرھۇمەلىرنى دەپنە قىلىشقا ھېچقايسىمىز تۆز يەرلىكىنى سىلدىن ئايمايدۇ، ـ دېدى. **7** ئىبراھىم ئورنىدن تۇرۇپ، تۆز زېمىندىكى خەلققە، يەنى ھىتتىيلارغا تەزىم قىلىپ، **8** تۆلارغا: ـ ئەگەر مەرھۇمەمنىڭ كۆز ئالدىمدا تۇرىۋەرمەسلىكى ئۈچۈن، ئۆنى ئېلىپ بېرىپ، دەپنە قىلىشىمنى راۋا كۆرسەڭلار، ئۇنداقتا سۆزۈمنى ئاڭلاپ مېنىڭ ئۈچۈن زوھارنىڭ ئوغلى ئەفرونغا سۆز قىلىپ، **9** ئۇنىڭ ئېتىزىنىڭ ئايىغىدا ئۆزىنىڭكى بولغان ماكپېلاھنىڭ غارىنى ماڭا بېرىشنى ئىلتىماس قىلىڭلار. ئۇ ماڭا بۇنى سىلەرنىڭ ئارا كالاردا گۆرىستان بولۇشقا تولۇق نەرخىدە بەرسۇن، ـ دېدى. **10** شۇ چاغدا ئەفرون ھىتتىيلار ئارىسىدا ئولتۇراتتى. شۇنىڭ بىلەن ھىتتىيلار ئالدىدا ئىبراھىمنىڭ ئالدىدا، يەنى شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدن كىرگۈچىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئالدىدا ئىبراھىمغا جاۋاب بېرىپ: ـ **11** يوقسۇ، ئەي خوجام، ماڭا قۇلاق سالغايلا. بۇ ئېتىزلىقنى، شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى غارنى سىلگە بېرەي؛ ئۆنى ئۆز خەلقىم بولغان ئادەملەرنىڭ ئالدىدا سىلگە بەردىم؛ ئۆز مېيىتلىرىنى دەپنە قىلغايلا، ـ دېدى. **12** ئاندىن ئىبراھىم يەنە زېمىن خەلقى ئالدىدا تەزىم قىلىپ، **13** شۇ زېمىندىكى خەلقنىڭ قۇلاقلىرى ئالدىدا ئەفرونغا: ـ ئىلتىماسىمغا قۇلاق سالغايلا؛ مەن بۇ ئېتىزلىقنىڭ نەرخى ۋېچچە پۇل بېرەي، ئۆنى مەندىن قوبۇل قىلغايلا، ئاندىن مەن مېيىتىمنى شۇ يەردە دەپنە قىلاي، ـ دېدى. **14** ئەفرون ئىبراھىمغا جاۋاب بېرىپ ئۇنىڭغا: **15** ئەي خوجام، ماڭا قۇلاق سالغايلا؛ تۆت يۈز شەكەل كۈمۈشكە يارايدىغان بىر ئېتىزلىق، سىلى بىلەن مېنىڭ ئارامدا نېمە ئىدى؟ سىلى مېيىتلىرىنى دەپنە قىلغايلا ـ دېدى. **16** ئىبراھىم ئەفرونىڭ سۆزىگە قوشۇلدى، ئاندىن ئەفرون ھىتتىيلار ئالدىدا ئېيتقان باھانى، يەنى شۇ چاغدىكى سودا تۆرلىمى ۋېچچە تۆت يۈز شەكەل كۈمۈشنى تارازىدا تارتىپ بەردى. **17** شۇنداق قىلىپ مامرەنىڭ ئۆدۈلدىكى ماكپېلاھقا جايلاشقان ئەفرونىڭ ئېتىزلىقى، يەنى ئېتىزلىقنىڭ تۆزى، ئۇنىڭدىكى غار، شۇنداقلا ئېتىزلىقنىڭ ئېچى ۋە ئەتراپىدىكى بارلىق دەرەخلەرنىڭ ھەممىسى **18** ھىتتىيلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئىبراھىمغا تاپشۇرۇلۇپ، [يەنى ئەفرونىڭ] شەھىرىنىڭ دەرۋازىسىدىن بارلىق كىرگۈچىلەرنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ مۇلكى قىلىپ بېكىتىلدى. **19** شۇنىڭدىن كېيىن ئىبراھىم ئايالى ساراھنى قاناتاتان زېمىندىكى مامرە (يەنى، ھېبرون)نىڭ ئۆدۈلدىكى ماكپېلاھنىڭ ئېتىزلىقىنىڭ غاردا دەپنە قىلدى. **20** شۇ تەرىقىدە ئۇ ئېتىزلىق ۋە ئۇنىڭدىكى غار ھىتتىيلار تەرىپىدىن ئىبراھىمغا گۆرىستان بولۇشقا تايىن قىلىندى.

24

ئىبراھىم قېرىپ، يېشى بىر يېرە رگە بېرىپ قالغاندى؛ پەرۋەردىگار ئىبراھىمغا ھەر تەرەپتە بەخت-بەركەت ئاتا قىلغاندى. **2** ئىبراھىم ئۆيىدىكى ئەڭ مۆتىۋەر خىزمەتكارى، ئۆزىنىڭ پۈتۈن مال-مۈلكىنى باشقۇرىدىغان غوجىدارغا: ـ قولۇڭنى يوتامنىڭ ئاستىغا قويغىن، **3** مەن سېنى ئاسمانلارنىڭ خۇداسى شۇنداقلا يەرنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلدۇرىمەنكى، سەن مەن ھازىر تۇرۇۋاتقان بۇ قاناتانىلارنىڭ ئارىسىدىن ئوغلۇمغا قىز ئېلىپ بەرمەي، **4** بەلكى ئۆز يۇرتۇمغا، شۇنداقلا ئۆز ئۇرۇق-تۇغقانلىرىمنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئوغلۇم ئىسھاققا خوتۇن ئېلىپ بە رگەيسەن، ـ دېدى. **5** خىزمەتكارى ئۇنىڭغا: ـ مۇبادا ئۇ قىز مەن بىلەن بۇ يۇرتقا كەلگۈلى ئۈنمىسا، ئۇنداقتا ئۆزلىرى چىققان شۇ يۇرتقا ئوغلۇمنى يانداۋۇرۇپ ئاپىرامدىمەن؟ ـ دېدى. **6** ئىبراھىم ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ھېرى بول، ئوغلۇمنى ھەرگىز شۇ يە رگە يانداۋۇرۇپ بارمىغىن! **7** مېنى ئاتامنىڭ ئۆيى بىلەن تۇغقانلار يۇرتۇمدىن يېتە كلەپ ئېلىپ كەلگۈچى، يەنى ماڭا سۆز قىلىپ: ـ «سېنىڭ نەسىلىڭگە بۇ يۇرتنى بېرىمەن»، دەپ ماڭا قەسەم قىلغان، ئاسمانىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئۆز پەرىشتىسىنى ئالدىڭغا ئەۋەتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن سەن ئۆز يەردىن ئوغلۇمغا قىز ئېلىپ كېلەلەيسەن. **8** شۇنداقتىمۇ، ئەگەر قىز سەن بىلەن بۇ يە رگە كەلگۈى ئۈنمىسا، مەن ساڭا قىلدۇرىدىغان قەسەمدىن خالاس بولىسەن؛ ئەمما ئوغلۇمنى ئۇ يە رگە ھە رگىز ياندۇرۇپ بارمىغىن، ـ دېدى. **9** شۇنىڭ بىلەن خىزمەتكار قولىنى خوجىسى ئىبراھىمنىڭ يوتىسىنىڭ ئاستىغا قويۇپ تۇرۇپ، بۇ توغرىدا ئۇنىڭغا قەسەم قىلدى. **10** ئاندىن خىزمەتكار بۇ توغرىدا خوجىسىنىڭ تۆگىلىرىدىن ئونىنى، شۇنداقلا خوجىسىنىڭ ھەرخىل ئېسىل نەرسىلىرىنى ئېلىپ يولغا چىقتى؛ ئۇ ئارام-ئاھارائىم رايونىغا سەيەر قىلىپ، ناھورنىڭ شەھىرىگە يېتىپ كەلدى. **11** ئۇ شەھەرنىڭ سىرتىدىكى بىر قۇدۇقنىڭ يېنىدا تۆگىلىرىنى چۆكۈندۈردى: بۇ كەچقۇرۇن، قىز-ئايالىلارنىڭ سۇ تارتقىلى چىقىدىغان چېغى ئىدى. **12** ئۇ دۇئا قىلىپ: ـ ئەي خوجام ئىبراھىمنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار، ئۇتۇزىمەنكى، بۈگۈن مېنىڭ ئىشىمنى ئوڭىنا تارتقايسەن، خوجام ئىبراھىمغا شاپائەت كۆرسەتكەيسەن. **13** مانا مەن بۇ يەردە قۇدۇقنىڭ بېشىدا تۇرۇۋاتىمەن ۋە شەھەر خەلقىنىڭ قىزلىرى بۇ يە رگە سۇ تارتقىلى كېلىۋاتىدۇ. **14** ئەمدى شۇنداق بولسۇنكى، مەن قايسى قىزغا: «كوزىڭىزنى ئېچىۋالسام ۋە پىتىكەنا!» دېسەم، ئۇ جاۋاب بېرىپ: «مانا ئېچىكەن، مەن تۆگىلىرىڭىمۇ سۇغىرىپ ۋېرىاي»، دېسە، ئۇ قىز سەن قۇلۇڭ ئىسھاققا بېكىتكىنىڭنى ئۆزى بولسۇن. بۇنىڭدىن سېنىڭ خوجام ئىبراھىمغا شاپائەت قىلغانلىقىڭنى بىلەلەيمەن، ـ دېدى. **15** ئۇ تېخى سۆزنى تۈگەتمەيلا، مانا رەۋگاھ كومزەكنى مۇرىسىدە كۆتۈرۈپ چىقىپ كەلدى؛ ئۇ بولسا ئىبراھىمنىڭ ئىنىسى ناھورنىڭ ئايالى ملكاھتىن تۇغۇلغان ئوغلى بېتۇئەلنىڭ قىزى ئىدى، **16** قىز ئىنتايىن چىرايلىق بولۇپ، ھېچ ئەر كىشى تە گمىگەن پاك قىز ئىدى. ئۇ قۇدۇقنىڭ ۋېيغا چۈشۈپ، كومزەكنى تولدۇرۇپ ئاندىن چىقتى. **17** خىزمەتكار ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ: ـ ئۆتۈنۈپ قالاي، كومزىكىڭنى ئازغىنا سۇ ئوتلۇالاي، دېدى. **18** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ئېچىكىلا، ئەي خوجام! دەپلا، كومزەكنى دەرھال قولىغا ئېلىپ، ئۇنىڭ سۇ ئېچىشى ئۈچۈن سۇندى. **19** ئۇ سۇيىدىن ئۇنىڭغا ئېچىكۈ رگەندىن كېيىن: ـ تۆگىلىرىگەمۇ قانغۇچە سۇ ئېچىكۈزۈپ ۋېرىاي، ـ دېدى. **20** شۇنىڭ بىلەن ئۇ دەرھال كومزەكتىكى سۇنى ئولاققا تۆكۈۋېتىپ، يەنە قۇدۇققا سۇ تارتقىلى يۈگۈرۈپ باردى، ئۇ ئۇنىڭ ھەممە تۆگىلىرىگە سۇ تارتىپ بەردى. **21** ئۇ كىشى ئۇنىڭغا كۆزىنى تىككىنچە جىمجىت تۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ يولنى ئوڭ قىلغان، قىلمىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن كۆتۈۋاتاتتى. **22** تۆگىلەر سۇ ئېچىپ قانغاندا، شۇنداق بولدىكى، ھېلىقى كىشى يېرىم شە كەللىك بىر ئالتۇن يۈزۈن ھالقىنى بىلەن ئىككى قولىغا ئون شە كەللىك ئالتۇن بىلەزۈكنى چىقىرىپ قىزغا بېرىپ ئۇنىڭغا: **23** سەن كىمنىڭ قىزى بولىسەن؟ ماڭا دەپ بەرسەڭ! ئاتاڭنىڭ ئۆيىدە بە رگە قونغۇدەك جاي بارمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **24** قىز ئۇنىڭغا: ـ مەن ملكاھنىڭ ناھورغا تۇغۇپ بە رگەن ئوغلى بېتۇئەلنىڭ قىزى بولىمەن، ـ دېدى، **25** يەنە ئۇنىڭغا: ـ بىزنىڭكىدە سامان بىلەن بوغۇز كە گۈى، [سىلە رگە] قونغىلى جايىمۇ بار، ـ دېدى. **26** شۇئان بۇ ئادەم ئېگىلىشىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سەجدە قىلىپ: **27** ئۆز شاپائىتى بىلەن خوجامدىن ۋاپادارلىقىنى ئايمىغان، خوجام ئىبراھىمنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇلغاي! پەرۋەردىگار بۇ سەپىرىمدە مېنى خوجامنىڭ قېرىنداشلىرى ئۆزغان ۋېگە باشلاپ كەلدى! ـ دېدى. **28** قىز يۈگۈرۈپ بېرىپ، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئانىسىنىڭ ئۆيىدىكىلە رگە ئېيتىپ بەردى. **29** ئەمدى رەۋگاھنىڭ لابان دېگەن بىر تاكسى بار ئىدى. لابان قۇدۇقنىڭ بېشىغا، ئۇ ئادەمنىڭ قېشىغا يۈگۈرۈپ چىقتى. **30** چۈنكى ئۇ سىگىلىسىنىڭ بۇرۇن ھالقىسىنى ۋە قوللىرىدىكى بىلەزۈكلەرنى كۆرۈپ، ھەمدە سىگىلىسىنىڭ: ئۇ ئادەم ماڭا مۇنداق-مۇنداق دېدى، دېگىنىنى ئاڭلاپ، ئۇ ئادەمنىڭ قېشىغا باردى. مانا، ئۇ كىشى قۇدۇقنىڭ يېنىدا تۆگىلەرنىڭ قېشىدا تۇراتتى. **31** لابان ئۇنىڭغا: ـ ئەي پەرۋەردىگارنىڭ بەخت-بەركىتى ئاتا قىلىنغۇچى، كە رگەيلا! نېمە ئۈچۈن تاشقىردا تۇردىلا؟ مەن ئۆينى تەييارلاپ قويدۇم، ئۆتۈگىلە رگىنى جاي راسلىدىم، ـ دېدى. **32** ئۇ ئادەم ئۆيگە كىردى؛ لابان ئۆتۈگىلەردىن يۈكنى چۈشۈرۈپ، ئۆتۈگىلە رگىنى سامان بىلەن بوغۇز بېرىپ، ئۇ كىشىنىڭ ھەم ئۆزىنىڭ ھەم ھەمراھلىرىنىڭ پۇتلىرىنى يۇغىلى سۇ ئېلىپ كەلدى؛ **33** ئاندىن ئۇ كىشىنىڭ ئالدىغا تائام قويۇلدى؛ لېكىن ئۇ: ـ مەن گىپىمنى دېمەي تۇرۇپ تائام يېمەيمەن، ـ دېدى. لابان جاۋاب بېرىپ: ـ ئېيتقايلا، دېدى. **34** ئۇ: ـ مەن بولسام ئىبراھىمنىڭ خىزمەتكارىمەن؛ **35** پەرۋەردىگار خوجامغا كۆپ بەخت-بەركەت ئاتا قىلغاچقا، ئۇ تۆلۈغ بىر كىشى بولدى. ئۇ ئۇنىڭغا قوي بىلەن كالا، كۈمۈش بىلەن ئالتۇن، قۇل بىلەن دېدە كەلەرنى، تۆگە بىلەن ئېشە كەلەرنى بەردى. **36** خوجامنىڭ ئايالى ساراھ قېرىغاندا خوجامغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بە رگەندى. خوجام [ئوغلىغا] ئۆزىنىڭ بارلىقىنى ئاتىدى. **37** خوجام مېنى قەسەم قىلدۇرۇپ: «سەن مەن تۇرۇۋاتقان زېمىندىكى قاناتانىلارنىڭ قىزلىرىدىن ئوغلۇمغا خوتۇن ئېلىپ بەرمە، **38** بەلكى جەزمەن ئاتامنىڭ ۋېيگە، ئۆز تۇغقانلىرىمنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئوغلۇمغا خوتۇن ئېلىپ بە رگەيسەن»، ـ دېدى. **39** ئۇ ۋاقىتتا مەن خوجامغا: «ئۇ قىز مەن

بىلەن كەلگىلى تۇنمىسچۇ؟» ـ دېىدىم، **40** ئۇ ماڭا جاۋاب بېرىپ: «ئۇتقان يوللىرىم ئۆزىنىڭغا ئوچۇق بولغان پەرۋەردىگارىم ئۆز پەرشتىسىنى سېنىڭ بىلەن ئەۋەتىپ، يولۇڭنى ئوڭ قىلدۇ. بۇ تەرىقىدە سەن مېنىڭ ئائىلىدىكىلىرىم ئارىسىدىن، ئاتامنىڭ جەمەتى ئىچىدىن ئوغۇلمۇغا خوتۇن ئېلىپ بېرىسەن. **41** شۇنداق قىلىپ ئائىلەمدىكىلەرنىڭ قېشىغا يېتىپ بارغىنىڭدا، سەن مەن قىلدۇرغان قەسەمدىن خالاس بولىسەن؛ ئۇلار ساڭا قىزنى بەرمىسىمۇ ئوخشاشلا قەسەمدىن خالاس بولىسەن»، ـ دېگەنىدى. **42** شۇڭا مەن بۈگۈن بۇ قۇدۇقنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ ئەي، خوجام ئىبراھىمنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار، ئە گەر سەن بۇ سەپىرىمنى ئوڭ قىلساڭ: ـ **43** مانا مەن سۇ قۇدۇقىنىڭ يېنىدا تۇرۇۋاتىمەن؛ ۋە شۇنداق بولسۇنكى، سۇ تارتقىلى كەلگەن قىزغا: «كوزا ئۈچۈن ماڭا بىر ئوتلام سۇ بە رگەن بولساڭ»، دېىدىم، **44** ئۇ ماڭا: «سەن ئىچكىن، تۆگىلىرىڭگىمۇ سۇ تارتىپ بېرەي»، دەپ جاۋاب بەرسە، ئۇنداقتا بۇ قىز دەل پەرۋەردىگار ئۆزى خوجامنىڭ ئوغلى ئۈچۈن بېكىتكەن قىز بولسۇن، دەپ دۇئا قىلغانىدىم. **45** كۆڭلۈمدە تېخى سۆزۈم تۈگەمىيلا، مانا، رەۋكاھ كومزەكنى مۇرىسىدە كۆتۈرۈپ چىقىپ، قۇدۇقتىڭ يېنىغا چۈشۈپ سۇ تارتتى؛ مەن ئۇنىڭغا: ـ ئىلتىپات قىلىپ، ماڭا سۇ ئىچكىلى قويساڭ، دېۋىدىم، **46** ئۇ دەرھال كومزىكنى مۇرىسىدىن چۈشۈرۈپ: «ئىچكەيلا، تۆگىلىرىنىمۇ سۇغىرىپ قويايي»، دېىدى. شۇنىڭ بىلەن مەن ئىچتىم؛ ئۇ تۆگىلىرىنىمۇ سۇغىرىپ قويدى. **47** ئاندىن مەن ئۇنىڭدىن: ـ كىمنىڭ قىزى بولىسەن، دەپ سوراسام، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ناھورنىڭ ملكاھدىن تۇغقانلىغان ئوغلى بېتۇئېلنىڭ قىزى بولىمەن، ـ دېىدى. شۇ چاغدا مەن ئۇنىڭ بۇرنىغا ھالقا، قوللىرىغا بىلەرزۇكلەرنى سىلىپ قويدۇم؛ **48** ئاندىن ئېگىلىشىپ پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدىم، خوجامنىڭ قېرىندىشىنىڭ قىزىنى ئۇنىڭ ئوغلى ئۈچۈن ئېلىپ كېتىشكە مېنىڭ يولۇمنى ئوڭ قىلغىنى ئۈچۈن، خوجامنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئېيتتىم. **49** ئەمدى سىلەر خوجامغا ئخلاس قىلىپ شاپائەت كۆرسىتەيلى دېسە گلەر، يۇنى ماڭا دە گلەر، ئە گەر خالىمىسا گلەر، ئۇنىمۇ ماڭا ئېيتىڭلار، مەن ئوڭ تەرىپىگە يا كى سول تەرىپىگە بارىمەن، ـ دېىدى. **50** ئەمدى لابان بىلەن بېتۇئېل جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ ئىش پەرۋەردىگاردىن بولغاچ، سىلگە يا ئۇنداق يا بۇنداق دېيەلەيمىز. **51** مانا، رەۋكاھ ئالدىلىرىدا تۇرىدۇ؛ ئۇنى ئېلىپ كەتكەيلا. ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك ئۆز خوجىلىرىنىڭ ئوغلىغا خوتۇن بولسۇن، ـ دېىدى. **52** ئىبراھىمنىڭ خىزمەتكارى ئۇلارنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، يە رگە ئېگىلىشىپ، پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى. **53** ئاندىن، خىزمەتكار كۈمۈش ۋېزىملارنى، ئالتۇن ۋېزىملارنى ۋە كىيىم-كېچەك كەلەرنى چىقىرىپ، بۇلارنى رەۋكاھقا بەردى؛ ئۇ يەنە قىزنىڭ تاكسىي ۋە ئانىسىغىمۇ قىممەتلىك ھەدىيەلەرنى سۈندى. **54** ئاندىن ئۇ ۋە ھەمراھلىرى بىلەن بىللە يەپ-ئىچىپ، شۇ يەردە قونۇپ قالدى. ئەتىسى سەھەردە قوپۇپ، ئۇ ئۇلارغا: مېنى خوجامنىڭ قېشىغا يولغا سىلىپ قويۇڭلار، دېۋىدى، **55** قىزنىڭ تاكسىي بىلەن ئانىسى ئۇنىڭغا: ـ قىز بىرقانچە كۈن يا كى ئون كۈن يېنىمىزدا تۇرسۇن، ئاندىن بارسۇن، ـ دېىدى. **56** ئەمما ئۇ ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ سەپىرىمنى ئوڭ قىلغانىكەن، مېنى توسماڭلار، خوجامنىڭ قېشىغا بېرىشىم ئۈچۈن مېنى يولغا سىلىپ قويۇڭلار، ـ دېىدى. **57** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ قىزنى چاقىرىپ، ئۇنىڭ ئاغزىدىن ئاڭلاپ باقايلى، دەپ **58** رەۋكاھنى چاقىرىپ ئۇنىڭدىن: ـ بۇ ئادەم بىلەن بارامسەن؟ دەپ سوروۋىدى، ئۇ: ـ باراي، دەپ جاۋاب بەردى. **59** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سىڭلىسى رەۋكاھنى، ئۇنىڭ ئىنىڭگانىسى، ئىبراھىمنىڭ خىزمەتكارى ۋە ئادەملىرى بىلەن قوشۇپ يولغا سىلىپ قويدى. **60** ئۇ ۋاقىتتا ئۇلار رەۋكاھقا بەخت تىلەپ: ـ ئەي سىڭلىمىز، مىڭلىغان ئون مىڭىغا ئادەملەرنىڭ ئانىسى بولغايسەن! نەسلىڭ دۈشمەنلىرىنىڭ دەرۋازىلىرىغا ئىگە بولغاي! ـ دېىدى. **61** شۇنىڭ بىلەن رەۋكاھ بىلەن ئۇنىڭ دېدە كلىرى ئورنىدن ئۇرۇپ، تۆگىلە رگە مىنىپ، ئۇ كىشىگە ئە گىشىپ ماڭدى. شۇنداق قىلىپ خىزمەتكار رەۋكاھنى ئېلىپ يولغا چىقتى. **62** ئىسھاق بەئەر-لاھاي-روي دېگەن جايدىن بايىلا قايتىپ كەلگەنىدى؛ چۈنكى ئۇ جەنۇبتىكى نە گەۋدە تۇراتتى؛ **63** ئىسھاق كەچقۇرۇن ئىستىقامەتكە دالاغا چىققانىدى؛ ئۇ يېشىنى كۆتۈرۈپ قارىسا، مانا تۆگىلەر كېلىۋاتاتتى. **64** رەۋكاھ يېشىنى كۆتۈرۈپ، ئىسھاقنى كۆردى؛ ئۇ دەرھال تۆگىدىن چۈشۈپ، خىزمەتكارىدىن: ـ سەھرادا بىزنىڭ ئالدىمىزغا چىقىۋاتقان بۇ كىشى كىم بولدۇ؟ ـ دەپ سوروىدى. خىزمەتكار: ـ بۇ خوجامدۇر! دېىدى. رەۋكاھ دەرھال چۈمبىلنى تارتىپ يۈزىنى يېپىۋالدى. **66** خىزمەتكار ئەمدى قىلغان ھەممە ئىشلىرىنى ئىسھاققا ئېيتىپ بەردى. **67** ئىسھاق قىزنى ئانىسى ساراھنىڭ چېدىرىغا باشلاپ كىردى؛ ئۇ رەۋكاھنى ئۆز ئەمرىگە ئالدى؛ ئۇ ئۇنىڭ خوتۇنى بولدى. ئۇ ئۇنى ياخشى كۆرۈپ قالدى؛ بۇ تەرىقىدە ئىسھاق ئانىسىنىڭ ۋاپاتىدىن كېيىن تەسەللى تاپتى.

25 ئىبراھىم كەتۇراھ ئىسملىك يەنە بىر ئايالنى ئالغانىدى. **2** ئۇ ئىبراھىمغا زىمران، يوقشان، مېدان، مىدىيان، ئىشباق ۋە شۇئاھنى تۇغقۇپ بەردى. **3** يوقشاندىن شېبا بىلەن دېدان تۇرەلدى؛ دېدانىنىڭ ئەۋلادلىرى ئاشۇرىيلار، لېتۇشىيلار ۋە لېئۇمىيلار ئىدى. **4** مىدىيانىنىڭ ئوغۇللىرى ئەفاھ، ئېپەھر، ھانوخ، ئابىدا ۋە ئەلدائاھ ئىدى. بۇلار ھەممىسى كەتۇراھنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. **5** ئىبراھىم بارلىقىنى ئىسھاققا ئاتىۋەتكەنىدى؛ **6** ئىبراھىم تېخى ھايات ۋاقتىدا كىچىك خوتۇنلىرىدىن بولغان ئوغۇللىرىغا ھەدىيەلەرنى بېرىپ، ئاندىن بۇلارنى ئوغلى ئىسھاقتىن يىراق ئۆرىسۈن دەپ، كۈن چىقىش تەرەپكە، شەرقىي زېمىنغا ئەۋەتىۋەتكەنىدى. **7** ئىبراھىمنىڭ ئومرىنىڭ كۈنلىرى بىر يۈز يېتمىش يىل بولدى؛ ئۇ تولىمۇ قېرىپ، كۈنلىرى توشۇپ، نەپەسىنى توختاپ ۋاپات بولدى؛ ئۇ ئۆز قوۋمىنىڭ قېشىغا بېرىپ قوشۇلدى. **9** ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئىسھاق ۋە ئىسمائىل ئۇنى مامرەنىڭ ئۆدۈلىغا جايلاشقان، ھىتتىي زوھارنىڭ ئوغلى ئەفرونىڭ ئېتىزلىقىدىكى ماكپېلاھنىڭ غاردىدا دەپنە قىلدى. **10** بۇ ئېتىزلىقنى ئىبراھىم ھىتتىيلاردىن سېتىۋالغانىدى؛ مانا بۇ يەرلىكتە ئىكە ئىبراھىم دەپنە قىلىنىدى، ئايالى ساراھمۇ مۇشۇ يەر گە دەپنە قىلىنغانىدى. **11** ئىبراھىم ۋاپات بولغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئوغلى ئىسھاقنى بەركەتلىدى. ئىسھاق بەئەر-لاھاي-رويىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. **12** تۇۋەندىكىلەر ساراھنىڭ مىسرلىق دېدىكى ھەجەردىن تۇغغانلىغان، ئىبراھىمنىڭ ئوغلى بولغان ئىسمائىلنىڭ ئەۋلادلىرى: ـ **13** ئىسمائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ، ئۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرى ۋە قەبىللىرى يېچە ئىسمى تۇۋەندىكىچە: ـ ئىسمائىلنىڭ ئۇنچە ئوغلى نەبايوت؛ ئاندىن كېدار، ئادبەئەل، مىبسام، **14** مىشما، دۇماھ، ماسسا، **15** ھاداد بىلەن تېما، يەتۇر بىلەن نافىش ۋە قەدەماھ ئىدى. **16** بۇلار بولسا ئىسمائىلنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، ئۇلارنىڭ كەنت ۋە چېدىرگاھلىرى ئۇلارنىڭ نامى بىلەن ئاتالغان بولۇپ، ئۇلار ئون ئىككى قەبىلىگە ئەمىر بولغانىدى. **17** ئىسمائىلنىڭ ئومرىنىڭ يىللىرى بىر يۈز ئوتتۇز يەتتە يىل بولدى؛ ئۇ ئاخىرقى نەپەسىنى تارتىپ ۋاپات بولۇپ، ئۆز قوۋمىنىڭ قېشىغا بېرىپ قوشۇلدى. **18** [ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى] ھاۋىلاھ رايوندىن تارتىپ شۇرغىچە ئولتۇراقلاشتى (شۇر بولسا مىسرنىڭ ئۆتىخۇرىسىدا بولۇپ، ئاشۇرغا باردىغان يولدا ئىدى). ئىسمائىل ئۆزىنىڭ بارلىق قېرىنداشلىرىنىڭ ئۆدۈلىدا ئولتۇراقلاشتى. **19** ئىبراھىمنىڭ ئوغلى ئىسھاقنىڭ نەسلىنىڭ بايانى مۇنداقتۇر:ـ ئىبراھىمدىن ئىسھاق تۇرەلدى. **20** ئىسھاق پادان-ئارامدا ئولتۇرۇشلۇق ئارامىي بېتۇئېلنىڭ قىزى، ئارامىي لابانىنىڭ سىڭلىسى بولغان رەۋكاھنى خوتۇنلۇققا ئالغاندا قىرىق ياشقا كىرگەنىدى. **21** ئەمما رەۋكاھ بولسا تۇغماس بولغاچقا، ئىسھاق خوتۇنى ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا دۇئا-تىلاۋەت قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭ دۇئاسىنى ئىجابەت قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئايالى رەۋكاھ ھامىلدار بولدى. **22** ئەمما ئۇنىڭ قورسىقىدىكى ئىككى بالا بىر-بىرى بىلەن سوقۇشقىلى تۇردى. شۇنىڭ بىلەن رەۋكاھ: ـ ئە گەر بۇنداقلىقىنى بىلسەم، [ھامىلدار] بولۇپ نېمە قىلاتتىم؟ ـ دەپ پەرۋەردىگاردىن سەۋەبىنى سوريغىلى باردى. **23** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ «سېنىڭ قورسىقىڭدا ئىككى ئەل باردۇر، ئىچىڭدىن ئىككى خەلق چېقىپ بىر-بىرىدىن ئايرىلىدۇ؛ بىر خەلق يەنە بىر خەلقتىن غالىب كېلىدۇ، چوڭى كىچىكىنىڭ خىزمىتىنى قىلىدۇ» ـ دېىدى. **24** ئۇنىڭ ئايى-كۈنى توشقاندا، مانا ئۇنىڭ قورسىقىدا دەرۋەقە بىر جۈپ قوشكېزەك بار ئىدى. **25** ئاۋۋالى ئوغۇلغىنى قىزغۇچ بولۇپ، پۈتۈن بەدىنى جۇۋىدەك ئۆتكۈك ئىدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئىسمىنى ئەساۋ دەپ قويدى. **26** ئاندىن ئىنىسى قولى بىلەن ئەساۋنىڭ تاپىنىغا تۇتقان ھالدا چىقتى. بۇ سەۋەبتىن ئۇنىڭ ئىسمى ياقۇپ دەپ قويۇلدى. ئۇلار ئوغۇلغاندا ئىسھاق ئالتمىش ياشتا ئىدى. **27** بالىلار ئۆسۈپ چوڭ بولدى؛ ئەساۋ ماھىر ئوۋچى بولۇپ، دالا-جاڭگالدا يۈرىدىغان ئادەم بولدى. ياقۇپ بولسا دۈرۈس ئادەم بولۇپ، چېدىرلاردا تۇراتتى. **28** ئىسھاق ئەساۋنىڭ ئوۋلاپ كەلگەن گۆشىدىن دائىم يەپ تۇرغاچقا، ئۇنىڭغا ئامراق ئىدى. لېكىن رەۋكاھ ياقۇپقا ئامراق ئىدى. **29** بىر كۈنى ياقۇپ [پۇرچاق] شوربىسى قاينىتىۋاتاتتى؛ ئەساۋ دالادىن ھېرىپ-ئېچىپ قايتىپ كەلدى. **30** ئەساۋ ياقۇپقا: ـ مەن ھالىمدىن كەتتىم! ئۇتۇنۇپ قالاي، ئاۋۇ قىزىلدىن بەرسەڭ! ـ ئاۋۇ قىزىل نەرسىدىن مېنى ئوزۇقلاندۇرساڭچۇ! مەن ھالىمدىن كەتتىم، ـ دېىدى (شۇ سەۋەبتىن ئۇنىڭ ئېتى «ئېدوم» دەپمۇ ئاتالدى). **31** ياقۇپ ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداق بولسا، تۇنجىلىق ھوقۇقۇڭنى ماڭا سېتىپ بە رگىن، ـ دېىدى. **32** ئەساۋ: ـ مەن ئۆلەي دەۋاتىمەن، بۇ تۇنجىلىق ھوقۇقىنىڭ ماڭا نېمە پايدىسى؟ ـ دېىدى. **33** ياقۇپ: ـ ئەمىسە ھازىر ماڭا قەسەم قىلغىن، دېۋىدى، ئۇ ئۇنىڭغا قەسەم قىلىپ، تۇنجىلىق ھوقۇقىنى ياقۇپقا سېتىپ بەردى. **34** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئەساۋغا نان بىلەن قىزىل پۇرچاق شوربىسىنى بەردى. ئۇ يەپ-ئىچىپ ئورنىدىن تۇرۇپ كەتتى. شۇنداق قىلىپ ئەساۋ تۇنجىلىق ھوقۇقىغا ئېتىبارسىز قارىغانىدى.

26 [قاناتان] زېمىندا ئىبراھىمنىڭ ۋاقتىدىكى ئاچارچىلىقتىن باشقا يەنە بىر قېتىملىق ئاچارچىلىق يۈز بەردى. ئىشنىڭ بىلەن ئىسھاق گەرار شەھىرىگە، فىلىستىيلەرنىڭ پادىشاھى ئابىمەلەكنىڭ قېشىغا باردى. **2** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا كۆرۈنۈپ مۇنداق دېدى: ـ سەن مىسىرغا چۈشمەي، بەلكى مەن ساڭا كۆرسىتىپ بېرىدىغان يۇرتتا تۇرغىن. **3** موشۇ زېمىندىن چىقمامي مۇساپىر بولۇپ تۇرغىن؛ شۇنىڭ بىلەن مەن سەن بىلەن بىللە بولۇپ، ساڭا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىمەن؛ چۈنكى مەن سەن ۋە نەسىلىڭگە بۇ زېمىنلارنىڭ ھەممىسىنى بېرىپ، ئاتاڭ ئىبراھىمغا بەرگەن قەسىمىمنى ئادا قىلىمەن؛ **4** نەسىلىڭنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك ئاۋۇتىمەن ۋە نەسىلىڭگە بۇ زېمىنلارنىڭ ھەممىسىنى بېرىمەن؛ يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەل-يۇرتلار نەسىلىڭنىڭ [نامى] بىلەن تۆزۈلىرىگە بەخت-بەركەت تىلەيدۇ؛ **5** چۈنكى ئىبراھىم مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سېلىپ، تاپىلىغىنىم، ئەمرلىرىم، بەلگىلىمىلىرىم ۋە قانۇنلىرىمنى بەجا كەلتۈردى، ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق گەراردا تۇرۇپ قالدى. **7** ئەمما ئۇ يەرلىك كىشىلەر ئۇنىڭ ئايالى توغرىسىدا سورىسا ئۇ: ـ بۇ مېنىڭ سىڭلىم بولىدۇ، ـ دېدى، چۈنكى ر،ۇكاھ ئىنتايىن چىرايلىق بولغاچقا، ئىسھاق ئۆز-ئۆزىگە: «بۇ مېنىڭ ئايالىم بولىدۇ»، دېسەم، بۇ يەرلىك ئادەملەر ر،ۇكاھنىڭ سەۋەبىدىن مېنى ئۆلتۈرۈۋېتەرمىكىن، ـ دەپ قورقتى. **8** لېكىن ئۇ شۇ يەردە ئۇزاق ۋاقىت تۇرغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، فىلىستىيلەرنىڭ پادىشاھى ئابىمەلەك دەرىزىدىن قارىۋىدى، مانا ئىسھاق ۋە ئايالى ر،ۇكاھ بىر-بىرىگە ئەركىلىشىپ ئۇراتتى. **9** ئاندىن ئابىمەلەك ئىسھاقنى چاقىرىپ: ـ مانا، ئۇ جەزمەن سېنىڭ ئايالىڭ ئىكەن! سەن نېمە دەپ: «ئۇ مېنىڭ سىڭلىم»، دېدىڭ؟ ـ دېۋىدى، ئىسھاق ئۇنىڭغا: ـ چۈنكى مەن ئەسلىدە ئۇنىڭ سەۋەبىدىن بىرسى مېنى ئۆلتۈرۈۋېتەرمىكىن، دەپ ئەنسىرىگەندىم، ـ دېدى. **10** ئابىمەلەك ئۇنىڭغا: بۇ بىرگە نېمە قىلغىنىڭ؟ تاس قانچۇ خەلق ئارىسىدىن بىرەرسى ئايالىڭ بىلەن بىرگە يولغىلى؟! ئۇنداق بولغان بولسا سەن بىزنى گۇناھقا پاتقۇزغان بولاتىڭ! ـ دېدى. **11** ئاندىن ئابىمەلەك ھەممە خەلققە ۋېيۋۇپ: ـ كىمكى بۇ كىشىگە ۋە يا كى خوتۇنىغا قول تەگكۈزسە جەزمەن ئۆلتۈرۈلىدي قالمايدۇ، ـ دەپ يارلىق چۈشۈردى. **12** ئىسھاق ئۇ زېمىندا تېرىقچىلىق قىلدى: ئۇ شۇ يىلى يەردىن يۈز ھەسسە ھوسۇل ئالدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنى بەركەتلىگەندى. **13** بۇ كىشى باش كۆتۈرۈۋپ، بارغانسېرى راۋاج تېپىپ، تولىمۇ كاتتا كىشىلەردىن بولۇپ قالدى. **14** ئۇنىڭ قوي-كالا پادىلىرى ۋە ئويىدىكى قۇللىرى ئىنتايىن كۆپەيدى؛ فىلىستىيلەر ئۇنىڭغا ھەسەت قىلغىلى تۇردى. **15** بۇ سەۋەبتىن ئۇنىڭ ئاتىسى ئىبراھىمنىڭ كۆزلىرىدە ئاتىسىنىڭ قۇللىرى كولىغان قۇدۇقلارنىڭ ھەممىسىنى فىلىستىيلەر ئېتىپ، توپا بىلەن تىندۇرۇۋۇەتتى. **16** ئابىمەلەك ئىسھاققا: ـ سەن بىزدىن زىيادە كۆچىيىپ كەتتىڭ؛ ئەمدى ئارىمىزدىن چىقىپ كەتكىن، ـ دېدى. **17** ئىسھاق ئۇيەردىن كېتىپ، گەرار ۋادىسىغا چېدىر تىكىپ، شۇيەردە تۇرۇپ قالدى. **18** ئىبراھىم ھايات ۋاقتىدا [قۇللىرى] بىرمۇنچە قۇدۇقلارنى قازغانىدى؛ بىراق ئىبراھىم ئۆلگەندىن كېيىن، فىلىستىيلەر بۇلارنى توپا بىلەن تىندۇرۇۋۇەتكەنىدى. ئىسھاق بۇ قۇدۇقلارنى قايتىدىن كولىتىپ، ئۆلارغا ئاتىسى ئىلگىرى قويغان ئىسىملارنى يەنە قويدى. **19** ئىسھاقنىڭ قۇللىرى ۋادىدا قۇدۇق كولاۋاتقاندا سۈلىرى ئۇرغۇپ چىقىپ ئاقىدىغان بىر قۇدۇقنى تېپىۋالدى. **20** لېكىن گەراردىكى پادىچىلار ئىسھاقنىڭ پادىچىلىرىدىن ئۇنى تالىشىپ: ـ بۇ سۇ بىزنىڭكىدۇر، ـ دېدى. ئۇلار ئىسھاق بىلەن جىدەللەشكەچكە، ئۇ بۇ قۇدۇقنى «ئېسەك» دەپ ئاتىدى. **21** ئۇلار يەنە باشقا بىر قۇدۇقنى كولىدى، ئۇلار يەنە بۇ قۇدۇق توغرىسىدا جىدەللەشتى. شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق يۇنىڭ ئىسمىنى «سىتنام» دەپ ئاتىدى. **22** ئاندىن ئۇ ئۇيەردىن كېتىپ، باشقا يە رگە بېرىپ، شۇيەردىمۇ يەنە بىر قۇدۇق كولىدى، ئەمدى گەراردىكىلەر بۇ قۇدۇقنى تالاشمىدى. بۇ سەۋەبتىن ئۇ ئۇنىڭ ئېتىنى «رەھوبوت» قويۇپ: «ئەمدى پەرۋەردىگار بىز ئۈچۈن جاي بە رگەنكەن، بۇ زېمىندا مېۋىلىك بولىمىز»، ـ دېدى. **23** ئاندىن ئۇ ئۇيەردىن چىقىپ بەئەر-شىبباغا باردى. **24** پەرۋەردىگار شۇ كېچىسى ئۇنىڭغا كۆرۈنۈپ: ـ مەن بولسام ئاتاڭ ئىبراھىمنىڭ خۇداسىدۇرمەن؛ قورقمغىن، چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللىمەن، سېنى بەخت-بەركەتلەپ، نەسىلىڭنى قۇلۇم ئىبراھىمنىڭ سەۋەبىدىن ئاۋۇتىمەن، ـ دېدى. **25** ئۇ شۇ يەردە بىر قۇربانگاھ ياساپ، پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ندا قىلىپ ئىبادەت قىلدى. ئۇ شۇ يەردە چېدىرىنى تىكتى، ئىسھاقنىڭ قۇللىرى شۇ يەردە بىر قۇدۇق كولىدى. **26** ئەمدى ئابىمەلەك، ئاغنىسىى ئاھوززات بىلەن لەشكىر بېشى فىكول بىرگە گەراردىن چىقىپ، ئۇنىڭ قېشىغا باردى. **27** ئىسھاق ئۇلارغا: ـ ماڭا ئۆچەمنلىك قىلىپ، مېنى ئاراڭلاردىن قوغلىۋەتكەندىن كېيىن، نېمە ئۈچۈن مېنىڭ قېشىمغا كەلدىڭلار؟ ـ دېدى. **28** ئۇلار جاۋابەن: ـ بىز پەرۋەردىگارنىڭ سەن بىلەن بىللە بولغىنىنى روشەن بايقىدۇق، شۇنىڭ بىلەن بىز سېنىڭ توغرا ئۆڭا: «ئوتتۇرىمىزدا بىر كېلىشىم بولسۇن، يەنى بىزلەر بىلەن سەن بىر-بىرىمىزگە قەسەم بېرىپ ئەھدە قىلىشايلى» دېدۇق؛ شۇ ۋەجىدىن سەن بىرگە ھېچقانداق زىيان-زەخمەت يەتكۈزمىگەيسەن؛ بىز ساڭا ھېچ تە گىنىمىزدەك، شۇنداقلا ساڭا ياخشىلىقتىن باشقا ھېچبىر نېمە قىلمىغىنىمىزدەك (بەلكى سېنى ئامان-ئېسەنلىك ئىچىدە يولۇتكۇنا ئەۋەتكەنىدۇق) سەۋەبى شۇنداق قىلغايسەن. مانا ھازىر سەن پەرۋەردىگار نېرىدىن بەخت-بەركەت كۆرۈۋۇاتىسەن! ـ دېيىشتى. **30** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارغا بىر زىياپەت قىلىپ بەردى. ئۇلار بولسا يەپ-ئىچتى. **31** ئەتىسى تاڭ سەھەردە ئۇلار قويۇپ بىر-بىرىگە قەسەم قىلىشتى؛ ئاندىن ئىسھاق ئۇلارنى يولغا سېلىپ قويدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ قېشىدىن ئامان-ئېسەن كەتتى. **32** ئۇ كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئىسھاقنىڭ قۇللىرى كېلىپ، ئۇنىڭغا ئۆزى كولىغان قۇدۇق توغرىسىدا خەۋەر بېرىپ: «بىز سۇ تاپتۇق!» دېدى. **33** ئۇ ئۇنىڭ نامىنى «شىباھ» قويدى. بۇ سەۋەبتىن بۇ شەھەرنىڭ ئىسمى بۈگۈنگىچە «بەئەر-شىبا» دەپ ئاتىلىپ كەلمەكتە. **34** ئەساۋ قىرىق ياشقا كىرگەندە، ھىتتىيلاردىن بولغان بەئەرىنىڭ قىزى يەھۇدىت بىلەن ھىتتىيلاردىن بولغان ئېلۋىننىڭ قىزى باسىماتنى خوتۇنلۇققا ئالدى. **35** ئەمما بۇلار ئىسھاق بىلەن ر،ۇكاھنىڭ كۆڭلىگە ئازاب ئېلىپ كەلدى.

27 ئىسھاق قېرىپ، كۆزلىرى تورلىشىپ، كۆزى غۇژا كۆرىدىغان بولۇپ قالغاندا شۇنداق بولدىكى، ئۇ چوڭ ئوغلى ئەساۋنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ ئوغلۇم! ـ دېدى. ئۇ: ـ مانا مەن! ـ دەپ جاۋاب بەردى. **2** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ مانا مەن ئەمدى قېرىپ كەتتىم، قانچىلىك كۈن كۆرىدىغىنىمنۇ بىلمەيمەن. **3** شۇڭا سەندىن ئۆتۈنىمەن، قوراللىرىڭ، يەنى ساداق ۋە ئوقيايىڭنى ئېلىپ جاڭگالغا چىقىپ، مەن ئۆچۈن بىر ئوۋ ئوۋلاپ كەل؛ **4** مەن ياخشى كۆرىدىغان مەززىلىك تامىقتىن بىرنى ئېتىپ، ماڭا كەلتۈرگىن. مەن ئۆنى يەپ، ئۆلۈشتىن ئىلگىرى كۆڭلۈمدىن ساڭا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلاي، ـ دېدى. **5** ئىسھاق ئوغلى ئەساۋغا سۆز قىلغانىدا ر،ۇكاھمۇ ئاڭلىدى. ئەساۋ ئوۋ ئوۋلاپ كەلگىلى جاڭگالغا چىقىپ كەتكەندە، **6** ر،ۇكاھ ئوغلى ياقۇپقا: ـ مانا مەن ئاتاڭنىڭ ئاكالىڭ ئەساۋغا: «سەن ئوۋ ئوۋلاپ كېلىپ، ماڭا مەززىلىك بىر تائامنى ئەتكىن؛ مەن ئۆنى يەپ ئۆلۈپ كېتىشتىن بۇرۇن پەرۋەردىگار ئالدىدا ساڭا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلاي»، ـ دەپ ئېيتقىنىنى ئاڭلاپ قالدىم. **8** ئەمدى، ئى ئوغلۇم، سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ ۋېرىغىنىمنى قىلغىن. **9** سەن دەرھال پادىغا بېرىپ، تۆچكىلەرنىڭ ئىچىدىن ئېسىل ئىككى ئوغلاقنى ئېلىپ كەلگىن؛ مەن ئۇلاردىن ئاتاڭ ئۆچۈن ئۇ ياخشى كۆرىدىغان مەززىلىك بىر تائام تەييار قىلاي. **10** سەن ئۆنى ئاتاڭنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كىرگىن. شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەپ، ئۆلۈپ كېتىشتىن بۇرۇن ساڭا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلىدۇ، ـ دېدى. **11** لېكىن ياقۇپ ئانىسى ر،ۇكاھغا: ـ مانا ئاكام ئەساۋ بولسا ئۆزىگلۈك كىشى، مەن بولسام ئۆزىسىز سىلىق تەنلىك ئادەممەن. **12** مۇبادا ئاتام مېنى سىلاپ قالسا، ئۇنداقتا مەن ئۆنىڭ نەزىرىدە ئۆنى مازاق قىلغۇچى ئادەم بولۇپ قېلىپ، بېشىمغا بەركەت ئەمەس، بەلكى لەنەت تاپارمەنمىكىن، دېدى. **13** ئانىسى ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئوغلۇم، ساڭا چۈشىدىغان لەنەت ماڭا چۈشسۇن؛ ئەمما سەن پەقەت سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ، بېرىپ [ئوغلاقلارنى] ئېلىپ كەل، ـ دېدى. **14** ئۇ بېرىپ ئۇلارنى ئېلىپ كېلىپ، ئانىسىغا بەردى. ئانىسى ئۆنىڭ ئاتىسى ياخشى كۆرىدىغان مەززىلىك بىر تائامنى تەييار قىلدى. **15** ئاندىن ر،ۇكاھ ئۆنچى ئوغلى ئەساۋنىڭ ئويدە ئۆز يېنىدا ساقلاقلىق ئەڭ ئېسىل كىيىملىرىنى ئېلىپ كىچىك ئوغلى ياقۇپقا كىيدۈرۈپ، **16** ئوغلاقلارنىڭ تېرىسىنى ئىككى قولى بىلەن يوينىنىڭ تۆكسىز جايىغا ئوگەپ، **17** ئاندىن ئۆزى ئەتكەن مەززىلىك تائىلارلار بىلەن نانلارنى ئوغلى ياقۇپنىڭ قولىغا ئۆتكۈزدى. **18** ياقۇپ ئاتىسىنىڭ قېشىغا كىرىپ: ـ ئەي ئاتا! دېدى. ئۇ: ـ مانا مەن! ئوغلۇم، سەن كىم بولىسەن؟ ـ دېۋىدى، **19** ياقۇپ ئاتىسىغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن چوڭ ئوغلۇڭ ئەساۋمەن، ماڭا ئېيتقانلىرىڭدەك قىلدىم، ئەمدى ئورنۇڭلاردىن ئۆرۈپ، ئولتۇرۇپ قىلغان ئوۋۇمنىڭ گوشىگە ئېغىز تېگىپ، ئاندىن كۆڭلۈڭلاردىن ماڭا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلىڭلا، ـ دېدى. **20** ئىسھاق ئوغلىغا: ـ ئەي ئوغلۇم، قاندىقۇ ئۇنى شۇنچە تېز تېپىپ كەلدىڭ؟ ـ دېۋىدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدالىرى ئۆنى دەل يولۇمغا يولۇقتۇردى، ـ دېدى. **21** ئىسھاق ياقۇپقا: ـ ئەي ئوغلۇم، يېقىنراق كەل، سەن راست ئوغلۇم ئەساۋمۇ، ئەمەسمۇ، سىلاپ باقاي، ـ دېدى. **22** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئاتىسى ئىسھاقنىڭ قېشىغا يېقىن باردى؛ ئۇ ئۆنى سىلاپ تۇرۇپ: ـ ئاۋاز ياقۇپنىڭ ئاۋازى، لېكىن قول بولسا ئەساۋنىڭ قولىدۇر، ـ دېدى. **23** ئۆنىڭ قوللىرى بولسا ئاكىسى ئەساۋنىڭ قوللىرىدەك ئۆزىگلۈك بولغىنى ئۆچۈن ئۆنى تونىيالماي، ئۇنىڭغا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلدى. **24** ئاندىن ئۇ يەنە: ـ سەن راست ئوغلۇم ئەساۋمۇسەن؟ دەپ سوروۋىدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ دەل مەن، ـ دېدى. **25** ئىسھاق ئۇنىڭغا: ـ تائامنى ئېلىپ كەلگىن، مەن ئوغلۇمنىڭ ئوۋ گوشىدىن يەپ، كۆڭلۈمدىن ساڭا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلاي، ـ دېدى. [ياقۇپ] ئۇنى ئۆنىڭ ئالدىغا

قویدی، تۇ یىدى. تۇ شاراب كەلتۈرۈۋىدى، تۇنمۇ ئىچتى. 26 ئاندىن ئاتىسى ئىسھاق تۇنىڭغا: ـ ئەي ئوغلۇم، ئەمدى يېقىن كېلىپ مېنى سۈيگىن، ـ دېدى. 27 تۇ تۇنىڭ قېشىغا بېرىپ تۇنى سۈيدى. ئاتىسى تۇنىڭ كىيىمىنىڭ پۇرىقىنى پۇراپ تۇنىڭغا بەختـبەركەت تىلەپ دۇئا قىلىپ: ـ «مانا، ئوغلۇمنىڭ ئېنىدىكى پۇراق پەرۋەردىگار بەركەتلىگەن كۆكلەمزارنىڭ خۇش پۇرىقىغا ئوخشايدىكەن! 28 خۇدا ساڭا ئاسمانىنڭ شەبنىمى، يەرنىڭ مۇنبەت كۆچىنى ئاتا قىلىپ، ئاشلىق-تۇلۇك بىلەن شارابنىمۇ كۆپ بە رگەي. 29 خەلقلەر سېنىڭ قۇللۇق ۋەزىڭا بولغاي، ئەل-مىللەتلەر ئالدىڭدا تىزلانغاي؛ قېرىنداشلىرىڭنا خوجا بولغايسەن؛ ئاناڭنىڭ ئوغۇللىرى ساڭا تىزلانغاي؛ ساڭا لەنەت قىلغانلار لەنەتكە قالغاي، ساڭا بەخت تىلىگەنلەر بەخت تاپقاي!» ـ دېدى. 30 شۇنداق بولدىكى، ئىسھاق ياقۇبقا دۇئا قىلىپ بولۇپ، ياقۇپ ئاتىسى ئىسھاقنىڭ قېشىدىن چىقىپ بولۇشىغا، ئاكىسى ئەساۋ ئوۋدىن قايتىپ كەلدى. 31 ئۇمۇ مەززىلىك تاتىلارنى ئېتىپ، ئاتىسىنىڭ قېشىغا ئېلىپ كىرىپ، ئاتىسىغا: ـ ئاتا ق ىقىلايلا، ئوغۇللىرىنىڭ ئوۋ گۆشىدىن يەپ، كۆڭۈللىردىن ماڭا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلغايلا، ـ دېدى. 32 ئاتىسى ئىسھاق تۇنىڭغا: ـ سەن كىمسەن؟ ـ دېدى. تۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئوغۇللىرى، چوڭ ئوغۇللىرى ئەساۋمەن! ـ دېدى. 33 بۇنى ئاڭلاپ ئىسھاق ئالاقزادىلىككە چۈشۈپ، پۈتۈن بەدىنى جالاقلاپ تىترەپ: ـ تۇنداقتا بايانىن ئوۋ ئوۋلاپ ئېلىپ كەلگىنى كىم؟ سەن كېلىشتىن بۇرۇن تۇنىڭ ھەممە نەرسىسىدىن يەپ، تۇنىڭغا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلدىم؛ ۋە بەرھەق، تۇ بەخت-بەركەت كۆرىدۇ! ـ دېدى. 34 ئەساۋ ئاتىسىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپلا ئىنتايىن ئېچىنارلىق ھالدا ئۇن سېلىپ ئاچچىق پەريا د كۆتۈرۈپ ئاتىسىغا: ـ مېنىمۇ، ئى ئاتا، مېنىمۇ بەخت-بەركەتلىگەيلا! ـ دېدى. 35 تۇ جاۋاب بېرىپ: ـ سېنىڭ ئىنىڭ ھىيلە بىلەن كەرىپ، ساڭا تېگىشلىك بەخت-بەركەتنى ئېلىپ كېتىپتۇ، دېدى. 36 ئەساۋ: ـ راست تۇنىڭ ئېتى ياقۇپ ئەمەسمۇ؟! چۈنكى تۇ ئىككى قېتىم مېنى پۇتلاپ، ئورنۇمنى تارتىۋالدى. ئاۋۋال تۇنچىلىق ھوقۇقۇمنى تارتىۋالدى ۋە مانا ھازىر تۇ ماڭا تېگىدىغان بەخت-بەركەتنى ئېلىپ كەتتى، ـ دېدى، ئاندىن يەنە: ـ مېنىڭ ئۆچۈن بىرەر بەخت-بەركەت قالدۇرمىدىلىمۇ؟ ـ دېدى. 37 ئىسھاق ئەساۋغا جاۋاب بېرىپ: ـ مانا، مەن تۇنى ئۈستۈڭگە خوجا قىلدىم، ھەمە قېرىنداشلىرىنى تۇنىڭ قۇللۇقىدا بولدىغان قىلدىم؛ ئاشلىق ۋە يېڭى شاراب بىلەن تۇنى قۇۋۋەتلىدىم، ئەي ئوغلۇم، ئەمدى ساڭا يەنە نېمىنى قىلىپ بېرەلەيمەن؟ ـ دېدى. 38 ئەساۋ ئاتىسىغا يەنە: ـ ئەي ئاتا، سىلدە بەقەت شۇ بىرلا بەخت-بەركەت بار ئىدىمۇ؟ ماڭا، ئەي ئاتا، ماڭىمۇ بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلغايلا! دېدى. ئاندىن تۇ ئۈن سېلىپ يىغلاپ كەتتى. 39 ئاتىسى ئىسھاق تۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ «مانا، تۇرالغۇ جايىڭ يەرنىڭ مۇنبەت كۆچىدىن نېرى، ئېگىز ئاسمانىنىڭ شەبنىمىدىن يىراق بولۇر؛ 40 سەن قىلىچ<u>ىڭ</u>ا تايىنىپ جان باقىسەن، ئىنىڭنىڭ خىزمىتىدە بولىسەن؛ لېكىن چېگىدىن چىقىپ كەزگىنىڭدە، سەن يوينۇڭدىن تۇنىڭ يوۇنتۇرۇقىنى چىقىرىپ سۇندۇرۇۋېتىسەن» ـ دېدى. 41 شۇڭا ئەساۋ ئاتىسى تۇنىڭغا تىلىگەن بەخت-بەركەت سەۋەبىدىن ياقۇبقا تۆچەنلىك ساقلاپ يۈردى. ئەساۋ كۆڭلىدە: ـ ئاتامنىڭ ماتەم كۈنلىرى يېقىنلىشىپ قالدى، شۇ چاغدا ئىنىم ياقۇبنى ئۆلتۈرۈۋېتىمەن، دەپ خىيال قىلدى. 42 لېكىن رەۋكاھ چوڭ ئوغلى ئەساۋنىڭ بۇ سۆزلىرىدىن خەۋەر تاپتى. تۇ كىچىك ئوغلى ياقۇبنى چاقىرىپ تۇنىڭغا: ـ مانا ئاكاڭ ئەساۋ سېنى ئۆلتۈرۈۋېتىمەن دەپ تۆز-تۆزىدىن تەسەللى تېپىۋېتىپتۇ، 43 ئەمدى ئەي ئوغلۇم، سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ، قوپۇپ ھارانغا، ئاكام بالاىنىڭ قېشىغا قېچىپ كەتكىن؛ 44 ئاكاڭنىڭ قەھرى يانغۇچە، ئۇنىڭ قېشىدا بىرنەچچە ۋاقىت تۇرغىن. 45 ئاكاڭ ئاچچىقىدىن يېنىپ، سېنىڭ ئۇنىڭغا قىلغىنىڭنى ئۇنتۇپ كەتكۈچە شۇ يەردە تۇرۇپ تۇرغىن؛ ئاندىن مەن ئادەم ئەۋەتىپ، سېنى ئۇ يەردىن ئالدۇرۇپ كېلىمەن. نېمە ئۈچۈن بىر كۈندىلا ھەر ئىككىلىڭلاردىن مەھرۇم بولۇپ قالاي؟ ـ دېدى. 46 ئەمما رەۋكاھ ئىسھاققا: ـ مەن مۇشۇ ھىتتىي قىزلار ۋەجىدىن جىنىمدىن جاق تويدۇم. ئەگەر ياقۇبقا بۇ يۇرتتىكى قىزلاردىن، مۇشۇنداق ھىتتىي قىزنى خوتۇنلۇققا ئالسا ياشىغىنىمنىڭ ماڭا نېمە پايدىسى؟ ـ دېدى.

28

شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق ياقۇبنى چاقىرىپ، تۇنىڭغا بەخت-بەركەت تىلەپ، تۇنىڭغا جېكلەپ: ـ سەن قاناناتىيلارنىڭ قىزلىرىدىن خوتۇن ئالما، 2 يەلكى قوپۇپ، پادان-ئارامغا، ئاناڭنىڭ تاتىسى بېتۇئەلنىڭ ۋىگىگە بېرىپ، تۇ يەردىن ئاناڭنىڭ ئاكىسى لابانىنىڭ قىزلىرىدىن خوتۇن ئالغىن. 3 ھەمىگە قادىر تەڭرى سېنى بەختـبەركەتلەپ، ئاۋۇتۇپ، سەندىن كۆپ خەلقلەرنى چىقىرىپ كۆپەيتكەي، 4 شۇنداقلا ئىبراھىمنىڭ بەختـبەركىتىنى ساڭا ۋە سېنىڭ بىلەن نەسلىڭگە بە رگەي؛ شۇنداق قىلىپ سەن ھازىر مۇساپىر بولۇپ تۇرۇۋاتقان يەرنى، يەنى ئەسلىدە خۇدا ئىبراھىمغا بە رگەن زېمىننى ئىگىلەيسەن! ـ دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق ياقۇبنى يولغا سالدى. تۇ پادان-ئارامغا، ئارامىي بېتۇئەلنىڭ ئوغلى، ياقۇپ بىلەن ئەساۋنىڭ ئانىسى رەۋكاھنىڭ ئاكىسى لابانىنىڭ قېشىغا قاراپ ماڭدى. 6 ئەساۋ ئىسھاقنىڭ ياقۇبقا بەختـبەركەت تىلەپ، تۇنى پادان-ئارامغا شۇ يەردىن خوتۇن ئېلىشقا ئەۋەتكەنلىكىنى، شۇنداقلا تۇنىڭغا بەختـبەركەت تىلەپ، تۇنىڭغا جېكلەپ: سەن قاناناتىيلارنىڭ قىزلىردىن خوتۇن ئالمغىن، دېگەنلىرىنى تۇقۇپ، ياقۇبنىڭ تۇز تاتا-ئانىسىغا ئىتائەت قىلىپ، پادان-ئارامغا كەتكىنىنى كۆرگىنىدە، 8 ئەساۋ: ـ قاناناتىيلارنىڭ قىزلىرى ئاتام ئىسھاقنىڭ ئىزىرىدە يامان كۆرۈنىدىكەن، دەپ بىلىپ يەتتى. 9 تۇ ئىسمائىلنىڭ قېشىغا بېرىپ، ھازىرقى خوتۇنلىرىنىڭ ئۈستىگە ئىبراھىمنىڭ ئوغلى ئىسمائىلنىڭ قىزى، نېبايوتنىڭ سىڭلىسى ماھالاتنى خوتۇنلۇققا ئالدى. 10 ياقۇپ بولسا بەئەر-شىبادىن چىقىپ، ھاران تەرەپكە مېڭىپ، 11 بىر يە رگە يېتىپ كەلگەندە، كۈن ئولتۇرۇپ كەتكەچكە شۇ يەردە قونىماقچى بولدى. تۇ شۇ يەردىكى تاشلاردىن بىرنى ئېلىپ، بېشىغا ياستۇق قىلىپ قوپۇپ، ئۇخلىغىلى ياتتى. 12 تۇ بىر چۈش كۆردى: ـ مانا، تۇچى ئاسمانلارغا تاقىشىدىغان بىر پەلەمپەي يەردە تىكىلە كلىك ئىراتتى؛ خۇدانىڭ پەرىشتىلىرى ئۇنىڭدا چىقىپ-چۈشۈپ تۇرۇۋاتاتى. 13 مانا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئۈستىدە ئىراتتى. تۇ: ـ «مەن بولسام ئاتاڭ ئىبراھىمنىڭ خۇداسى ۋە ئىسھاقنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ مەن سەن ياتقان تىترەپ: ـ تۇنداقتا بايانىن ئوۋ بۇ زېمىننى سېنىڭ بىلەن نەسلىڭگە بىرىمەن. 14 نەسلىڭ بولسا يەرنىڭ تۇپىسىدەك كۆپ بولۇپ، سەن مەغرىب بىلەن مەشرىققە، شىمال بىلەن جەنۇبقا يېيىلىسەن؛ سەن ۋە نەسلىڭنىڭ ۋاستىسى بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئائىلە-قەبىلىلەر بەختـبەركەت تاپىدۇ. 15 مانا، مەن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن، قەيە رگە بارساڭ سېنى ئامان-ئېسەن ساقلاپ، بۇ زېمىنغا سېنى قايتۇرۇپ كېلىمەن؛ چۈنكى ساڭا ئېيتقان سۆزۈمنى ئادا قىلماي تۇرۇپ، سېنى تاشلىمايمەن» ـ دېدى. 16 ئاندىن ياقۇپ ئويغىنىپ: ـ بەرھەق، پەرۋەردىگار بۇ يەردىدۇر، لېكىن مەن ئۇنى بىلەمىتىمەن، ـ دېدى. 17 تۇ قورقۇپ كېتىپ: بۇ جاي ئالامەت دەھشەتلىك بىر جاي ئىكەن! بۇ خۇدانىڭ ئۆيى بىلەن ئاسمانىنىڭ دەرۋازىسىدىن باشقا ھېچ جاي ئەمەستۇر، ـ دېدى. 18 ياقۇپ ئەتىسى سەھەر قوپۇپ، بېشىنىڭ ئاستىغا قويغان تاشنى ئېلىپ، [خاتىرە] تۇزۇرۇك سۈپىتىدە تىكەپ، ئۈستىگە زەيتۇن مېيى قويۇپ قويدى. 19 تۇ جاينىڭ ئىسمىنى بەيت-ئەل دەپ ئاتىدى؛ ئەمما شۇلگىرى تۇ جاينىڭ ئېتى لۇز ئىدى. 20 ئاندىن ياقۇپ قەسەم بىلەن ۋەدە قىلىپ: ـ ئەگەر خۇدا مېنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، بۇ سەپىرىمدە مېنى ساقلاپ، يېگىلى نان، كىيگىلى كىيىم بېرىپ، 21 مەن ئاتامنىڭ ئۆيىگە ئامان-ئېسەن يېنىپ بارسام، ئۇنداقتا پەرۋەردىگار مېنىڭ خۇدايىم بولىدۇ؛ 22 شۇنىڭدەك مەن خاتىرە تۇزۇرۇك سۈپىتىدە تىكەپ قويغان بۇ تاش خۇدانىڭ ئۆيى بولىدۇ؛ ھەم شۇنداقلا سەن ماڭا بېرىدىغان بارلىق نەرسىلىرىڭ ئۇندىن بىر ئۇلۇشىنى ساڭا تەقدىم قىلمايمەن، ـ دېدى.

29

ئاندىن ياقۇپ سەپىرىنى داۋاملاشتۇرۇپ، مەشرىقتىكى قوۋملارنىڭ زېمىنىغا يېتىپ كەلدى. 2 تۇ قارىۋىدى، مانا، يايلاقتا بىر قۇدۇق ئىراتتى، ئۇنىڭ يېنىدا ئۈچ توپ قوي يادىسى ئىراتتى؛ چۈنكى خەلق بۇ قۇدۇقتىن يادىلارنى سۇغىراتتى. قۇدۇقنىڭ ئاغزىغا يوغان بىر تاش ۋېيۇقلۇق ئىدى. 3 قاچانكى يادىلارنىڭ ھەممىسى ئۇ يە رگە يىغىلسا، يادىچىلار بىرلىكتە قۇدۇقنىڭ ئاغزىدىكى تاشنى يۇمىلىتۇېتىپ، قويلارنى سۇغىرىپ، ئاندىن تاشنى يەنە قۇدۇقنىڭ ئاغزىغا ئۆز ئورنىغا قويۇپ قويىاتتى. 4 ياقۇپ [يادىچىلاردىن]: ئەي بۇرادەرلەر، سىلەر قەيەرلىك؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار: ـ بىز ھارانلىقمىز، دېدى. 5 تۇ ئۇلاردىن: ـ سىلەر ناھورنىڭ ئوغلى لابانى تونۇمىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار: ـ تونۇيمىز، دېدى. 6 تۇ ئۇلاردىن: ـ تۇ سالامەتمۇ، دەپ سوردىدى، ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ تۇ سالامەت ئۇزۇۋاتىدۇ. مانا ئەنە ئۇنىڭ قىزى راھىلە قويلىرى بىلەن كېلىۋاتىدۇ، دېدى. 7 ئۇ: ـ مانا، كۈن تېخى ئېگىز تۇرسا، ھازىر تېخى مالنىڭ يىغىلىدىغان ۋاقتى بولمىدى؛ نېمىشقا قويلارنى سۇغىرىپ، ئاندىن يەنە بېرىپ ئوتلاتمايسىلەر؟ ـ دېدى. 8 ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ ياق، مۇنداق قىلالمايمىز. ئاۋۋال يادىلارنىڭ ھەممىسى يىغىلىپ، يادىچىلار تاشنى قۇدۇقنىڭ ئاغزىدىن يۇمىلىتۇېتىكەندىن كېيىن، ئاندىن قويلارنى سۇغىرىمىز، دېدى. 9 تۇ ئۇلار بىلەن گەپلىشىپ تۇرغىنىدا، راھىلە ئاتىسىنىڭ قويلىرى بىلەن يېتىپ كەلدى؛ چۈنكى ئۇ قوي باققۇچى ئىدى. 10 شۇنداق بولدىكى، ياقۇپ ئانىسىنىڭ ئاكىسى لابانىنىڭ قىزى راھىلە بىلەن ئانىسىنىڭ ئاكىسى لابانىنىڭ قويلىرىنى كۆرگەندە، ئۇ قوپۇپ بېرىپ، قۇدۇقنىڭ ئاغزىدىن تاشنى يۇمىلىتۇېتىپ، ئانىسىنىڭ ئاكىسى لابانىنىڭ قويلىرىنى سۇغاردى. 11 ئاندىن ياقۇپ راھىلەنى سۆيۈپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن يىغلاپ تاشلىدى ۋە راھىلە گە: ـ مەن سېنىڭ ئاتاڭنىڭ ئۇغقىنى، رەۋكاھنىڭ ئوغلى بولىمەن، دېۋىدى، ئۇ يۈگۈرۈپ بېرىپ ئانىسىغا خەۋەر بەردى. 13 شۇنداق بولدىكى، لابان ئۇز سىڭلىسىنىڭ ئوغلى ياقۇبنىڭ خەۋىرىنى ئاڭلىغاندا، ئۇنىڭ ئالدىغا

يۇگزۇپ بېرىپ، ئۇنى قۇچاقلاپ سۆيۈپ، ئۇيگە باشلاپ كەلدى. ئاندىن ياقۇپ لابانغا [كەچۈرمىشلىرىنىڭ] ھەممىسىنى دەپ بەردى. **14** لابان ئۇنىڭغا: ـ سەن دەرۋەقە مېنىڭ سۆڭەك بىلەن گۆشۈمدۇرسەن! ـ دېدى. يۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆنىڭ قېشىدا بىر ئايچە تۇرۇپ قالدى. **15** ئاندىن لابان ياقۇپقا: ـ سەن مېنىڭ تۇغقىنىم بولغاچ، ماڭا بىكارغا خىزمەت قىلامسەن؟ ئېيتقىنا، ھەققىڭگە نېمە ئالىسەن؟ ـ دېدى. **16** لابانىنىڭ شىككى قىزى بار ئىدى؛ چوڭىنىڭ ئېتى لېياھ، كىچىكىنىڭ ئېتى راھىلە ئىدى. **17** لېياھنىڭ كۆزلىرى يېقىملىق ئىدى؛ ئەمما راھىلەنىڭ بولسا تەق-تۇرۇق كېلىشكەن، ھۆسنى-جامالى چىرايلىق قىز ئىدى. **18** ياقۇپنىڭ كۆڭلى راھىلە گە چۈشكەن بولۇپ لابانغا: ـ مەن سېنىڭ كىچىك قىزىڭ راھىلە ئۈچۈن ساڭا يەتتە يىل خىزمەت قىلاي، دېدى. **19** لابان جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇنى باشقا كىشىگە بەرگىنىمدىن ساڭا بەرگىنىم ياخشى. ئەمدى مېنىڭكىدە تۇرغىن، دېدى. **20** ياقۇپ راھىلەنى ئېلىش ئۈچۈن يەتتە يىل خىزمەت قىلدى. ئەمما ئۇ ئۇنى ئىنتايىن ياخشى كۆرگەچكە، بۇ يىللار ئۆنىڭغا پەقەت بىرنەچچە كۈندە كەلا بىلىندى. **21** ۋاقىت توشقاندا ياقۇپ لابانغا: ـ مانا مېنىڭ كۈنلىرىم توشتى. ئەمدى ئايالىمنى ماڭا بەرگىن، مەن ئۆنىڭ قېشىغا كىرەي، دېدى. **22** لابان شۇ يەردىكى ھەممە كىشىلەرنى يىغىپ، زىياپەت قىلىپ بەردى. **23** لېكىن شۇنداق بولدىكى، كەچ كىرگەندە، ئۇ چوڭ قىزى لېياھنى ياقۇپنىڭ يېنىغا ئېلىپ كەلدى؛ ياقۇپ ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ بىللە بولدى. **24** لابان ئۆز دېدىكى زىلپاھنى قىزى لېياھغا دېدەك قىلىپ بەردى. **25** ئەتىسى شۇنداق بولدىكى، مانا ئالدىدا لېياھ ئۇراتتى! ئۇ لابانغا: ـ بۇ زادى ماڭا نېمە قىلغىنىڭ؟ ئەجەبا، مەن راھىلە ئۈچۈن ساڭا خىزمەت قىلمىدىممۇ؟ مېنى نېمىشقا شۇنداق ئالدىدىڭ؟! ـ دېدى. **26** لابان: بىزنىڭ يۇرتىمىزدا كىچىكىنى چوڭىدىن ئىلگىرى ياتلىق قىلدىغان رەسىم-قائىدە يوق. **27** ئەمدى سەن چوڭىنىڭ يەتتە كۈنلۈك توي مۇراسىمىنى ئوتكۈزۈپ بولغىن؛ ئاندىن يەنە ئىككىنچىسىنىمۇ ساڭا بېرىمىلى؛ ئۇ سېنىڭ ماڭا يەنە يەتتە يىل قىلىدىغان خىزمىتىگىنىڭ ھەققى بولىدۇ، ـ دېدى. **28** ياقۇپ ماقۇل بولۇپ، لېياھنىڭ يەتتە كۈنلۈك توي مۇراسىمىنى ئوتكۈزۈپ بولغاندا، لابان قىزى راھىلەنىمۇ ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا بەردى. **29** لابان دېدىكى بىلھاھنى قىزى راھىلە گە دېدەك قىلىپ بەردى. **30** بۇ تەرىقىدە ياقۇپ راھىلەنىڭمۇ قېشىغا كىردى؛ ئۇ راھىلەنى لېياھدىن زىيادە ياخشى كۆردى. ئاندىن كېيىن ئۇ يەنە يەتتە يىل لابانغا خىزمەت قىلدى. **31** ئەمما پەرۋەردىگار لېياھنىڭ ئەتىۋارلانمىغانلىقىنى كۆرگەندە، ئۇنىڭغا ئۇغۇشنى نېسىپ قىلدى، لېكىن راھىلە ئۇغماس ئىدى. **32** لېياھ ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل ئۇغۇپ: ـ «پەرۋەردىگار خارلانغىنىمنى كۆردى؛ ئەمدى ئېرىم مېنى ياخشى كۆرىدۇ» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى «رۇبەن» قويدى. **33** ئۇ يەنە ھامىلدار بولۇپ، بىر ئوغۇل ئۇغۇپ: ـ «پەرۋەردىگار ئەتىۋارلانمىغانلىقىنى ئاڭلاپ، يۇنى ھەم ماڭا بەردى» دەپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى شىمىئون قويدى. **34** ئۇ يەنە ھامىلدار بولۇپ، بىر ئوغۇل ئۇغۇپ: ـ «ئەمدى بۇ قېتىم ئېرىم ماڭا باغلىنىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇنىڭغا ئۈچ ئوغۇل ئۇغۇپ بەردىم» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى لاۋۋى قويدى. **35** ئۇ يەنە ھامىلدار بولۇپ، بىر ئوغۇل ئۇغۇپ: ـ «ئەمدى بۇ قېتىم مەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇيۇ!» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى يەھۇدا قويدى. ئاندىن ئۇ ئۇغۇتىنى توختاپ قالدى.

30

ئەمما راھىلە ئۆزىنىڭ ياقۇپقا بالا ئۇغۇپ بېرەلمىگىنىنى كۆرگەندە، ئاچىسىغا ھەسەت قىلىپ ياقۇپقا: ـ ماڭا بالا بە رگىن؛ يولىسا ئۆلىمەن، ـ دېدى. **2** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپنىڭ راھىلە گە غەزىپى كېلىپ: ـ مەن بالىياتقۇنىك مېۋىسىنى سەندىن تايغان خۇدانىڭ ئورنىدىمۇ؟! ـ دېدى. **3** ـ مانا، دېدىكىم بىلھاھ بۇ يەردە تۇرىدۇ؛ سەن ئۆزىنىڭ قېشىغا كىرگىن، ئۇ مېنىڭ قۇچىقىمغا ئۇغىسۇن؛ مەن ئۇ ئارقىلىق بالىلىق بولاي؛ ـ دېدى راھىلە. **4** شۇنىڭ بىلەن ئۇ دېدىكى بىلھاھنى ئۆزىنىڭغا خوتۇن قىلىپ بەردى؛ ياقۇپ ئۇنىڭ قېشىغا كىردى. **5** بىلھاھ ھامىلدار بولۇپ، ياقۇپقا بىر ئوغۇل ئۇغۇپ بەردى. **6** راھىلە: ـ «خۇدا مەن ئۈچۈن ئادالەت يۈرگۈزۈپ پەريادىمنى ئاڭلاپ، ماڭا بىر ئوغۇل بەردى»، دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى دان قويدى. **7** راھىلەنىڭ دېدىكى بىلھاھ يەنە ھامىلدار بولۇپ، ياقۇپقا ئىككىنچى ئوغلىنى ئۇغۇپ بەردى. **8** راھىلە: ـ «مەن ئاچام بىلەن بەسلىشىپ قاتتىق تۇتۇشۇپ، يەڭدىم» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى نافتالى قويدى. **9** لېياھ ئۆزىنىڭ ئۇغۇتىنى توختاپ قالغانلىنى كۆرۈپ، دېدىكى زىلپاھنى ياقۇپقا خوتۇن قىلىپ بەردى. **10** لېياھنىڭ دېدىكى زىلپاھ ياقۇپقا بىر ئوغۇل ئۇغۇپ بەردى. **11** لېياھ: ـ «نېمىدېگەن تەلەيلىك-مە!» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى گاد قويدى. **12** لېياھنىڭ دېدىكى زىلپاھ ياقۇپقا ئىككىنچى ئوغلىنى ئۇغۇپ بەردى. **13** لېياھ: «مەن بەختلىكتۇرمەن! چۈنكى خوتۇن-قىزلار مېنى بەختلىك دېيىشىدۇ!» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى ئاشىر قويدى. **14** بۇغداي ئورمىسى كۆزلىرىدە رۇبەن چىقىپ ئېتىزلىققا باردى ۋە ئېتىزدىن بىرقانچە مۇھەببەتگۈلنى تېرىپ، بۇلارنى ئانىسى لېياھنىڭ قېشىغا ئە كەلدى. ئەمدى راھىلە لېياھقا: ـ ئۆتۈنۈپ قالاي، ئوغلۇڭنىڭ مۇھەببەتگۈلىدىن بىرنەچچىنى ماڭا بە رگىن! ـ دېدى. **15** ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بىرىمنى تارتىۋالغىنىڭ يەتمەمدۇ؟ ئەمدى ئوغلۇمنىڭ مۇھەببەتگۈلىنىمۇ تارتىۋالماقچىمۇسەن؟ ـ دېدى. راھىلە جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇنداق بولسا ئۇ ئوغلۇڭنىڭ مۇھەببەتگۈللىرى ئۈچۈن بۈگۈن كېچە سەن بىلەن ياتسۇن، ـ دېدى. **16** ياقۇپ كەچقۇرۇن ئېتىزدىن قايتىپ كەلگىنىدە، لېياھ ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىپ: ـ مېنىڭ قېشىمغا كىرىشىڭ كېرەك؛ چۈنكى مەن ئوغلۇمنىڭ مۇھەببەتگۈللىرى بىلەن سېنى ئىجارىگە ئالدىم، ـ دېدى. شۇنداق دېۋىدى، ئۇ بۇ كېچە ئۇنىڭ بىلەن ياتتى. **17** خۇدا لېياھنىڭ دۇئاسىنى ئاڭلىدى؛ ئۇ ھامىلدار بولۇپ، ياقۇپقا بەشىنچى ئوغلىنى ئۇغۇپ بەردى. **18** شۇنىڭ بىلەن لېياھ: «دېدىكىمنى ئېرىمگە بەرگىنىمگە خۇدا ئەمدى ماڭا ئىجارە ھەققىم»نى ئاتا قىلدى» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى ئىسساكار قويدى. **19** لېياھ يەنە ھامىلدار بولۇپ، ياقۇپقا ئالتىنچى ئوغلىنى ئۇغۇپ بەردى. **20** لېياھ: ـ «خۇدا ماڭا ياخشى ۋىژاۇق ئاتا قىلدى؛ ئەمدى ئېرىم مېنىڭ بىلەن بىللە تۇرىدىغان بولدى؛ چۈنكى مەن ئۇنىڭغا ئالتە ئوغلۇق ئوغۇپ بەردىم» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى زەبۇلۇن قويدى. **21** شۇنىڭدىن كېيىن، ئۇ بىر قىز ئوغۇپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى دىناھ قويدى. **22** ئەمما خۇدا راھىلەنى ياد قىلىپ، دۇئاسىنى ئاڭلاپ ئۇنى ئوغدىغان قىلدى. **23** ئۇ ھامىلدار بولۇپ، بىر ئوغۇل ئوغدى. ئۇ: ـ «خۇدا مېنى نومۇسىتىن خالاس قىلدى»، دېدى. **24** ئۇ: ـ «پەرۋەردىگار ماڭا يەنە بىر بالا بەرسە» دەپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى يۈسۈپ قويدى. **25** راھىلە يۈسۈپنى ئوغقاندىن كېيىن ياقۇپ لابانغا: ـ مېنى ئۆز يۇرتۇمغا، ئۆز ۋەتىنىمگە كەتكىلى قويغىن. **26** مېنىڭ ساڭا ئىشلەپ بېرىشكەن ئىش ھەققىم بولغان ئايالىلىرىم بىلەن بىللىرىمنى ماڭا بە رگىن؛ مەن كېتەي؛ چۈنكى مېنىڭ ساڭا ئىشلىگەن جايالىق خىزمىتىم ئۆز ۋۇجۇدىڭ ئايان، ـ دېدى. **27** لابان ئۇنىڭغا جاۋابەن: نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، ئۆتۈنۈپ قالاي؛ [يېنىمدىن كەتمە]. چۈنكى مەن يەرۋەردىگارنىڭ سېنىڭ سەۋەبىڭدىن ماڭا بەركەت بە رگىنىنى تونۇپ يەتتىم، دېۋىدى، [ياقۇپ] يەنە: ـ **28** ماڭا ئالدىغان ھەققىڭنى توختاتقىن؛ مەن ساڭا شۇنى بېرەي، دېدى. **29** [ياقۇپ] ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ساڭا قاناداق خىزمەت قىلىپ كەلگىنىم، مېنىڭ قولۇمدا ماللىرىڭنىڭ قاناداق بولغىنى ئۆز ۋۇجۇدىڭ ئايان. **30** چۈنكى مەن كەلمەستە مېلىڭ ئاز ئىدى؛ ئەمدى ناھايىتى زور بىر توپ بولدى. مېنىڭ قەدىمىم قەيەر گە يەتسە، پەرۋەردىگار ساڭا بەركەت ئاتا قىلدى. ئەمدى مەن قاچان ئۆز ئائىلەم ئۈچۈن ئىگىلىك تىكلەيمەن؟ ـ دېدى. **31** شۇنىڭ بىلەن لابان: ـ مەن ساڭا نېمە بېرەي، دېۋىدى، ياقۇپ: ـ سەن ماڭا ھېچنېمە بە رمىگىن؛ پەقەت مېنىڭ شۇ ئىشىمغا قوشۇلساڭلا، مەن يەنە پاداڭنى بېقىپ، ئۆلاردىن خەۋەر ئالىمەن. **32** مەن بۈگۈن پۈتكۈل پاداڭنى تارىلاپ، ئالا-چىپار ۋەيلارنى، قارا-قوڭۇر ياخلانلارنى، شۇنداقلا ئۆچكىلەرنىڭ ئىچىدىمۇ ئالا-چىپارلىرىنى ئايرىپ چىقىمەن. بۇلار مېنىڭ ئىش ھەققىم بولسۇن. **33** كېيىن، مېنىڭ ھەققىمنى تە كشۈرۈپ كەلگەن ۋاقتىڭدا، ھەققانىي بولغىنىم كۆز ئالدىڭدا ئىسپاتلىنىدۇ؛ ئۆچكىلەر تارىسىدا ئالا-چىپار بولمىغانلىرىنىڭ ھەممىسى، ياخلانلار تارىسىدا قارا-قوڭۇر بولمىغانلىرىنىڭ ھەممىسى ئوغرىلاپ كېلىنگەن ھېسابلانسۇن، ـ دېدى. **34** ئۇ ۋاقىتتا لابان: ـ ماقۇل، دېگىنىڭدەك بولسۇن، ـ دېدى. **35** شۇ كۈنى [لابان] تاغىل ۋە ئالا-چىپار تېكىلەرنى، ئالا-چىپار چىشى ئۆچكىلەرنى، شۇنداقلا ئاز-پاز ئاق چىكمە بولغان بارلىق ئۆچكىلەرنى، بارلىق قارا-قوڭۇر قوزىلارنى ئايرىپ، ئۆز ئوغۇللىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، **36** ئۆزى بىلەن ياقۇپنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۈچ كۈنلۈك ئارىلىقتى قويدى. ياقۇپ بولسا لابانىنىڭ پادىلىرىنىڭ قالغىنىنى باقتى. **37** لېكىن ياقۇپ تېرەك، بادام ۋە چىنار دەرەخلىرىدىن يۈمران چۇۋقلارنى ئېلىپ، قوۋزىقىنى يوللۇق قىلىپ شىلىپ، ئاق سىزىقلارنى چىقاردى. **38** ئاندىن مال كۆيلىگەن ۋاقىتلىردا سۇ ئىچكىلى كەلگەندە، ئۇ مۇشۇ شىلغان چۇۋقلارنى پادىلار سۇ ئىچىدىغان يەرلەردىكى ئۇلاقلارغا مالنىڭ ئالدىغا تىكلەپ قوياتتى. مال بۇ [تاغىل] چۇۋقلارنىڭ ئالدىدا جۈپلەشكەندىن كېيىن ئۇلار تاغىل ۋە ئالا-چىپار قوزىلارنى ئۇغدى. **40** ئاندىن ياقۇپ بۇ قوزىلارنى لابانىنىڭ پادىسىدىن ئايرىپ چىقاردى؛ ئاندىن ئۇ لابانىنىڭ پادىسىنىڭ يۈزلىرىنى تاغىل ۋە قوڭۇر قويلىرىغا قارىتىپ جۈپلەشتۈردى، شۇنداق قىلىپ، ئۇ ئۆز مېلىنى لابانىنىڭ مېلىغا قوشماي بۆلەك ۋەيۋە، ئۆزى ئۈچۈن ئايرىم بادىلارنى قىلدى. **41** ساغلام كۆچلۈك مال جۈپلەشكىنىدە، ياقۇپ چۇۋقلارنى پادىنىڭ كۆز ئالدىغا ئۇلاقلاردا قوياتتى؛ ماللار شۇ چۇۋقلارنىڭ يېنىدا جۈپلىشەتتى. **42** لېكىن جۈپلىشۇاتقان مال ئاجىز بولسا، ئۇ چۇۋقلارنى قويمايتتى. بۇ تەرىقىدە ئاجىزلىرى لابانغا، كۆچلۈكلىرى ياقۇپقا تەۋە بولدى. **43** شۇنداق قىلىپ، بۇ كىشى ناھايىتى باي بولۇپ، ماللىرى، دېدە كلىرى، قۇللىرى، تۆگىلىرى ۋە ئېشە كلىرى خېلى كۆپ بولدى.

31 ئەمما ياقۆپ لابانىڭ ئوغۇللىرىنىڭ: ـ ياقۆپ ئاتىمىزنىڭ پۈتۈن مال-مۈلكىنى ئېلىپ كەتتى، ئۇنىڭ ئېرىشكەن بۇ دۆلىتى ئاتىمىزنىڭ ئەتەللۇقاتىدىن كەلگەن، دېگىنىنى ئاڭلاپ قالدى. **2** ياقۆپ لابانىڭ چىرايىغا قارىۋىدى، مانا، ئۇ ئۆزىگە بۇرۇنقىدەك خۇش پېشل بولمىدى. **3** بۇ چاغدا، پەرۋەردىگار ياقۆپقا: ـ سەن ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ زېمىنىغا، ئۆز تۇرۇق-تۇغقانلىرىڭنىڭ قېشىغا قايتىپ كەتكىن. مەن سېنىڭ بىلەن بىللە بولىمەن، ـ دېدى. **4** شۇنىڭ ئۈچۈن ياقۆپ ئادەم ئەۋەتىپ، راھىلە ۋە ليىاھنى ئۆز پادىسى تۇرغان كېزىكىگە چاقىرىپ كېلىپ **5** تۆلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن ئاتاڭلارنىڭ چىرايىغا قارىسام ماڭا بۇرۇنقىدەك خۇش پېشل بولمىدى؛ ئەمما ئاتامنىڭ خۇداسى مەن بىلەن بىللە بولۇپ كەلدى. **6** كۆزۈمنىڭ يېتىشىچە ئاتاڭلارغا ئىشلەپ بەرگىنىم سىلە رگە ئايان، **7** ھالبۇكى، ئاتاڭلار مېنى ئەھمەق قىلىپ، ھەققىمنى ئون قېتىم تۆز ئۆگەرتتى؛ لېكىن خۇدا ئۆزىنى ماڭا زىيان يەتكۈزۈشىگە يول قويمىدى. **8** ئە گەر ئۇ: «ئالا-چىپار قوزىلار ھەققىڭ بولىدۇ»، دېسە، بارلىق پادىلار ئالا-چىپار قوزىلىغلى تۇردى. ئۇ: «تاغىل قوزىلار ھەققىڭ بولسۇن»، دېسە، بارلىق پادىلار تاغىل قوزىلىغلى تۇردى. **9** بۇ تەرىقىدە خۇدا ئاتاڭلارنىڭ مالىلىرىنى تارتۇۋېلىپ، ماڭا بەردى. **10** پادىلار كۆيىلگەن ۋاقىتتا مەن بىر قېتىم چۈشۈمدە بېشىمنى كۆتۈرۈپ شۇنى كۆردۈمكى، مانا، مالىلارنىڭ ئۆرسىگە جۈپلىشىشكە ئېتىلغان قوچقار-تېكىلەرنىڭ ھەممىسى تاغىل يا كى ئالا-چىپار ئىدى. **11** ئاندىن خۇدانىڭ پەرىشتىسى چۈشۈمدە ماڭا: «ئەي ياقۆپ»، دېۋىدى، مەن جاۋاب بېرىپ: «مانا مەن»، دېدىم. **12** ئۇ ماڭا: ـ «ئەمدى بېشىڭنى كۆتۈرۈپ قارىغىن؛ مانا مالىلارنىڭ ئۆرسىگە جۈپلىشىشكە ئېتىلغان قوچقار-تېكىلەرنىڭ ھەممىسى تاغىل ئۇ ئالا-چىپاردۇر، چۈنكى مەن لابانىڭ ساڭا قىلغىنىنىڭ ھەممىسىنى كۆردۈم. **13** مەن بەيت-ئەلدە [ساڭا كۆرۈنگەن] تەڭرىدۇرمەن. سەن شۇ يەردە تۇۋۇر ئۈكنى مەسىھلەپ، ماڭا قەسەم ئىچتىڭ. ئەمدى سەن ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، بۇ زېمىندىن چىقىپ، ئۆز تۇرۇق-تۇغقانلىرىڭنىڭ زېمىنىغا يانغىن» دېدى. **14** راھىلە ۋە ليىاھ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئاتىمىزنىڭ ئۆيىدە بەزگە تېگىشلىك نېسىۋە يا كى مىراس قالمىغانمۇ؟ **15** بىز دەرۋەقە ئۇنىڭغا يات ئادەم ھېسابلىنىپ قالغانمۇ؟! ئۇ بىزنى سېتىۋەتتى، ۋېلىۋقىمىزنىمۇ پۈتۈنلەي يەپ كەتتى! **16** شۇنداق بولغاندىن كېيىن، خۇدا ئاتىمىزدىن ساڭا ئېلىپ بە رگەن بارلىق دۆلەت بىز بىلەن بىللىرىمىزنىڭكىدۇر. ئەمدى خۇدا ساڭا نېمە دېگەن بولسا، شۇنى قىلغىن، ـ دېدى. **17** شۇنىڭ بىلەن ياقۆپ ئورنىدىن تۇرۇپ، بالىلىرى ۋە ئايالىلىرىنى تۆگىلە رگە مىنىدۈرۈپ، ئېرىشكەن بارلىق مالىلىرى ۋە بارلىق ئەتەللۇقاتىنى، يەنى پادان-ئارامدا تاپقان ئەتەللۇقاتلىرىنى ئېلىپ، تاتسىي ئىسھاقنىڭ يېنىغا بېرىشقا قانائان زېمىنىغا قاراپ يول ئالدى. **19** لابان بولسا ۋېلىرىنى قىرقىلىق كەتكەنىدى؛ راھىلە ئۆز ئاتىسىغا ئەۋە «ئۆي بۇتلىرى»نى ئوغرىلاپ ئېلىۋالدى. **20** ياقۆپ ئارامي لابانغا ئۆز قېشىدىن ئوغرىلىقچە قېچىپ كېتىدىغانلىقىنى ئۇقتۇرماي ئۆزى ئالداپ قېيغاندى. **21** ئۇ بار-يوقىنى ئېلىپ قېچىپ كەتتى، ئۇ دەريادىن ئۆتۈپ گىلېئاد تېغى تەرەپكە قاراپ يول ئالدى. **22** ئۈچىنچى كۈنى، لابانغا ياقۆپنىڭ قاچقىنى ئوغرىسىدا خەۋەر يەتتى. **23** ئۇ ئۆز ئۇقىنلىرىنى ئېلىپ، يەتتە كۈنلۈك يولغىچە كەيندىن قوغلاپ بېرىپ، گىلېئاد تېغىدا ئۇنىڭغا يېتىشتى. **24** لېكىن كېچىسى خۇدا ئارامي لابانىڭ چۈشىگە كىرىپ ئۇنىڭغا: «سەن ھېزى بول، ياقۆپقا يا ئاق يا كۆك دېمە!» دېدى. **25** لابان ياقۆپقا يېتىشىپ بارغاندا، ياقۆپ چېدىرنى تاغنىڭ ئۈستىگە تىكىگەنىدى. لابانمۇ ئۇغقانلىرى بىلەن گىلېئاد تېغىنىڭ ئۈستىدە چېدىر تىكتى. **26** لابان ياقۆپقا: ـ بۇ نېمە قىلغىنىڭ؟ سەن مېنى ئالداپ، قىزلىرىمنى ئۇرۇشتا ئالغان ئوچلىدەك ئېلىپ كەتتىڭ؟ **27** نېمىشقا يوشۇرۇن قاچىسەن، ماڭا خەۋەر بەرمەي مەندىن ئوغرىلىقچە كەتتىڭ؟ ماڭا دېگەن بولساڭ مەن خۇشال-خۇراملىق بىلەن غەزەل ئوقۇپ، داپ ۋە چاڭ چېلىپ، سىنى ئۇزىتىپ قويىمامتىم؟ **28** شۇنداق قىلىپ سەن ماڭا ئۆز ئوغۇللىرىم ۋە قىزلىرىمنى سۆيۈپ ئۇزىتىپ قويۇش پۇرسىتىنىمۇ بەرمىدىڭ. بۇ ئىشتا ئەخمەقلىق قىلدىڭ. **29** سىلە رگە زىيان-زەخمەت يەتكۈزۈش قولۇمدىن كېلەتتى؛ لېكىن ئۇنۇڭگۈن كېچە ئاتاڭنىڭ خۇداسى ماڭا سۆز قىلىپ: «ھېزى بول، ياقۆپقا يا ئاق يا كۆك دېمە» دېدى. **30** خوش، سەن ئاتاڭنىڭ ئۆيىنى تولىمۇ سېغىنغىنىڭ ئۈچۈن كەتمەي قويماپسەن؛ لېكىن نېمىشقا يەنە مېنىڭ بۇتلىرىمنى ئوغرىلىدىڭ؟ ـ دېدى. **31** ياقۆپ لابانغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن قورقۇپ قاچتىم، چۈنكى سېنى قىزلىرىڭ مەندىن مەجبۇرىي تارتۋالامدىكىن، دېدىم. **32** ئەمدى بۇتلىرىڭنا كەلسەك، ئۇلار كىمدىن چىقسا شۇ تىرىك قالمايدۇ! قېرىنداشلىرىمىز ئالدىدا مەندىن قاندىقا! نېمە ئىنى تونۇۋالساڭ، ئۆزۈنى ئېلىپ كەت، ـ دېدى. ھالبۇكى، ياقۆپنىڭ راھىلەنىڭ بۇتلارنى ئوغرىلاپ كەلگىنىدىن خەۋىرى يوق ئىدى. **33** لابان ئالدى بىلەن ياقۆپنىڭ چېدىرىغا كىرىپ، ئاندىن ليىاھنىڭ چېدىرى ھەم ئىككى دېدە كنىڭ چېدىرلىرىغا كىرىپ ئاختۇرۇپ ھېچنېمە تاپالمىدى. ليىاھنىڭ چېدىرىدىن چىقىپ، راھىلەنىڭ چېدىرىغا كىردى. **34** راھىلە بولسا ئۆي بۇتلىرىنى ئېلىپ، بۇلارنى تۆگىنىڭ چومىنىڭ ئېچىگە تىقىپ قويۇپ، ئۇستىدە ئولتۇرۇۋالغاندى. لابان پۈتكۈل چېدىرنى ئاختۇرۇپ، ھېچنېمە تاپالمىدى. **35** راھىلە ئاتىسىغا: ـ ئەي خوجام، ئالدىڭدا ئۇرالمىغىنىڭ ئۈچۈن ھايا بولمىغىن؛ چۈنكى مەن ھازىر ئايالارنىڭ ئادەت مە رگىلدە ئولتۇرۇۋاتىمەن، ـ دېدى. شۇنداق قىلىپ، لابان ھەممە يەرنى قېيماي ئاختۇرۇپمۇ، ئۆي بۇتلىرىنى تاپالمىدى. **36** شۇنىڭ بىلەن ياقۆپ ئاچچىقلاپ لابان بىلەن جېدەللىشىپ كەتتى. ياقۆپ لابانغا: ـ سەن مېنى كەينىمدىن مۇنچە ئالدىراپ-تېنەپ قوغلاپ كەلگۈدەك مەندە نېمە سەۋەنلىك، نېمە گۇناھ بار؟ **37** سەن ھەممە يۈك-تاقلىرىمنى ئاختۇرۇپ چىقتىڭ، ۋېۋىڭنىڭ نەرسىلىرىدىن بىرەر نېمە تاپالدىڭمۇ؟ بىرنېمە تاپقان بولساڭ، مېنىڭ قېرىنداشلىرىم بىلەن سېنىڭ قېرىنداشلىرىڭنىڭ ئالدىدا ئۆنى قويغىن، ئۇلار بىز ئىككىمىزنىڭ ئارىسىدا ھۆكۈم قىلسۇن. **38** مەن مۇشۇ يىگىرمە يىل قېشىڭدا ئوردۇم، ھېچقاچان ساغلىقىڭ ۋە چىشى ئۆچكىلىرىڭ بالا تاشلىۋەتمىدى، پادىلىرىڭدىن قوچقارلىرىڭنى يېگىنىم يوق. **39** بوغۇزۇپتىلگەنلىرىنى قېشىڭغا ئېلىپ كەلمەي، بۇ زىيانىنى تولدۇرۇدۇم؛ كېچىسى ئوغرىلانغان يا كى كۈندۈزى ئوغرىلانغان بولسۇن سەن ئۆنى مەندىن تولىتىپ ئالدىڭ. **40** مېنىڭ كۈنلىرىم شۇنداق ئۆتتىكى، كۈندۈزى ئىسسىقتىن، كېچىسى سوغۇقتىن قىينىلىپ، ئۇيقۇ كۆزۈمدىن قاچاتتى. **41** مېنىڭ كۈنلىرىم مۇشۇ يىگىرمە يىلدا ۋۇ ئۈكۈە تۆرۈپ شۇنداق بولدى، ئۇن تۆت يىل ئىككى قىزنىڭ ئۈچۈن ساڭا خىزمەت قىلدىم، ئالتە يىل پاداڭ ئۈچۈن خىزمەت قىلدىم، ئۇنىڭ ئۈستىگە سەن ئىش ھەققىمنى ئون قېتىم تۆز ئۆگەرتتىڭ. **42** ئە گەر ئاتامنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، يەنى ئىسھاقنىڭ قورقۇنچىسى بولغانىنىڭ ئۆزى مەن بىلەن بىللە بولمىسا ئىدى، سەن جەزمەن مېنى قۇرۇق قول قىلىپ قايتۇرۇۋېتەتتىڭ. لېكىن خۇدا مېنىڭ تارتقان جەبىر-جاپالىرىمنى، قوللىرىمنىڭ مۇشەققىتىنى كۆرۈپ تۈنۈگۈن كېچە ساڭا تەنبىھ بەردى، ـ دېدى. **43** لابان ياقۆپقا جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ قىزلار مېنىڭ قىزلىرىم، بۇ ئوغۇللار مېنىڭ ئوغۇللىرىم، بۇ پادا بولسا مېنىڭ پادام بولىدۇ، شۇنداقلا كۆز ئالدىڭدىكى ھەممە نەرسە مىنىڭكىدۇر، ئەمما مەن بۇگۈن بۇ قىزلىرىمنى ۋە ئۇلارنىڭ تۇغقان ئوغۇللىرىنى نېمە قىلاي؟ **44** قېنى كەل، سەن بىلەن ئىككىمىز بىر ئەھدە تۈزۈشەيلى، بۇ مەن بىلەن سېنىڭ ئوتتۇرىمىزدا گۇۋاھ بولسۇن، ـ دېدى. **45** شۇنىڭ بىلەن ياقۆپ بىر تاشنى ئېلىپ تۇرە تىكلەپ تۈۋرۈك قىلىپ قويدى. **46** ئاندىن ياقۆپ قېرىنداشلىرىغا: ـ تاش يىغىڭلار، ـ دېۋىدى، تاشلارنى ئېلىپ كېلىپ دۆۋىلىدى، شۇ يەردە تاش دۆۋىسىنىڭ يېنىدا غىزالىنىشتى. **47** لابان بۇ دۆۋىنى «يەگار-ساھادۇتا» دەپ ئاتىدى، ياقۆپ ئۇنىڭغا «گالېئىد» دەپ ئات قويدى. **48** لابان: ـ بۇ دۆۋە بۇگۈن سەن بىلەن مېنىڭ ئوتتۇرامدا گۇۋاھ بولسۇن، ـ دېدى. شۇڭا بۇ سەۋەبتىن دۆۋىنىڭ نامى «گالېئىد» ئاتالدى. **49** ئۇ جاي يەنە «مىزپاھ»، دەپمۇ ئاتالدى؛ چۈنكى لابان يەنە: ـ ئىككىمىز بىر-بىرىمىز بىلەن كۆرۈشمىگەن ۋاقىتلاردا، پەرۋەردىگار سەن بىلەن مېنىڭ ئوتتۇرامدا قاراۋۇل بولۇپ كۆزىتىپ تۇرسۇن. **50** ئە گەر سەن قىزلىرىمنى بوزەك قىلساڭ، يا كى قىزلىرىمنىڭ ئۈستىگە باشقا خوتۇنلارنى ئالساڭ، باشقا ھېچ كىشى قېشىمىزدا ھازىر بولمىغان تەقدىردىمۇ، مانا، خۇدا مەن بىلەن سېنىڭ ئاراڭدا گۇۋاھچىدۇر! **51** لابان ياقۆپقا يەنە: ـ مانا، بۇ دۆۋۈگە قارا، مەن بىلەن سەن ئىككىمىزنىڭ ئوتتۇرىسىدا مەن تىكلەپ قويغان بۇ تۈۋرۈككىمۇ قارا؛ **52** كەلگۈسىدە بۇ دۆۋە ۋە بۇ تۈۋرۈر ۋىكۇ مەن يامان نىيەت بىلەن بۇ دۆۋىدىن سېنىڭ تەرىپىڭگە ئۆتمەسلىكىم ئۈچۈن، سېنىڭمۇ نىيىتىڭنى يامان قىلىپ بۇ دۆۋە ۋە بۇ تۈۋرۈكتىن ئۆتۈپ مېنىڭ تەرىپىمگە كەلمەسلىكىڭ ئۈچۈن گۇۋاھچى بولسۇن. **53** ئىبراھىمنىڭ ئىلاھى، ناھورنىڭ ئىلاھى ۋە بۇ ئىككىسىنىڭ ئاتىسىنىڭ ئىلاھلىرى ئارىمىزدا ھۆكۈم چىقارسۇن، ـ دېدى. ياقۆپ بولسا ئاتىسى ئىسھاقنىڭ قورقۇنچىسى بولغۇچى بىلەن قەسەم قىلدى. **54** ئاندىن ياقۆپ تاغ ئۈستىدە بىر قۇربانلىق سۇنۇپ، قېرىنداشلىرىنى تۈزى بىلەن تاماقلىنىشقا تەكلىپ قىلدى. ئۇلار بەمداستىخان ئولتۇردى ۋە كېچىسى تاغدا قوندى. **55** ئە تىسى تاڭ سەھەردە لابان ئورنىدن تۇرۇپ، نەۋرىلىرى بىلەن قىزلىرىنى سۆيۈپ، ئۇلارغا بەختىگە-بەركەت تىلەپ، ئۆز ئۆيىگە راۋان بولدى.

32 ياقۆپ ئۆز يولىغا كېتىپ باراتتى، يولدا خۇدانىڭ پەرىشتىلىرى ئۇنىڭغا ئۇچرىدى. **2** ياقۆپ ئۇلارنى كۆرۈپ: ـ بۇ جاي خۇدانىڭ بارگاھى ئىكەن! ـ دەپ، بۇ جاينىڭ نامىنى «ماھانائىم» دەپ قويدى. **3** ئاندىن ياقۆپ سېئىر زېمىنىدىكى «ئېدوم يايلىقى»غا، تاكسىي ئەساۋنىڭ قېشىغا ئالدىن خەۋەرچىلەرنى ئەۋەتتى، **4** ئۇلارغا جىكىلەپ: ـ سىلەر خوجامغا، يەنى ئەساۋغا: « كەمىنىلىرى ياقۆپ مۇنداق دېدى: ـ مەن لابانىڭ قېشىدا مۇساپىر بولۇپ، تا مۇشۇ ۋاقىتقىچە تۇردۇم. **5** ئەمدى مەندە كالا، ئېشەك ۋە قويلار، قۇل-دېدە كلەرمۇ بار، مەن ئۆزۈمنىڭ نەزىردە ئىلتىپات تاپارمەنمىكىن دەپ خوجامغا خەۋەر يەتكۈزۈشنى لايىق كۆردۇم»، دە گىلار،

ـ دېدى. 6 خەۋەرچىلەر ياقۇپنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ بىز ئاكىلىرى ئەساۋنىڭ قېشىغا باردۇق، ئۇ تۆت يۈز كىشىنى ئېلىپ، سىلىنىڭ ئالدىلىرىغا كېلىۋاتىدۇ، ـ دېدى. 7 ياقۇپ ناھايىتى قورقۇپ، غەم-غۇسسىگە چۈشۈپ ئادەملىرىنى قوي، كالا ۋە تۆگىلىرىگە قوشۇپ، ئىككى ۋېقا ئايرىدى. 8 ئۇ: ـ «ئە گەر ئەساۋ كېلىپ بىر توپىمىزغا ھۇجۇم قىلسا، يەنە بىر توپى قېچىپ قۇتۇلۇپ قالار» ـ دەپ ئويلىدى. 9 ئاندىن ياقۇپ مۇنداق دۇئا قىلدى: ـ ئى ئاتام ئىبراھىمنىڭ خۇداسى ۋە ئاتام ئىسھاقنىڭ خۇداسى! ماڭا: «تۆز زېمىنىڭ ۋە تۇرۇقۇ-تۇغقانلىرىڭنىڭ قېشىغا يېنىپ كەتكىن، ساڭا ياخشىلىق قىلىمەن» دەپ ۋەدە قىلغان يەھۋەردىگار! 10 ـ مەن سېنىڭ تۆز قۇلۇڭغا كەتۇرسەتكەن تۆز ئۇچەرمەس بارلىق مېھرىبانلىقىڭ ۋە يارلىق ئۇياداردىلىقىڭ ئالدىدا ھېچنېمە ئەمەسمەن، چۈنكى مەن بۇ ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتكىنىمدە يالغۇز بىر ھاسام بار ئىدى. ئەمدى مەن ئىككى توپ ئادەم بولۇپ قايتىۋاتىمەن. 11 ئوتۇنۇپ قالاي، مېنى ئاكام ئەساۋنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغايسەن، چۈنكى ئۇ كېلىپ مەن بىلەن خوتۇن-بالىلىرىمنى ئۆلتۈرۈۋېتەمدىكىن، دەپ قورقىمەن. 12 سەن: «مەن جەزمەن ساڭا زور ياخشىلىق قىلىپ، سېنىڭ نەسلىڭنى دېڭىزدىكى قۇمدەك ھەددى-ھىسابسىز كۆپ قىلىمەن»، دېگەندىڭ، ـ دېدى. 13 ئۇ شۇ كېچىسى شۇ يەردە قونۇپ قالدى، ئاندىن ئۆز قول ئىلكىدىكى ماللاردىن ئېلىپ، ئاكىسى ئەساۋغا ئىككى يۈز تۆچكە، يىگىرمە تېكە، ئىككى يۈز ساغلىق، يىگىرمە قوچقار، ئوتتۇز چىشى تۆگىنى تايلاقلىرى بىلەن، قىرىق ئىنەك، ئون بۇقا، يىگىرمە مادا ئېشەك، ئون ھاكىگا ئېشەكنى سوۋغات قىلىپ تەييارلاپ، 16 يۇلارنى ئايرىم-ئايرىم توپ قىلىپ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، ئۇلارغا جېكلەپ: ـ سىلەر مەندىن بۇرۇن مېڭىڭ، ھەر توپنىڭ ئارىسىدا ئارىلىق قويۇپ ھەيدەپ مېڭىڭلار، ـ دېدى. 17 ئۇ ئەڭ ئالدىدىكى توپ بىلەن ماڭغان كىشىگە ئەمر قىلىپ: ـ ئاكام ئەساۋ ساڭا ئۇچىراندا، ئە گەر ئۇ سەندىن: «كىمنىڭ ئادىمىسەن؟ قەيە رگە بارىسەن؟ ئالدىڭدىكى جانۋارلار كىمنىڭ؟» ـ دەپ سورىسا، 18 ئۇنداقتا سەن جاۋاب بېرىپ: «بۇلار كەمىنىرى ياقۇپنىڭ بولۇپ، خوجام ئەساۋغا ئەۋەتكەن سوۋغاتتۇر. مانا، ئۇ تۆزىمۇ كەينىمىزدىن كېلىۋاتىدۇ» ـ دېگىن، دېدى. 19 شۇ تەرىقىدە ئۇ ئىككىنچى، ئۈچىنچى ۋە تۆلارىدىن كېيىنكى پادىلارنى ھەيدەپ ماڭغۇچى كىشىلە رگىمۇ ئوخشاش ئەمر قىلىپ: ـ ئەساۋ سىزلە رگە ئۇچىراندا، سىلەرمۇ ئۇنىڭغا شۇنداق دە گىلار، ئاندىن: ـ مانا، كەمىنىرى ياقۇپ تۆزىمۇ ئارقىمىزدىن كېلىۋاتىدۇ، ـ دە گىلار، دېدى، چۈنكى ئۇ: ـ مەن ئالدىمدا بارغان سوۋغات بىلەن ئۇنى مېنى كەچۈرۈم قىلىۋېتىپ، ئاندىن يۈزىنى كۆرسەم، مېنى قوبۇل قىلارمىكىن، ـ دەپ ۋېلىغاندى. 21 شۇنداق قىلىپ سوۋغات ئالدىن ئەۋەتىلدى، ئۇ شۇ كېچىسى بارگاھدا قونۇپ قالدى. 22 ئۇ شۇ كېچىدە قوپۇپ، ئىككى ئايالى ۋە ئىككى دېدىكى ۋە ئون بىر ئوغلىنى ئېلىپ، يابيوك كېچىكدىن ئوتۇپ كەتتى. 23 ئۇ ئۇلارنى ئېقىندىن ئوتكۈزدى، شۇنداقلا ھەممە تەئەللۇقىنىمۇ ئۇ قارشى تەرىپىگە ئوتكۈزدى. 24 ياقۇپ بولسا بۇ قاتىنا يالغۇز قالدى، بىر زات كېلىپ شۇ يەردە ئۇنىڭ بىلەن تاڭ ئاتقۇچە چېلىشتى. 25 لېكىن بۇ زات ئۇنى يېڭەلەيدىغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ يوتىسىنىڭ يىرىقىغا قولىنى تەگكۈزۈپ قويدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار چېلىشۋاتقاندا ياقۇپنىڭ يوتىسى قازاندىن چىقىپ كەتتى. 26 ئۇ زات: ـ مېنى قويۇپ بەرگىن، چۈنكى تاڭ ئاتاي دەپ قالدى، دېدى. ـ سەن مېنى بەرىكەتلىمىگۈچە، سېنى قويۇپ بەرمەيمەن، دېدى ياقۇپ. 27 ئۇ ئۇنىڭدىن: ـ ئېتىڭ نېمە؟ دەپ سوردى. ئۇ: ئېتىم ياقۇپ، ـ دېدى. 28 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ ئېتىڭ بۇنىڭدىن كېيىن ياقۇپ بولماي، بەلكى ئىسرائىل بولىدۇ، چۈنكى سەن خۇدا بىلەنمۇ، ئىنسان بىلەنمۇ ئېلىشىپ غالىب كەلدىڭ، ـ دېدى. 29 ئاندىن ياقۇپ ئۇنىڭدىن: ـ نامىڭنى ماڭا دەپ بە رگىن، دېۋىدى، ئۇ: ـ نېمىشقا مېنىڭ ناممىنى سورايسەن؟ ـ دېدى ۋە شۇ يەردە ئۇنىڭغا بەختىگە-بەرىكەت ئاتا قىلدى. 30 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ: ـ خۇدانى يۈزمۇ-يۈز كۆرۈپ، جېنىم قۇتۇلۇپ قالدى، دەپ ئۇ جايىنىڭ نامىنى «پەنئەل» دەپ ئاتىدى. 31 ئۇ پەنئەلدىن ئوتۇپ ماڭغانىدا، كۈن ئۇنىڭ ئوستىبېشىنى يورۇتتى، ئەمما ئۇ يوتىسى ئېيەپىلىدىن ئاقساپ ماڭاتتى. 32 بۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللار بۇگۈنگىچە يوتىسنىڭ ئۆگىسىدىكى پەيتى يېمەيدۇ، چۈنكى شۇ زات ياقۇپنىڭ يوتىسىنىڭ يىرىقىغا، يەنى ئۇنىڭ پېيىگە قولىنى تەگكۈزۈپ قويغانىدى.

33

ياقۇپ بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا ئەساۋ تۆت يۈز كىشى بىلەن كېلىۋاتاتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بالىلىرىنى ئايرىپ، لىياھ، راھىلە ۋە ئىككى دېدە ككە تاپشۇردى، 2 ئۇ ئىككى دېدەك ۋە ئۇلارنىڭ بالىلىرىنى ھەممىنىڭ ئالدىدا ماڭدۇردى، ئاندىن لىياھ بىلەن ئۇنىڭ بالىلىرىنى، ئەڭ ئاخىردا راھىلە بىلەن يوسۇپنى ماڭدۇردى. 3 ئۆزى بولسا ئۇلارنىڭ ئالدىغا ئۆتۈپ ماڭدى، ئۇ ئاكىسىنىڭ ئالدىغا يېتىپ بارغۇچە يەتتە قېتىم يە رگە باش ئۇرۇپ تەزىم قىلدى. 4 ئەساۋ ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ چىپ، ئۇنى قۇچاقلاپ، يوينىغا گىرە سىپ، ئۇنى سۈيدى، ھەر ئىككىسى يىغلىشىپ كەتتى. 5 ئاندىن ئەساۋ بېشىنى كۆتۈرۈپ قاراپ، ئايالىلار ۋە بالىلارنى كۆرۈپ: ـ بۇ سەن بىلەن بىللە كەلگەنلەر كىملەر؟ ـ دەپ سوردى. ياقۇپ: ـ بۇلار خۇدا شاپائەت قىلىپ كەمىنىلىرىگە بە رگەن بالىلاردۇر، ـ دېدى. 6 ئاندىن ئىككى دېدەك ۋە ئۇلارنىڭ بالىلىرى ئالدىغا يېرىپ، ئۇنىڭغا تەزىم قىلدى، 7 ئاندىن لىياھمۇ ئۇنىڭ بالىلىرى بىلەن ئالدىغا يېرىپ، تەزىم قىلدى، ئاخىردا يۈسۇپ بىلەن راھىلە ئالدىغا يېرىپ، تەزىم قىلدى. 8 ئەساۋ: ـ ماڭا يولدا ئۇچرىغان ئاشۇ توپلىرىڭلا نېمە مەقسىتىڭ بار؟ ـ دېۋىدى، ياقۇپ جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ خوجامنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تېپىشىم ئۈچىزدۇر، دېدى. 9 لېكىن ئەساۋ: ـ ئەي قېرىندىشىم، مەندە يېتىپ ئاشقۇدەك بار. سېنىڭ تۆز نەرسىلىرىڭ تۆز ئۆزىگە قالسۇن، دېدى. 10 ئەمما ياقۇپ: ـ ئۇنداق قىلمىغىن، ئە گەر مەن نەزەرلىرىدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، سوۋغىتىمنى قولۇمدىن قوبۇل قىلغايلا، چۈنكى سىلىنىڭ مېنى خۇشاللىق بىلەن قوبۇل قىلغانلىرىنى كۆرۈپ، دىدارلىرىنى كۆرگىنىمدە خۇدانىڭ دىدارىنى كۆرگەندەك بولدۇم! 11 ئەمدى ساڭا كەلتۈرۈلگەن، [خۇدادىن كۆرگەن] بۇ بەرىكەتلىرىمنى قوبۇل قىلغايلا، چۈنكى خۇدا ماڭا شاپائەت كۆرسەتتى، ھەممە نەرسىلىرىم بار بولدى، ـ دەپ ئۇنىڭدىن قايتا-قايتا ئۆتۈنۈۋىدى، ئۇ قوبۇل قىلدى. 12 ئاندىن ئەساۋ: ـ ئەمدى بىز قوزغىلىپ سەپىرىمىزنى داۋاملاشتۇرايلى، مەن سېنىڭ ئالدىڭدا ماڭاي، دېدى. 13 ئۇ ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ خوجام كۆرىدىلە، بالىلار كىچىك، قېشىمدا ئېمىدىغان قوزا ۋە موزايلار بار، ئە گەر مەن بۇلارنى بىر كۈنلا ئالدىرتىپ قوغلاپ ماڭىۋىرسام، پۈتكۈل پادا ئۆلۈپ كېتىدۇ. 14 شۇڭا ئۆتۈنىمەنكى، خوجام كەمىنىلىرىدىن ئالدىدا ماڭىتاج تۇرسۇن؛ مەن ئالدىمدىكى مال-چارۋىلارنىڭ مېڭىشىغا، شۇنداقلا بالىلارنىڭ مېڭىشىغا قاراپ ئاستا مېڭىپ، خوجامنىڭ قېشىغا سېئىرغا ئۆدۈل باراي، دېدى. 15 ئۇ ۋاقىتتا ئەساۋ: ـ ئۇنداق بولسا، مەن ئۆزۈمۈ بىلەن كەلگەن كىشىلەردىن بىرنەچچىنى قېشىڭلا قويۇپ كېتەي، دېدى. لېكىن ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ بۇنىڭ نېمە ھاجىتى؟ پەقەت خوجامنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تاپسامىلا شۇ كۈپايە، دېدى. 16 ئەساۋ ئۇ كۈنى يولغا چىقىپ سېئىرغا يېنىپ كەتتى. 17 ياقۇپ سەپەر قىلىپ، سۇككوت دېگەن جايغا كەلگەندە، ئۇ يەر گە بىر ئۆي سېلىپ، مالىلىرىغا ئاپاسلارنى ياسىدى. شۇڭا بۇ يەر «سۇككوت» دەپ ئاتالدى. 18 شۇ تەرىقىدە ياقۇپ پادان-ئارامدىن قايتىپ، قاناننىڭ زېمىنىدىكى شە كەم شەھىرىگە ئامان-ئېسەن كەلدى. ئۇ شەھەرنىڭ ئالدىدا چېدىر تىكتى. 19 ئاندىن ئۇ چېدىر تىككەن يەرنىڭ بىر قىسمىنى شە كەمنىڭ ئاتىسى بولغان ھامورنىڭ ئوغۇللىرىدىن بىر يۈز قەستىگە سېتىۋېلىپ، 20 شۇ يەردە بىر قۇربانگاھ سېلىپ، نامىنى «ئەل-ئەلوھە-ئىسرائىل» دەپ ئاتىدى.

34

بىر كۈنى، لىياھنىڭ ياقۇپقا تۇغۇپ بە رگەن قىزى دىناھ يۇرتىنىڭ قىزلىرى بىلەن كۆرۈشۈشكە چىقتى. 2 شۇ يۇرتنىڭ ئەمىرى ھۇۋىي ھامورنىڭ ئوغلى شە كەم ئۇنى كۆرۈپ قېلىپ، ئۇنى تۇتۇۋېلىپ، زورلاپ نومۇسسىغا تە گدى. 3 ئەمما ئۇنىڭ كۆڭلى ياقۇپنىڭ قىزى دىناھقا چۈشۈپ، ئۇنى ياخشى كۆرۈپ قالدى ۋە ئۇنىڭغا مۇھەببىتى بىلەن كۆڭۈل سوردى. 4 شۇنىڭ بىلەن شە كەم ئاتىسى ھامورىدىن: ـ بۇ قىزنى ماڭا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بە رگىن، دەپ تەلەپ قىلدى. 5 ياقۇپ [شە كەمنىڭ] قىزى دىناھنىڭ ئېيىنىگە تە گگەنلىكىنى ئاڭلاپ قالدى. ئۇنىڭ ئوغۇللىرى مالىلىرى بىلەن دالالاردا ئىدى، شۇڭا ياقۇپ ئۇلار كەلگۈچە جىم تۇرۇۋې تۇردى. 6 شە كەمنىڭ ئاتىسى ھامور ياقۇپنىڭ ئالدىغا ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشكىلى چىقتى؛ 7 ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى خەۋەرنى ئاڭلاپلا دالالاردىن قايتىپ كەلگەندى. بۇلار [شە كەمنىڭ] قىلمايدىغان ئىشنى قىلىپ، ياقۇپنىڭ قىزىنىڭ نومۇسسىغا تېگىپ ئىسرائىل قەبىلىسىدە شەرمەندىلىك قىلغىنى ئۈچۈن ئازابلىنىپ، ئىنتايىن قاتتىق غەزەپلەندى. 8 ھامور ئۇلارغا سۆز قىلىپ: ـ ئوغلۇم شە كەمنىڭ كۆڭلى قىزىڭلارغا چۈشۈپ قاپتۇ. ئىلتىپات قىلىپ ئۇنى ئوغلۇمغا خوتۇنلۇققا بەرسە گلار! 9 بىز بىلەن قۇدا-باجا بولۇپ، قىزلىرىڭلارنى بە رگە بېرىڭلار، بىزنىڭ قىزلىرىمىزنىمۇ سىلەر ئېلىڭلار؛ 10 بىز بىلەن بىللە تۇرۇڭلار. مانا، يەر ئالدىڭلاردا تۇرۇۋېتۇ؛ بۇ يەرنى ماكان قىلىپ، سودا قىلىپ، تۆز ئۇلار ئۈچۈن تۆي-مۇلۇك ئېلىڭلار، ـ دېدى. 11 شە كەم قىزنىڭ تاتىسى بىلەن ئاكا-ئۇكىلىرىغا: ـ نەزىرىڭلاردا ئىلتىپات تاپسام دەيمەن؛ سىلەر نېمە دېسە گلار، شۇنى بېرەي. 12 مەندىن قانچىلىك ۋېلۇق يا كى سوۋغات تەلەپ قىلسا گلار، ماڭا ئېيتقىنىڭلارچە بېرەي؛ پەقەت بۇ قىزنى ماڭا خوتۇنلۇققا بەرسە گلارلا بولىدۇ، دېدى. 13 ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى بولسا شە كەم ۋە تاتىسى ھامورغا ھىيلە-مىكىر بىلەن جاۋاب بەردى، چۈنكى ئۇ سىڭلىسى دىناھنىڭ ئېيىنىگە تە گگەنىدى؛ 14 ئۇلارغا: ـ بىز بۇنداق قىلالمايمىز، سىڭلىمىزنى خەتىنسىز بىرسىگە بېرىشكە ماقۇل دېيەلەيمىز؛ چۈنكى بۇ بە رگە نومۇس بولىدۇ. 15 پەقەت بىر شەرتىمىز گە كۆنسە گلارلا سىلە رگە ماقۇل بولىمىز؛ سىلەرنىڭ بارلىق ئە رگە كلىرىڭلار خەتنە قىلىنىپ بىزدەك بولسا، 16 قىزلىرىمىزنى

سىلە رگە بېرىپ، سىلەرنىڭ قىزلىرىڭلارنى بىز ئېلىپ ئاراگلاردا ئولتۇرۇپ، بىر قوۋم بولۇپ قالىمىز. 17 ئەمما بەرگە قۇلاق سالماي خەتنە قىلىنىشقا تۇنىمىساگلار، تۇندىقتا بىز قىزىمىزنى ئېلىپ كېتىمىز، ـ دېدى. 18 ئۇلارنىڭ سۆزلىرى ھامور ۋە ئوغلى شەكەمنىڭ نەزىرىگە ياقتى. 19 يىگىت بۇ ئىشنى كەچىگىگە سوزمىدى، چۈنكى ئۇ ياقۇپنىڭ قىزىغا ئېچىل بولۇپ قالغاندى؛ ئۇ تاتىسىنىڭ ۋەيدە ھەممىدىن ئەتۋارلىق ئىدى. 20 شۇنىڭ بىلەن ھامور ئوغلى شەكەم بىلەن شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا بېرىپ، شەھەرنىڭ ئادەملىرىگە سۆز قىلىپ: ـ 21 بۇ ئادەملەرنىڭ بىز بىلەن ئىناق ئۆتكۈسى بار. شۇڭا ئۇلار مۇشۇ يۇرتىا تۇرۇپ سودا-سېتىق قىلسۇن؛ مانا، بۇ جايىنىڭ ئىككى كە تېرىق ئۇلارغا يەتكۈدەك كە كېڭىدۇر. بىز ئۇلارنىڭ قىزلىرىنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ، ئۆز قىزلىرىمىزنى ئۇلارغا بېرىمىز. 22 لېكىن پەقەت ئارىمىزدىكى ھەممە ئە رگەك ئۇلار خەتنە قىلىنغاندەك خەتنە قىلىنسا، ئۇ ئادەملەر ئارىمىزدا تۇرۇپ بىز بىلەن بىر خەلق بولۇشقا ماقۇل دەيدۇ. 23 شۇ تەرىقىدە ئۇلارنىڭ مال-تەقىللۇقاتى، ھەممە چارپايلىرى بىزنىڭكى بولىمامدۇ؟ بىز پەقەت ئۇلارغا ماقۇل دېسە كالا، ئۇلار ئارىمىزدا تۇرىدۇ؛ ـ دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدىن كىرىپ-چىقىدىغانلارنىڭ ھەممىسى ھامور بىلەن ئوغلى شەكەمنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالدى. شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدىن كىرىپ-چىقىدىغانلارنىڭ ھەممىسى خەتنە قىلىندى. 25 ئەمما ئۈچىنچى كۈنى، ئۇلار تېخىچە ئاغرىق ياتقىنىدا شۇنداق بولدىكى، ياقۇپنىڭ ئىككى ئوغلى، يەنى دىناھنىڭ ئاكىلىرى شىمېئون بىلەن لاۋِي ھەرقايسىسى ئۆز قىلىچىنى ئېلىپ، شەھەر خاتىرجەملىك ئېچىدە تۇرغىنىدا يىسىپ كىرىپ، ھەممە ئە رگەكنى ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ 26 ئۇلار ھامور بىلەن ئوغلى شەكەمنىمۇ قىلىچلاپ، دىناھنى شەكەمنىڭ ۋەيدىن ئېلىپ كەتتى. 27 ئاندىن ياقۇپنىڭ [بارلىق] ئوغۇللىرى: «ئۇلار سىڭلىمىزنىڭ نومۇسىغا تەگدى» دەپ، ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ جايىغا كېلىپ، شەھەرنى بۇلاپ-تالاڭ قىلدى. 28 ئۇلارنىڭ قوي- كالا، ئېشەك كىرىنى، شەھەردىكى ھەممىنى، ئېتىزلىقلاردىكى ھەممىنى ئېلىپ كەتتى، 29 شۇندىقال ئۇلارنىڭ بارلىق مال-مۈلكىنى بۇلاپ-تالاپ، بارلىق خوتۇن-بالىلارنى ئەسىر قىلىپ، ئۆي ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەرنىمۇ قوشۇپ ئېلىپ كەتتى. 30 ياقۇپ شىمېئون ۋە لاۋِينى ئەيىبلەپ: ـ سىلەر مېنى بالاغا تىقىپ، زېمىندىكىلەر ـ قانانائىيلار بىلەن پەرىزىيلەرنىڭ ئالدىدا سېىستىتىگىلار. بىزنىڭ ئازىمىز ئاز بىر خەلقتۇرمىز؛ ئۇلار ماڭا قارشى چىقىپ يىغىلىپ ھۇجۇم قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن مەن ۋە جەمەئىتىم ۋەيران بولىمىز؛ ـ دېدى. 31 ئەمما ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ ئەجەبا، سىڭلىمىزغا بىر پاھىشە ئايالغا قىلغاندەك مۇئامىلە قىلسا بولامدۇ؟ ـ دېدى.

35

ئاندىن خۇدا ياقۇپقا: ـ سەن ھازىر بەيت-ئەلگە چىقىپ، شۇ يەرنى ماكان قىل، ئۆزۈڭ ئاكالڭ ئەساۋدىن قېچىپ ماكىنىكىدا ساكا كۆرۈنگەن [مەن] تەڭرىگە بىر قۇربانگاھ ياسىغىن، ـ دېدى. 2 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ۋەيدىكىلەر ۋە ئۆزى بىلەن بىللە بولغانلارنىڭ ھەممىسىگە مۇنداق دېدى: ـ ئاراگلاردىكى يات ئىلاھ بۇتلىرىنى تاشلۇۋېتىپ، ئۆزۈڭلارنى پاكلاپ ئېگىنلىرىڭلارنى يەڭگۈشلە گىلار. 3 ئاندىن قېرىپ بەيت-ئەلگە چىقىمىز. مەن شۇ يەردە قىينىچىلىقتا قالغاندا دۇئايىمنى ئىجابەت قىلىپ، يۈرگەن يولۇمدا مېنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ كەلگەن تە رگىگە قۇربانگاھ سالاي، ـ دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن ئۆز قوللىرىدىكى ھەممە يات ئىلاھ بۇتلىرىنى، شۇندىقال قۇلاقلىرىدىكى زىرىلەرنى چىقىرىپ ياقۇپقا بەردى. ياقۇپ بۇلارنى شە كەمدىكى دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىگە كومۈپ قويدى. 5 ئاندىن ئۇلار سەپەر رگە ئاتلاندى، ئەمما ئەترابىدىكى شەھەرلەرنى خۇدادىن بولغان بىر ۋەھىمە باسقاچقا، ئۇلار ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرىنى قوغلىمىدى. 6 بۇ تەرىقىدە ياقۇپ ۋە ئۆزىگە بىلەن بىللە بولغانلارنىڭ ھەممىسى قانانائىنىڭ لۇز، يەنى بەيت-ئەلگە يېتىپ كەلدى. 7 ئۇ شۇ يەردە بىر قۇربانگاھ ياسىدى؛ ئاكىسىدىن قېچىپ ماكىنىدا شۇ يەردە خۇدا ئۆزىگە كۆرۈنگىنى ئۈچۈن بۇ جايىنىڭ ئىسمىنى «ئەل-بەيت-ئەل» دەپ ئاتىدى. 8 رىۋكاھنىڭ ئىنىگانىسى دەبوراھ بولسا شۇ يەردە ئالەمدىن ئۆتتى. ئۇ بەيت-ئەلنىڭ ئايىغىدىكى دۇب دەرىخىنىڭ ئۈۋىدە دەپنە قىلىندى. بۇ سەۋەبتىن شۇ دەرەخ «يىغا-زارنىڭ دۇب دەرىخى» دەپ ئاتالدى. 9 ياقۇپ [شۇ يول بىلەن] پادان-ئارامدىن يېنىپ كەلگەندىن كېيىن، خۇدا ئۇنىڭغا يەنە بىر قېتىم كۆرۈنۈپ، ئۇنىڭغا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلدى. 10 ئاندىن خۇدا ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ ئىسمىڭ ياقۇپتۇر؛ ئەمما مۇندىن كېيىن سەن ياقۇپ ئاتالمايسەن، بەلكى نامىڭ ئىسرائىل بولىدۇ، دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى ئىسرائىل قويۇپ قويدى. 11 ئاندىن خۇدا يەنە ئۇنىڭغا: ـ مەن ئۆزۈم ھەممىگە قادىر تە رىڭدارمەن؛ سەن ئەسەللىنىپ، كۆپەيگىن؛ بىر ئەل، شۇندىقال بىر تۈركۈم ئەللەر سەندىن پەيدا بولىدۇ، پادىشاھلارمۇ سېنىڭ پۇشتۇڭدىن چىقىدۇ. 12 مەن ئىبراھىم ۋە ئىسھاققا بە رگەن زېمىننى ساكا بېرىمەن، شۇندىقال سەندىن كېيىنكى نەسىلىڭگىمۇ شۇ زېمىننى بېرىمەن؛ ـ دېدى. 13 ئاندىن خۇدا ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشكەن جايدىن، ئۇنىڭ يېنىدىن يۇقىرىغا كۆتۈرۈلدى. 14 ياقۇپ خۇدا ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشكەن جايدا بىر تاش تۈۋۈرۈكنى تىكلەپ، ئۈستىگە بىر شاراب ھەدىيەسىنى تۆكتى ۋە زەيتۇن مېيى قويۇپ قويدى. 15 ياقۇپ خۇدا ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشكەن شۇ جايىنىڭ نامىنى «بەيت-ئەل» دەپ ئاتىدى. 16 ئاندىن ئۇلار بەيت-ئەلدىن مېڭىپ، ئەفراتقا ئازغىنا يول قالغاندا، راھىلەنىڭ تولغاق تۇتۇپ كېتىپ، قاتتىق تۇغۇت ئازابىدا قالدى. 17 ئەمما تولغىقى قاتتىق ئېغىرلاشقاندا، تۇغۇت ئانىسى ئۇنىڭغا: ـ قورقمىغىن، بۇ قېتىم يەنە بىر ئوغلۇڭ بولىدىغان بولدى ـ دېدى. 18 شۇنداق بولدىكى، راھىلە جېنى چىقىش ئالدىدا، ئاخىرقى نەپەسى بىلەن ئوغلىغا «بەن-ئونى» دەپ ئىسىم قويدى؛ ئەمما ئۇنىڭ ئاتىسى ئۇنى «بەن-يامىن» دەپ ئاتىدى. 19 راھىلە ۋاپات بولدى ۋە بەيت-لەھەم دەپ ئاتىلىدىغان ئەفراتنىڭ يولىنىڭ يېنىغا دەپنە قىلىندى. 20 ياقۇپ ئۇنىڭ قەبرىسىنىڭ ئۈستىگە بىر خاتىرە تېشى تىكلەپ قويدى. بۈگۈنگە قەدەر «راھىلەنىڭ قەبرە تېشى» شۇ يەردە تۇرماقتا. 21 ئاندىن ئىسرائىل سەپەرنى داۋاملاشتۇرۇپ مىگدال-ئېدەرنىڭ تۇ تەرىپىدە تۇرۇپ چېدىرنى تىكتى. 22 ئىسرائىل ئۆز زېمىنىدا تۇرغان ۋاقتىدا، رۇبەن بېرىپ ئۆز ئاتىسىنىڭ كېنىزىكى بىلھاھ بىلەن بىر ئورۇندا ياتتى؛ ئىسرائىل بۇنى ئاڭلاپ قالدى. ياقۇپنىڭ ئون ئىككى ئوغلى بار ئىدى: ـ 23 لېياھدىن تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: ـ ياقۇپنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەن ۋە شىمېئون، لاۋِي، يەھۇدا، ئىسساكار ھەم زەبۇلۇن ئىدى. 24 راھىلەدىن تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: ـ يۈسۈپ ۋە بىنيامىن ئىدى. 25 راھىلەنىڭ دېدىكى بىلھاھدىن تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: ـ دان ۋە نافتالى ئىدى. 26 لېياھنىڭ دېدىكى زىلپاھدىن تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: ـ گاد بىلەن ئاشىر ئىدى. بۇلار بولسا ياقۇپقا پادان-ئارامدا تۇغۇلغان ئوغۇللىرى ئىدى. 27 ئەمدى ياقۇپ تاتىسى ئىسھاقنىڭ قېشىغا، ئىبراھىم ۋە ئىسھاق مۇساپىر بولۇپ تۇرغان كىرىئات-ئاربا، يەنى ھېبرونىنىڭ يېنىدىكى مامرە گە كەلدى. 28 ئىسھاقنىڭ كۈ رگەن كۈنلىرى بىر يۈز سە كسەن يىل بولدى. 29 ئىسھاق تولىمۇ قېرىپ، كۈنلىرى توشۇپ، نەپەسىتىن توختاپ ۋاپات بولدى ۋە ئۆز قوۋمىنىڭ قېشىغا بېرىپ قوشۇلدى. ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئەساۋ بىلەن ياقۇپ ئۇنى دەپنە قىلدى.

36

تۆۋەندىكىلەر ئەساۋنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر (ئەساۋ يەنە ئېدوم دەپمۇ ئاتىلىدۇ): ـ 2 ئەساۋ ئايالىرىنى قانائانىيلارنىڭ قىزلىرىدىن ئالدى، يەنى ھىتتىيلاردىن بولغان ئېلوننىڭ قىزى ئاداھ بىلەن ھۇيىلاردىن بولغان زىبىئونىنىڭ نەۋرىسى، ئاناھنىڭ قىزى ئوھولىباماھنى ئالدى، 3 ئۇنىڭدىن باشقا ئىسمائىلنىڭ قىزى، نېبايوتنىڭ سىڭلىسى باسماتنىمۇ ئالغاندى. 4 ئاداھ ئەساۋغا ئېلىفازنى تۇغۇپ بەردى، باسماتمۇ بولسا رېئۇئەلنى تۇغدى. 5 ئوھولىباماھ يەئۇش، يائالام ۋە كوراھنى تۇغدى، بۇلار قانائان زېمىنىدا ئەساۋغا تۇغۇلغان ئوغۇللار ئىدى. 6 ئەساۋ ئايالىللىرى، ئوغۇل-قىزلىرى، ۋەيدىكى ھەممە كىشىلىرىنى ۋە چارپايلىرىنى، بارلىق ئۆلاغلىرىنى، شۇندىقال قانائان زېمىنىدا تاپقان بارلىق ئەتەللۇقاتلىرىنى ئېلىپ، ئىنىسى ياقۇپتىن ئايرىلىپ، باشقا بىر يۇرتقا كۆچۈپ كەتتى. 7 چۈنكى ھەر ئىككىسىنىڭ ئەتەللۇقاتلىرى ئىنىتاين كۆپ بولغاچقا، بىر يەردە بىللە تۇرالمايتتى؛ مۇساپىر بولۇپ تۇرغان زېمىن ئۇلارنىڭ مال-چارۋىلىرىنىڭ كۆپلۈكىدىن ئۇلارنى باقالمايتتى. 8 بۇنىڭ بىلەن ئەساۋ (ئەساۋ ئېدوم دەپمۇ ئاتىلىدۇ) سېئىر تېغىغا بېرىپ، ئولتۇراقلىشىپ قالدى. 9 ئەساۋنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئەساۋنىڭ ئايالى ئاداھنىڭ ئوغلى ئېلىفاز؛ ئەساۋنىڭ ئايالى باسماتنىڭ ئوغلى رېئۇئەل. ئېلىفازنىڭ ئوغۇللىرى: ـ تېمان، ئومار، زەفو، گاتام ۋە كەناز ئىدى. ئەساۋنىڭ ئوغلى ئېلىفازنىڭ كىچىك خوتۇنى تىمنا ئىدى؛ ئۇ ئېلىفازغا ئامالەكنى تۇغۇپ بەردى. يۇقىرىلار بولسا ئەساۋنىڭ ئايالى ئاداھنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. رېئۇئەلنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ناھات، زەراھ، شاماھ ۋە مىززاھ ئىدى؛ بۇلار ئەساۋنىڭ ئايالى باسماتنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. 14 ئەساۋنىڭ ئايالى، يەنى زىبىئونىنىڭ چوڭ قىزى، ئاناھنىڭ قىزى بولغان ئوھولىباماھنىڭ ئوغۇللىرى: ئۇ ئەساۋغا يەئۇش، يائالام ۋە كوراھنى تۇغۇپ بەردى. 15 ئەساۋنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ئېچىدىن تۆۋەندىكى ئەمىرلەر چىققان: ـ ئەساۋنىڭ تۇنجى ئوغلى ئېلىفازنىڭ ئوغۇللىرىدىن: ـ ئەمىر تېمان، ئەمىر ئومار، ئەمىر زەفو، ئەمىر كىنىاز، 16 ئەمىر كوراھ، ئەمىر گاتام ۋە ئەمىر ئامالەك چىققان. بۇلار ئېدومنى زېمىنىدا ئېلىفازنىڭ نەسىلدىن چىققان ئەمىرلەر بولۇپ، ئاداھنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. 17 ئەساۋنىڭ ئوغلى رېئۇئەلنىڭ ئوغۇللىرىدىن ئەمىر ناھات، ئەمىر زەراھ، ئەمىر شاماھ ۋە ئەمىر مىززاھلار چىققان؛ بۇلار ئېدومنى زېمىنىدا رېئۇئەلنىڭ نەسىلدىن چىققان ئەمىرلەردۇر؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئەساۋنىڭ ئايالى باسماتنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. 18 ئەساۋنىڭ ئايالى ئوھولىباماھنىڭ ئوغۇللىرىدىن ئەمىر يەئۇش، ئەمىر يائالام ۋە ئەمىر كوراھلار چىققان. بۇلار ئاناھنىڭ قىزى، ئەساۋنىڭ ئايالى ئوھولىباماھنىڭ نەسىلدىن چىققان ئەمىرلەر ئىدى. 19 بۇلار ئەساۋنىڭ، يەنى ئېدومنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، [ئېدومىيلارنىڭ] ئەمىرلىرى ئىدى. 20 ھورىيلاردىن بولغان

سېئىرنىڭ [ئېدوم] زېمىندا ئولتۇرغان ئەۋلادلىرى: ـ لوتان، شوبال، زىبئون، ئاناھ، دىشون، ئېزەر ۋە دىشان ئىدى. بۇلار سېئىرنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ئېدوم زېمىندا ھوريىلارنىڭ ئەمىرلىرى ئىدى. **22** لوتانىنىڭ ئوغۇللىرى ھورى بىلەن ھېمام ئىدى؛ لوتاننىڭ سىڭلىسى تىمنا ئىدى. **23** شوبالنىڭ ئوغۇللىرى: ئالۋان، ماناھات، ئېبال، شېفو ۋە ئونام ئىدى. **24** زىبئونىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئايا ھ ۋە ئاناھ ئىدى. بۇ ئاناھ چۆلدە تاسىي زىبئونىڭ ئېشىك كلىرىنى بېقىۋېتىپ، ئارىشا گلارنى تېپىۋالغان ئاناھنىڭ دەل تۇرۇى شۇ ئىدى. **25** ئاناھنىڭ پەرزەنتلىرى: ئوغلى دىشون، ئاناھنىڭ قىزى ئوھولىباماھ ئىدى. **26** دىشوننىڭ ئوغۇللىرى: ھەمدان، ئەشبان، ئىتران ۋە كېران ئىدى. **27** ئېزەرنىڭ ئوغۇللىرى: بىلھان، زاۋاۋان ۋە ئاكان ئىدى. **28** دىشاننىڭ ئوغۇللىرى: تۇز ۋە ئاران ئىدى. **29** ھوريىلارنىڭ تۇزلىرىنىڭ ئەمىرلىرى: ئەمىر لوتان، ئەمىر شوبال، ئەمىر زىبئون، ئەمىر ئاناھ، ئەمىر دىشون، ئەمىر ئېزەر ۋە ئەمىر دىشان ئىدى. بۇلار بولسا ھوريىلارنىڭ سېئىر زېمىندا تۇز نامىلىرى يېچە ئاتالغان ئەيىلىلەرنىڭ ئەمىرلىرى ئىدى. **31** ئىسرائىلارنىڭ ئۇسىنگە ھېچ پادىشاھ تېخى سەلتەنەت قىلماستا ئېدوم زېمىندا سەلتەنەت قىلغان پادىشاھلار تۆۋەندىكىدەك: ـ **32** بېئورنىڭ ئوغلى بىلا ئېدومدا سەلتەنەت قىلدى؛ ئېنىڭ شەھىرىنىڭ ئىسمى دىنھاباھ ئىدى. **33** بىلا ئولگەندىن كېيىن، بوزراھلىق زەراھنىڭ ئوغلى يوباب ئېنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. **34** يوباب ئولگەندىن كېيىن، تېمانىيلارنىڭ زېمىندىن كەلگەن ھۇشام ئېنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. **35** ھۇشام ئولگەندىن كېيىن، بېدادنىڭ ئوغلى ھاداد ئېنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇ موئابنىڭ يايلاقلىرىدا مىدىيانىيلارغا ھۇجۇم قىلىپ يەگگەندى. ئېنىڭ شەھىرىنىڭ ئىسمى ئاۋىت ئىدى. **36** ھاداد ئولگەندىن كېيىن، ماسرە كاھلىق سامالاھ ئېنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. **37** سامالاھ ئولگەندىن كېيىن، «دەريانىڭ يېيدىكى رەھوبوت»تىن كەلگەن ساۋئۇل ئېنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. **38** ساۋئۇل ئولگەندىن كېيىن، ئاكبورنىڭ ئوغلى باۋئال-ھانان ئېنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. **39** ئاكبورنىڭ ئوغلى باۋئال-ھانان ئولگەندىن كېيىن، ھادار ئېنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. ئېنىڭ شەھىرىنىڭ ئىسمى پائۇ ئىدى. ئېنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مەھىتابەل بولۇپ، ئۇ مەي-زاھابنىڭ قىزى بولغان ماترەدنىڭ قىزى ئىدى. **40** ئەساۋنىڭ نەسىلدىن بولغان ئەمىرلەر ئولارنىڭ ئات-ئىسملىرى، جەمەتلىرى، نەسەبنامىلىرى ۋە تۇرغان جايلىرى يېچە: ئەمىر تىمنا، ئەمىر ئالۋاھ، ئەمىر يەھەت، ئەمىر ئوھولىباماھ، ئەمىر ئېلاھ، ئەمىر پىنون، ئەمىر كېنىاز، ئەمىر تېمان ۋە ئەمىر مىبزار، ئەمىر ماگدىيەل ۋە ئەمىر ئىرامالار ئىدى. بۇلار ئېدومىيلارنىڭ ئەمىرلىرى بولۇپ، تۇزلىرى ئىگىلەپ ئولتۇراقلاشقان جايلار تۇز نامىلىرى بىلەن ئاتالغاندى. مانا شۇ تەرىقىدە ئەساۋ ئېدومىيلارنىڭ ئاتا-بوۋىسى بولدى.

37

ياقۇپ بولسا ئاتىسى مۇساپىر بولۇپ تۇرغان يەردە، يەنى قانائان زېمىندا ئولتۇراقلاشتى. **2** تۇۋەندىكىلەر ياقۇپ ئەۋلادلىرىنىڭ ئىش-ئىزلىرىدۇر. يۈسۈپ يىگىت بولۇپ ئون يەتتە ياشقا كىرگەن چاغلىردا، ئاكىلىرى بىلەن بىللە قويلارنى باقاتتى؛ ئۇ ئاتىسىنىڭ كىچىك خوتۇنلىرى بىلھاھ ۋە زىلپاھنىڭ ئوغۇللىرى بىلەن بىللە ئىشلەيتتى. يۈسۈپ ئاتىسىغا ئۇلارنىڭ ناچار قىلمىشلىرىنى ئېيتىپ قوياتتى. **3** يۈسۈپ ئىسرائىلنىڭ قېرىغان ۋاقتىدا تاپقان بالىسى بولغاچقا، ئۇنى باشقا ئوغۇللىرىدىن بەك ياخشى كۆرەتتى. شۇڭا ئۇ يۈسۈپكە ئۇزۇن يەڭلىك تون تىكتۈرۈپ بەردى. **4** ئەمما ئاكىلىرى ئاتىسىنىڭ ئۇنى ئۇزلىرىدىن ياخشى كۆرىدىغىنىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئۆچ بولۇپ قالغاندى ۋە ئۇنىڭغا چىرايلىق گەپ قىلمايتتى. **5** ئۇنىڭ ئۇسىنگە يۈسۈپ بىر چۈش كۆرگەن بولۇپ، ئۇنى ئاكىلىرىغا دەپ بېرىۋىدى، ئۇلار ئۇنىڭغا تېخىمۇ ئۆچ بولۇپ كەتتى. **6** يۈسۈپ ئۇلارغا مۇنداق دەدى: ـ مېنىڭ كۆرگەن شۇ چۈشۈمنى ئاكلاپ بېقىڭلار. **7** مانا، بىز ھەممىمىز ئېتىزلاردا ئاشلىقلارنى باغلاۋاتقۇدەك كىمز. قارىسام مېنىڭ ئۆنچەم تۇرە تۇرۇپ پىتدەك؛ سىلەرنىڭ ئۆنچىە گلار بولسا مېنىڭ ئۆنچەمنىڭ چۇرىسىگە ئولىشىپ تەزىم قىلىپ تۇرغۇدەك! ـ دەدى. **8** ئاكىلىرى ئۇنىڭدىن: ـ ئەجەبا، سەن بەرگە پادىشاھ بولامسەن؟ ئۇستىمىزگە ھۆكۈمرانلىق قىلامسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇنىڭ كۆرگەن چۈشلىرى ۋە گېپىدىن ئاكىلىرى ئۇنى تېخىمۇ يامان كۆردى. **9** كېيىن ئۇ يەنە بىر چۈش كۆردى ۋە چۈشىنى ئاكىلىرىغا دەپ: ـ مانا، مەن يەنە بىر چۈش كۆردۇم. قارىسام، قۇياش بىلەن ئاي ۋە ئون بىر يۇلتۇز ماگا تەزىم قىلىپ تۇرغۇدەك! ـ دەدى. **10** ئۇ بۇ چۈشنى ئاتىسى ۋە ئاكىلىرىغا دەپ بەردى. ئاتىسى ئۇنىڭغا تەنبىھ بېرىپ: ـ بۇ كۆرگىنىڭ زادى قانداق چۈش؟ ئەجەبا، مەن، ئاناڭ ۋە ئاكا-ئۇكىلىرىڭ ئالدىڭغا بېرىپ، ساگا يەر گە باش ئۇرۇپ تەزىم قىلىمىزمۇ؟ ـ دەدى. **11** شۇنىڭ بىلەن ئاكىلىرى ئۇنىڭغا ھەسەت قىلغىلى تۇردى. ئەمما ئاتىسى شۇ گەپنى كۆڭلىگە پۈكۈپ قويدى. **12** ئەمدى يۈسۈپنىڭ قېرىنداشلىرى ئاتىسىنىڭ قويلىرىنى باققىلى شەكەمگە كەتكەندى. **13** ئىسرائىل يۈسۈپكە: ـ ئاكىلىرىڭ شەكەمدە پادا بېقىۋاتىدىغۇ؟ كەل، مەن سېنى ئۇلارنىڭ قېشىغا ئەۋەتەي، دېۋىدى، يۈسۈپ: ـ مانا مەن، دېدى. **14** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئەمدى بېرىپ ئاكىلىرىڭ ئامان-ئېسەنمۇ-ئەمەسمۇ، قويلار ئامان-ئېسەنمۇ-ئەمەسمۇ، ماگا خەۋىرىنى ئېلىپ كەلگىن، دەپ ئۇنى ھېبرون جىلغىسىدىن يولغا سالدى؛ ئۇ شەكەمگە باردى. **15** شۇ يەردە بىرسى ئۇنىڭ دالادا ئېنەپ يۈرگىنىنى كۆرۈپ ئۇنىڭدىن: ـ نېمە ئىزدەۋاتىسەن، دەپ سوردى. **16** ئۇ: ـ مەن ئاكىلىرىمنى ئىزدەۋاتىمەن. ئۇلارنىڭ پادىلىرىنى قەيەردە بېقىۋاتقانلىقىنى ئېيتىپ بەرسىڭىز، دېدى. **17** ئۇ ئادەم جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇلار بۇ يەردىن كېتىپ قالدى، چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ: «يۇرۇڭلار، دوتانغا بارايلى» دېگىنىنى ئاڭلىدىم، دېدى. شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ ئاكىلىرىنىڭ ئارقىسىدىن بېرىپ، ئۇلارنى دوتاندىن تاپتى. **18** ئۇلار ئۇنى يىراقتىن كۆرۈپ، ئۇ تېخى ئۇلارنىڭ قېشىغا كەلمەيلا، ئۇنى ئولتۇرۇۋېتىشنى مەسلىھەتلەشتى. **19** ئۇلار بىر-بىرگە: ـ مانا ھېلىقى چۈش كۆرگۈچى كېلىۋاتىدۇ. **20** كېلىڭلار، ئۇنى ئولتۇرۇپ مۇشۇ يەردىكى ئوره گەكەردىن بىرگە تاشلۇۋېتەيلى، ئاندىن: ـ ۋەھشىي بىر ھايۋان ئۇنى يەپ كېتىپتۇ، دەيلى. شۇندا، بىز ئۇنىڭ چۈشلىرىنىڭ نېمە بولىدىغىنىنى كۆرىمىز! ـ دېدى. **21** ئەمما رۇبەن بۇنى ئاڭلاپ ئۇنى ئۇلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزماقچى بولۇپ: ـ ئۇنى ئولتۇرمەيلى، دېدى. **22** رۇبەن ئۇلارغا يەنە: ـ قان تۆكمە گلار! بەلكى ئۇنى چۆلدىكى مۇشۇ ئوره ككە تاشلۇۋېتىگلار، لېكىن ئۇنىڭغا قول تەگكۈزمە گلەر، دېدى (ئەمەلىيەتتە، ئۇ ئۇنى ئۇلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ، ئاتىسىنىڭ قېشىغا قايتۇرۇۋەتمەكچى ئىدى). **23** يۈسۈپ ئاكىلىرىنىڭ قېشىغا يېتىپ كەلگەندە ئۇلار ئۇنى ئۇتۇپ، ئۇنىڭ تالاھىدە تونىنى، يەنى كىيىكلىك ئۆزۈن يەڭلىك تونىنى سالدۇرۇۋېلىپ، ئوره ككە تاشلۇۋەتتى. لېكىن ئوره‌ك قۇرۇق بولۇپ، ئىچىدە سۇ يوق ئىدى. **25** ئاندىن ئۇلار تاماق يېگىلى ئولتۇردى. ئۇلار بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا ئىسمائىلارنىڭ بىر كارۋىنى گىلېئاد تەرەپتىن كېلىۋاتاتتى. تۆگىلىرىگە دورا-دەرمەك، ئۇتىيا ۋە مۇرمە ككىلار ئارتىلغان بولۇپ، مىسىر تەرەپكە كېتىۋاتاتتى. **26** يەھۇدا قېرىنداشلىرىغا: ـ بىزنىڭ بىر تۇغقان قېرىندىشىمىزنى ئولتۇرۇپ، قېنىنى يوشۇرغىنىمىزنىڭ نېمە پايدىسى بار؟ **27** كېلىڭلار، ئۇنى ئىسمائىلارغا سېتىۋېتەيلى، قانداقلا بولمىسۇن ئۇ بىزنىڭ ئىنىمىز، بىر تۇغقان قېرىندىشىمىز، شۇڭا ئۇنىڭغا قول سالمايلى، دېۋىدى، قېرىنداشلىرى بۇنىڭغا قۇلاق سالدى. **28** مىدىيانلىق سودىگەرلەر شۇ يەردىن ئۇتۇپ كېتىۋاتقاندا، ئۇلار يۈسۈپنى ئوره كتىن تارتىپ چىقىرىپ، ئۇلارغا يىگىرمە كۈمۈش تەڭگىگە سېتىۋەتتى. بۇلار بولسا يۈسۈپنى مىسىرغا ئېلىپ كەتتى. **29** رۇبەن ئوره كنىڭ يېنىغا قايتىپ كېلىپ، يۈسۈپنىڭ ئوره كتە يوقلۇقىنى كۆرۈپ، كىيىملىرىنى يىرتىپ، **30** ئىنىلىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ بالا يوق تۇرىدۇ! ئەمدى مەن نەگە باراي؟! ـ دېدى. **31** ئەمما ئۇلار يۈسۈپنىڭ تونىنى ئېلىپ، بىر تېكىنى بوغۇزلاپ تونىنى ئۇنىڭ قېنىغا سلىپ، **32** ئاندىن ئۇزۇن يەڭلىك تونىنى ئاتىسىنىڭ قېشىغا ئەۋەتىپ، ئۇنىڭغا: ـ بۇنى بىز تېپىۋالدۇق، بۇ ئوغلۇڭنىڭ تونىمۇ-ئەمەسمۇ، ئۇزۇڭ كۆرۈپ باققىن، دېدى. **33** ئۇ ئۇنى تونۇپ: ـ بۇ دەرۋەقە مېنىڭ ئوغلۇمنىڭ تونى ئىكەن؛ بىر ۋەھشىي ھايۋان ئۇنى يەپ كەتكەن ئوخشايدۇ، شۇبھىسىزكى، يۈسۈپ تىتما-تىتما قىلىۋېتىلىپتۇ! ـ دېدى. **34** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ كىيىملىرىنى يىرتىپ، بېلىگە بۆز باغلاپ، نۇرغۇن كۈنلەر رگچە ئوغلى ئۈچۈن ماتەم تۇتتى. **35** ئۇنىڭ ھەممە ئوغۇل-قىزلىرى يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا تەسەللى بەرسىمۇ، ئۇ تەسەللىنى قوبۇل قىلمايى: «مەن تەھتىسارا غا چۈشۈپ ئوغلۇمنىڭ قېشىغا بارغۇچە شۇنداق ماتەم تۇتىمەن!» دېدى. يۈسۈپنىڭ ئاتىسى شۇ پېتى ئۇنىڭغا ئاھ-زار كۆتۈرۈپ ماتەم تۇتتى. (Sheol h7585) **36** ئەمدى مىدىيانىيلار [يۈسۈپنى] مىسىرغا ئېلىپ بېرىپ، پىرەۋنىنىڭ بىر غوجىدارى، پاسبانى بېشى پوتىفارغا ساتتى.

38

ئۇ ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، يەھۇدا ئاكا-ئۇكىلىرىنىڭ قېشىدىن كېتىپ، ھىراھ ئىسملىك ئادۇللاملىق بىر كىشىنىڭكىگە چۈشتى. **2** شۇ يەردە يەھۇدا شۇئا ئىسملىك بىر ئاناتانىينىڭ قىزىنى كۆردى؛ ئۇ ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ قېشىغا كىرىپ ياتتى. **3** ئۇ ھاملىدار بولۇپ بىر ئوغۇل ئوغىدى، يەھۇدا ئۇنىڭغا «ئەر» دەپ ئات قويدى. **4** ئۇ يەنە ھاملىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل ئوغىدى ۋە ئۇنىڭغا ئونان دەپ ئات قويدى. **5** ئاندىن يەنە ھاملىدار بولۇپ بىر ئوغۇل ئوغىدى ۋە ئۇنىڭغا شىلاھ دەپ ئات قويدى. ئۇ ئوغۇلغاندا يەھۇدا كېزىبدا ئىدى. **6** يەھۇدا ئۈنچى ئوغلى ئەرگە تامار ئىسملىك بىر قىزنى ئېلىپ بەردى. **7** لېكىن يەھۇدانىڭ ئۈنچى ئوغلى ئەر يەۋەردىدگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغاچقا، يەۋەردىدگار ئۇنى ئۆلتۈردى. **8** بۇ چاغدا يەھۇدا ئونانغا: ـ ئاكاڭنىڭ ئايالىنىڭ قېشىغا كىرىپ، ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ قېرىنداشلىق بۇرچىنى ئادا قىلىپ، ئاكاڭ ئۈچۈن نەسىل قالدۇرغىن، دېدى. **9** ئەمما ئونان بۇ نەسىلنىڭ ئۆزىگە تەۋە بولمايدىغانلىقىنى بىلىپ، ئاكىسىغا نەسىل قالدۇرماسلىق ئۈچۈن ھەر قېتىم ئاكىسىنىڭ ئايالى بىلەن بىللە بولغاندا مەنىسىنى يەر گە ئاقتۇرۇۋېتەتتى. **10** ئۇنىڭ بۇ قىلمىشى پەرۋەردىدگارنىڭ نەزىردە

رەزىل كۆرۈنگەچكە، تۆنمۇ تۆلتۈرۈۋەتتى. **11** يەھۇدا ئەمدى كېلىنى تامارغا: ـ ئوغلۇم شەلاھ چوڭ بولغىچە ئاتاڭنىڭ ئۆيىدە تۇل ئولتۇرۇپ تۇرغىن، دېدى. چۈنكى ئۇ ئۆچىدە: ـ بۇمۇ ئاكىلىرىغا ئوخشاش تۇلۇپ كېتەرمىكىن، دەپ قورقتى. شۇنىڭ بىلەن تامار بېرىپ ئاتىسىنىڭ ئۆيىدە تۇرۇپ قالدى. **12** ئەمدى كۆپ كۆزلەر تۆتۈپ، شۇئانىڭ قىزى، يەھۇداغا تەگگەن ئايال تۇلدى. يەھۇدا تەسەللى تاپقاندىن كېيىن ئادۇللاملىق دوستى ھىراھ بىلەن بىللە ئۆزىنىڭ قوي قىرقىغۇچىلىرىنىڭ ئەھمالىنى بىلىشكە تىمناھتا چىقتى. **13** تامارغا: ـ قېينئاتاڭ قويلىرىنى قىرقىغلى تىمناھقا يول ئالدى، دېگەن خەۋەر يەتتى. **14** شۇنىڭ بىلەن تامار شەلاھ چوڭ بولغان بولسىمۇ، مەن ئۆزىنىڭكا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بېرىلمىدىم، دەپ قاراپ، تۇللۇق كىيمىنى سېلىۋېتىپ، چۈمبەل تارتىپ بەدىنىنى ئوراپ، تىناھ يولىنىڭ ئۈستىدە ئەنائىمغا كىرىش ئېغىزىغا بېرىپ ئولتۇردى. **15** ئەمدى يەھۇدا ئۇنى يوزى يېپىقلىق ھالدا كۆرگەندە: ـ بۇ بىر پاھىشە ئايال ئوخشايدۇ، دەپ ئويلىدى. **16** ئۇ يولدىن بۇرۇلۇپ ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۆز كېلىنى ئىكەنلىكىنى بىلمەي: ـ كەل، مەن سەن بىلەن بىللە بولاي، دېدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن بىلەن بىللە بولساڭ، ماڭا نېمە بېرىسەن؟ دەپ سوردى. **17** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ پادامنىڭ ئېچىدن بىر ئوغلاقنى ساڭا ئەۋەتىپ بېرەي، دېدى. ئايال: ـ سەن ئۇنى ئەكېلىپ بە رگۈچىمە، ماڭا رەنگە بەرەر نەرسە بېرەمسەن؟ دەپ سوروندى، **18** ئۇ: ـ ساڭا نېمنى رەنگە بېرەي؟ ـ دېدى. ئۇ: ـ ئۆز مۆھۈرۈڭ بىلەن ئۆنىڭ شوينىسىنى ۋە قولۇڭدىكى ھاساڭنى رەنگە بە رگىن، دېۋىدى، ئۇ يۈلارنى بېرىپ، ئۆنىڭ بىلەن بە رگە بولدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆنىڭدىن ھاملىدار بولۇپ قالدى. **19** ئاندىن تامار ئورنىدىن تۇرۇپ ماڭدى، ئۇ پەرەنجىنى سېلىۋېتىپ، تۇللۇق كىيمىنى كىيىۋالدى. **20** يەھۇدا: ـ ئۇ خوتۇنىنىڭ قولىدىكى رەنىنى ياندۇرۇپ كەلسۇن دەپ ئادۇللاملىق دوستىنىڭ قولى ئارقىلىق ئوغلاقنى ئەۋەتتى، ئەمما ئۇ ئۇنى تاپالمىدى. **21** ئۇ شۇ جايدىكى ئادەملەردىن: ـ ئەنائىمدىكى يولنىڭ يېنىدا ئولتۇرغان بۇتپەرەس پاھىشە قېنى، دەپ سورىسا، ئۇلار: ـ بۇ يەردە ھېچبىر بۇتپەرەس پاھىشە يولغان ئەمەس، دەپ جاۋاب بەردى. **22** يولنىڭ بىلەن ئۇ يەھۇدانىڭ قېشىغا يېنىپ بېرىپ: ـ مەن ئۇنى تاپالمىدىم، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇ جايدىكى ئادەملەرمۇ: «بۇ يەردە ھېچبىر بۇتپەرەس پاھىشە ئايال يولغان ئەمەس» دېيىشتى، دېدى. **23** يەھۇدا: ـ ۋېتۇ، ئۇ نەرسىلەرنى ئۇ ئېلىپ كەتسە كەتسۇن؛ بولمىسا، باشقىلارنىڭ مەسخىرىسىگە قالىمىز. نېمىلا بولمىسۇن، مەن ئۇنىڭغا ئوغلاق ئەۋەتىپ، لېكىن سەن ئۇ خوتۇننى تاپالمىدىڭ، دېدى. **24** ئۈچ ئايچە ئۆتكەندىن كېيىن بىرسى يەھۇداغا: ـ سېنىڭ كېلىنىڭ تامار بۇزۇقچىلىق قىلدى، ئۇنىڭ ئۈستىگە زىنادىن ھاملىدار بولۇپ قالدى، دېگەن خەۋەرنى يەتكۈزدى. يەھۇدا جاۋابەن: ـ ئۇنى ئېلىپ چىقىڭلار، كويدۇرۇۋېتىلسۇن! ـ دېدى. **25** لېكىن ئۇ ئېلىپ چىقىلغاندا قېينىاتىسىغا خەۋەر ئەۋەتىپ: ـ بۇ نەرسىلەرنىڭ ئىگىسى بولغان ئادەمدىن ھاملىدار بولدۇم! ئەمدى سەن كۆرۈپ باق، بۇ مۆھۈر، شوينىسى ۋە ھاسىنىڭ كىمنىڭ ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلغىن، دېدى. **26** يەھۇدا بۇ نەرسىلەرنى ئېتىراپ قىلىپ: ـ ئۇ ماڭا نىسبەتەن ھەقلىقتۇر، دەرۋەقە مەن ئۇنى ئوغلۇم شەلاھقا ئېلىپ بەرمىدىم، دېدى. بۇ ئىشتىن كېيىن يەھۇدا ئۇنىڭغا يەنە يېقىنچىلىق قىلمىدى. **27** ئۇنىڭ تۇغۇت ۋاقتى يېقىنلاشتى، مانا قورسىقىدا قوشكىزەك بار ئىدى. **28** ئۇ تۇغقانلار ۋاقتىدا بىللىدردن بىرسى قولىنى چىقىرىۋىدى، تۇغۇت ئانىسى دەرھال بىر قىزىل يېپنى ئېلىپ: «بۇ ئاۋۋال چىقتى» دەپ ئۇنىڭ قولىغا چىگىپ قويدى. **29** لېكىن ئۇ قولىنى يەنە ئۆچۈكە تىقىۋالدى، مانا ئۇنىڭ ئىنىسى چىقتى. شۇنىڭ بىلەن تۇغۇت ئانىسى: «سەن قانداق قىلىپ بۇسۇپ چىقتىڭ!» دېدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا «پەرەز» دېگەن ئات قويۇلدى. **30** ئاندىن قولىغا قىزىل يېپ چىگىلگەن ئاكىسى تۇغۇلدى. ئۇنىڭ ئىسمى زەراھ دەپ ئاتالدى.

39

يۈسۇپ بولسا مىسىرغا ئېلىپ كېلىندى؛ ئۇنى پىرەۋنىڭ غوجىدارى، پاسىبان بېشى پوتىفار شۇ يەر رگە ئېلىپ كەلگەن ئىسمائىللارنىڭ قولىدن سېتىۋالدى. **2** لېكىن پەرۋەردىگار يۈسۇپ بىلەن بىللە بولغاچقا، ئۇنىڭ ئىشلىرى ئوڭىغا تارتتى؛ ئۇ مىسىرلىق خوجىسىنىڭ ئۆيىدە تۇرۇپ قالدى. **3** ئۇنىڭ خوجىسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىكەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۇ ئېلىپ قىلسا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭ قولىدا روناق تاپقۇزغانلىقىنى بايقىدى. **4** شۇنىڭ بىلەن يۈسۇپ ئۇنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تېپىپ، ئۇنىڭ خاس خىزمەتچىسى بولدى. خوجىسى ئۇنى ئۆيىنى باشقۇرۇشقا قويدى ۋە بارلىق تەئەللۇقاتىنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇردى. **5** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۇنى ئۆيى ۋە بارلىق تەئەللۇقاتىنى باشقۇرۇشقا قويغاندىن تارتىپ، پەرۋەردىگار بۇ مىسىرلىقنىڭ ئۆيىنى يۈسۇپنىڭ سەۋەبىدىن بەرىكەتلىدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ بەرىكىتى ئۇنىڭ پۈتۈن ئائىلىسى ۋە بارلىق تېرىقچىلىقىغا كەلدى. **6** شۇنىڭ بىلەن [پوتىفار] بارلىق ئىشلىرىنى يۈسۇپنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، ئۆز تامىقىنى يېيىشتىن باشقا ھېچقانداق ئىش بىلەن كارى بولمىدى. يۈسۇپ بولسا قامىتى كېلىشكەن، خۇشچىراي يىگىت ئىدى. **7** بىرنەچچە ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ خوجىسىنىڭ ئايالىنىڭ يۈسۇپقا كۆزى چۈشۈپ قېلىپ: ـ مەن بىلەن ياتقىن! ـ دېدى. **8** ئەمما ئۇ ئۇنماي خوجىسىنىڭ ئايالىغا مۇنداق دېدى: ـ مانا خوجام ۋەيدىكى ئىشلارنى، شۇنداقلا بارلىق تەئەللۇقاتىنى قولۇمغا تاپشۇردى، ماڭا تولمۇ ئىشىنىپ ئىشلىرىم بىلەن كارى بولمايدۇ. **9** بۇ ۋەيدە مەندىن چوڭ ئادەم يوق. سەندىن باشقا ئۇ ھېچبىر نەرسىنى مەندىن ئايمىدى ـ چۈنكى سەن ئۇنىڭ ئايالىدۇرسەن! شۇنداق ئۇنرۇقلۇق مەن قانداقمۇ بۇنداق رەزىللىكنى قىلىپ خۇدا ئالدىدا گۇناھكار بولاي؟ ـ دېدى. **10** گەرچە ھەر كۈنى يۈسۇپكە شۇنداق دېسىمۇ، شۇنداقلا ئۇ ئۇنىڭ بىلەن يېتىپ ئۇنىڭغا يېقىنچىلىق قىلىشنى ياكى ئۇنىڭ بىلەن بە رگە تۇرۇشنى رەت قىلغان بولسىمۇ، **11** شۇنداق بىر ۋەقە بولدىكى، بىر كۈنى ئۇ ئۆز ئىشى بىلەن ئۆيى ئىچىگە كە رگەندى، ۋەيدىكىلەردىن ھېچقايسىسى ئۆينىڭ ئىچىدە ئەمەس ئىدى؛ **12** بۇ ئايال ئۇنىڭ تونىنى تۇتۇۋېلىپ: ـ مەن بىلەن ياتقىن! دېدى. ئۇ تونىنى ئۇنىڭ قولىغا تاشلاپ قويۇپ، ۋۇگۇز رگەن پېتى قېچىپ تاشقىرىغا چىقىپ كەتتى. **13** ئايال يۈسۇپنىڭ تونىنى ئۆز قولىغا تاشلاپ قېچىپ چىقىپ كەتكىنىنى كۆرۈپ، **14** ۋەيدىكى خىزمەتچىلىرىنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ قارا گلار، ئېرىم بە رگە ھاقارەت كەلتۈرسۇن دەپ بىر ئىبرانىي ئادەمنى ئېلىپ كەپتۇ! بۇ ئادەم بىزنىڭ كىرىپ: «سەن بىلەن ياتاي» دېۋىدى، قاتتىق ۋاقىردىم! **15** ئۇ مېنىڭ قاتتىق ۋاقىرغىنىمنى ئاڭلاپ، تونىنى يېنىمغا تاشلاپ، تاشقىرىغا قېچىپ كەتتى، دېدى. **16** شۇنىڭ بىلەن خوجىسى ۋەيگە يېنىپ كەلگۈچە ئۇ يۈسۇپنىڭ تونىنى يېنىدا ساقلاپ قويدى. **17** ئاندىن ئۇ ئېرىگىمۇ شۇ گەپنى قىلىپ: ـ سەن ئېلىپ كەلگەن ھېلىقى ئىبرانىي قۇل ماڭا ھاقارەت قىلىشقا قېشىمغا كىردى. **18** لېكىن مەن قاتتىق ۋاقىراپ-جارقىردىم، ئۇ تونىنى قېشىمدا تاشلاپ، تاشقىرىغا قېچىپ كەتتى، ـ دېدى. **19** ئۇنىڭ خوجىسى ئايالىنىڭ: ـ سېنىڭ قۇلۇڭ مېنى ئۇندىماق-مۇنداق قىلدى، دېگەن گەپلىرىنى ئاڭلاپ غەزەپ ئوتىتەك ئۇتاشتى. **20** شۇنىڭ بىلەن يۈسۇپنىڭ خوجىسى ئۇنى ئوتۇپ ئوردا مۇنارلىق زىندانغا قاماپ قويدى. شۇ يەر رگە پەقەت پادىشاھنىڭ مەھبۇسلىرى سولىناتتى. يولنىڭ بىلەن ئۇ شۇ يەردە سولاقتا يېتىپ قالدى. **21** لېكىن پەرۋەردىگار يۈسۇپ بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇنىڭغا شاپائەت كۆرسىتىپ، ئۇنى زىندان بېگىنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تاپقۇزدى. **22** شۇنىڭ بىلەن زىندان بېگى گۇنداخنىدا ياتقان ھەمە مەھبۇسلارنى يۈسۇپنىڭ قولىغا تاپشۇردى. شۇ يەردە قىلىندىغان ھەرقانداق ئىش ئۇنىڭ قولى بىلەن بولاتتى. **23** زىندان بېگى يۈسۇپنىڭ قولىدىكى ھېچقانداق ئىشتىن غەم قىلماتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇ ھەرنېمە قىلسا پەرۋەردىگار ئۇنى ئۇڭۇشلۇق قىلاتتى.

40

بۇ ئىشلاردىن كېيىن مىسىر پادىشاھنىڭ ساقىيىسى ۋە باش ناۋاچى مىسىر پادىشاھنىڭ زىتىغا تېگىپ گۇناھكار بولۇپ قالدى. **2** شۇنىڭ بىلەن پىرەۋن ئۇنىڭ بۇ ئىككى مەنسەپدارىغا، يەنى باش ساقي ۋە باش ناۋاينا غەزەپلىنىپ، **3** ئۇلارنى پاسىبان بېشىنىڭ ساريىغا، يۈسۇپ سولاقلىق مۇنارلىق زىندانغا سولاپ قويدى. **4** پاسىبان بېشى يۈسۇپنى ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ئۇلارنى كۈتۈشكە تەيىنلىدى. ئۇلار سولاقتا بىرنەچچە كۈن يېتىپ قالدى. **5** ئۇلار ئىككىسى ـ مىسىر پادىشاھنىڭ ساقىيىسى ۋە ناۋاچى گۇنداخنىدا سولاقلىق تۇرغان بىر كېچىدە چۈش كۆردى. ھەربىرىنىڭ چۈشىنىڭ ئۆزىگە خاس تەبىرى بار ئىدى. **6** تەسىي ئەتىگەندە، يۈسۇپ ئۇلارنىڭ قېشىغا كىرىۋىدى، ئۇلارنىڭ غەمكىن ئولتۇرغىنىنى كۆردى؛ **7** شۇڭا ئۇ ئۆزى بىلەن بىللە خوجىسىنىڭ ساريىدا سولاقلىق ياتقان پىرەۋنىڭ بۇ ئىككى مەنسەپداريدىن: ـ نېمىشقا چىرايىڭلار بۇگۈن شۇنچە سولغۇن؟ ـ دەپ سوردى. **8** ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئىككىمىز بىر چۈش كۆردۇق، ئەمما چۈشىمىزنىڭ تەبىرىنى يېشىپ بېرىدىغان كىشى يوق، دېدى. يۈسۇپ ئۇلارغا: ـ چۈشكە تەبىر بېرىش خۇدادىن بولىدۇ ئەمەسمۇ؟ چۈشۈڭلارنى ماڭا ئېيتىپ بېرىڭلار، ـ دېدى. **9** يولنىڭ بىلەن باش ساقي يۈسۇپكە چۈشىنى ئېيتىپ: ـ چۈشۈمدە ئالدىمدا بىر ئۈزۈم تېلى ئوتۇغۇدەك؛ **10** بۇ ئۈزۈم تېلىنىڭ ئۈچ شىخى بار ئىكەن. ئۇ بىخ ئۇرۇپ چېچەك كەپ، سېپىلىردا ئۈزۈم پىشىپ كېتىپتۇدەك؛ **11** پىرەۋنىڭ قەدەھى قولۇمدا ئىكەن، مەن ئۈزۈمەلەرنى ئېلىپ پىرەۋنىڭ قەدەھىگە سىقىپ، قەدەھنى ئۇنىڭ قولىغا سۇۇپتىمەن، دېدى. **12** يۈسۇپ ئۇنىڭغا جاۋابەن: چۈشىنىڭ تەبىرى شۇدۇركى، بۇ ئۈچ شاخ ئۈچ كۈننى كۆرسىتىدۇ. **13** ئۈچ كۈن ئىچىدە پىرەۋن قەدەدىكىنى رۇسىلىتىپ، سېنى مەنسىپىگىگە قايتىدىن تەيىنلەيدۇ. يولنىڭ بىلەن سەن بۇرۇن ئۇنىڭغا ساقي بولغانىدەك پىرەۋنىڭ قەدەھىنى ئۇنىڭ قولىغا سۇنىدىغان بولىسەن. **14** لېكىن ئىشلىرىڭ ئۇڭۇشلۇق بولغاندا مېنى يادىڭغا يەتكۈزۈپ، ماڭا شاپائەت كۆرسىتىپ پىرەۋنىڭ ئالدىدا مېنىڭ توغرامدا گەپ قىلىپ، مېنى بۇ ئۆيدىن چىقارتقايسەن. **15**

چۈنكى مەن ھەققەتەن ئىبرانىيلارنىڭ زېمىنىدىن ناھەق تۈتۈپ ئېلىپ كېلىندىم؛ بۇ يەردىمۇ مېنى زىندانغا سالغۇدەك بىر ئىش قىلمىدىم، ـ دېدى. **16** باش ناۋاي يۈسۈپنىڭ شۇنداق ياخشى تەبىر بە رگىنىنى كۆرۈپ تۈنگىنىڭا مۇنداق دېدى: ـ مەنمۇ تۈرۈمنى چۈشۈمدە كۆردۈم؛ مانا، بېشىمدا ئاق نان بار ئۈچ سېۋەت بار ئىكەن. **17** ئەڭ تۆستىنكى سېۋەتتە ناۋايلار پىرەۋنگە پىشۇرغان ھەرخىل نازۇنېمەتلەر بار ئىكەن؛ لېكىن قۇشلار بېشىمدىكى تۈ سېۋەتتىكى نەرسىلەرنى يەپ كېتىۋېتىپتۇ، ـ دېدى. **18** يۈسۈپ جاۋابەن: ـ چۈشىنىڭ تەبىرى شۇدۇركى: ـ بۇ ئۈچ سېۋەت ئۈچ كۈننى كۆرسىتىدۇ. **19** ئۈچ كۈن ئىچىدە پىرەۋن سېنىڭ بېشىڭنى كېسىپ، جەسىتىڭنى دەرەخكە ئاسىدىكەن. شۇنىڭ بىلەن ئۈچراقانالار كېلىپ گۆشۈڭنى يەيدىكەن، ـ دېدى. **20** ئۈچىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، پىرەۋننىڭ تۇغۇلغان كۈنى بولغاچقا، ئۇ ھەممە خىزمەتكارلىرى ئۈچۈن بىر زىياپەت قىلىپ بەردى، شۇنداقلا دەرۋەقە خىزمەتكارلىرىنىڭ تارىسىدا باش ساقىينىڭ بېشىنى كۆتۈردى ۋە باش ناۋاينىڭ بېشىنى ئالدى؛ **21** ئۇ باش ساقىينى قايتىدىن ئۆز مەنسىپىگە تەينىلدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ پىرەۋننىڭ قەدەھىنى ئۇنىڭ قولىغا قايتىدىن سۇنىدىغان بولدى. **22** لېكىن باش ناۋاينى بولسا يۈسۈپ ئۆلارغا تەبىر بە رگەندەك ئېسىۋەتتى. **23** ئەمما باش ساقي يۈسۈپنى ھېچ ئەسلىمەي، ئە كسىچە ئۇنى ئۇنتۇپ قالدى.

41

ۋېنىغرا ئىككى يىل تۈتۈپ، پىرەۋن بىر چۈش كۆردى. چۈشىدە ئۇ [نىل] دەرياسىنىڭ ۋېيدا ئۇرغۇدەك. **2** ھەم چىرايلىق ھەم سېمىز يەتتە ۋېناق ئىنەك دەريادىن چىقىپ، قۇمۇشلۇقتا ئوتلاپتۇدەك. **3** ئاندىن يەنە يەتتە ۋېناق ئىنەك دەريادىن چىقىپتۇ؛ ئۇلار سەت ھەم ئورۇق بولۇپ، ئالدىنقى ئىنە كلەرنىڭ يېنىدا، دەريانىڭ ۋېيدا ئۇرۇپتۇ. **4** بۇ سەت ھەم ئورۇق ئىنە كلەر ئۇ يەتتە چىرايلىق ھەم سېمىز ئىنە كلەرنى يەۋېتىپتۇ. شۇ ۋاقىتتا پىرەۋن ۇيىنىپ كېتىپتۇ. **5** ئۇ يەنە ئۇخلاپ، ئىككىنچى قېتىم چۈش كۆردى: ـ مانا، بىر تۇپ بۇغداي شېخىدىن توق ۋە چىرايلىق يەتتە باشاق چىقىپتۇ. **6** ئۇلاردىن كېيىن يەنە يەتتە باشاق چىقىپتۇ؛ ئۇلار ھەم ئورۇق ۋە پۇچەك بولۇپ، شەرق شامىلدا سولىشىپ قالغاندى. **7** بۇ ئورۇق باشاقلار ئۇ يەتتە سېمىز، توق باشاقنى يۇتۇپ كېتىپتۇ. ئاندىن پىرەۋن ۇيىنىپ كېتىپتۇ، بۇ ئۈنىڭ چۈشى ئىكەن. **8** ئەتىسى ئۈنىڭ كۆڭلى ناھايىتى بىئارام بولۇپ، مىسىردىكى ھەممە پالچى-جاد ۋە گەرلەر بىلەن بارلىق دانىشمەنلەرنى چاقىرتىپ كەلدى. پىرەۋن ئۆز چۈشىنى ئۇلارغا ئېيتىپ بەردى؛ لېكىن ھېچكىم پىرەۋنگە چۈشلەرنىڭ تەبىرىنى دەپ بېرەلمىدى. **9** ئۇ چاغدا باش ساقي پىرەۋنگە: ـ بۈگۈن مېنىڭ ئۆتكۈ زگەن خاتالىقلىرىم ئېسىمگە كەلدى. **10** بۇرۇن پىرەۋن جانابلىرى قۇللىرىغا، يەنى پېقىر ۋە باش ناۋايغا ئاچچىقلىنىپ، بىزنى پاسبان بېشىنىڭ ساربىدا سولاقتا تاشلىغاندىلا؛ **11** شۇ چاغلاردا ھەربىرىمىز بىر كېچىدە بىردىن چۈش كۆردۇق؛ ھەر قايسىمىز كۆ رگەن چۈشنىڭ تەبىرى باشقا-باشقا ئىدى. **12** شۇ يەردە بىز بىلەن بىللە پاسبان بېشىنىڭ قۇلى بولغان بىر ئىبرانىي يىگىت بار ئىدى. ئۇنىڭغا چۈشلىرىمىزنى ئېيتىۋىدۇق، ئۇ بىـ رگە چۈشلىرىمىزنىڭ تەبىرىنى بايان قىلدى؛ ئۇ ھەربىرىمىزنىڭ كۆ رگەن چۈشىگە قاراپ تەبىر بە رگەندى. **13** شۇنداق بولدىكى، ئىشلار دەل ئۇنىڭ بە رگەن تەبىرىدە دېيىلگەندەك يۈز بەردى؛ جانابلىرى پېقىرنى ئۆز مەنسىپىگە قايتىدىن تەينىلىدىلە، باش ناۋايىنى دارغا ئاستىلا، ـ دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن پىرەۋن ئادەم ئەۋەتىپ، يۈسۈپنى چاقىردى؛ ئۇلار دەرھال ئۇنى زىنداندىن چىقاردى. يۈسۈپ بۇرۇت-ساقىلىنى چۈشۈرۈپ، كىيىملىرىنى ئە گىگۈشلەپ، پىرەۋننىڭ ئالدىغا كىردى. **15** پىرەۋن يۈسۈپكە: ـ مەن بىر چۈش كۆردۇم، ئەمما ئۇنىڭ تەبىرىنى ئېيتىپ بېرەلەيدىغان ھېچكىم چىقمىدى. ئاڭلىسام، سەن چۈشكە تەبىر بېرەلەيدىكەنسەن، ـ دېدى. **16** يۈسۈپ پىرەۋنگە جاۋاب بېرىپ: ـ تەبىر بىرىش ئۆزۈمدىن ئەمەس؛ لېكىن خۇدا پىرەۋنگە خاتىرجەملىك بېرىدىغان بىر جاۋاب بېرىدۇ، ـ دېدى. **17** پىرەۋن يۈسۈپكە: ـ چۈشۈمدە مەن دەريانىڭ قىرغىقىدا تۇرۇپتىمەن. **18** قارىسام، دەريادىن ھەم سېمىز ھەم چىرايلىق يەتتە ۋېناق ئىنەك چىقىپ قۇمۇشلۇقتا ئوتلاپتۇ. **19** ئاندىن ئۇلاردىن كېيىن ئاجىز، تولىمۇ سەت ھەم ئورۇق يەتتە ۋېناق ئىنەك چىقىپتۇ. مەن مىسىر زېمىنىدا شۇنداق سەت ئىنە كلەرنى كۆ رگەن ئەمەسمەن. **20** بۇ ئورۇق، ئەسكى ئىنە كلەر بولسا ئاۋۋالقى يەتتە سېمىز ئىنە كنى يەۋېتىپتۇ. **21** ئۇلارنى يەۋەتكەن بولسىمۇ، قورسىقىغا بىر نېمىنىڭ كە رگەنلىكى ھېچ ئايان بولماپتۇ، ئۇلارنىڭ كۆرۈنۈشى بەلكى بۇرۇنقىدەك سەت ئىمىش. ئاندىن مەن ۇيىنىپ كەتتىم. **22** ئاندىن يەنە بىر چۈش كۆردۇم، مانا بىر شاختىن يەتتە ھەم توق ھەم چىرايلىق باشاق چىقىپتۇ. **23** ئاندىن يەنە يەتتە پۇچەك، ئورۇق باشاق چىقىپتۇ؛ ئۇلار شەرق شامىلى بىلەن سولىشىپ قۇرۇپ كېتىپتۇ. **24** بۇ ئورۇق باشاقلار يەتتە چىرايلىق باشاقنى يەپ كېتىپتۇ. مەن بۇ ئىشنى پالچى-جاد ۋە گەرلە رگە دەپ بەرسەم، ماڭا تەبىرنى ئېيتىپ بېرىدىغان ھېچ كىشى چىقمىدى، دېدى. **25** يۈسۈپ پىرەۋنگە: ـ [جانابلىرى] پىرەۋننىڭ چۈشلىرى بىر مەنىدىدۇر. خۇدا ئۆزى قىلماقچى بولغان ئىشلىرىنى پىرەۋنگە ئالدىن بىلدۈردى. **26** بۇ يەتتە ياخشى ئىنەك يەتتە يىلنى كۆرسىتىدۇ؛ يەتتە ياخشى باشاقمۇ يەتتە يىلنى كۆرسىتىدۇ. بۇ چۈشلەر ئوخشاش بىر چۈشتۇر. **27** ئۇلاردىن كېيىن چىققان يەتتە ئورۇق، يامان سەت ئىنەك يەتتە يىلنى كۆرسىتىدۇ؛ شەرق شامىلى بىلەن سولىشىپ قالغان يەتتە قۇرۇق باشاقمۇ شۇنداق بولۇپ، ئاچارچىلىق بولىدىغان يەتتە يىلدۇر. **28** مەن پىرەۋنگە دەيدىغان سۆزۈم شۇكى، خۇدا يېقىندا قىلماقچى بولغان ئىشنى پىرەۋنگە ئايان قىلدى. **29** مانا، پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدا يەتتە يىلغىچە مەمۇرچىلىق بولىدۇ؛ **30** ئاندىن يەتتە يىلغىچە ئاچارچىلىق بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مىسىر زېمىنىدا پۈتكۈل مەمۇرچىلىقنى ئۇنۇتقۇزىدىغان ئاچارچىلىق زېمىنى ۋەيران قىلىدۇ. **31** كېلىدىغان ئاچارچىلىقنىڭ سەۋەبىدىن زېمىنىدا بولغان مەمۇرچىلىق كىشىلەرنىڭ ئېسىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىدۇ؛ چۈنكى ئاچارچىلىق تولىمۇ ئېغىر بولىدۇ. **32** لېكىن چۈشنىڭ يانداۋرلۇپ، پىرەۋنگە ئىككى قېتىم كۆرۈنگىنىنىڭ سەھمىنى شۇكى، بۇ ئىش خۇدا تەرىپىدىن بېكىتىلگەن بولۇپ، خۇدا ئۇنى پات ئاردا تەمەللىگە ئاشۇرىدۇ. **33** ئەمدى پىرەۋن ئۆزى ئۈچۈن پەم-پاراسەتلىك ھەم دانا بىر كىشىنى تېپىپ، مىسىر زېمىنغا قويسۇن. **34** پىرەۋن شۇنداق قىلسۇنكى، مەمۇرچىلىق بولغان يەتتە يىلدا مىسىر زېمىنىدىن چىققان ئاشلىقنىڭ بەشتىن بىرىنى توپلاڭلار دەپ زېمىنغا نازارەچىلەرنى تەينىلىسۇن. **35** بۇلار شۇ كېلىدىغان تويۇقلىق يىللىرىدا بارلىق ئاشلىقنى توپلاپ، شەھەر-شەھەرلەردە چە كلىك بولسۇن دەپ بۇغداي-قوناقلارنى پىرەۋننىڭ قول ئاستىغا جەم قىلىپ ساقلىتىپ قويسۇن. **36** [يىغىلغان] شۇ ئاشلىقلار مىسىر زېمىنىدا بولىدىغان يەتتە يىللىق ئاچارچىلىققا تاقابىل تۇرۇش ئۈچۈن ساقلانسۇن؛ شۇ تەرىقىدە زېمىن ئاچارچىلىقتىن ھالاك بولمايدۇ، ـ دېدى. **37** بۇ سۆز پىرەۋن ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ نەزىرىگە تازا ياقتى. **38** شۇنىڭ بىلەن پىرەۋن خىزمەتكارلىرىغا: ـ بۇ كىشىدەك، ئىچىدە خۇدانىڭ روھى بار يەنە بىرسىنى تاپالامدۇق؟! ـ دېدى. **39** پىرەۋن يۈسۈپكە: ـ خۇدا ساڭا بۇنىڭ ھەممىسىنى ئايان قىلغانىكەن، سەندەك پەملىك ھەم دانا ھېچكىم چىقمايدۇ. **40** سەن ئەمدى مېنىڭ ۇيۇمنى باشقۇرۇشقا بېكىتىلدىڭ، بارلىق خەلقىم سېنىڭ ئاغزىڭغا قاراپ تۇزلىرىنى تەرتىپكە تىزىسۇن، پەقەت تەختتىلا مەن سەندىن ئۈستۈن تۇرىمەن، ـ دېدى. **41** ئاخىردا پىرەۋن يۈسۈپكە: ـ مانا، مەن سېنى پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنىڭ ئۈستىگە تەينىلدىم، ـ دېدى. **42** ئۇنىڭ بىلەن، پىرەۋن ئۆز قولىدىن مۇھۇر ئۈزۈكىنى چىقىرىپ، يۈسۈپنىڭ قولىغا سالدى؛ ئۇنىڭغا نەپىس كاتاپ رەختتىن تىكىلگەن لباسنى كىيگۈزۈپ، ۋىنىغا بىر ئالتۇن زەنجىر ئېسىپ قويدى. **43** ئۇنى ئۆزىنىڭ ئىككىنچى شاھانە ھارۋىسىغا ئولتۇرغۇزۇپ، ئۇنىڭ ئالدىدا: «تىز پۈكۈڭلار!» ـ دەپ جار سالدۇردى. شۇنداق قىلىپ، پىرەۋن ئۇنى پۈتكۈل مىسىر زېمىنغا تىكلەپ قويدى. **44** ئاندىن پىرەۋن يۈسۈپكە يەنە: ـ مەن دېگەن پىرەۋندۇرمەن؛ پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدا سەنسىز ھېچكىم قول-پۇتىنى مىدىرلاتمىسۇن! ـ دېدى. **45** پىرەۋن يۈسۈپكە زافىنات-پائانىياھ دېگەن نامىنى بەردى ۋە ئون شەھەرىدىكى كاھىن پوتىفىراھنىڭ قىزى ئاسىناتنى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بەردى. شۇنداق قىلىپ يۈسۈپ پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنى باشقۇرۇش ئۈچۈن چۆرگىلەشكە چىقتى. يۈسۈپ مىسىر پادىشاھى پىرەۋننىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا بېكىتىلگەندە ئوتتۇز ياشتا ئىدى؛ ئۇ پىرەۋننىڭ ئالدىدىن چىقىپ، مىسىر زېمىنىنىڭ ھەرقايسى جايلىرىنى كۆزدىن كەچۈردى. **47** مەمۇرچىلىق بولغان يەتتە يىل ئىچىدە زېمىننىڭ ھوسۇلى دۆۋە-دۆۋە بولدى. **48** يەتتە يىلدا ئۇ مىسىر زېمىنىدىن چىققان ئاشلىقنى يىغىپ، شەھەر-شەھەر گە توپلىدى؛ ھەرقايسى شەھەرنىڭ ئەترابىدىكى ئېتىزلىقنىڭ ئاشلىقىنى ئۇ شۇ شەھەرنىڭ ئۆزىگە جۈغلاپ قويدى. **49** شۇ تەرىقىدە يۈسۈپ دېڭىزدىكى قۇمدەك ناھايىتى كۆپ ئاشلىق توپلىدى؛ ئاشلىق ھەددى-ھىسابىسىز بولغاچقا، ئۇلار ھېسابلاشنى توختاتتى. **50** ئاچارچىلىق يىللىرى يېتىپ كېلىشتىن بۇرۇن يۈسۈپكە ئىككى ئوغۇل تۇرەلدى. بۇلارنى ئوندىكى كاھىن پوتىفەراھنىڭ قىزى ئاسىنات ئۇنىڭغا تۇغۇپ بەردى. **51** يۈسۈپ: «خۇدا پۈتۈن جاپا-مۇشەققىتىم ۋە ئاتامنىڭ پۈتۈن ئائىلىسىنى كۆڭۈلدىن كۆتۈرۈۋەتتى» دەپ ئۇنىڭ ئوغلىغا مانا‌سسەھ دەپ ئات قويدى؛ **52** ئاندىن: «مەن ئازاب-ئوقۇبەت چە ككەن يۇرتىمدا خۇدا مېنى مېۋىلىك قىلدى» دەپ ئىككىنچىسىگە ئەفرائىم دەپ ئات قويدى. **53** مىسىر زېمىنىدا مەمۇرچىلىق بولغان يەتتە يىل ئاياغلاشتى. **54** ئاندىن يۈسۈپنىڭ ئېيتقىنىدەك ئاچارچىلىقنىڭ يەتتە يىلى باشلاندى. ئۇ چاغلاردا باشقا بارلىق يۇرتلاردىمۇ ئاچارچىلىق بولدى؛ لېكىن مىسىر زېمىنىدىكى ھەر يەرلەردە نان بار ئىدى. **55** ئاچارچىلىق پۈتكۈل مىسىر زېمىنى ياسقاندا، خەلق ئاشلىق سوراپ پىرەۋنگە يېرياد قىلدى. پىرەۋن مىسىرلىقلارنىڭ ھەممىسگە: ـ يۈسۈپنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇ سىلە رگە نېمە دېسە، شۇنى قىلىڭلار، ـ دېدى. **56** ئاچارچىلىق پۈتكۈل يەر يۈزىنى يېسىپ كەتتى. يۈسۈپ ھەر يەردىكى ئامبارلارنى ئېچىپ، مىسىرلىقلارغا ئاشلىق ساتاتتى؛ ئاچارچىلىق

مىسر زېمىندا ئىنتايىن ئېغىر بولغىلى تۇردى. **57** ئاچارچىلىق پۈتكۈل يەر يۈزىنى باسقان بولغاچقا، بارلىق يۇرتلاردىكى خەلقمۇ ئاشلىق ئاشلىغىلى مىسىرغا يېڭىۋېنىڭ قېشىغا كېلەتتى.

42

ئەمدى ياقۇپ مىسىردا ئاشلىق بارلىقىنى بىلگەندە ئوغۇللىرىغا: ـ نېمىشقا بىر-بىرىگىلارغا قارىشىپ تۇرىسىلەر؟ ـ دېدى. **2** ئاندىن يەنە: ـ ماڭا قارا كىلەر، ئاڭلىشىمچە مىسىردا ئاشلىق بار ئىكەن. ئۇ يەر ئۆچۈپ، ئاندىن شۇ يەردىن بىزگە ئاشلىق ئېلىپ كېلىڭلار، يۇنىڭ بىلەن ئۆلۈپ كەتمەي، تىرىك قالىمىز ـ دېدى. **3** يۇنىڭ بىلەن يۈسۈپنىڭ ئون ئاكىسى ئاشلىق سېتىۋالغىلى مىسىرغا يولغا چىقتى. **4** لېكىن ياقۇپ يۈسۈپنىڭ ئىنىسى بىنيامىننىڭ بىرەر يامانلىققا ئۇچراپ قېلىشىدىن قورقۇپ ئۇنى ئاكىلىرى بىلەن بىللە ئەۋەتمىدى. **5** شۇنىڭدەك ئاچارچىلىق قانائان زېمىنىدىمۇ يۈز بە رگەچكە، ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى ئاشلىق ئالغىلى كەلگەنلەر تارىسىدا بار ئىدى. **6** يۈسۈپ زېمىننىڭ ۋالىيسى بولۇپ، يۇرتنىڭ بارلىق خەلقىگە ئاشلىق سېتىپ بە رگۈچى شۇ ئىدى. يۈسۈپنىڭ ئاكىلىرى كېلىپ ئۆنۈڭ ئالدىدا يۈزلىرىنى يە رگە تە گگىزۈپ تەزىم قىلدى. **7** يۈسۈپ ئاكىلىرىنى كۆرۈپلا تۈلارنى تونۇدى؛ لېكىن ئۇ تونۇشلۇق بەرمەي، تۈلارغا قوپال تەلەپپۇزدا گەپ قىلىپ: ـ قەيەردىن كەلدىلەر، دەپ سوردى. تۈلار جاۋابەن: ـ قانائان زېمىنىدىن ئاشلىق ئالغىلى كەلدۇق، ـ دېدى. **8** يۈسۈپ ئاكىلىرىنى تونۇغان بولسىمۇ، لېكىن تۈلار ئۇنى تونۇمىدى. **9** يۈسۈپ ئەمدى تۈلار توغرىسىدا كۆرگەن چۈشلىرىنى ئېسىگە ئېلىپ، تۈلارغا: ـ سىلەر جاسۇس، بۇ ئەلنىڭ مۇداپىئەسىز جايلىرىنى كۆزەتكىلى كەلدىلەر، ـ دېدى. **10** ئەمما تۈلار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئەي خوجام، ئۇنداق ئەمەس! بەلكى كەمىنىلىرى ئاشلىق سېتىۋالغىلى كەلدى! **11** بىز ھەممىمىز بىر ئادەمنىڭ ئوغۇللىرى، سەممىي ئادەملەرمىز، كەمىنىلىرى جاسۇس ئەمەس! ـ دېدى. **12** ئۇ تۈلارغا يەنە: ـ ئۇنداق ئەمەس! بەلكى زېمىننىڭ مۇداپىئەسىز جايلىرىنى كۆرگىلى كەلدىلەر، ـ دېدى. **13** تۈلار جاۋاب بېرىپ: ـ كەمىنىلىرى ئەسلىدە ئون ئىككى قېرىنداش ئىدۇق؛ بىز ھەممىمىز قانائان زېمىنىدىكى بىر ئادەمنىڭ ئوغۇللىرىدۇرمىز؛ لېكىن كەنجى ئىنىمىز ئاتىمىزنىڭ قېشىدا قېلىپ قالدى؛ يەنە بىر ئىنىمىز يوقاپ كەتتى، ـ دېدى. **14** ئەمما يۈسۈپ تۈلارغا يەنە: ـ مانا مەن دەل سىلە رگە ئېيتقىنىمدەك، جاسۇس ئىكەنسىلەر! **15** پىرەۋنىنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، كىچىك ئىنىڭلار بۇ يە رگە كەلمىگۈچە سىلەر بۇ يەردىن چىقىپ كېتەلمەيسىلەر؛ سىلەر شۇنىڭ بىلەن سىنىلىسىلەر. **16** ئىنىڭلارنى ئېلىپ كەلگىلى بىرىگىلارنى ئەۋەتىڭلار، قالغانلىرىڭلار بولسا سولاپ قويۇلىسىلەر. يۇنىڭ بىلەن ئېيتقىنىڭلارنىڭ راست-يالغانلىقى ئىسپاتلىنىدۇ؛ بولمىسا، پىرەۋنىنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سىلەر جەزمەن جاسۇس! ـ دېدى. **17** شۇنىڭ بىلەن ئۇ تۈلارنى ئۈچ كۈنگىچە سولاپ قويدى. **18** ئۈچىنچى كۈنى يۈسۈپ تۈلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن خۇدادىن قورقىدىغان ئادەمگەن؛ تىرىك قېلىشىڭلار ئۈچۈن مۇشۇ ئىشنى قىلىڭلار: ـ **19** ئە گەر سەممىي ئادەملەر بولسا ڭلار، قېرىنداشلىرىڭلاردىن بىرى سىلەر سولانغان گۈندىخاندا سولاقلىق تۇرىۋەرسۇن، قالغىنىڭلار ئاچارچىلىقتا قالغان ئائىلە ڭلار ئۈچۈن ئاشلىق ئېلىپ كېتىڭلار؛ **20** ئاندىن كىچىك ئىنىڭلارنى قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار. شۇنىڭ بىلەن سۆزلىرىڭلار ئىسپاتلانسا، تۈلەيسىلەر!، ـ دېدى. تۈلار شۇنداق قىلىدىغان بولدى. **21** ئاندىن تۈلار تۆرتۈنارا: ـ بەرھەق، بىز ئىنىمىزغا قىلغان ئىشىمىز بىلەن گۈناھكار بولۇپ قالدۇق، ئۇ يە رگە يالۋۇرسىمۇ ئۇنىڭ ئازابىنى كۆرۈپ ئۇرۇپ ئۆتۈنگىنا قۇلاق سالمىدۇق. شۇنىڭ ئۈچۈن بۇ ئازاب-ئوقۇبەت بېشىمىزغا چۈشتى، ـ دېيىشتى. **22** رۇبەن تۈلارغا جاۋابەن: ـ مەن سىلە رگە: بالىغا زۇلۇم قىلما ڭلار، دېگەن ئەمەسمىدىم؟ لېكىن ئۆتىمىدىڭلار. مانا ئەمدى ئۇنىڭ قان قەرزىنى بىزدىن سورىلىۋاتىدۇ، ـ دېدى. **23** ئەمما يۈسۈپ تۈلار بىلەن تەرجىمان ئارقىلىق سۆزلەشكەچكە، تۈلار يۈسۈپنىڭ تىز گەپلىرىنى ئۆقۇپ ئۇرۇۋاتقىنىنى بىلمىدى. **24** ئۇ تۈلاردىن ئۆزىنى چەتكە ئېلىپ، يىغلاپ كەتتى. ئاندىن تۈلارنىڭ قېشىغا يېنىپ كېلىپ، تۈلارغا يەنە سۆز قىلىپ، تۈلارنىڭ ئارىسىدىن شىمئوننى تۇتۇپ، تۈلارنىڭ كۆزۈ ئالدىدا باغلىدى. **25** ئاندىن يۈسۈپ ئەمر چۈشۈرۈپ، تۈلارنىڭ ئاغارلىرىغا ئاشلىق تولدۇرۇپ، ھەر بىرىسىنىڭ پۇلىنى قايتۇرۇپ ئاغىرىغا سېلىپ قويۇپ، سەپەر ھازىرلىقلىرىمۇ بېرىلسۇن دەپ يېرۇئۇدى، تۈلارغا شۇنداق قىلىندى. **26** شۇنىڭ بىلەن ئاكىلىرى ئېشىە كلىرىگە ئاشلىقلىرىنى ئارتىپ، شۇ يەردىن كەتتى. **27** ئەمما تۇتە گگە كەلگەندە تۈلاردىن بىرى ئېشىكىگە يەم بە رگىلى ئاغىرىنى ئېچىۋىدى، مانا، تۆز پۇلى ئاغارنىڭ ئاغزىدا تۇراتتى. **28** ئۇ قېرىنداشلىرىغا: ـ مېنىڭ پۇلۇمنى قايتۇرۇۋېتىپتۇ. مانا ئۇ ئاغرىمدا تۇرىدۇ، دېدى. يۈنى ئاكلاپ تۈلارنىڭ يۈرىكى سۇ بولۇپ، تىترىشىپ بىر-بىرىگە: ـ بۇ خۇدانىڭ بە رگە زادى نېمە قىلغىنىدۇ؟ ـ دېيىشتى. **29** تۈلار قانائان زېمىنىغا، ئاتىسى ياقۇپنىڭ قېشىغا كېلىپ، بېشىدىن ئۆتكەن ھەممە ۋەقەلەرنى ئۇنىڭغا سۆزلەپ بېرىپ: **30** ـ ھېلىقى كىشى، يەنى شۇ زېمىننىڭ خوجىسى بە رگە قوپال گەپ قىلدى، بە رگە زېمىننى پايلىغۇچى جاسۇستەك مۇئامىلە قىلدى؛ **31** ئەمدى بىز ئۇنىڭغا: «بىز يولساق سەممىي ئادەملەرمىز، جاسۇس ئەمەسمىز. **32** بىز بىر ئاتىدىن بولغان ئوغۇللار بولۇپ، ئون ئىككى ئاكا-ئۇكا ئىدۇق؛ بىرى يوقاپ كەتتى، كىچىك ئىنىمىز ھازىر قانائان زېمىنىدا ئاتىمىزنىڭ يېنىدا قالدى» دېسەك، **33** ھېلىقى كىشى، يەنى شۇ زېمىننىڭ خوجىسى بە رگە مۇنداق دېدى: «مېنىڭ سىلە رنىڭ سەممىي ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىشىم ئۈچۈن، قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ بىرىنى مېنىڭ يېنىمدا قالدۇرۇپ قويۇپ، ئاچ قالغان ئائىلە ڭلار ئۈچۈن ئاشلىق ئېلىپ كېتىڭلار؛ **34** ئاندىن كىچىك ئىنىڭلارنى قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار؛ شۇنداق قىلسا ڭلار، سىلە رنىڭ جاسۇس ئەمەس، بەلكى سەممىي ئادەملەر ئىكەنلىكىڭلارنى بىلەلەيمەن. ئاندىن قېرىندىشىڭلارنى سىلە رگە قايتۇرۇپ بېرىمەن ۋە سىلەر زېمىندا سودا-سېتىق قىلسا ڭلار بولىدۇ» ـ دېدى. **35** ئەمما شۇنداق بولدىكى، تۈلار تاغارلىرىنى تۆككەندە، مانا ھەربىرىنىڭ پۇلىدىن تۆز تاغارلىرىدا تۇراتتى! تۈلار ۋە ئاتىسى تۆزلىرىنىڭ چىگىلىك پۇلىرىنى كۆرگەندە، قورقۇپ قېلىشتى. **36** ئاتىسى ياقۇپ تۈلارغا: ـ مېنى ئوغۇلۇمدىن جۇدا قىلدىڭلار! يۈسۈپ يوق بولدى، شىمئوننىمۇ يوق، ئەمدى بىنيامىننىمۇ ئېلىپ كېتەمچۇ بولۇۋاتىسىلەر! مانا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى مېنىڭ بېشىمغىلا كەلدى! ـ دېدى. **37** رۇبەن ئاتىسىغا: ـ ئە گەر مەن بىنيامىننى قېشىڭغا قايتۇرۇپ ئېلىپ كەلمىسەم، مېنىڭ ئىككى ئوغلۇمنى ئۆلتۈرۈۋەتكەن؛ ئۇنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرغىن؛ مەن ئۇنى قېشىڭغا يانداۋرۇپ ئېلىپ كېلىمەن، ـ دېدى. **38** لېكىن ياقۇپ جاۋاب بېرىپ: ـ ئوغلۇم سىلەر بىلەن بىللە ئۇ يە رگە چۈشمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئاكىسى ئۆلۈپ كېتىپ، ئۇ ئۆزى يالغۇز قالدى. مۇبادا يولدا كېتىۋاتقاندا ئۆنىڭغا بىرەر كېلىشمەسلىك كەلسە، سىلەر مەندەك بىر ئاق چاچلىق ئادەمنى دەردە-ئەلەم بىلەن تەختىسارىغا چۈشۈرۈپتىسىلەر، ـ دېدى. **(Sheol h7585)**

43

ئاچارچىلىق زېمىننى ئىنتايىن ئېغىر باسقانىدى. **2** بۇ سەۋەبتىن تۈلار مىسىردىن ئېلىپ كەلگەن ئاشلىقنى يەپ تۈگەتكەندە، ئاتىسى تۈلارغا: ـ يەنە بېرىپ بە رگە ئازغىنا ئاشلىق ئېلىپ كېلىڭلار، ـ دېدى. **3** لېكىن يەھۇدا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ھېلىقى كىشى بىزنى قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇپ: «ئىنىڭلار سىلەر بىلەن بىللە كەلمىسە، يۈزۈمنى كۆرىمەن دەپ خىيال قىلما ڭلار» دېگەن. **4** ئە گەر ئىنىمىزنى بىز بىلەن بىللە ئەۋەتسەڭ، بىز بېرىپ ساڭا ئاشلىق ئېلىپ كېلىمىز. **5** ئەمما ئەۋەتىشكە ئۇنىمىساڭ، بىز بارمايمىز؛ چۈنكى ھېلىقى كىشى بە رگە: «ئىنىڭلار سىلەر بىلەن بىللە كەلمىسە، يۈزۈمنى كۆرىمەن دەپ خىيال قىلما ڭلار» دېگەن، ـ دېدى. **6** ئىسرائىل تۈلارغا: ـ سىلەر نېمىشقا ماڭا شۇنچە يامانلىق قىلىپ ئۇ كىشىگە: «يەنە بىر ئىنىمىزمۇ بار» دېدىڭلار، ـ دېدى. **7** تۈلار جاۋابەن: ـ ئۇ كىشى بىزنىڭ ۋە ئائىلىمىزنىڭ ئەھۋالىنى سۈرۈشتۈرۈپ كوچىلاپ: «ئاتا ڭلار تىنچى ھاياتمۇ؟ يەنە بىر ئىنىڭلار بارمۇ؟» ـ دەپ سوردى. بىز ئۇنىڭ شۇ سوئالىغا يارىشا جاۋاب بە رەدۇق. ئۇنىڭ بە رگە: «ئىنىڭلارنى ئېلىپ كېلىڭلار» دەيدىغىنىنى نەدىن بىلەيلى؟ ـ دېدى. **8** يەھۇدا ئاتىسى ئىسرائىلغا: ـ بالىنى مەن بىلەن ئە ۋەتكىن؛ بىز دەرھال قوزغىلىپ يولغا چىقايلى؛ شۇنداقتا بىز ۋە سەن، بىزلەر ھەم بىللىرىمىز ئۆلمەي، تىرىك قالىمىز. **9** مەن ئۇنىڭغا كېپىل بولىمەن؛ سەن ئۇنىڭ ئۆچۈن مېنىڭدىن ھېساب ئالسەن؛ ئە گەر مەن ئۇنى سېنىڭ قېشىڭغا ئامان-ئېسەن يانداۋرۇپ كېلىپ، يۈزۈڭنىڭ ئالدىدا ئۆزىڭىزمىسام، پۈتكۈل ئۆمرۈمدە ئالدىڭدا گۇناھكار بولاي. **10** چۈنكى ھايال بولمىغان بولساق، بۇ چاغقىچە ئىككى قېتىم بېرىپ كېلەلەتتۇق، ـ دېدى. **11** ئۆلارنىڭ ئاتىسى ئىسرائىل تۈلارغا: ـ ئۇنداق بولسا، مۇنداق قىلىڭلار: ـ ئۆز كىشىگە قاچا-قۇچا ڭلارغا زېمىندىكى ئەڭ ئېسىل مېۋىلەردىن سوۋغات ئالغاچ بېرىڭلار: يەنە ئازغىنا ئۇتىيا، ئازراق ھەسەل، دورا-دەرمانلار، مۇرمە كىكى، پىستە ۋە بادامىلارنى ئالغاچ بېرىڭلار. **12** قولۇڭلاردا ئىككى ھەسسە پۇل ئېلىپ، تاغارلىرىڭلارنىڭ ئاغزىدىكى تۆز ئۇ ڭلارغا يانداۋرۇلغان پۇلنىمۇ ئالغاچ بېرىڭلار. ئېھتىمال، بۇ ئىشتا سەۋەنلىك كۆرۈلگەن بولۇشى مۇمكىن. **13** ئىنىڭلارنىمۇ بىللە ئېلىپ، قوزغىلىپ ئۇ كىشىنىڭ يېنىغا يەنە بېرىڭلار. **14** ھەممىگە قادىر تە گرى تۆزى سىلەرنى ئۇ كىشىنىڭ ئالدىدا رەھىمگە ئېرىشتۈ رگەي. يۇنىڭ بىلەن ئۇ سىلەرنىڭ شۇ يەردىكى قېرىندىشىڭلارنى ۋە بىنيامىننى قويۇپ بېرىپ، سىلە رگە قوشۇپ قويارمىكىن؛ تۆزۈمگە ئاۋادا بىللىرىمدىن جۇدا بولسام بولاي! ـ دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن بۇ ئادەملەر شۇ سوۋغاتنى ئېلىپ، قوللىرىغا ئىككى ھەسسە پۇلنى ئېلىپ، بىنيامىننى ئېلىپ قوزغىلىپ، مىسىرغا بېرىپ يۈسۈپنىڭ ئالدىدا ھازىر بولدى. **16** يۈسۈپ بىنيامىننى ئۆلار بىلەن بىللە كۆرگىنىدە، ئۆز ئۆينىڭ باشقۇرىدىغان خوجىدارىغا ئېيتۇپ: ـ بۇ ئادەملەرنى ئۆيۈمگە باشلاپ كىرىپ، مال سويۇپ تائام تەييار قىلغىن؛ چۈنكى بۇ كىشىلەر چۈشلۈك غىزانى مەن بىلەن يەيدۇ، ـ دېدى. **17** ئۇ كىشى

يۇسۇپنىڭ ۋىروغىنىدەك قىلىپ، ئادەملەرنى يۇسۇپنىڭ ۋىيگە باشلاپ كىردى. 18 ئۇلار بولسا يۇسۇپنىڭ ۋىيگە باشلاپ كېلىنگىنىدىن قورقۇشۇپ: ـ ئالدىنقى قېتىم تاغارلىرىمىزغا ياندۇرۇلغان پۇلنىڭ سەۋەبىدىن بىز ئۆنىڭ ۋىيگە ئېلىپ كېلىندۇق؛ ئۆنىڭ مەقسىتى بەرگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۆستىمىزدىن يېسىپ قۇل قىلىپ، ئېشەك كالىرىمىزنى تارتىۋېلىش ئوخشايدۇ، ـ دېيىشتى. 19 ئۇلار يۇسۇپنىڭ ۋىينى باشقۇرىدىغان خوجدارنىڭ ينىغا كېلىپ، ۋىينىڭ ئىشىكىنىڭ تۆۋىدە ئۆنىڭغا: ـ 20 ئەي خوجام، بىز ھەققەتەن ئەسلەدە مۇشۇ يەرگە ئاشلىق ئالغىلى كەلگەنىدۇق؛ 21 شۇنداق بولدىكى، بىز ئۆتە كىگە كېلىپ ئۆز تاغارلىرىمىزنى ئاچساق، مانا ھەربىرىمىزنىڭ پۇلى، ئەينى ئېغىرلىقى بويىچە تاغارلىرىمىزنىڭ ئاغزىدا تۇرۇپتۇ، شۇڭا بىز يۇنى ياندۇرۇپ قولىمىزدا ئالغاچ كەلدۇق. 22 ئاشلىق ئالغىلى قولىمىزدا باشقا پۇلمۇ ئېلىپ كەلدۇق، ئەمما تاغارلىرىمىزغا پۇلنى كىمنىڭ سېلىپ قويغانلىقىنى بىلمىدۇق، ـ دېدى. 23 ئۇ تۆلارغا: ـ خاتىرجەم بولۇڭلار، قورقاڭلار. سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار، ئاتا ئاڭلارنىڭ خۇداسى تاغارلىرىڭلاردا سىلە رگە بايلىق ئاتا قىلغان ئوخشايدۇ؛ سىلەرنىڭ پۇلۇڭلارنى ئاللىقاچان تاپشۇرۇپ ئالدىم، ـ دېدى. ئاندىن ئۇ شىمئوننى تۇلارنىڭ قېشىغا ئېلىپ چىقتى. 24 ئۇ كىشى ئۆلارنى يۇسۇپنىڭ ۋىيگە باشلاپ كىرىپ، ئۆلارنىڭ پۇتلىرىنى ۋۇيۇشغا سۇ ئەكىرىپ بېرىپ، ئاندىن ئېشەك كالىرىگە يەم بەردى. 25 ئۇلار يۇسۇپنىڭ چۈشتە كېلىشىگە ئۆلگۈرتۈپ سوۋغاتنى تەييارلاپ قويدى، چۈنكى ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ شۇ يەردە غىزا يەيدىغىنىنى ئاڭلىغانىدى. 26 يۇسۇپ ۋىيگە كەلگەندە ئۇلار قوللىرىدىكى سوۋغاتنى ۋىيگە ئۆنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كىرىپ، يېشىنى يە رگە تە گكۈزۈپ ئۆنىڭغا تەزىم قىلدى. 27 ئۇ ئۇلاردىن ھال سوراپ، ئاندىن: ـ سىلەر گېپىنى قىلغان قېرى ئاتا ئاڭلار سالامەتمۇ؟ ئۇ ھايامۇ؟ ـ دېدى. 28 ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ سىلىنڭ قۇللىرى بىزنىڭ ئاتىمىز سالامەت تۇرۇۋاتىدۇ، ئۇ ئېنى ھايامتۇر، ـ دەپ ئۆنىڭ ئالدىدا ئېگىلىپ تەزىم قىلدى. 29 يۇسۇپ يېشىنى كۆتۈرۈپ، ئۆز ئىنىسى بنيامىننى كۆرۈپ: ـ سىلەر ماڭا گېپىنى قىلغان كىچىك ئىنىڭلار شۇمۇ؟ ـ دەپ سوراپ: ـ ئەي ئوغلۇم، خۇدا سا ڭا شاپائەت كۆرسەتكەي! ـ دېدى. 30 يۇسۇپنىڭ ئۆز ئىنىسىغا بولغان سېغىنىش ئوتى قاتتىق كۆچىيىپ، يىغلىۋالغۇدەك خالىي جاي ئىزدەپ، ئالدىراپ ئېچىكىرىكى ۋىيگە كىرىپ تازا بىر يىغلىۋالدى. 31 ئاندىن يۈزىنى ۋۇيۇپ چىقىپ، ئۆزىنى بېسىۋلىپ: ـ تاۋاملارنى قويۇڭلار، ـ دەپ بۇيرۇدى. 32 خىزمەتكارلار يۇسۇپكە ئايرىم، ئۆلارغا ئايرىم ۋە يۇسۇپ بىلەن بىللە تاماققا كەلگەن مىسىرلىقلارغىمۇ ئايرىم تاماق قويدى، چۈنكى مىسىرلىقلار ئىبرانىيلار بىلەن بىر داستىخاندا تاماق يېيىشنى يەرگىنچلىك دەپ قاراپ، ئۆلار بىلەن بىللە تاماق يېمەيتتى. 33 يۇسۇپنىڭ قېرىنداشلىرى ئۆنىڭ ئۆدۈلىدا، ھەربىرى چوڭ-كىچىك تەرتىپى بويىچە ئولتۇرغۇزۇلدى؛ چوڭى چوڭۇقىغا يارىشا، كىچىكى كىچىكلىگىگە يارىشا ئولتۇرغۇزۇلدى؛ ئۆلار بىر-بىرىگە قاراپ ھەيران قېلىشتى. 34 يۇسۇپ ئالدىدىكى داستىخاندىكى تاماقلاردىن ئۆلارغا بۇلۇپ بەردى. ئەمما بنيامىنغا يە رگىنى باشقىلارنىڭكىگە قارىغاندا بەش ھەسسە كۆپ ئىدى. ئۆلار شاراب ئىچىپ، ئۆنىڭ بىلەن خۇش كەيپ قىلىشتى.

44

ئاندىن ئۇ ئۆز ۋىينى باشقۇرىدىغان خوجدارىغا ۋىيروۋېپ: ـ بۇ كىشىلەرنىڭ تاغارلىرىنى ئېلىپ كۆتۈرەلىگۈدەك ئاشلىق قاچىلاپ، ھەربىرىنىڭ پۇلىنى تاغىرىنىڭ ئاغزىغا سېلىپ قويغىن، 2 ئاندىن مېنىڭ جامىمنى، يەنى كۈمۈش جامنى ئاشلىقنىڭ پۇلى بىلەن بىللە ئەڭ كىچىكنىڭ تاغىرىنىڭ ئاغزىغا سېلىپ قويغىن، ـ دېدى. ئۇ ئادەم يۇسۇپنىڭ دېگىنىدەك قىلدى. 3 ئەتىسى تاڭ يورىغاندا، ئۆلار ئېشەك كالىرى بىلەن بىللە يولغا سېلىپ قويۇلدى. 4 لېكىن ئۆلار شەھەردىن چىقىپ ئانچە ئۆزۈن ماڭمايلا، يۇسۇپ خوجدارىغا: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، بۇ ئادەملەرنىڭ كەينىدىن قوغلىغىن؛ ئۆلارغا يېتىشكىنىڭدە ئۆلارغا: «نېمىشقا ياخشىلىققا يامانلىق قايتۇرد ۇڭلار؟ 5 خوجام شۇ [جامدا] شاراب ئىچىدۇ ھەمدە ئۆنىڭدا پال ئاچىدۇ ئەمەسمۇ؟! مۇنداق قىلغانلىقلار رەزىللىك قىلغانلىقلار بولىمىدۇ!» دېگىن، ـ دېدى. 6 بۇ ئادەم ئۆلارنىڭ كەينىدىن يېتىشىپ بېرىپ، ئۆلارغا بۇ سۆزلەرنى قىلدى. 7 ئۆلار ئۆنىڭغا جاۋابەن: ـ خوجىمىز نېمىشقا مۇنداق گەپ قىلدۇ؟ مۇنداق ئىشنى قىلىش كەمىنىلىردىن نېرى بولسۇن! 8 بىز ئەسلىدە تاغارلىرىمىزنىڭ ئاغزىدىن تاپقان پۇلنىمۇ قاناتلىق زېمىندىن سىلىنڭ قاشلىرىغا قايتۇرۇپ بېرىشكە ئە كەلگەنىدۇق. شۇنداق تۇرۇقلۇق قانداقۇ خوجىلىرىنىڭ ۋىيدىن ئالتۇن-كۈمۈشنى ئوغرىلايلى؟ 9 كەمىنىلىرىڭنىڭ ئارىسىدا كىمدىن بۇ [جام] تېپىلسا، شۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم بولسۇن، بىزمۇ خوجىمىزنىڭ قۇللىرى بولايلى، ـ دېدى. 10 غوجدار جاۋابەن: ـ ئېيتقان سۆزلىرىڭلاردەك بولسۇن؛ جام كىمنىڭ يىنىدىن تېپىلسا، شۇ كىشى قۇلۇم بولۇپ قېلىپ قالسۇن، قالغانلىرىڭلار بىگۇناھ بولىسىلەر، ـ دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن ئۆلار ئالدىراپ-تېنەپ، تاغارلىرىنى يە رگە چۈشۈرۈپ، ھەربىرى ئۆز تاغىرىنى ئېچىپ بەردى.

12 غوجدار چوڭىنىڭكىدىن باشلاپ كىچىكىنىڭكىگىچە ئاختۇردى، جام بنيامىننىڭ تاغىرىدىن تېپىلدى. 13 يۇنى كۆرۈپ ئۆلار كىيىملىرىنى يىرتىشىپ، ھەربىرى ئېشىكىگە قايتىدىن يۈكىنى ئارتىپ، شەھەر رگە قايتتى. 14 شۇنداق قىلىپ يەھۇدا ۋە قېرىنداشلىرى يۇسۇپنىڭ ۋىيگە كەلدى، ئۆ تىخى شۇ يەردە ئىدى. ئۆلار ئۆنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۆزلىرىنى يە رگە ئېتىشتى. 15 يۇسۇپ ئۆلارغا: ـ بۇ سىلەرنىڭ زادى نېمە قىلغىنىڭلار؟ مېنىڭدەك ئادەمنىڭ چوقۇم پال ئاچالايدىغانلىقىنى بىلمەمتىڭلار؟ ـ دېدى. 16 يەھۇدا جاۋابەن: ـ بىز خوجىمىزغا نېمىۋ دېيەلەيمىز؟ نېمە گەپ قىلالايمىز؛ قانداق قىلىپ ئۆزىمىزنى ئاقلىيالايمىز؟ خۇدا كەمىنىلىرىڭ قەبىھلىكىنى ئاشكارا قىلدى. مانا، بىز ۋە قولىدىن جاملىرى تېپىلغان كىشى ھەممىز خوجىمىزغا قۇل بولىدىغان بولدۇق، ـ دېدى. 17 لېكىن يۇسۇپ: ـ مۇنداق قىلىش مەندىن نېرى بولسۇن! بەلكى جام كىمنىڭ قولىدىن تېپىلغان بولسا پەقەت شۇ كىشى مېنىڭ قۇلۇم بولىدۇ. لېكىن قالغانلىرىڭلار تامان-تېسەن ئاتا ئاڭلارنىڭ قېشىغا كېتىڭلار، ـ دېدى. 18 ئاندىن يەھۇدا ئۆنىڭغا يېقىن بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ ئەي خوجام، كەمىنىلىرىڭ قۇلاق سېلىپ خوجامنىڭ قۇلقىغا بىر ئېغىز گەپ قىلىشقا ئىجازەت بە رگەيلا. غەزەپلىرى كەمىنىلىرىگە ئۇتاشمىغاي؛ چۈنكى ئۆزلىرى پىرەۋنگە ئوخشاش ئىكەنلا. 19 ئەسلىدە خوجام كەمىنىلىردىن: «ئاتا ئاڭلار يا ئىنىڭلار بارمۇ؟» دەپ سوروۋىدىلا، 20 بىز خوجىمىزغا جاۋابەن: «بىزنىڭ بىر قېرى ئاتىمىز بار ۋە ئۇ قېرىغانىدا تاپقان، ياش بىر بالىسىمۇ بار. بۇ بالىنىڭ بىر ئانىسىدىن بولغان ئاكىسى ئۆلۈپ كېتىپ، ئۆ تۈزى يالغۇز قالدى؛ ئۆنىڭ ئاتىسى ئۇنى ئىنتايىن سۆيىدۇ» دېسەك، 21 سىلى كەمىنىلىرىگە: «ئۆنىڭ ئۆزىنى قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، مەن ئۇنى ئۆز كۆزۈمۈم بىلەن كۆرەي» دېدىلە. 22 بىز خوجىمىزغا جاۋاب بېرىپ: «يىگىت ئاتىسىدىن ئايرىلالمايدۇ، ئە گەر ئاتىسىدىن ئايرىلسا، ئاتىسى ئۆلۈپ كېتىدۇ» دېسەك، 23 سىلى يەنىلا كەمىنىلىرىگە: «ئە گەر كىچىك ئىنىڭلار سىلەر بىلەن بىللە كەلمىسە، يۈزۈمنى يەنە كۆرىمىز دەپ خىيال قىلماڭلار» دېگەندىلا. 24 شۇنىڭ بىلەن بىز كەمىنىلىرى ئاتىمىزنىڭ قېشىغا بارغاندا خوجامنىڭ سۆزلىرىنى ئۆنىڭغا ئېيتتۇق، 25 ئاندىن ئاتىمىز يەنە: «يەنە بېرىپ، بەرگە ئازراق ئاشلىق ئېلىپ كېلىڭلار» دېۋىدى، 26 بىز جاۋابەن: «بىز شۇ يە رگە قايتىدىن چۈشىلەلەيمىز؛ ئە گەر كىچىك ئىنىمىز بىز بىلەن بىللە بولسا، ئۇنداقتا بارىمىز؛ چۈنكى كىچىك ئىنىمىز بىز بىلەن بىللە بولمىسا، ئۇ زاتنىڭ يۈزى ئالدىدا ئۇرالمايمىز»، دېدۇق. 27 سىلىنڭ قۇللىرى بىزنىڭ ئاتىمىز بەرگە يەنە: «سىلە رگە مەلۇمكى، ئايالىم ماڭا ئىككى ئوغۇل ئۆغۇپ بە رگەندى. 28 بىرى مېنىڭ يىنىمدىن چىقىپ، يوق بولۇپ كەتتى؛ مەن: ئۇ جەزمەن تىتما-تىتما قىلۇېتىلىپتۇ، دەپ ئويلىدىم، شۇنداقلا ئۇنى بۇگۈنگىچە كۆرمىدىم. 29 ئەمدى سىلەر بۇنمۇ مېنىڭ قېشىمدىن ئېلىپ كېتىپ، ئۆنىڭغا بىر چىلىشمەسلىك كېلىپ قالسا، سىلەر مەندەك بىر ئاق چاچلىق ئادەمنى دەردە-ئەلەم بىلەن تەختىسارىغا چۈشۈرۈپتىسىلەر»، دېگەندى. (Sheol h7585) 30 ئەمدى مەن سىلىنڭ قۇللىرى مېنىڭ ئاتامنىڭ قېشىغا بارغاندا، شۇ بالا بىز بىلەن بولمىسا ئۆنىڭ جېنى بالىنىڭ جېنىغا باغلانغان بولغىچقا، 31 شۇنداق بولىدىكى، ئۇ بالىنىڭ يوقلۇقىنى كۆرسە، جەزمەن ئۆلۈپ كېتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلىنڭ قۇللىرى بىزنىڭ ئاتىمىز بولغان بۇ ئاق چاچنى دەردە-ئەلەم ئىچىدە تەھتىسارىغا چۈشۈرۈۋېتىكەن بولىمىز. (Sheol h7585) 32 چۈنكى مەنكى كەمىنىلىرى ئاتامغا بۇ يىگىت ئۆچۈن كېپىل بولۇپ: «ئە گەر مەن ئۇنى قېشىڭغا قايتۇرۇپ كەلمىسەم ۋۇجۇدۇمدە ئاتامنىڭ ئالدىدا گۇناھكار بولاي» دېگەندىم. 33 شۇڭا ھازىر ئۆتۈنۈپ قالاي، مەنكى كەمىنىلىرى ئۇ يىگىتنىڭ ئورنىدا خوجامنىڭ قېشىدا قۇل بولۇپ ئۆرسام، ئۇ يىگىت قېرىنداشلىرى بىلەن بىللە قايتىپ كەتسە! 34 چۈنكى يىگىت مەن بىلەن بولمىسا، مەن قانداقۇ ئاتامنىڭ قېشىغا بارالايمەن؟ ئاتامغا شۇنداق ئازاب-ئوقۇبەتنىڭ چۈشۈشىنى كۆزۈم كۆرگۈچى بولمىسۇن! ـ دېدى.

45

يۇسۇپ ئۆز يىنىدا ئۇرغانلارنىڭ ئالدىدا ئۆزىنى ئۇتالماي: ـ ھەممە ئادەم ئالدىمدىن چىقىرۋېتىلسۇن! دەپ ۋارقىردى. شۇنىڭ بىلەن يۇسۇپ ئۆزىنى قېرىنداشلىرىغا ئاشكارا قىلغانىدا ئۆنىڭ قېشىدا ھېچكىم بولمىدى. ئۇ قاتتىق يىغلاپ كەتتى؛ مىسىرلىقلار ئۇنى ئاڭلىدى، پىرەۋنىنىڭ ئوردىسىكەلمۇ بۇنىڭدىن [تېزلا] خەۋەر ئاتىتى. 3 يۇسۇپ قېرىنداشلىرىغا: ـ مەن يۇسۇپ بولىمەن! ئاتام ھازىر ھايامتۇ؟! ـ دەپ سوروىدى. ئەمما قېرىنداشلىرى ئۆنىڭغا قاراپ ھودۇقۇپ كېتىپ، ھېچ جاۋاب بېرەلمەي قالدى. 4 لېكىن يۇسۇپ ئۆلارنى: ـ قېنى، ماڭا يېقىن كېلىڭلار، دەپ چاقىردى. ئۆلار يېقىن كەلدى، ئۇ يەنە: ـ مەن سىلەرنىڭ ئىنىڭلار، يەنى سىلەر مىسىرغا سېتىۋېتىكەن يۇسۇپ بولىمەن. 5 ئەمدى مېنى مۇشۇ يە رگە سېتىۋېتىكەنلىگىڭلار ئۆچۈن ئازابلانماڭلار، ئۆز ۋۇجۇدلىرىڭلار ئەيىبكە ۋىيروۋالماڭلار؛ چۈنكى خۇدا ئادەملەرنىڭ ھاياتىنى ساقلاپ قېلىش ئۆچۈن مېنى سىلەردىن بۇرۇن بۇ يە رگە ئەۋەتتى. 6 چۈنكى ھازىر زېمىندىكى ئاچارچىلىققا ئىككى يىل

بولدی؛ لېکن تېخی یەنە بەش یىلغىچە ھىچ تېرىلغۇمۇ بولمايدۇ، ئورمىمۇ بولمايدۇ. 7 شۇنىڭ ئۈچۈن سىلە رگە دۇنيادا بىر قالدىنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن، ئۆلۈغ بىر نىجاتلىق كۆرسىتىپ، سىلەرنىڭ تىرىك قۇتۇلۇشۇڭلار ئۈچۈن خۇدا مېنى سىلەردىن بۇرۇن بۇ يەر گە ئەۋەتتى. 8 شۇنداق بولغانىكەن، مېنى مۇشۇ يەر گە ئەۋەتكۈچى سىلەر ئەمەس، بەلكى خۇدادۇر. ئۇ مېنى پىرەۋنگە ئاتىنىڭ ئوردىنا قىلىپ، ئۇنىڭ پۈتكۈل ۋۇجۇدىغا خوجا قىلىپ تىكلەپ، پۈتكۈل زېمىنغا باش ۋەزىر قىلىپ قويدى. 9 ئەمدى تېزدىن ئاتامنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ ئوغلۇڭ يۇسۇپ: «خۇدا مېنى پۈتكۈل مىسىرغا خوجا قىلىپ قويدى. سەن ھايال قىلماي، مېنىڭ قېشىمغا كەلگىن؛ 10 سەن گوشەن يۇرتىدا تۇرىسەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئوزۇڭ، ئوغۇللىرىڭ، نەۋرىلىرىڭ، قويلىرىڭ، كاللىرىڭ ۋە ھەممە تەئەللۇقاتلىرىڭ بىلەن ماڭا يېقىن تۇرىسىلەر. 11 ئوزۇڭ، ئائىلەڭ ۋە ھەممە تەئەللۇقاتىڭنى نامراتلىق يېسۇالمىسۇن دەپ مەن سېنى شۇ يەردە باقىمەن؛ چۈنكى يەنە بەش يىل ئاچارچىلىق باردۇر»، دېدى، ـ دە گلار. 12 ـ مانا سىلەرنىڭ كۆزلىرىگلار ۋە ئىنىم بىنيامىننىڭ كۆزلىرى سىلە رگە گەپ قىلىۋاتقان مېنىڭ ئوز ئاغزىم ئىكەنلىكىنى كۆرۈۋاتىدۇ. 13 ئاتامغا مېنىڭ مىسىردىكى بۇ بارلىق شان-شەرىپىم ھەمدە سىلەرنىڭ بارلىق كۆرگىنىڭلار توغرىسىدا ئېيتىپ، ئاتامنى تېزدىن بۇ يەر گە ئېلىپ كېلىڭلار، ـ دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئوزىنى بىنيامىنغا ئېتىپ ۋېينغا گىرە سىلىپ يىغلاپ كەتتى؛ بىنيامىنمۇ ئۇنىڭ ۋېينغا يۇلىنىپ يىغلىدى. 15 ئاندىن يۇسۇپ بارلىق قېرىندىشلىرىنى سۈيۈپ، ئۇلارنى بىر-بىرلەپ قۇچاقلاپ يىغلىدى. ئاندىن قېرىندىشلىرى ئۇنىڭ بىلەن پارا گلاشتى. 16 يۇسۇپنىڭ قېرىندىشلىرى كەلدى، دېگەن خەۋەر پىرەۋنىڭ ئوردىسىغا يەتكىزۈلدى، بۇ پىرەۋن ۋە خىزمەتكارلىرىنىڭ نەزىردە قۇتلۇق ئىش بولدى. 17 پىرەۋن يۇسۇپكە: ـ قېرىندىشلىرىڭغا: ـ «سىلەر ئەمدى مۇنداق قىلىڭلار، ئۇلاغلىرىڭلارغا يۈك ئارتىپ، قانائان زېمىنىغا بېرىپ، 18 ئاتا گلار ۋە جەمەتىڭلارنى ئېلىپ مېنىڭ قېشىمغا كېلىڭلار، مەن مىسىر زېمىنىدىن ئەڭ ئېسىل يەرلەرنى سىلە رگە بېرەي؛ سىلەر بۇ زېمىندىن چىققان نازۇ-نېمەتلەردىن يەيسىلەر» ـ دېگىن. 19 ساڭا بولغان ئەمرىم شۇكى، سەن ئۇلارغا: «يالىلىرىڭلار ۋە ئايالىلىرىڭلارنى ئېلىش ئۈچۈن مىسىر زېمىنىدىن ھارۋىلارنى ئېلىپ بېرىڭلار. شۇنىڭدەك ئاتا گلارنىمۇ بۇ يەر گە يەتكۈزۈپ كېلىڭلار. 20 پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدىن ئەڭ ئېسىل جايلار سىلەرنىڭكى بولغاچقا، ئوز سەرەمجانلىرىڭلارغا كارىڭلار بولمىسۇن» دەپ ۋېيرۇغىن، ـ دېدى. 21 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى شۇنداق قىلدى؛ يۇسۇپ پىرەۋنىڭ ۋېيرۇقى ۋېچىە ئۇلارغا ھارۋىلارنى بېرىپ، يولى ئۈچۈنمۇ ئوزۇقى بەردى. 22 ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە بىر قۇر كىيىم بەردى؛ لېكىن بنيامىنغا بولسا ئۈچ يۈز كۈمۈش تەڭگە، بەش قۇر كىيىم بەردى. 23 ئۇ ئاتىسىغىمۇ شۇ ھەدىيەلەرنى، يەنى مىسىرنىڭ ئېسىل مەھسۇلاتلىرى ئارتىلغان ئون ھاڭگا ئېشەك ھەمدە ئاشلىق، نان ۋە ئاتىسىغا يول تەيارلىقى ئارتىلغان ئون مادا ئېشەك كىنى ئەۋەتتى. 24 ئاندىن ئۇ قېرىندىشلىرىنى يولغا سېلىپ، ئۇلارغا: ـ يولدا جىدەللەشمە گلار، دەپ جىكىلدى. ئۇلار يولغا راۋان بولدى. 25 ئۇلار مىسىردىن چىقىپ، قانائان زېمىنىغا ئاتىسى ياقۇبنىڭ قېشىغا بېرىپ، 26 ئۇنىڭغا يۇسۇپ ئۇزلىرىگە ئېيتقان گەپلەرنى يەتكۈزۈپ: «يۇسۇپ تېخى ھايات ئىكەن! ئۇ پۈتكۈل مىسىر زېمىنغا باش ۋەزىر ئىكەن!» دېدى. ئەمما ئۇ ئۇلارغا ئىشەنمەي، يۈرىكى قېتىپ ھوشىدىن كېتەي دەپ قالدى. 27 لېكىن ئۇلار يۇسۇپنىڭ ئوزلىرىگە ئېيتقان بارلىق سۆزلىرىنى ئۇنىڭغا دېگەندە، شۇنداقلا يۇسۇپنىڭ ئوزىنى ئېلىپ كېلىشكە ئەۋەتكەن ھارۋىلارنىمۇ كۆر گەندە، ئۇلارنىڭ ئاتىسى ياقۇبنىڭ روھىغا جان كىردى. 28 ئىسرائىل شۇنىڭ بىلەن: ـ ئەمدى ئارمىنم يوق! ئوغلۇم يۇسۇپ تېخى ھايات! مەن ئۇنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈۋالاي، ـ دېدى.

46

شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل بارلىق تەئەللۇقاتىنى ئېلىپ يولغا چىقىپ، بەئەر-شىبىاغا كەلدى. ئۇ شۇ يەردە ئاتىسى ئىسھاقنىڭ خۇداسىغا قۇربانلىقلارنى سۇندى. 2 كېچىسى خۇدا ئالامەت كۆرۈنۈشىدە ئىسرائىلغا: ـ ياقۇپ، ياقۇپ! دېۋىدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مانا مەن! ـ دېدى. 3 ئۇ: ـ ئاتاڭنىڭ تەڭرىسى بولغان خۇدا مەندۇرمەن. سەن مىسىرغا بېرىشتىن قورقمىغىن، چۈنكى مەن سېنى شۇ يەردە ئۇلۇغ بىر قوۋۇم قىلىمەن. 4 مەن سېنىڭ بىلەن مىسىرغا بىللە بارىمەن ۋە مەن ئوزۇم جەزمەن يەنە سېنى شۇ يەردىن ياندۇرۇپ كېلىمەن. يۇسۇپ ئوز قولى بىلەن سېنىڭ كۆزۈڭنى يۇمدۇرىدۇ، ـ دېدى. 5 ئاندىن ياقۇپ بەئەر-شىبىادىن يولغا چىقتى؛ ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى ئاتىسى ياقۇپ ۋە ئۇلارنىڭ بالا-چاقىلىرىنى پىرەۋن ئۇنى ئېپكېلىش ئۈچۈن ئەۋەتكەن ھارۋىلارغا ئولتۇرغۇزۇپ، 6 چارپايلىرى بىلەن قانائان زېمىنىدا تاپقان ئەئەللۇقاتلىرىنى ئېلىپ ماڭدى. بۇ ئەرىقىدە ياقۇپ بىلەن بارلىق ئەۋلادلىرى مىسىرغا كەلدى؛ ئوغۇللىرىنى، ئوغۇل ئەۋرىلىرىنى، قىزلىرىنى، قىز نەۋرىلىرىنى يىغىپ، نەسىللىرىنىڭ ھەممىسىنى ئوزى بىلەن بىللە ئېلىپ مىسىرغا كەلدى.

8 ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى، يەنى ياقۇپنىڭ مىسىرغا كەلگەن ئەۋلادلىرى ئوۋەندىكىچە: ـ ياقۇپنىڭ ئۈنچى ئوغلى رۇبەن؛ 9 رۇبەننىڭ ئوغۇللىرى ھانوخ، پاللۇ، ھەزرون بىلەن كارمى. 10 شىمئوننىڭ ئوغۇللىرى: ـ يەمۇئەل، يامىن، ئوھاد، ياقىن، زوھار ۋە قاناناننىڭ ئايالىدىن بولغان ساۋئۇل. 11 لاۋىنىڭ ئوغۇللىرى: ـ گەرشون، كوھات ۋە مەرارى. 12 يەھۇدانىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئەر، ئونان، شەلاھ، يەرەز ۋە زەراھ. ئەمما ئەر ۋە ئونان قاناناننىڭ زېمىنىدا ئۆلۈپ كەتكەنىدى. يەرەزنىڭ ئوغۇللىرى ھەزرون بىلەن ھامۇللار ئىدى. 13 ئىسسا كارنىڭ ئوغۇللىرى: ـ تولا، پۇئاھ، يوب ۋە شىمرون. 14 زەبۇلۇننىڭ ئوغۇللىرى: ـ سەرەد، ئېلون ۋە جاھلىيەل. 15 بۇلار لىياھنىڭ ياقۇپقا پادان-ئارامدا تۇغۇپ بە رگەن ئوغۇل-ئەۋلادلىرى ئىدى؛ ئۇ يەنە قىزى دىناھنى تۇغۇپ بەردى. بۇنىڭ بۇ ئوغۇل-قىز پەرزەنتلىرى جەمئىي بولۇپ ئوتىۋز ئۈچ جان ئىدى. 16 گادنىڭ ئوغۇللىرى: ـ زىفىئون، ھاگگى، شۇنى، ئەزبون، ئېرى، ئارودى ۋە ئارئەلى. 17 ئاشىرنىڭ ئوغۇللىرى: ـ يىناھ، يىشۋاھ، يىشۋى ۋە بېرىياھ. ئۇلارنىڭ سىڭلىسى سېراھ ئىدى؛ بېرىياھنىڭ ئوغۇللىرى ھەبەر ۋە مالكىئەل ئىدى. 18 بۇلار بولسا لابان قىزى لىياھقا دېدەك بولۇشقا بە رگەن زىلپاھنىڭ ياقۇپقا تۇغۇپ بە رگەن ئوغۇللىرى بولۇپ، جەمئىي ئون ئالتە جان ئىدى. 19 ياقۇپنىڭ ئايالى راھىلەنىڭ ئوغۇللىرى يۇسۇپ ۋە بېنيامىن. 20 يۇسۇپكە مىسىر زېمىندا تۇرە رگەن ئوغۇللىرى مانا سىسىھ ۋە ئەفرائىم؛ بۇلارنى ئوندىكى كاھىن پوتىفىراھنىڭ قىزى ئاسىنات ئۇنىڭغا تۇغۇپ بەردى. 21 بنيامىننىڭ ئوغۇللىرى: ـ بېلاھ، بە كەر، ئاشبەل، گېرا، نائامان، ئېھى، روش، مۇپىم، ھۇپىم ۋە ئارد. 22 بۇلار راھىلەنىڭ ياقۇپقا تۇغۇپ بە رگەن ئوغۇل-ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئىي ئون تۆت جان ئىدى. 23 دانىڭ ئوغلى: ـ ھۇشىم. 24 نافتالىنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ياھزىئەل، گۇنى، يەزەر ۋە شىللەم. 25 بۇلار لابان قىزى راھىلە گە دېدەك بولۇشقا بە رگەن بلھاھنىڭ ياقۇپقا تۇغۇپ بە رگەن ئوغۇل-ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئىي يەتتە جان ئىدى. 26 ياقۇپنىڭ كېلىنلىرىدىن باشقا، ياقۇپنىڭ پۇشتىدىن بولغان، ئۇنىڭ بىلەن بە رگە مىسىرغا كەلگەنلەر جەمئىي ئاتمىش ئالتە جان ئىدى. 27 يۇسۇپنىڭ مىسىردا تۇغۇلغان ئوغۇللىرى ئىككى ئىدى. ياقۇپنىڭ جەمەتىدىن بولۇپ، مىسىرغا كەلگەنلەر جەمئىي يەتمىش جان ئىدى. 28 ياقۇپ يۇسۇپتىن كۆرسەتمە ئېلىپ، ئوزلىرىنى گوشەنگە باشلاپ بېرىشقا يەھۇدانى يۇسۇپنىڭ قېشىغا ئەۋەتتى. شۇنداق قىلىپ ئۇلار گوشەن يۇرتىغا كېلىپ چۈشتى. 29 يۇسۇپ ئوزىنىڭ ۋەزىرلىك ھارۋىسىنى قاتقۇزۇپ، ئاتىسى ئىسرائىلنىڭ ئالدىغا گوشەنگە چىقتى. ئۇ ئوزىنى ئۇنىڭ ئالدىغا ھازىر قىلىپ ئاتىسىغا ئوزىنى ئېتىپ ۋېينغا گىرە سىلىپ قۇچاقلاپ، ئوزۇندىن ئوزۇن يىغلىدى. 30 ئىسرائىل يۇسۇپقە: مەن سېنىڭ يۈزۈڭنى كۆرۈپ، تىرىك ئىكەنلىكىڭنى بىلدىم، ئەمدى ئۆلسەمۇ ئارمىنم يوق، ـ دېدى. 31 ئاندىن يۇسۇپ قېرىندىشلىرى ۋە ئاتىسىنىڭ ئۆيدىكىلىرىگە مۇنداق دېدى: ـ مەن ھازىر چىقىپ پىرەۋنگە خەۋەر بېرىپ: «قانائان زېمىندا ئولتۇرغان قېرىندىشلىرىم، شۇنداقلا ئاتامنىڭ ئۆيدىكىلەر قېشىمغا كەلدى؛ 32 بۇ ئادەملەر پادىچىلار بولۇپ، مال بېقىش بىلەن شۇغۇللىنىپ كەلگەن، قوي-كاللىرى، شۇنداقلا بارلىق مال-مۇلۇكلىرىنى ئېلىپ كەلدى» دەپ ئېيتىڭ. 33 شۇنداق بولىدىكى، پىرەۋن سىلەرنى چاقىرىدۇ، شۇ چاغدا ئۇ سىلەردىن: «نېمە ئوقىتىڭلار بار؟» دەپ سورىسا، 34 سىلەر جاۋاب بېرىپ: ـ كەمىنىلىرى كىچىكىمىزدىن تارتىپ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئوخشاش پادا بېقىپ كەلگەنمىز، ـ دە گلار. شۇنداق دېسە گلار گوشەن يۇرتىدا ئولتۇرۇپ قالىسىلەر، چۈنكى پادىچىلارنىڭ ھەممىسى مىسىرلىقلار ئارىسىدا كۆز زىگە ئىلىنمايدۇ.

47

يۇسۇپ پىرەۋنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ ئاتام بىلەن قېرىندىشلىرىم قوي-كاللىرى، شۇنداقلا ھەممە مال-مۇلۇكلىرىنى بىللە ئېلىپ قاناننىڭ زېمىنىدىن كەلدى. مانا، ئۇلار ھازىر گوشەن يۇرتىغا چۈشتى، دەپ خەۋەر بېرىپ، 2 قېرىندىشلىرىنىڭ ئىچىدىن بەشەيلەنى ئېلىپ، پىرەۋنىڭ ئالدىغا ھازىر قىلدى. 3 پىرەۋن ئۇنىڭ قېرىندىشلىرىدىن: ـ نېمە ئوقىتىڭلار بار، دەپ سورىۋىدى، ئۇلار پىرەۋنگە جاۋاب بېرىپ: ـ كەمىنىلىرى ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئوخشاش مال باققۇچىلارمىز، ـ دېدى. 4 ئاندىن ئۇلار پىرەۋنگە ئىلتىماس قىلىپ: ـ قانائان زېمىندا قاتتىق قەھەتچىلىك بولغاچقا، كەمىنىلىرىنىڭ قويلىرىمىزنى باققىدىغانغا يايلاقۇ يوق؛ شۇڭا بۇ زېمىندا مۇساپىر بولۇپ ئوتۇرۇشقا كەلدۇق، جانابلىرىدىن تەلەپ قىلىمىزكى، كەمىنىلىرىنىڭ گوشەن يۇرتىدا ئوتۇرۇشىغا ئىجازەت بە رگەيلا، ـ دېدى. 5 پىرەۋن يۇسۇپكە: ـ ئاتاڭ ۋە قېرىندىشلىرىڭ قېشىڭغا كەلدى؛ 6 مانا مىسىر زېمىنى سېنىڭ ئالدىڭدا. ئوتۇرۇپتۇ، ئاتاڭ ۋە قېرىندىشلىرىڭنى زېمىنىنىڭ ئەڭ ئېسىل يېرىدە ئولتۇرغۇزغىن؛ ئۇلار گوشەن يۇرتىدا ماكان قىلسۇن. شۇنىڭدەك، ئە گەر سەن ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى قابىل كىشىلەرنى بىلسەڭ، بۇلارنى مېنىڭ چارپايلىرىمغا نازارەتچى قىلغىن، ـ دېدى. 7 كېيىن، يۇسۇپ ئاتىسى ياقۇپنى ئېلىپ، پىرەۋنىڭ ئالدىغا ھازىر قىلدى؛ ياقۇپ پىرەۋنگە بەخت-بەركەت

تىلدى. **8** ئاندىن پىرەۋن ياقۇپتىن: ـ تۆمۈر ۋۇنىمۇ يىل-كۈنلىرى نەچچىگە يەتتى؟ ـ دەپ سوردى. **9** ياقۇپ پىرەۋنگە جاۋاب بېرىپ: ـ مۇساپىرلىق سەپىرىمنىڭ كۈنلىرى بىر يۈز توقسان يىلغا يەتتى؛ تۆمۈرمىنىڭ كۈنلىرى ئاز ھەم جاپا-مۇشەققەتلىك بولۇپ، ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ مۇساپىرلىق تۆمۈر سەپىرىنىڭ كۈنلىرىگە تېخى يەتمىدى، ـ دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ پىرەۋنگە بەخت-بەركەت تىلەپ، ئالدىدىن چىقىپ كەتتى. **11** شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ ئاتىسى بىلەن قېرىنداشلىرىنى مىسىر زېمىنىدا ئولتۇراقلاشتۇرۇپ قويدى، پىرەۋنىنىڭ ۋېرۇغىنىدەك تۇلارغا زېمىننىڭ ئەڭ ئېسىل يېرىدىن، يەنى رامەسىس دېگەن يۇرتتىن تەۋەلىك بەردى. **12** يۈسۈپ ئاتىسى، قېرىنداشلىرى، شۇنداقلا ئاتىسىنىڭ ھەممە ۋۇجۇدىكىلىرىنى بالا-چاقىلىرىنىڭ سانلىرىغا قاراپ ئاشلىق بىلەن تەمىنلەپ باقتى. **13** ئەمما ئاچارچىلىق قاتتىق ئېغىر بولغاچقا، زېمىننىڭ ھېچ يېرىدە ئوزۇق-تۈلۈك تېپىلمىدى؛ مىسىر زېمىنى بىلەن قانائان زېمىنى ئاچارچىلىقتىن خارابلىشىپ كەتتى. **14** يۈسۈپ ئاشلىق سېتىپ مىسىر زېمىنى بىلەن قانائان زېمىنىدىكى بارلىق پۇلنى يىغىۋالدى. ئاندىن يۈسۈپ بۇ پۇلنى پىرەۋنىنىڭ ئوردىسىغا يەتكۈزۈپ بەردى. **15** ئەمما مىسىر زېمىنى بىلەن قانائان زېمىنىدىكى پۇل تۈگەپ كەتكەندە مىسىرلىقلارنىڭ ھەممىسى يۈسۈپنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ بىزگە نان بە رگىلا! پۇل تۈگەپ كەتكىنى ئۈچۈن سىلىنىڭ ئالدىلىرىدا ئۆلىمىزمۇ؟ ـ دېدى. **16** يۈسۈپ جاۋابەن: ـ پۇلۇڭلار قالمىغان بولسا، چارپايلىرىڭلارنى ئېلىپ كېلىپ بەرسە گىلار، مەن ماللىرىڭلارغا ئوزۇق-تۈلۈك تېگىشىپ بېرىمەن، ـ دېدى. **17** بۇنىڭ بىلەن تۇلار چارپايلىرىنى يۈسۈپنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلگىلى تۇردى؛ يۈسۈپ تۇلارنىڭ ئاتلىرى، قوي پادىلىرى، كالا پادىلىرى ۋە ئېشەك كىلىرىنىڭ ئورنىغا ئوزۇق-تۈلۈك بەردى؛ شۇ يىلى ماللىرىنىڭ ئورنىغا تۇلارغا ئوزۇق-تۈلۈك بېرىپ باقتى. **18** تۇ يىل ئاياغلىشىپ، تۇلار ئىككىنچى يىلى ئۇنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ بىز خوجەنىزدىن ھېچنېمىنى يوشۇرمايمىز؛ پۇلىمىز تۈگىدى، چارپاي مال پادىلىرىمىز بولسا خوجەنىزنىڭ ئىلكىدە، خوجەنىزنىڭ ئالدىدا تەنلىرىمىز بىلەن يېرىمىزدىن باشقا ھېچنەرسە قالمىدى. **19** نېمىشقا كۆز ئالدىلىرىدا بىز ھەم يېرىمىزمۇ ئولۇپ كەتسۇن؟ ئەمدى سىلى ئۇزىمىز ۋە يېرىمىزنى ئوزۇق-تۈلۈككە تېگىشىپ ئېلىۋالغايلا؛ ئۇزىمىز ۋە يېرىمىز پىرەۋنىنىڭ بولۇپ، ئۇنىڭغا قۇل بولايلى. بىز ئولۇپ كەتمەي، تېرىك تۇرۇشىمىز، يېرىمىزمۇ ۋەيران بولماسلىقى ئۈچۈن بەرگە ئۇرۇق-تۈلۈك بە رگىلا، دېدى. **20** بۇ تەرىقىدە يۈسۈپ مىسىرنىڭ پۈتكۈل تېرىلغۇ يېرىنى پىرەۋن ئۈچۈن سېتىۋالدى؛ چۈنكى ئاچارچىلىق قاتتىق بولغاچقا، مىسىرلىقلارنىڭ ھەربىرى ئۇز ئېتىزىنى سېتىپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن يەر-زېمىن پىرەۋنىنىڭ بولۇپ قالدى. **21** يۈسۈپ خەلقنى مىسىرنىڭ بۇ چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە ھەرقايسى شەھەرلە رگە كۆچۈردى. **22** پەقەت كاھىنلارنىڭ يېرىنى ئۇ تالىمدى؛ چۈنكى كاھىنلارغا پىرەۋن تەرىپىدىن ئالاھىدە تەمىنات بېرىلگەچكە، تۇلار پىرەۋن تەرىپىدىن تەمىنلەنگەن ئۇلۇشىنى يەپ، ئۇز يەرلىرىنى ساتمىغاندى. **23** يۈسۈپ خەلققە: ـ مانا، مەن بۈگۈن ئۇزۇڭلار بىلەن يەرلىرىڭلارنى پىرەۋن ئۈچۈن سېتىۋالدىم. مانا سىلە رگە ئۇرۇق! ئەمدى يەر تېرىگىلار. **24** ئەمدى شۇنداق قىلىسىلە رگى، چىققان ھوسۇلدىن بەشتىن بىرنى پىرەۋنگە بېرىپ، قالغان تۆت قىسمىنى ئۇزۇڭلارغا ئېلىپ قېلىڭلار، ئۇ ئۇرۇقلۇق ھەمدە ئۇزۇڭلارغا، جۈملىدىن ۋېۋۇزۇڭلىكلا رگە ۋە كىچىك بالىلىرىڭلارغا ئوزۇق بولسۇن، ـ دېدى. **25** تۇلار جاۋابەن: ـ سىلى جېنىمىزنى قۇتقۇزدىلا. خوجەنىزنىڭ نەزىرىدە ئلتىپات تاپقان بولساقلا، پىرەۋنىنىڭ قۇللىرى بولۇپ تۇرايلى، ـ دېدى. **26** شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ: ـ «ھوسۇلنىڭ بەشتىن بىرى پىرەۋنگە بېرىلسۇن» دەپ بۇ ئىشنى بۇگۈنگە قەدەر مىسىر زېمىنى ئۈچۈن قانۇن-بەلگىلىمە قىلدى. پەقەت كاھىنلارنىڭ يېرىلا بۇنىڭ سىرتىدا بولۇپ، پىرەۋنگە تەۋە بولمىدى. **27** ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدا، گوشەن تۇلكىسىدە ئولتۇراقلاشتى؛ تۇلار شۇ جايدا يەر-زېمىنلىك بولۇپ، تاۋۇپ، تولىمۇ كۆپەيدى. **28** ياقۇپ مىسىر زېمىنىدا ئون يەتتە يىل تۇمۇر كۆردى؛ بۇنىڭ بىلەن ياقۇپنىڭ تۇمۇر كۆنلىرى بىر يۈز قىرىق يەتتە يىلغا يەتتى. **29** ئىسرائىلنىڭ كۈنلىرى سە كراتقا يېقىنلاشقاندا، ئوغلى يۈسۈپنى چاقىرتىپ، ئۇنىڭغا: ـ ئە گەر نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، قولۇڭنى يوتامنىڭ ئاستىغا قويۇپ، ماڭا شاپائەت ۋە ساداقەتلىكنى كۆرسىتىپ، مېنى مىسىردا دەپنە قىلما؛ **30** بەلكى مەن ئاتا-بوۋىلىرىم بىلەن ياتىدىغان ۋاقتىمدا مېنى مىسىردىن ئېلىپ كېتىپ، ئۇلارنىڭ گۆرىستانىغا دەپنە قىلغىن، دېدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئېيتقىنىڭدەك قىلاي، ـ دېدى. **31** ياقۇپ ئۇنىڭغا: ـ ماڭا قەسەم قىلىپ بە رگىن، ـ دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا قەسەم قىلىپ بەردى؛ ئاندىن ئىسرائىل كاروۋاتنىڭ باش تەرىپىدە سەجدە قىلدى.

48

بۇ ئىشلاردىن كېيىن بىرسى يۈسۈپكە: ـ مانا ئاتاڭ كېسەل بولۇپ قاپتۇ، دەپ خەۋەر بەردى. ئۇ ئىككى ئوغلى ماناسسەھ بىلەن ئەفرائىمنى بىللە ئېلىپ باردى. **2** بىرسى ياقۇپقا: ـ مانا ئوغلۇڭ يۈسۈپ قېشىڭغا كېلىۋاتىدۇ، دەپ خەۋەر بېرىۋىدى، ئىسرائىل كۆچەپ قويۇپ كاروۋاتتا ئولتۇردى. **3** ياقۇپ يۈسۈپكە: ـ ھەممىگە قادىر تە ڭرى ماڭا قانائان زېمىنىدىكى لۇز دېگەن جايدا ئايان بولۇپ، مېنى بەركەتلەپ **4** ماڭا: مانا، مەن سېنىڭ نەسلىڭنى كۆپەيتىپ، سېنى ئىنتايىن زور ئاۋۇتىمەن، سەندىن بىر تۈركۈم خەلق چىقىرىمەن؛ يۇ زېمىننى سەندىن كېيىنكى نەسلىڭگە ئەبەدىي مىراس قىلىپ بېرىمەن، دەپ ئېيتقانىدى. **5** ئەمدى مەن مىسىرغا كېلىشتىن ئىلگىرى ساڭا مىسىر زېمىنىدا تۇغۇلغان ئىككى ئوغلۇڭ مېنىڭ ھېسابلىنىدۇ؛ ئەفرائىم بىلەن ماناسسەھ بولسا، خۇددى رۇبەن بىلەن شىمئونغا ئوخشاش، ھەر ئىككىسى مېنىڭ ئوغۇللىرىم بولىدۇ. **6** تۇلاردىن كېيىن تاپقان بالىلىرىڭ ئۇز ۋۇنىڭ بولىدۇ؛ تۇلار كەلگۈسىدە مىراسقا ئېرىشكەندە ئاكىلىرىنىڭ نامى ئاستىدا بولىدۇ. **7** ماڭا كەلسەك، پادانىدن كېلىۋاتقىنىمدا راھىلە قانائان زېمىنىدا يول ئۈستىدە ئەفراتقا ئاز قالغاندا مېنى تاشلاپ ئولۇپ كەتتى. مەن ئۇنى شۇ يەردە، يەنى ئەفراتقا (يەنى بەيت-لەھەمگە) باردىغان يولدا دەپنە قىلدىم، ـ دېدى. **8** ئاندىن ئىسرائىل يۈسۈپنىڭ ئوغۇللىرىغا قاراپ: ـ بۇلار كىمدۇر، ـ دەپ سوردى. **9** يۈسۈپ ئاتىسىغا جاۋابەن: ـ بۇلار بولسا خۇدا ماڭا بۇ يەردە بە رگەن ئوغۇللىرىمدۇر، ـ دېدى. ئۇ: ـ ئولارنى ئالدىمغا يېقىن كەلتۈرگىن، مەن ئولارغا بەختىگە-بەركەت تىلەي، ـ دېدى. **10** ئەمدى ئىسرائىلنىڭ كۆزلىرى قېرىلىقتىن غۇۋالىشىپ [ياخشى] كۆرەلمەيتتى. شۇڭا يۈسۈپ ئولارنى ئۇنىڭ ئالدىغا يېقىنراق كەلتۈردى؛ ئۇ ئولارنى سۈيۈپ قۇچاقلىدى. **11** ئاندىن ئىسرائىل يۈسۈپكە: ـ مەن سېنىڭ يۈزۈڭنى كۆرەلەيمەن دەپ ھېچ ئويلىمغانىدىم؛ لېكىن خۇدا مېنى سېنىڭ ئالدىرىڭنىمۇ كۆرۈشكە نىسىپ قىلدى، ـ دېدى. **12** يۈسۈپ بالىلارنى [ياقۇپنىڭ] تىزلىرىنىڭ ئارىلىقىدىن ئېلىپ، يۈزىنى يە رگە تە گكۈزۈپ تەزىم قىلدى. **13** ئاندىن يۈسۈپ بۇ ئىككىيلەنتى ئىسرائىلنىڭ ئالدىغا يېقىن ئېلىپ كېلىپ، ئەفرائىمنى ئۇڭ قولى بىلەن تۇتۇپ ئىسرائىلنىڭ سول قولىغا ئۆدۈلاپ تۇرغۇزدى؛ ماناسسەھنى سول قولى بىلەن تۇتۇپ ئىسرائىلنىڭ ئوڭ قولىغا ئۆدۈلاپ تۇرغۇزدى. **14** لېكىن ئىسرائىل ئوڭ قولىنى تۇزىتىپ، كەنجى بالىسى ئەفرائىمنىڭ بېشىغا قويدى، سول قولىنى ماناسسەھنىڭ بېشىغا قويدى. ماناسسەھ تۇنجىسى بولسىمۇ، ئۇ ئىككى قولىنى قايچىلاپ تۇتۇپ شۇنداق قويدى. **15** ئۇ يۈسۈپكە بەختىگە-بەركەت تىلەپ: ـ ئاتىلىرىم ئىبراھىم بىلەن ئىسھاق خۇدا دەپ بىلىپ يۈزىنى ئالدىدا ماڭغان، مېنى پۈتكۈل تۇرمۇزدە بۇ كۈنگىچە پادىچىدەك يېتىە كلەپ بېقىپ كەلگەن خۇدا، **16** ماڭا ھەججەمەت بولۇپ مېنى ھەممە بالا-قازادىن قۇتقۇزغان پەرىشتە بۇ ئىككى ئوغۇلنى بەركەتلىسۇن؛ تۇلار مېنىڭ ئىسمىم ۋە ئاتىلىرىم بولغان ئىبراھىم ۋە ئىسھاقنىڭ ئىسملىرى بىلەن ئاتىلىپ، يەر يۈزىدە كۆپ ئاۋۇغاي! ـ دېدى. **17** يۈسۈپ ئاتىسىنىڭ ئوڭ قولىنى ئەفرائىمنىڭ بېشىغا قويغىنى كۆرۈپ كۆڭلىدە خاپا بولدى؛ شۇڭا ئۇ ئاتىسىنىڭ قولىنى تۇتۇپ، ئەفرائىمنىڭ بېشىدىن ئېلىپ ماناسسەھنىڭ بېشىغا يۆتكىمەكچى بولۇپ، **18** ئاتىسىغا: ـ ئەي ئاتا، بۇنداق قىلمىغىن؛ چۈنكى مانا، تۇنجىسى بۇدۇر؛ ئوڭ قولاۋۇڭنى ئۇنىڭ بېشىغا قويغىن! ـ دېدى. **19** لېكىن ئاتىسى رەت قىلىپ: ـ بىلىمەن، ئى ئوغلۇم، بىلىمەن؛ ئۇنىڭدىنمۇ بىر قەۋم چىقىپ، ئۇزىنمۇ ئۇلۇغ بولىدۇ، ئەمما دەرھەققەت ئۇنىڭ ئىنسى ئۇنىڭدىن تېخىمۇ ئۇلۇغ بولىدۇ؛ ئۇنىڭ نەسلىدىن ناھايىتى كۆپ قەۋملار پەيدا بولىدۇ، ـ دېدى. **20** شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈنى ئۇ بۇ ئىككىسىنى بەركەتلەپ: ـ كەلگۈسىدە ئىسرائىللار بەختىگە-بەركەت تىلىگەندە: «خۇدا سېنى ئەفرائىم بىلەن ماناسسەھدەك ئۇلۇغ قىلسۇن!» دەيدىغان بولىدۇ، دېدى. بۇ تەرىقىدە ئۇ ئەفرائىمنى ماناسسەھتىن ئۈستۈن قويدى. **21** ئاندىن ئىسرائىل يۈسۈپكە يەنە: ـ مانا، مەن ئۆلەمەن؛ لېكىن خۇدا سىلەر بىلەن بىللە بولۇپ، سىلەرنى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ زېمىنغا قايتۇرۇپ باردۇ. **22** مەن ساڭا قېرىنداشلىرىڭنىڭكىدىن بىر ئۇلۇش يەرنى ئارتۇق بەردىم؛ شۇ يەرنى ئۇزۇمۇ قىلىچ ۋە ئوقيايىم بىلەن ئاموريلارنىڭ قولىدىن تارتىۋالغاندىم.

49

ئاندىن ياقۇپ ئوغۇللىرىنى چاقىرىپ تۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ [ھەممىگلار] جەم بولۇڭلار، مەن سىلە رگە كېيىنكى كۈنلەردە سىلەر يولۇقىدىغان ئىشلارنى ئېيتىپ بېرەي: ـ **2** يىغىلىپ كېلىپ ئاڭلاڭلار، ئى ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى؛ ئاتاڭلار ئىسرائىلغا قۇلاق سېلىڭلار. **3** ئەي رۇبەن، سەن مېنىڭ تۇنجى ئوغلۇمسەن، كۈچ-قۇدرىتىمسەن، كۈچۈم بار ۋاقتىمنىڭ تۇنجى مېۋىسىدۇرسەن، سالاپەت ۋە قۇدرەتنە ئالدى ئىدىڭ؛ **4** لېكىن قاينىاپ تېشىپ چۈشكەن سۈدەك، ئەمدى ئالدى بولالمايسەن؛ سەن ئاتاڭنىڭ كۆزىنىڭ چىقىتىڭ، شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇنى بۇلغىدىڭ! ئۇ مېنىڭ كۆزىمىنىڭ ئۆستىگە چىقتى! **5** شىمئون بىلەن لاۋئى قېرىنداشلاردۇر؛ ئۇلارنىڭ قىلىچلىرى قوراۋاۋانلىقنىڭ قوراللىرىدۇر! **6** ئاھ جېنىم، ئۇلارنىڭ مەسلىھىتىگە كىرمىگىن! ئى ئىزىزىم، ئۇلارنىڭ جامائىتى بىلەن چېتىلىپ قالمىغاي! چۈنكى ئۇلار ئاچچىقىدا ئادەملەرنى ئولتۇرۇپ، ئۆز يېشىمچىلىق قىلىپ يۇقىلارنىڭ پېيىنى كەستى. **7** ئۇلارنىڭ ئاچچىقى ئەشەددىي

بولغاچقا ﺋﻪﻧﻪﺗﻜﻪ قالسۇن! ﺋﻪزﻳﺴﻮﻧ ره‌ﻫﻤﺴﺰ بولغاچقا ﺋﻪﻧﻪﺗﻜﻪ قالسۇن! مەن ئۇلارنى ياقۇﭘﻨﻜﺌ ئۆچىدە تارقىتۋﺑﺴﻤەن، ئىسرائىلنىڭ ئۆچىدە ئۇلارنى چېچۇﺑﺴﻤەن. 8 ئەي يەھۇدا! سېنى بولسا قېرىندا‌شلىرىڭ تەرىپلەر، قولۇڭ دۇشمەنلىرىڭنىڭ گەﺟﻜﻨﺴﻨﻰ باسار. ئاتا‌ڭنىڭ ئوغۇللىرى ساڭا باش تۇرار، 9 يەھۇدا ياش بىر شىردۇر، ئەي ئوغۇلۇم، سەن ئوۋنى تۇتۇﭘﻼ چىقتىڭ؛ تۇ شىردەك [ئۇۋنىڭ ﻳﻨﺪا] چۆكۈپ سوزۇلۇپ ياتسا، ياكى چىشى شىردەك ﺑﻴﺘﺌﺎلسا، كىممۇ ئۇنى قوزغاشقا ﭘﻴﺘﻨﺎر؟ 10 شاھانە ھاسا يەھۇدادىن كېتىپ قالمايدۇ، يەھۇدانىڭ پۇشتىدىن قانۇن چىقارغۇچى ئۆزىسۈمەيدۇ، تاكى شۇ ھوقۇق ئىگىسى كەلگۈچە كۆتىدۇ، كەلگەندە، جاھان خەلقلىرى ئۆنىڭغا ئىتائەت قىلىدۇ. 11 ئۇ تەخىينى ئۆزۈم تېلىغا، ئېشەك بالىسىنى سورتلۇق ئۆزۈم تېلىغا باغلاﭖ قويار. ئۇ لباسىنى شارابتا ﭘﻰﻳﻮﭖ، تونىنى ئۆزۈم شەربىتىدە ﭘﻰﻳﺎر. 12 ئۇنىڭ كۆزلىرى شارابتىن قىزىرىپ كېتەر، چىشلىرى سۈت ئىچكەنلەر ئۈچۈن ئاﭖاق تۇرار. 13 زەبۇلۇن دېڭىز يوﻳﻨﻰ ماكان قىلار، ماكانى كېمىلەرنىڭ پاناھگاھى بولار، يەر-زېمىنى زىدونغىچە يېتىپ بارار. 14 ئىسساكار بەستلىك بەردەم بىر ئېشە كەتىر، ئۇ ئىككى قوتان تارىسدا ياتقاندۇر؛ 15 ئۇ ئارامگاھنىڭ ياخشى ئىكەنلىگىگە قاراﭖ، زېمىنىڭ ﺋﻴﺴﻠﻠﻤﻨﻰ كۆرۈﭖ، يۈك كۆتۈرۈۋىشكە مۈرسىنى ئېگىپ، ئالۋانغا ئىشلەﭖدىغان قۇل بولۇﭖ قالار. 16 دان ئىسرائىل قەبىلىلىرىدىن بىرى بولار، ئۇز خەلقىگە ھۆكۈم چىقىرار. 17 دان يول ئۈستىدىكى يىلان، چىغىر يول ئۈستىدە تۇرغان زەھەرلىك بىر يىلاندۇر. ئۇ ئاتنىڭ ئۆﭖىقىنى چېقىپ، ئات منىگۈچىنى ئارقىغا مولاق ئاتقۇزار. 18 ئى پەرۋەردىگار، نىجاتىڭغا تەﺋﻠﻮرۈﭖ كۈتۈﭖ كەلدىم! 19 گادقا بولسا، قاراﭖچىلار قوشۇنى ھۇجۇم قىلار، لېكىن ئۇ تاﭖىنىڭ بىسىپ زەربە بېرەر. 20 ئاشىرنىڭ تامىقىدا زەيتۇن مېيى مول بولار، ئۇ شاھلار ئۈچۈن نازۇ-نېمەتلەرنى تەﺋﻴﻨﻠەر. 21 نافتالىدىن چىرايلىق گەﭖىلەر چىقار، ئۇ ئەركىن ﭖىۋۇﭖتىلگەن ماراﻟﺪﻟﻮر. 22 يۈسۈﭖ مېۋىلىك دەرەخنىڭ شېخىدۇر، بۇلاقنىڭ يېنىدىكى كۆﭖ مېۋىلىك شاختە كەتىر؛ ئۇنىڭ شاخچىلىرى تامدىن ھالقىپ كەتكەندۇر. 23 يا ئاتقۇچىلار ئۇنىڭغا ئازار قىلىپ، ئۇنىڭغا ئوق ئاتتى، ئۇنىڭغا نەﭖرەتلەندى. 24 ھالبۇكى، ئۇنىڭ ئوقىﭖى مەزمۇت تۇرار، قول-بىلە كلىرى ئەﭖلىك تۇرغۇزۇلار، شۇ [كۆچ] ياقۇﭖنىڭ قۇدرەﺗﻰ ئىگىسىنىڭ قولىلىرىدىن‌دۇر ـ (ئىسرائىلنىڭ قورام تېشى، يەنى ئۇنىڭ پادىچىسى ئۇنىڭدىن چىقار!) 25 [ئاشۇ كۆچ] ئاتا‌ڭنىڭ تەﺋﻴﺴىدىندىر ـ (ئۇ ساڭا مەدەت بېرەر!) [يەنى] ھەمگە قادىردىندۇر ـ ئۇ سېنى بەركەتلەر! يۇقىرىدا ئاسمانىڭ بەركەتلىرى بىلەن، تۆۋەندە ياتقان چوڭقۇر سۈلارنىڭ بەركەتلىرى بىلەن، ئەﭖچەك بىلەن بالىياتقۇنىڭ بەركىتى بىلەن سېنى بەركەتلەر! 26 سېنىڭ ئاتا‌ڭنىڭ تىلىگەن بەركەتلىرى ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ تىلىگەن بەركەتلىرىدىن زىيادە بولدى، ئۇلار مەڭگۈلۈك تاغ-ئېدىرلارنىڭ چەتلىرىگىچە يېتەر، ئۇلار يۈسۈﭖنىڭ ﺋﻴﺴﻬﻰدا، يەنى ئۇز قېرىنداشلىرىدىن ئايرىم ئۇرغۇچىنىڭ چوققىسىغا تېگەر. 27 بنيامىن يىرتقۇچ بۆرىدە كەتىر، ئەتىگەندە ئۇ ئۇۋنى يەر، كەچقۇرۇن ئۇ ئوﭘجىسىنى تەقسىم قىلار» ـ دېدى. 28 بۇلارنىڭ ھەمىسى ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسى بولۇﭖ، مەﻧﻰ زۆزلەر بولسا ئاتىسىنىڭ ئۇلارغا تىلىگەن بەختـبەركەت سۆزلىرىدۇر. ئۇ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە ماس كېلىدىغان بىر بەركەت بىلەن ئۇلارغا بەختـبەركەت تىلىدى. 29 ئاندىن ياقۇﭖ ئۇلارغا مۇنداق تاﭖىلىدى: ـ «مەن ئەمدى ئۇز قوۋمىمنىڭ قېشىغا قوشۇلىمەن. سىلەر مېنى ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ ﻳﻨﻴﺪا، ھىتتىيلاردىن بولغان ئەفرونىڭ ئېتىزلىقىدىكى غارغا دەﭖنە قىلىڭلار، 30 ئۇ غار بولسا قانائان زېمىنىدا مامرەنىڭ ئۆدۈلىدا، ماكىپىلاھنىڭ ئېتىزلىقىدا. غارنى ئىبراھىم گۇرىستان بولسۇن دەﭖ شۇ ئېتىزلىق بىلەن قوشۇﭖ ھىتتىي ئەفرونىدىن سېتىۋالغانىدى. 31 شۇ يەردە ئىبراھىم ئايالى ساراﻫ بىلەن دەﭖنە قىلىنغان؛ شۇ يەردە ئىسھاق ئايالى ر،ۋۇكاھ بىلەﻧﻰ دەﭖنە قىلىنغان؛ شۇ يەردە مەﻧﻰ لىياھنى دەﭖنە قىلدىم. 32 بۇ ئېتىزلىق ھەم ئۈچىدىكى غار ھەتىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن سېتىۋېلىنغانىدى». 33 ياقۇﭖ ئوغۇللىرىغا بۇ ۋەسىيەتنى تاﭖىلاﭖ بولۇﭖ، پۇتلىرىنى كارىۋاتتا تۇزلەﭖ، نەﭖەس توختاﭖ ئۆز قوۋمىغا قوشۇلدى.

50

يۈسۈﭖ ئاتىسىنىڭ يۈزىگە ئۆزىنى ئېتىپ، ئۇنىڭ ئۈستىدە يىغلاﭖ، ئۇنى سۈيدى. 2 ئاندىن يۈسۈﭖ ئۆز خىزمىتىدە بولغان تېۋىپلارغا ئاتىسىنى مۇمىيا قىلىشنى بۇيرۇدى؛ شۇنىڭ بىلەن تېۋىپلار ئىسرائىلنى مۇمىيا قىلدى. 3 بۇنى قىلىشقا قىرىق كۈن كەتتى، چۈنكى مۇمىيا قىلىشقا شۇنچىلىك كۈن كېتەتتى. مىسىرلىقلار ئۇنىڭغا يەتمىش كۈن ماتەم تۇتتى. 4 ئۇنىڭغا ھازا تۇتۇش كۈنلىرى ئۆتۈﭖ بولغاندا، يۈسۈﭖ پىرەئۇننىڭ ئوردىسىدىكىلەر گە: ـ مەن نەزىرىڭلاردا ئىلتىپات تاﭖقان بولسام، پىرەئۇننىڭ قۇلاقلىرىغا سۆز قىلىڭلار كى: ـ ئاتام ماڭا قەسەم قىلدۇرۇﭖ: «مانا مەن ئۆلىمەن؛ سەن مېنى مەن قانائان زېمىنىدا ئۆزۈم ئۈچۈن كولاﭖ قويغان گۇر گە دەﭖنە قىلغىن» دېگەندى. ئەمدى پىرەئۇن ماڭا ئىجازەت بە رگەي، مەن بېرىپ ئاتامنى دەﭖنە قىلىپ بولۇﭖ ﻳﻨﻴﺪ كەلسەم، ـ دېدى. 6 پىرەئۇن جاۋابەن: ـ سەن بېرىپ ئۆز ئۇگىگە ئاتاڭ قەسەم قىلدۇرغاندەك ئۇنى دەﭖنە قىلغىن، دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن يۈسۈﭖ ئاتىسىنى دەﭖنە قىلغىلى ماڭدى. پىرەئۇننىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرى، ئوردىنىڭ ئاقساقاللىرى ھەم مىسىر زېمىنىدىكى ئاقساقاللار ئۇنىڭ بىلەن ھەمراھ بولۇﭖ ماڭدى. 8 يۈسۈﭖنىڭ ﺋﻴﺴﻬﻰدىكى ھەمىسى، قېرىنداشلىرى ۋە ئاتىسىنىڭ ﺋﻴﺴﻬﻰدىكىلەرمۇ بىلە باردى؛ ئۇلار پەقەت كىچىك بالىلىرى، قوي-كالا پادىلىرىنى گوشەن يۇرتىدا قويۇﭖ كەتتى. 9 ئۇنىڭ بىلەن يەنە جەڭ ھارۇﭖلىرى ۋە ئاتلىقلارمۇ بىلە باردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ناھايىتى چوڭ بىر قوشۇن بولدى. 10 ئۇلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى «ئاتادىنىڭ خامىنى»غا يېتىپ كەلگەندە، شۇ يەردە قاتتىق ۋە ھەسرەتلىك يىغا-زار قىلىپ ماتەم تۇتۇﭖ يىغلاشتى. يۈسۈﭖ ئاتىسى ئۈچۈن يەتە كۈن ماتەم تۇتتى. 11 شۇ يۇرتتا ئولتۇرۇشلۇق قانائانىيلار ئاتادىنىڭ خامىندا بولغان بۇ ماتەمنى كۆرۈﭖ: ـ بۇ مىسىرلىقلارنىڭ ئىناﭖىن قاتتىق تۇتقان ھازىسى بولدى، دېيىشتى. بۇ سەۋەﭖتىن ئۇ جايىنىڭ نامى «ئابەل-مىزرائىم» دەﭖ ئاتالدى؛ ئۇ ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ ئۇ تەرىپىدىدۇر. 12 ياقۇﭖنىڭ ئوغۇللىرى ئۇنىڭ ئۆزلىرىگە تاﭖىلىغىنىدەك قىلدى؛ 13 ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئۇنى قانائان زېمىنغا ئېلىپ بېرىپ، مامرەنىڭ ئۆدۈلىدا، ماكىپىلاھنىڭ ئېتىزلىقىنىڭ ئۈچىدىكى غاردا دەﭖنە قىلدى. شۇ غارنى ئىبراھىم قەبىرىستانلىق قىلاي دەﭖ ماكىپىلاھنىڭ ئېتىزلىقى بىلەن قوشۇﭖ ھىتتىي ئەفروندىن سېتىۋالغانىدى. 14 يۈسۈﭖ ئاتىسىنى دەﭖنە قىلغاندىن كېيىن، ئۆزى، قېرىنداشلىرى، شۇنداقلا ئاتىسىنى دەﭖنە قىلىشقا ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇﭖ چىققان ھەممە خەلقلەر مىسىرغا ﻳﻨﻴﺪ كەلدى. 15 لېكىن يۈسۈﭖنىڭ قېرىنداشلىرى ئاتىسىنىڭ ئۆلۈﭖ كەتكىنىنى كۆ رگەنده: ـ ئەمدى يۈسۈﭖ بە رگە دۈشمەن بولۇﭖ بىزنىڭ ئۇنىڭغا قىلغان بارلىق يامانلىقىمىزنى ئۇستىمىـ زگە ياندۇرارمىكىن، دېيىشتى. 16 ئۇلار يۈسۈﭖنىڭ قېشىغا ئادەم ئەۋەتىپ: ـ ئاتىلىرى ئۆلۈشتىن ئىلگىرى بە رگە ۋەسىيەت قىلىپ تاﭖىلاﭖ: ـ 17 «سىلەر يۈسۈﭖكە: ـ ئاكىلىرىڭ ساڭا رەزىللىك قىلغانىدى؛ ئەمدى ئۇلارنىڭ ئاسىيلىقى ھەم گۇناھىنى كەچۈرگىن! ـ دە گىلار» ـ دېگەندى. ھازىر سىلىدىن ئۆتۈنۈمىزكى، ئاتىلىرىنىڭ خۇداسىنىڭ بەندىلىرىنىڭ ئاسىيلىقىنى كەچۈ رگەيلا! ـ دېدى. يۈسۈﭖ بۇ گەپلەرنى ئاڭلاﭖ يىغلىدى. 18 ئاندىن ئاكىلىرى كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا ئۆزلىرىنى يە رگە ئېتىپ: ـ مانا، بىز سىلىنىڭ قۇلىلىرىدۇرمىز! ـ دېدى. 19 لېكىن يۈسۈﭖ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ قورقا‌ڭلار! مەن خۇدانىڭ ئورنىدا ئۇرۇﭖ ئاتا‌مدىم؟ 20 سىلەر دەرۋەقە ماڭا شۇ ئىشنى يامان نىيەت بىلەن قىلدىڭلار، لېكىن خۇدا ﺑﻮﻳﻮﻧﻜﻰ كۈندىكىدەك ئۇرغۇنلىغان خەلقنىڭ جېنىنى تىرىك ساقلاﭖ قېلىش ئۈچۈن شۇ ئىشنى ياخشىلىققا ﺑﻴﻜﺘﻜﻨﺪى. 21 شۇڭا ئەمدى قورقا‌ڭلار، مەن ھەم سىلەرنى ھەم بالا-چاقىلىرىڭلارنى باقىمەن، ـ دېدى ۋە ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى خاتىرجەم قىلىپ مېھىرلىك گەپ قىلدى. 22 يۈسۈﭖ ئاتىسىنىڭ جەمەﺋﻰ بىلەن بىللە مىسىردا تۇرۇﭖ قالدى. يۈسۈﭖ بىر يۈز ئون يىل ئۈمۈر كۆردى. 23 بۇ تەرىقىدە يۈسۈﭖ ئەفرائىمنىڭ ئۈچىنچى ئەۋلادىنى كۆردى؛ مانا‌سسەھنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ بالىلىرىمۇ ئۇنىڭ تىزلىرى ئۈستىدە تۇغۇلدى. 24 يۈسۈﭖ قېرىنداشلىرىغا: ـ مەن ئۇلارنى كېتىمەن؛ لېكىن خۇدا چوقۇم سىلەرنى يوقالاﭖ بۇ زېمىندىن چىقىرىپ، ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇﭖقا بېرىشكە قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىنغا ﺋﻴﻜﺘﻜﻨﺪۇ، ـ دېدى. 25 ئاندىن يۈسۈﭖ ﻳﻪ‌ﻧﻪ قېرىنداشلىرىغا قەسەم ئىچكۈزۈﭖ: «خۇدا سىلەرنى چوقۇم يوقلايدۇ؛ شۇ چاغدا سىلەر مېنىڭ سۆ ﺋﻜﻰ كلىرىمنى ئېلىپ، بۇ يەردىن چىقىپ كېتىشىڭلار كېرەك»، ـ دېدى. 26 يۈسۈﭖ بىر يۈز ئون ياشقا كەرگەندە ۋاﭖات تاﭖتى. ئۇلار ئۇنى مۇمىيا قىلىپ، مىسىردا بىر مېيىت ساندۇقىغا سېلىپ قويدى.

مسردن چقدش

1 ۋە تۇۋەندىكىلەر ئىسرائىل [بىلەن بىللە] مىسرغا بارغان ئوغۇللىرىنىڭ ئىسىملىرى (تۆلار ھەرقايىسىسى تۆز بالا-چاقىلىرىنى ئېلىپ، ياقۇپ بىلەن بىللە مىسرغا بارغانىدى): ـ **2** رۇبەن، شىمئون، لاۋِي، يەھۇدا، **3** ئىسساكار، زەبۇلۇن، بىنيامىن، **4** دان، نافتالى، گاد ۋە ئاشىر. **5** ئەمدى ياقۇبنىڭ پۇشتىدىن بولغانلار جەمئِي بولۇپ يەتمىش ئادەم ئىدى. بۇ ۋاقىتتا يۈسۈپ مىسردا ئىدى. **6** كېيىن يۈسۈپ، ئۇنىڭ بارلىق قېرىنداشلىرى ھەمدە بارلىق زاماناداشلىرى ئۆلۈپ تۆزگەندى. **7** شۇنداقتىمۇ، ئىسرائىللار كۆپ تۇغۇلۇپ، تېز ئاۋۇپ، ئىنتايىن كۈچەيدى؛ تۆلار زېمىنغا بىر كەلدى. **8** ئۇ ۋاقىتلاردا يۈسۈپنى بىلمەيدىغان يېڭى بىر پادىشاھ مىسردا تەختكە چىقتى. **9** ئۇ خەلقىگە: مانا، ئىسرائىللارنىڭ خەلقى بىزدىن زىيادە ئاۋۇپ ھەمدە بىزدىنمۇ كۈچلىنىپ كەتتى. **10** ئەمدى بىز ئۇلارغا نىسبەتەن ئاقىلانە ئىش ئۇتايلى؛ بولمىسا، تۆلار تېخىمۇ ئاۋۇپ كېتىدۇ، ۋۇباد ئۇرۇش پارتلاپ قالسا، شۇنداق بولىدۇ كى، تۆلار دۇشمەنلىرىمىز تەرەپكە ئۇتۇپ، بىزگە ھۇجۇم قىلىپ، يۇرتىمىز چېقىپ كېتىشى مۇمكىن، ـ دېدى. **11** شۇنىڭ بىلەن تۆلار تۆلارنى قاتتىق ئەمگەك كىلەر بىلەن خارلاش ئۈچۈن ئىش باشلىرىنى تەيىنلەپ نازارەچىلىككە قويدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار پىرەۋن ئۈچۈن پىتوم بىلەن رائامىسەس دېگەن ماددىي ئەشيا ساقلايدىغان شەھەرلەرنى ياساپ بەردى. **12** لېكىن تۆلارنى [قانچە] ئە زگەنسېرى، بۇلار شۇنچە كۆپىيىپ ھەممە يەرنى قاپلىدى؛ يۇنىڭ بىلەن مىسرلىقلار ئىسرائىللارغا تۇچ بولۇپ كەتتى. **13** شۇنىڭ بىلەن مىسرلىقلار ئىسرائىللارغا زۇلۇم قىلىپ، تۆلارنى تېخىمۇ قاتتىق ئىشلىتىپ ئېغىر ئىشلارغا سالدى. **14** مىسرلىقلار تۆلارنى لايچىلىق، خىش-كېسەك قېيۋىش ۋە ئېتىزلارنىڭ ھەرخىل ئەمگەك كلىرىگە سېلىپ، ئىشنىڭ قاتتىقلىقى بىلەن تۆلارنىڭ تۇرمۇشىغا قاتتىق ئېغىرچىلىق سالدى؛ تۆلارنى نېمە ئەمگەككە سالمىسۇن، ئىنتايىن جايالىق ئىدى. **15** مىسر پادىشاھى شۇككى ئىبرانِي تۇغۇت تانىسىغا سۆز قىلىپ (تۆلارنىڭ بىرىنىڭ ئىسمى شىفراھ، يەنە بىرىنىڭ ئىسمى پۇئاھ ئىدى): **16** ـ سىلەر قاچانلىكى ئىبرانِي خوتۇنلارنى تۇغدۇرسا گلار، تۇغقاندا ئۇيدان قارا گلار، بوۋاق ئوغۇل بولسا، ئۇلىۋىۋىتىگلار؛ قىز بولسا، تىرىك قويۇگلار، ـ دېدى. **17** لېكىن تۇغۇت تانىلىرى خۇدادىن قورقۇپ، مىسرنىڭ پادىشاھى تۆلارغا ئېيتقانىدەك قىلماي، بەلكى ئوغۇل بوۋاقلارنى تىرىك قويدى. **18** شۇڭا مىسرنىڭ پادىشاھى تۇغۇت تانىلىرىنى چاقىرتىپ تۆلاردىن: ـ بۇ نېمە قىلغىنىگلار؟! ئوغۇل بالىلارنى نېمىشقا تىرىك قويدۇگلار؟ ـ دەپ سوردى. **19** تۇغۇت تانىلىرى پىرەۋنگە جاۋاب بېرىپ: ـ ئىبرانِي ئاياللار مىسرلىق ئاياللارغا ئوخشىمايدۇ. تۆلار كۆچلۈك، ساغلام-تەمەن بولغىنى ئۈچۈن تۇغۇت تانىلىرى تۆلارنىڭ قېشىغا يېتىپ بارغۇچە، تۆزلىرى تۇغۇپ بولىدۇ، ـ دېدى. **20** نەتىجىدە، خۇدا تۇغۇت تانىلىرىغا ئىلتىپات كۆرسەتتى؛ ئىسرائىل خەلقى داۋاملىق كۆپىيىپ، تېخىمۇ كۆچەيدى. **21** شۇنداق بولدىكى، تۇغۇت تانىلىرى خۇدادىن قورقىدىغان ئىخلاسمەن بولغانلىقى ئۈچۈن خۇدا تۆلارنى تائىللىك بولۇشقا مۇيەسسەر قىلدى. **22** يۇنىڭ بىلەن پىرەۋن بارلىق پۇخرالىرىغا: ـ ئىسرائىللاردىن يېڭى تۇغۇلغان ئوغۇل بالىلارنىڭ ھەممىسىنى دەريانىڭ تاشلاگلار، لېكىن قىز بالىلارنىڭ ھەممىسىنى تىرىك قالدۇرۇگلار، دەپ ئەمر قىلدى.

2 لاۋِينىڭ جەمەتىدىن بولغان بىر كىشى بېرىپ، لاۋِينىڭ نەسىلدىن بولغان بىر قىزنى خوتۇنلۇققا ئالدى. **2** بۇ ئايال ھامىلدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. ئانا ئۇنىڭ چىرايلىق ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنى ئۈچ ئاي يوشۇرۇپ ساقلىدى. **3** ئۇنى يەنە يوشۇرۇشقا ئامالسىز قالغاندا، قومۇشتىن بىر سېۋەت ياساپ، ئۇنىڭغا ياريىلم ۋە موم سۈۋاپ، بالىنى ئىچىگە سېلىپ، دەريانىڭ قىرغىقىدىكى قومۇشلۇق تارىسغا قويۇپ قويدى. **4** ئاندىن بالىنىڭ ھەدىسى ئۇنىڭغا نېمە بولا ركىن دەپ يىراقتىن قاراپ تۇردى. **5** ئۇ ۋاقىتتا پىرەۋننىڭ قىزى سۈغا چۆمۈلگىلى دەريا تەرەپكە كەلدى؛ ئۇنىڭ چۈرلىرى دەريا بويىدا ئايلىنىپ يۈردى. پىرەۋننىڭ قىزى قومۇشلۇقنىڭ ئارىسىدا تۇرغان سېۋەتنى كۆرۈپ، خاس چۈرىسىنى ئۇنى ئېلىپ چىقىشقا ئەۋەتتى. **6** ئۇ سېۋەتنى ئېچىپ قارۇىدى، مانا، بىر ئوغۇل بالىنى كۆردى ۋە ئۇ بالا يىغلاپ كەتتى. مەلىكە ئۇنىڭغا ئىچ ئاغرىتىپ: ـ بۇ ئۇبھىسىزكى ئىبرانىيلارنىڭ بالىلىرىدىن بىرى ئىكەن، دېدى. **7** ئۇ چاغدا بالىنىڭ ھەدىسى پىرەۋننىڭ قىزىدىن: ـ مەن بېرىپ، سىلى ئۈچۈن بالىنى ئېمىتىپ باقىدىغان بىر ئىبرانِي ئىنگانا تېپىپ كېلەيمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **8** پىرەۋننىڭ قىزى ئۇنىڭغا: ـ بارغىن، دېدى. قىز بېرىپ بوۋاقنىڭ ئانىسىنى چاقىرىپ كەلدى. **9** پىرەۋننىڭ قىزى ئۇنىڭغا: ـ بۇ بالىنى ئېلىپ كېتىپ مەن ئۈچۈن ئېمىتىپ بېقىپ بەر؛ ھەققىڭنى بېرىمەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئايال بالىنى ئېلىپ كېتىپ، ئۇنى ئېمىتىپ باقتى. **10** بالا چوڭ بولغاندا ئۇنى پىرەۋننىڭ قىزىغا قېشىغا ئېلىپ باردى؛ ئۇ ئوغۇنىڭغا ئوغۇل بولدى. ئۇ: «مەن ئۇنى سۇدىن چىقىرىۋالغان» دەپ ئۇنىڭغا مۇسا دېگەن ئىسمىنى قويدى. **11** مۇسا چوڭ بولغاندىن كېيىنكى كۈنلەردە شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۆز قېرىنداشلىرىنىڭ يېنىغا باردى ۋە تۇلارنىڭ ئېغىر ئەمگەككە سېلىنۇاتقانلىقىنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆردى. ئاندا، بىر مىسرلىقنىڭ ئىبرانِي قېرىنداشلىرىدىن بىرىنى ئۇرۇۋاتقانلىقىنى كۆردى. **12** ئۇ تۇت تەترايىغا قاراپ، ئادەم يوقلۇقىنى كۆرۈپ، ھىلىقى مىسرلىقنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ، قۇمغا كۆمۈپ يوشۇرۇپ قويدى. **13** ئەتىسى ئۇ يەنە چىقىپ قارىۇىدى، مانا ئىككى ئىبرانِي بىر-بىرى بىلەن سوقۇشۇۋاتاتتى؛ ئۇ يولسىزلىق قىلىۋاتقان كىشىگە: ـ ئۆز قېرىندىشىڭنى نېمىشقا ئۇرىسەن؟ ـ دېدى. **14** ھىلىقى كىشى جاۋاب بېرىپ: ـ كىم سېنى بەزگە ھاكىم ۋە سوراقچى قىلىپ قويدى؟ ھىلىقى مىسرلىقنى ئۆلتۈرگىنىڭدەك مېنىمۇ ئۆلتۈرمەكچىمىسەن؟ ـ دېدى. مۇسا بۇ گەپنى ئاڭلاپ قورقۇپ ئۆز ئۆمىدە: «مەن قىلغان ئىش جەزمەن ئاشكارا بولۇپ قاپتۇ!» دەپ ئويلىدى. **15** پىرەۋن ھەم بۇ ئىشتىن خەۋەر تېپىپ، مۇسانى ئۆلتۈرمەكچى بولدى، لېكىن مۇسا پىرەۋننىڭ ئالدىدىن قېچىپ، مىدىيان زېمىنىغا بېرىپ ئولتۇراقلاشتى. بىر كۈنى، ئۇ قۇدۇقنىڭ يېنىغا كېلىپ ئولتۇردى. **16** مىدىيانىڭ كاھىننىڭ يەتتە قىزى بار ئىدى؛ تۇلار كېلىپ، ئاتىسىنىڭ قويلىرىنى سۇغىرىشقا سۇ تارتىپ ئوقۇرلارغا قويۇپ تولدۇرۇشقا باشلىدى. **17** ئۇ ۋاقىتتا [يەرلىك] پادىچىلار كېلىپ، تۇلارنى ھەيدىدى، مۇسا قويۇپ قىزلارغا ياردەم بېرىپ، قويلىرىنى سۇغىرىشىپ بەردى. **18** تۇلار ئاتىسى رېئۇئەلنىڭ قېشىغا يېنىپ كەلگەندە، تۇلاردىن: ـ نېمىشقا بۇگۈن شۇنچە تېز يېنىپ كەلدىنگلار؟ ـ دەپ سوردى. **19** تۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ بىر مىسرلىق ئادەم بىزنى پادىچىلارنىڭ قولىدن قۇتقۇزدى ھەمدە بىز ئۆچۈن سۇ تارتىپ، قوي پادىمىزنى سۇغىرىۋېتىپ بەردى! ـ دېدى. **20** ئۇ قىزلىرىغا: ـ ئۇنداقتا ئۇ كىشى ھازىر نەدە؟! ئۇنى نېمىشقا سىرتتا تاشلاپ كەلدىنگلار؟ ئۇنى تاماققا چاقىرىگلار، ـ دېدى. **21** مۇسا ئۇ كىشى بىلەن بىللە ئۇرۇشقا ماقۇل بولدى. ئۇ قىزى زىپپوراھنى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا بەردى. **22** ئۇ ئايال ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل ئۇغۇپ بەردى؛ مۇسا «مەن ياقا يۇرتىدا مۇساپىردۇرمەن» دەپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى گېرشوم دەپ قويدى. **23** ئۇزغۇن كۈنلەر ئۆتۈپ، مىسرنىڭ پادىشاھى ئۆلدى. ئىسرائىللار ئۆز قۇلۇقۇ ھالىتى ۋېيىلىدىن ئاھ-زار ئۇرۇۋىپ، ناله-پەريات كۆتۈردى، قۇلۇقتىن بولغان پەريادى خۇدانىڭ ھۇزۇرىغا بېرىپ يەتتى. **24** خۇدا تۇلارنىڭ ئاھ-زارلىرىنى ئاڭلاپ، ئۆزىنىڭ ئىبراھىم بىلەن، ئىسھاق بىلەن ۋە ياقۇپ بىلەن تۇز ئۇگدىن ئەھدىسىنى ئېسىگە ئالدى. **25** شۇنىڭ بىلەن خۇدا ئىسرائىللارنىڭ ھال-ئەھۋالىنى كۆردى ۋە خۇدا تۇلارغا كۆڭۈل بۆلدى.

3 مۇسا بولسا قېينىتاتىسى مىدىيانىنىڭ كاھىنى يەترونىڭ قوي پادىسىنى باقاتتى. ئۇ قويلارنى باشلاپ چۆلنىڭ ئەڭ چېتىگە خۇدانىڭ تېغى، يەنى ھورەب تېغىنىڭ يانغىنا كەلدى. **2** شۇ يەردە بىر تاۋزغىلىقتىن تۇرلەپ چىقىۋاتقان ئوت يالقۇنى ئىچىدىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا كۆرۈندى. مانا، تاۋزغانلىق ئوتنا كويۈۋاتقان بولسىمۇ، لېكىن تاۋزغان ئۆزى كويۈپ كەتمىگەندى. **3** مۇسا: ـ مەن بېرىپ، بۇ تاجايىپ مەنزىرىنى كۆرۈپ باقاي؛ تاۋزغانلىق نېمىشقا كويۈپ كەتمەيدىغاندۇ؟ ـ دەپ ئويلىدى. **4** پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بۇنى كۆرگىلى يولدىن چەتنەپ [تاۋزغانلىققا] كەلگىنىنى كۆردى؛ خۇدا تاۋزغانلىق ئىچىدىن ئۇنى: ـ مۇسا! مۇسا! ـ دەپ چاقىردى. ئۇ: مانا مەن! ـ دەپ جاۋاب بەردى. **5** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ بۇ يەر ئۆگە يېقىن كەلمە، پۇتلىرىڭدىن كەشىڭنى سالغىن؛ چۈنكى سەن تۇرغان بۇ يەر مۇقەددەس جايدۇر. **6** مەن تاتاكىنىڭ خۇدايىسى، ئىبراھىمنىڭ خۇدايىسى، ئىسھاقنىڭ خۇدايىسى ۋە ياقۇبنىڭ خۇداسىدۇرمەن، ـ دېدى. بۇنى ئاڭلاپ مۇسا خۇداغا قاراشتىن قورقۇپ، يۈزىنى ئېتىۋالدى. **7** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، مەن مىسردا ئۇرۇۋاتقان قوۋمىمنىڭ تارتۇاتقان ئازاب-ئوقۇبەتلىرىنى كۆردۇم، نازارەچىلەرنىڭ تۇلارنى [خارلاۋاتقانلىقىدىن] قىلغان ياۋىزلىقىنى ئاڭلىدىم؛ چۈنكى مەن تۇلارنىڭ دەردىلىرىنى بىلىمەن. **8** شۇڭا مەن تۇلارنى مىسرلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ، شۇ زېمىندىن چىقىرىپ، ياخشى ھەم كەڭ بىر زېمىنغا، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان بىر زېمىنغا، يەنى قاناناتىي، ھىتتىي، ئامورىي، پەرىززىي، ھۇۋِي ۋە يەبۇسىيلارنىڭ يۇرتىغا ئېلىپ بېرىشقا چۈشتۈم. **9** مانا ئەمدى ئىسرائىللارنىڭ ناله-پەريادى ماڭا يەتتى، مىسرلىقلارنىڭ تۇلارغا قاناداق زۇلۇم قىلغانلىقىنمۇ كۆردۇم. **10** ئەمدى سەن كەل، مەن سېنى خەلقىم ئىسرائىللارنى مىسردىن ئېلىپ چىقىرىش ئۈچۈن پىرەۋننىڭ ئالدىغا ئەۋەتەمەن ـ دېدى. **11** لېكىن مۇسا خۇداغا: ـ مەن كىم ئىدىم، پىرەۋننىڭ ئالدىغا بېرىپ ئىسرائىللارنى مىسردىن چىقىرالىغۇدەك؟ ـ دېدى. **12** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ بەرھەق، مەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن؛ سەن قوۋمنى مىسردىن ئېلىپ چىققاندىن كېيىن

بۇ تاغدا خۇداغا ئىبادەت قىلىسىلەر؛ بۇ ئىش مانا تۆزۈگىگە مېنىڭ سېنى ئەۋەتكىنىمنىڭ ئىسپات-بەلگىسى بولىدۇ، ـ دېدى. ۋ **13** شۇنىڭ بىلەن مۇسا خۇداغا: ـ مەن ئىسرائىللارنىڭ قېشىغا بېرىپ تۇلارغا: «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى مېنى قېشىڭلارغا ئەۋەتتى» دېسەم، تۇلار مەندىن: «ئۇنىڭ نامى نېمە؟» ـ دەپ سورىسا، تۇلارغا نېمە دەپ جاۋاب بېرىمەن؟ ـ دېدى. **14** خۇدا مۇساغا: ـ مەن «ئەزەلدىن بار بولغۇچى»دۇرمەن ـ دېدى. ئاندىن تۇ: ـ بېرىپ، ئىسرائىللارغا: ««ئەزەلدىن بار بولغۇچى» مېنى قېشىڭلارغا ئەۋەتتى» دەپ ئېيتقىن، دېدى. **15** خۇدا مۇساغا يەنە: ـ ئىسرائىللارغا: ـ «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى، ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇبنىڭ خۇداسى بولغان «ياھۋەھ» مېنى قېشىڭلارغا ئەۋەتتى، تۇ: [ياھۋەھ دېگەن] بۇ نام ئەبە دگىچە مېنىڭ نامىم بولىدۇ، دەۋردىن-دەۋرگىچە مەن شۇ نام بىلەن ئەسكە ئېلىنىمەن، دەيدۇ» ـ دېگىن. **16** ـ بېرىپ، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىنى يىغىپ تۇلارغا: ـ «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇبنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ماڭا كۆرۈنۈپ: ـ مەن سىلەرنى يوقلاپ كەلدىم، مىسىردا سىلە رگە قانداق مۇئامىلە قىلىنۇاتقانلىقنى كۆردۈم، **17** شۇنىڭ ئۈچۈن سۈزۈم شۇدۇركى، مەن سىلەرنى مىسىرنىڭ زۇلۇمىدىن چىقىرىپ، قانائانىيلار، ھىتتىيلار، ئامورىيلار، پەرىزىيلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلارنىڭ زېمىنى، يەنى سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان زېمىنغا ئېلىپ بارىمەن، دېدى، ـ دېگىن، دېدى. **18** ـ شۇنىڭ بىلەن تۇلار سېنىڭ سۆزۈڭگە قۇلاق سالىدىغان بولىدۇ، تۇ ۋاقىتتا سەن، تۆزۈڭ ۋە ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى بىلەن بىرگە مىسىر پادىشاھىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، تۇنىڭغا: «ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار بىز بىلەن كۆرۈشتى. ئەمدى سىزدىن تۆتۈنىمىزكى، بىرگە ئۈچ كۈنلۈك يولنى بېسىپ، چۆلگە بېرىپ، خۇدايىمىز پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىشقا ئىجازەت بىرگەيسىز» ـ دە كلار. **19** لېكىن مىسىر پادىشاھىنىڭ ھەتتا قۇدرەتلىك بىر قولىنىڭ ئاستىدا تۇرۇپمۇ، سىلەرنى يەنىلا قويۇپ بېرەمەيدىغىنى بىلىمەن. **20** شۇڭا قولۇمنى تۇزۇتىپ، مىسىرلىقلارنى مەن تۇز زېمىنى ئىچىدە كۆرسىتەمچىكى بولغان ھەرخىل كارامەت-مۇجىزىلىرىم بىلەن ئۇرىمەن؛ ئاندىن [پېرەۋن] سىلەرنى قويۇپ بېرىدۇ. **21** بۇ قەومنى مىسىرلىقلارنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تاپقۇزىمەن ۋە شۇنىڭ بىلەن شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر شۇ يەردىن چىققىنىڭلاردا، قۇرۇق قول چىقمايسىلەر. **22** يەنىكى ھەربىر ئايال كىشى تۆز قوشنىسىدىن ۋە تۆز ۋىيدە ئولتۇرۇشلۇقىدىن يات ئايالدىن كۈمۈش زىننەت ۋىيۇملىرى، ئالتۇن زىننەت ۋىيۇملىرى ۋە كىيىم-كېچىە كلەرنى تەلەپ قىلىدۇ. بۇ نەرسىلەرنى ئوغۇل-قىزلىرىڭلارغا تاقايسىلەر، كىيدۈرىسىلەر؛ شۇ تەرىقىدە مىسىرلىقلاردىن ئولجا ئالغان بولىسىلەر، ـ دېدى.

4 مۇسا جاۋاب بېرىپ: ـ مانا، تۇلار ماڭا ئىشەنمەي تۇرۇپ، سۆزۈمگە قۇلاق سالمايدۇ، بەلكى: «پەرۋەردىگار ساڭا كۆرۈنمىدى»، دېيىشى مۇمكىن، دېدى. **2** پەرۋەردىگار تۇنىڭغا: ـ قولۇڭدىكى بۇ نېمە؟ ـ دەپ سوردى. تۇ: ـ بۇ بىر ھاسا، دەپ جاۋاب بەردى. **3** تۇ: ـ تۇنى يە رگە تاشلا، دېدى. تۇنى يە رگە تاشلىۋىدى، تۇ بىر يىلانغا ئايلاندى؛ مۇسا تۇنىڭ ئالدىدىن قاچتى. **4** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ قولۇڭنى تۇزىتىپ، تۇنى قويرۇقىدىن تۇت، دېۋىدى، تۇ قولىنى تۇزىتىپ، تۇنى تۇتتى. تۇ يەنە تۇنىڭ قولدا ھاسىغا ئايلاندى. **5** [پەرۋەردىگار يەنە]: ـ بۇنىڭ بىلەن تۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇبنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ساڭا كۆرۈنگىنگە ئىشىنىدۇ، ـ دېدى. **6** پەرۋەردىگار تۇنىڭغا يەنە: ـ قولۇڭنى قوينۇڭغا سالغىن، دېۋىدى، تۇ قولىنى قوينىغا سىلىپ چىقىرىۋىدى، مانا، قولى پىسە-ماخاۋ كېسىلگە گىرىپتار بولۇپ قاردەك ئاقىرىپ كەتتى. **7** ئاندىن تۇنىڭغا: ـ قولۇڭنى يەنە قوينۇڭغا سالغىن، دېۋىدى، قولىنى قوينىغا سالدى. تۇنى يەنە قويىندىن چىقىرىۋىدى، مانا، تۆز ئەسكىگە كېلىپ ئەتلىرىنىڭ باشقا يەرلىرىدەك بولدى. **8** پەرۋەردىگار يەنە: ـ شۇنداق بولىدۇكى، ئەگەر تۇلار ساڭا ئىشەنمەي، ئالدىنقى مۇجىزىلىك ئالامەتكە كۆزگۈلشىمىسە، تۇلار ئىككىنچى مۇجىزىلىك ئالامەتكە ئىشىنىدۇ. **9** ھالبۇكى، تۇلار بۇ ئىككى مۇجىزىگە يەنىلا ئىشەنمىسە ۋە يا سۆزۈڭگە قۇلاق سالمىسا، تۇنداقتا سەن [نىل] دەرياسىنىڭ سۈيىدىن ئېلىپ، قۇرۇق يە رگە تۆككىن. شۇنىڭ بىلەن سەن دەريادىن ئالغان سۇ قۇرۇق يەر تۈستىدە قانغا ئايلىنىدۇ، دېدى. **10** ئاندىن مۇسا پەرۋەردىگارغا: ـ ئەي ئىگەم، مەن ئەسلىدىنلا گەپكە تۇستا ئەمەستىم، سەن قۇلۇڭغا سۆز قىلغاندىن كېيىنمۇ يەنىلا شۇنداق، چۈنكى مەن ئاغزىم ئاكاۋا ۋە تىلىم ئېغىر ئادەمدىن، ـ دېدى. **11** پەرۋەردىگار تۇنىڭغا: ـ كىم ئىنسانغا ئېغىز بە رگەن؟ كىم ئادەمنى گاچا يا كى كاس، كۆرگۈچى يا كى كور قىلغان؟ شۇنداق قىلغۇچى مەن پەرۋەردىگار ئەمەسمۇ؟ **12** ئەمدى سەن بارغىن، مەن تۆزۈم سېنىڭ ئاغزىڭ بىلەن بىللە بولىمەن، نېمە سۆزلەيدىغىنىڭنى ساڭا ئۆگىتىپ تۇرىمەن، ـ دېدى. **13** لېكىن تۇ: ـ ئەي ئىگەم! سەندىن تۆتۈنۈپ قالاي، سەن [بۇ ئىشقا] خالىغان [باشقا] بىرسىنى ئەۋەتىپ، شۇنىڭ قولى بىلەن قىلغىن! ـ دېدى. **14** بۇنى ئاكلاپ پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى مۇساغا تۇتىشىپ: ـ لاۋىيلاردىن بولغان ئاكاڭ ھارۇن بار ئەمەسمۇ؟ تۇنىڭ گەپنى ۋىدان قىلالايدىغىنى بىلىمەن. مانا، تۇ ئەمدى سېنىڭ ئالدىڭغا چىقىشقا ئالىلىقاچان يولغا چىقتى؛ تۇ سېنى كۆرسە، كۆڭۈلى تولىمۇ خۇش بولىدۇ. **15** ئەمدى دەيدىغان گەپلىرىنى تۇنىڭغا ئېيت؛ مەن تۆزۈۋم سېنىڭ ئاغزىڭ بىلەن بىللە ۋە تۇنىڭ ئاغزى بىلەن بىللە بولىمەن، نېمە قىلىش كېرەك كىلىكىنىڭلارنى سىلە رگە ئۇگىتىمەن. **16** ھارۇن سېنىڭ ئۈرۈ: ئۇگۈا ئىچىدە سۆزلەيدۇ، شۇنداق بولىدۇكى، تۇ سېنى كۆرسە، تۇ ساڭا ئېغىز بولىدۇ، سەن تۇنىڭغا خۇدادەك بولىسەن. **17** بۇ ھاسىنى قولۇڭغا ئېلىپ، تۇنىڭ بىلەن شۇ مۇجىزىلىك ئالامەتلىرنى كۆرسىتىسەن، ـ دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن مۇسا قېينىئاتىسى يەترونىڭ قېشىغا يېنىپ بېرىپ، تۇنىڭغا: ـ ماڭا ئىجازەت بە رگەيلا، مىسىردىكى قېرىنداشلىرىمنىڭ قېشىغا باراي، تۇلار ھايامۇ، تۇ مەسمۇ كۆرۈۋىپ كېلەي، دېدى. يەترو مۇساغا: ـ ئامان-ئېسەن بېرىپ كەلگىن، ـ دېدى. **19** مۇسا ئىچى مىدىياندىكى ۋاقىتدا، پەرۋەردىگار تۇنىڭغا يەنە: ـمىسىرغا يېنىپ بارغىن! چۈنكى سېنىڭ جېنىڭنى ئىستىگەن كىشىلەر تۇلۇپ كەتتى، ـ دېدى. **20** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئايالى ۋە ئوغۇللىرىنى ئېلىپ، تۇلارنى بىر ئېشەككە مىنىدۈرۈپ، مىسىر زېمىنىغا بىرىشقا يولغا چىقتى. ماڭغاندا مۇسا خۇدانىڭ ھاسىسىنى ئالغاچ كەتتى. **21** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مىسىرغا يېنىپ بارغىنىڭدا سەن تاڭگا بول، مەن قولۇڭغا تاپشۇرغان بارلىق كارامەتلەرنى پىرەۋننىڭ ئالدىدا كۆرسەتكىن. لېكىن مەن تۇنىڭ كۆڭلىنى خەلقتىن قويۇپ بەرمىگۈدەك قاتتىق قىلىمەن. **22** سەن پىرەۋنگە: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىل مېنىڭ ئوغلۇم، مېنىڭ تۇنجى ئوغلۇم بولىدۇ. **23** شۇنىڭ تۇچۈن مەن ساڭا: ئوغلۇمنى تۆزۈمگە ئىبادەت قىلىشقا قويۇپ بە ر، دېدىم. تۇنىڭغا يول قويۇشنى رەت قىلىدىغان بولساڭ، سېنىڭ تۇنجى ئوغلۇڭنى تولتۇرىمەن» ـ دېگىن، ـ دېدى. **24** ئەمما مۇسا سەپەر قىلىپ بىر قونالغۇغا كەلگەندە، پەرۋەردىگار تۇنىڭغا تۇچراپ، تۇنى تولتۇرۇۋەتمەكچى بولدى. **25** شۇنىڭ بىلەن زىپپوراھ بىر چاقماق تېشىنى ئېلىپ، ئوغلىنىڭ خەتنىلىكىنى كېسىپ، تۇنى ئېرىنىڭ ئايىغىغا تاشلاپ: ـ سەن دەرۋەقە قانلىمىدا قان تۆكۈر ئەر ئىكەنسەن! ـ دېدى. **26** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار تۇنى قويۇپ بەردى (بۇ چاغدا زىپپوراھ تۇنىڭغا: «سەن دەرۋەقە ئالىلىمىدا قان تۆكۈر بىر ئەر ئىكەنسەن!» ـ دېدى. بۇ سۆزنى تۇ خەتنە تۇيەيلىدىن ئېيتتى). **27** پەرۋەردىگار ھارۇنغا: ـ سەن چۆل-باياۋانغا بېرىپ، مۇسا بىلەن كۆرۈشكىن، دېۋىدى، تۇ بېرىپ خۇدانىڭ تېغىدا تۇنىڭ بىلەن تۇچراشتى، تۇنى سۈيدى. **28** مۇسا تۆزىنى ئەۋەتكەن پەرۋەردىگارنىڭ ھەممە سۆزلىرى بىلەن قىلىشقا يۈرۈغان بارلىق مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى ھارۇنغا دەپ بەردى. **29** ئاندىن مۇسا بىلەن ھارۇن بېرىپ، ئىسرائىللارنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىنى يىغدى. **30** ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ئېيتقان ھەممە سۆزلىرىنى بايان قىلىدى ۋە خەلقنىڭ كۆز ئالدىدا شۇ مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسەتتى. **31** بۇنى كۆرۈپ، خەلق ئىشەندى؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارنى يوقلاپ، تۇلار تۇچرىغان خارلىقلارنى كۆرگەنلىكىنى ئاڭلىغان ھامان، باشلىرىنى ئېگىپ سەجدە قىلىشتى.

5 ئاندىن مۇسا بىلەن ھارۇن پىرەۋننىڭ ئالدىغا بېرىپ، تۇنىڭغا: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ساڭا: ـ «تۇلارنىڭ بېرىپ چۆلدە ماڭا ئىبادەت قىلىپ، ھېيت تۇتكۈزۈشىگە قوۋمىمغا يول قويسۇن» دەيدۇ، ـ دېدى. **2** لېكىن پىرەۋن جاۋاب بېرىپ: ـ تۇنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ، مېنى ئىسرائىلغا يول قويغۇزىدىغان قانداق پەرۋەردىگار ئىكەن تۇ؟ مەن تۇ پەرۋەردىگارنى تونۇمايمەن ھەم ئىسرائىلغىمۇ يول قويمايمەن، دېدى. **3** تۇلار سۆز قىلىپ: ـ ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى بىز بىلەن كۆرۈشتى. شۇڭا تۆتۈنىمىزكى، بىرگە پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا قۇربانلىق سۇنۇش ئۈچۈن بىرگە چۆلگە بېرىشقا ئۈچ كۈنلۈك يولغا رۇخسەت بە رگەيسىز. بولمىسا، تۇ بىزنى ۋابا يا كى قىلىچ بىلەن ئۇرۇۋىشى مۇمكىن، ـ دېدى. **4** لېكىن مىسىرنىڭ پادىشاھى تۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئەي مۇسا ۋە ھارۇن، نېمىشقا ئىككىگلار خەلقنى ئىشلىرىدىن توختىتىپ قويماقچى بولىسىلەر؟ بېرىپ تۆز ئەپكىشىكىلارنى كۆتۈر ۋىگلار! ـ دېدى. **5** پىرەۋن يەنە: ـ مانا، خەلق يۇرتىدا زىيادە ئاۋۇپ كەتتى. سىلەر بولسا گلار، تۇلارنى ئەپكەشىلىرىدىن خالاس قىلماقچىسىلەر، دېدى. **6** شۇ كۈنى پىرەۋن نازارەچىلە رگە ۋە نازارەچىلەرنىڭ قول ئاستىدىكى ئىش باشلىرىغا يۈرۈق چۈشۈرۈپ: ـ **7** ھازىردىن باشلاپ خەلققە ئىلگىرىكىدەك كېسەك قويۇشقا سامان بەرمە گلار! تۇلار سامانى تۇزلىرى يىغىسۇن. **8** لېكىن ئىلگىرى قانچىلىك كېسەك قويۇپ كەلگەن بولسا، ھېلىمۇ كەم قىلماي شۇنچىلىك كېسەك قويدۇرۇگلار، چۈنكى تۇلار ھۇرۇنلىشىپ: «خۇدايىمىزغا قۇربانلىق تۆتكۈزۈشكە بىزنى بارغىلى قوي» دەپ غەلۋە قىلىشۇاتىدۇ. **9** ئەمدى تۇلارنى تۆز ئىشىغا تولۇق بەند بولۇپ، يالغان-يازداق گەپلە رگە قۇلاق سالماسلىقى ئۈچۈن، بۇ ئادەملەرنىڭ ئۆستىگە تېخىمۇ

ئېغىر ئەمگەك كەلىرنى يۈكلە گلار، ـ دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ ئۆستىدىكى نازارەتچىلەر بىلەن ئىش باشلىرى چىقىپ خەلققە: پىرەۋن شۇنداق دېدىكى، مەن ئەمدى سىلە رگە سامان بەرمەيدىغان بولدۇم. **11** تۆز ۇگلار بېرىگلار، تۆز ۇگلار تۆچۈن قەيەردىن سامان تاپالىسا گلار، شۇ يەردىن ئېلىپ كېلىگلار؛ لېكىن قىلدىغان ئىشلىرىگلار بولسا قىلچىلىكۈ كېمەيتىلمەيدۇ، ـ دېدى. **12** يۇنىڭ بىلەن خەلق پۈتكۈل مىسىر زېمىنىغا تارىلىپ، ساماننىڭ ئورنىغا پاخال يىغىشقا باشلىدى. **13** نازارەتچىلەر بولسا تۆلارنى قىستاپ: سىلە رگە سامان بېرىلگەن چاغدىكىدەك ھازىرمۇ ھەر كۈنلۈك ئىشنى شۇ كۈنى قىلىگلار، دېدى. **14** ئىسرائىللارنىڭ ئۆستىگە پىرەۋنىڭ نازارەتچىلىرى تەرىپىدىن قويۇلغان ئىسرائىللىق ئىش باشلىرى تاياق يېدى ۋە: ـ تۇنۈگۈن ۋە بۈگۈن نېمىشقا كېمىسەك قويۇش ۋەزىپىسىنى بۇرۇنقىدەك توشقۇزۇپ ئورۇنلىمىدىگلار؟! ـ دەپ تىل ئىشتىتى. **15** ئاندىن ئىسرائىللىق ئىش باشلىرى پىرەۋنىڭ ئالدىغا بېرىپ: نېمىشقا تۆز قۇللىرىغا مۇنداق مۇئامىلە قىلىدىلا؟ **16** تۆز قۇللىرىغا ھېچ سامان بېرىلمىدى. لېكىن [نازارەتچىلەر] يەنىلا «كېسەك قېيدۇر ۇگلار» دەپ بىزنى يۈرۈيدۇ. مانا، تۆز قۇللىرى تاياق يەۋاتىدۇ، ئەمما ئەيىب بولسا تۆزلىرىنىڭ تاددەملىرىدە، دەپ يېرياد قىلدى. **17** لېكىن تۆ يەنە: ـ سىلەر ھۆرۈن ئىگەنلىسىلەر! ھۆرۈن ئىگەنلىسىلەر! شۇڭا سىلەر: «بېرىپ پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق تۆتكۈزۈشىمىز ئۈچۈن بەر دەۋاتىسىلەر. **18** قايتىپ بېرىپ ئىشكۈنى قىلىش! سىلە رگە سامان بېرىلمەيدۇ، بىراق كېسىمە كەلەرنى بەلگىلەنگەن سان بويىچە [تاۋۇالقىدەك] تولۇق تاپشۇرۇشسىەن، دېدى. **19** ئىسرائىللىق ئىش باشلىرى [پىرەۋنىڭ]: «سىلەر ھەر كۈنلۈك ۋەزىپە گلارنى، يەنى تەلەپ قىلغان كېسىمە كەلەرنى بەلگىلەنگەن ساندىن كېمەيتىسە گلار قەتىي بولمايدۇ» دېگىنىگە قاراپ، بېشىغا بالا-قازانىڭ چۈشىدىغانلىقىنى بىلىشتى. **20** تۆلار پىرەۋنىڭ تاللىدىن چىقىپ چىلىۋاتقىنىدا، تۆلار بىلەن كورۇشۇشكە چىلىپ شۇ يەردە ساقلاپ تۆرغان مۇسا ۋە ھارۇن بىلەن تۆچراشىپ قالدى. **21** تۆلار مۇسا بىلەن ھارۇنغا: ـ بىزنى پىرەۋنىڭ نەزىرىدە ۋە تۆنۈك ئەمەلدارلىرىنىڭ نەزىرىدە سېسىتىپ، بىزنى قىلتۇرۇشكە تۆلارنىڭ قولىغا قىلىچ تۆتقۇزغىنىگلار تۆچۈن، پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ئۆستۈڭلارغا ھۆكۈم قىلسۇن! ـ دېدى. **22** شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ تاللىدىغا يېنىپ بېرىپ تۆنۈگىنا: ـ ئەي ئىگەم، نېمىشقا بۇ خەلقنى بالاغا تىقتىڭ؟ سەن نېمە تۆچۈن مېنى ئەۋەتتىڭ؟ **23** چۈنكى مەن پىرەۋنىڭ تاللىدىغا كىرىپ سېنىڭ نامىڭ بىلەن سۆز قىلغىنىمدىن تارتىپ، تۆ بۇ خەلقنىڭ ئۆستىگە تېخىمۇ زىيادە ئازاب قىلغىلى تۆردى، ئەمما سەن تېخىچە قوۋمىڭنى ھېچ قۇتقۇزمىدىڭ، ـ دېدى.

6 لېكىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ ئەمدى سەن مېنىڭ پىرەۋنگە قىلىدىغانلىرىمنى كۆرىسەن؛ چۈنكى تۆ قۇدرەتلىك بىر قولدىن مەجبۇرلىنىپ، تۆلارنى قويۇپ بېرىدۇ، قۇدرەتلىك بىر قولنىڭ سەۋەبىدىن تۆزىنىڭ زېمىنىدىن تۆلارنى قوغلاپ چىقىرۋېتىدۇ، ـ دېدى. **2** ئاندىن خۇدا مۇساغا [يەنە] سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **3** مەن ئىبراھىمغا، ئىسھاققا ۋە ياقۇپقا قادىر-مۇتلەق تەڭرى سۈپىتىدە كورۇندۇم، لېكىن «ياھۋەھ» دېگەن نامىم بىلەن تۆلارغا ئاشكارا تونۇلمىدىم. **4** مەن تۆلار بىلەن: ـ «سىلەر مۇساپىر بولۇپ تولتۇرغان زېمىنىڭ، يەنى قاناننىڭ زېمىنىنى سىلە رگە بېرىمەن» دەپ، تۆلار بىلەن ئەھدە باغلىشىپ ۋەدە قىلغانىمەن. **5** ئەمدى مەن مىسىرلىقلار قۇل قىلىپ زۇلۇم سالغان ئىسرائىللارنىڭ ئاھ-زارلىرىنى ئاڭلاپ، قىلغان شۇ ئەھدەمنى ئېسىمگە ئالدىم. **6** شۇڭا ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ «مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ مەن تۆزۈم سىلەرنى مىسىرلىقلارنىڭ ئېغىر يۈكلىرى ئاستىدىن چىقىرىپ، تۆلارنىڭ قۇللۇقىدىن ئازاد قىلىپ، قولۇمنى تۆزىتىپ تۆلارغا چوڭ بالا-ئىشلەتلەرنى چۈشۈرۈپ، سىلە رگە ھەججەمەت بولۇپ ھۆراۋۇككە ئېرىشتۈرىمەن. **7** سىلەرنى تۆز قوۋمىم بولۇشقا قويۇل قىلىمەن ۋە تۆزۈم خۇدايىڭلار بولىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر تۆزۈڭلارنى مىسىرلىقلارنىڭ يۈكلىرىنىڭ ئاستىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغىنىمنىڭ مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەر. **8** مەن شۇنىڭ بىلەن سىلەرنى قول كۆتۈرۈپ ئىبراھىمغا، ئىسھاققا ۋە ياقۇپقا بېرىشكە قەسەم قىلغان زېمىنغا ئېلىپ بارىمەن؛ مەن تۆ يەرنى سىلە رگە مىراس قىلىپ زېمىنلىققا بېرىمەن؛ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن». **9** بۇلارنىڭ ھەممىسىنى مۇسا ئىسرائىللارغا دەپ بەردى؛ لېكىن تۆلار ئېغىر قۇللۇق ئازابىدىن پىغانغا چۈشكەن بولۇپ، تۆنۈگىنا قۇلاق سالمىدى. **10** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا يەنە: ـ **11** بېرىپ مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنگە: «ئىسرائىللارنىڭ زېمىنىگىدىن كېتىشىگە يول قوي»، دەپ ئېيتقىن، دېدى. **12** لېكىن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ تاللىدىدا: مانا، ئىسرائىللار ماڭا قۇلاق سالمىغان يەردە، پىرەۋن قانداقۇ مەندەك كالىۋۇكى خەتىە قىلىنمىغان بىر ئادەمگە قۇلاق سالسۇن؟ ـ دېدى. **13** ئەمما پەرۋەردىگار مۇسا ۋە ھارۇنغا سۆزلەپ، تۆلارنىڭ ئىسرائىللارغا ۋە مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنگە ئىسرائىللار توغرۇلۇق: ـ «تۆلار مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقىرىلسۇن» دېگەن ئەمر يەتكىزۈشىنى بۇيرۇدى. **14** تۆۋەندىكىلەر جەمەت باشلىقلىرى: ـ ئىسرائىلنىڭ تۆنجى ئوغلى بولغان رۇبېنىنىڭ ئوغۇللىرى ھانۇق، پاللۇ، ھەزرون ۋە كارمى. بۇلار بولسا رۇبېنىنىڭ نەسىللىرى ئىدى. **15** شىمئۇنىنىڭ ئوغۇللىرى: ـ يەمۇئەل، يامىن، ئوھاد، ياقىن، زوھار ۋە قانائانلىق ئايالدىن بولغان ساۋۇللار ئىدى؛ بۇلار شىمئۇنىنىڭ نەسىللىرى ئىدى. **16** لاۋىنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسىملىرى، نەسەبنامىلىرىگە ئاساسەن: گەرشون، كوھات ۋە مەرارى؛ لاۋىنىڭ تۇمرىنىڭ يىللىرى بىر يۈز ئوتتۇز يەتتە يىل بولدى. **17** گەرشوننىڭ ئوغۇللىرى ئائىللىرى بويىچە: ـ لىبنى ۋە شىمەي. **18** كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئامرام، يىزھار، ھېبرون بىلەن ئۇززىئەل. كوھات بىر يۈز ئوتتۇز ئۈچ يىل تۇمۇر كۆردى. **19** مەرارىنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ماھلى ۋە مۇشى. بۇلار نەسەبنامىلىرى بويىچە لاۋىنىڭ نەسىللىرى ئىدى. **20** ئامرام تۆز ھامىسى يوكەبەدنى خوتۇنلۇققا ئالدى، يوكەبەد تۆنىڭغا ھارۇن ۋە مۇسانى تۆغۇپ بەردى. ئامرام بىر يۈز ئوتتۇز يەتتە يىل تۇمۇر كۆردى. **21** يىزھارنىڭ ئوغۇللىرى: ـ كوراھ، نەفەگ ۋە زىكرى ئىدى. **22** ئۇززىئەلنىڭ ئوغۇللىرى: ـ مىشائىل، ئەلزافان ۋە سترى ئىدى. **23** ھارۇن بولسا ناھىشۇننىڭ سىڭلىسىنى، يەنى ئاممىنادابنىڭ قىزى ئەلىشىبانى خوتۇنلۇققا ئالدى. تۆ تۆنىڭغا ئاداب بىلەن ئابىھۇنى، ۋە ئەلئازار بىلەن ئىتامارنى تۆغۇپ بەردى. **24** كوراھنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئاسسىر، ئەلكانا ھ ۋە ئابىئاساف؛ بۇلار كوراھلارنىڭ نەسىللىرى ئىدى. **25** ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازار پوتىئەلنىڭ قىزلىرىنىڭ بىرىنى خوتۇنلۇققا ئالدى؛ تۆ تۆنىڭغا فىنھاسنى تۆغۇپ بەردى، بۇلار بولسا تۆز نەسەبى بويىچە ھەممىسى لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئىدى. **26** پەرۋەردىگارنىڭ: ـ ئىسرائىللارنى قوشۇنلاردەك توپ-توپى بىلەن مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقىڭلار، دېگەن ئەمرىنى تاپشۇرۇۋالغۇچىلار دەل مۇشۇ ھارۇن بىلەن مۇسا ئىدى. **27** ئىسرائىللار مىسىردىن چىقىرىلىشۇن، دەپ مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنگە سۆز قىلغانلار دەل بۇ كىشىلەر، يەنى مۇشۇ مۇسا بىلەن ھارۇن ئىدى. **28** پەرۋەردىگار مىسىرنىڭ زېمىنىدا مۇساغا سۆز قىلغان ۋاقتىدا **29** مۇساغا: «مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. ساڭا ئېيتقىنىمنىڭ ھەممىسىنى مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنگە دېگىن»، دەپ ئەمر قىلدى. **30** لېكىن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ تاللىدىدا: ـ مەندەك كالىۋۇكى خەتىە قىلىنمىغان بىر كىشىگە پىرەۋن قانداقۇ قۇلاق سالسۇن؟» ـ دەپ جاۋاپ بە رگەندى.

7 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مانا، مەن پىرەۋنىڭ تاللىدا سېنى خۇدانىڭ ئورنىدا قىلدىم. ئاكاڭ ھارۇن بولسا سېنىڭ پەيغەمبىرىڭ بولىدۇ. **2** مەن ساڭا ۋەيۋىغىنىمنىڭ ھەممىسىنى [تۆنىگىنا] دەيسەن، ئاندىن ئاكاڭ ھارۇن پىرەۋنگە تۆنىڭ تۆز زېمىنىدىن ئىسرائىللارنى قويۇپ بېرىشى كېرەك كىلىگ توغرىسىدا سۆز قىلىدۇ. **3** لېكىن مەن پىرەۋنىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىمەن؛ بۇنىڭ بىلەن مەن مىسىر زېمىنىدا مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلىرىمنى كۆپەيتىپ كۆرسىتىمەن. **4** شۇنداقتىمۇ، پىرەۋن سىلە رگە قۇلاق سالمايدۇ. ئەمما مەن مىسىرنىڭ ئۆستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ قولۇمنى تۆزىتىپ، چوڭ بالا-ئىشلەتلەرنى چۈشۈرۈپ، قوشۇنلىرىم بولغان تۆز قوۋمىم ئىسرائىللارنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىمەن. **5** تۆز قولۇمنى مىسىرنىڭ ئۆستىگە سوزغىنىمدا، ئىسرائىللارنى تۆلارنىڭ ئارىسىدىن چىقارغىنىمدا مىسىرلىقلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ، ـ دېدى. **6** مۇسا بىلەن ھارۇن شۇنداق قىلدى؛ پەرۋەردىگار تۆلارغا قانداق تاپىلىغان بولسا، تۆلار مۇ شۇنداق قىلدى. **7** تۆلار پىرەۋنگە سۆز قىلغان ۋاقتىدا مۇسا سەكسەن ياشقا، ھارۇن سەكسەن تۆچ ياشقا كىرگەندى. **8** پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ: ـ **9** ئەمدى پىرەۋن سىلە رگە: ـ تۆز ۇگلارنى تەستىقلاپ بىر مۇجىزە كۆرسىتىگلار، دېسىمە، سەن ھارۇنغا: ـ ھاساڭنى ئېلىپ پىرەۋنىڭ تاللىدىغا تاشلىغىن، دەپ ئېيتقىن. شۇنداق قىلىشى بىلەنلا ھاسا يىلانغا ئايلىنىدۇ، دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن، مۇسا بىلەن ھارۇن پىرەۋنىڭ تاللىدىغا بېرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغىنىدەك قىلدى؛ ھارۇن ھاسىسىنى پىرەۋن بىلەن تۆنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ تاللىدىغا تاشلىۋىدى، تۆ يىلانغا ئايلاندى. **11** تۆ ۋاقتىتا پىرەۋن دانىشمەنلىرى ۋە سېھىرگەرلىرىنى چاقىرتىپ كەلدى؛ مىسىرنىڭ جاد ۇگەرلىرىمۇ تۆز جادۇسى بىلەن ئوخشاش ئىشنى قىلدى. **12** تۆلارنىڭ ھەربىرى تۆز ھاسىسىنى تاشلىدى؛ تۆلارمۇ يىلانغا ئايلاندى. لېكىن ھارۇننىڭ ھاسىسى تۆلارنىڭ ھاسىلىرىنى يۇتۇپ كەتتى. **13** بىراق پەرۋەردىگار ئېيتقىنىدەك پىرەۋنىڭ كۆڭلى قاتتىقلىق بىلەن پەرۋەردىگار ئېيتقىنىدەك تۆلارغا قۇلاق سالمىدى. **14** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ پىرەۋنىڭ كۆڭلى قاتتىق، تۆ قوۋمىنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلدۇ. **15** ئەمدى سەن ئەتە سەھەردە پىرەۋنىڭ قېشىغا بارغىن (شۇ ۋاقتىتا تۆ سۇ يوينا چىقىدۇ) ـ سەن تۆنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە دەريانىڭ يېنىدا ساقلاپ تۆرغىن، يىلانغا ئايلانغان ھاسىنى قولۇڭغا ئېلىۋال. **16** سەن تۆنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ «ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مېنى ئالدىڭغا: «چۈلدە

ماگا ئبادەت قلىشى ئۆچۈن قوۋمىنى قويۇپ بەر» دېيىشكە ئەۋەتكەندى؛ لېكىن مانا، بۇ ۋاقىتتىچە ھېچ ئاگلىمىدىك. **17** شۇڭا پەرۋەردىگار ساگا: ـ «سەن شۇ [ئالامەت] بىلەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىسەن»، دەيدۇ ـ مانا، مەن قولۇمدىكى ھاسا بىلەن دەريانىڭ سۈيىنى ئۇرسام، سۇ قانغا ئايلىنىدۇ؛ **18** دەريانىڭ بېلىقلىرى تۇلۇپ، دەريانىڭ سۈيى سېسىپ كېتىدۇ، مىسىرلىقلار سۇدىن سەسكىنىپ، ئىچەلمەيدىغان بولۇپ قالىدۇ». **19** پەرۋەردىگار مۇساغا يەنە: ـ سەن ھارۇنغا: ـ ھاساڭنى ئېلىپ مىسىرلىقلارنىڭ سۇلىرى قانغا ئايلانىشۇن دەپ تۇلارنىڭ ئۆستەڭە، يەنى ئېقىنلىرى، ئۆستە ئېگىرى، كۆللىرى ۋە سۇ ئامبارلىرى ئۈستىگە قولۇڭنى ئۇزاتقىن. شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدا، ھەتتا ياغاچ ۋە تاش قاچىلاردىكى سۇلارمۇ قانغا ئايلىنىدۇ، دېگىن، دېدى. **20** مۇسا بىلەن ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغىنىدەك قىلدى؛ ھارۇن پىرەۋن ۋە ئەمەلدارلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا ھاسىنى كۆتۈرۈپ، دەريانىڭ سۈيىنى ئۇرۇۋېدى، پۈتۈن دەريانىڭ سۈيى قانغا ئايلىنىپ كەتتى. **21** دەريادىكى بېلىقلار تۇلۇپ، دەريانىڭ سۈيى سېسىپ كەتتى. مىسىرلىقلار دەريانىڭ سۈيىنى ئىچەلمەيدىغان بولۇپ قالدى، پۈتكۈل مىسىر زېمىنى قانغا تولدى. **22** لېكىن مىسىرنىڭ جاد ۋۇگەرلىرىمۇ ئۆز جادۇلىرى بىلەن ھەم شۇنداق قىلدى. بۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگار ئېيتقاندەك پىرەۋنىڭ كۆڭلى قاتتىق بولۇپ، تۇلارغا قۇلاق سالمىدى، **23** ئەكسىچە پىرەۋن ۋېيگە قايتىپ كېتىپ، بۇ ئىشقا ھېچ پىسەنت قىلمىدى. **24** دەريانىڭ سۈيىنى ئىچەلمىگىنى ئۈچۈن بارلىق مىسىرلىقلار ئىچكۈدەك سۇ تېپىش ئۈچۈن دەريانىڭ ئەتراپلىرىنى كولىدى. **25** پەرۋەردىگار دەريانى ئۇرۇپ، يەنە يەتتە كۈن ئۆتتى.

8

ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ پىرەۋنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ماگا ئبادەت قىلىشقا ئۆز قوۋمىنى قويۇپ بەر. **2** لېكىن ئۇلارنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلساڭ، مانا، مەن دۇلىتىڭنىڭ ھەممە يېرىنى پاقلار بىلەن باستۇرۇپ ئۆرىمەن. **3** دەريادا توپ-توپ پاقلار پەيدا بولۇپ، [دەريادىن] چىقىپ ئوردا ئىگىڭا، ھوجرا ئىگىڭا، ئورۇن-كۆرپە ئىگىڭ، ئەمەلدارلىرىڭنىڭ ۋىلىرىگە كىرىۋالىدۇ، شۇنىڭدەك خەلقىڭنىڭ ئۆچىسىغا، تونۇر ۋە تە ئىگىلىرىگىگە يامىشىپ چىقۇالىدۇ. **4** پاقلار ئۆز ئۈستۈڭ ئۈستىبىشىغا، خەلقىڭنىڭ ئۈستىبىشىغا ۋە ھەممە ئەمەلدارلىرىڭنىڭ ئۈستىبىشىغا يامىشىپ چىقۇالىدۇ» ـ دېگىن، ـ دېدى. **5** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سەن ھارۇنغا: پاقلارنىڭ مىسىر زېمىنىنىڭ ئۈستىگە چىقىشى ئۈچۈن قولۇڭنى ئۇزىتىپ، ھاساڭنى ئېقىنلار، ئۆستە ئېگىر ۋە كۆللەرنىڭ ئۈستىگە شىلتىغىن، دېگىن ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ھارۇن قولىنى مىسىرنىڭ سۈلىرى ئۈستىگە ئۇزاتتى؛ شۇنداق قىلىۋېدى، پاقلار چىقىپ مىسىر زېمىنى قاپلىدى. **7** لېكىن جاد ۋۇگەرلەرمۇ ئۆز جادۇلىرى بىلەن ئوخشاش ئىشنى قىلىپ، مىسىر زېمىنى ئۈستىگە پاقلارنى پەيدا قىلدى. **8** پىرەۋن مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ: ـ پاقلارنى مەندىن ۋە خەلقىمدىن نېرى قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگاردىن ئوتۇنۇڭلار. شۇنداق بولسا، مەن خەلقىڭنى پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىشۇن دەپ قويۇپ بېرىمەن، دېدى. **9** مۇسا پىرەۋنگە: ـ يوپۇ، مەن ئىززىتىڭنى قىلاي، پەقەت دەريادىكى پاقلارلا قېلىپ، باشقىلىرى ئۆز ئۆڭدىن ۋە ۋىلىرىڭدىن ئايرىلىشۇن دەپ، سەن، ئەمەلدارلىرىڭ ۋە خەلقىڭ ئۈچۈن مېنىڭ دۇئا قىلىدىغان ۋاقتىنى بېكىتكىن، دېدى. **10** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ئەتە بولسۇن، دېدى. مۇسا ئۇنىڭغا: ـ خۇدايىمىز پەرۋەردىگارغا ئوخشاش ھېچبىرىنىڭ يوقلۇقىنى بىلىشىڭ ئۈچۈن سېنىڭ دېگىنىڭدەك بولسۇن. **11** پاقلار سەندىن، ۋىلىرىڭدىن، ئەمەلدارلىرىڭ ۋە خەلقىڭدىن چىقىپ كېتىدۇ، پەقەت دەريادىلا قالىدۇ، دېدى. **12** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ۋە ھارۇن پىرەۋنىڭ ئالدىدىن چىقىپ كەتتى. ئاندىن مۇسا پىرەۋنىڭ ئۈستىگە ئەۋەتىلگەن پاقلار توغرىسىدا پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى. **13** پەرۋەردىگار مۇسانىڭ تىلىگىنىدەك قىلدى. يۇنىڭ بىلەن ۋېيلەردىكى، ھويلىلاردىكى ۋە ئېتىزلاردىكى پاقلار ئۆلدى. **14** خەلق ئۇلارنى يىغىپ دۆۋە-دۆۋە قىلدى، [پۈتكۈل] يۇرت-زېمىن سېسىقچىلىقتا تولدى. **15** لېكىن پىرەۋن ئاپەتنىڭ خالاس بولغىنىنى كۆرگەندە، كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ، پەرۋەردىگار ئېيتقىنىدەك ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى. **16** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سەن ھارۇنغا: ـ ھاساڭنى ئۆزىڭ، يەرنىڭ توپىسىنى ئۇرغىن. يۇنىڭ بىلەن ئۆز ياشىغا ئايلىنىپ، پۈتكۈل مىسىر زېمىنى قاپلايدۇ، دېگىن، ـ دېدى. **17** ئۇلار شۇنداق قىلدى؛ ھارۇن قولىنى ئۇزىتىپ ھاسىسى بىلەن يەرنىڭ توپىسىنى ئۇرۇۋېدى، ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنىڭ ئۈستىبىشىنى پاشا باستى، پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدىكى توپا-چاڭلار پاشىغا ئايلاندى. **18** جاد ۋۇگەرلەرمۇ ئۆز جادۇلىرى بىلەن شۇنداق قىلىپ پاشا پەيدا قىلىشقا ئۇرۇنغان بولسىمۇ، پەيدا قىلالمىدى. پاشىلار بولسا ھەم ئادەملەرنىڭ ھەم ھايۋانلارنىڭ ئۈستىبىشىنى قاپلاپ كەتتى. **19** ئاندىن جاد ۋۇگەرلەر پىرەۋنگە: ـ بۇ ئىش خۇدانىڭ بارمىقىنىڭ قىلغىنى! ـ دېيىشتى. لېكىن پىرەۋن كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ، پەرۋەردىگار ئېيتقىنىدەك ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى. **20** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ ئەتە سەھەر قويۇپ پىرەۋنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇرغىن ـ (شۇ ۋاقىتتا ئۇ سۇ يېنىغا چىقىدۇ) ئۇنىڭغا: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ماگا ئبادەت قىلىشى ئۈچۈن ئۆز قوۋمىنى قويۇپ بەر! **21** چۈنكى ئە گەر قوۋمىنى قويۇپ بەرمىسەڭ، مانا مەن سېنىڭ ۋە ئەمەلدارلىرىڭ، خەلقىڭ ئۈستىگە، ۋىلىرىڭگە كۆكۈيۈنلەرنى ئەۋەتەمەن؛ شۇنىڭ بىلەن مىسىرلىقلارنىڭ ۋىلىرى ۋە ھەتتا تۇلار تۇرۇۋاتقان ئۆيراقۇز كۆكۈيۈنلەر بىلەن تولىدۇ. **22** لېكىن شۇ كۈنىدە ئۆز قوۋمىم تۇرۇۋاتقان گوشەن يۇرتىنى باشقىچە قىلىمەن؛ شۇنداق بولىدۇ ئۇ، ئۆز يەردە كۆكۈيۈنلەر تېپىلمايدۇ. شۇنىڭ بىلەن سەن مەن پەرۋەردىگارنىڭ بۇ زېمىندا بولغانلىقىمنى بىلىسەن. **23** شۇنداق قىلىپ مەن ئۆز قوۋمىمنى سېنىڭ خەلقىڭدىن پەرقلەندۇرىمەن؛ بۇ مۇجىزىلىك ئالامەت ئەتە يۈز بېرىدۇ»، دەپ ئېيتقىن، دېدى. **24** پەرۋەردىگار دېگىنىدەك قىلدى. پىرەۋنىڭ ۋىلىرىگە، ئەمەلدارلىرىنىڭ ۋىلىرىگە كۆكۈيۈنلەر توپ-توپ بولۇپ كىردى؛ پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنىڭ ھەممە يېرى كۆكۈيۈنلەر تەرىپىدىن خاراب بولۇشقا باشلىدى. **25** پىرەۋن مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ كېلىپ تۇلارغا: بېرىپ مۇشۇ زېمىندا خۇدايىڭلارغا قۇربانلىق ئۆتكۈزۈڭلار، ـ دېدى. **26** لېكىن مۇسا جاۋاب بېرىپ: ـ بۇنداق قىلىش بىزگە تازا مۇۋاپىق بولمايدۇ؛ چۈنكى بىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا سۇغىلاچى بولغان قۇربانلىق مال مىسىرلىقلارغا نىسبەتەن يىرگىنچلىكتۇر. ئەمدى ئە گەر بىز مىسىرلىقلارنىڭ كۆز ئالدىدا يامان كۆرۈنگەن نەرسىنى قۇربانلىق قىلساق تۇلار بىزنى چالما-كېسىمەك قىلمۇەتمەمدۇ؟ **27** بىز ئۈچ كۈنلۈك يولنى بېسىپ، چۈلدە پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە ۋېيرۇغىنىدەك ئۇنىڭغا قۇربانلىق سۇنۇشىمىز كېرەك، دېدى. **28** پىرەۋن: ـ سىلەرنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا چۈلدە قۇربانلىق ئۆتكۈزۈشكە بارغىلى قويمەن؛ پەقەت بەك يىراق كېتىپ قالماڭلار، مېنىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار، دېدى. **29** مۇسا جاۋاب بېرىپ: ـ مانا، مەن سېنىڭ ئالدىڭدىن چىقىپ پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلىمەن ۋە كۆكۈيۈنلەر سەن پىرەۋندىن، ئەمەلدارلىرىڭدىن ۋە خەلقىڭدىن ئەتە چىقىپ كېتىدۇ؛ لېكىن پىرەۋن يەنە ھىيلە ئىشلىتىپ، خەلقىنى پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىشقا بېرىشتىن توسقۇچى بولىسۇن، دېدى. **30** مۇسا پىرەۋنىڭ ئالدىدىن چىقىپ، پەرۋەردىگارغا شۇنداق ئىلتىجا قىلدى. **31** پەرۋەردىگار مۇسا تىلىگىنىدەك قىلدى؛ ئۇ كۆكۈيۈنلەرنى پىرەۋن، ئەمەلدارلىرى ۋە خەلقىدىن چىقىرىۋەتتى؛ ھەتتا بىر تال كۆكۈيۈنمۇ قالمىدى. **32** لېكىن پىرەۋن بۇ قېتىممۇ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ، قوۋمىنى قويۇپ بەرمىدى.

9

ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ پىرەۋنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ «ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ماگا ئبادەت قىلىشىمنى ئۈچۈن قوۋمىنى قويۇپ بەر. **2** ئە گەر تۇلارنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلىپ، يەنىلا تۇتۇپ تۇرۇۋالىدىغان بولساڭ، **3** مانا، پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئېتىزلىقتىكى چارپايلىرىڭنىڭ ئۈستىگە، ئات-ئېشەك كەمىر، تۆگىلەر، ۋە قوي-كالىلىرىڭنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ ئىنتايىن ئېغىر بىر ۋابا كەلتۈرىدۇ. **4** لېكىن پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ چارپايلىرىنى مىسىرلىقلارنىڭ چارپايلىرىدىن پەرقلەندۈرىدۇ. ئەتىجىدە، ئىسرائىلنىڭ چارپايلىرىدىن ھېچبىرى تۇلەيدۇ» ـ دېگىن، دېدى. **5** پەرۋەردىگار ۋاقىتنى بېكىتىپ: ـ ئەتە پەرۋەردىگار زېمىندا بۇ ئىشنى قىلىدۇ، دېدى. **6** ئەتىسى پەرۋەردىگار شۇنداق قىلدى؛ مىسىرلىقلارنىڭ بارلىق چارپايلىرى تۇلدى؛ لېكىن ئىسرائىلنىڭ چارپايلىرىدىن بىرمۇ تۇلمىدى. **7** پىرەۋن ئادەم ئەۋەتىپ ئەكشۈرۈشىدى، مانا، ئىسرائىلنىڭ چارپايلىرىدىن بىرمۇ تۇلمىگەندى. لېكىن پىرەۋنىڭ كۆڭلى قاتتىق قىلىنىپ، ئۇ قوۋمىنى قويۇپ بەرمىدى. **8** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇسا ۋە ھارۇنغا: ـ خۇمدانىنىڭ كۆزىدىن چاڭگىلىلارنى توشقۇزۇپ ئېلىڭلار، ئاندىن مۇسا ئۇنى پىرەۋنىڭ كۆز ئالدىدا ئاسمانغا قارىتىپ چاچىسۇن. **9** شۇنداق قىلىشى بىلەن كۈل پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنى قاپلايدىغان چاڭ-توزان بولىدۇ ۋە مىسىر زېمىنىدىكى ھەممە يەردە ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنىڭ بەدىنىگە جۈشۈشتى بىلەن ھوررەك-ھوررەك چاقا چىقىرىدۇ، ـ دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن تۇلار خۇمدانىدىن كۈل ئېلىپ، پىرەۋنىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇردى ۋە مۇسا ئۇنى ئاسمانغا قارىتىپ چاچتى، ئۇ ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنىڭ بەدىنىگە جۈشۈشتى بىلەن ھوررەك-ھوررەك چاقا چىقاردى. **11** جاد ۋۇگەرلەر چاقىلار دەستىدىن مۇساننىڭ ئالدىدا تۇرالمايى قالدى؛ چۈنكى جاد ۋۇگەرلەرنىڭ بەدىنىمۇ، باشقا بارلىق مىسىرلىقلارنىمۇ ئوخشاش چاقا بېسىپ كەتكەندى. **12** لېكىن پەرۋەردىگار پىرەۋنىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلدى؛ شۇڭا پەرۋەردىگار دەل مۇساغا ئېيتقىنىدەك ئۇ تۇلارغا قۇلاق سالمىدى. **13** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ ئەتە تاڭ سەھەر قويۇپ، پىرەۋنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئۇنىڭغا: «ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قوۋمىنى ماگا ئبادەت قىلىشقا قويۇپ بەر؛ **14** چۈنكى مەن بۇ قېتىم ھەممە بالايىئاپەتلىرىمنى يۈرىككىگە، ئەمەلدارلىرىڭ ۋە پۇقرالىرىڭنىڭ

ئۆستنگە ئەۋەتمەن. يۇنىڭ بىلەن سەن پۇتكۈل يەر يۈزىدە مەندەك باشقا بىرىنىڭ يوق ئىكەنلىكىنى بىلىسەن. **15** چۈنكى مەن قولۇمنى تۈزىتىپ، تۆزۈلۈڭ ۋە قوۋىڭنى ۋاپا بىلەن تۈرغان بولسامىشدى، يۇ ۋاقىتتىچە سەن يەر يۈزىدىن يوقلىپ كېتەتتىڭ. **16** ھالبۇكى، مېنىڭ سېنى ئورنۇڭغا تىكلىشىمدىكى مەقسىتىم شۇ ئىدىكى، دەل تۈز قۇدرىتىمنى ساڭا كۆرسىتىش، شۇنداقلا نامىمنىڭ پۈتكۈل يەر يۈزىدە جاكارلىنىشى ئۈچۈن ئىدى. **17** سەن يەنە قوۋمىغا چوڭچىلىق قىلىپ، تۈلارنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلۋېرەمسەن؟ **18** مانا، ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا مىسىر دۆلىتى بىنا بولغاندىن ۋېيان ھېچ كۆرۈلۈپ باقمغان قاتتىق مۇلدۇرلۇق ياغدۇرىمەن. **19** شۇنىڭ ئۈچۈن ئادەم ئەۋەتىپ، ھايۋان ۋە ئېتىزدا بار-يوقۇڭنى يىغىپ ئېچكىرى سولىغىن؛ چۈنكى ۋېگە قايىۋرۇلماي سىرتىا قالغان ئادەم ۋە ھايۋانلارنىڭ ھەممىسى مۇلدۇرنىڭ ئاستىدا قېلىپ تۈلۈپ كېتىدۇ! ـ دېگىن، دېدى. **20** بۇنى ئاڭلاپ پىرەۋنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ تارىسىدىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىدىن قورققان ھەربىر ئادەم تۈز قۇللىرى ۋە چارپايلىرىنى ياۋگۇرتۇپ ۋىلىرىگە ئېلىپ كەلدى. **21** لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئېتىبارغا ئالمىغانلار تۈز قۇل ۋە ماللىرىنى تاشقىرىدا قالدۇرۇپ قويدى. **22** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مىسىر زېمىنىدىكى ھەر يەردە، ئادەملەر ۋە ئۆستىگە، ماللارنىڭ ئۆستىگە، شۇنداقلا مىسىر زېمىنىدىكى دالالارنىڭ ھەممە ئوت-چۆپلىرىنىڭ ئۆستىگە مۇلدۇر ياغسۇن دەپ، ئاسمانغا قاراپ قولۇڭنى كۆتۈرگىن، دېدى. **23** مۇسا شۇنىڭ بىلەن ھاسىسىنى ئاسمانغا قارىتىپ كۆتۈرۈۋىدى، پەرۋەردىگار گۈلدۈرمامىنى گۈلدۈرلىتىپ، مۇلدۇر ياغدۇردى، يەر يۈزىدە چاقماق چېقىندىلىرى چېپىپ يۈرەتتى. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار مىسىر زېمىنى ئۈستىگە مۇلدۇر ياغدۇردى. **24** مۇلدۇر يېغىپ، مۇلدۇر بىلەن ئوت ئارىلاش چۈشتى؛ مۇلدۇر شۇنچە ئېغىر بولدىكى، مىسىر دۆلىتى بىنا بولغاندىن تارتىپ ئۇنداق قاتتىق مۇلدۇر يېغىپ باقمغانىدى. **25** مۇلدۇر پۇتكۈل مىسىر زېمىنىنىڭ ھەر يېردە چۈشۈپ، ئىنسان بولسۇن، ھايۋان بولسۇن، ھەممىسىنى ئۇردى؛ مۇلدۇر ئېتىزدىكى ھەمە ئوت-چۆپنى ئۇرۇپ، يەردىكى ھەمە دەل-دەرەخلەرنىمۇ سۇندۇرۇۋەتتى. **26** پەقەت ئىسرائىللار ئولتۇرۇشلۇق گوشەن زېمىنىدىلا مۇلدۇر ياغمىدى. **27** پىرەۋن ئادەم ئەۋەتىپ مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ ئۇلارغا: ـ مەن بۇ قېتىم گۇناھ قىلدىم! پەرۋەردىگار ھەققانىيدۇر، سەۋەنلىك بولسا مەن ۋە خەلقىمدىن ئۆتتى. **28** يەنە بېرىپ پەرۋەردىگاردىن ئۆتۈنۈپ ئىلتىجا قىلىڭلار! خۇدادىن چىققان بۇ قاتتىق گۈلدۈرمالار ۋە مۇلدۇر يېتىپ ئاشتى! سىلەرنى قويۇپ بېرەي؛ سىلەر ئەمدى مۇشۇ يەردە تۇرۇۋەرسە گۇلار بولمايدۇ، ـ دېدى. **29** مۇسا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن شەھەردىن چىققاندا، پەرۋەردىگار تەرەپكە قاراپ قوللىرىنى يېيىپ كۆتۈرىمەن؛ گۈلدۈرمالار شۇ ھامان پېسىقىپ مۇلدۇر يەنە ياغمايدۇ. يەر يۈزىنى پەرۋەردىگارنىڭكىدۇر، دەپ بىلىسىڭ ئۆچۈن شۇنداق بولىدۇ. **30** لېكىن سەن ۋە سېنىڭ ئەمەلدارلىرىڭ، سىلەرنىڭ پەرۋەردىگار خۇدادىن تېخىچە قورقماۋاتقىنىڭلارنى بىلىمەن، دېدى. **31** شۇ چاغدا ئارپا باش چىقىرىپ، زىغىر غۇنچىلىغان بولغاچقا، زىغىر ۋە ئارپا مۇلدۇردىن ۋەيران قىلىندى. **32** لېكىن بۇغداي بىلەن قارا بۇغداي كېيىنرەك بىخ چىقارغاچقا، ۋەيران قىلىنمىدى. **33** مۇسا پىرەۋنىنىڭ ئالدىدىن كېتىپ، شەھەردىن چىقىپ پەرۋەردىگار تەرەپكە قاراپ قوللىرىنى يېيىپ كۆتۈردى. شۇنىڭ بىلەن گۈلدۈرماما ۋە مۇلدۇر توختاپ، يامغۇر يە رگە يەنە تۆكۈلمىدى. **34** ئەمما پىرەۋن يامغۇر، مۇلدۇر ۋە گۈلدۈرمالارنىڭ توختىغىنىنى كۆرگەندە، يەنە گۇناھ سادىر قىلدى؛ ئۆمۈ، ئەمەلدارلىرىمۇ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىشتى. **35** بۇ تەرىقىدە پىرەۋنىنىڭ كۆڭلى قاتتىق تۇرۇۋېرىپ، پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقاندەك، ئىسرائىللارنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلدى.

10

ئادەن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ پىرەۋنىنىڭ ئالدىغا بارغىن؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ تارىسىدا بۇ مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىشىم ئۈچۈن پىرەۋنىنىڭ كۆڭلىنى ۋە ئەمەلدارلىرىنىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ قويدۇم. **2** بۇ ئىش بىلەن مېنىڭ مىسىرلىقلارنى قاندىق رەسۋا قىلغانلىقىم ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا كۆرسەتكەن مۆجىزىلىك ئالامەتلىرىنى سەن ئوغلۇڭنىڭ ئادەن نەۋرە-ئىنىڭ قۇلقىغا يەتكۈزسەن. يۇنىڭ بىلەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىسىلەر، دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن پىرەۋنىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «تۆز ئۈنى ئالدىمدا تۇۋەن تۇتۇشنى قاچانغىچە رەت قىلىسەن؟ ماڭا ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن قوۋمىنى قويۇپ بەر. **4** چۈنكى ئە گەر سەن قوۋمىنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلساڭ، مانا، مەن ئەتە سېنىڭ يۇرتۇڭغا چېكەتكە ئەۋەتىمەن. **5** ئۇلار سىلەر زېمىن يۈزىنى كۆرمىگۈدەك قىلىپ يېپىۋېتىدۇ، سىلەرنىڭ مۇلدۇردىن ئامان قالغان نەرسىلىرىگىلارنىمۇ، دالالاردا ئۆسكەن ھەممە دەل-دەرەخلىرىگىلارنىمۇ يەپ كېتىدۇ. **6** ئۇلار ئۇردا-سارايلىرىڭنىڭ سارايلىرى، شۇنداقلا بارلىق مىسىرلىقلارنىڭ ئۆيلىرىگە تولۇپ كېتىدۇ؛ بۇنداق ئاتىپەتنى ئاتا-بوۋا ئۆمرىڭ ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭ يەر يۈزىدە ئاپىريدە بولغاندىن تارتىپ كۆرۈپ باقمغان» ـ دېدى-دە، بۇرۇلۇپ پىرەۋنىنىڭ ئالدىدىن چىقىپ كەتتى. **7** پىرەۋنىنىڭ ئەمەلدارلىرى ئۇنىڭغا: ـ بۇ ئادەم بىزگە قاچانغىچە ئۇزاق بولار؟ تۈز خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشقا بۇ ئادەملەرنى قويۇپ بەر گەيلا! مىسىرنىڭ خاراب بولغىنىنى تېخىچە كۆرمەيۋاتامدىلا؟ ـ دېدى. **8** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن پىرەۋنىنىڭ ئالدىغا يەنە چاقىرتىپ كېلىندى. ئۇ ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن بېرىڭلار، لېكىن باردىغانلار زادى كىملەر؟ ـ دېدى. **9** مۇسا جاۋاب بېرىپ: ـ ياشلىرىمىز ۋە قېرى-چۈرىلەر بىلەن، ئوغۇللىرىمىز ۋە قىزلىرىمىز بىلەن، قوي ۋە كالا پادىلىرىمىزنى ئېلىپ ھەممىمىز بارىمىز؛ چۈنكى بىز پەرۋەردىگار ئۈچۈن ھېيت ئوتكۈزۈشىمىز كېرەك، دېدى. **10** ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلەرنى بالا-چاقا گۇلار بىلەن قوشۇپ قويۇپ بە رگىنىمدە، پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن بىللە بولغاي! مانا، ئالدىگۇلاردا بالا يېتىپۋېت ئوروقىنى! **11** يوقسۇ، بۇنداق قىلىشىڭلارغا بولمايدۇ! پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشقا پەقەت ئاراگۇلاردىن ئەر كىشىلەرلا بارسۇن! چۈنكى سىلەرنىڭ ئەلىپگۇلار دەل شۇ ئەمەسمىدى! ـ دېدى-دە، ئۇلار پىرەۋنىنىڭ ئالدىدىن قوغلاپ چىقىرىلدى. **12** ئادەن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مىسىر زېمىنىنىڭ ئۈستىگە قولۇڭنى ئۇزاتقىن. شۇنداق قىلساڭ، چېكەتكەلەر مىسىر زېمىنىنى بېسىپ، زېمىنىدىكى ھەرخىل ئوتياشلارنى، يەنى مۇلدۇردىن ئامان قالغانىنىڭ ھەممىسىنى يەپ كېتىدۇ، دېدى. **13** مۇسا ھاسىسىنى مىسىر زېمىنىنىڭ ئۈستىگە ئۇزاتتى؛ پەرۋەردىگار شۇ كۈنى ۋە كېچىسى زېمىن ئۈستىگە شەرق شامىلى چىقاردى. سەھەردە، شەرق شامىلى چېكەتكەلەرنى ئۆچۈرۈپ كەلدى. **14** چېكەتكەلەر مىسىرنىڭ پۈتكۈل زېمىنىغا يېپىلىپ، مىسىرنىڭ پۈتۈن چېگرىسىنمۇ باستى. ئاپەت ئىنتايىن ئېغىر بولدى؛ ئىلگىرى بۇنداق چېكەتكە ئاپىتى بولۇپ باقمغان، مۇندىن كېيىنمۇ ئۇنىڭدەك بولمايدۇ. **15** ئۇلار پۈتكۈل زېمىننىڭ يۈزىنى قاپلىدى، يەر قاراڭغۇلىشىپ كەتتى؛ ئۇلار مۇلدۇردىن ئامان قالغان زېمىندىكى ھەمە ئوتياشلارنى ۋە دەل-دەرەخلەرنىڭ بارلىق مېۋىلىرىنى يەپ كەتتى. شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل مىسىر زېمىنى تەۋەسىدىكى دەل-دەرەخلەردە يا كى دالادىكى گۈل-گىياھلاردا ھېچ يېشىللىق قالمىدى. **16** ئادەن پىرەۋن ئالدىراپ-تېنەپ مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ ئۇلارغا: ـ مەن ھەم خۇدايلىڭلار پەرۋەردىگار ئالدىدا ھەم سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا گۇناھ قىلدىم. **17** ئەمدى مۇشۇ بىر قېتىم گۇناھىمدىن ئۆتۈپ پەرۋەردىگار خۇدايلىڭلاردىن بۇ ئۆلۈمنى مەندىن ئېلىپ كېتىشنى ئىلتىجا قىلىشىڭلارنى ئۆتۈنەمەن، ـ دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن مۇسا پىرەۋنىنىڭ ئالدىدىن چىقىپ پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلدى. **19** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار شامالنى بۇراپ غەرب تەرەپتىن ئىنتايىن كۈچلۈك بوران چىقىرىپ، چېكەتكەلەرنى ئۆچۈرۈپ، قىزىل دېڭىزغا غەرق قىلدى؛ مىسىرنىڭ پۈتكۈل تەۋەسىدە بىر تالمۇ چېكەتكە قالمىدى. **20** لېكىن پەرۋەردىگار پىرەۋنىنىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ قويغىنى ئۈچۈن ئۇ ئىسرائىللارنى قويۇپ بەرمىدى. **21** ئادەن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ قولۇڭنى ئاسمانغا قارىتىپ ئۇزاتقىن؛ شۇنىڭ بىلەن قاتتىق بىر قاراڭغۇلۇق بولىدۇ، ھەتتا ئادەم سىلىنا قولىغا ئۈيۈلغۇدەك قويۇق قاراڭغۇلۇق مىسىر زېمىنىنى قاپلايدۇ، ـ دېدى. **22** ئادەن مۇسا قولىنى ئاسمانغا قارىتىپ ئۇزىتىۋىدى، قويۇق بىر قاراڭغۇلۇق مىسىر زېمىنىنى ئۈچ كۈنگىچە قاپلاپ تۇردى. **23** ئۈچ كۈنگىچە بىرى يەنە بىرىنى كۆرەلەمەس ۋە ئۇ ھېچكىم ئۇز جايىدىن قوزغىلالماس بولدى؛ لېكىن بارلىق ئىسرائىللار ئولتۇرغان جايلاردا يورۇقلۇق بار ئىدى. **24** پىرەۋن مۇسانى چاقىرتىپ ئۇنىڭغا: ـ بېرىپ، پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىڭلار. پەقەت قوي ۋە كالا پادىلىرىڭلار قالسۇن؛ بالا-چاقىلىرىڭلارنىمۇ ئېلىپ بارساڭلار بولىدۇ، دېدى. **25** مۇسا جاۋابەن: ـ ئۇنداقتا خۇدايىمىز پەرۋەردىگارغا قوربانلىق قىلىشقا [ئىناقلىق] قوربانلىقى ۋە كويدۇرمە قوربانلىقىمىز لازىملىق چارپايلارنى سەن بىزگە بېرەمسەن؟ **26** ئۇزىمىزنىڭ چارپايلىرىمىز بىز بىلەن بىرگە كېتىشى كېرەك، بىر ئېيقىمۇ كەينىدە قالسا بولمايدۇ؛ چۈنكى خۇدايىمىز پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشقا قوربانلىق قىلىدىغىنىمىزنى بۇلارنى تاللىشىمىز لازىم. ئۇ يەنە رگە يېتىپ بارمىغۇچە، پەرۋەردىگارغا قايسى قوربانلىقلار بىلەن ئىبادەت قىلىدىغىنىمىزنى بىلمەيمىز، ـ دېدى. **27** لېكىن پەرۋەردىگار پىرەۋنىنىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلدى؛ ئۇ ئۇلارنى يەنىلا قويۇپ بەرمىدى. **28** پىرەۋن مۇساغا: ـ ئالدىمدىن يوقال! ھېزىر بول، ئىككىنچى ماڭا كۆرۈنگۈچى بولما! چۈنكى يۈزۈمنى يەنە كۆرگەن كۈنۈڭ جىنىگىدىن ئايرىلىسەن، ـ دېدى. **29** مۇسا ئۇنىڭغا: ـ راست ئېيتتىڭ! مەن سېنىڭ يۈزۈڭنى ئىككىنچى كۆرگۈچى بولمايمەن، ـ دېدى.

11

شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ يەنە بىر ئاپەتنى پىرەۋنىنىڭ ئۈستىگە ۋە مىسىرنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىمەن. ئادەن ئۇ سىلەرنى بۇ يەردىن كېتىشكە يول قويىدۇ ۋە ئۇ سىلەرنى ھەممە نەرسىلىرىگىلار بىلەن قوشۇپ قويۇپ بېرىپ، بۇ يەردىن مۇتلەق قوغلاپ چىقىرىدۇ. **2** ئەمدى

سەن خەلققە تاپىلاپ: ـ ھەر بىرىگلار، ئەر كىشىلەرنىڭ ھەربىرى تۆز قوشنىسىدىن، ئايال كىشىلەرنىڭ ھەربىرى تۆز قوشنىسىدىن كۆزمۇش ۋېۋىملارنى، ئالتۇن ۋېۋىملارنى سوراپ ئالسۇن، دېگەن، ـ دېدى **3** (پەرۋەردىگار خەلقنى مىسرلىقلارنىڭ ئالدىدا ئلتىپات تاپقۇزدى. شۇنىڭدەك مۇسا دېگەن بۇ ئادەم مىسر زېمىندا پىرەۋنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ نەزىردە بولسۇن، پۇقرالارنىڭ نەزىردە بولسۇن، ناھايىتى ئۇلۇغ زات بولدى). **4** ئاندىن مۇسا يەنە: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن يېرىم كېچىدە چىقىپ مىسرنى كېزىپ چىقىمەن. **5** شۇ ۋاقىتتا تەختىە ئولتۇرۇۋاتقان پىرەۋنىڭ تۇنجى ئوغلىدىن تارتىپ يارغۇنچاق تارتىدىغان دېدەكنىڭ تۇنجى ئوغلىغىچە، شۇنداقلا بارلىق چارپايلارنىڭ تۇنجىلىرى، يەنى مىسردىكى بارلىق تۇنجى جان ئىگىلىرى تۇلىدۇ. **6** بۇ سەۋەبتىن پۈتكۈل مىسر زېمىندا قاتتىق بىر پەرياد كۆتۈرۈلىدۇ، ئۇنىڭدىن ئىلگىرى شۇنداق پەرياد بولۇپ باقمىغاندى، مۇندىن كېيىنمۇ بۇنداق پەرياد ئا ئگالىنايدۇ. **7** لېكىن ئىسرائىللارغا، مەيلى ئادەملىرى، مەيلى ھايۋانلىرىغا بولسۇن، ھەتتا بىر تال ئىتمۇ قاۋاپ قېيمايدۇ. بۇنىڭدىن پەرۋەردىگارنىڭ مىسرلىقلار بىلەن ئىسرائىلنى پەرقلەندۈرىدىغانلىقىنى بىلىسىلەر». **8** ـ شۇنىڭ بىلەن بۇ ئەمەلدارلىرىنىڭ ھەممىسى ئالدىمغا كېلىپ، ماڭا تەزىم قىلىپ: «سىلى تۆزلىرى ۋە سىلگە ئە گەشكەن بارلىق قوۋملىرى چىقىپ كېتىشكەيلا!» دەپ ئېيتىدۇ، ئاندىن چىقىپ كېتىمەن» ـ دېدى-دە، قاتتىق غەزەپ بىلەن پىرەۋنىڭ ئالدىدىن چىقىپ كەتتى. **9** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مىسر زېمىندا مېنىڭ كارامەت مۇجىزىلىرىمنىڭ كۆپلەپ كۆرسىتىلىشى ئۈچۈن پىرەۋن سىلە رگە قۇلاق سالمايدۇ، ـ دېگەندى. **10** مۇسا بىلەن ھارۇن بۇ كارامەت مۇجىزىلەرنىڭ ھەممىسىنى پىرەۋنىڭ ئالدىدا كۆرسىتىپ بولدى، لېكىن پەرۋەردىگار پىرەۋنىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ قويغىنى ئۈچۈن تۆ ئىسرائىللارنى ئۆنۈك زېمىندىن كەتكىلى قويمىدى.

12

پەرۋەردىگار مىسر يۇرتىدا مۇسا ۋە ھارۇنغا مۇنداق دېدى: ـ **2** بۇ ئاي سىلە رگە ئايلارنىڭ ئۆچىدە بېشى، يىلنىڭ تۇنجى ئېيى بولدۇ. **3** سىلەر پۈتۈن ئىسرائىل جامائىتىگە سۆز قىلىپ: ـ بۇ ئايىنىڭ ئونىنچى كۈنى ھەممىگلار ئاتىلىرىگلارنىڭ ئائىلىسى ۋېچە بىر قوزىنى ئېلىگلار، ھەربىر ئائىلىگە بىردىن قوزا ئېلىگلار. **4** ئە گەر مەلۇم بىر ئائىلە بىر قوزىنى يەپ بولالمىغۇدەك بولسا، ئۇنداقتا ئۇي ئىگىسى يېنىدىكى قوشنىسى بىلەن بىرلىشىپ ئادەم سانىغا قاراپ بىر قوزا ئېلىگلار، ھەربىر كىشىنىڭ ئىشتىھاسىغا قاراپ ھېسابلاپ مۇۋاپىق بىر قوزا ھازىرلا گلار. **5** ھەربىرىگلار تاللايدىغان قوزا گلار چېچىم، بىر ياشلىق ئە رگەك بولسۇن؛ قوي يا كى ئۆچكە پادىلىردىن تاللانسىمۇ بولىدۇ. **6** قوزىنى بۇ ئايىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنىگىچە يېنىگلاردا تۇرغۇزۇگلار، ـ دېگەن. ـ شۇ كۈنى ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جامائىتى تاللىغان مېلنى گۈنگۈمدا سويىشۇن. **7** ئاندىن تۇلار ئۆنىڭ قېنىدىن ئېلىپ گۈش يېپىلگەن ئۆينىڭ ئىشىكنىڭ باش تەرىپىگە ھەم ئىككى يان كېشىكىگە سۈ رگەپ قويىسۇن. **8** تۇلار شۇ كېچىسى گۈشنى ئوتتا كاۋاپ قىلىپ يېيىشۇن؛ ئۆنى پېتىر نان ۋە ئاچچىق-چۆچۈك كۆكئات بىلەن قوشۇپ يېيىشۇن. **9** قەتئىي خام يا كى سۈدا پىشۇرۇپ يېمە گلار، بەلكى ئۆنى باش، پۇت ۋە ئىچ-قارىنلىرى بىلەن ئوتتا كاۋاپ قىلىپ يە گلار. **10** ئۆنىڭ ھېچنېمىسىنى ئە تىگە قالدۇرما گلار. ئە گەر ئە تىگە ئېشىپ قالغانلىرى بولسا، ئۆنى ئوتقا سېلىپ كويدۇرۇۋېتىگلار. **11** سىلەر ئۆنى مۇنداق ھالەتتە يە گلار: ـ ئۆنى يېگەندە بەللىرىگلارنى چىڭ باغلاپ، ئاياغلىرىگلارغا كەش كىيىپ، قولىرىگلاردا ھاسا ئۇتقان ھالدا تېز يە گلار. ئۇ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ «ئۆتۈپ كېتىش» قوزىسىدۇر. **12** چۈنكى مەن ئۇ كېچىسى مىسر زېمىنىنى كېزىپ ئۆتىمەن؛ مەن مىسر زېمىندا مەيلى ئىنسان بولسۇن، مەيلى ھايۋان بولسۇن ئۆلارنىڭ تۇنجى ئوغلىغان ئە رككىنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن مەن مىسرنىڭ بارلىق بۇت-ئىلاھلىرىنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىمەن؛ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **13** شۇ قوزىنالىقىنىڭ قېنى سىلەر ئولتۇرغان ۋېلەردە سىلە رگە [نىجات] بەلگىسى بولىدۇ؛ بۇ قانلارنى كۆرگىنىمدە سىلە رگە ئۆتۈپ ئۆرىمەن. شۇنىڭ بىلەن مىسر زېمىننى ئۇرغىنىمدا ھالاكەت ئېلىپ كېلىدىغان ۋابا-ئىپەت سىلە رگە تە گمەيدۇ. **14** بۇ كۈن سىلە رگە خاتىرە كۈن بولسۇن، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ھېيتى سۈپىتىدە ئۆتكۈزۈپ تەبرىكلە گلار، ئەبەدىي بەلگىمە سۈپىتىدە نەسىلدىن-نەسىلگە مە گىگۈ ئۆتكۈزۈگلار. **15** يەتتە كۈن پېتىر نان يە گلار، بىرىنچى كۈنى ۋېۋىگلاردىن [بارلىق] خىمىرتۇرۇچلارنى يوق قىلىگلار؛ چۈنكى كىمكى بىرىنچى كۈندىن تارتىپ يەتتىنچى كۈنگىچە بولدۇرۇلغان نان يېسە، شۇ كىشى ئىسرائىل قاتارىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. **16** بىرىنچى كۈنى سىلەر مۇقەددەس ئىبادەت سورۇنى تۈزۈگلار، يەتتىنچى كۈنمۇ ھەم شۇنداق بىر مۇقەددەس ئىبادەت سورۇنى ئۆتكۈزۈلسۇن. بۇ ئىككى كۈن ئۆچىدە ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلنمىسۇن، پەقەت ھەر كىشىنىڭ يەيدىغىنىنى تەيارلاشقا مۇناسىۋەتلىك ئىشلارنىلا قىلىسا گلار بولىدۇ. **17** مەن دەل شۇ كۈنى سىلەرنى قوشۇن-قوشۇن ۋېچە مىسر زېمىندىن چىقارغىنىم ئۈچۈن سىلەر پېتىر نان ھېيتىنى ئۆتكۈزۈگلار، شۇ كۈنىنى نەسىلدىن-نەسىلگە ئەبەدىي بەلگىمە سۈپىتىدە ھېيت كۈنى قىلىپ بېكىتىگلار. **18** بىرىنچى ئايىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى، كەچقۇرۇندىن تارتىپ شۇ ئايىنىڭ يىگىرمە بىرىنچى كۈنى كەچقۇرۇنغىچە، پېتىر نان يە گلار. **19** يەتتە كۈن ئۆچىدە ۋېلىرىگلاردا ھېچ خىمىرتۇرۇچ بولمىسۇن؛ چۈنكى مۇساپىر بولسۇن، زېمىندا تۇغۇلغان بولسۇن، كىمكى بولدۇرۇلغان نەرسىلەرنى يېسە شۇ كىشى ئىسرائىل جامائىتىدىن ئۈزۈۋېتىلىنىدۇ. **20** سىلەر ھېچقانداق بولدۇرۇلغان نەرسىنى يېمەي، قەيەردىلا تۇرسا گلار، پېتىر نان يە گلار. **21** مۇسا ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ يېرىم ھەربىرىگلارنىڭ ئائىلىسى ۋېچە تۆز ۋۇگلارغا بىر قوزىنى تارتىپ چىقىرىپ پاخىا قوزىسىنى سويۇگلار. **22** ئاندىن بىر ئۇتام زۇپا ئېلىپ ئۇنى قاچىدىكى قانغا چىلاپ، قاچىدىكى قانىنى ئىشىكنىڭ بېشى ۋە ئىككى كېشىكىگە سۈ رگە گلار. سىلەردىن ئە تىگەنگىچە ھېچكىم ئۆينىڭ ئىشىكىدىن قە تئىي چىقمىسۇن. **23** چۈنكى پەرۋەردىگار مىسرلىقلارنى ئۇرۇپ ھالاك قىلىش ئۈچۈن، زېمىنى كېزىپ ئۆتىدۇ؛ ئۇ ئىشىكنىڭ بېشى ۋە ئىككى كېشىكىدىكى قانىنى كۆ رگەندە، پەرۋەردىگار ھالاك قىلغۇچىنىڭ ۋېلىرىگلارغا كىرىپ سىلەرنى ئۇرۇۋىشىدىن توسۇش ئۈچۈن [مۇھاپىزەت قىلىپ] ئىشىكنىڭ ئالدىغا ئۆتۈپ تۇرىدۇ. **24** بۇ رەسىم-قائىدىنى تۆز ۋۇگلار ۋە باللىرىگلار ئۈچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىمە سۈپىتىدە تۇتۇۋگلار. **25** سىلەر پەرۋەردىگار تۆز ۋەدىسى ۋېچە سىلە رگە بېرىدىغان زېمىنغا كىرگىنىگلاردا بۇ ھېيتلىق ئىبادەتنى تۇتۇۋگلار. **26** باللىرىگلار سىلەردىن: «بۇ ئىبادەتنىگلارنىڭ مەنىسى نېمە؟» ـ دەپ سورىسا، **27** سىلەر: «بۇ مىسرلىقلارنى ئۇرغىنىدا، مىسردا ئىسرائىللارنىڭ ۋېلىرىنىڭ ئالدىغا ئۆتۈپ تۇرۇپ، بىزنىڭ ۋېدىكىلىرىمىزنى قۇتقۇزغان پەرۋەردىگارغا بولغان «ئۆتۈپ كېتىش» قۇربانلىقى بولىدۇ» ـ دە گلار. شۇنى ئا گلىغاندا، خەلق ئېگىلىشىپ [خۇداغا] سەجدە قىلدى. **28** ئاندىن ئىسرائىللار قايتىپ بېرىپ، پەرۋەردىگار دەل مۇسا بىلەن ھارۇنغا ئەمر قىلغاندەك ئىش كۆردى. **29** ۋە شۇنداق بولدىكى، يېرىم كېچە بولغاندا، پەرۋەردىگار پىرەۋنىڭ تەختىدە ئولتۇرۇۋاتقان تۇنجىسىدىن تارتىپ زىندانداۋى بېتىۋاتقان مەھبۇسنىڭ تۇنجىسىغىچە، مىسر زېمىنىدىكى تۇنجى ئوغۇلىلارنىڭ ھەممىسىنى ئۇرۇپ ئولتۇردى، شۇنداقلا ئۇ ھايۋانلارنىڭ تۇنجى تۇغۇلغانلىرىنىڭۇ ھەممىسىنى ئولتۇردى. **30** ئادەم ئولىگەن بىرمۇ ئۇي قالمىغاچقا، شۇ كېچىسى پىرەۋنىڭ ئۆزى، ئۇنىڭ بارلىق ئەمەلدارلىرى ۋە بارلىق مىسرلىقلار كېچىدە ئورنىدن قېتىق؛ مىسر زېمىندا ئىنتايىن قاتتىق پەرياد كۆتۈرۈلدى. **31** پىرەۋن كېچىدە مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ: ـ تۇر ۋۇگلار، سىلەر ۋە ئىسرائىللار بىلەن بىللە مېنىڭ خەلقىمنىڭ ئارىسىدىن چىقىپ كېتىگلار، ئېيتقىنىگلاردەك بېرىپ، پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىگلار! **32** سىلەرنىڭ دېگىنىگلار ۋېچە قوي، ئۆچكە، كالا پادىلىرىنىمۇ ئېلىپ كېتىگلار؛ مەن ئۇچۇنمۇ بەختىگە-بەركەت تىلە گلار، ـ دېدى. **33** مىسرلىق پۇقرالارمۇ «ھەممىمىز ئۆلۈپ كەتكۈدەك كەتتۇق» دېيىشىپ، خەلقنى زېمىندىن تېز چىقىرۋېتىش ئۈچۈن ئۇلارنى كېتىشكە تالدىراتتى. **34** خەلق تېخى بولمىغان خىمىرلىرىنى ئېلىپ، ئۇنى تە گىنىلە رگە سېلىپ، كىيىم-كېچە كلىرى بىلەن ۋۇگەپ، مۇرىلىرىگە ئېلىپ كۆتۈرۈپ مېگىشتى. **35** ئىسرائىللار مۇساىنىڭ تاپىلىغىنى ۋېچە قىلىپ، مىسرلىقلاردىن كۈمۈش ۋېۋىملار، ئالتۇن ۋېۋىملار ۋە كىيىم-كېچە كلەرنى سوراپ ئېلىشتى. **36** پەرۋەردىگار خەلقنى مىسرلىقلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئىلتىپات تاپقۇزغىنى ئۈچۈن مىسرلىقلار ئۇلارنىڭ تۆزلىرىدىن سورىغانلىرىنى بەردى؛ شۇنداق قىلىپ ئىسرائىللار مىسرلىقلاردىن غەنىيمەتلەرنى ئېلىپ كەتتى.

37 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار بالىلارنى ھېسابقا ئالمىغاندا ئالتە يۈز مىڭچە ئە رەكەك بولۇپ، رامىسەستىن چىقىپ، سۇككوت شەھىرىگىچە پىيادە ما گدى. **38** ئۇلار بىلەن بىللە چوڭ بىر توپ شالغوت خەلقمۇ ئۇلارغا قوشۇلۇپ ما گدى، يەنە نۇرغۇن چارۋىلار، كۆپلىگەن كالا-قوي پادىلىرى بىلەن بىللە چىقتى. **39** مىسردىن ئالغاچ چىققان خىمىردىن ئۇلار پېتىر نان-توقاچلارنى ئەتتى؛ چۈنكى ئۇلار مىسردا بىردەم-يېرىم دەم ئۇرغۇزۇلمايي ھەيدەلگىنى ئۈچۈن خىمىر بولمىغاندى؛ ئۇلار تۆزلىرى ئۈچۈن يېمە كلىك تەيارلۇ بلىشقىمۇ ئۇلگۈرەلمىگەندى. **40** ئىسرائىللارنىڭ مىسردا تۇرغان ۋاقتى جەمئي تۆت يۈز ئوتتۇز يىل بولدى. **41** شۇنداق بولدىكى، شۇ تۆت يۈز ئوتتۇز يىل توشقاندا، دەل شۇ كۈندە پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرى مىسر زېمىندىن چىقىپ كەتتى. **42** شۇ كۈنى كېچىدە ئۇلار مىسر زېمىندىن چىقىرلىغىنى ئۈچۈن، شۇ كېچىنى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ كېچىسى دەپ ئۆتۈشى كېرەك؛ شۇ كېچىنى بارلىق ئىسرائىللار ئۆلۈدىتىن ئەۋلادقىچە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئۆتۈپ، تۇنىشى كېرەك. **43** پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا مۇنداق دېگەندى: ـ پاخىا قوزىسى تۇغرىسىدىكى بەلگىمە شۇ بولىشىكى: ـ ھېچقانداق يات ئەللىك ئادەم ئۇنىڭدىن يېمىسۇن. **44** لېكىن ھەر كىمنىڭ پۇلغا سېتىۋالغان قۇلى بولسا، ئۇ

خەتىە قىلىنسۇن، ئاندىن تۆنىكۈن يېسۇن. **45** ئەمما ۋېرۇكلاردا ۋاقىتلىق تۇرۇۋاتقان مۇساپىر ياكى مەدىكار بۇنىكۈن يىسە بولمايدۇ. **46** گۆشنى باشقا بىر ۋېگە ئېلىپ چىقمىغىن؛ بىرلا ۋېدە يېيىلسۇن؛ قوزىنىڭ ھىچبىر سۆڭىگى سۇندۇرۇلمىسۇن. **47** پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى بۇ ھېيتنى تۆتكۈزسۇن. **48** ئەگەر سېنىڭ بىلەن بىرگە تۇرغان مۇساپىر بولسا، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ پاسخا ھېيتىنى تۆتكۈزمەكچى بولسا، تۇنداقتا ئالدى بىلەن بارلىق ئەر كىشىلىرى خەتىنە قىلىنسۇن؛ ئاندىن كېلىپ ھېيت تۆتكۈزسۇن. تۇز زېمىندا تۇغۇلغان كىشىدەك سانالسۇن. لېكىن ھىچبىر خەتىنسىز ئادەم تۆنىكۈن يېمىسۇن. **49** زېمىندا تۇغۇلغان كىشى ھەم ئارا گلاردا تۇرغان مۇساپىر تۇچۇن ئوخشاش قانۇن-يەلگىلىمە بولسۇن. **50** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى دەل پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا بۇيرۇغاندەك شۇ ئىشلارنى ئادا قىلدى. **51** شۇ كۈنىنىڭ تۆزىدە پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنى قوشۇن-قوشۇن ۋېچە مىسىر زېمىنىدن چىقاردى.

13

پەرۋەردىگار مۇساغا: **2** ـ ئىسرائىللار ئارىسىدا بالىياتقۇنىڭ بارلىق تۇنجى ئە رىكەك مېۋىسىنى، مەيلى ئۇ ئىنسانىنىڭ ياكى ھايۋاتنىڭ بولسۇن، ماڭا ئاتاپ مۇقەددەسىس قىلغىن؛ ئۇ ماڭا مەنسۇپتۇر، دېگىنىدى. **3** مۇسا خەلقىگە مۇنداق دېدى: ـ سىلەر مىسىردىن ئىبارەت «قۇللۇق ماكانى»دىن چىققان بۇ كۈننى ياد ئېتىڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرنى بۇ يەردىن قۇدرەتلىك قولى بىلەن چىقاردى. يۇنىڭ ئۈچۈن ھېچ بولدۇرۇلغان نەرسە يېيىلمىسۇن. **4** ئابىب ئېيىنىڭ بۇگۈنكى كۈنى يولغا چىققان كۈن. **5** ئەمدى پەرۋەردىگار ساڭا بىرلىشكە ئاتا-بوۋىلىرىڭنا قەسەم قىلغان، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان زېمىنغا، يەنى قانائانىي، ھىتتىي، ئامورىي، ھىۋىي ۋە يەبۇسىيلارنىڭ زېمىنىغا سېنى ئېلىپ بارغىنىدا مۇشۇ [ئابىب] ئېيىدا شۇ ئىبادەتنى تۇتقىن. **6** يەتتە كۈنگىچە پېتىر نان يەگىلا؛ يەتتىنچى كۈنىدە پەرۋەردىگارغا ئالاھەدە ئاتىغان ھېيت تۆتكۈزۈلسۇن. **7** يەتتە كۈن ئۆچىدە پېتىر نان يېيىلسۇن؛ سىلەرنىڭ ئارا گلاردا ھېچقانداق بولدۇرۇلغان نان تېپىلمىسۇن ۋە يا چېگىلىرىڭ ئۆچىدە ھېچ خىمىرتۇرۇچمۇ كۆرۈنمىسۇن. **8** شۇ كۈنى سەن تۇز ئوغلۇڭغا: «مىسىردىن چىققىنىمدا پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا كۆرسەتكەن ئىلتىپاتىنى ياد قىلىپ تەشە كىكۈر بىلدۈرۈش ئۈچۈن، بۇ [ھېيتنى] تۆتكۈزىمەن»، دەپ چۈشەندۈرگىن. **9** پەرۋەردىگارنىڭ قانۇن-تەلىمىنىڭ ھەمىشە ئاغزىڭدىن چۈشمەسلىكى ئۈچۈن، بۇ يەلگىلىمنى قولۇڭغا بەلگە قىلىپ سېلىۋال، پېشانەڭگە قاشىقىدەك تەسلەتمە قىلىپ ئورنىتىۋال؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنى قۇدرەتلىك قولى بىلەن مىسىردىن چىقاردى. **10** ئەمدى بۇ بەلگىلىمنى يىلمۇ-يىل بېكىتىلگەن ۋاقىتدا تۇتقىن. **11** پەرۋەردىگار سەن بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىڭنا قىلغان قەسىمى ۋېچە سېنى قانائانىيلارنىڭ زېمىنىغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇنى ساڭا تەقدىم قىلغاندىن كېيىن، شۇنداق قىلىشىڭ كېرەك: ـ **12** بارلىق بالىياتقۇنىڭ تۇنجى مېۋىسىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنىسەن؛ شۇنداقلا چارپاي مېلىڭنىڭ ھەممە تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىغا بىردىن قوزا يە رگىن. ئە گەر ئۇنىڭ ئورنىغا بىرنەرسە بەرمىسەڭ، ئۇنىڭ يېنىنى سۇندۇرۇۋەتكىن. ئوغۇللىرىڭلار ئارىسىدا بارلىق تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىغا ھۆرلۈك بەدىلى تۇلۇشۇڭ كېرەك. **14** كېيىنكى كۈنلەردە ئوغلۇڭ سەندىن: «بۇنىڭ مەنىسى نېمىدۇر»، دەپ سورىسا، سەن ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: «پەرۋەردىگار قۇدرەتلىك قولى بىلەن بىزنى مىسىردىن چىقىرىپ، «قۇللۇق ماكانى»دىن ئازاد قىلدى. **15** شۇنداق بولدىكى، پىرئەۋن يېنى قاتتىقلىق قىلىپ بىزنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلغىنىدا، پەرۋەردىگار مىسىر زېمىنىدىكى بارلىق تۇنجى تۇغۇلغانلارنى، ئىنسانىنىڭ بولسۇن، مالنىڭ بولسۇن، ھەممىسىنى تۇرۇپ تۇلتۇردى؛ يۇنىڭ ئۈچۈن مەن مالنىڭ بالىياتقۇسىنىڭ تۇنجى مېۋىسىنى، يەنى ھەممە تۇنجى تۇغۇلغان ئە رىكە كلىرىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىپ سۇنىمەن ۋە ئوغۇللىرىمنىڭ ھەربىر تۇنجىلىرى ئۈچۈن ھۆرلۈك بەدىلى تولەپ بېرىمەن»، دەپ ئېيتقىن. **16** بۇ بەلگىلىمنى قولۇڭغا [ئەسلەتمە-]بەلگە قىلىپ سېلىۋال، پېشانەڭگە قاشىقىدەك تەسلەتمە قىلىپ ئورنىتىۋال، چۈنكى پەرۋەردىگار قۇدرەتلىك قولى بىلەن بىزنى مىسىردىن چىقاردى» ـ دېگىن. **17** ئەمما پىرئەۋن خەلقىنى كېتىشكە قويغاندىن كېيىن، فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىدىكى يول يېقىن بولسىمۇ، خۇدا ئۇلارنى شۇ يول بىلەن باشلىمىدى؛ چۈنكى ئۇ: «خەلقىم جەڭگە ئۇچراپ قالسا، قورقۇپ پۇشايمان قىلىپ، مىسىرغا يېنىپ كېتىشى مۇمكىن» دەپ ئويلىغانىدى. **18** شۇ سەۋەبتىن خۇدا خەلقىنى ئايلاندۇرۇپ، قىزىل دېڭىز تەرەپتىكى چۆلنىڭ يولى بىلەن باشلاپ ماڭدى. شۇنداق قىلىپ ئىسرائىللار مىسىردىن چىققىنىدا، قوراللىنىپ جەڭگە تەييار بولۇپ تەرتىپ بىلەن ماڭدى. **19** مۇسا يۈسۈپنىڭ سۆڭەكلىرىنىمۇ بىللە ئېلىۋالدى؛ چۈنكى يۈسۈپ ئەسلەدە ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى بولغان [قېرىنداشلىرىنى]: «خۇدا چوقۇم سىلەرنى يوقلاپ ھالىڭلاردىن خەۋەر ئالىدۇ؛ شۇ چاغدا سىلەر مېنىڭ سۆڭەكلىرىمنى مۇشۇ يەردىن بىللە ئېلىپ كېتىڭلار» دەپ قەسەم قىلدۇرغانىدى. **20** ئاندىن ئۇلار سۇككوتتىن چىقىپ، چۆلنىڭ چېتىدىكى ئېتام دېگەن يەردە چېدىرلىرىنى تىكتى. **21** ئەمدى پەرۋەردىگار ئۇلارغا يول كۆرسىتىشكە كۈندۈزى بىر بۇلۇت تۈۋۈر ئۈكىدە، كېچىسى يورۇقلۇق بېرىشكە ئوت تۈۋۈر ئۈكىدە بولۇپ ئۇلارنىڭ ئالدىدا يۈرەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار كېچە-كۈندۈز يول يۈرەلەيتتى. **22** بۇلۇت تۈۋۈر ئۈكى كۈندۈزى، ئوت تۈۋۈر ئۈكى كېچىسى خەلقتىن ئايرىلمايى، ئالدىدا يۈرەتتى.

14

پەرۋەردىگار مۇساغا: **2** ـ سەن ئىسرائىللارغا: «سىلەر بۇرۇلۇپ مىگدول بىلەن دېڭىزنىڭ ئارىلىقىدىكى پى-ھاھىروتنىڭ ئالدىغا بېرىپ چېدىر تىكىڭلار، بائال-زېفوننىڭ ئۆدۈلىدىكى دېڭىزنىڭ يېنىدا چېدىر تىكىڭلار»، دېگىن. **3** شۇنىڭ بىلەن پىرەۋن: «ئىسرائىللار زېمىنىدا ئېزىپ قالدى، چۆلنىڭ ئېچىدە قامىلىپ قالدى» دەپ ئويلايدۇ؛ **4** ئىسرائىللارنى قوغلىسۇن دەپ مەن پىرەۋننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىمەن؛ شۇنداق قىلىپ، مەن پىرەۋن ۋە ئۇنىڭ پۈتكۈل قوشۇنلىرى ئارقىلىق تۆز ئۈلۈغلۇقۇمنى ئايان قىلىمەن؛ ۋە مىسىرلىقلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىدۇ ـ دېدى. ئىسرائىللار خۇدانىڭ سۆزى بويىچە قىلدى. **5** «ئۇ خەلق قېچىپ كەتتى» دەپ مىسىرنىڭ پادىشاھىغا خەۋەر بېرىلىدى، پىرەۋن بىلەن ئەمەلدارلىرى خەلق توغرىسىدىكى قاراردىن يېنىپ: «ئىسرائىللارنى قۇللۇقتىن قويۇۋەتكىنىمىز، بۇ زادى نېمە قىلغىنىمىز؟!» ـ دېيىشتى. **6** [پىرەۋن] دەرھال جەڭ ھارۋىسىنى قوشتۇرۇپ، تۆز خەلقىنى باشلاپ يولغا چىقتى. **7** ئۇ يەنە ئالتە يۈز خىلالانغان جەڭ ھارۋىسى، شۇنداقلا مىسىردىكى بارلىق جەڭ ھارۋىلىرىنى يىغدۇرۇپ، ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە لەشكەر باشلىقلىرىنى ئولتۇرغۇزۇپ ئېلىپ ماڭدى. **8** پەرۋەردىگار مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلغىنى ئۈچۈن، ئۇ ئىسرائىللارنى قوغلىدى. بۇ چاغدا ئىسرائىللار قولىرىنى ئېگىز كۆتۈرۈۋىشكەن ھالدا مىسىردن چىقىپ بولغانىدى. **9** مىسىرلىقلارنىڭ [ھەممىسى] يەنى پىرەۋننىڭ بارلىق ئاتلىرى بىلەن جەڭ ھارۋىلىرى، ئاتلىق لەشكەرلىرى بىلەن پۈتكۈل قوشۇنى ئۇلارنى قوغلاپ، ئىسرائىللار دېڭىز يوينا چېدىر تىككەن جايدا، يەنى پى-ھاھىروتنىڭ يېنىدا، بائال-زېفوننىڭ ئۆدۈلىدا ئۇلارغا يېتىشتى. **10** پىرەۋن يېقىنلاشقاندا، ئىسرائىللار بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا، مىسىرلىقلار ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن يۈرۈش قىلىپ قوغلاپ كېلىۋاتاتتى! شۇنى كۆرگەندە ئىسرائىللار تولىمۇ قورقۇشۇپ، پەرۋەردىگارغا ئىدا-يەرياد كۆتۈردى. **11** ئۇلار مۇساغا: ـ مىسىردا گۇرىستان تېپىلماسمىدى، سەن بىزنى چۆلدە ئۆلسۇن دەپ مۇشۇ يە رگە ئېلىپ كەلدىڭمۇ؟! بىزنى مىسىردىن ئېلىپ چىقىپ، بىرگە مۇنداق قىلغىنىڭ نېمىسى؟! **12** مىسىردا تۇرغان ۋاقىتىمىزدا بىز ساڭا: «بىزنى مىسىرلىقلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇشىمىزغا قويغىن، بىز بىلەن كارىڭ بولمىسۇن» دەپ ئېيتمىغانمىدۇق؟ مىسىرلىقلارنىڭ قۇللۇقىدا بولغىنىمىز چۆلگە كېلىپ تۆلگىنىمىزدىن ئەۋزەل بولاتتى! ـ دېدى. **13** يۇنىڭ بىلەن مۇسا خەلققە: ـ قورقماي، تىك تۇرۇڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ بۇگۈن سىلە رگە يۈرگۈزىدىغان نىجاتىنى كۆرىسىلەر؛ چۈنكى سىلەر بۇگۈن كۆرگەن مىسىرلىقلارنى شۇككىنچە كۆرمەيسىلەر. **14** پەرۋەردىگار سىلەر تۇچۇن جەڭ قىلىدۇ، لېكىن سىلەر بولسا گلار جىم تۇرسا گلارلا بولدى، دېدى. **15** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ نېمىشقا سەن ماڭا يەرياد كۆتۈرىسەن؟ ئىسرائىللارغا: «ئالدىغا مېڭىڭلار» دەپ يۈرۈغىن. **16** لېكىن سەن ھاسانى كۆتۈرۈپ قولۇڭنى دېڭىزغا تۇزىتىپ، ئۇنى ئىككىگە بۇلىگىن؛ شۇنداقتا، ئىسرائىللار دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىن قۇرۇق يەر بىلەن ئۆتۈپ كېتىدۇ. **17** مانا، مەن ئۇلارنى قوغلىسۇن دەپ مىسىرلىقلارنىڭ كۆڭلۈلىرىنى قاتتىق قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن مەن پىرەۋن ۋە ئۇنىڭ پۈتكۈل قوشۇنى، جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىقلىرى ئارقىلىق تۆز ئۈلۈغلۇقۇمنى ئايان قىلىمەن. **18** شۇنداق قىلىپ، مەن پىرەۋن ۋە ئۇنىڭ جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىقلىرى ئارقىلىق تۆز ئۈلۈغلۇقۇمنى ئايان قىلغىنىمدا، مىسىرلىقلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىدۇ، دېدى. **19** ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىنىڭ ئالدىدا يۈرۈۋاتقان خۇدانىڭ پەرىشتىسى ئەمدى بۇلۇتنىڭ كەينىگە ئوتتى؛ شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭغان بۇلۇت تۈۋۈر ئۈكمۇ ئۇلارنىڭ كەينىگە يۈتكىلىپ، **20** مىسىرلىقلارنىڭ چېدىرىگامى بىلەن ئىسرائىلنىڭ چېدىرىگامىنىڭ ئارىلىقىدا توختىدى؛ بۇ بۇلۇت بىر تەرەپتە قاراڭغۇلۇق چۈشۈرۈپ، يەنە بىر تەرەپتە كېچىنى يورۇتتى. بۇنىڭ بىلەن پۈتۈن بىر كېچە بىر قوشۇن يەنە بىر قوشۇنغا يېقىن كېلەلمىدى. **21** مۇسا قولىنى دېڭىزنىڭ ئۈستىگە ئۇزاتتى؛ پەرۋەردىگار پۈتۈن كېچە شەرقتىن كۈچلۈك بىر شامال چىقىرىپ، دېڭىزنىڭ سۈيىنى كەينىگە ياندۇردى؛ ئۇ سۈنى ياندۇرۇپ دېڭىزنى قۇرۇق يەر قىلدى، سۇلار ئىككىگە بۆلۈندى. **22** شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللار دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى قۇرۇق يەردىن مېڭىپ، ئوتۇپ كەتتى؛ سۇلار بولسا ئۇلارنىڭ ئوڭ ۋە سول يىنىدا كۆتۈرۈلۈپ تامدەك تۇراتتى. **23** ئەمما مىسىرلىقلار ئۇلارنى قوغلاپ كېلىۋاتاتتى ـ پىرەۋننىڭ بارلىق ئاتلىرى، جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىق لەشكەرلىرى ئۇلارنىڭ

كەيندىن دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىغچە كەلدى. 24 تاڭ ئاتقاندا شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار ئوت بىلەن بۇلۇت تۈۋرۈكىدە تۈرۈپ مىسىرلىقلارنىڭ قوشۇنىغا قاردىدى ۋە مىسىرلىقلارنىڭ قوشۇنىغا پارا كەندىچىلىك چۈشۈردى. 25 ئۇ تۆلۈرنىڭ ھارۋىلىرىنىڭ چاقلىرىنى پاتقۇزۇپ، ھەيدەپ مېڭىشنى مۇشكۈل قىلدى. مىسىرلىقلار: ـ يۈر ۋىگلار، ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن قاچايلى، چۈنكى پەرۋەردىگار تۆلار ئۈچۈن مىسىرلىقلارغا قارشى جەڭ قىلماقتىدۇ، ـ دېيىشتى. 26 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سۈلار يېنىپ مىسىرلىقلارنىڭ ئۈستىگە، تۆلارنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ ئۈستىگە ۋە ئاتلىقلىرىنىڭ ئۈستىگە ئېقىپ بېرىپ، تۆلارنى چۆكتۈرۈۋەتسۈن دەپ قولۇڭنى دېڭىزنىڭ ئۈستىگە تۇزاتقىن، ـ دېدى. 27 مۇسا قولىنى دېڭىزنىڭ ئۈستىگە تۇزىتىۋىدى، تاڭ ئاتقاندا دېڭىزنىڭ سۈيى يەنە ئەسلىي ھالىتىگە يېنىپ كەلدى. قېچىۋاتقان مىسىرلىقلار ئېقىنغا قارشى يۈگۈرۈشتى، پەرۋەردىگار تۆلارنى دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدا مولاق ئاتقۇزدى. 28 سۈ ئەسلىگە يېنىپ كېلىپ، جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن ئاتلىقلارنى، يەنى ئىسرائىلىلارنىڭ ئارقىدىن قوغلاپ دېڭىزغا كىرگەن پىرەئۇننىڭ قوشۇنىنى ئەغرق قىلىۋەتتى؛ تۆلاردىن بىرىمۇ ساق قالمىدى. 29 لېكىن ئىسرائىللار دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى قۇرۇق يەر بىلەن مېڭىپ ئوتۇپ كەتتى؛ سۈلار تۆلارنىڭ ئوڭ ۋە سول يېنىدا كۆتۈرۈلۈپ تامدەك تۇراتتى. 30 شۇ تەرىقىدە پەرۋەردىگار ئۇ كۈنى ئىسرائىللارنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى؛ ئىسرائىللار مىسىرلىقلارنىڭ دېڭىزنىڭ يېنىدا تۇلۇك ياتقىنىنى كۆردى. 31 ئىسرائىل خەلقى پەرۋەردىگارنىڭ مىسىرلىقلارغا ئىشلەتكەن زور قۇدرىتىنى كۆرۈپ، پەرۋەردىگاردىن قورقتى، تۆلار پەرۋەردىگارغا ۋە ئۇنىڭ قۇلى مۇساغا ئىشەندى.

15

شۇ چاغدا مۇسا بىلەن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا مەدھىيە ئوقۇپ مۇنۇ كۈينى ئېيتتى: ـ «مەن پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەپ كۈيى ئېيتاي، چۈنكى ئۇ كارامەت تۇلۇغلۇقىنى كۆرسەتتى؛ ئۇ ئات ۋە مىنگۈچىنى دېڭىزغا تاشلىۋەتتى. 2 مېنىڭ كۈچۈم ھەم مېنىڭ كۈيۈم ياھ ئۇزىدۇر؛ ئۇ ماڭا نىجات بولدى؛ ئۇ مېنىڭ تەڭرىمدۇر، مەن ئۇنى تۇلۇغلايمەن؛ ئۇ مېنىڭ ئاتامنىڭ خۇداسىدۇر، مەن ئۇنى ئالىي دەپ مەدھىيىلەيمەن. 3 پەرۋەردىگار جەڭچىدۇر، ياھۋەھ ئۇنىڭ نامىدۇر. 4 پىرەئۇننىڭ جەڭ ھارۋىلىرىنى ھەم قوشۇنلىرىنى دېڭىزغا تاشلىۋەتتى؛ ئۇنىڭ ئالىي لەشكەر باشلىقلىرى قىزىل دېڭىزدا ئەغرق قىلىندى. 5 چوڭقۇر سۈلار تۆلارنى كۆمۈۋەتتى، تۆلار خۇددى تاشتەك دېڭىز تېگىگە چۆكۈپ كەتتى. 6 سېنىڭ ئوڭ قولۇڭ، ئەي پەرۋەردىگار، قۇدرىتى بىلەن شان-شەرەپ تاپتى؛ سېنىڭ ئوڭ قولۇڭ، ئەي پەرۋەردىگار، دۈشمەننى كۈكۈم-تالقان قىلىۋەتتى. 7 ئۆز ئۇلۇغلۇقۇڭنىڭ ھەيۋىسى بىلەن ئۆز ئۇگىگە قارشى چىققانلارنى نابۇت قىلدىڭ، سەن ئوتلۇق غەزىپىڭنى ئەۋەتتىڭ، ئۇ سامانىنى كويدۇرگەن ئوسەك تۆلارنى يۇتۇۋەتتى. 8 دېمىغىڭنىڭ نەپىسى بىلەن سۈلار دۈڭ بولۇپ تۇرلىدى، جۈشقۇنلىغان دولقۇنلار دۈڭ كەبى تىك تۇردى، دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى چوڭقۇر سۈلار قاتۇرۇپ قويۇلدى. 9 دۈشمەن دېدى: «مەن تۆلارنى قوغلايمەن، يېتىشىمەن، ئولجا ئېلىپ ئۆلەشتۈرىمەن، تۆلاردىن دەردىمنى چىقىرىمەن، قىلىچىمنى سۈغۇرۇپ، ئۆز قولۇم بىلەن تۆلارنى نابۇت قىلىمەن». 10 لېكىن سەن نەپىسىڭ بىلەن پۈۋلىدىڭ، دېڭىز تۆلارنى كۆمۈۋەتتى؛ تۆلار جۈشقۇنلۇق سۈلاردا قوغۇشۇندەك چۆكۈپ كەتتى. 11 ئىلاھلارنىڭ ئارىسىدا، ئەي پەرۋەردىگار، كىم سېنىڭ تەڭدىشىڭ بولىدۇ؟ پاك-مۇقەددەسلىك ئىچىدە ئۆز ھەيۋىتىڭنى كۆرسىتىدىغان، ھەمد-مەدھىيىلەر ئارىسىدا دەھشەتلىك تۇرىدىغان، مۆجىزە-كارامەت يارىتىدىغان، سەندەك كىم بولىدۇ؟ 12 سەن ئوڭ قولۇڭنى ئۆزىتىشىڭ بىلەن، يەر-زېمىن تۆلارنى يۇتۇۋەتتى. 13 لېكىن ئۆز ئۇگىگە ھەججەمەت قىلىپ قۇتقۇزغان قوۋمىنى رەھىمدىللىقىڭ بىلەن باشلاپ چىقتىڭ؛ سەن تۆلارنى ئۆز مۇقەددەس ماكانىڭغا قۇدرىتىڭ بىلەن ھىدايەت قىلىپ يېتىپ كىلدىڭ. 14 يات خەلقلەر بۇنى تاڭلاپ، تىترىشىپ كەتتى؛ فىلىستىيەدە تۇرۇۋاتقانلارنى تولىغاقتەك ئازاب تۇتتى. 15 ئادەن ئېدومنىڭ ئەمىرلىرى دەككە-دۈككىگە چۈشتى؛ موئابنىڭ پالۋانلىرىنى بولىسا، راسا تىترەك باستى؛ قانائان زېمىندىكىلەرنىڭ يۈرىكى سۇ بولۇپ ئاقتى؛ 16 قورقۇنچ ۋە دەھشەت تۆلارنى باستى؛ بىلىكىڭنىڭ ھەيۋىتى بىلەن تۆلار خۇددى تاشتەك مىدرلىيالمالىي قالدى؛ خەلقىڭ ئۆتۈپ كەتكۈچە، ئى پەرۋەردىگار، ئۆزۈڭ رەنە تۇلەپ ھۆر قىلغان خەلقىڭ ئۆتۈپ بولغۇچە. 17 تۆلارنى باشلاپ كىرىپ، ئۆز مىراسىڭ بولغان تاغدا كۆچەتتەك تىكسەن، ئۆز ماكانىڭ قىلغان جايغا، ئى پەرۋەردىگار، ئۆز قوللىرىڭ تەيارلىغان مۇقەددەس جايغا، ئى رەب، تۆلارنى ئېلىپ بارىسەن. 18 پەرۋەردىگار ئەبەدىلئەبەد دگىچە پادىشاھ بولۇپ ھۆكۈم سۈرىدۇ! 19 چۈنكى پىرەئۇننىڭ ئاتلىرى، جەڭ ھارۋىلىرى ئاتلىقلىرى بىلەن بىللە دېڭىزغا كىرىپ بولدى؛ پەرۋەردىگار دېڭىزنىڭ سۈلىرىنى تۆلارنىڭ ئۈستىگە ياندۇردى، لېكىن ئىسرائىللار بولسا دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىن قۇرۇق يەردىن مېڭىپ ئوتتۇپ كەتتى». 20 ئادەن ھارۇننىڭ ھەدىسى پەيغەمبەر مەريەم قولىغا داپنى ئالدى، بارلىق قىز-ئايالارمۇ قولىغا داپ ئېلىپ، ئۈسسۈل ئويناشىپ ئۇنىڭغا ئە گەشتى. 21 مەريەم تۆلارغا جاۋابەن مۇنداق كۈينى ئوقۇدى: ـ «پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەپ كۈيى ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ زور تۆلۇغلۇقىنى كۆرسەتتى؛ ئۇ ئات ۋە مىنگۈچىنى دېڭىزغا تاشلىۋەتتى!». 22 ئادەن مۇسا ئىسرائىللارنى قىزىل دېڭىزدىن باشلاپ، شۇر چۆلىگە ئېلىپ باردى. تۆلار ئۈدا ئۈچ كۈن چۆلدە يۈرۈپ، سۇ تاپالمىدى. 23 ئادەن تۆلار ماراھقا يېتىپ كەلدى؛ لېكىن ئۇ يەرنىڭ سۈيى ئاچچىق بولۇپ، سۈيىنى ئىچكىلى بولمايتتى؛ شۇڭا ئۇ جاينىڭ نامى «ماراھ» دەپ قويۇلغان. 24 ئۇ ۋاقىتتا خالايىق: ـ بىز نېمە ئىچىمىز؟ ـ دەپ مۇسادىن ئاغرىنىپ غوتۇلداشقىلى تۇردى. 25 ئۇ پەرۋەردىگارغا پەريياد كۆتۈردى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بىر دەرەخنى كۆرسەتتى؛ ئۇ دەرەخ ياغىچنى ئېلىپ، سۇغا تاشلىۋىدى، سۇ تاتلىق سۇغا ئايلاندى. ئۇ يەردە پەرۋەردىگار ئۆلارغا ھۆكۈم-بەلگىلىمە بېكىتىپ، ئۆلارنى سىناپ، مۇنداق دېدى: ـ 26 «ئەگەر سىلەر كۆڭۈل قويۇپ خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلىپ، ئەمرلىرىگە قۇلاق سېلىپ، بارلىق ھۆكۈملىرىنى تۇتساڭلار، ئۇنداقتا، مەن مىسىرلىقلارنىڭ ئۈستىگە سالغان كېسەللەردىن ھېچبىرىنى ئۈستۈڭگە سالمايمەن؛ چۈنكى مەنكى سىلە رگە شىپالىق بەرگۈچى پەرۋەردىگاردۇرمەن». 27 ئادەن تۆلار ئېلىمغا يېتىپ كەلدى. شۇ يەردە ئون ئىككى بۇلاق بىلەن يەتمىش خورما دەرىخى بار ئىدى؛ ئۆلار شۇ يەردە سۈلارنىڭ يېنىدا چېدىر تىكتى.

16

ئادەن ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى ئېلىمدىن يولغا ئاتلاندى، مىسىر زېمىنىدىن چىقىپ، ئىككىنچى ئېيىنىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدە ئېلىم بىلەن سىنايىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى سىن چۆلىگە يېتىپ كەلدى. 2 ئەمما ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى چۆلدە مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ يامان گېپىنى قىلىپ غوتۇلداشقىلى تۇردى. 3 ئىسرائىللار ئۆلارغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ قولى بىزنى مىسىر يۈرتىدىلا ئۆلتۈرۈۋەتكەن بولسا بولاىمىدى! شۇ يەردە بىز گۈش قاياناۋاتقان قازانلارنى چۈرىدەپ ئولتۇرۇپ، ۋىزغۇدەك نان يېگەنىمىدۇق؟ لېكىن سىلەر بۇ جامائەتنىڭ ھەممىسىنى ئاچلىق بىلەن ئولتۇرمەكچى بولۇپ بىزنى بۇ چۆلگە ئېلىپ كەلدىڭلار! ـ دېيىشتى. 4 يۇنۇك بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مانا، مەن ئاسماندىن سىلە رگە نان ياغدۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن خەلق ھەر كۈنى چىقىپ، بىر كۈنلۈك لازىملىقىنى يىغىۋالسۇن. بۇ تەرىقىدە مەن ئۆلارنىڭ مېنىڭ قانۇن-ئەمرلىرىمدە ماڭىدىغان-ماڭمايدىغانلىقىنى سىناىمەن. 5 ھەر ھەپتىنىڭ ئالتىنچى كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ئۆلار يىغىۋالغانلىرىنى تەيارلىسۇن؛ ئۇ باشقا كۈنلەردە ئېرىشىدىغىنىدىن بىر ھەسسە كۆپ بولىدۇ، ـ دېدى. 6 ئادەن مۇسا بىلەن ھارۇن بارلىق ئىسرائىللارغا: ـ بۈگۈن ئاخشام سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققۇچىنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەر ۋە 7 ئەتە سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىنى كۆرىسىلەر؛ چۈنكى ئۇ سىلەرنىڭ ئۆتۈنۈك يامان گېپىنى قىلىپ غوتۇلداشقىنىڭلارنى ئاڭلىدى؛ بەرگە كەلسەك، سىلەر يامان گېپىمىزنى قىلىپ غوتۇلداشقىنىمىزنى بىز كىم ئىدۇق؟ ـ دېدى. 8 مۇسا يەنە: پەرۋەردىگار بۈگۈن ئاخشام سىلە رگە يېگىلى گۈش بېرىپ، ئەتە ئەتىگەندە ۋىزغۇدەك نان بە رگەندە [بۇنى بىلىسىلەر]؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگار سىلەر ئۈتۈنۈك يامان گېپىنى قىلىپ غوتۇلداىغىنىڭلارنى ئاڭلىدى. ئەمدى بىز نېمە ئىدۇق؟ سىلەرنىڭ غوتۇلداشقىنىڭلار بىزلە رگە قارشىلىغان ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگارغا قارشىلىغانلىرىڭىز، ـ دېدى. 9 ئادەن مۇسا ھارۇنغا: ـ سەن ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە: «پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىڭلار، چۈنكى ئۇ يامان گەپ بىلەن غوتۇلداشقىنىڭلارنى ئاڭلىدى»، دەپ ئېيتقىن، ـ دېدى. 10 شۇنداق بولدىكى، ھارۇن ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە سۆزلەپ تۇرغىنىدا، تۆلار چۆل تەرەپكە قارۇىدى، مانا، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلالىسى بۇلۇتتا ئايان بولدى. 11 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ 12 ـ مەن ئىسرائىللارنىڭ يامان گەپ قىلىپ غوتۇلداشقىنىنى ئاڭلىدىم؛ ئەمدى تۆلارغا: «گۈگۈمدا سىلەر گۈش يەيسىلەر ۋە ئەتىگەندە نادەن ۋىزغۇنىسىلەر، شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر» ـ دەپ ئېيتقىن، دېدى. 13 كەچقۇرۇندا شۇنداق بولدىكى، بۇدۇنىلەر ئۆچۈپ كېلىپ، چېدىرگاھنى قاپلاپ كەتتى؛ ئەتىسى ئەتىگەندە، چېدىرگاھنىڭ ئەتراپىدىكى يەرلە رگە شەبنەم چۈشكەنىدى. 14 ئەترابىنى ياتقان شەبنەم كۆتۈرۈلۈپ كەتكەندىن كېيىن، مانا، چۈلۈڭكىنىڭ يەر يۈزىدە قىراۋدەك نېپىز، كىچىك-كىچىك يۇملاق نەرسىلەر تۇراتتى. 15 ئىسرائىللار ئۇنى كۆر گەندە، ئۇنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمىگىنى ئۈچۈن: ـ بۇ نېمىدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. مۇسا ئۆلارغا جاۋابەن: ـ بۇ پەرۋەردىگار سىلە رگە ئاتا قىلغان ئوزۇق-تۇلۇكتۇر. 16 پەرۋەردىگار شۇ ئىشنى ئەمر قىلىپ دېدىكى، «ھەربىرىڭلار يەيدىغىنىڭلارغا قاراپ ئۇنىڭدىن يىغۇۋىلىڭلار؛ ھەربىرىڭلار ئائىلىدىكى

ئادەم سانغا قاراپ، ھەربىر ئادەمگە بىر ئومەر مىقداردا يىغىكلار، ھەر ئادەم تۆز چىدىرىدىكى كىشىلەر ئوچۇن يىغىكلار» ـ دېدى. **17** ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ، بەزىسى كۆپرەك، بەزىسى ئازراق يىغۇالدى. **18** تۇلار ئۇنى ئومەر مىقدارى بىلەن ئۆلچەۋدى، كۆپ يىغقانلارنىڭكىدىن ئېشىپ كەتمىدى، ئاز يىغقانلارنىڭمۇ كەملىك قىلمىدى؛ ھەربىر كىشى ئۆز يەيدىغىنىغا قاراپ يىغقانىدى. **19** مۇسا تۇلارغا: ـ ھېچقانداق ئادەم بۇلاردىن ھېچنېمنى ئەتىگە قالدۇرمىسۇن، دېدى. **20** شۇنداق بولسىمۇ، تۇلار مۇساىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىدى، بەزىلەر ئۇنىڭدىن بىر قىسمىنى ئەتىگە ساقلاپ قويدى. ئەمما ساقلاپ قويغىنى قۇرتلاپ سېسىپ كەتتى. بۇ ئىش ئۇچۇن مۇسا تۇلارغا خاپا بولۇپ ئاچچىقلاندى. **21** شۇ سەۋەبتىن تۇلارنىڭ ھەربىرى ھەر ئەتىگىنى چىقىپ تۆز يەيدىغىنىغا قاراپ يىغۇالاتتى؛ قالغانلىرى بولسا ئاپتاپ چىققاندا ئېرىپ كېتەتتى. **22** لېكىن ئالتىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، تۇلار كۈنلۈك ئۆزۈقنىڭ ئىككى ھەسسىسىنى يىغدى؛ دېمەك، ھەربىر كىشى ئۆچۇن ئىككى ئومەر مىقدارىدا يىغۇالدى؛ ئاندىن جامائەت ئەمىرلىرى ھەممىسى كېلىپ بۇنى مۇساغا ئېيتتى. **23** مۇسا تۇلارغا: ـ مانا پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنى: ـ ئەتە ئارام كۈنى، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس شابات كۈنى بولىدۇ؛ پىشۇرىدىغىنىڭلارنى پىشۇرۇپ، قاينىتىدىغىنىڭلارنى قاينىتىپ، ئېشىپ قالغانلىرىنى ھەممىسىنى ئەتىگە ساقلاپ قويۇڭلار، ـ دېدى. **24** تۇلار مۇسا بۇيرۇغاندەك، ئېشىپ قالغانىنى ئەتىسىگە ساقلاپ قويۇۋىدى، تۇلار سېسىپ قالمىدى، قۇرۇتلاپمۇ كەتمىدى. **25** مۇسا تۇلارغا: ـ بۇنى بۈگۈن يەڭلار، چۈنكى بۈگۈن پەرۋەردىگارغا ئاتالغان شابات كۈنى بولغىنى ئۈچۈن بۈگۈن دالادىن تاپالمايسىلەر. **26** ئالتە كۈن سىلەر يىغىسا گلار بولىدۇ؛ لېكىن يەتتىنچى كۈنى شابات بولغىنى ئۈچۈن ئۇ كۈندە ھېچنېمە تېپىلمايدۇ، ـ دېدى. **27** ھالبۇكى، يەتتىنچى كۈنى خەلقتىن بەرىنەچىسى ئوزۇق-تۇلۇك يىغقىلى چىقىۋىدى، ھېچنېمە تاپالمىدى. **28** پەرۋەردىگار مۇساغا: «سىلەر قاچانغىچە مېنىڭ ئەمرىلىرىم ۋە قانۇن-يەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇشنى رەت قىلىسىلەر؟ **29** مانا، پەرۋەردىگار سىلە رگە شابات كۈنىنى بېكىتىپ بەردى؛ شۇڭا يەتتىنچى كۈنى ھەربىرىڭلارنى ئۆز ئورنىدا تۇرۇپ، سىرتلارغا چىقمىسۇن دەپ، ئالتىنچى كۈنى ئىككى كۈنلۈك ئوزۇق بېرىدۇ»، ـ دېدى. **30** شۇنىڭ بىلەن خەلق يەتتىنچى كۈنى ئارام ئالدى. **31** ئىسرائىللار بۇ ئوزۇقنى «مانا» دەپ ئاتىدى؛ ئۇنىڭ [شەكلى] يۇمغاقسۈت تۇرۇقدەك، رەنگى ئاق بولۇپ، تەمى ھەسەلگە مىلەنگەن قوتۇرماچقا ئوخشايتتى. **32** مۇسا تۇلارغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى شۇكى، ـ كېينىكى ئەۋلادلىرىڭلارغا مەن سىلەرنى مىسىردىن ئېلىپ چىققاندا، مەن سىلە رگە چۈلدە يېيىشكە ئاتا قىلغان نانىنى كۆرسىتىش ئۈچۈن، ئۇنىڭدىن كومزەككە بىر ئومەر توشقۇزۇپ، تۇلار ئۈچۈن ساقلاپ قويۇڭلار، ـ دېدى. **33** مۇسا ھارۇنغا: ـ كەلگۈسى ئەۋلادلىرىڭلارغا كۆرسىتىشكە ساقلاش ئۈچۈن بىر كومزەكنى ئېلىپ، ئۇنىڭغا بىر ئومەر مىقداردا مانا سېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا قويۇپ قويغىن، ـ دېدى. **34** [كېيىن،] ھارۇن پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغاندەك كومزەكنى ساقلاش ئۈچۈن ئۇنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئالدىدا قويۇپ قويدى. **35** شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللار ئادەم ئولتۇراقلاشقان بىر زېمىنغا يېتىپ كەلگۈچە قىرىق يىل «مانا» يېدى؛ تۇلار قاناننىڭ زېمىنىنىڭ چېگرالىرىغا يەتكۈچە مانا يېدى. **36** ئەينى چاغدا بىر «ئومەر» «ئەفاھ»نىڭ ئوندىن بىرىگە باراۋەر ئىدى.

17

ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى قوپۇپ، سىن چۆلىدىن چىقىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە سەپەر قىلىپ، رەفىدىم دېگەن يەرگە كېلىپ چېدىرلىرىنى تىكتى. ئەمما تۇيەردە خەلققە ئىچكىلى سۇ يوق ئىدى. **2** شۇنىڭ بىلەن خەلق مۇسا بىلەن جىدەللىشىپ: ـ بەزگە ئىچكىلى سۇ بەرگىن! ـ دېدى. لېكىن مۇسا تۇلارغا: ـ نېمىشقا مېنىڭ بىلەن جىدەللىشىسىلەر؟ نېمىشقا پەرۋەردىگارنى سىناۋىسىلەر؟ ـ دېدى. **3** لېكىن خەلق چاڭقاپ، سۇ تەلەپ قىلىپ، مۇسادىن ئاغرىنىپ غوتۇلدىشىپ: ـ سەن نېمىشقا بىزنى، بالىلىرىمىزنى ۋە مېلىمىزنى تۇسسۇزلۇق بىلەن ئۆلتۈرۈشكە مىسىردىن ئېلىپ كەلدىڭ؟ ـ دېدى. **4** شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارغا پېرياد كۆتۈرۈپ: ـ بۇ خەلقنى قانداق قىلسام بولار؟! تۇلار ھېلىلا مېنى چالما-كېسەك قىلىشى مۇمكىن! ـ دېدى. **5** پەرۋەردىگار مۇساغا جاۋابەن: ـ سەن ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىدىن بىرنەچىسىنى ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئېلىپ چىقىپ، [نىل] دەرياسىنىڭ سۈيىنى ئۇرغىنىڭدا ئىشلەتكەن ھاساڭنى قولۇڭغا ئېلىپ خەلقنىڭ ئالدىغا بارغىن؛ **6** مانا، مەن شۇ يەردە، ھورەب تېغىدىكى قورام تاشنىڭ ئۈستىدە سېنىڭ ئالدىڭدا تۇرىمەن؛ سەن قورام تاشنى ئۇرغىن. بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭدىن خەلققە ئىچكىلى سۇ چىقىدۇ، ـ دېدى. مۇسا ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ كۆز ئالدىدا شۇنداق قىلدى. **7** مۇسا ئىسرائىللارنىڭ جىدەللەشكىنى ۋە تۇلارنىڭ «پەرۋەردىگار ئارىمىزدا زادى بارمۇ-يوقمۇ؟» دېيىشىپ پەرۋەردىگارنى سىنىغىنى ئۈچۈن، ئۇ يەرنى «ماسساھ» ۋە «مەرىباھ» دەپ ئاتىدى. **8** شۇ چاغدا ئامالەك كەلىر كېلىپ رەفىدىمدە ئىسرائىلغا ھۇجۇم قىلدى. **9** مۇسا يەشۇئاغا: سەن ئۆزىمىزدىن ئامالەك بىلەن جەڭ قىلىشقا ئادەم تاللىغىن. مەن ئەتە خۇدانىڭ ھاسىسىنى قولۇمغا ئېلىپ د ۆڭشۇڭ چوققىسىدا تۇرۇپ تۇرىمەن، دېدى. **10** يەشۇئا مۇسا پۈيرۇغىنىدەك قىلىپ، ئامالەك كەلىر بىلەن جەڭ قىلدى. مۇسا، ھارۇن ۋە خۇر د ۆڭشۇڭ چوققىسىغا چىقتى. **11** شۇنداق بولدىكى، مۇسا قولىنى كۆتۈرۈپ تۇرسا، ئىسرائىل غالىب كېلەتتى، لېكىن ئۇ قولىلىرىنى پەسكە چۈشۈرۈپ تۇرسا، ئامالەك غالىب كېلەتتى. **12** مۇسانىڭ قوللىرى ئېغىرلىشىپ كەتتى؛ تۇلار بىر تاشنى ئېلىپ كېلىپ ئۇنىڭ ئاستىغا قويدى، ئۇ تۇنىڭ ئۈستىدە ئولتۇردى؛ ئاندىن ھارۇن بىلەن خۇر بىرى بىر تەرىپىدە، بىرى يەنە بىر تەرىپىدە ئۇنىڭ قوللىرىنى يۇلۇپ تۇردى؛ بۇ تەرىقىدە ئۇنىڭ قوللىرى تاكى كۈن پاتقۇچە مەزمۇت تۇردى. **13** شۇنداق قىلىپ، يەشۇئا ئامالەك ۋە ئۇنىڭ خەلقىنى قىلىچلاپ نابۇت قىلدى. **14** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ بىر ئەسلىمە بولسۇن دەپ بۇ ئىشلارنى بىر كىتابقا يېزىپ قالدۇرغىن، شۇنداقلا شۇلارنى يەشۇئانىڭ قۇلاقلىرىغا ئوقۇپ بەر؛ چۈنكى مەن ئامالەك كىشىنى ئاسمانلارنىڭ ئاستىدىن، ھەتتا ئادەملەرنىڭ ئېسىدىنمۇ مۇتلەق ئۇچۇرۇۋېتىمەن، دېدى. **15** ئاندىن مۇسا بىر قۇربانگاھنى ياساپ، نامىنى «پەرۋەردىگار ئۇغۇمىدۇر» دەپ ئاتىدى **16** ۋە مۇسا: ـ ياھىنىڭ تەختى ئالدىدا بىر قول كۆتۈرۈلۈپ: ـ «پەرۋەردىگار ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە ئامالەككە قارشى جەڭ قىلىدۇ» دېيىلگەندەك، ـ دېدى.

18

مۇسانىڭ قېينىتاسى، يەنى مىدىيانىنىڭ كاھىنى يەترو خۇدانىڭ مۇسا ئۈچۈن ھەمدە ئۆز خەلقى ئىسرائىل ئۈچۈن بارلىق قىلغانلىرى توغرۇلۇق ئاڭلىدى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلنى مىسىردىن چىقىرغانلىقىدىن خەۋەر تاپتى. **2** شۇنىڭ بىلەن مۇسانىڭ قېينىتاسى يەترو مۇسانىڭ ئەسلىدە ئۆز يىنىغا ئەۋەتۈۋەتكەن ئايالى زىپپوراھ ۋە ئۇنىڭ ئىككى ئوغلىنى ئېلىپ يولغا چىقتى (بىرىنچى ئوغلىنىڭ ئىسمى گەرشوم دەپ قويۇلغانىدى؛ چۈنكى مۇسا: «مەن ياقا يۇرتىدا مۇساپىر بولۇپ ئۆزۈۋاتىمەن» دېگەنىدى. **4** يەنە بىرىنىڭ ئىسمى ئەلىئېزەر دەپ قويۇلغانىدى؛ چۈنكى مۇسا: «ئاتامنىڭ خۇداسى ماڭا ياردەمدە بولۇپ، مېنى پىرەۋنىنىڭ قىلىچىدىن قۇتقۇزدى»، دېگەنىدى). **5** شۇنداق قىلىپ مۇسانىڭ قېينىتاسى يەترو مۇسانىڭ ئوغۇللىرى بىلەن ئايالىنى ئېلىپ، مۇسانىڭ چۆلدە، خۇدانىڭ تېغىنىڭ يىنىدا چىدىر تىكىگەن يېرىگە يېتىپ كەلدى. **6** ئۇ ئەسلىدە مۇساغا: ـ «مانا، مەنكى قېينىتاڭ يەترو سېنىڭ ئايالىڭنى ۋە ئۇنىڭ ئىككى ئوغلىنى ئېلىپ يىنىڭغا كېتىۋاتىمەن» دەپ خەۋەر ئەۋەتكەندى. **7** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئۆز قېينىتاسىنىڭ ئالدىغا چىقىپ، تەزىم قىلىپ، ئۇنى سۈيدى. تۇلار بىر-بىرىدىن ھال-ئەھۋال سوراشىپ چېدىرغا كىردى؛ **8** ئاندىن مۇسا قېينىتاسىغا ئىسرائىلنىڭ ۋەجدىن پەرۋەردىگارنىڭ پىرەۋن ۋە مىسىرلىقلارغا قىلغان ھەمدە ئەمەللىرىنى سۈزلەپ، تۇلارنىڭ يول بويى بېشىغا چۈشكەن جەبر-جاپالارنى بايان قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ قانداق قىلىپ تۇلارنى قۇتقۇزغىنىنى ئېيتىپ بەردى. **9** بۇنى ئاڭلاپ يەترو پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلغا كۆرسەتكەن بارلىق ياخشىلىقىدىن، تۇلارنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانلىقىدىن شادلاندى. **10** يەترو شادلىنىپ: ـ سىلەرنى مىسىرلىقلارنىڭ ۋە پىرەۋنىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۈرلەر بولغاي! تۇ بۇ قوۋمنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى! **11** مەن پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئىلاھلاردىن ئۈستۈن ئېرىدىغانلىقىنى ئەمدى بىلدىم؛ چۈنكى تۇ دەل تۇلار يوغانچىلىق قىلغان ئىشتا ئۆزىنىڭ تۇلاردىن ئۈستۈن ئېرىدىغانلىقىنى ئامايان قىلدى ـ دېدى. **12** ئاندىن مۇسانىڭ قېينىتاسى يەترو خۇداغا ئاتاپ بىر كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە بىرنەچچە [تەشەككۈر] قۇربانلىقلىرىنى ئېلىپ كەلدى؛ ھارۇن بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەمىر ئاقساقىل مۇسانىڭ قېينىتاسىنى بىلەن بىللە خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا تائام يېيىشكە كەلدى. **13** ئەتىسى مۇسا خەلقنىڭ ئىش-دەۋالىرى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىشقا ئولتۇردى، خەلق ئەتىگەندىن تارتىپ كەچكىچە مۇسانىڭ چۆرىسىدە تۇرۇشتى. **14** مۇسانىڭ قېينىتاسى ئۇنىڭ خەلقى ئۈچۈن قىلغان ئىشلىرىنى كۆرگەندە ئۇنىڭدىن: ـ سېنىڭ خەلققە قىلىۋاتقان بۇ ئىشىڭ زادى نېمە ئىش؟ نېمىشقا سەن [بۇ ئىشتا] يالغۇز ئولتۇرىسەن، بارلىق خەلق نېمە ئۈچۈن ئەتىگەندىن كەچكىچە سېنىڭ چۆرە گىدە تۇرىدۇ؟ ـ دېدى. **15** مۇسا قېينىتاسىغا جاۋاب بېرىپ: ـ خەلق خۇدادىن يول ئىزدەشكە مېنىڭ قېشىمغا كېلىدۇ. **16** قاچانكى ئۇلارنىڭ بىر ئىش-دەۋاسى چىقسا ئۇلار يىنىمغا كېلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ھۆكۈم چىقىرىمەن ۋە شۇنداقلا خۇدانىڭ قانۇن-يەلگىلىمىلىرىنى ئۇلارغا بىلدۈرىمەن، ـ دېدى. **17** مۇسانىڭ قېينىتاسىنى ئۇنىڭغا: ـ بۇ قىلغىنىڭ ياخشى بولماپتۇ. **18** سەن جەزمەن ئۆزۈڭنى ھەمدە چۈرە گىدە تۇرغان خەلقىنىمۇ چارچىتىپ قويىسەن؛ چۈنكى بۇ ئىش ساڭا بەك ئېغىر كېلىدۇ. سەن ئۇنى يالغۇز قىلىپ يېتىشىلەيسەن. **19** ئەمدى مېنىڭ سۆزۈمگە قۇلاق سالغىن، مەن ساڭا بىر مەسلىھەت بېرەي ۋە [شۇنداق قىلساڭ،]

خۇدا سېنىڭ بىلەن بىللە بولىدۇ؛ ـ سەن تۆزۈڭ خۇدانىڭ ئالدىدا خەلقنىڭ ۋەكىلى بولۇپ، تۆلارنىڭ ئىشلىرىنى خۇداغا مەلۇم قىلغىن؛ **20** سەن خەلققە قانۇن-بەلگىلىمىلەرنى ئۆگىتىپ، ماڭىدىغان يولنى كۆرسىتىپ، تۆلارنىڭ قانداق يۇرچى بارلىقىنى ئۇقتۇرغىن. **21** شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا سەن پۈتكۈل خەلقنىڭ ئارىسىدىن خۇدادىن قورقىدىغان، نەپسانىيەتچىلىكنى يامان كۆرىدىغان ھەم قابىلىيەتلىك ھەم دىيانەتلىك ئادەملەرنى تېپىپ، تۆلارنى خەلقنىڭ ئۈستىگە باش قىلىپ، بەزىسىنى مىڭبېشى، بەزىسىنى يۈزبېشى، بەزىسىنى ئەللىكبېشى، بەزىسىنى ئونبېشى قىلىپ تەينىلىگىن. **22** شۇنىڭ بىلەن بۇلار ھەرقانداق ۋاقىتتا خەلقنىڭ ئىش-دەۋالىرىنى سورايدۇ. ئەگەر چوڭ بىر ئىش-دەۋا چىقىپ قالسا، يۇنى ساڭا تاپشۇرسۇن؛ لېكىن ھەممە كىچىك ئىش-دەۋالارنى تۆلار تۆزۈلىرى بېجىرىسۇن. شۇنداق قىلىپ، تۆلار سېنىڭ ۋەزىپەڭنى يېنىكلىتىپ، يۈكۈڭنى كۆتۈرۈشۈپ بېرىدۇ. **23** ئەگەر شۇنداق قىلساڭ ۋە خۇدا ساڭا شۇنداق يۈرۈسا، تۆزۈڭ [ۋەزىپە گۈھە] پۈتۈپ تەرەپ تۇرالايسەن ۋە خەلقىڭۇ خاتىرجەملىك بىلەن تۆز جايىغا قايتىپ كېتىدۇ، دېدى. **24** مۇسا قېينىتاتىسىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ دېگىنىنىڭ ھەممىسىنى قىلدى. **25** مۇسا پۈتكۈل ئىسرائىل ئارىسىدىن قابىلىيەتلىك ئادەملەرنى تاللاپ، تۆلارنى خەلقنىڭ ئۈستىگە باش قىلىپ، بەزىسىنى مىڭبېشى، بەزىسىنى يۈزبېشى، بەزىسىنى ئەللىكبېشى، بەزىسىنى ئونبېشى قىلىپ قويدى. **26** بۇلار ھەرقانداق ۋاقىتتا خەلقنىڭ ئىش-دەۋالىرىنى سوراپ تۇردى؛ تەسىرەك ئىش-دەۋالارنى بولسا، مۇساغا يولاپتۇ، كىچىك ئىش-دەۋالارنى بولسا تۆزلىرى سورايتۇ. **27** ئاندىن مۇسا قېينىتاتىسىنى يولغا سېلىپ قويدى، ئۇ تۆز يۇرتىغا قايتىپ كەتتى.

19

ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدىن چىقىپ، دەل ئۆچىنچى ئېيىنىڭ باشلانغان كۈنى سىناي چۆلىگە يېتىپ كەلدى. **2** تۆلار رەفىدىمدىن چىقىپ، سىناي چۆلىگە يېتىپ كېلىپ، چۆلدە چېدىر تىكتى؛ ئىسرائىل شۇ يەردە، تاغنىڭ ئۆدۈلىدا توختاپ چېدىر تىكتى. **3** مۇسا خۇدانىڭ ئالدىغا چىقىۋدى، پەرۋەردىگار تاغدىن ئۇنىڭغا خىتاب قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ سەن ياقۇبنىڭ جەمەتىگە سۆز قىلىپ، ئىسرائىللارغا مۇنۇ خەۋەرنى يەتكۈزگىن: ـ **4** «مېنىڭ مىسىرلىقلارغا نېمە قىلغىنىمنى، شۇنداقلا مەن سىلەرنى خۇددى بۇركۈت بالىلىرىنى قاناتلىرىغا مىندۇرۇپ ئېلىپ يۇرگەندەك، تۆز قېشىمغا ئېلىپ كەلگىنىمنى تۆز كۆزلىرى كۆردى ۋەگەلەر. **5** ئەمدى سىلەر دەرھەققەت مېنىڭ سۆزۈمنى ئاڭلاپ، ئەھدەمنى تۇتساڭلار، ئۇنداقتا بارلىق ئەللەرنىڭ ئارىسىدا ماڭا خاس بىر گۆھەر بولىسىلەر ـ چۈنكى پۈتكۈل يەر مېنىڭكىدۇر ـ **6** ۋە سىلەر ماڭا كاھىنلاردىن تەركىب تاپقان خاس بىر پادىشاھلىق ۋە مۇقەددەس بىر قوۋم بولىسىلەر». مانا بۇ سەن ئىسرائىللارغا دېيىشىڭ كېرەك بولغان سۆزلەردۇر، ـ دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن مۇسا يېنىپ كېلىپ، خەلقنىڭ ئاقساقاللىرىنى چاقىرتىپ، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بۇيرۇغان شۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارغا يەتكۈزدى. **8** خەلقنىڭ ھەممىسى بىر ئېغىزدىن: ـ پەرۋەردىگار بۇيرۇغانلىرىڭ ھەممىسىگە چوقۇم ئەمەل قىلىمىز! ـ دەپ جاۋاب بەردى. ئاندىن مۇسا خەلقنىڭ جاۋاب سۆزلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ قېشىغا بېرىپ يەتكۈزدى. **9** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مانا، مەن ساڭا سۆز قىلغىنىمدا خەلق ئاۋازىمنى ئاڭلىسۇن، ھەمىشە ساڭا ئىشەنسۇن دەپ، يېنىڭغا قارا بۇلۇتنىڭ قاراڭغۇلۇقىدا ئۆچىدە كېلىمەن، دەپ ئېيتتى. مۇسامۇ خەلقنىڭ دېگىنلىرىنى پەرۋەردىگارغا ئاڭلاتتى. **10** پەرۋەردىگار مۇساغا يەنە: ـ سەن خەلقنىڭ قېشىغا بېرىپ، بۈگۈن ۋە ئەتە تۇلارنى پاك-مۇقەددەس قىلىپ، كىيىم-كېچەك كىلىرىنى يۇدۇرغىن. **11** تۆلار ئۆچىنچى كۈنىگە تەييار تۇرسۇن؛ چۈنكى ئۆچىنچى كۈنى بارلىق خەلقنىڭ كۆز ئالدىدا پەرۋەردىگار سىناي تېغىغا چۈشىدۇ. **12** سەن خەلق ئۈچۈن [تاغنىڭ] ئەتراپىغا بىر پاسىل قىلىپ، تۆلارغا: «سىلەر ئېھتىيات قىلىڭلار، تاغقا چىقماڭلار يا كى ئۇنىڭ ئېتىكىگە تېگىپ كەتمە گىلار. كىمكى تاغقا تەگسە ئۆلتۈرۈلمەي قالمايدۇ؛ **13** ئۇنىڭغا ھەتتا بىرەر قولى تېگىپ كەتسىمۇ، چالما-كىسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈلسۇن يا كى ئوق ئېتىپ ئۆلتۈرۈلسۇن. مەيلى ھايۋان يا كى ئىنسان بولسۇن، شۇنداق قىلسا، تىرىك قالدۇرۇلمىسۇن» ـ دەپ ئېيتقىن. لېكىن كاناي ئۈزۈن چېلىنسا، تۆلار تاغنىڭ تۆۋىگە چىقسۇن، دېدى. **14** مۇسا تاغدىن چۈشۈپ خەلقنىڭ قېشىغا بېرىپ، خەلقنى خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلدى؛ تۆلار كىيىم-كېچەك كىلىرىنى يۇدى. **15** ئاندىن مۇسا خەلققە: ـ ئۆچىنچى كۈنىگە تەييار تۇرۇڭلار، ھېچكىم ئايالى بىلەن يېقىنچىلىق قىلمىسۇن، دېدى. **16** ئۆچىنچى كۈنى بولغاندا، تاڭ يورۇشى بىلەن شۇنداق بولدىكى، گۈلدۈرمامىلار گۈلدۈرلەپ، چاقاق چېچىپ، تاغ ئۈستىدە قويۇق بىر پارچە بۇلۇت پەيدا بولدى، زور قاتتىق چېلىنغان كانايىنىڭ ئاۋازى ئاڭلاندى. يۇنى كۆرۈپ چىدىرگاھدىكى پۈتكۈل خەلق قورقۇنچىدىن تىترەپ كەتتى. **17** مۇسا خەلقنى خۇدانىڭ ئالدىدا ھازىر بولۇشقا چىدىرگاھدىن ئېلىپ چىقتى. تۆلار كېلىپ تاغنىڭ تۆۋىدە ئۈرە تۇردى. **18** پەرۋەردىگار سىناي تېغىغا ئوتقا چۈشۈپ كەلگىنى ئۈچۈن ئىس-تۈتەك پۈتكۈل تاغنى قاپلىدى؛ ئىس-تۈتەك خۇمداندىن ئورلىگەن ئىس-تۈتە كتەك ئۈستىگە ئۆرلەپ چىقتى. پۈتكۈل تاغ قاتتىق تەۋرىنىشكە باشلىدى. **19** كاناي ئاۋازى بارغانسېرى كۈچەيىپ ئىنتايىن قاتتىق چىقتى. مۇسا سۆز قىلىۋدى، خۇدا ئاگلاپ ئاۋازى بىلەن جاۋاب بەردى. **20** پەرۋەردىگار ئۆزى سىناي تېغىغا، تاغنىڭ چوقىسىغا چۈشتى، تاندىن پەرۋەردىگار مۇسانى تاغنىڭ چوققىسىغا چاقىرىۋىدى، مۇسا تاغقا چىقتى. **21** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سەن چۈشۈپ خالايىقنى ئاگاھلاندۇرۇپ: تۆلار «پەرۋەردىگارنى كۆرىمىز» دەپ پاسىلدىن بۇسۇپ ئۆتمىسۇن؛ ئۇنداق قىلسا، تۆلاردىن كۆپ ئادەم ھالاك بولىدۇ، دەپ ئېيتقىن. **22** پەرۋەردىگارغا يېقىن كېلەلەيدىغان كاھىنلارمۇ تۆزلىرىنى ماڭا ئاتاپ مۇقەددەس قىلسۇن، بولمىسا، پەرۋەردىگار [سېپىلنى] بۇسكەندەك تۆلارغا ھالاكەت يەتكۈزىدۇ، ـ دېدى. **23** مۇسا پەرۋەردىگارغا: ـ خالايىقنىڭ سىناي تېغىغا چىقىشى مۇمكىن ئەمەس، چۈنكى سەن ئۆزۈڭ بەرگە قاتتىق ئاگاھلاندۇردۇڭ: تاغنى «مۇقەددەس» دەپ قاراپ، ئۇنىڭ ئەتراپىغا پاسىلارنى بېكىتىگىلار، دەپ ئەمر قىلدىڭ، ـ دېدى. **24** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ ماڭ، سەن چۈشۈپ كەتكىن. ئاندىن سەن ھارۇنىنى ئېلىپ، بىللە چىققىن؛ لېكىن كاھىنلار ۋە خەلق بولسا پەرۋەردىگارنىڭ قېشىغا بارايلى دەپ پاسىلدىن بۇسۇپ ئۆتمىسۇن؛ بولمىسا، [پەرۋەردىگار سېپىلنى] بۇسكەندەك تۆلارنىڭ ئۈستىگە چۈشىدۇ، ـ دېدى. **25** شۇنىڭ بىلەن مۇسا خەلقنىڭ قېشىغا چۈشۈپ، تۆلارغا بۇ سۆزنى يەتكۈزدى.

20

خۇدا مۇنۇ بارلىق سۆزلەرنى بايان قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** مەن سېنى «قۇللۇق ماكانى» بولغان مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭدۇرمەن. **3** سېنىڭ ئەمدىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھىڭ بولمايدۇ. **4** سەن تۆزۈڭۈك ئۆچۈن مەيلى يۇقىرىدىكى ئاسماندا بولسۇن، مەيلى تۆۋەندىكى زېمىندا بولسۇن، يا كى يەر ئاستىدىكى سۇلاردا بولسۇن، ھەرقانداق نەرسىنىڭ قىياپىتىدىكى ھېچقانداق ئېيما شەكلىنى ياسىما. **5** سەن بۇنداق نەرسىلەر رگە باش ئۇرما يا كى تۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرمە. چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى تەڭرىدۇرمەن. مەندىن نەپرەتلەنگەنلەرنىڭ تۆزلىرىگە، ئوغۇللىرىغا، ھەتتا ئەۋرە-چەۋرىلىرىگىچە چۈشۈرىمەن، **6** ئەمما مېنى سۆيىدىغان ۋە ئەمرلىرىمنى تۇتىدىغانلارغا مىڭ ئەۋلادىغىچە تۆز رگەرمەس مېھرىبانلىق كۆرسىتىمەن. **7** پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ نامىنى قالايمىقان تىلغا ئالما؛ چۈنكى كىمدە كىم نامىنى قالايمىقان تىلغا ئالسا، پەرۋەردىگار ئۇنى گۇناھكار ھېسابلىمايمۇ قالمايدۇ. **8** شابات كۈنىنى مۇقەددەس دەپ بىلىپ تۇتقىلى يادىڭدا ساقلىغىن. **9** ئالتە كۈن ئىشلەپ بارلىق ئىشلىرىڭنى تۈگەتكىن؛ **10** لېكىن يەتتىنچى كۈنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان شابات كۈنىدۇر، سەن شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش قىلمايسەن؛ مەيلى سەن يا كى ئوغۇلۇڭ بولسۇن، مەيلى قىزىڭ، مەيلى قۇلۇڭ، مەيلى دېدىكىڭ، مەيلى بۇقاڭ يا كى سەن بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر بولسۇن، ھېچقانداق ئىش قىلمىسۇن. **11** چۈنكى ئالتە كۈن ئۆچىدە پەرۋەردىگار ئاسمان بىلەن زېمىنى، دېڭىز بىلەن ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارنى ياراتتى ئاندىن يەتتىنچى كۈنىدە ئارام ئالدى. يۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار شابات كۈنىنى بەختـ-بەركەتلىك كۈن قىلىپ، ئۇنى مۇقەددەس كۈن دەپ بېكىتتى. **12** ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل. شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئاتا قىلماقچى بولغان زېمىندا ئۇزۇن تۆمۈر كۆرىسەن. **13** قاتىللىق قىلما. **14** زىنا قىلما. **15** ئوغرىلىق قىلما. **16** قوشنالىڭ توغرىلۇقى يالغان گۇۋاھلىق بەرمە. **17** سەن قوشنالىڭنىڭ ئۆيى-ئىمارىتىگە كۆز قىرىكىنى سالما، نە قوشنالىڭنىڭ ئايالى، نە ئۇنىڭ قۇلغا، نە ئۇنىڭ دېدىكى، نە ئۇنىڭ كالىسى، نە ئۇنىڭ ئىشىكى يا كى قوشنالىڭنىڭ ھەرقانداق باشقا نەرسىسىگە كۆز قىرىكىنى سالما. **18** پۈتكۈل خەلق گۈلدۈرمامىلارنى، چېقىن-يالقۇنلارنى، كانايىنىڭ ئاۋازىنى ۋە تاغدىن ئۆرلەپ چىققان ئىس-تۈتە كلەرنى كۆردى ۋە ئاڭلىدى؛ تۆلار بۇلارنى كۆرۈپ، تىترىشىپ يىراق تۇرۇشتى **19** ۋە مۇساغا: ـ بىـ رگە سەنلا سۆز قىلغايسەن، بىز ئاڭلايمىز؛ لېكىن خۇدا بىـ رگە ئۆزى سۆز قىلمىسۇن؛ چۈنكى ئۇنداق قىلسا ئۆلۈپ كېتىمىز، دېدى. **20** مۇسا خالايىققا جاۋابەن: ـ قورقماڭلار، چۈنكى خۇدانىڭ يۇ يەر رگە كېلىشى سىلەرنى سىناش ئۈچۈن، يەنى سىلەرنىڭ ئۇنىڭ ئەھىمىتىلىكىنى كۆز ئالدىڭلارغا كەلتۈرۈپ، گۇناھ قىلماسلىقىڭلار ئۈچۈندۇر، ـ دېدى. **21** شۇنىڭ بىلەن خالايىق نېرىدا تۇردى؛ لېكىن مۇسا خۇدا ئۆچىدە تۇرغان قويۇق بۇلۇتنىڭ قېشىغا يېقىن باردى. **22** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سەن بېرىپ ئىسرائىللارغا مۇنۇ سۆزلەرنى يەتكۈزگىن: «سىلە رگە ئەرشتىن سۆز قىلغىنىمنى كۆردۈڭلار. **23** سىلەر مېنىڭ ئورنۇمدا ئىلاھ دەپ كۈمۈشتىن يۇتلار ياسىماڭلار، يا كى تۆز ۋەگەلار ئۈچۈن ئالتۇندىن يۇتلارنى ياسىماڭلار. **24** ـ سەن مەن ئۈچۈن ۋېراقتىن بىر قۇربانگاھ ياساپ، شۇ يەردە

كويدۇرمه قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭنى، قوي-تۆچكە بىلەن كاللىرىڭنى سۈنغىن. ئومۇمەن مەن خەلققىلە نامىمنى [ھۆرمەت بىلەن] ئەسلىتىدىغان بارلىق جايلاردا، يېنىڭغا كېلىپ ساڭا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىمەن». **25** ـ ئە گەر ماڭا ئاتاپ تاشلاردىن قۇربانگاھ ياسىماقچى بولساڭ، يونۇلغان تاشلاردىن ياسىمغىن، چۈنكى تاشلارغا ئەسۋابىڭنى تە گىكىزسەڭ، تۈلار ناپاك بولۇپ قالدۇ. **26** قۇربانگاھىمغا چىقىدىغان پەلەمپەي بولمىسۇن، ئۇنداق بولغاندا، پەلەمپەيدىن چىققۇچە ئەۋرىتىڭ كۆرۈنۈپ قېلىشى مۇمكىن»، ـ دېدى.

21 ـ سەن ئۇلارنىڭ ئالدىغا قويىدىغان ھۆكۈم-بەلگىلىمىلەر مۇنۇلاردۇر: ـ **2** ئە گەر سەن بىر ئىبرانىي قۇلنى سېتىۋالغان بولساڭ، ئۇ ئالتە يىلغىچە خىزمىتىڭدە بولۇپ، يەتتىنچى يىلى تولەمسىز ھۆر قىلىنسۇن. **3** ئۇ قۇل قىلىنىشقا ئەتىنا ھالەتتە ئېلىپ كېلىنگەن بولسا، ئەتىنا ھالەتتە كەتسۇن. ئايالى بىلەن بە رگە ئېلىپ كېلىنگەن بولسا، ئايالىمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە كەتسۇن. **4** ئە گەر خوجىسى ئۇنىڭغا خوتۇن ئېلىپ بە رگەن بولسا، شۇنداقلا ئايالى ئۇنىڭغا ئوغۇل-قىزلارنى تۇغۇپ بە رگەن بولسا، ئايال بىلەنلىرى بىلەن خوجىسىغا قېلىپ، ئەر يالغۇز كەتسۇن. **5** لېكىن ئە گەر قۇل ئېلان قىلىپ: «مەن خوجام، ئايالىم ۋە بالىلىرىمغا مۇھەببىتىم بولغىنى ئۈچۈن ھۆر بولۇپ كەتمەيمەن» دېسە، **6** ئۇنداقتا ئۇنىڭ خوجىسى ئۇنى خۇدانىڭ [ئىبادەت سورۇنىنىڭ] ئالدىغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇنى ئىشىكنىڭ ئالدىدا يا كى ئىشىكنىڭ كېشىكىنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزسۇن؛ ئاندىن خوجىسى بىگىز بىلەن ئۇنىڭ قۇلىقىنى تەشسۇن. شۇنداق قىلىپ، ئۇ مە ڭگۈ ئە گە خوجىسىنىڭ قۇلى بولۇپ قالدۇ. **7** ئە گەر بىركىم قىزىنى دېدە كلىككە سېتىۋەتكەن بولسا، ئۇ ئەر قۇللار ھۆر قىلىنغانىدەك ھۆر قىلىنمىسۇن. **8** ئە گەر ئۇزىگە خاس سېتىۋالغان قىز خوجىسىغا يا قىسا، ئۇنداقتا ئۇ قىز تەرەپىنىڭ ھەق تولەپ ئۇنى ھۆر قىلىشىغا يول قويۇشى كېرەك. لېكىن خوجىسىنىڭ ئۇنى يات خەلققە سېتىش ھوقۇقى يوقتۇر، چۈنكى خوجىسى ئۇنىڭغا ۋاپاسىزلىق قىلغانىدۇر. **9** ئە گەر ئۇ قىزنى ئوغلىغا خاس بېكىتكەن بولسا، ئۇنداقتا ئۇ بەلگىلىمىلەر بويىچە ئۇنىڭغا ئۇ قىزدەك مۇئامىلە قىلسۇن. **10** ئە گەر خوجىسى يەنە خوتۇن ئالسا، ئەسلىدە ئەمرىگە ئالغان دېدىكىنىڭ بېمەك-ئېچمىكىنى، كىيىم-كېچىكىنى ۋە ئەر-خوتۇنچىلىق يۇرچىنى كېمەيتمىسۇن. **11** ئە گەر ئۇ شۇ ئۈچ ئىشنى ئادا قىلمىسا، ئۇنداقتا ئۇ بەدەل تۆلەمەي ھۆر بولسۇن. **12** كىمكى بىر ئادەمنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ قويسا، ئۆمۈ چوقۇم ئۆلتۈرۈلسۇن. **13** لېكىن ئە گەر ئۇ كىشى [ئۆلگۈچىنىڭ] جېنىنى پايلاپ ئۇرۇپ قەستەن ئۆلتۈرمىگەن، بەلكى مەن خۇدا ئۇنىڭ قولى ئارقىلىق شۇ كىشىنىڭ ئۆلۈشىگە يول قويغان بولسام، ئۇنداق ئەھۋالدا مەن ئۇنىڭغا قاچىدىغان بىر جاينى ئورۇنلاشتۇرىمەن. **14** لېكىن ئە گەر بىرسى ئۆز قوشنىسىنى ھىيلە بىلەن ئۆلتۈرىمەن دەپ، ئۇنىڭغا قەستەن ھۇجۇم قىلسا، ئۇ گەرچە [پاناھ ئىزدەپ] قۇربانگاھىمغا قېچىپ كەلسىمۇ، ئۇ شۇ يەردە ئۆتۈلىشۇن ۋە ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. **15** كىمكى ئۆز ئاتىسى يا كى ئانىسىغا قول تە گىكىزسە، چوقۇم ئۆلتۈرۈلسۇن. **16** كىمكى بىر ئادەمنى بۇلاپ ساتقان بولسا يا كى ئۇنىڭ قولدا بارلىقى مەلۇم بولسا، جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. **17** كىمكى ئۆز ئاتىسى يا كى ئانىسىغا لەنەت قىلىپ قارغىغان بولسا، جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. **18** ئە گەر ئىككى كىشى ئۇرۇشۇپ قېلىپ، بىرى يەنە بىرىنى تاش يا موشتى بىلەن ئۇرسا، ئۇرۇلغان كىشى ئۆلمەي، ئورۇن ئۆتۈپ يېتىپ قالغان بولسا، **19** ئۇ كىشى قويۇپ ھاسىنا تايىنىپ تاشقىرىغا چىققۇدەك بولسا، ئۇنداقتا ئۇنى ئۇرغان كىشى جازادىن خالاس قىلىنسۇن؛ پەقەت زەخمىلەنگۈچىنىڭ يېتىپ ئىشتىن قالغان ۋاقتى ئۈچۈن تولەم بېرىپ، ئۇنى داۋالىتىپ سەللىمازا ساقايتسۇن. **20** ئە گەر بىرسى قۇلى يا كى دېدىكىنى تاياقتا ئۇرسا، شۇنداقلا قول يا كى دېدەك نەق مەيداندا ئۆلۈپ كەتسە، ئۇنىڭ ئۆچۈن [ئىگىسى] چوقۇم جازاغا تارتىلسۇن. **21** لېكىن ئە گەر تاياق يېگۈچى بىر-ئىككى كۈن تىرىك ئۇرسا، ئۇنداقتا قۇل خوجايىننىڭ شەخسى مال-مۈلكى بولغىنى ئۈچۈن، قۇلنىڭ جازاسىغا تارتىلمىسۇن. **22** ئە گەر كىشىلەر بىر-بىرى بىلەن ئۇرۇشۇپ قېلىپ، ھامىلدار بىر ئايالنى ئۇرۇپ سالسا، ھامىلدار ئايالدا بالىسى بالدۇر ئۆغۈلۈشىدىن باشقا زەخمىلىنىش بولمىسا، ئايالنىڭ ئېرىنىڭ تولەم تەلىپى بويىچە ھاكىملارنىڭ تەستىقىدىن ئوتكۈزۈلۈپ جەرىمانە تولىسۇن. **23** ئە گەر [ئايال يا كى بالا] زىيان-زەخمەتكە تېچىرغان بولسا، ئۇنداقتا جىنغا جان، **24** كۆزىگە كۆز، چىشىغا چىش، قولىغا قول، پۇتىغا پۇت، **25** كۆيۈكىگە كۆيۈك، زەخمىگە زەخىم، كۆككە كۆك تولەنسۇن. **26** ئە گەر بىرسى ئۆز قۇل يا دېدىكىنىڭ كۆزىنى ئۇرۇپ ناكار قىلىپ قويسا، كۆزى ۋەجىدىن ئۇنى ئازاد قىلسۇن. **27** شۇنىڭدەك بىرسى ئۆز قۇلى يا دېدىكىنىڭ چىشىنى ئۇرۇپ چىقىرىۋەتكەن بولسا، چىشى ۋەجىدىن ئۇنى ئازاد قىلسۇن». **28** ئە گەر بىر كالا بىر ئەر يا كى ئايال كىشىنى ئۇسۇپ ئۆلتۈرۈپ قويسا، شۇ كالا چوقۇم چالما-كېسەك قىلىنىشى كېرەك، ئۇنىڭ گۆشى يېيىلمىسۇن.

لېكىن كالىنىڭ ئىگىسىگە گۇناھ كەلمىسۇن. **29** لېكىن بۇ ۋېزىنىڭ ئىلگىرىدىن ئۆسۈش ئادىتى بولۇپ، ئىگىسىگە بۇ ھەقتە ئاگاھ بېرىلگەن بولسا، لېكىن يەنىلا ئۇنى باغلىمىغىنى ئۈچۈن ئە-ئايال كىشىلەرنى ئۇسۇپ ئۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئۇنداقتا كالا چالما-كېسەك قىلىنسۇن، ئىگىسىمۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. **30** لېكىن ئۇنىڭدىن خۇن ھەققى تەلەپ قىلىنسا، ئۆز جېنىنىڭ ئورنىدا ئۇنىڭغا قانچىلىك تولەم قويۇلغان بولسا شۇنى بەرسۇن. **31** كالىدىن ئۇسۇلگۈچى ئوغۇل يا كى قىز بالا بولسا، كالىنىڭ ئىگىسى ئوخشاشلا يۇقىرىقى ھۆكۈمدىكىدەك بىر تەرەپ قىلىنسۇن. **32** كالا قۇل يا كى دېدە كنى ئۇسكەن بولسا، كالىنىڭ ئىگىسى ئۇسۇلگۈچىنىڭ خوجىسىغا ئوتتۇز شە كەل كۈمۈش بەرسۇن؛ ئاندىن كالا چالما-كېسەك قىلىنسۇن. **33** ئە گەر بىرسى بىر ئورنىنىڭ ئاغزىنى ئوچۇق قويۇپ يا كى كولاۋاتقان ئورنىنىڭ ئاغزىنى يايماي، كالا يا كى ئېشەك ئۇنىڭغا چۈشۈپ كەتسە، **34** ئۇنداقتا ئورنىنىڭ ئىگىسى مال ئىگىسىنىڭ زىيىنىنى تولۇق تولەپ بەرسۇن؛ ئۆلگەن مال ئۇنىڭكى بولىدۇ. **35** ئە گەر بىرسىنىڭ كالىسى يەنە بىرسىنىڭ كالىسىنى ئۇسۇپ ئۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇلار تىرىك قالغان كالىنى سېتىپ، پۇلنى باراۋەر بۆلۈشسۇن ھەم ئۆلۈك كالىنىمۇ شۇنداق بۆلۈشسۇن. **36** لېكىن كالىنىڭ ئىلگىرىدىن ئۇسىدىغان ئادىتى بارلىقى ئېنىق ئۇرۇپ، ئىگىسى ئۇنى باغلىمايدۇ؛ چۈنكى خوجىسى ئۇنىڭغا ۋاپاسىزلىق قىلغانىدۇر. **37** ئە گەر ئۇ قىزنى ئوغلىغا خاس بېكىتكەن بولسا، ئۇنداقتا ئۇ بەلگىلىمىلەر بويىچە ئۇنىڭغا ئۇز قىزدەك مۇئامىلە قىلسۇن. **10** ئە گەر خوجىسى يەنە خوتۇن ئالسا، ئەسلىدە ئەمرىگە ئالغان دېدىكىنىڭ بېمەك-ئېچمىكىنى، كىيىم-كېچىكىنى ۋە ئەر-خوتۇنچىلىق يۇرچىنى كېمەيتمىسۇن. **11** ئە گەر ئۇ شۇ ئۈچ ئىشنى ئادا قىلمىسا، ئۇنداقتا ئۇ بەدەل تۆلەمەي ھۆر بولسۇن. **12** كىمكى بىر ئادەمنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ قويسا، ئۆمۈ چوقۇم ئۆلتۈرۈلسۇن. **13** لېكىن ئە گەر ئۇ كىشى [ئۆلگۈچىنىڭ] جېنىنى پايلاپ ئۇرۇپ قەستەن ئۆلتۈرمىگەن، بەلكى مەن خۇدا ئۇنىڭ قولى ئارقىلىق شۇ كىشىنىڭ ئۆلۈشىگە يول قويغان بولسام، ئۇنداق ئەھۋالدا مەن ئۇنىڭغا قاچىدىغان بىر جاينى ئورۇنلاشتۇرىمەن. **14** لېكىن ئە گەر بىرسى ئۇز قوشنىسىنى ھىيلە بىلەن ئۆلتۈرىمەن دەپ، ئۇنىڭغا قەستەن ھۇجۇم قىلسا، ئۇ گەرچە [پاناھ ئىزدەپ] قۇربانگاھىمغا قېچىپ كەلسىمۇ، ئۇ شۇ يەردە ئۆتۈلىشۇن ۋە ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. **15** كىمكى ئۆز ئاتىسى يا كى ئانىسىغا قول تە گىكىزسە، چوقۇم ئۆلتۈرۈلسۇن. **16** كىمكى بىر ئادەمنى بۇلاپ ساتقان بولسا يا كى ئۇنىڭ قولدا بارلىقى مەلۇم بولسا، جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. **17** كىمكى ئۆز ئاتىسى يا كى ئانىسىغا لەنەت قىلىپ قارغىغان بولسا، جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. **18** ئە گەر ئىككى كىشى ئۇرۇشۇپ قېلىپ، بىرى يەنە بىرىنى تاش يا موشتى بىلەن ئۇرسا، ئۇرۇلغان كىشى ئۆلمەي، ئورۇن ئۆتۈپ يېتىپ قالغان بولسا، **19** ئۇ كىشى قويۇپ ھاسىنا تايىنىپ تاشقىرىغا چىققۇدەك بولسا، ئۇنداقتا ئۇنى ئۇرغان كىشى جازادىن خالاس قىلىنسۇن؛ پەقەت زەخمىلەنگۈچىنىڭ يېتىپ ئىشتىن قالغان ۋاقتى ئۈچۈن تولەم بېرىپ، ئۇنى داۋالىتىپ سەللىمازا ساقايتسۇن. **20** ئە گەر بىرسى قۇلى يا كى دېدىكىنى تاياقتا ئۇرسا، شۇنداقلا قول يا كى دېدەك نەق مەيداندا ئۆلۈپ كەتسە، ئۇنىڭ ئۆچۈن [ئىگىسى] چوقۇم جازاغا تارتىلسۇن. **21** لېكىن ئە گەر تاياق يېگۈچى بىر-ئىككى كۈن تىرىك ئۇرسا، ئۇنداقتا قۇل خوجايىننىڭ شەخسى مال-مۈلكى بولغىنى ئۈچۈن، قۇلنىڭ جازاسىغا تارتىلمىسۇن. **22** ئە گەر كىشىلەر بىر-بىرى بىلەن ئۇرۇشۇپ قېلىپ، ھامىلدار بىر ئايالنى ئۇرۇپ سالسا، ھامىلدار ئايالدا بالىسى بالدۇر ئۆغۈلۈشىدىن باشقا زەخمىلىنىش بولمىسا، ئايالنىڭ ئېرىنىڭ تولەم تەلىپى بويىچە ھاكىملارنىڭ تەستىقىدىن ئوتكۈزۈلۈپ جەرىمانە تولىسۇن. **23** ئە گەر [ئايال يا كى بالا] زىيان-زەخمەتكە تېچىرغان بولسا، ئۇنداقتا جىنغا جان، **24** كۆزىگە كۆز، چىشىغا چىش، قولىغا قول، پۇتىغا پۇت، **25** كۆيۈكىگە كۆيۈك، زەخمىگە زەخىم، كۆككە كۆك تولەنسۇن. **26** ئە گەر بىرسى ئۆز قۇل يا دېدىكىنىڭ كۆزىنى ئۇرۇپ ناكار قىلىپ قويسا، كۆزى ۋەجىدىن ئۇنى ئازاد قىلسۇن. **27** شۇنىڭدەك بىرسى ئۆز قۇلى يا دېدىكىنىڭ چىشىنى ئۇرۇپ چىقىرىۋەتكەن بولسا، چىشى ۋەجىدىن ئۇنى ئازاد قىلسۇن». **28** ئە گەر بىر كالا بىر ئەر يا كى ئايال كىشىنى ئۇسۇپ ئۆلتۈرۈپ قويسا، شۇ كالا چوقۇم چالما-كېسەك قىلىنشى كېرەك، ئۇنىڭ گۆشى يېيىلمىسۇن.

مۇناسىۋەت تۆتكۈز زگەن ھەربىرى جەزمەن تۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. 20 كىمدە كىم بىردىنبىر پەرۋەردىگاردىن باشقا ھەرقانداق ئىلاھغا قۇربانلىق سۇنسا، ھارام دەپ مۇتلەق ھالدا كەتتىگە مەھكۇم قىلىنسۇن. 21 سىلەرمۇ مىسىردا مۇساپىر بولۇپ تۇرغانىكەنسىلەر، مۇساپىر بولغان كىشىنى ھېچ خارىتا گلار ۋە يا كى تۇنىڭغا ھېچ زۇلۇم قىلما گلار. 22 ھەرقانداق تۈل خوتۇن يا كى يېتىم بالىنى خورىما گلار. 23 سەن ئۇلارنى ھەرقانداق تەرەپتە خورلىساڭ، ئۇلار ما گا پەريياد كۆتۈرسە، مەن ئۇلارنىڭ ئاۋازىنى چوقۇم ئا گلايمەن؛ 24 شۇنىڭ بىلەن غەزىپىم تۇتىشىپ، سىلەرنى قىلىچلار ئۆلتۈرىمەن، سىلەرنىڭ خوتۇنلىرىگلار تۈل قىلىنىپ، بالىلىرىگلار يېتىم بولۇپ قالىدۇ. 25 ئە گەر سەن مېنىڭ خەلقىمنىڭ ئىچىدىن ما گا قوشنا بولغان كەمبەغەلگە قەرز بە رگەن بولساڭ، ئۇنىڭغا جازاتخورلاردەك مۇئامىلە قىلمغىن؛ ئۇنىڭدىن تۆسۈم ئالما گلار. 26 ئە گەر سەن قوشنا گىنىڭ چاپىنىنى گىرو ئۆگە ئالغان بولساڭ، كۈن ئولتۇرماستا ئۇنىڭغا يانداۋرۇپ بە ر. 27 چۈنكى چاپىنى ئۇنىڭ بىردىنبىر يېپىنچىسى بولۇپ، بەدىنىنى ياپىلىدىغان كىيىم شۇدۇر. ئۇ بولمىسا، ئۇ نېمىنى يېپىنىپ ياتىدۇ؟ بۇ سەۋەبتىن ما گا پەريياد قىلسا، پەريياد بىنى ئا گلايمەن؛ چۈنكى مەن شەپقەتلىكتۇرمەن. 28 خۇداغا كۆپۈرلۈق قىلما، ۋە خەلقىڭىنىڭ ئەمىرلىرىنىمۇ قارىغاب تىلىما.
29 خامىنىڭنىڭ ھوسۇلىنىڭ ئاشقىنىدىن ۋە شاراب-زەيتۇن مېيى كۆچىكىڭدىن تاشقىنىدىن ما گا ھەدىيە سۈنۈشنى ھايال قىلمغىن. سەن ئوغۇللىرىڭنىڭ تۇنجىسىنى ما گا ئاتىغىن. 30 كالا بىلەن قوىلىرىڭنىڭ تۇنجى بالىلىرىنىمۇ ھەم شۇنداق ئاتىغىن؛ تۇنجى بالا يە تتە كۆنگىچە ئانىسى بىلەن بىللە تۇرسۇن؛ ئە مما سە ككىزنچى كۈنى ئۇنى ما گا ئاتاپ سۈنغىن. 31 سىلەر ما گا ئاتالغان مۇقەددەس كىشىلەر بولىسىلەر؛ شۇڭا دالدا يىرتقىچ ھايۋان تەرىپىدىن بوغۇلغان ھايۋانىڭ گوشىنى يە گىلار، بەلكى ئۇنى ئىتلارغا تاشلاپ بېرىگلار.

23

يالغان گە پنى يايمغىن ۋە يا يالغان گۇۋاھلىق بېرىپ رەزىل ئادەمگە يان باسمىغىن. 2 ۋە يقا ئە گىشىپ رەزىل ئىشتا بولما يا كى دەۋا-دەستۇرلاردا گۇۋاھلىق بە رگەندە ۋە يقا ئە گىشىپ ھەققەتنى بۇرمىلىما. 3 كەمبەغەل دەۋا قىلسا، ئۇنىڭغا يان باسما. 4 دۈشمىنىڭنىڭ كالا يا ئېشىكى ئېزىپ كېتىپ، ما گا ئۇچراپ قالسا، ئۇنى ئېلىپ كېلىپ، ئىگىسىگە چوقۇم تاپشۇرۇپ بە ر. 5 ئە گەر سا گا ئۆچ بولغانىنىڭ ئېشىكى يۈكىنى كۆتۈرەلمەي يۈكىنىڭ ئاستىدا ياتقىنىنى كۆرسەڭ، ئۇنى يارىدەمسىز تاشلىمايسەن، بەلكى ئۇنىڭغا يارىدەملىشىپ ئېشىكىنى قوپۇرۇشۇپ بېرىشىڭ زۇرۇر. 6 ئارا گىدىكى كەمبەغەلنىڭ دەۋاسىدا ئادالەتنى بۇرمىلىما. 7 ھەرقانداق ساختا ئىشتىن ئۆزۈڭنى نېرى تارت؛ بىگۇناھ ئادەم بىلەن ھەققانىي ئادەمنى ئۆلتۈرمىگىن؛ چۈنكى مەن رەزىل ئادەمنى ھە رگىز ئادىل دەپ ئاقلىمايمەن. 8 شۇنىڭدەك ھېچقانداق پارا ھېچ؛ چۈنكى پارا كۆزنى ئوچۇقلارنى كور قىلىپ، ھەققانىيلارنىڭ سۈزلىرىنى بۇرمىلايدۇ. 9 مۇساپىر كىشىلە رگە زۇلۇم قىلما؛ چۈنكى ئۆز ۋاقىلار مىسىر زېمىنىدا مۇساپىر بولۇپ تۇرغان بولغاچقا، مۇساپىرنىڭ روھىي ھالىنى بىلىسىلەر. 10 ئالتە يىل ئۆز يېرىڭنى تېرىپ، ھوسۇلىرىنى ئال. 11 لېكىن يەتتىنچى يىلى يە رگە ئارام بېرىپ ئۇنى بوش قوي؛ خەلقىڭنىڭ نامراتلىرى ئۇنىڭدىن يىغىپ يېسۇن، ئۇلاردىن ئاشقىنىنى جا گىگالدىكى ھايۋانلار يېسۇن؛ شۇنداقلا ئۆزۈمزارلىقىڭ بىلەن زەيتۇنزارلىقىڭنىمۇ شۇنداق قىلغىن. 12 ئالتە كۈن ئىچىدە ئۆز ئىشىڭنى ئادا قىلىپ، يەتتىنچى كۈنى ئارام ئېلىشىڭ زۇرۇر. بۇنىڭ بىلەن كالا-ئېشە كلىرىڭ ئارام تاپىدۇ، دېدىكىڭنىڭ ئوغلى بىلەن مۇساپىر كىشىمۇ ھاردۇقنى چىقىرىدۇ. 13 مەن ساگا ئېيتقىنىمنىڭ ھەممىسىنى كۆزۈڭ بۇلۇپ ئادا قىل؛ باشقا ئىلاھلارنىڭ نامىنى تىلىڭغا ئالما؛ بۇلار ھەتتا ئاغزىڭغىمۇ چىقمىسۇن. 14 ھەر يىلدا ئۈچ قېتىم مېنىڭ ئۈچۈن ھېيت تۇتىكۈزگىن. 15 ئالدى بىلەن «پېتىر نان ھېيتى»نى تۇتىكۈز؛ ساگا ئەمر قىلغىنىمدەك ئابىب ئېيىدىكى بېكىتىلگەن كۈنلەردە يەتتە كۈن پېتىر نان يېگىن؛ چۈنكى شۇ ئايدا سەن مىسىردىن چىققانىدىڭ. شۇ ھېيتتا ھېچكىشى ئالدىغا قۇرۇق قول كەلمىسۇن. 16 سەن ئەجىر قىلىپ تېرىغان ئېتىزدىكى زىرائىتىڭنىڭ تۇنجى ھوسۇلىنى ئورغاندا «ئورما ھېيتى»نى تۇتىكۈز؛ شۇنداقلا سەن ئەجىر سىڭدۈرۈپ يەردىن ئاخىرقى ھوسۇل-مەھسۇلاتلىرىڭنى يىل ئاخىردا يىغقاندا «ھوسۇل يىغىش ھېيتى»نى تۇتىكۈز. 17 يىلدا ئۈچ قېتىم تە رگە كلىرىڭنىڭ ھەممىسى رەب پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر بولسۇن. 18 سەن ما گا ئاتالغان قۇربانلىقنىڭ قېنىنى خېمىرتۇرۇچ سېلىنغان نان بىلەن سۈيمغىن؛ ھېيت قۇربانلىقىنىڭ يېغىنى بولسا كېچىچە قوندۇرۇپ تە نتىگىچە ساقلىما. 19 زېمىنىڭدىكى دەسلەپكى ھوسۇلنىڭ ئەڭ ياخشىسىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ۋە يگە ئېلىپ كەل. ئوغلاقنى ئانىسىنىڭ سۈتىدە قاينىتىپ پىشۇرما. 20 مانا، مەن بىر پەرىشتىنى يولدا سېنى قوغداپ، مەن ساگا تەييارلىغان يە رگە ئېلىپ بارسۇن دەپ، ئالدىڭدا يۈرۈشكە ئەۋەتىمەن. 21 سەن ئۇنىڭ ئالدىدا تۇز ۋۇگگە ئاگاھ بول، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سال. ئۇنىڭ زىتىغا تە گمە؛ بولمىسا، ئۇ ئىتائەتسىزلىكلىرىڭنى كەچۈرمەيدۇ؛ چۈنكى مېنىڭ نامىم ئۇنىڭدىدۇر. 22 لېكىن ئە گەر سەن ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مېنىڭ بارلىق يۈرۈغانلىرىمغا ئەمەل قىلساڭ، مەن دۈشمەنلىرىگە دۈشمەن، كۈشەندىلىرىگە كۈشەندە بولىمەن. 23 چۈنكى مېنىڭ پەرشتەم ئالدىڭدا يۈرۈپ، سېنى ئامورىي، ھىتتىي، پەرىزىي، قانائانىي، ھۇيى ۋە يەبۇسىيلارنىڭ زېمىنىغا باشلاپ كىرىدۇ؛ مەن ئۇلارنى يوقىتىمەن. 24 سەن ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىغا باش ئۇرۇپ ئىبادەت قىلما ۋە يا كى ئۇلار قىلغانىدەك قىلما؛ بەلكى ئۇلارنىڭ [بۇتلىرىنى] ئۆزۈل-كېسىل چېقىۋەت، بۇت تۈۋۈرۈكلىرىنى ئۆزۈل-كېسىل كۆكۈم-تاغان قىلىۋەت؛ 25 لېكىن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار. شۇنداق قىلسا گلار ئۇ نان بىلەن سۈيۈڭلارنى بەركەتلەيدۇ؛ مەن بارلىق كېسەللىكنى تارا گلاردىن چىقىرىپ تاشلايمەن. 26 بۇنىڭ بىلەن زېمىنىڭدا يېدىن ئاجراپ كېتىدىغان يا كى تۇغماس ھېچىر ئايال يا كى چارپاي بولمايدۇ؛ ئۇمر ۋۇگىنىڭ كۆنلىرىنى تولۇق قىلىمەن. 27 مەن سېنىڭ ئالدىڭدا ۋەھىمىنى ئەۋەتىمەن، قابىيى تائىپىگە يېقىنلاشسىاڭ شۇلارنى پارا گەندە قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ھەممە دۈشمەنلىرىڭنى كەينىگە يانداۋرۇپ قاچۇرىمەن. 28 ھۇيىلار، قانائانىيلار ۋە ھىتتىيلارنى ئالدىڭدىن قوغلاپ چىقىرۇۋېتىشكە سىرىق ھەرىلەرنى ئالدىڭدا يۈرۈشكە ئەۋەتىمەن. 29 ئە مما زېمىنىڭ خارابلىشىپ، دالادا ۋەھشىي ھايۋانلار ئاۋۇۋىپ ساگا خەۋپ بولۇپ قالماسلىقى ئۈچۈن، شۇ ئەللەرنى ئالدىڭدىن بىر يىلغىچە ھەيدىۋەتمەيمەن، 30 بەلكى سەن ئاۋۇۋىپ، زېمىننى [يۇتۇنلەي] مىراس قىلىپ بولغۇچە، ئاز-ئازدىن ھەيدەپ تۇرىمەن. 31 سېنىڭ زېمىنىڭنىڭ چېگرىلىرىنى قىزىل دېڭىزدىن تارتىپ فىلىستىيلەرنىڭ دېڭىزىغىچە، شۇنىڭدەك چۆلدىن تارتىپ [ئەفرات] دەرياسىغىچە بېكىتىمەن؛ چۈنكى زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنى ھەيدۋېتىپ يېرىنى ئىگىلىشىڭ ئۈچۈن، ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرىمەن. 32 سەن ئۇلار بىلەن ۋە يا كى ئىلاھلىرى بىلەن ھېچقانداق بىر ئەھدە تۈزمە. 33 ئۇلارنىڭ سېنى ئالدىمدا گۇناھقا پاتقۇزماسلىقى ئۈچۈن ئۇلارنى زېمىنىڭدا قەتئىي تۇرغۇزما. چۈنكى مۇبادا سەن ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ ئىبادىتىدە بولساڭ، بۇ ئىش ساگا تۇزاق بولىدۇ.

24

ئۇ مۇساغا يەنە: ـ «سەن بېرىپ، ئۆزۈڭگە بىلەن بىللە ھارۇن، نادا ب، ئابىھۇنى ۋە ئىسرائىللارنىڭ ئاقساقاللىرى تارىسىدىن يەتمىش ئادەمنى ئېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا چىقىپ، يىراقتا تۇرۇپ سەجدە قىلىگلار. 2 پەقەت مۇسالا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېقىن كەلسۇن، باشقىلار يېقىن كەلمىسۇن، خەلق ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئۆستىگە چىقمىسۇن، ـ دېدى. 3 مۇسا كېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق سۈزلىرى بىلەن ھۆكۈملىرىنى خالايىققا دەپ بەردى؛ پۈتۈكلۈك خالايىق بىر ئاۋازدا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقان سۈزلىرىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىمىز! ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. 4 ئاندىن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ھەممە سۈزىنى خاتىرىلۈېلىپ، ئەتىسى سەھەر قوپۇپ تاغنىڭ تۈزىدە بىر قۇربانگاھنى ياساپ، شۇ يەردە ئىسرائىلنىڭ ئون شىكى قەبىلىسىنىڭ سانى بويىچە ئون شىكى تاش تۈۋۈرۈكنى تىكلىدى. 5 يەنە ئىسرائىللارنىڭ بىرنەچچە يىگىتلىرىنى ئەۋەتتى، ئۇلار بېرىپ پەرۋەردىگارغا كويدۇرمە قۇربانلىقلار سۇندى، ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىرنەچچە تورباقىمۇ سويۇپ سۇندى. 6 ئاندىن مۇسا قانىنىڭ يېرىمنى قاچىلارغا قاچىلىدى، يەنە يېرىمنى قۇربانگاھ ئۈستىگە چاچتى. 7 ئاندىن ئۇ ئەھدىنامىنى قولىغا ئېلىپ، خەلققە ئوقۇپ بەردى. ئۇلار جاۋابەن: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىنىڭ ھەممىسىگە قۇلاق سېلىپ، ئىتائەت قىلىمىز! ـ دېيىشتى. 8 شۇنىڭ بىلەن مۇسا قاچىلاردىكى قانىنى ئېلىپ، خەلققە سەپىپ: ـ مانا، بۇ پەرۋەردىگار مۇشۇ سۈزلەرنىڭ ھەممىسىگە ئاساسەن سىلەر بىلەن باغلىغان ئەھدىنىڭ قېنىدۇر، دېدى. 9 ئاندىن كېيىن مۇسا ۋە ھارۇن، نادا ب ۋە ئابىھۇ ئىسرائىللارنىڭ ئاقساقللىرىدىن يەتمىش ئادەم بىلەن بىللە تاغ ئۈستىگە چىقىشتى. 10 ئۇلار شۇ يەردە ئىسرائىلنىڭ خۇدايىنى كۆردى؛ ئۇنىڭ ئايىغىنىڭ ئاستىدا خۇددى كۆك ياقۇتىن ياسالغان نەپىس پايانداز دەك؛ ئاسمان گۈمبىزىدەك سۈپىسۈزۈك بىر جىسىم بار ئىدى. 11 لېكىن ئۇ ئىسرائىللارنىڭ مۇتۇەرلىرىگە قول تە گكۈزمىدى؛ ئۇلار خۇدانى كۆرۈپ تۇردى ھەمدە يەپ-ئىچىشتى. 12 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ تاغ ئۈستىگە، قېشىمغا چىقىپ شۇ يەردە تۇرغىن. ساگا ئۇلارغا ئۆگىتىشكە تاش تاختايلارنى، يەنى مەن يېزىپ قويغان قانۇن-ئەمرىنى بېرىمەن، دېدى. 13 شۇنىڭ بىلەن مۇسا قوپۇپ، يارىدەمچىسى يەشۇئانى ئېلىپ ما گىدى. مۇسا خۇدانىڭ تېغىغا چىقتى. 14 ئۇ ئاۋۇال ئاقساقللارغا: بىز يېنىپ كەلگۈچە مۇشۇ يەردە بىزنى ساقلاپ تۇر ۋۇگلار. مانا، ھارۇن بىلەن خۇر سىلەرنىڭ يېنىگلاردا قالىدۇ؛ ئە گەر بىرىسىنىڭ ئىش-دەۋاسى چىقسا، ئۇلارنىڭ ئالدىغا بارسۇن، ـ دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن مۇسا تاغنىڭ ئۈستىگە چىقتى ۋە تاغنى بۇلۇت قاپلىدى. 16 پەرۋەردىگارنىڭ جۇلالىسى سىناي تېغىنىڭ ئۈستىدە توختىدى؛ بۇلۇت ئۇنى ئالتە كۈنگىچە قاپلاپ تۇردى؛ يەتتىنچى كۈنى،

پەرۋەردىگار بۇلۇت ئىچىدىن مۇسانى چاقىردى؛ 17 پەرۋەردىگارنىڭ جۈلاسىنىڭ قىياپىتى ئىسرائىللارنىڭ كۆز ئالدىدا تاغنىڭ چوققىسىدا ھەممىنى يۇتقۇچى ئوتتەك كۆرۈندى. 18 مۇسا بۇلۇتنىڭ ئىچىگە كىرىپ، تاغنىڭ ئۈستىگە چىقىپ كەتتى. مۇسا قىرىق كېچە-كۈندۈز تاغدا تۇردى.

25 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ 2 سەن ئىسرائىللارغا ئېيتقىن، ئۆلار ماڭا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە»نى كەلتۈرسۇن؛ كىمنىڭ كۆڭلى ھەدىيە سۈنۈشقا خۇش بولسا، ئۇنىڭدىن ماڭا سۈنۈلىدىغان «كۆتۈرمە ھەدىيە»نى تاپشۇرۇۋېلىڭلار. 3 سىلەر ئۆلاردىن تاپشۇرۇۋالىدىغان كۆتۈرمە ھەدىيە: ـ ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، 4 كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل رەڭلىك يىپ، كاناپ رەخت، تۈشت، 5 قىزىل ۋىلغان قوچقارنىڭ تېرىلىرى، دېلفىننىڭ تېرىلىرى، ئاكاتسىيە ياغىچى، 6 چىراغ ئۈچۈن زەيتۇن مېيى، «مەسىھەلەش مېيى» ۋە خۇشبۇي ئۈچۈن خۇشبۇي دورا-دەرمە كەلەر، 7 ئەفود بىلەن «قوشېن»غا ئورنىتىلىدىغان ئاق ھېقىق ۋە باشقا ئېسىل تاشلار بولسۇن. 8 مېنىڭ ئۆزىلىرى ئارىسىدا ماكان قىلىشىم ئۈچۈن [شۇلاردىن] ماڭا بىر مۇقەددەس ئۇرالغۇنى ياسىسۇن. 9 ئۆنى مەن ساڭا بارلىق كۆرسەتمىچىگە بولغىنىمدا ئاساسەن، يەنى ئىبادەت چېدىرىنىڭ نۇخسىنى ۋە بارلىق ئەسۋاب-سايمانلىرىنىڭ نۇخسىسىغا ئۇيۇتخىشاك قىلىپ ياسا گىلار. 10 ئۆلار ئاكاتسىيە ياغىچىدىن بىر ساندۇق ياسىسۇن. ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئىككى يېرىم گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز، ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز بولسۇن. 11 سەن ئۆنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن؛ ئىچى ۋە سىرتىنى ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، ئۇنىڭ ئۈستۈنكى قىسمىنىڭ چۆرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقار. 12 ئۇنىڭغا ئالتۇندىن تورت ھالقا قۇيدۇرۇپ، تورت چېتىقىغا بېكىتكىن. بىر تەرىپىگە ئىككى ھالقا، يەنە بىر تەرىپىگە ئىككى ھالقا بولسۇن. 13 سەن ھەم ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ئىككى بالداق ياساپ، ھەر ئىككىسىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن، 14 ئاندىن ساندۇق ئۈلار تارقىلىق كۆتۈرۈلسۇن دەپ، بالداقلارنى ساندۇقنىڭ ئىككى يېنىدىكى ھالقىلىردىن ئوتكۈزۈپ قويغىن. 15 بالداقلار ھەمىشە ساندۇقتىكى ھالقىدا تۇرسۇن؛ ئۆلار ئۇنىڭدىن چىقىرىلمىسۇن. 16 مەن ساڭا بېرىدىغان ھۆكۈم-گۈۋاھلىقنى ساندۇققا قويغىن. 17 ساندۇقنىڭ [يايقۇچى سۈپىتىدە] سەن ئالتۇندىن ئۆزۈنلۇقى ئىككى يېرىم گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز بولغان بىر «كافارەت تەختى» ياسىغىن. 18 ئىككى كېرۇبنى ئالتۇندىن سوقۇپ ياسىغىن. ئۆلارنى كافارەت تەختىنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئورناتقىن. 19 بىر كېرۇبنى بىر تەرىپىگە، يەنە بىر كېرۇبنى يەنە بىر تەرىپىگە ئورنىتىش ئۈچۈن ياسىغىن. ئىككى تەرىپىدىكى كېرۇبلارنى كافارەت تەختى بىلەن بىر گەۋدە قىلىگىلار. 20 كېرۇبلار بىر-بىرىگە يۈزلەنسۇن، قاناتلىرىنى كافارەت تەختىنىڭ ئۈستىگە كېرىپ، قاناتلىرى بىلەن ئۆنى ياپىسۇن؛ كېرۇبلارنىڭ يۈزى كافارەت تەختىگە قارىتىلسۇن. 21 سەن كافارەت تەختىنى ساندۇقنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، مەن ساڭا بېرىدىغان ھۆكۈم-گۈۋاھلىقنى ساندۇققا ئېچىگە قويغىن. 22 مەن شۇ يەردە سەن بىلەن كۆرۈشىمەن؛ كافارەت تەختى ئۈستىدە، يەنى ھۆكۈم-گۈۋاھلىق ساندۇقنىڭ ئۈستىدىكى ئىككى كېرۇبنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇرۇپ ساڭا ئىسرائىللارغا يەكۈزۈشكە تاپشۇرىدىغان بارلىق ئەمرلىرىم توغرىسىدا سۆز قىلىمەن. 23 ھەم ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ئۆزۈنلۇقى ئىككى گەز، كەڭلىكى بىر گەز، ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز بولغان بىر شىرە ياسىغىن. 24 ئۆنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، ئۇنىڭ ئۈستۈنكى قىسمىنىڭ چۆرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقار. 25 سەن شىرەنىڭ چۆرىسىگە تورت ئىلىك ئېگىزلىكتە بىر لەۋ ياسىغىن؛ بۇ لەۋنىڭ چۆرىسىگمۇ ئالتۇندىن بىر گىرۋەك چىقار. 26 سەن ئۆ شىرە گە ئالتۇندىن تورت ھالقا ياساپ، بۇ ھالقىلارنى شىرەنىڭ تورت پۇرجىكىدىكى چېتىققا ئورناتقىن. 27 شىرەنى كۆتۈرۈشكە بالداقلار ئوتكۈزۈلسۇن دەپ، ھالقىلار شىرە لېۋىگە يېقىن بېكىتىلسۇن. 28 بالداقلارنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن؛ شىرە ئۆلار ئارقىلىق كۆتۈرىلىدۇ. 29 شىرە گە يانداپ لېگەن، قاچا-تەخسە، پىيالە ۋە «شاراب ھەدىيىلىرى»نى چاچىدىغان قەدەھلەرنى ياسىغىن؛ ئۆلارنى ساپ ئالتۇندىن ياسىغىن. 30 مېنىڭ ھۇزۇرۇمدا تۇرۇشقا سەن شىرە گە ھەمىشە «تەقدىم نان»نى قويغىن. 31 سەن ھەم ساپ ئالتۇندىن بىر چىراغدان ياسىغىن. ئۇ چىراغدان سوقۇپ ياسالسۇن؛ چىراغدانىڭ پۇتى، غولى، قەدەھلىرى، غۇنچە ۋە چىچەك گۈلىرى پۈتۈن بىر ئالتۇندىن سوقۇلسۇن. 32 چىراغدانىڭ غولىنىڭ يېنىدىن ئىككى تال چىراغدان چىقىرىلسۇن ـ چىراغدانىڭ بىر يېنىدىن ئۈچ شاخچە، چىراغدانىڭ يەنە بىر يېنىدىن ئۈچ شاخچە چىقىرىلسۇن؛ 33 بىر يېنىدىكى ھەربىر شاخچىدە بادام گۈلى شە كلىدە غۇنچىسى ۋە چىچەكى بولغان ئۈچ قەدەھ چىقىرىلسۇن، يەنە بىر يېنىدىكى ھەربىر شاخچىدە بادام گۈلى شە كلىدە غۇنچىسى ۋە چىچەكى بولغان ئۈچ قەدەھ چىقىرىلسۇن. چىراغدانغا چىقىرىلغان ئالتە شاخچىنىڭ ھەممىسى شۇنداق ياسالسۇن. 34 چىراغدانىڭ [غولىدىن] بادام گۈلى شە كلىدە غۇنچىسى ۋە چىچەكى بولغان تۆت قەدەھ چىقىرىلسۇن. 35 بۇلاردىن باشقا [بىرىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە، [ئىككىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە، [ئۈچىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە بولسۇن؛ چىراغدانغا چىقىرىلغان ئالتە شاخچىنىڭ ئاستى ھەممىسى شۇنداق بولسۇن. 36 ئۇنىڭ شۇ غۇنچىلىرى ھەم شاخچىلىرى چىراغدان بىلەن بىر گەۋدە قىلىنسۇن ـ بىر پۈتۈن ساپ ئالتۇندىن سوقۇپ ياسالسۇن. 37 سەن چىراغدانىڭ يەتتە چىرىغىنى ياسىغىن؛ چىراغلار ئۈدۈلغا يورۇق چۈشۈرەلىشى ئۈچۈن ئۈستى تەرىپىگە ئورنىتىلسۇن. 38 ئۇنىڭ پىلىك قايچىلىرى بىلەن كۈلدانلىرى ساپ ئالتۇندىن ياسالسۇن. 39 چىراغدان ۋە ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرى بىر تالانت ساپ ئالتۇندىن ياسالسۇن. 40 ساڭا تاغدا ئايان قىلىنغان نۇسخا بويىچە بۇلارنى ئېھتىيات بىلەن ياسىغىن.

26 مۇقەددەس چېدىرنى ئون پارچە ۋېيۇقتىن ياسىغىن؛ ۋېيۇقلار نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختىكە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنسۇن؛ ئۇنىڭغا كېرۇبلارنىڭ سۈرىتىنى چېۋىر قولالارغا نەپىس قىلىپ كەشتىلەپ چىقارغىزغىن. 2 ھەربىر ۋېيۇقنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە سە ككىز گەز، كەڭلىكى تۆت گەز بولۇپ، ھەربىر ۋېيۇق ئوخشاش چوڭ-كىچىكلىكتە بولسۇن. 3 ۋېيۇقلارنىڭ بەشى بىر-بىرىگە ئۇلانسۇن، قالغان بەش ۋېيۇقمۇ ھەم بىر-بىرىگە ئۇلانسۇن. 4 سەن ئۇلاپ چىقىلغان بىرىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا بىر تەرىپىگە رەڭگى كۆك ئىزمە قادىغىن، شۇنىڭدەك ئۇلاپ چىقىلغان ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكىسىنىڭ بىر تەرىپىگمۇ ھەم شۇنداق قىلغىن. 5 بىرىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە قادىغىن، ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكىسىگمۇ ئەللىك ئىزمە قادىغىن. ئىزمىلەر بىر-بىرىگە ئۇدۇلمۇئۇدۇل بولسۇن. 6 مۇقەددەس چېدىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۈچۈن ئالتۇندىن ئەللىك ئىلمۇق ياساپ، ئىككى چوڭ پارچە ۋېيۇقنى شۇ ئىلمۇقلار بىلەن بىر-بىرىگە ئۇتاشتۇرغىن. 7 مۇقەددەس چېدىرنى يېپىش ئۈچۈن ئۈچكە تۈشتىن ۋېيۇقلارنى ياسىغىن؛ ۋېيۇقتىن ئون بىر پارچە ياسىغىن. 8 ۋېيۇقلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئۈتىز گەز، كەڭلىكى تۆت گەز بولۇپ، ئون بىر ۋېيۇقنىڭ ھەممىسى ئوخشاش چوڭ-كىچىكلىكتە بولسۇن. 9 ۋېيۇقلارنىڭ بەشىنى ئۇلاپ بىر قىلىپ، قالغان ئالتە ۋېيۇقنىمۇ ئۇلاپ بىر قىلىپ، ئالتىنىچى ۋېيۇقنى ئىككى قات قىلىپ، چېدىرنىڭ ئالدى تەرىپىگە ساڭگىلىتىپ قويغىن. 10 سەن بىرىنچى ئۇلاپ چىقىلغان چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە، ئىككىنچى ئۇلاپ چىقىلغان چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە قادىغىن. 11 سەن ھەم مىستىن ئەللىك ئىلمۇق ياساپ، چېدىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۈچۈن ئۇلارنى ئىزمىلە رگە ئوتكۈزۈپ ئىككى چوڭ پارچىنى ئۇلاپ قويغىن. 12 لېكىن ۋېيۇقنىڭ چېدىرنىڭ كەينىدىن ئېشىپ قالغان قىسمى، يەنى ئېشىپ قالغان يېرىم پارچىسى چېدىرنىڭ كەينى تەرىپىدە ساڭگىلاپ تۇرسۇن. 13 چېدىر ۋېيۇقلىرىنىڭ چېدىرنىڭ ۋېيدىن ئارتۇق قىسمى، يەنى ئۆ تەرىپىدىن بىر گەز، بۇ تەرىپىدىن بىر گەز، چېدىرنىڭ ئىككى تەرىپىدىن ساڭگىلاپ، ئۇنى [تولۇق] ياپسۇن. 14 بۇنىڭدىن باشقا، چېدىرغا قىزىل ۋىلغان قوچقار تېرىسىدىن ۋېيۇق ياساپ ياپقىن، ئاندىن ئۇنىڭ ئۈستىدىغۇ دېلفىن تېرىسىدىن ياسالغان يەنە بىر ۋېيۇقنى قاپلىغىن. 15 مۇقەددەس چېدىرنىڭ تىك تاختايلىرىنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ تىكلىگىن. 16 ھەربىر تاختايلىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئون گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز بولسۇن. 17 ھەربىر تاختايلىنىڭ ئىككىدىن تۇرۇمى بولسۇن، ھەر ئىككى تاختاي شۇلار بىلەن بىر-بىرىگە چېتىلسۇن؛ چېدىرنىڭ بارلىق تاختايلىرىنى شۇنداق ياسىغىن. 18 چېدىرنىڭ تاختايلىرىنى شۇنداق ياسىغىن؛ يىگىرمىسىنى جەنۇب تەرەپكە تىكلىگىن؛ 19 بۇ يىگىرمە تاختايلىنىڭ تېگىگە كۈمۈشتىن قىرىق تە گلىك ياسىغىن؛ بىر تاختايلىنىڭ [ئاستىدىكى] ئىككى تۇرۇمى ئۈچۈن ئىككىدىن تە گلىك، يەنە بىر تاختايلىنىڭ ئىككى تۇرۇمى ئۈچۈن ئىككىدىن تە گلىك ياسىغىن. 20 شۇنىڭدەك چېدىرنىڭ ئۇدۇل تەرىپىدە، يەنى شىمال تەرىپىدە يىگىرمە تاختاي بولسۇن؛ 21 بۇلارنىڭ قىرىق تە گلىگى كۈمۈشتىن بولسۇن، بىر تاختايلىنىڭ تېگىگە ئىككىدىن تە گلىك، يەنە بىر تاختايلىنىڭ تېگىگە ئىككىدىن تە گلىك ئورنىلاشتۇرۇلسۇن. 22 چېدىرنىڭ كەينى تەرىپىگە، يەنى غەرب تەرەپكە ئالتە تاختاي ياساپ تىكلىگىن. 23 چېدىرنىڭ كەينى تەرىپىدىكى ئىككى بۇلۇڭغا ئىككى تاختاي ياساپ ئورناتقىن. 24 بۇ [بۇلۇڭ تاختايلىرى] ئاستىدىن ئۈستىگىچە ئىككى قات قىلىنىپ [تاختايلارنى] تۈرزىتا چېتىشتۇرسۇن، ئۈستى بىر ھالقىغا بېكىتىلسۇن. ھەر ئىككىسى شۇنداق قىلىنىپ، ئىككى بۇلۇڭغا تىكلەنسۇن. 25 ئارقا تەرەپتە سە ككىز تاختاي بولىدۇ، ئۇلارنىڭ كۈمۈشتىن ياسالغان ئون ئالتە تە گلىگى بولىدۇ؛ بىر تاختايلىنىڭ تېگىدە ئىككى تە گلىك، يەنە بىر تاختايلىنىڭ تېگىدە ئىككى تە گلىك بولىدۇ. 26 بۇنىڭدىن باشقا سەن ئاكاتسىيە ياغىچىدىن بالداق ياسىغىن؛ چېدىرنىڭ بۇ تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقنى،

27 چېدىرنىڭ ئۆتەرەپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقنى، چېدىرنىڭ ئارقا تەرەپىدىكى تاختايلارغا، يەنى غەرب تەرەپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقنى ياسىغىن. 28 تاختايلارنىڭ ئۈستۈرسىدىكى ئوتتۇرا بالداق بۇ تەرەپتىن تۆتەرەپكە يېتىدىغان بولسۇن. 29 تاختايلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، بالداقلار تۆتكۈزۈلىدىغان هالقىلارنى ئالتۇندىن ياساپ، بالداقلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن. 30 چېدىرنى ساكا تاغدا ئايان قىلىنغان نۇسخا بويىچە ياساپ تىكلىگىن. 31 سەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختكە كوك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن بىر پەردە ياسىغىن؛ ئۇنى چېۋەر قولار كېرۇبلارنىڭ سۈرىتىنى نەپىس قىلىپ چۈشۈرۈپ كەشتىلەپ چىقىسۇن. 32 ئۇنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياسالغان تۆت خادىغا ئېسىپ قويغىن. بۇ خادىلار ئالتۇن بىلەن قاپلانسۇن، هەربىرىنىڭ ئالتۇن ئىلمىكى بولسۇن؛ خادىلار كۈمۈشتىن ياسالغان تۆت تە گىلىكگە ئورنىتىلسۇن. 33 پەردە چېدىر يوپۇقىدىكى ئىلمە كىلە رگە ئېسىلىپ ساڭگىلتىپ قويۇلسۇن؛ ئاندىن هۆكۈم-گۆۋاهلىق ساندۇقىنى شۇ يەر گە كەلتۈرۈپ، پەردىنىڭ ئىچىگە ئېلىپ كىرگىن. شۇنىڭ بىلەن پەردە سىلەر ئۈچۈن مۇقەددەس جاي بىلەن ئەڭ مۇقەددەس جاينىڭ ئوتتۇرىسىدىكى بىر ئايرىما پەردە بولسۇن. 34 ئاندىن سەن «كافارەت تەختى»نى ئەڭ مۇقەددەس جايدىكى هۆكۈم-گۆۋاهلىق ساندۇقىنىڭ ئۈستىگە قويغىن. 35 شىرە بولسا پەردىنىڭ تېشىغا ئورۇنلاشتۇرۇلسۇن؛ چىراغدانىنى شىرەنىڭ ئۆدۈلىغا، چېدىرنىڭ جەنۇب تەرىپىگە قويغىن؛ شىرەنى شىمال تەرىپىگە قويغىن. 36 يۇنىڭدىن باشقا سەن چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىغا نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختكە كوك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن بىر پەردە ياسىغىن؛ ئۇ كەشتىچى تەرىپىدىن كەشتىلەنسۇن. 37 بۇ پەردە ئۈچۈن ئاكاتسىيە ياغىچىدىن بەش خادا ياساپ، ئۇلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن؛ هەربىرىنىڭ ئالتۇن ئىلمىكى بولسۇن؛ ئۇلارنىڭ تېگىگە بەش دانە تە گىلىكنى مىستىن قويۇپ تەيارلاتقىن.

27

سەن قۇربانگاهنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياسىغىن. قۇربانگاه تۆت چاسا بولسۇن؛ ئۇزۇنلۇقى بەش گەز، كەڭلىگى بەش گەز، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز قىلىنسۇن. 2 ئۇنىڭ تۆت بۇرجىكىگە قويۇلىدىغان مۇڭگۈزلىرىنى ياسىغىن؛ مۇڭگۈزلىرى قۇربانگاه بىلەن بىر گەۋدە قىلىنسۇن. قۇربانگاهنى مىس بىلەن قاپلىغىن. 3 قۇربانگاهنىڭ ياغ [ۋە كۈلنى] ئېلىشقا داسىلارنى ياسىغىن؛ ئۇنىڭغا خاس بولغان گۈزچە كىلەرنى، كورىلارنى، لاخشىگىرلارنى ۋە ئوتدانىلارنىمۇ ياسىغىن؛ ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى ياساشقا مىس ئىشلەتكىن. 4 قۇربانگاه ئۈچۈن مىستىن بىر شالا ياسىغىن؛ شالانىڭ تۆت بۇرجىكىگە تۆت مىس هالقا ياساپ بېكىتىپ قويغىن. 5 شالانى قۇربانگاهنىڭ قاپ بېلىنىڭ ئاستىدىكى گىرۋە كىتىن تۆۋەنرەك تۇرىدىغان قىلغىن، شۇنداقتا شالا قۇربانگاهنىڭ دەل ئوتتۇرىسىدا بولىدۇ. 6 قۇربانگاهقا ئىككى بالداق ياسىغىن؛ ئۇلار ئاكاتسىيە ياغىچىدىن بولسۇن، ئۇلارنى مىس بىلەن قاپلىغىن. 7 قۇربانگاهنى كۆتۈرگەندە، بالداقلار ئۇنىڭ ئىككى يېنىدا بولۇشى ئۈچۈن، ئۇلارنى هالقىلارغا ئوتكۈزۈپ قويغىن. 8 قۇربانگاهنى تاختايلاردىن ياسىغىن، ئىچى بوش بولسۇن؛ ئۇ تاغدا ساكا ئايان قىلىنغان نۇسخا بويىچە [هۆنەرۋەنلەر] تەيار قىلسۇن.

9 مۇقەددەس چېدىرنىڭ هويلىسىنمۇ ياسىغىن. هويلىنىڭ جەنۇبغا، يەنى جەنۇبقا يۈزلەنگەن تەرىپىگە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن پەردىلەرنى توقۇغىن؛ شۇ تەرىپىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز بولسۇن. 10 پەردىلەرنى ئېسىشقا يىگىرمە خادا ياسالسۇن؛ ئۇلارنىڭ تېگىگە قويۇشقا يىگىرمە مىس تە گىلىك ياسالسۇن؛ خادىلارنىڭ ئىلمىكى بىلەن بالداقلار بولسا كۈمۈشتىن ياسالسۇن. 11 شۇنىڭغا ئوخشاش شىمال تەرىپىدىمۇ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز كېلىدىغان پەردە بولسۇن. پەردىلەرنى ئېسىشقا يىگىرمە خادا ياسالسۇن؛ ئۇلارنىڭ تېگىگە قويۇشقا يىگىرمە مىس تە گىلىك ياسالسۇن؛ خادىلارنىڭ ئىلمىكى بىلەن بالداقلار بولسا كۈمۈشتىن ياسالسۇن. 12 هويلىنىڭ غەرب تەرىپىدە ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز كېلىدىغان پەردە بولسۇن؛ ئۇنىڭ ئون خادىسى ۋە ئون تە گىلىگى بولسۇن. 13 هويلىنىڭ شەرق تەرىپى، يەنى كۈن چىقىشقا يۈزلەنگەن تەرىپىنىڭ كە گىلىگى ئەللىك گەز بولسۇن. 14 بىر تەرىپىدە ئون بەش گەز كېلىدىغان پەردە بولسۇن؛ ئۇنىڭ ئۈچ خادىسى بىلەن ئۈچ تە گىلىگى بولسۇن. 15 يەنە بىر تەرىپىدە ئون بەش گەز كېلىدىغان پەردە بولسۇن؛ ئۇنىڭ ئۈچ خادىسى بىلەن ئۈچ تە گىلىگى بولسۇن. 16 هويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا يىگىرمە گەز كېلىدىغان بىر پەردە قويۇلسۇن؛ پەردە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختكە كوك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ، كەشتىچى تەرىپىدىن كەشتىلەنسۇن. ئۇنىڭ تۆت خادىسى بىلەن تۆت تە گىلىگى بولسۇن. 17 هويلىنىڭ چۈرىسىدىكى هەمە خادىلار كۈمۈشتىن ياسالغان بالداقلار بىلەن بىر-بىرىگە چېتىلسۇن؛ ئۇلارنىڭ ئىلمە كىلىرى كۈمۈشتىن، تە گىلىكلىرى مىستىن ياسالسۇن. 18 هويلىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز، كە گىلىگى هەر ئىككى تەرىپى ئەللىك گەز بولسۇن؛ نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ئىشلەنگەن پەردىنىڭ ئېگىزلىكى بەش گەز قىلىنسۇن؛ خادىلارنىڭ تە گىلىكلىرى مىستىن ياسالسۇن. 19 مۇقەددەس چېدىرنىڭ ئىش-خىزمىتىدە ئىشلىتىلىدىغان بارلىق ئەسۋاب-سايمانلىرى هەمەدە بارلىق مىق-قوزۇقلىرى، شۇنداقلا هويلىنىڭ بارلىق مىق-قوزۇقلىرى مىستىن بولسۇن. 20 ـ چىراغنىڭ هەمىشە يېنىق تۇرۇشى ئۈچۈن، چىراغقا ئىشلىتىشكە زەيتۇندىن سوقۇپ چىقىرىلغان ساپ مايني قېشىڭغا كەلتۈرۈشكە ئىسرائىللارنى بۇيرۇغىن. 21 جامائەت چېدىرنىڭ ئۆچىدە، هۆكۈم-گۆۋاهلىق ساندۇقىنىڭ ئۆدۈلىدىكى پەردىنىڭ تاشقىرىدا هارۇن ۋە ئوغۇللىرى هەر كېچىسى ئەتىگەنگىچە پەروەردىگارنىڭ ئالدىدا چىراغلارنىڭ يېنىق تۇرغۇزۇش ئىشىدا بولسۇن. بۇ ئىش دەۋردىن-دەۋرگىچە ئىسرائىللارغا ئەبەدىي بىر قانۇن-بەلگىلىمە بولسۇن.

28

سەن ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدىن ئاكاڭ هارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ئۆز قېشىڭغا كەلتۈرگىن؛ ئۇلارنى، يەنى هارۇن ۋە ئوغۇللىرى ناداب، ئابىهۇ، ئەلئازار ۋە ئىتامارلارنىڭ مېنىڭ كاهىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن ينىڭغا كەلتۈرگىن. 2 ئاكاڭ هارۇنغا هەم شەرەپ هەم گۈزەللىك ئۈچۈن مۇقەددەس كىيىملەرنى تەييارلىغىن. 3 هارۇننىڭ ماڭا مۇقەددەس قىلىنىپ، مېنىڭ كاهىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن، مەن ئەقىل-پاراسەتنىڭ روهى بىلەن قەلبلىرىنى تولدۇرغان چېۋەر كىشىلەرنىڭ هەربىرىگە سۆز قىلىپ، ئۇلارنى ئالاهىدە كىيىملەرنى تىكىشكە بۇيرۇغىن. 4 ئۇلار تىكىدىغان كىيىملەر مۇنۇلاردىن ئىبارەت: ـ بىر قوشىن، بىر ئېفود، بىر تون، كەشتىلەنگەن بىر خالتا كۆڭلەك، بىر سەللە ۋە بىر بەلۋاغ. مېنىڭ كاهىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن، ئۇلار ئاكاڭ هارۇنغا ۋە ئوغۇللىرىغا مۇقەددەس كىيىملەرنى تىكسۇن. 5 ئۇنىڭغا ئالتۇن ۋە كوك، سۈسۈن، قىزىل يىپلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەخت ئىشلىتىلسۇن؛ 6 ئەفودنى ئۇلار ئالتۇن ۋە كوك، سۈسۈن، قىزىل يىپلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختىلەرنى تەييارلاپ، چېۋەر قولارغا ئەپىس قىلىپ [كەشتىلىتىپ] ئىشلەتسۇن. 7 ئەفودنىڭ ئىككى يېشىنى بىر-بىرگە تۇتاشتۇرۇش ئۈچۈن ئىككى دولىسىدا مۇرىلىك تاسما بولسۇن. 8 ئەفودنىڭ ئۈستىدىن باغلايدىغان، كەشتىلەنگەن بەلۋاغ ئەفود بىلەن بىر پۈتۈن قىلىنسۇن ۋە ئۇنىڭغا ئوخشاش سېپتا ئىشلىنىپ، ئالتۇن ۋە كوك، سۈسۈن، قىزىل يىپلار ۋە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ياسالسۇن. 9 ئىككى ئاق ھېقىقنى تېپىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نامىلىرىنى ئويدۇرغىن؛ 10 ئۇلارنىڭ نامىلىرىنىڭ ئالتىسى بىر ياقۇتقا ئويلىسۇن، قالغان ئالتىسى بولسا يەنە بىر ياقۇتقا ئويلىسۇن، ھەممىسى تۇغۇلۇش تەرتىبى بويىچە يۇتۇلسۇن. 11 خۇددى ياقۇت نەقىشچىلىرى ئىشلىگەندەك، مۇھۇر ئويلىغاندەك ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نامىلىرىنى ئىككى ياقۇتقا ئويدۇرغىن؛ ئۇلار ئالتۇندىن ياسالغان كۈزاۋكىگە بېكىتىلسۇن. 12 ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىغا ئەسلىتمە تاش بولسۇن ئۈچۈن، ئىككى ياقۇتنى ئەفودنىڭ مۇرىلىك تاسمىسىغا قادىغۇزغىن؛ شۇنداق بولغاندا، هارۇن پەروەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇلارنىڭ نامىلىرىنى ئەسلەتمە سۈپىتىدە مۇرىلىرىدە كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ. 13 يۇنىڭدىن باشقا، سەن ئالتۇندىن يەنە ئىككى كۈزلۈك ۋە ساپ ئالتۇندىن ئوينىدەك ئېشىپ ئېتىلگەن ئىككى زەنجىر ياساتقىن؛ ئاندىن ئېشىلىپ زەنجىرلەر كۈزاۋكە رگە بېكىتىلسۇن. 15 «هۆكۈم قوشىنى»نى چېۋەر قولارغا نەپىس قىلىپ كەشتىلىتىپ ياساتقىن؛ ئۇنى ھەم ئەفودنى ئىشلىگەن ئۇسۇلدا ياسىغان، ئالتۇن ۋە كوك، سۈسۈن، قىزىل يىپلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ياسىغىن. 16 ئۇ ئىككى قات، تۆت چاسا قىلىنسۇن؛ ئۇزۇنلۇقى بىر غېرىچ، كە گىلىگىمۇ بىر غېرىچ بولسۇن. 17 ئۇنىڭ ئۈستىگە تۆت قاتار قىلىپ گۆھەرلەرنى ئورناتقىن: ـ بىرىنچى قاتارغا قىزىل ياقۇت، سېرىق گۆھەر ۋە زۇمرەت ئورنىتىلسۇن؛ 18 ئىككىنچى قاتارغا كوك قاشتېشى، كوك ياقۇت ۋە ئالماس ئورنىتىلسۇن؛ 19 ئۈچىنچى قاتارغا سۈسۈن ياقۇت، پىروزا ۋە سۈسۈن كۈۋارتس ئورنىتىلسۇن؛ 20 تۆتىنچى قاتارغا بېرىل ياقۇت، ئاق ھېقىق ۋە ئانارتاش ئورنىتىلسۇن؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئالتۇن كۈزلۈك ئىچىگە ئورنىتىلسۇن. 21 بۇ گۆھەرلەر ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نامىلىرىغا ۋەكىل قىلىنىپ، ئۇلارنىڭ ساندەك ئون ئىككى بولۇپ، مۇھۇر ئويلىغاندەك ھەربىر گۆھەر رگە ئون ئىككى قەبىلىنىڭ نامى بىردىن-بىردىن يۇتۇلسۇن. 22 قوشىنغا ئوينىدەك ئېشىلگەن ساپ ئالتۇندىن [ئىككى] ئېشىلىپ زەنجىر ياسىغىن. 23 قوشىنغا ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ئېتىپ، ئىككى ھالقىنى قوشىنىڭ [يۇقىرىقى] ئىككى بۇرجىكىگە بېكىتكىن؛ 24 ئاندىن ئالتۇندىن ئېشىلىپ ياسالغان ئىككى زەنجىرنى قوشىنىڭ [يۇقىرىقى] ئىككى بۇرجىكىدىكى ھالقىدىن تۆتىكۈزۈپ، 25 ئېشىلگەن شۇ زەنجىرلەرنىڭ ئىككى ئۈچىنى ئىككى كۈزاۋككە بېكىتىپ، [كۈزاۋكىلەرنى] ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىنىڭ ئالدى قىسمىغا ئورناتقىن. 26 يۇنىڭدىن باشقا سەن ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇلارنى قوشىنىڭ [ئاستى تەرىپىدىكى] ئىككى بۇرجىكىگە بېكىتكىن؛ ئۇلار ئەفودقا تېگىشىپ تۇرىدىغان قىلىنىپ ئېچىگە قادالسۇن. 27 مۇندىن كاناپ رەختتىن ئىشلەنگەن پەردىنىڭ ئېگىزلىكى بەش گەز قىلىنسۇن؛ خادىلارنىڭ تە گىلىكلىرى مىستىن ياسالسۇن. 19 مۇقەددەس چېدىرنىڭ ئىش-خىزمىتىدە ئىشلىتىلىدىغان بارلىق ئەسۋاب-سايمانلىرى هەمەدە بارلىق مىق-قوزۇقلىرى، شۇنداقلا هويلىنىڭ بارلىق مىق-قوزۇقلىرى مىستىن بولسۇن. 20 ـ چىراغنىڭ هەمىشە يېنىق تۇرۇشى ئۈچۈن، چىراغقا ئىشلىتىشكە زەيتۇندىن سوقۇپ چىقىرىلغان ساپ مايني قېشىڭغا كەلتۈرۈشكە ئىسرائىللارنى بۇيرۇغىن. 21 جامائەت چېدىرنىڭ ئۆچىدە، هۆكۈم-گۆۋاهلىق ساندۇقىنىڭ ئۆدۈلىدىكى پەردىنىڭ تاشقىرىدا هارۇن ۋە ئوغۇللىرى هەر كېچىسى ئەتىگەنگىچە پەروەردىگارنىڭ ئالدىدا چىراغلارنىڭ يېنىق تۇرغۇزۇش ئىشىدا بولسۇن. بۇ ئىش دەۋردىن-دەۋرگىچە ئىسرائىللارغا ئەبەدىي بىر قانۇن-بەلگىلىمە بولسۇن.

باشقا سەن ئالتۇندىن [يەنە] ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇلارنى ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىنىڭ ئالدى تۆۋەنكى قىسمىغا، يەنى ئەفودقا ئۇلىنىدىغان جايغا يېقىن قىلىپ، كەشتىلەنگەن بەلۋاغدىن ئېگىزرەك قىلىپ بېكىتكىن. **28** قوشبىننىڭ ئەفودنىڭ كەشتىلەنگەن بەلۋىغىدىن يۇقىرىراق تۇرۇشى، قوشبىننىڭ ئەفودتىن ئاجراپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن قوشبىننىڭ ھالقىسىنى كۆك شوينا بىلەن ئەفودنىڭ ھالقىسىغا چېتىپ قويغىن. **29** شۇنداق قىلغاندا، ھارۇن مۇقەددەس جايغا كىرگەندە، ھۆكۈم قوشبىننى تاقىغاچقا، ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نامىلىرىنى ئەسلەتمە سۈپىتىدە يۈرىكىنىڭ ئۈستىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا دائىم كۆتۈرۈپ يۈرگەن بولىدۇ. **30** ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كىرگەندە، تۇرىم بىلەن تۇممىم ئۈنىڭ يۈرىكى ئۈستىدە بولۇشى ئۈچۈن، يۇلارنى ھۆكۈم قوشبىننىڭ ئىچىگە ئالغىن؛ مۇشۇنداق قىلغاندا، ھارۇن ئىسرائىللارغا باغلىق ھۆكۈملەرنى ھەمىشە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا تۆز يۈرىكى ئۈستىدە كۆتۈرۈپ يۈرگەن بولىدۇ. **31** ئەفودنىڭ [ئۈچىدىكى] تونىى پۈتۈنلەي كۆك رەنگلىك قىلغىن. **32** تونىنىڭ باشقا كىيىلىدىغان توشۇكى دەل ئوتكۈرىسدا بولسۇن؛ ئۈنىڭ يېرتىلىپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن خۇددى بايكار توقۇغاندەك، ساۋۇتنىڭ ياقىسىغا ئوخشاش چۈرىسىگە پەۋاژا چىقىرىلسۇن. **33** ئۈنىڭ ئېتىكىنىڭ چۈرىسىگە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يېتىن ئانارلارنى توقۇپ ئاسقىن ھەمدە ئالتۇن قوڭغۇراقلارنى ياساپ، چۈرىسىدىكى ئانارلارنىڭ ئارىلىقىغا بىردىن ئېسىپ قويغىن؛ تونىنىڭ ئېتىكىنىڭ پۈتكۈل چۈرىسىگە بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار، يەنە بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار... بېكىتىلسۇن. **35** ھارۇن خىزمەت قىلغان ۋاقتىدا شۇ تونىنى كىيسۇن؛ بۇنىڭ بىلەن ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بارغاندا، يەنى مۇقەددەس جايغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كىرىپ-چىققاندا ئۈنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىپ ئۆرىدۇ-دە، ئۇ ئۆلۈمدىن ئامان قالىدۇ. **36** ئاندىن كېيىن سەن ساپ ئالتۇندىن نەپىس بىر ئوتۇغاتنى ياساپ، ئۈنىڭ ئۈستىگە مۇھۇر رەنگە نەقىشلەنگەندەك: «پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس قىلىندى» دەپ ۋېيغىن؛ **37** ئۇنى كۆك رەنگلىك يىپ بىلەن سەللىسىگە چىگىگىن؛ ئۇ سەللىنىڭ ئالدىى تەرىپىگە تاقالسۇن؛ **38** ئۇ ھارۇننىڭ پېشانىسىدە تۇرسۇن. بۇنىڭ بىلەن ھارۇن ئىسرائىللارنىڭ مۇقەددەس قىلىپ كەلتۈرگەن بارلىق مۇقەددەس ھەدىيىلىرىگە چاپلاشقان گۇناھلارنى تۆز ئۈستىگە ئېلىپ كۆتۈرىدۇ؛ ھەدىيىلەرنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قوبۇل قىلىنىشى ئۈچۈن ئوتۇغات ھەمىشە ئۈنىڭ پېشانىسىگە تاقالىقلىق تۇرسۇن. **39** يۇنىكۈن باشقا ئاق كاتاپ رەختتىن بىر كۆزگەمەك توقۇغىن، شۇنىڭدەك كاتاپ رەختتىن توقۇلغان بىر سەللە تەيارلىغىن؛ كەشتىلەنگەن بىر بەلۋاغ ياسىغىن. **40** ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىغا خالىتا كۆزگەم كەمرنى تىككىن؛ ئۇلارغىمۇ بەلۋاغلارنى تەيارلا، ئۇلارغا ئېگىز بۆكەمرنىمۇ تىككىن؛ يۇلار ئۇلارغا ھەم شەرەپ ھەم گۈزەللىك بولسۇن. **41** يۇلارنىڭ ھەممىسىنى سەن ئاكاڭ ھارۇن ۋە ئۈنىڭ ئوغۇللىرىغا كىيدۈرگىن؛ ئاندىن ئۇلارنىڭ مېنىڭ ئالدىمدا كاھىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن ئۇلارنى مەسىھلەپ، ماڭا مۇقەددەس قىلىپ ئايرىغىن. **42** ئۇلارنىڭ ئەۋرەتلىرىنىڭ يېپىق تۇرۇشى ئۈچۈن ئۇلارغا كاتاپ رەختتىن تامىيال ئەتىز قىلىگىن؛ ئۇ يىلدىن يوتىسىغىچە يېپىپ تۇرسۇن. **43** ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى جامائەت چېدىرىغا كىرگەندە ياكى مۇقەددەس جايدا خىزمەتتە بولۇش ئۈچۈن قۇربانگاھقا يېقىنلاشقاندا، ئۇلار گۇناھكار بولۇپ ئۆلۈپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن [تامبالىنى] كىيۋالسۇن. بۇ ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنكى نەسىللىرى ئۈچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولسۇن.

29

ئۇلارنىڭ ماڭا مۇقەددەس قىلىنىپ، كاھىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن مۇنداق ئىشنى ئادا قىلىشىڭ كېرەك: ـ سەن بىر ياش ئە رىكەك توپاق بىلەن ئىككى قوچقارنى تاللا (ھەممىسى چېرىم بولسۇن) **2** ھەمدە پېتىر نان، زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن پېتىر توقاچ ۋە زەيتۇن مېيى سۈرۈلۈپ مەسىھلەنگەن پېتىر ھەمەمك نانلارنى تەيارلا، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى بۇغداي ئۇندىن قىلغىن؛ **3** نانلارنىڭ ھەممىسىنى بىر سېپەتكە سېلىپ، سېپەتنى، توپاقنى ۋە ئىككى قوچقارنى بىللە ھەدىيە قىلىپ كەلتۈرگىن. **4** سەن ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا يېقىن ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنى سۇ بىلەن يۇغىن؛ **5** ئاندىن كىيىملىرىنى ئېلىپ كېلىپ، ھارۇنغا خالىتا كۆزگەمەك، ئەفود تونى ۋە ئەفودنى كىيدۈرگىن، قوشبىننى تاقىغىن؛ ئاندىن بېلىگە ئەفودنىڭ كەشتىلەنگەن بەلۋىغىنى باغلىغىن. **6** بېشىغا سەللىنى ياۋگەپ، سەللىگە مۇقەددەس ئوتۇغاتنى تاقاپ قويغىن. **7** ئاندىن مەسىھلەش مېيىنى ئېلىپ، بېشىغا قوبۇپ ئۇنى مەسىھلىگىن. **8** ئاندىن سەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارغا خالىتا كۆزگەم كەمرنى كىيدۈرگىن؛ **9** ئۇلارغا، يەنى ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەلۋاغلارنى باغلاپ، ئېگىز بۆكەمرنى كىيدۈرگىن. شۇنىڭ بىلەن ئەبەدىي بەلگىلىمە يېتىچە، كاھىنلىق خىزمىتى ئۇلارنىڭكى بولىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ، سەن ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى خۇداغا مۇقەددەس قىلىپ ئايرىپ تەيىنلىگىن. **10** — سەن تورپاقنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلگىن؛ ئېلىپ كەلگىنىڭدە ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوللىرىنى تورپاقنىڭ بېشىغا قويسۇن. **11** ئاندىن سەن بۇ تورپاقنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا، جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ يېنىدا بوغىزلىغىن؛ **12** تورپاقنىڭ قېنىدىن ئېلىپ بارمىقىڭ بىلەن ئۇنى قۇربانگاھنىڭ مۈڭگۈزلىرىگە سۈرتۈپ، قالغان قانىنىڭ ھەممىسىنى قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە تۆكۈپ قويغىن. **13** ئېچ قارنىنى ياۋگەپ تۇرغان بارلىق مايىنى، شۇنداقلا جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا مايى، ئىككى بۈرەك ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى مايىنى ئاچرىتىپ بۇلارنى قۇربانگاھتا كۆيدۈرگىن. **14** تورپاقنىڭ گۆشى، تېرىسى ۋە تېزىكىنى بولسا چېدىرگاھنىڭ سىرتىغا ئېلىپ چىقىپ، ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتكىن؛ بۇ گۇناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. **15** ئاندىن سەن قوچقارلارنىڭ بىرىنى ئېلىپ كەلگىن؛ ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوللىرىنى قوچقارنىڭ بېشىغا قويسۇن؛ **16** ئاندىن سەن بۇ قوچقارنى بوغىزلاپ، ئۇنىڭ قېنىدىن قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپكىن. **17** قوچقارنى پارچىلاپ، ئۇنىڭ ئېچ قارنى بىلەن پاچاقلىرىنى يۇيۇپ، ئۇلارنى گۆش پارچىلىرى ۋە باشنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، **18** پۈتۈن قوچقارنى قۇربانگاھتا كۆيدۈرگىن. بۇ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق ـ ئوت ئارقىلىق سۈنۈلىدىغان، پەرۋەردىگارغا خۇشۇيۇ يەتكۈزىدىغان ھەدىيە بولىدۇ. **19** كېيىن سەن ئىككىنچى قوچقارنى ئېلىپ كەلگىن؛ ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوللىرىنى قوچقارنىڭ بېشىغا قويسۇن. **20** ئاندىن بۇ قوچقارنى بوغىزلاپ قېنىدىن ئېلىپ، ھارۇننىڭ ئوڭ قۇلىقىنىڭ يۇمشىقىغا، ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئوڭ قۇلىقىنىڭ يۇمشىقىغا، ئۇلارنىڭ ئوڭ قوللىرىنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن ئوڭ پۇتلىرىنىڭ چوڭ بارمىقىغا سۈ رىكەپ قويغىن، قالغان قانى قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپكىن. **21** ئاندىن قۇربانگاھ ئۈستىدىكى قاندىن ۋە مەسىھلەش مېيىدىن ئېلىپ، ھارۇننىڭ ئۈستىگە، ئۇنىڭ كىيىملىرىگە، شۇنىڭدەك ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئۈستىگە ۋە ئۇلارنىڭ كىيىملىرىگىمۇ سەپكىن. شۇنداق قىلىپ ئۇ ۋە ئۇنىڭ كىيىملىرى، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئۇلارنىڭ كىيىملىرىمۇ ئۇنىڭ بىلەن تەڭ خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىنغان بولىدۇ. **22** ئاندىن سەن قوچقارنىڭ مېيى، قۇيرۇق مېيى، ئېچ قارنىنى يۇۋگەپ تۇرغان بارلىق مايى، جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا مايى، ئىككى بۈرەك ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى مايىنى چىقار ھەمدە ئوڭ ئاتراقا پۈتىنى ئالغىن ـ (چۈنكى بۇ قوچقار كاھىنلىققا تىكەش [قۇربانلىقغا ئاتالغان] قوچقاردۇر) ـ **23** — يۇنىكۈن باشقا سەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قوبۇلغان پېتىر نان سېۋىتىدىن بىر گىردىنى، زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن پېتىر توقاچتىن بىرنى ۋە پېتىر ھەمەمك نانىدىن بىرنى ئېلىپ، **24** بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ھارۇننىڭ قوللىرىغا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قوللىرىغا قويۇپ، ئۇلارنى «يۇلا گۇلاتما ھەدىيە» سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يۇلا گۇلاتقۇزغىن. **25** ئاندىن سەن بۇلارنى ئۇلارنىڭ قوللىرىدىن تاپشۇرۇپ ئېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خۇشۇيۇ چىقارسۇن دەپ، قۇربانگاھتىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىقنىڭ ئۈستىدە قويۇپ كۆيدۈرگىن. بۇ ئوت ئارقىلىق پەرۋەردىگارغا سۈنۈلغان ھەدىيە بولىدۇ. **26** سەن ھارۇننى كاھىنلىققا تىكەش قۇربانلىقىنا ئاتالغان قوچقارنىڭ تۆشىنى ئېلىپ «يۇلا گۇلاتما ھەدىيە» سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا يۇلا گۇلاتقىن؛ بۇ سېپىنىڭ ئۈلۈشۈڭ بولىدۇ. **27** شۇنىڭدەك، سەن كاھىنلىققا تىكەش قۇربانلىقىنا ئاتالغان قوچقارنىڭ «يۇلا گۇلاتما ھەدىيە» سۈپىتىدە يۇلا گۇلىتىلغان تۆشى بىلەن «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە ئېگىز كۆتۈرۈپ يۇلا گۇلىتىلغان ئارقا پۈتىنى، يەنى ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بېغىشلانغان شۇ ئۈلۈشلەرنى «مۇقەددەس» دەپ ئايرىپ بېكىتكىن. **28** شۇنىڭ بىلەن بۇ نەرسىلەر ئەبەدىي بەلگىلىمە يېتىچە ئىسرائىللار تەرىپىدىن ھارۇن ۋە ئوغۇللىرىغا بېغىشلانغان ئىسىۋە بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇ كۆتۈرمە ھەدىيەدۇر. يۇلار ئىسرائىللار تەرىپىدىن سۈنۈلىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىدىن ئايرىپ چىقىلىپ، ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارنا ئاتاپ «ئېگىز كۆتۈز رگەن ھەدىيە»سى ھېسابلىنىپ، «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولىدۇ. **29** ھارۇننىڭ مۇقەددەس كىيىملىرىگە كېيىن ئوغۇللىرى ۋارىسلىق قىلىدۇ. ئۇلار مەسىھلىنىپ، كاھىنلىققا تەيىنلەنگەندە شۇ كىيىملەرنى كىيىشۈن. **30** ئوغۇللىرىنىڭ قايىسىسى ئۈنىڭ ئورنىغا بېسىپ كاھىن بولسا، جامائەت چېدىرىغا كىرىپ مۇقەددەس جايىنىڭ ئېچىدە خىزمەتتە كىرىشكەندە، بۇ كىيىملەرنى ئۇدا يەتتە كۈن كىيىپ يۈرسۈن. **31** سەن كاھىنلىققا تىكەش قۇربانلىقىنا ئاتالغان قوچقارنى ئېلىپ، ئۈنىڭ گۆشىنى مۇقەددەس جايدا پىشۇرغىن؛ **32** ئاندىن ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى قوچقارنىڭ گۆشى بىلەن سېۋەتتىكى نانلارنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىدا يېسۇن؛ **33** ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ كاھىنلىققا تەيىنلىنىشىدە خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىنغاندا كافارەتتىكە ئىشلىتىلگەن نەرسىلەرنى يېسۇن، لېكىن يۇلار مۇقەددەس بولغاچقا، يات كىشى بۇنىڭدىن ھېچنىمنى يېمىسۇن. **34** ئەگەر كاھىنلىققا تىكەش قۇربانلىق گۆشىدىن ياكى نانىدىن ئەتتىگەنە ئازراق ئېشىپ قالسا، ئېشىپ قالغانلىق ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتسە؛ يۇلار مۇقەددەس بولغاچقا، ھېچكىم ئۈنىڭدىن يىسە بولمايدۇ. **35** سەن شۇ تەرىقىدە ھارۇن ۋە

ئۇنىڭ ئوغۇللىرى توغرىسىدا يۈرۈغنىمىنىڭ ھەممىسىنى بەجا كەلتۈرۈپ، ئۇدا يەتتە كۈنگىچە ئۆلارنى كاھىنلىققا تىكلەش ۋەزىپىسىنى ئادا قىلغىن. 36 ھەر كۈنى كاففارەت قىلىنىشقا گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تورپاقنى سۇنغىن. قۇربانگاھنىڭ ئۆزىنى گۈناھتىن پاك قىلىشقا ئۇنىڭ ئۈچۈنمۇ كاففارەت كەلتۈرگىن، مۇقەددەس قىلىنسۇن دەپ، ئۇنى زەيتۇن مېيى بىلەن مەسىھلىگىن. 37 يەتتە كۈنگىچە سەن قۇربانگاھ ئۈچۈن كاففارەت كەلتۈرۈپ، ئۇنى مۇقەددەس قىلغىن. بۇنىڭ بىلەن ئۇ «ئەڭ مۇقەددەس نەرسىلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ؛ ئۇنىڭغا تەگكەن ھەممە نەرسە مۇقەددەس ھېسابلىنىدۇ. 38 مانا، قۇربانگاھتا ھەمىشە سۇنىدىغانلىرىڭ مۇنۇلار: ـ ھەر كۈنى بىر ياشلىق ئىككى قوزا قۇربانلىق قىلىنسۇن. 39 بىرىنى ئەتىگەندە، يەنە بىرىنى گۈگۈمدا قۇربانلىق قىلىپ سۇنغىن. 40 بىرىنچى قوزا بىلەن بەرگە زەيتۇن مېيىدىن بىر ھىننىڭ تۆتتىن بىرى ئىلەشتۈرۈلگەن بۇغداي ئۇندىن [ئەفاھنىڭ] ئوندىن بىرى ۋە يەنە شاراب ھەدىيەسى سۈپىتىدە تۆتتىن بىر ھىن شاراب قۇشۇپ سۇنۇلسۇن. 41 ئىككىنچى قوزىنى گۈگۈمدا سۇنغىن؛ ئۇنى ئەتىگەنلىك قۇربانلىقىنىڭكىدەك، خۇشبۇي بولۇشى ئۈچۈن ئوت ئارقىلىق پەرۋەردىگارغا ئاتالغان قۇربانلىق سۈپىتىدە ئاشلىق ھەدىيە ۋە شاراب ھەدىيە بىلەن قوشۇپ سۇنغىن. 42 شۇ تەرىقىدە بۇ كۈيدۈرمە قۇربانلىق نەسىلدىن-نەسىلگە جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىدا پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئۆتكۈزۈلۈپ دائىملىق قۇربانلىق بولسۇن؛ مەن [پەرۋەردىگار] شۇ يەردە سەلەر بىلەن كۆرۈشۈپ، سەن بىلەن سۆزلىشىمەن. 43 شۇنىڭدەك مەن شۇ يەردە ئىسرائىللار بىلەن ئۇچرىشىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ جاي مېنىڭ شان-شەرىپىم بىلەن مۇقەددەس قىلىنىدۇ. 44 مەن جامائەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنى ئۆزۈمگە ئاتاپ مۇقەددەس قىلىمەن؛ ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىمۇ ئۆزۈمگە كاھىنلىق خىزمەتتە بولۇشقا ئايرىپ مۇقەددەس قىلىمەن. 45 شۇنداق قىلىپ مەن ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا ماكان قىلىپ، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن. 46 ئۇ ۋاقىتتا ئۇلار مېنىڭ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ماكان قىلىشىم ئۈچۈن ئۇلارنى مىسىر زېمىنىدن چىقىرىپ كەلگەن خۇداسى پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگاردۇرمەن.

30

سەن يەنە خۇشبۇي ياندۇرۇش ئۈچۈن بىر خۇشبۇيگاھنى ياساتقىن؛ ئۇنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن تەيارلىغىن. 2 ئۇ تۆت چاسا، ئۇزۇنلۇقى بىر گەز، كەڭلىكى بىر گەز، ئېگىزلىكى ئىككى گەز بولسۇن. ئۇنىڭ [تۆت بۇرجىكىدىكى] مۈڭگۈزلەر ئۇنىڭ بىلەن بىر پۈتۈن قىلىپ ياسالسۇن. 3 سەن ئۇنى، يەنى ئۇنىڭ ئۈستىنى، تۆت تەرىپىنى ھەم مۈڭگۈزلىرىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاتقىن؛ ئۇنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ چۇرىسىگە ئالتۇندىن گىرىۋەك چىقارغىن. 4 ئۇنىڭغا ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇنىڭ گىرۋىكىنىڭ ئاستىغا بېكىتكىن؛ ئۇلارنى ئىككى يېنىغا ئۆدۈلمۈتۈدۈل بېكىتكىن. خۇشبۇيگاھنى كۆتۈرىدىغان ئىككى بالداقنى سېلىش ئۈچۈن بۇلارنى خۇشبۇيگاھنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئورۇنلاشتۇرغىن. 5 بالداقلىرىنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن. 6 خۇشبۇيگاھنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۆدۈلدىكى پەردىنىڭ سىرتىغا، يەنى مەن سەن بىلەن كۆرىشىدىغان جاي بولغان ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈستىدىكى كاففارەت تەختىنىڭ ئۆدۈلىغا قويغىن. 7 ھارۇن شۇنىڭ ئۈستىدە ئېسىل خۇشبۇي ئەترىنى ياندۇرسۇن؛ ھەر كۈنى ئەتىگەنلىكى چىراغلارنى پەرلىگلى كەلگەندە، خۇشبۇيلارنى ياندۇرسۇن. 8 شۇنىڭدەك ھارۇن گۈگۈمدا چىراغلارنى تېزىپ ياققاندا، خۇشبۇي ياندۇرسۇن. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا نەسىلدىن-نەسىلگە خۇشبۇي ھەمىشە ئۈچۈرۈلەيدىغان بىنىق بولىدۇ. 9 سەلەر ئۇنىڭ ئۈستىدە نە ھېچقانداق غەيرىي خۇشبۇي ياندۇرماڭلار، نە كۈيدۈرمە قۇربانلىق نە ئاشلىق ھەدىيە سۇنماڭلار، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئۈستىگە ھېچقانداق شاراب ھەدىيەنى ئۆكمە گۈلار. 10 ھەر يىلدا ھارۇن بىر قېتىم [خۇشبۇيگاھنىڭ] مۈڭگۈزلىرىگە كاففارەت كەلتۈرسۇن؛ ھەر قېتىم كاففارەت كەلتۈردىغان گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنى بىلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن كاففارەت كەلتۈرسۇن. نەسىلدىن-نەسىلگە شۇنداق قىلىڭلار، بۇ [خۇشبۇيگاھ] پەرۋەردىگارغا «ئەڭ مۇقەددەس» ھېسابلىنىدىغان نەرسىلەرنىڭ قاتاردىدىدۇر. 11 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ 12 سەن ئىسرائىللارنىڭ سانىنى ئېنىقلاش ئۈچۈن ئۇلارنى سانىغىنىڭدا، ئۇلارنىڭ سانىلىشى ۋەجىدىن ئارىسىغا بالا يېتىپەت كەلمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلارنى سانىغىنىڭدا ھەربىر ئادەم ئۆز جېنى ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا كاففارەت پۇلى تاپشۇرسۇن. 13 رويخەتكە ئېلىنىپ ساناقتىن ئۆتكەنلەرنىڭ ھەممىسى بىرىشى كېرەك بولغىنى شۇكى، ھەربىرى مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ ئۇچىغىم بىرلىكى ۋىنچە يېرىم شە كەل بەرسۇن (بىر شە كەل يىگىرمە گەراھقا باراۋەر كېلىدۇ). بۇ يېرىم شە كەل پەرۋەردىگارغا «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولىدۇ. 14 رويخەتكە ئېلىنىپ ساناقتىن ئۆتكەنلەر، يەنى يىگىرمە ياش يا كى ئۇنىڭدىن چوڭلارنىڭ ھەربىرى پەرۋەردىگارغا شۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە»نى بەرسۇن. 15 ئۆز جېنىڭلارغا كاففارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا كۆتۈرمە ھەدىيە بەرگىنىڭلاردا بايى كىشى يېرىم شە كەلدىن ئارتۇق بەرمىسۇن، كەمبەغەل كىشىمۇ يېرىم شە كەلدىن كەم بەرمىسۇن. 16 سەن ئىسرائىللاردىن شۇ كاففارەت پۇلىنى تاپشۇرۇپ ئېلىپ، جامائەت چېدىرىنىڭ خىزمىتىگە بېغىشلاپ ئىشلەتكىن؛ ئۇ پۇل ئىسرائىللارغا پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئەسلەتمە سۈپىتىدە جېنىڭلارغا كاففارەت كەلتۈردىغان بولىدۇ. 17 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ 18 سەن ئۈيۈنۈشقا ئىشلىتىشكە مىستىن [يېوغان] بىر داس ۋە ئۆنىڭغا مىستىن بىر تە گلىك ياساتقىن؛ ئۇنى جامائەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنىڭ ئوتتۇرىسىغا ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئىچىگە سۇ توشتۇرۇپ قويغىن. 19 ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئۇنىڭدىكى سۇ بىلەن پۇت-قوللىرىنى يۇسۇن. 20 ئۇلار جامائەت چېدىرىغا كىرگەندە ئۆلىمەسلىكى ئۈچۈن سۇ بىلەن ئۆزىنى ئۈيۈشى كېرەك؛ ئۇلار خىزمەت قىلىش ئۈچۈن، قۇربانگاھقا يېقىن بېرىپ پەرۋەردىگارغا ئوت ئارقىلىق ئاتىلىدىغان قۇربانلىق سۈنمىقچى بولغىنىدىمۇ، شۇنداق قىلسۇن. 21 ئۇلار ئۆلىمەسلىكى ئۈچۈن پۇت-قوللىرىنى يۇسۇن؛ بۇ ئىش ئۇلارغا، يەنى ئۆزى ۋە ئۇنىڭ نەسىللىرى ئۈچۈن ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە ئەبەدىي بىر بەلگىمە بولىدۇ. 22 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ 23 سەن ھەممىدن ئېسىل خۇشبۇي دورا-دەرمە كەلەردىن تەيارلا، يەنى مۇرمە كىكى يۈز سۈيۈقلۇقىدىن بەش يۈز شە كەل، دارچىندىن ئىككى يۈز ئەللىك شە كەل، ئېگىردىن ئىككى يۈز ئەللىك شە كەل، 24 قوۋزاقدارچىندىن بەش يۈز شە كەل ئېلىپ (بۇ ئۆلچەملەر مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى ۋىنچە بولسۇن) ۋە زەيتۇن مېيىدىنمۇ بىر ھىن تەيارلا؛ 25 بۇ دورا-دەرمە كەلەر بىلەن مەسىھ قىلىش ئۈچۈن بىر مۇقەددەس ماي ـ ئەترىچى چىقارغاندەك بىر خۇشبۇي ماي چىقارغۇزغىن. بۇ «مۇقەددەس مەسىھلەش مېيى» بولىدۇ. 26 سەن ئۇنىڭ بىلەن جامائەت چېدىرىنى، ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنى، 27 شىرە ۋە ئۇنىڭ بارلىق قاچا-قۇچىلىرىنى، چىراغدان ۋە ئۇنىڭ ئەسۋابلىرىنى، خۇشبۇيگاھنى، 28 كۈيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھى ۋە ئۇنىڭ ئەسۋابلىرىنى، ۋىنۇنۇش دېسى ۋە ئۇنىڭ تە گلىكىنى مەسىھلىگىن؛ 29 سەن شۇ تەرزدە ئۇلارنى «ئەڭ مۇقەددەس نەرسىلەر» قاتاردىدا مۇقەددەس قىلغىن. ئۇلارغا تەگكەن ھەرقانداق نەرسىمۇ «مۇقەددەس» ھېسابلىنىدۇ. 30 ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى بولسا ماڭا كاھىنلىق خىزمەتتە بولۇشنى ئۈچۈن مەسىھلەپ مۇقەددەس قىلغىن. 31 ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق ئېيتقىن: ـ بۇ ماي ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە ماڭا ئاتالغان مۇقەددەس مەسىھلەش مېيى بولىدۇ. 32 ئۇنى ئادەمنىڭ بەدىنىگە قېيىپ بولمايدۇ؛ شۇنىڭدەك ئۇنىڭغا ئوخشايدىغان يا كى تە رىكىبى ئوخششىدىغان ھېچقانداق مايلارنى ياسىماڭلار. ئۇ مۇقەددەس بولغىنى ئۈچۈن سىلە رگىمۇ مۇقەددەس بولۇشنى كېرەك. 33 كىمكى تە رىكىبى شۇنىڭغا ئوخشايدىغان ماي تە گشىسە، يا كى ئۇنى ئېلىپ يات بىرسىگە سۈرسە، ئۇ ئۆز خەلقى ئارىسىدن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 34 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ سەن خۇشبۇي دورا-دەرمە كەلەر، يەنى خۇشبۇي يېلم، دېگىز قۇلۇلىسى مېيى، ئاق دېۋىرقاي ۋە ساپ مەستىكى تە يارلىغىن. بۇلارنىڭ ھەممىسى ئوخشاش مىقداردا بولسۇن؛ 35 خۇددى ئەترچى ماي چىقارغانغا ئوخشاش، ئۇلارنى تە گشىپ خۇشبۇي ياسىغىن؛ ئۇ ئۆزلانغان، ساپ ۋە مۇقەددەس پۇراقلىق ئەتىر بولىدۇ. 36 سەن ئۇنىڭدىن ئازراق ئېلىپ، ئالقاندەك ئۇيدان ئېزىپ، جامائەت چېدىرىدىكى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق [ساندۇقىنىڭ] ئۆدۈلىغا، يەنى مەن سەلەر بىلەن كۆرۈشىدىغان جاينىڭ ئالدىغا قويغىن. بۇ سىلە رگە پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «ئەڭ مۇقەددەس نەرسىلەر» قاتاردا ھېسابلانسۇن. 37 سەلەر ياسىغان بۇ خۇشبۇيىنىڭ رېتسىپى بىلەن ئۆز ئۈگلارىغىمۇ ئوخشاش بىر خۇشبۇينى ياسۇالىماڭلار بولمايدۇ. ئۇ ساڭا نىسبەتەن ئېتىقاندا پەرۋەردىگارغا خاس قىلىنغان مۇقەددەس بولىدۇ. 38 كىمكى ئۇنىڭ پۇرقىنى پۇراپ ھۇزۇرلىنىش ئۈچۈن ئۇنىڭغا ئوخشاپ كېتىدىغان ھەرقانداق بىر خۇشبۇينى ياسىسا، ئۇ ئۆز خەلقى ئارىسىدن ئۈزۈپ تاشلانسۇن.

31

پەرۋەردىگار خۇدا مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ 2 مانا، مەن ئۆزۈم يەھۇدا قەبىلىسىدىن بولغان خۇرنىڭ نەۋرىسى، ئۇرىنىڭ ئوغلى بەزاللەلنى ئىسمىنى ئاتاپ چاقىردىم؛ 3 ئۇنى خۇدانىڭ روھى بىلەن تولدۇرۇپ، ئۇنىڭغا دانالىق، ئەقىل-پاراسەت، ئىلىم-ھېكمەت ئىگىلىتىپ، ئۇنى ھەرتۈرلۈك ئىشنى قىلىشقا قابىلىيەتلىك قىلىپ، 4 ئۇرلۇك-ئۇرلۇك ھۈنەرلەرنى قىلالايدىغان، يەنى ئالتۇن، كۈمۈش ۋە مىس ئىشلىرىنى قىلالايدىغان، 5 ياقۇتلارنى كېسىپ-ئۈيالايدىغان، ئۇلارنى زىننەت ۋىنۇملىرىغا ئورنىتالايدىغان، ياغاچلارغا نەقىش چىقىرالايدىغان، ھەرخىل ھۈنەر ئىشلىرىنى قاملاشتۇرالايدىغان قىلدىم. 6 شۇنىڭدەك مانا، مەن يەنە دان قەبىلىسىدىن ئاھىساماقنىڭ ئوغلى ئوھولىيابنى ئۇنىڭغا يارده چىلىككە تەيىنلىدىم، شۇنداقلا مەن ساڭا ۋىيرۇغان ھەممە نەرسىلەرنى ياسىسۇن دەپ، بارلىق پەم-پاراسەتلىك كىشىلەرنىڭ كۆڭلىگە تېخىمۇ ئەقىل-پاراسەت ئاتا قىلدىم؛

7 شۇنىڭ بىلەن تۆلار جامائەت چېدىرىنى، ھۆكۈم-گۆزاھلىق ساندۇقىنى، تۆنىڭ تۆستىدىكى كافارەت تەختىنى، چېدىرنىڭ ھەممە ئەسۋابلىرىنى، 8 شەرە بىلەن تۆنىڭ قاچا-قوچلىرىنى، ساپ ئالتۇندىن ياسىلىدىغان چىراغدان بىلەن تۆنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، خۇشبۇيگاھنى، 9 كويدۇرمە قۇربانلىق قۇربانگاھى بىلەن تۆنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، يۇيۇش دېسى بىلەن تۆنىڭ تەگلىكىنى ياسىيالايدىغان، 10 خىزمەت كىيىملىرى، يەنى كاھىنلىق خىزمىتىدە كىيىلىدىغان، ھارۇن كاھىننىڭ مۇقەددەس كىيىملىرى ۋە تۆنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كاھىنلىق كىيىملىرىنى توقۇيالايدىغان، 11 مەسىھلەش مېيى ۋە مۇقەددەس جايغا تەيارلىنىدىغان ئېسىل دورا-دەرمەكلەردىن خۇشبۇيىنى ياسىيالايدىغان بولىدى. مەن سا گا ئەمر قىلغىنىم ۋىجچە تۆلار بارلىق ئىشنى بەجا كەلتۈرىدۇ. 12 پەرۋەردىگار مۇساغا ئەمر قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 13 سەن ئىسرائىللارغا ئەمر قىلىپ تۆلارغا: ـ «سىلەر مېنىڭ شابات كۈنلىرىمنى چوقۇم تۇتۇڭلار، چۈنكى بۇلار سىلەرنىڭ تۇرۇزۇڭلارنى پاك-مۇقەددەس قىلغۇچىنىڭ مەن پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار تۇچۇن مەن بىلەن سىلەرنىڭ ئوتتۇرا گالارىدىكى بىر نىشانە-بەلگە بولىدۇ. 14 شابات كۈنى سىلە رگە مۇقەددەس قىلىپ بېكىتىلگىنى تۇچۇن، تۇنى تۇتۇڭلار، كىمكى تۇنى بۇزسا، تۇلۇم جازاسىغا تارتىلىدىغان بولمايدۇ، بەرھەق، كىمكى تۇ كۈندە ھەرقاندۇق ئىشنى قىلسا، تۇرۇ خەلقى تارىسىدىن تۇزۇپ تاشلانىدۇ. 15 ئالتە كۈن ئىچىدە ئىش قىلىنىدۇ؛ لېكىن يەتتىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس كۈن بولۇپ، تارام ئالدىغان شابات كۈنى بولىدۇ، كىمكى شابات كۈنىدە بىرەر ئىش قىلسا، تۇلۇم جازاسىغا تارتىلىدىغا بولمايدۇ. 16 ئىسرائىللار شابات كۈننى تۇتۇشى كېرەك؛ تۇلار ئەبەدىي ئەھدە سۈپىتىدە تۇنى ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە تۇتىدۇ. 17 بۇ مەن بىلەن ئىسرائىللارنىڭ تۇتۇرىسىدا ئەبەدىي بىر نىشانە-بەلگە بولىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار ئالتە كۈن ئىچىدە ئاسمان بىلەن زېمىننى يارىتىپ، يەتتىنچى كۈنىدە تارام ئېلىپ راھەت تاپقانىدى»، ـ دېگىن. 18 خۇدا سىناي تېغىدا مۇساغا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، ئىككى ھۆكۈم-گۆزاھلىق تاختىنىڭ تۇنىڭغا تاپشۇردى. تاختىلار تاشتىن بولۇپ، [سۆزلەر] خۇدانىڭ بارمىقى بىلەن تۇلارغا پۈتۈلگەنىدى.

32

خەلق مۇسانىڭ تاغدىن چۈشمەي ھايال بولۇپ قالغىنىنى كۈرۈپ، ھارۇننىڭ قېشىغا يىغىلىپ تۇنىڭغا: ـ سەن قوپۇپ، بىرگە تالدىمىزدا يول باشلاپ ماگىدىغان بىر ئىلاھ ياساپ بەرگىن! چۈنكى بىزنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن مۇسا دېگەن ھېلىقى كىشىگە نېمە بولۇپ كەتكەنلىكىنى بىلمەيمىز، ـ دېيىشتى. 2 ھارۇن تۇلارغا: ـ خوتۇنلىرىگلار بىلەن ئوغۇل-قىزلىرىگلارنىڭ قۇلاقلىرىدىكى ئالتۇن زىرە ھالقىلارنى چىقىرىپ، مېنىڭ قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن پۈتۈكۈل خەلق تۇز قۇلاقلىرىدىكى ئالتۇن زىرە ھالقىلارنى چىقىرىپ ھارۇننىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. 4 تۇ بۇلارنى تۇلارنىڭ قولىدىن ئېلىپ، ئىسكىنە بىلەن قۇيما بىر موزاينى ياساتقۇزدى. شۇنىڭ بىلەن تۇلار: ـ ئەي ئىسرائىل، سېنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خۇدايىڭلار مانا بۇدۇر!ـ دېيىشتى. 5 ھارۇن تۇنى كۈرۈپ تۇنىڭ ئالدىدا بىر قۇربانگاھنى ياسىتىپ ئاندىن: «ئەتە پەرۋەردىگار ئۈچۈن بىر ھېيت تۇتۇكۇزۇلىدۇ»، دەپ ئېلان قىلدى. 6 ئەتىسى تۇلار سەھەر قوپۇپ، كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى سۇنۇپ، ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىمۇ كەلتۈردى، ئاندىن خالايىق ئولتۇرۇپ يەپ-ئىچىشتى، قوپۇپ ئەيش-ئىشرەت قىلىشتى. 7 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ تۇرنا ئۇگدىن تۇر، تېزدىن پەسكە چۈشكىن! چۈنكى سەن مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خەلقىڭ بۇزۇقچىلىققا بېرىلىپ كەتتى. 8 مەن تۇلارغا يېرۇغىن يولدىن شۇنچە تېزلا چەتنەپ، تۇزلىرى ئۈچۈن بىر قۇيما موزاينى ياساپ، تۇنىڭغا چوقۇنۇپ قۇربانلىق كەلتۈروشتى ھەمدە: «ئەي ئىسرائىل، سېنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خۇدايىڭ مانا شۇدۇر!»، دېيىشتى، ـ دېدى. 9 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مانا، بۇ خەلقنى كۈرۈپ قېيدۇم، مانا، تۇلار دەرۋەقە يوينى قاتتىق بىر خەلقتۇر. 10 ئەمدى مېنى توسما، مەن غەزەپ ئوتۇمنى تۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈپ، تۇلارنى يۇتۇۋېتىمەن؛ ئاندىن سېنى تۇلۇغ بىر ئەل قىلىمەن، ـ دېدى. 11 لېكىن مۇسا خۇداسى پەرۋەردىگاردىن تۇتۇنۇپ ئىلتىجا قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ ئەي پەرۋەردىگار، نېمىشقا سەن غەزەپ ئوتۇڭنى تۇزۇڭلۇق زور قۇدرەت ۋە كۈچلۈك قول بىلەن مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خەلقىڭنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىسەن؟ 12 مىسىرلىقلار مازاق قىلىپ: ـ تۇلارنىڭ بېشىغا بالا چۈشۈرۈش ئۈچۈن، تۇلارنى تاغلارنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرۇپ يەر يۈزىدىن يوقىتىش ئۈچۈن، [تۇلارنىڭ خۇداسى] تۇلارنى ئېلىپ كەتتى، ـ دېيىشىۋىتۇ؟ تۇز ئوتلۇق غەزىپىڭدىن يېنىپ، تۇز خەلقىڭگە بالا يېتىپەت كەلتۈرۈش نىيىتىڭدىن يانغايسەن! 13 تۇز قۇللىرىڭ ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ئىسرائىلنى ياد قىلغىن؛ سەن تۇلارغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلىپ: «نەسىلىڭلارنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك تاۋۇتىمەن، تۇزۇم تۇنىڭ توغرىسىدا سۆزلىگەن مۇشۇ زېمىننىڭ ھەممىسىنى نەسىلىڭلارغا بېرىمەن، تۇلار تۇنىڭغا مەڭگۈ ئىگىدارچىلىق قىلىدىغان بولىدۇ» دېگەندىكەنۇ، ـ دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار تۇز خەلقىنىڭ ئۈستىگە: «بالا يېتىپەت چۈشۈرىمەن» دېگەن نىيىتىدىن يانىدى. 15 مۇسا كەينىگە بۇرۇلۇپ، ئىككى ھۆكۈم-گۆزاھلىق تاختىنىڭ قولىغا ئېلىپ تاغدىن چۈشتى. تاختىلارنىڭ ئىككى تەرىپىگە سۆزلەر پۈتۈلگەنىدى، تۇ يۇزىگىمۇ، بۇ يۇزىگىمۇ پۈتۈكلۈك ئىدى. 16 بۇ تاختىلار بولسا خۇدانىڭ تۇزۇنىڭ ياسىغىنى، پۈتۈلگەنلىرى بولسا خۇدانىڭ تۇزىنىڭ پۈتكىنى ئىدى، تۇ تاختىلارغا ۋۇيۇلغانىدى. 17 يەھوشۇئا خەلقىنىڭ كۈتۈرگەن چۇقان-سۈرەنلىرىنى، ۋاراقراشلىرىنى ئاگلاپ مۇساغا: ـ چېدىرگاھدىن جەڭنىڭ خىتابى چىقۋاتىدۇ، دېدى. 18 لېكىن تۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ئاگلىنىۋاتقان ئاۋاز نە تۇسىرەت تەتەنىسى ئەمەس، نە مەغلۇبىيەتنىڭ پەريادى ئەمەس، بەلكى ناخشا-كۈيى سادىسى! ـ دېدى. 19 مۇسا چېدىرگاھنا يېقىن كېلىپ، موزاينى ۋە جامائەتنىڭ تۇسسۇلغا چۈشۈپ كەتكەنلىكىنى كۈرۈپ شۇنداق دەرغەزەپ بولدىكى، تاختىلارنى قولىدىن تاشلاپ تاغنىڭ تۇژىدە چېقىۋەتتى. 20 ئاندىن تۇلار ياسىغان موزاينى ئوتقا سېلىپ كويدۇرۇپ، تۇنى يانچىپ كۈكۈم-تالقان قىلىپ، سۇ ئۈستىگە چېچىپ ئىسرائىللارنى ئېچىشكە مەجبۇرلىدى. 21 ئاندىن مۇسا ھارۇنغا: سەن تۇلارنى شۇنچە ئېغىر گۇناھقا پاتقۇزغىدەك، مۇشۇ خەلق سا گا نېمە قىلدى؟ ـ دېدى. 22 ھارۇن جاۋاب بېرىپ: ـ خوجامنىڭ غەزىپ-ئاچچىقى ئوتاشمغاي! بۇ خەلقنىڭ قاناد ئىكەنلىكىنى، تۇلارنىڭ زەنللىككە مايىل ئىكەنلىكىنى ئۇيدان بىلىسەن. 23 تۇلار ماگا: ـ «بىرگە تالدىمىزدا يول باشلاپ ماگىدىغان بىر ئىلاھنى ياساپ بەرگىن؛ چۈنكى بىزنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن مۇسا دېگەن شۇ ئادەمگە نېمە بولغىنىنى بىلمەيمىز»، دېدى. 24 مەن تۇلارغا: «كىمدە ئالتۇن بولسا شۇنى چىقىرىپ بەرسۇن» دېسەم، تۇلار ماگا تاپشۇرۇپ بەردى، مەن تۇنى تۇتقا تاشلۇيدىم، مانا، بۇ موزاي چىقتى، ـ دېدى. 25 مۇسا خەلقنىڭ قاناداقسىگە تەزگىنسىز بولۇپ كەتكەنلىكىنى كۈردى؛ چۈنكى ھارۇن تۇلارنى دۇشمەنلىرىنىڭ ئالدىدا مەسخىرە ئوييىكتى بولۇشقا تۇز مەيلىگە قويۇۋەتكەنىدى. 26 مۇسا چېدىرگاھنىڭ كىرىش ئېغىزىغا بېرىپ، شۇ يەردە تۇرۇپ: ـ كىمكى پەرۋەردىگارنىڭ تەرىپىدە بولسا مېنىڭ يېنىمغا كەلسۇن! ـ دېدى. شۇنى دېۋىدى، لاۋىلارنىڭ ھەممىسى تۇنىڭ قېشىغا يىغىلدى. 27 تۇ تۇلارغا: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ھەربىر كىشى تۇز قىلىچىنى يانىپىشغا ئېسىپ، چېدىرگاھنىڭ ئىچىگە كىرىپ، بۇ چېتىدىن تۇ چېتىگىچە كېزىپ يۈرۈپ، ھەربىرى تۇز قېرىندىشىنى، تۇز دوست-يۇرادىرىنى، تۇز قوشنىسىنى تۇلتۇرسۇن!» ـ دېدى. 28 شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلار مۇسانىڭ ۋىرۇغىنى ۋىجچە ئىش كۈردى؛ شۇ كۈنى خەلقنىڭ ئىچىدىن تۇچ مىڭ كىشى تۇلتۇرۇلدى. 29 ئاندىن مۇسا: ـ ھەربىرىگلار بۇگۈن تۇز ئۇگلارنى پەرۋەردىگارغا خاس بولۇشقا تاتىدىگلار، چۈنكى ھەربىرىگلار ھەتتا تۇز ئوغۇلۇگلار ھەم قېرىندىشىگلارنىمۇ ئالىمىدىگلار، شۇنىڭ بىلەن بۇگۈن بەختىگىلەرنى تۇستۇگلارغا چۈشۈردۇ ئۇگلار، دېدى. 30 ئەتىسى مۇسا خەلققە سۆز قىلىپ: ـ سىلەر دەرۋەقە ناھايىتى ئېغىر بىر گۇناھ سادىر قىلدىگلار. ئەمدى مانا، مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا چىقىمەن؛ گۇناھىگلار تۇچۈن كافارەت كەلتۈرەلەيمەنكىن، ـ دېدى. 31 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېنىپ بېرىپ: ـ ھەي...! بۇ خەلق دەرۋەقە ئېغىر بىر گۇناھ سادىر قىلىپ، تۇزلىرىگە ئالتۇندىن ئىلاھلارنى ياساپتۇ! 32 لېكىن ئەمدى سەن تۇلارنىڭ گۇناھىنى ئەپۇ قىلىشقا تۇنغايسەن...، تۇنمىساڭ، ئىسمىمنى تۇزۇڭ يازغان دەپتىرىڭدىن تۇچۈرۈۋۇتكىن! ـ دېدى. 33 پەرۋەردىگار مۇساغا جاۋاب بېرىپ: ـ كىمكى مېنىڭ ئالدىمدا گۇناھ قىلغان بولسا، تۇنىڭ ئېتىنى تۇز دەپتىرىمدىن تۇچۈرۈۋۇېتىمەن. 34 ئەمدى سەن بېرىپ، مەن ساگا ئېيتقان جايغا خەلقنى باشلاپ بارغىن. مانا، مېنىڭ پەرشىتەم ئالدىڭدا ماگىدۇ. لېكىن تۇلارغا جازا بېرىدىغان كۈنۈم كەلگەندە، تۇلارغا گۇناھى تۇچۈن جازا بېرىمەن، دېدى. 35 بۇ سۆزدىن كېيىن پەرۋەردىگار خەلقنىڭ ھارۇننىڭ قولى بىلەن موزاينى قۇيدۇرۇپ ياساتقىنى تۇچۈن تۇلارنى ۋابا بىلەن جازالىدى.

33

پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ سەن ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، تۇزۇڭ مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ كەلگەن خەلق بىلەن بىللە مۇشۇ يەردىن كېتىپ: «مەن سېنىڭ نەسىلىڭگە تۇنى بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلىپ ئىبراھىمغا، ئىسھاققا ۋە ياقۇپقا ۋەدە قىلغان زېمىنغا بارغىن. 2 شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئالدىڭدا بىر پەرشىتە ئەۋەتىپ، قاناناتىي، ئامورىي، ھىتتىي، پەرىززىيلەرنى، ھىۋىي بىلەن يەبۇسىيلارنى ھەيدەپ چىقىرىپ، 3 سېنى سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان زېمىنغا كەلتۈرىمەن. چۈنكى سىلەر يوينى قاتتىق بىر خەلق بولغاچقا، يولدا سىلەرنى ھالاك قىلۇۋەتمەسلىكىم ئۈچۈن، تۇزۇم سىلەرنىڭ تارا گالاردا بولۇپ، شۇ [زېمىنغا] بىللە چىقمايمەن، ـ دېدى. 4

خالايق بۇ قاتتىق سۆزنى ئاڭلاپ، قايغۇغا چۆمۈپ ھېچقانىسىنى تۆز زىۋۇ-زىننەتلىرىنى تاقىمىدى. 5 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: ـ سەن بېرىپ ئىسرائىللارغا: «[پەرۋەردىگار]: ـ سىلەر ۋىنى قاتتىق بىر خەلق ئىكەنسىلەر، ئە گەر مەن پەرۋەردىگار ئارا ئاڭلارغا چىقىپ بىر دەققىلا تۇرسام، سىلەرنى يوقىتىۋەتكەن بولاتتىم. ئەمدى سىلەر تۆز ئۈگلاردىكى زىۋۇ-زىننەتلەرنى ئېلىۋېتىڭلار، شۇ چاغدا مەن سىلە رگە تېمە قىلدىغىنىمنى بىلىمەن، دېدى»، دەپ ئېيتقىن، ـ دېگەنىدى. 6 شۇڭا ئىسرائىللار ھوروب تېغىدن ئېرىلىپلا زىۋۇ-زىننەتلىرىنى تۆزلىرىدن ئېلىۋەتتى. 7 شۇنىڭ بىلەن مۇسا تۆز چېدىرىنى ئېلىپ، ئۆنى چېدىرگاھنىڭ سىرتىدا، چېدىرگاھدىن نېرىراق بىر جايغا تىكىپ، ئۆنى «كۆرۈشۈش چېدىرى» دەپ ئاتىدى. كىمكى پەرۋەردىگارنى ئىزدەپ، يول سورىماقچى بولسا چېدىرگاھنىڭ سىرتىدىكى «كۆرۈشۈش چېدىرى»غا باراتتى. 8 شۇنداق بولاتتىكى، ھەر قېتىم مۇسا چېدىرغا چىقسا، پۈتكۈل خالايىق قوپۇپ، ھەربىرى تۆز چېدىرىنىڭ ئىشىكىدە تۇرە تۇرۇپ، مۇسا چېدىرغا كىرىپ بولغۇچە ئۆنىڭ كەينىدىن قارىشىپ تۇراتتى. 9 ئاندىن مۇسا ھەر قېتىم چېدىرغا كىرىپ كەتسە شۇنداق بولاتتىكى، بۇلۇت تۈۋرۈكى چۈشۈپ، چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىدا توختايتتى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن سۆزلىشەتتى. 10 پۈتكۈل خالايىق بۇلۇت تۈۋرۈكىنىڭ جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىدا توختىغىنىنى كۆرەتتى؛ ئۆنى كۆرگىنىدە خەلقىنىڭ ھەممىسى قوپۇپ، ھەربىرى تۆز چېدىرىنىڭ ئىشىكىدە تۇرۇپ سەجدە قىلىشاتتى. 11 شۇ چاغلاردا پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن كىشىلەر تۆز دوست-بۇرادىرى بىلەن سۆزلەشكەندەك، يۈزمۈيۈز سۆزلىشەتتى. ئاندىن مۇسا چېدىرگاھقا يېنىپ كېلەتتى؛ لېكىن ئۇنىڭ خىزمەتكارى بولغان نۇننىڭ ئوغلى يەھۇشا دېگەن ياش يىگىت چېدىرنىڭ ئىچىدىن چىقمايتتى. 12 مۇسا پەرۋەردىگارغا مۇنداق دېدى: ـ مانا، سەن دائىم ماڭا: «بۇ خەلقنى ئېلىپ چىققىن» دەپ كەلدىڭ؛ لېكىن تۆرزۇڭ ماڭا: «مەن سېنى ئىسمىڭنى بىلىپ تۇتۇيەن»، ۋە شۇنىڭدەك «نەزىرىم ئالدىدا ئىلتىپات تاپتىڭ» دېگەن بولسا ئۆز، سەن مېنىڭ بىلەن بە رگە كىمنى ئەۋەتىدىغىنىڭنى ماڭا ئايان قىلىسىڭ. 13 ئە گەر مەن راستىنلا نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، تۆزۈمنىڭ سېنى تونۇشۇم ئۈچۈن، نەزىرىڭدە ئىلتىپات تېپىۋېرىشىم ئۈچۈن ماڭا تۆز يولۇڭنى ئايان قىلغايسەن؛ مانا، بۇ خەلقنىڭ تۆز خەلقىڭ بولغىنىنى نەزىرىڭدە تۇتقايسەن! ـ دېدى. 14 تۆ جاۋاب بېرىپ: مەن تۆزۈم [سەن] بىللە بىللە بېرىپ، ساڭا ئارام ئاتا قىلىمەن، ـ دېدى. 15 مۇسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئە گەر سەن تۆزۈڭ [بىز] بىلەن بىللە ماڭمىساڭ، بىزنى بۇ يەردىن چىقارمىغايسەن؛ 16 چۈنكى، مەن ۋە خەلقىڭ نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقىنىمىز نېمىدىن بىلىنىدۇ؟ ئەجەبا، تۆزۈڭنىڭ بىز بىلەن بىللە ماڭغىنىڭدىن بىلىنمەمدۇ؟ شۇ سەۋەبتىن مەن ۋە خەلقىڭ يەر يۈزىدىكى ھەربىر ئائىلىدىن ئالاھىدە پەرقلەنمەمدۇق؟! ـ دېدى. 17 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مۇشۇ ئىلتىجايىڭىنمۇ ئىجابەت قىلىمەن؛ چۈنكى سەن نەزىرىمدە ئىلتىپات تاپتىڭ ۋە مەن سېنى ئىسمىڭنى بىلىپ تۇتۇيەن، دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن مۇسا: ـ تۆز شان-شەرىپىڭنى ماڭا كۆرسەتكەيسەن، ـ دېدى. 19 [پەرۋەردىگار]: ـ تۆزۈمنىڭ پۈتكۈل مېھرىبانلىقىمنى سېنىڭ كۆز ئالدىڭدىن ئۆتكۈزىمەن ۋە ئالدىڭدا «ياھۋەھ» دېگەن نامنى جاكارلايمەن. كىمگە شاپائەت قىلماقچى بولسام شۇنىڭغا شاپائەت كۆرسىتىمەن، كىمگە رەھىم-شەپقەت كۆرسەتمەكچى بولسام، شۇنىڭغا رەھىم-شەپقەت كۆرسىتىمەن، دېدى. 20 پەرۋەردىگار ئۆزىنىڭغا: ـ سەن يۈزۈمنى كۆرەلمەيسەن؛ چۈنكى ھېچ ئادەمزات مېنى كۆرسە تىرىك قالمايدۇ، دېدى. 21 ئاندىن پەرۋەردىگار: ـ مانا، يېنىمدا بىر جاي باردۇر؛ سەن شۇ يەردىكى قورام ئاشنىڭ ئۈستىدە تۇرغىن. 22 مېنىڭ شان-شەرىپىم ئۆتىدىغان ۋاقىتتا، شۇنداق بولىدىكى، مەن سېنى شۇ قورام ئاشنىڭ يېرىقىدا تۇرغىزۇۋېتىپ، مەن ئۆتۈپ بولغۇچە سېنى قولۇم بىلەن يېپىپ تۇرىمەن. 23 ئاندىن قولۇمنى تارتىۋالىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ ئارقا تەرىپىمنى كۆرىسەن، لېكىن يۈزۈم كۆرۈنمەيدۇ، ـ دېدى.

34

پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سەن ئاۋۋالقىغا ئوخشاش تۆزۈڭ ئۈچۈن تاشتىن ئىككى تاختاينى يونۇپ كەل؛ مەن بۇ تاختايلارغا سەن ئىلگىرى چېقىۋەتكەن تاختايلاردىكى سۆزلەرنى يېزىپ قويىمەن. 2 سەن ئەتە ئەتىگەنگىچە تەيار بولۇپ، سەھەردە سىناي تېغىغا چىقىپ، شۇ يەردە تاغنىڭ چوققىسىدا مېنىڭ ئالدىمدا ھازىر بولغىن. 3 لېكىن ھېچ كىشى سەن بىلەن بىللە چىقمىسۇن ۋە يا كى تاغنىڭ ھېچ يېرىدە باشقا ئادەم كۆرۈنمىسۇن، قوي-كالىلار مۇ تاغنىڭ تۈۋىدە ئوتلىمىسۇن، ـ دېدى. 4 مۇسا ئاۋۋالقىغا ئوخشاش تاشتىن ئىككى تاختاينى يونۇپ، ئە تىسى تاڭ سەھەر قوپۇپ، بۇ ئىككى تاش تاختاينى قولىدا ئېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغىنى بويىچە سىناي تېغىغا چىقتى. 5 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار بۇلۇتىدا چۈشۈپ، شۇ يەردە مۇسانىڭ قېشىدا تۇرۇپ، «ياھۋەھ» دېگەن نامنى جاكارلىدى. 6 پەرۋەردىگار ئۆنىڭ كۆز ئالدىدىن ئۆتۈپ: ـ «پەرۋەردىگار، پەرۋەردىگار، رەھىمدىل ۋە مېھىر-شەپقەتلىكتۇر، ئاسان غەزەپلەنمەيدىغان، شاپائەت بىلەن ۋاپاسى كەڭ تەڭرىدۇر، 7 مىڭلىغان-ئون مىڭلىغانلارغا رەھىم-شاپائەت كۆرسىتىپ، قەبىھلىك، ئاسىيلىق ۋە گۇناھنى كەچۈرگۈچىدۇر؛ لېكىن ئۇ گۇناھكارلارنى ھە رگىز گۇناھسىز دەپ قارىمايدىغان، بەلكى ئاتالارنىڭ قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى بالىلىرى ۋە نەۋرىلىرىگىچە، شۇنداقلا ئۈچىنچى ۋە ئۈتىنچى ئەۋلادىغىچە يۈكلەيدىغان [تە رىدۇر]» ـ دەپ جاكارلىدى. 8 شۇنىڭ بىلەن مۇسا دەرھال يە رگە باش قويۇپ سەجدە قىلىپ: ـ 9 ـ ئەي رەب، ئە گەر مەن راستىنلا نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، ئۇنداقتا ئى رەب، ئارىمىزدا بىز بىلەن ماڭغايسەن؛ چۈنكى بۇ خەلق دەۋەقە ۋىنى قاتتىق بىر خەلقتۇر؛ بىزنىڭ قەبىھلىكىمىزنى ۋە گۇناھىمىزنى كەچۈر رگەيسەن، بىزنى تۆز مىراسىڭ بولۇشقا قوبۇل قىلغايسەن! ـ دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن تۆ مۇساغا: ـ مانا، مەن بىر ئەھدە تۈزىمەن؛ سېنىڭ بارلىق خەلقىڭ ئالدىدا پۈتكۈل يەر يۈزىنىڭ ھېچىر جايىدا يا كى ھېچبىر ئەل تارىسدا قىلىنىپ باقمىغان مۇجىزىلەرنى يارىتىمەن. شۇنىڭ بىلەن سەن ئارىسدا بولغان خەلقىڭنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ [كارامەت] ئەمەلىنى كۆرىدۇ؛ چۈنكى مېنىڭ سىلە رگە قىلىدىغان ئەمەلىم دەرۋەقە دەھشەتلىك ئىش بولىدۇ. 11 مەن بۇگۈن ساڭا تاپىلايدىغان ئەمرلىرىمنى تۇتقىن؛ مانا، مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن ئامورىي، قانائانىي، ھىتتىي، پەرىزىي، ھوۋىي ۋە يەبۇسىيلارنى ھەيدەپ چىقىرىمەن. 12 ئەمدى ھېزى بولغىنىڭ، سەن باريدىغان زېمىندا تۈرۈۋاتقانلار بىلەن ھېچ ئەھدە باغلاشمىغىن؛ بولىسا، بۇ ئىش سىلە رگە تۇزاق بولىدۇ؛ 13 بەلكى سىلەر ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرىنى چۈۋۈپ، بۇت تۈۋرۈكلىرىنى سۇندۇرۇپ، («ئاشەراھ» بۇتلىرىنى كېسىپ تاشلاڭلار. 14 چۈنكى سەن ھېچقانداق باشقا ئىلاھقا ئىبادەت قىلماسلىقىڭ كېرەك ـ چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ نامى «ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى» بولۇپ، ھەسەت قىلغۇچى بىر ئىلاھىدۇرمەن. 15 بولىسا، شۇ زېمىندا تۈرۈۋاتقانلار بىلەن ئەھدە تۈزۈشۈڭ مۇمكىن؛ ئاندىن تۈلار ئىلاھلىرىنىڭ كەينىدىن يۈرۈپ بۇزۇقچىلىق قىلىپ، ئىلاھلىرىغا قۇربانلىقلار ئوتكۈزگىنىدە، سىلەرنى چاقىرسا ئۇلارنىڭ قۇربانلىقلىرىدىن يەپ كېتىشىڭلار مۇمكىن؛ 16 سەن شۇنداقلا يەنە ئۇلارنىڭ قىزلىرى ئوغۇللىرىڭغا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بېرىشىڭ مۇمكىن؛ ئۇ قىزلار تۆز ئىلاھلىرىنىڭ كەينىدىن يۈرۈپ بۇزۇقچىلىق قىلغىنىدا، ئۇلار ئوغۇللىرىڭنىمۇ تۆز ئىلاھلىرىنىڭ ئارقىسىدىن ماڭغۇزۇپ، بۇزۇقچىلىق قىلدۇرۇشى مۇمكىن. 17 تۆزۈڭ ئۈچۈن ھېچقانداق قۇيما بۇتلارنى ياسامىغىن. 18 پېتىر نان ھېيتىنى ئۈتۈڭلار؛ مېنىڭ ئەمر قىلغىنىمدەك ئابىب ئېيىدا، بىكىتلىگەن ۋاقىتتا يەتە كۈن پېتىر نان يە ڭلار. چۈنكى سىلەر ئابىب ئېيىدا مىسىردىن چىققانسىلەر. 19 بالىياتقۇنۇڭ ئۈنچە مېۋىسى مېنىڭكى بولىدۇ؛ چارپاي مالىلىرىڭنىڭ ئۆچىدىن دەسلەپ تۇغۇلغان ئە ركەكلەر، كالا بولسۇن، قوي بولسۇن ئۇلارنىڭ ئۈنچىلىرىنىڭ ھەممىسى مېنىڭكى بولسۇن. 20 لېكىن ئېشەك كەلرىنىڭ ئۈنچى تەخەيلىرىنىڭ ئورنىغا قوزا بىلەن بەدەل تولىشىڭ لازىم بولىدۇ. ئە گەر ئورنىغا [قوزا] بەرمىسەڭ، تەخەيلىنىڭ ۋىنىنى سۇندۇرۇۋېتىكەن. ئۈنچى ئوغۇللىرىڭنى بولسا، ئۇلارغا بەدەل تولەپ قايتۇرۇۋال. ھېچكىم مېنىڭ ھوزۇرۇمغا قۇرۇق قول كەلمىسۇن. 21 سەن ئالتە كۈن ئۆچىدە ئىش-ئەمەلىڭنى قىلىپ، يەتىنچى كۈنى ئارام ئېلىشىڭ ئۈرۈر؛ يەر ھەيدەش ۋاقتى بولسۇن، ئورما ۋاقتى بولسۇن، ئارام ئېلىشىڭ ئۈرۈر. 22 يېڭى بۇغداينىڭ ئۈنچى ھوسۇلىنى تەبرىكلەيدىغان «ھەپتىلەر ھېيتى»نى ئوتكۈزۈڭلار، يىلنىڭ ئاخىرىدا «ھوسۇل يىغىش ھېيتى»نى ئوتكۈزۈڭلار. 23 سېنىڭ ھەربىر ئە رىكىڭ كىشىلىرىڭ يىلدا ئۈچ قېتىم ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان رەب پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ھازىر بولسۇن. 24 چۈنكى مەن ئاتىپىلەرنى ئالدىڭدىن ھەيدۈېتىپ، چېگرالىرىڭنى كېڭەيتىمەن؛ شۇنىڭدەك سەن يىلدا ئۈچ قېتىم پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىغا ھازىر بولۇشقا چىقىپ بارساڭ، ھېچكىم يېرىڭگە كۆز قىرىنى سالمايدۇ. 25 ماڭا سۇنۇلىدىغان قۇربانلىقنىڭ قېنىنى بولدۇرۇلغان نان بىلەن بىللە سۇنمىغىن؛ يا كى ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ قۇربانلىقىنىڭ گۈشىنى ئە تىگە قالدۇرما. 26 زېمىنىڭنىڭ دەسلەپكى ھوسۇلىدىن ئۈنچىسى مەھسۇلاتلارنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۆيىگە كەلتۈرۈپ ئاتا. ئوغلاقنى ئانىسىنىڭ سۈتىدە قاينىتىپ پىشۇرما. 27 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ بۇ سۆزلەرنى ئۆزۈڭ ئۈچۈن يېزىۋالغىن؛ چۈنكى مەن مۇشۇ سۆزلەرنى ئاساس قىلىپ سەن بىلەن ۋە ئىسرائىل بىلەن ئەھدە باغلىدىم، دېدى. 28 ئۇ ۋاقىتتا مۇسا شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ ھوزۇرىدا قىرىق كېچە-كۈندۈز تۇردى؛ ئۇ ھېچنەرسە يىمىدى، ھېچ سۇ ئىچمىدى. ئۇ يەردە [پەرۋەردىگار] تاختايلارغا ئەھدىنىڭ سۆزلىرى بولغان ئون ئەمرنى يېزىتى. 29 مۇسا سىناي تېغىدن چۈشكەندە شۇنداق بولدىكى (ئۇ تاغدىن چۈشكەندە ئىككى ھۆكۈم-گۈۋاھلىق تاختىنى ئۆنىڭ قولىدا ئىدى)، ئۆزىنىڭ [پەرۋەردىگار] بىلەن سۆزلەشكىنى ئۈچۈن يۈزىنىڭ پارقىراپ كەتكىنىنى بىلمەيتتى. 30 ئەمدى ھارۇن ۋە بارلىق ئىسرائىللار مۇسانى كۆردى، مانا، ئۇنىڭ يۈز تېرىسى پارقىراپ تۇراتتى؛ ئۇلار

ئۇنىڭغا يېقىن بېرىشتىن قورقۇشتى. **31** لېكىن مۇسا ئۇلارنى چاقىرىۋىدى، ھارۇن ۋە جامائەتنىڭ بارلىق باشلىرى يېنىپ، ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى؛ مۇسا ئۇلار بىلەن سۆزلەشتى. **32** شۇنىڭدىن كېيىن، بارلىق ئىسرائىللار ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى؛ ئۇ ۋاقىتتا مۇسا پەرۋەردىگار ئۇنىڭگە سىنايى تېغىدا سۆز قىلغىنىدا تاپشۇرغان بارلىق ئەمرلەرنى ئۇلارغا تاپىلىدى. **33** مۇسا ئۇلارغا دەيدىغىنىنى دەپ ئۈگەتتى. ئۇ [سۆزلىگەندە] يۈزىگە بىر چۈمپەردە تارتىۋالغانىدى؛ **34** قاچانكى مۇسا پەرۋەردىگار بىلەن سۆزلىشىشكە ئۇنىڭ ھۇزۇرىغا كىرسە، چۈمپەردىنى ئېلىۋېتەتتى، تاكى ئۇ يېنىپ چىققۇچە شۇنداق بولاتتى؛ يېنىپ چىققاندا ئۇنىڭگە نېمە تاپىلانغان بولسا، شۇنى ئىسرائىللارغا ئېيتىپ بېرەتتى. **35** ئىسرائىللار مۇسانىڭ يۈز تېرىسىنىڭ پارقىراپ تۇرغىنىنى كۆرەتتى؛ شۇڭا مۇسا يەنە تاكى پەرۋەردىگار بىلەن سۆزلەشكىلى ئۇنىڭ ھۇزۇرىغا كىرگۈچە يۈزىگە چۈمپەردە تارتىۋالاتتى.

35

مۇسا ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىنى يىغىپ ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگار سىلە رگە قىلىشقا بۇيرۇغان ئەمرلەر مۇنۇلاردۇر: ـ **2** ئالتە كۈن ئىش-ئەمگەك كۈنى بولسۇن، لېكىن يەتتىنچى كۈنى سىلە رگە نسبەتەن مۇقەددەس بىر كۈن بولۇپ، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئارام ئالدىغان شابات كۈنى بولسۇن. ھەر كىم شۇ كۈندە ئىش-ئەمگەك قىلسا ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. **3** شابات كۈندە بارلىق ئۆرالغۇلىرىڭلاردا ھەر گىز ئوت قالماڭلار، ـ دېدى. **4** مۇسا ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگار ئۇيۇغان ئەمر مانا شۇكى: ـ **5** ئۆزۈڭلارنىڭ ئارا ئالداردىن پەرۋەردىگارغا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە» كەلتۈرۈڭلار، كۆڭلى خالىغانلارنىڭ ھەربىرى پەرۋەردىگارغا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە»سىنى كەلتۈرسۇن: يەنى ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، **6** كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپ، ئاق كاتاپ رەخت، تۆچكە تۈتى، **7** قىزىل ۋەيالغان قوچقار تېرىسى، دېلغىن تېرىسى، ئاكاتسىيە ياغىچى، **8** چىراغدان ئۈچۈن زەيتۇن مېيى، «مەسىھلەش مېيى» بىلەن خۇشبۇيۇ ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان ئېسىل دورا-دەرمە كەلەر، **9** ئەفودقا ھەم قوشىنغا ئورنىتىلىدىغان ھېقىق ۋە باشقا ياقۇتلارنى كەلتۈرۈڭلار». **10** ـ «ئارا ئالداردىكى بارلىق ماھىر ئۇستىلار كېلىپ پەرۋەردىگار ئۇيۇغانلىقى ھەممىسىنى ياسىپ بەرسۇن: **11** ـ [مۇقەددەس] چېدىر بىلەن ئۇنىڭ ئېچىگە ۋە تاشقى ۋېپۇقلىرىنى، ئىلغۇلىرىنى، تاختايلىرىنى، بالداقلىرىنى، خادىلىرىنى ۋە بۇلارنىڭ تە گلىكلىرىنى، **12** ئەھدە ساندۇقى ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى، «كافارەت تەختى»نى، «ئۇيىمۇ پەردە-ۋېپۇق»نى، **13** شىرە ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى، ئۇنىڭ بارلىق قاچا-قۇچلىرىنى ۋە «تەقدىم نانلىرى»نى، **14** يوروقلۇق ئۈچۈن ياسالغان چىراغدان ۋە ئۇنىڭ ئەسۋابلىرىنى، ئۇنىڭ چىراغلىرى ۋە چىراغ مېيىنى، **15** خۇشبۇيگاھ ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى، «مەسىھلەش مېيى»نى، دورا-دەرمە كەلەردىن ئىشلەنگەن خۇشبۇيىنى، مۇقەددەس چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى «ئىشىك پەردىسى»نى، **16** كويدۇرمە قۇربانلىق قۇربانگاھى ۋە ئۇنىڭ مىس شالاسىنى، بالداقلىرىنى ۋە بارلىق ئەسۋابلىرىنى، ۋېيۇنۇش دېسى ۋە ئۇنىڭ تە گلىكىنى، **17** ھويلىنىڭ پەردىلىرىنى، ئۇنىڭ خادىلىرى ۋە ئۇلارنىڭ تە گلىكلىرىنى، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى پەردىنى، **18** چېدىرنىڭ مىخ-قوزۇقلىرىنى، ھويلىنىڭ مىخ-قوزۇقلىرىنى، شۇنداقلا بارلىق تانىلىرىنى، **19** توقۇلىدىغان كىيىملەر، يەنى مۇقەددەس جايىنىڭ خىزمىتىگە كاھىنلار خىزمىتىدە كىيىلىدىغان، ھارۇن كاھىننىڭ مۇقەددەس كىيىملىرىنى ھەم ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كىيىملىرىنى تەيىار قىلىسۇن». **20** شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى مۇسانىڭ يېنىدىن چىقىپ كېتىشتى. **21** ئاندىن كۆڭلى تارتقانلارنىڭ ھەربىرى، روھى تۈزلىرىگە تۇرتكە بولغانلارنىڭ ھەربىرى كېلىپ، جامائەت چېدىرىنى ياساشقا، شۇنداقلا چېدىرنىڭ خىزمىتىدە ئىشلىتىلىدىغان بارلىق سەرەنجامالارنى ياساشقا ۋە مۇقەددەس كىيىملەرنى تىكىشكە پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «پۇلا ئالماقما ھەدىيە»نى كەلتۈرگىلى تۇردى. **22** ئۇلار ئەرلەرمۇ، ئايالىلارمۇ كېلىپ، سۈنۈشقا كۆڭلى خۇش بولغانلارنىڭ ھەربىرى ھەدىيە كەلتۈرۈپ، بۇلاپكا، زىرە-ھالقا، تۇزۇنۇك، زىننار-بەلۋىزۇك قاتارلىق ھەرخىل ئالتۇن ۋېۋىملارنى ئېلىپ كەلدى، ئالتۇننى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىپ بېرەي دېگەنلەرنىڭ ھەربىرى ئۇنى پەرۋەردىگارغا سۈندى. **23** كىمدە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يىپ بىلەن ئاق كاتاپ رەخت، تۆچكە تۈتى، قىزىل ۋەيالغان قوچقار تېرىسى ۋە دېلغىن تېرىسى بولسا، شۇلارنى ئېلىپ كېلىشتى. **24** كۈمۈش يا مىستىن كۆتۈرمە ھەدىيە كەلتۈرەي دېگەنلەرنىڭ ھەربىرى شۇنى پەرۋەردىگارغا ھەدىيە قىلىپ سۈندى. كىمدە چېدىرنىڭ خىزمىتىدە ئىشلىتىلىدىغان ھەرخىل سەرەنجامالارغا يارىغۇدەك ئاكاتسىيە ياغىچى بولسا، ئۇنى ئېلىپ كەلدى. **25** قولى چېۋەر ئايالىلارنىڭ ھەربىرى ئۆز قوللىرى بىلەن ئېگىرىپ، شۇ ئېگىرگەن يىپ ۋە ھەرخىلەرنى، يەنى كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپ بىلەن ئاق كاتاپ رەختىلەرنى كەلتۈردى، **26** شۇنىڭدەك كۆڭلى قوزغالغان ئايالىلارنىڭ ھەممىسى ھۈنەرنى ئىشلىتىپ تۆچكە تۈتىدىن يىپ ئېگىرىشتى. **27** ئەمىرلەر ئەفود ۋە قوشىنغا ئورنىتىلىدىغان ھېقىقلار ۋە ياقۇتلارنى، **28** دورا-دەرمە كەلەرنى، چىراغقا ۋە مەسىھلەش مېيىنا ئىشلىتىلىدىغان زەيتۇن مېيىنى، خۇشبۇيغا ئىشلىتىلىدىغان ئېسىل دورا-دەرمە كەلەرنى كەلتۈردى. **29** شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللار پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئۇيۇغان ئىشلارنىڭ ھەرقايسىنا بىر نەرسە بېرىشكە كۆڭلى تارتقانلار بولسا، ئەر بولسۇن ئايال بولسۇن ھەربىرى شۇنى ئېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئىختىيارىي ھەدىيە بەردى. **30** ئاندىن مۇسا ئىسرائىللارغا مۇنداق دېدى: ـ «مانا، پەرۋەردىگار يەھۇدا قەبىلىسىدىن خۇرنىڭ نەۋرىسى، ئۇرنىڭ ئوغلى بەزالەلنى ئىسمىنى ئاتاپ چاقىرىپ، **31** ئۇنى خۇدانىڭ روھى بىلەن تولدۇرۇپ، ئۇنىڭغا دانالىق، ئەقىل-پاراسەت، ئىلىم-ھېكمەت ئىگىلىتىپ، ئۇنى ھەرتۈرلۈك ئىشنى قىلىشقا قابىلىيەتلىك قىلىپ، **32** ئۇنى ئۈرلۈك-تۈرلۈك ھۈنەرلەرنى قىلالايدىغان ـ ئالتۇن، كۈمۈش ۋە مىس ئىشلىرىنى قىلالايدىغان، **33** ياقۇتلارنى كېسىپ-ۋىيالايدىغان، زىننەت ۋېۋىملىرىغا ئورنىتالايدىغان، ياغاچلارغا نەقىش چىقىرالايدىغان، ھەرخىل ھۈنەر ئىشلىرىنى قاملاشتۇرالايدىغان قىلدى. **34** ئۇ يەنە ئۇنىڭ كۆڭلىگە، شۇنىڭدەك ھەم دان قەبىلىسىدىن بولغان ئاھىساماقنىڭ ئوغلى ئوھولىيابنىڭ كۆڭلىگە [باشقىلارغا] ھۈنەر ئۆگىتىش نىيەت-ئىستىكىنى سېلىپ، **35** ئۇلارنىڭ كۆڭللىرىنى دانالىق-ھېكمەت بىلەن تولدۇرۇپ، ئۇلارنى ھەرخىل نەققاشلىق-ۋېيمچىلىق ئىشلىرىغا ماھىر قىلىپ، كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپ بىلەن ئاق كاتاپ رەخت بىلەن كەشتىچىلىك قىلىشقا ھەمدە باپكارلىققا ئىقتىدارلىق قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ھەرخىل ھۈنەر ئىشلىرىنىڭ ۋە ھەرخىل لايىھىلەش ئىشلىرىنىڭ مۇددىسىدىن چىقالايدىغان بولدى.

36

شۇنىڭ بىلەن بەزالەل ۋە ئوھولىيابلار، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار مۇقەددەس چېدىر ياساشنىڭ ھەرخىل ئىشلىرىغا كېرەك بولغان دانالىق-ھېكمەت ۋە ئەقىل-پاراسەتنى ئاتا قىلغان ماھىر ئۇستىلارنىڭ ھەربىرى ئۇلارغا قوشۇلۇپ، شۇ ئىشنى ئۇنىڭ ئەمر قىلغىنى ۋىجچە ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ». **2** شۇ ۋاقىتتا مۇسا بەزالەل ۋە ئوھولىيابنى، شۇنداقلا پەرۋەردىگار دانالىق-ھېكمەت بىلەن كۆڭۈللىرىنى تولدۇرغان، كۆڭلى ئۇزىنى شۇ ئىشنى قىلىشقا قانتىشىشقا دالالەت قىلغان بارلىق ھۈنەرۋەن-كاسىپلارنى چاقىرىپ يىغدى. **3** ئۇلار كېلىپ مۇقەددەس چېدىرنى ياساشقا، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىش-خىزمەتلىرىگە كېرەك كىلىك سەرەنجامالارنى ياساشقا ئىسرائىللار ئېلىپ كەلتۈرگەن بارلىق «كۆتۈرمە ھەدىيە»لەرنى مۇسادىن تاپشۇرۇۋالدى. ئىسرائىل خەلقى يەنىلا ئۆز مەيلى بىلەن ھەر كۈنى ئەتىگىنى مۇساغا ئىختىيارىي ھەدىيە كەلتۈرۈپ تۇراتتى. **4** ئاندىن مۇقەددەس چېدىرنىڭ ئىشلىرىنى قىلىۋاتقان ئۇستىلارنىڭ ھەممىسى قولىدىكى ئىشنى ۋېيۇپ ۋېيۇپ كېلىپ، **5** مۇساغا: ـ خەلقنىڭ ئېلىپ كەلگىنى پەرۋەردىگار بەرگەن قىلىشقا ئۇيۇغان ئىشنى ئۇنىڭ ئۈستىگە ئېھتىياج بولغىنىدىن كۆپ ئېشىپ كەتتى! ـ دېيىشتى. **6** ئاندىن مۇسا ئەمر قىلىپ، پۈتكۈل چېدىرگاھ ۋىجچە: «مانا، ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، ھېچكىم مۇقەددەس چېدىرنى ياساش ئۈچۈن «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە يەنە ھېچقانداق نەرسە تەيارلاپ كەلمىسۇن!» دەپ جاكارلاتتى. بۇنىڭ بىلەن كۆپچىلىك ھەدىيەلەر كەلتۈرۈشتىن توختىتىلدى. **7** چۈنكى ئۇلار تەييارلىغان ماتېريىاللار پۈتكۈل قۇرۇلۇش ئىشىغا يېتەتتى، ھەتتا ئېشىپ قالاتتى. **8** مۇقەددەس چېدىرنىڭ قۇرۇلۇش ئىشىنى قىلىۋاتقان ئۇستىلارنىڭ ھەربىرى نېپىز توقۇلغان ئاق كاتاپ رەختكە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار تارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن ئون پارچە ۋېيۇق ياساپ، كېرۇبلارنىڭ سۈرىتىنى ۋېيۇقلارغا چېۋىرلىك بىلەن لايىھىلەپ نەپىس قىلىپ كەشتىلەپ چىقتى. **9** ھەربىر ۋېيۇقنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە سە ككىز گەز، كەڭلىكى توت گەز بولۇپ، ھەربىر ۋېيۇق ئوخشاش چوڭ-كىچىكلىكتە قىلىندى. **10** [بەزالەل] ۋېيۇقلارنىڭ بەشىنى بىر-بىرگە ئۇلىدى، قالغان بەش ۋېيۇقنىمۇ ھەم بىر-بىرگە ئۇلىدى. **11** ئۇ ئۇلاپ چىقىلغان بىرىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىنىڭ بىر تەرىپىگە رەڭگى كۆك ئىزمىلەرنى قادىدى، شۇنىڭدەك ئۇلاپ چىقىلغان ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكىسىنىڭ بىر تەرىپىگەمۇ شۇنداق قىلدى. **12** بىرىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە قادىدى، ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكىسىگەمۇ ئەللىك ئىزمە قادىدى. ئىزمىلەر بىر-بىرگە ئۇدۇلۇئۇدۇل قىلىندى. **13** مۇقەددەس چېدىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۈچۈن ئۇ ئالتۇندىن ئەللىك ئىلغۇ ياساپ، ئىككى پارچە ۋېيۇقنى شۇ ئىلغۇلار بىلەن بىر-بىرگە ئۇتاشتۇردى. **14** ئۇ مۇقەددەس چېدىرنى يېپىش ئۈچۈن ئۆچكە تۈتىدىن ۋېيۇقلارنى ياسىدى؛ ۋېيۇقنىن ئون بىر پارچە ياسىدى. **15** ۋېيۇقلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئوتتۇز گەز، كەڭلىكى توت گەز بولۇپ، ئون بىر ۋېيۇقنىڭ ھەممىسى ئوخشاش چوڭ-كىچىكلىكتە قىلىندى. **16** ۋېيۇقلارنىڭ بەشىنى ئۇ ئۇلاپ بىر قىلىپ، قالغان ئالتە ۋېيۇقنىمۇ ئۇلاپ بىر قىلدى. **17** ئۇ بىرىنچى ئۇلاپ چىقىلغان چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە، ئىككىنچى ئۇلاپ

چقىلغان چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە قادىدى. 18 ئۇ چېدىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۈچۈن ھەم مىستىن ئەللىك ئىلغۇ ياساپ، ئىككى چوڭ پارچىنى ئۇلاپ قويدى. 19 ئۇ يۇنىكۈدىن ياشقا چېدىرغا قىزىل ۋىيالغان قوچقار تېرىسىدىن ۋېيۇق ياساپ ياپتى، ئاندىن ئۇنىڭ ئۈستىدىمۇ دېلفىن تېرىسىدىن ياسالغان يەنە بىر ۋېيۇقنى قاپلىدى. 20 ئۇ مۇقەددەس چېدىرنىڭ تىك تاختايلىرىنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ تىكلىدى. 21 ھەربىر تاختاينىڭ ئۇزۇنلۇقى ئون گەز، كەڭلىگى بىر يېرىم گەز قىلىندى. 22 ھەربىر تاختاينىڭ ئىككىدىن تۈرۈمى بار ئىدى، ھەر ئىككى تاختاي شۇلار بىلەن بىر-بىرىگە چېتىلدى؛ ئۇ چېدىرنىڭ بارلىق تاختايلىرىنى شۇنداق ياسىدى. 23 ئۇ چېدىرنىڭ تاختايلىرىنى شۇنداق ياسىدى؛ يىگىرمىسى جەنۇب تەرەپكە ئورنىتىلدى؛ 24 ئۇ بۇ يىگىرمە تاختاينىڭ تېگىگە كۈمۈشتىن قىرىق تە گلىك ياسىدى؛ بىر تاختاينىڭ [ئاستىدىكى] ئىككى تۈرۈمى ئۈچۈن ئىككىدىن تە گلىك، يەنە بىر تاختاينىڭ ئىككى تۈرۈمى ئۈچۈن ئىككىدىن تە گلىكنى ياسىدى. 25 شۇنىڭدەك ئۇ چېدىرنىڭ ئۇدۇل تەرىپىگە، يەنى شىمال تەرىپىگە يىگىرمە تاختاي ياسىدى، 26 شۇنداقلا بۇلارنىڭ قىرىق تە گلىكنى كۈمۈشتىن ياسىدى؛ بىر تاختاينىڭ تېگىگە ئىككىدىن تە گلىك، يەنە بىر تاختاينىڭ تېگىگە ئىككىدىن تە گلىك ئورۇنلاشتۇرۇلدى. 27 چېدىرنىڭ كەينى تەرىپىگە، يەنى غەرب تەرەپكە ئالتە تاختاينى ياساپ ئورناتتى. 28 ئۇ چېدىرنىڭ كەينى تەرىپىدىكى ئىككى بۇلۇڭىغا ئىككى تاختاينى ياساپ ئورناتتى. 29 بۇ بۇلۇڭ تاختايلىرى ئاستىدن ئۈستىگىچە ئىككى قات قىلىپ [تاختايلارنى] تۈرنارا چېتىشتۇردى، ئۈستى بىر ھالقىغا بېكىتىلدى. ئۇ ھەر ئىككىسىنى شۇنداق ياساپ، ئىككى بۇلۇڭىغا ئورناتتى. 30 شۇڭلاشقىمۇ ئۇ تەرىپىدە سەككىز تاختاي بولدى، ئۇلارنىڭ كۈمۈشتىن ياسالغان ئون ئالتە تە گلىك بار ئىدى؛ بىر تاختاينىڭ تېگىدە ئىككى تە گلىك، يەنە بىر تاختاينىڭ تېگىدە ئىككى تە گلىك بار ئىدى. 31 يۇنىكۈدىن ياشقا تۇ ئاكاتسىيە ياغىچىدىن بالداق ياسىدى؛ چېدىرنىڭ بۇ تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقنى، 32 چېدىرنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقنى، چېدىرنىڭ ئارقا تەرىپىدىكى تاختايلارغا، يەنى غەرب تەرىپىدىكى تاختايلارغىمۇ بەش بالداقنى ياسىدى. 33 ئۇ تاختايلارنىڭ ئوتتۇرىدىكى ئوتتۇرا بالداقنى بۇ تەرەپتىن ئۇ تەرەپكە يەتكۈزۈپ ياسىدى. 34 ئۇ تاختايلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، بالداقلار تۇتقىزۇلىدىغان ھالقىلارنى ئالتۇندىن ياساپ، بالداقلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. 35 ئۇ نېپىز توقۇلغان ئاق كاتاپ رەختكە كۈك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن بىر پەردە ياسىدى؛ ئۇنى كېرۇبلارنىڭ سۈرىتىنى چېۋەرلىك بىلەن لايىھىلەپ نەپىس قىلىپ چۈشۈرۈپ، كەشتىلەپ چىقاردى. 36 ئۇنى ئېسىشقا ئۇ ئاكاتسىيە ياغىچىدىن تۆت خادا ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. ئۇلارنىڭ ئىلمە كىلىرى ئالتۇندىن ياسالدى؛ خادىلارغا ئۇ كۈمۈشتىن تۆت تە گلىكنى قۇيۇپ ياسىدى. 37 ئۇ چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىغا نەپىس توقۇلغان ئاق كاتاپ رەختكە كۈك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن بىر پەردە ياسىدى، ئۇنى كەشتىچىگە كەشتىلەتتى. 38 ئۇ يەنە بۇ پەردىنىڭ بەش خادىسىنى ئىلمە كىلىرى بىلەن قوشۇپ ياسىدى؛ ئۇلارنىڭ باشلىرىنى ۋە بالداقلىرىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ ئۇلارنىڭ بەش تە گلىكى مىستىن ياسالدى.

37

ئاندىن بەزالەل ئەھدە ساندۇقىنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياسىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئىككى يېرىم گەز، ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز، كەڭلىگى بىر يېرىم گەز ئىدى. 2 ئۇ ئۇنىڭ ئىچى ۋە سىرتىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىدى، ئۇنىڭ ئۈستۈنكى قىسمىنىڭ چۈرىسىگە ئالتۇندىن گىرەۋىك چىقاردى. 3 ئۇ ئۇنىڭ ئۈچۈن ئالتۇندىن تۆت ھالقا قۇيۇپ، ئۇلارنى ئۇنىڭ تۆت چېتىقىغا بېكىتتى؛ بىر تەرىپىگە ئىككى ھالقا، يەنە بىر تەرىپىگە ئىككى ھالقا بېكىتتى. 4 ئۇ ھەم ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ئىككى بالداق ياساپ، ھەر ئىككىسىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ 5 ئاندىن ساندۇق ئۈلار ئارقىلىق كوتۇرۇلسۇن دەپ، بالداقلارنى ساندۇقنىڭ ئىككى يېنىدىكى ھالقىلىرىدىن ئوتكۈزۈپ قويدى. 6 ئۇ [ساندۇقنىڭ يايقۇچى سۈپىتىدە] ئالتۇندىن ئۇزۇنلۇقى ئىككى يېرىم گەز، كەڭلىگى بىر يېرىم گەز بولغان بىر «كافارەت تەختى» ياسىدى. 7 ئۇ ئىككى كېرۇبنى ئالتۇندىن سوقۇپ ياسىدى؛ ئۇلارنى كافارەت تەختىنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئورناتتى؛ 8 بىر كېرۇبنى بىر تەرىپىگە، يەنە بىر كېرۇبنى يەنە بىر تەرىپىگە ئورناتتى. ئۇ ئىككى تەرىپىدىكى كېرۇبلارنى كافارەت تەختى بىلەن بىر گەۋدە قىلدى. 9 كېرۇبلار بىر-بىرىگە يۈزلىنىپ، قاناتلىرىنى كافارەت تەختىنىڭ ئۈستىگە كېرىپ، قاناتلىرى بىلەن ئۇنى يېپىپ تۇراتتى؛ كېرۇبلارنىڭ يۈزىنى كافارەت تەختىگە قارىتىلدى. 10 ئۇ ھەم شىرەنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياسىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئىككى گەز، كەڭلىگى بىر گەز، ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز ئىدى. 11 ئۇ ئۇنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، ئۇنىڭ ئۈستۈنكى قىسمىنىڭ چۈرىسىگە ئالتۇندىن گىرەۋىك چىقاردى. 12 ئۇ شىرەنىڭ چۈرىسىگە تۆت ئىلمە كىلىرىنى بىر لەۋ ياسىدى؛ بۇ لەۋنىڭ چۈرىسىگىمۇ ئالتۇندىن بىر گىرەۋىك چىقاردى. 13 ئۇ شىرە گە ئالتۇندىن تۆت ھالقا ياساپ، بۇ ھالقىلارنى شىرەنىڭ تۆت بۇرجىكىدىكى چېتىققا ئورناتتى. 14 شىرەنى كوتۇرۇشكە بالداقلار ئۈتكۈزۈلسۇن دەپ، ھالقىلار شىرە لېۋىگە يېقىن بېكىتىلدى. 15 شىرە ئۈچۈن ئۇ بالداقلارنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىدى، شىرە ئۈلار بىلەن كوتۇرۇلەتتى. 16 ئۇ شىرەنىڭ ئۈستىگە قۇيۇلدىغان بارلىق ۋىزىلارنى، يەنى لېگەنلىرىنى، قاچا-قۇچا تەخسىلىرىنى، («شاراب ھەدىيەلىرى»نى) قۇيىدىغان قەدەھ ۋە پىياللىلىرىنىڭ ھەممىسىنى ساپ ئالتۇندىن ياسىدى. 17 ئۇ ھەم چىراغدانىنى ساپ ئالتۇندىن ياسىدى؛ چىراغدانىنى سوقۇپ ياسىدى؛ چىراغداننىڭ پۇتى، غولى، قەدەھلىرى، غۇنچىلىرى ۋە گۈللىرى بىر پۈتۈن ئالتۇندىن سوقۇلدى. 18 چىراغداننىڭ غولىنىڭ ئىككى يېنىدىن ئالتە شاخچە چىقىرىلدى ـ چىراغداننىڭ بىر يېنىدىن ئۈچ شاخچە، ئۇنىڭ يەنە بىر يېنىدىن ئۈچ شاخچە چىقىرىلدى؛ 19 بىر يېنىدىكى ھەربىر شاخچىدە بادام گۈلى شە كلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى بولغان ئۈچ قەدەھ چىقىرىلدى، يەنە بىر يېنىدىكى ھەربىر شاخچىدە بادام گۈلى شە كلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى بولغان ئۈچ قەدەھ چىقىرىلدى. چىراغدانغا چىقىرىلغان ئالتە شاخچىنىڭ ھەممىسى شۇنداق ياسالدى. 20 چىراغدانىڭ [غولىدىن] بادام گۈلى شە كلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى بولغان تۆت قەدەھ چىقىرىلدى. 21 بۇلاردىن باشقا [بىرىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە، [ئىككىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە، [ئۈچىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە ياسالغاندى؛ چىراغدانغا چىقىرىلغان ئالتە شاخچىنىڭ ئاستىنىڭ ھەممىسى شۇنداق ئىدى. 22 ئۇنىڭ شۇ غۇنچىلىرى ھەم شاخچىلىرى چىراغدان بىلەن بىر گەۋدە قىلىندى ـ بىر پۈتۈن ساپ ئالتۇندىن سوقۇپ ياسالدى. 23 ئۇ چىراغداننىڭ يەتتە چىرىغىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ پىلىك قايچىلىرى بىلەن كۈلدانلىرىنى ساپ ئالتۇندىن ياسىدى. 24 ئۇ چىراغدان ۋە ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى بىر تالانت ساپ ئالتۇندىن ياسىدى. 25 ئۇ يەنە خۇشبۇيگاھنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياسىدى. ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى بىر گەز، كەڭلىگى بىر گەز، ئېگىزلىكى ئىككى گەز بولۇپ، تۆت چاسا قىلىپ ياسالدى؛ [تۆت بۇرجىكىدىكى] مۇئگىزلەر ئۇنىڭ بىلەن بىر پۈتۈن قىلىپ ياسالدى. 26 ئۇ ئۇنى، يەنى ئۇنىڭ ئۈستىنى، تۆت ئەتراپىنى ھەم مۇئگىزلىرىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ ئۇنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ چۈرىسىگە ئالتۇندىن گىرەۋىك چىقاردى. 27 ئۇنىڭغا ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇنىڭ گىرەۋىكىنىڭ ئاستىغا بېكىتتى؛ ئۇلارنى ئىككى يېنىغا ئۈدۈلۈۋۈدۈل بېكىتتى. خۇشبۇيگاھنى كوتۇرىدىغان ئىككى بالداقنى سېلىش ئۈچۈن بۇلارنى خۇشبۇيگاھنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئورۇنلاشتۇردى. 28 ئۇ بالداقلارنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. 29 ئۇ ھەم مۇقەددەس مەسىھىلەش مېيىنى ياسىدى، ئاندىن ئەترچى چىقارغانىدەك دورا-دەرمە كىلەرنى تەڭشەپ ساپ خۇشبۇيىنى ياسىدى.

38

ئۇ كويدۇرمە قۇربانلىق قۇربانگاھنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياسىدى. قۇربانگاھ تۆت چاسا بولۇپ، ئۇزۇنلۇقى بەش گەز، كەڭلىگى بەش گەز، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز قىلىندى. 2 ئۇ ئۇنىڭ تۆت بۇرجىكىگە قۇيۇلدىغان مۇئگىزلىرىنى ياسىدى؛ مۇئگىزلىرى قۇربانگاھ بىلەن بىر گەۋدە قىلىندى. قۇربانگاھنى مىس بىلەن قاپلىدى. 3 ئۇ قۇربانگاھنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى ـ ئۇنىڭغا خاس بولغان داسلارنى، گۇزىچە كىلەرنى، كوربىلارنى، لاخشىگىرلارنى ۋە ئوتدانلارنىمۇ ياسىدى؛ ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى مىستىن ياسىدى. 4 قۇربانگاھ ئۈچۈن مىستىن بىر شالا ياسىدى؛ شالانى قۇربانگاھنىڭ قاپ بېلىنىڭ ئاستىدىكى گىرەۋە كتىن تۆۋەنرەك تۇرىدىغان قىلدى؛ شالا قۇربانگاھنىڭ دەل ئوتتۇرىسىدا ئىدى. 5 ئۇ شالانىڭ تۆت بۇرجىكىگە بالداقلار ئۈتكۈزۈلىدىغان تۆت مىس ھالقىنى قۇيۇپ ياسىدى. 6 ئۇ بالداقلارنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئۇلارنى مىس بىلەن قاپلىدى. 7 ئاندىن ئۇ قۇربانگاھنى كوتۇرۇش ئۈچۈن بالداقلارنى قۇربانگاھنىڭ ئىككى يېنىدىكى ھالقىلارغا ئۈتكۈزۈپ قويدى. ئۇ قۇربانگاھنى تاختايلاردىن، ئىچىنى بوش قىلىپ ياسىدى. 8 ئۇ يەنە ۋېيۇنۇش دېسىنى مىستىن، ئۇنىڭ تە گلىكىنىمۇ مىستىن ياسىدى؛ ئۇ بۇلارنى «كوزۇشۇش چېدىرى»نىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ ئالدىدا خىزمەتتە بولغان ئاياللارنىڭ مىس ئەينە كلىرىدىن ياسىدى. 9 ئاندىن ئۇ چېدىرنىڭ ھويلىسىنىمۇ ياسىدى. ھويلىنىڭ جەۋبىغا، يەنى جەۋبىقا يۈزلەنگەن تەرىپىگە ئېپىز توقۇلغان ئاق كاتاپ رەختتىن يېردىلەرنى ياسىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز ئىدى. 10 يەردىلەرنى ئېسىشقا يىگىرمە خادا ۋە خادىلارنىڭ يىگىرمە تە گلىكىنى ئۇ مىستىن ياسىدى. خادىلارنىڭ ئىلمە كىلىرى ۋە بالداقلىرى كۈمۈشتىن ياسالغاندى. 11 شۇنىڭغا ئوخشاش شىمال تەرىپىدىمۇ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز كېلىدىغان يەردە بار ئىدى. يەردىلەرنى ئېسىشقا يىگىرمە خادا ۋە خادىلارنىڭ يىگىرمە تە گلىكىنى ئۇ مىستىن ياسىدى. خادىلارنىڭ ئىلمە كىلىرى ۋە بالداقلىرى كۈمۈشتىن ياسالغاندى. 12 شۇنىڭغا ئوخشاش غەرب تەرىپىدە

تۆزۆنلۆق ئەللىك گەز كېلىدىغان پەردە بار ئىدى؛ پەردىلەرنى تېىسىشقا ئون خادا ۋە خادىلارنىڭ ئون تە گىلىكنى تۆ مىستىن ياسىدى. خادىلارنىڭ ئىلمە كلىرى ۋە بالداقلىرى كۆمۈشتىن ياسالدى. **13** ھويلىنىڭ شەرق تەرىپى، يەنى كۈن چىقىشقا يۈزلەنگەن تەرىپىنىڭ كە گىلىكى ئەللىك گەز ئىدى. **14** بىر تەرىپىدە ئون بەش گەز كېلىدىغان پەردە بولۇپ، ئۆتنىڭ ئۆچ خادىسى بىلەن ئۆچ تە گىلىكى بار ئىدى. **15** يەنە بىر تەرىپىدىمۇ ئون بەش گەز كېلىدىغان پەردە بولۇپ، ئۆتنىڭ ئۆچ خادىسى بىلەن ئۆچ تە گىلىكى بار ئىدى. **16** ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى پەردىلەرنىڭ ھەممىسى نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن تىكىلگەنىدى. **17** ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى ھەممە خادىلارنىڭ تە گىلىكى مىستىن، ئۆلارنىڭ ئىلمە كلىرى ۋە بالداقلىرى كۆمۈشتىن ياسالدى؛ خادىلارنىڭ باشلىرىمۇ كۆمۈشتىن قاپلانغانىدى. ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى ھەممە خادىلار كۆمۈشتىن ياسالغان بالداقلار بىلەن بىر-بىرىگە چېتىلدى. **18** ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى پەردە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختكە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يېپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ، كەشتىچىلەر تەرىپىدىن كەشتىلەندى؛ ئۆنىڭ ئۆزۈنلۈقى يىگىرمە گەز، ئېگىزلىكى ھويلىدىكى پەردىلەرنىڭ ئېگىزلىكىگە ئوخشاش بولۇپ بەش گەز ئىدى. **19** ئۆنىڭ ئوت خادىسى بىلەن مىستىن ياسالغان ئوت تە گىلىكى بار ئىدى؛ خادىلارنىڭ ئىلمە كلىرى كۆمۈشتىن ياسالدى، ئۆلارنىڭ باشلىرى كۆمۈش بىلەن قاپلاندى ۋە بالداقلىرى كۆمۈشتىن ياسالدى. **20** مۇقەددەس چېدىرنىڭ ھەم چۆرىسىدىكى ھويلىنىڭ بارلىق مىق-قۇزۇقلىرى مىستىن ياسالدى. **21** مۇقەددەس چېدىر، يەنى «ھۆكۈم-گۆۋاھلىقى چېدىرى» ئۆچۈن ئاتالغان ماتېرىياللارنىڭ سانى تۆۋەندە خاتىرىلەنگەن (ئۆلار مۇسانىڭ ئېيرۇقى بىلەن، كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئىتامارنىڭ قول ئاستىدىكى لاۋىيلار مەسئۇل بولۇپ ساناقتىن ئۆتكۈزۈلۈپ، [خۇداغا] ئاتالغانىدى): ـ **22** يەھۇدا قەبىلىسىدىن بولغان خۇرنىڭ نەۋرىسى، ئۇرنىڭ ئوغلى بەزالەل پەرۋەردىگار مۇساغا ئېيرۇغانىنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلدى؛ **23** دان قەبىلىسىدىن بولغان ئاھىساماقنىڭ ئوغلى ئوھولياب ئۆنىڭ يارىدەمچىسى ئىدى، ئۇ بولسا نەققاشلىق-ئېيمچىلىق ئۇستىسى، لايىھىلىگۈچى ھەمدە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يېپتىن ئاق كاناپ رەختكە كەشتە تىكەلەيدىغان ئۇستا ئىدى. **24** مۇقەددەس چېدىرنى ياساشقا ئىشلىتىلگەن ئالتۇن، يەنى «يۇلا كاللىما ھەدىيە» سۈپىتىدە كەلتۈرۈلگەن ئالتۇننىڭ ھەممىسى مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ ئوچېلەم بىرلىكى ۋىنچە يىگىرمە توققۇز تالانت يەتتە يۈز ئوتتۇز شە كەل ئىدى. **25** جامائەت تارىسىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن ئادەملەر تەرىپىدىن كەلتۈرۈلگەن كۈمۈش بولسا مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ ئوچېلەم بىرلىكى ۋىنچە بىر يۈز تالانت بىر مىڭ يەتتە يۈز يەتمىش بەش شە كەل ئىدى. **26** بۇ كۈمۈش ئوپۇسى رويخەتكە ئېلىنغان كىشىلەردىن ئېلىنغانىدى ـ دېمەك، كىمكى يىگىرمە ياش يا ئۆنگىدىن چوڭ، ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەرنىڭ ھەربىرى بىر بېكا، يەنى مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ ئوچېلەم بىرلىكى ۋىنچە يېرىم شە كەل كۈمۈش بەردى. ساناقتىن ئۆتكەن كىشى ئالتە يۈز ئۆچ مىڭ بەش يۈز ئەللىك كىشى ئىدى. **27** مۇقەددەس جايىنىڭ تە گىلىكلىرىنى ھەم ئوتتۇرىسىدىكى پەردىنىڭ تە گىلىكلىرىنى قۇيۇشقا يۈز تالانت كۈمۈش كەتتى؛ يۈز تالانت كۈمۈشتىن يۈز تە گىلىك ياسلىپ، ھەربىر تە گىلىك ئۆچۈن بىر تالانت ئىشلىتىلدى. **28** ئۇ قالغان بىر مىڭ يەتتە يۈز يەتمىش بەش شە كەل كۈمۈشتىن خادىلارنىڭ ئىلمە كلىرىنى ياسىدى، ئۆلارنىڭ باشلىرىنى قاپلىدى، شۇنىڭدەك ئۆلارنى بىر-بىرىگە چاتىدىغان بالداقلارنى ياسىدى. **29** «يۇلا كاللىما ھەدىيە» سۈپىتىدە كەلتۈرۈلگەن مىس بولسا يەتمىش تالانت، ئىككى مىڭ توت يۈز شە كەل چىقتى. **30** ئۇنىڭدىن ئۇ جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ تە گىلىكلىرىنى، مىس قۇربانگاھنى، ئۇنىڭ مىس شالاسى ۋە قۇربانگاھنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، **31** ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى خادا تە گىلىكلىرىنى، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى تە گىلىكلەرنى، چېدىرنىڭ بارلىق قوزۇقلىرىنى ۋە ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى قوزۇقلارنىڭ ھەممىسىنى ياسىدى.

39

پەرۋەردىگار مۇساغا ئېيرۇغىنىدەك كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يېپلار ئىشلىتىلىپ، مۇقەددەس چېدىرنىڭ خىزمىتىدە كېيىلدىغان [كاھىنلىق] كېيىملەر، شۇنداقلا ھارۇننىڭ مۇقەددەس كېيىملىرى تەيىار قىلىندى. **2** [بەزالەل] ئالتۇن ۋە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يېپلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختلەردىن ئەفودنى ياساپ تەيىارلىدى. **3** ئۇلار ئالتۇننى سوقۇپ نېپىز قىلىپ، ئۇنى كېسىپ يىپ قىلدى، ئاندىن بۇلارنى ماھىرلىق بىلەن كۆك يېپلار، سۈسۈن يېپلار ۋە قىزىل يېپلاردىن ئاق كاناپ رەختكە لاھايىلەنگەن نۇخسىلار ئۈستىگە توقۇدى. **4** ئۇلار ئەفودنىڭ [ئالدى ۋە كەينى] قىسمىنى بىر-بىرگە ئۇتاشتۇرۇپ ئۇزىدىغان ئىككى مۇرىلىك تاسما ياسىدى؛ ئەفودنىڭ ئىككى تە رىپى بىر-بىرگە ئۇتاشتۇرۇلدى. **5** ئەفودنىڭ ئۈستىگە باغلايدىغان بەلۋاغ ئەفود بىلەن بىر پۈتۈن قىلىنغان بولۇپ، ئۇنىڭغا ئوخشاش سېپتا ئىشلىنىپ، ئالتۇن ۋە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يېپلار ۋە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ياسالدى؛ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. **6** ئۇلار ئىككى ئاق ھېقىقى ئىككى ئالتۇن كۆزلۈكنى ئورنىتىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە خۇددى مۆھۈر قۇيغانىدەك ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نامىلىرى ۋېيۋېپ ياسىدى. **7** ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىغا نە سىلەتمە تاش بولسۇن ئۆچۈن، پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك ئىككى ياقۇتنى ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىغا بېكىتىپ قويدى. **8** ئۇ قوشىنىنى چېچەر قولالرغا نە پىس قىلىپ كەشتىلىتىپ ياسىدى؛ ئۇنى ئەفودنى ئىشلىگەن ئۈسۈلدا ئالتۇن ۋە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يېپلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ياسىدى. **9** ئۇلار قوشىنىنى ئىككى قات، تۆت چاسا قىلىپ ياسىدى؛ ئىككى قات قىلىنغاندا ئۇزۇنلۇقى بىر غېرىچ، كە گىلىكىمۇ بىر غېرىچ كېلەتتى. **10** ئۇنىڭ ئۈستىگە تۆت قاتار قىلىپ گۈھەرلەرنى ئورنىتىتى: ـ بىر قاتاردىكىسى قىزىل ياقۇت، سېرىق گۈھەر ۋە زۈمرەتلەر ئىدى، بۇ بىرىنچى قاتار ئىدى. **11** ئىككىنچى قاتارغا كۆك قاشتېشى، كۆك ياقۇت ۋە ئالماس، **12** ئۈچىنچى قاتارغا سۈسۈن ياقۇت، پىروزا ۋە سۈسۈن كۈزارتىس، **13** تۆتىنچى قاتارغا بېرىل ياقۇت، ئاق ھېقىق ۋە ئانارتاش ئورنىتىلدى؛ يۇلارنىڭ ھەممىسى ئالتۇن كۈزلۈكىگە بېكىتىلدى. **14** بۇ گۈھەرلەر ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نامىلىرىغا ۋە كل قىلىنىپ، ئۇلارنىڭ سانىدەك ئون ئىككى بولۇپ، مۆھۈر ئېغانىدەك ھەربىر گۈھەر رگە ئون ئىككى قەبىلىنىڭ نامى بىردىن-بىردىن پۈتۈلدى. **15** ئۇلار قوشىنغا شوينىدەك ئېشىلگەن ساپ ئالتۇندىن [ئىككى] ئېشىلىمە زەنجىر ياسىدى، **16** ئۇلار قوشىنغا ئالتۇندىن ئىككى كۈزلۈك ۋە ئىككى ھالقا ئېتىپ، ئىككى ھالقىنى قوشىنىنىڭ [يۇقىرىقى] ئىككى بۇرجىكىگە بېكىتتى؛ **17** ئاندىن شۇ ئالتۇندىن ئېشىلىپ ياسالغان ئىككى زەنجىرنى قوشىنىنىڭ [يۇقىرىقى] ئىككى بۇرجىكىدىكى ھالقىدىن تۆتكۈزۈپ، **18** ئېشىلگەن شۇ زەنجىرلەرنىڭ ئىككى ئۆچىنى ئىككى كۈزلۈككە بېكىتىپ، [كۈزلۈكەرنى] ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىنىڭ ئالدى قىسمىغا ئورنىتتى. **19** بۇنىڭدىن باشقا ئۇلار ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇلارنى قوشىنىنىڭ [ئاستى تەرىپىدىكى] ئىككى بۇرجىكىگە بېكىتتى؛ ئۇلار ئەفودقا تېگىشىپ تۇرىدىغان قىلىنىپ ئېچىگە قادالدى. **20** مۇندىن باشقا ئۇلار ئالتۇندىن [يەنە] ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇلارنى ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىنىڭ ئالدى تۆۋەنكى قىسمىغا، ئەفودقا ئۇلىنىدىغان جايغا يېقىن، كەشتىلەنگەن بەلۋاغدىن ئېگىزرەك قىلىپ بېكىتتى. **21** ئۇلار قوشىنىنىڭ ئەفودنىڭ بەۋېغدىن يۇقىرىراق تۇرۇشى، قوشىنىنىڭ ئەفودتىن ئاجراپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن كۆك شوينا بىلەن قوشىنىنىڭ ھالقىسىنى ئەفودنىڭ ھالقىسىغا چېتىپ قويدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. **22** [بەزالەل] ئەفودنىڭ [ئېچىدىكى] تونىنى پۈتۈنلەي كۆك رەنگلىك قىلدى. **23** تونىنىڭ [باشقا كىيىلدىغان] توشۇكى دەل ئوتتۇرىسىدا، خۇددى ساۋۇتنىڭ ياقىسىدەك ئىشلەنگەنىدى؛ يىرتىلىپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن تونىنىڭ چۈرىسىگە پەۋاز ئىشلەندى. **24** ئۇلار تونىنىڭ ئېتىكىنىڭ چۈرىسىگە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يېپتىن ئانارلارنى توقۇپ ئېسىپ قويدى. **25** ئۇلار ھەممىدە ئالتۇن قوڭغۇراقلارنى ياساپ، قوڭغۇراقلارنى تونىنىڭ ئېتىكىنىڭ چۈرىسىگە، ئانارلارنىڭ ئارىلىقىغا بىردىن ئېسىپ قويدى؛ ھەر ئىككى ئانارنىڭ ئوتتۇرىسىغا بىر قوڭغۇراق ئېسىپ قويۇلدى. **26** [كاھىنلىق] خىزمىتىگە ئائىت [قوڭغۇراقلار] تونىنىڭ ئېتىكىنىڭ چۈرىسىگە بېكىتىلدى؛ بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار، بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار قىلىپ بېكىتىلدى؛ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. **27** ئۇلار ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن خالتا كۆگلە كلەرنى تىكتى؛ **28** سەللىنى ئاق كاناپ رەختتە ياسىدى، شۇنداقلا چىرايلىق ئېگىز بۇكلەرنى ئاق كاناپ رەختتە، تامبىاللارنى نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتە تەيىارلىدى؛ **29** بۇنىڭدىن باشقا ئۇلار بەلۋاغىنمۇ كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يېپ ئارىلاشتۇرۇلۇپ كەشتىلەنگەن، نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتە تەيىارلىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. **30** ئۇلار يەنە نە پىس تاختاينى، يەنى مۇقەددەس ئوتۇغاتنى ساپ ئالتۇندىن ياساپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە مۆھۈر ئېغانىدەك: «پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس قىلىندى» دەپ ۋېيۋېپ پۈتتى؛ **31** ئۇلار ئوتۇغاتقا كۆك رەنگلىك يىپنى باغلاپ، ئۇنىڭ بىلەن ئوتۇغاتنى سەللىگە تاقىدى، بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. **32** شۇ تەرىقىدە جامائەتنىڭ ئىبادەت چېدىرىنىڭ ھەممە قۇرۇلۇشى پۈتكۈزۈلدى؛ ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىنىڭ ھەممىسىنى شۇ ۋىنچە قىلدى؛ شۇ تەرىقىدە ھەممىسىنى پۈتكۈزدى. **33** ئۇلار چېدىرنى مۇساغا ۋىنىغا ئېلىپ كەلدى ـ چېدىر ۋېۋقلىرىنى، ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، شىلە كلىرىنى، تاختايلىرىنى، بالداقلىرىنى، خادىلىرى بىلەن تە گىلىكلىرىنى، **34** شۇنىڭدەك قىزىل ۋىلاغان قوچقار تېرىسىدىن ياسالغان ۋېۋۇق بىلەن دېلغىن تېرىسىدىن ياسالغان ۋېۋۇقنى، «ئايرىما پەردە»نى، **35** ئەھدە ساندۇقى ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى، «كافارەت تەختى»نى، **36** شىرە ۋە ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، شۇنداقلا

«ته‌قدىم نانلار»نى، **37** ساپ ئالتۇندىن ياسالغان چىراغدان بىلەن ئۇنىڭ چىراغلىرىنى، يەنى ئۇستىگە تىزىلغان چىراغلارنى، ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرى ھەم چىراغ مېيىنى، **38** ئالتۇن خۇشبۇيگاھ، مەسىھەش مېيى، دورا-دەرمە كەلدىرىدىن ياسالغان خۇشبۇيىنى، چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسىنى، **39** مىس قۇربانگاھ بىلەن ئۇنىڭ مىس شالاسىنى، ئۇنىڭ بالداقلىرى بىلەن ھەممە ئەسۋابلىرىنى، يۇيۇش دېسى بىلەن ئۇنىڭ تە گىلىكىنى، **40** ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى پەردىلەرنى، ئۇنىڭ خادىلىرى ۋە ئۇلارنىڭ تە گىلىكلىرىنى، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسى بىلەن ھويلىنىڭ تانىلىرى ۋە قوزۇقلىرىنى، مۇقەددەس چېدىرنىڭ، يەنى جاماەئەت چېدىرىغا ئائىت خىزمەتتىكى ئىشلىتىلىدىغان بارلىق ئەسۋابلارنى، **41** مۇقەددەس جايغا ئائىت خىزمەت ئۈچۈن تىكىلگەن كاھىنلىق كىيىمىنى، يەنى ھارۇن كاھىننىڭ مۇقەددەس كىيىملىرى بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كاھىنلىق كىيىملىرىنى بولسا، ھەممىسىنى ئېلىپ كەلدى. **42** بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بارلىق يۇيۇغانلىرى يېچە ئەنە شۇنداق ئادا قىلغانىدى. **43** مۇسا ئىشلارنىڭ ھەممىسگە تەپسىلي قاردى، مانا، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يۇيۇغىنى يېچە بۇ ئىشلارنى پۈتكۈز ژگەنىدى؛ يۇيۇلغاندەك، دەل شۇنداق قىلغانىدى؛ مۇسا بۇلارنى كۆرۈپ، ئۇلارغا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلدى.

40

ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق ئەمر قىلدى: ـ **2** بىرىنچى ئاينىڭ بېشى، ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى سەن جاماەئەت چېدىرنىڭ مۇقەددەسخانىسىنى تىكلىگىن. **3** ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنى ئۇنىڭ ئىچىگە قويۇپ، ئىچكى پەردە ئارقىلىق ئەھدە ساندۇقىنى توسۇپ قويغىن؛ **4** شىرەنى چېدىرنىڭ ئىچىگە ئەكىرىپ، ئۇستىگە تىزىلىدىغان نەرسىلەرنى تىزغىن؛ ئاندىن چىراغدانىنى ئەكىرىپ، ئۇستىگە چىراغلارنى ئورۇنلاشتۇرغىن. **5** ئالتۇن [بىلەن قاپلانغان] خۇشبۇيي كۆيدۈرگۈچى قۇربانگاھنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۆدۈلغا تىكلەپ قويغىن؛ چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسىنى ئېسىپ قويغىن. **6** كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھنى مۇقەددەسخانىنىڭ، يەنى جاماەئەت چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ ئالدىغا قويغىن؛ **7** ئاندىن يۇيۇش دېسىنى جاماەئەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنىڭ ئوتتۇرىسىغا ئورۇنلاشتۇرۇپ، سۇ توشتۇرۇپ قويغىن. **8** ھويلىنىڭ چۆرىسىگە پەردىلەرنى بېكىتىپ، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسىنى ئاسقىن؛ **9** ئاندىن «مەسىھەش مېيى»نى ئېلىپ، ئىبادەت چېدىرى ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەرنى مەسىھەپ، ئۇنى ۋە بارلىق ھەممە ئەسۋابلىرىنى خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلغىن. شۇنداق قىلىپ [پۈتكۈل چېدىر] مۇقەددەس بولىدۇ. **10** سەن كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى مەسىھەپ، ئۇنى [خۇداغا ئاتاپ] مۇقەددەس قىلغىن؛ بۇنىڭ بىلەن قۇربانگاھ «ئەڭ مۇقەددەس نەرسىلەر» قاتاردا بولىدۇ. **11** سەن يەنە يۇيۇنۇش دېسى ۋە ئۇنىڭ تە گىلىكىنى مەسىھەپ مۇقەددەس قىلغىن. **12** ئاندىن ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى جاماەئەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا يېقىن ئەكىلىپ، ئۇلارنى سۇ بىلەن يۇغىن؛ **13** ھارۇنغا مۇقەددەس كىيىملەرنى كىيدۈرۈپ، ماڭا كاھىنلىق خىزمەتتە بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى مەسىھەپ، [ماڭا ئايرىپ] مۇقەددەس قىلغىن. **14** ئاندىن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ئېلىپ كىرىپ، ئۇلارغا خالىتا كەۋگىلە كەلدىرنى كىيدۈرۈپ، **15** ئۇلارنىڭ ئاتىسىنى مەسىھلىگىنىگەدەك ماڭا كاھىنلىق خىزمىتىدە بولۇشى ئۈچۈن ئۇلارنىمۇ مەسىھلىگىن. شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ بۇ مەسىھلىنىشى ئۇلار ئۈچۈن ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە ئەبەدىي كاھىنلىقنىڭ [بەلگىسى] بولىدۇ. **16** مۇسا شۇنداق قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا نېمە يېرۇغان بولسا، ئۇ شۇنداق بەجا كەلتۈردى. **17** شۇنداق بولدىكى، ئىككىنچى يىلنىڭ بىرىنچى ئېيىدا، ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە ئىبادەت چېدىرى تىكلەندى. **18** مۇسا چېدىرنى تىكىپ، تە گىلىكلىرىنى ئورۇنلاشتۇرۇپ، تاختايلىرىنى تىزىپ، ئۇلارنىڭ بالداقلىرىنى بېكىتىپ، خادىلىرىنى تىكىلدى. **19** مۇقەددەس چېدىرنىڭ ئۈستىگە [ئىچكى] يوپۇقنى ياپتى، ئاندىن ئۇنىڭ ئۈستىگە تاشقى يوپۇقنى يېپىپ قويدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا يېرۇغىنىدەك قىلىندى. **20** ئاندىن ئۇ ھۆكۈم-گۇۋاھلىقنى ئېلىپ، ئۇنى ساندۇق ئىچىگە قويدى؛ بالداقلارنى ئەھدە ساندۇقىنىڭ [ھالقىلىرىدىن] ئوتكۈزۈپ، «كافارەت تەختى»نى ساندۇقنىڭ ئۈستىگە ئورۇنلاشتۇردى. **21** ئەھدە ساندۇقىنى مۇقەددەس چېدىر ئىچىگە ئېلىپ كىرىپ، ئوتتۇرىغا «ئايرىما پەردە»نى تارتتى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇ ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنى پەردە ئارقىلىق توسۇپ قويدى. ھەممە ئىش پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا يېرۇغىنىدەك قىلىندى. **22** ئۇ شىرەنى جاماەئەت چېدىرىغا ئېلىپ كىرىپ، مۇقەددەس جاينىڭ شىمال تەرىپىگە، [«ئەڭ مۇقەددەس جاي»دىكى] پەردىنىڭ سرتىغا قويدى. **23** «ته‌قدىم نانلار»نى شىرەنىڭ ئۈستىگە، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا تىزىپ قويدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا يېرۇغىنىدەك قىلىندى. **24** ئاندىن ئۇ چىراغدانىنى جاماەئەت چېدىرىغا ئېلىپ كىرىپ، ئۇنى مۇقەددەس جاينىڭ جەنۇب تەرىپىگە، شىرەنىڭ ئۆدۈلغا قويدى، **25** چىراغلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ئورۇنلاشتۇردى، بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا يېرۇغىنىدەك قىلىندى. **26** ئاندىن ئۇ [خۇشبۇيىنى كۆيدۈرگۈچى] ئالتۇن قۇربانگاھنى ئىچدىكى پەردىنىڭ ئالدىغا تىكلدى؛ **27** ئۇنىڭ ئۈستىدە ئېسىل خۇشبۇيىنى كۆيدۈردى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا يېرۇغىنىدەك قىلىندى. **28** ئۇ ئىبادەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا پەردە تارتتى. **29** ئاندىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھنى جاماەئەت چېدىرىدىكى مۇقەددەس جاينىڭ كىرىش ئېغىزىغا يېقىن قويدى؛ ئۇنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسىنى ئوتتۇكۈزدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا يېرۇغىنىدەك قىلىندى. **30** يۇيۇنۇش دېسىنى جاماەئەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنىڭ ئوتتۇرىسىغا قويۇپ، يۇيۇشقا ئىشلىتىلىدىغان سۇنى داسقا توشقۇزۇپ قويدى. **31** مۇسا ۋە ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قاچانلا جاماەئەت چېدىرىغا كىرسە ياكى قۇربانگاھقا يېقىن بارسا، پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا يېرۇغىنىدەك قوللىرىنى شۇ سۇدا يۇياتتى. بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا يېرۇغىنىدەك قىلىندى. **33** ئاندىن ئۇ چېدىر ھەم قۇربانگاھنىڭ ئەتراپىغا ھويلا پەردىسىنى تىكلەپ، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسىنى تارتتى. شۇ تەرىقىدە مۇسا پۈتكۈل ئىشنى تاماملىدى. **34** شۇنىڭ بىلەن بۇلۇت جاماەئەت چېدىرىنى قاپلاپ، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى ئىبادەت چېدىرىنى تولدۇردى. **35** بۇلۇت سايە چۈشۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى چېدىرنى تولدۇرغىنى ئۈچۈن، مۇسا جاماەئەت چېدىرىغا كىرەلمىدى. **36** قاچانكى بۇلۇت جاماەئەت چېدىردىن كۆتۈرۈلسە، ئىسرائىللار سەپە رگە ئاتلىناتتى. ھەربىر قېتىم سەپەردە شۇنداق بولاتتى. **37** بۇلۇت كۆتۈرۈلمىسە ئۇلار قوزغالماي، تاكى كۆتۈرۈلىدىغان كۈنگىچە سەپە رگە چىقمايتتى. **38** چۈنكى كۈندۈزى پەرۋەردىگارنىڭ بۇلۇتى مۇقەددەس چېدىر ئۈستىدە تۇراتتى، كېچىسى ئۇنىڭ ئۈستىدە ئوت كۆرۈنەتتى؛ پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتىنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇلارنىڭ بارلىق قىلغان سەپەرلىرىدە شۇلار كۆرۈنەتتى.

لاۋىلار

1 ۋە پەرۋەردىگار مۇسانى چاقىرىپ جامائەت چېدىرىدىن تۇنىكىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ تۆلارغا مۇنداق دېگىن: ـ ئە گەر سىلەردىن بىرىگىلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بىر قۇربانلىقنى سۇنماقچى بولسا گىلار، قۇربانلىقىگىلارنى چارپايلاردىن، يەنى كالا ياكى تۇششاق ماللاردىن سۇنۇشۇڭگىلار كېرەك. **3** ئە گەر تۇنىڭ سۇندىغىنى كاللاردىن كويدۇرمە قۇربانلىق بولسا، تۇنداقتا تۇ بىجىرىم ئە رگەك ھايۋانىنى كەلتۈرسۇن؛ تۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قوبۇل بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدا سۇنسۇن. **4** تۇ قولىنى كويدۇرمە قۇربانلىقنىڭ بېشىغا قويسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن قۇربانلىق تۇنىڭ ئورنىغا كافارەت بولۇشقا قوبۇل قىلىنىدۇ. **5** ئاندىن تۇ پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا بۇقىنى بوغۇزلىسۇن؛ كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى كەلتۈرۈپ، جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدىكى قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. **6** ئاندىن [قۇربانلىق قىلغۇچى] كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىنغان ھايۋاننىڭ تېرىسىنى سويۇپ، تېنىنى پارچىلىسۇن **7** ۋە ھارۇن كاھىننىڭ ئوغۇللىرى قۇربانگاھتا ئوت قالاپ ئوتنىڭ ئۈستىگە ئوتۇنلارنى تىزسۇن. **8** ئاندىن كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى گۆش پارچىلىرىنى، بېشى ۋە مېيى بىلەن قوشۇپ، قۇربانگاھدىكى ئوتنىڭ ئۈستىدىكى ئوتۇننىڭ ئۈستىگە تەرتىپ بىلەن تىزىپ قويسۇن. **9** لېكىن تۇنىڭ ئىچ-قارنى بىلەن پاچاقلىرىنى [قۇربانلىق سۇنغۇچى] سۇدا يۇيسۇن؛ ئاندىن كاھىن ھەممىسىنى ئېلىپ كېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كويدۇرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق ھېسابىدا، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چېقىرىلىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىق بولىدۇ. **10** ئە گەر تۇ كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن ئۈششاق ماللاردىن قوي يا ئۆچكە قۇربانلىق قىلاي دېسە، تۇنداقتا تۇ بىجىرىم بولغان بىر ئە رككىنى كەلتۈرسۇن. **11** تۇ تۇنى قۇربانگاھنىڭ شىمال تەرىپىدە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا بوغۇزلىسۇن. ئاندىن كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى ئېلىپ، قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. **12** [قۇربانلىق قىلغۇچى] بولسا گۆشنى پارچىلاپ، بېشى بىلەن مېيىنى كېسىپ ئايرىسۇن. ئاندىن كاھىن بۇلارنى ئېلىپ قۇربانگاھتىكى ئوتنىڭ ئۈستىدىكى ئوتۇننىڭ ئۈستىدە تەرتىپ ۋىنچە تىزىپ قويسۇن. **13** لېكىن تۇنىڭ ئىچ-قارنى بىلەن پاچاقلارنى [قۇربانلىق سۇنغۇچى] سۇدا يۇيسۇن؛ ئاندىن كاھىن ھەممىسىنى ئېلىپ كېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كويدۇرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق ھېسابىدا، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چېقىرىلىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىق بولىدۇ. **14** ئە گەر [قۇربانلىق قىلغۇچى] پەرۋەردىگارغا ئاتاپ تۇچار-قاناتلاردىن كويدۇرمە قۇربانلىق قىلاي دېسە، تۇنداقتا تۇ يا ختە كلەردىن يا كى كەپتەر باچكىلىرىدىن قۇربانلىق كەلتۈرسۇن. **15** كاھىن تۇنى قۇربانگاھنىڭ يېنىغا ئېلىپ كېلىپ، بېشىنى تولغاپ ئۈزۈپ تۇنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كويدۇرسۇن؛ تۇنىڭ قېنى سىقىلىپ قۇربانگاھنىڭ تېمىغا سۈرتۈلسۇن. **16** لېكىن تاشلىقنى پەيلىرى بىلەن قوشۇپ قۇربانگاھنىڭ شەرق تەرىپىدىكى كۈلۈاۋىكە تاشلىۋەتسۇن؛ **17** تۇ قۇربانلىقنى ئىككى قانىتىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن يارسۇن، بىراق تۇنى ئىككى پارچە قىلىۋەتمىسۇن. ئاندىن كاھىن بۇنى ئېلىپ قۇربانگاھدىكى ئوتنىڭ ئۈستىدىكى ئوتۇننىڭ ئۈستىگە قويۇپ كويدۇرسۇن؛ بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق ھېسابىدا، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چېقىرىلىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىق بولىدۇ.

2 ئە گەر بىركىم پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ئاشلىق ھەدىيە سۇنماقچى بولسا ھەدىيەسى ئېسىل تۇندىن بولۇشى كېرەك؛ تۇ تۇنىكىغا زەيتۇن مېيى قويۇپ ئاندىن ئۈستىگە مەستىكى سالسۇن. **2** تۇ تۇنى ئېلىپ كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرسۇن؛ ئاندىن [كاھىن ھەدىيە سۇنغۇچىنىڭ] يادللىنىشى ئۈچۈن زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن تۇندىن بىر چاڭگال ئېلىپ، ھەممە مەستىكى بىلەن قوشۇپ، بۇ ھەدىيەنى قۇربانگاھتا كويدۇرسۇن؛ بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چېقىرىلىدىغان ھەدىيە بولىدۇ. **3** ئەمما ئاشلىق ھەدىيەدىن قالغىنى بولسا، ھارۇن بىلەن تۇنىڭ ئوغۇللىرىغا تەۋە بولسۇن. بۇ پەرۋەردىگارنا ئوت ئارقىلىق سۇنۇلغانلارنىڭ ئىچىدە «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **11** سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا سۇنىدىغان ھەرقانداق ئاشلىق ھەدىيەلەر ئېچىتقۇ بىلەن تەيارلانمىسون. چۈنكى سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئوتنا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە گىلارنىڭ ھېچقايسىسىدا ئېچىتقۇ يا كى ھەسەلنى كويدۇرۇشكە بولمايدۇ. **12** بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا «دەسلەپكى ھوسۇل» سۈپىتىدە سۇنسا گىلار بولىدۇ، لېكىن تۇلار خۇشبۇي سۈپىتىدە قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كويدۇرۇلۇپ سۇنۇلمىسۇن. **13** سېنىڭ ھەربىر ئاشلىق ھەدىيەڭ تۇز بىلەن تۇزلانىشى كېرەك؛ ئاشلىق ھەدىيەڭنى خۇدايىڭنىڭ ئەھدە تۇزىدىن مەھرۇم قىلمايسەن، ھەممە ئاشلىق ھەدىيەلىرىڭنى تۇز بىلەن تۇزلىغىن. **14** ئە گەر سەن پەرۋەردىگارغا «دەسلەپكى ھوسۇل»دىن ئاشلىق ھەدىيە سۇنماقچى بولساڭ، تۇنداقتا زىرائەتنىڭ يېڭى پىشقان كۆك بېشىنى ئېلىپ، دانلارنى ئوتنا قورۇپ، ئېزىپ تالقان سۈپىتىدە سۇنغىن؛ بۇ «دەسلەپكى ھوسۇل» ھەدىيەسى بولىدۇ؛ **15** سەن تۇنىڭغا زەيتۇن مېيى قويۇپ ئۈستىگە مەستىكى سالغىن؛ بۇ ئاشلىق ھەدىيە بولىدۇ. **16** كاھىن بولسا تۇنىڭدىن، يەنى قورۇپ ئېزىلگەن دانلار بىلەن زەيتۇن مېيىدىن بىر قىسمىنى ئېلىپ ھەممە مەستىكى بىلەن قوشۇپ، بولارنى «يادللىنىش ئۈلۈشى» سۈپىتىدە كويدۇرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق پەرۋەردىگارغا سۇنۇلغان ھەدىيە بولىدۇ.

3 بىرسىنىڭ سۇندىغىنى ئىناقلىق قۇربانلىقى بولسا، شۇنداقلا كاللاردىن سۇنسا، تۇ پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا بىجىرىم بىر ئە رككىنى يا كى چىشسىنى كەلتۈرسۇن. **2** تۇ سۇندىغان بۇ ھايۋاننىڭ بېشىغا قولىنى قويۇپ، ئاندىن تۇنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزى ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. ئاندىن كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. **3** سۇنغۇچى كىشى بۇ ئىناقلىق قۇربانلىقىدىن پەرۋەردىگارنا ئاتاپ ئوتنا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە سۈپىتىدە سۇنسا، تۇنىڭ ئىچ-قارنىنى ۋە ئۇگەپ تۇرغان مايىنى، شۇنداقلا بارلىق ئىچ مېيىنى ئېلىپ **4** ئىككى بۇرە كىنى ۋە تۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەمدە ئىككى يانپىشىدىكى مايىنى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بۇرە ككىچە بولغان چاۋا مېيىنى كېسىپ، ئېلىپ كەلسۇن. **5** ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى بولسا بۇلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىگە كەلتۈرۈپ ئوت ئۈستىگە قويۇلغان ئوتۇننىڭ ئۈستىدىكى كويدۇرمە قۇربانلىققا قوشۇپ كويدۇرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چېقىرىلىدىغان قۇربانلىق بولىدۇ. **6** بىرسىنىڭ پەرۋەردىگارغا قىلىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن سۇندىغىنى ئۈششاق مالدىن بولسا، تۇنداقتا تۇ بىجىرىم بىر ئە رككىنى يا كى چىشسىنى كەلتۈرسۇن. **7** ئە گەر تۇنىڭ قۇربانلىقى قوي بولسا تۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، **8** قۇربانلىق قىلدىغان بۇ ھايۋاننىڭ بېشىغا قولىنى قويۇپ، ئاندىن تۇنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. ئاندىن ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. **9** سۇنغۇچى كىشى بۇ ئىناقلىق قۇربانلىقىدىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە سۈپىتىدە بىر قىسمىنى، يەنى ئۇنىڭ مېيىنى ئېلىپ بېغىشلىسۇن، ـ پۇتۇن مايلىق قويرۇقنى ئۇنىڭ ئومۇرتقىسىغا يېقىن يەردىن ئاجرىتىپ ئېلىپ، ئىچ قارنىنى ۋە ئۇگەپ تۇرغان مايىنى، شۇنداقلا بارلىق ئىچ مېيىنى ئېلىپ، **10** ئىككى بۇرە كىنى ۋە تۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەمدە ئىككى يانپىشىدىكى مايىنى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بۇرە ككىچە بولغان چاۋا مېيىنى كېسىپ، ئېلىپ كەلسۇن. **11** كاھىن بۇلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كويدۇرسۇن، بۇ ئوتنا سۇنۇلىدىغان، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان تائام ھەدىيەسى بولىدۇ. **12** تۇنىڭ سۇندىغىنى ئۆچكە بولسا، بۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا كەلتۈرسۇن. **13** تۇ قولىنى تۇنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن تۇنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. ئاندىن ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. **14** ئاندىن سۇنغۇچى كىشى بۇ قۇربانلىقتىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە سۈپىتىدە بىر قىسمىنى ئېلىپ بېغىشلىسۇن، يەنى ئىچ قارنىنى ۋە ئۇگەپ تۇرغان مايىنى، شۇنداقلا بارلىق ئىچ مېيىنى ئېلىپ، **15** ئىككى بۇرە كىنى ۋە تۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەمدە ئىككى يانپىشىدىكى مايىنى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بولسا تۇ زەيتۇن مېيى ئىشلەشتۈرۈلۈپ ئېسىل تۇندىن پېتىر ھالدا ئېتىلسۇن. **6** سەن تۇنى ئوشتۇپ ئۈستىگە زەيتۇن مېيى قويغىن؛ تۇ ئاشلىق ھەدىيە بولىدۇ. **7** سېنىڭ كەلتۈرىدىغان ھەدىيەڭ قازاندا پىشۇرۇلغان ئاشلىق ھەدىيە بولسا ئۇنداقتا تۇ ئېسىل تۇن بىلەن زەيتۇن مېيىدا ئېتىلسۇن. **8** شۇ يوللاردا تەيارلانغان ئاشلىق ھەدىيەلەرنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا كەلتۈرگىن؛ تۇنى كاھىنغا بەرگىن، تۇ تۇنى قۇربانگاھقا ئېلىپ بارىدۇ. **9** كاھىن بولسا ئاشلىق ھەدىيەدىن «يادللىنىش ئۈلۈشى»نى ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كويدۇرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چېقىرىلىدىغان ھەدىيە بولىدۇ. **10** ئەمما ئاشلىق ھەدىيەدىن قالغىنى بولسا، ھارۇن بىلەن تۇنىڭ ئوغۇللىرىغا تەۋە بولسۇن. بۇ پەرۋەردىگارنا ئوت ئارقىلىق سۇنۇلغانلارنىڭ ئىچىدە «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **11** سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا سۇنىدىغان ھەرقانداق ئاشلىق ھەدىيەلەر ئېچىتقۇ بىلەن تەيارلانمىسون. چۈنكى سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئوتنا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە گىلارنىڭ ھېچقايسىسىدا ئېچىتقۇ يا كى ھەسەلنى كويدۇرۇشكە بولمايدۇ. **12** بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا «دەسلەپكى ھوسۇل» سۈپىتىدە سۇنسا گىلار بولىدۇ، لېكىن تۇلار خۇشبۇي سۈپىتىدە قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كويدۇرۇلۇپ سۇنۇلمىسۇن. **13** سېنىڭ ھەربىر ئاشلىق ھەدىيەڭ تۇز بىلەن تۇزلانىشى كېرەك؛ ئاشلىق ھەدىيەڭنى خۇدايىڭنىڭ ئەھدە تۇزىدىن مەھرۇم قىلمايسەن، ھەممە ئاشلىق ھەدىيەلىرىڭنى تۇز بىلەن تۇزلىغىن. **14** ئە گەر سەن پەرۋەردىگارغا «دەسلەپكى ھوسۇل»دىن ئاشلىق ھەدىيە سۇنماقچى بولساڭ، تۇنداقتا زىرائەتنىڭ يېڭى پىشقان كۆك بېشىنى ئېلىپ، دانلارنى ئوتنا قورۇپ، ئېزىپ تالقان سۈپىتىدە سۇنغىن؛ بۇ «دەسلەپكى ھوسۇل» ھەدىيەسى بولىدۇ؛ **15** سەن تۇنىڭغا زەيتۇن مېيى قويۇپ ئۈستىگە مەستىكى سالغىن؛ بۇ ئاشلىق ھەدىيە بولىدۇ. **16** كاھىن بولسا تۇنىڭدىن، يەنى قورۇپ ئېزىلگەن دانلار بىلەن زەيتۇن مېيىدىن بىر قىسمىنى ئېلىپ ھەممە مەستىكى بىلەن قوشۇپ، بولارنى «يادللىنىش ئۈلۈشى» سۈپىتىدە كويدۇرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق پەرۋەردىگارغا سۇنۇلغان ھەدىيە بولىدۇ.

بۇرە ككىچە بولغان چاۋا مېيىنى كېسىپ، ئېلىپ كەلسۇن. **16** كاھىن بۇلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن؛ بۇ ئوتنا سۈنۈلدىغان، خۇشبۇيى چىقىرىدىغان تائام ھەدىيەسى بولىدۇ. ماينىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارغا ئاتەۋەدۇر. **17** بۇ ھەرقانداق تۇزار جايىگالاردا سىلە رگە ئەبەدىي بەلگىلىمە بولىدۇ؛ سىلەر ھېچقانداق ماي يا كى قان يېمەسلىككىلار كېرەك.

4

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ «بىرسى بىلمەي ئېزىپ، پەرۋەردىگار «قىلما» دەپ ئېيرۇغان ھەرقانداق ئەمرىلەردىن بىرىگە خىلاپلىق قىلىپ سېلىپ، گۇناھ قىلسا، [تۆۋەندىكىدەك قىلسۇن]: ـ **3** ـ ئە گەر مەسىھەنگەن كاھىن خەلقنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرىدىغان بىر گۇناھنى قىلسا، ئۇنداقتا ئۇ بۇ قىلغان گۇناھى ئۈچۈن بىر بىچىرم ياش تورپاقنى ئېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارغا گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە سۈنسۇن. **4** ئۇ تورپاقنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ يېنىغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، قولىنى ئۇنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن تورپاقنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا بوغۇزلىسۇن. **5** ئاندىن مەسىھەنگەن كاھىن تورپاقنىڭ قېنىدىن ئازغىنا ئېلىپ، جامائەت چېدىرى ئىچىگە كۆتۈرۈپ ئاپارسۇن؛ **6** كاھىن شۇ يەردە بارمىقىنى قانغا چىلاپ، قانىنى مۇقەددەس جايىنىڭ پەردىسىنىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا يەتتە مەرتىۋە سەپىسۇن. **7** شۇنداقلا كاھىن قاندىن ئېلىپ، جامائەت چېدىرى ئىچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغان خۇشبۇيگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرىسۇن. تورپاقنىڭ قالغان ھەممە قېنىنى بولسا، جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنىڭ تۈزىگە قويسۇن؛ **8** ئاندىن ئۇ گۇناھ قۇربانلىقى بولغان تورپاقنىڭ ئېچىدىن ھەممە مېيىنى ئاجراتىپ چىقارسۇن؛ **9** ئاندىن ئۇ قولىنى گۇناھ قۇربانلىقى [قوزىسىنىڭ] بېشىغا قويۇپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار بوغۇزلىنىدىغان جايغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇنى گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بوغۇزلىسۇن. **34** ئاندىن كاھىن گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن بارمىقىغا ئازغىنا ئېلىپ ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرىسۇن؛ ئۇنىڭ قالغان بارلىق قېنىنى ئۇ قۇربانگاھىنىڭ تۈزىگە تۆكۈپ قويسۇن. **35** ئىناقلىق قۇربانلىقى قىلىنغان قوزىنىڭ مېيى ئىچىدىن ئاجراتىلغاندەك، ئۇنىڭ ھەممە مېيىنى ئاجراتىپ چىقارسۇن؛ كاھىن بۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۈنۈلدىغان بارلىق قۇربانلىقلارغا قوشۇپ، قۇربانگاھىنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. شۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ سادىر قىلغان گۇناھى ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇ گۇناھ ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ.

5

ئە گەر بىرسى مەلۇم ئىشقا گۇۋاھچى بولۇپ، شۇنداقلا ئۇنىڭغا قەسەم ۋېرىلغىنىدا كۆرگىنى يا كى بىلگىنىدىن مەلۇمات بەرمىسە، ئۇنداقتا ئۇ قەبىھلىكىنىڭ جازاسىغا تارتىلىدۇ. **2** ئە گەر بىرسى ئۆزى بىلمەي ناپاك بىر نەرسىگە تېگىپ كەتسە ـ مەيلى ئۇ ناپاك بىر ھايۋاننىڭ جەسىتى بولسۇن، مەيلى ناپاك بىر چارپاينىڭ جەسىتى بولسۇن، يا كى ناپاك بىر تومىلىگۈچى ھايۋاننىڭ جەسىتى بولسۇن، مۇشۇنداق نەرسىگە تېگىپ كەتسە ئۇمۇ ناپاك سانىلىپ گۇناھكار ھېسابلىنىدۇ؛ **3** ئە گەر شۇنىڭدەك بىرسى ئۆزى ئۈچىمي مەلۇم كىشىنىڭ ئادەمنى ناپاك قىلىدىغان ھەرقانداق نىجاسىتىگە تېگىپ كەتسە، شۇنداقلا ئۇ بۇنى بىلىپ يەتسە، ئۇنداقتا ئۇ گۇناھكار ھېسابلىنىدۇ. **4** ئە گەر بىرسى ئاڭسىز رەۋىشتە يامان يا كى ياخشى بىر ئىشنى قىلاي دەپ قەسەم قىلىپ سالسا (كىشىلەر ھەرتۈرلۈك ئىش توغرىسىدا ئاڭسىز رەۋىشتە قەسەم قىلىشى مۇمكىن)، شۇنداقلا ئۇ بۇنى تونۇپ يەتسە، ئۇ بۇ ئىشلار ئۈچۈنلا گۇناھكار ھېسابلىنىدۇ. **5** بىرسى يۇقىرىقى ھەرقايسى ئىشلاردا مەن گۇناھكار بولدۇم دەپ بىلسە، ئۇ ئۆز گۇناھىنى «مەن مۇنداق گۇناھ قىلدىم» دەپ ئىقرار قىلسۇن؛ **6** ئاندىن ئۆزى سادىر قىلغان گۇناھىنىڭ كافارىتى ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا «ئىتائەتسىزلىكنى تىلىگۈچى قۇربانلىق» سۈپىتىدە ئۇششاق مالدىن ساغلىق ۋە يا بىر چىشى ئۈچىكنى گۇناھ قۇربانلىقى قىلىپ كەلتۈرسۇن؛ ئاندىن كاھىن ئۇنى گۇناھىدىن پاكلاندۇرۇشقا ئۇنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرسۇن. **7** ئە گەر ئۇ قويالاردىن [قۇربانلىق] قىلىشقا قۇربى يەتمىسە، ئۇ قىلغان ئىتائەتسىزلىكى ئۈچۈن ئىككى پاختەك يا كى ئىككى باچكىنى ئېلىپ كېلىپ، بىرنى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن، يەنە بىرنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا سۈنسۇن. **8** ئۇ بۇلارنى كاھىننىڭ قېشىغا كەلتۈرىدۇ، [كاھىن] ئاۋۋال گۇناھ قۇربانلىقىغا تەييارلانغانىنى قۇربانلىق قىلىپ ۋېرىنى ئۈزەمەي، بېشىغا يېقىن جايىدىن تولغىسۇن، لېكىن بېشىنى ۋېرىندىن ئۈزۈۋۈەتمىسۇن؛ **9** ئاندىن گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن ئازغىنا ئېلىپ قۇربانگاھىنىڭ تېمغا چاچىسۇن؛ قالغان قېنى بولسا قۇربانگاھىنىڭ تۈزىگە سىقىپ چىقىرىلسۇن. بۇنىڭ ئۆزى گۇناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. **10** ئەمما ئىككىنچىسىنى بولسا بېكىتىلگەن بەلگىلىمە ۋېچچە كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىپ سۈنسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ قىلغان گۇناھى ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ ۋە شۇ گۇناھ ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ. **11** ئە گەر ئىككى پاختەك يا كى ئىككى باچكىنى كەلتۈرۈشكە قۇربى يەتمىسە، ئۇنداقتا گۇناھ قىلغان كىشى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن ئېسىل ئۇندىن بىر ئېفاھنىڭ ئوندىن بىرىنى كەلتۈرسۇن؛ بۇ گۇناھ قۇربانلىقى بولغاچقا ئۇ ئۇنىڭ ئۈستىگە زەيتۇن مېيى قېيمىسۇن يا كى ئۈستىگە ھېچقانداق مەستىكى سالمىسۇن؛ چۈنكى ئۇ گۇناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. **12** ئۇ ئۇنى كاھىننىڭ قېشىغا تۆكۈپ قويىسۇن. **26** ئۇ ئىناقلىق قۇربانلىقى قىلىنغان ھايۋاننىڭ مېيىنى كۆيدۈرگەندەك، ئۇنىڭ بارلىق مېيىنى قۇربانگاھتا كۆيدۈرسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنى گۇناھىدىن پاكلاندۇرۇش ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ ۋە شۇ گۇناھى ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ. **27** ئە گەر بۇقىرالاردىن بىرى بىلمەي ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ «قىلما» دېگەن ھەرقانداق ئەمرلىرىنىڭ بىرىگە خىلاپلىق قىلىپ سېلىپ، گۇناھقا چۈشۈپ قالسا، **28** ۋە قىلغان گۇناھى ئۈزىگە مەلۇم قىلىنغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇ ئۆزىنىڭ، يەنى ئۇ سادىر قىلغان گۇناھى ئۈچۈن قۇربانلىق قىلىشقا بېچىرم بىر چىشى ئۈچىكنى سۈنسۇن؛ **29** ئۇ قولىنى گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى بوغۇزلايدىغان جايغا ئېلىپ بېرىپ بوغۇزلىسۇن. **30** ئاندىن كاھىن ئۇنىڭ قېنىدىن بارمىقىغا ئازغىنا ئېلىپ ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرىۋېپ قويىسۇن؛ قالغان بارلىق قېنىنى قۇربانگاھىنىڭ تۈزىگە تۆكۈپ قويىسۇن. **31** ئىناقلىق قۇربانلىقى قىلىنغان ھايۋاننىڭ مېيى ئىچىدىن ئاجراتىلغاندەك ئۇنىڭ ھەممە مېيىنى ئاجراتىپ چىقارسۇن؛ كاھىن ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خۇشبۇيى كەلتۈرسۇن دەپ قۇربانگاھىنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. شۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇ گۇناھ ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ. **32** ئە گەر ئۇ كىشى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن قوزا كەلتۈرۈشنى خالىسا، بېچىرم بىر چىشى قوزىنى سۈنسۇن. **33** ئۇ قولىنى گۇناھ قۇربانلىقى [قوزىسىنىڭ] بېشىغا قويۇپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار بوغۇزلىنىدىغان جايغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇنى گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بوغۇزلىسۇن. **34** ئاندىن كاھىن گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن بارمىقىغا ئازغىنا ئېلىپ ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرىۋېپ قويىسۇن؛ ئۇنىڭ قالغان بارلىق قېنىنى ئۇ قۇربانگاھىنىڭ تۈزىگە تۆكۈپ قويىسۇن. **35** ئىناقلىق قۇربانلىقى قىلىنغان قوزىنىڭ مېيى ئىچىدىن ئاجراتىلغاندەك، ئۇنىڭ ھەممە مېيىنى ئاجراتىپ چىقارسۇن؛ كاھىن بۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۈنۈلدىغان بارلىق قۇربانلىقلارغا قوشۇپ، قۇربانگاھىنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. شۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ سادىر قىلغان گۇناھى ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇ گۇناھ ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ.

كەلتۈرسۈن ۋە كاھىن بۇنىڭدىن [سۈنغۇچىنىڭ] «يادلىنىش ئۈلۈشى» سۈپىتىدە بىر چاڭگال ئىلىپ، شۇنى پەرۋەردىگارنا ئاتاپ ئوتنا سۈنۈلغان قۇربانلىقلارنا قوشۇپ، قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۈن. بۇنىڭ تۈزى گۈناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. **13** بۇ يول بىلەن ئۇ شۇ گۈناھلاردىن قايىسىنىى قىلغان بولسا، كاھىن ئۇنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ. ئاشلىق ھەدىيەلەردىكىگە ئوخشاش قالغان قىسمى كاھىنغا تەۋە بولىدۇ. **14** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **15** بىرىى بىلەي پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس نەرسىلە رگە نىسبەتەن ئىتائەتسىزلىك قىلىپ گۈناھ ئۆتكۈزسە، ئۇنداقتا ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ئۆششاق مالدىن بېجىرىم بىر قوچقارنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ كەلتۈرسۈن؛ شۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولغان قوچقارنىڭ باھاسىنى سەن مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆڭچەم بىرلىكى ۋىچچە كۈمۈش شە كەلگە توختاتقىن. **16** ئاندىن شۇ كىشى مۇقەددەس نەرسىلە رگە نىسبەتەن ئۆتكۈز زگەن خاتالىقىدىن بولغان زىيانىنى تولدۇرسۈن، شۇنداقلا زىيانىڭ بەشتىن بىرى ۋىچچە قوشۇپ كاھىنغا تولەم تولىسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولغان قوچقارنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئۇنىڭ ئۆچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇ گۈناھ ئۆتىگىدىن كەچۈرۈلىدۇ. **17** ئە گەر بىرىى بىلەي پەرۋەردىگارنىڭ «قىلما» دېگەن ھەرقانداق ئەمرلىرىنىڭ بىرەرسىگە خىلاپلىق قىلىپ، گۈناھكار بولغان بولسا ئۇ قەبھىلىكىنىڭ جازاسىغا تارتىلىدۇ؛ **18** شۇنداق بولسا، ئۇ ئۆششاق مالدىن سەن توختاتقان قىممەتتە بېجىرىم بىر قوچقارنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ سۈنسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ بىلمەي ئۆتكۈز زگەن ئىتائەتسىزلىكى ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ ۋە شۇ ئىتائەتسىزلىك گۈناھى ئۆتكۈدىن كەچۈرۈلىدۇ. **19** بۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇ دەرھەقىقەت پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئىتائەتسىزلىك قىلغان.

6 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** ئە گەر بىرىى گۈناھ قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ۋاپاسىزلىق قىلىپ، قوشنىسى ئۆزىگە ئامانەت يا كى كاپالەتكە بە رگەن بىر نەرسە يا كى قوشنىسىدىن زوراۋانلىق بىلەن بۇلۇۋالغان مەلۇم بىر نەرسە توغرىسىدا يالغان گەپ قىلغان بولسا يا كى قوشنىسىدىن ناھەقلىق بىلەن مەلۇم نەرسىنى تارتۋالغان بولسا، **3** يا كى يىتىپ كەتكەن بىر نەرسىنى تېپىۋېلىپ ئۇنىڭدىن تانسا يا كى كىشىلەرنىڭ گۈناھ سادىر قىلغان ھەرقانداق بىر ئىشى توغرىسىدا يالغان قەسەم ئىچسە، **4** ئۇ گۈناھ قىلغان ئىشتا ئۆزىنى گۈناھكار دەپ تونۇپ يەتسە، ئۇنداقتا ئۇ بۇلۇۋالغان يا كى ناھەق تارتۋالغان نەرسە يا كى ئۇنىڭغا ئامانەتكە بېرىلگەن نەرسە بولسۇن، يا كى يىتىپ كېتىپ تېپىۋالغان نەرسە بولسۇن، **5** يا كى ئۇ ھەرقانداق نەرسە توغرىسىدا يالغان قەسەم ئىچكەن بولسۇن، ئۇنىڭ ھەمىسىنى تولۇق باھاسى ۋىچچە تولىسۇن، شۇنداقلا شۇ باھانىڭ بەشتىن بىر قىسمى ۋىچچە قوشۇپ تولىسۇن؛ ئۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنى قىلغان كۈندە تولەمنى ئىگىسىگە تاپشۇرۇپ بەرسۇن. **6** ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى سۈپىتىدە ئۆششاق مالدىن سەن توختاتقان قىممەت ۋىچچە بېجىرىم بىر قوچقارنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ كاھىنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلسۇن. **7** كاھىن بۇ يول بىلەن ئۇنىڭ ئۆچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كافارەت كەلتۈرىدۇ ۋە ئۇ ھەرقايسى ئىشتا ئىتائەتسىزلىك قىلغان بولسىمۇ ئۇ ئۆتىگىدىن كەچۈرۈلىدۇ. **8** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **9** سەن ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرىغا كۆيدۈرمە قۇربانلىق توغرىسىدا ئەمر قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ كۆيدۈرمە قۇربانلىق توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مۇنداق بولىدۇ: ـ كۆيدۈرمە قۇربانلىق پۈتۈن كېچە تاڭ ئاتقۇچە قۇربانگاھتىكى ئوچاقنىڭ ئۈستىدە كۆيۈپ تۇرسۇن؛ ۋە قۇربانگاھنىڭ ئوتىنى ئۆچۈرمەي يېنىق تۇرغۇزۇڭلار. **10** كاھىن كاتاپ ئوتىنى كىيىپ، يالىڭاچلىقىنى يېپىپ، ساغرىسىغچە كاتاپ ئىچ تامىيال كىيىپ تۇرسۇن؛ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدىكى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈلگەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقنىڭ كۈلىنى ئېلىپ، قۇربانگاھنىڭ بىر تەرىپىدە قويسۇن؛ **11** ئاندىن كىيىملىرىنى سېلىۋېتىپ باشقا كىيىملەرنى كىيىپ، كۈلنى چېدىرگاھنىڭ سىرتىغا ئېلىپ چىقىپ پاكىز بىر جايدا قويسۇن. **12** قۇربانگاھنىڭ ئوتى بولسا ھەمىشە يېنىپ تۇرسۇن؛ ئۇنى ھېچ ۋاقىت ئۆچۈرۈشكە بولمايدۇ، كاھىن ئۆزىنى ھەر كۈنى ئەتىگەندە ئۇنىڭغا ئوتۇن سېلىپ، ئۈستىگە كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى تىزسۇن ۋە ئۇنىڭ ئۈستىگە ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ مېيىنى قويۇپ كۆيدۈرسۇن. **13** ئۆزۈلەس بىر ئوت قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە ھەمىشە كۆيۈپ تۇرسۇن؛ ئۇ ھە رگىز ئۆچۈرۈلمىسۇن. **14** ئاشلىق ھەدىيە توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مۇنداق: ـ ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىدىن بىرى ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا، قۇربانگاھنىڭ ئالدىغا كەلتۈرسۈن. **15** ئۇ ئاشلىق ھەدىيە بولغان ئېسىل ئۇنغا قولنى سېلىپ ئۇنىڭدىن شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى زەيتۇن مېيىدىن بىر چاڭگال ئىلىپ ۋە ھەدىيەنىڭ ئۈستىدىكى بارلىق مەستىكنى قوشۇپ، بۇلارنى قۇربانگاھ ئۈستىدە كۆيدۈرسۈن؛ بۇ ھەدىيەنىڭ «يادلىنىش ئۈلۈشى» بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خوشبۇي كەلتۈرۈش ئۈچۈن قىلىنغان بولىدۇ. **16** ئېشىپ قالغانلىرىنى بولسا ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرى يېسۇن؛ ئۇ ئېچىتقۇ سىلىنمايى پىشۇرۇلۇپ مۇقەددەس بىر جايدا يېيىلسۇن؛ ئۇلار ئۇنى جاماەتنە چېدىرىنىڭ ھويلىسىدا يېسۇن. **17** ئۇ مۇتلەق ئېچىتقۇسىز پىشۇرۇلسۇن. مەن ئوتنا ماگا سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەر ئېچىدىن شۇنى ئۆلارنىڭ ئۆز ئۇلۇشى بولسۇن دەپ ئۇلارغا ھەق قىلىپ بەردىم؛ ئۇ گۈناھ ۋە ئىتائەتسىزلىكنى تىلىگۈچى قۇربانلىقلارغا ئوخشاش «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **18** ھارۇننىڭ ئەۋلادىدىن بولغان ئە ركە كلەرنىڭ ھەممىسى يۇنىڭدىن يېسۇن، بۇ دەۋردىن-دەۋۇ رگە ئارا كلاردا ئەبەدىي بىر بەلگىمە بولىدۇ؛ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۈنۈلغانلىردىن بۇلار ئۇلارنىڭ ئۇلۇشى بولسۇن. ئۇنىڭغا قول تە گگۈزگۈچى جەزمەن مۇقەددەدسەلەرنىڭ بولۇشى كېرەك. **19** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **20** ھارۇن مەسىھلىنىدىغان كۈنىدە ئۇ ۋە ئوغۇللىرىنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا سۇنىدىغىنى مۇنداق بولۇشى كېرەك: ـ ئۇلار ئۆزۈلمەس ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە ئېسىل ئۇندىن بىر ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرىنى سۈنۈشى كېرەك؛ ئەتىگىنى يېرىمىنى، ئاخشىمى يەنە يېرىمىنى سۈنسۇن. **21** ئۇ تاۋىدا زەيتۇن مېيى بىلەن ئېتىلسۇن؛ ئۇ زەيتۇن مېيىغا چىلاپ پىشۇرۇلغاندىن كېيىن سەن ئۇنى ئېلىپ كىر؛ ئاشلىق ھەدىيەنىڭ پىشۇرۇلغان پارچىلىرىنى خوشبۇي سۈپىتىدە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنغىن. **22** ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قايىسىسى ئۇنىڭ ئورندا ئۇرۇندىشقا مەسىھلەنگەن بولسا ئۇمۇ [ھەدىيەنى] شۇنداق تەيىارلاپ سۈنسۇن؛ بۇ ئەبەدىي مۇتلەق بىر بەلگىمە بولىدۇ. بۇ ھەدىيە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ تولۇق كۆيدۈرۈلسۇن. **23** كاھىنىڭ ھەربىر ئاشلىق ھەدىيەسى بولسا پۈتۈنلەي كۆيدۈرۈلسۇن؛ ئۇ ھە رگىز يېيىلمىسۇن. **24** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **25** ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرىغا مۇنداق دېگىن: ـ گۈناھ قۇربانلىقى توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مۇنداق: ـ گۈناھ قۇربانلىقىمۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق بوغۇزلىنىدىغان جايدا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بوغۇزلانسۇن؛ بۇ خىل قۇربانلىق «ئەڭ مۇقەددەدسەلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **26** گۈناھ قۇربانلىقىنى ئۇتكۈز زگۈچى كاھىن ئۆزى ئۇنى يېسۇن؛ قۇربانلىق مۇقەددەدس بىر يەردە، جاماەتنە چېدىرىنىڭ ھويلىسىدا يېيىلسۇن. **27** ئۇنىڭ گۈنشىگە قول تە گگۈزگۈچى ھە ركىم مۇقەددەدس بولىسا بولىدۇ، شۇنىڭدەك ئە گەر ئۇنىڭ قېنى بىرسىنىڭ كىيىمىگە چاچراپ كەتسە، ئۇنداقتا قان چېچىلغان جاي مۇقەددەدس بىر يەردە ۋۇيۇلسۇن. **28** قايىسى ساپال قازاندا قۇربانلىق قاينىتىلىپ پىشۇرۇلغان بولسا، ئۇ سۇندۇرۇلسۇن. ئە گەر ئۇ مىس قازاندا قاينىتىپ پىشۇرۇلغان بولسا، ئۇ قىرىپ سۈرۈلسۇن ھەم سۇ بىلەن ۋۇيۇلسۇن. **29** كاھىنلاردىن بولغان بارلىق ئەر كىشىلەر ئۇنىڭدىن يىسە بولىدۇ. بۇ «ئەڭ مۇقەددەدسەلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **30** ھالبۇكى، مۇقەددەدس جايدا كافارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن قېنى جاماەتنە چېدىرىغا كىرگۈزۈلگەن ھەرقانداق گۈناھ قۇربانلىقى بولسا، ھە رگىز يېيىلمىسۇن، بەلكى [پۈتۈنلەي] كۆيدۈرۈلسۇن.

7 ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مانا مۇنداق: ـ بۇ [قۇربانلىق] «ئەڭ مۇقەددەدسەلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **2** كۆيدۈرمە قۇربانلىق بوغۇزلىنىدىغان جايدا ئىتائەتسىزلىكنى تىلەش قۇربانلىقىمۇ بوغۇزلىنىدۇ؛ [كاھىن] قېنىنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپىسۇن. **3** [قۇربانلىق قىلغۇچى كشى] بارلىق مېيىنى سۇنسۇن؛ يەنى مايلىق قۇيرۇق بىلەن ئىچ قارنىنى ۋۇگەپ تۇرغان مايىنى، **4** ئىككى بۇرە كنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەمدە ئىككى يانپىشىدىكى مايىنى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بۇرە ككىچە بولغان چاۋا مېيىنى ئاجرىتىپ سۇنسۇن.

5 كاھىن بۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىق سۈپىتىدە قۇربانگاھتا كۆيدۈرسۈن. بۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولىدۇ. **6** كاھىنلاردىن بولغان ئەر كىشىلەرنىڭ ھەممىسى بۇنى يېسۇن؛ ئۇ مۇقەددەدس يەردە يېيىلسۇن؛ ئۇ «ئەڭ مۇقەددەدسەلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **7** گۈناھ قۇربانلىقى قانداق بولسا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىمۇ شۇنداق بولىدۇ؛ ئۇلار ئىككىسى توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام ئوخشاش؛ بۇ قۇربانلىق كافارەت كەلتۈرۈشكە قۇربانلىق ئۇتكۈز زگۈچى كاھىننىڭ ئۇزىگە تەۋە بولسۇن. **8** كاھىن بىرسىنىڭ سۇنغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى ئۇتكۈز زگەن بولسا، كۆيدۈرمە قۇربانلىقنىڭ تېرىسى شۇ كاھىننىڭ بولىدۇ. **9** توردا پىشۇرۇلغان ھەربىر ئاشلىق ھەدىيە، شۇنداقلا قازاندا يا كى تاۋىدا ئېتىلگەن ھەربىر ئاشلىق ھەدىيە بولسا ئۇنى ئۇتكۈز زگەن كاھىننىڭ بولىدۇ؛ يەنى كاھىننىڭ ئۇزىگە تەۋە بولىدۇ. **10** ھەربىر ئاشلىق ھەدىيە، مەيلى زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان بولسۇن، يا كى قۇرۇق كەلتۈرۈلگەن بولسۇن، بۇلار ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەربىرىگە باراۋەر بۇلۇپ بېرىلىدۇ. **11** پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كەلتۈرۈلگەن ئىناقلىق قۇربانلىقى توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مۇنداق: ـ **12** سۈنماچقى بولغان كىشى ئۇنى تەشە ككۈر

ئېيتىش ئۈچۈن سۈنسا، ئۇنداقتا ئۇ «تەشە ككۈر قۇربانلىق» بىلەن بىللە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن پېتىر توقاچلار، زەيتۇن مېيى سۈرۈلۈپ مەسىھلەنگەن پېتىر ھەمەك نانلار ۋە ئېسىل ئۇندىن زەيتۇن مېيىغا چىلاپ پىشۇرۇلغان توقاچلارنىمۇ كەلتۈرسۈن. 13 شۇ توقاچلاردىن باشقا، يەنە تەشە ككۈر ئېيتىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقى بىلەن بىللە ئېچىتقۇ سېلىنغان نانلارنىمۇ سۈنسۇن، 14 ئۇ شۇ سۈنغانلىرىنىڭ ھەربىر تۈردىن بىرنى ئېلىپ پەرۋەردىگار ئۈچۈن [قوش قولاپ] سۈندىغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىپ كەلتۈرسۈن، بۇ ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ قېنىنى [قۇربانگاھنىڭ ئۈستىگە] سەپكەن كاھىننىڭ ئۆزىگە تەگسۈن. 15 تەشە ككۈر بىلدۈرىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ گۆشى بولسا قۇربانلىق قىلىنغان شۇ كۈنى يېيىلىشى كېرەك؛ [قۇربانلىقنى سۈنغۇچى كىشى] تاڭ ئاتقۇچە ئۇنىڭ ھېچ نېمىسىنى قالدۇرمىسۇن. 16 ئە گەر ئۇنىڭ سۈنغان قۇربانلىقى قەسىمگە خاس قۇربانلىق يا كى ئىختىيارىي كەلتۈرگەن قۇربانلىق بولسا، ئۇنداقتا ھايۋاننىڭ گۆشى قۇربانلىق قىلىنغان كۈندە يېيىلسۇن؛ ئۇنىڭدىن ئېشىپ قالغىنىنى بولسا، ئەتىسىمۇ يېيىشكە بولىدۇ؛ 17 لېكىن قۇربانلىقنىڭ گۆشىدىن ئۈچىنچى كۈنىگىچە ئېشىپ قالسا، ئۇ ئوتتا كۆيدۈرۈلۈشى كېرەك. 18 ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ گۆشىدىن ئۈچىنچى كۈندە يېيىلسە، ئۇنداقتا قۇربانلىق قوبۇل بولمايدۇ، قۇربانلىق سۈنغۇچىنىڭ ھېسابىغىمۇ ھېسابلانمايدۇ، بەلكى مە كرۇھ بولىدۇ؛ كىمدە كىم ئۇنىڭدىن يېسە ئۇز قەبىلىكىنىڭ جازاسىغا تارتىلىدۇ. 19 شۇنداقلا ناپاك نەرسىگە تېگىپ قالغان گۆشنىمۇ يېيىلمەسلىكى كېرەك؛ بەلكى ئوتتا كۆيدۈرۈلۈشى كېرەك. ھەرقانداق پاك ئادەم [ناپاك نەرسىگە تە گمىگەن] قۇربانلىقىنىڭ گۆشىنى يېسە بولىدۇ. 20 لېكىن كىمكى ناپاك ھالەتتە ئۇرۇپ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئىناقلىق قۇربانلىقىدىن يېسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 21 كىمكى ناپاك بىر نەرسىگە تېگىپ كەتسە (مەيلى ناپاك ھالەتتىكى ئادەم بولسۇن، ناپاك بىر ھايۋان بولسۇن يا كى ھەرقانداق ناپاك يېرگىنچلىك نەرسە بولسۇن) ۋە شۇنداقلا پەرۋەردىگارغا خاس ئاتالغان ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ گۆشىدىن يېسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 22 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 23 ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ سىلەر كالا، قوي ۋە ئۆچكىلەرنىڭ مېيىنى ھە رگىز يېمە گلار. 24 ئۆزلۈكىدىن ئۆلگەن يا كى يىرتقۇچلار بوغۇپ قويغان ھايۋاننىڭ جەسىتىنىڭ مېيىنى ھەرقانداق ئىشقا ئىشلەتكىلى بولىدۇ، لېكىن ھە رگىز ئۇنىڭدىن يېمە گلار. 25 چۈنكى كىمكى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان ھەرقانداق ھايۋاننىڭ مېيىنى يېسە، شۇنى بىلگەن كىشى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 26 سىلەر ھەرقانداق تۇرار جايىگىلاردا ھېچقانداق قانىنى، يەنى ئۇچار-قاناتلارنىڭ بولسۇن يا كى چارپايلارنىڭ بولسۇن قېنىنى ھە رگىز ئېسىتمال قىلما گلار. 27 كىمدە كىم ھەرقانداق قانىنى ئېستىمال قىلسا، شۇ كىشى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 28 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 29 ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ كىمكى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈنسا، ئۇنداقتا ئۇ پەرۋەردىگارغا خاس بولغان ھەدىيەنى شۇ ئىناقلىق قۇربانلىقتىن ئايرىپ كەلتۈرسۈن. 30 ئۆز قولى بىلەن پەرۋەردىگارغا ئاتىغان، ئوتتا سۈنۈلىدىغان ھەدىيەلەرنى، يەنى مايى بىلەن توشنى قوشۇپ ئېلىپ كېلىپ، توشنى «پۇلا گلامما ھەدىيە» سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا گلاتسۇن. 31 كاھىن مېيىنى قۇربانگاھ ئۈستىدە كۆيدۈرۈۋەتسۇن. توش بولسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا خاس بولسۇن. 32 ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىگىلارنىڭ ئوڭ تارقا پۈتىنى سىلەر «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە كاھىنغا بېرىگىلار. 33 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىدىن قايسىسى ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ قېنى بىلەن مېيىنى سۈنغان بولسا ئۇ ئۈلۈشى ئۈچۈن ئوڭ تارقا پۈتىنى ئۆزى ئالسۇن. 34 چۈنكى مەن ئىسرائىللارنىڭ ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىدىن «پۇلا گلامما ھەدىيە» بولغان توش بىلەن «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان تارقا پۈتىنى ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بىلەن ئىسرائىللاردىن ئېلىپ، كاھىن ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەققى بولسۇن دەپ ئۆلارغا تەقدىم قىلدىم. 35 [مۇسا] ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ قۇلۇقىدا كاھىن بولۇشقا ئۇنىڭ ئالدىغا كەلتۈرگەن كۈنىدە، ئۆلارغا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىقلاردىن تەقدىم قىلىنىدىغان كاھىنلىق ئۈلۈشى مانا شۇدۇر. 36 [مۇسا] ئۆلارنى مەسىھلەگەن كۈنىدە، پەرۋەردىگار بۇ ئۈلۈشنى ئىسرائىللاردىن ئېلىپ ئۆلارغا بېرىلسۇن دەپ ئەمر قىلغان. بۇ [ئىسرائىللارغا] دەۋرىدىن دەۋرگىچە ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ. 37 كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئاشلىق ھەدىيەسى، گۇناھ قۇربانلىقى بىلەن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى، كاھىنلىققا تەكلىش قۇربانلىقى بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقى توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مانا شۇدۇر. 38 پەرۋەردىگار ئىسرائىللارغا: «سىلەر بۇ سىنائى بايۋاندا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا قۇربانلىقلىرىگىلارنى سۈنۈۋىگىلار» دەپ ئېيرۇغان كۈنىدە، ئۇ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى سىنائى تېغىدا مۇساغا تاپشۇرغانىدى.

8

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: ـ 2 ھارۇننى ئوغۇللىرى بىلەن بىللە، ئۇ ئۆلارنىڭ مەخسۇس كىيىملىرىنى، «مەسىھلەش مېيى»نى، گۈناھ قۇربانلىقى بولىدىغان توريىاق بىلەن ئىككى قوچقارنى، پېتىر نان سېلىنغان سېۋەتنى ئېلىپ كېلىپ، 3 [ئىسرائىلنىڭ] پۈتۈن جاماەتىنى جاماەتنى چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا جەم قىلغىن، ـ دېدى. 4 مۇسا پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئېيتقىنىدەك قىلدى، جاماەت جاماەتنى چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا يىغىلدى. 5 ئاندىن مۇسا جاماەتكە: ـ پەرۋەردىگار ئېيتۇغان ئىش مانا مۇنداق، ـ دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ئالدىغا كەلتۈرۈپ ئۇلارنى سۇ بىلەن يۇيۇپ، 7 [ھارۇننا] كۆڭلەك كىيدۈرۈپ، بەلۋاغ باغلاپ، تونى كىيدۈردى ۋە ئۇستىگە ئەفودنى ياپتى، ئۇ ئەفودنىڭ بەلۋېغىنى باغلاپ، ئەفودنى ئۇنىڭغا تاقاپ قويدى. 8 ئاندىن مۇسا ئۇنىڭغا «قوشېن»نى تاقاپ، قوشېننىڭ ئىچىگە «ئۇرىم بىلەن ئۇتىمم»نى سېلىپ، 9 بېشىغا سەللە يۆگەپ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا يېزىلىنىدەك سەللىنىڭ ئالدى تەرىپىگە «ئالتۇن تاختىلىق مۇقەددەس ئوتۇغات»نى بېكىتىپ قويدى. 10 ئاندىن مۇسا مەسىھلەش مېيىنى ئېلىپ ئىبادەت چېدىرى بىلەن ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى مەسىھلەپ مۇقەددەس قىلدى. 11 ئۇ مايدىن ئېلىپ قۇربانگاھقا يەتتە مەرتىۋە چېچىپ، قۇربانگاھ بىلەن ئۇنىڭ بارچە قاچا-قۇچىلىرىنى، يۇيۇنۇش دېسى ۋە ئە گىلكىنى خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلشقا مەسىھلدى. 12 ئۇ يەنە مەسىھلەش مېيىدىن ئازراق ئېلىپ ھارۇننىڭ بېشىغا قويۇپ ئۇنى خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلدىغا مەسىھلدى. 13 ئاندىن مۇسا ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنى ئالدىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا يۈرۈغىنىدەك ئۇلارغا كۆڭلەك كىيدۈرۈپ، بەللىرىگە بەلۋاغ باغلاپ، ئۇلارغا ئېگىز بۆكلەرنىمۇ تاقاپ قويدى. 14 ئاندىن ئۇ گۇناھ قۇربانلىقى قىلىنىدىغان توريىاقنى يېتىلەپ كەلدى؛ ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى گۇناھ قۇربانلىقى قىلىنىدىغان توريىاقنىڭ بېشىغا قوللىرىنى قويدى. 15 ئۇ ئۇنى بوغۇزلىدى، ئاندىن مۇسا قېنىدىن ئېلىپ، ئۆز بارمىقى بىلەن قۇربانگاھنىڭ مۆڭگۈزلىرىگە، چۆرىسىگە سۈرۈپ قۇربانگاھنى گۇناھتىن پاكلىدى؛ قالغان قانى بولسا ئۇ قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە تۆكۈپ، مۇقەددەس بولۇشقا كافارەت كەلتۈردى. 16 ئاندىن ئۇ ئىچ قارىنىنى يۆگەپ ئۇرغان مايىنىڭ ھەممىسىنى، جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا مايىنى، ئىككى بۈرەك ۋە ئۈستىدىكى مايلىرىنى قوشۇپ ئالدى؛ ئاندىن مۇسا بۇلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈردى. 17 بىراق [مۇسا] توريىاقنىڭ تېرىسى بىلەن گۈشى ۋە تېزىكنى بولسا پەرۋەردىگار ئۆزىگە يېرىلغىنىدەك چېدىرىڭھىنىڭ تاشقىرىدا ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى. 18 ئاندىن ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىنىدىغان قوچقارنى كەلتۈردى؛ ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوللىرىنى قوچقارنىڭ بېشىغا قويدى. 19 [ھارۇن قوچقارنى] بوغۇزلىدى؛ ئاندىن مۇسا قېنىنى ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپتى؛ 20 [ھارۇن] قوچقارنى پارچە-پارچە قىلىپ پارچىلىدى، ئاندىن مۇسا بېشىنى، پارچىلانغان گۈشلىرىنى بارلىق مېيى بىلەن قوشۇپ كۆيدۈردى. 21 ئۇچەي-قېرىنلىرى بىلەن پاچاقلىرىنى سۇدا يۇدى. ئاندىن مۇسا قوچقارنى پۈتۈن پېتى قۇربانگاھ ئۈستىدە كۆيدۈردى. بۇ يەرۋەردىگار مۇساغا پەيۋۇغان، «يەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان خۇشبۇي چىقىدىغان قۇربانلىق» ئىدى. 22 ئاندىن ئۇ كاھىنلىققا تەكلىش قۇربانلىقى قىلىنىدىغان قوچقارنى، ئىككىنچى قوچقارنى كەلتۈردى؛ ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوللىرىنى قوچقارنىڭ بېشىغا قويدى. 23 ئۇ ئۇنى بوغۇزلىدى؛ ۋە مۇسا ئۇنىڭ قېنىدىن ئېلىپ ھارۇننىڭ ئوڭ قۇلقىنىڭ يۇمشىقى بىلەن ئوڭ قولىنىڭ باش بارمىقىغا سۈرۈپ ۋە ئوڭ پۇتىنىڭ چوڭ بارمىقىغىمۇ سۈۋاپ قويدى. 24 ئاندىن مۇسا ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنى ئالدىغا كەلتۈرۈپ، قاندىن ئېلىپ ئۇلارنىڭ ئوڭ قۇلاقلىرىنىڭ يۇمشىقى بىلەن ئوڭ قوللىرىنىڭ باش بارماقلىرىغا سۈردى، ئۇلارنىڭ ئوڭ پۇتلىرىنىڭ چوڭ بارماقلىرىغىمۇ سۈۋاپ قويدى، قالغان قانى مۇسا قۇربانگاھنىڭ چۆرىسىگە سەپتى. 25 شۇنداق قىلىپ، ئۇ مېيى بىلەن مايلىق قېرۇقنى، ئىچ قارىنى يۆگەپ ئۇرغان مايىنى، جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا مېيىنى، ئىككى بۈرەك ۋە ئۈستىدىكى مايلىرىنى قوشۇپ ئېلىپ ئوڭ تارقا پۈتىنىمۇ كېسىپ ئېلىپ، 26 پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى پېتىر نان سېلىنغان سېۋەتتىن بىر پېتىر توقاچ بىلەن بىر زەيتۇن مايى توقىچى ۋە بىر دانە ھەمەك نانىنى ئېلىپ بۇلارنى مايى بىلەن ئوڭ تارقا پۈتىنىڭ ئۈستىدە قويدى؛ 27 ئاندىن بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قوللىرىغا تۇتقۇزۇپ، پەرۋەردىگار ئالدىدا پۇلا گلاتتى؛ 28 ئاندىن مۇسا بۇلارنى ئۇلارنىڭ قوللىرىدىن ئېلىپ قۇربانگاھتىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنىڭ ئۈستىدە قويۇپ كۆيدۈردى. بۇ «كاھىنلىققا تەكلىش قۇربانلىقى» بولۇپ، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان، خۇشبۇي چىقىدىغان قۇربانلىق ئىدى. 29 ئاندىن مۇسا تۇشنى ئېلىپ پۇلا گلامما ھەدىيە سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا گلاتتى؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا يۈرۈغىنى يېچە، «كاھىنلىققا تەكلىش قۇربانلىقى» بولغان قوچقارنىڭ بۇ قىسمى مۇسانىڭ ئۈلۈشى ئىدى. 30 ئاندىن

مۇسا مەسىلەمۇش مېيىدىن ۋە قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدىكى قاندىن بىرئاز ئېلىپ، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ كىيىملىرىگە ۋە ئوغۇللىرى بىلەن ئۆلتۈرلىنىڭ كىيىملىرىگە سەپتى. شۇنداق قىلىپ، ئۇ ھارۇن ۋە كىيىملىرىنى، ئوغۇللىرى بىلەن ئۆلتۈرلىنىڭ كىيىملىرىنى مۇقەددەسىن قىلدى. **31** مۇسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا مۇنداق ۋېيۋۇدى: ـ «بۇ گۆشنى جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئاغزىدا قاينىتىپ پىشۇرۇڭ شۇ يەردە ئولتۇرۇڭ «كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقى»غا تەۋە بولغان سېۋەتتىكى نان بىلەن قوشۇڭ يە گەلەر، يۇلارنى ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرى يېسۇن، دەپ ۋېيرۇغىنىمدەك ئۇنى يە گەلەر، **32** لېكىن گۆش بىلەن ناندىن ئېشىپ قالغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئوتتا كويدۇرىۋېتىڭلار. **33** سىلەر يەتتە كۈنگىچە جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئاغزىدىن چىقماي، خۇداغا ئاتاپ كاھىنلىققا تىكلەش كۈنلىرىڭلار توشقۇچە شۇ يەردە تۇرۇڭلار، چۈنكى سىلەرنى خۇداغا ئاتاپ كاھىنلىققا تىكلەش ئۇچۇن يەتتە كۈن كېتىدۇ. **34** بۇگۈن قىلىنغان ئىشلار يەرۋەردىگارنىڭ ۋېيرۇغىنى ۋېچچە سىلەر ئۇچۇن كافارەت كەلتۈرۈلسۇن دەپ قىلىندى. **35** سىلەر تۈلەسلىكىڭلار ئۈچۈن يەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىنى تۇتۇپ جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدا كېچە-كۈندۈز يەتتە كۈن تۇرۇشۇڭلار كېرەك؛ چۈنكى ماڭا شۇنداق ۋېيرۇلدى». **36** ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرى يەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ۋېيرۇغىنىنىڭ ھەممىسىنى بەجا كەلتۈردى.

9

سەككىزىنچى كۈنى مۇسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىنى چاقىرىپ، **2** ھارۇنغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن گۈناھ قۇربانلىقىغا بۇچىرىم بىر موزايىنى، كويدۇرمە قۇربانلىققا بۇچىرىم بىر قوچقارنى تۆزۈڭ ئۈچۈن ئېلىپ، يەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرگىن، **3** ئاندىن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ: ـ سىلەر گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكە ئېلىپ كېلىڭلار، كويدۇرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر موزاي ۋە بىر قوزا ئېلىپ كېلىڭلار، ھەر ئىككىسى بۇچىرىم، بىر ياشقا كىرگەن بولسۇن؛ **4** يەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سۇنۇشقا ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تورپاق بىلەن بىر قوچقارنى ئېلىپ، زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئاشلىق ھەدىيە بىلەن بىللە كەلتۈرۈڭلار؛ چۈنكى بۈگۈن يەرۋەردىگار تۇرنىنى سىلە رگە ئايان قىلىدۇ، دېگىن». **5** ئۇلار مۇسا ۋېيرۇغان نەرسىلەرنى جامائەت چېدىرنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى؛ پۈتكۈل جامائەت ۋېيقىن كېلىپ، يەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر بولۇپ تۇردى. **6** مۇسا: ـ مانا، بۇ يەرۋەردىگار ۋېيرۇغان ئىشتۇر، بۇنى قىلىسىلار يەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى سىلە رگە ئايان بولىدۇ، دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ھارۇنغا: ـ سەن قۇربانگاھقا ۋېيقىن بېرىپ گۈناھ قۇربانلىقىڭ بىلەن كويدۇرمە قۇربانلىقىڭنى سۈنۈپ تۆزۈڭ ۋە خەلق ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرگىن؛ ئاندىن خەلقنىڭ قۇربانلىقىنىمۇ سۈنۈپ، يەرۋەردىگار ئەمر قىلغاندەك ئۇلار ھەققىدە كافارەت كەلتۈرگىن» ـ دېدى. **8** شۇنى دېگەندە، ھارۇن قۇربانگاھقا ۋېيقىن بېرىپ تۇزنى ئۈچۈن گۈناھ قۇربانلىقى بولىدىغان موزاينى بوغۇزلىدى. **9** ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قانىنى ئۇنىڭغا سۈنۈپ بەردى؛ ئۇ بارمىقىنى قانغا تەگگىزۈپ، قۇربانگاھنىڭ مۈڭگۈزلىرىگە سۈردى، قالغان قانىنى قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە قۇيدى. **10** گۈناھ قۇربانلىقىنىڭ مېيى بىلەن ئىككى بۈرەك ۋە جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا مايىنى ئېلىپ، يەرۋەردىگار مۇساغا ۋېيرۇغىنىدەك ئۇلارنى قۇربانگاھ ئۈستىدە كويدۇردى. **11** گۆش بىلەن تېرىسىنى بولسا چېدىرغانىنىڭ ئىشلىتىرىغا ئېلىپ چىقىپ ئوتتا كويدۇردى. **12** ئاندىن ئۇ كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىدىغان [قوچقارنى] بوغۇزلىدى؛ ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى ئۇنىڭغا قانىنى سۈنۈپ بەردى؛ ئۇ بۇنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپتى. **13** ئاندىن ئۇلار پارچە-پارچە قىلىنغان كويدۇرمە قۇربانلىقنى بېشى بىلەن بىللە ئۇنىڭغا سۈنۈپ بەردى؛ ئۇ يۇلارنى قۇربانگاھتا كويدۇردى. **14** ئۇ ئىچ قارنى بىلەن پاچاقلىرىنى ۋېيۋېپ، يۇلارنىمۇ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە، كويدۇرمە قۇربانلىقنىڭ ئۈستىگە قويۇپ كويدۇردى. **15** ئاندىن ئۇ خەلقنىڭ قۇربانلىقىنى كەلتۈردى، خەلقنىڭ گۈناھ قۇربانلىقى بولغان تېكىنى بوغۇزلاپ، ئىلگىرى ھايۋانىنى سۈنغانىدەك ئۇنىمۇ گۈناھ قۇربانلىقى قىلىپ سۈندى. **16** ئۇ كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىدىغان مالنى كەلتۈرۈپ بۇنىمۇ بەلگىلىمە ۋېچچە سۈندى. **17** ئاندىن ئۇ ئاشلىق ھەدىيەنى كەلتۈرۈپ ئۇنىڭدىن بىر چاڭگال ئېلىپ ئەتىگەنلىك كويدۇرمە قۇربانلىققا قوشۇپ قۇربانگاھ ئۈستىدە كويدۇردى. **18** ئاندىن خەلققە بولىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقى بولىدىغان تورپاق بىلەن قوچقارنى بوغۇزلىدى. ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى ئۇنىڭغا سۈنۈپ بەردى؛ ئۇ بۇنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپتى. **19** ئۇلار تورپاق بىلەن قوچقارنىڭ ماي قىسمىنى، يەنى مايلىق قۇيرۇقى، ئىچ قارنىنى ۋە ئۆگەپ تۇرغان مايلىرىنى، ئىككى بۈرەك ۋە جىگەرنىڭ چاۋا مېيىنى ئېلىپ، **20** بۇ ماي پارچىلىرىنى ئىككى تۇشنىڭ ئۈستىدە قويدى، [ھارۇن] يۇلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كويدۇردى. **21** ئاخىرىدا ھارۇن ئىككى تۇش بىلەن ئوڭ تارقا پۇتىنى يۇلا گەلىتما ھەدىيە سۈپىتىدە مۇسانىڭ ۋېيرۇغىنىدەك پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سۈندى؛ مېنىڭ بېشىمغا شۇ ئىشلار كەلدى؛ ئە گەر مەن بۇگۈن گۈناھ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا گەلىتى. **22** ئاندىن ھارۇن قوللىرىنى خەلققە قارىتىپ كۆتۈرۈۋېپ، ئۇلارغا بەخت تىلىدى؛ ئۇ گۈناھ قۇربانلىقى، كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقىنى سۈنۈپ، [قۇربانگاھتىن] چۈشتى. **23** مۇسا بىلەن ھارۇن جامائەت چېدىرىغا كىرىپ، يەنە يېنىپ چىقىپ خەلققە بەخت تىلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن يەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى پۈتكۈل خەلققە ئايان بولدى؛ **24** يەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن ئوت چىقىپ، قۇربانگاھ ئۈستىدىكى كويدۇرمە قۇربانلىق بىلەن مايلارنى يۇتۇپ كەتتى. پۈتكۈل خەلق بۇنى كۆرۈپ، تۇۋلىشىپ، دۇم يېقىلىشتى.

10

ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى ناداب بىلەن ئابىھۇ ئىككىسى تۆز خۇشۇيدىنىنى ئېلىپ ئۇنىڭغا ئوت بىيقىپ ئۈستىگە خۇشبۇيىنى سېلىپ، يەرۋەردىگار ئۇلارغا بۇيرۇپ باقمىغان غەيرىي بىر ئوتنى يەرۋەردىگارغا سۈندى؛ **2** شۇنىڭ بىلەن يەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن ئوت چىقىپ ئۇلارنى يەۋەتتى؛ شۇنداق ئۇلار يەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆلدى. **3** مۇسا ھارۇنغا: ـ مانا، بۇ يەرۋەردىگارنىڭ: «مەن ماڭا يېقىن كەلگەن ئادەملەردە ئۆزۈمنىڭ مۇقەددەس ئىكەنلىكىمنى كۆرسىتىمەن ۋە بارلىق خەلقنىڭ ئالدىدا ئۇلۇغلىنىمەن» دېگەن سۆزىنىڭ ئۆزىدۇر، دېدى. شۇنى دېيىدى، ھارۇن جىم تۇرۇپ قالدى. **4** مۇسا ھارۇننىڭ تاغىسى ئۇززىئەلنىڭ ئوغۇللىرى بولغان مىشائىل بىلەن ئەلزافانىنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ سىلەر يېقىن كېلىپ ئۆز قېرىنداشلىرىڭلارنى مۇقەددەسىن جايىنىڭ ئالدىدىن كۆتۈرۈپ، چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىڭلار» ـ دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يېقىن كېلىپ، ئۇلارنى كىيىكلىك كۆرگەك كىلىرى بىلەن كۆتۈرۈپ مۇسانىڭ ۋېيرۇغىنىدەك چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقتى. **6** مۇسا ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى ئەلئازار بىلەن ئىتامارغا: ـ سىلەر باشلىرىڭلارنى ئوچۇق قويماڭلار، كىيىملىرىڭلارنى يىرتماڭلار، بولمىسا ئۆزۈڭلار ئۆلۈپ، پۈتكۈل جامائەتكە غەزەپ كەلتۈرىسىلەر، لېكىن قېرىنداشلىرىڭلار بولغان پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتى پەرۋەردىگار ياققان ئوت ئۈچەپلىدىن ماتەم تۇتۇپ يىغلىسۇن. **7** ئەمما سىلەر بولسا ئاڭلار پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھىمۇش مېيى ئۈستۈڭلارغا سۈرۈلگەن بولغاچقا، جامائەت چېدىرنىڭ تاشقىرىغا چىقماڭلار، بولمىسا ئۆلىسىلەر، دېدى. شۇنى دېيىدى، ئۇلار مۇسانىڭ ۋېيرۇغىنىدەك قىلىدى. **8** يەرۋەردىگار ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **9** «سەن ئۆزۈڭ ۋە ئوغۇللىرىڭ شاراب ۋە يا باشقا كۈچلۈك ھاراقلارنى ئىچىپ، جامائەت چېدىرىغا ھەرگىز كىرمەڭلار، بولمىسا، ئۆلۈپ كېتىسىلەر. بۇ سىلەر ئۈچۈن دەۋردىن-دەۋر رگە ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ. **10** شۇنداق قىلىساڭلار، مۇقەددەسىن بىلەن ئادەتتىكىنى، پاك بىلەن ناپاكنى پەرق ئېتىپ ئاجىرىتالايدىغان بولىسىلەر، **11** شۇنداقلا يەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئىسرائىللارغا تاپشۇرغان ھەممە بەلگىلىمىلەرنى ئۇلارغا ئۆگىتىلەيسىلەر». **12** مۇسا ھارۇن ۋە ئۇنىڭ تىرىك قالغان ئوغۇللىرى ئەلئازار بىلەن ئىتامارغا مۇنداق دېدى: ـ «سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەردىن ئېشىپ قالغان ئاشلىق ھەدىيەنى ئېلىپ ئۇنى قۇربانگاھنىڭ يېنىدا ئېچىتقۇز ئاربلاشتۇرمىغان ھالدا يە گەلەر؛ چۈنكى ئۇ «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **13** بۇ يەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان نەرسىلەردىن سېنىڭ ئېھتىياجىڭ ۋە ئوغۇللىرىڭنىڭ ئېھتىياجى بولغاچقا، ئۇنى مۇقەددەس جايدا يېيىشىڭلار كېرەك؛ چۈنكى ماڭا شۇنداق ۋېيرۇلغانىدۇر. **14** ئۇنىڭدىن باشقا پۇلا گەلىتما ھەدىيە قىلىنغان تۇش بىلەن كۆتۈرمە ھەدىيە قىلىنغان ئارقا پۇتنى سەن ۋە ئوغۇل-قىزلىرىڭ بىللە پاك بىر جايدا يە گەلەر؛ چۈنكى بۇلار سېنىڭ ئېھتىياجىڭ بىلەن ئوغۇللىرىڭنىڭ ئېھتىياجى بولسۇن دەپ، ئىسرائىللارنىڭ ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىدىن سىلە رگە بېرىلگەن. **15** ئۇلار كۆتۈرمە ھەدىيە قىلىنغان ئارقا پۇت بىلەن پۇلا گەلىتما ھەدىيە قىلىنغان تۇشنى ئوتتا سۈنۈلىدىغان مايلىرى بىلەن قوشۇپ، يەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا گەلىتما ھەدىيە سۈپىتىدە پۇلا گەلىتىش ئۈچۈن كەلتۈرسۇن؛ يەرۋەردىگارنىڭ ۋېيرۇغىنى ۋېچچە بۇلار سېنىڭ ۋە ئوغۇللىرىڭنىڭ ئېھتىياجى بولىدۇ، بۇ ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ». **16** ئاندىن مۇسا گۈناھ قۇربانلىقى قىلىدىغان تېكىنى ئىزدىدى، مانا ئۇ ئاللىقاچان كويدۇرۇلۇپ بولغانىدى. بۇ سەۋەبتىن ئۇ ھارۇننىڭ تىرىك قالغان ئىككى ئوغلى ئەلئازار بىلەن ئىتامارغا ئاچچىقلىنىپ: **17** ـ ئېمىشقا سىلەر گۈناھ قۇربانلىقىنىڭ گۈزىنى مۇقەددەسىن جايدا يېمىدىڭلار؟ چۈنكى ئۇ «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىناتتى، يەرۋەردىگار سىلەرنى جامائەتنىڭ گۈناھىنى كۆتۈرۈپ ئۇلار ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىدا كافارەت كەلتۈرسۇن دەپ، شۇنى سىلە رگە تەقسىم قىلغانىدى. **18** مانا، ئۇنىڭ قېنى مۇقەددەسىن جايىنىڭ ئىچىگە كەلتۈرۈلمىدى، سىلەر ئەسلىدە مەن بۇيرۇغانىدەك ئۇنى مۇقەددەسىن جايدا يېيىشىڭلار كېرەك ئىدى، ـ دېدى. **19** لېكىن ھارۇن مۇساغا: ـ مانا، بۇلار بۇگۈن [توغرا ئىش قىلىپ] ئۆزلىرىنىڭ گۈناھ قۇربانلىقى بىلەن كويدۇرمە قۇربانلىقىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سۈندى؛ مېنىڭ بېشىمغا شۇ ئىشلار كەلدى؛ ئە گەر مەن بۇگۈن گۈناھ

قۇربانلىقىنىڭ [گۈشىنى] يېگەن بولسام، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە ئۇبدان بولاتتىمۇ؟ ـ دېدى.
20 مۇسا يۇنى ئاگلاپ جاۋابىدىن رازى بولدى.

11 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا مۇنداق دېدى: ـ 2 ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ
يەر يۈزىدىكى بارلىق ھايۋانلارنىڭ ئىچىدىن سىلە رگە يېيىشكە بولىدىغان جانۋارلار شۇلار: ـ 3
ھايۋانلار ئىچىدە ھەم ئۇياقلىرى پۈتۈن ئاچماق (ئۇياقلىرى پۈتۈنلەي يېرىق) ھەم كۆشىگۈچى
ھايۋانلارنىڭ ھەربىرىنى يىسە گىلار بولىدۇ. 4 لېكىن كۆشىگۈچى يا كى ئاچماق ئۇياقلىق
ھايۋانلاردىن توۋەندىكىلەرنى چىمىسلىكىلار كېرەك: ـ تۆگە: چۈنكى ئۇ كۆشىگىنى بىلەن ئۇيىقى
ئاچماق ئەمەس. شۇنگا ئۇ سىلە رگە ھارام بولىدۇ. 5 سۇغۇر بولسا كۆشىگىنى بىلەن ئۇيىقى
ئاچماق ئەمەس ـ ئۇ سىلە رگە ھارام بولىدۇ. 6 توشقان بولسا يۈمۈ كۆشىگىنى بىلەن ئۇيىقى
ئاچماق ئەمەس ـ ئۇ سىلە رگە ھارام بولىدۇ. 7 چوشقا بولسا ئۇياقلىرى ئاچماق (ئۇياقلىرى
پۈتۈنلەي يېرىق) بولغىنى بىلەن كۆشىمگىنى ئۈچۈن سىلە رگە ھارام بولىدۇ. 8 سىلەر شۇ
ھايۋانلارنىڭ گۈشىدىن چىمىسلىكىلار كېرەك ۋە ئۇلارنىڭ تۇلۇكىگىمۇ تە گمە گىلار. ئۇلار بولسا
سىلە رگە ھارام بولىدۇ. 9 سۇدا ياشايدىغان جانۋارلاردىن توۋەندىكىلەرنى يېيىشكە بولىدۇ: ـ
سۇدىكى، يەنى دەريا-دېڭىزلاردىكى جانۋارلاردىن قانىتى ۋە قاسىراقلىرى بولغانلارنى يېيىشكە
بولىدۇ، 10 لېكىن دەريا-دېڭىزلاردا ياشايدىغان، يەنى سۇلاردا توپ-توپ ئۈزىدىغان بارلىق
جانۋارلاردىن، قاسىراقلىرى يا كى قانىتى بولمىغانلىرىنى چىمىسلىكىلار كېرەك؛ ئۇلار سىلە رگە
يىرگىنچلىك سانالسۇن. 11 مە زكۇر جانۋارلار دەۋەقە سىلە رگە يىرگىنچلىك سانالسۇن؛ سىلەر
ئۇلارنىڭ گۈشىدىن چىمىسلىكىلار كېرەك؛ ئۇلارنىڭ تۇلۇكىنى يىرگىنچلىك دەپ قارا گىلار.
12 سۇدىكى جانۋارلارنىڭ ئىچىدە قانىتى بىلەن قاسىرىقى بولمىغان جانۋارلارنىڭ ھەممىسى
سىلە رگە يىرگىنچلىك سانالسۇن. 13 ئۇچار-قاناتلاردىن توۋەندىكىلەر سىلە رگە يىرگىنچلىكتۇر،
ئۇلار يېيىلمەسلىكى كېرەك ۋە سىلە رگە يىرگىنچلىك بولسۇن: ـ يەنى بۇركۇت، قورۇلتاي-
تاپقۇشلار، دېڭىز بۇركۇتى، 14 قارلىغاچ قىيرۇقلۇق سار، لاچىن ۋە ئۇلارنىڭ خىلىرى، 15
ھەممە قاغا-قوزغۇنلار ۋە ئۇلارنىڭ خىلىرى، 16 مۇشۇكپىلاق، تۈگىقۇش، چايكا، سار ۋە
ئۇلارنىڭ خىلىرى، 17 ھۇۋقۇش، قارنا، ئىبىس، 18 ئاققۇ، ساقىيقۇش، بىلىقالغۇچ، 19
لەيلەك، تۇرنا ۋە ئۇنىڭ خىلىرى، ھۇپۇپ ۋە شەپىرەڭ قاتارلىقلار سىلە رگە ھارام سانالسۇن.
20 يۇنىكۈن باشقا تۆت پۇتلاپ ماڭىدىغان، ئۇچىدىغان ئۇششاق جانۋارلارنىڭ ھەممىسى
سىلە رگە يىرگىنچلىك بولىدۇ. 21 ھالبۇكى، تۆت پۇتلاپ ماڭىدىغان، ئۇچىدىغان ئۇششاق
جانۋارلاردىن توۋەندىكىلەرنى يىسە گىلار بولىدۇ: ـ پۇتى بىلەن ئۈگلىك ياچىقى بولۇپ، يەر يۈزىدە
سەكىرەلەيدىغانلارنى يىسە گىلار بولىدۇ؛ 22 بۇلارنىڭ ئىچىدىن سىلە رگە يېيىشكە بولىدىغانلىرى: ـ
چېكەتكە ۋە ئۇنىڭ خىلىرى، قارا چېكەتكە ۋە ئۇنىڭ خىلىرى، تومۇزغا ۋە ئۇنىڭ خىلىرى،
چاچقىتىز ۋە ئۇنىڭ خىلىرى. 23 لېكىن تۆت پۇتلۇق بولغان ئۇمىلىگۈچى ھەم ئۇچىدىغان ھەممە
باشقا جانۋارلار سىلە رگە يىرگىنچلىك سانالسۇن. 24 بۇ جانۋارلاردىنمۇ مۇنداق يول بىلەن
ناپاك بولىسىلەر؛ بىركىم ئۇلارنىڭ تۇلۇك تېنىگە تە گسە كەچ كىرگۈچە ناپاك ھېسابلىنىدۇ. 25
كىمدە كىم بۇلارنىڭ تۇلۇكىنىڭ بىر قىسمىنى كۆتۈرسە ئۇز كىيىملىرىنى يۇيۇشى كېرەك، ئۇ
كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك ھېسابلىنىدۇ. 26 ئۇياقلىرى ئاچماق، بىراق پۈتۈنلەي بۇلۇڭىگەن
يا كى كۆشىمەيدىغان ھايۋانلارنىڭ ھەممىسى سىلە رگە ھارامدۇر؛ ھە ركىم [ئۇلارنىڭ تۇلۇكىگە]
تە گسە ناپاك سانالسۇن. 27 تۆت پۇتى بىلەن ماڭىدىغان ھايۋانلارنىڭ ئىچىدىن تاپىنى بىلەن
ماڭىدىغانلارنىڭ ھەممىسى سىلە رگە ناپاك بولۇپ، ھە ركىم ئۇلارنىڭ تۇلۇك تە نلىرىگە تە گسە
كەچ كىرگۈچە ناپاك سانىلىدۇ. 28 كىمكى ئۇلارنىڭ تۇلۇكىنى كۆتۈرسە ئۇز كىيىملىرىنى
يۇيۇشى كېرەك، ئۇ كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك ئۇرىدۇ. بۇ ھايۋانلار بولسا سىلە رگە ھارام
بولىدۇ. 29 يەر يۈزىدە ئۇمىلىگۈچى ئۇششاق جانۋارلارنىڭ ئىچىدىن سىلە رگە ھارام بولغانلار
مۇنۇلار: ـ قارىغۇ زوكور، چاشقان، كەسىلىنچۈك ۋە ئۇلارنىڭ تۈرلىرى، 30 سالما، قىزىل
كەسىلىنچۈك، تام كەسىلىنچۈكى، تۈگزۇرۇك كەسىلىنچۈك ۋە خامىلىئون قاتارلىقلار ھارام بولىدۇ.
31 بۇلارنىڭ ھەممىسى يەر يۈزىدە ئۇمىلىگۈچى ھەممە ئۇششاق جانۋارلارنىڭ ئىچىدە سىلە رگە
ھارام بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ تۇلۇكىگە تە گسە، كەچ كىرگۈچە ناپاك سانىلىدۇ. 32 بۇ جانۋارلارنىڭ
تۇلۇكى ھەرقانداق تېنىگە چۈشۈپ قالسا شۇ تېنە ناپاك ھېسابلىنىدۇ ـ ھەرقانداق ياغاچ قاچا-
قۇچا بولسۇن، كىيىم بولسۇن، تېرە بولسۇن، تاغار بولسۇن، ھەرقانداق ئىشقا ئىشلىتىلىدىغان
ئەسۋاب بولسۇن، سۇغا چىلىنىشى كېرەك؛ ئۇلار كەچ كىرگۈچە ناپاك سانىلىپ، كېيىن پاك
بولىدۇ. 33 بۇلارنىڭ بىرى ساپالدىن ياسالغان ھەرقانداق قاچا ئىچىگە چۈشۈپ قالسا، شۇ قاچا
ئىچىدىكى ھەممە نەرسە ناپاك سانالسۇن ۋە قاچا ئۆزى سۇندۇرۇلسۇن. 34 ئە گەر قاچىدىكى
سۇدىن ئاش-تائام ئۈستىگە چاچراپ كەتسە، ئاش-تائام ناپاك سانالسۇن ۋە شۇنداقلا قاچىدىكى
ھەرقانداق ئىچىملىكمۇ ناپاك سانالسۇن. 35 ھەرنېمىگە ئۇنداق تۇلۇكنىڭ بىرەر قىسمى چۈشۈپ
قالسىمۇ، ناپاك سانالسۇن. ئە گەر تونۇر ۋە ئوچاق بولسا، ناپاك بولدى دەپ چېقىۋېتىلسۇن؛ ئۇلار
سىلە رگە ھارام بولسۇن. 36 لېكىن شۇنداق ئەھۋالدا بۇلاق يا كى سۇ يىغىلىدىغان كۆلچەك
يەنىلا پاك سانىلىدۇ؛ ئەمما بىركىم ئۇلارنىڭ تۇلۇك تېنىگە تە گسە ناپاك بولىدۇ. 37 ئە گەر ئۇنداق
تۇلۇكنىڭ بىرەر قىسمى تېرىشقا تەييارلانغان دانلارغا چۈشۈپ قالسا، يۇمۇ يەنىلا پاك سانىلىدۇ.
38 لېكىن ئە گەر دانلىنىڭ ئۈستىگە سۇ قويۇلغاندىن كېيىن شۇنداق بىر تۇلۇكنىڭ بىرەر قىسمى
چۈشۈپ قالسا، ئۇنداقتا بۇ دانلار سىلە رگە ناپاك سانالسۇن. 39 ئە گەر سىلە رگە يېيىشكە
بولىدىغان ھايۋانلاردىن بىرى ئۆلۈپ قالسا، ئۇنىڭ تۇلۇكىگە تە گكەن كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك
سانالسۇن. 40 كىمكى ئۇنداق تۇلۇكنىڭ گۈشىدىن يىسە، ئۇز كىيىملىرىنى يۇيۇشى كېرەك ۋە
كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن؛ شۇنداقلا ئۇنداق بىر تۇلۇكنى كۆتۈرگەن كىشىمۇ كىيىملىرىنى
يۇيۇشى كېرەك ۋە ئۇ كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 41 يەر يۈزىدە ئۇمۇلىگۈچى
ھەممە ئۇششاق جانۋارلار يەرگىنچلىك سانىلىپ، ھە رگىز يېيىلمىسۇن. 42 قورسىقى بىلەن
بېغىرلاپ ماڭىدىغان جانۋار بولسۇن، يەر يۈزىدە يۈرۈپ تۆت پۇتى بىلەن يا كى كۆپ پۇتلىرى
بىلەن ماڭىدىغان ئۇمىلىگۈچى جانۋارلارنىڭ ھەرتۈرلۈكىنى بولسا، ئۇلارنى ھە رگىز چىمە گىلار؛
چۈنكى ئۇلار يەرگىنچلىكتۇر. 43 سىلەر بولسا گىلار مۇنداق ئۇمىلىگۈچى جانۋارلارنىڭ سەۋەبىدىن
ئۆز ئۆگىلارنى يەرگىنچلىك قىلماسلىقىلار كېرەك. ئۆز ئۆگىلارنى ئۇلار ئۆيەيلىدىن ناپاك قىلما گىلار،
بولمىسا ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن يۇلغىنىپ قالىسىلەر؛ 44 چۈنكى مەن خۇدايىڭلاردۇرمەن. سىلەر
ئۆز ئۆگىلارنى [ئۆزۈمگە] ئاتاپ مۇقەددەس قىلىشىلار كېرەك؛ مەن ئۆزۈم مۇقەددەس بولغاچ
سىلەرمۇ ئۆز ئۆگىلارنى مۇقەددەس ئۇتۇشۇڭلار كېرەك. سىلەر ئۆز ئۆگىلارنى يەر يۈزىدە ئۇمىلىگۈچى
ئۇششاق ھەرقانداق جانۋارلارنىڭ سەۋەبىدىن ناپاك قىلما گىلار. 45 چۈنكى مەن ئۆز خۇدايىڭلار
بولۇشقا سىلەرنى مىسىر زېمىندىن چىقىرىپ كەلگەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن؛ سىلەر مۇقەددەس
بولۇڭلار، چۈنكى مەن مۇقەددەستۇرمەن. 46 شۇلار بولسا چارپاي بىلەن ئۇچار-قاناتلار، سۇدا
يۈرىدىغان ھەربىر جانۋار بىلەن يەر يۈزىدە ئۇمىلىگۈچى ھەربىر ئۇششاق جانۋارلار توغرىسىدىكى
قانۇن-بەلگىلىمىدۇر. 47 بۇلار بىلەن ھارام-ھالالنى ئۇقۇپ، يېيىشكە بولىدىغان ھايۋان بىلەن
يېيىشكە بولمايدىغان ھايۋانلارنى پەرق ئېتىلەيسىلەر.

12 پەرۋەردىگار مۇساغا سۇز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 ئىسرائىللارغا سۇز قىلىپ
مۇنداق دېگىن: ـ «ئايال كىشى ھامىلدار بولۇپ ئوغۇل ئوغىنا، ئادەت كۆرۈپ ئاغرىق بولغان
كۈنلىرىدىكىدەك يەتتە كۈنگىچە ناپاك سانالسۇن. 3 سە ككىزنچى كۈنى ئوغلى بولسا خەتنە
قىلىنسۇن. 4 ئايال بولسا شۇنىڭدىن كېيىن ئوتتۇز ئۈچ كۈنگىچە «قان پاكلىنىش»تا تۇرسۇن؛
پاكلىنىش كۈنلىرى تامام بولمىغۇچە ھېچبىر مۇقەددەس نەرسىگە تە گمىسۇن، مۇقەددەس جايغىمۇ
كىرمىسۇن. 5 ئە گەر ئۇ قىز تۇغسا ئۇنداقتا ئادەت كۈنلىرىدىكىدەك ئىككى ھەپتىگىچە ناپاك
تۇرۇپ، ئاندىن ئاتمىش ئالتە كۈنگىچە «قان پاكلىنىش»تا تۇرسۇن. 6 مەيلى ئوغۇل يا كى قىز
تۇغسۇن، قان پاكلىنىش كۈنلىرى تامام بولغاندىن كېيىن ئۇ ئايال كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر
ياشقا كىرگەن قوزىنى، گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر باچكا يا كى پاختىسى كۈنى ئېلىپ جامائەت
چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىغا، كاھىننىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن. 7 كاھىن ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ
ئالدىدا سۇنۇپ، شۇ ئايال ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ خۇنىدىن پاك بولىدۇ.
ئوغۇل يا كى قىز ئۈچۈن ئايال توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمە مانا شۇدۇر. 8 ئە گەر ئۇنىڭ قوزىغا
قۇربى يەتمىسە، ئۇ ئىككى پاختىنى يا كى ئىككى باچكا كەلتۈرسۇن؛ ئۇلارنىڭ بىرى كۆيدۈرمە
قۇربانلىق ئۈچۈن، يەنە بىرى گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بولىدۇ؛ شۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ ئۈچۈن
كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ ئۇ ئايال پاك بولىدۇ.

13 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۇز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 بىرسىنىڭ بەدىنىنىڭ
تېرىسىدە بىر چىقان، يا كى تەمرەتكە يا كى پارقىراق تاشما چىقىپ، ئۇنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىدە
پىسە-ماخاۋ كېسىلىنىڭ جاراھىتى پەيدا بولغان بولسا، ئۇ كىشى ھارۇن كاھىننىڭ يا كى ئۇنىڭ
كاھىن ئوغۇللىرىدىن بىرىنىڭ قېشىغا كەلتۈرۈلسۇن. 3 كاھىن ئۇنىڭ بەدىنىنىڭ جاراھىتىگە قارايدۇ؛
جاراھەت بولغان جايىنىڭ تۈكى ئاقىرىپ كەتكەن ھەمدە جاراھەتمۇ ئەترايىدىكى تېرىدىن قېنىقراق
كۆرۈنسە، بۇ پىسە-ماخاۋ كېسىللىكىدۇر. شۇڭا كاھىن ئۇنى كۆرگەندىن كېيىن شۇ كىشىنى

«ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن. **4** لېكىن ئە گەر ئۇنىڭ بەدىننىڭ تېرىسىدىكى پەيدا بولغان ئاشۇ يالتىراق چىقان ئاق بولۇپ، ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق كۆرۈنمىسە ۋە تۈكىمۇ ئاقىرىپ كەتمىگەن بولسا، كاهىن يۇ جاراهەت بار كىشىنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. **5** يەتتىنچى كۈنى كاهىن ئۇنىڭغا قارىسۇن ۋە ئە گەر جاراهەت ئوخشاش تۇرۇپ، تېرىسىدە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسا، كاهىن ئۇنى يەنە يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. **6** يەتتىنچى كۈنى كاهىن ئۇنىڭغا يەنە قارىسۇن ۋە جاراهەتنىڭ رەڭگى سۈسلاشقان ۋە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسا، ئۇنداقتا كاهىن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ جاراهەتنىڭ پەقەت بىر چاقا ئىكەنلىكى بېكىتىلىپ، كېسەل كىشى ئۆز كىيىملىرىنى ۋۇيۇپ پاك سانالسۇن. **7** لېكىن ئە گەر ئۇ كاهىنغا كۆرۈنۈپ «پاك» دەپ جاكارلانغاندىن كېيىن شۇ چاقا تېرىسىدە كېڭىيىپ كەتسە، ئۇنداقتا ئۇ يەنە بىر قېتىم كاهىنغا كۆرۈنسۇن. **8** كاهىن ئۇنىڭغا يەنە قارىسۇن ۋە ئە گەر چاقا ئۇنىڭ تېرىسىدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، كاهىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ ئۇ جاراهەت پېسە-ماخاۋدۇر. **9** ئە گەر بەركىمدە پېسە-ماخاۋ جاراهىتى پەيدا بولۇپ قالسا كاهىنىڭ قېشىغا كەلتۈرۈلسۇن. **10** كاهىن ئۇنىڭ جاراهىتىگە سەپسېلىپ قارىسۇن؛ ۋە ئە گەر تېرىسىدە ئاق بىر چىقان پەيدا بولغان، تۈكى ئاقىرىپ كەتكەن بولسا ۋە چىقان چىققان جايدا ئەت-گۆشى كۆرۈنۈپ قالغان بولسا، **11** بۇ ئۇنىڭ بەدىننىڭ تېرىسىگە چوشكەن كونا پېسە-ماخاۋ جاراهىتىنىڭ قايتىدىن قوزغىلىشى بولۇپ، كاهىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن. ئۇ ناپاك بولغىنى ئۈچۈن ئۇنى سولاشنىڭ هاجىتى يوق. **12** لېكىن ئە گەر پېسە-ماخاۋ قوزغىلىپ، جاراهىتى بار كىشىنىڭ تېرىسىگە يېيىلىپ كەتكەن بولسا، كاهىن نەگىلا قارىسا شۇ يەردە شۇ «پېسە-ماخاۋ» بولسا، تېرىسىنى بېشىدىن پۈتىنچە قاپلاپ كەتكەن بولسا، **13** ئۇنداقتا كاهىن ئۇنىڭغا سەپسېلىپ قارىسۇن؛ مانا، شۇ پېسە-ماخاۋ جاراهىتى پۈتۈن بەدىنىنى قاپلاپ كەتكەن بولسا، ئۇ جاراهىتى بار كىشىنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى ئۇنىڭ پۈتۈن بەدىنى ئاقىرىپ كەتكەن بولۇپ، ئۇ «پاك» دەپ سانالسۇن. **14** لېكىن قاچانكى ئۇنىڭدا ئەت-گۆشى كۆرۈنۈپ قالسا، ئۇ كىشى ناپاك سانالسۇن. **15** كاهىن مۇنداق كۆرۈنگەن ئەت-گۆشگە قاراپ، ئۇ كىشىنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى شۇ ئەت-گۆش ناپاك بولۇپ، ئۇ پېسە-ماخاۋ كېسىلىدۇر. **16** هالبۇكى، ئە گەر ئەت-گۆشى قايتىدىن تۈزگىرىپ، ئاقارسا ئۇ كىشى يەنە كاهىنىڭ قېشىغا كەلسۇن. **17** كاهىن ئۇنىڭغا سەپسېلىپ قارىسۇن؛ جاراهەت ئاقارغان بولسا، كاهىن جاراهىتى بار كىشىنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ ئۇ پاك سانىلىدۇ. **18** ئە گەر بەركىمنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىگە هۈررەك چىقىپ ساقىيىپ، **19** هۈررە كىنىڭ ئورنىدا ئاق چىقان يا كى قىزغۇچ داغ پەيدا بولغان بولسا، كاهىنغا كۆرسىتىلسۇن. **20** كاهىن ئۇنىڭغا سەپسېلىپ قارىسۇن؛ ئە گەر داغ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق كۆرۈنسە، شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى تۈكلەر ئاقىرىپ قالغان بولسا، ئۇنداقتا كاهىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى بۇ هۈررە كتىن قوزغىلىپ پەيدا بولغان پېسە-ماخاۋ كېسىلى جاراهىتىدۇر. **21** لېكىن كاهىن ئۇنىڭغا سەپسېلىپ قارىغاندا، داغ چىققان جايدا ئاقىرىپ قالغان تۈكلەر بولمىسا، ۋە داغنۇ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق بولمىسا، ئە گەر داغ ئەتراپىدىكى تېرىدىن ئېتىلگەن ھەرقانداق نەرسىلەردە پېسە-ماخاۋ ئىز-دېغى بولسا، **49** شۇنداقلا كىيىم-كېچەك يا كى تېرە-خۇرۇمدا، ئۆرۈش يېپ يا كى ئارقاق يېپلىردا، يا تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىلەردە پەيدا بولغان ئىز-داغ يېشىلراق يا كى قىزغۇچ بولسا بۇ ئىز-داغ «پېسە-ماخاۋ ئىز-دېغى» دەپ قارىلىپ كاهىنغا كۆرسىتىلسۇن. **50** كاهىن [داغقا] سەپسېلىپ قارىسۇن، ئاندىن ئىز-داغ پەيدا بولغان نەرسىنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم ساقلىسۇن. **51** ئۇ يەتتىنچى كۈنى ئىز-داغنا قاراپ باقسۇن؛ ئىز-داغ چوشكەن كىيىم-كېچەك، مەيلى ئارقاق يېپتا يا كى ئۆرۈش يېپتا بولسۇن، يا كى تېرە-خۇرۇمدا يا كى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە بولسۇن، ئۇ كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، بۇ ئىز-داغ چىرىتكۈچى پېسە-ماخاۋ كېسىلى دەپ ھېسابلىنىپ، ئۇلار ناپاك سانالسۇن. **52** شۇنىڭدەك كاهىن ئۆرۈش يېپ يا كى ئارقاق يېپىدا ئىز-داغ بولسا كىيىم-كېچەك يا كى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە شۇنداق ئىز-داغ بولسا ئۇلارنىمۇ كۆيدۈرۈۋەتسۇن؛ چۈنكى بۇ چىرىتكۈچ پېسە-ماخاۋ كېسىلىدۇر. مۇنداق نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتسۇن. **53** لېكىن كاهىن ئۇنىڭغا سەپسېلىپ قارىغاندا، ئىز-داغ كىيىم-كېچەك كتىكى ئۆرۈش يېپتا بولسۇن، ئارقاق يېپتا بولسۇن، يا كى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە بولسۇن، ئىز-داغ كېڭىيمىگەن بولسا، **54** ئۇنداقتا كاهىن دېغى بار نەرسىنى ۋۇيۇلسۇن دەپ ۋۇيۇپ، شۇككىنچى قېتىم ئۇنى يەتتە كۈنگىچە ساقلىسۇن. **55** بۇ نەرسە ۋۇيۇلغاندىن كېيىن كاهىن يەنە داغنا سەپسېلىپ قارىسۇن؛ ئە گەر ئۇنىڭ رەڭگى ئۇ زگەرمىگەن بولسا (گەرچە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسىمۇ)، ئۇ يەنىلا ناپاكتۇر؛ سەن ئۇنى ئوتتا كۆيدۈرگىن. چۈنكى مەيلى ئۇنىڭ ئىز-دېغى ئىچ يۈزىدە بولسۇن يا كى تاش يۈزىدە بولسۇن ئۇ چىرىتكۈچ ئىز-داغ «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى بۇ جاراهەت قاقاچ بولۇپ، باش يا كى ساقالدىكى پېسە-ماخاۋنىڭ ئالامىتىدۇر. **31** ئە گەر كاهىن قاقاچ جايغا سەپسېلىپ قارىغاندا، ئۇ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىق كۆرۈنمىسە، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىچىدە ھېچقانداق قارا تۈكۈ بولمىسا، ئۇنداقتا كاهىن قاقچى بار كىشىنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. **32** كاهىن يەتتىنچى كۈنى قاقاچقا يەنە سەپسېلىپ قارىسۇن؛ قاقاچ كېڭىيىپ كەتمەي، ئۇستىدىمۇ ھېچقانداق سېرىق تۈك بولمىسا، شۇنداقلا قاقاچ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىق كۆرۈنمىسە، **33** جاراهىتى بار كىشى بارلىق چاچ-ساقلىنى چۈشۈرۈۋۈتسۇن؛ قاقاچنىڭ تۈزىنى غىردىمىسۇن. كاهىن قاقچى بار كىشىنى يەنە يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. **34** يەتتىنچى كۈنى كاهىن قاقاچقا سەپسېلىپ قارىسۇن؛ ئە گەر قاقاچ تېرىدە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسا، شۇنداقلا ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىق كۆرۈنمىسە، كاهىن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن ئۇ كىيىملىرىنى يۇسۇن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ پاك سانىلىدۇ. **35** لېكىن ئە گەر ئۇ «پاك» دەپ جاكارلانغاندىن كېيىن قاقاچ تېرىدە كېڭىيىپ كەتسە، **36** كاهىن ئۇنىڭغا يەنە سەپسېلىپ قارىسۇن؛ ئە گەر قاقاچ تېرىدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، سېرىق تۈكنىڭ بار-يوقلۇقىنى ئە كشۈرۈشنىڭ هاجىتى يوق؛ چۈنكى بۇ كىشى ناپاكتۇر. **37** ئە گەر قاقاچ جايدا شۇ پېتى قېلىپ، ئۇستىدىن قارا تۈك ئۆنۈپ چىققان بولسا، قاقاچ ساقايغان بولىدۇ؛ شۇ كىشى پاك بولغاچقا، كاهىن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىشى كېرەك. **38** ئە گەر ئەر يا كى ئايال كىشىنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىدە داغ پەيدا بولۇپ، بۇ داغلار پارقىراق ھەم ئاق بولسا **39** كاهىن سەپسېلىپ قارىسۇن؛ ئە گەر بەدەننىڭ تېرىسىدىكى شۇ داغلار سۈسلىشىپ بوز رەڭگە يۈزلەنگەن بولسا، بۇ تېرىدىن چىققان بىر تاشما، خالاس؛ بۇ كىشى پاك سانالسۇن. **40** ئە گەر بەركىمنىڭ بېشىنىڭ تۈكلىرى چۈشۈپ كەتكەن بولسا، ئۇ پەقەت بىر تاقىر باش، خالاس؛ ئۇ پاك سانالسۇن. **41** ئە گەر ئۇنىڭ بېشىنىڭ تۈكى پېشانە تەرىپىدىن چۈشكەن بولسا، ئۇ پەقەت پاينە كباش، خالاس؛ ئۇ يەنىلا پاك سانالسۇن. **42** لېكىن ئە گەر ئۇنىڭ تاقىر بېشى يا كى پاينە كى بېشىدا قىزغۇچ ئاق داغ كۆرۈنسە، ئۇنداقتا شۇ جاراهەت ئۇنىڭ تاقىر بېشى يا كى پاينە كى بېشىدىكى پېسە-ماخاۋ كېسىلىنىڭ بىر ئالامىتىدۇر. **43** كاهىن جاراهىتىگە سەپسېلىپ قارىسۇن؛ ئە گەر ئۇنىڭ تاقىر بېشىدا يا كى پاينە كى بېشىدا ئىششىق جاراهەت بولسا ھەمدە پېسە-ماخاۋ كېسىلىنىڭ ئالامىتىدەك قىزغۇچ ئاق كۆرۈنسە، **44** ئۇنداقتا ئۇ پېسە-ماخاۋ كېسىلىگە گىرىپتار بولغان ئادەم بولۇپ، ناپاك ھېسابلىنىدۇ. ئۇنىڭ بېشىغا شۇنداق جاراهەت چۈشكەن بولغاچ، كاهىن ئۇنى مۇتلەق «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن. **45** شۇنداق جاراهىتى بار پېسە-ماخاۋ كېسىلى بولغان كىشى كىيىملىرى يىرتىق، چاچلىرى چۈچۈۋۇق، يۈزۈۋۇق-ساقلى يېپىقلىق ھالدا: «ناپاك، ناپاك!» دەپ توۋلاپ يۈرۈشى كېرەك. **46** شۇ جاراهىتى بولغان بارلىق كۈنلەردە ئۇ «ناپاك» سانىلىدۇ؛ ئۇ ناپاك بولغاچقا، ئايرىم ئۇرۇشى كېرەك؛ ئۇنىڭ ئۇرالغۇسى چېدىرگاهنىڭ سىرتىدا بولسۇن. **47** ئە گەر بىر كىيىمدە، مەيلى يۇڭدىن يا كى كاناپىن تىكلىگەن بولسۇن ئۇنىڭدا پېسە-ماخاۋ ئىز-دېغى پەيدا بولسا، **48** يەنى كاناپ يا كى يۇڭدىن توقۇلغان رەختتە، ئۆرۈش يېپىدا يا كى ئارقاق يېپىلىردا بولسۇن، تېرە-خۇرۇمدا يا كى تېرىدىن ئېتىلگەن ھەرقانداق نەرسىلەردە پېسە-ماخاۋ ئىز-دېغى بولسا، **49** شۇنداقلا كىيىم-كېچەك يا كى تېرە-خۇرۇمدا، ئۆرۈش يېپ يا كى ئارقاق يېپىلىردا، يا تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىلەردە پەيدا بولغان ئىز-داغ يېشىلراق يا كى قىزغۇچ بولسا بۇ ئىز-داغ «پېسە-ماخاۋ ئىز-دېغى» دەپ قارىلىپ كاهىنغا كۆرسىتىلسۇن. **50** كاهىن [داغقا] سەپسېلىپ قارىسۇن، ئاندىن ئىز-داغ پەيدا بولغان نەرسىنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم ساقلىسۇن. **51** ئۇ يەتتىنچى كۈنى ئىز-داغنا قاراپ باقسۇن؛ ئىز-داغ چوشكەن كىيىم-كېچەك، مەيلى ئارقاق يېپتا يا كى ئۆرۈش يېپتا بولسۇن، يا كى تېرە-خۇرۇمدا يا كى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە بولسۇن، ئۇ كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، بۇ ئىز-داغ چىرىتكۈچ پېسە-ماخاۋ كېسىلى دەپ ھېسابلىنىپ، ئۇلار ناپاك سانالسۇن. **52** شۇنىڭدەك كاهىن ئۆرۈش يېپ يا كى ئارقاق يېپىدا ئىز-داغ بولسا كىيىم-كېچەك يا كى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە شۇنداق ئىز-داغ بولسا ئۇلارنىمۇ كۆيدۈرۈۋەتسۇن؛ چۈنكى بۇ چىرىتكۈچ پېسە-ماخاۋ كېسىلىدۇر. مۇنداق نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتسۇن. **53** لېكىن كاهىن ئۇنىڭغا سەپسېلىپ قارىغاندا، ئىز-داغ كىيىم-كېچەك كتىكى ئۆرۈش يېپتا بولسۇن، ئارقاق يېپتا بولسۇن، يا كى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە بولسۇن، ئىز-داغ كېڭىيمىگەن بولسا، **54** ئۇنداقتا كاهىن دېغى بار نەرسىنى ۋۇيۇلسۇن دەپ ۋۇيۇپ، شۇككىنچى قېتىم ئۇنى يەتتە كۈنگىچە ساقلىسۇن. **55** بۇ نەرسە ۋۇيۇلغاندىن كېيىن كاهىن يەنە داغنا سەپسېلىپ قارىسۇن؛ ئە گەر ئۇنىڭ رەڭگى ئۇ زگەرمىگەن بولسا (گەرچە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسىمۇ)، ئۇ يەنىلا ناپاكتۇر؛ سەن ئۇنى ئوتتا كۆيدۈرگىن. چۈنكى مەيلى ئۇنىڭ ئىز-دېغى ئىچ يۈزىدە بولسۇن يا كى تاش يۈزىدە بولسۇن ئۇ چىرىتكۈچ ئىز-داغ

هېسابلىنىدۇ. **56** لېكىن ئە گەر كاھىن سەپسېلىپ قارىغاندا، مانا، داغنىڭ رەڭگى ۋېيۋلىغاندىن كېيىن سۈسلىشىپ كەتكەن بولسا، ئۇ شۇ قىسمىنى كىيم-كېچە كتىن، ئۆرۈش يېتىن يا كى ئارقاق يېتىن بولسۇن، يا كى تېرە-خۇرۇمدىن بولسۇن ئۆنى يىرتىپ ئېلىپ، تاشلىۋەتسۇن. **57** ئە گەر بۇ ئىز-داغ كىيم-كېچە كتە، مەيلى ئارقاق يېتىا يا كى ئۆرۈش يېتىا يا كى بولسۇن، يا تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە كۆرۈنسۇن، بۇ كېڭىيدىغان بىرخىل پېسە-ماخاۋ ئىز-دېغى دەپ سانالسۇن؛ سەن ئۇ چاپلاشقان كىيم-كېچە كنى كۆيدۈرۈۋەتكىن. **58** لېكىن ئە گەر ئىز-داغ كىيم-كېچە كتە بولسۇن (ئۆرۈش يېيىدا يا كى ئارقاق يېيىدا بولسۇن) يا كى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە بولسۇن، ۋېيۋلۇش بىلەن چىقىپ كەتسە، ئۇنداقتا بۇ ئېگىن ئىككىنچى قېتىم ۋېيۋلىسۇن، ئاندىن پاك سانالسۇن. **59** پېسە-ماخاۋ كېيىسلىنىڭكىدەك ئىز-داغ يەيدا بولغان يۇڭ يا كى كاتاپ رەختتىن توقۇلغان كىيم-كېچەك (ئىز-داغ ئۆرۈش يېتىا يا كى ئارقاق يېتىا بولسۇن) يا كى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىلەر توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمە مانا شۇدۇر؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى پاك يا كى ناپاك جا كارلاشقا بولىدۇ.

14

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** پېسە-ماخاۋ بولغان كىشى پاك قىلىنىدىغان كۈنىدە بەجا قىلىش كېرەك بولغان قانۇن-بەلگىلىمە مانا تۆۋەندىكىدە كتۇر: ـ ئۇ كاھىننىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈلسۇن. **3** كاھىن چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا چىقىپ، پېسە-ماخاۋ بولغان كىشىگە سەپسېلىپ قارىسۇن؛ ئە گەر پېسە-ماخاۋ بولغان كىشى كېسىلىدىن ساقايغان بولسا، **4** ئۇنداقتا كاھىن پاك قىلىنىدىغان كىشىگە پاك، تىرىك قۇشتىن ئىككىنى ئۆنىڭغا قوشۇپ كېدىر ياغىچى، قىزىل رەخت ۋە زوفا كەلتۈرۈشكە بۇيرۇسۇن. **5** ئاندىن كاھىن قۇشلارنىڭ بىرىنى ئېقىن سۇ قاچىلانغان ساپال كوزىنىڭ ئۈستىدە بوغۇزلا گلار دەپ ۋېرىۋسۇن، **6** ئاندىن تىرىك قۇشنى بولسا، كاھىن ئۆنى كېدىر ياغىچى، قىزىل رەخت ۋە زوفا بىلەن ئېلىپ كېلىپ، بۇ نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى تىرىك قۇش بىلەن بە رگە ئېقىن سۇنىڭ ئۈستىدە بوغۇزلانغان قۇشنىڭ قېنىغا چىلىسۇن، **7** ئاندىن پېسە-ماخاۋدىن پاك قىلىنىدىغان كىشىگە يەتتە قېتىم سەپىشنى بىلەن ئۆنى پاك دەپ جا كارلىسۇن؛ ۋە تىرىك قۇشنى دالاغا قويۇپ بەرسۇن. **8** پېسە-ماخاۋدىن پاك قىلىنىدىغان كىشى كىيىملىرىنى ۋېيۋىپ، بەدىنىدىكى بارلىق تۈكلەرنى چۈشۈرۈپ، سۇدا ۋېيۇغاندىن كېيىن پاك ھېسابلىنىدۇ. ئاندىن ئۇنىڭغا چېدىرگاھقا كىرىشكە ئىجازەت بولىدۇ؛ يەقەت ئۇ يەتتە كۈنگىچە ئۆز چېدىرىنىڭ ئېشىدا ئۆرۈشى كېرەك. **9** يەتتىنچى كۈنى ئۇ بەدىنىدىكى ھەممە تۈكلەرنى چۈشۈرۈسۇن؛ باشنىڭ چاچ-ساقاللىرى ۋە قېشىنى، يەنى بارلىق تۈكلىرىنى چۈشۈرۈسۇن، ئۇ كىيىملىرىنى ۋېيۇپ ئۆز بەدىنىنى سۇدا يۇيسۇن، ئاندىن پاك بولىدۇ. **10** سە ككىزىنچى كۈنى ئۇ شىكى بىچىرىم ئە رىكلىك قوزا بىلەن بىر ياشقا كە رگەن بىچىرىم چىشى قوزىدىن بىرنى، شۇنىڭدەك بىر [ئەفاھنىڭ] ئوندىن ئۈچىگە باراۋەر زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۆن «ئاشلىق ھەدىيە»نى، بىر لوگ زەيتۇن مېيىنى كەلتۈرسۇن. **11** ئۆنى «پاك» دەپ جا كارلايدىغان بۇ رەسىم-قائىدىنى ئۆتكۈزىدىغان كاھىن پاك قىلىنىدىغان كىشىنى ۋە ئۇ نەرسىلەرنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر قىلسۇن. **12** ئاندىن كاھىن ئە رىكلىك قوزىلارنىڭ بىرىنى ئېلىپ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ سۈنۈپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە شۇ بىر لوگ زەيتۇن مېيىنىمۇ كەلتۈرۈپ، پۇلا گلاتما ھەدىيە سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا گلاتسۇن. **13** قوزا بولسا مۇقەددەس بىر جايىنىڭ ئېچىدە گۈناھ قۇربانلىقى بىلەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار بوغۇزلىنىدىغان جايدا بوغۇزلانسۇن؛ چۈنكى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولسا گۈناھ قۇربانلىقىغا ئوخشاش، كاھىنغا تەۋە بولۇپ «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» سانىلىدۇ. **14** كاھىن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن ئېلىپ پاك قىلىنىدىغان كىشىنىڭ ئۆڭ قۇلىقىنىڭ يۇمشىقىغا ۋە ئۆڭ قولىنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن ئۆڭ پۇتىنىڭ چوڭ بارمىقىغىمۇ سۈرۈپ قويسۇن. **15** ئاندىن كاھىن شۇ بىر لوگ زەيتۇن مېيىدىن ئېلىپ، ئۆزىنىڭ سول قولىنىڭ ئالقىنىغا ئازغىنا قويسۇن. **16** كاھىن ئۆڭ بارمىقىنى سول قولىدىكى زەيتۇن مېيىغا چىلاپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يەتتە قېتىم بارمىقى بىلەن سەپىسۇن. **17** ئاندىن كاھىن قولىدىكى قالغان مايدىن ئېلىپ، پاك قىلىنىدىغان كىشىنىڭ ئۆڭ قۇلقىنىڭ يۇمشىقىغا، ئۆڭ قولىنىڭ باش بارمىقىغا ۋە ئۆڭ پۇتىنىڭ باش بارمىقىغا سۈرۈلگەن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنىڭ قېنىنىڭ ئۈستىگە سۈرۈپ قويسۇن. **18** سۈرۈپ بولۇپ، كاھىن قولىدىكى ئېشىپ قالغان مايىنى پاك قىلىنىدىغان كىشىنىڭ بېشىغا قويسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۆنىڭ ئۆچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كافارەت كەلتۈردى. **19** ئاندىن كاھىن گۈناھ قۇربانلىقىنى سۇنۇپ، پاك قىلىنىدىغان كىشىنى ناپاكلىقىدىن پاك قىلىشقا كافارەت كەلتۈردى؛ ئاخىرىدا ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى بوغۇزلىسۇن. **20** كاھىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئاشلىق ھەدىيەنى قۇربانگاھتا سۇنسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۆنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈپ، ئۇ كىشى پاك بولىدۇ. **21** لېكىن ئۇ كەمبەغەللىكتىن شۇنداق قىلىشقا قۇربى يەتمىسە، ئۆزىگە كافارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن «پۇلا گلاتما ھەدىيە» سۈپىتىدە يالغۇز بىر ئە رىكلىك قوزىنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ كەلتۈرسۇن، شۇنىڭدەك ئاشلىق ھەدىيە ئۈچۈن بىر ئە فاھنىڭ ئوندىن بىرىگە باراۋەر زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۆن بىلەن بىر لوگ زەيتۇن مېيىنى كەلتۈرسۇن **22** ۋە ئۆز ئە ھۋالىغا يارىشا ئىككى پاختەك يا كى ئىككى باچكا ئېلىپ كەلسۇن؛ بىرى گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن، يەنە بىرى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بولسۇن؛ **23** سە ككىزىنچى كۈنى بۇلارنى ئۆزىنىڭ پاك قىلىنىشى ئۈچۈن جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىغا ئېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كاھىننىڭ قېشىغا ئەكەلتۈرسۇن. **24** كاھىن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولىدىغان ئە رىكلىك قوزا بىلەن شۇ بىر لوگ مايىنى ئېلىپ، بۇلارنى پۇلا گلاتما ھەدىيە سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا گلاتسۇن. **25** ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىنغان ئە رىكلىك قوزىنى بولسا ئۆزى بوغۇزلىسۇن؛ ئاندىن كاھىن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن ئازغىنا ئېلىپ، پاك قىلىنىدىغان كىشىنىڭ ئۆڭ قۇلقىنىڭ يۇمشىقىغا، ئۆڭ قولىنىڭ باش بارمىقىغا ۋە ئۆڭ پۇتىنىڭ باش بارمىقىغا سۈرۈسۇن. **26** ئاندىن كاھىن مايدىن ئېلىپ، سول قولىنىڭ ئالقىنىغا ئازغىنا قويسۇن. **27** شۇنداق قىلىپ، كاھىن ئۆڭ بارمىقى بىلەن سول قولىدىكى مايدىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يەتتە قېتىم سەپىسۇن. **28** ئاندىن كاھىن ئۆزى قولىدىكى مايدىن ئېلىپ، پاك قىلىنىدىغان كىشىنىڭ ئۆڭ قۇلقىنىڭ يۇمشىقىغا ۋە ئۆڭ قولىنىڭ باش بارمىقى بىلەن ئۆڭ پۇتىنىڭ باش بارمىقىغا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنىڭ قېنىنىڭ ئۈستىگە سۈرىسۇن. **29** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭغا كافارەت كەلتۈرۈشكە كاھىن قولىدىكى مايىنىڭ قالغىنى پاك قىلىنىدىغان كىشىنىڭ بېشىغا قويسۇن؛ **30** ئاندىن شۇ كىشى ئۆز قوزىغا قاراپ پاختە كتىن بىرنى يا كى باچكىدىن بىرنى سۇنسۇن؛ **31** ئۆز قوزىغا قاراپ، بىرىنى گۈناھ قۇربانلىقى، يەنە بىرىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىپ ئاشلىق ھەدىيە بىلەن بىللە سۇنسۇن. بۇ يولدا كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پاك قىلىنىدىغان كىشى ئۈچۈن كافارەت كەلتۈردى. **32** ئۆزىدە پېسە-ماخاۋ بولغان، پاك قىلىنىشى ئۈچۈن ۋاجىپ بولىدىغان نەرسىلەرنى كەلتۈرۈشكە قۇربى يەتمەيدىغان كىشىلەر توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمە مانا شۇلاردۇر. **33** پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا مۇنداق دېدى: ـ **34** ـ سىلەر مەن ئۆز ئۇگلارغا مىراس قىلىپ بېرىدىغان قاناتان زېمىنغا كە رگەندىن كېيىن، مەن سىلەر ئۈچۈن بولىدىغان شۇ زېمىندىكى بىر ئۆيگە بىرخىل پېسە-ماخاۋ يارىسىنى ئەۋەتسەم، **35** ئۇ ئىنىڭ ئىگىسى كاھىننىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۆنىڭغا بۇنى مەلۇم قىلىپ: «مېنىڭ ۋېيۇمگە ۋابا يۇققاندەك كۆرۈندىۇ»، دەپ مەلۇم قىلىشى كېرەك. **36** كاھىن بولسا: ـ ئۆيدىكى ھەممە نەرسىلەر ناپاك بولمىسۇن ئۈچۈن مەن بېرىپ بۇ ۋاباغا سەپسېلىپ قاراشتىن بۇرۇن ئۆينى بىكارلا گلار، دەپ ۋېرىۋسۇن. ئاندىن كاھىن كىرىپ ئۆيگە سەپسېلىپ قارىسۇن. **37** ئۇ شۇ ۋاباغا سەپسېلىپ قارىغىنىدا، مانا ئۆينىڭ تامىلىرىغا ۋابا داغلىرى يۇققان جايلار كاۋاك بولسا، ھەم يېشىلغا مايىل يا كى قىزغۇچ بولۇپ، تامنىڭ يۈزىدىن قېنىقراق بولسا، **38** كاھىن ئۆينىڭ ئىشىكىنىڭ ئالدىغا چىقىپ، ئىشىكنى يە تتە كۈنگىچە تاقاپ قويسۇن. **39** ئاندىن كاھىن يە تتىنچى كۈنى يېنىپ كېلىپ، سەپسېلىپ قارىغىنىدا، ئۆينىڭ تامىلىرىدىكى ئىز-داغ كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، **40** كاھىن: ـ ۋابا يۇققان تاشلارنى چىقىرىپ شەھەرنىڭ سىرتىدىكى ناپاك بىر جايغا تاشلۇۋېتىگلار، دەپ ۋېيۋىسۇن. **41** شۇنىڭ بىلەن بە رگە ئۇ ئۆينىڭ ئىچىنىڭ تۆت تەرىپىنى قىرىدورىسۇن ۋە ئۇلار قىرغان سۇۋاقنى بولسا شەھەرنىڭ ئېشىدىكى ناپاك بىر جايغا تۆكۈۋەتسۇن. **42** ئاندىن ئۇلار باشقا تاشلارنى ئېلىپ، ئىلگىرىكى تاشلارنىڭ ئورنىدا قويسۇن ۋە باشقا ھاك لاي ئېتىپ، ئۆنىڭ بىلەن ئۆينى قايتىدىن سۇۋاسۇن. **43** ئە گەر ئۇ تاشلارنى چىقىرىپ، ئۆينى قىرىدورۇپ قايتىدىن سۇۋاتقاندىن كېيىن، ئۆيدە ۋابا دېغى يەنە پەيدا بولسا، **44** ئۇنداقتا كاھىن يەنە كىرىپ بۇنىڭغا سەپسېلىپ قارىسۇن. سەپسېلىپ قارىغىنىدا، مانا ئىز-داغ ئۆيدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، بۇ ئۆيگە يۇقتىنى چىرىتكۈچ ۋابا بولدۇ؛ ئۆي ناپاك سانىلىدۇ. **45** بۇ ۋەجىدىن ئۆلار ئۆينى، يەنى ياغاچ-تاش ۋە بارلىق سۇۋاقنى بىلەن بىللە چۈشۈرۈپ، ھەممىسىنى كۆتۈرۈپ شەھەرنىڭ سىرتىدىكى ناپاك بىر جايغا تاشلۇۋېتىسۇن. **46** كىمدە كىم ئۆي تاقالغان مەھەلدە ئۇنىڭغا كىرسە، ئۇ كەچ كىرگۈچە ناپاك سانىلىدۇ. **47** ئە گەر بىركىم ئۆي ئىچىدە ياتقان بولسا، كىيىملىرىنى يۇيسۇن؛ ۋە ئە گەر بىرسى ئۆيدە غىزالانغان بولسا، ئۇمۇ ئۆز كىيىملىرىنى يۇيسۇن. **48** لېكىن كاھىن كىرىپ، ئۆيگە سەپسېلىپ قارىغىنىدا ئۆي سۇۋالغاندىن كېيىن ۋابا ئۇنىڭدا كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسا، ئۇنداقتا كاھىن ئۆينى «پاك» دەپ جا كارلىسۇن؛ چۈنكى ئۇنىڭدىكى ۋابا ساقايغان بولىدۇ. **49** ئاندىن ئۇ ئۆينىڭ پاك قىلىنىشى ئۈچۈن ئىككى قۇش، كېدىر ياغىچى، قىزىل رەخت بىلەن زوفا ئېلىپ كېلىپ، **50** قۇشلارنىڭ بىرىنى ئېقىن سۇ قاچىلانغان ساپال

كوزىنىڭ ئۈستىدە بوغۇزلىسۇن؛ **51** ئاندىن ئۇ كېدىر ياغىچى، زوفا، قىزىل رەخت ۋە تىرىك قۇشنى بىللە ئېلىپ كېلىپ، بۇ نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى بوغۇزلانغان قۇشنىڭ قېنىغا، شۇنداقلا ئېقىن سۇغا چىلاپ، ۋېگە يەتتە مەرتىۋە سەپىسۇن، **52** بۇ يول بىلەن ئۇ ۋېنى قۇشنىڭ قېنى، ئېقىن سۇ، تىرىك قۇش، كېدىر ياغىچى، زوفا ۋە قىزىل رەخت ئارقىلىق ناپاكلىقتىن پاكلايدۇ. **53** ئاندىن ئۇ تىرىك قۇشنى شەھەرنىڭ سىرتىدا، دالادا ۋېيۋېپ بەرسۇن. ئۇ شۇنداق قىلىپ، ئۆي ئۈچۈن كافارەت كەلتۈردىۋ؛ ئۇ ئۆي پاك سانىلىدۇ. **54** بۇلار بولسا ھەرخىل پېسە-ماخاۋ جاراھىتى، قاقاچ، **55** كىيىم-كېچەك ۋە ۋېگە يۇققان پېسە-ماخاۋ ۋاباسى، **56** تېرىدىكى چىقانلار، تەمرەتكە ۋە پارقىراق ئاق ئىز-داغلار توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمىدۇر. **57** شۇ بەلگىلىمىلەر بىلەن بىر نەرسىنىڭ قايسى ئەھۋالدا ناپاك، قايسى ئەھۋالدا پاك بولىدىغانلىقىنى يەرق ئېتىشكە كۆرسەتمە بېرىشكە بولىدۇ؛ مانا بۇ پېسە-ماخاۋ توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمىدۇر.

15

پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** ئىسرائىللارغا مۇنداق دە گىلار: ـ ھەرقانداق ئە رگە كىنىڭ ئۆز تېنىدىن ئاقا چىقسا شۇ كىشى شۇ ئاقا سەۋەبىدىن ناپاك سانالىسۇن. **3** ئاقا چىقىشتىن بولغان ناپاكلىق توغرىسىدىكى ھۆكۈم شۇنى، ئاقىسى مەيلى تېنىدىن ئېقىپ ئۆرسۇن يا كى ئېقىشتىن توختىتىلغان بولسۇن، شۇ كىشى يەنىلا ناپاك سانالىسۇن؛ **4** مۇنداق ئاقا بولغان كىشى ياتقان ھەربىر ئورۇن-كۆرپە ناپاك سانىلىدۇ ۋە ئۇ قايسى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرسا شۇ نەرسىمۇ ناپاك سانىلىدۇ. **5** كىمكى ئۇ ياتقان ئورۇن-كۆرپىگە تە گسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن، ئاندىن كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالىسۇن. **6** شۇنىڭدەك كىمكى مۇنداق ئاقا بولغان كىشى ئولتۇرغان نەرسىدە ئولتۇرسا ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالىسۇن. **7** كىمكى ئاقا بولغان كىشىنىڭ تېنىگە تە گسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن، ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالىسۇن. **8** ئە گەر ئاقا بولغان كىشى پاك بىرسىگە تۈكۈرسە، شۇ كىشى ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن، كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالىسۇن. **9** قايسىبىر ئېگەر-توقۇمنىڭ ئۈستىگە [ئاقا بولغان] كىشى منىسە، شۇ نەرسە ناپاك سانالىسۇن. **10** كىمكى ئۇنىڭ تېگىدە ۋېيۋېلغان نەرسىلە رگە تە گسە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانىلىدۇ؛ ۋە كىمكى شۇ نەرسىلەرنى كۆتۈرسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن، ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالىسۇن. **11** ئاقا بولغان كىشى قولىنى يۇماستىن بىركىمگە تە گكۈزسە، شۇ كىشى ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالىسۇن. **12** ئاقا بولغان كىشى ساپال قاچىنى ئۆتۈپ سالسا، شۇ قاچا چېقىۋېتىلسۇن؛ ياغاچ قاچا بولسا سۇدا يۇيۇلسۇن. **13** قاچانىكى ئاقا بار كىشى ئاقا ھالىتىدىن قۇتۇلسا، ئۆزىنىڭ پاك قىلىنىشى ئۈچۈن يەتتە كۈننى ھېسابلاپ ئۆتكۈزۈپ، ئاندىن كىيىملىرىنى يۇيۇپ، ئېقىن سۇدا يۇيۇنسۇن؛ ئاندىن پاك سانىلىدۇ. **14** سەككىزىنچى كۈنى ئىككى پاختەك يا كى ئىككى باچكىنى ئېلىپ، جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، كاھىنغا تاپشۇرسۇن. **15** كاھىن ئۇلاردىن بىرىنى گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن، يەنە بىرىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن سۇنسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆنۈك ئاقا بولغانلىقىغا كافارەت كەلتۈردىۋ. **16** ئە گەر بىر ئە رگە كىنىڭ مەنىسى ئۆزاۋىدىن چىقىپ كەتكەن بولسا، ئۇ پۈتۈن بەدىنىنى سۇدا يۇيۇسۇن، ئۇ كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالىسۇن. **17** شۇنىڭدەك ئادەمنىڭ مەنىسى قايسى كىيىمگە يا كى تېرىسگە يۇقۇپ قالسا، سۇدا يۇيۇلسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالىسۇن. **18** ئەر ۋە ئايال كشى بىر-بىرگە يېقىنلىششى بىلەن مەنىي چىقسا، ئىككىسى يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالىسۇن. **19** ئە گەر ئايال كىشىلەر ئاقا كېلىش ھالىتىدە تۇرسا ۋە ئاقىسى خۇن بولسا، ئۇ يەتتە كۈنگىچە «ئايىم» تۇرسۇن؛ كىمكى ئۇنىڭغا تە گسە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالىسۇن. **20** «ئايىم» تۇرۇش مە رگىلدە، قايسى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ياتسا، شۇ نەرسە ناپاك سانىلىدۇ، شۇنداقلا قايسى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغان بولسا، شۇ نەرسىمۇ ناپاك سانالىسۇن. **21** ھە ركىم ئۇنىڭ ئورۇن-كۆرپىسگە تە گسە ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالىسۇن. **22** ھە ركىم ئۇ ئولتۇرغان نەرسىگە تە گسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالىسۇن. **23** ۋە ئە گەر بەركىم ئۇ ياتقان يا كى ئولتۇرغان جايدا ۋېيۋېلغان بىرەر نەرسىگە تە گسە، كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالىسۇن. **24** ئە گەر بىر ئە ر كشى شۇ ھالەتتىكى ئايال بىلەن بە رگە ياتسا، شۇنداقلا ئۆنۈك خۇن ناپاكلىقى شۇ ئە رگە يۇقۇپ قالسا، ئۇ يەتتە كۈنگىچە ناپاك سانالىسۇن؛ ئۇ ياتقان ھەربىر ئورۇن-كۆرپىمۇ ناپاك سانالىسۇن. **25** ئە گەر ئايال كىشىنىڭ ئادەت ۋاقتىنىڭ سىرتىدىمۇ بىرنەچچە كۈنگىچە خۇنى ئېقىپ تۇرسا، يا كى خۇن ئاقىسى ئادەت ۋاقتىدىن ئېشىپ كەتكەن بولسا، ئۇنداقتا بۇ ناپاك قان ئېقىپ تۇرغان كۈنلىرىنىڭ ھەممىسىدە، ئۇ ئادەت كۈنلىرىدە ئۇرغاندەك سانالىسۇن، يەنە ناپاك سانالىسۇن. **26** قان كەلگەن ھەربىر كۈندە ئۇ قايسى ئورۇن-كۆرپە ئۈستىدە ياتسا، بۇلار ئۇ ئادەت كۈنلىرىدە ياتقان ئورۇن-كۆرپىلەردەك ھېسابلىنىدۇ؛ ئۇ قايسى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغان بولسا، شۇ نەرسە ئادەت كۈنلىرىنىڭ ناپاكلىقىدەك ناپاك سانالىسۇن. **27** ھە ركىم بۇ نەرسىلە رگە تە گسە ناپاك بولىدۇ؛ شۇ كشى كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالىسۇن. **28** ئايال كشى قاچان خۇن كېلىشتىن ساقايسا، ئۇ يەتتە كۈنىنى ھېسابلاپ، ئۆتكۈزۈپ بولغاندا پاك سانىلىدۇ. **29** سە ككىزنچى كۈنى ئۇ ئىككى پاختەك يا كى ئىككى باچكىنى ئېلىپ جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىغا، كاھىنىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن. **30** كاھىن بۇلارنىڭ بىرىنى گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن، يەنە بىرىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن ئۆتكۈزسۇن؛ بۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ ناپاك ئاقا قېنىدىن پاك بولۇشىغا ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەپۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كافارەت كەلتۈردىۋ. **31** سىلەر مۇشۇ يول بىلەن ئىسرائىللارنى ناپاكلىقىدىن ئۆز ۋاقىلار؛ بولمىسا، ئۇلار ناپاكلىقىدا ئۆرۈپرىپ، ئۇلارنىڭ تارىسدا ئۇتۇرغان مېنىڭ ئۇرالغۇ چېدىرىمنى يۇلغىشى ۋېيىلدىن ناپاك ھالىتىدە ئولۇپ كېتىدۇ. **32** ئاقا كېلىش ھالىتىدە بولغان كىشى ۋە مەنىي كېتىش بىلەن ناپاك بولغان كىشى توغرىسىدا، **33** شۇنىڭدەك خۇن كېلىش كۈنلىرىدىكى ئاغرىق ئايال كشى توغرۇلۇق، ئاقا ھالەتتە بولغان ئە ر ۋە ئايال توغرۇلۇق، ناپاك ھالەتتىكى ئايال بىللە ياتقان ئە ر توغرۇلۇق كەلگەن قانۇن-بەلگىلىمە مانا شۇلاردۇر.

16

ھارۇننىڭ ئىككى ئوغلى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېقىنلىششى بىلەن ئولۇپ كەتتى. ئۇلار ئولۇپ كەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلدى. **2** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن ئۆز قېرىندىشىڭ ھارۇنغا: «سەن ئولۇپ كەتمەسلىكىڭ ئۈچۈن پەردىنىڭ ئىچىدىكى مۇقەددەس جايغا ۋېيۋېلغان ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئۈستىدىكى «كافارەت تەختى»نىڭ ئالدىغا ھەر ۋاقىت كەلمە»، دېگىن. چۈنكى مەن «كافارەت تەختى»نىڭ ئۈستىدىكى بۇلۇتتا ئايان بولىمەن. **3** ھارۇن [ئەڭ] مۇقەددەس جايغا مۇنۇ يول بىلەن كىرسۇن: ـ گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر ياش تورپاق، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر قوچقارنى قىلىپ كەلتۈرسۇن؛ **4** ئۆزى مۇقەددەس كىتاب خالىتا كۆگلەكنى كىيىپ، ئەتلىرىنى يايدىغان كىتاب ئىشتانىنىمۇ كىيىپ، بېلىگە بىر كىتاپ بەلۋاغنى باغلاپ، بېشىغا كىتاپ سەللىنى ۋۇگەپ كەلسۇن. بۇلار مۇقەددەس كىيىملەر بولغىچا، كىيىشتىن ئىلگىرى بەدىنىنى سۇدا يۇيۇسۇن. **5** ئۇ ئىسرائىللارنىڭ جامائىتىدىن گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى تېكە، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر قوچقارنى تاپشۇرۇۋالسۇن.

6 شۇنىڭ بىلەن ھارۇن ئاۋۋال گۈناھ قۇربانلىقى بولىدىغان تورپاقنى سۇنۇپ، ئۆزىنى ۋە ئۆز ئۆيىدىكىلەر ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈشى كېرەك. **7** ئاندىن ئۇ ئىككى تېكىنى ئېلىپ، ئۇلارنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆرگىزىسۇن. **8** ئاندىن ھارۇن بۇ ئىككى تېكە توغرىسىدا چەك تاشلىسۇن؛ چەكنىڭ بىرىنى «پەرۋەردىگار ئۈچۈن»، يەنە بىرىنى «ئازازەل ئۈچۈن» تاشلىسۇن. **9** ھارۇن پەرۋەردىگارغا چەك چۈشكەن تېكىنى كەلتۈرۈپ، گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە سۇنسۇن. **10** لېكىن «ئازازەل» گە چەك چۈشكەن تېكىنى كەلتۈرۈپ، كافارەت كەلتۈرۈشنى ئۈچۈن چۆلگە ھەيدىلىشكە، شۇنداقلا «ئازازەل» گە ئەۋەتىلىشكە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تىرىك قالدۇرۇلسۇن. **11** ئاندىن ھارۇن گۈناھ قۇربانلىقىنى، يەنى ئۆزى ئۈچۈن بولغان تورپاقنى كەلتۈرۈپ، ئۆزى ۋە ئۆز ئۆيىدىكىلەر ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈشكە ئۆزىگە گۈناھ قۇربانلىقى بولىدىغان بۇ تورپاقنى بوغۇزلىسۇن؛ **12** ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى قۇربانگاھتىن ئېلىنغان چوغ بىلەن تولغان بىر خۇشبۇيدانى ئېلىپ، ئىككى قولالاپ يۇمشاق ئېزىلگەن ئېسىل خۇشبۇي ئەتىر بىلەن تولدۇرۇپ، بۇنى پەردىنىڭ ئىچىگە ئېلىپ بارسۇن؛ **13** ئاندىن خۇشبۇي ئىس-تۈتىكى ھۆكۈم-گۈۋاھ ساندۇقىنىڭ ئۈستىدىكى كافارەت تەختىنى قاپلىسۇن دەپ، خۇشبۇيىنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىكى ئوتنىڭ ئۈستىگە قويسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلمەيدۇ. **14** ئۇ تورپاقنىڭ قېنىدىن ئېلىپ ئۆز بارمىقى بىلەن كافارەت تەختىنىڭ شەرق تەرىپىگە چېچىپ، كافارەت تەختىنىڭ ئالدىغمۇ ئۆز بارمىقى بىلەن قاندىن ئېلىپ، يەتتە قېتىم سەپىسۇن. **15** ئاندىن ئۇ خەلق ئۈچۈن گۈناھ قۇربانلىقى قىلىنىدىغان تېكىنى بوغۇزلىسۇن؛ قېنىنى پەردىنىڭ ئىچىگە كەلتۈرۈپ، تورپاقنىڭ قېنىنى قىلغانىدەك قىلسۇن، يەنى ئۇنىڭ قېنىدىن ئېلىپ كافارەت تەختىگە ۋە كافارەت تەختىنىڭ ئالدىغا چاچسۇن. **16** ئۇ بۇ يول بىلەن مۇقەددەس جاي ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈپ، ئۇنى ئىسرائىللارنىڭ ناپاكلىقىدىن، ھەممە ئىتائەتسىزلىكلىرىنى ئېلىپ بارىدىغان گۈناھلىرىدىن پاكلايدۇ ۋە شۇنىڭدەك ئولارنىڭ ناپاكلىقى تارىسدا ئۇرۇۋاتقان جامائەت چېدىرى ئۈچۈنمۇ شۇنداق كافارەت قىلسۇن. **17** ئۇ كافارەت

كەلتۈرۈش تۈچۈن ئەڭ مۇھەددەس جايغا كىرگەندىن تارتىپ تۈنگۈن چىققۇچە ھېچبىر ئادەم جامائەت چېدىرى ئىچىدە بولمىسۇن؛ بۇ يول بىلەن تۇ تۈزۈى، ئۇيىدىكلەر ۋە ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جامائىتى تۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ. **18** ئاندىن تۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى قۇربانگاھقا چىقىپ، تۈنىڭ تۈچۈنمۇ كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۈنگۈدەك تورپاقتىكى قېنى بىلەن تېكىنىڭ قېنىدىن ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ چۇرىسىدىكى مۇزگۈزلە رگە سۈرسۈن؛ **19** تۇ بارمىقى بىلەن قاندىن ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىگە يەتتە قېتىم سەپسۈن؛ شۈنىڭ بىلەن تۇ تۈنى ئىسرائىللارنىڭ ناپاكلىقلىرىدىن پاكلاپ [خوداغا ئاتاپ] مۇھەددەس قىلىدۇ. **20** ـ مۇقەددەس جاي، جامائەت چېدىرى ۋە قۇربانگاھ تۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈپ بولغاندىن كېيىن، تۇ تىرىك تېكىنى كەلتۈرسۈن؛ **21** ئاندىن ھارۇن ئىككى قولىنى تىرىك تېكىنىڭ بېشىغا قويۇپ تۈرۈپ، تۈنىڭ ئۈستىدە تۈرۈپ، ئىسرائىللارنىڭ بارلىق قەبىھلىكلىرى ۋە ئىتائەتسىزلىكلىرىنى ئېلىپ باردىغان گۈناھلىرىنى ئىقرار قىلىپ، تۈلارنى تېكىنىڭ بېشىغا ئارتىسۇن؛ ئاندىن تۈنى يېنىدا تەيىار تۈرىدىغان بىر ئادەمنىڭ قولى بىلەن چۈلگە ئەۋەتىۋەتسۈن. **22** بۇ يول بىلەن تېكە تۈلارنىڭ ھەممە قەبىھلىكلىرىنى تۈز ئۈستىگە ئېلىپ، ئادەمزاتسىز چۈلگە كېتىدۇ. شۈڭا تۇ تېكىنى چۈلگە قويۇۋەتسۈن. **23** ـ ئاندىن ھارۇن جامائەت چېدىرىغا كىرىپ مۇقەددەس جايغا كىرگەن ۋاقىتتا كىيگەن كاتاپ كىيىملىرىنى سېلىپ شۇ يەردە تۈلارنى قويۇپ قويسۇن. **24** تۇ مۇقەددەس يەردە تۈز بەدىنىنى سۇدا يۇيۇپ، تۈز كىيىملىرىنى كىيىپ تاشقىرىغا چىقىپ، تۈزنىڭ كۈيدۈرمە قۇربانلىقى بىلەن خەلقنىڭ كۈيدۈرمە قۇربانلىقىنى سۈنۈپ، شۇ يول بىلەن تۈزنى ۋە خەلق تۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ. **25** شۇنداقلا تۇ گۈناھ قۇربانلىقىنىڭ مېيىنى قۇربانگاھتا كۈيدۈرسۈن. **26** «ئازازەل» گە بېكىتىلگەن تېكىنى ئېلىپ بىرىپ قويۇۋەتكەن كىشى تۈز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، بەدىنىنى سۇدا يۇيۇپ، ئاندىن چېدىرىغاھقا كىرىشكە بولىدۇ. **27** كافارەت كەلتۈرۈش تۈچۈن قېنى [ئەڭ] مۇقەددەس جايغا ئېلىپ كىرىلىپ، گۈناھ قۇربانلىقى قىلىنغان تورپاق بىلەن گۈناھ قۇربانلىقى قىلىنغان تېكىنى بىرسى چېدىرىغاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ، تۈلارنىڭ تېرىسى، گۈشى ۋە تېزە كلىرىنى ئوتتا كۈيدۈرسۈن. **28** تۈلارنى كۈيدۈ رگەن كىشى تۈز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، بەدىنىنى سۇدا يۇيۇپ، ئاندىن چېدىرىغاھقا كىرىشكە بولىدۇ. **29** ـ مانا بۇ سىلە رگە بىر ئەبەدىي قانۇن-بەلگىمە بولسۇن: ـ ھەر يەتتىنچى ئايىنىڭ ئونىنچى كۈنىدە سىلەر تۈز نەپىسىگىلەرنى تارتىپ تۈز ئۈگىلارنى تۈۋەن تۈتۈگىلار ۋە ھېچقانداق ئىش قىلماگىلار، مەيلى يەرلىكلەر بولسۇن يا كى ئاراگىلاردا تۇرۇۋاتقان ياقا يۈرتلۇقلار بولسۇن شۇنداق قىلىشىگىلار كېرەك. **30** چۈنكى شۇ كۈنىدە سىلەرنى پاكلاشقا سىلەر تۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈلىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سىلەر ھەممە گۈناھلىرىگىلاردىن پاك بولىسىلەر. **31** بۇ كۈن سىلە رگە پۈتۈنلەي ئارام ئالىدىغان شابات كۈنى بولۇپ، نەپىسىگىلارنى تارتىپ تۈز ئۈگىلارنى تۈۋەن تۈتىسىلەر؛ بۇ ئەبەدىي بىر بەلگىمىدۇر. **32** كىمكى ئاتىسىنىڭ ئورنىدا كاھىنلىق يۈرگۈزۈش تۈچۈن مەسىھ قىلىنىپ، خوداغا ئاتاپ تىكىلەنگەن كاھىن بولسا شۇ يول بىلەن كافارەت كەلتۈرىدۇ. تۇ كاتاپنى ئېتىلگەن مۇقەددەس كىيىمنى كىيىپ تۈرۈپ، **33** ئەڭ مۇقەددەس جاي تۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ جامائەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھ تۈچۈنمۇ كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ قالغان كاھىنلار بىلەن بارلىق خەلقنىڭ جامائىتى تۈچۈن ھەم كافارەت كەلتۈرىدۇ. **34** بۇ يولىسا سىلەر تۈچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىمە بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارنى بارلىق گۈناھلىرىدىن پاكلاش تۈچۈن يىلدا بىر قېتىم كافارەت كەلتۈرۈپ بېرىسىلەر». شۇنىڭ بىلەن [ھارۇن] پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلدى.

17

پەرۋەردىگار مۇساغا سۈز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرى ۋە بارلىق ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار سىلە رگە بۇيرۇغان ھۆكۈم شۇكى: ـ **3** ئىسرائىلنىڭ جەمەئەتلىرىدىن بولغان ھەرقانداق كىشى قۇربانلىق قىلماقچى بولۇپ، كالا يا كى قوي يا كى تۇچكىنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدا، پەرۋەردىگارنىڭ تۇرالغۇ چېدىرىنىڭ ئالدىغا، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان قۇربانلىق سۈپىتىدە يېتىلىپ ئەكىلەلمەي، بەلكى چېدىرگاھنىڭ ئېچىدە يا كى تاشقىرىدا بوغۇزلىسا، تۈنىڭ ئۈتى ئاققان قان شۇ كىشىنىڭ گەدىنىگە تارتىلىدۇ، بۇ ئادەم «قان تۈككەن» دەپ، تۈز خەلقىدىن تۈزۈپ تاشلىنىدۇ. **5** بۇ ھۆكۈمنىڭ مەقسىتى ئىسرائىللارنىڭ ھازىرقىدەك دالادا مال سويۇپ قۇربانلىق قىلىشىنىڭ ئورنىغا، قۇربانلىقلىرىنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، كاھىنغا تاپشۇرۇپ پەرۋەردىگارغا «ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى» سۈپىتىدە سۇنۇپ بوغۇزلىشى ئۈچۈندۇر. **6** كاھىن قانىنى ئېلىپ جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ يېنىدىكى پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئۈستىگە سېپىپ، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇيى كەلتۈرۈش ئۈچۈن مايىنى كۈيدۈرسۈن. **7** شۇنىڭ بىلەن تۈلار ئەمدى بۇرۇنقىدەك بۇزۇقلۇق قىلىپ تېكە-جىنلارنىڭ كەينىدە يۈرۈپ، تۈلارغا تۈز قۇربانلىقلىرىنى تۈتكۈزۈپ يۈرمىسۇن. مانا بۇ تۈلار ئۈچۈن دەۋردىن-دەۋرگىچە ئەبەدىي بىر بەلگىمە بولسۇن. **8** سەن تۈلارغا: ـ ئىسرائىلنىڭ جەمەئەتىدىن يا كى تۈلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان ياقا يۈرتلۇقلاردىن بىرى كۈيدۈرمە قۇربانلىق يا كى [باشقا] قۇربانلىق تۈتكۈزمەكچى بولسا، **9** تۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنۈش تۈچۈن جامائەت چېدىرىغا كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرمىسە، تۇ كىشى تۈز خەلقلىرىدىن تۈزۈپ تاشلانسۇن» ـ دېگىن. **10** ئە گەر ئىسرائىلنىڭ جەمەئەتىدىن بولغان ھەرقانداق ئادەم يا كى تۈلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان ياقا يۈرتلۇقلار قان يېسە، مەن يۈزۈمنى قانىنى يېگەن شۇ كىشىگە قارشى قىلىمەن، تۈنى تۈز خەلقىدىن تۈزۈپ تاشلايمەن. **11** چۈنكى ھەربىر جانۋارنىڭ جېنى بولسا تۈنىڭ قېنىدىدۇر، مەن تۈنى جېنىگلار تۈچۈن قۇربانگاھ ئۈستىگە كافارەت كەلتۈرۈشكە بە رگەنمەن. چۈنكى قان تۈزىدىكى جانلىنىڭ ۋاستىسى بىلەن كافارەت كەلتۈرىدۇ. **12** شۇڭا بۇ سەۋەبتىن مەن ئىسرائىلارغا: ـ «سىلەرنىڭ ھېچبىرىگىلار قان يېمەسلىكىگىلار كېرەك، ئارا گىلاردا تۇرۇۋاتقان ياقا يۈرتلۇقلارمۇ قان يېمەسلىكى كېرەك» ـ دېگەندىم. **13** ئە گەر ئىسرائىلاردىن بىرى يا كى تۈلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان ياقا يۈرتلۇقلارنىڭ بىرى يېيىشكە بولىدىغان بىر چارپاي ھايۋان يا كى قۇشنى ئۇۋلاپ، قېنىنى تۆكسە، تۈنى توپا بىلەن يېپىپ قويسۇن. **14** چۈنكى ھەربىر جانۋارنىڭ جېنى بولسا، تۈنىڭ قېنىدىن ئىبارەتتۇر. تۈنىڭ جېنى قېنىدا بولغاچ مەن ئىسرائىلارغا: «سىلەر ھېچقانداق جانۋارنىڭ قېنىنى يېمەڭلار، چۈنكى ھەربىر جانۋارنىڭ جېنى تۈنىڭ قېنىدىدۇر؛ كىمكى تۈنى يېسە تۈزۈپ تاشلىنىدۇ» ـ دېدىم. **15** كىمدە كىم تۈلۈپ قالغان يا كى يىرتقۇچلار بوغۇپ تىتما-تىتما قىلىۋەتكەن بىر ھايۋانى يېسە، مەيلى تۇ يەرلىك يا كى ياقا يۈرتلۇق بولسۇن تۈز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كېچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن؛ ئاندىن تۇ پاك بولىدۇ. **16** لېكىن تۇ يا كى كىيىملىرىنى يۇمىسا، يا كى سۇدا بەدىنىنى يۇمىسا، شۇ كىشى تۈز قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ.

18

پەرۋەردىگار مۇساغا سۈز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ «مەن بولسام خوداىگلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن». **3** سىلەر ئىلگىرى تۈرغان مىسىر زېمىنىدىكىدەك ئىشلارنى قىلماگىلار ۋە يا كى مەن سىلەرنى ئېلىپ باردىغان قاناناننىڭ زېمىنىدىكىدەك ئىشلارنى قىلماگىلار، تۈلارنىڭ رەسىم-ئادەتلىرىدە يۈرمە گىلار. **4** بەلكى مېنىڭ ھۆكۈملىرىمگە ئەمەل قىلىپ، قانۇن بەلگىمىلىرىمنى تۈتۈپ شۇ يولىچە مېڭىگىلار. مەن خوداىگلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **5** سىلەر چوقۇم مېنىڭ بەلگىمىلىرىم بىلەن ھۆكۈملىرىمنى تۈتۈشۈگىلار كېرەك؛ ئىنسان تۈلارغا ئەمەل قىلىدىغان بولسا تۈلارنىڭ سەۋەبىدىن ھاياتتا بولىدۇ. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **6** ـ ھېچكىم تۈزىگە يېقىن تۈغقان بولغان ئايالغا يېقىنلۇق قىلىپ ئەۋرىتىنى ئاچمىسۇن. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **7** ئاتاگىنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە، بۇ ئاتاگىنىڭ ئەۋرىتىگە تە ككىنىڭ بولىدۇ؛ تۇ سېنىڭ ئاناڭ بولغاچقا تۈنىڭ ئەۋرىتىگە تە گسەڭ بولمايدۇ. **8** ئاتاگىنىڭ ئايالىنىڭ ئەۋرىتىگىمۇ تە گمە، چۈنكى شۇنداق قىلساڭ ئاتاگىنىڭ ئەۋرىتىگە تە ككەندەك بولىدۇ. **9** سەن ئاچا-سىڭلىگىنىڭ، بىر ئاتىدىن بولغان يا كى بىر ئانىدىن بولغان، يا كى شۇ ۋىدە تۈغۇلغان يا كى ياشقا يەردە تۈغۇلغان بولسۇن، تۈنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە. **10** سەن تۈز ئوغلۇڭنىڭ قىزى ۋە يا كى قىزىگىنىڭ قىزىنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە؛ چۈنكى تۈلارنىڭ ئەۋرىتى سەن تۈز ئۈگىنىڭ ئەۋرىتىدۇر. **11** سەن ئاتاگىنىڭ ئايالىنىڭ قىزىنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە، تۇ ئاتاگىدىن تۈغۇلغان، سېنىڭ ئاچا-سىڭلىڭ، شۇڭا تۈنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە. **12** سەن ئاتاگىنىڭ ئاچا-سىڭلىسىنىڭ ئەۋرىتىگىمۇ تە گمە، چۈنكى تۇ ئاتاگىنىڭ بىرتۈغقىنىدۇر. **13** سەن ئاناگىنىڭ ئاچا-سىڭلىلىرىنىڭ ئەۋرىتىگىمۇ تە گمە، چۈنكى تۇ ئاناگىنىڭ بىرتۈغقىنىدۇر. **14** ئاتاگىنىڭ ئاكا-ئىنىلىرىنىڭ ئايالىنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە؛ تۈلارنىڭ ئايالىرىغا يېقىنلۇق قىلما، چۈنكى تۈلار سېنىڭ ھاماگىدۇر. **15** سەن كېلىنگىنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە، تۇ سېنىڭ ئوغلۇڭنىڭ ئايالى بولغاچقا، تۈنىڭ ئەۋرىتىگە تە گسەڭ بولمايدۇ. **16** سەن ئاكا-ئىنىلىرىگىنىڭ ئايالىنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە، چۈنكى بۇ تۈز ئاكا-ئىنىلىرىگىنىڭ ئەۋرىتىگە تە ككەندەك بولىدۇ. **17** سەن بىر ئايالغا ۋە شۇنىڭ بىلەن بە رگە تۈنىڭ قىزىنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە، شۇنداقلا تۈنىڭ ئوغلىنىڭ قىزى ۋە قىزىنىڭ قىزىنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە. تۈلار بىر-بىرگە يېقىن تۈغقان بولغاچقا، مۇنداق ئىش پەسەندىلىكتۇر. **18** سەن ئايالىڭ ھايات ۋاقتىدا، تۈنىڭ ئاچا-سىڭلىسىنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ ئەۋرىتىگە تە گمە. تۇنداق قىلساڭ خوتۇنۇڭنىڭ كۈندەشلىك ئازابىنى كەلتۈرسەن. **19** سەن بىر ئايالنىڭ ئادەت كۆرۈپ ناپاك تۇرغان ۋاقتىدا يېقىنلۇق قىلىپ ئەۋرىتىگە تە گمە. **20** سەن تۈز قوشنا گىنىڭ ئايالى بىلەن زىنا قىلىپ تۈز ۋۇگىنى تۈنىڭ بىلەن ناپاك قىلما. **21** سەن تۈز نەسىلگىدىن ھېچبىرىنى مولەك مەبۇدىغا ئاتاپ ئوتتىن تۈتكۈزسەڭ قەتئىي بولمايدۇ. ئە گەر شۇنداق قىلساڭ خوداىگىنىڭ نامىنى ناپاك قىلغان بولىسەن.

مەن تۆزۈم پەرۋەردىگاردۇرمەن. **22** سەن ئايالار بىلەن بىرگە بولغاندەك ئەر كىشى بىلەن بىرگە بولما. بۇ ئىش يېرگىنچلىكتۇر. **23** سەن ھېچ ھايۋان بىلەن مۇناسىۋەت قىلىپ تۆزۈڭنى ناپاك قىلما، شۇنىڭدەك ئايال كىشىمۇ مۇناسىۋەت قىلدۇرۇش ئۈچۈن بىر ھايۋاننىڭ ئالدىغا بارمىسۇن. بۇ ئىش نېجىسلىقتۇر. **24** سىلەر بۇ ئىشلارنى قىلىپ تۆزۈڭلارنى ناپاك قىلماڭلار، چۈنكى مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن چىقىرىۋاتقان تائىپىلەر بولسا شۇنداق ئىشلارنى قىلىپ تۆزۈلىرىنى ناپاك قىلغان **25** ۋە زېمىنمۇ ناپاك بولغاندۇر. بۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئۇ زېمىننىڭ قەبىھلىكىنى تۆز بېشىغا چۈشۈرىمەن، شۇنىڭدەك ئۇ زېمىنمۇ تۆزىدە تۇرۇۋاتقانلارنى قۇسۇپ چىقىرىۋېتىدۇ. **26** لېكىن سىلەر بولساڭلار مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىم بىلەن ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇڭلار، سىلەردىن ھېچكىم، مەيلى يەرلىك يا كى ئارا ئاڭلاردا تۇرۇۋاتقان ياقا يۇرتلۇق بولسۇن بۇ يېرگىنچلىك ئىشلاردىن ھېچبىرىنى قىلمىسۇن **27** (چۈنكى بۇ بارلىق يېرگىنچلىك ئىشلارنى سىلەردىن ئىلگىرى شۇ زېمىندا تۇرغان خەلق قىلىپ كەلگەچكە، زېمىننىڭ تۆزى ناپاك بولۇپ قالدى). **28** شۇنداق قىلىپ زېمىنى ناپاك قىلىساڭلار، زېمىن تۆزى سىلەردىن ئىلگىرى تۇرۇۋاتقان تۇرغانلارنى قۇسۇپ چىقارغاندەك، سىلەرنىمۇ قۇسۇپ چىقىرىۋېتىدۇ. **29** چۈنكى بۇ يېرگىنچلىك ئىشلارنىڭ ھەرقانداقىنى قىلغۇچى، ـ مۇنداق قىلمىشلارنى قىلغان ھەرقانداق كىشى تۆز خەلقى ئارىسىدىن تۆزۈپ تاشلىنىدۇ. **30** سىلەر مەن سىلە رگە تاپىلىغىنىمغا ئەمەل قىلىشىڭلار زورۇردۇر، ـ دېمەك، سىلەر تۆزۈڭلاردىن ئىلگىرى تۇتۇقلىنىلەر تۇتقان شۇ يېرگىنچلىك رەسىم-قائىدىلەرنى تۇتۇپ، تۆزۈڭلارنى ناپاك قىلماسلىقىڭلار كېرەك. مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن.

19

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە سۆز قىلىپ تۇنلارغا مۇنداق دېگىن: ـ «مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار مۇقەددەس بولغاچقا، سىلەرنىڭ مۇقەددەس بولۇشۇڭلار كېرەك. **3** سىلەر ھەربىرىڭلار ئاناڭلار بىلەن ئاتاڭلارنى ئىززەتلەڭلار، مېنىڭ شابات كۈنلىرىمنى بولسا، تۇنلارنى تۇتۇشۇڭلار كېرەك. مەن تۆزۈم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. **4** سىلەر ئەرزىمەس بۇتلارغا تاپىنىڭلار، تۆزۈڭلار ئۈچۈن قۇيما بۇتلارنى ياسىماڭلار. مەن تۆزۈم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. **5** سىلەر پەرۋەردىگارغا ئىناقلىق قۇربانلىقىنى كەلتۈرۈشنى خالىساڭلار، قوبۇل قىلىنغۇدەك يول بىلەن ئۇنى سۇنۇڭلار. **6** سىلەر ئۇنى سۇنغان كۈنى ۋە ئەتىسى ئۇ يېيىلسۇن؛ ئۈچىنچى كۈنگە قالغىنى بولسا ئوتتا كۆيدۈرۈلىدۇ. **7** ئەگەر ئۇنىڭدىن بىر قىسمى ئۈچىنچى كۈنى يېيىلسە قۇربانلىق ھارام ھېسابلىنىپ قوبۇل قىلىنمايدۇ. **8** كىمكى ئۇنىڭدىن يىسە ئۆز گۇناھىنى ئۆز ئۈستىگە ئالىدۇ، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىنغان نەرسىنى ناپاك قىلدى؛ ئۇنداق كىشى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. **9** سىلەر زېمىنىڭلاردىكى ھوسۇلىنى يىغىساڭلار، سەن ئېتىزىڭنىڭ بۇلۇڭۇ-پۇشقاقلىرىنىڭمۇ تامام يىغۇۋالما ۋە ھوسۇلۇڭدىن قالغان ۋاساڭنى تېرىۋالمىغىن. **10** تۆزۈم تاللىرىڭنى پاساڭدىۋالما ۋە تۆزۈم تاللىرىدىن چۈشكەن ئۈزۈملەرنىمۇ تېرىۋالما، بەلكى بۇلارنى كەمبەغەللەر بىلەن مۇساپىرلارغا قويغىن. مەن تۆزۈم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. **11** سىلەر ئوغرىلىق قىلماڭلار، ئالداپچىلىق قىلماڭلار، بىر-بىرىڭلارغا يالغان سۆزلىمەڭلار. **12** مېنىڭ نامىم بىلەن يالغان قەسەم ئىچمە ڭلار، ئۇنداق قىلساڭ خۇدايىڭنىڭ نامىنى بۇلغايسەن. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن.

13 ئۆز قوشنىڭنى زۇلۇم قىلما، ئۇنىڭكىنى ئۆز ئۈستىگە قىلىۋالما. مەدىكارنىڭ ھەققىنى كېچىچە يېنىڭدا قوندۇرۇپ قالما. **14** كاس كىشىنى تىللىما، كور كىشىنىڭ ئالدىدا پۇتلىشاڭغۇ نەرسىنى قويما، بەلكى ئۆز خۇدايىڭدىن قورققىن. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **15** ھۆكۈم قىلغىنىڭلاردا ھېچ ناھەقلىق قىلماڭلار، نامراتقىمۇ يان باسمايلا، بايغىمۇ يۈز-خاتىرە قىلمايلا، بەلكى ئادىلىق بىلەن ئۆز قوشناڭ ئۈستىدىن توغرا ھۆكۈم قىلغىن. **16** ئۆز خەلقىڭنىڭ ئارىسىدا گەپ توشۇغۇچى بولۇپ يۈرمە؛ قوشنا ڭنىڭ جېنىغا ھېچقانداق زىيان-زەخمەت يەتكۈزمە. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن.

17 سەن كۆڭۈڭدە ئۆز قېرىندىشىڭدىن نەپرەتلەنمىگىن؛ قوشنا ڭدا [گۇناھ بولسا] سەن ئۇنىڭ سەۋەبىدىن بېشىڭغا گۇناھ كېلىپ قالماسلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭغا تەنبىھ-نەسىھەت بەرگىن. **18** سەن ئىنتىقام ئالمىغىن ۋە ئۆز خەلقىڭنىڭ نەسلىگە ھېچ ئاداۋەتمۇ ساقلىمىغىن، بەلكى قوشنا ڭنى ئۆز ئۈستىگە سۆيگەندەك سۆيگىن. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **19** سىلەر مېنىڭ قانۇن-بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇڭلار. سەن ئۆز چارپايلىرىڭنى باشقا نەسىللەر بىلەن چېيىشتۇرما، ئېتىزىڭغا شىكىنى خىل ئۇرۇق سالمىغىن، شىكىنى خىل يېتىن توقۇلغان كىيىمنى كىيمە. **20** ئەگەر بىر ئەر كىشى قىز-چوكان بىلەن يېتىپ مۇناسىۋەت ئۆتكۈزسە، ۋە ئۇ باشقا بىرى بىلەن ۋەدىلەشكەن دېدەك بولسا، بۇ دېدەكنىڭ ھۆرلۈك پۇلى تاپشۇرۇلمىغان بولسا، يا كى ئۇنىڭغا ھۆرلۈك بېرىلمىگەن بولسا، مۇۋاپىق جازا بېرىلسۇن. لېكىن قىز-چوكان ھۆر قىلىنمىغاچقا، ھەر ئىككىسى ئۆلتۈرۈلمىسۇن. **21**

ئەر كىشى بولسا ئۆزىنىڭ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرسۇن؛ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بىر قوچقار بولسۇن.

22 كاھىن ئۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى ئۈچۈن كەلتۈرگەن قوچقارنى ئېلىپ ئۆنىڭ سادىر قىلغان گۇناھى ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ ئۆنىڭ قىلغان گۇناھى ئۆنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ. **23** سىلەر زېمىنغا كىرىپ ھەرخىل يەيدىغان مېۋىلىك دەرەخلەرنى تىككەن بولساڭلار، مېۋىلىرىنى «خەتىنسىز» دەپ قاراڭلار، ئۈچ يىلغىچە ئۇنى «خەتىنسىز» دەپ قاراپ ئۆنىڭدىن يېمە ڭلار. **24** تۆتىنچى يىلى ئۇلارنىڭ ھەممە مېۋىلىرى پەرۋەردىگارغا مەدھىيە سۈپىتىدە مۇقەددەس قىلىپ بېغىشلانسۇن. **25** ئاندىن بەشىنچى يىلدىن تارتىپ سىلەر ئۇلارنىڭ مېۋىلىرىدىن يېيىشكە باشلاڭلار. شۇنداق قىلساڭلار [زېمىن] مەھسۇلاتلىرىنى سىلە رگە زىيادە قىلىدۇ. مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. **26** سىلەر قان چېقمىغان نەرسىنى يېمە ڭلار. نە پالچىلىق نە جاد ۇگەرلىك قىلماڭلار. **27** سىلەر بېشىڭلارنىڭ چېكە-چۆرىسىدىكى چاچنى چۈشۈرۈپ د ۇگلەمك قىلىۋالماڭلار، ساقالىنىڭ ئۇچى-يانلىرىنى يۇزماڭلار. **28** سىلەر ئۆلگەنلەر ئۈچۈن بەدىنىڭلارنى زەخىم يەتكۈزۈپ تىلماڭلار، ئۆز ۇگلارغا ھېچقانداق گۈل-سۈرەت چە كمە ڭلار. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **29** سەن قىزىڭنى يۇزۇقلۇق-پاھىشىلىققا سېلىپ ناپاك قىلمىغىن. بولمىسا، زېمىندىكىلەر يۇزۇقلۇق-پاھىشىلىققا بېرىلىپ، پۈتكۈل زېمىننى ئەيىش-ئىشرەت قاپلاپ كېتىدۇ. **30** سىلەر مېنىڭ شابات كۈنلىرىمنى تۇتۇڭلار، مېنىڭ مۇقەددەس جايىمنى ھۆرمەتلەڭلار. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **31** جىنكەشلەر بىلەن سېھىر-رگەرلە رگە تايانماڭلار، ئۇلارنىڭ كەيندىن يۈرۈپ تۆز ۇگلارنى ناپاك قىلماڭلار. مەن تۆزۈم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. **32** ئاق باش كىشىنىڭ ئالدىدا ئورنۇڭدىن تۇر، قېرىلارنى ھۆرمەت قىلغىن؛ خۇدايىڭدىن قورققىن. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **33** بىر مۇساپىر زېمىندا ئاراڭلاردا ئۆرۈۋاتقان بولسا سىلەر ئۆنىڭغا زۇلۇم قىلماڭلار، **34** بەلكى ئاراڭلاردا ئۆرۈۋاتقان مۇساپىر سىلە رگە يەرلۈك كىشىدەك بولسۇن؛ ئۇنى ئۆز ئۆڭۈڭ سۆيگەندەك سۆيگىن؛ چۈنكى سىلەرمۇ مىسىر زېمىندا مۇساپىر بولغانسىلەر. مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. **35** سىلەرنىڭ ھۆكۈم چېقىرىشىڭلاردا، ئۆزۈنلۇق، ئېغىرلىق ۋە ھەجىم ئۈچىشىتە ھېچقانداق ناھەقلىك بولمىسۇن؛ **36** سىلەردە ئادىل تارازا، ئادىل تاراز تاشلىرى، ئادىل ئىفاھ كەچىنى بىلەن ئادىل ھىن كەچىنى بولسۇن. مەن سىلەرنى مىسىر زېمىندىن چېقىرىپ كەلگەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن.

37 سىلەر مېنىڭ بارلىق قانۇن-بەلگىلىمىلىرىمنى ۋە بارلىق ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇپ، ئۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار؛ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن.

20

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ ئەگەر ئىسرائىللارنىڭ بىرى ۋە يا كى ئىسرائىل زېمىندا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارنىڭ بىرى مولەك بۇتىغا نەسىلىنىڭ بىرىنى بېغىشلىسا، ئۆنىڭغا ئۆلۈم جازاسى بېرىلىشى كېرەك؛ زېمىندىكىلەر ئۇنى چالما-كېسەك قىلسۇن. **3** ۋە مەن ئۆز يۈزۈمنى بۇ كىشىگە قارشى قىلىمەن، چۈنكى ئۆزى ئۆز ئەۋلادلىرىنىڭ بىرىنى مولەك بۇتىغا بېغىشلاپ مۇقەددەس جايىمنى پاسكىنا قىلىپ، مېنىڭ نامىمنى بۇلغىغىنى ئۈچۈن ئۇنى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن. **4** ئەگەر زېمىندا تۇرۇۋاتقانلار ئۆز نەسىللىرى بىرىنى مولەك كە بېغىشلىغاندا شۇ كىشىگە كۆزلىرىنى يۇمۇپ، ئۆنىڭ بىلەن كارى بولمىسا، شۇنداقلا ئۇنى ئۆلتۈرمىسە، **5** مەن ئۆزۈم يۈزۈمنى ئۇ كىشى بىلەن ئۆنىڭ ئائىلىسىگە قارشى قىلىمەن، ئۇنى ۋە ئۆنىڭغا ئە گىشىپ يۈزۈڭچىلىق قىلغۇچىلار، يەنى مولە كنىڭ كەيندىن يۈرۈپ يۈزۈڭچىلىق قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن. **6** جىنكەشلەر بىلەن سېھىر-رگەرلە رگە تايىنىپ، ئۇلارنىڭ كەينىگە كىرىپ يۈزۈڭچىلىق قىلىپ يۈرگۈچىلەر بولسا، مەن يۈزۈمنى شۇ كىشىلە رگە قارشى قىلىپ، ئۇنى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن. **7** شۇڭا ئۆز ۇگلارنى پاك قىلىپ مۇقەددەس بولۇڭلار، چۈنكى مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. **8** قانۇن-بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇپ، ئۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار؛ مەن بولسام سىلەرنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگاردۇرمەن. **9** ئەگەر بىركىم ئۆز ئاتىسى يا كى ئانىسىنى قارغىسا، ئۇلارغا ئۆلۈم جازاسى بېرىلىسە بولمايدۇ؛ چۈنكى ئۆ ز ئۆز ئاتا-ئانىسىنى قارغىغىنى ئۈچۈن ئۆز قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. **10** ئەگەر بىركىم باشقىنىسىنڭ ئايالى بىلەن زىنا قىلسا، يەنى ئۆز قوشنىسىنىڭ ئايالى بىلەن زىنا قىلسا، زىنا قىلغان ئەر بىلەن ئايال ئىككىسى ئۆلۈم جازاسىنى تارتمىسا بولمايدۇ. **11** ئەگەر بىرسى ئاتىسىنىڭ ئايالى بىلەن ياتسا، ئۆز ئاتىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەككەن بولىدۇ؛ ئۇلار ئىككىسى ئۆلۈم جازاسىنى تارتمىسا بولمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. **12** بىرسى ئۆز كېلىنى بىلەن ياتسا، ئىككىسى نېجىسلىق قىلغىنى

ئۇچۇن تۇلۇم جازاسىنى تارتمىسا بولمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ قېنى تۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. **13** بىرسى ئايال كىشى بىلەن ياتقاندەك ئەر كىشى بىلەن ياتسا ئىككىسى يەرگىنچلىك ئىش قىلغان بولىدۇ؛ ئۇلارغا تۇلۇم جازاسى بېرىلىسە بولمايدۇ. تۆز قېنى تۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. **14** ئە گەر بىرسى قىزى بىلەن ئانىسىنى قوشۇپ خوتۇنلۇققا ئالسا يەسەندىلىك قىلغان بولىدۇ، ئەر بىلەن ئىككى ئايال ئوتتا كۆيدۈرۈلىشۇن. شۇنىڭ بىلەن ئارا گاردا ھېچ يەسەندىلىك ئىش بولمايدۇ. **15** بىرسى بىر ھايۋان بىلەن مۇناسىۋەت ئۆتكۈزسە، ئۇ تۇلۇم جازاسىنى تارتسۇن، ھايۋاننىمۇ ئۆلتۈرۈڭلار. **16** ئە گەر ئايال كىشى بىر ھايۋاننىڭ قېشىغا بېرىپ مۇناسىۋەت قىلدۇرسا، ئايال بىلەن ھايۋاننىڭ ئىككىسىنى ئۆلتۈرۈڭلار؛ تۆز قېنى تۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. **17** بىرسى ئاچا-سىڭلىسىنى، يەنى ئاتىسىدىن يا كى ئانىسىدىن بولغان قىزنى ئېلىپ، ئەۋرىتىگە تەگسە ۋە بۇ قىزمۇ ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تەگسە ۋۇياتلىق ئىش بولىدۇ؛ شۇنىڭ ئۈچۈن ئەر-ئايال ئىككىسى ئۆز خەلقىنىڭ كۆز ئالدىدىن ئۆزۈپ تاشلانسۇن؛ ئۇ ئۆز ئاچا يا كى سىڭلىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەچكە، ئۆز قەبىھلىكى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. **18** بىرسى ئادەت كۆرگەن ئاغرىق ۋاقتىدا بىر ئايال بىلەن بىرگە يېتىپ، ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تەگسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۇنىڭ قان مەنبەسىگە تەگكەن؛ ئايالمۇ قان مەنبەسىنى ئېچىپ بەرگەن بولۇپ، ئىككىسى ئۆز خەلقىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ. **19** سەن ئۆز ئاناڭنىڭ ئاچا-سىڭلىسى ۋە ئاتاڭنىڭ ئاچا-سىڭلىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە؛ چۈنكى كىمكى شۇنداق قىلسا يېقىن تۇغقىنىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەن بولىدۇ؛ ئۇلار ئىككىلىسىنىڭ ئۆز قەبىھلىكى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. **20** بىرسى تاغىسىنىڭ ئايالى بىلەن ياتسا تاغىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەن بولىدۇ؛ ئىككىلىسى ئۆز گۇناھىنى ئۆز بېشىغا ئالىدۇ؛ ئۇلار پەرزەنتسىز ئۆلىدۇ. **21** بىرسى مەن ئالدىكلاردىن ھەيدەپ چىقىرىۋېتىدىغان ئىللەرنىڭ رەسىم-قائىدىلىرى ۋېچە ماڭسا گلار بولمايدۇ؛ چۈنكى ئۇلار بۇ يەرگىنچلىك ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى قىلىپ كەلدى، ۋە شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلار ماڭا يەرگىنچلىك بولدى. **24** شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلە رگە: «سىلەر ئۇلارنىڭ زېمىنىنى مىراس قىلىپ ئالىسىلەر؛ مەن شۇ سۈت بىلەن ھەسەل ئاقىدىغان زېمىنىنى سىلە رگە بېرىمەن»، دەپ ئېيتقانىدىم؛ سىلەرنى باشقا خەلقلەردىن ئايرىم قىلغان خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **25** شۇڭا سىلەر پاك ۋە ناپاك چارپايلارنى پەرق ئېتىپ، پاك ۋە ناپاك ئۇچار-قاناتلارنى تونۇپ، مەن سىلەر ئۈچۈن ئايرىپ، ناپاك قىلىپ بېكىتىپ بە رگەن جانۋارلارنىڭ ئېچىدىن ھەرقانداقى، چارپاي يا كى ئۇچار-قانات بولسۇن يا كى يەردە ئۆمىلىگۈچى جانۋار بولسۇن، ئۇلارنىڭ ھېچبىرى بىلەن ئۆز ئۆڭلارنى ناپاك قىلماڭلار. **26** سىلەر ماڭا خاس پاك-مۇقەددەس بولۇشۇڭلار كېرەك؛ چۈنكى مەن پەرۋەردىگار پاك-مۇقەددەستۇرمەن، سىلەرنى ماڭا خاس بولسۇن دەپ بارلىق ئەللەردىن ئايرىم قىلغانىمەن. **27** جىنكەش يا كى سېھىرگەر بولغان ھەرقانداق ئەر يا كى خوتۇن كىشىگە تۇلۇم جازاسى بېرىلىسە بولمايدۇ؛ خەلق ئۇلارنى چالما-كېسەك قىلسۇن؛ ئۇلارنىڭ قېنى تۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ.

21

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ سەن كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىغا مۇنداق دېگىن: ـ بىر كاھىن تۆز خەلقىنىڭ تارىسىدىكى ئۆلگەنلەر ۋەجىدىن ئۆزىنى ناپاك قىلمىسۇن. **2** پەقەت ئۇرنىڭ يېقىن تۇغقانلىرى ئۈچۈن ـ ئانىسى بىلەن ئاتىسى، ئوغلى بىلەن قىزى ۋە ئاكا-ئىنىسىنىڭ ئۆۋۈكى تۆپەيلىدىن ئۆزىنى ناپاك قىلسا بولىدۇ؛ **3** شۇنىڭدەك ئە گەر ئاچا-سىڭلىسى ئە رگە تەگمەي پاك قىز ھالىتىدە ئۆزى بىلەن بىللە ئۆرۈۋاتقان بولسا، ئۇنىڭ ئۆلۈكى ئۆپەيلىدىن ئۆزىنى ناپاك قىلسا بولىدۇ؛ **4** چۈنكى [كاھىن] ئۆز خەلقىنىڭ تارىسىدا مۆتىۋەر بولغاچقا، ئۆزىنى ناپاك قىلىپ بۇلغىماسلىقى كېرەك. **5** كاھىنلار بېشىنى يېرىم-ياتا قىلىپ چۈشۈرمەسلىكى، ساقىلىنىڭ ئۇچى-يانلىرىنى ھەم چۈشۈرمەسلىكى، بەدىنىگىمۇ زەخىم يەتكۈزۈپ تىلماسلىقى كېرەك؛ **6** بەلكى ئۇلار ئۆز خۇداسىغا مۇقەددەس ئۆرۈپ، خۇداسىنىڭ نامىنى بۇلغىماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان قۇربانلىقلارنى، ئۆز خۇداسىنىڭ ئىنىنى سۇندۇ؛ شۇڭا ئۇلار مۇقەددەس بولۇشى كېرەك. **7** ئۇلار بىر ئايالنى ئۆز ئەمرىگە ئالغاندا ياھشىلا ئايالنىمۇ، بۇزۇق ئايالنىمۇ ئالماسلىقى كېرەك ۋە ئېرى ۋېرىۋېتىلگەن ئايالنىمۇ ئالمىسۇن. چۈنكى كاھىن بولسا ئۆز خۇداسىغا خاس مۇقەددەس قىلىنغان. **8** ئۇ خۇدايىڭنىڭ ئىنىنى سۇنغىنى ئۈچۈن ئۇ ساڭا نىسبەتەن مۇقەددەس دەپ سانىلىشى كېرەك؛ چۈنكى سىلەرنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار ئۆزۈم مۇقەددەستۇرمەن. **9** ئە گەر بىر كاھىننىڭ قىزى ياھشىلىك قىلىپ ئۆزىنى بۇلغىغان قىلسا، ئۆز ئاتىسىنى بۇلغىغان بولىدۇ؛ ئۇ ئوتتا كۆيدۈرۈلىشۇن. **10** بېشىغا مەسىلەش زەيتۇن مېيى تۆكۈلگەن، كاھىنلىق كىيىمىنى كىيىشكە تىكىلەنگەن، ئۆز قېرىنداشلىرىنىڭ تارىسىدا باش كاھىن قىلىنغان كىشى يالاڭ باش بولمىسۇن، كىيىملىرىنىمۇ يىرتمىسۇن؛ **11** ئۇ يەنە ھېچ ئۆلۈككە يېقىنلاشماسلىقى كېرەك، ھەتتا ئاتىسى ۋە يا كى ئانىسىنىڭ ئۆلۈكلىرىنىڭ ۋەجىدىن ئۆزىنى ناپاك قىلماسلىقى كېرەك. **12** ئۇ [ۋەزىپىسىدە ئۆرۈۋاتقاندا] مۇقەددەس جايدىن ھە رگىز ئايرىلمىسۇن ۋە شۇنىڭدەك خۇداسىنىڭ مۇقەددەس جايىنى بۇلغىماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى ئۇنىڭ خۇداسىنىڭ ئۇنى ئۆزىگە خاس قىلغان «مەسىلەش مېيى» ئۇنىڭ بېشىدا ئوردىدۇ. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **13** ئۇ خوتۇن تالسا پاك قىزنى ئېلىشى كېرەك؛ **14** ئۇل ۋە يا كى ئەردىن قويۇۋېتىلگەن ئايال ۋە يا كى بۇزۇق ۋە يا كى پاھىشە ئايال بولسا بۇلارنى ئالماسلىقى، بەلكى ئۆز خەلقىدىن بولغان پاك قىزنى خوتۇنلۇققا ئېلىشى كېرەك. **15** بولمىسا ئۇ ئۆز خەلقىنىڭ تارىسىدا ئۆز ئۆرۈقىنى ناپاك قىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار مەندۇرمەن. **16** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **17** سەن ھارۇنغا مۇنداق دېگىن: ـ «ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىچە سېنىڭ نەسىلىڭدىن بولغان بىرسى مېيىپ بولسا، خۇدانىڭ ئىنىنى سۇنۇش ئۈچۈن يېقىن كەلمىسۇن؛ **18** مېيىپ بولغان ھەرقانداق كىشى ھە رگىز يېقىن كەلمىسۇن ـ يا كى كور بولسۇن، توكۇر بولسۇن، پاناق بولسۇن يا كى بىر ئەزاسى يەنە بىر جۇپىدىن ئۆزۈن بولغان ئادەم بولسۇن؛ **19** پۇتى يا كى قولى سۇنۇق بولسۇن، **20** دوك بولسۇن، پارپا بولسۇن، كۆزىدە ئاق بولسۇن، قىچىشقاق بولغان بولسۇن، تەمرەتكە باسقان بولسۇن يا كى ئۆرۈقدېنى ئېزىلگەن ھە ركىم بولسۇن، **21** ھارۇن كاھىننىڭ نەسىلىدىن بولغان ئۇنداق مېيىپ كىشىلەرنىڭ ھېچبىرى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان نەرسىلەرنى كەلتۈرۈشكە يېقىن بارمىسۇن؛ ئۇنداق كىشى مېيىپتۇر؛ ئۇ ئۆز خۇداسىنىڭ ئىنىنى سۇنۇشقا يېقىن كەلمىسۇن. **22** ھالبۇكى، ئۇ ئۆز خۇداسىنىڭ ئىنىنى، يەنى «ئەڭ مۇقەددەس» ۋە «مۇقەددەس» ھېسابلانغان نەرسىلەرنىڭ ھەر ئىككىسىدىن يېسۇن. **23** پەقەت ئۇ پەردىدىن ئۆتۈپ ئېچىكىرىسكە كىرمەسلىكى يا كى قۇربانگاھقىمۇ يېقىن بارماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى ئۇ مېيىپتۇر؛ بولمىسا، ئۇ مېنىڭ مۇقەددەس جايلىرىمنى بۇلغىغان بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار ئۆزۈمدىن ئۆرۈمەن». **24** بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى مۇسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسىگە ئېيتىپ بەردى.

22

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا مۇنداق دېگىن: ـ «سىلەر ئىسرائىللارنىڭ ماڭا ئاتىغان مۇقەددەس ھەدىيەلەرنى ئېھتىياتچانلىق بىلەن بىر تەرەپ قىلىڭلار، بولمىسا ئۇلار نامىمنى بۇلغىشى مۇمكىن. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن». **3** ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ «سىلەر ھەربىر دەۋرلەردە، بارلىق نەسىلىڭلاردىن ھەرقايسىسى ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا ئاتىغان پاك نەرسىلە رگە ناپاك ھالىتىدە يېقىنلاشسا، ئۇنداق كىشى مېنىڭ ئالدىمدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **4** ھارۇننىڭ نەسىلىدىن بىرى پېسە-ماخاۋ يا كى ئاقا كېسىلى بولغان بولسا، پاك بولمىغۇچە مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. ھەركىم ئۆلۈكنىڭ سەۋەبىدىن ناپاك بولغان ھەركىمگە ۋە يا كى مەنىيسى ئېقىپ كەتكەن كىشىگە تېگىپ كەتسە، **5** يا كى ئادەمنى ناپاك قىلىدىغان ئۆملىگۈچى جانۋارغا تە گسە يا كى ھەرقانداق يۇقۇپ قالىدىغان ناپاكلىق بار بىر ئادەمگە تېگىپ كەتسە، (ناپاكلىقى نېمىدىن بولۇشىدىن قەتئىنەزەر) **6** مۇنداق نەرسىلە رگە تەگكەن كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك بولۇپ، مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. ئۇ بەدىنىنى سۇدا يۇيۇشۇن **7** ئاندىن كۈن ئولتۇرغاندا پاك سانىلىپ، مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېيىشكە بولىدۇ؛ چۈنكى بۇلار ئۇنىڭ ئوزۇقىدۇر. **8** ئۇ [ئۆزلۈكىدىن] ئۆلگەن ۋە يا كى يىرتقۇچلار بوغۇپ قويغان ھايۋاننى يېيىش بىلەن ئۆزىنى ناپاك قىلمىسۇن. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **9** ئۇلار مېنىڭ بۇ تاپىلىغانلىرىمنى ئېتىۋىتى كېرەك؛ بولمىسا، بۇنىڭغا ئىخلاسسىزلىق قىلسا، [شۇ ئۆلۈك] ئۆپەيلىدىن گۇناھكار بولۇپ ئۆلىدۇ؛ ئۇلارنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار ئۆزۈمدىن ئۆرۈمەن. **10** كاھىنلارغا يات بولغان ھېچقانداق كىشى مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. كاھىننىڭ يېنىدىكى مۇساپىر-مېھمان ۋە يا كى مەدىكارى بولسۇن ئۇلارمۇ مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. **11** ھالبۇكى، كاھىن ئۆزى پۇل چىقىرىپ سېتىۋالغان قۇل ئۇنىڭدىن يېيىشكە بولىدۇ؛ شۇنىڭدەك ئۇنىڭ ئۆيىدە تۇغقىلغان كىشىمۇ ئۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ. **12** كاھىننىڭ قىزى يات كىشىگە تە گكەن بولسا ئۇمۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە ئاتالغان مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. **13** لېكىن ئە گەر كاھىننىڭ قىزى تۇل بولۇپ قېلىپ، يا كى ۋېرىۋېتىلىپ يەرلىپ ئاتىسىنىڭ ئۆيىگە يېنىپ كېلىپ، ياش ۋاقتىدىكىدەك ئولتۇرغان بولسا، ئۇنداقتا ئاتىسىنىڭ تائامىدىن يېيەلەيدۇ؛ لېكىن ھېچبىر يات كىشى ئۇنىڭدىن

بىمەسلىكى كېرەك. **14** ئەگەر بىركىم بىلمەي، مۇقەددەس نەرسىلەردىن يەپ سالسا، ئۇنداقتا ئۇ ئۆزىگىنا شۇنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ، مۇقەددەس نەرسىنىڭ ئۆزىنى بىلەن كاھىنغا قايتۇرۇپ بەرسۇن. **15** [كاھىنلار] ئىسرائىللارنىڭ پەرۋەردىگارغا ئاتىغان نەرسىلىرىنى يۇلغىماسلىقى كېرەك؛ **16** بولمىسا، خەلق مۇقەددەس ھەدىيىلەردىن يېيىشى بىلەن، كاھىنلار خەلقنىڭ گەدىنىگە ئىتائەتسىزلىك گۇناھىنى يۈكلەپ قېيغان بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار ئۆزىمدۇرمەن». **17** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **18** سەن ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئۆغۇللىرى ۋە ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسگە مۇنداق دېگىن: ـ ئەگەر ئىسرائىل جەمەمىتىدىن بىرى ۋە ياكى ئىسرائىل زېمىنىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارنىڭ بىرى ئۆز قەسەملىرىگە باغلىق قۇربانلىق ياكى ئىختىيارىي قۇربانلىقنى سۇنۇپ، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلماقچى بولسا، **19** ئۇنداقتا ئۇ قوبۇل قىلىنىشى ئۈچۈن بېچىرىم ئە رىكەك كالا، قوي ياكى ئوچىكلەردىن كەلتۈرۈگىلار. **20** ئەيبى بولمىغان بىر جانىۋارنى سۇنۇشۇڭلار كېرەك؛ چۈنكى شۇنداق بولغىنى سىلەر ئۈچۈن قوبۇل قىلىنماس. **21** بىرسى كاللىلاردىن ياكى ئۆششاق مالدىن ئۆز قەسەملىرىگە باغلىق قۇربانلىق ياكى ئىختىيارىي قۇربانلىقنى سۇنۇپ، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئىناقلىق قۇربانلىقى قىلماقچى بولسا، سۇنۇلغان ھايۋان قوبۇل قىلىنىشى ئۈچۈن بېچىرىم بولۇشى كېرەك؛ ئۇنىڭ ھېچقانداق ئەيبى بولمىسۇن. **22** كور ياكى ئاقساق-چولاق، چوناق ياكى يارىسى يىرىڭلىق كەتكەن، تەمرەتكە باسقان ياكى قوتۇر-چاقا يېسىپ قالغان ھايۋانلار بولسا ـ بۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنىسا گلار ياكى بۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىق سۇپىتىدە قۇربانگاھتا ئوتنا كۆيدۈرسە گلار بولمايدۇ. **23** تورپاق ياكى قوينىڭ مەلۇم جۈپ ئەزاسىدىن بىرى ئۆزۈتراق يا قىسقا بولسا، مۇنداقلارنى ئىختىيارىي قۇربانلىق سۇپىتىدە ئوتكۈزسەڭ بولىدۇ، لېكىن قەسەمگە باغلىق بولسا قۇربانلىق ئۈچۈن قوبۇل قىلىنماس. **24** ئورۇقدىنى زەخىملەنگەن، ئېزىلىپ كەتكەن، يىرىلغان ياكى پچىلغان ھايۋانىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلماگلار. مۇنداق ئىشنى ئۆز زېمىنىگلاردىمۇ ھەرگىز قىلماگلار. **25** خۇدايىگلارنىڭ ئېنى سۇيىتىدە ياقا يۇرتلۇق كىشىنىڭ قولىدىن شۇنداق ھايۋانلاردىن ھېچقايىسىسىنى ئېلىپ سۇنماگلار، چۈنكى ئۇلار مېيىپ بولغاچقا، سىلەر ئۈچۈن قوبۇل قىلىنمايدۇ. **26** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **27** بىر موزاي، قوزا ياكى ئوغلاق ئۈغۈلسا يەتتە كۈنگىچە تانىسىنى ئەمىشۈن؛ سەككىزىنچى كۈندىن باشلاپ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۇنىدىغان قۇربانلىق سۇپىتىدە قوبۇل بولۇشقا يارايدۇ. **28** مەيلى كالا بولسۇن، قوي بولسۇن، سىلەر ئانىسى بىلەن بالىسىنى بىر كۈندە بوغۇزلىماگلار. **29** سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر تەشەككۇر قۇربانلىقى سۇنماقچى بولساگلار، قوبۇل قىلىنىشقا لايىق بولغان يول بىلەن سۇنۇگلار. **30** ئۇ سۇنۇلغان كۈندە يېيىلىشى كېرەك؛ ئۇنىڭدىن ھېچنېمىنى ئەتىسىگە قالدۇرماسلىقىگلار كېرەك. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **31** سىلەر مېنىڭ ئەمرلىرىمنى چىڭ تۇتۇپ، ئۇلارغا ئەمەل قىلىگلار. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **32** مېنىڭ مۇقەددەس نامىمنى يۇلغىماگلار، مەن ئەمدى ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا مۇقەددەس دەپ بىلىنىمەن. مەن سىلەرنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار بولۇپ، **33** خۇدايىگلار بولۇشقا سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلدىم. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن.

23

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار بېكىتكەن ھېيتلار، سىلەر مۇقەددەس سورۇنلار بولسۇن دەپ چاقىرىپ جاكارلايدىغان ھېيتلىرىم مانا مۇنۇلاردۇر: ـ **3** (ئالتە كۈن ئىش-ئەمگەك قىلىنسۇن؛ لېكىن يەتتىنچى كۈنى «خاس شابات كۈنى»، مۇقەددەس سورۇنلار كۈنى بولىدۇ؛ ئۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماگلار. قەيەردىلا تۇرساگلار بۇ كۈن پەرۋەردىگارغا ئاتالغان شابات كۈنى بولىدۇ). **4** سىلەر بېكىتىلگەن كۈنلىرى مۇقەددەس سورۇنلار بولسۇن دەپ چاقىرىپ جاكارلايدىغان، پەرۋەردىگارنىڭ ھېيتلىرى مانا مۇنۇلاردۇر: ـ **5** بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى گۈزگۈمدا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى» بولىدۇ. **6** شۇ ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «پېتىر نان» ھېيتى بولىدۇ؛ سىلەر يەتتە كۈنگىچە پېتىر نان يەيسىلەر. **7** بىرىنچى كۈندە سىلەر مۇقەددەس يىغىلىش قىلىپ، ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماگلار. **8** سىلەر يەتتە كۈنگىچە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۇنىدىغان قۇربانلىقلارنى سۇنۇپ تۇرۇگلار، يەتتىنچى كۈندە مۇقەددەس يىغىلىش بولىدۇ؛ ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماگلار.

9 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **10** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ سىلەر مەن ئۆز ۋۇگلارغا تەقدىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرىپ، ئۇنىڭدىن ھوسۇل يىغىنىگلاردا، ھوسۇلۇڭلارنىڭ دەسلەپكى پىشقىنىدىن بىر باغلامنى كاھىنىڭ قېشىغا ئېلىپ بېرىگلار. **11** كاھىن سىلەر ئۈچۈن قوبۇل بولۇشقا ئۈنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا گلاتقان ۋاقىت بولسا شاباتنىڭ ئەتىسى بولىدۇ. **12** سىلەر ئۈنى پۇلا گلاتقان كۈندە سىلەر بىر ياشقا كەرگەن بېچىرىم بىر قوزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇپىتىدە سۇنۇگلار، **13** شۇنىڭغا قوشۇپ ئاشلىق ھەدىيە سۇپىتىدە زەيتۇن مېيى ئىلەشتىرۇلگەن ئېسىل ئۈندىن بىر ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرىنى پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي كەلتۈرسۇن دەپ ئوتنا سۇنۇگلار؛ يۇنىڭغا قوشۇپ شاراب ھەدىيە سۇپىتىدە شارابتىن بىر ھىننىڭ تۆتتىن بىرىنى سۇنۇگلار. **14** سىلەر خۇدايىگلارغا خاس بولغان بۇ ھەدىيەنى سۇنىدىغان كۈندىن ئىلگىرى [يېڭى ھوسۇلدىن] ھېچنېمىنى، نە نان نە قوماچ نە كۆك باش بولسۇن چېمە گلار. بۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە سىلەر ئۆزىڭىز قەيەردە تۇرساگلار ئەبەدتى بىر بەلگىلىمە بولسۇن. **15** ئاندىن سىلەر شۇ شابات كۈنىنىڭ ئەتىسىدىن، يەنى شۇ بىر باغلامنى پۇلا گلاتمىا ھەدىيە سۇپىتىدە سۇنغان كۈنىنىڭ ئەتىسىدىن تارتىپ، يەتتە ھەپتە ساناگلار (ئۆلار تولۇق ھەپتە بولۇشى كېرەك)؛ **16** يەتتىنچى شاباتنىڭ ئىككىنچى كۈنىگىچە ئەللىك كۈنىنى ساناگلار؛ ئاندىن يەرۋەردىگارغا ئاتاپ يېڭى [ھوسۇلدىن] بىر ئاشلىق ھەدىيە سۇنۇگلار. **17** ئۆز ۋۇگلار ئۆزۈۋاتقان جايلاردىن پۇلا گلاتمىا ھەدىيە سۇپىتىدە ئېسىل ئۈندىن بىر ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسىدە ئېشىلگەن ئىككى نانى ئېلىپ كەلتۈرۈگلار؛ ئۇلار ئېچىتقۇز سېلىپ ئېشىلگەن بولسۇن؛ بۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتالغان دەسلەپكى ھوسۇل ھەدىيەسى دەپ ھېسابلىنىدۇ. **18** ناندىن باشقا يەنە بىر ياشىلى يەتتە بېچىرىم قوزا، ياش بىر تورپاق ۋە ئىككى قوچقارنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇپىتىدە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنۇگلار، ئۇلارغا خاس ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە شاراب ھەدىيەلىرىنى قوشۇپ، ھەممىسى پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي كەلتۈرۈشكە سۇنۇلسۇن. **19** يۇنىڭدىن باشقا سىلەر گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكىنى، ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر ياشىلى ئىككى قوزىنى كەلتۈرۈگلار؛ **20** كاھىن بۇلارنى، يەنى شۇ ئىككى قوزىنى دەسلەپكى ھوسۇل نانلىرىغا قوشۇپ پۇلا گلاتمىا ھەدىيە سۇپىتىدە پەرۋەردىگار ئالدىدا پۇلا گلاتسۇن. بۇلار بولسا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس سانلىپ، كاھىنغا تەگسۇن. **21** شۇ كۈنى سىلەر «بۇگۈن بىزلە رگە مۇقەددەس يىغىلىش بولىدۇ» دەپ جاكارلا گلار؛ شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماگلار. بۇ سىلەر ئۈچۈن قەيەردىلا تۇرساگلار ئەبەدتى بىر بەلگىلىمە بولىدۇ.

22 ئېتىزىڭىنىڭ بۇلۇڭۇ-پۇچقاقلىرىغچە تامام يىغىۋالماگلار، ۋە ھوسۇلۇڭدىن قالغان ۋاساكنى تېرىۋالمىغىن، بەلكى بۇلارنى كەمبەغەللەر بىلەن مۇساپىرلارغا قويغىن. مەن تۇزۇم خۇدايىگلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. **23** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ **24** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ سىلەر يەتتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى تولۇق ئارام ئېلىپ، كانايلار چېلىنىش بىلەن ئەسلەتمە يوسۇندا ھېيت قىلىپ، مۇقەددەس سورۇنلارنى تۇزۇگلار. **25** ئۇ كۈندە ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماگلار، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۇنۇلىدىغان بىر قۇربانلىق سۇنۇگلار.

26 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **27** يەتتىنچى ئاينىڭ ئونىنچى كۈنى بولسا كافارەت كۈنى بولىدۇ؛ ئۇ كۈن سىلەر ئۈچۈن مۇقەددەس يىغىلىش كۈنى بولىدۇ؛ شۇ كۈنى نەپىسىگلارنى تارتىپ ئۆز ۋۇگلارنى توۋەن تۇتۇپ، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۇنۇلىدىغان قۇربانلىقنى سۇنۇگلار؛ **28** ئۇ كۈندە ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماگلار؛ چۈنكى ئۇ بىر كافارەت كۈنى بولۇپ، شۇ كۈن ئۆز ۋۇگلار ئۈچۈن خۇدايىگلار پەرۋەردىگار ئالدىدا كافارەت قىلىنىشقا بېكىتىلگەندۇر. **29** ھەر كىم شۇ كۈنى نەپىسنى تارتمىاي ئۆزىنى توۋەن تۇتمىسا ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈلۈپ تاشلىنىدۇ. **30** كىمدە كىم شۇ كۈندىمۇ ھەرقانداق بىر ئىش قىلسا، مەن شۇ ئادەمنى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن. **31** شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش قىلماگلار؛ بۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە سىلەر ئۈچۈن قەيەردە تۇرساگلار بىر ئەبەدتى بەلگىلىمە بولىدۇ. **32** ئۇ كۈن سىلەر ئۈچۈن تولۇق ئارام ئېلىنىدىغان شابات كۈنى بولىدۇ؛ نەپىسىگلارنى تارتىپ ئۆز ۋۇگلارنى توۋەن تۇتۇڭلار. شۇ ئاينىڭ توققۇزىنچى كۈنى گۈزگۈمدىن تارتىپ ئەتىسى گۈزگۈمغىچە شابات كۈنىگە رىئايە قىلىپ ئارام ئېلىگلار. **33** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **34** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ يەتتىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈندىن باشلاپ، يەتتە كۈنگىچە پەرۋەردىگارنىڭ «كەپىلەر ھېيتى» بولىدۇ. **35** بىرىنچى كۈندە مۇقەددەس يىغىلىش بولىدۇ؛ ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماگلار. **36** يەتتە كۈنگىچە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق سۇنۇگلار؛ سەككىزىنچى كۈندە سىلە رگە مۇقەددەس يىغىلىش بولىدۇ؛ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق سۇنۇگلار. بۇ ئۆزى تەتەنلىك يىغىلىش بولغاچ، ئۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماگلار. **37** سىلەر «مۇقەددەس سورۇنلار بولسۇن» دەپ جاكارلايدىغان، يەنى پەرۋەردىگار بېكىتكەن ھېيتلار مانا شۇلارىدۇر. شۇ سورۇنلاردا سىلەر ھەرقايسى كۈنگە بېكىتىلگىنى ۋىنچە، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە-

قۇربانلىق، يەنى كويدۇرمە قۇربانلىق، ئاشلىق ھەدىيە، باشقا ھەرخىل قۇربانلىقلار ۋە شاراب ھەدىيەلەرنى سۇنىسىلار؛ **38** يۆلاردىن باشقا، پەرۋەردىگارنىڭ شابات كۈنلىرىنى تۈتىسىلەر ۋە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قالغان ھەدىيەلىرىگىلارنى بېرىپ، قەسەم قۇربانلىقلىرىگىلارنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلىپ، ئىختىيارىي قۇربانلىقلىرىگىلارنىڭ ھەممىسىنى سۇنىسىلەر. **39** سىلەر ئەمدى زېمىندىن ھوسۇل-مەھسۇلاتلىرىنى يىغىپ بولۇپ، يەتتىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدىن باشلاپ يەتتە كۈن پەرۋەردىگارنىڭ ھېيتىنى تۈتكۈزۈڭلار. بىرىنچى كۈنى تولۇق ئارام ئېلىش بولىدۇ، سەككىزىنچى كۈندىمۇ تولۇق ئارام ئېلىش بولىدۇ. **40** بىرىنچى كۈنى سىلەر ئېسىل دەرەخلەردىن شاخ-پۇتاقلارنى چاتاپ، يەنى خورما دەرەخلىرى بىلەن قويۇق يوپۇرماقلىق دەرەخلەرنىڭ شاخلىرىنى كېسىپ، ئېرىق بويىدىكى سۇ ۋگەت چۈشۈلىرىنى قىرقىپ خۇدايىگىلار پەرۋەردىگار ئالدىدا يەتتە كۈننى شۇنداق شاد-خۇرام تۈتكۈزىسىلەر. **41** سىلەر ھەر يىلى بۇ يەتتە كۈننى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان بىر ھېيت سۈپىتىدە تۈتكۈزۈڭلار؛ دەۋردىن-دەۋرگىچە بۇ سىلەر ئۈچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ. سىلەر ھېيتنى يەتتىنچى ئايدا تۈتكۈزۈڭلار. **42** يەتتە كۈنگىچە كەپىلەردە تۇرۇڭلار. ئىسرائىلدا تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى كەپىدە تۇرسۇن. **43** بۇنىڭ بىلەن مەن ئىسرائىلارنى مىسىر زېمىنىدن چىقارغىنىمدا، ئۇلارنى كەپىلەردە تۇرغۇزغىنىمنى ئەۋلادلىرىگىلار بىلىدۇ. تۇرۇزىم خۇدايىگىلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **44** شۇنداق قىلىپ مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ بېكىتكەن شۇ ھېيتلىرىنى ئىسرائىللارغا بايان قىلدى.

24

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** ئىسرائىللارغا چىراغ ھەمىشە يېنىق تۇرۇشى ئۈچۈن زەيتۇندىن سوقۇپ چىقىرىلغان ساپ مايىنى ساڭا ئېلىپ كېلىشكە بۇيرۇغىن. **3** ھارۇن جامائەت چېدىرىنىڭ ئىچىدە، ھۆكۈزىم- گۈۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۇدۇلىدىكى پەردىنىڭ سىرتىدا ھەر كېچىسى ئەتىگەنگىچە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا چىراغلارنى شۇنداق پەرلەپ تۇرسۇن. بۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە سىلەر ئۈچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ. **4** ھارۇن ھەمىشە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بۇ چىراغلارنى پاك چىراغدانىنىڭ ئۈستىگە تىزىپ قويسۇن. **5** سەن يەنە ئېسىل بۇغداي ئۇندىن ئون ئىككى توقاچنى ئەتكىن. ھەربىر توقاچ بىر ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسىگە باراۋەر بولسۇن. **6** ئاندىن سەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى پاك شىرەنىڭ ئۈستىگە ئالتىدىن ئىككى قاتار قىلىپ تىزغىن. **7** ھەربىر قاتارنىڭ ئۈستىگە ساپ مەستىكى قويغىن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۈنۈلدىغان ھەدىيە، ئەسلەتمە نان بولىدۇ. **8** يۆلارنى ئۇ ئىسرائىللارغا ۋاكالىتەن ھەربىر شابات كۈنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تىزسۇن؛ بۇ ئەبەدىي بىر ئەھدىدۇر. **9** نانلار ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا تەۋە بولىدۇ؛ ئۇلار ئۇلارنى مۇقەددەس جايدا يېسۇن؛ چۈنكى بۇ نە رسىلەر پەرۋەردىگارنا ئاتاپ ئوتنا سۈنۈلگەن نەرسىلەر ئىچىدە «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» دەپ سانىلىپ، ھارۇنغا تەۋە بولىدۇ؛ بۇ ئەبەدىي بىر بەلگىلىمىدۇر. **10** ئانىسى ئىسرائىلىي، ئاتىسى مىسىرلىق بىر ئوغۇل بار ئىدى. ئۇ ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىغا باردى؛ ئۇ چېدىرگاھتا بىر ئىسرائىلىي بىلەن ئۇرۇشۇپ قالدى. **11** ئۇلار سوقۇشقاندا ئىسرائىلىي ئايالنىڭ ئوغلى كۈپۈرلۈق قىلىپ، [مۇقەددەس] نامىنى يۆلغاپ قارغىدى. خەلق ئۇنى مۇسانىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. ئۇ كىشىنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى شېلومىت بولۇپ، ئۇ دان قەبىلىسىدىن بولغان دىبرىنىڭ قىزى ئىدى. **12** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ھۆكۈمى يۈرۈگى چىققۇچە ئۇ كىشىنى سولاپ قويدى. **13** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **14** قارغىغۇچىنى چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىڭلار. ئۇنىڭ ئېيتقىنىنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى قوللىرىنى ئۇنىڭ بېشىغا قويسۇن، ئاندىن پۈتكۈل جامائەت بىر بولۇپ ئۇنى چالما-كېسەك قىلسۇن. **15** ھەمدە سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ ئە گەر بىركىم ئۆز خۇداسىنى ھاقارەتلەپ قارغىسا ئۆز گۇناھىنى تارتىدۇ. **16** پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا كۈپۈرلۈق قىلغان ھەرقانداق كىشى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن؛ پۈتكۈل جامائەت چوقۇم بىر بولۇپ ئۇنى چالما-كېسەك قىلسۇن؛ مەيلى ئۇ مۇساپىر بولسۇن ياكى يەرلىك بولسۇن، [مۇقەددەس] نامغا كۈپۈرلۈق قىلسا ئۆلتۈرۈلسۇن. **17** ئە گەر بىرسى باشقا بىرسىنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرسە، ئۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. **18** بىرسى بىر چارپايىنى ئۆلتۈرسە، ئۇنىڭ ئۇچۈن ھايۋانىنى تولەپ، جانىغا-جان تولەپ بەرسۇن. **19** بىركىم ئۆز قوشنىسىنى مىيىپ قىلسا، ئۇ ئۆز گۈنگە قاندا قىلغان بولسا، ئۇنىڭ ئۆزىگىمۇ شۇنداق قىلىنسۇن. **20** بىرەر ئەزاسى سۇندۇرۇۋېتىلگەن بولسا، ئۇنىڭمۇ سۇندۇرۇلسۇن؛ كۆزىگە-كۆز، چىشىغا-چىش ناكار قىلىنسۇن؛ باشقا كىشىنى قاندا قىلغان زەخىمىلەندۈرگەن بولسا ئۆزىمۇ ھەم شۇنداق قىلىنسۇن. **21** كىمدە كىم بىر چارپايىنى ئۆلتۈرسە، چارپاي تولەپ بەرسۇن؛ ئادەمنى ئۆزۈپ ئۆلتۈرگەن كىشى بولسا، ئۆلۈم جازاسىغا مەھكۇم قىلىنسۇن. **22** سىلەردە بىرلا قانۇن بولسۇن. مۇساپىر ياكى يەرلىك بولسۇن، باراۋەر مۇئامىلە قىلىنسۇن؛ چۈنكى مەن خۇدايىگىلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **23** مۇسا ئىسرائىللارغا شۇلارنى دېدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆز قارغىغۇچىنى چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ، چالما-كېسەك قىلدى. شۇنداق قىلىپ، ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ئەمر قىلغىنىدەك قىلدى.

25

پەرۋەردىگار سىناي تېغىدا مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ مەن سىلە رگە بېرىدىغان زېمىنغا كىرگىنىڭلاردا ئۆز زېمىنىنىڭ ئۆزىمۇ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر شابات ئارامىنى ئالسۇن. **3** سەن ئالتە يىل ئېتىزىڭنى تېرىپ، ئالتە يىل تاللىق بېغىڭنى چاتاپ، ئۆلاردىن ھوسۇلارنى يىغقىن؛ **4** ئەمما يەتتىنچى يىلى زېمىنىڭ ئۆزى ئۆچۈن بىر «شاباتلىق ئارام» بولسۇن؛ ئۇ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان بىر «شابات» ھېسابلىنىدۇ. شۇ يىلى سەن ئېتىزىڭنى تېرىمايسەن ۋە تاللىقىڭنى چاتمايسەن. **5** ئۆزلۈكسىز ئۈنۈپ چىققان ھوسۇلنى ئورمايسەن، ۋە چاتالمىغان تاللىرىڭنىڭ ئۆزۈملىرىنى ئۈزمەيسەن؛ چۈنكى شۇ يىل زېمىن ئارام ئالدىغان يىلدۇر. **6** ھالبۇكى، زېمىن شابات يىلدا چىقارغان ھوسۇل ھەممىگىلارغا ئۆزۈق بولىدۇ، يەنى ئۆزۈڭ ئۆچۈن، قۇل-دېدىكىڭ ئۆچۈن، مەدىكارىڭ ئۆچۈن ۋە سېنىڭكىدە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر ئۆچۈن، شۇنىڭدەك مال-ۋارانلىرىڭ ئۆچۈن **7** ۋە زېمىنىڭدىكى ياۋايى ھايۋانلار ئۆچۈنمۇ ئوزۇق بولىدۇ؛ زېمىنىڭ ھەممە ھوسۇلى ئوزۇق بولىدۇ. **8** شۇنىڭدەك سەن يەتتە قېتىملىق شابات يىلىنى، يەنى يەتتە ھەسسە يەتتە يىلنى سانىغىن؛ يەتتە شابات يىل كۈنلىرى قىرىق توققۇز يىل بولىدۇ. **9** شۇنچىلىك ۋاقىت تۈتۈپ، يەتتىنچى ئايدا، ئاينىڭ ئونىنچى كۈنى، كافارەت كۈندە بۇرغا چېلىپ ساداسىنى يۇقىرى چىقىرىسىلەر، كافارەت كۈنىنىڭ ئۆزىدە سىلەر پۈتكۈل زېمىنىڭلاردا بۇرغىنىڭ ساداسىنى ئاڭلىتىسىلەر. **10** شۇ ئەللىكىنچى يىلنى سىلەر مۇقەددەس دەپ بىلىپ، پۈتكۈل زېمىندا ئۆتىڭلا بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسگە ئازادلىقنى جاكارلىشىڭلار كېرەك. شۇ يىل سىلە رگە «ئازادلىق يىلى» بولىدۇ، ھەربىرىڭلار ئۆز يەر-مۇلۇكلىرىگىلارغا قايتىسىلەر، ھەربىرىڭلار ئۆز ئائىلە-جەمەەتىگىلارغا قايتىپ بارىسىلەر. **11** بۇ ئەللىكىنچى يىلى سىلە رگە بىر ئازادلىق يىلى بولسۇن؛ ئۇ يىلى ھېچ نېمە تېرىمايسىلەر، ئۆزلۈكسىز ئۈنۈپ چىققان ھوسۇلنىمۇ ئورمايسىلەر ۋە چاتالمىغان تاللىرىڭلارنىڭ ئۆزۈملىرىنىمۇ يىغمايسىلەر. **12** چۈنكى بۇ ئازادلىق يىلى بولۇپ، سىلە رگە مۇقەددەس ھېسابلانسۇن؛ ئۆزىڭ ھوسۇلنى بولسا، ئېتىز-دالىلاردىن تېپىپ [ھەمگىلار] يەيسىلەر. **13** ئازادلىق يىلى ئاراگىلاردىكى ھەربىر ئادەم ئۆز يەر-مۇلۇكىگە قايتسۇن. **14** سىلەر قوشنا گىلارغا بىرنېمە سېتىپ بەرسە گىلار، ياكى قوشنا گىلاردىن بىرنېمە سېتىۋالسا گىلار، بىر-بىرىڭلارنى بوزەك قىلما گىلار. **15** قوشنا گۈنى [يەرنى] سېتىۋالساڭ، ئۇنداقتا «ئازادلىق يىلى»دىن كېيىن ئۆتكەن يىللارنىڭ سانىنى ھېسابلاپ ئۆنكۈنى سېتىۋېلىشىڭ كېرەك؛ ئۆزۈڭ قالغان يىللارنىڭ سانىغا قاراپ، يەرنىڭ كېيىنكى ھوسۇلىرىغا ئاساسەن ساڭا سېتىپ بەرسۇن. **16** «[ئازادلىق يىلى»غىچە] بولغان يىللار كۆپەيسە بولسا، باھاسىنى شۇنىڭغا مۇۋاپىق يۇقىرى كۆتۈرىسەن؛ قالغان يىللار ئازراق بولسا، باھاسىنى شۇنىڭغا مۇۋاپىق كېمەيتىسۇن. چۈنكى قالغان يىللارنىڭ ھوسۇللىرى قانچە بولسا، ئۇ شۇ يېچە ساڭا سېتىپ بېرىدۇ. **17** سىلەر بىر-بىرىڭلارنى بوزەك قىلما گىلار، بەلكى خۇدايىگىلاردىن قورقۇڭلار، چۈنكى مەن بولسام خۇدايىگىلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **18** سىلەر مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇپ، ھۆكۈملىرىمدە تۇرۇپ، شۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار، سىلەر شۇنداق قىلسا گىلار، زېمىنىڭلاردا تىنچ-ئامان تۇرىسىلەر. **19** شۇنىڭ بىلەن زېمىن سىلە رگە ئۆز مېۋىسىنى بېرىدۇ، سىلەر ۋىغۇدەك يەپ، ئۆنكۈڭا تىنچ-ئامان تۇرىسىلەر. **20** ئە گەر سىلەر: ـ مانا، بەزگە تېرىپ ھوسۇلنى يىغىشقا ئىجازەت بېرىلمىسە، يەتتىنچى يىلى نېمە يەيمىز، دەپ سورىسا گىلار، **21** [سىلە رگە مەلۇم بولسۇنكى]، ئالتىنچى يىلدا ئۈچ يىلنىڭ ھوسۇلىنى بەرسۇن دەپ، مەن ئۆستۈڭلارغا بەرىكىتىمنى «چۈش» دەپ بۇيرۇيەمەن. **22** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر سەككىزىنچى يىلى تېرىيسىلەر، ئەمما توققۇزىنچى يىلىغىچە ئېشىپ قالغان كونا ھوسۇلدىن تېنچىچە يەيسىلەر؛ شۇ توققۇزىنچى يىلىغىچە سىلەر كونا ئاشلىقتىن يەيسىلەر. **23** يەر-زېمىن سېتىلسا، مەڭگۈلۈك سېتىلمىسۇن، چۈنكى زېمىنىڭ ئۆزى مېنىڭكىدۇر، سىلەر بولسا گىلار مېنىڭ بېنىمدىكى مۇساپىر ۋە مېھمان، خالاس. **24** سىلەر ئىگە بولىدىغان پۈتكۈل زېمىندا يەر-زېمىنىڭ ئىگىلىرىگە ئۇنى «قايتۇرۇۋېلىش ھوقۇقى»نى يارىتىپ بېرىشىڭلار كېرەك. **25** ئە گەر قېرىنداشلىرىڭلاردىن بىرى كەمبەغەللىشىپ، ئۆز مىراس يېرىنى سېتىۋەتكەن بولسا، ئۇنىڭ يېقىن تۇغقىنى، يەنى «ھەججەمەت شاپائەتچى»سى كېلىپ ئۆز قېرىندىشى ساتقان يەرنى قايتۇرۇپ سېتىۋالسۇن. **26** ئە گەر ئۇنىڭ ھېچ شاپائەتچى تۇغقىنى بولمىسا، لېكىن ئۇياندۇرۇۋېلىشقا كېرەكلىك پۇلنى تاپالىسا، **27** ئۇنداقتا ساتقىنىغا قانچە يىل بولغانلىقىنى ھېسابلاپ، [ئازادلىق

يلىغچە] قالغان يىللار ئۈچۈن سېتىۋالغان كىشىگە مۇئاپىق پۇل بېرىپ، تۆز يېرىگە قايتىسۇن. 28 لېكىن ئە گەر ئۇ ياندۇرۇۋېلىشقا كېرەك كىلىك پۇلنى تاپالمىسا، تۆزنى سېتىپ بە رگەن يەر تازادلىق يىلىغچە ئالغۇچىنىڭ قولىدا تۇرسۇن؛ تازادلىق يىلى كەلگەندە يەر يەر سېتىۋالغۇچىنىڭ قولىدىن چىقىسۇن، تۆز ئىگىسى تۆز يەر-مۇلكىگە قايتىسۇن. 29 ئە گەر بىرسى سېپىللىق شەھەرنىڭ ئېچىدىكى بىر تۇرالغۇ ئۆينى ساتقان بولسا، سېتىپ بىر يىل ئېچىدە ئۆنى ياندۇرۇۋېلىش ھوقۇقى باردۇر. تولۇق بىر يىل ئۆگەپ بولغۇچە، ياندۇرۇۋېلىش ھوقۇقى باردۇر. 30 لېكىن پۈتۈن يىل ئېچىدە ياندۇرۇۋېلىنمىسا، سېپىللىق شەھەرنىڭ ئېچىدىكى بۇ تۇنجى نەسىلدىن-نەسىلگە ئالغان كىشىنىڭ قولىدا بولۇپ، تازادلىق يىلى كەلسىمۇ ياندۇرۇلماس. 31 لېكىن سېپىلسىز كەنتلەرنىڭ ئۆيلىرى بولسا زېمىنىڭ ئېتىزلىرىدەك ھېسابلىنىدۇ؛ تۆلارنى ياندۇرۇپ سېتىۋالغىلى بولىدۇ؛ تازادلىق يىلى كەلگەندە ئەسلى ئىگىسىنىڭ قولغا ياندۇرۇلىدۇ. 32 لېكىن لاۋئِي شەھەرلىرىدە بولسا، لاۋئِيلار تۆز مىراسى بولغان شەھەرلەردىكى ئۆيلىرىنى خالىسا ھەرقاچان قايتۇرۇۋېلىش ھوقۇقى باردۇر. 33 لاۋئِيلاردىن بىرى ئۆيلىرىنى، يەنى تۆز مىراسى بولغان شەھەردىكى بىر ئۆينى قايتۇرۇۋېلىش ھوقۇقى بار بولسىمۇ، [لېكىن قايتۇرۇپ ئالمىغان بولسا]، تۆنداق ئەھۋالدا ئۇ تازادلىق يىلى كەلگەندە ياندۇرۇلىدۇ؛ چۈنكى لاۋئِي شەھەرلىرىنىڭ ئۆيلىرى بولسا لاۋئِيلارنىڭ ئىسرائىللارنىڭ تارىسىدىكى مىراسى بولىدۇ. 34 شۇنداق ھەم بۇلارنىڭ شەھەرلىرىنىڭ چۆرىسىدىكى ئېتىز-يەرلىرى بولسا، ئۇلارنىڭ ئەبەدىي مىراسى بولغاچقا، سېتىلسا بولمايدۇ. 35 ساكا قوشنا بولغان، قېرىنداشلىرىگىلاردىن بىرى كەمبەغەللىشىپ، تۆز جىنىنى باقالماي قالسا، سەن ئۇنى مۇساپىر ياكى ياقا يۇرتلۇق مېھماندەك يېنىڭدا تۇرغۇزۇپ، ئۇنىڭدىن خەۋەر ئالغىن. 36 سەن ئۇنىڭدىن ئۈسۈم ۋە ياكى پايدا ئالمىغىن؛ سەن خۇدايىڭدىن قورقۇپ، قېرىندىشىڭنى قېشىڭدا تۇرۇشقا قويغىن. 37 پۇلۇڭنى ئۇنىڭغا ئۈسۈمگە بەرمە، ئاشلىقىڭنىمۇ پايدا ئېلىش مەقسىتىدە ئۇنىڭغا ئۆتە بەرمىگىن. 38 خۇدايىڭلار بولۇشقا، قاناتلىرى زېمىنىنى سىلە رگە بېرىشكە سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خۇدايىڭلار پەروەردىگار ئۆزۈمدۇرمەن. 39 ئە گەر ساكا قوشنا بولغان قېرىندىشىڭ كەمبەغەللىشىپ، ئۆزىنى ساكا ساتسا، ئۆنى قۇلدەك قۇللۇققا خىزمەتتىگە سالمىغىن؛ 40 بەلكى ئۇ قېشىڭدا مەدىكار ياكى مۇساپىردەك تۇرسۇن؛ تازادلىق يىلىغچە سېنىڭ خىزمىتىڭدە بولسۇن؛ 41 ئاندىن تازاد بولۇپ ئۆزى بىلەن بالىلىرى قېشىڭدىن چىقىپ، ئۆز جەمەتىگە يېنىپ بېرىپ، ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يەر-مۇلكىگە قايتسۇن. 42 چۈنكى ئۇلار مەن ئۆزۈم مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ ئېلىپ كەلگەن قۇل-بەندىلىرىم بولغاچقا، ئۇلارنى قۇلدەك سېتىشقا يول قويماڭلار. 43 سەن ئۇلارغا قاتتىق قۇللۇق بىلەن خوجىلىق قىلمايسەن، بەلكى خۇدايىڭدىن قورققىن. 44 لېكىن ئۆز ئۆڭگە قۇل ياكى دېدەك ئالماقچى بولساڭ، ئۇلارنى ئەتراپىڭىكى يات ئەللەردىن شۇنداق قۇل يا دېدەك سېتىۋالساڭ بولىدۇ. 45 بۇلاردىن باشقا، تاراكلاردا ئولتۇراقلاشقان مۇساپىرلارنىڭ پەرزەنتلىرىنى ۋە شۇلارنىڭ جەمەتىدىن، يەنى سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان، زېمىنىڭلاردا تۇغۇلغانلاردىن قۇللار سېتىۋالساڭلار بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سىلەرنىڭ مۇلكۈڭلار بولۇپ قالىدۇ. 46 سىلەر مۇشۇلارنى ئۆز ئۆڭلاردىن كېيىنكى بالىلىرىڭلارغا مىراس قىلىپ، ئۇلارغا مۇلۈك بولۇشقا قالدۇرساڭلار بولىدۇ؛ مۇشۇلارنى ئەبەدىگىچە قۇل قىلساڭلار بولىدۇ؛ لېكىن ئۆز قېرىنداشلىرىڭلار بولغان ئىسرائىللار ئارىسىدا بولسا، بىر-بىرىڭلارغا قاتتىق قۇللۇق بىلەن خوجىلىق قىلماسلىقىڭلار كېرەك. 47 ئە گەر ئاراكلاردا ئولتۇرۇشلۇق بىر مۇساپىر ياكى ياقا يۇرتلۇق بېيىغان ۋە ئۆنىڭغا قوشنا قېرىندىشىڭ كەمبەغەللىشىپ، ئۆزىنى شۇ قوشنا مۇساپىرغا ۋە ياكى شۇ مۇساپىرنىڭ مەلۇم بىر ئەۋلادىغا ساتسا، 48 ئۇ سېتىلغاندىن كېيىن ئۆنىڭدا پۇل تۆلەپ ھۆرلۈككە چىقىش ھوقۇقى قالىدۇ؛ ئۆنىڭ تاكا-ئۇكىلىرىنىڭ ھەرقايىسىسى ئۆنى ھۆرلۈككە سېتىۋالسا بولىدۇ. 49 شۇنىڭدەك ئۆنىڭ تاغىسى ياكى تاغىسىنىڭ ئوغلى ۋە ياكى جەمەتىدىن بولغان ھەرقايىسى بىيقىن ئۆزغىنى ئۆنى ھۆرلۈككە سېتىۋالسا بولىدۇ، ياكى ئۆزىنىڭ قورۇىغا يەتسە، پۇل بېرىپ ئۆز-ئۆزىنى ھۆرلۈككە سېتىۋالسا بولىدۇ. 50 ئۆنى سېتىۋالىدىغان كىشى ئۆنىڭ خوجىسى بىلەن گەپلىشىپ سېتىلغان يىلدىن تارتىپ تازادلىق يىلىغىچە قانچىلىك بولغانلىقىنى ھېسابلاپ، سېتىۋېلىش ياماسىنى يىللارنىڭ سانىغا قاراپ ھېسابلىسۇن؛ [ھۆرلۈك پۇلى ھېسابلاشتا قۇلنىڭ خوجىسىغا] ئىشلەشكە كېرەك بولغان قالغان كۈنلىرىنىڭ ھەققى «مەدىكارنىڭ ئىشلىگەن كۈنلىرى»دەك ھېسابلانسۇن. 51 تازادلىق يىلىغا يەنە خېلى يىللار بولسا، شۇنى ھېسابلاپ، سېتىلغان پۇلنىڭ نىسبىتى بويىچە ھۆرلۈك پۇلىنى ھېسابلاپ بەرسۇن؛ 52 ئە گەر تازادلىق يىلىغا ئاز يىللار قالغان بولسا، ئۆنى ھېساب قىلىپ، قالغان قۇللۇق يىللىرىغا مۇئاپىق پۇلنى ياندۇرۇپ بەرسۇن. 53 بولمىسا، قۇل شۇ خوجىسىنىڭ يېنىدا يىلىق مەدىكاردەك تۇرۇشى كېرەك؛ ئۇنىڭ خوجىسى سېنىڭ كۆز ئالدىڭدا ئۇنىڭغا قاتتىق قۇللۇق بىلەن خوجىلىق قىلمىسۇن. 54 ئە گەر قۇل يۇقىرىقى يوللار بىلەن ھۆرلۈككە چىقالمىسا، تازادلىق يىلى كەلگەندە قويۇپ بېرىلسۇن ـ ئۇ بالىلىرى بىلەن قوشۇلۇپ تازاد بولىدۇ. 55 چۈنكى ئىسرائىللارنىڭ تۆزى ماكا قۇل-بەندىلەردۇر؛ ئۇلار مەن ئۆزۈم مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن قۇل-بەندىلىرىمدۇر. خۇدايىڭلار پەروەردىگار ئۆزۈمدۇرمەن.

26

سىلەر تۆز ئۈگلار ئۈچۈن ھېچقانداق بۇت ياسىماڭلار ياكى تۆز ئۈگلارغا ھېچ ئۆيما مەيدە ياكى ھەيكەل-تۈۋرۈكنى تۇرغۇزماڭلار ياكى تاشلارغا باش ئۇرۇشقا ئۆيلانما نەقىشلىك تاشلارنى زېمىنىڭلاردا ھە رگىز تىكىمە گىلار؛ چۈنكى ئۆزۈم خۇدايىڭلار پەروەردىگارىدۇرمەن. 2 مېنىڭ شاباتلىرىمنى ئۈتۈپ، مۇقەددەسىمنى جايىغا ئىخلاسمەن بولۇڭلار. مەن پەروەردىگاردۇرمەن. 3 ئە گەر سىلەر مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە مېڭىپ، ئەمرلىرىمنى ئۈتۈپ ئۇلارغا ئەمەل قىلساڭلار، 4 مەن يېرىڭلارنىڭ ئۆز ھوسۇلىنى بېرىپ ئۆرۈشىغا، دالادىكى دەرەخلەرنىڭ مېۋىسىنى چىقىرىشىغا ۋاقىدىنا يامغۇرلىرىڭلارنى ياغدۇرۇپ ئۆرىمەن. 5 شۇنىڭ بىلەن خامان تېپىش ۋاقتى ئۈزۈم يىغىش يەسلىگىچە بولىدۇ، ئۈزۈم يىغىش ۋاقتى تېرىلغۇ ۋاقتىغىچە بولىدۇ؛ سىلەر ئىنىڭلارنى ۋەيۇنغۇچە يەپ، ئۆز زېمىنىڭلاردا تىنچ-ئامان ئۆرىسىلەر. 6 مەن زېمىنغا ئارام-تىنچلىق ئاتا قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن ھېچكىم سىلەرنى قورقىتالمايدۇ؛ ئارامخۇدا يېتىپ ئۆخلايسىلەر؛ ۋەھشىي ھايۋانلارنى زېمىندىن يوقىتىمەن، قىلىچمۇ زېمىنىڭلاردىن ئۆتمەيدۇ؛ 7 سىلەر دۇشمەنلىرىڭلارنى قوغلايسىلەر، ئۇلار ئالدىڭلاردا قىلىچلىنىپ يېقىلىدۇ. 8 سىلەردىن بەش كىشى يۈز كىشىنى قوغلايدۇ، يۈز كىشى ئون مىڭنى قاچۇرىدۇ؛ دۇشمەنلىرىڭلار بولسا ئالدىڭلاردا قىلىچلىنىپ يېقىلىدۇ. 9 مەن سىلە رگە يۈزۈمنى قارىتىپ، سىلەرنى پەرزەنت كۆرگۈزۈپ كۆپەيتىمەن، سىلەر بىلەن باغلىغان ئەھدەمنى مەزمۇت ئۇرغۇزىمەن. 10 سىلەر تېخىچە ئۆزۈن ساقلانغان كونا ئاشلىقنى يەۋاتقىنىڭلاردا، يېڭى ئاشلىق چىقىدۇ؛ يېڭىسى ۋەجىدىن كونىسىنى چىقرۇۋېتىسىلەر. 11 مەن ئۆز ماكانىمنى ئاراكلاردا ئۇرغۇزىمەن ۋە قەلبىم سىلەردىن نەپرەتلەنمەيدۇ. 12 مەن ئاراكلاردا مېڭىپ سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن ۋە سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر. 13 مەن سىلەرنى مىسىردا ئۆلارنىڭ قۇللىرى بولۇشتىن ھۆر قىلىشقا شۇ زېمىندىن چىقارغان خۇدايىڭلار پەروەردىگارىدۇرمەن؛ مەن ۋەيۇنتۇرۇقۇقلارنىڭ ئاسارەتلىرىنى سۇندۇرۇپ، قەددىڭلارنى تىك قىلىپ ماڭغۇزدۇم. 14 ھالبۇكى، ئە گەر سىلەر ماكا قۇلاق سالماي، بۇ ئەمرلەرنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلماي، 15 بەلگىلىمىلىرىمنى تاشلاپ، قەلبىڭلاردىن ھۆكۈملىرىمنى يامان كۆرۈپ، بارلىق ئەمرلىرىمنى ئۈتمەي، ئەھدەمنى بۇزىساڭلار، 16 مەنمۇ بېشىڭلارغا شۇ ئىشلارنى چۈشۈرىمەنكى، ـ مەن سىلە رگە ۋەھىمە سېلىپ، كۆز ئۆڭلارنى كور قىلىدىغان، جىنىڭلارنى زەئىپلەشتۈرىدىغان سىل-ۋابا كېسىلى، كېزىك كېسىلىنى بېشىڭلارغا چۈشۈرىمەن. سىلەر تۇرۇقۇقلارنى بىكار چېچىپ-تېرىيىسىلەر، چۈنكى دۇشمەنلىرىڭلار ئۇنى يەپ كېتىدۇ. 17 مەن يۈزۈمنى سىلە رگە قارىتى قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن سىلەر دۇشمەنلىرىڭلاردىن ئۇرۇلۇپ قاچىدىغان بولىسىلەر، سىلەرنى ئۆچ كۆرگۈچىلەر ئۆستۈڭلاردىن ھۆكۈمرانلىق قىلىدۇ؛ ھېچكىم سىلەرنى قوغلىمىسىمۇ، قاچىسىلەر. 18 بۇلاردىن ھېچ ئىبرەت ئالماي، بەلكى ماكا يەنە قۇلاق سالمىساڭلار، مەن گۇناھلىرىڭلار ئۈچەيلىدىن سىلە رگە بولغان جازانى يەتتە ھەسسە ئېغىرلىتىمەن؛ 19 كۆچ-ھەيۋە گلارىدىن بولغان ھاكاۋۇرلۇقىڭلارنى سۇندۇرىمەن، ئاسمىنىڭلارنى تومۇردەك قىلىپ، يېرىڭلارنى مىستەك قىلىۋېتىمەن؛ 20 ئەجىر-جاپايىڭلار بىكارغا كېتىدۇ، يېرىڭلار ھوسۇل بەرمەيدۇ، دالادىكى دەرەخلەر ئە گەر مېۋە چۈشمەيدۇ. 21 ئە گەر يەنىلا مەن بىلەن قارشى ماڭىساڭلار، شۇنداقلا ماكا قۇلاق سالمىساڭلار، مەن گۇناھلىرىڭلارغا لايىق بېشىڭلارغا چۈشىدىغان ۋابا-كۆلىمەتلەرنى يەنە يەتتە ھەسسە ئېغىرلىتىمەن. 22 تاراكلارغا سىلەرنى بالىلىرىڭلاردىن جۇدا قىلىدىغان، چارپايلىرىڭلارنى يوقىتىدىغان، سىلەرنى ئازلىتىدىغان ياۋايى ھايۋانلارنى ئە ۋەتىمەن؛ يول-كوچىلىرىڭلار تاەدەمزاتسىز چۆلدەك بولۇپ قالىدۇ. 23 سىلەر بۇ ئىشلار ئارقىلىق ئىبرەت-تەربىيە ئالماي، بەلكى يەنىلا ماكا قارشى ماڭىساڭلار، 24 مەنمۇ سىلە رگە قارشى مېڭىپ، گۇناھىڭلار ئۈچەيلىدىن بولغان جازانى يەنە يەتتە ھەسسە ئېغىرلىتىپ، مەن ئۆزۈم سىلەرنى ئۇرىمەن؛ 25 ئۇستۇڭلارغا ئەھدەمنى بۇزغانلىقىڭلا ئىنتىقامىنى ئالدىغان قىلىچ چۈشۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر شەھەرلە رگە يىغىلۇالسىلەر، مەن ئاراكلارغا ۋابا چۈشۈرىمەن، شۇنىڭ بىلەن سىلەر دۇشمەنلىرىڭ قولغا چۈشىسىلەر. 26 سىلە رگە يۈلەنچۈك بولغان ئاشلىقنى قۇرۇتۇشىمەن؛ ئون ئايال بىر بولۇپ بىر تونۇرىدا نان يېقىپ، نانلارنى سىلە رگە تارازىدا تارتىپ بېرىدۇ، ئەمما يۈنى يېگىنىڭلار بىلەن تويمايسىلەر. 27 ئە گەر بۇلاردىن ھېچ ئىبرەت ئالماي، ماكا قۇلاق سالمىساڭلار، بەلكى ماكا قارشى ماڭىساڭلار، 28 مەنمۇ قەھىر بىلەن سىلە رگە قارشى ماڭىمەن؛ مەن، يەنى مەن ئۆزۈم گۇناھلىرىڭلار ئۈچەيلىدىن جازا-تەربىيىنى يەنە يەتتە ھەسسە ئېغىرلىتىپ چۈشۈرىمەن. 29 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئوغۇللىرىڭلارنىڭ گوشى

ۋە قىزلىرىڭلارنىڭ گۈشىنى يەيسىلەر؛ **30** شۇنداقلا مەن قۇربانلىق «يۇقىرى جاي»لىرىڭلانى ۋەيران قىلىپ، «كۆزن تۇۋرۇك»لىرىڭلارنى سۇندۇرۇپ، تۇلۇكلىرىڭلارنى سۇنۇق يۇتلىرىڭلارنىڭ تۈستىگە تاشلۇپتىمەن؛ مېنىڭ قەلبىم سىلەردىن نەپرەتلىنىدۇ. **31** مەن شەھەرلىرىڭلارنى ۋەيران قىلىپ، مۇقەددەس جايلىرىڭلارنى خاراب قىلىپ، [قۇربانلىقىڭلارنىڭ] خۇشۇيلىرىنى يەنە پۇرىمايمەن؛ **32** زېمىنى ھالا كەتكە ئېلىپ بارىمەن؛ تۈنىگىڭا ئولتۇراقلاشقان دۈشمەنلىرىڭلار بۇ ئەھۋالغا ھەيران قالدۇ. **33** سىلەرنى ئەللەرنىڭ تارىسغا تارتىپ، كەينىڭلاردىن قىلىچنى سۈغۇرۇپ قوغلايمەن؛ شۇنىڭ بىلەن زېمىنىڭلار ۋەيران بولۇپ شەھەرلىرىڭلار خاراب قىلىنىدۇ. **34** ئۇ ۋاقىتتا، سىلەر دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ زېمىندا تۇرۇۋاتقىنىڭلاردا، زېمىن ۋەيرانە بولغان بارلىق كۈنلەردە، زېمىن تۆز شاباتلىرىدىن سۆيۈنىدۇ؛ تۆز زاماندا زېمىن دەرۋەقە ئارام ئېلىپ تۆز شاباتلىرىدىن سۆيۈنىدۇ. **35** تۆزى ۋەيرانە بولۇپ تۇرغان بارلىق كۈنلەردە تۆ ئارام ئالدۇ، يەنى سىلەر ئۇنىڭا تۇرۇۋاتقان ۋاقىتتىكى شاباتلار كۈنلىرىڭلاردا ھېچ ئالمىغان ئارامنى ئەمدى ئالدۇ. **36** ئارا گالاردىن قۇتۇلۇپ قالغانلار بولسا، ئۇلار دۈشمەنلەرنىڭ زېمىنلىرىدا تۇرغىنىدا كۆڭۈللىرىگە يۈرە كېلىدىلىك سالىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار چۈشكەن بىر يوپۇرماقنىڭ شەپىسنى ئاڭلىسا قىلىچتىن قاچقاندەك قاچىدۇ؛ ھېچكىم قوغلىمىسىمۇ يىقىلىپ چۈشىدۇ. **37** گەرچە ھېچكىم ئۇلارنى قوغلىمىسىمۇ، دەرۋەقە قىلىچتىن يېقىتلىغاندەك ئۇلار بىر-بىرىنىڭ ئۈستىگە پۇتلىشىپ يىقىلىدۇ؛ سىلەردە دۈشمەنلىرىڭلارغا قارشى تۇرغۇدەك كۈچ قالمايدۇ. **38** ئەللەرنىڭ تارىسدا ھالاك بولىسىلەر، دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ زېمنى سىلەرنى يەپ كېتىدۇ. **39** ئارا گالاردىن قۇتۇلۇپ قالغانلىرى بولسا تۆز رەزىللىكى تۈپەيلىدىن دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ زېمىندا زەئىپلىشىدۇ؛ ۋە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ رەزىللىكىدىمۇ يۇرۇپ، شۇلار زەئىپلەشكەندەك ئۇلارمۇ زەئىپلىشىدۇ. **40** ھالبۇكى، ئۇلار تۆزى قىلغان رەزىللىكى بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ سادىر قىلغان رەزىللىكىنى، ماڭا يۈز تۇرۇپ ئاسىيلىق قىلغىنىنى، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ماڭا قارشى تۇرۇپ ماڭىغىنىنى ۋېنىغا ئالدۇ؛ **41** شۇنىڭدەك مېنىڭ ئۇلارغا قارشى ماڭىغىنىمغا، شۇنىڭدەك ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرغىنىمغا ئىقرار بولدۇ. شۇڭا ئەگەر تۆ ۋاقىتتا ئۇلارنىڭ خەتنىسز كۆڭۈلى تۆۋەن قىلىنىپ، تۆز قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى قۇبۇل قىلسا، **42** ئۇنداقتا مەن ياقۇپ بىلەن باغلىغان ئەھدەمنى ياد قىلىپ، ئىسھاق بىلەن باغلىغان ئەھدەمنىمۇ ۋە ئىبراھىم بىلەن باغلىغان ئەھدەمنىمۇ ئېسىمگە كەلتۈرىمەن؛ زېمىننىمۇ ياد قىلىمەن. **43** چۈنكى زېمىن ئۇلاردىن تاشلىنىپ، ئۇلارسىز بولۇپ خارابە تۇرغان ۋاقىتتا، شاباتلار كۈنلىرىدىن سۆيۈنىدۇ؛ ئۇلار بولسا تۆز قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى قۇبۇل قىلىدۇ؛ سەۋەبى دەل شۇڭا، ئۇلار مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى تاشلىدى، بەلگىلىمىلىرىمنى قەلبىدىن يامان كۆرگەندى. **44** ھالبۇكى، شۇنداق بولسىمۇ، ئۇلار تۆز دۈشمەنلىرىنىڭ زېمىندا تۇرغىنىدا مەن ئۇلارنى تاشلىمايمەن ياكى ئۇلارغا تۆچۈلۈك قىلمايمەن، شۇنىڭدەك ئۇلار بىلەن باغلىغان ئەھدەمنى بۇزمايمەن، ئۇلارنى يوقاتمايمەن؛ چۈنكى مەن تۆرۈزۇم ئۇلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **45** مەن بەلكى ئۇلارنى دەپ، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولۇشقا ئەللەرنىڭ كۆزى ئالدىدا مىسىر زېمىندىن چىقىرىپ كەلگەن ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن باغلاشقان ئەھدەمنى ئېسىمدە تۇتمەن. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **46** پەرۋەردىگار مۇسانى ۋاسىتە قىلىپ، سىناي تېغىدا تۆزى بىلەن ئىسرائىللارنىڭ ئوتتۇرىسىدا بېكىتكەن ھۆكۈملەر، بەلگىلىمىلەر ۋە قانۇنلار مانا شۇلار ئىدى.

27

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ ئەگەر بىرسى پەۋقۇلئاددە بىر قەسەم قىلىپ مەلۇم كىشىنىڭ جىنىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان بولسا، ئۇنداقتا شۇ كىشىگە سەن بېكىتكەن جىنىنىڭ قىممىتىنىڭ تەرىخى تۆۋەندىكىدەك بولىدۇ؛ **3** يېشى يىگىرمە بىلەن ئاتمىشنىڭ ئارىلىقىدا بولغان ئەر كىشى بولسا، سەن توختىتىدىغان قىممىتى مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆچۈمە بىرلىكى ۋېيچە بولسۇن؛ ئۇنىڭ قىممىتى ئەللىك شە كەل كۈمۈشكە توختىتىلىسۇن. **4** ئايال كىشى بولسا، ئارا گالاردا توختىتىلغان قىممىتى ئوتتۇز شە كەل بولسۇن. **5** ئەگەر يېشى بەش بىلەن يىگىرمىنىڭ ئارىلىقىدا بولسا، ئە رىكەك ئۇچۇن توختىتىلىدىغان قىممىتى يىگىرمە شە كەل بولۇپ، ئايال كىشى ئۇچۇن ئون شە كەل بولسۇن. **6** ئەگەر يېشى بىر ئاي بىلەن بەش ياشنىڭ ئارىلىقىدا بولسا، توختىتىلىدىغان قىممىتى ئوغۇل بالا ئۇچۇن بەش شە كەل، قىز بالا ئۇچۇن ئۈچ شە كەل كۈمۈش بولسۇن. **7** ئەگەر ئاتمىش يا ئۇنىڭدىن چە ۋۆزگە ياشتىكى كىشى بولسا، توختىتىلىدىغان قىممىتى ئەر كىشى ئۇچۇن ئون بەش شە كەل، خوتۇن كىشى ئۇچۇن ئون شە كەل بولسۇن. **8** ئەگەر بىرسى توختىتىلغان قىممىتىنى تۆلەشكە قۇربى يەتمىسە، ئۇ تۆزىنى كاھىنىنىڭ ئالدىدا تەق قىلسۇن؛ كاھىن ئۇنىڭ قىممىتىنى بېكىتسۇن. كاھىن قەسەم قىلغۇچىنىڭ ئەھۋالىغا قاراپ ئۇنىڭ قىممىتىنى توختىتىپ بەرسۇن. **9** ئەگەر بىرسى [قەسەم قىلىپ] پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق بولۇشقا لايىق بولىدىغان بىر ھايۋانىنى ئۇنىڭغا ئاتىغان بولسا، ئۇنداقتا شۇنداق ھايۋانلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ مۇتلەق مۇقەددەس سانالسۇن؛ **10** ھايۋان ناچار بولسا ئۇنىڭ ئورنىغا ياخشىنى ياكى ياخشىنىڭ ئورنىغا ناچىرنى تېگىشىشكە ياكى ئورنىغا باشقىسىنى ئالماشتۇرۇشقا ھەرگىز بولمايدۇ. مۇبادا ئاتىغۇچى ئۇ ھايۋاننىڭ ئورنىغا يەنە بىر ھايۋانى يە ئۆگۈشلىمە كچى بولسا، ئاۋۋالقىسى بىلەن ئورنىغا ئە كەلگىنىنىڭ ھەر ئىككىسى مۇقەددەس سانالسۇن. **11** ئە گەر ھايۋان پەرۋەردىگارغا ئاتالغان قۇربانلىققا لايىق بولمايدىغان بىر «ناپاك» ھايۋان بولسا، ئۇنداقتا ئۇ ھايۋانىنى كاھىنىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلسۇن؛ **12** ئاندىن كاھىن ئۇزى ئۇنىڭ ياخشى-يامانلىقىغا قاراپ قىممىتىنى توختاتسۇن؛ كاھىن قىممىتىنى قانچە توختاتقان بولسا شۇنداق بولسۇن. **13** ئە گەر ئىگىسى پۇل تۆلەپ ھايۋانىنى قايتۇرۇۋالماقچى بولسا، توختىتىلغان قىممىتىگە يەنە ئۇنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بەرسۇن. **14** ئە گەر بىرسى پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس بولسۇن دەپ ئۆينى ئۇنىڭغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلسا، كاھىن ئۇنىڭ ياخشى-يامانلىقىغا قاراپ قىممىتىنى توختاتسۇن؛ كاھىن ئۇنىڭ قىممىتىنى قانچە توختاتقان بولسا، شۇ قىممىتى ئىناۋەتلىك بولىدۇ. **15** كېيىن ئە گەر ئۆينى ئاتىغۇچى كىشى ئۇنى قايتۇرۇۋالماقچى بولسا، ئۇ توختىتىلغان قىممىتىگە ئۇنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بەرسۇن؛ ئاندىن ئۆي يەنە ئۇنىڭ بولىدۇ. **16** ئە گەر بىرسى ئۆز مال-مۈلكى بولغان ئېتىزلىقىنىڭ بىر قىسمىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلسا، قىممىتى ئۇنىڭغا قانچىلىك ئۇرۇق تېرىلىدىغانلىقىغا قاراپ توختىتىلسۇن؛ بىر خومىر ئارپا ئۇرۇق كېتىدىغان يەر بولسا، قىممىتى ئەللىك شە كەل كۈمۈشكە توختىتىلسۇن. **17** ئە گەر بىرسى «ئازادلىق يىلى»دىن تارتىپ ئۆز ئېتىزلىقىنى مۇقەددەس قىلسا، سەن قانچە توختاتساڭ شۇ بولسۇن. **18** لېكىن ئە گەر بىرسى «ئازادلىق يىلى»دىن كېيىن ئۆز ئېتىزلىقىنى مۇقەددەس قىلغان بولسا، كاھىن كېلىدىغان ئازادلىق يىلىغىچە قانچىلىك يىللار قالغانلىقىنى ھىسابلاپ قىممىتىنى توختاتسۇن. ئۆتۈپ كەتكەن يىللارغا قاراپ تولۇق باھادىن مۇۋاپىق پۇل كېمەيتىلسۇن. **19** ئە گەر بىرسى ئۆز ئېتىزلىقىنى مۇقەددەس قىلغاندىن كېيىن پۇل تۆلەپ ئۇنى قايتۇرۇۋالماقچى بولسا، ئۇ سەن توختاتقان قىممىتىگە يەنە ئۇنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بەرسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن ئېتىزلىق ئۇنىڭ ئۆز قولىغا قايتىدۇ. **20** ئە گەر ئۇ پۇل بېرىپ ئېتىزلىقنى قايتۇرۇۋالمىغان بولسا ياكى باشقا بىرسىگە سېتىپ يە رگەن بولسا، كېيىن شۇ ئېتىزلىقنى قايتۇرۇۋېلىشقا بولمايدۇ؛ **21** بەلكى ئازادلىق يىلى كەلگەندە ئېتىزلىق «ئىگىسىگە قايتۇرۇلىدىغاندا» ئۇ مۇتلەق بېغىشلانغان يە رگە ئوخشاش، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىنىپ، مىراس ھوقۇقى كاھىنىغا ئوتىدۇ. **22** ئە گەر بىرسى سېتىۋالغان ئەمما ئۆز مىراسى بولمىغان بىر پارچە يەر-ئېتىزنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلغان بولسا، **23** كاھىن ئازادلىق يىلىغىچە قالغان يىلنى ھىسابلاپ، قىممىتىنى توختاتسۇن. ئاندىن ئۇ كۈنى شۇ كىشى توختىتىلغان قىممىتىنى پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس قىلغان نەرسە سۈپىتىدە كەلتۈرسۇن. **24** لېكىن ئازادلىق يىلى كەلگەندە، ئېتىزلىق كىمدىن ئېلىنغان بولسا، شۇ كىشىگە، يەنى ئەسلىدىكى ئىگىسىگە قايتۇرۇپ بېرىلسۇن. **25** سەن توختىتىدىغان بارلىق قىممەتلەر بولسا ھەمىشە مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆچۈمە بىرلىكى بوچىچە ھىسابلانسۇن؛ بىر شە كەل يىگىرمە گەراھقا باراۋەر بولىدۇ. **26** لېكىن چارپايىنىڭ تۇنجىي بالىسى تۇنجى بالا بولغانلىقى سەۋەبىدىن ئەسلىدىلا پەرۋەردىگارغا ئاتىلىدىغان بولغاچقا، كالا بولسۇن، قوي-تۆچكە بولسۇن ھېچكىم ئۇنى «خۇداغا ئاتاپ» مۇقەددەس قىلمىسۇن؛ چۈنكى ئۇ ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئىدى. **27** ئە گەر ئۇ ناپاك بىر ھايۋاندىن تۇغۇلغان بولسا، ئىگىسى سەن توختاتقان قىممەتكە يەنە ئۇنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بېرىپ، ئاندىن ئۆزىگە قايتۇرۇۋالسۇن؛ لېكىن ئە گەر ئىگىسى ئۇنى ئۆزىگە قايتۇرۇۋالمىسۇن. پەرۋەردىگارغا مۇتلەق ئاتالغان ھەرنەرسە بولسا «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھىسابلىنىپ، ئۇنىڭغا خاس بولىدۇ. **29** ئە گەر بىر ئادەم خۇداغا مۇتلەق خاس ئاتالغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ ئۆزىنى بەدەل بېرىلىپ، قايتۇرۇۋېلىنىشقا ھە رگىز بولمايدۇ؛ ئۇ چوقۇم ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. **30** يەر-زېمىندىن چىققان ھەمە ھوسۇلنىڭ ئۇندىن بىرى بولغان ئۇشىرە بولسا، يەرنىڭ دانلىق زىرائەتلىرى بولسۇن ياكى دەرەخلەرنىڭ مېۋىسى بولسۇن، پەرۋەردىگارنىكىدۇر بولىدۇ؛ ئۇ پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس قىلىنغانىدۇر. **31** بىرسى ئۆز ئۇشرىلىرىدىن مەلۇم بىرنەرسىنى بەدەل بېرىپ قايتۇرۇۋالماقچى بولسا، ئۇ شۇنىڭغا يەنە ئۇنىڭ قىممىتىنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بېرىپ، قايتۇرۇۋالسۇن. **32** كالا ياكى قوي-تۆچكە پادىسىدىن ئېلىنىدىغان ئۇشرە بولسا پادىچىنىڭ تايىقى ئاستىدىن ئوتكۈزۈلگەن ھايۋانلاردىن ھەر ئونىنچىسى بولسۇن؛ پەرۋەردىگارغا ئاتىلىپ

مۇقەددەس قىلىنغىنى شۇ بولسۇن. **33** ھېچكىم تۆنۈكۈ ياخشى-يامانلىقىغا قارىمىسۇن ۋە ياكى تۆنى ئالماشتۇرمىسۇن؛ ئەگەر تۆنى ئالماشتۇرىدىغان دېسە، ئاۋۋالقىسى بىلەن ئورنىغا ئالماشتۇرۇلغان ھەر ئىككىسى مۇقەددەس سانالسۇن؛ تۆ ھەرگىز بەدەل تۆلۈپ قايتۇرۇۋېلىنمىسۇن. **34** پەرۋەردىگار سىناي تېغىدا مۇساغا تاپىلغان، ئىسرائىللارغا تاپشۇرۇش كېرەك بولغان ئەمرلەر مانا شۇلار ئىدى.

چۆل - باياۋاندىكى سەپەر

1 ۋە ئىسرائىللار مىسردىن چىققاندىن كېيىن ئىككىنچى يىلى ئىككىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى پەرۋەردىگار سىناي چۆلىدە، جامائەت چېدىرىدا تۇرۇپ مۇساغا مۇنداق دېدى: — **2** سىلەر پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىنى قەبىلىسى، ئاتا جەمەتى ۋېچە سانىنى ئېلىپ چىقىڭلار، ئادەملەرنىڭ ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، بارلىق ئەر ركە كلەر تىزىملانسۇن. **3** ئىسرائىللار ئۈچىدە ئوۋۇمەن يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنى ھارۇن بىلەن ئىككىڭلار تۇلارنىڭ قوشۇن-قىسملىرى ۋېچە ساناقتىن تۈتكۈزۈڭلار. **4** ھەربىر قەبىلدىن سىلە رگە يارىدەملىشىدىغان بىردىن كىشى بولسۇن؛ تۇلارنىڭ ھەربىرى تۇلارنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ بېشى بولىدۇ. **5** تۆۋەندىكىلەر سىلە رگە يارىدەملىشىدىغانلارنىڭ ئىسملىرى: — رۇبەن قەبىلىسىدن شىدىئورنىڭ ئوغلى ئەلىزۇر؛ **6** شىمېئون قەبىلىسىدن زۇرى-شاددايىنىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل؛ **7** يەھۇدا قەبىلىسىدن ئامىناداۋنىڭ ئوغلى ناھشون؛ **8** ئىسسا كار قەبىلىسىدن زۇئارنىڭ ئوغلى ناتەنائېل؛ **9** زەبۇلۇن قەبىلىسىدن ھېلوننىڭ ئوغلى ئېلىئاب؛ **10** يۈسۈپ ئەۋلادلىرى ئۈچىدە ئەفرائىم قەبىلىسىدن ئامىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما؛ مانا سسەھ قەبىلىسىدن پىداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل؛ **11** بىنيامىن قەبىلىسىدن گىدېئونىنىڭ ئوغلى ئابىدان؛ **12** دان قەبىلىسىدن ئامىشاددايىنىڭ ئوغلى ئاھىئەزەر؛ **13** ئاشىر قەبىلىسىدن ئوكراننىڭ ئوغلى پاگىيەل؛ **14** گاد قەبىلىسىدن دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلىئاساف؛ **15** نافتالى قەبىلىسىدن ئېنانىنىڭ ئوغلى ئاھىرا». **16** بۇلار جامائەت ئىچىدىن چاقىرىلغانلار، يەنى ئاتا جەمەت-قەبىلىرىنىڭ باشلىقلىرى، مىڭلىغان ئىسرائىللارنىڭ باش سەردارلىرى ئىدى. **17** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن ئىسمى ئاتالغان بۇ كىشىلەرنى باشلاپ، **18** ئىككىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى پۈتكۈل جامائەتنى يىغدى؛ تۇلار خەلقنىڭ ھەربىرىنىڭ قەبىلە-نەسەبى، ئاتا جەمەتى ۋېچە ئىسمىنى ئاساس قىلىپ، يىگىرمە ياشتىن يۇقىرىلارنىڭ ھەممىسىنى بىر-بىرلەپ تىزىملىدى. **19** پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق ۋېرىۋغان بولسا، مۇسا سىناي چۆلىدە تۇلارنى شۇنداق ساناقتىن تۈتكۈزدى. **20** ئىسرائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى ۋېچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغان ئە ركە كلەرنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **21** رۇبەن قەبىلىسىدن ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق ئالتە مىڭ بەش يۈز كىشى بولدى. **22** شىمېئوننىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى ۋېچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغان ئە ركە كلەرنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **23** شىمېئون قەبىلىسىدن ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك توققۇز مىڭ ئۈچ يۈز كىشى بولدى. **24** گادنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى ۋېچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **25** گاد قەبىلىسىدن ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق بەش مىڭ ئالتە يۈز ئەللىك كىشى بولدى. **26** يەھۇدانىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى ۋېچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **27** يەھۇدا قەبىلىسىدن ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي يېتمىش تۆت مىڭ ئالتە يۈز كىشى بولدى. **28** ئىسسا كارنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى ۋېچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **29** ئىسسا كار قەبىلىسىدن ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك تۆت مىڭ تۆت يۈز كىشى بولدى. **30** زەبۇلۇننىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى ۋېچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **31** زەبۇلۇن قەبىلىسىدن ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك يېتمىش مىڭ تۆت يۈز كىشى بولدى. **32** يۈسۈپنىڭ ئەۋلادلىرى: — ئېنىڭ ئوغلى ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى ۋېچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **33** ئەفرائىم قەبىلىسىدن ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق مىڭ بەش يۈز كىشى بولدى. **34** [يۈسۈپنىڭ ئىككىنچى ئوغلى] مانا سسەھنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى ۋېچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **35** مانا سسەھ قەبىلىسىدن ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئوتتۇز ئىككى مىڭ ئىككى يۈز كىشى بولدى. **36** بىنيامىننىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى ۋېچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **37** بىنيامىن قەبىلىسىدن ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئوتتۇز بەش مىڭ تۆت يۈز كىشى بولدى. **38** دانىنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى ۋېچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **39** دان قەبىلىسىدن ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئىگىرمە يەتتە يۈز كىشى بولدى. **40** ئاشىرنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى ۋېچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **41** ئاشىر قەبىلىسىدن ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق بىر مىڭ بەش يۈز كىشى بولدى. **42** نافتالىنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى ۋېچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **43** نافتالى قەبىلىسىدن ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك ئۈچ مىڭ تۆت يۈز كىشى بولدى. **44** يۇقىرىقىلار بولسا ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، مۇسا بىلەن ھارۇن ھەم ئىسرائىللارنىڭ ئون ئىككى ئەمىرى ‹ھەربىرى تۆز ئاتا جەمەتىگە ۋەكىل بولدى› تۇلارنى ساناقتىن تۈتكە زگەن. **45** شۇنداق قىلىپ، ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى، يەنى ئىسرائىلدا يىگىرمە ياشتىن ئاشقانلاردىن، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى ئاتا جەمەتلىرى ۋېچە تىزىملاندى؛ **46** ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئالتە يۈز ئۈچ مىڭ بەش يۈز ئەللىك كىشى بولدى. **47** براق لاۋىيلار ئاتا جەمەت-قەبىلىسى ۋېچە ساناقنىڭ ئىچىگە كىرگۈزۈلمىدى. **48** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — **49** «سەن پەقەت لاۋىي قەبىلىسىنلا شۇ ھېسابقا كىرگۈزمىگىن، تۇلارنىڭ ئومۇمىي سانىنمۇ ئىسرائىللارنىڭ قاتارىغا كىرگۈزمىگىن. **50** لېكىن سەن لاۋىيلارنى [خۇدانىڭ] ھۆكۈم-گۈۋاھلىقى ساقلاقلىق چېدىر ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى ھەم ئۇنىڭغا دائىر بارلىق نەرسىلەرنى باشقۇرۇشقا تەينىلىگىن؛ تۇلار [ئىبادەت] چېدىرىنى ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى كۆتۈرىدۇ؛ ئىبادەت چېدىرىنىڭ خىزمىتىنى قىلغۇچىلار شۇلار بولسۇن، تۇلار چېدىرنىڭ تۆت ئەتراپىدا تۆز چېدىرلىرىنى تىكسۇن. **51** چېدىرنى كۆچۈرىدىغان چاغدا ئۇنى لاۋىيلار سۆكسۈن؛ چېدىرنى تىكىدىغان چاغدا ئۇنى لاۋىيلار تىكسۇن؛ [لاۋىيلارغا] يات بولغان ھەرقانداق ئادەم ئۇنىڭغا يېقىنلاشسا ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. **52** ئىسرائىللار بارگاھ قۇرغاندا ھەر ئادەم تۆز قىسمىدا، تۇرۇشقا خاس تۇغ ئاستىغا چېدىر تىكسۇن. **53** براق [خۇدانىڭ] ئەھدىنى ئىسرائىل جامائىتىنىڭ ئۈستىگە چۈشمەسلىكى ئۈچۈن، لاۋىيلار خۇدانىڭ ھۆكۈم-گۈۋاھلىقى ساقلاقلىق چېدىرنىڭ تۆت ئەتراپىغا بارگاھ قۇرسۇن؛ لاۋىيلار خۇدانىڭ ھۆكۈم-گۈۋاھلىقى ساقلاقلىق چېدىرنى مۇھاپىزەت قىلىشقا مەسئۇل بولىدۇ» — دېگەندى. **54** ئىسرائىللار ئەنە شۇنداق قىلدى، پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق ۋېرىۋغان بولسا، تۇلار شۇنداق قىلدى.

2 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا مۇنداق دېدى: — **2** ئىسرائىللار ھەربىرى تۇزلىرىنىڭ تۇغى ئاستىغا، تۇزلىرىنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ بايرىقى ئاستىدا چېدىر تىكسۇن؛ جامائەت چېدىرىنىڭ تۆت ئەتراپىدىن سەل يىراقراق بارگاھ قۇرسۇن. **3** كۈن چىقىش تەرەپكە، شەرق تەرەپكە قارىتىپ تۇز تۇغىنى ئاستىدا قوشۇن-قىسمى ۋېچە بارگاھ قۇرىدىغىنى يەھۇدابولسۇن؛ يەھۇدالارنىڭ ئەمىرى ئامىناداۋنىڭ ئوغلى ناھشون بولسۇن. **4** ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي يېتمىش تۆت مىڭ ئالتە يۈز كىشى. **5** ئۇنىڭ يېنىدا بارگاھ قۇرىدىغىنى ئىسسا كار قەبىلىسى بولسۇن؛ ئىسسا كارلارنىڭ ئەمىرى زۇئارنىڭ ئوغلى ناتەنائېل بولسۇن. **6** ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك تۆت مىڭ تۆت يۈز كىشى. **7** تۇلارنىڭ يېنىدا يەنە زەبۇلۇن قەبىلىسى بولسۇن؛ زەبۇلۇنلارنىڭ ئەمىرى ھېلوننىڭ ئوغلى ئېلىئاب بولسۇن. **8** ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك يېتمىش مىڭ تۆت يۈز كىشى. **9** ئۈمۈمەن يەھۇدا بارگاھىدا قارايدىغانلارنىڭ ھەممىسى، يەنى قوشۇن-قىسملىرى ۋېچە ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي بىر يۈز سەكسەن ئالتە مىڭ تۆت يۈز كىشى؛ تۇلار ئالدى بىلەن يولغا چىقسۇن. **10** — جەنۇب تەرەپتە، تۇغ تىكلەپ، قوشۇن تەرتىپى بىلەن بارگاھ قۇرىدىغىنى رۇبەن قەبىلىسى بولسۇن؛ رۇبەنلارنىڭ ئەمىرى شىدىئورنىڭ ئوغلى ئەلىزۇر بولسۇن. **11** ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق ئالتە مىڭ بەش يۈز كىشى. **12** ئۇنىڭ يېنىدا بارگاھ قۇرىدىغىنى شىمېئون قەبىلىسى بولسۇن؛ شىمېئونلارنىڭ ئەمىرى زۇرى-شاددايىنىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل بولسۇن. **13** ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك توققۇز مىڭ ئۈچ يۈز كىشى. **14** تۇلارنىڭ يېنىدا گاد قەبىلىسى بولسۇن؛ گادلارنىڭ ئەمىرى دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلىئاساف بولسۇن. **15** ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق بەش مىڭ ئالتە يۈز ئەللىك كىشى. **16** رۇبەن بارگاھىدا قارايدىغانلارنىڭ ھەممىسى، يەنى قوشۇنى ۋېچە ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي بىر يۈز ئەللىك بىر مىڭ تۆت يۈز ئەللىك كىشى؛ تۇلار

ئىككىنچى سەپ بولۇپ يولغا چىقىشۇن. **17** ئاندىن جامائەت چېدىرى بىلەن لاۋىيلارنىڭ بارگاھى باشقا بارگاھلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ماڭىشۇن؛ تۇلار قاناداق بارگاھ قۇرغان بولسا، شۇنداق يولغا چىقىشۇن؛ ھەر قايسىسى تۇز ئورندا تۇز تۇغى ئاستىدا بولىشۇن. **18** — كۈن پىتتش تەرەپتە، تۇغ تىكلەپ، قوشۇن تەرتىپى بىلەن بارگاھ قۇرىدىغىنى ئەفرائىم قەبىلىسى بولسۇن؛ ئەفرائىملارنىڭ ئەمىرى ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما بولسۇن. **19** ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق مىڭ بەش يۈز كىشى. **20** ئۇنىڭ يېنىدا بارگاھ قۇرىدىغىنى ماناسسەھ قەبىلىسى بولسۇن؛ ماناسسەھلەرنىڭ ئەمىرى پېداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل بولسۇن. **21** ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئوتتۇز ئىككى مىڭ ئىككى يۈز كىشى. **22** تۇلارنىڭ يېنىدا بنيامىن قەبىلىسى بولسۇن؛ بنيامىنلارنىڭ ئەمىرى گىدىئونىنىڭ ئوغلى ئابىدان بولسۇن. **23** ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئوتتۇز بەش مىڭ تۆت يۈز كىشى. **24** ئومۇمەن ئەفرائىم بارگاھىغا قارايدىغانلارنىڭ ھەممىسى، يەنى قوشۇن قىسمىلىرى ۋېچە ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي بىر يۈز سەككىز مىڭ بىر يۈز كىشى؛ تۇلار ئۇچىنچى سەپ بولۇپ يولغا چىقىشۇن. **25** — شىمال تەرەپتە، تۇغ تىكلەپ، قوشۇن تەرتىپى بىلەن بارگاھ قۇرىدىغىنى دان قەبىلىسى بولسۇن. دانلارنىڭ ئەمىرى ئاممىشاددايىنىڭ ئوغلى ئاھىئەزەر بولسۇن. **26** ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئالتمش ئىككى مىڭ يەتتە يۈز كىشى. **27** ئۇنىڭ يېنىدا بارگاھ قۇرىدىغىنى ئاشىر قەبىلىسى بولسۇن؛ ئاشىرلارنىڭ ئەمىرى ئوكرانىنىڭ ئوغلى پاگىيەل بولسۇن. **28** ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق بىر مىڭ بەش يۈز كىشى. **29** تۇلارنىڭ يېنىدا نافتالى قەبىلىسى بولسۇن؛ نافتالىلارنىڭ ئەمىرى ئېنانىنىڭ ئوغلى ئاھىرا بولسۇن. **30** ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك ئۈچ مىڭ تۆت يۈز كىشى. **31** دان بارگاھىغا قارايدىغانلارنىڭ ھەممىسى، يەنى قوشۇن-قىسمىلىرى ۋېچە ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي بىر يۈز ئەللىك يەتتە مىڭ ئالتە يۈز كىشى؛ تۇلار تۇز تۇغىلىرى ئاستىدا ھەممىنىڭ كەينىدە يولغا چىقىشۇن. **32** يۇقىرىدىكىلەر تۇز ئاتا جەمەتى ۋېچە ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەن ئىسرائىللارلاردۇر؛ قوشۇن-قىسمىلىرى ۋېچە بارگاھلاردا ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئالتە يۈز ئۈچ مىڭ بەش يۈز ئەللىك كىشى بولدى. **33** بىراق لاۋىيلارلا، پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا قىلغان ئەمرى ۋېچە، ئىسرائىللار قاتاردا ساناقتىن ئوتكۈزۈلمىدى. **34** ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا قىلغان بارلىق ئەمرى ۋېچە ئىش تۇتۇپ، تۇزلىرىنىڭ تۇغى ۋېچە بارگاھ قۇراتتى؛ تۇلار تۇز قەبىلىسى ۋە ئاتا جەمەتى تەرتىپى ۋېچە يولغا چىقاتتى.

3 پەرۋەردىگار سىنائى تېغىدا مۇسا بىلەن سۈزلەشكەن كۈنلەردە، ھارۇن بىلەن مۇسانىڭ ئەۋلادلىرى تۇۋەندىكىلەردىن ئىبارەت ئىدى. **2** ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى مۇنداق: تۇنىجى ئوغلىنىڭ ئىسمى ناداب ئىدى، تۇنىڭ يەنە ئابىھۇ، ئەلئازار، ئىتامار دېگەن ئوغۇللىرى بار ئىدى. **3** ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى ئەنە شۇنداق ئىدى، تۇلار مەسىھلەنگەن كاھىنلار ئىدى؛ [مۇسا] تۇلارنى كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى ئوتەشكە خۇداغا ئاتاپ ئايرىغانىدى. **4** لېكىن ناداب بىلەن ئابىھۇ سىنائى چۆلىدە غەيرىي بىر ئوتنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ئىسۇنغىنى تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگار ئالدىدا ئۆلدى ۋە تۇلارنىڭ ھېچ نەسىلى قالمۇرۇلمىدى؛ ئەلئازار بىلەن ئىتامار تۇز ئاتىسى ھارۇن ئالدىدا كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى ئوتتىدى. **5** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — **6** سەن لاۋىي قەبىلىسىنى ئالدىڭغا كەلتۈرۈپ، تۇلارنى كاھىن ھارۇننىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا تۇنىڭ ئالدىغا ھازىر قىل. **7** تۇلار ھارۇننىڭ ھاجىتى ۋە پۈتكۈل جامائەتنىڭ ھاجىتىدىن چىقىپ جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىدا ۋەزىپە ئوتەپ، ئىبادەت چېدىرىنى خىزمىتىنى بېجىرسۇن. **8** تۇلار يەنە جامائەت چېدىرىدىكى بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى باشقۇرۇش بىلەن ئىسرائىللارنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ۋەزىپە ئوتەپ، ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئىشلىرىنى بېجىرسۇن. **9** سەن لاۋىيلارنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا تەقسىملەپ بەرگىن؛ تۇلار ئىسرائىللار ئىچىدىن مەخسۇس ئۇنىڭغا تاللاپ بېرىلگەن. **10** ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرىنى بولسا سەن ئۇزىنىڭ كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى ئوتەشكە بېكىتكىن؛ ھەرقانداق يات كىشى يېقىنلاشسا ئۆلتۈرۈلسۇن، — دېدى. **11** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى:— **12** — قارا، مەن ئىسرائىللار ئىچىدىن لاۋىيلارنى تاللىدىم، تۇلارنى ئىسرائىل ئىچىدە بالىياتقۇنىك بارلىق تۇنجى مېۋىسىنىڭ ئورنىغا، يەنى چوڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئورنىغا قىيمەن، شۇڭا لاۋىيلار مېنىڭكىدۇر. **13** چۈنكى تۇنجى ئوغۇللارنىڭ ھەممىسى مېنىڭكىدۇر؛ مەن مىسىر زېمىندا تۇنجى تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسىنى قەتل قىلغان كۈندە ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدىكى تۇنجىلارنىڭ ھەممىسىنى، مەيلى ئادەم بولسۇن يا كى ھايۋان بولسۇن، مۇقەددەس ھىسابلاپ مېنىڭكى قىلغاندىم. تۇلار مېنىڭكىدۇر؛ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **14** ئاندىن پەرۋەردىگار سىنائى چۆل-بياۋاندا مۇساغا: — **15** — سەن لاۋىيلارنى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى ۋېچە ساناقتىن ئوتكۈز؛ بارلىق ئە ركەكلەرنى، يەنى بىر ئايلىقتىن ئاشقانلارنىڭ ھەممىسىنى ساناقتىن ئوتكۈز؛ — دېدى. **16** شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بۇيىچە، ئۇزىگە دېيىلگەندەك لاۋىيلارنى ساناقتىن ئوتكۈزدى. **17** لاۋىينىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى مۇنداق:— گەرشون، كوھات، مەرارى. **18** گەرشوننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى ئائىلىلىرى ۋېچە لىبنى ۋە شىمەي ئىدى. **19** كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى ئائىلىلىرى ۋېچە ئامرام، ئىزھار، ھېبرون ۋە ئۇززىئەل ئىدى. **20** مەرارىنىڭ ئوغۇللىرى ئائىلىلىرى ۋېچە ماھلى ۋە مۇشى ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاتا جەمەتى ۋېچە لاۋىيلارنىڭ جەمەتى بولدى. **21** گەرشوندىن لىبنىلارنىڭ جەمەتى بىلەن شىمەيلەرنىڭ جەمەتى ۋۇجۇدقا كەلدى، بۇلار گەرشونلارنىڭ جەمەتلىرى ئىدى. **22** بارلىق ئەرلەرنىڭ سانىغا ئاساسەن، بىر ئايلىقتىن ئاشقانلارنىڭ ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلىرى جەمئىي يەتتە مىڭ بەش يۈز كىشى بولدى. **23** گەرشوننىڭ جەمەتى ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئارقا تەرىپىدە، يەنى غەرب تەرەپتە بارگاھ قۇردى؛ **24** گەرشون جەمەتىنىڭ ئەمرى لائەلنىڭ ئوغلى ئەلئاساف ئىدى. **25** گەرشونلارنىڭ جامائەت چېدىرىدىكى ۋەزىپىسى ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۆزىدىكى ئاستىنقى ئىككى ياپقۇچ-پەردە، ئۇنىڭ ئۈستىدىكى ۋېزۇق ۋە جامائەت چېدىرىنىڭ ئىشىك پەردىسگە، **26** شۇنداقلا ھويلا ئەترابىدىكى پەردىلەر، ھويلا دەرۋازىسىنىڭ پەردىسى ‹ھويلا پەردىلىرى ئىبادەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنى چۆرىدەپ تۇراتتى› ۋە ھويلىدا ئىشلىتىلىدىغان مۇناسىۋەتلىك بارلىق تانىلارغاقاراش ئىدى. **27** كوھاتنىڭ ئامراملارنىڭ جەمەتى، ئىزھارلارنىڭ جەمەتى، ھېبرونلارنىڭ جەمەتى ۋە ئۇززىئەللەرنىڭ جەمەتى ۋۇجۇدقا كەلدى؛ بۇ كوھاتلارنىڭ جەمەتلىرى ئىدى. **28** بارلىق ئە ركەكلەرنىڭ سانى ۋېچە، بىر ئايلىقتىن ئاشقانلار جەمئىي سەككىز مىڭ ئالتە يۈز ئادەم بولۇپ چىقتى؛ تۇلار مۇقەددەس جايغا قاراش ۋەزىپىسىنى ئوتەيدىغان بولدى. **29** كوھات ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرى جامائەت چېدىرىنىڭ جەنۇب تەرىپىدە بارگاھ تىكتى. **30** كوھات جەمەتىنىڭ ئەمرى ئۇززىئەلنىڭ ئوغلى ئەلزافان ئىدى. **31** تۇلارنىڭ ۋەزىپىسى ئەھدە ساندۇقى، شىرە، چىراغدان، ئىككى قۇربانگاھ، شۇنىڭدەك مۇقەددەس جايىنىڭ ئىچىدە ئىشلىتىدىغان قاچا-قۇچا، پەردە ۋە ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئىچىدە ئىشلىتىدىغان بارلىق نەرسىلە رگە قاراش ئىدى. **32** لاۋىيلارنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ئەمىرى بولسا كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازار ئىدى؛ ئۇ مۇقەددەسخانىغا قاراش ۋەزىپىسىنى ئوتەيدىغانلار ئۈستىدىن نازارەت قىلىدىغان بولدى. **33** مەراردىن ماھلى جەمەتى بىلەن مۇشى جەمەتى ۋۇجۇدقا كەلدى؛ بۇلار مەرارىنىڭ جەمەتلىرى بولدى. **34** بارلىق ئە ركەكلەرنىڭ سانىغا ئاساسەن، بىر ئايلىقتىن يۇقىرى بولغانلار ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنده جەمئىي ئالتە مىڭ ئىككى يۈز كىشى چىقتى. **35** مەرارىنىڭ جەمەتىنىڭ ئەمرى ئابىھايلنىڭ ئوغلى زۇرىەل بولدى؛ تۇلار ئىبادەت چېدىرىنىڭ شىمال تەرىپىگە بارگاھ قۇردى. **36** مەرارى ئەۋلادلىرىنىڭ ۋەزىپىسى ئىبادەت چېدىرىنىڭ تاختايلىرى، بالداقلىرى، خادىلىرىغا، تە گلىكلىرى بارلىق ئەسۋاب-جابدۇقلىرىغا قاراش، شۇنىڭدەك بۇلارغا مۇناسىۋەتلىك ئىشلىتىلىدىغان بارلىق نەرسىلە رگە، **37** شۇنداقلا ھويلىنىڭ تۆت ئەترابىدىكى خادىلارغا ۋە تۇلارنىڭ تە گلىكلىرى، قورۇق ۋە تانىلارغا مەسئۇل بولۇشقا بەلگىلەندى. **38** ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا، شەرق تەرىپىگە، يەنى جامائەت چېدىرىنىڭ كۈنچىقىش تەرىپىگە بارگاھ قۇرغانلار مۇسا، ھارۇن ۋە ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى؛ تۇلار ئىسرائىللارنىڭ خىزمىتىدە بولۇش ۋەزىپىسىنى ئوتەپ، مۇقەددەسنى جايغا قارايدىغان بولدى؛ تۇلارغا يات بولغان ھەرقانداق ئادەم [مۇقەددەس] جايغا يېقىنلاشسا، ئۆلتۈرۈلەتتى. **39** مۇسا بىلەن ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بۇيىچە، ساناقتىن ئوتكۈز ۋە ئۇنىڭ ئارىسىدا بارلىق لاۋىيلار، جەمەتلىرى بۇيىچە، يەنى بىر ئايلىقتىن يۇقىرى ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەن ئە ركەكلەر جەمئىي يىگىرمە ئىككى مىڭ چىقتى. **40** پەرۋەردىگار مۇساغا: — سەن ئىسرائىللار ئىچىدە بىر ئايلىقتىن ئاشقان تۇنجى ئوغۇللارنى ساناقتىن ئوتكۈزۈپ، ئىسىم-فامىلىسى ۋېچە تىزمىلاپ چىق. **41** سەن لاۋىيلارنى ئىسرائىللارنىڭ بارلىق تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا خاس قىل ‹مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن›؛ لاۋىيلارنىڭ مال-چارۋىلىرىنمۇ ئىسرائىللارنىڭ بارلىق تۇنجى مال-چارۋىلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا خاس قىل، — دېدى. **42** مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى ۋېچە، ئىسرائىللارنىڭ تۇنجىلىرىنى قېيماي ساناقتىن ئوتكۈزدى. **43** بىر ئايلىقتىن يۇقىرى تۇنجى ئوغۇل بالىلىرىنى ئىسىم-فامىلىسى بىلەن ساناقتىن ئوتكۈز ئۇنىدە، تۇلار جەمئىي يىگىرمە ئىككى مىڭ ئىككى يۈز يەتمىش ئۈچ كىشى چىقتى. **44** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى:— **45** سەن لاۋىيلارنى ئىسرائىللارنىڭ تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا تاللا، شۇنداقلا لاۋىيلارنىڭ مال-چارۋىلىرىنمۇ ئىسرائىللارنىڭ مال-چارۋىلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا تاللا؛ شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلار مېنىڭكى بولىدۇ؛ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **46** ۋە لاۋىيلارنىڭ ساندىن ئارتۇق چىققان

ئىسرائىللارنىڭ تۇنجىلىرى، يەنى شۇ ئىككى يۈز يەتمىش ئۈچى ئۆچۈن ھۆرلۈك ھەققىنى قويۇل قىلغىن؛ 47 شۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆچۈن بەش شە كەل كۈمۈش ئال، كىشى سانىغا قاراپ بولسۇن؛ مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى يىنچە«ۋاردىن ئالغىن «بىر شە كەل يىگىرمە گەراھدۇر». 48 ئارتۇق چىققان ئادەملەرنىڭ، يەنى ھۆرلۈك ھەققىنى تۆلىشى كېرەك بولغانلارنىڭ كۈمۈشىنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەر. 49 ئەمدى لاۋىيلار تەرىپىدىن «ھۆرلۈككە چىقىرىلغان» دەپ ھېسابلانغان تۇنجى ئوغۇللاردىن ئارتۇق چىققانلاردىن بولسا، مۇسا ئۆلۈردىن شۇ ھۆرلۈك ھەققىنى ئالدى؛ 50 ئۇ ئىسرائىللارنىڭ تۇنجىلىردىن شۇ كۈمۈشنى، يەنى مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى يىنچە جەمئىي بىر مىڭ ئۈچ يۈز ئاتمىش بەش شە كەل ئالدى. 51 مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى يىنچە «ھۆرلۈككە چىقىرىلغان»لارنىڭ كۈمۈشىنى دەل پەرۋەردىگار ئۈيرۈغىنىدەك، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەردى.

4 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:— 2 سەن لاۋىيلار ئېجىدىن ئاتا جەمەتى يىنچە كوھات ئەۋلادلىرىنىڭ ئومۇمىي سانىنى تىزىلىغىن، 3 ئوتىۋز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرىدا ئىش-خىزمەت قىلىشقا كېلەلەيدىغانلارنىڭ ھەممىسىنى تىزىلاپ چىق. 4 كوھات ئەۋلادلىرىنىڭ جامائەت چېدىرى ئېجىدىكى ۋەزىپىسى ئەڭ مۇقەددەس ۋېيۇملارنى باشقۇرۇش بولىدۇ. 5 باراگھاكۆچۈرۈلىدىغان چاغدا، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى كىرىپ «[ئەڭ مۇقەددەس جاي]»دىكى «ئايرىما پەردە-ۋېيۇق»نى چۈشۈرۈپ، ئۇنىڭ بىلەن ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنى ياپىدۇ؛ 6 ئاندىن ئۇنىڭ ئۈستىنى دېلفىنىنىڭ تېرىسىدىن ئېتىلگەن ۋېيۇق بىلەن ئوراپ، ئۈستىگە كۈك بىر رەختنى يېيىپ، ئاندىن كۆتۈرىدىغان بالداقلارنى ئۆتكۈزىدۇ. 7 تەقدىم نان [تىزىلغان] شىرە گە كۈك بىر رەخت سېلىنىپ، ئۈستىگە ليگەن، تەخسە، پىيالە ۋە شاراب ھەدىيەلىرىنى چاچىدىغان قەدەھلەر تىزىپ قويۇلسۇن؛ شىرەدىمۇ «دائىمي نان» تىزىلىپ تۇرىۋېرىدۇ؛ 8 بۇ نەرسىلەرنىڭ ئۈستى قىزىل رەخت بىلەن، ئۇنىڭ ئۈستى يەنە دېلفىن تېرىسىدە ئېتىلگەن بىر ۋېيۇق بىلەن يېپىلىپ، ئاندىن كۆتىرىدىغان بالداقلار ئۆتكۈزۈپ قويۇلسۇن. 9 ئۇلار كۈك رەخت ئېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن چىراغدان بىلەن ئۈستىدىكى چىراغلارنى، پىلىك قىسقۇچلارنى، كۈلدانلارنى ۋە چىراغدانىغا ئىشلىتىدىغان، بارلىق ماي قاچىلايدىغان قاچىلارنى يېپىپ قويىدۇ. 10 ئۇلار يەنە چىراغدان بىلەن چىراغدانىغا ئىشلىتىدىغان ھەممە قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى دېلفىن تېرىسىدىن ئېتىلگەن ۋېيۇق بىلەن يۇگەپ، ئاندىن ئەپكەشكە سېلىپ قويىدۇ. 11 ئالتۇن خۇشبۇيگاھقا كۈك بىر رەخت سېلىپ، يەنە دېلفىن تېرىسىدە ئېتىلگەن ۋېيۇق بىلەن يېپىپ، ئاندىن كۆتۈرگۈچكە قوش بالداقلارنى ئۆتكۈزۈپ قويىدۇ. 12 مۇقەددەس جاينىڭ ئېجىدە ئىشلىتىدىغان بارلىق قاچا-قۇچىلارنى كۈك بىر رەخت بىلەن يۇگەپ، ئاندىن ئۈستىگە دېلفىن تېرىسىدە ئېتىلگەن ۋېيۇقنى يېپىپ، ئاندىن بىر ئەپكەشكە سېلىپ قويىدۇ. 13 ئۇلار قۇربانگاھنى كۈلدىن تازىلاپ، ئۈستىگە سۆسۈن رەڭلىك بىر رەختنى يېيىپ قويىدۇ. 14 ئاندىن يەنە قۇربانگاھتا ئىشلىتىلىدىغان ئەسۋابلار — كۈلدان، ئىلمەك، بەلگۈرجەك، چىنىلەر، شۇنداقلا بارلىق ئەسۋابلارنى قۇربانگاھ ئۈستىگە تىزىپ، ئاندىن دېلفىن تېرىسىدە ئېتىلگەن بىر ۋېيۇق بىلەن يېپىپ، ئاندىن كۆتۈرىدىغان بالداقلارنى ئۆتكۈزۈپ قويىدۇ. 15 ۋېتۈن بارگاھتىكىلەر يولغا چىقىدىغان چاغدا، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى مۇقەددەس جاي ۋە مۇقەددەس جايدىكى بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى يېپىپ بولغاندىن كېيىن، كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى كېلىپ كۆتۈرسۇن؛ لېكىن ئۇلار يە كەتمەسلىك ئۈچۈن مۇقەددەس ۋېيۇملارغا قول تەگگۈزمىسۇن. جامائەت چېدىرى ئېجىدىكى نەرسىلەردىن شۇلارنى كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى كۆتۈرۈشى كېرەك. 16 ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازارنىڭ ۋەزىپىسى چىراغ مېيى، خۇشبۇيى ئېتىر، دائىمي تەقدىم قىلىنىدىغان ئاشلىق ھەدىيە بىلەن مەسھىلەش مېيىغا قاراش، شۇنداقلا پۈتكۈل ئىبادەت چېدىرى بىلەن ئۇنىڭ ئېجىدىكى بارلىق نەرسىلەر، مۇقەددەس جاي ھەم مۇقەددەس جايدىكى قاچا-قۇچا ئەسۋابلارغا قاراشتىن ئىبارەت. 17 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:— 18 سىلەر كوھات جەمەتىدىكىلەرنى لاۋىيلار ئارىسىدىن قەتئىي يوقىتىپ قويماڭلار، 19 بەلكى ئۇلارنىڭ تۆلەي، ھايات قېلىشى ئۈچۈن ئۇلار «ئەڭ مۇقەددەس» ۋېيۇملارغا يېقىنلاشقان چاغدا، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى كىرىپ ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە قىلىدىغان ۋە كۆتۈرىدىغان ئىشلارنى كۆرسىتىپ قويىدۇ؛ 20 ئۇلار بەقەت مۇقەددەس جايغا كىرگەندە مۇقەددەس ۋېيۇملارغا بىر دەقىقىمۇ قارىمىسۇن، ئۇنداق قىلىپ قويسا ئۇلۇپ كېتىدۇ. 21 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:— 22 گەرشون ئەۋلادلىرى ئېجىدە ئاتا جەمەتى ۋە ئائىلىلىرى يىنچە، ئوتىۋز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرى ئېجىدە خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغان ھەممىسىنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈپ ئومۇمىي سانىنى ئال. 24 گەرشون ئائىللىرىنىڭ قىلىدىغان خىزمىتى ۋە ئۇلار كۆتۈرىدىغان نەرسىلەر توغرىسىدىكىچە: 25 — ئۇلار جامائەت چېدىرىنىڭ تۇزنى، يەنى ئاستىدىكى ئېچىكى يەرىدىلىرى ۋە سىرتقى يەرىدىلىرىنى، ئۇنىڭ يالپقۇچىنى، شۇنداقلا ئۆستەڭگە يالپاق دېلفىن تېرىسىدە ئېتىلگەن ۋېيۇقنى ۋە جامائەت چېدىرىنىڭكىرىش ئىشىكىنىڭ پەردىسىنى، 26 ئىبادەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنى چۇرىدەپ تارتىلغان ھويلىدىكى پەردىلەر بىلەن كىرىش دەرۋازىسىنىڭ پەردىسىنى، شۇلارغا خاس تانىلىرىنى ۋە ئىشلىتىدىغان بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى كۆتۈرسۇن؛ بۇ ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلە رگە مۇناسىۋەتلىك كېرەك بولغان ئىشلارنى قىلسۇن. 27 گەرشون ئەۋلادلىرىنىڭ پۈتۈن ۋەزىپىسى، يەنى ئۇلار كۆتۈرىدىغان ۋە چېچىرىدىغان بارلىق ئىشلار ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كۆرسەتمىلىرى يىنچە بولسۇن؛ ئۇلارنىڭ نېمە كۆتۈرىدىغانلىقىنى سىلەر بەلگىلەپ بېرىڭلار. 28 گەرشون ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرىنىڭ جامائەت چېدىرىنىڭ ئېجىدە قىلىدىغان خىزمىتى شۇلار؛ ئۇلار كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئىتامارنىڭ قول ئاستىدا ئۇرۇپ ئىشلىسۇن. 29 مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىنىمۇ، ئۇلارنى ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى يىنچە، ساناقتىن ئۆتكۈز؛ 30 ئوتىۋز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرى ئېجىدە خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغان ھەممىسىنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈپ ئومۇمىي سانىنى ئال. 31 ئۇلارنىڭ جامائەت چېدىرى ئېجىدىكى بارلىق خىزمىتى، يەنى كۆتۈرۈش ۋەزىپىسى مۇنداق: — ئۇلار جامائەت چېدىرىنىڭ تاختايلىرى، بالداقلىرى، خادىلىرى ۋە ئۇلارنىڭ تە گلىكلىرى، 32 ھويلىنىڭ تۆت تە تراپىدىكى خادىلار، ئۇلارنىڭ تە گلىكلىرى، قوزۇقلىرى، تاناللىرى، بارلىق ئەسۋاب-ئۈسكۈنە ھەم شۇلارغا كېرەكلىك بولغان بارلىق نەرسىلەرنى كۆتۈرۈش بولسۇن؛ ئۇلار كۆتۈرىدىغان ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەرنى نامىنى ئاتاپ بىر-بىرلەپ ھەر ئادەمگە كۆرسىتىپ بېرىڭلار. 33 مەرارى جەمەت-ئائىللىرىنىڭ جامائەت چېدىرى ئېجىدە قىلىدىغان بارلىق ئىشلىرى ئەنە شۇلار؛ ئۇلار كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئىتامارنىڭ قول ئاستىدا ئۇرۇپ ئىشلىسۇن. 34 مۇسا بىلەن ھارۇن ۋە جامائەتنىڭ ئەمىرلىرى كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ئوتىۋز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرىدا خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئاتا جەمەتى، ئائىللىرى يىنچە ساناقتىن ئۆتكۈزدى. 36 ئۇلاردىن جەمەتى يىنچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئىككى مىڭ يەتتە يۈز ئەللىك كىشى بولۇپ چىقتى. 37 مۇشۇلار كوھات جەمەتىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، جامائەت چېدىرىدا ئىش قىلىدىغان ھەربىرى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى يىنچە مۇسا بىلەن ھارۇن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر ئىدى. 38 گەرشونلارنىڭ ئاتا جەمەتى، ئائىللىرى يىنچە، ئوتىۋز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرىدا خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغان ھەممىسى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلدى؛ 40 ئاتا جەمەتى، ئائىللىرى يىنچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئىككى مىڭ ئالتە يۈز ئوتىۋز كىشى بولۇپ چىقتى. 41 مۇشۇلار گەرشون جەمەتىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، جامائەت چېدىرىدا ئىش قىلىدىغان ھەربىرى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى يىنچە مۇسا بىلەن ھارۇن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر ئىدى. 42 مەرارىلارنىڭ ئاتا جەمەتى، ئائىللىرى يىنچە، ئوتىۋز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرىدا خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغان ھەممىسى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلدى؛ 44 ئاتا جەمەتى، ئائىللىرى يىنچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئۈچ مىڭ ئىككى يۈز كىشى بولۇپ چىقتى. 45 مۇشۇلار مەرارى جەمەتىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، جامائەت چېدىرىدا ئىش قىلىدىغان ھەربىرى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى يىنچە مۇسا بىلەن ھارۇن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن لاۋىيلار مانا شۇلار ئىدى؛ مۇسا بىلەن ھارۇن ھەم ئىسرائىللارنىڭ ئەمىرلىرى ئۇلاردىن ئاتا جەمەتى، ئائىللىرى يىنچە، ئوتىۋز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرىدا خىزمەت قىلىش ۋە يۈك كۆتۈرۈش ۋەزىپىسىگە كىرەلەيدىغانلارنى ساناقتىن ئۆتكۈز ئۆگەن. 48 ئۇلارنىڭ سانى جەمئىي سە ككىز مىڭ بەش يۈز سە كسەن ئادەم بولۇپ چىقتى. 49 پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى يىنچە، ئۇلار مۇسا تەرىپىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلدى؛ ھە ركىم ئۆزى قىلىدىغان ئىشى ۋە كۆتۈرىدىغان يۈكىگە ئاساسەن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ئەمر قىلغىنىدەك بولدى.

5 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ:— 2 سەن ئىسرائىللارغا ئەمر قىلىپ: «سىلەر پىسە-ماخاۋ كېسىلى بىلەن ئاقما كېسىلگە گىرىپتار بولغانلارنى، شۇنداقلا ئۆلۈككە تېگىشى بىلەن ناپاك بولۇپ قالغان ھەممىسىنى ئەر-ئايال دېمەي يا رگاھتىن چىقىرۇۋېتىڭلار. يا رگاھلارنى بۇلغۇۋەتمەسلىكى ئۈچۈن ئۇلارنى يا رگاھتىن چىقىرۇۋېتىڭلار؛ چۈنكى مەن يا رگاھ ئوتتۇرىسىدا ما كان قىلدىم» —

دېگن، — دېدى. **4** ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ ئۇلارنى بارگاھتىن چىقىرىۋەتتى؛ پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق تەمىر قىلغان بولسا، ئىسرائىللار شۇنداق قىلدى. **5** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **6** سەن ئىسرائىللارغا ئېيتقىن: ـ مەيلى ئەر ياكى ئايال بولسۇن، ئە گەر تۇ ئىنسانلارنىڭ پەرۋەردىگارىغا ۋاپاسىزلۇق قىلىدىغان ھەرقانداق گۇناھلاردىن بىرنى سادىر قىلىپ، شۇنىڭ بىلەن گۇناھكار دەپ بېكىتىلسە، **7** ئۇنداقتا ئۇ تۆزۈى تۆتكۈ زگەن گۇناھىغا ئىقرار قىلىپ، ئىتائەتسىزلىكى كەلتۈرۈپ چىقارغان، زىيانلانغۇچىنىڭ زىيىنىنى تولۇق تولەپ بېرىشى كېرەك ۋە ئۇنىڭ سىرتىدا ئۇ كىشىگە يەنە بەشتىن بىر ئۈلۈشنى قوشۇپ تولەپ بەرسۇن. **8** زىيانلانغۇچىنىڭ مۇبادا ئىتائەتسىزلىك كەلتۈرۈپ چىقارغان زىيانغا بېرىلگەن تولەم پۈلىنى ئالغۇدەك ئۇغقىنى بولمىسا، تولەم پۈلى گۇناھكار بولغان كىشىنىڭ كافارىتىگە سۈنۈلىدىغان قوشقارنا قوشۇلۇپ، پەرۋەردىگارغا ئاتىلسۇن، كاھىنغا بېرىلسۇن. **9** شۇنىڭدەك ئىسرائىللارنىڭ خۇداغا ئاتىغان بارلىق مۇقەددەس ھەدىيەلىرى، يەنى كاھىنغا كەلتۈرگەن نەرسىلەردىن بارلىق «كۆتۈرمە قۇربانلىق-ھەدىيە»لەر كاھىنغا ھېساب بولسۇن. **10** ھە رىكىم خۇداغا ئاتىغان ھەدىيەلەر مۇقەددەس دەپ ھېسابلانسۇن، شۇنداقلا كاھىننىڭ بولسۇن؛ كىشىلەر كاھىنغا تېمە ھەدىيە قىلسا، ئۇنىڭ ھەممىسى كاھىننىڭ بولسۇن. **11** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **12** سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: — ئە گەر بىرسىنىڭ خوتۇنى تۆز ئېرىدىن يوز تۆر ۋگەن، ساداقەتسىزلىك قىلغان بولسا، **13** — دېمەك، باشقا بىرسى بىلەن يېقىنلاشقان، شۇنداقلا ئۇنىڭ بۇلغانغانلىقى ئېرىنىڭ كۆزلىرىدىن يوشۇرۇن بولغان بولسا، ھېچ گۇۋاھچى بولمىغان ھەم گۇناھ قىلغان چېغىدا ئۇنىڭ ئۆزىمۇ قامىلغان بولسا، **14** — شۇنداق ئەھۋالدا، ئېرى تۆز خوتۇنىدىن گۇمان قىلىپ كۆزلىسە، خوتۇنى راستىلا زىنا قىلىپ بۇلغانغان بولسا ‹ياكى تۆز خوتۇنىغا گۇمان قىلىپ كۆزلىسىمۇ، خوتۇنى زىنا قىلمىغان ۋە بۇلغانمىغان بولسا› **15** ئەھۋالىنى تەپىتىلاش ئۈچۈن بۇ ئادەم خوتۇنىنى كاھىننىڭ يېنىغا ئە كەلسۇن ھەم خوتۇنى ئۈچۈن زۇرۇر ئاشلىق ھەدىيەسى، يەنى ئارپا ئۇندىن ئوندىن بىر ئەفاھنى ئالغاچ كەلسۇن، شۇ ھەدىيەنىڭ ئۈستىگە ئۇ ھېچ زەيتۇن مېيى قۇيمىسۇن ياكى ھېچ مەستىكى قوشۇپ قۇيمىسۇن؛ چۈنكى بۇ كۈندىلىك ھەدىيەسى، ئەسلەتمە ئاشلىق ھەدىيەسى بولۇپ، ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىگە بولغان ئەسلەتمىدۇر. **16** كاھىن ئۇ خوتۇنۇنى ئالدىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا تۇرغۇزسۇن. **17** كاھىن كومزە كىگە مۇقەددەس سۇدىن قۇيۇپ، ئىبادەت چېدىرىنىڭ يەر تۈپىسىدىن بىر چىمدىم ئېلىپ سۇغا چېچىپ قويسۇن. **18** كاھىن ئۇ خوتۇنۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا تۇرغۇزۇپ، بېشىنى ئېچىپ، ئەسلەتمە ئاشلىق ھەدىيەسى، يەنى كۈندىلىك ھەدىيەسىنى ئۇنىڭ قولىغا ئۆتكۈزسۇن، ئاندىن كاھىن قولىغا قارغىش كەلتۈرگۈچى ئەلەم سۈيىنى ئالسۇن. **19** كاھىن ئۇ خوتۇنغا قەسەم ئىچكۈزۈپ، ئۇنىڭغا «دەرۋەقە سەن ھېچقانداق ئادەم بىلەن بىللە ياتمىغان، ئېرىڭنىڭ ئورىندا باشقا بىرسى بىلەن بىللە بولۇشقا ئېرىپ يۈزۈقلۇق قىلمىغان بولساڭ، ئۇنداقتا سەن بۇ قارغىش كەلتۈرگۈچى ئەلەم سۈيىدىن خالاس بولغايسەن. **20** لېكىن سەن ئېرىڭنىڭ ئورىندا باشقا بىرسىگە يېقىنلاشىپ تۆرۈۋگىنى بولغانلىق بولساڭ، ئېرىڭدىن باشقا بىر ئەر سەن بىلەن بىللە ياتقان بولسا، —» دېمىسۇن؛ **21** ئاندىن كاھىن ئۇ خوتۇنغا قارغىش قەسىمىنى ئىچكۈز ۈگەندىن كېيىن، يەنە ئۇنىڭغا: «ـ پەرۋەردىگار يوتاكنى يىگىلىتىپ، قورسىقىنى ئىششىتىۋەتسۇن، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار سېنى تۆز خەلقىڭ ئىچىدە قارغىش ۋە قەسەم ئىچىش دەستىگە ئايلاندۇرسۇن، بۇ قارغىش سۈيى ئىچ-قارنىڭغا كىرىپ، قورسىقىنى ئىششىتىۋەتسۇن، يوتاكنى يىگىلىتىۋەتسۇن» دېگەندە، ئۇ خوتۇن: «ئامىن، ئامىن» دېسۇن. **23** شۇنىڭدەك كاھىن بۇ قارغىش سۈزلىرىنى دەپتە رگە پۈتۈپ قويسۇن، شۇنداقلا يازغان سۈزلەرنى ئەلەم سۈيىگە چىلىسۇن، **24** ئاندىن ئۇ خوتۇنغا بۇ قارغىش كەلتۈرگۈچى ئەلەم سۈيىنى ئىچكۈزسۇن، بۇ قارغىش كەلتۈرگۈچى سۇ ئۇنىڭ ئىچىگە كىرىشى بىلەنلا ئۇنىڭغا ئازاب-ئەلەم بولىدۇ. **25** كاھىن ئۇ خوتۇننىڭ قولىدىن كۈندىلىك ئاشلىق ھەدىيەسىنى ئېلىپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا پۈلا گۈلىتىپ بولغاندىن كېيىن، قۇربانگاھقا ئېلىپ كەلسۇن. **26** كاھىن ھەدىيەدىن بىر سىقىم ئۇنى ئېلىپ، خاتىرە ھېسابىدا قۇربانگاھقا قويۇپ كۆيدۈرسۇن، ئاندىن ئۇ خوتۇنغا بۇ سۇنى ئىچكۈزسۇن. **27** كاھىن ئەمدى ئۇ خوتۇنغا سۇنى ئىچكۈ زگەندىن كېيىن، ئە گەر ئۇھەقىقىي بۇلغانلىق بولۇپ، ئۇز ئېرىگە ساداقەتسىزلىك قىلغان بولسا، چوقۇم شۇنداق بولىدۇ كى، بۇ قارغىش سۈيى ئۇنىڭ ئىچىگە كىرگەندىن كېيىن ئۇنىڭغا ئازاب-ئەلەم كەلتۈرىدۇ؛ ئۇنىڭ قورسىقى ئىششىپ، يوتىسى يىگىلەپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ خوتۇن ئۇز خەلقى ئىچىدە قارغىشقا كېتىدۇ. **28** لېكىن ئە گەر ئۇ خوتۇن بۇلغانمىغان پاك بولسا، شۇ ئىشتىن خالاس بولىدۇ ۋە ئە كىسچە ھاملىدار بولۇپ يەرزىتلىك بولىدۇ. **29** مانا بۇ كۈندىلىك تۇغرىسىدىكى قانۇنۇر، خوتۇن ئۇز ئېرىنىڭ ئورىندا باشقا بىرسى بىلەن بىللە بولۇشى بىلەن ئېزىپ بۇلغانغان بولسا **30** ۋە ياكى بىرسى خوتۇنىدىن گۇمان قىلىپ كۆزلىسە، ئۇنداقتا ئۇ خوتۇنىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزسۇن، كاھىن ئۇنىڭغا شۇ قانۇن يېچە ھەممىنى ئىچرا قىلسۇن. **31** ئەنە شۇنداق قىلغاندا، ئەر گۇناھتىن خالاس بولۇپ، خوتۇن ئۇز گۇناھىنى كۆتىرىدۇ.

6 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **2** سەن ئىسرائىللارغا ئېيتقىن: «مەيلى ئەر ياكى ئايال بولسۇن، «ئۆزۈمنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ، نازارىيلاردىن بولىمەن» دېگەن ئالاھىدە بىر قەسەمنى ئىچكەن بولسا، **3** ئۇنداقتا ئۇ ئۆزىنى ھاراق-شارابتىن ئېيرىپ پەرھىز تۇتسۇن؛ ھاراق-شاراب بىلەن ئىشلەنگەن سىركىنىمۇ ئىچمىسۇن ياكى ھەرقانداق ئۈزۈم شەربىتىنى ئىچمىسۇن ۋە ھۆل-قۇرۇق ئۈزۈملەرنىمۇ يېمىسۇن. **4** ئۆزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان بارلىق كۈنلەردە، ئۈزۈم تېلىدىن چىققان ھەرقانداق نەرسىنى، مەيلى ئۈزۈم ئۇرۇقى بولسۇن، پوستى بولسۇن، ئۆلارنى يېيىشكە بولمايدۇ. **5** ئۆزۈمنى پەرۋەردىگارغا ئاتىدىم دەپ قەسەم قىلغان كۈنلىردە، ئۆلارنىڭ بېشىغا ئۇستىرا تە گىكۈزۈشكە بولمايدۇ؛ ئۆزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان كۈنلەر ئۈتۈپ بولمىغۇچە، ئۇ مۇقەددەس بولۇشى كېرەك؛ ئۆلار چاچلىرىنى ئۆزۈن قويۇشى كېرەك. **6** ئۇ قەسەم ئىچكەن بارلىق كۈنلىردە ھېچقانداق ئۆلۈكلە رگە يېقىنلاشمىشىلا بولمايدۇ. **7** ئۇنىڭ ئۆز ئاتىسى، ئانىسى، قېرىندىشى ياكى ھەدە-سىڭلىلىرى ئۆلۈپ قالغان بولسا، ئۆلارنى دەپ ئۆزىنى ناپاك قىلماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى بېشىدا پەرۋەردىگارغىلا خاس بولىمەن دەپ بە رگەن ۋەدىسىنىڭ بەلگىسى بولىدۇ. **8** ئۆزىنى خۇداغا ئاتىۋەتكەن بارلىق كۈنلەردە ئۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا مۇقەددەس بولۇپ تۇرىسۇن. **9** مۇبادا بىر كىشى ئۇنىڭ يېنىدا ئۆيۈقسىز ئۆلۈپ قېلىپ، ئۆزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغانلىقىنىڭ بەلگىسى بولغان بېشى بۇلغانغان بولسا، ئۇ ئۆزىنى پاكلاش كۈنى ۋە كېينىكى يەتىنچى كۈنىمۇ چېچىنى ئالدۇرسۇن. **10** سەككىزىنچى كۈنى ئۇ ئىككى پاختە كىنى ياكى ئىككى باچكىنى ئېلىپ جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا كاھىنغا تاپشۇرسۇن. **11** كاھىن بىرنى گۇناھ قۇربانلىقى، يەنە بىرنى كويدۇرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنۇپ، ئۆلۈك سەۋەبىدىن ناپاك بولۇپ قالغان گۇناھىنى تەلەپ كافارەت قىلسۇن؛ نازارىي شۇ كۈننىڭ ئۆزىدە ئۆز بېشىنى قايتىدىن مۇقەددەدەس-پاك قىلسۇن، **12** ئۇ ئۆزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان كۈنلىرىنى يېڭىۋاشتىن باشلىسۇن، شۇنىڭ بىلەن بىر ياشلۇق بىر ئە رىكەك قوزىنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ سۇنسۇن؛ ئىلگىرىكى كۈنلىرى بولسا ئىناۋەتسىز ھېسابلانسۇن؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئۆزىنى [پەرۋەردىگارغا] ئاتىغان ھالىتى بۇلغانغان. **13** نازارىيلاردىن بىرى ئۆزىنى [پەرۋەردىگارغىلا] ئاتىغان كۈنلەر توشقان كۈنىدە ئۇ توغرۇلۇق قانۇن-بەلگىمە مۇنداق: ـ كىشىلەر ئۆزى ئىناۋەتسىز دەرۋازىسى ئالدىغا ئە كەلسۇن؛ **14** ئۇ ئۆزىنى پەرۋەردىگارغا سۇنۇلىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر ياشلۇق بىچىرىم ئە رىكەك قوزىنى، گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر ياشلۇق چىشى بىچىرىم بىر قوزىنى، ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن بىچىرىم بىر قوشقارنى كەلتۈرسۇن، **15** شۇنداقلا بىر سېۋەت پېتىر نان، زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن پىشۇرۇلغان توقاچلار ھەمدە زەيتۇن مېيى سۈرۈلۈپ مەسىلەنگەن پېتىر ھەمەك نانلار ۋە شۇ قۇربانلىقلارنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە شاراب ھەدىيەلىرىنى كەلتۈرسۇن. **16** كاھىن بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا كەلتۈرۈپ، نازارىينىڭ شۇ گۇناھ قۇربانلىقى بىلەن كويدۇرمە قۇربانلىقىنى سۇنسۇن؛ **17** ئۇ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈپىتىدە قوشقارنى سۇنسۇن، ئۇنىڭغا قوشۇپ بىر سېۋەت پېتىر نانىنى سۇنسۇن؛ كاھىن شۇلار بىلەن تەڭ نازارىي قوشۇپ تەقدىم قىلغان ئاشلىق ھەدىيە بىلەن شاراب ھەدىيەنى كەلتۈرۈپ سۇنسۇن. **18** نازارىي جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا ئۆزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغانلىقىغا بەلگە قىلىپ قويۇۋېتىكەن چېچىنى چۈشۈرۈپ، چېچىنى ئېلىپ ئىناقلىق قۇربانلىقى ئاستىدىكى ئوتقا قويسۇن. **19** نازارىي شۇ تەرىقىدە ئۆزىنى پەرۋەردىگارغىلا ئاتىغانلىق چېچىنى چۈشۈرۈپ بولغاندىن كېيىن، كاھىن قاينام پىشىرىلغان قوشقارنىڭ بىر ئالدى قولىنى ھەم سېۋەتتىن بىر پېتىر نان بىلەن بىر پېتىر ھەمەك نانىنى ئېلىپ كېلىپ نازارىينىڭ قولىغا ئۆتكۈزسۇن. **20** كاھىن بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۈلا گۈلىتما قۇربانلىق سۈپىتىدە تەرۋىسۇن؛ بۇلار پۈلا گۈلىتما قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنغان تۆش بىلەن كۆتۈرمە ھەدىيە قىلىنغان ئالدى قول بىلەن قوشۇلۇپ، مۇقەددەس دەپ ھېسابلىنىپ كاھىنغا يېرىلسۇن؛ ئاندىن كېيىن نازارىي شاراب ئىچىسە بولىدۇ. **21** شۇلار بولسا قەسەم ئىچكەن نازارىي توغرىسىدا، ئۆزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاشتا سۇنۇش زۇرۇر بولغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەر توغرىسىدا بېكىتىلگەن قانۇن-بەلگىمەدۇر، شۇنىڭدەك ئۇنىڭ قولى ئېمىگە يەتسە شۇنى سۇنسىمۇ بولىدۇ؛ ئۇ ئىچكەن قەسەمى ۋىچە، يەنى ئۆزىنى خۇداغا ئاتاش ۋەدىسى توغرۇلۇق شۇ نىزام-بەلگىمە ۋىچە ھەممە ئىشنى ئادا قىلسۇن؛ ۋەدىسىگە ئەمەل قىلسۇن. **22** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **23** سەن ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن:

— سىلەر ئىسرائىللارغا مۇنداق بەخت-بەركەت تىلەڭلار: — 24 «پەرۋەردىگار سىلە رگە
بەخت-بەركەت ئاتا قىلغاي، سىلەرنى قوز پاناھىدا ساقلىغاي؛ 25 پەرۋەردىگار يۈزىنى سىلەرنىڭ
ئۈستۈڭلاردە يورۇتۇپ، سىلە رگە شاپائەت قىلغاي؛ 26 پەرۋەردىگار يۈزىنى ئۈستۈڭلارغا
قارىتىپ كۆتۈرۈپ، سىلە رگە خاتىرجەملىك بە رگەي!» ـ دەپ تىلەڭلار. 27 ئۇلار شۇنداق
قىلىپ نامىمنى ئىسرائىللارنىڭ ئۈستىگە قوندۇرىدۇ ۋە مەن ئۇلارغا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىمەن.

7

مۇسا ئىبادەت چېدىرىنى تىكلىگەن كۈنى، ئۇ چېدىرنى مەسىھ قىلىپ مايلاپ مۇقەددەس
قىلدى، شۇنداقلا ئۆتنىڭ ئېچىدىكى بارلىق ئەسۋاب-جابدۇقلار، قۇربانگاھ ۋە ئۆتنىڭ بارلىق قاچا-
قۇچا ئەسۋابلىرىنى مەسىھ قىلىپ مايلاپ مۇقەددەس قىلدى؛ شۇ كۈنى شۇنداق بولدىكى،
ئىسرائىلنىڭ ئەمىرلىرى، يەنى ئۇلارنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ باشلىقلىرى بولغان، قەبىلە ئەمىرلىرى
كېلىپ ھەدىيەلەرنى سۇندى، شۇ قەبىلىلەرنىڭ ئەمىرلىرى ساناقتىن ئۆتكۈزۈش ئىشىغا نازارەت
قىلغۇچىلار ئىدى. 3 ئۇلار ئۆزلىرىنڭ ھەدىيەلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرۇغا ھازىر قىلىشتى،
كەلتۈرۈلگەن بۇ ھەدىيەلەر جەمئىي بولۇپ ئالتە ھارۇۋا، ئون ئىككى ئۆكۈزدىن ئىبارەت ئىدى؛
ھەر ئىككى ئەمىر بىرلىشىپ بىردىن سايىۋەنلىك ھارۇۋا، ھەربىر ئەمىر بىردىن ئۆكۈز ئېلىپ كەلدى؛
ئۇلار بۇ ھەدىيەلەرنى چېدىرنىڭ ئالدىغا ئەكىلىشتى. 4 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: ـ 5
جامائەت چېدىرنىڭ ئىشلىرىغا ئىشلىتىش ئۈچۈن سەن بۇ نەرسىلەرنى قوبۇل قىلىپ، لاۋىلارنىڭ
ھەربىرىنىڭ چېرىدىغان ئىشلىرى بويىچە ئۇلارنىڭ ئىشلىتىشىگەبە رگىن، — دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن
مۇسا ھارۇۋا بىلەن ئۆكۈزلەرنى قوبۇل قىلىپ لاۋىلارغا تاپشۇرۇپ بەردى. 7 ئۇ گەرشون
ئەۋلادلىرىنىڭ قىلىدىغان ئىشلىرىغا ئاساسەن، ئۇلارغا ئىككى ھارۇۋا بىلەن تۆت ئۆكۈز بەردى. 8
مەرارى ئەۋلادلىرىنىڭ قىلىدىغان ئىشلىرىغا ئاساسەن، ئۇلارغا تۆت ھارۇۋا بىلەن سەككىز ئۆكۈز
بەردى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئىتامارغا قارايتتى؛ 9 لېكىن ئۇ كوھاتنىڭ
ئەۋلادلىرىغاھېچنىمە بەرمىدى؛ چۈنكى ئۇلار مۇقەددەس نەرسىلەرنى كۆتۈرۈشكە مەسئۇل
ئىدى؛ دېمەك، ئۇلار مەسئۇل بولغان نەرسىلەرنى ئۆز مۇرىسىدە كۆتۈرەتتى. 10 قۇربانگاھ
مايلىنىپ مەسىھلەنگەن كۈنى، ئۇنى خۇداغا بېغىشلاش يولىدا ئېلىپ مەرلەر سۇندىغان ھەدىيەلىرىنى
ئېلىپ كېلىپ، قۇربانگاھ ئالدىغا قويۇشتى. 11 پەرۋەردىگار مۇساغا: — ئۇلار قۇربانگاھنى
بېغىشلاش يولىدا ھەدىيەلىرىنى سۇنسۇن؛ ھەربىر ئەمىر ئۆز كۈندە سۇنسۇن، — دېدى. 12
بىرىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى يەھۇدا قەبىلىسىدىن ئامىنادابنىڭ ئوغلى ناھشون بولدى. 13 ئۇ
سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىزۋ شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش
شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ ئۆلچەم
بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ 14 ئون شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي
تولدۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ 15 كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق
بىر ئە ركەك قوزا؛ 16 گۈناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە ركەك قوزا؛ 17 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش
تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە ركەك قوزا، بۇلار ئامىنادابنىڭ ئوغلى ناھشون ھەدىيەلەر ئىدى. 18
ئىككىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى ئىسساكارنىڭ ئەمىرى زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل بولدى. 19 ئۇ
سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىزۋ شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش
شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ ئۆلچەم
بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان
ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ 20 ئون شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛
21 كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە ركەك قوزا؛ 22 گۈناھ
قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ 23 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش
تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە ركەك قوزا؛ بۇلار زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى.
24 ئۈچىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى زەبۇلۇن ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى ھېلونىڭ ئوغلى ئېلىئاب
بولدى. 25 ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىزۋ شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن،
ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى
شە كەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى
ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ 26 ئون شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان
بىر ئالتۇن پىيالە؛ 27 كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق
بىر ئە ركەك قوزا؛ 28 گۈناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ 29 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار،
بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە ركەك قوزا؛ بۇلار ھېلونىڭ ئوغلى ئېلىئاب سۇنغان
ھەدىيەلەر ئىدى. 30 تۆتىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى رۇبەن ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى شىدىئۇرنىڭ
ئوغلى ئەلىزۇر بولدى. 31 ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىزۋ شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش
لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس
جايدىكى شە كەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە
زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ 32 ئون شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي
تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ 33 كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق
بىر ئە ركەك قوزا؛ 34 گۈناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ 35 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى
بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە ركەك قوزا؛ بۇلار شىدىئۇرنىڭ ئوغلى ئەلىزۇر
سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. 36 بەشىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى شىمېئون ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى
زۇرى-شاددايىنىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل بولدى. 37 ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىزۋ
شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس
بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە
بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ 38 ئون
شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ 39 كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر
تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە ركەك قوزا؛ 40 گۈناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ 41
ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە ركەك
قوزا؛ بۇلار زۇرى-شاددايىنىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. 42 ئالتىنچى كۈنى
ھەدىيە سۇنغۇچى گاد ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلىئاساف بولدى. 43 ئۇ سۇنغان
ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىزۋ شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل
كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى
ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان
ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ 44 ئون شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ 45
كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە ركەك قوزا؛ 46 گۈناھ
قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ 47 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش
تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە ركەك قوزا؛ بۇلار دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلىئاساف سۇنغان ھەدىيەلەر
ئىدى. 48 يەتتىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى ئەفرائىم ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى ئامىھۇدنىڭ ئوغلى
ئەلىشاما بولدى. 49 ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىزۋ شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش
لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس
جايدىكى شە كەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە
زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ 50 ئون شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي
تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ 51 كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق
بىر ئە ركەك قوزا؛ 52 گۈناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ 53 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى
بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە ركەك قوزا؛ بۇلار ئامىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما
سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. 54 سەككىزىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى مانىاسسەھ ئەۋلادلىرىنىڭ
ئەمىرى پېداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل بولدى. 55 ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىزۋ
شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس
بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە
بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ 56 ئون
شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ 57 كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر
تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە ركەك قوزا؛ 58 گۈناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ 59
ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە ركەك
قوزا؛ بۇلار پېداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. 60 توققۇزىنچى كۈنى
ھەدىيە سۇنغۇچى بېنيامىن ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى گىدېئوننىڭ ئوغلى ئابىدان بولدى. 61 ئۇ
سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىزۋ شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش
شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ ئۆلچەم
بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان
ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ 62 ئون شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛
63 كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە ركەك قوزا؛ 64
گۈناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ 65 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار،
بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە ركەك قوزا؛ بۇلار گىدېئوننىڭ ئوغلى ئابىدان سۇنغان ھەدىيەلەر

ئدی. **66** ئوننچی کۆنی هەدیە سۆنغۆچی دان ئەۆلادلىرىنڭ ئەمىرى ئامىشاددا‌ینڭ ئوغلی ئاھىئەزىر بولدى. **67** ئۆ سۇنغان هەدیە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىۋز شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى بويىچە تۆلچەندى؛ ئاشلىق هەدیە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۆن تولدۇرۇلغاندى، **68** ئون شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە، **69** كويدۇرمە قۇربانلىق تۆچۆن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە رىكەك قوزا، **70** گۇناھ قۇربانلىقى تۆچۆن بىر تېكە، **71** ئىناقلىق قۇربانلىقى تۆچۆن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە رىكەك قوزا؛ بۇلار ئامىشاددا‌ینڭ ئوغلی ئاھىئەزىر سۇنغان هەدیەلەر ئىدى. **72** ئون بىرنچى كۆنى هەدیە سۆنغۆچى ئاشىر ئەۆلادلىرىنڭ ئەمىرى ئۇكرائىنىڭ ئوغلى پاگىيەل بولدى. **73** ئۆ سۇنغان هەدیە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىۋز شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى بويىچە تۆلچەندى؛ ئاشلىق هەدیە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۆن تولدۇرۇلغاندى، **74** ئون شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە، **75** كويدۇرمە قۇربانلىق تۆچۆن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە رىكەك قوزا، **76** گۇناھ قۇربانلىقى تۆچۆن بىر تېكە، **77** ئىناقلىق قۇربانلىقى تۆچۆن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە رىكەك قوزا؛ بۇلار ئۇكرائىنىڭ ئوغلى پاگىيەل سۇنغان هەدیەلەر ئىدى. **78** ئون ئىككىنچى كۆنى هەدیە سۆنغۆچى نافتالى ئەۆلادلىرىنڭ ئەمىرى ئېنانىنىڭ ئوغلى ئاھىرا بولدى. **79** ئۆ سۇنغان هەدیە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىۋز شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى بويىچە تۆلچەندى؛ ئاشلىق هەدیە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۆن تولدۇرۇلغاندى؛ **80** ئون شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە، **81** كويدۇرمە قۇربانلىق تۆچۆن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە رىكەك قوزا؛ **82** گۇناھ قۇربانلىقى تۆچۆن بىر تېكە؛ **83** ئىناقلىق قۇربانلىقى تۆچۆن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە رىكەك قوزا؛ بۇلار ئېنانىنىڭ ئوغلى ئاھىرا سۇنغان هەدیەلەر ئىدى. **84** قۇربانگاھ مايلىنىپ مەسىھلەنگەن كۈنىدە، ئىسرائىل ئەمىرلىرى قۇربانگاھقا سۇنغان هەدیەلەر: — جەمئىي ئون ئىككى كۈمۈش لېگەن، ئون ئىككى كۈمۈش داس، ئون ئىككى ئالتۇن پىيالە بولدى، **85** هەربىر كۈمۈش لېگەننىڭ ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىۋز شە كەل، هەربىر كۈمۈش داسنىڭ ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل ئىدى؛ مۇشۇ قاچا-قۇچىغا كەتكەن كۈمۈش مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى بويىچە تۆلچەنگەندە، جەمئىي ئىككى مىڭ تۆت يۈز شە كەل چىقتى؛ **86** خۇشبۇي بىلەن تولدۇرۇلغان ئالتۇن پىيالە ئون ئىككى بولۇپ، مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى بويىچە تۆلچەنگەندە، هەربىر ئالتۇن پىيالىنىڭ ئېغىرلىقى ئون شە كەل چىقتى؛ بۇ ئالتۇن پىيالىلەرنىڭ ئالتۇنى جەمئىي بىر يۈز يىگىرمە شە كەل چىقتى؛ **87** كويدۇرمە قۇربانلىقلار ئۆچۆن بولغان مالالار: — جەمئىي ئون ئىككى تورپاق، ئون ئىككى قوچقار، ئون ئىككى بىر ياشلىق ئە رىكەك قوزا ئىدى، هەربىرى تېگىشلىك ئاشلىق هەدیەلەر بىلەن بىللە سۇنۇلدى؛ ئون ئىككى تېكە گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۆن سۇنۇلدى؛ **88** ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى ئۆچۆن سۇنۇلغىنى جەمئىي يىگىرمە تۆت بۇقا، ئاتمىش قوچقار، ئاتمىش تېكە، بىر ياشلىق ئاتمىش ئە رىكەك قوزا ئىدى. قۇربانگاھ مايلىنىپ مەسىھلىنىپ، ئۇنى خۇداغا بېغىشلاش يولدا سۇنۇلغان هەدیەلەر مانا مۇشۇلار. **89** مۇسا [پەيغەمبەر خۇدا] بىلەن سۆزلەشكىلى جامائەت چېدىرىغا كىرگەن چېغىدا، ئۆ «ھۆكۈم- گۇۋاھلىق ساندۇقى»نىڭ ئۈستىدىكى «كافارەت تەختى»نىڭكى تەرىپىدىكى كېرۇبنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۆنىڭ ئۆزىگە گەپ قىلغان ئاۋازىنى ئاڭلاپ تۇردى؛ پەيغەمبەر شۇ يولدا ئۆنىڭغا سۆز قىلاتتى.

8

پەيغەمبەر مۇساغا سۆز قىلىپ: — **2** سەن هارۇنغا: «سەن چىراغلار ياقىدىغان چاغدا يەتتە چىراغنىڭ ھەممىسى چىراغدانىنىڭ ئالدىنى يورۇتىدىغان بولسۇن» دەپ ئېيتىپ قوي، — دېدى. **3** هارۇن شۇنداق قىلدى؛ ئۆ چىراغدان ئۈستىدىكى چىراغلارنىڭ ھەممىسىنى يانداۋرۇپ، خۇددى پەيغەمبەرگارنىڭ مۇساغا ئېيتقىنىدەك، چىراغ نۇرىنى چىراغدانىنىڭ ئالدىنى يورۇتىدىغان قىلىپ قويدى. **4** چىراغدانىنىڭ ياسىلىشى مۇنداق: ئۆ ئالتۇندىن بولقا بىلەن سوقۇپ ياسالغان، پۈتىدىن گۈلىرىگىچە بولقا بىلەن سوقۇپ چىقىرىلغان. پەيغەمبەر مۇساغا كۆرسەتكەن نۇخسىدەك، ئۆ چىراغدانىنى شۇنداق ياساتتى. **5** پەيغەمبەر مۇساغا مۇنداق دېدى: — **6** سەن ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدىن لاۋىلارنى تاللاپ چىقىپ پاكلىغىن. **7** ئۆلارنى پاكلاش ئۆچۆن ئۆلارغا مۇنداق قىل: «كافارەت سۈيى»نى ئۆلارنىڭ بەدىنىگە چاچقىن؛ ئاندىن ئۆلار ئۆزلىرى پۈتۈن بەدىنىنى ئۆستۈرا بىلەن چۈشۈرسۇن، كىيىملىرىنى يۇيۇپ ئۆزىنى پاك قىلسۇن. **8** ئاندىن كېيىن ئۆلار بىر تورپاق بىلەن شۇنىڭغا قوشۇپ ئاشلىق هەدیەسىنى، يەنى زەيتۇن مېيى ئىلەمشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۆنىنى كەلتۈرسۇن؛ سەن گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۆن يەنە بىر تورپاقنى كەلتۈر. **9** سەن لاۋىلارنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا كەلتۈر ۋە پۈتۈن ئىسرائىل جامائىتىنى يىغىپ كەل؛ **10** لاۋىلارنى پەيغەمبەرگارنىڭ ھۆزۈرىغا ھازىر قىلغىن؛ ئاندىن ئىسرائىللار كېلىپ قوللىرىنى ئۆلارنىڭ ئۈستىگە قويسۇن. **11** هارۇن لاۋىلارنى ئىسرائىللارنىڭ «پۈلا گۇناھنا قۇربانلىق»ى سۈپىتىدە پەيغەمبەرگارنىڭ خىزمىتىنى قىلسۇن دەپ، پەيغەمبەرگارغا ھەدیە قىلسۇن. **12** لاۋىلار قوللىرىنى ھېلىقى ئىككى تورپاقنىڭ بېشىغا قويسۇن؛ سەن بىرنى گۇناھ قۇربانلىقى بولسۇن، بىرنى كويدۇرمە قۇربانلىق بولسۇن، لاۋىلار ئۆچۆن كافارەت كەلتۈرسۇن دەپ پەيغەمبەرگارغا سۇنغىن. **13** سەن ئاندىن لاۋىلارنى هارۇن بىلەن ئۆنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئالدىدا تىرغىزۇپ، ئۆلارنى پۈلا گۇناھنا قۇربانلىق سۈپىتىدە پەيغەمبەرگارغا ھەدیە قىل. **14** لاۋىلار مېنىڭكى بولسۇن دەپ، سەن لاۋىلارنى ئەنە شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللاردىن ئايرىپ چىق. **15** ئاندىن لاۋىلار كىرىپ جامائەت چېدىرىنىڭ ئىشلىرىنى قىلسا بولىدۇ؛ سەن ئۆلارنى پاكلاندۇر، ئۆلارنى پۈلا گۇناھنا قۇربانلىق سۈپىتىدە ھەدیە قىل. **16** چۈنكى ئۆلار ئىسرائىللار ئىچىدە پۈتۈنلەي ماڭا ئاتالغان؛ مېنىڭ ئۆلارنى مېنىڭكى بولسۇن دەپ تاللىشىم ئۆلارنى ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا بالىياتقۇنىڭ ئۈنچە مېۋىسى ئورندا قويغانلىقىمدۇر. **17** چۈنكى ئىسرائىللارنىڭ ئۈنچىسى، مەيلى ئۆ ئىنسان ياكى ھايۋان بولسۇن، پۈتۈنلەي ماڭا تەۋەدۇر؛ مەن مىسىر زېمىنىدا بارلىق ئۈنچىلارنى ئۆلتۈرگەن كۈنى ئۆلارنى ئۆزۈمگە مۇقەددەس قىلىپ ئېلىۋالغانىدىم. **18** مېنىڭ لاۋىلارنى ئۆيول بىلەن تاللىشىم ئۆلارنى ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدىكى ئۈنچىلىرىنىڭ ئورندا قويۇشۇم ئۆچۈندۇر. **19** ۋە جامائەت چېدىرىدا ئىسرائىللارنىڭ خىزمىتىدە بولسۇن ۋە ئىسرائىللارنىڭ [گۇناھىنى تىلەپ] كافارەت كەلتۈرسۇن، شۇنىڭدەك ئىسرائىللار مۇقەددەس جايغا يېقىنلاشقاندا ئۆلار ئارىسىدا بالا-قازا چىقمىسۇن دەپ، مەن ئىسرائىللار ئىچىدىن لاۋىلارنى هارۇن بىلەن ئۆنىڭ ئوغۇللىرىغا بەردىم. **20** مۇسا، هارۇن ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى لاۋىلارنى شۇنداق قىلدى؛ پەيغەمبەرگارنىڭ لاۋىلار توغرۇلۇق مۇساغا يېرۇغنىدەك ئىسرائىللار ھەممىسىنى بەجا كەلتۈردى. **21** لاۋىلار شۇنداق قىلىپ ئۆزلىرىنى [گۇناھتىن] پاكلاپ، كىيىم-كېچىلىرىنى يۇيۇپ پاكىزلىدى؛ هارۇن ئۆلارنى پۈلا گۇناھنا قۇربانلىق سۈپىتىدە پەيغەمبەرگارغا ھەدیە قىلدى؛ هارۇن يەنە ئۆلارنى پاكلاشقا [گۇناھىنى تىلەپ] كافارەت قىلدى. **22** ئاندىن كېيىن لاۋىلار كىرىپ هارۇننىڭ ئالدىدا، شۇنداقلا ئۆنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئالدىدا، جامائەت چېدىرى ئىچىدىكى ئىشلارنى قىلىشقا كىرىشتى، پەيغەمبەرگار لاۋىلار توغرۇلۇق مۇساغا قانداق يېرۇغان بولسا، ئىسرائىللار ئۆنى شۇ يوىچە بەجا كەلتۈردى. **23** پەيغەمبەرگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:— **24** لاۋىلارنىڭ ۋەزىپىسى مۇنداق بولسۇن: — يىگىرمە بەش ياشتىن يۇقىرىلىرى كىرىپ جامائەت چېدىرى ئىچىدىكى ئىشلارنى قىلىشقا سەپكە كىرسۇن؛ **25** ئەللىك ياشقا يەتكەندىن كېيىن سەپتىن چېكىنىپ شۇ خىزمەتنى قىلمىسۇن؛ **26** لېكىن ئۆلار جامائەت چېدىرى ئىچىدە قېرىنداشلىرىغا يارىدەملىشىپ، ئۆلارنىڭ ھاجەتلىرىدىن چىقىشقا بولىدۇ، ئەمما چېدىردىكى رەسمىي ۋەزىپىدە بولمىسۇن. لاۋىلارنىڭ ۋەزىپىلىرى مەقىدە ئۆلارغا ئەنە شۇنداق قىل.

9

مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن كېيىنكى ئىككىنچى يىلى بىرنچى ئايدا، پەيغەمبەرگار سىناي چۆلىدە مۇساغا ئېيرۇپ: — **2** ئىسرائىللار بېكىتىلگەن ۋاقىتتا ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزسۇن؛ **3** يەنى مۇشۇ ئايىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى گۈزگۈمدا، بېكىتىلگەن ۋاقىتتا، بارلىق بەلگىلىمە ۋە قائىدە-تەرتىپ بويىچە ھېيتنى ئۆتكۈزۈگلار، — دېدى. **4** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزۈشنى ئېيرۇدى. **5** ئۆلار بىرنچى ئايىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى گۈزگۈمدا، سىناي چۆلىدە ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزدى؛ پەيغەمبەرگار مۇساغا قانداق ئېيرۇغان بولسا، ئىسرائىللار شۇنداق قىلدى. **6** بىر نەچچەيلەن بىر ئۆلۈككە تېگىپ كېتىپ ناپاك بولۇپ قالغانلىقى ئۆچۈن، ئۆلار شۇ كۈنى ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزەلمىدى-دە، ئۆلار شۇ كۈنى مۇسا بىلەن هارۇننىڭ ئالدىغا كېلىپ مۇساغا: — **7** بىز ئۆلۈپ قالغان تادەمگە تېگىپ كېتىپ ناپاك بولۇپ قالغان بولساقۇ، لېكىن نېمىشقا ئىسرائىللارنىڭ قاتاردا، بېكىتىلگەن ۋاقىتتا پەيغەمبەرگارنا سۈنۈشقا كېرەك بولغىنىنى ئېلىپ كېلىشتىن رەت قىلىنىمىز؟ — دېيىشتى. **8** — توختاپ تۇرۇگلار، مەن بېرىپ پەيغەمبەرگار سىلەر توغرا گاۋاردا نېمە ئېيرۇيدىكىن، ئاڭلاپ باقاي، ـ دېدى مۇسا ئۆلارغا. **9** پەيغەمبەرگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: —

10 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: «سىلەر ۋە سىلەرنىڭ ئەۋلادلىرىڭلار تۇجىدە بەزىلەر تۆلۈكلە رگە تېگىپ كېتىپ ناپاك بولۇپ قالغان بولسا يا كى ئۇزاق سەپەر ئۈستىدە بولسا، تۆلار يەنىلا پەرۋەردىگار ئۈچۈن ئوتۇپ كېتىش هېيتىنى ئوتكۈزۈشكە بولىدۇ. **11** ئۇنداق كىشىلەر ئىككىنچى ئايىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى گۈگۈمدا هېيتنى ئوتكۈزسۈن؛ [هېيت تائامىنى] پېتىر نان ۋە ئاچچىق كۆكۈتلار بىلەن بىللە يېسۇن؛ **12** تۆلاردىن ئەتىگەن تاڭىراقۋە قالدۇرمىسۇن ۋە [قوزىسىنىڭ] ئۈستخانىلىرىدىن بىرەرسىنمۇ سۇندۇرۇغۇچى بولمىسۇن؛ تۆلار هېيتنى ئوتۇپ كېتىش هېيتىنىڭ بارلىق بەلگىلىمىلىرى بويىچە ئوتكۈزسۈن. **13** هالبۇكى، پاك بولغان، سەپەر ئۈستىدىمۇ بولمىغان ئەمما ئوتۇپ كېتىش هېيتنى ئوتكۈزۈشكە ئېتىبار بەرمىگەن كىشى بولسا ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ؛ چۈنكى بېكىتىلگەن ۋاقىتتا پەرۋەردىگارغا سۈنۈش كېرەك بولغىنىنى سۈنمىغانلىق نۇچۈن، ئۆ ئۆز گۇناهىنى ئۆز ئۈستىگە ئالىدۇ. **14** ئە گەر تاراكلاردا ئۇرۇۋاتقان يات ئەللىك بىر مۇساپىر پەرۋەردىگار ئۈچۈن ئوتۇپ كېتىش هېيتنى ئوتكۈزۈشنى خالىسا، ئۆ ئوتۇپ كېتىش هېيتى ئوغرىسىدىكى بەلگىلىمە ۋە قائىدە-تەرتىپ بويىچە ئوتكۈزسۈن؛ يات ئەللىك مۇساپىرلار ئۈچۈن ۋە زېمىندا ئۇغۇلغانلارنى ئۈچىنجۈ تاراكلاردا شۇ بىرلا نىزام بولسۇن. **15** ئىبادەت چېدىرى تىكەلىنگەن كۈنى، بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنى، يەنى ھۆكۈم- گۈۋاهلىق چېدىرىنى قاپلاپ تۇردى؛ كەچتىن تاكى ئەتىگەنگىچە، بۇلۇت خۇددى ئوتەك ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدە تۇردى. **16** دائىم شۇنداق بولاتتى؛ [كۈندۈزى] بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنى قاپلاپ تۇراتتى، كېچىسى ئۆ ئوتقا ئوخشايىتتى. **17** قاچانكى بۇلۇت جامائەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈلسە، ئىسرائىللار يولغا چىقاتتى؛ بۇلۇت قەيەردە توختىسا، ئىسرائىللار شۇ يەردە باراگاھ تىكەتتى. **18** ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ ئېرىۋۇق بويىچە ماگاتتى، پەرۋەردىگارنىڭ ئېرىۋۇق بويىچە باراگاھ تىكەتتى؛ بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدە قانچە ئۇزاق توختىسا، تۆلار باراگاھتا شۇنچە ئۇزاق تۇراتتى. **19** بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدە خېلى كۆنلە رگىچە توختاپ تۇرسا، ئىسرائىللارمۇ پەرۋەردىگارنىڭ كۆرسىتمىسىنى ئوتۇپ سەپە رگە چىقمايتتى؛ **20** مۇبادا بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدە پەقەت بىرنەچچە كۈنلا توختىسا، تۆلار پەرۋەردىگارنىڭ ئېرىۋۇق بويىچە شۇ ۋاقىتتا باراگاھ قۇرۇپ ياتاتتى، ئاندىن يەنە پەرۋەردىگارنىڭ ئېرىۋۇق بويىچە سەپە رگە ئاتلىناتتى. **21** ۋە مۇبادا بۇلۇت پەقەتلا كەچتىن ئەتىگەنگىچە توختاپ، ئەتىگەندە بۇلۇت يەنە كۆتۈرۈلسە، تۆلار يەنە يولغا چىقاتتى؛ مەيلى كۈندۈزى يا كى كېچىسى بۇلۇت كۆتۈرۈلسلا، تۆلار سەپە رگە چىقاتتى. **22** بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدە ئۆزۈنراق تۇرسا، مەيلى ئىككى كۈن، بىر ئاي، بىر يىل تۇرسىمۇ، ئىسرائىللار يولغا چىقمىاي باراگاھتا تۇرۇۋېرەتتى، لېكىن بۇلۇت كۆتۈرۈلۈپ ماڭسىلا تۆلار سەپىرىنى داۋاملاشتۇراتتى. **23** پەرۋەردىگارنىڭ ئېرىۋۇق بىلەن تۆلار باراگاھ قۇراتتى، پەرۋەردىگارنىڭ ئېرىۋۇق بىلەن تۆلار سەپىرىنى داۋاملاشتۇراتتى؛ تۆلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساىنىڭ ۋاستىسى بىلەن بە رگەن ئەمرى بويىچە، پەرۋەردىگارنىڭ كۆرسىتمىسىنى ئوتاتتى.

10 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **2** سەن ئۆزۈڭگە ئىككى كانايى ياساتقىن؛ تۆلارنى كۆمۈشتىن سوقتۇر. تۆلار جامائەتنى يىغىشقا، شۇنداقلا جامائەتنى باراگاھلىرىنى يىغىشتۇرۇۋېرىلا چىقىشقا چاقىرىش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدۇ. **3** ئىككى كانايى چېلىنغاندا پۈتكۈل جامائەت سېنىڭ يېنىڭغا جامائەت چېدىرى دەرۋازىسىنىڭ ئالدىغا يىغىلىدىغان بولسۇن. **4** ئە گەر يالغۇز بىرى چېلىنسا، ئەمىرلىرى، يەنى مىڭلىغان ئىسرائىللارنىڭ مىڭبېشىلىرى سېنىڭ يېنىڭغا كېلىپ يىغىلسۇن. **5** سىلەر قاتتىق يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چالغاندا كۈن چىقىش تەرەپتىكى باراگاھلار يولغا چىقسۇن. **6** ئاندىن سىلەر ئىككىنچى قېتىم قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چالغاندا جەنۇب تەرەپتىكى باراگاھلار يولغا چىقسۇن؛ تۆلار يولغا چىققان چاغدا كانايى قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چېلىنىشى كېرەكتۇر. **7** جامائەتنى يىغىلىشقا چاقىرىدىغان چاغدا، كانايى چېلىنىدۇ، ئەمما قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چالماڭلار؛ **8** ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى، كاھىن بولغانلار كانايلارنى چالسۇن؛ بۇلار سىلە رگە ئەۋلادمۇ-ئەۋلاد بىر ئەبەدىي بەلگىلىمە بولسۇن. **9** ئە گەر سىلەر ئۆز زېمىنىڭلاردا سىلە رگە زۇلۇم سالغان دۈشمىنىڭلار بىلەن جەڭ قىلىشقا چىقساڭلار، قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چېلىڭلار. شۇنىڭ بىلەن ئۆز ئۇقۇقىڭلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ياد ئېتىلىپ، دۈشمىنىڭلاردىن قۇتۇلىسىلە ر. **10** يۇنىڭىدىن باشقا، خۇشال كۈنلىرىڭلاردا، بېكىتىلگەن هېيتلىرىڭلاردا ۋە ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنلىرىدە، سىلەر كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇنغىنىڭلاردا، قۇربانلىقلارنىڭ ئالدىدا تەرۇۋىي كانايى چېلىڭلار، شۇنىڭ بىلەن [كانايلار] سىلەرنى خۇدايىڭلارغا ئەسلەتكۈچى بولىدۇ؛ مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **11** ئىككىنچى يىلى، ئىككىنچى ئايىنىڭ يىگىرمىنچى كۈنى بۇلۇت ھۆكۈم- گۈۋاهلىق چېدىرىنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈلدى؛ **12** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار سىناي چۆلىدىن چىقىپ، يول ئېلىپ سەپەرلىرىنى باشلىدى؛ بۇلۇت پاران چۆلىدە توختىدى.

13 بۇ تۆلارنىڭ بىرىنچى قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى بويىچە يولغا چىقىشى بولدى. **14** يەھۇدا باراگاھى ئۆزىنىڭ ئۇغى ئاستىدا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ ئالدى بىلەن يولغا چىقتى؛ قوشۇنىڭ باشلىقى ئاممىنادابنىڭ ئوغلى ناھشون ئىدى. **15** ئىسساكار قەبىلىسى قوشۇنىنىڭ باشلىقى زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل ئىدى. **16** زەبۇلۇن قەبىلىسى قوشۇنىنىڭ باشلىقى ھېلونىڭ ئوغلى ئېلىئاب ئىدى. **17** ئاندىن ئىبادەت چېدىرى چۈۋۈلۈپ، گەرشوننىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرى ئۇنى كۆتۈرۈپ يولغا چىقتى. **18** رۇبەن باراگاھى ئۆزىنىڭ ئۇغى ئاستىدا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ يولغا چىقتى؛ قوشۇنىڭ باشلىقى شىدئۇرنىڭ ئوغلى ئەلىزۇر ئىدى. **19** شىمىئون قەبىلىسى قوشۇنىنىڭ باشلىقى زۇرى-شاددايىنىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل ئىدى. **20** گاد قەبىلىسى قوشۇنىنىڭ باشلىقى دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلئاساف ئىدى. **21** ئاندىن كوھاتلار مۇقەددەسىس ئېيۇملارنى كۆتۈرۈپ يولغا چىقتى؛ تۆلار يېتىپ كېلىشتىن بۇرۇن ئىبادەت چېدىرىنى [كۆتۈرگۈچىلەر] كېلىپ ئۇنى تىكەلەپ قويۇشقاندىن. **22** ئەفرائىم باراگاھى ئۆزىنىڭ ئۇغى ئاستىدا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ يولغا چىقتى؛ قوشۇنىنىڭ باشلىقى ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما ئىدى. **23** مانا سىسەھ قەبىلىسى قوشۇنىنىڭ باشلىقى پىداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل ئىدى. **24** بىنيامىن قەبىلىسى قوشۇنىنىڭ باشلىقى گىدېئونىنىڭ ئوغلى ئابىدان ئىدى. **25** دان باراگاھى ھەممە باراگاھلارنىڭ ئارقا مۇھاپىزەتچىسى بولۇپ، ئۆزىنىڭ ئۇغى ئاستىدا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ يولغا چىقتى؛ قوشۇنىنىڭ باشلىقى ئاممىشادداينىڭ ئوغلى ئاھىئەزەر ئىدى. **26** ئاشىر قەبىلىسى قوشۇنىنىڭ باشلىقى ۋۇكرانىڭ ئوغلى پاگىيەل ئىدى. **27** نافتالى قەبىلىسى قوشۇنىنىڭ باشلىقى ئېنانناننىڭ ئوغلى ئاھىرا ئىدى. **28** بۇلار ئىسرائىللار يولغا چىققاندا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ مېڭىشى تەرتىبى ئىدى؛ تۆلار شۇ تەرىقىدە يولغا چىقتى. **29** مۇسا ئۆزىنىڭ قېيناتىسى، مىدىيانلىق رېئۇئەلنىڭ ئوغلى ھوبابقا: — بىز پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغان يە رگە قاراپ سەپەر قىلۇاتىمىز؛ ئۇ: «مەن ئۆ يەرنى سىلە رگە مىراس قىلىپ بېرىمەن» دېگەن؛ ئۆزلىرىنىڭ بىز بىلەن بىللە مېڭىشلىرىنى ئوتۇنىمەن، بىز سىلىگە ياخشىى قارايمىز، چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىل ئوغرىلۇقۇق بەخت-سائادەت ئاتا قىلىمەن دەپ ۋەدە بە رگەن، — دېدى. **30** لېكىن ھوباب مۇساغا: — ياق، مەن ئۆز يۇرتۇم، ئۆز ئۇرۇق-ئۇغقانلىرىمغا كېتىمەن، — دېدى. **31** مۇسا ئۇنىڭغا: بىزدىن ئايرىلىپ كەتمىسىلە، چۈنكى سىلى چۆلدە قانداق باراگاھ قۇرۇشىمىز كېرەكلىكىنى بىلىلا، سىلى بە رگە كۆز بولۇپ بەرسىلە. **32** شۇنداق بولىدۇ ئۇكى، بىز بىلەن بىللە بارسىلا، كەلگۈسىدە پەرۋەردىگار بە رگە قانداق ياخشىلىق قىلسا، بىزمۇ سىلگە شۇنداق قىلىمىز! — دېدى. **33** ئىسرائىللار پەرۋەردىگار تېغىدىن يولغا چىقىپ ئۈچ كۈن يول ماڭدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى تۆلارغا ئارام تاللىدىغان يەر ئىزدەپ تۆلارنىڭ ئالدىدا ئۈچ كۈن يول باشلاپ ماڭدى. **34** تۆلار چېدىرلىرىنى يىغىشتۇرۇپ يولغا چىقىدىغان چاغلاردا، پەرۋەردىگارنىڭ بۇلۇتى ھامان تۆلارنىڭ ئۈستىدە بولاتتى. **35** ئەھدە ساندۇقى يولغا چىقىدىغان چاغدا مۇسا: «ئۇرۇ، ئۇڭدىن تۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، دۈشمەنلىرىڭ تەرىپىدىن بولسۇن؛ ساڭا ئۆچەلەر يۈزۈڭتىن ئالدىدىن قاچسۇن!» — دەيتتى. **36** ئەھدە ساندۇقى توختىغان چاغدا ئۇ: «قايتىپ كەلگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، مىڭلىغان-تۈمەنلىگەن ئىسرائىل خەلقى ئارىسىغا قايتىپ كەلگەيسەن!» — دەيتتى.

11 ۋە شۇنداق بولدىكى، خەلق غوتۇلدىشاتتى، تۆلارنىڭ غوتۇلداشلىرى پەرۋەردىگارنىڭ قۇلىقىغا يېتىپ ئىنتايىن رەزىل تاگالاندى؛ ئۇ بۇ سۆزلەرنى تاگلدى ۋە ئۇنىڭ غەزىپى قوزغالدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئوت-يالقۇنى تۆلارنىڭ ئارىسىدا تۇتىشىپ، باراگاھنىڭ چېتىدىكى بەزىلەرنى كويدۇرۇشكە باشلىدى. **2** خەلق بۇ چاغدا مۇساغا يالۋۇرۇپدى، مۇسا پەرۋەردىگاردىن تىلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئوت پەسىيىپ تۇچتى. **3** پەرۋەردىگارنىڭ ئوتى تۆلارنىڭ ئوتىۋىرسىدا ئۇتاشقانلىقى ئۈچۈن ئۇ ئۇ يە رگە «تابەراھ» دەپ ئات قويدى. **4** تۆلارنىڭ ئارىسىدىكى شالغۇت كىشىلەرنىڭ نەپىسى تاقىلداپ كەتتى، ئىسرائىللارمۇ يەنە يىغلاشقا باشلىدى: «ئەمدى بە رگە كىم گۆش بېرىدۇ؟ **5** ھېلىمۇ ئېسىمىزدىكى، بىز مىسىردىكى چاغلاردا پۇل خەجلىمەي تۇرۇۋېتىۋ بىلىق يېيەلەيتتۇق، يەنە تەرخەمەك، تاۋۇز، پىياز ۋە كۆزدە پىياز بىلەن سامساقۇ بار ئىدى. **6** مانا بۇ يەردە ھازىر كۆز ئالدىمىزدا مانىنادىن باشقا ھېچنىمە يوق، ئەمدى بىزنىڭ جىنىمىزمۇ قۇرۇپ كېتىۋاتىدۇ» دېيىشتى. **7** مانا گويا يۇمغاقسۇت ئۇرۇقىغا، كۆرۈنۈشى گويا كەھرىۋاغا ئوخشايىتتى. **8** كىشىلەر ۋېيان-ۋېيان چېيىپ ئۇنى يەنىپ، بەزىدە يارغۇنچاقتا ئېزىپ، بەزىدە ھاۋاڭىچىدا سوقۇپ، يا بەزىدە قازاندا پىشۇرۇپ نان قىلىپ يە يتتى؛ تەمى زەيتۇن مايلىق توقاچلارغا ئوخشايىتتى. **9**

كىچىدە بارگاھقا شەبنەم چۈشكەندە، مانامۇ شۇنىڭ ئۈستىگە چۈشەتتى. 10 مۇسا خەلقنىڭ ئائىلىمۇ-ئائىلە ھەربىرى تۆز چېدىرىنىڭ ئىشىكى ئالدىدا يىغا-زار قىلىشۋاتقىنىنى ئاڭلىدى، يۇنىڭغا پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى قاتتىق قوزغالدى، يۇ ئىش مۇسانىڭ نەزىرىدىمۇ يامان كۆرۈندى. 11 مۇسا پەرۋەردىگارغا: — سەن بۇ بارلىق خەلقنىڭ ئېغىر يۈكىنى ماڭا ئارتىپ قويۇپ، مەن قۇلۇڭنى نېمىشقا بۇنداق قىينايسەن، نېمىشقا مەن سېنىڭ ئالدىڭدا ئىلتىپات تاپمايمەن؟ 12 يا مەن بۇ پۈتۈن خەلققە ھاملىدار بولۇپ، ئۇلارنى تۇغدۇمۇ؟ سەن تىنچى ماڭا: «سەن ئۇلارنى مەن قەسەم ئىچىپ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا مىراس قىلغان شۇ يەر گە يەتكۈزگۈچە، خۇددى باققان ئاتىسى ئەمچەكتىكى بوۋاقنى باغرىغا ئالغاندەك باغرىڭغا ئېلىپ كۆتۈرۈپ ماڭ» دەۋاتىسەن؟ 13 مەن بۇ خەلققە نەدىن گۆش تېپىپ بېرەلەيمەن؟ چۈنكى ئۇلار ماڭا يىغلاپ: «سەن بەرگە يىگۈدەك گۆش تېپىپ بەر!» دېيىشمەكتە. 14 مەن بۇ خەلقنى كۆتۈرۈشنى يالغۇز ئۈستۈمگە ئېلىپ كېتەلمەيدىكەنمەن، بۇ ئىش ماڭا بەك ئېغىر كېلىۋاتىدۇ. 15 ئە گەر سەن ماڭا مۇشۇنداق مۇئامىلە قىلماقچى بولساڭ، مەن ئۆتۈنۈپ قالاي، بۇ خاراب ھالىتىمنى ماڭا كۆرسەتمەي، ئىلتىپات قىلىپ مېنى ئۆلتۈرۈۋەت! — دېدى. 16 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — ئىسرائىل ئاقساقاللىرى ئىچىدىن، سەن يېنىمغا توۋلىدىغان خەلق ئاقساقاللىرى ۋە ياۋ گەردىن يەتمىشنى تاللاپ يىغقىن، ئۇلارنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا ئە كەل. ئۇلار سېنىڭ بىلەن بىللە شۇ يەردە تۇرسۇن. 17 مەن شۇ يە رگە چۈشۈپ سېنىڭ بىلەن سۆزلىشىمەن؛ ۋە سېنىڭ ئۈستۈ ڭدە ئۇرۇۋاتقان روھنى ئېلىپ ئۇلارنىڭ ئۈستىگىمۇ بۇلۇپ قويىمەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سەن بىلەن بىللە خەلقنى كۆتۈرۈش مەسئۇلىيىتىنى ئۈستىگە ئالىدۇ، ئاندىن سەن ئۆنى ئۆزۈڭگە يالغۇز كۆتۈرمەيدىغان بولىسەن. 18 سەن خەلققە مۇنداق دېگىن: «ئەتە گۆش يېيىشكە تەييارلىنىپ ئۆزە گىلەرنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلاڭلار، چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ قۇلىقىنى ئاغرىتىپ يىغلاپ: «ئەمدى كىم بەرگە گۆش بېرىدۇ؟ ئاھ، مىسىردىكى ھالىمىز بەك ياخشى ئىدى!» دېگەنىدىلار ئەمەسمۇ؟ پەرۋەردىگار دەرۋەقە سىلە رگە گۆش بېرىدۇ، سىلەر ئۆنىڭدىن يەيسىلەر. 19 سىلەر بىر كۈن، ئىككى كۈن ئەمەس، بەش كۈن، ئون كۈن ئەمەس، يىگىرمە كۈنمۇ ئەمەس، 20 بەلكى پۈتۈن بىر ئاي يەيسىلەر، تاكى بۇرنىڭلاردىن ئېتىلىپ چىقىپ ھۆ بولغۇچە يەيسىلەر؛ چۈنكى سىلەر ئارا ئالدىرا تۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگارنى مەنىستەمەي، ئۆنىڭ ئالدىدا يىغلاپ تۇرۇپ: «بىز نېمە ئۈچۈن مىسىردن چىقتۇق؟» — دېدىڭلار». 21 مۇسا: — مەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان بۇ خەلقتىن يولغا چىقالايدىغان ئە ركە كلەر ئالتە يۈز مىڭ تۇرسا، سەن تىنچى: «مەن ئۇلارنى گۆش يەيدىغان، ھەتتا پۈتۈن بىر ئاي گۆش يەيدىغان قىلىمەن» دەيسەن؛ 22 ئەمىسە قوي، كالا پادىلىرىنىڭ ھەممىسى سويۇلسا ئۇلارغا يېتەمدۇ؟ ياكى دېڭىزدىكى ھەممە بىلىق ئۇلارغا تۇتۇپ بېرىلسە، ئۇلارنىڭ يېيىشىگە يېتەرمۇ؟ — دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا: — پەرۋەردىگارنىڭ قولى قىسقا بولۇپ قاپتىمۇ؟ ئەمدى كۆرۈپ باققىنە، مېنىڭ ساڭا دېگەن سۆزۈم ئەمەلگە ئاشۇرۇلامدۇ-يوق؟ — دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن مۇسا چىقىپ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى خەلققە يەتكۈزدى ۋە خەلق ئىچىدىكى ئاقساقاللاردىن يەتمىش ئادەمنى تاللاپ يىغىپ ئۇلارنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئە تراپىدا تۇرغۇزدى. 25 ئاندىن پەرۋەردىگار بۇلۇت ئىچىدىن چۈشۈپ، مۇسا بىلەن سۆزلىشىپ، ئۆنىڭدىكى روھتىن ئېلىپ يەتمىش ئاقساقالغا قويدى؛ روھ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قونۇشى بىلەن ئۇلار بېشارەت بېرىشكە كىرىشتى. لېكىن شۇ ۋاقىتتىن كېيىن ئۇلار ئۇنداق قىلمىدى. 26 لېكىن ئۇ چاغدا ئۇلاردىن ئىككى ئادەم بارگاھتا قالدى؛ بىرسىنىڭ ئىسمى ئەلداد، ئىككىنچىسى مېداد ئىدى «ئۇلار ئە سلىدە ئاقساقالارنىڭ ئارىسىدا تىزىملانغانىدى، لېكىن ئىبادەت چېدىرىغا چىقمای قالغانىدى». روھ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىمۇ قوندى ۋە ئۇلار بارگاھ ئىچىدە بېشارەت بېرىشكە باشلىدى. 27 ياش بىر يىگىت يۈگۈرۈپ كېلىپ مۇساغا: — ئەلداد بىلەن مېداد بارگاھتا بېشارەت بېرىۋاتىدۇ، — دېدى. 28 مۇسانىڭ خىزمەتكارى، مۇسا تاللىغان سەرخىل يىگىتلىردىن بىرى، نۇننىڭ ئوغلى يەھۇشۇئا قويۇپ: — ئى خوجام مۇسا، ئۇلارنى توسۇغايلا، — دېدى. 29 لېكىن مۇسا ئۇنىڭغا: — سەن مېنىڭ سەۋەبىمدىن ھەسەت قىلىۋاتامسەن؟ پەرۋەردىگارنىڭ پۈتۈن خەلقى يەغەمبەر بولۇپ كەتسە ئىدى، پەرۋەردىگار ئۆزىنىڭ روھىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قويسا ئىدى! — دېدى. 30 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنىڭ ھەممىسى بارگاھقا قايتىپ كېتىشتى. 31 ئەمدى پەرۋەردىگار ئالدىدىن بىر شامال چىقىپ، ئۇ دېڭىز تەرەپتىن بۇدۇنلەرنى ئۇچۇرۇپ كېلىپ، بارگاھنىڭ ئە تراپىغا يېيىۋەتتى؛ بۇدۇنلەر بارگاھنىڭ ئۇ تەرىپىدىمۇ بىر كۈنلۈك يول، بۇ تەرىپىدىمۇ بىر كۈنلۈك يول كەلگۈدەك يەر يۈزىنى ئىككى گەز ئېگىزلىكتە كەلگۈدەك قاپلىدى. 32 خەلق ئورنىدن تۇرۇپ پۈتكۈل شۇ كۈنى، شۇ كېچىسى ۋە ئە تىسى پۈتۈن كۈن بۇدۇنە تۇتۇپ يىغدى، ئەڭ ئاز دېگەنلىرىمۇ ئالاھازەل ئىككى خومىر يىغدى؛ ئۇلار بۇلارنى بارگاھنىڭ تۆت ئە تراپىغا تۆزلىرى تۆچۈن يېيىشتى. 33 ئۇلار گۆشنى چاينىپ ئېزىپ بولماي، گۆش تىخى چىشلىرى ئارىسىدا تۇرغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۇلارغا قوزغىلىپ، خەلقنى قىنىتايىن ئېغىر بىر ۋابا بىلەن ئۇردى. 34 شۇڭا كىشىلەر شۇ يەرنى «قىبروت-ھاتتاۋاۋ» دەپ ئاتىدى؛ چۈنكى ئۇلار شۇ يەردە نەپسىنى تاقىلىدىغان كىشىلەرنى يەرلىككە قويغانىدى. 35 كېيىن خەلق قىبروت-ھاتتاۋاۋتىن يولغا چىقىپ ھازىروتقا كېلىپ، ھازىروتتا توختىدى.

12

مەريەم بىلەن ھارۇن مۇسانىڭ ھەبەشلىك قىزنى خوتۇنلۇققا ئالغىنى ئۈچۈن ئۇنىڭغا قارشى سۆز قىلدى ‹چۈنكى ئۇ ھەبەشلىك بىر قىزنى ئالغانىدى›. 2 ئۇلار: — پەرۋەردىگار پەقەت مۇسا بىلەنلا سۆزلىشىپ، بىز بىلەن سۆزلەشمە يتىمۇ؟ — دېيىشتى. بۇ گەپنى پەرۋەردىگار ئاڭلىدى. 3 مۇسا دېگەن بۇ ئادەم ئىنتايىن كەمتەر-مۇمىن ئادەم بولۇپ، بۇ تەرەپتە يەر يۈزىدىكىلەر ئارىسىدا ئۇنىڭ ئالدىغا ئۆتىدىغىنى يوق ئىدى. 4 پەرۋەردىگار مۇسا، ھارۇن ۋە مەريەمگە ئۈيۈقسىز: — سىلەر ئۈچۈڭلار جامائەت چېدىرىغا كېلىڭلار، — دېدى. ئۈچىلىسى چىقىپ كەلدى. 5 ئاندىن پەرۋەردىگار [ئەرشتىن] بۇلۇت تۈۋرۈكى ئىچىدە چۈشۈپ، جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىدا توختاپ، ھارۇن بىلەن مەريەمنى قىچقىرىۋىدى، ئۇلار ئالدىغا كەلدى. 6 ئۇ ئۇلارغا: — ئەمدى سىلەر گېپىمنى ئاڭلاڭلار، ئە گەر سىلەرنىڭ ئارا ئاڭلاردا پەيغەمبەر بولسا، مەن پەرۋەردىگار ئالامەت كۆرۈنۈشتە ئۇنىڭغا ئۆزۈمنى ئايان قىلىمەن، چۈشىدە ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىمەن. 7 لېكىن قۇلۇم مۇساغا نىسبەتەن ئۇنداق ئەمەس؛ ئۇ بارلىق ئائىلەم ئىچىدە تولىمۇ سادىقتۇر؛ 8 مەن ئۇنىڭ بىلەن تېپىشماق ئېيتىپ ئولتۇرماي، يۈزمۇ يۈز تۇرۇپ بۇاۋىستە سۆزلىشىمەن؛ ئۇ مەن پەرۋەردىگارنىڭ قىيابىتىنى كۆرەلەيدۇ. ئەمدى سىلەر نېمىشقا قۇلۇم مۇسا توغرۇلۇق يامان گەپ قىلىشتىن قورقمىدىڭلار؟ — دېدى. 9 پەرۋەردىگارنىڭ ئۆتلۈق غەزىپى ئۇلارغا قوزغالدى ۋە ئۇ كېتىپ قالدى. 10 شۇنىڭ بىلەن بۇلۇت جامائەت چېدىرى ئۈستىدىن كەتتى، ۋە مانا، مەريەم خۇددى ئاپىغا قاردەك پىسە-ماخاۋ بولۇپ كەتتى؛ ھارۇن بۇرۇلۇپ مەريەمگە قارىۋىدى، مانا، ئۇ پىسە-ماخاۋ بولۇپ قالغانىدى. 11 ھارۇن مۇساغا: — ۋاي خوجام! نادانلىق قىلىپ گۇناھ ئۆتكۈزۈپ قويغانلىقىمىز سەۋەبىدىن بۇ گۇناھنى بىزنىڭ ئۈستىمىزگە ئارتمىغايسەن. 12 ئۇ خۇددى ئانىسىنىڭ قورسىقىدىن چىققانىدىلا بەدىنى يېرىم چىرىك، ئۇلۇك ئۇغلىغان بالىدەك بولۇپ قالمىغاي! — دېدى. 13 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارغا: — ئى تە ڭرى، ئۇنىڭ كېسىلىنى ساقايتىۋەتكەن بولساڭ، — دەپ ندا قىلدى. 14 پەرۋەردىگار مۇساغا: — ئە گەر ئاتىسى ئۇنىڭ يۈزىگە تۈكۈز رگەن بولسا، ئۇ يەتە كۈن خىجىلچىلىق ئىچىدە تۇرغان بولاتتى ئەمەسمۇ؟ ئەمدى ئۇ بارگاھنىڭ سىرتىغا يەتە كۈن قامالىپ قويۇلسۇن، ئاندىن ئۇ قايتىپ كەلسۇن، — دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن مەريەم بارگاھ سىرتىغا يەتە كۈن قامالىپ قويۇلدى، تاكى مەريەم قايتىپ كەلگۈچە خەلق يولغا چىقمای تۇرۇپ تۇردى. 16 ئاندىن كېيىن خەلق ھازىروتىن يولغا چىقىپ، پاران چۆللىدە بارگاھ قوردى.

13

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — 2 مەن ئىسرائىللارغا مىراس قىلىپ بە رگەن قانائان زېمىنىغا چارلاپ كېلىشكە ئادەملەرنى ئەۋەتكىن؛ ھەربىر ئاتا جەمەتىگە تەۋە قەبىلىدىن بىردىن ئادەم چىقىرىلسۇن، ئۇلار تۆز قەبىلىسىدىكى ئەمىر بولسۇن، — دېدى. 3 مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ئۇلارنى پاران چۆلىدىن يولغا سالدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسرائىللارنىڭ باشلىرى ئىدى. 4 تۆۋەندىكىلەر ئۇلارنىڭ ئىسىملىرى: — رۇبەن قەبىلىسىدىن زاككۇرنىڭ ئوغلى شامۇيا، 5 شىمئون قەبىلىسىدىن خورىنىڭ ئوغلى شافات، 6 يەھۇدا قەبىلىسىدىن يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب، 7 ئىسساكار قەبىلىسىدىن يىۇسۇپنىڭ ئوغلى ئىگال، 8 ئەفرائىم قەبىلىسىدىن نۇننىڭ ئوغلى ھوشىيا، 9 بنيامىن قەبىلىسىدىن رافۇنىڭ ئوغلى پالتى، 10 زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن سودىنىڭ ئوغلى گاددىيەل، 11 يۈسۇپ قەبىلىسىدىن، يەنى مانا سىسەھ قەبىلىسىدىن سۇسىنىڭ ئوغلى گاددىي، 12 دان قەبىلىسىدىن گىماللىنىڭ ئوغلى ئاممىيەل، 13 ئاشىر قەبىلىسىدىن مىكائىلنىڭ ئوغلى سەتۇر، 14 نافتالى قەبىلىسىدىن ۋوفسىنىڭ ئوغلى ناھبى، 15 گاد قەبىلىسىدىن ماكىنىڭ ئوغلى گىبئۇئەل. 16 مانا بۇلار مۇسا چارلاپ كېلىكلار دەپ قانائان زېمىنغا ئەۋەتكەن ئادەملەرنىڭ ئىسمى. مۇسا نۇننىڭ ئوغلى ھوشىيانى يەھوشۇيا دەپ ئاتىدى. 17 مۇسا ئۇلارنى چارلاپ كېلىشكە قانائانغا سەپەرۋەر قىلىپ: — سىلەر مۇشۇ يەردىن نە گەۋۋ چۆلى تەرەپكە قاراپ مېڭىڭلار، ئاندىن تاغلىق رايونغا چىقىڭلار. 18 ئۇ يەرنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى، ئۇ يەردىكىلەرنىڭ كۈچلۈك-ئاجىزلىقىنى، ئاز ياكى كۆپلۈكىنى كۆرۈپ بېقىڭلار، 19 ئۇلار تۇرۇۋاتقان يەرنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى، ياخشى-يامانلىقىنى كۆرۈڭلار؛ ئۇلار تۇرۇۋاتقان شەھەرلەرنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى،

بارگاهلق شەھەر یاکی سىپىل-قەلئەلىك شەھەر ئىگەنلىكىنى؛ **20** ئۇ يەرنىڭ مۇنبەت يا كى مۇنبەتسىز ئىگەنلىكىنى، دەل-دەرەخلىرىنىڭ بار-يوقلۇقىنى كۆرۈپ كېلىڭلار، يۇرە كلىكرەك بولۇپ، مېۋە-چۈملىردىن ئالغاچ كېلىڭلار، — دېدى. بۇ چاغ دەل ئۈزۈم پىشىپ قالغان ۋاقت ئىدى. **21** ئۇلار شۇ تەرەپلە رگە چىقىپ، زېمىنى زىن چۆلدىن تارتىپ تاكى ھامات ئېغىزىنىڭ يېنىدىكى رەھوبۇچىپ بېرىپ چارلاشتى. **22** ئۇلار جەنۇب تەرەپتە ھېبرونغا باردى، ئۇ يەرلەردە ئاناقىيلارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئاھمان، شىشاي، تالماي دېگەنلەر ئولتۇرۇشلۇق ئىدى. ئەسلىدە ھېبرون شەھىرى مىسىردىكى زوئان شەھىرىدىن يەتتە يىل ئىلگىرى ياسالغانىدى. **23** ئۇلار «ئەشكول جىلغىسى»غا كەلدى، ئۇ يەردە بر ساپ ئۈزۈمى بار بىر ئۈزۈم شېخىنى كېسىپ، بىر بالداققا ئېسىپ ئىككى ئادەمگە كۆتۈرگۈزۈپ ما كېدى، ئۇلار ئازراق ئانار بىلەن ئەنجۈرمۇ ئېلىپ قايتىپ كەلدى. **24** ئىسرائىللار شۇ يەردە كېسىۋالغان ئەشۇ ئۈزۈزۈم سەۋەبىدىن ئۇ يەر «ئەشكول جىلغىسى» «[ئۈزۈزۈم ساپىقى جىلغىسى]» دەپ ئاتالدى. **25** ئۇلار قىرىق كۈندىن كېيىن ئۇ يەرلەرنى چارلاپ تۈگىتىپ، قايتىپ كەلدى. **26** ئۇلار كېلىپ، پاران چۆلۈدىكىدىكى قادەشتە مۇسا، ھارۇن ۋە پۈتۈن ئىسرائىل جامائىتى بىلەن كۆرۈشتى. ئۇلار ئىككىيلەنگە ھەم پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىگە مەلۇمات بەردى ھەم زېمىنىڭ مېۋىلىرىنى ئۇلارغا كۆرسەتتى. **27** ئۇلار مۇساغا مەلۇمات بېرىپ: — بىز تۈزلىرى بېرىگىلار دېگەن يەرلە رگە باردۇق، راستىنلا سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان يەر ئىكەن، مانا بۇلار شۇ يەرنىڭ مېۋىلىرى. **28** بىراق ئۇ يەردىكىلەر بەك كۈچتۈڭگۈر ئىكەن، شەھەرلەر سىپىللىق بولۇپ ھەم پۇختا-ھەيۋەتلىك ئىكەن. ئۇنىڭ ئۈستىگە، بىز ئۇ يەردە ئاناقىيلارنىڭ ئەۋلادلىرىنىمۇ كۆردۇق. **29** ئامالە كلەر جەنۇب تەرەپتە تۇرىدىكەن؛ ھىتتىيلار، يەبۇسىيلار، ئامورىيلار ئاغالاردا تۇرىدىكەن؛ قاناناننىيلار دېڭىز ۋىلىرىدا ۋە ئىئوردان دەريىسى ۋىلىرىدا تۇرىدىكەن، — دېدى. **30** كالەب مۇسانىڭ ئالدىدا كۆپچىلىكنى تىنچىتىپ: — بىز دەرھال ئاتلىنىپ بېرىپ ئۇ يەرنى ئىگەلەيلى! چۈنكى بىز چوقۇم غالىپ كېلىمىز — دېدى. **31** لېكىن ئۇنىڭ بىلەن بىللە چىققان باشقىلار بولسا: — ئۇلار بىزدىن كۈچلۈك ئىكەن، شۇڭا ئۇلارغا ھۇجۇم قىلساق بولمايدۇ، — دېيىشتى. **32** ئاندىن چارلىغۇچىلار ئۆزلىرى چارلاپ كەلگەن زېمىنىڭ ئەھۋالىدىن ئىسرائىللارغا يامان مەلۇمات بېرىپ: — بىز كىرىپ چارلاپ ئۆتكەن زېمىن بولسا ئۆز ئاھالىسىنى يەيدىغان زېمىن ئىكەن؛ بىز ئۇ يەردە كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى يوغان ئادەملەر ئىكەن. **33** بىز ئۇ يەرلەردە «نەفىلىيلەر» دېگەن [گىگانت] ئادەملەرنى كۆردۇق ‹دەرۋەقە ئاناقىيلارنىڭ ئەۋلادلىرى نەفىلىيلەردىن چىققاندۇر›؛ بىز ئۆزىمىز ئۆگە قارىساق چىكەتكىدەك تۇرىدىكەنمىز، بىز ئۇلارغىمۇ شۇنداق كۆرىنىدىكەنمىز، — دېدى.

14

شۇنىڭ بىلەن بارلىق جامائەت داد-پەريات كۆتۈرۈپ يىغلىدى، ئۇلار كېچىچە يىغا-زار قىلىشىپ چىقتى. **2** ئىسرائىللار مۇسا بىلەن ھارۇنغا تاپا-تەنە قىلىپ: — بىز بالدۇرلا مىسىردا ئۆلۈپ كەتسەك ۋېتىكەن! مۇشۇ چۆل-جەزىرىدە ئۆلۈپ كەتسەك ۋېتىكەن! **3** پەرۋەردىگار نېمىشقا بىزنى قىلىچ ئاستىدا ئۆلسۈن، خوتۇن بالا-چاقىلىرىمىز بۇلىنىپ، [دۈشمەننىڭ] ئولجىسى بولسۇن دەپ بىزنى بۇ يەر گە باشلاپ كەلگەندۇ؟ ئۇنىڭدىن كۆرە، مىسىرغا قايتىپ كەتكىنىمىز ياخشى ئەمەسمۇ؟ — دەپ غوتۇلداشتى. **4** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بىر-بىرىگە: — باشقىدىن بىر باشلىق تىكلەپ مىسىرغا قايتىپ كېتەيلى، — دېيىشتى. **5** مۇسا بىلەن ھارۇن پۈتۈن ئىسرائىل جامائىتى ئالدىدا يىقىلىپ دۇئا يېتىق. **6** شۇ يەرنى چارلاپ كەلگەنلەر ئىچىدىكى نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئا بىلەن يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب كىيىملىرىنى يىرتىپ، **7** پۈتۈن ئىسرائىل جامائىتىچىلىكىگە: — بىز چارلاپ كېلىشكە تۇتۇپ بارغان زېمىن ئىنتايىن بەك ياخشى زېمىن ئىكەن. **8** ئە گەر پەرۋەردىگار بىزدىن سۈيۈنسە، بىزنى شۇ زېمىنغا، يەنى ھەسەل بىلەن سۈت ئېقىپ تۇرىدىغان شۇ زېمىنغا باشلاپ بېرىپ، ئۇنى بىزگە بېرىدۇ. **9** سىلەر پەقەت پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلماڭلار! ئۇ زېمىندىكىلەردىن قورقماڭلار، چۈنكى ئۇلار بىزگە نىسبەتەن بىر غىزادۇر؛ ئۇلارنىڭ پاناھدارلىرى ئۇلاردىن كەتتى، پەرۋەردىگار بولسا بىز بىلەن بىللە، ئۇلاردىن قورقماڭلار، — دېدى. **10** ھالبۇكى، پۈتكۈل جامائەت تەرەپ-تەرەپتىن: — ئۇ ئىككىسىنى چالما-كېسىمەك قىلىپ ئۆلتۈرۈۋېتەيلى، دېيىشتى. لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ جۈلاسى جامائەت چېدىرىدا ئىسرائىللارغا ئايان بولدى. **11** پەرۋەردىگار مۇساغا: — بۇ خەلق مېنى قاچانغىچە مەنسىتمەيدۇ؟ گەرچە ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا شۇنچە مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى يارىتاتتىن بولساممۇ، لېكىن ئۇلار ماڭا قاچانغىچە ئىشىنىشمەيدىكەن؟ **12** مەن ئۇلارنى ۋابا بىلەن ئۇرۇپ يوقىتىمەن، شۇنىڭ بىلەن سېنى ئۇلاردىن تېخىمۇ چوڭ ۋە قۇدرەتلىك بىر ئەل قىلىمەن، — دېدى. **13** مۇسا بولسا پەرۋەردىگارغا مۇنداق دېدى: — «بۇنداق بولىدىغان بولسا بۇ ئىشنى مىسىرلىقلار ئاڭلاپ قالىدۇ، چۈنكى سەن ئۇلۇغ قۇدرىتىڭ بىلەن بۇ خەلقنى ئۇلارنىڭ ئارىسىدن ئېلىپ چىققانىدىڭ؛ **14** ۋە مىسىرلىقلار بۇ ئىشنى شۇ زېمىنىدىكى خەلقلەر رگىمۇ ئېيتىدۇ، ئۇ زېمىنىدىكى ئاھالىمۇ سەن پەرۋەردىگارنىڭ بۇ خەلقىنىڭ ئارىسىدا ئىگەنلىكىنى، سەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلارنىڭ ئالدىدا يۈزمۈيۈز كۆرۈنگەنلىكىنى، سېنىڭ بۇلۇتىڭ دائىم ئۇلارغا سايە چۈشۈرۈپ كەلگەنلىكىنى، شۇنداقلا سېنىڭ كۈندۈزى بۇلۇت تۈزۈر ئۈكىدە، كېچىسى ئوت تۈزۈر ئۈكىدە ئۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭغانلىقىڭنى ئاڭلىغاندىر. **15** ئەمدى سەن بۇ خەلقنى خۇددى بىر ئادەمنى ئولتۇز رگەندەك ئولتۇزۇۋەتسەڭ، سېنىڭ نام-شۆھرىتىڭنى ئاڭلىغان ئەللەرنىڭ ھەممىسى: **16** «پەرۋەردىگار بۇ خەلقنى تۆزىى ئۇلارغا بېرىشكە قەسەم قىلغان زېمىنغا باشلاپ بارالمايدىغانلىقى ئۈچۈن، شۇڭا ئۇلارنى ئەشۇ چۆل-جەزىرىدە ئولتۇزۇۋېتىپتۇ» دەپ قالىدۇ. **17** ئەمدى ئۆتۈنمەنكى، رەببىم قۇدرىتىڭنى جارى قىلدۇرغايسەن، ئۆز ئېگىڭنىڭ: **18** «پەرۋەردىگار ئاسانلىقچە ئاچچىقلانمايدۇ، ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى تېشىپ ئۈرىدۇ، ئۇ ئىگناھ ۋە ئىتائەتسىزلىكنى كەچۈرىدۇ، لېكىن گۇناھكارلارنى ھە رگىز گۇناھسىز دەپ قارىمايدۇ، ئاتىلارنىڭ قەبىھلىكىنى ئاتىسىدىن بالىسىغىچە، ھەتتا نەرەۋە-چەۋرىلىرىگىچە ئولارنىڭ ئۆتىسىگە يۈكلەيدۇ» دېگىنىڭدەك قىلغايسەن. **19** مېھىرىڭ-شەپقىتىڭنىڭ كەڭلىكى ۋېچىە، مىسىردىكى چاغدىن تاكى ھازىرغىچە دائىم كەچۈرۈپ كەلگىنىڭدەك، بۇ خەلقنىڭ قەبىھلىكىنى كەچۈر رگەيسەن!». **20** پەرۋەردىگار: — «ۋېتىڭ، سەن دېگەندەك ئۇلارنى كەچۈردۇم. **21** لېكىن ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، پۈتكۈل يەر يۈزى مەن پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى بىلەن تولىدۇ. **22** ھالبۇكى، مېنىڭ جۈلايىنى، مىسىردا ۋە چۆل-جەزىرىدە كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلىرىمنى كۆرۈپ ئۆزۈمنى مېنى مۇشۇنداق ئون قېتىملاپ سىناپ يەنە ئاۋازىمغا قۇلاق سالمىغانلار، **23** مەن قەسەم ئىچىپ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا مىراس قىلىپ بېرىمەن دېگەن ئۇ زېمىننى ھە رگىز كۆرەلمەيدۇ، مېنى مەنسىتىمگەنلەردىن بىرىمۇ ئۇ يۇرتنى كۆرەلمەيدۇ. **24** لېكىن ئۆزىدە باشقىچە بىر روھىنىڭ بولغىنى، پۈتۈن قەلبى بىلەن ماڭا ئە گەشكىنى ئۈچۈن قۇلۇم كالەبنى ئۇ كەرگەن يە رگە باشلاپ كىرىمەن، ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىمۇ ئۇ يە رگە مىراسخور بولىدۇ. **25** ‹شۇ چاغدا ئامالە كلەر بىلەن قانائانىيلار [تاغلىق] جىلغىلاردا تۇرۇۋاتاتتى› — ئەتە سىلەر يولۇڭلاردىن بۇرۇلۇپ، قىزىل دېڭىزغا باردىغان يول بىلەن مېڭىپ چۆلگە سەپەر قىلىڭلار» — دېدى. **26** پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: **27** — مەن مېنىڭ يامان گېپىمنى قىلىپ غوتۇلدىشىدىغان بۇ رەزىل جامائەتكە قاچانغىچە چىدىشىم كېرەك؟ ئىسرائىللارنىڭ مېنىڭ يامان گېپىمنى قىلغانلىرى، شۇ [توختاۋسىز] غوتۇلداشلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلىدىم. **28** سەن ئۇلارغا: — پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، خەپ، مەن سىلە رگە قۇلىقىمغا كەرگەن سۆزلىرىڭلار ۋېچىە مۇئامىلە قىلمايدىغان بولسام! **29** سىلەرنىڭ ئۆۋۈزۈڭلار مۇشۇ چۆلدە ياتىدۇ، سىلەرنىڭ ئىچىڭلاردا ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر، يەنى يېشى يىگىرمىدىن ئاشقان، مېنىڭ يامان گېپىمنى قىلىپ غوتۇلدىغانلارنىڭ ھەممىسى پۈتۈن سانى ۋېچە **30** سىلە رگە قول كۆتۈرۈپ [قەسەم قىلىپ]، تۇرالغۇڭلار قىلىپ بېرىمەن دېگەن زېمىنغا ھېچ كىرەلمەيدۇ، پەقەت يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب بىلەن نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئالا كىرىدۇ. **31** سىلەرنىڭ كىچىك بالىلىرىڭلار، يەنى «بۇلىنىپ، دۈشمەننىڭ ئولجىسى بولۇپ قالىدۇ» دېيىلگەنلەرنى مەن باشلاپ كىرىمەن، ئۇلار سىلەر كەمىستىگەن ئۇ زېمىندىن بەھرىمەن بولىدۇ. **32** بىراق سىلەر بولسا ئۆلىسىلار، سىلەر يىقىلىپ، ئۆۋۈزۈڭلار بۇ چۆلدە قالىدۇ. **33** سىلەرنىڭ بالىلىرىڭلار بۇزۇقلۇق-ۋاپاسىزلىقىڭلارنىڭ ئەمىنى تارتىپ، ئۆۋۈزۈڭلار چۆلدە يوقالغۇچە، بۇ چۆلدە قىرىق يىل سە رگەردان بولۇپ يۈرىدۇ. **34** سىلەرنىڭ شۇ زېمىنى چارلىغان كۈنلىرىڭلارنىڭ سانى ۋېچە، قىرىق كۈننىڭ ھەربىر كۈنىنى بىر يىل ھېسابلاپ، قەبىھلىكلىرىڭلارنى قىرىق يىل ئۆز ئۈستۈڭلارغا ئېلىپ يۈرىسىلەر، شۇ چاغدا مېنىڭ ئۆز ئۈڭلاردىن ياتلاشقىنىمنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىسىلەر» — دېگىن. **35** مەن پەرۋەردىگار شۇنداق دېگەنىكەنمەن، يەغلىپ ماڭا قارشى چىققان بۇ رەزىل خەلق جامائىتىگە مەن چوقۇم شۇنداق قىلىمەن؛ ئۇلار مۇشۇ چۆل-جەزىرىدە يەۋېتىلىدۇ، شۇ يەردە ئۆلىدۇ. **36** مۇسا ئۆز زېمىنى چارلاپ كېلىشكە ئەۋەتكەنلەر قايتىپ كەلگەندە، ئۇ زېمىن توغرۇلۇق يامان خەۋەر ئېلىپ كېلىش بىلەن پۈتۈن جامائەتنى غوتۇلدىتىپ، مۇسانىڭ يامان گېپىنى قىلغۇزغانلار، **37** يەنى ئۇ زېمىن توغرۇلۇق يامان خەۋەر ئە كەلگەن بۇ كىشىلەرنىڭ ھەممىسى ۋابا كېسىلى تېگىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆلدى. **38** زېمىنى چارلاپ كېلىشكە بارغان ئادەملەر ئىچىدىن پەقەت نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئا بىلەن يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبلا ھايات قالدى. **39** مۇسا بۇ گەپلەرنى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىگە ئېيتىۋىدى، ھەممىسى بەك ھەسرەت چەكتى. **40** ئۇلار ئەتىگەن تاڭ ئاتقاندا ئۆرۈپ تاغقا چىقتى: — مانا بىز كەلدۇق! پەرۋەردىگار ئېيتقان يۇرتقا چىقىپ ھۇجۇم قىلايلى؛ چۈنكى بىز گۇناھ قىلدۇق، — دېيىشتى. **41**

— سىلەر يەنە نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلىسىلەر؟ — دېدى مۇسا، — بۇ ئىش غەلىبىلىك بولمايدۇ! **42** پەرۋەردىگار ئارا گاۋدىرا بولمىغاچقا، دۇشمەنلىك قىلىچ ئاستىدا تۆلۈپ، مەغلۇپ بولىاسلىقىگلار ئۈچۈن مۇجۇمغا چىقماگلار. **43** چۈنكى ئامالە كەلمە بىلەن قانائانىيلار ئۆ يۈزىنا، سىلەرنىڭ ئالدىگلاردا ئۆرىدۇ، سىلەر قىلىچ ئاستىدا تۆلۈپ كېتىسىلەر، چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگاردن ئېنىپ كەتكىگلار، پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن بللە بولمايدۇ. **44** لېكىن، گەرچە پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ۋە مۇسا بارگاھىدىن قوزغالمغان بولسىمۇ، تۆلار يەنىلا ئۆز مەيلىچە تاغقا چىقىپ مۇجۇمغا ئۆتتى. **45** شۇنىڭ بىلەن ئامالە كەلمە بىلەن شۇ تاغدا ئۆرۈشلۇق قانائانىيلار چۈشۈپ تۆلارنى تاكى خورماھىغچە قوغلاپ، بىتچت قىلىپ قىرغىن قىلدى.

15

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **2** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: — سىلەر ماكانلىششىگلار ئۈچۈن سىلە رگە تەقدىم قىلىپ بېرىدىغان زېمىنا كەرگەن چېغىگلاردا، **3** ئە گەر پەرۋەردىگارنا ئاتاپ ئۆتنا سۈنۈلىدىغان، ئۆنىڭغا خۇشىۋي بولسۇن دەپ بىرەر ھەدىيە-قۇربانلىق قىلماچى بولساگلار، قۇربانلىق كالا يا كى قوي-ئۆچكە پادىسىدىن بولسۇن. ئۆ كويدۇرمە قۇربانلىق بولسۇن، قەسەمنى ئادا قىلىش قۇربانلىقى بولسۇن، ئىختىيارىي قۇربانلىق يا كى سىلە رگە يېكىتىلگەن ھېيتلاردىكى زۇرۇر قۇربانلىق بولسۇن، **4** قۇربانلىق سۈنغۇچى كىشى پەرۋەردىگارغا ئاتىغىنىغا بىر ئاشلىق ھەدىيەسىنى قوشۇپ كەلتۈرسۇن. كويدۇرمە قۇربانلىق يا كى باشقا قۇربانلىق قوزا بولسا، ئۆنداقتا ئاشلىق ھەدىيەسى زەيتۇن مېيىدىن بىر ھىننىڭ ئوتتىن بىرى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۆندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرى بولسۇن؛ ئۆنىڭغا يەنە شاراب ھەدىيەسى سۈپىتىدە ئوتتىن بىر ھىن شارابنى قۇشۇپ سۇنسۇن. **6** قۇربانلىقىڭ قوچقار بولسا، سەن ئۆنىڭغا ئاشلىق ھەدىيەسى سۈپىتىدە ئوتتىن بىر ھىن زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۆندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى بولسۇن **7** ۋە شاراب ھەدىيەسى سۈپىتىدە ئوتتىن بىر ھىن شارابنى قۇشۇپ سۇنسۇن، بۇلار پەرۋەردىگارنا خۇشىۋي چىقارسۇن دەپ سۇنۇلسۇن. **8** ئە گەر سەن پەرۋەردىگارغا كويدۇرمە قۇربانلىق، يا كى قەسەم ئادا قىلىش قۇربانلىقى يا كى ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈپىتىدە تورپاق ئاتىغان بولساڭ، **9** ئۆنداقتا تورپاققا ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە يېرىم ھىن زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۆندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن ئۆچىنى، **10** شاراب ھەدىيە سۈپىتىدە يېرىم ھىن شارابنى قۇشۇپ سۇنغىن؛ بۇلار پەرۋەردىگارنا ئاتلىپ ئۆتنا سۈنۈلۈپ، خۇشىۋي چىقارسۇن دەپ كەلتۈرۈلسۇن. **11** ھەربىر سۈنۈلغان تورپاق، قوچقار، قوزا يا كى ئوغلاققا نىسبەتەن مۇشۇنداق قىلىنسۇن. **12** سىلەر سۇندىغىنىگلارنىڭ سانى ۋېچە، ھەرخىل قۇربانلىقىنىڭ سانىغا قاراپ شۇنداق قىلىسىلەر. **13** شۇ زېمىندا ئۆتۈغلانلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنا خۇشىۋي چىقارسۇن دەپ، ئۆنتا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىق قىلماچى بولسا ئەنە شۇنداق قىلسۇن. **14** شۇنىڭدەك سىلەر بىلەن بللە ئۆرۈۋاتقان مۇساپىر يا كى ئەۋلادمۇ-ئەۋلاد سىلەر بىلەن بللە ئۆرۈۋاتقانلار بولسا، خۇشىۋي چىقارسۇن دەپ ئۆنتا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىق قىلماچى بولسا، سىلەر قانداق قىلغان بولساگلار، ئۆلارمۇ شۇنداق قىلسۇن. **15** پۈتكۈل جامائەتكە، مەيلى سىلەر بولۇگلار يا كى سىلەر بىلەن بللە ئۆرۈۋاتقان مۇساپىر بولسۇن، ھەممىگلار ئۆچۈن ئوخشاش بىر بەلگىلىمە بولىدۇ؛ سىلەر ئۆچۈن دەۋرمۇ-دەۋر ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ، پەرۋەردىگار ئالدىدا سىلەر قانداق بولساگلار، مۇساپىرلارمۇ شۇنداقتۇر. **16** سىلە رگەمۇ، ئارا گاۋدىرا ئۆرۈۋاتقان مۇساپىرلارغىمۇ ئوخشاش بىر قانۇن-بەلگىلىمە، ئوخشاش بىر ھۆكۈم بولسۇن. **17** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **18** سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ ئۆلارغا مۇنداق دېگىن: — «سىلەر مەن سىلەرنى ئە كىرىدىغان زېمىنغا يېتىپ بارغاندا، **19** شۇ يەردىن چىققان ئاشلىقنى يەيدىغان چېغىگلاردا، پەرۋەردىگارغا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە» تەقدىم قىلىگلار. **20** سىلەر ھەربىر يېگىنى خېمىردىن پىشقان نانلاردىن بىرنى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىپ تەقدىم قىلىگلار، سىلەر ئۆنى تەقدىم قىلغاندا خۇددى خامانىنىڭ «كۆتۈرمە ھەدىيە»سىگە ئوخشاش بولسۇن. **21** دەۋردىن-دەۋ رگە سىلەر دەسلەپكى ھوسۇلدىن چىققان خېمىردىن بىر نانىنى «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە پەرۋەردىگارغا سۇنۇگلار. **22** ئە گەر سىلەر ئۆز ئۇگلار بىلەي ئېزىپ گۇناھ قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ئېيىۋاتقان بۇ بارلىق ئەمىرلىرىگە ئەمەل قىلمىغان بولساگلار، **23** يەنى پەرۋەردىگار ئېيىۋاتقان كۈندىن ئېتىبارەن بارلىق ئەۋلادلىرىگلارغىچە پەرۋەردىگارنىڭ مۇساناڭ ۋاستىسى بىلەن سىلە رگە ئېيىۋاتقان بارلىق ئىشلىرىغا ئەمەل قىلمىغان بولساگلار، **24** جامائەت شۇنداق بىرەر گۇناھنىڭ بىلەي تۆتىگۈزۈلگەنلىكىدن خەۋەرسىز بولسا، ئۆنداقتا پۈتكۈل جامائەت پەرۋەردىگارنا خۇشىۋي چىقارسۇن دەپ ياش بىر تورپاقنى كويدۇرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنسۇن ھەمدە قائىدە-نىزام ۋېچە ئۆنىڭغا مۇناسىۋەتلىك ئاشلىق ھەدىيە بىلەن شاراب ھەدىيەنى قوشۇپ سۇنسۇن، ۋە ئۆنىڭ ئۆستىگە بىر تېكىنى گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە سۇنسۇن. **25** شۇ يول بىلەن كاھىن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىنى ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈپ، بۇ گۇناھ ئۆلاردىن كەچۈرۈم قىلىنىدۇ؛ چۈنكى بۇ بىلەي تۆتىگۈزۈپ قېيغان گۇناھ ۋە ئۆلار ئۆزلىرىنىڭ بىلەي تۆتىگۈزۈپ قېيغان گۇناھى ئۈچۈن قۇربانلىق، يەنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئۆتنا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىق ۋە گۇناھ قۇربانلىقىنى بىرلىكتە پەرۋەردىگار ئالدىغا سۇنغان. **26** بۇ گۇناھ پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىنى بىلەن ئۆلارنىڭ ئارىسىدا ئۆرۈۋاتقان مۇساپىرلارنىڭ ھەممىسىدن كەچۈرۈم قىلىنىدۇ، چۈنكى بۇ پۈتكۈل خەلق بىلەي تۆرۈپ تۆتىگۈزۈپ قېيغان گۇناھتۇر. **27** ئە گەر بىر كىشى بىلەستىن گۇناھ قىلىپ قېيغان بولسا، ئۇ بىر ياشلىق بىر چىشى ئوغلاقنى گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە سۇنسۇن. **28** كاھىن شۇ يول بىلەن بىلەي گۇناھ قىلىپ قېيغان ئادەم ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ ئۆنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرسە ئۆنىڭ پەرۋەردىگار ئالدىدا بىلەي تۆتكۈز ئۆگىنى گۇناھى ئۆنىڭدىن كەچۈرۈم قىلىنىدۇ. **29** بىلەي بىرەر سەۋەنلىك تۆتكۈزۈپ قېيغان بارلىق كىشىلە رگە، مەيلى شۇ زېمىندا تۇغۇلغان ئىسرائىللار بولسۇن يا كى ئۆلارنىڭ ئارىسىدا ئۆرۈۋاتقان مۇساپىرلارغا بولسۇن، — سىلەرنىڭ ھەممىگلارنا ئوخشاش بىر قانۇن-بەلگىلىمە تەتبىقلىنىدۇ. **30** لېكىن يۇرىكىنى قايتەك قىلىپ ئىش كۆرگەن كىشى، مەيلى ئۇ زېمىندا تۇغۇلغان بولسۇن يا كى مۇساپىر بولسۇن، پەرۋەردىگارغا ھاقارەت كەلتۈرگەن بولىدۇ؛ ئۇ ھامان ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. **31** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى مەنىسىتمىگەنكەن، پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلغانىكەن؛ شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ چوقۇم ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ؛ گۇناھى ئۆزىنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. **32** ئىسرائىللار چۆل-جەزىرىدىكى ۋاقتىلىردا، بىر كىشىنىڭ شاباتنى كۆزنە ئوتۇن تە رگەنلىكى بايقالدى. **33** ئوتۇن تېرىۋاتقانلىقىنى بايقاپ قالغانلار ئۆنى مۇسا، ھارۇن ۋە پۈتكۈل جامائەتنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. **34** ئۆنى قاناداق بىر تەرەپ قىلىش كېرە كلىكى تېخى كۆرسىتىلمىگەچكە، ئۆلار ئۆنى قاماپ قويدى. **35** پەرۋەردىگار مۇساغا: — ئۇ ئادەم ئۆلتۈرۈلىسە بولمايدۇ؛ پۈتۈن جامائەت ئۆنى يا رگامنىڭ تېشىغا ئەپچىقىپ چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرسۇن، — دېدى. **36** ئادەم پۈتۈن جامائەت ئۇ ئادەمنى يا رگام سىرتىغا ئەپچىقىپ، خۇددى پەرۋەردىگار مۇساغا ۋېيۋاتقاندەك، چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈردى. **37** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **38** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن، ئۆلار ئەۋلادمۇ-ئەۋلاد كىيىم-كېچەك كىلىرىنىڭ چۆرىسىگە چۈچىلارنى تۇتسۇن ھەم ۋۇرجىكىدىكى چۈچىلىرىنىڭ ھەربىرىگە كۆك شوينا تىكىپ قويسۇن؛ **39** بۇ خىل چۈچىلار سىلەرنىڭ ئۆنى تىكىپ ئۆتۈرۈشۈگلار ئۈچۈن بولىدۇ؛ ئۆنى كۆز رگەندە پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى ئېسىگلاردا ئۆتۈپ، ئۆلارغا ئەمەل قىلىشىگلار ئۈچۈن بۇ سىلە رگە بىر ئەسلەتمە بولىدۇ؛ شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ ھازىرقىدەك ئۆز ۋۇگلارنىڭ كۆزىگۈگلار ۋە كۆز ۋۇگلارنىڭ كەينىگە كىرىپ، قاتتىراپ بۇزۇقلۇق قىلىپ كەتمەسلىكىگلار، **40** مېنىڭ بارلىق ئەمرلىرىمنى ئەستە تۇتۇشۇگلار ھەم ئۆنىڭغا ئەمەل قىلىپ، خۇدايىگلارغا ئاتاپ پاك-مۇقەددەس بولۇشۇگلار ئۈچۈن بولسۇن. **41** مەن خۇدايىگلار بولۇش ئۈچۈن سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققان پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ مەن پەرۋەردىگار خۇدايىگلاردۇرمەن.

16

لاۋىينىڭ ئەۋرىسى، كوھاتنىڭ نەۋرىسى، ئىزھارنىڭ ئوغلى كوراھ ۋە رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئېلىئابنىڭ ئوغۇللىرى داتان بىلەن ئابىرام ۋە پەلەتنىڭ ئوغلى ئون **2** ئىسرائىللار ئۈچىدىكى جامائەت ئەمىرلىرى بولغان، جامائەت ئۈچىدىن سايلاپ چىقىلغان مۇتەۋەلەردىن ئىككى يۈز ئەللىك كىشىنى باشلاپ كېلىپ مۇساغا قارشى چىقتى. **3** ئۆلار يېغىلىپ مۇساغا قارشى ھەم ھارۇنغا قارشى چىقىپ: — سىلەر ھەددىدىگاردىن بەك ئاشتىگلار، پۈتكۈل جامائەتنىڭ ھەممىسى پاك-مۇقەددەس، پەرۋەردىگارمۇ ئۆلارنىڭ ئارىسىدا، شۇنداق ئۆرۈغلۇق سىلەر نېمە دەپ ئۆز ۋۇگلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىدىن ئۈستۈن قويۇسىلەر؟ — دېدى. **4** مۇسا ئۆلارنىڭ گېپىنى ئاڭلاپ دۇم يېقىلىپ، كوراھ بىلەن ئۆنىڭ گۇرۇھىدىكىلە رگە سۆز قىلىپ: — ئەتە ئەتىگەندە پەرۋەردىگار كىملەرنىڭ ئۆزىگە مەنسۇپ ئىكەنلىكىنى، كىملەرنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىنى ئايان قىلىدۇ؛ شۇ كىشىنى ئۆزىگە يېقىنلاشتۇرىدۇ؛ كىمنى تاللىغان بولسا، ئۆنى ئۆزىگە يېقىنلاشتۇرىدۇ. **6** سىلەر مۇنداق قىلىگلار: — سەن كوراھ ۋە سېنىڭ گۇرۇھىڭدىكىلەر ھەممىسى خۇشىۋيدانلارنى ئەپكېلىگلار، **7** ئەتە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خۇشىۋيدانلارغا ئوت يېقىپ، خۇشىۋىنى ئۆنىڭ ئۈستىگە قويۇگلار، پەرۋەردىگار كىمنى تاللىسا، شۇ مۇقەددەس-پاك بولغان بولىدۇ! ئەي سىلەر لاۋىيلار، ھەددىدىگاردىن بەك ئاشتىگلار! — دېدى. **8** مۇسا يەنە كوراھقا: — ئى لاۋىيلار، گېپىمگە قۇلاق سېلىگلار. **9** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلەرنى ئۆزىنىڭ چېدىرىنىڭ ئىشلىرىنى قىلىشۇن دەپ ھەمدە جامائەتنىڭ ئالدىدا

تۇلارنىڭ خىزمىتىدە بولسۇن دەپ تۆزىگە يېقىنلاشتۇرۇش ئۈچۈن سىلەرنى ئىسرائىل جامائىتىدىن ئايرىپ چىققان — يەنى پەرۋەردىگار سېنى ۋە سېنىڭ ھەمە قېرىنداشلىرىڭ بولغان لاۋىيلىنىڭ ئەۋلادلىرىنى بىردەك تۆزىگە يېقىنلاشتۇرغانلىقى سىلەرچە كىچىك ئىشمۇ؟ سىلەر يەنە تېخى كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى تاما قىلماۋاتامسىلەر؟ **11** شۇ ۋەجىدىن سەن ۋە سېنىڭ گۇرۇھىڭىزلار ھەممىسى يىغىلىپ پەرۋەردىگارنا قارشى چىقىۋېتىپسىلەر-دە»، ھارۇن تېمىدى، سىلەر ئۇنىڭ ئۈستىدىن شۇنچىلىك ئاغرىنىپ غوتۇلدىشىپ كەتكۈدەك؟ — دېدى. **12** مۇسا ئېلىشابانىڭ ئوغلى داتان بىلەن ئابرامنى قىچقىرىپ چاقىرىشقا ئادەم ئەۋەتىۋىدى، تۇلار: — بارمايمىز! **13** سېنىڭ بىزنى سۈت بىلەن ھەسەل ئاقىدىغان زېمىندىن ياشلاپ چىقىپ بۇ چۆل-جەزىرىدە ئۆلتەرمەكچى بولغانلىقىڭنىڭ ئۆزى كىچىك ئىشمۇ؟ سەن تېخى ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى پادىشاھ ھېسابلاپ بىزنىڭ ئۈستىمىزدىن ھۆكۈمرانلىق قىلماقچىمۇ؟ **14** ھالبۇكى، سەن بىزنى سۈت بىلەن ھەسەل ئاقىدىغان يۇرتقا ياشلاپ كەلمىدىڭ، ئېتىز ۋە ئۈزۈمزارلىقلارنىمۇ بەرگىڭ مىراس قىلىپ بەرمىدىڭ. سەن بۇ خەقنىڭ كۆزىنىمۇ ۋېيۇالماقچىمۇ؟ بىز بارمايمىز! — دېدى. **15** بۇنى ئاڭلاپ مۇسا قاتتىق غەزەبلىنىپ پەرۋەردىگارنا: — تۇلارنىڭ سوۋغات-ھەدىيەسىگە ئېتىبار قىلمغايسەن، مەن تۇلارنىڭ ھەتتا بىرەر ئېشىكىنىمۇ تارتىۋالمىدىم، بىرەر ئادىمىگىمۇ ھېچ زىيان-زىرەمەت يەتكۈزمىدىم — دېدى. **16** مۇسا كوراھقا: — ئەتە سەن ۋە سېنىڭ گۇرۇھىڭىزلار — سەن، تۇلار ۋە ھارۇن بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىڭلار. **17** ھەربىرىڭلار تۆزۈڭلارنىڭ خۇشۇيدانلىرىڭلارنى ئەكىلىپ ئۇنىڭ ئۈستىگە خۇشۇيىنى سېلىڭلار؛ ھەربىرىڭلار تۆزۈڭلارنىڭ خۇشۇيدانلىرىڭلارنى، يەنى جەمئىي ئىككى يۈز ئەللىك خۇشۇيدانىنى ئېلىپ ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا تۇتۇپ تۇرۇڭلار، سەنمۇ، ھارۇنمۇ ھەربىرىڭلار تۆز خۇشۇيدانلىرىڭلارنى ئېلىپ كېلىڭلار، — دېدى. **18** ئۇنىڭ بىلەن ھەربىر ئادەم تۆزىنىڭ خۇشۇيدانىنى ئېلىپ، ئوتنى يېقىپ، خۇشۇيۇ سېلىپ، مۇسا ۋە ھارۇن بىلەن بىرلىكتە جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا تۇرۇشتى. **19** كوراھ مۇسا بىلەن ھارۇنغا ھۇجۇم قىلغىلى پۈتۈن جامائەتنى يېغىپ جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا كېلىۋىدى، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى پۈتكۈل جامائەتكە ئايان بولدى. **20** پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ: — **21** سىلەر بۇ خەقتىنىڭ ئارىسىدىن نېرى تۇرۇڭلار، مەن كۆز يۇمۇپ ئاچقۇچە تۇلارنى يۇتۇۋېتىمەن، — دېۋىدى، **22** مۇسا بىلەن ھارۇن دۇم يېقىلىپ: — ئى تەڭرىم، بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ روھلىرىنىڭ خۇداسى، بىر ئادەم گۇناھ قىلسا، غەزىپىڭنى پۈتۈن جامائەتكە چاچامسەن؟ — دېدى. **23** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — **24** سەن جامائەتكە: «سىلەر كوراھ، داتان ۋە ئابرامنىڭ تۇرار جايلىرىدىن ئايرىلىپ تۇلاردىن نېرى كېتىڭلار» — دەپ ۇيۇرۇق بەر، — دېدى. **25** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئورنىدىن تۇرۇپ داتان بىلەن ئابرام تەرەپكە قاراپ ماڭدى؛ ئىسرائىل ئاقساقاللىرىمۇ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. **26** مۇسا جامائەتكە: — سىلەردىن ئۆتۈنىمەن، بۇ رەزىل ئادەملەرنىڭ چېدىرلىرىدىن يىراق كېتىڭلار، تۇلارنىڭ بارلىق گۇناھلىرى سەۋەبىدىن تۇلار بىلەن بىللە ۋەيران بولماسلىقىڭلار ئۈچۈن تۇلارنىڭ ھېچنەرسىسىگە قول تەگمىگۈزمەڭلار، — دېدى. **27** شۇنىڭ بىلەن جامائەت كوراھ، داتان، ئابرامنىڭ چېدىرلىرىنىڭ تۆت تەرىپىدىن نېرى كەتتى؛ داتان بىلەن ئابرام بولسا ئۆز ئايالىرىنى، ئوغۇل-قىزلىرىنى ۋە بوۋاقلىرىنى ئېلىپ چىقىپ ئۆز چېدىرىنىڭ ئىشىكى ئالدىدا تۇردى. **28** مۇسا: — بۇنىڭدىن سىلەر شۇنى بىلىسىلەركى، بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى مېنىڭ كۆڭۈلۈمدىن چىققان ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار مېنى تۇلارنى ئادا قىلىشقا ئەۋەتكەن: **29** — ئەگەر بۇ ئادەملەرنىڭ تۇلۇمى ئادەتتىكى ئادەملەرنىڭ تۇلۇمىگە ئوخشاش بولىدىغان ياكى تۇلارنىڭ يېشىغا چۈشىدىغان قىسمەتلەر ئادەتتىكى ئادەملەر دۇچار بولىدىغان قىسمەتلە رگە ئوخشاش بولىدىغان بولسا، پەرۋەردىگار مېنى ئەۋەتمىگەن بولاتتى. **30** ئەگەر پەرۋەردىگار يېڭى بىر ئىشنى قىلىپ، يەر ئاغزىنى ئېچىپ تۇلارنى ۋە تۇلارنىڭ پۈتۈن نەرسىسىنى يۇتۇپ كېتىشى بىلەن، تۇلار تىرىكلا تەھتىساراغا چۈشۈپ كەتسە، ئۇ چاغدا سىلەر بۇ ئادەملەرنىڭ پەرۋەردىگارنى مەنىستمىگەنلىكىنى بىلىپ قالىسىلەر، — دېدى. **(Sheol h7585) 31** مۇسانىڭ بۇ گەپنى ئاخىرلىشىشى بىلەنلا تۇلارنىڭ پۇتى ئاستىدىكى يەر يېرىلدى. **32** يەر ئاغزىنى ئېچىپ تۇلارنى بارلىق ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن، شۇنىڭدەك كوراھقا تەۋە ھەممە ئادەملەرنى قېرىماي تەۋەللۇقاتلىرى بىلەن قوشۇپ يۇتۇپ كەتتى. **33** شۇنداق قىلىپ، تۇلار ۋە تۇلارنىڭ تەۋەسىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى تىرىكلا تەھتىساراغا چۈشۈپ كەتتى، يەر تۇلارنىڭ ئۈستىدە يېپىلدى. تۇلار شۇ يول بىلەن جامائەتنىڭ ئارىسىدىن يوقالدى. **(Sheol h7585) 34** تۇلارنىڭ ئەتراپىدا تۇرغان ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى تۇلارنىڭ نالىسىنى ئاڭلاپ: «يەر بىزنىمۇ يۇتۇپ كېتەرمىكىن!» دېيىشىپ قېچىشتى. **35** ئاتىدىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن بىر ئوت چىقىپ، خۇشبۇيۇ سۈنۈۋاتقان ھېلىقى ئىككى يۈز ئەللىك ئادەمنىمۇ يۇتۇپ كەتتى.

36 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — **37** سەن كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازارغا ۋېيرۇغىن، ئۇ خۇشبۇيدانلارنى ئوت ئارىسىدىن تېرىۋېلىپ، چوغلىرىنى يىراقلارغا چېچىۋەتسۇن، چۈنكى ئۇ خۇشبۇيدانلار خۇداغا ئاتالغانىدۇر؛ **38** شۇڭلا ئۇزىنىڭ جىنىغا ئۆزى زامىن بولغان گۇناھكارلارنىڭ خۇشبۇيدانلىرىنى تېرىۋالغىن؛ تۇلار قۇربانگاھنى قاپلاش ئۈچۈن سوۋۇق ئېيىز ئۈنىكە قىلىنسۇن، چۈنكى بۇ خۇشبۇيدانلار ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا سۇنۇلۇپ ئۇنىڭغا ئاتالىپ مۇقەددەس قىلىنغان. شۇنداق قىلىپ تۇلار كېيىن ئىسرائىللارغا ئىبرەت بولىدىغان ئىشارەت-بەلگە بولىدۇ. **39** شۇنىڭ بىلەن كاھىن ئەلئازار ئوتنا كۈيدۈرۈۋېتىلگەنلەر سۇنغان مىس خۇشبۇيدانلارنى تېرىۋالدى؛ تۇلار قۇربانگاھنى قاپلىتىشقا ئېيىز ئۈنىكە قىلىپ سوقۇلدى. **40** شۇنىڭ بىلەن [قۇربانگاھنىڭ بۇ قاپلىمىسى] ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا يات ئادەملەرنىڭ خۇددى كوراھ بىلەن ئۈنىڭ گۇرۇھىدىكىلەر رگە ئوخشاش قىسمەتكە قالماسلىقى ئۈچۈن، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا خۇشۇيۇ كۈيدۈرۈشكە يېقىنلاشماسلىقىغا ئىسرائىللار ئۈچۈن بىر ئەسلەتمە بولدى. بۇ پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئەلئازارغا ۇيرۇغانلىرىدۇر. **41** ئەتىسى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ يامان گېپىنى قىلىپ: — سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ خەلقىنى ئۆلتۈردۈڭلار، — دەپ غوتۇلداشتى. **42** ۋە شۇنداق بولدىكى، جامائەت مۇسا بىلەن ھارۇنغا ھۇجۇم قىلىشقا يېغىلۋاتقاندا، جامائەت بۇرۇلۇپ جامائەت چېدىرىغا قارىۋىدى، ۋە مانا، بۇلۇت چېدىرنى قاپلىۋالدى ھەم پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى ئايان بولدى. **43** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇردى. **44** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — **45** مەن كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچە تۇلارنى يوقىتىپ تاشلىشىم ئۈچۈن ئىككىگلار بۇ جامائەتتىن چىقىپ نېرى كېتىڭلار، — دەپ ۇيۇرۇۋىدى، ئىككىيلەن يىقىلىپ يەردە دۇم ياتتى. **46** مۇسا ھارۇنغا: — سەن خۇشبۇيدانىنى ئېلىپ ئۈنىڭغا قۇربانگاھتىكى ئوتتىن سال، ئۈنىڭغا خۇشبۇيۇ ۋېيۋېپ، تۇلار ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈشكە تېزلىكتە جامائەتنىڭ ئارىسىغا ئاپار؛ چۈنكى قەھر-غەزەپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن چىقتى، ۋابا باسقىلى تۇردى، — دېدى. **47** ھارۇن مۇسانىڭ دېگىنىدەك قىلىپ، خۇشبۇيدانىنى ئېلىپ جامائەتنىڭ ئارىسىغا يۈگۈرۈپ كىردى؛ ۋە مانا، ۋابا كىشىلەرنىڭ ئارىسىدا باشلانغانىدى؛ ئۇ خۇشبۇيۇنى خۇشبۇيدانغا سېلىپ، خەلق ئۈچۈن كافارەت كەلتۈردى. **48** ئۇ تۇلۇقلار بىلەن تىرىكلەر ئوتتۇرىسىدا تۇرۇۋېدى، ۋابا توختىدى. **49** كوراھنىڭ ۋەقەسى مۇناسىۋىتى بىلەن ئۆلگەنلەردىن باشقا، ۋابا سەۋەبىدىن ئۆلگەنلەر ئون تۆت مىڭ يەتتە يۈز كىشى بولدى. **50** ھارۇن جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى يېنىدا تۇرغان مۇسانىڭ يېنىغا يېنىپ كەلدى؛ ۋابا توختىدى.

17

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **2** «سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ، ئۇلاردىن ئاتا جەمەتى ۇيىچە، ھەر قەبىلىنىڭ ئەمىرىدىن بىردىن ئون ئىككى ھاسا ئالغىن؛ سەن ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئىسمىنى ئۆزىنىڭ ھاسىسىغا يېزىپ قويغىن. **3** لاۋۋي قەبىلىسىنىڭ ھاسىسىغا ھارۇننىڭ ئىسمىنى يازغىن، چۈنكى ھەربىر ئاتا جەمەت قەبىلە باشلىقى ئۈچۈن بىر ھاسا ۋەكىل بولىدۇ. **4** سەن بۇ ھاسىلارنى جامائەت چېدىرىدىكى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق [ساندۇقىنىڭ] ئالدىغا، يەنى مەن سېنىڭ بىلەن كۆرۈشىدىغان يە رگە قويغىن. **5** ۋە شۇنداق بولىدۇ ئۈكى، مەن تاللىغان كىشىنىڭ بولسا، ئۇنىڭ ھاسىسى بىخ سۈرىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ ئىسرائىللارنىڭ سىلە رگە غۇدۇراشقان گەپلىرىنى توختىتىپ ماڭا ئاگاھلىمايدىغان قىلىۋېتىمەن». **6** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئىسرائىللارغا شۇنداق سۆز قىلدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممە ئەمىرلىرى ئۇنىڭغا بىردىن ھاسىنى، جەمئىي بولۇپ ئون ئىككى ھاسىنى بەردى، ھەربىر ئاتا جەمەتكە بىر ھاسا ۋەكىل بولدى، ھارۇننىڭ ھاسىسىمۇ شۇلارنىڭ ئۈچىدە ئىدى. **7** مۇسا ھاسىلارنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چېدىرىغا ئېكىرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا قويدى. **8** ۋە شۇنداق بولدىكى، مۇسا ئەتىسى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چېدىرىغا كىرىۋىدى، مانا، لاۋۋي جەمەتىگە ۋەكىل بولغان ھارۇننىڭ ھاسىسى بىخ سۈرۈپ، غۇنچىلاپ، چېچەكلەپ، بادام چۈشكەندى. **9** مۇسا ھاسىلارنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن ئېلىپ چىقىپ، ئىسرائىل خەلقىگە كۆرسەتتى؛ تۇلار كۆرگەندىن كېيىن ھەر رىكىم تۆز ھاسىلىرىنى ئېلىپ كېتىشتى. **10** پەرۋەردىگار مۇساغا: — شۇ ئاسىيلىق قىلغۇچى باللارغا بىر ئاگاھ بەلگىسى بولسۇن دەپ ھارۇننىڭ ھاسىسىنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىنىڭ ئالدىغا ئەكىرىپ قويغىن. شۇنداق قىلساڭ سەن تۇلارنىڭ غۇدۇراشقان گەپلىرىنى توختىتىپ، ماڭا ئاگاھلىمايدىغان قىلىسەن؛ تۇلارمۇ شۇنىڭ بىلەن تۇلۇپ كەتمەيدۇ، — دېدى. **11** مۇسا شۇنداق قىلدى، پەرۋەردىگار ئۆزىگە قاناداق ۇيرۇغان بولسا ئۇ شۇنداق قىلدى. **12** ئىسرائىللار مۇساغا سۆز قىلىپ: — بىز نەپەستىن قالاي دەۋاتىمىز، بىز ئۆزىگە شۇنۇق، بىز ھەممىمىز ئۆزىگە شۇنۇق! **13** پەرۋەردىگارنىڭ

ئبادەت چىدىرغا يېقىنلاشقانلار تۆلەي قالمايدۇ، شۇنداق ئىكەن، بىز ھەممىمىز مۇتلەق نەپەسىتىن قېلىشىمىز كېرەكمۇ؟ — دېيىشتى.

18 پەرۋەردىگار ھارۇنغا مۇنداق دېدى: — سەن، ئوغۇللىرىڭ ۋە ئاتا جەمەتىڭىكىلەر سېنىڭ بىلەن بىرلىكتە مۇقەددەسنى جايغا مۇناسىۋەتلىك بولغان گۇناھنى، شۇنىڭدەك سەن ۋە ئوغۇللىرىڭ بىرلىكتە كاھىنلىق ۋەزىپىسىگە مۇناسىۋەتلىك بولغان گۇناھنى ئۈستۈڭگە رگە ئالىسىلەر. 2 سەن قېرىنداشلىرىڭ بولغان لاۋِي قەبىلىسىدىكىلەرنى، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ قەبىلىسىدىكىلەرنى تۇرزۇڭ بىلەن بىرلەشتۈر ھەم تۇلارنى خىزمىتىڭنى قىلىشى ئۈچۈن باشلاپ ئېلىپ كەل؛ بىراق سەن بىلەن ئوغۇللىرىڭ سېنىڭ بىلەن بىرلىكتە ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چىدىرى ئالدىدا خىزمەتلەرنى قىلىسۇن. 3 تۇلار سېنىڭ ۋېرىۋۇلىرىڭغا تەيىار تۇرۇپ، شۇنداقلا چىدىردىكى بارلىق خىزمەت-ۋەزىپىسىنى ئۆتەيدۇ؛ پەقەت مۇقەددەسنى جايدىكى قاچا-قۇچا ئەسۋابلارغا ۋە قۇربانگاھقا يېقىنلاشمىسۇن، ئۇنداق قىلسا، تۇلارمۇ، سىلەرمۇ تۇلۇپ كېتىسىلەر. 4 تۇلار سېنىڭ بىلەن بىرلىشىپ، جامائەت چىدىردىكى ۋەزىپىنى ئۆتەپ، قىلىدىغان ھەربىر ئىشنى قىلسۇن؛ پەقەتلا ھېچ يات كىشىلەر سىلە رگە يېقىنلاشمىسۇن. 5 قەھر-غەزەپ يەنە ئىسرائىللارنىڭ بېشىغا چۈشمىسۇن ئۈچۈن، سىلەر مۇقەددەس جايدىكى ۋەزىپە بىلەن قۇربانگاھدىكى ۋەزىپىنى ئۆتەشكە مەسئۇل بولۇڭلار. 6 مانا، مەن تۇزۇم سىلەرنىڭ قېرىنداشلىرىڭلار بولغان لاۋِيلارنى ئىسرائىللار ئىچىدىن تاللاپ چىقتىم؛ تۇلار جامائەت چىدىرىنىڭ ئىشلىرىنى قىلىشقا پەرۋەردىگارغا ئاتەقدىم قىلىنغان بولۇپ، سىلە رگە سوۋغا سۈپىتىدە ئاتا قىلىنغان. 7 لېكىن سەن ۋە ئوغۇللىرىڭ سېنىڭ بىلەن بىرلىكتە كاھىنلىق ۋەزىپە گۈلدىرە تۇرۇپ، قۇربانگاھتىكى بارلىق ئىشلارنى ھەم پەردە ئىچىدىكى ئىشلارنى پىچىرلىڭلار؛ سىلەرنىڭ ۋەزىپە گۈلدىرە شۇنداق بولسۇن. كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى، خىزمىتىمدە بولۇشۇڭلار ئۈچۈن سىلە رگە سوۋغا قىلىپ بەردىم؛ يات ئادەملەر يېقىنلاشسا، تۇلتۇرۇۋېتىلسۇن. 8 پەرۋەردىگار ھارۇنغا مۇنداق دېدى: — مەن ماڭا سۇنۇلغان كۆتۈرمە ھەدىيەلەرنى، يەنى ئىسرائىللار ماڭا مۇقەددەسنى دەپ ئاتىغان بارلىق نەرسىلەرنى ئۇلۇغلۇقلار بولسۇن دەپ، مانا مە ئىگىلىۋېلىپ بىلەن ساڭا ۋە سېنىڭ ئەۋلادلىرىڭغا ئاتەقدىم قىلدىم. 9 ئىسرائىللار ئوتتا سۇنىدىغان، «ئەڭ مۇقەددەسنى» نەرسىلەردن سىلە رگە مۇنۇلار قالىدۇرۇپ بېرىلىدۇ: — تۇلارنىڭ ماڭا ئاتاپ سۇنغان بارلىق نەرسىلىرى، يەنى بارلىق ئاشلىق ھەدىيەلەردىن، بارلىق گۇناھ قۇربانلىقلىرىدىن، بارلىق ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىدىن «ئەڭ مۇقەددەسنى» ھېسابلانغانلىرى، ساڭا ۋە ئەۋلادلىرىڭغا ئاتا قىلىنىدۇ. 10 سەن شۇ [تۇلۇشۇڭنى] «ئەڭ مۇقەددەسنى» سۈپىتىدە يېگىن، سىلەردىن بولغان ھەربىر ئەر كىشى ئۇنى يېسۇن؛ ئۇ ساڭا «ئەڭ مۇقەددەسنى» دەپ بىلىنسۇن. 11 مۇنۇلارمۇ سېنىڭ بولىدۇ: — ئىسرائىللارنىڭ سوۋغاتلىرى ئىچىدىن كۆتۈرمە ھەدىيەلەر، بارلىق پۇلا گلاتما ھەدىيەلەر سېنىڭ؛ مەن تۇلارنى ساڭا، شۇنداقلا ئوغۇللىرىڭ بىلەن قىزلىرىڭغا مەڭگۈلۈك بەلگىلىمە بىلەن ئاتەقدىم قىلدىم؛ سېنىڭ ۋېرىۋۇڭدىكى ھەربىر پاك ئادەم ئۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ. 12 زەيتۇن مېيىدىن ئەڭ ئېسىلىنى، يېڭى شاراپتىن ئەڭ ئېسىلىنى، شۇنداقلا ئاشلىقتىن ئەڭ ئېسىلىنى، يەنى ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنغان دەسلەپكى پىشقان مەھسۇلاتلارنىڭ ھەممىسىنى مەن ساڭا ئاتەقدىم قىلىپ بەردىم. 13 تۇلار يەردىن ئېلىپ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئە كەلگەن دەسلەپكى پىشقان نەرسىلەرنىڭ ھەممىسى سېنىڭ بولسۇن؛ ۋېرىۋۇڭدىكى ھەربىر پاك ئادەم ئۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ. 14 ئىسرائىلدا خۇداغا مۇتلەق ئاتىلىدىغان ھەربىر نەرسە سېنىڭ بولىدۇ. 15 تۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كەلتۈرىدىغان بارلىق جانىۋارلارنىڭ تۇنجىلىرىنى، مەيلى ئىنسان يا كى ئۇلاغ-چارپاي بولسۇن سېنىڭ بولىدۇ؛ ھالبۇكى، ئىنسانلارنىڭ تۇنجىلىرىنى بولسا تۇلارنى تۇلەم تۇلەپ ياندۇرۇۋالسۇن ۋە ناپاك ھايۋانلارنىڭ تۇنجىلىرىنى تۇلەم تۇلەپ ياندۇرۇۋالسۇن. 16 تۇلەم تۇلەش كېرەك بولغانلار ئۈچۈن يېشى بىر ئايلىقتىن ئاشقاندا تۇلەم پۇلى تۇلەنسۇن؛ تۇلارغا سەن توختاتقان باھا ۋېچىمە، يەنى مۇقەددەسنى جايدىكى شە كەلنىڭ ئۈچەم بىرلىكى ۋېچىمە ‹بىر شە كەل يىگىرمە گەراھدۇر› باھا قۇيۇپ، بەش كۈمۈش شە كەل ئال. 17 پەقەت تۇنجى كالا، تۇنجى قوي يا كى تۇنجى ئوغلاققا تۇلەم ئالساڭ بولمايدۇ؛ تۇلارنىڭ ھەممىسى مۇقەددەستۇر. سەن تۇلارنىڭ قېنىنى قۇربانلىق سۈپىتىدە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلدىغان، ئۈنگىنى خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان قۇربانلىق سۈپىتىدە كۆيدۈرگىن. 18 تۇلارنىڭ گۆشى سېنىڭ بولىدۇ؛ خۇددى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىنغان تۆش ۋە ئوڭ ئارقا پۇتىغا ئوخشاش، ساڭا ئەۋەتە بولىدۇ. 19 ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنغان مۇقەددەسنى نەرسىلەر ئىچىدىكى كۆتۈرمە ھەدىيە-قۇربانلىقنىڭ ھەممىسىنى مەن ساڭا ۋە سېنىڭ بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان ئوغۇل-قىزلىرىڭغا مەڭگۈلۈك بەلگىلىمە بىلەن ئاتەقدىم قىلدىم. بۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا ساڭا ۋە سېنىڭ بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان ئەۋلادلىرىڭ ئۈچۈن مەڭگۈلۈك تۇزلۇق ئەھدە بولىدۇ. 20 پەرۋەردىگار ھارۇنغا مۇنداق دېدى: — [ئىسرائىل] زېمىنىدا سېنىڭ ھېچقانداق مىراسىڭ بولمايدۇ، تۇلارنىڭ تارىسىدىمۇ ھېچقانداق نېسىۋەڭ بولمايدۇ؛ ئىسرائىللار تارىسىدا مانا مەن تۇزۇم سېنىڭ نېسىۋەڭ، سېنىڭ مىراسكەۋۇرمەن. 21 لاۋِيلارغا بولسا، تۇلارنىڭ ئوتەيدىغان خىزمەتلىرى، يەنى جامائەت چىدىردىكى خىزمىتى ئۈچۈن، مانا مەن ئىسرائىلدا تەقدىم قىلىنغان بارلىق «ئوندىن بىر ئۇلۇش»نىڭ ھەممىسىنى تۇلارغا مىراس قىلىپ بە رگەنمەن. 22 يۇنىڭدىن كېيىن، گۇناھكار بولۇپ تۇلۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئىسرائىللار جامائەت چىدىرىغا يېقىنلاشمىسۇن. 23 جامائەت چىدىردىكى خىزمەتنى بولسا، ئۇنى ئوتكۈچىلەر پەقەت لاۋِيلارلا بولىدۇ ۋە شۇ ئىشتا بولغان گۇناھنى تۇزۇلىرى ئۈستىگە ئالىدۇ، بۇ سىلەر ئۈچۈن ئەۋلادمۇ-ئەۋلاد مەڭگۈلۈك بىر بەلگىلىمە بولىدۇ؛ تۇلارنىڭ ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدە ھېچقانداق مىراسى بولمايدۇ. 24 چۈنكى ئىسرائىللارنىڭ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆتۈرمە ھەدىيە سۈپىتىدە سۇنغان «ئوندىن بىر ئۇلۇش»نى لاۋِيلارغا مىراس قىلىپ ئەقدىم قىلىدىغان بولدۇم؛ شۇڭا مەن تۇلار توغرۇلۇقتا: ئىسرائىللار ئىچىدە ھېچقانداق مىراسى بولسا بولمايدۇ، — دېدىم. 25 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — 26 سەن لاۋِيلارغا ئېيتقىن: «سىلەر ئىسرائىللارنىڭ قولىدىن مەن سىلە رگە مىراس بولسۇن دەپ ئەقدىم قىلغان «ئوندىن بىر ئۇلۇش»نى ئالغان ئىكەنلىىرىڭىزدە، سىلەر شۇ ئوندىن بىر ئۇلۇشنىڭ يەنە ئوندىن بىر ئۇلۇشىنى ئايرىپ، ئۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆتۈرمە ھەدىيە سۈپىتىدە سۈنۈڭلار. 27 بۇ يول بىلەن سىلەرنىڭ شۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە» گلار سىلە رگە «خاماندىكى ئاشلىقلار»دىن ھەم «شاراب كۆچلىكىدىكى تولۇپ تاشقان شارابلار»دىن ئاتالغانلار ھېسابلىنىدۇ. 28 بۇنداق بولغاندا، سىلەر ئىسرائىللارنىڭ قولىدىن ئالغان ئوندىن بىر ئۇلۇشنىڭ ھەممىسىدىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆتۈرمە ھەدىيە سۈنىسىلەر؛ سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتىغان شۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە»نى كاھىن ھارۇنغا بېرىلىڭلار. 29 سىلە رگە ئەقدىم قىلىنغان بارلىق نەرسىلەردىن ئەڭ ئېسىلىنى ئېلىپ شۇلارنى مۇقەددەسنى ھېسابلاپ «پەرۋەردىگارغا ئاتالغان تولۇق كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە سۈنۈڭلار». 30 شۇڭا سەن لاۋِيلارغا ئېيتقىنكى، «سىلەر شۇلارنى ئەڭ ئېسىلىنى كۆتۈرۈپ سۈنىسالار، بۇ سىلەر لاۋِيلارنىڭ خاماندىكى ئاشلىقلار ۋە شاراب كۆچلىكىدىكى شارابلارغا ئوخشاش ھېسابلىنىدۇ. 31 شۇنداق قىلغاندىن كېيىن سىلەر ۋە ۋېيدىكىلىرىڭلار شۇ «ئوندىن بىر ئۇلۇش»لەرنى خالىغان يەردە يېسە گلار بولىدۇ، چۈنكى بۇ سىلەرنىڭ جامائەت چىدىردىكى خىزمىتىگلارنىڭ ئىنئامى بولىدۇ؛ 32 سىلەر [شۇ تۇلۇشلىرىدىن] ئەڭ ئېسىلىنى كۆتۈرۈپ سۈنىسالار، مۇشۇ ئىشىگلار سەۋەبىدىن گۇناھكار بولمايسىلەر. ئۇنداق قىلسالار سىلەر ئىسرائىللار ئاتىغان مۇقەددەسنى نەرسىلەرنى يۇلغىمايسىلەر، شۇنىڭ بىلەن ئۆلەيسىلەر».

19 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 مەن پەرۋەردىگار ئەمر قىلغان قانۇن-بەلگىلىمە شۇكى: — سەن ئىسرائىللارغا ۋېرۇغىن، ئۇلار بىچىرىم، نۇقسانسىز، ۋېيتنۇرۇق سېلىنمىغان قىزىل ياش سىيردىن بىرنى سېنىڭ يېنىڭغا ئە كەلسۇن. 3 سەن سىيرنى كاھىن ئەلئازارغا تاپشۇر، ئۇ ئۇنى چىدىرگاھنىڭ سىرتىغا ئەپچىقىسۇن، ئاندىن بىرسى سىيرنى ئۇنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. 4 كاھىن ئەلئازار بارمىقىنى قانغا سىلەپ، جامائەت چىدىرىنىڭ ئالدىغا قارىتىپ يەتتە مەرتەم چاچىسۇن. 5 ئاندىن بىرسى ئەلئازارنىڭ كۆز ئالدىدا پۈتكۈل سىيرنى كۆيدۈرسۇن، يەنى ئۇنىڭ تېرىسى، گۆشى، قېنى ۋە تېزە كلىرىنى كۆيدۈرسۇن. 6 كاھىن كېدىر ياغىچى، زوفا ئوسۇملۇقى ۋە قىزىل رەختنى سىيىر كۆيدۈرۈلىدىغان ئوتقا تاشلىسۇن. 7 ئاندىن كاھىن ئۆز كىيىمىنى يۇيۇپ ۋە بەدىنىنى سۇدا يۇيۇپ، ئاندىن كېيىن با رگاھقا كىرىشكە بولىدۇ؛ لېكىن كاھىن كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالىسۇن. 8 سىيرنى كۆيدۈ رگەن كىشىمۇ كىيىملىرىنى سۇ بىلەن يۇيۇپ، ئۆز بەدىنىنى سۇدا يۇيۇسۇن، ئاندىن ئۇ كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالىسۇن. 9 پاك بىر ئادەم سىيرنىڭ كۈلىنى يىغىپ با رگاھنىڭ سىرتىدىكى پاك بىر يە رگە قويسۇن؛ ئۇ ئىسرائىل جامائىتى ئۈچۈن «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ»نى ياساشقا شۇ يەردە ساقلانسۇن، ئۇ بىر «گۇناھنى پاكلىغۇچى»دۇر. 10 سىيرنىڭ كۈلىنى يىغىشتۇرغان ئادەم ئۆزىنىڭ كىيىملىرىنى يۇيسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالىسۇن. بۇ ئىسرائىللارغا ۋە ئۇلارنىڭ تارىسىدا ئۇرۇقۇاتقان مۇساپىرلارغا مەڭگۈلۈك قانۇن-بەلگىلىمە بولسۇن. 11 ـ ئۆلۈككە، يەنى ھەرقانداق ئۆلگەن كىشىنىڭ جەستىگە تېگىپ كەتكەن ھەربىر كىشى يەتتە كۈن ناپاك سانىلىدۇ. 12 ئۇ ئادەم ئۈچىنچى كۈنى [ئاشۇ سۇ] بىلەن ئۆزىنى پاكلىسۇن، ھەمدە يەتتىنچى كۈنىمۇ پاكلىسۇن، ئاندىن ئۇ پاك سانىلىدۇ؛ ئە گەر ئۇ ئۈچىنچى كۈنى ھەمدە يەتتىنچى كۈنى ئۆزىنى پاكلىمىسا، پاك سانالمايدۇ. 13 ھەرقانداق ئادەم ئۆلۈككە، يەنى ھەرقانداق ئۆلگەن كىشىنىڭ جەستىگە تېگىپ كەتسە، ھەمدە ئۆزىنى

پاكلمىسا، پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرىنى بۇلغىغان بولىدۇ، شۇ كىشى ئىسرائىل ئارىسىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ، چۈنكى «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ» ئۈنىڭغا سېپىلمىگەچكە، ئۇ ناپاك سانىلىدۇ؛ ئۇنىڭ ناپاكلىقى تىنچىچە ئۈستىدە تۇرىدۇ. **14** ئەگەر بىرەر كىشى بىر چېدىر ئىچىدە ئۆلۈپ قالغان بولسا، ئۇ توغرۇلۇق قانۇن-بەلگىلىمە مۇنداق بولىدۇ: — شۇ چېدىرغا كىرگەن ھەربىرسى ۋە چېدىردا تۇرۇۋېپ قالغانلارنىڭ ھەربىرى يەتتە كۈن ناپاك سانىلىدۇ. **15** ھەربىر ئوچۇق تۇرغان، ئاغزى يېپىلمىغان قاچا-قۇچىلارنىڭ ھەممىسى ناپاك سانىلىدۇ. **16** شۇنىڭدەك دالادا قىلىچ-شەمشىر بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلە رگە، يا كى ئۆزى ئۆلۈپ قالغانلىنىڭ ئۆلۈكىگە، يا كى ئادەمنىڭ ئۈستىخىنىنىغا يا كى قەبرىسىگە تەگكەن ھەربىر كىشى يەتتە كۈنگىچە ناپاك سانىلىدۇ. **17** كىشىلەر بۇ ناپاك كىشى ئۈچۈن «پاكلاندۇرغۇچى قۇربانلىق»نىڭ كۈلىدىن ئازراق ئېلىپ كومزەككە سېلىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئېقىن سۇ قويىشۇن. **18** ئاندىن پاك بىر كىشى زوفا ئۆسۈملۈكىنى ئېلىپ شۇ سۇغا تەگكۈزۈپ ئۇنى چېدىرغا ۋە ئىچىدىكى بارلىق قاچا-قۇچىلارغا ھەم شۇ يەردە تۇرغان بارلىق كىشىلەرنىڭ ئۈستىگە سېپىپ قويىشۇن، ۋە يەنە ئۇنى ئۈستىخانغا، ئۆلتۈرۈلگۈچىگە يا كى قەبرىگە تەگكەن كىشىنىڭ ئۈستىگە سېپىپ قويىشۇن. **19** ئۈچىنچى كۈنى ۋە يەتتىنچى كۈنى ھېلىقى پاك ئادەم [پاك بولمىغان ئادەملەرنىڭ] ئۈستىگە شۇ سۇنى سېپىپ قويىشۇن؛ شۇنداق قىلغاندا، يەتتىنچى كۈنىگە كەلگەندە ئۇ كىشى پاكلانغان بولىدۇ؛ ئاندىن ئۇ كىشى كىيىملىرىنى يۇيۇپ، بەدىنىنى سۇدا يۇيۇشۇن، كەچ كىرگەندە ئۇ پاك سانىلىدۇ. **20** لېكىن ناپاك بولۇپ قېلىپ، ئۆزىنى پاكلىمىغان كىشى پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس جايىنى بۇلغىغىنى ئۈچۈن، جامائەت ئارىسىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ؛ «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ» ئۈنىڭ ئۈستىگە سېپىلمىگەن، شۇڭا ئۇ ناپاك سانىلىدۇ. **21** بۇ ئىسرائىللارغا مەڭگۈلۈك بەلگىلىمە بولىدۇ. «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ»نى سەپكەن كىشى بولسا ئۆزىنىڭ كىيىملىرىنى يۇيۇشى ۋە «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ»غا تەگكەن كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالىشۇن. **22** ناپاك كىشى تەگكەن ھەرقانداق نەرسىمۇ ناپاك سانىلىدۇ؛ بۇ نەرسىلە رگە تەگكەن كىشىلەرمۇ كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالىشۇن.

20

بىرىنچى ئاينىڭ ئىچىدە ئىسرائىللار، يەنى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى زىن چۆلگە يېتىپ كېلىپ، قادەشتە تۇرۇپ قالدى؛ مەريەم شۇ يەردە ۋاپات بولدى ۋە شۇ يەر گە دەپنە قىلىندى. **2** جامائەتكە ئىچىدىغانغا سۇ يوق ئىدى، ئۇلار يىغىلىپ مۇسا بىلەن ھارۇنغا ھۇجۇم قىلغىلى تۇردى. **3** خەلق مۇسا بىلەن تەگشىپ: —قېرىنداشلىرىمىز پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆلگەن چاغدا بىزمۇ بىللە ئۆلسەك يوپتىكەن! **4** سىلەر نېمە ئۈچۈن بىز ۋە چارپايلىرىمىزنى بۇ يەردە ئۆلۈپ كەتسۇن دەپ، پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىنى بۇ چۆل-جەزىرىگە باشلاپ كەلدىلەر؟ **5** سىلەر نېمە ئۈچۈن بىزنى مىسىردىن ئېلىپ چىقىپ بۇنداق دەھشەتلىك يەر گە كەلدىلەر؟ بۇ يەردە يا ئېرىقچىلىق قىلغىلى يەر بولمىسا، يا ئەنجۈر، ئۈزۈم، ئانار بولمىسا، ئىچىدىغانغا سۇمۇ بولمىسا، — دېيىشتى. **6** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن جامائەتنىن ئايرىلىپ جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا كېلىپ دۇم يېقىلىشتى، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى ئۇ ئىككىسىگە ئايان بولدى. **7** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **8** ھاسىنى قولۇڭغا ئال، ئاندىن سەن ئاكاڭ ھارۇن بىلەن بىرلىكتە جامائەتنى يىغىپ، ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا قورام تاشقا يۈرۈق قىل؛ شۇنداق قىلساڭ قورام تاش ئۆز سۈيىنى چىقىرىدۇ؛ شۇ يول بىلەن سەن ئۇلارغا سۇ چىقىرىپ، جامائەت ۋە چارپايلىرى ئىچىدىغانغا سۇ بېرىسەن. **9** شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن ھاسىنى ئالدى. **10** مۇسا بىلەن ھارۇن ئىككىسى جامائەتنى قورام تاشنىڭ ئالدىغا يىغدى ۋە مۇسا ئۇلارغا: — گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار، ئى ئاسىيلار! بىز سىلە رگە بۇ قورام تاشتىن سۇ چىقىرىپ بېرەيلىمۇ؟! — دېدى. **11** ئاندىن مۇسا ھاسىسى بىلەن قورام تاشنى ئىككى قېتىم ئۇرۇۋېدى، ناھايىتى كۆپ سۇ ئېقىپ چىقتى، سۈدىن جامائەتمۇ، چارپايلارمۇ ئىچىشتى. **12** پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا: — سىلەر ماڭا ئىشەنمەي، ئىسرائىللار ئالدىدا مېنى مۇقەددەس دەپ ھۆرمەتلىمىگىنىڭلار ئۈچۈن، ئىككىڭلارنىڭ بۇ جامائەتنى مەن ئۇلارغا تەقدىم قىلىپ بە رگەن زېمىنغا باشلاپ كىرىشىڭلارغا يول قويمايمەن، — دېدى. **13** سۇ چىقىرىلغان جاي «مەرىباھ سۇلىرى» دەپ ئاتالغان؛ ئىسرائىللار شۇ يەردە پەرۋەردىگار بىلەن تاكالاشقانلىقى ئۈچۈن، ئۇ ئۇلارنىڭ ئوتىۋرىسىدا ئۆزىنىڭ مۇقەددەس ئىكەنلىكىنى كۆرسەتتى. **14** مۇسا قادەشتىن ئېدوم پادىشاھى بىلەن كۆرۈشۈشكە ئەلچى ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: «قېرىنداشلىرى ئىسرائىل مۇنداق دەيدۇ: — بىز تارتىۋاتقان جەبىر-جاپالارنىڭ قانداقلىقى ئۆزلىرىگە مەلۇم، **15** بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىز مىسىرغا چۈشكەن بولۇپ، بىز مىسىردا ئۇزاق زامان ئۆرۈپ كەتتۇق؛ مىسىرلىقلار بىزگىمۇ، بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغىمۇ يامان مۇئامىلە قىلدى؛ **16** بىز پەرۋەردىگارغا يېلىنۇۋىدۇق، ئۇ بىزنىڭ زارىمىزغا قۇلاق سېلىپ، پەرىشتە ئەۋەتىپ بىزنى مىسىردىن ئېلىپ چىقتى. ھازىر مانا، بىز ئۆزلىرىنىڭ چېگىرىسىغا جايلاشقان قادەش دېگەن بىر شەھەردە ئۆرۈۋاتىمىز. **17** ئەمدى بىزنىڭ زېمىنلىرىدىن ئوتۇشىمىزگە رۇخسەت قىلغان بولسىلا، بىز ئېتىز-ئېرىق ۋە ئۈزۈمزارلىقلاردىن ئوتمەيمىز، قۇدۇقلىرىڭلادىن سۇمۇ ئىچمەيمىز؛ «خان يولى» بىلەن مېڭىپ چېگىرىلىرىدىن ئوتۇپ كەتكۈچە ئوڭ-سولغا بۇرۇلمايمىز» — دېدى. **18** لېكىن ئېدومىلار ئۇنىڭغا: «سىلەرنىڭ بىزنىڭ زېمىنىمىزدىن ئوتۇشۇڭگە رگە بولمايدۇ، ئوتمەن دېسە كىلار قىلىچ كوتۇرۇپ سىلە رگە جەنگگە چىقىمىز» — دېدى. **19** ئىسرائىللار ئۇنىڭغا: «بىز «كۆتۈرۈلگەن يول» بىلەن ماڭىمىز، ئۆزىمىز ۋە مالىلىرىمىز سۈيۈڭلارنى ئىچىسەك، تەرىخى يوچۇق ھەققىنى بېرىمىز؛ بىز پەقەت پىيادە ئوتۇپ كېتىمىز، باشقا ھېچ تەلىپىمىز يوق» دېۋىدى، **20** ئېدوم پادىشاھى: «ياق. ئوتمەيسىلەر!» دېدى. ئېدوم [پادىشاھى] ناھايىتى كۆپ ئادەمنى باشلاپ چىقىپ ئىسرائىللارغا زور ھەيۋە كۆرسەتتى. **21** شۇنداق قىلىپ ئېدومىلار ئىسرائىللارنىڭ ئۆلارنىڭ تەۋەلىكىدىن ئوتۇشىگە ئەنە شۇ يوسۇندا يول قويمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئېدومىلارنىڭ ئالدىدىن بۇرۇلۇپ كەتتى. **22** ئۇلار قادەشتىن يولغا چىقتى، پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى ھور تېغىغا كەلدى. **23** پەرۋەردىگار ئېدومنىڭ چېگىرىسىدىكى ھور تېغىدا مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **24** ھارۇن ئۆز خەلقلىرىگە قوشۇلۇپ كېتىدۇ؛ ئىككىگلار مەرىباھ سۇلىرى دېگەن جايدا مېنىڭ ئەمرىمگە خىلاپلىق قىلغىنىڭلار ئۈچۈن، ئۇنىڭ مەن ئىسرائىللارغا تەقدىم قىلىپ بە رگەن زېمىنغا كىرىشىگە بولمايدۇ. **25** سەن ھارۇن بىلەن ئوغلى ئەلئازارنى ئېلىپ ھور تېغىغا چىققىن؛ **26** ھارۇننىڭ كىيىملىرىنى سالدۇرۇپ، ئوغلى ئەلئازارغا كىيدۈرۈپ قوي؛ ھارۇن شۇ يەردە ئۆلۈپ، ئۆز خەلقلىرىگە قوشۇلىدۇ. **27** مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك قىلدى، ئۇچەيلەن پۈتكۈل جامائەتنىڭ كۆز ئالدىدا ھور تېغىغا چىقتى. **28** مۇسا ھارۇننىڭ كىيىملىرىنى سالدۇرۇپ ئۆزىنىڭ ئوغلى ئەلئازارغا كىيدۈرۈپ قويدى؛ ھارۇن تاغنىڭ چوققىسىدا ئۆلدى. ئاندىن مۇسا بىلەن ئەلئازار تاغدىن چۈشۈپ كەلدى. **29** پۈتكۈل جامائەت ھارۇننىڭ ئۆلگەنلىكىنى بىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پۈتۈن ئىسرائىل جەمەتى ھارۇن ئۈچۈن ئوتىۋز كۈن ماتەم تۇتتى.

21

جەۋىبتا تۇرۇشلۇق ئارىد مەملىكىتىنىڭ قانائانىيلاردىن بولغان پادىشاھى ئىسرائىللارنىڭ ئاتارىم يولى بىلەن كېلىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، چىقىپ ئۇلار بىلەن سوقۇشۇپ، نەچچەيلەنىنى تۇتقۇن قىلىپ كەتتى. **2** ئاندىن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا قەسەم ئىچىپ: «ئەگەر بۇ خەلقنى بىزنىڭ قولىمىزغا يۈتۈنلەيدىغان بولساڭ، ئۇلارنىڭ شەھەرلىرىنى ۋەيران قىلىپ تاشلايمىز» — دېدى. **3** پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ پەريادىنى ئاڭلاپ، قانائانلىيلارنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قانائانىيلارنى ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى بىلەن قوشۇپ ۋەيران قىلدى؛ شۇ سەۋەبتىن ئۇلار شۇ يەرنى «خورماھ» دەپ ئاتىدى. **4** ئۇلار ھور تېغىدىن يولغا چىقىپ، ئېدوم زېمىنىنى ئايلىنىپ ئوتۇش ئۈچۈن، قىزىل دېڭىز يېدىكى يولنى ۋىلاپ ماڭدى، خەلق مۇشۇ يول سەۋەبىدىن كۆڭلىدە تولىمۇ تاقەتسىز بولۇپ، **5** خۇداغا ۋە مۇساغا قارشى چىقىپ: — سىلەر نېمە ئۈچۈن بىزنى چۆل-جەزىرىدە تۇلىشۇن دەپ مىسىر زېمىنىدىن باشلاپ چىققانسىلەر؟ بۇ يەردە يا ئاشلىق، يا سۇ يوق، كۆڭلىمىز بۇ ئەرزىمەس نانلاردىن بىزار بولدى، دېيىشتى. **6** شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئارىسىغا زەھەرلىك يىلانلارنى ئەۋەتتى، يىلانلار ئۇلارنى چاقتى، شۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللاردىن نۇرغۇن ئادەم ئۆلۈپ كەتتى. **7** خەلق مۇسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: — بىز ئاغزىمىزنى يۇزۇپ، پەرۋەردىگارغا ھەم ساڭا ھۇجۇم قىلىپ، يامان گەپ قىلىپ گۇناھ قىلدۇق، پەرۋەردىگارغا تىلاۋەت قىلساڭ، ئۇ بۇ يىلانلارنى ئارىمىزدىن ئېلىپ كەتكەي، — دېۋىدى، مۇسا خەلق ئۈچۈن دۇئا قىلدى. **8** پەرۋەردىگار مۇساغا: — سەن بىر زەھەرلىك يىلاننىڭ شەكلىنى ياساپ خادىغا ئېسىپ قوينىغىن؛ يىلان چىقىۋالغان ھەربىرى ئۇنىڭغا قارىسىلا قايتا ھاياتقا ئېرىشىدۇ، — دېدى. **9** مۇسا مىستىن بىر يىلان ياسىتىپ خادىغا ئېسىپ قويدى؛ ۋە شۇنداق بولدىكى، يىلان بەركىمنى چىقىۋالغان بولسا، ئۇ بۇ مىس يىلانغا قارىسىلا، ئۇلار ھايات قالدى. **10** ئىسرائىللار يەنە يولغا چىقىپ ئوبوتقا كېلىپ چېدىر تىكتى. **11** يەنە ئوبوتىن يولغا چىقىپ، موئاب زېمىننىڭ ئۆدۈلدا كۈن چىقىش تەرەپتىكى ئىيە-ئىباريمغا كېلىپ چېدىر تىكتى. **12** ئۇلار يەنە ئۇ يەردىن يولغا چىقىپ زەرەد جىلغىسىدا چېدىر تىكتى. **13** يەنە ئۇ يەردىن مېڭىپ ئامورىيلارنىڭ زېمىننىڭ چېتىدىن چىقىپ چۆل-بايا ئۇدانىدىن ئوتۇپ، ئېمىر تۇرغان ئارنون دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدا چېدىر تىكتى ‹چۈنكى ئارنون دەرياسى موئابىيلارنىڭ چېگىرىسى بولۇپ، موئابىيلار بىلەن ئامورىيلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئىدى. **14** شۇڭا «ۋەپەرۋەردىگارنىڭ جەڭنامىسى» دېگەن كىتابتا: — «سۇفاھدىكى ۋاھەب ۋە دەريا-ۋادىلىرى، ئارنون دەرياسى ۋە

جلغلىرىنڭ يانباغرلىرى، ئارنىڭ تۇرالغۇسىغچە يېتىپ، موئابنىڭ چېگرىسىغا چۈشىدۇ» دەپ پۈتۈلگەندى». **16** [ئىسرائىللار] يەنە ئۆيەردىن مېكۈپ بەئە رگە كەلدى؛ «[بەئەر]» قۇدۇق دېگەن مەنىدە بولۇپ، ئىلگىرى پەرۋەردىگار مۇساغا: «سەن خەلقنى يىغ، مەن ئۇلارغا ئېچىدىغان سۇ بېرەي» دېگەندە شۇ قۇدۇقتىن كۆزدە تۇتقان. **17** شۇ چاغدا ئىسرائىللار مۇنۇ ناخشىنى ئېيتىشتىلار: — «ئاە قۇدۇق، چىقىسۇن سۈيۈڭ بۇلدۇقلاپ، ناخشا ئېيتىڭلار، قۇدۇققا بېغىشلاپ: **18** بۇ قۇدۇقنى ئەمىرلەر، خەلقنىڭ كاتتىلىرى قازغان، قانۇن چىقارغۇچىنىڭ سۈزى بىلەن، ھاسىلىرى بىلەن قازغان». ئىسرائىللار چۆل-بياۋاندىن يەنە ماتتاناھقا، **19** ماتتاناھتىن ناھالىيەلگە، ناھالىيەلدىن باموتقا، **20** باموتتىن موئاب دالاسىدىكى جىلغىغا، يەنە چۆل-بياۋاننى تەرەپكە قاراپ تۇرغان پىسگاھ تېغىنىڭ چوققىسىغا يېتىپ باردى. **21** ئىسرائىللار ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ ئالدىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتتىپ: **22** — بىزنىڭ تۇز زېمىنلىردىن تۆتۈۋېلىشىمىز رۇخسەت قىلمىدى، — ئىجازەت بە رگىلا؛ بىز سىلىنىڭ ئېتىزلىقلىرىغا ۋە ئۈزۈمزارلىقلىرىغا كىرمەيمىز، قۇدۇقلىردىن سۈمۈ ئىچمەيمىز؛ يەنە ئەلۋەتلىردىن تۆتۈپ كەتكۈچە «خان يولى»دىن چىقمايمىز، — دېدى. **23** سىھون ئىسرائىللارنى تۇز چېگرىسىدىن تۆتكىلى قويمايلا قالماستىن، ئەكسىچە تۆ ئىسرائىللار بىلەن سوقۇشىمەن دەپ، تۇزىنىڭ بارلىق خەلقىنى يىغىپ چۆلگە قاراپ ئاتالاندى. تۆ ياھازغا كېلىپ ئىسرائىلغا ھۇجۇم قىلدى. **24** ئىسرائىللار ئۆنى قىلىچ بىلەن چېپىپ ئولتۇرۇپ، ئۆنىڭ يۇرتىنى ئارنون دەرياسىدىن يابيوك دەرياسىغىچە، يەنى ئامموئىيلارنىڭ چېگرىسىغچە ئىگىلدى؛ ئامموئىيلارنىڭ چېگرىسى بولسا بەك مۇستەھكەم ئىدى. **25** ئىسرائىللار بۇ يەردىكى ھەممە شەھەرنى ئىگىلدى ھەم ئامورىيلارنىڭ شەھەرلىرىگە، يەنى ھەشبوننغا ۋە ئۆنىڭغا تەۋە بارلىق يېزا-قىشلاقلارغىمۇ كىرىپ ئورنۇلاشتى. **26** چۈنكى ھەشبون ئېسىلدە ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ مەرىكزىي شەھىرى ئىدى؛ سىھون ئەسلىدە موئابنىڭ ئىلگىركى پادىشاھى بىلەن سوقۇشقان، ئۆنىڭ ئارنون دەرياسىغچە بولغان ھەممە زېمىنىنى تارتىۋالغاندى. **27** شۇ سەۋەبتىن شائىرلار: — «ھەشبوننغا كېلىڭلار! مانا سىھوننىڭ شەھىرى يېكۈزاشتىن قۇرۇلسۇن، سىھوننىڭ شەھىرى مەھكەم قىلىنسۇن. **28** چۈنكى ھەشبوننىڭ تۇزىدىن چىقتى بىر ئوت، سىھوننىڭ شەھىرىدىن بىر يالقۇن يالقۇنلاپ، يۈتۈۋۈتتى موئابتىكى ئار شەھىرىنى، ئارنوندىكى ئېگىز جايلارنىڭ ئەمىرلىرىنى. **29** ۋاي ساڭا ئەي موئاب! ھەي كېموشنىڭ ئۇممىتى، ئۇ گۈمشتىڭلار! چۈنكى [كېموش] تۇز ئوغۇللىرىنى قاچقۇنغا ئايلاندۇردى، قىزلىرىنى ئەسىرلىككە بېرىپ، ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھونغا ئۆتۈپ بەردى! **30** بىز ئۇلارنى يېقىتۇۋەتتۇق، ھەشبون تاكى دىبونغىچە ھالاك بولدى؛ بىز ھەتتا نوفاھقىچە ‹نوفاھتىن مەدەباغا يېتىدۇ› ئۇلارنىڭ يۇرتىنى ۋەيران قىلىۋەتتۇق!» — دەپ شېئىر يېزىشقاندى. **31** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئەنە شۇ تەرىقىدە ئامورىيلارنىڭ يۇرتىغا ئورنۇلاشتى. **32** مۇسا يائازەرنى چاراپلاپ كېلىشكە چارلىغۇچىلارنى ئەۋەتتى؛ ئاندىن ئىسرائىللار يائازەرنىڭ يېزا-قىشلاقلىرىنى ئىشغال قىلىپ، ئۇ يەرلەردىكى ئامورىيلارنى يېرىدىن قوغلۇۋەتتى. **33** شۇنىڭدىن كېيىن ئىسرائىللار بۇرۇلۇپ، باشانىنڭ يولىنى ۋىلاپ ماكېدى؛ باشانىنڭ پادىشاھى ئوگ ۋە ئۆنىڭ بارلىق خەلقى چىقىپ ئەدرەيدە ئىسرائىللار بىلەن جەڭ قىلىشقا سەپ تۈزدى. **34** پەرۋەردىگار مۇساغا: — قورقما، مەن ئۆنى، ئۆنىڭ بارلىق خەلقى ھەم زېمىنىنى قولۇڭغا تاپشۇرىمەن؛ سەن ئۆنى ئىلگىرى ھەشبوندا تۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھونىنى قىلغاندەك قىلسەن، — دېدى. **35** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئوگ بىلەن ئۆنىڭ ئوغۇللىرىنى ھەم بارلىق خەلقىنىڭ بىرىنى قويماي قىرىپ تاشلىدى ۋە ئۆنىڭ زېمىنىنى ئىگىلدى.

22

ئىسرائىللار يەنە يولغا چىقىپ موئاب تۈزلە گىلكىلىردە، يەنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدە، يېرىخونىڭ ئۆدۈلىدا چېدىر تىكتى. **2** ئىسرائىللارنىڭ ئامورىيلارغا قىلغان ئىشلىرىنىڭ ھەممىسىنى زىپپورنىڭ ئوغلى بالاق كۆرۈپ ئۇرغاندى. **3** موئابلار خەلقتىن ئىنتايىن قورقۇشتى، چۈنكى ئۇلار بەك كۆپ ئىدى؛ موئابىيلار ئىسرائىللارنىڭ سەۋەبىدىن بەك ئالاقزادە بولۇپ كېتىشتى. **4** موئابىيلار مىدىيان ئاقساقللىرىغا: «بۇ بىر توپ ئادەم ئەتراپىمىزدىكى ھەممە نەرسىنى، خۇددى كالا ئېتىزدىكى ئوتنى يالمىغاندەك يالماپ يەپ كېتىدىغان بولدى» — دېيىشتى. ئۇ چاغدا زىپپورنىڭ ئوغلى بالاق موئابنىڭ پادىشاھى ئىدى. **5** ئۇ ئەلچىلەرنى بېئورنىڭ ئوغلى بالائامنىڭ ئالدىغا، بالائامنىڭ ئاتا يۇرتىدىكى ئۈلۈغ دەريا ۋىيدىكى پېتور شەھىرىگە يېرىپ، بالائامنى چاقىرىپ كېلىشكە ئەۋەتتىپ: پادىشاھىمىز: — «قارىسلا، بىر خەلق مىسردىن چىققاندى؛ مانا، ئۇلار يۈتۈن زېمىنغا ياماپ كەتتى، مانا ئۇلار بىزنىڭ ئۆدۈلىمىزغا كېلىپ چۈشتى. **6** ئۇلار مېنىڭدىن كۆچلۈك يولغاچقا، ئەمدى ئۇنىلارنى كېلىپ بۇ خەلقنى مەن ئۈچۈن بىر قارىغاپ بە رگەن بولسىلا؛ بەلكىم مەن ئۇلارنى يېڭىپ، بۇ زېمىندىن قوغلاپ چىقىرىشىم مۇمكىن؛ چۈنكى ئۇنىلىرى كىمگە بەخت تىلىسىلە شۇنىڭ بەخت قۇچىدىغانلىقىنى، كىمنى قارغىسىلا، شۇنىڭ قارغىشقا قالىدىغانلىقىنى بىلىمەن» دەيدۇ، دە گلار، — دېدى. **7** موئابنىڭ ئاقساقللىرى بىلەن مىدىيانىنىڭ ئاقساقللىرى قوللىرىدا پال سىلىش ئىشلىمىلىرىنى ئېلىپ ماكېدى؛ ئۇلار بالائامنىڭ ئالدىغا كېلىپ بالاقنىڭ گەپلىرىنى يەتكۈزدى. **8** بالائام ئۇلارغا: — بۇگۈن ئاخشام مۇشۇ يەردە قونۇپ قېلىڭلار، مەن پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا قىلغان سۈزى ۋىچچە سىلە رگە جاۋاب يەتكۈزىمەن، — دېدى. شۇنىڭ بىلەن موئابنىڭ شۇ ئەمىرلىرى بالائامنىڭكىدە قونۇپ قالدى. **9** خۇدا بالائامنىڭكىگە كېلىپ: — سىبنىڭ بىلەن بىللە ئۇرغان بۇ ئادەملەر كىم؟ — دېۋىدى، **10** بالائام خۇداغا: — موئاب پادىشاھى زىپپورنىڭ ئوغلى بالاق ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ ماڭا: **11** «قارىسلا، مىسردىن بىر خەلق چىققاندى، ئۇلار يۈتۈن زېمىنغا ياماپ كەتتى، بۇ يەر رگە كېلىپ مېنىڭ ئۈچۈن ئۇلارنى قارغاپ بەرسىلە، شۇنداق قىلسىلا بەلكىم ئۇلارنى يېڭىپ، بۇ يەردىن قوغلۇۋېتەلىشىم مۇمكىن» — دېدى، — دېدى. **12** خۇدا بالائامغا: سەن ئۇلار بىلەن بىللە بارساڭ بولمايدۇ، ئۇ خەلقنى قارغىساڭمۇ بولمايدۇ، چۈنكى ئۇلارغا بەختىگە-بەرىكەت ئاتا قىلىنغان، — دېدى. **13** بالائام ئەتىگەن ئۇرۇپ بالاقنىڭ ئەمەلدارلىرىغا: — سىلەر ئۆز يۇرتۇڭلارغا قايتىپ كېتىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار مېنىڭ سىلەر بىلەن بىللە بېرىشىمنى رۇخسەت قىلمىدى، — دېدى. **14** موئابنىڭ ئەمەلدارلىرى قويۇپ بالاقنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: — بالائام بىز بىلەن بىللە كېلىشكە ئۇنىمىدى، — دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن بالاق ئىخىمۇ كۆپ ۋە ئېخىمۇ مۇتەۋەر ئەمەلدارلارنى ئەۋەتتى، **16** ئۇلار بالائامنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: — «زىپپورنىڭ ئوغلى بالاق مۇنداق دەيدۇ: — «ھېچنېمە سىلىنىڭ يېنىمغا كېلىشلىرىنى توسۇمغاي؛ **17** چۈنكى مەن ئۇنلارنى زور شان-شۆھرەتكە ئېگە قىلىمەن؛ نېمە دېسىلە ماقۇل دەيمەن، شۇڭا ماڭا ئەشۇ خەلقنى قارغاپ بەرسىلا بولىدۇ»، — دېدى. **18** بالائام بالاقنىڭ خىزمەتكارلىرىغا جاۋابەن: — بالاق ماڭا ئۆزىنىڭ ئالتۇن-كۈمۈشكە لىق تولغان ئۆز ۋەينى بەرسىمۇ، مەيلى چوڭ ياكى كىچىك ئىش قىلاي، خۇدايىم پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا ۋېيرۇغانلىرىدىن ھالقىپ كېتىلەلەيمەن. **19** سىلەرمۇ بۇگۈن ئاخشام مۇشۇ يەردە قونۇپ قېلىڭلار، پەرۋەردىگار يەنە شۇ ئىشلار ئوغرىسىدا ماڭا نېمە دەيدىكىن، شۇنى بىلەي، — دېدى. **20** شۇ كېچىسى خۇدا بالائامنىڭكىگە كېلىپ ئۇنىڭغا: — ئۇ كىشىلەر سېنى تە كىلىپ قىلىپ كەلگەن بولسا، ئۇلار بىلەن بىللە بارغىن، لېكىن سەن مېنىڭ ساڭا ئېيتىدىغانلىرىم ۋىچچە ئىش قىلىشىڭ كېرەك، — دېدى. **21** بالائام ئەتىگەن ئۇرۇپ ئېشىكىنى توقۇپ موئابنىڭ ئەمىرلىرى بىلەن بىللە ماكېدى. **22** خۇدا بالائامنىڭ ماڭغانلىقىدىن غەزەپلەندى؛ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنى توسۇشقا يولدا ئۇراتتى. ئۇ شۇ چاغدا ئېشىكىگە مىنىپ ئىككى غۇلامى بىلەن بىللە كېتىۋاتاتتى. **23** مادا ئېشەك پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ قولىغا قىلىچ ئالغان ھالدا يولدا ئۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، يولدىن چىقىپ ئېتىزلىق بىلەن مېڭىۋىدى، بالائام ئېشەكنى يولغا چىقىپ مېڭىشقا دۇمبالاپ ئۇردى. **24** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىككى تە رىپى توسما تام بىلەن توسالغان ئۈزۈمزارلىقتىكى تار بىر يولدا تۇرۇۋالدى. **25** ئېشەك پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنى كۆرۈپ، تامغا قىستىلىپ مېكۈپ، بالائامنىڭ پۇتىنى تامغا قىستاپ يارىلاندۇرۇپ قويدى؛ بالائام ئېشەكنى يەنە ئۇرمىالدى. **26** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بولسا يەنە ئالدىغىراق بېرىپ، ئوڭ يا سولغا بۇرۇلۇشقا بولمايدىغان تېخىمۇ تار بىر يەردە كۆرۈپ تۇردى. **27** ئېشەك پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنى كۆرۈپ ماڭماي، بالائامنىڭ ئاستىدا يېتىۋالدى؛ بالائام قاتتىق خاپا بولۇپ، ئېشەكنى ھاسىسى بىلەن قاتتىق دۇمبالاپ كەتتى. **28** بۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئېشەككە زۇۋان كەرگىزۇۋېدى، ئېشەك بالائامغا: — مېنى ئۈچ قېتىم دۇمبالايدىغانغا ساڭا نېمە يامانلىق قېتىممەن؟ — دېۋىدى، **29** بالائام ئېشەككە: — سەن مېنى سەتلەشتۈردۈڭ، قولۇمدا قىلىچ بولغان بولسا ئىدى، سېنى چېپىپ ئولتۇرۇۋېتەتتىم! — دېدى. **30** ئېشەك بالائامغا: — مەن سېنىڭكى بولغىنىمدىن تارتىپ منىپ كەلگەن ئېشىڭ مەن ئەمەسمۇ؟ ئىلگىرى مەن ساڭا مۇشۇنداق قىلىش ئادىتىم بولۇپ باققانمۇ؟ — دېۋىدى، — ياق، — دېدى [بالائام]. **31** ئەنە شۇ چاغدا پەرۋەردىگار بالائامنىڭ كۆزلىرىنى ئاچتى، بالائام پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ قىلىچنى غىلىپىدىن چىقىرىپ، يولدا ئۇرغانلىقىنى كۆردى؛ ئۇ يەر رگە بېشىنى قويۇپ سەجدە قىلدى. **32** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا: — سەن ئېشىكىڭنى نېمە ئۈچۈن ئۈچ قېتىم دۇمبالايسەن؟ قارىغىنا، ماڭغىنا يولۇڭ مېنىڭ نەزىرىدە تەتۈر بولغاچقا، سېنى توسۇشقا چىققۇچى مەن تۇزۇمۇ ئىدىم. **33** ئېشەك مېنى كۆرۈپ ئۈچ قېتىم مېنىڭ ئالدىمدىن بۇرۇلۇپ كەتتى؛ ئە گەر ئېشەك مېنىڭ ئالدىمدىن بۇرۇلۇپ كەتمىگەن بولسا، مەن ئاللىقاچان سېنى ئولتۇرۇپ ئېشەكنى تىرىك قالدۇرغان بولاتتىم، — دېدى. **34** بالائام پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىگە: — مەن گۇناھكارمەن، تۇزلىرىنىڭ يولدا مېنى توسۇپ تۇرغانلىقلىرىنى كۆرمەپتىمەن؛ مۇبادا

ئەمدی مېنىڭ بېرشىم نەزەرلىرىدە رەزىل كۆرۈنسە، مەن قايتىپ كېتەي، — دېدى. **35** پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى بالائامغا يەنە: — ۋېتۇ، بۇ كىشىلەر بىلەن بىللە بارغىن، بىراق پەقەت مەن ساگا دېگەن سۆزنىلا دېگىن، — دېدى. شۇنىڭ بىلەن بالائام بالاقنىڭ ئەمەلدارلىرى بىلەن بىللە ماكۇدى. **36** بالاق بالائامنى كېلىۋېتىۋاتقىنىدا ئۇ ئاگلاپ، قارشى ئېلىش ئۈچۈن موئابنىڭ ئارنون دەرياسىنىڭ ۋېدىكى، چېگرىنىڭ ئەڭ يېشىدىكى شەھىرىگە كەلدى: **37** — مەن سىلنى چاقىرىشقا شۇنچە جىددىي ئەلچى ئەۋەتكەندىم، نېمە ئۈچۈن كېلىشكە ئۈنىمىدىلا؟ مەن سىلنى شان-شۆھرەتكە ئىگە قىلالمايتىممۇ؟ — دېدى بالاق بالائامغا. **38** — قارىسلا، مانا كەلدىمغۇ، ئەمدى مەن ئۆز ئالدىمغا بىرنېمە دېيەلەيتىممۇ؟ — دېدى بالائام، — خۇدا ئاغزىمغا نېمە گەپنى سالسا، مەن شۇنىلا دەيمەن. **39** بالائام بالاق بىلەن بىللە يولغا چىقىپ كىرىئات-خۇزوتقا كەلدى. **40** بالاق كالا، قويالارنى سويۇپ قۇربانلىق قىلىپ، ئۇلارنىڭ گۆشىدىن بالائام ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان ئەمىرلە رگە ئەۋەتىپ بەردى. **41** ئاندىن بالاق ئەتىسى سەھەردە بالائامنى باتالنىڭ ئېگىز جايلىرىغا ئېلىپ چىقتى، ئۇ شۇ يەردىن ئىسرائىل خەلقىنىڭ ئەڭ چەتتىكى بىر قىسمىنى كۆردى.

23

بالائام بالاققا: — سىلى مۇشۇ يە رگە ماگا يەتتە قۇربانگاھ ياسىتىپ بەرسىلە، مۇشۇ يە رگە يەنە يەتتە بۇقا بىلەن يەتتە قوشقارمۇ ھازىرلاپ بەرسىلە، — دېدى. **2** بالاق بالائامنىڭ دېگىنىدەك قىلىپ بەردى؛ بالاق بىلەن بالائام ئىككىسى ھەربىر قۇربانگاھقا قۇربانلىق قىلىشقا بىردىن بۇقا بىلەن بىردىن قوشقار سۇندى. **3** بالائام بالاققا: — سىلى ئۆز كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىنىڭ يېنىدا تۇرسىلا، مەن ئالدىغا بارىمەن، پەرۋەردىگار مېنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە كېلەمدىكىن؟ ئۇ ماگا نېمە دەپ كۆرسەتمە بەرسە، مەن ئۆزلىرىگە شۇنى دەپ بېرىمەن، — دېدى ۋە بىر دۆڭگە چىقتى. **4** خۇدا بالائام بىلەن كۆرۈشتى؛ بالائام خۇداغا: — مەن يەتتە قۇربانگاھ ھازىرلاتتىم، ھەربىر قۇربانگاھقا قۇربانلىق سۈپىتىدە بىردىن بۇقا بىلەن بىردىن قوشقار سۇندۇم، — دېدى. **5** پەرۋەردىگار بالائامنىڭ ئاغزىغا بىر سۆزنى سېلىپ: — بالاقنىڭ يېنىغا قايتىپ بېرىپ ئۇنىڭغا مۇنداق، مۇنداق دېگىن، — دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئۇ بالاقنىڭ يېنىغا قايتىپ باردى. مانا، ئۇ ۋە موئابنىڭ بارلىق ئەمىرلىرى ئۇنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. **7** بالائام كالام سۆزىنى ئاغزىغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: — بالاق مېنى ئارام دېگەن يۇرتتىن، موئاب شاھى بالاق مېنى مەشرىق تاغلىرىدىن ئېلىپ كېلىپ، مۇنداق دېدى: — كەل، مېنىڭ ئۈچۈن ياقۇبنى قارغىغىن. كەل، ئىسرائىلنى راسا بىر سۆزكۈپ ئەيىبلىگىن. **8** ئەگەر ئۆزى قارغىمىغان بىراۋنى مەن قانداق قارغاي؟ پەرۋەردىگار ئۆزى سۆزكۈپ ئەيىبلىمىگەن بىراۋنى مەن قانداق سۆزكۈپ ئەيىبلەي؟ **9** مەن قورام تاشلىرىنىڭ چوققىلىرىدا ئۇرۇپ ئۇنى كۆرەمكتىمەن، دۆڭلەردە تۇرۇپ ئۇنىڭغا ئەزەر سالالقىمەن؛ مانا، ئۇلار يەككە ياشايدىغان بىر قوۋم، ئۇلار باشقا قوۋملارنىڭ قاتاردا ساناليدۇ. **10** ياقۇبنىڭ توپىلىرىنى كىم ھېسابلاپ چىقالايدۇ؟ ھەتتا ئىسرائىلنىڭ تۆتىن بىرىنىمۇ كىم ساناپ چىقالايدۇ؟ مېنىڭ جېنىم ھەققانىينىڭ ئۆلۈمىدەك ئۆلسۇن، مېنىڭ ئاخىرىم ئۇنىڭكىدەك بولغاي! **11** بالاق بالائامغا قاراپ: — سەن ماگا نېمە قىلۋاتىسەن؟! مەن سېنى دۈشمەنلىرىمنى قارغاپ بېرىشكە چاقىرىپتىمەن تۇرسام، مانا سەن ئەكسىچە پۈتۈنلەي ئۇلارغا ئامەت تىلىدىڭ! — دېدى. **12** — پەرۋەردىگارنىڭ ئاغزىمغا سالغىنىنى يەتكۈزۈشكە كۆڭۈل قويمىسام بولامتى؟ — دەپ جاۋاپ بەردى بالائام. **13** بالاق بالائامغا: — مېنىڭ بىلەن بىللە باشقا بىر يە رگە بارسىلا، ئۇلارنى شۇ يەردىن كۆرەلەيلا؛ بىراق ئۇلارنىڭ ھەممىسنى ئەمەس، ئۇلارنىڭ چېگرىدىكى بىر قىسمىنلا كۆرەلەيلا؛ سىلى شۇ يەردە ئۇرۇپ ئۇلارنى مەن ئۈچۈن قارغاپ بەرسىلە، — دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن بالاق بالائامنى «زوفىمنىڭ دالاسى»غا، پىسگاھ تېغىنىڭ چوققىسىغا باشلاپ بېرىپ، شۇ يەردە يەتتە قۇربانگاھ سالدۇرۇپ، ھەربىر قۇربانگاھقا قۇربانلىق سۈپىتىدە بىردىن بۇقا، بىردىن قوشقار سۇندى. **15** بالائام بالاققا: — سىلى مۇشۇ يەردە ئۆزۈلرىنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىنىڭ يېنىدا تۇرۇپ تۇرسىلا، مەن ئاۋۇ ياققا بېرىپ كۆرۈشۈپ كېلەي، — دېدى. **16** پەرۋەردىگار بالائام بىلەن كۆرۈشۈپ، ئۇنىڭ ئاغزىغا بىر سۆزنى سېلىپ: — سەن بالاقنىڭ يېنىغا قايتىپ ئۇنىڭغا مۇنداق، مۇنداق دېگىن، — دېدى. **17** بالائام بالاقنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگەندە، مانا، ئۇ ۋە موئابنىڭ بارلىق ئەمىرلىرى ئۇنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. — پەرۋەردىگار نېمە دېدى؟ — دەپ سوردى بالاق. **18** بالائام كالام سۆزىنى ئاغزىغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: — «ھەي بالاق، سەن قوپۇپ ئاگلىغىن، ئاھ ، زىپپورنىڭ ئوغلى، ماگا قۇلاق سالغىن. **19** ئەگەر ئىنسان ئەمەستۇر، ئۇ يالغان ئېيتمايدۇ، ياكى ئادەم بالىسىمۇ ئەمەستۇر، ئۇ پۇشايمان قىلمايدۇ. ئۇ دېگەنىكەن، ئىشقا ئاشۇرمامي قالامدۇ؟ ئۇ سۆز قىلغانىكەن، ۋۇجۇدقا چىقارمامي قالامدۇ؟ **20** مانا، ماگا «بەركەتلە» دەپ تاپشۇرۇلدى، ئۇ بەركەتلىگەنىكەن، بۇنى مەن يانداۋرالمايمەن. **21** ئۇ ياقۇبتا ھېچ گۇناھ كۆرمىگەن، ئىسرائىلدا ناھەقلىقنى ئۆچۈرتمىغان. خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە، پادىشاھنىڭ تەختىنە ئاۋازى ئۇنىڭ ئارىسىدىدۇر. **22** ئەگەر ئۇنى مىسردىن ئېلىپ چىققان، ئۇنىڭدا ياۋا كالىنىڭكىدەك كۈچ باردۇر. **23** چۈنكى ياقۇبلارغا ئەپسۇن كارغا كەلمەيدۇ، ئىسرائىللارغىمۇ پال كارغا كەلمەيدۇ. ۋاقتى-سائىتى كەلگەندە، ياقۇب بىلەن ئىسرائىل توغرىسىدا: — «ئەگەر نەقەدەر كارامەت ئىش قىلىپ بە رگەن-ھە!» دەپ جاكارلانمامي قالمايدۇ! **24** مانا، بۇ قوۋم چىشى شىردەك قوپىدۇ، ئە رگەك شىردەك قەددىنى رۇسلايدۇ، ئۆزى ئۆۋلىغان ئۆۋنى چىگىۋچە، ئۆلتۈرگەنلەرنىڭ قېنىنى ئىچمىگۈچە، ھە رگىز ياتمايدۇ!». **25** بالاق بالائامغا: — بولدى، سىلى ئۆلارنى ئازراقۇ قارغىمىسىلا، ئۇلارغا ئامەتمۇ تىلىمىسىلە! — دېدى. **26** بالائام بالاققا جاۋاب قىلىپ: — مەن سىلىگە: — «پەرۋەردىگارنىڭ ماگا ئېيتقانلىرىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەلى قىلىمسام بولامايدۇ» دېگەن ئەمەسمىدىم؟ — دېدى. **27** بالاق بالائامغا: — كەلسىلە، مەن سىلنى باشقا بىر يە رگە ئاپىراي، خۇدانىڭ نەزىرىدە سىلى شۇ يەردە ئۆزۈپ ئۇلارنى قارغاشلىرى مۇۋاپىق تېپىلارمىكىن؟ — دېدى. **28** شۇنىڭ بىلەن بالاق بالائامنى باشلاپ، چۆل-بىاباۋانغا قارايدىغان پېئور تېغىنىڭ چوققىسىغا كەلدى. **29** بالائام بالاققا: — سىلى بۇ يەردە ماگا يەتتە قۇربانگاھ سالدۇرۇپ بەرسىلە، يەتتە بۇقا بىلەن يەتتە قوشقارمۇ تەيارلاپ بەرسىلە، — دېدى. **30** بالاق بالائامنىڭ دېگىنىدەك قىلدى، ھەربىر قۇربانگاھقا بىردىن بۇقا بىلەن بىردىن قوچقار سۇندى.

24

بالائام پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارغا بەختىنى-بەركەت ئاتا قىلىشنى مۇۋاپىق كۆرگەنلىكىنى كۆرۈپ ينتىپ، ئالدىنقى [ئىككى] قېتىمقىدەكمۇ سېھىر ئىشلىتىشكە بارمىدى، بەلكى يۈزىنى چۆل-بىاباۋان تەرەپكە قاراتتى. **2** بالائام بېشىنى كۆتۈرۈپ ئىسرائىللارنىڭ قەبىلە ۋىنچە چېدىرلاردا ئولتۇراقلاشقانلىقىنى كۆردى، خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاغزىغا كالام سۆزىنى ئېلىپ مۇنداق دېدى: — «بېئورنىڭ ئوغلى بالائام يەتكۈزىدىغان كالام سۆزى، كۆزى ئېچىلمىغان ئادەمنىڭ ئېيتىدىغان كالام سۆزى، **4** يەنى تەڭرىنىڭ سۆزلىرىنى ئاگلىغۇچى، ھەممىگە قادىرنىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشىنى كۆرگۈچى، مانا ئەمدى كۆزى ئېچىلىپ دۇم يېقىلغان كىشى يەتكۈزگەن كالام سۆزى: — **5** ئاھ ياقۇب، چېدىرلىرىڭ نەقەدەر گۈزەل، ئۇرالغۇلىرىڭ نەقەدەر گۈزەل، ئاھ ئىسرائىل! **6** گويا كېڭەيگەن دەريا ۋادىلىرىدەك، خۇددى دەريا بويىدىكى باغلاردەك، گويا پەرۋەردىگار تىكىپ تۇرىتۇ رگەن ئۇد دەرەخلىرىدەك، دەريا بويىدىكى كېدىر دەرەخلىرىدەك؛ **7** سۇلار ئۇنىڭ سوغىلىرىدىن ئېقىپ چىقىدۇ، ئەۋلادلىرى سۇيى مول جايلاردا بولىدۇ، پادىشاھى ئاگاگدىن ئېشىپ كېتىدۇ، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ئۈستۈن قىلىنىپ گۈللىنىدۇ. **8** ئەگەر ئۇنى مىسردىن ئېلىپ چىققان، ئۇنىڭدا ياۋا بۇقىنىڭ كۈچى باردۇر؛ دۈشمەن ئەللەرنى ئۇ يەپ كېتىدۇ، ئۈستىخانلىرىنى ئېزىپ تاشلايدۇ، ئوقيا ئېتىپ ئۇلارنى ئېشىپ تاشلايدۇ. **9** ئۇ باغرىلاپ ياتسا، ئە رگەك شىردەك، ياتسا ھەم چىشى شىردەك، كىم ئۇنى قوزغىتىشقا پېتنار؟ كىم ساگا بەختىنى-بەركەت تىلىسە، بەختىنى-بەركەت تاپىدۇ. كىم سېنى قارغىسا، قارغىشقا كېتىدۇ». **10** بالاق بالائامغا ئاچچىقلىنىپ، قولىنى قولىغا ئۇرۇپ كەتتى؛ بالاق بالائامغا: — مەن سىلنى دۈشمىنىمنى قارغاپ بېرىشكە قىچقىرتقانىدىم ۋە مانا، سىلى ئۈچ قېتىم پۈتۈنلەي ئۇلارغا ئامەت تىلىدىلە! **11** ئەمدى تېزدىن يۇرتلىرىغا قېچىپ كەتسىلە، مەن ئەسلىدە سىلىنىڭ ئىززەت-ھۆرمەتلىرىنى كاتتا قىلاي دېگەندىم، مانا پەرۋەردىگار سىلنى بۇ كاتتا ئىززەت-ھۆرمەتكە نائىل بولۇشتىن توسۇپ قويدى، — دېدى. **12** بالائام بالاققا: — مەن ئەسلىدە ئۆزلىرىنىڭ ئەلچىلىرىگە: **13** «بالاق ماگا ئۆزىنىڭ ئالتۇن-كۈمۈشكە لىق تولغان ئۆز ئۆيىنى بەرسىمۇ، پەرۋەردىگارنىڭ ۋېرۇغىندىن ھالقىپ، ئۆز مەيلىمچە ياخشى-ياماننى ئىش قىلالمايمەن؛ پەرۋەردىگار ماگا نېمە دېسە، مەن شۇنى دەيمەن» دېگەن ئەمەسمىدىم؟ **14** ئەمدى مەن ئۆز خەلقىمگە قايتىمەن؛ كەلسىلە، مەن ئۆزلىرىگە بۇ خەلقىنىڭ كۆزلەرنىڭ ئاخىردا سىلىنىڭ خەلقلىرىگە قانداق مۇئامىلە قىلىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بېرەي، — دېدى. **15** ئۇ كالام سۆزىنى ئاغزىغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: — يېئورنىڭ ئوغلى بالائام يەتكۈزىدىغان كالام سۆزى، كۆزلىرى ئېچىلمىغان كىشى ئېيتقان كالام سۆزى، **16** تەڭرىنىڭ سۆزلىرىنى ئاگلىغۇچى، ھەممىدن ئالىينىڭ ۋەھيلىرىنى بىلگۈچى، ھەممىگە قادىرنىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشىنى كۆرگۈچى، مانا ئەمدى كۆزى ئېچىلغان دۇم يېقىلغان كىشى يەتكۈزىدىغان كالام سۆزى: — **17** مەن ئۇنى كۆرىمەن، لېكىن ھازىر ئەمەس؛ مەن ئۇنىڭغا قارايمەن، لېكىن يېقىن يەردىن ئەمەس؛ ياقۇبتىن چىقار بىر يۇلتۇز، كۆتۈرۈلۈپ ئىسرائىلدىن بىر شاھانە ھاسا؛ چېقىۋېتەر ئۇ موئابنىڭ چېكىسىنى، بارلىق شېتىلەرنىڭ يېشىنى يانچىدۇ. **18** ئېدوم ئۇنىڭغا تەۋە بولىدۇ، يەنە ئىنى دۈشمىنى سېئىرلار ئۇنىڭغا تەۋە بولىدۇ؛

ئىسرائىل بولسا باتۇرلۇق قىلدۇ. **19** ياقۇپتىن چىققان بىرى سەلتەنەت سۈرىدۇ، شەھەردە قالغان ھەممىلەننى يوقىتىدۇ». **20** ئاندىن بالائام ئامالەكنى كۆرۈپ، مۇنداق كالام سۆزنى ئېيتتى: — «ئامالەك ئىدى ئەسلى ئەللەر ئارىسىدا باش، ئەمدى ھالا كەتىۋىر تەقدىر-قىسمىتى». **21** ئاندىن بالائام كېنىلەرنى كۆرۈپ مۇنداق كالام سۆزنى ئېيتتى: — «سېنىڭ ماكانىڭ مۇستەھكەم بولۇپ، چاڭگاڭ قورام تاش ئىچىدە بولسىمۇ، **22** لېكىن سىلەر كېنىلەر ھالاك قىلىنىپ تۇرىسىلەر، تاكى تاشۇر سىلەرنى تۇتقۇن قىلىپ كەتكۈچە». **23** بالائام يەنە كالام سۆزنى داۋام قىلىپ مۇنداق دېدى:— «ئاھ ، تە كۆى بۇ ئىشلارنى قىلغان چېغىدا، كىم تىرىك قېلىشقا قادىر بولار؟ **24** كىتىم تەرەپلىردىن كېمىلەر چىلىپ، زۇلۇم-زەخمەت سالىدۇ ئاشۇرغا، زۇلۇم-زەخمەت سالىدۇ ئېبە رگە، لېكىن [كىتىمدىن كەلگۈچى] تۈزىمۇ ھالا كەتكە يۇزلىنەر. **25** شۇنىڭ بىلەن بالائام ئورنىدىن قوپۇپ تۈز يۇرتىغا قايتتى؛ بالاقۇ تۈز يولىغا ماكېدى.

25

ئىسرائىللار شىتىمدا تۇرغان مەزگىلدە، خەلق مۇئاب قىزلىرى بىلەن بۇزۇقلۇق قىلىشقا بېرىلىپ كەتتى. **2** تۇ قىزلار ئىسرائىللارنى تۈز ئىلاھلىرىغا ئاتالغان قۇربانلىقلارغا قاتىنىشىشقا چاقىردى؛ [ئىسرائىللارمۇ] قۇربانلىقلاردىن يەيدىغان، تۇلار ئىنىڭ ئىلاھلىرىغا بىرلىكتە چوقۇنىدىغان بولدى. **3** ئىسرائىللار بائال-پېئور بىلەن ئەنە شۇ تەرىقىدە باغلىنىپ كەتكەنلىكى تۈچۈن، پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارغا ئاچچىقى قوزغالدى. **4** پەرۋەردىگار مۇساغا: — پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى ئىسرائىللارغا چۈشمىسۇن تۈچۈن، خەلقنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ھەممىسىنى تۇتۇپ، تۇلارنى مېنىڭ ئالدىمدا ئاپتاپتا ئېسىپ قويغىن، — دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئىسرائىلنىڭ سوراقچىلىرىغا: — سىلەر بىرىپ ھەربىرىڭلار تۈز ئۇگلارنىڭ بائال-پېئور بىلەن باغلىنىپ كەتكەن ئادەملىرىنى ئۆلتۈرۈۋېتىڭلار، — دېدى. **6** ۋە مۇسا پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى بىلەن جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا يىغا-زار قىلىپ تۇرۇۋاتقاندا، مانا ئىسرائىللاردىن بىرىۋىلەن كېلىپ تۇلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا مىدىيانلىق بىر قىزنى تۈز قېرىنداشلىرىنىڭ يېنىغا ئېلىپ ماكېدى. **7** كاھىن ھارۇننىڭ نەۋرىسى، ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاس بۇنى كۆرۈپ، جامائەت ئىچىدىن قوپىتى-دە، قولىغا نەيزە ئېلىپ، **8** ھېلىقى ئىسرائىل ئادەمنىڭ ئارقىسىدىن چېدىرنىڭ ئىچىكىرىگە كىرىپ، قىز بىلەن ئىككىسىنىڭ قارنىغا نەيزە تىقىۋەتتى. ئىسرائىللار ئارىسىدا تارقالغان ۋابا ئەنە شۇ چاغدىلا توختىدى. **9** شۇ چاغدا ۋابا تېگىپ تۇلگەنلەر جەمئىي يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەمگە يەتكەندى. **10** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — **11** — «كاھىن ھارۇننىڭ نەۋرىسى، ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاس مېنى دەپ ۋاپاسىزلىققا بولغان ھەسىتىمنى تۈز ھەسىتى بىلىپ، مېنىڭ ئىسرائىللارغا بولغان غەزىبىمنى ياندۇردى. شۇڭا گەرچە مەن ۋاپاسىزلىققا بولغان ھەسىتىمدىن غەزەپلەنگەن بولساممۇ، ئىسرائىللارنى يوقىتىۋەتمىدىم. **12** شۇڭا سەن: — «مانا، مەن ئۇنىڭغا تۈز ئامان-خاتىرجەملىك ئەھدەمنى تەقدىم قىلىمەن! **13** بۇ [ئەھدە] تۈنىڭغا ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا تەۋە بولىدىغان مەڭگۈلۈك كاھىنلىق ئەھدىسى بولىدۇ، چۈنكى تۈ تۈز خۇداسىنى دەپ ۋاپاسىزلىققا ھەسىت قىلىپ، ئىسرائىللار ئۈچۈن كافارەت كەلتۈردى» — دەپ جاكارلىغىن». **14** ئۇلتۇرۇلگەن يەنى ھېلىقى مىدىيانلىق قىز بىلەن بىللە ئۆلتۈرۈلگەن ئىسرائىل ئادەمنىڭ ئىسمى زىمرى بولۇپ، سالۇنىڭ ئوغلى، شىمېئون قەبىلىسىدىكى بىر جەمەتنىڭ ئەمىرى ئىدى. **15** ئۇلتۇرۇلگەن مىدىيانلىق قىزنىڭ ئىسمى كوزبى بولۇپ، زۇرنىڭ قىزى ئىدى؛ زۇر بولسا مىدىيانلىق بىر قەبىلىنىڭ باشلىقى ئىدى. **16** پەرۋەردىگار مۇساغا: — **17** سەن مىدىيانلىقلارغا ئازار بەرمەي زەربە بەرگىن؛ **18** چۈنكى ئۇلار ھىيلە-مىكىر ئىشلىتىپ سىلە رگە ئازار بەرمىگەن؛ پېئوردىكى ئىشتا، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ سىڭلىسى بولغان مىدىيانىنىڭ بىر ئەمىرىنىڭ قىزى كوزبىنىڭ ئىشىدىغۇ ھىيلە-مىكىر ئىشلىتىپ سىلەرنى ئازدۇرغان، — دېدى. كوزبى ۋابا تارقالغان كۈنىدە پېئوردىكى ئىش سەۋەبىدىن ئۆلتۈرۈلدى.

26

ۋابادىن كېيىن پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازارغا سۆز قىلىپ:— **2** سىلەر پۈتكۈل ئىسرائىللارنىڭ جامائىتى ئىچىدە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنى ئاتا جەمەتى بويىچە ھىسابلاپ ساناقتىن تۈتكۈزۈڭلار، — دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار مۇئاب تۈزىلە گىلىكىدە، يەنى يېرىخونىڭ يېنىدىكى ئىئوردان دەرياسىنىڭ ۋىيدا ئىسرائىللار بىلەن سۆزلىشىپ تۇلارغا: **4** «پەرۋەردىگارنىڭ مۇسا ۋە مىسردىن چىققان ئىسرائىللارغا بۇيرۇغىنى بويىچە، سىلەردىن يىگىرمە ياشتىن ئاشقانلارنىڭ ھەممىسى [تىزىملىنىپ] ساناقتىن تۈتكۈزۈلۈشى كېرەك» دەپ تۇقتۇردى. [تىزىملىنىلغان سانلار مۇنداق بولدى]: — **5** ئىسرائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەن ئىدى. رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى ھانۇقتىڭ نەسىلدىن بولغان ھانۇق جەمەتى؛ پاللۇنىڭ نەسىلدىن بولغان پاللۇ جەمەتى؛ **6** ھەزرون نەسىلدىن بولغان ھەزرون جەمەتى؛ كارمى نەسىلدىن بولغان كارمى جەمەتى. **7** بۇلار رۇبەننىڭ جەمەتىلىرى بولۇپ، تۇلاردىن ساناقتىن تۈتكۈزۈلگىنى جەمئىي قىرىق تۆچ مىڭ يەتتە يۈز ئوتتۇز كىشى بولدى. **8** پاللۇنىڭ ئوغلى ئېلىئاب؛ **9** ئېلىئابنىڭ ئوغۇللىرى نەمۇئەل، داتان، ئابىرام ئىدى. داتان بىلەن ئابىرام ئىشىلىدە جامائەت ئىچىدە چاقىرلىغان مۇتەۋەرلەر بولىسىمۇ، كوراھ گۇرۇھىدىكىلەر پەرۋەردىگار بىلەن تاكالالشقاندا، تۇلار بىلەن بىرلىشىپ مۇسا ۋە ھارۇن بىلەن تاكالالشقاندى. **10** يەر تاغزىنى ئېچىپ تۇلارنى كوراھ بىلەن بەرگە يۇتۇپ كەتكەن؛ شۇ چاغدا كوراھ گۇرۇھىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى تۇلگەن؛ ياشىلارغا ئىبرەت بولسۇن دەپ، ئوت تۇنىڭ ئىككى يۈز ئەللىك ئادىمنى يۇتۇپ كەتكەن. **11** لېكىن كوراھنىڭ ئەۋلادلىرى تۇلۇپ كەتمىگەن. **12** شىمېئوننىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت بويىچە، نەمۇئەلنىڭ نەسىلدىن بولغان نەمۇئەل جەمەتى؛ يامىن نەسىلدىن بولغان يامىن جەمەتى؛ ياقىن نەسىلدىن بولغان ياقىن جەمەتى؛ **13** زەراھ نەسىلدىن بولغان زەراھ جەمەتى؛ ساۋۇل نەسىلدىن بولغان ساۋۇل جەمەتى. **14** بۇلار شىمېئوننىڭ جەمەتىلىرى بولۇپ، جەمئىي يىگىرمە ئىككى مىڭ ئىككى يۈز ئادەم چىقتى. **15** گاد قەبىلىسىدىن، جەمەت بويىچە، زەفون نەسىلدىن بولغان زەفون جەمەتى؛ ھاگگى نەسىلدىن بولغان ھاگگى جەمەتى؛ شۇنى نەسىلدىن بولغان شۇنى جەمەتى؛ **16** ئوزنى نەسىلدىن بولغان ئوزنى جەمەتى؛ ئېرى نەسىلدىن بولغان ئېرى جەمەتى؛ **17** ئارود نەسىلدىن بولغان ئارود جەمەتى؛ ئارئەلى نەسىلدىن بولغان ئارئەلى جەمەتى. **18** بۇلار گاد ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتىلىرى بولۇپ، تۇلار جەمەتىلىرى بويىچە ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنده جەمئىي قىرىق مىڭ بەش يۈز ئادەم چىقتى. **19** يەھۇدانىڭ ئوغۇللىرى ئېر بىلەن ئونان ئىدى؛ بۇ ئىككىسى قانائان زېمىنىدا تۇلۇپ كەتكەن. **20** يەھۇدانىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەتى بويىچە، شىلاھنىڭ نەسىلدىن بولغان شىلاھ جەمەتى؛ پەرەزنىڭ نەسىلدىن بولغان پەرەز جەمەتى؛ زەراھنىڭ نەسىلدىن بولغان زەراھ جەمەتى. **21** پەرەزنىڭ ئەۋلادلىرى ھەزرونىڭ نەسىلدىن بولغان ھەزرون جەمەتى؛ ھامۇلنىڭ نەسىلدىن بولغان ھامۇل جەمەتى. **22** بۇلار يەھۇدانىڭ جەمەتىلىرى بولۇپ، تۇلار جەمەت بويىچە ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنده جەمئىي يەتمىش ئالتە مىڭ بەش يۈز ئادەم چىقتى. **23** ئىسساكارنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت بويىچە، تولانىڭ نەسىلدىن بولغان تولا جەمەتى؛ پۇئاھنىڭ نەسىلدىن بولغان پۇئاھ جەمەتى؛ **24** ياشۇبنىڭ نەسىلدىن بولغان ياشۇب جەمەتى؛ شىمرونىڭ نەسىلدىن بولغان شىمرون جەمەتى. **25** بۇلار ئىسساكارنىڭ جەمەتىلىرى بولۇپ، تۇلار جەمەت بويىچە ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنده جەمئىي ئالتىمىش تۆت مىڭ ئۆچ يۈز ئادەم چىقتى. **26** زەبۇلۇننىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەتى بويىچە، سەرەدنىڭ نەسىلدىن بولغان سەرەد جەمەتى؛ ئېلون نەسىلدىن بولغان ئېلون جەمەتى؛ جاھلىيەلنىڭ نەسىلدىن بولغان جاھلىيەل جەمەتى. **27** بۇلار زەبۇلۇننىڭ جەمەتىلىرى بولۇپ، تۇلار جەمەت بويىچە ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنده جەمئىي ئالتىمىش مىڭ بەش يۈز ئادەم چىقتى. **28** يۈسۈپنىڭ ئوغۇللىرى:— جەمەت بويىچە، مانا‌سسەھ بىلەن ئەفرائىم ئىدى. **29** مانا‌سسەھنىڭ ئەۋلادلىرى:— ماكىرنىڭ نەسىلدىن بولغان ماكىر جەمەتى «ماكىردىن گىلېئاد تورەلگەن»، گىلېئادنىڭ نەسىلدىن بولغان گىلېئاد جەمەتى ئىدى. **30** تۇۋەندىكىلەر گىلېئادنىڭ ئەۋلادلىرى:— يەئەزەرنىڭ نەسىلدىن بولغان يەئەزەر جەمەتى؛ ھەلەكنىڭ نەسىلدىن بولغان ھەلەك جەمەتى؛ **31** ئاسرىيەلنىڭ نەسىلدىن بولغان ئاسرىيەل جەمەتى؛ شەكەمنىڭ نەسىلدىن بولغان شەكەم جەمەتى؛ **32** شەمىدانىڭ نەسىلدىن بولغان شەمىدا جەمەتى؛ ھەفەرنىڭ نەسىلدىن بولغان ھەفەر جەمەتى. **33** ھەفەرنىڭ ئوغلى زەلوفھاد ئوغۇل بولماي پەرزەنت كۆرمەي قىز پەرزەنت كۆرگەن؛ زەلوفھادنىڭ قىزلىرىنىڭ ئىسمى ماھلاھ، نوئاھ، ھوگلاھ، ملكاھ، تىرزاھ ئىدى. **34** بۇلار مانا‌سسەھنىڭ جەمەتىلىرى بولۇپ، ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنده جەمئىي ئەللەك مىڭ ئىككى مىڭ يەتتە يۈز ئادەم چىقتى. **35** تۇۋەندىكىلەر ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەتى بويىچە:— شۇتىلاھنىڭ نەسىلدىن بولغان شۇتىلاھ جەمەتى؛ بەكەرنىڭ نەسىلدىن بولغان بەكەر جەمەتى؛ تاھانىنىڭ نەسىلدىن بولغان تاھان جەمەتى. **36** شۇتىلانىڭ ئەۋلادلىرى ئېرانىنىڭ نەسىلدىن بولغان ئېران جەمەتى. **37** مانا بۇلار ئەفرائىم ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتىلىرى بولۇپ، ھەرقايسى جەمەتىلەر بويىچە ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنده جەمئىي ئوتتۇز ئىككى مىڭ بەش يۈز ئادەم چىقتى. جەمەتىلىرى بويىچە، تۇلارنىڭ ھەممىسى يۈسۈپنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. **38** بىنيامىننىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەتى بويىچە، بېلانىڭ نەسىلدىن بولغان بېلا جەمەتى؛ ئاشېبەلنىڭ نەسىلدىن بولغان ئاشېبەل جەمەتى؛ ئاھرامنىڭ نەسىلدىن بولغان ئاھرام جەمەتى؛ **39** شەفۇفامنىڭ نەسىلدىن بولغان شۇفام جەمەتى؛ ھۇفامنىڭ نەسىلدىن بولغان ھۇفام جەمەتى. **40** ئارد بىلەن نائامان بېلانىڭ ئوغۇللىرى ئىدى؛ ئاردنىڭ نەسىلدىن بولغان ئارد جەمەتى؛ نائامانىڭ نەسىلدىن بولغان نائامان جەمەتى. **41** بۇلار بىنيامىننىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەت بويىچە ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەنده جەمئىي قىرىق بەش

مىڭ ئالتە يۈز ئادەم چىقتى. 42 تۆۋەندىكىلەر داننىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەت يېچە، شۇھامنىڭ نەسىلدىن بولغان شۇھام جەمەتى، جەمەت يېچە بۇلار داننىڭ جەمەتلىرى ئىدى. 43 شۇھامنىڭ ھەممە جەمەتى ساناقتىن تۆتكىزۈلگەنده جەمئىي ئالتمىش تۆت مىڭ تۆت يۈز ئادەم چىقتى. 44 ئاشىرنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت يېچە، يىمناھنىڭ نەسىلدىن بولغان يىمناھ جەمەتى، يېشۇئنىڭ نەسىلدىن بولغان يېشۇئى جەمەتى، يېرياھنىڭ نەسىلدىن بولغان يېرياھ جەمەتى. 45 يېرياھنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت يېچە، ھەبەرنىڭ نەسىلدىن بولغان ھەبەر جەمەتى، مالكىئەلنىڭ نەسىلدىن بولغان مالكىئەل جەمەتى. 46 ئاشىرنىڭ قىزىنىڭ ئىسمى سېراھ ئىدى. 47 بۇلار ئاشىر ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، تۇلار جەمەت يېچە ساناقتىن تۆتكىزۈلگەنده جەمئىي ئەللىك ئۈچ مىڭ تۆت يۈز ئادەم چىقتى. 48 نافتالىنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت يېچە، ياھزىئەلنىڭ نەسىلدىن بولغان ياھزىئەل جەمەتى، گۇنىنىڭ نەسىلدىن بولغان گۇنى جەمەتى، 49 يەھزەرنىڭ نەسىلدىن بولغان يەھزەر جەمەتى، شىللەمنىڭ نەسىلدىن بولغان شىللەم جەمەتى. 50 بۇلار نافتالىنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، جەمەت يېچە ساناقتىن تۆتكىزۈلگەنده جەمئىي قىرىق بەش مىڭ تۆت يۈز ئادەم چىقتى. 51 يۈقىرىقىلار ئىسرائىللاردىن ساناقتىن تۆتكىزۈلگەنلەر بولۇپ، جەمئىي ئالتە يۈز بىر مىڭ يەتمە يۈز ئوتتۇز ئادەم چىقتى. 52 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 53 زېمىن مۇشۇلارغا رويخەتكە ئېلىنغان سان يېچە مىراس قىلىپ تەقسىم قىلىنسۇن. 54 مىراسنى ئادەم سانى كۆپ قەبىلىلەر ئۈچۈن كۆپرەك، ئادەم سانى ئاز قەبىلىلەر ئۈچۈن ئازراق بۆل؛ مىراس رويخەتنىن تۆتكىزۈلگەن ئادەم سانىغا قاراپ ھەربىر ئادەمگە بۆلۈپ بېرىلسۇن. 55 ھالبۇكى، زېمىن چەك تاشلىنىش يولى بىلەن بۆلۈنسۇن؛ تۇلار مىراسقا تۇزلىرىنىڭ ئاتا جەمەت-قەبىلىسىنىڭ نامى يېچە ۋارىسلىق قىلسۇن. 56 مىراس تۇلارغا چەك تاشلاش يولى بىلەن ئادەم سانىنىڭ ئاز-كۆپلۈكىگە قاراپ ھەربىر [ئائىلە-جەمەتكە] بۆلۈپ بېرىلسۇن. 57 تۆۋەندىكىلەر ئاتا جەمەت يېچە ساناقتىن تۆتكىزۈلگەن لاۋىيلار: — گەرشوننىڭ نەسىلدىن بولغان گەرشون جەمەتى، كوھاتنىڭ نەسىلدىن بولغان كوھات جەمەتى، مەرارىنىڭ نەسىلدىن بولغان مەرارى جەمەتى. 58 بۇلار لاۋىيلارنىڭ جەمەتلىرى: — لىبنى جەمەتى، ھېبرون جەمەتى، ماھلى جەمەتى، مۇشى جەمەتى، كوراھ جەمەتى. كوھاتنىن ئامرام تۇرەلگەن. 59 ئامرامنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى يوكەبەد بولۇپ، لاۋىنىڭ مىسردا تۇغۇلغان قىزى ئىدى؛ تۇ ئامرامغا ھارۇن، مۇسا ۋە تۇلارنىڭ ئاچىسى مەريەمنى تۇغۇپ بەرگەن. 60 ھارۇندىن ناداب، ئابىھۇ، ئەلئازار، ئىتامار تۇرەلگەن. 61 لېكىن ناداب بىلەن ئابىھۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا غەيرىي بىر ئوتنى سۇنغاندا تۇلۇپ كەتكەن. 62 لاۋىيلار ئىچىدە بىر ئايلىقتىن ئاشقان بارلىق ئە رىكە كلەر ساناقتىن تۆتكىزۈلگەنده جەمئىي يىگىرمە ئۈچ مىڭ ئادەم چىقتى. تۇلار ئىسرائىللار ئىچىدە ساناقتىن تۆتكىزۈلمىگەن، چۈنكى تۇلارغا ئىسرائىللار ئىچىدە ھېچقانداق مىراس [زېمىن] بۆلۈپ بېرىلمىگەن. 63 يۇقىرىدا ئېيتىلغان ئادەملەر مۇئاب تۈزلە كلىكىدىكى يېرىخونىڭ ئۆدۈلىدىكى ئىئوردان دەرياسى بويىدا مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار تەرىپىدىن ساناقتىن تۆتكىزۈلگەن ئىسرائىللاردۇر. 64 براق بۇ ئادەملەر ئىچىدە مۇسا بىلەن كاھىن ھارۇن ئىلگىرى سىناي چۆلىدە ساناقتىن تۆتكۈ زگەنده ساناقتىن تۆتكىزۈلگەن بىرمۇ ئادەم يوق ئىدى. 65 چۈنكى پەرۋەردىگار تۇلار توغرىسىدا: «تۇلار چۆلدە تۆلەي قالمايدۇ» دەپ ئېيتقاندى. شۇڭا، يەقۇنەھنىڭ ئوغلى كالەب بىلەن نۇنىنىڭ ئوغلى يەھوشۇئادىن باشقا بىرىمۇ قالمىغان.

27

يۈسۈپنىڭ ئوغلى مانا سىسەھنىڭ نەسىلدىن بولغان جەمەتلەر ئىچىدە مانا سىسەھنىڭ چەۋرىسى، ماكىرنىڭ ئەۋرىسى، گىلىئادنىڭ نەۋرىسى، ھەفەرنىڭ ئوغلى زەلوفھادنىڭ قىزلىرى بولۇپ، تۇلارنىڭ ئىسمى ماھلاھ، نوئاھ، ھوگلاھ، ملكاھ، ۋە تىرزاھ ئىدى. 2 تۇلار جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا كېلىپ، مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار ۋە ئەمىرلەر بىلەن پۈتكۈل جامائەتنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ: 3 — بىزنىڭ ئاتىمىز چۆلدە تۇلۇپ كەتكەن؛ تۇ تۇ يەردە پەرۋەردىگارغا ھۆجۇم قىلغىلى يىغلىغانلاردىن ئەمەس، يەنى كوراھ گۇرۇھىدىكىلەردىن ئەمەس، تۇ بەلكى تۇز گۇناھى ئىچىدە تۇلگەن، ۋە ئوغۇل ئوغۇل يەرزەنتى يوق ئىدى. 4 نېمە ئۈچۈن ئاتىمىزنىڭ ئوغلى يوقلۇقى سەۋەبلىك ئۇنىڭ نامى ئۇنىڭ جەمەتىدىن تۈچۈرۈۋېتىلىدۇ؟ تۇزلىرىنىڭ بىرىگە ئاتىمىزنىڭ قېرىنداشلىرى قاتاردا مىراس بۇلۇپ بېرىشلىرىنى ئۈتۈنىمىز، — دېدى. 5 مۇسا تۇلارنىڭ بۇ ئىشىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا قويدى. 6 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 7 زەلوفھادنىڭ قىزلىرىنىڭ ئېيتقىنى دۇرۇس، سەن چوقۇم تۇلارغا ئاتىسىنىڭ قېرىنداشلىرى قاتاردا مىراس بەر؛ تۇلارنىڭ ئاتىسىنىڭ مىراسىنى تۇلارغا تۈتكۈزۈپ بېرگىن. 8 سەن ئىسرائىللارغا ئېيتقىن: «بىر ئادەم تۇلۇپ كەتكەن چاغدا ئۇنىڭ ئوغلى بولمىسا، ئۇنداقتا سىلەر ئۇنىڭ مىراسىنى قىزىغا تۈتكۈزۈپ بېرىڭلار. 9 قىزى بولمىسا، مىراسىنى قېرىنداشلىرىغا بېرىڭلار. 10 قېرىنداشلىرى بولمىسا، مىراسىنى ئاتا جەمەت تاغىلىرىغا بېرىڭلار. 11 ئە گەر ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ قېرىنداشلىرى بولمىسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ مىراسىنى ئۇنىڭ جەمەتىدىكى ئەڭ يېقىن بىر ئۇغقىنىغا بېرىڭلار؛ ئۇ ئادەم ئۇنىڭ مىراسىغا ئىگە بولسۇن. بۇ پەرۋەردىگار مۇساغا يۈرۈغاندەك، ئىسرائىللارغا چۈشۈرۈلگەن ھۆكۈم، قانۇن-يەلگىلىمە بولۇپ قالسۇن». 12 پەرۋەردىگار مۇساغا: — سەن ماۋۇ تاۋارىم تېغىغا چىقىپ، مەن ئىسرائىللارغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا قاراپ باق. 13 كۆرۈپ بولغاندىن كېيىن سەنمۇ ئاكاڭ ھارۇنغا ئوخشاش ئۆز خەلقىلىرىگە قوشۇلىسەن. 14 چۈنكى زىن چۆلىدە، جامائەت جىدەل چىقارغان چاغدا، ئىككىلەر مېنىڭ يۈيرۇقىمغا ئاسىيلىق قىلىپ، سۇنىڭ ئىشىدا ‹زىن چۆلىدە، قادەشتىكى «مەربىاھ سۇلىرى» دېگەن جايدا› مېنى جامائەتنىڭ ئالدىدا مۇقەددەس دەپ ھۆرمەتلىمىدىلار، — دېدى. 15 مۇسا پەرۋەردىگارغا سۆز قىلىپ: 16 — ئى پەرۋەردىگار، بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ روھلىرىنىڭ خۇداسى، ئۆز جامائىتىنىڭ پادىچىسىز پادىسەك بولۇپ قېلىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن جامائىتىنى ئىداره قىلىدىغان، ئۇلارنىڭ ئالدىغا كىرىپ چىقالايدىغان، ئۇلارنى باشلاپ ماكالايدىغان بىر ئادەمنى تىكلەپ بېرىشىڭنى تىلەيمەن، — دېدى. 18 سەن نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئانى تاللىغىن، — دېدى پەرۋەردىگار مۇساغا، — ئۆنىكىڭا روھم بار، سەن قولۇڭنى ئۇنىڭ بېشىغا قوي، 19 ئۇنى كاھىن ئەلئازار ۋە بارلىق جامائەتنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزۇپ ۋەزىپىگە قوي. 20 سەن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئۇنىڭ گېپىگە كىرىشى ئۈچۈن ئۇزۇڭنىڭ ئىززەت-شۇھرىتىڭدىن بىر قىسمىنى ئۇنىڭغا بەرگىن. 21 ئۇ كاھىن ئەلئازارنىڭ ئالدىدا تۇرسۇن، [ئەلئازار] ئۇرىمنىڭ ھۆكۈمىنى ۋاستە قىلىپ تۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئۇنىڭ ئۈچۈن يول سورىسۇن؛ ئىسرائىل خەلقى، يەنى پۈتكۈل جامائەت ئۇنىڭ ۋىرۇقى بىلەن چىقىدۇ، ئۇنىڭ ۋىرۇقى بىلەن كىرىشى كېرەك. 22 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ۋىرۇقى بويىچە ئىش كۆرۈپ، يەشۇئانى باشلاپ كېلىپ، كاھىن ئەلئازارنىڭ ۋە بارلىق جامائەتنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزدى؛ 23 [ئەلئازار] قولىنى ئۇنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ۋىرۇغىنىدەك ۋەزىپىگە قويدى.

28

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 سەن ئىسرائىللارغا ۋىرۇپ: — «ماكا سۇنۇلغان ھەدىيە-قۇربانلىقلارنى، يەنى ماكا ئوزۇق بولىدىغان، خۇشىۋىي كەلتۈردىغان ئوتنا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە-قۇربانلىقلارنى بولسا، سىلەر ھەربىرىنى بېكىتىلگەن قەرىلدە سۇنۇشقا كۆزگۈل قويۇڭلار» — دېگىن. 3 سەن تۇلارغا يەنە: «سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارنا ئاتاب ئوتنا سۇنىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىقلارىڭلار مۇنداق بولىدۇ: — ھەر كۈنى بىچىرم بىر ياشلىق ئە ركەك قوزىدىن ئىككىنى دائىمى كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىڭلار. 4 ئە تىگىنى بىرنى، گۈزگۈمدا بىرنى سۇنۇڭلار، 5 يەنە تۆتتىن بىر ھىندىن سوقۇپ چىقىرىلغان زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئۇندىن بىر ئەفاھنى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە سۇنۇڭلار. 6 سىناي تېغىدا بەلگىلەنگەن، پەرۋەردىگارغا ئاتاب خۇشىۋىي چىقارسۇن دەپ، ئوتنا سۇنۇلىدىغان دائىمى كويدۇرمە قۇربانلىق مانا شۇدۇر. 7 ھەربىر قوزا ئۈچۈن ئۈنىگىنا قوشۇلىدىغان شاراب ھەدىيەسى تۆتتىن بىر ھىن شاراب بولىدۇ؛ ئېچىتما ئىچىملىك بولغان شاراب ھەدىيەسى مۇقەددەس جايدا پەرۋەردىگارغا سۇنۇپ تۆكۈلسۇن. 8 سەن ئىككىنچى بىر قوزىنى گۈزگۈمدا سۇنغىن؛ ئۇنى ئە تىگەنكىدەك ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىلەن قوشۇپ سۇنغىن؛ تۇ خۇشىۋىي كەلتۈرۈش ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا ئاتاب ئوتنا سۇنۇلىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىق بولىدۇ. 9 — شابات كۈنى بىچىرم بىر ياشلىق ئىككى ئە رىكەك قوزا سۇنۇلسۇن؛ ئۈنىگىنا قوشۇپ زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئىككىسى ئۇندىن ئىككىسى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە سۇنۇلسۇن ۋە شاراب ھەدىيەسى سۇنۇلسۇن، 10 بۇ ھەربىر شابات كۈنىدە سۇنۇلىدىغان شابات كۈنىدىكى قۇربانلىقتۇر؛ ئۈنىگىنا بىلەن دائىمى كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە قوشۇمچە سۇنۇلىدىغان شاراب ھەدىيەسى بىللە سۇنۇلسۇن.

11 — ھەر ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتىلىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىق سۇنۇڭلار، يەنى ئىككى ياش توراق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىچىرم يەتتە ئە رىكەك قوزىنى سۇنۇڭلار. 12 ھەر توراق بېشىغا زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئۇندىن ئۇچى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە، قوشقارغا زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئۇندىن ئىككىسى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە، 13 ھەربىر قوزا بېشىغا زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئۇندىن بىرى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە سۇنۇلسۇن؛ بۇ پەرۋەردىگارغا ئوتنا سۇنۇلىدىغان، خۇشىۋىي چىقىرىدىغان بىر كويدۇرمە قۇربانلىقتۇر. 14 تۇلارنىڭ شاراب ھەدىيەلىرى بولسا: — ھەربىر توراق بېشىغا شاراپنىن يېرىم ھىن، قوشقار بېشىغا ھىننىڭ ئۈچتىن بىرى، ھەربىر قوزا بېشىغا ھىننىڭ تۆتتىن بىرى سۇنۇلسۇن. بۇ ھەر ئايدا سۇنۇلىدىغان ئايلىق

كويدۇرمە قۇربانلىق بولۇپ، يىلنىڭ ھەر ئېيىدا شۇنداق قىلىنسۇن. **15** بۇلارنىڭ ئۈستىگە پەرۋەردىگارغا ئاتىلىدىغان گۈناھ قۇربانلىق سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈلسۇن؛ شۇلارنىڭ ھەممىسى دائىمي كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە قوشۇمچە شاراب ھەدىيەسى بىلەن بىللە سۈنۈلسۇن. **16** بىرنىچى ئاينىڭ ئون توتىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «تۆتۈپ كېتىش» [قۇرىسى سۈنۈلسۇن]. **17** شۇ ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنى ھېيت باشلىنىدۇ؛ يەتتە كۈن پېتىر نان يېيىلسۇن. **18** بىرنىچى كۈنى مۇقەددەسىس يىغلىش تۈتكۈزۈلسۇن، ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماسلىقلار كېرەك، **19** شۇ كۈنى ئوتنا سۈنۈلدىغان، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان كويدۇرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە ياش تورپاقتىن ئىككىنى، بىر قوچقار ۋە يەتتە بىر ياشلىق ئە رەكمك قوزا سۈنۈلگار؛ تۆلار ئالدىگلاردا پىچىرم كۆرۈنسۇن؛ **20** شۇلارغا قوشۇلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل تۇن بولۇپ، ھەربىر تورپاق بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن تۇچى، قوچقار بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى، **21** شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرى سۈنۈلسۇن؛ **22** شۇنىڭدەك [گۈناھىگلار] تۇچىن كافارەت كەلتۈرۈشكە گۈناھ قۇربانلىق سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈلسۇن. **23** بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئەتىگەنلىك كويدۇرمە قۇربانلىق، يەنى دائىمي كويدۇرمە قۇربانلىقتىن ئايرىم سۈنۈگلار. **24** سىلەر بۇ تەرىقىدە ئۈدا يەتتە كۈن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۈنۈلدىغان، خۇشبۇيي كەلتۈرىدىغان ئاشۇنداق ھەدىيە-قۇربانلىقلارنى سۈنۈگلار؛ شۇلارنىڭ ھەممىسى دائىمي كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە قوشۇپ سۈنۈلدىغان شاراب ھەدىيەسىنىڭ سىرتىدا سۈنۈلدۇ. **25** يەتتىنچى كۈنى مۇقەددەسىس يىغلىش تۈتكۈزۈگلار، شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلمىشقا بولمايدۇ. **26** «دەسلەپكى ئورما» كۈنى، يەنى «ھەپتىلەر ھېيتى» گلاردا سىلەر يېڭى ئاشلىق ھەدىيەنى پەرۋەردىگارغا سۇنغان چاغدا مۇقەددەسىس يىغلىش تۈتكۈزۈگلار، ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماگلار. **27** سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتالغان، خۇشبۇيي كەلتۈرىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە ياش تورپاقتىن ئىككىنى، قوچقاردىن بىرنى، بىر ياشلىق ئە رەكمك قوزدىن يەتتىنى سۈنۈگلار. **28** شۇلارغا قوشۇپ سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل تۇندىن بولۇپ، ھەربىر تورپاق بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن تۇچى، قوچقار بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى، **29** شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرى سۈنۈلسۇن؛ **30** شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ [گۈناھىگلار تۇچىن] كافارەت كەلتۈرۈشكە [گۈناھ قۇربانلىق سۈپىتىدە] بىر تېكە سۈنۈلسۇن. **31** شۇلارنىڭ ھەممىسى دائىمي كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە تۇنىڭ ئاشلىق ھەدىيەسىگە قوشۇپ ‹بۇلارنىڭ ھەممىسى ئالدىگلاردا پىچىرم كۆرۈنسۇن›، شاراب ھەدىيەلىرى بىلەن بىللە سۈنۈلسۇن.

29

يەتتىنچى ئاينىڭ بىرنىچى كۈنى سىلەر مۇقەددەسىس يىغلىش تۈتكۈزۈگلار؛ [تۆ كۈنى] ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماسلىقگلار كېرەك. بۇ سىلەر ئۈچۈن كانايلار چېلىنىدىغان كۈنى بولىدۇ. **2** سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتالغان، خۇشبۇيي كەلتۈرىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە ياش بىر تورپاق، بىر قوچقار، يەتتە بىر ياشلىق پىچىرم ئە رەكمك قوزىنى سۈنۈگلار. **3** شۇلارغا قوشۇپ سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل تۇندىن بولۇپ، ھەربىر تورپاق بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن تۇچى، قوچقار بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى، **4** شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرى سۈنۈلسۇن؛ **5** شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ [گۈناھىگلار تۇچىن] كافارەت كەلتۈرۈشكە گۈناھ قۇربانلىق سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈلسۇن. **6** شۇلارنى ئاينىڭ بىرنىچى كۈنىدىكى كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە تۇنىڭغا قوشۇپچە بولغان ئاشلىق ھەدىيەسى، دائىمي كويدۇرمە قۇربانلىق، تۇنىڭغا قوشۇپچە بولغان ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە بۇلارغا قوشۇلدىغان شاراب ھەدىيەلىرىنىڭ سىرتىدا سۈنۈگلار؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ھەربىرى بەلگىمە ۋىچە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا خۇشبۇيي كەلتۈرسۈن ۋەپ سۈنۈلسۇن. **7** يەتتىنچى ئاينىڭ ئونىنچى كۈنى سىلەر مۇقەددەسىس يىغلىش تۈتكۈزۈگلار، نەپىسكلارنى تارتىپ تۆزۈگلارنى تۆۋەن تۇتۇگلار. تۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلىشقا بولمايدۇ. **8** سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتالغان، خۇشبۇيي كەلتۈرىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە ياش بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق ئە رەكمك قوزدىن يەتتىنى سۈنۈگلار ‹بۇلارنىڭ ھەممىسى ئالدىگلاردا پىچىرم كۆرۈنسۇن›. **9** شۇلارغا قوشۇپ سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل تۇندىن بولۇپ، ھەربىر تورپاق بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن تۇچى، قوچقار بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى، **10** شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرىنى، **11** شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىق سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈگلار؛ تۇلارنىڭ ھەممىسى كافارەت كۈنىدىكى گۈناھ قۇربانلىقى، دائىمي كويدۇرمە قۇربانلىق، تۇنىڭ قوشۇپچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە بۇلارنىڭ شاراب ھەدىيەلىرى بىلەن بىللە سۈنۈلسۇن. **12** يەتتىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنى مۇقەددەسىس يىغلىش تۈتكۈزۈگلار، تۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلمىشقا بولمايدۇ. پەرۋەردىگارغا ئاتاپ يەتتە كۈن ھېيت قىلىگلار، **13** سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ، خۇشبۇيي كەلتۈرسۈن دەپ ئوتنا سۈنۈلدىغان كويدۇرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە ياش تورپاقتىن ئون ئۈچىنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئە رەكمك قوزدىن ئون توتنى سۈنۈگلار ‹شۇلار ھەممىسى پىچىرم بولسۇن›. **14** شۇلارغا قوشۇپ سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل تۇندىن بولۇپ، ئون تۆچ تورپاق بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئۈچىنى، ئىككى قوچقار بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى، **15** ئون تۆت قوزا بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرىنى، **16** شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىق سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈگلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمي كويدۇرمە قۇربانلىق، تۇنىڭ قوشۇپچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىلەن سۈنۈلسۇن. **17** ئىككىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن ئون ئىككىنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئە رەكمك قوزدىن ئون توتنى سۈنۈگلار ‹شۇلار ھەممىسى پىچىرم بولسۇن› **18** ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئە رەكمك قوزلارنىڭ سانغا قاراپ بەلگىمە ۋىچە قوشۇپچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرى بىلەن سۈنۈلسۇن. **19** شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈگلار، شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمي كويدۇرمە قۇربانلىق، تۇنىڭ قوشۇپچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىلەن سۈنۈلسۇن. **20** تۆچىنچى كۈنى بىر ياش تورپاقتىن ئون بىرنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئە رەكمك قوزدىن ئون توتنى سۈنۈگلار ‹شۇلار ھەممىسى پىچىرم بولسۇن› **21** ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئە رەكمك قوزلارنىڭ سانغا قاراپ بەلگىمە ۋىچە قوشۇپچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈگلار؛ **22** شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈگلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمي كويدۇرمە قۇربانلىق، تۇنىڭ قوشۇپچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىلەن سۈنۈلسۇن. **23** توتىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن ئونىنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئە رەكمك قوزدىن ئون توتنى سۈنۈگلار ‹شۇلار ھەممىسى پىچىرم بولسۇن› **24** ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئە رەكمك قوزلارنىڭ سانغا قاراپ بەلگىمە ۋىچە قوشۇپچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈگلار؛ **25** شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈگلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمي كويدۇرمە قۇربانلىق، تۇنىڭ قوشۇپچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىلەن سۈنۈلسۇن. **26** بەشىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن توققۇزنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئە رەكمك قوزدىن ئون توتنى سۈنۈگلار ‹شۇلار ھەممىسى پىچىرم بولسۇن› **27** ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئە رەكمك قوزلارنىڭ سانغا قاراپ بەلگىمە ۋىچە قوشۇپچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈگلار؛ **28** شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈگلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمي كويدۇرمە قۇربانلىق، تۇنىڭ قوشۇپچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىلەن سۈنۈلسۇن. **29** ئالتىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن سەككىزنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئە رەكمك قوزدىن ئون توتنى سۈنۈگلار ‹شۇلار ھەممىسى پىچىرم بولسۇن› **30** ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئە رەكمك قوزلارنىڭ سانغا قاراپ بەلگىمە ۋىچە قوشۇپچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈگلار؛ **31** شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈگلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمي كويدۇرمە قۇربانلىق، تۇنىڭ قوشۇپچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىلەن سۈنۈلسۇن. **32** يەتتىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن يەتتىنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئە رەكمك قوزدىن ئون توتنى سۈنۈگلار ‹شۇلار ھەممىسى پىچىرم بولسۇن› **33** ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئە رەكمك قوزلارنىڭ سانغا قاراپ بەلگىمە ۋىچە قوشۇپچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈگلار؛ **34** شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈگلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمي كويدۇرمە قۇربانلىق، تۇنىڭ قوشۇپچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىلەن سۈنۈلسۇن. **35** سەككىزىنچى كۈنى سىلەر مۇقەددەسىس يىغلىش تۈتكۈزۈگلار؛ تۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماگلار. **36** سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ، خۇشبۇيي كەلتۈرسۈن دەپ ئوتنا سۈنۈلدىغان كويدۇرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە بىر تورپاق، بىر قوچقار ۋە بىر ياشلىق ئە رەكمك قوزدىن ئون توتنى ‹شۇلار ھەممىسى پىچىرم بولسۇن› **37** ھەمدە تورپاق، قوچقار ۋە ئە رەكمك قوزلارنىڭ سانغا قاراپ، بەلگىمە ۋىچە قوشۇپچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈگلار؛ **38** شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدىمۇ بىر تېكە سۈنۈگلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمي كويدۇرمە قۇربانلىق، تۇنىڭ قوشۇپچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىلەن سۈنۈلسۇن. **39** بەلگىلەنگەن ھېيتلىرىگلاردا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنۈلدىغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەر ئەنە شۇلاردۇر؛ سىلەرنىڭ قەسەمگە باغلىق ياكى ئىختىيارەن سۇندىغانلىرىگلار، كويدۇرمە قۇربانلىقلىرىگلار، ئاشلىق ھەدىيەلىرىگلار، شاراب

هەدیەلەرىگلار ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىگلار بولسا، ئۇلارنىڭ سىرتىدىدۇر. 40 شۇنداق قىلىپ، مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ تۆرىگە ئۇيۇرۇغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى قالدۇرماي ئىسرائىللارغا ئۇقتۇردى.

30

مۇسا ئىسرائىللارنىڭ قەبىلە باشلىقلىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — پەرۋەردىگارنىڭ ئۇيۇرۇغانلىرى مۇنداق: — 2 ئەگەر براۋ پەرۋەردىگارغا قەسەم ئىچكەن بولسا يا كى تۆز-تۆزنى چە كلىمىگىچە بولۇپ قەسەم ئىچكەن بولسا، ھەۋزىدىن قايتىشقا بولمايدۇ، ھامان ئاغزىدىن چىققان ھەممە گەپ يۈچىە ئىش تۇتۇشى كېرەك. 3 قىز بالا ياش بولۇپ، تېخى ئاتىسىنىڭ ئۆيىدىكى چاغدا، تۆز-تۆزنى چە كلەش توغرىلۇقۇق پەرۋەردىگارغا قەسەم بە رگەن بولسا، 4 ئەمما ئاتىسى قىزنىڭ قەسىمنى يا كى تۆز-تۆزنى چە كلەش توغرىسىدا بە رگەن ۋەدىسىنى ئا گلىغان ۋە قىزنىڭ ئالدىدا ئۇندىمەي شۇك تۇرغان بولسا، ئۇنداقتا تۆنىڭ بارلىق قەسەملىرى ۋە تۆز-تۆزنى چە كلەش توغرىسىدا قىلغان ھەممە ۋەدىسى ئىناۋەتلىك بولىدۇ. 5 لېكىن قىزنىڭ ئاتىسى ئا گلىغان چاغدا تۆنى توسقان بولسا، تۆنىڭ قىلغان قەسەملىرى يا كى تۆز-تۆزنى چە كلەش توغرىسىدا قىلغان ۋەدىلىرىدىن ھېچبىرى ئىناۋەتلىك بولمايدۇ؛ ئاتىسى تۆنى توسقان بولغاچقا، پەرۋەردىگارمۇ تۆنى كە چۈرىدۇ. 6 — ئە گەر ئۇ قەسەم قىلغان يا كى تۆز-تۆزنى چە كلەشكە ئاغزىدا تە تە تە كىلىك بىلەن ۋەدە قىلغان ھالىدىتە ئە رگە تە گىگەن بولسا، 7 ئېرى شۇنى ئا گلىغان بولسا، لېكىن ئا گلىغان كۈنى ئۇندىمەي شۇك تۇرغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ قىلغان قەسەملىرى يا كى تۆز-تۆزنى چە كلەشكە قىلغان گەپلىرى ئىناۋەتلىك بولىدۇ. 8 ئە گەر ئېرى ئا گلىغان كۈنى تۆنى توسقان بولسا، تۆنىڭ قىلغان قەسەمنى ۋە تۆز-تۆزنى چە كلەش توغرۇلۇقۇق ئاغزىدىن چىقارغان تە تە تە گەپلىرىنى بىكار قىلسا، ئۇنداقتا تۆلار ئىناۋەتسىز بولىدۇ؛ پەرۋەردىگار تۆنى كە چۈرىدۇ. 9 لېكىن تۇل خوتۇن يا كى ئېرىدىن ئاجرىشىپ كە تكەن خوتۇنلار قىلغان قەسەم، يە نى تۆنىڭ تۆزنى چە كلەش توغرۇلۇقۇق قىلغان بارلىق ۋەدىلىرى بولسا ئىناۋەتلىك بولىدۇ. 10 ئە گەر ئۇ ئېرىنىڭ ۋە يىدە قەسەم قىلغان يا كى تۆز-تۆزنى چە كلەش توغرۇلۇقۇق قەسەم-ۋەدە ئىچكەن، 11 ئېرى ئا گلاپ تۇرۇقلۇق شۇك تۇرۇۋېلىپ توسمىغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ بارلىق قىلغان قەسەملىرى ۋە تۆز-تۆزنى چە كلەش توغرۇلۇقۇق قىلغان بارلىق ۋەدىلىرى ئىناۋەتلىك بولىدۇ. 12 لېكىن ئۇنىڭ ئېرى ئا گلاپ تۇرغان چاغدا ئۇنىڭ قەسەم-ۋەدىلىرنى ئېنىق رەت قىلغان بولسا، ئايال ئاغزىدىن چىقارغان ۋەدە بىرىش ۋە تۆز-تۆزنى چە كلەپ تۇرۇش توغرۇلۇقۇق قىلغان بارلىق ۋەدىلىرنىڭ ھېچقايىسىسى ئىناۋەتلىك بولمايدۇ؛ ئۇنىڭ ئېرى بۇلارنى رەت قىلغان بولغاچقا، پەرۋەردىگار تۆنى كە چۈرىدۇ. 13 ئايالنىڭ بە رگەن ۋەدىسىنى ۋە تۆنىڭ چىداپ تۇرۇپ تۆزۈمنى چە كلەيمەن دەپ قىلغان قەسەم-ۋەدىسىنى ئېرى ئىناۋەتلىكۈ قىلالايدۇ؛ ئىناۋەتسىزمۇ قىلالايدۇ. 14 ئە گەر ئۇنىڭ ئېرى ھە رگىزىلى تۆنىڭ ئالدىدا شۇك تۇرۇۋېلىپ گەپ قىلمىسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ بە رگەن بارلىق قىلغان قەسەملىرىنى ۋە تۆز-تۆزنى چە كلەپ تۇرۇش توغرۇلۇقۇق قىلغان ھەممە ۋەدىلىرنى ئىناۋەتلىك قىلغانلىقى ھېسابلىنىدۇ؛ چۈنكى ئېرىنىڭ ئا گلاپ تۇرغان كۈزىدە گەپ قىلمايي شۇك تۇرغانلىقى ئۇنىڭ ئايالىنىڭ قەسەم-ۋەدىلىرنى كۈچىگە ئىگە قىلغانلىقىدۇر. 15 لېكىن ئېرى ئايالىنىڭ قەسەم-ۋەدىلىرنى ئا گلاپ ناھايىتى تۇزاق ۋاقىتلاردىن كېيىن ئاندىن ئۇنىڭ قەسەم-ۋەدىلىرنى ئىناۋەتسىز قىلسا، ئۇنداقتا ئۇ ئايالىنىڭ گۇناھىنى تۇز ئۈستىگە ئالغان بولىدۇ. 16 يۇقىرىقىلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ئۇيۇرۇغانلىرى، يە نى ئېرى بىلەن ئايالى، ئاتا بىلەن تۇز ۋە يىدە تۇرۇۋاتقان، تېخى ياشلىقىدا بولغان قىزنى ئوتتۇرىسىدىكى نىزام-بە لگىمىلەردۇر.

31

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — 2 سەن مىدىيانلاردىن ئىسرائىللارنىڭ ئىنتىقامىنى ئال، ئاندىن تۆز خەلقلىرىگىگە قوشۇلىسەن، — دېدى. 3 مۇسا خەلقىگە مۇنداق دېدى: — تارا گلاردىن جە گىگە چىقىشقا بىر تۇركىزم ئادەملەرنى قوراللاندۇرۇگلار، ئاندىن ئۇلار مىدىيانلاردىن پەرۋەردىگار ئۈچۈن ئىنتىقام ئېلىشقا ئاتلانسۇن. 4 سىلەر ئىسرائىللارنىڭ ھەربىر قەبىلىسىدىن جەڭ قىلىشقا مىڭدىن ئادەم ما گدۇرۇگلار. 5 شۇنىڭ بىلەن تۇمەنلىگەن ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەر قەبىلىسىدىن مىڭدىن، جەمئىي ئون ئىگىگە مىڭ ئادەم جەڭ قىلىشقا قوراللاندۇرۇلدى. 6 مۇسا ھەر قەبىلىدىن مىڭدىن ئادەمنى جەڭ قىلىشقا ما گدۇردى ھەمدە ئەلىزارنىڭ ئوغلى فىنھاسىنى ئۇلار بىلەن بىللە ما گدۇردى، فىنھاسنىڭ قولىدا مۇقەددەس ئەسۋابلار ۋە ئا گاھ كاناي بار ئىدى. 7 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ئۇيۇرۇغىنى ۋىجىە مىدىيانلار بىلەن سوقۇشقىلى چىقىپ، ئە رگە كەلمىنىڭ ھەممىسىنى ئۇلتۇرۇۋەتتى، 8 مۇشۇ ئۇلتۇرۇلگەنلەردىن باشقا، يە نە مىدىيانىنىڭ ئەۋى، رە كەم، زۇر، خۇر ۋە رەبا دېگەن بەش پادىشاھىنى ئۇلتۇردى، يە نە بېئورنىڭ ئوغلى بالائامنى قىلىچ بىلەن چېپىپ تاشلىدى. 9 ئىسرائىللار مىدىيانلارنىڭ خوتۇن-قىزلىرى ۋە بالىلىرىنى تۇتقۇن قىلىپ كە تتى، يە نە ئۇلارنىڭ پۈتۈن چارۋا ماللىرى، قوي پادىلىرى ۋە مال-مۇلۇكلىرىنى ئوجا قىلدى، 10 ئۇلار تۇرۇۋاتقان يە رلە ردىكى بارلىق شە ھە ر ۋە بارلىق با رگاھلىرىنى ئوت قويۇۋەتتى، 11 ئۇلار ئادەم بولسۇن مال بولسۇن بارلىق غە نىيمەت، بارلىق ئوجىنى ئېلىپ كە تتى، 12 ئۇلار تۇتقان ئەسىرلە رنى ھەم ئوجا-غە نىيمە تنى مۇتاب تۈزلە گىگىلىرىگە، ئىئوردان دەريىسى بويىغا جايلاشقان يېرىخونىڭ ئۆدۈلدىكى با رگاھقا ئە كىلىپ، مۇسا بىلەن كاھىن ئەلىزارغا، شۇنداقلا ئىسرائىللارنىڭ جامائىتىگە تاپشۇردى. 13 مۇسا، كاھىن ئەلىزار ۋە جامائەتنىڭ بارلىق ئەمىرلىرى با رگاھنىڭ سىرتىغا چىقىپ ئۇلارنى قارشى ئالدى. 14 لېكىن مۇسا جە گىنى قايتىقان ھەربىي سە ردارلارغا، يە نى مىڭبېشى، يۈز بېشىلارغا خاپا بولۇپ: — 15 سىلەر ئايالىلارنىڭ ھەممىسىنى تىرىك قالدۇردۇ ۋە گلارمۇ؟ 16 قارا گلار، دە ل شۇلار بالائامنىڭ ھىيلە-مەسىلىھەتى بىلەن پېئوردىكى ئىشتا ئىسرائىللارنى پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھقا پاتقۇزۇشى بىلەن، پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە ۋابا ياغدۇرۇلغان تە مەسىمۇ؟ 17 ئە مدى سىلەر بارلىق ئوغۇل بالىلارنى ئۇلتۇرۇۋېتىگلار، ئە رلە ر بىلەن مۇناسىۋەت تۈتكۈ زگەن ئايالىلارنى قويماي ئۇلتۇرۇۋېتىگلار. 18 بىراق ياش قىزلار، يە نى ئە رلە ر بىلەن مۇناسىۋەت تۈتكۈزمىگەنلە رنى بولسا، تۇرۇلىرىگلارغا تىرىك قالدۇرۇگلار. 19 سىلەر با رگاھ سىرتىدا يە تە كزۈن چېدىر تىكىپ تۇرۇگلار، ئادەم ئۇلتۇ رگەن ۋە ئۇلۇككە تە گىگەن ھە ركىم ئۇچىنچى كۈنى ۋە يە تىنچى كۈنى ئۆزىنى پاكلىسۇن؛ سىلەر ۋە سىلە ر ئە سىر قىلغان كىشىلە رنىڭ ھەممىسى شۇنداق قىلسۇن. 20 بارلىق كىيىم-كېچەك، تېرە ئەسۋاب ئۇسكۇنىلە ر، تېۋىتتا توقۇلغان بارلىق نە رسىلە ر ھەم ياغاچ ئەسۋاب-ئۇسكۇنىلە رنىڭ ھەممىسىنى پاكلا گلار، – دېدى. 21 كاھىن ئەلىزار جە گىگە چىقىپ قايتىقان لە شكە رلە رگە: — مانا پەرۋەردىگار مۇساغا ئۇيۇرۇغان قانۇن-بە لگىلىمە: 22 ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، تومۇر، قە لەي، قوغۇشۇن قاتارلىق 23 ئوتقا چىدامىلىق نە رسىلە رنىڭ ھەممىسىنى ئوتتىن تۈتكۈز ۋگلار، شۇنداق قىلسا گلار پاك ھېسابلىنىدۇ؛ شۇنداقتىمۇ، يە نىلا «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ» بىلەن پاكىزلا گلار، ئوتقا چىدامسىز نە رسىلە رنى شۇ سۇدىن تۈتكۈز ۋگلار. 24 يە تىنچى كۈنى كىيىملىرىگلارنى ئۇيۇۋگلار، ئاندىن سىلە ر پاك ھېسابلىنىسىلە ر، ئاندىن كېيىن با رگاھقا كىرىسە گلار بولىدۇ، — دېدى. 25 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 26 سەن كاھىن ئەلىزارنى ۋە جامائەت ئىچىدىكى قە بىلە كاتىلىرى بىلەن بىرلىكتە ئېلىنغان ئوجا-غە نىيمە تنىڭ، ئادەم بولسۇن، چارپاي بولسۇن، شۇلارنىڭ ئۈمۈمىي سانىنى ھېسابلاپ چىققىن؛ 27 ئوجا-غە نىيمە تنى ئىككىگە بۆل، يېرىمىنى جە گىگە چىققانلارغا بە ر، قالغان يېرىمىنى بارلىق جامائەتكە بە ر. 28 سەن يە نە چىقىپ جە گىگە قاتناشقان لە شكە رلە ر ئالدىغان ئادەم، كالا، ئېشەك يا كى قوي پادىلىرىدىن بە ش يۈزدىن بىرنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئۆلۈش بولسۇن دە ئېرىغىن؛ 29 سىلەر شۇنى لە شكە رلە رگە تە ۋە بولغان يېرىمىدىن ئېلىپ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە كاھىن ئەلىزارغا تاپشۇرۇگلار. 30 ئىسرائىللارغا تە ۋە بولغان يېرىمنىڭ ئادەم، كالا، ئېشەك، قوي پادىلىرى، شۇنداقلا ھە رخىل ھايۋانلاردىن ئەللىكتىن بىرنى پەرۋەردىگارنىڭ جامائەت چېدىرىغا قاراشقا مەسئۇل بولغان لاۋىيلارغا بېرىگلار. 31 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن كاھىن ئەلىزار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ئۇيۇرۇغىنىدەك قىلدى. 32 ئەمدى ئوجا-غە نىيمە ت، يە نى جە گىگە چىققان لە شكە رلە ر ئېلىۋالغان نە رسىلە ردىن قالغىنى قوي جەمئىي ئالتە يۈز يە تمىش بە ش مىڭ، 33 كالا يە تمىش ئىككى مىڭ، 34 ئېشەك ئاتمىش بىر مىڭ، 35 ئە رىگە كلە ر بىلەن مۇناسىۋەت تۈتكۈزمىگەن قىزلار ئوتتۇز ئىككى مىڭ چىقتى. 36 جە گىگە چىققانلارنىڭ ئۆلۈشى، يە نى ئۇلارغا تە ۋە يېرىمى، قوي جەمئىي ئۈچ يۈز ئوتتۇز يە تە مىڭ بە ش يۈز؛ 37 بۇ قوي پادىلىرىدىن پەرۋەردىگارغا ئاتالغىنى ئالتە يۈز يە تمىش بە ش بولدى، 38 كالا ئوتتۇز ئالتە مىڭ، بۇنىڭدىن پەرۋەردىگارغا ئاتالغىنى يە تمىش ئىككى بولدى. 39 ئېشەك ئوتتۇز مىڭ بە ش يۈز چىقتى، بۇنىڭدىن پەرۋەردىگارغا ئاتالغىنى ئاتمىش بىر بولدى. 40 ئادەم ئون ئالتە مىڭ چىقتى، بۇنىڭدىن پەرۋەردىگارغا ئاتالغىنى ئوتتۇز ئىككى ئادەم بولدى. 41 مۇسا پەرۋەردىگار تۆزىگە ئۇيۇرۇغىنى ۋىجىە پەرۋەردىگارغا سۈنۈلدىغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان ئۆلۈشنى كاھىن ئەلىزارغا تاپشۇرۇپ بە ردى. 42 ئىسرائىللارغا تە ۋە بولغان يېرىمى، يە نى مۇسا جە گىگە چىقىپ كە لگەنلە ردىن ئېلىپ بۇلۇپ بە رگىنى — 43 جامائەتكە تە ۋە بولغان شۇ يېرىمى — قوي ئۈچ يۈز ئوتتۇز يە تە مىڭ بە ش يۈز، 44 كالا ئوتتۇز ئالتە مىڭ، 45 ئېشەك ئوتتۇز مىڭ بە ش يۈز، 46 ئادەم ئون ئالتە مىڭ ئىدى. 47 مۇسا پەرۋەردىگار تۆزىگە ئۇيۇرۇغىنى ۋىجىە، ئىسرائىللارغا تە ۋە بولغان شۇ يېرىمىنىڭ، مەيلى ئادەم يا كى ھايۋان بولسۇن، ئە للىكتىن بىرنى ئېلىپ ئېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەت چېدىرىغا قاراشقا مەسئۇل بولغان لاۋىيلارغا تاپشۇردى. 48 مۇئزىكلى قوشۇنلىنىڭ سە ردارلىرى، مىڭ بېشى، يۈز بېشىلىرى مۇسا بىلەن كۆرۈشكىلى كېلىپ، 49 مۇساغا: — خىزمەتكارلىرىنىڭ قول

ئاستىدا جەڭ قىلغان لەشكەرلەرنىڭ ئومۇمىي سانىنى ساناقتىن ئوتكۈزسەك بىرىمۇ كەم چىقمىدى. **50** شۇڭا، مانا پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئوزىمىزنىڭ گۇناھىنىڭ كافارىتى ئۈچۈن ھەرقايسىمىز ئېرىشكەنلەرنى پەرۋەردىگارنا ئاتالغان ھەدىيە قىلىمىز — ئالتۇن ئېۋىلالار، بۇت-قول زەنجىرلىرى، بىلەزۈك، مۇھۈر ئۆزۈكى، زىرە-ھالقا، مارجانلارنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ كەلدۇق، — دېدى. **51** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار تۇلار ئە كەلگەن ئالتۇنلارنى، يەنى ئالتۇنىدا ياسالغان ھەرخىل ئېۋىلالارنى ئالدى. **52** تۇلارنىڭ مىڭ بېشى ۋە يۈز بېشىلىرىدىن ئالغىنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە سۈنۈلدى؛ بارلىق ئالتۇن جەمئىي ئون ئالتە مىڭ يەتتە يۈز ئەللىك شە كەل چىقتى **53** «لەشكەرلەرنىڭ ھەربىرى ئوزلىرى ئۈچۈن مال-مۇلۈكنى بۇلالاڭ-تالاڭ قىلىشقاندىدى». **54** مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار مىڭ بېشى ۋە يۈز بېشىلىرىنىڭ قولىدىن ئالتۇننى ئېلىپ، جامائەت چېدىرىنىڭ ئېچىگە ئە كىرىپ، ئۆزىنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئىسرائىللار ئۈچۈن يادنامە قىلدى.

32

رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن گادنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ كالا پادىلىرى تولىمۇ كۆپەيگەنىدى؛ ئۇلارنىڭ ياتاۋىرنىڭ زېمىنى بىلەن گىلبئادنىڭ زېمىنغا كۆزى چۈشتى، ۋە مانا، مۇۋ زېمىن چارۋا بېقىشقا ماس كېلىدىغان يەر ئىدى. **2** شۇڭا ئۇلار مۇسا، كاھىن ئەلئازار ۋە جامائەتنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇلارغا: — **3** ئاتاروت، دىبون، ياتاۋىر، نىمراھ، ھەشبون، ئەلەئالەھ، سەبام، نېبو، بەئون دېگەن يەرلەر، **4** يەنى ئىسرائىل جامائىتى ئالدىدا پەرۋەردىگار مەغلۇپ قىلىپ بە رگەن يەرلەر بولۇپ، چارۋا بېقىشقا باپ يەرلەر ئىكەن، قۇللىرىنىڭمۇ چارۋا مېلى بار، — دېدى **5** ۋە يەنە: — ئە گەر سىلىنىڭ ئالدىلىرىدا ئىلتىپاتلىرىغا ئېرىشكەن بولساق، بىزنى ئىشوردان دەرياسىدىن ئوت دېمەي، بۇ يەرنى بە رگە مراس قىلىپ بەرسىلە، — دېدى. **6** مۇسا گادنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرىغا: — قېرىنداشلىرىلار جە گىگە چىققان ۋاقتىدا سىلەر مۇشۇ يەردە تۇرامتىكەنلار؟ **7** سىلەر نېمە ئۈچۈن ئىسرائىللارنىڭ [دەريادىن] ئوتۇپ پەرۋەردىگار ئۇلارغا ئاتا قىلىپ بە رگەن زېمىنغا كىرىشىگە كۆڭۈللىرىنى سوۋۇتۇسىلەر؟ **8** ئىلگىرى مەن قادەش-بارنېئادىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى شۇ زېمىنى چارلاپ كېلىشكە ئەۋەتكىنىمدە ئۇلارمۇ شۇنداق قىلىشقانىدى. **9** ئۇلار ئەشكول جىلغىسىغا چىقىپ، ئۇ زېمىننى كۆرۈپ، ئىسرائىللارنىڭ كۆڭلىنى پەرۋەردىگار ئاتا قىلىپ بە رگەن زېمىنغا كىرىشتىن سوۋۇتۇقتىن. **10** شۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ ئاچچىقى كېلىپ قەسەم قىلىپ: **11** «مىسىردىن چىققان يىگىرمە ياشتىن يۇقىرىلار چىن كۆڭۈلدىن ماڭا ئە گەشمىگەچكە، ئۇلار مەن ئىبراھىم، ئىسھاق، ياقۇپلارغا «سىلە رگە ئاتا قىلىمەن» دەپ قەسەم قىلغان زېمىنى كۆرسە، [مەن پەرۋەردىگار بولمايي كېتەيي]! **12** يەقەت كەنىززىيلەردىن بولغان يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالىۋ بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئالا ماڭا چىن كۆڭۈلدىن ئە گەشكەن بولغاچقا، زېمىنى كۆرەلەيدۇ»، دېگەنىدى. **13** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارغا ئاچچىقى قوزغالغاچقا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا رەزىل بولغانىي قىلغان ئەشۇ بىر ئەۋلاد تۆلۈپ تۈگىگۈچە، ئۇ ئۇلارنى چۆل-بياۋاندا قىرىق يىل سە رگەردانلىقتا يۈرگۈزدى. **14** ئەمدى مانا، گۇناھكارلارنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان سىلەرمۇ ئاتا-بوۋا ئالارنىڭ ئىزىنى بىسىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارغا بولغان قاتتىق غەزىپىنى تېخىمۇ قوزغىماقچى بولىسىلەر-دە! **15** ئە گەر سىلەر ئۇنىڭغا ئە گىشمىتىن يۈزلۈپ كەتسە كلار، ئۇنداقتا ئۇ [ئىسرائىللارنى] يەنە چۆل-بياۋاننا تاشلۇۋېتىدۇ، بۇ ھالدا سىلەر بۇ بارلىق خەلقنى خاراب قىلغان بولىسىلەر، — دېدى. **16** شۇنىڭ قەبىلىنىڭ ئادەملىرى مۇساىنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: — بىز بۇ يەردە ماللىرىمىزغا قوتان، بالىلىرىمىزغا قەلئە-شەھەر سالايلى. **17** بىز بولساق قوراللىنىپ، ئىسرائىللارنى ئۆزىگە تەۋە جايلىرىغا باشلاپ بارغۇچە سەپنىڭ ئالدىدا ماڭىمىز؛ بۇ زېمىنىدىكى يات خەلقلەر سەۋەبلىك، بىزنىڭ كىچىك بالىلىرىمىز مۇستەھكەم شەھەرلەردە ئۆرۈشنى كېرەك. **18** ئىسرائىللار ئۆز مىراسلىرىغا ئىگە بولمۇغۇچە بىز ئۆيىمىزگە ھە رگىز قايتايمىز. **19** چۈنكى بىز تۇلار بىلەن ئىشوردان دەرياسىنىڭ كۈن پېتىش تەرىپىدىكى زېمىنغا يا كى ئۇنىڭدىنمۇ يىراقتىكى زېمىنغا تەڭ ئىگىدار بولمايمىز؛ چۈنكى مىراسىمىز ئىشوردان دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدە، يەنى كۈن چىقىشتىدۇر، — دېدى. **20** مۇسا ئۇلارغا: — ئە گەر شۇنداق قىلسا كلار، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قوراللىنىپ جە گىگە چىقىپ، **21** سىلەردىن قوراللانغانلارنىڭ ھەممىسى ئىشوردان دەرياسىدىن ئوتۇپ، پەرۋەردىگار ئۆز دۇشمەنلىرىنى ئۇلارنىڭ زېمىنىدىن قوغلاپ چىقىرىپ بولغاندا، **22** شۇ زېمىن پەرۋەردىگار ئالدىدا يېسۈندۇرۇلۇپ بولغاندا ئاندىن قايتىسا كلار، سىلەر پەرۋەردىگار ۋە ئىسرائىللار ئالدىدا گۇناھسىز ھېسابلىنىسىلەر؛ بۇ زېمىنمۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا سىلە رگە مراس قىلىپ بېرىلىدۇ. **23** لېكىن بۇنداق قىلمىسا كلار، مانا، پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھكار بولىسىلەر؛ شۇنى ئۇبدان بىلىشىڭلار كېرەككى، گۇناھىڭلار ئۆزۈڭلارنى قوغلاپ بېشىڭلارغا چۈشىدۇ. **24** ئەمدى سىلەر ئاغىزىڭلاردىن چىققان گېپىڭلار ۋېچچە ئىش ئۆتۈۋېتىلار، بىللىرىڭلار ئۆچۈن شەھەر، قوي پادىلىرىڭلار ئۆچۈن قوتان سېلىڭلار، — دېدى. **25** گادنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى مۇساغا: — قۇللىرى غوجام ئېيتقىنىدەك قىلىدۇ. **26** خوتۇن-بالا چاقلىرىمىز، كاللار ۋە بارلىق چارپايلىرىمىز گىلبئادنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە قالىدۇ؛ **27** لېكىن قۇللىرى، جە گىگە تەييارلىنىپ قورالالانغانلارنىڭ ھەربىرى غوجام ئېيتقاندەك [دەريادىن] ئوتۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا جەڭ قىلىدۇ، — دېدى. **28** شۇنىڭ بىلەن مۇسا تۇلار توغرىسىدا كاھىن ئەلئازار بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئاغا ۋە ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلە باشلىقلىرىغا تاپىلاپ، **29** تۇلارغا: — ئە گەر گادنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى قوراللىنىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا جە گىگە چىقىشقا سىلەر بىلەن بىللە ئوتمەيمىز دېسە، ئۇنداقتا ئۇلارنىڭ مىراسى ئارا كلاردا، يەنى قاناتلان زېمىندا بولسۇن، — دېدى. **31** گادنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى: — پەرۋەردىگار قۇللىرىغا قانداق ۋېيرۇغان بولسا، بىز شۇنداق قىلىمىز. **32** بىز قوراللىنىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا دەريادىن ئوتۇپ قاناتلان زېمىنغا كېتىمىز، ئاندىن ئىشوردان دەرياسىنىڭ بۇ يېقىدىكى زېمىن بە رگە مراس قىلىپ بېرىلىدىغان بولىدۇ، — دېيىشتى. **33** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ پادىشاھلىقى بىلەن باشانىنىڭ پادىشاھى ئوگنىنىڭ پادىشاھلىقىنى، زېمىن ۋە تەۋەسىدىكى شەھەرلەرنى، ئەتراپىدىكى شەھەرلەر بىلەن قوشۇپ، ھەممىسىنى گادنىڭ ئەۋلادلىرىغا، رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرىغا ۋە يۈسۈپنىڭ ئوغلى مانا‌سسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە بە رىدى. **34** گادنىڭ ئەۋلادلىرى دىبون، ئاتاروت، ئاروئەر، **35** ئاتروت-شوفان، ياتاۋىر، يوگىبخاھ، **36** بەيت-نىمراھ، بەيت-ھاران قاتارلىق مۇستەھكەم شەھەرلەرنى سالدى ۋە شۇنداقلا قوتانلارنى سالدى. **37** رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى [يېگىدىن] ھەشبون، ئەلەئالەھ، كىرىئاتايىم، **38** نېبو، باۋال-مېئون (يۇقىرىقى ئىسملار ئوزگىرتىلگەن)، ۋە سىبماھنى سالدى؛ ھەم ئۇلار سالغان شەھەرلە رگە يېگىدىن نام بە رىدى. **39** مانا‌سسەھنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ ئەۋلادلىرى گىلبئادقا يۈرۈش قىلىپ، ئۇ يەرنى ئېلىپ، شۇ يەرىدە ئىمورىلارنى قوغلۇۋەتتى. **40** شۇنىڭ بىلەن مۇسا گىلبئادنى مانا‌سسەھنىڭ ئوغلى ماكىرغا بېرىۋىدى، ئۇ شۇ يەردە ئۆرۈپ قالدى. **41** مانا‌سسەھنىڭ ئوغلى يائىر ئامورىيلارنىڭ يېزا-قىشلاقلىرىنى ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ، بۇ يېزا-قىشلاقلارنى ھاۋوت-يائىر دەپ ئاتىدى. **42** نوباھ كىنات ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-قىشلاقلارنى ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ كىناتنى ئۆز ئىسمى بىلەن نوباھ دەپ ئاتىدى.

33

تۆۋەندىكىلەر ئۆز قوشۇنلىرى ۋېچچە، مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ يېتىمچىلىكى ئاستىدا مىسىر زېمىنىدىن چىققان ئىسرائىللارنىڭ ماڭغان يوللىرىدۇر؛ **2** مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ئۆزلىرىنىڭ سەپەر قىلغان يوللىرىنى پۈتۈپ قويدى، ئۇلارنىڭ سەپەر قىلغان يوللىرى مۇنداق: — **3** بىرىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنى [ئىسرائىللار] رامىسەس شەھىرىدىن سەپە رگە چىقتى؛ ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ ئە تىسى ئۇلار بارلىق مىسىرلىقلارنىڭ كۆز ئالدىدا مەردانىلىك بىلەن يولغا چىقتى. **4** بۇ چاغدا مىسىرلىقلار ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلگەنلەرنى، يەنى بارلىق تۇنجى ئوغۇلىلىرىنى دەپنە قىلىۋاتقانىدى؛ پەرۋەردىگار مىسىرلىقلارنىڭ مەبۇدلىرىنىڭ ئۆستىدىن ھۆكۈم چۈشۈردى. **5** ئىسرائىللار رامىسەستىن يولغا چىقىپ سۇككوتقا بېرىپ چېدىر تىكتى. **6** ئۇلار سۇككوتتىن يولغا چىقىپ چۆل-بياۋاننىڭ ئايىغىدىكى ئېتامغا بېرىپ چېدىر تىكتى. **7** ئېتامدىن يولغا چىقىپ، ئايلىنىپ باۋال-زىبفوننىڭ ئۆدۈلىدىكى پى-خاخىروتقا بېرىپ مگدولنىڭ ئالدىدا چېدىر تىكتى. **8** پى-خاخىروتتىن يولغا چىقىپ، دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۆتۈپ، ئېتام چۆلىدە ئۈچ كۈن يول يۈرۈپ ماراھدا چېدىر تىكتى. **9** ماراھدىن يولغا چىقىپ ئېلىمگە كەلدى؛ ئېلىمدە ئون ئىككى بۇلاق بىلەن يەتمىش خورما دەرىخى بار ئىدى؛ ئۇلار شۇ يەردە چېدىر تىكتى. **10** ئېلىمدىن يولغا چىقىپ قىزىل دېڭىز بويىدا چېدىر تىكتى. **11** قىزىل دېڭىزدىن يولغا چىقىپ سىن چۆلىدە چېدىر تىكتى. **12** سىن چۆلىدىن يولغا چىقىپ دوققاھقا كېلىپ چېدىر تىكتى. **13** دوققاھدىن يولغا چىقىپ ئالۇشقا بېرىپ چېدىر تىكتى. **14** ئاندىن كېيىن ئالۇشتىن يولغا چىقىپ رىفىدىمغا كېلىپ چېدىر تىكتى، ئۇ يەردە خەلققە ئېچىدىغان سۇ تېپىلمايي قالدى. **15** رىفىدىمدىن يولغا چىقىپ، سىناي چۆلىگە بېرىپ چېدىر تىكتى. **16** سىناي چۆلىدىن يولغا چىقىپ قىبروت-ھاتتاۋاھقا كېلىپ چېدىر تىكتى. **17** قىبروت-ھاتتاۋاھدىن يولغا چىقىپ ھازىروتقا چېدىر تىكتى. **18** ھازىروتتىن يولغا چىقىپ رىتماھدا چېدىر تىكتى. **19** رىتماھدىن يولغا

چقىپ رىمون-پەرەزدە چېدىر تىكتى. 20 رىمون-پەرەزدىن يولغا چقىپ لبناھدا چېدىر تىكتى. 21 لبناھدىن يولغا چقىپ رىسساھدا چېدىر تىكتى. 22 رىسساھدىن يولغا چقىپ كەھەلاتاھدا چېدىر تىكتى. 23 كەھەلاتاھدىن يولغا چقىپ شافىر تېغىدا چېدىر تىكتى. 24 شافىر تېغىدىن يولغا چقىپ ھاراداھتا چېدىر تىكتى. 25 ھاراداھدىن يولغا چقىپ ماكھىلوتتا چېدىر تىكتى. 26 ماكھىلوتتىن يولغا چقىپ تاھاتتا چېدىر تىكتى. 27 تاھاتتىن يولغا چقىپ تەراھدا چېدىر تىكتى. 28 تەراھدىن يولغا چقىپ متقاھدا چېدىر تىكتى. 29 متقاھدىن يولغا چقىپ ھاشمونا ھتا چېدىر تىكتى. 30 ھاشمونا ھتىن يولغا چقىپ موشەروتتا چېدىر تىكتى. 31 موشەروتتىن يولغا چقىپ بەنە-ياۋاكاندا چېدىر تىكتى. 32 بەنە-ياۋاكاندىن يولغا چقىپ خور-ھاگىدگادقا بېرىپ چېدىر تىكتى. 33 خور-ھاگىدگادتىن يولغا چقىپ يوتباتاھقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 34 يوتباتاھتىن يولغا چقىپ ئابرونا ھقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 35 ئابرونا ھتىن يولغا چقىپ ئەزئون-گەبە رگە كېلىپ چېدىر تىكتى. 36 ئەزئون-گەبەردىن يولغا چقىپ زىن چۆلدە، يەنى قادەشتە چېدىر تىكتى. 37 قادەشتىن يولغا چقىپ ئېدوم زېمىنىنىڭ چېگرىسىدىكى ھور تېغىدا چېدىر تىكتى. 38 ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن كېيىنكى قىرقىنچى يىلى بەشىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنى، كاھىن ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە ھور تېغىغا چقىپ شۇ يەردە ئۆلدى. 39 ھارۇن ھور تېغىدا ئۆلگەن چېغىدا بىر يۈز يىگىرمە ئۈچ ياشتا ئىدى. 40 ئۇ چاغدا، قاناتلىق زېمىنىنىڭ جەنۇبىدا ئۇرۇشلۇق قاناتلىنىلارنىڭ پادىشاھى ئاراد ئىسرائىللار كېلۇۋېتىۋۇ دەپ ئاڭلىغانىدى. 41 ئىسرائىللار ھور تېغىدىن يولغا چقىپ زالمونا ھدا چېدىر تىكتى. 42 زالمونا ھدىن يولغا چقىپ پۇنونغا كېلىپ چېدىر تىكتى. 43 پۇنونىدىن يولغا چقىپ ئوبوتقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 44 ئوبوتتىن يولغا چقىپ موئابنىڭ چېگرىسىدىكى ئىيە-ئابارىمغا كېلىپ چېدىر تىكتى. 45 ئىيەمدىن يولغا چقىپ دىبون-گادقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 46 دىبون-گادتىن يولغا چقىپ ئالمون-دىبلاتايمغا كېلىپ چېدىر تىكتى. 47 ئالمون-دىبلاتايمدىن يولغا چقىپ نېبونىڭ ئالدىدىكى ئابارىم تاغلىقىغا كېلىپ چېدىر تىكتى. 48 ئابارىم تاغلىقىدىن يولغا چقىپ يېرىخونىڭ ئۆدۈلىدا ئىئوردان دەريا سىنىڭ ۋىدىكى موئاب تۈزلە گۈلىگىردە چېدىر تىكتى. 49 موئاب تۈزلە گۈلىگىردە ئىئوردان دەريا سىنى ۋىلاپ تىككەن چېدىرلىرى بەيت-يەشموتتىن تارتىپ ئابەل-شىتتىمغىچە باردى. 50 پەرۋەردىگار موئاب تۈزلە گۈلىگىردىكى ئىئوردان دەريا سى ۋىدا يېرىخونىڭ ئۆدۈلىدا مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 51 سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق ۋېيروغەن: — «سىلەر ئىئوردان دەريا سىدن ئۆتۈپ قاناتلىق زېمىنغا كەلگەن چېغىڭلاردا، 52 زېمىندىكى بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنى ئالدىڭلاردىن ھەيدۋېتىڭلار، ئۆلارنىڭ بارلىق ۋېما، قېيما بۇتلىرىنى چېقىپ تاشلاڭلار ھەم بارلىق «يۇقىرى جاي»لىرىنى ۋەيران قىلىپ تاشلاڭلار. 53 سىلەر شۇ زېمىنى ئىگەلەپ ماكانلىشىڭلار، چۈنكى مەن ئۇ زېمىنى سىلە رگە مىراس قىلىپ بە رگەنمەن. 54 سىلەر جەمەت بويىچە چەك تاشلاپ، زېمىنى ئۆزۈڭگە رگە مىراس قىلىپ ئېلىڭلار، ئادەمى كۆپرەك كەلە رگە كۆپرەك مىراس بۇلۇپ بېرىڭلار، ئادەمى ئازراقلارغا ئازراق مىراس بۇلۇپ بېرىڭلار، چەك تاشلاغاندا كىملە رگە قەيەر چىققان بولسا، شۇ يەر ئۆزىڭ مىراسى بولسۇن؛ سىلەر مىراسقا ئاتا قەبىلە-جەمەت بويىچە ۋارىسلىق قىلىڭلار. 55 ھالبۇنۇكى، ئە گەر ئۆز زېمىندا ئۇرۇۋاتقانلارنى ئالدىڭلاردىن ھەيدۋەتمىسە ئىلار، ئۆلاردىن قېلىپ قالغانلار چوقۇم كۆز ئۆڭگە رگە تىكەن، بىقىنىڭلارغا يانتاق بولۇپ سانجىلىدۇ، ئۇرغان زېمىنىڭلاردا سىلەرنى پارا كەندە قىلىدۇ؛ 56 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، مەن ئەسلىدە ئۆلارغا قانداق مۇئامىلە قىلماقچى بولغان بولساۋ، سىلە رگە شۇنداق مۇئامىلە بولىمەن».

34

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق ۋېيروغەن: «سىلەر قاناتلىق زېمىنغا كەرگەن چاغدا، سىلە رگە مىراس بولۇشقا تەقسىم قىلىنىدىغان زېمىن قاناتلىق زېمىنى بولىدۇ؛ زېمىننىڭ بېكىتىلگەن جاي-چېگرالىرى مۇنداق بولىدۇ: — 3 سىلەرنىڭ جەنۇب تەرىپىڭلەر زىن چۆلىدىن باشلاپ ئېدوم چېگرىسىغا تاقالىسۇن، ئاندىن جەنۇب تەرەپتىكى چېگرا ئاخىر «شور دېڭىزى»نىڭ جەنۇب تەرىپىنىڭ ئەڭ ئايىغىغا يەتسۇن؛ 4 شۇ يەردىن چېگرا ئاخىر «سېرىق ئېشەك داۋىنى»نىڭ جەنۇب تەرىپىدە بۇرۇلۇپ زىنغا تۇتىشۇن، ئۇنىڭ ئايىغى ۋېنوغرا قادەش-بارنېئانىڭ جەنۇبىدا بولىدۇ؛ ئاندىن ئۇ يەردىن يەنە ھازار-ئاددارغا بېرىپ، ئازمونغا ئۇتىشىدۇ؛ 5 ئاندىن چېگرا ئازمونىدىن بۇرۇلۇپ مېڭىپ، مىسىر ئېقىنىغا بارىدۇ ۋە دېڭىزغىچە ئۇتىشىدۇ. 6 كۈن پېتىش تەرىپىتە چېگرا ئاخىر «ئۇلۇغ دېڭىز»نىڭ ئۇزى بولىدۇ، يەنى ئۇنىڭ ۋىلىرى بولىدۇ؛ مانا بۇ سىلەرنىڭ كۈن پېتىش تەرىپىتىكى چېگرا ئاخىر بولىدۇ. 7 شىمال تەرەپتىكى چېگرا ئاخىر مۇنداق بولىدۇ: — «ئۇلۇغ دېڭىز»دىن باشلاپ ھور تېغىغىچە پاسىل سىزىلىشۇن؛ 8 پاسىل سىزىقى ھور تېغىدىن باشلاپ خامات ئېغىزىغا سوزۇلۇپ، ئاندىن چېگرا زەدادغا ئۇتاشسۇن؛ 9 چېگرا يەنە زىفرونغا ئۇتۇپ ھازار-ئېنانىدا ئاخىرلاشسۇن؛ مانا بۇ سىلەرنىڭ شىمالىي چېگرا ئاخىر بولىدۇ. 10 ئاندىن شەرقىي چېگرايىڭلارنىڭ پاسىل سىزىقى ھازار-ئېنانىدىن شىفامغىچە سىزىلسۇن. 11 بۇ چېگرا شىفامدىن ئايىننىڭ كۈن چىقىش تەرىپىدىكى ريىلاھقا چۈشىدۇ؛ ئاندىن چېگرا شۇ يەردىن چۈشۈپ كىننەرەت دېڭىزىنىڭ داۋىندىن ئۇتۇپ كۈن چىقىش تەرەپتە تۇتىشىدۇ. 12 ئاندىن چېگرا ئۇتۇپ ئىئوردان دەريا سىنى ۋىلاپ چۈشۈپ، شور دېڭىزىغچە يەتسۇن. مانا بۇ چېگرالار بىلەن بېكىتىلگەن زېمىنىڭلار بولىدۇ».

13 مۇسا ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دەپ ۋېيروۋدى: — «مانا بۇ پەرۋەردىگار توققۇز قەبىلە ۋە يېرىم قەبىلىگە تەقدىم قىلىنسۇن دەپ ۋېيروغان، چەك تاشلىنىش ئارقىلىق ئۇز ۋاقىلار ۋارىسلىق قىلىدىغان زېمىنىڭلار بولىدۇ؛ 14 چۈنكى رۇبەن قەبىلىسىدىكىلەر ئاتا جەمەتى بويىچە ۋە گاد قەبىلىسىدىكىلەر ئاتا جەمەتى بويىچە ئۆز مىراسىغا ئاللىقاچان ۋارىسلىق قىلىپ ئۈنۈشلۈك، مانا سسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىمۇ ئۆز مىراسىغا ۋارىسلىق قىلىپ ئۈنۈشلۈك؛ 15 بۇ ئىككى قەبىلە ۋە يېرىم قەبىلە يېرىخونىڭ ئۆدۈلىدا، ئىئوردان دەريا سىنىڭ شەرقىي قىرغىقىدىكى كۈن چىقىش تەرەپتە ئۆز مىراسلىرىنى ئېلىپ بولغا». 16 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 17 تۆۋەندىكىلەر زېمىنى سىلە رگە تەقسىم قىلىپ بە رگۈچىلەرنىڭ ئىسىملىرى: — كاھىن ئەلئىلزار ۋە نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا. 18 سىلەرمۇ يەنە زېمىن تەقسىم قىلىشقا يارىدەملىشىش ئۈچۈن ھەر قەبىلىدىن بىردىن ئەمىر تاللاپ بېرىڭلار. 19 بۇلارنىڭ ئىسمى مۇنداق: — يەھۇدا قەبىلىسىدىن يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب. 20 شىمېئون قەبىلىسىدىكىلەردىن ئامىھۇدنىڭ ئوغلى شەمۇئەل. 21 بىنيامىن قەبىلىسىدىن كىسلونىڭ ئوغلى ئېلىداد. 22 دان قەبىلىسىدىكىلەردىن يوگلىنىڭ ئوغلى، ئەمىر بۇككى ئىدى. 23 يۈسۇپنىڭ ئەۋلادلىرىدىن: — ماناسسەھ قەبىلىسىدىكىلەردىن ئەفودنىڭ ئوغلى ئەمىر ھانىىيەل 24 ھەم ئەفرائىم قەبىلىسىدىكىلەردىن شىفتانىنىڭ ئوغلى ئەمىر كەمۇئەل. 25 زەبۇلۇن قەبىلىسىدىكىلەردىن پارناقنىڭ ئوغلى ئەمىر ئەلىزافان؛ 26 ئىسساكار قەبىلىسىدىكىلەردىن ئاززانىنىڭ ئوغلى ئەمىر پالتىيەل؛ 27 ئاشىر قەبىلىسىدىكىلەردىن شېلومىنىڭ ئوغلى ئەمىر ئاخىھۇد؛ 28 نافتالى قەبىلىسىدىكىلەردىن ئامىھۇدنىڭ ئوغلى ئەمىر پەداھەل ئىدى. 29 مانا بۇلار پەرۋەردىگار ئەمىر قىلىپ ئىسرائىللارغا قاناتلىق زېمىندىكى مىراسلىرىنى تەقسىم قىلىشقا بېكىتكەنلەر ئىدى.

35

پەرۋەردىگار يېرىخونىڭ ئۆدۈلىدا، ئىئوردان دەريا سىنىڭ ۋىدىكى موئاب تۈزلە گۈلىگىردە مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق ئەمىر قىل، ئۆلار مىراس قىلىپ ئېرىشكەن زېمىندىكى بەزى شەھەرلەرنى لاۋىيلارنىڭ ئۇلتۇرۇشىغا بەرسۇن؛ ئۇ شەھەرلەرنىڭ ۋېچۈرىسىدىكى يايلاقلارنمۇ لاۋىيلارغا بەرسۇن. 3 شۇنداق قىلىپ ئۆلارنىڭ ئۇرىدىغان شەھەرلىرى بولىدۇ ۋە شۇ شەھەرلە رگە تەۋە يايلاقلارغا ئۆلارنىڭ چارپايلىرى، باشقا مال-مۇلۇكلىرى ھەمدە بارلىق ھايۋانلىرى ئورۇنلاشتۇرۇلىدۇ. 4 سىلەر لاۋىيلارغا بېرىدىغان شەھەرلەردىكى يايلاقلار سېپىلدىن باشلاپ ھېسابلىغاندا مىڭ گەز بولسۇن. 5 سىلەر يەنە شەھەر سىرتىدىن كۈن چىقىش تەرەپكە قاراپ ئىككى مىڭ گەز، جەنۇب تەرەپكە قاراپ ئىككى مىڭ گەز، كۈن پېتىش تەرەپكە قاراپ ئىككى مىڭ گەز، شىمال تەرەپكە قاراپ ئىككى مىڭ گەز تۇچلىە گلار، شەھەر ئوتتۇرىدا بولسۇن؛ شەھەرلەر ئەتراپىدىكى مۇشۇ يەرلەر ئۆلار ئۈچۈن يايلاقلار بولسۇن. 6 سىلەر لاۋىيلارغا بە رگەن شەھەرلەر ئىچىدە ئالتە شەھەر (پاناھلىق شەھىرى) بولسۇن؛ سىلەر شۇلارنى ئادەم ئولتۇرۇپ قېيغان كىشىلەرنىڭ شۇ شەھەرلە رگە قېچىپ بېرۇپلىشىغا بىكىتىلگەر؛ ئۇلاردىن باشقا ئۆلارغا يەنە قىرىق ئىككى شەھەر بېرىلگەر. 7 سىلەر لاۋىيلارغا بېرىدىغان شەھەرلەر جەمئىي قىرىق سە ككىز بولۇپ، شۇ شەھەرلەر بىلەن ئۆلارغا تەۋە يايلاقلار ئۆلارغا بېرىلسۇن. 8 سىلەر ئۆلارغا بېرىدىغان شۇ شەھەرلە ر ئىسرائىللار مىراس قىلغان تەۋەلىكلەردىن بولسۇن؛ ئادەمى كۆپرەك بولغانلاردىن كۆپرەك، ئادەمى ئازراق بولغانلاردىن ئازراق ئېلىڭلار، ھەربىر قەبىلە ئۆزىگە تەقسىم قىلىنغان مىراسقا ئاساسەن شەھەرلەردىن بەزىلىرىنى ئېلىپ لاۋىيلارغا تەقسىم قىلىپ بەرسۇن. 9 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 10 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: «سىلەر ئىئوردان دەريا سىدن ئۆتۈپ قاناتلىق زېمىنغا كەرگىنىڭلاردا، 11 تاساد پىيلىقتىن ئادەم ئولتۇرۇپ قېيغانلارنىڭ پاناھلىنىشى ئۈچۈن قېچىپ بېرۇپلىشىغا بىرنەچچە شەھەر تاللاپ بېكىتىڭلار. 12 شۇنداق قىلغانلا بۇ شەھەرلەر ئادەم ئولتۇرگۈچى تاكى جامائەت ئالدىدا سوراققا تارتىلغۇچە، قىساسكارنىڭ ئولتۇرۇپ قېيۇشىدىن پاناھلىنىدىغان شەھەرلەر بولىدۇ. 13 سىلەر بېكىتكەن بۇ شەھەرلەر سىلە رگە پاناھلىنىدىغان ئالتە شەھەر بولىدۇ. 14 پاناھلىق شەھىرى ئۈچۈن ئىئوردان دەريا سىنىڭ كۈن چىقىش تەرىپىدە

ئۇچ شەھەر، قانائان زېمىنىدىمۇ ئۇچ شەھەرنى ئايرىپ قويۇڭلار. 15 بۇ ئالتە شەھەر ئىسرائىللار، يات ئەلدىكىلەر ۋە ئۆلارنىڭ تارىسىدا ئارىلىشىپ ئولتۇرغان مۇساپىرلار ئۈچۈن پاناھلىق شەھەرلىرى بولسۇن؛ تاسادىپىيلىقتىن ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغان ھەربىر كىشى شۇ يەرلە رگە قېچىشقا بولىدۇ. 16 — ئەگەر براۋ تومۇر تەمىسۋاب بىلەن ئۆرۈپ ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئۇ قەستەن ئادەم ئۆلتۈرگەن قاتىل بولىدۇ؛ قەستەن ئادەم ئۆلتۈرگۈچى جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. 17 ئەگەر براۋ قول كۆتۈرۈپ ئادەم ئۆلتۈرگۈدەك تاش بىلەن ئۆرۈپ ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئۇ قەستەن ئادەم ئۆلتۈرگەن قاتىل بولىدۇ؛ قەستەن ئادەم ئۆلتۈرگۈچى جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. 18 ئەگەر براۋ ئادەم ئۆلتۈرگۈدەك كالتەك بىلەن ئۆرۈپ ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئۇ قەستەن ئادەم ئۆلتۈرگەن قاتىل بولىدۇ؛ قەستەن ئادەم ئۆلتۈرگۈچى جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. 19 قان قىساس ئالغۇچى كىشى شۇ قاتىلنى ئۆلتۈرسۇن؛ ئۇ قاتىلنى ئۆچۈراتقان يېردە ئۆلتۈرسۇن. 20 ئەگەر براۋ ئۆچەنلىك بىلەن بىرسىنى ئىتتىرىپ يېتىۋېتىپ ياكى مۇكۇپ ئۆرۈپ بەرەر نەرسە ئېتىپ ئۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، 21 ياكى ئۆچە كىشىپ مۇشت بىلەن ئۆرۈپ ئۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئادەم ئۆرغۈچى جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك؛ چۈنكى ئۇ قاتىل بولىدۇ؛ قان قىساس ئالغۇچى كىشى قاتىلنى ئۆچرىغان يەردە ئۆلتۈرۈۋەتسۇن. 22 لېكىن ئۇ ئادەمنىڭ ئۆچى يوق، تاسادىپىي ئىتتىرۋېتىش ياكى مەقسەتسىزلا بەرەر نەرسە ئېتىپ، 23 ياكى ئادەم ئۆلتۈرگۈدەك ھەرقانداق بىر تاشنى ئادەمنى كۆرمەي ئېتىپ سېلىپ، ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئۇنىڭ ئەسلىدە ئۇنىڭغا ھېچقانداق ئۆچى بولمىسا، ئۇنىڭغا زىيانكەشلىك قىلىش نىيىتىمۇ بولمىسا؛ 24 بۇنداق ئەھۋالدا، جامائەت شۇ قانۇن-ھۆكۈملە رگە ئاساسەن ئادەم ئۆلتۈرگۈچى بىلەن قان قىساس ئالغۇچى ئوتتۇرىسىدا كېسىم قىلسۇن. 25 جامائەت تاسادىپىي ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغۇچىنى قان قىساس ئالغۇچى كىشىنىڭ قولىدىن جەزمەن قۇتقۇزۇۋالسۇن؛ ئۇلار ئۇنى قېچىپ بېرىۋالغان پاناھلىق شەھىرىگە [ئامان-ئېسەن] قايتۇرۇپ بەرسۇن؛ ئاندىن مۇقەددەس مايى بىلەن مەسىھلەنگەن باش كاھىن ئۇلۇپ كەتكۈچە ئۇ شۇ شەھەردە تۇرسۇن. 26 لېكىن تاسادىپىيلىقتىن ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغان كىشى ئەگەر قېچىپ بېرىۋالغان پاناھلىق شەھىرىنىڭ تەۋەسىدىن چىقىپ كەتكەن بولسا، 27 شۇنداقلا قان قىساس ئالغۇچى كىشى ئۇنى پاناھلىق شەھىرىنىڭ پاسىللىرىنىڭ سىرتىدا ئۇچرىتىپ قېلىپ ئۆلتۈرۈۋەتكەن بولسا، ئۇنداقتا قان قىساس ئالغۇچى قان تۆكۈش گۇناھىنى تارتمايدۇ؛ 28 چۈنكى تاسادىپىيلىقتىن ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغان كىشى ئەسلىدە باش كاھىن ئۇلۇپ كەتكۈچە پاناھلىق شەھىردە تۇرۇشى كېرەك ئىدى؛ باش كاھىن ئۇلۇپ كەتكەندىن كېيىن ئۇز تەۋەلىكى بولغان زېمىنغا قايتىپ بارسا بولىدۇ. 29 — بۇلار سىلەر تۇرۇشلۇق ھەممە يەردە ئەۋلادمۇ-ئەۋلاد قانۇن-بەلگىلىمىلەر بولسۇن. 30 باشقا بىرسىنى ئۆلتۈرگەن قاتىلنى بولسا، بىرنەچچە گۇۋاھچىنىڭ گۇۋاھلىقىدىن كېيىن ئاندىن ئۆلتۈرۈشكە بولىدۇ؛ لېكىن پەقەت بىرلا گۇۋاھچىنىڭ گۇۋاھلىقى بولسا، ئۇ ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋىشىنىڭ سەۋەبى بولمايدۇ. 31 ئۆلۈمگە لايىق گۇناھ ئۈتكۈز زۆگىنلە رگە، يەنى قەستەن ئادەم ئۆلتۈرگەنلەر ئۈچۈن سىلەر ھېچقانداق تۆلەم پۇلىنى قەتئىي قوبۇل قىلماڭلار؛ ئۇنداق كىشى جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. 32 شۇنىڭدەك پاناھلىق شەھەر گە قېچىپ بېرىۋالغان كىشى ئۈچۈن باش كاھىن ئۆلۈپ كېتىشتىن ئىلگىرى ئۇز يېرىگە قايتىپ كېلىۋېلىشىغا ھېچقانداق تۆلەم پۇلىنى قەتئىي قوبۇل قىلماڭلار. 33 شۇنداق قىلساڭلار، ئۇز ۋەتىنىڭلار تۇرغان زېمىنى بۇلغىنىپ بولمايسىلەر، چۈنكى قان زېمىننى بۇلغايدۇ؛ زېمىندا تۆكۈلگەن قانغا دەل شۇ قاننى تۆكىگەن كىشىنىڭ ئۇز قېنىدىن باشقا ھېچقانداق كافارەت كەلتۈرۈشكە بولمايدۇ. 34 ئۇز ۋەتىنىڭلار ئولتۇرغان زېمىنى، يەنى مەن ئۇزۇم ماكان قىلغان زېمىنى بۇلغىماڭلار، چۈنكى مەن پەرۋەردىگار ئىسرائىللار ئارىسىدا ماكان تۇتقۇچىدۇرمەن.

36

يۇسۇپ ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرىدىن ماناسسەھنىڭ نەۋرىسى، ماكىرنىڭ ئوغلى گىلېئادنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەت باشلىقلىرى مۇسا ۋە ئىسرائىللارنىڭ كاتتىلىرى بولغان ئەمىرلەرنىڭ ئالدىغا كېلىپ مۇنداق دېدى: — 2 «پەرۋەردىگار ئىلگىرى غوجامغا چەك تاشلاپ زېمىنى ئىسرائىل خەلقىگە مىراس قىلىپ تەقسىم قىلىپ بېرىشنى بۇيرۇغان؛ غوجامۇ پەرۋەردىگارنىڭ قېرىندىشىمىز زەلوفھادنىڭ مىراسىنى ئۇنىڭ قىزلىرىغا تەقسىم قىلىپ بېرىش توغرىسىدىكى بۇيرۇقىنىمۇ ئالغان. 3 لېكىن، ئۇلار ئىسرائىللارنىڭ باشقا قەبىلىسىدىكىلە رگە ياتلىق بولۇپ كەتسە، ئۇلارنىڭ مىراسىمۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ مىراسىدىن چىقىپ ئۇلارنىڭ ئەرلىرىنىڭ قەبىلىسىنىڭ مىراسىغا قوشۇلۇپ كېتىدۇ؛ ئۇنداق بولغاندا بىز چەك تاشلاپ ئېرىشكەن مىراس ئۇ ئۆگەيدۇ. 4 ئىسرائىللارنىڭ «ئازادلىق يىلى» كەلگەندە ئۇلارنىڭ مىراسى ئۇلارنىڭ ئەرلىرىنىڭ قەبىلىسىنىڭ مىراسىغا قوشۇلۇپ كېتىدۇ؛ بۇنداق بولغاندا ئۇلارنىڭ مىراسى بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ مىراسىدىن ئېلىپ كېتىلىدۇ». 5 مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بويىچە ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق ئەمر قىلىپ: — يۇسۇپ قەبىلىسىدىكىلەر توغرا ئېيتىدۇ. 6 زەلوفھادنىڭ قىزلىرى توغرىسىدا پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغىنى مۇنداق: «ئۇلار ئۇزۇلىرى خالىغان ئە رگە ياتلىق بولسا بولۇۋېرىدۇ، لېكىن ئۇز جەمەتى، ئۇز ئاتا قەبىلىسىدىن بولغان بىرگە ياتلىق بولۇشى كېرەك. 7 شۇنداق بولغاندا ئىسرائىللارنىڭ مىراسى بىر قەبىلىدىن يەنە بىر قەبىلگە يۇتكىلىپ كەتمەيدۇ؛ ئىسرائىللارنىڭ ھەربىرى ئۇز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىلىسىنىڭ مىراسىنى چىڭ تۇتۇپ ۋېرىپ بەرمەسلىكى كېرەك. 8 ئىسرائىللارنىڭ ھەربىرى ئۇز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ مىراسىنى ئىگىلەش ئۈچۈن ئىسرائىل قەبىلىلىرىدىن مىراسقا ۋارىسلىق قىلغان ھەربىر قىز-ئايال ئۇز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىلىسىدىن بولغان بىرگە ياتلىق بولۇشى كېرەك. 9 مۇشۇنداق بولغاندا، ئىسرائىللارنىڭ مىراسى بىر قەبىلىدىن يەنە بىر قەبىلگە يۇتكىلىپ كەتمەيدۇ؛ چۈنكى ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئۇز مىراسىنى قولدىن بەرمەسلىكى كېرەك. — دېدى. 10 پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق ئەمر قىلغان بولسا، زەلوفھادنىڭ قىزلىرىمۇ شۇنداق قىلدى. 11 زەلوفھادنىڭ قىزلىرىدىن ماھلاھ، تىرزاھ، ھوگلاھ، ملكاھ ۋە نوئاھلار ئۇز تاغىلىرىنىڭ ئوغۇللىرىغا ياتلىق بولدى. 12 ئۇلار يۇسۇپنىڭ ئوغلى مانىسسەھنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتىدىكىلە رگە ياتلىق بولدى؛ ئۇلارنىڭ مىراسى يەنىلا ئاتىسىنىڭ قەبىلىسى ئىچىدە قالدى. 13 بۇلار پەرۋەردىگار يېرىخوىنىڭ ئۇدۇلىدا، ئىئوردان دەريا سىنىڭ ۋىدىكى موئاب تۈزلە كىدىكىلەردە مۇسانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئىسرائىللارغا بۇيرۇغان ئەمرلەر ۋە ھۆكۈملەردۇر.

قانۇن شەرھى

1 تۆۋەندە خاتىرلەنگىنى مۇسانىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي تەرىپىدىكى پاران بىلەن توفەل، لابان، ھازىروت، دى-زاھابنىڭ ئوتتۇرىسىدا، يەنى سۇفنىڭ ئۈدۈلىدىكى چۆل-تۇزلە گۈلكىتە، پۇتكۈل ئىسرائىلغا ئېيتقان سۆزلىرىدۇر: ـ **2** ھورەب تېغىدىن چىقىپ، سېئىر تېغىنىڭ يولى بىلەن قادەش-بارنېئاغا بارغۇچە جەمئىي ئون بىر كۈنلۈك يول ئىدى. **3** ھالبۇكى، مۇسا بۇ بارلىق سۆزلەرنى پەرۋەردىگارنىڭ ئېرائىل ئەۋلادلىرى بىلەن ئېيتقان ۋاقتى قىرىقىنچى يىلى، ئون بىرنچى ئايىنىڭ بىرنچى كۈنى بولدى؛ **4** بۇ ۋاقىت مۇسا ھەشبونىنى پايتەخت قىلغان ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھونىنى ۋە ئاشتاروت ۋە ئەدرەيىنى پايتەخت قىلغان باشانىنىڭ پادىشاھى ئوگنى مەغلۇپ قىلغاندىن كېيىنكى مەزگىل ئىدى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي تەرىپىدىكى موئاب زېمىنىدا مۇسا [پەيغەمبەر] بۇ قانۇن-تەلىمنى شەرھلەشكە باشلاپ، مۇنداق دېدى: ـ **6** «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ھورەب تېغىدا بەرگەن سۆز قىلىپ: ـ «سىلەرنىڭ مۇشۇ تاغ ئەتراپىدا ئۇزىرغان ۋاقتىڭلار يېتەرلىك بولدى؛ **7** ئەمدى بۇرۇلۇپ سەپە رەگە ئاتلىنىپ، ئامورىيلار تۇرۇۋاتقان ئېگىزلىكتە ۋە ئۇنىڭغا يېقىن بولغان بارلىق جايلارغا، جۈملىدىن ئارابا ھ تۈزلە گۈلكىگە، تاغلىقلارغا، ئۈيمانلىققا، جەۋبقا، دېڭىز ۋىلىرىغا، ئۇلۇغ دەريا، يەنى ئەفرات دەرياسىغىچە قاناناتنىيلارنىڭ زېمىنىغا ھەم لىۋان زېمىنىغا بېرىڭلار. **8** مانا، مەن شۇ زېمىننى سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا قويدۇم؛ كىرىڭلار، پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق، ياقۇپ ۋە ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرىغا: «سىلە رگە بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلغان زېمىننى ئىگىلە گىلار» ـ دېگەنىدى. **9** شۇڭا مەن شۇ چاغدا سىلە رگە: ـ «مەن يۈكۈڭلارنى يالغۇز كۆتۈرەلمەيمەن. **10** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى كۆپەيتتى؛ مانا، بۈگۈن سىلەر ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك نۇرغۇنلىسىلەر. **11** ئاتا-بوۋاڭلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار دەرەۋەقە سىلەرنى ھازىرقىدىن يەنە مىڭ ھەسسە كۆپەيتكەي، شۇنداقلا ۋەدە قىلغىنىدەك سىلە رگە بەختىگە-بەركەت ئاتا قىلغاي! **12** لېكىن مەن تۆرۈم يالغۇز قانداقمۇ سىلەرنىڭ جاپالىرىڭلارنى، يۈكۈڭلارنى ۋە تالاش-تارتىشىڭلارنى كۆتۈرەلەيمەن؟ **13** تۈز ۋۇگلار ئۈچۈن ھەرقايسى قەبىلىلىرىڭلاردىن دانىشمەن، يورۇقلۇغلار مۇتىۋەرلەرنى تاللاڭلار، مەن ئۇلارنى ئۈستۈڭگە رگە يولباشچى قىلىمەن» ـ دېدىم. **14** سىلەر بولىسا گىلار ماڭا: ـ «سېئىنىڭ ئېيتقىنىڭ ياخشى گەپ بولدى»، دېدىڭلار. **15** شۇنىڭ بىلەن مەن قەبىلىلىرىڭلاردىن مۇنەۋۋەر ئادەملەرنى، يەنى دانىشمەن ھەم مۇتىۋەر ئادەملەرنى تاللاپ، ئۈستۈڭگە رگە يولباشچى قىلىپ، مىڭبېشى، يۈزبېشى، ئەللىكبېشى ۋە ئونبېشى قىلىپ تەينىلەپ، قەبىلىلىرىڭلار ئۈچۈن ھەرخىل ئەمەللەرنى تۈزۈشقا تىكىلدىم. **16** شۇ چاغدا مەن ئاتا گىلارىڭىز سورا ڭلارنى: «قېرىنداشلىرىڭلار ئارىسىدىكى ئەرز-دەۋالارنى سورا گىلار، قېرىنداش بىلەن قېرىنداشنىڭ ئوتتۇرىسىدا ۋە پۇقرايىڭ بىلەن قوشنا ئۇلتۇرغان ياقا يۈرتلۇقلار ئوتتۇرىسىدا ئادىل ھۆكۈم چىقىرىڭلار؛ **17** ھۆكۈم چىقارغىنىدا ھېچقانداق كىشىنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلما گىلار؛ مەيلى كىچىك بولسۇن، چوڭ بولسۇن سىلەر ھەممىسىنىڭلا ئىشلىرىنى سورا گىلار. سىلەر ئىنسانلارنىڭ سۈلتىنىدىن قورقاسلىقىڭلار كېرەك، چۈنكى مۇشۇ ھۆكۈم چىقىرىش ئىشى خۇداغا تەۋە ئىشتۇر. سىلە رگە تەس چۈشىدىغان ئىش بولسا، مېنىڭ ئالدىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، مەن ئۇنى ئاڭلايمەن» ـ دېدىم. **18** ئەينى چاغدا مەن قىلىشقا كېرەك بولغان بارلىق ئىشلار توغرۇلۇق تاپىلىغانىمەن. **19** بىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بەرگەن ۋىيروغاندەك ھورەبتىن چىقىپ، ئامورىيلارنىڭ تاغلىقىغا باردۇق ۋە سىلەر شۇ يولدىكى بىپايان، دەھشەتلىك چۆلنى كۆرۈد ڭلار؛ بىز ئۇنىڭ ھەممىسىدىن ئوتۇپ، قادەش-بارنېئاغا كەلدۇق. **20** ۋە مەن سىلە رگە: ـ «سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بەرگەن ئاتا قىلىدىغان، ئامورىيلارنىڭ تېغىغا يېتىپ كەلدۇق. **21** مانا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇ زېمىننى ئالدىڭلارغا قويدى؛ ئاتا-بوۋاڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلە رگە ئېيتقاندەك، شۇ يە رگە چىقىپ ئۇنى ئىگىلە گىلار، قورقما گىلار، ھېچ ھودۇقما گىلار» ـ دېدىم. **22** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەممىڭلار يېنىمغا كېلىپ ماڭا: ـ «بىز زېمىننا كىرىشتىن ئىلگىرى ئالدىن ئادەملەرنى ئەۋەتەيلى؛ ئۇلار بىز ئۈچۈن ئۇ يەرنى كۆزىتىپ، چىقىشىمىز كېرەك بولغان يول ۋە بىز ئۇچرايدىغان شەھەرلەر توغرۇلۇق خەۋەر يەتكۈزسۇن» ـ دېدىڭلار. **23** بۇ ئىش نەزىرىمگە مۇۋاپىق كۆرۈنۈپ، مەن ئارا گىلاردىن ئون ئىككى ئادەمنى، يەنى ھەرقايسى قەبىلىدىن بىردىن ئادەمنى تاللىدىم. **24** ئۇلار يولغا ئاتلىنىپ تاغقا بېرىپ، ئەشكول جىلغىسىغا چۈشۈپ ئۇ يەرنى تەكشۈرۈپ كۆرۈشتى. **25** ئۇلار قوللىرىغا شۇ زېمىنىدىكى مېۋىلەردىن ئېلىپ بەرگەن كەلتۈردى ۋە مەلۇمات بېرىپ: «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بەرگەن تەقدىم قىلغان بۇ زېمىن ياخشىدۇر» ـ دېدى. **26** ھالبۇكى، سىلەر زېمىنغا چىقىشقا ئۇنىمىدىڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەمرىگە قارشى چىقىپ ئۆنكۈگىنا ئاسىيلىق قىلدىڭلار **27** ۋە ئۆز چېدىرىڭلاردا قاقشاپ: «پەرۋەردىگار بەرگەن ئۆچ بولغانلىقىدىن بىزنى ئامورىيلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ ھالاك قىلىش ئۈچۈن مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان. **28** ئەمدى بىز نە گە بارارمىز؟ چۈنكى قېرىنداشلىرىمىز: «شۇ يەردىكى ئادەملەر بىزدىن چوڭ ھەم ئېگىز بىر خەلق ئىكەن؛ ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ئىنتايىن چوڭ، سېپىللىرى ئاسمانغا تاقىشىدىكەن؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە بىز شۇ يەردە ئاناكىيلارنى بايقىدۇق»، دەپ كۆڭلىمىزنى پارا كەندە قىلىۋەتتى» ـ دېدىڭلار. **29** شۇڭا مەن سىلە رگە: «قورقما گىلار، ئۇلارنىڭ ئالدىدا دەككە-دۈككىگە چۈشمە گىلار؛ **30** سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ماڭىدىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار مىسىر زېمىنىدا كۆز ئالدىڭلاردا بارلىق قىلغانلىرىدەك سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلىدۇ؛ **31** سىلەر يەنە چۆل-بياۋاندىمۇ بارلىق ماڭغان يوللىرىڭلاردا مۇشۇ يە رگە يېتىپ كەلگۈچە ئىنسان تۆز ئوغلىنى قۇچىقىدا كۆتۈرگىنىدەك پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭمۇ سىلەرنى كۆتۈرگىنىنى كۆرد ۈڭلار. **32** شۇنىڭدەك گەرچە تۇ يەنە كېچىدە ئوتنا، كۈندۈزدە بۇلۇت ئېچىدە سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا مېڭىپ، بار گاھ تىككىدەك يەرلەرنى ئىزدەپ تېپىش ئۈچۈن يۇ رگەن بولسىمۇ، بۇ ئىشتا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا ئىشەنمىدىڭلار. **34** پەرۋەردىگار بۇ سۆزلەرنى قىلغان ئاۋازىڭلارنى ئاڭلاپ غەزەپلىنىپ: **35** «بۇ رەزىل دەۋرۈدىكىلەردىن ھېچبىر ئادەم ھەرقاندۇق يول بىلەن مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلىشنى قەسەم قىلغان بۇ ياخشى زېمىننى كۆرگۈچى بولمايدۇ! **36** پەقەت يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب بۇنۇن قەلبى بىلەن پەرۋەردىگارغا ئە گەشكەچكە، شۇلا زېمىننى كۆردىدۇ ۋە ئۇ تۈز پۇتى بىلەن كېزىپ چىققان بارلىق يەرنى ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭ بالىلىرىغا بېرىمەن» ـ دەپ قەسەم قىلدى. **37** شۇ چاغدا پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ سەۋەبىڭلاردىن مەندىمۇ ئاچچىقلاندى ۋە: «سەنمۇ شۇ يە رگە كىرگۈچى بولمايسەن. **38** لېكىن ئالدىڭدا خىزمەتتە تۇرۇۋاتقان نۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا كىرەلەيدۇ. ئۇنى كۆچلەندۈرگىن، چۈنكى ئۇ ئىسرائىللارنى ئۆنكۈگىنا مىراس قىلدۇرىدۇ. **39** شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ: «ئۇلار [دۈشمەنلەرنىڭ] ئولجىسى بولۇپ قالدۇ» دېگەن كىچىك بالىلىرىڭلار، يەنى بۇگۈنكى كۈندە ياخشى-يامانىنى پەرق ئېتەلمەيدىغان بالىلىرىڭلار بولسا، كىرىدۇ؛ مەن ئۇ يە رنى ئۇلارغا ئاتا قىلىمەن ۋە ئۇلار ئۇنى ئىگىلەيدۇ. **40** لېكىن سىلەر بولسا گىلار، يۈرۈلۇپ قىزىل دېڭىزغا ياريدىغان يول بىلەن چۆل-بياۋانغا قايتىڭلار» ـ دېدى. **41** شۇ چاغدا سىلەر ماڭا جاۋاب بېرىپ: «بىز دەرۋەقە پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. شۇنىڭ ئۈچۈن بىز ھازىر پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بەرگەن قىلغان بارلىق ئەمرى يېچە جەڭ قىلغىلى چىقىمىز» ـ دېدىڭلار. شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ ھەربىرىڭلار تۆز ياراقلىرىڭلارنى ئېسىپ، تاغقا چىقماقچى بولد ۈڭلار. **42** لېكىن پەرۋەردىگار ماڭا: ئۇلارغا: ـ «چىقما گىلار، جەڭ قىلما گىلار، چۈنكى مەن ئارا گىلاردا ئەمەسمەن؛ سىلەر چوقۇم دۈشمەنلىرىڭلار ئالدىدا مەغلۇپ بولىسىلەر»، دېگىن، دېدى. **43** مەن سىلە رگە سۆز قىلدىم، لېكىن سىلەر قۇلاق سالمىدىڭلار، يەلىكى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قارشى چىقىپ ئاسىيلىق قىلىپ، تۆز بېشىمچىلىق قىلىپ تاغقا چىقتىڭلار. **44** لېكىن تاغدا تۇرغان ئامورىيلار سىلە رگە قارشى ئاتلىنىپ، بىر توپ ھەرىلەردەك سىلەرنى تاكى خورماھىغىچە قوغلاپ، سېئىردا سىلەرنى قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. **45** سىلەر قايتىپ كېلىپ پەرۋەردىگار ئالدىدا يىغا-زار كۆتۈرد ۈڭلار، ئەمما پەرۋەردىگار پەريادىڭلارنى ئاڭلىمىدى، يا ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى. **46** شۇنىڭ بىلەن سىلەر قادەشتە تۇرغىن كۈنلەر تۈرۈپ قالدىڭلار ـ سىلەر قانچە كۈنلەر شۇ يەردە تۇرد ۈڭلار!

2 ئاندىن بىز بۇرۇلۇپ، پەرۋەردىگار ماڭا ئېيتقاندەك قىزىل دېڭىزغا ياريدىغان يول بىلەن سەپە رگە ئاتلاندۇق؛ بىز نۇرغۇن كۈنلەر سېئىر تېغى ئەتراپىدا ئايلىنىپ يۈردۈق. **2** پەرۋەردىگار ماڭا سۆز قىلىپ: ـ **3** «سىلەرنىڭ مۇشۇ تاغنى ئايلىنىپ ئۇنىڭغا ئىگىلەر يېتەرلىك بولدى؛ ئەمدى شىمال تەرەپكە بۇرۇلۇڭلار. **4** خەلققە: ـ سىلەر سېئىردا تۇرۇۋاتقان قېرىندىشىڭلار ئەساۋلارنىڭ چېگرىسىدىن ئۆتىدىغان بولد ۈڭلار؛ ئۇلار سىلەردىن قورقىدۇ، شۇڭا بەك ئېھتىيات قىلىپ، **5** ئۇلارغا جەڭ قوزغىما گىلار؛ چۈنكى مەن سىلە رگە ئۇلارنىڭ زېمىنىدىن ھەتتا ئاياغىچىلىق يەرنىمۇ بەرمەيمەن؛ چۈنكى سېئىر تېغىنى ئەساۋغا مىراس قىلىپ بەردىم. **6** سىلەر ئۇلارغا پۇل تولەپ ئوزۇق-تولۇك سېتىۋېلىڭلار، پۇل تولەپ سۇ سېتىۋېلىڭلار. **7** چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار قولۇڭلاردىكى بارلىق ئەجىرنى بەركەتلەپ كەلگەن؛ ئۇ سىلەرنىڭ بۇ بىپايان چۆل-بياۋاندىن مېڭىپ ئۆتۈۋاتقىنىڭلاردا ھەممىنى بىلدى؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇ قىرىق يىل سىلەر بىلەن بىللە بولدى؛ ھېچ نەرسىدىن كەم بولمىدىڭلار» ـ دېدى. **8** شۇنىڭ بىلەن بىز سېئىردا تۇرۇۋاتقان قېرىنداشلىرىمىز ئەساۋلارنىڭ زېمىنىدىن ۋە ئارابا تۈزلە گۈلكىدىن، شۇنداقلا ئىلات ۋە

ئېرئون- گەبەردن تۆتۆپ، بۇرۇلۇپ موئابدىكى چۆل-بايا‌ۋان يولى بىلەن ماكېدۇق. 9 پەرۋەردىگار ماكا: «موئابىيلارنى ئاۋاره قىلماكلار يا‌كى تۆلارغا جەڭ قوزغىماكلار، چۈنكى مەن تۆلارنىڭ زېمىنىنى سىلە رگە مىراس قىلىپ بەرمەيمەن، چۈنكى مەن تار شەھەر-زېمىننى لوتنىڭ ئەۋلادلىرىغا مىراس قىلىپ بەردىم» ـ دېدى 10 (ئەمىيلەر ئەسلىدە شۇ يەردە تۇراتتى؛ تۆلار تاناكسىيلارغا ئوخشاش كۆزچۇلۇك، سانى كۆپ، ئېگىز ويىلۇق بىر خەلق ئىدى. 11 تۆلار تاناكسىيلاردەك «گىگانتلار» دەپ ھېسابلىنىدۇ؛ لېكىن موئابىيلار تۆلارنى «ئەمىيلەر» دەپ ئاتايدۇ. 12 سېئىردا ئەسلىدە ھورىيلار تۇراتتى؛ لېكىن ئەساۋلار ھورىيلارنى زېمىندىن ھەيدۋېتىپ، تۆلارنى يوقىتىپ ئورنىغا ئولتۇراقلاشتى ـ خۇددى ئىسرائىللار مەتكى پەرۋەردىگار تۆلارغا تەقدىم قىلغان، تۆلارنىڭ تەۋەلىكى بولغان زېمىننا قىلغىنىغا ئوخشاش). 13 [پەرۋەردىگار:] «ئەمدى ھازىر ئورنۇڭلاردىن تۇرۇپ زەرەد ئېقىندىن ئۆتۈڭلار» دېدى. بۇنى ئاڭلاپ بىز زەرەد ئېقىندىن ئۆتكۈزدۇق. 14 قادەش-بارنېئادىن ئايرىلىپ زەرەد ئېقىندىن ئۆتكۈچە بولغان كۈنلەر ئوتتۇز سەككىز يىل بولدى؛ بۇ دەل خۇددى پەرۋەردىگار تۆلارغا قەسەم قىلغىنىدەك، تۆ دەۋرىدىكى جەڭچىلەر بارگاھتىن پۈتۈنلەي يوقىتىلغۇچە بولغان تارىلىقتىكى ۋاقىت ئىدى. 15 دەرۋەقە پەرۋەردىگارنىڭ قولى تۆلارنى بارگاھتىن يوقىتىپ تۈگەتكۈچە تۆلارنى ھالاك قىلىشقا قارشى چىققانىدى. 16 ۋە شۇنداق بولدىكى، شۇ جەڭچىلەر تۆلۇپ خەلق ئارىسىدىن پۈتۈنلەي تۈگەنگەندىن كېيىن، 17 پەرۋەردىگار ماكا سۆز قىلىپ: ـ 18 «سىلەر بۈگۈن موئابنىڭ، يەنى ئارنىڭ چېگرىسىدىن ئۆتىسىلەر. 19 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئامونىيلارغا يېقىن كېلىسىلەر؛ ئەمما تۆلارنى ئاۋاره قىلماكلار يا‌كى تۆلارغا جەڭ قوزغىماكلار، چۈنكى مەن ئامونىيلارنىڭ زېمىنىنى سىلە رگە مىراس قىلىپ بەرمەيمەن؛ چۈنكى مەن ئۇنى لوتنىڭ ئەۋلادلىرىغا مىراس قىلىپ بەردىم» ـ دېدى. 20 (بۇ زېمىنمۇ «گىگانتلارنىڭ زېمىنى» ھېسابلىنىدۇ؛ چۈنكى ئىلگىرى گىگانتلار شۇ يەردە ئۇرناندى؛ ئامونىيلار تۆلارنى «زامزۇملار» دەپ ئاتايدۇ. 21 تۆلار تاناكسىيلارغا ئوخشاش كۆزچۇلۇك، سانى كۆپ، ئېگىز ويىلۇق بىر خەلق ئىدى. پەرۋەردىگار تۆلارنى [ئامونىيلارنىڭ] ئالدىدا يوقىتىشى بىلەن [ئامونىيلار] تۆلارنى زېمىندىن مەھرۇم قىلىپ، تۆلارنىڭ ئورنىغا ئولتۇراقلاشقاندى. 22 پەرۋەردىگار سېئىردا ئۇرغان ئەساۋلار ئۈچۈنمۇ ئوخشاش ئىش قىلدى، تۆلارنىڭ ئالدىدىن ھورىيلارنى يوقاتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئەساۋلار تۆلارنى زېمىندىن مەھرۇم قىلىپ، بۈگۈنگە قەدەر تۆلارنىڭ ئورنىغا ئولتۇراقلاشقاندى. 23 ۋە گازا شەھىرىگىچە كەنت-قىشلاقلاردا ئولتۇراقلاشقان ئاۋۋىيلارنى بولسا، كافتوردىن چىققان كافتوريلار يوقىتىپ، تۆلارنىڭ ئورنىغا ئولتۇراقلاشتى). 24 ـ «ئەمدى ئورنۇڭلاردىن قوزغىلىڭلار، سەپىرىگىلارغا چىقىڭلار، ئارنون دەرياسىدىن ئۆتۈڭلار، مانا، مەن ھەشبوننىڭ پادىشاھى ئامورىي سىھوننى ۋە ئۇنىڭ زېمىننىمۇ قولۇڭلارغا تاپشۇردۇم، ئىشنى باشلاڭلار، زېمىنى ئىگەلەشكە، ئۇنىڭ بىلەن جەڭ قىلىشقا چىقىڭلار، 25 مەن بۈگۈندىن باشلاپ سىلەرنىڭ قورقۇنچۇڭلار ۋە ۋەھىمىڭلارنى پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدىكى خەلقلەر ئۈستىگە چۈشۈرىمەن؛ تۆلار سىلەرنىڭ خەۋرىڭلارنى ئاڭلاپ سىلەرنىڭ ۋېيىلىكلاردىن تىترەپ دەككە-دۈككىگە چۈشىدۇ». 26 شۇ چاغدا مەن ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھوننا كەدەموت چۆلىدىن ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ، تىنچلىق سالىمى يوللاپ: ـ 27 «بىزنىڭ زېمىنىڭدىن ئۆتۈشىمىز گە يول قويغايسەن؛ ئوڭغا، سولغا بۇرۇلمايلا، پەقەتلا يولدىن چىقمايلا ماڭىمىز. 28 سەن ماكا ئوزۇق-تۈلۈكنى پۈلغا سېتىپ بېرىسەن، سۇنى پۈلغا سېتىپ بېرىسەن؛ بىز پەقەتلا پىيادە مېڭىپ ئۆتىمىز، خالاس. 29 سېئىردا ئۇرۇقۇتقان ئەساۋلار، ئاردا ئۇرۇقۇتقان موئابىيلار بىز گە مۇئامىلە قىلغانىدەك سەنمۇ بىز ئىشۇردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىز گە تەقدىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرگۈچە شۇنداق مۇئامىلە قىلغايسەن» ـ دېدىم. 30 لېكىن ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ بىز ئۈچۈن ئۆتۈشىمىز گە يول قويغۇسى يوق ئىدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۇنى سىلەرنىڭ قولۇڭلارغا تاپشۇرۇش ئۈچۈن ئۇنىڭ روھ-قەلبىنى قاتتىق، كۆڭلىنى جاھىل قىلىۋەتكەن (بۈگۈنكى ئەھۋال دەرۋەقە شۇنداق). 31 پەرۋەردىگار ماكا: «مانا، مەن ئالدىڭلاردا سىھوننى ۋە ئۇنىڭ زېمىنى سىلە رگە تاپشۇرۇشقا باشلىدىم؛ ئىشنى باشلاڭلار، ئۇنىڭ زېمىنى ئىگەلەش ئۈچۈن ئۇنى ئىشغال قىلىشقا كىرىشىڭلار» ـ دېدى. 32 سىھون دەرۋەقە ئۆزى ۋە بارلىق خەلقى بىز بىلەن قارشىلىشىش ئۈچۈن جەڭ قىلىشقا ياھازغا چىقتى. 33 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۇنى بىزنىڭ ئالدىمىزدا قولىمىزغا تاپشۇردى؛ بىز ئۇنىڭ ئۆزىنى، ئوغۇللىرىنى ۋە بارلىق خەلقىنى ئۇرۇپ مەغلۇپ قىلدۇق. 34 شۇ چاغدا بىز ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىنى ئىشغال قىلىپ ئۇلارنى پۈتۈنلەي ھالاك قىلدۇق، تۇلارىدىكى بارلىق ئە رىكەك، قىز-ئايال ۋە بالىلارنى بىرىنمۇ قويماي يوقاتتۇق؛ تۇلاردىن ھېچقايسىسىنى تىرىك قويمىدۇق. 35 بىز پەقەت ئۆزلىرىمىز ئۈچۈن چارۋا ماللىرىنى ۋە ئىشغال قىلغان شەھەرلەردىن ئولجا غەنىيمەت ئالدۇق. 36 ئارنون دەرياسى ۋىيدىكى ئاروئەردىن ۋە شۇ يەردىكى جىلغىدىكى شەھەردىن تارتىپ گىلئادقىچە ھېچقانداق شەھەر بىز گە تەڭ كېلەلمىدى؛ پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزنىڭ ئالدىمىزدا ھەممىسىنى مەغلۇبىيەتكە ئۇچراتتى. 37 ھالبۇكى، سىلەر ئامونىيلارنىڭ زېمىنىغا، چېگرىسى بولغان يۇتكۈل يابىبوك ۋادىسىغا، تاغدىكى شەھەرلە رگە يا‌كى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىز گە مەنئى قىلغان ھەرقايسى يە رگە يېقىنلاشمىدىڭلار.

3

ئاندىن بىز بۇرۇلۇپ، باشانغا باردىغان يول بىلەن چىقىپ ماكېدۇق؛ باشانلىنىڭ پادىشاھى ئوگ ۋە بارلىق خەلقى بىز گە قارشى جەڭ قىلىشقا ئەدرەيگە چىقتى. 2 پەرۋەردىگار ماكا: «ئۇنىڭدىن قورقمىغىن؛ چۈنكى مەن ئۇنى، ئۇنىڭ خەلقى ۋە زېمىننى قولۇڭغا تاپشۇردۇم؛ ھەشبوندا ئۇرغان ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھوننى نېمە قىلغان بولسا، ئۇنىمۇ شۇنداق قىلىسەن» ـ دېدى. 3 پەرۋەردىگار خۇدايىمىز دەرۋەقە باشانلىنىڭ پادىشاھى ئوگنى ۋە بارلىق خەلقىنى قولىمىزغا تاپشۇردى؛ بىز ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇلاردىن ھېچكىمنى قالدۇرماي قىردۇق. 4 شۇ ۋاقىتتا بىز ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىنى ئىشغال قىلدۇق؛ بىز ئۇنىڭ شەھەرلىرىدىن ئىگىلىمگەن بىرسىمۇ قالمىدى. بۇلار باشانىدىكى ئوگنىڭ پادىشاھلىقى، يەنى يۇتكۈل ئارگوب رايونى بولۇپ، جەمئىي ئاتمىش شەھەر ئىدى. 5 بۇ شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى ئېگىز سېپىللار ۋە بالداقلىق قوۋۇقلىرى بىلەن مۇستەھكەم قىلىنغانىدى؛ ئۇلارغا قاراشلىق يېزا- كەنتلەر ئىنتايىن كۆپ ئىدى. 6 بىز ئۇلارنى ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھوننى قىلغىنىمىزدەك تەلتۈكۈس يوقاتتۇق ـ بارلىق شەھەرلەر، ئەرلەر، ئايال-بالىلارنى قىيماي ھەممىسىنى تەلتۈكۈس يوقاتتۇق. 7 بىز پەقەت ئۆزلىرىمىز ئۈچۈن بارلىق چارۋا-ماللارنى ۋە شەھەرلەردىن ئولجا غەنىيمەت ئالدۇق. 8 شۇ چاغدا بىز ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدە ئۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھىنىڭ قولىدىن زېمىننى، يەنى ئارنون دەرياسىدىن ھەرمون تېغىغىچە بولغان زېمىننى تارتىۋالدۇق 9 (ھەرمون تېغىنى زىدونىيلار «سىرئون»، ئامورىيلار «سېنىر» دەپ ئاتايدۇ)؛ 10 بىز يەنە تۈزلە گۈلىكتىكى بارلىق شەھەرلەر، پۈتكۈل گىلېئاد ۋە باشان پادىشاھى ئوگنىڭ پادىشاھلىقىدىكى سالكاھ ۋە ئەدرەي شەھەرلىرىگىچە، باشانلىنىڭ بارلىق زېمىننى ئىگىلىدۇق 11 (شۇ چاغدا گىگانتلارنىڭ قالدۇقىدىن پەقەت باشانلىنىڭ پادىشاھى ئوگ قالغاندى؛ تۇنىڭ كارۋىتى تۇمۇردىن ياسالغاندى؛ مانا، ئۇ ئامونىيلارنىڭ رابباھ شەھىرىدە ساقلىنۇاتمامدۇ؟ تۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى توققۇز گەز، كە كىگى تۆت گەز. « گەز» ـ ئادەمتىكى ئادەمنىڭ چە ينىگى تۆلچەم قىلىنغان). 12 بىز شۇ چاغدا ئىگىلىگەن زېمىن مۇنداق: ـ ئارنون دەرياسى يېنىدىكى ئاروئەر شەھىرىدىن تارتىپ، گىلېئاد تاغلىقىنىڭ يېرىمىنى ۋە ئۇنىڭدىكى شەھەرلەرنى روۋەن ۋە گاد قەبىلىسىدىكلە رگە تەقدىم قىلدىم؛ 13 گىلېئادنىڭ قالغان زېمىنى ۋە ئوگ پادىشاھىنىڭ زېمىنى بولغان پۈتكۈل باشانىنى مەن ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە تەقدىم قىلدىم (پۈتكۈل ئارگوب رايونى، يەنى پۈتكۈل باشان «گىگانتلارنىڭ زېمىنى» دېيىلىدۇ. 14 ماناسسەھنىڭ ئوغلى يائىر پۈتكۈل ئارگوب رايونىنى، يەنى باشانىنى گەشۇرىلار ۋە مائاكاتىيلارنىڭ چېگرىسىغىچە ئىگىلىگەن ۋە ئۇنى تۆز ئىسمى بىلەن «ھاۋۋوت-يائىر» دەپ ئاتىغان. بۇگۈنگە قەدەر تۇ شۇنداق ئاتالماقتا). 15 گىلېئادنى بولسا مەن ماكىرغا تەقدىم قىلدىم. 16 رۇبەندىكلەر ۋە گادتىكلە رگە مەن گىلېئادتىن ئارنون دەرياسىغىچە (ۋادىنىڭ ئوتتۇرىسى چېگرا ئىدى)، شۇنداقلا ئامونىيلارنىڭ چېگرىسى بولغان يابىبوك دەرياسىغىچە بولغان زېمىننى تەقدىم قىلدىم؛ 17 يەنە پىسگاھ تاغلىقى ئاستىدا ياتقان ئارابابا تۈزلە گۈلىكى (تاغلىق تۈزلە گۈلىكنىڭ شەرقىي قىرىپىدە) ۋە ئىئوردان دەرياسىنىڭ كىنەرەت كۆلىدىن تارتىپ تۆز دېڭىزغىچە بولغان قىسمىنى ئۇلارغا چېگرا قىلىپ بەردىم. 18 مەن شۇ چاغدا سىلە رگە: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار تۆز ۋۇگانلىرىنىڭ تەۋەللۇقتىكلار بولسۇن دەپ ئىگىلىشىڭلار ئۈچۈن بۇ زېمىننى سىلە رگە ئاتا قىلغان؛ ئارا گلاردىكى جەڭچىلەر جەڭگە تەييارلىنىپ قوراللانغان ھالدا قېرىندىشلىرىڭلار بولغان ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا دەريادىن ئۆتۈڭلار، 19 پەقەت بالا-چاقىلىرىڭلار ۋە مال-چارۋىلىرىڭلار (مال-چارۋىلىرىڭلارنىڭ كوپلىكنى بىلىمەن) مەن سىلە رگە تەقسىم قىلغان شەھەرلەردە قالسۇن؛ 20 پەرۋەردىگار قېرىندىشلىرىڭلارغا سىلەرنىڭ ئارام ئالغىنىڭلاردەك ئارام بە رگۈچە، تۇلار پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە ئۇلارغا تەقدىم قىلغان زېمىننى ئىگىلىگۈچە تۇلار بىلەن بە رگە [جەڭ قىلىڭلار]؛ ئاندىن سىلەر ھەربىرىڭلار مەن سىلە رگە تەقسىم قىلغان ئۆز تەۋەللۇقتىكلارغا قايتىسىلە» ـ دەپ تاپىلىغانىمەن. 21 شۇ چاغدىنمۇ مەن يەشۇئاغا: «سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ مۇشۇ ئىككى پادىشاھقا قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆردۈڭ؛ پەرۋەردىگار سەن باردىغان يەردىكى پادىشاھلىقلارنىمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش قىلىدۇ. 22 سىلەر ئۇلاردىن قورقماڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزى سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلىدۇ» ـ دەپ تاپىلىغانىمەن. 23 شۇ چاغدا

مەن پەرۋەردىگاردىن تۈتۈنۈپ: ـ 24 «ئى رەب پەرۋەردىگار، سەن تۈز قۇلۇڭغا تۈز تۇلۇغلۇقۇڭ ۋە كۆچلۈك قولۇڭنى ئايان قىلىشقا كىرىشتىڭ؛ چۈنكى مەيلى ئاسمانلاردا يا كى زېمىندا بولسۇن سېنىڭ قىلغانلىرىڭغا ۋە كۈچ-قۇدرىتىڭگە تەڭ كەلگۈدەك شۇنداق ئىلاھ بارمۇ؟ 25 سەندىن تۈتۈنۈۋەنىكى، مېنى ئىشۇردان دەريادىن تۈتۈپ، شۇ يەردىكى ياخشى زېمىننى ـ شۇ ياخشى تاغلىقنى ۋە لۇئانى كۆرۈۋىتىڭ نېسىپ قىلغايسەن»، ـ دېدىم. 26 لېكىن پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ سەۋەبىڭلار تۈپەيلىدىن ماڭا غەزەپلىنىپ ئىلتىجايىغا قۇلاق سالمىدى، بەلكى ماڭا: «بولدى، بەس! بۇ ئىشنى ئالدىمدا ئىككىنچى تىلغا ئالغۇچى بولما. 27 سەن پىسگاھنىڭ چوققىسىغا چىقىپ پېشىڭنى كۆتۈرۈپ، تۈز كۆزۈڭ بىلەن مەغرىبىكە، شىمالغا، جەنۇبقا ۋە مەشرىققە تىكلىپ قارا؛ چۈنكى سەن مۇشۇ ئىشوردان دەريادىن تۈتمەيسەن. 28 يەشۇئاغا ۋەزىپىنى تاپىلىغىن، ئۇنى رىغبەتلەندۈرۈپ يۈرە كلىك قىل؛ چۈنكى ئۇ بۇ خەلقنىڭ ئالدىدىن تۈتۈپ سەن كۆرىدىغان شۇ زېمىنغا ئۇلارنى ئىگە قىلغۇزىدۇ» ـ دېدى. 29 شۇنىڭ بىلەن بىز بەيت-پېئورنىڭ ئۇدۇلىدىكى ۋادىدا تۇرۇپ قالدۇق.

4

ـ ئەمدى، ئى ئىسرائىل، مەن سىلە رگە ئۆگىتىدىغان مۇشۇ بەلگىملە رگە ھەم ھۆكۈملە رگە قۇلاق سېلىڭلار، ئۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار ھاياتلىق تاپىسىلەر ۋە شۇنداقلا ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلە رگە تەقسىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلەيسىلەر. 2 مەن سىلە رگە تاپشۇرىدىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ مۇشۇ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشىڭلار ئۈچۈن، مەن سىلە رگە ئەمر قىلغان سۆ زگە ھېچنېمنى قوشمىڭلار ھەمدە ئۇنىڭدىن ھېچنېمنى چىقىرىۋەتمە ڭلار. 3 سىلەر تۈز كۆزلىرىڭلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ باتۇل-پېئورنىڭ تۈپەيلىدىن قىلغان ئىشلىرىنى كۆ رگەنسىلەر؛ چۈنكى باتۇل-پېئورغا ئە گىشكەنلەرنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئارا ئالدىردىن يوقاتتى؛ 4 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا چىڭ باغلانغانلاردىن ھەربىرىڭلار بۈگۈنگە قەدەر ھايات تۇرۇۋاتىسىلەر. 5 مانا، مەن پەرۋەردىگار خۇدايىم ماڭا ئەمر قىلغاندەك، كىرىپ ئىگىلەيدىغان زېمىندا تۇرغاندا ئۇلارغا ئەمەل قىلىشۇن دەپ سىلە رگە بەلگىلىمە ھەم ھۆكۈملەرنى ئۆگەتتىم. 6 سىلەر ئۇلارنى چىڭ تۇتۇپ ئەمەل قىلىڭلار؛ چۈنكى شۇنداق قىلسا ئالار بۇ ھۆكۈملەرنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلىغان خەلقلەرنىڭ كۆز ئالدىدا سىلەرنىڭ دانا ۋە يورۇتۇلغان بىر خەلق ئىكەنلىكىگە ئىسپاتلىنىدۇ؛ ئۇلار دەرھەقىقەت دانا ھەم يورۇتۇلغان بىر خەلق ئىكەن» ـ دەيدۇ. 7 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ بىزنىڭ تۇنىڭغا ئىدا قىلغان ھەربىر تىلە كلىرىمىزدە بەرگە يېقىن تۇرغىنىدەك، تۇزىگە يېقىن تۇرغان بىر خۇداسى بولغان بەرگە ئوخشاش باشقا بىر ئۇلۇغ ئەل بارمۇ؟ 8 مەن ئالدىڭلارغا قويغان مۇشۇ پۈتكۈل قانۇنىدىكىدەك ئادىل بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملە رگە ئىگە بولغان سىلەردەك باشقا بىر ئۇلۇغ ئەل بارمۇ؟ 9 تۈز كۆز ۋىگلار بىلەن كۆ رگەن ئىشلارنى ئۇنۇتماسلىقىڭلار، ھەتتا ئۆمر ۋىگلارنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە قەلبىڭلاردىن چىقارماسلىقىڭلار ئۈچۈن تۈز ۋىگلارغا ئېھتىيات قىلىڭلار ۋە ئىخلاسلىق بىلەن قەلبىڭلارنى [ئېزىشتىن] ساقلا ڭلار، شۇنىڭدەك سىلەر كۆ رگىنىڭلارنى بالىلىرىڭلارغا ۋە بالىلىرىڭلارنىڭ بالىلىرىغا يەتكۈز ۋىگلار؛ 10 سىلەر ھورەب تېغىدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئالدىدا تۇرغان كۈنى پەرۋەردىگار ماڭا: «خەلقنى مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئاڭلىشى ئۈچۈن يىنىمغا يىغقىن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سۆزلىرىمنى ئۆگىنىپ، يەر يۈزىدىكى بارلىق كۈنلىرىدە مەندىن ئەيمىنىدۇ ۋە بالىلىرىغا ئۆگىتىدۇ» ـ دېگەنىدى. 11 سىلەر يېقىن كېلىپ تاغنىڭ تۈۋىدە تۇرد ۋىگلار؛ بۇ تاغنىڭ ئوتى ئاسمانلارنىڭ باغرىنىچە كويۇپ يەتتى، ھەمدە قاراڭغۇلۇق، بۇلۇتلار ۋە سۈر تاغنى قاپلىدى؛ 12 پەرۋەردىگار ئوتتىڭ ئوتىتۇرىسىدىن سىلە رگە سۆز قىلدى؛ سىلەر سۆزلەرنىڭ ساداسىنى ئاڭلىدىڭلار، لېكىن ھېچ شەكلنى كۆرمىدىڭلار؛ سىلەر پەقەت بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىڭلار. 13 ۋە ئۇ ئۆز شۇ چاغدا سىلە رگە ئەمر قىلغان ئەھدىسىنى، يەنى «ئون ئەمر»نى ئايان قىلدى ۋە ئۇلارنى ئىككى تاش تاختاي ئۈستىگە يۈزتى. 14 ۋە شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ماڭا ئەمر قىلىپ، سىلەر دەريادىن ئۆتۈپ ئىگىلەيدىغان زېمىندا ئۇلارنى ئۇلارغا ئەمەل قىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلە رگە بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەرنى ئۆگىتىشنى تاپىلدى. 15 تۈز ۋىگلارغا ئاھايىتى ئېھتىيات قىلىڭلار كى (چۈنكى پەرۋەردىگار ھورەب تېغىدا ئوت ئوتىتۇرىسىدىن سىلە رگە سۆز قىلغاندا ھېچقانداق شەكلنى كۆرمىگەنسىلەر)، 16 تۈز ۋىگلارنى بۇلغاپ، مەيلى ئە رىكەك يا كى ئايال سۈرتىدە، مەيلى يەر يۈزىدىكى ھەرقانداق ھايۋان يا كى ئاسماندا ئۇچىدىغان ھەرقانداق قۇش بولسۇن، مەيلى يەر يۈزىدە ھەرقانداق تۆمىلىگۈچى ھايۋان يا كى يەر ئاستىدىكى سۈلۈردىكى ھەرقانداق بېلىق بولسۇن، ئۇلارنىڭ سۈرتىدە ھېچقانداق شەكىل-قىيافىتىنى ئۆيما يۇنى تۈز ۋىگلار ئۆچۈن ياسىما ڭلار، 19 يا كى شۇنىڭدەك، پېشىگلارنى كۆتۈرۈپ ئاسمانلارغا قاراپ، قۇياش، ئاي، يۇلتۇزلار، يەنى پۈتكۈل ساماۋى قوشۇننى كۆرۈپ، كۆزىڭۈگلار مايىل بولۇپ ئۇلارغا باش ئېگىپ قۇللۇقىغا كىرمە گىلار، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار يۇلارنى پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدىكى بارلىق خەلقلەر ئۈچۈن ئورۇنلاشتۇرغان. 20 لېكىن سىلەرنى يولىسا پەرۋەردىگار تۈز مىراسى بولغان بىر خەلق بولۇشۇڭلار ئۈچۈن (تۇمۇر تاۋلاش خۇمدانى)دىن، يەنى مىسىردىن ئېلىپ چىقتى. 21 لېكىن پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ۋۇجە گلاردىن ماڭا غەزەپلىنىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە مىراس بولۇش ئۈچۈن ئاتا قىلىدىغان ياخشى زېمىن توغرىسىدا: ـ «سەن شۇ يە رگە كىرىشكە ئىشوردان دەريادىن ئۆتمەيسەن» دەپ قەسەم قىلدى. 22 شۇڭا مەن مۇشۇ زېمىندا ئۆلۈشۈم مۇقەررەر؛ ئىشوردان دەريادىن ئۆتمەيمەن؛ بىراق سىلەر بولسا ڭلار ئۆتىڭىز ئۆتۈپ شۇ ياخشى زېمىننى ئىگىلەيسىلەر. 23 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سىلەر بىلەن تۈ زگەن ئەھدىسىنى ئۇنۇتماسلىقىڭلار، شۇنداقلا تۈز ۋىگلار ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە مەنئى قىلغان ئۇيما بۇتنى يا كى ھەرقانداق نەرسىنىڭ شەكىل-قىيافىتىنى ياسىماسلىقىڭلار ئۈچۈن تۈز ۋىگلارغا ھېزى بولۇڭلار. 24 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ھەممىنى يۇتقۇچى بىر ئوت، ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى بىر خۇدادۇر. 25 سىلەر پەرزەنتلەر، پەرزەنتىڭلارنىڭ پەرزەنتلىرىنى كۆرۈپ، زېمىندا تۇزاق ۋاقىت تۇرغاندىن كېيىن، بىرخىل شەكىل-قىيافىتە بولغان ئۇيما بۇتنى ياسىغان، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى رەنجىتىپ ئۆتىڭ ئەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلىپ تۈز ۋىگلارنى يۇلغىغان بولىسا ڭلار، 26 مەن ئاسمان-زېمىننى ئۈستۈڭلارغا گۇۋاھچى بولۇشقا چاقىرىمەن، سىلەر ئىشوردان دەريادىن ئۆتۈپ، ئىگىلەيدىغان شۇ زېمىندىن تېزلا پۈتۈنلەي يوق قىلىنىسىلەر؛ سىلەرنىڭ ئۆتىڭىز ياشىغان كۈنلىرىڭلار ئۇزۇن بولمايدۇ، سىلەر بەلكى ئۆتىڭىز پۈتۈنلەي يوق قىلىنىسىلەر. 27 پەرۋەردىگار سىلەرنى بارلىق خەلقلەر ئارىسىغا تارقىتىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرنى ھەيدىشى بىلەن سىلەر شۇ ئەللەر ئارىسىدا كىچىك بىر قالدۇق بولىسىلەر. 28 سىلەر شۇ يەرلەردە تۇرۇپ ياغاچتىن يا كى تاشتىن ياسالغان، نە كۆرەلمەيدىغان، نە ئاڭلىمالمايدىغان، نە يېمەيدىغان، نە پۇرالمايدىغان، پەقەت ئىنسانىنىڭ قولىنىڭ ياسىغىنى بولغان ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولىسىلەر. 29 سىلەر شۇ يەرلەردە پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى ئىزدەيسىلەر؛ پۈتۈن قەلبىڭلار ۋە پۈتۈن جېنىڭلار بىلەن ئۇنى ئىزدىسە گىلار، ئۇنى تاپىسىلەر. 30 سىلەر ئېغىر ئازاب-ئۇقۇبەت تارتقىنىڭلاردا، بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى بېشىڭلارغا چۈشكەندە، سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا يېنىپ كېلىسىلەر ۋە ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالىسىلەر. 31 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار رەھىمدىل بىر خۇدادۇر؛ ئۇ سىلەرنى تاشلىۋەتمەيدۇ، نە ھالاك قىلمايدۇ، نە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار بىلەن قەسەم ئىچىپ تۇ زگەن ئەھدىسىنى ھېچ ئۇنۇتمايدۇ. 32 ئەمدى، سىلەردىن ئىلگىرى، خۇدا ئىنسانىنى يەر يۈزىدە ياراتقان كۈنىدىن تارتىپ ئۆتكەن كۈنلەر توغرۇلۇق سۈرۈشتە قىلىڭلار، شۇنداقلا ئاسمانلارنىڭ بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە سۈرۈشتە قىلىڭلار كى، مۇشۇنىڭغا ئوخشاش ئۇلۇغ بىر ئىش بولۇپ باققانمۇ؟ ئۇنىڭغا ئوخشاش بىر ئىشنى ئاڭلاپ باققانمۇ؟ 33 سىلە رگە ئوخشاش، خۇدانىڭ ئوت ئىچىدىن چىققان ئاۋازىنى ئاڭلاپ تىرىك قالغان باشقا بىر خەلق بارمۇ؟ 34 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار كۆز ئالدىڭلاردا سىلەر ئۈچۈن مىسىر زېمىندا قىلغانلىرىدەك، قېنىن سىناقلار بىلەن، مۇجىزىلىك ئالامەتلەر بىلەن، كارامەتلەر بىلەن، ئۇرۇش بىلەن، كۆچلۈك قول ھەم ئۇزىتىلغان بىلەك بىلەن ۋە دەھشەتلىك ۋەھىملەر بىلەن سىلەردىن باشقا بىر خەلقنى يات بىر ئەلنىڭ ئارىسىدىن چىقىرىپ ئۆزىگە خاس قىلىش ئۈچۈن كېلىپ ئۇرۇنۇپ باققانمۇ؟ 35 پەرۋەردىگارلا خۇدادۇر، ئۇنىڭدىن باشقا بىرسى يوقتۇر، دەپ بىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلەر بۇ [ئۇلۇغ] ئىشلارنى كۆرۈشكە مۇيەسسەر قىلىنغانسىلەر. 36 سىلە رگە تەلىم بېرىش ئۈچۈن ئۇ ئاسماندىلاردىن سىلە رگە تۈز ئاۋازىنى ئاڭلاتتى؛ ئۇ يەر يۈزىدە ئۆزىنىڭ ئۇلۇغ ئوتىنى كۆرسەتتى؛ سىلەر شۇ ئوتنىڭ ئوتىتۇرىسىدىنمۇ ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىڭلار. 37 ئۇنىڭ ئۆستىگە، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا باغلىغان مۇھەببىتى ئۈچۈن ھەمدە ئۇلارنىڭ كېيىنكى ئەۋلادلىرىنى تاللىغانلىقى ئۈچۈن، ئۇ سىلەرنى مىسىردىن شەخسەن ئۆزى زور قۇدرىتى بىلەن قۇتقۇزۇپ چىقاردى؛ 38 ئۇ شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن تۈز ۋىگلاردىن كۆپ ۋە كۆچلۈك بولغان ئەللەرنى زېمىندىن ھەيدەپ، سىلەرنى ئۇنىڭغا كىرگۈزۈپ، ئۇنى بۇگۈنكى كۈندىكىدەك سىلە رگە مىراس قىلىش ئۈچۈنمۇ شۇنداق قىلغاندۇر. 39 شۇڭا بۇگۈن شۇنى بىلىپ قويۇڭلار كى ۋە كۆڭۈگلارنى شۇنىڭغا بۇلۇڭلار كى، پەرۋەردىگار يۇقىرىدىكى ئاسماندىلاردا بولسۇن، ئاستىدىكى يەر-زېمىندا بولسۇن خۇدادۇر؛ ئۇنىڭدىن باشقا ھېچبىرى يوقتۇر. 40 شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ ۋە كېيىنكى بالىلار-ئەۋلادلىرىڭلارنىڭ ئەھۋالى ياخشى بولۇش ئۈچۈن، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە ئاتا قىلىدىغان زېمىندا كۈنلىرىڭلارنى ئۇزۇن، ئەمما مەۋكۈگلۈك قىلىش ئۈچۈن مەن بۇگۈنكى كۈندە سىلە رگە تاپىلاۋاتقان ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرى ۋە ئەمرلىرىنى ئۇنۇتۇڭلار». 41 ئاندىن مۇسا ئىشوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي تەرىپىدە ئۈچ شەھەرنى ئايرىپ

بىكىتى؛ **42** مەقسىنى، ھېچقانداق تۈرج-تاداۋىتى بولماي، تاسادىپىي قوشنىسىنى تۈلتۈرۈپ قويسا، تۈلتۈرگەن كىشى شۇ يەرلە رگە، يەنى شۇ شەھەرلەردىن بىرىگە قېچىپ بېرىپ ئامان-ئېسەن قېلىشتىن ئىبارەت ئىدى. **43** يۇ شەھەرلەر بولسا: ـ رۇبەنلەرنىڭ زېمىنىدىن چۆل-باياۋاندىكى بەزەر، گادلارنىڭ زېمىنىدىن گىلېئادتىكى راموت، ماناسسەھلەرنىڭ زېمىنىدىن باشاندىكى گولاندىن ئىبارەت ئىدى. **44** مۇسا ئىسرائىللارنىڭ ئالدىغا قويغان قانۇن مانا تۇۋەندىكىدەك: ـ **45** (يۇلار بولسا ئىسرائىللار مىسردىن چىققاندا مۇسا [يەيغەمبەر] تۈلارغا جاكارلىغان ئاگاھ-گۆژاھلار، بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەردۇر)، **46** مۇسا ۋە ئىسرائىللار مىسردىن چىققاندا ئامورىيلارنىڭ ھەشبون شەھىرىدە تۇرۇشلۇق پادىشاھى سىھونى تۈلتۈرگەندى، مۇسا بۇ شەھەرنى سىھونىڭ زېمىنىدا، ئىئوردان دەريا ياسىنىڭ شەرق تەرىپىدە، بەيت-پېئورنىڭ تۆدۈلدىكى ۋادىدا ئىسرائىللارغا جاكارلىغان. **47** شۇ چاغدا ئىسرائىللار [سىھونىڭ] ۋە باشانىنىڭ پادىشاھى ئۇگنىڭ زېمىنىنى، يەنى ئىئوردان دەريا ياسىنىڭ كۈن پېتىش تەرىپىدىكى ئامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھىنىڭ زېمىنىنىمۇ ئىگىلەندى؛ **48** تۈلارنىڭ زېمىنى ئارنون دەريا ياسىنى قىرغىقىدىكى ئاروئەردىن تارتىپ سىئون (يەنى ھەرمون) تېغىنچە، **49** شۇنداقلا ئىئوردان دەريا ياسىنىڭ شەرق تەرىپىدىكى پۈتكۈل ئارابا تۈزلە گىلىكى ۋە پىسگاھ تېغىنىڭ باغرىغا جايلاشقان «تۈزلە گىلىكتىكى دېڭىز»غىچە ئىدى).

5

شۇنىڭ بىلەن مۇسا پۈتكۈل ئىسرائىلنى چاقىرىپ تۈلارغا مۇنداق دېدى: ـ «ئى ئىسرائىل، مەن بۈگۈن قۇلاقلىرىڭلارغا ئاگلىنىۋاتقان بۇ بەلگىلىمىلە رگە ھەم ھۆكۈملە رگە قۇلاق سېلىڭلار، تۈلارنى ئۆگىنىڭلار، تۈلارغا تەمەللى قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈڭلار! **2** پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىز بىلەن ھورەب تېغىدا ئەھدە تۈزدى. **3** بۇ ئەھدىنى پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن تۈ زگەن ئەمەس، بەلكى بىز بىلەن، يەنى بۈگۈنكى كۈندە تىرىك قالغان بىزلەر بىلەن تۈزدى. **4** تاغدا ئوت ئىچىدە تۈرۈپ پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن يۈز تۈرانە سۈزلەشكەندى **5** (شۇ چاغدا سىلە رگە پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامىنى جاكارلاش ئۈچۈن مەن سىلەر ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئوتىنۇرىسىدا تۈرغاندىم؛ سىلەر ئوتنىڭ ئالدىدا قورقۇپ، تاغقا چىقمىشى خالىمىدىڭلار). **6** ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «مەن سېنى مىسىر زېمىنىدىن، يەنى «قۇللۇق ماكانى»دىن چىقارغان پەرۋەردىگارىڭ خۇدايىدۇرمەن. **7** سېنىڭ مەندىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھىڭ بولمايدۇ. **8** سەن ئۆزۈڭ ئۈچۈن مەيلى يۇقىرىدىكى ئاسماندا بولسۇن، مەيلى تۆۋەندىكى زېمىندا بولسۇن، ياكى يەر ئاستىدىكى سۇلاردا بولسۇن، ھەرقانداق نەرسىنىڭ قىياپىتىدىكى ھېچقانداق ئېنىما شەكلىنى ياسىما؛ **9** سەن بۇنداق نەرسىلە رگە باش تۇرما ياكى تۈلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرمە. چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى خۇدادۇرمەن. مەندىن نەپرەتلەنگەنلەرنىڭ قەبىھلىكلىرىنى ئۈزلىرىگە، ئوغۇللىرىغا، ھەتتا ئەۋرە-چەۋرىلىرىگىچە چۈشۈرىمەن. **10** ئەمما مېنى سۆيىدىغان ۋە ئەمرلىرىمنى ئۈتىدىغانلارغا مىڭ ئەۋلادىغىچە ئو رگەرمەس مېھرىبانلىق كۆرسىتىمەن. **11** پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ نامىنى قالايمىقان تىلغا ئالما؛ چۈنكى كىمدە كىم نامىنى قالايمىقان تىلغا ئالسا، پەرۋەردىگار ئۇنى گۇناھكار ھېسابلىماي قالمايدۇ. **12** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساكا ئەمر قىلغانىدەك شابات كۈنىنى مۇقەددەس دەپ بىلىپ تۇرت، ئۇنىڭغا ئەمەل قىل. **13** ئالتە كۈن ئىشلەپ بارلىق ئىشلىرىڭنى ئو رۇگەتكىن؛ **14** لېكىن يەتتىنچى كۈنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان شابات كۈنىدۇر. سەن شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش قىلمايسەن؛ مەيلى سەن ياكى ئوغلۇڭ بولسۇن، مەيلى قىزىڭ، مەيلى قۇلۇڭ، مەيلى دېدىكىڭ، مەيلى بۇقاڭ، مەيلى ئېشىكىڭ، مەيلى ھەرقانداق ياشقا ئۇلىغىڭ، ياكى سەن بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر بولسۇن، ھېچقانداق ئىش قىلمىسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن قۇلۇڭ ۋە دېدىكىڭ سەندەك ئارام ئالالايدۇ. **15** سەن ئۆز ۋۇجۇدىڭ ئەسلىدە مىسىر زېمىنىدا قۇل بولغانلىقىڭنى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ كۈچلۈك قولى ۋە ئۇزاتقان بىلىكى بىلەن سېنى شۇ يەردىن چىقارغانلىقىنى ئېسىڭدە تۇت؛ شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساكا شابات كۈنىنى ئۈتۈشنى ئەمر قىلغان. **16** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساكا ئەمر قىلغانىدەك ئاتا-ئانا ئۇنى ھۆرمەت قىل. شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساكا ئاتا قىلماقچى بولغان زېمىندا ئۈزۈن ئۆمۈر كۆرىسەن، ھالىڭ ياخشى بولىدۇ. **17** قاتىللىق قىلما. **18** ھەم زىنا قىلما. **19** ھەم ئوغرىلىق قىلما. **20** ھەم قوشنىڭ ئوغرىۋۇلۇق يالغان گۇۋاھلىق بەرمە. **21** ھەم قوشنىڭنىڭ ئايالىنى تەمە قىلما ۋە نە ئۆنىڭ ئۆيى، ئۆنىڭ ئېتىزى، ئۆنىڭ قولى، نە ئۆنىڭ دېدىكى، نە ئۆنىڭ كالىسى، نە ئۆنىڭ ئېشىكىگە ياكى قوشنا ئۆنىڭ ھەرقانداق ياشقا نەرسىسىگە كۆز قىرىڭنى سالما». **22** ـ بۇ سۆزلەرنى پەرۋەردىگار تاغدا، ئوت، بۇلۇت ۋە سۇرلۇك قاراڭغۇلۇق ئىچىدە كۈچلۈك ئاۋازى بىلەن سىلەرنىڭ پۈتكۈل جامائىتىڭلارغا ئېيتقان ۋە تۈلارغا ھېچ ياشقا [سۆزلەرنى] قوشمىغان؛ ئۇ تۈلارنى ئىككى تاش تاختايغا يۈزتۈپ ماكا تاپشۇردى. **23** ۋە شۇنداق بولدىكى، قاراڭغۇلۇقتىن چىققان ئاۋازنى ئاڭلىغىنىڭلاردا ۋە ئوتلۇق تاغ كويۇگىنىدە سىلەر، يەنى قەبىلە باشلىقلىرىڭلار ۋە ئاقساقاللىرىڭلار يېنىمغا كېلىپ: ـ **24** «مانا، پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۆز شان-شەرىپى ۋە ئۆلۈغلۇقىنى ئايان قىلدى ۋە بىز ئۈنىنىڭ ئاۋازىنى ئوت ئوتىۋىرىسىدىن ئاڭلىدۇق، شۇنىڭ بىلەن بىز بۇگۈنكى كۈندە خۇدا ئىنسانلار بىلەن سۆزلەشكەن بولسىمۇ، ئۆلۈرنىڭ تىرىك قالغانلىقىنى كۆردۇق. **25** ئەمدى بىز جىنىمىزغا ئەۋەكىكۈل قىلىشىمىزنىڭ نېمە ھاجىتى؟ چۈنكى مۇشۇ دەھشەتلىك ئوت بىزنى يۇتۇۋېتىدۇ. ئە گەر بىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاۋەرسەك ئۆلۈپ كېتىمىز. **26** چۈنكى ئەت ئىگىلىرىدىن ھايات ئىگىسى خۇدانىڭ ئوتىنىڭ ئوتىۋىرىسىدىن سۆزلىگەن ئاۋازىنى ئاڭلاپ، بىزدەك تىرىك ئۇرۇۋاتقانلاردىن كىم بار؟ **27** سەن ئۆزۈڭ پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا يېقىنلاشىپ، ئۇنىڭ سۆزلىگەنلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلىغىن؛ ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ساكا سۆزلىگەنلىرىنىڭ ھەممىسىنى بىۋاسىتە ئېيتىپ بېرىسەن؛ شۇنىڭ بىلەن بىز ئۇنى ئاڭلاپ ئەمەل قىلىمىز» ـ دېدىڭلار. **28** پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ بۇ ماكا ئېيتقان سۆزلىرىڭلارنى ئاڭلاپ ماكا: «بۇ خەلقىنىڭ ساكا ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاڭلىدىم؛ تۈلارنىڭ بارلىق ئېيتقان سۆزلىرى دۇرۇستۇر. **29** كاشكى تۈلاردا مەندىن قورقۇپ، ئەمرلىرىمنى ئىزچىل تۇتىدىغان بىر قەلب بولسىدى، تۈلارنىڭ ھالى ۋە بالىلىرىڭنىڭ ھالى مەڭگۈ ئۇ قە ياخشى بولاتتى! **30** سەن بېرىپ تۈلارغا: «چېدىرىڭلارغا قايتىڭلار» ـ دېگىن. **31** سەن بولساڭ يېنىمدا تۇرغىن؛ مەن سېنىڭ تۈلارغا ئۆگىتىشىڭ كېرەك بولغان ئەمرلە رنى، بەلگىلىمىلە رنى ھەممىسىنى ساكا ئېيتىپ بېرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن تۈلار مەن تۈلارغا تەۋەلىك قىلىپ بېرىدىغان زېمىندا تۇرۇپ بۇلارغا ئەمەل قىلىدىغان بولىدۇ. **32** ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە ئەمر قىلغانىدەك قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈڭلار، ئۆنىڭدىن ئوڭ ۋە سولغا تايماڭلار! **33** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە ئەمر قىلغان بارلىق يوللىردا مېڭىڭلار، شۇنداق قىلساڭلار ھاياتلىق تېپىپ، ھالىڭلار ياخشى بولىدۇ ۋە سىلەر ئىگىدارچىلىق قىلىدىغان زېمىندا تۇرۇپ كۈنلىرىڭلار ئۇزۇن بولىدۇ».

6

«مانا، بۇلار پەرۋەردىگار ماكا سىلەر [دەريادىن] ئۆتۈپ ئىگىلەيدىغان زېمىندا تۇرغىنىڭلاردا تۈلارغا ئەمەل قىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلە رگە ئۆگىتىشنى تاپىلىغان ئەمرلە ر، بەلگىلىمىلە ر ھەم ھۆكۈملەردۇر: ـ **2** (شۇنىڭ بىلەن سىلەر، يەنى سەن ئۆزۈڭ، ئوغلۇڭ ۋە نەۋرەڭ بارلىق تىرىك كۈنلىرىڭلاردا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن قورقۇپ، مەن سىلە رگە تاپىلاۋاتقان ئۇنىڭ بارلىق بەلگىلىمە ۋە ئەمرلىرىنى تۇتسىلار، شۇنداقلا ئۈزۈن كۈنلەرنى كۆرىسىلەر. **3** سەن، ئى ئىسرائىل، تۈلارنى ئاڭلاپ ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويۇڭلار، شۇنىڭ بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلە رگە دېگىنىدەك، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان مۇنبەت زېمىندا تۇرۇپ، ھالىڭلار ياخشى بولىدۇ ۋە سانىڭلار ئىنتايىن كۆپەيىدۇ): ـ **4** ـ ئاڭلاڭلار، ئەي ئىسرائىل: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، پەرۋەردىگار بىر بىرلىكتۇر، **5** سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ بىلەن، پۈتۈن جېنىڭ بىلەن ۋە پۈتۈن كۈچۈڭ بىلەن سۆيگىن. **6** مەن ساكا بۇگۈنكى تاپىلىغان بۇ سۆزلە ر قەلبىڭدە بولسۇن؛ **7** سەن ئۆلارنى بالىلىرىڭغا سىڭدۈرۈپ ئۇ گەت، مەيلى ۋېيدە ئولتۇرغاندا، يولدا ماكىغاندا، ئورنۇڭدا ياتقاندا ۋە ئورنۇڭدىن تۇرۇۋاتقاندا ھەر ۋاقىت ئۆلار توغرۇلۇق سۆزلىگىن؛ **8** ئۆلارنى قولۇڭغا [ئەسلەتمە]-بەلگە قىلىپ تېڭىۋال، پىشانىڭگە قاشقىدەك سەمۈىل قىلىپ ئورنىتىۋال؛ **9** سەن ئۆلارنى ۋۇ ۋۇڭدىكى كېشىك كامىرىگە ۋە دەرۋازىلىرىڭغا يۈتكۈزگىن. **10** ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى قەسەم قىلىپ ئاتا-بوۋىلىرىڭغا، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا ۋەدە قىلغان زېمىنىنى ساكا ئاتا قىلىش ئۈچۈن سېنى ئۆنىڭغا باشلىغاندا، ـ ئۆزۈڭ قۇرمىغان ئۆلۈغ ۋە ئېسىل شەھەرلە رگە، **11** ئۆزۈڭ بىساتلىق قىلمىغان ئاللىقاچان ئېسىل بىساتلىق قىلىنغان ۋېيلە رگە، ئۆزۈڭ كولىمىغان، ئاللىقاچان كولانغان قۇدۇقلارغا، ئۆزۈڭ تىكىگەن ئۈزۈمزارلار ۋە زەيتۇنزارلارغا مۇيەسسەر قىلىنىشىڭ بىلەن سەن يەپ تويۇغاندىن كېيىن، **12** ـ ئەينى چاغدا سېنى مىسىر زېمىنىدىن، يەنى «قۇللۇق ماكانى»دىن چىقارغان پەرۋەردىگارنى ئۇنتۇشتىن ھېزىر بول. **13** سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن قورقىن، ئىبادىتىدە بولغىن ۋە قەسەم قىلساڭ ئۇنىڭ نامى بىلەنلا قەسەم ئىچكىن. **14** سىلەر باشقا ئىلاھلار، يەنى ئەتراپىڭدىكى ئەللەرنىڭ ئىلاھلىرىنى قەتئىي ئىزدىمە گىلار، **15** چۈنكى ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى تە گۈدۇر. [ئە گەر شۇنداق قىلساڭ] پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ غەزىپى ساكا قوزغىلىپ، ئۇ سېنى يەر يۈزىدىن يوقاتمايى قالمايدۇ. **16** سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى ماسساھتا سىنىغانىدەك ئۇنى سىنىماڭلار. **17** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەمرلىرىنى، سىلە رگە تاپىلىغان گۇۋاھ-ھۆكۈملىرى ۋە بەلگىمىلىرىنى كۆڭۈل قويۇپ تۇتۇڭلار. **18** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس ۋە ياخشى بولغانىنى

قىلىڭلار، شۇنداق قىلغاندا ھالىڭلار ياخشى بولىدۇ ۋە پەروەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا بېرىشكە قەسەم قىلغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلەيسىلەر، **19** شۇنداقلا پەروەردىگار ۋەدە قىلغاندەك بارلىق دۈشمەنلىرىڭلارنى ئالدىڭلاردىن ھەيدەپ چىقىرۇپتىسىلەر. **20** كەلگۈسىدە ئوغلۇڭ سەندىن: ـ «پەروەردىگار خۇدايىمىز سىلە رگە تاپىلىغان ئاگاھ-گۆزاھ، بەلگىمە ھەم ھۆكۈملەر نېمە؟» دەپ سورىسا، **21** سەن ئوغلۇڭغا مۇنداق دەيسەن: «بىز ئىسىلدە مىسىردا پىرەۋنىنىڭ قۇللىرى ئىكەنمىز؛ بىراق پەروەردىگار بىزنى مىسىردىن كۆچۈرۈپ بىر قول بىلەن چىقارغان. **22** پەروەردىگار كۆز ئالدىمىزدا ئۇلۇغ ھەم دەھشەتلىك مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىپ، پىرەۋنىنىڭ ئۆستىگە ھەم ئۇنىڭ بارلىق ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ ئۆستىگە چۈشۈردى؛ **23** ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قەسەم ئىچىپ ۋەدە قىلغان زېمىنى بەـ زگە ئاتا قىلىپ، ئۇنىڭغا بىزنى باشلاپ كىرىشكە شۇ يەردىن يېتە كلەپ چىقارغان. **24** پەروەردىگار بەـ زگە بۇ بارلىق بەلگىلىمىلەرنى ئۆتۈشنى، پەروەردىگار خۇدايىمىزدىن قورقۇشنى تاپىلىغان؛ ئۇ ھالىمىزنىڭ دائىم ياخشى بولۇشى ۋە بىزنىڭ ۋۇجۇدىمىزنى تىرىك ساقلاىغانلىغىدەك، ئۇنىڭ پاناھىدا بولۇشىمىز ئۈچۈن شۇنداق تاپىلىغانىدۇر؛ **25** ۋە پەروەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا ئۇ بەـ زگە تاپىلىغانىدەك بۇ بارلىق ئەمرىلە رگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلسەك بۇ بىز ئۈچۈن ھەققانىيلىق بولىدۇ».

7

پەروەردىگار خۇدايىڭ سېنى ھازىر ئىگىلەشكە كېتىۋاتقان زېمىنغا باشلاپ كەـ رگۈ زگەندىن كېيىن، ئالدىڭدىن كۆپ يات ئەل-مىللەتلەرنى، يەنى ھىتتىيلار، گەرگاشىيلار، ئامورىيلار، قاناۋانىيلار، پەرىززىيلار، ھىۋىيلار، يەبۇسىيلارنى ـ سەندىن كۆچۈلۈك ئەل-مىللەتلەرنى ھەيدىۋېتىدۇ. **2** ئەمدى پەروەردىگار خۇدايىڭ ئالدىڭدا ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرۇشى بىلەن سەن ئۇلارغا ھۇجۇم قىلغىنىڭدا، سەن ئۇلارنى تەلتۈكۈس يوقىتىشىڭ كېرەك؛ ئۇلار بىلەن ھېچ ئەھدە تۈزۈشمەڭلە ۋە ئۇلارغا ھېچ رەھىم قىلىشمىڭلا بولمايدۇ. **3** سېنىڭ ئۇلار بىلەن نىكاھلىشىشىڭغا بولمايدۇ؛ سەن قىزىڭنى ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىغا بېرىشىڭگىمۇ ۋە ئۇلارنىڭ قىزىنى ئوغلۇڭغا ئېلىپ بېرىشىڭگىمۇ بولمايدۇ؛ **4** چۈنكى ئۇلار ئوغلۇڭنى ماڭا ئەگىشىشتىن ئېزىقتۇرىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن ئوغۇللىرىڭ باشقا ئىلاھلارغا چوقۇنىدۇ؛ ئۇ چاغدا پەروەردىگارنىڭ غەزىپى سىلە رگە قوزغىلىپ، سىلەرنى تېزلا يوقىتىدۇ. **5** سەن ئۇلارغا شۇنداق مۇئامىلە قىلىشىڭ، ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرىنى بۇزۇۋېتىڭلار، بۇت تۈۋۈرۈكلىرىنى چېقىۋېتىڭلار، ئاشەراھ بۇتلىرىنى كېسىۋېتىڭلار ۋە ئۇيما بۇتلىرىنى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىڭلار؛ **6** چۈنكى سىلەر پەروەردىگار خۇدايىڭلارغا پاك-مۇقەددەس بىر خەلقتۇرسىلەر؛ پەروەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى يەر يۈزىدىكى بارلىق باشقا خەلقلەردىن ئۆستۈن قىلىپ، ئۆزىگە خاس بىر خەلق بولۇشقا تاللىۋالغان. **7** پەروەردىگارنىڭ سىلە رگە مېھىر چۈشۈپ سىلەرنى تاللىۋالغىنى سىلەرنىڭ باشقا خەلقلەردىن كۆپ بولغانلىقىڭلار ئۈچۈن ئەمەس، ئەمەلىيەتتە سىلەر بارلىق خەلقلەر ئارىسىدا ئەڭ ئاز ئىدىڭلار، **8** پەروەردىگارنىڭ سىلەرنى سۆيگىنى سەۋەبىدىن ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ئالدىدا بە رگەن قەسىمىگە سادىق بولغانلىقى ئۈچۈن پەروەردىگار سىلەرنى كۆچۈلۈك قول بىلەن قۇتقۇزۇپ، ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ «قۇللۇق ماكانى»دىن، يەنى مىسىر پادىشاھى پىرەۋنىنىڭ قولىدىن چىقارغان. **9** شۇڭا سىلەر پەروەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ بەرھەق خۇدا، ۋەدىسىدە تۇرغۇچى تەڭرى ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار كېرەك؛ ئۇ ئۆزىنى سۆيۈپ، ئەمرلىرىنى ئۇتقانلارغا مىڭ دەۋرگىچە ئۆز ئەھدىسىگە مېھىر كۆرسىتىپ ئەھدىسىدە ئۇرغۇچىدۇر؛ **10** لېكىن ئۆزىگە ئۆچمەنلەرنىڭ ئىشلىرىنى ئۆز بېشىغا ئوچۇق-ئاشكارە چۈشۈرۈپ، ئۇلارنى يوقىتىدۇ؛ ئۆزىگە ئۆچمەنلەرنىڭ ھەربىرىگە ئۆزى قىلغان ئىشلىرىنى ئۇلارنىڭ بېشىغا ئوچۇق-ئاشكارە قايتۇرۇشقا ھايال قىلمايدۇ. **11** سىلەر مەن بۇگۈن سىلە رگە تاپىلىغان ئەمر، بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملە رگە ئەمەل قىلىش ئۈچۈن ئۇلارنى چىڭ تۇتۇڭلار. **12** چوقۇم شۇنداق بولىدۇكى، بۇ بەلگىلىمىلە رگە قۇلاق سېلىپ، كۆڭۈل قويۇپ ئەمەل قىلىساڭلار، پەروەردىگار خۇدايىڭلار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان ئەھدە ۋە مېھىرنى سىلە رگە كۆرسىتىپ تۇرىدۇ؛ **13** سېنى سۆيۈپ بەركەتلەپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم بىلەن ساڭا بېرىشكە ۋەدە قىلغان زېمىنىدا تۇرغۇزۇپ كۆپەيتىدۇ؛ شۇ يەردە پەرزەنتلىرىڭنى، يەر-تېرىقىڭدىكى مەھسۇلاتلارنى، بۇغداينىڭنى، يېڭى شارابىڭنى، زەيتۇن مېيىڭنى، كالىلىرىڭنىڭ نەسىلىنى ۋە قوينىلىرىڭنىڭ قوزىلىرىنى بەركەتلەپ كۆپەيتىدۇ. **14** سەن بارلىق ئەللەردىن زىيادە بەختـ-بەركەت كۆرىسەن؛ ئاراڭدا، ئەر-ئايال يا كى مال-چارۋاڭ ئارىسىدا ھېچ تۇغماسلىق بولمايدۇ؛ **15** پەروەردىگار سەندىن بارلىق كېسەللەرنى نېرى قىلىدۇ ۋە سەن تۇزۇڭ كۆز رگەن مىسىردىكى دەھشەتلىك ۋابالاردىن ھېچقايسىسىنى ئۆستۈڭگە سالمايدۇ، بەلكى ساڭا ئۇچ بولغانلارغا سالىدۇ. **16** سەن پەروەردىگار ساڭا تاپشۇرغان بارلىق خەلقلەرنى يوقىتىشىڭ كېرەك؛ سەن ئۇلارنى كۆز رگەندە، ئۇلارغا ھېچ رەھىم قىلماسلىقىڭ كېرەك، سەن ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ قۇللۇقىغا كىرمەسلىكىڭ كېرەك؛ ئۇ گەر شۇنداق قىلساڭ، بۇ ئىش ساڭا قىلتاق بولىدۇ. **17** ئۇ گەر سەن كۆڭۈڭدە: «بۇ ئەللەر مەندىن كۆچلۈك؛ مەن قانداق قىلىپ ئۇلارنى زېمىنىدىن قوغلۇۋېتەلەيمەن؟» ـ دېسەڭ، **18** ئۇلاردىن قورقما، پەروەردىگار خۇدايىڭنىڭ پىرەۋنى ھەم بارلىق مىسىرلىقلارنى قانداق قىلغانلىقىنى ئېسىلگىن، **19** ـ يەنى پەروەردىگار خۇدايىڭ سېنى شۇ يەردىن چىقىرىش ئۈچۈن ۋاستە قىلغان، ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆز رگەن دەھشەتلىك ھۆكۈم-سىناقلار، مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەر، كۆچلۈك قول ۋە سوزۇلغان بىلەكنى مەھكەم ئېسىگىدە تۇت؛ پەروەردىگار سەن قورقۇۋاتقان بارلىق خەلقلىنىمۇ شۇنداق قىلىدۇ. **20** ئۇنىڭ ئۆستىگە پەروەردىگار خۇدايىڭ تاكى ئۇلارنىڭ سەندىن يوشۇرۇنغان قالدۇقلىرى يوقىتىلغۇچە ئۇلارنىڭ ئارىسىغا سىرىق ھەرىلەرنى ئەۋەتىدۇ؛ **21** سەن ئۇلاردىن قورقاسلىقىڭ كېرەك؛ چۈنكى پەروەردىگار خۇدايىڭ ئارا كېدىرۇر؛ ئۇ ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك بىر ئىلاھدۇر. **22** پەروەردىگار خۇدايىڭ شۇ ئەللەرنى ئالدىڭدىن پەيدىنپەيدى ھەيدەيدۇ، سەن ئۇلارنى بىراقلا يوقىتىۋېتەلمەيسەن، بىراقلا يوقىتىۋەتكەن تەقدىرىمۇ، دالادىكى ھايۋانلار كۆپىيىپ، ئۆستۈڭگە باستۇرۇپ كېلىشى مۇمكىن. **23** لېكىن ئالدىڭغا ئىلگىرىلەپ ماڭغىنىڭدا پەروەردىگار خۇدايىڭ ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرىدۇ ۋە ئۇلارنى پاراكەندە قىلىپ، يوقىتىلغۇچە دەككە-دۇككىگە سالىدۇ. **24** ئۇ ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنى قولۇڭغا تاپشۇرىدۇ، سەن ئۇلارنىڭ نامىلىرىنىمۇ ئاسمان ئاستىدىن يوق قىلىسەن؛ ئۇلارنى يوقاتقۇچە ھېچبىر ئادەم ئالدىڭدا ئۇتۇرالمايدۇ. **25** سىلەر ئۇلارنىڭ ئۇيما بۇتىنى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىڭلار؛ كۆز قىرىڭلارنى شۇلارنىڭ ئۆستىدىكى ئالتۇن-كۈمۈشكە سالماڭلار، ئۇلارنى ئالماڭلار؛ بولمىسا ئۇ سىلە رگە قىلتاق بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇ پەروەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا يىرگىنچلىك بىر نەرسىدۇر. **26** سەن ھېچقاندا يىرگىنچلىك نەرسىنى ۋېۋۇگگە ئېلىپ كەلمە؛ بولمىسا سەن ئۇنىڭغا ئوخشاش لەنەتلىك نەرسە بولۇپ قالىسەن؛ سەن ئۇنىڭدىن قاتتىق يىرگەن، ئۇنىڭغا مۇتلەق نەپرەتلەن؛ چۈنكى ئۇ لەنەتلىك بىر نەرسىدۇر.

8

مەن سىلە رگە بۇگۈن تاپىلىغان بۇ بارلىق ئەمرىلە رگە ئەمەل قىلىشقا كۆزۈڭ قويۇڭلار؛ شۇنداق قىلغاندا سىلەر ھايات بولىسىلەر، كۆپەيىسىلەر ۋە پەروەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلەيسىلەر. **2** پەروەردىگار خۇدايىڭ سېنى تۆۋەن قىلىپ، كۆڭۈڭدە نېمە بارلىقىنى، ئۇنىڭ ئەمرىلىرىنى ئۇتىدىمىز-ئۇتىمايدىغانلىقىڭنى بىلەي دەپ سېنى سىناش ئۈچۈن بۇ قىرىق يىل چۆل-باياۋاندا يېتە كلىگەن يولنى ئەسلىگىن. **3** دەرۋەقە ئۇ سېنى تۆۋەن قىلىپ، سېنى ئاچ قويۇپ، سەن ئىسىلدە بىلمەيدىغان، شۇنداقلا ئاتا-بوۋىلىرىڭ كۆرۈپ باقمىغان «مانىا» بىلەن ئوزۇقلاندۇرغان؛ ئۇ ساڭا ئىنسان پەقەت بېمە كلىك بىلەنلا ئەمەس، بەلكى پەروەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئاغزىدىن چىققان بارلىق سۆزلىرى بىلەنمۇ ياشايدىغانلىقىنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن شۇنداق قىلدى. **4** بۇ قىرىق يىلدا كىيىم-كېچەكلىرى كونىرىمىدى، پۇتۇڭ ئىششىپ كەتمىدى. **5** سەن شۇنى بىلىپ قويغىنىڭ، ئادەم ئۆز ئوغلىنى تەربىيىلىگەندەك، پەروەردىگار خۇدايىڭ سېنى تەربىيىلەيدۇ؛ **6** شۇڭا سەن ئۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ ۋە ئۇنىڭدىن قورقۇپ، پەروەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئەمرلىرىنى ئۇتقىن. **7** چۈنكى پەروەردىگار خۇدايىڭ سېنى ياخشى بىر زېمىنغا ـ ئېرىق-ئېقىنلىرى، بۇلاقلىرى ۋە جىلغا-دۆڭلەردە ئۇرغۇپ چىقىدىغان ئۇلۇغ سۈلىرى بار بىر زېمىنغا ـ **8** بۇغداي ۋە ئارپا، ئۈزۈم تاللىرى، ئەنجۈر دەرەخلىرى ۋە ئانارلىرى بار بىر زېمىنغا، زەيتۇن دەرەخلىرى ۋە ھەسەل بار بىر زېمىنغا، **9** ـ سەن ھېچنىمىدىن كەملىك تارتمايدىغان ئوزۇقلۇق يەيدىغان بىر زېمىنغا ـ تاشلىرى تومۇر، تاغلىرىدىن مىس كولايدىغان بىر زېمىنغا يېتە كلەپ كىرىدۇ؛ **10** سەن شۇ يەردە يەپ ۋەيۇنسەن ۋە پەروەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئاتا قىلغان شۇ ياخشى زېمىن ئۈچۈن ئۇنىڭغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئېيتىسەن. **11** مەن ساڭا بۇگۈن تاپىلىغان پەروەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئەمرلىرى، بەلگىلىمىلىرى ھەم ھۆكۈملىرىنى ئۇتماسلىقتىن، ئۇنى ئۇنۇتۇپ قېلىشتىن ھېزىر بول؛ **12** بولمىسا، سەن يەپ ۋەيۇنغاندىن كېيىن، ئېسىل ۋىلەيلەر قۇرۇپ ئۆلاردا ئولتۇراقلاشقاندىن كېيىن، **13** كالا-قوي پادىلىرىڭ كۆپەيىپ، ئالتۇن-كۈمۈشۈڭ، شۇنداقلا سېنىڭ بارلىقىڭ كۆپەيگەندىن كېيىن، **14** كۆڭلۈڭ مەغرۇرلىنىپ سېنى مىسىر زېمىنىدىن، يەنى «قۇللۇق ماكانى»دىن چىقىرىپ قۇتقۇزغان پەروەردىگار خۇدايىڭنى ئۇنۇتىۋېسەن؛ **15** (ئۇ سېنى بىيابان ۋە دەھشەتلىك چۆل-باياۋاندىن، يەنى زەھەرلىك يىلانلار ۋە چايانلار قاپلاپ كەتكەن، سۈسىراپ قاغىچراپ كەتكەن بىر چۆل-باياۋاندىن يېتە كلەپ چىققان، شۇ يەردە ساڭا چاقاق تېشىدىن سۇ چىقىرىپ بە رگەن، **16** سېنى ئۆزىنى تۆۋەن تۇتۇشۇن دەپ سىناپ، ساڭا ئاخىر راھەت-بەركەت كۆرسىتىش ئۈچۈن چۆل-باياۋاندا ئاتا-بوۋىلىرىڭ كۆرۈپ باقمىغان

«مانىا) بىلەن ئوزۇقلاندۇرغان) 17 ـ ئە گەر ئۇنى ئۆتىنۇساڭ، كۆڭگا ئۇڭدە: «تۆز كۆچۈم، تۆز قولۇمنىڭ قۇدرىتى مېنى مۇئىش دۆلەتكە ئېرىشتۈرگەن» دېيىشىڭ مۇمكىن. 18 شۇڭا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ تۆزى سېنى دۆلەتكە ئېرىشتۈرگۈچى قۇدرەتنى يە رگۈچى ئىكەنلىكنى ئەسلەپ، ئۇنى ئېسىڭدە تۇت، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم قىلىپ ئۆدە قىلغان ئەھدىنى بۈگۈنكى كۈندىكىدەك مەھكەم قىلدۇ. 19 ئە گەر سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى قاچانىكى ئۇنۇتساڭ، باشقا ئىلاھلارغا ئە گەشسەڭ، ئۆزلىرىڭ قۇلۇقىدا بولۇپ ئۆزلارغا باش ئۇرساڭ، مەن سىلە رگە بۈگۈن شۇ ئاگاھنى بېرەيكى، شۇنداق بولىدۇ ئۆكى، سىلەر تەلتۈكۈس ھالاك بولىسىلەر. 20 پەرۋەردىگار كۆز ئالدىڭلاردا يوقىتىۋاتقان ئەللەردەك سىلەرمۇ يوقىتىلىسىلەر، چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىغانسىلەر.

9 ئاگلا، ئى ئىسرائىل! سەن بۈگۈن تۆز ئۆڭدىن چوڭ ۋە كۈچلۈك ئەللە رگە ئىگە بولۇش ئۈچۈن، سېپىللىرى ئاسمانغا تاقىشىدىغان چوڭ شەھەرلەرنى ئىگىلەش ئۈچۈن، ئاناكىيلارنى قوغلاپ چىقىرىش ئۈچۈن ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتىسەن (سەن ئۆلارنى بىلىسەن، ئۆلار توغرۇلۇق «كىم ئاناكىيلار ئالدىدا تۇرالىسۇن!» دەپ ئاگلىغانىسەن). 3 سەن بۈگۈنكى كۈندە شۇنى بىلىپ قويغىنكى، سېنىڭ ئالدىڭدا ماڭغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئوزىدۇر، ئۇ يالماپ يۇتقۇچى ئوتتۇر، ئۇ مۇئىش ئەللەرنى ھالاك قىلىدۇ، ئالدىڭدا ئۆلارنى تېزدىن يېقىتىدۇ، سەن ئۆلارنىڭ تەۋەلىكىنى ئىگىلەپ، پەرۋەردىگار ساڭا ئېيتقانىدەك ئۆلارنى تېزدىن يوقىتىسەن. 4 پەرۋەردىگار ئۆلارنى ئالدىڭدىن ھەيدىگەندە سەن كۆڭگا ئۇڭدە: «ھەققانىيلىقىم سەۋەبىدىن پەرۋەردىگار مېنى زېمىنى ئىگىلەش ئۈچۈن ئۇنىڭغا يېتە كلەپ كىردى» دېمىگىن، بەلكى شۇ ئەللەرنىڭ رەزىللىكى ۋەيەيلىدىن پەرۋەردىگار سېنىڭ ئالدىڭدا ئۆلارنى تەئەللۇقاتىدىن مەھرۇم قىلىدۇ. 5 سەن ئۆلارنىڭ زېمىنىغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلىشىڭ سېنىڭ ھەققانىي بولغانلىقىڭدىن ياكى كۆڭلۈڭنىڭ دۇرۇسلۇقىدىن ئەمەس، بەلكى بۇ ئەللەرنىڭ رەزىللىكىدىن ۋە پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭ ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا قەسەم قىلغان سۈزۈگە ئەمەل قىلىش ئۈچۈنمۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۆلارنى سېنىڭ ئالدىڭدا ئەتەللۇقاتىدىن مەھرۇم قىلىدۇ. 6 ئەمدى شۇنى بىلىپ قويغىنكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بۇ ياخشى زېمىنى ساڭا مىراس قىلغىنى سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭدىن ئەمەس، چۈنكى سەن ئەسلى ۋىنى قاتتىق بىر خەلقىسەن. 7 ئەمدى سېنىڭ چۈل-بىياۋاندا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى قانداق غەزەپلەندۈرگەنلىكىڭنى ئېسىڭدە تۇتقىن ـ ئۇنى ئۇنتۇما. سەن مىسىر زېمىنىدىن چىققان كۈندىن بېرى تاكى بۇ يە رگە كەلگۈچە پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىپ كەلدىڭ. 8 سىنا ھورەب تېغىدا پەرۋەردىگارنى غەزەپلەندۈرگەن ۋە پەرۋەردىگار سىلە رگە ئاچچىقلىنىپ، سىلەرنى ھالاك قىلماقچى بولدى. 9 شۇ چاغدا مەن تاش ئىتاتىلارنى، يەنى پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن تۈ زگەن ئەھدە ئىتاتىلىرىنى تاپشۇرۇۋېلىش ئۈچۈن تاغقا چىققاندىم، مەن تاغدا قىرىق كېچە-كۈندۈز تۇردۇم (مەن نە تاماق يېمىدىم، نە سۇ ئىچمىدىم)؛ 10 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ماڭا تۆز بارمىقى بىلەن پۈتكەن ئىككى تاختاينى تاپشۇردى؛ ئۆلاردا پەرۋەردىگار تاغدا ئوت ئىچىدە سىلە رگە سۈزلىگەن چاغدا، جامائەت يىغىلغان كۈنى ئېيتقان بارلىق سۈزلەر پۈتۈلگەندى. 11 ۋە شۇنداق بولدىكى، قىرىق كېچە-كۈندۈز تۆتۈپ، پەرۋەردىگار ماڭا ئىككى تاش تاختاينى، يەنى ئەھدە تاختايلىرىنى بەردى. 12 ۋە پەرۋەردىگار ماڭا: «ئورە ئۇڭدە تۇرغىن، مۇئىش يەردىن چۈشكىن؛ چۈنكى سەن مىسىردىن چىقارغان خەلقىڭ ئۆزلىرىنى بۇلغىدى؛ ئۆلار تېزلا مەن ئۆلارغا تاپىلىغان يولدىن چەتەپ ئۆزلىرىگە ئۆزىمنى بىر بۇتنى ياسىدى» دېدى. 13 پەرۋەردىگار ماڭا سۈز قىلىپ: «مەن بۇ خەلقنى كۆرۈپ يە ئىتىم، مانا، ئۇ ۋىنى قاتتىق بىر خەلقتۇر. 14 مېنى توسما، مەن ئۆلارنى يوقىتىمەن، ئۆلارنىڭ نامىنى ئاسمانىڭ تېگىدىن ئۆچۈرۈۋېتىمەن ۋە شۇنداق قىلىپ، سېنى ئۆلاردىن چوڭ ۋە ئۆلۈغ بىر خەلق قىلىمەن» ـ دېدى. 15 مەن بۇرۇلۇپ، تاغدىن چۈشتۈم؛ تاغ بولسا ئوت بىلەن يالقۇنلاۋاتاتتى، ئىككى ئەھدە تاختىيى ئىككى قولۇمدا ئىدى. 16 مەن كۆردۈم، مانا سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئالدىدا گۈناھ قىلىپسىلەر، سىلەر تۆز ئۆگلار ئۈچۈن قۇيما بىر موزاينى ياساپسىلەر، سىلەر تېزلا پەرۋەردىگار سىلە رگە تاپىلىغان يولدىن چەتەپ كېتىپسىلەر. 17 مەن ئىككى تاختاينى ئىككى قولۇمغا ئېلىپ، چۈرۈپ تاشلاپ، ئۆلارنى كۆز ئالدىڭلاردا چېقىۋەتتىم. 18 سىلەر پەرۋەردىگارنى غەزەپلەندۈرۈپ بارلىق ئۇتۇكۈ زگەن گۇناھلىرىڭ، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلغىنىڭلار ئۈچۈن، يەنە ئاۋۋالقىدەك پەرۋەردىگار ئالدىدا يېتىلىپ، قىرىق كېچە-كۈندۈز دۇم ياتتىم (مەن ھېچ نەرسە يېمىدىم، سۇ ئىچمىدىم) 19 چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرنى يوقىتىدىغان قاتتىق غەزىپى ھەم قەھرىدىن قورقتۇم. پەرۋەردىگار شۇ چاغدىمۇ مېنىڭ تىلىكىمنى ئاڭلىدى. 20 پەرۋەردىگار ھارۇندىن غەزەپلىنىپ، ئۇنىمۇ يوقاتماقچى بولدى؛ مەن ھارۇن ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلدىم. 21 مەن سىلەرنىڭ گۇناھىڭلارنى، يەنى ياسىغان موزايىنى ئېلىپ ئۇنى ئوتتا كۆيدۈردۈم ۋە ئۇنى يانچىپ كۆزكۈم-تالقان قىلىپ ئېزىۋەتتىم؛ ئۇنىڭ ئويىسىنى ئېلىپ تاغدىن چۈشتىدىغان ئېرىق سۈيىگە چىچىۋەتتىم 22 (سىلەر يەنە تابەراھە، ماسساھ، كىبروت-ھاتتاۋاھدىمۇ پەرۋەردىگارنى غەزەپلەندۈرد ۈڭلار. 23 پەرۋەردىگار سىلەرنى قادەش-بارنېئادىن [قانائانغا] ماڭدۇرماقچى بولۇپ سىلە رگە: «چىقىپ، مەن سىلە رگە تەقدىم قىلغان زېمىنىنى ئىگىلەڭلار» ـ دېگەندىمۇ، سىلەر ئۇنىڭ سۈزىگە قارشى چىقىپ ئاسىيلىق قىلدىڭلار، نە ئۇنىڭغا ئىشەنمىدىڭلار، نە ئاۋازىغا ھېچ قۇلاق سالمىدىڭلار. 24 مەن سىلەرنى تونۇغان كۈندىن تارتىپ سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا ئاسىيلىق قىلىپ كەلدىڭلار). 25 شۇنىڭ بىلەن مەن ئاشۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئالدىدا ئۆزۈمنى يە رگە ئېتىپ يەنە قىرىق كېچە-كۈندۈز دۇم ياتتىم؛ دەرۋەقە دۇم ياتتىم؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلە رگە قاراپ «ئۆلارنى يوقىتىمەن» دېگەندى. 26 شۇڭا مەن پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: «ئى رەب پەرۋەردىگار، سەن تۆز ئۇلۇغلۇقۇڭ ئارقىلىق تۆزۈڭگە تۇچىزن ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ سېتىۋالغان، مىسىردىن كۆچلۈك قولۇڭ بىلەن چىقارغان تۆز خەلقىڭ بولغان مىراسكىنى يوقاتمىغايسەن؛ 27 تۆز قۇللىرىڭ ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن؛ بۇ خەلقنىڭ باشباشتاقلىقىغا، ئۇلارنىڭ رەزىللىكى ياكى گۇناھىغا قارىمىغايسەن؛ 28 بولمىسا، سەن بىزنى ئېلىپ چىققان شۇ زېمىندىكىلەر: «پەرۋەردىگار بۇ خەلقنى ئۆلارغا ۋەدە قىلغان زېمىنى ئىگىلەشكە ئېلىپ كىرەلمەيدىغانلىقى ئۈچۈن ۋە ئۆلارغا نەپرەتلەنگىنى ئۈچۈنمۇ ئۇلارنى چۆل-بىياۋاندا يوقىتىشقا [مىسىردىن] چىقاردى» ـ دەيدۇ. 29 قاندىقلا بولمىسۇن، ئۇلار زور كۈچۈڭ ۋە ئۆزارتىلغان بىلىكىڭ بىلەن [مىسىردىن] چىقارغان خەلقىڭ ۋە سېنىڭ مىراسكىڭۇر» ـ دېدىم.

10 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ماڭا: «تۆزۈڭ ئۆچىزن ئاۋۋالقىدەك ئىككى تاش تاختاينى ئويۇپ چىقىپ، تاغقا يېنىمغا كەل. تۆز ئۆڭگە ياغاچتىن بىر ساندۇق ياسىغىن. 2 مەن بۇ تاختايلارغا سەن چېقىۋەتكەن ئاۋۋالقى تاختايلارنى سۈزلەرنى يازىمەن؛ سەن ئۆلارنى ساندۇققا قويىسەن» ـ دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن مەن ئاكاتسىيە ياغىچىدىن بىر ساندۇق ياسىدىم، ئاۋۋالقىدەك ئىككى تاش تاختاينى ئويۇپ چىقتىم؛ ئىككى تاختاينى قولۇمدا كۆتۈرۈپ تاغقا چىقتىم. 4 پەرۋەردىگار ئەسلىدە ئوت ئىچىدىن تاغدا جامائەت يىغىلغان كۈندە سىلە رگە ئېيتقان شۇ ئون ئەمرىنى ئاۋۋالقى پۈتۈكتەكە تاختايلارغا يازدى؛ پەرۋەردىگار ئۆلارنى ماڭا تاپشۇردى. 5 مەن بۇرۇلۇپ تاغدىن چۈشۈپ تاختايلارنى ئۆزۈم ياسىغان ساندۇققا قويدۇم؛ پەرۋەردىگار ماڭا تاپىلىغىنىدەك ئۆلار تېخى ئۇنىڭدا تۇرماقتا. 6 شۇ چاغدا ئىسرائىللار بەئەروت-بەنە-يائاكاندىن موسەراھقا يول ئېلىپ ماڭدى؛ ھارۇن شۇ يەردە ئۆلدى ۋە شۇ يەردە دەپنە قىلىندى؛ ئۇنىڭ ئوغلى ئەلىئازار ئۇنىڭ ئورنىغا يېسىپ كاھىنلىق قىلدى. 7 ئىسرائىللار شۇ يەردىن گۇدگودادھقا، تاندىن گۇدگودادھتىن يوتباتاھقا سەپەر قىلدى (يوتباتاھ ئېرىق-ئېقىنى مول يەردۇر). 8 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈشكە، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خىزمەتتە تۇرۇپ ئۇنىڭ نامىدا بەختـ-بەركەت تىلەشكە لاۋئي قەبىلىسىنى ئۆزىگە تاللاپ ئايرىدى. ۋە بۇگۈنگە قەدەر شۇنداق بولۇۋاتىدۇ. 9 شۇڭا لاۋئي قەبىلىسىنىڭ [ئىسرائىل] قېرىندىاشلىرى ئىچىدە ئىىسۇسىي ياكى مىراسى يوقتۇر؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئېيتقانىدەك، پەرۋەردىگار ئۆزى ئۇنىڭ مىراسىدۇر. 10 مەن ئەمدى ئاۋۋالقى كۈنلەردىكىدەك قىرىق كېچە-كۈندۈز پەرۋەردىگار ئالدىدا تاغدا تۇردۇم؛ پەرۋەردىگار شۇ چاغدىمۇ تىلىكىمگە قۇلاق سالدى؛ ئۇ سىلەرنى يوقاتمىدى. 11 پەرۋەردىگار ماڭا: «ئورە ئۇڭدىن تۇر، خەلقنى باشلاپ ئالدىدا يول ئالغىن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەن ئۆلارغا تەقدىم قىلىشقا ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىنى ئىگىلەشى ئۈچۈن ئۇنىڭغا كىرسۇن» ـ دېدى. 12 ئەمدى، ئى ئىسرائىل، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سەندىن نېمە تەلەپ قىلىدۇ؟ ـ ھالىڭ ياخشى بولسۇن دەپ مېنىڭ بۇگۈن سىلە رگە مۇئىش تاپىلىغانلىرىمدىن باشقا نەرسىنى تەلەپ قىلارمۇ؟ ـ تۇنىڭ تەلەپ قىلغىنى بولسا پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن قورقۇپ، تۇنىڭ كۆرسەتكەن بارلىق يوللىرىدا مېڭىپ، ئۇنى سۆيۈپ، پۈتۈكۈل قەلبىڭ ۋە پۈتۈكۈل جېنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرى ۋە بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇشتىن ئىبارەت ئەمەسمۇ؟ 14 مانا، ئاسمانلار ۋە ئاسمانلارنىڭ ئاسمىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا مەنسۇپتۇر؛ يەر يۈزى ۋە ئۇنىڭدىكى ھەممە نەرسىلەرمۇ ئۇنىڭغا مەنسۇپتۇر. 15 ھالبۇكى، پەرۋەردىگار پەقەت ئاتا-بوۋىلىرىڭلاردىن سۆيۈنۈپ، ئۇلارنى سۆيدى ۋە شۇنىڭ بىلەن بۇگۈنكىدەك بارلىق ئەللەر ئارىسىدىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ كېيىنكى نەسلىنى، يەنى سىلەرنى تاللىدى. 16 شۇڭا كۆڭلۈڭلارنى خەتنىلىك قىلىڭلار، ۋىيۇڭلارنى يەنە قاتتىق قىلماڭلار. 17 چۈنكى پەرۋەردىگار

خۇدايىگلار خۇدالارنىڭ خۇداسى، ره‌بله‌رنىڭ ره‌بى، ئۇلۇغ ئىلاه‌، قۇدره‌تلىك ۋه‌ ده‌هشه‌تلىك بولغۇچى، ئىنسانلارنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلمىغۇچى، هېچقانداق پارىنى ئالمىغۇچىدۇر؛ 18 ئۇ يېتىم-يېسىر ۋه‌ تۇل خوتۇنلارنىڭ ده‌ۋاسىنى سورايدۇ؛ مۇساپىرنى سۆيۈپ ئۇنىڭغا يېمەك-ئىچمەك ۋه‌ كىيىم-كېچه‌ كىنى به‌رگۈچىدۇر. 19 شۇڭا سىله‌رمۇ مۇساپىرنى سۆيۈشۈڭلار كېرەك؛ چۈنكى سىله‌رمۇ مىسىر زېمىنىدا مۇساپىر ئىدىڭلار. 20 سه‌ن په‌رۋه‌ردىگار خۇدايىڭدىن قورققىن؛ سه‌ن ئۇنىڭ ئىبادىتىده‌ بولغىن، ئۇنىڭغا ياغلانغىن ۋه‌ [يه‌قه‌ت] ئۇنىڭ نامىدىلا قه‌سەم ئىچكىن. 21 ئۇ سه‌ن ئۈچۈن ئۆز كۆزۈڭ بىلە‌ن كۆرگه‌ن بۇ ئۇلۇغ ۋه‌ ده‌هشه‌تلىك ئىشلارنى قىلغان؛ ئۇ سه‌ن مه‌دهىيىلەيدىغان، سېنىڭ خۇدايىڭدۇر؛ 22 ئاتا-بوۋىلىرىڭ جه‌مئىي يه‌تمىش جان مىسىرغا چۈشكه‌ندى؛ ۋه‌ هازىر په‌رۋه‌ردىگار خۇدايىڭ سېنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلارده‌ك كۆپ قىلدى.

11

ئه‌مدى سه‌ن په‌رۋه‌ردىگار خۇدايىڭنى سۆيگىن، ئۇنىڭ تاپىلىغىنى، به‌لگىلىرىنى، هۆكۈملىرىنى هەم ئه‌مرلىرىنى ئىزچىل ئۇتقىن. 2 شۇ ئىشلارنى بۈگۈن ئېسىڭلاردا ئۇتۇڭلار، چۈنكى مه‌ن په‌رۋه‌ردىگار خۇدايىڭنىڭ جازا-تەربىيىسى، ئۇلۇغلۇقى، كۈچلۈك قولى ۋه‌ ئۇزارتىلغان بىلكىنى، مىسىر زېمىنىدا مىسىر پادىشاهى پىرەۋنگه‌ هەم ئۇنىڭ پۈتكۈل زېمىنى ئۈستىگه‌ كۆرسىتىكه‌ن مۇجىزىلىك ئالامه‌تلىرى ۋه‌ قىلغانلىرىنى كۆرمىگه‌ن بالىلىرىڭلارغا سۆزلىمەيمه‌ن 4 (چۈنكى ئۇلار [په‌رۋه‌ردىگارنىڭ] مىسىرنىڭ قوشۇنى، ئۇلارنىڭ ئاتلىرى، ئۇلارنىڭ جه‌ڭ هارۋىلىرىغا قىلغان ئىشلىرى، يه‌نى قىزىل دېڭىزنىڭ سۈلىرى بىلە‌ن ئۇلارنى غه‌رق قىلىپ، ئۇزۇل-كېسىل هالاك قىلغانلىقى، 5 ئۇنىڭ سىله‌ر مۇشۇيه‌ رگه‌ كه‌لگۈچه‌ سىله‌ رگه‌ نىمه‌ قىلغانلىقى، 6 ئۇنىڭ رۇبه‌ننىڭ ئه‌ۋلادى، ئىلىئابنىڭ ئوغۇللىرى داتان ۋه‌ ئابىرامغا نىمه‌ قىلغانلىقى، يه‌نى يېتۇن ئىسرائىللار تارىسىدا يه‌ر يۈزىنىڭ ئاغزىنى قانداق ئېچىپ ئۇلارنى ئائىلىسىدىكىلىرى ۋه‌ چېدىرلىرى بىلە‌ن قوشۇپ بارلىق ته‌ئه‌للۇقاتلىرى بىلە‌ن يۇتۇۋه‌تكه‌نلىكىنى كۆرمىگه‌ندىمۇ)؛ 7 [مه‌ن بۇ‌لىكى سىله‌ رگه‌ سۆز قىلمىمه‌ن]؛ چۈنكى سىله‌رنىڭ كۆزلىرىڭلار په‌رۋه‌ردىگار قىلغان بارلىق ئۇلۇغ ئىشلارنى كۆردى. 8 ئه‌مدى، مه‌ن سىله‌ رگه‌ بۈگۈن تاپىلىغان بارلىق ئه‌مرلىرىنى ئۇتۇڭلار، شۇنداق قىلىڭلار كۆچلىنىپ، هازىر ئۆتۈپ ئىگىلىمه‌كچى بولغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلەيسىلە‌ر 9 ۋه‌ په‌رۋه‌ردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قه‌سه‌م قىلىپ ئۇلارغا هەم ئه‌ۋلادلىرىغا بېرىشكه‌ ۋه‌ده‌ قىلغان زېمىنىدا، يه‌نى سۈت بىلە‌ن هەسه‌ل ئېقىپ تۇردىغان مۇنبه‌ت بىر زېمىندا ئۇزۇپ ئۆزۈن ئۆمۈر كۆرىسىلە‌ر. 10 چۈنكى سىله‌ر ئىگىلىمىكچى بولغان زېمىن سىله‌ر چىققان مىسىر زېمىنىده‌ك ئه‌مه‌س؛ ئۇ يه‌ر بولسا، سىله‌ر ئۇنىڭغا ئۇرۇق چاچقاندىن كېيىن پۇتۇڭلار بىلە‌ن سۇغىرىدىغان كۆكاتلىقته‌ك زېمىن ئىدى؛ 11 بىراق سىله‌ر ئىگىلىمىكه‌ ئۇتىدىغان شۇ زېمىن بولسا تاغ-جىلغىلىرى بولغان بىر زېمىندۇر؛ ئۇ ئاسماندىكى يامغۇردىن سۇ ئىچىدۇ، 12 ئۇ په‌رۋه‌ردىگار خۇدايىڭ ئۆزى ئه‌زىزلەيدىغان بىر زېمىندۇر؛ چۈنكى په‌رۋه‌ردىگار خۇدايىڭنىڭ كۆزلىرى يىلنىڭ بېشىدىن يىلنىڭ ئاخىرىغىچه‌ ئۇزۇلۇكسىز ئۇنىڭغا تىكىلىدۇ. 13 شۇنداق بولىدۇكى، سىله‌ر په‌رۋه‌ردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈپ، پۈتكۈل قه‌لبىڭلار ۋه‌ پۈتكۈل جېنىڭلار بىلە‌ن ئۇنىڭ ئىبادىتىده‌ بولۇش ئۈچۈن مه‌ن سىله‌ رگه‌ بۈگۈن تاپىلىغان ئه‌مرلە‌ رگه‌ كۆڭۈل قويۇپ قۇلاق سالسا‌ڭلار، 14 ئۇ: «مه‌ن زېمىنىڭلارغا ئۆز په‌سلىده‌ يامغۇر، يه‌نى ده‌سلىپكى ۋه‌ كېيىنكى يامغۇرلارنى ئاتا قىلىمه‌ن، شۇنىڭ بىلە‌ن ئاشلىقلىرىڭلار، يېڭى شاراب‌ىڭلار ۋه‌ زەيتۇن مېيىڭلارنى يىغالايسىلە‌ر؛ 15 مه‌ن شۇنداقلا مال-ۋارانلىرىڭ ئۈچۈن ئوت-چۆپ بېرىمه‌ن؛ سه‌ن يه‌پ-ئىچىپ قويۇنسه‌ن» ـ ده‌يدۇ. 16 قه‌لبىڭلار ئالدىنىپ، باشقا ئىلاه‌لارنىڭ قۇلۇقىغا كىرىپ، ئۇلارغا چوقۇنۇپ كېتىمه‌سلىكىڭلار ئۈچۈن ئۆز ئۇ‌ڭلارغا هېزىر بولۇڭلار، 17 بولمىسا، په‌رۋه‌ردىگارنىڭ غه‌زىپى سىله‌ رگه‌ قوزغىلىپ، يامغۇر ياغماسلىقى ئۈچۈن ئاسمانلارنى ئېتىۋېتىپ يامغۇر ياغدۇرمايدۇ، ۋېراق مه‌هسۇلاتلىرىنى به‌رمەيدۇ ۋه‌ په‌رۋه‌ردىگار سىله‌ رگه‌ ئاتا قىلىدىغان مۇنبه‌ت زېمىندىن يوقىتىلىسىلە‌ر. 18 سىله‌ر مېنىڭ بۇ سۆزلىرىمنى قه‌لبىڭلارغا ۋۇجۇپ جېنىڭلاردا ساقلا‌ڭلار، قولۇڭلارغا [ئه‌سلىتمه]-بۇ‌لىكه‌ قىلىپ تېڭىۋېلىڭلار، پېيشانىڭلا‌ رگه‌ قاشقىده‌ك سىمۋول قىلىپ ئورنىتىۋېلىڭلار؛ 19 سىله‌ر ئۇلارنى بالىلىرىڭلارغا ئۆگىتىسىلە‌ر؛ ئۆيده‌ ئولتۇرغىنىڭلاردا، يولدا مېڭىۋاتقىنىڭلاردا، ياتقىنىڭلاردا ۋه‌ ئورۇندىن قوپقىنىڭلاردا ئۇلار توغرۇلۇق سۆزلە‌ ڭلار، 20 ئۇلارنى ئۆيۈڭلە‌ردىكى كېنىشكه‌ كله‌ رگه‌ ۋه‌ ده‌رۋازىلىرىڭلارغا يېتۇپ قويۇڭلار. 21 شۇنىڭ بىلە‌ن سىله‌رنىڭ په‌رۋه‌ردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا بېرىشكه‌ قه‌سه‌م قىلىپ ۋه‌ده‌ قىلغان زېمىندا ئۇزىدىغان كۈنلىرىڭلار ۋه‌ بالىلىرىڭلارنىڭ كۈنلىرى ئۇزۇن بولىدۇ، يه‌ر يۈزىدىكى كۈنلىرىڭلار ئاسمانىنىڭ كۈنلىرىده‌ك بولىدۇ. 22 مه‌ن بۈگۈنكى كۈنده‌ سىله‌ رگه‌ تاپىلىغان بۇ يېتۇكۈل ته‌مرىنى ئىخلاس بىلە‌ن ئۇتسا‌ڭلار، يه‌نى په‌رۋه‌ردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈپ، ئۇنىڭ بارلىق يوللىرىدا مېڭىشىڭلار بىلە‌ن ئۇنىڭغا باغلانسا‌ڭلار، 23 ئۇنداقتا په‌رۋه‌ردىگار سىله‌رنىڭ كۆز ئالدىڭلاردا بۇ بارلىق ئه‌للە‌رنى زېمىندىن مه‌هرۇم قىلىپ هەيده‌يدۇ ۋه‌ سىله‌ر ئۆز ئۆڭلارىدىن چوڭ ۋه‌ كۈچلۈك ئه‌للە‌رنىڭ ته‌ئه‌للۇقاتىنى ئىگىلەيسىلە‌ر. 24 تاپىنىڭلار دەسسىگه‌ن هەربىر جاي سىله‌رنىڭكى بولىدۇ؛ چېگرا‌ڭلار چۆل-بىاباۋاندىن تارتىپ، لىۋانغىچه‌ ۋه‌ [ئه‌فرات] دەريا‌سىدىن ئوتتۇرا دېڭىزغىچه‌ بولىدۇ. 25 هېچكىم ئالدىڭلاردا تۇرالمايدۇ؛ په‌رۋه‌ردىگار خۇدايىڭلار سىله‌ رگه‌ ئېيتقىنىده‌ك، سىله‌ردىن بولغان قورقۇنچ ۋه‌ ده‌هشه‌تنى سىله‌ر دەسسىگه‌ن بارلىق جايلار ئۈستىگه‌ سالىدۇ. 26 مانا، مه‌ن بۈگۈن ئالدىڭلارغا به‌خت-به‌ركه‌ت ۋه‌ له‌نه‌تنى قويىمه‌ن؛ 27 مه‌ن سىله‌ رگه‌ بۈگۈن تاپىلىغان په‌رۋه‌ردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئه‌مرلىرىگه‌ ئىتائه‌ت قىلسا‌ڭلار، به‌خت-به‌ركه‌ت بولىدۇ؛ 28 په‌رۋه‌ردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئه‌مرلىرىگه‌ ئىتائه‌ت قىلمىسا‌ڭلار، به‌لكى سىله‌ر تونۇمىغان باشقا ئىلاه‌لارغا ئه‌گىشىپ، مه‌ن بۈگۈن تاپىلىغان يولدىن چه‌تىه‌پ كه‌تسه‌ ڭلار، سىله‌ رگه‌ له‌نه‌ت چۈشىدۇ. 29 شۇنداق قىلىشىڭلار كېرەككى، په‌رۋه‌ردىگار خۇدايىڭلار سىله‌رنى سىله‌ر ئۈگىلىشكه‌ كىرىدىغان زېمىنغا ئېلىپ كه‌رگه‌ندىن كېيىن، به‌خت-به‌ركه‌تنى گه‌رىزىم تېغى ئۈستىده‌ ۋه‌ له‌نه‌تنى ئه‌بال تېغى ئۈستىده‌ تۇرۇپ جاكارلايسىلە‌ر. 30 بۇ [تاغلار] ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ قارشى ته‌رىپىده‌، گىلگالنىڭ تۈدۈلدىكى ئاراباه‌ تۈزلە‌ ئۈكىده‌ تۇرۇۋاتقان قاناۋانىيلارنىڭ زېمىندا، مه‌غرىب يولىنىڭ ئارقىسىدا، مورە‌ھتىكى دۇب دەرە‌خلىرىگه‌ يېقىن يه‌رده‌ ئه‌مه‌سمۇ؟ 31 چۈنكى سىله‌ر په‌رۋه‌ردىگار خۇدايىڭلار سىله‌ رگه‌ ته‌قدىم قىلىۋاتقان زېمىنىنى ئىگىله‌ش ئۈچۈن ئۇنىڭغا كىرىشكه‌ ئىئوردان دەريا‌سىدن ئوتىسىلە‌ر؛ سىله‌ر دەرۋه‌قه‌ ئۇنى ئىگىله‌يسىلە‌ر ۋه‌ ئۇنىڭدا ئولتۇراقلىشىسىلە‌ر. 32 سىله‌ر مه‌ن ئالدىڭلارغا قويغان بۇ بارلىق هۆكۈملە‌ر ۋه‌ به‌لگىلىمىلە‌ رگه‌ ئه‌مه‌ل قىلىشقا كۆڭۈل قويۇڭلار.

12

ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى بولغان په‌رۋه‌ردىگار سىله‌رنىڭ ئىگىلىشىڭلارغا بېرىدىغان زېمىندا ئۇرىغاندا، يه‌ر يۈزىدىكى بارلىق كۈنلىرىڭلاردا كۆڭۈل قويۇپ ئۇنۇشۇڭلار كېرەك بولغان به‌لگىلىمىلە‌ر هەم هۆكۈملە‌ر مانا مۇنۇلاردۇر: ـ 2 سىله‌ر هەيده‌پ چىقارغان ئه‌للە‌رنىڭ ئېگىز تاغلار، دۆڭلا‌ر ۋه‌ هەربىر يېشىل دەرە‌خ ئاستىدىكى ئۆز ئىلاه‌لىرىنىڭ قۇلۇقىدا بولغان ئىبادە‌تگاه‌لىرىنى ته‌لۇكۈس يوقىتىشىڭلار كېرەك؛ 3 ئۇلارنىڭ قۇربانگاه‌لىرىنى يۈزۈڭلار، بۇت ئۈزۈرۈڭلىرىنى چېقىڭلار ۋه‌ ئاشىره‌لىرىنى ئوت بىلە‌ن كۆيدۈرۈۋېتىڭلار، ئىلاه‌لىرىنىڭ ئويما بۇتىنى كېسىپ تاشلا‌ڭلار، ئۇلارنىڭ ئىسىم-نامىلىرىنمۇ شۇ يه‌ردىن يوقىتىشىڭلار كېرەك. 4 سىله‌ر په‌رۋه‌ردىگار خۇدايىڭلارنىڭ خىزمىتىده‌ ئۇلارده‌ك قىلما‌ڭلار، 5 به‌لكى په‌رۋه‌ردىگار خۇدايىڭلار ئۆز نامىنى تىكله‌ش ئۈچۈن بارلىق قه‌بىلىلىرىڭلارنىڭ زېمىنلىرى تارىسىدن تاللىغان، ئۆز ئۇرۇقلۇقىنى بولغان جايىنى ئىزده‌ ڭلار، شۇ يه‌ ر گه‌ كېلىڭلار؛ 6 شۇ يه‌ ر گه‌ سىله‌ر كويدۈرمه‌ ۋه‌ ئىنئاقلىق قاتارلىق قۇربانلىقلارىڭلا‌ رنى، مه‌هسۇلاتلىرىڭلاردىن ئوندىن بىرى بولغان ئۇشۇرلە‌ رنى، قولۇڭلارىدىكى كۆتۈرمە‌ هەديىلە‌رنى، قەسەمگه‌ باغلىق هەديىلە‌رنى، ئىختىيارىي هەديىلە‌رنى ۋه‌ قوي-كالا پادىلىرىڭلارنىڭ ئۇنچىسى بالىلىرىنى ئه‌كىلىسىلە‌ر؛ 7 سىله‌ر ئائىله‌ كۈىىكله‌ر بىلە‌ن قوشۇلۇپ شۇ يه‌رده‌ په‌رۋه‌ردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئالدىدا زىيا‌په‌ت قىلىڭلار، سىله‌ر په‌رۋه‌ردىگار خۇدايىڭلار سىله‌رنى به‌ركه‌تلىگه‌ن قول ئه‌مگىكىڭلارنىڭ مېۋىسىدن شادلىنىسىلە‌ر. 8 سىله‌ر بىز بۈگۈن قىلغىنىمىزده‌ك، يه‌نى هەربىرىڭلار ئۆز بىلگىنىڭلارچه‌ قىلغىنىڭلارده‌ك قىلما‌سلىقىڭلار كېرەك؛ 9 چۈنكى په‌رۋه‌ردىگار خۇدايىڭلار سىله‌ رگه‌ بېرىدىغان ئاراملىق هەم مىراسقا تېخى يېتىپ كه‌لمىدىڭلا‌ ر. 10 بىراق سىله‌ر ئىئوردان دەريا‌سىدن ئوتۇپ، په‌رۋه‌ردىگار خۇدايىڭلار سىله‌ رگه‌ مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىنغا ئولتۇراقلاشقاندىن كېيىن، شۇنداقلا ئۇ سىله‌رنى ئه‌تراپىڭلاردىكى بارلىق دۈشمه‌نلىرىڭلاردىن قوتقۇزۇپ ئارام به‌ رگه‌ندىن كېيىن، سىله‌ر تىنچ-ئامان ئۇرىغاندا، 11 شۇ چاغدا په‌رۋه‌ردىگار خۇدايىڭلار ئۆز نامىنى قويىدىغان بىر جاي بولىدۇ؛ سىله‌ر شۇ يه‌ ر گه‌ كويدۈرمه‌ ۋه‌ ئىنئاقلىق قاتارلىق قۇربانلىقلارىڭلا‌ رنى، مه‌هسۇلاتلىرىڭلاردىن ئوندىن بىرى بولغان ئۇشۇرلە‌رنى، قولۇڭلارىدىكى كۆتۈرمە‌ هەديىلە‌رنى ۋه‌ په‌رۋه‌ردىگارغا ئاتاپ قه‌سه‌م قىلغان ئىپسىل هەديىلە‌رنى ئه‌كىلىسىلە‌ر؛ 12 ۋه‌ په‌رۋه‌ردىگار خۇدايىڭلار ئالدىدا شادلىنىسىلە‌ر، يه‌نى سىله‌ر، ئوغۇل-قىزلىرىڭلار، قۇل-دېده‌كلىرىڭلار ۋه‌ سىله‌ر بىلە‌ن بىر يه‌رده‌ تۇرۇۋاتقان لاۋىيلار (چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاراڭلاردا هېچقانداق نېسىۋىسى يا‌كى مىراسى يوقتۇر) هەممىڭلار شادلىنىسىلە‌ر. 13 سه‌ن كويدۈرمه‌ قۇربانلىقلىرىڭنى ئۈدۈل كه‌لگه‌ن جايلاردا قىلما‌سلىق ئۈچۈن كۆڭۈل قويغىن؛ 14 په‌قه‌ت په‌رۋه‌ردىگار سىله‌ مىده‌ قىلىدىغان بىر جايدا كويدۈرمه‌ قۇربانلىقلىرىڭنى قىل ۋه‌ شۇ جايدا مېنىڭ ساڭا بارلىق تاپىلىغىنىمنا ئه‌مه‌ل قىل. 15 هالبۇكى، سه‌ن كۆڭۈلۈڭ تارتقىنىچه‌ په‌رۋه‌ردىگار خۇدايىڭ سېنى به‌ركه‌تلىگىنى بويىچه‌ شه‌هه‌ر-يېزىلىرىڭدا هالال هايۋانلارنى سويۇپ (خۇددى جه‌رەن يا‌كى كېيىك گۈشىدىن يېگه‌نگه‌

ئوخشاش)، گۆش يىسەڭ بولدۇ؛ مەيلى ناپاك كىشىلەر بولسۇن تۇلارنىڭ گۆشىنى يىسە بولىدۇ. **16** سىلەر پەقەت ئۇنى قىنى بىلەن قوشۇپ جەمىسلىكىلار كېرەك؛ سىلەر قىنىنى سۇ تۆككەندەك يە رگە تۆكۈۋېتىشىكىلار كېرەك. **17** سەن ئاشلىقتىن، يېڭى شاراباتىن، زەيتۇن مىيىدىن ئوندىن بىرى بولغان ئۇشرىلىرىڭنى يا كى كالا-قوي پادىلىرىڭنىڭ تۇنجى بالىلىرىنى، يا كى قەسەمگە باغلىق ھەدىيەلىرىڭنى، ئىختىيارىي ھەدىيەلىرىڭنى يا كى قولۇڭدىكى كۆتۈرمە ھەدىيەلىرىڭنى شەھەر-يېزىلىرىڭدا جەمىسلىكىڭ كېرەك؛ **18** بەلكى بۇلارنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللايدىغان جايدا يېيىشىڭ كېرەك، يەنى سەن، ئوغلۇڭ، قىزىڭ، قۇل-دېدىكىڭ ۋە سەن بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان لاۋىيلار بىرگە يىسەڭ بولىدۇ؛ ۋە سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا ئەمگىكىڭنىڭ بارلىق مېۋىسىدىن شادلىنىسەن. **19** تۇزۇڭگە ھېزى بولغىنىڭ، سەن زېمىندا تۇرغان بارلىق كۆزلىرىڭدە لاۋىيلاردىن ۋاز كەچمەسلىكىڭ كېرەك. **20** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ۋەدە قىلغانىدەك چېگرالىرىڭنى كېڭەيتكەندە، سەن كۆڭلۈڭ تارتسا: «گۆش يەيمەن» دېسەڭ، سەن كۆڭلۈڭنىڭ تارتقىنىچە گۆش يىسەڭ بولىدۇ. **21** ئە گەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار تۇز نامىنى قويۇشقا تاللايدىغان جاي سەندىن بەك يىراق بولسا، سەن پەرۋەردىگار ساڭا تەقدىم قىلغان كالا-قويلاردىن ئېلىپ سويىسەن؛ مەن ساڭا تاپىلىغانىدەك تۇلارنى سويىسەن ۋە شەھەر-يېزىلىرىڭ ئىچىدە كۆڭلۈڭ تارتقىنىچە بوغۇزلاپ يەيسەن. **22** جەرەن يا كى كىيىك يېگەندەك تۇلارنى يەيسەن؛ مەيلى پاك مەيلى ناپاك كىشىلەر بولسۇن تۇنىڭ گۆشىدىن يىسە بولىدۇ. **23** پەقەت شۇنىڭدىن ھېزى بولغىنىڭ، تۇلارنىڭ قىنىنى يېمە؛ چۈنكى جان دېگەن قانىدىدۇر؛ سەن گۆشنى جان بىلەن قوشۇپ جەمىسلىكىڭ كېرەك. **24** سەن قانىنى جەمىسلىكىڭ كېرەك؛ بەلكى تۇنى سۇنى يە رگە تۆككەندەك يە رگە تۆكۈۋەت. **25** سەن تۇنى جەمىسلىكىڭ كېرەك؛ شۇنداق قىلساڭ ھالىڭ ۋە سەندىن كېيىنكى بالىلىرىڭنىڭ ھالى ياخشى بولىدۇ؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلغان بولىسەن. **26** بىراق سەندىكى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان ۋە قەسەمگە باغلىق نەرسىلەرنى بولسا، سەن تۇلارنى ئېلىپ پەرۋەردىگار تاللايدىغان جايغا ئاپىرىسەن؛ **27** سەن [شۇ يەردە] پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇربانگاھى ئۈستىدە كويدۇرمە قۇربانلىقلىرىڭنى، گۆش بىلەن قىنىنى سۇنغىن؛ ياشقا قۇربانلىقلىرىڭنىڭ قىنىنىمۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇربانگاھى ئۈستىدە قويغىن ۋە گۆشنى يېگىن. **28** مەن ساڭا تاپىلىغان بۇ بارلىق سۆزلە رگە قۇلاق سېلىپ كۆڭۈل بۆلگىن. شۇنداق قىلساڭ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ نەزىردە ياخشى ۋە دۇرۇس بولغانىنى قىلغان بولىسەن ۋە تۇز ھالىڭ ۋە سەندىن كېيىنكى ئەۋلادلىرىڭنىڭ ھالى ياخشى بولىدۇ.

29 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سەن باردىغان يەردىكى ئەللەرنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىشىڭ ئۈچۈن تۇلارنى سېنىڭ ئالدىڭدا يوقىتىدۇ. شۇ چاغدا، سەن تۇلارنىڭ زېمىنىنى ئىگىلەپ شۇ يەردە تۇرغىنىڭدا، **30** شۇ ئەللەر ئالدىڭدا يوقىتىلغاندىن كېيىن، تۇلارنىڭ ئىزىدىن مېڭىشقا ئېزىقتۇرۇلماسلىقىڭ ئۈچۈن تۇز ئۈزۈگىگە ھېزى بول ۋە: ـ «بۇ ئەللەر تۇز ئىلاھلىرىنىڭ ئىبادىتىنى قانداق تۇتقان بولغىيدى؟ مەنمۇ شۇنداق قىلىپ باقايچۇ!» دەپ تۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنى ھېچ ئىزدىمە. **31** سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ خزمىتىدە بولغىنىڭدا قەتئىي تۇلارنىڭ يولى ۋېچە ئىش تۇتماسلىقىڭ كېرەك؛ چۈنكى ئېمە ئىش پەرۋەردىگارغا يېرگىنچلىك بولسا، ئېمە ئىش ئۇنىڭغا نەپرەتلىك بولسا، تۇلار تۇز ئىلاھلىرى ئۈچۈن شۇ ئىشلارنى قىلغان؛ تۇلار ھەتتا تۇز ئوغۇللىرىنى ۋە قىزلىرىنمۇ ئىلاھلىرىغا ئاتاپ ئوتتا كويدۇرۇپ كەلگەن. **32** مەن سىلە رگە تاپىلىغانلىكى ئەمەللە رگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈڭلار؛ تۇنىڭغا ھېچ ئېمە قوشماڭلار، ئۇنىڭدىن ھېچ نەرسىنى چىقىرىۋەتمە ڭلار.

13

ئە گەر ئاراڭلاردىن پەيغەمبەر يا كى چۈش كۆرگۈچى چىقىپ، سىلە رگە مەلۇم بىر مۆجىزىلىك ئالامەت يا كى كارامەتنى كۆرسىتىپ بېرەي دېسە **2** ۋە ئۇ سىلە رگە ئالدىنئالا دېگەن مۆجىزىلىك ئالامەت يا كى كارامەت ئەمەلگە ئاشىۋېلسا، ئەمما شۇنىڭ بىلەن مۇناسىۋەتلىك «باشقا ئىلاھلارغا (يەنى سىلەر تونۇمىغان ئىلاھلارغا) ئە گىشەيلى» ۋە «تۇلارنىڭ قۇللۇقىدا بولايلى» دېسە، **3** شۇ پەيغەمبەر يا كى چۈش كۆرگۈچىنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالماڭلار، چۈنكى شۇ تاپتا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنىڭ ئۇنى، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى پۈتۈن قەلبىڭلار ۋە پۈتۈن جىنىڭلار بىلەن سۈيىدىغان-سۈيمەيدىغىنىڭلارنى بىلىش ئۈچۈن سىناۋاتقان بولىدۇ. **4** سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا ئە گىشىپ مېڭىشىڭلار كېرەك؛ سىلەر ئۇنىڭدىن قورقۇڭلار، ئە مرلىرىنى تۇتۇڭلار، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىڭلار، سىلەر ئۇنىڭ خزمىتىدە بولۇپ ئۇنىڭغا باغلىنىڭلار. **5** شۇ پەيغەمبەر يا كى چۈش كۆرگۈچى بولسا ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنشى كېرەك؛ چۈنكى ئۇ سىلە رنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان، يەنى «قۇللۇق ماكانى»دىن ھۆرلۈك بەدىلى تۇلەپ قۇتقۇزغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا ئاسىيلىق قىلىشنى قۇتراتتى، شۇنداقلا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سېنى مېڭىشقا ئەمر قىلغان يولدىن ئېزىقتۇرۇشقا تۇرۇندى؛ سىلەر مۇشۇنداق رەزىللىكنى ئاراڭلاردىن يوقىتىشىڭلار كېرەك. **6** قېرىندىشىڭ، مەيلى ئاناڭنىڭ ئوغلى يا كى تۇز ئۈزۈگىڭ يا كى قىزىڭ، جان-جىگىرىڭ بولغان ئايالىڭ يا كى جان دوستۇڭ ئاستىرتىن سېنى ئازدۇرماقچى بولۇپ: «بارايلى، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كەرىيلى» دېسە، يەنى ئۆزۈڭ يا كى ئاتا-بوۋىلىرىڭ ھېچ تونۇمايدىغان، ئە تراپىڭدىكى ئەللەرنىڭ ئىلاھلىرى بولسۇن، يېقىن بولسۇن، يىراق بولسۇن، ھەمتا يەر يۈزىنىڭ بۇ چېتىدا يا كى تۇ چېتىدا بولسۇن، شۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كەرىيلى دېسە، **8** ئۇنداقتا سەن ئۇنىڭغا قوشۇلما يا كى ئۇنىڭغا قۇلاق سالما؛ سەن ئۇنى ھېچ ئايما، ئۇنىڭغا رەھىم قىلما ۋە ئۇنىڭ گۇناھىنى ھېچ يوشۇرما، **9** قاندىلا بولىسۇن، ئۇنى ئۆلتۈرگىن؛ ئۇنى ئۆلتۈرۈشكە ئۆنجى قول سالغۇچى سەن بول، ئاندىن بارلىق خەلقىنىڭ قولىدىن ئە گىشىپ شۇنداق قىلىسۇن. **10** ئۇ سېنى مىسىر زېمىنىدىن، «قۇللۇق ماكانى»دىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى تاشلاشقا ئېزىقتۇرماقچى بولدى، شۇڭا سەن ئۇنى ئۆلتۈرۈشۈڭ، چالما-كېسەك قىلىشىڭ كېرەك؛ **11** شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل ئاڭلايدۇ، قورقىدۇ، شۇنىڭدىن كېيىن يەنە شۇنداق رەزىل ئىشنى ئاراڭلاردا قىلمايدۇ. **12** ئە گەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۆلتۈرۈاقلىشىشقا ساڭا تەقدىم قىلغان مەلۇم بىر شەھەردە: «ئارىمىزدىن بەزى رەزىل ئادەملەر چىقىپ: «بارايلى، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولايلى» دەپ سىلەر ھېچ تونۇمايدىغان ئىلاھلارغا ئە گىشىشكە ئۇز شەھىرىدىكىلەرنى ئېزىقتۇردى» دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىساڭ، **14** شۇ ھامان تەكشۈرۈپ سۈرۈشتە قىل؛ راست بولسا، دەرۋەقە بۇ يەرگىنچلىك ئىش ئاراڭلاردا يۈز بە رگەنلىكى ئىسپاتلانغان بولسا، **15** ئۇنداقدا سەن شۇ شەھەردىكىلەرنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈپ، بۇ شەھەرنى ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەرنى، جۈملىدىن مال-ۋارانلىرىنى تەلتۈكۈس ھالاك قىلىۋەت. **16** ئۇنىڭدىكى بارلىق ئولجىنى ئوتتۇرىدىكى چوڭ مەيدانغا يىغىپ، شۇ شەھەرنى بارلىق ئولجىسى بىلەن قوشۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان كويدۇرمە قۇربانلىقتەك ئوت بىلەن كويدۇرۇۋەت؛ ئۇ مەڭگۈ گە خارابلىك بولىدۇ ـ قايتىدىن قۇرۇلماسلىقى كېرەك. **17** تەلتۈكۈس ھالا كەتكە بېكىتىلگەن ھېچبىر نەرسە قولۇڭغا چاپلاشمىسۇن؛ شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار غەزىپىدىن يېنىپ ساڭا رەھىم كۆرسىتىدۇ؛ ئۇ ساڭا ئىچىنى ئاغرىتىپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم قىلغانىدەك سېنى كۆپەيتىدۇ. **18** سەن مەن بۇگۈن تاپىلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى ئۇتۇپ، ئۇنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلىش ئۈچۈن ئاۋازىغا قۇلاق سالساڭ، ھالىڭ شۇنداق ياخشى بولىدۇ.

14

سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ پەرزەنتلىرىدۇرسىلەر؛ ئۆلگەنلەر ئۈچۈن بەدىشىڭلارنى ھېچ كەسمەسلىكىلار كېرەك ۋە يا كى ماكلاي چېچىكلارنى قىرىپ تاقىر قىلماسلىقىلار كېرەك؛ **2** چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان مۇقەددەس بىر خەلقتۇرسەن؛ پەرۋەردىگار يەر يۈزىدىكى بارلىق خەلقلەر ئارىسىدىن تۇزنىڭ ئالاھىدە گۈھىرى بولغان بىر خەلق بولۇشى ئۈچۈن سېنى تاللىغانىدۇر. **3** سەن ھېچقانداق يەرگىنچلىك نەرسىنى چەمىسلىكىڭ كېرەك. **4** تۆۋەندىكىلەر سىلەر يېيىشكە بولىدىغان ھايۋانلار: ـ كالا، قوي، تۇچكە؛ **5** كىيىك، جەرەن، بۇغا، ياۋا تۇچكە، ئاھۇ، بۇكەن، ياۋا قوي، **6** شۇنداقلا ھايۋانلار ئىچىدە ئۇياقلىرى پۈتۈنلەي ئاچماق (ئۇياقلىرى پۈتۈنلەي يېرىق) ھەم كۆشىگۈچى ھايۋانلارنىڭ ھەرخىلىنى يىسە گىلار بولىدۇ. **7** لېكىن، كۆشىگۈچى يا كى ئاچماق ئۇياقلىق ھايۋانلاردىن تۆۋەندىكىلەرنى چەمىسلىكىلار كېرەك: ـ تۆگە، توشقان ۋە سۇغۇر (چۈنكى تۇلار كۆشىگۈچى بولغىنى بىلەن ئۇيىقى ئاچماق ئەمەستۇر. شۇڭا تۇلار سىلە رگە ھارام بولىدۇ). **8** چوشقا بولسا ئۇياقلىرى ئاچماق بولغىنى بىلەن كۆشىمگىنى ئۈچۈن سىلە رگە ھارام بولىدۇ. شۇنداق ھايۋانلارنىڭ گۆشىنى چەمىسلىكىلار كېرەك ۋە ھەم ئۇلۇكلىرىگە تە گمەسلىكىلار كېرەك.

9 سۇدا ياشايدىغان جانۇارلاردىن تۆۋەندىكىلەرنى يېيىشكە بولىدۇ: ـ سۇدىكى جانۇارلاردىن قانىتى ۋە قاسىراقلىرى بولغانلارنى يېيىشكە بولىدۇ، **10** لېكىن قانىتى ۋە قاسىراقلىرى بولمىغانلارنى چەمىسلىكىلار كېرەك؛ ئۇلار سىلە رگە نىسبەتەن ھارام بولىدۇ. **11** بارلىق ھالال قۇشلارنى يىسە گىلار بولىدۇ؛ **12** بىراق تۆۋەندىكى ئۇچار-قاناتلارنى چەمىسلىكىلار كېرەك: يەنى بۇركۈت، ئاپقۇش-غىجىرلار، دېڭىز بۇركۈتى، **13** قارلىغاچ قويۇقلۇق سار، لاچىن، قورۇلتاز-تاپقۇشلار ۋە ئۇلارنىڭ خىللىرى، **14** ھەمە قاغا-قوزغۇنلار ۋە ئۇلارنىڭ خىللىرى، **15** مۇشۇكچاپىلاق، ئۆگىمۇش، چايكا، سار ۋە ئۇلارنىڭ خىللىرى، **16** ھۇۋقۇش، ئىبىس، ئاق قۇ، **17** ساقىيقۇش، بىلىمتاللىغۇچ، قارنا، **18** لەيلەك، تۇرنا ۋە ئۇنىڭ خىللىرى، ھۆپۈپ بىلەن شەپەرەڭ دېگەنلەر سىلە رگە ھارام سانالىسۇن. **19** ھەربىر قاناتلىق ئۆمۈلگۈچى ھاشارەتلەر بولسا سىلە رگە نىسبەتەن ھارام بولىدۇ؛ ئۇلارنى چەمىسلىكىلار كېرەك. **20** سىلەر بارلىق ھالال قۇشلارنى يىسە گىلار

بولىدۇ. **21** سىلەر ھېچقانداق تۈلۈك جانۋارنى چەسلىكىگىلار كېرەك؛ سىلەر تۇنداق نەرسىنى شەھەر-يېزا گىلار ئۆچىدە تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارغا بېرىڭلار؛ تۇلار تۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ يا كى تۇنى يات ئەللىكلە رگە سېتىۋەتسىمۇ بولىدۇ؛ چۈنكى سەن پەروەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان مۇقەددەس بىر خەلقتۇرسەن. سەن ئوغلاقنى ئانىسىنىڭ سۈتىدە قاينىتىپ پىشۇرساڭ بولمايدۇ. **22** سەن جەزمەن ھەر يىلى ئېتىزدىكى ھەممە تېرىقچىلىق مەھسۇلاتلىرىڭنىڭ ئوندىن بىرىنى ئايرىشىڭ كېرەك؛ **23** سەن شۇلارنى، يەنى ئاشلىقىڭ، يېڭى شارابىڭ، زەيتۇن مېيىڭنىڭ ئوندىن بىرىنى پەروەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا، يەنى ئۇ تۇ تۇز نامىنى قالدۇرۇشقا تاللايدىغان جايدا يە، شۇنداقلا كالا-قوي پادىلىرىدىن ئايرىلغان تۇنجى بالىلىرىنى شۇ يەردە يە؛ شۇنداق قىلساڭ پەروەردىگار خۇدايىڭدىن دائىم قورقۇشنى ئۆگىنىسەن. **24** ۋە پەروەردىگار خۇدايىڭ سېنى بەركەتلىگەندە، تۇ تۇز نامنى قالدۇرۇشقا تاللىغان شۇ جاي سەندىن ئىنتايىن يىراق بولۇپ، مەھسۇلاتلىرىڭنى شۇ يە رگە ئايىرالمىغۇدەك بولساڭ، **25** سەن شۇ چاغدا ئۇنى پۇلغا سېتىپ، پۇلنى قولۇڭغا تېڭىپ، پەروەردىگار خۇدايىڭ تاللىغان جايغا بارغىن **26** ۋە كۆڭلۈڭ نېمە تارتسا، مەيلى كالا، قوي، مەي-شاراب، مۇسەللەس بولسۇن، يا كى شۇنىڭدەك كۆڭلۈڭ تارتقان ھەرقانداق نەرسىنى شۇ پۇلغا ئالساڭ بولىدۇ؛ ئاندىن سەن ۋە ۋۇ ۋۇگۈدىكىلەر شۇ يەردە تۇنىڭدىن يەپ-ئىچىپ، پەروەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا شاد-خۇرام بولىسىلەر. **27** شەھەر-يېزىلىرىڭدا تۇرۇۋاتقان لاۋىيلارنى تۇنىۋىماسلىقىڭ كېرەك، چۈنكى ئارا گىلاردا تۇنىڭ ھېچقانداق نېسىۋىسى يا كى مىراسى يوق. **28** ھەر ئۈچ يىلنىڭ ئاخىرىدا سەن شۇ يىلدىكى مەھسۇلاتلىرىڭدىن ئوندىن بىرىنى ئۆشرە قىلىپ چىقار؛ سەن ئۇنى شەھەر-يېزىلىرىڭ ئۆچىدە تېپلا؛ **29** شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلار (چۈنكى ئارا گىلاردا تۇنىڭ ھېچقانداق نېسىۋىسى يا كى مىراسى يوق)، مۇساپىر، يېتىم-يېسىرلەر ۋە تۇل خوتۇنلار كېلىپ تۇنىڭدىن يەپ ۋېزىنىسۇن؛ شۇنداق قىلساڭ پەروەردىگار خۇدايىڭ قوا ۋۇگۈدىكى بارلىق مېۋىنى بەركەتلەيدۇ.

15

ھەر بىر يەتتە يىلنىڭ ئاخىرىدا سەن بىر «خالاس قىلىش»نى جا كارلىغىن. **2** بۇ «خالاس قىلىش» مۇنداق بولىدۇ: ـ بارلىق قەرز ئىگىلىرى قوشۇنسىغا بە رگەن قەرزنى كەچۈرۈم قىلىشى كېرەك؛ ئۇنى قوشۇنسىدىن يا كى قېرىندىشىدىن تەلەپ قىلماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى پەروەردىگار ئالدىدا بىر «خالاس قىلىش» جا كارلاندى. **3** چەتئەللىكتىن بولسا تەلەپ قىلىشقا بولىدۇ؛ لېكىن قېرىندىشىڭدا بولغان قەرزنى كەچۈرۈم قىلىشىڭ كېرەك. **4** ھالبۇكى، ئارا گىلاردا ھاجەتمەنلەر بولمايدۇ؛ چۈنكى پەروەردىگار خۇدايىڭ سىلە رگە مىراس بولۇش ئۈچۈن ئىگىلىشىڭلارغا بېرىدىغان شۇ زېمىندا تۇرغىنىڭدا سېنى زىيادە بەركەتلەيدۇ؛ **5** پەقەت سىلەر پەروەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مەن سىلە رگە بۇگۈن تاپىلىغان بۇ بۇتۇن ئەمر رگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلسە گىلار شۇنداق بولىدۇ. **6** چۈنكى پەروەردىگار خۇدايىڭ سا گا ۋەدە قىلغانىدەك تۇ سېنى بەركەتلەيدۇ؛ سەن كۆپ ئەللە رگە كاپالەتلىك ئېلىپ قەرز بېرىسەن، لېكىن تۇلاردىن قەرز ئالمايسەن، سەن كۆپ ئەللە رنى ئۇستىگە ھۆكۈم سۈرىسەن، لېكىن تۇلار ئۈستىڭدىن ھۆكۈم سۈرمەيدۇ. **7** پەروەردىگار خۇدايىڭ سا گا بېرىدىغان زېمىندا شەھەر-يېزا گىلار ئۆچىدە تۇرۇۋاتقان قېرىنداشلىرىڭ ئارىسىدىن كەمبەغەل بىر ئادەم بولسا، سەن تۇنىڭغا كۆڭۈڭنى قاتتىق قىلما يا كى ھاجىتى چۈشكەن قېرىندىشىڭغا قولۇڭنى يۇمۇۋالما؛ **8** سەن بەلكى سېخىيلىق بىلەن تۇنىڭغا قولۇڭنى ئوچۇق قىل ۋە تۇنىڭدا نېمە كەم بولسا چوقۇم ھاجىتىدىن چىقىپ تۇنىڭغا تۇتىنە بېرىپ تۇر. **9** كۆڭۈڭدە نامرات قېرىندىشىڭدىن ئاغرىنىپ: يەتتىنچى يىل، يەنى «خالاس يىلى» يېقىنلاشتى، دەپ رەزىل ئۇيدا بولۇشتىن، تۇنىڭغا ھېچ نەرسە بەرمەسلىكتىن ھېزىى يول، شۇنداق بولۇپ قالسا تۇ سېنىڭ تۇغرا گىدا پەروەردىگارغا پەريياد كۆتۈرۈشى بىلەن بۇ ئىش سا گا گۇناھ ھېسابلىنىدۇ. **10** سەن چوقۇم تۇنىڭغا سېخىيلىق بىلەن بە رگىن؛ تۇنىڭغا بە رگىنىڭدە كۆڭۈڭدە نارازى بولما؛ چۈنكى بۇ ئىش ئۈچۈن پەروەردىگار خۇدايىڭ سېنى بارلىق ئىشلىرىڭدا ۋە قوا ۋۇگۈدىكى بارلىق ئەمگەكلەر بەركەتلەيدۇ. **11** چۈنكى كەمبەغەللەر زېمىندىن يوقاپ كەتمەيدۇ؛ شۇڭا مەن سا گا: «سەن سېخىيلىق بىلەن زېمىندىكى قېرىندىشىڭغا، يەنى سېنىڭ نامراتلىرىڭغا ۋە ھاجەتمەنلەرنىڭگە قولۇڭنى ئاچقىن» ـ دەپ تاپىلىدىم. **12** سېنىڭ قېرىندىشىڭ، مەيلى ئىبرانىي ئەر يا كى ئىبرانىي ئايال بولسۇن سا گا سېتىلغان بولسا، ئۇ ئالتە يىل قۇللۇق ۋۇگۈدا بولىدۇ، ئاندىن يەتتىنچى يىلدا سەن ئۇنى تۇز ۋۇگۈدىن خالاس قىلىپ ۋېزىۋەت. **13** ئۇنى ۋېزىۋەتكەندە قورۇق قول ۋېزىۋەتسەڭ بولمايدۇ؛ **14** سەن چوقۇم ۋېلىرىڭدىن، خامىنىڭدىن ۋە شاراب كۆچىكىڭدىن تەقدىم قىلىشىڭ كېرەك؛ پەروەردىگار خۇدايىڭ سېنى بەركەتلىگىنى ۋىچە سەن تۇنىڭغا بە رىڭ. **15** سېنىڭ ئەسلىدە مىسىر زېمىندا قۇل بولغانلىقىڭنى، شۇنىڭدەك پەروەردىگار خۇدايىڭ سېنى ھۆرلۈك بەدىلى تولەپ قۇتقۇزغانلىقىنى يادىڭدا تۇت؛ شۇڭا مەن بۇگۈن بۇ ئىشنى سا گا تاپىلىدىم. **16** ھالبۇكى، شۇ قۇللۇق ساڭا: «مەن سەندىن كەتمەيمەن» دېسە (چۈنكى تۇ سېنى ۋە ئائىلە گۈدىكىلەرنى سۈيىدۇ، سېنىڭ بىلەن ھالى ياخشى بولىدۇ) **17** ـ شۇ چاغدا سەن بىگىزنى ئېلىپ تۇنىڭ قۇلقىنى ئىشىكتە تەش. شۇنىڭ بىلەن تۇ مە گۈگۈگە سېنىڭ قۇللۇق بولىدۇ. شۇنىڭدەك دېدىكىگىمۇ شۇنداق مۇئامىلە قىلغىن. **18** [قۇلۇڭنى] يېنىڭدىن ۋېزىۋېتىش سا گا ئېغىر كەلمىسۇن؛ چۈنكى تۇ قۇللۇق ۋۇگۈا ئالتە يىل بولغاچقا، قىممىتى مەدىكارىنىڭكىدىن ئىككى ھەسسە ئارتۇق بولىدۇ؛ [ئۇنى ۋېزىۋەتسەڭ] پەروەردىگار خۇدايىڭ بارلىق ئىشلىرىڭدا سېنى بەركەتلەيدۇ. **19** كالىلىرىڭ ۋە قوىلىرىڭ ئارىسىدا تۇغۇلغان بارلىق تۇنجى ئە ركەك موزاي-قوزىلىرىڭنى پەروەردىگار خۇدايىڭغا ئاتا؛ كالىلىرىڭنىڭ تۇنجىسىنى ھېچقانداق ئەمگەككە سالما، قوىلىرىڭنىڭ تۇنجىسىنى قىرقما. **20** سەن ۋە ۋۇ ۋۇگۈدىكىلەر ھەر يىلى شۇ مېلىڭنى پەروەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا، پەروەردىگار تاللايدىغان جايدا يە گىلار. **21** بىراق [شۇ] ھايۋانلارنىڭ بىر بېرىى مېيىب بولسا، مەيلى تۇ مەجرۇھ ۋە، كور يا كى تۇنىڭدا ھەرقانداق نۇقسان بولسا، ئۇنى پەروەردىگار خۇدايىڭغا قۇربانلىق قىلماسلىقىڭ كېرەك. **22** بەلكى ئۇنى شەھەر-يېزىلىرىڭ ئۆچىدە يېسەڭ بولىدۇ، كىشىلەر مەيلى پاك يا كى ناپاك بولسۇن، ئۇنى جەرەن يا كى كېيىكنى يېگەندەك يېسە بولىدۇ. **23** پەقەت سەن تۇنىڭ قېنىنى يېمە؛ قېنىنى سۇنى يە رگە تۆككەندەك تۆكۈۋەت.

16

ئابىب ئېيىنى ئالاھىدە ئېسىگىدە تۇت ۋە ئۇنۇپ كېتىش ھېيتىنى پەروەردىگار خۇدايىڭغا ئاتاپ تەبرىكلىگىن؛ چۈنكى پەروەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئابىب ئېيىدا مىسىردىن كېچىدە چىقارغان. **2** سەن «ئۇنۇپ كېتىش ھېيتى»نىڭ مېلىنى (مەيلى قوي يا كى كالا پادىسىدىن بولسۇن) پەروەردىگار خۇدايىڭ تاللاپ يېكىتىدىغان جايدا تۇتىنىڭا ئاتاپ قۇربانلىق قىلغىن؛ **3** شۇنداقلا سەن ھېچقانداق بولدۇرۇلغان نانىنى بېمەسلىكىڭ كېرەك؛ سەن تۇنىڭ بىلەن يەتتە كۈن پېتىر نان، يەنى «كۈلپەت نېنى»نى يېيىشىڭ كېرەك؛ چۈنكى سەن مىسىر زېمىنىدن ئالدىراشلىقتا چىقتىڭ؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئۆمر ۋۇگۈنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە مىسىر زېمىنىدن چىققان شۇ كۈننى يادىڭدا تۇتقايسەن. **4** يەتتە كۈن چېگرالىرىڭ ئۆچىدە، ۋۇ ۋۇگۈدە ھېچقانداق ئېچىتقۇ تېپىلمىسۇن؛ سەن بىرىنچى كۈنى كەچتە قىلغان قۇربانلىق گۆشىلەرنى ئەتىگەنگە قالدۇرماسلىقىڭ كېرەك. **5** سەن ئۇنۇپ كېتىش ھېيتى قۇربانلىقىنى پەروەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلدىغان شەھەر-يېزىلىرىڭنىڭ ھەرقانىدىمۇ قىلساڭ بولمايدۇ؛ **6** بەلكى ئۇنۇپ كېتىش ھېيتى قۇربانلىقىنى سەن پەروەردىگار خۇدايىڭ تۇز نامىنى تۇرغۇزۇش ئۈچۈن تاللايدىغان جايدىلا قىل؛ ئۇنى كەچقۇرۇن، كۈن پېتىش ۋاقتىدا، يەنى مىسىردىن چىققاندىكى ۋاقتىقا ئوخشاش ۋاقىتتا قىلىسەن. **7** ئۇنى پەروەردىگار خۇدايىڭ تاللايدىغان جايدا پىشۇرۇپ يېگىن؛ ئاندىن ئەتىگەندە چېدىرلىرىڭغا قايتىساڭ بولىدۇ. **8** سەن ئالتە كۈن پېتىر نان يەيسەن؛ يەتتىنچى كۈنى پەروەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا تەنتەنىلىك سورۇن كۈنى بولىدۇ؛ سەن ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلمايسەن. **9** ئاندىن يەتتە ھەپتىنى سانايسەن؛ ئاشلىققا ئورغاق سالغاندىن باشلاپ يەتتە ھەپتىنى ساناشقا باشلايسەن؛ **10** ئاندىن سەن «ھەپتىلەر ھېيتى»نى پەروەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا قوا ۋۇگۈدىكى ئىختىيارىي ھەدىيە بىلەن تۇتۇكۈزسەن؛ پەروەردىگار خۇدايىڭ سا گا بەركەتلىگىنگە قاراپ ئۇنى ئىختىيارەن سۈنىسەن. **11** شۇنىڭ بىلەن سەن پەروەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا، ئۇ تۇز نامىنى تۇرغۇزۇشقا تاللايدىغان جايدا شادلىنىسەن، سەن تۇزۇڭ، ئوغلۇڭ، قىزىڭ، قۇلۇڭ، دېدىكىڭ، سەن بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان لاۋىيلار، ئاراگىلاردىكى مۇساپىرلار، يېتىم-يېسىرلەر ۋە تۇل خوتۇنلار شادلىنىسىلەر. **12** سەن شۇنىڭ بىلەن ئەسلىدە مىسىردا قۇل بولغانلىقىڭنى ئېسىگىدە كەلتۈرۈپ، بۇ بارلىق بەلگىلىمىلەرنى تۇتۇپ ئەمەل قىلغىن. **13** سەن «كەپىلەر ھېيتى»نى يەتتە كۈن تۇتۇكۈزسەن؛ سەن خامان ۋە شاراب كۆچىكىڭنى يىغقان چېغىڭدا، ئوغلۇڭ، قىزىڭ، قۇلۇڭ، دېدىكىڭ، شەھەر دەرۋازىسى ئۆچىدە تۇرىدىغان لاۋىيلار، مۇساپىرلار، يېتىم-يېسىرلەر ۋە تۇل خوتۇنلار شۇ ھېيتتا شادلىنىسىلەر. **15** پەروەردىگار تاللايدىغان جايدا سەن يەتتە كۈن پەروەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا ھېيت تۇتۇكۈزسەن؛ چۈنكى پەروەردىگار خۇدايىڭ بارلىق مەھسۇلاتلىرىڭدا، قولۇڭ قىلغان ئىشلاردا سېنى بەركەتلەيدۇ ۋە سەن دەرۋەقە پۈتۈنلەي شادلىنىسەن. **16** يىلدا ئۈچ قېتىم، پېتىر نان ھېيتى، ھەپتىلەر ھېيتى ۋە كەپىلەر ھېيتىدا سېنىڭ بارلىق ئە رىكىڭ پەروەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا، تۇ تاللايدىغان جايدا ھازىر بولۇشى كېرەك؛ تۇلار پەروەردىگار ئالدىدا قۇرۇق قول ھازىر بولسا بولمايدۇ؛ **17** بەلكى پەروەردىگار خۇدايىڭنىڭ ساڭا تەقدىم قىلغان بەركىتى ۋىچە ھەربىرى قولدىن كېلىشچە سۈنسۇن. **18** خەلقىنىڭ ئۈستىدىن ئادالەت يۈرگۈزۈپ ئادىل ھۆكۈم چىقىرىش ئۈچۈن، سەن پەروەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلدىغان بارلىق شەھەر-يېزىلىرىڭ ئۆچىدە ھەربىر قەبىلىدە سوراقچى ۋە ئەمەلدارلارنى بېكىتىشىڭ كېرەك. **19** ئادالەتنى بۇرمىلىساڭ

بولمایدۇ؛ ئادەملە رگە يۈز-خاتىرە قىلساڭ بولمايدۇ؛ پارا ئالساڭ بولمايدۇ؛ پارا بولسا ئاقىلانىلەرنىڭ كۆزلىرىنى كور قىلىدۇ ھەم ئادىللارنىڭ سۆزلىرىنى بۇرمىلايدۇ. **20** سەن مۇتلەق ئادالەتنى ئىزدىشىڭ كېرەك؛ شۇنداق قىلساڭ ھايات كۆرىسەن ھەمدە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلىدىغان زېمىنى ئىگىلەيسەن. **21** سەن تۆرۈڭنى ئۆچۈن ياسايدىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئەتراپىغا «ئاشەراھ» بۇتى قىلىندىغان ھېچقانداق دەرەخ تىكەسلىكىڭ كېرەك **22** ۋە تۆرۈڭنى ئۆچۈن ھېچقانداق بۇت تۇۋۇرۇڭىز تىكلىمەسلىكىڭ كېرەك؛ ئۇنداق نەرسىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا يەرگىنچلىكتۇر.

17 پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ھەرقانداق نۇقسانى يا كى باشقا كەمچىلىكى بولغان كالا يا كى قوينى قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنماسلىقىڭ كېرەك؛ چۈنكى ئۇنداق قىلىش پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا يەرگىنچلىكتۇر. **2** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلىدىغان شەھەر-يېزاڭ ئىچىدە ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، بىرسىنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا بىرەر رەزىل ئىشنى قىلغانلىقى ـ ئۇنىڭ ئەھدىسىگە خىلاپلىق قىلغانلىقى، باشقا ئىلاھلارغا (مەسىلەن، مەن ساڭا ئىبادەت قىلىشقا مەنئى قىلغان قۇياش، ئاي يا كى پۈتكۈل ساماۋى قوشۇن بولغان يۇلتۇزلارغا)، ئىبادەت قىلىپ تۇلارغا باش ئۇرغانلىقى بايقالسا، **4** ـ شۇنداق بىر ئىشتىن خەۋەر تاپقان يا كى ئۇنى ئاڭلىغان بولساڭ، ئۇنداقتا سەن ئەستايىدىللىق بىلەن سۈرۈشتۈرگىن؛ بۇ ئىش ئىسپاتلىنىپ راست چىقسا، دەرۋەقە ئىسرائىلدا شۇنداق يەرگىنچلىك ئىش قىلىنغان بولسا، **5** سەن شۇ رەزىل ئىشنى قىلغان ئەر يا كى ئايالنى دەرۋازىلىرىڭغا ئېلىپ چىقىپ، شۇ ئەر يا كى ئايالنى تۇلۇمگە مەھكۇم قىلىپ چالما-كېسەك قىلىشىڭ كېرەك. **6** بىرسىنى تۇلۇمگە مەھكۇم قىلىش ئۈچۈن ئىككى-ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ سۆزلىرى بولۇشى كېرەك. بىرسىنى بىرلا گۇۋاھچىنىڭ سۆزى بىلەن تۇلتۇرۇشۇڭ بولمايدۇ. **7** تۇلتۇرۇلدىغاندا ئاۋۋال گۇۋاھچىلار قول سالسۇن، ئاندىن بارلىق خەلق قول سالسۇن؛ شۇنداق قىلساڭلار سىلەر رەزىللىكنى ئارا ئالدىردىن ھەيدۋېتىسىلەر. **8** شەھەر-يېزا ئالدىردا ھۆكۈم چىقىرىشقا ساڭا تەس كېلىدىغان بىر ئىش چىقسا، مەيلى خۇن دەۋاسى، ھەق-تەلەپ دەۋاسى يا كى زوراۋانلىق دەۋاسىدا، ھەرقانداق تالاش-تارتىش بولسا ئورنۇڭلاردىن تۇرۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللايدىغان جايغا بېرىڭلار. **9** سىلەر لاۋۋي كاھىنلارنىڭ ۋە شۇ چاغدا بولىدىغان سوراقچى بە گنىڭ يېنىغا بارىسىلەر ۋە تۇلاردىن ھۆكۈم سورايسىلەر؛ تۇلار سىلەر ئۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىدۇ. **10** سىلەر پەرۋەردىگار تاللايدىغان ئاشۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ سىلە رگە تاپشۇرىدىغان ھۆكۈم سۆزى بويىچە ئىجرا قىلىسىلەر؛ تۇلارنىڭ سىلە رگە كۆرسەتكىنىنىڭ ھەممىسگە ئەمەل قىلىپ كۆڭۈل بۆلۈشۈڭلار كېرەك. **11** سىلەر تۇلارنىڭ سىلە رگە كۆرسەتكەن قانۇن ھۆكۈمى بويىچە، چىقىرىدىغان قارارى بويىچە قىلىسىلەر؛ تۇلار سىلە رگە تاپشۇرىدىغان سۆزدىن ئۆڭ يا سولغا چەتنەپ كەتمە گلار. **12** ۋە باشباشتاقلىق قىلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ خىزمىتى ئۈچۈن شۇ يەردە تۇرىدىغان كاھىنغا يا كى سوراقچى بە گگە قۇلاق سالمىغان كىشى بولسا، شۇ ئادەم تۇلۇمگە مەھكۇم بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر رەزىللىكنى ئىسرائىلدىن ھەيدەپ چىقىرىسىلەر. **13** شۇنداقلا، بارلىق خەلق بۇلارنى ئاڭلاپ قورقىدۇ ۋە يەنە باشباشتاقلىق قىلمايدۇ. **14** سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلىگەندە، شۇنداقلا ئۇنىڭدا تۇرغاندا: «مەن ئەتراپىمدىكى ئەللەرنىڭكىدەك تۇزۇمگە بىر پادىشاھ تىكلىمە كچىمەن» دېسەڭ، **15** شۇ چاغدا سەن تۇزۇگگە بەقەت پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللايدىغىنىنى تىكلەيسەن؛ ئۇستۇڭگە قېرىنداش بولمىغان چەتئەللىكنى بېكىتمەسلىكىڭ كېرەك. **16** [پادىشاھ] بولسا ئۆزى ئۈچۈن ئاتلارنى كۆپەيتمەسلىكى يا كى ئاتلارنى كۆپەيتىمەن دەپ خەلقنى مىسىرغا قايتۇرماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلە رگە: «سىلەر شۇ يول بىلەن ھە رگىز قايتاسلىقلار كېرەك» دېگەندى. **17** پادىشاھ كۆپ ئاياللارنى ئۆز ئەمرىگە ئالماسلىقى كېرەك؛ بولمىسا ئۇنىڭ كۆڭلى ئېزىپ كېتىشى مۇمكىن. ئۇ ئۆزىنى ئۈچۈن ئالتۇن-كۈمۈشنى كۆپەيتمەسلىكى كېرەك. **18** پادىشاھلىق تەختىگە ئولتۇرغىنىدا ئۇ ئۆزىنى ئۈچۈن لاۋۋي كاھىنلارنىڭ ئالدىدا مۇشۇ قانۇننى بىر دەپتە رگە كۆچۈرۈپ يېزىشى كېرەك. **19** شۇ دەپتە ر ئۇنىڭ يېنىدا دائىم بولۇشى ۋە ئۇنى ئومرىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە ئوقۇشى كېرەك؛ شۇنداق قىلسا ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىسىدىن قورقۇپ، مۇشۇ قانۇننىڭ سۆزلىرى ۋە بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ تۇلارغا ئەمەل قىلىشنى ئۆگىنىدۇ. **20** شۇنداقلا ئۇنىڭ كۆڭلى قېرىنداشلىرى ئالدىدا ھاكاۋۇرلىشىپ كەتمەيدۇ؛ بۇ ئەمرىلەردىن ئۇڭ يا سولغا چەتنەپ كەتمەيدۇ ۋە شۇنىڭدەك ئىسرائىل ئارىسىدا ئۇنىڭ ۋە ئوغۇللىرىنىڭ پادىشاھلىق كۈنلىرى كۆپ بولىدۇ.

18 لاۋۋي كاھىنلار ۋە شۇنىڭدەك بارلىق لاۋۋىلار قەبىلىسىنىڭ ئىسرائىلدا ھېچقانداق نېسىۋىسى يا كى مىراسى بولمايدۇ؛ تۇلار پەرۋەردىگارنا ئاتاپ ئوتنا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىقلاردىن ۋە [پەرۋەردىگارنىڭ] مىراسىدىن يېيىشكە بولىدۇ، **2** بىراق تۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ئارىسىدا ھېچقانداق مىراسى بولمايدۇ؛ پەرۋەردىگار ئېيتقاندەك، ئۇ ئۆزى تۇلارنىڭ مىراسىدۇر. **3** كاھىنلارنىڭ قۇربانلىق قىلىدىغان خەلقتىن ئالىدىغان ئۆلۈشى مۇنداق: ـ (مەيلى كالا يا كى قوي بولسۇن) قول، ئېگىڭ گوشى ۋە ئۆچەي-قېرىنى كاھىنلارغا بېرىلىدۇ. **4** سىلەرنىڭ ئاشلىقىڭلاردىن، يېڭى شارابىڭلاردىن ۋە زەيتۇن مېيىڭلاردىن دەسلەپكى پىشقان ھوسۇلۇنى ۋە قەيلەرىڭلاردىن دەسلەپكى قىرقىلغان يۇڭىنى ئۇنىڭغا بېرىسىلەر، **5** چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇنى ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىنى ئۆز نامىدا خىزمەتتە دائىم تۇرۇشقا بارلىق قەبىلىلىرىڭلار ئىچىدن تاللىۋالغان. **6** ئە گەر لاۋۋي بولغان بىر ئادەم پۈتكۈل ئىسرائىلدىكى ھەرقانداق شەھەر-يېزىدىن، يەنى ئۆزى ماكانلاشقان جايدىن چىقىپ، پەرۋەردىگار تاللايدىغان جايغا كەلسە **7** ۋە شۇ يەردە پەرۋەردىگار ئالدىدا تۇرغۇچى بارلىق قېرىنداشلىرىغا ئوخشاش پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ نامىدا خىزمەتىنە تۇرغان بولسا، **8** ئۇنداقتا (مەيلى ئۇ ئاتىسىدىن قالغان مىراسىنى سېتىۋەتكەن يا كى سېتىۋەتمىگەن بولسۇن) ئۇنىڭ يەيدىغان ئۆلۈشى قېرىنداشلىرىنىڭكىدەك بولۇشى كېرەك. **9** سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىنغا كە رگەن چاغدا، سەن شۇ يەردىكى ئەللەرنىڭ يەرگىنچلىك ئادەتلىرىنى ئۈگەنمەسلىكىڭ كېرەك. **10** ئارا ئالدىردا ئۆز ئوغلى يا كى قىزنى ئوتىنى ئۆتكۈزىدىغان، پالچىلىق، رەمچىلىك، رەپسانىيلىك، جاد ۋە كەرلىك **11** يا كى دەمىدىچىلىك قىلغۇچى يا كى جىنكەش، سېھىرگەر يا كى ئۆلگەنلەردىن يول سورىغۇچى ھېچقانداق كىشى بولمىسۇن؛ **12** چۈنكى بۇنداق ئىشلارنى قىلىدىغان ھەرقانداق كىشى پەرۋەردىگارغا نەپرەتلىك بولىدۇ؛ بۇ يەرگىنچلىك ئىشلار تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ شۇ ئەللەرنى ئالدىڭلاردىن ھەيدەپ چىقىرىدۇ. **13** سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا ئەيىبسىز م ۇكەممەل بولۇشۇڭ كېرەك؛ **14** چۈنكى سەن زېمىندىن ھەيدەيدىغان بۇ ئەللەر رەمچىلەر ۋە پالچىلارغا قۇلاق سالىدۇ؛ بىراق پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئۇنداق قىلىشقا يول قويمايدۇ. **15** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سىلەر ئۈچۈن ئارا ئالدىردىن، قېرىنداشلىرىڭلار ئارىسىدىن ماڭا ئوخشايدىغان بىر پەيغەمبەر تۇرغۇزىدۇ؛ سىلەر ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار. **16** بۇ سىلەر ھورەب تېغىدا يىغىلغان كۈندە پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن: «پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ ئاۋازىنى يەنە ئاڭلىمايلى، بۇ دەھشەتلىك ئوتنى كۆرمەيلى، بولمىسا ئۆلۈپ كېتىمىز» دەپ تەلەپ قىلغىنىڭلارغا پۈتۈنلەي ماس كېلىدۇ. **17** شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ماڭا: «ئۇلارنىڭ ماڭا دېگەن سۆزى ياخشى بولدى. **18** مەن ئۇلارغا قېرىنداشلىرى ئارىسىدىن ساڭا ئوخشايدىغان بىر پەيغەمبەرنى تۇرغۇزىمەن، مەن ئۆز سۆزلىرىمنى ئۇنىڭ ئاغزىغا سالىمەن ۋە ئۇ مەن ئۇنىڭغا بارلىق تاپىلىغىنىمنى ئۇلارغا سۆزلەيدۇ. **19** ۋە شۇنداق بولىدىكى، ئۇ مېنىڭ نامىمدا دەيدىغان سۆزلىرىمگە قۇلاق سالمايدىغان ھەرقانداق كىشى بولسا، مەن ئۇنىڭدىن ھېساب ئالىمەن. **20** ئەمما مېنىڭ نامىمدا باشباشتاقلىق قىلىپ مەن ئۇنىڭغا تاپىلىمىغان بىرەر سۆزنى سۆزلىسە يا كى باشقا ئىلاھلارنىڭ نامىدا سۆز قىلىدىغان پەيغەمبەر بولسا، شۇ پەيغەمبەر ئۆلتۈرۈلۈشۈن. **21** ئە گەر سەن كۆڭۈڭدە: «پەرۋەردىگار قىلمىغان سۆزنى قانداق پەرق ئېتىمىز» دېسەڭ، **22** بىر پەيغەمبەر پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا سۆز قىلغان بولسا ۋە ئۇ بېشارەت قىلغان ئىش توغرا چىقمىسا يا كى ئەمەلگە ئاشۇرۇلمىسا، ئۇنداقتا بۇ سۆز پەرۋەردىگاردىن چىقمىغان، شۇ پەيغەمبەر باشباشتاقلىق بىلەن سۆزلىگەن دەپ، ئۇنىڭدىن قورقما.

19 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە بېرىدىغان زېمىندىكى تائىپىلەرنى سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن ئۆزۈپ تاشلىغان ۋاقتىدا ۋە سىلەر شۇنداقلا تۇلارنىڭ شەھەرلىرى ۋە ئۆيلىرىدە تۇرغىنىڭلاردا، **2** سىلەر شۇ چاغدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە بېرىدىغان زېمىندا ئۈچ شەھەرنى ئايرىم قىلىشىڭلار كېرەك؛ **3** شۇنداقلا، ئادەم ئۆلتۈرگەن ھەربىر كىشى شۇ يەرلە رگە، شۇ شەھەرلەرنىڭ بىرىگە قېچىپ بېرىۋالسۇن دەپ يول ھازىرلاپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار مىراس بولۇشقا سىلە رگە بېرىدىغان زېمىننى ئۈچ رايونغا بۆلىسىلەر. **4** تىرىك قېلىش ئۈچۈن شۇ يەرلە رگە قېچىپ بېرىۋالغان، ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشى توغرۇلۇق بەلگىلىمە مۇنداق: ـ ئۇ قوشنىسىنى تاسادىپىيلىقتىن ئۆزۈپ ئۆلتۈرۈپ قويغان، شۇنداقلا ئەسلىدە ئۇنىڭغا ئۆچ-ئاداۋىتى بولمىغان بولسا، شۇ يە رگە قېچىپ بېرىۋالسا بولىدۇ. **5** مەسىلەن، ئۇ قوشنىسى بىلەن ئوتۇن كېسىشكە ئورمانغا كە رگەن بولۇپ، دەرەخنى كېسىشكە پالتىنى كۆتۈرگەندە پالتا بېشى سىپىدىن ئاجراپ كېتىپ قوشنىسىغا تېگىپ كېتىپ ئۇنى ئۆلتۈرۈپ قويسا، ئۇنداقتا جاۋابكار كىشى بۇ شەھەرلەردىن بىرىگە قېچىپ بېرۇلىپ ھايات قالىدۇ؛ **6** بولمىسا، قان قىسىسى ئالغۇچى غەزىپى

قاینغاندا ئادەم تۇلتۇ رگەن كىشىنى قوغلايدۇ ۋە يول تۆزۈن بولغاچقا، تۆنىكىڭا يېتىشۇپلىپ تۇلتۇرۇۋېتىشى مۇمكىن؛ ئەمەلىيەتتە، تۆ كىشى تۇلۇمگە لايىق ئەمەس، چۈنكى تۆنىنڭ ئەسلىدە قوشنىسىغا ھېچقانداق تۆچ-ئاداۋىتى يوق ئىدى. **7** شۇڭا مەن سىلە رگە: «تۆز دۇكلار شۇندىاق تۆچ شەھەرنى ئايلىرىشكلار كېرەك» دەپ ئەمر قىلىمەن. **8** پەرۋەردىگار خۇدايىكلار ئاتا-بوۋىلىرىكلارغا قەسەم قىلغىنىدەك چېگرايىكلارنى كېڭەيتىشنى، ئاتا-بوۋىلىرىكلارغا ۋەدە قىلغان بارلىق زېمىنى سىلە رگە تەقدىم قىلىشنى خالايدۇ؛ **9** سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىكلارنى سۆيۈش ۋە تۆنىنڭ يوللىرىدا دائىم مېڭىش تۆچۈن مەن سىلە رگە بۇگۈن تاپىلىغان بۇ ئەمرنى تۇتسا كلارلا تۆ شۇنداق قىلىدۇ، تۆنداقتا سىلەرمۇ تۆز دۇكلار تۆچۈن بۇ تۆچ شەھەردىن باشقا يەنە تۆچ شەھەرنى قوشىسىلەر. **10** ۋە شۇنداق قىلسا كلار پەرۋەردىگار خۇدايىكلار سىلە رگە مىراس قىلىپ تەقدىم قىلىدىغان زېمىن ئارىسىدا ناھەق قان تۆكۈلمەيدۇ ۋە شۇنىڭدەك گەدىنىكلارغا خۇن گۇناھى چۈشمەيدۇ. **11** لېكىن بىرسى قوشنىسىغا تۆچ-ئاداۋەت تۆتقان بولسا، پايلاپ تۇرۇپ تۆنىڭا ھۇجۇم قىلسىپ، تۇرۇپ تۇلتۇرۇۋەتسە ۋە شۇ شەھەرلەردىن بىرىگە قېچىپ بېرىۋالغان بولسا، **12** تۆنداقتا تۆنىنڭ تۆز شەھىرىدىكى ئاقساقللار ئادەم ئەۋەتىپ تۆنى شۇ يەردىن ياندۇرۇپ كېلىشى كېرەك، ئاندىن تۆنى تۇلتۇرۇلسۇن دەپ («قان قىساسى ئالغۇچى»نىڭ قولىغا تاپشۇرۇشى كېرەك. **13** سەن تۆنى ھېچ ئايىمغىن، شۇنداق قىلغاندا ئىسرائىلدىن تۆكۈلگەن گۇناھىسىز قاننىڭ دېغىنى تازىلىغان بولىسىلەر؛ ئاندىن ھالىكلار ياخشى بولىدۇ. **14** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئىگىلەش تۆچۈن تەقدىم قىلىدىغان زېمىندا بۇرۇنقىلار مىراس يېرىگىدە بېكىتكەن، قوشناڭنىڭ پاسىل تېشىنى يۇتكەمەسلىكىڭ كېرەك. **15** مەلۇم جىنايەت يا كى گۇناھ توغرىسىدا بىرسىگە «تۆ گۇناھ قىلغان» دەپ ئەرز-شىكايەت قىلسىتا يالغۇز بىرلا گۇۋاھچى بولسا كۆپايە قىلمايدۇ، بەلكى ھەممە ئىش ئىككى يا كى تۆچ گۇۋاھچىنىڭ سۆزى بىلەن بېكىتىلىشۇن. **16** بىرسى توغرۇلۇق «يالانچى-يوكۈنچى گۇناھ قىلغان» دەپ ئەرز قىلىدىغان قارا نىيەتلىك بىر گۇۋاھچى چىقسا، **17** دەۋالىشىپ قالغان ئىككى ئادەم پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا، شۇ كۆنلەردە بولىدىغان كاھىنلار ۋە سوراقچى بە گلەر ئالدىدا ھازىر بولسۇن؛ **18** سوراقچى بە گلەر ئەستايىدىللىق بىلەن تەكشۈرسۈن؛ ئە گەر ھېلىقى گۇۋاھچى يالغان گۇۋاھچى بولۇپ، تۆز قېرىندىشى توغرۇلۇق يالغان گۇۋاھلىق بە رگەن بولسا، **19** تۆنداقتا، سىلەر دەل تۆ قېرىندىشىغا قىلماقچى بولغىنىدەك تۆنىڭغىمۇ شۇنداق قىلىڭلار. شۇنداق قىلسا كلار رەزىللىكنى ئارا كلاردىن يوقىتىسىلەر. **20** قالغان خەلقمۇ بۇ ئىشنى ئا كلايدۇ ۋە قورقىدۇ ۋە شۇنداقلا، ئارا كلاردا تۆنداق رەزىل ئىشنى يەنە قىلمايدۇ. **21** سىلەر ھېچ رەھىم قىلما كلار؛ جانغا جان، كۆز زۇگە كۆز، چىشقا چىش، قولغا قول، پۇتقا پۇت ئېلىنسۇن.

20

ئە گەر سەن دۇشمەنلىرىڭگە جەڭ قىلغىلى چىقساڭ، ئات ۋە جەڭ ھارۋىلىرىنى، شۇنداقلا تۆز ۋۇكىنى كۆپ بولغان بىر ئەلنى كۆرسەڭ، تۆلاردىن ھېچ قورقما. چۈنكى سېنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تۆزى سەن بىلەن بللىدۇر. **2** سىلەر جە گىگە چىقىش ئالدىدا كاھىن تۆزى ئالدىغا چىقىپ خەلققە سۆز قىلىپ **3** تۆلارغا: ئەي ئىسرائىل، ئا كلا كلار! سىلەر بۇگۈن دۇشمەنلىرىڭلار بىلەن سوقۇشۇش ئالدىدا تۆرۇۋاتىسىلەر. كۆڭۈللىرىڭلار جۇرئەتسىز بولمىسۇن؛ قورقما كلار، تىترىمە كلار، تۆلارنىڭ سەۋەبىدىن دە ككە-د ۋىككىگە چۈشمە كلار؛ **4** چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تۆزى دۇشمەنلىرىڭلار تۆستىدىن غەلبە قىلىشىڭلار تۆچۈن سىلەر بىلەن بللە جە گىگە چىقىدۇ» ـ دەپ ئېيتىسۇن. **5** شۇ چاغدا ئەمەلدارلار خەلققە مۇنداق دېسۇن: ـ «ئارا كلاردا بىر يېڭى تۆي سېلىپ، تۆنى [خۇداغا] ئاتىمغان بىرسى بارمۇ؟ تۆنداقتا تۆ تۆز تۆيىگە يېنىپ كەتسۇن، بولمىسا تۆ جە گىدە تۆلۇپ كېتىپ، باشقا كىشى كېلىپ تۆنى [خۇداغا] ئاتىشى مۇمكىن. **6** تەك سېلىپ تۆزۈمزار بەرپا قىلىپ، تېخى تۆنىڭ مېۋىسىنى يېمىگەن بىركىم بارمۇ؟ بار بولسا ئۆيىگە يېنىپ كەتسۇن، بولمىسا تۆ جە گىدە تۆلۇپ كەتسە، باشقا كىشى كېلىپ تۆنىڭ مېۋىسىنى يېيىشى مۇمكىن. **7** بىر قىز بىلەن ۋەدىلەشكەن بولۇپ، تېخى تۆنى تۆز ئەرىگە ئالمىغان بىركىم بولسا، تۆ ئۆيىگە يېنىپ كەتسۇن، بولمىسا تۆ جە گىدە تۆلۇپ كەتسە، باشقا كىشى كېلىپ تۆنى تۆزىگە خوتۇنلۇققا ئېلىشى مۇمكىن». **8** ئاندىن مەنسەپدارلار خەلققە يەنە سۆزلەپ: «قورقۇپ كەتكەن، جۇرئەتسىز بىركىم بارمۇ؟ تۆ ئۆيىگە يېنىپ كەتسۇن. بولمىسا قېرىنداشلىرىنىڭ يۈرىكىمۇ تۆنىڭكىدەك جاساىرەتسىز بولۇپ قېلىشى مۇمكىن» دەپ ئېيتىسۇن. **9** ئەمەلدارلار خەلققە شۇلارنى ئېيتقاندىن كېيىن تۆلار خەلقنىڭ ئالدىدا يېتە چىلىك قىلىشقا قومۇنلارغا سەردارلارنى تىكلىسۇن. **10** سىلەر ھۇجۇم قىلىشقا مەلۇم بىر شەھە رگە يېقىنلاشقىنىڭلاردا ئاۋۋال تۆنىڭغا سۇلىھى توغرىسىدا سۆز قىلىڭلار. **11** ئە گەر تۆلار سۇلىھىنى خالايمىز، دەپ جاۋاب بېرىپ تۆز دەرۋازىلىرىنى سىلە رگە ئاچسا، تۆنداقتا تۆنىڭدا ئۇرۇۋاتقان ھەممە خەلق سىلە رگە بېقىنىپ قۇلۇق ھاشاردا بولىدۇ. **12** لېكىن سىلەر بىلەن سۇلىھى قىلىشقا ئۇنمىاي، بەلكى سىلەر بىلەن جەڭ قىلماقچى بولسا سىلەر ئۇنى قورشا كلار. **13** پەرۋەردىگار خۇدايىكلار ئۇنى قولۇڭلارغا تاپشۇرغاندا تۆنىڭدىكى ھەربىر ئە رەكنى قىلىچلاپ تۆلتۇرۇۋە كلار؛ **14** لېكىن ئايالار بىلەن بالىلىرى، كالا بىلەن شەھەردىكى ھەممە نەرسىنى، يەنى بارلىق غەنىيمەتنى تۆز ۋۇكىلارغا ئوجا قىلىپ ئېلىكلار؛ پەرۋەردىگار خۇدايىكلار تۆز دۇشمەنلىرىڭلاردىن سىلە رگە ئېلىپ بە رگەن ئوجىدىن يەپ سۆيۈنىسىلەر. **15** سىلەردىن يىراقتا بولغان، [زېمىنغا تەۋە بولمىغان] ئەللەرنىڭ شەھەرلىرىگە شۇنداق قىلىڭلار. **16** لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىكلار سىلە رگە مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىندىكى ئەللەرنىڭ شەھەرلىرىنى بولسا، تۆلارنىڭ ئېجىدىكى تىنىقى بار ھېچ نەرسىنى تىرىك قويماي، **17** بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىكلار سىلە رگە ۋەيرۇغاندەك ھىتتىيلار بىلەن ئامورىيلار، قاناناتىيلار بىلەن پەرىززىيلەر، ھىۋىيلار بىلەن يەبۇسىيلارنىڭ ھەممىسىنى تەلتۈكۈس يوقىتىشىڭلار كېرەك. **18** بولمىسا، تۆلار تۆز ئىلاھلىرىغا چوقۇنۇشتىكى ھەممە يەرگىنجىلىك ئىشلىرىنى سىلە رگە ئۆگىتىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىكلارغا گۇناھ قىلدىغان بولىسىلەر. **19** بىر شەھەرنى ئىگىلەش تۆچۈن تۆزۈن ۋاقىت جەڭ قىلىپ قورشاپ تۇرۇشقا توغرا كەلسە، تۆنىڭ ئەتراپىدىكى دەرەخلەرنى پالتا بىلەن كېسىپ ۋەيران قىلما كلار؛ چۈنكى تۆلارنىڭ مېۋىسىنى يېسە كلار بولىدۇ. شۇڭا تۆلارنى كەسمە كلار؛ چۈنكى دالادىكى دەرەخلەر قورشۇلىشى كېرەك بولغان ئادەممىدى؟ **20** لېكىن سىلەر مېۋىلىك دەرەخ ئەمەس دەپ بىلگەن دەرەخلەرنى كېسىپ يوقىتىپ، سىلەر بىلەن سوقۇشقان شەھەرنى ھۇجۇم قىلىپ غۇلىتىشقا شۇ دەرەخلەردىن ئىستىھكام-يوتەيلەرنى ياسىسا كلار بولىدۇ.

21

ئە گەر پەرۋەردىگار خۇدايىكلار سىلە رگە مىراس قىلىپ ئىگىلەشكە بېرىدىغان زېمىندا، دالادا تۆلتۇرۇلگەن بىر جەسەت تېپىلسا، ئە ممۇ تۆنى تۆلتۈ رگەن ئادەم مەلۇم بولمىسا، **2** ئاقساقللىرىڭلار بىلەن سوراقچى بە گلەرىڭلار چىقىپ تۆلۈك تېپىلغان يەر بىلەن ئەتراپىدىكى شەھەرلەرنىڭ ئاراىلىقىنى تۆچىشۇن؛ **3** تۆلتۇرۇلگۈچىنىڭ جەسىتىگە ئەڭ يېقىن شەھەرنىڭ ئاقساقللىرى بولسا ئىشقا سېلىنمىغان، ۋېزىتوروقۇ سېلىنمىغان ئىنەك تېپىپ كەلسۇن؛ **4** شۇ شەھەرنىڭ ئاقساقللىرى ئىنە كنى سۇيى توختىماي ئاقىدىغان، ھەيدىلىپ تېرىلمىغان بىر جىلغىغا ئېلىپ بېرىپ، شۇ جىلغىنىڭ تۆزىدە ئىنە كنىڭ بوينىنى سۇندۇرۇۋەتسۇن؛ **5** شۇ چاغدا لاۋىينىڭ ئەۋلادلىرى بولغان كاھىنلار تۆلارنىڭ قېشىغا كەلسۇن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىكلار تۆلارنى تۆزىنىڭ ئالدىدا خىزمەتتە بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بەختىيار-بەركەت تىلەشكە تاللىغانىدۇر. ھەربىر دەۋا ۋە ھەربىر تاياق جازاسى تۆلارنىڭ سۆزى بوىىچە كېىسىلسۇن. **6** تۆلتۇرۇلگۈچىنىڭ جەسىتىگە ئەڭ يېقىن شەھەردىكى ئاقساقللارنىڭ ھەممىسى شۇ جىلغىغا كېلىپ، يوينى سۇندۇرۇلغان ئىنە كنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، قوللىرىنى يۇيۇپ **7** گۆژاھلىق بېرىپ: «قوللىرىمىز بولسا بۇ قانىنى تۆكمىدى، كۆزلىرىمىز بۇ ئىشنى كۆرمىدى؛ **8** ئەي پەرۋەردىگار، سەن تۆزۈڭ ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ قۇتقۇزغان خەلقىڭ ئىسرائىلنى كەچۈر رگەيسەن ۋە ناھەق ئاققان قانىڭ گۇناھىنى ئىسرائىل خەلقىگە ئارتمىغايسەن» ـ دېسۇن؛ شۇنداق قىلىپ بۇ قان گۇناھىنا كافارەت كەلتۈرۈلگەن بولىدۇ. **9** سىلەر شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە توغرا بولغانىنى قىلىپ ناھەق تۆكۈلگەن قاننىڭ گۇناھىنى تۆز ۋۇكىلاردىن چىقىرىۋەتكەن بولىسىلەر. **10** ئە گەر سىلەر دۇشمەنلىرىڭلار بىلەن جەڭ قىلغىلى چىققىنىڭلاردا پەرۋەردىگار خۇدايىكلار تۆلارنى قولۇڭلارغا بە رگەچ، تۆلاردىن ئەسىر ئالغان بولسا كلار، **11** بۇ ئەسىرلەرنىڭ ئارىسىدا چىرايلىق بىر ئايالنى كۆرۈپ، كۆڭۈلۈڭ تۆنىڭغا چۈشۈپ، تۆنى ئەمرىگە ئېلىشنى خالىساڭ، **12** تۆنداقتا تۆنى ۋەيۋىگە ئېلىپ بارغىن؛ تۆ چېچىنى چۈشۈرۈپ، تىرناقلىرىنى ياساپ، **13** ئەسىرلىكتە كىيگەن كىيىملىرىنى سېلىپ، ۋەيۋىدە ئولتۇرۇپ تولۇق بىر ئاي ئاتا-ئانىسى ئۈچۈن ماتەم تۇتسۇن؛ ئاندىن سەن تۆنىڭ قېشىغا كىرىپ تۆنى تۆز ۋۇكىگە ئايال قىلىپ تۆنىڭغا ئەر بولىساڭ بولىدۇ. **14** كېىن، ئە گەردە كۆڭۈلۈڭ تۆنىڭدىن سۆيۈنمىسە، تۆ قەيەرنى خالىسا، بارغىلى ۋەيۋىشۇڭ كېرەك؛ تۆنى پۇلغا ساتمىغىن ۋە تۆنىڭغا دېدە كتەك مۇئامىلە قىلمىغىن، چۈنكى سەن تۆنىڭغا يېقىنلىق قىلىپ ۋەيات قىلغانىسەن. **15** ئە گەر بىرسىنىڭ ئىككى ئايالى بولۇپ تۆلارنىڭ بىرىگە ئامراقلىق، يەنە بىرىگە تۆچىلۇك قىلغان بولسا ۋە ئامراق ۋە تۆچ بولغان ھەر ئىككىسىدىن ئوغۇل تۆغۇلغان بولسا، تۆنىڭىسىنى تۆچ ئايالدىن تايقان بولسا **16** تۆنداقتا تۆ كىشى ئوغۇللىرىغا بارىنى مىراس تۆچۈن تۆلەشتۈرۈپ بە رگەن كۆنىدە تۆچ ئايالنىڭ ئوغلى، يەنى تۆنىڭ تۆنجى تۆغلىنىڭ ئورنىغا ئامراق ئايالنىڭ ئوغلىنى تۆنجى ئوغۇللۇققا ۋەيۋىشقا بولمايدۇ. **17** تۆ بەلكى تۆچ ئايالنىڭ ئوغلىنى تۆنجى ئوغلۇم دەپ ئېتىراپ قىلسۇن؛ چۈنكى بۇ تۆنىڭ كۆچ-قۇۋۋىتى بار ۋاقىتدىكى دەسلەپكى مېۋىسىدۇر؛ تۆنجى ئوغۇللۇق

هوقۇق تۆنىكىنى بولغاچقا، ئاتىسى بارلىق مال-مۈلۈكتىن تۆنىكىنا ئىككى ئۈلۈش مىراس بەرسۇن.
18 ئە گەر بىرسىنىڭ باشباشتاق ۋە ئىتائەتسىز ئوغلى بولسا، ئۇ نە ئاتىسىنىڭ سۆزىگە، نە ئانىسىنىڭ
سۆزىگە قۇلاق سالماي، ھەتتا تاياق-تەربىيىمۇ كار قىلماي، تۇلارنىڭ گېپىنى يەنلا ئاڭلىمىسا، **19**
تۆنىڭ ئاتا-ئانىسى ئۇنى تۇتۇپ، شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا ئېلىپ بېرىپ، شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ
قېشىغا كەلتۈرسۇن؛ **20** تۇلار شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىغا ئەرز قىلسا: ـ «بۇ ئوغلىمىز باشباشتاقلىق
ۋە ئىتائەتسىزلىك قىلىپ، سۆزىمىزنى ئاڭلىماي يۈرىدۇ، ئۇ نەپىسى ياماندۇر، شاراباخور بولۇپ قالدى»
دەپ ئېيتسۇن. **21** شۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ ھەممە خەلقى بىر بولۇپ ئۇنى چالما-كېسىمەك قىلىپ
ئۆلتۈرسۇن. سىلەر بۇ يول بىلەن ئۆز ئاۋۇلۇڭلاردىن رەزىللىكنى چىقىرۋېتىسىلەر؛ پۈتكۈل ئىسرائىل بۇ
ئىشنى ئاڭلاپ قورقىدىغان بولىدۇ. **22** ئە گەر بىرىسى ئۆلۈم جازاسىغا لايىق گۇناھ سادىر قىلىپ،
ئۆلتۈرۈلگەن بولسا ۋە جەسىتىنى بىر دەرەخكە ئېسىپ قويغان بولسا گەر، **23** ئاۋۇكى كېچىچە
دەرەختە قالمىسۇن؛ قاندىقا بولمىسۇن، سىلەر دەرەخكە ئېسىلغۇچىنى شۇ كۈندە كۆمۈۋېتىگەر
(چۈنكى كىمدە كىم [دەرەخكە] ئېسىلغان بولسا، خۇدا تەرىپىدىن لەنەتكە قالدۇرۇلغان كىشى
ھېسابلىنىدۇ). شۇنداق قىلسا گەر، پەروەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە مىراس قىلىپ بە رگەن
زېمىنىنى بۇلغىمىغان بولىسىلەر.

22

سەن قېرىندىشىڭنىڭ كالىسى يا قوينى ئېزىپ كەتكىنىنى كۆرسەڭ، چاتىقىڭ بولماي
يۈرمە؛ قاندىقا بولمىسۇن، ئۇنى قېرىندىشىڭنىڭ قېشىغا يەتكۈزۈپ بەر. **2** ئە گەردە قېرىندىشىڭ
ساڭا يېقىن ئولتۇرمىسا ۋە يا كى ئىگىسىنى تونۇمىسالڭ، شۇ ھايۋانىنى ئۆز ۋېزىگىگە ئېلىپ كېلىپ،
قېرىندىشىڭ ئۇنى ئىزدەپ كەلگۈچە كەلگۈچە ئۇنۇڭ ساقلاپ ئاندىن ئۇنىڭغا تاپشۇرۇپ بە رگىن. **3** سەن
ئوخشاشلا ئۇنىڭ يىتىكەن ئېشىكى يا كى كېيىملىرىنىمۇ شۇنداق قىل؛ شۇندىقلا قېرىندىشىڭنىڭ
ھەرقانداق يىتىكەن نەرسىسىنى تېپىۋالساڭ، ئۇنىمۇ شۇنداق قىلغىن؛ سەن ئۆز ئۆڭۈڭنى بۇ ئىشتىن
قاچۇرمىغىن. **4** ئە گەر قېرىندىشىڭنىڭ ئېشىكى يا كى كالىسىنىڭ يولدا يېقىلىپ چۈشكىنىنى
كۆرسەڭ، سەن بۇ ئەھۋالدىن ئۆزۈڭنى قاچۇرمىغىن؛ قېرىندىشىڭنا يارەملىشىپ ئۇلىغىنى تارتىپ
ئۆرغۈزغىن. **5** ئايال كىشى بولسا ئەرلەرنىڭ كېيىمىنى كېيىمىسۇن، شۇنىڭغا ئوخشاشلا ئەر
كىشى ئايال كىشىنىڭ كېيىمىنى كېيىمىسۇن، چۈنكى كىمكى شۇنداق قىلسا، پەروەردىگار
خۇدايىڭىنىڭ ئالدىدا يىرگىنچلىك بولىدۇ. **6** ئە گەر سەن يولدا كېنىۋېتىپ، بىر دەرەختە يا كى
يەردە بالىلىرى يا كى تۇخۇملىرى بولغان قۇشنىڭ تۇۋىسىغا ئۇچراسالڭ، ئانىسى تۇخۇم يا كى بالىلىرىنى
بېسىپ ياتقان بولسا، ئانا-بالىلىرىنى بىراقلا ئالمىغىن؛ **7** ھېچ بولمىغاندا سەن ئانىسىنى قويۇۋېتىپ،
بالىلىرىنلا ئالساڭ بولىدۇ، شۇنداق قىلساڭ ساڭا ياخشى بولۇپ ئۆزۈن تۇمۇر كۆرىسەن. **8** يېڭى
بىر تۇي سالساڭ، ئۆگزە گىگە بىر توسما تام ياسىغىن؛ بولمىسا بىرىسى ئۆنىڭدىن يېقىلىپ چۈشسە،
ئۆز ئۆگىگە قان تۆكۈلۈش گۇناھىنى كەلتۈرۈشۈڭ مۇمكىن. **9** ئۆز ئۈزۈمزارلىقىڭغا ئىككى خىل
ئۇرۇق چاچمىغىن؛ بولمىسا تېرىغىنىڭنىڭ ھەممىسى ۋە ئۈزۈمزارلىقىنىڭ مەھسۇلاتلىرى بۇلغانغان
ھېسابلىنىدۇ. **10** سەن كالا بىلەن ئېشەكنى بە رگە قوشۇپ بەر ھەيدىمىگىن. **11** يۇڭ ۋە كاناپىنى
ئىبارەت ئىككى خىل يېتىن توقۇلغان كىيىمنى كىيمىگىن. **12** سەن يېپىنغان تونۇڭنىڭ تۆت
بۇرجىكىگە قېرىنۇك قويغىن. **13** ئە گەر بىرى خوتۇن ئېلىپ ئۇنىڭغا يېقىنچىلىق قىلغاندىن كېيىن
ئۇنىڭغا تۆچ بولۇپ، **14** ئۇنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ، ئۇنىڭغا بەتنام چاپلاپ، ئەرز قىلىپ:
«مەن بۇ خوتۇننى ئالدىم، لېكىن ئۇنىڭغا يېقىنچىلىق قىلسام ئۇنىڭ قىز ئەمەسلىكىنى بىلدىم» دېسە،
15 ئۇنداقتا قىزنىڭ ئاتا-ئانىسى قىزنىڭ پاكلىق ئىسپاتىنى ئېلىپ شەھەر دەرۋازىسىدا ئولتۇرغان
شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىغا كەلتۈرسۇن، **16** ئاندىن قىزنىڭ ئاتىسى ئاقساقاللارغا سۆز قىلىپ: «مەن
قىزىمنى بۇ كىشىگە خوتۇنلۇققا بەردىم، لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا تۆچ بولۇپ قالدى؛ **17** ۋە مانا، ئۇ ئۇنىڭ
يامان گېپىنى قىلىپ، بەتنام چاپلاپ ئەرز قىلىپ: «قىزىڭنىڭ قىز ئەمەسلىكىنى بىلدىم» دەيدۇ.
بىراق مانا قىزىمنىڭ پاكلىق ئىسپاتى!» دەپ، ئىسپات رەختنى ئاقساقاللارنىڭ ئالدىدا يېيىپ
قويسۇن. **18** ئۇ ۋاقىتتا شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرى ئېرىنى تۇتۇپ ئۇنىڭغا تاياق-تەربىيە بېرىپ،
19 ئىسرائىلدىكى بىر پاك قىزنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ، ئۇنىڭغا بەتنام چاپلىدىڭ دەپ، يۈز
شە كەل كۈمۈش تۆلەتسۇن، ئاندىن تۆلار پۇلنى قىزنىڭ ئاتىسىغا بەرسۇن دەپ بېكىتسۇن. ئە مما قىز
بولسا شۇ كىشىنىڭ خوتۇنى بولۇپ تۇرۇۋېرىشى كېرەك؛ ئەر پۈتۈن تۇرمۇرىدە ئۇنى قويۇپ بەرسە
بولمايدۇ. **20** لېكىن بۇ سۆز راست چىقىپ، قىزنىڭ پاكلىق ئىسپاتى بولسا، **21** قىزنى ئاتىسىنىڭ
ۋېينىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا ئاپارسۇن ۋە ئاتىسىنىڭ ۋېيدە بۇزۇقلۇق قىلىپ ئىسرائىلنىڭ ئىچىدە
شەرمەندىلىك قىلغانلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭ شەھىرىنىڭ ئادەملىرى شۇ يەردە ئۇنى چالما-كېسىمەك قىلىپ
ئۆلتۈرسۇن. شۇنداق قىلغىنىڭلاردا سىلەر ئۆز ئاۋۇلۇڭلاردىن رەزىللىكنى چىقىرۋېتىسىلەر. **22** ئە گەر

بىرسى ئېرى بار خوتۇن بىلەن زىنا قىلىپ ئۆتۈلۈپ قالسا، زىنا قىلىشقان ئەر-خوتۇن ئىككىلىسى
ئۆلتۈرۈلسۇن. شۇنداق قىلغاندا ئىسرائىلنىڭ ئىچىدىن رەزىللىكنى چىقىرۋېتىسىلەر. **23** ئە گەر بىرىسى
شەھەردە براۋ بىلەن ۋەدىلىشىپ قويغان بىر قىزنى ئۇچراتىپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولسا، **24**
ئىككىلىسىنى شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا ئېلىپ چىقىپ چالما-كېسىمەك قىلىپ ئۆلتۈرۈڭلار، قىز بولسا
شەھەردە تۇرۇپ ۋاراقىرىمغىنى ئۈچۈن، ئەر بولسا باشقىنىسنىڭ ۋەدىلەشكەن قىزى بىلەن ياتقىنى
ئۈچۈن ئۆلتۈرۈلسۇن. شۇنداق قىلىپ، سىلەر ئۆز ئاۋۇلۇڭلاردىن رەزىللىكنى چىقىرۋېتىسىلەر. **25**
ئە گەر ئەر كىشى باشقىسى بىلەن ۋەدىلەشكەن قىزنى دالادا تۇتۇۋېلىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتسا، بەقەت
قىز بىلەن ياتقان ئەر كىشى ئۆلتۈرۈلسۇن. **26** قىزغا بولسا، ھېچنېمە قىلمىڭلار، چۈنكى قىزنىڭ
ئۆزىدە ئۆلۈمگە لايىق ھېچ گۇناھ يوق. بۇ ئىش بولسا بىرسى قوشنىسىغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى
ئۆلتۈرۈۋەتكەنگە ئوخشاش ئىشتۇر. **27** چۈنكى ئۇ باشقىسىغا ۋەدىلەشكەن قىزنى دالادا تۇتۇۋالغاندا،
قىز توۋلىغان بولسىمۇ ئۇنى قۇتقۇزغۇدەك كىشى تېپىلمىغان. **28** ئە گەر بىرىسى بىرەر ئەر بىلەن
ۋەدىلەشمىگەن قىزنى تۇتۇۋېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن يېتىپ ھەر ئىككىسى ئۆتۈلسا، **29** قىز بىلەن ياتقان
ئادەم قىزغا يېقىنچىلىق قىلىپ خار قىلغىنى ئۈچۈن قىزنىڭ ئاتىسىغا ئەللىك شە كەل كۈمۈش
بېرىشى كېرەك؛ ئاندىن قىزنى ئۆزىگە خوتۇن قىلىپ ئېلىشى كېرەك؛ ئۇ پۈتكۈل ئۆمرىدە ئۇنى
قويۇپ بەرسە بولمايدۇ. **30** ھېچكىم ئاتىسىنىڭ خوتۇنىنى ئالماسلىقى كېرەك، ئاتىسىنىڭ يوتقىنىنى
ئاچماسلىقى كېرەك.

23

كىمكى سوقۇلۇش يا كى كېسىلىش ئۆپەيلىدىن ئاختا قىلىۋىتىلگەن بولسا، پەروەردىگارنىڭ
جامائىتىگە كىرمىسۇن. **2** كىمكى ھارامدىن تۇغۇلغان بولسا پەروەردىگارنىڭ جامائىتىگە
كىرەلمەس؛ ئۇنىنچى ئەۋلادىغىچە مۇنداقلاردىن ھېچكىم پەروەردىگارنىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن.
3 ھېچىر ئامونىي ۋە يا ھېچىر موئابىي پەروەردىگارنىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن؛ ئۇنىنچى
ئەۋلادىغىچە ئۇلاردىن ھېچكىم پەروەردىگارنىڭ جامائىتىگە ھە رگىز كىرمىسۇن. **4** سەۋەب
شۇكى، سىلەر مىسىردىن چىققىنىڭلاردا ئۇلار ئالدىڭلارغا چە كلىك، سۇ ئېلىپ چىقمىدى
ۋە سىلە رگە زىيانكەشلىك قىلىشقا سىلەرنى قارغىسۇن دەپ، ئارام-ناھارائىمدىكى پېتورلۇق
بېتورنىڭ ئوغلى بالائامنى يالىلدى. **5** لېكىن پەروەردىگار خۇدايىڭلار بولسا بالائامنىڭ سۆزىنى
ئاڭلىماي، بەلكى سىلەر ئۈچۈن قارغىشنى بەركەتكە ئايلاندۇرۇۋەتتى؛ چۈنكى پەروەردىگار
خۇدايىڭلار سىلە رگە مۇھەببەت باغلىغان. **6** سىلەر ھەممە كۈنلىرىڭلاردا [ئامونىيلار ۋە
موئابىيلار]نىڭ ئامان-ئېسەنلىكى ۋە بەختىنى ھە رگىز ئىستەمە گىلار. **7** لېكىن ئېدومىيلار
قېرىندىشىڭلار بولغاچ، تۇلارغا نەپرەت بىلەن قارىمىگىلار. مىسىرلىقلارغىمۇ نەپرەت بىلەن
قارىمىگىلار، چۈنكى سىلەر ئۇلارنىڭ زېمىنىدا مۇساپىر بولۇپ تۇرغانىدىڭلار. **8** بۇلارنىڭ
ئۈچىنچى ئەۋلادىدىن تۇغۇلغان بىللار پەروەردىگارنىڭ ئىبادەت جامائىتىگە كىرسە بولىدۇ.
9 دۈشمەنلىرىگە قارشى جە گە چىقىپ چېدىر تىكىسەڭ، ھەرخىل ناپاكلىقتىن ئېھتىيات
قىلغىن. **10** ئە گەر تاراگلاردا كېچىسى بىرسى چۈشىدە شەيتان ئالدىپ ناپاك بولغان بولسا، ئۇ
چېدىرگاھدىن چىقىپ كەتسۇن؛ چېدىرگاھقا ئۆدۈلا كىرمىسۇن؛ **11** كەچقۇرۇن كە رگەندە
ئۇ سۇغا چۈشۈپ، كۈن پاتقاندا چېدىرگاھقا يېنىپ كىرسۇن. **12** [ھاجىتىڭلار] ئۈچۈن
چېدىرگاھنىڭ سىرتىدا بىر جايىڭلار بولسۇن؛ ئەرەتكە شۇ يە رگە بېرىڭلار. **13** سايمانلىرىڭ ئىچىدە
بىر گۈرجەك بولسۇن؛ سەن سىرتىنا ئەرەتكە ئولتۇرساڭ، ئۇنىڭ بىلەن ئۆرەك كولاپ ئەرىتىگىنى
كۆمۈۋەتكىن. **14** چۈنكى پەروەردىگار خۇدايىڭ سېنى قۇتقۇزۇشقا، دۈشمەنلىرىڭنى ئالدىڭلارغا
تاپشۇرۇشقا چېدىرگاھىڭ ئوتىۋىرىسىدا يۈرىدۇ؛ شۇڭا سېنىڭ چېدىرگاھىڭ پاك بولسۇن. بولمىسا ئۇ
سېنىڭكىدە بىرەر پاسكىنىلىق كۆرسە سەندىن ئايرىلىپ كېتىشى مۇمكىن. **15** ئۆز خوجىسىدىن
قېچىپ يېنىڭغا كەلگەن قۇلنى ئۆز خوجىسىغا ئۇچۇپ بەرمىگىن. **16** ئۇ ئاراگلاردا سىلەر بىلەن
بىللە تۇرۇپ، قايسى شەھەرنىڭ دەرۋازىسى ئىچىدە قايسى يەرنى تاللىسا، شۇ يەردە ئۆزىنى.
سىلەر ئۇنىڭغا زۇلۇم قىلمىگىلار. **17** ئىسرائىلنىڭ قىزلىرىنىڭ ئارىسىدا ھېچبىر پاھىشە بولمىسۇن،
ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئارىسىدا ھېچبىر پاھىشە ھەرئىلەك بولمىسۇن. **18** بىر قەسەمنى بەجا
كەلتۈرمەك ئۈچۈن پەروەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ۋېگىگە پاھىشىنىڭ پۇلىنى يا كى ھەزىلە كنىڭ
پۇلىنى كەلتۈرمىگىن؛ چۈنكى بۇ ئىككىسى پەروەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا يىرگىنچلىكتۇر.
19 سىلەر ئۆز قېرىندىشىڭلاردىن ئوسۇم تالماگلار؛ پۇلنىڭ ئوسۇمى بولسۇن، ئاشلىقنىڭ ئوسۇمى
بولسۇن يا كى ھەرقانداق ئوسۇم تالغۇدەك باشقا نەرسىنىڭ ئوسۇمىنى تالماگلار بولمايدۇ. **20** ئە مما
چەتئەللىكتىن ئوسۇم تالماگلار بولىدۇ، لېكىن قېرىندىشىڭلاردىن ھېچ ئوسۇم تالماگلار. شۇنداق
قىلساگلار پەروەردىگار خۇدايىڭلار سىلەر ئۇنى ئىگىلەشكە كىرىدىغان زېمىندا، قوللىرىڭلارنىڭ

بارلق ئەمگىكىدە سىلە رگە بەركەت بېرىدۇ. 21 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا بىر نەرسىنى ئاتاشقا قەسەم قىلغان بولساڭ، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقا ھايال قىلما. بولمىسا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇنى سەندىن تەلەپ قىلغىنىدا گۇناھكار بولىسەن. 22 لېكىن ئە گەر سەن بىر نەرسىنى ئاتاشقا قەسەم قىلمىساڭ، ئۇ ساڭا ھېچ گۇناھ بولمايدۇ. 23 ئاغزىڭدىن چىققانىنا ئەمەل قىلغىن، پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا قەسەم قىلىپ ئاتىغىنىڭنى، يەنى ئاغزىڭنىڭ سۆزى بويىچە ئىختىيارىي ھەدىيە ئۈنى سۈنۈشۈڭنى كېرەك. 24 سەن قوشنا ئۆتنىڭ تاللىغىنا كىرىسەڭ خالىغىنىڭچە يەپ ۋېزىن، ئەمما قاچا-قۇچاڭغا ئېلىپ ماڭمىغىن. 25 قوشنا ئۆتنىڭ پىشقان زىرائەتلىكىگە كىرىسەڭ، قولۇڭ بىلەن زىرائەتنىڭ يېشىنى ئۈزۈپ ئالساڭ بولىدۇ؛ ئەمما قوشنا ئۆتنىڭ زىرائەتلىرىگە ئورغاق سالغۇچى بولما.

24 ئە گەر بىرسى بىر ئايالنى ئەمرىگە ئالغاندىن كېيىن ئۇنىڭدا بىرەر سەت ئىشنى بىلىپ، ئۇنىڭدىن سۈيۈنمىسە، ئۇنداقتا ئۇ تالاق خېتىنى يېزىپ، ئۇنىڭ قولىغا بېرىشى كېرەك؛ ئاندىن ئۇنى ئۆز ۋېيدىن چىقىرىۋەتسە بولىدۇ. 2 ئايال ئۇنىڭ ۋېيدىن چىققاندىن كېيىن باشقا ئە رگە تە گسە بولىدۇ. 3 بۇ ئىككىنچى ئە رمۇ ئۇنى يامان كۆرۈپ، تالاق خېتىنى يېزىپ قولىغا بېرىپ ئۇنى ئۆز ۋېيدىن چىقىرىۋەتسە يا كى ئۇنى ئالغان ئىككىنچى ئېرى ئۆلۈپ كەتسە 4 ئۇنى ۋېزىپ بە رگەن ئاۋۋالقى ئېرى ئۇنى ناپاك ھېسابلاپ، ئىككىنچىسى قېتىم خوتۇنلۇققا ئالمىسۇن؛ چۈنكى ئۇنداق قىلسا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يىرگىنچلىك ئىش بولىدۇ. سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىننىڭ ئۈستىگە گۇناھ يۈكلىمىگىن. 5 ئە گەر بەركىم يېڭىدىن خوتۇن ئالغان بولسا ئۇنىڭغا نە جە گىگە چىقىش، نە باشقا بىرەر ئىشقا ۋېزىلىمىسۇن؛ ئۇ بە لكى ئالغان خوتۇنىنى خۇش قىلىش ئۈچۈن بىر يىلغىچە ئە ركىن-ئازاد بولۇپ ۋېيدە ئولتۇرسۇن. 6 ھېچكىم يارغۇنچاق يا كى ئۆگەنىنىڭ ئۈستى ئېشىنى كاپالەتكە ئالمىسۇن؛ چۈنكى بۇ ئىش بىرسىنىڭ ھاياتىنى كاپالەتكە ئالغانىدەك بولىدۇ. 7 ئە گەر بەركىم ئىسرائىلالاردىن بولغان قېرىندىشىنىڭ بىرىنى بۇلاپ چېلىپ، ئۇنى قۇلدەك ئىشلەتسە ۋە يا كى ئۇنى سېتىۋەتسە شۇ بۇلاڭچى ئولتۇرۇلىسۇن؛ سىلەر شۇنداق قىلسا گلار ئارا گلاردىن رەزىللىكنى چىقىرىۋېتىسىلەر. 8 پېسە-ماخاۋ ۋاباسى پەيدا بولسا، ئۆزۈڭلارغا پەخەس بولۇڭلار، لاۋۋى كاھىنلارنىڭ سىلە رگە بارلىق كۆرسەتكىنىنى قىلىڭلار، مەن ئۇلارغا قانداق قىلىشنى بۇيرۇغان بولسام شۇنىڭغا كۆڭۈل ۋېزىپ ئەمەل قىلىڭلار. 9 مىسىردىن چىققىنىڭلاردا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ يولدا مەريەمگە قانداق قىلغىنىنى ئەسكە ئېلىڭلار. 10 ئە گەر سەن ئۆز يولداشىڭ-قوشنا ئۆتنىڭ قەرز بەرسەڭ، كاپالەت ئېلىش ئۈچۈن ۋېيگە كىرمىگىن؛ 11 بە لكى تاشقىرىدا تۇرۇپ تۇر، ساڭا قەرزدار كىشى ئۆزى ساڭا بېرىدىغان كاپالەتنى تاشقىرىغا ئېلىپ چىقسۇن. 12 شۇ كىشى يوقسۇل بولسا سەن ئۇنىڭدىن كاپالەتكە ئالغان [كىيىمنى] يېپىنىپ ئۇخلىمىغايسەن؛ 13 ھېچ بولمىغاندا سەن بە لكى كاپالەتنى كۈن پاتقاندا ئۇنىڭغا قايتۇرۇپ بە رگىن؛ شۇنداق قىلساڭ ئۇ ئۆز تونىنى يېپىنىپ ئۇخلىغاندا، ساڭا بە خت-بەركەت تىلەيدۇ. شۇنداق قىلساڭ بۇ ئىش ساڭا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا ھەققانىيلىق سانىلىدۇ. 14 ئاجىز، نامرات مەدىكارغا ناھەقلىق قىلما، مەيلى ئۇ قېرىنداشلىرىڭلاردىن بولسۇن يا كى يېزا-شەھەرلىرىڭلاردا تۇرغان مۇساپىرلاردىن بولسۇن. 15 ئۇ نامراتلىقتىن ئۆز ھەققىگە ئىنتىزار بولغاچقا، ئۇ ئىشلىگەن شۇ كۈنى كۈن پېتىشتىن بۇرۇن ھەققىنى چوقۇم بە رگىن؛ بولمىسا، ئۇ سېنىڭ ئۈستىگە ئالدىدا پەرۋەردىگارغا پېرياد كۆتۈرىدۇ، بۇ ئىش گۇناھ بولۇپ بېشىڭغا چۈشىدۇ. 16 بالىلىرىنىڭ جىنايىتى ئۈچۈن ئاتا ئۆلتۈرۈلمىسۇن، بالىلارمۇ ئاتىنىڭ جىنايىتى ئۈچۈن ئۆلتۈرۈلمىسۇن؛ بە لكى جىنايىتى بار بولغان ھەربىر كىشى ئۆز گۇناھى ئۈچۈن ئۆلۈم جازاسىنى تارتىسۇن. 17 سەن مۇساپىر يا كى يېتىم ئوغرىسىدىكى ھۆكۈمنى بۇرمىلىما، تۇل ئايالنىڭ كىيىم-كېچەك كىلىرىنىمۇ كاپالەتكە ئالما، 18 بە لكى ئۆز ئۆزۈڭنىڭ مىسىردا قۇل بولۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى شۇ يەردىن ھۆر قىلىپ قۇتقۇزۇپ كەلگىنىنى يادىڭغا كەلتۈرگىن. شۇڭا مەن ساڭا بۇنىڭغا ئەمەل قىلغىن دەپ بۇيرۇيمەن. 19 سەن ئېتىزلىقىڭدىكى ھوسۇلنى يىغقىنىڭدا بىر باغ ئۆچىنى ئۈنتۈپ قالغان بولساڭ، ئۇنى ئېلىپ كېلىش ئۈچۈن يېنىپ بارمىغىن؛ ئۇ ئۆچىنى مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ۋە تۇل خوتۇنغا تە گسۇن. شۇنداق قىلغاندا پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنىڭ قوللىرىڭنىڭ بارلىق ئەمگىكىنى بەركەتلەيدۇ. 20 زەيتۇن دەرىخىڭنى قاققىنىڭدىن كېيىن شاخلىرىدا قالغانلىرىنى قايتا قاقما؛ قالدۇقلىرى مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ۋە تۇل خوتۇنغا تە گسۇن. 21 ئۆزۈمزارلىقىڭنىڭ ئۆزۈمىلىرىنى يىغىپ بولغاندىن كېيىن ۋاشاڭ قىلمىغىن. قالدۇقلىرى مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ۋە تۇل خوتۇنغا تە گسۇن. 22 ئۆزۈڭنىڭ مىسىر زېمىنىدا قۇل بولغىنىڭنى يادىڭغا كەلتۈرگىن؛ شۇڭا مەن ساڭا بۇنىڭغا ئەمەل قىلغىن دەپ بۇيرۇيمەن.

25 ئە گەر ئىككى كىشى بىرنەرسىنى تالىشىپ قېلىپ، ھۆكۈم بېرىشى تەلەپ قىلىپ سوت ئالدىغا كەلسە، ئۇنداقتا سوراقچىلار دەۋاغا ھۆكۈم چىقىرىپ ھەقدارنى ھەق، گۇناھى بار ئادەمنى گۇناھكار دەپ جاكارلىسۇن. 2 ئە گەر گۇناھكار ئادەم دەررىگە لايىق بولسا، سوراقچى ئۇنى ئۆزىنىڭ ئالدىدا يە رگە ياتقۇزۇپ، ئۇنىڭ قىلغان گۇناھىغا لايىق ساناپ دەررىلىسۇن. 3 لېكىن يەقەت قىرىق دەررىلا ئۇرۇلسۇن؛ شۇنىڭدىن زىيادە ئۇرۇلمىسۇن، كۆزىڭ ئۇرۇلسا شۇ قېرىندىشىڭ كۆز ئالدىدا كەمسىتىلگەن بولىدۇ. 4 سەن خامان تېپىۋاتقان كالىنىڭ ئاغزىنى بوغمىغىن. 5 ئە گەر بىر يەرەدە تۇرىدىغان قېرىنداش ئاكا-ئىنىلارنىڭ بىرى بالا يۈزى كۆرمەيمۇ تۇلۇپ كەتسە، تۇلىگەن كىشىنىڭ ئايالى يات بىر كىشىگە تە گىسۇن، بە لكى ئۇنىڭ ئېرىنىڭ بىرتۇغقان قېرىندىشى ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ، بىرتۇغقان قېرىندىشىلىق بۇرچىنى ئادا قىلسۇن؛ 6 تۇلىگەن قېرىندىشىنىڭ ئىسمى ئىسرائىلدىن ئۆچۈرۈلمەسلىكى ئۈچۈن ئايالىنىڭ تۇنجى بالىسىغا ئۇنىڭ ئىسمى ۋېزىلسۇن. 7 لېكىن ئە گەر بۇ كىشى يە گىگىسىنى ئېلىشنى خالىمىسا، يە گىگىسى [شەھەر] دەرۋازىسىدىكى ئاقساقاللارنىڭ قېشىغا بېرىپ: «ئېرىمنىڭ بىرتۇغقان قېرىندىشى ئۆز قېرىندىشىنىڭ ئىسمىنى ئىسرائىلدا قالدۇرۇشقا ئۈنىمىدى؛ ئۇ مەن ئۈچۈن بىرتۇغقان قېرىندىشلىق بۇرچىنى ئادا قىلىشقا ئۈنىمىدى»، دەپ ئېيتىسۇن. 8 ئاندىن ئۇنىڭ شەھىرىدىكى ئاقساقاللار ئۇنى چاقىرتىپ ئۇنىڭغا نەسىھەت قىلسۇن؛ ئە گەر ئۇ: «مەن ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىشنى خالىمايمەن»، دەپ چىڭ تۇرۇۋالسا، 9 يە گىگىسى ئاقساقاللارنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭ پۇتىدىن كەشنى سالدۇرۇپ، يۈزىگە تۈكۈرۈپ: «بىر تۇغقان قېرىندىشى ئۈچۈن ئائىلە قۇرۇشقا ئۈنمىغان كىشىگە شۇنداق قىلىنسۇن!» دەپ جاكارلىسۇن. 10 شۇ كىشىنىڭ نامى ئىسرائىلنىڭ ئۆچىدە: « كەشى سېلىنغۇچىنىڭ ۋۇيى» دەپ ئاتالسۇن. 11 ئە گەر ئىككى ئادەم بىر-بىرى بىلەن ئۇرۇشۇپ قالغىنىدا بىرىنىڭ ئايالى ئۇنى ئېرىگە يارده ملىشىپ ئېرىنى ئۇرغۇچىنىڭ قولىدىن ئاجراتماقچى بولۇپ، قولىنى ئۇزىتىپ ئۇرغۇچىنىڭ جان يېرىنى ئۈتۈۋالسا، 12 ئۇنداقتا سەن ئۇنىڭغا ھېچ رەھىم قىلمای قولىنى كېسىۋەت. 13 سېنىڭ خالتاڭدا چوڭ-كىچىك ئىككى خىل تارازا تېشى بولمىسۇن. 14 ۋۇ ئۆزىدە چوڭ-كىچىك ئىككى خىل ئەفاھ ساقلىما. 15 تارازا تېشىڭ ۋېتىوغرا، دۇرۇس بولسۇن؛ ئەفاھىڭمۇ ۋېتىوغرا، دۇرۇس بولسۇن. شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىندا ئۇمرۇڭ ئۇزۇن بولىدۇ. 16 چۈنكى كىمكى شۇنداق ئىشلار قىلسا، كىمكى ناھەق ئىش قىلسا، خۇدايىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يە رگىنچلىك سانىلىدۇ. 17 مىسىردىن چىقىپ كېلىۋاتقىنىڭلاردا ئامالە كلەرنىڭ سىلە رگە نېمە قىلغىنىنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار؛ 18 ئۇلار خۇدادىن قورقماي، يولدا سىلە رگە ئۇچراپ، سىلەر ھېرىپ-چارچاپ ھالىڭلار قالمىغان چاغدا، كەينىڭلاردا قالغان ئاجىز كىشىلەرنى ئۇرۇپ يوقاتمىدىمۇ؟ ئۇ خۇدادىن ھېچ قورقمىدى. 19 شۇڭا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ مىراسىڭ بولسۇن دەپ ساڭا ئىگىلەشكە بېرىدىغان زېمىندا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئەترابىڭدىكى بارلىق دۈشمەنلىرىڭدىن ئامانلىق بە رگىنىدە، ئامالە كلەرنىڭ نامىنى ئاسماننىڭ تېگىدە تە سىلەئمىگىدەك دەرىجىدە ئۆچۈرۈۋۆژەت؛ بۇ ئىشنى ئۇنۇتما.

26 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئۆزۈڭنىڭ قىلىپ ئىگىلەپ ئولتۇراقلاشقاندا، 2 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىننىڭ ھوسۇلىنى ئالغاندا، سەن يەرنىڭ دەسلەپكى پىشقان مېۋىسىنى تېلىپ، سېۋەتكە سېلىپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۆز نامىنى ۋېزىشقا تاللايدىغان جايىغا تېلىپ بېرىشىڭ كېرەك؛ 3 ئاندىن شۇ ۋاقىتتىكى كاھىنىڭ قېشىغا كەلتۈرۈپ، ئۇنىڭغا: «پەرۋەردىگار ئۆزىنى بە رگە بېرىشكە ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قەسەم قىلغان زېمىنغا كىردىم، بۇگۈن مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا شۇنداق بولغىنىغا گۇۋاھمەن»، دەپ ئېيتىسەن. 4 كاھىن سېۋەتنى قولۇڭدىن تېلىپ ئۇنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا ۋېيدۇ؛ 5 ئاندىن سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا سۆز قىلىپ مۇنداق دەيسەن: ـ «مېنىڭ ئاتام ئەسلى غېرىب بىر ئارامىي ئىدى، مىسىرغا چۈشۈپ ئولتۇراقلاشتى؛ ئۇلار ئىۋەرىدە سانى ئاز مۇساپىر بولسىمۇ، بارغانسېرى كۆپىيىپ ئۇلۇغ، كۈچلۈك، چوڭ بىر خەلق بولدى. 6 لېكىن مىسىرلىقلار بە رگە قاتتىق قوللۇق قىلىپ، زۇلۇم سېلىپ بىزنى ئېغىر ئەمگەككە سالدى. 7 ئەمما بىز ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا پېرياد قىلىۋىدۇق، پەرۋەردىگار ئاۋازىمىزنى ئاڭلاپ بىز تارتىۋاتقان خارلىق، جاپا ۋە زۇلۇمغا نەزىرىنى سالدى. 8 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار كۈچلۈك قول ۋە ئۇزارتقان بىلەك، دەھشەتلەر ۋە مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەر بىلەن بىزنى مىسىردىن چىقىرىپ 9 بىزنى بۇ يە رگە ئېلىپ كېلىپ بۇ زېمىنغا، يەنى سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان بىر زېمىنغا ئىگە قىلدى! 10 ئەمدى مانا، ئەي پەرۋەردىگار، سەن ماڭا بە رگەن بۇ زېمىننىڭ مېۋىسىنىڭ دەسلەپكى پىشقىنىنى سېنىڭ قېشىڭغا

ئه كەلدىم»، دەيسەن. شۇلارنى دەپ، سېۋەتنى پەرۋەردىگار خۇدايىگىنىڭ ھۇزۇرىدا قويۇپ، پەرۋەردىگار خۇدايىگىنىڭ ئالدىدا سەجدە قىلسىەن؛ 11 شۇنداق قىلىپ سەن ۋە ۋۇ ۋۇگۈنىكلەر پەرۋەردىگار خۇدايىگىنىڭ سىلە رگە ئاتا قىلغان ھەممە نېمەتلىردىن خۇش بولۇڭلار؛ تۆزۈلۈك، لاۋىيلار ۋە ئارا گلارنا تۇردىغان مۇساپىرلار شادلىنىڭلار. 12 سەن ھەر تۆچىنچى يىلدا، يەنى ئوندىن بىرى بولغان تۆشرە يىلدا ھەممە ھوسۇلۇڭنىڭ ئوندىن بىرىنى تۆشرە ئايرىپ بولغاندىن كېيىن، سەن لاۋىي بىلەن مۇساپىرغا، يېتىم-يېسىر، تۇل خوتۇنلارغا دەرۋازىلىرىڭنىڭ ئىچىدە شۇلاردىن يەپ قويۇنسۇن دەپ بېرىسەن؛ 13 ۋە سەن پەرۋەردىگار خۇدايىگىنىڭ ئالدىدا سۆز قىلىپ شۇنداق دەيسەن: «مەن ۋۇيۇمدىن [خۇداغا] مۇقەددەس قىلىنغان نەرسىلەرنى ئايرىپ ئېلىپ چىقتىم، سەن ماڭا تاپىلىغان ئەمر ۋىچىە بۇلارنى لاۋىي بىلەن مۇساپىرغا، يېتىم-يېسىر، تۇل خوتۇنلارغا بەردىم؛ مەن سېنىڭ ئەمرلىرىڭنىڭ ھېچبىرىنى نە يۇزمىدىم، نە/ھېچقاچان ئۇنۇتمىدىم؛ 14 ماتەم تۇتقانلىرىمدا شۇلاردىن ھېچنېمىنى يېمىدىم، ناپاك ھالىتىمە تۇرۇپ يۇنىگىدىن بىرنېمنى ئالمىدىم، تۇلىگەن كىشىگە ئاتاپ يۇنىگىدىن ھېچنېمە بەرمىدىم، بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ ھەر ئىشتا سەن ماڭا ئەمر قىلغىنىڭ ۋىچىە قىلدىم. 15 ئەمدى سەن مۇقەددەس ماكانىڭ بولغان ئاسمانلاردىن نەزەر سېلىپ تۆز خەلقىڭ ئىسرائىلنى، شۇنداقلا ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قەسەم بىلەن قىلغان ۋەدەڭ ۋىچىە، ھەسەل بىلەن سۈت ئاقىدىغان، بەرگە بە رگەن يۇ زىمىنى بەركەتلىگەيسەن». 16 بۇگۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ يۇ بەلگىلىمىلە رگە ھەم ھۆكۈملىە رگە ئەمەل قىلىشىدا ئەمر قىلدى؛ پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جىنىڭ بىلەن ئۇلارنى تۈتۈپ ئۇلارغا ئەمەل قىل. 17 سەن بۇگۈن پەرۋەردىگارنى تۆز ۋۇگىنىڭ خۇدايىڭ بولۇشقا، شۇنداقلا ئۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىشقا، ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىگە، ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە، ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىگە ئەمەل قىلىپ ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىشقا قويۇل قىلدىڭ؛ 18 ۋە پەرۋەردىگار بولسا بۇگۈن سىلەرنى تۆزىنىڭ خاس خەلقى بولۇشقا، ئۇنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى تۇتۇشقا (ئۇ سىلە رگە ۋەدە قىلغانىدەك) سىلەرنى قويۇل قىلدى. 19 شۇنداق بولسا، ئۇ سىلە رگە ئېزىزەت، نام-شۆھرەت ۋە شان-شەرەپ بېرىپ، ئۆزى يارىتقان بارلىق ئەللەردىن سىلەرنى ئۈستۈن قىلدۇ. يۇنىڭ بىلەن سىلەر ئۇنىڭ ئېيتقىنىدەك، پەرۋەردىگار خۇدايىگلار ئۈچۈن مۇقەددەس بىر خەلق بولىسىلەر.

27

مۇسا ۋە ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى خەلققە يۈرۈپ مۇنداق دېدى: ـ «مەن بۇگۈن سىلە رگە تاپىلىغان يۇ بارلىق ئەمرنى تۇتۇڭلار. 2 ئىئوردان دەرياسىدن ئۆتۈپ پەرۋەردىگار خۇدايىگلار سىلە رگە بېرىدىغان زېمىنغا كىرگەن كۈندە، سىلەر چوڭ-چوڭ تاشلارنى تىكلەپ ئۆلارنى ھاك بىلەن ئاقارتىگلار؛ 3 ئاندىن ئاتا-بوۋىلىرىگلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلە رگە ۋەدە قىلغىنىدەك، پەرۋەردىگار خۇدايىگلار سىلە رگە بېرىدىغان، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان زېمىنغا كىرىشىگلار ئۈچۈن دەريادىن ئۆتكىنىگلەردە، بۇ قانۇنلىنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى شۇ تاشلارغا يېزىپ قويۇگلار. 4 سىلەر ئىئوردان دەرياسىدن ئۆتۈپ، مېنىڭ بۇگۈنكى ئەمرىم ۋىچىە شۇ تاشلارنى ئېبال تېغىدا تىكلەپ، ئۆلارنى ھاك بىلەن ئاقارتىگلار. 5 سىلەر شۇ يەردە پەرۋەردىگار خۇدايىگلار ئۈچۈن تۈمۈر ئەسۋاب تە گمىگەن تاشلاردىن قۇربانگاھ ياساڭلار؛ 6 پەرۋەردىگار خۇدايىگلارنىڭ بۇ قۇربانگاھى يونۇلمغان، پۈتۈن تاشلاردىن ياسالسۇن؛ ئۇنىڭ ئۈستىدە كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى خۇدايىگلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنۇڭلار، 7 ۋە شۇ يەردە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىمنۇ سۇنۇڭلار، ئۇلاردىن يەپ پەرۋەردىگار خۇدايىگلارنىڭ ھۇزۇرىدا شادلىنىڭلار. 8 سىلەر شۇ تاشلار ئۈستىگە بۇ قانۇنلىنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئېنىق يېزىپ قويۇگلار».

9 ئاندىن مۇسا بىلەن لاۋىي كاھىنلار پۈتكۈل ئىسرائىلغا سۆز قىلىپ: «ئەي ئىسرائىل، شۇنى تۇرۇپ ئاڭلىگىلار! سىلەر بۇگۈن پەرۋەردىگار خۇدايىگلارنىڭ خەلقى بولدۇڭلار. 10 ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىگلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مەن بۇگۈن سىلە رگە تاپىلىغان ئېنىڭ ئەمرلىرى ۋە بەلگىلىمىلىرىگە ئەمەل قىلىگلار» ـ دېيىشتى. 11 شۇ كۈنى مۇسا خەلققە ئەمر قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 12 سىلەر ئىئوردان دەرياسىدن ئۆتكەندىن كېيىن، بۇلار، يەنى شىمېئون، لاۋىي، يەھۇدا، ئىسساكار، يۈسۈپ بىلەن بىنيامىنلار گەرىزىم تېغىنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، خەلققە بەخت-بەركەت تىلىسۇن. 13 بۇلار، يەنى رۇبېن، گاد، ئاشىر، زەبۇلۇن، دان بىلەن نافتالى ئېبال تېغىنىڭ ئۈستىدە لەنەت ئوقۇشقا تۇرسۇن. 14 ئۇ ۋاقىتتا لاۋىيلار ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسىگە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ 15 «كىمكى ھۈنەرۋەنلىك قولى بىلەن بىرەر ئويما يا كى قېيما مەبۇدنى ياساپ چىقسا (پەرۋەردىگار ئالدىدا يىرگىنچلىك ئىشتۇر!)، ئۇنى يوشۇرۇنچە تىكلەپ قويسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. 16 «كىمكى ئاتا-ئانىسىنى كۆزگە ئىلمىسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. 17 «كىمكى قوشنىسىنىڭ پاسىل تېشىنى يۇتكىسە لەنەتكە قالسۇن»، دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! دېسۇن. 18 «كىمكى بىر كورنى يولدىن ئازدۇرسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. 19 «كىمكى مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ۋە تۇل خوتۇن تۇغرىسىدىكى ھۆكۈمنى بۇرمىلىسا، لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. 20 «كىمكى ئاتىسىنىڭ خوتۇنى بىلەن ياتسا، ئاتىسىنىڭ يوتقىنىنى ئاچقان بولغاچقا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! ـ دېسۇن. 21 «كىمكى ھايۋان بىلەن مۇناسىۋەت قىلسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! ـ دېسۇن. 22 «كىمكى ئاتىسىنىڭ قىزى يا كى ئانىسىنىڭ قىزى بولغان تۆز ھەمشىرىسى بىلەن ياتسا لەنەتكە قالسۇن» ـ دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! ـ دېسۇن. 23 «كىمكى قېينئانىسى بىلەن ياتسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! ـ دېسۇن. 24 «كىمكى قوشنىسىنى پايلاپ تۇرۇپ يوشۇرۇن ئۇلتۇرسە لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. 25 «كىمكى گۇناھسىز ئادەمنى تۇتۇلتۇرۇپ ئۇنىڭ قېنى تۆچۈن ھەق تالىسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. 26 «كىمكى بۇ قانۇننىڭ سۆزلىرىگە كۆڭۈل بۆلمەي، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلمىشتا چىڭ تۇرمىسا، لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن.

28

ئە گەر سەن پەرۋەردىگار خۇدايىگىنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ مەن بۇگۈن ساڭا تاپشۇرىدىغان ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلسەڭ، خۇدايىڭ پەرۋەردىگار سېنى يەر يۈزىدىكى ھەممە ئەللەرنىڭ ئۈستىگە چوڭ قىلىدۇ؛ 2 پەرۋەردىگار خۇدايىگىنىڭ سۆزىنى ئاڭلىساڭ بۇ ھەممە بەخت-بەركەتلەر ساڭا ئە گىشىپ ئۈستۈڭگە چۈشىدۇ: ـ 3 سەن شەھەردە بەخت-بەركەتلىك بولىسەن، سەھرادىمۇ بەخت-بەركەتلىك بولىسەن. 4 بالىياتقۇڭنىڭ مېۋىسى بىلەن يېرىڭنىڭ مېۋىسى، چارپايلىرىڭنىڭ مېۋىسى، يەنى كالا گىنىڭ نەسىللىرى ۋە قوي پادىلىرىڭ تۇغقىنى بولسا، بەخت-بەركەتلىك بولىدۇ. 5 سېۋىتىڭ بەخت-بەركەتلىك بولىدۇ، تەگىنە گۈن بەخت-بەركەتلىك بولىدۇ. 6 سەن كىرسە گۈن بەخت-بەركەتلىك بولىسەن، چىقسا گۈن بەخت-بەركەتلىك بولىسەن. 7 ساڭا قارشى چىققان دۈشمەنلىرىڭنى پەرۋەردىگار ئالدىڭدا مەغلۇپ قىلىدۇ؛ ئۇلار بىر يول بىلەن ساڭا ھۇجۇمغا كېلىپ، يەتتە يول بىلەن ئالدىڭدىن قاچىدۇ. 8 سېنىڭ ئامبارلىرىڭدا ۋە قولۇڭ بىلەن قىلىدىغان بارلىق ئىشلىرىڭدا پەرۋەردىگار ئۈستۈڭگە بەخت-بەركەت يېرىۋىدۇ؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىندا ئۇ سېنى بەركەتلەيدۇ. 9 ئە گەر سەن پەرۋەردىگار خۇدايىگىنىڭ ئەمرلىرىنى تۇتۇپ يوللىرىدا ماڭساڭ، ئۆزى قەسەم بىلەن ساڭا ۋەدە قىلغانىدەك پەرۋەردىگار سېنى تىكلەپ ئۈزىگە مۇقەددەس بىر خەلق قىلىدۇ. 10 شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى ھەممە خەلقلەر سېنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئاتالغىنىڭنى كۆرۈپ سەندىن قورقىدۇ. 11 پەرۋەردىگار سېنى ياشىنتىدۇ؛ ساڭا بېرىشكە ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىندا سېنى تۆز بەدىنىڭنىڭ مېۋىسى بىلەن چارپايلىرىڭنىڭ مېۋىسى ۋە يېرىڭنىڭ مېۋىسىنى مول ۋە بە ركەتلىك قىلىدۇ. 12 پەرۋەردىگار سېنىڭ زېمىنىڭغا تۆز ۋاقىتدا يامغۇر بېرىپ قوللىرىڭنىڭ ھەممە ئىشلىرىنى بەركەتلەش ئۈچۈن تۆز خەزىنىسى بولغان ئاسمانىنى ساڭا ئاچىدۇ؛ ئۆزۈڭ ھېچ كىمدن قەرز ئالمايسەن، بەلكى كۆپ ئەللە رگە قەرز بېرىسەن. 13 پەرۋەردىگار سېنى قۇيرۇق ئەمەس، باش قىلىدۇ؛ سەن پەقەت ئۈستى بولۇپ، ئاستى بولمايسەن. ئە گەر مەن سىلە رگە بۇگۈن تاپىلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىگىنىڭ ئەمرلىرىگە قۇلاق سېلىپ، ئۇلارنى تۇتۇپ ئەمەل قىلساڭ، 14 شۇنداقلا مەن بۇگۈن سىلە رگە ۋىرۇغان ھەممە سۆزلەرنىڭ ھېچ بىردىن ئۇڭ يا كى سولغا چەتنەپ كەتمىسەڭ، باشقا ئىلاھلارغا ئە گىشىپ قۇللۇقىغا كىرمىسەڭ، شۇنداق بولىدۇ. 15 لېكىن شۇنداق بولىدۇ ئۇكى، ئە گەر پەرۋەردىگار خۇدايىگىنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالماي، مەن بۇگۈن سىلە رگە تاپىلىغان ئۇنىڭ بارلىق ئەمرلىرى بىلەن بەلگىلىمىلىرىنى تۇتمىساڭلار ھەم ئۇلارنا ئەمەل قىلمىساڭلار، بۇ لەنەتلەرنىڭ ھەممىسى ساڭا ئە گىشىپ ئۈستۈڭگە چۈشىدۇ: ـ 16 سەن شەھەردە لەنەتكە قالىسەن، سەھرادىمۇ لەنەتكە قالىسەن. 17 سېۋىتىڭ لەنەتكە قالىدۇ، تەگىنە گۈن لەنەتكە قالىدۇ. 18 بالىياتقۇڭنىڭ مېۋىسى، يېرىڭنىڭ مېۋىسى، كالا گىنىڭ نەسىللىرى ۋە قوي پادىلىرىڭنىڭ تۇغقىنى لەنەتكە قالىدۇ. 19 سەن كىرسە گۈن لەنەتكە قالىسەن، چىقسا گۈن لەنەتكە قالىسەن. 20 سېنىڭ پەرۋەردىگارنى تاشلىغان رەزىل قىلمىشلىرىڭ تۇچۈن تۇ سەن يوق قىلىنغۇچە، تېزدىن ھالاك قىلىنغۇچە، قولۇڭ قىلغان بارلىق ئىشلىرىڭدا سېنىڭ ئۈستۈڭگە لەنەت،

پاراکەندىلىك ۋە دەشنەم چۈشۈردىدۇ. **21** پەرۋەردىگار سەن ئىگىلەشكە كىرىدىغان زېمىندىن سېنى يوقاتقۇچە ساڭا ۋاپا چاپلاشتۇردىدۇ. **22** پەرۋەردىگار سېنى سىل-ۋابا كېسىلى، كېزىك كېسىلى، ياللۇغلۇق كېسىلى ۋە يە زۆگەك كېسىلىگە گىرىپتار قىلىپ، قۇرغاقچىلىق، چاۋۇرىش ئاپىتى ۋە ھال ئاپىتىگە مۇپتىلا قىلىدۇ. بۇ ئاپەتلەر سەن يوق قىلىنغۇچە سېنى قوغلايدۇ. **23** بېشىڭنىڭ ئۈستىدىكى ئاسمان مىستەك، ئايىغىڭنىڭ ئاستىدىكى يەر تۆمۈردەك بولىدۇ. **24** پەرۋەردىگار سېنىڭ زېمىنىڭنى ياغدىغان يامغۇرنى توپا-چاڭ ۋە قۇم قىلىدۇ؛ ئۇلار تاكى سەن ھالاك بولغۇچە ئاسماندىن ئۈستۈڭگە چۈشىدۇ. **25** پەرۋەردىگار ئۆزى سېنى دۈشمەنلىرىڭنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ قىلىدۇ. سەن ئۇلارغا قارشى بىر يول بىلەن بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىدىن يەتتە يول بىلەن قاچىسەن؛ يەر يۈزىدىكى ھەممە ئەللەرنى دە كىكە-دۇككىگە سالىدىغان ئوببېكت بولۇپ قالىسىلەر. **26** ئۇلۇكلىرىڭلار ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلار بىلەن يەر يۈزىدىكى ھايۋانلارغا يەم بولىدۇ؛ ئۇلارنى ھەيدۋېتىدىغان ھېچكىم چىقمايدۇ. **27** پەرۋەردىگار سېنى مىسىردىكى ساقاياس يارا-چاقلىرى، چىقان-ھۇررە كەلەر، تەمرەتكە، قىچىشقاق بىلەن ئۇرىدۇ. **28** پەرۋەردىگار سېنى ساراڭلىق، كورلۇق ۋە پاراكەندىلىك بىلەن ئۇرىدۇ. **29** سەن كۈپكۈندۈزدە كور كىشى قاراڭغۇدا تەمتىلىگەندەك تەمتىلەپ يۈرىسەن، بارلىق يوللىرىڭ ئاڭايىدۇ، سەن كۈندىن-كۈنگە پەقەت زۇلۇم بىلەن بۇلاڭچىلىققا ئۇچرىغۇچى بولىسەن، سېنى قۇتقۇزىدىغان ھېچكىم چىقمايدۇ. **30** سەن بىر خوتۇن بىلەن ۋەدىلەشسەڭ باشقا بىر ئادەم ئۇنىڭ بىلەن ياتىدۇ، ئۆيىنى سالساڭ ئۇنىڭدا ئولتۇرالمايسەن، تەك تىكىدىن بولساڭ مېۋىسىنى يېيەلەيسەن. **31** كالاڭ كۆزلىرىڭنىڭ ئالدىدا سويۇلىدۇ، لېكىن گۆشىدىن يېيەلەيسەن؛ قاراپ تۇرۇپ ئېشىكىڭ سەندىن بۇلاپ كېتىلىدۇ، ساڭا يېنىپ كەلمەيدۇ. قويلىرىڭ دۈشمەنلىرىڭنىڭ قولىغا چۈشۈپ كېتىدۇ، ئۇلارنى ياندۇرۇپ كېلىشكە يارىدەمگە ھېچكىم چىقمايدۇ. **32** ئوغۇل بىلەن قىزلىرىڭ باشقا بىر ئەلنىڭ قولىغا چۈشۈپ، كۆزلىرىڭ پۈتۈن كۈن ئۇلارغا تەلمۈرۈش بىلەن چارچايدۇ؛ لېكىن قولۇڭ ئۇلارنى قۇتقۇزۇشقا ئامالسىز قالىدۇ. **33** يېرىڭنىڭ مەھسۇلاتلىرى بىلەن ئەمگىكىڭنىڭ بارلىق مېۋىسىنى سەن تونۇمايدىغان بىر ئەل يەپ كېتىدۇ؛ سەن بارلىق كۈنلىرىڭدە ئېزىلىپ زۇلۇم تارتىسەن؛ **34** كۆزلىرىڭ كۆرگەن ئىشلاردىن سەن ساراڭ بولۇپ كېتىسەن. **35** پەرۋەردىگار سېنى تاپىنىڭدىن چوققا گىچە، تىزىڭ بىلەن پاچاق-پۇتلىرىڭغىچە ساقاياس دەھشەتلىك يارا-چاقلار بىلەن ئۇرىدۇ. **36** پەرۋەردىگار سېنى ۋە ئۆز ئۈستۈڭگە تىكلىگەن پادىشاھىڭنى قوشۇپ ئۆزۈڭ ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭ تونۇمغان بىر ئەلگە توتۇپ بېرىدۇ. سەن شۇ يەردە ئۇرۇپ ياغاچ ۋە تاشتىن ياسالغان باشقا ئىلاھلارغا چوقۇنىسەن. **37** سەن پەرۋەردىگار سېنى ئېلىپ باردىغان ھەممە ئەللەر تارىسىدا ۋەھىمە، سۆز-چۆچەك ۋە تاپا-تەننىك ئوببېكتى بولۇپ قالىسەن. **38** سەن ئېتىزلىققا بېرىپ كۆپ ئۇرۇق چاچىسەن، لېكىن چېكەتكىلەر ئۇلارنى يەپ كېتىپ، ئۆنىڭدىن ئاز يىغىپ كېلىسەن. **39** تاللارنى تىكىپ پەرۋىش قىلساڭمۇ، ئۇلارنى قۇرتلار يەپ كېتىپ، نە مېۋىسىنى يىغالمايسەن، نە شاراب ئىچەلمەيسەن. **40** زېمىنىڭنىڭ ھەر يېردە زەيتۇن باغلىرىڭ بولسىمۇ، ئۇنىڭ مېيى بىلەن بەدىنىڭنى مەسىھلەپ مايلىيالمايسەن؛ چۈنكى دەرەخلەردىكى مېۋىلەر پىشمايلا چۈشۈپ كېتىدۇ. **41** ئوغۇل ۋە قىز پەرزەنت كورسە گۈزى، لېكىن ئۇلار يېنىڭدا ئۇرمايدۇ؛ چۈنكى ئۇلار سۈرگۈن بولۇپ كېتىدۇ. **42** سېنىڭ ھەربىر دەرىخىڭ بىلەن يېرىڭنىڭ بارلىق مەھسۇلاتلىرىنى چېكەتكىلەر ئۇزۇنىڭ قىلىدۇ. **43** ئاراڭلاردا ئۇرۇقۇاتقان مۇساپىر سەندىن بارغانسېرى ئۈستۈن بولۇپ، سەن بارغانسېرى تۆۋەن بولۇپ قالىسەن. **44** ئۇ ساڭا قەرز بە رگۈچى بولىدۇ، ئەمما سەن ئۇنىڭغا قەرز بېرەلەيسەن. ئۇ باش بولىدۇ، سەن قۇيرۇق بولىسەن. **45** سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمايۋە، ئۇ ساڭا تاپىلىغان ئەمر ۋە بەلگىلىمىلەرنى تۇتمىغىنىڭ ئۈچۈن بۇ لەنەتلەرنىڭ ھەممىسى سەن ھالاك قىلىنغۇچە سېنى قوغلاپ يېتىپ، ئۈستۈڭگە چۈشىدۇ. **46** بۇ لەنەتلەر ئۇزۇنۇڭ ۋە نەسلىڭنىڭ ئۈستىگە مەڭگۈلۈك چۈشىدىغان مۇجىزىلىك ئالامەت ۋە كارامەت بولۇپ قالىدۇ. **47** سەن كە ڭۈچلىكتە شادلىق ۋە كۆڭۈل خۇشلۇقى بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇللۇقىدا بولمىغاچقا، **48** بۇنىڭ ئورنىغا سەن ئاچلىق ۋە ئۇسسۇزلۇق، يالىڭاچلىق ۋە ھەر نەرسىنىڭ كەمچىلىكىدە بولۇپ پەرۋەردىگار ساڭا قارشى ئەۋەتىدىغان دۈشمەنلىرىڭنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ قالىسەن؛ ئۇ سېنى ھالاك قىلغۇچە يوغۇنۇڭغا تۇمۇر ۋېيۇنۇرۇقنى سالىدۇ. **49** پەرۋەردىگار يىراقتىن، يەنى يەر يۈزىنىڭ چېتىدىن سەن تىلنى بىلمەيدىغان، بۇركۈتتەك شۇڭغۇپ كېلىدىغان بىر ئەلنى ساڭا قارشى ئەۋەتىدۇ. **50** ئۇ ئەلپازى ئەشەددىي، قېرىلارغا يۈز-خاتىرە قىلمايدىغان ۋە ياشلارغا مېھىر كۆرسەتمەيدىغان بىر ئەل بولىدۇ. **51** ئۇ سەن ھالاك بولغۇچە، چارۋىلىرىڭنىڭ نەسلى بىلەن يېرىڭنىڭ مەھسۇلاتلىرىنى يەپ كېتىدۇ؛ چۈنكى ئۇ سېنى يوقىتىپ بولمىغۇچە ساڭا نە ئاشلىق، نە يېڭى شاراب، نە زەيتۇن مېيى، نە كالاڭنىڭ موزايلىرى نە قوي پادىلىرىڭنىڭ قوزىلىرىدىن بىر ئىمنى قويمايدۇ. **52** سەن تايانغان پۈتكۈل زېمىنىڭدىكى ھەممە ئېگىز، مەھكەم سېپىللىرىڭ ئۆرۈلۈپ چۈشكۈچە، ئۇ پۈتكۈل زېمىنىڭدىكى بارلىق دەرۋازىلىرىڭ ئالدىغا كېلىپ، سېنى قورشۇالدىدۇ؛ ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بە رگەن زېمىنىڭنىڭ ھەر يېرىدىكى ھەممە دەرۋازىلىرىڭ ئالدىغا كېلىپ، سېنى قورشۇالدىدۇ. **53** شۇ ۋاقىتتا دۈشمەنلىرىڭنىڭ قىستاپ كېلىشلىرى بىلەن بولغان قامال-قىستاڭنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەتلىرى ئىچىدە، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئاتا قىلغان، ئۆز تېنىڭنىڭ مېۋىسى بولغان ئوغۇللىرىڭنىڭ گۈشىنى ۋە قىزلىرىڭنىڭ گۈشىنى يەيسەن. **54** ۋە شۇنداق بولىدۇ كى، ئاراڭلاردىكى نازۇك، ئىنتايىن سىلىق-سىپايە بىر ئادەم قېرىندىشى، قۇچىقىدىكى ئايالى، شۇنداقلا تىنچى تىرىك يالىلىرىدىن قىزغىنىپ، ئۇلارغا يامان كۆزى بىلەن قارايدۇ؛ **55** شۇڭا، دۈشمەنلىرىڭنىڭ قامال-ئىسكەنجىسىدە سەن ئۆز دەرۋازىلىرىڭ ئىچىدە قىينالغىنىڭدا ھېچنېمە قالمىغانلىقى ئۈچۈن، ئۇ ئۆزىنى يەۋاتقان بالىلىرىنىڭ گۆشىدىن ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىغا ئازراقۇ بەرمەيدۇ. **56** ئاراڭلاردىكى ئەسلىدە نازۇك ۋە سىلىق-سىپايە بولغان، سىلىق-سىپايىلىكى ۋە نازۇكلۇقىدىن پۇتى بىلەن يە رگە دەسسەشنىمۇ خالىمايدىغان ئايال قۇچىقىدىكى ئېرى، ئوغۇل-قىز، يەرزەنتلىرىدىن قىزغىنىپ، ئۇلارغا يامان كۆزى بىلەن قارايدۇ؛ چۈنكى دۈشمەنلىرىڭنىڭ قامال-ئىسكەنجىسى بىلەن سەن ئۆز دەرۋازىلىرىڭ ئىچىدە قىينالغىنىڭدا ھېچنېمىسىز قالمىغاچقا، ئۇ ئۆز پۇتى ئارىلىقىدىن چىققان بالا ھەمراھى بىلەن ئۆزى تۇغقان بالىلىرىنى يوشۇرۇنچە يەيدۇ. **58** سەن بۇ كىتابنا پۈتۈلگەن بۇ قانۇنىڭ بارلىق سۆزلىرىگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلمىسەڭ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۇلۇغ ۋە ھەيۋەتلىك نامىدىن قورقىساڭ، **59** پەرۋەردىگار سېنىڭ ئۈستۈڭگە چۈشۈردىغان ۋابالار ھەم سەنسىڭنىڭ ئۈستىگە چۈشۈردىغان ۋابالارنى ئاجايىب قىلىدۇ؛ ئۇ دەھشەتلىك، ئۇزاققا سوزۇلىدىغان ۋابالارنى ۋە ئېغىر، ئۇزاققا سوزۇلىدىغان كېسەللەرنى ئۈستۈڭگە ۋە نەسلىڭگە چۈشۈردىدۇ؛ **60** پەرۋەردىگار سەن قورقىدىغان، مىسىردىكى بارلىق كېسەللەرنى ئۈستۈڭگە چۈشۈرۈپ، ساڭا چاپلاشتۇردىدۇ. **61** شۇنىڭدەك بۇ قانۇنىي كىتابتا پۈتۈلمىگەن ھەممە كېسەل ۋە ھەممە ۋاباتمۇ پەرۋەردىگار تاكى سەن ھالاك بولغۇچە ئۈستۈڭگە چۈشۈردىدۇ. **62** شۇنۇڭ بىلەن ئەسلىدە ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك ئۇرغۇن بولىساڭلارمۇ، ئەمدىلىكتە ئاز بىر ئۇرىكزم كىشىلەر بولۇپ قالىسىلەر؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىدىڭلار. **63** ۋە شۇنداق بولىدۇ كى، پەرۋەردىگار ئىلگىرى سىلە رگە ياخشىلىق قىلىپ، سىلەرنى ئاۋۇتتىنىدىن سۈيۈنگەندەك، ئۇ ئەمدى سىلەرنى يوقىتىپ ھالاك قىلىدىغىنىدىن سۈيۈنىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئىگىلەشكە كىرىدىغان زېمىندىن يۇلۇپ قالىسىلەر. **64** پەرۋەردىگار سىلەرنى يەر يۈزىنىڭ بۇ چېتىدىن ئۇ چېتىگىچە بولغان ھەممە ئەللەرنىڭ ئارىسىغا تارقىتىدۇ؛ سىلەر ئۆز ئۇگلار يا كى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار تونۇمغان ياغاچ بىلەن تاشتىن ياسالغان ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولىسىلەر؛ **65** سىلەر ئۇ ئەللەرنىڭ ئارىسىدا نە ئارام تاپالمايسىلەر، نە تاپىنىڭلار تىرەپ ئۇرغىدەك ھېچ مەزمۇت جاي بولمايدۇ؛ پەرۋەردىگار بەلكى شۇ يەردە سىلەرنىڭ كۆڭۈلۈڭلارنى غۇۋالاشتۇرۇپ تىترىتىپ، كوز ئۇگلارنى قاراڭغۇلاشتۇرۇپ جىنىڭلارنى سولاشتۇردىدۇ. **66** سىلەر قاراپ تۇرۇپ جىنىڭلار قىلدا ئېسىقلىقتەك تۇردىدۇ؛ سىلەر كېچە-كۈندۈز دە كىكە-د ۇككىدە بولۇپ جىنىمدىن ئايرىلىپ قالارمەنمۇ؟ ـ دەپ قورقىسىلەر؛ **67** كۆڭۈلۈڭنى ياسقان ۋەھىمە ۋە پاراكەندىچىلىك ۋە كۆزلىرىڭ كۆرگەن كۆرۈنۈشلەر تۈپەيلىدىن ئەتىگىنى: «كاشكى كەچ بولسىدى!»، كەچتە بولسا: «كاشكى ئەتىگەن بولسىدى!» دەيسەن. **68** پەرۋەردىگار سىلە رگە ۋەدە قىلىپ: «سىلەر بۇ يولنى ئىككىنچى يەنە كۆرمەيسىلەر» دېگەن شۇ يول بىلەن سىلەرنى كېمىگە چۈشۈرۈپ مىسىرغا ياندۇردىدۇ. سىلەر شۇ يەردە دۈشمەنلىرىڭلارغا قۇل-دېدەك بولۇشقا تۇز ئۇگلارنى ساتىسىلەر، لېكىن سىلەرنى ئالغىلى ئادەم چىقمايدۇ.

29

تۇۋەندىكىلەر پەرۋەردىگار ئىسرائىللار بىلەن ئەھدە باغلاش ئۈچۈن مۇئاب زېمىنىدا مۇساغا تاپىلىغان سۆزلەردۇر. بۇ ئەھدە پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن ھورەبدە قىلغان ئەھدىدىن باشقا بىر ئەھدە ئىدى. **2** مۇسا پۈتكۈل ئىسرائىلنى چاقىرىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: «سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ مىسىر زېمىنىدا پىرەۋنگە، ئۇنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرى ۋە زېمىنىڭ ھەممە يېرىدە كوز ئالدىڭلاردا نېمە ئىش قىلغىنىنى كوردىڭلار، **3** يەنى شۇ چوڭ ئاپەتلەر بىلەن ئۇلۇغ مۇجىزىلىك ئالامەت ۋە كارامەتلەرنى ئۆز كۆزۈڭلار بىلەن كوردىڭلار. **4** لېكىن پەرۋەردىگار سىلە رگە بۇگۈنگىچە چۈشەنگۈدەك كۆڭۈل، كوز ئۆگۈدەك كوز ۋە ئاڭلىغۇدەك قۇلاق بەرمىدى. **5** مەن قىرىق يىل سىلەرنى بىاياۋاندا يېتە كلەپ يۈرىدۇم؛ شۇ ۋاقىتلاردا ئۈستۈڭلارنىڭ كىيىملىرىڭلار كونىرىمىدى، پۇتۇڭلارنىڭ كەشىكلىرىڭ كونىراپ كەتمىدى. **6** خۇدا ئۆزىنىڭ سىلەرنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىنى بىلىشۈن دەپ، سىلە رگە

يېمىشكە نان، ئېچىشكە شاراب ياكى كۆچلۈك ئېچملىك ئىسىپ قىلىدى. 7 سىلەر بۇ جايغا يېتىپ كەلگىنىڭلاردا ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھون بىلەن باشانىنىڭ پادىشاھى ئوگ بىز بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقتى، ئەمما بىز تۇلارنى تۇرۇپ مەغلۇپ قىلدۇق؛ 8 بىز تۇلارنىڭ زېمىنلىرىنى ئېلىپ رۇبەنلەر بىلەن گادلار ۋە مانا‌سسەھنىڭ يېرىم قىسمىنى مىراس قىلىپ بەردۇك. 9 ئەمدى سىلەر ھەمىمە ئىشلىرىڭلاردا راۋاج تېپىش ئۈچۈن بۇ ئەھدىنىڭ سۆزلىرىنى تۇتۇپ، تۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار. 10 بۇگۈن ھەممىڭلار ـ قەبىلە باشلىقلىرىڭلار، ئاقسقاللىرىڭلار، ئەمەلدارلىرىڭلار، شۇنىڭدەك ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئەرلىرى، 11 كىچىك بالىلىرىڭلار، ئايالىرىڭلار، چېدىرگاھىڭلاردا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلار، شۇنداقلا ئوتۇن كەسكۈچىلىرىڭلار ۋە سۇ توشۇغۇچىلىرىڭلارمۇ، ھەممىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر تۇرۇۋاتىسىلەر؛ 12 مەقسىت شۇكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدىسىگە، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇگۈن سىلە رگە بە رگەن قەسىمى بىلەن باغلىغان ئەھدىگە داخىل بولۇشۇڭلار ئۈچۈندۇر، 13 ۋە شۇنىڭ بىلەن تەڭ ئۇ سىلەرنى بۇگۈن تۈزىگە خاس بىر خەلق قىلىپ سىلە رگە ۋەدە قىلغىنىدەك، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا قىلغان قەسىمى ۋىجىچە تۈزى سىلە رگە خۇدا بولۇشتۇر. 14 لېكىن مەن بۇ ئەھدە ۋە قەسەمنى يالغۇز سىلەر بىلەنلا ئەمەس، 15 بەلكى بۇگۈن بىز بىلەن بۇ يەردە پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلار، شۇنداقلا بۇگۈن بۇ يەردە بىز بىلەن بە رگە بولمىغان كىشىلەرنىڭ ھەممىسى بىلەنمۇ تۈزۈشىمەن 16 (چۈنكى سىلەر بىزنىڭ مىسىر زېمىنىدا قانداق تۇرغانلىقىمىز ۋە سەيرىمىزدە ئەللەرنىڭ ئوتتۇرىسىدىن قانداق تۆتۈپ كەلگىنىمىزنى ئۇبدان بىلىسىلەر؛ 17 سىلەر تۇلارنىڭ تاراسىدىكى يىرگىنچلىك نەرسىلەرنى، تۇلارنىڭ تاراسىدىكى ياغاچ، تاش، تالىئۇن ۋە كۈمۈشتىن ياسالغان بۇتلارنى كۆرىدۇ ۋەكالەر). 18 ئەھدىنىڭ مەقسىتى بولسا، سىلەرنىڭ تاراكالارىدىكى ھەربىر ئەر، ھەربىر ئايال، ھەربىر ئائىلە ۋە ھەربىر قەبىلىلىرىڭلاردىن بۇگۈن كۆڭۈلى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدىن يېنىپ، شۇ ئىلاھلىرىنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ قۇلۇقىغا كىرىپ كېتىدىغان ھېچ كىشى بولمىسۇن، شۇنداقلا تاراكالارىدا ئوت سۈيى ۋە ئەمەن چېقىرىدىغان يىلتىز پەيدا بولۇپ قالمىسۇن ئۈچۈندۇر. 19 دەرۋەقە شۇنداق بولىدۇ ئۆكى، شۇ ئەنەت سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا تۆز كۆڭلىدە تۆز-تۆزىنى بەختىدە-بەركەتلىك ساناپ: «مەن قانچە باشباشتاقلىق بىلەن ماڭسامۇ، تىنچ-ئامانلىقتا تۇرۇۋېرەمەن»، دېگۈچى شۇنداق بىر كىشى بولىدۇ؛ نەتىجىدە، نەم يەرمۇ چاڭقاق يە رگە ئوخشاشلا ۋەيران قىلىنىدۇ. 20 پەرۋەردىگار مۇنداق كىشىنى ئەپۇ قىلمايدۇ، بەلكى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى بىلەن ئوتلۇق قەھرى تۇتۇنىدەك شۇ كىشىگە چۈشىدۇ؛ بۇ كىتابتا پۈتۈلگەن ھەممە ئەنەتلەر تۇنىڭ ئېشىغا چۈشىدۇ؛ پەرۋەردىگار تۇنىڭ ئىسمىنى ئاسمانىڭ تېگىدىن توچۇرىدۇ. 21 پەرۋەردىگار بۇ قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەن ئەھدىنىڭ ھەممە ئەنەتلىرى ۋىجىچە ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلىلىرىدىن تۇنى ئايرىپ چىقىپ، ئايەتكە مۇيتىلا قىلىدۇ. 22 كەلگۈسى دەۋر بولسا، يەنى سىلەردىن كېيىن چىقىدىغان بالىلىرىڭلار ۋە شۇنداقلا يىراق يۇرتىدىن كەلگەن مۇساپىرلار پەرۋەردىگار شۇ زېمىننىڭ ئۈستىگە ئەۋەتكەن بالا-يىتىپەتلەر بىلەن كېسىلەلەرنى كۆرىدۇ؛ 23 پەرۋەردىگار غەزىپى ۋە قەھرى بىلەن ۋەيران قىلغان سودوم، گومورىرا، ئادماھ ۋە زەبوئىلارنىڭ ۋەيرانچىلىقىدەك زېمىننىڭ ھەممە يېرى گۈگۈگۈرتلىشىپ، شورلىشىپ، كۆيۈپ كەتكىنىنى، تېرىقچىلىقىمۇ، ھوسۇلۇ بولمىغىنى، ئوت-چۆپۈ ئۈنمىگىنى كۆرىدۇ؛ 24 بۇنى كۆ رگەنلەر، ھەتتا ھەممە ئەللەر-يۇرت: «نېمىشقا پەرۋەردىگار بۇ زېمىنغا مۇنداق قىلغاندۇ؟ نېمىشقا تۇنىڭ غەزىپى شۇنچە قاتتىق، ئەشەددىي بولغاندۇ؟» دەپ سوراىدۇ؛ 25 ئاندىن تۇلارغا جاۋاب بېرىلىپ: «تۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ تۇلارنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغىنىدا تۇلار بىلەن بىكىتكەن ئەھدىنى تاشلاپ، 26 بېرىپ تۇلارنىڭ ئېسىۋىسى بولمىغان، تۇزىمۇ تونۇمىغان ئىلاھلارنىڭ قۇلۇقىغا كىرىپ، تۇلارغا چوقۇنغىنى ئۈچۈن شۇنداق بولدى. 27 مانا بۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى بۇ زېمىنغا تۆتىشىپ، بۇ كىتابتا پۈتۈلگەن ھەممە ئەنەتنى تۇنىڭ ئۈستىگە كەلتۈردى. 28 شۇنىڭ تۇچۈن پەرۋەردىگار غەزەپ، ئاچچىق ۋە زور قەھر بىلەن تۇلارنى يۇرتىدىن يۇلۇپ، باشقا بىر يۇرتقا تاشلىدى» ـ دېيىلدۇ. 29 ھەربىر يوشۇرۇن سىرلار بولسا پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭكىدۇر؛ لېكىن ھەرقانداق ئاشكارىلانغان ۋەھىيلەر بولسا بۇ قانۇننىڭ سۆزلىرىگە ئەمەلى قىلىشىمىز ئۈچۈن ئەبەدگىچە بىز ۋە بالىلىرىمىزنىڭكىدۇر.

30

ۋە شۇنداق بولىدۇ ئۆكى، بۇ بارلىق ئىشلار، يەنى مەن سىلىنىڭ ئالدىڭىدا قويغان بۇ بەركەت بىلەن ئەنەتنى ئېشىتىڭىنىدە، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سىنى ھەيدىۋەتكەن ئەللەرنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ بۇلارنى ئېسىگىگە ئېلىپ كۆڭۈل بۇلۇپ، 2 تۇزۇڭ ۋە بالىلىرىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ يېنىغا يېنىپ ئۈنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سىلىپ، مەن بۇگۈن ساڭا ئەمر قىلغان بارلىق ئىشلارنى ئىشلارغا پۈتۈن قەلبىڭ ۋە پۈتۈن جىنىڭ بىلەن ئىتائەت قىلساڭ، 3 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سىنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ، ساڭا ئېچىنى ئاغرىتىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تۈزى ھەيدىۋەتكەن ئەللەردىن يىغىپ كېلىدۇ. 4 گەرچە تاراكالاردىن ھەتتا ئاسمانلارنىڭ چېتىگىچىمۇ ھەيدىلىپ كەتكەنلەر بولسىمۇ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سىنى شۇ يەردىن يىغىپ جەم قىلىپ كېلىدۇ. 5 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سىنى ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ تەۋەلىكى بولغان زېمىنغا كەلتۈرىدۇ ۋە سەن ئۇنى ئىگىلەيسەن؛ تۇ ساڭا ياخشىلىق قىلىپ ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ سانىدىن زىيادە كۆپ قىلىدۇ؛ 6 پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جىنىڭ بىلەن سۆيۈشكە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ قەلبىڭنى ۋە نەسىلىرىڭنىڭ قەلبىنى خەتنە قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھايات ياشايسىلەر. 7 شۇنداقلا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇ ھەممە ئەنەتلەرنى دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ ئۈستىگە، سىلە رگە نەپرەتلىنىدىغانلارنىڭ ئۈستىگە، سىلە رگە زىيانكەشلىك قىلغانلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىدۇ. 8 سىلەر بولسا ئۆزلىرىڭ يېنىپ كېلىپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سىلىپ، مەن بۇگۈن سىلە رگە تاپىلىغان ھەممە ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىسىلەر. 9 شۇنداق قىلساڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار قوللىرىڭلارنىڭ ھەممە ئىشىدا، بەدىنىڭلارنىڭ مېۋىسىنى، چارپاي مالىلىرىڭلارنىڭ مېۋىسىنى ۋە يېرىڭنىڭ مېۋىسىنمۇ ئاۋۇتۇپ سىلەرنى زور ياشىنىدۇ. چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا ياخشىلىق قىلىشتىن سۆيۈنگەندەك، سىلە رگە ياخشىلىق قىلىشتىن سۆيۈنىدۇ. 10 سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سىلىپ، بۇ قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەن ئەمرلەر بىلەن بەلگىلىمىلەرنى تۇتۇپ، پۈتۈن قەلبىڭلار، پۈتۈن جىنىڭلار بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ تەرىپىگە بۇرۇلىساڭلارلا، شۇنداق بولىدۇ. 11 چۈنكى مەن بۇگۈن ساڭا تاپىلغان بۇ ئەمر سەن ئۈچۈن كارامەت ئىش ئەمەس ياكى سەندىن يىراقتۇ ئەمەس. 12 بۇ ئەمر ئاسمانىڭ ئۈستىدە ئەمەس، سېنىڭ: «بىزنىڭ ئۈنىڭغا ئەمەل قىلىسىمىز ئۈچۈن كىم ئاسمانغا چىقىپ ئۇنى ئېلىپ چۈشۈپ بە رگە ئاڭلىتىدۇ؟» دېيىشىڭنىڭ ھاجىتى بولمايدۇ. 13 ۋە شۇنىڭدەك بۇ ئەمر دېڭىزنىڭ ئۇ تەرىپىدىمۇ ئەمەستۇر، سېنىڭ: «بىزنىڭ ئۈنىڭغا ئەمەل قىلىسىمىز ئۈچۈن كىم دېڭىزدىن ئوتۇپ، ئۇنى ئېلىپ كېلىپ بە رگە ئاڭلىتىدۇ» دېيىشىڭنىڭ ھاجىتى بولمايدۇ. 14 چۈنكى بۇ سۆز بولسا ئۈنىڭغا ئەمەل قىلىسىڭ ئۈچۈن ساڭا بەك يېقىن، يەنى ئاغزىڭدا ۋە كۆڭلۈڭدە باردۇر. 15 مانا، مەن بۇگۈن ئالدىڭلاردا ھايات بىلەن ياخشىلىق، ئۆلۈم بىلەن يامانلىقنى قويدۇم؛ 16 چۈنكى تۈزۈم ساڭا ھۆكۈم بېرىپ: ـ سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈپ، تۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ، ئەمرلىرى، بەلگىلىمىلىرى ھەم ھۆكۈملىرىگە ئەمەل قىلىڭلار، دەپ بۇگۈن سىلە رگە تاپىلىدىم؛ شۇنداق قىلساڭلار سىلەر ياشاپ ئاۋۇپ، ئۇنى ئىگىلەشكە كىرىدىغان زېمىنغا بارغىنىڭلاردا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى بەركەتلەيدۇ. 17 لېكىن ئە گەر كۆڭۈڭنى ئەتىۋار قىلىپ، قۇلاق سالماي ئازدۇرۇلۇپ، باشقا ئىلاھلارغا باش ئۇرۇپ چوقۇنغىلى تۇرساڭ، 18 مەن شۇنى بۇگۈن سىلە رگە ئاگاھلاندۇرۇپ ئېيتىپ قويايكى، سىلەر ھالاك بولماي قالمايسىلەر؛ سىلەر ئۇنى ئىگىلەشكە ئىئوردان دەريا‌سىدىن ئۆتۈپ باردىغان زېمىنغا كىرگىنىڭلاردا تۇزۇن تۇمۇر كۆرەلەيسىلەر. 19 مەن بۇگۈن ھايات بىلەن ئۆلۈمنى، بەركەت بىلەن لەنەتنى ئالدىڭىزغا قويغىنىمغا ئاسمان بىلەن زېمىننى ئۈستۈڭگە گۇۋاھ بولۇشقا چاقىرىمەن، ئەمدى تۈزۈڭ ۋە نەسىلىڭ ياشاي دېسە كلار، ھاياتنى تاللىغىن، 20 پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى سۆيۈپ، تۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سىلىپ، تۇنىڭغا باغلانغىن؛ چۈنكى ئۇ تۈزىگە سىنىڭ ھاياتىڭ ۋە تۇمر ۋۇجۇدىڭ تۈزۈۋىلىقىدۇر، چۈنكى شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭ بولغان ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا: «مەن سىلە رگە ئۇنى بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىندا تۇرىسەن».

31

ئاندىن مۇسا بېرىپ ھەممە ئىسرائىلغا سۆز قىلدى؛ 2 ئۇ مۇنداق دېدى: «مەن بۇگۈن بىر يۈز يىگىرمە ياشقا كىردىم؛ ئەمدى سىلە رگە سەردار ياكى باشلىغۇچى بولالمايمەن. پەرۋەردىگار ماڭا: سەن بۇ ئىئوردان دەريا‌سىدىن ئۆتمەيسەن، دېگەندى. 3 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۈزى سىلەرنى يېتە كلەپ [دەريادىن] ئۆتۈپ، بۇ ئەللەرنى ئالدىڭلاردا ۋەيران قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ مال-مۈلكىنى ئىگىلەيسىلەر، پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىدەك، يەشۇئا سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا باشلاپ [دەريادىن] ئۆتىدۇ. 4 پەرۋەردىگار سىھون بىلەن ئوگ دېگەن شىككى ئامورىي پادىشاھى ۋە ئۇلارنىڭ زېمىنى ھالاك قىلغاندەك، ئۇ بۇ ئەللە رگىمۇ شۇنداق قىلىدۇ. 5 ئەمما پەرۋەردىگار ئۇلارنى قولۇڭلارغا تاپشۇرغىنىدا، مەن سىلە رگە تاپىلىغان بۇئىتىق ئەمر بويىچە ئۇلارغا مۇئامىلە قىلىسىلەر. 6 جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولۇڭلار، ئۇلارنىڭ ئالدىدا تىترىمە ڭلار، ئۇلاردىن ھېچ قورقما ڭلار؛ چۈنكى سىلەر بىلەن بە رگە بارغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزىدۇر؛ ئۇ سىلەردىن ۋاز كەچمەيدۇ، سىلەرنى ھە رگىز تاشلۇۋەتمەيدۇ!». 7 ئاندىن مۇسا يەشۇئانى ئىشلارغا پۈتۈن قەلبىڭ ۋە پۈتۈن جىنىڭ بىلەن ئىتائەت قىلساڭ، 3 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سىنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ، ساڭا ئېچىنى ئاغرىتىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تۈزى ھەيدىۋەتكەن ئەللەردىن يىغىپ كېلىدۇ. 4 گەرچە تاراكالاردىن ھەتتا ئاسمانلارنىڭ چېتىگىچىمۇ ھەيدىلىپ كەتكەنلەر بولسىمۇ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سىنى شۇ يەردىن يىغىپ جەم قىلىپ كېلىدۇ. 5 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سىنى ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ تەۋەلىكى بولغان زېمىنغا كەلتۈرىدۇ ۋە سەن ئۇنى ئىگىلەيسەن؛ تۇ ساڭا ياخشىلىق قىلىپ ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ سانىدىن زىيادە كۆپ قىلىدۇ؛ 6 پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جىنىڭ بىلەن سۆيۈشكە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ۋە نەسىلىرىڭنىڭ قەلبىنى خەتنە قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھايات ياشايسىلەر. 7 شۇنداقلا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇ ھەممە ئەنەتلەرنى دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ ئۈستىگە، سىلە رگە زىيانكەشلىك قىلغانلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىدۇ. 8 سىلەر بولسا ئۆزلىرىڭ يېنىپ كېلىپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سىلىپ، مەن بۇگۈن سىلە رگە تاپىلىغان ھەممە ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىسىلەر. 9 شۇنداق قىلساڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار قوللىرىڭلارنىڭ ھەممە ئىشىدا، بەدىنىڭلارنىڭ مېۋىسىنى، چارپاي مالىلىرىڭلارنىڭ مېۋىسىنى ۋە يېرىڭنىڭ مېۋىسىنمۇ ئاۋۇتۇپ سىلەرنى زور ياشىنىدۇ. چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا ياخشىلىق قىلىشتىن سۆيۈنگەندەك، سىلە رگە ياخشىلىق قىلىشتىن سۆيۈنىدۇ. 10 سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سىلىپ، بۇ قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەن ئەمرلەر بىلەن بەلگىلىمىلەرنى تۇتۇپ، پۈتۈن قەلبىڭلار، پۈتۈن جىنىڭلار بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ تەرىپىگە بۇرۇلىساڭلارلا، شۇنداق بولىدۇ. 11 چۈنكى مەن بۇگۈن ساڭا تاپىلىغان بۇ ئەمر سەن ئۈچۈن كارامەت ئىش ئەمەس ياكى سەندىن يىراقتۇ ئەمەس. 12 بۇ ئەمر ئاسمانىڭ ئۈستىدە ئەمەس، سېنىڭ: «بىزنىڭ ئۈنىڭغا ئەمەل قىلىسىمىز ئۈچۈن كىم ئاسمانغا چىقىپ ئۇنى ئېلىپ چۈشۈپ بە رگە ئاڭلىتىدۇ؟» دېيىشىڭنىڭ ھاجىتى بولمايدۇ. 13 ۋە شۇنىڭدەك بۇ ئەمر دېڭىزنىڭ ئۇ تەرىپىدىمۇ ئەمەستۇر، سېنىڭ: «بىزنىڭ ئۈنىڭغا ئەمەل قىلىسىمىز ئۈچۈن كىم دېڭىزدىن ئوتۇپ، ئۇنى ئېلىپ كېلىپ بە رگە ئاڭلىتىدۇ» دېيىشىڭنىڭ ھاجىتى بولمايدۇ. 14 چۈنكى بۇ سۆز بولسا ئۈنىڭغا ئەمەل قىلىسىڭ ئۈچۈن ساڭا بەك يېقىن، يەنى ئاغزىڭدا ۋە كۆڭلۈڭدە باردۇر. 15 مانا، مەن بۇگۈن ئالدىڭلاردا ھايات بىلەن ياخشىلىق، ئۆلۈم بىلەن يامانلىقنى قويدۇم؛ 16 چۈنكى تۈزۈم ساڭا ھۆكۈم بېرىپ: ـ سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈپ، تۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ، ئەمرلىرى، بەلگىلىمىلىرى ھەم ھۆكۈملىرىگە ئەمەل قىلىڭلار، دەپ بۇگۈن سىلە رگە تاپىلىدىم؛ شۇنداق قىلساڭلار سىلەر ياشاپ ئاۋۇپ، ئۇنى ئىگىلەشكە كىرىدىغان زېمىنغا بارغىنىڭلاردا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى بەركەتلەيدۇ. 17 لېكىن ئە گەر كۆڭۈڭنى ئەتىۋار قىلىپ، قۇلاق سالماي ئازدۇرۇلۇپ، باشقا ئىلاھلارغا باش ئۇرۇپ چوقۇنغىلى تۇرساڭ، 18 مەن شۇنى بۇگۈن سىلە رگە ئاگاھلاندۇرۇپ ئېيتىپ قويايكى، سىلەر ھالاك بولماي قالمايسىلەر؛ سىلەر ئۇنى ئىگىلەشكە ئىئوردان دەريا‌سىدىن ئۆتۈپ باردىغان زېمىنغا كىرگىنىڭلاردا تۇزۇن تۇمۇر كۆرەلەيسىلەر. 19 مەن بۇگۈن ھايات بىلەن ئۆلۈمنى، بەركەت بىلەن لەنەتنى ئالدىڭىزغا قويغىنىمغا ئاسمان بىلەن زېمىننى ئۈستۈڭگە گۇۋاھ بولۇشقا چاقىرىمەن، ئەمدى تۈزۈڭ ۋە نەسىلىڭ ياشاي دېسە كلار، ھاياتنى تاللىغىن، 20 پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى سۆيۈپ، تۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سىلىپ، تۇنىڭغا باغلانغىن؛ چۈنكى ئۇ تۈزىگە سىنىڭ ھاياتىڭ ۋە تۇمر ۋۇجۇدىڭ تۈزۈۋىلىقىدۇر، چۈنكى شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭ بولغان ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا: «مەن سىلە رگە ئۇنى بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىندا تۇرىسەن».

31

ئاندىن مۇسا بېرىپ ھەممە ئىسرائىلغا سۆز قىلدى؛ 2 ئۇ مۇنداق دېدى: «مەن بۇگۈن بىر يۈز يىگىرمە ياشقا كىردىم؛ ئەمدى سىلە رگە سەردار ياكى باشلىغۇچى بولالمايمەن. پەرۋەردىگار ماڭا: سەن بۇ ئىئوردان دەريا‌سىدىن ئۆتمەيسەن، دېگەندى. 3 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۈزى سىلەرنى يېتە كلەپ [دەريادىن] ئۆتۈپ، بۇ ئەللەرنى ئالدىڭلاردا ۋەيران قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ مال-مۈلكىنى ئىگىلەيسىلەر، پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىدەك، يەشۇئا سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا باشلاپ [دەريادىن] ئۆتىدۇ. 4 پەرۋەردىگار سىھون بىلەن ئوگ دېگەن شىككى ئامورىي پادىشاھى ۋە ئۇلارنىڭ زېمىنى ھالاك قىلغاندەك، ئۇ بۇ ئەللە رگىمۇ شۇنداق قىلىدۇ. 5 ئەمما پەرۋەردىگار ئۇلارنى قولۇڭلارغا تاپشۇرغىنىدا، مەن سىلە رگە تاپىلىغان بۇئىتىق ئەمر بويىچە ئۇلارغا مۇئامىلە قىلىسىلەر. 6 جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولۇڭلار، ئۇلارنىڭ ئالدىدا تىترىمە ڭلار، ئۇلاردىن ھېچ قورقما ڭلار؛ چۈنكى سىلەر بىلەن بە رگە بارغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۈزىدۇر؛ ئۇ سىلەردىن ۋاز كەچمەيدۇ، سىلەرنى ھە رگىز تاشلۇۋەتمەيدۇ!». 7 ئاندىن مۇسا يەشۇئانى

چاقىرىپ پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇنىڭغا سۆز قىلىپ: «سەن جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن؛ چۈنكى بۇ خەلق پەرۋەردىگار تۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم قىلىپ بېرىشكە ۋەدە قىلغان زېمىنغا كىرگەندە سەن تۇلار بىلەن بىللە بېرىشىڭ كېرەك؛ سەن تۇلارغا ئۇنى ئىگىلىتىپ مىراس قىلدۇرىسەن. 8 مانا، سېنىڭ ئالدىڭدا ماڭغۇچى پەرۋەردىگار تۇزىدۇر، ئۇ سەن بىلەن بىللە بولۇپ سەندىن ۋاز كەچمەيدۇ، سېنى ھەرگىز تاشلىۋەتمەيدۇ؛ سەن قورقمغىن، پارا كەندە بولما!» ـ دېدى. 9 مۇسا بۇ قانۇننى يېزىپ بولۇپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرىدىغان لاۋىينىڭ ئەۋلادى بولغان كاھىنلار بىلەن ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىغا تاپشۇرۇپ بەردى. 10 مۇسا تۇلارغا مۇنداق بۇيرۇدى: ـ «ھەر يەتتە يىلنىڭ ئاخىرقى يىلىدا، يەنى ئازادلىق يىلى دەپ بېكىتىلگەن ۋاقىتتا، «كەپىلەر ھېيتى» باشلانغاندا، 11 ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى كېلىپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ھۇزۇرىدا جەم بولۇش ئۈچۈن ئۆز تاللايدىغان جايىغا يىغىلغاندا، ئۇنى ئاڭلىسۇن دەپ پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا بۇ قانۇننى ئوقۇپ بېرىسەن. 12 شۇنىڭ ئۈچۈن [شۇ چاغدا] بارلىق خەلقنى، ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، بالا بولسۇن، قوۋۇلىرىڭىنى ئىچىدە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر بولسۇن، تۇلارنىڭ ھەممىسى ئاڭلاپ، ئۆگىنىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن قورقۇپ، بۇ قانۇننىڭ بارلىق سۆزلىرىنى تۇتۇپ ئۇنىڭغا ئەمەل قىلسۇن، دەپ تۇلارنى يىغقىن. 13 شۇنداق بولسا، تۇلارنىڭ بۇ قانۇننى تونۇمىغان بالىلىرىمۇ ئۇنى ئاڭلاپ ئۆگىنىپ، سىلەر ئىگىلەشكە ئىئوردان دەرياسىدن ئۆتۈپ باردىغان زېمىندا ياشىغان بارلىق كۈنلىرىدە پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن قورقىدىغان بولىدۇ». 14 ئانىدىن پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: «مانا سېنىڭ تۇلىدىغان ۋاقىتىڭ يېقىنلىشىپ قالدى. ئەمدى يەشۇئانى چاقىرغىن، ئىككىگىلار جامائەت چېدىرىغا بېرىپ شۇ يەردە ھازىر بولۇڭلار. مەن ئۇنىڭغا ۋەزىپە تاپشۇرىمەن» دېدى. شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن يەشۇئا ئىككىسى بېرىپ، جامائەت چېدىرىدا ھازىر بولدى. 15 پەرۋەردىگار بۇلۇت تۈۋرۈكىنىڭ ئىچىدە كۆرۈندى؛ بۇلۇت تۈۋرۈكى چېدىرنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئۈستىدە توختىدى. 16 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: «مانا، سەن ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ قېشىدا ئۇخلاش ئالدىدا تۇرسەن؛ ئانىدىن بۇ خەلق قوزغىلىپ، باردىغان زېمىندىكى يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ بۇزۇقچىلىق قىلىپ، مېنى تاشلاپ، مەن تۇلار بىلەن باغلىغان ئەھدىنى بۇزىدۇ. 17 شۇ ۋاقىتتا مېنىڭ غەزىپىم تۇلارغا تۇتىشىپ، مەن تۇلارنىمۇ تاشلاپ، تۇلاردىن يۈزۈمنى يوشۇرىمەن. تۇلار يۇتۇۋېتىلىدۇ، كۆپ بالا-يىتىپەت ۋە كۈلپەتلەر بېشىغا چۈشىدۇ ۋە تۇلار شۇ ۋاقىتتا: «شۇبھىسىزكى، خۇدايىمىز ئارىمىزدا بولمىغىنى ئۈچۈن، بۇ بالالار بېشىمىزغا چۈشتى» ـ دەيدۇ. 18 لېكىن مەن تۇلارنىڭ باشقا ئىلاھلارغا مايىل بولۇپ ئەگىشىپ، قىلغان ھەممە رەزىللىكلىرى ئۈچۈن شۇ كۈنى يۈزۈمنى پۈتۈنلەي يوشۇرىمەن. 19 ئەمدى سىلەر ئۆز ۋۇجۇڭلار ئۈچۈن بۇ غەزەلنى يېزىپ، ئۇنى ئىسرائىلارغا ئۆگىتىڭلار، بۇ غەزەلنىڭ كېيىن ئىسرائىلارنىڭ ئەيبىگە مەن ئۈچۈن گۇۋاھچى بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى تۇلارنىڭ ئاغزىغا سالغىن. 20 چۈنكى مەن تۇلارنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ ئۆرىدىغان زېمىنغا يېتىقا كىرگۈزىمەن؛ ئاندىن تۇلار يەپ ۋەيۋىپ، سەمىرىگەندە باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ، تۇلارنىڭ قۇلۇقىغا كىرىدۇ ۋە مېنى كۆزگە ئىلماي ئەھدەمنى بۇزىدۇ. 21 ئەمما شۇنداق بولىدىكى، كۆپ بالا-يىتىپەتلەر بىلەن كۈلپەتلەر تۇلارنىڭ بېشىغا چۈشكىنىدە، بۇ غەزەل تۇلارنى ئەيىبلەپ گۇۋاھ بېرىدۇ؛ چۈنكى بۇ غەزەل تۇلارنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ئاغزىدا ئۇنتۇلمايدۇ. چۈنكى مەن تۇلارنى تۇلارغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنغا تېخى كىرگۈزمەيلا تۇلارنىڭ نىمە خىيال قىلۋاتقىنىنى ئۇيدان بىلىمەن». 22 شۇلارنى دەپ، مۇسا شۇ كۈنى بۇ غەزەلنى يېزىپ، ئىسرائىلارغا ئۆگەتتى. 23 ئاندىن [پەرۋەردىگار] نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئاغا: «جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن، چۈنكى سەن مەن ئىسرائىلارغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنغا تۇلارنى باشلاپ كىرىسەن ۋە مەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن» دەپ ئەمر قىلدى. 24 مۇسا بۇ قانۇننىڭ سۆزلىرىنى بىر كىتابقا پۈتۈنلەي يېزىپ بولغاندىن كېيىن 25 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ ماڭغان لاۋىيلارغا ئېيتۇپ مۇنداق دېدى: 26 ـ بۇ قانۇن كىتابىنى سىلەرنىڭ ئەيىبىگە رگە گۇۋاھچى بولۇپ تۇرۇشى ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ يېنىغا ۋېرىڭلار. 27 چۈنكى مەن سىلەرنىڭ تاسىي ۋە بويۇنۇڭلار قاتتىق ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىمەن. مانا، مەن تېخى تاراڭلاردا تىرىك تۇرسام پەرۋەردىگارغا تاسىيلىق قىلىپ كەلدىڭلار، تۇلۇمۇمدىن كېيىن سىلەر تېخىمۇ شۇنداق قىلىسىلەر! 28 مەن تۇلارنىڭ قۇلاقلىرىغا بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلىتىشىم ئۈچۈن، شۇنداقلا يەر بىلەن ئاسمانىنى تۇلارنىڭ ئەيىبىگە گۇۋاھچى بولۇشقا چاقىرشىم ئۈچۈن ئەمدى مېنىڭ ئالدىمغا قەبىللىرىڭلارنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى ۋە ئەمەلدارلىرىنى يىغىڭلار. 29 چۈنكى تۇلۇمۇمدىن كېيىن سىلەرنىڭ تۇپتىن بۇزۇلۇپ، مەن سىلە رگە ئەمر قىلغان يولدىن چەتنەپ كېتىدىغىنىڭلارنى بىلىمەن. شۇنىڭ بىلەن كۈنلەرنىڭ ئاخىرىدا كۈلپەتلەر بېشىڭلارغا چۈشىدۇ؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، قوللىرىڭلارنىڭ ئىشلىرى بىلەن ئۇنىڭ غەزىپىنى قوزغىيىسىلەر». 30 ئانىدىن مۇسا ئىسرائىلارنىڭ پۈتكۈل جامائىنى ئالدىدا بۇ غەزەلنىڭ تېكىستىنى باشتىن-ئاخىرغىچە ئوقۇپ بەردى: ـ

32

«قۇلاق سېلىڭلار، ئەي ئاسمانلار، مەن سۆزلەي؛ ئاغزىمنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلا، ئۆ يەر-زېمىن! 2 تەنىم بولسا يامغۇردەك ياغىدۇ، سۆزلىرىم شەبنەمدەك تامىدۇ، يۇمران ئوت-چۆپ ئۈستىگە چۈشكەن سىم-سىم يامغۇردەك، كۆۋۈرلىقىنىڭ ئۈستىگە چۈشكەن خاسىيەتلىك يامغۇردەك بولىدۇ. 3 چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى بايان قىلىمەن؛ ئەمدى خۇدايىمىزنى ئۇلۇغلا دەپ جاكارلاڭلار! 4 ئۇ قورام تاشتۇر، ئۇنىڭ ئەمەللىرى مۇكەممەلدۇر، ئۇنىڭ بارلىق يوللىرى ھەققانىيدۇر. ئۇ ناھەقلىقى يوق، ۋاپادار بىر خۇدا، ئادىل ۋە دىيانەتلىكتۇر. 5 ئەمما [ئۆز خەلقى] ئۇنىڭغا بۇزۇقلۇق قىلدى؛ تۇلارنىڭ قىلمىشلىرى ئۇنىڭ بالىلىرىنىڭكىدەك بولمىدى ـ مانا بۇ تۇلارنىڭ ئەيىبىدۇر! تۇلار ئەگرى ۋە ئېپلاس بىر نەسىلدۇر! 6 ئەي ئەخمەق ۋە نادان خەلق، پەرۋەردىگارنىڭ ياخشىلىقىنى شۇنداق ياندۇرامسىز؟ ئۇ سېنى بەدەل تۇلەپ ھۆر قىلغان ئاتاڭ ئەمەسمۇ؟ ئۇ سېنى يارىتىپ، سېنى تىكلىگەن ئەمەسمۇ؟ 7 ئۆتكەن كۈنلەرنى ئېسىڭگە ئالغىن، دەۋىرلەر-دەۋىرگىچە ئۆتكەن يىللارنى ئويلىغىن؛ ئاتاڭدىن سورا، ئۇ ساڭا دەپ بېرىدۇ؛ ئاقساقاللىرىڭغا سوئال قىلىي، تۇلار سېنى خەۋەرلەندۈرىدۇ. 8 ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى ئەللەرنىڭ تۇلۇشىنى تۇلارغا ئۆلەشتۈز رگەندە، ئادەمئاتىنىڭ پەرزەنتلىرىنى بىر-بىرىدىن بۆلگىنىدە، ئۇ خەلقلەرنىڭ چېگىرلىرىنى ئىسرائىل بالىلىرىنىڭ سانىغا قاراپ بېكىتكەن. 9 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ نېسىۋىسى بولسا ئۇنىڭغا خاس بولغان خەلقىدۇر؛ ياقۇپ خۇددى چەك تاشلىنىپ چىققاندەك، ئۇنىڭ مىراسىدۇر. 10 ئۇ ئۇنى چۆل بىر زېمىندا، شامال ھۇۋلايدىغان دەھشەتلىك بىر باياۋاندا ئۇنى تاپتى، ئۇنى ئوراپ ئەتراپىدا قوغداپ تۇردى، ئۇنى كۆز قارىچۇقىدەك ساقلىدى؛ 11 خۇددى بۇركۈت ئۆز چاڭگىسىنى تەۋرتىپ، بالىلىرىنىڭ ئۈستىدە پەرۋاز قىلىپ، قاناتلىرىنى يېيىپ تۇلارنى پەيلىرىنىڭ ئۈستىگە ئېلىپ كۆتۈرگىنىدەك، 12 پەرۋەردىگارمۇ ئۇنىڭغا شۇنداق يالغۇز يېتىپ كېلىلىك قىلدى؛ ھېچقانداق يات ئىلاھ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئەمەس ئىدى. 13 ئۇ ئۇنى يەر يۈزىنىڭ ئېگىز جايلىرىغا مىنىدۈردى، ۋە ئۇ ئېتىزلىقىنىڭ مەھسۇلاتىدىن يېدى، ئۇ ئۇنىڭغا قىيا تاشتىن ھەسەل شورىتىپ، چاقاق ئېشىدىن زەيتۇن مېيى شوراتتى؛ 14 ساڭا كالا قايمىقى بىلەن قوي سۈتىنى ئىچكۈزۈپ، قوزىلارنىڭ يېغىنى، باشانىدىكى قوچقارلار ۋە تېكىلەرنىڭ گۈشىنى يېگۈزۈپ، ئېسىل بۇغداينىڭ ئېسىل دانلىرىدىن يېگۈزدى، سەن بولساڭ ئۈزۈم قېنى بولغان ساپ شارابنى ئىچتىڭ. 15 لېكىن يەشۇرۇن سەمىرىپ تەپكۈك بولۇپ قالدى؛ بەرھەق، سەن سەمىرىپ كەتتىڭ، بوردىلىپ كەتتىڭ، تويۇنۇپ كەتتىڭ! ئۇ ئۆزىنى ياراتقان تەڭرىنى تاشلاپ، ئۆز نىجاتىنىڭ قورام تېشىنى كۆز ئالدىڭغا ئېلىۋەتتى. 16 تۇلار بولسا يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ ئۇنىڭ ۋاپاسىزلىقىغا بولغان ھەسىتىنى قوزغىدى، يىرگىنچلىك ئىشلار بىلەن ئۇنىڭ غەزىپىنى كەلتۈردى. 17 تۇلار ئىگە-تەڭرىسى ئەمەس جىنلارغا، ئۆزى بىلمەيدىغان ئىلاھلارغا، ئاتا-بوۋىلىرىمۇ قورقايدىغان، يېڭى پەيدا بولۇپ قالغان ئىلاھلارغا قۇربانلىق قىلدى. 18 سەن ئۆز ئۆڭۈشى تورەملىدۇ رگەن قورام تاشنى كۆزۈڭ ئۈڭدىن چىقاردىڭ، سېنى ئاپىرىدە قىلغان تەڭرىنى ئۇنتۇدۇڭ. 19 پەرۋەردىگار بۇنى كۆرۈپ، ئوغۇل-قىزلىرىنىڭ ئۇنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈرگىنىدىن، تۇلاردىن بىزار بولۇپ مۇنداق دېدى: ـ 20 «مەن تۇلاردىن يۈزۈمنى يوشۇرىمەن، تۇلارنىڭ ئاقىۋىتىنى كۆرۈپ باقاي؛ چۈنكى تۇلار ئېپلاس بىر نەسىلدۇر، قەلبىدە ۋاپادارلىقى يوق بالىلاردۇر. 21 ئىگە-تەڭرىسى ئەمەسلەر بىلەن ھەسىتىمنى كەلتۈردى، ئەرزىمەس مەبۇدلىرى بىلەن قەھرىمنى قوزغىدى؛ شۇڭا «ھېچ خەلق ئەمەس» بولغان بىر خەلق ئارقىلىق تۇلارنىڭ ھەسىتىنى قوزغايمەن، نادان بىر ئەل ئارقىلىق تۇلارنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈرىمەن. 22 چۈنكى مېنىڭ غەزىپىمدىن بىر ئوت ئۇتاشتى، ئۇ تەھتىسارانىڭ تېگىگىچە كۆيۈپ باردۇ، ئۇ يەر بىلەن ئۇنىڭ مەھسۇلاتىنى يەپ كېتىدۇ، ۋە تاغلارنىڭ ئۇللىرىنىمۇ ئۇتاشتۇرىدۇ. (Sheol h7585) 23 مەن تۇلارنىڭ ئۈستىگە بالا-يىتىپەتلەرنى دۇۋىلەيمەن، يا-ئوقلىرىمنى بىرنى قويماي تۇلارغا ئاتىمەن. 24 تۇلار ئاچارچىلىقتىن يېگىلەپ كېتىدۇ، تومۇز ئىسسىق ۋە ۋابانىڭ نەشتىرلىرى تەرىپىدىن يەپ كېتىلىدۇ؛ تۇلارغا قارشى يىرتقۇچ ھايۋانلارنىڭ چىشلىرىنى، توپىدا ئۈملىگۈچىلەرنىڭ زەھىرىنى ئەۋەتىمەن. 25 تاشقىردا قىلىچ تۇلارنى مۇسىبەتكە سالىدۇ، ئېچىكىردە ۋەھىمە باسىدۇ؛ ئۇ يىگىت بىلەن قىزنى، ئەمچە كىتكىلى بالا بىلەن ئاق چاچلىقنى ھەممىسىنى يوقىتىدۇ. 26 مەن: «تۇلارنى چېپىۋېتىمەن، ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدىن تۇلارنىڭ نامىنى ئۆچۈرىمەن» ـ دەيتتىم، 27 بىراق دۈشمەننىڭ مەسخىرە قىلىشىدىن قورقۇزۇم؛ ئىسرائىلنىڭ رەقىبلىرى

بۇ ئىشنى خاتا چۈشىنىپ: ـ بۇ ئىش بىزنىڭ قولىمىزنىڭ كۆچىلۈكلۈكىدىن بولغان بولسا كېرەك، پەرۋەردىگار بۇنى ھېچ قىلمىدى» دېمىسۇن دەپ، [بۇ ئىشنى قىلمىدىم]. **28** ئىسرائىل نەسەھىتىن مەھرۇم بولغان بىر ئەل، تۇلارنىڭ ھېچ ئەقىل-پەمى يوقتۇر. **29** ئاھ، تۇلار دانا بولسىدى! شۇنداق بولسا بۇنى چۈشىنىپ، تۆز ئاقىۋىتى قانداق بولىدىغىنىنى ئويلايتتى! **30** ئە گەر تۇلارنىڭ قورام تېشى تۇلارنى سېتىۋەتمىگەن بولسا، پەرۋەردىگار تۇلارنى [دۇشمەنلىرىگە] تاشلاپ بەرمىگەن بولسا، بىر كىشى قاندافۇ مىڭ كىشىنى تۆز ئالدىدىن ھەيدىيەلەيتتى؟، ئىككى كىشى قاندافۇ ئون مىڭ كىشىنى قاچۇرالايتتى؟ **31** چۈنكى باشقىلارنىڭ قورام تېشى بولسا بىزنىڭ قورام تېشىمىزدەك ئەمەستۇر. يۇنىكىدا دۇشمەنلىرىمىز تۆزلىرى گۇۋاھلىق بەرسۇن! **32** چۈنكى تۇلارنىڭ تۇزۇم تېلى سودومنىڭ تۇزۇم تېلىدىن، گومورىرانىڭ ئېتىزلىقلىرىدىن چىققاندۇر؛ تۇزۇملىرى زەھەرلىك تۇزۇملەردۇر، تۇلارنىڭ ھەربىر ساپىقى ئاچچىقتۇر، **33** شارابى بولسا ئەجدىھالارنىڭ زەھىرىدۇر، كوبرالارنىڭ ئەجەللىك زەھىرىدۇر. **34** [پەرۋەردىگار]: «بۇلارنىڭ [ھەممىسى] مېنىڭكىدە ساقلاقلىق ئەمەسمۇ؟ تۆز خەزىنىلىرىمدە مۇھۇرلەنگەن ئەمەسمۇ؟ **35** ئىنتىقام مېنىڭكىدۇر، ياماناتلىقنى قايتۇرۇشنۇ شۇنداق، بۇلار تۇلار پۇتلىشىدىغان ۋاقىتىچە ساقلاقلىق تۇرىدۇ، چۈنكى تۇلارنىڭ بالا-يىتىۋەتلىك كۈنى يېقىنلاشماقتا، تۇلارنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان ئىشلار بولسا تېز كېلىۋاتىدۇ. **36** چۈنكى پەرۋەردىگار تۇلارنىڭ كۆچى تۈگەپ كەتكەنلىكىنى، تۇلارنىڭ [ئازىيىپ]، ھەتتا ئاجىز يا كى مېيىپلىرىنىڭمۇ قالمىغىنىنى كۆرگەندە، تۆز تۆز خەلقىنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىدۇ، تۆز بەندىلىرىگە مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىدۇ. **37** تۇ ۋاقىتتا تۇ مۇنداق دەيدۇ: «قېنى، تۇلارنىڭ ئىلاھلىرى؟ تۆزۈگە تايانچ قىلغان قورام تېشى ئەمدى قەيەردىدۇر؟ **38** تۇلارنىڭ تۆتكۈر زۇگەن قۇربانلىقلىرىنىڭ يېغىنى يېگەن، تۇلارنىڭ شاراب ھەدىيىلىرىدىكى شارابىنى ئىچكەنلەر قەيە رگە كەتتى؟ ئەمدى تۇلار ئورنىدىن تۇرۇپ سىلە رگە ياردەم بېرىپ، پاناھكىلار بولسۇن! **39** ئەمدى مەن تۇزۇم، يەقەت مەنلا «شۇ»دۇرمەن، ماڭا ھەمراھ ھېچقانداق ئىلاھنىڭ يوقلۇقىنى كۆرۈپ بىلىگىلار. مەن تۇلىتۇرۇپ تىرىلدۇرىمەن، زەخىملەندۈرۈپ ساقايتىمەن؛ ۋە ھېچكىم مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزالمايدۇ. **40** چۈنكى مەن قولۇمنى ئاسمانلارغا كۆتۈرۈپ: ـ «ئەبە دگىچە ھاياتىرىمەن» دەپ ئېيتىپ، **41** چاقناپ تۇرىدىغان قىلىچىمنى ئىتتىك قىلىمەن، مېنىڭ قولۇم ئادالەتنى قورال قىلىپ تۇتىدۇ، دۇشمەنلىرىمدىن ئىنتىقام ئالىمەن، مەندىن نەپرەتلەنگۈچىلەرنىڭ قىلغانلىرىنى تۇلارغا ياندۇرىمەن! **42** مەن يا ئوقلىرىمنى قان ئىچكۈزۈپ مەست قىلىمەن، مېنىڭ قىلىچىم گۆش يەيدۇ، مەن تۇلارنى تۇلتۇرۇلگەنلەر بىلەن ئەسىرلەرنىڭ قېنىنى، دۇشمەننىڭ سەردارلىرىنىڭ باشلىرىنى يەپ-ئىچىدىغان قىلىمەن». **43** ئەي ئەللەر، تۇنىڭ خەلقى بىلەن بىللە شادلىنىڭلار، چۈنكى تۇ تۆز بەندىلىرىنىڭ قېنىنىڭ ئىنتىقامىنى ئالىدۇ، تۆز دۇشمەنلىرىگە قىساس يانداۋىدۇ، تۆز زېمىنى بىلەن خەلقى ئۈچۈن كەچۈرۈم-كافارەت كەلتۈرۈپ بېرىدۇ». **44** ئەمدى مۇسا بىلەن نۇنىنىڭ ئوغلى يەھوشۇئا كېلىپ بۇ غەزەلنىڭ بارلىق سۆزلىرىنى خەلقنىڭ ئالدىدا ئوقۇپ بەردى. **45** ئاندىن مۇسا بۇ ھەممە سۆزلەرنى بارلىق ئىسرائىل ئالدىدا ئاخىرلاشتۇرۇپ **46** تۇلارغا سۆز قىلىپ: «مەن بۈگۈن ئوتۇرا گالاردا سىلەرنى ئاگاھلاندۇرۇپ گۇۋاھلىق بە رگەن بۇ بارلىق سۆزلە رگە كۆڭۈل بۆلۈڭلار، سىلەر بۇلارنى بالىلىرىڭلارغا تاپىلاپ: «بۇ قانۇنىنىڭ ھەممە سۆزلىرىگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويۇڭلار» دەپ ۋىيرۇشۇڭلار كېرەك. **47** چۈنكى بۇ سۆز سىلە رگە مۇناسىۋەتسىز، قۇرۇق سۆز ئەمەس، بەلكى سىلەرنىڭ ھاياتىڭلاردۇر! سىلەر تۇ زېمىنى ئىگىلەشكە ئۈشۈردان دەريادىن ئوتىسىلەر، ئوتكەندىن كېيىن تۇ زېمىندا بۇ سۆز ئارقىلىق ئۇزۇن ئومۇر كۆرىسىلەر» ـ دېدى. **48** يەنە شۇ كۈنى پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **49** سەن ئۇشبۇ ئابارىم تېغىغا، يەنى يېرىخونىڭ ئۇتتىرىدىكى، موئابنىڭ زېمىنىدىكى نېبو تېغىغا چىققىن ۋە شۇ يەردە مەن ئىسرائىللارغا تۆز تەۋەلىكى بولۇش ئۈچۈن بېرىدىغان قاناۋان زېمىنىنى كۆرگىن. **50** ئاندىن ئاكاڭ ھارۇن ھور تېغىدا ئولۇپ تۆز خەلقلىرىگە قوشۇلغاندەك، سەنمۇ چىقىدىغان شۇ تاغدا ئولۇپ خەلقلىرىگە قوشۇلغىن؛ **51** چۈنكى سىلەر زىن چۆلىدىكى مەرىباھ-قادەشنىڭ سۈلىرىنىڭ يېنىغا بارغاندا، ئىككىڭلار ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا ماڭا ۋاپاسىزلىق كۆرسىتىپ، ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا مېنى «مۇقەددەس» دەپ ھۆرمەتلىمىدىڭلار. **52** شۇڭا سەن ئىسرائىللارغا بېرىدىغان شۇ زېمىنى ئۇدۇل كۆرىسەن، لېكىن ئۇنىڭغا كىرىملەيسەن.

33

خۇدانىڭ ئادىمى بولغان مۇسانىڭ ئۆلۈمىدىن ئىلگىرى ئىسرائىللارنى بەرىكەتلەشكە تىلگەن بەختىن-تىلە كلىرى مۇنۇلار: ـ **2** تۇ مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگار ئۆزى سىناي تېغىدىن چىلىپ، سېئىردىن چىقىپ [ئىسرائىل] ئۈستىگە پارلىدى، پاران تېغىدىن پەيدا بولۇپ چاقنىدى، تۇ تۆزمەنلىگەن مۇقەددەسلەرنىڭ ئوتىتۇرىسىدىن چىقىپ كەلدى؛ ئوڭ قولىدىن ئىسرائىلغا ئاتالغان ئوتلۇق بىر قانۇن چىقتى. **3** دەرھەققەت، تۇ خەلقنى سۆيىدۇ؛ سېنىڭ بارلىق مۇقەددەسلىرىڭ بەندىلىرىڭ قولا ۋۇگدىدۇر؛ تۇلارنىڭ ھەربىرى ئايىغىڭ ئالدىدا ئولتۇرۇپ، سۆزلىرىڭگە مۇيەسسەر بولىدۇ. **4** مۇسا بىزگە بىر قانۇن يېزىپ، بۇنى ياقۇپنىڭ جاماەتىگە مىراس قىلىپ بەردى؛ **5** خەلقىنىڭ سەردارلىرى جەم بولۇپ، ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرى بىر يەر گە يىغىلغاندا، تۇ يەشۇرۇننىڭ ئوتىتۇرىسىدا پادىشاھدەك بولدى. **6** «رۇبەن بولسا، ئادەملىرى تۇلۇپ كەتمەي، ھايات تۇرسۇن؛ تۇنىڭ ئادەملىرى ئاز بولمىسۇن». **7** [مۇسا]نىڭ يەھۇدا توغرىسىدا تىلگەن بەختى مۇنداق: ـ «يەھۇدانىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغايسەن، ئى يەرۋەردىگار، ئۇنى تۆز خەلقىگە قويۇل قىلدۇرغايسەن؛ تۇنىڭ قوللىرى تۇلار ئۈچۈن كۈرەش قىلسۇن؛ ئەمدى تۇزىنى ئە زگۈچىلە رگە قارشى تۇرۇشقا تۇنىڭغا مەدەت بولغايسەن». **8** تۇ لاۋىي توغرىسىدا مۇنداق دېدى: ـ «سېنىڭ تۇرىم ۋە تۇممىم تاشلىرىڭ سېنىڭ بۇ مۇقەددەسىڭ بەندە گىگە تاپشۇرۇلغان؛ سەن ئۇنى ماساساھدا سىنىدىڭ، مەرىباھنىڭ سۇلىرىنىڭ يېنىدا ئۇنىڭ بىلەن تالاشتىڭ. **9** تۇ تۇز ئاتا-ئانىسى توغرىسىدا: «تۇلارغا يۈز-خاتىرە قىلمايمەن»، دەپ ئېيتتى، تۇز قېرىنداشلىرىنىڭ ھېچ يۈزىنى قىلماي، تۇز بالىلىرىنمۇ تونۇشنى خالماي، بەلكى سېنىڭ سۆزۈڭگە ئە مەل قىلىپ، ئەھدە ئۆنى چىڭ تۇتتى. **10** مانا، [لاۋىيلار] ياقۇپقا ھۆكۈملىرىڭنى ئۆگىتىدۇ، تۇلار ئىسرائىلغا قانۇنۇڭنى ئۈگىتىدۇ؛ تۇلار دىمىغىڭغا خۇشۇينى سۇنىدۇ، قۇربانگاھىڭغا پۈتۈن كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى كەلتۈرىدۇ. **11** ئى يەرۋەردىگار، تۇنىڭ ئە ئەللۇقاتىنى بەرىكەتلىگەيسەن، تۇنىڭ قوللىرىنىڭ ئە جىرى سېنى خۇش قىلغۇدەك بولغاي، تۇنىڭغا قارشى چىققانلار ۋە تۇنىڭدىن نەپرەتلەنگەنلەر بولسا، تۇلارنى قوپالمىغۇدەك ھالدا بەللىرىنى سۇندۇرغايسەن!» **12** تۇ بىنيامىن توغرىسىدا مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگارنىڭ سۆيگىنى بولسا، تۇ تۇنىڭ يېنىدا ئىخچەتەر ماكان قىلىدۇ، پەرۋەردىگار سايە بولۇپ پۈتۈن كۈن تۇنى ساقلايدۇ؛ تۇ تۇنى مۇرىسى ئوتىتۇرىسىدا ماكانلاشتۇرىدۇ» **13** يۇسۇپ توغرىسىدا تۇ مۇنداق دېدى: ـ «تۇنىڭ زېمىنى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بەرىكەتلىك بولغاي! ئاسمانلارنىڭ ئېسىل نېمەتلىرى بىلەن، شەبنەم بىلەن، يەر تېگىدىكى نېمەتلىرى بىلەن، **14** كۈندىن ھاسىل بولىدىغان ئېسىل مەھسۇلاتلىرى بىلەن، ئايدىن ھاسىل بولىدىغان ئېسىل نېمەتلىرى بىلەن، **15** قەدىمكى تاغلارنىڭ ئالىي نېمەتلىرى بىلەن، مەڭگۈلۈك دۆگلەرنىڭ ئېسىل نېمەتلىرى بىلەن، **16** يەرنىڭ ئېسىل نېمەتلىرى ۋە تۇنىڭغا تولغان ھەممە مەۋجۇداتلىرى بىلەن، ئازغانلىقتا تۇرغۇچى زاتنىڭ شاپائىتى بىلەن بەرىكەتلەنسۇن! بۇلارنىڭ ھەممىسى يۇسۇپنىڭ بېشىغا، يەنى تۇز قېرىنداشلىرىدىن ئىرىلغانلىقنىڭ چوققىسىغا چۈشسۇن. **17** تۇنىڭ ھەيۋىسى تۇز بۇقىسىنىڭ تۇنجىسىدەك كىتۇر، تۇنىڭ مۇڭگۈزلىرى ياۋا كالىنىڭ مۇڭگۈزلىرىدە كىتۇر، تۇلار بىلەن تۇ ئەل-يۇرتلارنىڭ ھەممىسىنى بىراقلا يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە ئۈسىدۇ. مانا ئەفرائىمنىڭ تۇمەنلىگەن ئادەملىرى، مانا سىسىھنىڭ مىڭلىغان ئادەملىرى مۇنداق بولىدۇ». **18** زەبۇلۇن توغرىسىدا تۇ مۇنداق دېدى: ـ «ئەي زەبۇلۇن، سەن چىقىقىڭدا شادلانغىن؛ ئەي سەن ئىسساكار، تۇز چېدىرلىرىڭدا خۇش بولغىن! **19** مانا تۇلار خەلقلەرنى تاغقا چاقىرىدۇ؛ شۇ يەردە تۇلار ھەققانىيلىقنىڭ قۇربانلىقلىرىنى سۇنىدۇ، چۈنكى تۇلار دېڭىزدىكى مول دۆلەتلەرنى، قۇمغا كۆمۈلگەن گۆھەرلەرنى سۈمۈرۈپ تۇلارغا مۇيەسسەر بولىدۇ». **20** گاد توغرىسىدا تۇ مۇنداق دېدى: ـ «گادنىڭ زېمىنى كېڭەيتكۈچىگە بەخت-بەرىكەت بولغاي؛ گاد بولسا چىشى شىرەدەك ئولتۇراقلاشتى، تۇ بىلەك ھەم باش تېرىسىنى تىتما-تىتما قىلۋېتىدۇ؛ **21** شۇ يەردە تۇ ئەلگە ئېسىل نېسىۋىنى تاللىۋالدى، چۈنكى شۇ يەردىمۇ تۇ ھۆكۈم بېكىتكۈچىنىڭ ئولۇشى بولغان جاي ساقلاقلىقتۇر، تۇ خەلقىنىڭ سەردارلىرى بىلەن كېلىپ، ئىسرائىل بىلەن بە رگە پەرۋەردىگارنىڭ ئادالىتى بىلەن ھۆكۈملىرىنى يۈرگۈزدى». **22** دان توغرىسىدا تۇ مۇنداق دېدى: ـ «دان بولسا ياش بىر شىردۇر؛ تۇ باشاندىن تاقلاپ ئوتىدۇ». **23** نافتالى توغرىسىدا تۇ مۇنداق دېدى: ـ «ئەي نافتالى، ئىلتىپاتقا ۋىۋىغانلىسەن، پەرۋەردىگار تەرىپىدىن كەلگەن بەخت-بەرىكەتكە تولۇپ، مەغرىب بىلەن جەنۇبنى تۇز ئۈگگىگە مۇلۇك قىلىپ ئىگىلەيسەن». **24** ئاشىر توغرىسىدا تۇ مۇنداق دېدى: ـ «ئاشىر ئوغۇللار بىلەن بەرىكەتلىنىدۇ؛ تۇ قېرىنداشلىرى ئارىسىدا ئىلتىپات كۆرسۇن، پۇتى مايغا چىلانسۇن. **25** دەرۋازا بالداقلىرىڭ تۇمۇر بىلەن مىستىن بولىدۇ؛ كۈنلىرىڭ قانداق بولسا، كۈچ ۋۇگۈ شۇنىڭغا مۇۋاپىق تەڭ بولىدۇ». **26** «ـ ئەي يەشۇرۇن، تە ڭرىنىڭدەك ياشقا ھېچكىم يوقتۇر؛ تۇ ساڭا ياردەمگە ئاسمانلار ئۈستىگە، زور ھەيۋىسى بىلەن بۇلۇتلارنىڭ ئۈستىگە منىپ كېلىدۇ. **27** تەزەلىي خۇدا سېنىڭ باشپاناھىڭدۇر، ئاستىڭدا ئەبەدىي بىلە كلەر تۇرىدۇ. تۇ سېنىڭ ئالدىڭدىن دۇشمەننى ھەيدەپ: ـ «تۇلارنى ھالاك قىلغىن!» دەپ [ساڭا] ۋىۋىيدۇ. **28** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل ئاشلىق بىلەن يېڭى شاراب مول بولغان بىر زېمىندا تۇرۇپ، يالغۇز ئامان-ئېسەن ماكان ئوتىدۇ، ياقۇپنىڭ بۇلىقى ئوخشاشلا ئامان-ئېسەن بولىدۇ؛ تۇنىڭ ئاسمانلىرىمۇ شەبنەم تېمىتىپ تۇرىدۇ. **29** بەختلىكسەن، ئى ئىسرائىل! سەندەك پەرۋەردىگارنىڭ تۇزى قۇتقۇزغان خەلقتىن

یەنە کم بار؟ تۆ بولسا سېنىڭ مەدەتكار قالقىنىڭ، ھەيۋەتلىك قىلىچىڭ!ۋر! سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭ ساڭا زەئىپلىشىپ يېسۈندۈ؛ سەن تۆلارنىڭ ئېگىز جايلىرىدا دەسسەپ ماڭىسەن».

34 ئاندىن مۇسا موئابنىڭ تۈزلەڭلىكىدىن چىقىپ نېبو تېغىنىڭ ئۈستىگە، يەنى يېرىخونىڭ ئۈستىدىكى پىسگاھ تېغىنىڭ چوققىسىغا چىقتى. شۇ يەردە پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا پۈتكۈل زېمىننى كۆرسەتتى، گىلېئادتىن دانغىچە، **2** پۈتكۈل نافتالى بىلەن ئەفرائىم ۋە مانا‌سسەھنىڭ زېمىننى، يەھۇدانىڭ پۈتكۈل زېمىنى بىلەن قوشۇپ مەغرىبتىكى دېڭىزغىچە، **3** جەۋبىتىكى نەگەۋ زېمىننى، «خورما شەھىرى» دەپ ئاتالغان يېرىخو ۋادىسىدىكى تۈزلەڭلىكنى زوئار شەھىرىگە قەدەر، ھەممىنى ئۇنىڭغا كۆرسەتتى. **4** ئاندىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا سۆز قىلىپ: «مەن قەسەم قىلىپ: «بۇ زېمىننى سېنىڭ نەسلىڭگە بېرىمەن» دەپ ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا ۋەدە قىلغان زېمىن مانا مۇشۇدۇر. ئەمدى ساڭا ئۇنى تۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆرۈۋىشىڭ نىسىپ قىلدىم، لېكىن سەن شۇ يەرگە ئۆتۈپ كىرەلمەيسەن» دېدى. **5** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا شۇ يەردە، يەنى موئابنىڭ زېمىندا ۋاپات بولدى. **6** ئۇ ئۇنى موئابنىڭ زېمىندىكى تاغ جىلغىسىدا، بەيت-پېئورنىڭ ئۆتىۋىرىسدا دەپنە قىلدى؛ ئۇنىڭ قەبىرىسىنىڭ قەيەردە ئىكەنلىكىنى بۇگۈنگىچە ھېچكىم بىلمەيدۇ. **7** مۇسا ۋاپات بولغان ۋاقىتتا بىر يۈز يىگىرمە ياشقا كىرگەندى، لېكىن كۆزلىرى ھېچ تورلاشمىغان ۋە ماغدۇرىدىن ھېچ كەتمىگەندى. **8** ئىسرائىللار مۇسا ئۈچۈن موئابدىكى تۈزلەڭلىكتە ئوتتۇز كۈنگىچە ماتەم تۇتتى. شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ يىغلايدىغان كۈنلەر تۈگىگەندى. **9** مۇسا قوللىرىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە قويغاچقا، نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا دانالىق بەرگۈچى روھ بىلەن تولغاندى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلدى. **10** مۇسادىن كېيىن ئۇنىڭدەك پەرۋەردىگار بىلەن يۈز تۇرانە سۆزلەشكەن ئىككىنچى بىر پەيغەمبەر ئىسرائىل ئىچىدە چىقمىدى؛ **11** پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنى مىسىر زېمىنىغا ئەۋەتىشى بىلەن ئۇ شۇ يەردە پىرەئۇنغا، ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ۋە پۈتكۈل زېمىندىكىلەر ئالدىدا كۆرسەتكەن ھەممە مۇجىزىلىك ئالامەت ۋە كارامەتلەر رەگە، **12** ئايان قىلىنغان شۇ بارلىق ئۇلۇغ قۇدرەتكە ۋە مۇسانىڭ پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ كۆز ئالدىدا كۆرسەتكەن بارلىق دەھشەتلىك ھەيۋىسىگە تەڭ تۇرغۇدەك ھېچقانداق ئادەم چىقمىدى.

يەشۇئا

1 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى بولغان مۇسا ۋاپات بولغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار مۇسانىڭ خىزمەتكارى، نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئاغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** مېنىڭ قۇلۇم مۇسا ۋاپات بولدى. ئەمدى سەن قوزغىلىپ، بۇ خەلقىنىڭ ھەممىسىنى باشلاپ ئىشتىردان دەريادىن ئوتۇپ، مەن ئۇلارغا، يەنى ئىسرائىللارغا تەقدىم قىلىدىغان زېمىنغا كېرىگىن. **3** مەن مۇساغا ئېيتقىنىمدەك، پۇتۇڭلارنىڭ تاپىنى قەيەر گە تەككەن بولسا، شۇ جاينى سىلە گە بەردىم؛ **4** چېگرا گلار چۆل-بياباۋاندىن تارتىپ لۇۋانغىچە، ھىتتىيلارنىڭ زېمىنىنى ئۆز ئىچىگە ئېلىپ، ئەفرات دەريادىن كۆن پېتىشتىكى ئوتتۇرا دېگۈزغىچە بولىدۇ. **5** سېنىڭ بارلىق ھايات كۈنلىرىڭدە ھېچكىم ساڭا قارشى تۇرالمايدۇ. مەن ئۆزۈم مۇسا بىلەن بىللە بولغاندەك سېنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، سېنى ھەرگىز تاشلىۋەتمەيمەن. **6** سەن جۇرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن؛ چۈنكى سەن بۇ خەلقنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا بېرىشكە قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنغا مىراسخور قىلىپ ئىگىلىتىسەن. **7** مېنىڭ قۇلۇم مۇسا ساڭا ۋېيروغان بارلىق قانۇنغا تەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈپ، قەتئىي جۇرئەتلىك ۋە تولىمۇ قەيسەر بولغىن؛ سەن قەيەر گىلا بارساڭ ئىشلىرىڭ غەلىبىلىك بولۇشى ئۈچۈن ئۆنگىدىن يا ئوڭ يا سولغا چەتنەپ كەتمە، **8** بۇ قانۇن كىتابىنى ئۆز ئاغزىڭدىن نېرى قىلماي، ئۆنىڭ ئىچىدە پۈتۈلگەنلىك ھەممىسىنى تۇتۇپ، ئۇنى كېچە-كۈندۈز زىكىر قىلىپ ۋىلا؛ شۇنداق قىلساڭ يوللىرىڭدا غەلىبىلىك بولۇپ، ئۆزۈڭ رونىاق تاپىسەن. **9** مانا ساڭا: ـ جۇرئەتلىك ۋە قەيسەر بول، دەپ ۋېيروغاندىمغۇ؟ شۇڭا ھېچ ۋەھىمىگە چۈشمە، يۈرەكسىز بولما؛ چۈنكى قەيەر گە بارساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سەن بىلەن بەرگىدۇر. **10** شۇنىڭ بىلەن بەشۇئا خەلقنىڭ باشلىرىغا ۋېيروپ: ـ **11** سىلەر چېدىرگاھتىن تۇتۇپ خەلققە: ـ ئۆز ئۇلار ئوچۇن ئوزۇق-تولۇق تەييار قىلىڭلار، چۈنكى ئۈچ كۈن توشقاندا سىلەر ئىشتىردان دەريادىن ئوتۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە گە بېرىدىغان زېمىنى ئىگىلەش ئۈچۈن كىرىسىلەر، ـ دە گلار، دېدى. **12** يەشۇئا رۇبېنلەر بىلەن گادلار ۋە مانا‌سسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە سۆز قىلىپ: ـ **13** خۇدانىڭ قۇلى بولغان مۇسانىڭ سىلە گە ۋېيروپ: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە گە تارىملىق ئاتا قىلىپ بۇ زېمىنى سىلە گە بە رگەن، دەپ ئېيتقىنىنى ئېسىڭلاردا ئۇنۇتۇڭلار. **14** خوتۇن بالا-چاقىلار ۋە چارپايلىرىڭلار مۇسا ئۆزى سىلە گە تەقسىم قىلغان، ئىشتىردان دەريادىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى زېمىندا قالسۇن، لېكىن تارىگلاردا قانچىلىك باتۇر پالۋان بولسا گلار، سىلەر ئۆز قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ ئالدىدا سەپتە تۇرۇپ ئۇلارغا ياردەم بېرىپ جەڭ قىلىڭلار، تاكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار قېرىنداشلىرىڭلارغا سىلە گە ئاتا قىلغىنىغا ئوخشاش ئارام ئاتا قىلىپ، قېرىنداشلىرىڭلارغا ئۆ ئۇلارغا مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىنى ئىگىلەتگۈچىگە شۇنداق قىلىڭلار. ئاندىن سىلەر تەۋەلىكىڭلار بولغان زېمىنى، يەنى خۇدانىڭ قۇلى بولغان مۇسا سىلە گە تەقسىم قىلغان، ئىشتىردان دەريادىنىڭ كۈن چىقىش تەرىپىدىكى بۇ زېمىنى ئىگىلەش ئۈچۈن قايتىپ بېرىڭلار، ـ دېدى. **16** ئۇلار يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: ـ سەن بە رگەن ئەمر قىلغانلىرىڭ ھەممىسگە ئەمەل قىلىمىز، سەن بىزنى قەيەر گە ئەۋەتسەڭ، شۇ يەر گە بارىمىز. **17** بىز ھەمە ئىشتا مۇسانىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغىنىمىزدەك ساڭا قۇلاق سالىمىز؛ بىردىنبىر تىلىكىمىز، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ مۇسا بىلەن بىللە بولغاندەك سېنىڭ بىلەنمۇ بىللە بولغاي! **18** كىمكى سېنىڭ ئەمرىڭگە ئىتائەتسىزلىك قىلىپ، سەن بە رگەن ۋېيروغان ھەرقانداق سۆزلىرىڭگە قۇلاق سالمىسا، ئۆلتۈرۈلدۇ! سەن پەقەتلا جۇرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن، ـ دېدى.

2 ئاندىن كېيىن نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئا ئىككى چارلىغۇچىنى شىتتىمدىن ئەۋەتىپ ئۇلارغا: ـ سىلەر بېرىپ ئۇ زېمىنى، بوۋۇمۇ يېرىخو شەھىرىنى چارلاپ كېلىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇ يەر گە بېرىپ، راھاب ئاتلىق بىر پاھىشىنىڭ ئۆيىگە كىرىپ قوندى. **2** لېكىن بىرسى كېلىپ يېرىخو پادىشاھىغا: ـ بۇگۈن كېچە ئىسرائىللاردىن بىرنەچچە كىشى بۇ زېمىنىڭ چارلىغىلى كەپتۇ، دەپ خەۋەر يەتكۈزدى. **3** شۇنىڭ بىلەن يېرىخو پادىشاھى راھابنىڭ قېشىغا ئادەم ئەۋەتىپ: ـ سېنىڭ قېشىڭغا كېلىپ، ۋېيۇگىگە كىرگەن شۇ كىشىلەرنى بە رگە تاپشۇرۇپ بە رگىن، چۈنكى ئۇلار بۇ زېمىننىڭ ھەر يېرىنى پايلىغلى كەپتۇ، ـ دېدى. **4** لېكىن ئۇ ئايال ئۇ ئىككى كىشىنى ئېلىپ چىقىپ يوشۇرۇپ قويغاندى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ دەرۋەقە بۇ كىشىلەر قېشىمغا كەلدى، لېكىن مەن ئۇلارنىڭ نەدىن كەلگەنلىكىنى بىلمىدىم؛ **5** قاراڭغۇ چۈشۈپ، قورۇقنى ئېتىدىغان ۋاقىت كەلگەندە شۇنداق بولدىكى، بۇ ئادەملەر چىقىپ كەتتى. مەن ئۇلارنىڭ قەيەر گە كەتكىنىنى بىلمەيمەن. ئۇلارنى تېزدىن قوغلىسا گلار، چوقۇم يېتىشۋالىسىلەر، ـ دېدى. **6** لېكىن ئۇ ئايال ئۇلارنى ئۆۋگىگە ئېلىپ چىقىپ، ئۆۋگىنىڭ ئۈستىدە رەتلەپ يىپىپ قويغان زىغىر پاخالىلىرىنىڭ ئاستىغا يوشۇرۇپ قويغاندى. **7** ئۇ ۋاقىتتا ئۇلارنىڭ كەيندىن ئىزدەپ قوغلىغۇچىلار ئىشتىردان دەريادىنىڭ يولى بىلەن چىقىپ دەريا كېچىكلىرىگىچە قوغلاپ باردى. ئۇلارنى قوغلىغۇچىلار شەھەردىن چىقىشى بىلەنلا، شەھەرنىڭ قوۋۇقى تاقالدى. **8** شۇ ۋاقىتتا، ئۇ ئىككىيلەن تېخى ئۇخلاشقا ياتمىغاندىى، راھاب ئۆۋگىگە چىقىپ ئۇلارنىڭ قېشىغا بېرىپ **9** ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ بۇ زېمىنى سىلە گە مىراس قىلىپ بە رگەنلىكىنى، شۇنداقلا سىلەردىن بولغان ۋەھىمە گلار بىزلە گە چۈشۈپ، بۇ زېمىندىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئالدىڭلاردا ھالدىن كېتىپ دېگىنىنى بىلمەن؛ **10** چۈنكى بىز سىلەر مىسىردىن چىققىنىڭلاردا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىڭلاردا قىزىل دېڭىزنى قورۇتقانلىقىنى، شۇنداقلا سىلەرنىڭ ئىشتىردان دەريادىنىڭ ئۆتىرىلىرىنىڭ ئىككى پادىشاھى سىھون بىلەن ئوگنى قانداق قىلغانلىقىڭلارنى، ئۇلارنى مۇتلەق يوقاتقانلىقىڭلارنى ئاڭلىدۇق. **11** بۇنى ئاڭلاپ يۈرىكىمىز سۇ بولۇپ، سىلەرنىڭ سەۋەبىڭلاردىن ھەرقايسىمىزنىڭ روھى چىقىپ كەتتى. چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بولسا يۇقىرىدا، ئاسمانلارنىڭ ھەممىدە تۇۋەندە يەرنىڭ خۇداسىدۇر. **12** ئەمدى سىلەردىن ئۆتۈنىمەنكى، مەن سىلە گە كۆرسەتكەن ھەممىتىم ئۈچۈن سىلەرمۇ مېنىڭ ئاتامنىڭ جەمەتىگە ھەممەت قىلىشقا پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ماڭا قەسەم قىلىڭلار، شۇنداقلا ئاتا-ئانامنى، ئاكا-ئۇكا، ئاچا-سىڭىل قېرىنداشلىرىمنى ۋە ئۇلارغا تەۋە بارلىقىنا چېقىلماسلىقىڭلار، جىنىمىزنى تىرىك قالدۇرۇپ، ئۆلۈمدىن قۇتقۇزۇشۇڭلار توغرىسىدا ماڭا بىر كاپالەت بەلگىسىنى بېرىڭلار، ـ دېدى. **14** ئىككىيلەن ئۆنگىنا: ـ ئە گەر سەن بۇ ئىشىمىزنى ئاشكارىلاپ قويمىساڭ، سىلەر جىنىڭلاردىن ئايرىلىسا گلار، بىزمۇ جىنىمىزدىن ئايرىلغايمىز! شۇنىڭدەك شۇنداق بولىدۇ كى، پەرۋەردىگار بە رگە بۇ زېمىننى ئىگە قىلغۇزغاندا، بىز جەزمەن سىلە گە مېھرىبانلارچە ۋە سەممىي مۇئامىلىدە بولىمىز، دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن ئايال ئۇلارنى پەنجىرىدىن بىر تانا بىلەن چۈشۈرۈپ قويدى (چۈنكى ئۆنىڭ ئۆيى شەھەرنىڭ سېپىلىدا بولۇپ، ئۇ سېپىلنىڭ ئۈستىدە ئولتۇراتتى). **16** ئايال ئۇ ئىككىسىگە: ـ قوغلىغۇچىلار سىلە گە ئۇچراپ قالماسلىقى ئۈچۈن، تاغقا چىقىپ، ئۇ يەردە ئۈچ كۈن يوشۇرۇنۇپ تۇرۇڭلار؛ قوغلىغۇچىلار شەھەر گە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، ئاندىن سىلەر ئۆز يولۇڭلارغا ماڭسا گلار بولىدۇ، ـ دېدى. **17** ئىككىسى ئايالغا: ـ ئە گەر سەن بىزنىڭ دېگىنىمىزدەك قىلمىساڭ، سەن بە رگە قىلغۇزغان قەسەمدىن خالاس بولىمىز: ـ **18** مانا، بىز زېمىنغا كىرگەن چاغدا، سەن بىزنى چۈشۈرۈشىگە ئىشلەتكەن بۇ قىزىل تانىنى پەنجىرىگە باغلاپ قويغىن؛ ئاندىن ئاتا-ئانامنى، ئاكا-ئۇكا قېرىنداشلىرىڭنى، شۇنداقلا ئاتاڭنىڭ بارلىق جەمەتىدىكىلەرنى ۋېيۇگىگە، ئۆز ۋۇگىگە يىغىپ جەم قىلغىن. **19** شۇنداق بولىدۇ كى، ۋېيۇگىنىڭ ئىشىكىلىرىدىن تاشقىرىغا چىققان ھەر كىمنىڭ قېنى ئۆز بېشىدا بولىدۇ؛ بىز ئۆنىڭغا مەسئۇل ئەمەسمىز؛ لېكىن بىراۋ ۋېيۇگىدە سەن بىلەن بىللە بولغان بىرسىنىڭ ئۈستىگە قول سالسا، ئۇنداقتا ئۆنىڭ قېنى بىزنىڭ بېشىمىزغا چۈشكەي! **20** ئە گەر سەن بۇ ئىشىمىزنى ئاشكارىلاپ قويساڭ، سەن بە رگە قىلغۇزغان بۇ قەسەمدىن خالاس بولىمىز، ـ دېدى. **21** راھاب جاۋاب بېرىپ: ـ سىلەرنىڭ دېگىنىڭلاردەك بولسۇن دەپ، ئۇلارنى يولغا سېلىپ قويدى. ئۇلار كەتكەندىن كېيىن، ئايال پەنجىرىگە ئۇ قىزىل تانىنى باغلاپ قويدى. **22** ئۇ ئىككىسى ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، تاغقا چىقىپ، قوغلىغۇچىلار [شەھەر گە] قايتىپ كەتكۈچە ئۇ يەردە ئۈچ كۈن تۇردى. قوغلىغۇچىلار يول بويىدىكى ھەمە يەرنى ئىزدەپمۇ ئۇلارنى تاپالمىدى. **23** ئاندىن بۇ ئىككىسى تاغدىن چۈشۈپ، قايتىپ ماڭدى؛ ئۇلار دەريادىن ئوتۇپ، نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئانىڭ قېشىغا كېلىپ، بېشىدىن كەچۈر گەنلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۆنگىغا دەپ بەردى. **24** ئۇلار يەشۇئاغا: ـ پەرۋەردىگار دەرۋەقە بارلىق زېمىنى قولىمىزغا تاپشۇردى؛ زېمىندا ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى بىزنىڭ ۋېيىلىمىزدىن روھى چىقىپ كەتتى، ـ دېدى.

3 يەشۇئا ئەتىسى تاڭ سەھەردە ئۇرۇپ، يۇتكۈل ئىسرائىل بىلەن شىتتىمدىن ئايرىلىپ ئىشتىردان دەريا‌سىغا كەلدى؛ ئۇلار دەريادىن ئوتكۈچە شۇ يەردە با رگاھ تىكىپ تۇردى. **2** ئۈچ كۈن توشۇپ، سەردارلار چېدىرگاھتىن ئوتۇپ، **3** خەلققە ئەمر قىلىپ: ـ سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى، يەنى لاۋىيلارنىڭ ئۇنى كۆتۈرۈپ ماڭغىنىنى كۆ رگەن ھامان، ئۇرغان ئورنۇڭلاردىن قوزغىلىپ، ئەھدە ساندۇقىنىڭ كېيىندىن ئە گىشىپ مېڭىڭلار. **4** لېكىن ئۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ ئارىلىقىڭلاردا ئىككى مىڭ گەز ئارىلىق قالسۇن؛ قايسى يول بىلەن ماڭىدىغىنىڭلارنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، ئۇنىڭغا يېقىنلاشمىا گلار؛ چۈنكى سىلەر ئىلگىرى مۇشۇ يول بىلەن مېڭىپ باقمىغانسىلەر، ـ دېدى. **5** يەشۇئا خەلققە: ـ ئۆز ۋۇگىلارنى پاك-مۇقەددەس

قىلىڭلار، چۈنكى ئەتە پەرۋەردىگار ئاراڭلاردا مۆجىزە- كارامەتلەرنى كۆرسىتىدۇ، ـ دېدى. 6 ئاندىن يەشۇئا كاھىنلارغا: ـ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ خەلقنىڭ ئالدىدا دەريادىن تۆتۈڭلار، دەپ ۋېرىۋېدى، تۆلار ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ خەلقنىڭ ئالدىدا ماڭدى. 7 پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: ـ ھەممە ئىسرائىلنىڭ مېنىڭ مۇسا بىلەن بىللە بولغىنىمدەك، سېنىڭ بىلەنمۇ بىللە بولىدىغانلىقىمنى بىلىشى ئۈچۈن بۈگۈندىن ئېتىبارەن سېنى تۆلارنىڭ نەزىرىدە چوڭ قىلىمەن. 8 ئەمدى سەن ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلارغا: ـ سىلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيىنىڭ يېنىپ كەلگەندە، ئىئوردان دەرياسى ئىچىدە تۇرۇڭلار، ـ دېگىن، ـ دېدى. 9 يەشۇئا ئىسرائىلارغا: ـ بۇ يافقا كېلىڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، دېدى. 10 ئاندىن يەشۇئا: ـ مانا، سىلەر شۇ ئىش ئارقىلىق مەھ كۆگۈلۈك ھايات تەڭرىنىڭ ئاراڭلاردا ئىكەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۆزىنىڭ سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن ھىتتىيلار، گىرگاشىيلار، ئامورىيلار، قاناۋانىيلار، پەرىززىيلار، ھىۋىيلار، يەبۇسىيلارنى ھەيدەۋېتىدىغانلىقىنى بىلىسىلەر ـ پۈتكۈل يەر-زېمىننىڭ ئىگىسىنىڭ ئەھدە ساندۇقى سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ئىئوردان دەرياسى ئىچىدىن ئۆتىكىزۈلىدۇ. 12 ئەمدى ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىردىن ئون ئىككى ئادەمنى تاللاڭلار، ھەرقايسى قەبىلىدىن بىردن بولسۇن؛ 13 شۇنداق بولىدۇكى، پۈتكۈل يەر-زېمىننىڭ ئىگىسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلارنىڭ تاپىنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيىگە تەگكەندە، ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيى، يەنى باش ئېقىندىن ئېقىپ كەلگەن سۇلار ئۈزۈپ تاشلىنىپ، دەريا كۆتۈرۈلۈپ دۆڭ بولىدۇ، ـ دېدى. 14 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، خەلق چېدىرلىردىن چېقىپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتمەكچى بولغاندا، ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار خەلقنىڭ ئالدىدا ماڭدى؛ 15 ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگۈچىلەر ئىئوردان دەرياسىغا يېتىپ كېلىپ، پۈتىلىرى سۈغا تېگىشى بىلەنلا (ئۇرما ۋاقىتدا ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيى دەريانىڭ ئىككى قىرغىقىدىن تېشىپ چىقىدۇ)، 16 يۇقىرى ئېقىندىكى سۇلار خېلى يىراقتىلا، زارەتاننىڭ يېنىدىكى ئادەم شەھرىنىڭ يېنىدا توختاپ، دۆڭ بولدى، ئاراباھ تۈزلىگىگىچە ۋېدىكى دېڭىزغا، يەنى «شور دېڭىزى»غا ئېقىپ چۈشۈۋاتقان كېيىنكى ئېقىمى ئۈزۈلۈپ قالدى، خەلق بولسا يېرىخو شەھرىنىڭ ئۇدۇلىدىن [دەريادىن] ئۆتۈپ ماڭدى. 17 پۈتكۈل ئىسرائىل قۇرۇق يەرنى دەسسەپ، ئاراڭلا خەلق ئىئوردان دەرياسىدىن پۈتۈنلەي ئۆتۈپ بولغۇچىلىك، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا قۇرۇق يەردە مەزمۇت تۇردى.

4

پۈتكۈل خەلق ئىئوردان دەرياسىدىن تامامەن ئۆتۈپ بولغاندا، پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: ـ 2 خەلقنىڭ ئارىسىدىن ئون ئىككى ئادەمنى تاللىغىن، ھەر قەبىلىدىن بىردىن ئادەم بولسۇن، 3 تۆلارغا: ـ سىلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن، كاھىنلارنىڭ پۈتىلىرى مەزمۇت تۇرغان جايدىن ئون ئىككى تاشنى ئېلىپ، تۆلارنى كۆتۈرۈپ كېلىپ تۇز ۋاكار بۇگۈن كېچە بارگاھ تىكىدىغان يەرگە قويۇڭلار، دېگىن، دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ھەر قەبىلىدىن بىردىن ئادەمنى، يەنى ئىسرائىللار ئارىسىدىن تاللىغان ئون ئىككى كىشىنى چاقىردى؛ 5 ئاندىن يەشۇئا تۆلارغا: ـ سىلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چۈشۈپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىنىڭ سانىغا ماس ھالدا بىردىن تاشنى ئېلىپ مۈرەڭگە ئارتىڭلار. 6 چۈنكى بۇ ئاراڭلاردا بىر ئەسلىتمە-بەلگە بولىدۇ، كەلگۈسىدە بالىلىرىڭلار: ـ بۇ تاشلارنىڭ سىلە ئارتىپ ئەھمىيىتى بار؟ ـ دەپ سوراپ قالسا، سىلەر تۆلارغا: ـ 7 ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا ئۈزۈپ قويۇلدى؛ [ئەھدە ساندۇقى] ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتتۇرىلىگەندە ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈلىرى ئۈزۈپ قويۇلدى؛ شۇڭا بۇ تاشلار ئىسرائىلارغا مەھ كۆگۈلۈك بىر ئەسلىتمە-بەلگە بولىدۇ، ـ دەپ جاۋاپ بېرىسىلەر. 8 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار يەشۇئا تۆلارغا ۋېرىۋېغاندەك قىلدى. پەرۋەردىگارنىڭ يەشۇئاغا قىلغان ئەمرى ۋىيچە ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىنىڭ سانىغا مۇۋاپىق ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئون ئىككى تاشنى ئېلىپ، قوندىغان جايىغا كۆتۈرۈپ بېرىپ، شۇ يەردە قويۇپ قويدى. 9 يۇنىڭدىن باشقا يەشۇئا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلارنىڭ پۈتىلىرى مۇستەھكەم تۇرغان جايدا ئون ئىككى تاشنى تىكلەپ قويدى. بۇ تاشلار بولسا بۇگۈنگىچە شۇ يەردە تۇرىدۇ. 10 پەرۋەردىگار يەشۇئاغا ئەھلققە ئېيتىشقا تاپىلىغان بارلىق ئىشلار ئورۇنلانغۇچىلىك، يەنى مۇسا ئەسلىدە يەشۇئاغا ۋېرىۋېغانلىرىنىڭ ھەممىسى بىجا كەلتۈرۈلگۈچە، ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا توختاپ تۇردى. خەلق شۇ يەردىن تېزدىن ئۆتۈۋاتاتتى. 11 شۇنداق بولدىكى، بارلىق خەلق تامامەن ئۆتۈپ بولغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ [ئەھدە] ساندۇقى بىلەن كاھىنلار خەلقنىڭ ئالدىدىن ئۆتتى. 12 رۇبەنلەر بىلەن گادلار ۋە مانا‌سسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەرمۇ مۇسانىڭ تۆلارغا ۋېرىۋغىنىدەك سەپتە تۇزۇپ ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا دەريادىن ئۆتتى. 13 جەمئىي بولۇپ قىرىق مىڭچە قوراللانغان كىشى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن ئۆتۈپ، يېرىخو تۈزلىگىگىلىگە كېلىپ، جەڭ قىلىشقا تەيار تۇردى. 14 ئۇ كۈنى پەرۋەردىگار يەشۇئانى پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ نەزىرىدە چوڭ قىلدى، تۆلار ئۆتۈڭ پۈتۈن ئۆمرىدە مۇسادىن قورقاندەك ئۆتىگىڭىزنى قورقتى. 15 پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: ـ 16 ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلارغا: ـ ئىئوردان دەرياسىدىن چىقىڭلار، دەپ ۋېرىۋغىن، دېدى. 17 شۇڭا يەشۇئا كاھىنلارغا: ـ ئىئوردان دەرياسىدىن چىقىڭلار، دەپ ۋېرىۋدى. 18 شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىپ، پۈتىلىرىنىڭ تاپىنى قۇرۇقلۇقنى دەسسىشى بىلەنلا، ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيى يەنە تۆز جايىغا قايتىپ كېلىپ، ئاۋۋالقىدەك ئىككى قىرغىقىغىچە تېشىپ ئېقىشقا باشلىدى. 19 خەلق بولسا بىرىنچى ئايىنىڭ ئوننىنچى كۈنى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، يېرىخونىڭ شەرقىنىڭ ئەڭ چەت تەرىپىدىكى گىلگالغا كېلىپ چېدىرگاھ تىكتى. 20 تۆلار ئىئوردان دەرياسىدىن ئالغاچ كەلگەن ئون ئىككى تاشنى بولسا، يەشۇئا گىلگالدا تىكلەپ قويدى؛ 21 ئاندىن ئىسرائىلارغا: ـ كېيىن بالىلىرىڭلار تۆز ئاتىلىرىدىن: ـ بۇ تاشلارنىڭ نېمىسىنى نېمە، دەپ سورىسا، 22 سىلەر بالىلىرىڭلارغا مۇنداق تۈشەندۈرۈپ قويۇڭلار: ـ «ئىسرائىل ئىلگىرى قۇرۇق يەرنى دەسسەپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكەندى»، 23 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بىز قىزىل دېڭىزدىن ئۆتكۈچە ئالدىمىزدا ئۆتىگىڭ سۈلىرىنى قۇرۇتۇپ بە رگەندەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەر ئۆتكۈچە ئالدىڭلاردا ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيىنى قۇرۇتۇپ بەردى؛ 24 يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر پەرۋەردىگارنىڭ قولىنىڭ قانچىلىك كۈچلۈكلۈكىنى بىلسۇن، شۇنداقلا سىلەرنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن ھەمىشە قورقۇشۇڭلار ئۈچۈن ئۆ شۇنداق قىلدى» ـ دېدى.

5

شۇنداق بولدىكى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىدە تەرىپىدىكى ئامورىيلارنىڭ ھەممە پادىشاھلىرى بىلەن دېڭىزنىڭ يېنىدىكى قاناۋانىيلارنىڭ ھەممە پادىشاھلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللار ئۆتۈپ كەتكۈچە ئۆلارنىڭ ئالدىدىن ئىئوردان سۈلىرىنى قاندۇق قۇرۇتۇپ بە رگىنىنى ئاڭلىغاندا، يۈرە كلىرى سۇ بولۇپ، ئىسرائىللارنىڭ سەۋەبىدىن ئۆلارنىڭ روھى چىقاي دەپ قالدى. 2 ئۆ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: ـ سەن چاقاق تاشلىرىدىن پىچاقلارنى ياساپ، ئىسرائىللارنى ئىككىنچى قېتىم خەتنە قىلغىن، دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا چاقاق تاشلىرىدىن پىچاقلارنى ياساپ، ئىسرائىللارنى «خەتىلىك دۆگۈڭى»دە خەتنە قىلدى. 4 يەشۇئانىڭ ئۆلارنى خەتنە قىلىشىنىڭ سەۋەبى شۇ ئىدىكى، مىسردىن چىققان جەڭگە يارىغۇدەك ھەممە ئە رکە كلەر مىسردىن چىققاندىن كېيىن چۆللۈكنىڭ يولدا ئۆلۈپ ئۆزگىگەندى. 5 چۈنكى مىسردىن چىققان بارلىق خەلق خەتنە قىلىنغان بولسىمۇ، لېكىن مىسردىن چىقىپ چۆللۈكنىڭ يولدا يۈ رگەن ۋاقىتتا ئىسرائىل ئارىسىدا ئۆزغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى خەتىنسىز قالغاندىي؛ 6 چۈنكى ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىغان، مىسردىن چىققان خەلق ئۈچىدىكى جەڭگە يارىغۇدەك بارلىق ئە رکە كلەر ئۆلۈپ ئۆزگىگۈچە ئىسرائىللار قىرىق يىل چۆلدە يۈ رگەندى؛ پەرۋەردىگار ئۆلارغا: ـ سىلەرنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا بېرىشكە قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنى، يەنى سۈت بىلەن ھەسەل ئاقىدىغان يۇرتنى كۆرگۈچىلەر قىلمايمەن، دەپ قەسەم قىلغاندىي. 7 لېكىن پەرۋەردىگار ئۆلارنىڭ ئورنىغا باستۇرغان ئەۋلادلىرى بولسا، يولدا خەتنە قىلىنمىغاچقا، يەشۇئا ئۆزى ئۆلارنى خەتنە قىلدى. 8 بارلىق خەلق خەتنە قىلىنىپ، ساقايغۇچىلىك چېدىرلىرىدا، ئۆز ئورۇنلىرىدىن چىقماي تۇردى. 9 ئۆ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: ـ بۇگۈن مەن مىسرنىڭ ئار-نومۇسىنى ئۆستۈڭلاردىن يۇملىتىۋەتتىم، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۆ جايىغا «گىلگال» دەپ نام قويىلۇپ، تاكى بۇگۈنگىچە شۇنداق ئاتالماقتا. 10 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار گىلگالدا چېدىر تىكىپ تۇردى، بىرىنچى ئايىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى ئاخشىمى يېرىخو دىيارىنىڭ تۈزلىگىگىلىدە «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى»نى ئۆتكۈزدى. 11 «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى»نىڭ ئە تەسى تۆلار شۇ يەرنىڭ ئاشلىق مەھسۇلاتلىرىدىن يېدى، جۈملىدىن شۇ كۈنى پېتىر نانلارنى ۋە قوماچلارنى يېدى. 12 تۆلار شۇ زېمىننىڭ ئاشلىق مەھسۇلاتلىرىدىن يېگەندىن كېيىن، ئە تەسى «مانا»نىڭ چۈشۈشى توختىدى. شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ ئىسرائىللارغا ھېچ مانا بولمىدى، شۇ يىلدا تۆلار قاناۋان زېمىنىنىڭ مەھسۇلاتلىرىدىن يېدى. 13 ئەمما يەشۇئا يېرىخوغا يېقىن كەلگەندە، بىشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا ئۆنىڭ ئالدىدا سۈغۇرۇلغان قىلىچنى ئۆتۈپ تۇرغان بىر ئادەم ئۆراتتى. يەشۇئا ئۆنىڭ قېشىغا

بېرىپ تۇنىگۈن: ـ سەن بىز تەرەپتىمۇ، يا كى دۈشمەنلىرىمىز تەرەپتىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 14 تۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ياق، تۇنداق تەمەس، بەلكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ سەرداری بولۇپ كەلدىم» ـ دېدى. يەشۇئا يە رگە دۇم يېقىلىپ سەجدە قىلىپ تۇنىگۈنا: ـ رەببىمنىڭ قۇلىغا نېمە تاپشۇرۇقلىرى بار كەن؟ دەپ سوردى. 15 پەرۋەردىگارنىڭ قوشۇننىڭ سەرداری يەشۇئاغا: ـ پۇت ۋۇكۇنكى كەشكۈنى سالغىن، چۈنكى سەن تۇرغان يەر مۇقەددەس جايدۇر، دېۋىدى، يەشۇئا شۇنداق قىلدى.

6

يېرىخو سېپىلىنىڭ قورۇقۇق-دەرۋازىلىرى ئىسرائىللارنىڭ سەۋەبىدىن مەھكەم ئېتىلىپ، ھېچكىم چىقالمايتتى، ھېچكىم كىرەلەيتتى. 2 پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: ـ مانا، مەن يېرىخو شەھرىنى، پادىشاھىنى ھەمدە باتۇر جەڭچىلىرنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم. 3 ئەمدى سىلەر، يەنى بارلىق جەڭچىلەر شەھەرنى بىر قېتىم ئايلىنىپ مېڭىڭلار، ئالتە كۈنگىچە ھەر كۈنى شۇنداق قىلىڭلار. 4 ھەمدە يەتتە كاھىن ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا قوچقار مۈڭگۈزىدىن ئېتىلگەن يەتتە بۇرغىنى كۆتۈرۈپ ماڭسۇن؛ يەتتىنچى كۈنگە كەلگەندە سىلەر شەھەرنى يەتتە قېتىم ئايلىنىسىلەر، كاھىنلار بۇرغىلارنى چالسۇن. 5 شۇنداق بولىدۇكى، تۇلار قوچقار بۇرغىلىرى بىلەن سوزۇپ بىر ئاۋاز چىقارغىنىدا، بارلىق كىشىلەر بۇرغىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ، قاتتىق تەنتەنە قىلىپ توۋلىسۇن؛ بۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ سېپىللىرى تېگىدىن تورۇلۇپ چۈشىدۇ، ھەربىر ئادەم ئالدىغا قاراپ ئېتىلىپ كىرىدۇ، ـ دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا كاھىنلارنى چاقىرىپ تۇلارغا: ـ سىلەر ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ مېڭىڭلار، يەتتە كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يەتتە قوچقار بۇرغىسىنى كۆتۈرۈپ مېڭىڭلار، دېدى. 7 تۇ خەلققە: ـ چىقىپ شەھەرنى ئايلىنىڭلار، قوراللىق لەشكەرلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا ماڭسۇن، دېدى. 8 يەشۇئا بۇنى خەلققە ۋېيرۇغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يەتتە قوچقار بۇرغىسىنى كۆتۈرگەن يەتتە كاھىن ئالدىغا مېڭىپ بۇرغىلارنى چالدى، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى بولسا تۇلارنىڭ كەيندىن ئېلىپ مېڭىلدى. 9 قوراللىق لەشكەرلەر بۇرغا چىلىۋاتقان كاھىنلارنىڭ ئالدىدا ماڭدى؛ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئارقىدىن قوغدىغۇچى قوشۇن ئەگىشىپ ماڭدى. كاھىنلار ماڭماڭچە بۇرغا چالاتتى. 10 يەشۇئا خەلققە ۋېيرۇپ: ـ مەن سىلە رگە: «توۋلاڭلار» دېمىگۈچە نە توۋلىماڭلار، نە ئاۋازىڭلارنى چىقارماڭلار، نە ئاغزىڭلاردىن ھېچبىر سۆزمۇ چىقمىسۇن؛ لېكىن سىلە رگە «توۋلاڭلار» دېگەن كۈندە، شۇ چاغدا توۋلاڭلار، ـ دېگەنىدى. 11 شۇ تەرىقىدە تۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ شەھەرنى بىر ئايلاندى. خالايىق چىدىرىغاقا قايتىپ كېلىپ، چىدىرىغادا قوندى. 12 ئەتىسى يەشۇئا تاڭ سەھەردە قوپتى، كاھىنلارمۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يەنە كۆتۈردى؛ 13 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يەتتە قوچقار بۇرغىسىنى كۆتۈرگەن يەتتە كاھىن ئالدىغا مېڭىپ توختىماي چېلىپ ماڭاتتى؛ [كاھىنلار] ماڭماڭچە بۇرغا چالغاندا، قوراللىق لەشكەرلەر تۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭدى، ئارقىدىن قوغدىغۇچى قوشۇن ئەگىشىپ ماڭدى. 14 ئىككىنچى كۈنمۇ تۇلار شەھەرنىڭ ئەتراپىنى بىر قېتىم ئايلىنىپ، يەنە چىدىرىغاقا يېنىپ كەلدى. تۇلار ئالتە كۈنگىچە شۇنداق قىلىپ تۇردى. 15 يەتتىنچى كۈنى تۇلار تاڭ سەھەردە قوپۇپ، ئوخشاش ھالەتنە يەتتە قېتىم شەھەرنىڭ ئەتراپىنى ئايلاندى؛ پەقەت شۇ كۈنلا تۇلار شەھەرنىڭ ئەتراپىنى يەتتە قېتىم ئايلاندى. 16 يەتتىنچى قېتىم ئايلىنىپ بولۇپ، كاھىنلار بۇرغا چالغاندا يەشۇئا خەلققە: ـ ئەمدى توۋلاڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگار شەھەرنى سىلە رگە تاپشۇرۇپ بەردى! 17 لېكىن شەھەر ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەر پەرۋەردىگارغا مۇتلەق ئاتالغانلىقى ئۈچۈن [سىلە رگە] «ھارام»دۇر، پەقەت پاھىشە ئايال راھاب بىلەن ئۇنىڭ پۇتۇن ئۆيىدىكىلەرلا ئامان قالسۇن؛ چۈنكى ئۇ بىز ئەۋەتكەن ئەلچىلىرىمىزنى يوشۇرۇپ قويغاندى. 18 لېكىن سىلەر قانداقلا بولىسۇن «ھارام» دەپ بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئۆزۈڭلارنى تارتىڭلار، بولمىسا، «ھارام» قىلىنغان نەرسىلەردىن ئېلىشىڭلار بىلەن ئۆزۈڭلارنى ھارام قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ چىدىرىغامنۇ ھارام قىلىپ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئېيەت چۈشۈرىسىلەر. 19 ئەمما بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش، مىس ۋە تۇمۇردىن بولغان نەرسىلەر پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس قىلىنسۇن؛ تۇلار پەرۋەردىگارنىڭ خەزىنىسىگە كىرگۈزۈلسۇن، ـ دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن خەلق توۋلىشىپ، كاھىنلار بۇرغا چالدى. شۇنداق بولىدىكى، خەلق بۇرغا ئاۋازىنى ئاڭلىغىنىدا ئىنتايىن قاتتىق توۋلۇشىدى، سېپىل تېگىدىن تورۇلۇپ چۈشتى؛ خەلق ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئۆتۈپ، ھەربىرى ئۆز ئالدىغا ئاتلىنىپ كىرىپ، شەھەرنى ئىشغال قىلدى. 21 تۇلار ئەر-ئايال بولسۇن، قېرى-ياش بولسۇن، قوي-كالا ۋە ئېشەك كەلەر بولسۇن شەھەر ئىچىدىكى ھەممىنى قىلىچلاپ يوقاتتى. 22 يەشۇئا تۇ زېمىننى چارلاپ كەلگەن ئىككى ئادەمگە: ـ سىلەر تۇ پاھىشە خوتۇننىڭ ئۆيىگە كىرىپ، تۇنىگۈنا بە رگەن قەسەمگىلار بويىچە ئۇنى ۋە تۇنىگۈنا تەۋە بولغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ چىقىڭلار، دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن ئىككى چارلىغۇچى ياش يىگىت كىرىپ، راھابنى ئاتا-تانىسى بىلەن قېرىندىشلىرىنا قوشۇپ ھەمدە نەرسىلىرى بىلەن ئېلىپ چىقتى؛ تۇلار ئۇنىڭ بارلىق ئۇرۇق-تۇغقانلىرىنى ئېلىپ كېلىپ، تۇلارنى ئىسرائىلنىڭ چىدىرىگاھىنىڭ سىرتىغا ئورۇنلاشتۇرۇپ قويدى. 24 خالايىق شەھەرنى ۋە شەھەر ئىچىدىكى ھەممە نەرسىلەرنى ئوت يېقىپ كۆيدۈرۈۋەتتى. پەقەت ئالتۇن-كۈمۈش، مىس ۋە تۇمۇردىن بولغان قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى يېغىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ خەزىنىسىگە ئەكىرىپ قويدى. 25 لېكىن يەشۇئا پاھىشە ئايال راھابنى، ئاتا جەمەتىدىكىلەرنى ۋە تۇنىگۈنا تەۋە بولغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى تىرىك ساقلاپ قالدى؛ تۇ ،ئۇنىڭگىچە ئىسرائىل ئارىسىدا تۇرۇۋاتىدۇ؛ چۈنكى تۇ يەشۇئا يېرىخونى چارلاشقا ئەۋەتكەن ئەلچىلەرنى يوشۇرۇۋېتىۋالغاندى. 26 تۇ چاغدا يەشۇئا ئاگاھ-بىشارەت بېرىپ: ـ بۇ يېرىخو شەھىرىنى قايتىدىن ياساشقا قوپقان كىشى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قارغىش ئاستىدا بولىدۇ؛ تۇ شەھەرنىڭ تۇلۇنى سالغاندا تۇنچىسى ئوغلىدىن ئايرىلىدۇ، شەھەرنىڭ قوۋۇقلىرىنى ئورنۇلاشتۇرىدىغان چاغدا كىچىك ئوغلىدىنمۇ ئايرىلىدۇ، ـ دېدى. 27 پەرۋەردىگار يەشۇئا بىلەن بىللە ئىدى؛ ئۇنىڭ نام-شۆھرىتى پۈتكۈل زېمىنغا كەڭ تارقالدى.

7

لېكىن ئىسرائىل «ھارام» نەرسىلەر ئۈستىدە ئىتائەتسىزلىك قىلدى؛ چۈنكى يەھۇدا قەبىلىسىدىن بولغان زەراھنىڭ ئەۋرىسى، زابدىنىڭ نەۋرىسى، كارمىنىڭ ئوغلى ئاقان دېگەن كىشى ھارام دەپ بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئالغاندى. بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا قوزغالدى. 2 يەشۇئا يېرىخودىن بەيت-ئەلنىڭ شەرق تەرىپىدىكى بەيت-ئاۋەننىڭ يېنىدا بولغان ئالى شەھىرىگە بىرنەچچە ئادەم ئەۋەتىپ تۇلارغا: ـ تۇ يە رگە چىقىپ تۇ زېمىننى چارلاپ كېلىڭلار، دەپ بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن تۇ ئادەملەر چىقىپ ئالى زېمىننى چارلاپ كەلدى. 3 تۇلار قايتىپ كېلىپ، يەشۇئاغا: ـ ھەممە خەلقنىڭ تۇ يە رگە بېرىشىنىڭ ھاجىتى يوق ئىكەن، ئىككى-ئۈچ مىڭچە ئادەم بولسىلا ئايىغا ھۇجۇم قىلىپ [ئۇنى شگىيەلەيدۇ؛] تۇ يەردە ئوتلۇرۇشلۇق كىشىلەر ئاز بولغاچقا، پۈتكۈل خەلقنى ئاۋارە قىلىپ تۇ يە رگە ئەۋەتمگىن، ـ دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن خەلقتىن ئۈچ مىڭچە كىشى تۇ يە رگە چىقتى؛ لېكىن بۇلار ئايىنىڭ ئادەملىرى ئالدىدىن قېچىپ كېتىشتى. 5 ئايىنىڭ ئادەملىرى تۇلاردىن ئوتكۈز ئالتىچە كىشىنى تۇرۇۋپ ئۆلتۈردى؛ قالغانلارنى سېپىل قوۋۇقىنىڭ ئالدىدىن شىبارىنغىچە قوغلاپ بېرىپ، تۇ يەردىكى داۋاندا تۇلارنى تۇرۇۋپ مەغلۇپ قىلدى. ئاندىن خەلقتىكى يۈرىكى سۇ بولۇپ، قاتتىق ساراسىمگە چۈشتى. 6 يەشۇئا كىيىملىرىنى يىرتىپ، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يە رگە دۇم يېقىلىپ، باشلىرىغا توپىلارنى چېچىپ، تۇ يەردە كەچ كىرگۈچە يېتىپ قالدى. 7 يەشۇئا: ـ ئاھ، رەب پەرۋەردىگار، سەن بىزنى ئامورىيلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ ھالاك قىلىش ئۈچۈن، بۇ خەلقنى نېمىشقا ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىگە ئوتكۈز زگەنسەن؟ بىز ئىئوردان دەرياسىنىڭ تۇ تەرىپىدە تۇرۇۋۇە رگەن بولساق يېتىكەن! 8 ئەي رەببىم! ئىسرائىل تۇز دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدىن بۇرۇلۇپ قاچقان يەردە مەن نېمىمۇ دېيەلەيمەن؟ 9 قاناناىنىيلار، شۇنداقلا زېمىندا بارلىق تۇرۇۋاتقانلار بۇنى ئاڭلىسا بىزنى قاپسۇلىپلىپ يەر يۈزىدىن ناممىزنى ئۆزۈپ تاشلايدۇ؛ شۇ چاغدا سەن ئۇلۇغ نام-شۆھرىتىڭ ئۈچۈن نېمىلەرنى قىلىسەن؟! ـ دېدى. 10 لېكىن پەرۋەردىگار يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ ئور: ۋۇكۇن قوپ! نېمىشقا شۇنداق دۇم ياتىسەن؟ 11 ئىسرائىل گۇناھ قىلدى! تۇلار يەنە مەن تۇلارغا تاپىلغان ئەھدەمگە خىلاپلىق قىلىپ، ھارام دەپ بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئېلىپ، ئوغرىلىق قىلىپ، ئالدامچىلىق قىلىپ ھەم ھارام بېكىتىلگەننى ئۆز ماللىرىنىڭ ئارىسىغا تىقىپ قويدى. 12 شۇڭا ئىسرائىللار دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدا تىك تۇرالمايدۇ؛ تۇلار ئۆزلىرىنى «ھارام» قىلىپ بېكىتىپ، مۇتلەق يوقىتىلىشقا يۈزلەنگەچكە، دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدىن بۇرۇلۇپ تارقىسىغا قاچىدۇ. ئە گەر سىلەر «ھارام» دەپ بېكىتىلگەننى ئاراڭلاردىن تامامەن يوق قىلمىساڭلار، مۇندىن كېيىن مەن سىلەر بىلەن بىللە بولمايمەن. 13 ئەمدى سەن تۇرۇپ خەلقنى پاك-مۇقەددەس قىلىپ تۇلارغا: ـ «ئەتە تۇچۈن ئۆزۈڭلارنى پاك قىلىڭلار، چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ ئەي ئىسرائىل، سەندە «ھارام» دەپ بېكىتىلگەن نەرسە باردۇر؛ بۇ ھارام نەرسىنى ئاراڭلاردىن يوق قىلىمىغۇچىلىك دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ ئالدىدا تىك تۇرالمايسىلەر. 14 ئەتە سەھەردە سىلەر قەبىلە بويىچە ھازىر قىلىنىسىلەر، شۇنداق بولىدىكى، پەرۋەردىگار بېكىتكەن قەبىلە جەمەمت-جەمەتى بويىچە بىردىن-بىردىن ئالدىغا كەلسۇن؛ پەرۋەردىگار بېكىتكەن جەمەمت ئائىلە-ئائىلە بويىچە بىردىن-بىردىن ھازىر بولۇپ ئالدىغا كەلسۇن؛ ئاندىن پەرۋەردىگار بېكىتكەن ئائىلىدىكى ئە رگە كەلەر بىردىن-بىردىن

ئالدىغا كېلىپ ھازىر بولسۇن. **15** شۇنداق بولدۇكى، ھارام دەپ بېكىتىلگەن نەرسىنى تۆز يىنىدا ساقلىغان كىشى تېپىلغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدىسىگە خىلاپلىق قىلغانلىقى ئۈچۈن ھەم شۇنداقلا ئىسرائىل ئېجىدە رەزىللىك سادىر قىلغىنى ئۈچۈن تۆۋە ئۆنىكىگا بارلىق تەۋە بولغانلار ئوتتا كۆيدۈرۈلسۇن، ـ دەيدۇ»، دەپ ئېيتقىن». **16** يەشۇئا ئەتسى تاڭ سەھەردە تۆرۋۇپ ئىسرائىلنى ئالدىغا يېغىپ، قەبىلە-قەبىلىنى ھازىر قىلۇدى، يەھۇدا قەبىلىسى بېكىتىلدى؛ **17** ئۇ يەھۇدانىڭ جەمەتلىرىنى ھازىر قىلۇدى، زارھىيلار جەمەتى بېكىتىلدى. ئۇ زارھىيلار جەمەتىنى ئائىلە-ئائىلە ۋىجچە ئالدىغا كەلتۈرۈۋىدى، زابدى دېگەن كىشى بېكىتىلدى. **18** زابدى ئۆز ئائىلىسىدىكى ئە رگە كەلمەنى بىردىن-بىردىن ھازىر قىلۇدى، يەھۇدا قەبىلىسىدىن زەراھنىڭ ئەۋلادى، زابدىنىڭ نەۋرىسى، كارمىنىڭ ئوغلى ئاقان بېكىتىلدى. **19** شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ئاقانغا: ـ ئەي ئوغلۇم، ئىسرائىلنىڭ خۇدايىى پەرۋەردىگارغا شان-شەرەپنى قايتۇرۇپ بېرىپ، [ئۆنىڭ ھۆرمىتى ئۈچۈن] قىلغانلىرىڭنى ئېتىراپ قىلغىن؛ مەندىن ھېچنېمىنى يوشۇرمايا، قىلغىنىڭنىڭ ھەممىسىنى ماڭا ئېيتقىن، دېدى. **20** ئاقان يەشۇئانىڭ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن دەرۋەقە ئىسرائىلنىڭ خۇدايىى پەرۋەردىگار ئالدىدا گۈناھ قىلىپ، مۇندىق-مۇندىق قىلدىم: **21** مەن ئولجىنىڭ ئارىسىدن شىنناردا چىققان چىرايلىق بىر تونغا، ئىككى يۈز شە كەل كۈمۈش، ئەللىك شە كەل ئېغىرلىقتىكى ئالتۇن تاختىغا كۆزۈم قىزىپ ئۆلارنى ئېلىۋالدىم. مانا، بۇ نەرسىلەرنى چېدىرىمنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى يە رگە كۆمۈپ قويدۇم، كۆمۈش ئۆلارنىڭ ئاستىدا، ـ دېدى. **22** شۇلارنى دېۋىدى، يەشۇئا ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى، ئۆلار چېدىرغا يۈگۈرۈپ باردى ۋە مانا، نەرسىلەر دەرۋەقە چېدىردا يوشۇرۇقلۇق بولۇپ، كۆمۈش ئۇلارنىڭ ئاستىدا ئىدى. **23** ئۆلار بۇ نەرسىلەرنى چېدىردىن ئېلىپ چىقىپ يەشۇئانا، شۇنداقلا بارلىق ئىسرائىللارنىڭ قېشىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا قويدى. **24** ئاندىن يەشۇئا بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى قېرىۋىپ زەراھنىڭ ئوغلى ئاقانىنى، كۆمۈش، تون ۋە ئالتۇن تاختىنى بىلەن قوشۇپ، ئۆنىڭ ئوغۇللىرى بىلەن قىزلىرىنى، ۋېلىرى بىلەن ئېشىە كلىرى، قويلىرى، چېدىرى بىلەن بارلىق نە ۋەلىكلىرىنى ئېلىپ ئاقور جىلغىسىغا كەلتۈردى. **25** يەشۇئا ئاقانغا: ـ سەن بېشىمىزغا قانچىلىك ئاپەت كەلتۈردۇڭ؟! مانا، بۈگۈن پەرۋەردىگار سېنىڭ ئۈستۈڭگە ئاپەت كەلتۈردىۋ، ـ دېدى. ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئۆنى چالما-كېسىەك قىلىپ ئۆلتۈردى. ئۇلار ئائىلىسىدىكىلەرنىمۇ چالما-كېسىەك قىلىپ ئۆلتۈرۈۋەتتى، ھەممىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى. **26** ئاندىن خالايىق بىر چوڭ دۆۋە تاشنى ئۆنىڭ ئۈستىگە دۆۋىلەپ قويدى. بۈگۈنگە قەدەر ئۇ ئۇ يەردە تۇرماقتا. بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ياندى. شۇنىڭ بىلەن شۇ يە رگە «ئاپەت جىلغىسى» [(ئاقور جىلغىسى)] دەپ نام قويۇلدى ۋە بۈ كۈنگىچە شۇنداق ئاتالماقتا.

8

پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: ـ سەن ھېچ قورقما، ھەم ھودۇقمىغىن. تۆرۋۇپ، بارلىق جەڭچىلەرنى ئۆزۈڭ بىلەن ئېلىپ، ئاينى شەھىرىگە چىققىن. مانا، مەن ئاينىڭ پادىشاھى، خەلقى، شەھىرى ۋە زېمىنىنى قوشۇپ سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇردۇم. **2** سەن يېرىخو بىلەن ئۆنىڭ پادىشاھىغا قانداق قىلغان بولساڭ ئاينى شەھىرى بىلەن ئۆنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلسىەن. پەقەت سىلەر بۇ قېتىم شەھەردىن ئولجا ۋە چارپايلارنى ئالساڭلار بولىدۇ. ئەمدى سەن شەھەرنىڭ كەينى تەرىپىگە ھۇجۇم قىلىشقا پىستىرما قويغىن، ـ دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن، يەشۇئا بىلەن ھەممە جەڭچىلەر قوزغىلىپ، ئاينىغا ھۇجۇم قىلىشقا چىقتى. يەشۇئا ئوتتۇز مىڭ باتۇر جەڭچىنى ئىلغاپ كېچىدە ئۆلارنى ماڭدۇردى **4** ۋە ئۆلارغا مۇنداق تاپىلىدى: ـ «سىلەر ئاگاھ بولۇپ، شەھەردىن بەك نېرى كەتمەي شەھەرنىڭ كەينىدە مۇكۈنۈپ تۇرۇپ، ھەممىڭلار بۇكتۇرمە ھۇجۇمغا تەييار تۇرۇڭلار. **5** مەن ئۆزۈم بىلەن قالغان ھەممە كىشىلەرنى ئېلىپ شەھە رگە يېقىن بارىمەن؛ شۇنداق بولىدۇكى، ئۆلار بالدۇرقىدەك ئالدىمىزغا چىقىپ ھۇجۇم قىلغاندا، بىز ئۆلارنىڭ ئالدىدىن قاچىمىز؛ **6** ئۆلار جەزمەن بىزنىڭ كەينىمىزدىن قوغلايدۇ؛ ئۆلار: «ئىسرائىللار بالدۇرقىدەك ئالدىمىزدىن قېچىپ كەتتى» دەپ ئېيلايدۇ، بىز ئۆلارنى ئازدۇرۇپ شەھەردىن يىراق ئېلىپ چىقىمىز. شۇنىڭ ئۈچۈن بىز ئۆلارنىڭ ئالدىدىن قاچىمىز. **7** ئۇ ۋاقىتتا سىلەر بۇكتۇرمىدىن قويۇپ چىقىپ، شەھەرنى ئىشغال قىلىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇ شەھەرنى سىلەرنىڭ قولۇڭلارغا تاپشۇرىدۇ. **8** شەھەرنى ئىشغال قىلغاندىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ تاپىلىغىنى ۋىجچە ئۇ شەھەرنى ئوت يېقىپ كويدۇرۇپتىڭلار. مانا، مەن سىلە رگە ئەمر بەردىم». **9** يەشۇئا ئۆلارنى يولغا سالدى، ئۆلار بېرىپ بەيت-ئەل بىلەن ئاينىڭ ئوتتۇرىسىدا، ئاينىڭ غەرب تەرىپىدە بۇكتۇرمە سىلىپ ماراپ ئولتۇردى. يەشۇئا بولسا ئۇ كېچىسى خەلقىنىڭ ئارىسىدا قوندى. **10** ئەتسى سەھەر يەشۇئا قۇيۇپ، خەلقنى يىغىپ تەكشۈردى؛ ئاندىن ئۇ ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى بىلەن بىللە خەلقىنىڭ ئالدىدا ئاينىغا قارشى ماڭدى. **11** ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان ھەممە جەڭچىلەرمۇ ئۆنىڭ بىلەن چىقىپ، شەھەرنىڭ ئالدىغا يېقىن بېرىپ، ئاينىڭ شىمال تەرىپىدە چېدىر تىكتى. ئۇلار چۈشكەن جاي بىلەن ئاينىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر جىلغا بار ئىدى. **12** يەشۇئا بەش مىڭچە ئادەمنى تاللاپ ئېلىپ بېرىپ، بەيت-ئەل بىلەن ئاينىڭ ئوتتۇرىسىدا، شەھەرنىڭ غەرب تەرىپىدە بۇكتۇرمە تۇرغىزغاندى. **13** شۇنداق قىلىپ، بارلىق خەلق، يەنى شەھەرنىڭ شىمال تەرىپىدىكى بارگاھتىكى قوشۇن بىلەن غەرب تەرىپىدىكى پىستىرما قوشۇن ئۇرۇنلاشتۇرۇپ بۇلۇندى. شۇ كېچىسى يەشۇئا ئۆزى جىلغىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چۈشتى. **14** ئاينىڭ پادىشاھى شۇ ئەھۋالنى كۆردى ۋە شەھەردىكىلەر ئالدىراپ سەھەر قۇيۇشتى؛ پادىشاھ بىلەن بارلىق خەلقى ئىسرائىل بىلەن سوقۇشۇش ئۈچۈن بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا ئارابا ھۆزىلە كۆلىگىگە چىقتى. لېكىن پادىشاھنىڭ شەھەرنىڭ كەينىدىكى پىستىرما قوشۇندىن خەۋىرى يوق ئىدى. **15** يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل بولسا ئۆزلىرىنى ئۇلاردىن يېڭىلگەنگە سېلىپ، چۆل تەرەپكە قاچتى. **16** شەھەردە بار خەلقنىڭ ھەممىسى ئۇلارنى قوغلاشقا چاقىرىلدى؛ ئۆلار كېلىپ يەشۇئانى قوغلىغاندا، ئۆلار ئازدۇرۇلۇپ شەھەردىن يىراق قىلىندى. **17** ئاي بىلەن بەيت-ئەلنىڭ ئېجىدە ئىسرائىلنى قوغلاشقا چېقىمغان ھېچبىر ئەر كىشى قالمىدى، ئۆلار شەھەرنى ئوچۇق قويۇپ، ھەممىسى ئىسرائىلنى قوغلاپ چېقىپ كەتتى. **18** ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: ـ قولۇڭدىكى نەيزىنى ئاينىغا قارىتىپ ئۇزاتقىن؛ چۈنكى مەن ئۇنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇردۇم، ـ دېۋىدى، يەشۇئا قولىدىكى نەيزىنى شەھەر رگە قارىتىپ ئۇزاتتى. **19** ئۇ قولىدىكى نەيزىنى ئۇزاتقان ھامان پىستىرمىدا ياتقانلار جايىدىن تېزلا چېقىپ، يۈگۈرگىنىچە شەھەر رگە ئېتىلىپ كىرىپ، ئۇنى ئىشغال قىلىپ شۇئان ئوت يېقىپ كويدۇرۇۋەتتى. **20** ئاينىڭ ئادەملىرى يۇرۇلۇپ قارىۋىدى، مانا شەھەردىن ئاسمان-يەلەك ئۇرلەۋاتقان ئوتۇنىنى كۆردى، يا ئۇ ياقتا يا بۇ ياقتا قاچايلى دېسە، ھېچ ھالى قالمىغانىدى؛ چۈل تەرەپكە قاچقان ئىسرائىللار يۇرۇلۇپ ئۇزلىرىنى قوغلاپ كېلىۋاتقانلارغا ھۇجۇم قىلدى. **21** يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل پىستىرما قوشۇنىنىڭ شەھەرنى ئېلىپ بولغانلىقىنى، شۇنداقلا شەھەردىن ئوتۇنىنىڭ ئۇرلەپ چېقىلىنىى كۆرۈپ، يېنىپ كېلىپ، ئاينىڭ ئادەملىرىنى ئولتۇرگىلى تۇردى. **22** شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا شەھەرنى ئالغانلارمۇ شەھەردىن چېقىپ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىسرائىللارنىڭ ئوتتۇرىسىدا، بەزىلىرى بۇ تەرەپتىن، بەزىلىرى ئۇ تەرەپتىن قاپىلىپ قالدى. ئىسرائىللار ئۇلارنىڭ ھېچىرىنى قويماي، ھەممىسىنى ئولتۇرۇۋەتتى. **23** ئۇلار ئاينىڭ پادىشاھىنى تىرىك تۇتۇپ، يەشۇئانىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. **24** ئىسرائىل دالادا ئۆچۈرغان بارلىق ئايلىقلارنى، يەنى ئۇزلىرىنى چۈلگىچە قوغلاپ كەلگەنلەرنى قىرىپ يوقاتقاندىن كېيىن (ئۇلارنىڭ ھەممىسى قىلىچلىرى يوقىتىلغانىدى)، بارلىق ئىسرائىل ئاينىغا يېنىپ كېلىپ، ئۇ يەردىكىلەرنى قىلىچلار ئولتۇردى. **25** شۇنداق بولدىكى، شۇ كۈنىدە ئولتۇرۇلگەن ئەر-ئايالار، يەنى ئايىلىقلارنىڭ ھەممىسى ئون ئىككى مىڭ ئادەم ئىدى. **26** چۈنكى يەشۇئا ئايىدا تۇرۇۋاتقان ھەممە ئادەم يوقىتىلمىغۇچە قولىدىكى ئۆزۈنۈتۇپ تۇرغان نەيزىسىنى يېغىمىغانىدى. **27** ھالبۇكى، پەرۋەردىگارنىڭ يەشۇئاغا پۈيرۈغان سۆزى ۋىجچە ئىسرائىللار شەھەردىكى چارپاي بىلەن ئولجىنى ئۇزلىرى ئۈچۈن ئالدى. **28** ئاندىن يەشۇئا ئاينى شەھىرىنى كويدۇرۇپ، ئۇنى ئەبەد دگىچە خارابلىق دۆۋىسىگە ئايلاندۇرۇۋەتتى؛ تاكى بۈگۈنگىچە ئۇ شۇنداق تۇرماقتا. **29** ئاينىڭ پادىشاھىنى بولسا، ئۇ بىر دەرەختە ئاستۇرۇپ، ئۇ يەردە كەچكىچە تۇرغۇزدى. كۈن پاتقاندا يەشۇئا ئەمر قىلىۋىدى، كىشىلەر ئۇنىڭ ئۆلۈكىنى دەرەختىن چۈشۈرۈپ، ئۇنى شەھەرنىڭ قوۋۇقىنىڭ ئالدىغا تاشلاپ، ئۈستىگە چوڭ بىر دۆۋە تاشنى دۆۋىلەۋەتتى؛ بۇ تاش دۆۋىسى بۈگۈنگىچە تۇرماقتا. **30** ئاندىن يەشۇئا ئېباىل تېغىدا ئىسرائىلنىڭ خۇدايىى پەرۋەردىگارغا قۇربانگاھ ياسىدى. **31** پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسانىڭ ئىسرائىلغا پۈيرۈغىنى ۋىجچە، مۇساغا نازىل قىلىنغان قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەندەك، قۇربانگاھ ھېچبىر تومۇر ئەسۋاب تەگكۈزۈلمىگەن پۈتۈن تاشلاردىن ياسالغانىدى. ئۇنىڭ ئۈستىدە خەلق پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كويدۇرۇمە قۇربانلىقلار ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى سۇنۇپ تۇردى. **32** شۇ يەردە يەشۇئا ئۇنىڭ ئاتىلىرىنىڭ ئۈستىگە پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا مۇسا پۈتكەن قانۇننى كۆچۈرۈپ پۈتۈپ قويدى. **33** ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى، ئۇلارنىڭ ئاقساقاللىرى، ئەمەلدارلىرى بىلەن ھاكىملىرى، مەيلى مۇساپىرلار بولسۇن يا كى ئۇلارنىڭ تارىسدا تۇغۇلغانلار بولسۇن، ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئىككى تەرىپىدە، ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار بولغان لاۋىيلارنىڭ ئالدىدا تۇرە تۇردى؛ پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسانىڭ دەسلىپتە پۈيرۈغىنى ۋىجچە، ئىسرائىللارنىڭ بەختۇ-بەرىكىتىنى تىلەشكە خەلقىنىڭ يېرىمى گەرىزىم تېغى ئالدىدا، يەنە بىر يېرىمى ئېباىل تېغى ئالدىدا تۇردى. **34** ئاندىن يەشۇئا قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەنىنىڭ ھەممىسىگە مۇۋاپىق قانۇندىكى ھەممە سۆزلەرنى، جۈملىدىن بەختۇ-بەرىكەت سۆزلىرى ۋە لەنەت سۆزلىرىنى ئوقۇپ بەردى. **35** يەشۇئا يۇلارنى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىگە، جۈملىدىن

ئايللار، باللار ۋە ئۆلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارغا ئوقۇپ بەردى، مۇسانىڭ بارلىق ئويۇغانلىرىدىن ھېچىر سۆزنى قالدۇرمىدى.

9 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئىئورداننى دەريانىڭ غەرب تەرىپىدىكى، يەنى تاغلىق رايوندىكى، شەفەلاھ ئېمانلىقىدىكى، ئۆلۈغ دېڭىز بويىدىكى، لۇتانىڭ ئۆتۈلىغىچە سوزۇلغان بارلىق يۇرتلاردىكى پادىشاھلار ۋە شۇنىڭدەك ھىتتىيلار، ئامورىيلار، قاناننىيلار، پەرىززىيلەر، ھىۋىيلار، يەبۇسىيلارنىڭ پادىشاھلىرى بۇ ئىشتىن خەۋەر تاپقاندا، **2** ھەممىسى بىر بولۇپ يەشۇئا بىلەن ئىسرائىلغا قارشى جەڭ قىلغىلى ئىتتىپاقلاشتى. **3** ئەمما گىبىئون ئاھالىلىرى يەشۇئانىڭ يېرىخو بىلەن ئايىغا نېمە قىلغىنىنى ئاڭلىغاندا، **4** ئۆلار ھىيلە-مىكىر ئىشلىتىپ، تۆزلىرىنى [ئۆزۈن] سەپەردە بولغاندەك كۆرسىتىپ، ئېشىك كاللە رگە كونا تاغار-خۇرجۇن بىلەن كونا، يىرتىق-ياماق شاراب تۇلۇملىرىنى ئارتىپ، **5** پۇتلىرىغا ياماق چوشكەن كونا كەشلەرنى كىيىپ، كونا جۈل-جۈل ئېگىنلەرنى ئۈستىگە ئورىغان ئىدى؛ ئۆلار سەپە رگە ئالغان نانلارنىڭ ھەممىسى ياخشىلىشىپ قۇروۇپ كەتكەنىدى. **6** ئۆلار گىلگال چېدىرىغا ھېرىپ يەشۇئانىڭ قېشىغا كېرىپ ئۆنىڭ بىلەن ئىسرائىلىلارغا: ـ بىز يىراق يۇرتتىن كەلدۇق؛ بىز بىلەن ئەھدە تۈزىسە گىلار، دېدى. **7** لېكىن ئىسرائىللار ھىۋىيلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ سىلەر بىزنىڭ ئارىمىزدا تۇرۇۋاتقان مۇشۇ يەرلىكلەر بولۇشۇڭلار مۇمكىن؛ ئۇنداقتا بىز سىلەر بىلەن قانداقمۇ ئەھدە تۈزىمىز؟ ـ دېدى. **8** ئۆلار يەشۇئاغا: ـ بىز سېنىڭ قۇللىرىڭمىز، دېدى. يەشۇئا ئۆلاردىن: ـ سىلەر كىم، قەيەردىن كەلدىڭلار؟ ـ دەپ سوردى. **9** ئۆلار ئۆنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ سېنىڭ قۇللىرىڭ بولسا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ نامىنى ئاڭلىغانلىقى ئۈچۈن ناھايىتى يىراق يۇرتتىن كەلدى. چۈنكى بىز ئۆنىڭ نام-شۆھرىتىنى ۋە ئۆنىڭ مىسىردا قىلغان ھەممە ئىشلىرىنى، **10** شۇنداقلا ئۆنىڭ ئىئورداننىڭ ئۇ تەرىپىدىكى ئامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھى، يەنى ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھون بىلەن ئاشتاروتتا تۇرۇقلۇق باشانىنىڭ پادىشاھى ئوگقا نېمە قىلغىنىنى ئاڭلىدۇق. **11** شۇڭا ئاقساقاللىرىمىز بىلەن يۇرتتا تۇرغۇچى ھەممە خەلق بەرگە سۆز قىلىپ: ـ قاۋۇلۇغارغا سەپە رگە لازىملىق ئوزۇق-تۈلۈك تېلىپ، بېرىپ ئىسرائىللار بىلەن كۆرۈشۈپ ئۆلارغا: «بىز سىلەرنىڭ قۇللۇقۇڭلاردا بولىمىز؛ شۇڭا بىز بىلەن ئەھدە تۈزۈڭلار»، دە گىلار، دەپ بىزنى ئەۋەتتى. **12** سىلەرنىڭ قېشىگىلارغا قاراپ يولغا چىققان كۈندە بىز سەپىرىمىز ئۈچۈن ئۇيمىزدىن ئالغان نان ئىسسىق ئىدى، مانا ھازىر ئۇ قۇروۇپ، ياختىلىشىپ كېتىپتۇ. **13** بۇ شاراب تۇلۇملىرى بولسا شاراب قاچىلىغاندا يېڭى ئىدى، مانا ئەمدى يىرتىلىپ كېتىپتۇ. بىز كىيگەن بۇ كىيىملەر ۋە كەشلەر سەپەرنىڭ ئىنتايىن ئۇزۇنلۇقىدىن كونىراپ كەتتى، ـ دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئۆلارنىڭ ئوزۇقى-تۈلۈكىدىن ئازراق ئالدى، لېكىن پەرۋەردىگاردىن يول سوريمىدى. **15** شۇنداق قىلىپ، يەشۇئا ئۆلار بىلەن سۈلھى تۈزۈپ، ئۆلارنى تىرىك قويۇشقا ئۆلار بىلەن ئەھد باغلىدى، جامائەت ئەمىرلىرىمۇ ئۆلارغا قەسەم قىلىپ بەردى. **16** ئۆلار ئەھدە باغلىشىپ ئۈچ كۈندىن كېيىن، بۇ خەلقنىڭ ئۆزلىرىگە قوشنا ئىكەنلىكىنى، تۆزلىرىنىڭ ئارىسىدا ئولتۇرۇشلۇق ئىكەنلىكى ئۆلارغا مەلۇم بولدى. **17** ئىسرائىللار سەپىرىنى داۋاملاشتۇرۇپ ئۈچىنچى كۈنى ئۆلارنىڭ شەھەرلىرىگە يېتىپ كەلدى؛ ئۆلارنىڭ شەھەرلىرى گىبىئون، كەفىراھ، بەئەروت بىلەن كىرىئات-يېئارىم ئىدى. **18** جامائەتنىڭ ئەمىرلىرى ئىلگىرى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئۆلارغا قەسەم قىلغان بولغاچقا، ئىسرائىللار ئۆلارغا ھۇجۇم قىلمىدى. بۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل جامائەت ئەمىرلەر ئۈستىدىن غوتۇلداشقىلى تۇردى. **19** لېكىن ئەمىرلەرنىڭ ھەممىسى پۈتكۈل جامائەتكە: ـ بىز ئۆلارغا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ [نامى] بىلەن قەسەم قىلىپ بە رگەچكە، ئۆلارغا قول تە گكۈزمەيمىز. **20** بىز ئۆلارغا قىلغان قەسەممىز ئۈچەيلىدىن، ئۈستىمىز گە غەزەب چۈشمەسلىكى ئۈچۈن ئۆلارنى تىرىك قالدۇرۇشىمىز كېرەك؛ ئۆلارغا شۇنداق قىلىمساق بولمايدۇ، دېدى. **21** ئاندىن ئەمىرلەر جامائەتكە يەنە: ـ ئۆلارنى تىرىك قويۇڭلار، ھالبۇكى، ئۆلار پۈتكۈل جامائەت ئۈچۈن ئۈتۈن يارغۇچى ۋە سۇ توشۇغۇچىلار بولىدۇ، دېدى. بۇ ئىش ئەمىرلەر جامائەتكە دېگەندەك بولدى. **22** ئۇ ۋاقىتتا يەشۇئا ئۆلارنى چاقىرىپ ئۆلارغا: ـ سىلەر ئارىمىزدىكى يەرلىكلەر تۇرۇپ، نېمىشقا بىز يىراقتىن كەلدۇق، دەپ بىزنى ئالدىدىكىلار؟ **23** بۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر لەنەتكە قېلىپ، ئارا گىلاردا خۇدايىمنىڭ ۋېنى ئۈچۈن ئۈتۈن يارىدىغان ۋە سۇ توشۇيدىغان قۇل بولۇشتىن بىرەر ئادەمۡ مۇستەسنا بولمايدۇ، ـ دېدى. **24** شۇنىڭ بىلەن ئۆلار يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۆز قۇلى بولغان مۇساغا ئەمر قىلىپ، بارلىق زېمىننى سىلە رگە بېرىشكە، شۇنداقلا زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ئالدىگىلاردىن يوقىتىشقا ۋەدە قىلغانلىقى قۇللىرىڭ بولغان پېقىرلارغا ئېنىق مەلۇم قىلىندى، شۇڭا بىز سىلەرنىڭ ۋەيەيلىگىلاردىن جېنىمىزدىن جەزمەن ئايرىلىپ قالىمىز دەپ ۋەھىمىگە چۈشۈپ، بۇ ئىشنى قىلىپ سالدۇق. **25** ئەمدى بىز قاۋۇڭغا چۈشتۈق؛ نەزىرىڭگە نېمە ياخشى ۋە دۇرۇس كۆرۈنسە شۇنى قىلغىن، ـ دېدى. **26** يەشۇئا ئەنە شۇنداق قىلىش بىلەن ئۆلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى؛ ئىسرائىللار ئۆلارنى ئۆلتۈرمىدى. **27** لېكىن شۇ كۈنى يەشۇئا پەرۋەردىگار تاللايدىغان جايدا جامائەت ئۈچۈن ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھى ئۈچۈن ئۆلارنى ئوتۇن يارغۇچىلار ۋە سۇ توشۇغۇچىلار دەپ بېكىتتى. ئۆلار بۇگۈنگە قەدەر شۇنداق قىلىپ كەلمەكتە.

10 شۇنداق بولدىكى، يېروسالېمنىڭ پادىشاھى ئادونى-زەدەك يەشۇئانىڭ ئاي شەھىرىنى ئىشغال قىلىپ، ئۇنى مۇتلەق يوقاتقانلىقىنى، يېرىخو بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك، ئاي بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلغىنىنى، گىبىئوندا ئولتۇرغۇچىلارنىڭ ئىسرائىل بىلەن سۈلھە تۈزۈپ، ئۆلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇرىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، **2** ئۇ ۋە خەلقى قاتتىق قورقتى؛ چۈنكى گىبىئون بولسا ئايدىن چوڭ شەھەر بولۇپ، پايتەخت شەھەرلىرىدەك ئىدى، ئۇنىڭ ھەممە ئادەملىرى تولىمۇ باتۇر پالۋانلار ئىدى. **3** شۇنىڭ بىلەن يېروسالېمنىڭ پادىشاھى ئادونى-زەدەك ھىبرونىنىڭ پادىشاھى ھوھام، يارمۇتنىڭ پادىشاھى يېرئام، لاقىشنىڭ پادىشاھى يافىيا ۋە ئە گلوننىڭ پادىشاھى دەبىر گە خەۋەر ئەۋەتىپ: ـ **4** مېنىڭ يېنىمغا كېلىپ گىبىئونلارغا ھۇجۇم قىلىشىمىز ئۈچۈن ماڭا مەدەت بېرىگلار، چۈنكى ئۆلار بولسا يەشۇئا ۋە ئىسرائىللار بىلەن سۈلھە تۈزۈۋالدى، ـ دېدى. **5** شۇنداق قىلىپ ئامورىيلارنىڭ بەش پادىشاھى، يەنى يېروسالېمنىڭ پادىشاھى، ھىبرونىنىڭ پادىشاھى، يارمۇتنىڭ پادىشاھى، لاقىشنىڭ پادىشاھى ۋە ئە گلوننىڭ پادىشاھى ـ ئۆلار توزلىرى بارلىق قوشۇنلىرى بىلەن بىللە چىقىپ، گىبىئونىنىڭ ئۆدۈلىدا بارگاھ تىكىپ، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. **6** ئۇنىڭ بىلەن گىبىئونلىقلار گىلگالدىكى چېدىرىغاھقا، يەشۇئانىڭ قېشىغا ئادەم ئەۋەتىپ: ـ سەن ئۆز قۇللىرىڭنى تاشلۇۋەتمەي، دەرھال قېشىمىزغا كېلىپ مەدەت بېرىپ، بىزنى قۇتقۇزغىن؛ چۈنكى تاغلىق رايوندا ئولتۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى بىرلىشىپ بە رگە ھۇجۇم قىلدى، ـ دېدى. **7** بۇنى ئاڭلاپ يەشۇئا بارلىق جەڭچىلەرنى، جۈملىدىن ھەممە باتۇر پالۋانلارنى ئېلىپ گىلگالدىن يولغا چىقتى. **8** پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: ـ ئۆلاردىن قورقمىغىن؛ چۈنكى مەن ئۆلارنى سېنىڭ قاۋۇڭغا تاپشۇردۇم، ئۆلارنىڭ ھېچبىرى ئالدىڭدا پۇت تىرەپ تۇرالمايدۇ، ـ دېدى. **9** يەشۇئا گىلگالدىن چىقىپ پۈتۈن كېچە مېڭىپ ئۆلارنىڭ ئۈستىگە ئۈيۇقسىز چۈشتى. **10** پەرۋەردىگار ئۆلارنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا تىرىپەرەن قىلدى، يەشۇئا ئۆلارنى گىبىئوندا قاتتىق مەغلۇپ قىلىپ قىرىپ، بەيت-ھورونغا چىقىدىغان داۋان يولىدا قوغلاپ، ئازىكاھ بىلەن ماككەداھقىچە سۈرۈپ-توقاي قىلدى. **11** ئۆلار ئىسرائىلدىن قېچىپ، بەيت-ھورونىنىڭ داۋانىدىن چۈشۈۋاتقاندا، پەرۋەردىگار تاكى ئۆلار ئازىكاھقا يەتكۈچە ئاسماندىن ئۆلارنىڭ ئۈستىگە چوڭ-چوڭ مۇلدۇر-تاشلارنى ياغدۇردى. ئۆلار ئۆلدى، مۇشۇ مۇلدۇرلەر بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئىسرائىللار قىلىچلاپ ئۆلتۈرگەنلەردىن كۆپ ئىدى. **12** ئاندىن يەشۇئا پەرۋەردىگارغا سۆز قىلدى، ـ يەنى پەرۋەردىگار ئامورىيلارنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىغا تاپشۇرغان كۈندە ئۇ ئىسرائىلنىڭ كۆز ئالدىدا پەرۋەردىگارغا مۇنداق دېدى: ـ «ئەي قۇياش، گىبىئون ئۈستىدە توختاپ تۇر! ئەي ئاي، ئايچالون جىلغىسى ئۈستىدە توختاپ تۇر!» **13** شۇنى دېۋىدى، خەلق دۈشمەنلەردىن ئىنتىقام ئېلىپ بولغۇچىلىك قۇياش ماڭماي توختاپ تۇردى، ئايمۇ توختاپ تۇردى. بۇ ۋەقە ياشارنىڭ كىتابىدا يۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ قۇياش ئەتىمنەن پۈتۈن بىر كۈن ئاسماننىڭ ئوتتۇرىسىدا توختاپ ئولتۇرۇشقا ئالدىرىمىدى. **14** پەرۋەردىگار بىر ئىنسانىنىڭ نىداسىغا قۇلاق سالغان شۇنداق بىر كۈن ئىلگىرى بولۇپ باقمىغان ۋە كېيىنمۇ بولۇپ باقمىدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىل ئۈچۈن جەڭ قىلدى. **15** ئاندىن يەشۇئا بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل گىلگالدىكى چېدىرىغاھقا يېنىپ كەلدى. **16** ئەمما ئۇ بەش پادىشاھ بولسا قېچىپ ماككەداھتىكى غارغا يوشۇرۇنۇۋالدى. **17** شۇنىڭ بىلەن بىرسى يەشۇئاغا مەلۇم قىلىپ: ـ ئۇ بەش پادىشاھ تېپىلدى، ئۆلار ماككەداھتىكى غارغا يوشۇرۇنۇۋاپتۇ، دېدى. **18** يەشۇئا: ـ ئۇنداق بولسا غارنىڭ ئاغزىغا چوڭ-چوڭ تاشلارنى يۇمىلىتىپ قۇيۇڭلار، ئاندىن ئۇنىڭ ئالدىدا ئادەملەرنى كۆزەتكە قۇيۇڭلار. **19** لېكىن سىلەر توختاپ قالماي دۈشمەنلەرنىڭلارنى قوغلاپ كەينىدە قالغانلارنى قىرىگلار؛ ئۆلارنى ئۆز شەھەرلىرىگە كىرگۈزمە گىلار، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆلارنى قولۇڭلارغا تاپشۇرۇپ بەردى، ـ دېدى. **20** ئاندىن شۇنداق بولدىكى، يەشۇئا بىلەن ئىسرائىللار بۇلارنى قىرىپ قاتتىق مەغلۇپ قىلىپ بوقاتتى؛ لېكىن قېچىپ قۇتۇلغانلار بىر قالدۇق مۇستەھكەم شەھەرلىرىگە كىرىۋالدى. **21** ئاندىن بارلىق خەلق ماككەداھتىكى چېدىرىغاھقا، يەشۇئانىڭ قېشىغا تىنچ-سالامەت يېنىپ كەلدى، ھېچكىم ئىسرائىللارغا قارشى ئېغىز ئېچىشقا جۈرئەت قىلالمىدى. **22** يەشۇئا: ـ غارنىڭ ئاغزىنى ئېچىپ، ئۇ بەش پادىشاھنى

غاردىن چىقىرىپ مىنىڭ قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، ـ دېدى. 23 ئۇلار شۇنداق قىلىپ بەش پادىشاھنى، يەنى يېروسالېمنىڭ پادىشاھى، ھېبرونىنىڭ پادىشاھى، يارمۇتنىڭ پادىشاھى، لاقىشنىڭ پادىشاھى ۋە ئەگلونىنىڭ پادىشاھىنى غاردىن چىقىرىپ ئۇنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. 24 ئۇ پادىشاھلار يەشۇئانىڭ قېشىغا كەلتۈرۈلگەندە، يەشۇئا ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرىنى چاقىرىپ، ئۆزى بىلەن جەنگگە چىققان لەشكەر سەردارلىرىغا: ـ كېلىپ پۇتلىرىڭلارنى بۇ پادىشاھلارنىڭ گەدىنىگە قويۇڭلار، ـ دېدى. شۇنداق دېۋىدى، ئۇلار كېلىپ پۇتلىرىنى ئۇلارنىڭ گەدىنلىرىگە قويدى. 25 ئاندىن يەشۇئا ئۇلارغا: ـ قورقما كالار ۋە ھېچ ھودۇقما كالار، قەيسەر ۋە غەيرەتلىك بولۇڭلار، چۈنكى پەروەردىگار سىلەر ھۇجۇم قىلغان بارلىق دۈشمەنلىرىڭلارغا شۇنداق ئىشنى قىلىدۇ، ـ دېدى. 26 ئاندىن يەشۇئا پادىشاھلارنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈپ، جەسەتلىرىنى بەش دەرەختىكە ئېسىپ قويدى؛ ئۇلار دەرەخلەرنىڭ ئۈستىدە كەچكىچە ئېسىقلىق تۇردى. 27 كۈن پاتقاندا يەشۇئانىڭ ۋېرىۋقى بىلەن كىشىلەر ئۇلۇقلىرىنى دەرەخلەردىن چۈشۈرۈپ، ئۇلار ئىلگىرى يوشۇرۇنغان ئاغرىغا تاشلاپ، غارنىڭ ئاغزىغا چوڭ-چوڭ تاشلارنى قويۇپ قويدى. بۇ تاشلار تاكى بۈگۈنگە قەدەر شۇ يەردە تۇرماقتا. 28 ئۇ كۈنى يەشۇئا ماككەداھنى ئىشغال قىلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھى بىلەن شەھەردىكى ھەممە خەلقنىڭ بىرىنمۇ قېرىماي قىلىچلاپ مۇتلەق يوقاتتى؛ ئۇ يېرىخونىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك ماككەداھنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلدى. 29 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىللار ماككەداھتىن چىقىپ، لىبناھقا بېرىپ لىبناھ شەھىرىگە ھۇجۇم قىلدى. 30 پەروەردىگار ئۇنىمۇ پادىشاھى بىلەن قوشۇپ ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى، يەشۇئا ئۇنى قىلىچ بىلەن ئۇرۇپ، شەھىردىكى ھەممە خەلقنىڭ بىرىنمۇ قېرىماي قىلىچلاپ ئۆلتۈردى؛ ئۇ يېرىخونىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلدى. 31 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل لىبناھدىن چىقىپ، لاقىشقا بېرىپ، ئۇنى قامال قىلىپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. 32 پەروەردىگار لاقىشنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇردى، ئۇلار ئىككىنچى كۈنىلا ئۇنى قىلىچ بىلەن ئېلىپ، دەل لىبناھقا قىلغىنىدەك، شەھىردىكى خەلقنىڭ بىرىنمۇ قېرىماي قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. 33 ئۇ ۋاقىتتا گەزەرنىڭ پادىشاھى ھورام لاقىش شەھىرىگە مەدەت بېرىش ئۈچۈن چىقىپ كەلدى؛ لېكىن يەشۇئا ئۇنى بارلىق ئادەملىرى بىلەن قوشۇپ ئۇرۇپ، ئۇلاردىن ھېچكىمنى تىرىك قېرىماي ئۆلتۈردى. 34 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل لاقىشتىن چىقىپ، ئەگلونغا بېرىپ ئۇنى قامال قىلىپ، ئۇ شەھە رگە ھۇجۇم قىلدى. 35 ئۇلار شۇ كۈنى شەھەرنى ئېلىپ، ئۇنىڭدىكى ئادەملەرنى قىلىچلدى؛ شۇ كۈنى يەشۇئا شەھەردىكى بارلىق كىشىلەرنى تەلتۈكۈس يوقاتتى؛ ئۇ دەل لاقىشقا قىلغىنىدەك، ئۇلارغىمۇ شۇنداق قىلدى. 36 ئاندىن يەشۇئا بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى ئەگلوندىن چىقىپ ھېبرونغا بېرىپ، ئۇ شەھە رگە ھۇجۇم قىلدى. 37 ئۇلار ئۇنى ئېلىپ، دەل ئەگلوندا قىلغانىدەك ئۇنىڭ پادىشاھىنى قىلىچلاپ، ئۇنىڭغا قاراشلىق ھەممە يېزا-كەنتلىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ ئىچىدە ئولتۇرۇشلۇق ھەممە ئادەمنىڭ ھېچبىرىنى قېرىماي قىلىچلاپ يوقاتتى. يەشۇئا شەھەرنى ۋە ئىچىدىكى بارلىق ئادەملەرنى مۇتلەق يوقاتتى. 38 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىللار دەبىر گە بېرىپ، ئۇ شەھە رگە ھۇجۇم قىلدى. 39 ئۇ شەھەرنى ئېلىپ ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق ھەممە يېزا-كەنتلىرىنى قىلىچ بىلەن ئۇرۇپ، پادىشاھنى ئۆتۈپ، يۇلاردىكى بارلىق ئادەملەرنىڭ ھېچبىرىنى قېرىماي تەلتۈكۈس يوقاتتى. يەشۇئا ھېبرونغا قىلغىنىدەك، لىبناھقا ۋە ئۇنىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك، دەبىر بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلدى. 40 بۇ تەرىقىدە يەشۇئا شۇ پۈتۈن يۇرتنى، يەنى تاغلىق رايونى، جەنۇبىي نە گەۋىۇرتىنى، شەفەلاھ ۋېئانلىقىنى، داۋاندىكى يۇرتلارنى ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ، ھەممە يۇرتنى ئىشغال قىلىپ بارلىق پادىشاھلىرى بىلەن مەغلۇپ قىلدى. ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەروەردىگار ۋېرىۋغىنىدەك، ئۇ ھېچكىمنى قېرىماي، بەلكى نەپەسىي بارلارنىڭ ھەممىسىنى مۇتلەق يوقاتتى. 41 يەشۇئا قادەش-بارنېئادىن تارتىپ گازاغىچە بولغان يۇرتلارنى، شۇنىڭدەك گوشەنىنىڭ پۈتكۈل يۇرتىنى تاكى گىبېئونغىچىمۇ ھۇجۇم بىلەن ئالدى. 42 بۇ قېتىمقى تۈرۈشتا يەشۇئا بۇ پادىشاھلارنى مەغلۇپ قىلىپ، ئۇلارنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىدى. چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەروەردىگار ئىسرائىل تەرەپتە تۇرۇپ جەڭ قىلدى. 43 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل گىلگالدىكى چېدىرگاھقا يېنىپ كەلدى.

11 ئەمما ھازورنىڭ پادىشاھى يابىن بۇلارنى ئاگلاپ مادوننىڭ پادىشاھى يوباب بىلەن شىمروننىڭ پادىشاھى ۋە ئاقسافنىڭ پادىشاھغا ئادەم ئەۋەتتى، 2 شۇنداقلا شىمالدىكى تاغلىق رايوندىكى پادىشاھلارغا، كىننەروتنىڭ جەنۇبىدىكى تۈزلەك گۈلۈك، ئۆيمانلىق ۋە غەربتىكى دور ئېگىزلىكىدىكى ھەممە پادىشاھلارغا ئەلچى ئەۋەتتى؛ 3 ئۇ يەنە شەرق بىلەن غەرب تەرەپتىكى قاناناننىلار، ئامورىيلار، ھىتتىيلار، پەرىززىيلەر بىلەن تاغلىق رايوندىكى يەبۇسىيلار ۋە ھەرمون تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى مىزپاھ يۇرتىدا تۇرۇۋاتقان ھىۋىيلارنى چاقىردى. 4 ئۇلار، يەنى پادىشاھلىرى ۋە بارلىق قوشۇنلىرى چىقتى؛ ئۇلارنىڭ سانى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك كۆپ ئىدى، ئۇلارنىڭ نۇرغۇن ئات ۋە جەڭ ھارۋىلىرى بار ئىدى. 5 بۇ ھەممە پادىشاھلار بىر بولۇپ يېغىلىپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىش ئۈچۈن مەروم سۇلىرىنىڭ يېنىدا چېدىرلارنى تىكتى. 6 لېكىن پەروەردىگار يەشۇئاغا: ـ سەن ئۇلاردىن ھېچ قورقمىغىن؛ چۈنكى مەن ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا ھالاك قىلىپ ئاتىشۇرىمەن. سەن ئۇلارنىڭ ئاتلىرىنىڭ پەيلىرىنى كېسىپ، ھارۋىلىرىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىسەن، ـ دېدى. 7 يۇنى ئاگلاپ يەشۇئا بىلەن ئۇنىڭ ھەممە جەڭچىلىرى مەروم سۇلىرىنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ۋېيقىسىز چۈشۈپ ھۇجۇم قىلدى. 8 پەروەردىگار ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇردى، ئۇلارنى ئۇرۇپ چېكىنىدىن ۋە مىسرەفوت-مايىمغىچە، شۇنداقلا شەرق تەرەپتىكى مىزپاھ ۋادىسىغىچە سۈرۈپ بېرىپ، ئۇلاردىن ھېچبىرىنى قېرىماي قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. 9 يەشۇئا پەروەردىگارنىڭ ئۆزىگە ۋېرىۋغىنىدەك قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاتلىرىنىڭ پەيلىرىنى كېسىپ، ھارۋىلىرىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى.

10 شۇ چاغدا يەشۇئا قايتىپ بېرىپ، ھازورنى ئىشغال قىلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھىنى قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. ھازور بولسا شۇ دەۋرلەردە ئاشۇ بارلىق ئەللەرنىڭ بېشى ئىدى. 11 [ئىسرائىللار] شەھەر ئىچىدە ئولتۇرۇشلۇق ھەممىسىنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈپ، ھېچ نەپەس ئىگىسىنى قېرىماي ھەممىسىنى ئۆزۈل-كېسىل يوقاتتى؛ ھازورنى يەشۇئا ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى، 12 شۇ پادىشاھلارنىڭ بارلىق پايىتەخت شەھەرلىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنى مەغلۇپ قىلدى؛ پەروەردىگارنىڭ قۇلى بولغان مۇسا ۋېرىۋغىنىدەك، ئۇ ئۇلارنى قىلىچلاپ ئۆزۈل-كېسىل يوقاتتى. 13 لېكىن ئېگىزلىككە سېلىنغان شەھەرلەرنى بولسا، ئىسرائىل كۆيدۈرمىدى؛ يەشۇئا ئۇلاردىن پەقەت ھازورنىلا كۆيدۈرۈۋەتتى. 14 ئىسرائىللار بۇ شەھەرلەردىكى غەنىيمەتلەرنى ۋە چارپايلارنى ئۆزلىرىگە ئوۋلا قىلىپ ئالدى، لېكىن ئىچىدىكى ھەممە ئادەملەرنى قىلىچلاپ يوقاتتى؛ ئۇلار بىرمۇ نەپەس ئىگىسىنى تىرىك قويمىدى. 15 پەروەردىگار ئۆز قۇلى بولغان مۇساغا نېمە ۋېيىۋغان بولسا، مۇساممۇ يەشۇئاغا شۇنى ۋېيىۋغاندى ۋە يەشۇئامۇ شۇنداق قىلدى. ئۇ پەروەردىگارنىڭ مۇساغا ۋېيىۋغىنىدىن ھېچنېمنى قالدۇرماي ھەممىنى شۇ ۋېچچە ئادا قىلدى. 16 شۇ تەرىقىدە يەشۇئا شۇ زېمىننىڭ ھەممىسىنى، يەنى تاغلىق رايوندىكى زېمىنلارنى، بارلىق جەنۇبىي نە گەۋزېمىننى، بارلىق گوشەن زېمىنىنى، ئۆيمانلىقتىكى زېمىنلارنى، تۈزلەك گۈلۈكتىكى زېمىنلارنى ۋە ئىسرائىلنىڭ تاغلىق رايونلىرىنى ۋە شەفەلاھ ۋېئانلىقىنى، 17 سېئىر داۋاشىغىچە سوزۇلغان ھالاك تېغىدىن تاكى ھەرمون تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى لۇۋان جلغىسغا جايلاشقان باۋال-گادقىچە بولغان زېمىنى ئىگىلدى؛ ئۇ ئۇلارنىڭ ھەممە پادىشاھلىرىنى تۇتۇپ ئۇلارنى ئۆلتۈرگە مەھكۇم قىلدى. 18 شۇ تەرىقىدە يەشۇئا بۇ ھەممە پادىشاھلار بىلەن ئۇزۇن ۋاقىت جەڭ قىلدى. 19 گىبېئوندا ئولتۇراقلاشقان ھىۋىيلاردىن باشقا، ھېچبىر شەھەر ئىسرائىل بىلەن سۈلھە تۈزمىدى. ئىسرائىل ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى جەڭ ئارقىلىقلا ئالدى. 20 چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆزگىلىنىڭ قاتتىق قىلىنىشى، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىش نىيىتىدە بولۇشى پەروەردىگاردىن ئىدى؛ بۇنىڭ مەقسىتى، ئۇلارنىڭ ئۆزۈل-كېسىل يوقىتىلىشى؛ يەنى، ئۇلارغا ھېچ رەھىم قىلنمايى، ئەگىسچە پەروەردىگار مۇساغا ۋېرىۋغىنىدەك ئۇلارنىڭ يوقىتىلىشى ئۈچۈن ئىدى. 21 ئۇ ۋاقىتتا يەشۇئا كېلىپ ئاناكىيلارغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى تاغلىق رايوندىن، ھېبروندىن، دەبىردىن، ئانابدىن، يەھۇدانىڭ ھەممە تاغلىق رايونى بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە تاغلىق رايوندىن يوقاتتى؛ يەشۇئا ئۇلارنى شەھەرلىرى بىلەن قوشۇپ ئۆزۈل-كېسىل يوقاتتى. 22 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارنىڭ زېمىندا ئاناكىيلاردىن ھېچبىرىمۇ قالدۇرۇلمىدى، پەقەت گازا، گات ۋە ئاشدودتا بىرنەچچىسلا قالدى. 23 شۇ تەرىقىدە يەشۇئا پەروەردىگار مۇساغا ۋەدە قىلغانىدەك پۈتكۈل زېمىنى ئالدى، يەشۇئا ئۇنى ئىسرائىلغا ئۇلارنىڭ قوشۇن-قەبىلىسى ۋېچچە مىراس قىلىپ تەقسىم قىلدى. ئاندىن زېمىن جەڭدىن ئارام تاپتى.

12 ئىسرائىل ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە، يەنى كۈن چىقىش تەرىپىدە [ئىككى] پادىشاھنى ئۇلاتۇردى. ئۇلار ئۇلارنىڭ زېمىنى، يەنى ئارنون دەرياسىدىن تارتىپ ھەرمون تاغلىقىغا ئۇتاشقان زېمىن بىلەن شەرق تەرەپتىكى بارلىق ئاراباھ تۈزلەك گۈلۈكنى ئىگىلدى. شۇ [ئىككى] پادىشاھلار بولسا: ـ 2 [بىرسى] ھەشبوندا ئولتۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھون؛ ئۇ ئاروئېر (ئاروئېر ئارنون دەرياسىنىڭ ۋېيدا) ۋە ئارنون جلغىسىدىكى شەھەردىن تارتىپ، گىلېئادنىڭ يېرىمىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان يابيوك دەرياسىغچە (بۇ ئامونىيلارنىڭ چېگرىسى ئىدى) بولغان يەرلەردە سەلتەنەت قىلاتتى؛ 3 ئۇ سەلتەنەت قىلغان زېمىن يەنە شەرق تەرەپتىكى كىننەروت دېڭىزىدىن تارتىپ ئاراباھ دېڭىزىغىچە، يەنى شور دېڭىزىغىچە سوزۇلغان ئاراباھ تۈزلەك گۈلۈكنى،

شۇنداقلا شەرق تەرەپتىكى بەيت-يەشموتقا باردىغان يولنى ۋە جەنۇب تەرىپىدە پىسگاھ تېغىنىڭ داۋانلىرىنىڭ چېتىگچە سوزۇلغان زېمىنى تۆز ئېچىگە ئالاتتى. 4 تۇنىكۈن باشقا ئىسرائىل باشان پادىشاھى ئوگنىڭ زېمىنى ئالدى، ئۇ رەفايىيلار [دېيىلىدىغان گىگانتلارنىڭ] قالدۇقىدىن بىرى ئىدى (ئۇلار ئاشتاروت ۋە ئەدرەيدە تۇراتتى). 5 ئۇ ھەرمون تېغىدىكى يۇرتلاردىن، سالكاھ ۋە پۈتكۈل باشان زېمىنغا، يەنى گەشۇرىيلار بىلەن مائاكاتىيلارنىڭ چېگرىسىغىچە، شۇنىڭدەك گىلېئادنىڭ يېرىمىغا، تاكى ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ چېگرىسىغىچە سەلتەنەت قىلاتتى. 6 پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى بولغان مۇسا بىلەن ئىسرائىللار يۇلارغا ھۇجۇم قىلىپ مەغلۇپ قىلغاندىن ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا شۇ زېمىنى رۇبېنلە رگە، گادلارغا ۋە ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسگە مىراس قىلىپ بە رگەندىن. 7 تۇۋەندىكىلەر يەشۇئا بىلەن ئىسرائىللار ئىشوردان دەرياسىنىڭ غەرب تەرىپىدە ھۇجۇم قىلىپ مەغلۇپ قىلغان پادىشاھلاردۇر؛ ئۇلارنىڭ زېمىنلىرى لۇۋان جىلغىسىدىكى باۋئال-گادتىن تارتىپ، سېئىرنىڭ داۋانلىرىنىڭ يېنىدىكى ھالاك تېغىنچە بولغان زېمىنلاردىن ئىبارەت ئىدى. يەشۇئا بۇ زېمىنلارنى ئىسرائىلنىڭ قوشۇن-قەبىلىلىرى ۋېچە ئۇلارغا مىراس قىلىپ بەردى، 8 جۈملىدىن تاغلىق يۇرتنى، شەفەلاھ ئۆتەڭلىقىنى، ئاراباھ تۈزلە ئگىلكىنى، ئېگىزلىكتىكى داۋانلارنى، چۆللۈكنى ۋە جەنۇبتىكى نە گەۋ زېمىنىنى، ھىتتىيلار، ئامورىيلار، قاناۋانىيلار، يەرىززىيلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلارنىڭ زېمىنلىرىنى بۇلۇپ بەردى: ـ 9 ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ بىرى يېرىخونىڭ پادىشاھى، بىرى بەيت-ئەلنىڭ يېنىدىكى ئايىنىڭ پادىشاھى، 10 بىرى يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى، بىرى ھېبروننىڭ پادىشاھى، 11 بىرى يارمۇتنىڭ پادىشاھى، بىرى لاقىشنىڭ پادىشاھى، 12 بىرى ئە گلونىڭ پادىشاھى، بىرى گەزەرنىڭ پادىشاھى، 13 بىرى دەبىرنىڭ پادىشاھى، بىرى گەدەرنىڭ پادىشاھى، 14 بىرى خورماھنىڭ پادىشاھى، بىرى ئارادنىڭ پادىشاھى، 15 بىرى لىبناھنىڭ پادىشاھى، بىرى ئادۇللامنىڭ پادىشاھى، 16 بىرى ماككەداھنىڭ پادىشاھى، بىرى بەيت-ئەلنىڭ پادىشاھى، 17 بىرى تاپپۇئاھنىڭ پادىشاھى، بىرى ھەفەرنىڭ پادىشاھى، 18 بىرى ئافەكنىڭ پادىشاھى، بىرى لاشارونىڭ پادىشاھى، 19 بىرى مادونىڭ پادىشاھى، بىرى ھازورنىڭ پادىشاھى، 20 بىرى شىمرون-مەرونىڭ پادىشاھى، بىرى ئاقسافنىڭ پادىشاھى، 21 بىرى ئاتانىاقنىڭ پادىشاھى، بىرى مە گىددونۇنىڭ پادىشاھى، 22 بىرى كەدەشنىڭ پادىشاھى، بىرى كارمەلنىڭ يېنىدىكى يوكنېئامنىڭ پادىشاھى، 23 بىرى دور ئېگىزلىكىدىكى دورنىڭ پادىشاھى، بىرى گويىمنىڭ پادىشاھى، 24 بىرى تىرزاھنىڭ پادىشاھى بولۇپ، جەمئىي ئوتتۇز بىر پادىشاھ ئىدى.

13

ئەمما يەشۇئا ياشىنىپ، يېشى خېلى بىر يە رگە يېرىپ قالغاندى. پەرۋەردىگار تۇنىكۈغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن ئەمدى قېرىپ قالدىڭ، يېشىكۈز چوڭىيىپ قالدى، لېكىن يەنە ئىگىلىنىشى كېرەك بولغان نۇرغۇن زېمىن بار. 2 بۇ زېمىنلار بولسا مۇنۇلار: ـ فىلىستىيلەرنىڭ ۋە گەشۇرىيلارنىڭ بارلىق يۇرتلىرى، 3 يەنى مىسىرنىڭ شەرق تەرىپىدىكى شىھور دەرياسىدىن تارتىپ، شىمال تەرىپىدىكى ئە كرون شەھىرىنىڭ چېگرالىرىغىچە سوزۇلغان يەرلەر (شۇ يۇرت قاناۋانىيلارنىڭ زېمىنى ھىسابلىناتتى)، جۈملىدىن گازا، ئاشدود، ئاشكېلون، گات ۋە ئە كروندىكى بەش فىلىستي ئە مىر باشقۇرىدىغان يۇرتلار بىلەن ئاۋۋىيلارنىڭ جەنۇب تەرەپتىكى يۇرتلىرى؛ زىدونىيلارغا تەۋە بولغان مەئارادىن تارتىپ ئافەك بىلەن ئامورىيلارنىڭ چېگرىسىغىچە بولغان قاناۋانىيلارنىڭ بارلىق زېمىنى؛ 5 گەباليلارنىڭ زېمىنى ۋە بارلىق لۇۋان زېمىنى، يەنى كۈن چىقىش تەرەپتىكى ھەرمون تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى باۋئال-گادتىن تارتىپ، خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىغىچە بولغان زېمىنلار؛ 6 لۇۋاندىن تارتىپ مىسرەپوت-مايىمغىچە سوزۇلغان تاغلىقتا بارلىق ئولتۇرۇۋاتقانلارنىڭ، يەنى زىدونىيلارنىڭ زېمىنى قاتارلىقلاردىن ئىبارەتتۇر. بۇ زېمىنىدىكى خەلقنىڭ ھەممىسنى مەن ئىسرائىل ئالدىدىن قوغلۇپتىمەن. شۇڭا سەن چوقۇم مېنىڭ ساڭا ۋېيروۋىنىم بويىچە بۇنى چەك تاشلاپ ئىسرائىللىقلارغا مىراس قىلىپ تەقسىم قىلىپ بېرىشىڭ كېرەك. 7 سەن ئەمدى بۇ زېمىنلارنى توققۇز قەبىلە بىلەن ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسگە مىراس قىلىپ بۇلگىن». 8 رۇبېنلەر بىلەن گادلار بولسا، [ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسى] بىلەن بىرلىكتە ئىشوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىى، يەنى شەرق تەرىپىدە مۇسانىڭ ئۇلارغا بە رگەن مىراسىغا ئىگە بولدى؛ يۇنى پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى بولغان مۇسا ئۇلارغا مىراس قىلىپ بە رگەندى: ـ 9 ئۇلارنىڭ زېمىنلىرى ئارنون جىلغىسىنىڭ ۋېيدىكى ئاروئەردىن تارتىپ، جۈملىدىن جىلغىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى شەھەر ۋە دىبوىنغىچە سوزۇلغان مەدەبا تۈزلە ئگىلكى، 10 ھەشبوندا سەلتەنەت قىلغان، ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ ئامموئىيلارنىڭ چېگرىسىغىچە بولغان ھەممە شەھەرلىرى؛ 11 گىلېئاد بىلەن گەشۇرىيلار ۋە ماناكاتىيلارنىڭ چەت يۇرتلىرى، ھەرمون تېغىنىڭ ھەممىسى ۋە سالكاھغىچە سوزۇلغان بارلىق باشان زېمىنى؛ 12 [گىگانتلار بولغان] رەفايىيلارنىڭ قالدۇق نەسىلىدىن بولغان ئاشتاروت بىلەن ئەدرەيدە سەلتەنەت قىلغان ئوگنىڭ باشاندىكى پۈتكۈل پادىشاھلىق زېمىنىدىن ئىبارەت ئىدى، مۇشۇ زېمىندىكىلەرنى مۇسا مەغلۇپ قىلىپ، زېمىنلىرىغا ئىگە بولدى. 13 لېكىن ئىسرائىللار گەشۇرىيلار بىلەن مائاكاتىيلارنى تۆز يۇرتلىرىدىن قوغلىۋەتمىدى، شۇڭا گەشۇرىيلار بىلەن مائاكاتىيلار بۇگۈنگىچە ئىسرائىل تارىسىدا تۇرماقتا. 14 لېكىن [مۇسا] لاۋۋي قەبىلىسگە ھېچ مىراس زېمىنى بەرمىگەن؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇلارغا ئېيتقىنىدەك، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۈنۈلغان قۇربانلىقلار ئۇلارنىڭ مىراسىدۇر. 15 مۇسا رۇبېنلەر قەبىلىسگە، جەمەت-ئائىللىرى ۋېچە يۇرتلارنى مىراس قىلىپ بەردى. 16 ئۇلارنىڭ زېمىنى بولسا ئارنون جىلغىسىنىڭ يېنىدىكى ئاروئەردىن تارتىپ، جىلغىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى شەھەر ۋە مەدەبانىڭ يېنىدىكى پۈتكۈل تۈزلە ئگىلك، 17 ھەشبون ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق تۈزلە ئگىلكتىكى ھەممە شەھەرلەر، دىبون، باموت-باۋئال، بەيت-باۋئال-مېئون، 18 ياھاز، كەدەموت، مەفائات، 19 كىرىئاتايىم، سىبماھ، ۋە «جىلغا تېغى»دىكى زەرەت-شاھار، 20 بەيت-پېئور، پىسگاھ تېغىدىكى داۋانلار، بەيت-يەشموت، 21 تۈزلە ئگىلكتىكى بارلىق شەھەرلەر ۋە ھەشبوندا سەلتەنەت قىلغان، ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى بولغان سىھوننىڭ پۈتكۈل سەلتەنىتىنىڭ زېمىنىنى تۆز ئېچىگە ئالدى. بۇ پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ بىلەن شۇ يۇرتتا ئولتۇرۇۋاتقان، [سىھونغا] بېقىنغان سەردارلار ئەۋۋى، رە كەم، زۇر، خۇر ۋە رەبا قاتارلىق مىدیان ئەمىرلىرى بولسا مۇسا تەرىپىدىن ئولتۇرۇلگەندى. 22 شۇ ۋاقىتتا ئىسرائىللار ئولتۇ رگەنلەر ئېچىدە بېئورنىڭ ئوغلى پالچى بالائامۇ بار ئىدى؛ ئۇنمۇ ئۇلار قىلىچلاپ ئولتۇ رگەندى. 23 رۇبېنلەرنىڭ زېمىننىڭ چېگرىسى ئىشوردان دەرياسىنىڭ ئوزى ئىدى. رۇبېنلەرنىڭ جەمەت-ئائىللىرى ۋېچە ئۇلارغا بۇلۇنگەن مىراسى مانا بۇ شەھەرلەر بىلەن كەنت-قىشلاقلىرى ئىدى. 24 مۇسا يەنە گاد قەبىلىسگە، يەنى گادلارنىڭ جەمەت-ئائىللىرى ۋېچە ئۇلارغا مىراس بۇلۇپ بە رگەندى. 25 ئۇلارنىڭ زېمىنلىرى بولسا ياۋازەر بىلەن گىلېئادنىڭ بارلىق شەھەرلىرى، ئاممونىيلارنىڭ زېمىننىڭ يېرىمى تاكى رابباھ ئالدىدىكى ئاروئە رگىچە، 26 ھەشبوندىن تارتىپ رامات-مىزپەھ ۋە بەتونىمغىچە، ماھانايىمدىن تارتىپ دەبىرنىڭ چېگرىسىغىچە، 27 جىلغىغا جايلاشقان بەيت-ھارام، بەيت-نىمراھ، سۇككوت ۋە زافونلار، ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئىشوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي قېتىدىكى قالغان قىسمى، دەريانى ياقلاپ كىننەرەت دېڭىزىنىڭ ئۇ بېشىغىچە ئىدى. 28 گادلارنىڭ جەمەت-ئائىللىرى ۋېچە ئۇلارغا بۇلۇنگەن مىراسى مانا بۇ شەھەرلەر بىلەن كەنت-قىشلاقلىرى ئىدى. 29 مۇسا ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسگەمۇ مىراس بە رگەندى؛ ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسگە جەمەت-ئائىللىرى ۋېچە بۇ مىراس بۇلۇپ بېرىلگەندى: ـ 30 زېمىنلىرى ماھانايىمدىن تارتىپ، پۈتكۈل باشان زېمىنى، باشانىڭ پادىشاھى ئوگنىڭ پۈتكۈل سەلتەنىتىنىڭ زېمىنى ۋە يائىرنىڭ بارلىق يېزا- كەنتلىرى (بۇ يېزا- كەنتلەر باشانىڭ تۆزگىگە جايلاشقان بولۇپ، جەمئىي ئالتمش ئىدى)، 31 گىلېئادنىڭ يېرىمى بىلەن باشان پادىشاھى ئوگنىڭ سەلتەنىتىدىكى ئاشتاروت ۋە ئەدرەيي شەھەرلىرى ماناسسەھنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ ئەۋلادىغا تەۋە قىلىنغان بولۇپ، ماكىرلارنىڭ يېرىم قىسمىغا جەمەت-ئائىللىرى ۋېچە مىراس قىلىپ بۇلۇپ بېرىلگەندى. 32 مۇسا ئىشوردان دەرياسىنىڭ شەرق قېتىدا، يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدا، موئابنىڭ تۈزلە ئگىلكىدە بولغان ۋاقىتدا بۇلۇپ بە رگەن مىراسلار مانا بۇ زېمىنلار ئىدى. 33 لېكىن مۇسا لاۋۋي قەبىلىسگە ھېچ مىراس زېمىنى تەقسىم قىلمىدى؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇلارغا ئېيتقىنىدەك، ئۇ تۆزى ئۇلارنىڭ مىراسىدۇر.

14

ئىسرائىللارنىڭ قاناۋان زېمىنىدە ئالغان مىراسلىرى تۇۋەندىكىدەك، ئەلئازار كاھىن بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئىسرائىل قەبىلىلىرىدىكى جەمەت-ئائىلە باشلىقلىرى مۇشۇ مىراسلارنى ئۇلارغا بۇلۇپ بە رگەن. 2 پەرۋەردىگار مۇساغا ۋاستىسى بىلەن توققۇز يېرىم قەبىلە تۇغرىسىدا ۋېيروۋىنىدەك، ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۇلۇشى چەك تاشلاش بىلەن بۇلۇپ بېرىلدى. 3 چۈنكى قالغان ئىككى قەبىلە بىلەن ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىنىڭ مىراسىنى بولسا مۇسا ئىشوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە ئۇلارغا تەقسىم قىلغاندى؛ لېكىن ئۇ لاۋۋىيلارغا ئۇلارنىڭ تارىسىدا ھېچ مىراس بەرمىگەندى 4 (يۈسۇپنىڭ ئىككى ئەۋلادلىرى ماناسسەھ ۋە ئەفرائىم دېگەن ئىككى قەبىلگە بۇلۇنگەندى. لاۋۋىلارغا بولسا، تۇرۇشقا بولىدىغان شەھەرلەر بېكىتىلىپ، شۇنداقلا شۇ شەھەرلە رگە تەۋە يايلاقلاردىن چارىپايلىرىنى باقىدىغان ۋە مال-مۈلۈكلىرىنى ئورۇقلاشتۇرىدىغان يەرلەردىن باشقا ئۇلارغا ھېچ ئۇلۇشلەرنى بەرمىگەندى). 5 پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق ۋېيروۋىغان بولسا، ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ زېمىنى بۇلۇشۇۋالدى. 6 يەھۇدالار گىلگالغا، يەشۇئانىڭ قېشىغا

كەلدى، كەنىزنى يەقۇتنەھىنىڭ ئوغلى كالەب يەشۇئاغا مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگار تۆز ئادىمى بولغان مۇساغا مەن بىلەن سېنىڭ توغرا كېلىدىغان ئىشنى بىلىسەنغۇ، 7 پەرۋەردىگارنىڭ ئادىمى مۇسا مېنى قادەش-بارنېئادىن زېمىنى چارلاپ كېلىشكە تەۋەتىكەندە، مەن قىرىق ياشتا ئىدىم، چىن [ئېتىقادلىق] كۆڭۈلۈم بىلەن ئۇنىڭغا خەۋەر يەتكۈزگەنىدىم. 8 ئەمما مەن بىلەن چىققان قېرىنداشلىرىم خەلقنىڭ كۆڭلىنى سۇ قىلىۋەتكەنىدى. لېكىن مەن بولسام پۈتۈن قەلبىم بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىغا ئە گەشتىم. 9 ئۇ كۈنى مۇسا قەسەم قىلىپ: ـ «سەن پۈتۈن قەلبىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئە گەشتىڭ ئۈچۈن، سېنىڭ پۇتۇڭ دەسسىگەن زېمىن جەزمەن ئەبەد دگىچە سېنىڭ بىلەن نەسلىڭنىڭ مىراسى بولىدۇ» ـ دېگەنىدى. 10 ـ مانا ئىسرائىل چۆلدە سە رگەردان بولۇپ يۈ رگەندە، پەرۋەردىگار مۇساغا شۇ سۆزلەرنى دېگەن كۈندىن كېيىنكى قىرىق بەش يىل ئىچىدە تۆزى ئېيتقىنىدەك مېنى تىرىك ساقلىدى. مانا مەن بۈگۈن سە كسەن بەش ياشقا كىردىم. 11 مەن مۇشۇ كۈندىمۇ مۇسا مېنى چارلاشقا ئەۋەتكەن كۈندىكىدەك كۈچلۈ ۋۇجۇدەن، مەيلى جەڭ قىلىش بولسۇن ياكى بىر يە رگە يېرىپ-كېلىش بولسۇن، مېنىڭ يەنىلا بالدۇرقىدەك كۈچ-دەرمانىم باردۇر. 12 ئەمدى پەرۋەردىگار شۇ كۈندە ۋەدە قىلغان بۇ تاغلىق يۇرتنى ماڭا مىراس قىلىپ بە رگىن؛ چۈنكى ئۇ كۈنى سەنمۇ ئۇ يەردە ئاناكىيلار تۇرىدىغانلىقىنى، شۇنداقلا چوڭ ھەم مۇستەھكەم شەھەرلەر بارلىقىنى ئاڭلىدىڭغۇ. لېكىن پەرۋەردىگار مەن بىلەن بىللە بولسىلا، پەرۋەردىگار ئېيتقىنىدەك مەن ئۇلارنى قوغلۇۋېتىمەن». 13 يۇنى ئاكالاپ يەشۇئا يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبكە بەخت-بەركەت تىلەپ، ھېبرونىنى ئۆزىگە مىراس قىلىپ بەردى. 14 شۇڭا ھېبرون تاكى بۈگۈنگىچە كەنىزنى يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبنىڭ مىراسى بولۇپ تۇرماقتا؛ چۈنكى ئۇ پۈتۈن قەلبى بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئە گەشكەن 15 (ئىلگىرى ھېبرون بولسا كىرىئات-ئاربا دەپ ئاتىلاتتى. ئاربا دېگەن ئادەم ئاناكىيلار ئارىسىدا ئەڭ داڭقى چىققان ئادەم ئىدى). شۇنداق قىلىپ زېمىن جە ڭدىن ئارام ئاپتى.

15

يەھۇدالار قەبىلىسىنىڭ مىراسى بولسا جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە چەك تاشلىنىپ ئېرىشكەن زېمىن بولۇپ، جەۋبىي تەرەپنىڭ ئۆچى ئېدومنىڭ چېگرىسىغا ۋە زىن چۆلىگە تۇتاشتى؛ 2 جەۋبىي چېگرىسى «شور دېڭىزى»نىڭ ئايىغىدىن، يەنى جەۋبىي تەرەپكە چوڭقۇيىپ چىققان قولتۇقتىن باشلىنىپ، 3 «سېرىق ئېشەك داۋۇنى»نىڭ جەنۇب تەرەپىدىن ئۆتۈپ، زىنغا ئۇتاشتى، ئاندىن قادەش-بارنېئانىڭ جەۋبىنى ياقلاپ ھەزرونغا ئۆتۈپ، ئادىدارغا بېرىپ، كاركاتاھقا بۇرۇلۇپ، 4 ئازمونغا ئۆتۈپ مىسر ئېقىنى بىلەن چىقىپ، ئۆچى دېڭىزغا تاقىشاتتى. بۇ ئۇلارنىڭ جەۋبىي چېگرىسى ئىدى. 5 شەرقىي چېگرىسى بولسا شور دېڭىزىدىن ئىئوردان دەريا سىنىڭ دېڭىزغا قويۇلىدىغان ئېغىزىغىچە ئىدى؛ شىمالىي چېگرىسى بولسا دېڭىزنىڭ ئىئوردان دەريا سىنىڭ دېڭىزغا قويۇلىدىغان ئېغىزىدىن باشلىنىپ، 6 ئاندىن بەيت-ھوگلاھغا بېرىپ، بەيت-ئاراباھنىڭ شىمالىدىن ئۆتۈپ، رۇبەننىڭ ئوغلى بوھاننىڭ تېشىنىڭ قېشىغچە ئىدى؛ 7 ئاندىن چېگرا ئاقور جىلغىسىدىن دەبىر-گە قاراپ ئۆتۈپ، ئۇ يەردىن شىمال تەرەپىگە بۇرۇلۇپ، جىلغىنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى ئادۇممىغا چىققىدىغان داۋاننىڭ ئۇدۇلىدىكى گىلگالغا يېتىپ بېرىپ، ئاندىن ئەن-شەمەش سۈلىرىدىن ئۆتۈپ، ئەن-ر وگەل بۇلقىغا ئۇتىشاتتى؛ 8 ئۇ يەردىن «بەن-ھىنوم»نىڭ جىلغىسى»غا چىقىپ، يەبۇسىيلار ئېگىزلىكىدىن، يەنى يېرۇسالېمنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى داۋاندىن ئۆتۈپ، ئاندىن ھىنوم جىلغىسىنىڭ ئالدىغا، يەنى غەرب تەرەپكە، رەفايىيلارنىڭ جىلغىسىنىڭ شىمالىي يېشىدىكى تاغنىڭ چوققىسىغا چىقتى؛ 9 چېگرا بۇ تاغنىڭ چوققىسىدىن نەفتوئاھ سۇ يىنىڭ بۇلقىغا يېرىپ، ئاندىن ئەفرون تېغىدىكى شەھەرلىرىنىڭ يېنى بىلەن چىقىپ، ئۇ يەردىن بائالاھ (يەنى كىرىئات-يېئارىم)غا يېتىپ بېرىپ، 10 ئاندىن بائالاھتىن ئۆتۈپ، غەرب تەرەپىگە قايرىلىپ سېئىر تېغىغا بېرىپ، يېئارىم تېغى (يەنى كېسالون)نىڭ شىمالىي باغىرىدىن ئۆتۈپ، بەيت-شەمەشكە چۈشۈپ، تىمناھتىن ئۆتتى؛ 11 ئاندىن شىمالغا قاراپ ئە كرونىنىڭ داۋۇنى بىلەن چىقىپ شىكرونغا ئۆتۈپ، بائالاھ تېغىنىڭ يېنىغا ئۇتىشىپ، يابنەئەلگە يېتىپ، ئاندىن ئۆچى دېڭىزغا تاقاشقاندى. 12 غەرب تەرىپىدىكى چېگرىسى بولسا دېڭىز ۋىلىرى ئىدى. يەھۇدالارنىڭ جەمەمت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا ئوختىتىلغان ئۆت تەرىپىدىكى چېگرا مانا شۇ ئىدى. 13 يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبگە بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ يەشۇئاغا بە رگەن ئەمرى بويىچە، ئۇنىڭغا يەھۇدالارنىڭ ئارىسىدا بىر ئۈلۈش، يەنى ئاناكنىڭ ئاتىسى ئاربانىڭ شەھىرى بولغان ھېبرون ئاتا قىلىندى. 14 كالەب شۇ يەردىن شېشاي، ئاھمان ۋە تالماي دېگەن ئۈچ ئاناكىينى قوغلۇۋەتتى؛ ئۇلار ئۆچى ئاناكنىڭ ئەۋلادى ئىدى. 15 ئاندىن شۇ يەردىن چىقىپ، دەبىردە تۇرۇۋاتقانلارنا ھۇجۇم قىلدى (ئىلگىرى دەبىرنىڭ نامى كىرىئات-سەفەر ئىدى). 16 كالەب: ـ كىمكى كىرىئات-سەفە رگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئالسا، ئۇنىڭغا قىزىم ئاكساھنى خوتۇنلۇققا بېرىمەن، دېگەنىدى. 17 كالەبنىڭ ئۇكىسى كېنازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل ئۇنى ئىشغال قىلدى، كالەب ئۇنىڭغا قىزى ئاكساھنى خوتۇنلۇققا بەردى. 18 شۇنداق بولدىكى، قىز ياتلىق بولۇپ ئۇنىڭ قېشىغا بارار چاغدا، ئېرىنى ئاتىسىدىن بىر پارچە يەر سوراشقا ئۇندىدى. ئاكساھ ئېشە كتىن چۈشۈشىگە كالەب ئۇنىڭدىن: ـ سېنىڭ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ـ دەپ سوردى. 19 ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مېنى ئالاھسەد بىر بەركەتلىگەيسەن؛ سەن ماڭا نە گەۋدىن [قاغىراق] يەر بە رگەنىكەنسەن، ماڭا بىرنەچچە بۇلاقنىمۇ بە رگەيسەن، ـ دېدى. شۇنى دېۋىدى، كالەب ئۇنىڭغا ئۈستۈن بۇلاقلار بىلەن ئاستىن بۇلاقلارنى بەردى. 20 تۇۋەندىكىلەر يەھۇدا قەبىلىسىگە ئۇلارنىڭ جەمەمت-ئائىلىلىرى بويىچە تە گكەن مىراس ئۈلۈشىلەردۇر: ـ 21 يەھۇدا قەبىلىسىنىڭ ئەڭ جەۋىبغا جايلاشقان، ئېدوم چېگرىسى تەرەپتىكى شەھەرلەر: ـ كابزەئەل، ئېدەر، ياگۇر، 22 كىناھ، دىموناھ، ئاداداھ، 23 كەدەش، ھازور، يېتنان، 24 زىف، تەلەم، بېئالوت، 25 ھازور-ھاداتتاھ، كېرىئوت-ھەزرون (يەنى ھازور)، 26 ئامام، سېما، مولاداھ، 27 ھازار-گاددىاھ، ھەشمون، بەيت-پەلەت، 28 ھازار-شۇئال، بەئەر-شىبا، بىزىئوتىيا، 29 بائالاھ، ئىجىم، ئېزەم، 30 ئەلتولاد، كېسىل، خورماھ، 31 زىكلاگ، مادمانناھ، ساناسناھ، 32 لىبائوت، شىلھىم، ئايىن ۋە رىممون قاتارلىقلار جەمئىي يىگىرمە توققۇز شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 33 شەفەلاھ ئويمانلىقىدىكى شەھەرلەر بولسا ئەشتائول، زورىئاھ، ئاشناھ، 34 زانوئاھ، ئەن- گانىم، تاپپۇئاھ، ئەنام، 35 يارمۇت، ئادۇللام، سوكوھ، ئازىكاھ، 36 شائارايىم، ئادىتائىم، گەدەراھ ۋە گەدەروتائىم بولۇپ، جەمئىي ئون تۆت شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 37 بۇلاردىن باشقا يەنە زىنان، ھاداشاھ، مىگدال-گاد، 38 دىلىئان، مىزىپاھ، يوقتەئەل، 39 لاقىش، بوزكات، ئە گلون، 40 كابىون، لاھماس، قىتلىش، 41 گەدەروت، بەيت-داگون، نائاماھ ۋە ماككەداھ بولۇپ، جەمئىي ئون ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 42 بۇنىڭدىن باشقا يەنە لىبناھ، ئېتەر، ئاشان، 43 يەفتاھ، ئاشناھ، نەزىب، 44 كېئىلاھ، ئاقزىب ۋە مارەشاھ بولۇپ، جەمئىي توققۇز شەھەر ۋە يەنە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارمۇ بار ئىدى؛ 45 يەنە ئە كرون بىلەن ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-كەنتلەر، 46 شۇنداقلا ئە كرونىنىڭ غەرب تەرىپىدىن تارتىپ ئاشدودنىڭ يېنىدىكى ھەممە شەھەرلەر بىلەن ئۇلارنىڭ كەنت-قىشلاقلىرى قوشۇلۇپ، 47 ئاشدود ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزىلار ۋە كەنت-قىشلاقلار، گازا شەھىرى ۋە شۇنداقلا مىسىر ئېقىنىغىچە ۋە ئۇلۇغ دېڭىزنىڭ قىرغىقىغىچە، ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزىلار ۋە كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 48 تاغلىق رايوندىكى شەھەرلەر: ـ شامىر، ياتىر، سوكوھ، 49 داناھ، كىرىئات-ساناھ (يەنى دەبىر)، 50 ئانائاب، ئەشتەموھ، ئانىم، 51 گوشەن، ھولون ۋە گىلوھ بولۇپ، جەمئىي ئون بىر شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 52 بۇنىڭدىن باشقا يەنە ئاراب، دۇماھ، ئېشان، 53 يانىم، بەيت-تاپپۇئاھ، ئافەكاھ، 54 ھۇمتاھ، كىرىئات-ئاربا (يەنى ھېبرون) ۋە زىئور بولۇپ، جەمئىي توققۇز شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 55 بۇنىڭدىن باشقا يەنە ماۋئون، كارمەل، زىف، يۇتتاھ، 56 يىزرەئەل، يوكدېئام، زانوئاھ، 57 كايىن، گىبىئاھ ۋە تىمناھ بولۇپ، جەمئىي ئون شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 58 بۇنىڭدىن باشقا يەنە ھالھۇل، بەيت-زۇر، گەدور، 59 مائارات، بەيت-ئانوت ۋە ئەلتەكون بولۇپ، جەمئىي ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 60 بۇنىڭدىن باشقا يەنە كىرىئات-بائال (يەنى كىرىئات-يېئارىم) ۋە رابباھ دېگەن ئىككى شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 61 چۆلدىكى شەھەرلەر بولسا: ـ بەيت-ئارابا ھ، مىددىن، سە كاكاھ، 62 نىبشان، «شور شەھىرى» ۋە ئەن- گەدى، جەمئىي ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 63 لېكىن يېرۇسالېمدا ئولتۇرۇۋاتقان يەبۇسىيلارنى بولسا يەھۇدالار قوغلۇۋېتەلمىگەن؛ شۇڭا تا بۈگۈنگىچە يەبۇسىيلار يەھۇدالار بىلەن يېرۇسالېمدا بىللە تۇرماقتا.

16

يۈسۈپنىڭ ئەۋلادلىرىغا چەك تاشلىنىپ چىققان مىراس زېمىن بولسا يېرىخوغا تۇتاش بولغان ئىئوردان دەريا سىدىن تارتىپ، يېرىخونىڭ شەرق تەرىپىدىكى كۆللە رگىچە بولغان يۇرتلار ۋە يېرىخودىن چىقىپ، چۆلدىن ئۆتۈپ بەيت-ئەلنىڭ تاغلىق رايونىغا سوزۇلغان يۇرتلار ئىدى. 2 چېگرىسى بەيت-ئەلدىن تارتىپ لۇزغا، ئاندىن تا ئاركىيلارنىڭ چېگرىسىدىكى ئاتاروتقا يېتىپ، 3 ئاندىن غەرب تەرىپىگە بېرىپ، يافلەتىيلەرنىڭ چېگرىسىغا تۇتىشۇپ، ئاستىن بەيت-ھورونىنىڭ چېتىگە چۈشۈپ، گەزەر رگە بېرىپ دېڭىزدا ئاخىرلىشاتتى. 4 يۈسۈپنىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى ماناسسەھ بىلەن ئەفرائىملار ئېرىشكەن مىراس ئۇلۇشى مانا شۇ ئىدى. 5 ئەفرائىملارنىڭ جەمەمت-ئائىلىرى بويىچە ئالغان زېمىننىڭ چېگرىسى تۇۋەندىكىدەك: ـ مىراس زېمىننىڭ شەرق تەرىپىتىكى

چېگرىسى ئاتاروت-ئاددارىدىن تارتىپ ئۆستۈن بەيت-ھورونغىچە يېتىپ، 6 ئائدىن دېڭىزغا بېرىپ شىمالغا قاراپ مكىتىناتقا چىقتى؛ ئائدىن يەنە شەرق تەرىپىدىكى تاتانات-شىلوھقا قايرىلىپ، تۇنىكۈن تۈزۈپ شەرق تەرىپىگە قاراپ يانۇئاھقا، 7 يانۇئاھدىن چۈشۈپ ئاتاروت بىلەن ناتاراتقا يېتىپ، يېرىخوغا تۇتىشىپ ئىئوردان دەرياسىغا چىقتى. 8 چېگرا تاپىۋئاھدىن غەرب تەرەپكە چىقىپ كاناھ ئېقىنىغىچە بېرىپ، دېڭىزغا يېتىپ ئاياغلاشتى. ئەفرائىمنىڭ قەبىلىسگە، يەنى تۇلارنىڭ جەمەت-ئائىللىرىگە تەگكەن مىراس تۇلۇشى شۇ ئىدى. 9 يۇنىكۈن باشقا ئەفرائىملار ئۈچۈن ماناسسەھنىڭ مىراسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بەرىلىۋاتقان شەھەرلەر ئايرىلغاندى؛ بۇ ئايرىلغان شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى قاراشلىق كەنت-قىشلاقلىرى بىلەن قوشۇلغاندى. 10 ئەمما [ئەفرائىملار] گەزەردە ئولتۇرۇشلۇق قاناناتىيلارنى قوغلۇۋەتمىگەندى؛ شۇڭا قاناناتىيلار تا بۈگۈنگىچە ئەفرائىمنىڭ تارىسدا تۇرۇپ، مەخسۇس ھاشارچى مەدىكارلار بولۇپ تۇرماقتا.

17

مانا‌سسەھ يۈسۈپنىڭ تۇنجى ئوغلى بولغاچقا، تۇنىڭ قەبىلىسگىمۇ چەك تاشلىنىپ مىراس بېرىلگەن. ماناسسەھنىڭ تۇنجى ئوغلى ماكىرنىڭ [ئەۋلادلىرى] (ماكىر گىلېئادنىڭ ئاتىسى ئىدى) باتۇر پالۋان بولغاچقا، تۇلارغا گىلېئاد بىلەن باشان مىراس قىلىپ بېرىلدى. 2 ماناسسەھنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىمۇ، جۈملىدىن ئابىئېزەرلەر، ھەلەك كامەر، ئاسرىئەللەر، شە كەملەر، ھەفەرلەر بىلەن شېمىدالار تۇز جەمەت-ئائىللىرى يوچىچە مىراس تۇلۇشنى ئالدى. بۇلار بولسا يۈسۈپنىڭ ئوغلى ماناسسەھنىڭ ئەر جەمەت ئائىللىرى ئىدى. 3 ئەمدى ماناسسەھنىڭ چەۋرىسى، ماكىرنىڭ ئەۋرىسى، گىلېئادنىڭ نەۋرىسى، ھەفەرنىڭ ئوغلى زەلوفھادنىڭ ئوغۇل پەرزەنتلىرى يوق بولۇپ، پەقەت قىزلىرىلا بار ئىدى. تۇنىڭ قىزلىرىنىڭ ئىسىملىرى ماھلاھ، نوئاھ، ھوگلاھ، ملكاھ ۋە تىرزاھ ئىدى. 4 تۇلار كاھىن ئەلئازار بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەھوشۇئا ۋە ئەمىرلەرنىڭ قېشىغا بېرىپ تۇلارغا: ـ پەرۋەردىگار مۇساغا بىز توغرۇلۇق قېرىنداشلىرىمىز قاتاردا مىراس بېرىشكە ئەمر قىلغاندى، دېدى. شۇنى دېۋىدى، [يەھوشۇئا] پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە تۇلارنىڭ ئاتىسىنىڭ قېرىنداشلىرى قاتاردا تۇلارغا مىراس بەردى. 5 يۇنىكۈن بىلەن ئىئوردان دەرياسىنىڭ تۇ تەرىپىدىكى گىلېئاد بىلەن باشان زېمىنلىرىدىن باشقا، ماناسسەھكە يەنە ئون تۇلۇش يەر بېرىلدى. 6 چۈنكى ماناسسەھنىڭ قىزلىرى تۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قاتاردا مىراسقا ئىگە بولغاندىي؛ گىلېئاد زېمىنى ماناسسەھنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىغا تەگكەندى. 7 ماناسسەھنىڭ زېمىنىنىڭ چېگرىسى بولسا ئاشىردىن تارتىپ شە كەمنىڭ ئۇتتۇرىدىكى مكىتناتقا بېرىپ، ئائدىن جەنۇب تەرىپىگە قايرىلىپ، ئەن-تاپىۋئاھدا ئۇرغۇچىلارنىڭ جايىغىچە تۇتىشاتتى. 8 چۈنكى تاپىۋئاھنىڭ زېمىنى بولسا ماناسسەھگە تەگكەندى؛ لېكىن ماناسسەھنىڭ چېگرىسىدىكى تاپىۋئاھ شەھىرى ئەفرائىمغا تەۋە ئىدى. 9 چېگرىسى ئۇ يەردىن كاناھ ئېقىنىغا چۈشۈپ، جىلغىنىڭ جەنۇب تەرىپى بىلەن چىقتى. ئۇ يەردىكى شەھەرلەر بولسا ماناسسەھنىڭ شەھەرلىرىنىڭ ئارىسدا بولسىمۇ، ئەفرائىمغا تەگدى. ماناسسەھنىڭ چېگرىسى جىلغىنىڭ شىمال تەرىپى بىلەن بېرىپ دېڭىزغا يېتىپ ئاخىرلىشاتتى. 10 جىلغىنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى زېمىن ئەفرائىمغا، شىمال تەرىپىدىكى زېمىن ماناسسەھكە تەۋە ئىدى؛ غەرب تەرىپىنىڭ چېگرىسى دېڭىز ئىدى. ئۇلارنىڭ زېمىنى شىمال تەرىپىدە ئاشىرنىڭ ئۇلۇشىگىچە يېتىپ، شەرق تەرىپى ئىسساكارنىڭ ئۇلۇشىگە ئۇتاشقاندىدى. 11 ماناسسەھكىمۇ ئىسساكار بىلەن ئاشىرنىڭ ئۇلۇشلىرى ئىچىدىن بەيت-شېئان ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەر، ئىبلېئام بىلەن ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەر، دور ئاھالىسى بىلەن دورغا قاراشلىق كەنتلەر، ئەن-دور ئاھالىسى بىلەن ئەن-دورغا قاراشلىق كەنتلەر، تائاناق ئاھالىسى بىلەن تائاناققا قاراشلىق كەنتلەر ۋە مېگىددو ئاھالىسى بىلەن مېگىددوغا قاراشلىق كەنتلەر، يەنى «ئۈچ ئېگىزلۈك» دېگەن يۇرت تەگدى. 12 لېكىن ماناسسەھ بۇ شەھەردىكىلەرنى قوغلۇتەلمىدى، قاناناتىيلار شۇ يۇرتلاردا ئۇرۇقۇيرىشكە نىيەت باغلىغاندى. 13 ئىسرائىللار بارغانسېرى كۈچەيگىچە قاناناتىيلارنى ئۆزلىرىگە ھاشارچىغا قىلىپ بېقىندۇردى، لېكىن تۇلارنى ئۆز يەرلىرىدىن مۇتلەق قوغلۇتىۋەتمىدى. 14 يۈسۈپلەر بولسا يەھوشۇئاغا: ـ بىزلەر پەرۋەردىگار ھازىرغىچە شۇنداق بەرىكەتلەپ كەلگەن، چوڭ بىر خەلق تۇرساق، سەن نېمىشقا چەك تاشلاش بىلەن بىر گۈلە يەقەت بىر تۇلۇش مىراس، بىر پارچە يەرلا بەردىڭ؟ ـ دېدى. 15 يەھوشۇئا تۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئە گەر سىلەر چوڭ بىر خەلق بولساڭلار، ئەفرائىمنىڭ تاغلىق يۇرتى سىلە رگە تار كەلگەن بولسا، ئورمانغا بېرىپ تۇ يەردىكى پەرىزىيلەر بىلەن [گىگانت] رەفايىيلار يۇرتىدا دەرەخلەرنى كېسىپ، تۇز ۋۇگلار تۇچۇن بىر جاينى چىقىرۋېلىڭلار، دېدى. 16 لېكىن يۈسۈپلەر: ـ تاغلىق يۇرت بىر گۈلە يەتمەيدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا جىلغىدا تۇرۇۋاتقانلار، مەيلى بەيت-شېئاندا ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردە بولسۇن يا كى يىزرەئەل جىلغىسىدا تۇرۇۋاتقان قاناناتىيلار بولسۇن، ھەممىسىنىڭ تۇمۇزدىن جەڭ ھارۇلىرى بار ئىكەن، دېدى. 17 شۇنداق دېۋىدى، يەھوشۇئا يۈسۈپ جەمەتى بولغان ئەفرائىم بىلەن ماناسسەھگە سۆز قىلىپ: ـ سىلەر دەرەۋەقە چوڭ بىر خەلقسىلەر ۋە زور كۈچۈڭلار باردۇر؛ شۇڭا سىلە رگە يەقەت بىر ئۇلۇشلا مىراس بېرىلىپ بولمايدۇ؛ 18 ئاشۇ پۈتكۈل تاغلىق يۇرتمۇ سىلە رگە بېرىلىدۇ؛ گەرچە ئۇ ئورمانلىق بولسىمۇ، سىلەر ئۇنى كېسىپ بوشىتىسىلەر ۋە ئۇنىڭ ئەتراپلىرىغىمۇ ئىگە بولىسىلەر؛ قاناناتىيلارنىڭ تۇمۇزر جەڭ ھارۇلىرى بار، شۇنداقلا كۈچلۈك بولسىمۇ، سىلەر ئۇلارنى ھەيدەپ چىقىرىۋەتەلەيسىلەر، ـ دېدى.

18

پۈتكۈل ئىسرائىللار جامائىتى شىلوھقا يىغىلىپ، ئۇ يەردە ئىبادەت چېدىرى تىكتى. گەرچە زېمىن ئۇلارنىڭ ئالدىدا يېيۇندۇرۇلغان بولسىمۇ، 2 لېكىن ئىسرائىللار ئارىسدا ئۇز مىراس ئۇلۇشى تېخى تەقسىم قىلىنمىغان يەتتە قەبىلە قالغاندى. 3 شۇڭا يەھوشۇئا ئىسرائىللارغا مۇنداق دېدى: ـ «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلە رگە بە رگەن بۇ زېمىنى قولۇڭلارغا ئېلىشقا سۈسلۇق قىلىپ قاچانغىچە كەينىگە سۈرىسىلەر؟ 4 سىلەر ئۇز ۋۇگلار ئۇچۇن ھەر قەبىلىدىن ئۈچ ئادەمنى تاللاڭلار، مەن تۇلارنى قوزغىلىپ بۇ پۈتكۈل زېمىنى ئايلىنىپ چىقىپ، ئۇنى ھەربىر قەبىلە ئۇز مىراس ئۇلۇشىگە مۇۋاپىق سىزىپ-خاتىرىلەشكە، ئائدىن قېشىمغا يېنىپ كېلىشكە ئەۋەتەمەن. 5 تۇلار زېمىنى يەتتە ئۇلۇشكە بۆلۈنۈپ، لېكىن يەھۇدا قەبىلىسى بولسا جەنۇبتىكى ئۇز ئۇلۇش زېمىندا ئۇرنۇۋەرسۇن، يۈسۈپنىڭ جەمەتىمۇ شىمال تەرەپتىكى ئۇز ئۇلۇش زېمىندا ئۇرنۇۋەرسۇن. 6 سىلەر زېمىنى يەتتە ئۇلۇشكە بۆلۈپ، پاسلىنى خاتىرىلەپ سىزىپ يېنىمغا كېلىڭلار، ئائدىن مەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا بۇ يەردە سىلەر ئۈچۈن چەك تاشلايمەن. 7 ئەمما لاۋىيلارنىڭ بولسا، ئارا گلاردا ئۇلۇشى بولمايدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىقى ئۇلارنىڭ مىراسىدۇر. گاد بىلەن رۇبېن ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى بولسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتى، شەرق تەرىپىدە پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى بولغان مۇسا ئۇلارغا مىراس قىلىپ بە رگەن يەرلەرنى ئاللىقاچان ئالغاندۇر». 8 [زېمىنى خاتىرىلەشكە بېكىتكەن] كىشىلەر قوزغىلىپ يولغا چىققاندا، يەھوشۇئا ئۇلارغا قاتتىق جىكىلەپ: ـ سىلەر بېرىپ زېمىنى ئايلىنىپ، ئۇنى سىزىپ-خاتىرىلەپ مېنىڭ قېشىمغا يېنىپ كېلىڭلار، ئائدىن مەن مۇشۇ يەردە، شىلوھنىڭ ئۆزىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سىلەر ئۈچۈن چەك تاشلايمەن، دېدى. 9 شۇنداق دېۋىدى، بۇ ئادەملەر بېرىپ زېمىنى ئايلىنىپ، ئۇنى سىزىپ-خاتىرىلەپ، شەھەرلەر بويىچە يەتتە ئۇلۇشكە بۆلۈپ، خاتىرىگە سىزىپ، شىلوھدىكى چېدىر-گاھقا، يەھۇئانىڭ قېشىغا يېنىپ كەلدى. 10 ئائدىن يەھوشۇئا شىلوھدا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇلار ئۈچۈن چەك تاشلىدى ۋە شۇ يەردە قەبىلە-جەمەتى بويىچە زېمىنى ئىسرائىللارغا تەقسىم قىلىپ بەردى. 11 بىنيامىنلار قەبىلىسگە جەمەت-ئائىللىرى بويىچە چەك تارتىلدى؛ ئۇلار چەك ئارقىلىق ئېرىشكەن زېمىن يەھۇدالار بىلەن يۈسۈپلەرنىڭ زېمىنى ئوتتۇرىسىدىكى يۇرت بولدى. 12 ئۇلارنىڭ شىمالىي چېگرىسى ئىئوردان دەرياسىدىن باشلاپ، يېرىخونىڭ شىمال تەرىپىدىكى داۋاڭنى ئاندىپ، غەرب تەرىپىگە قاراپ تاغلىق يۇرتقا چىقىپ ۋە بەيت-ئاۋۇننىڭ چۆلگە تۇتىشاتتى؛ 13 ئائدىن لۇزغا چىقىپ، لۇز، يەنى بەيت-ئەلنىڭ جەنۇب تەرىپىنى يانداپ ئۇتۇپ، ئاستىن بەيت-ھورونىڭ جەۋىدىكى تاغقا يېقىن ئاتاروت-ئاددارغا چۈشتى؛ 14 چېگرا شۇ يەردىن ئۇتۇپ غەربتىن جەۋىقا قايرىلىپ، بەيت-ھورونىڭ جەۋىنىڭ ئۈدۈلىدىكى تاغدىن يەھۇدالارنىڭ شەھەرلىرىدىن بىرى بولغان كىرىئات-باۋال (يەنى كىرىئات-يېئارىم) غا تۇتاشتى. بۇ غەرب تەرەپنىڭ چېگرىسى ئىدى. 15 جەنۇب تەرەپنىڭ چېگرىسى كىرىئات-يېئارىمنىڭ چېتىدىن باشلاپ غەرب تەرىپىگە مېڭىپ، نەفتوئاھتىكى سۇ مەنبەسىگە تۇتاشتى؛ 16 چېگرا ئائدىن رەفايىيلارنىڭ جىلغىسىنىڭ شىمال تەرىپىگە جايلاشقان بەن-ھىنومنىڭ جىلغىسىنىڭ ئۈدۈلىدىكى تاغنىڭ بېشىغا چۈشۈپ، ئائدىن ھىنومنىڭ جىلغىسى بىلەن يەنە چۈشۈپ، يەبۇسىيلارنىڭ ئېگىزلىكىنىڭ جەنۇب تەرىپى بىلەن مېڭىپ، ئائدىن ئەن-ر وگەل بۇلىقىغا يەتتى؛ 17 ئائدىن شىمال تەرىپىگە قايرىلىپ ئەن-شەمەش بۇلىقىدىن ئۇتۇپ، ئادۇللام داۋۇنىنىڭ ئۈدۈلىدىكى گەلىلوتقا بېرىپ، رۇبەنىنىڭ ئوغلى بوھانىنىڭ تېشىغا چۈشۈپ، 18 ۋە تاراباھ تۇزلە گىلگىنىڭ شىمال تەرىپىدىكى ئېگىزلىكتىن ئۇتۇپ، تاراباھ تۇزلە گىلگىگە چۈشتى. 19 ئائدىن چېگرا شىمال تەرىپىگە چىقىپ بەيت-ھوگلاھنىڭ داۋۇنىغا تۇتىشىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ جەنۇبىي ئېغىزىدا، يەنى شور دېڭىزنىڭ شىمالىي قولتۇقىدا ئاخىرلاشتى. بۇ جەنۇب تەرەپنىڭ چېگرىسى ئىدى. 20 شەرق چېگرىسى بولسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇزى ئىدى. بۇ بىنيامىنلارنىڭ ئۇلۇشى بولۇپ، تۇلارغا جەمەت-ئائىللىرى بويىچە توختىتىلغان مىراس زېمىننىڭ چېگرىسى شۇ ئىدى. 21 بىنيامىنلار قەبىلىسگە جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تەگكەن شەھەرلەر بولسا تۇۋەندىكىلەردۇر: ـ يېرىخو، بەيت-ھوگلاھ، ئېمەك-كەزىز، 22 بەيت-تاراباھ، زەمارايىم، بەيت-ئەل، 23 ئاۋۋىم، پاراھ، ئوفراھ، 24 كەفار-ھائاموناي، ئوفنى ۋە گىبا بولۇپ، جەمئىي

ئون ئىككى شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى؛ 25 بۇنىڭدىن باشقا گىبىئون، راماھ، بەئەروت، 26 مىزپاھ، كەفىراھ، موزاھ، 27 رە كەم، ئىرىپەئەل، تاراlaھ، 28 زەلاھ، ھا-ئەلەف، يەبۇسى (يەنى يېرۇسالېم)، گىبئىئاھ ۋە كىرىئات بولۇپ، جەمئىي ئون تۆت شەھەر ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارمۇ بار ئىدى. بۇ بولسا بىنيامىنلارنىڭ مىراس ئۇلۇشى بولۇپ، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەنىدى.

19 ئىككىنچى چەك شىمئۇنغا چىقتى، يەنى شىمئۇنلار قەبىلىسگە جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تارتىلدى؛ ئۇلارنىڭ مىراسى بولسا يەھۇدالارنىڭ مىراس ئۇلۇشىنىڭ ئارىسىدا ئىدى. 2 ئۇلارنىڭ ئېرىشكەن مىراسى ئىچىدە بەئەر-شىبا، شىبا، مولاداھ، 3 ھازار-شۇئال، بالاھ، ئېزەم، 4 ئەلتولاد، بىتۇل، خورماھ، 5 زىكلاگ، بەيت-ما ركابوت، ھازار-سۇساھ، 6 بەيت-لىبائوت ۋە شاروھەن بولۇپ، جەمئىي ئون ئۈچ شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 7 بۇنىڭدىن باشقا يەنە ئايىن، رىمموn، ئېتەر، ئاشان بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار 8 ھەمدە جەنۇب تەرەپتىكى بائالات-بەئەر (يەنى جەنۇبدىكى راماھ) غىچە بولغان بۇ [تۆت] شەھەرنىڭ ئەتراپىدىكى ھەممە كەنت-قىشلاقلارمۇ بار ئىدى. بۇلار شىمئۇنلار قەبىلىسنىڭ ئۇلۇشى بولۇپ، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئېرىشكەن مىراسى ئىدى. 9 شىمئۇنلارنىڭ مىراس ئۇلۇشى يەھۇدالارنىڭ ئۇلۇشىنىڭ ئىچىدن ئېلىپ بېرىلدى؛ چۈنكى يەھۇدالارنىڭ مىراس ئۇلۇشى تورلىرىگە كېرىلۈك قىلغاندى، شۇڭا شىمئۇنلارنىڭ مىراس ئۇلۇشى ئۇلارنىڭ مىراس ئۇلۇشىنىڭ ئىچىدن بېرىلدى. 10 ئۈچىنچى چەك زەبۇلۇنلار قەبىلىسگە جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تارتىلدى؛ ئۇلارنىڭ مىراس چېگرىسى ساريدقا باراتتى، 11 چېگرىسى غەرب تەرەپتە ملرىئالاھقا بېرىپ داببەشەتكە يېتىپ يوكنېئامنىڭ ئۆدۈلىدىكى ئېقىنغا ئۇچرىشاتتى، 12 ئۇ ساريدتىن شەرق تەرىپىگە قايرىلىپ، كۈن چىقىشقا بۇرۇلۇپ كىسلوت-تابور يۇرتىغا ئۇتىشىپ، دابىراتقا ئۆتۈپ، يافىياغا باردى؛ 13 ئاندىن شۇ يەردىن ئۇ شەرق تەرىپىگە كۈن چىقىشقا [يەنە] بۇرۇلۇپ، گات-ھەفەر ۋە ئەت-كازىنغا كېلىپ ئېئاھقا سوزۇلغان رىممون يۇرتىغا يېتىپ باردى. 14 ئاندىن ئۇ يەردىن شىمال تەرىپىگە قايرىلىپ، ھاناتونغا يېتىپ بېرىپ، يېفتاھ-ئەلنىڭ جىلغىسىدا ئاخىرلاشتى. 15 ئۇلارنىڭ ئۇلۇشى يەنە كاتىات، ناھالال، شىمرون، يىدالاھ ۋە بەيت-لەھەمنىمۇ ئوراپ، جەمئىي ئون ئىككى شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالاتتى. 16 بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار زەبۇلۇنلارنىڭ مىراس ئۇلۇشى بولۇپ، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەنىدى. 17 ئوتىنچى چەك ئىسساكارغا چىقتى، يەنى ئىسساكارلار قەبىلىسگە جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تارتىلدى؛ 18 ئۇلارغا بېرىلگەن يۇرتلار يىزرەئەلگىچە بولۇپ، كەسۇللوت، شۇنەم، 19 ھافارئايىم، شىئون، ئاناھارات، 20 رابىت، كىشىئون، ئېبەز، 21 رەمەت، ئەن-گانىم، ئەن-ھاددادا ۋە بەيت-پازززەزنى ئۆز ئىچىگە ئالدى؛ 22 ئاندىن چېگرىسى تابور، شاھازىماھ ۋە بەيت-شەمەشكە يېتىپ، ئىئوردان دەرياسىدا ئاخىرلاشتى؛ ئۇلارنىڭ ئۇلۇشى جەمئىي ئون ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 23 بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىسساكارلارنىڭ مىراس ئۇلۇشى بولۇپ، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەنىدى. 24 بەشىنچى چەك ئاشىرلار قەبىلىسگە جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تارتىلدى؛ 25 ئۇلارنىڭ زېمىنى ھەلكات، ھالى، بەتەن، ئاقساف، 26 ئاللامەلەك، ئامىئاد ۋە مىشالنى ئۆز ئىچىگە ئالدى؛ چېگرىسى غەرب تەرەپتە كارمەل بىلەن شىھور-لىبناتقا تۇتىشىپ، 27 ئاندىن شەرق تەرەپكە قايرىلىپ بەيت-داگونغا بېرىپ، زەبۇلۇن [زېمىنى] بىلەن يېفتاھ-ئەل جىلغىسىنىڭ شىمال تەرىپىدىن ئۆتۈپ، بەيت-ئېمەك بىلەن نىئىئەلگە يېتىپ بېرىپ كابۇلنىڭ شىمال تەرىپىگە چىقتى؛ 28 ئېبرون، رەھوب، ھامۇن ۋە كاناھنى ئۆز ئىچىگە ئېلىپ چوڭ زىدونغا يېتىپ باردى. 29 ئاندىن چېگرىسى راماھ تەرىپىگە قايرىلىپ، تۇر دېگەن مۇستەھكەم شەھەر-گە بېرىپ، خوساھقا قايرىلىپ، ئاقزىب بىلەن مەبەلەگە ئۇتاش بولغان دېگۈزدا ئاخىرلاشتى؛ 30 زېمىنى ئۇمماھ، ئافەك ۋە رەھوبنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالغان؛ جەمئىي يىگىرمە ئىككى شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالغاندى. 31 بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئاشىرلارنىڭ مىراس ئۇلۇشى بولۇپ، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەنىدى. 32 ئالتىنچى چەك نافتالىغا چىقتى، يەنى نافتالىلار قەبىلىسگە جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تارتىلدى؛ 33 ئۇلارنىڭ چېگرىسى بولسا ھەلەفتىن چىقىپ، زاننانىنىمدىكى دۇب دەرىخىدىن ئۆتۈپ، ئادامى-نە كەب ۋە يابنەئەلدىن چىقىپ، لاككۇمغا يېتىپ ئىئوردان دەرياسىغا بېرىپ ئاخىرلاشتى. 34 ئاندىن غەرب تەرەپكە قايرىلىپ ئازنوت-تابورغا بېرىپ، شۇ يەردىن ھۇككوكقا چىقىپ، جەۋبۇنا زەبۇلۇننىڭ ئۇلۇش زېمىنىغا تۇتىشىپ، شىمالدا ئاشىرنىڭ ئۇلۇش زېمىنىغا يېتىپ، كۈن چىقىش تەرىپىدە ئىئوردان دەرياسىنىڭ يېنىدا، يەھۇدانىڭ ئۇلۇش زېمىنىغا ئۇلاشتى. 35 نافتالىنىڭ مۇستەھكەم شەھەرلىرى زىددىم، زەر، ھامماتىر، راككات، كىننەرەت، 36 ئادامام، راماھ، ھازور، 37 كەدەش، ئەدرەي، ئەن-ھازور، 38 يىرون، مىگدال-ئەل، ھورەم، بەيت-ئانات ۋە بەيت-شەمەشلەر بولۇپ، جەمئىي ئون توققۇز شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 39 بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار نافتالىلار قەبىلىسنىڭ مىراس ئۇلۇشى بولۇپ، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەنىدى. 40 يەتتىنچى چەك دانلارنىڭ قەبىلىسگە چىقتى؛ ئۇ ئۇلارنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تارتىلدى. 41 ئۇلارنىڭ مىراس زېمىنى بولسا زورىئاھ، ئەشتائول، ئىر-شەمەش، 42 شائالابىن، ئايىجالون، يىتلاھ، 43 ئىلون، تىمناتاھ، ئەكرون، 44 ئەل-تە كەھ، گىبىئىتون، باۋالات، 45 يەھۇد، بەنە-باراك، گات-رىممون، 46 مە-يا ركون، راككون ۋە يافونىڭ ئۆدۈلىدىكى يۇرتنى ئۆز ئىچىگە ئالدى. 47 لېكىن دانلارنىڭ زېمىنى ئۆز قولىدىن كەتكەن بولغاچقا، دانلار چېقىپ لەشەمگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى؛ ئاھالىسىنى قىلىچلاپ يوقىتىپ، ئۇ يەرنى ئۆزىنىڭ قىلىپ ماكانلاشتى؛ ئاندىن ئۇلار لەشەمگە ئاتىسى دانىنىڭ ئىسمىنى قويۇپ، ئۇنى دان دەپ ئاتىدى. 48 مانا بۇلار، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار دانلار قەبىلىسگە، ئۇلارنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە مىراس قىلىپ بېرىلگەنىدى. 49 بۇ تەرىقىدە [ئىسرائىلار] زېمىنى چېگرا-چېگرا بويىچە بۇلۇپ بولدى؛ ئاندىن ئۇلار نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئاغا ئۆز ئارىسىدىن مىراس بۇلۇپ بەردى. 50 پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بويىچە يەشۇئا تىلگىنىدەك ئۇنىڭغا ئەفرائىم تاغلىق يۇرتىدىكى تىمنات-سىراھ دېگەن شەھەرنى بەردى؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇ شەھەرنى قۇرۇپ چىقىپ، ئۇنىڭدا تۇردى. 51 مانا بۇلار ئەلئازار كاھىن بىلەن نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئىسرائىلنىڭ قەبىلە-جەمەتلىرىنىڭ كاتتاباشلىرى بىر بولۇپ شىلوھدا، جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا چەك تاشلاپ بۇلۇپ تەقسىم قىلغان مىراسلاردۇر. بۇ تەرىقىدە ئۇلار زېمىننىڭ تەقسىماتىنى تۈگەتتى.

20 پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 سەن ئىسرائىلارغا مۇنداق دېگىن: ـ «تۇزۇم مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن سىلە رگە يۈيۇغاندەك، تۇز ئۆگلار ئۈچۈن «پاناھلىق شەھەرلەر»نى تاللاپ بېكىتىگلار؛ 3 بىلمەي، تاسادىپىيلىقتىن ئادەم ئۆزۈپ ئۆلتۈرۈپ قويغان ھەرقاندائى كىشى ئۇ شەھەرلە رگە قېچىپ كەتسۇن. بۇنىڭ بىلەن بۇ شەھەرلەر سىلە رگە قان ئىنتىقامىنى ئالغۇچىدىن پاناھگاھ بولىدۇ. 4 [ئادەمنى شۇنداق ئۆلتۈپ رگەن] كىشى بۇ شەھەرلەرنىڭ بىرىگە قېچىپ بېرىپ، شەھەرنىڭ قوۋۇقىغا كېلىپ، شۇ يەردە شەھەرنىڭ ئاقساقللىرىغا ئۆز ئەھۋالىنى ئېيتسۇن؛ ئۇلار ئۇنى ئۆزىگە قوبۇل قىلىپ شەھە رگە كىرگۈزۈپ، ئۇنىڭ ئۆزلىرى بىلەن بىللە ئۇرۇشىغا ئۇنىڭغا جاي بەرسۇن. 5 ئەمدى قان قىساسىنى ئالغۇچى ئۇنى قوغلاپ كەلسە، ئۇلار ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىنى قىساسكارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەرمىسۇن، چۈنكى شۇ كىشىنىڭ بۇرۇندىن ئۆز قوشنىسىغا ھېچ ئۆچ-ئاداۋىتى بولمىغان، بەلكى تاسادىپىي ئۆرۈپ ئۆلتۈرۈپ قويغان. 6 [ئادەم ئۆلتۈرگەن] كىشى جامائەت ئالدىدا سوراق قىلىنغۇچە شۇ شەھەردە تۇرسۇن؛ ئاندىن شۇ ۋاقىتتىكى باش كاھىن ئۆلۈپ كەتكەندە، ئۇ شۇ شەھەردىن ئايرىلسۇن، ئۆز شەھىرىگە، يەنى قېچىپ چىققان شەھەردىكى ۋەيىگە يېنىپ كەلسۇن. 7 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار نافتالى تاغلىق يۇرتىدىكى كەدەشنى، ئەفرائىمنىڭ تاغلىق يۇرتىدىكى شە كەمنى ۋە يەھۇدانىڭ تاغلىق يۇرتىدىكى كىرىئات-ئاربا، يەنى ھېبرونىنى، 8 يېرىخونىڭ شەرق تەرىپىدىكى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدىكى رۇبەن قەبىلىسنىڭ زېمىنىدىن تۇزلە گۈلىكنىڭ چۆلىدىكى بەزەرنى، گاد قەبىلىسنىڭ زېمىنىدىن گىلئادتىكى راموتنى ۋە ماناسسەھ قەبىلىسنىڭ زېمىنىدىن باشاندىكى گولانىنى تاللاپ بېكىتتى. 9 مانا بۇ شەھەرلەر بارلىق ئىسرائىللار ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئۇرۇۋاتقان مۇساپىرلار ئۈچۈن پاناھگاھ بولۇشقا بېكىتىلگەن شەھەرلەردۇر، كىمكى بىلمەي، تاسادىپىلىقتىن ئادەم ئۆلتۈرگەن بولسا، ئۇنىڭ جامائەت ئالدىدا سوراق قىلىنىشىدىن بۇرۇن، قان قىساسكارنىڭ قولىدا ئۆلەسلىكى ئۈچۈن شۇ شەھەرلە رگە قېچىپ كېتىشكە بۇ شەھەرلەر بېكىتىلگەن.

21 ئۇ ۋاقىتتا لاۋۋي جەمەتلىرىنىڭ كاتتىۋاشلىرى كاھىن ئەلئازار، نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئىسرائىل قەبىلىلىرىنىڭ كاتتىۋاشلىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ، 2 قانائان زېمىنىدىكى شىلوھدا ئۇلارغا: ـ مۇسانىڭ ۋاستىسى ئارقىلىق پەرۋەردىگار بىز توغرۇلۇق: «ئۇلارنى ئۆرۈشقا شەھەرلەرنى، ماللىرى ئۈچۈن يايلاقلارنى قوشۇپ بە رگىن»، دەپ ئېيتقان، دېدى. 3 شۇنى دېۋىدى، ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە ئۆز مىراس ئۇلۇشلىرىدىن مۇنۇ شەھەرلەر بىلەن يايلاقلارنى قوشۇپ

لاۋىلارغا بەردى: ـ 4 بىرنچە تاشلانغان چەك كوھات جەمەتلىرىگە چىقتى؛ چەك تاشلىنىپ، لاۋىلار ئىچىدىكى كاھىن ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا يەھۇدا قەبىلىسى، شىمئون قەبىلىسى ۋە بىنيامىن قەبىلىسىنىڭ زېمىنلىرىدىن ئون ئۈچ شەھەر بېكىتىلدى؛ 5 ئالدىن كوھاتنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىغا چەك تاشلىنىپ، ئەفرائىم قەبىلە-جەمەتلىرىنىڭ زېمىنىدىن، دان قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ۋە مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنلىرىدىن ئون شەھەر بېكىتىلدى. 6 گەرشوننىڭ ئەۋلادلىرىغا چەك تاشلىنىپ، ئىسساكار قەبىلە-جەمەتلىرىنىڭ زېمىنىدىن، ئاشىر قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن، نافتالى قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ۋە مانا‌سسەھنىڭ يەنە بىر يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئون ئۈچ شەھەر بېكىتىلدى. 7 مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىغا، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە چەك تاشلىنىپ، رۇبېن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن، گاد قەبىلىسىنىڭ ۋە زەبۇلۇن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئون ئىككى شەھەر بېكىتىلدى. 8 بۇ تەرىقىدە پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېزىغۇنىدەك ئىسرائىللار چەك تاشلاپ بۇ شەھەرلەر بىلەن يايلاقلىرىنى قوشۇپ، لاۋىلارغا بەردى. 9 تۆلار يەھۇدانىڭ قەبىلىسى بىلەن شىمئوننىڭ قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن تۇۋەندە تىزىلغانلىغان مۇنۇ شەھەرلەرنى بەردى: ـ 10 (چەك تاشلانغاندا، لاۋىلارنىڭ نەسىلى بولغان كوھاتلار جەمەتىدىكى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا بىرىنچى چەك چىققاچقا مۇنۇ شەھەرلەر بېرىلدى): ـ 11 تۆلار غا يەھۇدانىڭ ئاغلىق رايوندىكى كىرىئات-ئاربا (ئاربا ئاناكنىڭ ئاتىسى ئىدى)، يەنى ھېبرون بىلەن ئەتراپىدىكى يايلاقلارنى قوشۇپ بەردى. 12 لېكىن شەھەر گە تەۋە ئېتىزلار بىلەن كەنت-قىشلاقلارنى يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبكە مىراس قىلىپ بەردى. 13 شۇنداق قىلىپ تۆلار ھارۇن كاھىننىڭ ئەۋلادلىرىغا ئادەم تۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر ھېبرون ۋە يايلاقلىرىنى، يەنە تۆلارغا لىبناھ بىلەن يايلاقلىرىنى، 14 ياتىر بىلەن يايلاقلىرىنى، ئەشتەموئا بىلەن يايلاقلىرىنى، 15 ھولون بىلەن يايلاقلىرىنى، دەبىر بىلەن يايلاقلىرىنى، 16 ئايىن بىلەن يايلاقلىرىنى، يۇتتاھ بىلەن يايلاقلىرىنى، بەيت-شەمەش بىلەن يايلاقلىرىنى بەردى؛ بۇ ئىككى قەبىلىنىڭ زېمىنلىرىدىن جەمئىي توققۇز شەھەرنى بەردى. 17 مۇندىن باشقا تۆلارغا بىنيامىن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن گىبېئون بىلەن يايلاقلىرىنى، گىبا بىلەن يايلاقلىرىنى، 18 ئاناتوت بىلەن يايلاقلىرىنى، ئالمون بىلەن يايلاقلىرىنى قوشۇپ جەمئىي تۆت شەھەر بەردى. 19 بۇ تەرىقىدە كاھىنلار، يەنى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا بېرىلگەن شەھەرلەر ئون ئۈچ بولدى؛ بۇلار ئەتراپىدىكى يايلاقلىرى بىلەن بېرىلدى. 20 تۆلار يەنە لاۋىلارنىڭ نەسىلىدىن بولغان كوھاتنىڭ قالغان جەمەتلىرىگەمۇ شەھەرلەرنى بەردى. چەك تاشلاش بىلەن تۆلارغا بېكىتىلگەن شەھەرلەر مۇنۇلار: ـ تۆلارغا ئەفرائىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن 21 ئەفرائىمنىڭ تاغلىق رايوندىكى ئادەم تۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر شەكەم بىلەن يايلاقلىرىنى، يەنە گەزەر بىلەن يايلاقلىرى، 22 كىبزائىم بىلەن يايلاقلىرى ۋە بەيت-ھورون بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى؛ 23 يۇنىكۈن باشقا دان قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئەلتەكەھ بىلەن يايلاقلىرى، گىبىبىتون بىلەن يايلاقلىرى، 24 ئايجالون بىلەن يايلاقلىرى ۋە گات-رىممون بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى. 25 يۇنىكۈن باشقا مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن تائاناق بىلەن يايلاقلىرى، گات-رىممون بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي ئىككى شەھەرنى بەردى. 26 بۇ تەرىقىدە كوھاتلارنىڭ قالغان جەمەتلىرىگە بېرىلگەن شەھەرلەر ئون بولدى؛ بۇلار ئەتراپىدىكى يايلاقلىرى بىلەن بېرىلدى. 27 لاۋىلارنىڭ جەمەتلىرىدىن بولغان گەرشونلارغا بولسا تۆلار مانا‌سسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئادەم تۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر باشاندىكى گولان بىلەن يايلاقلىرىنى، شۇنداقلا بەئەشتېراھ بىلەن يايلاقلىرىنى، جەمئىي ئىككى شەھەرنى بەردى؛ 28 يەنە ئىسساكار قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن كىشىئون بىلەن يايلاقلىرى، دابىرات بىلەن يايلاقلىرى، 29 يارمۇت بىلەن يايلاقلىرى ۋە ئەن-گانىم بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى؛ 30 يۇنىكۈن باشقا ئاشىر قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن مىشال بىلەن يايلاقلىرى، ئابدون بىلەن يايلاقلىرى، 31 ھەلكات بىلەن يايلاقلىرى ۋە رەھوب بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي بولۇپ تۆت شەھەرنى بەردى؛ 32 يۇنىكۈن باشقا نافتالى قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئادەم تۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر گاللىيەدىكى كەدەش بىلەن يايلاقلىرىنى، يەنە ھامموت-دور بىلەن يايلاقلىرى ۋە كارتان بىلەن ئەتراپىدىكى يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي ئۈچ شەھەرنى بەردى. 33 بۇ تەرىقىدە گەرشونلارغا بېرىلگەن شەھەرلەر ئون ئۈچ بولدى؛ بۇلار ئەتراپىدىكى يايلاقلىرى بىلەن بېرىلدى. 34 قالغان لاۋىلارغا، يەنى مەرارىلار جەمەتلىرىگە زەبۇلۇن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن يوكنېئام بىلەن يايلاقلىرى، كارتاھ بىلەن يايلاقلىرى، 35 دىمناھ بىلەن يايلاقلىرى ۋە ناھالال بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى. 36 يۇنىكۈن باشقا رۇبېن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن بەزەر بىلەن يايلاقلىرى، ياھاز بىلەن يايلاقلىرى، 37 كەدەموت بىلەن يايلاقلىرى ۋە مەفائات بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى. 38 يۇنىكۈن باشقا گاد قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئادەم تۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر گىلئادتىكى راموت بىلەن يايلاقلىرىنى، يەنە ماھانايىم بىلەن يايلاقلىرى، 39 ھەشبون بىلەن يايلاقلىرى ۋە جائازەر بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى. 40 يۇلار بولسا قالغان لاۋىلارنىڭ جەمەتلىرىگە، يەنى مەرارىلار جەمەتلىرىگە بېرىلگەن بارلىق شەھەرلەردۇر؛ تۆلارغا چەك تاشلىنىش بىلەن بېرىلگەن تۆلۇشى ئون ئىككى شەھەر ئىدى. 41 ئىسرائىللارنىڭ زېمىنى ئىچىدىن لاۋىلارغا بېكىتىپ بېرىلگەن شەھەرلەر جەمئىي قىرىق سەككىز ئىدى؛ بۇلار ئەتراپىدىكى يايلاقلىرى بىلەن بېرىلدى. 42 بۇ شەھەرلەرنىڭ ھەربىرىنىڭ ئەتراپىدا يايلاقلىرى بار ئىدى؛ شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى شۇنداق ئىدى. 43 پەرۋەردىگار شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللارنىڭ تاتا-بوۋىلىرىغا بېرىشكە قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان پۈتكۈل زېمىنى تۆلارغا بەردى؛ تۆلار كېلىپ تۇنى ئىگىلەپ، تۇ يەردە تۇرالىدى. 44 تۆ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار ئىلگىرى تۆلارنىڭ تاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغىنىدەك، تۆلارغا ھەر ئەتراپىدا تىنچ-تارامىلىق بەردى؛ تۆلارنىڭ دۈشمەنلىرىدىن ھېچقانداقتە تۆلارنىڭ ئالدىدا قەدىنى رۇسلاپ تىك تۇرالمايتتى؛ بەلكى پەرۋەردىگار ھەممە دۈشمەنلىرىنى تۆلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 45 پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلنىڭ جەمەتىگە ۋەدە قىلغان ھەممەتلىرىدىن ھېچبىرى قالمۇرۇلماي ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى.

22

تۆ ۋاقىتتا يەشۇئا رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەرنى چاقىرىپ تۆلارغا: ـ 2 سىلەر بولساكلار پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسانىڭ سىلە رگە ۋىيرۇغىنىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەلىي قىلدىڭلار، مېنىڭ سىلە رگە ئەمر قىلغان بارلىق سۆزلىرىمگەمۇ قۇلاق سالدىڭلار؛ 3 سىلەر بۇ نۇرغۇن كۈنلەردە تاكى بۈگۈنگە قەدەر قېرىنداشلىرىڭلارنى تاشلۇۋەتمەي، بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار [سىلە رگە] ئەمر قىلغان ۋەزىپىنى تۈتۈپ كەلدىڭلار؛ 4 ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ۋەدە قىلغىنىدەك، قېرىنداشلىرىڭلارغا تارامىلىق بەردى؛ شۇڭا سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ تۇ تەرىپىدە سىلە رگە بە رگەن مىراس زېمىنىگىلارغا، تۇز چېدىرلىرىڭلارغا قايتىپ بېرىڭلار. 5 پەقەتلا پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا سىلە رگە ۋىيرۇپ تاپشۇرغان قانۇن-ئەمرلە رگە ئەمەل قىلىشقا، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈپ، تۇنىڭ بارلىق يوللىرىدا مېڭىپ، ئەمرلىرىنى تۇتۇپ تۇنىڭغا باغلىنىپ، پۈتۈن قەلبىڭلار ۋە پۈتۈن جان-دىلىڭلار بىلەن تۇنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا ئىخلاس بىلەن كۆڭۈل بۇلۇڭلار، ـ دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا تۇلارنى بەختـ-بەركەت تىلەپ، يولغا سالدى؛ تۇلار تۇز چېدىرلىرىغا قايتىپ كېتىشتى. 7 مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسگە بولسا مۇسا تۇلارغا باشانىنى مىراس قىلىپ بە رگەندى؛ يەنە بىر يېرىم قەبىلگە يەشۇئا ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ بۇ قېتى، يەنى غەرب تەرىپىدە تۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ئارىسىدا مىراس بەردى. يەشۇئا تۇلارنى تۇز چېدىرلىرىغا قايتىتىش يولىغا سالغان ۋاقىتدا، تۇ تۇلارغەمۇ بەختـ-بەركەت تىلەپ، 8 تۇلارغا: ـ ئىنتايىن كۆپ بايلىقلار، ئىنتايىن كۆپ چارپايلارنى، شۇنداقلا كۆپ مىقداردا كۈمۈش، ئالتۇن، مىس، تۆمۈر ۋە كىيىم-كېچەك كەلەرنى ئېلىپ، تۇز چېدىرىڭلارغا قايتىپ بېرىڭلار، دۈشمەنلىرىڭلاردىن ئالغان ئوڭلىنى قېرىنداشلىرىڭلارغا ئۈلەشتۈرۈپ بېرىڭلار، دېدى. 9 تۇ ۋاقىتتا رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسى قانائان زېمىنىدىكى شىلوھدىن چىقىپ ئىسرائىللاردىن ئايرىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى بويىچە تۇلارنىڭ تەئەللۇقاتى بولغان تۇز مىراس زېمىنى گىلئادنى يۇرتىغا قاراپ قايتىپ ماڭدى. 10 رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسى قانائان زېمىنىدىكى ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ يېنىدىكى گەلىلوتقا يېتىپ كەلگەندە، تۇ يەردە ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ يېنىدا بىر قۇربانگاھنى ياسىدى؛ قۇربانگاھ ناھايىتى چوڭ ۋە ھەيۋەتلىك ياسالغاندى. 11 ئىسرائىللارغا: «مانا رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسى قانائان زېمىنىدىكى ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ تۇ قېتىدىكى گەلىلوتنا، يەنى ئىسرائىللارنىڭ تۇدۇلىدا بىر قۇربانگاھنى ياساپتۇ» دېگەن خەۋەر ئاڭلاندى. 12 ئىسرائىللار بۇ خەۋەرنى ئاڭلىغان ھامان، تۇلارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى تۇلار بىلەن تۇرۇشۇش ئۈچۈن شىلوھقا توپلاندى. 13 تۇ ۋاقىتتا ئىسرائىللار كاھىن ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنىھاسنى گىلئىد زېمىنىدىكى رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسگە ماڭدۇردى 14 ۋە شۇنداقلا تۇنىڭ بىلەن ئون ئەمىرنى، ئىسرائىلنىڭ ھەربىر قەبىلىسىدىن جەمەت باشلىقى بولغان بىردىن ئەمىرنى تۇنىڭغا ھەمراھ قىلىپ ئەۋەتتى؛ ھەربىر ئەمىر ھەرقايسى ئاتا جەمەتتىكى مىڭلىغان ئىسرائىللارنىڭ كاتتىۋېشى ئىدى. 15 بۇلار ئەمدى گىلئىد زېمىنىغا، رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسگە كېلىپ تۇلارغا: ـ 16 مانا پەرۋەردىگارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى سىلە رگە مۇنداق دەيدۇ: «سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئە گىشىشتىن يېنىپ، تۇز ئۈلارغا قۇربانگاھنى ياساپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىدىن يۈز تۇرۇپ،

پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىپ تۆتكۈز رۇگەن بۇ رەزىلىكىگىلار زادى قانداق ئىش؟ 17 پېئوردا
بۇرۇن تۆتكۈز رۇگەن قەبىلىكىمىز بىز رۇگە يېتىپ ئاشماسمۇ؟ گەرچە پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىنىڭ
يېشىغا ۋاپا چۈشكەن بولسىمۇ، بىز تېخى بۇ گۈنگىچە قەدەر بۇ ئىشتىن تۆۋىمىزنى پاكلاندۇرمىدۇق.
18 سىلەر بۇ گۈن پەرۋەردىگارغا ئە گىشىشتىن ياندىگىلار، شۇنداق بولىدۇ ئۇ كى، سىلەر بۇ گۈن
پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلغان بولغىچا، ئۇ جەزمەن ئەتە ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە
غەزەپلىنىدۇ. 19 هالبۇكى، مۇبادا سىلەر مىراس قىلىپ ئالغان زېمىن ناپاك بولۇپ قالغان بولسا،
پەرۋەردىگارنىڭ تەۋەلىكى بولغان زېمىنغا، ئۇنىڭ چېدىرى تىكىلەنگەن يۇرتقا يېنىپ كېلىپ،
ئارىمىزدا مىراس ئېلىگىلار. پەقەت پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ قۇربانگاهىدىن باشقا تۆۋۈگىلار
ئۈچۈن قۇربانگاه ياساش بىلەن پەرۋەردىگارغا ۋە بىزلە رگە ئاسىيلىق قىلماگىلار. 20 زەراھنىڭ
ئوغلى ئاقان هارام بېكىتىلگەن نەرسىلەردن ئېلىپ، ئىتائەتسىزلىك قىلغان ئەمەسمۇ؟ شۇ سەۋەبتىن
قەبىلىكى ئۈچۈن يالغۇز تۇلار تۈتۈرۈلۈپ قالمايي، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى يەنە پۈتكۈل ئىسرائىل
جامائىتىنىڭ ئۈستىگە چۈشكەن ئەمەسمۇ؟». 21 شۇنىڭ بىلەن رۇبەنلەر، گادلار ۋە ماناسسەھ
يېرىم قەبىلىسى مىگىلىغان ئىسرائىللارنىڭ كاتتىۋاشلىرىغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ 22
«ئىلاھلارنىڭ ئىلاھى پەرۋەردىگاردۇر! ئىلاھلارنىڭ ئىلاھى بولغان پەرۋەردىگار ئۆزى بۇنى
بىلىدۇ، ئىسرائىلمۇ ئۇنى بىلگەي! ئە گەر بۇ ئىش ئاسىيلىق بولسا يا كى پەرۋەردىگارغا ئىتائەتسىزلىك
بولسا، ئەمدى بىزلەرنى بۇگۈن ئۆلۈمدىن ئېلىماگىلار! 23 ئە گەر بىزنىڭ ئۆزىمىز ئۈچۈن قۇربانگاهنى
ياسىشىمىز پەرۋەردىگارغا ئە گىشىشتىن يېنىش ئۈچۈن بولغان بولسا، شۇنداقلا قۇربانگاهنىڭ
ئۈستىدە كويدۇرمە قۇربانلىق سۇنۇش، ئاشلىق ھەدىيەلىرىنى سۇنۇش، ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى
سۇنۇش ئۈچۈن بولغان بولسا، ئۇنداقتا پەرۋەردىگار ئۆزى بۇ ئىش توغرۇلۇق بىزدىن ھېساب
ئالسۇن؛ 24 ئە كسچە بۇ ئىشنى قىلىشىمىزنىڭ سەۋەبى ھەققىدەتىن شۇنكى، كەلگۈسىدە سىلەرنىڭ
بالىلىرىگلار بىزنىڭ بالىلىرىمىزغا: «سىلەرنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يەھۋەردىگار بىلەن قانداق
مۇناسىۋىتىگلار بار؟ 25 ئەي رۇبەنلەر ۋە گادلار، پەرۋەردىگار بىز بىلەن سىلەرنىڭ ئوتتۇرىمىزدا
ئىئوردان دەرياسىنى چېگرا قىلىپ قويغان ئەمەسمۇ؟ شۇنىڭ سىلەرنىڭ پەرۋەردىگاردىن ھېچقانداق
نىسىۋە گلار يوقتۇر!» دېيىشىدىن ئەندىشە قىلىدۇق. 26 شۇنىڭ بىلەن: «قوپۇپ بىر قۇربانگاه ياسايلى،
لېكىن بۇ كويدۇرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈنمۇ ئەمەس، ياشقا خىل قۇربانلىقلار ئۈچۈنمۇ ئەمەس،
27 بەلكى كەلگۈسىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كويدۇرمە قۇربانلىقلىرىمىز بىلەن ياشقا خىل
قۇربانلىقلىرىمىز ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىمىز بىلەن ئۈنىڭ ئىبادىتىدە بولۇشىمىز ئۈچۈن، سىلەر ۋە
بىزنىڭ ئوتتۇرىمىزدا، شۇنداقلا كېيىنكى دەۋرلىرىمىزدە بىر ئەسلەتمە گۈۋاھلىق بولسۇن ئۈچۈن ئۇنى
ياسىدۇق؛ بالىلىرىگلارنىڭ كەلگۈسىدە بالىلىرىمىزغا «پەرۋەردىگاردىن ھېچقانداق نىسىۋە گلار
يوق» دېمەسلىكى ئۈچۈن شۇنداق قىلىدۇق. 28 ئە گەر تۇلار كەلگۈسىدە بىز بىلەن ئەۋلادلىرىمىزغا
شۇنداق دېسە، بىز جاۋاب بېرىپ: «مانا، كويدۇرمە قۇربانلىق سۇنۇش ئۈچۈن يا كى ياشقا خىل
قۇربانلىقلارنى سۇنۇش ئۈچۈن ياسالغان ئەمەس، بەلكى سىلەر بىلەن بىزنىڭ ئوتتۇرىمىزدا بىر
گۈۋاھلىق بولسۇن دەپ ياسالغان، بۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىز ياسىغان قۇربانگاهىنىڭ
ئەندىزىسىدۇر!» دېيەلەيمىز. 29 پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىپ، پەرۋەردىگارغا ئە گىشىشتىن
يېنىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ چېدىرىنىڭ ئالدىدا تۇرغان قۇربانگاهتىن باشقا ئىككىنچى بىر
قۇربانگاهنى ياساپ، ئۇنىڭ ئۈستىدە كويدۇرمە قۇربانلىق، ئاشلىق ھەدىيەلەر ۋە باشقا خىل
قۇربانلىقلارنى تۈتكۈزۈش نىيىتى بىزدىن نېرى بولغاي!». 30 كاھىن فىنھاس ۋە ئۇنىڭ بىلەن
بىللە كەلگەن جامائەت ئەمىرلىرى، يەنى مىگىلىغان ئىسرائىللارنىڭ كاتتىۋاشلىرى رۇبەنلەر،
گادلار ۋە ماناسسەھلەرنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا ئۇلار شۇنىڭدىن خۇش بولدى. 31
ئەلئازارنىڭ ئوغلى كاھىن فىنھاس رۇبەنلەر، گادلار ۋە ماناسسەھلە رگە: ـ سىلەر پەرۋەردىگارغا
بۇ ئىتائەتسىزلىكنى قىلمىغىنىڭلار ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئوتتۇرىمىزدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى ئەمدى
بىلدۇق؛ سىلەر بۇ ئىش بىلەن ئىسرائىللارنى پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇد ۇگلار، دېدى. 32
ئاندىن ئەلئازار كاھىنىڭ ئوغلى فىنھاس بىلەن ئەمىرلەر رۇبەنلەر ۋە گادلارنىڭ يېنىدىن، گىلىئاد
زېمىنىدىن چىقىپ قانائان زېمىنىغا ئىسرائىللارنىڭ يېنىغا يېنىپ كېلىپ بۇ خەۋەرنى تۇلارغا دەپ
بەردى. 33 بۇ ئىش ئىسرائىللارنىڭ نەزىرىدە ياخشى كۆرۈندى؛ ئىسرائىللار خۇداغا ھەمدۇسانا
ئېيتىپ، رۇبەنلەر بىلەن گادلارغا ھۇجۇم قىلىپ، تۇلار بىلەن تۇرۇشۇپ تۇلار نىڭ تۇرۇۋاتقان
زېمىنىنى ۋەيران قىلايلى، دېگەن گەپنى ئىككىنچى تىلغا ئالمىدى. 34 رۇبەنلەر بىلەن گادلار بۇ
قۇربانگاهقا «گۈۋاھلىق» دەپ ئات قويدى، چۈنكى تۇلار: ـ «ئۇ ئارىمىزدا پەرۋەردىگارنىڭ خۇدا
ئىكەنلىكىگە گۈۋاھتۇر» دېدى.

23 پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا ئەتراپىدىكى دۈشمەنلىرىدىن ئارام بېرىپ ئۆزۈن زامانلار
ئۆتۈپ، شۇنداقلا يەشۇئا قېرىپ، يېشىمۇ چوڭىيىپ قالغاندا، 2 يەشۇئا پۈتكۈل ئىسرائىلنى،
تۇلارنىڭ ئاقساقاللىرىنى، باشلىقلىرى، ھاكىم-سوراقچىلىرى بىلەن بە گ-ئەمەلدارلىرىنى چاقىرىپ
تۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «مەن قېرىپ قالدىم، يېشىمىمۇ چوڭىيىپ قالدى. 3 پەرۋەردىگار
خۇدايىڭلارنىڭ سىلەر ئۈچۈن مۇشۇ پەرۋەردىگار بارلىق تاغىپلە رگە قانداق ئىشلارنى قىلغىنىنى
ئۆز ۇگلار كۆرد ۇگلار؛ چۈنكى سىلەر تەرەپتە تۇرۇپ جەڭ قىلغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار
ئۆزىدۇر. 4 مانا، مەن ئۆزۈم يوقاتقان ھەمە ئەللەرنىڭ زېمىنلىرى بىلەن قالغان بۇ تاغىپلەرنىڭ
زېمىنلىرىنى قوشۇپ قەبىلە-جەمەئەتلىگار ۋىچىچ چەك تاشلاپ ئىئوردان دەرياسىدىن تارتىپ
كۈن پېتىش تەرەپتىكى ئۇلۇغ دېڭىزغىچە، سىلە رگە مىراس قىلىپ تەقسىم قىلىپ بەردىم. 5
پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزى تۇلارنى ئالدىڭلاردىن قوغلاپ چىقىرىپ، كۆز ۇگلاردىن نېرى
قىلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە ئېيتقىنىدەك سىلەر تۇلارنىڭ زېمىنىغا ئىگە بولىسىلەر.
6 شۇ ئۈگا سىلەر تولىمۇ قەيسەر بولۇپ مۇسانىڭ قانۇن كىتابىدا يېزىلغىنىنىڭ ھەممىسىنى ئۆتۈپ، ئۇلۇڭ
يا سولغا چەتىمۇ كەتمەي، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۇلۇۋىگلار؛ 7 شۇنداق قىلىپ،
ئارا ئىگلاردا قېلىپ قالغان بۇ تائىپىلەر بىلەن باردى- كەلدى قىلماگىلار، شۇنىڭدەك تۇلارنىڭ
ئىلاھلىرىنىڭ نامىلىرىنى تىلغا ئالماگىلار يا كى تۇلارنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلماگىلار، تۇلارغا ئىبادەت
قىلماگىلار، تۇلارغا باش تۇرماگىلار؛ 8 بەلكى بۇگۈنگىچە قىلغىنىگلاردەك، پەرۋەردىگار
خۇدايىڭلارغا باغلىنىپ تۇر ۇگلار. 9 چۈنكى پەرۋەردىگار ئالدىڭلاردىن چوڭ-چوڭ ۋە
كۈچلۈك ئەللەرنى قوغلاپ چىقىرىۋەتكەندۇر؛ بۇگۈنگىچە ھېچقانداق ئادەم ئالدىڭلاردا پۈت
تەرەپ تۇرالمىدى. 10 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە ئېيتقىنى ۋىچىچ سىلەر تەرەپتە تۇرۇپ
جەڭ قىلغىنى ئۈچۈن سىلەردىن بىر ئادەمنىڭلار تۇلارنىڭ مىڭ ئادەمنى تېرىپەرە قىلىدۇ. 11 شۇ ئۈگا
پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈش ئۈچۈن ئۆز كۆڭۈڭلارغا قاتتىق سە گەك بولۇڭلار! 12
چۈنكى ئە گەر سىلەر ئۇنىڭدىن يۈز ئۆرۈپ ئارا ئىگلاردا قالغان بۇ ئەللەر بىلەن ئارىلىشىپ-باغلىنىپ،
تۇلار بىلەن قودا-باجا بولۇپ، تۇلار بىلەن بېرىش-كېلىش قىلساگىلار، 13 ئۇنداقتا سىلە رگە شۇ
ئىش ئايان بولسۇنكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئالدىڭلاردىن بۇ ئەللەرنى ئىككىنچى قوغلاپ
چىقارمايدۇ، بەلكى بۇلار سىلە رگە قايقان ۋە قىلتاق بولۇپ، بېقىنىڭلارغا قامچا بولۇپ چۈشۈپ،
كۆز ۇگىگە رگە تىكەن بولۇپ سانجىلىدۇ؛ ئاخىرىدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە بە رگەن بۇ
ياخشى زېمىندىن مەھرۇم بولۇپ يوقىلىسىلەر. 14 مانا، مەن بۇگۈن بارلىق ئادەملەر مۇقەررەر
يېسىپ تۈتىدىغان يولنى ماڭىمەن؛ سىلەرنىڭ پۈتۈن دىلىڭلار ۋە ۋۇجۇد ۇگلارغا شۇ روشەنكى،
پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سىلەر توغرۇلۇق قىلغان مۇبارەك ۋەدىلىرىنىڭ ھېچبىرى ئەمەلگە
ئاشۇرۇلماي قالمىدى؛ ھەممىسى سىلەر ئۈچۈن بەجا كەلتۈرۈلۈپ، ھېچقايىسىسى يەردە قالمىدى.
15 لېكىن سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سىلە رگە ئەمر قىلىپ توختاتقان ئەھدىسىنى
بۇزغاندا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە ۋەدە قىلغان ھەمە ھە بەركەت ئۈستۈڭگە رگە
چۈشۈرۈڭگەندەك، شۇنداق بولىدۇ كى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى تۇزى سىلە رگە
بە رگەن زېمىندىن يوقاتقۇچە بارلىق ئاگاھ قىلغان ئىشنى چۈشۈرىدۇ؛ سىلەر بېرىپ، [ئۇنىڭ
ئەھدىسىنى بۇزۇپ] باشقا ئىلاھلارغا ئىبادەت قىلىپ باش تۇرساگىلار، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى
سىلە رگە ئۇتىشىپ، سىلەرنى تۇزى سىلە رگە بە رگەن ياخشى زېمىندىن تېزلا يوق قىلىدۇ».

24 ئاندىن يەشۇئا ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنى شە كەمگە يىغىپ، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى،
باشلىقلىرى، ھاكىم-سوتچىلىرى بىلەن بە گ-ئەمەلدارلىرىنى چاقىردى؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى خۇدانىڭ
ھۇزۇرىغا ھازىر قىلغاندا 2 يەشۇئا پۈتكۈل خەلققە: ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار: ـ «قەدىمكى
زامانلار ئاتا-بوۋىلىرىگلار، جۈملىدىن ئىبراھىم بىلەن ناھورنىڭ ئاتىسى تەراھ دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدە
ئولتۇراتتى؛ ئۇلار باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇلۇقىدا بولاتتى. 3 لېكىن مەن ئاتاگىلار ئىبراھىمنى
دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدىن ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى باشلاپ پۈتكۈل قانائان زېمىنىنى ئايلاندۇرۇپ،
ئۇنىڭ نەسلىنى ئاۋۇئۇپ ئۇنىڭغا ئىسھاقنى بەردىم. 4 ئاندىن مەن ئىسھاققا ياقۇپ بىلەن ئەساۋنى
بە ردىم؛ ئەساۋغا سېئىر تاغلىق رايونىنى تەۋەلىك قىلىپ بە ردىم، ياقۇپ بىلەن ئوغۇللىرى بولسا
مىسرغا چۈشۈپ باردى. 5 كېيىنرەك مەن مۇسا بىلەن ھارۇننى ئەۋەتىپ، مىسرلىقلار ئارىسىدا
ئەمەلىلىرىم بىلەن تۇلارغا دەھشەتلىك ۋاپالارنى چۈشۈردۈم؛ ئاندىن سىلەرنى شۇ يەردىن ئېلىپ
چىقتىم. 6 مەن بۇ تەرىقىدە ئاتا-بوۋىلىرىگلارنى مىسردىن ئېلىپ چىقىپ، تۇلار [قىزىل] دېڭىزغا
يېتىپ كەلگىنىدە، مىسرلىقلار جەڭ ھارۇلىرى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلىرى بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىگلارنى
قوغلاپ دېڭىزغىچە كەلدى. 7 ئىسرائىللار شۇئان پەرۋەردىگارغا ندا قىلىدىدى، تۇ سىلەر

بىلەن مىسىرلىقلارنىڭ ئارىسىغا تۆۋ قاراڭغۇلۇق چۈشۈردى؛ ئاندىن دېگۈزنى ئۆلارنىڭ ئۈستىگە باستۇرۇپ يايتى. سىلەر تۆز كۆزلىرىڭلار بىلەن مېنىڭ مىسىردا نېمە قىلغىنىمنى كۆردۈڭلار؛ ئاندىن سىلەر تۆزۈڭۈن ۋاقىتچىچە چۈلدە تۇردۇڭلار. **8** كېيىنرەك مەن سىلەرنى ئىشوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە تۇرغان ئامورىيلارنىڭ زېمىنغا باشلاپ كەلدىم؛ ئۇلار سىلەر بىلەن سوقۇشقاندا مەن ئۇلارنى قولۇڭلارغا بېرىپ، سىلەر ئۇلارنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىدىڭلار. مەن ئۇلارنى ئالدىڭلاردىن يوقىتىۋەتتىم. **9** ئۇ ۋاقىتتا موئابنىڭ پادىشاھى، زىپپورنىڭ ئوغلى بالاق قوپۇپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭگە چۈشتى ۋە سىلەرنى قارغاش ئۈچۈن بېئورنىڭ ئوغلى بالائامنى چاقىرىپ كەلدى؛ **10** لېكىن مەن بالائامنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىدىم، شۇنىڭ بىلەن ئۇ سىلە رگە قايتا-قايتا بەختىبەركەت تىلىدى ۋە مەن سىلەرنى [بالاقنىڭ] قولىدىن قۇتقۇزدۇم. **11** كېيىنرەك سىلەر ئىشوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ يېرىخوغا بارغاندا يېرىخونىڭ ئادەملىرى ئامورىيلار، پەرىزىيلەر، قانائانىيلار، ھىتتىيلار، گىرگاشىيلار، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلار سىلەر بىلەن ئۇرۇشقا قېيقىنى بىلەن مەن ئۇلارنى قولۇڭلارغا تاپشۇرۇپ بەردىم؛ **12** مەن ئالدىڭلارغا سىرىق ھەرىنى ئەۋەتتىم، سىرىق ھەرە ئامورىيلارنىڭ ئىككىلا پادىشاھىنى ھەيدىۋەتكەندەك ئۇلارنىمۇ ھەيدىۋەتتى؛ بۇ ئىش سىلەرنىڭ قىلىچىڭلار ياكى ئوقيايىڭلار بىلەن بولمىدى. **13** مەن سىلە رگە تۆز قولۇڭلار بىلەن ئەمگەك سىڭدۈرمىگەن بىر زېمىننى، تۆز ۋۇجۇدلار ياسىمغان شەھەرلەرنى بەردىم، ۋە سىلەر شۇلاردا ماكان قىلدىڭلار؛ تۆز ۋۇجۇدلار تىكمىگەن ئۈزۈمزارلىقلار بىلەن زەيتۇنزارلىقلاردىن مېۋىلىرىنى يەۋاتىسىلەر» دەيدۇ، ـ دېدى. **14** ـ شۇڭا ئەمدى سىلەر پەرۋەردىگارىدىن قورقۇپ ئىخلاسمەنلىك ۋە ھەققەت ئىچىدە ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار؛ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدە ۋە مىسىردا چوقۇنغان ئىلاھلارنى تاشلاپ، پەقەت پەرۋەردىگارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇڭلار. **15** لېكىن ئەگەر پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتى سىلە رگە يامان كۆرۈنسە، كىمگە ئىبادەت قىلىدىغىنىڭلارنى تاللۇۋېلىڭلار ـ مەيلى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدە تۇرغاندا چوقۇنغان ئىلاھلار بولسۇن ياكى سىلەر تۇرۇۋاتقان زېمىندىكى ئامورىيلارنىڭ ئىلاھلىرى بولسۇن، ئۇلارنى تاللاڭلار؛ لېكىن مەن بىلەن ۋۇيۇمدىكىلەر بولساق پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولىمىز، ـ دېدى. **16** خەلق جاۋاب بېرىپ: ـ پەرۋەردىگارنى تەرك ئېتىپ باشقا ئىلاھلارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇش بىزدىن نېرى بولسۇن! **17** چۈنكى بىز بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى «قۇللۇق ماكانى» بولغان مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ، كۆزىمىزنىڭ ئالدىدا بۇ چوڭ مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىپ، قايسى يولدا ماكانىلى، قايسى خەلقنىڭ ئارىسىدىن ئۆتىمىلى، بىزنى ساقلىغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۆزىدۇر! **18** پەرۋەردىگار بۇ زېمىندا تۇرغان بارلىق تائىپىلەرنى، جۈملىدىن ئامورىيلارنى ئالدىمىزدىن قوغلىۋەتتى؛ شۇڭا بىزمۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولىمىز؛ چۈنكى ئۇ بىزنىڭ تەڭرىمىزدۇر! ـ دېدى. **19** يەشۇئا خەلققە: ـ سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولالمايسىلەر، چۈنكى ئۇ مۇقەددەس بىر خۇدادۇر؛ ئۇ ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى بىر تەڭرى بولغاچقا، ئىتائەتسىزلىكلىرىڭلار بىلەن گۇناھلىرىڭلارنى كەچۈرىمەيدۇ. **20** ئەگەر سىلەر پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، يات ئىلاھلارغا چوقۇنغان بولساڭلار ئۇمۇ سىلەردىن يۈز ئۆرۈپ، سىلە رگە ياخشىلىق قىلىپ كەلگەنلىرىڭلارنى ئورنىدا سىلە رگە بالا كەلتۈرۈپ يوقىتىدۇ، ـ دېدى. **21** لېكىن خەلق يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: ـ ھە رگىز ئۇنداق بولمايدۇ! بىز پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولىمىز، ـ دېدى. **22** بۇنى ئاڭلاپ يەشۇئا خەلققە: ـ تۆز ۋۇجۇدلارنىڭ پەرۋەردىگارنى، ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇشنى تاللىغانلىقىڭلارغا تۆز-تۆز ۋۇجۇدلارغا گۇۋاھچى بولدۇڭلار، دېۋىدى، ئۇلار: ـ تۆزىمىز گۇۋاھ! ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. **23** ئۇ: ـ ئۇنداق بولسا ئەمدى ئاراڭلاردىكى يات ئىلاھلارنى چىقىرىپ تاشلۇۋېتىپ، كۆڭۈڭلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئىنتىلدىغان قىلىڭلار، دېدى. **24** خەلق يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: ـ بىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ، ئۇنىڭ ئاۋازىغىلا قۇلاق سالىدىغان بولىمىز، دېدى. **25** شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ئۇ كۈنى خەلق بىلەن ئەھدە باغلىشىپ، شە كەمدە ئۇلار ئۈچۈن ھۆكۈم-بەلگىلىمىلەرنى توختىتىپ بەردى. **26** ئاندىن يەشۇئا بۇ ھەممە سۆزلەرنى پەرۋەردىگارنىڭ قانۇن كىتابىغا پۈتۈپ، يوغان بىر تاشنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس جايىنىڭ يېنىدىكى دۇب دەرىخىنىڭ ئاستىغا تىكلەپ قويدى. **27** ئاندىن يەشۇئا خەلققە: ـ مانا بۇ تاش بولسا بەزگە گۇۋاھ بولۇپ تۇرىدۇ؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ بەزگە قىلغان ھەممە سۆزلىرىنى ئاڭلاپ تۇردى؛ ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن ئاتاماسلىقىڭلار ئۈچۈن ئۈستۈڭلاردا گۇۋاھچى بولۇپ تۇرىدۇ، ـ دېدى. **28** يەشۇئا شۇلارنى دەپ خەلقنى يولغا سېلىپ، ھەربىرىنى ئۆز مىراس يېرىگە ياندۇردى. **29** بۇ ئىشلاردىن كېيىن نۇننىڭ ئوغلى، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى يەشۇئا بىر يۈز ئون يېشىدا ۋاپات بولدى. **30** ئۇلار ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، ئەفرائىم تاغلىق رايوندا، گائاش تېغىنىڭ شىمال تەرىپىدىكى تۆز مىراس ئۇلۇشى بولغان تىمنات-سېراھ دېگەن جايدا دەپنە قىلدى. **31** يەشۇئانىڭ پۈتكۈل ھايات كۆزلىرىدە، شۇنداقلا يەشۇئادىن كېيىن قالغان، پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل ئۈچۈن قىلغان ھەممە مۆجىزىلىك ئەمەللىرىنى ئوبدان بىلىدىغان ئاقساقاللارنىڭ پۈتكۈل ھايات كۆزلىرىدىمۇ ئىسرائىل پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ تۇردى. **32** يۈسۇپنىڭ سۆڭىكىلىرىنى بولسا، ئىسرائىللار ئۇلارنى مىسىردىن ئېلىپ كەلگەندى. ئۇلار يۈلارنى شە كەمگە ئېلىپ بېرىپ، ياقۇپ شە كەمنىڭ ئاتىسى ھامورنىڭ ئوغۇللىرىدىن يۈز كەستاە كۈمۈشكە سېتىۋالغان يەردە دەپنە قىلدى. شۇ يەر يۈسۇپلەرنىڭ مىراس ئۇلۇشى بولۇپ قالدى. **33** ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازارمۇ ۋاپات بولدى؛ ئۇلار ئۇنى ئوغلى فىنھاسقا مىراس قىلىپ بېرىلگەن ئەفرائىمنىڭ تاغلىق رايوندىكى گىبئىاھ دېگەن جايدا دەپنە قىلدى.

باتۇر ھاكىملار

1 ۋە يەھۇئا ۋاپات بولغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، ئىسرائىللار يەرۋەردىگاردىن: ـ بىزدىن كىم ئاۋۋال چىقىپ قاناتانىيلار بىلەن سوقۇشسۇن؟ ـ دەپ سوردى. **2** يەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: ـ يەھۇدا چىقسۇن، مانا، مەن زېمىنىغا ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم، ـ دېدى. **3** ئۇ ۋاقىتتا يەھۇدا ئاكسىي شىمېئونغا: ـ سەن مېنىڭ بىلەن بىللە قاناتانىيلار بىلەن سوقۇشۇشقا، ماڭا چەك تاشلىنىپ مىراس قىلىنغان زېمىنغا چىقساڭ، مەنمۇ ساڭا چەك تاشلىنىپ مىراس قىلىنغان زېمىنغا سەن بىلەن بىللە چىقىپ [سوقۇشمەن]، دېۋىدى، شىمېئون ئۇنىڭ بىلەن بىللە چىقتى. **4** يەھۇدا ئۇ يەر گە چىققاندا، يەرۋەردىگار قاناتانىيلار ۋە پەرىزىيلەرنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بېزەك دېگەن جايدا ئۇلارنى ئۇرۇپ قىرىپ، ئون مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى. **5** ئۇلار بېزەكتە ئادونى-بېزەك دېگەن پادىشاھ بىلەن ئۇچراشىپ قېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن سوقۇشۇپ قاناتانىيلار بىلەن پەرىزىيلەرنى ئۇرۇپ قىردى. **6** ئادونى-بېزەك قاچتى، ئۇلار قوغلاپ بېرىپ، ئۇنى تۇتۇۋېلىپ، قوللىرىنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن پۇتلىرىنىڭ چوڭ بارمىقىنى كېسىۋەتتى. **7** شۇنىڭ بىلەن ئادونى-بېزەك: ـ ئەينى چاغدا قوللىرىنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن پۇتلىرىنىڭ چوڭ بارمىقى كېسىۋېتىلگەن يەتمىش پادىشاھ داستىخىنىمنىڭ تېگىدىكى ئۈۋاقلارنى تېرىپ يېگەندى. مانا ئەمدى خۇدا مېنىڭ قىلغانلىرىمنى ئۆزۈمگە ياندۇردى، دېدى. ئاندىن ئۇلار ئۇنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى، كېيىن ئۇ شۇ يەردە ئۆلدى. **8** يەھۇدالار يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ شەھەرنى ئىشغال قىلدى؛ ئۇلار ئۇ يەردە ئولتۇرغۇچىلارنى قىلىچلاپ قىرىپ، شەھەر رگە ئوت قويۇۋەتتى. **9** ئاندىن يەھۇدالار چۈشۈپ، تاغلىق رايون، جەنۇبدىكى نە گەۋ ۋە شەفەلاھ ئېمانلىقىدا تۇرۇۋاتقان قاناتانىيلار بىلەن سوقۇشتى. **10** ئاندىن يەھۇدالار ھېبرونىدىكى قاناتانىيلارغا ھۇجۇم قىلىپ، شېشاي، ئاھمان ۋە تالمىلارنى ئۇرۇپ قىردى (ئىلگىرى ھېبرون «كىرىئات-تاربا» دەپ ئاتىلاتتى). **11** ئاندىن ئۇلار ئۇ يەردىن يېقىپ، دەبىردە تۇرۇۋاتقانلارغا ھۇجۇم قىلدى (ئىلگىرى دەبىر «كىرىئات-سەفەر» دەپ ئاتىلاتتى). **12** كالەب: ـ كىمكى كىرىئات-سەفە رگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئالسا، ئۇنىڭغا قىزىم ئاكساھنى خوتۇنلۇققا بېرىمەن، دېگەندى. **13** كالەبنىڭ ئۇكىسى كېنازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل ئۇنى ئىشغال قىلدى، كالەب ئۇنىڭغا قىزى ئاكساھنى خوتۇنلۇققا بەردى. **14** ۋە شۇنداق بولدىكى، قىز [ياتلىق بولۇپ] ئۇنىڭ قېشىغا بارار چاغدا، ئېرىنى ئاتىسىدىن بىر پارچە يەر سوراشقا ئۇندىدى. ئاكساھ ئېشەك كىتىن چۈشۈشىگە كالەب ئۇنىڭدىن: ـ سېنىڭ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ـ دەپ سوردى. **15** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مېنى ئالاھىدە بىر بەركەتلىگەيسەن، سەن ماڭا نە گەۋدىن [قاغىراق] يەر بە رگەنكەنسەن، ماڭا بىرنەچچە بۇلاقىمۇ بە رگەيسەن، دېدى. شۇنى دېۋىدى، كالەب ئۇنىڭغا ئۈستۈن بۇلاقلار بىلەن ئاستىن بۇلاقلارنى بەردى. **16** مۇسانىڭ قېينىئاتىسىنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان كېنىيلەر يەھۇداغا قوشۇلۇپ «خورىملىق شەھەر»دىن چىقىپ ئارادىنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى يەھۇدا چۆلىگە بېرىپ، شۇ يەردىكى خەلق بىلەن بىللە ئۇرناغىدى. **17** يەھۇدا بولسا ئاكسىي شىمېئون بىلەن بىللە بېرىپ، زەفات شەھىرىدە تۇرۇۋاتقان قاناتانىيلارنى ئۇرۇپ قىرىپ، شەھەرنى مۇتلەق ۋەيران قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ ئىسمى «خورماھ» دەپ ئاتالغان. **18** ئاندىن يەھۇدالار گازا بىلەن ئۇنىڭ ئەتراپىنى، ئاشكېلون بىلەن ئۇنىڭ ئەتراپىنى، ئەكرون بىلەن ئۇنىڭ ئەتراپىنى ئىگىلىدى. **19** يەرۋەردىگار يەھۇدا بىلەن بىللە بولغاچ، ئۇلار تاغلىق يۇرتنى مەغلۇپ قىلىپ ئالدى؛ لېكىن جىلغىدىكىلەرنى بولسا، ئۇلارنىڭ تۆمۈر جەڭ ھارۋىلىرى بولغاچقا، ئۇلارنى زېمىنىدىن قوغلۇۋېتەلمىدى. **20** ئۇلار مۇسانىڭ ۋېرۋغىنىدەك ھېبرونىنى كالەبكە بەردى. شۇنىڭ بىلەن كالەب ئاناكنىڭ ئۈچ ئوغلىنى ئۇ يەردىن قوغلۇۋەتتى. **21** لېكىن بىنيامىنلار بولسا يېرۇسالېمدا ئولتۇرۇۋاتقان يەبۇسىيلارنى قوغلاپ چىقىرۋېتەلمىدى، شۇڭا تا بۈگۈنگىچە يەبۇسىيلار بىنيامىنلار بىلەن يېرۇسالېمدا بىللە تۇرماقتا. **22** يۇسۇپنىڭ جەمەتى بەيت-ئەلگە ھۇجۇم قىلدى؛ يەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن بىللە ئىدى. **23** يۇسۇپنىڭ جەمەتى بەيت-ئەلنىڭ ئەھۋالىنى بىلىپ كېلىشكە چارلىغۇچىلارنى ئەۋەتتى (ئىلگىرى شەھەرنىڭ نامى لۇز ئىدى). **24** چارلىغۇچىلار شەھەردىن بىر كىشىنىڭ چىقىپ كېلىۋاتقىنىنى بايقاپ ئۇنىڭغا: ـ شەھە رگە كىرىدىغان يولنى بە رگە كۆرسىتىپ قويساڭ، ساڭا شاپائەت كۆرسىتىمىز، ـ دېدى. **25** شۇنىڭ بىلەن شۇ كىشى شەھە رگە كىرىدىغان يولنى ئۇلارغا كۆرسىتىپ قويدى. ئۇلار بېرىپ شەھەردىكىلەرنى ئۇرۇپ قىلىچلىدى؛ لېكىن ئۇ ئادەم بىلەن ئائىلىسىدىكىلەرنى ئامان قويدى. **26** ئۇ ئادەم كېيىن ھىتتىيلارنىڭ زېمىنىغا بېرىپ، شۇ يەردە بىر شەھە ر بەرپا قىلىپ، نامىنى لۇز دەپ ئاتىدى. تا بۈگۈنگىچە ئۇنىڭ نامى شۇنداق ئاتالماقتا. **27** لېكىن مانا‌سسەھلەر بولسا بەيت-شېئانى ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەرنى، تائاناقنى ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەرنى ئىشغال قىلمىدى؛ ئۇلار دور ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردىكى خەلقنى، ئىبلېئام ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردىكى خەلقنى، مېگىددو ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردىكى خەلقنى قوغلۇۋەتمىدى، زېمىنى ئالمىدى؛ قاناتانىيلار شۇ زېمىندا ئۇرۇنۇۋېرىشكە بەل باغلىغاندىن. **28** ئىسرائىل بارغانسېرى كۈچەيگەچكە قاناتانىيلارنى ئۆزلىرىگە ھاشارچى قىلىپ بېقىندۇردى، لېكىن ئۇلارنى ئۆز يەرلىرىدىن پۈتۈنلەي قوغلۇۋەتمىدى. **29** ئەفرائىملارمۇ گەزەردە ئۇرۇۋاتقان قاناتانىيلارنى قوغلۇۋەتمىدى، شۇنىڭ بىلەن قاناتانىيلار گەزەردە ئۇلار بىلەن بىللە ئۇرنۇۋەردى. **30** زەبۇلۇن نە قىترونىدا ئۇرۇۋاتقانلارنى نە ناھالولدا ئۇرۇۋاتقانلارنى قوغلۇۋەتمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن قاناتانىيلار ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇراقلىشىپ، ئۇلارغا ھاشارچى مەدىكار بولدى. **31** ئاشىر بولسا نە ئاككودا ئۇرۇۋاتقانلارنى نە زىدوندا ئۇرۇۋاتقانلارنى قوغلۇۋەتمىدى، شۇنداقلا ئاھلاب، ئاقزىب، ھەلباھ، ئافەك رەھوبلاردا ئۇرۇۋاتقانلارنىمۇ قوغلۇۋەتمىدى. **32** شۇنىڭ بىلەن ئاشىرلار شۇ زېمىندا ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئارىسىدا، يەنى قاناتانىيلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇراقلىشىپ قالدى؛ ئۇلار قاناتانىيلارنى ئۆز يېرىدىن قوغلۇۋەتمىدى. **33** نافتالىلار نە بەيت-شەمەشتە ئۇرۇۋاتقانلارنى نە بەيت-ئاناتتا ئۇرۇۋاتقانلارنى قوغلۇۋەتمىدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار شۇ زېمىندا ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئارىسىدا، يەنى قاناتانىيلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇراقلىشىپ قالدى؛ بەيت-شەمەشنى ۋە بەيت-ئاناتتىكى خەلق ئۇلارغا ھاشارچى مەدىكار بولدى. **34** ئامورىيلار دانلارنى تاغلىق رايونغا مەجبۇرلىپ ھەيدەپ چىقىرۋېتىپ، ئۇلارنى جىلغا-تۈزلە گىلىككە چۈشۈشكە يول قويمىدى. **35** ئامورىيلار ھەرەس تېغى، ئايجالون ۋە شائالبىمدا ئۇرۇۋېرىشكە نىيەت باغلىغاندىن؛ لېكىن يۈسۈپ جەمەتىنىڭ قولى كۈچەيگەندە، قاناتانىيلار ئۇلارغا ھاشارچى مەدىكار بولدى. **36** ئامورىيلارنىڭ چېگرىسى بولسا «سېرىق ئېشەك داۋىنى»دن قورام تېشىغا ئۆتۈپ يۇقىرى تەرىپىگە باراتتى.

2 يەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى گىلگالدىن بوكىمغا چېلىپ: ـ مەن سىلەرنى مىسىردىن چىقىرىپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم قىلىپ بە رگەن زېمىنغا ئېلىپ چېلىپ: «مەن سىلەر بىلەن قىلغان ئەھدەمنى ئەبە دگىچە بىكار قىلمايمەن؛ **2** لېكىن سىلەر بۇ زېمىننىڭ خەلقى بىلەن ھېچقانداق ئەھدە باغلىماڭلار، بەلكى ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرىنى يۇزۇپ تاشلىشىڭلار كېرەك» ـ دېگەندىم؛ لېكىن سىلەر مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالمىدىڭلار. بۇ سىلەرنىڭ نېمە قىلغانلىڭلار؟! **3** شۇڭا مەن [شۇ چاغدا] سىلە رگە: «[شۇنداق قىلىپ] ئۇلارنى سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن قوغلۇۋەتمەيمەن، ئۇلار بىقىنىڭلارغا يانتاق بولۇپ سانچىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرى سىلە رگە تور-توزاق بولىدۇ» ـ دەپ ئاگاھلاندۇردۇم، ـ دېدى. **4** يەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بارلىق ئىسرائىللارغا بۇلارنى دېگەندە، ئۇلار ئۈن سېلىپ يىغلاپ كېتىشتى. **5** شۇنىڭ بىلەن بۇ جايىنىڭ نامى «بوكىم» دەپ ۋېرىلدى؛ ئۇلار شۇ يەردە يەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىقلارنى سۇندى. **6** يەھۇشا خەلقنى تارقىتىۋېتىۋىدى، ئىسرائىللار ھەرقايسىسى ئۆزلىرىگە مىراس قىلىنغان زېمىنى ئىگىلەش ئۈچۈن قايتىپ كېتىشتى. **7** يەھۇشانىڭ پۈتكۈل ھايات كۈنلىرىدە، شۇنداقلا يەھۇشادىن كېيىن قالغان، يەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل ئۈچۈن قىلغان ھەممە كارامەت ئەھمەللىرىنى ئۇبدان بىلگەن ئاقساقاللارنىڭ پۈتكۈل ھايات كۈنلىرىدىمۇ [ئىسرائىل] خەلقى يەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ تۇردى. **8** ئەمدى نۇننىڭ ئوغلى، يەرۋەردىگارنىڭ قۇلى يەھۇشا بىر يۈز ئون يېشىدا ۋاپات بولدى. **9** ئۇلار ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، ئەفرائىم تاغلىق رايوندا، گاتاش تېغىنىڭ شىمال تەرىپىدىكى ئۆز مىراس ئۇلۇشى بولغان تىمنات-سېراھ دېگەن جايدا دەپنە قىلدى. **10** بۇ دەۋردىكىلەرنىڭ ھەممىسى [ئۇلۇپ] ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىغا قوشۇلۇپ كەتتى، ئۇلاردىن كېيىن يەرۋەردىگارنىمۇ تونۇمايدىغان، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىسرائىل ئۈچۈن قىلغان ئەمەللىرىنى بىلمىگەن بىر دەۋر يېيدا بولدى. **11** شۇنىڭدىن تارتىپ ئىسرائىل يەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ باتىل-بۇتلارنىڭ ئىبادىتىگە كىرىشتى. **12** ئۇلار ئۆزلىرىنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ ئېلىپ كەلگەن ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى يەرۋەردىگارنى تاشلاپ، ئەتراپىدىكى تائىپىلەرنىڭ ئىلاھلىرىدىن بولغان يات ئىلاھلارغا ئە گىشىپ، ئۇلارغا باش ئۇرۇپ، يەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. **13** ئۇلار يەرۋەردىگارنى تاشلاپ، باتال ۋە ئاشەراھلارنىڭ قۇلۇقىغا كىرىشتى. **14** بۇنىڭ بىلەن يەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا ئۆتىشىپ، خاراب قىلىنسۇن دەپ، ئۇ ئۇلارنى تالان-تاراج قىلغۇچىلارنىڭ قولىغا تاشلاپ بەردى، يەنە ئەتراپىدىكى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدا باش كۆتۈرەلمىدى. **15** ئۇلار قەيە رگە بارمىسۇن، يەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇلارنى ئاپەت بىلەن ئۇردى، خۇددى يەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك، ۋە يەرۋەردىگارنىڭ ئۇلارغا قەسەم قىلغىنىدەك، ئۇلار تولىمۇ ئازابلىق ھالەتكە چۈشۈپ قالدى. **16** ئاندىن يەرۋەردىگار [ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن] باتۇر ھاكىملارنى تۇرغۇزدى، ئۇلار [ئىسرائىللارنى] تالان-تاراج قىلغۇچىلارنىڭ قولىدىن

قۇتقۇزۇپ چىقتى. 17 شۇنداقتىمۇ، ئۇلار تۆز ھاكىملىرىغا قۇلاق سالمىدى؛ ئەكسىچە ئۇلار يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ يۈزۈقلۇق قىلىپ، ئۇلارغا باش تۇرۇپ چوقۇندى، ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ماكانى يولىدىن، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرىگە ئىتائەت قىلمىش يولىدىن تېزلا چىقىپ كەتتى؛ ئۇلار ھېچ ئىتائەت قىلمىدى. 18 پەرۋەردىگار قاچانكى ئۇلار ئۆچۈن باتۇر ھاكىملارنى ئۇرغىزسا، پەرۋەردىگار ھامان شۇ باتۇر ھاكىم بىلەن بىللە بولاتتى، باتۇر ھاكىمنىڭ ھايات كۈنلىردە ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ چىقاتتى؛ چۈنكى ئۇلارنى خارلاپ ئە زىگەنلەر ۋە يېيىلىدىن كۆتۈرۈلگەن ئاھ-زارلارنى ئاڭلىغان پەرۋەردىگار ئۇلارغا ئىچىنى ئاغرىتاتتى. 19 لېكىن باتۇر ھاكىم ئۆلۈپ كېتىشى بىلەنلا، ئۇلار ئارقىسىغا يېنىپ، يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ، ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ، ئۇلارغا باش ئۇرۇشۇپ، ئۆزلىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىدىنمۇ زىيادە بۇلغايتتى؛ ئۇلار نە شۇ قىلمىشلىرىدىن توختىمايتتى، نە ئۆز جاھىل يولىدىن ھېچ يانمايتتى. 20 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا قاتتىق تۇتاشتى، ئۇ: ـ «بۇ خەلق مەن ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا تاپىلىغان ئەھدەمنى بۇزۇپ، ئاۋازىمغا قۇلاق سالمىغىنى ئۈچۈن، 21 بۇنىڭدىن كېيىن مەن يەشۇئا ئۆلگەندە بۇ يۇرتنا قالدۇرغان تائىپىلەردىن ھېچبىرىنى ئۇلارنىڭ ئالدىدىن قوغلىۋەتمەيمەن؛ 22 بۇنىڭدىكى مەقسىت، مەن شۇلار ئارقىلىق ئىسرائىلنىڭ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى تۇتقانىدەك، مەن پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى تۇتۇپ ماڭىدىغانلىقىنى سىناپمەن» ـ دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار شۇ تائىپىلەرنى قالدۇرۇپ، ئۇلارنى نە دەرھالا زېمىندىن مەھرۇم قىلىپ قوغلىۋەتمىدى نە يەشۇئانىڭ قولىغىمۇ تاپشۇرۇپ بەرمىگەندى.

3 تۆۋەندىكىلەر پەرۋەردىگار قانائانىيلار بىلەن بولغان جەڭنى بېشىدىن تۆتكۈزمىگەن ئىسرائىلنىڭ [ئەۋلادلىرىنى] سناش ئۈچۈن قالدۇرۇپ قويغان تائىپىلەر 2 (ئۇ ئىسرائىلنىڭ ئەۋلادلىرىنى، بولۇپمۇ جەڭ-تۇرۇشلارنى كۆرۈپ باقمىغانلارنى پەقەت جەڭنى ئۆگۈنسۈن دەپ قالدۇرغانىدى): ـ 3 ـ ئۇلار فىلىستىيلەرنىڭ بەش ئەمىرلىكى، بارلىق قانائانىيلار، زىدونلۇقلار ۋە بائال-ھەرمون تېغىدىن تارتىپ خامات ئېغىزىغىچە لۇئان تاغلىقىدا تۇرۇۋاتقان ھىۋىيلار ئىدى؛ 4 ئۇلارنى قالدۇرۇپ قويۇشتىكى مەقسىتى ئىسرائىلنى سناش، يەنى ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىغا بۇيرۇغان ئەمرلىرىنى تۇتىدىغان-تۇتمايدىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن ئىدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار قانائانىيلار، يەنى ھىتتىيلار، ئامورىيلار، پەرىزىيلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلار ئارىسىدا تۇردى؛ 6 ئىسرائىللار ئۇلارنىڭ قىزلىرىغا ئۆيلىنىپ، ئۆز قىزلىرىنى ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىغا بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. 7 ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، ئۆز خۇداسى پەرۋەردىگارنى ئۇنتۇپ، بائاللار ۋە ئاشەراھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. 8 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا تۇتىشىپ، ئۇلارنى ئارام-ناھارائىمنىڭ پادىشاھى قۇشان-رىشاتائىمنىڭ قولىغا تاپشۇردى. بۇ تەرىقىدە ئىسرائىللار سەككىز يىلغىچە قۇشان-رىشاتائىمغا بېقىندى بولدى. 9 ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا پېرياد كۆتۈرگەندە، پەرۋەردىگار ئۇلار ئۈچۈن بىر قۇتقۇزغۇچىنى ئۇرغۇزۇپ، ئۇ ئۇلارنى قۇتقۇزدى. ئۇ كىشى كالەبنىڭ ئىنىسى كېنازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل ئىدى. 10 پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇ ئىسرائىلغا ھاكىملىق قىلدى؛ ئۇ جەڭگە چىقىۋىدى، پەرۋەردىگار ئارامنىڭ پادىشاھى قۇشان-رىشاتائىمنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇ قۇشان-رىشاتائىمنىڭ ئۈستىدىن غالىب كەلدى. 11 شۇنىڭدىن كېيىن زېمىندا قىرىق يىلغىچە ئامانلىق بولدى، كېنازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل ئالەمدىن ئوتتى. 12 ئاندىن ئىسرائىللار يەنىلا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلغاچقا، ئۇ موئابنىڭ پادىشاھى ئەگلونىنى ئىسرائىل بىلەن قارشىلىشىشقا كۆچىلەندۈردى. 13 ئۇ ئامۇنىيلار ۋە ئامالەكىيلەرنى ئۆزىگە تارتىپ، جەڭگە چىقىپ ئىسرائىلنى ئۇرۇپ قېرىپ، «خورمىلىق شەھەر»نى ئىشغال قىلدى. 14 بۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئون سەككىز يىلغىچە موئابنىڭ پادىشاھى ئەگلونىغا بېقىندى بولدى. 15 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا پېرياد كۆتۈردى؛ پەرۋەردىگار ئۇلار ئۈچۈن بىر قۇتقۇزغۇچى، يەنى بىنيامىن قەبىلىسىدىن بولغان گەرانىڭ ئوغلى ئەھۇدنى ئۇرغۇزدى؛ ئۇ سولخاي ئىدى. ئىسرائىل ئۇنىڭ قولى بىلەن موئابنىڭ پادىشاھى ئەگلونىغا سوۋغات ئەۋەتتى. 16 ئەمدى ئەھۇد ئۆزىگە بىر گەز ئۇزۇنلۇقتا ئىككى بىسلىق بىر شەمشىر ياساتقانىدى؛ ئۇنى كېيىمىنىڭ ئېچىگە، ئوڭ يوتىسىنىڭ ئۈستىگە قىستۇرۇۋالدى؛ 17 ئۇ شۇ ھالەتتە سوۋغاتنى موئابنىڭ پادىشاھى ئەگلونىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. ئەگلون تولىمۇ سېمىز بىر ئادەم ئىدى. 18 ئەھۇد سوۋغاتنى تەقدىم قىلىپ بولغاندىن كېيىن، سوۋغاتنى كۆتۈرۈپ كەلگەن كىشىلەرنى كەتكۈزۈۋەتتى؛ 19 ئاندىن ئۆزى گىلگالنىڭ يېنىدىكى تاش ئېيمىلار بار جايدىن يېنىپ، پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ ئەي پادىشاھ، مەندە ئۆزلىرىگە دەيدىغان بىر مەخپىيەتلىك بار ئىدى، ـ دېۋىدى، پادىشاھ: ـ جىم تۇرا! ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئەتراپىدىكى خىزمەتكارلارنىڭ ھەممىسى سىرتقا چىقىپ كەتتى. 20 ئاندىن ئەھۇد پادىشاھنىڭ ئالدىغا كەلدى؛ پادىشاھ يالغۇز سالقىن بالخانىدا ئولتۇراتتى. ئەھۇد: ـ مەندە سىلى ئۈچۈن خۇدادىن كەلگەن بىر سۆز بار، دېۋىدى، پادىشاھ ئورنىدۇقتىن قوپۇپ تۇرە تۇردى. 21 شۇنىڭ بىلەن ئەھۇد سول قولىنى ئۆزىنىڭ ئوڭ يوتىسىدىن شەمشىرنى سۇغۇرۇۋېلىپ، ئۇنىڭ قورسىقىغا تىقتى. 22 شۇنداق قىلىپ شەمشىرنىڭ دەستىسىمۇ تىغى بىلەن قوشۇلۇپ كىرىپ كەتتى، سېمىز ئېتى شەمشىرنى قىسۇۋالغاچقا، ئەھۇد شەمشىرنى قورسىقىدىن تارتىپ چىقىرىۋالمىدى؛ ئۇچەي-پوقى تارقىدىن چىقتى. 23 ئاندىن ئەھۇد دالانغا چىقىپ، بالخاننىڭ ئىشىكلىرىنى ئېچىدىن ئېتىپ قۇلۇپلاپ قويدى. 24 ئۇ چىقىپ كەتكەندە، پادىشاھنىڭ خىزمەتچىلىرى كېلىپ قارىسا، بالخاننىڭ ئىشىكلىرى قۇلۇپلاقلىق ئىدى. ئۇلار: ـ پادىشاھ سالقىن ۋىدە چوڭ ئەرەتكە ئولتۇرغان بولسا كېرەك، دەپ ۋىيلىدى. 25 ئۇلار تۇزۇن ساقلاپ كىرمىسەك سەت بولارمۇ دەپ ۋىيلاشتى؛ ئۇ يەنىلا بالخاننىڭ ئىشىكلىرىنى ئاچمىغاندىن كېيىن، ئاچقۇچنى ئېلىپ ئىشكەلەرنى ئېچىۋىدى، مانا، خوجىسىنىڭ يەردە ئۆلۈك ياتقىنىنى كۆردى. 26 ئەمدى ئۇلار ئىككىلىنىپ قاراپ تۇرغان ۋاقىتدا، ئەھۇد قېچىپ چىققانىدى؛ ئۇ تاش ئېيمىلار بار جايدىن ئۆتۈپ، سېئىراھقا قېچىپ كەلگەندى. 27 شۇ يەر رگە يەتكەندە، ئۇ ئەفرائىم تاغلىق رايوندا كاناي چېلىۋىدى، ئىسرائىللار ئۇنىڭ بىلەن بىرگە تاغلىق رايوندىن چۈشتى، ئۇ ئالدىدا يول باشلاپ ماڭدى. 28 ئۇ ئۇلارغا: ـ ماڭا ئەگىشىپ يۈرۈڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار دۈشمىنىڭلار موئابىيلارنى قولۇڭلارغا تاپشۇردى، ـ دېۋىدى، ئۇلار ئۇنىڭغا ئەگىشىپ چۈشۈپ، ئىئوردان دەريا سىنىنى كېچىكتىرىنى توسۇپ، ھېچكىمنى ئۆتكۈزمىدى. 29 ئۇ ۋاقىتتا ئۇلار موئابىيلاردىن ئون مىڭچە ئەسكەرنى ئۆلتۈردى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى تەمىبەل پالۋانلار ئىدى؛ ئۇلاردىن ھېچبىر ئادەم قېچىپ قۇتۇلالمىدى. 30 شۇ كۈنى موئاب ئىسرائىلنىڭ قولىدا بىسىقتۇرۇلدى. زېمىن سەكسەن يىلغىچە ئامان-تىنچلىقتا تۇردى. 31 ئەھۇددىن كېيىن ئاناتنىڭ ئوغلى شامگار ھاكىم بولدى؛ ئۇ ئالتە يۈز فىلىستىيەلىكنى براقلا كالا سانجىغۇچ بىلەن ئۆلتۈردى؛ ئۇمۇ ئىسرائىلنى قۇتقۇزدى.

4 ئەمدى ئەھۇد ۋاپات بولغاندىن كېيىن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە يەنە رەزىل بولغانىنى قىلغىلى تۇردى. 2 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى قانائانىيلارنىڭ پادىشاھى يابىننىڭ قولىغا تاشلاپ بەردى. يابىن ھازور شەھىرىدە سەلتەنەت قىلاتتى؛ ئۇنىڭ قوشۇن سەردارىنىڭ ئىسمى سىسىرا بولۇپ، ئۇ ھاروشەت-گويىم دېگەن شەھەردە ئۇراتتى. 3 ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا نالە-پېرياد كۆتۈردى، چۈنكى يابىننىڭ توققۇز يۈز تۆمۈر جەڭ ھارۋىسى بولۇپ، ئىسرائىللارغا يىگىرمە يىلدىن بۇيان تولىمۇ زۇلۇم قىلىپ كەلگەندى. 4 ئۇ ۋاقىتتا لاپىدوتنىڭ خوتۇنى دەبوراھ دېگەن ئايال پەيغەمبەر ئىسرائىلغا ھاكىم ئىدى. 5 ئۇ ئەفرائىم تاغلىقىدىكى راماھ بىلەن بەيت-ئەلنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى «دەبوراھنىڭ خورما دەرىخى»نىڭ تۈۋىدە ئولتۇراتتى؛ بارلىق ئىسرائىللار دەۋالىرى توغرىسىدا ھۆكۈم سورىغىلى ئۇنىڭ قېشىغا كېلەتتى. 6 ئۇ ئادەم ئەۋەتىپ نافتالى يۇرتىدىكى كەدەشتىن ئابىنوئامنىڭ ئوغلى باراقنى چاقىرتىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا: ـ مانا، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار [مۇنداق] ئەمر قىلغان ئەمەسمۇ؟! ئۇ: ـ سەن بېرىپ نافتالىلار قەبىلىسى ھەم زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن ئون مىڭ ئادەمنى تۇزۇڭلا بىلەن بىللە تابور تېغىغا چىققىن؛ 7 شۇنىڭ بىلەن مەن يابىننىڭ قوشۇن سەرداری سىسىرانى جەڭ ھارۋىلىرى ۋە قوشۇنلىرى بىلەن قوشۇپ كىشون ئېقىنىنىڭ يېنىغا، سېنىڭ قېشىڭغا يارغۇسى نىيەتكە سېلىپ، ئۇنى قولۇڭغا تاپشۇرىمەن دېگەن، ـ دېدى. 8 باراق ئۇنىڭغا: ـ ئەگەر سەن مەن بىلەن بىللە بارساڭ، مەنمۇ بارىمەن. سەن مەن بىلەن بارمىساڭ، مەنمۇ بارمايمەن! ـ دېدى. 9 دەبوراھ جاۋابەن: ـ ماقۇل، مەن سەن بىلەن بارسام باراي؛ ھالبۇنكى، سەپىرىڭ ساڭا ھېچ شان-شەرەپ كەلتۈرمەيدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىسىرانى بىر ئايال كىشىنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن دەبوراھ قوپۇپ باراق بىلەن بىللە كەدەشكە ماڭدى. 10 باراق زەبۇلۇنلار ۋە نافتالىلارنى كەدەشكە چاقىرتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئون مىڭ ئادەم ئۇنىڭغا ئە گەشتى؛ دەبوراھمۇ ئۇنىڭ بىلەن چىقتى 11 (شۇ چاغدا كېنىيلەردىن يولغان ھەبەر ئۇزۇنى مۇسانىڭ قېينىتاسى ھوبابنىڭ نەسىلدىن بولغان كېنىيلەردىن ئايرىم چىقىپ، كەدەشنىڭ يېنىدىكى زاۋانانىمنىڭ دۇب دەرىخىنىڭ يېنىدا چېدىر تىكىگەندى). 12 ئەمدى سىسىرانىڭ: ـ ئابىنوئامنىڭ ئوغلى باراق تابور تېغىغا چىقىپتۇ، دېگەن خەۋەر يەتكۈزۈلدى. 13 شۇنى ئاڭلاپ سىسىرا بارلىق جەڭ ھارۋىلىرىنى، يەنى توققۇز يۈز تۆمۈر جەڭ ھارۋىسىنى ۋە بارلىق ئەسكەرلىرىنى يىغىپ، ھاروشەت-گويىمدىن چىقىپ،

كىشون ئېقىننىڭ يىنىدا توپلىدى. 14 دەبوراھ باراققا: ـ قوپقىن؛ بۇگۈن پەروەردىگار سىسىرانى سىنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىدىغان كۈندۈر. مانا، پەروەردىگار ئالدىڭدا يول باشلىغلى چىقتى ئەمەسمۇ؟! ـ دېدى. شۇنى دېۋىدى، باراق ۋە ئون مىڭ ئادەم تۆنگىنا ئە گىشىپ تابور تېغىدىن چۈشتى. 15 پەروەردىگار سىسىرانى، تۆنىڭ ھەممە جەڭ ھارۋىلىرى ۋە بارلىق قوشۇنىنى قوشۇپ باراققىنىڭ قىلىچى ئالدىدا تىرىپەردە قىلدى؛ سىسىرا تۆزى جەڭ ھارۋىسىدىن چۈشۈپ، پىيادە قېچىپ كەتتى. 16 باراق جەڭ ھارۋىلىرىنى ۋە قوشۇننى ھاروشەت-گوئىمگىچە قوغلاپ باردى؛ سىسىرانىڭ بارلىق قوشۇنى قىلىچ ئاستىدا يىقىلدى، بىرىمۇ قالمىدى. 17 لېكىن سىسىرا پىيادە قېچىپ، كېنىيلەردىن بولغان ھەبەرنىڭ ئايالى يائەلنىڭ چېدىرىغا باردى؛ چۈنكى ھازورنىڭ پادىشاھى يابىن بىلەن كېنىيلەردىن بولغان ھەبەرنىڭ جەمەتى ئوتتۇرىسىدا دوستلۇق ئالاقىسى بار ئىدى. 18 يائەل سىسىرانى قارشى ئېلىشقا چىقىپ تۆنگىنا: ـ ئەي خوجام، كىرگىنە! قورقا، مېنىڭكىگە كىرگىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن سىسىرا تۆنىڭ چېدىرىغا كىردى، تۆ تۆنىڭ تۆستىگە يوتقان يېپىپ قويدى. 19 تۆ تۆنگىنا: ـ مەن تۇرسىاپ كەتتىم، ماڭا بىر ئوتلام سۇ بەرگىنە، دېۋىدى، ئايال بىرىپ سۈت تۇلۇمىنى ئېچىپ، تۆنگىنا ئىچكۈزۈپ، ئاندىن يەنە تۆنى يېپىپ قويدى. 20 ئاندىن سىسىرا تۆنگىنا: ـ سەن چېدىرنىڭ ئىشىكىدە ساقلاپ تۇرغىن. بىركىم كېلىپ سەندىن: ـ بۇ يەردە بىرەرسى بارمۇ، دەپ سورىسا، يوق دەپ جاۋاب بەرگىن، ـ دېدى.

21 ئەمدى ھەبەرنىڭ ئايالى يائەل قوپۇپ، بىر چېدىر قوزۇقىنى ئېلىپ، قولىدا بولقىنى ئۇتقىنچە شەپە چىقارماي تۆنىڭ قېشىغا باردى؛ تۆ ھېرىپ كەتكەچكە، قاتتىق ئۇخلاپ كەتكەنىدى. يائەل تۆنىڭ چېكىسىگە قوزۇقنى شۇنداق قاقتىكى، قوزۇق چېكىسىدىن ئۆتۈپ يە رگە كىرىپ كەتتى. يۇنىڭ بىلەن تۆ تۆلدى. 22 شۇ چاغدا، باراق سىسىرانى قوغلاپ كەلدى، يائەل ئالدىغا چىقىپ تۆنگىنا: ـ كەلگىن، سەن ئىزدەپ كەلگەن ئادەمنى ساڭا كۆرسىتەي، ـ دېدى. تۆ تۆنىڭ چېدىرىغا كىرىپ قارىۋىدى، مانا سىسىرا تۆلۈك ياتاتتى، قوزۇق تېخىچە چېكىسىگە قېقىلىق تۇراتتى. 23 شۇنداق قىلىپ، خۇدا شۇ كۈنى قانائان پادىشاھى يابىننى ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا تۆۋەن قىلدى. 24 شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ ئىسرائىللار بارغانسېرى كۈچەيىپ، قانائان پادىشاھى يابىننى تۈستۈنلۈكنى ئىگىلدى؛ ئاخىردا ئۇلار قانائان پادىشاھى يابىننى يوقاتتى.

5

شۇ كۈنى دەبوراھ ۋە ئابىنوئامنىڭ ئوغلى باراق مۇنداق نەزمە ئوقۇدى: ـ 2 ئىسرائىلدا يېتەكچىلەر يول باشلىغىنى ئۈچۈن، خەلق ئىختىيارەن تۆزۈلىنى پىدا قىلغىنى ئۈچۈن، پەروەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇڭلار! 3 ئەي پادىشاھلار، ئاڭلاڭلار، ئەي ئەمىرلەر، قۇلاق سېلىڭلار! مەن، مەن پەروەردىگارغا ئاتاپ نەزمە ئوقۇيمەن، مەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەروەردىگارغا كۈي ئېيتىمەن. 4 ئى پەروەردىگار، سەن سېئىردىن چىققىنىڭدا، ئېدومنىڭ يايلىقىدىن چىقىپ يۈرۈش قىلغىنىڭدا، يەر تىتىرەپ، ئاسمانلاردىن سۇلار تامچىدى، شۇنداق، بۇلۇتلار يامغۇرلىرىنى ياغدۇردى؛ 5 تاغلار پەروەردىگارنىڭ ئالدىدا تەۋرەندى، ئەنە سىنائي تېغىمۇ تەۋرىنىپ كەتتى، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەروەردىگارنىڭ ئالدىدا. 6 ئاناتنىڭ ئوغلى شامگارنىڭ كۈنلىرىدە، ھەم يائەلنىڭ كۈنلىرىدە، چوڭ يوللار تاشلىنىپ قېلىپ، يولۇچىلار ئە گرى-توقاي چىغىر يوللار بىلەن ماڭاتتى؛ 7 ئىسرائىلدا ئەزمەتلەر يوقاپ كەتتى، تاكى مەنكى دەبوراھ قوزغىلىپ، ئىسرائىلدا بىر ئانا سۈپىتىدە يېدا بولغىنىمغىچە. 8 [ئىسرائىللار] يېڭى ئىلاھلارنى تاللىدى؛ ئۇرۇش دەرۋازىلىرىغا يېتىپ كەلدى. قىرىق مىڭچە ئىسرائىللىقنىڭ تارىسدا، يا بىر نەيزە تېپىلىسىچۇ؟!

9 قەلبىم ئىسرائىلنىڭ ئەمىرلىرىگە قايىلدۇر، ئۇلار خەلق تارىسدا تۆزۈلىنى ئىختىيارەن پىدا قىلدى؛ پەروەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇڭلار! 10 ئى ئاق ئېشەك كەلە رگە مىنگەنلەر، ئى نەپىس زىلچىلەرنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغانلار، ئى يولدا يۈ رگەنلەر، كۆڭۈل بۇلۇڭلار! 11 سۇ ئە كىلدىغان جايلاردا ئوىلجا بۇلۇشۇۋاتقانلارنىڭ جۈشقۇن ئاۋازلىرىنى ئاڭلاڭلار! ئۇلار شۇ يەرلەردە پەروەردىگارنىڭ ھەققانىي ئىشلىرىنى مەدھىيىلەپ، تۆنىڭ ئىسرائىلدىكى ئەزمەتلىرىنىڭ ھەققانىي ئەمەللىرىنى تەرىپلىشىدۇ. شۇ ۋاقىتتا پەروەردىگارنىڭ خەلقى چۈشۈپ دەرۋازىلارغا يېتىپ كېلىپ: ـ 12 «ئى دەبوراھ، ئويغان، ئويغان! ئويغان، ئويغان، ئەزەل ئېيتقىن! ئورە ئۇكىدىن تۇر، ئى باراق، ئەسىرلىرىڭنى يالاپ ماڭ، ئى ئابىنوئامنىڭ ئوغلى!» ـ دېيىشىدۇ. 13 مانا خەلقىنىڭ ئاز بىر قالدىسى ئالىيجانابلارغا ئە گىشىش ئۈچۈن چۈشتى، پەروەردىگارنىڭ خەلقى ئىنىمغا پالۋان كەبى چۈشۈپ كەلدى. 14 مانا، ئەفرائىملاردىن ئامالەكتە يىلتىز تارتىپ قالغانلار كەلدى؛ مانا، بىنيامىنلارمۇ قوۋملىرىڭغا قوشۇلۇپ ئە گىشىپ كەلدى؛ ماكىردىن ئەمىرلەر چۈشۈپ كەلدى، زەبۇلۇندىن سەردارلىق ھاسىسىنى تۇتقانلار يېتىپ كەلدى. 15 ئىسساكارنىڭ ئەمىرلىرى دەبوراھىغا قوشۇلدى؛ باراق نېمە قىلغان بولسا ئىسساكارمۇ شۇنداق قىلىپ، تۆنىڭ كەينىدىن جىلغىغا تاپ باستۇرۇپ ئېتىلىپ چۈشتى! رۇبەننىڭ ئائىلە-جەمەەتلىرىدىكىلەرنىڭ ئارىسىدا شۇنچە تۆلۈغ نىيەتلەر قەلبلىرىگە پۈكۈلگەنىدى! 16 سەن نېمىشقا قوتانلارنىڭ ئۈچىدە تۇرۇپ، قويلارغا چىلىنغان نەينىكى ئاۋازىنى ئاڭلاشنى خالاپ قالدىڭ؟ رۇبەننىڭ ئائىلە-جەمەەتلىرىدىكىلەرنىڭ تارىسىدا شۇنچە تۆلۈغ نىيەتلەر قەلبلىرىگە پۈكۈلگەنىدى! 17 گىلېئادلار بولسا ئىئوردان دەريەسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە تۇرۇپ قالدى؛ دانلارمۇ نېمىشقا كېمىلەرنىڭ يىنىدا توختاپ قالدى؟ ئاشىرلار بولسا دېڭىز يويدا [جەم] ئولتۇرۇۋالدى، دېڭىز قولتۇقلىرىدا تۇرۇپ قالدى. 18 زەبۇلۇنلار جانلىرىنى ئۆلۈمگە تەۋە كۆكۈل قىلدى؛ نافتالىلارمۇ جەڭ مەيدانىدىكى يۇقىرى جايلاردا ھەم شۇنداق قىلدى! 19 پادىشاھلار ھەممىسى كېلىپ، سوۋقۇشتى، قانائانىيلارنىڭ پادىشاھلىرىمۇ تۇرۇشقا چىقتى، تائاناقتا، مېگىددونىڭ سۇ ۋىلىرىدا تۇرۇشتى. لېكىن بىرتازمۇ كۈمۈش ئولجا ئالالمىدى! 20 ئاسمانلاردا يۇلتۇزلارمۇ جەڭ قىلدى، ئۇرىتىلىرىدىن سىسىراغا قارشى جەڭگە ئاتالاندى.

21 كىشون دەرياسىنىڭ ئېقىنى [دۇشمەننى] ئېقىتىپ كەتتى؛ شۇ قەدىمىي دەريا، ئۇ كىشون دەرياسىدىرا! ئەي مېنىڭ جىنىم، پۇتۇن كۈچۈڭ بىلەن ئالغا باسقىن! 22 تۇلارنىڭ ئاتلىرىنىڭ تۇۋاقلىرى تاكىراڭ-تاكىراڭ قىلماقتا، تولپارلىرى چاپماقتا، چاپماقتا. 23 مەروزغا لەنەت ئوقۇڭلار، دەيدۇ پەروەردىگارنىڭ پەرىشتىسى، ئۇ يەردە ئولتۇرغۇچىلارغا لەنەت ئوقۇڭلار، قاتتىق لەنەت ئوقۇڭلار، چۈنكى تۇلار پەروەردىگارغا ياردەمگە كەلمىدى، زالىملارغا قارشى پەروەردىگارغا ياردەمگە كەلمىدى. 24 ئايالار ئىچىدە كەنىيلىك ھەبەرنىڭ ئايالى يائەل بەخت-بەركەتلەنسۇن، چېدىردا تۇرغان ئايالار ئىچىدە ئۇ بەخت-بەركەت تاپسۇن! 25 سىسىرا سۇ سورىۋىدى، ئۇ تۇنگىنا سۈت بەردى، ئېسىلزادىلەر رگە لايىق بىر قاچىدا قايماق تۇتتى؛ 26 ئۇ سول قولىنى چېدىر قوزۇقىغا، ئۇلۇ قولىنى تومۇرچىنىڭ بولقىسىغا تۇزاتتى؛ سىسىرانى تۇرۇپ، باش سۈڭۈكىنى چېقىپ، چېكىسىدىن يانچىپ ئۆتكۈزۈۋەتتى. 27 سىسىرا تۇنىڭ شىككى پۇتىنىڭ تاربلىقىغا قىيسايدى، ئۇ يىقىلدى، ئۇ [ئۆلۈكتەك] ياتتى، ئۇ تۇنىڭ شىككى پۇتىنىڭ تاربلىقىغا قىيسايدى، ئۇ يىقىلدى، قىيسايغان يەردە ئۇ يىقىلىپ، جان بەردى. 28 سىسىرانىڭ تانىسى پەنجىرىدىن سىرتقا سەپ سالدى، ئۇ پەنجىرىنىڭ رۇجىكىدىن توۋلاپ: ـ «تۇنىڭ جەڭ ھارۋىسى نېمىشقا شۇنچە تۇزاققىچە كەلمەيدۇ؟ جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ ئاتلىرىنىڭ ۋىياق ساداسى نېمىشقا شۇنچە ھايال بولدۇ؟ ـ دېدى. 29 تۇنىڭ دىدە كلىرى ئارىسىدا دانالار جاۋاب بېرىدۇ، شۇنداقلا، ئۇ دەرۇقە قە تۇز-تۇزىگە جاۋاب بېرىدۇ: ـ 30 «تۇلار ئولجىلىرىنى يېغىپ بۇلۇشۇۋاتقان بولمىسۇن يەنە؟! ھەربىر ئە رگە ككە [ئايالغا ئاستى قىلىشقا] بىر-ئىككىدىن قىز تە گگەندۇ، سىسىراغا رە گىدار كېيىملەر، گۈل كەشتىلەنگەن رە گىدار كېيىملەردىن ئولجا تە گگەندۇ، بۇلاڭچىنىڭ يوينىغا ئالدى- كەينى كەشتىلەنگەن رە گىدار كېيىملەر تە گگەن بولسا كېرەك! 31 ئى پەروەردىگار، سىنىڭ بارلىق دۇشمەنلىرىڭ ئەنە شۇنداق يوقۇتۇلغاي! لېكىن سېنى سۆيگەنلەر قۇياشنىڭ تۇرلەۋاتقاندىكى قۇدرىتىدەك كۆچلۈك بولغاي!».

شۇنىڭ بىلەن زېمىن قىرىق يىلغىچە تىنچ-ئامانلىق تاپتى.

6

ئىسرائىللار پەروەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەروەردىگار تۇلارنى يەتتە يىلغىچە مىدىيانلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى. 2 تۇ ۋاقىتتا مىدىيانىيلار ئىسرائىلنىڭ تۇستىدىن غالىب كېلىپ، ئىسرائىل مىدىيانىيلارنىڭ سەۋەبىدىن تۇزلىرى تۇچۇن تاغلاردىن، ئۇۋۇكلىرىدىن ۋە قورام تاشلاردىن پاناھ جايلارنى ياسىدى. 3 ھەر قېتىم ئىسرائىللار تۇرۇق تېرىغاندا شۇنداق بولاتىكى، مىدىيانىيلار، ئامالەكلەر ۋە مەشرىقتىكىلەر كېلىپ تۇلارغا ھۇجۇم قىلاتتى. 4 تۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا يا رگاھلارنى تىكىپ، زېمىنىدىكى ھوسۇلنى ۋەيران قىلىپ، گازاغىچە ئىسرائىلغا ھېچقانداق ئاشلىق قالدۇرمايى، تۇلارنىڭ قوي، كالا، ئېشەك كىلىرىنمۇ ئېلىپ كېتەتتى. 5 چۈنكى تۇلار چېكەتكىلەردەك كۆپ بولۇپ، تۇز مال-چارۋىلىرى ۋە چېدىرلىرىنى ئېلىپ كېلەتتى؛ تۇلارنىڭ ئاتلىرىمۇ ئەۋە تۇگىلىرى سان-ساناقسىز بولۇپ، زېمىننى ۋەيران قىلىش تۇچۇن تاجاۋۇز قىلاتتى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل مىدىيانىيلارنىڭ ئالدىدا تولىمۇ خار ھالەتكە چۈشۈپ قالدى، ئاندىن ئىسرائىللار پەروەردىگارغا نالە-پەريات كۆتۈردى. 7 مىدىيانىيلارنىڭ دەستىدىن ئىسرائىل پەروەردىگارغا پەريات كۆتۈرگىنىدە شۇنداق بولدىكى، 8 پەروەردىگار ئىسرائىلغا بىر پەيغەمبەرنى ئە ۋەتتى. ئۇ كېلىپ تۇلارغا: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەروەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن سىلەرنى مىسىردىن چىقىرىپ، «قۇلۇقۇ ماكانى»دىن ئېلىپ چىققانىدىم؛ 9 سىلەرنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن، شۇنداقلا سىلە رگە بارلىق زۇلۇم قىلغۇچىلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ، تۇلارنى ئالدىڭلاردىن قوغلۇپتىپ، تۇلارنىڭ زېمىنىنى سىلە رگە بەردىم 10 ۋە سىلە رگە: «مانا، مەن پەروەردىگار سىلەرنىڭ خۇدايىڭلاردۇرمەن؛ سىلەر ئامورىيلارنىڭ زېمىنىدا تۇرغىنىڭلار بىلەن تۇلارنىڭ ئىلاھلىرىدىن قورقما گلار» دېگەنىدىم. لېكىن سىلەر مېنىڭ

ئاۋازىمغا قۇلاق سالمىدىگلار»، ـ دېدى. **11** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى كېلىپ ئوفراھ دېگەن جايدا ئابىئېزەر جەمەتىدىكى يوئاشقا تەۋە بولغان دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىدە ئولتۇردى. ئۇ ۋاقىتتا [يوئاشنىڭ] ئوغلى گىدېئون مىدىيانىلارنىڭ [يۇلا-چۈلىقىدىن] ساقلىنىش ئۈچۈن شاراب كۆچىكى ئىچىدە يۇغداي تېپىۋاتاتتى. **12** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا كۆرۈنۈپ: ـ ئەي جاسارەتلىك پالۋان، پەرۋەردىگار سەن بىلەن بىللىدۇر! ـ دېدى. **13** گىدېئون ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئۍ خوجام، ئە گەر پەرۋەردىگار بىز بىلەن بىللە بولغان بولسا، بۇ كۆرگۈلۈكلەر نېمىشقا ئۈستىمىزگە كەلدى؟ ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىزگە سۆزلەپ بە رگەن ئۇنىڭ بارلىق مۆجىزىلىرى قېنى؟ بۇلار توغرىسىدا ئاتا-بوۋىلىرىمىز: «مانا، پەرۋەردىگار بىزنى مىسىردىن چىقىرىپ كەلمىگەنمىدى؟» ـ دېدى. لېكىن ،ۋۇگۇنكى كۈندە پەرۋەردىگار بىزنى تاشلاپ، مىدىيانىنڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى! ـ دېدى. **14** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا قاراپ: ـ سەن مۇشۇ كۈچۈڭگە تايىنىپ، بېرىپ ئىسرائىلنى مىدىيانىنڭ قولىدىن قۇتقۇزغىن! مانا، مەن سېنى ئەۋەتكەن ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. **15** گىدېئون ئۇنىڭغا: ـ ئۍ رەب، مەن ئىسرائىلنى قانداق قۇتقۇزالايمەن؟ مېنىڭ ئائىلەم بولسا ماناسسەھ قەبىلىسى ئىچىدە ئەڭ نامرىتى، ئۆزۈم ئاتامنىڭ جەمەتىدە ئەڭ كىچىكىدۇرمەن، ـ دېدى. **16** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ مەن جەزمەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن؛ شۇڭا سەن مىدىيانلارنى بىر ئادەمنى ئۇرغاندەك ئۇرۇپ قىرىسەن، ـ دېدى. **17** گىدېئون ئۇنىڭغا ئىلتىجا قىلىپ: ـ مەن نەزىرىڭىزە ئىلتىپات تاپقان بولسام، مەن بىلەن سۆزلەشكۈچىنىڭ ھەقىقەتەن سەن ئۆزۈڭ ئىكەنلىكىگە بىر ئالامەت كۆرسەتكەيسەن، **18** ئۆتۈنمەن، مەن يېنىپ كېلىپ ئۆز ھەدىيە-قۇربانلىقىمنى ئالدىڭغا قويغۇچە بۇ يەردىن كەتمىگەيسەن، ـ دېدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ سەن يېنىپ كەلگۈچە كۈتىمەن، دېدى. **19** گىدېئون بېرىپ [ۋېگە] كىرىپ بىر ئوغلاقنى تەيارلاپ، بىر ئەفاھ ئېسىل ئۇندىن پېتىر نان پىشۇرۇپ، گۈشنى سەۋەتكە سېلىپ، شوربىسىنى كوربغا ئۆسۈپ بۇلارنى ئۇنىڭ قېشىغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا سۈندى (ئۇ تېخىچە دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىدە ئولتۇراتتى). **20** ئاندىن خۇدانىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا: ـ بۇ گۈشنى بىلەن پېتىر نانلارنى ئېلىپ بېرىپ، مۇشۇ يەردىكى [قورام] تاشنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، شوربىنى تۆككىن، ـ دېۋىدى، ئۇ شۇنداق قىلدى. **21** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى قولىدىكى ھاسىنى ئۇزىتىپ ئۇچىنى گۈش بىلەن پېتىر نانلارغا تەككۈزىۋىدى، [قورام] تاشتىن ئوت چىقىپ، گۈش بىلەن پېتىر نانلارنى يەپ كەتتى. شۇ ھامان پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىمۇ ئۇنىڭ كۆزىدىن غايىب بولدى. **22** شۇنىڭ بىلەن گىدېئون ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىكەنلىكىنى بىلىپ: ـ ئاۋلا، ئۍ رەب پەرۋەردىگارا چاتاق بولدى، چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بىلەن يۈزمۇيۈز كۆرۈشۈپ قالدىم...! ـ دېدى. **23** لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ خاتىرجەم بولغىن! قورقمىغىن، ئۆلمەيسەن، ـ دېدى. **24** شۇنىڭ بىلەن گىدېئون پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئۇ يەردە بىر قۇربانگاھ ياساپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى «ياھۋەھ-شالوم» دەپ ئاتىدى. بۇ قۇربانگاھ تا ،ۋۇگۇنگىچە ئابىئېزەر جەمەتىنىڭ ئوفراھ دېگەن جايىدا بار. **25** ئۇ كېچىسى پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ سەن ئاتاڭنىڭ [چوڭ] بۇقىسى ۋە يەتتە ياشلىق ئىككىنچى بۇقىسىنى ئېلىپ ئاتاڭغا تەۋە بولغان بائال قۇربانگاھىنى ئۆرۈپ، ئۇنىڭ يېنىدىكى ئاشەراھ بۇتىنى كېسىۋەتكىن. **26** ئاندىن مۇشۇ قورغانلىنىڭ ئۈستىگە پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان، بەلگىلەنگەن رەسىم يېتىچە بىر قۇربانگاھ ياساپ، ئىككىنچى بىر بۇقىنى ئېلىپ، ئۇزۇڭ كېسىۋەتكەن ئاشەراھنىڭ پارچىلىرىنى ئوتۇن قىلىپ قالاپ، ئۇنى كويدۇرمە قۇربانلىق قىلغىن، ـ دېدى. **27** شۇنىڭ بىلەن گىدېئون ئۇز خىزمەتچىلىرىدىن ئون ئادەمنى ئېلىپ بېرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۇزىگە ئېيتقىنىدەك قىلدى، لېكىن ئۇ ئاتىسىنىڭ ئويىدىكىلەردىن ۋە شەھەر ئادەملىرىدىن قورقىنى ئۈچۈن، ئۇ بۇ ئىشنى كۈندۈزى قىلماي، كېچىسى قىلدى. **28** ئە تىسى سەھەردە شەھەر خەلقى قوپۇپ قارىسا، مانا، بائال قۇربانگاھى ئۆرۈۋېتىلگەن، ئۇنىڭ يېنىدىكى ئاشەراھ بۇتى كېسىۋېتىلگەنىدى ۋە يېڭى ياسالغان قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە ئىككىنچى بۇقا قۇربانلىق قىلىنغانىدى. **29** بۇنى كۆرۈپ ئۇلار بىر-بىرىگە: ـ بۇ ئىشنى كىم قىلغاندۇ؟ ـ دېيىشتى. ئۇلار سۈرۈشتۈرۈشىدى، بۇنى يوئاشنىڭ ئوغلى گىدېئوننىڭ قىلغانلىقى مەلۇم بولدى. **30** شۇنىڭ ئۈچۈن شەھەرنىڭ ئادەملىرى يوئاشقا: ـ ئوغلاۋىڭنى چىقىرىپ بە رگىن! ئۇ بائال قۇربانگاھىنى ئۆرۈپ، ئۇنىڭ يېنىدىكى ئاشەراھنى كېسىۋەتكىنى ئۈچۈن ئۆلتۈرۈلسۇن! ـ دېدى. **31** بىراق يوئاش ئۆزىگە قارشىلىشىدىكى ئۇرغان كوپچىلىككە جاۋاب بېرىپ: ـ سىلەر بائال ئۈچۈن دەۋالاشماقچىمۇسىلەر؟ سىلەر ئۇنى قۇتقۇزماقچىمۇ؟ كىمكى ئۇنىڭ توغرىسىدا دەۋالاشسا ئەتىگەن قالماي ئۆلتۈرىلگەن مەھكۇم قىلىنسۇن! ئە گەر بائال دەرۋەقە بىر خۇدا بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ قۇربانگاھىنى بىرسى ئۆرۈۋېتىكەن ئۈچۈن، ئۇ شۇ ئادەم بىلەن ئۆزى دەۋالاشسۇن! ـ دېدى. **32** بۇ سەۋەبتىن [ئاتىسى] گىدېئوننى «يەرۋىبائال» دەپ ئاتىدى، چۈنكى [ئاتىسى]: «ئۇ بائالنىڭ قۇربانگاھىنى ئۆرۈۋېتىكەن ئۈچۈن، بائال ئۆزى ئۇنىڭ بىلەن دەۋالاشسۇن!» دېگەنىدى. **33** ئەمما مىدىيان، ئامالەك كەلەر ۋە مەشرىقتىكىلەرنىڭ ھەممىسى يىغىلىپ، [ئىئوردان] دەرياسىدىن ئوتۇپ يىزرەئەل جىلغىسىدا چېدىرلىرىنى تىكىشتى. **34** ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ روھى گىدېئوننىڭ ئۈستىگە چۈشتى، ئۇ كاناي چېلىۋىدى، ئابىئېزەر جەمەتىدىكىلەر يىغىلىپ ئۇنىڭ كەينىدىن ئە گىشىپ ما كېدى. **35** ئاندىن ئۇ ئەلچىلەرنى مانا‌سسەھنىڭ زېمىنىغا بېرىپ، ئۇ يەرنى ئايلىنىپ كېلىشكە ئەۋەتىۋىدى، مانا‌سسەھلەر يىغىلىپ ئۇنىڭغا ئە گىشىپ كەلدى. ئۇ ئاشىرلارغا، زەبۇلۇنلارغا ۋە نافتالىلارغا ئەلچى ئەۋەتىۋىدى، ئۇلارمۇ ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىشتى. **36** گىدېئون خۇداغا: ـ ئە گەر سەن ھەقىقەتەن ئېيتقىنىڭدەك مېنىڭ قولۇم بىلەن ئىسرائىلنى قۇتقۇزىدىغان بولساڭ، **37** ئۆتۈنىمەن مانا، مەن خامانىنا بىر پارچە قوي تېرىسى قويۇپ قويىمەن؛ ئە گەر پەقەت تېرىنىڭ ئۈستىگىلا شەبنەم چۈشۈپ، چۆرىسىدىكى يەرلەرنىڭ ھەممىسى قۇرۇق تۇرسا، مەن ئۆزۈڭ ئېيتقىنىڭدەك مېنىڭ قولۇم ئارقىلىق ئىسرائىلنى قۇتقۇزماقچى بولغىنىڭنى بىلىمەن، ـ دېدى. **38** ئىش دەرۋەقە شۇنداق بولدى. ئە تىسى سەھەردە گىدېئون قوپۇپ، ،ۋۇگۇنى سىقىۋىدى، لىق بىر پىيالە شەبنەم سۇيى چىقتى. **39** ئاندىن گىدېئون خۇداغا يەنە: غەزىپىڭنى ماڭا قوزغىمغايسەن، مەن پەقەت مۇشۇ بىر قېتىملا دەيمەن! سەندىن ئۆتۈنەي، مەن پەقەت يەنە بۇ قېتىم بۇ تېرە بىلەن سىناپ باقاي؛ ئىلتىجا قىلىمەنكى، ئەمدى بۇ قېتىم پەقەت تېرە قۇرۇق بولۇپ، چۆرىسىدىكى يەرلەر ھەممىسگە شەبنەم چۈشكەي، ـ دېدى. **40** بۇ كېچىسىمۇ خۇدا شۇنداق قىلدى، دەرۋەقە پەقەت تېرىلا قۇرۇق بولۇپ، چۆرىسىدىكى يەرلەر ھەممىسگە شەبنەم چۈشكەندى.

7 يەرۋىبائال (يەنى گىدېئون) ۋە ئۆزىگە قوشۇلغان ھەممە خەلق ئە تىسى سەھەر قوپۇپ، ھارود دېگەن بۇلاقنىڭ يېنىغا بېرىپ چېدىر تىكتى. مىدىيانىلارنىڭ لەشكە رگاھى بولسا ئۇنىڭ شىمال تەرىپىدە، مورەھ ئېگىزلىكىنىڭ يېنىدىكى جىلغىدا ئىدى. **2** ئەمدى پەرۋەردىگار گىدېئونغا: ـ سا گا ئە گەشكەن خەلقىنىڭ سانى ئىنتايىن كۆپ، شۇڭا مەن مىدىيانىلارنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرالمايمەن. بولمىسا ئىسرائىل: «ئۆزىمىزنى ئۆزىمىزنىڭ قولى قۇتقۇزدى» دەپ ماختىنىپ كېتىشى مۇمكىن. **3** شۇنىڭ ئۈچۈن سەن ئەمدى خەلققە: «كىملەر قورقۇپ تىترەك باسقان بولسا، ئۇلار گىلئاد تېغىدىن يېنىپ كەتسۇن» دەپ جا كارلىغىن ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ تارىسىدىن يىگىرمە ئىككى مىڭ كىشى قايتىپ كېتىپ، يەقەت ئون مىڭلا قېلىپ قالدى. **4** پەرۋەردىگار گىدېئونغا يەنە: ـ خەلقنىڭ سانى يەنىلا ئىنتايىن كۆپ، ئەمدى سەن بۇلارنى سۇنىڭ بۇيۇگىگە ئېلىپ كەلگىن. ئۇ يەردە مەن ئۇلارنى سەن ئۈچۈن سىناقتىن ئۆتكۈزەي؛ مەن كىمنى كۆرسىتىپ: «ئۇ سەن بىلەن بارسۇن دېسەم»، ئۇ سەن بىلەن بارسۇن، لېكىن مەن كىمنى كۆرسىتىپ: «ئۇ سەن بىلەن بارمىسۇن» دېسەم، ئۇ سەن بىلەن بارمىسۇن، ـ دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن گىدېئون خەلقنى سۇنىڭ بۇيۇگىگە ئېلىپ كەلدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ كىمكى ئىت سۇ ئىچكەندەك تىلى بىلەن يالاپ سۇ ئىچسە، ئۇلارنى ئايرىم بىر تەرەپتە ئۆرغۇزغىن؛ ھەم كىمكى تىزلىنىپ تۇرۇپ سۇ ئىچسە، ئۇلارنىۋۇ ئايرىم بىر تەرەپتە ئۆرغۇزغىن، ـ دېدى. **6** شۇنداق بولدىكى، ئوچۇمىنى ئاغزىغا تە ككۈزۈپ يالاپ سۇ ئىچكەنلەردىن ئۈچ يۈزى چىقتى. قالغانلارنىڭ ھەممىسى تىزلىنىپ تۇرۇپ سۇ ئىچتى. **7** ئاندىن پەرۋەردىگار گىدېئونغا: ـ مەن مۇشۇ سۇنى يالاپ ئىچكەن ئۈچ يۈز ئادەمنىڭ قولى بىلەن سىلەرنى قۇتقۇزۇپ، مىدىيانى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىمەن؛ لېكىن قالغان خەلق بولسا ھەممىسى ئۆز جايىغا يېنىپ كەتسۇن، ـ دېدى. **8** شۇنىڭ بىلەن بۇ [ئۈچ يۈز ئادەم] ئوزۇق-تۇلۇك ۋە كانايلىرىنى قولغا ئېلىشتى؛ گىدېئون ئىسرائىلنىڭ قالغان بارلىق ئادەملىرىنى ئۆز چېدىرىغا قايتۇرۇۋېتىپ، پەقەت شۇ ئۈچ يۈز ئادەمنى ئېلىپ قالدى. ئەمدى مىدىيانىلارنىڭ لەشكە رگاھى بولسا ئۇلارنىڭ تۆۋەن تەرىپىدىكى جىلغىدا ئىدى. **9** شۇ كېچىسى شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ سەن قوپۇپ لەشكە رگاھقا چۈشكىن، چۈنكى مەن ئۇنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇردۇم؛ **10** ئە گەر سەن چۈشۈشتىن قورقساڭ، ئۆز خىزمەتكارىڭ پۇرانىنى بىللە لەشكە رگاھقا چۈشكىن. **11** سەن ئۇلارنىڭ نېمە دېيىشۋاتقىنىنى ئاڭلايسەن، ئاندىن سەن لەشكە رگاھقا [ھۇجۇم قىلىپ] چۈشۈشكە جۈرئەت قىلالايسەن، دېدى. بۇنى ئاڭلاپ ئۇ خىزمەتكارى پۇرانىنى ئېلىپ لەشكە رگاھنىڭ چېتىدىكى ئەسكەرلەرنىڭ يېنىغا باردى. **12** مانا مىدىيان، ئامالەك ۋە بارلىق مەشرىقتىكىلەر چېكەتكەلەردەك كۆپ بولۇپ، جىلغىنىڭ ۋىيغا يېيىلغانىدى، ئۇلارنىڭ تۆگىلىرى كومۇلكىدىن دېڭىز ساھىلىدىكى قومدەك ھەددىدىن-ھېسابسىز ئىدى. **13** گىدېئون بارغاندا، مانا، ئۇ يەردە بىرسى ھەمراھىغا كۆرگەن چۈشنى سۆزلەپ بېرىۋاتاتتى: ـ مانا، مەن بىر چۈش كۆردۇم، چۈشۈمدە مانا، بىر ئارپا توقچىق مىدىيانىنڭ لەشكە رگاھىغا دومۇلاپ چۈشۈپتۇدەك؛ ئۇ چېدىرغا كېلىپ سوقۇلۇپتىدەك، شۇنىڭ بىلەن چېدىر ئۆرۈلۈپ، دۇم كۆمىتۈرۈلۈپ كېتىپتۇ ـ دەۋاتاتتى.

14 تۇنىڭ ھەمراھى جاۋابەن تەبىر بېرىپ: ـ يۇنىڭ مەنىسى شۇكى، ئۇ توقاچ يوئاشنىڭ ئوغلى، ئىسرائىللىق ئادەم گىدىئوننىڭ قىلىچدىن باشقا نەرسە ئەمەستۇر، خۇدا مىديان ۋە ئۇنىڭ بارلىق قوشۇنىنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپتۇ، دېدى. **15** شۇنداق بولدىكى، گىدىئون بۇ چۈشنى ۋە ئۇنىڭ بېرىلگەن تەبىرىنى ئاڭلاپ، سەجدە قىلدى. ئاندىن ئۇ ئىسرائىلنىڭ لەشكەر رگاھىغا يېنىپ كېلىپ: ـ قوپۇڭلار، پەرۋەردىگار مىديانىنىڭ لەشكەر رگاھىنى قولۇڭلارغا تاپشۇردى، ـ دېدى. **16** شۇنىڭ بىلەن ئۇ بۇ ئۈچ يۈز ئادەمنى ئۈچ گۇروۇپپىغا بۆلۈپ، ھەممىسىنىڭ قولىغا بىردىن كاناي بىلەن بىردىن قۇرۇق كوموزە كىنى بەردى؛ ھەربىر كوموزەنىڭ ئىچىدە بىردىن مەشئەل قويۇلدى. **17** ئۇ تۆلارغا: ـ سىلەر ماڭا قاراپ، مېنىڭ قىلغىنىمدەك قىلىڭلار. مانا، مەن لەشكەر رگاھىنىڭ قېشىغا بارغاندا، نېمە قىلسام، سىلەرمۇ شۇنى قىلىڭلار، **18** مەن ۋە مەن بىلەن ھەمراھ بولۇپ ماڭغان بارلىق ئادەملەر كاناي چالساق، سىلەرمۇ لەشكەر رگاھىنىڭ چۆرىسىدە تۇرۇپ كاناي چېلىڭلار ۋە: «پەرۋەردىگار ئۈچۈن قىلىچ!» دەپ توۋلا گىلار، ـ دېدى. **19** كىيىنكى يېرىم كېچىلىك كوزەتنىڭ باشلىنىشىدا، كوزەتچىلەر يېڭىدىن ئالماشقاندا، گىدىئون ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان يۈز ئادەم لەشكەر رگاھىنىڭ قېشىغا كەلدى، ئاندىن تۆلار كاناي چېلىپ قوللىرىدىكى كوموزە كەلەرنى چاقتى. **20** شۇ ھامان ئۈچ گۇروۇپپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى كاناي چېلىپ، كوموزە كەلەرنى چېقىپ، سول قوللىرىدا مەشئەللەرنى تۇتۇپ، ئوڭ قوللىرىدا كانايلارنى ئېلىپ: ـ پەرۋەردىگارغا ۋە گىدىئونغا ئاتالغان قىلىچ! ـ دەپ توۋلاشقىنىچە، **21** تۆلارنىڭ ھەربىرى لەشكەر رگاھىنىڭ ئەتراپىدا، تۆز جايىدا تۇرۇشتى، ياۋ قوشۇنى تەرەپ-تەرەپكە پېتىراپ، ۋارقىراپ-جارقىرىغان پېتى قاچقىلى تۇردى. **22** بۇ ئۈچ يۈز ئادەم كاناي چالغاندا، پەرۋەردىگار پۈتكۈل لەشكەر رگاھىدىكى ياۋ لەشكەرلىرىنى بىر-بىرىنى قىلىچلاشقا سېلىپ قويدى، شۇنىڭ بىلەن ياۋ قوشۇنى زېرەۋراھقا باربدىغان يولدىكى بەيت-شىتتاھ تەرەپكە قاچتى؛ تۆلار تابباتنىڭ يېنىدىكى ئابەل-مەھولاھنىڭ چېگرىسىغىچە قاچتى. **23** ئاندىن نافتالى، ئاشىر ۋە پۈتكۈل ماناسسەھنىڭ قەبىلىلىرىدىن ئىسرائىللار چاقىرىپ چېلىندى ۋە تۆلار مىديانىيلارنى قوغلىدى. **24** شۇنىڭ بىلەن گىدىئون ئەفرائىم پۈتكۈل تاغلىقىنى ئارىلاپ چېلىشكە ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ ئەفرائىملارغا: ـ «سىلەر چۈشۈپ مىديانىيلارغا ھۇجۇم قىلىڭلار، بەيت-باراھقىچە، شۇنداقلا ئىئوردان دەرياسىغىچە بارلىق ئېقىن كېچىكلىرىنى ئىگىلەپ، تۆلارنى توسۇۋېلىڭلار»، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئەفرائىمنىڭ ھەممە ئادەملىرى يېغىلىپ، بەيت-باراھقىچە ۋە ئىئوردان دەرياسىغىچە بارلىق ئېقىن كېچىكلىرىنى ئىگىلىدى. **25** تۆلار مىديانىنىڭ ئوروب ۋە زەئەب دېگەن ئىككى ئەمىرىنى تۇتۇۋالدى؛ ئوروبنى تۆلار «ئوروب قورام تېشى» ئۈستىدە، زەئەبنى «زەئەب شاراب كۆلچىكى»دە ئۆلتۈردى، مىديانىيلارنى قوغلاپ بېرىپ، ئوروب ۋە زەئەبنىڭ باشلىرىنى ئېلىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىگە گىدىئوننىڭ قېشىغا كەلدى.

8

(كىيىن، ئەفرائىملار ئۇنىڭغا: ـ سەن نېمىشقا بىزگە شۇنداق مۇئامىلە قىلىسەن، مىديانىيلار بىلەن سوقۇشقا چىققاندا، بىزنى چاقىرمىدىڭغۇ، دەپ ئۇنىڭ بىلەن قاتتىق دېيىشىپ كەتتى. **2** ئۇ تۆلارغا جاۋابەن: ـ مېنىڭ قىلغانلىرىمنى قانداقۇ سىلەرنىڭ قىلغىنىڭلارغا تەڭكەشتۇرگىلى بولسۇن؟ ئەفرائىمنىڭ ئۈزۈمىدىن پاساڭدىغىنى، ئابىئېزەرلەرنىڭ ئۈزۈم ئۈزگىنىدىن ئارتۇق ئەمەسمۇ؟ **3** خۇدا مىديانىنىڭ ئەمىرلىرى ئوروب بىلەن زەئەبنى قولۇڭلارغا تاپشۇرغان يەردە، مېنىڭ قولۇمدىن كەلگىنىنى قانداقۇ سىلەرنىڭ قىلغىنىڭلارغا تەڭكەشتۇرگىلى بولسۇن؟ ـ دېدى. شۇنداق دېۋىدى، تۆلارنىڭ تۇنىڭغا بولغان ئاچچىقى يانىدى). **4** ئەمدى گىدىئون ئىئوردان دەرياسىنىڭ يېغا يېتىپ كەلدى. ئۇ ۋە ئۆزىگە ھەمراھ بولغان ئۈچ يۈز ئادەم ھېرىپ كەتكەن بولسىمۇ، تۆلار يەنىلا مىديانىيلارنى قوغلاپ دەريادىن ئۆتتى. **5** گىدىئون سۇككوت شەھىرىدىكىلەر گە: ـ ماڭا ھەمراھ بولۇپ كەلگەن كىشىلەر گە نان بەرسە گلار، چۈنكى تۆلار ھېرىپ-چارچاپ كەتتى. بىز مىديانىنىڭ ئىككى پادىشاھى زەباھ ۋە زالمۇنانىى قوغلاپ كېتىپ بارىمىز، ـ دېدى. **6** لېكىن سۇككوتنىڭ چوكۇمرى جاۋاب بېرىپ: ـ زەباھ ۋە زالمۇنا ھازىر سېنىڭ قولۇڭغا چۈشتىمۇ؟! بىز سېنىڭ مۇشۇ لەشكەرلىرىڭگە نان بېرەمدۇق؟! ـ دېدى. **7** گىدىئون: ـ خەپ! شۇنداق بولغىنى ئۈچۈن پەرۋەردىگار زەباھ ۋە زالمۇنانىى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرغاندا، ئەتلىرىگلارنى چۈلدىكى يانتاق ۋە شوخا بىلەن خامانداە تېپىمەن، ـ دېدى. **8** گىدىئون تۇ يەردىن پەنۇئەلگە بېرىپ، تۇ يەردىكى ئادەملە رگىمۇ شۇنداق دېۋىدى، پەنۇئەلدىكى كىشىلەرمۇ ئۇنىڭغا سۇككوتتىكىلەردەك جاۋاب بەردى. **9** ئۇ پەنۇئەلدىكىلە رگە: ـ مەن غەلىبە بىلەن يېنىپ كەلگىنىمدە، بۇ مۇنارىگلارنى ئۆرۈۋېتىمەن، ـ دېدى. **10** ئۇ چاغدا زەباھ ۋە زالمۇنا كاركور دېگەن جايدا ئىدى، تۆلار بىلەن ماڭغان قوشۇندا ئون بەش مىڭچە لەشكەر بار ئىدى. بۇلار بولسا مەشرىقلىقلەرنىڭ پۈتكۈل قوشۇندىن قېلىپ قالغانلىرى ئىدى، چۈنكى تۆلاردىن قىلىچ تۇتقانلىرىدىن بىر يۈز يىگىرمە مىڭ ئۆتلۇرۇلگەنىدى. **11** گىدىئون بولسا نوباھ ۋە يوگبىخاھنىڭ شەرقىدىكى كۆچەملەر يولى بىلەن چىقىپ مىديانىنىڭ لەشكەر رگاھىغا ھۇجۇم قىلىپ، تۆلارنى تارمار قىلدى؛ چۈنكى لەشكەر رگاھىتكىلەر تولىمۇ ئەندىشسىز تۇرغانىدى. **12** زەباھ ۋە زالمۇنا قېچىپ كەتتى؛ گىدىئون كەينىدىن قوغلاپ بېرىپ، مىديانىنىڭ بۇ ئىككى پادىشاھى زەباھ ۋە زالمۇنانى تۇتۇۋالدى، ئۇ پۈتكۈل لەشكەر رگاھىتكىلەرنى ئالاقزادە قىلىپ تېرىپەرەن قىلىۋەتتى. **13** ئاندىن يوئاشنىڭ ئوغلى گىدىئون ھەرەس داۋىندىن ئۆتۈپ، جەڭدىن قايتىپ كەلدى. **14** ئۇ سۇككوتلۇق بىر ياش يىگىتنى تۇتۇۋېلىپ، ئۇنىڭدىن سۇرۇشتە قىلىۋىدى، يىگىت ئۇنىڭغا سۇككوتنىڭ چوكۇمىرى ۋە ئاقساقاللىرىنىڭ ئىسملىرىنى يېزىپ بەردى؛ تۆلار جەمئىي يولۇپ يەتمىش ئىدى. **15** ئاندىن گىدىئون سۇككوتنىڭ ئادەملىرىنىڭ قېشىغا يېتىپ بارغاندا: ـ سىلەر مېنى زاكىمنى قىلىپ: «زەباھ ۋە زالمۇنا ھازىر سېنىڭ قولۇڭغا چۈشتىمۇ؟ بىز سېنىڭ بىلەن بىللە ماڭغان مۇشۇ ھارغىن ئادەملىرىڭگە نان بېرەمدۇق؟» دېگەنىدىگلار! مانا، ئۇ زەباھ ۋە زالمۇنا دېگەنلەر! ـ دېدى. **16** شۇنى دەپ ئۇ شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىنى تۇتۇپ كېلىپ، چۆلدىكى يانتاق بىلەن شوخىلارنى ئېلىپ كېلىپ، تۆلار بىلەن سۇككوتنىڭ ئادەملىرىنى ئۇرۇپ ئەدىپىنى بەردى. **17** ئاندىن ئۇ پەنۇئەلنىڭ مۇنارىنى ئۆرۈپ، شەھەردىكى ئادەملەرنى ئۆلتۈردى. **18** گىدىئون زەباھ ۋە زالمۇنانىى سوراق قىلىپ: ـ سىلەر ئىككىگلار تابوردا ئۆلتۈرگەن ئادەملەر قانداق ئادەملەر ئىدى؟ ـ دەپ سوربۇدى، تۆلار جاۋاب بېرىپ: ـ تۆلار ساڭا ئىنتايىن ئوخشايتى، تۆلارنىڭ ھەربىرى شاھزادىدەك ئىدى، ـ دېدى. **19** ئۇ بۇنى ئاڭلاپ: ـ تۆلار مېنىڭ بىر تۇغقانلىرىمدۇر، بىز بىر ئانىنىڭ ئوغۇللىرىمىز. پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سىلەر ئەنىى ۋاقىتتا تۆلارنى تىرىك قويغان بولساڭلار، مەن سىلەرنى ھە رگىز ئۆلتۈرمەيتتىم، ـ دېدى؛ **20** شۇنىڭ بىلەن ئۇ چولۇڭ ئوغلى يەتە رگە: ـ سەن قوپۇپ بۇلارنى ئۆلتۈرگىن، ـ دېدى. لېكىن ئوغۇل كىچىك بولغاچقا قورقۇپ، قىلىچنى سۇغۇرمىدى. **21** شۇنىڭ بىلەن زەباھ ۋە زالمۇنا: ـ سەن ئۆزۈڭلا قوپۇپ بىزنى ئۆلتۈرگىن؛ چۈنكى ئادەم قاندا ق بولسا كۆچىمۇ شۇنداق بولىدۇ، ـ دېدى. شۇنداق دېۋىدى، گىدىئون قوپۇپ زەباھ ۋە زالمۇنانىى ئۆلتۈردى. ئۇ تۆگىلىرىنىڭ يېنىدىكى ھىلال ئاي شەكللىك بېزە كەلەرنى ئېلىۋالدى. **22** ئاندىن ئىسرائىللار گىدىئونغا: ـ سەن بىزنى مىديانىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانىكەنسەن، ئۆزۈڭ بىزگە پادىشاھ بولغىن؛ ئوغلۇڭ ۋە ئوغلۇڭنىڭ ئوغلىمۇ بىزنىڭ ئۈستىمىزگە ھۆكۈم سۈرسۇن، ـ دېدى. **23** ئەمما گىدىئون تۆلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئۆستۈڭگە رگە سەلتەنەت قىلمايمەن، ئوغلۇمۇ ئۆستۈڭگە رگە سەلتەنەت قىلمايدۇ؛ بەلكى پەرۋەردىگار ئۆزى ئۆستۈڭگە رگە سەلتەنەت قىلىدۇ، دېدى. **24** ئاندىن گىدىئون تۆلارغا يەنە: ـ سىلە رگە بەقەت بىرلا ئىلتىماسىم بار: ـ ھەر بىرىڭلار ئۆز ئولجا ڭلاردىن ھالقا-زېرىلەرنى ماڭا بېرىڭلار، دېدى (مىديانلار ئىسمائىللاردىن بولغاچقا، ھەربىرى ئالتۇن زىرە-ھالقىلارنى تاقايتتى). **25** تۆلار جاۋابەن: ـ بېرىشكە رازىمىز، دەپ يە رگە بىر يېپىنچىنى سېلىپ، ھەربىرى ئۆزىنىڭ ئۆستىگە ئولجىسىدىن زىرە-ھالقىلارنى ئېلىپ تاشلىدى. **26** ئۇ سوراپ يىغقان ئالتۇن زىرىلەرنىڭ ئېغىرلىقى بىر مىڭ يەتتە يۈز شە كەل ئالتۇن ئىدى، بۇنىڭدىن باشقا مىديان پادىشاھلىرى تۆزىگە تاسقان ھىلال ئاي شەكللىك ۋېيىملار، زۇنىنار، تۆچىسىغا كىيگەن سۈسۈن ئېگىنلەر ۋە تۆگىلەرنىڭ بوينىغا ئاسقان ئالتۇن زەنجىرلەرمۇ بار ئىدى. **27** گىدىئون بۇ نەرسىلەردىن بىر ئەفود ياسىتىپ، تۆز شەھىرى ئوفراھتا قويۇپ قويدى. نەتىجىدە، پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى ئىزەپ يۈزۈڭچىلىق قىلدى. يۇنىڭ بىلەن بۇ نەرسە گىدىئون ۋە ئۆنىڭ پۈتۈن ئائىلىسىگە بىر تور-تۇزاق بولدى. **28** مىديانىيلار شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا بويسۇندۇرۇلۇپ، ئىككىنچى باش كۆتۈرەلمىدى؛ زېمىن گىدىئوننىڭ كۈنلىرىدە قىرىق يىلغىچە تىنچ-تارىملىق تاپتى. **29** يوئاشنىڭ ئوغلى يەروبىائال قايتىپ بېرىپ، ئۆز ۋېيدە ئولتۇردى. **30** گىدىئوننىڭ ئائىلىدى كۆپ بولغاچقا، ئۇنىڭ پۇشتىدىن يەتمىش ئوغۇل تۇرەلدى. **31** شە كەمدە ئۇنىڭ بىر كېنىزىكىمۇ بار ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى، گىدىئون ئۇنىڭ ئىسمىنى «ئابىمەلەك» دەپ قويدى. **32** يوئاشنىڭ ئوغلى گىدىئون ئۆزۈن ئۆمۈر كۆرۈپ، قېرىپ ئالەمدىن ئۆتتى. ئۇ ئابىئېزەرلە رگە تەۋە بولغان ئوفراھدا، ئۆز ئاتىسى يوئاشنىڭ قەبرىسىگە دەپنە قىلىندى. **33** گىدىئون ئۆلگەندىن كىيىن ئىسرائىللار كەينىگە يېنىپ، باۋال يۇلتىرىغا ئەگىشىپ يۈزۈڭچىلىق قىلدى ۋە «باۋال-بېرىت»نى ئۆزلىرىنىڭ ئىلاھى قىلىپ بېكىتتى. **34** شۇنداق قىلىپ ئىسرائىللار ئۆزلىرىنى ئەتراپىدىكى بارلىق دۇشمەنلىرىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان ئۆز خۇداسى پەرۋەردىگارنى ئۇنتۇدى **35** ۋە شۇنىڭدەك گىدىئوننىڭ ئىسرائىلغا قىلغان ھەممە ياخشىلىقلىرىنى ھېچ ئەسلىمەي، يەروبىائال (يەنى گىدىئون)نىڭ جەمەتىگە ھېچبىر مېھرىبانلىق كۆرسەتمىدى.

9 ئەمدى يەرۇبيائالنىڭ ئوغلى ئابىمەلەك شە كەمدىكى ئانىسىنىڭ ئاكا-ئۇكىلىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ، تۇلار ۋە ئانىسىنىڭ ئاتىسىنىڭ پۈتكۈل جەمەتىدىكىلەر دەپ: ـ **2** سىلەر شە كەمدىكى بارلىق ئادەملەرنىڭ قۇلىقىغا سۆز قىلىپ تۇلارغا: «سىلەر ئۆچۈن يەتمىش كىشى، يەنى يەرۇبيائالنىڭ ئوغۇللىرى ئۆستۈڭگە رگە ھۆكۈم سۈرگىنى ياخشىمۇ ياكى بىرلا ئادەمنىڭ ئۆستۈڭگەردىن ھۆكۈم سۈرگىنى ياخشىمۇ؟ ئېسىگلاردا بولسۇنكى، مەن سىلەرنىڭ قان-قېرىندىشىگلارمەن» ـ دېگەن گىپىمنى يەتكۈزۈڭگلار ـ دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئاكا-ئۇكىلىرى ئۇ توغرۇلۇق بۇ گەپلەرنىڭ ھەممىسىنى شە كەمدىكىلەرنىڭ قۇلاقلىرىغا ئېيتتى. تۇلارنىڭ كۆڭلى ئابىمەلەك كەكە مايىل بولۇپ: ـ ئۇ بىزنىڭ قېرىندىشىمىز ئىكەنغۇ، دەيىشىپ، **4** باتال-بېرىتنىڭ بۇتخانىسىدىن يەتمىش شە كەل كۈمۈشنى ئېلىپ، ئۇنىڭغا بەردى. بۇ پۇل بىلەن ئابىمەلەك بىرمۇنچە بىكار تەلەپ لوچىكە كەلەرنى يالالاپ، تۇلارغا باش بولدى. **5** ئاندىن ئۇ ئۇفراھقا، ئاتىسىنىڭ ۋېيگە بېرىپ ئۇزىنىڭ ئاكا-ئۇكىلىرى، يەنى يەرۇبيائالنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ جەمئىي يەتمىش ئادەمنى بىر ئاشىنىڭ ئۈستىدە ئۆلتۈرۈۋەتتى. لېكىن يەرۇبيائالنىڭ كىچىك ئوغلى يوتام يوشۇرۇنىۋالغاچقا، قۇتۇلۇپ قالدى. **6** ئاندىن پۈتكۈل شە كەمدىكىلەر ۋە بەيت-مىللودىكىلەرنىڭ ھەممىسى يىغىلىشىپ بېرىپ ئابىمەلەكنى شە كەمدىكى دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىدە پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى. **7** بۇ خەۋەر يوتامغا يەتكۈزۈلدى؛ ئۇ بېرىپ گەرزىم تېغىنىڭ چوققىسىغا چىقىپ، ئۇ يەردە تۇرۇپ يۇقىرى تاۋازدا كۆپچىلىككە توۋلاپ: ـ ئەي شە كەم چوكلىرى، مېنىڭ سۆزۈمگە قۇلاق سېلىڭلار، ئاندىن خۇدامۇ سىلە رگە قۇلاق سالىدۇ. **8** كۆزلەردىن بىر كۈنى دەرەخلەر ئۆزلىرىنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر دەرەخنى مەسىھلەپ پادىشاھ تىكلەشكە ئىزدەپ چىقىپ، زەيتۇن دەرىخىگە: ـ ئۈستىمە-رگە پادىشاھ بولۇپ بە رگىن، دەپتىكەن. **9** زەيتۇن دەرىخى تۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ خۇداغا ۋە ئىنسانلارغا بولغان ھۆرمەتنى ئىپادىلەيدىغان مېيىمنى تاشلاپ، باشقا دەرەخلەرنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ پۇلا گلاشقا كېتەمدىم؟ ـ دەپتۇ. **10** يۇنى ئاگلاپ دەرەخلەر ئەنجۈر دەرىخىنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ سەن كېلىپ ئۈستىمە-رگە پادىشاھ بولغىن، دەپ ئىلتىجا قىلىپتۇ؛ **11** ئەنجۈر دەرىخى تۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن تۇز شىرنەم بىلەن ياخشى مېۋەمنى تاشلاپ، باشقا دەرەخلەرنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ پۇلا گلاشقا كېتەمدىم؟ ـ دەپتۇ. **12** شۇنىڭ بىلەن دەرەخلەر تۇزۇمغا تاللىنىشنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ سەن كېلىپ بىزنىڭ ئۈستىمە-رگە پادىشاھ بولغىن، دەپتۇ. **13** تۇزۇم تېلى تۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن خۇدا بىلەن ئادەملەرنى خۇش قىلىدىغان يېڭى شارابنى تاشلاپ، باشقا دەرەخلەرنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ پۇلا گلاشقا كېتەمدىم؟ ـ دەپتۇ. **14** ئاندىن دەرەخلەرنىڭ ھەممىسى ئازغانىنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ سەن كېلىپ بىزنىڭ ئۈستىمە-رگە پادىشاھ بولغىن، دەپتۇ؛ **15** ئازغان تۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئە گەر سىلەر مېنى سەممىي نىيىتىگلار بىلەن ئۈستۈڭگە رگە پادىشاھ قىلىشنى خالىساگلار، كېلىپ مېنىڭ سايەمنىڭ ئاستىدا پاناھلىنىگلار؛ بولمىسا، ئازغاندىن بىر ئوت چىقىدۇ ۋە لۇبانىنىڭ كېدىر دەرەخلىرىنى يەپ كېتىدۇ! ـ دەپتۇ. **16** ئە گەر سىلەرنىڭ ئابىمەلەكنى پادىشاھ قىلغىنىگلار راست سەممىي ۋە دۇرۇس نىيەت بىلەن بولغان بولسا، يەرۇبيائال ۋە ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكىلەر رگە ياخشىلىق قىلغان، ئۇنىڭ قىلغان ئەمەللىرى يېچىپ ئۇنىڭغا قايتۇرغان بولساگلار ـ **17** (چۈنكى ئاتام سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلىپ، ئۇنى جېنىنى خەتە رگە تەۋە كىكزۇل قىلىپ سىلەرنى مىدىيانىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى! **18** لېكىن سىلەر بۇگۈن ئاتامنىڭ جەمەتىگە قارشى قوزغىلىپ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى، جەمئىي يەتمىش ئادەمنى بىر ئاشىنىڭ ئۈستىدە ئۆلتۈرۈپ، ئۇنىڭ دېدىكىنىڭ ئوغلى ئابىمەلەكنى ئۇغقىنىگلار بولغىنى ئۈچۈن شە كەم خەلقىنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلەپسىلەر!) **19** ـ ئەمدى ئە گەر سىلەر يەرۇبيائال ۋە جەمەتىگە سەممىي ۋە دۇرۇس مۇئامىلە قىلغان بولساگلار، سىلەر ئابىمەلەكتىن خۇشاللىق تاپقايسىلەر، ئۇمۇ سىلەردىن خۇشاللىق تاپقاي! **20** لېكىن بولمىسا، ئابىمەلەكتىن ئوت چىقىپ، شە كەمدىكىلەر ۋە بەيت-مىللونىڭ خەلقىنى يەپ كەتسۇن؛ شۇنداقلا، شە كەمدىكىلەر ۋە بەيت-مىللونىڭ خەلقىدىن ئوت چىقىپ، ئابىمەلەكنى يەپ كەتسۇن! ـ دېدى. **21** يوتام قېرىندىشى ئابىمەلەكتىن قورقۇپ، قېچىپ بەئەر دېگەن جايغا بېرىپ، ئۇ يەردە ئولتۇراقلىشىپ قالدى. **22** ئابىمەلەك ئىسرائىلغا ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. **23** خۇدا ئابىمەلەك بىلەن شە كەمنىڭ ئادەملىرى ئوتتۇرىسىغا بىر يامان روھ ئەۋەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن شە كەمدىكىلەر ئابىمەلەككە ئاسىيلىق قىلىشقا قوزغالدى. **24** يۇنىڭ مەقسىتى، يەرۇبيائالنىڭ يەتمىش ئوغلىغا قىلىنغان زوراۋانلىق ۋە قان قەرزىنى ئۇلارنى ئۆلتۈرگەن قېرىندىشى ئابىمەلەكنىڭ يېنىغا چۈشۈرۈش، شۇنداقلا ئۆز ئاكا-ئۇكىلىرىنى ئۆلتۈرۈشكە ئۇنى قولالاپ-قۇۋۋەتلىگەن شە كەمدىكى كىشىلەرنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈشتىن ئىبارەت ئىدى. **25** شە كەمدىكى كىشىلەر ئابىمەلەكنى يوتقامچى بولۇپ، تاغلارنىڭ چوققىلىرىغا پايلاقچىلارنى بۇكتۇرمە قىلىپ ئۆرغىزدى؛ تۇلار ئۇ يەردىن ئۆتكەن يولۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلدى. بۇ ئىش ئابىمەلەككە يەتكۈزۈلدى. **26** ئەبەدنىڭ ئوغلى گائال ئۆز ئاكا-ئۇكىلىرى بىلەن شە كەمگە كۆچۈپ كېلىۋىدى، شە كەمدىكى كىشىلەر ئۇنىڭغا ئىشەنچ باغلاپ ئۇنى ئۆز يار-يۇلۇكى قىلدى. **27** شۇنداق قىلىپ ئۇلار شەھەردىن ئېتىزلىققا چىقىپ، ئۈزۈمزارلارنىڭ ئۈزۈمىلىرىنى ئۈزۈپ سىقىپ، شاراب ياساپ، شادلىق قىلىپ ئۆز بۇتىنىڭ ئىبادەتخانىسىغا كىرىپ، يەپ-ئىچىشىپ ئابىمەلەكنىڭ ئۈستىدىن لەنەت ئوقۇغىلى تۇردى. **28** ئەبەدنىڭ ئوغلى گائال: ـ ئابىمەلەك دېگەن كىم ئىدى؟ شە كەم دېگەن نېمە ئىدى، بىز نېمە دەپ ئۇنىڭغا خىزمەت قىلغۇدە كمىز؟! ئۇ يەرۇبيائالنىڭ ئوغلى ئەمەسمۇ؟ زەبۇل ئۇنىڭ نازاتەچىسى ئەمەسمۇ؟ سىلەر شە كەمنىڭ ئاتىسى ھامورنىڭ ئادەملىرىنىڭ خىزمىتىدە بولىساگلار بولىدۇ! بىز نېمىشقا ئابىمەلەكنىڭ خىزمىتىدە بولىدىكەنمىز؟ **29** كاشكى بۇ خەلق مېنىڭ قول ئاستىمدا بولسا ئىدى! ئۇ چاغدا مەن ئابىمەلەكنى ھەيدۋەتىتىم! مەن ئابىمەلەككە: ـ ئۆز قوشۇنىڭنى كۆپەيتىپ، جەڭگە چىققىن! ـ دېگەن بولاتتىم. **30** ئەمدى شەھەر باشلىقى زەبۇل ئەبەدنىڭ بۇ سۆزلىرىنى ئاگلىغىنىدا، ئاچچىقى كېلىپ، **31** ئەلچىلىرىنى ئابىمەلەكنىڭ قېشىغا ئۇقتۇرىدىغان ئەۋەتىپ: «مانا، گائالنىڭ ئوغلى قېرىندىشلىرى بىلەن شە كەمگە كېلىۋاتىدۇ؛ مانا، شەھەرنى سىلگە قارشى چىقىشقا قۇتىتىۋاتىدۇ. **32** شۇڭا سىلى ئادەملىرىنى ئېلىپ بۇگۈن كېچە [شەھەر] ئەترابىدىكى ئېتىزلىققا بېرىپ ماراپ ئولتۇرغايلا؛ **33** ئەتە كۈن چىققان ھامان قوزغىلىپ شەھەر رگە ھۇجۇم قىلغايلا؛ ئۇ ۋە ئۇنىڭ ئادەملىرى سىلگە قارشى چىققاندا، سىلى ئەھۋالغا قاراپ ئۇنىڭغا تاقابىل تۇرغايلا! ـ دېدى. **34** يۇنى ئاگلاپ، ئابىمەلەك ھەمە ئادەملىرىنى ئېلىپ، كېچىسى چىقىپ، تۆت قېتىقا بۆلۈنۈپ، يوشۇرۇنۇپ شە كەمگە ھۇجۇم قىلىشقا ماراپ ئولتۇردى. **35** ئەبەدنىڭ ئوغلى گائال سىرتقا چىقىپ شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدا ئۇرە تۇرغاندا، ئابىمەلەك ئۆز ئادەملىرى بىلەن يوشۇرۇنغان جايدىن چىقتى. **36** گائال خەلقنى كۆرۈپ زەبۇلغا: ـ مانا تاغ چوققىلىردىن ئادەملەر چۈشۈۋاتىدۇ، دېدى. لېكىن زەبۇل ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ تاغلارنىڭ كۆلە گىگىسى ساگا ئادەملەردەك كۆرۈنىدۇ، ـ دېدى. **37** گائال يەنە سۆز قىلىپ: مانا، بىر توپ ئادەملەر دۇ ئۆگەردىن چۈشۈپ كېلىۋاتىدۇ، يەنە بىر توپ ئادەملەر «پاچىلىلارنىڭ دۇب دەرىخى»نىڭ يولى بىلەن كېلىۋاتىدۇ، ـ دېدى. **38** ئاندىن زەبۇل ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ: «ئابىمەلەك دېگەن كىم ئىدى، بىز ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولاتتۇقۇ؟» دەپ چوڭ گەپ قىلغان ئاغزىڭ ھازىر قېنى؟ مانا بۇلار سەن كۆز رگە ئىلىنغان خەلق ئەمەسمۇ؟ ئەمدى چىقىپ ئۇلار بىلەن سوقۇشۇپ باققىن! ـ دېدى. **39** شۇنىڭ بىلەن گائال شە كەمدىكىلەر بىلەن چىقىپ ئابىمەلەك بىلەن سوقۇشۇشقا باشلىدى. **40** لېكىن ئابىمەلەك ئۇنى مەغلۇپ قىلىپ قوغلىدى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئالدىدىن قاچىتى، شۇنداقلا نۇرغۇن يارىلانغان ئادەملەر شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغىچە يېتىشىپ كەتكەنىدى. **41** ئاندىن ئابىمەلەك تارۇماھدا تۇرۇپ قالدى. زەبۇل بولسا گائال ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنى قوغلاپ، تۇلارنىڭ شە كەمدە تۇرۇشىغا يول قويمىدى. **42** ئەتىسى [گائالدىكىلەر] دالاغا چىقتى؛ بۇ خەۋەر ئابىمەلەككە يەتكەندە **43** ئۇ خەلقىنى ئېلىپ، تۇلارنى ئۈچ قېتىقا بۆلۈپ، دالادا يوشۇرۇنۇپ ماراپ تۇردى؛ ئۇ قاراپ تۇرۇۋىدى، شە كەم خەلقى شەھەردىن چىقتى. ئۇ قېزىپ تۇلارغا ھۇجۇم قىلدى. **44** ئابىمەلەك ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان بىرنچە توپ ئاتلىنىپ شەھەرنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىغا يېىسىپ بېرىپ، ئۇ يەردە تۇردى؛ قالغان ئىككى توپ ئېتىلىپ بېرىپ دالادا تۇرغان ئادەملەر رگە ھۇجۇم قىلىپ تۇلارنى قىرىۋەتتى. **45** شۇ تەرىقىدە ئابىمەلەك پۈتۈن بىر كۈن شەھەر رگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۇنى ئېلىپ، ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقان خەلقنى ئۆلتۈرۈپ، شەھەرنى خانىۋەيران قىلىپ ئۈستىگە تۇزلارنى چېچىۋەتتى. **46** شە كەم مۇنارىدىكى ئادەملەرنىڭ ھەممىسى بۇنى ئاگلاپ، بېرىت دېگەن بۇتىنىڭ ئىبادەتخانىسىدىكى قورغانغا كىرىۋالدى. **47** شە كەم مۇنارىدىكى ئادەملەر بىر يەر رگە يىغىلىۋاتىپ، دېگەن خەۋەر ئابىمەلەككە يەتتى. **48** شۇنىڭ بىلەن ئابىمەلەك ئادەملىرىنى ئېلىپ زالمون تېغىغا چىقتى، ئۇ قولغا پالتىنى ئېلىپ دەرەخنىڭ بىر شىخىنى كېسىپ ئېلىپ، ئۆتىشىگە قېزىپ، ئاندىن ئۆزى بىلەن بولغان خەلققە: ـ مېنىڭ نېمە قىلغىنىمنى كۆرۈۋالار، ئەمدى سىلەرمۇ تېزدىن شۇنداق قىلىڭلار، ـ دېدى. **49** يۇنى ئاگلاپ خەلقىنىڭ ھەربىرى ئابىمەلەكتەك بىردىن شاخنى كېسىپ ئېلىپ، ئۇنىڭغا ئە گىشىپ بېرىپ، شاخلارنى قورغاننىڭ يېنىغا دۆۋىلەپ، ئوت قېزىپ قورغان ۋە ئۇنىڭدا بولغانلارنى كۈيدۈرۈۋەتتى. بۇنىڭ بىلەن شە كەمنىڭ مۇنارىدىكى ھەمە ئادەملەر، جەمئىي مىڭچە ئەر-ئايال ئۆلدى. **50** ئاندىن ئابىمەلەك تەبە زگە بېرىپ، ئۇ يەردە بارگاھ قۇزۇپ تەبە زگە قورشاپ، ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى. **51** لېكىن شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىدا مۇستەھكەم بىر مۇنار بار ئىدى؛ بارلىق ئەر-ئايال، جۈملىدىن شەھەرنىڭ ھەمە چوكلىرى ئۇ يەر رگە قېچىپ بېرىپ، دەرۋازىنى ئېچىدىن تاقاپ، مۇنارنىڭ ئۈستىگە چىقۋالدى. **52** ئابىمەلەك مۇنارغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇنىڭغا ئوت قويۇشقا مۇنارنىڭ دەرۋازىسىغا يېقىنلاشقاندا، **53** بىر ئايال يارغۇنچاقنىڭ ئۈستۈنكى تېشىنى

ئاجەلە كىنىڭ بېشىغا ئېتىپ ئۇنىڭ باش سۆڭىكىنى سۈندۈرۈۋەتتى. **54** ئاندىن ئاجەلەك دەرھال تۆز يارىغىنى كۆتۈرگۈچى ھېگىنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ قىلىچىڭنى سۇغۇرۇپ مېنى تۇتلۇرۇۋۇتكەن، بولمىسا، خەلق مېنىڭ توغرامدا: «بىر ئايال كىشى ئۇنى تۇتلۇرۇۋۇپتىتۇ» دېيىشىدۇ، ـ دېدى. يۇنى ئاگلاپ يىگىت ئۇنى سانجىپ قۇتلۇرۇۋۇۋەتتى. **55** ئاندىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئاجەلە كىنىڭ تۇلگىنىنى كۆرۈپ، ئۆلارنىڭ ھەممىسى تۆز جايلىرىغا قايتىپ كېتىشتى. **56** شۇنداق قىلىپ خۇدا ئاجەلە كىنىڭ تۆزىنىڭ يەتمىش ئاكا-ئۇكىسىنى تۇلتۇرۇپ، ئاتىسىغا قىلغان رەزىللىكىنى ئۇنىڭ تۆز بېشىغا ياندۇردى؛ **57** شۇنىڭدەك خۇدا شە كەمنىڭ ئادەملىرى قىلغان بارلىق يامانلىقلىرىنىمۇ ئۆلارنىڭ بېشىغا ياندۇرۇپ چۈشۈردى. يۇنىڭ بىلەن يەرۇببائالنىڭ ئوغلى يوتام ئېيتقان لەنەت ئۆلارنىڭ ئۈستىگە كەلدى.

10

ئاجەلە كتىن كېيىن ئىسساكار قەبىلىسىدىن بولغان دودونىڭ نەۋرىسى، پۇئاھنىڭ ئوغلى تولا دېگەن كىشى ئىسرائىلنى قۇتقۇزۇشقا تۇردى؛ ئۇ ئەفرائىمنىڭ تاغلىرىدىكى شامىر دېگەن جايدا ئۇراتتى؛ **2** ئۇ ئىسرائىلغا يىگىرمە ئۆچ يىل ھاكىم بولۇپ ئالەمدىن ئوتتى ۋە شامىردا دەپنە قىلىندى. **3** ئۇنىڭدىن كېيىن گىلېئادلىق يائىر تۇردى؛ ئۇ ئىسرائىلغا يىگىرمە ئىككى يىل ھاكىم بولدى. **4** ئۇنىڭ ئوتىزۇ ئوغلى بولۇپ، ئۆلار ئوتىزۇ تەخەيگە منىپ يۈرەتتى. ئۆلار ئوتىزۇ شەھەر ۋە ئىگىدارچىلىق قىلاتتى؛ بۇ شەھەرلەر گىلېئاد يۇرتىدا بولۇپ، تا بۈگۈنگىچە «يائىرنىڭ كەنتلىرى» دەپ ئاتالماقتا. **5** يائىر ۋاپات بولۇپ، كامودا دەپنە قىلىندى. **6** لېكىن ئىسرائىللار يەنە پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، بائال بىلەن ئاشىراھ بۇتلىرىغا باش ئۇرۇپ، شۇنداقلا سۈرىيەنىڭ ئىلاھلىرى، زىدوندىكىلەرنىڭ ئىلاھلىرى، موئابنىڭ ئىلاھلىرى، ئامموئىيلارنىڭ ئىلاھلىرى ۋە فىلىستىيلەرنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ ئىبادىتىگە كىرىپ، پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئىبادەتتە بولمىدى. **7** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا قوزغىلىپ، ئۇلارنى فىلىستىيلەرنىڭ ۋە ئامموئىيلارنىڭ قولىغا تاشلاپ بەردى. **8** بۇلار بولسا شۇ يىلى ئىسرائىللارنى قاتتىق ىپسىپ ئەزدى؛ ئاندىن ئۇلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ مەشرىق تەرىپىدە ئاموريلارنىڭ زېمىنىدىكى گىلېئادتا ئۇلتۇرۇشلۇق بارلىق ئىسرائىل خەلقىگە ئون سە ككىز يىلغىچە زۇلۇم قىلدى. **9** ئامموئىيلار يەنە ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتۇپ، يەھۇدا، بىنيامىن ۋە ئەفرائىم جەمەتىگە قارشى ھۇجۇم قىلدى: شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل قاتتىق ئازابلاندى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنى پەريياد قىلىپ: ـ بىز سا گا گۇناھ قىلدۇق، تۆز خۇدايىمزنى تاشلاپ، بائال بۇتلىرىنىڭ قۇلۇقىغا كىرىپ كەتتۇق، دېدى. **11** پەرۋەردىگار ئىسرائىللارغا: ـ مەن سىلەرنى مىسىرلىقلاردىن، ئامموريلاردىن، ئامموئىيلاردىن ۋە فىلىستىيلەردىن قۇتقۇزغان ئەمەسمىدىم؟ **12** زىدونىيلار، ئامالەكلەر ۋە مائونلار چېلىپ سىلە رگە زۇلۇم قىلغىنىدا، ماگا پەريياد قىلغىنىگلاردا سىلەرنى ئۇلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان ئەمەسمىدىم؟ **13** شۇنداقتىمۇ، سىلەر يەنە مېنى تاشلاپ، يات ئىلاھلارنىڭ قۇلۇقىغا كىرىدىگلار. مەن سىلەرنى ئەمدى قۇتقۇزمايمەن! **14** ئەمدى بېرىپ تۆز ئۈگلار تاللىغان ئىلاھلارغا پەريياد قىلىگلار، قىينىچىلىققا قالغان چېغىگلاردا شۇلار سىلەرنى قۇتقۇزسۇن، ـ دېدى. **15** ئەمما ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا يالۇۇرۇپ: ـ بىز گۇناھ قىلدۇق! ئەمدى نەزىرىگىگە ئېمە ياخشى كۆرۈنسە بەرگە شۇنداق قىلغىن، بىزنى پەقەت مۇشۇ بىر قېتىملا قۇتقۇزۇۋالغايسەن! ـ دېدى. **16** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل يات ئىلاھلارنى تۆز ئارىسىدىن چىقىرىپ تاشلاپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىگە كىرىشتى؛ [پەرۋەردىگار] ئىسرائىلنىڭ تارتۇاتقان ئازاب-ئۇقۇبەتلىرىنى كۆرۈپ، كۆڭلى يېرىم بولدى. **17** شۇ ۋاقىتتا ئامموئىيلار توپلىنىپ گىلېئادتا چېدىرگاھ تىكتى؛ ئىسرائىللارمۇ يىغىلىپ چېلىپ مىزپاھنا چۈشۈپ چېدىرگاھ تىكتى. **18** گىلېئادتىكى خەلقىنىڭ چوڭلىرى تۆزئارا: ـ كىم ئامموئىيلار بىلەن سوقۇشۇشقا باشلامچى بولسا، تۆ بارلىق گىلېئادتىكىلە رگە باش بولىدۇ، دېدى.

11

شۇ چاغدا گىلېئادلىق يەفتاھ دېگەن كىشى باتۇر پالۋان ئىدى. ئۇ بىر پاھىشە ئايالنىڭ ئوغلى بولۇپ، گىلېئادتىن تورەلگەنىدى. **2** لېكىن گىلېئادنىڭ تۆز ئايالى ئۇنىڭغا بىرنەچچە ئوغۇل بالا تۇغۇپ بە رگەنىدى؛ بۇ ئايالدىن تۇغقانلىغان ئوغۇللىرى چوڭ بولغاندا يەفتاھنى ئۈيدىن قوغلاپ: ـ سەن باشقا خوتۇندىن بولغان ئوغۇل بولغاچقا، ئاتىمىزنىڭ ئۈيىدىن مىراسقا ئىگە بولمايسەن، ـ دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن يەفتاھ قېىنداشلىرىدىن قېچىپ، توب دېگەن زېمىندا تۇرۇپ قالدى. شۇ يەردە بىرمۇنچە بىكار تەلەپلەر يەفتاھنىڭ ئەتراپىغا بىر-بىرلەپ يىغىلدى. ئۇلار تۆز ئىگىسى بىلەن كىرىپ-چىقىپ يۈرەتتى. **4** ئەمما بىرنەچچە ۋاقىت ئوتكەندە ئامموئىيلار ئىسرائىل بىلەن سوقۇشقا چىقتى. **5** ئامموئىيلار ئىسرائىلغا ھۇجۇم قىلغاندا گىلېئادنىڭ ئاقساقاللىرى يەفتاھنى توب زېمىنىدىن ئېلىپ كەلمەكچى بولۇپ ئۇنىڭ يىنىغا باردى. **6** ئۇلار بىرىپ يەفتاھقا ئىلتىجا قىلىپ: ـ بىزنىڭ ئامموئىيلار بىلەن ئۇرۇش قىلىشىمىز ئۈچۈن سەن چېلىپ بەرگە سەردار بولۇپ بە رگىن، ـ دېدى. **7** يەفتاھ گىلېئادنىڭ ئاقساقاللىرىغا جاۋابەن: ـ سىلەر مېنى تۇچ كۆرۈپ ئاتامنىڭ جەمەتىدىن ھەيدىۋەتكەندىلا ئەمدى بېشىگلارغا ئالا يىتىپەت چۈشكەندە قاندىقىگە مېنىڭ قېشىمغا چېلىپ قالدىگلار، ـ دېدى. **8** گىلېئادنىڭ ئاقساقاللىرى يەفتاھقا: ـ دۇرۇس، لېكىن سېنى بىز بىلەن بىللە بىرىپ ئامموئىيلارغا قارشى جەڭ قىلىپ، گىلېئادتا ھەممە ئولتۇرۇۋاتقانلارغا باش بولسۇن دەپ، قېشىڭغا كەلدۇق، ـ دېدى. **9** يەفتاھ گىلېئادنىڭ ئاقساقاللىرىدىن: ـ ئە گەر سىلەر مېنى ئامموئىيلار بىلەن سوقۇشۇشقا يانداۇرۇپ بارغىنىگلاردا، پەرۋەردىگار ئۇلارنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرسا، مەن سىلە رگە باش بولامدىمەن؟ ـ دەپ سوردى. **10** گىلېئادنىڭ ئاقساقاللىرى يەفتاھقا جاۋاب بىرىپ: ـ ئېيتقىنىڭدەك قىلمىساق، پەرۋەردىگار ئۆزى ئارىمىزدا گۇۋاھ بولۇپ ھۆكۈم چىقارسۇن! ـ دېدى. **11** يۇنى ئاگلاپ يەفتاھ گىلېئادنىڭ ئاقساقاللىرى بىلەن باردى؛ خەلق ئۇنى ئۆزلىرىگە ھەم باش ھەم سەردار قىلىپ تىكلىدى. يەفتاھ مىزپاھنا بارغاندا ھەممە سۆزلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بايان قىلدى. **12** ئاندىن يەفتاھ ئامموئىيلارنىڭ پادىشاھىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ، ئۇنىڭدىن: ـ مېنىڭ زېمىنىمغا يىسىپ كىرىپ، مەن بىلەن سوقۇشۇشقا مەندە نېمە ھەققىڭ بار ئىدى؟ ـ دەپ سوردى. **13** ئامموئىيلارنىڭ پادىشاھى يەفتاھنىڭ ئەلچىلىرىگە جاۋاب بىرىپ: ـ چۈنكى ئىسرائىللار مىسىردىن چىقىپ كەلگەندە ئۇلار ئارنون دەرياسىدىن تارتىپ [شىمالدىكى] يابوك ئېقىنىغىچە ۋە [غەربتە] ئىئوردان دەرياسىغىچە مېنىڭ زېمىنىمنى بۇلاپ ئىگىلۋالغاندى، ئەمدى سەن بۇ يەرلەرنى تىنچلىق بىلەن ماگا ياندۇرۇپ بە رە! ـ دېدى. **14** يەفتاھ ئەلچىلەرنى ئامموئىيلارنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا يەنە ئەۋەتىپ **15** ئۇنىڭغا: ـ يەفتاھ سۆز قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: «ئىسرائىل نە مۇئابنىڭ زېمىنىنى نە ئامموننىڭ زېمىنىنى ئىگىلىمىدى، **16** بەلكى ئۇلار مىسىردىن چىقىپ كەلگەندە چۆل-باياۋاندا مېڭىپ قىزىل دېڭىزدىن ئوتۇپ، ئاندىن قادەش دېگەن جايغا يېتىپ كەلگەنىدى، **17** شۇ چاغدا ئىسرائىللىقلار ئېدوم پادىشاھىنىڭ قېشىغا ئەلچىلەر ئەۋەتىپ: «زېمىنىمدىن كېسىپ ئوتۇۋېلىشقا ئىجازەت بە رگەيلا» دەپ سورىۋىدى، ئېدوم پادىشاھى ئۇنىمىغاندى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار موئاب پادىشاھىنىڭ قېشىغا [ئىلتىجا بىلەن] ئەلچىلەرنى ئەۋەتسە، ئۇمۇ قوشۇلمىغاندى. شۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللار قادەشتە تۇرۇپ قالغان؛ **18** ئاندىن ئۇلار چۆل-باياۋان بىلەن مېڭىپ ئېدوم زېمىنى بىلەن موئاب زېمىنىنى ئايلىنىپ ئوتۇپ، موئاب زېمىننىڭ شەرق تەرىپىدىن كېلىپ، ئاخىردا ئارنون دەرياسىنىڭ شۇ قېتىدا چېدىر تىكتى. ئۇلار موئابنىڭ چېگرىسى ئىچىگە كىرمىدى؛ چۈنكى ئارنون دەرياسى موئابنىڭ چېگراسىدۇر. **19** ئاندىن ئىسرائىل ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھونغا، يەنى ھەشبوننىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ: «بىزنىڭ زېمىنلىرىنىڭ ئىچىدىن ئوتۇپ ئوتۇ جايىمىزغا بىرۇۋېلىشىمىزغا ئىجازەت بە رگەيلا» ـ دېدى. **20** لېكىن سىھون ئىسرائىلغا ئىشەنچ قىلالمايى، يۇرتىدىن ئوتۇتكلى قويمىدى؛ ئۇ بەلكى خەلقلىرىنىڭ ھەممىسىنى يىغىپ، جاھازام دېگەن جايغا چۈشۈپ چېدىرگاھ تىكىپ، ئىسرائىل بىلەن ئۇرۇشتى. **21** ئەمما ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىھوننى بارلىق خەلقى بىلەن قوشۇپ ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇردى، ئىسرائىللار ئۇلارنى ئۇرۇپ قىردى. ئاندىن ئىسرائىل شۇ يەردە ئولتۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ ھەممە زېمىنىنى ئىگىلدى. **22** ئارنون دەرياسىدىن تارتىپ يابوك ئېقىنىغىچە، چۆل-باياۋاندىن تارتىپ ئىئوردان دەرياسىغىچە ئامورىيلارنىڭ پۈتكۈل زېمىنى ئىگىلدى. **23** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئامورىيلارنى ئۆز خەلقى بولغان ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن قوغلاپ چىقاردى، ئەمدى سەن شۇ يۇرتقا ئىگە بولالىچۇسەن؟ **24** سېنىڭ ئىلاھىڭ قېموش ساگا ئىگىلەتكەن يە رگە ئۇزۇلۇك ئىگە بولد ۇكىمۇ؟ شۇنىڭغا ئوخشاش پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئالدىدىزدىن ھەيدەپ چىقىرىۋەتكەن خەلقنىڭ يېرىگە بولسا، بىزمۇ شۇنىڭغا ئىگە بولىمىز. **25** ئەمدى سەن دەرۋەقە موئابنىڭ پادىشاھى بولغان زىپپورنىڭ ئوغلى بالاقتىنمۇ كۆچلا ئۇكمۇ؟ ئۇ قاچان ئىسرائىل بىلەن تەرىكىشكەن يا كى ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىشقا جۈرئەت قىلغان؟ **26** يەنە كېلىپ، ئىسرائىل ھەشبون ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يىزا-قىشلاقلاردا، ئاروئەر ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يىزا-قىشلاقلاردا ھەمدە ئارنون دەرياسىنىڭ بويىدىكى بارلىق شەھەرلەردە ئۈچ يۈز يىل ماكان تۇتۇپ ئولتۇرغان ۋاقىتلاردا، نېمىشقا سىلەر شۇ يەرلەرنى قايتۇرۇۋالمىدىگلار؟ **27** شۇڭلا مەن ساگا گۇناھ قىلمىدىم، بەلكى ماگا تاجاۋۇز قىلىپ، يامانلىق قىلغۇچى سەن تۆز ۇكىدۇرسەن. بىردىنبىر ئادالەت چىقارغۇچى پەرۋەردىگار تۆزى بۇگۈن ئىسرائىللار بىلەن ئامموئىيلارنىڭ ئوتىۇرىسىدا ھۆكۈم چىقارسۇن!» ـ دېدى. **28** لېكىن ئامموئىيلارنىڭ پادىشاھى يەفتاھنىڭ ئەلچى ئەۋەتىپ ئېيتقان سۆزلىرىنى تىڭشىمىدى. **29** شۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ روھى يەفتاھنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇ [قۇۋۇۋەتلىنىپ] گىلېئاد بىلەن مانا سسەھەلەرنىڭ يۇرتىدىن ئوتۇپ گىلېئادتىكى مىزپاھقا بىرىپ،

ئاندن گلېئاد تىكى مزېاھدن ئامونىيلار تەرەپكە ماڭدى. 30 شۇ چاغدا يەفتاھ پەرۋەردىگارغا قەسەم ئىچىپ: ـ ئەگەر سەن دەرۋەقە ئامونىيلارنى قولۇمغا تۇتۇپ بەرسەڭ، 31 تۇنداقتا مەن ئامونىيلارنىڭ قېشىدىن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلگىنىمدە، ۋېژىمنىڭ ئىشىكىدىن چىقىپ ماڭا تۇنجى يولۇققىنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان بولىدۇ، مەن ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىمەن، ـ دېدى. 32 شۇنىڭ بىلەن يەفتاھ چېقىپ ئامونىيلار بىلەن سوقۇشقىلى ئۆتلار تەرەپكە ئوتتى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 33 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاروئەردن تارتىپ مىننىتقىچە ئۇلارنى قاتتىق ئۇرۇپ قىرىپ، يىگىرمە شەھەرنى ئېلىپ، ئابەل-قىرامىمغچىمۇ يېتىپ باردى. بۇنىڭ بىلەن ئامونىيلار ئىسرائىلغا يېسۈندۇرۇلدى. 34 ئاندىن يەفتاھ مىزپاھقا قايتىپ ۋېيگە كەلگەندە ئۇز قىزى داپ چېلىپ ئۈسسۈل ۋېيناپ ئۇنىڭ ئالدىغا كۆرۈشكىلى چىقتى. بۇ ئۇنىڭ يالغۇز قىزى بولۇپ، ئۇنىڭدىن باشقا ھېچ ئوغۇل-قىزى يوق ئىدى. 35 ئۇ ئۇنى كۆرگەندە ئۇز ئىگىنلىرىنى يىرتىپ: ـ ئاھ، ئاھ، مېنىڭ قىزىم! سەن مېنى ئىنتايىن يامان ھالغا چۈشۈردۇڭ، مېنى دەر دىگە چۈشۈرگۈچىلەردىن بىرى بولۇپ قالدىڭ؛ چۈنكى مەن پەرۋەردىگارغا ئاغزىمنى ئېچىپ، ئېيتىقان گېپىمدىن يېنىۋالالمايمەن، ـ دېدى. 36 قىزى ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئاتا، پەرۋەردىگارغا ئاغزىڭنى ئېچىپ ۋەدە قىلغان بولساڭ، ئاغزىڭدىن چىققىنى ۋىجىم، ماڭا شۇنى قىلغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭ بولغان ئامونىيلاردىن ئىنتىقامىڭنى ئېلىپ بەردى، ـ دېدى. 37 ئاندىن ئۇ ئاتىسىغا يەنە: ـ مېنىڭ شۇ ئىشىماسىمنى قوبۇل كۆرگىنىڭ، ماڭا ئىككى ئايلىق مۇھلەت بەرسەڭ؛ مەن قىز دوستلىرىم بىلەن بىرىپ تاغلاردا يۈرۈپ، قىزلىقىم ئۈچۈن ماتەم تۇتۇۋالاي، ـ دېدى. 38 ئاتىسى جاۋاب بېرىپ: ـ بارغىن، دېدى. ئۇنىڭغا ئىككى ئايلىق مۇھلەت بېرىپ دالاغا ئەۋەتتى. ئۇ بېرىپ، قىز دوستلىرىنى ئېلىپ تاغلارغا چىقىپ، ئىككى ئايغىچە ئۆزىنىڭ قىز پېتى قالغىنىغا ئاھ-زار كۆتۈرۈۋېغلاپ يۈردى. 39 شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئىككى ئايدىن كېيىن ئاتىسىنىڭ قېشىغا يېنىپ كەلگەندە، ئاتىسى ئۇنىڭ ئۆسىتىگە قىلغان قەسمىنى بەجا كەلتۈردى. بۇ قىز بولسا ھېچ ئەر كىشىگە يېقىنلاشمىغاندى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلدا شۇنداق بىر ئۆرپ-ئادەت پەيدا بولدىكى، 40 ھەر يىلى ئىسرائىلنىڭ قىزلىرى ۋېدىن چېقىپ يەفتاھنىڭ قىزىنى تۆت كۈن ئەسلەپ خاتىرىلەيدىغان بولدى.

12

لېكىن ئەفرائىملار بولسا ۋېلىشىپ زافون تەرەپكە ئۆتۈپ يەفتاھقا سوئال قويۇپ: ـ سەن ئامونىيلار بىلەن جەڭ قىلغىلى بارغىنىڭدا ئېنىشقا بىزنى بىللە بېرىشقا چاقىرمايسەن؟ ئەمدى بىز ۋېژىڭنى ئۆزۈڭ بىلەن قوشۇپ ئوتنا كۆيدۈرۈۋېتىمىز، ـ دېدى. 2 يەفتاھ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن بىلەن خەلقىم ئامونىيلارغا قارشى قاتتىق جەڭ قىلۇاتقاندا، سىلەرنى چاقىرسام، مېنى ئۇلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزمىدىڭلار. 3 سىلەرنىڭ كېلىپ مېنى قۇتقۇزمايدىغانلىقىڭلارنى كۆرۈپ، جىنىمنى ئالقىنىمغا ئېلىپ قويۇپ، ئامونىيلارغا ھۇجۇم قىلىشقا ئاتلاندىم، پەرۋەردىگار ئۇلارنى قولۇمغا تاپشۇردى. ئەمدى سىلەر نېمىشقا بۇگۈن كېلىپ ماڭا ھۇجۇم قىلماقچىسىلەر؟ ـ دېدى. 4 لېكىن ئەفرائىملار گىلېئادلارنى [ھاقارەتلەپ]: ـ سىلەر ئى گىلېئادلار، ئەفرائىمنىڭ تارىسىدا ۋە مانا‌سسەھنىڭ تارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلار، ئەفرائىمدا تۇرۇۋاتقان قاچقۇنىسىلەر، خالاس! ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن يەفتاھ بارلىق گىلېئادتىكىلەرنى يىغىپ ئەفرائىم بىلەن سوقۇشتى. ئۇلار ئەفرائىملارنى ئۇرۇپ قىرىپ مەغلۇپ قىلدى. 5 ئاندىن گىلېئادتىكىلەر ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ كېچىكلىرىنى توسۇپ، ئەفرائىملارنى ئۇتۇكۇزمىدى. شۇنداق بولدىكى، ئەفرائىملق بىرەر قاچقۇن كېچىككە كېلىپ: ـ مېنى ئۇتۇكلى قويغىن، دېسە گىلېئادتىكىلەر ئۇنىڭدىن: ـ سەن ئەفرائىمىمۇ؟ ـ دەپ سورايتتى. ئۇ كىشى «ياق» دېسە، 6 ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ «شىبولەت» دېگىن! ـ دەيتتى. ئەگەر ئۇ كىشى ناتوغرا تەلەپپۇز قىلىپ «سىبولەت» دەپ جاۋاب بېرىپ قالسا، ئۇلار ئۇنى ئۇتۇپ ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ كېچىكىنىڭ يېنىدا ئۆلتۈرۈۋېتەتتى. شۇ تەرىقىدە شۇ ۋاقىتتا قىرىق ئىككى مىڭچە ئەفرائىمنى ئۆلتۈرۈلدى. 7 يەفتاھ ئالتە يىل ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى. ئاندىن گىلېئادلىق يەفتاھ ئالەمدىن ئۆتۈپ، گىلېئاد شەھەرلىرىنىڭ بىرىدە دەپنە قىلىندى. 8 ئۇنىڭدىن كېيىن بەيت-لەھەملىك ئىبزان ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى. 9 ئۇنىڭ ئوتىتۇز ئوغلى، ئوتىتۇز قىزى بولۇپ، ئوتىتۇز قىزىنى سىرتقا ئەرگە بېرىپ، سىرتىن ئوتىتۇز قىزنى ئوغۇللىرىغا ئېلىپ بەردى. ئۇ يەنىمۇ يىلغىچە ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى. 10 ئاندىن ئىبزان ئۆلۈپ، بەيت-لەھەملەدە دەپنە قىلىندى. 11 ئۇنىڭدىن كېيىن زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن بولغان ئېلون ئىسرائىلغا ھاكىم بولۇپ، ئون يىل ئىسرائىلدا ھۆكۈم سۈردى. 12 ئاندىن زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن بولغان ئېلون ئۆلۈپ، زەبۇلۇن زېمىنىدىكى ئايجالۇن دېگەن جايدا دەپنە قىلىندى. 13 ئۇنىڭدىن كېيىن پىراتونلۇق ھىللەلنىڭ ئوغلى ئابدون ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى. 14 ئۇنىڭ قىرىق ئوغلى ۋە ئوتىتۇز نەۋرىسى بار ئىدى. ئۇلار يەتمىش ئېشەككە منىپ ماڭاتتى. ئۇ ئىسرائىلغا سەككىز يىل ھاكىم بولدى. 15 ئاندىن پىراتونلۇق ھىللەلنىڭ ئوغلى ئابدون ئۆلۈپ، ئەفرائىم زېمىنىدا، ئامالەك كەلىرنىڭ تاغلىق رايوندىكى پىراتون دېگەن جايدا دەپنە قىلىندى.

13

لېكىن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ ئەزىزىدە يەنە رەزىل بولغانلىق قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى قىرىق يىلغىچە فىلىستىيلەرنىڭ قولىغا تاشلاپ قويدى. 2 شۇ چاغدا زورىئام دېگەن جايدا، دان جەمەتىدىن بولغان، مانوئاھ ئىسملىك بىر كىشى بار ئىدى. ئۇنىڭ ئايالى ئۇغماس بولۇپ، ھېچ بالىسى يوق ئىدى. 3 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بۇ ئايالغا ئايان بولۇپ ئۇنىڭغا: ـ مانا، سەن ئۇغماس بولغىنىڭ ئۈچۈن بالا ئۈچىمىدىڭ؛ لېكىن ئەمدى سەن ھاملىدار بولۇپ بىر ئوغۇل ئۇغىسەن. 4 ئەمما سەن سەگەك بولۇپ، شاراب يا‌كى كۆچلۈك ھاراق ئىچمە، ھېچ ناپاك نەرسىنىمۇ يېمىگىن. 5 چۈنكى مانا، سەن ھاملىدار بولۇپ بىر ئوغۇل ئۇغىسەن. بۇ بالا ئانىسىنىڭ قورسىقىدىكى چاغدىن تارتىپ خۇداغا ئاتالغان «نازاري» بولىدىغىنى ئۈچۈن، ئۇنىڭ بېشىغا ھەرگىز ئۇسترا سىلىنمىسۇن. ئۇ ئىسرائىلنى فىلىستىيلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇش ئىشىنى باشلايدۇ، ـ دېدى. 6 ئايال ئېرىنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ مانا، خۇدانىڭ بىر ئادىمى يېنىمغا كەلدى؛ ئۇنىڭ ئۆزىگە خۇدانىڭ پەرىشتىسىدەك، ئىنتايىن دەھشەتلىك ئىكەن؛ لېكىن مەن ئۇنىڭدىن: «نەدىن كەلدىڭ» دەپ سورىمىدىم، ئۇمۇ ئۆز نام-شەرىپىنى ماڭا دەپ بەرمىدى. 7 ئۇ ماڭا: ـ «مانا، سەن ھاملىدار بولۇپ بىر ئوغۇل ئۇغىسەن؛ ئۇ بالا ئانىسىنىڭ قورسىقىدىكى چاغدىن تارتىپ ئۆلىدىغان كۆنگىچە خۇداغا ئاتالغان بىر نازاري بولىدىغان بولغاچقا، ئەمدى سەن شاراب يا‌كى كۆچلۈك ھاراق ئىچمە ۋە ھېچ ناپاك نەرسىنىمۇ يېمىگىن» دېدى، ـ دېدى. 8 بۇنى ئاڭلاپ مانوئاھ پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: ـ ئاھ ۋەيىم، سەن بۇ يەر ئۈچۈن ئەۋەتكەن خۇدانىڭ ئادىمى بەرگىنىنى كېلىپ، ئۇغۇلىدىغان بالىغا نېمە قىلىشىمىز كېرەكلىكىنى ئۆگىتىپ قويسۇن، دەپ ئىلتىجا قىلدى. 9 خۇدا مانوئاھنىڭ دۇئاسىنى ئاڭلىدى؛ ئايال ئېتىزلىقتا ئولتۇرغىنىدا، خۇدانىڭ پەرىشتىسى يەنە ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى. ئەمما ئۇنىڭ ئېرى مانوئاھ ئۇنىڭ قېشىدا يوق ئىدى. 10 ئاندىن ئايال دەرھال يۈگۈرۈۋېرىپ، ئېرىگە خەۋەر بېرىپ: ـ مانا، ھېلىقى كۈنى يېنىمغا كەلگەن ئادەم ماڭا يەنە كۆرۈندى، دېۋىدى، 11 مانوئاھ دەرھال قوپۇپ ئايالىنىڭ كەينىدىن مېڭىپ، ئۇ ئادەمنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ بۇ ئايالغا كېلىپ سۆز قىلغان ئادەم سەنمۇ؟ ـ دەپ سوريۇدى، ئۇ جاۋابەن: ـ شۇنداق، مەندۇرمەن، دېدى. 12 مانوئاھ ئۇنىڭغا: ـ ئېيتقان سۆزلىرىڭ بەجا كەلتۈرۈلگەندە، بالا قايسى تەرىقىدە چوڭ قىلىنىشى كېرەك، ئۇ نېمە ئىشلارنى قىلىدۇ؟ ـ دەپ سوريدى. 13 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى مانوئاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن بۇ ئايالغا ئېيتقان نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىدن ئۇ ھېزى بولۇپ ئۆزىنى تارتسۇن؛ 14 ئۇ ئۆزۈم تېلىدىن چىققان ھېچقانداق نەرسىدن يېمىسۇن، شاراب يا‌كى كۆچلۈك ھاراق ئىچمىسۇن، ھېچ ناپاك نەرسىلەردىن يېمىسۇن، مەن ئۇنىڭغا بارلىق ئەمىر قىلغىنىمنى ئۇتسۇن، دېدى. 15 مانوئاھ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىگە: ـ ئىلتىپات قىلىپ، كەتمەي تۇرسىلا، ئۆزلىرىگە بىر ئوغلاق تەييارلايلى، دېۋىدى، 16 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى مانوئاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ سەن مېنى ئۇتۇپ قالساڭمۇ، مەن ئىنىڭدىن چېمىمەن؛ ئە گەر سەن بىرەر كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈنىماقچى بولساڭ، ئۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنۈشۈڭ كېرەك، دېدى (ئۇنىڭ شۇنداق دېيىشىنىڭ سەۋەبى، مانوئاھ ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىكەنلىكىنى بىلمىگەندى). 17 ئاندىن مانوئاھ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىدىن: ـ ئۆزلىرىنىڭ نام-شەرىپى نېمىدۇ؟ ئېيتسىڭ بە رگەن بولسىلا، سۈزلىرى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىنىدا، سىلگە ھۆرمىتىمىزنى بىلدۈرەتتۇق، ـ دېدى. 18 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ نامىمنى سوراپ قالدىڭغۇ؟ مېنىڭ نامىم كارامەت تىلسىماتۇر، ـ دېدى. 19 شۇنىڭ بىلەن مانوئاھ ئوغلاق بىلەن ئاشلىق ھەدىيەسىنى ئېلىپ بېرىپ ئۇنى قورام تاشنىڭ ئۈستىدە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇندى. پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئاجايىپ كارامەت بىر ئىشنى قىلىپ كۆرسەتتى؛ مانوئاھ ۋە ئايالى قاراپ تۇردى. 20 شۇنداق بولدىكى، ئوت يالقۇنى قۇربانگاھتىن ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەندە، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىمۇ قۇربانگاھتىن چىققان ئوت يالقۇنى ئىچىدە يۇقىرىغا چىقىپ كەتتى. مانوئاھ بىلەن ئايالى بۇنى كۆرۈپ، ئۇلارنى يە رگە تاشلاپ يۈزلىرىنى يە رگە بېقىپ دۇم ياتتى. 21 شۇنىڭدىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى مانوئاھقا ۋە ئۇنىڭ ئايالىغا قايتا كۆرۈنمىدى. مانوئاھ شۇ ۋاقىتتا ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىكەنلىكىنى بىلدى.

22 ئاندىن مانوئاھ ئايالىغا: ـ مانا، بىز چوقۇم ئۆلىمىز، چۈنكى بىز خۇدانى كۆردۇق! ـ دېدى. 23 لېكىن ئايالى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئە گەر پەرۋەردىگار بىزنى ئۆلتۈرۈشكە لايىق كۆرگەن بولسا، ئۇنداقتا ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئاشلىق ھەدىيەنى قوبۇل قىلمىغىنىدە قوپۇل قىلمىغان بولاتتى، بۇ ئىشنىمۇ كۆرسەتمىگەن بولاتتى ۋە شۇنداقلا بۇنداق سۈزلەرنى بە رگە ئېتىمىغان بولاتتى، ـ دېدى.

24 شۇ ئىشتىن كېيىن ئايال بىر ئوغۇل تۇغدى، ئۇنىڭ ئىسمىنى شمشون قويدى. بۇ بالا تۇسۇپ، چوڭ بولدى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنى بەركەتلىدى. 25 زوربئاھ بىلەن ئەشتائولنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ماھانەھ-دانىدا پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭغا تۇز تەسىرىنى كۆرسىتىشكە باشلىدى.

14 بىر ۋاقىتتا، شمشون تىمناھقا چۈشۈپ، ئۇ يەردە بىر قىزنى كۆردى؛ ئۇ فىلىستىي قىزلىرىدىن بىرى ئىدى. 2 ئۇ شۇ يەردىن چىقىپ ئاتا-ئانىسىنىڭ يېنىغا قايتىپ: ـ مەن تىمناھدا فىلىستىي قىزلىرىدىن بىرىنى كۆردۇم، ئۇنى ماڭا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بېرىڭلار، ـ دېدى. 3 بىراق ئاتا-ئانىسى ئۇنىڭغا: ـ قېرىنداشلىرىڭىنىڭ قىزلىرىنىڭ ئىچىدە ياكى بىزنىڭ پۈتكۈل قوۋممىزنىڭ ئارىسىدىن ساڭا بىر قىز چىقماسمۇ؟ ئېمشقا خەتنىسىز بولغان فىلىستىيلەرنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇلاردىن خوتۇن ئالماقچى بولىسەن؟ ـ دېدى، ئەمما شمشون ئاتىسىغا: ـ ئۇنى ماڭا ئېلىپ بەرگىن، چۈنكى ئۇ ماڭا بەك ياقتى، ـ دېدى. 4 ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى بۇ ئىشنىڭ پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بولغىنىنى بىلمىدى. چۈنكى فىلىستىيلەر شۇ چاغدا ئىسرائىل ئۆستىدىن ھۆكۈم سۈرۈپ تۇرغان بولغاچقا، ئۇ فىلىستىيلە رگە تاقابىل تۇرۇشقا پۇرسەت يارىتالمىچى ئىدى. 5 ئەمدى شمشون ئاتا-ئانىسى بىلەن تىمناھقا چۈشتى؛ ئۇلار تىمناھدىكى ئۈزۈمزارلىقلارغا يېتىپ كەلگەندە، مانا بىر ياش شىر ھۇركىرىگەن پېتى ئۇنىڭغا ئېتىلدى. 6 شۇئان پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇ قولىدا ھېچنېمە بولمىغان ھالەتتە شىرنى ئۆتۈپ، ئۇنى ئوغلاقنى يىرتقاندەك يىرتىپ تىتما-تىتما قىلىۋەتتى. لېكىن ئۇ بۇ ئىشنى ئاتا-ئانىسىغا يېنىغا كەلگەندە، ئۇلارغىمۇ بەردى، ئۇلارمۇ يېدى، لېكىن ئۇزىنىڭ ھەسەلنى شىرنىڭ ئىسكېلىتىنىڭ ئىچىدە ئېلىپ كەلگىنىنى ئۇلارغا دېمىدى. 10 ئۇنىڭ ئاتاسىنى [ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ] چۈشۈپ قىزنىڭ ئۆيىگە كەلدى، ئۇ يەردە شمشون بىر زىياپەت بەردى، چۈنكى يۇرۇندىلا توي قىلىدىغان يىگىتلەر شۇنداق قىلىدىغان رەسىم-قائىدە بار ئىدى. 11 ئۇلار شمشونى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇشتا ئوتتۇز يىگىتنى تېپىپ كەلدى؛ ئۇلار ئۇنىڭغا ھەمراھ بولدى. 12 شمشون ئۇلارغا: ـ مەن سىلەردىن بىر تېپىشماق سورايمەن، ئەگەر سىلەر زىياپەت قىلىنىدىغان يەتتە كۈن ئىچىدە ئۇنىڭ مەنىسىنى ماڭا دەپ بېرەلىسە گىلار، مەن سىلە رگە ئوتتۇز دانە كاتاپ كوينەك بىلەن ئوتتۇز يۇرۇش ئېگىن بېرىمەن؛ 13 ئەگەر ئۇنى يېشىپ بېرەلمىسە گىلار، سىلەر ماڭا ئوتتۇز دانە كاتاپ كوينەك بىلەن ئوتتۇز يۇرۇش ئېگىن بېرىگىلار، ـ دېدى. ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ ماقۇل، ئۇنداق بولسا تېپىشمىقىڭنى ئېيتقىن، قېنى ئاڭلايلى، ـ دېدى. 14 ئۇ ئۇلارغا: ـ يېيىلىدىغىنى يېگۈچىنىڭ ئىچىدە چىقتى؛ تاتلىق كۆچىتۇڭگۈرنىڭ ئىچىدە چىقتى، [بۇ نېمە]؟ ـ دېدى. ئۇلار ئۈچ كۈنگىچە بۇ تېپىشماقنى تاپالمىدى. 15 يەتتىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇلار شمشوننىڭ ئايالىنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ سەن ئېرىڭنى ئالداپ-سىيلاپ، تېپىشماقنىڭ مەنىسىنى بەرگە ئېيتىپ بېرىشكە ماقۇل قىلغىن؛ بولمىسا سېنى ئاتاڭنىڭ ۋېنى بىلەن قوشۇپ كويدۇرۇۋېتىمىز. سىلەر بىزنى يوقسۇل قىلىشقا بۇ يەر گە چاقىرغانمۇ؟! ـ دېدى. 16 شمشوننىڭ ئايالى ئۇنىڭ ئالدىدا يىغلاپ تۇرۇپ: ـ سەن ماڭا ئۆچ، مېنى پەقەت سۆيمەيسەن، سەن مېنىڭ قوۋممىنىڭ بالىلىرىدىن بىر تېپىشماقنى سوردىڭ، ئەمما ماڭا مەنىسىنى ئېيتىپ بەرمىدىڭ، دەپ يىغلىغىلى تۇردى. شمشون ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ مانا، مەن ئۇنى ئاتا-ئانامغىمۇ دەپ بەرمىگەن تۇرسام، ساڭا دەپ بېرەمدىم؟ ـ دېدى. 17 زىياپەت ئوتكۈزۈلگەن يەتتە كۈندە ئۇ ئېرىنىڭ ئالدىدا يىغلاپلا يۇردى. شۇنداق بولدىكى، يەتتىنچى كۈنى بولغاندا ئايالى ئۇنى قىستاپ تۇرۇۋالغاچقا، ئۇنىڭغا تېپىشماقنىڭ مەنىسىنى ئېيتىپ بەردى. ئاندىن ئايال يېرىپ ئۆز خەلقىنىڭ ئادەملىرىگە تېپىشماقنىڭ مەنىسىنى دەپ بەردى. 18 شۇنىڭ بىلەن يەتتىنچى كۈنى كۈن پاتماستا، شەھەرنىڭ ئادەملىرى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ھەسەلدىنمۇ تاتلىقى بارمۇ؟ شىردىنمۇ كۈچىتۇڭگۈرى بارمۇ؟ ـ دېدى. ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئەگەر سىلەر مېنىڭ ئىنىكىم بىلەن يەر ئاغدۇرمىغان بولسا گىلار، تېپىشمىقىمنى ھەرگىز تاپالمايتىگىلار! ـ دېدى. 19 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشتى؛ ئۇ ئاشكېلونغا چۈشۈپ، ئاشكېلوندىكىلەردىن ئوتتۇز كىشىنى ئۆلتۈرۈپ، ئۇلاردىن ئولجا تېلىپ، ئولجىدىن ئىگىنىلەرنى تېلىپ كېلىپ، تېپىشماقنىڭ مەنىسىنى يېشىپ بە رگەنلە رگە بەردى. شۇنىڭدەك شمشوننىڭ غەزىپى كېلىپ، ئاتا-ئانىسىنىڭ ۋېگىگە يېنىپ كەتتى. 20 ئاندىن شمشوننىڭ ئايالى شمشوننىڭ ھەمراھلىرىدىن قىلداش بولغان يىگىتكە تەۋە قىلىندى.

15 ئەمما بىرنەچچە ۋاقىت ئۆتۈپ بۇغداي ئورۇش مە زگىلى كەلگەندە شۇنداق بولدىكى، شمشون بىر ئوغلاقنى ئېلىپ ئۆز ئايالىنىڭ ۋېگىگە بېرىپ: «مەن خوتۇنۇمنىڭ قېشىغا ئۆنىڭ ھۇجرىسىغا كىرىمەن» دېدى. لېكىن ئايالىنىڭ ئاتاسى ئۇنى ئىچكىرىگە كىرىشىگە يول قويمىدى. 2 قېينىتاتىسى ئۇنىڭغا: ـ مەن ھەققىمەتەن سېنى ئۆنىڭغا مۇتلەق ئۆچ بولۇپ كەتتى، دەپ ئويلىدىم، شۇڭا مەن ئۇنى سېنىڭ قولىدىشكىزغا بېرىۋەتكەندىم. ھالبۇكى، ئۇنىڭ كىچىك سىڭلىسى ئۆنىڭدىن ئېخىمۇ چىرايلىقمۇ؟ ئۇنىڭ ئورنىغا شۇنى ئالغان بولسىڭىز! ـ دېدى. 3 ئەمما شمشون ئۇلارغا: ـ ئەمدى مەن بۇ قېتىم فىلىستىيلە رگە زىيان يەتكۈزسەم، ماڭا گۇناھ بولمايدۇ! ـ دېدى. 4 شۇنى دەپ شمشون بېرىپ ئۈچ يۈز چىلبۇرنى تۇتۇپ كېلىپ، ئۇتقاشلارنى تەيىارلاپ، چىلبۇرىلەرنى جۈپلەپ قۇيرۇقلىرىنى بىر-بىرىگە چېتىپ، ئىككى قۇيرىقىنىڭ ئوتتۇرىسىغا بىردىن ئوتقاشنى ئاستى؛ 5 ئوتقاشلارغا ئوت يېقىپ چىلبۇرىلەرنى ئېلىپ بېرىپ، فىلىستىيلەرنىڭ ئېتىزدىكى ئورمىغان زىرائەتلىرىگە قويۇپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ دۆۋە-دۆۋە ئۇنچىلەرنى، ئورۇلمىغان زىرائەتلەرنى، شۇنداقلا زەيتۇن باغلىرىنمۇ كويدۇرۇۋەتتى. 6 فىلىستىيلەر بۇنى كۆرۈپ: بۇنى كىم قىلدى، ـ دەپ سورىسا، خەلق جاۋاب بېرىپ: ـ تىمناھلىق ئادەمنىڭ كۈيئوغلى شمشون قىلدى؛ قېينىتاتىسى ئۇنىڭ ئايالىنى ئۇنىڭ قولىدىشىغا بېرىۋەتكىنى ئۈچۈن شۇنداق قىلدى، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيلەر چىقىپ، ئۇ ئايال بىلەن ئاتاسىنى ئوتتا كويدۇرۇۋەتتى. 7 شمشون ئۇلارغا: ـ سىلەر شۇنداق قىلغىنىڭلار ئۈچۈن، مەن سىلەردىن ئىنتىقام ئالماي بولدى قىلمايمەن، ـ دېدى. 8 شۇنىڭ بىلەن شمشون ئۇلارنى قىر-چاپ قىلىپ قەتل قىلىۋەتتى؛ ئاندىن ئۇ بېرىپ ئېتام قورام تېشىنىڭ ئۆڭكىرىدە تۇردى. 9 ئۇ ۋاقىتتا فىلىستىيلەر چىقىپ، يەھۇدا يۇرتىدا چېدىر تىكىپ، لېھى دېگەن جايدا يېيىلدى. 10 يەھۇدالار بولسا: ـ نېمشقا بە رگە ھۇجۇم قىلمايچى بولىسىلەر؟ ـ دېۋىدى، ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ بىز شمشوننى ئۇتۇپ باغلاپ، ئۇ بە رگە قانداق قىلغان بولسا، بىزمۇ ئۇنىڭغا شۇنداق قىلىمىز، دەپ چىقتۇق، ـ دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا يۇرتىدىكى ئۈچ مىڭ كىشى ئېتام قورام تېشىنىڭ ئۆڭكىرىگە چۈشۈپ، شمشونغا: ـ سەن فىلىستىيلەرنىڭ ئۈستىمىزدىن ھۆكۈم سۈرۈۋاتقىنىنى بىلمەمسەن؟ شۇنى بىلىپ تۇرۇپ، سەن نېمشقا بە رگە شۇنداق قىلدىڭ؟ ـ دېدى. ئۇ ئۇلارغا: ـ «بىز ئۇزىمىز ساڭا ھۇجۇم قىلىپ ئۇلتۇرمەيمىز»، دەپ ماڭا قەسەم قىلىگىلار، دېدى. 13 ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ سېنى ئۇلتۇرمەيمىز؛ پەقەت سېنى چىڭ باغلاپ، ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بېرىمىز؛ ھە رگىز ئۇلۇمگە مەھكۇم قىلمايمىز، دەپ جاۋاب بە ردى. شۇنى دەپ ئۇلار ئىككى يېڭى تارغانچا بىلەن ئۇنى باغلاپ، قورام تاشنىڭ ئۈستىدىن ئېلىپ ماڭدى. 14 ئۇ لېھىگە كەلگەندە، فىلىستىيلەر ۋارقىراشقىنىچە ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈشۈپ كەلدى. ئەمما پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، قوللىرىنى باغلىغان تارغانچىلار ئوت تۇتاشقان كەندىر يېپىدەك ئۆزۈلۈپ، ئۆڭىچىلەر قوللىرىدىن يېشىلىپ كەتتى. 15 ئاندىن ئۇ ئېشەك كىنىڭ يېڭى بىر ئېڭەك سۆڭىكىنى كۆرۈپ، قولىنى ئۇزىتىپلا ئېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن مىڭ ئادەمنى ئۇرۇپ ئۇلتۇردى. 16 شمشون: ـ «ئېشەك كىنىڭ بىر ئېڭەك سۆڭىكى بىلەن ئادەملەرنى ئۇلتۇرۇپ، ئۇلارنى دۆۋە-دۆۋە قىلىۋەتتىم، ئېشەك كىنىڭ بىر ئېڭەك سۆڭىكى بىلەن مىڭ ئادەمنى ئۇلتۇردۇم!» ـ دېدى. 17 بۇلارنى دەپ ئېشەك كىنىڭ ئېڭەك سۆڭىكىنى تاشلىۋەتتى. شۇنىڭدەك ئۇ شۇ جايغا «راموت-لېھى» دەپ نام قويدى. 18 ئۇ ئىنتايىن ئۇسساپ پەرۋەردىگارغا يېرىلىپ قىلىپ: ـ سەن ئۆز قۇلۇڭنىڭ قولى بىلەن بۇنچە چوڭ نۇسرەتنى بارلىققا كەلتۈردۈڭ، ئەمدى مەن ھازىر ئۇسسۇزلۇقتىن ئۆلۈپ، خەتنىسىزلەرنىڭ قولىغا چۈشۈپ قالارمەنمۇ؟ ـ دېدى. 19 شۇنىڭ بىلەن خودا لېھىدىكى ئازگالنى يارىدى، سۇ ئۇنىڭدىن ئۇرغۇپ چىقتى. شمشون ئىچىپ، روھى ئۇرغۇپ جان كىردى. بۇ سەۋەبتىن بۇ [بۇلاققا] «ئەن-ھاككورە» دەپ نام قويۇلدى؛ تا بۈگۈنگىچە ئۇ لېھىدا بار. 20 شمشون فىلىستىيلەرنىڭ دەۋرىدە يىگىرمە يىلغىچە ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى.

16 ئاندىن شمشون گازاغا باردى، ئۇ ئۇ يەردە بىر پاھىشە ئايالنى كۆرۈپ، كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن يېقىنچىلىق قىلدى. 2 لېكىن گازالىقلار بىرسىنىڭ: ـ شمشون بۇ يە رگە كەلدى، دېگىنىنى ئاڭلاپ، [شەھەرنى] قورشاپ، كېچىچە شەھەرنىڭ قوۋۇقىدا ئۈن چىقارماي ماراپ تۇردى ۋە: ئەتە تاڭ يورۇغاندا ئۇنى ئۆلتۈرىمىز، ـ دېيىشتى. 3 شمشون يېرىم كېچىگىچە ياتتى؛ ئاندىن ئورنىدىن تۇرۇپ شەھەر قوۋۇقىنىڭ ئىككى قانىتىنى تۇتۇپ، ئۇنى ئىككى كېبىشكى ۋە بالداق-تاقىقى بىلەن قوشۇپ، بىراقلا قومۇرۇپ، ئۇستىنىسىگە ئارتىپ ھېبرونىنىڭ ئۆدۈلىدىكى تاغقا ئېلىپ چىقىپ كەتتى. 4 كېيىن ئۇ سورەك جىلغىسىدا ئولتۇرۇشلۇق دىلىلاھ ئىسىملىك

بىر ئايالنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئاشىق بولۇپ قالدى. **5** بۇنى بىلىپ فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۇ ئايالنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ سەن ئۇنى ئالداپ، ئۇنىڭ كۈچىتۈگىگىزلۇكىنىڭ زادى نەدىن بولغانلىقىنى كولاپ سوراپ، بىزنىڭ قانداق قىلساق ئۇنى يېڭەلەيدىغانلىقىمىزنى، ئۇنى باغلاپ يېسۇندۇرالايدىغانلىقىمىزنى ئېيتىپ بەرسەڭ، بىز ھەربىرىمىز ساڭا بىر مىڭ بىر يۈز كۈمۈش تەڭگە بېرىمىز، ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن دىلىلاھ شىمشوندىن: ـ سەن كۈچىتۈگىگىزلۇكۈڭنىڭ زادى نەدىن بولغانلىقىنى، شۇنداقلا قانداق قىلغاندا سېنى باغلاپ يېسۇندۇرغىلى بولىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بەرگىن! ـ دېدى. **7** شىمشون ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ تاۋەملەر مېنى يەتتە تال قۇرۇتۇلمىغان يېڭى يا كىرىچى بىلەن باغلىسا، مەن ئاجىزلاپ باشقا ئادەملەردەك بولۇپ قالىمەن، ـ دېدى. **8** شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرى يەتتە تال قۇرۇتۇلمىغان يېڭى يا كىرىچنى ئېلىپ كېلىپ، بۇ ئايالنا بېرىۋىدى، ئۇ بۇ كىرىچلەر بىلەن ئۇنى باغلاپ قويدى **9** (دىلىلاھ بىرنەچچە ئادەمنى ھۇجىرىدا پايلاپ تۇرۇشقا يوشۇرۇپ قويغاندى). ئۇ شىمشوننغا: ـ ئەي شىمشون، فىلىستىيەلەر سېنى ئۇتقىلى كەلدى! ـ دېدى. ئۇ قويۇپ كىرىچلەرنى چىگە شوينا ئوتىنا كويۇپ ئۈزۈلۈپ كەتكەندەك ئۈزۈۋۈەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ كۈچىتۈگىگىزلىكىنىڭ سىرى ئاشكارىلانمىدى. **10** بۇنى كۆرۈپ دىلىلاھ شىمشوننغا: ـ مانا، سەن مېنى ئالداپ، ماڭا يالغان ئېيتىپسەن! ئەمدى ماڭا سېنى نېمە بىلەن باغلىسا بولىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بەرگىن، ـ دېدى. **11** ئۇ جاۋاپ بېرىپ: ـ ئادەملەر مېنى ھېچ ئىشلەتمىگەن يېڭى ئارغامچا بىلەن باغلىسا، مەن ئاجىزلاپ باشقا ئادەملەردەك بولۇپ قالىمەن، ـ دېدى. **12** شۇنىڭ بىلەن دىلىلاھ يېڭى ئارغامچا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى باغلاپ: ـ ئەي شىمشون، فىلىستىيەلەر سېنى ئۇتقىلى كەلدى! ـ دېدى (ئەسلىدە بىرنەچچە ئادەم ھۇجىرىدا يوشۇرۇنۇپ، ئۇنى پايلاپ تۇرۇشقاندى). لېكىن شىمشون ئۇز قولىدىكى ئارغامچىلارنى يېنى ئۇ زۆگىنىدەك ئۈزۈپ تاشلىدى. **13** بۇنى كۆرۈپ دىلىلاھ شىمشوننغا: ـ سەن ھازىرغىچە مېنى ئالداپسەن، ماڭا يالغان ئېيتىپسەن؛ ئەمدى ماڭا سېنى نېمە بىلەن باغلىسا بولىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بەرگىن، ـ دېدى. ئۇ جاۋاپ بېرىپ: ـ سەن مېنىڭ بېشىمدىكى يەتتە ئۇرۇم چاچنى د ۇكاندىكى ئۇرۇش يىپ بىلەن قوشۇپ ئۇرۇپ قويساڭلا بولىدۇ، ـ دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن [شىمشون ئۇخلىغاندا ئۇ ئۇنىڭ بېشىدىكى يەتتە تال چاچنى ئۇرۇش يىپ بىلەن قوشۇپ ئۇرۇپ]، قوزۇققا باغلاپ قويۇپ ئۇنىڭغا: ـ ئەي شىمشون، فىلىستىيەلەر سېنى ئۇتقىلى كەلدى! ـ دېدى. شىمشون ۇيقۇدىن ۇيغىنىپ، ئۇرۇش يىپ بىلەن قوزۇقنى بىراقلا تارتىپ يۇلىۋەتتى. **15** تاۋەن ئايال ئۇنىڭغا: ـ ماڭا كۆڭلۈڭ يوق ئۇرۇپ، قانداقسىگە ساڭا ئاشىق بولدۇم، دەيسەن؟ سەن مېنى ئۈچ قېتىم ئالداپ، كۈچىتۈگىگىزلۇكۈڭنىڭ نەدىن بولغانلىقىنى ماڭا ئېيتىپ بەرمىدىڭغۇ، ـ دېدى. **16** ئۇنىڭ ھە دېگىلى سۈزلىرى بىلەن ئۇنى قىستاشلىرى ۋە يالۋۇرۇشلىرى بىلەن شىمشوننىڭ تۇلگۇدەك ئىچى پۇشتى ۋە شۇنداق بولدىكى، **17** ئۇ كۆڭلىدىكى سىرىنى قويماي ئۇنىڭغا ئاشكارا قىلىپ: ـ مەن ئانامنىڭ قورسقىدىكى چاغدىن تارتىپ خۇداغا ئاتىلىپ نازاريې بولغىنم ئۈچۈن، بېشىمغا ھە دېگىز ئۈسترا سېلىنىپ باقمىغان؛ ئەگەر مېنىڭ چېچىم چۈشۈرۈۋېتىلسە، كۈچۈم مەندىن كېتىپ، مەن ئاجىزلاپ باشقا ئادەملەردەك بولۇپ قالىمەن، ـ دېدى. **18** دىلىلاھ ئۇنىڭ ئۇزىگە كۆڭلىدىكى ھەممە سىرىنى دەپ بە رگىننى كۆرۈپ، فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرىنى چارقىرىپ كېلىشكە ئادەم ماڭدۇرۇپ: ـ «بۇ قېتىم سىلەر يەنە بىر چىقىڭلار، چۈنكى شىمشون كۆڭلىدىكى ھەممە سىرنى ماڭا ئاشكارا قىلدى» دېدى. شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرى قوللىرىغا كېزىمۇشەرنى ئېلىپ، ئۇنىڭ قېشىغا چىقتى. **19** تاۋەن دىلىلاھ ئۇنى ئۇز يوتىسىغا ياتقۇزۇپ، ئۇخلىتىپ قويۇپ، بىر ئادەمنى چاقىرىپ كىرىپ ئۇنىڭ بېشىدىكى يەتتە ئۇرۇم چاچنى چۈشۈرۈۋەتتى، شۇنداق قىلىپ ئۇ شىمشوننىڭ بوزەك قىلىنىشنى باشلىغۇچى بولدى. شىمشون كۈچىدىن كەتكەندى. **20** ئۇ: ـ ئەي شىمشون، فىلىستىيەلەر سېنى ئۇتقىلى كەلدى! ـ دېۋىدى، ئۇ ۇيقۇدىن ۇيغىنىپ: ـ مەن ئۇرۇنۇمدىن ئۇرۇپ، ئىلگىرىكى بىرقانچە قېتىمقىدەك، بوشىنىپ كېتىمەن، دەپ ۇيلىدى. لېكىن ئۇ يەھۋەردىگارنىڭ ئۇزىدىن كەتكىنىنى بىلمەيتتى. **21** شۇنىڭ بىلەن، فىلىستىيەلەر ئۇنى ئۇتۇۋېلىپ، كۆزلىرىنى ۇيۇپ، گازاغا ئېلىپ چۈشۈپ، ئۇنى مىس زەنجىرلەر بىلەن باغلاپ، زىندانىدا ئۇن تارتىشقا سالدى. **22** لېكىن بېشىدىكى چۈشۈرۈۋېتىلگەن چېچى يەنە ئۆسۈشكە باشلىدى. **23** كېيىن، فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۇز ئىلاھى بولغان داگون ئۈچۈن چوڭ بىر قۇربانلىق ئۈتكۈزۈشكە ھەم تەبرىكلەپ شادلىنىشقا يىغىلدى. چۈنكى ئۇلار: ـ مانا، ئىلاھىمىز دۈشمىنىمىز بولغان شىمشوننى قولىمىزغا تاپشۇرۇپ بەردى، ـ دېيىشتى. **24** خەلق شىمشوننى كۆ رگەنده، ئۇز ئىلاھىنى داگلار: ـ ئىلاھىمىز بولسا، يۇرتىمىزنى ۋەيران قىلغۇچىنى، ئادەملىرىمىزنى كۆپ ئۆلتۈرگەن دۈشمىنىمىزنى قولىمىزغا چۈشۈرۈپ بەردى! ـ دېيىشتى. **25** ئۇلار تازا شاد-خۇراملىق كەيپىگە چۈمۈپ: ـ شىمشون كەلتۈرۈلسۈن، ئۇ بەزگە بىر ۇيۇن كۆرسىتىپ بەرسۈن، دېيىشتى، ئۇلار شىمشوننى زىندانىدىن ئېلىپ چىقتى. ئۇ ئۇلارنىڭ ئالدىدا ۇيۇن كۆرسەتتى. ئەمدى ئۇلار ئۇنى ئىككى تۈۋرۈكنىڭ تۈۋىگە تۈرۈرىسدا توختىتىپ قويغاندى. **26** شۇنىڭ بىلەن شىمشون قولىنى تۇتۇپ تۇرغان يىگىتكە: ـ مېنى قويۇۋەت، ۇينى كۆتۈرۈپ تۇرغان تۈۋرۈكلەرنى سىلاپ، ئۇلارغا يۆلىنىۋالغىلى قويغايسەن، ـ دېدى. **27** ئۇ چاغدا ئۇي ئەر-ئاياللار بىلەن لىق تولغاندى، فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ھەممىسىمۇ شۇ يەردە ئىدى؛ ئۈگىدىمۇ شىمشوننىڭ كۆرسىتىۋاتقان ۇيۇنىنى كۆرۈۋاتقان تەخمىنەن ئۈچ مىڭچە ئەر-ئايال بار ئىدى. **28** شىمشون پەرۋەردىگارغا ندا قىلىپ: ـ ئەي رەب پەرۋەردىگار، مېنى ياد قىلىپ پەقەت مۇشۇ بىر قېتىم ماڭا كۈچ ئاتا قىلغايسەن؛ ئى خۇدا، شۇنىڭ بىلەن ئىككى كۆزۈمنىڭ ئىنتىقامىنى فىلىستىيەلەردىن بىر يولىلا ئالغۇزغايسەن! ـ دېدى. **29** شىمشون شۇلارنى دەپ ۇينى كۆتۈرۈپ تۇرغان ئوتتۇرىدىكى ئىككى تۈۋرۈكنى تۇتۇۋالدى؛ بىرىنى ئوڭ قولى بىلەن، يەنە بىرىنى سول قولى بىلەن تۇتۇپ، ئۇلارغا تايىنىپ تۇردى. **30** ئاندىن: «فىلىستىيەلەر بىلەن بىرلىكتە ئۇلاپ كەتسەم!» دەپ بەدىنى ئېگىپ كۈچىنى يىغىپ [ئىنتىرىۋىدى]، ئۇي ئۇرۇلۇپ، ئۇ يەردىكى ئەمىرلەر بىلەن بارلىق خەلقنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. ئۇنىڭ بىلەن ئۇز ئۆلۈمى بىلەن ئۆلتۈرگەن ئادەملەر ئۇنىڭ تىرىك ۋاقتىدا ئۆلتۈرگەنلىرىدىن كۆپ بولدى. **31** ئاندىن كېيىن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى ۋە ئاتىسىنىڭ بارلىق جەمەتى چۈشۈپ، ئۇنى كۆتۈرۈپ، زورىئاھ بىلەن ئەشتائولنىڭ ئوتتۇرىسىغا ئېلىپ بېرىپ، ئاتىسى مانوئاھنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلدى. ئۇ يىگىرمە يىل ئىسرائىلغا ھاكىم بولغاندى.

17

ئەفرائىمنىڭ تاغلىرىدا مىكاھ ئىسملىك بىر كىشى بار ئىدى. **2** ئۇ ئانىسىغا: ـ سېنىڭ ھېلىقى بىر مىڭ بىر يۈز كۈمۈش تەڭگەڭ ئوغرىلاپ كېتىلگەنىدى، سەن تەڭگىلەرنى قارغىدىڭ ۋە ۇنى ماڭا دەپ بەردىڭ. مانا، كۈمۈش مەندە، ئۇنى مەن ئالغانىدىم، دېۋىدى، ئانىسى: ـ ئەي ئوغلۇم، پەرۋەردىگار سېنى بەركەتلىگەي!؛ ـ دېدى. **3** مىكاھ بۇ بىر مىڭ بىر يۈز كۈمۈش تەڭگىنى ئانىسىغا ياندۇرۇپ بەردى. ئانىسى: ـ مەن ئەسلىدە بۇ ۇنۇنى سەن ئوغلۇمنى دەپ پەرۋەردىگارغا بېغىشلاپ، ئۇنىڭ بىلەن ۇيىما بۇت ۋە قېيما بۇت ياساشقا ئاتىۋەتكەنىدىم؛ ئەمدى يەنىلا ساڭا بېرەي، دېدى. **4** لېكىن مىكاھ كۈمۈشنى ئانىسىغا قايتۇرۇپ بەردى؛ ئانىسى ئۇنىڭدىن ئىككى يۈز كۈمۈش تەڭگىنى ئېلىپ بىر زە رگە رگە بېرىپ، بىر ۇيىما بۇت بىلەن بىر قېيما بۇت ياساتتى، ئۇلار مىكاھنىڭ ۇيىگە قويۇپ قويۇلدى. **5** مىكاھ دېگەن بۇ كىشى ئەسلىدە بىر يۇتخانا پەيدا قىلغان، شۇنىڭدەك ئۇنىڭگە بىر ئەفود بىلەن بىرنەچچە «تەرافىم»نى ياسىغاندى؛ ئاندىن ئۇز ئوغۇللىرىدىن بىرىنى كاھىنلىققا مەخسۇس تەيىنلەپ، ئۇنى ئۇنىڭگە كاھىن قىلدى. **6** شۇ كۈنلەردە ئىسرائىلدا ھېچ پادىشاھ بولمىدى؛ ھەر كىم ئۇز نەزىرىدە ياخشى كۆرۈنگەننى قىلاتتى. **7** يەھۇدا جەمەتىنىڭ تەۋەسىدىكى بەيت-لەھەمدە لاۋۋي قېبىلىسىدىن بولغان بىر يىگىت بار ئىدى، ئۇ شۇ يەردە مۇساپىر بولۇپ ئۇرۇپ قالغانىدى. **8** بۇ يىگىت بىر جاي تېپىپ ئۇراي دەپ، يەھۇدالارنىڭ يۇرتىدىكى بەيت-لەھەم شەھىرىدىن چىقتى. ئۇ سەپەر قىلىپ، ئەفرائىم تاغلىقىغا، مىكاھنىڭ ۇيىگە كېلىپ چۈشتى. **9** مىكاھ ئۇنىڭدىن: ـ قەيەردىن كەلدىڭ، دەپ سورىۋىدى، ئۇ ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ مەن يەھۇدالارنىڭ يۇرتىدىكى بەيت-لەھەملىك بىر لاۋۋىمەن، بىر جاي تېپىپ ئۇراي دەپ چىقتىم، ـ دېدى. **10** مىكاھ ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداق بولسا مەن بىلەن ئۇرۇپ، ماڭا ھەم ئاتا ھەم كاھىن بولۇپ بە رگىن؛ مەن ساڭا ھەر يىلى ئون كۈمۈش تەڭگە، بىر يۈرۈش ئېگىن ۋە كۈندىلىك يېمەك-ئىچمەكىڭنى بېرەي، ـ دېدى. بۇنى ئاڭلاپ لاۋۋي كىشى ئۇنىڭگىگە كىردى. **11** لاۋۋي ئۇ كىشى بىلەن ئۇرۇشقا رازى بولدى؛ يىگىت شۇ كىشىگە ئۇز ئوغۇللىرىدىن بىردەك بولۇپ قالدى. **12** ئاندىن مىكاھ بۇ لاۋۋي كىشىنى [كاھىنلىققا] مەخسۇس تەيىنلىدى. شۇنىڭ بىلەن [لاۋۋي] يىگىت ئۇنىڭغا كاھىن بولۇپ، مىكاھنىڭ ۇيىدە ئۇرۇپ قالدى. **13** ئاندىن مىكاھ: ـ بىر لاۋۋي كىشى ماڭا كاھىن بولغىنى ئۈچۈن، پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا ياخشىلىق قىلىدىغىنىنى بىلىمەن، ـ دېدى.

18

شۇ كۈنلەردە ئىسرائىلدا ھېچ پادىشاھ بولمىدى؛ شۇنداقلا شۇ كۈنلەردە دانلارنىڭ قەبىلىسى ئۇزلىرىگە ئولتۇراقلىششى ئۈچۈن جاي ئىزدەۋاتقاندى، چۈنكى شۇ كۈنگىچە ئۇلار ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئارىسىدا چەك تاشلىنىپ بېكىتىلگەن مىراس زېمىنغا ئېرىشمىگەندى. **2** شۇنىڭ بىلەن دانلار يۇتكۈل جەمەتىدىن زورىئاھ ۋە ئەشتائولدا ئولتۇرۇشلۇق بەش پالۋانى زېمىنى چارلاپ كېلىشكە ئەۋەتتى ۋە ئۇلارغا تاپىلاپ: ـ سىلەر بېرىپ زېمىنى چارلاپ كېلىڭلار، دېدى، ئۇلار سەپەر قىلىپ ئەفرائىم تاغلىق يۇرتىغا كېلىپ مىكاھنىڭ ۇيىگە چۈشۈپ ئۇ يەردە قوندى. **3** ئۇلار مىكاھنىڭ ۇيىنىڭ يېنىدا ئۇرغىنىدا لاۋۋي يىگىتنىڭ ئاۋازىنى تونۇپ، ئۇنىڭ قېشىغا

كىرىپ تۇنىگۈن: ـ سىنى كىم بۇ جايغا ئېلىپ كەلدى؟ بۇ يەردە نېمە ئىش قىلىسەن؟ بۇ جايدا نېمىگە ئېرىشتىڭ؟ ـ دەپ سوردى. **4** تۆ تۆلارغا جاۋابەن: ـ مىكاھ ماگۇ مۇنداق-مۇنداق قىلىپ، مېنى ياللاپ تۇرۇنگە كاھىن قىلدى، دېدى. **5** بۇنى ئاگلاپ تۇلار تۇنىگۈنگا: ـ تۇنداق بولسا بىزنىڭ ماگۇغان سەپىرىمىزنىڭ ئوگۈشلۈق بولىدىغانلىقىنى بىلمىكىمىز تۇچۇن، خۇدادىن سوراپ بە رگىن، ـ دېدى. **6** كاھىن تۇلارغا: ـ خاتىرجەم بېرىۋېرىڭلار. ماگۇغان يولۇگلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىدۇر، ـ دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن بۇ بەش ئادەم چىقىپ، لائىش دېگەن جايغا يېتىپ كەلدى. تۇلار تۆ يەردىكى خەلقنىڭ تىنچ-ئامان ياشاۋاتقىنىنى، تۇرمۇشىنىڭ زىدونىيلارنىڭ تۇرپ-ئادەتلىرى بويىچە ئىگەنلىكىنى، خاتىرجەملىك ۋە راھەت ئىچىدە تۇرۇۋاتقىنىنى كۆردى؛ شۇ زېمىندا تۇلارنى خار قىلغۇچى ھېچقانداق ھوقۇقدار يوق ئىدى، تۇلار زىدونىيلاردىن يىراقتا تۇراتتى، شۇنداقلا باشقىلار بىلەنمۇ ھېچقانداق باردى-كەلدى قىلىشمايتتى. **8** [بەش پالۋان] زوربىئاھ ۋە ئەشتائۇلغا تۇز قېرىندىشلىرىنىڭ قىسقىسا قايتىپ كەلدى. قېرىندىشلىرى تۇلاردىن: ـ نېمە خەۋەر ئېلىپ كەلدىلار؟ ـ دەپ سوردى. **9** تۇلار جاۋابەن: ـ بىز قوپۇپ تۇلارغا ھۇجۇم قىلايلى! چۇنكى بىز شۇ زېمىنى چارلاپ كەلدۇق، مانا، تۇ ئىنتايىن ياخشى بىر يۇرت ئىكەن. ئەمدى نېمىشقا قىمىر قىلماي جىم ئولتۇرىسىلەر؟ ئەمدى دەرھال بېرىپ، تۇ يۇرتنى ئېلىشقا ئەزمە گۈمۈرنى ئەزمە گۈلار، بېرىپ ھۇجۇم قىلىپ زېمىنى ئىگىلە گۈلار. **10** تۇ يە رگە بارغىنىڭلاردا سىلەر تىنچ-ئامان تۇرۇۋاتقان بىر خەلقنى، ھەر ئەتراپىغا سوزۇلغان كەڭ-تازادە بىر زېمىنى كۆرىسىلەر! خۇدا تۇ يەرنى سىلەرنىڭ قولۇڭلارغا تاپشۇرغاندۇر. تۇ يۇرتتا يەر يۈزىدە تېپىلىدىغان بارلىق نەرسىلەردىن ھېچبىرى كەم ئەمەس، دېدى. **11** شۇنىڭ بىلەن دانلارنىڭ جەمەتىدىن ئالتە يۈز ئادەم جەڭگە قورالىنىپ، زوربىئاھ ۋە ئەشتائۇلدىن چىقىپ ماگۇدى. **12** تۇلار يەھۇدا يۇرتىدىكى كىرىئات-يېئارىم دېگەن جايغا بېرىپ، چېدىر تىكتى (شۇڭا بۇ جاي تاكى بۈگۈنگىچە «دانىنىڭ لەشكە رگاھى» دەپ ئاتالماقتا؛ تۇ كىرىئات-يېئارىمنىڭ تارىقا تەرىپىگە جايلاشقانىدى).
13 ئائدىن تۇلار تۇ يەردىن ئەفرائىم تاغلىق رايونىغا بېرىپ، مىكاھنىڭ ئۆيىگە يېتىپ كەلدى. **14** لائىش يۇرتىغا چارلاش ئۈچۈن بارغان بەش كىشى تۇز قېرىندىشلىرىغا: ـ بىلەمسىلەر؟ بۇ ئۆيدە بىر ئەفود تونى، بىرنەچچە تەرافىم بۇتلىرى، بىر ئويما مەبۇد ۋە قويما مەبۇد باردۇر! ئەمدى قانداق قىلىشىڭلار كېرە كلىكىنى ئويلىشىڭلار! ـ دېدى. **15** تۇلار بۇرۇلۇپ لاۋۇي يىگىتنىڭ ئۆيىگە (مىكاھقا تەۋە ئۆيگە) كىرىپ تۇنىگۈن ھال سوردى. **16** دان قەبىلىسىدىن بولغان جەڭ قورالىرىنى كۆتۈرگەن ئالتە يۈز كىشى دەرۋازا ئالدىدا تۇرۇپ تۇردى. **17** تۇ زېمىنى چارلاشقا بارغان بەش ئادەم [بۇتخانىغا] كىرىپ، ئويما بۇت، ئەفود تونى، تەرافىم بۇتلىرى ۋە قويما بۇتنى ئېلىپ چىقتى. كاھىن جەڭ قورالىرىنى كۆتۈرگەن ئالتە يۈز كىشى بىلەن بىللە دەرۋازىدا تۇراتتى.
18 بۇ بەش ئادەم مىكاھنىڭ ئۆيىگە كىرىپ ئويما بۇت، ئەفود تونىنى، تەرافىم بۇتلىرى ۋە قويما بۇتنى ئېلىپ چىققاندا كاھىن تۇلاردىن: ـ بۇ نېمە قىلغىنىڭلار؟! ـ دەپ سوردى. **19** تۇلار تۇنىگۈنگا: ـ تۇن چىقارماي، ئاغزىڭنى قولۇڭ بىلەن ئېتىپ، بىز بىلەن مېڭىپ، بە رگە ھەم ئاتا ھەم كاھىن بولۇپ بە رگىن. سېنىڭ ئېقەت بىر ئادەمنىڭ ئۆيىدىكىلا رگە كاھىن بولغىنىڭ ياخشىمۇ، ياكى ئىسرائىلنىڭ بىر جەمەتى بولغان يۇتۇن بىر قەبىلىگە كاھىن بولغىنىڭ ياخشىمۇ؟ ـ دېدى. **20** شۇنداق دېۋىدى، كاھىننىڭ كۆڭلى خۇش بولۇپ، ئەفود، تەرافىم بۇتلىرى ۋە ئويما مەبۇدنى ئېلىپ خەلقنىڭ ئارىسىغا كىرىپ تۇردى. **21** ئائدىن تۇلار بۇرۇلۇپ، تۇ يەردىن كەتتى؛ تۇلار بالىلىرى ۋە چارپايلارنى ۋە يۈك-تاقلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئالدىدا ماڭدۇرۇۋەتكەندى. **22** مىكاھنىڭ ئۆيىدىن خېلى يىراقلىغاندا مىكاھنىڭ ئۆينىڭ ئەتراپىدىكى خەلقلەر يىغىلىپ، دانلارنا قوغلاپ يېتىشتى. **23** تۇلار دانلارنى توۋلاپ چاقىردى، دانلار بۇرۇلۇپ مىكاھقا: ـ ساگا نېمە بولدى، بۇنچۇلا كۆپ خەلقنى يىغىپ كېلىپ نېمە قىلماقچىسەن؟! ـ دېدى. **24** تۇ جاۋاب بېرىپ: ـ سىلەر مەن ياساتقان مەبۇدلارنى كاھىنىم بىلەن قوشۇپ ئالدىڭلار، ئائدىن كەتتىڭلار! ماگۇ يەنە نېمە قالدى؟! شۇنداق تۇرۇقلۇق سىلەر تېخى: «ساگا نېمە بولدى؟» ـ دەۋاتىسىلەرغۇ! ـ دېدى. **25** دانلار تۇنىگۈنگا: ـ تۇنۇگۈنى چىقارما، بولمىسا ئاچچىقى يامان كىشىلەر سېنى تۇتۇۋېلىپ، سېنى ۋە ئائىلە گۈڭلەرنى جانلىرىدىن جۇدا قىلىىسۇن، يەنە، ـ دېدى. **26** بۇلارنى دەپ دانلار تۇز يولىغا ماگدى، مىكاھ تۇلارنىڭ تۇزىدىن كۆچلۈك ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، يېنىپ تۇز ئۆيىگە كەتتى.
27 تۇلار مىكاھ ياساتقۇزغان نەرسىلەر ۋە تۇنىڭ كاھىننى ئېلىپ، لائىشقا ھۇجۇم قىلدى؛ تۇ يەردىكى خەلق تىنچ-ئامان ۋە خاتىرجەم تۇرۇۋاتقانىدى؛ تۇلار تۇلارنى قىلىچلاپ قىرىپ، شەھەرنى ئوتقا كۆيدۈرۈۋەتتى. **28** شەھەرنى قۇتقۇزغۇدەك ھېچ ئادەم چىقىمىدى، چۇنكى بۇ شەھەر زىدوندىن يىراقتا ئىدى، خەلقى ھېچكىم بىلەن باردى-كەلدى قىلىشمايتتى. شەھەر بەيت-رەھوبنىڭ يېنىدىكى جىلغىدا ئىدى. دانلار شەھەرنى قايتىدىن قۇرۇپ، ئولتۇراقلاشتى. **29**

تۇلار بۇ شەھەر رگە ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىدىن بولغان، تۇز ئاتىسى داننىڭ ئىسمىنى قويۇپ دان دەپ ئاتىدى. ئىلگىرى بۇ شەھەرنىڭ نامى لائىش ئىدى. **30** دانلار شۇ يەردە بۇ ئويما بۇتنى تۇزلىرىگە تىكىلدى؛ مۇسانىڭ ئوغلى گەرشومنىڭ ئەۋلادى يوناتان ۋە تۇنىڭ ئوغۇللىرى بولسا شۇ زېمىننىڭ خەلقى سۈرگۈن بولۇشقا ئېلىپ كېتىلگەن كۈنگىچە دانلارنىڭ قەبىلىسىگە كاھىن بولۇپ تۇرغاندى. **31** خۇدانىڭ ۋېنى شىلوھدا تۇرغان بارلىق ۋاقىتلاردا، دانلار تۇزلىرى تۇچۇن تىكىلگەن، مىكاھ ياساتقۇزغان ئويما مەبۇد [داندا] تۇرغۇزۇلدى.

19

ئىسرائىلدا تېخى پادىشاھ تىكەلمىگەن شۇ كۆنلەردە، ئەفرائىم تاغلىق رايونىنىڭ چەت تەرىپىدە ئولتۇرۇشلۇق بىر لاۋۋي كىشى بار ئىدى؛ تۇ يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەملىك بىر قىزنى كىنىزە كلىككە ئالدى. **2** لېكىن تۇ كىنىزەك ئېرىگە ۋاپاسىزلىق قىلىپ، تۇنىڭ يېنىدىن چىقىپ، يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەملەگە تائىتسىنىڭ ۋېيىگە بېرىپ، تۇت ئايچە تۇردى. **3** تۇ ۋاقىتتا تۇنىڭ ئېرى قويۇپ كىنىزىگىگە ياخشى گەپلەرنى قىلىپ، كۆڭلىنى ئېلىپ ياندۇرۇۋې كېلىشكە كىنىزىگىنىڭ يېنىغا كەلدى. تۇ بىر خىزمەتكارىنى ۋە ئىككى ئېشەك كىنى ئېلىپ باردى. كىنىزەك ئېرىنى تائىتسىنىڭ ۋېيىگە ئېلىپ كىردى؛ تائىتسى تۇنى كۆرۈپ خۇش بولۇپ قارشى ئالدى. **4** تۇنىڭ قېينىتائىسى، يەنى قىزنىڭ تائىسى تۇنى تۇتۇپ قالدى، تۇ تۇ يەردە تۇچ كۈنگىچە يەپ-ئىچىپ، تۇنىڭ بىلەن يېتىپ قوپتى. **5** تۇتىنچى كۈنى لاۋۋي كىشى سەھەر قويۇپ ماگغىلى تەييارلىنىۋىدى، كىنىزىگىنىڭ تائىسى كۈيئوغلىغا: ـ بىر توغرام نان يەپ يۈرىكىڭنى قۇۋۋەتلەندۈرۈپ ئاندىن ماگغىن، ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن تۇلار ئىككىسى ئولتۇرۇپ بىللە يەپ-ئىچىپ تاماقلاندى. قىزنىڭ ئاتىسى تۇ كىشىگە: ـ سەندىن تۇتۇنەي، بۇ كېچىمۇ قونغىن، كۆڭلۈڭ ئېچىلسۇن، دېدى. **7** بۇ كىشى ماگغىلى قوپۇۋىدى، لېكىن قېينىتائىسى تۇنى زورلاپ، يەنە ئېلىپ قالدى، تۇ يەنە بىر كۈن قوندى. **8** بەشىنچى كۈنى تۇ سەھەر قويۇپ ماگغىلى تەييارلاندى، لېكىن قىزنىڭ تائىسى تۇنىگۈنگا: ـ [ئاۋۋال] يۈرىكىڭنى قۇۋۋەتلەندۈرگىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن تۇلار ئىككىسى كۈن ئېگىلگۈچە ئولتۇرۇپ، بىللە تاماقلاندى. **9** ئائدىن بۇ كىشى كىنىزىگى ۋە خىزمەتكارىنى ئېلىپ ماگغىلى تەييارلىنىۋىدى، قېينىتائىسى، يەنى قىزنىڭ داداسى تۇنىگۈنگا: ـ مانا، كەچ كىرەي دەۋاتىدۇ، سەندىن تۇتۇنەي، بۇ يەردە يەنە بىر كېچىنى تۇتكۈزۈگلار؛ مانا، كۈن مەغرىبقىدە ئېگىلىپتۇ، بۇ يەردە قونغىن، كۆڭلۈڭ ئېچىلسۇن؛ ئائدىن ئەتە سەھەردە يولغا چىقىپ، ۋېۋۈگلە رگە كېتىگلار، ـ دېدى. **10** لېكىن تۇ كىشى ئەمدى يەنە بىر كېچە قونۇشقا تۇنماي، قويۇپ يولغا چىقىپ يەبۇسنىڭ، يەنى يېرۇسالېمنىڭ تۇدۇلغا كەلدى. تۇنىڭ بىلەن بىللە ئىككى توقۇقلۇق ئېشەك ۋە كىنىزىگى بار ئىدى. **11** تۇلار يەبۇسقا يېقىن كەلگەندە كۈن ئولتۇراي دەپ قالغاچتا، خىزمەتكارى غوجىسىغا: ـ يەبۇسىيلارنىڭ بۇ شەھىرىگە كىرىپ، شۇ يەردە قونايلى، دېدى. **12** لېكىن غوجىسى تۇنىگۈنگا جاۋاب بېرىپ: ـ بىز ئىسرائىللار تۇرمايدىغان، يات ئەللەر تۇرىدىغان شەھەر رگە كىرمەيلى، بەلكى گىبئىئاھقا تۇتۇپ كېتەيلى، دېدى. **13** ئائدىن تۇ يەنە خىزمەتكارىغا: ـ كەلگىن، بىز يېقىندىكى جايلاردىن بىرگە بارايلى، گىبئىئاھدا ياكى راماھدا قونايلى، دېدى.
14 شۇنىڭ بىلەن تۇلار مېڭىپ، بىنيامىن يۇرتىدىكى گىبئىئاھنىڭ يېنىغا يېتىپ بارغاندا كۈن ئولتۇرغاندى. **15** تۇلار گىبئىئاھقا كىرىپ، تۇ يەردە قونماقچى بولدى، شەھەرنىڭ چوڭ مەيدانىغا كىرىپ ئولتۇرۇشتى؛ لېكىن ھېچكىم تۇلارنى قوندۇرۇشقا ئۆيىگە تە كلىپ قىلمىدى. **16** ھالبۇكى، تۇ كېچىسى قېرى بىر ئادەم ئىشىنى تۈگىتىپ، ئېتىزلىقتىن يېنىپ كېلىۋاتقاندى. تۇ ئەسلىدە ئەفرائىم تاغلىق رايونىدىن ئادەم ئىدى، تۇ گىبئىئاھدا مۇساپىر بولۇپ، ئولتۇراقلىشىپ قالغاندى؛ لېكىن تۇ يەردىكى خەلقلەر بنيامىنلاردىن ئىدى. **17** تۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ قاراپ، بۇ يولۇچىنىڭ شەھەرنىڭ مەيدانىدا ئولتۇرغىنىنى كۆرۈپ تۇنىگۈنگا: ـ قەيەردىن كەلدىڭ؟ قەيە رگە بارىسەن؟ ـ دەپ سوردى. **18** تۇ جاۋاب بېرىپ: ـ بىز يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەملەردىن ئەفرائىم تاغلىقىنىڭ چەت ياقلىرىغا كېتىپ بارىمىز؛ مەن ئەسلى شۇ جايدىن بولۇپ، يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەملەگە بارغانىدىم؛ ئىشلىرىم پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيىگە مۇناسىۋەتلىك ئىدى؛ لېكىن بۇ يەردە ھېچ كىم مېنى ۋېيىگە تە كلىپ قىلمىدى. **19** بىزنىڭ ئېشىمىز كلىرىمىز رگە بېرىدىغان سامان ۋە بوغۇزىمىز بار، بەرگە ھېچ نېمە كەم ئەمەس، ـ دېدى. **20** بۇنى ئاگلاپ قېرى كىشى: ـ تىنچ-ئامان بولغايسەن؛ سىلەرنىڭ موھتاجلىرىگلارنىڭ ھەممىسى مېنىڭ ئۈستۈمگە بولسۇن، ئەما كوچىدا ياتمىگلار! ـ دەپ، **21** تۇنى تۇز ۋېيىگە ئېلىپ بېرىپ، ئېشىگە كلىرىگە يەم بەردى. مېھمانلار پۇتلىرىنى ۋېيۇپ، يەپ-ئىچىپ ئەزىلدى. **22** تۇلار كۆڭلىدە خۇش بولۇپ تۇرغىنىدا، مانا، شەھەرنىڭ ئادەملىرىدىن بىرنەچچەيلەن، يەنى بىرقانچە لۇچەك كېلىپ ۋېنى قورشۇۋېلىپ، ئىشىكنى

تۆروپ-قىپقىپ، ئۇينىڭ شىگىسى بولغان قېرى كىشىگە: ـ سېنىڭ ۋىژىگىگە كەلگەن شۇ كىشىنى بەرگىگە چىقىرىپ بەرگىن، ئۇنىڭ بىلەن بىقىنچىلىق قىلمىز، ـ دېدى. 23 يۇنى ئاگلاپ تۆي شىگىسى تۇلارنىڭ قېشىغا چىقىپ تۇلارغا: ـ يولايدۇ، ئەي يۇراەرلىرىم، سىلەردىن تۆتۈنۈپ قالاي، مۇنداق رەزىلىكنى قىلماگلار، بۇ كىشى مېنىڭ ۋىژىمگە مېھمان بولۇپ كەلگەنىكەن، سىلەر بۇنداق ئېپلاسلىق قىلماگلار. 24 مانا، مېنىڭ پاك بىر قىزىم بار، يەنە ئۇ كىشىنىڭ كېنىزىكى بار. مەن تۇلارنى قېشىگلارغا چىقىرىپ بېرەي، سىلەر تۇلارنى ئاياغ ئاستى قىلىساگلار مەيلى، نەزىرىگلارغا نېمە خۇش ياقسا تۇلارنى شۇنداق قىلىگلار، لېكىن بۇ كىشىگە مۇشۇنداق ئېپلاسلىق ئىشنى قىلماگلار، ـ دېدى. 25 لېكىن ئۇ ئادەملەر ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى، يولۇچى كېنىزىكنى تۇلارنىڭ ئالدىغا سۈرەپ چىقىرىپ بەردى. تۇلار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ كەچتىن ئەتىگەنگىچە ئاياغ ئاستى قىلدى، تۇلار تاڭ يورۇغاندا ئاندىن ئۇنى قويۇپ بەردى. 26 چوكان تاڭ سەھەردە قايتىپ كېلىپ، ئۇنىڭ غوجىسى قونغان ئۆينىڭ دەرۋازىسىنىڭ يوسۇغىسىغا كەلگەندە يېقىلىپ قېلىپ، تاڭ ئاتقۇچە شۇ يەردە يېتىپ قالدى. 27 ئەتىگەندە ئۇنىڭ غوجىسى قويۇپ ئېينىڭ ئىشكىنى ئېچىپ، يولغا چىقماقچى بولۇپ تېشىغا چىقىۋىدى، مانا، ئۇنىڭ كېنىزىكى بولغان چوكان ئۆينىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا قوللىرى يوسۇغىنىڭ ئۈستىگە ۋىژىقلۇق هالدا ياتاتتى. 28 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ قوپقىن، بىز ماگايلى، دېدى. لېكىن چوكان هېچبىر جاۋاب بەرمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ چوكانىنى ئېشەككە ئارتىپ، قوزغىلىپ ئۆز ۋىيگە يولۇپ كەتتى. 29 ئۆز ۋىيگە كەلگەندە، پىچاقنى ئېلىپ كېنىزىكىنىڭ جەستىنى ـ ۋۇگۇ كىلىرى يېنچە ئون ئىككى پارچە قىلىپ، پۈتكۈل ئىسرائىل يۇرتىنىڭ چەت-ياقىلىرىغىچە ئەۋەتتى. 30 شۇنداق بولدىكى، يۇنى كۆرگەنلەرنىڭ هەممىسى: «ئىسرائىل مىسىردىن چىققان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنگىچە بۇنداق ئىش بولۇپ باقمىغاندىدى ياكى كۆرۈلۈپ باقمىغاندىدى. ئەمدى بۇ ئىشنى ئويدان ئويلىشىپ، قانداق قىلىش كېرەك كىلىكنى مەسلىھەتلىشەيلى» ـ دېيىشتى.

20

شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلارنىڭ هەممىسى چىقىپ، جامائەت داندن تارتىپ بەئەر-شىباغىچە يېغىلىپ گىلېئاد زېمىنىنىڭ خەلقى بىلەن قوشۇلۇپ مىزپاهدا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىپ بىر ئادەمدەك بولدى. 2 پۈتكۈل قوۋمنىڭ چوكىلىرى، يەنى ئىسرائىلنىڭ هەممە قەبىلىسىنىڭ باشلىقلىرى خۇدانىڭ خەلقىنىڭ جامائىتى ئارىسىدا هازىر بولدى. جامائەت جەمئىي بولۇپ تۆت يۈز مىڭ قىلىچ تۇتقان پىيادە ئەسكەر ئىدى 3 (بىنيامىنلار ئىسرائىلنىڭ مىزپاهدا جەم بولغىنىدىن ئەمدى خەۋەر ئېلىقانىدى). ئىسرائىلار سۈرۈشتە قىلىپ: «بۇ رەزىل ئىش قانداق يۈز بەردى؟» ـ دەپ سوردى. 4 تۇلۇرۇلگەن چوكاننىڭ ئېرى لاۋىي كىشى جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ «مەن بولسام ئۆز كېنىزىكىمنى ئېلىپ، بىنيامىننىڭ گىبېئاه شەهىرىگە قونغىلى بارغانىدىم؛ 5 گىبېئاهنىڭ ئادەملىرى كېچىدە ماگا هۇجۇم قىلماقچى بولۇپ، مېنى دەپ ۋېنى قورشۇالدى. تۇلار مېنى ئۆلتۈرۈشنى قەستلىدى، كېنىزىكىمنى بولسا تۇلار ئاياغ ئاستى قىلىپ ئۆلتۈرۈۋەتتى. 6 شۇنىڭ بىلەن مەن كېنىزىكىمنىڭ جەستىنى پارچە-پارچە قىلىپ، كىشىلە رگە كۆتۈرتكۈزۈپ ئىسرائىلنىڭ مىراسى بولغان زېمىننىڭ هەربىر يۇرتىغا ئەۋەتتىم. چۈنكى تۇلار ئىسرائىل ئىچىدە پاسىقلىق ۋە ئېپلاسلىق قىلدى. 7 مانا، ئەي بارلىق ئىسرائىللار، سىلەر هەممىگلار ۋىيلىنىپ، مەسىلىمىزنى كۆرىستىگلار». 8 شۇنىڭ بىلەن هەممە خەلق بىر ئادەمدەك قوپۇپ: ـ ئارىمىزدىن نە هېچكىم ئۆز چېدىرىگە بارمىسۇن نە هېچكىم ئۆز ۋىيگە قايتمىسۇن، 9 بەلكى بىز گىبېئاهقا شۇنداق قىلايلىكى: ـ بىز چەك تاشلاپ ئۇنىڭغا هۇجۇم قىلايلى؛ 10 بىز ئىسرائىلنىڭ هەممە قەبىلىسىدىكىلەردىن يۈزىنىڭ ئېچىدىن ئونىنى، مىڭدىن يۈزىنى، ئون مىڭدىن مىڭنى تاللاپ چىقىپ، تۇلارنى خەلق ئۆچۈن ئوزۇق-تالقان يەتكۈزۈشكە تەينىلەيلى. شۇنداق قىلىپ خەلق بىنيامىن يۇرتىدىكى گىبېئاه شەهىرىگە بېرىپ، تۇلارنىڭ ئىسرائىل ئېچىدە قىلغان بارلىق ئېپلاسلىقىنى تۇلارنىڭ ئۆز يېشىغا ياندۇرسۇن، ـ دېيىشتى. 11 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ هەممە ئادەملىرى بىر ئادەمدەك بولۇپ، ئۇ شەهە رگە هۇجۇم قىلىشقا توپلاندى. 12 ئاندىن ئىسرائىل قەبىلىلىرى بىنيامىننىڭ بارلىق جەمەەتلىرىگە ئەلچى ئەۋەتتىپ: ـ ئارا گلاردا يۈز بە رگەن بۇ رەزىلىلىك زادى نېمە ئىش؟ 13 ئەمدى گىبېئاهدىكى بۇ لوچىكە كلەرنى بە رگە ئۆتۈپ بېرىگلار. شۇنىڭ بىلەن بىز ئۆلارنى ئۆلۈمگە مەهكۇم قىلىپ، ئىسرائىلدىن رەزىلىلىكنى يوق قىلايلى، ـ دېدى. لېكىن بىنيامىنلار ئۆز قېرىنداشلىرى بولغان ئىسرائىلارنىڭ سۆزىنى تىڭشىمىدى، 14 بەلكى بىنيامىنلار ئىسرائىلغا قارشى جەڭ قىلىش ئۈچۈن شەهە ر-شەهە رلەردىن كېلىپ گىبېئاهدا يىغىلدى. 15 ئۇ ۋاقىتتا بىنيامىنلاردىن شەهە ر-شەهە رلەردىن تىزىملانغانلار يىگىرمە ئالتە مىڭ قىلىچ تۇتقان ئە رىگىك ئىدى. ئۇنىڭدىن باشقا گىبېئاهدىن خىلانغان يەتتە يۈز ئەسكەر بار ئىدى. 16 بۇ پۈتكۈل قوشۇن ئارىسىدا خىلانغان يەتتە يۈز سولىخاي ئەسكەر بولۇپ، سالغۇغا تاشنى سېلىپ نىشانغا ئاتسا، قىلچىمۇ قېيىپ كەتمەيتتى. 17 بنيامين قەبىلىسىدىن باشقا، ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ساناقتىن تۆتكۈزۈلۈدىكى، قىلىچ تۇتقانلار تۆت يۈز مىڭ ئە رىگىك چىقتى؛ بۇلارنىڭ هەممىسى جەڭچىلەر ئىدى. 18 ئىسرائىل قويۇپ بەيت-ئەلگە چىقىپ خۇدادىن: ـ بىزنىڭ ئارىمىزدىن كىم ئاۋۋال چىقىپ بنيامىنلار بىلەن سوقۇشسۇن، دەپ سوريۇدى، پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىپ: ـ يەھۇدا [ئاۋۋال] چىقسۇن، دېدى. 19 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئەتىسى سەھەر قويۇپ گىبېئاهنىڭ ئۆدۈلىدا چېدىرگاه تىكتى. 20 ئاندىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى بنيامين بىلەن ئۇرۇشۇشقا چىقىپ، گىبېئاهنىڭ يېنىدا راسلىنىپ تۇلارغا قارشى سەپ تۈزدى. 21 شۇ كۈنى بنيامىنلار گىبېئاهدىن چىقىپ، ئىسرائىلدىن يىگىرمە ئىككى مىڭ كىشىنى ئۆلتۈرۈپ، يە رگە يە كسان قىلىۋەتتى. 22 لېكىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى جاسارەتكە كېلىپ، ئاۋۋالقى كۈنى سەپ تۈ زگەن جايدا ئىككىنچى كۈنى يەنە سەپ تۈزدى. 23 [سەپ تۈزۈشتىن ئاۋۋالقى ئاخشىمى] ئىسرائىل پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بېرىپ، كەچ كىرگۈچە پەريات قىلىپ يىغلاپ، پەرۋەردىگاردىن يول سوراپ: ـ بىز ئۆز قېرىندىشىمىز بولغان بنيامين نەسىللىرى بىلەن يەنە ئۇرۇشۇشقا چىقساق بولامدۇ، بولمامدۇ؟ ـ دەپ سوريۇدى، پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىپ: ـ تۇلارغا هۇجۇم قىلىگلار، دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئىككىنچى كۈنى بنيامىنلارغا يىقىن كېلىپ هۇجۇم قىلدى. 25 بنيامىنمۇ ئىككىنچى كۈنى گىبېئاهدىن چىقىپ ئىسرائىللار بىلەن سوقۇشۇپ، ئۇلارنىڭ ئون سە ككىز مىڭ ئادىمىنى ئۆلتۈرۈپ، يە رگە يە كسان قىلىۋەتتى؛ بۇلارنىڭ هەممىسى قىلىچ تۇتقانلاردىن ئىدى. 26 ئاندىن ئىسرائىللارنىڭ هەممىسى، يەنى پۈتۈن قوشۇن قويۇپ بەيت-ئەلگە چىقىپ يىغلاپ، شۇ كۈنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كەچكىچە روزا تۇتۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كويدۇرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقى ئوتكۈزدى. 27 شۇ كۈنلەردە خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى شۇ يەردە بولۇپ، هارۇننىڭ ئەۋلادى، ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنهاس ئۇنىڭ ئالدىدا خىزمەت قىلاتتى، شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار پەرۋەردىگاردىن يول سوراپ: ـ بىز ئۆز قېرىندىشىمىز بولغان بنيامىننىڭ ئىسىللىرى بىلەن يەنە ئۇرۇشۇشقا چىقامدۇق ياكى توختىلىپ قالامدۇق؟ ـ دەپ سوريۇدى، پەرۋەردىگار جاۋابەن: ـ چىقىگلار، چۈنكى ئەتە مەن تۇلارنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىمەن، دېدى. 29 يۇنى ئاگلاپ ئىسرائىل خەلقى گىبېئاهنىڭ ئەتراپىغا ئەسكەرلەرنى پىستىرما قويدى؛ 30 ئۇچىنچى كۈنى ئىسرائىللار ئىلگىرىكى ئىككى قېتىمقىدەك بنيامىنلارغا هۇجۇم قىلىشقا گىبېئاهنىڭ ئۆدۈلىغا كېلىپ سەپ تۈزدى. 31 بنيامين [ئىسرائىل] خەلقىگە قارشى جەڭگە چىقىۋىدى، خەلق تۇلارنى شەهەردىن ئازدۇرۇۋېتىپ چىقتى. تۇلار بەيت-ئەلگە چىقىدىغان يول ۋە گىبېئاهقا باردىغان يولنىڭ ئۈستىدە هەم دالادا خەلقنى ئىلگىرىكى ئىككى قېتىمقىدەك ئۆرۈپ قىرغىلى تۇردى. ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىدىن ئوتتۇزچە كىشىنى ئۆلتۈردى. 32 بنيامىنلار: ـ تۇلار يەنىلا ئاۋۋالقىدەك مەغلۇپ بولدى، ـ دېيىشتى. ئەمما ئىسرائىل: ـ بىزلەر قېچىپ تۇلارنى شەهەردىن ئە گەشتۈرۈپ چىقىپ، يوللارغا ئېلىپ چىقايلى، دەپ مەسلىھەتلىشۇالغانىدى. 33 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ هەممە ئادەملىرى ئۆز جايىدىن قويۇپ باۋال-تامارغا بېرىپ سەپ تۈزدى، پىستىرمىدا ئۆرغان ئىسرائىللارمۇ ئۆز جايىدىن، يەنى گىبىادىكى چەمەندىن چىقىپ كەلدى. 34 ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدىن سەرخىل ئون مىڭ كىشى گىبېئاهنىڭ ئۆدۈلىدىن ئۇنىڭغا هۇجۇم قىلدى، جەڭ قاتتىق بولدى. لېكىن بنيامىنلار ئۆزلىرىنىڭ ئۈستىگە بالا يېقىنلاشقىنىنى بىلمەي قالدى. 35 پەرۋەردىگار بنيامىنلارنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ قىلغاچقا، تۇلار ئۆز كۈنى بنيامىنلاردىن يىگىرمە بەش مىڭ بىر يۈز قىلىچ تۇتقان ئادەمنى ئۆلتۈردى. 36 ئەمدى بنيامىنلار ئۆزلىرىنىڭ مەغلۇپ بولغىنىنى كۆردى. ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئەسلىدە گىبېئاهقا قويغان پىستىرمىدىكى كىشىلىرىگە ئىشەنچ قىلىپ، بنيامىنلارنى ئالدىپ، ئالدىدا چېكىنگەندى. 37 ئۇ ۋاقىتتا پىستىرمىدىكىلەر تېزدىن تالىنىپ گىبېئاهقا هۇجۇم قىلىپ بېسىپ كىرىپ، شەهەردىكىلەرنىڭ هەممىسىنى قىلىچلاپ قىردى. 38 ئىسرائىللار ئەسلىدە پىستىرمىدىكىلەر بىلەن ئالدىنئالا نىشان ئۆچۈن بەلگە بېكىتكەندى، يەنى شەهە رگە ئوت قويۇپ، قىبان تۈتۈن تۈۋۈر ۋىكىنىڭ ئاسمانغا كۆتۈرۈلۈشىنى بەلگە قىلىشقا كېلىشۇالغانىدى. 39 شۇڭا ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئۇرۇشتىن ۋاقىتىنچە چېكىنگەندە، بنيامىنلار ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىنى ئۆرۈپ سوقۇپ، ئوتتۇزچە كىشىنى ئۆلتۈرۈپ: ـ مانا، ئىسرائىل ئاۋۋالقى جەڭىدىكىدەك ئالدىمىزدا شەكسىز تارمار بولدۇ، ـ دېيىشتى. 40 لېكىن شەهە رنىڭ ئېچىدىن تۈتۈن تۈۋۈرۈك ئۆرلەپ چىققاندا، بنيامىنلار كەينىگە بۇرۇلۇپ قارىۋىدى، مانا، پۈتكۈل شەهە ر ئىس-تۈتەك بولۇپ ئاسمانلارغا كۆتۈرۈلۈپ كېتىۋاتاتتى. 41 شۇ هامان ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى بۇرۇلۇپ يېنىپ كەلدى، بنيامىننىڭ ئادەملىرى بولسا: بە رگە بالا يېقىنلاشتى دەپ، ۋەھىمگە چۈشتى. 42 تۇلار

ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن يۇرۇلۇپ چۈللۈكتىكى ماكىدىغان يول بىلەن قېچىپ كەتتى، لېكىن جەڭ تۈلارنىڭ كەينىدىن ئىز بىسىپ ماكىدى، ئەترابىدىكى ھەرقايسى شەھەرلەردىن ئادەملەر چىقىپ تۈلارنى تاربىغا ئېلىپ ھالاك قىلدى. 43 شۇ تەرىقىدە تۈلار بنيامىنلارنى قورشىۋالدى، تۈلارنى كۈن چىقىش تەرىپىدىكى گىبىانىڭ تۆدۈلىغىچە توختىماي قوغلاپ بېرىپ، چەيلەپ تۈلتۇردى. 44 يۈنىڭ بىلەن بنيامىنلاردىن ئون سەككىز مىڭ كىشى تۈلدى، تۈلارنىڭ ھەممىسى باتۇر پالۋانلار ئىدى. 45 باشقىلىرى يۇرۇلۇپ چۆل تەرەپكە قېچىپ، رىمون قورام تېشىغا باردى؛ ئەمما ئىسرائىللار يولاردا خۇددى باشاق تە رگەندەك تۈلاردىن بەش مىڭ ئادەمنى تۈلتۇردى؛ ئاندىن تۈلارنىڭ كەينىدىن گىدومغىچە قوغلاپ بېرىپ، يەنە ئىككى مىڭ ئادەمنى تۈلتۇردى. 46 تۈ كۈنى بنيامىنلاردىن تۈلتۇرۇلگەنلەر يىگىرمە بەش مىڭ ئادەم ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى پالۋانلار بولۇپ، قىلىچ تۇتقانلار ئىدى. 47 ھالبۇكى، تۈلاردىن پەقەت ئالتە يۈز ئادەم قالغاندى، تۈلار يۇرۇلۇپ چۆل تەرەپكە قېچىپ، رىمموندىكى تىك يارغا باردى. تۈلار رىمموندىكى تىك ياردا تۆت ئاي تۇردى. 48 ئىسرائىللار يەنە بنيامىنلارنىڭ زېمىنىغا يېنىپ كېلىپ، ھەممە شەھەرلەردىكى ئادەملەرنى، چارپايلارنى ھەم تۇچىرىغانلارنىڭ ھەممىسىنى قىلىچ بىلەن قىرىۋەتتى، شۇنداقلا ئوت قويۇپ، ئۇدۇل كەلگەن شەھەرلەرنىڭ ھەممىسىنى كويدۇرۇۋەتتى.

21 ئەسلىدە ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى مىزپاھدا قەسەم قىلىشىپ: ـ بىزنىڭ ئېچىمىزدىن ھېچكىم تۇز قىزنى بنيامىنلارغا خوتۇنلۇققا بەرمەسۇن، ـ دېيىشكەنىدى. 2 شۇنىڭ ئۈچۈن خەلق بەيت-ئەلگە كېلىپ، تۈيەردە كەچ كىرگۈچە خۇدانىڭ ئالدىدا پەرياد كۆتۈرۈپ قاتتىق يىغلىشىپ: ـ 3 ئەي ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدا نېمىشقا شۇنداق ئىش يۈز بېرىدۇ، نېمىشقا ئىسرائىلنىڭ قەبىللىرىدىن بىرى يوقاپ كەتسۇن؟ ـ دېيىشتى. 4 ئەتىسى خەلق سەھەر قوپۇپ، تۈيەردە قۇربانگاھ ياساپ، كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى سۇندى. 5 ئىسرائىللار تۆۋەندىكىلەر: ـ ئىسرائىلنىڭ ھەرقايسى قەبىللىرىدىن جامائەتكە قوشۇلۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر بولۇشقا كەلمىگەن كىملەر بار؟ ـ دەپ سوراشتى، چۈنكى تۈلار كىمكى مىزپاھقا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر بولمىسا، تۈ شە كىسىز تۈلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن، دەپ قاتتىق قەسەم قىلىشقانىدى. 6 ئىسرائىل تۇز قېرىندىشى بولغان بنيامىن توغرۇلۇق پۇشايمان قىلىپ: ـ مانا، ئەمدى ئىسرائىل ئارىسىدىن بىر قەبىلە ئۈزۈۋېتىلدى. 7 بىز پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بىزنىڭ ئېچىمىزدىن ھېچقايسىمىز تۇز قىزنىمىزنى بنيامىنلارغا خوتۇنلۇققا بەرمەيمىز، ـ دەپ قەسەم قىلغاندۇق؛ ئەمدى قانداق قىلساق تۈلاردىن قالغانلىرىنى خوتۇنلۇق قىلالايمىز ـ دېيىشتى. 8 تۈلار يەنە تۇرۇشتا: ـ ئىسرائىل قەبىللىرىدىن قايىسىسى مىزپاھقا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا چىقمىدى؟ ـ دەپ سوراشتى. مانا، يابەش-گىلېئادلىقلاردىن ھېچقايسىسى چېدىرگاھقا، جامائەتكە قوشۇلۇشقا كەلمىگەندە. 9 چۈنكى خەلقنى ساناپ كۆرگەندە يابەش-گىلېئادنىڭ ئادەملىرىدىن تۈيەردە ھېچكىم يوق ئىدى. 10 شۇنىڭ بىلەن جامائەت ئون ئىككى مىڭ پالۋانىنى تۈيەرگە ئەۋەتىپ، تۈلارغا تاپىلاپ: ـ يابەش-گىلېئادتا تۇرۇۋاتقانلارنى، جۈملىدىن ئايالار ۋە بالىلارنى ئۇرۇپ-قىرىپ قىلىچلاپ تۈلتۇرۇۋېتىڭلار؛ 11 شۇنداق قىلىڭلار كى، بارلىق ئە رگە كلەرنى ۋە ئەرلەر بىلەن بىللە بولغان بارلىق ئايالارنى تۈلتۇرۇۋېتىڭلار، دېدى. 12 تۈلار شۇنداق قىلىپ يابەش-گىلېئادتىكى خەلقنىڭ ئېچىدە تىنى ئەرلەر بىلەن بىللە بولۇپ باقمىغان تۆت يۈز قىزنى تېپىپ، تۈلارنى تۇتۇپ قانائان زېمىنىدىكى شىلوھقا، چېدىرگاھىغا ئېلىپ كەلدى. 13 ئاندىن پۈتكۈل جامائەت رىمموندىكى تىك يارىدىكى بنيامىنلارغا ئادەم ئەۋەتىپ، تۈلارغا تىنچلىق سالىمنى جا كارلىدى. 14 شۇنىڭ بىلەن بنيامىنلار قايتىپ كەلدى؛ ئىسرائىللار يابەش-گىلېئادتىكى ھايات قالغان قىزلارنى تۈلارغا خوتۇنلۇققا بەردى، لېكىن بۇلار تۈلارغا يېتىشمىدى. 15 ۋە خەلق بنيامىن توغرۇلۇق پۇشايمان قىلدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ قەبىللىرىنىڭ تارىسىدا كەمتۈك پەيدا قىلىپ قويغاندى. 16 بۇ ۋاقىتتا جامائەتنىڭ ئاقساقاللىرى: ـ بنيامىننىڭ قىز-ئايالىرى يوقۇتۇۋېتىلدى، ئەمدى بىز قانداق قىلساق قالغانلىرىنى خوتۇنلۇق قىلالايمىز، ـ دېدى. 17 ئاندىن يەنە: ـ بنيامىندىن قېچىپ قۇتۇلغان قالدىسىغا مىراس ساقلىنىشى كېرەككى، ئىسرائىلنىڭ بىر قەبىلىسىمۇ تۈچۈپ كەتمەسلىكى كېرەك. 18 پەقەت بىزلا قىزلىرىمىزنى تۈلارغا خوتۇنلۇققا بەرسەك بولمايدۇ، چۈنكى ئىسرائىلار: «تۇز قىزنى بنيامىنلارغا خوتۇنلۇققا بە رگەن كىشى لەنەتكە قالسۇن!» دەپ قەسەم قىلىشقان، ـ دېيىشتى. 19 تۈلار يەنە: ـ مانا، بەيت-ئەلنىڭ شىمال تەرىپىدىكى، بەيت-ئەلدىن شە كەمگە چىقىدىغان يولنىڭ شەرق تەرىپىدىكى، لىبوناھنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى شىلوھدا ھەر يىلى پەرۋەردىگارنىڭ بىر ھېيتى بولۇپ تۇرىدۇ، ـ دېدى. 20 ئاندىن ئىسرائىللار بنيامىنلارغا ۋېرىۋۇپ: ـ سىلەر بېرىپ، [شۇ يەردىكى] تۈزۈمزارلىقلارغا يوشۇرۇنۇۋېلىڭلار. 21 كۆزىتىپ تۇرۇڭلار، قاچانىكى شىلوھدىكى قىزلارنىڭ تۈرسىۇل ئوينىغلى چىققىنىنى كۆرسە ئۇلار، تۈزۈمزارلىقلاردىن چىقىپ ھەربىرىڭلار شىلوھنىڭ قىزلىرىدىن بىرىنى تۈز ئۇلارغا خوتۇنلۇققا ئېلىپ قېچىڭلار، ئاندىن بنيامىننىڭ زېمىنىغا كېتىڭلار. 22 شۇنداق بولىدۇكى، ئە گەر تۈلارنىڭ ئاتىلىرى يا ئاكا-ئۇكىلىرى كېلىپ بە رگە پەرياد كۆتۈرسە، بىز تۈلارغا: «بە رگە يۈز-خاترە قىلىپ، تۈلارغا يول قويۇڭلار، چۈنكى بىز جە ڭدە تۈلارنىڭ ھەممىسگە خوتۇنلۇققا تولۇق بىردىن قىز ئالالمىدۇق؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە سىلەر بۇ قېتىم قىزلىرىڭلارنى تۈز ئىختىيارلىقىڭلار بىلەن تۈلارغا بەرمىدىڭلار، ئىختىيارەن بە رگەن بولساڭلار، گۇناھقا تارتىلاتتىڭلار»، دەيمىز، ـ دېدى. 23 بنيامىنلار شۇنداق قىلىپ سانى يېتىچە تۈرسىۇل ئوينايدىغان قىزلاردىن تۈزلىرىگە خوتۇنلۇققا ئېلىپ قېچىپ، تۈز مىراس زېمىنىغا قايتىپ بېرىپ، شەھەرلەرنى يەنە ياساپ ئۇ يەردە تۇردى. 24 ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىل ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، ھەربىرى تۈز قەبىلىسى ۋە جەمەتىگە يېنىپ باردى، ئاندىن ھەربىرى تۈز مىراس زېمىنىغا كەتتى. 25 شۇ كۈنلەردە ئىسرائىلدا ھېچ پادىشاھ بولمىدى؛ ھە ركىم تۈز نەزىرىدە ياخشى كۆرۈنگەنىنى قىلاتتى.

رۇت

1 [باتۇر] ھاكىملار ھۆكۈم سۈ رگەن مە زگىلدە شۇنداق بولدىكى، زېمىندا ئاچارچىلىق يۈز بەردى. شۇ ۋاقىتتا بىر ئادەم ئايالى ۋە ئىككى ئوغلىنى ئېلىپ يەھۇدا زېمىنىدىكى بەيت-لەھەمدىن چىقىپ، موئابلىنىڭ سەھرالىرىدا بىر مە زگىل تۇرۇپ كېلىشكە باردى. **2** ئۇ كىشىنىڭ ئىسمى ئەلىمەلەك، ئايالىنىڭ ئىسمى نائومى، ئىككى ئوغلىنىڭ ئىسمى ماھلون بىلەن كىليون ئىدى. ئۇلار بەيت-لەھەمدە ئولتۇرۇۋاقلىق، ئەفرات جەمەتىدىن ئىدى. ئۇلار موئابلىنىڭ سەھراسىغا كېلىپ شۇ يەردە ئولتۇراقلاشتى. **3** كېيىن نائومىنىڭ ئېرى ئەلىمەلەك تۇلدى؛ ئايالى ئىككى ئوغلى بىلەن قالدى. **4** ئۇلار موئاب قىزلىرىدىن ئۆزلىرىگە خوتۇن ئالدى. بىرىنچى ئېتى ئورپاھ، يەنە بىرىنچى ئېتى رۇت ئىدى. ئۇلار شۇ يەردە ئون يىلدەك تۇردى. **5** ماھلون بىلەن كىليون ھەر ئىككىسى تۇلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئايىسى ئېرى ھەم ئوغۇللىرىدىن ئايرىلىپ يالغۇز قالدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئايال ئىككى كېلىنى بىلەن قۇيۇپ موئابلىنىڭ سەھراسىدىن قايتىپ كەتمەكچى بولدى؛ چۈنكى ئۇ يەرۋەردىگارنىڭ تۆز خەلقىنى يوقلاپ، ئاشلىق بە رگەنلىكى توغرىسىدىكى خەۋەرنى موئابلىنىڭ سەھراسىدا تۇرۇپ ئاڭلىغاندى. **7** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىككى كېلىنى بىلەن بىللە تۇرغان يېرىدىن چىقىپ، يەھۇدا زېمىنىغا قايتىشقا يولغا چىقتى. **8** نائومى ئىككى كېلىنگە: ـ ھەر ئىككىگلار قايتىپ تۆز ئانا گالارنىڭ ئۆيىگە بېرىگلار. سىلەرنىڭ مەرھۇملارغا ۋە ماڭا مېھرىبانلىق كۆرسەتكىنگلاردەك يەرۋەردىگارمۇ سىلە رگە مېھرىبانلىق كۆرسەتكەي! **9** يەرۋەردىگار سىلەر ئىككىگلارنى تۆز ئېرىگلارنىڭ ئۆيىدە ئارام تاپقۇزغاي! ـ دەپ، ئۇلارنى سۆيۈپ قويدى. ئۇلار ھۆركىرەپ يىغلىشىپ **10** ئۇنىڭغا: ـ ياق، بىز چوقۇم سېنىڭ بىلەن تەڭ تۆز خەلقىڭنىڭ يېنىغا قايتىمىز، ـ دېيىشتى. **11** لېكىن نائومى: ـ يېنىپ كېتىگلار، ئەي قىزلىرىم! نېمىشقا مېنىڭ بىلەن بارماقچىسىلەر؟قورسىقىمدا سىلە رگە ئەر بولغۇدەك ئوغۇللار بارمۇ؟ **12** يېنىپ كېتىگلار، ئەي قىزلىرىم! چۈنكى مەن قېرىپ كەتكەچكە، ئە رگە تېگىشكە يارىمايمەن. دەرھەققەتەن بۇگۈن كېچە بىر ئەرلىك بولۇشقا، شۇنداقلا ئوغۇللۇق بولۇشقا ئۈمىد بار دېگەندىمۇ، **13** ئۇلار يېگىت بولغۇچە سەۋر قىلىپ تۇراتتىگلارمۇ؟ ئۇلارنى دەپ باشقا ئە رگە تە گمەي ساقلاپ تۇراتتىگلارمۇ؟ ياق، بولمايدۇ، قىزلىرىم! چۈنكى يەرۋەردىگارنىڭ قولى ماڭا قارشى بولۇپ مېنى ئازابلايدىغىنى ئۈچۈن، مەن تارتىدىغان دەرد-ئەلەم سىلەرنىڭكىدىن تېخىمۇ ئېغىر بولدىۋ. ـ دېدى. **14** ئۇلار يەنە ھۆركىرەپ يىغلاشتى. ئورپاھ قېينئانىسىنى سۆيۈپ خوشلاشتى، لېكىن رۇت ئۇنى چىڭ قۇچاقلاپ تۇرۇۋالدى. **15** نائومى ئۇنىڭغا: ـ مانا، كېلىن سىگىلىڭ تۆز خەلقى بىلەن ئىلاھلىرىنىڭ يېنىغا يېنىپ كەتتى! سە ئۇ كېلىن سىگىلىڭنىڭ كەينىدىن يېنىپ كەتكىن! ـ دېدى. **16** لېكىن رۇت جاۋابەن: ـ مېنىڭ سېنىڭدىن كېتىشىمنى ۋە ساڭا ئە گىشىش نىيىتىمدىن يېنىشنى ئۇتۇنمە؛ چۈنكى سە ن نە گە بارساڭ مەنمۇ شۇ يە رگە بارىمەن؛ سە ن نەدە قونساڭ مەنمۇ شۇ يەردە قونىمەن؛ سېنىڭ خەلقىڭ مېنىڭكى، خەلقىمدۇر ۋە سېنىڭ خۇدايىڭ مېنىڭكى، خۇدايىمدۇر. **17** سە ن نەدە تۇلسەڭ مەنمۇ شۇ يەردە تۇلىمەن ۋە شۇ يەردە ياتىمەن؛ تۇلۇمدىن باشقىسى مېنى سەندىن ئايرىۋەتسە يەرۋەردىگار مېنى ئۇرسۇن ھەم ئۇنىڭدىن ئاشۇرۇۋېپ جازالىسۇن! ـ دېدى. **18** نائومى ئۇنىڭ ئۆزىنىڭ ئە گىشىپ بېرىشقا قەتئىي نىيەت قىلغىنىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا يەنە ئېغىز ئاچمىدى. **19** ئىككىسى مېڭىپ بەيت-لەھەمگە يېتىپ كەلدى. شۇنداق بولدىكى، ئۇلار بەيت-لەھەمگە يېتىپ كەلگىنىدە پۈتكۈل شەھەردىكىلەر ئۇلارنى كۆرۈپ زىلزىلىگە كەلدى، ئايالىلار بولسا: ـ بۇ راستىنلا نائوممىدۇ؟ ـ دېيىشتى. **20** ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ مېنى نائومى دېمەي، بەلكى «مارا» دە گىلار؛ چۈنكى ھەممىدىن قادىر ماڭا زەرداب يۈتقۇزدى. **21** توققۇزۇم تەل ھالەتتە بۇ يەردىن چىقتىم؛ لېكىن پەرۋەردىگار مېنى قۇرۇق قايتقۇزدى. پەرۋەردىگار مېنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق بەردى، ھەممىدىن قادىر مېنى خارلىغانىكەن، نېمىشقا مېنى نائومى دەيسىلەر؟ ـ دېدى. **22** شۇنداق قىلىپ نائومى بىلەن كېلىنى موئاب قىزى رۇت موئابلىنىڭ سەھراسىدىن قايتىپ كەلدى؛ ئۇلار ئىككىسى بەيت-لەھەمگە يېتىپ كېلىشى بىلەن تەڭ ئارپا ئورمىسى باشلانغاندى.

2 نائومىنىڭ ئېرىگە تۇغقان كېلىدىغان يوئاز ئىسىملىك بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇ ئەلىمەلەك كىنىڭ جەمەمتىدىن بولۇپ، ئىنتايىن باي ئادەم ئىدى. **2** موئاب قىزى رۇت نائومىغا: ـ مەن ئېتىزلىققا باراي، بىرە رىكىمنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تېپىپ، ئۇنىڭ كەينىدىن مېڭىپ ئارپا باشاقلىرىنى تەرسەم؟ ـ دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا: ـ بارغىن، ئەي قىزىم، دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئۇ چىقىپ ئېتىزلىقلارغا كېلىپ، ئۇ يەردە ئورمىچىلارنىڭ كەينىدىن باشاق تەردى. بەختىگە يارشا، دول ئۇ كەلگەن ئېتىزلىق ئەلىمەلەك كىنىڭ جەمەتى بولغان بوئازنىڭ ئېتىزلىقلىرى ئىدى. **4** مانا، ئۇ ۋاقىتتا بوئاز بەيت-لەھەمدىن چىقىپ كېلىپ، ئورمىچىلار بىلەن سالاملىشىپ: ـ پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن بىللە بولغاي! ـ دېدى. ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ پەرۋەردىگار ساڭا بەختىگە ئاتا قىلغاي! ـ دېدى. **5** بوئاز ئورمىچىلارنىڭ ئۈستىگە نازارەتكە قويۇلغان خىزمەتكارىدىن: ـ بۇ ياش چوكان كىمنىڭ قىزى بولدۇ؟ ـ دەپ سوردى. **6** ئورمىچىلارنىڭ ئۈستىگە قويۇلغان خىزمەتكار جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ نائومى بىلەن بىللە موئابلىنىڭ سەھراسىدىن قايتىپ كەلگەن موئابىي چوكان بولدۇ. **7** ئۇ: «ئورمىچىلارنىڭ كەينىدىن ئۇنچىلەرنىڭ ئارىسىدىكى چېچىلىپ كەتكەن باشاقلارنى تېرىۋالايمۇ؟» دەپ تەلەپ قىلدى. ئاندىن ئۇ كېلىپ ئەتىگەندىن ھازىرغىچە ئىشلەۋاتىدۇ؛ ئۇ پەقەت كەپىدە بىرئاز دەم ئالدى، ـ دېدى. **8** بوئاز رۇتقا: ـ ئەي قىزىم، ئاڭلاۋاتامسەن؟! سەن باشاق تە رگىلى باشقا بىر كىمنىڭ ئېتىزلىقىغا بارمىغىن، بۇ يەردىنۇ كەتمە، مېنىڭ دېدە كلىرىم بىلەن بىرگە مۇشۇ يەردە ئورغىن. **9** دىققەت قىلغىن، قايسى ئېتىزدا ئورما ئورغان بولسا، [دېدە كلە رگە] ئە گىشىپ بارغىن. مەن يىگىتلە رگە: ئۇنىڭغا چېقىلما گلار، دەپ تاپىلاپ قويدۇم! ئە گەر ئوسساپ قالساڭ بېرىپ، ئىدىشلاردىن يىگىتلىرىم [قۇدۇقتىن] تارتقان سۈدىن ئىچكىن، ـ دېدى. **10** رۇت ئۇنىڭ يە رگە ئېتىپ تىزلىنىپ، بېشىنى يە رگە تە گكۈزۈپ تەزىم قىلىپ، ئۇنىڭغا: ـ مەن بىر بىگانە ئۇرسام، نېمىشقا ماڭا شۇنچە غەمخورلۇق قىلغۇدەك نەزىرىڭدە شۇنچىلىك ئىلتىپات تاپقانمەن؟ ـ دېدى. **11** بوئاز ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئېرىڭ تۇلۇپ كەتكەندىن كېيىن قېينئانا گىغا قىلغانلىرىڭنىڭ ھەممىسى، شۇنداقلا سېنىڭتا-ئاناڭنى ۋە تۆز ۋەتىنىڭدىن قانداق ئايرىلىپ، سەن يۈرۈن تونۇمايدىغان بىر خەلقنىڭ ئارىسىغا كەلگىنىڭ ماڭا پۈتۈنلەي ئايان بولدى؛ **12** پەرۋەردىگار قىلغىنىڭغا مۇۋاپىق ساڭا ياندۇرغاي، سەن قاناتلىرىنىڭ تېگىدە پاناھ ئىزدىگەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ساڭا ئۇنىڭ تولۇق ئىشىغا بېرىلگەي، دېدى. **13** رۇت جاۋابەن: ـ ئەي خوجام، نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقاينەن؛ مەن سېنىڭ دېدىكىڭ بولۇشقىمۇ يارىمىسامۇ، سەن ماڭا تەسەللى بېرىپ، دېدىكىڭگە مېھرىبانە سۆزلەرنى قىلدىڭ، ـ دېدى. **14** تاماق ۋاقتىدا بوئاز ئۇنىڭغا: ـ قېنى، ۋىياققا كەلگىن، ناندىن يە، نانىنى سىركىگە تۆگۈرگىن! ـ دېدى. رۇت ئورمىچىلارنىڭ يېنىغا كېلىپ ئولتۇردى؛ بوئاز قوماچتىن ئېلىپ ئۇنىڭغا تۇتتى. ئۇ ئۇنىڭدىن ۋېغۇچە يېدى ۋە يەنە ئازراق ئاشۇرۇۋېپ قويدى. **15** ئۇ باشاق تە رگىلى قېقاندا، بوئاز يىگىتلىرىگە ۋېيۇپ: ـ ئۇنى ھەتتا تۇنچىلەرنىڭ ئارىسىدا باشاق تە رگىلى قويۇڭلار، ئۇنى ھېچ خىجالەتتەقالدۇرما گلار. **16** ھەتتا ھەم ئۇنىڭ ئۈچۈن ئازراق باشاقلارنى تۇنچىلەردىن ئەتەي ئايرىپ، ئۇنىڭغا تە رگىلى چۈشۈرۈپ قويۇڭلار، ئۇنى ھېچ ئەيبلىمە گلار، دېدى. **17** شۇنداق قىلىپ ئۇ كەچكىچە ئېتىزلىقتا باشاق تەردى، ئېرىۋالغانلىرىنى سوققاندا، تەخمىنەن بىر ئېفاھ ئارپا چىقتى. **18** ئاندىن ئۇ ئارىپىسىنى ئېلىپ، شەھە رگە كىردى، قېينئانىسى ئۇنىڭ تە رگەن [ئارىپىسىنى] كۆردى؛ ئۇ يەنە ئۇ يەپ ۋېۋىغاندىن كېيىن ساقلاپ قويغىنىنى چىقىرىپ ئۇنىڭغا بەردى. **19** قېينئانىسى ئۇنىڭغا: ـ سەن بۈگۈن نەدە باشاق تەردىڭ، نەدە ئىشلىدىڭ؟ ساڭا غەمخورلۇق قىلغان شۇ كىشىگە بەختىگە ئاتا قىلىنغاي! ـ دېدى. ئۇ قېينئانىسىغا كىمنىڭكىدە ئىش قىلغىنىڭ ئېيتىپ: ـ مەن بۈگۈن ئىشلىگەن ئېتىزنىڭ ئىگىسىنىڭ ئىسمى بوئاز ئىكەن، دېدى. **20** نائومى چىلىنگە: ـ تىرىكلە رگىمۇ، ئۆلگەنلە رگىمۇ مېھرىبانلىق قىلىشتىن باش تارتمىغان كىشى پەرۋەردىگاردىن بەختىگە بەرىكەت كۆز رگەي! ـ دېدى. ئاندىن نائومى ئۇنىڭغا يەنە: ـ ئۇ ئادەم بىزنىڭ يېقىن ئۇغقىنىمىزدۇر، ئۇ بىزنى ئۇتقۇزالايدىغان ھەججەمەتلەردىن بىرىدۇر، ـ دېدى. **21** موئاب قىزى رۇت يەنە: ـ ئۇ ماڭا يەنە: «مېنىڭ يىگىتلىرىم پۈتۈن ھوسۇلۇمنى يىغىپ بولغۇچە ئۇلار بىلەن بىرگە بولغىن» دېدى، ـ دېدى. **22** نائومى چىلىنى رۇتقا: ـ ئەي قىزىم، بىرسىنىڭ ساڭا يامانلىق قىلماسلىقى ئۈچۈن باشقىسىنىڭ ئېتىزلىقىغا بارمايى، ئۇنىڭ دېدە كلىرى بىلەن بىللە چېقىپ ئىشلىسەڭ ياخشىدۇر، دېدى. **23** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئارپا ۋە بۇغداي ھوسۇلى يىغىلىپ بولغۇچە، رۇت بوئازنىڭ دېدە كلىرى بىلەن يۈرۈپ باشاق تەردى. ئۇ قېينئانىسى بىلەن بىللە ئۇرۇۋېردى.

3 شۇ كۈنلەردە، قېينئانىسى نائومى ئۇنىڭغا: ـ ئەي قىزىم، ھال-ئەھۋالىڭنىڭ ياخشى بولۇشى ئۈچۈن، سېنىڭ ئارام-بەختىڭنى ئىزدىمەيمەنمۇ؟ **2** سەن دېدە كلىرى بىلەن ئىشلىگەن بوئاز بە رگە ئۇغقان كېلىدۇ ئەمەسمۇ؟ مانا، بۈگۈن ئاخشام ئۇ خامانىدا ئارپا سوروۋىدۇ. **3** ئەمدى سەن ۋېيۇنۇپ-تارىنىپ، ئۆزۈڭگە ئەتىرلىك مايى سۈرۈپ، [ئېسىل] كىيىملىرىڭنى كىيىپ، خامانغا چۈشكىن؛ لېكىن ئۇ ئەر كىشى يەپ-ئىچىپ بولمىغۇچە، ئۆزۈڭنى ئۇنىڭغا كۆرسەتمىگىن. **4** ئۇ ياتقانىدا ئۇنىڭ ئۇخلايدىغان يېرىنى كۆرۈۋال. ئاندىن سەن كىرىپ، ئاياغ تەرىپىنى ئېچىپ، شۇ يەردە يېتىۋالغىن. ئاندىن ئۇ ساڭا نېمە قىلىش كېرە كلىكىنى ئېيتىدۇ، ـ دېدى. **5** رۇت ئۇنىڭغا: ـ سەن نېمە دېسەڭ مەن شۇنى قىلىمەن، ـ دېدى. **6** ئۇ خامانغا چۈشۈپ، قېينئانىسى ئۇنىڭغا تاپىلىغاندەك قىلدى. **7**

بوئاز يەپ-ئېچىپ، كۆزگىنى خۇش قىلىپ چەشنىڭ ئايىغىغا بېرىپ ياتتى. ئاندىن رۇت شەپە چىقارماي كېلىپ، ئاياغ تەرىنىڭ ئېچىپ، شۇ يەردە ياتتى. 8 يېرىم كېچىدە بوئاز چۆچۈپ، ئالدىغا ئېگىلىكەندە، مانا بىر ئايال ئايىغىدا ياتاتتى! 9 كىم سەن؟! ـ دەپ سوردى ئۇ. رۇت جاۋابەن: ـ مەن خىزمەتكارىڭ رۇت بولىمەن. سەن مېنىڭ ھەججەمەت-نىجاتكارىم بولغىنىڭ ئۈچۈن خىزمەتكارىڭنىڭ ئوستىگە تونۇڭنىڭ ئېتىكىنى يېيىپ قېيغايسەن، ـ دېدى. 10 ئۇ جاۋابەن: ـ ئەي قىزىم، يەۋەردىگاردىن بەخت-بەركەت تاپقايسەن! سېنىڭ كېيىن كۆرسەتكەن ساداقەت-مېھرىبانلىقىڭ ئىلگرى كۆرسەتكىنىڭدىنمۇ ئارتۇقتۇر، چۈنكى [سېنى ئىزدىگەن] يىگىتلەر، مەيلى كەمبەغەل بولسۇن، باي بولسۇن، ئۆلارنىڭ كەيىندىن كەتمىدىڭ. 11 ئى قىزىم، ئەمدى قورقمىغىن! دېگىنىڭنىڭ ھەممىسىنى ئورۇنداپ بېرىمەن؛ چۈنكى پۈتكۈل شەھىرىمىزدىكى مۇئمىنلەر سېنى يەزىلەتلىك ئايال دەپ بىلىدۇ. 12 دۇرۇس، ساڭا ھەججەمەت-نىجاتكار بولغىنىم راست؛ لېكىن سېنىڭ مەندىن يېقىنراق يەنە بىر ھەججەمەتىڭ بار. 13 ئەمدى كېچىچە بۇ يەردە قالغىن، ئەتە سەھەردە ئە گەر ئۇ ھەججەمەتلىك ھوقۇقىنى ئىشلىتىپ سېنى ئېلىشنى خالىسا، ئۇ ئالسۇن؛ لېكىن ھەججەمەتلىك ھوقۇقى ۋىجىە سېنى ئالمىسا، يەۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن ساڭا ھەججەمەتلىك قىلىپ سېنى ئالاي. تاڭ ئاتقۇچە بۇ يەردە يېتىپ ئۇرىغىن! ـ دېدى 14 ئۇ ئۇنىڭ ئايىغىدا تاڭ ئاتقۇچە يېتىپ، كىشىلەر بىر-بىرىنى تونۇغۇدەك بولۇشتىن بۇرۇن قوپتى. چۈنكى بوئاز: ـ بىر ئايالنىڭ خامانغا كەلگىنىنى ھېچكىم بىلمىسۇن، دەپ ئېيتقاندى. 15 ئۇ يەنە [رۇتقا]: ـ سەن كىيگەن يېپىنچىنى ئېچىپ تۇرغىن، دېدى. ئۇ ئۇنى ئېچىپ تۇرۇۋىدى، بوئاز ئارپىدىن ئالتە كەچىەن كەملەپ بېرىپ، ئۇنىڭ ئۈستىنىگە ئارتىپ قويدى. ئاندىن ئۇ شەھە رگە كىردى. 16 رۇت قېينئاناسىنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇ: ـ ئەي قىزىم، سەن ھازىر كىم؟! ـ دەپ سوردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ قېينئاناسىغا ئۇ كىشىنىڭ قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى دەپ بەردى. 17 ئۇ: ـ ئۇ بۇ ئالتە كەچىەن ئارپىنى ماڭا بەردى، چۈنكى ئۇ: «قېينئاناڭنىڭ يېنىغا قۇرۇق قول قايتىپ بارمىغىن» دېدى، ـ دېدى. 18 نائومى: ـ ئەي قىزىم، بۇ ئىشنىڭ ئاخىرىنىڭ قانداق بولىدىغىنىنى بىلگۈچە مۇشۇ يەردە تەخىر قىلغىن؛ چۈنكى ئۇ ئادەم بۇگۈن مۇشۇ ئىشنى پۈتكۈزمەي ئارام ئالمايدۇ، دېدى.

4 بوئاز شەھەر دەرۋازىسىغا چىقىپ، شۇ يەردە ئولتۇردى. مانا، ئۇ ۋاقىتنا بوئاز ئېيتقان ھېلىقى ھەججەمەتلىك ھوقۇقىغا ئىگە كىشى كېلىۋاتاتتى. بوئاز ئۇنىڭغا: ـ ئەي بۇرادەر، كېلىپ بۇ يەردە ئولتۇرغىن، دېۋىدى، ئۇ كېلىپ ئولتۇردى. 2 ئاندىن بوئاز شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىدىن ئون ئادەمنى چاقىرىپ، ئۇلارغىمۇ: ـ بۇ يەردە ئولتۇر ۋۇگلار، دېدى. ئۇلار ئولتۇرغاندا 3 ئۇ ھەججەمەتلىك ھوقۇقىغا ئىگە كىشىگە: ـ موئابنىڭ سەھراسىدىن يېنىپ كەلگەن نائومى قېرىندىشىمىز ئېلىمەلەككە تەۋە شۇ زېمىنى ساتماقچى بولۇۋاتىدۇ. 4 سىس شۇڭا مەن مۇشۇ ئىشنى ساڭا خەۋەرلەندۈرمەكچى ئىدىم، شۇنداقلا مۇشۇ يەردە ئولتۇرغانلارنىڭ ئالدىدا ۋە خەلقىمىزنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ ئالدىدا «بۇنى سېتىۋالغىن» دېمەكچىمەن. سەن ئە گەر ھەججەمەتلىك ھوقۇقىغا ئاساسەن ئالاي دېسەڭ، ئالغىن؛ ھەججەمەتلىك قىلمايى، ئالمايمەن دېسەڭ، ماڭا ئېيتقىن، مەن بۇنى بىلەي؛ چۈنكى سەندىن [ئاۋۋال] باشقىسىنىڭ ھەججەمەتلىك ھوقۇقى بولمايدۇ؛ ئاندىن سەندىن كېيىن مېنىڭ ھوقۇقۇم بار، دېدى. ئۇ كىشى: ـ ھەججەمەتلىك قىلىپ ئۇنى ئالىمەن، دېدى. 5 بوئاز ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداقتا يەرنى نائومىنىڭ قولىدىن ئالغان كۈندە مەرھۇمنىڭ مىراسىغا ئۇنىڭ نامى بىلەن ئاتالغان بىرەر ئەۋلادى قالدۇرۇلۇشى ئۈچۈن مەرھۇمنىڭ ئايالى، موئاب قىزى رۇتنىمۇ ئېلىشىڭ كېرەك، ـ دېدى. 6 ھەججەمەت كىشى: ـ ئۇنداق بولسا ھەججەمەتلىك ھوقۇقۇمنى ئىشلىتىپ [ئېتىزنى] ئالسام بولمىغۇدەك؛ ئالسام ئۆز مىراسىمغا زىيان يەتكۈزگۈدەك كەمەن. ھەججەمەتلىك ھوقۇقىنى سەن ئۆزۈڭ ئىشلىتىپ، يەرنى سېتىۋالغىن، مەن ئىشلىتەلەيمەن دېدى. 7 قەدىمكى ۋاقىتلاردا ئىسرائىلدا ھەججەمەتلىك ھوقۇقىغا ياكى ئالماشتۇرۇش-تېگىشىش ئىشىغا مۇناسىۋەتلىك مۇنداق بىر رەسىم-قائىدە بار ئىدى: ـ ئىشنى كەسمەك ئۈچۈن بىر تەرەپ ئۆز كەشىنى سېلىپ، ئىككىنچى تەرەپكە بېرەتتى. ئىسرائىلدا سودا-سېتىقنى بېكىتىشتە مانا مۇشۇنداق بىر ئۆسۈل بار ئىدى. 8 شۇڭا ھەججەمەت ھوقۇقىغا ئىگە كىشى بوئازغا: ـ سەن ئۆزۈڭ ئالغىن، دەپ، ئۆز كەشنى سېلىۋەتتى. 9 بوئاز ئاقساقاللارغا ۋە كۆپچىلىككە: ـ سىلەر بۇگۈن مېنىڭ ئېلىمەلەككە تەۋە بولغان ھەممىنى، شۇنداقلا كىليون بىلەن ماھلونغا تەۋە بولغان ھەممىنى نائومىنىڭ قولىدىن ئالغىنىمغا گۇۋاھتۇرسىلەر. 10 ئۇنىڭ ئۈستىگە مەرھۇمنىڭ نامى قېرىنداشلىرى ئارىسىدىن ۋە شەھىرىنىڭ دەرۋازىسىدىن ئۆچۈرۈلمەسلىكى ئۈچۈن مەرھۇمنىڭ مىراسىغا ئۇنىڭ نامى بولغان [بىرەر ئەۋلادى] قالدۇرۇلسۇن ئۈچۈن ماھلونىڭ ئايالى، موئاب قىزى رۇتنى خوتۇنلۇققا ئالدىم. سىلەر بۇگۈن بۇنىڭغا گۇۋاھتۇرسىلەر، دېدى. 11 دەرۋازىدا تۇرغان ھەممە خەلق بىلەن ئاقساقاللار: ـ بىز گۇۋاھتۇرمىز. پەرۋەردىگار سېنىڭ ۋېرىڭگە كىرگەن ئايالنى ئىسرائىلنىڭ جەمەتىنى بەرپا قىلغان راھىلە بىلەن لىياھ ئىككىسىدەك قىلغاي؛ سەن تۇزۇڭ ئەفراتاھ جەمەتى ئۈچىدە باياشات بولۇپ، بەيت-لەھەمدە نام-ئىزىزىتىڭ زىيادە بولغاي؛ 12 پەرۋەردىگار ساڭا بۇ ياش چوكاندىن تاپقۇزىدىغان نەسلىڭ ئۆيىدىلىدىن سېنىڭ جەمەتىڭ تامار يەھۇداغا تۇغۇپ بە رگەن پەرەزنىڭ جەمەتىدەك بولغاي! ـ دېدى. 13 ئاندىن بوئاز رۇتنى ئەمرىگە ئېلىپ، ئۇنىڭغا يېقىنلىق قىلدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا شاپائەت قىلىپ، ئۇ ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغدى. 14 قىز-ئايالار نائومىغا: ـ ئىسرائىلنىڭ تارىسىدا ساڭا ھەججەمەت-نىجاتكار نەسلىنى ئۆزۈڭ قېيمىغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! شۇ نەسلىڭنىڭ نامى ئىسرائىلدا ئىزىزەت-ئابرۇيلۇق بولغاي! 15 ئۇ ساڭا جېنىڭنى يېڭىلىغۇچى ھەم قېرىغىنىڭدا سېنى ئەزىزلىغۇچى بولىدۇ؛ چۈنكى سېنى سۆيىدىغان، ساڭا يەتە ئوغۇلدىن ئەۋزەل بولغان كېلىنىڭ ئۇنى تۇغدى، ـ دېدى. 16 نائومى بالىنى ئېلىپ، باغرىغا باستى ۋە ئۇنىڭغا باققۇچى ئانا بولدى. 17 ئۇنىڭغا قوشنا بولغان ئايالار «نائومىغا بىر بالا تۇغۇلدى» دەپ، ئۇنىڭغا ئىسىم قويدى. ئۇلار ئۇنىڭغا «ئوبەد» دەپ ئات قويدى. ئۇ يەسسەنىڭ ئاتىسى بولدى، يەسسە داۋۇتنىڭ ئاتىسى بولدى. 18 پەرەزنىڭ نەسەبنامىسى تۆۋەندىكىدە كىتۇر: ـ پەرەزدىن ھەزرون تۇرەلدى، 19 ھەزروندىن رام تۇرەلدى، رامدىن ئامىناداب تۇرەلدى، ئامىناداۋىتىن ناھشون تۇرەلدى، ناھشوندىن سالمون تۇرەلدى، 20 ئامىناداۋىتىن ناھشون تۇرەلدى، ناھشوندىن سالمون تۇرەلدى، 21 سالموندىن بوئاز تۇرەلدى، بوئازدىن ئوبەد تۇرەلدى، 22 ئوبەدتىن يەسسە تۇرەلدى ۋە يەسسەدىن داۋۇت تۇرەلدى.

سامۇئىل 1

1 ئەفرائىم تاغلىقىدىكى راماتائىم-زوفمىدا ئەلكانا ئىسىملىك بىر كىشى بار ئىدى. ئۇ ئەفرائىملىق بولۇپ، يەروھامنىڭ ئوغلى، يەروھام ئېلىخۇنىڭ ئوغلى، ئېلىخۇ توخۇنىڭ ئوغلى، توخۇ زۇفنىڭ ئوغلى ئىدى. **2** ئۇنىڭ ئىككى ئايالى بار ئىدى. بىرسىنىڭ ئىسمى ھاننا، يەنە بىرسىنىڭ ئىسمى پەننىنا ئىدى. پەننىناھنىڭ بالىلىرى بار ئىدى، لېكىن ھاننا ھاناھنىڭ بالىسى يوق ئىدى. **3** بۇ ئادەم ھەر يىلى ئۆز شەھىردىن ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان يەروۋەردىگارغا سەجدە قىلىپ قۇربانلىق سۈنغىلى شىلوھغا باراتتى. ئۇ يەردە ئەلىنىڭ خوفنى ۋە فىنھاس دېگەن ئىككى ئوغلى يەروۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرى بولۇپ ئىشلەيتتى. **4** ھەر قېتىم ئەلكانا قۇربانلىق قىلغان كۈندە ئۇ [قۇربانلىقتىن] ئايالى پەننىنا ۋە ئۇنىڭ ھەربىر ئوغۇل-قىزلىرىغا ئۆز ئۈلۈشىنى بېرەتتى. **5** ئەمما ھاننىغا بولسا ئۇ ئىككى ھەسسىلىك ئۈلۈش بېرەتتى؛ چۈنكى ئۇ ھاننانى تولىمۇ سۆيەتتى. لېكىن يەروۋەردىگار ئۇنى تۇغماس قىلغانىدى. **6** يەروۋەردىگارنىڭ ئۇنى تۇغماس قىلغانلىقىدىن ئۇنىڭ كۈندەش رەقىبى [پەننىنا ھاننانى] ئازابلاش ئۈچۈن ئۇنىڭ بىلەن قاتتىق قېرىشاتتى. **7** ۋە ھەر يىلى، ھاننا ھەر قېتىم يەروۋەردىگارنىڭ ۋىگە چىققاندا، [پەننىنا] ئۇنىڭغا ئازار بېرەتتى. پەننىنا شۇنداق قىلغاچقا، ئۇ يىغلاپ ھېچ نېمە يېمەيتتى. **8** ئاخىرى ئۇنىڭ ئېرى ئەلكانا ئۇنىڭغا: ــ ئى ھاننا، نېمىشقا يىغلايسەن؟ نېمىشقا بىرنەرسە يېمەيسەن؟ نېمىشقا كۆڭلۈڭ ئازار يەيدۇ؟ مەن ئۆزۈم ساكا ئون ئوغۇلدىن ئەۋزەل ئەمەسمۇ؟! ــ دېدى. **9** ئۇلار شىلوھدا يەپ-ئىچكەندىن كېيىن (ئەلى دېگەن كاھىن شۇ چاغدا يەروۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ ئىشىك يېنىدىكى ئورۇندۇقتا ئولتۇراتتى) ھاننا داستىخاندىن تۇردى؛ **10** ئۇ قاتتىق ئازاب ئىچىدە يەروۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ زار-زار يىغلايتتى. **11** ئۇ قەسەم ئىچىپ: ــ ئى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان يەروۋەردىگار، ئەگەر دېدىكىڭنى دەردىگە يېتىپ، مېنى ياد ئېتىپ دېدىكىڭنى ئۇنتۇماي، بەلكى دېدىكىڭگە بىر ئوغۇل بالا ئاتا قىلساڭ، ئۇنى پۈتۈن ئۆمرىنىڭ كۈنلىرىدە سەن يەروۋەردىگارغا بېغىشلايمەن؛ ئۇنىڭ بېشىغا ئۇستىرا ھېچقاچان سېلىنمايدۇ، دېدى. **12** ئۇ يەروۋەردىگارنىڭ ئالدىدا دۇئاسىنى داۋام قىلىۋاتقاندا، ئەلى ئۇنىڭ ئاغزىغا قاراپ تۇردى؛ **13** چۈنكى ھاننا دۇئانى ئىچىدە قىلغاچقا لەۋلىرى مىدىرلاۋاتقىنى بىلەن ئاۋازى ئاڭلانمايتتى. شۇڭا ئەلى ئۇنى مەست بولۇپ قاپتۇ، دەپ ۋەيلىدى. **14** ئەلى ئۇنىڭغا: ــ قاچانغىچە مەست يۈرسەن؟ شاراباڭنى ئۆز ئۆڭىدىن نېرى قىل، دېدى. **15** لېكىن ھاننا جاۋابەن: ــ ئۇنداق ئەمەس، ئى غوجام! كۆڭلى سۇنۇق بىر مەزلۇمەن. مەن شاراباۋ، ھاراقۇ ئىچمىدىم، بەلكى جېنىم دەردىنى يەروۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۆكتۈم؛ **16** دېدە كەلىرنى يامان خوتۇن دەپ بىلمىگىلا. چۈنكى مېنىڭ زور دەردىم ۋە ئازابلىرىمدىن بۇ كۈنگىچە شۇنداق ئىدا قىلىۋاتمەن، دېدى. **17** ئەلى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ــ تىنچ-ئامان قايتقىن؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئۆزىدىن تىلىگەن ئىلتىجايىڭنى ئىجابەت قىلغاي، دېدى. **18** ھاننا: ــ دېدە كەلىرى كۆز ئالدىلىرىدا ئىلتىپات تاپقاي، دېدى. ئۇ شۇلارنى دەپ چىقىپ، غىزا يېدى ۋە شۇنىڭدىن كېيىن چىرايىدا ئىلگىركىدەك غەمكىنلىك كۆرۈنمىدى. **19** ئۇلار ئەتىسى تاڭ سەھەردە ئورنىدىن تۇرۇپ يەروۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا سەجدە قىلىپ بولۇپ، راماھدىكى ۋىگە يېنىپ كەلدى. ئەلكانا ئايالى ھاننامغا يېقىنچىلىق قىلدى؛ يەروۋەردىگار ئۇنى ئەسلىگەندى. **20** ھاننا ھاملىدار بولۇپ، ۋاقىتى-سائىتى توشۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. ئۇ: «مەن ئۇنى يەروۋەردىگاردىن تىلەپ ئالدىم» دەپ، ئىسمىنى ساموئىل قويدى. **21** ئۇنىڭ ئېرى ئەلكانا ۋىدىكى ھەمىسى بىلەن يەروۋەردىگارنا ئاتىدىغان ھەر يىللىق قۇربانلىقنى قىلغلى ۋە قىلغان قەسەمنى ئادا قىلىش ئۈچۈن شىلوھنا چىقتى. **22** لېكىن ھاننا بىللە بارمايى ئېرىگە: ــ بالا ئەمچە كەتىن ئايرىلغانىدىلا ئاندىن مەن ئۇنىڭ يەروۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى ئېلىپ بارىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆز يەردە مەڭگۈ تۇرىدۇ، دېدى. **23** ئېرى ئەلكانا ئۇنىڭغا: ــ تۆز ۋۇجۇدىڭ نېمە ياخشى كۆرۈنسە، شۇنى قىلغىن. ئۇنى ئەمچە كەتىن ئايرىلغۇچە تۇرۇپ تۇرغىن. يەروۋەردىگار تۆز سۆز- كالامىغا ئەمەل قىلغاي، دېدى. ئايالى ۋىدە قېلىپ بالىسى ئەمچە كەتىن ئايرىلغۇچە ئېمىتتى. **24** بالىسى ئەمچە كەتىن ئايرىلغاندىن كېيىن ئۇ ئۇنى ئېلىپ، ھۇنداقلا ئۈچ بۇقا، بىر ئەفاھ ئۇن ۋە بىر تۇلۇم شارابنى ئېلىپ يەروۋەردىگارنىڭ شىلوھدىكى ۋىگە ئاپاردى. بالا بولسا تېخى كىچىك ئىدى. **25** ئۇلار بىر بۇقىنى سويۇپ بالىنى ئەلىنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. **26** ھۇنىڭ بىلەن ھاننا [ئۇنىڭغا]: ــ ئى غوجام، ئۆزلىرىدە ھايات راست بولغىنىدەك، بۇ يەردە سىلىنىڭ قاشىلىرىدا تۇرۇپ يەروۋەردىگارغا ندا قىلغان مەزلۇم مەن بولىمەن، دېدى. **27** مەن مۇشۇ ئوغۇل بالا ئۈچۈن دۇئا قىلدىم ۋە مانا، يەروۋەردىگار مېنىڭ تىلىگەن ئىلتىجايىمنى ئىجابەت قىلدى. **28** ئەمدى ھازىر مەن ئۇنى يەروۋەردىگارغا تاپشۇرۇپ بەردىم. ئۆمرىنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە ئۇ يەروۋەردىگارغا بېغىشلانغان بولىدۇ، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇ يەردە يەروۋەردىگارغا سەجدە قىلدى.

2 ھاننا ھەم دۇئا قىلىپ مۇنداق دېدى: ــ «مېنىڭ قەلبىم يەروۋەردىگار بىلەن يىرايدۇ، مېنىڭ مۇڭگۈزۈم يەروۋەردىگار بىلەن ئېگىز كۆتۈرۈلدى، ئاغزىم دۈشمەنلىرىمنىڭ ئالدىدا تەنتەنىلىكتە ئېچىلدى؛ چۈنكى سېنىڭ نىجاتلىقىڭ شادلىنىمەن. **2** يەروۋەردىگاردەك مۇقەددەس بولغۇچى يوقتۇر؛ چۈنكى سېنىڭ نىجاتلىقىڭ كىم يوق، خۇدايىمزدەك ھېچ ۋېزلىتاش يوقتۇر. **3** ئى ئىنسانلار، كىبىرلىك سۆزلىرىڭلارنى كۆپەيتىۋەرمەڭلار، يوغان گەپلەرنى ئاغزىڭلاردىن چىقارماڭلار؛ چۈنكى يەروۋەردىگار بىلىم-ھىدايەتكە ئىگە خۇدادۇر. ئىنسانلارنىڭ ئەمەللىرى ئۇنىڭ تەرىزىدە تارازىدا تارتىلىدۇ. **4** پالۋانلارنىڭ ئوق-يالىرى سۇندۇرىلدى؛ لېكىن پۇتلىشىپ يېقىلغانلارنىڭ بېلى بولسا قۇدرەت بىلەن باغلاندى. **5** قورسىقى توق بولغانلار نان تېپىش ئۈچۈن ئۆزىنى ياللامىلىقتا بەردى؛ لېكىن ئاچ قالغانلار ھازىر ئاچ قالمىدى؛ ھەتتا تۇغماس ئايال يەتتىنى تۇغدى؛ لېكىن كۆپ بالىلىق بولغان سولىشىپ كېتىدۇ. **6** يەروۋەردىگار ھەم ئۆلتۈرىدۇ، ھەم ھايات بېرىدۇ؛ ئۇ تادەمنى تەھتىساراغا چۈشۈرىدۇ، ئۇ يەردىن يەنە ئۆرغۇزىدۇ؛ **7 (Sheol h7585)** يەروۋەردىگار ئادەمنى ھەم نامرات قىلىۋېتىدۇ، ھەم باي قىلىدۇ؛ ئۇ كىشىنى ھەم پەس قىلىدۇ، ھەم ئېگىز كۆتۈرىدۇ. **8** ئۇ ئۆزىنى مىسكىنلى تۆپىدىن قوپۇرىدۇ، قىغلىقتىن يوقسۇلنى كۆتۈرىدۇ؛ ئۇلارنى ئېسىلزادىلەر ئارىسىدا تەڭ ئولتۇرغۇزىدۇ؛ ئۇلارنى شان-شەرەپلىك تەختىگە مىراس قىلدۇرىدۇ؛ چۈنكى يەرنىڭ تۈۋرۈكلىرى يەروۋەردىگارنىڭكىدۇر، ئۇ ئۆزىنى دۇنيانى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە سالغانىدى. **9** ئۆز مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ پۇتلىرىنى ئۇ مەزمۇت قىلىدۇ، ئەمما رەزىللەر بولسا، قاراڭغۇدا شۇك قىلىنىدۇ؛ چۈنكى ھېچكىم ئۆز قۇدرىتى بىلەن نۇسرەت تاپمايدۇ. **10** يەروۋەردىگار بىلەن قارشىلاشقانلار پارە-پارە قىلىۋېتىلىدۇ؛ ئۇ ئۆزىنى ئاسمانلاردىن ئۇلارغا قارىتى گۈلدۈرلەيدۇ، يەروۋەردىگار يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ ئۇ ئۆزىنى تىكلىگەن پادىشاھقا قۇدرەت بېرىدۇ، ئۇ ئۆزىنى مەسىھلىگىنىنىڭ مۇڭگۈزۈنى ئېگىز كۆتۈرىدۇ!». **11** ئەلكانا ھاننا راماھدىكى ئۆز ۋىگە يېنىپ باردى. بالا بولسا ئەلىنىڭ قېشىدا يەروۋەردىگارغا خىزمەت قىلىپ قالدى. **12** ئەمما ئەلىنىڭ ئوغۇللىرى ئىنتايىن يامان كىشىلەردىن بولۇپ، يەروۋەردىگارنى تونۇمايتتى. **13** كاھىنلارنىڭ خەلقلەر رگە مۇنداق ئادەتى بولغان: ــ بىرىسى قۇربانلىق قىلىپ، گۆش قاينىپ پىشۇاتقاندا كاھىننىڭ خىزمەتكارى كېلىپ ئۈچ تىلىق چاڭگاكنى قولىدا تۇتۇپ **14** داش، قازان، داڭقان ياكى كورىنىڭ ئېچىگە سانچىپ، چاڭگاكقا نېمە ئېلىنغان بولسا كاھىن شۇنى ئۆزىگە ئالاتتى. ئۇلارنىڭ شىلوھغا [قۇربانلىق قىلغىلى] كەلگەن ھەممە ئىسرائىللارغا شۇنداق ئادەتى بولغان. **15** شۇنداقلا ھەتتا ياغنى كويدۇرمەستە كاھىننىڭ خىزمەتكارى كېلىپ قۇربانلىق قىلۋاتقان ئادەمگە: ــ كاھىنغا كاۋاپ ئۈچۈن گۆش بېرگىن، چۈنكى ئۇ سەندىن قاينىپ پىشقان گۆش قوبۇل قىلمايدۇ، بەلكى خام گۆش لازىم، دەيتتى. **16** ئەگەر قۇربانلىق قىلغۇچى ئۇنىڭغا: ــ ئاۋۋال يىغ كويدۇرۇلۇپ بولسۇن، ئاندىن ئېمىنى خالىساڭ شۇنى ئالغىن، دېسە، ئۇ: ــ بولمايدۇ، ماڭا دەرھال بەر! بولمىسا مەجبۇرىي ئالىمەن، دەيتتى، **17** شۇنداق قىلىپ بۇ ئىككى ياشنىڭ گۇناھى يەروۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تولىمۇ ئېغىر بولغانىدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ سەۋەبىدىن خەق يەروۋەردىگارغا ئاتىغان قۇربانلىقلار كۆزگە تىلىنمايۋاتاتتى. **18** ئەمما ساموئىل نارەسىدە بالا بولۇپ كاناپتىن توقۇلغان بىر ئەفودنى كىيىپ يەروۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خىزمەت قىلاتتى. **19** يۈنگۈدىن باشقا ئۇنىڭ ئانىسى ھەر يىلدا ئۇنىڭغا بىر كىچىك تون تىكىپ، ھەر يىللىق قۇربانلىقنى قىلغلى ئېرى بىلەن بارغاندا ئالغاچ كېلەتتى. **20** ئەلى ئەلكانا ۋە ئايالىغا بەخت تىلەپ دۇئا قىلىپ: ــ «ئايالىڭنىڭ يەروۋەردىگارغا بېغىشلىغىنىنىڭ ئورنىغا ساكا ئۇنىڭدىن باشقا نە سىلى بە رگەي، دېدى. ئاندىن بۇ ئىككىسى ئۆز ۋىگە يانىدى. **21** شۇنىڭ بىلەن يەروۋەردىگار ھاننانى يوقلاپ بەركەتلەپ، ئۇ ھاملىدار بولۇپ جەمئىي ئۈچ ئوغۇل ۋە ئىككى قىز ئۇغىدى. كىچىك ساموئىل بولسا يەروۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆرۈپ ئۆسۈۋاتاتتى. **22** ئەلى بەك قېرىپ كەتكەنىدى. ئۇ ئۇغۇللىرىنىڭ پۈتكۈل ئىسرائىلغا ھەممە قىلغانلىرىنى ئاڭلىدى ھەم جامائەت چېدىرىنىڭ ئىشىكىدە خىزمەت قىلىدىغان ئايالار بىلەن ياتقىنىنىمۇ ئاڭلىدى. **23** ئۇ ئۇلارغا: ــ سىلەر نېمە ئۈچۈن شۇنداق ئىشلارنى قىلىسىلەر؟ چۈنكى بۇ خەلقنىڭ ھەممىسىدىن سىلەرنىڭ يامانلىقىڭلارنى ئاڭلاۋاتىمەن، دېدى. **24** بولمايدۇ، ئى ئوغۇللىرىم! مەن ئاڭلىغان بۇ خەۋەر ياخشى ئەمەس، يەروۋەردىگارنىڭ خەلقىنى ئازدۇرۇۋېسىلەر. **25** ئەگەر بىر ئادەم يەنە بىر ئادەمگە گۇناھ قىلسا، ياشقا بىرسى ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇدادىن رەھىم سورىسا بولىدۇ؛ لېكىن ئەگەر بىرسى يەروۋەردىگارغا گۇناھ قىلسا، كىم ئۇنىڭ گۇناھىنى تىلىيەلەيدۇ؟ ــ دېدى. لېكىن ئۇلار ئاتىسىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىدى؛

چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۇلتۇرۇشنى نىيەت قىلغانىدى. 26 ئەمما ساموئىل دېگەن بالا ئۆسۈۋاتاتتى، پەرۋەردىگار ھەم ئادەملەرنىڭ ئالدىدا ئۇلتىپات تاپقانىدى. 27 خۇدانىڭ بىر ئادىمى ئەلنىڭ يېنىغا كېلىپ مۇنداق دېدى: ـ پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: «مىسىردا، پىرەۋنىڭكىدە تۇرغاندا ئۆزۈمنى ئاتاكۇنىڭ جەمەتىگە ئوچۇق ئايان قىلمىدىممۇ؟ 28 مەن ئۇنى كاھىنم بولۇش، ئۆز قۇربانگاھىمدا قۇربانلىق قىلىش، خۇشبۇيى يېقىش ۋە مېنىڭ ئالدىمدا ئەفود تونىنى كېيىپ خىزمەت قىلىشقا ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىللىرىدىن تاللىمىغانىدىممۇ؟ شۇنىڭدەك مەن ئىسرائىلنىڭ ئوتىنا كويدۇرىدىغان ھەممە قۇربانلىقلىرىنى ئاتاكۇنا تاپشۇرۇپ تەقدىم قىلغان ئەمەسمۇ؟ 29 نېمىشقا مەن ۋېرۋۇغان، ئۆزالغۇ جايىدىكى قۇربانلىقىم بىلەن ئاشلىق ھەدىيەلەرنى دەپسەندە قىلىسىلەر؟ نېمىشقا خەلقىم ئىسرائىللار كەلتۈرگەن ھەممە ھەدىيەلەرنىڭ ئېسىلىدىن ئۆزلىرىگىلارنى سەمرىتىپ، ئۆز ئوغۇللىرىگىلارنىڭ ھۆرمىتىنى مېنىڭكىدىن ئۈستۈن قىلىسەن؟» 30 ئۇنىڭ ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن دەرھەققەت سېنىڭ ۋە ئاتاكۇنىڭ جەمەتىدىكىلەر مېنىڭ ئالدىمدا خىزمىتىمدە مەڭگۈ ماڭىدۇ، دەپ ئېيتقانىدىم؛ لېكىن ئەمدى مەن پەرۋەردىگار شۇنى دەيمەنكى، بۇ ئىش ھازىر مەندىن نېرى بولسۇن! مېنى ھۆرمەت قىلغانلارنى مەن ھۆرمەت قىلىمەن، لېكىن مېنى كەمسىتكەنلەر پەس قارىلىدۇ. 31 مانا شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇ ئۆكى، سېنىڭ بىلىكىڭنى ۋە ئاتاكۇنىڭ جەمەتىنىڭ بىلىكىنى تەڭ كېسىۋېتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن جەمەتىڭدە بىرمۇ قېرىغان ئادەم تېپىلمايدۇ! 32 سەن ئۇرالغۇ جايىدا دەرد-قايغۇ كۆرىسەن، ئىسرائىللار ھەرقانداق ھۆزۈر-بەختنى كۆرگىنى بىلەن، سېنىڭ جەمەتىڭدە ئەبە دېگىچە بىرمۇ قېرىغان ئادەم تېپىلمايدۇ. 33 ۋە مەن قۇربانگاھىمنىڭ خىزمىتىدىن ئۆزۈپ تاشلىمغان ئادىمىڭ بار بولسا، ئۇ كۆزلىرىڭنىڭ خىرەلىشىشى بىلەن جېنىڭنىڭ ئازابلىنىشىغا سەۋەب بولىدۇ. جەمەتىڭدە تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى بالاغەتتىن ئۆتمەي ئۆلىدۇ. 34 ساڭا بۇ ئىشلارنى ئىسپاتلاشقا، ئىككى ئوغۇلۇڭ خوفنې بىلەن فىنھاسنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان مۇنداق بىر ئالامەت بېشارەت بولىدۇ: ـ ئۇلارنىڭ ئىككىلىسى بىر كۈندە ئۆلىدۇ. 35 ئەمما ئۆزۈمگە روھىم ۋە دىلىمدىكى نىيىتىم بويىچە ئىش كۆرىدىغان سادىق بىر كاھىنىنى تىكلەيمەن؛ مەن ئۇنىڭغا مەزمۇت بىر جەمەت قۇرىمەن؛ ئۇ مېنىڭ مەسىھ قىلغىنىمنىڭ ئالدىدا مەڭگۈ مېڭىپ خىزمەت قىلىدۇ. 36 شۇنداق بولىدىكى، سېنىڭ جەمەتىڭدىكىلەردىن ھەربىر تىرىك قالغانلار بىر سەر كۈمۈش ۋە بىر چىشلەم نان تىلەشكە ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا تەزىم قىلىپ: «كاھىنلىق خىزمەتلىرىدىن ماڭا بىر ئورۇن بەرسىلە، يېگىلى بىر چىشلەم نان تاپاي دەپ ئېيتىدىغان بولىدۇ» دەيدۇ.

3

ساموئىل دېگەن بالا بولسا ئەلنىڭ ئالدىدا پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولاتتى. ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇ كۈنلەردە كەم ئىدى؛ ۋەھيىلىك كۆرۈنۈشلىرىمۇ كۆپ ئەمەس ئىدى. 2 ۋە شۇنداق بولدىكى، بىر كۈنى ئەلى ئورنىدا ياتقانىدى (ئۇنىڭ كۆزلىرى تورلىشىپ كۆرمەس بولۇپ قالاي دېگەنىدى) 3 خۇدانىڭ چىرىغى تېخى ئۆچمىگەن بولۇپ، ساموئىل پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىدا، خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىغا يېقىنلا يەردە ياتاتتى. 4 پەرۋەردىگار ساموئىلنى چاقىردى. ئۇ: ـ مانا مەن بۇ يەردە، دېدى. 5 ۋە ئۇ ئەلنىڭ قېشىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ: ـ مانا مەن، مېنى چاقىردىڭىز، دېدى. لېكىن ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن چاقىرمىدىم؛ قايتىپ بېرىپ ياتقىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېرىپ ياتتى. 6 پەرۋەردىگار يەنە: «ساموئىل!» دەپ چاقىردى. ساموئىل قوپۇپ ئەلنىڭ قېشىغا بېرىپ: مانا مەن، مېنى چاقىردىڭىز، دېدى. لېكىن ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن چاقىرمىدىم ئى ئوغلۇم، يەنە بېرىپ ياتقىن، دېدى. 7 ساموئىل پەرۋەردىگارنى تېخى تونۇمىغانىدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا تېخى ئايان قىلىنمىغانىدى. 8 لېكىن پەرۋەردىگار يەنە ئۈچىنچى قېتىم: «ساموئىل!» دەپ چاقىردى؛ ئۇ قوپۇپ ئەلنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ مانا مەن؛ سەن مېنى چاقىردىڭ، دېدى. ئۇ ۋاقىتتا ئەلى پەرۋەردىگار بالىنى چاقىرىپتۇ، دەپ بىلىپ يەتتى. 9 شۇنىڭ بىلەن ئەلى ساموئىلغا: ـ بېرىپ ياتقىن. ئۇ ئەگەر سېنى چاقىرسا، سەن: ـ ئى پەرۋەردىگار، سۆز قىلغىن، چۈنكى قۇلۇڭ ئاڭلايدۇ، دەپ ئېيتقىن، دېۋىدى، ساموئىل بېرىپ ئورنىدا ياتتى. 10 ۋە پەرۋەردىگار كېلىپ بىقىن تۇرۇپ ئىلگىرىكىدەك: ـ «ساموئىل، ساموئىل!» دەپ چاقىردى. ساموئىل: ـ سۆز قىلغىن، چۈنكى قۇلۇڭ ئاڭلايدۇ، دەپ جاۋاب بەردى. 11 پەرۋەردىگار ساموئىلغا: ـ مانا مەن ئاڭلىغانلارنىڭ ئىككى قۇلقىنى زىڭلىداتقۇدەك بىر ئىشنى ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا قىلماقچىمەن. 12 شۇ كۈندە مەن بۇرۇن ئەلنىڭ جەمەتىدىكىلەر توغرىسىدا ئېيتقىنىمنىڭ ھەممىسىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىمەن؛ باشتىن ئاخىرغىچە ئادا قىلىمەن! 13 چۈنكى ئۇنىڭگە ئايان بولغان قەبىھلىك ۋېرىيلىدىن مەن ئۇنىڭغا، سېنىڭ جەمەتىڭدىن مەڭگۈلۈك ھۆكۈم چىقارماقچىمەن، دەپ ئېيتقانىمەن، چۈنكى ئۇ ئوغۇللىرىنىڭ ئېلاسلىقىنى بىلىپ ئۇرۇپ ئۇلارنى توسمىدى. 14 ئۇنىڭ ئۆچۈن ئەلنىڭ جەمەتىدىكىلەر رەگە قەسەم قىلغانىمەنكى، ئەلنىڭ جەمەتىدىكىلەرنىڭ قەبىھلىكى مەيلى قۇربانلىق بىلەن بولسۇن، مەيلى ھەدىيە بىلەن بولسۇن كافارەت قىلنماي، ئەبە دېگىچە كەچۈرۈم قىلنمايدۇ، دېدى. 15 ساموئىل ئەتىسى تاڭ ئاتقۇچە يېتىپ، ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ ئىشىكلىرىنى ئاچتى. ئەمما ساموئىل ۋەھيىلىك كۆرۈنۈشنى ئەلگە ئېيتىشتىن قورقتى. 16 لېكىن ئەلى ساموئىلنى چاقىرىپ: ـ ئى ساموئىل ئوغلۇم، دېدى. ئۇ: ـ مانا مەن، دەپ جاۋاب بەردى. 17 ئۇ: ـ ئۇ ساڭا نېمە سۆز قىلدى؟ سەندىن ئۆتۈنەنىي، ئۇنى مەندىن يوشۇرمىغىن. ئەگەر ئۇنىڭ ساڭا ئېيتقانلىرىنىڭ بىرىنى ماڭا ئېيتمىساي قويساڭ، خۇدا دېگىنىنى سېنىڭ بېشىڭغا چۈشۈرسۈن ۋە ئۇنىڭدىن ئارتۇق چۈشۈرسۈن! ـ دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن ساموئىل ئۇنىڭغا ھېچنېمىنى قالدۇرماي ھەممىنى دەپ بەردى. ئەلى: ـ مانا، ئۇ پەرۋەردىگاردۇر؛ ئۇ نېمىنى لايىق تاپسا، شۇنى قىلسۇن، دېدى. 19 ساموئىل ئۆسۈپ چوڭ بولۇۋاتاتتى ۋە پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇنىڭ ئېيتقان بېشارەتلىك سۆزلىرىدىن ھېچقايسىسىنى يەردە قالدۇرمايتتى. 20 شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل داندىن تارتىپ بەئەر-شىبايغىچە ساموئىلنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبىرى قىلىپ تىكەلنگەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. 21 شۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار شىلوھدا ئۆزىنى يەنە ئايان قىلدى. چۈنكى پەرۋەردىگار شىلوھدا ئۆز سۆز-كالامى ئارقىلىق ساموئىلغا ئۆزىنى ئايان قىلدى؛ ۋە ساموئىل ئۇنىڭ سۆزىنى پۈتكۈل ئىسرائىلغا يەتكۈزدى.

4

ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىل فىلىستىيلەر بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقىپ ئەبەن-ئەزە رەگە يېقىن جايدا بارگاھ-چېدىرلارنى تىكتى. فىلىستىيلەر بولسا ئافەك دېگەن جايدا بارگاھ-چېدىرلارنى تىكتى. 2 فىلىستىيلەر ئىسرائىللار بىلەن سوقۇشقىلى سەپ تىزىپ ئۇردى. جەڭ كېكېڭىگەندە ئىسرائىل فىلىستىيلەر ئالدىدا تارمار بولدى؛ فىلىستىيلەر ئۇلارنىڭ جەڭ سەپىلىردىن تۆت مىڭچە ئادەمنى ئۆلتۈردى. 3 خالايىق بارگاھقا يېنىپ كەلگەندە، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى: ـ نېمىشقا پەرۋەردىگار بۈگۈن بىزنى فىلىستىيلەر تەرىپىدىن تارمار قىلدۇردى؟ بىز شىلوھدىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قېشىمىزغا ئېلىپ كېلەيلى؛ ئۇ ئارىمىزدا بولسا، بىزنى دۈشمىنىمىزنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ، دېدى. 4 شۇ گەپتىن كېيىن خالايىق شىلوھغا ئادەم ماڭدۇرۇپ، شۇ يەردىن كېرۇبلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرغان ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ كېتۇرۇپ كەلدى. شۇنىڭدەك ئەلنىڭ ئىككى ئوغلى خوفنې بىلەن فىنھاسمۇ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى بىلەن بىللە كەلدى. 5 ۋە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى لەشكەرگاھقا ئېلىپ كېلىنگەندە پۈتكۈل ئىسرائىل يەرنى تەۋرەتكۈدەك كۆچلۈك بىر چۇقان كۆتۈرۈشتى. 6 فىلىستىيلەر كۆچلۈك چۇقان ئەتەنە ئاۋازىنى ئاڭلاپ: ـ ئىبرانىيلارنىڭ لەشكەرگاھىدىن ئاڭلانغان بۇ كۆچلۈك چۇقان نېمە ۋەجىدىن چىققانىدۇ، دەپ ئېيتىشتى. ئارقىدىنلا ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئۇلارنىڭ لەشكەرگاھىغا كەلتۈرۈلگىنىنى بىلىپ يەتتى. 7 شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيلەر قورقۇپ: ـ ئىلاھلار ئۇلارنىڭ لەشكەرگاھىغا كەپتۇ، ھالىمىزغا ۋاي! مۇنداق ئىش بۇ ۋاقىتتىچە ھېچ بولغان ئەمەس، دېيىشتى. 8 ھالىمىزغا ۋاي! بىزنى بۇ قۇدرەتلىك ئىلاھلارنىڭ قولىدىن كىم قۇتقۇزىدۇ؟ مانا بايا ۋاتىدا مىسىرلىقلارنى تۈرلۈك بالا-ۋابالار بىلەن ئۇرغان ئىلاھلار دەل شۇلاردۇر! 9 ئى فىلىستىيلەر، ئۆزلىرىگىلارنى جەسۇر كۆرسىتىپ ئە رەكەتكەك تۇرۇڭلار. بولمىسا، ئىبرانىيلار بىز رەگە قۇل بولغاندەك بىز ئۇلارغا قۇل بولىمىز؛ ئە رەكەتكەك بولۇپ جەڭ قىلىڭلار! ـ دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيلەر ئىسرائىللار بىلەن جەڭ قىلدى. ئىسرائىل تارمار قىلىنىپ، ھەربىرى تەرەپكە ئۆز چېدىرىغا بەدەر قاچتى. جەڭدە قاتتىق قىرغىنچىلىق بولۇپ، ئىسرائىلدىن ئوتتۇز مىڭ پىيادە ئەسكەر ئۆلتۈرۈلدى. 11 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئوغلا بولۇپ كەتتى ۋە ئەلنىڭ ئىككى ئوغلى خوفنې بىلەن فىنھاسمۇ ئۆلتۈرۈلدى. 12 شۇ كۈنى بىر بىنيامىنلىق جەڭ مەيدانىدىن قېچىپ كىيىم-كېچەك كالىرى يىرتىق، ئۆستىبېشى توپا-چاڭ ھالدا شىلوھغا يۈگۈرۈپ كەلدى. 13 ئۇ يېتىپ كەلگەندە، مانا ئەلى يولنىڭ چېتىدە ئۆز ئورۇندۇقىدا ئولتۇرۇپ تاقىق-تاق بولۇپ كۈتۈۋاتاتتى؛ ئۇنىڭ كۆڭلى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ غېمىدە پەرىشان ئىدى. ئۇ كىشى خەۋەرنى يەتكۈزگىلى شەھەر رەگە كىرگەندە، پۈتكۈل شەھەر پېريياد-چۇقان كۆتۈردى. 14 ئەلى پەريياد ساداسىنى ئاڭلاپ: ـ بۇ زادى نېمە ۋاراڭ-چۇرۇڭ؟ دەپ سوردى. ئۇ كىشى ئالدىراپ كېلىپ ئەلگە خەۋەر بەردى 15 (ئەلى توقسان سەككىز ياشقا كىرگەن، كۆزلىرى قېتىپ قالغان بولۇپ، كۆرمەيتتى). 16 ئۇ كىشى ئەلگە: ـ مەن جەڭدىن قايتىپ كەلگەن كىشىمەن، بۈگۈن جەڭ مەيدانىدىن قېچىپ كەلدىم، دېدى. ئەلى: ـ ئى ئوغلۇم، نېمە ئىش يۈز بەردى؟ ـ دەپ

سوربدی. 17 خەۋەرچى جاۋاب بېرىپ: ـ ئىسرائىل فىلىستىيەرنىڭ ئالدىدىن بەدەر قاچتى. خەلق ئارىسىدا قاتتىق قىرغىنچىلىق بولدى! سېنىڭ ئىككى ئوغلۇڭ، خوفنىي بىلەن فىنھاسمۇ ئۆلدى ھەمدە خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىمۇ ئوغلا بولۇپ كەتتى، دېدى. 18 ۋە شۇنداق بولدىكى، خەۋەرچى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى تىلغا ئالغاندا، ئەلى دەرۋازانىڭ يېنىدىكى ئورۇندۇقتىن كەينىگە يېقىلىپ چۈشۈپ، ۋىنى سۈنۈپ ئۆلدى؛ چۈنكى ئۇ قېرىپ، بەدىنىمۇ ئېغىرلىشىپ كەتكەنىدى. ئۇ قىرىق يىل ئىسرائىلنىڭ ھاكىمى بولغانىدى. 19 ئۇنىڭ كېلىنى، يەنى فىنھاسنىڭ ئايالى ھامىلدار بولۇپ تۇغۇشقا ئاز قالغانىدى. ئۇ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئوغلا بولۇپ كەتكەنلىكى ۋە قېينئاتىسى بىلەن ئېرىنىڭمۇ ئۆلگەنلىك خەۋىرىنى ئاڭلىغاندا، بىردىنلا قاتتىق تولغاق تۇتۇپ، پۇكۇلۇپ بالىنى تۇغدى. 20 ئۇ تۆلەي دەپ قالغاندا، چۈرىسىدە تۇرغان ئايالىلار: ـ قورقمغىن، سەن ئوغۇل بالا تۇغدۇڭ، دېدى. لېكىن ئۇ يۇنىڭغا جاۋابمۇ بەرمىدى ھەم كۆڭۈل بۆلمىدى. 21 ئۇ: «شان-شەرەپ ئىسرائىلدىن كەتتى» دەپ بالىغا «ئىخابود» دەپ ئىسىم قويدى؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئوغلا بولۇپ كەتكەن ھەم قېينئاتىسى بىلەن ئېرىمۇ ئۆلگەنىدى. 22 ئۇ يەنە: ـ شان-شەرەپ ئىسرائىلدىن كەتتى؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئوغلا بولۇپ كەتتى! ـ دېدى.

5

فىلىستىيەر خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئوغلا ئېلىپ، ئۇنى ئەبەن-ئەزەردىن ئېلىپ ئاشدودقا باردى. 2 ئۇ يەردە فىلىستىيەر خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ داگون بۇتخانىسىغا ئەكىرىپ، داگون دېگەن بۇتنىڭ يېنىغا قويدى. 3 ئاشدوددىكىلەر ئەتىسى سەھەر قوپۇپ كەلسە، مانا داگون بۇتى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يېقىلغىنىچە دۇم ياتاتتى. شۇڭا ئۇلار داگون بۇتنى ئېلىپ يەنە ئۆز ئورندا ئورغىزۇپ قويدى. 4 لېكىن ئەتىسى سەھەر قوپۇپ كەلسە، مانا، داگون پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يېقىلغىنىچە دۇم ياتاتتى؛ داگوننىڭ بېشى ھەم قوللىرى بوسۇغدا چېقىلغانىدى؛ داگوننىڭ پەقەت بېلىقسىمان تېنى قالغانىدى. 5 شۇڭا بۇگۈنگە قەدەر ئاشدودتا يا داگوننىڭ كاھىنلىرى بولسۇن يا داگوننىڭ بۇتخانىسىغا كىرگۈچىلەر بولسۇن، داگوننىڭ بوسۇغىسىغا دەسسىمەيدۇ. 6 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئاشدوددىكىلەرنىڭ ئۈستىگە قاتتىق چۈشۈپ، ئۇلارنى ۋەيران قىلىپ، ئاشدود بىلەن ئۇ تېراپىدىكىلەرنى ھۇررەك كېسىلى بىلەن ئۇردى. 7 ئاشدوددىكىلەر بۇلارنى كۆرۈپ: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقى بىزلەردە تۇرمىسۇن! چۈنكى ئۇنىڭ قولى بىزنى ۋە ئىلاھىمىز داگوننى قاتتىق بىسۇالدى، دېيىشتى. 8 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئادەم ماكۇرۇپ فىلىستىيەرنىڭ ھەممە غوجىلىرىنى چاقىرتىپ جەم قىلىپ ئۇلاردىن: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قانداق بىر تەرەپ قىلىمىز؟ دەپ سوربدى. ئۇلار: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقى گاتقا چەت يول بىلەن يۆتكەلسۇن، دەپ جاۋاب بېرىشتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئۇ يەر گە چەت يول بىلەن يۆتكىدى. 9 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ئۇنى چەت يول بىلەن يۆتكىگەندىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇ شەھەر گە چۈشۈپ كىشىلەرنى قاتتىق ساراسىمگە چۈشۈردى. ئۇ كىچىكىلەردىن تارتىپ چوڭلارغىچە شەھەردىكىلەرنى ئۇردى، ئۇلار ھۇررەك كېسىلگە گىرىپتار بولدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئەكرونغا ئەۋەتتى. لېكىن خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئەكرونغا يېتىپ كەلگەندە، ئەكروندىكىلەر پېرياد قىلىپ: ـ بىز بىلەن خەلقىمىزنى ئولتۇرۇش ئۈچۈن ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بىزگە يۆتكىدى! ـ دېدى. 11 ئۇلار ئادەم ماكۇرۇپ فىلىستىيەرنىڭ غوجىلىرىنى قىچقارتىپ جەم قىلىپ ئۇلارغا: ـ بىز بىلەن خەلقىمىزنى ئولتۇرمەسلىكى ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بۇ يەردىن ئۆز جايىغا كەتكۈزۈگىلار، دېدى؛ چۈنكى قاتتىق ۋەھىمە شەھەرنى باسقانىدى؛ خۇدانىڭ قولى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تولمۇ ئېغىر چۈشكەنىدى. 12 ئۆلمىگەن ئادەملەر بولسا ھۇررەك كېسىلى بىلەن ئۇرۇلۇپ، شەھەرنىڭ پېريادى ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى.

6

پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى فىلىستىيەرنىڭ يۇرتىدا يەتتە ئاي ئۇردى. 2 فىلىستىيەر كاھىنلار بىلەن پالچىلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قانداق قىلىمىز؟ ئۇنى قانداق قىلىپ ئۆز جايىغا ئەۋەتەلەيمىز؟ يول كۆرسىتىگىلار، دېدى. 3 ئۇلار: ـ ئە گەر ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قايتۇرۇپ ئەۋەتسە گىلار، قۇربۇق ئەۋەتمە گىلار، ھېچ بولمىغاندا ئۇنىڭ بىلەن بىر «ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى»نى بە رگە ئەۋەتىشىگىلار زۆرۈردۇر، دېدى. شۇنداق قىلغاندا شىپا تاپىسىلەر، شۇنداقلا ئۇنىڭ قولىنىڭ نېمە ئۈچۈن سىلەردىن ئايرىلمىغانلىقىنى بىلىسىلەر، دېدى. 4 ئۇلار: ـ بىز نېمىنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ ئەۋەتىمىز؟ ـ دەپ سوربدى. ئۇلار: ـ فىلىستىيەرنىڭ غوجىلىرىنىڭ سانى بەش؛ شۇڭا بەش ئالتۇن ھۇررەك ۋە بەش ئالتۇن چاشقان ياساپ ئەۋەتىگىلار، چۈنكى سىلە رگە ۋە غوجاڭلارغا ئوخشاشلا بالا-قازا چۈشتى. 5 ھۇررە كلىرىگىلارنىڭ شە كلىنى ۋە زېمىنگىلارنى ۋەيران قىلىدىغان چاشقانلارنىڭ شە كلىنى نەقىش قىلىپ ياساپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈگىلار. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بەلكىم سىلەرنىڭ، ئىلاھلىرىمىزنىڭ ۋە زېمىنگىلارنىڭ ئۈستىنى باسقان قولىنى يېنىكلىتەرمىكىن: ـ 6 مىسىرلىقلار بىلەن پىرەۋن ئۆز كۆڭۈللىرىنى قاتتىق قىلغاندەك سىلەرمۇ نېمىشقا ئۆز كۆڭۈگىلارنى قاتتىق قىلىسىلەر؟ ئۇ مىسىرلىقلارغا زور قاتتىق قولۇقنى كۆرسەتكەندىن كېيىن، ئۇلار ئىسرائىلىلارنى قويۇپ بەرمىدىمۇ، ئۇلار شۇنىڭ بىلەن قايتىپ كېلىدىمۇ؟ 7 ئەمدى يېڭى بىر ھارۋا ياساپ، تېخى ويۇنتۇرۇققا كۇندۇرۇلمىگەن موزايلىق ئىككى ئىنە كنى ھارۋىغا قوشۇگىلار، ئۇلاردىن موزايلىرىنى ئايرىپ، ۋەيدە ئېلىپ قېلىگىلار، 8 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ ھارۋىغا سېلىگىلار، ۋە ئۇنىڭغا ئەۋەتىدىغان ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىدىغان ئالتۇن ۋېزىملارنى بىر قاپقا سېلىپ ساندۇققا يانداپ قويۇگىلار ۋە ساندۇقىنى شۇ يېتى ماڭدۇرۇگىلار، 9 ئاندىن قاراپ تۇرۇگىلار. ئە گەر ھارۋا ئىسرائىل چېگىرىسىدىكى يول بىلەن بەيت-شەمەشكە ماڭسا، بە رگە كەلگەن شۇ چوڭ بالا-قازانى چۈشۈرگۈچىنىڭ تۆزى پەرۋەردىگار بولىدۇ. ئۇنداق بولمىسا، بىزنى ئۇرغان ئۇنىڭ قولى ئە مەس، بەلكى بە رگە چۈشكەن تاسادىپىلىق بولىدۇ، خالاس، دېيىشتى. 10 شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيەر شۇنداق قىلدى. ئۇلار موزايلىق ئىككى ئىنە كنى ھارۋىغا قوشۇپ، موزايلىرىنى ۋەيدە سولاپ قويۇپ، 11 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ھارۋىغا سېلىپ، ئالتۇن چاشقان ۋە قېيما ھۇررە كلەر قاچىلانغان قاپنى ئۇنىڭغا يانداپ قويدى. 12 ئىنە كلەر بەيت-شەمەشكە باردىغان يول بىلەن ئۆدۈل يۈرۈپ كەتتى. ئۇلار كۆتۈرۈلگەن يول بىلەن ماڭغاچ مۇرەيتتى، يا ئوڭ تەرەپكە يا سول تەرەپكە قېيىپ كەتمىدى. فىلىستىيەرنىڭ غوجىلىرى ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن بەيت-شەمەشنىڭ چېگىرىسىغىچە باردى. 13 بەيت-شەمەشتىكىلەر جىلغىدا بۇغداي ئۇرۇۋاتاتتى، ئۇلار باشلىرىنى كۆتۈرۈپ ئەھدە ساندۇقىنى كۆرۈپ خۇش بولۇشتى. 14 ھارۋا بەيت-شەمەشلىك يەشۇئانىڭ ئېتىزلىقىغا كېلىپ، ئۇ يەردىكى بىر چوڭ تاشنىڭ يېنىدا توختاپ قالدى. ئۇلار ھارۋىنى چېقىپ، ئىككى ئىنە كنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كويدۇرمە قۇربانلىق قىلدى. 15 لاۋىيلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى بىلەن ئالتۇن ۋېزىملار بار قاپنى چۈشۈرۈپ چوڭ تاشنىڭ ئۈستىگە قويدى. شۇ كۈنى بەيت-شەمەشتىكىلەر پەرۋەردىگارغا كويدۇرمە قۇربانلىقلار ۋە باشقا قۇربانلىقلارنى قىلدى. 16 فىلىستىيەرنىڭ بەش غوجىسى بۇلارنى كۆرۈپ شۇ كۈنى ئە كرونغا قايتىپ كەتتى. 17 فىلىستىيەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ بە رگەن ئالتۇن ھۇررىكى: ـ ئاشدود ئۈچۈن بىر، گازا ئۈچۈن بىر، ئاشكېلون ئۈچۈن بىر، گات ئۈچۈن بىر ۋە ئە كرون ئۈچۈن بىر ئىدى. 18 ئالتۇن چاشقانلارنىڭ سانى بولسا فىلىستىيەرنىڭ بەش غوجىسىغا تەۋە بارلىق شەھەرنىڭ سانى بىلەن باراۋەر ئىدى. بۇ شەھەرلەر سېپىللىق شەھەرلەر ۋە ئۆتۈلارغا قاراشلىق سەھرا- كەنتلەرنى، شۇنداقلا ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قويغان چوڭ چەمبەرنازغىچە ھەممە جايىنى ئۆز ئىچىگە ئالاتتى. بۇ چەمبەرنازار ھازىرمۇ بەيت-شەمەشلىك يەشۇئانىڭ ئېتىزلىقىدا بار. 19 ئەمما بەيت-شەمەشتىكىلەر ئۆز مەيلىچە ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئىچىگە قارىغىنى ئۈچۈن پەرۋەردىگار ئۇلاردىن يەتمىش ئادەمنى، جۈملىدىن چوڭلاردىن ئەللىكنى ئۇردى. پەرۋەردىگار خەلقنى مۇنداق قاتتىق ئۇرغانلىقى ئۈچۈن پۇتۇن خەلق ماتەم تۇتتى. 20 بەيت-شەمەشتىكىلەر: ـ بۇ مۇقەددەس خۇدا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كىم تۇرە ئۇرالايدۇ؟ ئەھدە ساندۇقى بىزنىڭ بۇ يەردىن كىمنىڭ قېشىغا ئاپىرىلىشى كېرەك؟ ـ دېدى. 21 ئاندىن ئۇلار كىرىئات-يېئارىمدىكىلەر گە ئېلچىلەرنى ئەۋەتىپ: ـ فىلىستىيەر پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قايتۇرۇپ بەردى. بۇ يەر گە كېلىپ ئۇنى ئۆز ئۆگىلارغا ئېلىپ كېتىگىلار، دېدى.

7

شۇنىڭ بىلەن كىرىئات-يېئارىمدىكى ئادەملەر كېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ چىقىپ، دۇكىنىڭ ئۈستىدىكى ئابىنادابنىڭ ۋەيدە قويدى ۋە ئۇنىڭ ئوغلى ئەلئازارنى ئەھدە ساندۇقىغا قاراشقا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بېكىتتى. 2 ئەھدە ساندۇقى كىرىئات-يېئارىمدا قويۇلغاندىن تارتىپ ئۇزۇن ۋاقىت، يەنى يىگىرمە يىل ئۆتتى. ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتى پەرۋەردىگارنى سېغىندى. 3 ۋە شامۇئىل ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتىگە: ـ ئە گەر پۈتۈن قەلبىگىلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا قايتىپ، ياتلارنىڭ ئىلاھلىرى بىلەن ئاشتاروتلارنى ئۆز ئارا گىلاردىن يوقىتىپ، كۆڭۈگۈلارنى پەرۋەردىگارغا باغلاپ، خاس ئۇنىڭ ئىبادىتىدىلا بولىسا گىلار ئۇ سىلەرنى فىلىستىيەرنىڭ قولىدن قۇتقۇزىدۇ، دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل بائاللار بىلەن ئاشتاروتلارنى تاشلاپ خاس پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدىلا بولدى. 5 ئاندىن شامۇئىل: ـ پۈتكۈل ئىسرائىلنى مىزپاھ شەھىرىگە جەم قىلىسا گىلار، مەن سىلەر ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا دۇئا قىلاي،

دېدى. 6 ئەمدى تۇلار مېزىماھقا جەم بولۇپ، تۆيەردە سۈتارتىپ ئۇنى پەرۋەردىگار ئالدىغا قويدى ۋە تۆ كۈنى روزا تۇتۇپ: ـ بىز پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلدۇق، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ساموئىل مېزىماھتا ئىسرائىللارنىڭ ھەرز-دەۋالىرى تۈستىدىن ھۆكۈم چىقاردى. 7 فىلىستىيەر ئىسرائىللارنىڭ مېزىماھدا جەم بولغىنىنى ئاڭلىدى، فىلىستىيەرنىڭ خوجىلىرى ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقتى. ئىسرائىللار بۇنى ئاڭلاپ فىلىستىيەردىن قورقتى. 8 ئىسرائىللار ساموئىلغا: ـ بىز ئۆچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزنى فىلىستىيەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇشى ئۈچۈن ئۇنىڭغا ندا قىلىشتىن توختىمىغىن، دېدى. 9 ساموئىل ئانىسىنى ئېمۇاتقان بىر قوزىنى ئېلىپ تولۇق بىر كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىپ پەرۋەردىگارغا سۇندى، ساموئىل ئىسرائىلنىڭ ھەققىدە پەرۋەردىگارغا پەريات كۆتۈردى، پەرۋەردىگار دۇئاسىنى ئاڭلىدى. 10 ساموئىل كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىۋاتقاندا فىلىستىيەر ئىسرائىل بىلەن سوقۇشقىلى يېقىنلاپ كەلدى. لېكىن پەرۋەردىگار شۇ كۈنى فىلىستىيەرنىڭ ئۈستىگە قاتتىق گۈلدۈرماما گۈلدۈرلىتىپ تۇلارنى ئالاقزادە قىلۋەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن تۇلار ئىسرائىل ئالدىدا تارمار بولدى. 11 ئىسرائىللار مېزىماھتىن چىقىپ تۇلارنى بەيت-كارنىڭ تۆۋىگىچە قوغلاپ قىردى. 12 ئۇ ۋاقىتتا ساموئىل بىر تاشنى ئېلىپ، ئۇنى مېزىياھ بىلەن شەننىڭ ئوتتۇرىسىدا تىكلەپ: ـ «پەرۋەردىگار بىزگە ھازىرغىچە يارداەم بېرىۋاتىدۇ» ـ دەپ ئۇنى ئەبەن-ئەزەر دەپ ئاتىدى. 13 شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيەر بىسىقىپ ئىسرائىلنىڭ زېمىنىغا يەنە تاجاۋۇز قىلمىدى؛ ساموئىل [ھاكىم] بولغان بارلىق كۈنلەردە پەرۋەردىگارنىڭ قولى فىلىستىيەرنىڭ ئۈستىگە قارشى بولدى؛ 14 شۇنداق قىلىپ ئە كۈوندن تارتىپ گاتقىچە فىلىستىيەر ئىسرائىلدىن ئېلىۋالغان شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى ئىسرائىلغا يانداۋرۇلدى؛ شەھەرلە رگە تەۋە زېمىنلارنىمۇ ئىسرائىل فىلىستىيەرنىڭ قولىدىن يانداۋرۇپ ئالدى. يۇنىكۇن باشقا ئىسرائىل بىلەن ئامورىيلار ئوتتۇرىسىدا تىنچلىق بولدى. 15 ساموئىل بولسا پۈتۈن تۇمرىدە ئىسرائىلنى سوردى. 16 ھەر يىلى تۇ بەيت-ئەل، گىلگال ۋە مېزىياھلارنى ئايلىنىپ، مۇشۇ يەرلەردە ئىسرائىل ئۈستىدىن ھۆكۈم يۈرگۈزەتتى. 17 ئاندىن ئۇ راماھقا يېنىپ باراتتى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئۆيى شۇ يەردە ئىدى ھەم ئۇ ئۇ يەردىمۇ ئىسرائىل ئۈستىدىن ھۆكۈم يۈرگۈزەتتى. ئۇ ئۇ يەردىمۇ پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ ياسىغانىدى.

8 شۇنداق بولدىكى، ساموئىل قېرىغاندا ئوغۇللىرىنى ئىسرائىلغا ھاكىم قىلىپ قويدى. 2 ئۇنىڭ ئۈنجىسىنىڭ ئىسمى يوئېل بولۇپ، ئىككىنچىسىنىڭ ئىسمى ئابىياھ ئىدى. بۇلار يەئەر-شىبادا ھاكىملىق قىلدى. 3 لېكىن ئوغۇللىرى ئۇنىڭ يوللىرىدا يۈرمەيتتى، بەلكى مەنپەئەتنى كۆزلەپ ئېزىپ، پارىلارنى يەپ، ھەق-ناھەقنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلدى. 4 ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى راماھدا جەم بولۇپ ساموئىلنىڭ قېشىغا كېلىپ 5 ئۇنىڭغا: ـ مانا سەن قېرىدىڭ، ئوغۇللىرىڭ بولسا سېنىڭ يوللىرىڭدا يۈرمەيدۇ. بارلىق ئەللەردە بولغاندەك ئۈستىمىزگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر پادىشاھ بېكىتكىن، دېدى. 6 تۇلارنىڭ «ئۈستىمىزگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر پادىشاھ بېكىتكىن» دېگىنى ساموئىلنىڭ كۆزگىگە ئېغىر كەلدى. ساموئىل پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلدۇدى، 7 پەرۋەردىگار ساموئىلغا جاۋابەن: ـ خەلق ساڭا ھەرنېمە ئېيتسا تۇلارغا قۇلاق سالغىن؛ چۈنكى تۇلار سېنى ئەمەس، بەلكى «ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولسۇن» دەپ مېنى تاشلىدى. 8 مەن تۇلارنى مىسىردىن چىقارغان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنكى كۈنگىچە تۇلار شۇنداق ئىشلارنى قىلىپ، مېنى تاشلاپ باشقا ئىلاھلارغا ئىبادەت قىلىپ كەلگەن. ئەمدى تۇلار ساڭا ھەم شۇنداق قىلدۇ. 9 شۇنىڭ ئۈچۈن تۇلارنىڭ سۈزىگە تۇنىغىن. لېكىن تۇلارنى قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇپ كەلگۈسىدە تۇلارنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلىدىغان پادىشاھنىڭ تۇلارنى قانداق باشقۇرىدىغانلىقىنى بىلدۈرگىن، دېدى. 10 ساموئىل تۇزىدىن بىر پادىشاھ سوريغان خەلققە، پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىنىڭ ھەممىسىنى دەپ بەردى. 11 تۇ: ـ ئۈستۈڭلاردا سەلتەنەت قىلىدىغان پادىشاھنىڭ ئۈتىدىغان يولى مۇنداق بولىدۇ: ـ ئۇ ئوغۇللىرىڭلارنى تۇز ئىشغا قويۇپ، جەڭ ھارۋىلىرىنى ھەيدەشكە، ئاتلىق ئەسكەرلىرى بولۇشقا سالىدۇ؛ تۇلار ئۇنىڭ ھارۋىلىرىنىڭ ئالدىدا يۈگۈرىدۇ؛ 12 تۇلارنى تۇزى ئۈچۈن مىڭ بېشى ۋە ئەللىك بېشى بولۇشقا، يېرىنى ھەيدەشكە، ھوسۇلىنى ئوروشقا، جەڭ قوراللىرى بىلەن ھارۋا ئەسۋابلىرىنى ياساشقا سالىدۇ. 13 قىزلىرىڭلارنى ئەتىر ياساشقا، تاماق ئېتىشكە ۋە نان يېقىشقا سالىدۇ. 14 ئەڭ ئېسىل زېمىنلىرىڭلار، ئۈزۈمزارلىرىڭلار بىلەن زەيتۇنلۇقلىرىڭلارنى تارتىۋېلىپ تۇز خىزمەتكارلىرىغا بېرىدۇ. 15 ئۇ تۇزۇقۇڭلاردىن، ئۈزۈمزارلىرىڭلارنىڭ ھوسۇلىدىن ئوندىن بىر ئۈلۈشنى تۇزىنىڭ خوجىدارلىرى ۋە خىزمەتكارلىرىغا بۇلۇپ بېرىدۇ. 16 ئۇ قۇللىرىڭلار، دېدە كلىرىڭلار، ئەڭ چېلىشكەن يىگىتلىرىڭلارنى ۋە ئېشە كلىرىڭلارنى تۇز ئىشىغا سالىدۇ. 17 ئۇ قويلىرىڭلاردىن ئوندىن بىر ئۈلۈشنى ئالىدۇ؛ سىلەر

ئۇنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرى بولىسىلەر. 18 سىلەر ئۇ كۈندە ئۆزۈڭلارغا تاللىغان پادىشاھ تۆيەيلىدىن پەريات كۆتۈرىسىلەر؛ لېكىن پەرۋەردىگار ئۇ كۈندە سىلە رگە قۇلاق سالمايدۇ، دېدى. 19 خەلق بولسا ساموئىلنىڭ سۈزىگە قۇلاق سالماي: ـ ياق، بەلكى ئۈستىمىزگە سەلتەنەت قىلىدىغان بىر پادىشاھ بولسۇن، دېدى. 20 ـ شۇنداق قىلىپ بىز باشقا ھەرىبىر ئەللە رگە ئوخشاش بولىمىز؛ بىزنىڭ پادىشاھىمىز ئۈستىمىزدىن ھۆكۈم چىقىرىپ، بىزنى باشلايدۇ ۋە بىز ئۇنىڭ جەڭ قىلىدۇ، دېدى. 21 ساموئىل خەلقنىڭ ھەممە سۈزلىرىنى ئاڭلاپ، تۇلارنى يەرۋەردىگارغا يەتكۈزدى. 22 پەرۋەردىگار ئەمدى ساموئىلغا: ـ سەن تۇلارنىڭ سۈزىگە قۇلاق سېلىپ، تۇلارغا بىر پادىشاھ بېكىتكىن، دېدى. ساموئىل ئىسرائىللارغا: ـ ھەربىرىڭلار ئۆز شەھىرىڭلارغا قايتىڭلار، دېدى.

9 بىنيامىن قەبىلىسىدىن كىش ئاتلىق بىر كىشى بار ئىدى. ئۇ ئابىئەلنىڭ ئوغلى، ئابىئەل زېرورنىڭ ئوغلى، زېرور بىكوراتنىڭ ئوغلى، بىكورات ئافىيانىڭ ئوغلى ئىدى، ئافىيا بولسا بىنيامىنلىق ئىدى. ئۇ ئۆزى باتۇر ۋە دۆلەتمەن كىشى ئىدى. 2 كىشنىڭ ساۋۇل ئىسىملىك، ئېسىل ۋە خۇشخۇي بىر ئوغلى بار ئىدى. ئىسرائىللار ئارىسىدا ئۇنىڭدىن چىرايلىق ئادەم يوق ئىدى، ئۇ شۇنداق ئېگىز ويېلۇق ئەر ئىدىكى، خەلقنىڭ ھەرقانىدىقى ئۇنىڭ مۇرىسىگىمۇ كەلمەيتتى. 3 ساۋۇلنىڭ ئاتىسى كىشنىڭ ئېشە كلىرى يىتىپ كەتكەنىدى. يۇنىڭ بىلەن كىش ئوغلى ساۋۇلغا: ـ سەن خىزمەتكارلاردىن بىرىنى ئۆزۈڭگە بىلەن بىللە ئېلىپ، ئېشە كلەرنى تېپىپ كەلگىن، دېدى. 4 ئۇلار بىرىپ ئەفرائىم ئېدىرلىقىدىن ئۆتۈپ، شالىشاھ زېمىنىنى كېزىپ، ئۇلارنى ئىزدەپ تاپالمىدى؛ ئۇلار شائالىم زېمىنىدىنمۇ ئۆتتى، ئېشە كلەر ئۇ يەردىمۇ يوق ئىدى. ئاندىن بىنيامىن زېمىنىنى كېزىپ ئۆتتى، ئۇلارنى يەنە تاپالمىدى. 5 ئۇلار زۇف زېمىنىغا يەتكەندە ساۋۇل ئۆزى بىلەن كەلگەن خىزمەتكارىغا: ـ بولە، ۋېگە يانايلى؛ بولمىسا ئاتام ئېشە كلەردىن ئەنسىرىمەي، ئە كسىچە بىزنىڭ غېمىمىزنى يەپ كېتىرمىكى، دېدى. 6 لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا: ـ مانا، بۇ شەھەردە خۇدانىڭ بىر ئادىمى بار. ئۇ مۇھتەرەم بىر ئادەم، ھەر نېمە دېسە ئەمەلگە ئاشماي قالمايدۇ. ئەمدى ئۇ يەر گە بارايلى؛ ئۇ بە رگە باردىغان يولىمىزنى كۆرسىتىپ قېيارمىكەن، دېدى. 7 شۇڭا ساۋۇل خىزمەتكارىغا: ـ لېكىن ئۇنىڭ يېنىغا بارساق ئۇ كىشىگە نېمە بېرىمىز؟ چۈنكى خورجۇنلىرىمىزنا نان ئۆگەپ قالدى، قولىمىزدا خۇدانىڭ ئادىمىگە بە رگۈدەك سوۋغىتىمىز يوق. يېنىمىزدا يەنە نېمە بار؟ ـ دېدى. 8 خىزمەتكار ساۋۇلغا جاۋاب بېرىپ: ـ مانا قولۇمدا چارەك شە كەل كۈمۈش بار. ماڭىدىغان يولىمىزنى دەپ بەرسۇن، خۇدانىڭ ئادىمىگە شۇنى بېرەي، دېدى 9 (بۇرۇن ئىسرائىلدا بىر ئادەم خۇدادىن يول سورىماقچى بولسا: ـ كېلىڭلار، ئالدىن كۆرگۈچىنىڭ قېشىغا بارايلى، دەيتتى. ھازىر «پەيغەمبەر» دېگەننى ئۆتۈكەن زاماندا «ئالدىن كۆرگۈچى» دەيتتى). 10 ساۋۇل خىزمەتكارىغا: ـ مەسلىھەتنىڭ ياخشى بولدى. بىز ماڭايلى، دېدى. شۇنىڭ بىلەن تۇلار خۇدانىڭ ئادىمى تۇرغان شەھەر گە باردى. 11 تۇلار شەھەر گە چىقىدىغان يولدا كېتىۋاتقاندا، سۇ تارتقىلى چىققان بىرنەچچە قىزغا ئۇچرىدى ۋە تۇلاردىن: ـ ئالدىن كۆرگۈچى مۇشۇ يەردىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 12 تۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ شۇنداق. مانا ئۇ ئالدىڭلاردا تۇرىدۇ؛ تېز بېرىڭلار، چۈنكى خالايىق بۈگۈن [شەھەرنىڭ] يۇقىرى جايىدا قۇربانلىق قىلماقچى، شۇڭا ئۇ بۈگۈن شەھە رگە كىردى. 13 ئۇ [قۇربانلىقتىن] يېيىشكە تېخى يۇقىرى جايغا چىقماي تۇرۇپلا، سىلەر ئۇنىڭ بىلەن شەھەردە ئۇچرىشىسىلەر. خەلق ئۇ كەلمىگۈچە تائام يېمەيدۇ، چۈنكى ئۇ تاۋۇال قۇربانلىقنى بەركەتلەيدۇ؛ ئاندىن چاقىرىلغان مېھمانلار تاتامغا ئېغىز تېگىدۇ. ھازىر چىقىڭلار، چۈنكى بۇ دەل ئۇنى تاپقىلى بولىدىغان ۋاقىت، دېدى. 14 تۇلار شەھە رگە چىقىپ شەھەر مە ركىزىگە كەلگەندە، مانا ساموئىل يۇقىرى جايغا چىقىشقا تۇلارغا قاراپ كېلىۋاتاتتى. 15 پەرۋەردىگار ساۋۇل كېلىشتىن بىر كۈن ئىلگىرى ساموئىلغا: 16 ـ ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا مەن يېنىڭغا بىنيامىن زېمىنىدىن بىر ئادەمنى ئەۋەتىمەن. سەن ئۇنى مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە ئەمىر بولۇشقا مەسىھ قىلغىن. ئۇ مېنىڭ خەلقىمنى فىلىستىيەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ. چۈنكى مېنىڭ خەلقىمنىڭ پەريادى ماڭا يەتكىنى ئۈچۈن تۇلارغا ئىلتىپات بىلەن قارىدىم، ـ دېدى. 17 ساموئىل ساۋۇلنى كۆرگەندە پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ مانا، مەن ساڭا سۈز قىلغان ئادەم مۇشۇدۇر. بۇ ئادەم مېنىڭ خەلقىمنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلىدۇ، دەپ ئۇنىڭغا قىلدى. 18 ساۋۇل دەرۋازىدا تۇرغان ساموئىلنىڭ قېشىغا بېرىپ: سىلەدىن سورايمۇ، ئالدىن كۆرگۈچىنىڭ ئۆيى نەدە، دەپ سوردى. 19 ساموئىل ساۋۇلغا: ـ ئالدىن كۆرگۈچى مەن تۇزۇم شۇ. مەندىن ئاۋۋال يۇقىرى جايغا چىققىن. بۈگۈن سىلەر مەن بىلەن تاتام يەيسىلەر؛ ئەتە سېنى تۇزۇتۇپ چىققاندا، كۆڭلۈڭدىكى ھەرىبىر ئىشلارنى ساڭا دەپ بېرەي، ـ دەپ جاۋاب بەردى. 20 ئەمما ئۈچ كۈن بۇرۇن يىتىپ كەتكەن ئېشە كلەردىن بولسا، ئەندىشە قىلمىغىن؛ ئۇلار تېپىلدى. ئەمدى ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئارزۇسى كىمگە مايىل؟ ساڭا ۋە ئاتاڭنىڭ

پۇتكۈل جەمەتىگە ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. 21 ساۋۇل جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئېچىدىكى ئەڭ كىچىك قەبىلە بولغان بىنيامىندىن، جەمەتىمۇ بىنيامىن قەبىلىسى ئېچىدىكى ئەڭ كىچىكى تۇرسا؟ نېمە تۈچۈن بۇ سۈزلەرنى ماڭا دەيلا؟ ـ دېدى. 22 ساموئىل بولسا ساۋۇلنى ۋە خىزمەتكارىنى باشلاپ، مېھمانخانا ئۆيىگە كىردى ۋە تۆلارنى چاقىرلىغانلارنىڭ ئارىسىدا تۇردە ئولتۇرغۇزدى. 23 تۇلار ئوتىۋۇزچە ئادەم ئىدى. 24 ساموئىل تاشپە زگە: ـ مەن ساقلاپ قويغىن دەپ، ساڭا تاپشۇرغان ھىلىنى تاڤىنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. 25 شۇنىڭ بىلەن تاشپەز ساقلاپ قويغان چوڭ تاجرىتىلغان قولىنى ئېلىپ ساۋۇلنىڭ ئالدىغا قويدى. ساموئىل: ـ ماناۋ، [ساڭا] ساقلاپ قويۇلغىنى شۇدۇر! ئۆنى ئالدىڭغا ئېلىپ يېگىن؛ چۈنكى ئۇ مەن خەلقنى چاقىرغان چېغىمدا ئاتايىن ساڭا ئاتاپ ئېلىپ قويغاندىن تارتىپ بۇ يېكىتلىگەن ۋاقىتقىچە ساقلاندى، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ كۈنى ساۋۇل بىلەن ساموئىل تاماقنا بىللە بولدى. 25 تۇلار يۇقىرى جايدىن چۈشۈپ شەھەر رگە كىردى، [ساموئىل] ئۆزگىدە ساۋۇل بىلەن سۆزلەشتى. 26 ئەتىسى تاڭ شەھەردە ئورۇندىن تۇرغاندا ساموئىل ساۋۇلنى ئۆزگىدىن چاقىرىپ: ـ ئور؛ ئۆڭدىن تۇر، مەن سېنى ئۇزۇتۇپ قويايۋ، دېدى. ساۋۇل ئورۇندىن تۇردى ۋە ئىككىسى بىللە چىقتى، ـ ھەم ئۇ ساموئىل بىلەن بىللە كوچىغا چىقتى. 27 تۇلار شەھەرنىڭ ئايىغىغا كېتىۋاتقاندا، ساموئىل ساۋۇلغا: خىزمەتكارىغا ئالدىمىزدا ماڭغاچ تۇرغىن، دەپ ئېيتىۋغىن، دېدى، ئۇ شۇنداق قىلدى. ئاندىن ساموئىل: ـ سەن تۇرۇپ تۇر، پەرۋەردىگارنىڭ سۆز- كالامىنى ساڭا يەتكۈزەي، دېدى.

10

ساموئىل بىر ماي كومزىكىنى ئېلىپ ئۇنىڭ بېشىغا تۆكۈپ ئۇنى سۈيۈپ مۇنداق دېدى: ـ «مانا بۇ، پەرۋەردىگارنىڭ سېنى ئۆز مىراسىغا ئەمىر بولۇشقا مەسىھ قىلغىنى ئەمەسمۇ؟ 2 سەن بۇگۈن مەندىن ئايرىلغاندىن كېيىن بىنيامىن زېمىنىنىڭ چېگرىسىدىكى زەلزاھىغا يېتىپ بارغىنىڭدا راھىلەنىڭ قەبرىسىنىڭ يېنىدا ساڭا ئىككى كىشى ئۇچرايدۇ، تۇلار ساڭا: «سەن ئىزدەپ بارغان ئېشەك كەلەر تېپىلدى، ۋە مانا، ئاتاڭ ئېشەك كەلەردىن غەم قىلماي، بەلكى سىلەر ئۈچۈن: ئوغلۇمنى قاندا قىلىپ تاپارمەن، دەپ ئەنسىزىمە كەتە» دەپ ئېيتىدۇ. 3 سەن ئۇ يەردىن مېڭىپ، تابورىدىكى دۇب دەرىخىگە يەتكەندە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېرىش ئۈچۈن بەيت-ئەلگە چىقىپ كېتىۋاتقان ئۈچ كىشىگە ئۇچرايسەن. تۇلاردىن بىرى ئۈچ ئوغلاق، بىرى ئۈچ نان ۋە يەنە بىرى بىر تۈلۈم شارابنى كۆتۈرۈپ يۈقىرى جايدىن چۈشكەن بىر بۇلۇڭ پەيغەمبەرلەر ساڭا ئۇچرايدۇ. تۇلار بېشارەتلىك سۆزلەرنى قىلىدۇ. 6 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ روھى سېنىڭ ۋۇجۇدۇڭغا چۈشىدۇ، سەن تۇلار بىلەن بىرلىكتە بېشارەتلىك سۆزلەرنى قىلسەن ۋە يېڭى بىر ئادەم بولىسەن. 7 مۇشۇ ئالامەتلەر ساڭا كەلگەندە، قولۇڭدىن نېمە كەلسە شۇنى قىلغىن. چۈنكى خۇدا سەن بىلەن بىللىدۇر. 8 ئاندىن مەندىن ئىلگىرى گىلگالغا چۈشۈپ بارسەن. مانا، مەن ھەم يېنىڭگا چۈشۈپ كويدۇرمە قۇربانلىقلار سۇنۇش ۋە ئىناق قۇربانلىقلار قىلىش ئۈچۈن كېلىمەن. مەن يېنىڭغا بېرىپ، نېمە قىلىشىڭ كېرەك كلىكىنى ئۇقتۇرمىغۇچە، مېنى يەتە كۈن ساقلاپ تۇرغىن». 9 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ يۈرۈلۈپ ساموئىلدىن ئايرىلغاندا خۇدا ئۇنىڭغا يېڭى بىر قەلب ئاتا قىلدى؛ ۋە بۇ ئالامەتلەرنىڭ ھەممىسى ئاشۇ كۈنى ئەمەلدە كۆرىنىلدى. 10 تۇلار گىبىئاھغا يېتىپ كەلگەندە مانا، بىر بۇلۇڭ پەيغەمبەرلەر ئۇنىڭغا ئۇچرىدى؛ خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا چۈشتى، يۇنىڭ بىلەن ئۇ تۇلارنىڭ ئارىسىدا بېشارەت قىلىشقا باشلىدى. 11 ئۇنى ئىلگىرى تونۇيدىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ پەيغەمبەرلەرنىڭ ئارىسىدا بېشارەت قىلغىنىنى كۆرگەندە تۇلار بىر-بىرىگە: ـ كىشىنىڭ ئوغلىغا نېمە يېتىۋ؟ ساۋۇلمۇ پەيغەمبەرلەردىن بىرى بولدىمۇ نېمە؟ ـ دېيىشتى. 12 ئەمما بەرلىك بىر ئادەم: ـ بۇلارنىڭ ئاتىلىرى كىملەر؟ ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن: «ساۋۇلمۇ پەيغەمبەرلەرنىڭ بىرىمدۇ؟» دەيدىغان گەپ پەيدا بولدى. 13 ئەمدى ساۋۇل بېشارەتلىك سۆزلەرنى قىلىپ بولۇپ، يۇقىرى جايغا چىقىپ كەتتى. 14 ساۋۇلنىڭ تاغىسى ئۇنىڭگە ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارىدىن: ـ نە گە بېرىپ كەلدىڭلار؟ دەپ سوردىمۇ. ئۇ: ـ ئېشەك كەلەرنى ئىزدىگلى چىقتۇق؛ لېكىن تۇلارنى تاپالمايۋ ساموئىلنىڭ قېشىغا باردۇق، دېدى. 15 ساۋۇلنىڭ تاغىسى: ـ ساموئىلنىڭ سىلە رگە نېمە دېگىنىنى ماڭا ئېيتىپ بە رگىنە، دېدى. 16 ساۋۇل تاغىسىغا: ـ ئۇ چەزىم بىلەن بە رگە ئېشەك كەلەر تېپىلدى، دەپ خەۋەر بە ردى، دېدى. لېكىن ساموئىلنىڭ پادىشاھلىق ئىشى توغرۇلۇق ئېيتقان سۆزىنى ئۇنىڭغا دەپ بەرمىدى. 17 ساموئىل ئەمدى خەلقنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا جەم بولۇڭلار دەپ، مىزپاھقا چاقىردى. 18 ئۇ ئىسرائىلغا: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن سىلەر ئىسرائىلنى مىسىردىن چىقىرىپ مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن ئازاد قىلىپ، سىلە رگە زۇلۇم قىلغان ھەممە پادىشاھلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدۇم. 19 لېكىن بۇگۈنكى كۈندە سىلەرنى بېشىگىلارغا چۈشكەن بارلىق بالا-يېشاپەتلەردىن ۋە بارلىق مۇشەققەتلەردىن قۇتقۇزغۇچى خۇدايىڭلاردىن ۋاز كېچىپ ئۇنىڭغا: «ياق! ئۇستىمىز گە بىر پادىشاھ بېكىتىپ بە رگەيسەن» ـ دېدىڭلار. ئەمدىسە تۈز ۋۇجۇدلارىنى قەبىلە گىلار بويىچە، جەمەتىگىلار بويىچە يەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ھازىر قىلىڭلار» ـ دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن ساموئىل ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنى ئالدىغا جەم قىلىپ، چەك تاشلۇدىدى، چەك بىنيامىن قەبىلىسىگە چىقتى. 21 ئۇ بىنيامىن قەبىلىسىنى جەمەت-جەمەتلىرى بويىچە ئۆز ئالدىغا كەلتۈرۈپ چەك تاشلۇدىدى، چەك ماترىنىڭ جەمەتىگە چىقتى. ئاندىن كېيىن يەنە چەك تاشلۇدىدى، كىشىنىڭ ئوغلى ساۋۇلغا چىقتى. تۇلار ئۇنى ئىزدىۋىدى، ئەمما ئۇنى تاپالمىدى. 22 شۇڭا تۇلار پەرۋەردىگاردىن يەنە: ـ ئۇ كىشى بۇ يە رگە كېلەمدۇ؟ ـ دەپ سوردىدى. پەرۋەردىگار جاۋابىدا: ـ مانا، ئۇ يۈك-تاقالىرىنىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇنۇۋالدى، دېدى. 23 شۇڭا تۇلار يۈگۈرۈپ بېرىپ ئۇنى شۇ يە ردىن ئېلىپ كەلدى. ئۇ خەلقىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۆزىنىڭ خالايىقىنىڭ ۋېنى ئۇنىڭ مۇرىسىگىمۇ كېلىدىغان ئېگىز ئىدى. 24 ساموئىل بارلىق خەلقىنە: ـ ئەمدى پەرۋەردىگار تاللىغان كىشىگە قارا گىلار! دەرۋەقە بارلىق خەلقىنىڭ ئىچىدە ئۇنىڭغا يېتىدىغان بىرسى يوقتۇر، دېدى. ۋە خەلقىنىڭ ھەممىسى: ـ پادىشاھ ياشىسۇن! ـ دەپ توۋلاشتى. 25 ساموئىل خەلققە پادىشاھلىق ھوقۇق-قانۇنلىرىنى تۈقتۇردى ۋە ئۇنى ئورام يازما قىلىپ يېزىپ چىقىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا قويدى. ئاندىن ساموئىل ھەممە خەلقنى، ھەرقايسىسىنى ئۆز ۋىلىرىگە قايتۇردى. 26 ساۋۇلمۇ ھەم گىبىئاھدىكى ئۆيىگە قايتتى، كۈچۈللىرى خۇدا تەرىپىدىن تەسىرلەندۈرۈلگەن بۇ تۈركۈم باتۇر كىشى ئۇنىڭ بىلەن بىللە باردى. 27 لېكىن بىرنەچچە رەزىل كىشى: ـ بۇ كىشى قانداقمۇ بىزنى قۇتقۇزالىسۇن؟ ـ دەپ ئۇنى كەمسىتىپ ئۇنىڭغا ھېچ سوۋغات بەرمىدى، ئەمما ئۇ ئاگىماسلىققا سالدى.

11

شۇ ۋاقىتتا ئامموني ناھاش چىقىپ يابەش-گىلىئادنى مۇھاسىرىگە ئالدى. يابەشنىڭ ھەممە ئادەملىرى ناھاشقا: ـ ئە گەر بىز بىلەن ئەھدە تۈزىسەڭ، ساڭا ۋېسۇنىمىز، دېدى. 2 لېكىن ئامموني ناھاش تۇلارغا: ـ پۈتكۈل ئىسرائىلغا دەشنەم قىلىش ئۈچۈن ھەر بىرىگىلارنىڭ ئوڭ كۆزىنى ۋېۋۇپ ئاندىن سىلەر بىلەن ئەھدە قىلايۋ، دېدى. 3 يابەشنىڭ ئاقساقاللىرى ئۇنىڭغا: ـ بە رگە يەتە كۈن مۆھلەت بە رگىن؛ بىز ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل يۇرتىغا ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇۋ ئاندىن كېيىن بىزنى قۇتقۇزىدىغان ئادەم چىقمىسا، تۈزىمىز چىقىپ ساڭا تەسلىم بولىمىز، دېدى. 4 ئەمدى ئەلچىلەر ساۋۇلنىڭ شەھىرى گىبىئاھىغا كېلىپ مۇشۇ سۆزلەرنى خەلقنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزدى؛ ھەمە ئەخەلق پەريياد كۆتۈرۈپ يىغىلدى. 5 ۋە مانا، ساۋۇل ئېتىزلىقىدىن چىقىپ كالىلارنى ھەيدەپ كېلىۋاتاتتى، ئۇ: ـ خەلق نېمە دەپ يىغلايدۇ، دەپ سوردى. تۇلار يابەشتىن كەلگەن كىشىلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئۇنىڭغا دەپ بەردى. 6 ساۋۇل بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە كېلىپ، ئۇنىڭ غەزىپى قاتتىق قوزغالدى. 7 ئۇ بىر جۈپ ئۆينى چېپىپ پارچىلاپ، پارچىلىرىنى ئەلچىلەرنىڭ قولى ئارقىلىق پۈتكۈل ئىسرائىل زېمىنىغا تارقىتىپ: ـ ھەر كىم كېلىپ ساۋۇل بىلەن ساموئىلغا ئە گەشمىسە، تۇلارنىڭ ۋېلىرىمۇ مۇشۇنىڭغا ئوخشاش قىلىنىدۇ، دېدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچى خەلقنىڭ ئۈستىگە چۈشتى، شۇنداق بولدىكى، تۇلار ئىتتىپاقلىشىپ بىر ئادەمدەك جە گىگە چىقتى. 8 ساۋۇل تۇلارنى بىزەك [دېگەن جايدا] سانىغاندا ئىسرائىللار ئۈچ يۈز مىڭ، يەھۇدانىلار ئادەملىرى بولسا ئوتتۇز مىڭ چىقتى. 9 تۇلار كەلگەن ئەلچىلە رگە: ـ گىلىئادتىكى يابەشنىڭ ئادەملىرىگە شۇنداق ئېيتىڭلار كى، ئەتە كۈن چۈش بولغاندا نىجات سىلە رگە كېلىدۇ، دېدى. ئەلچىلەر بېرىپ شۇنى گىلىئادتىكى يابەشلىقلارغا يە تكۈزدى؛ تۇلار ئىنتايىن خوشال بولۇشتى. 10 شۇنىڭ بىلەن يابەشتىكىلەر: ـ ئەتە بىز قىبشىگىلارغا چىقىپ [تەسلىم بولىمىز]، سىلەر بىزنى قانداق قىلىشقا لايىق كۆرسە گىلار، شۇنداق قىلىگىلار، دېدى. 11 ئەتىسى شۇنداق بولدىكى، ساۋۇل خەلقنى ئۈچ بۆلەك قىلدى؛ تۇلار كېچە تۇتىنچى جىسىە كتە لەشكە رگامغا كىرىپ ئامموئىيلارنى كۈن چۈش بولغۇچە ئۇرۇپ قىردى. تىرىك قالغانلار بولسا شۇنداق پاراكەندە بولدىكى، تۇلاردىن ئىككى ئادەمۇ بىر يە رگە كېلىلمىدى. 12 خەلق ئەمدى ساموئىلغا: ـ بىزنىڭ ئۇستىمىز گە ساۋۇل پادىشاھ بولىسۇن دەپ ئېيتقانلار كىملەر؟ بۇ كىشىلەرنى كەلتۈرۈپ، تۇلارنى ئۆلتۈرەيلى، دېدى. 13 لېكىن ساۋۇل: ـ بۇگۈن ھېچكىم ئۆلتۈرۈلمىسۇن. چۈنكى بۇگۈن پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا نۇسرەت بە ردى، دېدى. 14 ساموئىل خەلققە: ـ قېنى، گىلىئادقا بېرىپ ئۇ يە ردە پادىشاھلىقنى يېڭىباشتىن تىكەيلى، دەپ ئېيتتى. 15 شۇنى دېۋىدى، ھەمە خەلق گىلىئادقا بېرىپ گىلىئادتا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ساۋۇلنى پادىشاھ قىلدى؛ تۇلار ئۇ

يەردە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى كەلتۈردى. ساۋۇل ھەم شۇنىڭدەك بارلىق ئىسرائىل شۇ يەردە زور خۇشالىققا چۆمدى.

12 ساموئىل پۈتكۈل ئىسرائىلغا: ـ مانا، مەن سىلەرنىڭ بارلىق ئېيتقان سۆزلىرىگىلارنى ئاڭلاپ ئۈستۈڭلارغا بىر پادىشاھ قويدۇم، **2** مانا ئەمدى پادىشاھ سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا يۈرمەكتە، مەن بولسام قېرىپ بېشىم ئاقاردى، مانا، مېنىڭ ئوغۇللىرىمۇ ئاراڭلاردا تۇرىدۇ. ياشلىقىمدىن تارتىپ بۇ كۈنگىچە سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا مېڭىپ كەلدىم. **3** مانا بۇ يەردە تۇرۇپتىمەن. پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ۋە ئۇنىڭ مەسىھ قىلىنغىنىنىڭ ئالدىدا ماڭا گەرىزىڭلار بولسا دەۋېرىڭلار، كىمنىڭ ئېزىنى تارتىۋالدىم؟ كىمنىڭ ئېشىكىنى تارتىۋالدىم؟ كىمنىڭ ھەقىنى يېدىم؟ كىمگە زۇلۇم قىلدىم؟ ياكى مەن كۆزۈمنى كور قىلىش ئۈچۈن كىمدىن پارا ئالدىم؟ شۇنداق بولسا دەڭلار، ۋە مەن ئۆزىنى سىلە رگە تولەپ بېرىمەن، دېدى. **4** ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ سەن بىزنىڭ ھەققىمىزنى يېمىدىڭ، ھېچكىمگە زۇلۇم قىلمىدىڭ ۋە ھېچ كىشىنىڭ قولىدىن بىرەر نەرسىنىمۇ ئېلىۋالمىدىڭ، دېدى. **5** ئۇ ئۇلارغا: ـ مەندە ھېچ ھەققىڭلار قالمىغانلىقىغا پەرۋەردىگار سىلە رگە گۇۋاھ بولۇپ ۋە ئۇنىڭ مەسىھ قىلىنغىنى ھەم بۈگۈن گۇۋاھچى بولسۇن، دېۋىدى، ئۇلار: ـ ئۇ گۇۋاھتۇر، دېدى. **6** ساموئىل خەلققە مۇنداق دېدى: «مۇسا بىلەن ھارۇننى تىكلەپ ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىر زېمىنىدن چىقارغۇچى بولسا پەرۋەردىگاردۇر. **7** ئەمدى ئورنۇڭلاردىن تۇرۇڭلار، مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پەرۋەردىگارنىڭ سىلە رگە ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا يۈرگۈز ۋىگەن ھەققانىي ئەمەللىرىنى سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا ۋېژىشقا سۆز قىلاي. **8** ياقۇپ مىسىرغا كەرگەندىن كېيىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلار پەرۋەردىگارغا پېرياد قىلغاندا، پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇننى ئەۋەتتى. ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىردىن چىقىرىپ بۇ يەردە ئولتۇراقلاشتۇردى. **9** ئەمما ئۇلار تۆز خۇداسى پەرۋەردىگارنى ئۇنتۇدى، شۇڭا ئۇ ئۇلارنى ھازورنىڭ قوشۇنىدىكى سەردار سىسىرانىڭ قولىغا، فىلىستىيەرنىڭ قولىغا ھەم مۇئابنىڭ پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى، بۇلار ئۇلار بىلەن جەڭ قىلىشتى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارغا پېرياد قىلىپ: «بىز گۇناھ قىلىپ پەرۋەردىگارنى تاشلاپ بائاللار ۋە ئاشتاروتلارنىڭ ئىبادىتىدە بولدۇق، ئەمما ئەمدى بىزنى دۈشمەنلىرىمىزنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغىن، بىز ساڭا ئىبادەت قىلىمىز» دېدى. **11** ۋە پەرۋەردىگار يەرۇببائال، بىدان، يەفتاھ ۋە ساموئىلنى ئەۋەتىپ، ئەترابىڭلارىدىكى دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ قولىدىن سىلەرنى قۇتقۇزدى، شۇنىڭ بىلەن تىنچ-ئامان تۇرۇۋاتقانسىلەر. **12** لېكىن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار تۆزى پادىشاھىڭلار بولسىمۇ، ئامۇنىنىڭ پادىشاھى ناھاشنىڭ سىلە رگە قارشى قوپقىنىنى كۆرگىنىڭلاردا سىلەر: ياق! بىر پادىشاھ ئۈستىمىزگە سەلتەنەت قىلسۇن دەپ ماڭا ئېيتتىڭلار. **13** ئەمدى سىلەر خالاپ تاللىغان، سىلەر تىلىگەن پادىشاھقا قاراڭلار، مانا، پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلارغا بىر پادىشاھ قويدى. **14** ئە گەر سىلەر پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ، ئۇنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاقلىرىڭلارنى سېلىپ، ئۇنىڭ ئەمرىگە ئاسىيلىق قىلمىساڭلار، سىلەر ھەم ئۈستۈڭلاردا سەلتەنەت قىلغان پادىشاھ خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارغا ئە گەشسە ڭلار، ئەمدى سىلە رگە ياخشى بولىدۇ. **15** لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالماي، يەنىلا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە ئاسىيلىق قىلساڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قارشى بولغانىدەك سىلە رگىمۇ قارشى بولىدۇ. **16** ئەمدى تۇرۇڭلار، پەرۋەردىگار كۆزلىرىڭلارنىڭ ئالدىدا قىلىدىغان ئۇلۇغ كارامىتىنى كۆرۈڭلار! **17** بۈگۈن بۇغداي ئورىدىغان ۋاقىت ئەمەسمۇ؟ مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلاي، ئۇ گۈلدۈرماما بىلەن يامغۇر ياغدۇرىدۇ. شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ بىر پادىشاھ تىلىگىنىڭلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە زور رەزىللىك ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ يېتىسىلەر». **18** ئاندىن ساموئىل پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار شۇ كۈنى گۈلدۈرماما بىلەن يامغۇر ياغدۇردى. خەلق پەرۋەردىگاردىن ۋە ساموئىلدىن بەك قورقتى. **19** خەلقنىڭ ھەممىسى ساموئىلغا: ـ خۇدايىڭ پەرۋەردىگارغا بىزنى ئۆلمىسۇن دەپ كەمىنىلىرىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلغىن؛ چۈنكى ھەممە گۇناھلىرىمىزنىڭ ئۈستىگە يەنە يامانلىق ئاشۇرۇۋېتىۋىگە ئە گەر پادىشاھ تىلىدۇق، دېدى. **20** ساموئىل خەلققە مۇنداق دېدى: ـ قورقماڭلار؛ سىلەر دەرۋەقە بۇ ھەممە رەزىللىكنى قىلغانسىلەر، لېكىن ئەمدى پەرۋەردىگارغا ئە گىشىشتىن چەتنەمەي، پۈتكۈل كۆڭۈللىرىڭلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار، **21** ئادەمگە پايدا يەتكۈزمەيدىغان ياكى ئادەمنى قۇتقۇزالمايدىغان بېھۇدە ئىشلارنى ئىزدەپ، يولدىن ئېزىپ كەتمە ڭلار، چۈنكى ئۇلارنىڭ ئايىنى يوقتۇر. **22** چۈنكى پەرۋەردىگار تۆز ئۇلۇغ نامى ئۈچۈن تۆز خەلقىنى تاشلىمايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرنى تۆز خەلقى قىلىشنى لايىق كۆرگەندۇر. **23** ماڭا نىسبەتەن، سىلەر ئۈچۈن دۇئا قىلىشتىن توختاش بىلەن پەرۋەردىگارغا گۇناھ قىلىش مەندىن نېرى بولسۇن، بەلكى مەن سىلە رگە ياخشى ۋە دۈرۈس يولنى ئۆگىتىمەن. **24** پەقەت سىلەر پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ پۈتكۈل كۆڭۈللىرىڭلار ۋە ھەققەتە بىلەن ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار؛ چۈنكى سىلەر ئۈچۈن قىلغان ئۇلۇغ كارامىتىلە رگە قاراڭلار! **25** لېكىن يامانلىق قىلساڭلار، ھەم ئۆز ۋاڭلار ھەم پادىشاھىڭلار ھالاك قىلىنىسىلە».

13 ساۋۇل [ئوتتۇز] ياشتا پادىشاھ بولۇپ ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ئىككى يىل سەلتەنەت قىلغاندىن كېيىن **2** ئۆزىگە ئىسرائىلدىن ئۈچ مىڭ ئادەمنى ئىلغاپ ئالدى. ئىككى مىڭى مىكماشتا ۋە بەيت-ئەل تاغلىرىدا ساۋۇلنىڭ قېشىدا، بىر مىڭى بىنيامىن زېمىنىدىكى گىبىئاھدا يوناتاننىڭ قېشىدا ئىدى. ئەمما ئۇ قالغان خەلقنىڭ ھەربىرىنى ئۆز ۋىلىرىگە كەتكۈزىۋەتتى. **3** يوناتان بولسا فىلىستىيەرنىڭ گىبىئادىكى لەشكە رگاھىدا ھۇجۇم قىلدى، فىلىستىيەر ياۋىنىڭ خەۋەر تاپتى. ساۋۇل بولسا: ـ پۈتكۈل زېمىنىدىكى ئىبرانىيلار ئاڭلاپ ۋېغانىسۇن دەپ، كاناي چالدۇردى. **4** پۈتكۈل ئىسرائىل ساۋۇلنىڭ فىلىستىيەرنىڭ لەشكە رگاھىغا ھۇجۇم قىلغانلىقىدىن ھەمدە ئىسرائىلنىڭ فىلىستىيە رگە نەپرەتلىنىدىغانلىكىدىن خەۋەر تاپتى. خەلق ساۋۇلنىڭ كەيىندىن گىلگالغا بېرىپ يىغىلدى. **5** فىلىستىيەردىن ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلغىلى ئۈچ مىڭ جەڭ ھارۋىسى، ئالتە مىڭ ئاتلىق لەشكە ر ۋە دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك كۆپ پىيادە لەشكە ر يىغىلدى. ئۇلار كېلىپ بەيت-ئاۋەننىڭ شەرق تەرىپىدىكى مىكماشتا بارگاھ تىكتى. **6** ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئۆزلىرىنىڭ قاتتىق خىيم-خەتەردە قالغانلىقىنى كۆرۈپ غارلارغا، چاتقاللىقلارغا، قىيا تاشلىقلارغا، يۇقىرى جايلارغا ۋە ئاز گالارغا يوشۇرۇنۇپلىشتى؛ **7** [يەزى] ئىبرانىيلار ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، گاد ۋە گىلىئادنىڭ زېمىنىغا قېچىپ باردى. لېكىن ساۋۇل گىلگالدا قالدى، ئادەملىرىنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا تىترىگەن ھالدا ئە گىشتى. **8** ئەمدى ساۋۇل ساموئىل ئۇنىڭغا بېكىتكەن ۋاقىتقىچە يەتتە كۈن كۈتۈپ تۇردى؛ لېكىن ساموئىل گىلگالغا كەلمىدى، خەلق ئۇنىڭدىن تارىلىپ كەتكىلى تۇردى. **9** ساۋۇل: ـ كويدۇرمە قۇربانلۇق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى بۇ يە رگە ـ يېنىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى، ئاندىن ئۇ ئۆزى كويدۇرمە قۇربانلۇق ئۆتكۈزدى. **10** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ كويدۇرمە قۇربانلىقنى ئۆگىتىشى بىلەنلا، مانا ساموئىل كەلدى. ساۋۇل ئۇنىڭغا سالام قىلغىلى ئالدىغا چىقتى. **11** لېكىن ساموئىل: ـ نېمە ئىشلارنى قىلدىڭ؟! ـ دەپ سوردى. ساۋۇل: ـ خەلق مەندىن تارىلىپ كەتكەنلىكنى، سىلىنىڭ بېكىتكەن ۋاقىتنا كەلمىگەنلىكىرىنى، فىلىستىيەرنىڭ مىكماشتا يىغىلغىنىنى كۆردۇم، **12** مەن ئېچىمدە: ئەمدى فىلىستىيەر گىلگالغا چۈشۈپ ماڭا ھۇجۇم قىلماقچى، مەن بولسام تېخى پەرۋەردىگارنا ئىلتىجا قىلمىدىم، دېدىم. شۇڭا كويدۇرمە قۇربانلۇق قىلىشقا ئۆزۈمنى مەجبۇرلىدىم، دېدى. **13** ساموئىل ساۋۇلغا: ـ سەن ئەخمەقلىق قىلدىڭ؛ سەن خۇدايىڭ پەرۋەردىگار ساڭا بۇيرۇغان ئەمرىنى تۇتمىدىڭ؛ شۇنداق قىلغان بولساڭ پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىكى سەلتەنىتىڭنى مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلاتتى، دېدى. **14** لېكىن ئەمدى سەلتەنىتىڭ مۇستەھكەم تۇرمايدۇ. پەرۋەردىگار ئۆز كۆڭۈلدىكىدەك مۇژاۋىق بىر ئادەمنى ئىزدەپ تاپتى. پەرۋەردىگار ئۇنى ئۆز خەلقىنىڭ باشلامچىسى قىلدى، چۈنكى سەن پەرۋەردىگار ساڭا بۇيرۇغانىنى تۇتمىدىڭ، دېدى. **15** ئاندىن ساموئىل ئورنىدن تۇرۇپ گىلگالدىن كېتىپ بنيامىن زېمىنىدىكى گىبىئاھىغا باردى. ساۋۇل بولسا ئۆز يېنىدىكى ئادەملىرىنى سانىدى؛ ئۇلار ئالتە يۈزچە چىقتى. **16** ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتان ۋە ئۇلارنىڭ قېشىدا قالغان خەلق بنيامىن زېمىنىدىكى گىبىئادا قېلىپ قالدى، فىلىستىيەر بولسا مىكماشتا بارگاھ تىكىگەنىدى. **17** قاراڭلار دائىم فىلىستىيەرنىڭ بارگاھىدىن چىقىپ ئۈچ بۆلەك ككە بۆلۈنەتتى. بىر بۆلەك شۇئال زېمىنىدىكى ئوفراھىغا باردىغان يولغا ئاتلىناتتى، **18** بىر بۆلەك بەيت-ھورونغا باردىغان يول بىلەن ماڭاتتى، يەنە بىر بۆلەك چۆللىنىڭ چېتىدىكى زەبوئىم جىلغىسىغا قارايدىغان زېمىنىدىكى يولغا ماڭاتتى. **19** ئەمما پۈتكۈل ئىسرائىل زېمىندا ھېچبىر تۇمۇرچى تېپىلمايتتى؛ چۈنكى فىلىستىيەر: ـ ئىبرانىيلار تۇرۇلىرىگە قىلىچ يا كى نەيزە ياسىيالمىسۇن، دەپ ۋىلايەتتى. **20** بۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللار ھەممىسى ساپان چىشلىرى، كەتمەنلىرىنى، پالتىلىرىنى ۋە ئورغاقلىرىنى بىسلاش ئۈچۈن فىلىستىيەرنىڭ قېشىغا باراتتى. **21** ئۇلار ساپان چىشلىرى ۋە كەتمەنلەر ئۈچۈن ئۈچتىن ئىككى شە كەل، جوتۇ، پالتا ۋە زىخلارنى بىسلاش ئۈچۈن ئۈچتىن بىر شە كەلنى تولەيتتى. **22** شۇڭا ئۇرۇش بولغاندا ساۋۇل ۋە يوناتاننىڭ قېشىدىكى خەلقنىڭ ھېچبىرىدە قىلىچ يا نەيزە يوق ئىدى؛ پەقەت ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتاندىلا بار ئىدى. **23** ئۇ ۋاقىتتا فىلىستىيەرنىڭ بىر قاراۋۇللار ئەترىتى مىكماشتىكى داۋانغا چىققانىدى.

14 بىر كۈنى ساۋۇلنىڭ ئوغلى يوناتان ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: ـ كەلگىن، ئۇدۇلىمىزدىكى فىلىستىيەرنىڭ قاراۋۇللار ئەترىتىنىڭ يېنىغا چىقايلى، دېدى. ئەمما ئۇ ئاتىسىغا ھېچنېمە دېمىدى.

2 ساۋۇل بولسا گىبىئاھنىڭ چېتىدىكى مىگروندىكى ئانار دەرىخىنىڭ تېگىدە قالدى. ئۇنىڭ قېشىدىكى خەلق ئالتە يۈزچە ئىدى 3 (ئۇ ۋاقىتتا ئەفودنى ئاختۇرىنىڭ ئوغلى، ئىخاۋدنىڭ ئاكىسى ئاخىياھ كىيەتتى، ئۇ شىلوھدا تۇرۇۋاتقان، پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنى ئىدى. ئاختۇب فىنھاسنىڭ ئوغلى، فىنھاس ئەلىنىڭ ئوغلى ئىدى). خەلق بولسا يوناتانىنىڭ كەتكىنلىكىنى بىلمەگەنىدى. 4 يوناتان فىلىستىيلەرنىڭ قاراۋۇلىلار ئەترىتى تەرەپكە تۆتمە كېچى بولغان داۋانلىنىڭ ئىككى تەرىپىدە تۇرۇر ئىكەنلىكى تىك قىيا تاشلار بار ئىدى. بىرىنىڭ نامى بوزەز، يەنە بىرىنىڭ نامى سەنەھ ئىدى. 5 بىر قىيا تاش شىمالىي تەرىپىدە بولۇپ، مىخماش بىلەن قارىشىپ تۇراتتى، يەنە بىرى جەۋبۇب تەرىپىدە گىبىئانىڭ تۆۋىلىدا ئىدى. 6 يوناتان ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: ـ كەل، بۇ خەتىنسىزلەرنىڭ قاراۋۇلىلار ئەترىتىگە چىقايلى، پەرۋەردىگار بىز ئۈچۈن بىر ئىش قىلسا ئەجەب ئەمەس، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قۇتقۇزۇشى ئۈچۈن ئادەملەرنىڭ كۆپ ياكى ئاز بولۇشى ھېچ توسالغۇ بولمايدۇ، دېدى. 7 ئۇنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ئۇنىڭغا: ـ كۆڭلۈڭدە ھەر نېمە بولسا شۇنى قىلغىن، بارغىن، مانا، كۆڭلۈڭ ئېمىنى خالىسا مەن سەن بىلەن بىللىمەن، دېدى. 8 يوناتان: ـ مانا، بىز ئۇ ئادەملەر تەرەپكە چىقىپ ئۆزىمىزنى ئۇلارغا كۆرسىتەيلى، 9 ئەگەر ئۇلار بۇ ـ ئۆگە: ـ بىز سىلەرنىڭ قېشىگىلارغا بارغۇچە تۇرۇپ تۇرۇڭلار، دېسە ئۇلارنىڭ قېشىغا چىقمايلى ئۇز جايىمىزدا تۇرۇپ تۇرايلى؛ 10 لېكىن ئۇلار: ـ بىزنىڭ قېشىمىزغا چىقىڭلار، دېسە، چىقايلى. چۈنكى شۇنداق بولسا پەرۋەردىگار ئۇلارنى قولىمىزغا بېرىپتۇ، دەپ بىلىمىز؛ مۇشۇنداق ئىش بۇ ـ ئۆگە بىر پېشارەت بولىدۇ، دېدى. 11 ئىككىيلەن ئۆزىنى فىلىستىيلەرنىڭ قاراۋۇلىلار ئەترىتىگە كۆرسەتتى. فىلىستىيلەر: ـ مانا، ئىبرانىيلار ئۆزىنى يوشۇرغان ئازگالىلاردىن چىقىۋاتىدۇ، دېدى. 12 ئەتىرەتتىكىلەر يوناتان بىلەن ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: ـ بۇ ـ ئۆگە چىقىڭلار، بىز سىلە ئۆگە بىر نەرسىنى كۆرسىتىپ قويىمىز، دېدى. يوناتان ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: ـ ماڭ ئەگىشىپ چىققىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا بەردى، دېدى. 13 يوناتان قول-پۇتلىرى بىلەن ئۆمۈلەپ چىقتى، ياراغ كۆتۈرگۈچىسى كەينىدىن ئۆنىگىپا ئەگەشتى. فىلىستىيلەر يوناتاننىڭ ئالدىدا يېقىلىشتى؛ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى كەينىدىن كېلىپ ئۇلارنى قەتلە قىلدى. 14 شۇ ئۇنىڭى ھۇجۇمىدا يوناتان بىلەن ياراغ كۆتۈرگۈچىسى تەخمىنەن يېرىم قوشلۇق يەردە ئۇلتۇز ۋەيران يىگىرمىدەك ئادەم ئىدى. 15 ئاندىن لەشكەر ۋاگاھدىكىلەرنى، دالادا تۇرۇۋاتقانلارنى، بارلىق ئەترەتلەردىكىلەرنى ۋە يۇلاڭچى-تالاڭچىلارنى قىلغۇچىلارنى تىترەك باستى. ئۇلار ھەم تىترەپ قورقتى، يەرمۇ تەۋرىنىپ كەتتى؛ چۈنكى بۇ چوڭ قورقۇنچ خۇدا تەرىپىدىن كەلگەنىدى. 16 ئەمدى بىنيامىن زېمىنىدىكى گىبىئاھدا تۇرۇۋاتقان پايلاقچىلار كۆردىكى، مانا، لەشكەر ۋېلىرى تارمار بولۇپ ۋېيان-ۋېيان يۈگۈرۈشۈپ كەتتى. 17 ساۋۇل قېشىدىكى خەلققە: ئادەملىرىمىزنى ساناپ كىمنىڭ بۇ يەردىن كەتكەنلىكىنى ئېنىقلاڭلار، دېدى. ئۇلار سانىۋىدى، مانا، يوناتان بىلەن ياراغ كۆتۈرگۈچىسى يوق چىقتى. 18 ساۋۇل ئاخىياھقا: ـ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى، چۈنكى ئۇ ۋاقىتتا خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا ئىدى. 19 ساۋۇل كاھىنغا سۆز قىلىۋاتقاندا فىلىستىيلەرنىڭ لەشكەر ۋاگاھدا بولغان غەلۋە بارغانسېرى كۈچىيىپ كەتتى. ساۋۇل كاھىنغا: ـ قولۇڭنى يىغقىن، دېدى. 20 ئاندىن ساۋۇل ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ھەممە خەلق يىغىلىپ جەڭگە چىقتى؛ ۋە مانا، فىلىستىيلەرنىڭ ھەربىرى ئۇز سەپدىشىغا قارشى قىلىچ كۆتۈرۈپ زور پارا كەنىلىك بولدى. 21 ئۇ ۋاقىتتىن ئىلگىرى فىلىستىيلەرنىڭ ئارىسىدا بولغان، ئۇلار بىلەن بىللە لەشكەر ۋاگاھنىڭ ئەترابىغا چىققان ئىبرانىيلار بار ئىدى؛ ئۇلارمۇ ساۋۇل ۋە يوناتان بىلەن بىللە بولغان ئىسرائىللارغا قوشۇلدى. 22 ئۇنىڭدەك ئەفرائىم تاغلىرىدا ئۇزىنى يوشۇرغان ئىسرائىللار فىلىستىيلەرنىڭ قاچقىنىنى ئاڭلىغاندا سوقۇشقا چىقىپ ئۇلارنى قوغلىدى. 23 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇ كۈنى ئىسرائىلغا نۇسرەت بەردى. سوقۇش بەيت-ئاۋەنىنىڭ ئۇ تەرىپىگە ئۆتتى. 24 لېكىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئۇ كۈنى زور بېسىم ئاستىدا قالدى. چۈنكى ساۋۇل ئۇلارغا قەسەم ئىچكۈزۈپ: ـ مەن دۈشمەنلىرىمدىن ئىنتىقام ئالمىغۇچە كەچ بولۇشتىن ئىلگىرى تائام يېگەن كىشىگە لەنەت بولسۇن، دەپ ئېيتقاندى. شۇنىڭ ئۈچۈن خەلقتىن ھېچكىم تائام يېمىدى. 25 ئەمما بارلىق زېمىندىكى قوشۇن بىر ئورمانلىققا كەرگەندە يەر يۈزىدە ھەسەل بار ئىدى. 26 خەلق ئورمانلىققا كەرگەندە، مانا بۇ ھەسەل ئېقىپ تۇراتتى؛ لېكىن ھېچكىم قولىنى ئاغزىغا كۆتۈرمىدى، چۈنكى خەلق قەسەمدىن قورقاتتى. 27 لېكىن يوناتان ئاتىسىنىڭ خەلققە قەسەم ئىچكۈزگەنلىكىنى ئاڭلىمىغانىدى. شۇڭا ئۇ قولىدىكى ھاسىنى سۈنۈپ ئۈچىنى ھەسەل كۆزىگىگە تىقىپ قولى بىلەن ئاغزىغا سالدى. شۇنداق قىلىپ كۆزلىرى نۇرلاندى. 28 ئەمما خەلقتىن بىرى: سېنىڭ ئاتاڭ خەلققە چىڭ قەسەم ئىچكۈزۈپ: ـ بۇگۈن تائام يېگەن كىشىگە لەنەت بولسۇن! دەپ ئېيتقاندى. شۇنىڭ ئۈچۈن خەلق ھالسىزلىنىپ كەتتى، دېدى. 29 يوناتان: ـ مېنىڭ تائام زېمىنغا ئازار بەردى، قاراڭلار، بۇ ھەسەلدىن كىچىككىنە تېتىشىم بىلەنلا كۆزلىرىمنىڭ شۇنچە نۇرلانغىنىنى كۆرمىدىڭلارمۇ؟ 30 خەلق بۇگۈن دۈشمەنلەردىن تارتىۋالغان ئولجىدىن خالىغىنىنى يېگەن بولسا فىلىستىيلەرنىڭ ئارىسىدىكى قىرغىنچىلىق تېخىمۇ زور بولماسمىدى؟ ـ دېدى. 31 ئاشۇ كۈنى ئۇلار مىكماشتىن تارتىپ فىلىستىيلەرنى قوغلاپ ئايجالونغىچە ئۇرۇپ قىرىشتى؛ خەلق تولا ھېرىپ كەتكەنىدى. 32 شۇنىڭ بىلەن خەلق ئولجا ئۈستىگە ئېتىلىپ بېرىپ، قوي، كالا ۋە موزايلارنى تۇتۇپ شۇ يەردىلا سويدى. ئاندىن خەلق گۆشنى قانى ئادالىۋەتمەيلا يېيدى. 33 ساۋۇلغا خەۋەر كېلىپ: مانا، خەلق قانىنى ئادالىۋەتمەيلا گۆشنى يەپ پەرۋەردىگارغا گۇناھ قىلىۋاتىدۇ، دەپ ئېيتىلدى. ئۇ: سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلدىڭلار! ئەمدى بۇ يەر ۋەگە يىنىمغا چوڭ بىر تاشنى دومىلىتىپ كېلىڭلار، دېدى. 34 ساۋۇل يەنە: سىلەر خەلقنىڭ ئارىسىغا چىقىپ ئۇلارغا: ھەربىرى ئۆز كالىسىنى، ئۆز قوينى قېشىمغا ئېلىپ كېلىپ بۇ يەردە سويۇپ يېسۇن؛ لېكىن گۆشنى قانى ئادالىۋەتمەي يەپ، پەرۋەردىگارغا گۇناھ قىلماڭلار، دە ـ گىلار، دېدى. بۇ كېچە خەلقنىڭ ھەممىسى ھەربىرى ئۆز كالىسىنى ئېلىپ كېلىپ ئۇ يەردە سويدى. 35 ساۋۇل بولسا پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ ياسىدى. بۇ ئۇنىڭ پەرۋەردىگارغا ياسىغان ئۇنچە قۇربانگاھى ئىدى. 36 ساۋۇل: ـ بۇ كېچىدە فىلىستىيلەرنىڭ پىيىگە چۈشۈپ، ئەتە تاڭ ئاتقۇچە ئۇلارنى تالاپ ھېچ بىرىنى تىرىك قويمايلى، دېدى. خەلق: ـ نېمە ساڭا ياخشى كۆرۈنسە شۇنى قىلغىن، دەپ جاۋاب بەردى. لېكىن كاھىن سۆز قىلىپ: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئېنىغا كىرىپ [يېلىيورۇق سوراپ] چىقايلى، دېدى. 37 ساۋۇل خۇدادىن: ـ يا فىلىستىيلەرنىڭ كەينىدىن چۈشۈيمۇ؟ سەن ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇرامسەن؟ ـ دەپ سوردى. لېكىن ئۇ كۈنى ئۇ ئۇنىڭغا ھېچ جاۋاب بەرمىدى. 38 ساۋۇل: ـ ئى خەلقنىڭ ھەممە چوڭلىرى، بۇ يەر ۋەگە چىقىڭلار. بۇگۈن كىم گۇناھ قىلغانلىقىنى ئېنىقلاپ بېقىڭلار. 39 چۈنكى ئىسرائىلغا نۇسرەت بەر ۋەگەن پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بۇ گۇناھ ھەتتا ئوغلۇم يوناتاندا تېپىلسىمۇ ئۇ جەزمەن ئۇلتۇرۇلىدۇ، دېدى. لېكىن پۈتكۈل خەلقتىن ھېچكىم ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمىدى. 40 ئاندىن ئۇ پۈتكۈل ئىسرائىلغا: ـ سىلەر بىر تەرەپتە تۇرۇڭلار، مەن ئوغلۇم يوناتان يەنە بىر تەرەپتە تۇرايلى، دېدى. خەلق ئۇنىڭغا: ـ نېمە ساڭا ياخشى كۆرۈنسە، شۇنى قىلغىن، دېدى. 41 ساۋۇل ئىسرائىلنىڭ خۇدىسى پەرۋەردىگارغا: ـ بۇ چەك بىلەن ئەينى ئەھۋالنى ئاشكارا قىلغايسەن، دېدى. چەك بولسا ساۋۇل بىلەن يوناتانى كۆرسەتتى، خەلق قۇتۇلدى. 42 ساۋۇل: ـ مېنىڭ بىلەن ئوغلۇم يوناتاننىڭ ئوتتۇرىسىغا چەك تاشلاڭلار، دېدى. شۇنداق قىلىۋىدى، چەك يوناتانغا چىقتى. 43 ساۋۇل يوناتانغا: ـ قىلغىنىڭنى ماڭا ئېيتقىن، دېدى. يوناتان ئۇنىڭغا: ـ قولۇمدىكى ھاسا بىلەن كىچىككىنە ھەسەل ئېلىپ ئېتىپ باقتىم ۋە مانا، شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئۆلۈمگە مەھكۇم بولدۇم! ـ دەپ جاۋاب بەردى. 44 ساۋۇل: ـ سەن چوقۇم ئۆلۈشۈڭ كېرەك، ئى يوناتان؛ ئۇنداق قىلمىسام، خۇدا ماڭا سېنىڭ بېشىگىڭا چۈشكەندىنمۇ ئارتۇق چۈشۈرسۇن! ـ دېدى. 45 لېكىن خەلق ساۋۇلغا: ـ ئىسرائىلدا بۇ ئۇلۇغ نۇسرەتنى قازانغان يوناتان ئۆلتۈرۈلەمدۇ؟ بۇنداق ئىش بىزدىن نېرى بولغاي! پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمىزكى، ئۇنىڭ بېشىدىن بىر تال چاچ يە ۋەگە چۈشمەيدۇ؛ چۈنكى بۇگۈنكى ئىشنى ئۇ خۇدانىڭ يارىدىمى بىلەن ئەمەلگە ئاشۇردى، دېدى. شۇنداق قىلىپ خەلق يوناتانى ئۆلۈمدىن خالاس قىلدى. 46 ئاندىن ساۋۇل فىلىستىيلەرنى قوغلاشتىن توختىدى؛ فىلىستىيلەرمۇ ئۆز جايىغا قايتىپ كەتتى. 47 شۇنداق قىلىپ ساۋۇل ئىسرائىلنىڭ سەلتەنىتىنى ئۆزىنىڭ قىلدى؛ ئاندىن ئۇ چۇرىسىدىكى دۈشمەنلىرىگە، يەنى موئابلار، ئاممونىيلار، ئېدومىيلار، زوباھدىكى پادىشاھلار ۋە فىلىستىيلە ۋەگە ھۇجۇم قىلدى. ئۇ قايسى تەرەپكە يۈزلەنسە غالىب كېلەتتى. 48 ئۇ زور جاسارەت كۆرسىتىپ ئامالە كەلىرنى ئۇرۇپ ئىسرائىلنى يۇلاڭ-تالاڭ قىلغۇچىلاردىن قۇتقۇزدى. 49 ساۋۇلنىڭ ئوغۇللىرى يوناتان، يىشۋى ۋە مالقى-شۇئا ئىدى؛ ئۇنىڭ ئىككى قىزىنىڭ ئىسمى بولسا ـ چوڭىنىڭ مېراب، كىچىكىنىڭ مىقال ئىدى. 50 ساۋۇلنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ئاھىنوئام بولۇپ، ئۇ ئاخىماۋازنىڭ قىزى ئىدى. ساۋۇلنىڭ قوشۇننىنىڭ سەرداری ئابنەر ئىدى؛ ئۇ ساۋۇلنىڭ تاغىسى نەرنىڭ ئوغلى ئىدى. 51 ساۋۇلنىڭ ئاتىسى كىش ۋە ئابنەرنىڭ ئاتىسى نەر بولسا، ئىككىسى ئابىئەلنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 52 ساۋۇل پۈتكۈل ئومۇمىدە فىلىستىيلەر بىلەن قاتتىق جەڭ ۋەگە بولۇپ تۇردى. ساۋۇل ئۆزى ھەرقاچان باتۇر يا پالۋانلارنى كۆرسە، ئۇنى ئۆز خىزمىتىگە سالاتتى.

15 ئەمدى ساموئىل ساۋۇلغا: ـ پەرۋەردىگار سېنى ئۆز خەلقى ئىسرائىل ئۈستىگە پادىشاھ بولۇش ئۈچۈن مەسىھ قىلغىلى مېنى ئەۋەتكەنىدى؛ ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغىن. 2 ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئامالە كەلەرنىڭ ئىسرائىلغا قىلغان مۇئامىلىسىنى، يەنى ئىسرائىل مىسىردىن چىققاندا ئۇلارنىڭ يولىدا ئۇلارغا قاندىق

قارشىلىق كۆرسەتكەنلىكىنى كۆزگۈزمەگە پۇرسەت بەردۇق. 3 ئەمدى بېرىپ ئامالە كەلەرنى تۈرۈپ تۇلارنىڭ ھەممىسىنى ۋەيران قىلىپ تۇلارنى ھىچ ئايمايلا، ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، تۇسمۇر بولسۇن، بوۋاق بولسۇن، كالا-قوي، تۆۋگە ۋە ئىشەك ھەممىسىنى يوقاتقىن، دېدى. 4 ساۋۇل خەلقنى جەم قىلىپ تۇلارنى تەلائىم شەھىرىدە سانۇيدى، ئىككى يۈز مىڭ پىيادە ئەسكەر، يەھۇدا قەبىلىسىدىن ئون مىڭ ئادەم چىقتى. 5 ساۋۇل ئامالە كەلەرنىڭ شەھىرىگە كەلگەندە شۇ يەردىكى ۋادىدا ئۇكتۇرمە قويدى. 6 ئاندىن ساۋۇل كېنىيلە رگە: ـ چىقىپ كېتىڭلار، سىلەرنى تۇلار بىلەن قوشۇپ يوقاتماسلىقم تۇچۇن ئامالە كەلەرنىڭ ئارىسىدىن چىقىپ كېتىڭلار، چۈنكى ئىسرائىل مىسىردىن چىققاندا سىلەر تۇلارنىڭ ھەممىسگە مېھرىبانلىق كۆرسەتكەنسىلەر، دېدى. شۇنىڭ بىلەن كېنىيلەر ئامالە كەلەردىن چىقىپ كەتتى. 7 ئەمدى ساۋۇل ئامالە كەلەرنى ھاۋلاھدىن تارتىپ مىسىرنىڭ ئۇدۇلىدىكى شۇرغىچە قوغلاپ ئۇردى. 8 تۇ ئامالە كەلەرنىڭ پادىشاھى ئاگاگنى تىرىك تۇتتى، ئەمما بارلىق خەلقنى قىلىچ بىسى بىلەن پۈتۈنلەي يوقاتتى. 9 لېكىن ساۋۇل بىلەن خەلق ئاگاگنى ئايىدى ۋە قوي-كالا، بوردالغان مال ۋە قوزىلاردىن ئەڭ ئېسىللەرنىڭ ھەممىسىنى، جۈملىدىن ئېھ ياخشى بولسا شۇنى ئاياپ تۇلارنى ھالاك قىلىشقا قولى بارمىدى؛ لېكىن ئېھ يارىماس ۋە زەئىپ بولسا شۇلارنىڭ ھەممىسىنى تۇلار يوقاتتى. 10 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ساموئىلغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 11 «ساۋۇلنى پادىشاھ قىلغىنىمغا پۇشايمان قىلدىم، چۈنكى تۇ ماڭا ئەگىشىشتىن يېنىپ مېنىڭ سۆزۈمگە ئەمەل قىلمىدى». ساموئىل ئازار چېكىپ پۈتكۈل بىر كېچە پەرۋەردىگارغا پەريات كۆتۈردى. 12 ئەتىسى ساموئىل ساۋۇلنىڭ ئالدىغا چىقىش تۇچۇن تاڭ سەھەردىلا ئورنىدىن تۇردى. ساموئىلغا: ـ ساۋۇل كارمەلگە باردى ۋە مانا، تۇ تۇزىگە بىر ئابىدە تۇرغىزۇپ ئاندىن يېنىپ گىلگالغا چۈشۈپتۇ، دېگەن خەۋەر بېرىلدى. 13 ساموئىل ساۋۇلنىڭ قېشىغا كەلگەندە ساۋۇل تۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار سېنى مۇبارەك كىلىڭلار! پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىگە تەمەل قىلدىم، دېدى. 14 لېكىن ساموئىل: ـ تۇنداق بولسا قۇلقىمغا ئاڭلانغان قوينىڭ مەرىشى بىلەن مەن ئاڭلاۋاتقان كالىنىڭ مۇرىشى زادى نەدىن كەلدى؟ ـ دېدى. 15 ساۋۇل جاۋاب بېرىپ: ـ تۇلار ئامالە كەلەردىن ئېلىپ كېلىندى؛ چۈنكى خەلق خۇدايىڭ پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىش تۇچۇن قوي-كالىنىڭ ئېسىللىرىنى ئاياپ قالدۇرۇپ قويدى؛ قالغىنىنى بولسا پۈتۈنلەي يوقاتىۋق، دېدى. 16 ساموئىل ساۋۇلغا: ـ قوي، بۇ گېپىڭنى! مەن پەرۋەردىگارنىڭ بۇ كېچە ماڭا نېمە دېگىنىنى ساڭا ئېيتىپ بېرەي، دېدى. تۇ تۇنىڭغا: ـ ئېيتقىن، دېدى. 17 ساموئىل مۇنداق دېدى: ـ تۇز نەزىرىڭدە كىچىك ھېسابلانغان ۋاقتىڭدا پەرۋەردىگار سېنى ئىسرائىلنىڭ تۇستىگە پادىشاھ بولسۇن دەپ، مەسىھ قىلىشى بىلەن سەن ئىسرائىل قەبىلىلىرىنىڭ بېشى بولغان ئەمەسمىدىڭ؟ 18 ئاندىن پەرۋەردىگار سېنى: ـ سەن بېرىپ گۇناھكار ئامالە كەلەرنى ھالاك قىلغىن؛ تۇلارنى يوقاتقۇچە تۇلار بىلەن سوقۇشقىن، دەپ ئەۋەتكەنىدى. 19 ئەمدى نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمايسەن، بەلكى ئولجا تۇستىگە دۇم چۈشۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە يامان بولغىنىنى قىلدىڭ؟ 20 ساۋۇل ساموئىلغا: ـ مەن ھەققەتەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالدىمغۇ! پەرۋەردىگار مېنى ئەۋەتكەن يول بىلەن ماڭدىم ۋە ئامالە كەلەرنىڭ پادىشاھى ئاگاگنى ئېلىپ كېلىپ ئامالە كەلەرنىڭ تۇزىنى پۈتۈنلەي يوقاتتىم. 21 ئەمما خەلق بولسا ئولجىدىن قوي بىلەن كالا، يەنى يوقىتىشقا بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئەڭ ئېسىلىنى ئېلىپ خۇدايىڭ پەرۋەردىگارغا گىلگالدا قۇربانلىق قىلىش تۇچۇن ئېلىپ كەلدى، دېدى. 22 ساموئىل: ـ پەرۋەردىگار كويدۇرمە قۇربانلىقلار بىلەن تەشە كۆكۈر قۇربانلىقلىرىنى كەلتۈرۈشتىن سۈيۈنەمدۇ، يا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە ئىتائەت قىلىشتىن سۈيۈنەمدۇ؟ مانا ئىتائەت قىلماقلىق قۇربانلىق قىلماقلىقتىن ئەۋزەل، كۆڭۈل قويۇش قوچقار يېغىنى سۈنۈشتىن ئەۋزەلدۇر. 23 چۈنكى ئاسىيلىق بولسا جاد ۋۇگەرلىك گۇناھى بىلەن ئوخشاشتۇر، باشپاشتاقلىق قەبىھلىك ۋە بۇتپەرەسلىككە باراۋەردۇر. سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى تاشلىغىنىڭ تۇچۇن، پەرۋەردىگار سېنى تاشلاپ پادىشاھلىقتىن مەھرۇم قىلدى، ـ دېدى. 24 ساۋۇل ساموئىلغا: ـ مەن گۇناھ سادىر قىلدىم، چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىدىن ۋە سېنىڭ سۆز ۋۇگۈڭتىن چىقتىم؛ چۈنكى مەن خەلقتىن قورقۇپ تۇلارنىڭ سۆزىگە كىردىم. 25 ئەمدى گۇناھىمنى ئەپۇ قىلغىن؛ مېنىڭ پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلىشىم تۇچۇن مېنىڭ بىلەن قايتىپ بارغىن، دېدى. 26 ساموئىل ساۋۇلغا: ـ مەن سېنىڭ بىلەن قايتىپ بارمايمەن؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى تاشلىغانسەن، ۋە پەرۋەردىگار سېنى تاشلاپ پادىشاھلىقتىن مەھرۇم قىلدى، دېدى. 27 ساموئىل كېتىشكە بۇرۇلغىنىدا ساۋۇل تۇنىڭ تونىنىڭ پېشىنى تۇتۇۋالدى، تۇ يىرتىلىپ كەتتى. 28 ساموئىل تۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار بۇگۈن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىقىنى سەندىن يىرتىپ ئېلىپ سەندىن ئەۋزەل بولغان بىر يېقىنىڭغا تاپشۇردى. 29 ئىسرائىلنىڭ جانابى ئالىيسى بولغۇچى يالغان سۆزلىمەيدۇ يا كى نېيتىدىن يانمايدۇ؛ چۈنكى تۇ ئادەم بالىسىدەك نېيتىدىن يانغۇچى ئەمەستۇر، دېدى. 30 ساۋۇل: ـ مەن گۇناھ سادىر قىلدىم. لېكىن خەلقىمنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ ۋە ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا ماڭا ئىززەت قىلىپ مېنىڭ بىلەن يېنىپ بارغىن؛ شۇنىڭ بىلەن خۇدايىڭ پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلالايمەن، دېدى. 31 شۇنىڭ بىلەن ساموئىل ساۋۇل بىلەن يېنىپ باردى ۋە ساۋۇل پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى. 32 ئاندىن ساموئىل: ـ ئامالە كەلەرنىڭ پادىشاھى ئاگاگنى مېنىڭ ئالدىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. ئاگاگ بولسا خۇشلۇق بىلەن تۇنىڭ قېشىغا باردى. ئاگاگ كۆزگىلدە: ـ شۈبھىسىزكى، تۆلۈم دەھشىتى تۆتۈپ كەتتى، دېدى. 33 ئەمما ساموئىل: ـ سېنىڭ قىلىچىڭ خوتۇنلارنى بالىسز قىلغانىدەك سېنىڭ ئانا ئۆڭ خوتۇنلارنىڭ تارىسدا بالىسز بولدۇ، دېۋىدى، ساموئىل ئاگاگنى گىلگالدا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا چاناپ پارە-پارە قىلدى. 34 ئاندىن ساموئىل راماھقا باردى. ساۋۇل بولسا «ساۋۇلنىڭ يۇرتى گىبئاھ» دېگەن جايدىكى ۋېيگە چىقىپ كەتتى. 35 ساموئىل تۇلگەن كۈنىگىچە ساۋۇل بىلەن قايتا كۆرۈشمىدى. ئەمما ساموئىل ساۋۇل تۇچۇن قايغۇردى. پەرۋەردىگار ساۋۇلنى ئىسرائىلنىڭ تۇستىگە پادىشاھ قىلغانلىقىدىن ئەپسۇسلاندى.

16 پەرۋەردىگار ساموئىلغا: ـ سەن قاچانغىچە ساۋۇل تۇچۇن قايغۇرۇپ يۈرسەن؟ مەن تۇنى ئىسرائىلغا سەلتەنەت قىلىشتىن مەھرۇم قىلىپ تاشلىغان ئەمەسمۇ؟ مۇڭگۈز ئۇكىنى زەيتۇن مېيى بىلەن تولدۇرۇپ بارغىن. مەن سېنى بەيت-لەھەملىك يەسسەنىڭ قېشىغا ئەۋەتىمەن. تۇنىڭ ئوغۇللىرىدىن پادىشاھ بولۇشقا تۆزۈمگە برنى بېكىتتىم، دېدى. 2 ساموئىل بولسا: ـ مەن قاندای بارىمەن؟ ساۋۇل بۇ ئىشنى ئاڭلىسا مېنى تۇلتۇرۇۋېتىدۇ! ـ دېدى. پەرۋەردىگار: ـ تۆزۈك بىلەن بىر ئىنە كىنى ئالغاچ بېرىپ پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىش تۇچۇن كەلدىم، دېگىن. 3 يەسسەنى قۇربانلىققا چاقىرغىن، ئاندىن مەن ساڭا قىلىدىغىنىڭنى ئايان قىلىمەن؛ ۋە مەن ساڭا دېگەن بىرسىنى تۆزۈم تۇچۇن مەسىھ قىلغىن، دېدى. 4 ساموئىل پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىنى ئادا قىلىپ بەيت-لەھەمگە باردى. يېتىپ كەلگەندە شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرى تىترىگەن ھالدا چىقىپ: ـ بەرىكە تىنچ-ئامانلىق ئېلىپ كەلدىڭمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 5 تۇ: ـ تىنچ-ئامانلىق ئېلىپ كەلدىم، پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق سۈنۈشقا كەلدىم. سىلەر تۆز ئۆڭلارنى ھارامدىن پاكلاپ مەن بىلەن بىللە قۇربانلىققا كېلىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن تۇ يەسسەنە بىلەن ئوغۇللىرىنى ھالال قىلىپ قۇربانلىققا چاقىردى. 6 تۇلار كەلگەندە ساموئىل ئېلىئابنى كۆرۈپ ئىچىدە: ـ پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلىدىغىنى شۇبھىسىزكى تۇزىنىڭ ئالدىدا تۇرىدۇ، دېدى. 7 لېكىن پەرۋەردىگار ساموئىلغا: ـ تۇنىڭ تەقى-تۇرقىغا يا كى بويىغا قارىمىغىن. مەن تۇنى شاللۇھتىم، چۈنكى خۇدا ئىنسان كۆز قارىدەك كۆرمەيدۇ؛ ئىنسان بولسا سىرتقى قىياپىتىگە قارايدۇ، لېكىن پەرۋەردىگار قەلبگە قارايدۇ، دېدى. 8 ئاندىن يەسسە ئابىنادابنى چاقىرىپ ساموئىلنىڭ ئالدىدىن تۇتكۈزدى. ئەمما ساموئىل: ـ پەرۋەردىگار بۇنى ھەم تاللىمىدى، دېدى. 9 ئاندىن يەسسە شاماھنى تۇنىڭ ئالدىدىن تۇتكۈزدى. ئەمما ساموئىل: ـ پەرۋەردىگار بۇنى ھەم تاللىمىدى، دېدى. 10 شۇنىڭغا ئوخشاش يەسسە ئوغۇللىرىنىڭ يەتتىسىنى ساموئىلنىڭ ئالدىدىن تۇتكۈزدى. لېكىن ساموئىل يەسسە گە: ـ پەرۋەردىگار بۇلارنى ھەم تاللىمىدى، دېدى. 11 ساموئىل يەسسەدىن: ـ بارلىق يىگىتلەر مۇشۇلارمۇ؟ دەپ سوردى، تۇ: ـ ھەممىدىن كىچىكى قالدى. لېكىن مانا، تۇ قوي بېقىۋاتىدۇ، دېدى. ساموئىل يەسسە گە: ـ تۇنى چاقىرتىپ ئېلىپ كەلگىن، چۈنكى تۇ كەلمىگۈچە داستىخاندا ئولتۇرمايمىز، دېدى. 12 [يەسسە] ئادەم ماڭدۇرۇپ تۇنى كەلتۈردى. تۇ چىرايىدا قان يۈگۈرۈپ تۇرىدىغان، كۆزلىرى چىرايلىق ۋە چىلىشكەن يىگىت ئىدى. پەرۋەردىگار: ـ قوپۇپ تۇنى مەسىھ قىلغىن، چۈنكى [مېنىڭ تاللىغىنىم] شۇدۇر! دېدى. 13 ساموئىل مايى مۇڭگۈزنى ئېلىپ تۇنى قېرىنداشلىرىنىڭ ئارىسىدا مەسىھ قىلدى. تۇ كۈندىن تارتىپ پەرۋەردىگارنىڭ روھى داۋۇتنىڭ ۋۇجۇدىغا چۈشتى. ساموئىل بولسا قوپۇپ راماھغا كەتتى. 14 ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ روھى ساۋۇلدىن كەتكەنىدى، ۋە پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بىر يامان روھ تۇنى پەرىشان قىلدى. 15 ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارلىرى تۇنىڭغا: ـ مانا خۇدا تەرىپىدىن بىر يامان روھ سېنى پەرىشان قىلدۇ. 16 ئەمدى خوجىمىز تۆزۈلىرى ئالدىلىرىدىكى خىزمەتكارلىرىنى دەرھال ۋىيۇغايلىكى، تۇلار چىلتار چىلىشقا تۇستا ئادەمنى تاپسۇن؛ ۋە شۇنداق بولىدۇ ۋىكى، خۇدا تەرىپىدىن يامان روھ تۇستىلىرىگە كەلسە تۇ چىلتار چالسۇن، تۇنىڭ بىلەن ھاللىرى ئۆيدان بولىدۇ، دېدى. 17 ساۋۇل خىزمەتكارلىرىغا: ـ مېنىڭ ئۈچۈن چىلتار چىلىشقا تۇستا بىر ئادەمنى تېپىپ قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. 18 غۇلامىلاردىن بىرى تۇنىڭغا: ـ مانا بەيت-لەھەملىك يەسسەنىڭ چىلتارغا تۇستا بىر ئوغلىنى كۆردۇم. تۇ تۆزى باتۇر بىر جەڭچى، گەپتە ھوشيار ۋە چىلىشكەن ئادەم ئىكەن، شۇنداقلا پەرۋەردىگار تۇنىڭ بىلەن بىللە ئىكەن، دېدى. 19 شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل يەسسە گە ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ: ـ قوي باقىدىغان ئوغلۇڭ داۋۇتنى ماڭا ئەۋەتكىن، دەپ

ئېيتتى. 20 يەسسە بىر ئېشە كىنى تەيارلاپ تۆنىكۈغا نان بىلەن بىر تۈلۈم شاراب ۋە بىر ئوغلاقنى ئارتىپ، يۈلارنى ئوغلى داۋۇتنىڭ قولى بىلەن ساۋۇلغا ئەۋەتتى. 21 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ساۋۇلنىڭ قېشىغا كېلىپ تۆنىڭ ئالدىدا تۇردى. ساۋۇل تۆنىڭكۈنى تولىمۇ ئامراق ئىدى، تۆ ساۋۇلنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى بولدى. 22 ئاندىن ساۋۇل يەسسە گە خەۋەر ئەۋەتىپ: ـ داۋۇت مېنىڭ ئالدىمدا تۇرسۇن، چۈنكى تۆ نەزىرىمگە ياقتى، دەپ ئېيتتى. 23 ئەمدى شۇنداق بولىدۇكى، تۆ [يامان] روھ خۇدا تەرىپىدىن ساۋۇلنىڭ ئۈستىگە كەلگەندە داۋۇت چىلتارنى ئېلىپ قولى بىلەن چالىدى. يۈنىڭ بىلەن ساۋۇل ئارام تېپىپ ھالى ئۆيدان بولۇپ يامان روھ تۆنىكۈدىن چىقىپ كەتتى.

17

ئەمما فلىستىيلەر جەڭ قىلىش ئۈچۈن قوشۇنلىرىنى يىغدى. ئۇلار يەھۇداغا تەۋە سوكوھدا جەم بولۇپ، سوكوھ بىلەن ئازىكاھ ئوتتۇرىسىدىكى ئەفەس-دامىممدا چېدىرلارنى تىكتى. 2 ساۋۇل بىلەن ئىسرائىللارمۇ جەم بولۇپ ئېلاھ جىلغىسىدا چېدىرلىرىنى تىكىپ فلىستىيلەر بىلەن جەڭ قىلىغى سەپ تۈزدى. 3 فلىستىيلەر بىر تەرەپتىكى تاغدا، ئىسرائىللار يەنە بىر تەرەپتىكى تاغدا تۇراتتى؛ ئوتتۇرىسىدا جىلغا بار ئىدى. 4 شۇ ۋاقىتتا فلىستىيلەرنىڭ لەشكەر گاھىدىن گاتلىق گولىئات ئىسملىك بىر چېمپىيون پالۋان چىقىپ كەلدى. تۆنىڭ ئېگىزلىكى ئالتە گەز بىر غېرىچ ئىدى. 5 بېشىغا مىس دۇبۇلغا، تۆچىسىغا قاسراقلىق ساۋۇت كىيگەنىدى. تۆنىڭ بۇ مىس ساۋۇتى بولسا بەش مىڭ شە كەل كېلەتتى. 6 پاچاقلىرىغا مىستىن تىزلىق باغلىغان، تۆشىنىسىگە مىس ئاتما نەيزە قىستۇرۇلغانىدى. 7 تۆنىڭ نەيزىسىنىڭ سېپى بولسا بايكارنىڭ خادىسىدەك ئىدى، نەيزىسىنىڭ بېشى ئالتە مىڭ شە كەل كېلەتتى؛ قالقان كۆتۈرگۈچىسى تۆنىڭ ئالدىدا ماڭاتتى. 8 تۆ ئورندا تۇرۇپ ئىسرائىلنىڭ قوشۇنلىرىغا مۇنداق توۋلايتتى: ـ «سىلەر نېمىشقا جەڭ قىلىش ئۈچۈن سەپ تۈزۈگىنىڭلار؟ مەن فلىستىي ئەمەسمۇ؟ سىلەر بولسا كالار ساۋۇلنىڭ قۇللىرىغۇ؟ ئارا كالاردىن بىر ئادەمنى تاللاپ چىقىڭلار، تۆ مەن بىلەن ئېلىشىشقا چۈشسۈن! 9 تۆ مەن بىلەن ئېلىشىپ مېنى ئۆرۈپ ئۆتۈرۈپ‌لىسە، بىز سىلەرنىڭ قۇللىرىڭلار بولىمىز. لېكىن مەن ئۇنى مەغلۇپ قىلىپ ئۆلتۈرسەم، سىلەر بىزنىڭ قۇللىرىمىز بولۇپ بىزنىڭ خىزمىتىمىزدە بولۇسىلەر». 10 شۇ فلىستىي يەنە سۆز قىلىپ: ـ مەن بۈگۈن ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىغا ھاقارەت قىلدىمغۇ؟ سىلەر بىر ئادەمنى چىقىرىڭلار، بىز ئېلىشايلى! ـ دېدى. 11 ساۋۇل بىلەن ھەممە ئىسرائىل بۇ فلىستىينىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، ئالاقزادە بولۇپ بەك قورقتى. 12 داۋۇت يەھۇدا يېزىدىكى بەيت-لەھەمدە ئولتۇرۇۋاتقان يەسسە دېگەن ئەفراتلىق ئادەمنىڭ ئوغلى ئىدى. يەسسەنىڭ سەككىز ئوغلى بار ئىدى. ساۋۇلنىڭ كۈنلىردە تۇ خېلى ياشىنىپ قالغانىدى. 13 يەسسەنىڭ ئۈچ چوڭ ئوغلى ساۋۇل بىلەن جەنگگە چىققانىدى. جەنگگە چىققان ئۈچ ئوغلۇنىڭ تۇنجىسىنىڭ ئىسمى ئېلىئاب، ئىككىنچىسىنىڭ ئىسمى ئابىناداب ۋە ئۈچىنچىسىنىڭ شاممام ئىدى. 14 داۋۇت ھەممىدىن كىچىكى ئىدى. ئۈچ چوڭ ئوغلى ساۋۇلغا ئەگىشىپ چىققانىدى. 15 بەزىدە داۋۇت ساۋۇلنىڭ قېشىدىن تۇرۇ ئاتىسىنىڭ قويلىرىنى بېقىش ئۈچۈن قايتىپ كېلەتتى. 16 ئاشۇ فلىستىي بولسا قىرىق كۈنگىچىلىك ھەر ئەتىگەن ۋە كەچتە چىقىپ تۇردى. 17 يەسسە ئوغلى داۋۇتقا: ـ بۇ ئەفاھ قوماچىنى ۋە بۇ ئون نانىنى ئېلىپ لەشكەر گاھىغا تېز يېرىپ ئاكىلىرىڭغا بەرگىن، 18 بۇ ئون پارچە قوروتنى تۇلار ئىنىڭ مىڭبىشىغا يېرىپ ئاكىلىرىڭنىڭ ئەھۋالىنى سوراپ تۇلارنىڭ كېپىل خېتىنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. 19 ساۋۇل، شۇ [ئۈچ ئوغۇل] ۋە ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى ئېلاھ جىلغىسىدا تۇرۇپ فلىستىيلەر گە قارشى جەڭ قىلاتتى. 20 داۋۇت بولسا ئەتىسى سەھەر قويۇپ قويلارنى بىر باققۇچىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، ئاشلىق-تۇلۇكنى ئېلىپ يەسسە ئۈنىڭغا تاپىلىغاندەك، قوشۇن ئىستىھكامىغا يەتكەندە، جەنگگە چىقىدىغان لەشكەرلەر سۈرەن كۆتۈرۈۋاتقانىدى. 21 ئىسرائىل ۋە فلىستىيلەر بىر-بىرىگە ئۆدىلۈۋىدۇل تۇرۇپ سوقۇشقا سەپ تۈزدى. 22 داۋۇت بولسا ئېلىپ كەلگەن نەرسىلەرنى يۈك-تاقالارغا قارىغۇچىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ سەپ تارىسىغا يۈگۈرۈپ يېرىپ ئاكىلىرىدىن تىنچلىق سوردى. 23 تۆ تۇلار بىلەن سۆزلىشىپ تۇرغاندا، فلىستىيلەردىن بولغان گولىئات دېگەن چېمپىئون پالۋان فلىستىيلەرنىڭ سېپىدىن چىقىپ يەنە ھېلىقى گەپنى قىلدى؛ داۋۇت ئۇنى ئاڭلىدى. 24 ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى بۇ ئادەمنى كۆرگەندە قېچىپ كېتىشتى ۋە بەك قورقتى. 25 ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى بىر-بىرىگە: ـ چىقىۋاتقان بۇ ئادەمنى كۆرىد ئۇكلارمۇ؟ تۇ ئىسرائىلغا ھاقارەت قىلىش ئۈچۈن چىقىدۇ. شۇنداق بولىدۇكى، ئۇنى ئۆلتۈرگەن ئادەمگە پادىشاھ كۆپ مال-مۈلۈك ئىنئام قىلىدۇ، ئۆز قىزىنى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا بېرىدۇ ھەم ئاتىسىنىڭ جەمەتىنى ئىسرائىل تەۋەسىدە باج-ئالۋاندىن خالاس قىلىدۇ، دېدى. 26 داۋۇت ئۆز يېنىدا تۇرغان ئادەملىردىن: ـ بۇ فلىستىينى ئۆلتۈرۈپ ئىسرائىلغا قىلىنغان شۇ ھاقارەتنى يوقاتقان كىشىگە نېمە قىلىنىدۇ؟ چۈنكى بۇ خەتنىسز فلىستىي زادى كىم؟ تۇ قانداقسىگە مەنگۈ ھايات بولغۇچى خۇدانىڭ قوشۇنلىرىغا ھاقارەت قىلىشقا پېتىنىدۇ؟ ـ دېدى. 27 خالايىق تۆنىكۈغا ئالدىنقىلارنىڭ دېگەن سۆزى ۋىچە جاۋاب بېرىپ: ـ تۇنى ئۆلتۈرگەن كىشىگە مۇنداق-مۇنداق قىلىنىدۇ، دېدى. 28 لېكىن تۇنىڭ چوڭ ئاكىسى ئېلىئاب تۇنىڭ تۇ ئادەملەر بىلەن سۆزلەشكىنىنى ئاڭلاپ قالدى؛ ئېلىئابنىڭ داۋۇتقا ئاچچىقى كېلىپ: ـ نېمىشقا بۇ يەرگە كەلدىڭ؟ چۆلدىكى تۇ ئازغىنە قوينى كىمگە تاشلاپ قويدۇڭ؟ مەن كىبىرلىكىڭنى ۋە كۆزگۈزىتىڭنى ياماناتلىقنى بىلىمەن. سەن ئالاينىتەن جەڭنى كۆرگىلى كەلدىڭ، دېدى. 29 داۋۇت: ـ مەن نېمە قىلدىم؟ پەقەت بىر سۆز قىلسام بولامدىكەن؟ ـ دېدى. 30 داۋۇت يۈزۈلۈپ باشقىسىدىن ئالدىنقىدەك سوردى، خەلق ئالدىدا ئېيتقانلىرىدەك تۇنىكۈغا جاۋاب بەردى. 31 ئەمما بىرسى داۋۇتنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاڭلاپ قېلىپ ساۋۇلغا يەتكۈزدى، تۇ داۋۇتنى چاقىرتىپ كەلدى. 32 داۋۇت ساۋۇلغا: ـ بۇ كىشىنىڭ سەۋەبىدىن ھېچكىمنىڭ يۈرىكى سۇ بولمىسۇن. سىلىنىڭ قۇللىرى بۇ فلىستي بىلەن سوقۇشقىلى چىقىدۇ، دېدى. 33 ساۋۇل داۋۇتقا: ـ سەن بۇ فلىستي بىلەن سوقۇشقىلى بارساڭ بولمايدۇ! سەن تېخى ياش، ئەمما تۇ ياشلىقىدىن تارتىپلا جەنگچى ئىدى، دېدى. 34 داۋۇت ساۋۇلغا: ـ قۇللىرى تۇز ئاتىسىنىڭ قوينىنى بېقىپ كەلدىم. بىر شىر يا كى ئېيىق كېلىپ پادىدىن بىر قوزىنى ئېلىپ كەتسە، 35 مەن تۇنىڭ كەينىدىن قوغلاپ ئۇنى تۇروپ قوزىنى ئاغزىدىن قۇتقۇزۇپ ئالاتتىم. ئە گەر قوپۇپ ماڭا ھۇجۇم قىلسا مەن ئۇنى يالىدىن تۇتۇۋېلىپ تۇروپ ئۆلتۈرەتتىم. 36 قۇللىرى ھەم شىر ھەم ئېيىقنى ئۆلتۈرگەن؛ بۇ خەتنىسز فلىستىيمۇ ئۇلارغا ئوخشاش بولىدۇ. چۈنكى تۇ مەنگۈ ھايات بولغۇچى خۇدانىڭ قوشۇنىغا ھاقارەت كەلتۈردى ـ دېدى. 37 داۋۇت سۆزىنى داۋام قىلىپ: ـ مېنى شىرنىڭ چاڭگىلىدىن ۋە ئېيىقنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزغان پەرۋەردىگار ئوخشاشلا بۇ فلىستىينىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ، دېدى. ساۋۇل داۋۇتقا: ـ بارغىن، پەرۋەردىگار سېنىڭ بىلەن بىللە بولغاي، دېدى. 38 ئاندىن ساۋۇل داۋۇتقا ئۆز جەڭ كىيىملىرىنى كىيگۈزۈپ، يېشىغا مىس دۇبۇلغىنى تاقاپ ۋە ئۈنىڭغا بىر جەڭ ساۋۇتىنى كىيگۈزدى. 39 داۋۇت بولسا ساۋۇلنىڭ قىلىچنى كىيمىنىڭ ئۈستىگە ئېسىپ، مېڭىپ باقتى، چۈنكى ئۇ بۇلارنى كىيىپ باقمىغانىدى. شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ساۋۇلغا: ـ مەن بۇلارنى كىيىپ ماڭالمايدىكەنمەن؛ چۈنكى بۇرۇن كىيىپ باقمىغان، دەپ ئۇلارنى سېلىۋەتتى. 40 ئۇ قولىغا ھاسىسىنى ئېلىپ، ئېرىقتىن بەش سىلىق تاش ئىلغاپ پادىچى خالتىسىنىڭ يانچۇقىغا سالدى؛ ئۇ سالغۇسىنى قولىغا ئېلىپ فلىستىيگە يېقىن باردى. 41 فلىستي بولسا چىقىپ داۋۇتقا يېقىنلاشتى، قالقان كۆتۈرگۈچىسىمۇ ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭدى. 42 فلىستي داۋۇتقا بىرقۇر سەپىلىپ قاراپ مەسخىرە قىلدى. چۈنكى ئۇ تېخى ياش، يۈغداي ئۆڭگۈك ۋە كېلىشكەن يىگىت ئىدى. 43 فلىستي داۋۇتقا: ـ سەن ھاسا كۆتۈرۈپ ئالدىمغا كەپسەن؟ سەن مېنى ئىت دەپ ئويلاپ قالدىڭمۇ؟ ـ دەپ ئۆز ئېتلىرىنىڭ نامىلىرىنى تىلغا ئېلىپ داۋۇتنى قارغىدى. 44 فلىستي داۋۇتقا يەنە: ـ بۇ ياقتا كەل، مەن گۆشۈڭنى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە دالالاردىكى يىرتقۇچلارغا يەم قىلىمەن، دېدى. 45 داۋۇت فلىستىيگە: ـ سەن قىلىچ، نەيزە ۋە ئاتما نەيزىنى كۆتۈرۈپ ماڭا ھۇجۇم قىلىغىلى كەلدىڭ؛ لېكىن مەن سەن ھاقارەت قىلغان، ئىسرائىلنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئالدىڭغا ھۇجۇمغا چىقتىم ـ دېدى. 46 «دەل بۈگۈن پەرۋەردىگار سېنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرىدۇ. مەن سېنى ئۆلتۈرۈپ بېشىڭنى كېسىپ ئالىمەن؛ مەن لەشكەر گاھىدىكى فلىستىيلەرنىڭ جەسىتىلىرىنمۇ ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە دالالاردىكى يىرتقۇچلارغا يەم قىلىمەن. يۈنىڭ بىلەن پۈتكۈل جاھان ئىسرائىلدا بىر خۇدانىڭ بار ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ 47 ۋە بۇ پۈتكۈل جامائەت پەرۋەردىگارنىڭ نۇسرەت بېرىشىنىڭ قىلىچ، نەيزە بىلەن ئەمەس ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ؛ چۈنكى بۇ جەڭ بولسا پەرۋەردىگارنىڭكىدۇر، ئۇ سېنى قولىمىزغا تاپشۇرىدۇ». 48 فلىستي داۋۇتقا ھۇجۇم قىلىغى قوپۇپ يېقىن كەلگەندە داۋۇت ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىغى فلىستي قوشۇنىنىڭ سېپىگە قاراپ يۈگۈردى. 49 داۋۇت قولىنى خالتىسىغا تىقىپ بىر تاشنى چىقىرىپ سالغۇسا سېلىپ فلىستىيگە قارىتىپ تاتتى؛ تاش فلىستىينىڭ پېشانىسىگە تە گدى. تاش ئۇنىڭ پېشانىسىگە پېتىپ كەتتى، ئۇ دۇم چۈشۈپ يە رگە يېقىلدى. 50 شۇنداق قىلىپ داۋۇت فلىستىينى سالغۇ ۋە تاش بىلەن مەغلۇپ قىلىپ ئۇنى ئۆرۈپ ئۆلتۈردى؛ داۋۇتنىڭ قولىدا ھېچ قىلىچ يوق ئىدى. 51 داۋۇت يۈگۈرۈپ بېرىپ، فلىستىينىڭ ئۈستىدە تۇروپ، قىلىچىنى قىنىدىن تارتىپ ئېلىپ ئۇنى ئۆلتۈرۈپ، ئۇنىڭ بېشىنى ئالدى. فلىستىيلەر ئۆز باتۇرىنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرۈپلا، بەدەر قاچتى. 52 ئىسرائىللار بىلەن يەھۇدالار بولسا ئورنىدن قوپۇپ سۈرەن سېلىشىپ فلىستىيلەرنى جىلغىنچە ۋە ئەكرون دەرۋازىلىرىغىچە كەينىدىن قوغلاپ كەلدى، ئۆلتۈرۈلگەن فلىستىيلەر شائاراىمنا باردىكىنى يولدا گات ۋە ئەكرونغىچە يېتىپ كەتكەنىدى. 53 ئىسرائىل فلىستىيلەرنى قوغلاشتىن يېنىپ كېلىپ ئۇلارنىڭ لەشكەر گاھىنى يۇلاڭ-تالاڭ قىلدى. 54 داۋۇت فلىستىينىڭ بېشىنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ

باردی، ئۇنىڭ يارىغىنى بولسا تۆز چېدىرىغا قويدى. **55** ساۋۇل داۋۇتنىڭ فىلىستىينىڭ ئالدىغا چىققىنىنى كۆرگەندە قوشۇنىنىڭ سەرداری ئابنەردىن ـ ئى ئابنەر، بۇ يىگىت كىمنىڭ ئوغلى؟ ـ دەپ سوردى. ئابنەر: ـ ئى پادىشاھ، ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بىلمەيمەن، دېدى. **56** پادىشاھ: ـ بۇ يىگىت كىمنىڭ ئوغلى ئىكەنى دەپ سوراپ باققىن، دېدى. **57** داۋۇت فىلىستىينى قىرىپ قايتىپ كەلگەندە ئابنەر ئۇنى پادىشاھنىڭ قېشىغا ئېلىپ باردى؛ فىلىستىينىڭ بېشى تېخىچە ئۇنىڭ قولدا تۇراتتى. **58** ساۋۇل ئۇنىڭدىن: ـ ئى يىگىت، كىمنىڭ ئوغلىسەن؟ دەپ سوردى. داۋۇت: ـ مەن سىلىنىڭ قۇللىرى بەيت-لەھەملىك يەسسەنىڭ ئوغلىمەن، دەپ جاۋاب بەردى.

18

داۋۇت بىلەن ساۋۇلنىڭ سۆھبىتى ئاياغلاشقاندا، يوناتاننىڭ كۆڭلى داۋۇتنىڭ كۆڭلىگە شۇنداق باغلانىدىكى، ئۇنى تۆز جىنىدەك سۆيدى. **2** ساۋۇل بولسا ئۇ كۈنى ئۇنى تۆز يېنىدا ئېلىپ قېلىپ، ئۇنى ئاتىسىنىڭ ئۆيىگە قايتىشى قويمىدى. **3** يوناتان داۋۇت بىلەن ئەھدە قىلىشتى، چۈنكى ئۇ ئۇنى تۆز جىنىدەك سۆيەتتى. **4** يوناتان ئۆچىسىدىكى تونىنى سېلىپ داۋۇتقا بەردى، يەنە جەڭ كىيىملىرىنى، جۈملىدىن ھەتتا قىلىچى، ئوقياسى ۋە كەمبىرىنىمۇ ئۇنىڭغا بەردى. **5** ساۋۇل داۋۇتنى نەگلا ئەۋەتسە ئۇ شۇ يە رگە باراتتى، شۇنداقلا ئىشلارنى جايىدا قىلاتتى. شۇنىڭ ئۈچۈن ساۋۇل ئۇنى لەشكەرلەرنىڭ ئۈستىگە قويدى. بۇ ئىش بارلىق خەلققە ۋە ھەم ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارلىرىغىمۇ ياقتى. **6** داۋۇت فىلىستىينى ئۆلتۈرۈپ كېچىلىك بىلەن يانغاندا ئىسرائىلنىڭ ھەممە شەھەرلىرىدىكى قىز-ئايالار ساۋۇلنى ناخشا ئېيتىپ تۆمسۈل ئۇيناپ قارشى ئالغىلى چىقتى؛ ئۇلار خۇشلۇق ئىچىدە داپ ۋە ئۈچتار بىلەن نەغمە چېلىشتى. **7** قىز-ئايالار نەغمە چالغاندا: ـ ساۋۇل مىڭلاپ ئۆلتۈردى، ۋە داۋۇت ئون مىڭلاپ ئۆلتۈردى، دەپ ئوقۇشاتتى. **8** بۇنى ئاڭلاپ ساۋۇل ناھايىتى خاپا بولدى، بۇ سۆز ئۇنىڭ كۆڭلىگە تە گدى. ئۇ: ـ داۋۇتقا ئون مىڭلاپ ھېسابلاندى، ئەمما ماڭا پەقەت مىڭلاپ ھېسابلاندى؛ ئەمدى پادىشاھلىقتىن باشقا ئۇنىڭغا ھېچنەرسە كەم ئەمەس، دېدى. **9** شۇ كۈندىن تارتىپ ساۋۇل داۋۇتنى كۆزلەپ يۈردى. **10** ئەتىسى خۇدا تەرىپىدىن قاباھەتلىك بىر روھ ساۋۇلنىڭ ئۈستىگە چۈشتى ۋە ئۇ ئۆيدە قالايمىقان جۈيلىگلى تۇردى. ئەمدى داۋۇت باشقا ۋاقتىتكىدەك قولى بىلەن چىلتار چالدى، ساۋۇلنىڭ قولىدا نەيزە بار ئىدى. **11** ساۋۇل: ـ داۋۇتنى تامغا نەيزە بىلەن قادۇۋېتىمەن دەپ، نەيزىنى ئاتتى؛ لېكىن داۋۇت ئىككى قېتىم ئۆزىنى دالدىغا ئالدى. **12** پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇت بىلەنلا بولۇپ، ئۆزىدىن يىراقلاپ كەتكىنى ئۈچۈن ساۋۇل داۋۇتىدىن قورقاتتى. **13** شۇنىڭ ئۈچۈن ساۋۇل داۋۇتنى ئۆز يېنىدىن ئايرىپ، ئۇنى لەشكەرلە رگە مىڭبېشى قىلىپ قويدى؛ ئۇ لەشكەرلەرنى ئېلىپ جەڭگە چىقىپ ئۇراتتى. **14** داۋۇت بولسا ھەممە ئىشلارنى پەم بىلەن قىلاتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. **15** ساۋۇل ئۇنىڭ پەملىك ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ ئۇنىڭدىن بەك قورقاتتى. **16** ئەمما پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن يەھۇدا خەلقى داۋۇتنى سۆيەتتى؛ چۈنكى ئۇ ئۇلارنى يېتە كلەپ جەڭگە چىقاتتى. **17** ساۋۇل داۋۇتقا: ـ مانا، چوڭ قىزىم مېراب ـ مەن ئۇنى ساڭا خوتۇنلۇققا بە رگۈزۈم بار. سەن پەقەت خىزمىتىمگە جان-پىدا بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ جەڭلىرىدە كۈرەش قىلغىن، دېدى. چۈنكى ساۋۇل ئۆچىدە: ـ ئۇ مېنىڭ قولۇم بىلەن ئەمەس، بەلكى فىلىستىيەرنىڭ قولى بىلەن يوقىتىلسۇن، دەپ خىيال قىلغاندى. **18** ئەمما داۋۇت ساۋۇلغا: ـ مەن كىم ئىدىم، مېنىڭ ئاتامنىڭ جەمەتى ئىسرائىل ئارىسىدا نېمە ئىدى، مەن قانداقتۇ پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى بولاي؟ ـ دېدى. **19** لېكىن ساۋۇلنىڭ قىزى مېراب داۋۇتقا بېرىلىدىغان ۋاقىتتا، ئۇ مەھولاتلىق ئادرىئەلگە خوتۇنلۇققا بېرىلدى. **20** ئەمما ساۋۇلنىڭ قىزى مىقالنىڭ كۆڭلى داۋۇتقا چۈشكەنىدى. باشقىلار بۇنى ساۋۇلغا ئېيتتى، بۇ ئىشتىن ساۋۇل خۇش بولدى. **21** ساۋۇل: ـ قىزىمنى داۋۇتقا بېرەي، ئۇ ئۇنىڭغا بىر سىرتماق بولۇپ، فىلىستىيەرنىڭ قولدا يوقىتىلسۇن، دەپ ئويلىدى. شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل داۋۇتقا: ـ بۇگۈن ئىككىنچى قېتىم كۈيئوغلۇم بولىسەن، دېدى. **22** ساۋۇل ئۆز غۇلامىرىغا: ـ داۋۇتقا ئاستىرتىن: ـ مانا، پادىشاھ سەندىن سۆيۈندۈ، ۋە ھەممە غۇلامىرى ساڭا ئامراق. شۇنىڭ ئۈچۈن پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى بولغىن، دەپ ئېيتىڭلار، دەپ تاپىلدى. **23** ساۋۇلنىڭ غۇلامىرى بۇ سۆزلەرنى داۋۇتنىڭ قولىغا يەتكۈزدى. لېكىن داۋۇت: ـ نەزىرىڭلاردا پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى بولۇش كىچىك ئىشمۇ؟ مەن بولسام بىر كەمبەغەل ۋە ئەتۋارسىز ئادەمەن ـ دېدى. **24** ساۋۇلنىڭ غۇلامىرى ساۋۇلغا داۋۇتنىڭ دېگەنلىرىنى ئۆز ئەينى يەتكۈزدى. **25** ساۋۇل: ـ سىلەر داۋۇتقا: ـ پادىشاھ ساڭا باشقا ۋېيلۇق ئالغۇزمايدۇ، پەقەت پادىشاھ دۈشمەنلىرىدىن ئىنتىقام ئېلىش ئۈچۈن يوز فىلىستىينىڭ خەتىنلىكىنلا ئالىدۇ، دەپ ئېيتىڭلار، دېدى (ساۋۇلنىڭ مەقسىتى بولسا داۋۇتنى فىلىستىيەرنىڭ قولدا يوقىتىش ئىدى). **26** غۇلامىلار بۇ سۆزلەرنى داۋۇتقا يەتكۈزدى؛ پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى بولۇش داۋۇتقا يېقىپ قالدى.

ئەمدى بېكىتىلگەن مۇھلەت توشمايلا، **27** داۋۇت ئورۇپ تۆز ئادەملىرى بىلەن چىقىپ ئىككى يۈز فىلىستىينى ئۆلتۈردى. داۋۇت ئۆلارنىڭ خەتىنلىكىنى كېسىپ ئېلىپ پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى بولۇش ئۈچۈن يۈلارنىڭ ھەممىسىنى پادىشاھقا تاپشۇردى. ساۋۇل قىزى مىقالنى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا بەردى. **28** ساۋۇل پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇت بىلەن بىللە ئىكەنلىكىنى ۋە ئۆز قىزى مىقالنىڭ ئۇنى سۆيىدىغانلىقىنى كۆرۈپ **29** داۋۇتىدىن تېخىمۇ قورقتى. شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل ئۆزلۈكسىز داۋۇتقا دۈشمەن بولدى. **30** فىلىستىيەرنىڭ ئەمىرلىرى دائىم سوقۇشقا چىقاتتى؛ ئەمما ھەر قېتىم چىقىسلا داۋۇتنىڭ ئىشلىرى ساۋۇلنىڭ ھەممە خىزمەتكارلىرىنىڭكىدىن مۇۋەپپەقىيەتلىك بولاتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ نامى [خالايىق] تەرىپىدىن تولىمۇ ھۆرمەتكە سازاۋەر بولاتتى.

19

ساۋۇل ئۆز ئوغلى يوناتان ۋە ھەممە خىزمەتكارلىرىگە داۋۇتنى ئۆلتۈرۈشكە ۋىيرۇق قىلدى. لېكىن ساۋۇلنىڭ ئوغلى يوناتان داۋۇتقا بەك ئامراق ئىدى. **2** يوناتان داۋۇتقا: ـ ئاتام ساۋۇل سېنى ئۆلتۈرمەكچى، ئەمدى ئەتە ئەتىگەن قاتتىق ئېھتىيات قىلغىن، بىر مەخپىي جايىنى تېپىپ ئۆزۈڭنى يوشۇرغىن؛ **3** مەن ئۆزۈم چىقىپ سەن يوشۇرۇنغان ئېتىزلىققا بېرىپ ئاتامنىڭ يېنىدا ئۆرۈپ ئاتام بىلەن سېنىڭ توغرىڭدا سۆزلىشىپ باقاي؛ ئەھۋالنى ئېنىق بىلگەندىن كېيىن ساڭا خەۋەر قىلاي، دېدى. **4** يوناتان ئاتىسى ساۋۇلغا داۋۇتنىڭ ياخشى گېپىنى قىلىپ: ـ پادىشاھ ئۆز خىزمەتكارىغا، يەنى داۋۇتقا يامانلىق قىلمىغاي! چۈنكى ئۇ ساڭا گۇناھ قىلمىغان؛ بەلكى ئۇنىڭ ئەمەللىرى ئۆز ئۈگىگە كۆپ ياخشىلىقلارنى ئېلىپ كەلگەن: ـ **5** ئۇ ئۆز جېنىنى ئالقىنىغا ئېلىپ قويۇپ ھېلىقى فىلىستىينى ئۆلتۈردى ۋە شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈچۈن چوڭ ئۇسرەت بەردى. شۇ چاغدا سەن ئۆزۈڭ كۆرۈپ خۇش بولغان ئەمەسمۇ؟ ئەمدىلىكتە نېمىشقا داۋۇتنى سەۋەبسىز ئۆلتۈرۈپ ناھەق قان تۆكۈپ گۇناھكار بولماقچى بولىسەن؟ ـ دېدى. **6** ساۋۇل يوناتاننىڭ سۆزىگە كىردى. ئۇ: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنمايدۇ، دېدى. **7** ئاندىن يوناتان داۋۇتنى چاقىرىپ، داۋۇتقا بولغان ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى دەپ بەردى. ئاندىن كېيىن يوناتان داۋۇتنى ساۋۇلنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى ۋە ئۇ ئىلگىرىكىدەك ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولدى. **8** ئەمما يەنە جەڭ بولدى؛ داۋۇت چىقىپ فىلىستىيەلەر بىلەن جەڭ قىلىپ، ئۇلارنى قاتتىق قىرىپ مەغلۇپ قىلدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىدىن بەدەر قېچىستى. **9** ئەمدى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن قاباھەتلىك بىر روھ يەنە ساۋۇلنى باستى. ئۇ ئۆز ۋىيدە قولدا نەيزىسىنى ئۆتۈپ ئولتۇراتتى؛ داۋۇت بولسا قولى بىلەن ساز چېلىپ ئۇراتتى. **10** ساۋۇل نەيزە بىلەن داۋۇتنى سانجىپ تامغا قاداپ قويماقچى بولۇشدى، لېكىن داۋۇت ئۆزىنى قاچۇرۇۋالدى، نەيزە تامغا قادىلىپ قالدى. داۋۇت شۇ كېچىسى قېچىپ قۇتۇلدى. **11** ساۋۇل بىرنەچچە چاپارمەنلەرنى داۋۇتنىڭ ۋىيگە ئەۋەتىپ ئۇنى پايلاپ تۇرۇپ ئەتىسى تاڭ يورۇغاندا ئۇنى ئۆلتۈرۈشكە ماڭدۇردى. ئەمما داۋۇتنىڭ ئايالى مىقال ئۇنىڭغا: ـ ئە گەر بۇ كېچىە جىنىڭنى ئېلىپ قاچمىساڭ، ئەتە ئۆلتۈرۈلىسەن، دېدى. **12** شۇڭا مىقال داۋۇتنى پەنجىرىدىن چۈشۈرۈۋېتىپ قويدى. شۇنداق قىلىپ ئۇ قېچىپ قۇتۇلدى. **13** ئاندىن مىقال بىر «تەرافىم» بۇتنى ئېلىپ كارىۋاتقا ياتقۇزۇپ، يېشىغا ئۆچكە يۇڭىدىن قىلىنغان بىر ياستۇقنى قويۇپ، ئەدىيال بىلەن يېپىپ قويدى. **14** ساۋۇل داۋۇتنى ئۆتۈش ئۈچۈن چاپارمەنلەرنى ئەۋەتكەندە مىقال: ـ ئۇ ئاغرىپ قالدى، دېدى. **15** ساۋۇل چاپارمەنلەرنى [قايتىدىن] ئەۋەتىپ: ـ ئۇنى كارىۋات بىلەن قوشۇپ ئېلىپ كېلىڭلار، ئۇنى ئۆلتۈرىمەن، دەپ ۋىيرۇدى. **16** چاپارمەنلەر كەرگەندە، مانا كارىۋاتتا بۇ بۇت ياتاتتى، يېشىغا ئۆچكە يۇڭىدىن قىلىنغان ياستۇق قويۇلغانىدى. **17** ساۋۇل مىقالغا: ـ نېمىشقا مېنى بۇنداق ئالداپ، دۈشمىنىمنى قاچۇرۇۋېتىسەن؟ ـ دېدى. مىقال ساۋۇلغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇ: «مېنى قويۇۋەتكىن؛ بولمىسا سېنى ئۆلتۈرۈۋېتىمەن» دېدى، دېدى. **18** داۋۇت قېچىپ قۇتۇلۇپ، راماھقا ساموئىلنىڭ قېشىغا بېرىپ، ساۋۇلنىڭ ئۇنىڭغا قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى دەپ بەردى. ئاندىن ئۇ ساموئىل بىلەن نايوتقا بېرىپ ئولتۇراقلاشتى. **19** بىرسى ساۋۇلغا: ـ داۋۇت راماھدىكى نايوتىنا بار ئىكەن، دەپ خەۋەر بەردى. **20** ساۋۇل داۋۇتنى تۇتۇپ كېلىشكە چاپارمەنلەرنى ماڭدۇردى. ئەمما ئۇلار يېتىپ بارغاندا پەيغەمبەرلەرنىڭ بىر جاماەتى بېشارەت بېرىۋاتقانلىقىنى ۋە ساموئىلنىڭكۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ ئۇلارغا نازارە تچىلىك قىلىۋاتقانلىقىنى كۆردى؛ شۇنداق بولدىكى، خۇدانىڭ روھى ساۋۇلنىڭ چاپارمەنلىرىنىڭ ۋۇجۇدىغىمۇ چۈشۈپ، ئۇلارمۇ ھەم بېشارەت بېرىشكە باشلىدى. **21** بۇ خەۋەر ساۋۇلغا ئېيتىلدى، ئۇ يەنە باشقا چاپارمەنلەرنى ئەۋەتتى، لېكىن ئۇلارمۇ بېشارەت بېرىشكە چۈشتى. ئاندىن ساۋۇل ئۈچىنچى قېتىم يەنە چاپارمەنلەرنى ماڭدۇردى. ئۇلارمۇ ھەم بېشارەت بېرىشكە چۈشتى. **22** ئاندىن ساۋۇل ئۆزى راماھقا بېرىپ، سەقۇدىكى چوڭ قۇدۇققا يېتىپ كەلگەندە، «ساموئىل بىلەن داۋۇت نەدە؟» ـ دەپ سوردى. بىرسى:

ـ ئۇلار راماھدىكى نايوتتا بار ئىكەن، دەپ جاۋاب بەردى. **23** شۇڭا ئۇ راماھدىكى نايوتقا يېتىپ كەلدى؛ خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغىمۇ چۈشتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇمۇ پىيادە مېڭىپ راماھدىكى نايوتقا بارغۇچە بېشارەت بېرىپ ماڭدى. **24** ئۇ ھەتتا كىيىملىرىنى سېلۋېتىپ سامۇئېلنىڭ ئالدىدا بېشارەت بەردى؛ پۈتۈن بىر كېچە ۋە پۈتۈن بىر كۈندۈز ئۇ يەردە يالىڭاچ ياتتى. يۇنىڭ بىلەن: ـ «سائۇلمۇ پەيغەمبەرلەردىنمۇ؟» دەيدىغان گەپ پەيدا بولدى.

20

داۋۇت راماھدىكى نايوتتىن قېچىپ يوناتانىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ مەن نېمە قىلىپتىمەن؟ نېمە قەبىھلىك قىلىپتىمەن؟ ئاتاڭ ئالدىدا نېمە گۇناھ قىلىپتىمەن، ئۇ مېنىڭ جېنىمنى ئالماقچى بولۇۋاتىدۇ؟ ـ دېدى. **2** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ يوقسۇ، بۇنداق ئىش نېرى بولسۇن! سەن ئۆلمەيسەن. چوڭ ئىش بولسۇن، كىچىك ئىش بولسۇن ئاتام ماڭا دېمەي قىلمايدۇ. نېمىشقا ئاتام بۇ ئىشنى مەندىن يوشۇرىدىكەنە؟ ھە رگىز ئۇنداق بولمايدۇ، دېدى. **3** لېكىن داۋۇت يەنە قەسەم قىلىپ: ـ ئاتاڭ سېنىڭ نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقىنىمنى جەزمەن بىلىدۇ. شۇڭا ئۇ كۆڭلىدە: ـ يوناتان بۇنى بىلىپ قالمىسۇن، بولمىسا ئۇنىڭغا ئازار بولىدۇ، دېگەندۇ. لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ھايات بىلەن، جېنىڭ ۋە ھاياتىڭ بىلەن ئالدىڭدا قەسەم قىلىمەنكى، ماڭا ئۆلۈمنىڭ ئاربلىقى بىر قەدەملا قالدى، دېدى. **4** يوناتان داۋۇتقا: ـ كۆڭلۈڭ نېمىنى خالىسا شۇنى قىلاي، دېدى. **5** داۋۇت يوناتانغا مۇنداق دېدى: ـ مانا ئەتە «يېڭى ئاي» بولىدۇ، مەن ئادەتتىكىدەك پادىشاھ بىلەن ھەمداستىخان بولىسام بولمايدۇ. لېكىن مېنى قويۇپ بە رگىن، مەن ئۈچىنچى كۈنى ئاخشىمىغىچە دالادا مۇكۈنۈۋالاي. **6** ئاتاڭ مېنىڭ سورۇندا يوقلۇقىمنى كۆرۈپ سورىسا، سەن ئۇنىڭغا: «داۋۇت مەندىن تۇز شەھىرى بەيت-لەھەمگە تېزراق بېرىپ كېلىشكە جددىي رۇخسەت سوردى، چۈنكى ئۇ يەردە پۈتكۈل ئائىلىسى ئۈچۈن بىر يىللىق قۇربانلىق تۈتكۈزىدىكەن»، دېگىن، دېدى. **7** ئە گەر ئۇ: ـ ئېيدان ۋېتىۋ، دېسە، قۇلۇڭ تىنچ-ئامان بولىدۇ: ـ لېكىن ئۇ ئاچچىقلانسا، ئۇنىڭ ماڭا يامانلىق قىلىشنى نىيەت قىلغانلىقىدىن گۇمان قىلىمغىن. **8** سەن قۇلۇڭغا ئىلتىپات كۆرسەتكىن؛ چۈنكى سەن ئۆزۈڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قۇلۇڭنى ئەھدىلەشتۈ رگەنسەن. لېكىن ئە گەر مەندە بىر يامانلىق بولسا سەن ئۆزۈڭلا مېنى ئۆلتۈرگىن؛ مېنى ئېلىپ بېرىپ ئاتاڭغا تاپشۇرۇشنىڭ نېمە ھاجىتى؟ ـ دېدى. **9** يوناتان: ـ ئۇنداق خىيال سەندىن نېرى بولسۇن! ئە گەر ئاتامنىڭ ساڭا يامانلىق قىلىدىغان نىيىتى بارلىقىنى بىلىپ قالسام، ساڭا دەيتىم ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. **10** داۋۇت يوناتانغا: ـ ئە گەر ئاتاڭ ساڭا قاتتىق گەپ بىلەن جاۋاب بەرسە، كىم ماڭا خەۋەر بېرىدۇ؟ ـ دېدى. **11** يوناتان داۋۇتقا: ـ كەلگىن، دالاغا چىقايلى، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىككىسى دالاغا چىقتى. **12** يوناتان داۋۇتقا مۇنداق دېدى: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ماڭا [گۇۋاھكى]، مەن ئەتە يا كى ئۈچكۈنۈڭىكە مۇشۇ ۋاقىتتا ئاتامنىڭ نىيىتىنى بىلىپ، ساڭا ئىلتىپاتلىق بولسا، مەن ئادەم ماڭىدۇرۇپ ساڭا مەلۇم قىلمامدىم؟ **13** ئە گەر ئاتام ساڭا يامانلىق قىلماقچى بولسا، مەن سېنى تىنچ-ئامان يولغا سېلىش ئۈچۈن ساڭا ئادەم ئەۋەتىپ خەۋەر بەرمىسەم، پەرۋەردىگار ماڭا سېنىڭ بېشىڭنا چۈشكەندىمۇ ئارتۇق چۈشۈرسۈن، ئەمدى پەرۋەردىگار ئاتام بىلەن بىللە بولغاندەك سېنىڭ بىلەن بىللە بولسۇن. **14** ھايات بولسام مېنى ئۆلمىسۇن دەپ پەرۋەردىگارنىڭ مېھرىبانلىقىنى ماڭا كۆرسەتكەيسەن. **15** مەن ئۆلۈپ كەتكەن تەقدىردىمۇ، ئۆيدىكىلىرىمدىن ھەم ھېچ ۋاقىت مېھرىبانلىقىڭنى ئۈزمىگەيسەن، پەرۋەردىگار سەن داۋۇتنىڭ ھەممە دۇشمەنلىرىنى يەر يۈزىدىن يوقاتقاندىن كېيىنمۇ شۇنداق قىلغايسەن». **16** شۇنىڭ بىلەن يوناتان داۋۇتنىڭ جەمەتى بىلەن ئەھدە قىلىشىپ: ـ پەرۋەردىگار داۋۇتنىڭ دۇشمەنلىرىدىن ھېساب ئالسۇن، دېدى. **17** ئاندىن يوناتان يەنە ئۆزىنىڭ داۋۇتقا بولغان مۇھەببىتى بىلەن ئۇنىڭغا قەسەم قىلدۇردى؛ چۈنكى ئۇ ئۆزى ئۆز جېنىدەك سۆيەتتى. **18** يوناتان داۋۇتقا مۇنداق دېدى: ـ ئەتە يېڭى ئاي بولىدۇ. مانا سېنىڭ ئورنۇڭ بوش قالىدۇ، كىشىلەر سېنىڭ يوقلۇقىڭنا دىققەت قىلىدۇ. **19** ئۈچىنچى كۈنى سەن چۈشۈپ ئالدىنقى قېتىم بۇ ئىشقا يولۇققىنىڭدا ئۆز ئۆڭىنى يوشۇرغان جايغا بېرىپ «ئېزىل» دېگەن تاشنىڭ يېنىدا ئورۇپ ئولىرغىن. **20** مەن تاشنىڭ يېنىدىكى بىر جايغا خۇددى نىشانىنى قارالىغاندەك ئۈچ پاي يا ئوق ئاتاي. **21** ئاندىن غۇلامنى ماڭدۇرۇپ: ـ «يا ئوقلىرىنى تېپىپ كەلگىن» ـ دەيمەن. ئە گەر مەن غۇلامغا: ـ ئەنە، ئوقلار ئارقا تەرىپىڭە ئولىرىدۇ، ئۆلارنى ئېلىپ كەل، دېسەم، سەن چىقىپ يېنىمغا كەلگىن، شۇنداق بولغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سەن ئۈچۈن تىنچ-ئامانلىق بولىدۇ، ھېچ ئىش بولمايدۇ. **22** لېكىن غۇلامغا: ـ ئەنە، ئوقلار ئالدىڭدا ئولىرىدۇ، دېسەم، سەن كەتكىن، چۈنكى ئۇنداق بولسا، پەرۋەردىگار سېنى كەتكىزىۋەتكەن بولىدۇ. **23** ئەمدىلىكتە مەن بىلەن سەن سۆزلەشكەن ئىش توغرۇلۇق، پەرۋەردىگار سەن بىلەن مېنىڭ ئوتتۇرىمدا گۇۋاھچىدۇر. **24** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت دالادا مۇكۈنۈۋالدى. يېڭى ئاي كەلگەندە، پادىشاھ تائام يېگىلى داستىخاندا ئولتۇردى. **25** پادىشاھ بولسا بۇرۇنقىدە كلا ئۆز ئورندا تامنىڭ يېنىدىكى تۈردە ئولتۇردى. يوناتان ئورنىدن تۇردى، ئابنەر سائۇلنىڭ يېنىدا ئولتۇردى. لېكىن داۋۇتنىڭ ئورنى بوش قالدى. **26** ئەمما سائۇل ئۇ كۈنى ھېچنېمە دېمىدى. چۈنكى ئۇ: ـ داۋۇتقا بىر ئىش بولدى، ئۇ ناپاك بولۇپ قالدى. ئۇ چەزمەن ناپاك بولۇپ قاپتۇ، دەپ ۋېيلدى. **27** لېكىن داۋۇتنىڭ ئورنى يېڭى ئاينىڭ ئەتىسىمۇ، يەنى ئاينىڭ ئىككىنچى كۈنىمۇ بوش ئىدى. سائۇل ئۆغلى يوناتاندىن: ـ نېمىشقا يەسسەنىڭ ئوغلى يا كى ئۆزىگۈن يا كى بۇگۈن تاماققا كەلمەيدۇ، دەپ سوردى. **28** يوناتان سائۇلغا جاۋاب بېرىپ: ـ داۋۇت بەيت-لەھەمگە بارغىلى مەندىن جددىي رۇخسەت سوراپ: ـ **29** مېنىڭ بېرىشىمغا رۇخسەت قىلغىن، ئائىلىمىزنىڭ شەھەردە بىر قۇربانلىق ئىشى بولغاچ ئاكام مېنىڭ بېرىشىمنى ئېيتىپتۇ، ئە گەر سېنىڭ نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام قېرىنداشلىرىم بىلەن كۆرۈشۈپ كېلىشكە رۇخسەت بە رگىن، دېدى. شۇڭا ئۇ پادىشاھنىڭ داستىخىنغا كەلمىدى، دېدى. **30** سائۇلنىڭ يوناتانغا قاتتىق غەزەپى كېلىپ: ـ ئى بۇزۇق، كاج خوتۇننىڭ ئوغلى، نېمىشقا يەسسەنىڭ ئوغلىنى ئۆز ئۆڭگە تاللاپ، ئۆز ئۆڭنى شەرمەندە قىلىپ ۋە ئاناڭنى نومۇسقا قويغىنىڭنى بىلمەمدىمەن؟ **31** ئە گەر يەسسەنىڭ ئوغلى يەر يۈزىدە تىرىك بولسىلا، سەن ھەم سېنىڭ پادىشاھلىقىڭ مۇستەھكەم بولمايدۇ. شۇڭا ئەمدى ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى مېنىڭ قېشىمغا ئېلىپ كەلگىن، چۈنكى ئۇ ئۆلۈمگە مەھكەمدۇرا ـ دېدى. **32** يوناتان ئاتىسى سائۇلغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇ نېمىشقا ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنىشى كېرەك؟ ئۇ نېمە قىپتۇ؟ ـ دېدى. **33** ئاندىن سائۇل يوناتانغا سانجىش ئۈچۈن ئۇنىڭغا نەيزىنى ئاتتى؛ بۇنىڭ بىلەن يوناتان ئاتىسىنىڭ داۋۇتنى ئۆلتۈرمەكچى بولغانلىقىنى ئېنىق بىلىپ يەتتى. **34** يوناتان بولسا قاتتىق ئاچچىقلاپ داستىخاندىن قويۇپ كەتتى ۋە يېڭى ئاينىڭ ئىككىنچى كۈنى ھېچ ئائام يېمىدى. چۈنكى ئاتىسىنىڭ داۋۇتنى شۇنداق ھاقارەتلىشى ئۇنىڭغا قاتتىق ئازار بولغانىدى. **35** ئەتىسى يوناتان دالاغا چىقىپ داۋۇت بىلەن كېلىشكەن جايغا باردى. ئۇنىڭ بىلەن بىر كىچىك غۇلام بىللە باردى. **36** ئۇ غۇلامغا: ـ سەن يۈگۈر، مەن ئاتقان يا ئوقلىرىنى تېپىپ كەلگىن، دېدى. غۇلام يۈگۈردى، ئۇ بىر ئوقنى ئۇنىڭ ئالدىنى تەرىپىگە ئاتتى. **37** غۇلام يوناتان ئاتقان ئوق چوشكەن جايغا كەلگەندە يوناتان غۇلامنى چاقىرىپ: ـ ئوق سېنىڭ ئالدىنى تەرىپىڭە ئۆرىمامدۇ؟ ـ دېدى. **38** ئاندىن يوناتان غۇلامنى يەنە چاقىرىپ: ـ بول، ئىتتىك بول، ھايال بولمىغىن! ـ دېدى. يوناتاننىڭ غۇلامى يا ئوقنىي يىغىپ غوجىسىغا ئېلىپ كەلدى. **39** لېكىن غۇلامنىڭ بولغان ئىشتىن خەۋىرى ئۇق ئىدى. بۇنى يالغۇز يوناتان بىلەن داۋۇتلا بىلەتتى. **40** ئاندىن يوناتان غۇلامغا ياراغلىرىنى بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ ئۆلارنى شەھەر رگە ئېلىپ كەتكىن، دېدى. **41** غۇلام كەتكەندىن كېيىن داۋۇت [تاشنىڭ] جەنۇب تەرىپىدىن چىقىپ يە رگە يېقىلىپ ئۈچ قېتىم تەزىم قىلدى. ئۇلار بىر-بىرىنى سۆيۈشتى، بىر-بىرىگە ئېسىلىشىپ يىغلاشتى، بولۇپمۇ داۋۇت قاتتىق يىغلىدى. **42** يوناتان داۋۇتقا: ـ سەپىرىك تىنچ-ئامان بولسۇن، چۈنكى بىز ئىككىمىز: ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ بىلەن سېنىڭ ئوتتۇر ئۇڭا ۋە مېنىڭ نەسلىم بىلەن سېنىڭ نەسلىڭ ئوتتۇرىسىدا مەڭگۈ ئۇڭ گۇۋاھ بولسۇن، دەپ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن قەسەم ئىچىشكەن، دېدى. داۋۇت ئورنىدن قويۇپ ماڭدى، يوناتانمۇ شەھەر رگە كىرىپ كەتتى.

21

داۋۇت ئەمدى نوبقا كېلىپ ئاخىمەلەك كاھىننىڭ قېشىغا باردى. لېكىن ئاخىمەلەك داۋۇتنى كۆر رگەندە تىترەپ قورقۇپ ئۇنىڭغا: ـ نېمىشقا بىرىمۇ سەن بىلەن كەلمەي يالغۇز كەلدىڭ؟ ـ دېدى. **2** داۋۇت ئاخىمەلەك كاھىنغا: ـ پادىشاھ ماڭا مەلۇم بىر ئىشنى ۋېيروۇپ: ـ مەن ساڭا ۋېيروغان ئىش يا كى ساڭا تاپىلىنا يولىورۇق توغرىسىدىن ھېچكىم بىرنېمە بىلمىسۇن، دېگەنىدى. ئۆز غۇلامىلىرىمنى بولسا مەلۇم بىر جايغا بېرىشقا بېكىتىپ قويدۇم. **3** ئەمدى قوا ئۇڭدا نېمە بار؟ بەش نان، يا كى نېمە بولسا، شۇنى ماڭا بە رگىن، دېدى. **4** كاھىن داۋۇتقا جاۋاب بېرىپ: ـ قولۇمدا ئادەتتىكى نان يوق، پەقەت مۇقەددەس نان بار. ئە گەر غۇلامىلار ئاياللارغا يېقىنلاشمىغان بولسا يېسە راۋا بولىدۇ، دېدى. **5** داۋۇت كاھىنغا جاۋاب بېرىپ: ـ بەرھەق، مەن باشقا ۋاقىتلاردا چىققىنىمغا ئوخشاش، ئايالار بىزدىن يىراق بولغىلى ئۈچ كۈن بولدى. مەن [ھەرقېتىم] چىققاندا، گەرچە ئادەتتىكى سەپەر بولسىمۇ، غۇلامىلارنىڭ قاچىلىرى پاك بولىدىغان يەردە، بۇگۈن ئۆلار ۋە قاچىلىرى تېخىمۇ پاك بولامدۇ، دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن كاھىن ئۇنىڭغا مۇقەددەس ناندىن بەردى، چۈنكى بۇ يەردە «تەقدىم نان»دىن باشقا ھېچقانداق نان يوق ئىدى. بۇ نان پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا يېڭى تىسسىق نان قويۇلغان كۈنى ئالماشتۇرۇلغان نانلار ئىدى **7** (لېكىن ئۇ كۈنى ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارلىرىدىن مەلۇم بىرسى ئۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا قالدۇرۇلغانىدى. ئۇنىڭ ئىسمى دوئەگ بولۇپ ساۋۇلنىڭ پادىچىلىرىنىڭ چوڭى ئىدى). **8** داۋۇت ئاخىمەلەككە: ـ قوا ئۇڭدا نەيزە يا كى قىلىچ يوقمۇ؟ پادىشاھ تاپشۇرغان ئىش جددىي بولغاچ يا كى قىلىچ يا كى باشقا

ياراغلىرىنى ئېلىپ كېلەلمىدىم، دېدى. **9** كاھىن: ـ سەن ئېلاھ جىلغىسىدا تۆلتۈرگەن فىلىستىي گولىئاتنىڭ قىلىچى بۇيەردە بار، ئۇ ئەفودنىڭ كەينىدە، بىر پارچە رەختكە ئوراقلىق ھالدا تۇرىدۇ. خالىساڭ ئالغىن، ئۇنىڭدىن باشقىسى يوق، دېدى. داۋۇت: ـ بۇ تەڭدىشى يوق قىلىچتۇر، شۇنى ماڭا بەرگىن، دېدى. **10** داۋۇت ئۇ كۈنى قېرىپۇپ ساۋۇلدىن قېچىپ گاتنىڭ پادىشاھى ئاقىشنىڭ قېشىغا باردى. **11** لېكىن ئاقىشنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: ـ بۇ زېمىننىڭ پادىشاھى داۋۇت ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭ توغرىسىدا قىز-ئايالار بىر-بىرىگە: ـ ساۋۇل مىڭلاپ تۆلتۈردى، ۋە داۋۇت ئون مىڭلاپ تۆلتۈردى، ـ دەپ ناخشا-غەزەل ئوقۇشۇپ تۇرسۇل ئېينىغان ئەمەسمۇ، دېدى. **12** داۋۇت بۇ سۆزلەرنى كۆڭلىگە پۈكۈپ گاتنىڭ پادىشاھى ئاقىشتىن بەك قورقتى. **13** شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئۆزىنىڭ يۈرۈش-تۇرۇشلىرىنى ئۇ زىگەرتىپ، ئۇلارنىڭ قولىدا ئۇرغان ۋاقىتدا ئۆزىنى سارا گۈدەك كورسەتتى، ئۇ دەرۋازىلارنىڭ ئىشىكلىرىگە جىجىپ، تۈكۈرۈكىنى ساقىلىغا ئاقتۇراتتى. **14** ئاقىش خىزمەتكارلىرىغا: ـ مانا بۇ ئادەمنىڭ سارا گۈلىقىنى كۆرمەمسىلەر؟ ئۇنى نېمىشقا مېنىڭ ئالدىمغا ئېلىپ كەلدىڭلار؟ **15** مەندە سارا گۈلار كەمچىلىدىمۇ؟ سىلەر بۇ كىشىنى ئالدىمغا سارا گۈلنى قىلغىلى ئېلىپ كەلدىڭلارمۇ؟ بۇ ئادەم مېنىڭ ۋەيزىمگە كىرىشى كېرەكمۇ؟ ـ دېدى.

22

داۋۇت ئۇيەردىن كېتىپ ئادۇللامدىكى غارغا قاچتى. ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بىلەن ئاتىسىنىڭ پۈتكۈل جەمەتى بۇنى ئاڭلاپ ئۇنىڭ قېشىغا باردى. **2** ئېزىلگەن، قەرزدار بولغان ۋە دەردمەنلەرنىڭ ھەممىسى يىغىلىپ ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى ۋە ئۇ ئۇلارنىڭ سەرداری بولدى. ئۇنىڭغا قوشۇلغان ئادەملەر بولسا تۆت يۈزچە ئىدى. **3** داۋۇت ئۇيەردىن چىقىپ موئابدىكى مىزپاھقا بېرىپ موئابنىڭ پادىشاھىدىن: ـ خۇدانىڭ مېنى نېمە قىلىدىغىنىنى بىلگۈچە، ئاتا-ئانامنىڭ بۇيە رگە كېلىپ ئارا گاللاردا تۇرۇشىغا يول قويغايلا، دەپ تەلەپ قىلدى. **4** داۋۇت ئاتىسى ۋە ئانىسىنى موئابنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. داۋۇت قورغاندا تۇرغان پۈتكۈل كۈنلەردە ئاتا-ئانىسى ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇردى. **5** ئەمما گاد پەيغەمبەر داۋۇتقا: ـ قورغاندا تۇرمايلا، بۇ يەردىن چىقىپ، يەھۇدا زېمىنىغا بارغىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، ھەرەت ئورمانلىقىغا باردى. **6** ساۋۇل داۋۇتنىڭ نەدە ئۇرۇقۇاتقانلىقىدىن خەۋەر تاپتى. ساۋۇل بۇ ۋاقىتتا راماھدىكى گىبئاھدا ئېگىز بىر جايدا يۇلغۇن دەرىخىنىڭ تۈۋىدە ئولتۇراتتى. ئۇنىڭ قولىدا نەيزىسى بار ئىدى، بارلىق خىزمەتكارلىرى چۆرىسىدە تۇراتتى. **7** ساۋۇل چۆرىسىدە تۇرغان خىزمەتكارلىرىغا: ـ ئى بىنيامىنلىقلار، قۇلاق سېلىڭلار! يەسسەنىنىڭ ئوغلى ھەر بىرىڭلارغا ئېتىزلار بىلەن ئۈزۈمزارلارنى تەقسىم قىلىپ بېرەمدۇ؟ ھەممىڭلارنى مىڭ يېشى ۋە يۈز يېشى قىلامدۇ؟ **8** سىلەر ھەممىڭلار ماڭا قەست قىلدىڭلار، ئۆز ئوغلۇمنىڭ يەسسەنىنىڭ ئوغلى بىلەن ئەھدە قىلىشقىنىنى ھېچكىم ماڭا ئۇقتۇرمىدى. ھېچ قايسىڭلار ماڭا ئېچ ئاغرىتمىدىڭلار ياكى ئۆز ئوغلۇمنىڭ مېنىڭ خىزمەتكارىمنى ماڭا يوشۇرۇن ھۇجۇم قىلىشقا قۇتراتقىنىدىن ماڭا خەۋەر بەرمىدىڭلار، دېدى. **9** ئادەم ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئېچىگە كىرىۋالغان دوئەگ: ـ «مەن يەسسەنىنىڭ ئوغلىنىڭ نوبقا ئاختىۋىنىڭ ئوغلى ئاخىمەلەكنىڭ قېشىغا كەلگىنىنى كۆردۈم، **10** ـ ئاخىمەلەك ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگاردىن يول سوريدى ۋە ئۇنىڭغا ئوزۇق-تۈلۈك بىلەن فىلىستىي گولىئاتنىڭ قىلىچىنى بەردى» ـ دېدى. **11** پادىشاھ ئادەم ئەۋەتىپ ئاختىۋىنىڭ ئوغلى كاھىن ئاخىمەلەكنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى، يەنى نوبدىكى كاھىنلارنىمۇ چاقىرتىپ كەلدى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ قېشىغا كەلدى. **12** ساۋۇل: ـ ئى ئاختىۋىنىڭ ئوغلى ئاگلىغىن، دېدى. ئۇ: ـ ئى غوجام، مانا مەن، دېدى. **13** ساۋۇل ئۇنىڭغا: ـ نېمىشقا سىلەر، سەن بىلەن يەسسەنىنىڭ ئوغلى، ماڭا قەست قىلىسىلەر؟ سەن ئۇنىڭغا نان ۋە قىلىچ بېرىپ، ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇدادىن يول سوريدىڭمۇ؟ مانا ئادەمدى ئۇ بۇگۈنكىدەك ماڭا ھۇجۇم قىلىماقچى بولۇپ پايلاپ يۈرمەكتە! ـ دېدى. **14** ئاخىمەلەك پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ سىلىنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرىنىڭ ئارىسىدا داۋۇتدەك سادىق كىم بار؟ ئۇ پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى، سىلىنىڭ مەخپىي مەسلىھەتلىرىگە ئىشتىراك قىلغۇچى ۋە ئوردىلىرى ئېچىدە ئىزىتەلىك ئەمەسمىدى؟ **15** مەن پەقەت ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇدادىن يول سوراشنى بۇگۈنلا باشلىدىممۇ؟ [ئاسىلىق] قىلىش مەندىن نېرى بولسۇن! پادىشاھ ئۆز قۇلىنى ۋە ئاتامنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ئەيىبكە ۋىرۇمغايلا، چۈنكى قۇلۇمنىڭ بۇ ئىشتىن قىلچە خەۋىرى يوق، دېدى. **16** لېكىن پادىشاھ: ـ ئى ئاخىمەلەك، سەن ۋە ئاتاڭنىڭ پۈتكۈل جەمەتى چوقۇم ئۆلىسىلەر، دېدى. **17** پادىشاھ ئۆز چۆرىسىدىكى چاپارمەنلىرىگە: ـ ماڭ، بېرەۋردىگارنىڭ كاھىنلىرىنى ئۆلتۈرۈڭلار! چۈنكى ئۇلار ھەم داۋۇتقا ھەمدەم بولدى ھەم ئۇنىڭ قاچقىنىنى بىلىپ تۇرۇپ ماڭا خەۋەر بەرمىدى، دېدى. لېكىن پادىشاھنىڭ قول ئاستىدىكىلىرى پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرىنى ئۆلتۈرۈشكە قول كۆتۈرگىلى ئۈنىمىدى. **18** ئەمدى پادىشاھ دوئەگگە: ـ سەن بېرىپ كاھىنلارنى ئۆلتۈرۈۋەتكىن، دېدى. ئېدوملۇق دوئەگ بېرىپ كاھىنلارنى ئۆلتۈردى، بۇ كۈنى ئۇ كاناپىنى توقۇلغان ئەفود كىيگەن سەكسەن بەش ئادەمنى ئولتۈردى. **19** ئاندىن ئۇ كاھىنلارنىڭ شەھىرى نوبدا ئولتۈرغۇچىلارنى قىردى، يەنى ئەر ۋە ئايالار، بالىلار ۋە بوۋاقلار، كالا، ئېشەك، قويلار ـ ھەممىسىنى قىلىچلىدى. **20** ئەمما ئاختىۋىنىڭ ئوغلى ئاخىمەلەكنىڭ ئابىياتار دېگەن بىر ئوغلى قۇتۇلۇپ داۋۇتنىڭ قېشىغا قېچىپ كەلدى. **21** ئابىياتار داۋۇتقا ساۋۇل پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرىنى ئولتۈردى، دەپ خەۋەر بەردى. **22** داۋۇت ئابىياتارغا: ـ ئۇ كۈنى دوئەگنىڭ ئۇيەردە ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ جەزمەن ساۋۇلغا خەۋەر بېرىدىغىنىنى بىلگەندىم. مەن ئاتاڭنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنىڭ ئولتۈرۈلۈشىگە زامىن بولدۇم، دېدى. **23** مەن بىلەن بىللە تۇرغىن، ھېچ قورقمىغىن. چۈنكى مېنىڭ جېنىمنى ئالماقچى بولغانلار سېنىڭ جېنىڭنىمۇ ھەم ئالماقچى. مېنىڭ قېشىمدا بىخەتەر تۇرسەن، دېدى.

23

بىرسى داۋۇتقا خەۋەر بېرىپ: ـ مانا فىلىستىيلەر كېئىلاھغا ھۇجۇم قىلىپ خامانلارنى بۇلاپ-تالىماقتا، دېدى. **2** داۋۇت پەرۋەردىگاردىن: ـ مەن بېرىپ بۇ فىلىستىيلە رگە زەربە بېرىمەنمۇ؟ ـ دەپ سوريدى. پەرۋەردىگار داۋۇتقا: ـ بېرىپ فىلىستىيلە رگە زەربە بېرىپ كېئىلاھنى ئازاد قىلغىن، دېدى. **3** لېكىن داۋۇتنىڭ ئادەملىرى ئۇنىڭغا: ـ مانا بىز يەھۇدا زېمىنىدا تۇرۇۋېتىۋ قورقۇۋاتقان يەردە، كېئىلاھغا بېرىپ فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇنلىرىغا ھۇجۇم قىلساق قانداق بولار؟ ـ دېدى. **4** شۇڭا داۋۇت يەنە بىر قېتىم پەرۋەردىگاردىن سوريۇدى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ سەن ئورنۇڭدىن تۇرۇپ كېئىلاھغا بارغىن؛ چۈنكى مەن فىلىستىيلەرنى قولۇڭغا تاپشۇرىمەن، دېدى. **5** بۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئۆز ئادەملىرى بىلەن كېئىلاھغا بېرىپ فىلىستىيلەر بىلەن سوقۇشۇپ، ماللىرىنى ئوڭلا قىلىپ، ئۇلارنى قاتتىق قىردى. داۋۇت شۇنداق قىلىپ كېئىلاھدا تۇرۇۋاتقانلارنى قۇتقۇزدى. **6** ئەمدى ئاخىمەلەكنىڭ ئوغلى ئابىياتار كېئىلاھغا قېچىپ كېلىپ داۋۇتنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئۇنىڭ قولىدا ئەفود بار ئىدى. **7** بىرسى ساۋۇلغا، داۋۇت كېئىلاھغا كەپتۇ، دەپ خەۋەر بەردى. ساۋۇل: ـ ئەمدى خۇدا ئۇنى مېنىڭ قولۇمغا تاشلاپ تاپشۇردى. چۈنكى ئۇ دەرۋازىلىرى ۋە تاقاقلىرى بار شەھەر رگە كىرگەچكە سولۇنۇپ قالدى، دېدى. **8** ئەمدى ساۋۇل داۋۇت بىلەن ئادەملىرىنى مۇھاسىرىگە ئېلىش ئۈچۈن ھەممە خەلقنى كېئىلاھغا بېرىپ جەڭ قىلىشقا چاقىردى. **9** داۋۇت ساۋۇلنىڭ ئۆزىنى قەستلەيدىغانلىقىنى بىلىپ، ئابىياتار كاھىنغا: ـ ئەفودنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. **10** ئاندىن داۋۇت: ـ ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، مەنكى سېنىڭ قۇلۇڭ ساۋۇلنىڭ بۇ شەھەرنى مېنىڭ سەۋەبىمدىن خاراب قىلىش ئۈچۈن كېئىلاھغا كېلىشكە قەستلەۋاتقانلىقىنى ئېنىق ئاڭلىدى. **11** كېئىلاھدىكىلەر مېنى ئۇنىڭ قولىغا تۇتۇپ بېرەمۇ؟ ساۋۇل ئۆز بەندەڭ ئاڭلىغاندەك بۇ يەر رگە كېلەرمۇ؟ ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، سەندىن ئۆتۈنىمەنكى، ئۆز بەندە رگە بىلدۈ رگەيسەن، دېدى. پەرۋەردىگار: ـ ئۇ بۇ يەر رگە كېلىدۇ، دېدى. **12** داۋۇت يەنە: ـ كېئىلاھتىكىلەر مېنى ۋە ئادەملىرىنى ساۋۇلنىڭ قولىغا تۇتۇپ بېرەرمۇ، دېدى، پەرۋەردىگار: ـ ئۇلار سىلەرنى تۇتۇپ بېرىدۇ، دېدى. **13** ئەمدى داۋۇت ئادەملىرى بىلەن (تەخمىنەن ئالتە يۈزچە) ئورنىدىن تۇرۇپ كېئىلاھدىن چىقىپ، ئۆزلىرى بارالايدىغان تەرەپكە قاراپ كەتتى. ساۋۇلغا، داۋۇت كېئىلاھتىن قېچىپتۇ دەپ خەۋەر بېرىلگەندە ئۇ ئۇنى قوغلاشقا چىقمىدى. **14** داۋۇت بولسا چۆلدىكى قورغان-قىيالاردا ھەمدە زىف چۆلىنىڭ تاغلىرىدا تۇردى. ساۋۇل ئۇنى ھەر كۈنى ئىزدەيتتى؛ لېكىن خۇدا ئۇنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرمىدى. **15** ئەمدى داۋۇت ساۋۇلنىڭ ئۆزىنى تۇتۇپ رگىلى چىقىدىغانلىقىنى بايقاپ قالدى. شۇ چاغدا ئۇ زىف چۆلىدىكى بىر ئورمانلىقتا ئۇراتتى. **16** ساۋۇلنىڭ ئوغلى يوناتان بولسا ئورمانلىققا چىقىپ داۋۇتنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنى خۇدا ئارقىلىق رىغبەتلەندۈرۈپ ئۇنىڭغا: ـ **17** قورقمىغىن؛ چۈنكى ئاتام ساۋۇلنىڭ قولى سېنى تاپالمايدۇ. سەن بەلكى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە پادىشاھ بولىسەن، مەن بولسام سېنىڭ ۋەزىرىڭ بولىمەن، بۇنى ئاتام ساۋۇلمۇ بىلىدۇ، دېدى. **18** ئاندىن ئۇلار ئىككىيلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئەھدە قىلىشتى؛ داۋۇت بولسا، ئورمانلىقتا ئۇرۇپ قالدى، يوناتان ئۆز ئۆيىگە يېنىپ كەتتى. **19** شۇنىڭدىن كېيىن زىفىتىكىلەر گىبئىاھتا ئۇرۇۋاتقان ساۋۇلنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ مانا، داۋۇت خاقىلاھنىڭ ئېگىزلىكىدىكى يەشىمونىڭ جەۋىي تەرىپىگە جايلاشقان ئورمانلىقتىكى قورغانلاردا يوشۇرۇنۇۋالدى، بىلىمىدىلا؟ **20** شۇڭا، ئى پادىشاھ، قاچان كۆڭۈللىرى تارتسا شۇ چاغدا كەلسىلە، بىزنىڭ بۇرچىمىز ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا تۇتۇپ بېرىشتۇر، دېدى. **21** ساۋۇل: ماڭا ئېچ ئاغرىتقىنىڭلار ئۈچۈن پەرۋەردىگار سىلە رگە بەخت ئاتا قىلغاي. **22** ئەمدى سىلەردىن ئۆتۈنىمەنكى، بېرىپ زادى قايسى يەردە تۇرىدىغىنىنى

جەزملەشتۇرۇڭلار، تۇنىڭ ئىز-دېرىكىنى ئېنىقلاپ، ۋە كىمنىڭ ئۇنى كۆرگەنلىكىنى بىلىپ كېلىڭلار، چۈنكى كىشىلەر ئېيتىشىچە ئۇ ئىنتايىن ھىيلىگەر ئىكەن، دېدى. **23** شۇڭا بېرىپ، تۇنىڭ يوشۇرۇنغان بارلىق مەخپىي جايلىرىنى ئېنىق كۆرۈپ كېلىڭلار، يېنىمغا يېنىپ كېلىپ ماڭا ئەينىنى ئېيتىڭلار. ئاندىن مەن سىلەر بىلەن بىللە بارىمەن؛ ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئە گەر ئۇ زېمىندا بولسىلا، مەن يەھۇدىيلارنىڭ مىڭلىغانلارنىڭ ئارىسىدىن ئۇنى ئىزدەپ تاپمەن، دېدى. **24** ئۇلار قوپۇپ ساۋۇلدىن ئىلگىرى زىققا باردى؛ لېكىن داۋۇت ئۆز ئادەملىرى بىلەن مائون چۆللۈكىدىكى يەشمونىنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى ئارابا ھا تۈزلىگىدە ئۆرۈۋاتاتتى. **25** ساۋۇل ئادەملىرى بىلەن داۋۇتنى ئىزدەپ باردى. كىشىلەر بۇ خەۋەرنى داۋۇتقا ئېيتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ چۈشۈپ، قىياغا بېرىپ مائون چۆللىدە ئولتۇردى. ساۋۇل بۇنى ئاڭلاپ داۋۇتنىڭ كەينىدىن قوغلاپ مائونىڭ چۆلىگە چىقتى. **26** ساۋۇل تاغنىڭ بۇ تەرىپىدە ماڭدى، ئەمما داۋۇت ئادەملىرى بىلەن تاغنىڭ ئۇ تەرىپىدە ماڭدى. داۋۇت ساۋۇلدىن قېچىش ئۈچۈن ئالدىرىۋاتقانىدى؛ لېكىن ساۋۇل ئادەملىرى بىلەن داۋۇت ۋە ئۇنىڭ ئادەملىرىنى ئۇتىمز دەپ ئولارنى قورشىغىلى ئولتۇردى. **27** ئەمما بىر خەۋەرچى ساۋۇلنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ فىلىستىيلەر زېمىنىمىزنىڭ جەنۇب تەرىپىگە كىرىپ بۇلاڭ-تالاڭ قىلىۋاتىدۇ، تېزدىن قايتىسلا، دېدى. **28** شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل يېنىپ داۋۇتنى قوغلاشتىن توختاپ فىلىستىيلەر بىلەن سوقۇشقىلى چىقتى. شۇڭا ئۇ يەر سېلا-خامماھلىكوت دەپ ئاتالدى. **29** داۋۇت بولسا ئۇ يەردىن چىقىپ ئەن-گەدىنىڭ تاغ-قورغانلىقىدا ئولتۇردى.

24

ساۋۇل فىلىستىيلەرنى قوغلاپ چىقىرىپ يانغاندا ئۇنىڭغا: ـ مانا، داۋۇت ئەن-گەدىدىكى چۆلدە ئولتۇرۇۋېتىپتۇ، دېگەن خەۋەر بېرىلدى. **2** ساۋۇل ئەمدى پۈتكۈل ئىسرائىلدىن خىلالانغان ئۈچ مىڭ ئادەمنى ئېلىپ داۋۇت بىلەن ئادەملىرىنى ئىزدىگلى «ياۋا تېكىلەر» قورام تاشلىقىغا چىقتى. **3** ئۇ يولنىڭ يېنىدىكى قوي قوتانلىرىغا كەلگەندە، شۇ يەردە بىر غار بار ئىدى. ئۇ تەرەت قىلىش ئۈچۈن غارغا كىردى؛ داۋۇت بىلەن ئادەملىرى غارنىڭ ئىچكىرىسىدە ئولتۇراتتى. **4** داۋۇتنىڭ ئادەملىرى ئۇنىڭغا: ـ مانا پەرۋەردىگارنىڭ ساڭا: ـ ئۆز دۈشمىنىڭنى سېنىڭ قولۇڭغا بېرىمەن، نېمە ساڭا لايىق كۆرۈنسە شۇنى قىلغىن، دېگەن كۈنى دەل مۇشۇ كۈن ئىكەن، دېدى. داۋۇت قوپۇپ ساۋۇلنىڭ تونىنىڭ پېشىنى ئۆيدۈرمەي كېسىۋالدى. **5** لېكىن ساۋۇلنىڭ تونىنىڭ پېشىنى كەسكىنى ئۈچۈن داۋۇت كۆڭلىدە قاتتىق ئەپسۇسلاندى. **6** ئۇ ئۆز ئادەملىرىگە: ـ پەرۋەردىگار مېنى پەرۋەردىگار ئۆزى مەسىھ قىلغان خوجامغا بۇنداق قولۇمنى ئۇزارتىشتىن ساقلىسۇن، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھلىگىنىدۇر، دېدى. **7** شۇ سۆز بىلەن داۋۇت ئۆز ئادەملىرىنى توسۇپ ساۋۇلغا چېقىلغىلى قويمىدى. ساۋۇل بولسا قوپۇپ غاردىن چىقىپ ئۆز يولىغا كەتتى. **8** ئاندىن داۋۇتمۇ ئۇرۇپ غاردىن چىقىپ ساۋۇلنىڭ كەينىدىن: ـ ئى خوجام پادىشاھ! ـ دەپ چاقىردى. ساۋۇل كەينىگە قاراۋىدى، داۋۇت ئېگىلىپ يۈزىنى يەر گە ياققان ھالدا تەزىم قىلدى. **9** داۋۇت ساۋۇلغا مۇنداق دېدى: ـ «مانا، داۋۇت سېنى قەستلەشكە پۇرسەت ئىزدەۋاتىدۇ، دەيدىغان كىشىلەرنىڭ سۆزىگە ئېمىشقا قولاق سالىلا؟ **10** مانا بۈگۈن ئۆز كۆزىلىرى بىلەن كۆردىلىكى، پەرۋەردىگار بۈگۈن غاردا سىلنى ئۆز قولۇمغا بە رگەندىدى. بەزىلەر ماڭا ئۇنى ئولتۇرۇۋەتكەن، دېدى؛ لېكىن مەن سىلنى ئايىاپ: ـ خوجامغا قولۇمنى ئۇزارتمايمەن، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھلىگىنىدۇر، دېدىم. **11** قارىسلا، ئى ئاتا، قولۇمدىكى تونلىرىنىڭ پېشىگە. سىلنى ئولتۇرمەي تونلىرىنىڭ پېشىنى كەسكەنلىكىمدىن شۇنى بىلىسلە كى، كۆڭلۈمدە سىلگە يا يامانلىق يا ئاسىيلىق يوق، سىلگە گۇناھ قىلغىنم يوق، لېكىن سىلى جېنىمنى ئالغىلى پايلىماقتىلا. **12** پەرۋەردىگار مەن بىلەن سىلنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ھۆكۈم قىلسۇن، مېنىڭ ھېسابىمنى سىلدىن پەرۋەردىگار ئالسۇن؛ لېكىن مېنىڭ قولۇم سىلگە كۆتۈرۈلمەيدۇ. **13** كونىلار: ـ «رەزىللىك رەزىللەردىن چىقىدۇ» دەپ ئېيتقانىكەن، لېكىن ئۆز قولۇم سىلگە كۆتۈرۈلمەيدۇ. **14** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى كىمنى ئۆتىگلى چىقتى؟ كىمنى قوغلاپ يۈرىدۇ؟ بىر ئۆلۈك ئىتنى، خالاس! يالغۇز بىر بۈرگىنى، خالاس! **15** پەرۋەردىگار سورا ئچى بولۇپ مەن بىلەن سىلنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ھۆكۈم چىقارسۇن! ئۇ ھەق-ناھەقنى ئايىرىپ، دەۋايىمنى سوراپ مېنى سىلنىڭ قوللىردىن خالاس قىلىپ، ئادالەت يۈرگۈزگەي!» ـ دېدى. **16** داۋۇت ساۋۇلغا بۇ سۆزلەرنى بېتىگاندا ساۋۇل: ـ بۇ سېنىڭ ئاۋازىگۇ، ئى ئوغلۇم داۋۇت؟ ـ دېدى. ئاندىن ساۋۇل يۇقىرى ئاۋاز بىلەن يىغلاپ كەتتى. **17** ئۇ داۋۇتقا: ـ «سەن مەندىن ئادىلىسەن، چۈنكى سەن ماڭا ياخشىلىق قايتۇردۇڭ، لېكىن مەن ساڭا يامانلىق قايتۇردۇم. **18** سەن بۈگۈن ماڭا ياخشىلىق قىلغانلىقىڭنى ئۇيدان كۆرسىتىپ بەردىڭ؛ پەرۋەردىگار مېنى قولۇڭغا تاپشۇرغان بولسىمۇ، سەن مېنى ئولتۇرمەدىڭ. **19** بىرسى ئۆز دۈشمىنىنى تاپسا، ئۇنى ئامان-ئېسەن كەتكىلى قويامدۇ؟ پەرۋەردىگار سېنىڭ ماڭا بۈگۈن قىلغان ياخشىلىقىڭ ئۈچۈن ساڭا ياخشىلىق ياندۇرغاي. **20** ئەمدى مانا، شۇنى بىلدىمكى، سەن جەزمەن پادىشاھ بولىسەن، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىقى سېنىڭ قولۇڭدا تىكىلىنىدۇ. **21** لېكىن ھازىر پەرۋەردىگار بىلەن ماڭا قەسەم قىلغىنىڭ، مەندىن كېيىن مېنىڭ نەسىلىمنى يوقاتمايسەن، ناممىنى ئاتامنىڭ جەمەتىدىن ئۆچۈرمەگەيسەن»، دېدى. **22** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ساۋۇلغا قەسەم قىلدى. ساۋۇل ئۆز ئۆيىگە يېنىپ كەتتى؛ داۋۇت ئادەملىرى بىلەن قورغان-قىياغا چېقىپ شۇ يەردە ئولتۇردى.

25

ساموئىل ئۆلدى. پۈتكۈل ئىسرائىل يىغىلىپ ئۇنىڭ ئۈچۈن ماتەم تۇتتى؛ ئۇلار ئۇنى ئۆزىنىڭ راماھدىكى ئۆيىدە دەپنە قىلدى. داۋۇت بولسا قوپۇپ پاران چۆلىگە باردى. **2** ئەمدى تىركىچىلىكى كارمەلدە بولغان، مائوندا ئولتۇرۇۋاتقان بىر ئادەم بار ئىدى. بۇ كىشى بەك باي بولۇپ ئۈچ مىڭ قوي، بىر مىڭ تۆچكىسى بار ئىدى. ئۇ ئۆز قويلىرىنى كارمەلدە قىرقىۋاتاتتى. **3** ئۇ ئادەمنىڭ ئىسمى نابال بولۇپ، ئايالىنىڭ ئىسمى ئابىگائىل ئىدى؛ ئايالى ھەم پەم-پاراسەتلىك ھەم ئەپت-ئۆزدى چىرايلىق، لېكىن ئېرى قاتتىق قول ۋە رەزىل ئىدى؛ ئۇ كالەبنىڭ ئەۋلادىدىن ئىدى. **4** داۋۇت چۆلدە ئۇرۇپ نابالنىڭ ئۆز قويلىرىنى قىرقىيدىغانلىقىنى ئاڭلاپ **5** ئون ياش يىگىتنى ئۇ يە رگە ماڭدۇرۇپ ئۇلارغا: ـ سىلەر كارمەلگە چىقىپ نابالنىڭ قېشىغا بېرىپ، مېنىدن ئۇنىڭغا سالام ئېيتىڭلار. **6** ئۇنىڭغا: ـ «ياشىغايسەن، سەن-ئۆز تىنچ-ئامانلىق بولغاي، ئۆيىڭ-ئۆز تىنچ-ئامانلىق بولغاي، ھەممە بارلىقىڭغا تىنچ-ئامانلىق بولغاي! **7** مەن قىرقىغۇچىلارنىڭ سىزدە ئىش باشلىغانلىقىنى ئاڭلىدىم. سىزنىڭ پادىچىلىرىڭىز بىز تەرەپلەردە تۇرغاندا ئۇلارغا ھېچ زەخمە يەتكۈزمىدۇق؛ بىز كارمەلدە تۇرغان ۋاقىتتا ئۇلارنىڭ ھېچ تەرسىسى يىتىپ كەتمىدى. **8** ئۆز يىگىتلىرىڭىزدىن سوراپسىڭىز ئۇلار سەن-ئۆز دەپ بېرىدۇ. شۇڭا بىز قۇتلۇق بىر كۈندە كەلدۇق، شۇڭا يىگىتلىرىمىز نەزىرىڭىزدە ئلتىپات تاپسۇن؛ ئۆز قولىڭىزغا نېمە چىقسا شۇنى كەمىنلىرىڭ-ئۆز ۋە ئوغلىڭىز داۋۇتقا نېمە چىقسا شۇنى بە رگەيسىز»، دە گلار، ـ دېدى. **9** داۋۇتنىڭ يىگىتلىرى ئۇ يە رگە بېرىپ بۇ گەپلەرنىڭ ھەممىسىنى داۋۇتنىڭ نامىدا ئۇنىڭغا ئېيتىپ ئاندىن جىم ئولتۇرۇپ ساقلىدى. **10** نابال داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىغا جاۋاب بېرىپ: ـ داۋۇت دېگەن كىم؟ يەسسەنىڭ ئوغلى دېگەن كىم؟ بۇ كۈنلەردە ئۆز غوجىلىرىنى تاشلاپ كېتىۋاتقان خىزمەتكارلار تولا. **11** مەن ئۆزۈمنىڭ چېمەك-ئېچمە كلىرىنى ۋە يۇڭ قىرقۇغۇچىلىرىمغا سويغان گۆشنى كەلگەن جايى نامەلۇم بولغان كىشىلە رگە بېرەمدىم؟ ـ دېدى. **12** داۋۇتنىڭ يىگىتلىرى كەلگەن يولىغا يېنىپ كەتتى. يېنىپ كېلىپ ئۇلار داۋۇتقا ھەممە گەپنى دەپ بەردى. **13** داۋۇت ئۆز ئادەملىرىگە: ـ ھەر بىرىڭلار ئۆز قىلىچىڭلارنى ئېسىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ھەربىرى ئۆز قىلىچىنى [تاسمىسىغا] ئاستى، داۋۇتمۇ ئۆز قىلىچىنى ئاستى. ئاندىن تۆت يۈزچە ئادەم داۋۇت بىلەن چىقتى، ۋە ئىككى يۈز كىشى جابدۇقلار بىلەن قالدى. **14** ئەمما نابالنىڭ خىزمەتكارلىردىن بىرى ئۇنىڭ ئايالى ئابىگائىلغا: ـ داۋۇت ئەلچىلەرنى چۆلدىن غوجىمىزغا سالام بېرىشكە ئەۋەتكەنىدى؛ لېكىن ئۇ ئۇلارنى تىلاپ كايىپ كەتتى. **15** بۇ ئادەملەر بولسا، بە رگە كۆپ ياخشىلىق قىلغان. بىز دالادا ئۇلارنىڭ يىندا يۈ رگەن ۋاقىتلىرىمىزدا بە رگە ھېچ يامانلىق كەلمىدى، بىزنىڭ ھېچ نەرسىمىزمۇ يىتىپ كەتمىگەندى. **16** بىز ئۇلارغا يېقىن جايدا قوي باققان ۋاقىتنا ئۇلار كېچە-كۈندۈز بە رگە سېپىلدەك بولغانىدى. **17** ئەمدى بۇ ئىشتىن خەۋەردار بولدىلا، قانداق قىلىش كېرە كلىكىنى ئويلىشىپ باققايلا. بولمىسا، غوجىمىزغا ۋە پۈتكۈل ئۆيدىكىلىرىگە بىر بالا-قازا كەلمەي قالمايدۇ، ئۇ شۇنچە كاج بىر ئادەمكى، ھېچكىم ئۇنىڭغا سۆز قىلىشقا پېتىنالمايدۇ، دېدى. **18** ئابىگائىل دەرھال ئىككى يۈز نان، ئىككى تۇلۇم شاراب، بەش پىشۇرۇلغان قوي، بەش سېئاھ قوماچ، بىر يۈز كىشمىش پوشكىلى، ئىككى يۈز ئەنجۈر پوشكىلى ئېلىپ ئېشىپ كلە رگە ئارتىپ **19** ئۆز يىگىتلىرىگە: ـ مېنىڭ ئالدىمدا بېرىڭلار، مانا، مەن كەينىگىلەردىن باراي، دېدى. لېكىن ئۇ ئۆز ئېرى نابالغا بۇ ئىشنى دېمىدى. **20** ئۇ ئۆز ئېشىكىگە منىپ تاغنىڭ ئېتىكىدىن چۈشكەندە، مانا داۋۇت ئادەملىرى بىلەن ئۇنىڭ ئۇدۇلىغا چۈشۈپ كېلىۋاتاتتى. **21** داۋۇت ئەسلىدە: ـ مەن بۇ كىشىنىڭ مېلىنى چۆلدە بىكاردىن بىكار قوغداپ، ئۇنىڭ بارلىقىدىن ھېچنىمىنى يىتىۋ رگۈزمىگەندىم؛ لېكىن ئۇ ياخشىلىقنىڭ ئورنىدا ماڭا يامانلىق قىلدى. **22** ئۇنىڭ ئادەملىرىدىن ئەتىگىچە بىرەر ئە رگە كىنى قالدۇرۇپ قويسام، خۇدا مەن داۋۇتنى ئۇنىڭ خۇ تارتۇق جازالىغاي، دېگەنىدى. **23** ئابىگائىل داۋۇتنى كۆرۈپ، ئالدىراپ ئېشە كتىن چۈشۈپ، داۋۇتنىڭ ئالدىدا يېقىلىپ يۈزىنى يە رگە يېقىپ تەزىم قىلدى؛ **24** ئۇنىڭ پۇتلىرىغا ئېسىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئى غوجام، بۇ قەبىھلىك ماڭا ھېسابلانسۇن؛ ئەمدى شۇنى ئۇتۇنۇمەنكى، دېدە كلىرىنىڭ سۆز قىلىشىغا ئىجازەت قىلىپ، دېدىكلىرىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغايلا: ـ **25** ئۇتۇنمەنكى، غوجام بۇ رەزىل ئادەم نابالغا پىسەنت قىلمىغايلا؛ چۈنكى ئۇنىڭ مىجەزى خۇددى ئىسمىغا ئوخشاشتۇر، ئۇنىڭ ئىسمى «كاج»، دەرۋەقە

تۇنىكدا كاجلىق تولمۇ ئېغىردۇر. لېكىن مەن دېدە كلىرى بولسا غوجام ئەۋەتكەن يىگىتلەرنى كۆرمىدىم. **26** ئەمدى ئى غوجام، پەرۋەردىگارنىڭ ھايالى بىلەن ۋە سېنىڭ جىنىڭ بىلەن قەسەم ئىچمەنكى، پەرۋەردىگار سىلنى تۆز قوللىرى بىلەن قان تۆكۈپ ئىنتىقام ئېلىشتىن ساقلىدى. ئەمدى دۈشمەنلىرىمۇ، سىلى غوجامغا ياماناتلىق قىلماقچى بولغانلارمۇ نابالغا ئوخشاش بولسۇن. **27** ئەمدى دېدە كلىرى غوجامغا ئېلىپ كەلگەن بۇ سوۋغات بولسا غوجامغا ئە گەشكەن يىگىتلە رگە تەقسىم قىلىنسۇن. **28** سىلدىن تۆتۈنمەنكى، دېدە كلىرىنىڭ سەۋەنلىكىنى كەچۈرگىلا؛ چۈنكى سىلى، ئى غوجام پەرۋەردىگارنىڭ جە گىلىرىنى قىلىپ كەلگەنلىرى تۆچۈن، بارلىق كۈنلىردە سىلدە ياماناتلىق تېپىلمىغىنى تۆچۈن پەرۋەردىگار جەزمەن جەمەتلىرىنى مەزمۇت قىلىدۇ. **29** بىرسى قېيۋپ سىلنى قوغلاپ جانلىرىنى ئىزدىسە، سىلى غوجامنىڭ جېنى پەرۋەردىگار خۇدالىرىنىڭ قېشىدىكى تىرىكلەر خالتىسى ئىچىدە ئوراپلىپ ساقلىنىدۇ؛ لېكىن دۈشمەنلىرىنىڭ جانلىرىنى بولسا، تۆ سالغۇغا سېلىپ چۆرۈپ تاشلايدۇ. **30** ئەمدى پەرۋەردىگار سىلى غوجام توغرىسىدا ئېيتقان بارلىق ياخشى ۋەدىلىرىگە ئەمەلى قىلىپ، سىلنى ئىسرائىلغا باش قىلغاندا شۇنداق بولىدۇ كى، **31** سىلى غوجامنىڭ ناھەق قان تۆكىگەنلىكلىرى يا كى تۆز ئىنتىقامىلىرىنى ئالمىغانلىقلىرى تۆچۈن كۆكۈللىرىگە پۇتلىكاشاك يا كى دەرد بولمايدۇ. ۋە پەرۋەردىگار غوجامغا نۇسرەت بە رگىنىدە سىلى تۆز دېدە كلىرىنى ياد قىلغايلا». **32** داۋۇت ئابىگائىلغا: ـ سېنى بۇگۈن مېنىڭ بىلەن تۆچرىشىشقا ئەۋەتكەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇلغاي! **33** ئەمدى ئەقىل-پاراسىتىڭگە بارىكاللا، ساڭىمۇ بارىكاللا! چۈنكى سەن بۇگۈن مېنى تۆز قولۇم بىلەن قان تۆكۈپ ئىنتىقام ئېلىشتىن توسىتۇڭ. **34** لېكىن مېنى ساڭا زىيان-زەخمەت يەتكۈزۈشتىن ساقلىغان ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ھايالى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سەن مېنىڭ ئالدىمغا تېزلىنىپ كەلمىگەن بولساڭ، نابالنىڭ ئادەملىرىدىن ھېچ ئە رىكلىك ئەتىگىچە تىرىك قالماس ئىدى، دېدى. **35** ئاندىن داۋۇت تۇنۇرۇڭگە كەلتۈرگەن كەلتۈرگەن نەرسىلىرىنى قولىدىن تاپشۇرۇۋېلىپ ئېلىپ ئۇنىڭغا: ـ تىنچ-ئامان ۋېرۋىڭگە بارغىن، مانا سۆزلىرىڭگە قۇلاق سېلىپ، كۆڭلۈڭنى قويۇل قىلدىم، دېدى. **36** ئابىگائىل نابالنىڭ قېشىغا كەلدى؛ مانا، تۆ ۋىدە شاھانە زىياپەتتەك بىر زىياپەت تۆتكۈزۈۋاتاتتى. نابال كۆڭلىدە خوشال ئىدى ۋە ئىنتايىن مەست بولۇپ كەتكەنىدى. شۇڭا ئابىگائىل ئە تسىى تاڭ ئاتقۇچە ئۇنىڭغا ھېچ نېمە دېمىدى. **37** لېكىن ئە تسىى نابال مەستلىكتىن يېشىلگەنىدە ئايالى ئۇنىڭغا بولغان ۋەقەلەرنى دەپ بېرىۋىدى، ئۇنىڭ يۈرىكى تۇلگەندەك بولۇپ، تۆزى تاشتەك بولۇپ قالدى. **38** ۋە شۇنداق بولدىكى، تەخمىنەن ئون كۈندىن كېيىن نابالنى پەرۋەردىگار ئۇردى ۋە ئۇ تۇلدى. **39** داۋۇت نابالنىڭ تۇلگىنىنى ئاڭلاپ: ـ پەرۋەردىگار مۇبارە كتۇر. چۈنكى ئۇ مەن نابالدىن تارتقان ھاقارەت ئۆچۈن دەۋاينى سوراپ تۆز قولىنى يامانلىقتىن ساقلىدى؛ ئە كسىچە پەرۋەردىگار نابالنىڭ يامانلىقىنى تۆز بېشىغا ياندۇردى، دېدى. ئاندىن ئابىگائىلنى تۆز ئە مرىمگە ئالاي دەپ، ئۇنىڭغا سۆز قىلغىلى ئەلچى ما كۇردى. **40** داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرى كارمەلگە ئابىگائىلنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ سېنى ئە مرىمگە ئالاي دەپ داۋۇت ساڭا سۆز قىلغىلى بىزنى ئەۋەتتى، دېدى. **41** ئابىگائىل بولسا قېيۋپ يۈزىنى يە رگە تە گىكۈدەك تەزىم قىلىپ: ـ مانا، دېدىكىڭ غوجامنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇشقا قۇل بولسۇن، دېدى. **42** ئاندىن ئابىگائىل شۇ ھامان تۆزىگە ھەمراھ بولغان بەش چۈرىسى بىلەن ئېشە كىگە مىنىپ داۋۇتنىڭ ئە لچىلىرىنىڭ كەينىدىن بېرىپ، ئۇنىڭ ئايالى بولدى. **43** داۋۇت يىزرەئەللىك ئاھىنوئامنى ھەم خوتۇنلۇققا ئالغانىدى. شۇنىڭ بىلەن بۇ ئىككىسى ئۇنىڭغا خوتۇن بولدى. **44** لېكىن ساۋۇل داۋۇتقا خوتۇن قىلىپ بە رگەن قىزى مىقالنى گاللىمدىكى لائىشنىڭ ئوغلى فالتىغا خوتۇنلۇققا بە رگەنىدى.

26

ئەمدى زىفلىقلار گىبىئاھنى ساۋۇلنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ داۋۇت يەشىمونغا يېقىن ھاقىلاھ تېگىزلىكىگە يوشۇرۇنۇۋاپتۇ ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. **2** ساۋۇل قېيۋپ ئىسرائىلدىن خىلالانغان ئۆچ مىڭ ئادەمنى ئېلىپ، زىف چۆلىدە داۋۇتنى ئىزدىگلى ئۆز يە رگە باردى. **3** ساۋۇل بولسا يول بويىدا، يەشىمونغا يېقىن ھاقىلاھ تېگىزلىكىدە چېدىر تىكتى. داۋۇت چۆلدە تۇرۇۋاتاتتى؛ ئۇ ساۋۇلنىڭ چۆلگە تۆز كەينىدىن چىققىنىدىن خەۋەر ئېلىقاندا **4** داۋۇت پايلاقچىلارنى ما كۇرۇپ ساۋۇلنىڭ راستىلا كەلگەنلىكىنى بىلدى. **5** داۋۇت قېيۋپ ساۋۇل چېدىر تىككەن جايغا باردى؛ ئۇ ساۋۇل بىلەن قوشۇن سەرداری، نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر يانقان يەرنى كۆردى. ساۋۇل بولسا قوشۇن ئىستىھكامى ئىچىدە ئۇخلاپ يانقانىدى، ئادەملىرى چېدىرلىرىنى ئۇنىڭ ئە تراپىغا تىككەنىدى. **6** داۋۇت ئەمدى ھىتتىيلاردىن بولغان ئاخىمەلەك ۋە يوئابنىڭ ئىنىسى زەرۇئىيانىڭ ئوغلى ئابىشايغا: ـ كىم مەن بىلەن لەشكە رگاھىغا چۈشۈپ، ساۋۇلنىڭ يېنىغا باردىۋ؟ ـ دەپ سوربىدى. ئابىشاي: ـ مەن سېنىڭ بىلەن باراي، دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ۋە ئابىشاي كېچىدە قوشۇن بار يە رگە بېرىۋىدى، مانا ساۋۇل قوشۇن ئىستىھكامى ئىچىدە ئۇخلاپ ياتقانىدى؛ ئۇنىڭ نەيزىسى تە كىيىسىنىڭ يېنىدا يە رگە قادالقىلى تۇراتتى؛ ئابنەر بىلەن ئادەملىرى ئۇنىڭ ئە تراپىدا ياتاتتى. **8** ئابىشاي داۋۇتقا: ـ خۇدا بۇگۈن دۈشمىنىڭنى قولۇڭغا ئاپىشۇردى. سەندىن تۆتۈنمەنكى، ما كۇ نەيزە بىلەن بىرلا سانچىپ ئۇنى يە رگە قاداپ قويۇشقا ئىجازەت بە رگەيسەن! ئىككى قېتىم سانچىشىمنىڭ لازىمى يوقتۇر، دېدى. **9** داۋۇت ئابىشايغا: ـ ئۇنى يوقاتمىغىن. كىم پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلغىنىغا قول تۆزتىپ گۇناھنى تارتىلىغان؟ ـ دېدى. **10** داۋۇت يەنە: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھايالى بىلەن [قەسەم قىلىمەنكى]، پەرۋەردىگار جەزمەن ئۇنى تۆرىدۇ؛ يا ئۇنىڭ تۇلدىغان كۈنى كېلىدۇ يا ئۇ جە گىگە چۈشۈپ ھالاك بولىدۇ. **11** پەرۋەردىگار مېنى پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھىگىنىگە قول تۆزىتىشىدىن ساقلىغاي! ئەمما ئۇنىڭ بېشىدىكى نەيزە بىلەن سۇ ئىدىشىنى ئالغىن، ئاندىن كېتىۋىلى، دېدى. **12** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت نەيزە بىلەن ئىدىشنى ساۋۇلنىڭ بېشىنىڭ يېنىدىن ئېلىپ، ئىككىسى چىقىپ كەتتى. ئە مما ھېچكىم كۆرمىدى، ۋېۋىمۇ قالمىدى ھەم ۋېيغىنىپ كەتمىدى، بەلكى ھە ممىسى تۇخلاۋەردى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار بىر قاتىنى ۋېقىۋى تۇلارنىڭ ئۇستىگە چۈشۈ رگەنىدى. **13** داۋۇت ئۇدۇلدىكى تەرەپكە ئۆتۈپ يىراقراق بىر د ۆگىنىڭ ۆپىسىدە تۇردى؛ ئۇلارنىڭ ئاراىلىقى يىراق ئىدى. **14** داۋۇت قوشۇن بىلەن نەرنىڭ ئوغلى ئابنە رگە توۋلاپ: ـ جاۋاب بە رمەمسەن، ئى ئابنەر! ـ دېدى. ئابنەر: ـ پادىشاھقا توۋلىغۇچى كىم سەن؟ ـ دېدى. **15** داۋۇت ئابنە رگە: ـ سەن باتۇر ئەمەسمۇ؟ ئىسرائىلدا ساڭا كىم تەڭ كېلەلەيدۇ؟ نېمىشقا غوجاڭ پادىشاھنى قوغدىمىدىڭ؟ چۈنكى خەلقتىن بىر كىشى غوجاڭ پادىشاھنى ھالاك قىلغىلى كىرىپتۇ. **16** سېنىڭ بۇنداق قىلغىنىڭ ياخشى ئەمەس! پەرۋەردىگارنىڭ ھايالى بىلەن [قەسەم قىلىمەنكى]، پەرۋەردىگار مەسىھ قىلغان غوجا كلارنى قوغدىمىغانلىقىلار تۆچۈن تۆلۈمگە لايىق بولىدۇ ئۇكلار. ئەمدى پادىشاھنىڭ نەيزىسى ۋە بېشىنىڭ يېنىدىكى سۇ ئىدىشىنىڭ قەيەردىلىكىگە قاراپ بېقىڭلار، دېدى. **17** ساۋۇل داۋۇتنىڭ ئاۋازىنى تونۇپ: ـ بۇ سېنىڭ ئاۋازىڭمۇ، ئى ئوغلۇم داۋۇت! ـ دېدى. داۋۇت: ـ ئى غوجام پادىشاھ، بۇ مېنىڭ ئاۋازىمدۇر، دېدى. **18** ئۇ يەنە: ـ نېمىشقا غوجام تۆز قۇلىنى مۇنداق قوغلايدۇ؟ مەن نېمە قىلىپتىمەن؟ قولۇمدا نېمە ياماناتلىق بار؟ **19** ئەمدى غوجام پادىشاھ تۆز قۇلىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغاي. پەرۋەردىگار سىلنى ما كۇ قارشى قوزغاتقان بولسا بىر ھەدىيە-قۇربانلىق ئۇنىڭ كۆڭلىنى رازى قىلغاي؛ لېكىن ئىنسان بالىلىرى بولسا، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا لەنەتكە قالسۇن، چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەمدى مېنى پەرۋەردىگارنىڭ مىراسىدىن بەھرىمەن بولۇشتىن مەھرۇم قىلىپ، مېنى باشقا ئىلاھلارغا ئىبادەت قىل، دېگىنى بولدۇ. **20** ئەمدى مېنىڭ قېنىم پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن يىراق يە رگە تۆكۈلمىسۇن؛ چۈنكى تاغلاردا بىر كە كلىكنى ئوۋلىغاندەك ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىر يالغۇز بۇرگىنى ئىزدىگلى چىقىپتۇ، دېدى. **21** ساۋۇل: ـ مەن گۇناھ قىلدىم؛ يېنىپ كەلگىن ئى ئوغلۇم داۋۇت؛ مېنىڭ جېنىم بۇگۈن كۆزلىرىڭدە ئەزىز سانالغىنى تۆچۈن مەن ساڭا بۇندىن كېيىن ھېچ زىيان-زەخمەت يەتكۈزمەيمەن؛ مانا، ئەخمەقلىق قىلدىم، بەك ئېزىپتىمەن، دېدى. **22** داۋۇت جاۋاب بېرىپ: ـ مانا پادىشاھنىڭ نەيزىسى، غۇلاملاردىن بىرى كېلىپ ئۇنى ياندۇرۇۋېتىلسۇن. **23** پەرۋەردىگار ھەر ئادەمنىڭ ھەققانىيلىقى بىلەن سادىقلىقىغا قاراپ ياندۇرغاي. چۈنكى بۇگۈن پەرۋەردىگار سىلنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇردى، لېكىن مەن پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھىگىنىگە قول تۆزىتىشنى خالىمىدىم. **24** مانا، بۇگۈن سىلنىڭ جانلىرى مېنىڭ كۆزلىرىدە ئەزىز بولغاندەك مېنىڭ جېنىم پەرۋەردىگارنىڭ كۆزىدە ئەزىز بولغاي؛ ئۇ مېنى ھەمە ئاۋارىچىلىكتىن قۇتقۇزغاي، دېدى. **25** ساۋۇل داۋۇتقا: ـ ئەي ئوغلۇم داۋۇت، بەركەتلەنگەيسەن. سەن جەزمەن ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلىسەن، ئىشلىرىڭ جەزمەن راۋاجلىق بولىدۇ، دېدى. ئاندىن داۋۇت تۆز يولىغا كەتتى، ساۋۇلمۇ تۆز جايىغا يېنىپ باردى.

27

داۋۇت كۆڭلىدە: ـ ھامان بىر كۈنى ساۋۇلنىڭ قولىدا ھالاك بولىدىغان ئوخشايمەن. شۇڭا فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىغا تېزدىن قېچىپ كېتىشىمدىن باشقا ئامال يوق. شۇنداق قىلسام ساۋۇل ئىسرائىل زېمىنى ئىچىدە مېنى تېپىشتىن ئۈمىدسىزلىنىپ، ئىزدەشتىن قول ئۆزىدۇ، ۋە مەن ئۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلىمەن، دەپ ۋىلىدى. **2** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت قېيۋپ ئۆزىنىڭ ئە گەشكەن ئالتە يۈز ئادەمنى ئېلىپ گاتنىڭ پادىشاھى مائوقنىڭ ئوغلى ئاقىشنىڭ قېشىغا باردى. **3** ئەمدى داۋۇت ۋە ئادەملىرى، يەنى ھەربىرى تۆز ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن بىللە گاتنا ئاقىش بىلەن تۇردى. داۋۇت ئىككى ئايالى، يەنى يىزرەئەللىك ئاھىنوئام ۋە نابالنىڭ تۇل خوتۇنى كارمەللىك ئابىگائىل بىلەن بىللە شۇ يەردە تۇردى. **4** ساۋۇل: ـ داۋۇت گاتنا قېچىپتۇ، دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىغاندا، ئۇنى يەنە ئىزدەپ يۈرمىدى. **5** داۋۇت ئاقىشقا: ـ ئە گەر كۆزلىرىنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تاپقان

بولسام، ئولتۇرۇشۇم ئۆچۈن سەھرادىكى بىر شەھەردىن بەزگە بىر جاي بە رگىيلا؛ قۇلۇڭ قاناداقۇ شاھانە شەھەردە سىلىنڭ قاشلىرىدا تۇرسۇن، دېدى. **6** ئۆ كۈنى ئاقىش ئۆنىڭغا زىكلاگ شەھىرىنى بەردى. شۇنىڭ ئۆچۈن زىكلاگ بۇڭۇنكى كۈنگىچە بەھۇدا پادىشاھلىرىغا تەۋە بولۇپ كەلمە كتە. **7** داۋۇت فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىندا تۇرغان ۋاقىت بىر يىل تۆت ئاي بولدى. **8** داۋۇت بولسا ئۆز ئادەملىرى بىلەن چىقىپ گەشۇرىيلارغا، گەزرىيلە رگە ۋە ئامالە كلە رگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۆلارنى بۇلالاڭ-تالاڭ قىلىپ ئۆزاتتى (چۈنكى ئۆلار قەدىمدىن تارتىپ شۇرىغا كىرىش يولىدىن تارتىپ مىسىر زېمىنىغىچە بولغان شۇ يۇرتنا ئۆراتتى). **9** داۋۇت [ھەرقېتىم] زېمىندىكىلەرنى قىرىپ ئەر يا كى ئايال بولسۇن، بىرنەۋ تىرىك قالدۇرمايتتى ۋە قوي، كالا، ئېشەك، تۆگە ۋە كىيىم-كېچىە كلەرنى ئېلىپ ئاقىشنىڭ يېنىغا يېنىپ كېلەتتى. **10** ئاقىش: ـ بۇگۈن قايسى جايلارنى بۇلالاڭ-تالاڭ قىلدىڭلار، دەپ سورايتتى، داۋۇت: ـ يەھۇدا زېمىنىنىڭ جەنۇب تەرىپىنى، يەراھمەئەلىكلەرنىڭ جەنۇب تەرىپىنى ۋە كېنىيلەرنىڭ جەنۇب تەرىپىنى بۇلالاڭ-تالاڭ قىلدۇق، دەيتتى. **11** داۋۇت ئەر يا كى ئايالالارنىڭ بىرىنمۇ گاتقا تىرىك ئېلىپ كەلمەيتتى؛ چۈنكى ئۇ: ـ ئۆلار بىزنىڭ توغرىمىزدىن، «داۋۇت ئۆنداق-مۇنداق قىلدى» دەپ گەپ قىلىشى مۇمكىن، دەيتتى. داۋۇت فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىندا تۇرغان ۋاقىتدا ئۇ دائىم شۇنداق قىلاتتى. **12** شۇڭا ئاقىش داۋۇتقا ئىشەندى: ـ «ئەمدى ئۆ خەلقى ئىسرائىلنى ئۆزىدىن سەسكەندۇرۇۋەتتى؛ مېنىڭ خىزمىتىمدە مەڭگۈ قۇل بولىدۇ»، دەپ ۋېلىدى.

28

ئۆ كۈنلەردە فىلىستىيەر ئىسرائىلغا قارشى جەڭ قىلىش ئۆچۈن ئۆز قوشۇنلىرىنى يىغدى. ئاقىش داۋۇتقا: ـ بىلىشىڭ كېرەككى، ئادەملىرىڭنى ئېلىپ مېنىڭ بىلەن جەزمەن جەڭگە چىقىشىڭ لازىم، دېدى. **2** داۋۇت ئاقىشقا: ـ ئۆندىقتا سىلى قۇللىرىنىڭ نېمە قىلالايدىغانلىقىنى بىلىپ قالىلا ـ دېدى. ئاقىش داۋۇتقا: ـ مانا، سېنى ئۆزۈمگە مەڭگۈلۈك پاسبان قىلاي، دېدى. **3** (ساموئىل ئۆلگەندىدى ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل ئۆنىڭ ئۆچۈن ماتەم تۇتۇپ ئۆنى ئۆز شەھىرى بولغان راماھدا دەپنە قىلغانىدى. ساۋۇل بولسا جىنكەشلەر بىلەن پاچىلارنى زېمىندىن قوغلاپ چىقاردى). **4** فىلىستىيەر تۇپلىشىپ چىقىپ شۇنەمدە چىدىر تىكتى. ساۋۇلمۇ ھەم پۈتكۈل ئىسرائىلنى يىغىپ، گىلبوئاھدا چىدىر تىكتى. **5** ساۋۇل ئەمدى فىلىستىيەرنىڭ قوشۇن بارگاھىنى كۆرگەندە قورقۇپ، يۈرىكى سۇ بولۇپ كەتتى. **6** ساۋۇل پەرۋەردىگاردىن يول سوردى؛ لېكىن پەرۋەردىگار يا چۈش بىلەن يا «ئۇرىم» بىلەن يا پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئۆنىڭغا جاۋاب بەرمىدى. **7** شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل خىزمەتكارلىرىغا: ـ ماڭا پاچىلى جىنكەش بىر خوتۇننى تېپىپ بېرىڭلار، مەن بېرىپ ئۆنىڭدىن يول سورايمىز، دېدى. خىزمەتكارلىرى ئۆنىڭغا: ـ ئەن-دوردا جىنكەش بىر خوتۇن بار ئىكەن، دېدى. **8** ساۋۇل نىقابلىنىپ، باشقا كىيىملەرنى كىيىپ ئىككى ئادەمنى ھەمراھ قىلىپ باردى. ئۆلار كېچىسى بېرىپ خوتۇننىڭ قېشىغا كەلدى. ئۆ خوتۇنغا: ـ ماڭا جىن چاقىرىپ پال ئېچىپ، مەن دېگەن بىرسىنى قېشىمغا كەلتۈرگىن، دېدى. **9** خوتۇن ئۆنىڭغا: ـ مانا، ساۋۇلنىڭ قىلغانلىرىنى، يەنى زېمىندىن جىنكەشلەرنى ۋە پاچىلارنى يوقاتقانلىقىنى ئۆزۈڭ بىلىسەن؛ نېمىشقا مېنى ئۆلتۈرۈشكە جىنمىغا تۇزاق قويىسەن، دېدى. **10** ساۋۇل ئۆنىڭغا پەرۋەردىگار بىلەن قەسەم قىلىپ: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بۇ ئىش ئۆچۈن ساڭا جازا بولمايدۇ، دېدى. **11** خوتۇن: ـ ساڭا كىمنى چىقىرىمەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۆ: ـ ماڭا ساموئىلنى چىقارغىن، دېدى. **12** خوتۇن ساموئىلنى كۆرگەندە قاتتىق ئاۋاز بىلەن چىرقىردى، ئاندىن ساۋۇلغا: ـ نېمىشقا مېنى گوللايسەن؟ سەن ئۆزۈڭ ساۋۇلغۇ! ـ دېدى. **13** پادىشاھ ئۆنىڭغا: ـ قورقمىغىن! نېمىنى كۆردۇڭ؟ ـ دېدى. ئۆ ساۋۇلغا: ـ مەن بىر ئىلاھنىڭ يەردىن چىققىنىنى كۆردۇم، دېدى. **14** ئۆ: ـ ئۆنىڭ قىيابىتى قانداق ئىكەن؟ دېدى. خوتۇن: ـ قېرى بىر بوۋاي چىقىۋاتىدۇ؛ ئۆ يېپىنچا كىيگەنكەن، دېدى. ساۋۇل: ـ ئۆ ساموئىل ئىكەن، دەپ بىلىپ، يۈزىنى يە رگە يېقىپ تەزىم قىلدى. **15** ساموئىل ساۋۇلغا: ـ نېمىشقا مېنى ئاۋارە قىلىپ چىقاردىڭ؟ ـ دېدى. ساۋۇل: ـ مەن تولىمۇ پەرىشان بولدۇم، چۈنكى فىلىستىيەر ماڭا قارشى جەڭ قىلىۋاتىدۇ، ۋە خۇدا مەندىن يىراقلاپ، ماڭا يا كى پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق يا كى چۈشلەر ئارقىلىق ھېچ جاۋاب بەرمەيۋاتىدۇ. شۇڭا مېنىڭ نېمە قىلىشىم كېرەكلىكنى ماڭا بىلدۈ رگەيسەن دەپ، سېنى چاقىردىم، دېدى. **16** ساموئىل: ـ پەرۋەردىگار سەندىن يىراقلاپ، دۈشمىنىڭ بولغانىدىن كېيىن نېمىشقا مەندىن مەسلىھەت سورايسەن؟ ـ دېدى. **17** ـ پەرۋەردىگار ئۆزى ئۆچۈن مەن ئارقىلىق ئېيتقىنىنى قىلدى؛ پەرۋەردىگار پادىشاھلىقنى قوۋ ئۇڭدىن يىرتىپ ئېلىپ، قوشنا ئۆگىنى، يەنى داۋۇتقا بەردى. **18** سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمايي، ئۆنىڭ ئامالە كلە رگە قارىتىقان قاتتىق غەزەبىنى يۈرگۈزمىگىنىڭ ئۆچۈن پەرۋەردىگار بۇگۈن ساڭا شۇ ئىشنى قىلدى. **19** پەرۋەردىگار ئۆزۈڭ بىلەن ئىسرائىلنىمۇ فىلىستىيەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ؛ ئەتە سەن ۋە ئوغۇللىرىڭ مېنىڭ بىلەن بىللە بولىسىلەر؛ ۋە پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىنىمۇ فىلىستىيەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ، دېدى. **20** ساۋۇل شۇئان يە رگە دۇم يېقىلدى، ساموئىلنىڭ سۆزلىرىدىن قاتتىق قورقۇپ كەتتى؛ بىر كېچە-كۈندۈز تاماقۇ يېمىگەچكە، ماغدۇرىمۇ قالمىدى. **21** ئايال ئەمدى ساۋۇلنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۆنىڭ تولىمۇ پەرىشان بولغىنىنى كۆرۈپ، ئۆنىڭغا: ـ مانا، دېدە كلىرى جېنىنى ئالقىنىغا ئېلىپ ۋېۋىپ تاپىلىغانلىرىغا بىنائەن قىلدىم. **22** ئەمدى سىلىدىن ئۆتۈنىمەن، دېدىكىلىرىنىڭ سۆزىگە كىرگەيلا، مېنى سىلىنىڭ ئالدىلىرىغا بىر چىشلەم نان كەلتۈرۈشكە ئۆنىغايلا؛ شۇنىڭ بىلەن سىلى يەپ قۇۋۋەت تېپىپ ئاندىن ئۆز يوللىرىغا كېتەلەيلا، دېدى. **23** لېكىن ئۆ رەت قىلىپ: ـ جەيەمەن، دەپ ئۆنمىدى. ئۆنىڭ خىزمەتكارلىرى ھەم ئايالمۇ يېيىشنى ئۆنىڭغا دەۋەت قىلىشتى؛ ئۆ يېردىن قوپۇپ كارۋاتتا ئولتۇردى. **24** ئايالنىڭ ئۆيىدە بىر بورداق موزاي بار ئىدى. ئۆ دەرھال ئۆنى سويدى؛ ھەم خېمىر يۇغۇرۇپ پېتىر نان پىشۇرۇپ بەردى. **25** ئۆ ئۆنى ساۋۇل بىلەن خىزمەتكارلىرىنىڭ ئالدىغا قويدى. ئۆلار يەپ بولۇپ، شۇ كېچىسى كەتتى.

29

فىلىستىيەر ھەممە قوشۇنلىرىنى يېغىپ ئافەكتە جەم قىلدى؛ ئىسرائىللار يىزرەئەلدىكى بۇلاقنىڭ يېنىدا چىدىر تىكتى. **2** فىلىستىيەرنىڭ سەردارلىرى يۈز يا كى مىڭدىن ئەسكەرنى باشلاپ، سەپ تىزىپ كەلدى؛ ئۆلارنىڭ كەينىدىن داۋۇت ئۆز ئادەملىرىنى باشلاپ ئاقىش بىلەن چىقىپ سەپ تۇزدى. **3** فىلىستىيەرنىڭ ئەمىرلىرى: ـ بۇ ئىبرانىيلار بۇ يەردە نېمە ئىش قىلىدۇ؟ ـ دېدى. ئاقىش فىلىستىيەرنىڭ ئەمىرلىرىگە: ـ بۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارى داۋۇت ئەمەسمۇ؟ ئۆ بۇ يەردە بىرنەچچە كۈن، بىرنەچچە يىللاردىن بېرى مەن بىلەن ئۆرغان ئەمەسمۇ؟ ئۆ ماڭا كەلگەن كۈندىن تارتىپ بۇ كۈنگىچە ئۆنىڭدىن ھېچ ئەيىب بايقىمىدىم، دېدى. **4** ئەمما فىلىستىيەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۆنىڭغا ئاچچىقلاندى. فىلىستىيەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۆنىڭغا: ـ ئۆنى قايتۇرۇۋەت! بۇ كىشى سەن ئۆزۈڭ ئۆنىڭغا ئورۇنلاشتۇرغان جايىغا كەتسۇن؛ بىز بىلەن بىللە سوقۇشقا چۈشمىسۇن، بولمىسا، ئۆ سوقۇشتا بەزگە رەقىب بولۇپ قېلىشى مۇمكىن. بۇ ئادەم ئۆز غوجىسى بىلەن نېمىسى ئارقىلىق يارىشىدۇ؟ بۇ ئادەملەرنىڭ باشلىرىنى ئېلىش بىلەن بولىمامدۇ؟ **5** بۇ قىز-ئايالار بۇرۇن ئۆنىڭ توغرىسىدا ئۆسسۇل ئويناپ قوشاق قېتىپ: ـ ساۋۇل مىڭلاپ ئولتۇردى، ۋە داۋۇت ئون مىڭلاپ ئولتۇردى، دېگەن داۋۇت ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. **6** ئاقىش داۋۇتنى چاقىرىپ ئۆنىڭغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن [قەسەم قىلىپ ئېيتىمەنكى]، سەن دۇرۇس ئادەمسەن، سېنىڭ مېنىڭ بىلەن لەشكە رگاھىدا خىزمەتتە بولۇشۇڭ كۆزلىرىمدە ياخشى ئىشتۇر؛ چۈنكى ماڭا كەلگەن كۈندىن تارتىپ بۇ كۈنگىچە سەندىن ھېچ يامانلىق بايقىمىدىم. لېكىن سەن ئەمىرلە رگە ياقمايسەن. **7** شۇڭا تىنچ-ئامان يېنىپ كەتكىن، بولمىسا فىلىستىيەرنىڭ ئەمىرلىرىنى نارازى قىلىپ قويىسەن، دېدى. **8** داۋۇت ئاقىشقا: ـ مەن نېمە قىلدىم؟ سىلىنىڭ قاشلىرىغا كەلگەن كۈندىن تارتىپ بۇ كۈنگىچە قىلغان قايسى [يامانلىقىم] ئۆچۈن مېنى غوجام پادىشاھنىڭ دۈشمەنلىرى بىلەن سوقۇشقىلى بارغۇزمايلا؟ ـ دېدى. **9** ئاقىش داۋۇتقا جاۋاب بېرىپ: ـ كۆزلىرىمدە خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىدەك ماڭا ياخشى ئىكەنلىكىڭنى بىلىمەن. لېكىن فىلىستىيەرنىڭ ئەمىرلىرى سېنى بىز بىلەن بىللە جەڭگە چىقمىسۇن دەۋاتىدۇ، دېدى. **10** شۇڭا ئەتە سەھەردە قوپۇڭلار، ئۆزۈڭ ۋە بىللە كەلگەنلەر، يەنى مەن خوجاڭنىڭ خىزمەتكارلىرى؛ سەھەردە قوپۇڭلار، تاڭ يوروشى بىلەنلا چىقىپ كېتىڭلار، دېدى. **11** شۇڭا داۋۇت ئۆز ئادەملىرى بىلەن سەھەردە ئۆزۈپ فىلىستىيەرنىڭ زېمىنىغا ماڭدى. فىلىستىيەر بولسا يىزرەئەلگە چىقتى.

30

شۇنداق بولدىكى، داۋۇت ۋە ئادەملىرى ئۆچىنچى كۈنى زىكلاگقا يېتىپ كەلدى؛ مانا، ئامالە كلەر جەنۇب تەرەپكە ۋە زىكلاگقا ھۇجۇم قىلىپ، زىكلاگنى ۋەيران قىلىپ ئوت قويۇپ كۆيدۈ رگەندى. **2** ئۆلار شەھەردىكى قىز-ئايالارنى، چوڭ بولسۇن، كىچىك بولسۇن، ئۆلارنىڭ ھەممىسىنى ئەسىرگە ئالدى. ئۆلاردىن ھېچكىمنى ئۆلتۈرمەي، ھەممىسىنى ئېلىپ، يولغا چىققانىدى. **3** داۋۇت ئۆز ئادەملىرى بىلەن شەھەر گە كەلگەندە، مانا، شەھەر ئاللىقاچان كۆيۈپ ئاۋگىنىدى؛ ئۆلارنىڭ ئايالىرى ۋە ئوغۇل-قىزلىرى ئەسىرگە ئېلىنغانىدى. **4** ئەمدى داۋۇت ۋە ئۆنىڭ بىلەن بىللە بولغان خەلق قاتتىق يىغا-زار كۆتۈرۈشتى، تا كى ماغدۇرى قالمىغىچە يىغلاشتى. **5** داۋۇتنىڭ ئىككى ئايالى، يىزرەئەلدىكى ئاھىنوئام بىلەن كارمەللىك نابالدىن ئۆزۈ قالغان ئابىگائىلمۇ ئەسىرگە ئېلىنغانىدى. **6** داۋۇت قاتتىق ئازابلاندى؛ چۈنكى بارلىق خالايىق، ھەربىرى ئۆز ئوغۇل-قىزلىرى ئۆچۈن قايغۇرۇپ غەزەبلىنىپ ئۆنى چالما-كېسەك قىلىپ ئولتۇرەيلى،

دېيىشۇاتاتتى. ئەمما داۋۇت تۆزنى خۇداسى پەرۋەردىگاردىن كۈچ-قۇۋۋەتلەندۈردى. 7 داۋۇت ئاخمەملەكنىڭ ئوغلى كاھىن ئابىياتارغا: ـ ئەفودنى يېنىمغا ئېلىپ كەلگىن، دېدى. 8 داۋۇت پەرۋەردىگاردىن: ـ بۇ قوشۇنغا قوغلايمۇ؟ تۇلارغا يېتىشەلەرمەنمۇ؟ ـ دەپ سوردى. تۇ: ـ قوغلا، سەن جەزمەن تۇلارغا يېتىشۇالىسەن ھەم ھەممىنى قايتۇرۇپ كېلەلەيسەن، دېدى. 9 داۋۇت ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان ئالتە يۈز ئادەم بېرىپ بىسور ۋادىسىغا يېتىپ كەلگەندە، كەينىدە سۈرۈلۈپ قالغانلار شۇ يەردە قالدى. 10 داۋۇت تۆزى تۆت يۈز ئادەم بىلەن داۋاملىق قوغلاپ ماكىدى، ئىككى يۈز ئادەم ھالسىراپ كەتكەچكە، بىسور ۋادىسىدن ئۆتەلمەي كەينىدە قالغاندى. 11 تۇلار دالادا مىسىرلىق بىر ئادەمنى تۇچراتتى. تۇلار تۇنى داۋۇتنىڭ قېشىغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا نان بېرىپ يېگۈزدى، سۇ ئىچكۈزدى؛ 12 ئۇنىڭغا بىر پارچە ئەنجۈر پوشكىلى بىلەن ئىككى كىشمىش پوشكىلنىمۇ بەردى. ئۇ بۇلارنى يەپ، ئۇنىڭغا قايتىدىن جان كىردى؛ چۈنكى ئۇ ئۈچ كېچە-كۈندۈز نان يېمىگەن، سۇمۇ ئىچمىگەنىدى. 13 داۋۇت ئۇنىڭدىن: ـ سەن كىمگە تەۋە؟ سەن قەيەرلىكسەن؟ ـ دەپ سوردى. تۇ: ـ مەن مىسىرلىق يىگىت بولۇپ، بىر ئامالەكنىڭ قۇلىمەن. لېكىن مەن ئۈچ كۈن ئىلگىرى كېسەل بولۇپ قالغاچقا، غوجام مېنى تاشلىۋەتتى. 14 بىز ئەسلى كەرەتىيلەرنىڭ يۇرتىنىڭ جەنۇب تەرىپىگە ۋە يەھۇدا زېمىنىغا ۋە كالەبنىڭ زېمىنىنىڭ جەنۇب تەرىپىگە ھۇجۇم قىلىپ بۇلالاڭ-تالاڭ قىلدۇق، شۇنداقلا زىكلاگنى كۆيدۈرۈۋېتىكەندۇق، دېدى. 15 داۋۇت ئۇنىڭدىن: ـ بىزنى تۇ [دۈشمەن] قوشۇنى تەرەپكە باشلاپ بارالامسەن، دېدى. تۇ: ـ خۇدانىڭ نامى بىلەن مەن سېنى ئۆلتۈرمەيمەن، سېنى غوجاڭنىڭ قولىغىمۇ تۇتۇپ بەرمەيمەن دەپ قەسەم قىلسىلا، سىلىنى تۇ قوشۇنىنىڭ قېشىغا باشلاپ باراي، دېدى. 16 ئۇنى تۇ يەر رگە باشلاپ بارغانىدا، مانا تۇلار پۇتكۈل يەر رگە يېيىلىپ، يەپ-ئىچىپ فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىدىن ھەم يەھۇدا زېمىنىدىن ئالغان چوڭ ئولجىلىردىن خۇش بولۇپ تۇسىۋۇل ئوينىشۇاتاتتى. 17 ئەمما داۋۇت شۇ كۈنى گۈزگۈمدىن تارتىپ ئىككىنچى كۈنى كەچكىچە تۇلارنى ئۇرۇپ قىردى. تۇگىگە منىپ بەدەر قاچقان تۆت يۈز يىگىتتىن باشقا ھېچبىر ئادەم قېچىپ قۇتۇلمىدى؛ 18 ۋە داۋۇت ئامالەك كەر بۇلۇۋالغان ھەممە نەرسىنى ياندۇرۇپ ئالدى؛ تۆزىنىڭ ئىككى ئايالىنىمۇ قۇتقۇزۇۋالدى. 19 ئامالەك كەر ئېلىپ كەتكەن ئوغۇل-قىز، مال-مۇلۈكلەر ۋە باشقا ھەممە نەرسىنى داۋۇت تۇلاردىن قايتۇرۇۋالدى. ھېچنېمە، چوڭ بولسۇن كىچىك بولسۇن چۈشۈپ قالمىغاندى. 20 [داۋۇتنىڭ ئادەملىرى] قايتۇرۇۋالغان مالىلىرىنىڭ ئالدىغا [ئولجا ئالغان] باشقا قوي ۋە كالا پادىلارنى سېلىپ ھەيدەپ كېتىۋاتاتتى. [ئۇنىڭ ئادەملىرى] كېتىۋېتىپ: ـ بۇلار داۋۇتنىڭ ئولجىسى، دېيىشتى؛ داۋۇت تۇلارنىڭ ھەممىسىنى تۆزىگە ئالدى. 21 داۋۇت ھالسىزلىنىپ تۆزى بىلەن بىللە بارالمىغان بىسور ۋادىسىنىڭ بويىدا قالدۇرۇپ كەتكەن ئىككى يۈز ئادەمنىڭ قېشىغا يېتىپ كەلدى؛ تۇلار داۋۇت ۋە ئۇنىڭ بىلەن كەلگەن ئادەملەرنىڭ ئالدىغا چىقتى، داۋۇت خەلقىنىڭ قېشىغا يېرىپ تۇلارغا سالام قىلدى. 22 لېكىن داۋۇت بىلەن بارغانلارنىڭ ئارىسىدىكى رەزىل ئادەملەر ۋە ئەرزىمەسلەرنىڭ ھەممىسى قوپۇپ: ـ بۇلار بىز بىلەن بارمىغاندىن كېيىن بىز ياندۇرۇپ ئالغان ئولجىدىن تۇلارغا ھېچ نېمە بەرمەيلى. تۇلار پەقەت ھەر بىرى تۆز خوتۇن-بالىلىرىنى ئېلىپ كەتسۇن، دېدى. 23 ئەمما داۋۇت: ـ ياق، ئى بۇرادەرلىرىم، پەرۋەردىگار بىزگە تەقسىم قىلغانىنى [تۇلارغىمۇ تەقسىم] قىلمىساق بولمايدۇ. چۈنكى تۇ بىزنى قوغداپ بىزنىڭكىگە تاجاۋۇز قىلغانلارنى قولىمىزغا تاپشۇردى. 24 بۇ ئىشتا كىم سىلە رگە ماقۇل دەيدۇ؟ چۈنكى سوقۇشقا چۈشكەننىڭ تۇلۇشى قانداق بولسا يۈك-تاقلارغا قارىغۇچىلارنىڭمۇ تۇلۇشى شۇنداق بولىدۇ؛ ھەممە ئادەم تەڭ بۇلۇشسۇن ـ دېدى. 25 شۇ كۈندىن تارتىپ بۇ ئىسرائىل ئۈچۈن ھۆكۈم-بەلگىمە قىلىپ بېكىتىلدى. بۇگۈنگىچە ھەم شۇنداق. 26 داۋۇت زىكلاگقا يېتىپ كەلگەندە، ئولجىدىن دوستلىرى بولغان يەھۇدا ئاقساقاللىرىغا ئەۋەتىپ: ـ مانا، پەرۋەردىگارنىڭ دۇشمەنلىرىدىن ئالغان ئولجا سىلە رگە بىر سوۋغات بولسۇن، دېدى. 27 تۇ ئولجىدىن ھەم بەيت-ئەلدىكە رگە، جەۋۇبي رامۇتتىكە رگە، ياتتىردىكە رگە، 28 ئاروئەردىكە رگە، سىفموتتىكە رگە، ئەشتەموئادىكە رگە، 29 راقالدىكە رگە، يەراھمەئەلىكە رنىڭ شەھەرلىرىدىكە رگە ۋە كېنىيلەرنىڭ شەھەرلىرىدىكە رگە، 30 خورماھتىكە رگە، قوراشاندىكە رگە، ئاتاقتىكە رگە، 31 ھېبروندىكە رگە ۋە داۋۇت ۋە ئادەملىرى بىللە يۈ رگەن ھەممە يەردىكە رگە سوۋغات ئەۋەتتى.

31 ئەمدى فىلىستىيلەر ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلدى. ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى فىلىستىيلەرنىڭ ئالدىدىن قېچىپ، گىلبوئا تېغىدا قىرىپ يېقىلىدى. 2 فىلىستىيلەر ساۋۇل ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى تاپ بېسىپ قوغلاۋاتاتتى. فىلىستىيلەر يولسا ساۋۇلنىڭ ئوغۇللىرى يوناتان، ئابىناداب، مەلكىشۇئانى ئۆرۈۋ تۇلتۇردى. 3 ساۋۇلنىڭ ئەترابىنى ئۇرۇش قاپلىدى؛ ئوقياچىلار ساۋۇلغا يېتىشتى؛ تۇ يا ئوق بىلەن ئېغىر يارىلاندۇرۇلدى. 4 ئاندىن ساۋۇل ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: ـ قىلىچكىنى سۇغۇرۇۋ مېنى سانجىپ ئۆلتۈرۈۋۈۋەتكىن؛ بولمىسا بۇ خەتىنسىزلار كېلىپ مېنى سانجىپ، مېنى خورلۇققا قويۇشى مۇمكىن، دېدى. لېكىن ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ئىنتايىن قورقۇپ كېتىپ، تۇنمىدى. شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل قىلىچنى ئېلىپ ئۆستىگە ئۆزىنى تاشلىدى. 5 ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ساۋۇلنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرۈۋ، تۇمۇ ئوخشاشلا ئۆزىنى قىلىچنىڭ ئۆستىگە تاشلاپ ئۆنىڭ بىلەن تەڭ ئۆلدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل، ئۈچ ئوغلى، ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ۋە ئۇنىڭ ھەممە ئادەملىرى شۇ كۈنىدە بىراقلا ئۆلدى. 7 ئەمدى ۋادىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى ھەمدە ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ يېقىدىكى ئىسرائىللار ئەسكەرلىرىنىڭ قاچقانلىقىنى ۋە ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرگىنىدە، شەھەرلەرنى تاشلاپ قاچتى، فىلىستىيلەر كېلىپ ئۇ جايلاردا ئورۇنلاشتى. 8 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئەتىسى فىلىستىيلەر ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ كىيىم-كېچە كىلىرىنى سالدۇرۇۋالغىلى كەلگەندە گىلبوئا تېغىدا ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلۈك ياتقانلىقىنى كۆردى. 9 تۇلار ئۇنىڭ بېشىنى كېسىپ ساۋۇت-ياراغلىرىنى سالدۇرۇپ بۇلارنى فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىنىڭ ھەممە يەرلىرىگە ئاپىرىپ بۇتخانىلىردا ۋە خەلقنىڭ ئارىسىدا بۇ خۇش خەۋەرنى تارقاتتى. 10 تۇلار ئۇنىڭ ساۋۇت-ياراغلىرىنى ئاشتاروت بۇتخانىسىدا قويۇپ ئۇلۇكىنى بەيت-شان شەھىرىدىكى سېپىلغا ئېسىپ قويدى. 11 ئەمدى يابەش-گىلىئادتا ئولتۇرغۇچىلار فىلىستىيلەرنىڭ ساۋۇلغا نېمە قىلغىنىنى ئاڭلىغاندا 12 تۇلارنىڭ ئىچىدىكى ھەممە باتۇرلار ئاتالىنىپ كېچىچە مېڭىپ، ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۇلۇكلىرىنى بەيت-شاندىكى سېپىلدىن چۈشۈرۈپ، تۇلارنى يابەشكە ئېلىپ بېرىپ ئۇ يەردە كۆيدۈردى. 13 ئاندىن تۇلارنىڭ سۆڭەك كىلىرىنى يابەشتىكى يۇلغۇننىڭ تۈۋىگە دەپنە قىلىپ يەتتە كۈن روزا تۇتتى.

سامۇئىل 2

1 ساۋۇل تۆلگەندىن كېيىن، داۋۇت ئامالەكلەرنى قىرغىن قىلىپ يېنىپ كەلگەندە، تۆ زىكلاگدا ئىككى كۈن تۇردى. **2** تۆچىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، مانا ساۋۇلنىڭ لەشكەرگاھىدىن كىيىمى يىرتىق ۋە بېشىغا توپا-چاڭ چاچقان بىر ئادەم كەلدى. تۆ داۋۇتنىڭ قېشىغا كەلگەندە، يەرگە يېقىلىپ باش ئۇردى. **3** داۋۇت ئۇنىڭدىن: نەدىن كەلدىڭ؟ دەپ سوردى. ئۇ جاۋاپ بېرىپ: ئىسرائىلنىڭ لەشكەرگاھىدىن قېچىپ كەلدىم ـ دېدى. **4** داۋۇت ئۇنىڭدىن: ئىش قانداق بولدى؟ ماڭا دەپ بەرگىن، دېدى. ئۇ: خەلق جەڭدىن قاچتى، خەلقتىن بەك جىق كىشى سوقۇشتا ئۆلدى. ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتانمۇ ئۆلدى، ـ دېدى. **5** داۋۇت خەۋەر ئېلىپ كەلگەن يىگىتتىن: ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتاننىڭ ئۆلگىنىنى قانداق بىلدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. **6** ئۇنىڭغا خەۋەر بە رگەن يىگىت: مەن تاسادىپىي گىلبوئا تېغىغا چىققانىدىم، مانا ساۋۇل نەيزىگە يۆلىنىپ تۇرۇۋېتۋ، جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىقلار ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى قوغلاۋاتاتتى. **7** ئۇ كەينىگە قاراپ مېنى كۆرۈپ چاقىردى. مەن «مانا مەن»، دېدىم. **8** ئۇ: ئۆزۈڭ كىم بولىسەن، دەپ مەندىن سوروۋىدى، مەن ئامالەكلەردىنمەن، دېدىم. **9** ئۇ يەنە ماڭا: ئۈستۈمدە ئۆرۈپ مېنى ئۆلتۈرۈۋەتكىن؛ گەرچە جېنىم مەندە بولسىمۇ، مەن بەك ئازاپلىنىپ كېتىۋاتىمەن ـ دېدى. **10** شۇڭا مەن ئۇنىڭ ئۈستىدە ئۆرۈپ، ئۇنى ئۆلتۈردۇم، چۈنكى، ئۇ شۇ ھالدا يېقىلسىلا، تىرىك قالمايدىغانلىقىنى بىلەتتىم. ئاندىن بېشىدىكى تاجنى ۋە بىلىكىدىكى بىلەزۈكنى ئېلىپ مۇشۇ يەرگە خوجامغا ئېلىپ كەلدىم، ـ دېدى. **11** شۇئان داۋۇت ئۆز كىيىملىرىنى يىرتىپ، تىلما-تىلما قىلىۋەتتى؛ ئۇنىڭ بىلەن بولغان بارلىق ئادەملەرمۇ ھەم شۇنداق قىلدى. **12** ئۇلار ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتان ئۈچۈن، يەۋۇددەرگاھنىڭ خەلقى ئۈچۈن، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ جەمەتى ئۈچۈن ماتەم ئۈتۈپ ئاھ-زار كۆتۈرۈپ كەچكىچە روزا ئۇتتى؛ چۈنكى ئۇلار قىلىچ ئاستىدا يېقىلىپ قازا قىلغانىدى. **13** داۋۇت ئۇنىڭ ئۈزىگە خەۋەر بە رگەن يىگىتتىن: قەيەردىن سەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: مەن بىر ئامالەك مۇساپىرنىڭ ئوغلىمەن ـ دېدى. **14** داۋۇت ئۇنىڭغا: سەن قانداقۇ پەۋۇددەرگاھنىڭ مەسىھ قىلغىنىغا ھالاك قىلىشقا قولۇڭنى سوزۇشتىن قورقمىدىڭ؟ ـ دېدى. **15** ئاندىن داۋۇت ئۆز غۇلامىلىردىن بىرىنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ۋىياققا كەل، ئۇنىڭغا ئېتىلىپ بېرىپ، ئۇنى ئۆلتۈرگىن ـ دەپ ۋېرىۋدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنى ئۆرۈۋىدى، [ئامالەك] ئۆلدى. **16** داۋۇت ئۇنىڭغا: قان قەرزىڭ بېشىڭغا چۈشسۇن! چۈنكى ئۆز ئاغزىڭ پەۋۇددەرگاھنىڭ مەسىھ قىلغىنىنى ئۆلتۈرگىنىگە گۇۋاھلىق بېرىپ ئەيىبلىدى، ـ دېدى. **17** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتان ئۈچۈن ماتەم ئۈتۈپ مۇناداق بىر نەزمە ئوقۇدى **18** (ئۇ «ئوقيا» دەپ ئاتالغان بۇ نەزمىنى پۈتكۈل يەھۇدا خەلقىگە ئۆگىتىشكىلار، دەپ ۋېرىۋدى. دەرۋەقە ئۇ «ياشار» دېگەن كىتابنا پۈتۈلگەنىدى): ـ **19** ـ ئى ئىسرائىل، سېنىڭ گۈزەل ئەزىزلىرىڭ يۇقىرى جايلىرىڭدا قىرغىن بولۇپ ياتىدۇ! پالۋانلار شۇنداق دەھشەتلىك يېقىلدىغۇ!؟ **20** گات شەھىردە بۇ خەۋەرنى بەرمە گىلار، ئاشكىلوننىڭ كوچىلىرىدا ئۇنى ئېلان قىلما گىلار، فىلىستىينىڭ قىزلىرى شادلانمىسۇن، خەتىنسىزلەرنىڭ قىزلىرى تەنتەنە قىلمىسۇن! **21** ئى گىلبوئا تاغلىرى، ئۈستۈڭگىلارغا نە شەبنەم بولمىسۇن، نە يامغۇر چۈشمىسۇن، نە سىلەردە كۆتۈرۈلمە ھەدىيەلەر ئۈچۈن ھوسۇل بېرىدىغان ئېتىزلار يەنە كۆرۈنمىسۇن! چۈنكى ئۇ يەردە پالۋانلارنىڭ قالقىنى بۇلغاندى؛ ساۋۇلنىڭ قالقىنى ياغ بىلەن سۈرتىلمەيدىغان بولدى. **22** قىرىلدىغانلارنىڭ قېنىنى ۋە ئۆكەي، پالۋانلارنىڭ ھېنىدىكى يېغىنى چاپماي، يوناتاننىڭ ئوقياسى ھېچقاچان [جەڭدىن] يانغان ئەمەس، ساۋۇلنىڭ قىلىچى ھېچقاچان قىنىغا قايتقان ئەمەس. **23** ساۋۇل بىلەن يوناتان ھايات ۋاقتىدا سۆيۈملۈك ھەم يېقىملىق ئىدى، ئۇلار تۇلۇمىدىمۇ بىر-بىرىدىن ئايرىلمىدى؛ ئۇلار بۇركۈتلەردىن چاققان، شىرلاردىن كۈچلۈك ئىدى. **24** ئى ئىسرائىل قىزلىرى، ساۋۇل ئۈچۈن يىغلاگلار، ئۇ سىلەرنى بېزەپ قىزغۇچ كىيىملەرنى كىيدۈرۈپ، كىيىملىرىگلارنى تاللۇن زىبۇ-زىننەت بىلەن زىننەتلىگەنىدى. **25** پالۋانلار قەسكىن جەڭدە شۇنداق دەھشەتلىك يېقىلدىغۇ!؟ يوناتان يۇقىرى جايلىرىڭدا قىرغىن بولۇپ ياتىدۇ! **26** سەن ئۈچۈن ھەسرەتتە قالدىم، ئى ئىنىم يوناتان! ماڭا شۇنچە سۆيۈملۈك ئىدىڭ! ماڭا بولغان مۇھەببىتىڭ قالتىس ئىدى، ھەتتا قىز-ئايالارنىڭ مۇھەببىتىدىن ئارتۇق ئىدى. **27** پالۋانلار شۇنداق دەھشەتلىك يېقىلدىغۇ! جەڭ قوراللىرى شۇنداق دەھشەتلىك ۋەيران قىلىنىدىغۇ!»

2 ئاندىن كېيىن داۋۇت پەۋۇددەرگاھىدىن يول سوراپ: يەھۇدا شەھەرلىرىنىڭ بىرىگە چىقايمۇ؟ دېدى، پەۋۇددەرگار ئۇنىڭغا: ـ چىققىن، دېدى. داۋۇت، نە گە چىقاي؟ ـ دەپ سوروۋىدى، ئۇ: ھىبرونغا چىققىن ـ دېدى. **2** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئىككى ئايالى بىلەن، يەنى يىزرەئەللىك ئاھىنوئام ۋە ئەسلى كارمەللىك نابالنىڭ ئايالى بولغان ئابىگائىل بىلەن ئۇ يەر گە چىقتى. **3** داۋۇت ئۇنىڭ بىلەن بە رگە بولغان ئادەملەرنىڭ ھەرىرىنى ھەم ئۇلارنىڭ ھەرىرى ئۆز ئۆيىدىكىلەرنى ئۇ يە رگە ئېلىپ چىقتى؛ ئۇلار ھىبرونىنىڭ شەھەرلىرىدە ئولتۇراقلاشتى. **4** يەھۇدانىڭ ئادەملىرىمۇ ئۇ يە رگە كېلىپ داۋۇتنى يەھۇدا جەمەتىگە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلدى. داۋۇتقا ساۋۇلنى دەپنە قىلغانلار يابەش-گىلئادتىكىلەر، دەپ خەۋەر بېرىلدى؛ **5** داۋۇت يابەش-گىلئادتىكىلە رگە ئەلچىلەر ئەۋەتىپ ئۇلارغا: ـ «خوجاگلار بولغان ساۋۇلغا شۇنداق ياخشىلىق قىلىپ، ئۇنى دەپنە قىلغىنىگلار ئۈچۈن پەۋۇددەرگار سىلە رگە بەخت-بەركەت ئاتا قىلغاي. **6** پەۋۇددەرگار سىلە رگىمۇ مېھرىبانلىق ۋە تۈز ۋاپالىقنى كۆرسەتكەي؛ سىلەر بۇنداق قىلغىنىگلار ئۈچۈن مەنمۇ بۇ ياخشىلىقگلارنى سىلە رگە قايتۇرىمەن. **7** ئەمدى ھازىر غەيرەتلىك بولۇڭلار، چۈنكى خوجاگلار ساۋۇل ئۆلدى، يەھۇدا جەمەتى مېنى مەسىھ قىلىپ، ئۆزلىرىگە پادىشاھ قىلدى» ـ دەپ خەۋەر يەتكۈزدى. **8** ئەمما ساۋۇلنىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر ساۋۇلنىڭ ئۆغلى ئىشبوشەتنى ماھانائىمغا ئېلىپ بېرىپ، **9** ئۇنى گىلئىادقا، گەشۇرىيلارغا، يىزرەئەلگە، ئەفرائىمغا، بىنيامىنغا ۋە ئىشنداقلا پۈتكۈل ئىسرائىلغا پادىشاھ قىلدى. **10** ساۋۇلنىڭ ئوغلى ئىشبوشەت پادىشاھ بولغاندا قىرىق ياشقا كە رگەنىدى. ئۇ ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. ھالبۇكى، يەھۇدا جەمەتى داۋۇتقا ئە گىشەتتى. **11** داۋۇتنىڭ ھىبرونىدا يەھۇدا جەمەتى ئۈستىدە سەلتەنەت قىلغان ۋاقتى يەتە يىل ئالتە ئاي بولدى. **12** [بىر كۈنى] نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر ساۋۇلنىڭ ئوغلى ئىشبوشەتنىڭ ئادەملىرى بىلەن ماھانائىمدىن چىقىپ گىبىئونغا باردى. **13** شۇ چاغدا زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب بىلەن داۋۇتنىڭ ئادەملىرى چىقىپ ئۇلار بىلەن گىبىئوندىكى كۆلنىڭ يېنىدا ئۇچراشتى. ئۇلاردىن بىر تەرەپ كۆلنىڭ ئۇ يېقىدا، يەنە بىر تەرەپ كۆلنىڭ بۇ يېقىدا ئولتۇردى. **14** ئابنەر يوئابقا: يىگىتلەر قوپۇپ ئالدىمىزدا ئېلىشىپ ئوينىسۇن ـ دېدى. يوئاب: قوپسۇن ـ دېدى. **15** ئۇلار بىكىتلىگەن سان ۋېچە بنيامىن بىلەن ساۋۇلنىڭ ئوغلى ئىشبوشەت تەرەپتىن ئون ئىككى كىشى ۋە داۋۇتنىڭ ئادەملىرىدىن ئون ئىككى كىشى چىقىپ ئوتتۇرىغا ئوتتى. **16** ئۇلار بىر-بىرىنىڭ بېشىنى قامالاللاپ ئۇتۇپ ھەربىرى رەقىبىنىڭ بىقىنىغا قىلىچى بىلەن سانجىشتى، ھەممىسى يېقىلىپ ئولدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەر «قىلىچ بىسلىرىنىڭ ئېتىزى» دەپ ئاتالدى، ئۇ گىبىئوندىدۇر. **17** ئۇ كۈندىكى بولغان سوقۇشۇش ئىنتايىن ئەشەددىي بولدى، ئابنەر بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى داۋۇتنىڭ ئادەملىرى تەرىپىدىن مەغلۇپ قىلىندى. **18** شۇ يەردە زەرۇئىيانىڭ ئوغۇللىرى يوئاب، ئابىشاي ۋە ئاساھەل دېگەن ئۈچەيلەن بار ئىدى. ئاساھەل خۇددى دالادىكى جەرەندەك چاققان ئىدى. **19** ئاساھەل ئابنەرنىڭ كەيدىن قوغلاپ يۈگۈردى، ئابنە رگە ئە گىشىپ ئوڭغا يا كى سولغا بۇرۇلماي تاپ بىسىپ قوغلىدى. **20** ئابنەر كەينىگە قاراپ: سەن ئاساھەلمۇسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ شۇنداق، مەن شۇ، دەپ جاۋاب بەردى. **21** ئابنەر ئۇنىڭغا: يا ئوڭغا يا سولغا بۇرۇلۇپ يىگىتلەرنىڭ بىرىگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنىڭ يارىغىنى ئۆز ئۈگىگە تارتىۋالغىن، دېدى. لېكىن ئاساھەل ئۇنى قوغلاشتىن بۇرۇلۇشقا ئۇنىمىدى. **22** ئابنەر ئاساھەلگە يەنە: مېنى ئەمدى قوغلىماي بۇرۇلۇپ كەتكىن؛ مەن سېنى نېمە دەپ ئۇرۇپ يېقىتقۇدە كەن؟ ئۇنداق قىلسام ئاكاڭ يوئابنىڭ ئالدىدا قانداقمۇ يۈزۈمنى كۆتۈرۈلەيمەن؟ ـ دېدى. **23** لېكىن ئاساھەل يەنىلا قوغلاشتىن توختىمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئابنەر نەيزىسىنىڭ ئۈتقۇچىنى ئۇنىڭ قورسىغىا تىقۋەتتى. نەيزە دۈمبىسىنى تەشىپ چىقتى؛ ئۇ شۇ يەردە يېقىلىپ ئولدى. شۇنداق بولدىكى، ئاساھەل يېقىلىپ ئولگەن يە رگە ھازىر كېلىدىغان ھەربىر كىشىلەر ئۇ يەردە توختاپ قالدۇ. **24** شۇنىڭ بىلەن يوئاب بىلەن ئابىشاي ئابنەرنى قوغلاشتى. كۈن پاتقاندا ئۇلار گىبىئونىنىڭ چۆلىگە ماڭىدىغان يولنىڭ بويىغا، گىئاھ يېزىسىنىڭ ئۆدۈلىدىكى ئامماھ ئېدىرلىقىغا يېتىپ كەلدى؛ **25** بنيامىنلار بولسا ئابنەرنىڭ كەينىدە قوشۇنەدەك سەپ بولۇپ، بىر دۆڭ ئۈپىسىگە چىقىپ ئولدى. **26** ئابنەر يوئابنى چاقىرىپ: قىلىچ دائىم ئادەملەرنى يەپ ئۇرۇشنى كېرە كمۇ؟ بۇ ئىشلارنىڭ ئاقىۋىتى پەقەت ئۈچ-ئادەۋەتىن ئىبارەت بولىدىغانلىقىنى بىلمەمسەن؟ سەن قاچانغىچە خەلقلە رگە: «قېرىنداشلىرىگلارنى قوغلاشتىن توختا گلار» دەپ ۋېرىۋمايي تۇرۇۋېرىسەن؟ **27** يوئاب: خۇدانىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئە گەر سەن مۇشۇ سۆزنى قىلمىغان بولساڭ، كوپچىلىكنىڭ ھېچبىرى قېرىنداشلىرىنى قوغلاشتىن ئە تىگەنگىچىمۇ يانمايتتى ـ دېدى. **28** يوئاب بىلەن يوئاب كاناي چالدى؛ ھەمە [يەھۇدالار] شۇئان توختىدى ۋە قايتا ئىسرائىلنى قوغلىمىدى، ئۇلار بىلەن قايتا جەڭ قىلىشمىدى. **29** ئابنەر بىلەن ئادەملىرى بولسا كېچىچە مېڭىپ، ئارابام ئۈزلە گىلىكدىن چىقىپ، ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ بىترون دېگەن پۈتكۈل يۇرتنى كېزىپ ئۆتۈپ، ماھانائىمغا يېتىپ كەلدى. **30** يوئاب ئابنەرنى قوغلاشتىن يېنىپ بارلىق ئادەملەرنى جەم

قىلدى. ئاساھەلدىن باشقا داۋۇتنىڭ غۇلاملىرىدىن ئون توققۇز ئادەم يوق چىقتى؛ 31 لېكىن داۋۇتنىڭ ئادەملىرى بىنيامىنلاردىن ۋە ئابنەرنىڭ ئادەملىرىدىن ئۈچ يۈز ئاتمىش كىشىنى تۇرۇپ تۇلتۇرۇۋەندى. 32 ئۇلار ئاساھەلنى ئېلىپ بەيت-لەھەمدە تۇرۇتىسىنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلدى؛ ئاندىن يوئاب بىلەن ئادەملىرى كېچىچە مېڭىپ، تاڭ ئاتقاندا ھېبرونغا يېتىپ كەلدى.

3 ھالبۇكى، ساۋۇلنىڭ جەمەتى بىلەن داۋۇتنىڭ جەمەتى ئوتتۇرىسىدىكى جەڭ تۈرۈن ۋاقىتقىچە داۋاملاشتى، داۋۇتنىڭ جەمەتى بارغانسېرى كۈچەيدى، لېكىن ساۋۇلنىڭ جەمەتى بارغانسېرى ئاجىزلاشماقتا ئىدى. 2 ھېبروندا داۋۇت بىر قانچە ئوغۇلۇق بولدى، ئۆتنىڭ تۇنجىسى ئامنون بولۇپ، يىزرەئەللىك ئاھىنوئامدىن تۇغۇلدى؛ 3 ئىككىنچىسى كىلىئاب بولۇپ كارمەللىك نابالنىڭ ئايالى بولغان ئابىگائىلدىن تۇغۇلدى. ئۈچىنچىسى ئابشالوم ئىدى. ئۇ گەشورنىڭ پادىشاھى تالماينىڭ قىزى مائاكاھدىن تۇغۇلغانىدى؛ 4 تۆتىنچىسى ئادونىيا بولۇپ ھاگگىتتىن تۇغۇلغان ئىدى. بەشىنچىسى شەفاتىيا بولۇپ ئابىتالدىن تۇغۇلغان ئىدى. 5 ئالتىنچىسى يىترئام بولۇپ داۋۇتنىڭ ئايالى ئەگلاھدىن تۇغۇلدى. داۋۇتنىڭ بۇ ئالتە ئوغلىنىڭ ھەممىسى ھېبروندا تۇغۇلدى. 6 ساۋۇلنىڭ جەمەتى بىلەن داۋۇتنىڭ جەمەتى ئوتتۇرىسىدىكى جەڭ داۋاملىدا، ئابنەر ساۋۇلنىڭ جەمەتىدە تۇرۇ ھوققۇنى كۈچەيتتى. 7 ئەمدى ساۋۇلنىڭ بىر كىنىزىكى بار ئىدى؛ ئۇ ئاياھنىڭ قىزى بولۇپ، ئىسمى رىزپاھ ئىدى. بىر كۈنى ئىشبوشەت ئابنەر رگە: نېمىشقا ئاتامنىڭ كېنىزىكى بىلەن بىللە بولدۇڭ؟ ـ دېدى. 8 ئابنەر ئىشبوشەتنىڭ بۇ سۆزلىرىگە ئىنتايىن ئاچچىقلىنىپ مۇنداق دېدى: ـ «مەن يۇگۇنكى كۈندىمۇ ئاتاڭ ساۋۇلنىڭ جەمەتىگە، ئۇنىڭ تۇرۇق-تۇغقانلىرىغا ۋە دوستلىرىغا مېھرىبانلىق كۆرسىتىپ، سېنى داۋۇتنىڭ قولىغا تاپشۇرمىغان تۇرسام، مېنى يەھۇداغا تەۋە بىر ئىتنىڭ بېشىدەك كۆرۈپ، يۇگۇن بۇ خوتۇن ئۈچۈن مېنى گۇناھقا پۈرۈماچقىمۇسەن؟ 9 مەن پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇتقا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغىنىدەك قىلمىسام خۇدا مەنكى ئابنەرنى قاتتىق تۇرسۇن ۋە ئۇنىڭدىن ئارتۇق تۇرسۇن! 10 ـ يەنى، پادىشاھلىقنى ساۋۇلنىڭ جەمەتىدىن يۆتكەپ، داۋۇتنىڭ تەختىنى داندن بەئەر-شىباغىچە پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن يەھۇدانىڭ ئۈستىگە تىكلىمىسەم!». 11 ئىشبوشەت ئابنەردىن قورقۇپ، ئۇنىڭغا جاۋابەن بىر ئېغىز سۆز قىلىشقىمۇ جۈرئەت قىلالمىدى. 12 ئابنەر بولسا ئۆزى ئۈچۈن ئەلچىلەرنى داۋۇتنىڭ قېشىغا ماڭدۇرۇپ ئۇنىڭغا: زېمىن كىمنىكى؟ مەن بىلەن ئەھدە تۈزگىن، مېنىڭ قولۇم سېنىڭ ئەرىبكىدە بولۇپ، پۈتكۈل ئىسرائىلنى ساڭا مايىل قىلىمەن ـ دېدى. 13 داۋۇت جاۋاب بېرىپ: ـ بولىدۇ، مەن سەن بىلەن ئەھدە قىلاي. پەقەت بىرلا ئىشنى تەلەپ قىلاي؛ مېنىڭ قېشىمغا كەلگەندە ساۋۇلنىڭ قىزى مىقالنى ئېلىپ كەلمىسەڭ، يۈزۈمنى كۆرەلمەيسەن، دېدى. 14 ئاندىن داۋۇت ئىشبوشەتنىڭ قېشىغا ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ: مەن بىر يۈز فىلىستىينىڭ خەتنىلىكى بەدىلى بىلەن ئالغان ئايالىم مىقالنى ماڭا قايتۇرۇپ بەرگىن ـ دېدى. 15 ئىشبوشەت ئادەم ئەۋەتىپ مىقالنى ئۆنىڭ ئېرىدىن، يەنى لائىشنىڭ ئوغلى پالتىيەلدىن ئېلىپ كەلدى. 16 لېكىن ئۆنىڭ ئېرى باخۇرىمغىچە ئۆنىڭ كەينىدىن يېغلىغان پېتى ئەگىشىپ ماڭدى. ئاخىر بېرىپ ئابنەر ئۇنىڭغا: ـ يېنىپ كەتكىن، دېدىمۇ، ئۇ قايتىپ كەتتى. 17 ئەمدى ئابنەر ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىغا: سىلەر بۇرۇن داۋۇت ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولسۇن، دېگەن ئارزۇ-ئىستەكتە بولدۇڭلار. 18 ئەمدى ھازىر ھەرىكەت قىلىڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار داۋۇت توغرىسىدا: ـ قۇل-بەندەم داۋۇتنىڭ قولى بىلەن ئىسرائىل خەلقىمنى فىلىستىيەلىرنىڭ قولىدىن، شۇنداقلا بارلىق دۈشمەنلىرىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىمەن، ـ دېگەنىدى. 19 ئابنەر يەنە بىنيامىنلارنىڭ قۇلىقىغىمۇ مۇشۇ سۆزلەرنى ئېيتتى. ئاندىن ئىسرائىل بىلەن بىنيامىننىڭ پۈتكۈل جەمەتىنىڭ ئارزۇ-ئىستەكلىرىنى داۋۇتنىڭ قۇلىقىغا ئېيتىشقا ھېبرونغا باردى. 20 شۇنداق قىلىپ ئابنەر يىگىرمە ئادەمنىڭ ھەمراھلىقىدا ھېبرونغا داۋۇتنىڭ قېشىغا كەلگەندە داۋۇت ئابنەر ۋە ئۇنىڭ ئادەملىرىگە بىر زىياپەت تەييارلىدى. 21 ئابنەر داۋۇتقا: مەن قوزغىلىپ پۈتكۈل ئىسرائىلنى خوجام پادىشاھنىڭ ئالدىغا جەم قىلاي، ئۇلار سېنىڭ بىلەن ئەھدە قىلىشسۇن، ئاندىن سەن ئۆز كۆڭلۈڭ خالىغانىنىڭ بارلىقى ئۈستىدىن سەلتەنەت قىلالايدىغان بولىسەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئابنەرنى يولغا سېلىپ قويدى، ئۇ تامان-ئېسەن قايتىپ كەتتى. 22 مانا، شۇ ئەسنادا داۋۇتنىڭ ئادەملىرى بىلەن يوئاب بىر يەرگە ھۇجۇم قىلىپ نۇرغۇن ئولجا ئېلىپ قايتىپ كەلدى. لېكىن ئابنەر شۇ چاغدا ھېبروندا داۋۇتنىڭ قېشىدا يوق ئىدى؛ چۈنكى داۋۇتنىڭ ئۆزىنىڭ قويۇشى بىلەن تامان-ئېسەن قايتىپ كەتكەنىدى. 23 يوئاب ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان پۈتكۈل قوشۇن يېتىپ كەلگەندە، خەلق ئۇنىڭغا: نەرىنىڭ ئوغلى ئابنەر پادىشاھنىڭ قېشىغا كەلدى، پادىشاھ ئۇنى يولغا سېلىپ ئۇ تامان-ئېسەن قايتىپ كەتتى ـ دېدى. 24 ئاندىن يوئاب پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ: بۇ سېنىڭ نېمە قىلغىنىڭ؟! مانا، ئابنەر قېشىڭغا كەپتۇ! نېمىشقا ئۇنى يولغا سېلىپ قويدۇڭ؟ ئۇ ھازىر كېتىپتۇ! 25 سەن نەرنىڭ ئوغلى ئابنەرنى بىلىسەنغۇ! ئۇنىڭ كېلىشى جەزمەن سېنى ئالداش ئۈچۈن، سېنىڭ چىقىپ-كىرىدىغان يولۇڭنى، شۇنداقلا بارلىق ئىش-پائالىيىتىڭنى بىلۈپلىش ئۈچۈندۇر ـ دېدى. 26 يوئاب داۋۇتنىڭ قېشىدىن چىقىشى بىلەن ئۇ خەۋەرچىلەرنى ئابنەرنىڭ كەينىدىن ماڭدۇردى. ئۇلار ئۇنى سىراھ قۇدۇقىنىڭ يېنىدىن ياندۇرۇپ ئېلىپ كەلدى، لېكىن داۋۇت بۇ ئىشتىن بىخەۋەر ئىدى. 27 ئابنەر ھېبرونغا يېنىپ كەلگەندە يوئاب ئۇنى شەھەر قوۋۇقىدا ئۆچۈرتىپ، «ساڭا دەيدىغان مەخپىي سۆزۈڭ بار ئىدى» دەپ ئۇنى بىر چەتكە ئەكىلىپ ئۇ يەردە ئىنىسى ئاساھەلنىڭ قان قىساسىنى ئېلىش ئۈچۈن قورسىقىغا پىچاق سالدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلدى. 28 كېيىن، داۋۇت بۇ ئىشنى ئاڭلاپ: مەن ۋە پادىشاھلىقىم پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا نەرنىڭ ئوغلى ئابنەرنىڭ ئاققان قېنى ئۈچۈن مەڭگۈ بىگۇناھدۇرمىز؛ 29 [ئۇنىڭ قېنىنى ئاققۇزۇش] گۇناھى يوئابنىڭ بېشىغا ۋە ئاتىسىنىڭ جەمەتىنىڭ بېشىغا قاينام بولۇپ چۈشسۇن؛ يوئابنىڭ ئائىلىسىدىن ئاقا يارا كېسىلى، ياكى ماخاۋ كېسىلى، ياكى ھاسىغا تايانغۇچى، قىلىچتىن ئۆلگۈچى ياكى ئاش-تۇلۇكسىزلەر ئۆكسۈمىسۇن! ـ دېدى. 30 شۇنداق قىلىپ، ئابنەر گىبئوندىكى جەڭدە ئۇلارنىڭ ئىنىسى ئاساھەلنى ئۆلتۈرگىنى ئۈچۈن، يوئاب بىلەن ئىنىسى ئابىشاي ئۇنى ئۆلتۈردى. 31 داۋۇت يوئابقا ۋە ئۇنىڭغا ئە گەشكىن بارلىق خەلققە: كىيىملىرىڭلارنى يىرتىڭلار! بوز كىيىم كىيىڭلار! ئابنەرنىڭ [مېيىتى] ئالدىدا ماتەم تۇتۇڭلار! دېدى. داۋۇت پادىشاھ [ئابنەرنىڭ] جىنازىسىنىڭ كەينىدىن ماڭدى. 32 ئۇلار ئابنەرنى ھېبروندا دەپنە قىلدى، پادىشاھ ئابنەرنىڭ قەبرىسىنىڭ يېنىدا ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ يىغلىدى، خەلقنىڭ ھەممىسىمۇ يىغلاشتى. 33 پادىشاھ ئابنەر ئۈچۈن مەرسىيە ئوقۇپ: ـ «ئابنەرنىڭ ئەخمەقتەك ئۆلگىنى ئوخشىمۇ؟ 34 قوللىرىڭ باغلانغلىق بولمىسۇ، پۇتلۇرۇڭ ئىشكەللىك بولمىسۇ، لېكىن سەن كىشىلەرنىڭ رەزىللەرنىڭ قولىدا يىقىلغىنىدەك، يىقىلىپ ئۆلگەنسەن!» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلقىنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ئۈچۈن يەنە يىغلاشتى. 35 ئاندىن بارلىق خەلق داۋۇتنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا كۈن پاتقۇچە تاماق يېيىشنى ئوتۇندى. ئەمما داۋۇت قەسەم ئىچىپ: مەن كۈن پاتماستا يا نان يا باشقا ھەرقاندا نەرسىنى ئېتىسام، خۇدا مېنى ئۇرسۇن يا كى ئۇنىڭدىن ئارتۇق جازالىسۇن، ـ دېدى. 36 بارلىق خەلق بۇنى بىلىپ، بۇ ئىشتىن رازى بولدى؛ ئەمەلىيەتتە پادىشاھ قىلغان ھەربىر ئىش بارلىق خەلقنى رازى قىلاتتى. 37 شۇنىڭ بىلەن بارلىق خەلق، شۇنداقلا پۈتكۈل ئىسرائىل شۇ كۈنى نەرنىڭ ئوغلى ئابنەرنىڭ ئۆلتۈرۈلىشىنىڭ پادىشاھنىڭ كۆرسەتمىسى ئەمەسلىكىنى بىلىپ يەتتى. 38 پادىشاھ ئۆز خىزمەتكارلىرىغا: بىلەمسىلەر؟ بۇگۈن ئىسرائىلدا بىر سەردار، ئۇلۇغ بىر زات يىقىلدى! 39 گەرچە مەن مەسىھ قىلىنىپ پادىشاھ تىكەنگەن بولسامۇ، مەن ئاجىز بىر بەندىمەن. بۇ ئادەملەر، يەنى زەرۇئىيانىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ۋەھشىيلىكىنى مەن كۆتۈرەلمىگۈدەكمەن؛ پەرۋەردىگار رەزىللىك قىلغۇچىنىڭ رەزىللىكىنى ئۆز بېشىغا قايتۇرسۇن! ـ دېدى.

4 ساۋۇلنىڭ ئوغلى ئابنەرنىڭ ھېبروندا ئۆلگىنىنى ئاڭلىغاندا قولى بوشىشىپ كەتتى، بارلىق ئىسرائىل دەككە-دۇككىگە چۈشتى. 2 ساۋۇلنىڭ ئوغلىنىڭ قوشۇننىڭ ئالدىن يۈرەر قىسمىدا ئىككى سەرداری بولۇپ، بىرىنىڭ ئىسمى باۋاناھ، يەنە بىرىنىڭ ئىسمى رەكاب ئىدى. ئۇلار بىنيامىن قەبىلىسىدىن بولغان بەئەروتلۇق رىممونىنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى (چۈنكى بەئەروت بىنيامىن قەبىلىسىگە تەۋە ھېسابلىناتتى؛ 3 لېكىن بەئەروتلۇقلار گىتتائىمغا قېچىپ بېرىپ ئۇ يەردە بۇ كۈنگىچە مۇساپىردەك ياشاۋاتىدۇ). 4 ساۋۇلنىڭ ئوغلى يوناتاننىڭ بىر ئوغلى بولۇپ، پۇتى ئاقساق ئىدى. ساۋۇل بىلەن يوناتاننىڭ ئۆلگەنلىكى توغرىسىدا خەۋەر يىزرەئەلگە يەتكەندە، ئۇ بەش ياشقا كىرگەن ئىدى. ئىنىك تانسىى ئۇنى ئېلىپ قاچتى؛ لېكىن شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئالدىراپ يۈگۈر رگەچكە، بالا چۈشۈپ كېتىپ، ئاقساق بولۇپ قالغانىدى. ئۇنىڭ ئىسمى مەفىبوشەت ئىدى. 5 ئەمدى بىر كۈنى بەئەروتلۇق رىممونىنىڭ ئوغۇللىرى رەكاب بىلەن باۋاناھ چىكتى چۈش ۋاقتىدا ئىشبوشەتنىڭ ئۆيىگە باردى. ئىشبوشەت چۈشلۈك ئۇيقۇدا تۇخلاۋاتقانىدى. 6 ئۇلار بۇغداي ئالماز دېگەننى باھانە قىلىپ، ئۇيىنىڭ ئىچكىرىگە كىرىپ، ئىشبوشەتنىڭ قورسىقىغا [پىچاق] سانجىدى. ئاندىن رەكاب ۋە باۋاناھ قېچىپ كەتتى 7 (ئۇلار ئىشبوشەت ھۇجرىسىدا كارۋاتىدا ياتقىنىدا، ئۇيگە كىرىپ، ئۇنى ئۆلتۈرۈپ كەتكەنىدى). ئۇلار ئۇنىڭ كاللىسىنى كېسىپ، ئاندىن كاللىسىنى ئېلىپ كېچىچە ئارابا تۈزىلە گىلگىدىن مېڭىپ ئوتتى. 8 ئۇلار ئىشبوشەتنىڭ كاللىسىنى ھېبرونغا، داۋۇتنىڭ قېشىغا ئېلىپ بېرىپ، پادىشاھقا: مانا، بۇ جانابلىرىنىڭ جىنىنى ئىزدىگەن دۈشمەنلىرى ساۋۇلنىڭ ئوغلى ئىشبوشەتنىڭ كاللىسى! بۇگۈن بەرەۋەردىگار غوجام پادىشاھنى ساۋۇل بىلەن نەسىلدىن ئىنتىقام ئېلىشقا مۇيەسسەر قىلدى ـ دېدى. 9 داۋۇت بەئەروتلۇق رىممونىنىڭ ئوغۇللىرى رەكاب بىلەن ئىنىسى باۋاناھقا: مېنى بارلىق قىينچىلىقلاردىن قۇتقۇزغان پەرۋەردىگارنىڭ ھايات

بىلەن قەسەم قىلمەنكى، 10 بۇرۇن بىرسى داۋۇتقا خۇش خەۋەر ئېلىپ كەلدىم، دەپ ئۇيلاپ، ماكاڭ ـ مانا، ساۋۇل تۇلدى، دەپ كەلگەندە، مەن ئۇنى ئېلىپ زىكلاگا ئولتۇرۇۋۇەتتىم. بەرھەق، مانا بۇ ئۇنىڭ يەتكۈزگەن خەۋىرىنىڭ مۇكاپاتى بولغانىدى! 11 ئەمدى مەن شۇنداق قىلغان يەردە، رەزىل ئادەملەر تۆز ئويىدە ئورۇندا ياتقان بىر ھەققانىي كىشىنى ئولتۇرگەن بولسا، مەن ئېمە قىلاي؟! ئۇنىڭ ئاققان قان قەرزىنى سىلەرنىڭ قولۇڭلاردىن ئېلىپ، سىلەرنى يەر يۈزىدىن يوقاتمامدىم؟ ـ دېدى. 12 داۋۇت غولامىلىرىغا ئېيرۇق قىلىۋىدى، ئۇلار بۇلارنى قەتل قىلدى. ئۇلارنىڭ قول-پۇتلىرىنى كېسىپ، ئۇلارنى ھېبروندىكى كۆلنىڭ يىنىدا ئېسىپ قويدى؛ لېكىن ئۇلار ئىشبوشەتنىڭ بېشىنى ئېلىپ ھېبروندا ئابنەرنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلدى.

5 ئاندىن كېيىن ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلىلىرى ھېبرونغا داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ: قارىسىلا، بىز تۆزلىرىنىڭ ئەت-سۆڭەك كلىرىدۇرمىز! 2 بۇرۇن ساۋۇل بىزنىڭ ئۈستىمىزدە سەلتەنەت قىلغاندىمۇ ئىسرائىل خەلقىگە جەنگگە چىقىپ-كىرىشكە يولباشچى بولغان تۆزلىرى ئىدىلا؛ يەۋەردىگار سىلىگە: سەن مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىلنىڭ پادىچىسى بولۇپ، ئۇلارنى باقىسەن، ئىسرائىلنىڭ ئەمىرى بولىسەن، دېگەنىدى ـ دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى ھېبرونغا پادىشاھنىڭ قېشىغا كەلدى؛ داۋۇت پادىشاھ ھېبروندا، يەۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇلار بىلەن ئەھدە تۈزۈشتى. ئاندىن ئۇلار داۋۇتنى ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلدى. 4 داۋۇت پادىشاھ بولغاندا ئوتتۇز ياشقا كىرگەن بولۇپ، قىرىق يىل سەلتەنەت قىلدى. 5 ئۇ ھېبروندا يەھۇدانىڭ ئۈستىدە يەتتە يىل ئالتە ئاي سەلتەنەت قىلىپ، يېرۇسالېمدا پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن يەھۇدانىڭ ئۈستىدە ئوتتۇز ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. 6 پادىشاھ ئۆز ئادەملىرى بىلەن يېرۇسالېمغا چىقىپ، شۇ زېمىندا ئولتۇرغان يەبۇسىيلار بىلەن جەڭ قىلغىلى باردى. ئۇلار داۋۇتقا: سەن بۇ يەر گە كىرەلمەيسەن، بەلكى ھەتتا كورلار بىلەن ئاقساقلار سېنى چېكىنىۋىردۇ! ـ دېدى. چۈنكى ئۇلار: «داۋۇت بۇ يەر گە قەتئىي كىرەلمەيدۇ»، دەپ ئويلايتى. 7 لېكىن داۋۇت زىئون قورغىنىنى ئالدى (بۇ يەر داۋۇتنىڭ شەھىرى دەپ ئاتىلىدۇ). 8 داۋۇت ئۆ كۈنى: كىمكى يەبۇسىيلارنى ئۇراي دېسە سۇئۆگۈچ بىلەن چىقىشى كېرەك، ئاندىن ئۇ داۋۇت قىن-قىنىدىن ئۆچ كۆرىدىغان بۇ كور، ئاقساقلار بىلەن [ھېسابلىشالايدۇ]، دېدى. شۇنىڭ بىلەن «كورلار يا ئاقساقلار ۋېگە كىرمىسۇن» دەيدىغان ماقال پەيدا بولدى. 9 شۇنداق قىلىپ داۋۇت قورغاندا ئۇردى ۋە ئۇ يەرنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دەپ ئاتىدى. داۋۇت شەھەرنىڭ ئەترابىغا مىللودىن تارتىپ ئىچ تەرەپكىچە ئىمارەت سالدى. 10 داۋۇت بارغانسېرى قۇدرەت تاپتى؛ ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. 11 تۇرنىڭ پادىشاھى ھىرام داۋۇتنىڭ قېشىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى ۋە ئۇلار بىلەن قوشۇپ، كېدىر ياغاچلىرى، ياغاچچىلار ۋە تاشچىلارنى ئەۋەتتى؛ ئۇلار داۋۇت ئۈچۈن بىر ئوردا ياساپ بەردى. 12 داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنى ئىسرائىلغا پادىشاھ تىكلەپ، ئۆز خەلقى ئىسرائىل ئۈچۈن ئۆزىنىڭ پادىشاھلىقىنى گۈللەندۈرگەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. 13 داۋۇت ھېبروندىن كەلگەندىن كېيىن يېرۇسالېمدىن يەنە ئايالىلارنى ۋە كېنىزە كلەرنى ئالدى؛ شۇنىڭ بىلەن داۋۇتقا يەنە كۆپ ئوغۇل-قىزلار تۇغۇلدى. 14 يېرۇسالېمدا ئۇنىڭدىن تۇغۇلغانلارنىڭ ئىسىملىرى مانا مۇنداق ئىدى: شامۇئا، شوباب، ناتان، سۇلايمان، 15 ئىبھار، ئېلىشۇئا، نەفەگ، يافىيا، 16 ئېلىشاما، ئېلىئادا ۋە ئېلىفەلەت. 17 فىلىستىيلەر داۋۇتنىڭ ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا مەسىھلەنگىنىنى ئاڭلىغاندا، ئۇلار ھەممىسى داۋۇتنى ئۈتقىلى چىقتى، داۋۇت بۇنى ئاڭلاپلا، قورغانغا چۈشتى. 18 فىلىستىيلەر كېلىپ «رەفايىم جىلغىسى»دا يېيىلىپ ئوردى، 19 داۋۇت پەرۋەردىگاردىن يول سوراپ: فىلىستىيلە رگە قارشى ئاتلىنايمۇ؟ ئۇلارنى قولۇمغا تاپشۇرارسەنمۇ؟ ـ دېدى. پەرۋەردىگار داۋۇتقا: چىققىن! چۈنكى، مەن فىلىستىيلەرنى جەزمەن قولۇڭگىنا تاپشۇرىمەن ـ دېدى. 20 ئۇ ۋاقىتتا داۋۇت باۋئال-پەرازىمغا باردى. ئۇ يەردە داۋۇت ئۇلارنى تارمار قىلدى. ئۇ: ـ «پەرۋەردىگار مېنىڭ ئالدىمدا دۈشمەنلىرىم ئۈستىگە خۇددى كەلكۈن يارنى ئېلىپ كەتكەندەك يۈسۈپ كىردى» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەرنى «باۋئال-پەرازىم» دەپ ئاتىدى. 21 فىلىستىيلەر ئۇ يەردە ئۆز مەبۇدلىرىنى تاشلاپ كەتتى؛ داۋۇت بىلەن ئادەملىرى ئۇلارنى ئېلىپ كەتتى. 22 ئەمدى فىلىستىيلەر يەنە چىقىپ «رەفايىم جىلغىسى»دا يېيىلىپ ئوردى. 23 داۋۇت پەرۋەردىگاردىن يول سوردى. پەرۋەردىگار: سەن ئۇ يەر گە چىقماي، بەلكى ئۇلارنىڭ كەينىدىن ئايلىنىپ ئۆتۈپ ئۈجمە دەرەخلىرىنىڭ ئۈدۈلىدىن ھۇجۇم قىلغىن ـ دېدى، 24 شۇنداق بولىدۇكى، سەن ئۈجمە دەرەخلىكىنىڭ ئۈستىدىن ئايىغ تىۋىشنى ئاڭلىشىڭ بىلەنلا دەرھال ئاتلان؛ چۈنكى شۇ تاپتا پەرۋەردىگار فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇنىغا ھۇجۇمغا چىققان بولىدۇ، ـ دېدى. 25 داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا ئەمر قىلغىنىدەك قىلىپ، فىلىستىيلەرنى گىبئىئوندىن گەزە رگىچە قوغلاپ قەردى.

6 داۋۇت ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدىن بارلىق سەرخىل ئادەملەرنى يىغىۋىدى، يۈلار ئوتتۇز مىڭ چىقتى. 2 ئاندىن داۋۇت ۋە ئۇنىڭغا ئە گەشكەنلەرنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يۈتكەپ كېلىش ئۈچۈن يەھۇدادىكى بائالاھغا چىقتى؛ ساندۇق [مۇقەددەس] نام بىلەن، يەنى كېرۇبلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرغۇچى ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئاتالغانىدى. 3 ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى د ۇگدە ۋە ئولتۇرۇشلۇق ئابنىنادابنىڭ ئۆيىدە يېڭى بىر ھارۇغا سېلىپ، ئۇنى شۇ يەردىن ئېلىپ چىقتى. ئابنىنادابنىڭ ئوغۇللىرى ئۇززاھ بىلەن ئاھىيو ئۇ يېڭى ھارۇنى ھەيدىدى. 4 ئۇلار ھارۇنى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى بىلەن د ۇگدە ئولتۇرۇشلۇق ئابنىنادابنىڭ ئۆيىدىن ئېلىپ چىقتى؛ ئاھىيو ئەھدە ساندۇقى بىلەن د ۇگدە 5 داۋۇت بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تەنتەنە قىلىپ كۈيلەر چىلتار، تەمبۇر، داپ، داقا-دۇمباق ۋە چاڭلار چېلىپ ئۈسسۈل ئويناتتى. 6 لېكىن ئۇلار ناكوننىڭ خامىنغا كەلگەندە، كالىلار ئالدىغا مۇدۇرەپ كەتكەنلىكى ئۈچۈن، ئۇززاھ قولىنى سوزۇپ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئوتۇۋالدى. 7 پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۇززاھقا قوزغالدى؛ ئۇ خاتا قىلغىنى ئۈچۈن، ئۇنى خۇدا شۇ يەردە ئۇردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇززاھ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ يېنىغا يېقىلىپ ئولدى. 8 لېكىن داۋۇت بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئۇززاھنىڭ تېنىنى بۇسكەنلىكىگە ئاچچىقلاندى ۋە ئۇ يەرنى «پەرەز-ئۇززاھ» دەپ ئاتىدى؛ ئۇ يەر بۈگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق ئاتىلىدۇ. 9 ئۇ كۈنى داۋۇت پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ: پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئۆزۈمىنىڭكىگە قايسى يول بىلەن ئە كېلەرمەن؟ ـ دېدى. 10 شۇنىڭ ئۈچۈن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى «داۋۇت شەھىرى» گە، ئۆزىنىڭكىگە يۈتكەشنى خالىمىدى؛ داۋۇت ئۇنى ئېلىپ يېرىپ، گاتلىق ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىدە قالدۇردى. 11 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى گاتلىق ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىدە ئۈچ ئاي ئۇردى؛ پەرۋەردىگار ئوبەد-ئېدوم ۋە ئۇنىڭ پۈتكۈل ئۆيىدىكىلەرنى بەركەتلىدى. 12 داۋۇت پادىشاھقا: ـ «پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئەھدە ساندۇقى ۋەجىدىن ئوبەد-ئېدوم ۋە ئۇنىڭ بارىنى بەركەتلىدى» دەپ ئېيتىلدى. شۇڭا داۋۇت خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىدىن ئېلىپ چىقىپ، خۇشلۇق بىلەن داۋۇتنىڭ شەھىرىگە ئېلىپ كەلدى. 13 پەرۋەردىگارنىڭ ساندۇقىنى كۆتۈرگەنلەر ئالتە قەدەم مېڭىپ، شۇنداق بولدىكى، ئۇ بىر بۇقا بىلەن بىر بورداق موزاينى قۇربانلىق قىلدى. 14 داۋۇت بولسا كاتاپ ئەفودنى كىيىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۆچىنىڭ بارچە ئۈسسۈل ئوينايتى؛ 15 داۋۇت بىلەن ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتى تەنتەنە قىلىپ ۋارقىرىشىپ، كاناي چېلىشىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ چىقۋاتاتتى. 16 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى داۋۇتنىڭ شەھىرىگە ئېلىپ كىرىلگىنىدە، ساۋۇلنىڭ قىزى مىقال دېرىزىدىن قاراپ، داۋۇت پادىشاھنىڭ سە كرەپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۈسسۈل ئوينىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنى ئۆز كۆڭلىدە مەنىسىمىدى. 17 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ كىرىپ، داۋۇت ئۇنىڭ ئۈچۈن تىكتۈ رگەن چېدىرنىڭ ئوتتۇرىسىدا قويدى. ئاندىن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كويدۇرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇندى. 18 داۋۇت كويدۇرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى كەلتۈرۈپ بولۇپ، خالايىققا ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بەخت-بەركەت تىلىدى. 19 ئۇ پۈتكۈل ئىسرائىل جاماەتىگە، ئەر بىلەن ئاياللارنىڭ ھەربىرىگە بىردىن قوتۇرماج، بىردىن خورما پوشكىلى ۋە بىردىن ئۈزۈم پوشكىلىنى تەقسىم قىلىپ بەردى. ئاندىن خەلقىنىڭ ھەربىرى ئۆز ئۆيىگە يېنىپ كەتتى. 20 داۋۇت ئۆز ئائىلىسىدىكىلەرنى مۇبارەك كەمىش ئۈچۈن يېنىپ كەلگەندە، ساۋۇلنىڭ قىزى مىقال ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىپ: بۈگۈن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۆزىنى شۇنچە شەرەپلىك كۆرسەتتىمۇ، قانداق؟ ئۇ خۇددى پەس بىر ئادەمنىڭ نومۇسسىزلاچە ئۆزىنى يالىڭاچلىغىنىغا ئوخشاش، خزمەتكارلىرىنىڭ دېدە كلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا ئۆزىنى يالىڭاچلىدى! 21 داۋۇت مىقالغا: ئۇنداق [شادلانغىنىم] پەرۋەردىگار ئالدىدا ئىدى. ئۇ ئاتاڭ ۋە ئۇنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ئۆرۈپ، مېنى پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى بولغان ئىسرائىل ئۈستىگە باشلاپچى قىلىپ تىكلىدى. شۇڭا مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۈسسۈل ئوينايمەن! 22 ئەمەلىيەتتە مەن ئۆزۈمنى تېخىمۇ تۆۋەنلەرگەن قىلىپ، ئۆز نەزىرىدە ئۆزۈم تۇۋەن بولۇشقا رازىمەن. لېكىن سەن ئېيتقان ئۇ دېدە كلەرنىڭ نەزىرىدە بولسا، ھۆرمەتكە سازاۋەر بولىمەن ـ دېدى. 23 ساۋۇلنىڭ قىزى مىقال بولسا، ئۇلىدىغان كۈنىگىچە بالا ئۇغىمىدى.

7 پادشاه تۆز ئوردىسدا تۇراتتى، پەرۋەردگار ئۇنىڭغا ئەتراپىدىكى بارلىق دۇشمەنلىردىن ئارام
بە رگەندىن كېيىن، **2** پادىشاھ ناتان پەيغەمبە رگە: مانا قارا، مەن كېدىر ياغىچىدىن ياسالغان ئۆيدە
ئولتۇرىمەن، لېكىن خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى بىر چېدىرنىڭ ئىچىدە تۇرۇۋاتىدۇ ـ دېدى. **3** ناتان
پادىشاھقا جاۋاپ بېرىپ: كۆڭۈلۈڭدە نېمە ئۇيلىغىنىڭ بولسا، شۇنى قىلغىن؛ چۈنكى پەرۋەردگار
سىنىڭ بىلەن بىللىدۇر ـ دېدى. **4** لېكىن كېچىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردگارنىڭ سۆزى
ناتانغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: **5** ـ بېرىپ قۇلۇم داۋۇتقا دېگىن: «پەرۋەردگار: ـ «سەن دەرۋەقە
ماڭا تۇرىدىغانغا ئوي سالماڭچىمۇسەن؟» ـ دەيدۇ. **6** ـ «مەن ئىسرائىللارنى مىسردىن چىقارغاندىن
تارتىپ، بۈ كۈنگىچە بىر ئۆيدە ئولتۇرمىدىم، بەلكى بىر چېدىرنى ماكان قىلىپ، كېزىپ يۈردۈم. **7**
مەن تۈزۈم بارلىق ئىسرائىللار بىلەن يۈرگەن ھەممە يەرلەردە، خەلقىم ئىسرائىلنى پادىچى بولۇپ
بېقىشقا تەمىر قىلغانلارغا، يەنى ئىسرائىلنىڭ ھەرقانداق قەبىلىسىنىڭ بىر [يېتەكچىسىگە]: نېمىشقا
ماڭا كېدىر ياغىچتىن بىر ئوي ياسىمايسىلەر؟ ـ دەپ باققانمۇ؟ **8** ئەمدى قۇلۇم داۋۇتقا مۇنداق
دېگىن: ـ ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردگار: ـ سېنى خەلقىم ئىسرائىلغا
باشلامچى قىلىپ تىكەش ئۈچۈن سېنى يايلاقلاردىن، قوي بېقىشتىن ئېلىپ كەلدىم، ـ دەيدۇ، **9**
ـ ۋە مەيلى قەيە رگە بارمىغىن، مەن ھامان سىنىڭ بىلەن بىللە بولدۇم ۋە سىنىڭ ئالدىڭدىن بارلىق
دۇشمەنلىرىڭنى يوقىتىپ كەلدىم؛ يەر يۈزىدىكى ئۇلۇغلار نام-شۆھرەتكە ئىگە بولغانىدەك سېنى ئۇلۇغ
نام-شۆھرەتكە سازاۋەر قىلدىم. **10** مەن خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا بىر جاينى بېكىتىپ، ئۇلارنى
شۇ يەردە تىكىپ ئۆستۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆز زېمىنىدا تۇرىدىغان، پارا كەندىچىلىككە
ئۇچرىمايدىغان بولىدۇ. رەزىللەر دەسىلىپتىدىكىدەك، شۇنداقلا مەن خەلقىم ئىسرائىل ئۈستىگە
ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا ھاكىملارنى تەيىنلىگەن كۈنلەردىكىدەك، ئۇلارغا قايتىدىن زۇلۇم سالمايدۇ.
مەن ھازىر ساڭا ھەممە دۇشمەنلىرىڭدىن ئارام بەردىم. ئەمدى مەنكى پەرۋەردگار ساڭا شۇنى
ئېيتىپ قويايكى، مەن سىنىڭ ئۆچۈن بىر ئۆينى قۇرۇپ بېرىمەن!» ـ دەيدۇ. **12** «كۈنلىرىڭ
توشۇپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭ بىلەن [ئۇلۇمدە] ئۇخلىغىنىڭدا، مەن ئۆز پۇشتىڭدىن بولغان نەسلىڭنى
سىنىڭ ئورنۇڭدا تۇرغۇزۇپ، پادىشاھلىقىنى مەزمۇت قىلىمەن. **13** مېنىڭ نامىم ئۈچۈن بىر ئۆينى
ياسىغۇچى ئۆز بولىدۇ، ۋە مەن ئۇنىڭ پادىشاھلىق تەختىنى ئەبە دگىچە مۇستەھكەم قىلىمەن. **14**
مەن ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن، ئۇ ماڭا ئوغۇل بولىدۇ. ئە گەر ئۇ قەبھىلىك قىلسا، ئۇنىڭغا ئىنسانلارنىڭ
تايىقى بىلەن ۋە ئادەم بالىلىرىنىڭ ساۋاق-دۈمبالاشلىرى بىلەن تەربىيە بېرىمەن. **15** ئەمما مەن
سىنىڭ ئالدىڭدا ئۆرۈۋەتكەن ساۋۇلدىن مېھىر-شەپقىتىمنى جۈدا قىلغىنىمدەك، ئۇنىڭدىن مېھىر-
شەپقىتىمنى جۈدا قىلمايمەن. **16** شۇنىڭ بىلەن سىنىڭ ئۆيۈڭ ۋە سىنىڭ پادىشاھلىقىڭ ئالدىڭدا
ھەمىشە مەزمۇت قىلىنىدۇ، تەختىڭ ئەبە دگىچە مەزمۇت تۇرغۇزۇلىدۇ». **17** ناتان بۇ بارلىق
سۆزلەر ۋە بارلىق ۋەھىيى ھېچنېمە قالدۇرماي، داۋۇتقا ئېيتىپ بەردى. **18** ئاندىن داۋۇت
پادىشاھ كىرىپ، پەرۋەردگارنىڭ ئالدىدا ئولتۇرۇپ مۇنداق دېدى: «ئى، رەب پەرۋەردگار،
مەن زادى كىم ئىدىم، مېنىڭ ۋېزىم نېمە ئىدى، سەن مېنى مۇشۇ دەرىجىگە كۆتۈرگۈدەك؟ **19**
لېكىن، ئى رەب پەرۋەردگار، [مېنىڭ بۇ مەرتىۋەم] سىنىڭ نەزىرىڭدە كىچىككىنە بىر ئىش
ھېسابلاندى؛ چۈنكى سەن مەن قۇلۇڭنىڭ ئۆينىڭ يىراق كەلگۈسى توغرۇلۇق سۆزلىدىڭ؛
بۇ ھەممىلا ئادەمگە دائىم بولىدىغان ئىشمۇ، ئى، رەب پەرۋەردگار؟ **20** ئەمدى داۋۇت
ساڭا يەنە نېمە دېسۇن؟ سەن ئۆز قۇلۇڭنى توۋۇيسەن، ئى، رەب پەرۋەردگار! **21** سەن سۆز-
ۋەدەڭ ۋەجىدىن، ئۆز كۆڭۈڭ ۋە ئۇدىكىگە ئاساسەن بۇ ئۇلۇغ ئىشنىڭ ھەممىسىنى قۇلۇڭ بىلىسۇن
دەپ بېكىتىپ قىلغانسەن. **22** شۇڭا سەن ئۇلۇغسەن، ئى پەرۋەردگار؛ قۇلاقلىرىمىز بارلىق
ئاڭلىغىنىدەك، سېنىڭ تەڭدىشىڭ يوق، سەندىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھ يوقتۇر. **23** خەلقىڭ
ئىسرائىلدەك يەنە باشقا بىر ئەل بارمۇ، ئۇلار جاھاندا ئالاھىدە تۇرىدۇ؟ ـ چۈنكى [سەن] خۇدا
ئۇلارنى مىسردىن قۇتقۇزۇپ ئۆزۈڭگە خاس بىر خەلق قىلىش ئۈچۈن، شۇنداقلا نام-شۆھرەتكە
ئىگە بولۇش ئۈچۈن، ئۆزۈڭ باردىڭ؛ سەن ئۆزۈڭ ئۈچۈن مىسردىن، ئەللەردىن ۋە ئۇلارنىڭ
ئىلاھلىرىدىن قۇتقۇزۇپ چىققان خەلقىڭ ئالدىدا زېمىنىڭ ئۈچۈن ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك ئىشلارنى
قىلدىڭ. **24** سەن خەلقىڭ ئىسرائىلنى ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئەبە دگىچە بىر خەلق بولۇشقا بېكىتتىڭ؛
سەن، ئى پەرۋەردگار، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولدۇڭ. **25** ئەمدى ھازىر، ئى پەرۋەردگار خۇدا،
ئۆز قۇلۇڭ ۋە ئۆينىڭ ۋېنى توغرىسىدا ئېيتقان ۋەدەڭگە ئەبە دگىچە مەزمۇت ئەمەلى قىلغىن؛ سەن
دېگەنلىرىڭ يوچۇق ئىشنى ئادا قىلغايسەن! **26** سېنىڭ نامىڭ ئەبە دگىچە ئۇلۇغلىنىپ: ـ ساماۋۇي
قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردگار ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە تۇرىدىغان خۇدادۇر، دەپ
ئېيتىلىشۇن، شۇنداقلا ئۆز قۇلۇڭنىڭ ئۆيى-سۈلالىسى سىنىڭ ئالدىڭدا مەزمۇت تۇرغۇزۇلسۇن. **27**
چۈنكى سەن، ئى ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى
ئۆز قۇلۇڭغا: مەن ساڭا بىر ئۆي-سۈلالە قۇرۇپ بېرىمەن، دەپ ۋەھيى قىلدىڭ، شۇڭا قۇلۇڭ بۇ
دۇئانى سېنىڭ ئالدىڭدا قىلىشقا جۈرئەت قىلدى. **28** ئەمدى سەن، ئى رەب پەرۋەردگار،
بىردىنبىر خۇدادۇرسەن، سېنىڭ سۆزلىرىڭ ھەققەتتۇر ۋە سەن بۇ بەختىڭ-ئىلتىپاتنى ئۆز قۇلۇڭغا
ۋەدە قىلدىڭ؛ **29** شۇڭا قۇلۇڭنىڭ ئۆي-جەمەتىنى سېنىڭ ئالدىڭدا مەڭگۈ تۇرۇشقا نېسىپ
قىلىپ بەرگەنلىگەيسەن؛ چۈنكى سەن، ئى رەب پەرۋەردگار، بۇنى ۋەدە قىلغانسەن، بۇ بەختىڭ-
ئىلتىپاتىڭ بىلەن ئۆز قۇلۇڭنىڭ ئۆي-جەمەتى ئەبە دگىچە بەختىڭ-ئىلتىپاتقا نېسىپ بولىدۇ».

8 بۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، داۋۇت فىلىستىيلە رگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۇلارنى
بويسۇندۇردى. شۇنداق قىلىپ، داۋۇت فىلىستىيلەرنىڭ قولىدىن مەركىزىي شەھەرنىڭ ھوقۇقىنى
ئالدى. **2** ئۇ ھەم موئابىيلارغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇلارنىمۇ مەغلۇپ قىلدى. ئۇ ئۇلارنى يە رگە
ياتقۇزۇپ، تانا بىلەن ئۆچەپ، ئىككى تانا كەلگەنلەرنى ئۆلتۈردى، بىر تانا كەلگەنلەرنى تىرىك
قالدۇردى. موئابىيلار بولسا داۋۇتقا بېقىنىپ، ئۇنىڭغا سىبلىق تاپشۇردى. **3** ئاندىن زوباھنىڭ
پادىشاھى رەھوبنىڭ ئوغلى ھادادئېزەر ئەفرات دەرياسىغا چىقىپ، شۇ يەردىكى ھاكىمىيەتنى
ئۆزىگە قايتىدىن تارتىۋالماقچى بولغاندا، داۋۇت ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ، مەغلۇپ قىلدى. **4** داۋۇت
ئۇنىڭ قوشۇنىدىن بىر مىڭ يە تتە يۈز ئاتلىق ئەسكەرنى ۋە يىگىرمە مىڭ پىيادە ئەسكەرنى ئەسىر
قىلدى؛ داۋۇت ھارۋا ئاتلىرىنىڭ پېينى كەستۈردى، لېكىن ئۆزىگە يۈز ھارۋىلىق ئاتنى قالدۇرۇپ
قويدى. **5** دەمەشقتىكى سۈرىيەلەر زوباھنىڭ پادىشاھى ھادادئېزەر رگە يارىدەم بېرىش ئۈچۈن
چىقتى، لېكىن داۋۇت سۈرىيەلەردىن يىگىرمە ئىككى مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى. **6** ئاندىن داۋۇت
بىرنەچچە يارگاھ ئەسكەرلەرنى دەمەشقتىكى سۈرىيەلەرنىڭ زېمىنىدا تۇرغۇزدى؛ شۇنىڭ بىلەن
سۈرىيەلەر داۋۇتقا بېقىنىپ ئۇنىڭغا سىبلىق تاپشۇردى. داۋۇت قەيە رگە بارسا، پەرۋەردگار ئۇنىڭغا
نۇسرەت بېرەتتى. **7** داۋۇت ھادادئېزەرنىڭ غۇلامىلىرىغا تەمىنلىگەن ئالتۇن قالقانىنى تارتۇۋېلىپ،
يېرۇسالېمغا كەلتۈردى **8** ۋە ھادادئېزەرنىڭ شەھەرلىرى بولغان بىتاھ بىلەن بىروتاي شەھەرلىرىدىمۇ
ئىنتايىن كۆپ مىسنى قولغا چۈشۈردى. **9** خاماتنىڭ پادىشاھى توي داۋۇتنىڭ ھادادئېزەرنىڭ
پۈتۈن قوشۇنىنى مەغلۇپ قىلغىنىنى ئاڭلاپ، **10** ئۆز ئوغلى يورامنى داۋۇتنىڭ ھالىنى سوراشقا ۋە
داۋۇتنىڭ ھادادئېزەر بىلەن جەڭ قىلىپ ئۇنى مەغلۇپ قىلغىنغا ئۇنى تەبرىكلەشكە ئەۋەتتى.
چۈنكى ھادادئېزەر دائىم توي بىلەن جەڭ قىلىپ كېلىۋاتاتتى. يورام بولسا كۈمۈش، ئالتۇن ۋە
مىس قاچا-ئۈيۈملارنى ئېلىپ كەلدى. **11** داۋۇت پادىشاھ مۇشۇلارنى ۋە ئۆزى بېقىندۇرغان
ھەممە ئەللەردىن، جۈملىدىن سۈرىيەلەردىن، موئابىيلاردىن، ئامموناىيلاردىن، فىلىستىيلەردىن ۋە
ئامالە كەلدىن ئوليا ئالغان ئالتۇن- كۈمۈشلەرنى يەرۋەردگارغا ئاتاپ بېغىشلىدى. بۇلار زوباھنىڭ
پادىشاھى رەھوبنىڭ ئوغلى ھادادئېزەردىن ئالغان ئولجىنى ئۆز ئىچىگە ئالدى. **13** داۋۇت سۈرىيەلەرنى
مەغلۇپ قىلىپ، يەنى ئون سە ككىز مىڭ ئادەمنى «شور ۋادىسى»دا ئولتۇرۇپ يانغاندا، ئۇنىڭ
نام-داڭقى خېلى چىقىنىدى. **14** ئۇ ئېدومدا ئەسكەر بارگاھلىرىنى تۇرغۇزدى، پۈتۈن ئېدومدا
بارگاھلارنى قوردى. شۇنىڭ بىلەن ئېدومىيلارنىڭ ھەممىسى داۋۇتقا بېقىندى. داۋۇت قەيە رگە
بارسا، پەرۋەردگار ئۇنىڭغا نۇسرەت بېرەتتى. **15** داۋۇت پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈستىگە سەلتەنەت
قىلدى؛ ئۇ پۈتكۈل خەلقىنى سوراپ، ئادىل ھۆكۈملەر چىقىرىپ ئادالەت يۈرگۈزەتتى. **16**
زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب قوشۇننىڭ سەرداری بولدى؛ ئاھىلۇدنىڭ ئوغلى يەھوشافات مىرزا
بولدى؛ **17** ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى زادوك بىلەن ئابىياتارنىڭ ئوغلى ئاخىمەلەك كاھىن بولدى؛ سىرايا
دۋان بېگى بولدى. **18** يەھوياداىنىڭ ئوغلى بىنايا كەرەتىيلەر بىلەن پەلەتىيلەرنىڭ يولباشچىسى
بولدى؛ داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرىمۇ كاھىن بولدى.

9 داۋۇت: ساۋۇلنىڭ ئۆيىدىن تىرىك قالغان بىرەرسى بارمىكىن، بار بولسا مەن يوناتاننىڭ
ھۆرمىتىدە ئۇنىڭغا شاپائەت كۆرسىتەي؟ ـ دېدى. **2** ئەمدى ساۋۇلنىڭ ئائىلىسىدىكى زىبا دېگەن
بىر خىزمەتكار قالغانىدى. ئۇلار ئۇنى داۋۇتنىڭ قېشىغا چاقىردى. كەلگەنىدە، پادىشاھ ئۇنىڭدىن:
سەن زىبامۇ؟ دەپ سوردى. ئۇ: پېقىر مەن شۇ! ـ دېدى. **3** پادىشاھ: ساۋۇلنىڭ ئائىلىسىدىن
بىرەرسى تىرىك قالدىمۇ؟ مەن ئۇنىڭغا خۇدانىڭ شاپائىتىنى كۆرسىتەي دەۋاتىمەن، ـ دېدى.
زىبا پادىشاھقا: يوناتاننىڭ بىر ئوغلى تىرىك قالدى؛ ئۇنىڭ ئىككى پۇتى ئاقسايدۇ ـ دېدى. **4**
پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ئۇ قەيەردە، دەپ سوردى. زىبا پادىشاھقا: ئۇ لو-دىباردا، ئامىئەلنىڭ ئوغلى
ماكىرنىڭ ئۆيىدە تۇرىدۇ ـ دېدى. **5** شۇڭا داۋۇت پادىشاھ كىشى ئەۋەتىپ ئۇنى لو-دىباردىن،
ئامىئەلنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ ئۆيىدىن ئېلىپ كەلدى. **6** ساۋۇلنىڭ نەۋرىسى، يوناتاننىڭ ئوغلى
مەفىبوشەت داۋۇتنىڭ ئالدىغا كەلگەندە، يۈزىنى يە رگە يېقىپ، تەزىم قىلدى. داۋۇت: [سەن]

مەفبوشەتمۇ؟ ـ دەپ چاقىرىۋىدى، تۆ: پىقىر شۇ! ـ دەپ جاۋاپ قايتۇردى. 7 داۋۇت تۆنىكىغا: قورقىغىن، ئاتالۋ يوناتان تۆچۈن، ساكا شاپائەت قىلماي قالمايمەن؛ بوۋاڭ ساتۇلنىڭ ھەممە يەر-زىمىنلىرىنى ساكا قايتۇرۇپ بېرەي، سەن ھەمىشە مېنىڭ داستىخىنىمدىن غىزالىنىسەن ـ دېدى. 8 مەفبوشەت تەزىم قىلىپ: قۇلۇڭ نېمە شەدى، مەندەك بىر تۆلۈك ئىت تالىيلىرى قەدىرلىگۈدەك نېمە شەدىم؟ ـ دېدى. 9 ئاندىن پادىشاھ ساتۇلنىڭ خىزمەتكارى زىبانى چاقىرىپ تۆنىكىغا: ساتۇلنىڭ ۋە پۈتكۈل ئائىلىسىنىڭ ھەممە تەئەللۇقاتىنى مانا مەن خوجاكىنىڭ ئوغلىنىڭ قولىغا بەردىم. 10 سەن بىلەن ئوغلۇلىرىڭ ۋە خىزمەتكارلىرىڭ تۆنىڭ تۆچۈن شۇ زېمىندا تېرىقچىلىق قىلىپ، چىققان مەھسۇلاتلىرىنى خوجاكىنىڭ ئوغلىغا يېيىشكە تاپشۇرۇڭلار. خوجاكىنىڭ ئوغلى مەفبوشەت مەن بىلەن ھەمىشە ھەمداستىخان بولۇپ غىزالىنىدۇ، ـ دېدى (زىبانىڭ ئون بەش ئوغلى ۋە يىگىرمە خىزمەتكارى بار شەدى). 11 زىبا پادىشاھقا: خوجام پادىشاھ قۇللىرىغا ۋېرىۋغانىنىڭ ھەممىسىگە كەمىنىلىرى ئەمەلى قىلىدۇ، ـ دېدى. پادىشاھ داۋۇت [يەنە]: مەفبوشەت بولسا پادىشاھنىڭ بىر ئوغلىدەك داستىخىنىمدىن تاتام يېسۇن ـ [دېدى]. 12 مەفبوشەتنىڭ مىكا دېگەن كىچىك بىر ئوغلى بار شەدى. زىبانىڭ ۋېيدە تۇرۇۋاتقانلىرىنىڭ ھەممىسى مەفبوشەتنىڭ خىزمەتكارلىرى بولدى. 13 ئەمدى مەفبوشەت يېرۇسالېمدا تۇراتتى؛ چۈنكى ئۇ ھەمىشە پادىشاھنىڭ داستىخىنىدىن تاتام يەپ تۇراتتى. تۆنىڭ ئىككى پۇتى ئاقساق شەدى.

10

كېيىن شۇنداق ئىش بولدىكى، ئاممونىلارنىڭ پادىشاھى ئۆلدى ۋە تۆنىڭ ھانۇن دېگەن ئوغلى ئورندا پادىشاھ بولدى. 2 داۋۇت بولسا: تۆنىڭ ئاتىسى ماكا ئىلتىپات كۆرسەتكەندەك مەن ناھاشنىڭ ئوغلى ھانۇنغا ئىلتىپات كۆرسىتەي، ـ دېدى. ئاندىن داۋۇت ئاتىسىنىڭ يەتىسىگە [ھانۇننىڭ] كۆڭلىنى سوراشقا تۆز خىزمەتكارلىرىدىن بىرنەچىنى ماكۇردى. داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرى ئاممونىلارنىڭ زېمىنىغا كەلگەندە، 3 ئاممونىلارنىڭ ئەمەلدارلىرى غوجىسى ھانۇنغا: سىلى داۋۇتنى راستلا ئاتىلىرىنىڭ ھۆرمىتى تۆچۈن قاشلىرىغا كۆڭۈل سوراپ ئادەم ئەۋەتىپتۇ، دەپ قاراملا؟ داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىنى قاشلىرىغا ئەۋەتكىنى شەھەرنى پايلاپ تۆنىگۈن مەلۇمات ئېلىش، ئاندىن يۇ شەھەرنى ئاغدۇرۇۋش تۆچۈن ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن ھانۇن داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىنى تۇتۇپ، ساقاللىرىنىڭ يېرىمىنى چۇشۇرۇپ، كىيىملىرىنىڭ بەلدىن تۆۋىنىنى كەستۈرۈپ، كۆتىنى ئېچىپ گەكتىزۇۋەتتى. 5 بۇ خەۋەر داۋۇتقا يەتكۈزۈلدى؛ تۆ تۇلارنى كۈتۈۋېلىشقا ئالدىغا ئادەم ماكۇردى؛ چۈنكى تۇلار ئىنتايىن نومۇس ھېس قىلغانىدى. پادىشاھ تۇلارغا: ساقال-يۇزۇڭلار تۆسكىچىلىك يېرىخو شەھىرىدە تۇرۇپ، ئاندىن يېنىپ كېلىڭلار، ـ دېدى. 6 ئاممونىلار تۆزلىرىنىڭ داۋۇتنىڭ نەپرىتىگە تۇچرىغانلىقىنى بىلىپ، ئادەم ئەۋەتىپ بەيت-رەھوبدىكى سۇرىيەلەر بىلەن زوباھدىكى سۇرىيەلەردىن يىگىرمە مىڭ پىيادە ئەسكەر، مائاكاھنىڭ پادىشاھىدىن بىر مىڭ ئادەم ۋە تۇبدىكى ئادەملەردىن ئون ئىككى مىڭ ئادەمنى يالالاپ كەلدى. 7 داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ، يوئابنىڭ پۈتكۈل جەڭگىۋار قوشۇننى [تۇلارنىڭ ئالدىغا] ماكۇردى. 8 ئاممونىلار چىقىپ شەھەرنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا سەپ تۈزىدى؛ زوباھ بىلەن رەھوبدىكى سۇرىيەلەر ۋە توب بىلەن مائاكاھنىڭ ئادەملىرى دالادا سەپ تۈزىدى؛ 9 يوئاب جەڭنىڭ ئالدى ھەم كەيىندىن بولدىغانلىقىنى كۆزى يېتىپ، ئىسرائىلدىن بىر قىسىم سەرخىل ئادەملەرنى ئىلغاپ، سۇرىيەلە رگە قارشى سەپ تۈزىدى؛ 10 قالغانلارنى ئاممونىلارغا قارشى سەپ تىزغىن دەپ ئىنسىى ئابىشايىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، تۆنىگۈن: 11 ـ ئە گەر سۇرىيەلەر ماكا كۆچلۈك كەلسە، سەن ماكا يارىدەم بە رگەيسەن؛ ئەمما ئاممونىلار ساكا كۆچلۈك كەلسە، مەن بېرىپ ساكا يارىدەم بېرەي. 12 جۈرئەتلىك بولغىن! تۆز خەلقىمىز تۆچۈن ۋە خۇدايىمىزنىڭ شەھەرلىرى تۆچۈن باتۇرلۇق قىلايلى. پەرۋەردىگار تۆزىگە لايىق كۆرۈنگىنىنى قىلغاي! ـ دېدى. 13 ئەمدى يوئاب ۋە تۇنىڭ بىلەن بولغان ئادەملەر سۇرىيەلە رگە ھۇجۇم قىلغىلى چىقتى؛ سۇرىيەلەر تۇنىڭ ئالدىدا قاچتى. 14 ئاممونىلار سۇرىيەلەرنىڭ قاچقىنىنى كۆ رگەندە، تۇلارمۇ ئابىشايدىن قېچىپ، شەھە رگە كىرىۋالدى. يوئاب بولسا ئاممونىلار بىلەن جەڭ قىلىشتىن چېكىنىپ، يېرۇسالېمغا يېنىپ كەلدى. 15 سۇرىيەلەر بولسا تۆزلىرىنىڭ ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ بولغىنىنى كۆ رگەندە، يەنە جەمە بولۇشتى. 16 ھادادئېزەر ئادەملەرنى ئەۋەتىپ، [ئەفرات] دەريا سىنىڭ نېرى تەرىپىدىكى سۇرىيەلەرنى [يارەدمگە] چاقىرىپ، تۇلارنى يۈتكەپ كەلدى؛ تۇلار خىلام شەھىرىگە كەلگەندە، ھادادئېزەرنىڭ قوشۇننىڭ سەردارى شوباك تۇلارغا باشچىلىق قىلدى. 17 بۇ خەۋەر داۋۇتقا يەتكەندە، تۇ پۈتكۈل ئىسرائىلنى يىغدۇرۇپ، ئىئوردان دەريا سىدن ئوتۇپ، خىلام شەھىرىگە باردى. سۇرىيەلەر داۋۇتقا قارشى سەپ تىزىپ، تۆنىگۈغا ھۇجۇم قىلدى. 18 سۇرىيەلەر يەنە ئىسرائىلدىن قاچتى. داۋۇت بولسا يەتتە يۈز جەڭ ھارۇلىقىنى، قىرىق مىڭ ئاتلىق ئەسكەرنى قىردى ھەم قوشۇننىڭ سەردارى شوباكنى ئۇ يەردە ئۆلتۈردى. 19 ھادادئېزەر رگە بېقىنغان ھەممە پادىشاھلار تۆزلىرىنىڭ ئىسرائىل ئالدىدا يېڭىلگىنىنى كۆ رگەندە، ئىسرائىل بىلەن سۇلھە قىلىشىپ ئۇلارغا بېقىندى. شۇنىڭدىن كېيىن سۇرىيەلەر ئاممونىلارغا يەنە ياردەم بىرىشكە جۈرئەت قىلالمىدى.

11

شۇنداق بولدىكى، يىڭى يىلنىڭ يېشىدا، پادىشاھلار جەڭگە ئاتلانغان ۋاقىتتا داۋۇت يوئابنى ئادەملىرى بىلەن ھەمدە ھەمە ئىسرائىلنى جەڭگە ماكۇردى؛ تۇلار ئاممونىلارنىڭ زېمىنىنى ۋەيران قىلىپ، رابباھ شەھىرىنى مۇھاسىرىگە ئالدى. لېكىن داۋۇت يېرۇسالېمدا قالدى. 2 بىر كۈنى كەچتە داۋۇت كارىۋاتتىن قېيۇپ، پادىشاھ ئوردىسىنىڭ ئۆڭىرىسىدە ئايلىنىپ يۈرەتتى؛ ئۇ ئۆگىدىن تۇ مۇنچىدا يۇيۇنۇۋاتقان بىر ئايالنى كۆردى. بۇ ئايال بەك چىرايلىق ئىدى. 3 داۋۇت ئادەم ئەۋەتىپ، ئايالنىڭ خەۋىرىنى سوردى، بىرسى تۆنىگىغا: ـ بۇ ئېلىئامنىڭ قىزى، ھىتتي تۇرىيانىڭ ئايالى بات-شىبا ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. 4 داۋۇت كىشى ئەۋەتىپ، تۇنى قېشىغا ئەكەلتۈردى (تۇ ۋاقىتتا تۇ ئادەتتىن پاكلىنىۋاتقاندى). تۇ تۇنىڭ قېشىغا كەلگەندە، داۋۇت تۇنىڭ بىلەن بىللە بولدى؛ ئاندىن تۇ تۆز ئۆيىگە يېنىپ كەتتى. 5 شۇنىڭ بىلەن تۇ ئايال ھامىلدار بولدى، ھەم داۋۇتقا: مېنىڭ ۋېۋىمدا قاپتۇ، دەپ خەۋەر ئەۋەتتى. 6 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت يوئابقا خەۋەر يەتكۈزۈپ: ھىتتي تۇرىيانى مېنىڭ قېشىمغا ئەۋەتكىلار، دېدى. يوئاب تۇرىيانى داۋۇتنىڭ قېشىغا ماكۇردى. 7 تۇرىيا داۋۇتنىڭ قېشىغا كەلگەندە، تۇ يوئابنىڭ ھالىنى، خەلقىنىڭ ھالىنى ۋە جەڭ ئەھۋالىنى سوردى. 8 ئاندىن داۋۇت تۇرىياغا: تۆز ۋېۋىڭگە بېرىپ پۇتلىرىڭنى يۇغىن، دېدى. تۇرىيا پادىشاھنىڭ ئوردىسىدن چىققاندا، پادىشاھ كەينىدىن تۇنىگىغا بىر سوۋغا ئەۋەتتى. 9 لېكىن تۇرىيا تۆز ۋېيگە بارماي، پادىشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ دەرۋازىسىدا، غوجىسىنىڭ باشقا قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ ئارىسىدا ياتتى. 10 تۇلار داۋۇتقا: تۇرىيا تۆز ۋېيگە بارمىدى، دەپ خەۋەر بەردى. داۋۇت تۇرىيادىن: سەن يىراق سەپەردىن كەلدىڭ ئەمەسمۇ؟ نېمىشقا تۆز ۋېۋىڭگە كەتمىدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. 11 تۇرىيا داۋۇتقا: مانا، ئەھدە ساندۇقى، ئىسرائىللار ۋە يەھۇدالار بولسا كەپىلەردە تۇرۇپ، غوجام يوئاب بىلەن غوجامنىڭ خىزمەتكارلىرى ئوچۇق دالادا چېدىر تىكىپ يېتىۋاتسا، مەن يەپ-ئىچىپ، ئايالىم بىلەن يېتىشقا ۋېۋىمگە بارايمۇ؟ سېنىڭ جېنىڭ بىلەن ۋە ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن تۇنداق ئىشنى قىلمايمەن ـ دېدى. 12 داۋۇت تۇرىياغا: بۇگۈن بۇ يەردە قالغىن، ئەتە سېنى كەتكۈزۈۋېتىمەن، ـ دېدى. تۇرىيا تۇ كۈنى ۋە ئەتىسى يېرۇسالېمدا قالدى. 13 داۋۇت تۇنى چاقىرىپ ھەمداستىخان قىلىپ، يەپ-ئىچكۈزۈپ مەست قىلدى. لېكىن شۇ كېچىسى تۇرىيا تۆز ۋېيگە بارماي، چىقىپ غوجىسىنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ ئارىسىدا تۆز كارىۋىتىدا تۇخلىدى. 14 ئەتىسى داۋۇت يوئابقا خەت يېزىپ، تۇرىيانىڭ ئالغاچ كېتىشىگە بەردى. 15 خەتتە تۇ: تۇرىيانى سوقۇش ئەڭ قەسكىن بولىدىغان ئالدىنقى سەپتە تۇرغۇزغىن، ئاندىن تۇنىڭ تۇلتۇرۇلۇشى تۆچۈن تۇنىگىدىن چېكىنىپ تۇرۇڭلار، دەپ يازغانىدى. 16 شۇنىڭ بىلەن يوئاب شەھەرنى كۆزىتىپ، تۇرىيانى پالۋانلار [كەسكىن سوقۇشقان] يە رگە ماكۇردى. 17 شەھەردىكى ئادەملەر چىقىپ، يوئاب بىلەن سوقۇشقاندا خەلقتىن، يەنى داۋۇتنىڭ ئادەملىرىدىن بىرنەچىسى يىقىلدى؛ تۇرىيامۇ تۇلدى. 18 يوئاب ئادەم ئەۋەتىپ جەڭنىڭ ھەممە ۋەقەلىرىدىن داۋۇتقا خەۋەر بەردى. 19 تۇ خەۋەرچىگە مۇنداق تاپىلدى: پادىشاھقا جەڭنىڭ ھەممە ۋەقەلىرىنى دەپ بولىنىكىدا، 20 ئە گەر پادىشاھ غەزەپلىنىپ سېنىڭدىن: سوقۇشقاندا نېمىشقا شەھەر سېپىلىغا شۇنداق يېقىن باردىلار؟ تۇلارنىڭ سېپىلدىن يا ئاتىدىغانلىقىنى بىلمەمتىكىلار؟ 21 يەرۇبەشەتنىڭ ئوغلى ئابىمەلەكنى كىم تۇلتۇرگىنىنى بىلمەمسەن؟ بىر خوتۇن سېپىلدىن تۇنىگىغا بىر پارچە يارغۇنچاق تېشىنى ئېتىپ، تۇ تەبەز شەھەردە تۇلىدىمۇ؟ نېمىشقا سېپىلغا تۇنداق يېقىن باردىلار؟ ـ دېسە، سەن: سىلىنىڭ قۇللىرى ھىتتي تۇرىيامۇ تۇلدى، دەپ ئېيتقىن ـ دېدى. 22 خەۋەرچى بېرىپ يوئاب تۇنىگىغا تاپشۇرۇپ ئەۋەتكەن خەۋەرنىڭ ھەممىسىنى داۋۇتقا دەپ بەردى. 23 خەۋەرچى داۋۇتقا: دۇشمەنلەر بىزدن كۆچلۈك كېلىپ، دالادا بىزگە ھۇجۇم قىلدى؛ لېكىن بىز تۇلارغا زەربە بېرىپ چېكىندۈرۈپ، شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغىچە قوغلىدۇق. 24 ئاندىن يا ئاتقۇچىلار سېپىلدىن قۇل-خىزمەتكارلىرىگىنا يا ئېتىپ، پادىشاھنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرىدىن بىرنەچىنى تۇلتۇردى. قۇللىرى تۇرىيامۇ تۇلدى ـ دېدى. 25 داۋۇت خەۋەرچىگە: يوئابقا مۇنداق دېگىن: ـ بۇ ئىش نەزىرىڭدە ئېغىر بولمىسۇن، قىلىچ يا تۇنى يا بۇنى يېيەدۇ؛ شەھە رگە بولغان ھۇجۇمىڭلارنى قاتتىق قىلىپ، تۇنى غۇلىتىڭلار، دەپ ئېيتىپ تۇنى جۈرئەتلەندۈرگىن ـ دېدى. 26 تۇرىيانىڭ ئايالى ئېرى تۇرىيانىڭ تۇلىگىنىنى ئاڭلاپ، ئېرى تۇچۇن ماتەم تۇتتى. 27 ماتەم كۈنلىرى تۇتۇلغاندە داۋۇت ئادەم ئەۋەتىپ تۇنى ئوردىسىغا كەلتۈردى.

شۇنىڭ بىلەن تۇ داۋۇتنىڭ ئايالى بولۇپ، تۇنىڭغا بىر ئوغۇل تۇغدى. لېكىن داۋۇتنىڭ قىلغان ئىشى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل ئىدى.

12 پەرۋەردىگار ناتانى داۋۇتنىڭ قېشىغا ماڭدۇردى. تۇ داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ تۇنىڭغا مۇنداق دېدى: «بىر شەھەردە ئىككى ئادەم بار بولۇپ، بىرسى باي، يەنە بىرسى كەمبەغەل ئىدى. **2** باينىڭ ئىنتايىن تولا قوي ۋە كالا پادىلىرى بار ئىدى. **3** لېكىن كەمبەغەلنىڭ تۆزى سېتىۋېلىپ باققان كىچىك بىر ساغلىق قوزىدىن باشقا بىر نەرسىسى يوق ئىدى. قوزا كەمبەغەلنىڭ ئۇيىدە بىللىرى بىلەن تەڭ تۇسۇپ چوڭ بولدى. قوزا تۇنىڭ يېگىنىدن يەپ، تۇنىڭ ئېچىكىنىدن ئىچىپ، تۇنىڭ قۇچىقىدا ئۇخلىدى؛ تۇنىڭ نەزىردە تۇ تۆز قىزىدەك ئىدى. **4** بىر كۈنى بىر يولۇچى باينىڭكىگە كەلدى. ئەمما تۇ تۆزنىڭ كەلگەن مېھمان ئۈچۈن تۆزنىڭ قوي ياكى كالا پادىلىرىدىن بىرنى يېگۈزۈشكە تەييارلاشقا كۆزى قىيماي، بەلكى كەمبەغەلنىڭ قوزىسىنى تارتۇۋېلىپ سويۇپ، كەلگەن مېھمان ئۈچۈن تەييارلىدى». **5** داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ تۇ كىشىگە قاتتىق غەزەپلەندى. تۇ ناتانغا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن [قەسەم قىلمەنكى]، شۇنى قىلغان ئادەم تۆلۈمگە لايىقتۇر! **6** تۇ ھېچ رەھىمدىللىق كۆرسەتمەي بۇ ئىشنى قىلغىنى ئۈچۈن قوزىغا تۆت ھەسسە تۆلەم تولىسۇن ـ دېدى. **7** ناتان داۋۇتقا: سەن دەل شۇ كىشىدۇرسەن! ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن سېنى ئىسرائىلنىڭ ئۆستىدە پادىشاھ بولغىلى مەسىھ قىلدىم ۋە ساۋۇلنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدۇم؛ **8** مەن خوجاڭنىڭ جەمەتىنى ساڭا بېرىپ، خوجاڭنىڭ ئاياللىرىنى قۇچىقىڭغا ياتقۇزۇپ، ئىسرائىلنىڭ جەمەتى بىلەن يەھۇدانىڭ جەمەتىنى ساڭا بەردىم. ئە گەر سەن بۇنى ئاز كۆرگەن بولساڭ، مەن ساڭا يەنە ھەسسىلەپ بېرەتتىم؛ **9** نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى كۆزگە ئىلماي، تۇنىڭ نەزىردە رەزىل بولغىنى قىلدىڭ؟ سەن ھىتتي ئۇرىيانى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرگۈزۈپ، تۇنىڭ ئايالىنى تۆزۈڭگە ئايال قىلدىڭ، سەن ئۇنى ئامۇنىيلارنىڭ قىلىچى بىلەن قەتل قىلدىڭ. **10** ئەمدى سەن مېنى كۆزگە ئىلماي، ھىتتي ئۇرىيانىڭ ئايالىنى تۆزۈڭگە ئايال قىلغىنىڭ ئۈچۈن، قىلىچ سېنىڭ ۋە ۋۇ ۋۇڭدىن ئايرىلمايدۇ». **11** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا تۆز ۋۇ ۋۇڭدىن ساڭا يامانلىق كەلتۈرۈپ، كۆزلىرىڭنىڭ ئالدىدا ئايالىرىڭنى ئېلىپ، ساڭا يېقىن بىرسىگە بېرىمەن، تۇ بولسا كۈپكۈندۈزدە ئايالىرىڭ بىلەن ياتىدۇ. **12** سەن بولساڭ ئۇ ئىشنى مەخپىي قىلدىڭ، لېكىن مەن بۇ ئىشنى پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا كۈندۈزدە قىلىمەن» ـ دېدى. **13** داۋۇت ناتانغا: ـ مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھ قىلدىم ـ دېدى. ناتان داۋۇتقا: پەرۋەردىگار ھەم گۇناھىڭنى ئۆتتى، سەن ئۆلمەيسەن. **14** ھالبۇكى، بۇ ئىش بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ دۈشمەنلىرىگە كۈپۈرلۈق قىلىشقا پۇرسەت بە رگىنىڭ ئۈچۈن، سېنىڭدىن تۇغۇلغان ئوغۇل بالا چوقۇم ئۆلىدۇ ، ـ دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن ناتان تۆز ۋۇيىگە قايتىپ كەتتى. پەرۋەردىگار ئۇرىيانىڭ ئايالىدىن داۋۇتقا تۇغۇلغان بالىنى شۇنداق ئۇردىكى، تۇ قاتتىق كېسەل بولدى. **16** داۋۇت بالا ھەققىدە خۇداغا يېلىندى. تۇ روزا تۇتۇپ، كېچىلەردە ئېچىكىرىگە كىرىپ يەردە دۇم ياتاتتى. **17** ئۇنىڭ جەمەتىنىڭ ئاقساقاللىرى قېرىپ تۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنى يەردىن قېرىرماقچى بولدى؛ لېكىن تۇ ئۇنىمىدى ۋە ئۇلار بىلەن تاماق يېيىشنى رەت قىلدى. **18** يەتتىنچى كۈنى بالا ئۆلدى. داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرى بالا ئۆلدى، دېگەن خەۋەرنى ئۇنىڭغا بېرىشتىن قورقۇپ: «بالا تىرىك ۋاقىتىدا پادىشاھ بىزنىڭ سۆزلىرىمىزگە قۇلاق سالمىدى، ئەمدى بىز قاندىقۇ ئۇنىڭغا بالا ئۆلدى، دەپ خەۋەر بېرىمىز؟ تۇ ئۆزىنى زەخىملەندۈرۈشى مۇمكىن!» ـ دېيىشتى. **19** لېكىن داۋۇت خىزمەتكارلىرىنىڭ پېچىرلاشقىنىنى كۆرۈپ، بالىنىڭ ئۆلگىنىنى ئۇقتى. شۇڭا داۋۇت خىزمەتكارلىرىدىن: بالا ئۆلدىمۇ؟ دەپ سوردى. ئۇلار: ئۆلدى، ـ دەپ جاۋاب بەردى. **20** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت يەردىن قېرىپ، ۋۇيۇنۇپ، [خۇشۇيۇ] ماي بىلەن مەسىھلىنىپ، كىيىملىرىنى يەڭگۈشلەپ، پەرۋەردىگارنىڭ ۋۇيىگە كىرىپ ئىبادەت قىلدى؛ ئاندىن تۆز ۋۇيىگە قايتىپ تۆزنىڭ تاماق ئە كەلتۈرۈپ يېدى. **21** خىزمەتكارلىرى تۇنىڭغا: سىلىنىڭ بۇ ئىشىڭ قىلغانلىرى؟ بالا تىرىك چاغىدا روزا تۇتۇپ يىغلىدىلا، لېكىن بالا ئۆلگەندىن كېيىن قېرىپ تاماق يېدىلا، ـ دېدى. **22** تۇ: مەن: «كىم بىلىسۇن، پەرۋەردىگار ماڭا شاپائەت كۆرسىتىپ، بالىنى تىرىك قالدۇرارمىكىن» دەپ ۋىلاپ، بالا تىرىك ۋاقىتتا روزا تۇتۇپ يىغلىدىم. **23** لېكىن ئەمدى تۇ ئۆلگەندىن كېيىن نېمىشقا روزا تۇتاتتى؟ مەن ئۇنى يانداۋۇرۇپ ئالالايمەنمۇ؟ مەن ئۇنىڭ يېنىغا بارىمەن، لېكىن ئۇ يېنىمغا يېنىپ كېلەلمەيدۇ، ـ دېدى **24** داۋۇت ئايالى بات-شېباغا ئەسەللى بەردى. ئۇ ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتتى؛ ئۇ بىر ئوغۇل ئۇغىنىدى، داۋۇت ئۇنى سۇلايمان دەپ ئاتىدى. پەرۋەردىگار ئۇنى سۆيدى، **25** ۋە ناتان پەيغەمبەر ئارقىلىق ۋەھيي يەتكۈزۈپ، ئۇنىڭغا پەرۋەردىگار ئۈچۈن «يەدىدىيا» دەپ ئىسىم قويدى. **26** يوئاب ئامۇنىيلارنىڭ شاھانە پايتەختى رابباھقا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئالدى. **27** ئاندىن يوئاب خەۋەرچىلەرنى داۋۇتنىڭ قېشىغا ماڭدۇرۇپ: مەن رابباھقا ھۇجۇم قىلىپ، شەھەرنىڭ سۇ بار قىسمىنى ئالدىم. **28** ھازىر سەن قالغان ئەسكەرلەرنى يىغىپ، شەھەرنى قامال قىلىپ، ئۇنى ئىشغال قىلغىن؛ بولىسا مەن شەھەرنى ئالسام، مېنىڭ ئىسىمىم بىلەن ئاتىلىشى مۇمكىن ـ دېدى. **29** شۇڭا داۋۇت ھەممە خەلقنى جەم قىلىپ، رابباھقا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئالدى. **30** تۇ ئۇلارنىڭ پادىشاھىنىڭ تاجىنى ئۆزىنىڭ بېشىدىن ئالدى. ئۇنىڭ ئۆستىدىكى ئالتۇننىڭ ئېغىرلىغى بىر تالانت ئىدى، ۋە ئۇنىڭ كۆزىدە بىر گۆھەر بار ئىدى. كىشىلەر بۇ تاجنى داۋۇتنىڭ بېشىغا كىيگۈزدى، داۋۇت بولسا ئۇ شەھەردىن نۇرغۇن ئولجا ئالدى. **31** ئەمما ئۇ يەردىكى خەلقنى شەھەردىن چىقىرىپ ئۇلارنى ھەرە، خامان تېپىدىغان تىرنىلار ۋە تۆمۈر پالتىلار بىلەن ئىشلەتتى ياكى خۇمداندا قاتتىق ئەمگەككە سالدى؛ داۋۇت ئامۇنىيلارنىڭ ھەممە شەھەرلىرىدە شۇنداق قىلدى؛ ئاندىن داۋۇت بارلىق خەلق بىلەن يېرۇسالېمغا يېنىپ كەلدى.

13 داۋۇتنىڭ ئوغلى ئابىشالومنىڭ تامار دېگەن چىرايلىق بىر سىڭلىسى بار ئىدى. بۇ ئىشلاردىن كېيىن، داۋۇتنىڭ ئوغلى ئامنون ئۇنىڭغا ئاشىق بولۇپ قالدى. **2** ئامنون سىڭلىسى تامارنىڭ ئىشىدىنا شۇنچە دەرد تارتىتىكى، تۇ كېسەل بولۇپ قالدى. ئەمما تامار تېخى قىز ئىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئامنوغا تۇنى بىر ئىش قىلىش مۇمكىن بولمايدىغاندەك كۆرۈندى. **3** لېكىن ئامنوننىڭ يوناداب ئىسىملىك بىر دوستى بار ئىدى. تۇ داۋۇتنىڭ ئاكىسى شىمېئاھنىڭ ئوغلى ئىدى. بۇ يوناداب تولىمۇ ھىلىگەر بىر كىشى ئىدى. **4** تۇ ئامنوغا: سەن پادىشاھنىڭ ئوغلى تۇرۇپ، نېمىشقا كۈندىن كۈنگە بۇنداق جۈدەپ كېتىسەن؟ قېنى، ماڭا ئېيتىپ بەر، دېدى. ئامنون ئۇنىڭغا: مەن ئىنم ئابىشالومنىڭ سىڭلىسى تامارغا ئاشىق بولدۇم، دېدى. **5** يوناداب ئۇنىڭغا: سەن ئاغرىپ ئورۇن تۇتۇپ، يېتىپ قالغان بولۇۋال، ئاتاڭ سېنى كۆرگىلى كەلگەندە ئۇنىڭغا: سىڭلىم تامار كېلىپ ماڭا تاماق بەرسۇن؛ ئۇنىڭ تاماق ئەتكىنىنى كۆرۈشۈم ئۈچۈن، ئالدىمدا تاماق ئېتىپ بەرسۇن، مەن ئۇنىڭ قولىدىن تاماق يەي، دەپ ئېيتقىن، دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئامنون يېتۇۋېلىپ ئۆزىنى كېسەل كۆرسەتتى. پادىشاھ ئۇنى كۆرگىلى كەلگەندە، ئامنون پادىشاھقا: ئۆتۈنىمەن، سىڭلىم تامار بۇ يەر ۋە رگە كېلىپ، ماڭا ئىككى قوتۇرماچ تەييار قىلىپ بەرسۇن، ئاندىن مەن ئۇنىڭ قولىدىن ئېلىپ يەي، دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئوردىسىغا ئادەم ئەۋەتىپ تامارغا: سەندىن ئۆتۈنىمەنكى، ئاكاڭ ئامنوننىڭ ئۆيىگە بېرىپ، ئۇنىڭغا يېگۈدەك بىر نېمە تەييارلاپ بە رگىن، دەپ ئېيتتى. **8** تامار ئامنوننىڭ ئۆيىگە باردى؛ ئۇ ياتقانىدى. ئۇ ئۇن ئېلىپ يۇغۇرۇپ، قوتۇرماچلارنى كۆز ئالدىدا ئەتتى. **9** ئاندىن ئۇ قوتۇرماچنى قازاندىن ئېلىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا قويدى. لېكىن ئۇ يېگىلى ئۇنىمىدى؛ ئۇ: ـ ھەممە ئادەم مېنىڭ قېشىمدىن چېقىپ كەتسۇن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ھەممە كىشىلەر ئۇنىڭ قېشىدىن چېقىپ كەتتى. **10** ئاندىن ئامنون تامارغا: ئاتامنى ئېچىكىرىكى ھۇجىرىغا ئېلىپ كىرگىن، ئاندىن قوا ۋۇڭدىن ئېلىپ يەيمەن، ـ دېدى. تامار ئۆزىنى ئەتكەن قوتۇرماچنى ئېچىكىرىكى ھۇجىرىغا، ئاكىسى ئامنوننىڭ قېشىغا ئېلىپ كىردى. **11** تامار ئۇلارنى ئۇنىڭغا يېگۈزۈپ قېيماقچى بولۇۋىدى، ئۇ ئۇنى ئۇتۇۋېلىپ: ئى سىڭلىم، كەل! مەن بىلەن ياتقىن! دېدى. **12** لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ياق، ئى ئاكا، مېنى نومۇسقا قويمىغىن! ئىسرائىلدا بۇنداق ئىش يوق! سەن بۇنداق پەسكەشلىك قىلمىغىن! **13** مەن بۇ شەرمەندىچىلىكنى قاندىقۇ كۆتۈرۈپ يۈرەلەيمەن؟! سەن بولساڭ ئىسرائىلنىڭ تارىسىدىكى ئەخمەقلەردىن بولۇپ قالىسەن. ئۆتۈنۈپ قالاي، پەقەت پادىشاھقا دېسە كۆلا، ئۇ مېنى ساڭا تەۋە بولۇشتىن توسمايدۇ، ـ دېدى. **14** لېكىن ئۇ ئۇنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىدى. ئۇ ئۇنىڭدىن كۈچلۈك كېلىپ، ئۇنى زورلاپ ئۇياغ ئاستى قىلىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتتى. **15** ئاندىن ئامنون ئۇنىڭغا ئىنتايىن قاتتىق نەپرەتلەندى؛ ئۇنىڭ ئۇنىڭغا بولغان نەپرىتى ئۇنىڭغا بولغان ئەسىلدىكى مۇھەببىتىدىن زىيادە بولدى. ئامنون ئۇنىڭغا: قېرىپ، يوقال! ـ دېدى. **16** تامار ئۇنىڭغا: ياق! مېنى ھەيدىگەن گۈناھىڭ سەن ھېلى ماڭا قىلغان شۇ ئىشتىن بەتتەردۇر، دېدى. لېكىن ئامنون ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى، **17** بەلكى خىزمىتىدىكى ياش يىگىتنى چاقىرىپ: بۇ [خوتۇنى] ماڭا چاپلاشتۇرماي، سىرتقا چىقىرىۋەت، ئاندىن ئىشىكنى تاقاپ قوي، دېدى. **18** تامار تولىمۇ رە گۈار بىر كۆزگەلەك كىيگەنىدى؛ چۈنكى پادىشاھنىڭ تېخى ياتلىق بولمىغان قىزلىرى شۇنداق كىيم كىيەتتى. ئامنوننىڭ خىزمەتكارى ئۇنى قوغلاپ چىقىرىپ، ئىشىكنى تاقۋالدى. **19** تامار بېشىغا كۈل چېچىپ، كىيگەن رە گۈار كۆزگەكنى يىرتىپ، قولىنى بېشىغا قويۇپ يىغلىغان پېتى كېتىۋاتاتتى. **20** ئاكىسى ئابىشالوم ئۇنىڭغا: ئاكاڭ ئامنون سەن بىلەن ياتتىمۇ؟ ھازىرچە جىم تۇرغىن، سىڭلىم. ئۇ سېنىڭ ئاكاڭ ئەمەسمۇ؟ بۇ ئىشنى كۆڭۈلگە ئالمىغىن، ـ دېدى. تامار ئاكىسى ئابىشالومنىڭ ئۆيىدە كۆڭلى سۇنۇق ھالدا تۇرۇپ قالدى. **21** داۋۇت پادىشاھمۇ بولغان بارلىق ئىشلارنى ئاڭلاپ

ئىتايىن ئاچچىقلاندى. 22 ئابشالوم بولسا ئامنونغا يا ياخشى، يا يامان ھېچ گەپ قىلمىدى. چۈنكى ئابشالوم سىگىلسى تامارنى ئامنوننىڭ خورلىغانلىقىدىن ئۇنى تۆچ كۆرەتتى. 23 توlaق ئىككى يىل تۆتۈپ، ئەفرائىمغا يېقىن باتىل-ھازوردا ئابشالومنىڭ قىرقىغۇچىلىرى قويلىرىنى قىرقۇتاتتاق، ئۇ پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنى تە كلىپ قىلدى. 24 ئابشالوم پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ: مانا قۇللىرى قويلىرىنى قىرقىتىۋاتىدۇ، پادىشاھ ۋە خىزمەتكارلىرىنىڭ سىلىنىڭ قۇللىرى بىلەن بىللە بېرىشنى ئۈتۈنەمەن ـ دېدى. 25 پادىشاھ ئابشالومغا: ياق، ئوغلۇم، بىز ھەممىمىز بارمايلى، ساڭا ئېغىرچىلىق چۈشۈپ قالمىسۇن، ـ دېدى. ئابشالوم شۇنچە دېسىمۇ، ئۇ بارغىلى ئۈنمىدى، بەلكى ئۇنىڭغا ئامەت تىلىدى. 26 لېكىن ئابشالوم: ئە گەر بېرىشقا ئۈنمىسىلا، ئاكام ئامنونى بىز بىلەن بارغىلى قويسىلا، ـ دېدى. پادىشاھ ئۇنىڭدىن: نېمىشقا ئۇ سېنىڭ بىلەن بارىدۇ؟» ـ دەپ سوردى. 27 ئەمما ئابشالوم ئۇنى كۆپ زورلىغىنى ئۈچۈن ئۇ ئامنوننىڭ، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنىڭ ئۈنىڭ بىلەن بىللە بېرىشنا قوشۇلدى. 28 ئابشالوم ئۆز غۇلامىلىرىغا يۈرۈپ: سە گەك تۇر ۋە گلار، ئامنون شاراب ئىچىپ خۇش كەيپ بولغاندا، مەن سىلە رگە ئامنونى ئۇر ۋە گلار دېسەم، ئۇنى دەرھال ئۆلتۈر ۋە گلار. قورقما گلار! بۇلارنى سىلە رگە يۈرۈشۈچى مەن ئەمەسمۇ؟ جۈرئەتلىك بولۇپ باتۇرلۇق كۆرسىتىگلار ـ دېدى. 29 شۇنىڭ بىلەن ئابشالومنىڭ غۇلامىلىرى ئامنونغا ئابشالوم ئۆزى يۈرۈغاندەك قىلدى. شۇئان پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرى قويۇپ، ھەر بىرى ئۆز قېچىرىغا مىنىپ قاچتى. 30 شۇنداق بولدىكى، ئۇلار تېخى يولدا قېچىپ كېتىۋاتقاندا، «ئابشالوم پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنى ئۆلتۈردى. ئۇلارنىڭ ھېچ بىرى قالمىدى» دېگەن خەۋەر داۋۇتقا يەتكۈزۈلدى. 31 پادىشاھ قويۇپ كىيىملىرىنى يىرتىپ يەردە دۇم ياتتى؛ ئۇنىڭ ھەممە قۇل-خىزمەتكارلىرى بولسا كىيىملىرى يىرتىق ھالدا يېنىدا تۇراتتى. 32 ئەمما داۋۇتنىڭ تاكسى شىمئىاھنىڭ ئوغلى يوناداب ئۇنىڭغا: ـ غوجام، ئۇلار پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى بولغان ھەممە يىگىتلەرنى ئۆلتۈردى، دەپ خىيال قىلمىسىلا. چۈنكى پەقەت ئامنون ئۆلدى؛ ئۇ ئىش ئامنوننىڭ ئابشالومنىڭ سىگىلسى تامارنى خار قىلغان كۈندىن باشلاپ ئابشالومنىڭ ئاغزىدىن چىقارمىغان نىيىتى ئىدى. 33 ئەمدى غوجام پادىشاھ «پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرى ئۆلدى» دېگەن ئۈيدا بولۇپ كۆڭۈللىرىنى بىئارام قىلمىسىلا. چۈنكى پەقەت ئامنونلا ئۆلدى ـ دېدى. 34 ئابشالوم بولسا قېچىپ كەتكەنىدى. [يېرۇسالېمدىكى] كۆزەتچى غۇلام قارىۋىدى، مانا، غەرب تەرىپىدىن تاغنىڭ يېنىدىكى يول بىلەن ئۇرغۇن ئادەملەر كېلىۋاتاتتى. 35 يوناداب پادىشاھقا: مانا، پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى كەلدى. دەل قۇللىرى دېگەندەك بولدى ـ دېدى. 36 سۆزىنى تۈگىتىپ تۇرىۋىدى، پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى كېلىپ قاتتىق يىغا-زار قىلدى. پادىشاھ بىلەن خىزمەتكارلىرىمۇ قاتتىق يىغلاشتى. 37 لېكىن ئابشالوم بولسا گەشۇرنىڭ پادىشاھى، ئامىھۇدنىڭ ئوغلى تالمايىنىڭ قېشىغا باردى. داۋۇت ئوغلى ئۈچۈن ھەر كۈنى ھازا تۇتۇپ قايغۇردى. 38 ئابشالوم قېچىپ، گەشۇرغا بېرىپ ئۇ يەردە ئۈچ يىل تۇردى. 39 داۋۇت پادىشاھنىڭ قەلبى ئابشالومنىڭ يېنىغا بېرىشقا ئىنتىزار بولدى؛ چۈنكى ئۇ ئامنونغا نىسبەتەن تەسەللى تاپقاندى، چۈنكى ئۇ ئۆلگەندى.

14

ئەمدى زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب پادىشاھ قەلبىنىڭ ئابشالومغا تەلمۇرىۋاتقانلىقىنى بايقىدى. 2 شۇنىڭ ئۈچۈن يوئاب تە كوئاغا ئادەم ئەۋەتىپ ئۇ يەردىن دانىشمەن بىر خوتۇننى ئە كەلدۈرۈپ ئۇنىڭغا: سەندىن ئۈتۈنەي، ئۆز ۋۇجۇدىڭ ماتەم تۇتقان كىشىدەك كۆرىنىپ قارىلىق كىيىمنى كىيىپ، ئۆز ۋۇجۇدىڭ ئەتىرلىك ماي بىلەن ياغلىمايي، بەلكى ئۆز ۋۇجۇدىڭ ئۆلگۈچى تۇتقان ئۈزۈن ۋاقىت ھازىدار بولغان ئايالدەك قىلىپ 3 [داۋۇت] پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن، ـ دېدى. شۇنداق قىلىپ، يوئاب دېمەكچى بولغانلىرىنى ئۇ ئايالغا ۋۇجۇدىتى. 4 شۇنىڭ بىلەن تە كوئالىق بۇ ئايال پادىشاھنىڭ ئالدىغا بېرىپ، تەزىم قىلىپ، باش ئۇرۇپ: ئى پادىشاھم، مېنى قۇتقۇزۇۋالغايلا، ـ دېدى. 5 پادىشاھ ئۇنىڭدىن: نېمە دەردىڭ بار؟ دەپ سوردى. ئۇ جاۋاپ بېرىپ: مەن دەرۇەقە بىر تۇل خوتۇنمەن! ئېرىم ئۆلۈپ كەتتى؛ 6 دېدە كلىرىنىڭ ئىككى ئوغلى بار ئىدى. ئىككىسى ئېتىزلىقتا ئۇرۇشۇپ قېلىپ، ئاياغا چۈشىدىغان ئادەم بولمىغاچقا، بىرى يەنە بىرىنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ قويدى. 7 مانا، ھازىر پۈتۈن ۋۇجۇدىكىلەر دېدە كلىرىگە قارشى قويۇپ، ئىنىسىنى ئۆلتۈرگىنىنى بەرگە تۇتۇپ بە رگىن؛ ئىنىسىنىڭ جىنىنى ئېلىپ، قەتىل قىلغىنى ئۈچۈن بىز جانغا جان ئالىمىز. شۇنىڭ بىلەنمۇ مىراس ئالغۇچىنى يوقىتىمىز، دەۋاتىدۇ. ئۇلار شۇنداق قىلىپ يالغۇز قالغان چوغۇمنى ئۆچۈرۈپ، ئېرىمگە نە نام نە يەر يۈزىدە ئەۋلادمۇ قالدۇرغىلى قويمايدۇ، ـ دېدى. 8 پادىشاھ ئايالغا: ۋۇجۇگگە بارغىن، مەن ئەھۋالغا قاراپ سەن توغرۇلۇق ھۆكۈم چىقىرىمەن، ـ دېدى. 9 تە كوئالىق ئايال پادىشاھقا: ئى، غوجام پادىشاھ، بۇ ئىشتا گۇناھ بولسا، ھەممىسى مېنىڭ بىلەن ئاتامنىڭ جەمەتى ئۈستىدە بولسۇن، پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ تەختى بىلەن مۇناسىۋەتسىز بولسۇن، ـ دېدى. 10 پادىشاھ: بىرەر كىم ساڭا [بۇ توغرۇلۇق] گەپ قىلسا، ئۇنى مېنىڭ قېشىمغا ئېلىپ كەلگىن، ئۇ سېنى يەنە ئاۋارە قىلمايدىغان بولدۇ، ـ دېدى. 11 ئايال جاۋاب بېرىپ: ئۇنداقتا پادىشاھ پەرۋەردىگار خۇدالىرىنى ياد قىلغايلا، قانغا قان ئىنتىقام ئالغۇچىلارنىڭ ئوغلۇمنى يوقاتماسلىقى ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ ھالاك قىلىشىغا يول قويمىغايلا، ـ دېدى. پادىشاھ: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سېنىڭ ئوغلۇڭنىڭ بىر تال چېچى يە رگە چۈشمەيدۇ، ـ دېدى. 12 لېكىن ئايال: دېدە كلىرى غوجام پادىشاھقا يەنە بىر سۆزنى دېگىلى قويغايلا، دېۋىدى، ئۇ: ئېيتقىن ـ دېدى. 13 ئايال يەنە مۇنداق دېدى: ئەمدى سىلى نېمىشقا خۇدانىڭ خەلقىگە شۇنىڭغا ئوخشاش زىيانلىق بىر ئىشنى نىيەت قىلدىلا؟ پادىشاھ شۇ گېپنى بىلەن ئۆزىنى گۇناھكار قىلىپ بېكىتىۋاتىدۇ، چۈنكى ئۇ ئۆزى پالىغان كىشىنى قايتۇرۇپ ئە كەلمىدى. 14 دەرۇەقە ھەممىمىز چوقۇم ئۆلۈپ، يە رگە تۆكۈلگەن، قايتىدىن يىغىۋالغىلى بولمايدىغان سۈدەك بولىمىز. لېكىن خۇدا ئادەمنىڭ جىنىنى ئېلىشقا ئەمەس، بەلكى ئۆز پالانغىنىنى ئۆزىگە قايتۇرۇپ ئە كىلىشكە ئىلاج قىلىدۇ. 15 ئەمەلىيەتتە، مېنىڭ غوجام پادىشاھقا شۇ ئىش توغرىسىدا سۆز قىلغىلى كېلىشىمنىڭ سەۋەبى، خەلق مېنى قورقاتتى. لېكىن دېدە كلىرى: بۇ گەپنى پادىشاھقا ئېيتايلا! پادىشاھ بەلكىم ئۆز چۈرىسىنىڭ ئىلتماسىنى بەجا كەلتۈرەر، دېگەن ئۈيدا بولدى. 16 چۈنكى پادىشاھ ئاڭلىشى مۇمكىن، چۈرىسىنى ھەم ئوغلۇمنى خۇدانىڭ مىراسىدىن تەڭ يوقاتماقچى بولغان كىشىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ قالار. 17 شۇڭا دېدە كلىرى، غوجام پادىشاھنىڭ سۆزى ماڭا ئارام ئېلىپ بېرەر، دەپ ئۈيلىدىم. چۈنكى غوجام پادىشاھ خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىدەك ياخشى-يامانىنى پەرق ئەتكۈچىدۇر. پەرۋەردىگار خۇدالىرى سىلى بىلەن بىللە بولغايلا! 18 پادىشاھ ئايالغا جاۋاب بېرىپ: سەندىن ئۇتۇنۇمەنكى، مەن سەندىن سورىمىقچى بولغان ئىشنى مەندىن يوشۇرمىغايسەن، دېدى. ئايال: غوجام پادىشاھ سۆز قىلسىلا، دېدى. 19 پادىشاھ: بۇ گەپلىرىڭنىڭ ھەممىسى يوئابنىڭ كۆرسەتمىسىمۇ، قانداق؟ ـ دېدى. ئايال جاۋاب بېرىپ: ئى، غوجام پادىشاھ، سىلىنىڭ جانلىرى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، غوجام پادىشاھ ئېيتقانلىرى ئۆڭگىمۇ، سولغىمۇ قايمايدىغان ھەققەتتۇر. دەرۇەقە سىلىنىڭ قۇللىرى يوئاب ماڭا شۇنى تاپىلاپ، بۇ سۆزلەرنى دېدە كلىرىنىڭ ئاغزىغا سالدى. 20 يوئابنىڭ بۇنداق قىلىشى بۇ ئىشنى ھەل قىلىش ئۈچۈن ئىدى. غوجامنىڭ دانالىقى خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىنىڭكىدەك ئىكەن، زېمىندا يۈز بېرىۋاتقان ھەممە ئىشلارنى بىلىدىكەن، ـ دېدى. 21 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ يوئابقا: ماقۇل! مانا، بۇ ئىشقا ئىجازەت بەردىم. بېرىپ ئۇ يىگىت ئابشالومنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. 22 يوئاب يە رگە يېقىلىپ باش ئۇرۇپ، پادىشاھقا بەختىگە-بەركەت تىلىدى. ئاندىن يوئاب: ئى غوجام پادىشاھ، ئۆز قۇلۇڭنىڭ تەلىپىگە ئىجازەت بە رگىنىڭدىن، ئۆز قۇلۇڭنىڭ سېنىڭ ئالدىڭدا ئىلتىپات تاپقىنىنى بۇگۈن بىلدىم، ـ دېدى. 23 ئاندىن يوئاب قوزغىلىپ، گەشۇرغا بېرىپ ئابشالومنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ كەلدى. 24 ئەمما پادىشاھ: ـ ئۇ مېنىڭ يۈزۈمنى كۆرمەي، ئۆز ۋۇيىگە بارسۇن، دېگەندى. شۇڭا ئابشالوم پادىشاھنىڭ يۈزىنى كۆرمەي، ئۆز ۋۇيىگە كەتتى. 25 ئەمدى پۈتكۈل ئىسرائىل تەۋەسىدە ئابشالومدەك چىرايلىق دەپ ماختالغان ئادەم يوق ئىدى. تاپىنىدىن تارتىپ چوقۇسىغىچە ئۇنىڭدا ھېچ ئەيىب يوق ئىدى. 26 ئۇنىڭ چېچىنى چۈشۈۋ رگەندە (ئۇ ھەر يىلىنىڭ ئاخىرىدا چېچىنى چۈشۈرەتتى؛ چېچى ئېغىرلىشىپ كەتكەچكە، شۇڭا ئۇنى چۈشۈرەتتى)، چېچىنى پادىشاھنىڭ («توچىم تارازا»سى بىلەن تارتسا ئىككى يۈز شە كەل چىقاتتى. 27 ئابشالومدىن ئۈچ ئوغۇل ۋە تامار ئىسملىك بىر قىز تۇغۇلدى. قىزى تولمۇ چىرايلىق ئىدى. 28 ئابشالوم پادىشاھنىڭ يۈزىنى كۆرمەي، يېرۇسالېمدا تو پتوغرا ئىككى يىل توشقۇچە تۇردى؛ 29 ئابشالۇم يوئابقا ئادەم ماڭدۇرۇپ، ئۆزىنى پادىشاھنىڭ قېشىغا ئەۋەتىشنى ئۈتۈندى، ئەمما ئۇ كەلگىلى ئۈنمىدى. ئابشالوم ئىككىنچى قېتىم ئۇنىڭ يېنىغا ئادەم ئەۋەتتى، لېكىن يوئاب كېلىشنى خالىمىدى. 30 شۇنىڭ بىلەن ئابشالوم ئۆز خىزمەتكارلىرىغا: ـ يوئابنىڭ مېنىڭكىگە يۇنداش ئارپا تېرىقلىق بىر پارچە ئېتىزلىقى بار. بېرىپ ئۇنىڭغا ئوت ۋۇيۇڭلار، دەپ يۈرۈدى. شۇنداق قىلىپ، ئابشالومنىڭ خىزمەتكارلىرى يوئابنىڭ بۇ بىر پارچە ئېتىزلىقىغا ئوت قويدى. 31 ئاندىن يوئاب قوزغىلىپ ئابشالومنىڭ ۋۇيىگە كىرىپ ئۇنىڭدىن: نېمىشقا خىزمەتكارلىرىڭ ئېتىزلىقىمغا ئوت قويدى! ـ دەپ سوردى. 32 ئابشالوم يوئابقا جاۋاب بېرىپ: مانا، مەن ساڭا ئادەم ئەۋەتىپ: قېشىمغا كەلسۇن، ئاندىن پادىشاھنىڭ قېشىغا ماڭا ۋاكالىتەن بارغۇزۇپ ئۇنىڭغا: مەن نېمىشقا گەشۇردىن يېنىپ كەلگەندىمەن؟ ئۇ يەردە قالسام، ياخشى بولاتتىكەن، دەپ ئېيتقۇزمامچى ئىدىم. ئەمدى پادىشاھ بىلەن دىدارلاشسام دەيمەن، مەندە قەبىھلىك بولسا، ئۇ مېنى ئۆلتۈرسۇن، ـ دېدى. 33 شۇنىڭ بىلەن يوئاب پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا بۇ خەۋەرنى

يەكۆزدى. پادشاھ ئابشالومنى چاقىردى؛ ئۇ پادشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ، پادشاھنىڭ ئالدىدا تەزىم قىلىپ باش ئۇردى؛ پادشاھ ئابشالومنى سۆيدى.

15 بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئابشالوم ئۆزىگە جەڭ ھارۋىسى بىلەن ئاتلارنى تەيىارلاتتى ھەم ئۆز ئالدىدا يۈگۈرىدىغان ئەللىك ئەسكەرنى بېكىتتى. 2 ئابشالوم تاڭ سەھەردە قېرىپۇپ، دەرۋازىغا باردىغان يولنىڭ يېنىدا تۇراتتى. قاچان بىرسى دەۋاينى كەسىۋىن دەپ، پادشاھقا ئەرز تۇتقىلى كەلسە، ئابشالوم ئۇنى چاقىرىپ: سەن قايسى شەھەردىن كەلدىڭ، ـ دەپ سورايتتى. ئۇ كىشى: قۇلۇڭ ئىسرائىلنىڭ پالانچى قەبىلىسىدىن كەلدى، دېسە، 3 ئابشالوم ئۇنىڭغا: مانا، دەۋايىڭلار دۇرۇس ۋە ھەق ئىكەن، لېكىن پادشاھ تەرىپىدىن ئۆزىگە ۋاكالىتەن تەرزىڭنى ئاڭلاشقا قېيۇلغان ئادەم يوق، دەيتتى. 4 ئاندىن ئابشالوم يەنە: كاشكى، مەن زېمىندا سوراقچى قىلىنسامىدى، ھەر كىمنىڭ ئەرزى يا كى دەۋاينى بولۇپ، مېنىڭ قېشىمغا كەلسە، ئۇنىڭغا ئادالەت كۆرسىتەتتىم! ـ دەيتتى. 5 ھەركىم ئۇنىڭغا تەزىم قىلغىلى ئالدىغا بارسا، ئابشالوم قولىنى ئۆزۈۋتۇپ، ئۇنى تۇتۇپ سۆيەتتى. 6 ئابشالوم شۇنداق قىلىپ پادشاھنىڭ ھۆكۈم چىقىرىشىغا كەلگەن ئىسرائىلنىڭ ھەربىر ئادەملىرىنىڭ كۆڭۈللىرىنى ئوتۇۋالاتتى. 7 توت يىل ئوتكەندە، ئابشالوم پادشاھقا: مېنىڭ ھېبرونىدا پەروەردىگارغا ئېچىكەن قەسەمنى ئادا قىلىشىم ئۈچۈن، شۇ يەر ۋەگە بېرىشقا ئىجازەت بەرسەڭ، 8 چۈنكى قۇلۇڭ سۈرىيەدىكى گەشۇردا تۇرغىنىمدا قەسەم ئېچىپ: ئە گەر پەروەردىگار مېنى يېرۇسالېمغا قايتۇرسا، مەن پەروەردىگارغا ئىبادەت قىلىمەن، دەپ ئېيتقانىدى، ـ دېدى. 9 پادشاھ ئۇنىڭغا: تىنچ-ئامان بېرىپ كەلگىن، دېۋىدى، ئۇ قوزغىلىپ ھېبرونغا كەتتى. 10 لېكىن ئابشالوم ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىگە مەخپىي ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ: بۇرغا ئاۋازىنى ئاڭلىغىنىڭلاردا: «ئابشالوم ھېبرونىدا پادشاھ بولدى!» دەپ ئېلان قىلىڭلار، دېدى. 11 ئەمدى شىككى يۈز ئادەم تە كلىپ بىلەن ئابشالوم بىلەن بە رگە يېرۇسالېمدىن بارغانىدى. ئۇلار ھەقىقىي ئەھۋالدىن بىخەۋەر بولغاچقا، ساددىلىق بىلەن بارغانىدى. 12 ئابشالوم قۇربانلىق ئوتكۈز ۋاقىدە، ئۇ ئادەم ئەۋەتىپ داۋۇتنىڭ مەسلىھەتچىسى بولغان گىلوھاۋنى ئاھىتوفەلنى ئۆز شەھىرى گىلوھىدن ئېلىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن قەست بارغانسېرى كۈچەيدى، ئابشالومغا ئە گەشكەنلەر بارغانسېرى كۆپەيۋاتاتتى. 13 داۋۇتقا بىر خەۋەرچى كېلىپ: ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىنىڭ كۆڭۈللىرى ئابشالومغا مايىل بولدى، ـ دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت يېرۇسالېمدا ئۇنىڭ بىلەن بولغان ھەممە قۇل-خىزمەتكارلىرىغا: قۇيۇپ قاچايلى! بولمىسا، ئابشالومدىن قۇتۇلالمايمىز. ئىتتىك كېتەيلى؛ بولمىسا، ئۇ ئېۋقىسز ئۇستىمىز-گە يېتىپ كېلىپ، ىە رگە بالا كەلتۈرۈپ شەھەر خەلقىنى قىلىچ بىسى بىلەن ئۇرىدۇ، دېدى. 15 پادشاھنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرى پادشاھقا: غوجام پادشاھ نېمە بېكىتسە، شۇنى قىلىمىز، دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن پادشاھ پۈتۈن ئائىلىسىدىكىلەرنى ئېلىپ، چىقىپ كەتتى؛ ئەمما پادشاھ كېنىزە كلىردىن ئونى ئوردىغا قاراشقا قويدى. 17 پادشاھ چىقىپ كەتكەندە ھەممە خەلق ئۇنىڭغا ئە گەشتى؛ ئۇلار بەيت-مەرھاكا ئۇرۇپ قالدى. 18 ھەممە خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ بىلەن بىللە [كىدرون ئېقىندىن] ئۆتۈۋاتاتتى؛ بارلىق كەرەتىيلەر، بارلىق پەلەتىيلەر، بارلىق گاتلىقلار، يەنى گات شەھىردىن چىقىپ ئۇنىڭغا ئە گەشكەن ئالتە يۈز ئادەم پادشاھنىڭ ئالدىدا ماڭاتتى. 19 پادشاھ گاتلىق ئىتتىيغا: سەن نېمىشقا بىز بىلەن بارسەن؟ يېنىپ بېرىپ پادشاھنىڭ قېشىدا ئۇرغىن؛ چۈنكى سەن ئۆز يۇرتۇ ۋەكۈىن مۇساپىر بولۇپ پالانغانىسەن. 20 سەن پەقەت تۈنۈگۈنلا كەلدىڭ، مەن بۇگۈن قانداقسىگە سېنى ئۆزۈم بىلەن بىللە سەرسان قىلاي؟ مەن بولسام، نە گە بارالىسام، شۇ يەر ۋەگە بارىمەن. قېرىندىشلىرىڭنى ئېلىپ يېنىپ كەتكىن؛ خۇدانىڭ رەھىم-شەپقىتى ۋە ھەقىقىتى ساڭا يار بولغاي! ـ دېدى. 21 لېكىن ئىتتاي پادشاھقا جاۋاب بېرىپ: پەروەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن ۋە غوجام پادشاھنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەيلى ھايات يا كى مامات بولسۇن، غوجام پادشاھ قەيەردە بولسا، قۇلۇڭ شۇ يەردىمۇ بولىدۇ! ـ دېدى. 22 داۋۇت ئىتتىيغا: ئەمدى سەئمۇ بېرىپ [ئېقىندىن] ئۆتكىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن گاتلىق ئىتتاي ھەممە ئادەملىرى ۋە ئۇنىڭ بىلەن ماڭغان بارلىق بالا-چاقىلىرى ئۆتۈپ كەتتى. 23 ھەممە خەلق ئۆتۈۋاتقاندا، يۇتكۈز شۇ يۇرتنىكىلەر قاتتىق ئاۋاز بىلەن يىغلىدى. پادشاھ ئۆزىمۇ كىدرون ئېقىندىن ئۆتكەندە، بارلىق خەلق چۆلۈڭ تەرىپىگە قاراپ يول ئالدى. 24 ۋە مانا، زادوك بىلەن لاۋىيلارمۇ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ بىللە كەلدى؛ ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يەردە قويدى. بارلىق خەلق شەھەردىن چىقىپ ئۆتكۈچە ئابىياتار بولسا، قۇربانلىقلارنى سۇنۇپ تۇراتتى. 25 پادشاھ زادوكقا: خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى شەھەر ۋەگە يانداۋرۇپ ئېلىپ كەرگىن. مەن ئە گەر پەروەردىگارنىڭ كۆزلىرىدە ئىلتىپات تاپسام، ئۇ چوقۇم مېنى يانداۋرۇپ كېلىدۇ ۋە ئۇ ماڭا ئەھدە ساندۇقىنى ۋە ئۆز ماكانىنى يەنە كۆرگۈزىدۇ؛ 26 لېكىن ئۇ مېنىڭ توغرامدا: سەندىن خۇرسەنلىكىم يوق، دېسە، مانا مەن؛ ئۇ مېنى قانداق قىلىشنى لايىق كۆرسە، شۇنداق قىلسۇن، ـ دېدى. 27 پادشاھ كاھىن زادوككا: سەن ئالدىن كۆرگۈچى ئەمەسمۇ؟ سەن ۋە ئۆز ئوغلۇڭ ئاخىماتاز ۋە ئابىياتارنىڭ ئوغلى يوناتان، يەنى ئىككىگىلارنىڭ شىككى ئوغلۇڭلار ساڭا ھەمراھ بولۇپ تىنچ-ئامان شەھەر ۋەگە قايتقىن. 28 مانا، مەن سىلەردىن خەۋەر كەلگۈچە چۆلدىكى ئۆتكەللەردە كۈتۈپ تۇراي، ـ دېدى. 29 شۇنىڭ بىلەن زادوك بىلەن ئابىياتار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يېرۇسالېمغا قايتۇرۇپ بېرىپ، ئۇ يەردە قالدى. 30 لېكىن داۋۇت زەيتۇن تېغىغا چىققاندا، يېشىنى يېپىپ يالاڭ ئاياغ بولۇپ يىغلاۋاتاتتى؛ ئۇنىڭ بىلەن بولغان ھەممە خەلقىنىڭ ھەربىرى يېشىنى يېپىپ يىغلاپ چىقىۋاتاتتى. 31 بىرسى كېلىپ داۋۇتقا: ئاھىتوفەلمۇ ئابشالومنىڭ قەستىگە قاتناشقانلار ئىچىدە ئىكەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن داۋۇت دۇئا قىلىپ: ئى پەروەردىگار، ئاھىتوفەلنىڭ مەسلىھەتىنى ئېخەتقانلىككە ئايلاندۇرغايسەن، دېدى. 32 داۋۇت تاغنىڭ چوققىسىغا، يەنى ئادەمتە ئۇ مەخسۇس خۇداغا ئىبادەت قىلىدىغان جايغا يەتكەندە، ئاركىلىق ھۇشاي تونى يىرتىق، بېشىغا توپا-چاڭ چېچىلغان ھالدا ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. 33 داۋۇت ئۇنىڭغا: مېنىڭ بىلەن بارساڭ، ماڭا يۈك بولۇپ قالسەن، 34 لېكىن شەھەر ۋەگە قايتىپ بېرىپ ئابشالومغا: ئى پادشاھ، مەن بۇگۈنگە قەدەر ئاتاكۇنىڭ قۇل-خىزمەتكارى بولغانىدەك، ئەمدى سېنىڭ قۇل-خىزمەتكارىڭ بولاي، دىسەڭ، سەن مەن ئۈچۈن ئاھىتوفەلنىڭ مەسلىھەتىنى بىكار قىلىۋېتەلەيسەن. 35 مانا زادوك ۋە ئابىياتار دېگەن كاھىنلارمۇ شۇ يەردە سەن بىلەن بىللە بولىدۇ ئەمەسمۇ؟ پادشاھنىڭ ئوردىسىدىن نېمە ئاڭلىساڭ، زادوك بىلەن ئابىياتار كاھىنلارغا ئېيتقىن. 36 مانا، ئۇلارنىڭ شىككى ئوغلى، يەنى زادوكنىڭ ئوغلى ئاخىماتاز بىلەن ئابىياتارنىڭ ئوغلى يوناتانمۇ شۇ يەردە ئۇلارنىڭ يېنىدا تۇرىدۇ. ھەرنېمە ئاڭلىساڭ، ئۇلار ئارقىلىق ماڭا خەۋەر يەتكۈزگىن ـ دېدى. 37 شۇنىڭ بىلەن داۋۇتنىڭ دوستى ھۇشاي شەھەر ۋەگە باردى؛ ئابشالومۇ دەل شۇ چاغدا يېرۇسالېمغا كىردى.

16 داۋۇت تاغنىڭ چوققىسىدىن ئەمدىلا ئۆتۈشىگە مەفبوشەتنىڭ خىزمەتكارى زىبا شىككى يۈز نان، بىر يۈز كىشمىش پوشكىلى، يۈز يازلىق مېۋە پوشكىلى ۋە بىر ئۇلۇم شارابنى شىككى ئېشەككە ئارتىپ ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى. 2 پادشاھ زىباغا: بۇلارنى نېمە ئۈچۈن ئە كەلدىڭ؟ دېدى. زىبا: ئېشەك كەرنى پادشاھنىڭ ئائىلىسىدىكىلەر مېنىشى ئۈچۈن، نانلار بىلەن يازلىق مېۋىلەرنى غۇلامىلارنىڭ يېيىشى ئۈچۈن، شارابنى چۆلدە ھېرىپ كەتكەنلەرنىڭ ئىچىشى ئۈچۈن ئە كەلدىم ـ دېدى. 3 پادشاھ: غوجاڭنىڭ ئوغلى نەدە؟ ـ دەپ سوردى. زىبا پادشاھقا جاۋاب بېرىپ: ئۇ يەنىلا يېرۇسالېمدا قالدى، چۈنكى ئۇ: بۇگۈن ئىسرائىل ھەمەتىدىكىلەر ئاتامنىڭ پادشاھلىقىنى ماڭا ياندۇرۇپ بېرىدۇ، دەپ ئولتۇرىدۇ ـ دېدى. 4 پادشاھ زىباغا: مانا مەفبوشەتنىڭ ھەممىسى ساڭا تەۋە بولسۇن، دېۋىدى، زىبا: مەن سىلىگە تەزىم قىلىمەن؛ سىلىنىڭ ئالدىلىرىدا ئىلتىپات تاپسام، ئى غوجام پادشاھ، ـ دېدى. 5 داۋۇت پادشاھ باھۇرىغا كەلگەندە، مانا ساۋۇلنىڭ ھەمەتىدىن بولغان، گېرانىڭ ئوغلى شىمەي ئىسىملىك بىر ئادەم شۇ يەردىن ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى؛ ئۇ بۇ يافقا كەلگىچ كىمدۇ بىرنى قارغاۋاتاتتى. 6 ئۇ داۋۇتنىڭ ئۆزىگە ۋە داۋۇت پادشاھنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرىغا قاراپ تاشلارنى ئاتتى؛ ھەممە خەلق بىلەن بارلىق پالۋانلار پادشاھنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ۋە سول تەرىپىدە ئۇراتتى. 7 شىمەي قارغاپ: يوقال، يوقال، ھەي سەن قانخور، ئېپلاس! 8 سەن ساۋۇلنىڭ ئورنىدا پادشاھ بولدۇڭ، لېكىن پەروەردىگار ئۆزىڭ ھەممە تەنىڭ قېنىنى سېنىڭ بېشىڭغا قايتۇردى؛ ئەمدى پەروەردىگار پادشاھلىقنى ئوغلۇڭ ئابشالومنىڭ قولىغا بەردى؛ مانا، ئۆز ۋۇجۇدىڭ رەزىللىكىڭ سېنىڭ ئۆستۈڭگە چۈشتى، چۈنكى سەن بىر قانخورسەن! ـ دېدى. 9 زەرۇئىيانىڭ ئوغلى ئابىشاي پادشاھقا: نېمىشقا بۇ ئۆلۈك ئىت غوجام پادشاھنى قارغىسۇن؟ ئۇ يە رگە بېرىپ ئۇنىڭ بېشىنى كەسكىلى ماڭا ئىجازەت بە رگەيسەن! ـ دېدى. 10 لېكىن پادشاھ: ئى زەرۇئىيانىڭ ئوغۇللىرى، مېنىڭ بىلەن نېمە كارىڭلار؟ ئۇ قارغىسا قارغىسۇن! ئە گەر پەروەردىگار ئۇنىڭغا، داۋۇتنى قارغىغىن، دەپ ئېيتقان بولسا، ئۇنداقتا كىم ئۇنىڭغا: نېمىشقا بۇنداق قىلىسەن؟ ـ دېيەلىسۇن؟ 11 داۋۇت ئابىشايغا ۋە بارلىق خىزمەتكارلىرىغا: مانا ئۆز يۇشۇمدىن بولغان ئوغلۇم مېنىڭ جىنىمنى ئىزدىگەن يەردە، بۇ بىنيامىن كىشى ئۇنىڭدىن ئارتۇقراق قىلمامدۇ؟ ئۇنى قارغىغىلى قويغىن، چۈنكى پەروەردىگار ئۇنىڭغا شۇنداق بۇيرۇپتۇ. 12 پەروەردىگار بەلكىم مېنىڭ ئەدەلىرىمنى نەزىرگە ئېلىپ، بۇ ئادەمنىڭ بۇگۈن مېنى قارغىغانلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا ياخشىلىق يانداۋارىدى، دېدى. 13 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئۆز ئادەملىرى بىلەن يولدا مېڭىۋەردى. شىمەي بولسا داۋۇتنىڭ ئۆدۈلىدىكى تاغ باغىرىدا ماڭغاچ قارغايتتى ھەم تاش ئېتىپ توپا-چاڭ چاچاتتى. 14 پادشاھ ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان خەلقىنىڭ ھەممىسى ھېرىپ، مەنزىلگە

بارغاندا تۇيەردە ئارام ئالدى. 15 ئەمدى ئابشالوم بارلىق ئىسرائىللار بىلەن پىرۇسالېمغا كەلدى؛ ئاھىتوفەل تۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. 16 داۋۇتنىڭ دوستى ئاركىلىق ھۇشاي ئابشالومنىڭ قېشىغا كەلگەندە، تۇ ئابشالومغا: پادىشاھ ياشسۇن! پادىشاھ ياشسۇن! ـ دېدى. 17 ئابشالوم ھۇشايغا: بۇ سېنىڭ دوستۇڭغا كۆرسىتىدىغان ھېممىتىڭمۇ؟ نېمىشقا دوستۇڭ بىلەن بارمىدىڭ؟ ـ دېدى. 18 ھۇشاي ئابشالومغا: ياق، ئۇنداق ئەمەس، بەلكى يەھۋادىنىڭ ۋە بۇ خەلق ھەمدە ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى كىمنى تاللىسا، مەن ئۇنىڭغا تەۋە بولاي ۋە ئۇنىڭ يېنىدا تۇرىمەن. 19 ئۇنىڭدىن باشقا كىمنىڭ خىزمىتىدە بولاي؟ ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ قېشىدا خىزمەت قىلمامدىم؟ سېنىڭ ئاتاڭنىڭ قېشىدا خىزمەت قىلغاندەك، ئەمدى سېنىڭ قېشىڭدا خىزمەت قىلاي، ـ دېدى. 20 ئاندىن ئابشالوم ئاھىتوفەلگە: مەسلىھەتلىشىپ يول كۆرسىتىڭلار، قانداق قىلساق بولار؟ ـ دېدى. 21 ئاھىتوفەل ئابشالومغا: ئاتاڭنىڭ ئوردىسىغا قارىغىلى قويغان كېنىزە كىلىرى بىلەن بىللە ياتقىن، شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل سېنىڭ تۆز ئۆڭىنى ئاتاڭغا نەپرەتلىك قىلغانلىقىڭنى ئاڭلايدۇ، شۇنداق قىلىپ ساڭا ئە گەشكەنلەرنىڭ قوللىرى كۈچلەندۈرۈلىدۇ، دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئابشالوم ئۈچۈن ئوردىنىڭ ئۈگزىسىدە بىر چېدىر تىكتى، ئابشالوم ھەممە ئىسرائىلنىڭ كۆزلىرى ئالدىدا تۇز ئاتىسىنىڭ كېنىزە كىلىرى بىلەن بىللە بولدى. 23 ئۇ كۈنلەردە ئاھىتوفەلنىڭ بە رگەن مەسلىھەتى خۇددى كىشى خۇدادىن سوراپ ئېرىشكەن سۆز-كالامدەك ھېسابلىناتتى. ئۇنىڭ داۋۇتقا ۋە ئابشالومغا بە رگەن ھەممە مەسلىھەتمۇ ھەم شۇنداق قارىلاتتى.

17

ئاھىتوفەل ئابشالومغا: ماڭا ئون ئىككى مىڭ ئادەمنى تاللۇۋېلىشقا رۇخسەت بەرسەڭ، مەن بۇگۈن كېچە قوزغىلىپ، داۋۇتنى قوغلاي؛ 2 مەن ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشكىنىمدە ئۇ ھېرىپ، قوللىرى ئاجىز بولىدۇ، مەن ئۇنى ئالاقزادە قىلىۋېتىمەن، شۇنداقلا ئۇنىڭ بىلەن بولغان بارلىق خەلق قاچىدۇ. مەن پەقەت پادىشاھنىلا ئۇرۇپ ئولتۇرىمەن، 3 ئاندىن ھەممە خەلقنى ساڭا ۋېقىندۇرۇپ قايتۇرىمەن. سەن ئىزدىگەن ئادەم يوقالسا، ھەممە خەلق سېنىڭ قېشىڭغا قايتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ھەممە خەلق ئامان-ئېسەن قالىدۇ، دېدى. 4 بۇ مەسىلىھەت ئابشالومغا ۋە ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىغا ياقتى، 5 لېكىن ئابشالوم: ئاركىلىق ھۇشاينىمۇ چاقىرىڭلار، ئۇنىڭ سۆزىنىمۇ ئاڭلايلى، ـ دېدى. 6 ھۇشاي ئابشالومنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئابشالوم ئۇنىڭغا: ئاھىتوفەل مۇنداق-مۇنداق ئېيتتى، ئۇ دېگەندەك قىلايلىمۇ؟ بولمىسا، سەن بىر مەسىلىھەت بە رگىن، ـ دېدى. 7 ھۇشاي ئابشالومغا: ئاھىتوفەلنىڭ بۇ ۋاقىتتا بە رگەن مەسلىھەتى ياخشى ئەمەس، ـ دېدى. 8 ھۇشاي يەنە مۇنداق دېدى: «سەن ئاتاڭ بىلەن ئادەملىرىنى بىلىسەنغۇ ـ ئۇلار پاۋانلاردۇر، ھازىر دالادىكى بالىلىرىدىن جۈدا قىلىنغان چىشى ئېيىقتەك پەيلى يامان. ئاتاڭ بولسا ھەقىقىي جەڭچىدۇر، ئۇز ئادەملىرى بىلەن بە رگە قونمايدۇ. 9 مانا ئۇ ھازىر بىر غاردا يا باشقا بىر يەردە مۇكۆنۈۋالغان بولسا كېرەك. مۇبادا ئۇ ئاۋۋال خەلقىمىز ئۈستىگە چۈشسە شۇنى ئاڭلىغان ھە ركىم: ئابشالومغا ئە گەشكەنلەر قىرغىنچىلىققا ئۇچراپتۇ، ـ دەيدۇ. 10 ئۇ ۋاقىتتا ھەتتا شىر يۈرەك پاۋانلارنىڭ يۈرە كلىرىمۇ سۇ بولۇپ كېتىدۇ؛ چۈنكى پۈتكۈل ئىسرائىل ئاتاڭنىڭ باتۇر ئىگەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭغا ئە گەشكەنلەرنىڭمۇ پاۋان ئىگەنلىكىنى بىلىدۇ. 11 شۇڭا مەسلىھەتىم شۇكى، پۈتكۈل ئىسرائىل دانىدن تارتىپ بەئەر-شىباغىچە سېنىڭ قېشىڭغا تېز يىغىلسۇن (ئۇلار دېڭىزدىكى قومالارەك كۆپتۇر!)، سەن ئۆزۈڭ ئۇلارنى باشلاپ جەنگە چىققىن. 12 بىز ئۇنى قەيەردە تاپساق، شەبنەم يە رگە چۈشكەندەك ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشەيلى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئۆزى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان كىشىلەردىن ھېچ كىممۇ قالمايدۇ. 13 ئە گەر ئۇ بىر شەھە رگە كىرىۋالسىمۇ، پۈتكۈل ئىسرائىل شۇ يە رگە تارغاچىلارنى ئېلىپ كېلىپ، شەھەرنى ھەتتا ئۇنىڭدىكى كىچىك شىبغىل-تاشلارنىمۇ قالدۇرماي سۈرەپ ئە كىلىپ، دەريا جىلغىسىغا تاشلۇۋېتىمىز». 14 ئابشالوم بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى: ئاركىلىق ھۇشاينىڭ مەسلىھەتى ئاھىتوفەلنىڭ مەسلىھەتىدىن ياخشى ئىكەن، دېيىشتى. چۈنكى يەھۋەردىگار ئابشالومنىڭ بېشىغا بالا كەلسۇن دەپ، ئاھىتوفەلنىڭ ياخشى مەسلىھەتىنىڭ بىكار قىلىنىشىنى بېكىتكەنىدى. 15 ھۇشاي زادوك بىلەن ئابىياتار كاھىنلارغا: ئاھىتوفەلنىڭ ئابشالوم بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىغا بە رگەن مەسلىھەتى مۇنداق-مۇنداق، ئەمما مېنىڭ مەسلىھەتىم بولسا مۇنداق-مۇنداق، 16 ھازىر سىلەر دەرھال ئادەم ئەۋەتىپ داۋۇتقا: بۇ كېچىدە چۆلنىڭ كېچىكىرىدە قونماي، بەلكى تېز تۇتۇپ كېتىڭلار، بولمىسا پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ھەممە خەلق ھالاك بولۇشى مۇمكىن، دەپ يەتكۈزۈڭلار ـ دېدى. 17 ئۇ ۋاقىتتا يوناتان بىلەن ئاخىمائاز ئەن-ر وگەلدە كۈتۈپ تۇراتتى؛ ئۇلار باشقىلارنىڭ كۆرۈپ قالماسلىقى ئۈچۈن شەھە رگە كىرمىدى؛ بىر دېدە كىنىڭ چېقىپ ئۇلارغا خەۋەر بېرىشى بېكىتىلدى. ئۇلار بېرىپ داۋۇت پادىشاھقا خەۋەرنى يەتكۈزدى. 18 لېكىن بىر ياش يىگىت ئۇلارنى كۆرۈپ قېلىپ، ئابشالومغا دەپ قويدى. ئەمما بۇ ئىككىيلەن ئىتتىك بېرىپ، باھۇرىمدىكى بىر ئادەمنىڭ ئۆيىگە كىردى. بۇ ئادەمنىڭ ھويلىسىدا قۇدۇق بار ئىدى، ئۇلار شۇنىڭغا چۈشۈپ يوشۇرۇندى. 19 ئۇنىڭ ئايالى قۇدۇقنىڭ ئاغزىغا ياپقۇچنى يېيىپ ئۈستىگە سوقۇلغان بۇغداينى تۆكۈپ قويدى، شۇنىڭ بىلەن ھېچ ئىش ئاشكارىلانمىدى. 20 ئابشالومنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۆيىگە كىرىپ ئايالنىڭ قېشىغا كېلىپ: ئاخمائاز بىلەن يوناتان قەيەردە؟ ـ دەپ سوردىى. ئايال: ئۇلار ئېرىقتىن ئۆتۈپ كەتتى، دېدى. كەلگەنلەر ئۇلارنى ئىزدەپ تاپالمايى، يېرۇسالېمغا قايتىپ كەتتى. 21 ئۇلار كەتكەندىن كېيىن، بۇ ئىككىيلەن قۇدۇقتىن چىقىپ، بېرىپ داۋۇت پادىشاھقا خەۋەر بەردى. ئۇلار داۋۇتقا: قېيۇپ، سۇدىن ئۆتكىن؛ چۈنكى ئاھىتوفەل سېنى ئۆتۈش ئۈچۈن شۇنداق مەسلىھەت بېرىپتۇ، ـ دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان بارلىق خەلق قوزغىلىپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتتى، تاڭ ئاتقۇچە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتمىگەن ھېچكىم قالمىدى. 23 ئاھىتوفەل ئۆز مەسلىھەتىنى قوبۇل قىلمىغانلىقىنى كۆرۈپ ئېشىكىنى توقۇپ، ئۆز شەھىرىدىكى ئۆيىگە بېرىپ، ئۆيدىكىلە رگە ۋەسىيەت ئېتىپئۇرغاندىن كېيىن، ئېسىلىپ ئۆلۈۋالدى. ئۇ ئۆز ئاتىسىنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلىندى. 24 شۇ ئارىلىقتا داۋۇت ماھانائىمغا يېتىپ كەلگەندى، ئابشالوم ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرىمۇ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ بولغاندى. 25 ئابشالوم يوئابنىڭ ئورنىدا ئاماسانى قوشۇننىڭ ئۈستىگە سەردار قىلىپ قويدى. ئاماسا بولسا يىترا ئىسملىك بىر ئىسرائىللىق كىشىنىڭ ئوغلى ئىدى. ئۇ كىشى ناھاشنىڭ قىزى ئابىگائىل بىلەن يېقىنچىلىق قىلغانىدى. ناھاش يوئابنىڭ ئانىسى زەرۇئىيا بىلەن ئاچا-سىڭىل ئىدى. 26 ئىسرائىل بىلەن ئابشالوم گىلېئادنىڭ زېمىندا بارگاھ تىكتى. 27 داۋۇت ماھانائىمغا يېتىپ كەلگەندە، ئامۇنىيلارنىڭ رابباھ شەھىردىن بولغان ناھاشنىڭ ئوغلى شوبى بىلەن لو-دىبارلىق ئامىئەلنىڭ ئوغلى ماكىر ۋە روگېلىمدىن بولغان گىلېئادلىق بارزىللاي دېگەنلەر 28 يوتقان-كۆرپە، داس، قاچا-قۇچا، يۇغداي، ئارپا، ئۇن، قوماچ، پۇرچاق، قىزىل ماش، قۇرۇغان پۇرچاقلار، 29 ھەسەل، قايماق ۋە ۋېيلارنى كېلتۈرۈپ، كالا سۈتىدە قىلىنغان قۇرۇت-ئىرىنچەك قاتارلىقلارنى داۋۇت بىلەن خەلققە يېيىش ئۈچۈن ئېلىپ كەلدى، چۈنكى ئۇلار: شۇبھىسىزكى، خەلق چۆلدە ھېرىپ-ئېچىپ، ئۆسساپ كەتكەندۇ، دەپ ۋېيلىغانىدى.

18

داۋۇت ئۆزى بىلەن بولغان خەلقنى يىغىپ ئېدىتلىدى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىگە مىڭبېشى بىلەن يۈزبېشى قويدى. 2 ئاندىن داۋۇت خەلقنى ئۈچ بۆلەككە بۆلۈپ جەنگە چىقاردى؛ بىرىنچى بۆلەكنى يوئابنىڭ قول ئاستىدا، ئىككىنچى بۆلەكنى زەرۇئىيانىڭ ئوغلى، يوئابنىڭ ئىنىسى ئابىشاينىڭ قول ئاستىدا ۋە ئۈچىنچى بۆلەكنى گاتلىق ئىتتىنىڭ قول ئاستىدا قويدى. پادىشاھ خەلقلەر: «بەرھەق، مەنمۇ سىلەر بىلەن جەنگە چىقىمەن»، دېدى. 3 لېكىن خەلق: سىلى چىقمىسىلا، ئە گەر بىز قاچساق دۈشمەن بە رگە پەرۋا قىلمايدۇ؛ ھەتتا يېرىمىز ئۇلۇپ كەتسە كۆز بە رگە پەرۋا قىلمايدۇ. چۈنكى ئۇلارنى بىزنىڭ ئون مىڭىمىز رگە باراۋەر بولىلا. ياخشىسى سىلى شەھەردە تۇرۇپ بە رگە ھەمدەم بولۇشقا تەيار تۇرغايلا، دېدى. 4 پادىشاھ ئۇلارغا: سىلە رگە نېمە لايىق كۆرۈنسە، شۇنى قىلىمەن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلق يۈزدىن، مىڭدىن بولۇپ شەھەردىن چىقىۋاتقاندا، پادىشاھ دەرۋازىنىڭ يېنىدا تۇردى. 5 پادىشاھ يوئاب بىلەن ئابىشاي ۋە ئىتتىيغا: مەن ئۈچۈن ئابشالومغا ياخشى مۇئامىلىدە بولۇپ ئايالگار، دېدى. پادىشاھنىڭ [ھەممە سەردارلىرىغا] ئابشالوم توغرىسىدا شۇنداق تاپىلىغىنىدا، بارلىق خەلق تاپىلىغىنىنى ئاڭلىدى. 6 ئاندىن خەلق ئىسرائىل بىلەن سوقۇشقىلى مەيدانغا چىقتى، سوقۇش ئەفرائىمنىڭ ئورمانلىقىدا بولدى. 7 ئۇ يەردە ئىسرائىل داۋۇتنىڭ ئادەملىرىدىن مەغلۇپ بولدى. ئۇ كۈنى ئۇلار قاتتىق قىرغىن قىلىندى ـ يىگىرمە مىڭى ئۆلدى. 8 سوقۇش شۇ زېمىنغا يېيىلدى؛ ئورمانلىق يەۋەكەنلەر قىلىچتا ئۆلگەنلەردىن كۆپ بولدى. 9 ئابشالوم داۋۇتنىڭ غۇلامىلىرى بىلەن ۋېۋقىسز ئۇچراشىپ قالدى؛ ئابشالوم ئۆز قېچىرىغا مىنىپ، چوڭ دۇب دەرىخىنىڭ قويۇق شاخلىرىنىڭ تېگىدىن ئۆتكەندە، ئۇنىڭ بېشى دەرەخ شىخىغا كېلىشىپ قېلىپ، ئۇ ئېسىلىپ قالدى؛ ئۇ مىنگەن قېچىر بولسا ئالدىغا كېتىپ قالدى. 10 بىرسى بۇنى كۆرۈپ يوئابقا خەۋەر بېرىپ: مانا، مەن ئابشالومنىڭ بىر دۇب دەرىخىدە ساڭگىلاپ ئۆرغىنىنى كۆردۇم، دېدى. 11 يوئاب خەۋەر بە رگەن ئادەمگە: نېمە! سەن ئۇنى كۆرۈپ ئۇرۇپ، نېمىشقا ئۇنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ يە رگە چۈشۈرمىدىڭ؟ شۇنداق قىلغان بولساڭ، ساڭا ئون كۈمۈش تەنگە ۋە بىر كەمەر بېرەتتىم، ـ دېدى. 12 ئۇ ئادەم يوئابقا: قولۇمغا مىڭ كۈمۈش تەنگە تەگسىمۇ، قولۇمنى پادىشاھنىڭ ئوغلىغا ئۇزاتمايتىم! چۈنكى پادىشاھنىڭ ھەممىمىز ئالدىدا ساڭا، ئابىشايغا ۋە ئىتتىيغا: مېنىڭ ئۆچۈن ھەر بىرىڭلار ئابىشالومنى ئايالگار، دەپ ۋېۋرغىنىنى ئاڭلىدۇق. 13 ئە گەر مەن ئۇز جېنىمنى تەۋە كۈكۈل قىلىپ، شۇنداق

قلغان بولسام (ھەرقانداق ئىش پادىشاھتىن يوشۇرۇن قالمايدۇ!) سەن مېنى تاشلاپ، دۈشمىنىڭ قاتاردا كۆرەتتىڭ، ـ دېدى. **14** يوئاب: سېنىڭ بىلەن يۈنداق دېيىشىشكە چولام يوق! ـ دېدى-دە، قولىغا ئۆچ نەيزىنى ئېلىپ دەرەختە ساقلىقلا قىلىۋاتقان تىرىك تۇرغان ئابىشالومنىڭ يۈرىكىگە سانجىدى. **15** ئاندىن يوئابنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى بولغان ئون غۇلام ئابىشالومنىڭ چۈرىسىگە يىغىلىپ، ئۇنى ئۇرۇپ ئولتۇردى. **16** ئاندىن يوئاب كاناي چالدى؛ خەلق ئىسرائىلنى قوغلاشتىن ياندى؛ چۈنكى يوئاب قوشۇننى چېكىنىشكە چاقىردى. **17** ئۇلار ئابىشالومنى ئورمانلىقتىكى چوڭ بىر ئازگالغا تاشلاپ ئۈستىگە نۇرغۇن تاشلارنى دۆۋىلەپ قويدى. ئىسرائىللار بولسا قېچىپ ھەربىرى ئۆز ماكانىغا كەتتى. **18** ئابىشالوم تىرىك ۋاقتىدا پادىشاھ ۋادىسىدا ئۆزىگە بىر ئابىدە تۇرغۇزغاندى. چۈنكى ئۇ: مېنىڭ نامىمنى قالدۇردىغانغا ئوغلۇم يوق دەپ، ئۇ تاش ئابىدىنى ئۆز نامى بىلەن ئاتىغاندى. شۇنىڭ بىلەن بۇ تاش «ئابىشالومنىڭ يادىكارى» دەپ ئاتىلىدۇ. **19** زاد وكنىڭ ئوغلى ئاخىماۋاز [يوئابقا]: پەرۋەردىگار سېنى دۈشمەنلىرىڭدىن قۇتقۇزۇپ سەن ئۆچۈن ئىنتىقام ئالدى، دەپ پادىشاھقا خەۋەر بېرىشكە مېنى دەرھال ماڭىۋەزغىن، ـ دېدى. **20** لېكىن يوئاب ئۇنىڭغا: سەن بۈگۈن خەۋەر بەرمەيسەن، بەلكى باشقا بىر كۈنى خەۋەر بېرىسەن؛ پادىشاھنىڭ ئوغلى ئۆلگىنى ئۈچەيلىدىن، بۈگۈن خەۋەر بەرمەيسەن، دېدى. **21** شۇنىڭ بىلەن يوئاب كۇشىيغا: بېرىپ پادىشاھقا كۆرگىنىڭنى دەپ بەر رگىن، دېدى. كۇشىي يوئابقا تەزىم قىلىپ يۈگۈرۈپ كەتتى. **22** لېكىن زاد وكنىڭ ئوغلى ئاخىماۋاز يوئابقا يەنە: قاندىقال بولىسۇن بۇ كۇشىينىڭ كەيندىن يۈگۈرۈشكە ماڭا ئىجازەت بە رگىن، ـ دېدى. يوئاب: ئى ئوغلۇم، ساڭا ھېچقانداق سۈيۈنچى بە رگۈدەك خەۋەر بولمىسا، نېمىشقا يۈگۈرۈشنى خالايسەن؟ ـ دېدى. **23** ئۇ يەنە: قاندىقال بولسۇن، مېنى يۈگۈرگۈزگىن، دېدى. يوئاب ئۇنىڭغا: مالڭ، يۈگۈر، دېۋىدى، ئاخىماۋاز ئىئوردان دەرياسىدىكى تۈزلە گۈمك بىلەن يۈگۈرۈپ كۇشىيگە يېتىشىپ ئۇنىڭدىن ئۇتۇپ كەتتى. **24** داۋۇت ئىچكى-تاشقى دەرۋازىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئولتۇراتتى. كۆزەتچى دەرۋازىنىڭ ئۈگزىسىدىن سېپىلنىڭ ئۈستىگە چىقىپ، بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا بىر ئادەمنىڭ يۈگۈرۈپ كېلىۋاتقىنىنى كۆردى. **25** كۆزەتچى ۋارقىراپ پادىشاھقا خەۋەر بەردى. پادىشاھ: ئە گەر ئۇ يالغۇز بولسا ئۇنىڭدا چوقۇم خەۋەر بار، دېدى. خەۋەرچى بولسا يېقىنلىشىپ كېلىۋاتاتتى. **26** ئاندىن كۆزەتچى يەنە بىر ئادەمنىڭ يۈگۈرۈپ كەلگىنىنى كۆردى. كۆزەتچى دەرۋازىۋەنگە: مانا يەنە بىر ئادەم يالغۇز يۈگۈرۈپ كېلىۋاتىدۇ، ـ دېدى. پادىشاھ: بۇمۇ خەۋەرچى ئىكەن، دېدى. **27** كۆزەتچى: ئاۋۋالقىسىنىڭ يۈگۈرۈشى ماڭا زاد وكنىڭ ئوغلى ئاخىماۋازنىڭ يۈگۈرشىدەك كۆرۈندى، ـ دېدى. پادىشاھ: ئۇ ياخشى ئادەم، خۇش خەۋەر يەتكۈزىدۇ، ـ دېدى. **28** ئاخىماۋاز پادىشاھقا توۋلاپ: سالام! دەپ پادىشاھقا يۈزىنى يە رگە تە گىگۈزۈپ تەزىم قىلىپ: غوجام پادىشاھقا زىيان يەتكۈزۈشكە قوللىرىنى كۆتۈرگەن ئادەملەرنى مەغلۇبىيەتكە مۇپتىلا قىلغان پەرۋەردىگار خۇدالىرى مۇبارە كتۇر! ـ دېدى. **29** پادىشاھ: ئابىشالوم سالامەتمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئاخىماۋاز جاۋاب بېرىپ: يوئاب پادىشاھنىڭ قۇلى ۋە پېقىرلىرىنى ماڭ دۇرغاندا، پېقىر كىشىلەرنىڭ چوڭ قالايمىقانچىلىقىنى كۆردۇم، لېكىن نېمە ئىش بولغانلىقىنى بىلمىدىم، ـ دېدى. **30** پادىشاھ: بولدى، ۋىياقتا تۇرۇپ تۇرغىن، دېدى. ئۇ بىر تەرەپكە بېرىپ تۇردى. **31** ۋە مانا، كۇشىي يېتىپ كەلدى؛ كۇشىي: غوجام پادىشاھ خۇش خەۋەرنى ئاڭلىغايلا. پەرۋەردىگار بۇگۈن ئاسىيلىق قىلىپ قوزغالغان ھەممىسدىن سىلىنى قۇتقۇزۇپ، تۇلاردىن ئىنتىقام ئالدى، دېدى. **32** پادىشاھ كۇشىيغا: يىگىت ئابىشالوم سالامەتمۇ؟ دەپ سوردى. كۇشىيلىق: غوجام پادىشاھنىڭ دۈشمەنلىرى ۋە سىلىنى قەستلەشكە قوزغالغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇ يىگىتكە ئوخشاش بولسۇن! ـ دېدى. **33** پادىشاھ تولىغۇ ئازابلىنىپ، دەرۋازىنىڭ ۋە پىسىدىكى بالىخانىغا يىغلىغان پېتى چىقتى، ئۇ ماڭغاچ: ئى ئوغلۇم ئابىشالوم! ئى ئوغلۇم، ئوغلۇم ئابىشالوم! كاشكى، مەن سېنىڭ ئورنۇڭدا تۇلىسەم بولماسمىدى! ئى ئابىشالوم، مېنىڭ ئوغلۇم، مېنىڭ ئوغلۇم! دېدى.

19

بىرسى يوئابقا: پادىشاھ ئابىشالوم ئۈچۈن يىغلاپ ماتەم تۇتماقتا، دەپ خەۋەر بەردى. **2** شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈندىكى نۇسرەت خەلق ئۈچۈن مۇسىبەتكە ئايلاندى؛ چۈنكى خەلق شۇ كۈندە: پادىشاھ ئۆز ئوغلى ئۈچۈن قايغۇ-ھەسرەت تارتىۋاتىدۇ، دەپ ئاڭلىدى. **3** ئۇ كۈنى خەلق سوقۇشتىن قېچىپ خىجالەتتە قالغان ئادەملەردەك، ئوغرىلىقچە شەھەر رگە كىردى. **4** پادىشاھ يۈزىنى يېپىپ: ئى، ئوغلۇم ئابىشالوم، ئى ئابىشالوم، مېنىڭ ئوغلۇم، مېنىڭ ئوغلۇم! ـ دەپ قاتتىق ئاۋاز بىلەن پەريياد كۆتۈردى. **5** لېكىن يوئاب پادىشاھنىڭ ئۈيگە كىرىپ، ئۇنىڭ قىشىغا كېلىپ: ئۆز جىنىڭنى، ئوغۇللىرىڭ بىلەن قىزلىرىڭنىڭ جىنىنى، ئاياللىرىڭنىڭ جىنى بىلەن كېنىزەكلىرىڭنىڭ جىنىنى قۇتقۇزغان ھەممە خىزمەتكارلارنىڭ يۈزىنى سەن بۇگۈن خىجالەتتە قالدۇردۇڭ! **6** سەن ئۆز ئۈگىگە نەپرەتلىنىدىغانلارنى سۆيىسەن، سېنى سۆيىدىغانلارغا نەپرەتلىنىدىغاندەك قىلىسەن! چۈنكى سەن بۇگۈن سەردارلىرىڭنى يا كى خىزمەتكارلىرىڭنى نەزىرىڭدە ھېچنەرسە تەمەس دېگەندەك قىلدىڭ! چۈنكى بۇگۈن ئابىشالوم تىرىك قېلىپ، بىز ھەممىمىز ئۆلگەن بولساق، نەزىرىڭدە ياخشى بولاتتىكەن، دەپ بىلىپ يېتىسەم. **7** ئەمدى چېقىپ خىزمەتكارلىرىڭنىڭ كۆڭلىگە تەسەللىي بە رگىن؛ چۈنكى مەن پەرۋەردىگار بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئە گەر چىقمىساڭ، بۇگۈن كېچە ھېچ ئادەم سېنىڭ بىلەن قالمايدۇ. بۇ بالا ياشلىقىڭدىن تارتىپ بۇگۈنكى كۈنگىچە ئۈستۈڭگە چۈشكەن ھەرقانداق بالادىن ئېغىر بولدۇ، ـ دېدى. **8** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ چېقىپ دەرۋازىدا ئولتۇردى، ھەممە خەلققە: مانا، پادىشاھ دەرۋازىدا ئولتۇردۇ، دېگەن خەۋەر يەتكۈزۈلگەندە، ئۇلارنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ قېشىغا كەلدى. ئەمما ئىسرائىللار بولسا ھەممىسى قېچىپ، ئۆز ئۆيگە قايتىپ كەتتى. **9** ئەمدى ئىسرائىل قەبىلىسىدىكى ھەممە خەلق غۇلغۇلا قىلىشىپ: پادىشاھ بىزنى دۈشمەنلىرىمىزنىڭ قولىدىن ئازاد قىلغان، بىزنى فىلىستىيلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغاندى. ئەمما، ئۇ ھازىر ئابىشالوم ئۆچەيلىدىن زېمىندىن ئۆزىنى قاچۇرۇۋاتىدۇ. **10** لېكىن بىز ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلغان ئابىشالوم بولسا جە گدە ئولدى. ئەمدى نېمىشقا پادىشاھنى ياندۇرۇپ ئېلىپ كېلىشكە گەپ قىلمايسىلەر؟ دېيىشتى. **11** داۋۇت پادىشاھ زادوك بىلەن ئابىياتار كاھىنلارغا ئادەم ئەۋەتىپ: سىلەر يەھۇدانىڭ ئاقساقاللىرىغا: [پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ]: ـ ھەممە ئىسرائىللارنىڭ پادىشاھنى ئوردىسىغا قايتۇرۇپ كېلىۋىلى، دېيىشكەن تەلىپلىرىنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ قۇلىقىغا يەتكەن يەردە، نېمىشقا سىلەر بۇ ئىشتا ئۈلاردىن كېيىن قالىسىلەر؟ **12** سىلەر مېنىڭ قېرىنداشلىرىم، مېنىڭ ئەت-ئۆستخانلىرىم تۇرۇپ، نېمىشقا پادىشاھنى ئېلىپ كېلىشتە ھەممىسىدىن كېيىن قالىسىلەر؟! ـ دە گلەر. **13** ۋە شۇنداقلا يەنە ئاماساغىمۇ: پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن مېنىڭ ئەت-ئۆستخانلىرىم ئەمەسمۇسەن؟ ئە گەر سېنى يوئابنىڭ ئورنىدا مېنىڭ قېشىمدا دائىم تۇرىدىغان قوشۇننىڭ سەرداری قىلمىسام، خۇدا مېنى ئۆرسۈن ھەم ئۆنىڭدىن ئارتۇق جازالىسۇن ـ دە گلەر، ـ دېدى. **14** يۇنىڭ بىلەن ئۈيەھۇدادىكى ئادەملەرنىڭ كۆڭۈللىرىنى بىر ئادەمنىڭ كۆڭلىدەك ئۆزىگە مايىل قىلدى. ئۇلار پادىشاھقا ئادەم ماڭدۇرۇپ: سەن ئۆزۈڭ بىلەن ھەممە خىزمەتكارلىرىڭ بە رگە يېنىپ كېلىڭلار، دەپ خەۋەر يەتكۈزدى. **15** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ يېنىپ ئىئوردان دەرياسىغچە كەلدى. يەھۇدادىكى ئادەملەر پادىشاھنى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكۈزىمىز دەپ، پادىشاھنىڭ ئالدىغا گىلگالغا بارغاندى. **16** باھۇرىمدىن چىققان بىنيامىنلىق گېرانىڭ ئوغلى شىمەي ئالدىراپ كېلىپ، يەھۇدادىكى ئادەملەر بىلەن چۈشۈپ، پادىشاھنىڭ ئالدىغا چىقتى. **17** شىمەيگە بىنيامىن قەبىلىسىدىن مىڭ ئادەم ئە گەشتى؛ ئۇلار بىلەن ساۋۇلنىڭ جەمەتىدە خىزمەتكار بولغان زىبا، ئۇنىڭ ئون بەش ئوغلى ۋە يىگىرمە خىزمەتكارىمۇ ئۆنگىنا قوشۇلۇپ كېلىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ پادىشاھنىڭ ئالدىغا چىقتى. **18** بىر كېمە پادىشاھنىڭ ئىختىيارىغا قويۇلۇپ، ئائىلە تاۋابىئاتلىرىنى ئۆتكۈزۈش ئۈچۈن ئۈيان-ئۇيان ئۆتۈپ يۈرەتتى. پادىشاھ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكەندە، گېرانىڭ ئوغلى شىمەي كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا يېقىلىپ تۇرۇپ **19** پادىشاھقا: غوجام قۇلۇمغا قەبىھلىك ساتمىغايلا؛ غوجام پادىشاھ يېرۇساليمدىن چىققان كۈندە قۇلۇمنىڭ قىلغان قەبىھلىكىنى ئەسلىرىگە كەلتۈرمىگەيلا؛ ئۇ پادىشاھنىڭ كۆڭلىگە كەلسۇن. **20** چۈنكى قۇلىرى ئۆزىنىڭ گۇناھ قىلغىنىمنى ئۇبدان بىلىدۇ؛ شۇڭا مانا، مەن يۈسۈپنىڭ جەمەتىدىن ھەممىدىن ئاۋۋال بۇگۈن غوجام پادىشاھنى قارشى ئېلىشقا چىقتىممەن، ـ دېدى. **21** زەرۇئىيانىڭ ئوغلى ئابىشاي بۇنى ئاڭلاپ: شىمەي پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلغىنىنى قارىغىنى تۇرسا، ئۇلۇمگە مەھكۇم قىلىنىش لازىم بولمامدۇ؟ ـ دېدى. **22** لېكىن داۋۇت: ئى زەرۇئىيانىڭ ئوغۇللىرى، سىلەرنىڭ مېنىڭ بىلەن نېمە كارىڭلار؟ بۇگۈن سىلەر ماڭا قارشى چىقماقچىمۇسىلەر؟ بۇگۈنكى كۈندە ئىسرائىلدا ئادەملەر ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنىشى كېرەكمۇ؟ بۇگۈن ئىسرائىلغا پادىشاھ ئىگەنلىكىمنى بىلمەيمەنمۇ؟ ـ دېدى. **23** ئاندىن پادىشاھ شىمەيگە: سەن ئۆلمەيسەن، ـ دېدى. پادىشاھ ئۆنىڭغا قەسەم قىلدى. **24** ئەمدى ساۋۇلنىڭ نەۋرىسى مەفىبوشەت پادىشاھنى قارشى ئالغىلى كەلدى. پادىشاھ كەتكەن كۈندىن تارتىپ ساق-سالامەت قايتىپ كەلگەن كۈنگىچە، ئۇ يا پۇتلىرىنىڭ تىرنىقىنى ئالمغان يا ساقىلىنى ياسىمغان ۋە يا كى كىيىملىرىنى يۇمىغاندى. **25** ئۇ پادىشاھنى قارشى ئالغىلى يېرۇساليمدىن كەلگەندە، پادىشاھ ئۆنىڭدىن: ئى مەفىبوشەت، نېمىشقا مېنىڭ بىلەن بارمىدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. **26** ئۇ: ئى، غوجام پادىشاھ، قۇللىرى ئاقساق بولغاچقا، ئېشىكىمنى توقۇپ، مىنىپ پادىشاھ بىلەن بىللە باراي، دېدىم. ئەمما خىزمەتكارىم مېنى ئالداپ قويۇپتۇ؛ **27** ئۇ يەنە غوجام پادىشاھىڭ ئالدىدا قۇللىرىنىڭ غەيۋىتىنى قىلدى. لېكىن غوجام پادىشاھ خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىدەكتۇر؛ شۇنىڭ ئۈچۈن سىلىگە نېمە لايىق كۆرۈنسە، شۇنى قىلغايلا. **28** چۈنكى ئاتامنىڭ جەمەتىنىڭ ھەممىسى غوجام پادىشاھنىڭ

ئالدىدا تۆلگەن ئادەملەردەك ئىدى؛ لېكىن سىلى تۆز قۇللىرىنى تۆزلىرى بىلەن ھەمداستىخان بولغانلار ئارىسىدا قويدىلا، مېنىڭ پادىشاھنىڭ ئالدىدا پېرياد قىلغىلى نېمە ھەققىم بار؟ ـ دېدى. **29** پادىشاھ تۆنىگىنا: نېمىشقا ئىشلىرىڭ توغرىسىدا سۆزلۈپ‌رسەن؟ مېنىڭ ھۆكۈمۈم، سەن بىلەن زىبا يەرلەرنى بۆلۈشۈۋېلىڭلار، ـ دېدى. **30** مەفبوشەت پادىشاھقا: غوجام پادىشاھ ئامان-ىسەن تۆز ۋېيگە كەلگەندىن كېيىن، زىبا ھەممىسىنى ئالىسىمۇ رازىمەن! ـ دېدى. **31** گېلبۇتادىلق بارزىلالايمۇ روگىلمەدىن چۈشۈپ پادىشاھنى ئىئوردان دەريا‌سىدىن تۆتكۈزۈپ قويۇشقا كېلىپ، پادىشاھ بىلەن بىللە ئىئوردان دەريا‌سىدىن تۆتتى. **32** ئەمدى بارزىلاي خېلى ياشىنىغان بىر ئادەم بولۇپ، سەكسەن ياشقا كىرگەندى. پادىشاھ ماھانائىمدا تۇرغان ۋاقىتتا، تۇنى قامدىغان دەل مۇشۇ ئادەم ئىدى؛ چۈنكى تۇ خېلى كاتتا بىر كىشى ئىدى. **33** پادىشاھ بارزىلايغا: مېنىڭ بىلەن بارغىن، مەن سەندىن يېرۇسالېمدا تۆزۈمىنىڭكىدە خەۋەر ئالىمەن، دېدى. **34** لېكىن بارزىلاي پادىشاھقا: مېنىڭ بىرىنچچە كۈنلۈك تۇرمۇم قالغاندۇ، پادىشاھ بىلەن بىرگە يېرۇسالېمغا بارامدىم؟ **35** قۇللىرى سەكسەن ياشقا كىردىم. ياخشى-ياماننى يەنە يەرق ئېتەلەيمەمۇ؟ يەپ-ئىچكىنىمنىڭ تەمىنى تېتىيالامدىم؟ يىگىت نەغمىچىلەر بىلەن قىز نەغمىچىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىيالامدىم؟ نېمىشقا قۇللىرى غوجام پادىشاغا يەنە يۈك بولىمەن؟ **36** قۇللىرى پەقەت پادىشاھنى ئىئوردان دەريا‌سىدىن تۆتكۈزۈپ ئاندىن ئازراق تۆزىتىپ قويايي دېگەن؛ پادىشاھ بۇنىڭ تۆچۈن نېمىشقا ماڭا شۇنچە شاپائەت كۆرسىتىدىلا؟ **37** قۇللىرىنىڭ تۆلگەندە تۆز شەھىرىمدە، ئاتام بىلەن ئانامنىڭ قەبرىسىنىڭ يېنىدا يېتىشىم ئۈچۈن قايتىپ كېتىشىگە ئىجازەت بە رگەيلا. ئەمدى مانا، بۇ يەردە تۆز قۇللىرى كىمھام بار ئەمەسمۇ؟ تۇ غوجام پادىشاھ بىلەن تۆتۈپ بارسۇن، تۆنىگىنا تۆزلىرىگە نېمە لايىق كۆرۈنسە شۇنى قىلغايلا، ـ دېدى. **38** پادىشاھ: كىمھام مېنىڭ بىلەن تۆتۈپ بارسۇن، ساڭا نېمە لايىق كۆرۈنسە تۆنىگىنا شۇنى قىلايي، شۇنداقلا سەن مەندىن ھەر نېمە سورىساڭ، ساڭا قىلىمەن، ـ دېدى. **39** ئاندىن خەلقىنىڭ ھەممىسى ئىئوردان دەريا‌سىدىن تۆتتى، پادىشاھمۇ تۆتتى. ئاندىن پادىشاھ بارزىلاينى سۆيۈپ تۆنىگىنا بەختىن تىلىدى، بارزىلاي تۆز يۇرتىغا يېنىپ كەتتى. **40** پادىشاھ گىلگالغا چىقتى، كىمھام تۆنىڭ بىلەن باردى. يەھۇدادىكى بارلىق ئادەملەر بىلەن ئىسرائىلنىڭ خەلقىنىڭ يېرىمى پادىشاھنى دەريادىن تۆتكۈزۈپ تۆزىتىپ قويغاندى. **41** ئاندىن مانا، ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئادەملىرى پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ: نېمىشقا قېرىندا‌شلىرىمىز يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئوغرىلىقچە پادىشاھنى ۋە پادىشاھنىڭ ئائىلە-تاۋابىئاتلىرىنى، شۇنداقلا داۋۇتقا ئە گەشكىن ھەممە ئادەملەرنى ئىئوردان دەريا‌سىدىن تۆتكۈزۈشكە مۇيەسسەر بولدۇ؟ ـ دېدى. **42** يەھۇدانىڭ ھەممە ئادەملىرى ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىگە جاۋاپ بېرىپ: چۈنكى پادىشاھ بىلەن بىزنىڭ تۇغقانچىلىقىمىز بار، نېمىشقا بۇ ئىش تۆچۈن بىزدىن خاپا بولىسىلەر؟ بىز پادىشاھنىڭكىدىن بىر نېمىنى يىدۇقمۇ، يا كى تۇ بە رگە بىر ئىنئام بە ردىمۇ؟ ـ دېدى. **43** ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى يەھۇدانىڭ ئادەملىرىگە جاۋاپ بېرىپ: قەبىلە ۋىچچە تالغاندا، پادىشاھنىڭ [ئون ئىككى] تۆلۈشتىن ئونى بە رگە تەۋەدۇر، سىلە رگە نىسبەتەن بىزنىڭ داۋۇت بىلەن تېخىمۇ چ وڭراق بۇرادەرچىلىكىمىز بار، نېمىشقا بىزنى كىز رگە ئىلمايسىلەر؟ پادىشاھىمىزنى ياندۇرۇپ ئېلىپ كېلىشكە ئاۋۋال تە شەبۇس قىلغانلار بىز ئەمەسمىدۇق؟ ـ دېدى. ئەمما يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنىڭ سۆزلىرى ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىنىڭ سۆزلىرىدىن تېخىمۇ قاتتىق ئىدى.

20 ۋە شۇنداق بولدىكى، شۇ يەردە بنيامىن قەبىلىسىدىن، بىكرىنىڭ ئوغلى شىبا ئىسىملىك بىر ئېپلاس بار ئىدى. تۇ كاناي چېلىپ: ـ بىزنىڭ داۋۇتىتا ھېچقانداق ئورتاق نېسىۋىمىز يوق، يەسسەنىڭ ئوغلىدىن ھېچقانداق مىراسىمىز يوق! ئى ئىسرائىل، ھەربىرلىرىڭلار تۆز ۋېزىڭگە رگە يېنىپ كېتىڭلار، ـ دېدى. **2** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى داۋۇتتىن يېنىپ بىكرىنىڭ ئوغلى شىباغا ئە گەشتى. لېكىن يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئىئوردان دەريا‌سىدىن تارتىپ يېرۇسالېمغىچە تۆز پادىشاھىغا چىڭ باغلىنىپ، تۆنىگىنا ئە گەشتى. **3** داۋۇت يېرۇسالېمغا كېلىپ ئوردىسىغا كىردى. پادىشاھ ئوردىغا قاراشقا قويۇپ كەتكەن ئاشۇ ئون كېنىزە كنى بىر ۋېيگە قاماپ قويدى. تۇ تۆلارنى باقتى، لېكىن تۆلارغا يېقىنچىلىق قىلمىدى. شۇنىڭ بىلەن تۆلار تۇ يەردە تۆل ئايالالاردەك تۇلگۈچە قاماليغان پېتى تۇردى. **4** ئاندىن پادىشاھ ئاماساغا: ئۈچ كۈن ئىچىدە يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنى چاقىرىپ، يىغىپ كەلگىن؛ تۆز ۋۇجۇدۇڭنى بۇ يەردە ھازىر بولغىن، دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئاماسا يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنى چاقىرىپ يىغىلىپ باردى. لېكىن تۆنىڭ تۆنداق قىلىشى پادىشاھ بېكىتكەن ۋاقىتتىن كېيىن قالدى، **6** تۇ ۋاقىتتا داۋۇت ئابىشايغا: ئەمدى بىكرىنىڭ ئوغلى شىبا بە رگە چۈشۈرىدىغان ئايەت ئابىشالومنىڭ چۈشۈرگىنىدىن تېخىمۇ يامان بولدۇ. ئەمدى غوجاڭنىڭ خىزمەتكارلىرىنى ئېلىپ تۇلارنى قوغلاپ بارغىن. بولمىسا، تۇ مۇستەھكەم شەھەرلەرنى ئىگىلۋېلىپ، بىزدىن تۆزىنى قاچۇرۇشى مۇمكىن، ـ دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن يوئابنىڭ ئادەملىرى ۋە كەرەتىيلەر، پەلەتىيلەر، شۇنداقلا بارلىق پالۋانلار تۆزىنىڭغا ئە گىشىپ چىقتى؛ تۇلار يېرۇسالېمدىن چىقىپ، بىكرىنىڭ ئوغلى شىبانى قوغلىغىلى باردى. **8** تۇلار گىبىئوندىكى قورام تاشقا يېقىن كەلگەندە ئاماسا تۇلارنىڭ ئالدىغا چىقتى. يوئاب تۆستىبىشىغا جەڭ لباسىنى كىيىپ، بېلىگە غلاپلىق بىر قىلىچنى ئاسقان كەمەر باغلىغاندى. تۇ ئالدىغا مېڭىۋىدى، قىلىچ غلاپتىن چۈشۈپ كەتتى. **9** يوئاب ئاماسادىن: تىنچلىقمۇ، ئىنىم؟ ـ دەپ سوردى. يوئاب ئاماسانى سۆيمەكچى بولغانىدەك ئۇڭ قولى بىلەن ئۆنى ساقىلدىن تۇتتى. **10** ئاماسا يوئابنىڭ يەنە بىر قولدا قىلىچ بارلىغىنى دېققەت قىلمىدى. يوئاب تۇنىڭ قورسىقىغا شۇنداق تەقتىكى، ئۇچەيلىرى چىقىپ يە رگە چۈشتى. ئىككىنچى قېتىم سىلىشنىڭ ھاجىتى قالمىغاندى؛ چۈنكى تۇ تۇلدى. ئاندىن يوئاب بىلەن ئىنىسى ئابىشاي بىكرىنىڭ ئوغلى شىبانى قوغلىغىلى كەتتى. **11** يوئابنىڭ غۇلامىلىردىن بىرى ئاماسانىڭ يېنىدا تۇرۇپ: كىم يوئاب تەرەپتە تۇرۇپ داۋۇتنى قوللىسا، يوئابقا ئە گەشسۇن، دەيتتى. **12** ئەمما ئاماسا تۆز قېنىدا يۇمىلىنىپ، يولنىڭ ئوتتۇرىسىدا ياتاتتى؛ تۇنى كۆز رگەن خەلقنىڭ ھەربىرى توختايتتى. تۇ كىشى ھەممە خەلقنىڭ توختىغىنىنى كۆرۈپ، ئاماسانىڭ جەستىنى يولدىن ئېتىزلىققا تارتىپ قويدى ھەم بىر كىيىمنى تۇنىڭ ئۈستىگە تاشلىدى. **13** جەسەت يولدىن يۇتكەلگەندىن كېيىن خەلقنىڭ ھەممىسى بىكرىنىڭ ئوغلى شىبانى قوغلىغىلى يوئابقا ئە گەشتى. **14** شىبا بولسا بەيت-مائاكاھدىكى ئابەلگىچە ۋە بېريىلكەرنىڭ يۇرتىنىڭ ھەممە يەرلىرىنى كېزىپ ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىدىن تۆتتى. [بېريىلكەرمۇ] جەم بولۇپ تۇنىڭغا ئە گىشىپ باردى. **15** شۇنىڭ بىلەن يوئاب ۋە ئادەملىرى كېلىپ، بەيت-مائاكاھدىكى ئابەلدە تۇنى مۇھاسىرىگە ئالدى. تۇلار شەھەرنىڭ چۆرىسىدىكى سېپىلنىڭ تۇدۇلىدا بىر ئىستىھكام سالدى، يوئابقا ئە گەشكەنلەرنىڭ ھەممىسى كېلىپ، سېپىلنى تۆرۈشكە بازغانلاۋاتقاندا، **16** دانىشمەن بىر خوتۇن شەھەردىن تۇۋلاپ: قۇلاق سېلىڭلار! قۇلاق سېلىڭلار! يوئابنى بۇ يە رگە چاقىرىپ كېلىڭلار، مېنىڭ تۇنىڭ بىلەن سۆزلەشمەكچى بولغىنىمنى تۇنىڭغا ئېيتىڭلار، ـ دېدى. **17** تۇ يېقىن كەلگەندە خوتۇن تۇنىڭدىن: سىلى يوئابمۇ؟ ـ دەپ سوردى. تۇ: شۇنداق، مەن شۇ، دېدى. خوتۇن تۇنىڭغا: دېدە كلىرىنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغايلا، دېدى، تۇ: ئاڭلاۋاتىمەن، دېدى. **18** خوتۇن: كونىلاردا ئابەلدە مەسىلىھەت ئېلىپقان، ئاندىن مەسىلىلەر ھەل قىلىنىدۇ، دېگەن گەپ بار، **19** ئىسرائىلنىڭ تىنچ ۋە مۇمىن بە ندىلىرىدىن بىرىمىز؛ سىلى ھازىر ئىسرائىلدىكى ئانا كەبى چوڭ بىر شەھەرنى خاراپ قىلۋاتىدىلا؛ نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ مىراسىنى يوقاتماقچى بولىلا؟ ـ دېدى. **20** يوئاب جاۋاپ بېرىپ: تۇنداق ئىش مەندىن نېرى بولسۇن! مەندىن نېرى بولسۇن! مېنىڭ ھېچنېمنى يۇتۇۋالغۇم يا كى يوقاتقۇم يوقتۇر؛ **21** ئىش تۇنداق تە مەس، بەلكى ئەفرائىمدىكى ئېدىرلىقتىن بىكرىنىڭ ئوغلى شىبا دېگەن بىر ئادەم داۋۇت پادىشاھقا قارشى قولىنى كۆتۈرۈۋېتۇ، يە قەت تۇنى تاپشۇرساڭلار، ئاندىن شەھەردىن كېتىمەن، دېدى. خوتۇن يوئابقا: مانا تۇنىڭ بېشى سېپىلدىن سىلىگە تاشلىنىدۇ، ـ دېدى. **22** ئاندىن خوتۇن تۆز دانالىقى بىلەن ھەممە خەلققە مەسىلىھەت سالدى؛ تۇلار بىكرىنىڭ ئوغلى شىبانىڭ بېشىنى كېسىپ، يوئابقا تاشلاپ بە ردى. يوئاب كاناي چالدى، تۇنىڭ ئادەملىرى شۇنى ئاڭلاپ، شەھەردىن كېتىپ، ھەربىرى تۆز ۋېيگە قايتتى. يوئاب يېرۇسالېمغا پادىشاھنىڭ قېشىغا باردى. **23** ئەمدى يوئاب پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ قوشۇننىڭ سەردارى ئىدى؛ يەھويادانىڭ ئوغلى بنايا بولسا كەرەتىيلەر بىلەن پەلەتىيلەرنىڭ ئوستىگە سەردار بولدى. **24** ئادونىرام باج-ئالۋانغا باش بولدى، ئاھىلۇدنىڭ ئوغلى يەھوشافات بولسا دىۋان بېگى بولدى؛ **25** شېۋا كاتىپ، زادوك بىلەن ئابىياتار كاھىن ئىدى؛ **26** يائىرلىق ئىرا بولسا داۋۇتقا خاس كاھىن بولدى.

21 ئەمما داۋۇتنىڭ كۆزلىرىدە ئۇدا ئۈچ يىل ئاچارچىلىق بولدى. داۋۇت تۇنىڭ تۇغرۇلۇق پەرۋەردىگاردىن سوردى. پەرۋەردىگار تۇنىڭغا: ئاچارچىلىق ساۋۇل ۋە تۇنىڭ قانخور جەمەتىدىكىلەر سەۋەبىدىن، يەنى تۇنىڭ گىبىئونلۇقلارنى قىرغىن قىلغىنىدىن بولدى، دېدى. **2** پادىشاھ گىبىئونلۇقلارنى چاقىرىپ، تۇلار بىلەن سۆزلەشتى (گىبىئونلۇقلار ئىسرائىللاردىن ئەمەس ئىدى، بەلكى ئامورىيلارنىڭ بىر قالدىسى ئىدى. ئىسرائىل ئە سىلدە تۇلار بىلەن ئە ھدە قىلىپ قەسەم ئىچكەنىدى؛ لېكىن ساۋۇل ئىسرائىل ۋە يەھۇدالارغا بولغان قىزغىنلىقى بىلەن تۇلارنى تۇلتۇرۇشۇكە ئىنتىلگەنىدى). **3** داۋۇت گىبىئونلۇقلارغا: سىلە رگە نېمە قىلىپ بېرەي؟ مەن قانداق قىلىپ بۇ گۇناھنى كافارەت قىلىپ يېپىلام، ئاندىن سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ مىراسىغا بەختىن-بەركەت تىلىيەلەيسىلەر؟ ـ دېدى. **4** گىبىئونلۇقلار تۇنىڭغا: بىزنىڭ ساۋۇل ۋە تۇنىڭ جەمەتىدىكىلەردىن ئالتۇن-كۈمۈش سوراش ھەققىمىز يوق، ۋە بىزنىڭ سەۋەبىمىزدىن ئىسرائىلدىن بىر ئادەمنىمۇ تۇلۇمگە مەھكۇم قىلدۇرۇش ھەققىمىز يوق، دېدى. داۋۇت: سىلەر نېمە دېسە كلار، مەن شۇنداق قىلاي، دېدى. **5** تۇلار پادىشاھقا: بۇرۇن بىزنى يوقاتماقچى بولغان، بىزنى ئىسرائىلنىڭ

بارلق پاسللىرى ئىچىدە تۇرغۇدەك يېرى قالمىسۇن دەپ، بىزنى ھالاك قىلىشقا قەستلىگەن ھېلىقى كىشىنىڭ، **6** ھازىر ئۇنىڭ ئىز رەكلىك نەسىلدىن يەتتىسى بىر-رەگە تاپشۇرۇپ بېرىلسۇن، بىز پەرۋەردىگارنىڭ تاللىغىنى بولغان ساۋۇلنىڭ گىبىئىئاھ شەھىرىدە، پەرۋەردىگارنىڭ تالىدىدا تۇلارنى تۇنلۇرۇپ، ئېسىپ قويايلى، دېدى. پادىشاھ: ـ مەن سىلە رەگە چوقۇم تاپشۇرۇپ بېرىمەن، دېدى. **7** لېكىن داۋۇت بىلەن ساۋۇلنىڭ ئوغلى يوناتاننىڭ پەرۋەردىگار تالىدىدا ئېچىشكەن قەسىمى ۋەجىدىن پادىشاھ ساۋۇلنىڭ نەۋرىسى، يوناتاننىڭ ئوغلى مەفىبوشەتنى ئايدى. **8** پادىشاھ ئايامىنىڭ قىزى رىزپاھنىڭ ساۋۇلغا تۇغقۇپ بە رگەن ئىككى ئوغلى ئارمونى ۋە مەفىبوشەتنى ۋە ساۋۇلنىڭ قىزى مىقال مەھولاتلىق بارزىللايىنىڭ ئوغلى ئادرىئەل تۇچۇن بىقىۋالغان بەش ئوغلىنى تۇتۇپ، **9** گىبىئونلۇقلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. بۇلار تۇلارنى د ۇكىدە پەرۋەردىگارنىڭ تالىدىدا ئېسىپ قويدى. بۇ يەتتەيلەن بىر كۈندە تۇتۇرۇلدى؛ تۇلار تۇتۇرۇلگەندە ئارپا ئورمىسى تالىدىكى كۈنلەر ئىدى. **10** تاندىن ئايامىنىڭ قىزى رىزپاھ بۇز رەختنى ئېلىپ، قورام ئۇستىگە يېيىپ سالدى. تۇ ئورما باشلانغاندىن تارتىپ ئاسماندىن يامغۇر چۈشكىچە ۋاقىتقىچە، تۇ يەردە ئولتۇرۇپ كۈندۈزى قۇشلارنىڭ جەسەتلەرنىڭ ئۇستىگە قونۇشىغا، كېچىسى يىرتقۇچلارنىڭ تۇلارنى دەسسەپ چەيلىشىگە يول قويمىدى. **11** بىرسى ساۋۇلنىڭ كېنىزىكى، ئايامىنىڭ قىزى رىزپاھنىڭ قىلغانلىرىنى داۋۇتقا ئېيتتى. **12** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت يايەش-گىلئېئادتىكىلەرنىڭ قېشىغا بېرىپ، تۇ يەردىن ساۋۇلنىڭ ۋە ئۇنىڭ ئوغلى يوناتاننىڭ سۆ ۆكۈ كلىرىنى ئېلىپ كەلدى (فىلىستىيلەر گىلبوئادا ساۋۇلنى تۇلتۇ رگەن كۈندە تۇلارنىڭ جەسەتلىرىنى بەيت-شاندىكى مەيداندا ئېسىپ قويغاندى؛ يايەش-گىلئېئادتىكىلەر ئەسلىدە بۇلارنى شۇ يەردىن ئوغرىلىقچە ئېلىپ كەتكەندى). **13** داۋۇت ساۋۇل بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى يوناتاننىڭ سۆ ۆكۈ كلىرىنى شۇ يەردىن ئېلىپ كەلدى؛ تۇلار ئېسىپ قويۇلۇپ تۇتۇرۇلگەن يەتتەيلەننىڭ سۆ ۆكۈ كلىرىنمۇ يىغىپ قويدى، **14** تاندىن شۇلارنى ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتاننىڭ سۆ ۆكۈ كلىرى بىلەن بىنيامىن زېمىنىدىكى زېلادا، تاتسى كىشىنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلدى. تۇلار پادىشاھ ئەمر قىلغاندەك قىلدى. تاندىن خۇدا [خەلقىنىڭ] زېمىن توغرۇلۇق دۇئالىرىنى ئىجابەت قىلدى. **15** فىلىستىيلەر بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئوتتۇرىسدا يەنە جەڭ بولدى، داۋۇت تۆز ئادەملىرى بىلەن چۈشۈپ، فىلىستىيلەر بىلەن سوقۇشتى. ئەمما داۋۇت تولمۇ چارچاپ كەتتى؛ **16** رافاھنىڭ ئەۋلادلىردىن بولغان ئىشبى-بنوب داۋۇتنى تۇلتۇرمەكچى ئىدى، ئۇنىڭ مىس نەيزىسىنىڭ ئېغىرلىقى ئۈچ يۈز شە كەل ئىدى، ئۇنىڭغا يەنە يېڭى ساۋۇت باغلاقلىق ئىدى. **17** لېكىن زەرۇئىيانىڭ ئوغلى ئابىشاي ئۇنىڭغا ياردەمگە كېلىپ فىلىستىينى قىلىچلاپ تۇلتۇردى. شۇ كۈنى داۋۇتنىڭ ئادەملىرى ئۇنىڭغا قەسەم قىلىپ: سەن يەنە بىز بىلەن جەڭگە چىقمىغىن! بولمىسا ئىسرائىلنىڭ چىرىغى ئۆچۈرۈپ قالدۇ؛ ـ دېدى. **18** بۇ ئىشتىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، گوبتا فىلىستىيلەر بىلەن يەنە جەڭ بولدى؛ ئۇ ۋاقىتتا ھۇشاتلىق سىببىكاي رافاھنىڭ ئەۋلادىدىن بولغان سافنى ئۇلتۇردى. **19** گوبتا يەنە بىر قېتىم فىلىستىيلەر بىلەن جەڭ بولدى؛ ئۇ چاغدا يەيت-لەھمەلىك يائىرنىڭ ئوغلى ئەل-ھانان گاتلىق گولياتنىڭ ئىنىسىنى ئۇلتۇردى. ئۇنىڭ نەيزىسىنىڭ سېپى بايكارنىڭ خادىسىدەك ئىدى. **20** يەنە بىر جەڭ گاتتا بولدى؛ ئۇ يەردە ئۇچىر ويلۇق بىر ئادەم بار ئىدى، قوللىرىنىڭ ئالتىدىن بارماقلىرى، پۇتلىرىنىڭ ئالتىدىن بارماقلىرى بولۇپ جەمئىي يىگىرمە تۆت بارمىقى بار ئىدى. ئۇ ھەم رافاھنىڭ ئەۋلادى ئىدى. **21** ئۇ ئىسرائىللارنىڭ تالىدىدا تۇرۇپ تۇلارنى مازاق قىلدى؛ لېكىن داۋۇتنىڭ ئاكىسى شىمىيانىڭ ئوغلى يوناتان ئۇنى ئۇلتۇردى. **22** بۇ تۆت كىشى گاتلىق رافاھنىڭ ئەۋلادى بولۇپ، ھەممىسى داۋۇتنىڭ قولىدا ياكى ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىدا ئۇلتۇرۇلدى.

22

پەرۋەردىگار ئۇنى بارلىق دۇشمەنلىرىدىن ھەم ساۋۇل پادىشاھنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان كۈنى، ئۇ پەرۋەردىگارغا بۇ كۈينى ئېيتتى: ـ **2** ئۇ مۇنداق دېدى: ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ خادا تېغىم، مېنىڭ قورغنىم، مېنىڭ نىجاتكارىمدۇر! **3** خۇدا مېنىڭ قورام تېشىمدۇر، مەن ئۇنىڭغا تايىنىمەن ـ ئۇ مېنىڭ قالقىنىم، مېنىڭ قۇتقۇزغۇچى مۇئىگىزۋۇم، مېنىڭ ئېگىز مۇنارىم ۋە باشپاناھىم، مېنىڭ قۇتقۇزغۇچىمدۇر؛ سەن مېنى زوراۋانلاردىن قۇتقۇزاسەن! **4** مەدھىيىلە رگە لايىق پەرۋەردىگارغا مەن ندا قىلىمەن، شۇنداق قىلىپ، مەن دۇشمەنلىرىمدىن قۇتقۇزۇلىمەن؛ **5** چۈنكى ئۆلۈمنىڭ ئاساسەتلىرى مېنى قورشۇالدى، ئىخلاسسىزلارنىڭ يامراپ كېتىشى مېنى قورقىتىۋەتتى؛ **6** تەھتىساراننىڭ تانىلىرى مېنى چىرمۇالدى، ئۆلۈم سىرتماقلىرى ئالدىمغا كەلدى. **(Sheol h7585)** **7** قىينالغىنىمدا مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلدىم، خۇدايىمغا پېرياد كۆتۈردۈم؛ ئۇ ئىبادەتخانىسىدىن ئاۋازىمنى ئاڭلىدى، مېنىڭ پېريادىم ئۇنىڭ قولىقىغا كىردى. **8** تاندىن يەر-زېمىن تەۋرەپ سىلكىنىپ كەتتى، ئاسمانلارنىڭ ئۇللىرى دەھشەتلىك تەۋرەندى، سىلكىنىپ كەتتى؛ چۈنكى ئۇ غەزەپلەندى. **9** ئۇنىڭ دىمىغدىن ئىس ئورلەپ ئۇراتتى، ئاغزىدىن چىققان ئوت ھەممىسنى يۇتۇۋەتتى؛ ئۇنىڭدىن كۆمۈر چوغلىرى چىقتى؛ **10** ئۇ ئاسمانلارنى ئېگىشتۈرۈپ ئېگىپ چۈشتى، پۇتى ئاستىدا تۇم قاراڭغۇلۇق ئىدى. **11** ئۇ بىر كېرۇب ئۈستىدە پەرۋاز قىلدى، ئۇ شامالنىڭ قانىتىلىرىدا كۆرۈندى. **12** ئۇ قاراڭغۇلۇقنى، شۇنداقلا يىغلىغان سۇلارنى، ئاسمانلارنىڭ قويۇق بۇلۇتلىرىنى، ئېسىپ قويايلى، دېدى. پادىشاھ: ـ مەن سىلە رگە چوقۇم تاپشۇرۇپ بېرىمەن، دېدى. **7** لېكىن داۋۇت بىلەن ساۋۇلنىڭ ئوغلى يوناتاننىڭ پەرۋەردىگار تالىدىدا ئېچىشكەن قەسىمى ۋەجىدىن پادىشاھ ساۋۇلنىڭ نەۋرىسى، يوناتاننىڭ ئوغلى مەفىبوشەتنى ئايدى. **8** پادىشاھ ئايامىنىڭ قىزى رىزپاھنىڭ ئوغلى يوناتاننىڭ سۆ ۆكۈ كلىرىنى ئېلىپ كەلدى. **9** ئۇ ئىشتىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، گوبتا فىلىستىيلەر بىلەن يەنە جەڭ بولدى، ئۇ ۋاقىتتا ھۇشاتلىق سىببىكاي رافاھنىڭ ئەۋلادىدىن بولغان سافنى ئۇلتۇردى. **10** گوبتا يەنە بىر قېتىم فىلىستىيلەر بىلەن جەڭ بولدى، ئۇ چاغدا يەيت-لەھمەلىك يائىرنىڭ ئوغلى ئەل-ھانان گاتلىق گولياتنىڭ ئىنىسىنى ئۇلتۇردى. ئۇنىڭ نەيزىسىنىڭ سېپى بايكارنىڭ خادىسىدەك ئىدى. **11** يەنە بىر جەڭ گاتتا بولدى؛ ئۇ يەردە ئۇچىر ويلۇق بىر ئادەم بار ئىدى، قوللىرىنىڭ ئالتىدىن بارماقلىرى، پۇتلىرىنىڭ ئالتىدىن بارماقلىرى بولۇپ جەمئىي يىگىرمە تۆت بارمىقى بار ئىدى. ئۇ ھەم رافاھنىڭ ئەۋلادى ئىدى. **12** ئۇ ئىسرائىللارنىڭ تالىدىدا تۇرۇپ تۇلارنى مازاق قىلدى؛ لېكىن داۋۇتنىڭ ئاكىسى شىمىيانىڭ ئوغلى يوناتان ئۇنى ئۇلتۇردى. **13** بۇ تۆت كىشى گاتلىق رافاھنىڭ ئەۋلادى بولۇپ، ھەممىسى داۋۇتنىڭ قولىدا ياكى ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىدا ئۇلتۇرۇلدى.

23 تۆۋەندىكىلەر داۋۇتنىڭ ئاخىرقى سۆزلىرىدۇر: ـ يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇتنىڭ بېشارىتى،
يۇقىرى مەرتىۋىگە كۆتۈرۈلگەن، ياقۇبنىڭ خۇداسى تەرىپىدىن مەسىھلەنگەن، ئىسرائىلنىڭ
سۈيۈملۈك كۈيچىسىنىڭ بېشارەت سۆزلىرى مانا: ـ 2 پەرۋەردىگارنىڭ روھى مەن ئارقىلىق سۆز
قىلدى، ئۇنىڭ سۆزلىرى تىلىمىدىدۇر. 3 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى سۆز قىلدى، ئىسرائىلنىڭ قورام
تېشى ماڭا شۇنداق دېدى: ـ كىمكى ئادەملەرنىڭ ئارىسىدا ئادالەت بىلەن سەلتەنەت قىلسا،
كىمكى خۇدادىن قورقۇش بىلەن سەلتەنەت قىلسا، 4 ئۇ قۇياش چىققاندىكى تاڭ نۇرىدەك،
بۇلۇتسىز سەھەردەك بولىدۇ، يامغۇردىن كېيىن ئاسمان سۈزۈك بولۇشى بىلەن، يۇمران مايىسلار
ئۆيراقتىن چىقىدۇ، مانا ئۇ شۇنداق بولىدۇ. 5 بەرھەق، مېنىڭ ۆيۈم تەڭرى ئالدىدا شۇنداق
ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇ مەن بىلەن مەڭگۈلۈك ئەھدە تۈزدى، بۇ ئەھدە ھەممە ئىشلاردا مۇيەسسەل
ھەم مۇستەھكەمدۇر، چۈنكى مېنىڭ بارلىق نىجاتلىق ئىشلىرىمنى، ھەممە ئىنتىزارلىقىمنى، ئۇ بەرق
ئۇرغۇزمامدۇ؟ 6 لېكىن ئېپلاسلارنىڭ ھەممىسى تىكەنلەردەك، ھېچكىم قولدا ئۇتۇلمىغىچە،
چۆرۈپتىلىدۇ. 7 ئۇلارغا قول ئۇزاتقۇچى تۆزنى تۇمۇر قورال ۋە نەيزە سىپى بىلەن قوراللاندۇرمىسا
بولمايدۇ؛ ئۇلار ھامان ئۇرغىنى يېردە ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىلىدۇ! 8 داۋۇتنىڭ پالۋانلىرىنىڭ ئىسملىرى
تۆۋەندىكىدەك خاتىرىلەنگەندۇر: ـ تاخكمونلۇق يوشىب-باشسەبەت سەردارلارنىڭ بېشى ئىدى.
ئۇ بىر قېتىملىق جەڭدە نەيزە ئۇينىتىپ، سەككىز يۈز ئادەمنى ئۆلتۈرگەنىدى. 9 كېينىكىسى
ئاخوخىي دودونىڭ ئوغلى ئەلئازار ئىدى، فىلىستىيلەر يىغىلىپ جەڭ قىلماقچى بولدى، شۇ ۋاقىتتا
داۋۇت ۋە ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ چىققان ئۈچ پالۋان ئۇلارنى جەڭگە چاقىردى، ئەلئازار شۇ
ئۈچتىن بىرى ئىدى. لېكىن ئىسرائىللار چېكىنىدى، 10 ئۇ قوزغىلىپ، تاكى بېلىكى تېلىپ، قولى
قىلىچقا چاپلىشىپ قالغۇچە فىلىستىيلەرنى قىردى. ئۇ كۈنى پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنى چوڭ
نۇسرەتكە ئېرىشتۈردى. خەلق ئۇنىڭ قېشىغا قايتىقاندا پەقەت ئولجا يىغىش ئىشىلا قالغانىدى.
11 ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنكىسى ھارارلىق ئاگېنىڭ ئوغلى شاممە ئىدى. بىر كۈنى فىلىستىيلەر
قوشۇن بولۇپ يىغىلىنىدى، يېقىن ئەترايتا قويۇق تۇسكەن بىر قىزىل ماشلىق بار ئىدى. كىشىلەر
فىلىستىلەرنىڭ ئالدىدىن قاچقانىدى، 12 شاممە بولسا قىزىل ماشلىق ئۈستىۋىرىسىدا مەزمۇت
تۇرۇپ، ئۇنى قوغداپ فىلىستىيلەرنى قىردى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار [ئىسرائىللارغا] غايەت
زور نۇسرەت ئاتا قىلدى. 13 ئورما ۋاقىتدا ئۈستۈز يولباشچى ئىچىدىن يەنە ئۈچ ئادەملامنىڭ
غارىغا چۈشۈپ، داۋۇتنىڭ يېنىغا كەلدى. فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇنى رەفايىم ۋادىسىغا بارگاھ
قۇرغانىدى، 14 ئۇ چاغدا داۋۇت قورغانىدا ئىدى، فىلىستىيلەرنىڭ قاراۋۇلگاھى بولسا بەيت-
لەھەمدە ئىدى. 15 داۋۇت تۇسساپ: ئاھ، بىرسى ماڭا بەيت-لەھەمنىڭ دەرۋازىسىنىڭ
يېنىدىكى قۇدۇقتىن سۇ ئەكىلىپ بەرگەن بولسا ياخشى بولاتتى! ـ دېۋىدى، 16 بۇ ئۈچ پالۋان
فىلىستىيلەرنىڭ لەشكەرگاھىدىن بۆسۈپ تۆتۈپ، بەيت-لەھەمنىڭ دەرۋازىسىنىڭ يېنىدىكى
قۇدۇقتىن سۇ تارتىق ۋە داۋۇتقا ئېلىپ كەلدى؛ لېكىن ئۇ ئۇنىڭدىن ئىچكىلى ئۇنىمىدى، بەلكى سۇنى
پەرۋەردىگارغا ئاتاپ تۆكۈپ: 17 ـ ئى پەرۋەردىگار، بۇنداق ئىش مەندىن نېرى بولسۇن! بۇ ئۈچ
ئادەمنىڭ تۆز ھاياتىغا تەۋە ككىزۈل قىلىپ بېرىپ ئە كەلگەن يۇ سۇ ئۇلارنىڭ قېنىغا ئوخشاش
ئەمەسمۇ! ـ دېدى. شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ ئىچىشكە ئۇنىمىدى. بۇ ئۈچ پالۋان قىلغان ئىشلار دەل شۇلار
ئىدى. 18 زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئابنىڭ ئىنىسى ئابىشاي بۇ ئۈچىنىڭ بېشى ئىدى. ئۇ ئۈچ يۈز ئادەم
بىلەن قارشىلىشىپ نەيزىسىنى پەقرىتىپ ئۇلارنى ئۆلتۈرگەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بۇ «ئۈچ پالۋان» ئىچىدە
نامى چىققانىدى. 19 ئۇ بۇ ئۈچەيلەننىڭ ئىچىدە ئەڭ مۇزەممەتلىكى ئىدى، شۇڭا ئۇلارنىڭ بېشى
ئىدى؛ لېكىن ئۇ ئاۋۋالقى ئۈچەيلەنگە يەتمەيتتى. 20 يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا كابزەئەلدىن بولۇپ،
بىر باتۇر پالۋان ئىدى، ئۇ كۆپ قالتىس ئىشلارنى قىلغان. ئۇ موئابىي ئاريئەلنىڭ ئىككى ئوغلىنى
ئۆلتۈرگەن. يەنە قار ياغقان بىر كۈنى ئا زگالغا چۈشۈپ، بىر شىرنى ئۆلتۈرگەنىدى. 21 ئۇ ھەم
كۆچتۈڭگۈر بىر مىسرلىقنى ئۆلتۈرگەنىدى. مىسرلىقنىڭ قولدا بىر نەيزە بار ئىدى، لېكىن
بىنايانىڭ قولدا بىر ھاسىلا بار ئىدى. ئۇ مىسرلىقنىڭ قولدىن نەيزىسىنى تارتۇۋېلىپ، ئۇنى نەيزىسى
بىلەن ئۇنى ئۆلتۈرۈپتۇر. 22 بۇ ئىشلارنى يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا قىلغان بولۇپ، ئۇ ئۈچ پالۋان
ئارىسىدا نام چىقارغانىدى. 23 ئۇ ئوتىۋز يولباشچى ئىچىدە مۆرمەتلىك ئىدى. لېكىن ئۇ ئاۋۋالقى ئۈچ
پالۋانغا يەتمەيتتى. داۋۇت ئۇنى ئۆزىنىڭ پاسبان بېگى قىلدى. 24 ئوتىۋز يولباشچى ئىچىدە يوئابنىڭ
ئىنىسى ئاساھەل، بەيت-لەھەملىك دودونىڭ ئوغلى ئەل-ھانان بار ئىدى. 25 [يۇنىڭدىن باشقا]:
ھارودلۇق شاممە، ھارودلۇق ئېلىكا، 26 پاتىلىق ھەلەز، تەكوئالىق ئىككەشنىڭ ئوغلى ئىرا، 27
ئاناتوتلۇق ئابىئېزەر، ھۇشاتلىق مىبونىي، 28 ئاخوھلۇق زالمون، نىتوفاتلىق ماھاراي، 29 نىتوفاتلىق
باناناھنىڭ ئوغلى خەلەب، بىنيامىنلاردىن گىبىئاھلىق ريانىنىڭ ئوغلى ئىتتاي، 30 پىراتونلۇق بىنايا،
گائاش ۋادىلىرىدىن ھىدداي، 31 ئارباتلىق ئابى-ئالبون، بارھۇملۇق ئازماۋەت، 32 شائالبونلۇق
ئەلياھبا، ياشەننىڭ ئوغۇللىرى، ھارارلىق شاممانىڭ [ئوغلى] يوناتان، ھارارلىق شارارنىڭ ئوغلى
ئاھىيام، 34 مائاكاتىي ئاخاسبايىنىڭ ئوغلى ئەلىفەلەت، گىلونلۇق ئاھىتوفەلنىڭ ئوغلى ئېلىيام، 35
كارمەللىك ھەزراي، ئاربىلىق پائاراي، 36 زوباھدىن بولغان ناتانىنىڭ ئوغلى ئىگال، گادلىق بانى،
37 ئامونىي زەلەك، بەئەروتلۇق ناھاراي (ئۇ زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئابنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى
ئىدى)، 38 يىترىلىق ئىرا، يىترىلىق گاۋەب 39 ۋە ھىتتىي ئۇرىيا قاتارلىقلار بولۇپ، ئۇلارنىڭ
ھەممىسى ئوتىۋز يەتتە كىشى ئىدى.

24 پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا يەنە قوزغالدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنى جازالاش
ئۈچۈن داۋۇتنى قوزغۇىدى، ئۇ ئادەم چىقىرىپ، ئۇلارغا: ـ ئىسرائىللار بىلەن يەھۇدالقلارنىڭ
سانىنى ئال، دېدى. 2 پادىشاھ ئۇز يېنىدا ئۇرغان قوشۇن سەردارى يوئابقا: بارغىن، داندىن
تارتىپ بەئەر-شىباغىچە ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنىڭ يۇرتلىرىنى كېزىپ، خەلقنى ساناپ
چىققىن، مەن خەلقنىڭ سانىنى بىلەي، دېدى. 3 يوئاب پادىشاھقا: بۇ خەلق ھازىر مەيلى قانچىلىك
بولسۇن، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇلارنىڭ سانىنى يۈز ھەسسە ئاشۇرغاي. بۇنى غوجام پادىشاھ
ئۆز كۆزى بىلەن كۆرگەي! لېكىن غوجام پادىشاھ نېمىشقا بۇ ئىشتىن خۇش بولدىكىن؟ ـ دېدى.
4 ئەمما يوئاب بىلەن قوشۇنىنىڭ باشقا سەردارلىرى ئۆتىمىسۇمۇ، پادىشاھنىڭ يارلىقى ئۇلاردىن
كۈچلۈك ئىدى، شۇنىڭ بىلەن يوئاب بىلەن قوشۇنىنىڭ باشقا سەردارلىرى ئىسرائىلنىڭ خەلقىنى
سانىغىلى پادىشاھنىڭ قېشىدىن چىقتى. 5 ئۇلار ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ يائازە رگە يېقىن گاد
ۋادىسىدا ئارۇئەردە، يەنى شەھەرنىڭ جەنۇب تەرىپىدە بارگاھ تىكتى. 6 ئاندىن ئۇلار گىلېئادقا ۋە
تاختىم-ھودشىنىڭ يۇرتىغا كەلدى. ئاندىن دان-يائانغا كېلىپ ئايلىنىپ زىدونغا باردى. 7 ئاندىن
ئۇلار تۇر دېگەن قورغانلىق شەھەر رگە، شۇنداقلا ھىۋىيلار بىلەن قاناننىيلارنىڭ ھەممە شەھەرلىرىگە
كەلدى، ئاندىن ئۇلار يەھۇدا يۇرتىنىڭ جەنۇب تەرىپىگە، شۇ يەردىكى بەئەر-شىباغىچە باردى.
8 شۇنداق قىلىپ ئۇلار پۈتكۈل زېمىنى كېزىپ، توققۇز ئاي يىگىرمە كۈن ئوتتىكەندىن كېيىن،
يېرۇسالېمغا يېنىپ كەلدى. 9 يوئاب پادىشاھقا خەلقنىڭ سانىنى مەلۇم قىلىپ: ئىسرائىلدا قىلىچ
كۆتۈرەلەيدىغان باتۇردىن سەككىز يۈز مىڭ، يەھۇدادا بەش يۈز مىڭ بار ئىكەن، دېدى.
10 داۋۇت خەلقنىڭ سانىنى ئالغاندىن كېيىن، ۋىجدانى ئازابلاندى ۋە پەرۋەردىگارغا: بۇ
قىلغىنىم ئېغىر گۇناھ بولۇپتۇ. ئى پەرۋەردىگار، قۇلۇڭنىڭ قەبىھلىكىنى كۆتۈرۈۋېتىگەيسەن، چۈنكى
مەن تولىمۇ ئەخمەقانىلىك قىتىمەن، دېدى. 11 داۋۇت ئەتىگەندە تۇرغاندا پەرۋەردىگارنىڭ
سۆزى داۋۇتنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى بولغان گاد پەيغەمبەر رگە چۈشتى: 12 ـ «بېرىپ داۋۇتقا
ئېيتقىن، پەرۋەردىگار: ـ مەن ئۈچ [يالا-قازانلى] ئالدىڭغا قويمەن، ئۇلارنىڭ بىرىنى تاللىۋالغىن،
مەن شۇنى ئۈستۈڭگە چۈشۈرىمەن، دەيدۇ ـ دېگىن» ـ دېيىلدى. 13 شۇنىڭ بىلەن گاد
داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ بۇنى ئۇنىڭغا دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا: «يەتتە يىلغىچە زېمىنىڭدا ئاچارچىلىق ساڭا
بولسۇنمۇ؟ ياكى دۈشمەنلىرىڭ ئۈچ ئايىغىچە سېنى قوغلاۋ، سەن ئۇلاردىن قاچامسەن؟ ۋە ياكى ئۈچ
كۈنگىچە زېمىنىڭدا ۋابا تارقالسۇنمۇ؟ ئەمدى سەن ئويدان ئويلاپ، بىر نېمە دېگىن، مەن مېنى
ئەۋەتكۈچىگە نېمە دەپ جاۋاپ بېرەي؟» ـ دېدى. 14 داۋۇت گادقا: مەن تولىمۇ تەڭىكتە
قالدىم! سەندىن ئۇتۇنەيكى، بىز پەرۋەردىگارنىڭ قولىغا چۈشەيلى، چۈنكى ئۇنىڭ رەھىمدىللىقى
زوردۇر، ئىنسانىنىڭ قولىغا پەقەت چۈشۈپ قالمىغايمەن! ـ دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار
ئەتىگەندىن تارتىپ بىكىتىلگەن ۋاقىتقىچە ۋابا چۈشۈردى. داندىن تارتىپ بەئەر-شىباغىچە يەتمىش
مىڭ ئادەم تۇلدى. 16 ئەمدى پەرشتە قولىنى يېرۇسالېمغا تۇزۇتۇپ شەھەرنى ھالاك قىلاي
دېگەندە، پەرۋەردىگار ئېغىر ھۆكۈمدىن پۇشايمان قىلىپ، خەلقنى ھالاك قىلىۋاتقان پەرشتىگە:
ئەمدى بولدى قىلغىن؛ قولۇڭنى يىغقىن. ـ دېدى. ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى يەبۇسىي
ئاتاراۋانىنىڭ خامىنىنىڭ يېنىدا ئىدى. 17 داۋۇت خەلقنى يوقىتىۋاتقان پەرشتىنى كۆرگەندە
پەرۋەردىگارغا: مانا، گۇناھ قىلغان مەن، قەبىھلىك قىلغۇچى مەندۇرمەن. لېكىن بۇ قويلار
بولسا نېمە قىلدى؟ سېنىڭ قولۇڭ مېنىڭ ئۈستۈمگە ۋە ئاتامنىڭ جەمەتىنىڭ ئۈستىگە چۈشسۇن!
ـ دېدى. 18 شۇ كۈنى گاد داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: بېرىپ يەبۇسىي ئاتاراۋانىنىڭ
خامىنغا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ ياسىغىن، دېدى. 19 داۋۇت گادنىڭ سۆزى بويىچە
پەرۋەردىگار ۋېرىۋۇئاندەك قىلدى. 20 ئاتاراۋناھ قاراپ پادىشاھ بىلەن خىزمەتكارلارنىڭ تۇز
تەرىپىگە كېلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ، ئالدىغا چىقىپ پادىشاھنىڭ ئالدىدا يۈزىنى يەر رگە تەككۈزۈپ،
تەزىم قىلدى. 21 ئاتاراۋانا: غوجام پادىشاھ نېمە ئىش بىلەن قۇللىرىنىڭ ئالدىغا كەلدىلىكىن؟ ـ
دەپ سوردى. داۋۇت: خەلقنىڭ ئارىسىدا ۋابانى توختىتىش ئۈچۈن، بۇ خامانىنى سەندىن
سېتىۋېلىپ، بۇ يەردە پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ ياسىغىلى كەلدىم، ـ دېدى. 22 ئاتاراۋناھ

داۋۇتقا: غوجام پادىشاھ تۆزلىرى ئېنى خالىسلا شۇنى ئېلىپ قۇربانلىق قىلسىلا. مانا بۇ يەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۆچۈن كاللار بار، ئوتۇن قىلىشقا خامان تېپىدىغان تىرنىلار بىلەن كاللارنىڭ ۋۇنتۇرۇقلىرى بار. 23 ئى پادىشاھ، بۇنىڭ ھەممىسىنى مەنكى [ئاراۋناھ] پادىشاھقا تەقدىم قىلاي، دېدى. ئۇ يەنە پادىشاھقا: پەرۋەردىگار خۇدالىرى سىلىنى قوبۇل قىلىپ شەپقەت كۆرسەتكەي، دېدى. 24 پادىشاھ ئاراۋناھغا: ياق، قانداقلا بولمىسۇن بۇلارنى سەندىن تۆز نەرخىدە سېتىۋالىمىسام بولمايدۇ. مەن بەدەل تۆلىمەي پەرۋەردىگار خۇدايىمغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى ھەرگىز سۇنمايمەن، ـ دېدى. ئاندىن داۋۇت خامان بىلەن كاللارنى ئەللىك شەكەل كۈمۈشكە سېتىۋالدى. 25 ئاندىن داۋۇت ئۇ يەردە پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ ياساپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى قىلدى. پەرۋەردىگار زېمىن ئۈچۈن قىلغان دۇئالارنى قوبۇل قىلىپ، ۋابا ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا توختىدى.

پادشاهلار 1

1 داۋۇت پادشاه خېلى ياشىنىپ قالغاندى؛ ئۇنى يوتقان-ئەدىيال بىلەن ياپسىمۇ، ئۇ ئىسسىمايتتى. **2** خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: ـ غوجام پادشاه ئۆزلىرى ئۈچۈن، ئالدىلىرىدا تۇرىدىغان بىر پاك قىز تاپقۇزايلى؛ ئۇ پادشاهتىن خەۋەر ئېلىپ، سىلىنىڭ قوچاقلىرىدا ياتسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن غوجام پادشاه ئىسسىيالا ـ دېدى. **3** ئۇلار پۈتكۈل ئىسرائىل زېمىنىنى كېزىپ گۈزەل بىر قىزنى ئىزدەپ يۈرۈپ، ئاخىرى شۇنامىلق ئابىشاگنى تېپىپ پادشاهنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. **4** قىز ئىنتايىن گۈزەل ئىدى، ئۇ پادشاهتىن خەۋەر ئېلىپ ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولاتتى، ئەمما پادشاه ئۇنىڭغا يېقىنچىلىق قىلمايتتى. **5** ئەمما هاگگىتنىڭ ئوغلى ئادونىيا مەرتىۋىسىنى كۆتۈرمەكچى بولۇپ: «مەن پادشاه بولىمەن» دېدى. ئۇ تۆزۈگە جەڭ هارۋىلىرى بىلەن ئاتلىقلارنى ۋە ئالدىدا يۈرىدىغان ئەللىك ئەسكەرنى تەييار قىلدى **6** (ئۇنىڭ تاتسىي هېچقاچان: «نېمىشقا بۇنداق قىلسىەن؟» دەپ، ئۇنىڭغا ئەنبىە-تەربىيە بېرىپمۇ باقمىغاندى هەم ئۇ ناهايىتى چىلىشكەن يىگىت بولۇپ، ئانىسى ئۇنى ئاپشالومدىن كېيىن تۇغقاندى). **7** ئۇ زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب ۋە كاهىن ئابىياتار بىلەن مەسلىهەت قىلىشىپ تۇردى. ئۇلار بولسا ئادونىياغا ئەگىشىپ ئۇنىڭغا ياردەم بېرەتتى. **8** لېكىن كاهىن زادوك ۋە يەهويادانىڭ ئوغلى بنايا، ناتان پەيغەمبەر، شىمەي، رەئي ۋە داۋۇتنىڭ تۆز پالۋانلىرى ئادونىياغا ئەگەشمىدى. **9** ئادونىيا قوي، كالا ۋە بوردىغان تورپاقلارنى ئەن-ر وگەلنىڭ يېنىدىكى زوههەلەت دېگەن تاشتا سويدۇرۇپ، هەمە تاكا-ئۈكلىرىنى، يەنى پادشاهنىڭ ئوغۇللىرى بىلەن پادشاهنىڭ خىزمىتىدە بولغان هەمە يەهۇدالارنى چاقىردى. **10** لېكىن ناتان پەيغەمبەر، بنايا، پالۋانلار ۋە تۆز ئىنىسى سۇلايمانىنى تۇ چاقىرمىدى. **11** ناتان بولسا سۇلايمانىنىڭ ئانىسى بات-شىباغا: ـ «ئاگلىمىدىڭمۇ؟ هاگگىتنىڭ ئوغلى ئادونىيا پادشاه بولدى، لېكىن غوجىمىز داۋۇت ئۇنىڭدىن خەۋەرسىز. **12** ئەمدى مانا، تۆز جېنىڭ ۋە ئوغلۇڭ سۇلايمانىنىڭ جېنىنى قۇتقۇزۇشقا مېنىڭ ساڭا بىر مەسىلىهەت بېرىشىمگە ئىجازەت بە رگەيسەن. **13** داۋۇت پادشاهنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ غوجام پادشاه تۆزلىرى قەسەم قىلىپ تۆز كەمىنلىرىگە ۋەدە قىلىپ: «سېنىڭ ئوغلۇڭ سۇلايمان مەندىن كېيىن پادشاه بولۇپ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ» دېگەن ئەمەسمىدىلە؟ شۇنداق تۇرۇقلۇق نېمىشقا ئادونىيا پادشاه بولدۇ؟ ـ دېگىن. **14** مانا، پادشاه بىلەن سۆزلىشىپ تۇرغىنىڭدا، مەنمۇ سېنىڭ كەينىڭدىن كىرىپ سۆزۈڭنى ئىسپاتلايمەن، ـ دېدى. **15** بات-شىبا ئېچىكىرى ئۆيگە پادشاهنىڭ قېشىغا كىردى (پادشاه تولىمۇ قېرىپ كەتكەندى، شۇنامىلق ئابىشاگ پادشاهنىڭ خىزمىتىدە بولۇۋاتاتتى). **16** بات-شىبا پادشاهقا ئېگىشىپ تەزىم قىلدى. پادشاه: ـ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ـ دەپ سوردى. **17** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئى غوجام، سىلى پەرۋەردىگار خۇدالىرى بىلەن تۆز دېدە كلىرىگە: «سېنىڭ ئوغلۇڭ سۇلايمان مەندىن كېيىن پادشاه بولۇپ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ» دەپ قەسەم قىلغاندىلا. **18** ئەمدى مانا، ئادونىيا پادشاه بولدى! لېكىن ئى غوجام پادشاه، سىلىنىڭ ئۇنىڭدىن خەۋەرلىرى يوق. **19** ئۇ كۆپ كاللارنى، بورداق تورپاقلار بىلەن قوياللارنى سويدۇرۇپ، پادشاهنىڭ هەمە ئوغۇللىرىنى، ئابىياتار كاهىننى ۋە قوشۇنىنىڭ سەرداری يوئابنى چاقىردى. لېكىن قۇللىرى سۇلايمانىنى تۇ چاقىرمىدى. **20** ئەمدى، ئى غوجام پادشاه، پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ كۆزلىرى سىلىگە تىكىلىكتە، ئۇلار غوجام پادشاهنىڭ تۆزلىرىدىن كېيىن تەختىلىرىدە كىمنىڭ ئولتۇرىدىغانلىقى توغرىسىدا ئۇلارغا خەۋەر بېرىشىنى كۈتىشۋاتىدۇ؛ **21** بىر قارارغا كەلمىسىلە، غوجام پادشاه تۆز ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن بىللە ئۇخلاشقا كەتكەندىن كېيىن، مەن بىلەن ئوغلۇم سۇلايمان گۇناهكار سانىلىپ قالارمىزمىكىن، ـ دېدى. **22** مانا، ئۇ تېخى پادشاه بىلەن سۆزلىشىپ تۇرغىنىدا ناتان پەيغەمبەرمۇ كىرىپ كەلدى. **23** ئۇلار پادشاهقا: ـ ناتان پەيغەمبەر كەلدى، دەپ خەۋەر بەردى. ئۇ پادشاهنىڭ ئالدىغا كىرىپلا، يۈزىنى يە رگە يېقىپ تۇرۇپ پادشاهقا تەزىم قىلدى. **24** ناتان: ـ ئى غوجام پادشاه، سىلى ئادونىيا مەندىن كېيىن پادشاه بولۇپ مېنىڭ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ، دەپ ئېيتقاندىلىمۇ؟ **25** چۈنكى ئۇ بۈگۈن چۈشۈپ، كۆپ بۇقا، بوردىغان تورپاقلار بىلەن قوياللارنى سويدۇرۇپ، پادشاهنىڭ هەمە ئوغۇللىرىنى، قوشۇنىنىڭ سەردارلىرىنى، ئابىياتار كاهىننى چاقىردى، ۋە مانا، ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىدا يەپ-ئىچىپ: «ياشسۇن پادشاه ئادونىيا!» ـ دەپ توۋلاشماقتا. **26** لېكىن قۇللىرى بولغان مېنى، زادوك كاهىننى، يەهويادانىڭ ئوغلى بنايانى ۋە قۇللىرى بولغان سۇلايمانىنى تۇ چاقىرمىدى. **27** غوجام پادشاه كىمنىڭ تۆزلىرىدىن كېيىن غوجام پادشاهنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدىغانلىقىنى تۆز قۇللىرىغا ئۇقتۇرماي تۇ ئىشنى ئېيۇدىلىمۇ؟ ـ دېدى. **28** داۋۇت پادشاه: ـ بات-شىبانى ئالدىمغا قىچقىرىڭلار، دېدى. ئۇ پادشاهنىڭ ئالدىغا كىرىپ، ئۇنىڭ ئالدىدا ئۇردى. **29** پادشاه بولسا: ـ جېنىمنى هەممە قىينىچىلىقتىن قۇتقۇزغان پەرۋەردىگارنىڭ هاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، **30** مەن ئەسلىدە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار بىلەن ساڭا قەسەم قىلىپ: «سېنىڭ ئوغلۇڭ سۇلايمان مەندىن كېيىن پادشاه بولۇپ تۇرنۇمدا مېنىڭ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ» دەپ ئېيتقىنىمدەك، بۇگۈنكى كۈندە مەن بۇ ئىشنى چوقۇم ۋۇجۇدقا چىقىرىمەن، ـ دېدى. **31** ئۇ بات-شىبا يۈزىنى يە رگە يېقىپ تۇرۇپ پادشاهقا تەزىم قىلىپ: ـ غوجام داۋۇت پادشاه ئەبەدىي ياشىسۇن! ـ دېدى. **32** داۋۇت پادشاه: ـ زادوك كاهىننى، ناتان پەيغەمبەرنى، يەهويادانىڭ ئوغلى بنايانى ئالدىمغا چاقىرىڭلار، دېدى. ئۇلار پادشاهنىڭ ئالدىغا كەلدى. **33** پادشاه ئۇلارغا: ـ غوجاڭلارنىڭ خىزمەتكارلىرىنى تۆزۈڭلارغا قوشۇپ، سۇلايمانىنى تۆز قېچىرىگە مىنىدۈرۈپ، گىهونىغا ئېلىپ بېرىڭلار؛ **34** ئۇ يەردە زادوك كاهىن بىلەن ناتان پەيغەمبەر ئۇنى ئىسرائىلنىڭ ئۆستىگە پادشاه بولۇشقا مەسىھ قىلسۇن. ئاندىن كاناي چېلىپ: ـ سۇلايمان پادشاه ياشىسۇن! دەپ توۋلاڭلار. **35** ئاندىن ئۇ تەختىمدە ئولتۇرۇشقا يۈ يە رگە كەلگەنده، ئۇنىڭغا ئەگىشىپ مېڭىڭلار، ئۇ مېنىڭ ئورنۇمدا پادشاه بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇنى ئىسرائىل بىلەن يەهۇدانىڭ ئۆستىگە پادشاه بولۇشقا تەيىنلىدىم، ـ دېدى. **36** يەهويادانىڭ ئوغلى بنايا پادشاهقا جاۋاب بېرىپ: ـ ئامىن! غوجام پادشاهنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارمۇ شۇنداق ۋېرىۋىسۇن! **37** پەرۋەردىگار غوجام پادشاه بىلەن بىللە بولغاندەك، سۇلايمان بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇنىڭ تەختىنى غوجام داۋۇت پادشاهنىڭكىدىن تېخىمۇ ئۇلۇغ قىلغاي! ـ دېدى. **38** زادوك كاهىن، ناتان پەيغەمبەر، يەهويادانىڭ ئوغلى بنايا ۋە كەرەتىيلەر بىلەن پەلەتىيلەر چۈشۈپ، سۇلايمانى داۋۇت پادشاهنىڭ قېچىرىغا مىنىدۈرۈپ، گىهونىغا ئېلىپ باردى. **39** زادوك كاهىن ئىبادەت چېدىرىدىن مايى بىلەن تولغان بىر مۇڭگۈزنى ئېلىپ، سۇلايمانى مەسىھ قىلدى. ئاندىن ئۇلار كاناي چالدى. خەلقىنىڭ هەمىسى: ـ سۇلايمان پادشاه ياشىسۇن! ـ دەپ توۋلاشتى. **40** خەلقىنىڭ هەمىسى ئۇنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ، سۇنناي چېلىپ زور شادلىق بىلەن يەر يېرىلغۇدەك تەتەنە قىلىشتى. **41** ئەمدى ئادونىيا ۋە ئۇنىڭ بىلەن جەم بولغان مېهمانلار غىزالىنىپ چېقىلغاندا، شۇنى ئاڭلىدى. يوئاب كاناي ئاۋازىنى ئاڭلىغاندا: ـ نېمىشقا شەهەردە شۇنچە قىيقاس-سۈرەن سېلىنىدۇ؟ ـ دەپ سوردى. **42** ئۇ تېخى سۆزىنى تۈگەتمەيلا، مانا ئابىياتار كاهىننىڭ ئوغلى يوناتان كەلدى. ئادونىيا ئۇنىڭغا: ـ كىرگىن، قەيسەر ئادەمسەن، چوقۇم بە رگە خۇش خەۋەر ئېلىپ كەلدىڭ، ـ دېدى. **43** يوناتان ئادونىياغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇنداق ئەمەس! غوجىمىز داۋۇت پادشاه سۇلايمانى پادشاه قىلدى! **44** ئۇ پادشاه ئۆزى ئۇنىڭغا زادوك كاهىننى، ناتان پەيغەمبەرنى، يەهويادانىڭ ئوغلى بنايانى ۋە كەرەتىيلەر بىلەن پەلەتىيلەرنى هەمراه قىلىپ ئەۋەتسە، ئۇنى پادشاهنىڭ قېچىرىغا مىنىدۈردى، **45** ئاندىن زادوك كاهىن بىلەن ناتان پەيغەمبەر ئۇنى پادشاه بولۇشقا گىهونىدا مەسىھ قىلدى. ئۇلار ئۇ يەردىن چىقىپ شادلىق قىلىپ، پۈتكۈل شەهەرنى قىيقاس-سۈرەن بىلەن لەرزىگە سالدى. سىز ئاڭلاۋاتقان سادا دەل شۇدۇر. **46** ئۇنىڭ ئۆستىگە سۇلايمان هازىر پادشاهلىق تەختىدە ئولتۇرىۋاتىدۇ. **47** يەنە كېلىپ پادشاهنىڭ خىزمەتكارلىرى كېلىپ غوجىمىز داۋۇت پادشاهقا: «خۇدالىرى سۇلايمانىنىڭ نامىنى سىلىنىڭكىدىن ئەۋزەل قىلىپ، تەختىنى سىلىنىڭكىدىن ئۇلۇغ قىلغاي!» دەپ بەختىلىپ مۇبارەكلەشكە كېلىشتى. پادشاه ئۆزى ياتقان ئورۇندا سەجدە قىلدى **48** ئۇ پادشاه: ـ «بۈگۈن مېنىڭ تەختىمگە ئولتۇرغۇچى بىرسىنى تەيىنلىگەن، تۆز كۆزلىرىمگە شۇنى كۆرگۈزگەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇبارەك بولسۇن!» ـ دېدى ـ دېدى. **49** شۇنى ئاڭلاپ ئادونىيانىڭ بارلىق مېهمانلىرى هودۇقۇپ، ئورنىدىن قوپۇپ هەر بىرى تۆز يولىغا كەتتى. **50** ئادونىيا بولسا سۇلايماندىن قورقۇپ، ئورنىدىن قوپۇپ، [ئىبادەت چېدىرىغا] بېرىپ قۇربانگاهنىڭ مۈڭگۈزلىرىنى تۇتتى. **51** سۇلايمانغا شۇنداق خەۋەر بېرىلىپ: ـ «ئادونىيا سۇلايمان پادشاهتىن قورقىدۇ؛ چۈنكى مانا، ئۇ قۇربانگاهنىڭ مۈڭگۈزلىرىنى تۇتۇپ تۇرۇپ: ـ «سۇلايمان پادشاه بۈگۈن ماڭا شۇنى قەسەم قىلسۇنكى، ئۇ تۆز قۇلىنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرمەسلىككە ۋەدە قىلغاي» دېدى»، ـ دېيىلدى. **52** سۇلايمان: ـ ئۇ دۇرۇس ئادەم بولسا يېشىدىن بىر تال چاچ يە رگە چۈشمەيدۇ. لېكىن ئۇنىڭدا رەزىللىك تېپىلسا، ئۆلىدۇ، دېدى. **53** سۇلايمان پادشاه ئادەم ئەۋىتىپ ئۇنى قۇربانگاهدىن ئېلىپ كەلدى. ئۇ كېلىپ سۇلايمان پادشاهنىڭ ئالدىدا ئېگىلىشىپ تەزىم قىلدى. سۇلايمان ئۇنىڭغا: ـ تۆز ۋېرىڭگە كەتكىن، ـ دېدى.

2 داۋۇتنىڭ ئۆلىدىغان ۋاقتى يېقىنلاشقاندا، ئوغلى سۇلايمانغا تاپىلاپ مۇنداق دېدى: ـ **2** «ئەمدى يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ هەمىسى ئاردىغان يول بىلەن كېتىمەن. يۈرە كلىك بولۇپ، ئە ركەكتەك بولغىن! **3** سەن بارلىق قىلىۋاتقان ئىشلىرىڭدا هەمدە بارلىق نىيەت قىلغان ئىشلىرىڭدا راۋاج تېپىشىڭ ئۈچۈن مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇندا يۈتۈلگەندەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ

يوللىرىدا مېڭىپ، ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرى، ئۇنىڭ ئەمرلىرى، ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى ۋە ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىدا چىڭ تۇرۇپ، ئۇنىڭ تاپشۇرۇقىنى چىڭ تۇتقىن. **4** شۇنداق قىلغاندا پەرۋەردىگار ماڭا: «ئە گەر ئەۋلادلىرىڭ تۆز يولىغا كۆڭۈل بۆلۈپ، مېنىڭ ئالدىمدا پۈتۈن قەلبى ۋە پۈتۈن جېنى بىلەن ھەقىقەتەن ماڭسا، ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرۇشقا بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ ئېيتقان سۆزىگە تەمەل قىلدۇ. **5** ئەمما زەرۇئىيانلىڭ ئوغلى يوئابنىڭ ماڭا قىلغىنىنى، يەنى ئۇنىڭ ئۆزى قاناۋاتقان قىلىپ ئىسرائىلنىڭ قوشۇندىكى ئىككى سەردارنى، يەنى نېرىيانىڭ ئوغلى ئابنەر بىلەن يەتەرنىڭ ئوغلى ئاماسانى ئۆزۈپ ئۆلتۈرۈپ، تىنچ مەزگىلدە جەڭ ئۈچۈن ئىشلىتىلگەندەك قان تۆكۈپ، بېلىگە باغلىغان كەمەر ۋە پۇتىغا كىيگەن كەشىگە جەڭ ئۈچۈن ئىشلىتىلگەندەك قان چېچىپ، داغ قىلغانلىقىنى بىلىسەن. **6** سەن ئۆزىنى دانالىقىڭغا مۇۋاپىق بىر تەرەپ قىلىپ، ئۇنىڭ ئاق بېشىنىڭ گۆر گە سالامەت چۈشۈشىگە يول قويمىغايسەن. **(Sheol h7585)** **7** لېكىن گىلېئادلىق بارزىللاينىڭ ئوغۇللىرىغا مېھرىبانلىق كۆرسىتىپ، داستىخىنىڭدىن نان يېگۈزگىن؛ چۈنكى مەن ئاكاڭ ئابشالومدىن قاچقىنىمدا، ئۇلار يېنىمغا كېلىپ ماڭا شۇنداق قىلغان. **8** ۋە مانا باھۇرىمدىن كەلگەن بىنيامىن قەبىلىسىدىن گېرانىڭ ئوغلى شىمەي يېنىڭدا تۇرىدۇ. ئۇ مەن ماھانائىمغا بارىدىغاندا، ئەشەددەي لەنەت بىلەن مېنى قارغىدى. كېيىن ئۇ ئىئوردان دەرياسىغا يېرىم مېنىڭ ئالدىمغا كەلگەندە، مەن پەرۋەردىگارنىڭ [نامى] بىلەن ئۇنىڭغا: «سېنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرمەيمەن» دەپ قەسەم قىلدىم. **9** ئەمما ھازىر ئۇنى گۇناھسىز دەپ ساناممىغىن. ئۆزۈڭ دانا كىشى بولغاندىن كېيىن ئۇنىڭغا قاناۋاتقان قىلىشنى بىلىسەن؛ ھەرھالدا ئۇنىڭ ئاق بېشىنى قانىتىپ گۆر گە چۈشۈرگىن». **(Sheol h7585)** **10** داۋۇت ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن بىر يەردە ئۇخلىدى. ئۇ «داۋۇتنىڭ شەھىرى» [دېگەن جايدا] دەپنە قىلىندى. **11** داۋۇتنىڭ ئىسرائىلغا سەلتەنەت قىلغان ۋاقتى قىرىق يىل ئىدى؛ ئۇ ھېبرونىدا يەتتە يىل سەلتەنەت قىلىپ، يېرۇسالېمدا ئوتتۇز ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. **12** سۇلايمان ئاتىسى داۋۇتنىڭ تەختىدە ئولتۇردى؛ ئۇنىڭ سەلتەنىتى خېلى مۇستەھكەملەندى. **13** ئەمما ھاگگىتنىڭ ئوغلى ئادونىيا سۇلايمانىنىڭ ئانىسى بات-شىبانىڭ قېشىغا باردى. ئۇ ئۇنىڭدىن: ـ تىنچلىق مەقسىتىدە كەلدىڭمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ شۇنداق، تىنچلىق مەقسىتىدە، دېدى. **14** ئۇ يەنە: ـ ساڭا بىر سۆزۈم بار ئىدى، دېدى. ئۇ: ـ سۆزۈڭنى ئېيتقىن، دېدى. **15** ئۇ: ـ بىلىسەنكى، پادىشاھلىق ئەسلىدە مېنىڭكى ئىدى، ۋە پۈتۈن ئىسرائىل مېنى پادىشاھ بولىدۇ دەپ، ماڭا قارايتتى. لېكىن پادىشاھلىق مەندىن كېتىپ، ئىنىمنىڭ ئىلكىگە ئوتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئىرادىسى بىلەن ئۇ ئۇنىڭكى بولدى. **16** ئەمدى ساڭا بىر ئىلتماسىم بار. مېنى ياندۇرمىغىن، دېدى. ئۇ: ـ ئېيتقىن، دېدى. **17** ئۇ: ـ سەندىن ئوتۇنمەن، سۇلايمان پادىشاھقا مەن ئۇچۈن ئېيتقىنكى ـ چۈنكى ئۇ ساڭا ياق دېمەيدۇ! ـ ئۇ شۇنامىلق ئايىشاگنى ماڭا خوتۇنلۇققا بەرسۇن، دېدى. **18** بات-شىبا: ـ ماقۇل، سەن ئۇچۈن پادىشاھقا سۆز قىلاي، دېدى. **19** بات-شىبا ئادونىيا ئۈچۈن سۆز قىلغىلى سۇلايمان پادىشاھنىڭ ئالدىغا باردى. پادىشاھ قوپۇپ ئالدىغا بېرىپ، ئانىسىغا تەزىم قىلدى. ئاندىن تەختىگە بېرىپ ئولتۇرۇپ پادىشاھنىڭ ئانىسىغا بىر تەختنى كەلتۈردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭغا: ـ **20** ساڭا كىچىككىنە بىر ئىلتماسىم بار. مېنى ياندۇرمىغىن، دېدى. پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ ئى ئانا، سوراۋە رگىن، مەن سېنى ياندۇرمايمەن، دېدى. **21** ئۇ: ـ ئاكاڭ ئادونىياغا شۇنامىلق ئايىشاگنى خوتۇنلۇققا بە رگۈزگىن، دېدى. **22** سۇلايمان پادىشاھ جاۋاب بېرىپ ئانىسىغا: ـ نېمىشقا ئادونىيا ئۈچۈن شۇنامىلق ئايىشاگنى سورايسەن؟ ئۇ ئاكام بولغانىكەن، ئۇنىڭ ئۈچۈن، ئابىياتار كاھىن ئۈچۈن ۋە زەرۇئىيانلىڭ ئوغلى يوئاب ئۈچۈن پادىشاھلىقنىمۇ سورىمامسەن! ـ دېدى. **23** سۇلايمان پادىشاھ پەرۋەردىگار بىلەن قەسەم قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ ئادونىيا شۇ سۆزنى قىلغىنى ئۈچۈن ئۆلىسە، خۇدا مېنى ئۇرسۇن يا كى ئۇنىڭدىن ئارتۇق جازالىسۇن! **24** مېنىڭ ئورنۇمنى مۇستەھكەم قىلغان، ئاتامنىڭ تەختىدە ئولتۇرغۇزغان، ئۆز ۋەدىسى بويىچە ماڭا بىر ئۆينى قۇرغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلمەنكى، ئادونىيا بۇگۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنىدۇ، دېدى. **25** شۇنىڭ بىلەن سۇلايمان پادىشاھ يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايانى بۇ ئىشقا ئەۋەتتى؛ ئۇ ئۇنى چېپىپ ئولتۇردى. **26** پادىشاھ ئابىياتار كاھىنغا: ـ ماڭ، ئاناتوتتىكى ئۆز ئېتىزلىقىڭغا بارغىن. سەن ئۆلۈمگە لايىقسەن، لېكىن سەن رەب پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئاتام داۋۇتنىڭ ئالدىدا كۆتۈر گەنلىكىڭ ۋەيەيلدىن، ۋە ئاتامنىڭ تارتقان ھەمە ئازاب-ئۇقۇبەتلىرىدە ئۇنىڭغا ھەمدەرد بولغىنىڭ ئۈچۈن، مەن ھازىر سېنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايمەن، دېدى. **27** ئاندىن سۇلايمان ئابىياتارنى پەرۋەردىگارغا كاھىن بولۇشتىن جۈدا قىلىپ ھەيدىدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئەلنىڭ جەمەتى توغرۇلۇق شىلوھدا ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. **28** بۇنىڭ خەۋىرى ۋۇتابقا يەتكەندە (چۈنكى يوئاب ئاپشالومغا ئە گەشكەن بولسىمۇ، ئادونىياغا ئە گەشكەندى) يوئاب پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرىغا قېچىپ قۇربانگاھنىڭ مۈڭگۈزلىرىنى تۇتتى. **29** سۇلايمان پادىشاھقا: «مانا، يوئاب پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرىغا قېچىپ بېرىپ، قۇربانگاھنىڭ يېنىدا تۇرىدۇ» دېگەن خەۋەر يەتكۈزۈلدى. سۇلايمان يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايانى شۇ يە رگە ئەۋەتىپ: ـ ماڭ، ئۇنى ئولتۇرۇۋەتكىن، دېدى. **30** بىنايا پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ «پادىشاھ سېنى ۋۇياققا چىقسۇن!» دېدى، دېدى. ئۇ: ـ ياق، مۇشۇ يەردە ئۆلىمەن، دېدى. بىنايا پادىشاھنىڭ يېنىغا قايتىپ ئۇنىڭغا خەۋەر بېرىپ: ـ يوئاب مۇنداق-مۇنداق دېدى، ماڭا شۇنداق جاۋاب بەردى، دېدى. **31** پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ ئۇ ئۆزى دېگەندەك قىلىپ، ئۇنى چېپىپ ئولتۇرگىن ۋە ئۇنى دەپنە قىلغىن. شۇنىڭ بىلەن يوئاب ئۆككەن ناھەق قان مەندىن ۋە ئاتامنىڭ جەمەتىدىن كۆتۈرۈلۈپ كەتكەي. **32** شۇنداق قىلىپ ئاتام داۋۇت بىخەۋەر ئەھۋالدا ئۇ ئۆزىدىن ئادىل ۋە ئېسىل ئىككى ئادەمنى، يەنى ئىسرائىلنىڭ قوشۇننىڭ سەردارى نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر بىلەن يەھۇدانىڭ قوشۇننىڭ سەردارى يەتەرنىڭ ئوغلى ئاماسانى قىلىچلىغىنى ئۇچۇن، پەرۋەردىگار ئۇ ئۆككەن قانىنى ئۆز بېشىغا ياندۇرىدۇ. **33** ئۇلارنىڭ قېنى يوئابنىڭ بېشى ۋە نەسلىنىڭ بېشىغا مەڭگۈ يانغاي؛ لېكىن داۋۇت، ئۇنىڭ نەسلى، جەمەتى ۋە تەختىگە تەبەدىلىك بىلەن دەگىچە پەرۋەردىگاردىن تىنچ-خاتىرجەملىك بولغاي، دېدى. **34** يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا چىقىپ ئۇنى چېپىپ، ئۇلۇمگە مەھكۇم قىلدى. ئاندىن ئۇ چۆلدىكى ئۆز ئۆيىدە دەپنە قىلىندى. **35** پادىشاھ يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايانى ئۇنىڭ ئورنىغا قوشۇننىڭ سەردارى قىلدى؛ پادىشاھ ئابىياتارنىڭ ئورنىغا زادوكنى كاھىن قىلىپ تەينىلدى. **36** ئاندىن كېيىن پادىشاھ شىمەينى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ يېرۇسالېمدا ئۆز ئۆگگە بىر ئوي سېلىپ ئۇ يەردە ئولتۇرغىن. باشقا ھېچ يە رگە چىقما. **37** ئە گەر سەن چىقىپ كىدرون جىلغىسىدىن ئۆتسەڭ، شۇنى ئېنىق بىلىپ قويكى، شۇ كۈندە سەن شە كسىز ئۆلىسەن. سېنىڭ قېنىڭ ئۆز بېشىڭغا چۈشىدۇ، دېدى. **38** شىمەي پادىشاھقا: ـ غوجامنىڭ سۆزى بەرھەقتۇر. غوجام پادىشاھ ئېيتقاندەك قۇللىرى شۇنداق قىلىدۇ، دېدى. شۇنىڭ بىلەن شىمەي ئۆزۈن ۋاقىتقىچە يېرۇسالېمدا تۇردى. **39** ئۈچ يىلدىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، شىمەينىڭ قۇللىرىدىن ئىككىسى قېچىپ مائاكاھنىڭ ئوغلى، گاتنىڭ پادىشاھى ئاقىشنىڭ قېشىغا باردى. شىمەيگە: ـ مانا قۇللىرىڭ گات شەھىرىدە تۇرىدۇ، دېگەن خەۋەر يەتكۈزۈلدى. **40** شىمەي ئېشىكىنى توقۇپ قۇللىرىنى ئىزدىگلى گاتقا، ئاقىشنىڭ يېنىغا باردى. ئاندىن ئۇ يېنىپ ئۆز قۇللىرىنى گاتتىن ئېلىپ كەلدى. **41** سۇلايمانغا: ـ شىمەي يېرۇسالېمدىن گاتقا بېرىپ كەلدى، دەپ خەۋەر يەتكۈزۈلدى. **42** پادىشاھ شىمەينى چاقىرتىپ ئۇنىڭغا: ـ مەن سېنى پەرۋەردىگار بىلەن قەسەم قىلدۇرۇپ: ـ شۇنى ئېنىق بىلىپ قويكى، سەن قايسى كۈنى چىقىپ بىرەر يە رگە بارغان بولساڭ، سەن شۇ كۈندە شە كسىز ئۆلىسەن، دەپ ئاگاھلاندۇرۇپ ئېيتمىغانمىدىم؟ ئۆز ئۆڭۈ، مەن ئاگلىغان سۆز بەرھەق، دېگەندىكىڭغۇ؟ **43** شۇنداق بولغانىكەن، نېمىشقا ئۆزۈڭ پەرۋەردىگار ئالدىدا قىلغان قەسىمىڭنى بۇزۇپ، مەن ساڭا ئۈيرۈغان ئۈيرۈقۇمنىمۇ ئۇنتىمدىڭ؟ ـ دېدى. **44** پادىشاھ شىمەيگە يەنە: سەن ئاتام داۋۇتقا قىلغان ھەمە رەزىللىكىنى ئۇبدان بىلىسەن، ئۇ كۆڭلۈڭگە ئايانىدۇر. مانا پەرۋەردىگار رەزىللىكىڭنى ئۆز بېشىڭغا ياندۇرىدۇ. **45** لېكىن سۇلايمان پادىشاھ بولسا بەركەتلىنىپ، داۋۇتنىڭ تەختى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تەبەدىلىكتە مۇستەھكەم قىلىنىدۇ، دېدى. **46** ئاندىن پادىشاھنىڭ ئۈيرۈقى بىلەن يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا چىقىپ ئۇنى چېپىپ ئولتۇردى. پادىشاھلىق بولسا سۇلايمانىنىڭ قولىدا مۇستەھكەم قىلىندى.

3

سۇلايمان مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەئون بىلەن ئىتتىپاق تۈزۈپ پىرەئۇننىڭ قىزىنى خوتۇنلۇققا ئالدى. ئۆز ئوردىسى، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ۋە يېرۇسالېمنىڭ چۆرىسىدىكى سېپىلنى ياساپ پۈتكۈزگۈچىلىك ئۈچ ئۆيى «داۋۇتنىڭ شەھىرى» گە ئاپىرىپ تۇرغۇزدى. **2** شۇ ۋاقىتلاردا پەرۋەردىگارنىڭ نامى ئۈچۈن بىر ئىبادەتخانا ياسالمىغىنى ئۈچۈن خەلق «يۇقىرى جايلار»دا قۇربانلىقلىرىنى قىلاتتى. **3** سۇلايمان پەرۋەردىگارنى سۆيۈپ، تاتسىي داۋۇتنىڭ يولىدا ماڭاتتى، پەقەت «يۇقىرى جايلار»دا قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇيۇي ياقاتتى. **4** پادىشاھ قۇربانلىق قىلغىلى گىبىئونغا باردى؛ چۈنكى ئۇ يەر «ئۇلۇغ يۇقىرى جاي» ئىدى. سۇلايمان ئۇ يەردىكى قۇربانگاھدا بىر مىڭ كويدۇرمە قۇربانلىق سۇندى. **5** پەرۋەردىگار گىبىئوندا سۇلايمانغا كېچىسى چۈشىدە كۆرۈندى. خۇدا ئۇنىڭغا: ـ مېنىڭ ساڭا نېمە بېرىشىمنى لايىق تاپساڭ، شۇنى تىلىگىن، دېدى. **6** سۇلايمان جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ قۇلۇڭ ئاتام داۋۇت سېنىڭ ئالدىڭدا ھەققەت، ھەققانىيلىق ۋە كۆڭلىنىڭ سەممىيلىكى بىلەن ماڭغانلىقى بىلەن سەن ئۇنىڭغا زور مېھرىبانلىقنى كۆرسەتكەنىدىڭ؛ ۋە سەن شۇ زور مېھرىبانلىقنى داۋام قىلىپ، بۇگۈنكى كۈندىكىدەك ئۆز تەختىدە ئولتۇرغىلى ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل بەردىڭ. **7** ئەمدى ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، قۇلۇڭنى ئاتام داۋۇتنىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلدىڭ. ئەمما مەن پەقەت بىر گۈدەك بالا خالاس، چىقىش-

كىرىشنىمۇ بىلمەيمەن. **8** تۆز قۇلۇڭ سەن تاللىغان خەلقىڭ، كۆپلۈكىدىن ساناپ بولمايدىغان ھېسابسىز تۈلۈغ بىر خەلق تارىسىدا تۇرىدۇ. **9** شۇنگا تۆز قۇلۇڭغا خەلقىڭنىڭ تۈستىدە ھۆكۈم قىلىشقا ياخشى-ياماننى پەرق ئېتىدىغان ۋېغاق بىر قەلبنى بە رگەيسەن؛ بولمىسا، كىم بۇ تۈلۈغ خەلقىڭ تۈستىگە ھۆكۈم قىلالىسۇن؟ ـ دېدى. **10** سۈلايمانىنىڭ شۇنى تىلىكى رەبنى خوش قىلدى. **11** خۇدا تۈنۈگۈنگا: ـ سەن شۇنى تىلىگىنىڭ ئۈچۈن ـ يا تۆرۈلۈڭ ئۈچۈن تۆرۈزۈن تۈمۈر تىلمەي، يا تۆرۈلۈڭ ئۈچۈن دۆلەت-بايلىق تىلمەي، يا دۈشمەنلىرىڭنىڭ جانلىرىنى تىلمەي، بەلكى توغرا ھۆكۈم قىلغىلى ۋېغاق بولۇشقا تۆرۈلۈڭ ئۈچۈن ئەقىل-پاراسەتنى تىلىگىنىڭ ئۈچۈن، **12** مانا، سۆزۈلۈڭ ۋېچچە شۇنداق قىلدىم. مانا ساڭا شۇنداق دانا ۋە يورۇتۇلغان قەلبنى بەردىمكى، سەندىن ئىلگىرى ساڭا ئوخشايدىغىنى بولمىغان، سەندىن كېيىنمۇ ساڭا ئوخشايدىغىنى بولمايدۇ. **13** مەن سەن تىلىمىگەن نەرسىنىمۇ، يەنى دۆلەت-بايلىق ۋە شان-شۆھرەتنى ساڭا بەردىم. شۇنىڭ بىلەن بارلىق كۆزلىرىڭدە پادىشاھلارنىڭ تارىسىدا ساڭا ئوخشاش بولىدىغىنى چىقمايدۇ. **14** ئەگەر تاتاڭ داۋۇت ماڭغاندەك مېنىڭ يوللىرىمدا مېڭسەڭ، بەلگىلىمىلىرىم ۋە ئەمرلىرىمنى تۇتساڭ كۆزلىرىڭنى تۆزارتەمەن، دېدى. **15** سۈلايمان ۋېغانغاندا، مانا بۇ بىر چۈش ئىدى. تۆۋېرۇسالېمغا كېلىپ يەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىغا كېلىپ، تۇرە تۇرۇپ كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى قىلىپ، تەشەككۇر قۇربانلىقلىرىنى تۈتكۈزۈپ، ھەممە خىزمەتكارلىرىغا زىياپەت قىلىپ بەردى. **16** شۇنىڭدىن كېيىن شىكى پاھىشە ئايال پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۈنىڭ ئالدىدا تۇردى. **17** بىرىنچى ئايال: ـ ئى غوجام! مەن ۋە بۇ خوتۇن بىر ۋىدە ئولتۇرىمىز؛ تۆ مەن بىلەن ۋىدە تۇرغىنىدا بىر بالىنى تۇغدۇم. **18** مەن بالىنى تۇغۇپ ئۈچ كۈندىن كېيىن تۇ خوتۇنمۇ بىر بالا تۇغدى. بىز شىككىيلەن تۇ يەردە ئولتۇردۇق؛ ۋىدە بىزدىن باشقا ھېچ يات ئادەم يوق ئىدى، يالغۇز بىز شىككىيلەن ۋىدە ئىدۇق. **19** شۇ كېچىدە بۇ خوتۇننىڭ بالىسى ئۆلدى؛ چۈنكى تۇ بالىسىنى بېسىپ ئولتۇرۇپ قېيغاندى. **20** تۇ بىرىم كېچىدە قوپۇپ دېدە كلىرى ئۇخلاپ قالغاندا، ينىمدىن ئوغلۇمنى ئېلىپ تۆز قۇچىقىغا سېلىپ، تۆزىنىڭ ئۆلگەن ئوغلىنى مېنىڭ قۇچىقىمغا سېلىپ قويۇپتۇ. **21** ئەتىسى قوپۇپ بالامنى ئېمىتەي دېسەم مانا ئۇلۇك تۇرىدۇ. لېكىن ئەتىگەندە قارىسام، تۇ مەن تۇغقان بالا ئەمەس ئىدى، دېدى. **22** شىككىنچى ئايال: ـ ياق، ئۇنداق ئەمەس. تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم، ئۆلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ، دېدى. لېكىن بىرىنچى ئايال: ـ ياق، ئۆلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ، تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم، دېدى. ئۇلار شۇ ھالەتتە پادىشاھنىڭ ئالدىدا تالىشىپ تۇراتتى. **23** پادىشاھ: ـ بىرى: «تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم، ئۆلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ» دەيدۇ. ئەمما يەنە بىرى: «ياق، ئۆلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ؛ تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم» دەيدۇ، دېدى. **24** پادىشاھ: ماڭا بىر قىلىچ ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. ئۇلار قىلىچنى پادىشاھقا ئېلىپ كەلگەندە **25** پادىشاھ: تىرىك بالىنى ئوتتۇرىدىن كېسىپ ئىككى پارچە قىلىپ يېرىمنى بىرىگە، يەنە بىر يېرىمنى ئىككىنچىسىگە بېرىڭلار، دېدى. **26** تۇ ۋاقىتتا تىرىك بالىنىڭ ئانىسى تۆز بالىسىغا ئىچىنى ئاغرىتىپ پادىشاھقا: ـ ئاھ غوجام! تىرىك بالىنى ئۇنىڭغا بەرسىلە، ھەرگىز ئۆلتۈرمىگەيلە! ـ دەپ يالۋۇردى. لېكىن ئىككىنچىسى: ـ ئۇنى نە مېنىڭكى نە سېنىڭكى قىلماي، ئوتتۇرىدىن كېسىڭلار، دېدى. **27** پادىشاھ جاۋابەن: ـ تىرىك بالىنى ئۇنىڭغا بېرىڭلار، ئۇنى ھېچ ئۆلتۈرمە گلار، چۈنكى بۇ بالىنىڭ ئانىسى شۇدۇر، دېدى. **28** پۈتكۈل ئىسرائىل پادىشاھنىڭ قىلغان ھۆكۈمى توغرىسىدا ئاڭلىدى ۋە ئۇلار پادىشاھتىن قورقتى، چۈنكى ئۇلار خۇدانىڭ ئادىل ھۆكۈملەرنى چىقىرىش دانالىقىنىڭ ئۈنىگۈگا بارلىقىنى كۆردى.

4

سۈلايمان پادىشاھ پۈتكۈل ئىسرائىلغا پادىشاھ بولدى. **2** ئۈنىڭ چوڭ ئەمەلدارلىرى مۇنۇلار: ـ زادۇ ۋكىنىڭ ئوغلى ئازاريا كاھىن ئىدى؛ **3** شىشانىڭ ئوغۇللىرى ئېلىخورەف ۋە ئاخىياھ كاتىپلار ئىدى؛ ئاھىلۇدنىڭ ئوغلى يەھوشافات دۇئانىيىگى ئىدى؛ **4** يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا قوشۇنىنىڭ باش سەرداری ئىدى. زادوك بىلەن ئابىياتار كاھىنلار ئىدى؛ **5** ناتاننىڭ ئوغلى ئازاريا نازارەت بىگى، ناتاننىڭ يەنە بىر ئوغلى زابۇد ھەم كاھىن ۋە پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچىسى ئىدى. **6** ئاخىشار ئوردىنىڭ خوجىداری، ئابدانىڭ ئوغلى ئادونىرام باج-ئالۋان بىگى ئىدى. **7** پۈتكۈل ئىسرائىل زېمىندا سۈلايمان پادىشاھنىڭ تۆزى ئۈچۈن ۋە ئوردىدىكىلىرى ئۈچۈن يېمەك-ئېچىمەك تەمىنلەيدىغان، ئون ئىككى نازارەتچى تەيىنلەنگەنىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى يىلدا بىر ئايدىن يېمەك-ئېچىمەك تەمىنلەشكە مەسئۇل ئىدى. **8** ئۇلارنىڭ ئىسمى تۆۋەندە خاتىرىلەنگەن: ئەفرائىم تاغلىق رايونىغا بەن-خۇر، **9** ماكاز، شائالبىم، بەيت-شەمەش ۋە ئېلون-بەيت-ھاننانغا بەن-دە كەر، **10** ئارۇبوتقا بەن-خەسەد؛ تۆۋەنە سوكوھ ۋە خەفەر دېگەن بارلىق يۇرتقىمۇ مەسئۇل ئىدى؛ **11** يەنە نافات-دورغا بەن-ئابىناداب (تۆز سۈلايمانىنىڭ قىزى تافاتنى خوتۇنلۇققا ئالغان)؛ **12** تاتاناق، مەگىددو ۋە يىزرەئەلنىڭ تۆۋەنكى تەرىپىدىكى زارەتاننىڭ يېنىدا بولغان پۈتكۈل بەيت-شانغا، شۇنداقلا بەيت-شاندىن تارتىپ ئابەل-مەھولاھغىچە، جوكنېئامدىن تۆتكۈچىگە بولغان زېمىنلارغا ئاھىلۇدنىڭ ئوغلى باتانا؛ **13** راموت-گىلىئادقا بەن-گەبەر؛ تۆۋەنە گىلىئاد يۇرتىغا جايلاشقان، مانا سىسەھنىڭ ئوغلى يائىرغا تەۋە بولغان كەنتلەر ۋە ھەم باشاندىكى يۇرت تارگوب، جۈملىدىن تۆ يەردىكى سىپىلى، مىس بالداقلىق قوۋۇقلىرى بولغان ئاتمىش چوڭ شەھەر رگىمۇ مەسئۇل ئىدى. **14** ماھاناتىغا ئىددونىڭ ئوغلى ئاھىناداب؛ **15** نافتالىغا ئاخىماۋاز (تۆز سۈلايمانىنىڭ قىزى باسىماتنى خوتۇنلۇققا ئالغاندى). **16** ئاشىر ۋە ئالوتقا ھۇشايىنىڭ ئوغلى باتانام؛ **17** ئىسساكارغا پاروئاھنىڭ ئوغلى يەھوشافات؛ **18** بىنيامىن زېمىنىغا ئېلانىڭ ئوغلى شىمەي؛ **19** گىلىئاد زېمىنىغا (ئەسىلدە ئاموريلارنىڭ پادىشاھى سىھون ۋە باشاننىڭ پادىشاھى ئوگنىنىڭ زېمىنى ئىدى) ئۇرىنىڭ ئوغلى گەبەر. تۆ شۇ يۇرتقا بىردىنبىر نازارەتچى ئىدى. **20** يەھۇدا بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك نۇرغۇن ئىدى. ئۇلار يەپ-ئىچىپ، خۇشاللىق قىلاتتى. **21** ۋە سۈلايمان بولسا [ئەفرات] دەرياسىدىن تارتىپ فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنغا ۋە مىسىرنىڭ چېگرالىرىغىچە بولغان ھەممە پادىشاھلىقلارنىڭ تۈستىدە سەلتەنەت قىلاتتى. ئۇلار ئۆلپان كەلتۈرۈپ سۈلايمانىنىڭ پۈتۈن ئۆمرىدە ئۈنىڭ خىزمىتىدە بولاتتى. **22** سۈلايمانىنىڭ ئوردىسىغا كېتىدىغان كۈنلۈك تەمىنات ئۈچۈن ئوتىۋز كور تاسقىنى ئاق ئۇن، ئاتمىش كور قارا ئۇن، **23** ئون بوردىكەن ئۆي، يايلاقتىن كەلتۈرۈلگەن يىگىرمە ئۆي، يۈز قوي كېتەتتى؛ بۇنىڭدىن باشقا بۇغلار، جەرەنلەر، كىيىكلەر ۋە بوردىغان توخۇلار لازىم ئىدى. **24** چۈنكى ئۇ تىفساھدىن تارتىپ گازاغىچە، [ئەفرات] دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى ھەممە يۇرتلارنىڭ تۈستىدە، يەنى [ئەفرات] دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى بارلىق پادىشاھلارنىڭ تۈستىدە ھۆكۈم سۈرەتتى؛ ئۇنىڭ تۆت تەرەپى تىنچ ئىدى. **25** سۈلايمانىنىڭ پۈتكۈل كۈنلىرىدە دادىن تارتىپ بەئەر-شىباغىچە يەھۇدا بىلەن ئىسرائىل ئادەملىرىنىڭ ھەربىرى تۆز تۈزۈم تېلى ۋە تۆز ئەنجىر دەرىخىنىڭ تېگىدە تامان-ئىسەن ئولتۇراتتى. **26** سۈلايمانىنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ ئاتلىرى ئۈچۈن تۆت مىڭ ئاتخانىسى، ئون ئىككى مىڭ چەۋەندىزى بار ئىدى. **27** مە زكۇر نازارەتچىلەرنىڭ ھەربىرى ئۆزىگە بېكىتىلگەن ئايدا سۈلايمان پادىشاھقا ۋە ئۈنىڭ داستىخىنىغا كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ يېمەك-ئىچمە كلىرىنى كېمەيتمەي تەمىنلەيتتى. **28** خەلق بولسا ھەربىرى ئۆزىگە بېكىتىلگەن نورما ۋېچچە ئات-قىچىرلار ئۈچۈن ئارپا بىلەن ساماناللارنى [نازارەتچىلەر بار] يە رگە ئېلىپ كېلەتتى. **29** خۇدا سۈلايمانغا دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك دانالىق، ئىنتايىن مول پەم-پاراسەت ئاتا قىلىپ، ئۈنىڭ قەلبىنى كەڭ قىلىپ زور يوروتتى. **30** شۇنىڭ بىلەن سۈلايمانىنىڭ دانالىقى بارلىق شەرقتىكىلەرنىڭ دانالىقىدىن ۋە مىسىردىكى بارلىق دانالىقتىن ئاشتى. **31** چۈنكى ئۇ بارلىق ئادەملەردىن، جۈملىدىن ئەزراھلىق ئېتان بىلەن ماخولنىڭ ئوغۇللىرى ھېمان، كالكول ۋە داردا دېگەنلەردىن دانا ئىدى؛ ۋە ئۈنىڭ شۆھرىتى ئەتراپىدىكى ھەممە ئەللەر تارىسىدا يېيىلدى. **32** ئۇ ئېيتقان پەند-نەسىھەت ئۈچ مىڭ ئىدى؛ ئۈنىڭ شېئىر-كۈيلىرى بىر مىڭ بەش ئىدى. **33** ئۇ لۇزاندىكى كېدىر دەرىخىدىن تارتىپ تامدا ئوسىدىغان لىپە كۆگۈلگىچە دەرەخ-گىياھلارنىڭ ھەممىسىنى بايان قىلىپ خاتىرلىگەنىدى؛ ئۇ يەنە مال ۋە ھايۋانلار، قۇشلار، ھاشارەت-ئۆمىلگۈچىلەر ۋە بېلىقلار توغرىسىدا بايان قىلىپ خاتىرلىگەنىدى. **34** سۈلايمانىنىڭ دانالىقىنى ئاڭلىغىلى كىشىلەر بارلىق ئەللەردىن كېلەتتى، شۇنداقلا ئۈنىڭ دانالىقى توغرۇلۇق خەۋەر تاپقان يەر يۈزىدىكى ھەممە پادىشاھلاردىن كىشىلەر كەلمە كتە ئىدى.

5

ئۈرنىڭ پادىشاھى ھىرام سۈلايمانىنى ئاتىسىنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلىنغان دەپ ئاڭلاپ، تۆز خزمەتكارلىرىنى ئۈنىڭ قېشىغا ئەۋەتتى؛ چۈنكى ھىرام داۋۇتنى ئىزچىل سۆيگۈچى ئىدى. **2** سۈلايمان ھىرامغا ئادەم ئەۋەتىپ مۇنداق ئۇچۇرنى يەتكۈزدى: ـ **3** «تۆزۈڭ بىلىسەنكى، ئاتام داۋۇتنىڭ دۈشمەنلىرىنى يەرۋەردىگار ئۈنىڭ پۇتى ئاستىغا ۋېغۇچە، تۇ ئەترابىدا ھەر تەرەپتە جەڭ قىلغانلىقى تۈپەيلىدىن يەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ نامىغا بىر ئىبادەتخانا ياسىيالمىدى. **4** ئەمدى ھازىر يەرۋەردىگار خۇدايىم ماڭا ھەممە تەرەپتىن ئارام بەردى؛ ھېچبىر دۈشمىنم يوق، ھېچبىر بالا-قازا يوق. **5** مانا، يەرۋەردىگارنىڭ ئاتام داۋۇتقا: «مەن سېنىڭ ئورنۇڭغا تۆز تەختىڭگە ئولتۇرغۇزغان ئوغلۇڭ بولسا، تۇ مېنىڭ نامىمغا بىر ئىبادەتخانا ياسايدۇ» دەپ ئېيتقىنىدەك، مەن يەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ نامىغا بىر ئىبادەتخانا ياساي دەپ نىيەت قىلدىم؛ **6** ئەمدى مەن ئۈچۈن [ئادەملىرىڭگە] لۇزاندىن كېدىر دەرەخلىرىنى كېسىڭلار، دەپ يارلىق چۈشۈرگىن؛ مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم سېنىڭ خىزمەتكارلىرىڭغا ھەمدەمدە بولىدۇ. سېنىڭ بېكىتكىنىڭ ۋېچچە خىزمەتكارلىرىڭغا بېرىلىدىغان ئىش ھەققىنى ساڭا تولەيمەن؛ چۈنكى تۆز ئۇگگىگە ئايانىكى، دەرەخ كېسىشتە ئارىمىزدا ھېچكىم زىدوندىكىلەردەك ئۈستا ئەمەس». **7** ھىرام سۈلايمانىنىڭ سۆزىنى

ئاگلىغاندا ئىنتايىن خۇشال بولۇپ: ـ بۇگۈن بۇ تۈلۈغ خەلق ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرۈشكە داۋۇتقا شۇنداق دانا بىر ئوغۇل بە رگەن پەرۋەردىگارغا تەشە ككۇر ئېيتىلسۇن! ـ دېدى. **8** ھىرام سۈلايمانغا ئادەم ئەۋەتتى: ـ سەن ماگا قويغان تەپەيلىرىڭنى ئاگلاپ قويۇل قىلدىم. مەن سېنىڭ كېدىر ياغىچى ۋە ئارچا ياغىچى توغرۇلۇق ئارزۇ قىلغانلىرىڭنىڭ ھەممىسنى ئادا قىلىمەن؛ **9** مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم شۇلارنى لۇئاندىن دېڭىزغا ئاپىرىدۇ؛ مەن ئۇلارنى سال قىلىپ ياغلاپ، دېڭىز بىلەن سەن ماگا بېكىتكەن يە رگە يەتكۈزىمەن، ئاندىن شۇ يە ردە ئۇلارنى يەشكۈزىمەن. شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇلارنى تاپشۇرۇۋېلىپ، ئېلىپ كېتىسەن. يۇنىڭ ھېسابىغا سەن تەەپلىرىم ۋىجە ئوردىدىكىلىرىم ئۈچۈن بېمەك-ئىچمەك تەەمىنلىگەيسەن، ـ دېدى. **10** شۇنداق قىلىپ، ھىرام سۈلايمانغا بارلىق تەلىپى ۋىجە كېدىر ياغاچلىرى ۋە ئارچا ياغاچلىرىنى بە ردى. **11** سۈلايمان ھىرامغا ئوردىدىكىلىرىنىڭ بېمەك-ئىچمەكگە يىگىرمە مىڭ كور بۇغداي ۋە يىگىرمە بات ساپ زەيتۇن مېيىنى ئەۋەتىپ بە ردى. مە ر يىلى سۈلايمان ھىرامغا شۇنداق بېرەتتى. **12** پەرۋەردىگار سۈلايمانغا ۋەدە قىلغاندەك ئۆزىگىغا دانالىق بە رگەندى. ھىرام بىلەن سۈلايمانلىنىڭ تارىسدا ئىناقلىق بولۇپ، ئىككىسى ئەھدە تۈزۈشتى. **13** سۈلايمان پادىشاھ پۈتۈن ئىسرائىلدىن ھاشارغا ئىشلەپچىلەرنى يېكىتتى، ئۆلارنىڭ سانى ئوتىۇز مىڭ ئىدى. **14** ئۇ يۇلارنى توۋەت بىلەن ھەر ئايدا ئون مىڭدىن لۇنانغا ئەۋەتەتتى؛ شۇنداق قىلىپ، ئۆلار بىر ئاي لۇئاندا تۇرسا، ئىككى ئاي ۋېيدە تۇردى. ئادونىرام ھاشارچىلارنىڭ ۋىستىدە تۇراتتى. **15** سۈلايمانىنىڭ يەتمىش مىڭ ھامىلى، تاغلاردا ئىشلەيدىغان سە كسەن مىڭ تاشچىسى بار ئىدى. **16** ئۇنىڭدىن باشقا سۈلايمانىنىڭ مەنسەپدارلىرىدىن ئىش ۋىستىگە قويۇلغان ئۈچ مىڭ ئۈچ يۈز ئىش بېشى بار ئىدى؛ ئۆلار ئىشلەپچىلەرنى باشقۇراتتى. **17** پادىشاھ يارلىق چۈشۈرۈشى بىلەن ئۆلار ئىبادەتخانىسىنىڭ ئۆلىنى سېلىشقا يونۇلغان، چوڭ ۋە قىممەتلىك تاشلارنى كېسىپ كەلتۈردى. **18** ۋە سۈلايمانىنىڭ تاچىلىرى بىلەن ھىرامنىڭ تاچىلىرى ۋە گەباللىقلار قوشۇلۇپ تاشلارنى ۋېيۇپ، ۋېنى ياساش ئۈچۈن ياغاچ ھەم تاشلارنى تەييارلاپ قويدى.

6

ئىسرائىللار مىسردىن چىققاندىن كېيىنكى تۆت يۈز سە كسىنىنچى يىلى، سۈلايمانىنىڭ ئىسرائىلنىڭ ۋىستىدىكى سەلتەنىتىنىڭ تۆتىنچى يىلىنىڭ ئىككىنچى ئېيىدا، يەنى زىف ئېيىدا ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ۋېينى ياساشقا باشلىدى. **2** سۈلايمان پادىشاھ پەرۋەردىگارغا ياسىغان ئىبادەتخانىسىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئاتمىش گەز، كە ڭلىكى يىگىرمە گەز ۋە ئېگىزلىكى ئوتتۇز گەز ئىدى. **3** ئىبادەتخانىدىكى «مۇقەددەس جاي»نىڭ ئالدىدىكى ئايۋانىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئىبادەتخانىنىڭ كە ڭلىكى بىلەن باراۋەر بولۇپ، يىگىرمە گەز ئىدى. ئىبادەتخانىنىڭ ئالدىدىكى ئايۋانىنىڭ كە ڭلىكى ئون گەز ئىدى. **4** ئۇ ئىبادەتخانىغا روجە كىلىك دېرىزە-پەنجىرىلەرنى ئورناتتى. **5** ئىبادەتخانا تېمىغا، يەنى مۇقەددەس جاي ۋە «كالامخانا»نىڭ تېمىغا يانداش [ئۆچ قەۋەتلىك] بىر ئىمارەتنى سالدى ۋە ئۇنىڭ ئېچىگە ھۇجىرىلارنى ياسىدى. **6** [تاشقىرىقى ئىمارەتنىڭ] تۆۋەنكى قەۋىتىنىڭ كە ڭلىكى بەش گەز، ئوتتۇرا قەۋىتىنىڭ كە ڭلىكى ئالتە گەز، ئۈچىنچى قەۋىتىنىڭ كە ڭلىكى يەتتە گەز ئىدى. چۈنكى ئىبادەتخانىنىڭ تاشقى تېمىدا لىمالارنى ئورناتقان تۇشۇكلەر بولماسلىقى ئۈچۈن ئۇ تامغا تەچە چىقىرىلغاندى. **7** ئىبادەتخانا پۈتۈنلەي تەييار قىلىپ ئېلىنگەن تاشلاردىن بىنا قىلىنغاندى. شۇنداق قىلغاندا، ئۇنى ياسىغان ۋاقىتتا نە بولقا نە پالتا نە باشقا تومۇر ئەسۋابلارنىڭ ئاۋازى ئۇ يەردە ھېچ ئاگلانمايتتى. **8** تۆۋەنكى قەۋەتنىڭ ھۇجىرىلىرىنىڭ كىرىش ئىشىكى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ئىدى؛ بىر ئايلانما پەلەمپەي ئوتتۇرا قەۋەتكە ئاندىن ئوتتۇرا قەۋەتتىن ئۈچىنچى قەۋەتكە چىقاتتى. **9** شۇنداق قىلىپ [سۈلايمان] ئىبادەتخانىنى ياساپ پۈتتۈردى. ئىبادەتخانىنىڭ ئۈستىگە خار-لىمالارنى يېكىتىپ، ئۇنى كېدىر تاختايلار بىلەن قاپلىدى. **10** ئۇ ئىبادەتخانىغا يانداش ئىمارەتنىڭ قەۋەتلىرىنىڭ ئېگىزلىكىنى بەش گەزدىن قىلدى. شۇ ئىمارەتنىڭ قەۋەتلىرى ئىبادەتخانىغا كېدىر لىمىرى ئارقىلىق ئۇتۇشۇقلاقتى ئىدى. **11** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى سۈلايمانغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدىكى: ـ **12** «سەن ماگا ياساۋاتقان بۇ ئىبادەتخانىغا كەلسەڭ، ئە گەر سەن بەلگىلىمىرىمدە مېڭىپ، ھۆكۈملىرىمگە رىئايە قىلىپ، بارلىق ئەمرلىرىمنى تۇتۇپ ئۆلاردا ماگىساڭ، مەن ئاتاڭ داۋۇتقا سەن توغرۇلۇق ئېيتقان سۆزۈمگە ئەمەل قىلىمەن؛ **13** مەن ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا ماكان قىلىپ ئۆز خەلقىم ئىسرائىلنى ئەسلا تاشلىمايمەن». **14** سۈلايمان ئىبادەتخانىنى ياساپ پۈتتۈردى. **15** ئىبادەتخانىنىڭ تاملىرىنىڭ ئىچ تەرىپىنى ئۇ كېدىر تاختايلىرى بىلەن ياساپ، ئىبادەتخانىنىڭ تېگىدىن تارتىپ تورۇسنىڭ لىمىرىغىچە ياغاچ بىلەن قاپلىدى؛ ۋە ئارچا تاختايلىرى بىلەن ئىبادەتخانىغا پول ياتقۇزدى. **16** ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ ئارقا تېمىدىن يىگىرمە گەز ئۇلىچەپ ئارا تام ياساپ، ئېچىكىركى خانىنى ھاسىل قىلدى؛ ئۇ تېگىدىن تارتىپ تورۇس لىمىرىغىچە كېدىر تاختايلىرى بىلەن قاپلىدى. بۇ ئەڭ ئېچىكىركى خانا بولۇپ، يەنى «كالامخانا»، «ئەڭ مۇقەددەس جاي» ئىدى. **17** ئۇنىڭ ئالدىدىكى ئۆي، يەنى مۇقەددەس خانىنىڭ ئۆزۈنلۇقى قىرىق گەز ئىدى. **18** ئىبادەتخانىنىڭ ئېچىگە تاملىرىغا قاپاق ۋە چىچەك كىنىڭ نۇختىلىرى نەقىش قىلىنغانىدى. ئىبادەتخانا پۈتۈنلەي كېدىر تاختايلار بىلەن قاپلانغانىدى. ھېچ تاش كۆرۈنمەيتتى. **19** پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئۇ يەردە قويۇش ئۈچۈن، ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ ئېچىكىردىكى كالامخانىنى ياسىدى. **20** كالامخانىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە گەز، ئېگىزلىكى يىگىرمە گەز، كە ڭلىكى يىگىرمە گەز ئىدى؛ ئۇ ئۆنى ساپ ئالتۇندىن قاپلىدى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئالدىدىكى كېدىر ياغاچلىق قۇربانگاھنىمۇ شۇنداق قاپلىدى. **21** سۈلايمان ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ ئۇ ئىچكى كالامخانىنىڭ ئالدىنى ئالتۇن زەنجىرلەر بىلەن توسىدى؛ كالامخانىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. **22** شۇ تەرىقىدە ئۇ پۈتكۈل ئىبادەتخانىنى، يەنى پۈتكۈل ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىنى ئالتۇن بىلەن تولۇق قاپلىغانىدى. كالامخانا تەەللۇق بولغان قۇربانگاھنىمۇ پۈتۈنلەي ئالتۇن بىلەن قاپلىغانىدى. **23** كالامخانا ئۇ زەيتۇن ياغىچىدن ئىككى كېرۇبنىڭ شە كلىنى ياسىدى. ھەر بىرىنىڭ ئېگىزلىكى ئون گەز ئىدى. **24** بىر كېرۇبنىڭ بىر قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى بەش گەز ۋە يەنە بىر قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ھەم بەش گەز بولۇپ، بىر قانىتىنىڭ ئۇچىدن يەنە بىر قانىتىنىڭ ئۇچىغىچە ئون گەز ئىدى. **25** ئىككىنچى كېرۇبنىڭ ئىككى قانىتى قوشۇلۇپ ئون گەز ئىدى. ئىككى كېرۇبنىڭ چوڭ-كىچىكلىكى ۋە شە كلى ئوخشاش ئىدى. **26** بىر كېرۇبنىڭ ئېگىزلىكى ئون گەز بولۇپ، ئىككىنچى كېرۇبنىڭكىمۇ ھەم شۇنداق ئىدى. **27** ئۇ كېرۇبلارنى ئېچىكىركى خاندا قويدى. كېرۇبلارنىڭ قاناتلىرى يېيىلىپ تۇراتتى. بىرىنىڭ بىر قانىتى بىر تامغا تېگىپ، ئىككىنچىسىنىڭ قانىتى ئۇدۇلدىكى تامغا تېگىپ تۇراتتى؛ ئىككىسىنىڭ ئۇچىدىكى قاناتلىرى خاننىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر-بىرىگە تېگىشىپ تۇراتتى. **28** ئۇ كېرۇبلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. **29** ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ تاملىرىنىڭ پۈتكۈل ئىچ چۆرىسىنى، يەنى ئېچىكىركى خاننىڭ ۋە ھەم تاشقىرىقى خاننىڭ چۆرىسىنى كېرۇب بىلەن خورما دەرەخلىرىنىڭ شە كلىرى ۋە چىچەك نۇختىلىرى بىلەن نەقىش قىلدى. **30** ئىبادەتخانىنىڭ پولىنى، يەنى ئېچىكىركى خاننىڭ ھەم تاشقىرىقى خاننىڭكىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. **31** كالامخانىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا ئۇ زەيتۇن ياغىچىدىن ئېتىلگەن قوش ئىشىكلەرنى ياسىدى. ئىشىكلەرنىڭ كېشە كلىرى ۋە بېشى ۋېينىڭ توغرىسىنىڭ بەشتىن بىر قىسمى ئىدى. **32** بۇ قوش ئىشىكلەر زەيتۇن ياغىچىدىن ئېتىلگەنىدى؛ ئۇ ئىشىكلەرنىڭ ئۈستىگە كېرۇبلار، خورما دەرەخلىرى ۋە چىچەك نۇختىلىرى نەقىش قىلدى؛ ئاندىن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە، جۈملىدىن نەقىشلەر ئۈستىگە ئالتۇن قاپلىدى. **36** ئېچىكىركى ھويلىنىڭ تېمىنى بولسا ئۇ ئۈچ قەۋەت يونۇلغان تاش بىلەن بىر قەۋەت كېدىر ياغىچىدىن ياسىدى. **37** [سۈلايمانىنىڭ سەلتەنىتىنىڭ] تۆتىنچى يىلىنىڭ زىف ئېيىدا پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ ئۇلى سېلىندى. **38** ۋە ئون بىرىنچى يىلنىڭ بۇل ئېيىدا، يەنى سە ككىزىنچى ئايدا ئىبادەتخانىنىڭ ھېچىرىدە قالدۇرۇلماي، لايىھە ۋىجە پۈتۈنلەي تامام بولدى. شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭ ئۈچۈن ياسىشىغا يەتتە يىل كەتتى.

7

سۈلايمان ئۆز ئوردىسىنى بولسا، ئون ئۈچ يىلدا ياساپ پۈتتۈردى. **2** ئۇ ياسىغان بۇ «لۇۋان ئورمىنى ساربى»نىڭ ئۇزۇنلۇقىنى يۈز گەز، كە ڭلىكىنى ئەللىك گەز ۋە ئېگىزلىكىنى ئوتتۇز گەز قىلدى. كېدىر ياغىچى تۆۋەر ۋىكىدىن تۆت قاتار ۋە تۆۋەر ۋىكەلەرنىڭ ئۈستىگە كېدىر لىمىرى قويۇلغانىدى. **3** تۆۋەر ۋىكەلەرنىڭ ئۈستىدىكى لىم كۆتۈرۈپ تۇرغان ئۆزگىسىمۇ كېدىر ياغىچىدىن ئىدى. لىمالار جەمئىي قىرىق بەش بولۇپ ھەر قاتاردا ئون بەشتىن ئىدى. **4** ئۇنىڭ ئۈچ قەۋەت دېرىزىسى بار ئىدى، ئۈچ قەۋەتنىڭ دېرىزىلەر بىر-بىرىگە ئۆدۈلۈئۆدۈل ئىدى. **5** بارلىق ئىشىكلەر ۋە كېشە كلەر تۆت چاسىلىق قىلىنغانىدى؛ ئىشىكلەر ئۈچ كۆزنە كلىك بولۇپ، ئىشىكلەر بىر-بىرىگە ئۆدۈلۈئۆدۈل ئىدى. **6** ئۇ ئۆزۈنلۇقىنى ئەللىك گەز، تۇغرىسىنى ئوتتۇز گەز قىلىپ، ئۆۋەر ۋىكلۈك بىر دەھلىز ياسىدى؛ ئۇنىڭ ئالدىدا يەنە بىر دەھلىز بار ئىدى، ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا يەنە ئۆۋەر ۋىكلۈك ئاۋۇان بار ئىدى. **7** ئاندىن كېيىن ئۇ سوراق سورايدىغان تەختى ئۈچۈن «سوراق دەھلىزى» دەپ ئاتالغان يەنە بىر دەھلىزنى ياسىدى. ئۇ دەھلىزنىڭ تېگىدىن تارتىپ تورۇسنىڭ لىمىرىغىچە كېدىر ياغىچى بىلەن قاپلانغانىدى. **8** [سۈلايمان] ئۆزى ئولتۇرىدىغان ساراي، يەنى دەھلىزنىڭ ئارقا ھويلىسىغا جايلاشقان ساراينىڭ لايىھىسى «[سوراق] ۋېنى»نىڭكىگە ئوخشاش ئىدى. سۈلايمان

تۆز ئەمرىگە ئالغان پىرەۋنىڭ قىزى ئۆچۈن شۇ دەھلىزگە ئوخشاش بىر سارايىنى ياساتتى. 9 بۇ ئىمارەتلەرنىڭ ھەممىسى ئىچكىرىكى تاملىردىن تارتىپ چوڭ ھويلىنىڭ تاملىرىغىچە، ئۆلدىن تارتىپ ئۇزگىنىڭ پەۋازىغىچە قىممەت تاشلاردىن، يەنى تۆچۈمۈم ۋىچىچە ۋېيۋاۋپ ئاندىن ئىچ-تېشى ھەرە بىلەن كېسىلگەن تاشلاردىن ياسالغاندى. 10 ئۆلدىرى بولسا چوڭ ۋە قىممەت تاشلاردىن، تۆزۈنلۈق ئون گەز ۋە سەككىز گەز بولغان تاشلاردىن قىلىنغاندى. 11 ئۆلدارنىڭ ئۈستىگە يەنە بىكىتىلگەن تۆچۈمۈم ۋىچىچە ۋېيۋاۋپ قىممەت ئېسىل تاشلار ۋە كېدىر ئىملىرى قېيۋلىغاندى. 12 چوڭ ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى تام ئۈچ قەۋەت ۋېيۋاۋپ تاش ۋە بىر قەۋەت يونۇلغان كېدىر ئىملىردىن ياسالغاندى. پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ ئىچكىرىكى ھويلىسىنىڭ تېمى ۋە يەنە ئوردىدىكى دەھلىزنىڭ تېمىمۇ شۇنداق ياسالغاندى. 13 سۇلايمان پادىشاھ ئادەم ئەۋەتىپ ھىرامنى ئۆزدىن كەلتۈردى. 14 ئۇ كىشى نافتالى قەبىلىسىدىن بولغان بىر تۇل خوتۇننىڭ ئوغلى بولۇپ، ئاتىسى تۇرلۇق بىر مىسكەر ئىدى. ھىرام مىسكەرچىلىكتە تۇرلۇك ئىشلارنى قىلىشقا تولىمۇ ئۇستا، پەم-پاراسەتلىك ۋە بىلىملىك ئىدى. ئۇ سۇلايمان پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ، ئۇنىڭ ھەممە ئىشىنى قىلدى. 15 ئۇ ئۆزى ئىككى تۈۋۈر ۋۇكىنى مىستىن ياسىدى. ھەربىر تۈۋۈر ۋۇكىنىڭ ئېگىزلىكى ئون سەككىز گەز بولۇپ، ئايلانمىسى ئون ئىككى گەز ئىدى. 16 بۇ تۈۋۈر ۋۇكلەرنىڭ ئۈستىگە قۇيۇش ئۈچۈن مىستىن ئىككى تاجنى قۇيۇپ ياساپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە قويدى. بىر تاجنىڭ ئېگىزلىكى بەش گەز، ئىككىنچى تاجنىڭ ئېگىزلىكىمۇ بەش گەز ئىدى. 17 تۈۋۈر ۋۇكلەرنىڭ ئۈستىدىكى تاجلار تورلارغا ئوخشاش زىننەتلىنىپ، زەنجىرلەر ۋە تورلانغان ھالقىلار بىلەن توقۇقلۇق ئىدى. بىر تاجنىڭ شۇنداق يەتتە قاتار تور ھالقىلىرى بار ئىدى، ئىككىنچى تاجنىكۆز ھەم شۇنداق يەتتە قۇر تور ھالقىلىرى بار ئىدى. 18 ئۇ يەنە ئانارلارنى، يەنى تۈۋۈر ۋۇكلەرنىڭ ئۈستىدىكى ھەربىر تاجنى ۋېيىپ تۇردىغان تور ھالقىلارنىڭ ئۈستىگە ئىككى قاتار ئانارنى ياسىدى. ئۇ بىرىنچى ۋە ئىككىنچى تاجغىمۇ ئوخشاشلا شۇنداق قىلدى. 19 ئايۋاندىكى تۈۋۈر ۋۇكلەرنىڭ ئۈستىدىكى تاجلىرى نىلۇپەر شەكلىدە بولۇپ، ئېگىزلىكى تۆت گەزدىن ئىدى. 20 ئىككى تۈۋۈر ۋۇكنىڭ تاجلىرىدىكى تور ھالقىلىرىغا يېقىن تومپىيىپ چىققان جايلىنىڭ ئۈستىدە قەۋەتمۇ-قەۋەت چۆرىدىگەن ئىككى يۈز ئانار نۇقىسىنى بار ئىدى. ئىككىنچى تاجنىڭ چۆرىسىمۇ ئوخشاش ئىدى. 21 ئۇ تۈۋۈر ۋۇكلەرنى ئىبادەتخانىنىڭ ئالدىدىكى ئايۋانغا تىكلىدى. ئوڭ تەرىپىگە بىرنى تىكلەپ نامىنى «ياقىن»، سول تەرىپىگە بىرنى تىكلەپ، نامىنى «بوئاز» ئاتىدى. 22 تۈۋۈر ۋۇكلەرنىڭ ئۈستى نىلۇپەر شەكلىدە ياسالغاندى. بۇنىڭ بىلەن تۈۋۈر ۋۇكلەرنىڭ ئىشلىرى پۈتكەندى. 23 ئۇ مىستىن «دېڭىز» دەپ ئاتالغان يوغان داس ياسىدى. ئۇنىڭ بىر گىرۋىكىدىن يەنە بىر گىرۋىكىگىچە ئون گەز كېلەتتى. ئۇنىڭ ئايلامىسى ئوتتۇز گەز ئىدى. 24 داسنىڭ گىرۋىكى ئاستى چۆرىدەپ قاپاق نۇقىشلىرى بىلەن زىننەتلەنگەندى. بۇلار داسنىڭ چۆرىسىنىڭ ھەربىر گېزىگە ئۇندىن، ئىككى قاتار قۇيۇلغان ئىدى. ئۇلار داس بىلەن بىر ۋاقىتتا قۇيۇپ چىقىرىلغاندى. 25 داس ئون ئىككى بۇقا شەكلى ئۈستىدە تۇرغۇزۇلغاندى. بۇلارنىڭ ئۈچى شىمال تەرەپكە، ئۈچى غەرب تەرەپكە، ئۈچى جەنۇب تەرەپكە، ئۈچى شەرق تەرەپكە يۈزلەنگەندى. «دېڭىز» بۇلارنىڭ ئۈستىدە ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئارقىسى ئىچ تەرىپىدە ئىدى. 26 داسنىڭ قېلىنلىقى ئالتەنىڭ كەڭلىكىدەك بولۇپ، ئۇنىڭ گىرۋىكى پىيالىنىڭ گىرۋىكىدەك، شەكلى ئېچىلغان نىلۇپەردەك ئىدى. ئۇنىڭغا ئىككى مىڭ بات سۇ سىغاتتى. 27 ئۇنىڭ ئۈن باشقا ئۇ مىستىن ئون تەگلىكنى ياسىدى. ھەربىر تەگلىكنىڭ ئۇزۇنلۇقى تۆت گەز، كەڭلىكى تۆت گەز بولۇپ، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز ئىدى. 28 بۇ تەگلىكلەر شۇنداق ياسالغاندىكى، ئۇلارنىڭ [رەسىملىك] تاختىلىرى بار ئىدى؛ تاختىلىرى رامكالار ئېچىگە ئورنىتىلغاندى. 29 رامكالارنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى رەسىم تاختايلىرىدا ۋە رامكالارنىڭ تۆزىدىمۇ شىرلار، بۇقىلار ۋە كېرۇبلارنىڭ سۈرەتلىك زىننەتلىرى بار ئىدى؛ شىرلار ۋە بۇقىلارنىڭ ئاستى ۋە ئۈستى زەنجىرسىمان گۈل چەمبىرەك شەكلىدە زىننەتلەنگەندى. 30 ھەربىر تەگلىكنىڭ مىس ئوقلىرى بىلەن تۆت چاقى بار ئىدى؛ يەنە تەگلىكنىڭ داسنى كۆتۈرۈپ تۇردىغان تۆت بۇرجىكىدە جازىسى بار ئىدى، داس ئاستىدىكى پۈتلىرىنىڭ ھەر تەرىپىدە تورلانغان قۇيما گۈل شاخلىرى ئورنىتىلغاندى. 31 ھەر تەگلىكنىڭ ئېچىدە چوكۇقۇرلۇقى بىر گەز كېلىدىغان «كىچىك تەگلىك» بولۇپ، ئاغزى دۇگلەك ئىدى، كىچىك تەگلىكنىڭ ئۆزۈنلۈقى بىر يېرىم گەز ئىدى؛ ئاغزىنىڭ ئەتراپىدا نەقشىلەر بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ رامكىلىرى دۇگلەك ئەمەس، بەلكى تۆت چاسىلق ئىدى. 32 تۆت چاقى رەسىملىك تاختايلىرى ئاستىدا بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئوقلىرى تەگلىككە بىكىتىلگەندى. ھەربىر چاقنىڭ ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز ئىدى. 33 چاقلارنىڭ قۇرۇلمىسى جەڭ ھارۇلىرىنىڭ چاقلىرىدەك ئىدى. ئۇلارنىڭ قازانلىرى، قاسقانلىرى، چېنىقلىرى ۋە ئوقلىرىنىڭ ھەممىسى مىستىن قۇيۇلغاندى. 34 ھەربىر تەگلىكنىڭ تۆت بۇرجىكىدە بىردىن تۆت تۈتقۇچى بار ئىدى؛ ئۇلار تەگلىكتىن چىقىپ تۇراتتى ۋە ئۇلار تەگلىك بىلەن تەڭ قۇيۇلغان. 35 ھەربىر تەگلىكنىڭ تۈپىسىدە ئېگىزلىكى يېرىم گەز كېلىدىغان بىر يۇمىلاق جازا بار ئىدى. ھەربىر تەگلىكنىڭ تۈپىسىدە تەرەپ ۋە رەسىملىك تاختايلار بار ئىدى. ئۇلار تەگلىك بىلەن تەڭ قۇيۇلغان. 36 ئۇ مۇشۇنداق تەرەپ ۋە رەسىم تاختايلىرىدىكى بوش ئورۇنلارغا كېرۇپ، شىر ۋە خورما دەرەخلىرىنىڭ ئۈخشىلىرىنى ۋە چۆرىسىگە تورلانغان گۈل شاخلىرىنى نەقىش قىلدى. 37 شۇ تەرىقىدە ئۇ مۇشۇ ئون تەگلىكنى ياساپ بولدى. ھەممىسى بىر نۇخىدا قۇيۇلۇپ، ئوخشاش چوكۇقۇتا ۋە شەكىلدە ئىدى. 38 ئۇ مىستىن ئون داس ياسىغان بولۇپ، ھەربىر داسقا قىرىق بات سۇ سىغاتتى؛ ھەربىر داسنىڭ تورغىسى تۆت گەز ئىدى. ئون تەگلىكنىڭ ھەربىرىنىڭ تۈپىسىدە بىردىن داس بار ئىدى. 39 ئۇ بەش داسنى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ يېنىدا ۋە بەشنى ئىبادەتخانىنىڭ سول يېنىدا قويدى؛ مىس دېڭىزنى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىگە، يەنى شەرقىي جەنۇب تەرىپىگە قويدى. 40 ھىرام شۇلارغا تەۋەلۇق داس، كۈزەك ۋە قاچا-قۇچىلارنىمۇ ياساپ تەيىار قىلدى. شۇنداق قىلىپ ھىرام سۇلايمان پادىشاھ ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ بارلىق قورۇلۇشى خىزمىتىنى پۈتكۈزدى: ـ 41 ئىككى تۈۋۈرۈك، ئىككى تۈۋۈر ۋۇكنىڭ ئۈستىدىكى ئاپقۇرسمان ئىككى باش ۋە بۇ ئىككى باشنى يېپىپ تۇردىغان ئىككى تورنى ياستىپ پۈتىرىدى، 42 شۇ ئىككى تور ئۈستىگە قايچىلاشتۇرۇلغان تورت يۈز ئانارنى ياساتتى. بىر توردا ئىككى قاتار ئانار بولۇپ، تۈۋۈرۈك ئۈستىدىكى؛ ئاپقۇرسمان ئىككى باشنى يېپىپ تۇراتتى. 43 ئۇ ئون داس ئىگىلىگە ۋە داس ئىگىلىگە قويۇلدىغان ئون «ۋېيۋاش دېسى»نى، 44 «مىس دېڭىز» ۋە ئۇنىڭ ئاستىدىكى ئون ئىككى مىس بۇقىنى ياساتقۇزدى، 45 قازانلارنى، كۈزەرلەرنى ۋە قاچا-قۇچىلارنىمۇ تەيىار قىلدى. ھىرام پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن سۇلايمان پادىشاھنىڭ ئەمرى بىلەن ياسىغان بۇ ھەممە نەرسىلەر پارقىرايدىغان مىستىن ئىدى. 46 پادىشاھ ئۇلارنى ئىئوردان تۈزلىگىدە، سۇككوت بىلەن زارەتاننىڭ ئوتتۇرىسىدا، [شۇ يەردىكى] سىبغىزلايدا قېلىپ ياساپ، قۇيدۇرۇپ چىقتى. 47 بۇ نەرسىلەر شۇنچە كۆپ بولغاچقا، سۇلايمان ئۇلارنىڭ ئېغىرلىقىنى تۇچلىمىدى. شۇنىڭ بىلەن مىسنىڭ ئېغىرلىقى مەلۇم بولمىدى. 48 سۇلايمان يەنە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچىدىكى بارلىق نەسۋابلارنى ياساتتى: ـ يەنى تالتۇن خۇشۇيگاھنى، «تەقدىم نان» قۇيۇلدىغان ئالتۇن شەرەنى، 49 كالامخانا ئالدىدا تۇرىدىغان ساپ ئالتۇن چىراغدانلارنى (بەشنى ئوڭ يېنىدا، بەشنى سول يېنىدا) ياساتتى؛ ۋە شۇلارنىڭ گۈلسىمان زىننەتلىرىنى، چىراغلىرىنى، چىراغ قىسقۇچلىرىنى ئالتۇندىن ياساتتى؛ 50 داس-پىيالىلىرىنى، چېچاقلىرىنى، قاچىلىرىنى، تەخسىلىرىنى ۋە كۈزلدانلارنىڭ ھەممىسىنى ساپ ئالتۇندىن ياساتتى؛ ئۇ ئىچكىرىكى خانىنىڭ، يەنى ئەڭ مۇقەددەس جايىنىڭ قاتلىنىدىغان، قوش قاناتلىق ئىشىكلەرنىڭ گىرەلىرىنى ۋە ئۈيدىكى مۇقەددەس جايىنىڭ [ئىشىكلىرىنىڭ] گىرەلىرىنى ئالتۇندىن ياساتتى. 51 سۇلايمان پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن قىلدۇرىدىغان ھەممە قۇرۇلۇشلار تامام بولغاندا، ئۇ تاتىسى داۋۇت [خۇداغا] ئاتىغان نەرسىلەرنى (يەنى كۈمۈش، ئالتۇن ۋە تۇرلۇك باشقا ۋېيۋاملارنى) ئە كەلتۈرۈپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ خەزىنىلىرىگە قويدۇردى.

8

شۇ چاغدا سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى «داۋۇت شەھىرى»دىن، يەنى زىئوندىن يۇتكەپ كېلىش ئۈچۈن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنى، قەبىلە بە گلىرىنى ۋە ئىسرائىل جەمەتلىرىنىڭ بە گلىرىنى يېرۇسالېمغا ئۆز يىنىغا يىغىلىشقا چاقىردى. 2 يۇنىڭ ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى ئېتانىم ئېيىدا، يەنى يەتتىنچى ئايدىكى بىكىتىلگەن ھېيتتا سۇلايمان پادىشاھنىڭ قېشىغا يىغىلدى. 3 ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى يېتىپ كەلگەندە لاۋىيلار ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ [ماكۇدى]. 4 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى، جامائەت چېدىرى بىلەن ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق مۇقەددەس ۋېيۋاملارنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ چىقتى. كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار مۇشۇلارنى ئېلىپ چىقتى. 5 سۇلايمان پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ ئالدىغا يىغىلغان بارلىق ئىسرائىل جاماەتى ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا مېكۇپ، كۆپلىكىدىن سانىنى ئېلىپ بولمايدىغان سان-ساناقسىز قوي بىلەن كالىلارنى قۇربانلىق قىلىشاتتى. 6 كاھىنلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئۆز جايىغا، ئىبادەتخانىنىڭ ئىچكى «كالامخانا»سىغا، يەنى ئەڭ مۇقەددەس جايغا ئېلىپ كىرىپ، كېرۇبلارنىڭ قاناتلىرىنىڭ ئاستىغا قويدى. 7 چۈنكى كېرۇبلارنىڭ يېيىلىپ تۇرغان قانىتى ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئورنى ئۈستىدە بولغاچقا، ئەھدە ساندۇقى بىلەن ئۇنى كۆتۈرۈپ تۇرىدىغان بالداقلارنى يېپىپ تۇراتتى. 8 بۇ بالداقلار ناھايىتى ئۇزۇن بولغاچقا، كالامخانىنىڭ ئالدىدىكى مۇقەددەس جايدا تۇرۇپ، ئەھدە ساندۇقىنىڭ يېنىدىكى ئىككى بالداقنىڭ ئۇچلىرىنى كۆرگىلى بولاتتى، بىراق ئۇ يېنىڭ سىرتىدا ئۇلارنى كۆرگىلى بولمايتتى؛ بۇ بالداقلار تا كى بۈگۈنگە قەدەر شۇ يەردە تۇرماقتا. 9 ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئىچىدە مۇسا پەيغەمبەر ھورەب تېغىدا تۇرغاندا

ئېچىگە سالغان ئىككى تاش تاختىدىن باشقا ھېچنەرسە يوق ئىدى (ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن كېيىن پەرۋەردىگار تۇلار بىلەن ھورەبدە تۈز زۇگەنىدى). **10** ۋە شۇنداق بولدىكى، كاھىنلار مۇقەددەس جايدىن چىقىشىغىلا، بىر بۇلۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنى قاپلىۋالدى. **11** كاھىنلار بۇلۇتنى تۆپەيلىدىن تۈز ۋەزىپىلىرىنى تۈتەشكە تۇرە تۇرالمايتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى تولدۇرغانىدى. **12** بۇ پەيتتە سۇلايمان: ـ پەرۋەردىگار تۇم قاراڭغۇلۇق ئىچىدە تۇرىمەن، دەپ ئېيتقانىدى؛ **13** لېكىن، [ئى پەرۋەردىگار]، مەن دەرۋەقە سېنىڭ ئۆچۈن بىر ھەيۋەتلىك ماكان بولسۇن دەپ، سەن مەڭگۈ تۇرىدىغان بىر ئۆينى ياسىدىم، دېدى. **14** ئاندىن پادىشاھ بۇرۇلۇپ بارلىق ئىسرائىل جامائىتىگە بەخت تىلدى، ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتى ئۆنىڭ ئالدىدا تۇراتتى. **15** ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەشە ككىزر-مەدھىيە بولغاي! ئۇ تۈز ئاغزىنى بىلەن ئاتام داۋۇتقا ۋەدە قىلغانىدى ۋە تۈز قولى بىلەن ئۆنى ئەمەلگە ئاشۇردى. ئۇ داۋۇتقا يەنە: ـ **16** «مەن تۈز خەلقىم ئىسرائىلنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققان كۈندىن ۋىيان نامىم ئۆچۈن بۇ يەردە بىر ئۆي سالاي دەپ ئىسرائىلنىڭ ھەرقايسى قەبىلىلىرىنىڭ شەھەرلىرىدىن ھېچقايسىسىنى تاللىمىدىم؛ بىراق خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا ھۆكۈمرانلىق قىلسۇن دەپ داۋۇتنى تاللىدىم» دېگەنىدى. **17** ئەمدى ئاتام داۋۇتنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامغا ئاتاپ بىر ئۆي سېلىش ئارزۇ-نىيىتى بار ئىدى. **18** بىراق پەرۋەردىگار ئاتام داۋۇتقا: «كۆڭۈڭدە مېنىڭ نامىمغا بىر ئۆي ياساشقا قىلغان نىيىتىڭ ياخشىدۇر؛ **19** ئەمما شۇ ئۆينى سەن ياسىمايسەن، بەلكى سېنىڭ پۇشتۇڭدىن بولىدىغان ئوغلۇڭ، ئۇ مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ شۇ ئۆينى سالىدۇ»، دېگەنىدى. **20** مانا ئەمدى پەرۋەردىگار تۈز سۆزىگە ئەمەل قىلدى. مەن پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغىنىدەك، ئاتامنىڭ ئورنىنى بېسىپ، ئىسرائىلنىڭ تەختىگە ئولتۇردۇم؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بۇ ئۆينى سالدىم. **21** ۋىدە ئەھدە ساندۇقى ئۆچۈن بىر جاينى راستلىدىم؛ ئەھدە ساندۇقى ئىچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققاندا، ئۇلار بىلەن تۈز ئۆگەن ئەھدە [تاختىلىرى] باردۇر». **22** ئاندىن سۇلايمان ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتىگە يۈزلىنىپ، پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ، قوللىرىنى ئاسمانغا قارىتىپ كۆتۈرۈپ **23** مۇنداق دېگەن ئىدى: ـ «ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار! نە يۇقىرىقى ئاسماندا نە تۆۋەنكى يەردە سەندەك خۇدا يوقتۇر؛ ئالدىڭدا پۈتۈن قەلبى بىلەن ماڭىدىغان قوللىرىڭ ئۆچۈن ئەھدە كۈچ تۇرۇپ ئۇ زۇگەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆرسەتكۈچىسەن. **24** چۈنكى سەن تۈز قۇلۇڭ ئاتام داۋۇتقا بە رگەن ۋەدىدە تۇردۇڭ؛ سەن تۈز ئاغزىڭ بىلەن ئېيتقان سۆزۈڭگە مانا بۈگۈنكىدەك تۈز قولۇڭ بىلەن ئەمەل قىلدىڭ. **25** ئەمدى ھازىر، ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، تۈز قۇلۇڭ ئاتام داۋۇتقا: ـ «ئە گەر سېنىڭ ئەۋلادلىرىڭ تۈز يوللىرىغا سە گەك بولۇپ سەن مېنىڭ ئالدىمدا ماڭغانىدەك ماڭسىغىلا بولسا، ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدىغان بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ بە رگەن ۋەدە كۈچ تۈرغايسەن. **26** ئەمدى ھازىر، ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، سەن قۇلۇڭ داۋۇتقا ئېيتقان سۆزلىرىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاي، دەپ تۈتۈنمەن! **27** لېكىن خۇدا تۈزى راستلا يەر يۈزىدە ماكان قىلامدۇ؟ مانا، ئاسمانلار بىلەن ئاسمانلارنىڭ ئاسمىنى سېنى سىغدۇرالمىغان يەردە، مەن ياسىغان بۇ ئۆي قانداقۇ سېنىڭ ماكانىڭ بولالىسۇن؟! **28** لېكىن ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، قۇلۇڭنىڭ دۇئاسى بىلەن ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، قۇلۇڭنىڭ بۈگۈن ساڭا كۆتۈرگەن نداسى ۋە تىلىكىنى ئاڭلىغايسەن؛ **29** شۇنۇڭ بىلەن تۈز كۆزلىرىڭنى كېچە-كۈندۈز بۇ ئۆيگە، يەنى سەن: «مېنىڭ نامىم تۇ يەردە ئايان بولسۇن» دەپ ئېيتقان جايغا كېچە-كۈندۈز تىككەيسەن؛ تۈز قۇلۇڭنىڭ تۇ جايغا قاراپ قىلغان دۇئاسىغا قۇلاق سالغايسەن. **30** قۇلۇڭ ۋە خەلقىڭ ئىسرائىل بۇ جايغا قاراپ دۇئا قىلغان چاغدا، ئۇلارنىڭ ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، تۈز ماكانىڭ قىلغان ئاسمانلاردىن تۇرۇپ ئاڭلىغايسەن، ئاڭلىغىنىڭدا ئۇلارنى كەچۈر رگەيسەن. **31** ئە گەر بىرسى تۈز قوشنىسىغا گۇناھ قىلسا ۋە شۇنداقلا ئىشنىڭ راست-يالغانلىقىنى بېكىتىش ئۈچۈن قەسەم ئىچكۈزۈلسە، بۇ قەسەم بۇ ئۆيدىكى قۇربانگاھىڭنىڭ ئالدىغا كەلسە، **32** سەن قەسەمنى ئاسماندا تۇرۇپ ئاڭلاپ، ئامال قىلىپ تۈز بەندىلىرىڭ ئوتىۋىرىسدا ھۆكۈم چىقارغايسەن، گۇناھى بار ئادەمنى گۇناھقا تارتىپ، تۈز يولىنى تۈز بېشىغا ياندۇرۇپ، گۇناھسىز ئادەمنى ئاقلاپ، تۈز ئادىللىقىغا قاراپ ئۆنىڭغا ھەققىنى بە رگەيسەن. **33** تۈز خەلقىڭ ئىسرائىل سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن دۇشمەندىن يېڭىلسە، ساڭا قايتىپ بۇ ئۆيدە تۇرۇپ، نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ، ساڭا دۇئا بىلەن ئىلتىجا قىلسا، **34** سەن ئاسماندا ئاڭلاپ، تۈز خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈرۈپ، ئۇلارنى سەن ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا قايتۇرۇپ كەلگەيسەن. **35** ئۇلار ساڭا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن ئاسمان ئېتىلىپ يامغۇر ياغمايدىغان قىلۇۋىتىلگەن بولسا، لېكىن ئۇلار بۇ جايغا قاراپ ساڭا دۇئا قىلىپ نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ، سېنىڭ ئۇلارنى قىينىچىلىققا سالغىنىڭ ئۈچەيلىدىن تۈز گۇناھىدىن ينىپ توۋا قىلسا، **36** سەن ئاسماندا تۇرۇپ قۇلاق سېلىپ، قۇللىرىڭنىڭ ۋە خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈر رگەيسەن؛ چۈنكى سەن ئۇلارغا مېڭىش كېرەك بولغان ياخشى يولنى ئۆگىتىسەن ۋە تۈز خەلقىڭگە مىراس قىلىپ بە رگەن زېمىنىڭ ئۈستىگە يامغۇر ياغدۇرىسەن! **37** ئە گەر زېمىندا ئاچارچىلىق يا ۋابا بولسا، يا زىرائەتلەر دان ئالمىسا يا ھال چۈشسە يا ئۇنى چېكەتكەلەر يا كى چېكەتكە لىچىنكىلىرى بىسۇالسا، يا دۈشمەنلەر ئۇلارنىڭ زېمىنىدىكى شەھەرلىرىنىڭ قورۇقلىرىغا ھۇجۇم قىلىپ قورشۇالسا، يا ھەرقانداق ئاپەت يا كېسەللىك بولسا، **38** سېنىڭ خەلقىڭ بولغان ئىسرائىلدىكى ھەرقانداق كىشى ئۈز كۆڭلىدىكى ۋابانى بىلىپ، ئۇلاردىن ھەرقايسى كىشى قوللىرىنى بۇ ئۆيگە سۈزۈپ، ھەرقانداق دۇئا يا كى تىلىتما قىلغان بولسا، **39** ئەمدى سەن تۇرۇۋاتقان ماكانىڭ ئاسماندا تۇرۇپ ئاڭلاپ، كەچۈرۈم قىلغايسەن؛ سەن ھەربىر ئادەمنىڭ قەلبىنى بىلگەچكە، ئامال قىلىپ تۈزنىڭ يوللىرىنى تۈزنىڭ ياندۇرغايسەن (چۈنكى سەنلا، يالغۇز سەنلا ھەممە ئىنسان بالىلىرىنىڭ قەلبلىرىنى بىلگۈچىدۇرسەن)؛ **40** شۇنداق قىلىپ، ئۇلار سەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا تەقدىم قىلغان زېمىندا ئولتۇرۇپ تۇرمىنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە سەندىن قورقىدىغان بولىدۇ. **41** تۈز خەلقىڭ ئىسرائىلدىن بولمىغان، سېنىڭ تۈلۈغ نامىڭ تۈپەيلىدىن يىراق-يىراقلاردىن كەلگەن مۇسىپىر بولسا **42** (چۈنكى ئۇلار سېنىڭ تۈلۈغ نامىڭ، قۇدرەتلىك قولۇڭ ۋە سوزغان بىلىكىڭ توغرىسىدا ئاڭلىيالايدۇ)، ـ ئۇنداق بىرسى كېلىپ بۇ ئۆيى تەرەپكە قاراپ دۇئا قىلسا، **43** سەن ئۇرۇۋاتقان ماكانىڭ بولغان ئاسمانلاردا ئۆزىڭنا قۇلاق سېلىپ، ئۇ مۇسىپىر ساڭا ندا قىلىپ تىلىگىنىنىڭ ھەممىسىگە مۇۋاپىق قىلغايسەن؛ شۇنۇڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر نامىڭنى تونۇپ يېتىپ، تۈز خەلقىڭ ئىسرائىلدەك سەندىن قورقىدىغان بولۇپ، مەن ياسىغان بۇ ئۆينىڭ سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغىنىنى بىلىدۇ. **44** ئە گەر سېنىڭ خەلقىڭ سېنىڭ تاپشۇرۇقۇڭ بىلەن دۈشمىنى بىلەن جەڭ قىلىشقا چىققاندا، سەن تاللىغان بۇ شەھە رگە، شۇنداقلا مەن نامىڭغا ئاتاپ ياسىغان بۇ ئۆي تەرەپكە قاراپ سەن پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلسا، **45** سەن ئاسمانلاردا تۇرۇپ ئۇلارنىڭ دۇئاسى بىلەن ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، ئۇلارنى نۇسرەتكە ئېرىشتۈرگەيسەن. **46** ئە گەر ئۇلار ساڭا گۇناھ سادىر قىلغان بولسا (چۈنكى گۇناھ قىلمايدىغان ھېچكىشى يوقتۇر) سەن ئۇلارغا غەزەپلىنىپ، ئۇلارنى دۈشمەنلىرىڭ قولىغا تاپشۇرغان بولساڭ، بۇلار ئۇلارنى يىراق-يېقىنغا، تۈزلىرىڭ زېمىنغا سۈرگۈن قىلىپ ئېلىپ بارغان بولسا، **47** لېكىن ئۇلار سۈرگۈن قىلىنغان يۇرتىنا ئەس-ھوشنى تېپىپ توۋا قىلىپ، تۈزى سۈرگۈن بولغان يۇرتىنا ساڭا: ـ بىز گۇناھ قىلىپ، قەبىھلىككە بېرىلىپ سەندىن يۈز ئۆرۈپ كەتتۇق، دەپ يېلىنسا، **48** ـ ئە گەر ئۇلارنى سۈرگۈن قىلغان دۈشمەنلىرىڭ زېمىندا پۈتۈن قەلبى ۋە پۈتۈن جىنىدىن سېنىڭ تەرىپىڭگە ينىپ، سەن ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا، سەن تاللىغان شەھەر تەرەپكە ۋە مەن نامىڭغا ئاتاپ ياسىغان بۇ ئۆي تەرەپكە يۈزىنى قىلىپ، ساڭا قاراپ دۇئا قىلسا، **49** سەن ئۇرۇۋاتقان ماكانىڭ بولغان ئاسمانلاردا تۇرۇپ ئۇلارنىڭ دۇئاسى ۋە ئىلتىجاسىنى ئاڭلاپ ئۇلار ئۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىپ، **50** تۈز خەلقىڭنىڭ ساڭا سادىر قىلغان گۇناھىنى، ساڭا تۈتكۈز ئۆگەن ھەممە ئىتائەتسىزلىكلىرىنى كەچۈرۈم قىلغايسەن ۋە ئۇلارنى سۈرگۈن قىلغانلارنىڭ ئالدىدا ئۇلارغا رەھىم تاپقۇزغايسەنكى، شۇلار ئۇلارغا رەھىم قىلسۇن **51** (چۈنكى ئۇلار تۈزۈڭ مىسىردىن، يەنى تۆمۈر تاۋلاش پېچىدىن چىقارغان تۈز خەلقىڭ ۋە تۈز مىراسىڭدۇر)؛ **52** سېنىڭ كۆزلىرىڭ تۈز قۇلۇڭنىڭ ئىلتىجاسىغا ۋە تۈز خەلقىڭنىڭ ئىلتىجاسىغا ئۇچۇق بولغاي؛ ئۇلار ھەر ئىشتا ساڭا ندا قىلىپ تىلىگىنىدە ئۇلارغا قۇلاق سالغايسەن؛ **53** چۈنكى سەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى مىسىردىن چىقارغىنىڭدا تۈز قۇلۇڭ مۇسا ئارقىلىق ئېيتقىنىڭدەك، سەن خەلقىڭنى تۈز ئۆگەك خاس مىراسىڭ بولسۇن دەپ، يەر يۈزىدىكى ھەممە ئەللەر ئارىسىدىن ئۇلارنى ئايرىم ئېلىپ تاللىدىڭ، ئى رەب پەرۋەردىگار!». **54** سۇلايمان پەرۋەردىگارغا شۇ بارلىق دۇئا ۋە ئىلتىجالىرىنى قىلىپ بولغاندا، قوللىرىنى ئاسمانغا قاراپ كۆتۈرۈپ پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئالدىدا تىزلىنىپ تۇرغان يەردىن قوپۇپ، **55** تۇرە تۇرۇپ ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتىگە يۇقىرى ئاۋازدا بەخت تىلەپ مۇنداق دېدى: ـ **56** «ئۆزىڭ بارلىق ۋەدە قىلغىنى بويىچە تۈز خەلقى ئىسرائىلغا ئارام بە رگەن پەرۋەردىگار مۇبارەك كىتۇر! تۈز قولى مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ھەممە مېھرىبانە ۋەدىلىرىنىڭ ھېچبىرى يەردە قالمىدى! **57** پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن بولغانىدەك بىز بىلەن بىللە بولغاي؛ ئۇ نە بىزدىن ۋاز كەچمىسۇن نە بىزنى تاشلىمىسۇن، **58** بۇنىڭ بىلەن تۈز قەلبىمىزنى ئۆزىڭ يوللىرىدا مېڭىشقا، ئۆزى ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا بۇيرۇغان ئەمرلىرى، بەلگىلىمىلىرى ۋە ھۆكۈملىرىنى تۇتۇشقا ئۆزىڭگە مايىل قىلغاي؛ **59** مېنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئىلتىجا قىلغان بۇ سۈزلىرىم كېچە-كۈندۈز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ يېنىدا تۇرسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن تۈز قۇلۇڭ ئۈچۈن

توغرا هۆكۈم قىلىپ، خەلقىڭ ئىسرائىل ئۆچۈن توغرا ھۆكۈم قىلىپ، ھەر كۈندىكى دەردىگە يەتكەيسەن؛ **60** شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى ھەممە ئەللەر پەرۋەردىگار تۆرىنى خۇدادۇر، ئۆنىڭىن باشقىسى ھېچقايىسىسى يوقتۇر دەپ بىلگەي؛ **61** شۇنداقلا بۇگۈن قىلغىنىڭلارغا ئوخشاش ئۆنىڭ بەلگىلىمىلىرىدە مېڭىشقا ۋە ئەمرلىرىنى تۇتۇشقا قەلبىڭلار پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا ۋەكەممەل بولغاي!». **62** ۋە پادىشاھ پۈتۈن ئىسرائىل بىلەن بىللە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قۇربانلىقلارنى قىلدى. **63** سۇلايمان پەرۋەردىگارغا ئىناقلىق قۇربانلىق سۈپىتىدە يىگىرمە مىڭ كالا ۋە بىر يۈز يىگىرمە مىڭ قوي قۇربانلىق قىلدى. پادىشاھ بىلەن بارلىق ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيىنى ئۆنىڭغا بېغىشلىدى. **64** شۇ كۈنى پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيىنىڭ ئالدىدىكى ھويلىسىنىڭ ئوتتۇرىسىنى ئايرىپ مۇقەددەس قىلىپ، ئۇ يەردە كويدۇرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىڭ ياغلىرىنى سۇندى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغان مىس قۇربانگاھ كويدۇرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىڭ ياغلىرىنى قوبۇل قىلىشقا كىچىك كەلدى. **65** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ۋاقىتتا سۇلايمان ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان پۈتۈن ئىسرائىل، يەنى خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىدىن تارتىپ مىسىر ئېقىنىغىچە ھەممە يەرلەردىن كەلگەن زور بىر جامائەت پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا يەتتە كۈن ۋە يەنە يەتتە كۈن، جەمئىي ئون تۆت كۈنگىچىلىك ھېيت تۆتكۈزدى. **66** سەككىزىنچى كۈندە ئۇ خەلقنى قايتۇردى؛ ئۇلار پادىشاھنىڭ بەختىنى تىلىدى؛ ئاندىن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز قۇلى داۋۇتقا ۋە خەلقى ئىسرائىلغا قىلغان ياخشىلىقلىرى ئۈچۈن قەلبىدە شاد-خۇرام بولۇپ ئۆز ئۆيى-چېدىرلىرىگە قايتىپ كەتتى.

9

سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيى، پادىشاھ ئوردىسى ۋە شۇنداقلا قۇرۇشنى ئارزۇ قىلغان باشقا قۇرۇلۇشلارنى كۆڭگىدىكىدەك پۈتكۈزۈپ بولغاندا، **2** پەرۋەردىگار سۇلايمانغا گىبئوندا كۆرۈنگەندەك ئەمدى ئىككىنچى قېتىم ئۆنىڭغا كۆرۈندى. **3** پەرۋەردىگار ئۆنىڭغا مۇنداق دېدى: ــ «سەن مېنىڭ ئالدىمدا قىلغان دۇئا ۋە ئىلتىجايىڭنى ئاڭلىدىم؛ مېنىڭ نامىم ئۈچۈنكى ئەبەدگىچە ئايان قىلىنىشى ئۈچۈن، سەن ياسىغان بۇ ۋەيىنى ئۆرۈمگە مۇقەددەس قىلدىم. مېنىڭ كۆزلىرىم ۋە كۆڭۈلۈم شۇ يەردە ھەمىشە بولىدۇ. **4** سەن بولساڭ، ئاتاڭ داۋۇتنىڭ ئالدىمدا ماڭغىنىدەك، سەمىمىي ساكا پۈيرۇغىنىمنىڭ ھەممىسگە مۇۋاپىق ئەمەل قىلىش ئۈچۈن، بەلگىلىرىم ۋە ھۆكۈملىرىمنى ئۇتۇپ، پاك كۆڭۈل ۋە دۇرۇسلۇق بىلەن ئالدىمدا ماڭساڭ، **5** مەن ئەمدى ئاتاڭ داۋۇتقا: «ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ساكا ئەۋلادىڭدىن ئولتۇرۇشقا بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ ۋەدە قىلغىنىمدەك، مەن پادىشاھلىق تەختىڭنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ئەبەدگىچە مەھكەم قىلىمەن. **6** لېكىن ئۆزۈڭ يا ئوغۇللىرىڭ ماڭا ئەگىشىشتىن ۋاز كېچىپ مەن ئالدىڭلاردا قويغان ئەمرلىرىم بىلەن بەلگىلىمىنى ئۇنۇتماي، بەلكى باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ ئۇلارغا سەجدە قىلساڭلار، **7** شۇ چاغدا مەن ئىسرائىلنى ئۇلارغا تەقدىم قىلغان زېمىندىن ئۈزۈپ چىقىرىمەن؛ ۋە ئۆز نامىمنى كۆرسىتىشكە ئۆرۈمگە مۇقەددەس قىلغان بۇ ۋەيىنى نەزىرىمدىن تاشلايمەن ۋە ئىسرائىل ھەممە خەلقلەر ئارىسىدا سۆز-چۆچەك ۋە تاپا-تەنىنىڭ ۋەيىيكتى بولىدۇ؛ **8** بۇ ئۆي گەرچە ھازىر كۆز رىكەم كۆرۈنسىمۇ، شۇ زامانىدا ئۆتكۈدىن ئۆتكەنلەرنىڭ ھەممىسى زور ھەيران قېلىشىپ ئۈشقىرتىپ: «پەرۋەردىگار بۇ زېمىنغا ۋە بۇ ۋەيگە ئېمىشقا شۇنداق قىلدى؟» دەپ سورايدۇ. **9** كىشىلەر: ــ چۈنكى [زېمىنىدىكى خەلقلەر] ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان پەرۋەردىگار خۇدايىنى تاشلاپ، ئۆزلىرىنى باشقا ئىلاھلارغا ياغلاپ، ئۇلارغا سەجدە قىلىپ قۇللۇقىدا بولغانلىقى ئۈچۈن، پەرۋەردىگار بۇ پۈتكۈل كۈلپەتنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈۋېتىپ، دەپ جاۋاب بېرىدۇ. **10** شۇنداق بولدىكى، يىگىرمە يىل ئۆتۈپ، سۇلايمان ئۇ ئىككى ۋەيىنى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيى بىلەن پادىشاھ ۋەيىنى ياساپ بولغاندىن كېيىن، **11** تۈرنىڭ پادىشاھى ھىرام سۇلايمانغا بارلىق تەلەپلىرى ۋېنچە كېدىر دەرەخلىرى، تاڕچا دەرەخلىرى ۋە ئالتۇن تەمىنلىگىنى ئۈچۈن سۇلايمان پادىشاھ ئۆنىڭغا گاللىيە تۈلكىسىدىن يىگىرمە شەھەرنى بەردى. **12** ھىرام سۇلايمان ئۆنىڭغا بە رگەن شەھەرلەرنى كۆرۈشكە تۈردىن چىقىپ كەلدى؛ لېكىن ئۇلار ئۆنىڭغا ھېچ ياقمىدى. **13** ئۇ: ــ ھەي بۇرادىرىم، سەن مۇشۇ ماڭا بە رگىنىڭ زادى قاندا قى شەھەرلەر؟! ــ دېدى. ئۇ ئۇلارنى «كابۇلنىڭ يۇرتى» دەپ ئاتىدى، ۋە ئۇلار بۇگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق ئاتىلىدۇ. **14** ھىرام بولسا پادىشاھقا بىر يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇن ئەۋەتكەندى. **15** سۇلايمان پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيىنى، ئۆز ۋەيىنى، مىللونى، يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنى، ھازورنى، مەگىددونى ۋە گەزەر شەھەرلىرىنى ياساش ئۈچۈن ھاشارغا ئۇتقان ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئىشلىرى مۇنداق: ــ **16** (مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋن چىقىپ گەزە رگە ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ، ئۇنى ئوتتا كويدۇرۇپ، شەھەردە تۇرۇۋاتقان قانائانىيلارنى قىرىپ، شەھەرنى توي سوۋغىسى سۈپىتىدە سۇلايمانىنىڭ خوتۇنى بولغان ئۆز قىزىغا ياۋ رگەندى) **17** سۇلايمان گەزەر بىلەن تۆۋەنكى بەيت-ھورونى بىنا قىلدى؛ **18** ئۇ باالئات بىلەن ئۆز زېمىنىدىكى چۆلگە جايلاشقان تادمورنىمۇ بىكىدىن ياسىدى، **19** شۇنداقلا ئۆزىگە خاس ھەممە ئامبار شەھەرلىرىنى، «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى»نى، «ئاتلىقلار شەھەرلىرى»نى ۋە پېرۇسالېمدا، لۇئاندا ۋە ئۆزى سورايدىغان بارلىق زېمىندا خالىغىنىنى بىنا قىلدى. **20** ئىسرائىللاردىن بولمىغان ئامورىيلار، ھىتتىيلار، پەرىزىيلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلاردىن [ئىسرائىل] زېمىندا قېلىپ قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى بولسا، **21** سۇلايمان بۇلارنى، يەنى ئىسرائىللار پۈتۈنلەي يوقىتالمىغان ئەللەرنىڭ قالدۇق ئەۋلادلىرىنى قۇللۇق ھاشارغا ئۆتتى. ئۇلار بۇگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق بولۇپ كەلدى. **22** لېكىن سۇلايمان ئىسرائىللاردىن ھېچكىمنى قۇل قىلمايى، بەلكى ئۇلارنى لەشكەر، خىزمەتكار، ھۆكۈمدار-ئەمەلدار، ھارۋا بىلەن ئاتلىقلارنىڭ سەردارلىرى قىلدى. **23** يۇلاردىن سۇلايمانىنىڭ ئىشلىرىنى باشقۇرىدىغان، يەنى ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئۈستىگە قويۇلغان چوڭ نازارەتچىلەر بەش يۈز ئەللىك ئىدى. **24** پىرەئۇننىڭ قىزى داۋۇتنىڭ شەھىرىدىن كۆچۈپ سۇلايمان ئۆنىڭ ئۈچۈن ياسىغان ئۆيدە ئولتۇرغىنىدا، ئۇ مىللو قەلئەسىنى ياسىدى. **25** سۇلايمان پەرۋەردىگارغا ياسىغان قۇربانگاھدا يىلدا ئۈچ قېتىم كويدۇرمە قۇربانلىقلار بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇنۇتتى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى [خۇشۇيۇگاھتا] خۇشۇيۇ ياقاتتى. شۇ تەرىقىدە ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ ئىشلىرىنى پۈتكۈزدى. **26** سۇلايمان پادىشاھ ئېزىئون-گەبەردە بىر تۈركۈم كېمىلەرنى ياسىدى. ئۇ يەر بولسا ئېدوم زېمىنىدا، قىزىل دېڭىز بويىدىكى ئىلوتنىڭ يېنىدا ئىدى. **27** ھىرام ئۆز خىزمەتكارلىرى، يەنى دېڭىزچىلىقنى ۋىدان بىلىدىغان نەچچە كېمىچىلەرنى سۇلايمانىنىڭ خىزمەتكارلىرىغا قوشۇلۇپ كېمىلەردە ئىشلەشكە ئەۋەتتى. **28** ئۇلار ئوفىرغا بېرىپ، ئۇ يەردىن تۆت يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇننى ئېلىپ كېلىپ، سۇلايمان پادىشاھقا ئاپاردى.

10

شېبانىڭ ئايال پادىشاھى بولسا سۇلايمانىنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن باغلىنىشلىق بولغان داڭقى-شۆھرىتىنى ئاڭلاپ، ئۇنى قىيىن چىگىش-سوئاللار بىلەن سىنىغلى كەلدى. **2** ئۇ خۇشۇيۇ ۋېۋىملار، ئىنتايىن تولا ئالتۇن ۋە ياقۇت-گۆھەرلەر ئارتىلغان تۆگىلەرنى ئېلىپ، چوڭ دەبدەبە بىلەن يېرۇسالېمغا كەلدى. سۇلايمانىنىڭ قېشىغا كەلگەندە ئۇ كۆڭلىگە پۈككەن ھەممە ئىش توغرۇلۇق ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشتى. **3** سۇلايمان ئۇنىڭ ھەممە سوربغانلىرىغا جاۋاب بەردى. ھېچنېمە پادىشاھقا قاراڭغۇ ئەمەس ئىدى، بەلكى ھەممىسىدە ئۇنىڭغا جاۋاب بەردى. **4** شېبانىڭ ئايال پادىشاھى سۇلايمانىنىڭ دانالىقىغا، ياسىغان ئوردا-سارايىغا، **5** داستىخانىدىكى تائامىلارغا، ئەمەلدارلارنىڭ قاتار-قاتار ئولتۇرۇشلىرىغا، خىزمەتكارلىرىنىڭ قاتار-قاتار تۇرۇشلىرىغا، ئۇلارنىڭ كىيگەن كىيىملىرىگە، ئۇنىڭ ساقىيلىرىغا ۋە ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيىدە ئاتاپ سۇنغان كويدۇرمە قۇربانلىقلىرىغا قاراپ، ئۇنى ئېچىگە چۈشۈپ كەتتى. **6** ئۇ پادىشاھقا: ــ مەن ئۆز يۇرتۇمدا سىلىنىڭ ئىشلىرى ۋە دانالىقلىرى توغرىسىدا ئاڭلىغان خەۋەر راست ئىكەن؛ **7** ئەمما مەن كېلىپ ئۆز كۆزۈمنى بىلەن كۆرمىگۈچە بۇ سۆزلە رگە ئىشەنمىگەندىم؛ ۋە مانا، مەن يېرىمىنمۇ ئاڭلىمىغان ئىكەنمەن؛ سىلىنىڭ دانالىقلىرى بىلەن بەركەت-بايلىقلىقلىرى مەن ئاڭلىغان خەۋەردىن زىيادە ئىكەن. **8** سىلىنىڭ ئادەملىرى نېمىدېگەن بەختلىك-مەھ! ھەمىشە سىلىنىڭ ئالدىلىردا ئۆزۈپ دانالىقلىرىنى ئاڭلايدىغان بۇ خىزمەتكارلار نەقەدەر بەختلىكتۇر! **9** سىلىدىن سۆيۈنگەن، سىلىنى ئىسرائىلنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇزغان پەرۋەردىگار خۇدالىرى مۇبارەك كەتتۇر! پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا مەڭگۈلۈك باغلىغان مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئۇ سىلىنى توغرا ھۆكۈم ۋە ئادالەت سۈرگىلى پادىشاھ قىلدى، دېدى. **10** ئۇ پادىشاھقا بىر يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇن، ئىنتايىن كۆپ خۇشۇيۇ ۋېۋىملار ۋە ياقۇت-گۆھەرلەرنى سوۋغا قىلدى. شېبانىڭ ئايال پادىشاھى سۇلايمان پادىشاھقا سۇنغان شۇنچە زور مىقداردىكى خۇشۇيۇ ۋېۋىملار ئۆنىڭدىن كېيىن ھېچ كۆرۈنگەن ئەمەس **11** (ھىرامنىڭ ئوفىردىن ئالتۇن ئەپكېلدىغان كېمىلىرىمۇ ئوفىردىن يەنە ئىنتايىن زور مىقداردىكى سەندەل ياغىچى ۋە ياقۇت-گۆھەرلەرنى ئېلىپ كەلدى. **12** پادىشاھ سەندەل ياغىچىدىن پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيى ئۈچۈن ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسى ئۈچۈن پەلەمپەي-سالاسۇنلار ياساتتى ھەم نەغمە-ناۋاچىلار ئۈچۈن چىتارلار ۋە سازلارنى شۇنىڭدىن ياساتتى. شۇ ۋاقىتتىن كېيىن شۇنداق زور مىقداردىكى ئېسىل سەندەل ياغىچى بۇ ۋاقىتقىچە ھېچ كەلتۈرۈلمىدى يا كۆرۈلۈپ باقمىدى). **13** سۇلايمان پادىشاھ شېبانىڭ ئايال پادىشاھىغا ئۆز شاھانە ساخاۋىتىدىن بە رگەندىن باشقا، ئايال پادىشاھنىڭ كۆڭلى تارتقان ھەممىنى ــ نېمە سورسا، شۇنى بەردى؛ ئاندىن ئۇ خىزمەتكارلىرى بىلەن يولغا چىقىپ ئۆز يۇرتىغا قايتىپ كەتتى. **14** سۇلايمانغا ھەر يىلى كەلتۈرۈلگەن ئالتۇننىڭ ئۆزى ئالتە يۈز ئاتمىش ئالتە تالانت ئىدى. **15** بۇ كىرىمدىن باشقا،

تجارەتچىلەردىن، ئوقەتچىلەرنىڭ سودىسىدىن، بارلىق ئەرەبىيە پادىشاھلىرىدىن ۋە تۆز زېمىنىدىكى ئەمەلدارلاردىن ھەم ئالتۇن كەلتۈرۈلدى. **16** سۇلايمان پادىشاھ ئىككى يۈز چوڭ سېپارنى سوقتۇردى ۋە ھەر سېپارنا ئالتە يۈز شە كەل ئالتۇن كەتتى؛ **17** شۇنداقلا ئۈچ يۈز قالقانى ياپىلاقلانغان ئالتۇندىن ياسىدى؛ ھەربىر قالقانىڭ ياساشقا ئۈچ مىنا ئالتۇن ئىشلىتىلدى؛ پادىشاھ ئۇلارنى «لۇۋان ئورمىنى ساريې»غا ئېسىپ قويدى. **18** پادىشاھ پىل چىشلىرىدىن چوڭ بىر تەختنى ياساپ، ئۇنى تاۋلانغان ئالتۇن بىلەن قاپلاتتى. **19** تەختنىڭ ئالتە قەۋەتلىك پەلەمپىيى بار ئىدى. تەختنىڭ باش يۇلەنچۈكى يۇمىلاق بولۇپ، ئورۇندۇقنىڭ ئىككى يېنىدا تايانغۇچسىى بار ئىدى، ھەربىر تايانغۇچنىڭ يېنىدا بىردىن ئۈرە تۇرغان شىرنىڭ ھەيكىلى بار ئىدى. **20** ئالتە قەۋەتلىك پەلەمپەينىڭ ئۈستىدە، ئولۇ ۋە سول تەرىپىدە ئۈرە تۇرغان ئون ئىككى شىرنىڭ ھەيكىلى بولۇپ، ھەربىر باسقۇچنىڭ ئولۇ-سول تەرىپىدە بىردىن بار ئىدى؛ باشقا ھېچقانداق تەلەدە ئۇنىڭغا ئوخشاش ياسالغىنى يوق ئىدى. **21** سۇلايمان پادىشاھنىڭ بارلىق جام-پىيالىلىرى ئالتۇندىن ياسالغان؛ «لۇۋان ئورمىنى ساريې»دىكى بارلىق قاچا-قۇچىلار تاۋلانغان ئالتۇندىن ياسالغان؛ ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى كۈمۈشتىن ياسالمىغان؛ سۇلايمانىنىڭ كۈنلىردە كۈمۈش ھېچنېمىگە ئەرزىمەيتتى. **22** چۈنكى پادىشاھقا قاراشلىق دېڭىزدا يۈزىدىغان، ھىرامنىڭ كېمىلىرىگە قوشۇلۇپ «تارشىش كېمە» ئەترىمۇ بار ئىدى؛ «تارشىش كېمە ئەترىتى» ئۈچ يىلدا بىر قېتىم كېلىپ ئالتۇن-كۈمۈش، پىل چىشلىرى، مايمۇنلار ۋە تورلارنى ئەكېلەتتى. **23** سۇلايمان پادىشاھ يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلاردىن بايلىقتا ۋە دانالىقتا ئۈستۈن ئىدى. **24** خۇدا سۇلايمانىنىڭ كۆڭلىگە سالغان دانالىقنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر يۈزىدىكىلەر ھەممىسى ئۇنىڭ بىلەن دىدارلىشىش ئارزۇسى بىلەن كېلەتتى. **25** كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۆز سوۋغىتىنى ئېلىپ كېلەتتى؛ يەنى كۈمۈش قاچا-قۇچىلار، ئالتۇن قاچا-قۇچىلار، كىيىم-كېچىە كىلەر، دۇبۇلغا-ساۋۇتلار، ئېتىتىلۇلار، ئاتلار ۋە قېچىرلارنى ئېلىپ كېلەتتى. ئۇلار ھەر يىلى بەلگىلىك مىقدارىدا شۇنداق قىلاتتى. **26** ۋە سۇلايمان جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلەرنى يىغدى؛ ئۇنىڭ بىر مىڭ تۆت يۈز جەڭ ھارۋىسى، ئون ئىككى مىڭ ئاتلىق ئەسكىرى بار ئىدى؛ ئۇ ئۇلارنى «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى» گە ۋە ئۆزى تۇرۇۋاتقان يېرۇسالېمغا ئورۇنلاشتۇردى. **27** پادىشاھ يېرۇسالېمدا كۈمۈشنى تاشتەك كۆپ، كېدىر دەرەخلىرىنى جەۋبي تۈزلە گۈلگىتىكى ئۆچمە دەرەخلىرىگە ئوخشاش نۇرغۇن قىلدى. **28** سۇلايمان ئالغان ئاتلار مىسىردىن ۋە كۆۋەدىن ئىدى؛ پادىشاھنىڭ تىجارەتچىلىرى ئۇلارنى كۆۋەدىن بېكىتىلگەن باھادا ئالاتتى. **29** مىسىردىن ئېلىپ كەلگەن بىر جەڭ ھارۋىسىنىڭ باھاسى ئالتە يۈز كۈمۈش تەڭگە، ھەر ئات بولسا يۈز ئېللىك تەڭگە ئىدى؛ ۋە ئۇلار يەنە ھىتتىيلارنىڭ پادىشاھلىرى ھەم سۈرىيە پادىشاھلىرى ئۈچۈنمۇ ئوخشاش باھادا ئېلىپ چىقتى.

11

لېكىن سۇلايمان پادىشاھنىڭ كۆڭلى پىرەۋنۇنىڭ قىزىدىن باشقا كۆپ چەتئەللىك ئايالللارغا، جۈملىدىن موئابىي، ئاممونىي، ئېدومىي، زىدونىي، ھىتتىي ئايالىلىرىغا چۈشكەنىدى. **2** پەرۋەردىگار ئەسلىدە مۇشۇ ئەللەر توغرۇلۇق ئىسرائىللارغا: «ئۇلارنىڭ قىزلىرىنى ئىزدەپ بارماڭلار، ۋە ئۇلارنى سىلەرنىڭكىلە رگە كىرگۈزمەڭلار، چۈنكى ئۇلار كۆڭۈللىرىڭلارنى چوقۇم تۆز مەبۇدلىرىغا ئازدۇرىدۇ» دەپ ئاگاھلاندۇرغان. بىراق سۇلايمانىنىڭ كۆڭلى دەل شۇلارغا باغلانىدى. **3** ئۇنىڭ يەتتە يۈز ئايالى، يەنى خانىشى ۋە ئۈچ يۈز كېنىزىكى بار ئىدى؛ ئايالىرى ئۇنىڭ كۆڭلىنى ئازدۇرۇپ يۈرۈۋەتكەنىدى. **4** شۇنداق بولدىكى، سۇلايمان ياشانغاندا، ئۇنىڭ ئايالىرى ئۇنىڭ كۆڭلىنى باشقا ئىلاھلارغا ئازدۇرۇپ يۈرۈۋەتتى؛ شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇنىڭ كۆڭلى ئاتىسى داۋۇتنىڭكىدەك پەرۋەردىگار خۇداسىغا مۇتلەق سادىق بولمىدى. **5** شۇڭا سۇلايمان زىدونىيلارنىڭ مەبۇدى ئاشتاروتنى، ئاممونىيلارنىڭ يېرگىنچلىك مەبۇدى ملكومنى ئىزدىدى؛ **6** شۇنىڭ بىلەن سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىللىك قىلدى؛ ئۇ ئاتىسى داۋۇت پەرۋەردىگارغا ئە گەشكەندەك ئىزچىلىق بىلەن ئە گەشمىدى. **7** ئاندىن سۇلايمان يېرۇسالېم ئالدىدىكى ئېدىرلىقتا موئابىيلارنىڭ يېرگىنچلىك مەبۇدى كېموش ھەم ئاممونىيلارنىڭ يېرگىنچلىك مەبۇدى ملكوم ئۈچۈن بىر «يۇقىرى جاي»نى ياسىدى؛ **8** شۇنىڭدەك ئۆزىنىڭ مەبۇدلىرىغا خۇشبۇيۇ ياقىدىغان ۋە قۇربانلىق قىلىدىغان ھەربىر يات ئەللىك ئايالى ئۈچۈنمۇ ئۇ شۇنداق قىلدى؛ **9** شۇڭا پەرۋەردىگار سۇلايماندىن رەنجىدى، گەرچە ئۇ ئۇنىڭغا ئىككى قېتىم كۆرۈنگەن بولسىمۇ، شۇنداقلا ئۇنىڭغا دەل مۇشۇ ئىش توغرۇلۇق، يەنى باشقا ئىلاھلارنى ئىزدىمەسلىكنى تاپىلىغان بولسىمۇ، ئۇنىڭ كۆڭلى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگاردىن ئاينىپ كەتتى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ تاپىلىغىنىغا ئەمەل قىلمىدى. **11** شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار سۇلايمانغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن شۇنداق قىلۋېرىپ، مېنىڭ ساڭا يۈرۈغان ئەھدەم بىلەن بەلگىلىمىنى تۇتمىغىنىڭ ئۈچۈن، مەن جەزمەن پادىشاھلىقنى سەندىن يىرتىۋېتىپ خىزمەتكارىڭغا بېرىمەن. **12** لېكىن ئاتاڭ داۋۇتنىڭ ۋەجىدىن سېنىڭ ئۆز ئۆلۈرىڭدە مەن شۇنداق قىلمايمەن، بەلكى ئوغلۇڭنىڭ قولىدىن ئۇنى يىرتىۋېتىمەن. **13** لېكىن پۈتۈن پادىشاھلىقنى ئۇنىڭدىن يىرتىۋەتمەيمەن، بەلكى قۇلۇم داۋۇتنىڭ ۋەجىدىن ۋە ئۆزۈم تاللىغان يېرۇسالېم ئۈچۈن ئوغلۇڭغا بىر قىسىلىق قالدۇرۇپ قويمەن».

14 ئەمما پەرۋەردىگار سۇلايمانغا بىر دۈشمەن، يەنى ئېدوملۇق ھادادنى قوزغىدى، ئۇ كىشى ئېدومنىڭ پادىشاھىنىڭ نەسىلىدىن ئىدى. **15** ئەسلىدە داۋۇت ئېدوم بىلەن [جەڭ قىلغان] ۋاقىتتا، قوشۇنىنىڭ سەردارى يوئاب ئېدومنىڭ ھەممە ئەرلىرىنى يوقاتقانىدى (چۈنكى ئېدومدىكى ھەممە ئەرلەرنى يوقاتقۇچە، يوئاب بىلەن بارلىق ئىسرائىللار ئۇ يەردە ئالتە ئاي تۇرغانىدى)؛ ئۇ ئۇلتۇرۇلگەنلەرنى كۆمگىلى چىققاندا **17** ھاداد ئاتىسىنىڭ بىرنەچچە ئېدومىي خىزمەتچىلىرى بىلەن مىسىرغا قېچىپ كەتكەنىدى. ھاداد ئۇ چاغدا كىچىك بالا ئىدى. **18** ئۇلار مىدىيان زېمىنىدىن چىقىپ پارانغا كەلدى. ئۇلار پاراندىن بىرنەچچە ئادەمنى ئېلىپ ئۇزلىرىگە قوشۇپ مىسىرغا، يەنى مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنۇنىڭ قېشىغا كەلدى. پىرەۋن ئۇنىڭغا بىر ئۆي تەقسىم قىلىپ، ئوزۇق-تۇز ئېگۈز تەمىنلىدى ھەمدە بىر پارچە يەرنىمۇ ئۇنىڭغا تەقدىم قىلدى. **19** ھاداد پىرەۋنۇنىڭ نەزىرىدە كۆپ ئىلتىپات تاپقان بولۇپ، ئۇ تۆز خوتۇنىنىڭ سىڭلىسىنى، يەنى تاھپەنەس خانىشنىڭ سىڭلىسىنى ئۇنىڭغا خوتۇن قىلىپ بەردى. **20** تاھپەنەسنىڭ سىڭلىسى ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل، گېنۇباتنى تۇغۇپ بەردى. تاھپەنەس پىرەۋنۇنىڭ ئوردىسىدا ئۇنى تۆزى چوڭ قىلدى. ئاندىن گېنۇبات پىرەۋنۇنىڭ ئائىلىسى، يەنى پىرەۋنۇنىڭ ئوغۇللىرى ئارىسىدا تۇردى. **21** ھاداد مىسىردا: «داۋۇت ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۇخلاپ قالدى» ۋە «قوشۇننىڭ سەردارى يوئابمۇ ئۆلدى» دەپ ئاڭلىغاندا پىرەۋنگە: ـ مېنىڭ ئۆز يۇرتۇمغا بېرىشىمغا ئىجازەت قىلغايلا، دېدى. **22** پىرەۋن ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ ئۆز يۇرتۇمغا ياراي دېگىنىڭ نېمە دېگىنىڭ، مېنىڭ قېشىمدا ساڭا نېمە كەملىك قىلدىۇ؟ ـ دېدى. ئۇ جاۋابەن: ـ ھېچ نەرسە كەم ئەمەس، ئەمما نېمىلا بولمىسۇن مېنى كەتكىلى قويغايلا، دېدى. **23** خۇدا سۇلايمانغا يەنە بىر دۈشمىنىنى قوزغىدى؛ ئۇ بولسا غوجىسى، يەنى زوباھنىڭ پادىشاھى ھادادئېزەرنىڭ يېنىدىن قېچىپ كەتكەن ئېلىئادانىڭ ئوغلى رەزون ئىدى. **24** داۋۇت [زوباھلىقلار] قەتلى قىلغاندا رەزون ئۇلاردىن بىر توپ ئادەمنى ئۆزىگە ۋېلاپ ئۇلارنىڭ سەردارى بولدى. ئاندىن كېيىن بۇلار دەمەشىققە بېرىپ ئۇ يەردە ئۆرنۈپ، دەمەشق ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈردى. **25** شۇنىڭ بىلەن ھاداد ئىسرائىلغا ئاۋارىچىلىك ئوغدۇرغاندىن باشقا، رەزون سۇلايمانىنىڭ بارلىق كۈنلىردە ئىسرائىلنىڭ دۈشمىنى ئىدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى ئۆچ كۆرەتتى، ئۆزى سۈرىيە ئۈستىدە پادىشاھ ئىدى. **26** سۇلايمانىنىڭ يەروبوئام دېگەن بىر خىزمەتكارى بار ئىدى. ئۇ زەرەداھدىن كەلگەن ئەفرائىمي نباتنىڭ ئوغلى بولۇپ، ئانىسى زەرۇئاھ ئىسملىك بىر تۇل ئايال ئىدى. يەروبوئامۇ پادىشاھقا قارشى چىقتى. **27** ئۇنىڭ پادىشاھقا قارشى چىقىشىنىڭ سەۋەبى مۇنداق ئىدى: سۇلايمان مىللو قەلئەسىنى ياسىغاندا، ئاتىسى داۋۇتنىڭ شەھىرىدىكى سېپىلنىڭ بىر بۇسۇكنى ياساۋاتاتتى؛ **28** يەروبوئام قاۋۇل قەيسەر يىگىت ئىدى؛ سۇلايمان يىگىتنىڭ ئىشچان ۋە چاققان ئىكەنلىكنى كۆرۈپ، ئۇنى يۈسۈپنىڭ جەمەتىگە ۋېيرۇلغان ئىشنىڭ ئۈستىگە قويدى. **29** شۇ كۈنلەردە يەروبوئام يېرۇسالېمدىن چىقىۋاتقاندا، ئۇنى ئىزدەۋاتقان شىلوھلۇق ئاخىياھ پەيغەمبەر ئۇنى يولدا ئۇچراتتى. ئاخىياھ يېپىيېڭى بىر تونى كىيۋالغانىدى. ئىككىسى دالادا يالغۇز قالغاندا **30** ئاخىياھ ئۈستىدىكى تونىنى قولىغا ئېلىپ، ئۇنى يىرتىپ ئون ئىككى پارچە قىلىپ **31** يەروبوئامغا مۇنداق دېدى: ـ «ئۆز ئۆڭگە ئون پارچىنى ئالغىن؛ چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، پادىشاھلىقنى سۇلايمانىنىڭ قولىدىن يىرتىۋېتىپ ئون قەبىلنى ساڭا بېرىمەن. **32** بىراق قۇلۇم داۋۇتنىڭ ۋەجىدىن ۋە يېرۇسالېم، يەنى ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىدىن تاللىغان شەھەر ئۈچۈن بىر قەبىلە ئۇنىڭغا قالدۇ. **33** ـ چۈنكى ئۇلار مېنى تاشلاپ زىدونىيلارنىڭ ئايال مەبۇدى ئاشتاروتقا، موئابىيلارنىڭ مەبۇدى كېموشقا ۋە ئاممونىيلارنىڭ مەبۇدى ملكومغا سەجدە قىلىپ، ئۇنىڭ ئاتىسى داۋۇتنىڭ قىلىنغىنىدەك قىلمايۋاتىدۇ، مېنىڭ بەلگىلىمىرىم بىلەن ھۆكۈملىرىمگە ئەمەل قىلمايۋاتىدۇ، يەنى ئۇنىڭ ئەمەلدىمۇ، مېنىڭ بەلگىلىمىرىم بىلەن ھۆكۈملىرىمگە ئەمەل قىلمايۋاتىدۇ، يەنى ئۇنىڭ ئاتىسى داۋۇتنىڭ قىلىنغىنىدەك قىلمايۋاتىدۇ، چۈنكى مەن تاللىغان، ئۇنى ئۆمرىلىرىم ۋە بەلگىلىمىرىمنى تۇتقان قۇلۇم داۋۇتنى دەپ، ئۇنىڭ ئۆمرىنىڭ بارلىق كۈنلىردە ئۇنى ھۆكۈم سۈرگۈچى قىلىپ قالدۇرىمەن. **35** ئەمما پادىشاھلىقنى ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ قولىدىن تارتىپ ئېلىپ، ساڭا بېرىمەن، يەنى ئون قەبىلنى بېرىمەن. **36** لېكىن مېنىڭ نامىمنىڭ شۇ يەردە يولۇشىغا ئۈزۈمۈ تاللىغان شەھەر يېرۇسالېمدا، مېنىڭ ئالدىمدا قۇلۇم داۋۇت ئۈچۈن ھەمىشە يوروق بىر چىراغ بولسۇن دەپ، ئۇنىڭ ئوغلىغا بىر قەبىلنى بېرىمۇ. **37** مەن سېنى تاللاپ، سېنى بارلىق خالىغان يەرلەر ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرگۈزىمەن، سەن ئىسرائىلغا پادىشاھ

بولسىمۇ. 38 ۋە شۇنداق بولىدۇ كى، ئە گەر سەن ھەممە ئېرىۋغانلىرىمنى ئاكلاپ، مېنىڭ يوللىرىمدا مېڭىپ، نەزىرىمدە دۇرۇس بولغانىنى قىلسىڭ، قۇلۇم داۋۇت قىلغاندەك مېنىڭ بەلگىلىرىم بىلەن ئەمرلىرىمنى تۇتساڭ، ئەمدى مەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن ۋە داۋۇتقا بىر جەمەت تىكلىگىنىمدەك، ساڭىمۇ مۇستەھكەم بىر جەمەت تىكلەيمەن ۋە ئىسرائىلنى ساڭا تەقدىم قىلىمەن. 39 داۋۇتنىڭ نەسلىنى شۇ ئىشلار تۈپەيلىدىن خارلاپ پەس قىلىمەن، لېكىن مەڭگۈلۈك ئەمەس»». 40 شۇنىڭ ئۈچۈن سۇلايمان يەروبوئامنى ئۆلتۈرۈشكە پۇرسەت ئىزدەيتتى. لېكىن يەروبوئام قېچىپ مىسىرنىڭ پادىشاھى ششاكنىڭ قېشىغا باردى، سۇلايمان ئۆلگۈچە ئۇ مىسىردا تۇردى. 41 سۇلايمانىنىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ ھەممە قىلغان ئەمەللىرى ۋە ئۇنىڭ دانالىقى بولسا «سۇلايمانىنىڭ ئەمەللىرى» دېگەن كىتابقا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 42 سۇلايمانىنىڭ يېرۇسالېمدا ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرگەن قىرىق يىل بولدى. 43 سۇلايمان ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە ئاتىسى داۋۇتنىڭ شەھىردە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى رەھوبوئام ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

12

رەھوبوئام شەقەمگە باردى؛ چۈنكى پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى پادىشاھ تىكلىگلى شەقەمگە كەلگەنىدى. 2 نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام شۇ ئىشنى ئاڭلىغاندا، شۇنداق بولدىكى، ئۇ تېخى مىسىردا ئىدى (چۈنكى يەروبوئام سۇلايمان پادىشاھتىن قېچىپ مىسىردا تۇرۇۋاتاتتى). 3 ئەمدى تۈلار ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى چاقىرتىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن يەروبوئام ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى كېلىپ رەھوبوئامغا سۆز قىلىپ: 4 ـ سىلىنىڭ ئاتىلىرى بوينىمىزغا سالغان ۋۇنتۇرۇقىنى ئېغىر قىلدى. سىلى ئەمدى ئاتىلىرىنىڭ بەرگەن قىيىن قاتتىق تەلەپلىرى بىلەن ئېغىر ۋۇنتۇرۇقىنى بېنىكلىتىپ بەرسىلە، سىلىنىڭ خىزمەتلىرىدە بولىمىز، دېيىشتى. 5 ئۇ تۈلارغا: ـ ھازىرچە قايتىپ ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاندىن قېشىمغا يەنە كېلىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلق تارىلىپ كەتتى. 6 رەھوبوئام پادىشاھ ئۆز ئاتىسى سۇلايمان ھايات ۋاقتىدا ئۇنىڭ خىزمىتىدە تۇرغان مويسىپتىلاردىن مەسلىھەت سوراپ: ـ بۇ خەلققە پېرىدىغان جاۋابىم تونۇرىسىدا نېمە مەسلىھەت كۆرسىتىسىلە؟ ـ دېدى. 7 تۈلار ئۇنىڭغا: ـ ئە گەر سىلى رازىلىق بىلەن بۇگۈن بۇ خەلقنىڭ خىزمىتىدە بولىمەن دېسىلە، (ۋە دەرۋەقە تۈلارنىڭ خىزمىتىدە بولسىلا) تۈلارغا ياخشى سۆزلەر بىلەن جاۋاب قىلسىلا، تۈلار سىلىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە خىزمەتلىرىدە بولىدۇ، دېدى. 8 لېكىن ئۇ مويسىپتىلارنىڭ كۆرسەتكەن مەسلىھەتىنى قىلىرىپ قويۇپ، ئۆزى بىلەن چوڭ بولغان، ئالدىدا خىزمىتىدە بولۇۋاتقان ياشلاردىن مەسلىھەت سوراپ 9 تۈلارغا: ـ ماڭا «سىلىنىڭ ئاتىلىرى بەرگەن سالغان ۋۇنتۇرۇقنى بېنىكلەتكەيلا» دەپ تىلىگەن بۇ خەلققە جاۋاب بېرىشىمىز تونۇرۇلۇق قانداق مەسلىھەت بېرىسىلەر؟ ـ دېدى. 10 ئۇنىڭ بىلەن چوڭ بولغان بۇ ياشلار ئۇنىڭغا: ـ «سىلىنىڭ ئاتىلىرى ۋۇنتۇرۇقىمىزنى ئېغىر قىلدى، ئەمدى سىلى ئۇنى بەرگەن بېنىك قىلغايلا» دەپ ئېيتقان بۇ خەلققە سۆز قىلىپ: ـ «مېنىڭ چىمچىلاق بارمىقىم ئاتامنىڭ بېلىدىن تومراقتۇر. 11 ئاتام سىلە رگە ئېغىر ۋۇنتۇرۇقنى سالغان، لېكىن مەن ۋۇنتۇرۇقۇڭلارنى تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سىلە رگە قامچىلار بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بە رگەن بولسا، مەن سىلە رگە «چايانلىق قامچىلار» بىلەن تەنبىھ بېرىمەن»، دېگەيلا، ـ دېدى. 12 رەھوبوئام پادىشاھ تۈلارغا: «ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاندىن قېشىمغا يەنە كېلىڭلار» دېگىنىدەك، يەروبوئام ۋە بارلىق خەلق ئۈچىنچى كۈنى ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى. 13 پادىشاھ مويسىپتىلارنىڭ ئۇنىڭغا بە رگەن مەسلىھەتنى تاشلاپ، خەلققە قاتتىقلىق بىلەن جاۋاب بەردى. 14 ئۇ ياشلارنىڭ مەسلىھەتى بويىچە تۈلارغا: ـ ئاتام سىلە رگە ئېغىر ۋۇنتۇرۇقنى سالغان، لېكىن مەن ۋۇنتۇرۇقۇڭلارنى تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سىلە رگە قامچىلار بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بە رگەن بولسا مەن سىلە رگە «چايانلىق قامچىلار» بىلەن تەنبىھ بېرىمەن، دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ خەلقنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمىدى. بۇ ئىش يەھۋەردىگار تەرىپىدىن بولغان، چۈنكى يۇنىڭ بىلەن يەھۋەردىگارنىڭ شىلوھلۇق ئاخىياھنىڭ ۋاستىسىدە نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامغا ئېيتقان سۆزى ئىشەمەلگە ئاشۇرۇلىدىغان بولدى. 16 پۈتكۈل ئىسرائىل پادىشاھنىڭ تۈلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىغىنىنى كۆ رگەندە خەلق پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ داۋۇتىن بە رگە نېمە نەسىۋە بار؟ يەسسەنىڭ ئوغلىدا بىزنىڭ ھېچ مىراسىمىز يوقتۇر! ئۆز ئۆيۈڭ-چېدىرلىرىڭلارغا قايتىڭلار، ئى ئىسرائىل! ئى داۋۇت، سەن ئۆز جەمەتىڭگلا ئىگە بول، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئۆز ئۆيۈ-چېدىرلىرىغا قايتىپ كېتىشتى. 17 ئەمما يەھۇدا شەھەرلىرىدە ئولتۇرغان ئىسرائىللارغا بولسا، يەروبوئام تۈلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈردى. 18 رەھوبوئام پادىشاھ باج-ئالۋان بېگى ئادورامنى ئىسرائىللارغا ئەۋەتتى، لېكىن پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى چالما-كېسىمك قىلىپ ئولتۇردى. ئۇ چاغدا رەھوبوئام پادىشاھ ئالدىراپ، ئۆزىنىڭ جەڭ ھارۇسىغا چىقىپ، يېرۇسالېمغا تىكۈەتتى. 19 شۇ تەرىقىدە ئىسرائىل داۋۇتنىڭ جەمەتىدىن يۈز ئوروپ، بۇگۈنگە قەدەر ئۇنىڭغا قارشى چىقىپ كەلدى. 20 ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى يەروبوئامنىڭ يېنىپ كەلگەنلىكىنى ئاڭلىغاندا، ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى خەلقنىڭ جاماىئتىگە چاقىردى. ئۇلار ئۇنى پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە رەھىمسىز پادىشاھ قىلدى. يەھۇدا قەبىلىسىدىن باشقا ھېچكىم داۋۇتنىڭ جەمەتىگە ئە گەشمىدى. 21 رەھوبوئام يېرۇسالېمغا قايتىپ كېلىپ، ئىسرائىلنىڭ جەمەتى بىلەن جەڭ قىلىپ، پادىشاھلىقنى سۇلايمانىنىڭ ئوغلى بولغان ئۆزىگە قايتۇرۇپ ئە كېلىش ئۈچۈن يەھۇدانىڭ پۈتكۈل جەمەتىدىن ۋە بنيامىن قەبىلىسىدىن بىر يۈز سە كسەن مىڭ خىللانغان جەڭگىۋار ئەسكەرنى توپلىدى. 22 لېكىن خۇدانىڭ سۆزى خۇدانىڭ ئادىمى شېمايانغا كېلىپ: ـ 23 «يەھۇدانىڭ پادىشاھى، سۇلايمانىنىڭ ئوغلى رەھوبوئامغا، پۈتۈن يەھۇدا بىلەن بنيامىنىڭ جەمەتىگە ۋە خەلقنىڭ قالغانلىرىغا سۆز قىلىپ: ـ 24 «يەھۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھۆجۇمغا چىقماڭلار، قېرىنداشلىرىڭلار ئىسرائىللار بىلەن جەڭ قىلماڭلار، ھەربىرىڭلار ئۆز ۋۇيۇڭلارغا قايتىپ كېتىڭلار، چۈنكى بۇ ئىش مەندىندۇر»، دېگىن» ـ دېيىلدى. تۈلار يەھۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالدى. يەھۋەردىگارنىڭ سۆزى بويىچە تۈلار ۋەيلىرىگە قايتىپ كەتتى. 25 يەروبوئام بولسا ئەفرائىم تاغلىقىدىكى شەقەم شەھىرىنى ياساپ شۇ يەردە تۇردى، كېيىن ئۇ يەردىن چىقىپ يەنۇئەلنى ياسىدى. 26 رەھوبوئام كۆڭلىدە ئۆز-ئۆزىگە: ـ ئە مەدى پادىشاھلىق داۋۇتنىڭ جەمەتىگە يېنىشى مۇمكىن. 27 ئە گەر بۇ خەلق يەھۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە قۇربانلىق قىلىشقا يېرۇسالېمغا چىقسا، بۇ خەلقنىڭ قەلبى ئۆز غوجىسى، يەنى يەھۇدا پادىشاھى رەھوبوئامغا يەنە مايىل بولىدۇ، ئاندىن تۈلار مېنى ئۆلتۈرۈپ يەنە يەھۇدا پادىشاھى رەھوبوئامنىڭ تەرىپىگە يانارمىكىن، دېدى. 28 پادىشاھ مەسلىھەت سوراپ، ئالتۇندىن ئىككى مولۇاي ھەيكىلنى ياسىتىپ خەلققە: ـ يېرۇسالېمغا چىقىشى سىلە رگە ئېغىر كېلىدۇ، ئى ئىسرائىل، مانا سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان ئىلاھلارا! ـ دېدى. 29 بىرىنى ئۇ بەيت-ئەلدە، يەنە بىرىنى دانىدا تۇرغۇزۇپ قويدى. 30 بۇ ئىش گۇناھقا سەۋەب بولدى، چۈنكى خەلق مولۇايلىرىنىڭ بىرىنىڭ ئالدىدا باش ئۇرغىلى ھەتتا دانىغىچە باراتتى. 31 ئۇ ھەم «ئېگىز جايلار»دا [ئىبادەت] ۋۇيلىرىنى ياسىدى ۋە ھەم لاۋىيدىن بولمىغان ئادەملەرنى كاھىن قىلىپ تەينىلەپ قويدى. 32 يەروبوئام يەنە سە ككىزنچى ئايىنىڭ ئون بەشىنچى كۈنىنى خۇددى يەھۇدانىڭ زېمىنىدىكى ھېيتىكە ئوخشاش بىر ھېيت قىلىپ بېكىتتى. ئۇ تۈزىگە قۇربانگاھ ئۈستىگە قۇربانلىق قىلغىلى چىقتى. شۇنداق قىلىپ ئۇ بەيت-ئەلدە ئۆزى ئەتكۈزگەن مولۇاي مەيۋىلىرىگە قۇربانلىق ئۆتكۈزدى. ئۇ يەنە بەيت-ئەلدە سالدۇرغان شۇ «ئېگىز جايلار» ئۈچۈن كاھىنلارنى تەينىلدى. 33 ئۇ بەيت-ئەلدە ياسىغان قۇربانگاھ ئۈستىگە سە ككىزنچى ئايىنىڭ ئون بەشىنچى كۈنى (بۇ ئاي-كۈنىنى ئۇ ئۆز مەيلىچە تاللىغانىدى) قۇربانلىقلارنى سۇنۇشقا چىقتى؛ شۇ تەرىقىدە ئۇ ئىسرائىللارغا بىر ھېيت ياراتتى؛ ئۇ ئۆزى قۇربانگاھ ئۈستىگە قۇربانلىقلارنى سۇندى ۋە خۇشبۇي ياقتى.

13

ۋە مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ۋېرىۋق بىلەن خۇدانىڭ بىر ئادىمى يەھۇدادىن چىقىپ بەيت-ئەلگە كەلدى، شۇ پەيتتە يەروبوئام خۇشبۇي يېقىشقا قۇربانگاھنىڭ يېنىدا تۇراتتى؛ 2 شۇ ئادەم قۇربانگاھنا قاراپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بىلەن چاقىرىپ: ـ ئى قۇربانگاھ، ئى قۇربانگاھ! پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا داۋۇتنىڭ جەمەتىدە يوسىيا ئىسىملىك بىر ئوغۇل تۇغۇلىدۇ، ئۇ بولسا سېنىڭ ئۈستۈڭدە خۇشبۇي يافقان «يۇقىرى جايلار»دىكى كاھىنلارنى سويۇپ قۇربانلىق قىلىدۇ، شۇنداقلا سېنىڭ ئۈستۈڭدە ئادەم سۆڭەكلىرى كۆيدۈرۈلىدۇ! ـ دېدى. 3 ئۇ كۈنى ئۇ بىر بېشارەتلىك ئالامەتنى جاكارلاپ: پەرۋەردىگارنىڭ مۇشۇ سۆزىنى ئىسپاتلايدىغان ئالامەت شۇ بولىدۇ كى: ـ مانا، قۇربانگاھ پېرىلىپ، ئۈستىدىكى كۈللەر تۆكۈلۈپ كېتىدۇ، ـ دېدى. 4 ۋە شۇنداق بولدىكى، يەروبوئام پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ بەيت-ئەلدىكى قۇربانگاھقا قاراپ جاكارلىغان سۆزىنى ئاڭلىغاندا، ئۇ قۇربانگاھتا تۇرۇپ قولىنى سوزۇپ: ـ ئۇنى تۇتۇۋالار، دېدى. لېكىن ئۇنىڭغا قارىتىپ سوزغان قولى شۇنىڭ بىلەن شۇ پېتى قۇرۇپ كەتتى، ئۇنى ئۆزىگە يەنە يىغالمىدى. 5 ئاندىن خۇدانىڭ ئادىمى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بىلەن ئېيتقان مۇجىزىلىك ئالامەت يۈز بېرىپ، قۇربانگاھ ھەم پېرىلىپ ئۈستىدىكى كۈللەر تۆكۈلۈپ كەتتى. 6 پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىدىن: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن مېنىڭ ھەقىمىدە ئوتۇنىگەيسەنكى، قولۇمنى ئەسلىگە كەلتۈرگەي، دەپ يالۋۇردى. خۇدانىڭ ئادىمى پەرۋەردىگارنىڭ ئىلتىپاتىنى ئوتۇنىگىنىدە، پادىشاھنىڭ قولى يەنە ئۆزىگە يېغىلىپ ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. 7 پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىگە: ـ مېنىڭ بىلەن ۋۇيۇمگە بېرىپ ئۆز ئۆڭۈى قۇتلاندۇرغىن، مەن ساڭا ئىنئام بېرەي، دېدى. 8 لېكىن خۇدانىڭ ئادىمى پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ سەن ماڭا ئوردا ئاكنىڭ يېرىمىنى بەرسە ئۆڭۈ، سېنىڭ بىلەن بارمايمەن يا كى بۇ يەردە نان يەپ سۇ ئىچمەيمەن. 9 چۈنكى يەھۋەردىگار ئۆز سۆزىنى يەتكۈزۈپ ماڭا ۋېرىۋپ: «سەن نە نان يېمە نە سۇ ئىچمە، بارغان يولۇڭ بىلەن قايتىپ

كەلە» دېگەن، دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن تۆ بەيت-ئەلگە كەلگەن يول بىلەن ئەمەس، بەلكى باشقا بىر يول بىلەن قايتىپ كەتتى. **11** لېكىن بەيت-ئەلدە ياشىغان بىر پەيغەمبەر تۇراتتى. تۆنىڭ ئوغۇللىرى كېلىپ خۇداىنىڭ ئادەمنىڭ تۆ كۆڭى بەيت-ئەلدە قىلغان بارلىق ئەمەللىرىنى تۆنىڭغا دەپ بەردى، شۇنداقلا تۆنىڭ پادىشاھقا قىلغان سۆزلىرىنمۇ ئاتىسىغا ئېيتىپ بەردى. **12** ئاتىسى تۆلارىدىن، تۆ قايسى يول بىلەن كەتتى، دەپ سوردى؛ چۈنكى ئوغۇللىرى يەھۇدادىن كەلگەن خۇداىنىڭ ئادەمنىڭ قايسى يول بىلەن كەتكىنىنى كۆرگەندى. **13** تۆ ئوغۇللىرىغا: ـ ماڭا ئېشەك كېنى توقۇپ بېرىڭلار، دەپ تاپىلدى. تۆلار تۆنىڭغا ئېشەك كېنى توقۇپ بە رگەندە تۆ تۆنىڭغا مىنىپ **14** خۇداىنىڭ ئادەمنىڭ كەيندىن قوغلاپ كەتتى. تۆ تۆنى بىر دۇب دەرىخىنىڭ ئاستىدا ئولتۇرغان يېرىدىن تېپىپ تۆنىڭدىن: ـ يەھۇدادىن كەلگەن خۇداىنىڭ ئادەمى سەمۇ؟ ـ دەپ سوردى. تۆ: ـ مەن شۇ، دەپ جاۋاب بەردى. **15** تۆ تۆنىڭغا: ـ مېنىڭ بىلەن ۋېژىمگە بېرىپ نان يېگىن، دېدى. **16** تۆ جاۋابەن: ـ مەن نە سېنىڭ بىلەن قايتالمايمەن، نە سېنىڭكىگە كىرەلمەيمەن، مەن نە بۇ يەردە سېنىڭ بىلەن نان يەپ سۇ ئىچەلمەيمەن، **17** چۈنكى پەروەردىگار تۆز سۆزى بىلەن ماڭا تاپىلاپ: «تۆ يەردە نان يېمە، سۇ ئىچمىگىن، بارغان يولۇڭ بىلەن قايتىپ كەلمىگىن» دېگەن، دېدى. **18** [قېرى پەيغەمبەر] تۆنىڭغا: ـ مەن ھەم سەندەك بىر پەيغەمبەردۇرمەن، ۋە بىر پەرىشتە پەروەردىگارنىڭ سۆزىنى ماڭا يەتكۈزۈپ: ـ «تۆنىڭغا نان يېگۈزۈپ، سۇ ئىچكۈزگىلى تۆزۈڭ بىلەن ۋېژىگىگە يانداۋرۇپ كەل» دېدى، دەپ ئېيتتى. لېكىن تۆ شۇنى دەپ تۆنىڭغا يالغان ئېيتىۋاتاتتى. **19** شۇنىڭ بىلەن [خۇداىنىڭ ئادەمى] تۆنىڭ بىلەن يېنىپ ۋېدە نان يەپ سۇ ئىچتى. **20** لېكىن تۆلار داستىخاندا ئولتۇرغىنىدا، پەروەردىگارنىڭ سۆزى تۆنى ياندۇرۇپ ئە كەلگەن قېرى پەيغەمبە رگە كەلدى. **21** تۆ يەھۇدادىن كەلگەن خۇداىنىڭ ئادەمنى چاقىرىپ: ـ پەروەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سەن پەروەردىگارنىڭ سۆزىگە ئىتائەتسىزلىك قىلىپ، پەروەردىگار خۇدايىڭنىڭ ۋېرىۋغان ئەمرىنى تۇتمايسەن، **22** بەلكى يېنىپ، تۆ ساڭا: ـ نان يېمە، سۇ ئىچمە، دەپ مەنئى قىلغان يەردە نان يەپ سۇ ئىچكىنىڭ تۆپەيلىدىن، جەسىتىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ قەبرىسىدە كۆمۈلمەيدۇ»، دەپ توۋلدى. **23** ۋە شۇنداق بولدىكى، خۇداىنىڭ ئادەمى نان يەپ سۇ ئىچىپ بولغاندا، تۆنىڭغا، يەنى تۆزى ياندۇرۇپ ئە كەلگەن پەيغەمبە رگە ئېشەك كېنى توقۇپ بەردى. **24** تۆ يولغا چىقتى. كېتىۋاتقىنىدا، يولدا تۆنىڭغا بىر شىر تۇچراپ، تۆنى تۆلتۇرۇۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن تۆنىڭ تۇلۇكى يولدا تاشلىنىپ قالدى، ئېشىكى بولسا تۆنىڭ يېنىدا تۇراتتى؛ شىرمۇ جەسەتنىڭ يېنىدا تۇراتتى. **25** مانا بىرنەچچە ئادەم تۆتۇپ كېتىۋېتىپ، يولدا تاشلىنىپ قالغان جەسەت بىلەن جەسەتنىڭ يېنىدا تۇرغان شىرنى كۆردى؛ تۆلار قېرى پەيغەمبەر تۇرغان شەھە رگە كېلىپ تۆ يەردە شۇ خەۋەرنى يەتكۈزدى. **26** تۆنى يولدىن ياندۇرغان پەيغەمبەر بۇنى ئاڭلاپ: ـ تۆ دەل پەروەردىگارنىڭ سۆزىگە ئىتائەتسىزلىك قىلغان خۇداىنىڭ ئادەمدۇر. شۇڭا پەروەردىگار تۆنى شىرغا تاپشۇردى؛ پەروەردىگار تۆنىڭغا قىلغان سۆزى بويىچە شىر تۆنى تىتما-تىتما قىلىپ تۆلتۈردى، دېدى. **27** تۆ ئوغۇللىرىغا: ـ ماڭا ئېشەك كېنى توقۇپ بېرىڭلار، دېدى؛ تۆلار تۆنى توقۇپ بەردى. **28** تۆ يولدا تاشلاقلىق جەسەت بىلەن جەسەتنىڭ يېنىدا تۇرغان ئېشەك ۋە شىرنى تاپتى. شىر بولسا نە جەسەتنى يېمىگەندى نە ئېشەك كىنىمۇ تاممىغاندى. **29** پەيغەمبەر خۇداىنىڭ ئادەمنىڭ جەستىنى ئېلىپ ئېشەككە ئارتىپ ياندى. قېرى پەيغەمبەر تۆنىڭ تۆچۈن ماتەم تۇتۇپ تۆنى دەپنە قىلغىلى شەھە رگە كىردى. **30** تۆ جەسەتنى تۆز قەبرىستانلىقىدا قويدى. تۆلار تۆنىڭ تۆچۈن ماتەم تۇتۇپ: ـ ئاھ بىرادىرىم! ـ دەپ پەرياد كۆتۈردى. **31** تۆنى دەپنە قىلغاندىن كېيىن تۆ تۆز ئوغۇللىرىغا: ـ مەن تۆلگەندە مېنى خۇداىنىڭ ئادەمى دەپنە قىلىنغان گۆر رگە دەپنە قىلىڭلار؛ مېنىڭ سۆ ڭىگە كلىرىمنى تۆنىڭ سۆ ڭىگە كلىرىنىڭ يېنىدا قويۇڭلار؛ **32** چۈنكى تۆ پەروەردىگارنىڭ ۋېرىۋۇق بىلەن بەيت-ئەلدىكى قوربانگاھقا قارىغان ۋە ساماريەدىكى شەھەرلەرنىڭ «يۇقىرى جاي»لىرىدىكى [ئىبادەت] ۋېلىرىگە قارىغان، تۆنىڭ جار قىلغان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي قالمايدۇ، ـ دېدى. **33** لېكىن يەروبوئام بۇ ۋەقەدىن كېيىنمۇ تۆز رەزىل يولدىن يانماي، بەلكى «يۇقىرى جايلار»غا ھەرخىل خەلقتىن كاھىنلارنى تەيىنلىدى؛ كىم خالىسا، تۆ شۇنى «مۇقەددەس قىلىپ» [كاھىنلىق مەنسىپىگە] بېغىشلايتتى؛ شۇنىڭ بىلەن تۆلار «يۇقىرى جايلار»دا [قوربانلىق قىلىشقا] كاھىن بولاتتى. **34** شۇ ئىش تۆپەيلىدىن يەروبوئام جەمەتىنىڭ ھېسابىغا گۇناھ بولۇپ، تۆلارنىڭ يەر يۈزىدىن تۆزۈپ ئېلىنىپ ھالاك بولۇشىغا سەۋەب بولدى.

14

تۆ ۋاقتىتا يەروبوئامنىڭ ئوغلى ئابىياھ كېسەل بولۇپ قالدى. **2** يەروبوئام ئايالىغا: ـ تۇر، ئۆڭدىن ۋېزىپ، ھېچكىم سېنىڭ يەروبوئامنىڭ ئايالى ئىكەنلىكىڭنى تونۇمىغۇدەك قىلىپ تۆز قىياپىتىڭنى تۆ رگەرتىپ، شىلوھقا بارغىن. مانا ماڭا: «بۇ خەلقنىڭ تۆستىدە پادىشاھ بولىسەن»

تۆلارنی پادشاه ئوردسىنىڭ كىرىش يولىنى ساقلايدىغان پاسبان بە گلىرنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 28 شۇنداق قىلىپ، پادشاه هەر قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىدىغان چاغدا، پاسبانلار تۆ سىپار-قالقانلارنى كۆتۈرۈپ چىقاتتى، ئاندىن تۆلارنى يەنە پاسبانخانىغا ئەكىرىپ قويۇشاتتى. 29 ئەمما رەھوبوئامنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قىلغانلىرىڭ هەممىسى («يەهۇدا پادشاهلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 30 رەھوبوئام بىلەن يەروبوئام بارلىق كۈنلىرىدە بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇرغانىدى. 31 رەھوبوئام تۆز تاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىسىدا تۆخلىدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەهىرى»دە دەپنە قىلىندى. تۆنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى نائاماه بولۇپ، بىر ئامموني ئىدى. رەھوبوئامنىڭ ئۆغلى ئابىيام ئاتىسىنىڭ ئورنىدا پادىشاه بولدى.

15

نباتنىڭ ئۆغلى يەروبوئام پادشاهنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلىدا ئابىيام يەهۇدانىڭ ئۆستىگە پادىشاه بولۇپ 2 يېرۇسالېمدا ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. تۆنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى مائاكاه بولۇپ، ئابىشالومنىڭ قىزى ئىدى. 3 ئابىيامنىڭ قەلبى بوۋىسى داۋۇتنىڭ كۆڭلىدەك خۇداسى پەرۋەردىگارغا پۈتۈنلەي بېغىشلانغان ئەمەس ئىدى، بەلكى تاتىسى رەھوبوئامنىڭ تۆنگىدىن ئىلگىرى قىلغان بارلىق گۇناهلىرىدا ماڭاتتى. 4 شۇنداقتىمۇ داۋۇتنىڭ سەۋەبىدىن خۇداسى پەرۋەردىگار يېرۇسالېمدا تۆنگىدا [يېرۇق] بىر چىراغنى قالدۇرۇش ئۈچۈن، داۋۇتنىڭ ئەۋلادىنى تۆنگىدىن كېيىنمۇ تىكەپ تۇرغىزدى ۋە يېرۇسالېمنى قوغدىدى. 5 چۈنكى داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە دۈرۈس بولغانىنى قىلىپ، هىتتي ئۇرىياغا قىلغانلىرىدىن باشقا تۈمرىنىڭ هەمىمە كۈنلىرىدە پەرۋەردىگار تۆنگىدا ئەمر قىلغانلىرىدىن چېقىمدى. 6 ئەمدى [ئابىيامنىڭ] پۈتۈن تۈمرىدە رەھوبوئام بىلەن يەروبوئام بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇردى. 7 ئابىيامنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قىلغانلىرىنىڭ هەممىسى («يەهۇدا پادشاهلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ ئابىيام بىلەن يەروبوئام بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇراتتى. 8 ئابىيام تۆز تاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىسىدا تۆخلىدى؛ تۆلار تۆنى «داۋۇتنىڭ شەهىرى»دە دەپنە قىلدى. ئاندىن ئۆغلى ئاسا ئورنىدا پادىشاه بولدى. 9 ئىسرائىلنىڭ پادىشاهى يەروبوئام سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمىنچى يىلىدا ئاسا يەهۇدانىڭ ئۆستىگە پادىشاه بولۇپ 10 يېرۇسالېمدا قىرىق بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. تۆنىڭ چوڭ تانىسىنىڭ ئىسمى مائاقاه بولۇپ، ئابىشالومنىڭ قىزى ئىدى. 11 ئاسا تاتىسى داۋۇت قىلغانىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە دۈرۈس بولغانىنى قىلدى. 12 تۆ كەسىپى بەچىۋازلارنى زېمىندىن هەيدەپ، ئاتا-بوۋىلىرى ياساتقان هەممە يېرگىنچلىك مەبۇدلارنى يوقىتىۋەتتى. 13 تۆ يەنە چوڭ تانىسى مائاقاهنى يېرگىنچلىك بىر «ئاشەراه» تۈۋرۈكنى ياسىغىنى ئۈچۈن خانىشلىق مەرتىۋىسىدىن چۈشۈرۈۋەتتى. ئاسا بۇ يېرگىنچلىك بۇتنى كېسىپ كىدرون جىلغىسىدا كۆيدۈرۈۋەتتى. 14 «يۇقىرى جايلار» يوقىتىلمىسىمۇ، ئاسانىڭ قەلبى تۈمرىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە پەرۋەردىگارغا پۈتۈنلەي بېغىشلانغانىدى. 15 هەم ئاتىسى هەم تۆ تۈزى [پەرۋەردىگارغا] ئاتاپ ياسىغان نەرسىلەرنى، جۈملىدىن كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى ۋە تورلۇك قاچا-قۇچىلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كەلتۈردى. 16 ئەمدى ئاسا ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاهى باشاشا بارلىق كۈنلىرىدە بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇردى. 17 ئىسرائىلنىڭ پادىشاهى باشاشا يەهۇداغا قارشى هۇجۇم قىلدى؛ هېچكىم يەهۇدانىڭ پادىشاهى ئاسا بىلەن باردى-كەلدى قىلمىسۇن دەپ، راماه شەهىرىنى مەھكەم قىلىپ ياسىدى. 18 تۆ ۋاقىتتا ئاسا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خەزىنىلەردە قالغان بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش ۋە پادىشاهنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىلەردە قالغان ئالتۇن-كۈمۈشنى ئېلىپ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ ئاندىن ئاسا پادىشاه تۆلارنى دەمەشقتە تۇرۇشلۇق سۈريە پادىشاهى هېزىئونىنىڭ نەۋرىسى، تابرىمومۇنىڭ ئوغلى بەن-هادادقا ئەۋەتتى ۋە شۇلار بىلەن بۇ خەۋەرنى يەتكۈزۈپ: ـ 19 «مېنىڭ ئاتام بىلەن سىلىنىڭ ئاتىلىرىنىڭ تارىسىدا بولغاندەك مەن بىلەن سىلىنىڭ تارىلىرىدا بىر ئەهدە بولسۇن. مانا، سىلگە كۈمۈش بىلەن ئالتۇندىن هەدىيە ئەۋەتتىم؛ ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادىشاهى باشاشا بىلەن بولغان ئەهدىلىرىدىن قوللىرىنى تۈزسىلە، شۇنىڭ بىلەن تۆ مېنى قامال قىلىشتىن قول تۈزسۈن» ـ دېدى. 20 بەن-هادار ئاسا پادىشاهنىڭ سۈزىگە كىرىپ، تۆز قوشۇنىنىڭ سەردارلىرىنى ئىسرائىلنىڭ شەهەرلىرىگە هۇجۇم قىلىشقا ئەۋەتتىپ، ئىجون، دان، بەيت-مائاقاهدىكى ئابەل، پۈتكۈل كىننەروت يۇرتى بىلەن نافتالىنىڭ پۈتكۈل زېمىنىنى بېقىندۇردى. 21 باشاشا بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ، راماه ئىستىهكامىنى ياساشتىن قولىنى يېغىپ، تىرزاهتا بېرىپ تۇردى. 22 ئاسا پادىشاه بولسا پۈتكۈل يەهۇدانىڭ ئادەملىرىنى هېچبىرىنى قېيماڭ چاقىرىپ يىغدى؛ تۆلار باشاشا راماه شەهىرىنى ياساشقا ئىشلەتكەن تاشلار بىلەن ياغاچلارنى راماهتىن توشۇپ ئېلىپ كەتتى. ئاسا پادىشاه مۇشۇلارنى ئىشلىتىپ بىنيامىن زېمىنىدىكى گىبائى ۋە مىزپاهنى مەھكەم قىلىپ ياسىدى. 23 ئەمدى ئاسانىڭ باشقا ئىشلىرى، تۆنىڭ زور قۇدرىتى، تۆنىڭ قىلغىنىنىڭ هەممىسى، شۇنداقلا ياسىغان شەهەرلەر توغرىسىدا («يەهۇدا پادىشاهلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ لېكىن قېرىغاندا، تۆنىڭ پۇتىدا بىر كېسەل پەيدا بولدى. 24 ئاسا تۆز تاتا-بوۋىلىرى تارىسىدا تۆخلىدى ۋە داۋۇتنىڭ شەهىرىدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن تۆنىڭ ئوغلى يەهوشافات ئورنىدا پادىشاه بولدى. 25 يەهۇدانىڭ پادىشاهى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئىككىنچى يىلىدا يەروبوئامنىڭ ئوغلى ناداب ئىسرائىل ئۈستىگە هۆكۈم سۈرۈشكە باشلىدى، تۆ ئىسرائىلغا ئىككى يىل پادىشاه بولدى. 26 تۆ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلىپ ئاتىسىنىڭ يولىدا مېڭىپ، ئاتىسىنىڭ ئىسرائىلنى گۇناهقا پۈتلاشتۇرغان گۇناهلىرىدا ماڭدى. 27 لېكىن ئىسساكار جەمەتىدىن بولغان ئاخىيانىڭ ئوغلى باباشا تۆنىڭغا قەست قىلىپ، تۆنى فىلىستىيلەرنىڭ تەۋەسىدىكى گىببېتوندا تۇتلۇردى. شۇ چاغدا ناداب پۈتۈن ئىسرائىللار بىلەن بىرلىكتە گىببېتونغا قورشاپ هۇجۇم قىلۇاتاتتى. 28 يەهۇدا پادىشاهى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئۈچىنچى يىلىدا باباشا نادابنى تۇتلۇرۇپ، تۆزى تۆنىڭ ئورنىدا پادىشاه بولدى. 29 ۋە ئۇنداق بولدىكى، تۆ پادىشاه بولغاندا يەروبوئامنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى چېپىپ تۇتلۇردى، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى شىلوهلۇق ئاخىيانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقان سۈزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، تۆ يەروبوئامنىڭ جەمەتىدىن نەپسى بارلارنى بىرىنمۇ قېيماڭ پۈتۈنلەي يوقاتتى. 30 بۇ ئىش يەروبوئامنىڭ سادىر قىلغان گۇناهلىرى هەم تۆنىڭ ئىسرائىلنى گۇناهقا پۈتلاشتۇرغان گۇناهلىرى تۆپەيلىدىن بولدى؛ تۆ شۇلار بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قاتتىق قوزغىغانىدى. 31 نادابنىڭ باشقا ئىشلىرى بىلەن قىلغانلىرىنىڭ هەممىسى «ئىسرائىل پادىشاهلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 32 ئاسا ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاهى باباشا بارلىق كۈنلىرىدە بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇردى. 33 يەهۇدانىڭ پادىشاهى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئۈچىنچى يىلىدا ئاخىيانىڭ ئوغلى باباشا پۈتۈن ئىسرائىل ئۈستىگە تىرزاهتا هۆكۈم سۈرۈشكە باشلىدى، تۆ يىگىرمە تۆت يىل سەلتەنەت قىلدى. 34 تۆ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى، تۆ يەروبوئامنىڭ يولىدا يۈرۈپ، ئىسرائىلنى گۇناهقا پاتقۇزغان گۇناهىدا ماڭدى.

16

پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى هانانىنىڭ ئوغلى يەهۇغا كېلىپ باباشانى ئەيىبلەپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 «مانا، مەن سېنى تۆپا-چاڭ ئىچىدن چىقىرىپ، خەلقىم ئىسرائىلغا هۆكۈمران قىلىپ قويدۇم. لېكىن سەن يەروبوئامنىڭ يولىدا يۈرۈپ خەلقىم ئىسرائىلنى گۇناهقا پۈتلاشتۇردۇڭ، تۆلار گۇناهلىرى بىلەن غەزىپىمنى قوزغىدى. 3 مانا، مەن باباشانى تۆز جەمەتى بىلەن سۈپۈرۈپ يوقىتىپ، جەمەتىڭنى نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ جەمەتىگە ئوخشاش قىلىمەن. 4 باباشادىن بولغانلاردىن شەهەردە تۆلگىنىنى ئىتلار يەيدۇ؛ سەهرادا تۆلگىنىنى ئاسماندىكى قۇشلار يەيدۇ». 5 باباشانىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە تۆنىڭ قىلغانلىرى بىلەن قۇدرىتى توغرىسىدا «ئىسرائىل پادىشاهلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 6 باباشا تۆز تاتا-بوۋىلىرى تارىسىدا تۆخلىدى ۋە تىرزاهتا دەپنە قىلىندى؛ ئاندىن تۆنىڭ ئوغلى ئېلاه ئورنىدا پادىشاه بولدى. 7 باباشانىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە قىلغان بارلىق رەزىللىكى تۆپەيلىدىن، پەرۋەردىگارنىڭ باباشانىڭ يېشىغا ۋە تۆنىڭ جەمەتىنىڭ يېشىغا چۈشۈرگىنى توغرۇلۇق سۈزى هانانىنىڭ ئوغلى يەهۇ پەيغەمبەر ئارقىلىق بىرىلگەندى. چۈنكى تۆ يەروبوئامنىڭ جەمەتى قىلغىنغا ئوخشاش قىلىپ تۆز قوللىرىنىڭ ئىشلىرى (جۈملىدىن يەروبوئامنىڭ جەمەتىنى چېپىپ تۇتلۇر رگەنلىكى) بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. 8 يەهۇدا پادىشاهى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمە ئالتىنچى يىلىدا، باباشانىڭ ئوغلى ئېلاه تىرزاهتا ئىسرائىلغا پادىشاه بولۇپ، ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. 9 لېكىن تۆنىڭ جەڭ هارۋىلىرىنىڭ يېرىمغا سەردار بولغان خىزمەتكارى زىمرى تۆنگىدا قەست قىلدى؛ [ئېلاه] تىرزاهتا تىرزاهتىكى ئوردىسىدىكى غوجىدار تارزانىڭ ئۆيىدە شاراب ئىچىپ مەست بولغاندا 10 زىمرى كىرىپ ئۇنى چېپىپ تۇتلۇردى. بۇ ۋاقىت يەهۇدانىڭ پادىشاهى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچى يىلى ئىدى. زىمرى ئېلاهنىڭ ئورنىدا پادىشاه بولدى. 11 تۆ پادىشاه بولۇپ تۆز تەختىدە ئولتۇرۇشى بىلەنلا تۆ باباشانىڭ بارلىق جەمەتىنى چېپىپ تۇتلۇردى؛ تۆ تۆنىڭ تۇرۇق-تۇغقانلىرى ۋە دوستلىرىدىن بىر ئە ركەكنمۇ تىرىك قالدۇرمىدى. 12 شۇنداق قىلىپ زىمرى پەرۋەردىگارنىڭ يەهۇ پەيغەمبەر ئارقىلىق باباشانى ئەيىبلىگەن سۈزىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، باباشانىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى يوقاتتى. 13 بۇ ئىش باباشانىڭ بارلىق گۇناهلىرى بىلەن تۆنىڭ ئوغلى ئېلاهنىڭ گۇناهلىرى، جۈملىدىن تۆلارنىڭ ئىسرائىلنى گۇناهقا پۈتلاشتۇرغان گۇناهلىرى، ئەرزىمەس بۇتلىرى بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغاپ، شۇنداق بولدى. 14 ئېلاهنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قىلغانلىرىنىڭ هەممىسى «ئىسرائىل پادىشاهلىرىنىڭ

تارىخ-تە زىكرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 15 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچى يىلىدا زىمرى تىرزاھتا يەتتە كۈن سەلتەنەت قىلدى. خەلق فىلىستىيلە رگە تەۋە بولغان گىبىبتونى قورشۇپلىپ بارگاھ تىككەندى. 16 بارگاھدا تۇرغان خالايىق: ـ «زىمرى قەست قىلىپ پادىشاھنى ئۆلتۈردى» دەپ ئاڭلىدى. شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل شۇ كۈنى بارگاھدا قوشۇننىڭ سەردارى ئومرىنى ئىسرائىلغا پادىشاھ قىلدى. 17 ئاندىن ئومرى ئىسرائىلنىڭ ھەممىسىنى يېتە كلەپ، گىبىبتوندىن چىقىپ، تىرزاھنى قورشىدى. 18 ۋە شۇنداق بولدىكى، زىمرى شەھەرنىڭ ئېلىنغانلىقىنى كۆرۈپ، پادىشاھ ئوردىسىدىكى قورغانغا كىرىپ، ئوردىغا ئوت قويۇۋەتتى، ئۆزى كويۈپ ئۆلدى. 19 بۇ ئىش ئۆزىنىڭ گۇناھلىرى ئۈچۈن، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىللىك قىلىپ، يەروبوئامنىڭ يولىدا يۈرۈپ، ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان گۇناھىتا ماڭغىنى ئۈچۈن شۇنداق بولدى. 20 زىمرىنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قەست قىلغىنى توغرىسىدا «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زىكرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 21 ئەمما ئىسرائىل خەلقى ئىككىگە بۆلۈنۈپ، تۇلارنىڭ يېرىمى گىناتنىڭ ئوغلى تىبنىنى پادىشاھ قىلىشقا تۇنىگىنا ئە گەشتى، باشقا يېرىمى بولسا ئومرىگە ئە گەشتى. 22 ئەمدى ئومرىگە ئە گەشكەن خەلق گىناتنىڭ ئوغلى تىبنىگە ئە گەشكەن خەلقتىن كۆچلۈك چىقتى. تىبنى ئۆلدى؛ ئومرى پادىشاھ بولدى. 23 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسانىڭ ئوتتۇز بىرىنچى يىلىدا ئومرى ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ ئون ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇ تىرزاھتا ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. 24 ئۇ شەمەردىن ساماريە ئېگىزلىكىنى ئىككى تالانت كۈمۈشكە سېتىۋېلىپ، شۇ ئېگىزلىك ئۈستىگە قۇرۇلۇشلارنى سېلىپ بىر شەھەر بىنا قىلىپ، ئۆزى ئېگىزلىكنىڭ ئەسلىي ئىگىسى شەمەرنىڭ نامى بىلەن «ساماريە» دەپ ئاتىدى. 25 ئومرى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانلىقى قىلدى، ئۆزىدىن ئىلگىركى پادىشاھلارنىڭ ھەممىسىدىن بەتتەر بولۇپ ياماتلىق قىلدى. 26 ئۇ نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ ھەممە يوللىرىدا، شۇنداقلا جۈملىدىن ئۆزىنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان گۇناھى ئۈچىدە ماڭدى؛ تۇلار ئەرزىمەس بۇتلىرى بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. 27 ئومرىنىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۆزىنىڭ قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، كۆرسەتكەن قۇدرىتى توغرىسىدا «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زىكرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 28 ئومرى ئاتا-بوۋىلىرى تارىسىدا ئۆخلىدى ۋە ساماريەدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئۆزىنىڭ ئوغلى ئاھاب ئوردىدا پادىشاھ بولدى. 29 يەھۇدا پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتتۇز سە ككىزىنچى يىلىدا ئومرىنىڭ ئوغلى ئاھاب ئىسرائىلغا پادىشاھ بولدى. ئومرىنىڭ ئوغلى ئاھاب ساماريەدە يىگىرمە ئىككى يىل ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلدى. 30 ئەمما ئومرىنىڭ ئوغلى ئاھاب يەۋەردىگارنىڭ نەزىردە ئۆزىدىن ئىلگىركىلەرنىڭ ھەممىسىدىن ئاشۇرۇپ ياماتلىق قىلدى. 31 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدا يۈرۈش ئانچە ئېغىر گۇناھ ئەمەستەك، ئۇ زىدونىيلارنىڭ پادىشاھى ئېتبائالنىڭ قىزى يىزەبەلنى خوتۇنلۇققا ئالدى ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۇ بائال دېگەن بۇتنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۇنىڭغا سەجدە قىلدى. 32 ئۇ ساماريەدە ياسىغان بائالنىڭ بۇتخانىسى ئۈچىگە بائالغا بىر قۇربانگاھ ياسىدى. 33 ئاھاب ھەم بىر «ئاشەراھ بۇت»نمۇ ياساتتى؛ ئاھاب شۇنداق قىلىپ ئۆزىدىن بۇرۇن ئۆتكەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە پادىشاھلىرىنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىغان ئىشلىرىدىن ئاشۇرۇپ ياماتلىق قىلدى. 34 ئۇنىڭ كۈنلىرىدە بەيت-ئەللىك خىئەل يېرىخو شەھىرىنى ياسىدى؛ لېكىن ئۇ ئۇنىڭ ئۇلۇنى سالغاندا ئۇنىڭ ئوغلى ئابىرام ئۆلدى؛ ۋە دەرۋازىلىرىنى سالغاندا ئۇنىڭ كەنجى ئوغلى سەگۇب ئۆلدى؛ شۇنىڭ بىلەن يەۋەردىگارنىڭ نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئا ئارقىلىق [يېرىخو توغرۇلۇق] ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى.

17

ئەمدى گىلېئادتا تۇرۇۋاتقانلاردىن بولغان تىشبىلىق ئىلىياس ئاھابقا: ـ مەن خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ھايات بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مېنىڭ سۆزۈمسىز بۇ يىللاردا نە شەبنەم نە يامغۇر چۈشمەيدۇ، دېدى. 2 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا كېلىپ: ـ 3 بۇ يەردىن كېتىپ، مەشرىق تەرەپكە بېرىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆتەرىپىدىكى قېبرت ئېقىنىنىڭ يېنىدا ئۆزۈڭنى يوشۇرغىن؛ 4 ۋە شۇنداق بولىدىكى، سەن ئېقىنىنىڭ سۈيىدىن ئىچىسەن؛ مانا، ساڭا ئۇ يەردە ئوزۇق يەتكۈزۈپ بېرىشكە قاغا-قۇزغۇنلارنى بۇيرۇدۇم، دېيىلدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇ پەرۋەردىگار بۇيرۇغاندەك قىلىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆتەرىپىدىكى قېبرت ئېقىنىغا بېرىپ، ئۇ يەردە ئولتۇردى. 6 قاغا-قۇزغۇنلار ئەتىگەندە نان بىلەن گۆش، ھەر كەچتە يەنە نان بىلەن گۆش يەتكۈزۈپ بېرەتتى. ئۇ ئۆزى ئېقىنىنىڭ سۈيىدىن ئىچەتتى. 7 لېكىن زېمىندا يامغۇر ياغمىغىنى ئۈچۈن بىرمە زگىلدىن كېيىن ئېقىن سۇ قۇرۇپ كەتتى.

8 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا كېلىپ: ـ 9 ئورە ۋگىدىن ئۆرۈپ زىدوندىكى زارەفاتقا بېرىپ، ئۇ يەردە ئولتۇرغىن؛ مانا، مەن ئۇ يەردىكى بىر تۇل خوتۇننى سېنى بېقىشقا بۇيرۇدۇم، دېيىلدى. 10 ئۇ ئورىندىن ئۆرۈپ زارەفاتقا بېرىپ، شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا كەلگەندە، مانا ئۇ يەردە بىر تۇل خوتۇن ئوتۇن ئېتىپ ئولتۇراتتى. ئۇ تۇل خوتۇننى چاقىرىپ: ـ ئوتۇنمەن، قاچىدا ماڭا ئىچكىلى ئازراق سۇ ئېلىپ كەلگەيسەن، دېدى. 11 ئۇ سۇ ئالغىلى ماڭغاندا، ئۇ يەنە: ـ ئوتۇنمەن، ماڭا قولا ۋگىدا بىر چىشلەم نانمۇ ئالغاچ كەلگەيسەن، دېدى. 12 ئەمما ئۇ: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىڭىنىڭ ھاياتى بىلەن، ساڭا قەسەم قىلىمەنكى، مەندە ھېچ نان يوق، پەقەت ئىدىشتا بىر چاڭگىل ئۇن، كوزىدا ئازغىنە مايى بار، مانا ئىككى تال ئوتۇن تېرۋاتىمەن؛ ئاندىن بېرىپ ئوزۇم بىلەن ئوغلۇمغا نان ئېتىپ، ئۇنى يەپ ئولىمىز، دېدى. 13 ئىلىياس ئۇنىڭغا: ـ قورقمىغىن؛ بېرىپ ئېيتقىنىڭدەك قىلغىن؛ لېكىن ئاۋۋال بىر كىچىك توقاچ ئېتىپ، ماڭا ئېلىپ كەلگىن؛ ئاندىن ئوزۇڭلا بىلەن ئوغلۇڭغا نان ئېتەكىن. 14 چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «پەرۋەردىگار يەر يۈزىگە يامغۇر ياغدۇرىدىغان كۈنگىچىلىك ئىدىشتىكى ئۇن ئۆزگىمەيدۇ ۋە كوزىدىكى مايى كېمەيمەيدۇ»، دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېرىپ، ئىلىياسنىڭ ئېيتقىنىدەك قىلدى ۋە ئۇ، ئىلىياس ۋە ئايالنىڭ ۋېيدىكىلەر خېلى كۈنلە رگىچە يېدى. 16 پەرۋەردىگارنىڭ ئىلىياس ئارقىلىق ئېيتقان سۆزى ۋېنچە، ئىدىشتىكى ئۇن ئۆزگىمىدى ۋە كوزىدىكى مايمۇ كېمەيمىدى. 17 شۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، ۋېنىڭ ئىگىسى بولغان بۇ ئايالنىڭ ئوغلى كېسەل بولدى. ئۇنىڭ كېسىلى شۇنداق ئېغىرلىشىپ كەتتىكى، ئۇنىڭدا نەپەس قالمىدى. 18 ئايال ئىلىياسقا: ـ ئى خۇدانىڭ ئادىمى، مېنىڭ سەن بىلەن نېمە ئالاقەم بار ئىدى؟ سەن گۇناھسىزلىقىمنى يادقا كەلتۈرۈپ، ئوغلۇمنىڭ جىنغا زامىن بولۇشقا كەلدىڭمۇ؟ ـ دېدى. 19 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئوغلۇڭنى قولۇڭغا بە رگىن، دەپ ئۇنى ئۇنىڭ قۇچىقىدىن ئېلىپ ئۆزى ئولتۇرغان بالىخانىغا ئېلىپ چىقىپ ئۆز ئورنىغا ۋېيۋېپ، 20 پەرۋەردىگارغا يېرىماد قىلىپ: ـ ئى خۇدايىم پەرۋەردىگار، مەن مېھمان بولغان بۇ تۇل خوتۇننىڭ ئوغلىنى ئولتۇرۇش بىلەن ئۇنىڭ ئېشىغىمۇ بالا چۈشۈرد ۋگىمۇ؟ ـ دەپ ندا قىلدى. 21 ئۇ بالىنىڭ ئۈستىگە ئۈچ قېتىم ئۆزىنى چاپلاپ، پەرۋەردىگارغا يېرىماد قىلىپ: ـ ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، بۇ بالىنىڭ جىنى ئۇنىڭگە يەنە يېنىپ كىرسۇن! ـ دەپ ندا قىلدى. 22 پەرۋەردىگار ئىلىياسنىڭ پېرىيادىنى ئاڭلىدى؛ بالىنىڭ جىنى ئۇنىڭغا يېنىپ كىرىشى بىلەن ئۇ تىرىلدى. 23 ئىلىياس بالىنى بالىخانىدىن ئېلىپ چۈشۈپ، ۋېگە كىرىپ، ئانىسىغا تاپشۇرۇپ بەردى. ئىلىياس: ـ مانا ئوغلۇڭ تىرىكتۇر، دېدى. 24 ئايال ئىلىياسقا: ـ مەن شۇ ئىش ئارقىلىق ئەمدى سېنىڭ خۇدانىڭ ئادىمى ئىكەنلىكىڭنى، ئاغزىڭدىن چىققان پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھەقىقەت ئىكەنلىكنى بىلدىم، دېدى.

18

ئۇزۇن ۋاقىت ئۆتۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى [قۇرغاقچىلىقنىڭ] ئۈچىنچى يىلىدا ئىلىياسقا چىكىپ: ـ سەن بېرىپ ئۆزۈڭنى ئاھابنىڭ ئالدىدا ئايان قىلغىن، ۋە مەن يەر يۈزىگە يامغۇر ياغدۇرىمەن، دېيىلدى. 2 شۇنىڭ بىلەن ئىلىياس ئۆزىنى ئاھابنىڭ ئالدىدا ئايان قىلغىلى چىقىپ كەتتى. ئاچارچىلىق بولسا ساماريەدە قاتتىق ئىدى. 3 ئاھاب ئوردىسىدىكى خوجىدار ئوبادىيانى چاقىردى (ئوبادىيا تولىمۇ تەقۋادار كىشى بولۇپ پەرۋەردىگاردىن ئىنتايىن قورقاتتى. 4 يەزەبەل پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەرلىرىنى ئۆلتۈرۈپ يوقىتىۋاتقاندا ئوبادىيا يۈز پەيغەمبەرنى ئېلىپ ئەللىكتىن-ئەللىكتىن ئېلىرىم-ئېلىرىم ئىككى غارغا يوشۇرۇپ، ئۇلارنى نان ۋە سۇ بىلەن باققانىدى). 5 ئاھاب ئوبادىياغا: ـ زېمىنى كېزىپ ھەممە بۇلاق ۋە ھەممە جىلغىلارغا بېرىپ باققىن؛ ئۇ يەرلەردە ئات-قېچىرلارنى تىرىك ساقلىغىدەك ئوت-چۆپ تېپىلارمىكىن؟ شۇنداق بولسا بىزنىڭ ئۇلاغلىرىمىزنىڭ بىر قىسمىنى سويماي تۇرالارمىز، دېدى. 6 ئۇلار ھەربىرى جايلارغا بۆلۈنۈپ ماڭدى؛ ئاھاب ئۆز ئالدىغا ماڭدى، ئوبادىيامۇ ئۆز ئالدىغا ماڭدى. 7 ئوبادىيا ئۆز يولىدا كېتىپ بارغاندا، مانا، ئۇنىڭغا ئىلىياس ئۇچىردى. ئۇ ئۇنى تونۇپ يە رگە يېقىلىپ دۇم يېتىپ: بۇ راست سەن، غوجام ئىلىياسمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 8 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ بۇ مەن. بېرىپ ئۆز غوجاڭغا: ـ ئىلىياس قايتىپ كەلدى! دەپ ئېيتقىن، دېدى. 9 ئۇ ئىلىياسقا مۇنداق دېدى: ـ «سەن قاناداقسىگە كەمىنە ئۆتى ئۇلۇرگىلى ئاھابنىڭ قولىغا تاپشۇرماقچى بولسەن، مەن زادى نېمە گۇناھ قىلدىم؟ 10 ئۆز خۇدايىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، غوجام ئادەم ئەۋەتىپ سېنى ئىزدىمىگەن ھېچ ئەل ۋە مەملىكەت قالمىدى. شۇ ئەل، مەملىكەتلەر: «ئۇ بۇ يەردە يوق» دېسە، پادىشاھ ئۇلارغا سېنى تاپالمىغانلىقىغا قەسەم ئېچكۈزىدى. 11 لېكىن سەن ماڭا ھازىر: ـ «بېرىپ غوجاڭغا: ـ ئىلىياس قايتىپ كەلدى! دېگىن» ـ دەيسەن! 12 مەن قېشىڭدىن كەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ روھى سېنى مەن بىلمىگەن يە رگە ئېلىپ باردىمۇ، شۇنداقتا مەن ئاھابقا خەۋەر يەتكۈزۈپ، لېكىن ئۇ سېنى تاپالمىسا، مېنى ئولتۇردىمۇ. ئەمەلىيەتتە، كەمىنەڭ ياشلىقىمدىن تارتىپ پەرۋەردىگاردىن

قورقۇپ كەلگەنمەن. 13 يىزەبەل پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەرلىرىنى تۆلتۈ رگەندە مېنىڭ قانداق قىلغىنىم، يەنى مەن پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەرلىرىدىن يۈزنى ئەللىكتىن-ئەللىكتىن ئايرىم-ئايرىم ئىككى غارغا يوشۇرۇپ، تۆلارنى نان ۋە سۇ بىلەن تەمىنلەپ باققانلىقىم سەن غوجامغا مەلۇم قىلىنغان ئەمەسمۇ؟ 14 ئەمدى سەن ھازىر ماڭ: ـ «بېرىپ غوجاڭغا: ـ مانا ئىلياس كەلدى دېگىن»، ـ دېدىڭ. شۇنداق قىلسام ئۆ مېنى تۆلتۈرىدۇ!». 15 لېكىن ئىلياس: ـ مەن خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن جەزمەن بۇگۈن ئۆنىڭ ئالدىدا ئايان بولىمەن، دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئوبادىيا ئاھابنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۆنىڭغا خەۋەر بەردى. ئاھاب ئىلياس بىلەن كۆرۈشكىلى باردى. 17 ئاھاب ئىلياسنى كۆرگەندە ئۆنىڭغا: ـ بۇ سەمۇ، ئى ئىسرائىلغا بالا كەلتۈرگۈچى؟! ـ دېدى. 18 ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ئىسرائىلغا بالا كەلتۈرگۈچى مەن ئەمەس، بەلكى سەن بىلەن ئاتاڭنىڭ جەمەتىدىكىلەر! چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىلىرىنى تاشلاپ بائال دېگەن بۇتلارغا تايىنىپ ئۆ گەشكەنسىلەر. 19 ئەمدى ئادەم ئەۋەتىپ كارمەل تېغىدا پۈتكۈل ئىسرائىلنى يىنىمغا جەم قىل، شۇنداقلا يىزەبەلنىڭ داستىخىندىن غىزالىنىدىغان بائالنىڭ تۆت يۈز ئەللىك پەيغەمبىرى بىلەن ئاشەراھنىڭ تۆت يۈز پەيغەمبىرىنى يىغدۇر، ـ دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن ئاھاب ئىسرائىلارنىڭ ھەممىسگە ئادەملەرنى ئەۋەتىپ، پەيغەمبەرلەرنى كارمەل تېغىغا يىغدۇردى. 21 ئىلياس بارلىق خەلققە يېقىن كېلىپ: ـ قاچانغىچە ئىككى پىكىر ئارىسىدا ئارسىلدى تۇرىسىلەر؟ ئەگەر پەرۋەردىگار خۇدا بولسا، ئۆنىڭغا ئەگىشىڭلار، بائال خۇدا بولسا، ئۆنىڭغا ئەگىشىڭلار، دېدى. ئەمما خەلق ئۆنىڭغا جاۋاب بەرمەي، ئۈن-تىن چىقارمىدى. 22 ئىلياس خەلققە: ـ پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەرلىرىدىن پەقەت مەن يالغۇز قالدىم. ئەمما بائالنىڭ پەيغەمبەرلىرى تۆت يۈز ئەللىك كىشىدۇر. 23 ئەمدى بىرىگە ئىككى بۇقا بېرىلسۇن. ئۇلار تۆزلىرىگە بىر بۇقىنى تاللاپ، سويۇپ پارچىلاپ ئوتۇنىنىڭ ئۈستىگە قويسۇن، ئەمما ئوت ياقمىسۇن. مەنمۇ باشقا بىر بۇقىنى تەييار قىلىپ ئوت ياقماي ئوتۇنىنىڭ ئۈستىگە قويايى. 24 سىلەر بولسا گالار، تۆرز ئىلاھلىرىڭلارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلىڭلار. مەن بولسام، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلىمەن. قايسى خۇدا ئوت بىلەن جاۋاب بەرسە، شۇ خۇدا بولسۇن، دېدى. ھەمە خەلق: ـ بۇ ئوبدان گەپ، دەپ جاۋاب بەردى. 25 ئىلياس باۋالنىڭ پەيغەمبەرلىرىگە: سىلەر كۆپ بولغاچ ئاۋۋال تۆزۈڭلار ئوتۇنۇن بىر بۇقىنى تاللاپ تەييار قىلىڭلار، ئاندىن ھېچ ئوت ياقماي تۆز ئىلاھىڭلارنىڭ نامىنى قىچقىرىپ ندا قىلىڭلار، دېدى. 26 ئۇلار ئۆنىڭ دېگىنى بويىچە تۆزلىرىگە بېرىلگەن بۇقىنى ئېلىپ ئۆنى تەييار قىلدى. ئەتىگەندىن چۈشكىچە ئۇلار باۋالنىڭ نامىنى قىچقىرىپ: ـ ئى باۋال، بىزگە جاۋاب بەرگىن! دەپ ندا قىلدى. لېكىن ھېچ ئاۋاز يا كى ھېچ جاۋاب بولمىدى. ئۇلار راسلانغان قۇربانگاھ چۆرىسىدە توختىماي سەكرەيتتى. 27 چۈش كىرگەندە ئىلياس ئۇلارنى زاكىلىق قىلىپ: ـ ئۇنا ئۈكۈك قىچقىرىڭلار؛ چۈنكى ئۇ بىر ئىلاھ ئەمەسمۇ؟ بەلكىم ئۇ چوڭقۇر خىيالغا چۈمۈپ كەتكەندۇ، يا كى ئىش بىلەن چىقىپ كەتكەندۇ، يا كى بىر سەپەر گەۋ چىقىپ كەتكەندۇ؟ يا كى بولمىسا ئۇ ئۇخلاۋاتقان بولۇشى مۇمكىن، ئۇنى ئويغىتىشىڭلار كېرەك؟! ـ دېدى. 28 ئۇلار تېخىمۇ ئۈنلۈك چاقىرىپ تۆز قائىدىسى بويىچە قانغا مىلىنىپ كەتكۈچە ئۆزلىرىنى قىلىچ ۋە نەيزە بىلەن تىلاتتى. 29 چۈشتىن كېيىن ئۇلار «بېشارەت بېرىۋاتقان» ھالەتكە چۈشۈپ كەچلىك قۇربانلىق ۋاقتىغىچە شۇ ھالەتتە تۇردى. لېكىن ھېچ ئاۋاز ئاڭلانمىدى، يا كى جاۋاب بەرگۈچى يا كى ئىجابەت قىلغۇچى مەلۇم بولمىدى. 30 ئىلياس ھەممە خەلققە: ـ يىنىمغا يېقىن كېلىڭلار، دېدى، ھەمە خەلق ئۆنىڭغا يېقىن كەلگەندىن كېيىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ شۇ بىرىگە يىقىتىلغان قۇربانگاھىنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقتى. 31 ئىلياس ئون ئىككى تاشنى ئالدى. بۇ تاشلارنىڭ سانى پەرۋەردىگارنىڭ «نامىڭ ئىسرائىل بولسۇن» دېگەن سۆزىنى تاپشۇرۇۋالغان ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرىدىن چىققان قەبىلىلەرنىڭ سانى بىلەن ئوخشاش ئىدى. 32 شۇ تاشلاردىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن بىر قۇربانگاھنى ياسىدى. ئۇ قۇربانگاھنىڭ چۆرىسىدە ئىككى سېئاھ دان پاتقۇدەك تاۋگال كولىدى. 33 ئاندىن ئۇ ئوتۇننى راستلاپ، بۇقىنى پارچىلاپ ئوتۇننىڭ ۋېرىسگە قويدى. 34 ئۇ: ـ توت ئىدىشنى سۇغا توشقۇزۇپ ئوتۇن كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە ئوتۇننىڭ ئۈستىگە تۆكۈڭلار، ـ دېدى. ئاندىن: يەنە بىر قېتىم قىلىڭلار» ـ دېۋىدى، ئۇلار شۇنداق قىلدى. ئۇ يەنە: ـ ئۈچىنچى مەرتىۋە شۇنداق قىلىڭلار، دېدى. ئۇلار ئۈچىنچى مەرتىۋە شۇنداق قىلغاندا 35 سۇ قۇربانگاھنىڭ چۆرىسىدىن ئېقىپ چۈشۈپ، كولاتقان تاۋگالنىمۇ سۇ بىلەن تولدۇردى. 36 كەچلىك قۇربانلىقنىڭ ۋاقتى كەلگەندە ئىلياس پەيغەمبەر قۇربانلىققا يېقىن كېلىپ مۇنداق دۇئا قىلدى: ـ ئەي پەرۋەردىگار، ئىبراھىم بىلەن ئىسھاق ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، تۆرۈڭنىڭ ئىسرائىلدا خۇدا بولغىنىڭنى ئاشكارا قىلغايسەن، شۇنداقلا مېنىڭ ئىستىڭ قۇلۇڭ بولۇپ بۇلارنىڭ ھەممىسنى ئۇيرۇقۇڭ بىلەن قىلغانلىقىمنى بۇگۈن بىلدۇ رگەيسەن. 37 ماڭا ئىجابەت قىلغايسەن، ئەي پەرۋەردىگار، ئىجابەت قىلغايسەن، شۇنىڭ بىلەن بۇ خەلققە سەن پەرۋەردىگارنىڭ خۇدا ئىكەنلىكىڭنى ھەممە تۇلارنىڭ قەلبىدىن توغرا يولغا ياندۇرغۇچى تۆرۈڭنىڭ ئىكەنلىكىڭنى بىلدۇ رگەيسەن، دېدى. 38 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئوتى چۈشۈپ كويدۇرمە قۇربانلىقنى، ئوتۇننى، تاشلارنى ۋە تۈپنى كويدۇرۇپ تاۋگالدىكى سۇنمۇ يوقىتىۋەتتى. 39 خەلقلەرنىڭ ھەممىسى بۇنى كۆرۈپلا، تۇلار دۇم يېقىلىپ: ـ پەرۋەردىگار، ئۇ خۇدادۇر، پەرۋەردىگار، ئۇ خۇدادۇر، دېيىشتى. 40 ئىلياس خەلققە ئۇيرۇپ: ـ باۋالنىڭ پەيغەمبەرلىرىنى تۇتۇڭلار، ھېچقايسىنى قېيۇپ بەرمە گىلار، ـ دېدى. ئۇلار تۇلارنى تۇتقاندا ئىلياس تۇلارنى كىشۇن جىلغىسىغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇ يەردە قەتل قىلدۇردى. 41 ئىلياس ئاھابقا بولسا: ـ چىقىپ يەپ-ئىچكىن. چۈنكى قاتتىق يامغۇرنىڭ شالدىرلىغان ئاۋازى ئاڭلانماقتا، ـ دېدى. 42 ئاھاب قۇيۇپ يەپ-ئىچىش ئۈچۈن چىقتى. ئەمما ئىلياس كارمەلنىڭ چوققىسىغا چىقىپ يەرگە ئېگىلىپ، يېشىنى تىزىنىڭ ئوتتۇرىسىغا قويۇپ تىزلىنىپ 43 خىزمەتكارىغا: ـ چىقىپ دېڭىز تەرىپىگە قارىغىن، دېدى. ئۇ چىقىپ سەپسېلىپ قاراپ: ـ ھېچنەرسە كۆرۈنمەيدۇ، دېدى. ئۇ جەمئىي يەتتە قېتىم: ـ بېرىپ قاراپ باققىن، دەپ ئۇيرۇدى. 44 يەتتىنچى قېتىم كەلگەندە ئۇ: ـ مانا، دېڭىزدىن چىقىۋاتقان، ئادەم ئالىقىنىدەك كىچىك بىر بۇلۇتنى كۆردۈم ـ دېدى. ئىلياس ئۆنىڭغا: ـ چىقىپ ئاھابقا: ـ «ھارۇنى قېتىپ تۇۋەنگە چۈشكىن، بولمىسا يامغۇر سېنى توسۇۋالىدۇ»، دەپ ئېيتقىن، ـ دېدى. 45 ئاڭغىچە ئاسمان بۇلۇت بىلەن تۇتۇلۇپ، بوران چىقىپ قاتتىق بىر يامغۇر ياغدى. ئاھاب ھارۇنغا چىقىپ يىزرەئەلگە كەتتى. 46 پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئىلياسنىڭ ۋۇجۇدىدا تۇرغاچ، ئۇ بېلىنى ياغلاپ ئاھابنىڭ ئالدىدا يىزرەئەلنىڭ كىرىش ئېغىزىغىچە يۈگۈرۈپ ماڭدى.

19

لېكىن ئاھاب ئىلياسنىڭ ھەمە قىلغىنىنى، جۈملىدىن ھەمە پەيغەمبەرلەرنى قىلچلاپ تۇلتۇرگىنىنى يىزەبەلگە ئېيتىپ بەردى. 2 يىزەبەل بولسا ئىلياسقا بىر خەۋەرچى ئەۋەتىپ: ـ ئەگەر ئەتە مۇشۇ ۋاقىتقىچە سەن شۇلارنىڭ جانلىرىغا قىلغىنىڭدەك مەن سېنىڭ جىنىڭنى ئوخشاش قىلمىسام، ئىلاھلار ماڭىمۇ شۇنداق قىلسۇن ھەمدە ئۇنىڭدىنمۇ زىيادە قىلسۇن! ـ دەپ ئېيتقۇزدى. 3 ئۇ بۇنى بىلگەندە، ئۆز جىنىنى قۇتقۇزماق ئۈچۈن قىچىپ يەھۇدا ئەۋەسدىكى بەئەر-شىبىغا باردى. ئۇ ئۇ يەردە ئۆز خىزمەتكارىنى قالدۇرۇپ قېيۇپ، 4 ئۆزى چۆلنىڭ ئىچىگە قاراپ بىر كۈن يول ماڭدى. ئۇ ئۇ يەردىكى بىر شۇاقنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۆنىڭ ئاستىدا ئولتۇرۇپ، ئۆزىنىڭ ئۆلۈمىگە تىلەك تىلەپ: ـ ئى پەرۋەردىگار ئەمدى بولدى، جىنىمنى ئالغىن؛ نېمىلا دېگەنبىلەن مەن ئاتا-بوۋىلىرىمدىن ئارتۇق ئەمەسەن، ـ دېدى. 5 ئۇ شۇ شۇاق ئاستىدا يېتىپ ئۇخلاپ قالدى. مانا بىر پەرىشتە ئۇنى نوقۇپ ئۇنىڭغا: ـ قېيۇپ، نان يېگىن، دېدى. 6 ئۇ قارىسا بېشىدا قىزىق چوغلاردا پىشىۋاتقان بىر پوشكال ۋە بىر كوزا سۇ تۇراتتى. ئۇ يەپ-ئىچىپ يەنە ئۇخلىغىلى ياتتى. 7 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى يەنە كېلىپ ئىككىنچى قېتىم ئۇنى نوقۇپ ئۇنىڭغا: ـ قېيۇپ نان يېگىن. بولمىسا يولۇڭنىڭ ئېغىرىنى كۆتۈرەلەيسەن، دېدى. 8 ئۇ قېيۇپ يەپ-ئىچتى. شۇ تاتامدىن ئالغان قۇۋۋەت بىلەن ئۇ قىرىق كېچە-كۈندۈز مېڭىپ خۇدانىڭ تېغى ھورەبگە يېتىپ باردى. 9 ئۇ ئۇ يەردىكى غارغا كىرىپ قوندى. ۋە مانا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۆنىڭغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ ئى ئىلياس، بۇ يەردە نېمە قىلۋاتىسەن؟ 10 ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا پەرۋەردىگار ئۈچۈن زور ئوتلۇق مۇھەببەت بىلەن ھەسەت قىلدىم. چۈنكى ئىسرائىلار سېنىڭ ئەھدەڭنى تاشلاپ قۇربانگاھلىرىڭنى يىقىتىپ، سېنىڭ پەيغەمبەرلىرىڭنى قىلىچ بىلەن ئولتۇردى. مەن، يالغۇز مەنلا قالدىم ۋە ئۇلار مېنىڭ جىنىمنى ئالغىلى قەستلەۋاتىدۇ، دېدى. 11 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ چىقىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تاغدا تۇرغىن، دېدى. مانا، پەرۋەردىگار ئوتۇپ كېتىۋاتاتتى؛ [ئۆنىڭ ئالدىدا] زور كۈچلۈك بىر شامال چىقىپ، تاغلارنى سۇندۇرۇپ، قورام تاشلارنى پارچىلاپ چېقىۋەتتى. لېكىن پەرۋەردىگار شامالدا ئەمەس ئىدى. شامالدىن كېيىن بىر يەر تەۋرەش بولدى. لېكىن پەرۋەردىگار يەر تەۋرەشتە ئەمەس ئىدى. 12 يەر تەۋرەشتىن كېيىن بىر لاۋۇلدىغان ئوت كۆتۈرۈلدى. لېكىن پەرۋەردىگار ئوتتا ئەمەس ئىدى. ئوتتىن كېيىن بوشقىنا، مۇلايىم بىر ئاۋاز ئاڭلاندى. 13 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئىلياس شۇنى ئاڭلاپ، يۈزىنى يېپىنچىسى بىلەن ئوراپ غارنىڭ ئاغزىغا بېرىپ تۇردى. مانا، بىر ئاۋاز چىقىپ ئۇنىڭغا: ـ ئى ئىلياس، سەن بۇ يەردە نېمە قىلىۋاتىسەن؟ ـ دېدى. 14 ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا پەرۋەردىگار ئۈچۈن زور ئوتلۇق مۇھەببەت بىلەن ھەسەت قىلدىم. چۈنكى ئىسرائىلار سېنىڭ ئەھدەڭنى تاشلاپ قۇربانگاھلىرىڭنى يىقىتىپ، سېنىڭ پەيغەمبەرلىرىڭنى قىلىچ بىلەن ئولتۇردى. مەن يالغۇز مەنلا

قالدىم ۋە تۇلار مېنىڭ جىنىمنى ئالغلى قەستلەۋاتىدۇ، دېدى. **15** پەرۋەردىگار تۇنىگىغا مۇنداق دېدى: ـ بارغىن، كەلگەن يولۇڭ بىلەن قايتىپ، ئاتىنى دەمەمشقنىڭ چۆلىگە بارغىن. تۇ يەر رگە بارغاندا ھازائەلنى سۈريە تۇستىگە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلغىن. **16** ئاتىنى نىمشىنىڭ ئوغلى يەھۇنى ئىسرائىلنىڭ تۇستىگە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلغىن، ئۆز ئورنۇڭغا يەغىمبەر بولۇشقا ئابەل-مەھولاھلىق شافاتنىڭ ئوغلى ئېلىشاۋمۇ مەسىھ قىلغىن. **17** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ھازائەلنىڭ قىلىچىدىن قېچىپ قۇتۇلغان ھەربىرىنى يەھۇ قۇتۇلۇپ قىلىچىدىن قېچىپ قۇتۇلغان ھەربىرىنى ئېلىشا ئۆلتۈرىدۇ. **18** لېكىن ئىسرائىلدا يەتتە مىڭ كىشىنى، يەنى باۋالنىڭ ئالدىدا تىزلىرىنى پۈكمىگەن ۋە ئۇنىڭغا ئاغزىنى سۈيگۈزمىگەن ھەربىرىنى ئۆزۈمگە ساقلاپ قالدۇردۇم، ـ دېدى. **19** ئۇ ئۇ يەردىن چىقىپ، شافاتنىڭ ئوغلى ئېلىشانى تاپتى، ئۇ چاغدا ئۇ يەر ھەيدەۋاتاتتى، ئۇنىڭ ئالدىدا ئون شىككى جۈپ ئۆي بار ئىدى، ئۇ ئون ئىككىنچىسى بىلەن قوش ھەيدەۋاتاتتى. ئىلياس كېلىپ ئۇنىڭ تۇستىگە ئۆز يېپىنچىسىنى تاشلاپ ئارتىپ قويدى. **20** ئۇ ئۆيلارنى تاشلاپ ئىلياسنىڭ كەينىدىن يۈگۈرۈپ كېلىپ: ـ مېنى يېرىپ ئاتام بىلەن ئانامنى سۈيگىلى قويغىن، ئاندىن مەن كېلىپ ساڭا ئەگىشەي، ـ دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا: ـ قايتقىن، مەن ساڭا نېمە قىلدىم؟ ـ دېدى. **21** ئۇ ئۇنىڭدىن ئايرىلىپ، ئۆزى ئىشلەتكەن بىر جۈپ ۋېنى سويۇپ، ئۇلارنىڭ جابدۇقىنى ئوتۇن قىلىپ، گوشىنى پىشۇرۇپ خەلققە بېرىۋىدى، ئۇلار يېدى. ئاندىن ئۇ ئورنىدىن قوپۇپ ئىلياسنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ، ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولدى.

20

سۈريەنىڭ پادىشاھى بەن-ھاداد پۈتكۈل قوشۇنىنى جەم قىلدى، ئۇ ئوتۇز ئىككى پادىشاھنى ئات ۋە جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن ئېلىپ چىقىپ، ساماريە گە قورشاپ ھۇجۇم قىلدى. **2** ئۇ ئەلچىلەرنى شەھەر رگە كىرگۈزۈپ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئاھابنىڭ قېشىغا ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: ـ **3** «بەن-ھاداد مۇنداق دەيدۇ: ـ سېنىڭ كۈمۈش بىلەن ئالتۇنۇڭ، سېنىڭ ئەڭ چىرايلىق خوتۇنلىرىڭ بىلەن بالىلىرىڭنى مېنىڭكىدۇر» دەپ يەتكۈزدى. **4** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۇنىڭغا: ـ ئى غوجام پادىشاھ، سىلى ئېيتقانلىرىدەك مەن ئۆزۈم ۋە بارلىقىم سىلىنىڭكىدۇر، دەپ جاۋاب بەردى. **5** ئەلچىلەر يەنە كېلىپ: ـ «بەن-ھاداد سۆز قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: ـ ساڭا دەرۋەقە: ـ سېنىڭ كۈمۈش بىلەن ئالتۇنۇڭنى، سېنىڭ خوتۇنلىرىڭ بىلەن بالىلىرىڭنى ماڭا تاپشۇرۇپ بېرىسەن، دېگەن خەۋەرنى ئەۋەتتىم. **6** لېكىن ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا خىزمەتكارلىرىمنى يېنىڭغا ئەۋەتەمەن، ئۇلار ئوردالىڭ بىلەن خىزمەتكارلىرىڭنىڭ ۋېنلىرىنى ئاختۇرۇپ، سېنىڭ كۆزلىرىڭدە نېمە ئەززە بولسا، ئۇلار شۇنى قولىغا ئېلىپ كېلىدۇ» ـ دېدى. **7** ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى زېمىنىدىكى ھەممە ئاقساقاللارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ بۇ كىشىنىڭ قاندىق ئاۋارىچىلىك چىقارماقچى بولغانلىقىنى بىلىپ قېلىڭلار. ئۇ ماڭا خەۋەر ئەۋەتىپ مەندىن خوتۇنلىرىم بىلەن بالىلىرىم، كۈمۈش بىلەن ئالتۇنلىرىمنى تەلەپ قىلغىنىدا مەن ئۇنىڭغا ياق دېمىدىم، دېدى. **8** بارلىق ئاقساقللار بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا: ـ قۇلاق سالمىغىن، ئۇنىڭغا ماقۇل دېمىگىن، دېدى. **9** ۋۇنىڭ بىلەن ئۇ بەن-ھادادنىڭ ئەلچىلىرىگە: ـ غوجام پادىشاھقا، سىلى ئادەم ئەۋەتىپ، ئۆز كەمىنىلىرىدىن دەسلەپتە سورىغانلىقى ھەممىسىنى ئادا قىلىمەن؛ لېكىن كېيىنكىسىگە ماقۇل دېيەلەيمەن، دەپ بېرىڭلار، ـ دېدى. ئەلچىلەر يېنىپ بېرىپ شۇ سۆزنى يەتكۈزدى. **10** بەن-ھاداد ئۇنىڭغا يەنە خەۋەر ئەۋەتىپ: ـ «يۇتكۇل ساماريە شەھىرىدە ماڭا ئەگىشىدىغىنىڭ قوللىرىغا ئۆچۈملىغۇدەك توپا قېلىپ قالسا، ئىلاھلار ماڭىمۇ شۇنداق قىلسۇن ۋە ئۇنىڭدىن ئاشۇرۇپ قىلسۇن!» ـ دېدى. **11** لېكىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى جاۋاب بېرىپ: ـ «ساۋۇت-قوراللار بىلەن جابدۇنغۇچى ساۋۇت-قوراللاردىن يېشىنگۈچىدەك ماختىنىپ كەتمىسۇن!» دەپ ئېيتىڭلار، ـ دېدى. **12** بەن-ھاداد بۇ سۆزنى ئاڭلىغاندا ھەرقايسى پادىشاھلار بىلەن چېدىرلىردا شاراب ئىچىشۋاتاتتى. ئۇ خىزمەتكارلىرىغا: ـ سەپكە تىزىلىڭلار، دېدى، شۇنى دېۋىدى، ئۇلار شەھەر رگە ھۇجۇم قىلىشقا تىزىلىشتى. **13** ئۇ ۋاقىتتا بىر پەيغەمبەر ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئاھابنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «بۇ زور بىر توپ ئادەمنى كۆرۈد ئەمدى؟ مانا، مەن بۇ كۈنى ئۇلارنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىسەن»، دېدى. **14** ئاھاب: ـ كىمنىڭ ۋاستىسى بىلەن بولىدۇ؟ دەپ سوردى. ئۇ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ۋالىيلارنىڭ غۇلامىلىرى بىلەن بولىدۇ»، دېدى. ئۇ يەنە: ـ كىم ھۇجۇمنى باشلايدۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ سەن ئۆزۈڭ، دېدى. **15** ئۇ ۋاقىتتا ۋالىيلارنىڭ غۇلامىلىرىنى سانۇىدى، ئۇلارنىڭ سانى ئىككى يۈز ئوتۇز ئىككى نەپەر چىقتى. ئاندىن كېيىن ئۇ ھەممە خەلقنى، يەنى بارلىق ئىسرائىلارنى سانۇىدى، ئۇلارنىڭ سانى يەتتە مىڭ نەپەر چىقتى. **16** ئىسرائىلار شەھەردىن چۈش ۋاقتىدا چىقتى. بەن-ھاداد بىلەن شۇ پادىشاھلار، يەنى يارەدىمگە كەلگەن ئوتۇز ئىككى پادىشاھ بولسا چېدىرلىردا شاراب ئىچىپ مەست بولۇشقانىدى. **17** ۋالىيلارنىڭ غۇلامىلىرى يۇرۇشتە ئاۋۋال ماڭدى. بەن-ھاداد ئادەم ئەۋەتىۋىدى، ئۇلار ئۇنىڭغا خەۋەر بېرىپ: ـ «ساماريەدىن ئادەملەر كېلىۋاتىدۇ» ـ دېدى. **18** ئۇ: ـ ئە گەر سۈلھى تۈزۈشكە چىققان بولسا ئۇلارنى تىرىك ئۇتۇۋېلىڭلار، ئە گەر سوقۇشقىلى چىققان بولسىمۇ ئۇلارنى تىرىك تۇتۇۋېلىڭلار، دېدى. **19** ئەمدى ۋالىيلارنىڭ بۇ غۇلامىلىرى ۋە ئۇلارنىڭ كەينىدىكى قوشۇن شەھەردىن چىقىپ، **20** ھەربىرى ئۆزىگە ئۇچرىغان ئادەمنى چېپىپ ئۆلتۈردى. سۈرىيەلەر قاچتى؛ ئىسرائىل ئۇلارنى قوغلىدى. سۈرىيەنىڭ پادىشاھى بەن-ھاداد بولسا ئاتقا مىنىپ ئاتلىلار بىلەن قېچىپ قۇتۇلدى. **21** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى چىقىپ ھەم ئاتلىلارنى ھەم جەڭ ھارۋىلىرىنى بىتىچت قىلىپ سۈرىيەلەرنى قاتتىق قىر-چاپ قىلدى. **22** پەيغەمبەر يەنە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ ئۆز ۋۇجۇدىنى مۇستەھكەملەپ، ئۆز ۋۇجۇدىنى ئوبدان دە ئىسەپ، نېمە قىلىشىڭ كېرەك كالكىنى ئۇيلاپ باققىن. چۈنكى كېلەر يىلى ئەتىيازدا سۈرىيەنىڭ پادىشاھى سەن بىلەن جەڭ قىلغىلى يەنە چىقىدۇ، دېدى. **23** سۈرىيەنىڭ پادىشاھىنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا مۇنداق دەيدى: ـ «ئۇلارنىڭ ئىلاھى تاغ ئىلاھى بولغاچقا، ئۇلار بە ـ زگە كۈچلۈك كەلدى. لېكىن بىز تۈزلەڭ گۈلىكتە ئۇلار بىلەن سوقۇشساق، جەزمەن ئۇلارغا كۈچلۈك كېلىمىز. **24** ئەمدى شۇنداق قىلغايلىكى، پادىشاھلارنىڭ ھەربىرىنى ئۆز مەنسىپىدن چۈشۈرۈپ، ئۇلارنىڭ ئورنىدا ۋالىيلارنى تىكلىگەيلا. **25** ئاندىن سىلى مەھرۇم بولغان قوشۇنلىرىنا باراۋەر بولغان يەنە بىر قوشۇنۇنى، يەنى ئاتنىڭ ئورنىغا ئات، ھارۋىنىڭ ئورنىغا ھارۋا تەيىار قىلدۇرۇپ ئۆزلىرىگە يىغىۋالا؛ بىز تۈزلەڭ گۈلىكتە ئۇلار بىلەن سوقۇشايلى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا كۈچلۈك كەلمەمدۇق؟». ئۇ ئۇلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ شۇنداق قىلدى. **26** كېيىنكى يىلى ئەتىيازدا بەن-ھاداد سۈرىيەلەرنى ئېدىتلار تولۇق يىغىپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلغىلى ئافەك شەھىرىگە چىقتى. **27** ئىسرائىللارمۇ ئۆزلىرىنى ئېدىتلار، ئۆزۈقۇق-تۇلۇق تەيىارلاپ، ئۇلار بىلەن جەڭ قىلىشقا چىقتى. ئىسرائىللار ئۇلارنىڭ ئۇدۇلىدا بارگاھ تىكلىۋىدى، سۈرىيەلەرنىڭ ئالدىدا خۇددى ئىككى توپ كىچىك ئوغلاق پادىسىدەك كۆرۈنۈدى. لېكىن سۈرىيەلەر پۈتكۈل زېمىنى قاپلىغانىدى. **28** ئەمما خۇدانىڭ ئادىمى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سۈرىيەلەر: پەرۋەردىگار تاغ ئىلاھىدۇر، جىلغىلارنىڭ ئىلاھى ئەمەس، دەپ ئېيتقىنى تۈچۈن، مەن بۇ زور بىر توپ ئادەمنىڭ ھەممىسىنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر»، دېدى. **29** ئىككى تەرەپ يەنە كۈن بىر-بىرىنىڭ ئۇدۇلىدا بارگاھلىرىدا ئوردىدى. يە تىنىچ كۈنى سوقۇش باشلاندى. ئىسرائىللار بىر كۈندە سۈرىيەلەردىن يۈز مىڭ پىيادە ئەسكەرنى ئۆلتۈردى. **30** قالغانلار ئافەك شەھىرىگە قېچىپ كىرىۋالدى؛ لېكىن سېپىل ئۆرۈلۈپ ئۇلاردىن يىگىرمە يەتتە مىڭ ئادەمنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ بېسىپ ئۆلتۈردى. بەن-ھاداد ئۆزى بەدەر قېچىپ شەھەر رگە كىرىپ ئىچكىرىدىكى بىر ۋېگە مۈكۈۋالدى. **31** خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: ـ مانا بىز ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنى رەھىملىك پادىشاھلار دەپ ئاڭلىدۇق، شۇنىڭ ئۈچۈن بەلىمىزگە باغلاپ باشلىرىمىزغا كۆلە يۈگەپ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا تەسلىمگە چىقايلى. ئۇ سىلىنىڭ جانلىرىنى ئايارمىكەن؟ ـ دېدى. **32** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بەلىرىگە بۇز باغلاپ باشلىرىغا كۆلە يۈگەپ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ كەمىنىلىرى بەن-ھاداد: «جىنىمنى ئايغايلا»، دەپ ئىلتىجا قىلدى، دېدى. ئۇ بولسا: ـ ئۇ تېخى ھايامۇ؟ ئۇ مېنىڭ بۇرادىرىم، دېدى. **33** بۇ ئادەملەر بۇ سۆزنى ياخشىلىقنىڭ ئالامىتى، دەپ ئۇيلاپ، دەرھاللا ئۇنىڭ بۇ سۆزىنى چىڭ تۇتۇۋېلىپ: ـ بەن-ھاداد سىلىنىڭ بۇرادەرلىرىدۇر! ـ دېدى. ئۇ: ـ ئۇنى ئېلىپ كېلىڭلار، دەپ ۋېرىۋدى. شۇنىڭ بىلەن بەن-ھاداد ئۇنىڭ قېشىغا چىقتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنى قولىدىن تارتىپ جەڭ ھارۋىسىغا چىقاردى. **34** بەن-ھاداد ئۇنىڭغا: ـ مېنىڭ ئاتام سىلىنىڭ ئاتىلىرىدىن ئالغان شەھەرلەرنى سىلىگە قايتۇرۇپ بېرەي. ئاتام ساماريەدە رەستە-بازارلىرىنى تىكلىگەندەك سىلى ئۆزلىرى ئۈچۈن دەمەشقتە رەستە-بازارلارنى تىكلەيلا، ـ دېدى. ئاھاب: ـ بۇ شەرت بىلەن سېنى قويۇپ بېرەي، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىككىسى ئەھدە قىلىشتى ۋە ئۇ ئۇنى قويۇپ بەردى. **35** پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرىنىڭ بىرى پەرۋەردىگارنىڭ ۋېرۋۇق بىلەن يەنە بىرىگە: ـ سەندىن ئۇتۇنۇمەن، مېنى ئۇرغىن، دېدى، لېكىن ئۇ ئادەم ئۇنى ئۇرغىلى ئۇنىمىدى. **36** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭغا: ـ سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمىغىنىڭ ئۈچۈن مانا بۇ يەردىن كەتكىنىڭدە بىر شىر سېنى بوغۇپ ئۆلتۈرىدۇ، ـ دېدى. ئۇ ئۇنىڭ يېنىدىن چىققاندا، ئۇنىڭغا بىر شىر ئۇچراپ ئۇنى ئۆلتۈردى. **37** ئاندىن كېيىن ئۇ يەنە بىر ئادەمنى تېپىپ ئۇنىڭغا: ـ سەندىن ئۇتۇنۇمەن، مېنى ئۇرغىن، دېدى، ئۇ ئادەم ئۇنى قاتتىق ئۇرۇپ زەخىملەندۈردى. **38** ئاندىن پەيغەمبەر بېرىپ ئۇز قىيابىتىنى ئۇ زگەرتىپ، كۆزلىرىنى تېڭىق بىلەن تېڭىپ يول ۋېيدا پادىشاھنى كۈتۈپ

تۇردى. 39 پادشاھ شۇيەردن تۆتكەندە تۆ پادشاھنى چاقىرىپ: ـ كەمىنلىرى كەسكىن جەڭ مەيدانىغا چىققانىدىم، ۋە مانا، بىر ئادەم ماڭا يۈرۈلۈپ، بىر كىشىنى تاپشۇرۇپ: «بۇ كىشىگە چىڭ قاريغىن، ھەرقانداق سەۋەبتىن تۇيوقاپ كەتسە، سەن تۆز جىنىڭنى تۆنۈك جىنىنىڭ ئورنىغا تۆلەيسەن؛ بولمىسا بىر تالانت كۈمۈش تۆلەيسەن»، دېدى. 40 لېكىن مەن كەمىنلىرى تۆ-بۇ ئىش بىلەن بەند بولۇپ كېتىپ، ئۇنى يوقىتىپ قويدۇم، دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى تۆنىگۈنا: ـ تۆزۈڭ بېكىتىلگەندەك ساڭا ھۆكۈم قىلىندۇ! ـ دېدى. 41 تۆ دەرھال كۆزلىرىدىن تېكىتنى ئېلىۋەتتى؛ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۇنى تونۇپ تۆنۈك پەيغەمبەرلەردىن بىرى ئىكەنلىكىنى كۆردى. 42 پەيغەمبەر تۆنىگۈنا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن ھالا كەتكە بېكىتكەن ئادەمنى قولۇڭدىن قۇتۇلغىلى قويغىنىڭ تۆچۈن سېنىڭ جىنىڭ تۆنىڭ جىنىنىڭ ئورنىدا ئېلىنىدۇ، سېنىڭ خەلقىڭ تۆنىڭ خەلقىنىڭ ئورنىدا ئېلىنىدۇ»، دېدى. 43 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى خاپا بولۇپ، غەشلىكىگە چۈمگەن ھالدا سامارىيە گە قايتىپ ئوردىسىغا كىردى.

21

بۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، يىزرەئەللىك نابوتنىڭ يىزرەئەلدە، سامارىيەنىڭ پادىشاھى ئاھابنىڭ ئوردىسىنىڭ يېنىدا بىر تۈزۈمزارلىقى بار ئىدى. 2 ئاھاب نابوتقا سۆز قىلىپ: ـ تۆز تۈزۈمزارلىقىڭنى ماڭا بېرگىن، مېنىڭ ۋېژىمگە يېقىن بولغاچ، ئۇنى بىر سەي-كۆكاتلىق باغ قىلاي. تۆنىڭ ئورنىدا ساڭا ئۇيدا-ئراق بىر تۈزۈمزارلىق بېرەي ياكى لايىق كۆرسەڭ باھاسىنى نەق بېرىمەن، دېدى. 3 ئەمما نابوت ئاھابقا: ـ پەرۋەردىگار مېنى ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ مىراسىنى ساڭا سېتىشنى مەندىن نېرى قىلسۇن، دېدى. 4 ئاھاب يىزرەئەللىك نابوتنىڭ: «ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ مىراسىنى ساڭا بەرمەيمەن» دەپ ئېيتقان سۆزىدىن خاپا بولۇپ غەشلىكىگە چۈمگەن ھالدا ئوردىسىغا قايتىپ، ئۇ كارۋاتىغا يېتىپ يۈزىنى [تام] تەرەپكە ئۆرۈپ ناۋۇ يېمىدى. 5 خوتۇنى يىزەبەل ئۇنىڭ قېشىغا كېلىپ: روھىي كەيىياتىڭ نېمىشقا شۇنچە تۆۋەن، نېمىشقا نان يېمەيسەن؟ ـ دېدى. 6 ئۇ تۆنىگۈنا: ـ مەن يىزرەئەللىك نابوتقا سۆز قىلىپ: «ئۆزۈمزارلىقىڭنى ماڭا پۇلغا بەرسەڭ، ياكى لايىق كۆرسەڭ ئۆنىڭ ئورنىغا باشقا ئۆزۈمزارلىق بېرەي» دېدىم. لېكىن ئۇ: «ساڭا ئۆزۈمزارلىقىمنى بەرمەيمەن» دېدى، ـ دېدى. 7 خوتۇنى يىزەبەل ئۇنىگۈنا: ـ سەن ھازىر ئىسرائىلنىڭ ئۆستىگە سەلتەنەت قىلغۇچى ئەمەسمۇ؟ قوپۇپ نان يەپ، كۆڭلۈڭنى خۇش قىلغىن؛ مەن ساڭا يىزرەئەللىك نابوتنىڭ ئۆزۈمزارلىقىنى ئېرىشتۈرىمەن، دېدى. 8 ئاندىن ئۇ ئاھابنىڭ نامىدا بىر خەت يېزىپ، ئۇستىگە ئۆنىڭ مۆھۈرىنى بېسىپ، خەتنى نابوتنىڭ شەھىرىدە ئۆنىڭ بىلەن تۇرۇۋاتقان ئاقساقاللار ۋە مۆتىۋەرلە رگە ئەۋەتتى. 9 خەتتە ئۇ مۇنداق يازغانىدى: ـ «روزا تۇتۇش كېرەك دەپ ۋېيرۇپ، خەلقنىڭ ئارىسىدا نابوتنى تۇردە ئولتۇرغۇزغىن؛ 10 ئىككى ئادەمنى، يەنى بېلىيالنىڭ بالىسىنى ئۆنىڭ تۆدۈلدا ئولتۇرغۇزۇپ، ئۇلارنى نابوتنىڭ ئۇستىدىن ئەرز قىلغۇزۇپ: «سەن خۇداغا ۋە پادىشاھقا لەنەت ئوقۇدۇڭ!» دەپ گۇۋاھلىق بە رگىزىڭلار. ئاندىن ئۇنى ئېلىپ چىقىپ چالما-كېسەك قىلىپ ئولتۇرۇڭلار». 11 شەھەرنىڭ ئادەملىرى، يەنى ئۆنىڭ شەھىرىدە تۇرۇۋاتقان ئاقساقالار بىلەن مۆتىۋەرلەر يىزەبەلنىڭ ئۇلارغا ئەۋەتكەن خېتىدە يېزىلغىنىدەك قىلدى؛ 12 ئۇلار روزىنى ۋېيرۇپ، خەلقنىڭ ئارىسىدا نابوتنى تۇردە ئولتۇرغۇزدى. 13 ئاندىن ئۇ ئىككى ئادەم، يەنى بېلىيالنىڭ بالىلىرى خەلقنىڭ ئالدىدا نابوت ئۇستىدىن ئەرز قىلىپ: «نابوت خۇداغا ۋە پادىشاھقا دەشنەم قىلدى» دەپ گۇۋاھلىق بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار نابوتنى شەھەرنىڭ تاشقىرىغا سۈرەپ ئېلىپ چىقىپ، تاشلار بىلەن چالما-كېسەك قىلىپ ئولتۇردى. 14 ئاندىن ئۇلار يىزەبەلگە ئادەم ئەۋەتىپ: «نابوت چالما-كېسەك قىلىپ ئولتۇرۇلدى» دەپ خەۋەر بەردى. 15 يىزەبەل نابوتنىڭ چالما-كېسەك قىلىنىپ ئولتۇرۇلگەنلىكىنى ئاڭلىغاندا ئاھابقا: قوپۇپ، يىزرەئەللىك نابوتنىڭ ساڭا پۇلغا بە رگىلى تۇنمىغان ئۆزۈمزارلىقىنى تاپشۇرۇپ ئالغىن؛ چۈنكى نابوت ھايات ئەمەس، بەلكى ئۆلدى، دېدى. 16 شۇنداق بولدىكى، ئاھاب نابوتنىڭ ئۆلگەنلىكىنى ئاڭلاپ، يىزرەئەللىك نابوتنىڭ ئۆزۈمزارلىقىنى ئىگىلەش ئۈچۈن شۇ يە رگە باردى. 17 لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى تىشبىلىق ئىلياسقا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 18 «قوپۇپ بېرىپ، سامارىيەدە ئولتۇرۇشلۇق ئىسرائىل پادىشاھى ئاھاب بىلەن ئۇچراشقىن؛ مانا ئۇ نابوتنىڭ ئۆزۈمزارلىقىدا تۇرىدۇ؛ چۈنكى ئۇنى ئىگىلۋېلىش ئۈچۈن ئۇ يە رگە باردى. 19 ئۇنىگىنا: ـ «ئادەم ئولتۇرۇپ ۋەتتۇ، يېرىنى ئىگىلۋالدىڭمۇ؟» ـ دېگىن. ئاندىن ئۇنىگىنا يەنە سۆز قىلىپ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «نابوتنىڭ قېنىنى ئىتلار يالىغان جايدا سېنىڭ قېنىڭنىمۇ ئىتلار يالايدۇ» ـ دېگىن». 20 ئاھاب ئىلياسقا: ـ ئى دۈشمنىم، مېنى تاپتىڭمۇ؟ ـ دېدى. ئۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ راست، مەن سېنى تاپتىم؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىللىك قىلىش ئۈچۈن ئۆزۈڭنى سېتىۋەتتىڭ. 21 پەرۋەردىگار: «مانا، مەن ئۈستۈڭگە بالا چۈشۈرۈپ نەسلىڭنى يوقىتىپ، سەن ئاھابنىڭ ئىسرائىلدا قالغان جەمەتىدىكى ھەممە ئە رگە كنى، ھەتتا ئاجىز ياكى مېيىپ بولسۇن، ھەممىسىنى ئۆزۈپ يوقىتىمەن؛ 22 ۋە سەن مېنىڭ غەزەبىمنى قوزغاپ ئىسرائىلنى گۇناھقا ئازدۇرغىنىڭ ئۆچۈن سېنىڭ جەمەتىڭنى نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ جەمەتى ۋە ئاخىيانىڭ ئوغلى بائاشانىڭ جەمەتىگە ئوخشاش قىلىمەن» ـ دەيدۇ، ـ دېدى. 23 ـ يىزەبەل توغرىسىدىمۇ پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: «يىزرەئەلنىڭ سېپىلىنىڭ تېشىدا ئىتلار يىزەبەلنى يەيدۇ. 24 ئاھابنىڭ جەمەتىدىكىلەردىن شەھەردە تۇلگەنلەرنى ئىتلار يەيدۇ؛ سەھرادا تۇلگەنلەرنى بولسا ئاسماندىكى قۇشلار يەيدۇ» دېدى 25 (بەرھەق، خوتۇنى يىزەبەلنىڭ قۇتىرتىشلىرى بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىللىك قىلغىلى تۆزىنى ساتقان ئاھابدەك ھېچكىم يوق ئىدى. 26 ئۇ پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ قوغلۇۋەتكەن ئاموريلارنىڭ قىلغىنىدەك قىلىپ، يىرگىنچلىك بۇتلارغا تايىنىپ ئە گىشىپ، لەنەتلىك ئىشلارنى قىلاتتى). 27 لېكىن ئاھاب بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا تۆز كىيىملىرىنى يىرتىپ بەدىنگە بۆز ئۆگەپ، روزا تۇتتى. ئۇ بۆز ر ەختتە ياتاتتى، جىمجىت ماڭاتتى. 28 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى تىشبىلىق ئىلياسقا كېلىپ: ـ 29 «ئاھابنىڭ مېنىڭ ئالدىمدا تۆزىنى قانداق تۆۋەن تۇتۇۋاتقانلىقىنى كۆرد ۇڭمۇ؟ ئۇ تۆزىنى مېنىڭ ئالدىمدا تۆۋەن تۇتۇۋاتقانلىقى ئۈچۈيلىدىن، بۇ بالانى ئۆنىڭ كۈنلىرىدە كەلتۈرمەيمەن، بەلكى ئۆنىڭ ئوغلىنىڭ كۈنلىرىدە ئۆنىڭ جەمەتىگە كەلتۈرىمەن» ـ دېيىلدى.

22

ئۈچ يىلغىچە سۈرىيە بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئوتتۇرىسىدا جەڭ بولمىغاچقا، ئۇلار تىنچلىقتا ئۆتتى. 2 ئۈچىنچى يىلدا بولسا يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنى يوقلاپ باردى. 3 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۆز خىزمەتكارلىرىغا: ـ گىلېئادتىكى راموت بىزنىڭكى ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەرغۇ؟ شۇنداق ئىكەن، نېمىشقا بىز جىم ئولتۇرۇپ، تېخىچە سۈرىيەنىڭ پادىشاھىنىڭ قولىدىن ئۇنى ئالمايمىز؟ ـ دېدى. 4 ئۇ يەھوشافاتقا: ـ جەڭ قىلغىلى مېنىڭ بىلەن گىلېئادتىكى راموتقا بېرىشقا ماقۇل بولامدىلا؟ ـ دەپ سوردى. يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا جاۋاب بېرىپ: ـ بىز سىلىنىڭ-مېنىڭ دەپ ئايرىمايمىز؛ مېنىڭ خەلقىم ئۆزلىرىنىڭ خەلقىدۇر، مېنىڭ ئاتلىرىم سىلىنىڭ ئاتلىرىدۇر، دېدى. 5 لېكىن يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: ـ ئۆتۈنمەنكى، ئۈگۈن تاۋۇال پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى سوراپ كۆ رگەيلا، دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پەيغەمبەرلەرنى، يەنى تۆت يۈزچە ئادەمنى يىغدۇرۇپ ئولاردىن: ـ سوقۇشقىلى گىلېئادتىكى راموتقا چىقسام بولامدۇ، يوق؟ ـ دەپ سوريۇدى، ئۇلار: ـ چىققىن، ر ەب ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا بېرىدۇ، دېيىشتى. 7 لېكىن يەھوشافات بولسا: ـ بۇلاردىن باشقا، يول سورىغۇدەك پەرۋەردىگارنىڭ بىر ر پەيغەمبىرى يوقمۇ؟ ـ دەپ سوريۇدى. 8 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا جاۋاب بېرىپ: ـ پەرۋەردىگاردىن يول سورايدىغان يەنە بىر ئادەم بار؛ لېكىن ئۇ مېنىڭ توغرامدا قۇتلۇقتى ئەمەس، بەلكى بالا-يىشاپەتنى كۆرسىتىپ بېشارەت ب ە رگەچكە، مەن ئۇنى ئۆچ كۆرىمەن. ئۇ بولسا ئىملانىڭ ئوغلى مىكايادۇر، دېدى. يەھوشافات: ـ ئۇ ئالىيلىرى، سىلى ئۇنداق دېمىگەيلا، دېدى. 9 ئاندىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىر چاكىرنى چاقىرىپ ئۇنىگىنا: ـ چاققان بېرىپ، ئىملانىڭ ئوغلى مىكايانى چاقىرتىپ كەل، دەپ ۋېيرۇدى. 10 ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات شاھانە كىيىملىرىنى كىيىشىپ، سامارىيەنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدىكى خامانىدا ھەربىرى ئۆز تەختىدە ئولتۇرۇشتى. ئۇلارنىڭ ئالدىدا پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەممىسى بېشارەت بەرمە كتە ئىدى. 11 كەنئاناھنىڭ ئوغلى زەدەكىيا بولسا ئۆزى تۆمۈردىن مۈڭگۈزلەرنى ياساپ چىقىپ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مۇشۇ مۈڭگۈزلەر بىلەن سۈرىيەلەرنى يوقاتقۇچە ئۇسۇپ ئۆرسىلا»، دېدى. 12 ھەممە پەيغەمبەرلەر شۇنىڭغا ئوخشاش بېشارەت بېرىپ: «گىلېئادتىكى راموتقا چىقىپ سۈزىسز مۇۋەپپەقىيەت قازنىلا؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا تاپشۇرىدىكەن»، دېيىشتى. 13 مىكايانى قېچىرغىلى بارغان خەۋەرچى ئۇنىگىنا: ـ مانا، ھەممە پەيغەمبەرلەر بىردەك پادىشاھقا ياخشى خەۋەر بەرمە كتە، ئەمدى ئۇتۇتىمەن، سېنىڭ سۆز ۇڭمۇ ئۇلارنىڭ سۆزى بىلەن بىردەك بولۇپ، ياخشى بىر خەۋەرنى بە رگىن، دېدى. 14 ئەمما مىكايا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، پەرۋەردىگار ماڭا نېمە ئېيتسا، مەن شۇنى ئېيتىمەن، دېدى. 15 ئۇ پادىشاھنىڭ ئالدىغا كەلگەندە پادىشاھ ئۇنىگىنا: ئى مىكايا، جەڭگە قىلغىلى گىلېئادتىكى راموتقا چىقساق بولامدۇ، يوق؟ ـ دەپ سوريۇدى، ئۇ ئۇنىگىنا جاۋاب بېرىپ: ـ چىقىپ مۇۋەپپەقىيەت قازنىسەن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار شەھەرنى پادىشاھنىڭ قولىغا بېرىدۇ، دېدى. 16 لېكىن پادىشاھ ئۇنىگىنا: ـ مەن ساڭا قانچە قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا راست گە پتىن باشقىسىنى ماڭا ئېيتماسلىقنا قەسەم ئىچكۈزۈشۈم كېرەك؟! ـ دېدى. 17 مىكايا: ـ مەن پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ تاغلاردا پادىچىسز قويلاردەك تارىلىپ كەتكەنلىكىنى كۆردۈم. پەرۋەردىگار:

«يۇلارنىڭ ئىگىسى يوق، يۇلارنىڭ ھەربىرى تىنچ-ئامان تۆز ۋىيگە قايتسۇن»، دېدى، ـ دېدى. **18** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا: ـ مانا، مەن سىلگە «تۆ مېنىڭ توغرامدا قۇتلۇقنى ئەمەس، بەلكى ھامان بالا يىتىپەتنى كۆرسىتىپ بېشارەت بېرىدۇ»، دېمىگەنمىدىم؟ ـ دېدى. **19** مىكايا يەنە: ـ شۇنگا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغىن، مەن پەرۋەردىگارنىڭ تۆز تەختىدە ئولتۇرغانلىقىنى، ئاسمانىڭ پۈتكۈل قوشۇنلىرى ئۆنىڭ يېنىدا، ئولۇ ۋە سول تەرىپىدە تۇرغانلىقىنى كۆردۇم. **20** پەرۋەردىگار: «كىم ئاھابنى گۈلىتىدىكى راموتقا چىقىپ، شۇ يەردە ھالاك بولۇشقا ئالدايدۇ؟» ـ دېدى. بىرسى ئۇنداق، بىرسى مۇنداق دېيىشتى؛ **21** شۇ ۋاقىتتا بىر روھ چىقىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ: «مەن بېرىپ ئالداي»، دېدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىن: «قانداق تۈسۈل بىلەن ئالدايسەن؟» ـ دەپ سورىدى، **22** ئۇ: ـ «مەن چىقىپ ئۇنىڭ ھەممە پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزىدا يالغانچى بىر روھ بولىمەن»، دېدى، پەرۋەردىگار: ـ «ئۇنى ئالداپ ئىلكىڭگە ئالالايسەن؛ بېرىپ شۇنداق قىل» ـ دېدى. **23** مانا ئەمدى پەرۋەردىگار سېنىڭ بۇ ھەممە پەيغەمبەرلىرىڭنىڭ ئاغزىغا يالغانچى بىر روھنى سالدى؛ پەرۋەردىگار سېنىڭ توغرا ئۈچۈن بالا يىتىپەت كۆرسىتىپ سۆزلىدى» ـ دېدى. **24** شۇنى ئاڭلاپ كەنئاناھنىڭ ئوغلى زەدەكىيا چېلىپ مىكايانىڭ كاچىتىغا بىرنى سېلىپ: ـ پەرۋەردىگارنىڭ روھى قايسى يول بىلەن مەندىن ئۆتۈپ، ساڭا سۆز قىلىشقا باردى؟! ـ دېدى. **25** مىكايا جاۋاب بېرىپ: ـ تۆز ئۈگۈنى يوشۇرۇش ئۈچۈن ئىچكىرىدىكى ۋىيگە يۈگۈز رەگەن كۆنىدە شۇنى كۆرسەن، دېدى. **26** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئەمدى: ـ مىكايانى ئېلىپ قايتۇرۇپ بېرىپ، شەھەر ھاكىمى ئامون بىلەن پادىشاھنىڭ ئوغلى يوئاشقا تاپشۇرۇپ، **27** ئۇلارغا تاپىلاپ: «پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇنى زىندانغا سولاپ مەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلگۈچىلىك قىيناپ نان بىلەن سۇنى ئاز-ئاز بېرىپ تۇرۇڭلار» ـ دېگەن، دەپ ۋېيرۇدى. **28** مىكايا: ـ ئە گەر سەن ھەقىقەتەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلسەڭ، پەرۋەردىگار مېنىڭ ۋاستەم بىلەن سۆز قىلمىغان بولدۇ، دېدى. ئاندىن ئۇ يەنە: ـ ئەي جامائەت، ھەربىرىڭلار ئاڭلاڭلار، دېدى. **29** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات گىلئادتىكى راموتقا چىقتى. **30** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا: ـ مەن باشقا قىيافەتكە كىرىپ جەڭگە چىقاي؛ سىلى بولسىلا تۆز كىيىملىرىنى كىيىپ چىققايلا، دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى باشقا قىيافەت بىلەن جەڭگە چىقتى. **31** سۈرىيەنىڭ پادىشاھى جەڭ ھارۋىلىرى تۆستىدىكى ئوتتۇز ئىككى سەردارغا: ـ چوڭلىرى يا كى كىچىكلىرى بىلەن ئەمەس، پەقەت ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن سوقۇشۇڭلار، دەپ ۋېرىۋدى. **32** ۋە شۇنداق بولدىكى، جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ سەردارلىرى يەھوشافاتنى كۆ رگەندە: ـ ئۇنى چوقۇم ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى دەپ، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغىلى بۇرۇلدى. لېكىن يەھوشافات پەريات كۆتۈردى. **33** جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ سەردارلىرى ئۇنىڭ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئەمەسلىكىنى كۆ رگەندە ئۇنى قوغلىماي، بۇرۇلۇپ كېتىپ قېلىشتى. **34** ئەمما بىرەيلەن قارىسىغلا بىر ئوقيا ئېتىۋىدى، ئوق ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ ساۋۇتىنىڭ مۇرىسىدىن تۆۋەنكى ئۆلچەمدىن ئۆتۈپ تە گدى. ئۇ ھارۋىكېشىگە: ھارۋىنى يانداۋرۇپ مېنى سەپتىن چىقارغىن؛ چۈنكى مەن يارىدار بولدۇم، دېدى. **35** ئۇ كۈنى جەڭ بارغانسېرى قاتتىق بولدى. پادىشاھ بولسا سۈرىيەلىرىنىڭ ئۆدۈلىدا ئۆز جەڭ ھارۋىسىغا يۆلىنىپ تۇرە تۇردى. زەخمىدىن قېنى ھارۋىنىڭ تېگىگىچە ئېقىپ، كەچ كە رگەندە ئۇ ئۆلدى. **36** كۈن پاتاردا قوشۇن ئارىسىدا بىر قاتتىق سادا ئاڭلىنىپ: ـ ھەر ئادەم ئۆز شەھىرىگە يانسۇن! ھەربىرى ئۆز يۇرتىغا يېنىپ كەتسۇن! ـ دېيىلدى. **37** پادىشاھ ئۆلدى، كىشىلەر ئۇنى ساماريە گە ئېلىپ كەلدى؛ ئۇلار پادىشاھنى ساماريەدە دەپنە قىلدى. **38** بىرسى پادىشاھنىڭ ھارۋىسىنى ساماريەنىڭ كۆلدە [يۇغاندا] (بۇ كۆل پاھىشە ئايالار يۇيۇنىدىغان جاي ئىدى)، پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، ئىتلار ئۇنىڭ قېنىنى يالدى. **39** ئاھابنىڭ باشقا ئىشلىرى، قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇنىڭ ياسىغان «پىل چىش ساراي» ۋە بىنا قىلغان ھەممە شەھەرلەر توغرۇلۇق «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **40** ئاھاب ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى. ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى ئاھازىيا ئورندا پادىشاھ بولدى. **41** ئاسانىڭ ئوغلى يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئاھابنىڭ سەلتەنەتىنىڭ تۆتىنچى يىلىدا يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. **42** يەھوشافات پادىشاھ بولغاندا ئوتتۇز بەش ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە بەش يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئازۇباھ بولۇپ، ئۇ شىلھىنىڭ قىزى ئىدى. **43** ئۇ ھەر ئىشتا ئاتىسى ئاسانىڭ يارلىق يوللىرىدا يۈرۈپ، ئۇلاردىن چىقماي پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى. پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىغاندى، خالايىق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»دا قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى. **44** ۋە يەھوشافات بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئوتتۇرىسىدا تىنچلىق بولدى. **45** يەھوشافاتنىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ كۆرسەتكەن قۇدرىتى، قانداق جەڭ قىلغانلىرى توغرىسىدا «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **46** ئۇ ئاتىسى ئاسانىڭ كۆزلىرىدە زېمىندىن قوغلۇۋىتىلىگەن كەسىپنى بەچىۋازلارنى زېمىندىن ھەيدەپ چىقاردى. **47** ئۇ ۋاقىتتا ئېدومنىڭ پادىشاھى يوق ئىدى، بەلكى بىر ۋالىي ھۆكۈم سۈرەتتى. **48** يەھوشافات ئوفىردىن ئالتۇن ئېلىپ كېلىش ئۈچۈن بىر «تارشىش كېمە» ئەترىتىنى قۇردى. لېكىن كېمىلەر ھېچىە رگە بارالمىدى؛ چۈنكى ئۇلار ئەزىئون-گەبەردە ئۇرۇلۇپ ۋەيران بولغاندى. **49** ئۇ ۋاقىتتا ئاھابنىڭ ئوغلى ئاھازىيا يەھوشافاتقا: ـ مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم سېنىڭ خىزمەتكارلىرىڭ بىلەن كېمىلەردە بارسۇن، دېدى. لېكىن يەھوشافات ئۇنىمىدى. **50** يەھوشافات ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يەھورام ئورندا پادىشاھ بولدى. **51** ئاھابنىڭ ئوغلى ئاھازىيا يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون يەتتىنچى يىلىدا ساماريەدە ئىسرائىلنىڭ ئۆستىدە پادىشاھ بولۇپ ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. **52** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانلىق قىلىپ ئاتىسىنىڭ يولىدا ۋە ئانىسىنىڭ يولىدا يۈرۈپ، شۇنداقلا ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ يولىدا ماڭدى؛ **53** ئۇ ئاتىسى قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى قىلىپ، بائالنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۇنىڭغا سەجدە قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزەپىنى قوزغىدى.

پادشاهلار 2

1 ئاهاب تۆلگەندىن كېيىن موئاب ئىسرائىلغا ئىسيان كۆتۈردى. **2** ئاھازىيا سامارىيەدە تۇرغاندا [ئوردىسىدىكى] بالخانىنىڭ پەنجىرىسىدىن يىقىلىپ چۈشۈپ، كېسەل بولۇپ قالدى. ئۇ خەۋەرچىلەرنى ئەۋەتىپ تۇلارغا: ـ ئە گوون شەھىرىدىكى ئىلاھ بائال-زەبۇبدىن مېنىڭ تۇغرامدا، كېسىلدىن ساقىيامدۇ، دەپ سورا گىلار، دېدى. **3** لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بولسا تىشبىلىق ئىلياسقا: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، سامارىيە پادىشاھىنىڭ ئەلچىلىرىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، تۇلارغا: ـ ئىسرائىلدا خۇدا يوقمۇ، ئە گوونىدىكى ئىلاھ بائال-زەبۇبدىن يول سوريغىلى ما گىدىگىلارمۇ؟ **4** شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار ھازىر مۇنداق دېدىكى: «سەن چىققان كارۋاتىنى چۈشىلەيسەن؛ سەن چوقۇم تۆلىسەن» دېگىن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىلياس يولغا چىقتى. **5** خەۋەرچىلەر پادىشاھنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلدى؛ ئۇ تۇلاردىن: نېمىشقا يېنىپ كەلدىگىلار، دەپ سوردى. **6** تۇلار ئۇنىڭغا: ـ بىر ئادەم بىر گە ئۇچراپ بىر گە: ـ سىلەرنى ئەۋەتكەن پادىشاھنىڭ يېنىغا قايتىپ بېرىپ ئۇنىڭغا: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىلدا خۇدا يوقمۇ، ئە گوونىدىكى ئىلاھ بائال-زەبۇبدىن يول سوريغىلى ئادەملەرنى ئەۋەتىپ ئەۋەتىنگىنىڭ؟ شۇنىڭ ئۈچۈن سەن چىققان كارۋاتىنى چۈشىلەيسەن، سەن چوقۇم تۆلىسەن!» دە گىلار، ـ دېدى. **7** پادىشاھ تۇلاردىن: سىلە رگە ئۇچراپ بۇ سۆزلەرنى قىلغان ئادەم قانداق ئادەم ئىكەن؟ ـ دەپ سوردى. **8** تۇلار ئۇنىڭغا: ئۇ تۈزكلۈك، بېلىگە تاسما باغلىغان ئادەم ئىكەن، دېدى. پادىشاھ: ئۇ تىشبىلىق ئىلياس ئىكەن، دېدى. **9** ئاندىن پادىشاھ بىر ئەللىكبېشىنى قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادەمى بىلەن ئىلياسنىڭ قېشىغا ما گىدۇردى؛ بۇ كىشى ئىلياسنىڭ قېشىغا بارغاندا، مانا ئۇ بىر د ۇ گىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇراتتى. ئۇ ئۇنىڭغا: ئى خۇدانىڭ ئادەمى، پادىشاھ سېنى چۈشۈپ كەلسۇن! دەيدۇ، دېدى. **10** لېكىن ئىلياس ئەللىكبېشىغا: ئە گەر مەن خۇدانىڭ ئادەمى بولسام، ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ سەن بىلەن ئەللىك ئادەمگىنى كۆيدۈرسۇن، دەپ جاۋاب بەردى. شۇئان ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ، ئۇنىڭ تۆزى بىلەن ئەللىك ئادەمنى كۆيدۈرۈۋەتتى. **11** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ يەنە بىر ئەللىكبېشىنى ئۇنىڭ قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادەمى بىلەن ئۇنىڭ قېشىغا ما گىدۇردى. ئۇ ئۇنىڭغا: ئى خۇدانىڭ ئادەمى، پادىشاھ شېنىتى: سېنى دەرھال چۈشۈپ كەلسۇن! ـ دېدى. **12** لېكىن ئىلياس ئەللىكبېشىغا: ئە گەر مەن خۇدانىڭ ئادەمى بولسام، ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ سەن بىلەن ئەللىك ئادەمگىنى كۆيدۈرسۇن، دەپ جاۋاب بەردى. شۇئان خۇدانىڭ ئوتى ئاسماندىن چۈشۈپ ئۇنىڭ تۆزى بىلەن ئەللىك ئادەمنى كۆيدۈرۈۋەتتى. **13** پادىشاھ ئەمدى ئۈچىنچى بىر ئەللىكبېشىنى قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادەمى بىلەن ئۇنىڭ قېشىغا ما گىدۇردى؛ ئەللىكبېشى بېرىپ ئىلياسنىڭ ئالدىغا چىقىپ، تىزلىنىپ ئۇنىڭغا يالۋۇرۇپ: ئى خۇدانىڭ ئادەمى، مېنىڭ جېنىم بىلەن سېنىڭ بۇ ئەللىك قۇلۇڭنىڭ جانلىرى نەزىرىڭدە ئەزىز بولسۇن! **14** دەرۋەقە، ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ، ئىلگىرىكى ئىككى ئەللىكبېشىنى تۇلارنىڭ قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادەمى بىلەن كۆيدۈرۈۋەتتى. لېكىن ھازىر مېنىڭ جېنىم سېنىڭ نەزىرىڭدە ئەزىز بولسۇن، دېدى. **15** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىلياسقا: سەن چۈشۈپ ئۇنىڭ بىلەن بارغىن؛ ئۇنىڭدىن قورقمىغىن، دېدى. ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇنىڭ بىلەن چۈشۈپ پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ **16** پادىشاھقا: پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: «ئىسرائىلدا ۋەھىي سوريغىلى بولىدىغان خۇدا يوقمۇ، ئە گوونىدىكى ئىلاھ بائال-زەبۇبدىن يول سوريغىلى ئەلچىلەرنى ئەۋەتتىڭمۇ؟ شۇنىڭ ئۈچۈن سەن چىققان كارۋاتىنى چۈشىلەيسەن، سەن چوقۇم تۆلىسەن!» دەيدۇ، ـ دېدى. **17** شۇنىڭ بىلەن ئىلياس دېگەنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ۋىجچە ئاھازىيا تۇلدى. ئۇنىڭ ئوغلى يولىغاچقا، يەھورام ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. بۇ يەھوشافاتنىڭ ئوغلى، يەھۇدا پادىشاھى يەھورامنىڭ ئىككىنچى يىلى ئىدى. **18** ئەمدى ئاھازىيانىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ قىلغان ئەمەللىرى بولسا، تۇلار «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟

2 پەرۋەردىگار ئىلياسنى قارا قۇيۇندا ئاسمانغا كۆتۈرمەكچى بولغان ۋاقىتتا ئىلياس بىلەن ئېلىشا گىلگالدىن چىقىپ كېتىۋاتاتتى. **2** ئىلياس ئېلىشاغا: ـ سەندىن ئۈتۈنمەن، بۇ يەردە قالغىن، چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى بەيت-ئەلگە ما گىخۇزدى. ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن، ۋە سېنىڭ ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سېنىڭدىن ھە رگىز ئايرىلمايمەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن تۇلار بەيت-ئەلگە چۈشۈپ كەلدى. ئۇ چاغدا بەيت-ئەلدىكى ئەۋلادلار ئېلىشانىڭ قېشىغا كېلىپ تۇنىڭغا: بىلەمسەن، پەرۋەردىگار بۈگۈن خوجاڭنى سەندىن ئېلىپ كېتىدۇ؟ ـ دېدى. تۇ: بىلىمەن، شۇڭ تۇرۇڭلار، دېدى. **3** ئىلياس ئېلىشاغا: ـ سەندىن ئۈتۈنمەنكى، بۇ يەردە قالغىن، چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى ئىئوردان دەرياسىغا ما گىخۇزدى، دېدى. ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن، ۋە سېنىڭ ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سېنىڭدىن ھە رگىز ئايرىلمايمەن، دېدى، شۇنىڭ بىلەن تۇلار ئىككىسى مېڭىۋەردى. **4** ئەمدى پەيغەمبەر شاگىرتلىرىدىن ئەللىك كىشى بېرىپ، تۇلارنىڭ ئۆدۈلدا يىراقتىن قاراپ تۇراتتى. ئەمما تۇ ئىككىيلەن ئىئوردان دەرياسىنىڭ ۋىدىا توختاپ تۇردى.

8 ئىلياس يېپىنچىسىنى قاتلاپ، ئۇنىڭ بىلەن سۇنى ئۇرىۋدى، سۇ ئىككىگە بۆلۈنۈپ تۇردى؛ تۇلار ئىككىسى قۇرۇق يولدىن ئوتتى. **9** ئۇتتۇپ بولغاندىن كېيىن ئېلىياس ئېلىشاغا: مەن سەندىن ئايرىلماستا، سېنىڭ ئۆزۈڭنى ئۇچۇن مەندىن نېمە تىلىكىڭ بولسا، دەۋە رگىن، دېدى. ئېلىشا: سېنىڭ ئۈستۈڭدە ئۇرغان روھىنىڭ ئىككە ھەسسىسى ئۈستۈمگە قونسۇن، ـ دېدى. **10** ئۇ: بۇ تىلىكىڭگە ئېرىشىمەك قىيىندۇر، مەن سەندىن ئېلىپ كېتىلگەن ۋاقتىمدا، مېنى كۆرۈپ تۇرساڭ، ساڭا شۇنداق بېرىلىدۇ، بولمىسا، بېرىلمەيدۇ، ـ دېدى. **11** ۋە شۇنداق بولدىكى، تۇلار سۆزلىشىپ ما گىخاندا، مانا، ئوتلۇق بىر جەڭ ھارۋىسى بىلەن ئوتلۇق ئاتلار ناماياں بولدى؛ تۇلار ئىككىسىنى ئايرىۋەتتى ۋە ئىلياس قارا قۇيۇندا ئاسمانغا كۆتۈرۈلۈپ كەتتى. **12** ئېلىشا بۇنى كۆرۈپ: ئى ئاتام، ئى ئاتام، ئىسرائىلنىڭ جەڭ ھارۋىسى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلىرى! ـ دەپ ۋارقىرىدى. ئاندىن ئۇ ئۆنى يەنە كۆرەلمىدى. ئۇ ئۆز كىيىمىنى ئۈتۈپ، ئۆلارنى يىرتىپ ئىككى پارچە قىلىۋەتتى. **13** ئاندىن ئۇ ئېلىياسنىڭ ئۈچىسىدىن چۈشۈپ قالغان يېپىنچىسىنى يەردىن ئېلىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ قىرغىقىغا قايتىپ كەلدى. **14** ئۇ ئېلىياسنىڭ ئۈستىدىن چۈشۈپ قالغان يېپىنچىسى بىلەن سۇنى ئۇرۇپ: «ئېلىياسنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار نەدىدۇر؟»، دېدى. ئېلىشا سۇنى شۇنداق ئۇرغاندا سۇ ئىككىگە بۆلۈندى؛ ئېلىشا سۇدىن ئۆتۈپ كەتتى. **15** پېرىخودىكى پەيغەمبەر شاگىرتلىرى قارشى قىرغاقتا تۇرۇپ ئۆنى كۆردى ۋە: «ئېلىياسنىڭ روھى ئېلىشانىڭ ئۈستىدىدۇر» دەپ ئۆنىڭ ئالدىغا بېرىپ، باش ئۇرۇپ تەزىم قىلدى. **16** تۇلار ئۇنىڭغا: مانا سېنىڭ كەمىنلىرىڭ تارىسىدا ئەللىك ئەزەمەت بار؛ ئۇتۇنمىز، بۇلار خوجاڭنى ئىزدىگلى بارسۇن. پەرۋەردىگارنىڭ روھى بەلكىم ئۆنى كۆتۈرۈپ تاغلارنىڭ بىر يېرىدە يا كى جىلغىلارنىڭ بىر تەرىپىدە تاشلاپ قويدىمىكى، دېدى. لېكىن ئۇ: سىلەر ھېچ ئادەمنى ئەۋەتمە گىلار، دېدى. **17** ئەمما تۇلارنىڭ ئۆنى قىستاۋېرىشى بىلەن ئۇ خىجالەت بولۇپ: ئادەم ئەۋەتىگىلار، دېدى. شۇڭا تۇلار ئەللىك كىشىنى ئەۋەتتى، بۇلار ئۈچ كۈن ئۆنى ئىزدىدى، لېكىن ھېچ تاپالمىدى. **18** تۇلار ئېلىشانىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگەندە (ئۇ پېرىخودا تۇرۇۋاتاتتى) ئۇ تۇلارغا: مەن دەۋەۋقە سىلە رگە «ئىزدەپ بارما گىلار!» دېمىدىممۇ؟ ـ دېدى. **19** شەھەردىكى ئادەملەر ئېلىشاغا: غوجام كۆ رگەندەك، شەھەر تۇزى ۋېدانى جايىدىدۇر، لېكىن سۇ ناچار ۋە ئۇيراق تۇغماستۇر، دېدى. **20** ئۇ: يېڭى بىر كوزا ئېلىپ كېلىپ، ئىچىگە تۇز قويۇپ، ما گا بېرىگلار، دېدى. تۇلار ئۆنى ئېلىپ كېلىپ ئۇنىڭغا بەردى. **21** ئۇ بۇلاقنىڭ بېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا تۇزنى تۆكتى ۋە: پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن بۇ سۇلارنى ساقايتىم؛ ئەمدى ئۇلاردىن قايتا ئۆلۈم بولمايدۇ ۋە پەرىنىڭ ئۇغماسلىقى بولمايدۇ» ـ دېدى. **22** خۇددى ئېلىشانىڭ ئېيتقان بۇ سۆزىدەك، ئۇ سۇ تاكى بۈگۈنگە قەدەر پاك بولۇپ كەلدى. **23** ئېلىشا يېرىخودن چىقىپ بەيت-ئەلگە باردى. ئۇ يولدا كېتىپ بارغاندا، بەزى بالىلار شەھەردىن چىقىپ ئۆنى زاكىلىق قىلىپ: چىقىپ كەت، ئى تاقىر باش! چىقىپ كەت، ئى تاقىر باش! ـ دەپ ۋارقىراشتى. **24** ئۇ بۇرۇلۇپ ئۇلارغا قاراپ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئۇلارغا لەنەت ئوقۇدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئورمانلىقتىن ئىككى چىشى ئېيىق چىقىپ، بالىلاردىن قىرىق ئىككىسى يىرتىۋەتتى. **25** ئۇ ئۇ يەردىن كېتىپ، كارمەل تېغىغا بېرىپ، ئۇ يەردىن سامارىيە گە يېنىپ باردى.

3 يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون سە ككىزىنچى يىلى، ئاھابنىڭ ئوغلى يەھورام سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ئون ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. **2** ئۇ ئۆزى بىر پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانلىق قىلاتتى، لېكىن ئاتىسى بىلەن ئانىسى قىلغان دەرىجىدە ئەمەس ئىدى. ئۇ ئاتىسى ياساتقان «باۋال تۇۋۇ ۋكى»نى ئېلىپ تاشلىدى. **3** لېكىن ئۇ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدا چىڭ تۇرۇپ، ئۇلاردىن ھېچ يانمىدى. **4** موئابنىڭ پادىشاھى مېشا ناھايىتى چوڭ قوينچى ئىدى؛ ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا بىلىمەن؛ شۇڭ تۇرۇڭلار، دېدى. **4** ئىلياس ئېلىشاغا: ـ سەندىن ئۈتۈنمەنكى، بۇ يەردە قالغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى يېرىخوغا ما گىخۇزدى. ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن، ۋە سېنىڭ ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سېنىڭدىن ھە رگىز ئايرىلمايمەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن تۇلار ئىككىسى يېرىخوغا باردى. **5** ئۇ ۋاقىتتا يېرىخودىكى پەيغەمبەر شاگىرتلىرى ئېلىشانىڭ قېشىغا كېلىپ تۇنىڭغا: بىلەمسەن، پەرۋەردىگار بۈگۈن خوجاڭنى سەندىن ئېلىپ كېتىدۇ؟ ـ دېدى. تۇ: بىلىمەن، شۇڭ تۇرۇڭلار، دېدى. **6** ئىلياس ئېلىشاغا: ـ سەندىن ئۈتۈنمەنكى، بۇ يەردە قالغىن، چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى ئىئوردان دەرياسىغا ما گىخۇزدى، دېدى. ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن، ۋە سېنىڭ ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سېنىڭدىن ھە رگىز ئايرىلمايمەن، دېدى، شۇنىڭ بىلەن تۇلار ئىككىسى مېڭىۋەردى. **7** ئەمدى پەيغەمبەر شاگىرتلىرىدىن ئەللىك كىشى بېرىپ، تۇلارنىڭ ئۆدۈلدا يىراقتىن قاراپ تۇراتتى. ئەمما تۇ ئىككىيلەن ئىئوردان دەرياسىنىڭ ۋىدىا توختاپ تۇردى.

8 ئىلياس يېپىنچىسىنى قاتلاپ، ئۇنىڭ بىلەن سۇنى ئۇرىۋدى، سۇ ئىككىگە بۆلۈنۈپ تۇردى؛ تۇلار ئىككىسى قۇرۇق يولدىن ئوتتى. **9** ئۇتتۇپ بولغاندىن كېيىن ئېلىياس ئېلىشاغا: مەن سەندىن ئايرىلماستا، سېنىڭ ئۆزۈڭنى ئۇچۇن مەندىن نېمە تىلىكىڭ بولسا، دەۋە رگىن، دېدى. ئېلىشا: سېنىڭ ئۈستۈڭدە ئۇرغان روھىنىڭ ئىككە ھەسسىسى ئۈستۈمگە قونسۇن، ـ دېدى. **10** ئۇ: بۇ تىلىكىڭگە ئېرىشىمەك قىيىندۇر، مەن سەندىن ئېلىپ كېتىلگەن ۋاقتىمدا، مېنى كۆرۈپ تۇرساڭ، ساڭا شۇنداق بېرىلىدۇ، بولمىسا، بېرىلمەيدۇ، ـ دېدى. **11** ۋە شۇنداق بولدىكى، تۇلار سۆزلىشىپ ما گىخاندا، مانا، ئوتلۇق بىر جەڭ ھارۋىسى بىلەن ئوتلۇق ئاتلار ناماياں بولدى؛ تۇلار ئىككىسىنى ئايرىۋەتتى ۋە ئىلياس قارا قۇيۇندا ئاسمانغا كۆتۈرۈلۈپ كەتتى. **12** ئېلىشا بۇنى كۆرۈپ: ئى ئاتام، ئى ئاتام، ئىسرائىلنىڭ جەڭ ھارۋىسى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلىرى! ـ دەپ ۋارقىرىدى. ئاندىن ئۇ ئۆنى يەنە كۆرەلمىدى. ئۇ ئۆز كىيىمىنى ئۈتۈپ، ئۆلارنى يىرتىپ ئىككى پارچە قىلىۋەتتى. **13** ئاندىن ئۇ ئېلىياسنىڭ ئۈچىسىدىن چۈشۈپ قالغان يېپىنچىسىنى يەردىن ئېلىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ قىرغىقىغا قايتىپ كەلدى. **14** ئۇ ئېلىياسنىڭ ئۈستىدىن چۈشۈپ قالغان يېپىنچىسى بىلەن سۇنى ئۇرۇپ: «ئېلىياسنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار نەدىدۇر؟»، دېدى. ئېلىشا سۇنى شۇنداق ئۇرغاندا سۇ ئىككىگە بۆلۈندى؛ ئېلىشا سۇدىن ئۈتۈپ كەتتى. **15** پېرىخودىكى پەيغەمبەر شاگىرتلىرى قارشى قىرغاقتا تۇرۇپ ئۆنى كۆردى ۋە: «ئېلىياسنىڭ روھى ئېلىشانىڭ ئۈستىدىدۇر» دەپ ئۆنىڭ ئالدىغا بېرىپ، باش ئۇرۇپ تەزىم قىلدى. **16** تۇلار ئۇنىڭغا: مانا سېنىڭ كەمىنلىرىڭ تارىسىدا ئەللىك ئەزەمەت بار؛ ئۇتۇنمىز، بۇلار خوجاڭنى ئىزدىگلى بارسۇن. پەرۋەردىگارنىڭ روھى بەلكىم ئۆنى كۆتۈرۈپ تاغلارنىڭ بىر يېرىدە يا كى جىلغىلارنىڭ بىر تەرىپىدە تاشلاپ قويدىمىكى، دېدى. لېكىن ئۇ: سىلەر ھېچ ئادەمنى ئەۋەتمە گىلار، دېدى. **17** ئەمما تۇلارنىڭ ئۆنى قىستاۋېرىشى بىلەن ئۇ خىجالەت بولۇپ: ئادەم ئەۋەتىگىلار، دېدى. شۇڭا تۇلار ئەللىك كىشىنى ئەۋەتتى، بۇلار ئۈچ كۈن ئۆنى ئىزدىدى، لېكىن ھېچ تاپالمىدى. **18** تۇلار ئېلىشانىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگەندە (ئۇ پېرىخودا تۇرۇۋاتاتتى) ئۇ تۇلارغا: مەن دەۋەۋقە سىلە رگە «ئىزدەپ بارما گىلار!» دېمىدىممۇ؟ ـ دېدى. **19** شەھەردىكى ئادەملەر ئېلىشاغا: غوجام كۆ رگەندەك، شەھەر تۇزى ۋېدانى جايىدىدۇر، لېكىن سۇ ناچار ۋە ئۇيراق تۇغماستۇر، دېدى. **20** ئۇ: يېڭى بىر كوزا ئېلىپ كېلىپ، ئىچىگە تۇز قويۇپ، ما گا بېرىگلار، دېدى. تۇلار ئۆنى ئېلىپ كېلىپ ئۇنىڭغا بەردى. **21** ئۇ بۇلاقنىڭ بېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا تۇزنى تۆكتى ۋە: پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن بۇ سۇلارنى ساقايتىم؛ ئەمدى ئۇلاردىن قايتا ئۆلۈم بولمايدۇ ۋە پەرىنىڭ ئۇغماسلىقى بولمايدۇ» ـ دېدى. **22** خۇددى ئېلىشانىڭ ئېيتقان بۇ سۆزىدەك، ئۇ سۇ تاكى بۈگۈنگە قەدەر پاك بولۇپ كەلدى. **23** ئېلىشا يېرىخودن چىقىپ بەيت-ئەلگە باردى. ئۇ يولدا كېتىپ بارغاندا، بەزى بالىلار شەھەردىن چىقىپ ئۆنى زاكىلىق قىلىپ: چىقىپ كەت، ئى تاقىر باش! چىقىپ كەت، ئى تاقىر باش! ـ دەپ ۋارقىراشتى. **24** ئۇ بۇرۇلۇپ ئۇلارغا قاراپ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئۇلارغا لەنەت ئوقۇدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئورمانلىقتىن ئىككى چىشى ئېيىق چىقىپ، بالىلاردىن قىرىق ئىككىسى يىرتىۋەتتى. **25** ئۇ ئۇ يەردىن كېتىپ، كارمەل تېغىغا بېرىپ، ئۇ يەردىن سامارىيە گە يېنىپ باردى.

يۇز مىڭ قوزا ھەم يۇز مىڭ قوچقارنىڭ يۇڭىنى ئولپان قىلاتتى. **5** ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئاھاب تۆلۈپ كەتكەندىن كېيىن موئابنىڭ پادىشاھى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا يۇز تۆرۈدى. **6** ئۇ ۋاقىتتا يەھوراىم پادىشاھ ساماريەدىن چىقىپ ھەممە ئىسرائىلنى [جەڭ ئۈچۈن] ئېىتىلدى. **7** ئۇ يەنە ئادەم ئەۋەتىپ يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا خەۋەر بېرىپ: موئابنىڭ پادىشاھى مەندىن يۇز تۆرىدى، موئاب بىلەن سوقۇشقىلى چىقامسەن؟ ـ دېدى. ئۇ: چىقىمەن، بىزدە مېنىڭ-سېنىڭ دەيدىغان گەپ يوقتۇر، مېنىڭ خەلقىم سېنىڭ خەلقىڭدۇر، مېنىڭ ئاتلىرىم سېنىڭ ئاتلىرىڭدۇر، دېدى. **8** ئۇ يەنە: قايسى يول بىلەن چىقايلى، دەپ سوردى. يەھوراىم: بىز ئېدوم چۆلىنىڭ يولى بىلەن چىقايلى، دەپ جاۋاب بەردى. **9** ئاندىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئېدومنىڭ پادىشاھىغا قوشۇلۇپ ماڭدى. ئۇلار يەتتە كۈن ئايلىنىپ يۈرۈش قىلغاندىن كېيىن، قوشۇن ۋە ئۇلار ئېلىپ كەلگەن ئات-ئۇلاغلارغا سۇ قالمىدى. **10** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى: ئاۋلا! يەھۋەردىگار بىز ئۈچ پادىشاھنى موئابنىڭ قولىغا چۈشىنىش دەپ، بىر يەر رگە جەم قىلغان ئوخشايدۇ، دېدى. **11** لېكىن يەھوشافات: يەھۋەردىگاردىن يول سورىشىمىز ئۈچۈن بۇ يەردە يەھۋەردىگارنىڭ بىر پەيغەمبىرى يوقمۇ؟ ـ دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھنىڭ چاكارلىرىدىن بىرى: ئىلياسنىڭ قولىغا سۇ قۇيۇپ يە رگەن شافاتنىڭ ئوغلى ئېلىشا بۇ يەردە بار، دېدى. **12** يەھوشافات: يەھۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامى ئۇنىڭدا بار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھوشافات ۋە ئېدومنىڭ پادىشاھى ئۈچىگە قېشىغا چۈشۈپ باردى. **13** ئېلىشا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: ـ مېنىڭ سېنىڭ بىلەن نېمە كارىم! ئۆز ئاتا-ئانىڭ پەيغەمبەرلىرى بىلەن ئاتا-ئانىڭ پەيغەمبەرلىرىنىڭ قېشىغا بارغىن، دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى: ئۇنداق دېمىگىن؛ چۈنكى يەھۋەردىگار بۇ ئۈچ پادىشاھنى موئابنىڭ قولىغا تاپشۇرۇش ئۈچۈن جەم قىلغان ئوخشايدۇ، ـ دېدى. **14** ئېلىشا: مەن خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان يەھۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئە گەر يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ ھۆرمىتىنى قىلمىغان بولسام، سېنى كۆز ئۈگە ئېلىشقان يا كى ساڭا قارىمىغان بولاتتىم. **15** لېكىن ئەمدى بېرىپ بىر سازچىنى ماڭا ئېلىپ كېلىڭلار، ـ دېدى. سازچى ساز چالغاندا، يەھۋەردىگارنىڭ قولى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. **16** ئۇ: يەھۋەردىگار سۆز قىلىپ: «بۇ ۋادىنىڭ ھەممە يېرىگە ئۇرا كولا گلار» دېدى، ـ دېدى ئاندىن يەنە: **17** ـ چۈنكى يەھۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر يا شامال يا يامغۇر كۆرمىسە گلارمۇ، بۇ ۋادى سۇغا تولۇپ، ئۆز ئۈگلار بىلەن ئات-ئۇلاغلىرىگلار ھەممىسى سۇ ئىچىسىلەر». **18** لېكىن بۇ يەھۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە كىچىك ئىش بولۇپ، ئۇ موئابنىمۇ سىلەرنىڭ قولىرىگلارغا تاپشۇرىدۇ. **19** سىلەر بارلىق مۇستەھكەم شەھەرلەرنى ۋە بارلىق ئېسىل شەھەرلەرنى بۇسۇپ ئۆتۈپ، بارلىق ياخشى دەرەخلەرنى كېسىپ تاشلاپ، ھەممە بۇلاقلارنى تىندۇرۇپ، ھەممە مۇنبەت ئېكىنزارلىقنى تاشلار بىلەن قاپلاپ خاراب قىلىسىلەر» ـ دېدى. **20** ۋە ئەتىسى ئەتىگەنلىك قۇربانلىق سۇنۇلغان ۋاقىتدا، مانا، سۇ ئېدوم زېمىنى تەرەپتىن ئېقىپ كېلىپ، ھەممە يەرنى سۇغا توشقۇزدى. **21** ئەمما موئابلارنىڭ ھەممىسى: پادىشاھلار بىز بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقىپتۇ، دەپ ئاڭلىغان بولۇپ، ساۋۇت-قالقان كۆتۈرەلىگۈدەك چوڭ-كىچىك ھەممىسى چېگرادا تىزىلىپ سەپتە تۇردى. **22** ئۇلار ئەتىسى سەھەردە قۇيۇپ قارىسا، كۈن نۇرى ئۇلارنىڭ ئۈدۈلىدىكى سۇ ئۈستىگە چۈشكەندى؛ كۈننىڭ شولىسىدا سۇ ئۇلارغا قاندەك كۆرۈندى. ئۇلار: ـ **23** بۇ قان ئىكەن! پادىشاھلار ئۇرۇشۇپ بىر-بىرىنى قىرغان ئوخشايدۇ. ئى موئابلار! دەرھال ئولجىنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ بۇلىشىۋالايلى! دېدى. **24** لېكىن ئۇلار ئىسرائىلنىڭ لەشكەر گاھىغا يەتكەندە، ئىسرائىللار ئورنىدىن قۇيۇپ موئابلارغا ھۇجۇم قىلىشى بىلەن ئۇلار بەدەر قاچتى. ئىسرائىللار ئۇلارنى سۈرۈپ-توقاي قىلىۋەتتى. **25** ئۇلار شەھەرلەرنى ۋەيران قىلىپ، ھەربىر ئادەم تاش ئېلىپ، ھەممە مۇنبەت ئېكىنزارلىقنى تولدۇرۇۋەتكۈچە تاش تاشلىدى. ئۇلار ھەممە بۇلاق-قۇدۇقلارنى تىندۇرۇپ، ھەممە ياخشى دەرەخلەرنى كېسىۋەتتى. ئۇلار كىر-ھارەسەت شەھىرىدىكى تاشلاردىن باشقا ھېچ نېمنى قالدۇرمىدى. شۇ شەھە رگە بولسا، سالغا ئاتقۇچىلار ئۈتىگىنى چۈرگەپ ھۇجۇم قىلدى. **26** موئابنىڭ پادىشاھى جەڭنىڭ ئۆزىگە زىيادە قاتتىق كەلگىنىنى كۆرۈپ ئۆزى بىلەن يەتتە يۈز قىلىچۋازنى ئېلىپ ئېدومنىڭ پادىشاھىغا ھۇجۇم قىلىپ بۇسۇپ ئۆتۈشكە ئاتلاندى؛ لېكىن ئۇلار بۇسۇپ ئۆتەلمىدى. **27** شۇنىڭ بىلەن تەختىگە ۋارىسلىق قىلغۇچى ئۈنچە ئوغلىنى ئېلىپ، سېپىلنىڭ ۋېىسىدە ئۈنى كويدۇرمە قۇربانلىق قىلدى. ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىل پەيغەمبەرلىرىنىڭ قاتتىق قەھرىگە ئۈچرىغانىدى. شۇنىڭ بىلەن بۇ ئۈچ پادىشاھ موئاب پادىشاھتىن ئايرىلىپ، ھەرقايىسىسى ئۆز يۇرتىغا كېتىشتى.

4 پەيغەمبەر شاگىرتلىرىدىن بىرىنىڭ ئۈل قالغان خوتۇنى ئېلىشاغا پەريات قىلىپ: سېنىڭ قۇلۇڭ بولغان مېنىڭ ئېرىم ئۆلۈپتۇ. بىلىسەنكى، سېنىڭ قۇلۇڭ پەيغەمبەرلىرىدىن قورققان ئادەم ئىدى. ئەمدى قەرز ئىگىسى مېنىڭ ئىككى ئوغلۇمنى قۇلۇققا ئالغىلى كەلدى. **2** ئېلىشا ئۇنىڭدىن: سېنىڭ ئۆچۈن نېمە قىلاي؟ دېگىنە، ۋېرىڭدە نېمەك بار؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: دېدىكىنىڭ ئۆيىدە كىچىك بىر كوزا مايدىن باشقا ھېچنەرسە يوق، ـ دېدى. **3** ئۇ: بېرىپ ھەممە قوشنىلىرىڭدىن چۈڭگۈن-كوزا، يەنى بوش چۈڭگۈن-كوزىلارنى ئوتتىە ئالغىن، ئۇلار ئاز بولمىسۇن. **4** ئاندىن ئۆزۈڭ بىلەن ئوغۇللىرىڭ ئۈيگە كىرگىن، ئىشىكنى يېپىپ ھەممە چۈڭگۈن-كوزىلارغا ماي قاچىلىغىن. توشقانلىرىنى بىر چەتكە ئېلىپ قويغىن، ـ دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇ يەردىن ئايرىلىپ ئوغۇللىرى بىلەن ئۈيگە كىرىپ ئىشىكنى يا پتى. ئوغۇللىرى چۈڭگۈن-كوزىلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلگەندە، ئۇ ماي قويدى. **6** ۋە شۇنداق بولدىكى، چۈڭگۈن-كوزىلارنىڭ ھەممىسى تولغاندا ئۇ ئوغلىغا: يەنە بىر كوزا ئېلىپ كەل، دېدى. ئەمما ئوغلى: ئەمدى كوزا قالمىدى، دېدى. ئۇ ۋاقىتتا ماي توختاپ قالدى. **7** ئەمدى ئۇ بېرىپ خۇدانىڭ ئادىمىگە خەۋەر يەتكۈزدى. ئۇ: بېرىپ مايىنى سېتىۋەت، قەرزىڭنى ۋە ئۈگەتكىن؛ ئاندىن قالغان پۇل بىلەن ئۆزۈڭ ۋە ئوغۇللىرىڭنىڭ جىنىنى بېقىگىلار، دېدى. **8** بىر كۈنى ئېلىشا شۇنەم شەھىرىگە باردى. ئۇ يەردە بىر باي ئايال بار ئىدى ۋە ئۇ ئۇنى ئۆز ئۈيىدە تاماققا ئۆتۈپ قالدى. شۇنىڭدىن كېيىن ھەرقاچان ئۇ يەردىن ئۆتۈپ ماڭسا، ئۇ ئۇنىڭ ئۈيىگە كىرىپ غىزالىناتتى. **9** بىر كۈنى ئۇ ئۆز ئېرىگە: بۇ يەردىن دائىم ئۆتىدىغان كىشى خۇدانىڭ بىر مۇقەددەس ئادىمى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتىم. **10** بىز ئۈگىدە ئۈنىڭغا بىر كىچىكۈك ئۆي سالايلى. ئۇنىڭغا ئۈيدە كارىۋات، شەرە، ئورۇندۇق ۋە چىراغدان تەيىارلاپ بېرەيلى؛ ۋە شۇنداق بولسۇنكى، ئۇ قاچانلا يېنىمىزغا كەلسە شۇ ئۈيدە ئۇرسۇن، ـ دېدى. **11** ئەمدى پەيغەمبەر بىر كۈنى ئۇ يە رگە كەلگەندە، شۇ بالخانىغا كىرىپ يېتىپ قالدى. **12** ئۇ ئۆز خىزمەتكارى گەھازىغا: سەن ئۇ شۇنەملىك ئايالنى چاقىرغىن، دېدى. ئۇ ئۇنى چاقىرغاندا، ئايال ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى. **13** پەيغەمبەر خىزمەتكارىغا: سەن ئۇنىڭغا: «سىلى بىزنىڭ غېمىمىزنى يەپ مۇشۇنداق ئۆزلىرىنى كۆپ ئاۋارە قىلدىلا؛ مەن سىلى ئۈچۈن نېمە قىلىپ بېرەي؟ پادىشاھقا يا كى قوشۇن سەردارىغا بىرەر تەپىلىرنى يەتكۈزەيمۇ؟» ـ دېگىن، دېدى، ئايال يۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئۆز خەلقىم ئارىسىدا ياشاۋاتىمەن، بولدى! دېدى. **14** ئەمدى ئېلىشا گەھازدىن، ئۇنىڭغا نېمە قىلىپ بېرىش كېرەك؟ ـ دەپ سوردى. گەھازى: ئۇنىڭ ئۇغۇل يالىسى يوق ئىكەن، ۋە ئېرىمۇ قېرى ئىكەن، دېدى. **15** ئۇ: ئۇنى چاقىرغىن، دېدى. ئايالنى چاقىرۇىدى، ئايال ئىشىككە كېلىپ ئۇردى. **16** پەيغەمبەر ئۇنىڭغا: كېلەر يىلى تەخمىنەن مۇشۇ ۋاقىتتا قۇچاقلىرىدا بىر ئۇغۇللىرىدا بولىدۇ، دېدى. ئۇ: ياق، ئى غوجام! ئى خۇدانىڭ ئادىمى، دېدىكىگىگە يالغان ئېيتمىغىن، دېدى. **17** ئەمدى ئېلىشا ئۇنىڭغا دېگەندەك ئۇ ئايال ھامىلدار بولۇپ، ئىككىنچى يىلى بېكىتىلگەن ۋاقىتتا ئوغۇل تۇغدى. **18** بالا ئۆسۈپ چوڭ بولدى. بىر كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئاتىسى بار يە رگە، ئورمىچىلارنىڭ قېشىغا چىقىپ كەتتى. **19** ئۇ ئاتىسىغا: ۋاي ۋېشىم، ۋاي ۋېشىم، دەپ ۋايىسىدى. ئۇ خىزمەتكارىغا، ئۇنى ئانىسىنىڭ قېشىغا ئېلىپ بارغىن، دېدى. **20** ئۇ ئۇنى كۆتۈرۈپ ئانىسىنىڭ يېنىغا ئېلىپ قويدى. بالا ئانىسىنىڭ ئېتىكىدە چۈشكىچە ئولتۇردى، ئاندىن ئۇلۇپ قالدى. **21** ئاندىن ئانىسى چىقىپ، ئۇنى خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ ۋېيدىكى كارىۋاتقا ياتقۇزۇپ قويۇپ، ئىشىكنى يېپىپ چىقىپ كەتتى. **22** ئۇ ئېرىنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: غولامىلاردىن بىرىنى ماڭدۇرغىن، ئۇ بىر ئېشەكنى ئېلىپ كەلسۇن، مەن ئۇنى چاپتۇرۇپ، خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قېشىغا دەرھال بېرىپ كېلەي، دېدى. **23** ئېرى ئۇنىڭغا: نېمشقا ئۇنىڭ قېشىغا بۇگۈن بارسەن؟ بۇگۈن يا يېڭى ئاي يا شابات كۈنى بولمىسا، دېدى. ئايالى ئۇنىڭغا، ھەممە ئىش تىنچلىق ـ دېدى. **24** ئۇ ئېشەكنى توقۇلۇپ غولامغا: ئىتتىك ھەيدەپ ماڭ؛ مەن دېمىگۈچە توختىمىغىن، دېدى. **25** شۇنىڭ بىلەن ئۇ كارمەل تېغىغا بېرىپ خۇدانىڭ ئادىمى ئالدىغا كەلدى. ۋە شۇنداق بولدىكى، خۇدانىڭ ئادىمى ئۇنى يىراقتىنلا كۆرۈپ ئۆز خىزمەتكارى گەھازىغا: مانا شۇنەملىك ئايال كېلىۋاتىدۇ؛ **26** سەن ئۇنىڭ ئالدىغا يۇگۈرۈپ بېرىپ ئۇنىڭدىن: سىلى تىنچلىقمۇ؟ ئەرلىرى تىنچلىقمۇ؟ بالىلىرى تىنچلىقمۇ؟» ـ دەپ سورىغىن، دېدى. ـ ھەممە ئىش تىنچلىق، دەپ ئېيتتى ئايال. **27** ئەمدى تاغقا چىقىپ خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئۇ ئۇنىڭ پۇتلىرىنى قۇچاقلىدى. گەھازى ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنى ئىتتىرىۋەتمەكچى بولدى؛ لېكىن خۇدانىڭ ئادىمى: ـ ئۇنى ئۆز ئىختىيارىغا قويغىن؛ چۈنكى ئۇنىڭ كۆڭلى ئىنتايىن سۈنۈق ۋە پەرۋەردىگار بۇ ئىشنى ماڭا دېمەي يوشۇرۇۋېتىپ، دېدى. **28** ئايال: مەن غوجامدىن بىر ئوغۇل تىلىدىممۇ؟ ماڭا يالغان سۆز قىلمىغىن، دەپ سەندىن ئۆتۈنمىدىممۇ؟ ـ دېدى. **29** پەيغەمبەر گەھازىغا: ـ بىلىكنى چىڭ باغلاپ، مېنىڭ ھاسامنى ئېلىپ ماڭغىن. بىرسىگە ئۇچراساڭ، ئۇنىڭغا سالام قىلمىغىن، بىرسى

ساڭا سالام قىلسا، سەن ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمىگىن. مېنىڭ ھاسامنى بالىنىڭ يۈزىگە قويغىن، دېدى. **30** بالىنىڭ ئاتىسى: پەرۋەردىگارنىڭ ھایاتى بىلەن ۋە سېنىڭ ھایاتىڭ بىلەن قەسەم قىلمەنكى، سەندىن ئايرىلمايمەن، دېدى، ئېلىشا ئوردىن تۇرۇپ ئۇنىڭ كەيندىن ئە گەشتى. **31** گەھازى ئۇلاردىن يۈزۈن بېرىپ ھاسىسىنى بالىنىڭ يۈزىگە قويغاندى. ئەمما ھېچ ئاۋاز ياكى تېۋىش چىقمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ يېنىپ ئېلىشانىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: بالا ئويغانمىدى، دېدى. **32** ئېلىشا ۋېگە كېلىپ قارىسا، مانا، بالا ئۇنىڭ كارىۋىتىدا ئۆلۈك ياتاتتى. **33** ئۇ بالا بىلەن ئۆزىنى ئايرىم قالدۇرۇپ، ئىشىكنى يېپىۋېتىپ پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلدى. **34** ئاندىن ئۇ كارىۋاتقا چىقىپ بالىنىڭ ئۈستىگە ئۆزىنى قويۇپ ئاغزىنى ئۇنىڭ ئاغزىغا، كۆزلىرىنى ئۇنىڭ كۆزلىرىگە، قوللىرىنى ئۇنىڭ قوللىرىغا يېقىپ ياتتى. شۇنىڭ بىلەن بالىنىڭ بەدىنى ئىسسىشقا باشلىدى. **35** ئۇ چىقىپ ئۆيدە ئۆيلەپ-يۇياقنا مېڭىپ ئاندىن يەنە كارىۋاتقا چىقىپ يەنە بالىنىڭ ئۈستىگە ئېگىلدى. ئۇ ۋاقىتتا بالا يەتتە قېتىم چوشكۇزردى، ئاندىن كۆزلىرىنى ئاچتى. **36** پەيغەمبەر گەھازىنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: شۇنەملىك ئايالنى چاقىرغىن، دېدى، ئۇ ئۇنى چاقىرىپ قويدى. ئۇ ئېلىشانىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇ ئۇنىڭغا: ئوغۇللىرىنى كۆتۈرۈپ ئالسىلا، دېدى. **37** ئۇ ۋېگە كېرىپلا ئۇنىڭ ئايىغى ئالدىغا يېقىلىپ دۇم ياتتى، يېشى يە رگە تە گكۈدەك تەزىم قىلدى. ئاندىن ئۇز ئوغلىنى كۆتۈرۈپ چىقىپ كەتتى. **38** ئېلىشا گىلگالغا يېنىپ باردى. شۇ چاغدا يۇرتتا ئاچارچىلىق بولغاندى. پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرى ئېلىشانىڭ يېنىدا ئولتۇرغاندا ئۇ ئۆز خىزمەتكارىغا: سەن چوڭ قازانىنى ئېسىپ پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرىغا شورپا پىشۇرۇپ بە رگىن، دېدى. **39** ئۆلاردىن بىرسى ئوتياش تە رگلى دالاغا چىقىپ ياۋا قاپاق پېلىكىنى تېپىپ، ئۆنىڭدىن ياۋا قاپاق ئۆزۈپ ئېتكىنى تولدۇرۇپ كېلىپ، توغراپ قازانغا سالدى، چۈنكى ئۇلار بۇلارنىڭ زىيانلىق ئىكەنلىكىنى بىلمەيتتى. **40** ئاندىن ئۇلار يە گلار دەپ ئادەملە رگە ئۇسۇپ بەردى. لېكىن ئۇلار تاماقنى يېگىلى باشلىغانىدا: ئى خۇدانىڭ ئادىمى، قازاندا ئۆلۈم بار، دەپ ۋارقىراشتى. ھېچكىم ئۆنىڭدىن يېيەلمىدى. **41** ئېلىشا: ئازراقتىنە ئۇن ئېلىپ كېلىگلار، دېدى، ئۇ شۇنى قازانغا تاشلاپ: خەلققە ئۆسۈپ بە رگىن، يېسۇن، دېدى، ۋە مانا، قازاندا ھېچ زەھەر قالمىدى. **42** ئەمدى باۋال-شالىشاھدىن بىر ئادەم كېلىپ، خۇدانىڭ ئادىمىگە ئارپا ھوسۇلىنىڭ تۇنجى مېۋىسىدىن ئاش-نان، يەنى يىگىرمە ئارپا نانى ۋە بىر خالتا كۆك باشنى ئېلىپ كېلىۋىدى، ئۇ: خەلققە يېگىلى ئالدىغا قويغىن، دېدى. **43** ئۇنىڭ خىزمەتكارى: شۇنى بىر يۈز ئادەمنىڭ ئالدىدا قاندىق قويالايمەن؟ دېدى. ئېلىشا: خەلققە يېگىلى بە رگىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ئۇلار يەيدۇ ۋە ئۆنىڭدىن ئېشىپ قالدۇ، دېدى. **44** شۇنىڭ بىلەن ئۇ شۇنى ئۇلارنىڭ ئالدىدا قويدى؛ ئۇلار يېدى ۋە دەل پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك، ئۆنىڭدىن ئېشىپ قالدى.

5 سۈرىيە پادىشاھىنىڭ قوشۇن سەردارى نائامان ئۆز خوجىسىنىڭ ئالدىدا تولىمۇ قەدرلەندى ۋە ئىززەتلەندى، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ قولى ئارقىلىق سۈرىيە گە ئۇسرەتلەر بە رگەندى. ئۇ باتۇر جەڭچى بولغىنى بىلەن، لېكىن ماخاۋ كېسىلگە گىرىپتار بولۇپ قالغاندى. **2** ئەمدى سۈرىيەلەر توپ-توپ بولۇپ، بۇلاڭچىلىققا چىقىپ ئىسرائىلدىن بىر كىچىك قىزنى ئۇتۇپ كەلگەندى؛ بۇ قىز نائامانىنىڭ ئايالىنىڭ خىزمىتىنى قىلاتتى. **3** ئۇ خانىمغا: كاشكى، مېنىڭ خوجام سامارىيەدىكى پەيغەمبەرنىڭ قېشىدا بولسىدى! ئۇ ئۇنى ماخاۋ كېسىلدىن ساقايتاتتى، دېدى. **4** نائامان بېرىپ خوجىسىغا: ـ ئىسرائىلنىڭ يۇرتىدىن بولغان كىچىك قىز مۇنداق-مۇنداق ئېيتتى، دېدى. **5** سۈرىيە پادىشاھى: ياخشى! سەن بارغىن، مەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا بىر مەكتۇپ ئەۋەتىمەن، دېدى. نائامان ئون تالانت كۈمۈش بىلەن ئالتە مىڭ شە كەل ئالتۇن ۋە ھەم ئون كىشىلىك كىيىمنى ئېلىپ ئىسرائىلغا باردى. **6** ئۇ مەكتۇبنى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا ئاپىرىپ تاپشۇرۇپ بەردى. مەكتۇبنا: ـ «بۇ مەكتۇب ساڭا يەتكەندە بىلگەيسەنكى، مەن ئۆز خىزمەتكارىم نائامانىنى سېنىڭ قېشىڭغا ماڭدۇردۇم. سەن ئۇنى ماخاۋ كېسىلدىن ساقايتقايسەن»، دەپ يۈزلىگەندى. **7** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى خەتنى ئوقۇپ بولۇپ، ئۆز كىيىملىرىنى يىرتىپ-يىرتۇەتتى ۋە: ـ مەن خۇدامۇ؟ كىشىنى ئۆلتۈرۈپ ھەم تىرىلدۈرەلەيمەنمۇ؟ نېمىشقا ئۇ كىشى: ـ بۇ ئادەمنى ماخاۋ كېسىلدىن ساقايتقىن، دەپ ماڭا ئەلەۋەتىدۇ؟ قېنى، ئويلىنىپ كۆرۈڭلار، ئۇ دەرۋەقە مەن بىلەن جەڭ قىلغىلى باھانە ئىزدەيدۇ، دېدى. **8** ۋە شۇنداق بولدىكى، خۇدانىڭ ئادىمى ئېلىشا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ ئۆز كىيىملىرىنى يىرتقىنىنى ئاڭلىغاندا، پادىشاھقا ئادەم ئەۋەتىپ: نېمىشقا ئۆز كىيىملىرىڭنى يىرتتىڭ؟ ئۇ كىشى ھازىر بۇ يەە رگە كەلسۇن، ئاندىن ئۇ ئىسرائىلدا بىر پەيغەمبەر بار ئىكەن دەپ بىلىدۇ، دېدى. **9** نائامان ئاتلىرى ۋە جەڭ ھارۇسىى بىلەن كېلىپ، ئېلىشانىڭ ۋېرىنىڭ ئىشىكى ئالدىدا توختىدى. **10** ئېلىشا بىر خەۋەرچىنى ماڭدۇرۇپ نائامانغا: ـ بېرىپ ئىئوردان دەريياسىدا يەتتە قېتىم ۋېيۇنۇپ كەلگىن؛ شۇنداق قىلساڭ ئەسلىگە كېلىپ پاكىز بولىسەن، دېدى. **11** لېكىن نائامان ئاچچىقلىنىپ يېنىپ كېلىپ: ـ مانا، ئۇ چوقۇم چىقىپ، مېنىڭ بىلەن كۆرۈشىدۇ، تۇرە تۇرۇپ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ندا قىلىپ، [يارا] جاينىڭ ئۈستىدە قولىنى سىلكىپ، ماخاۋ كېسىلنى ساقايتىدۇ، دەپ ۋىلاپ كەلگەندىم. **12** دەمەشقىنىڭ دەريالىرى، يەنى ئابارنا بىلەن فارپار [دەرياسىنىڭ سۈلىرى] ئىسرائىلنىڭ ھەممە سۈلىرىدىن ياخشى ئەمەسمۇ؟ مەن ئۇلاردا ۋېيۇنسام پاكىز بولالمىدىم؟ ـ دېدى. ئۇ قاتتىق غەزەپلىنىپ بۇرۇلۇپ يولغا چىقتى. **13** لېكىن ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ ئى ئاتام، ئە گەر پەيغەمبەر سىلىگە ئېغىر بىر ئىشنى تاپىلىغان بولسا، قىلماسمىدىلا؟ ئۇنداق بولغان يەردە، ئۇ سىلىگە سۇغا چىقىپ ۋېيۇنۇپ، پاكىز بولىسىلا، دېگەن بولسا شۇنداق قىلمامىلا؟ ـ دېيىشتى. **14** شۇڭا ئۇ چىقىپ، خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ سۆزىگە بىنائەن ئىئوردان دەرياسىدا يەتتە قېتىم چۆمۈلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئېتى پاكىلىنىپ، كىچىك بالىنىڭ ئېتىدەك بولۇپ ساقايدى. **15** شۇنىڭ بىلەن ئۇ بارلىق ھەمراھلىرى بىلەن خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قېشىغا قايتىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ: ـ مانا ئەمدى پۈتكۈل يەر يۈزىدە ئىسرائىلدىن باشقا يەردە خۇدا يوق ئىكەن، دەپ بىلىپ يەتتىم؛ ئەمدى ھازىر، ئۆز كەمىنە كۈنى بىر سوۋغاتنى قوبۇل قىلغىن، دېدى. **16** لېكىن ئېلىشا: مەن خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگارنىڭ ھایاتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ھېچ نېمىنى قوبۇل قىلماسمەن، دېدى. [نائامان] تولا چىڭ تۇرۇۋالىسىمۇ، ھېچ قوبۇل قىلمىدى. **17** ئاندىن نائامان مۇنداق دېدى: ـ ئە گەر قوبۇل قىلمىساڭ، كەمىنە گىگە تويدىن ئىككى قېچىر يۈك بېرىلسۇن؛ چۈنكى كەمىنەڭ بۇندىن كېيىن پەرۋەردىگاردىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھلارغا كويدۇرمە قۇربانلىق ياكى ئىناقلىق قۇربانلىقىنى كەلتۈرمەيدۇ. **18** لېكىن پەرۋەردىگار كەمىنە گىنىڭ شۇ بىر ئىشىنى كەچۈرۈم قىلغاي: خوجامنىڭ تۆرى رىمۇنىنىڭ بۇتخانىسىغا سەجدە قىلماق تۇچۇن كىرگەندە، مېنىڭ قولۇمغا يۆلەنسە مەن رىمۇنىنىڭ بۇتخانىسىدا تىز پۈكسەم، مۇشۇ ئامالسىز تىز پۈككىنىم تۇچۇن پەرۋەردىگار مەن كەمىنە گىنى كەچۈر گەي، دېدى. **19** ئېلىشا ئۇنىڭغا: ـ سەن ئامان-خاتىرجەملىتىگە كەتكىن، دېدى. ئۇ ئۇنىڭدىن ئايرىلىپ ئازغىنە يول ماڭدى. **20** لېكىن خۇدانىڭ ئادىمى ئېلىشانىڭ خىزمەتكارى گەھازى كۆڭلىدە: ـ مانا، ئۇ سۈرىيەلىك نائامان ئېلىپ كەلگەن نەرسىلىرىدىن غوجام ھېچنېمىنى ئالماي، ئۇنى بىكار كەتكۈزۈۋېتىپتۇ. لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ھایاتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن ئۇنىڭ كەيندىن يۈگۈرۈپ بېرىپ، ئۇنىڭدىن ئازراق بىر نەرسە ئالاي، دەپ ۋىلدى. **21** شۇنى دەپ گەھازى نائامانىنىڭ كەيندىن باردى. نائامان بىر كىمنىڭ كەيندىن يۈگۈرۈپ كېلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ، ھارۇسىدىن چۈشۈپ ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ: ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **22** ئۇ: ـ تىنچلىق، ـ دېدى، ـ ئەمما غوجام مېنى ماڭدۇرۇپ: مانا ئەمدى ئەفرائىم تاغلىقىدىن پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرىدىن ئىككى يىگىت قېشىمغا كەلدى. بۇلارغا بىر تالانت كۈمۈش بىلەن ئىككى كىشىلىك كىيىم بەرسىلە، دەپ ئېيتتى، ـ دېدى. **23** نائامان: ـ ئىككى تالانت كۈمۈشنى قوبۇل قىلغىن، دەپ ئۇنى زورلاپ ئىككى تالانت كۈمۈشنى ئىككى خالتىغا چىگىپ، ئىككى كىشىلىك كىيىمنى قىلىرىپ بەردى. بۇلارنى نائامان غۇلامىلىرىدىن ئىككى يىگىتكە يۈ دكۈزدى؛ ئۇلار گەھازنىڭ ئالدىدا بۇلارنى كۆتۈرۈپ ماڭدى. **24** ئۇ تۇرغان دۆڭگە يەتكەندە بۇلارنى ئۇلارنىڭ قولىدىن ئېلىپ ۋېيگە تىقىپ قويدى؛ ئاندىن بۇ ئادەملەرنى كەتكۈزۈۋەتتى. **25** ئاندىن ئۇ خوجىسىنىڭ ئالدىغا كىرىپ تۇردى. ئېلىشا ئۇنىڭغا: ـ ئى گەھازى، نە گە بېرىپ كەلدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: قۇلۇڭ ھېچيە رگە بارمىدى، ـ دېدى. **26** ئېلىشا ئۇنىڭغا: ـ مەلۇم بىر كىشى ھارۇسىدىن چۈشۈپ، كەينىگە يېنىپ، سېنىڭ ئالدىڭغا كەلگەندە، مېنىڭ روھىم شۇ چاغدا سېنىڭ بىلەن بە رگە بارغان ئەمەسمۇ؟ بۇ كىشىلەر كۈمۈش بىلەن كىيىم، زەيتۇن باغلىرى بىلەن ئۆزۈمزارلار، قوي بىلەن كالا، مالايلار بىلەن كېنىزە كلەرنى قوبۇل قىلدىغان ۋاقىتمۇ؟ **27** لېكىن ھازىر نائامانىنىڭ ماخاۋ كېسىلى ساڭا ھەم نەسلىڭگە مەڭگۈ گە چاپلىشىدۇ، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئېلىشانىڭ قېشىدىن چىققاندا قاردەك ئاق بولۇپ قالدى.

6 پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرى ئېلىشاغا: ـ مانا بە رگە سېنىڭ ئالدىڭدا ئۆرۈۋاتقان يېرىمىز تار كەلدى. **2** ئىئوردان دەرياسىنىڭ يېنىغا بېرىپ، ھەربىرىمىز بىردىن ياغاچ ئېلىپ، شۇ يەردە ئۆردىنغانىغا بىر تۈرالغۇ ئۆي ياسىلى، ـ دېدى، ـ بېرىگلار، دەپ جاۋاب بەردى ئۇ. **3** ئۇلارنىڭ بىرى يەنە: ـ ئىلتىپات قىلىپ قەمىنلىرىڭ بىلەن بە رگە بارغىن، دېدى. ئۇ: ـ بىللە ياراي، دېدى. **4** ئۇ ئۇلار بىلەن ماڭدى. ئۇلار ئىئوردان دەرياسىغا بېرىپ، دەرەخ كېسىشكە باشلىدى. **5** لېكىن ئۇلارنىڭ بىرى دەرەخ كېسىۋاتقاندا پالتىنىڭ يېشى سۇغا چۈشۈپ كەتتى. ئۇ ۋارقىراپ: ـ ۋاي

غوجام، بۇ تۆتە ئالغان پالتا ئىدى، دېدى. 6 خۇدانىڭ ئادىمى: نە گە چۈشتى، دەپ سوردى. تۆ چۈشكەن يەرنى كۆرىستىپ بەردى. تۆ بىر شاخنى كېسىپ، ئۆنى سۈغا تاشلىۋىدى، پالتىنىڭ بېشى لەيلەپ چىقتى. 7 تۆ: ئۆنى قولۇڭغا ئالغىن، دېۋىدى، تۆ كىشى قولىنى ئۇزۇنۇپ ئۆنى ئۆتۈۋالدى. 8 سۈريەنىڭ پادىشاھى ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىۋاتاتتى. تۆ ئۆز خىزمەتكارلىرى بىلەن مەسلىھەتلىشىپ، پالانچىي-پوكۇنچى يەردە بارگاھ تىكىمەن، دەپ بېكىتەتتى. 9 خۇدانىڭ ئادىمى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا خەۋەر ئەۋەتىپ: ـ سەن پالانچى-پوكۇنچى يە گە بېرىشتىن ئېھتىيات قىلغىن، چۈنكى سۈرىيەلەر ئۇ يەر گە چۈشمە كچى، دېدى. 10 تۆ ۋاقىتلاردا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى خۇدانىڭ ئادىمى ئۆرنىگە كۆرسەتكەن جايغا ئادەم ئەۋەتىپ ئۆ يەردىكى ئادەملەرگە ئېھتىيات قىلىشنى ئاگاھلاندۇردى. بۇنداق ئىش برقانچە قېتىم بولدى. 11 بۇنىڭ سەۋەبىدىن سۈرىيەنىڭ پادىشاھى كۆڭلىدە قاتتىق ئاچچىقلىنىپ، ئۆز خىزمەتكارلىرىنى چاقىرىپ ئۆلارنى: ـ ئارىمىزدىن كىمنىڭ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى تەرىپىدە ئۆرىدىغانلىقىنى ماڭا كۆرسىتىپ بەرمەمسىلەر؟! ـ دەپ سوردى. 12 لېكىن خىزمەتكارلىرىنىڭ بىرى: ـ ئى خوجام پادىشاھ ئۆنداق ئەمەس، بەلكى ئىسرائىلدا ئۆرىدىغان ئېلىشا دېگەن پەيغەمبەر سەن ياتقان ھوجرا گۈا قىلغان سۆزلىرىڭنى ئىسرائىل پادىشاھىغا ئېيتىپ بېرىدۇ، ـ دېدى. 13 تۆ: بېرىپ ئۇنىڭ ئەدە ئىكەنلىكىنى پايلاپ كېلىڭلار، مەن ئادەم ماڭىۋېرىپ ئۆنى ئۆتۈپ كېلەي، دېدى. ئۇلار: ـ تۆ دوتان شەھىرىدە ئىكەن، دەپ خەۋەر قىلدى. 14 شۇنىڭ بىلەن تۆ شۇ يە گە ئاتلىقلار، جەڭ ھارۇلىرى ۋە زور بىر قوشۇنىنى ماڭىۋەردى. ئۇلار كېچىسى يېتىپ كېلىپ شەھەرنى قورشۋالدى. 15 خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ مالىيە سەھەردە ئۆرىۋېپ چىقسا، مانا، بىر ئاتلىقلار ۋە جەڭ ھارۇلىرى قوشۇنى شەھەرنى قورشۋالغاندى. مالاي ئۆنىڭغا: ئاپلا، ئى خوجام، قانداق قىلارمىز؟ ـ دېدى. 16 لېكىن ئۆ: قورقمغىن؛ مانا بىز بىلەن بەرگە بولغانلار ئۆلار بىلەن بەرگە بولغانلاردىن كۆپتۇر، دېدى. 17 ئەمدى ئېلىشا دۇئا قىلىپ: ئى پەرۋەردىگار، مالايىمنىڭ كۆزلىرىنى كۆرەلەيدىغان قىلىپ ئاچقايسەن، دېدى. ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يىگىتنىڭ كۆزلىرىنى ئاچتى ۋە ئۆ ئەينى ئەھۋالنى كۆردى؛ مانا، پۈتكۈل تاغ ئېلىشانى چۈرىدەپ ئۆزغان يالقۇنلۇق ئات ۋە جەڭ ھارۇلىرى بىلەن تولغاندى. 18 سۈرىيەلەر چۈشۈپ ئۆ تەرەپكە كەلگەندە، ئېلىشا پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: بۇ خەلقنى كورلۇق بىلەن ئۇرغىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۆ ئېلىشانىڭ تىلىگى ۋېچە ئۆلارنى كورلۇق بىلەن ئۇردى. 19 ئېلىشا ئۆلارغا: بۇ [سىلەر ئىزدىگەن] يول ئەمەس ۋە [سىلەر ئىزدىگەن] شەھەر ئەمەس، مېنىڭ كەينىمدىن ئە گىشىڭلار، سىلەرنى سىلەر ئىزدىگەن ئادەمنىڭ قېشىغا باشلاپ باراي، دەپ ئۆلارنى سامارىيە گە باشلاپ باردى. 20 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۆلار سامارىيە گە كەرگەندە ئېلىشا: ئى پەرۋەردىگار، ئۆلارنىڭ كۆزلىرىنى كۆرەلەيدىغان قىلىپ ئاچقايسەن، دېدى. پەرۋەردىگار ئۆلارنىڭ كۆزلىرىنى ئاچتى؛ ۋە مانا، ئۆلار سامارىيەنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۆراتتى. 21 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۆلارنى كۆ رگەندە ئېلىشادىن: ئى ئاتام، ئۆلارنى ئۆلتۈرۈۋېتەيمۇ؟ ئۆلارنى ئۆلتۈرۈۋېتەيمۇ؟ دەپ سوردى. 22 ئۆ: ـ سەن ئۆلارنى ئۆلتۈرمە، ھەتتا ئۆزۈڭ قىلىچ ۋە ئوقيايىڭ بىلەن ئەسىر قىلغانلىرىڭنى ئۆلتۈرمەيدىغان يەردە، بۇلارنى ئۆلتۈرۈشكە بولامتى؟ ئە كىسچە، ئۆلارنىڭ ئالدىغا نان، سۇ قويغىن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆلار يەپ-ئىچىپ ئۆز خوجىسغا يېنىپ كەتسۇن، دېدى. 23 شۇنداق قىلىپ، ئۆ ئۆلارغا چوڭ زىياپەت بەردى؛ ئۆلار يەپ-ئىچىپ بولغاندىن كېيىن، ئاندىن ئۆلارنى يولغا سالدى. ئۆلار خوجىسىنىڭ يېنىغا قايتتى. شۇنىڭدىن كېيىن سۈرىيەدىن بۇلاڭچىلار شايكىلىرى ئىسرائىلنىڭ زېمىنغا قايتا يېسىپ كىرمىدى. 24 كېيىن شۇنداق بولدىكى، سۈرىيەنىڭ پادىشاھى بەن-ھادات پۈتكۈل قوشۇننى يىغىپ سامارىيەنى مۇھاسىرىگە ئالدى. 25 شۇنىڭ بىلەن سامارىيەدە زور ئاچارچىلىق بولدى. ئۆلار ئۆنى شۇنچە ئۆزۈن قامال قىلدىكى، بىر ئېشەك بېشى سە كسەن شە كەل كۈمۈشكە، ۋە كەپتەر مايىقىنىڭ بىر چىنىسىنىڭ توسىن بىرى بەش شە كەل كۈمۈشكە يارايتتى. 26 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى سېپىلنىڭ ئۈستىدىن ئوتكەندە، بىر ئايال ئۆنىڭغا: ئى خوجام پادىشاھ، يارىدەم بە رگىنە! دەپ پەريات قىلىۋاتاتتى. 27 ئۆ: ئە گەر پەرۋەردىگار ساڭا يارىدەم بەرمىسە، مەن ساڭا قانداق يارىدەم قىلاي؟ يا خاماندىن يا ئۆزۈم كۆچىكىدىن يارىدەم تېپىلامدۇ؟، ـ دېدى. 28 پادىشاھ ئەمدى ئۆنىڭدىن يەنە: نېمە دەردىڭ بار؟ دەپ سوردى. ئۆ: مانا بۇ خوتۇن ماڭا: ئوغلۇڭنى بە رگىن، بىز ئۆنى بۇگۈن يەيلى. ئەتە بولسا مېنىڭ ئوغلۇمنى يەيمىز، دېدى. 29 ئۆ ۋاقىتتا بىز مېنىڭ ئوغلۇمنى قايناتتىپ پىشۇرۇپ يېدۇق. ئەتىسى مەن ئۆنىڭغا: ئەمدى سەن ئوغلۇڭنى بە رگىن، ئۆنى يەيلى دېسەم، ئۆ ئۆز ئوغلىنى يوشۇرۇپ قويدى، ـ دېدى. 30 پادىشاھ ئايالنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ كىيىملىرىنى يىرتىپ-يىرتۋەتتى. ئۆ سېپىلدا كېتىۋاتقاندا، خەلق ئۆنىڭ كىيىمىنىڭ ئېچىگە، يەنى ئېتىگە بۇز كىيگەنلىكىنى كۆرۈپ قالدى. 31 [پادىشاھ]: ـ ئە گەر شافاتنىڭ ئوغلى ئېلىشانىڭ بېشى بۇگۈن تېنىدە قالسا، خۇدا مېنىڭ بېشىمنى ئالسۇن ۋە ئۆنىڭكىنىڭ ئارتۇق جازالىسۇن! ـ دېدى. 32 ئەمما ئېلىشا ئۆز ئويىدە ئولتۇراتتى، ئاقساقالارمۇ ئۆنىڭ بىلەن بىللە ئولتۇرغاندى. پادىشاھ ئۆنىڭ ئالدىغا بىر ئادەمنى ماڭدۇرغاندى. لېكىن ئۆ خەۋەرچى ئۆ يە گە يېتىپ بارمايلا، ئېلىشا ئاقساقالارغا: ـ مانا بۇ جاللاتنىڭ بالسىنىڭ بېشىمنى ئالغىلى ئادەم ماڭدۇرغانلىقىنى كورد ۇڭلارمۇ؟ ئەمدى خەۋەرچى كەلگەندە ئىشىكنى چىڭ ئاقاپ ئېچىدىن تىرۇپلىگىلار. مانا ئۆنىڭ كەينىدىن كەلگەن غوجىسىنىڭ قەدەمىنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنۋاتامدۇ؟ ـ دېدى. 33 ئۆ ئۆلار بىلەن سۆزلىشىۋاتقاندا، مانا خەۋەرچى ئۆنىڭ قېشىغا چۈشۈپ كېلىپ: «پادىشاھ: «مانا بۇ بالا يىتىپەتنىڭ ئۆزى يە پەرۋەردىگار تەرىپىدىن كەلدى؛ مەن زادى نېمە دەپ پەرۋەردىگارغا يەنە ئۈمىد باغلىيالارمەن؟» دەيدۇ، دېدى.

7

ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا سامارىيەنىڭ دەرۋازىسىدا بىر خالتا ئاق ئۇن بىر شە كەلگە ۋە ئىككى خالتا ئارپا بىر شە كەلگە سېتىلىدۇ، ـ دېدى. 2 ئەمما پادىشاھ يېلىكىنى ئۆتۈپ ماڭغان قوشۇن ئەمەلدارى بولسا، خۇدانىڭ ئادىمىگە: مانا، ھەتتا پەرۋەردىگار ئاسمانغا ئۆتكۈلۈك ئاچسىمۇ، ئۆنداق ئىشنىڭ بولۇشى مۇمكىنمۇ؟! دېدى. ئۆ: ـ سەن ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆرىسەن، لېكىن شۇنىڭدىن يېمەيسەن، دېدى. 3 ئەمدى دەرۋازىنىڭ ئۆزىدە ئوت ماخاۋ كېسىلى بار ئادەم ئولتۇراتتى. ئۇلار بىر-بىرگە: نېمە ئۈچۈن مۇشۇ يەردە ئۆلۈمنى كۈتۈپ ئولتۇرىمىز؟ 4 شەھەر گە كىرىلى دېسەك، شەھەردە ئاچارچىلىق بولغاچقا، ئۆ يەردە ئۆلىمىز؛ بۇ يەردە ئولتۇرساقۇ ئۆلىمىز. قېنىپ سۈرىيەلەرنىڭ لەشكە رگاھىغا كېتەيلى. ئۇلار بىزنى ئايىماي تىرىك قالدۇرسا؛ بىزنى ئۆلتۈرەيلى دېسە ئۆلىمىز، خالاس، ـ دېيىشتى. 5 شۇنى دەپ ئۇلار ئە كچۈرۈش سۈرىيەلەرنىڭ لەشكە رگاھىغا بارغىلى قوپتى. لەشكە رگاھنىڭ قېشىغا يېتىپ كەلگەندە، مانا ھېچ كىشى يوق ئىدى. 6 چۈنكى پەرۋەردىگار سۈرىيەلەرنىڭ لەشكە رگاھىغا جەڭ ھارۇلىرى، ئاتلار ۋە زور چوڭ قوشۇننىڭ ساداسىنى ئاڭلاتقاندى. شۇنى ئاڭلاپ ئۇلار بىر-بىرگە: مانا، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىشىمگە ھىتتىيلارنىڭ پادىشاھلىرىنى ۋە مىسىرلىقلارنىڭ پادىشاھلىرىنى ئۆستىمە-ئە گە ھۇجۇم قىلغىلى يالىلداپتۇ، دېيىشتى؛ 7 كەچقۇرۇن قوزغىلىپ چېدىرلىرىنى، ئات بىلەن ئېشە كلىرىنى تاشلاپ لەشكە رگاھىنى شۇ پېتى قويۇپ، ئۆز جانلىرىنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن بەدەر قاچقاندى. 8 ماخاۋ كېسىلى بار ئادەملەر لەشكە رگاھنىڭ يېنىغا كېلىپ، بىر چېدىرغا كىرىپ، يەپ-ئىچىپ ئۆنىڭدىن كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى ۋە كىيىملەرنى ئېلىپ يوشۇرۇپ قويۇشتى. ئاندىن ئۇلار يېنىپ كېلىپ، يەنە بىر چېدىرغا كىرىپ ئۆ يەردىكى ئوجىلىمۇ ئېلىپ يوشۇرۇپ قويۇشتى. 9 ئاندىن ئۇلار بىر-بىرگە: بىزنىڭ بۇنداق قىلغىنىمىز دۇرۇس ئەمەس. بۇگۈن قۇتقۇزۇق خەۋەر بار كۈندۇر، لېكىن بىز ئىنمايي ئۆزۈڭلىمىز. سەھەر رگىچە قالساق بۇ يامانلىق بېشىمىزغا چۈشىدۇ. ئۆنىڭ ئۈچۈن ئەمدى بېرىپ پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكىلەر گە بۇ خەۋەرنى يەتكۈزەيلى، دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بېرىپ شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدىكى پاسبانلارنى چاقىرىپ ئۆلارغا: بىز سۈرىيەلەرنىڭ لەشكە رگاھىغا چىقساق، مانا ھېچكىم يوق ئىكەن، ھەتتا ئادەمنىڭ شېپەسىمۇ يوقتۇر؛ بەلكى ئاتلار باغلاقلىق، ئېشە كلەر باغلاقلىق بولۇپ، چېدىرلار ئەينى پېتى تۇرىدۇ، دېدى. 11 دەرۋازىدىكى پاسبانلار شۇ خەۋەرنى توۋلاپ ئېلان قىلىپ، پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا خەۋەر يەتكۈزدى. 12 پادىشاھ كېچىسى قوپۇپ خىزمەتكارلىرىغا: ـ مەن سۈرىيەلەرنىڭ بە رگە نېمە قىلماقچى بولغىنىنى سىلە رگە دەپ بېرەي. ئۇلار بىزنىڭ ئاچارچىلىقتا قالغىنىمىزنى بىلىپ، لەشكە رگاھدىن چىقىپ دالادا مۇكۈنۈۋالىپ: ـ ئىسرائىللار شەھەردىن چىقسا، بىز ئۆلارنى تىرىك تۇتۇپ، ئاندىن شەھەر گە كىرەلەيمىز، دېيىشكەن گەپ، دېدى. 13 خىزمەتكارلىرىدىن بىرى جاۋاب بېرىپ: ـ بىرنەچچە كىشىنى شەھەردە قالغان ئاتلاردىن بەشنى ئېلىپ (ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتى بۇ يەردە قالغان ئىسرائىلنىڭ بارلىق كىشىلىرىنىڭكىدىن، ھەتتا ھالاك بولغانلارنىڭكىدىن بەتتەر بولىلايدۇ!)، ئۇلارنى كۆرۈپ كېلىشكە ئەۋەتەيلى، دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككى جەڭ ھارۇسى بىلەن ئۇلارغا قاتىندىكى ئاتلارنى تەيىار قىلدى. پادىشاھ ئۇلارنى سۈرىيەلەرنىڭ قوشۇننىڭ كەينىدىن ئەۋەتىپ: ـ بېرىپ ئەھۋالنى كۆرۈپ كېلىڭلار، دەپ يۈرىۋەردى. 15 بۇلار ئۇلارنىڭ ئىزىدىن ئىئوردان دەرياسىغىچە قوغلاپ باردى؛ ۋە مانا، پۈتكۈل يول يوپى سۈرىيەلەر ئالدىراپ قاچقاندا تاشلىۋەتكەن كىيىم-كېچەك ۋە ھەرخىل ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەر بىلەن تولغاندى. ئەلچىلەر يېنىپ كېلىپ پادىشاھقا شۇنى خەۋەر قىلدى. 16 ئۇ ۋاقىتتا خەلق سۈرىيەلەرنىڭ لەشكە رگاھىدىن ئوجىلارنى تالدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقانى سۆزىدەك، بىر خالتا ئاق ئۇن بىر شە كەلگە، ئىككى خالتا ئارپا بىر شە كەلگە سېتىلدى. 17 ئەمدى پادىشاھ بىلىكنى ئۆتۈپ ماڭغان ھېلىقى ئەمەلدارنى دەرۋازىنى باشقۇرۇشقا تەيىنلەپ قويغاندى. ئەمدى خالايىق دەرۋازىدىن [ئېتىلىپ چىققاندا] ئۆنى دەسسەپ-چەيلۋەتتى ۋە

شۇنىڭ بىلەن تۆ تۇلدى. بۇ ئىش پادىشاھ خۇدانىڭ ئادەمنى تۇتماقچى بولۇپ، تۇنىڭ ئالدىغا بارغاندا، دەل ئېلىشا ئېيتقاندەك بولدى. **18** شۇنىڭ بىلەن خۇدانىڭ ئادەمى پادىشاھقا ئېيتقان شۇ سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: «ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا سامارىيەنىڭ دەرۋازىسىدا ئىككى خالتا تاريا بىر شە كەلگە ۋە بىر خالتا ئاق تۇن بىر شە كەلگە سېتىلىدۇ». **19** ئەمما ھېلىقى ئەمەلدار خۇدانىڭ ئادىمىگە: ـ «مانا، ھەتىا پەرۋەردىگار ئاسمانغا تۇزاقلۇق ئاچىسىمۇ، تۇنداق بىر ئىشنىڭ بولۇشى مۇمكىنمۇ؟!» دېگەندى، تۇ: ـ «سەن تۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆرىسەن، لېكىن شۇنىڭدىن يېمەيسەن»، دېگەندى. **20** تۇنىڭغا ھەم دەل شۇنداق بولدى؛ چۈنكى خەلق تۇنى دەرۋازىدا دەسسەپ تۇلتۇرغەندى.

8

ئېلىشا تۆزى ئوغلىنى تىرىلدۇ رگەن ئايالغا نەسىھەت قىلىپ: ـ سەن ۋە تۆز ۋۇيدىكلىرىڭ بىلەن بېرىپ، قەيەردە ئولتۇرغۇدەك جاي تاپىساڭ، تۇ يەردە تۇرغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار: ـ ئاچارچىلىق بولسۇن، دەپ بېكىتتى. بۇ ئاچارچىلىق زېمىندا يەتتە يىلغىچە تۆزگىمەيدۇ، دېدى. **2** شۇنىڭ بىلەن تۇ ئايال خۇدانىڭ ئادىمى ئېيتقاندەك تۆز ۋۇيدىكلىرى بىلەن بېرىپ، فىلىستىيەلەرنىڭ يۇرتىدا يەتتە يىلغىچە تۇردى. **3** ۋە شۇنداق بولدىكى، يەتتە يىل تۆتكەندە، ئايال فىلىستىيەلەرنىڭ يۇرتىدىن يېنىپ كەلدى؛ تۇ پادىشاھتىن ۋېنى بىلەن زېمىننى تۆزگە قايتۇرۇپ بېرىشنى ئىلتماس قىلغىلى باردى. **4** شۇ ۋاقىتتا پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ خىزمەتكارى گەھازى بىلەن سۆزلىشىپ تۇنىڭغا: ـ ئېلىشا قىلغان ھەممە تۇلۇغ ئەمەللەرنى ماڭا بايان قىلىپ بە رگىن، دەۋاتاتتى. **5** ۋە شۇنداق بولدىكى، تۇ پادىشاھقا ئېلىشانىڭ قانداق قىلىپ بىر تۇلۇكنى تىرىلدۇ رگەنلىكنى دەپ بېرىۋاتقانلا، ئېلىشا ئوغلىنى تىرىلدۇ رگەن شۇ ئايال پادىشاھتىن تۆز ۋېنى ۋە زېمىننى قايتۇرۇپ بېرىشنى ئىلتماس قىلغىلى كەلدى. گەھازى: ـ ئې پادىشاھ خوجام، مانا، بۇلار مەن ئېيتقان ئايال ۋە ئېلىشا تۇلۇمدىن تىرىلدۇ رگەن ئوغلى دەل شۇ، دېدى. **6** پادىشاھ ئايالدىن سوراۋىدى، تۇ شۇ ۋەقەنى تۇنىڭغا دەپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ بىر ئاغۋاتنى بەلگىلەپ: ـ تۇنىڭ ھەممە تەئەللۇقاتلىرىنى ياندۇرۇپ بە رگىن ۋە شۇنىڭدەك تۆز يۇرتىدىن كەتكەن كۈندىن تارتىپ بۇ ۋاقىتقىچە يېرىدىن چىققان ھوسۇلنىڭ بارلىق كىرىمنى تۇنىڭغا بە رگىن، دېدى. **7** ئەمدى ئېلىشا سۈرىيەنىڭ پادىشاھى بەن-ھادات كېسەل ياتقىنىدا دەمەشقتە كەلدى. پادىشاھقا: خۇدانىڭ ئادىمى بۇ يە رگە كەلدى، دەپ خەۋەر بېرىلدى. **8** پادىشاھ ھازائەلگە: ـ تۆزۈڭ بىر سوۋغا ئېلىپ، خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈپ، تۇ ئارقىلىق پەرۋەردىگاردىن مېنىڭ توغرامدا: «تۇ بۇ كېسەلدىن ساقىيامدۇ، ساقايمايدۇ؟» دەپ سورىغىن، ـ دېدى. **9** شۇنىڭ بىلەن ھازائەل تۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە باردى. تۇ تۆزى بىلەن دەمەشقتىكى ھەرخىل ئېسىل ماللاردىن قىرىق تۆگە سوۋغا ئېلىپ، تۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ: «ئوغلۇڭ سۈرىيەنىڭ پادىشاھى بەن-ھادات مېنى ئەۋەتىپ، بۇ كېسەلدىن ساقىيىمەنمۇ، ساقايمايمەنمۇ؟» دەپ سورايدۇ، ـ دېدى. **10** ئېلىشا تۇنىڭغا: ـ بېرىپ تۇنىڭغا: ـ چوقۇم ساقىيىسەن، دەپ ئېيتقىن. لېكىن پەرۋەردىگار ماڭا قانداقلا بولىسۇن تۇ چوقۇم تۇلدۇ، دەپ ۋەھيي قىلدى، دېدى. **11** خۇدانىڭ ئادىمى تاكى ھازائەل خجىل بولۇپ كەتكۈچە تۇنىڭغا تىكلىپ قاراپ تۇردى، ئاندىن خۇدانىڭ ئادىمى يىغلاشقا باشلىدى. **12** ھازائەل: ـ خوجام نېمىشقا يىغلايلا! دەپ سوردى. تۇ: ـ مەن سېنىڭ ئىسرائىلارغا قىلىدىغان يامان ئىشلىرىڭنى بىلىمەن؛ چۈنكى سەن تۇلارنىڭ قورغانلىرىنى كۆيدۈرۈپ، يىگىتلىرىنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈپ، تۇشىشاق بالىلىرىنى چۈرۈپ تاشلاپ، ھامىلدار ئاياللىرىنىڭ قارنىنى يېرۋېتىسەن، دېدى. **13** ھازائەل: ـ مەنكى ئىتتەك بىر قۇلۇڭ نېمە ئىدىم، تۇنداق تۇلۇغ ئىشلارنى قىلالامتىم؟ ئېلىشا: ـ پەرۋەردىگار ماڭا سېنىڭ سۈرىيەنىڭ پادىشاھى بولىدىغانلىقىڭنى مەلۇم قىلدى، دېدى. **14** تۇ ئېلىشانىڭ قېشىدىن چىقىپ غوجىسىنىڭ يېنىغا باردى. بەن-ھادات تۇنىڭدىن: ـ ئېلىشا ساڭا نېمە دېدى، دەپ سوردى. تۇ: ـ تۇ ماڭا سىلىنىڭ توغرىلىرىدا، چوقۇم ساقىيىدۇ، دەپ ئېيتتى، دېدى. **15** ئەتىسى ھازائەل بىر پارچە يۇزنى ئېلىپ، سۇغا چىلاپ پادىشاھنىڭ يۈزىنى ئەتتى. شۇنىڭ بىلەن تۇ تۇلدى؛ ۋە ھازائەل تۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **16** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى، ئاھابنىڭ ئوغلى يورامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ بەشىنچى يىلىدا، يەھوشافات تېخى يەھۇدانىڭ پادىشاھى ۋاقىتدا، يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يەھورام يەھۇدانىڭ پادىشاھى بولدى. **17** تۇ پادىشاھ بولغاندا ئوتۇز ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا سە ككىز يىل سەلتەنەت قىلدى. **18** تۇ ئاھابنىڭ جەمەتى قىلغاندەك ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ يولىدا يۈردى (چۈنكى تۇنىڭ ئايالى ئاھابنىڭ قىزى ئىدى)؛ تۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى. **19** لېكىن پەرۋەردىگار داۋۇتقا: ـ سېنىڭ بىلەن ئوغۇللىرىڭغا «مەڭگۈ تۈچىمەيدىغان چىراغ» بېرىمەن دېگەن ۋەدىسى تۈپەيلىدىن تۇ يەھۇدانى خاراب قىلىشنى خالىمىدى. **20** تۇنىڭ كۈنلىرىدە ئېدوم يەھۇدانىڭ ئىدارە قىلىشىغا ئىسيان كۆتۈرۈپ، ئازاد بولۇپ تۆز ئالدىغا بىر پادىشاھلىق تىكلىدى. **21** شۇنىڭ بىلەن يورام ھەمە جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن يولغا چىقىپ زائىر شەھىرىگە تۇتۇق. تۇ كېچىسى ئورنىدىن تۇرۇپ، تۇزىنى ۋە جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ سەردارلىرىنى قورشاۋلىغان ئېدوملارغا ھۇجۇم قىلىپ، تۇلارنى مەغلۇپ قىلدى، لېكىن ئاخىرىدا [يەھۇدا] لەشكەرلىرى تۆز ۋېلىرىگە قېچىپ كەتتى. **22** شۇنىڭ بىلەن ئېدوملار يەھۇدانىڭ ھۆكۈمرانلىقىدىن بۇزۇلۇپ كەتتى. تۇ ۋاقىتتا لىبناھمۇ ئىسيان كۆتۈرۈپ ئازاد بولدى. **23** ئەمدى يورامنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى بولسا «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرلىرى» دېگەن كىتابنا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **24** يورام تۆز ئاتا-بوۋىلىرى تارىسدا تۆخلىدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يېنىدا دەپنە قىلىندى. ئوغلى ئاھازىيا تۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **25** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى، ئاھابنىڭ ئوغلى يورامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون ئىككىنچى يىلى، يەھۇدا پادىشاھى يەھورامنىڭ ئوغلى ئاھازىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. **26** ئاھازىيا پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. تۇنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى ئاتالىيا ئىدى، تۇ ئىسرائىل پادىشاھى ئومرىنىڭ قىزى ئىدى. **27** [ئاھازىيا] ئاھابنىڭ جەمەتىنىڭ يولىدا يۈرۈپ ئاھابنىڭ جەمەتى قىلغاندەك، خۇدانىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ چۈنكى تۇ ئاھابنىڭ كۈيئوغلى بولۇپ تۇنىڭغا ھەمجەمەت ئىدى. **28** ئاھابنىڭ ئوغلى يورام سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەل بىلەن گىلېئادتىكى راموتنا سوقۇشقاندا ئاھازىيا تۇنىڭغا ھەمدەملىشىپ سوقۇشقا چىققاندى. سۈرىيەلەر يورامنى زەخمىلەندۈردى. **29** يورام پادىشاھ راماھدا سۈرىيە پادىشاھى ھازائەل بىلەن سوقۇشقاندا سۈرىيەلەردىن يىگەن زەخمىنى داۋالىتىش تۈچۈن، يىزرەئەلگە يېنىپ كەلدى. ئاھابنىڭ ئوغلى يورام كېسەل بولغاچقا، يەھۇدانىڭ پادىشاھى، يەھورامنىڭ ئوغلى ئاھازىيا تۇنى يوقلىغلى يىزرەئەلگىمۇ باردى.

9

ئېلىشا پەيغەمبەر پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىردىن بىرنى چاقىرىپ، تۇنىڭغا: ـ «بېلىڭنى باغلاپ بۇ ماي قاچىسىنى قولۇڭغا ئېلىپ، گىلېئادتىكى راموتقا بارغىن. **2** تۇ يە رگە بارغاندا نىمشىنىڭ ئەۋرىسى، يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يەھۇنى كۆرىسەن، ئۇيىگە كىرىپ، ئۇنى تۇز بۇرادەرلىرى تارىسىدىن ئورندىن تۇرغۇزۇپ، ئىچكىرىكى ئۇيگە باشلاپ كىر. **3** ئاندىن قاچىدىكى مايىنى بېشىغا قۇيۇپ: پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن سېنى ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلدىم، دېگىن؛ شۇنى دەپ بولۇپلا ئىشىكنى ئېچىپ، قېچىپ چىققىن، ھايال بولما» ـ دېدى. **4** شۇنىڭ بىلەن شۇ ياش پەيغەمبەر يىگىت گىلېئادتىكى راموتقا باردى. **5** تۇ يە رگە كەلگەندە، مانا، قوشۇننىڭ سەردارلىرى تۇ يەردە ئولتۇراتتى. تۇ: ـ ئې سەردار، ساڭا بىر سۆزۈم بار، دېدى. يەھۇ: ـ قايسىمىزغا؟ ـ دەپ سوردى. تۇ: ـ ساڭا، ئې سەردار، دېدى. **6** تۇ قوپۇپ ئۇيگە كىردى. يىگىت بېشىغا مايىنى قۇيۇپ تۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن سېنى پەرۋەردىگارنىڭ خەلقىگە، يەنى ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلدىم. **7** سەن تۆز غوجاڭ ئاھابنىڭ جەمەتىنى يوقىتىسەن؛ چۈنكى تۆز قۇللىرىم پەيغەمبەرلەرنىڭ قېنى تۈچۈن ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ھەمە قۇللىرىنىڭ قېنى تۈچۈن يىزەبەلدىن ئىنتىقام ئالاي. **8** ئاھابنىڭ پۈتكۈل جەمەتى يوقىلىدۇ؛ ئاھابنىڭ جەمەتىدىن ئىسرائىلدىكى ھەمە ئە رگە كلەرنى ھەتا ئاجىز ياكى مېيىپ بولسۇن ھەممىسىنى ھالاك قىلىمەن. **9** مەن ئاھابنىڭ جەمەتىنى نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ جەمەتىدەك ۋە ئاخىياھنىڭ ئوغلى باشانىڭ جەمەتىدەك يوق قىلىمەن. **10** ئىتلار يىزەبەلنى يىزرەئەلدىكى شۇ پارچە يەردە يەيدۇ. ھېچكىم تۇنى دەپنە قىلمايدۇ». شۇنى دەپ بولۇپلا يىگىت ئىشىكنى ئېچىپ قېچىپ كەتتى. **11** يەھۇ تۆز غوجىسىنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ قېشىغا يېنىپ چىققاندا، تۇلار تۇنىڭدىن: ـ ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ بۇ تەلۋە سېنى نېمە ئىش بىلەن ئىزدەپ كەپتۇ؟ ـ دەپ سوردى. تۇ تۇلارغا: سىلەر شۇ كىشى ۋە تۇنىڭ سەپىسەتلىرىنى بىلىسىلەر، ـ دېدى. **12** تۇلار: يالغان ئېيتما! بە رگىنە دەپ بە رگىنە! دېۋىدى، تۇ: ـ تۇ ماڭا مۇنداق-مۇنداق دەپ، پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنى ئىسرائىلنىڭ تۆستىدە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلدىم» دەپ ئېيتتى ـ دېدى. **13** شۇنىڭ بىلەن تۇلارنىڭ ھەممىسى تونلىرىنى سېلىپ، پەلەمپەيدە يېيىپ تۇنىڭغا پاياندار قىلدى. تۇلار كاناي چېلىپ: «يەھۇ پادىشاھ بولدى!» دەپ جاكارلاشتى. **14** شۇنىڭ بىلەن نىمشىنىڭ ئەۋرىسى، يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يەھۇ يورامنى قەستلىمەكچى بولدى. تۇ ۋاقىتتا يورام بىلەن بارلىق ئىسرائىللار گىلېئادتىكى راموتنا تۇرۇپ، تۇ جايىنى سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەلنىڭ ھۇجۇمىدىن مۇھاپىزەت قىلىۋاتاتتى. **15** ئەمدى يورام پادىشاھ سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەل بىلەن سوقۇشقاندا سۈرىيەلەردىن يىگەن زەخمىدىن ساقىيىش ئۈچۈن يىزرەئەلگە يېنىپ كەلگەندى. يەھۇ بولسا [تۆزىگە ئە گەشكەنلە رگە]: سىلە رگە لايىق كۆرۈنسە، يىزرەئەلگە بېرىپ خەۋەر بە رگۈدەك ھېچكىمنى شەھەردىن قاچۇرماڭلار،

دېگەندى. 16 يەھۇ بىر جەڭ ھارۇسنى ھەيدەپ يىزرەئەلگە باردى، چۈنكى يورام تۆيەردە كېسەل بىلەن ياتقاندى (يەھۇدانىڭ پادشاھى ئاھازيا يورامنى يوقلىغلى چۈشۈپ كەلگەندى).
17 ئەمدى كۆزەتچى يىزرەئەلنىڭ مۇناردا تۇرۇپ، يەھۇ قاتارلىق بىر توپ ئادەملەرنى كۆردى. تۈ: «بىر توپ ئادەملەرنى كۆردۇم» دېدى. يورام: بىر ئاتلىق كىشىنى تۈلارنىڭ ئالدىغا ئەۋەتىڭلار، تۈ تۈلاردىن: ـ ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ ـ دەپ سورسۇن، دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن ئاتلىق بىر كىشى تۈلارنىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ پادشاھ، ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ، دەپ سوردى، دېدى. يەھۇ: ـ تىنچلىقمۇ، ئەمەسمۇ، يۇنىڭ بىلەن نېمە كارىڭ؟ يۇرۇلۇپ مېنىڭ كەينىمدىن ماڭ، ـ دېدى. كۆزەتچى [پادىشاھقا] خەۋەر بېرىپ: ـ خەۋەرچى تۈلارنىڭ قېشىغا باردى، لېكىن قايتىپ كەلمىدى» ـ دېدى. 19 شۇنىڭ بىلەن تۈ يەنە بىر ئاتلىق كىشىنى ماڭدۇردى. تۈ تۈلارنىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ پادشاھ، ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ، دەپ سوردى، دېدى. يەھۇ: ـ تىنچلىقمۇ، ئەمەسمۇ، يۇنىڭ بىلەن نېمە كارىڭ؟ يۇرۇلۇپ مېنىڭ كەينىمدىن ماڭ، دېدى. 20 كۆزەتچى [پادىشاھقا] خەۋەر بېرىپ: ـ خەۋەرچى تۈلارنىڭ قېشىغا باردى، لېكىن قايتىپ كەلمىدى. ئەمدى تۈلارنىڭ ھارۋا ھەيدىشى نىمشىنىڭ ئوغلى يەھۇنىڭ ھەيدىشىدەك ئىكەن، چۈنكى تۈ تەلۋىلەرچە ھەيدەيدۇ، دېدى. 21 يورام: ـ ھارۇنى قېتىڭلار، دەپ ۋېرىۋۇدى، تۈنىڭ جەڭ ھارۇسنى قېتىپ تەييارلىدى. ئاندىن ئىسرائىلنىڭ پادشاھى يورام بىلەن يەھۇدانىڭ پادشاھى ئاھازيا، ھەربىرى تۆز جەڭ ھارۇسىغا ئولتۇرۇپ، يەھۇنىڭ ئالدىغا بېرىشقا چىقتى؛ تۈلار تۈنىڭ بىلەن يىزرەئەللىك نابوتنىڭ ئېتىزلىقىدا تۈچراشتى. 22 يورام يەھۇنى كۆرگەندە، «ئى يەھۇ، ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ دەپ سوردى. تۈ: ـ ئاناڭ يىزرەبەلنىڭ قىلغان بۇزۇقچىلىقلىرى ۋە جاد ۋەگەرلىكى شۇنچە جىق تۈرسا، قاندىقۇ تىنچلىق بولىدۇ؟!» ـ دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن يورام ھارۇنى ياندۇرۇپ ئاھازياغا: «ئى ئاھازيا، ئاسىيلىق!» دەپ ۋارقىراپ بەدەر قاچتى. 24 يەھۇ ئوقياسىنى قولىغا ئېلىپ، ئوق سىلىپ يورامنىڭ [كېينى تەرىپىدن] تۈنىڭ ئىككى مۈرىسىنىڭ ئارىلىقىدىن ئاتتى. يا ئوق تۈنىڭ يۈرىكىدىن ئېتىپ چىقتى ۋە تۆ تۆز ھارۇسىغا يېقىلىپ چۈشتى. 25 يەھۇ تۆز يىنىدىكى ئەمەلدارى بىدكارغا: ئۈنى ئېلىپ يىزرەئەللىك نابوتنىڭ ئېتىزلىقىغا تاشلىغىن. يادىڭدا بولسۇنكى، مەن بىلەن سەن تۈنىڭ تاتسىى ئاھابنىڭ كەينىدىن بىللە ماڭغانىدۇق، پەرۋەردىگار تۈنىڭ تۈغرىسىدا مۇنداق بىر ھۆكۈم-ۋەھىنى ئېيتقان: ـ 26 «مەن تۈنۈگۈن نابوتنىڭ قېنى بىلەن تۈنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قېنىنى كۆردۇم، دەيدۇ پەرۋەردىگار: مانا بۇ [قان قەرزىنى] دەل بۇ ئېتىزلىقتا ساڭا ياندۇرىمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار». ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ شۇ سۆزى بويىچە، تۈنى ئېلىپ شۇ يەرگە تاشلىغىن، ـ دېدى. 27 يەھۇدانىڭ پادشاھى ئاھازيا بۇنى كۆرگەندە «باغدىكى راۋاق يولى» بىلەن قاچتى. لېكىن يەھۇ تۈنىڭ كەينىدىن قوغلاپ: «تۈنى ئېتىڭلار!» دەپ ۋېرىۋۇدى، تۈلار تۈنى ئېلىپئامنىڭ يىنىدا، گۇر ئېگىزلىكىگە چىققان يىلدا ئاتتى. تۈ مەگىددوغىچە قېچىپ تۆيەردە تۈلدى. 28 شۇنىڭ بىلەن تۈنىڭ خىزمەتكارلىرى تۈنىڭ جەستىنى جەڭ ھارۇسىغا سېلىپ، يېرۇسالېمغا ئېلىپ بېرىپ، «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يىنىغا تۆز قەبرىسىدە دەپنە قىلدى 29 (ئاھابنىڭ ئوغلى يورامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون بىرىنچى يىلىدا ئاھازيا يەھۇداغا پادشاھ بولغانىدى). 30 يەھۇ ئەمدى يىزرەئەلگە كەلدى، يىزرەبەل شۇنى ئاڭلاپ كۆزلىرىگە سۈرمە سۈرۈپ، چاچلىرىنى تاراپ، دېرىزىدىن قاراپ تۇراتتى. 31 يەھۇ دەرۋازىدىن كىرگەندە تۈ تۈنىڭغا: ئى زىمرى، تۆز خوجاڭىنىڭ قاتىلى، ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 32 يەھۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ، دېرىزىگە قاراپ تۇرۇپ: ـ مەن تەرەپتە تۇرىدىغان كىم بار؟ دەپ سورىۇدى، ئىككى-ئۈچ ئاغۋات دېرىزىدىن تۈنىڭغا قاردى. 33 تۈ: شۇ ئايالنى تۈۋەنگە تاشلاڭلار، دېيىشىگلا، تۈلار تۈنى تۈۋەنگە تاشلىدى. شۇنىڭ بىلەن تۈنىڭ قېنى ھەم تامىغا ھەم ئاتلارغا چېچىلدى. تۈ تۈنى ئاتلىرىغا دەسسىتىپ تۈستىدىن تۈتۈپ كەتتى. 34 ئاندىن تۈ ۋۈيگە كىرىپ يەپ-ئىچكەندىن كېيىن: بۇ لەنەتى ئايالنىڭ جەستىنى تەكشۈرۈپ، تۈنى دەپنە قىلىڭلار، چۈنكى ئېمىلا بولمىسۇن تۈ پادشاھنىڭ مەلىكىسىدۇر، دېدى. 35 لېكىن تۈلار تۈنى دەپنە قىلىۋېتىيلى دەپ بېرىۋىدى، تۈنىڭ باش سۆڭىكى، ئاياغلىرى ۋە قولىنىڭ ئالقىنىدىن باشقا ھېچ يېرىنى تاپالمىدى. 36 تۈلار يېنىپ كېلىپ بۇ خەۋەرنى تۈنىڭغا دېگەندە تۈ: ـ بۇ ئىش پەرۋەردىگار تۆز قۇلى تىشبىلىق ئىلياس ئارقىلىق ئېيتقان مۇنۇ سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشىدۇر: ـ «ئىتلار يىزرەئەلدىكى شۇ پارچە يەردە يىزرەبەلنىڭ گۇشىنى يەيدۇ. 37 يىزرەبەلنىڭ قۇلۇڭى سىرتىدا، يىزرەئەلدىكى شۇ پارچە يەردە قىغدەك يېيىلىپ كېتىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن ھېچكىم: «تۈ يىزرەبەل ئىكەن» دېيەلەيدۇ» ـ دېدى.

10 ئەمدى سامارىيەدە ئاھابنىڭ يەتمىش ئوغلى بار ئىدى. يەھۇ خەتلەرنى يىزىپ سامارىيە گە، يەنى يىزرەئەلدىكى ئەمەلدار-ئاقساقالارغا ۋە ئاھابنىڭ جەمەتىدىكى پاسىبانلارغا ئەۋەتتى. خەتلەردە مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 «سىلەر بىلەن بىللە غوجاڭلارنىڭ ئوغۇللىرى، جەڭ ھارۇلىرى بىلەن ئاتلار، قورغانلىق شەھەر ۋە ساۋۇت-قورالىلارمۇ باردۇر؛ مۇنداق بولغاندىن كېيىن بۇ خەت سىلە رگە تە گىگەندە، 3 تۆز غوجاڭلارنىڭ ئوغۇللىرىدىن ئەڭ ياخشىسىنى تاللاپ، تۆز ئاتىسىنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇزۇپ، غوجاڭلارنىڭ جەمەتى ئۈچۈن سوقۇشقا چىقىڭلار!». 4 لېكىن تۈلار دەگىگە-د ۇككىگە چۈشۈپ ئىنتايىن قورقۇشۇپ: مانا ئىككى پادىشاھ ئۈنىڭ ئالدىدا پۈت تەرەپ تۇرالمىغان يەردە، بىز قانداقۇ پۈت تەرەپ تۇرالايمىز؟ ـ دېيىشتى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئوردا بېشى، شەھەر باشلىقى، ئاقساقللار بىلەن پاسىبانلار يەھۇغا خەۋەر يەتكۈزۈپ: بىز سېنىڭ قۇللىرىڭمىز، سەن ھەرنېمە ۋېرىۋساڭ شۇنى قىلىمىز؛ ھېچكىمنى پادىشاھ قىلمايمىز. ساڭا نېمە مۇۋاپىق كۆرۈنسە شۇنى قىلغىن، دەپ ئېيتتى. 6 يەھۇ ئىككىنچى خەتنى يىزىپ، خەتتە: ـ «ئە گەر مەن تەرەپتە بولۇپ، مېنىڭ سۆزلىرىمگە كىرىشكە رازى بولسا ڭلار تۆز غوجاڭلارنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ باشلىرىنى ئېلىپ، ئەتە مۇشۇ ۋاقىتتا يىزرەئەلگە، مېنىڭ قېشىمغا ئۈلارنى كەلتۈرۈڭلار. ئەمدى پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى يەتمىش كىشى بولۇپ، تۆزلىرىنى باققان شەھەرنىڭ ئۈلۈغلىرىنىڭ قېشىدا تۇراتتى. 7 خەت تۈلارغا تە گىگەندە تۈلار شاھزادىلەرنى، يەتمىشەيلەننىڭ ھەممىسىنى تۈتلىتۈرۈپ، باشلىرىنى سېۋەتلە رگە سېلىپ، يىزرەئەلگە يەھۇغا ئەۋەتتى. 8 بىر خەۋەرچى كېلىپ يەھۇغا: تۈلار شاھزادىلەرنىڭ باشلىرىنى ئېلىپ كەلدى، دەپ خەۋەر بە رگەندە، تۈ: تۈلارنى ئىككى دۆۋە قىلىپ، دەرۋازىنىڭ ئالدىدا ئەتە ئەتىگەنگىچە ۋېرۈڭلار، دېدى. 9 ئەتىگەندە تۈ چىقىپ، تۈ يەردە تۇرۇپ پۈتكۈل خالايىققا: سىلەر بىگۇناھسىلەر؛ مانا، مەن تۆزۈم غوجامغا قەست قىلىپ تۈنى تۈتلىتۈردۇم، لېكىن بۇلارنىڭ ھەممىسىنى كىم چېپىپ تۈتلىتۈردى؟ 10 ئەمدى شۇنى بىلىڭلار كى، پەرۋەردىگارنىڭ ھېچ سۆزى، يەنى پەرۋەردىگار ئاھابنىڭ جەمەتىنى توغرىسىدا ئېيتقىنىدىن ھېچىر سۆز يەردە قالمايدۇ. چۈنكى پەرۋەردىگار تۆز قۇلى ئىلياس ئارقىلىق ئېيتقىنىغا ئەمەلى قىلدى، ـ دېدى. 11 ئاندىن كېيىن يەھۇ يىزرەئەلدە ئاھابنىڭ جەمەتىدىن قالغانلارنىڭ ھەممىسى، تۈنىڭ تەرىپىدىكى بارلىق ئېربابلار، دوست-ئاغىنىلىرى ۋە كاھىنلىرىنى ھېچ كىمنى قالدۇرمايۇ تۈلتۈردى. 12 ئاندىن تۈ ئورنىدىن تۇرۇپ، سامارىيە گە باردى. يولدا كېتىۋېتىپ «بادىچىلارنى تەۋە بەيت-ئە كەد» كە يەتكەندە 13 يەھۇ يەھۇدا پادىشاھى ئاھازيانىڭ قېرىنداشلىرى بىلەن تۈچراشتى. تۈ تۈلاردىن: سىلەر كىم؟ ـ دەپ سوردى. «ئاھازيانىڭ قېرىنداشلىرى، پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى ۋە خانىشنىڭ ئوغۇللىرىدىن ھال سوريغلى بارىمىز، دېدى. 14 تۈ: تۈلارنى تىرىك تۈتۈڭلار! دەپ ۋېرىۋدى. ئاندىن ئادەملىرى تۈلارنى تىرىك تۈتتى، ئاندىن ھەممىسىنى بەيت-ئە كەدنىڭ قۇدۇقىنىڭ يىنىدا تۈلتۈرۈپ، تۈلارنىڭ ھېچ بىرىنى قېرىمىدى. تۈلار جەمئىي قىرىق ئىككى ئادەم ئىدى. 15 تۈ تۈ يەردىن كېتىپ بارغاندا تۈنىڭ ئالدىغا چىققان رە كابنىڭ ئوغلى يەھونادابقا يولۇقتى. تۈ تۈنىڭغا سالام قىلىپ: مېنىڭ كۆڭلۈم ساڭا سادىق بولغاندەك، سېنىڭ كۆڭلۈڭ ۋۈڭۈ ماڭا سادىقمۇ؟ ـ دېدى. سادىق، دېدى يەھوناداب. يەھۇ: ـ ئۇنداق بولسا قولۇڭنى ماڭا بە رگىن، دېدى. تۈ قولىنى بېرىۋىدى، يەھۇ تۈنى جەڭ ھارۇسىغا ئېلىپ چىقىپ، تۆز يىنىدا جاي بېرىپ 16 تۈنىڭغا: مەن بىلەن بېرىپ، پەرۋەردىگارغا بولغان قىزغىنلىقىمنى كۆرگىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن تۈ تۈنى جەڭ ھارۇسىغا ئولتۇرغۇزۇپ ھەيدەپ ماڭدى.
17 تۈ سامارىيە گە كەلگەندە ئاھابنىڭ جەمەتىدىن سامارىيەدە قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى قىرىپ تۈگەتكۈچە تۈلتۈردى. بۇ ئىش پەرۋەردىگارنىڭ ئىلياسقا ئېيتقان سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئىدى. 18 ئاندىن يەھۇ ھەممە خالايىقنى يىغدۇرۇپ، تۈلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئاھاب باتالنىڭ خىزمىتىنى ئاز قىلغان، لېكىن يەھۇ تۈنىڭ خىزمىتىنى كۆپ قىلدۇ. 19 يۇنىڭ ئۈچۈن باتالنىڭ بارلىق پەيغەمبەرلىرىنى، تۈنىڭ قۇللۇقىدا بولغانلارنىڭ ھەممىسى بىلەن بارلىق كاھىنلىرىنى ماڭا چاقىرىڭلار؛ ھېچكىم قالمىسۇن، چۈنكى باتالغا چوڭ قۇربانلىق سۈنغۇم بار؛ ھە ركىم ھازىر بولمىسا جىنىدىن مەھرۇم بولىدۇ، دېدى. لېكىن يەھۇ بۇ ئىشنى باتالپەرەسىلەرنى يوقىتىش ئۈچۈن ھىيلىگەرلىك بىلەن قىلدى. 20 شۇنىڭ بىلەن يەھۇ: باتالغا خاس بىر ھېيت بېكىتىڭلار، دېۋىدى، تۈلار شۇنداق ئېلان قىلدى. 21 يەھۇ پۈتكۈل ئىسرائىلغا تە كلىپ ئەۋەتكەندە، بارلىق باتالپەرەسىلەر كەلدى، تۈلاردىن ھېچبىرى كەم قالماي كەلدى. تۈلار باتالنىڭ بۇتخانىسىغا كىردى، شۇنىڭ بىلەن باتالنىڭ بۇتخانىسى بۇ بىشىدن يەنە بىر بىشىغچە لىق تولدى. 22 تۈ [مۇراسىم] كىيىمى بېگىگە: ھەممە باتالپەرەسىلە رگە [ئىبادەت] كىيىملىرىنى تە چىقىپ بە ر، دېۋىدى، تۈ كىيىملەرنى تۈلارغا تە چىقىپ بە ردى. 23 يەھۇ بىلەن ئو رە كابنىڭ ئوغلى يەھوناداب باتالنىڭ بۇتخانىسىغا كىرىپ باتالپەرەسىلە رگە: تە كشۈرۈپ بېقىڭلار، بۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ بەندىلىرىدىن ھېچبىرى بولمىسۇن، بەلكى پەقەت باتالپەرەسىلەر بولسۇن، دېدى. 24 تۈلار تە شە ككۈر قۇربانلىقلارنى بىلەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى تۈتكۈزگىلى كىردى. يەھۇ سە كسەن ئادىمنى تېشىدا قويۇپ تۈلارغا:

مەن سىلەرنىڭ ئىلىكىگىلارغا تاپشۇرغان بۇ ئادەملەردىن بىرسى قولۇڭلاردىن قىيىپ كەتسە، جىننىڭ ئوردىدا جان بىرىسىلەر، دېدى. **25** تۆلار كويدۇرمە قۇربانلىقى ئۆتكۈزۈپ بولۇشىغلا، يەھۇ ئوردا ياسىنلارى ۋە سەردارلارغا: كىرىپ تۆلارنى قەتل قىلىپ، ھېچكىمنى چىققىلى قويماڭلار، دەپ پىرىۋدى. شۇنىڭ بىلەن ئوردا ياسىنلارى بىلەن سەردارلار تۆلارنى قىلىچ بىسى بىلەن قەتل قىلىپ، ئۇلۇڭكەرنى شۇ يەر رگە تاشلىۋەتتى. ئاندىن باتالىنىڭ يۇتخانىسىنىڭ ئىچكىرىگە كىرىپ **26** بۇت تۇۋۇر ۋىكەرنى باتالىنىڭ يۇتخانىسىدىن ئېلىپ چىقىپ كويدۇرۇۋەتتى. **27** تۆلار يەنە باتالىنىڭ تۇۋۇرۇك-مەيكىلىنى چىقىپ، باتالىنىڭ يۇتخانىسىنى يېقىتىپ ئۇنى ھۆگۈنگە قەدەر ھاجەتخانىغا ئايلاندۇردى. **28** يەھۇ شۇ يول بىلەن باتالنى ئىسرائىل ئىچىدىن يوق قىلدى. **29** يەھۇ نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان گۇناھلىرىدىن، يەنى بەيت-ئەل بىلەن داندىكى ئالتۇن مۇزاي بۇتلىرىدىن تۇزنى يىغمىدى. **30** يەرۇۋەردىگار يەھۇغا: سەن ئوبدان قىلدىڭ، مېنىڭ نەزىرىمگە مۇۋاپىق كۆرۈنگىنىنى ئادا قىلىپ، ئاھابنىڭ جەمەتىگە كۆرۈگۈمدىكى ھەممە نىيەتنى بەجا قىلىپ پۈتكۈزگىنىڭ تۆرتۈن، سېنىڭ ئوغۇللىرىڭ تۆتىنچى نەسلىگىچە ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدۇ، دېدى. **31** لېكىن يەھۇ پۈتۈن قەلبىدىن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يەرۇۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس قانۇنىدا مېڭىشقا كۆڭۈل بۆلمىدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن نېرى تۇرمىدى. **32** شۇ كۈنلەردە يەرۇۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ زېمىنىنى كېسىپ-كېسىپ ئازايتىشقا باشلىدى. چۈنكى ھازائىل ئىئوردان دەرياسىنىڭ مەشرىق تەرىپىدىن باشلاپ ئىسرائىلنىڭ چېگرالىرىدىن بۇسۇپ ئۆتۈپ ئۆلارغا ھۇجۇم قىلدى؛ ئۇ بارلىق گىلېئاد يۇرتىنى، ئارنون جىلغىسىنىڭ يېنىدىكى ئاروئەردىن تارتىپ گىلېئادتىن ئۆتۈپ باشانغىچە، گاد، رۇبەن ۋە مانا‌سسەھنىڭ بارلىق يۇرتلىرىنى ئىشغال قىلدى. **34** ئەمدى يەھۇنىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن سەلتەنەتىنىڭ ھەممە قۇدرىتى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يېزىلغان ئەمەسمىدى؟ **35** يەھۇ ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى تارىسدا ئۇخلىدى ۋە سامارىيەدە دەپنە قىلىنىدى. ئاندىن ئوغلى يەھوئاھاز ئۆنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **36** يەھۇنىڭ ئىسرائىلنىڭ ئۇستىدە سامارىيەدە سەلتەنەت قىلغان ۋاقتى يىگىرمە سە ككىز يىل ئىدى.

11 ئەمدى ئاھازىيانىڭ ئانىسى ئاتالىيا ئوغلىنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرگەندە، بارلىق شاھ نەسلىنى ئۆلتۈرۈشكە قوزغالدى. **2** لېكىن يورام پادىشاھنىڭ قىزى، يەنى ئاھازىيانىڭ سىڭلىسى يەھوشىبا ئۆلتۈرۈلۈش ئالدىدا تۇرغان پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئارىسىدىن ئاھازىيانىڭ ئوغلى يوئاشنى ئوغرىلىقچە ئېلىپ چىقىپ، ئۇنى ۋە ئىنىك ئانىسىنى ياستۇق-كىرىلىك ئامبىرىغا يوشۇرۇپ قويدى. يوئاش شۇ يول بىلەن ئاتالىيادىن يوشۇرۇپ قېلىنىپ ئۆلتۈرۈلمىدى. **3** ئاندىن كېيىن [ئىنىك ئانىسى] بىلەن يەرۇۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ئالتە يىلغىچە يوشۇرۇنۇپ تۇردى. شۇ ۋاقىتلاردا ئاتالىيا زېمىننى سەلتەنەت قىلدى. **4** يەتتىنچى يىلى يەھويادا ئادەم ئاۋەتىپ قاۋىرلار ھەم ئوردا ياسىنلىرىنىڭ يۈز بېشىلىرىنى يەرۇۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چاقىرتىپ كېلىپ، ئۇلار بىلەن ئەھدە قىلىشتى. ئۇ ئۇلارغا يەرۇۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە قەسەم ئېچىكۈزۈپ، پادىشاھنىڭ ئوغلىنى كۆرسەتتى. **5** ئاندىن ئۇلارغا ئېيىپ: مانا سىلەر قىلىشىڭلار كېرەك بولغان ئىش شۇكى: ـ شابات كۈنىدە ياسىنلىق نۆۋىتى كەلگەن ئۈچتىن بىرى پادىشاھنىڭ ئوردىسىدا ياسىنلىق كۈزىتى قىلىشۇن. **6** ئۈچتىن بىرى سۈر دېگەن دەرۋازىدا تۇرسۇن ۋە ئۈچتىن بىرى ئوردا ياسىنلار ھويلىسىنىڭ كەيندىكى دەرۋازىدا تۇرسۇن؛ شۇنداق قىلىپ سىلەر ئوردا ئۈچۈن ياسىنلىق قىلىسىلەر. **7** شابات كۈنىدە ياسىنلىق نۆۋىتىنى قىلىپ بولغان ئۈچتىن ئىككى قىسمى يەرۇۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە پادىشاھنىڭ قېشىدا ياسىنلىق قىلىشۇن. **8** سىلەر پادىشاھنىڭ ئەتراپىدا تۇرۇپ، ھەربىرىڭلار قولۇڭلارغا تۆز قورالىڭلارنى ئېلىپ، كىمدە كىم سېپىڭلاردىن ئۆتكىلى ئۇرۇنسا ئۇنى ئۆلتۈرۈڭلار، پادىشاھ چىقىپ-كىرىپ ئۆتۈنۈڭ بىلەن بىللە يۈرۈڭلار، دېدى. **9** يۈزبېشىلار كاھىن يەھويادا بارلىق تاپىلىغانلىرىنى بەجا كەلتۈرۈشتى؛ ھەربىر يۈزبېشى ئۆز ئادەملىرىنى، ھەم شابات كۈنىدە ياسىنلىق نۆۋىتىگە كەلگەنلەرنى ھەم ياسىنلىق نۆۋىتىدىن يانغانلارنى قالدۇرۇپ قالدى، ئاندىن يەھويادا كاھىننىڭ قېشىغا كەلدى. **10** كاھىن بولسا داۋۇت پادىشاھنىڭ يەرۇۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ساقلاقلىق نەيزە ۋە قالقانلىرىنى يۈزبېشىلارغا تارقىتىپ بەردى. **11** ئوردا ياسىنلىرى تىزىلىپ، ھەربىرى ئۆز قولىدا قورالىنى تۇتۇپ، ئىبادەتخانىنىڭ ئۆڭ تەرىپىدىن تارتىپ سول تەرىپىگىچە قۇربانگاھ بىلەن ئىبادەتخانىنى ويلاپ پادىشاھنىڭ ئەتراپىدا تۇردى. **12** يەھويادا شاھزادىنى ئېتىزىرغا چىقىرىپ ئۇنىڭ بېشىغا تاجنى كىيگۈزۈپ، ئۇنىڭغا گۈۋاھنامىلەرنى بېرىپ، پادىشاھ بولۇشقا [خۇشبۇي مايى بىلەن] مەسىھ قىلدى. ھەممەيلەن چاۋاك چېلىپ: ـ «پادىشاھ ياشىسۇن!» دەپ تۇۋلاشتى. **13** ئاتالىيا ئوردا ياسىنلىرى بىلەن خەلقنىڭ توۋلاشلىرىنى ئاڭلىغاندا، يەرۇۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، كۆپچىلىكنىڭ ئارىسىغا كەلدى. **14** ئۇ قارىۋىدى، مانا پادىشاھ قائىدە-رەسىم بويىچە تۇۋۇرۇكنىڭ يېنىدا تۇراتتى. پادىشاھنىڭ يېنىدا ئەمەلدارلار بىلەن كاناپچىلار تىزىلغانىدى؛ بارلىق يۇرت خەلقى شادلىنىپ، كاناي چېلىشاتتى. ئۇنى كۆرگەن ئاتالىيا كىيىملىرىنى يىرتىپ: ـ ئاسىيلىق، ئاسىيلىق! ـ دەپ ۋارقىردى. **15** ئەمما يەھويادا كاھىن قوشۇنغا مەسئۇل بولغان يۈزبېشىلارغا: ئۇنى سەپلىرىگلار ئوتتۇرىسىدىن سىرتقا چىقىرۇۋېتىڭلار، كىمدە كىم ئۇنىڭغا ئە گەشسە قىلچلانسۇن، دەپ پىرىۋدى. چۈنكى كاھىن: ـ ئۇ پەرۇۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ئۆلتۈرۈلمىسۇن، دەپ ئېيتقانىدى. **16** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا يول بوشىتىپ بەردى؛ ۋە ئۇ پادىشاھ ئوردىسىغا كىرىدىغان ئات يولىغا يېتىپ كەلگەندە، ئۇلار ئۇ يەردە ئۇنى ئۆلتۈردى. **17** يەھويادا: ـ «پەرۇۋەردىگارنىڭ خەلقى بولايلى» دەپ پەرۇۋەردىگارنىڭ ۋە پادىشاھ بىلەن خەلقنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر ئەھدە توختاتتى؛ پادىشاھ بىلەن خەلقنىڭ ئوتتۇرىسىدا ھەم بىر ئەھدە باغلاندى. **18** ئاندىن بارلىق زېمىنىدىكى خەلق باتالنىڭ يۇتخانىسىغا بېرىپ ئۇنى بۇزۇۋېپ تاشلىدى؛ ئۇنىڭ قۇربانگاھلىرى بىلەن مەيۋىلىرىنى چېقىپ پارە-پارە قىلىپ، باتالنىڭ كاھىنى ماتىتانى قۇربانگاھلارنىڭ ئالدىدا ئولتۇردى. ئاندىن كېيىن [يەھويادا] كاھىن پەرۇۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە پاسبانلارنى تەيىنلىدى. **19** ئاندىن ئۇ يۈزبېشىلار، كاريلار، ئوردا پاسبانلىرى ۋە يۇرتنىڭ ھەممە خەلقىنى ئوزى بىلەن ئېلىپ، پادىشاھنى پەرۇۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن باشلاپ چۈشۈپ، ئوردىدىكى «پاسبانلارنىڭ دەرۋازىسى»دىن پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا كىرگۈزدى؛ يوئاش پادىشاھلىق تەختىگە ئولتۇردى. **20** يۇرتنىڭ بارلىق خەلقى شادلىناتتى؛ ئۇلار ئاتالىيانى پادىشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ يېنىدا قىلىچلاپ ئولتۇرغاندىن كېيىن، شەھەر تىنچ بولۇپ قالدى. **21** يەھوئاش يەتتە ياشقا كىرگەندە پادىشاھ بولدى.

12 يەھۇنىڭ سەلتەنەتىنىڭ يەتتىنچى يىلىدا يەھوئاش پادىشاھ بولدى؛ ئۇ قىرىق يىل يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسى بەئەر-شىبالىق زىبىياھ ئىدى. **2** يەھوئاش يەھويادا كاھىن ئۆتىگىنا ئەسىھەت قىلىپ ئۇرغان بارلىق كۈنلەردە، يەرۇۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى. **3** پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىدى؛ خەلق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»غا چېقىپ قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى. **4** يەھوئاش كاھىنلارغا: ـ پەرۇۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە خۇداغا ئاتالغان ھەممە پۇل، جۈملىدىن رويخەتىنى ئۆتكۈزۈلگەن ھەر كىشىنىڭ باج پۇلى، قەسەم ئېچىكەنلەرنىڭ پۇلى ۋە ھەر رىكىم ئىختىيارى بىلەن پەرۇۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە يېغىشلاپ ئە كەلگەن ھەممە پۇلنى **5** كاھىنلار خەزىنچىلەردىن تاپشۇرۇۋېلىپ پەرۇۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ قايسى يېرى يۈزۈلغان بولسا، شۇ پۇلنى ئىشلىتىپ شۇلارنى ئۆڭشىسۇن، دېدى. **6** لېكىن يەھوئاش پادىشاھنىڭ سەلتەنەتىنىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى يىلىغىچە، كاھىنلار ئىبادەتخانىنىڭ يۈزۈلغان يەرلىرىنى تېخىچە ئۆڭلىمىغانىدى. **7** ئاندىن يەھوئاش پادىشاھ يەھويادا كاھىن ۋە باشقا كاھىنلارنى چاقىرىپ تۇلارغا: ـ نېمىشقا ئىبادەتخانىنىڭ يۈزۈلغان يەرلىرىنى ئۆڭشىمىدىڭلار؟ مۇندىن كېيىن خەزىنچىلەردىن پۇل ئالماڭلار ۋە تۆز ۋاقىتلار ئىبادەتخانىنىڭ يۈزۈلغان يەرلىرىنى ئۆڭلاتماڭلار، دېدى. **8** شۇنىڭ بىلەن كاھىنلار ماقۇل بولۇشۇپ: بىز يۇنىڭدىن كېيىن خەلقتىن پۇل ئالمايمىز ھەم تۆزىمىز ئىبادەتخانىنىڭ يۈزۈلغان يەرلىرىنىمۇ ئۆڭشىمايمىز، دېدى. **9** ئەمدى يەھويادا كاھىن بىر ساندۇقنى ئېلىپ چېقىپ، يايقۇچىدىن بىر توشۇك تېشىپ ئۇنى قۇربانگاھنىڭ يېنىغا قويدى؛ كىشىلەر پەرۇۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كەلگەندە، ئۇ ئوڭ تەرەپتە تۇراتتى. دەرۋازىنى قارايدىغان كاھىنلار پەرۇۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كەلتۈرۈلگەن بارلىق پۇلنى ئۇنىڭغا سالاتتى. **10** ۋە شۇنداق بولاتىكى، ئۇلار ساندۇقتا كۆپ پۇل چۈشكەنلىكىنى كۆرسە، پادىشاھنىڭ كاتىبى بىلەن باش كاھىن ئىبادەتخانىغا چېقىپ، پەرۇۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى پۇلنى خالتىغا چىگىپ، ساناپ قوياتتى. **11** ئاندىن ئۇلار پەرۇۋەردىگارنىڭ ئۆينى ئۆڭشايدىغان ئىش باشلىرىغا ئۆلچەپ-مېسابلاپ بېرەتتى. ئۇلار بولسا ئۇنى پەرۇۋەردىگارنىڭ ئۆينى ئۆڭشايدىغان ياغاچچى بىلەن تاۋچىلار، **12** تاشچىلار بىلەن تاشتىراشلارغا بېرەتتى. ئۇلار مۇشۇ پۇلنى پەرۇۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ يۈزۈلغان يەرلىرىنى ئۆڭشاشقا لازىم بولغان ياغاچ بىلەن ئۆيۈلغان تاشلارنى سېتىۋېلىشقا، شۇنىڭدەك ئىبادەتخانىنى ئۆڭشاشقا ۋە ھەممە باشقا چىقىمغا ئىشلىتەتتى. **13** لېكىن پەرۇۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كەلتۈرۈلگەن پۇل ئىبادەتخانىغا ئاتىلىدىغان كۈمۈش قاچا-قۇچىلار، چېچاقلار، پىيالىلەر، كانايلار، يا تالىنۇندىن ياكى كۈمۈشتىن ياسالغان باشقا ھەرقانداق نەرسىلەرنى ياستىشقا ئىشلىتىلمەيتتى. **14** ئۇلار بەلكى شۇ پۇلنى ئىش بېشىلىرىغا بېرىپ، پەرۇۋەردىگارنىڭ ئۆينى ئۆڭشىتاتتى. **15** ئۇلار پۇلنى ئىش بىچىرگۈچىلەرنىڭ ئىشلىمچىلە رگە تەقسىم قىلىپ بېرىشى ئۈچۈن تاپشۇراتتى؛ لېكىن ئۇنىڭ ھېساۋاتىنى قىلمايتتى؛ چۈنكى بۇلار ئىنساپ بىلەن ئىش قىلاتتى. **16** لېكىن ئىتائەتسىزلىك

قۇربانلىقى پۈتۈى بىلەن گۈناھ قۇربانلىقىغا مۇناسىۋەتلىك پۈتۈلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كېلىنمەيتتى؛ ئۇ كاھىنلارغا تەۋە ئىدى. **17** ئۇ ۋاقىتتا سۈرىيە پادىشاھى ھازائەل گات شەھىرىگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۇنى ئىشغال قىلدى. ئاندىن ھازائەل يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىشقا يۈزلەندى. **18** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوئاش ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى بولغان يەھوداۋ پادىشاھلىرى يەھوشافات، يورام ۋە ئاھازىيا پەرۋەردىگارغا تەقدىم قىلغان ھەممە مۇقەددەس ۋېزىملارنى، ۋە ئۆزى تەقدىم قىلغانلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ھەم پادىشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ خەزىنىلىرىدىن ئىزدەپ تاپقان بارلىق تالانىنىغا قوشۇپ، ھەممىسىنى سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەلگە تەۋەتتى؛ ئاندىن ھازائەل يېرۇسالېمدىن چېكىندى. **19** يوئاشنىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھوداۋ پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زىكىرلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **20** ئەمدى [يەھوئاشنىڭ] خىزمەتكارلىرى ئۆتىنگىنا قەست قىلىپ سىللا داۋىنى تەرىپىدىكى مىللو قەلئەسىدە ئۆلتۈرىدى. **21** ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىدىن شىمئاتنىڭ ئوغلى يوزاقار ۋە شومەرنىڭ ئوغلى يەھوزاباد ئۆزىنى زەخمىلەندۈردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ تۆلدى. ئۇ ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىسدا «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى. ئوغلى ئامازىيا ئۆزىنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

13

ئاھازىيانىڭ ئوغلى، يەھوئاش پادىشاھى يېئوشانىڭ سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى يىلى، يەھوئاحنىڭ ئوغلى يەھوئاھاز سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، سامارىيەدە ئون يەتتە يىل سەلتەنەت قىلدى. **2** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، ئىسرائىلنى گۈناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۈناھلىرىغا ئەگىشىپ ماڭدى؛ ئۇ ئۆزلاردىن ھېچ چىقمىدى. **3** يۇنۇك ئۆچۈن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا قوزغالدى، ئۇ ئۆزلارنى سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەلنىڭ ۋە ھازائەلنىڭ ئوغلى بەن-ھادادنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى. **4** يەھوئاھاز پەرۋەردىگاردىن رەھىم تىلىدى؛ ۋە پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ قىسىلىپ قالغانلىقىنى كۆرۈپ دۇئاسىغا قۇلاق سالدى. چۈنكى سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ئۆزلارغا زۇلۇم قىلىۋاتاتتى. **5** پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا بىر قۇتقۇزغۇچى تەيىنلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆزلار سۈرىيەلىرىنىڭ قولىدىن ئازاد بولۇپ قۇتۇلدى. كېيىن ئىسرائىل يەنە بۇرۇنقىدەك ئۆز ئۆيى-چېدىرلىرىدە ماكانلاشتى. **6** لېكىن ئۆزلار ئىسرائىلنى گۈناھقا پۈتلاشتۇرغان يەروبوئام جەمەتىنىڭ گۈناھلىرىدىن چىقمىدى؛ ئۆزلار يەنىلا شۇ يولدا ماكانتى. ھەتتا سامارىيەدە بىر «ئاشەراھ» يۇغۇ قالغاندى. **7** [سۈرىيەنىڭ پادىشاھى] يەھوئاھازغا پەقەت ئەللىك ئاتلىق ئەشكەرنى، ئون جەڭ ھارۇسىى بىلەن ئون مىڭ پىيادە ئەسكىرىنلا قالدۇرغاندى. چۈنكى ئۇ يەھوئاھازنىڭ [قوشۇنىنى] يوقىتىپ خاماندىكى تويا-چاڭدەك قىلۋەتكەنىدى. **8** ئەمدى يەھوئاھازنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن سەلتەنىتىنىڭ ھەممە قۇدرىتى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زىكىرلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **9** يەھوئاھاز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىسدا ئۆخلىدى ۋە سامارىيەدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يوئاش ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **10** يەھوئاھازنىڭ پادىشاھى يوئاشنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتىۋز يەتتىنچى يىلىدا يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يەھوئاش سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. **11** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى گۈناھقا پۈتلاشتۇرغان، نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۈناھلىرىنىڭ ھېچقايسىسىنى تاشلىمىدى؛ ئۇ شۇ يولدا ماكانتى. **12** ئەمدى يوئاشنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇنىڭ يەھوئاھازنىڭ پادىشاھى ئامازىيا بىلەن جەڭ قىلىپ كۆرسەتكەن قۇدرىتى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زىكىرلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **13** يوئاش ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىسدا ئۆخلىدى ۋە يەروبوئام ئۇنىڭ تەختىگە ئولتۇردى. يوئاش سامارىيەدە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرى ئارىسدا دەپنە قىلىندى. **14** ئېلىشا ئۆز ئەجىلىنى يەتكۈزىدىغان كېسەل بىلەن ياتتى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يوئاش ئۇنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭ يۈزىگە ئېگىلىشىپ يىغلاپ: ئى ئاتام، ئى ئاتام، ئىسرائىلنىڭ جەڭ ھارۇسى ھەم ئاتلىق ئەسكەرلىرى!» دەپ پەريات كۆتۈردى. **15** ئېلىشا ئۇنىڭغا: بىر يا بىلەن يا ئوقلىرىنى كەلتۈرگىن، دېدى. ئۇ يا بىلەن يا ئوقلىرىنى كەلتۈرگەندە **16** ئېلىشا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: قولۇڭنى ياغا سېلىپ تۇتقىن، دېدى. ئۇ قولىنى ۋېيغاندا ئېلىشامۇ قوللىرىنى پادىشاھنىڭ قوللىرىنىڭ ئۈستىگە ۋېيۋېپ، تۇتىنىڭغا: **17** ـ مەشرىق تەرەپتىكى دېرىزىنى ئاچقىن، دېدى. ئۇ ئۇنى ئاچقاندا ئېلىشا: ئاتقىن، دېدى. ئۇ ئېتىۋدىى، ئېلىشا ئۇنىڭغا: مانا يۇ پەرۋەردىگارنىڭ نۇسرەت يا ئوقى، يەنى سۈرىيەنىڭ ئۈستىدىن نۇسرەت قازىنىدىغان يا ئوقدۇر. سەن سۈرىيەلىرىنى يوقاتقۇچە ئافەقتە ئۇلار بىلەن جەڭ قىلىسەن، دېدى. **18** ئاندىن ئۇ: ـ يا ئوقلىرىنى قولۇڭغا ئالغىن، دېدى. ئۇلارنى ئالغاندا، ئېلىشا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: ئۇلار بىلەن يە رگە ئۇرغىن، دېدى. ئۇ ئۈچ قېتىم ئۇرۇپ توختىدى. **19** خۇدانىڭ ئادىمى ئۇنىڭغا ئاچچىقلىنىپ: سەن بەش-ئالتە قېتىم ئۇرۇشۇڭغا توغرا كېلەتتى. شۇنداق قىلغان بولساڭ، سەن سۈرىيەلىرىنى ئۇرۇپ يوقىتىپ ئۆزۈل-كېسىل مەغلۇپ قىلاتتىڭ؛ لېكىن ئەمدى سۈرىيەلىرىنى ئۈرۈپ، پەقەت ئۈچ قېتىملا مەغلۇپ قىلالايسەن، دېدى. **20** ئېلىشا ئۆلۈپ دەپنە قىلىندى. ئەمدى ھەر يىلى، يىل بېشىدا موئابلاردىن توپ-توپ بۇلاڭچىلار يۇرتقا پارا كەندىچىلىك سالاتتى. **21** بىر كۈنى شۇنداق بولدىكى، خەلق بىر ئۆلگەن ئادەمنى يەرلىگىگە قويۇۋاتقاندا، مانا، ئۇلار بىر توپ بۇلاڭچىلارنى كۆرۈپ قالدى، ئۇلار جەسەتنى ئېلىشانىڭ گۇرىگە تاشلىدى. جەسەت ئېلىشانىڭ ئۈستىخىنىغا تە گىگەندە، ئۇ تىرىلىپ، قويۇپ تىك تۇردى. **22** ئەمما سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەل بولسا يەھوئاھازنىڭ ھەممە كۈنلىردە ئىسرائىلغا زالىملىق قىلاتتى. **23** لېكىن پەرۋەردىگار ئۇلارغا مېھرىبان بولۇپ ئېچ ئاغرىتاتتى، ئىبراھىم بىلەن ئىسھاق ۋە ياقۇپقا باغلىغان ئەھدىسى تۈپەيلىدىن ئۇ ئۇلارغا ئىلتىپات قىلىپ، ئۇلارنى بۇگۈنگە قەدەر ھالاك قىلمىاي، ئۆز ھۇزۇرىدىن چىقىرۋېتىشنى خالىمىغاندى. **24** سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەل ئۆلدى ۋە ئوغلى بەن-ھادات ئۇنىڭ ئورندا پادىشاھ بولدى. **25** ئاندىن كېيىن يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يەھوئاش ھازائەلنىڭ ئوغلى بەن-ھادادنىڭ قولىدىن ھازائەل ئۆز ئاتىسى يەھوئاھازدىن جەڭدە تارتىۋالغان شەھەرلەرنى ياندۇرۇۋالدى. يەھوئاش ئۈنى ئۈرۈپ، ئۈچ قېتىم مەغلۇپ قىلىپ، شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ شەھەرلىرىنى ياندۇرۇۋالدى.

14

ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يوئاشنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئىككىنچى يىلىدا [يەھوئادىكى] يوئاشنىڭ ئوغلى ئامازىيا يەھوداغا پادىشاھ بولدى. **2** پادىشاھ بولغاندا ئۇ يىگىرمە بەش ياشقا كىرگەندى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسى يېرۇسالېملىق يەھوئاددان ئىدى. **3** ئامازىيا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى، لېكىن ئەجدادى داۋۇت قىلغاندەك ئەمەس، بەلكى ئاتىسى يوئاشنىڭ بارلىق قىلغانلىرى يېنچە ئىش كۆرەتتى. **4** پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىدى؛ خەلق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»غا چىقىپ قۇربانلىق قىلىپ خۇشۇيۇ ياقاتتى. **5** ۋە شۇنداق بولدىكى، سەلتەنىتى ئۇنىڭ قولىدا مۇقىم بولغاندا، ئۇ پادىشاھ ئاتىسىنى ئۆلتۈرگەن خىزمەتكارلىرىنى تۇتۇپ ئۆلتۈردى. **6** لېكىن مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇن كىتابىدا پەرۋەردىگارنىڭ: «ئاتىلارنى ئوغۇللىرى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشقا بولمايدۇ يا ئوغۇللىرىنى ئاتىلىرى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشقا بولمايدۇ، بەلكى ھەربىرى ئۆز گۇناھى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن» دەپ پۈتۈلگەن ئەمرى يېنچە، ئۇ ئۆلتۈرگۈچىلەرنىڭ بالىلىرىنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمىدى. **7** ئۇ «شور ۋادىسى»دا ئېدومىيلاردىن ئون مىڭ ئەسكەرنى ئۆلتۈردى ۋە جەڭ قىلىپ سېلانى ئىشغال قىلىپ ئۇنى يوقاتقەئەل دەپ ئاتىدى؛ بۈگۈنگىچە ئۇ شۇنداق ئاتىلىپ كەلمەكتە. **8** ئاندىن كېيىن ئامازىيا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاش ئەۋرىسى، يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يەھوئاشنىڭ ئالدىغا ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ: [قېنى، [جەڭ مەيدانىدا] يۈز تۇرانە كۆرۈشەيلى» دېدى. **9** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاش يەھوداۋنىڭ پادىشاھى ئامازىياغا ئەلچى ئەۋەتىپ مۇنداق سۆزلەرنى يەتكۈزدى: ـ «لۇئاندىكى تىكەن لۇئاندىكى كېدىر دەرىخىگە سۆز ئەۋەتىپ: ئۆز قىزىڭنى ئوغلۇمغا خوتۇنلۇققا بە رگىن، دېدى. لېكىن لۇئاندىكى بىر ياۋايى ھايۋان ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، تىكەننى دەسسىۋەتتى. **10** سەن دەرۋەقە ئېدومنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلدىڭ؛ كۆڭلۈڭدە ئۆز-ئۆزۈڭدىن مەغرۇرلىنىپ كەتتىڭ. ئەمدى يايراپ يەخرىلەن، بىراق ئۆيدە قالغىن؛ نېمىشقا بېشىڭغا كۈلپەت كەلتۈرۈپ، ئۆز ئۆڭۈڭنى ۋە ئۆزۈڭنى يەھوداىنى بالاغا يېقىتىسەن؟». **11** ئەمما ئامازىيا قۇلاق سالمىدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاش جەڭگە چىقتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەھوداۋنىڭ پادىشاھى ئامازىيا بىلەن يەھوداۋدىكى بەيت-شەمەشتە ئۇچرىشىپ سوقۇشتى. **12** يەھوداۋنىڭ ئادەملىرى ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى تەرىپىدىن تىرىپەرەن قىلىنىپ، ھەربىرى ئۆز ئۆيىگە قېچىپ كەتتى. **13** ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاش بەيت-شەمەشتە ئاھازىيانىڭ نەۋرىسى، يەھوئاشنىڭ ئوغلى، يەھوداۋنىڭ پادىشاھى ئامازىيانى ئەسىر قىلىپ، يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى؛ ئۇ يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنىڭ ئەۋرىشىم دەرۋازىسىدن تارتىپ بۇرجەك دەرۋازىسىغىچە بولغان تۆت يۈز گەزلۈك بىر بۆلىكىنى ئورۇۋەتتى. **14** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن ھەمدە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىدىن تېپىلغان بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش، ھەمە قاچا-قوچىلارنى بۇلۇۋالدى ۋە كېيىنلىك سۇپىتىدە بىرىنچىچە ئۆتقۇنى ئېلىپ سامارىيە گە يېنىپ كەتتى. **15** ئەمما يەھوئاشنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇنىڭ يەھوداۋنىڭ پادىشاھى ئامازىيا بىلەن جەڭ قىلىپ كۆرسەتكەن قۇدرىتى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زىكىرلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **16** يەھوئاش ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىسدا ئۆخلىدى ۋە سامارىيەدە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ تارىسدا دەپنە قىلىندى. ئوغلى يەروبوئام

تۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 17 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يەھوئاش تۇلگەندىن كېيىن، يەھوئاشنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيا ئون بەش يىل تۈمۈر كۆردى. 18 ئەمدى ئامازىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 19 تۇ پېرۇسالېمدا بەزىلەر ئۇنى قەستلەشكە كىرىشكەندى، لاقىش شەھىرىگە قېچىپ كەتتى؛ لېكىن قەستلىگۈچىلەر كەيىندىن لاقىشقا ئادەم ئەۋەتىپ تۇ يەردە ئۇنى ئۆلتۈردى. 20 ئاندىن ئۇلار ئۇنى ئاتالارغا ئارتىپ پېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى. ئۇ پېرۇسالېمدا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى. 21 يەھۇدانىڭ بارلىق خەلقى ئۇنىڭ ئون ئالتە ياشقا كەرگەن ئوغلى ئازارىيانى تىكلەپ، ئۇنى ئاتاسىنى ئامازىيانىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلدى 22 (پادىشاھ ئاتاسىنى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىغاندىن كېيىن، ئېلات شەھىرىنى قايتىدىن ياساپ، يەھۇداغا يەنە تەۋە قىلغۇچى دەل ئازارىيا ئىدى). 23 يەھۇدانىڭ پادىشاھى يوئاشنىڭ ئوغلى ئامازىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون يەشىنچى يىلىدا، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاشنىڭ ئوغلى يەروبوئام ھۆكۈم سۈرۈشكە باشلاپ، ساماريەدە قىرىق بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. 24 ئۇ پەروەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىنىڭ ھېچبىرىنى تاشلىمىدى. 25 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەروەردىگارنىڭ تۆز قۇلى گات-ھەفەرلىك ئامىتتايىنىڭ ئوغلى يۇنۇس [پەيغەمبەر] ئارقىلىق ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، ئۇ [ئىسرائىل] خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىدىن تارتىپ [جەۋىتا] «ئارابا دېڭىزى»غىچە ئىسرائىلنىڭ چېگرالىرىنى كېڭەيتىپ ئەسلىگە كەلتۈردى. 26 چۈنكى پەروەردىگار ئىسرائىلنىڭ تارتقان ئازابلىرىنىڭ ئىنتايىن قاتتىق ئىكەنلىكىنى كۆردى؛ ئاجىزلار ھەم مېيىپلاردىن باشقا ھېچكىم قالمىدى، ئىسرائىلغا مەددەتكار يوق ئىدى. 27 پەروەردىگار: «ئىسرائىلنىڭ نامىنى ئاسمانىنىڭ ئاستىدىن يوقىتىمەن» دېگەن ئەمەس ئىدى؛ شۇڭا ئۇ يەھوئاشنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ قولى بىلەن ئۇلارنى قۇتقۇزدى. 28 ئەمدى يەروبوئامنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ قۇدرىتى ۋە قانداق جەڭ قىلىپ، ئەسلى يەھۇداغا تەۋە بولغان دەمەشق بىلەن خاماتنى يانداۋرۇۋالغانلىقى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 29 يەروبوئام ئاتا-بوۋىلىرى، يەنى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە ئوغلى زە كەريا ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

15

ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەروبوئامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچى يىلىدا ئامازىيانىڭ ئوغلى ئازارىيا يەھۇدانىڭ پادىشاھى بولدى. 2 ئون ئالتە ياشقا كەرگەندە پادىشاھ بولۇپ يېرۇسالېمدا ئەللىك ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى يەكولىيا بولۇپ، ئۇ يېرۇسالېملىق ئىدى. 3 ئۇ ئاتىسى ئامازىيانىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەروەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى. 4 پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىدى؛ خەلق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»غا چېقىپ قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى. 5 ئەمما پەروەردىگار پادىشاھنى ئۇرۇپ، ئۇنىڭ تۇلۇمىگىچە ئۇنى ماخاۋ كېسىلگە مۇپتىلا قىلغاچ، ئۇ ئايرىم ۆيدە ئۇراتتى ۋە پادىشاھنىڭ ئوغلى يوتام ئوردىنى باشقۇرۇپ يۇرتنىڭ خەلقىنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرەتتى. 6 ئازارىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 7 ئازارىيا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى؛ كىشىلەر ئۇنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا دەپنە قىلدى. ئوغلى يوتام ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 8 يەھۇدا پادىشاھى ئازارىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتتۇز سەككىزىنچى يىلىدا، يەروبوئامنىڭ ئوغلى زە كەريا ساماريەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ئالتە ئاي سەلتەنەت قىلدى. 9 ئۇ ئاتا-بوۋىلىرى قىلغاندەك پەروەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى؛ ئۇ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن چېقىمىدى. 10 يابەشنىڭ ئوغلى شاللۇم ئۇنىڭغا قەست قىلىپ، ئۇنى خەلقنىڭ ئالدىدا ئۇرۇپ ئۆلتۈردى ۋە ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 11 زە كەريانىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 12 [ئۇنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشى] پەروەردىگارنىڭ يەھوئا: ـ سىنىڭ ئوغۇللىرىڭ تۆتىنچى ئەسلىگىچە ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدۇ، دېگەن سۆزىنى ئەمەلگە ئاشۇردى. ده‌ره‌وقه شۇنداق بولدى. 13 يابەشنىڭ ئوغلى شاللۇم يەھۇدا پادىشاھى ئازارىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتتۇز توققۇزىنچى يىلىدا پادىشاھ بولۇپ، ساماريەدە توlaق بىر ئاي سەلتەنەت قىلدى. 14 گادىنىڭ ئوغلى مەناھەم تىرزاھدىن چېقىپ، ساماريە گە كېلىپ، يابەشنىڭ ئوغلى شاللۇمنى شۇ يەردە ئۇرۇپ ئۆلتۈردى ۋە ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 15 شاللۇمنىڭ باشقا ئىشلىرى، جۈملىدىن ئۇنىڭ قەست قىلىشلىرى، مانا «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. 16 شۇ چاغدا مەناھەم تىپساە شەھىرىگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۇ يەردە تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ئولتۇردى؛ ئۇ يەنە تىرزاھدىن تارتىپ ئۇنىڭغا تەۋە بارلىق زېمىنلىرىنى ۋەيران قىلدى. ئۇلار تەن بېرىپ دەروازىنى ئاچمىغىنى ئۈچۈن شەھە رگە شۇنداق ھۇجۇم قىلدىكى، ھەتتا ئۇنىڭدىكى جىمى ھامىلدار ئاياللارنىڭ قارنىنى يىرتىپ ئۆلتۈردى. 17 يەھۇدا پادىشاھى ئازارىيا سەلتەنەتنىڭ ئوتتۇز توققۇزىنچى يىلىدا، گادنىڭ ئوغلى مەناھەم ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ساماريەدە ئون يىل سەلتەنەت قىلدى. 18 ئۇ پەروەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، ئۇنۇن ئۆمرىدە ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن چېقىمىدى. 19 ئاسۇريەنىڭ پادىشاھى پۇل ئىسرائىل زېمىنىغا تاجاۋۇز قىلدى؛ ئۇ ۋاقىتتا مەناھەم: «پادىشاھلىقىمنىڭ مۇستەھكەملىكى ئۈچۈن ماڭا ياردەم قىلغايلا» دەپ ئۇنىڭغا مىڭ تالانت كۈمۈش بەردى. 20 مەناھەم ئاسۇريەنىڭ پادىشاھىغا پېرىدىغان شۇ پۇلنى ئىسرائىلنىڭ ھەممە باي ئادەملىرىگە باج سىلىش بىلەن ئالدى؛ ئۇ ھەربىردىن ئەللىك شە كەل كۈمۈش ئالدى. شۇنۇڭ بىلەن ئاسۇريەنىڭ پادىشاھى قايتىپ كەتتى ۋە بۇ زېمىندا تۇرۇپ قالمىدى. 21 مەناھەمنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 22 مەناھەم ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە ئوغلى پە كاھىيا ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 23 يەھۇدا پادىشاھى ئازارىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئەللىكىنچى يىلىدا، مەناھەمنىڭ ئوغلى پە كاھىيا ساماريەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. 24 ئۇ پەروەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن چېقىمىدى. 25 ۋە ئۇنىڭ سەرداری رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاھ ئۇنىڭغا قەست قىلىپ ئۇنى ساماريەدە، پادىشاھ ئوردىسىدىكى قەلئەدە ئۆلتۈردى؛ شۇ ئىشتا تارگوب بىلەن ئاريە ۋە ئەللىك گىلېئادلىق كىشى پىكاھ بىلەن بىرلەشتى ئۇنى ئۆلتۈردى؛ ئۇ پە كاھىيانى ئۆلتۈرۈپ ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 26 پە كاھىيانىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى بولسا، مانا «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. 27 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئازارىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئەللىك ئىككىنچى يىلىدا، ئىسرائىلنىڭ ئوغلى پىكاھ ساماريەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، يىگىرمە يىل سەلتەنەت قىلدى. 28 ئۇ پەروەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلىپ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن چېقىمىدى. 29 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پىكاھنىڭ كۈنلىرىدە ئاسۇريەنىڭ پادىشاھى تىگلات-پىلەسەر كېلىپ ئىيون، ئابەل-بەيت-مائاكاھ، يانوئاھ، كەدەش، ھازور، گىلېئاد، گالىلىيە، جۈملىدىن نافتالىنىڭ پۈتكۈل زېمىنىنى ئىشغال قىلىپ، شۇ يەردىكى خەلقنى ئۇتقۇن قىلىپ، ئاسۇريە گە كېلىپ باردى. 30 ئەلاھنىڭ ئوغلى ھوشىيا رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاھنا قەست قىلىپ ئۇنى ئۆلتۈردى. ئۇززىيانىڭ ئوغلى يوتامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمىنچى يىلىدا، ئۇ پىكاھنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 31 پىكاھنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى بولسا، مانا «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. 32 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاھنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئىككىنچى يىلىدا، ئۇززىيانىڭ ئوغلى يوتام يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. 33 ئۇ پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بەش ياشقا كەرگەن بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى يەروشا ئىدى؛ ئۇ زاد وكنىڭ قىزى ئىدى. 34 يوتام تاتىسى ئۇززىيانىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەروەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى. 35 پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىدى؛ خەلق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»غا چېقىپ قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى. پەروەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ «يۇقىرىقى دەروازا»سىنى ياسىغۇچى شۇ ئىدى. 36 يوتامنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 37 شۇ چاغلاردا پەروەردىگار سۈرىيەنىڭ پادىشاھى رەزىن بىلەن رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاھنى يەھۇداغا ھۇجۇم قىلىشقا قوزغىدى. 38 يوتام تاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە تاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا تاتىسى داۋۇتنىڭ شەھىرىدە دەپنە قىلىندى. ئوغلى ئاھاز ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

16

رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاھنىڭ ئون يەتتىنچى يىلىدا، يوتامنىڭ ئوغلى ئاھاز يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. 2 ئاھاز پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە ياشقا كەرگەن بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلغاندى. ئۇ تاتىسى داۋۇت قىلغاندەك ئەمەس، ئەكسىچە پەروەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلمىدى. 3 ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ يولدا ماڭاتتى، ھەتتا پەروەردىگار ئىسرائىلنىڭ ئالدىدن ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنىڭ يىرگىنچلىك گۇناھلىرىغا

ئەگىشىپ، تۆز ئوغلىنى ئوتتىن تۆتكۈزۈپ كويدۇردى. **4** ئۇ «يۇقىرى جايلار»دا، د ۆگلەردە ۋە ھەربىر كۆك دەرەخلەرنىڭ ئاستىدا قۇربانلىق قىلىپ، كۆچە كويدۇرەتتى. **5** شۇ ۋاقىتتا سۈرىيەنىڭ پادىشاھى رەزىن بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى، رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاھ يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ، [پادىشاھ] ئاھازنى مۇھاسىرىگە ئېلىپ قورشۇالغىنى بىلەن، لېكىن ئۇنى مەغلۇپ قىلالمىدى. **6** ئاشۇ ۋاقىتتا سۈرىيەنىڭ پادىشاھى رەزىن ئېلات شەھىرىنى سۈرىيە گە قايتۇرۇۋالدى ۋە شۇ يەردە تۇرۇۋاتقان يەھۇدالارنى ھەيدىۋەتتى. ئاندىن سۈرىيەلەر كېلىپ ئۇ يەردە ئولتۇراقلاشتى؛ ئۇلار بۈگۈنگىچە شۇ يەردە تۇرماقتا. **7** ئاھاز ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى تىگلات-پىلەسەر گە ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ: مەن سىلىنىڭ قۇللىرى، سىلىنىڭ ئوغۇللىرى بولىمەن؛ ماڭا ھۇجۇم قىلىۋاتقان سۈرىيەنىڭ پادىشاھىنىڭ قولىدىن ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇشقا چىقايلا، دېدى. **8** شۇنى ئېيتىپ ئاھاز پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىلەردىكى كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى سوۋغا قىلىپ، ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا ئەۋەتتى. **9** ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئۇنىڭ تەلىپىگە قوشۇلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى دەمەشققە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى؛ ئۇنىڭدىكى ئاھالىنى تۇتقۇن قىلىپ كىر شەھىرىگە ئېلىپ باردى ۋە رەزىننى ئۆلتۈردى. **10** ئاھاز پادىشاھ ئەمدى ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى تىگلات-پىلەسەر بىلەن كۆرۈشكىلى دەمەشققە باردى ۋە شۇنداقلا دەمەشقتىكى قۇربانگاھنى كۆردى. ئاندىن ئاھاز پادىشاھ شۇ قۇربانگاھنىڭ رەسمىنى، ئۇنىڭ بارلىق ياسىلىش تەپسىلاتلىرىنىڭ لايىھىسىنى سىزىپ، ئۇنى ئۇرىيا كاھىنغا يەتكۈزدى. **11** شۇنىڭ بىلەن ئۇرىيا كاھىن ئاھاز پادىشاھ دەمەشقتىن ئەۋەتكەن بارلىق تەپسىلاتلار بويىچە بىر قۇربانگاھ ياسىدى. ئاھاز پادىشاھ دەمەشقتىن يېنىپ كەلمەستە، ئۇرىيا كاھىن ئۇنى شۇنداق تەييار قىلغانىدى. **12** پادىشاھ دەمەشقتىن يېنىپ كېلىپ، قۇربانگاھنى كۆرۈپ، قۇربانگاھقا يېرىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە قۇربانلىق سۇندى؛ **13** ئۇ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىگە كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە ئاشلىق ھەدىيەسىنى كويدۇرۇپ، «شاراب ھەدىيە»سىنى تۆكۈپ، «ئىناقلىق قۇربانلىقى»نىڭ قېنىنى چاچتى. **14** شۇنداق قىلىپ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىنىڭ ئالدىدىكى مىس قۇربانگاھنى ئېلىپ ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى بىلەن ئۆتتىنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئوتكۈزۈپ، ئۆز قۇربانگاھىنىڭ شىمال تەرىپىگە قويدۇردى. **15** ئاھاز پادىشاھ ئۇرىيا كاھىنغا ۋېرىۋق قىلىپ: مۇشۇ چوڭ قۇربانگاھ ئۈستىگە ئەتىگەنلىك كويدۇرمە قۇربانلىق بىلەن كەچلىك ئاشلىق ھەدىيەسىنى، پادىشاھنىڭ كويدۇرمە قۇربانلىقى بىلەن ئاشلىق ھەدىيەسىنى، ھەممە يۇرتنىڭ پۇتۇن خەلقىنىڭ كويدۇرمە قۇربانلىقى، ئاشلىق ھەدىيە ۋە شاراب ھەدىيەلىرىنى كويدۇرۇپ سۈنىسەن. كويدۇرمە قۇربانلىقلارنىڭ بارلىق قانلىرى ۋە باشقا قۇربانلىقلارنىڭ بارلىق قانلىرىنى ئۇشبۇ قۇربانلىقنىڭ ئۈستىگە تۆكىسەن. مىس قۇربانگاھ بولسا مېنىڭ يول سورىشىم ئۈچۈن بولسۇن، دېدى. **16** شۇنىڭ بىلەن ئۇرىيا كاھىن ئاھاز پادىشاھ ۋېرىۋغانىنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلدى. **17** ئاھاز پادىشاھ داس تەگلىكلىرىگە بېكىتىلگەن تاختايلارنى كېسىپ ئاجرىتىپ، داسلارنى تە گلىكلىردىن ئېلىۋەتتى؛ ئۇ مىس «دېڭىز»نى تېگىدىكى مىس ۋېلىلارنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈپ ئېلىپ، ئۇنى تاش تاختايلىق بىر مەيدانغا قويدۇردى. **18** ئۇ ئاسۇرىيە پادىشاھىنى رازى قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئۈتتىشىدىغان «شابات كۈنىدىكى ئايۋانلىق يول» بىلەن پادىشاھ تاشقىرىدىن كىرىدىغان يولنى ئېتىۋەتتى. **19** ئاھازنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرلىرى» دېگەن كىتابتا يېزىلغان تەمەسمىدى؟ **20** ئاھاز ئۆز ئاتا-يوۇلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى؛ ئۇ ئاتا-يوۇلىرىنىڭ ئارىسىدا «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلىنىدى؛ ئوغلى ھەزەكىيا ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

17

يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھازنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون ئىككىنچى يىلىدا، ئېلاھنىڭ ئوغلى ھوشىيا سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. **2** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى؛ لېكىن ئۇنىڭدىن ئىلگىرى ئۆتكەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىدەك ئۇنداق رەزىللىك قىلمايتتى. **3** ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى شالمانئەزەر ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغىلى چىققاندا، ھوشىيا ئۇنىڭغا بېقىنىپ سوۋغا-سالام بەردى. **4** ئەمما ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ھوشىيانىڭ ئاسىيلىق قىلماقچى بولغىنىنى بايقىدى؛ چۈنكى ھوشىيا بۇرۇنقىدەك ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا يىلىق سوۋغا-سالام يوللىمايدى، بەلكى مىسىرنىڭ پادىشاھى سوغا ئەلچىلەرنى ماڭدۇرغانىدى. ئۇنىڭ ئۈچۈن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئۇنى تۇتۇپ، باغلاپ زىندانغا سولىۋەتتى. **5** ئاندىن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى چېقىپ پۈتكۈل [ئىسرائىل] زېمىنىنى تالان-تاراج قىلىپ، سامارىيەنى ئۈچ يىلغىچە قامال قىلدى. **6** ھوشىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ توققۇزىنچى يىلىدا، ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى سامارىيەنى ئىشغال قىلىپ، ئىسرائىللارنى ئاسۇرىيە گە سۈرگۈن قىلىپ، ئۇلارنى خالاھ شەھىرى، گوزاندىكى خابور دەرياسىنىڭ ۋېلىرى ۋە مېدىئالارنىڭ شەھەرلىرىگە ئورۇنلاشتۇردى. **7** مانا، شۇنداق ئىشلار بولدى؛ چۈنكى ئىسرائىللار ئۆزلىرىنى مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ، مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان يەھۇۋەردىگار خۇداسىغا گۇناھ قىلىپ باشقا ئىلاھلاردىن قورقۇپ **8** يەھۇۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھەيدىۋەتكەن يات ئەللىكلەرنىڭ قائىدە-يەلگىلىمىلىرىدە، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرى تۈزلىرى چىقارغان قائىدە-يەلگىلىمىلىردە ماڭغانىدى. **9** ۋە ئىسرائىللار ئۆز يەرۋەردىگار خۇداسىغا قارشى چىقىپ، يوشۇرۇنلارچە توغرا بولمىغان ئىشلارنى قىلدى؛ ئۇلار بارلىق شەھەرلىرىدە كۈزەت مۇنارىدىن مۇستەھكەم قورغانغىچە «يۇقىرى جايلار»نى ياسىدى. **10** ئۇلار ھەممە ئېگىز د ۆگلەردە ۋە ھەممە كۆك دەرەخلەرنىڭ ئاستىدا «بۇت تۈزۈرۈك» ۋە «ئاشەراھ» بۇتى تۈرغۇزدى. **11** پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقارغان [يات] ئەللىكلەر قىلغانىدەك، ئۇلار ھەممە «يۇقىرى جايلار»دا خۇشبۇي ياقاتىق ۋە پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى كەلتۈرىدىغان ھەرخىل رەزىل ئىشلارنى قىلاتتى. **12** گەرچە پەرۋەردىگار ئۇلارغا: ـ «بۇ ئىشنى قىلما گالار!» دېگەن بولسىمۇ، ئۇلار بۇتلارنىڭ قۇللۇقىغا بېرىلىپ كەتكەنىدى. **13** پەرۋەردىگار ھەممە پەيغەمبەرلەر بىلەن ھەممە ئالدىن كۆرگۈچىلەرنىڭ ۋاستىسى بىلەن ھەم ئىسرائىلنى ھەم يەھۇدانى ئاگاھلاندۇرۇپ: رەزىل يوللىرىڭلاردىن يېنىپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تاپىلانغان ۋە قوللىرىم بولغان پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق سىلە رگە تەستىقلىغان پۈتۈن قانۇنغا يېرىشىڭلار، مېنىڭ ئەمرلىرىم ۋە مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇڭلار، دېگەنىدى. **14** لېكىن ئۇلار قۇلاق سالماي، پەرۋەردىگار خۇداسىغا ئىشەنمىگەن ئاتا-بوۋىلىرى قىلغانىدەك، ۋېژىنلىرىنى قاتتىق قىلدى. **15** ئۇلار ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىنى، شۇنداقلا ئۇ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن تۈز ژگەن ئەھدىنى ۋە ئۇلارغا تاپشۇرغان ئاگاھ-گۇۋاھلارنى چەتكە قاققان؛ ئۇلار ئەرزىمەس نەرسىلە رگە ئەگىشىپ، ئۆزلىرى ئەرزىمەس بولۇپ چىقتى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارغا: ـ ئەتراپىڭلاردىكى ئەللىكلەرنىڭ قىلغىنىدەك قىلما گالار، دېگەن دەل شۇ ئەللە رگە ئەگىشىپ، رەزىللىك قىلاتتى. **16** ئۇلار خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى تاشلاپ، ئۆزلىرى ئۈچۈن قېيما مەيۋىلارنى، يەنى ئىككى موزاينى قېيدۇردى، بىر «ئاشەراھ بۇت» قىلدۇردى، ئاسمانىدىكى ئۈرغۈنلىغان ئاي-يۇلتۇزلارغا باش ئۇردى ۋە باۋالنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. **17** ئۇلار ئۆز ئوغۇللىرى بىلەن قىزلىرىنى ئوتتىن ئوتكۈزدى، پالچىلىق ۋە جاد ۋگەرلىك ئىشلەتتى، شۇنداقلا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلىش ئۈچۈن، ئۆزلىرىنى سېتىپ ئۇنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. **18** شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا ئىتتايىن ئاچچىقلىنىپ، ئۇلارنى ئۆز نەزىردىن نېرى قىلدى؛ يەھۇدانىڭ قەبىلىسىدىن باشقا ھېچقايسىسى ئۆز [زېمىندا] قالدۇرۇلمىدى. **19** لېكىن يەھۇدامۇ ئۆز خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرىنى ئۇتمىدى، بەلكى ئىسرائىل چىقارغان قائىدە-يەلگىلىمىلەر ئىچىدە ماڭدى. **20** ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ بارلىق نەسىلىنى چەتكە قاقتى؛ ئۇلارنى ئۆز نەزىردىن تاشلىغان كۈنىگىچە [زېمىندا] خارلىققا قالدۇرۇپ، بۇلاڭچىلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى. **21** ئۇ ئىسرائىلنى داۋۇتنىڭ جەمەيتىدىن تارتىۋالغانىدى. ئۇلار نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنى پادىشاھ قىلدى ۋە يەروبوئام بولسا ئىسرائىلنى پەرۋەردىگارنىڭ يولىدىن ياندۇرۇپ، ئۇلارنى ئېغىر بىر گۇناھقا باتقۇزۇپ ئازدۇردى. **22** ئىسرائىللار يەروبوئامنىڭ قىلغان ھەممە گۇناھلىرىدا يۈرۈپ، ئۇلاردىن چېتىلمىدى. **23** ئاخىر بېرىپ پەرۋەردىگار ئۆز قۇللىرى بولغان پەيغەمبەرلەرنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقاندەك، ئىسرائىلنى ئۆز نەزىردىن نېرى قىلدى؛ ئىسرائىللار ئۆز يۇرتىدىن ئاسۇرىيە گە ئېلىپ كېتىلىپ، ئۇ يەردە بۈگۈنگە قەدەر تۇرۇپ كەلدى. **24** ئەمما ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى بابىل، كۈتىام، ئاۋۋا، خامات ۋە سەفارۋائىمدىن خەلقنى يۆتكەپ ئىسرائىلنىڭ ئورنىغا سامارىيەنىڭ شەھەرلىرىگە ماكانلاشتۇردى. ئۇلار شۇنىڭ بىلەن سامارىيە گە ئىگىدارچىلىق قىلىپ شەھەرلەردە ئولتۇردى. **25** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ئۇ يەردە دەسلەپتە ئولتۇرغىنىدا پەرۋەردىگاردىن قورقمىغانىدى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارنى قېيما-جىيما قىلدىغان بىرنەچچە شىرلارنى ئۇلارنىڭ ئارىسىغا ئەۋەتتى. **26** شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا خەۋەر يەتكۈزۈلۈپ: ـ سىلى يۆتكەپ سامارىيەنىڭ شەھەرلىرىدە ماكانلاشتۇرغان خەلقلەر شۇ يۇرتنىڭ ئىلاھىنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىنى بىلمەيدۇ، شۇڭا ئۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىغا شىرلارنى ئەۋەتتى؛ مانا بۇلار ئۇلارنى ئۆلتۈرمەكتە، چۈنكى خەلق يۇرتنىڭ ئىلاھىنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىنى بىلمەيدۇ، دېيىلدى. **27** شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئەمر قىلىپ: ـ سىلەر ئۇ يەردىن ئېلىپ كەلگەن كاھىنلارنىڭ بىرىنى يەنە ئۇ يەر گە ئاپىرىڭلار؛ ئۇ ئۇ يەردە تۇرۇپ، ئۇلارغا ئۇ يۇرتنىڭ ئىلاھىنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىنى ئۆگەتسۇن، ـ دېدى. **28** ئۇنىڭ ۋېرىۋقى بىلەن ئۇلار سامارىيەدىن يۆتكەگەن كاھىنلارنىڭ بىرى كېلىپ، بەيت-ئەلدە تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچىنى ئۇلارغا ئۆگەتتى. **29** لېكىن شۇ خەلقلەرنىڭ ھەربىرى ئۆز ئىلاھلىرىنىڭ بۇتلىرىنى ياساپ، سامارىيەلىكلەر سالغان «يۇقىرى

جايلار»دىكى ئىبادەتگاھلار ئىچىگە تۇرغۇزدى؛ ھەربىر خەلق تۇزى تۇرغان شەھەردە شۇنداق قىلدى. **30** بابىلدىن كەلگەنلەر سۇككوت-بىنوت دېگەن مەبۇدنى ياسىدى، كۆتىن كەلگەنلەر نەرگال بۇتنى، خاماتتىن كەلگەنلەر ئاشىما بۇتنى، **31** ئاۋۋىيلار نىبھاز بىلەن تارتاك بۇتلارنى ياسىدى؛ سەفاروئىيلار سەفاروئاتىمدىكى بۇتلىرى بولغان ئادرامەلەك بىلەن ئانامەلەككە تۇز بالىلرىنى ئاتاپ ئوتنا كۆيدۈردى. **32** تۇلار ئەمدى مۇشۇنداق ھالەتتە پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ، تۇز ئارىسىدىكى ھەر تۈرلۈك ئادەملەرنى تۇزلىرى تۈچۈن (يۇقىرى جايلار»دىكى بۇتخانىلاردا قۇربانلىقلارنى سۈندىغان كاھىن قىلىپ بېكىتكەن. **33** تۇلار پەرۋەردىگاردىن قورقاتتى ۋە شۇنىڭ بىلەن تەڭ قايسى ئەلدىن كەلگەن بولسا، شۇ ئەلنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىدا تۇز ئىلاھلىرىنىڭ قۇلۇقدىمۇ بولاتتى. **34** بۈگۈنگە قەدەر تۇلار ئىلگىرىكى ئادەتلەر بويىچە مېڭىپ كەلمەكتە؛ تۇلار پەرۋەردىگاردىن قورقاي، پەرۋەردىگار ئىسرائىل دەپ ئاتىغان ياقۇبنىڭ ئەۋلادلىرىغا تاپىلىغان بەلگىلىمىلەر ۋە ھۆكۈملەر، قانۇن ۋە ئەمرلەر رگە مۇۋاپىق ئىش كۆرمەيدۇ. **35** پەرۋەردىگار تۇلار بىلەن بىر ئەھدە قىلىشىپ تۇلارغا ۋېرىۋېپ: ـ «باشقا ئىلاھلاردىن قورقاي، تۇلارغا سەجدە قىلماي يا كى تۇلارغا باش تۇرماي ۋە تۇلارغا قۇربانلىق قىلماڭلار ـ **36** پەقەت زور قۇدرەت ۋە تۇزاتقان بىلىكى بىلەن سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان پەرۋەردىگارىنلا قورقۇڭلار، تۇنىڭغا سەجدە قىلىڭلار ۋە تۇنىڭغا قۇربانلىق سۇنۇڭلار. **37** تۇ سىلەر تۈچۈن پۈتكۈز رگەن بەلگىلىمىلەر، ھۆكۈملەر، قانۇن ۋە ئەمرنى بولسا، تۇلارنى ئەبەد دگىچە كۆڭۈل بۆلۈپ تۇتۇڭلار؛ باشقا ئىلاھلاردىن قورقماڭلار. **38** مەن سىلەر بىلەن قىلغان ئەھدىنى تۇنتۇماڭلار يا باشقا ئىلاھلاردىن قورقماڭلار، **39** بەلكى خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردىن قورقۇڭلار، ۋە تۇ سىلەرنى ھەممە دۇشمەنلىرىڭلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ» ـ دېگەندى. **40** لېكىن تۇلار قۇلاق سالمايى، ئىلگىرىكى قائىدە-يوسۇنلارنى يۇرگۈزەتتى. **41** مۇشۇ ئەللەر شۇ تەرىقىدە پەرۋەردىگاردىن قورقاتتى ھەم ئۇيما مەبۇدلارنىڭ قۇلۇقىدا بولاتتى؛ تۇلارنىڭ بالىلرى بىلەن بالىلرىنىڭ بالىلرىمۇ شۇنداق قىلاتتى، تۇز ئاتا-بوۋىلىرى قانداق قىلغان بولسا، تۇلارمۇ بۈگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق قىلىپ كەلدى.

18

ئىلاھنىڭ ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ھوشىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئۇچىنچى يىلىدا، يەھۇدانىڭ [سابىق] پادىشاھى ئاھازنىڭ ئوغلى ھەزەكىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. **2** تۇ پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بەش ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا يىگىرمە توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. تۇنىڭ تانىسىنىڭ تىسمى ئابى ئىدى؛ تۇ زە كەرىيانىڭ قىزى ئىدى. **3** ھەزەكىيا بولسا تاتىسى داۋۇتنىڭ بارلىق قىلغىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى. **4** تۇ «يۇقىرى جايلار»نى يوقىتىپ، «بۇت تۇۋۇرۇكلەر»نى چېقىپ («ئاشەراھ»لارنى كېسىپ تاشلاپ، مۇسا ياساتقان مىس يىلانىنى چېقىپ پارە-پارە قىلىپ (چۈنكى تۇ چاغقىچە ئىسرائىللار تۇنىڭغا خۇشبۇيى ياقاتتى)، تۇنىڭغا «نەھۇشتان!» دەپ ئىسىم قويدى. **5** ھەزەكىيا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تايانىدى. بۇ جەھەتتە نە تۇنىڭدىن كېيىن كەلگەن نە تۇنىڭدىن ئىلگىرى تۇتقان يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ ئارىسىدىكى ھېچبىرى تۇنىڭغا يەتمەيتتى. **6** تۇ پەرۋەردىگارغا چىڭ باغلىنىپ تۇنىڭغا ئەگىشىشتىن چىقماي، بەلكى پەرۋەردىگار مۇساغا ۋېرىۋغان ئەمرلەرنى تۇتاتتى. **7** پەرۋەردىگار تۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى؛ تۇ قايسىلا ئىشقا چىقسا شۇنىڭدا راۋاجلىق بولاتتى. تۇ ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ ھاكىمىيىتىگە قارشى چىقىپ تۇنىڭغا بېقىندى بولۇشتىن ياندى. **8** تۇ فىلىستىيە رگە ھۇجۇم قىلىپ تۇلارنى گازا شەھىرى ۋە تۇنىڭ ئەتراپىدىكى زېمىنلىرىغىچە، كۆزەت مۇنارىدىن مۇستەھكەم قورغانغىچە بىسىپ مەغلۇپ قىلدى. **9** ۋە شۇنداق بولدىكى، ھەزەكىيا پادىشاھنىڭ سەلتەنىتىنىڭ تۇتىنچى يىلىدا، يەنى ئىسرائىلنىڭ [سابىق] پادىشاھى ئىلاھنىڭ ئوغلى ھوشىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ يەتتىنچى يىلىدا، ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى شالمانئەزەر سامارىيە گە ھۇجۇم قىلىپ تۇنى قامال قىلدى. **10** تۇچ يىلدىن كېيىن تۇلار شەھەرنى ئالدى؛ ھەزەكىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ توققۇزىنچى يىلى، يەنى ئىسرائىل پادىشاھى ھوشىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ توققۇزىنچى يىلىدا، سامارىيە ئىشغال قىلىندى. **11** ئاندىن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئىسرائىللارنى ئاسۇرىيە گە ئېلىپ كېتىپ، تۇلارنى خالاھدا، گوزاندىكى خابور دەرياسىنىڭ ۋېلىرىدا ۋە مېدىئالارنىڭ شەھەرلىرىدە ماكانلاشتۇردى. **12** چۈنكى تۇلار تۇز خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىغا ئىتائەت قىلمىدى، بەلكى تۇنىڭ ئەھدىسىگە، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا ۋېرىۋغانلىرىغا ھەممىسىگە خىلاپلىق قىلدى؛ تۇلار يا كى قۇلاق سالمىدى، يا كى ئەمەل قىلمىدى. **13** ھەزەكىيا پادىشاھنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون تۇتىنچى يىلى، ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى سەناخېرىب يەھۇدانىڭ بارلىق قورغانلىق شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىپ چېقىپ، تۇلارنى ئىشغال قىلدى. **14** تۇ ۋاقىتتا يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيا لاقىشقا ئادەم ئەۋەتىپ، ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا: مەن گۇناھكار! مەندىن چېكىنگەيلا، تۇستۇمىگە ھەرنىمە چۈشۈرسىلە شۇنى [تۇلەيمەن]، ـ دېدى. ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ھەزەكىيانا ئۈچ يۈز تالانت كۈمۈش بىلەن ئۈتىۈز تالانت ئالتۇن توختىتىپ قويدى. **15** ھەزەكىيا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ خەزىنىسىدىكى بارلىق كۈمۈشنى ئېلىپ بەردى. **16** شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىشىكلىرىدىن ۋە تۇزى ئىسلىدە قىلىۋاتقان ئىشىك كېشىە كلىرىدىن ئالتۇنىنى ئاجرىتىپ ئېلىپ، ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا بەردى. **17** شۇ چاغدا ئاسۇرىيە پادىشاھى سەناخېرىب تارتان، راب-سارىس ۋە راب-شاكەھلىرنى چوڭ قوشۇن بىلەن لاقىش شەھىرىدىن يېرۇسالېمغا، ھەزەكىيانىڭ يېنىغا ئەۋەتتى. تۇلار يېرۇسالېمغا چىقىپ كەلدى. چىققاندا، تۇلار كىر يۇغۇچىلارنىڭ ئېتىزىنىڭ ۋىيدىكى يولدا، يۇقىرى كۆزچە كنىڭ نورىنىڭ يېنىغا كېلىپ تۇردى. **18** تۇلار پادىشاھنى چاقىرغاندا، ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردىنىڭ دۇئانىيىگە شىبنا ۋە ئاسافنىڭ ئوغلى، ئوردا مىرزىيىگە يوئاھلار تۇلارنىڭ يېنىغا كەلدى. **19** ۋە راب-شاكەھ تۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «سىلەر ھەزەكىيانا: ـ «تۇلۇغ پادىشاھ، يەنى ئاسۇرىيە پادىشاھى ساڭا مۇنداق دېدى، دە گىلار: ـ سېنىڭ مۇشۇ ئىشەنگەن تايانچىڭ زادى نېمىدى؟ **20** سەن: «تۇرۇش قىلىشقا تەدبىر-مەسلىھەتنىمۇ ھەم كۈچىمىز بار، دەيسەن ـ بۇ پەقەت بىر قۇرۇق گەپ، خالاس! ـ سەن زادى كىمگە تايىنىپ ماڭا قارشى ئۈكتە قېيىسەن؟ **21** مانا ئەمدى سەن يېرىقى بار ئاشۇ قومۇش ھاسا، يەنى مىسىرغا تايىنىسەن. بىرسى ئۇنىڭغا يۆلەنسە، ئۇنىڭ قولىغا سانچىپ كىرىدۇ؛ مىسىر پادىشاھى پىرەۋنگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسى شۇنداق بولىدۇ! **22** ئە گەر سىلەر ماڭا: «بىز خۇدايىمىز يولغان پەرۋەردىگارغا تايىنىمىز» ـ دېسە گلار، ھەزەكىيا تۇزى يەھۇدادىكىلار رگە ۋە يېرۇسالېمدىكىلار رگە: «سىلەر پەقەت يېرۇسالېمدىكى مۇشۇ ئىبادەتگاھ ئالدىدىلا ئىبادەت قىلىشىڭلار كېرەك» دەپ، ئۇنىڭغا ئاتالغان «يۇقىرى جايلار»نى ھەم قۇربانگاھلارنى يوق قىلىۋەتتىڭ؟ تۇلار ئاشۇ پەرۋەردىگارنىڭ يۇقىرى جايلىرى ئەمەسمىدى؟ **23** ئەمدى ھازىر خوجايىنىم ئاسۇرىيە پادىشاھى بىلەن بىر توختىمغا كېلىڭلار: ـ «ئە گەر سىلەردە تۇلارغا مىنەلگۈدەك ئەسكەرلىرىڭلار بولسا، مەن سىلە رگە ئىككى مىڭ ئاتنى بىكارغا بېرەي!» **24** سىلەردە ئۇنداقلار بولمىسا، خوجايىنىمنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئەڭ كىچىكى بولغان بىر لەشكەر بېشىنى قانداقمۇ چېكىندۈرەلەيسىلەر؟! گەرچە سىلەر جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلارنى ئېلىش ئۈچۈن مىسىرغا تايىنىسىلەر! **25** مەن مۇشۇ يەرنى ھالاك قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگارسىز كەلدىممۇ؟ چۈنكى پەرۋەردىگار ماڭا: «مۇشۇ زېمىنى ھالاك قىلىشقا چىققىن» ـ دېدى!». **26** ئېلىئاكىم، شىبنا ۋە يوئاھ راب-شاكەھگە: ـ پېقىرلىرىغا ئارامىي تىلدا سۆزلىسىلە، بىز بۇنى چۈشىنىمىز. بۇ رگە ئىبرانىي تىلدا سۆزلىمىسىلە، گەپلىرى سېپىلدا تۇرغانلارنىڭ قۇلىقىغا كىرمىسۇن! ـ دېدى. **27** بىراق راب-شاكەھ: ـ خوجايىنىم مېنى مۇشۇ گەپنى خوجايىنىڭلارغا ۋە سىلە رگلا ئېيتىشقا ئەۋەتكەنمۇ؟ مۇشۇ گەپنى سىلەر بىلەن بىرلىكتە سېپىلدا ئولتۇرغانلارغا دېيىشكە ئەۋەتكەن ئەمەسمۇ؟ چۈنكى تۇلار تۇز پوقىنى يېگۈچى ھەم تۇز سۈيدۈكىنى ئىچكۈچى بولىدۇ!» ـ دېدى. **28** ئاندىن راب-شاكەھ ئىبرانىي تىلدا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: «تۇلۇغ پادىشاھ، يەنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ قويۇڭلار!» ـ دەپ ۋارقىردى. **29** ـ «پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: ـ ھەزەكىيا سىلەرنى ئالداپ قويمىسۇن! چۈنكى تۇ سىلەرنى [پادىشاھنىڭ] قولىدىن قۇتقۇزالمايدۇ. **30** تۇنىڭ سىلەرنى: ـ «پەرۋەردىگار بىزنى جەزمەن قۇتقۇزىدۇ؛ مۇشۇ شەھەر ئاسۇرىيە پادىشاھنىڭ قولىغا چۈشۈپ كەتمەيدۇ» دەپ پەرۋەردىگارغا تاياندۇرۇشىغا يول قويماڭلار! **31** ھەزەكىيانا ئاۋاز قىلماڭلار، چۈنكى ئاسۇرىيە پادىشاھى مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن بىلەن سۈلھىلىشىپ، مەن تەرەپكە ئۆتۈڭلار، شۇنداق قىلسا گلار ھەربىرىڭلار تۇز ئۈگلارنىڭ ئۈزۈم بارىگىدىن ھەم تۇز ئۈگلارنىڭ ئەنجۈر دەرىخىدىن مېۋە يەيسىلەر، ھەربىرىڭلار تۇز سۇ كۆزلىكىگىلاردىن سۇ ئىچىسىلەر؛ **32** تا مەن كېلىپ سىلەرنى بۇغدايلىق ھەم شارابلىق بىر زېمىنغا، ئېنى، ئۈزۈمزارلىرى ۋە زەيتۇن دەرەخلىرى بار، ھەسەل چىقىرىدىغان بىر زېمىنغا، يەنى زېمىنىڭلارغا ئوخشاش بىر زېمىنغا ئاپىرىپ قويغۇچە يەپ-ئىچۈرىگلار! شۇنىڭ بىلەن سىلەر تىرىك قېلىپ، تۇلەيسىلەر! ھەزەكىيا سىلە رگە: ـ «پەرۋەردىگار بىزنى قۇتقۇزىدۇ» دېسە ئۇنىڭغا قۇلاق سالماڭلار! **33** ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرىنىڭ بىرى تۇز زېمىنىنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانمۇ؟ **34** خامات ۋە ئارپاد دېگەن يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى قېنى؟ سەفارۋائىم، خىنا ۋە ئىۋۋاھ شەھەرلىرىنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى قېنى؟ تۇلار سامارىيەنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزغانمۇ؟! **35** مۇشۇ ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرىدىن تۇز زېمىنىنى قۇتقۇزغان زادى كىم بار؟ شۇنداق ئىكەن، پەرۋەردىگار يېرۇسالېمنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزالامدۇ؟» ـ دېدى. **36** ئەمما خەلق سۈكۈت قىلىپ ئۇنىڭغا جاۋابەن ھېچقانداق

بىر سۆز قىلمىدى؛ چۈنكى پادىشاھنىڭ ۋىيرۇق شۇكى: ـ «تۇنىگىڭا جاۋاب بەرمە گىلار». 37 ئاندىن ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇردىغان ئىلىئاكىم، ئوردا دىۋانبېگى شەبنا ۋە ئاسافنىڭ ئوغلى، ئوردا مىرزىبېگى يوئاھلار كىيم-كېچە كلىرىنى يىرتىشىپ، ھەزەكىيانىڭ يېنىغا كېلىپ، راب-شاكەھنىڭ گەپلىرىنى تۇنىگىڭا تۇققۇردى.

19

شۇنداق بولدىكى، ھەزەكىيا بۇنى ئاڭلىغاندا، كىيىم-كېچە كلىرىنى يىرتىپ، تۇزنى بۇز بىلەن قاپلاپ پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىغا كىردى. 2 ئۇ ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇردىغان ئىلىئاكىم، ئوردا دىۋانبېگى شەبنا ۋە كاھىنلارنىڭ ئاقساقاللىرىنى بۇز قاپلانغان پېتى ئامۇزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەر رگە ئەۋەتتى. 3 ئۇلار تۇنىگىڭا: ـ ھەزەكىيا مۇنداق دەيدۇ: ـ «بالىلار تۇغىلاي دەپ قالغاندا ئانىسىڭ تۇغقۇدەك ھالى قالمىغاندەك، مۇشۇ كۈن ئاۋارىچىلىك، رەسۋا قىلىنىدىغان، مازاق قىلىنىدىغان بىر كۈنىدۇر. 4 ئۆز خوجايىنى بولغان ئاسۇرىيە پادىشاھى تىرىك خۇدانى مازاق قىلىشقا ئەۋەتكەن راب-شاكەھنىڭ مۇشۇ بارلىق گەپلىرىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ نەزىرىگە ئېلىپ تىكشىسا، بۇلارنى ئاڭلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭ شۇ گەپلەر ئۈچۈن تۇنىڭ دە-ككىسىنى بېرەرمىكىن؟ شۇنىڭا قېلىپ قالغان قالدىسى ئۈچۈن ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ، بىر دۇئايىڭنى بەرسەڭ» ـ دېدى. 5 شۇ گەپلەر بىلەن ھەزەكىيانىڭ خىزمەتكارلىرى يەشايانىڭ ئالدىغا كەلدى. 6 يەشايا تۇلارغا: ـ «خوجايىنىڭلارغا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: ـ «ئاسۇرىيە پادىشاھنىڭ چاپارمەنلىرىنگە سەن ئاڭلىغان ئاشۇ ماڭا كۈپۈرلۈق قىلغۇچى گەپلىرىدىن قورقما؛ مانا، مەن تۇنىگىڭا بىر روھنى كەرگۈزىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ بىر ئىغۋانى ئاڭلاپ، ئۆز يۇرتىغا قايتىدۇ. مەن ئۇنى ئۆز زېمىنىدا ئۇرغۇزۇپ قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرگۈزىمەن» ـ دە گىلار» ـ دېدى. 8 راب-شاكەھ ئۆزى كەلگەن يولى بىلەن قايتىپ ماڭغانىدا، ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ لاقىش شەھىرىدىن چېكىنگەنلىكىنى ئاڭلاپ، لىنباھ شەھىرىگە قارشى جەڭ قىلۋاتقان پادىشاھنىڭ يېنىغا كەلدى. 9 چۈنكى پادىشاھ: «مانا، ئېفىئوپىيە پادىشاھى تىرھاكاھ سەرگە قارشى جەڭ قىلماقچى بولۇپ يولغا چىقتى» دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىغاندى. لېكىن ئۇ يەنە ھەزەكىياغا ئەلچىلەرنى مۇنداق دەپ بىلەن ئەۋەتتى: ـ 10 «سىلەر يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىياغا مۇنداق دەڭلارسىلەر دېگىن: ـ «سەن تايىنىدىغان خۇدايىڭنىڭ ساڭا: «يېرۇسالېم ئاسۇرىيە پادىشاھنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلمايدۇ» دېگىنىگە ئالدانما؛ 11 مانا، سەن ئاسۇرىيە پادىشاھلىرىنىڭ ھەممە ئەل-يۇرتلارنى نېمە قىلغانلىرىنى، تۇلارنى ئۆز شىلاھ-يۇتلىرىغا ئاتاپ ھالاك قىلغانلىقىنى ئاڭلىغانسەن، ئەمدى ئۆزۈڭ قۇتقۇزۇلامسەن؟ 12 ئاتا-بوۋىلىرىم ھالاك قىلغان ئىلاھلەرنىڭ ئۆز شىلاھ-يۇتلىرى تۇلارنى قۇتقۇزغانمۇ؟ گوزان، ھاران، رەزەف شەھىرىدىكىلەرنچۇ، تېلاسسارىدا تۇرغان ئېدەنلەرنچۇ؟ 13 خامات پادىشاھى، ئارپاد پادىشاھى، سەفارۋائىم، خىنا ھەم ئىۋۋاھ شەھەرلىرىنىڭ پادىشاھلىرى قېنى؟»». 14 شۇنىڭ بىلەن ھەزەكىيا خەتنى ئەكەلگۈچىلەرنىڭ قولىدىن ئېلىپ ئوقۇپ چىقتى. ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا خەتنى يېيىپ قويدى. 15 ۋە ھەزەكىيا پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئى كېرۇبلار ئوتتۇرىسىدا تۇرغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى: ـ سەن ئۆز ئۆكۈزۈرسەن، جاھاندىكى بارلىق ئەل-يۇرتلارنىڭ ئۈستىدىكى خۇدا پەقەت ئۆز ئۆكۈزۈرسەن؛ ئاسمان-زېمىنى ياراتقۇچىسەن. 16 ئى پەرۋەردىگار، قۇلىقىڭنى تۇۋەن قىلىپ ئاڭلىغايسەن، كۆزۈڭنى ئاچقايسەن، ئى پەرۋەردىگار، كۆز رگەيسەن، سەنناخىرىبنىڭ ئادەم ئەۋەتىپ مە ئىگۈز ھايات خۇدانى ھاقارەتلەپ ئېيتقان گەپلىرىنى ئاڭلىغايسەن! 17 ئى پەرۋەردىگار، ئاسۇرىيە پادىشاھلىرى ھەقىقەتەن ھەممە يۇرتلارنى، شۇلارغا بېقىندى بولغان يۇرتلارنۇ خارابە قىلىپ، 18 تۇلارنىڭ ئىلاھ-يۇتلىرىنى ئوتقا تاشلىۋەتكەن؛ چۈنكى تۇلارنىڭ ئىلاھلىرى ئىلاھ ئەمەس، بەلكى ئىنسان قولى بىلەن ياسالغانلىرى، ياغاچ ۋە تاش، خالاس؛ شۇڭا ئاسۇرىيەلار تۇلارنى ھالاك قىلدى. 19 ئەمدى، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، جاھاندىكى بارلىق ئەل-يۇرتلارغا سېنىڭ، پەقەت سېنىڭلا پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىڭنى بىلدۇرۇش ئۈچۈن، بىزنى تۇنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغايسەن!». 20 شۇنىڭ بىلەن ئامۇزنىڭ ئوغلى يەشايا ھەزەكىياغا سۆز ئەۋەتىپ مۇنداق دېدى: ـ ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنىڭ ماڭا سەنناخىرىب توغرۇلۇق قىلغان دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم. 21 پەرۋەردىگارنىڭ تۇنىڭغا قارىتا دېگەن سۆزى شۇدۇركى: ـ «پاك قىز، يەنى زىئونىڭ قىزى سېنى كەمسىتىدۇ، سېنى مازاق قىلىپ كۈلىدۇ؛ يېرۇسالېمنىڭ قىزى كەينىگە قاراپ بېشىنى چايقايدۇ؛ 22 سەن كىمنى مازاق قىلىپ كۈپۈرلۈق قىلدىڭ؟ سەن كىمگە قارشى ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ، نەزىرىڭنى ئېستۇن قىلدىڭ؟ ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىغا قارشى! 23 ئەلچىلىرىڭ ئارقىلىق سەن رەبنى مازاق قىلىپ؛ ـ «مەن نۇرغۇنلىغان جەڭ ھارۋىلىرىم بىلەن تاغ چوققىسىغا، لۇۋان تاغ باغرىلىرىغا يېتىپ كەلدىمكى، ئۇنىڭ ئېگىز كېدىر دەرەخلىرىنى، ئېسىل قارىغايلىرىنى كېسىۋېتىمەن؛ مەن ئۇنىڭ ئەڭ چەت ئۇزالغۇسىغا، ئۇنىڭ ئەڭ يۇك-باراقسان ئورمانزارلىقىغا كىرىپ يېتىمەن. 24 ئۇزۇم قۇدۇق كولاپ ياقا يېرتىنىڭ سۈيىنى ئىچتىم؛ پۇتۇمنىڭ تۇچىدىلا مەن مىسىرنىڭ بارلىق دەريا-ئېستە گىلىرىنى قۇرۇتىۋەتتىم ـ دېدىڭ. 25 ـ سەن شۇنى ئاڭلاپ باقمىغانمىدىڭ؟ ئۇزۇندىن ئېيان مەن شۇنى بېكىتكەنمەنكى، قەدىمدىن تارتىپ شۇ كەللەندۇ رگەنمەنكى، ھازىر ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇرىدۇمەكى، مانا، سەن قەلئە-قورغانلىق شەھەرلەرنى خارابىلە رگە ئايلاندۇرىدۇڭ؛ 26 شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەرەدە ئۇرۇتۇقتانلار كۆچسىزلىنىپ، يە رگە قارتىپ قېيىلدى، شەرمەندە قىلىندى؛ ئۇلار ئوسۇتاتقان ئوت-چۆپەك، يۇمران كۆك چۆپلەردەك، ئۆزگىدىكى ئوت-چۆپلەر ئوسمەي قۇرۇپ كەتكەندەك بولدى. 27 بىراق سېنىڭ ئولتۇرغىنىڭنى، ئۇرۇنغىنىڭنى، چىقىپ-كىرگىنىڭنى ۋە ماڭا قارشى غالجىرلىشىپ كەتكىنىڭنى بىلىمەن؛ 28 سېنىڭ ماڭا قارشى غالجىرلىشىپ كەتكەنلىكىڭنىڭ، ماكاۋۇرلىشىپ كەتكەنلىكىڭنىڭ قۇلىقىمغا يەتكەنلىكى ئۈچۈيلىدىن، مەن قارمىقىمنى بۇرنىڭدىن ئوتكۈزىمەن، يۈگىنىمنى ئاغزىڭغا سالىمەن، ۋە ئۇزۇلۈك كەلگەن يول بىلەن سېنى قايتۇرىمەن. 29 ئى [ھەزەكىيا]، شۇ ئىش ساڭا ئالامەت بېشارەت بولىدۇ كى، مۇشۇ يىلى ئۆزلۈكىدىن ئوسكەن، ئىككىنچى يىلى شۇلاردىن چىققانلارنىڭ ئۇرۇقىدىن رىزىقلار بولىدۇ؛ ئۈچىنچى يىلى بولسا تېرىيسىلەر، ئورىسىلەر، ئۇزۇم كۆچەتلىرىنى تىكىسىلەر؛ ئۇلاردىن چىققان مېۋىلەرنى يەيسىلەر. 30 يەھۇدا جەمەتىنىڭ قېچىپ قۇتۇلغان قالدىسى بولسا يەنە تۇۋەنگە قاراپ يىلتىز تارتىدۇ، يۇقىرىغا قاراپ مېۋە بېرىدۇ؛ 31 چۈنكى يېرۇسالېمدىن بىر قالدىسى، زىئون تېغىدىن قېچىپ قۇتۇلغانلار چىقىدۇ؛ ساماۋۇت قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئوتلۇق مۇھەببىتى مۇشۇنى ئادا قىلىدۇ. 32 شۇڭا، پەرۋەردىگار ئاسۇرىيە پادىشاھى توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇ نە مۇشۇ شەھەر گە يېتىپ كەلمەيدۇ، نە تۇنىڭغا بىر تال ئوقۇق ئاتمايدۇ؛ نە قالقانى كۆتۈرۈپ ئالدىغا كەلمەيدۇ، نە تۇنىڭغا قارىتا قاشىلار ئىنۇ ياسىمايدۇ. 33 ئۇ قايسى يول بىلەن كەلگەن بولسا، ئۇ يول بىلەن قايتىدۇ ۋە مۇشۇ شەھەر گە كەلمەيدۇ ـ دېدىڭ ـ پەرۋەردىگار، 34 ـ چۈنكى ئۆزۈم ئۈچۈن ۋە مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۈچۈن ئۇنى تە ئراپىدىكى سېپىلدەك قوغدىماق قۇتقۇزىمەن». 35 شۇ كېچە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى چىقىپ، ئاسۇرىيەلىكلەرنىڭ بارگاھىدا بىر يۈز سەكسەن بەش مىڭ ئەسكەرنى ئۇردى؛ مانا، كىشىلەر ئەتىگەندە ئورنىدن تۇرغاندا، تۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ تۇلگىنىكىنى كۆردى! 36 شۇڭا ئاسۇرىيە پادىشاھى سەنناخىرىب چېكىنىپ، يولغا چىقىپ، نىنەۋە شەھىرىگە قايتىپ تۇردى. 37 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۆز بۇتى نىسروقنىڭ بۇتخانىسىدا ئۆزىگە چوقۇنۇۋاتقاندا، ئوغۇللىرى ئادرامماەلەك ھەم شارئېزەر ئۇنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ ئاندىن تۇلار بولسا تارارات دېگەن يۇرتقا قېچىپ كەتتى. ئۇنىڭ ئوغلى ئېسارھاددون ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

20

شۇ كۈنلەردە ھەزەكىيا ئەجەل كەلتۈرگۈچى بىر كېسەلگە مۇپتىلا بولدى. ئامۇزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەر ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ ئۆيۈڭ ئوتۇرۇلۇق ۋەسىيەت قىلغىن؛ چۈنكى ئەجەل كەلدى، ياشىمايسەن» ـ دېدى. 2 [ھەزەكىيا] بولسا يۈزىنى تام تەرەپكە قىلىپ پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: ـ 3 ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ ئالدىڭدا مېنىڭ ھەقىقەت ۋە پاك دىل بىلەن مېڭىپ يۈرگەنلىكىمنى، نەزىرىڭ ئالدىدا دۇرۇس بولغان ئىشلارنى قىلغانلىقىمنى ئەسلەپ ۋىيغايسەن، ـ دېدى. ۋە ھەزەكىيا يىغلاپ ئېقىپ كەتتى. 4 يەشايا چىقىپ ئوردىدىكى ئوتتۇرا ھويلىغا يەتمەستە، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا يېتىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 5 يېنىپ بېرىپ خەلقىمنىڭ باشلىقىسى ھەزەكىياغا مۇنداق دېگىن: ـ «پەرۋەردىگار، ئاتاڭ داۋۇتنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ «دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم، كۆزۈڭ ياشلىرىڭنى كۆردۈم؛ مانا، مەن سېنى ساقايتىمەن. ئۈچىنچى كۈندە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقىسەن. 6 كۈنلىرىڭگە مەن يەنە ئون يەش يىل قوشىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى ۋە بۇ شەھەرنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىمەن؛ ئۇزۇم ئۈچۈن ۋە قۇلۇم داۋۇت ئۈچۈن مەن بۇ شەھەرنى ئەترابىدىكى سېپىلدەك قوغدايمەن. 7 (يەشايا بولسا: ـ «ئەنجۈر پوشكىلى تەيارلا گىلار، دېدى. ئۇلار ئۇنى ئېلىپ كېلىپ، يارىسىغا چاپلۇدى، ئۇ ساقايدى. 8 ھەزەكىيا يەشايادىن: پەرۋەردىگار مېنى ساقايتىپ، ئۈچىنچى كۈنى ئۇنىڭ ئۆيىگە چىقىدىغانلىقىمنى ئىسپاتلايدىغانغا قاندا بېشارەتلىك ئالامەت بولىدۇ؟ ـ دەپ سورىغاندى. 9 يەشايا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزى ئېيتقان ئىشنى جەزمەن قىلىدىغانلىقىنى ساڭا ئىسپاتلاش ئۈچۈن پەرۋەردىگاردىن شۇنداق بېشارەتلىك ئالامەت بولىدۇ كى، سەن ۋىاشنىڭ پەلەمپەي ئۈستىگە چۈشكەن سايىسىنىڭ ئون باسقۇچ ئالدىغا مېڭىشى ياكى ئون باسقۇچ كەينىگە يېنىشنى خالامسەن؟ ـ دېدى. 10 ھەزەكىيا: ۋىاش سايىسىنىڭ

ئون باسقۇچ ئالدىغا مېڭىشنى ئاسان؛ سايە ئون باشقۇچ كەينىگە يانسۇن، دېگەنىدى. 11 شۇنىڭ بىلەن يەشايا پەيغەمبەر پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى ۋە ئۇ قوياشنىڭ ئاھاز پادىشاھ قۇرغان پەلەمپەيلەر باسقۇچلىرى ئۈستىگە چۈشكەن سايىسىنى يانداۋۇرۇپ، ئون باسقۇچ كەينىگە ماڭدۇردى). 12 شۇ پەيتتە بالادانىڭ ئوغلى بابىل پادىشاھى مېروداق-بالادان، ھەزەكىيانى كېسەل بولۇپ يېتىپ قاپتۇ، دەپ ئاڭلاپ، خەتلەر ھەدىيە بىلەن ئەۋەتتى. 13 ھەزەكىيا بولسا ئەلچىلەرنىڭ گېپىنى تىڭشاپ، ئۇلارغا بارلىق خەزىنە-ئامبارلىرىنى، كۈمۈشنى، ئالتۇنىنى، دورا-دەرمانلارنى، سەرخىل مايلارنى، ساۋۇت-قوراللار ئامبىرىدىكى ھەممىنى ۋە بايلىقلىرىنىڭ بارلىقىنى كۆرسەتتى؛ ئوردىسى ۋە پۈتكۈل پادىشاھلىقى ئىچىدىكى نەرسىلەردىن ھەزەكىيا ئۇلارغا كۆرسەتمىگەن بىرىمۇ قالمىدى. 14 ئاندىن يەشايا پەيغەمبەر ھەزەكىيانىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭدىن: ـ «مۇشۇ كىشىلەر نېمە دېدى؟ ئۇلار سېنى يوقالتىشقا نەدىن كەلگەن؟» ـ دەپ سوريدى. ھەزەكىيا: ـ «ئۇلار يىراق بىر يۇرتىمىز، يەنى بابىلدىن كەلگەن» دېدى. 15 يەشايا يەنە: ـ «ئۇلار ئوردامدا نېمىلەرنى كۆردى؟» دەپ سوريدى. ھەزەكىيا: ـ «ئوردامدا بار نەرسىلەرنى ئۇلار كۆردى؛ بايلىقلىرىمنىڭ ئارىسىدىن مەن ئۇلارغا كۆرسەتمىگەن بىرىمۇ قالمىدى» ـ دېدى. 16 يەشايا ھەزەكىيانىڭ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ قېنىغىن: ـ 17 ـ مانا شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇ ئۆكى، ئوردامدا بار نەرسىلەر ۋە بۇگۈنگە قەدەر ئاتا-بوۋىلىرىڭ توپلاپ، ساقلاپ قېنىغان ھەممە بابىلغا ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ ھېچنەرسە قالمايدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 18 ـ ھەمدە بابىلىلار ئوغۇللىرىڭنى، يەنى ئۆز ئۆكىدىن بولغان ئەۋلادلىرىڭنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بابىل پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدا ئاغۋات بولىدۇ. 19 ھەزەكىيا ئېتىدى ئۆز-ئۆزىگە «ئۆز كۈنلىرىمدە بولسا ئامان-تىنچلىق، خۇدانىڭ ھەققىدە-ۋاپالىقى بولىمدۇ؟»، دەپ يەشايانىڭ: ـ «سىز ئېيتقان پەرۋەردىگارنىڭ مۇشۇ سۆزى ياخشى ئىكەن» ـ دېدى. 20 ھەزەكىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى، جۈملىدىن ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ قۇدرىتى، ئۇنىڭ قانداق قىلىپ شەھەر رگە سۇ تەمىنلەش ئۈچۈن كۆل، شۇندىقلا سۇ ئاپىرىدىغان نور ياسىغانلىقى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 21 ھەزەكىيا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى؛ ئوغلى مانا‌سسەھ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

21

مانا‌سسەھ پادىشاھ بولغاندا ئون ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئەللىك بەش يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ھەفزىباھ ئىدى. 2 ئۇ پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقىرىۋەتكەن يات ئەللىكلەرنىڭ يىرگىنچلىك ئادەتلىرىگە ئوخشاش ئىشلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى. 3 ئۇ تاتىسى ھەزەكىيا بۇزۇۋېتىۋەتكەن (يۇقىرى جايلار)نى قايتىدىن ياساتتى، ئۇ باتالغا ئاتاپ قۇربانگاھلارنى سالدۇرۇپ، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئاھاب قىلغاندەك بىر ئاشەراھ مەبۇد ياسىدى، ئۇ ئاسماندىكى نۇرغۇنلىغان ئاي-يۇلتۇزلارغا باش ئۇردى ۋە ئۇلارنىڭ قۇلۇقىغا كىردى. 4 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىمۇ قۇربانگاھلارنى ياساتتى. شۇ ئىبادەتخانا توغرۇلۇق پەرۋەردىگار: مەن يېرۇسالېمدا مېنىڭ نامىمنى قويىمەن، دېگەنىدى. 5 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ ئىككى ھويلىسىدا «ئاسمانىنىڭ قوشۇنى»غا قۇربانگاھلارنى ئاتاپ ياساتتى. 6 ئۇ ئۆزىنى ئوغلىنى ئوتقىزىدى؛ جاد ۋەۋەرچىلىك بىلەن پالچىلىق ئىشلەتتى، ئۇزىگە جىنكەشلەر بىلەن ئەپسۇنچىلارنى بېكىتتى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە سان-ساناقسىز رەزىلىكنى قىلىپ ئۇنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. 7 ئۇ ياساتقان «ئاشەراھ» ئۈچۈن مەبۇدنى [خۇدانىڭ] ئۆيىگە قويدى. شۇ تۆي ئوغرۇلۇق پەرۋەردىگار داۋۇتقا ۋە ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمانغا: ـ «بۇ ئۆيدە، شۇندىقلا ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنىڭ زېمىنلىرى ئارىسىدىن مەن تاللىغان يېرۇسالېمدا ئۆز نامىمنى ئەبەدىگىچە قالدۇرىمەن؛ 8 ئەگەر ئىسرائىل پەقەت مەن ئۇلارغا ئاپىلىغان بارلىق ئەمرىلە رگە، يەنى ئۆز قۇلۇم مۇسا ئۇلارغا يۈرۈغان بارلىق قانۇنغا مۇۋاپىق ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويسىلا، مەن ئۇلارنىڭ پۇتلىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقسىم قىلغان بۇ زېمىندىن قايتىدىن نېرى قىلمايمەن»، دېگەنىدى. 9 لېكىن ئۇلار قۇلاق سالمايتتى؛ شۇڭلاشقىمۇ، مانا‌سسەھ ئۇلارنى شۇنداق ئازدۇردىكى، ئۇلار پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھالاك قىلغان يات ئەللىكلەردىن ئاشۇرۇپ رەزىللىك قىلاتتى. 10 شۇڭا پەرۋەردىگار ئۆز قۇللىرى بولغان پەيغەمبەرلەرنىڭ ۋاستىسى ئارقىلىق مۇنداق دېدى: ـ 11 يەھۇدانىڭ پادىشاھى مانا‌سسەھ بۇ يىرگىنچلىك ئىشلارنى قىلىپ، ھەتتا ئۆزىدىن ئىلگىرى ئۆتكەن ئامورىيلار قىلغان بارلىق رەزىللىكتىن زىيادە رەزىللىك قىلىپ، ئۆزىنىڭ بۇتلىرى بىلەن يەھۇدانىمۇ گۇناھقا ئازدۇرغىنى ئۈچۈن 12 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دېدىۇ: ـ «مانا، يېرۇسالېم بىلەن يەھۇدانىڭ ئۈستىگە شۇنداق بالا يېتىپەت كەلتۈرىمەنكى، كىمكى ئۇنى ئاڭلىسىلا قۇلاقلىرى زىڭىلداپ كېتىدۇ. 13 مەن ساماريەنى ئۆلچىگەن تانا ۋە ئاھابنىڭ جەمەتىنى تەكشۈرگەن تىك ئۆلچىگۈچ يىپ بىلەن يېرۇسالېمنى تەكشۈرتىمەن؛ كىشى قاچىنى چايقاپ سۈرتكەندىن كېيىن دۇم كۆمتۈرۈپ قويغاندەك، يېرۇسالېمنى چايقاپ تۈرۈۋېمەن. 14 مەن مىراسىمنىڭ قالغانلىرىدىنمۇ ۋاز كېچىپ، دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئۇلارنى ھەممە دۈشمەنلىرىگە يۇلاڭ-تالاڭ ئوبيېكتى ۋە ئولجا قىلىپ بېرىمەن؛ 15 چۈنكى ئۇلار مېنىڭ نەزىرىمدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى مىسىردىن چىققان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنگىچە غەزىپىمنى قوزغاپ كەلدى». 16 مانا‌سسەھ ئەمدى پۈتكۈل يېرۇسالېمنى بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە قانغا تولدۇرۇپ، كۆپ ناھەق قان تۆككۈزدى ۋە ئوخشاشلا ئۆزىنى قىلىۋاتقان گۇناھى بىلەن يەھۇدالارنى ئازدۇرۇپ، ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدىكى رەزىللىكنى قىلىشىغا سەۋەب بولدى. 17 مانا‌سسەھنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇ سادىر قىلغان گۇناھ «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 18 مانا‌سسەھ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە ئۆز ئوينىڭ بېغىدا، يەنى ئۇززىزانىڭ بېغىدا دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى ئامون ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 19 ئامون پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مەشۇللەمەت ئىدى، ئۇ يوتباھلىق ھارۇزنىڭ قىزى ئىدى. 20 ئامون ئاتىسى مانا‌سسەھ قىلغاندەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى. 21 ئۇ ئاتىسى ماڭغان بارلىق يولالاردا ماڭاتتى؛ ئۇ ئاتىسى قۇللۇقىدا بولغان بۇتلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۇلارغا سەجدە قىلىپ، 22 پەرۋەردىگارنىڭ يولدا يۈرمەي، ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى تەرك قىلدى. 23 ئەمدى ئامونىنىڭ خىزمەتكارلىرى پادىشاھنى قەستلەپ، ئۆزى ئۆز ئوردىسىدا ئۆلتۈردى. 24 لېكىن يۇرت خەلقى ئامون پادىشاھنى قەستلىگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈردى؛ ئاندىن يۇرت خەلقى ئۇنىڭ ئورنىدا ئوغلى يوسىيانى پادىشاھ قىلدى. 25 ئامونىنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 26 ئۇ ئۇززىزانىڭ بېغىدا ئۆز قەبرىسىدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يوسىيا ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

22

يوسىيا پادىشاھ بولغاندا سەككىز ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئوتىۋز بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەدىدا ئىدى؛ ئۇ بوزكاتلىق ئادايانىڭ قىزى ئىدى. 2 يوسىيا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە دۈرۈس بولغانىنى قىلىپ، ھەر ئىشتا ئاتىسى داۋۇتنىڭ يارلىق يولىدا يۈرۈپ، نە ئوڭغا نە سولغا چەتەپ كەتمىدى. 3 پادىشاھ يوسىيا سەلتەنىتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلىدا، پادىشاھ مەشۇللامنىڭ نەۋرىسى، ئازالىيانىڭ ئوغلى كاتىپ شافانىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئەۋەتىپ: 4 «باش كاھىن ھىلقىيانىڭ قېشىغا چىقىپ ئۇنۇرغىنىگە، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كېلىنگەن، دەرۋازىۋەنلەر خەلقتىن يىغقان پۇلنى سانىسۇن. 5 ئاندىن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينى ئوڭشايدىغان ئىشلارنى نازارەت قىلغۇچى ئىشچىلارغا تاپشۇرۇپ بەرسۇن. بۇلار ھەم پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بۇزۇلغان يەرلەرنى ئوڭشاشقا ئۈيدە ئىشلىگۈچىلە رگە، يەنى ياغاچچىلار، تاچىلار ۋە تاشتىراشلارغا بەرسۇن. ئۇلار مۇشۇ پۇل بىلەن ئۆينى ئوڭشاشقا لازىم بولغان ياغاچ بىلەن ئۆيۈلغان تاشلارنى سېتىۋالسۇن، دېگىن» ـ دېدى. 7 لېكىن ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلغان پۇلنىڭ ھېسابى قىلىنمىدى. چۈنكى ئۇلار ئىنساپ بىلەن ئىش قىلاتتى. 8 باش كاھىن ھىلقىيا كاتىپ شافانغا: ـ مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە بىر تەۋرات كىتابىنى تاپتىم، دېدى. شۇنى ئېيتىپ ھىلقىيا كىتابنى شافانغا بەردى. ئۇ ئۇنى ئوقۇدى. 9 ئاندىن كېيىن كاتىپ شافان پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ پادىشاھقا خەۋەر بېرىپ: ـ خىزمەتكارلىرى ئىبادەتخانىدىكى پۇلنى يىغىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينى ئوڭشايدىغان ئىش بېشىلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى، دېدى. 10 ئاندىن كاتىپ شافان پادىشاھقا: ھىلقىيا ماڭا بىر كىتابنى بەردى، دېدى. ئاندىن شافان پادىشاھقا ئۇنى ئوقۇپ بەردى. 11 ۋە شۇنداق بولدىكى، پادىشاھ تەۋرات كىتابنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا، ئۆز كىيىملىرىنى يىرتتى. 12 پادىشاھ ھىلقىيا كاھىن بىلەن شافانىنىڭ ئوغلى ئاھىكامغا، مىكايانىڭ ئوغلى ئاكبور بىلەن شافان كاتىپقا ۋە پادىشاھنىڭ خىزمەتكارى ئاساياغا ۇيۇرۇپ: ـ 13 بېرىپ مەن ئۆچۈن ۋە خەلق ئۈچۈن، يەنى پۈتكۈل يەھۇدادىكىلەر ئۈچۈن بۇ تېپىلغان كىتابنىڭ سۆزلىرى توغرىسىدا پەرۋەردىگاردىن يول سوراڭلار. چۈنكى ئاتا-بوۋىلىرىمىز بۇ كىتابنىڭ سۆزلىرىگە، ئۇنىڭدىكى بىزلە رگە پۈتۈلگەنلىرىگە ئەمەل قىلىشقا قۇلاق سالمىغانلىقى ئۈچۈىلدىن پەرۋەردىگارنىڭ بىزگە قوزغالغان غەزىپى ئىنتايىن دەھشەتلىك، دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ھىلقىيا كاھىن، ئاھىكام، ئاكبور، شافان ۋە ئاسايالار خارخاسنىڭ نەۋرىسى، تىكۋاھنىڭ ئوغلى كىيىم-كېچەك بېگى شاللۇمنىڭ ئايالى ئايال پەيغەمبەر ھۇلداھنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشتى. ئۇ يېرۇسالېم شەھىرىنىڭ ئىككىنچى مەھەللىسىدە ئولتۇراتتى. 15 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئىسرائىلنىڭ

خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەرنى ئەۋەتكەن كىشىگە مۇنداق دە گىلار: ـ **16** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا مەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئوقۇغان كىتابنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، بۇ جايغا ۋە بۇ يەردە تۇرغۇچىلارغا بالا-يىئاپەت چۈشۈرىمەن. **17** چۈنكى ئۇلار مېنى تاشلاپ، باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىپ، قوللىرىنىڭ ھەممە ئىشلىرى بىلەن مېنىڭ ئاچچىقىمنى كەلتۈردى. ئۇنىڭ ئۈچۈن مېنىڭ قەھرىم بۇ يەر ۋە رگە قاراپ ياندى ھەم تۆچۈرۈلمەيدۇ. **18** لېكىن سىلەرنى پەرۋەردىگارنىڭ يول سورىغىلى ئەۋەتكەن يەھۇدانىڭ پادىشاھىغا يولىسا شۇنداق دە گىلار: سەن ئاگىلىغان سۆزلەر توغرىسىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ **19** چۈنكى كۆڭلۈڭ يۇمشاق بولۇپ، مۇشۇ جاي ۋە ئۇنىڭدا تۇرغۇچىلارنىڭ ۋەيرانە ۋە لەنەتكە ئايلانىدۇرۇلىدىغانلىقى توغرىسىدا ئۇلارنى ئەيىبلەپ ئېتىقان سۆزلىرىمنى ئاگىلىغىنىڭدا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۆز ۈكۈنى تۆۋەن قىلىپ، كىيىملىرىڭنى يىرتىپ، مېنىڭ ئالدىمدا يىغلىغىنىڭ ئۈچۈن، مەنمۇ دۇئايىڭنى ئاگىلدىم، دەيدۇ پەرۋەردىگار. **20** يۇنىڭ ئۈچۈن سېنى ئاتا-بوۋىلىرىڭ بىلەن يىغلىشقا، تۆز قەبرە گىگە ئامان-خاتىرجەملىك ئىچىدە يېرىشقا ئەسىپ قىلىمەن؛ سېنىڭ كۆزلىرىڭ مەن بۇ جاي ئۈستىگە چۈشۈرىدىغان بارلىق كۆزلەتلەرنى كۆرمەيدۇ». ئۇلار يېنىپ بېرىپ، بۇ خەۋەرنى پادىشاھقا يەتكۈزدى.

23 پادىشاھ ئادەملەرنى ئەۋەتىپ، يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمنىڭ ھەممە ئاقساقالىرىنى تۆز قېشىغا چاقىرتىپ كەلدى. **2** پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيگە چىقتى؛ بارلىق يەھۇدادىكى ئەر كىشىلەر ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى، كاھىنلار بىلەن پەيغەمبەرلەر، يەنى بارلىق خەلق، ئەڭ كىچىكىدىن تارتىپ چوڭىغىچە ھەممىسى ئۇنىڭ بىلەن بىللە چىقتى. ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيدە تېپىلغان ئەھدە كىتابىنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئۇلارغا ئوقۇپ بەردى. **3** پادىشاھ تۈۋرۈكنىڭ يېنىدا تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا: ـ پەرۋەردىگارغا ئەگىشىپ يۈرۈش قەلبىم ۋە پۈتكۈل جىنىم بىلەن ئۇنىڭ ئەمرلىرىنى، ھۆكۈم-گۆۋاھلىقلىرى ۋە بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ، تۆشۈك كىتابنا يېزىلغان ئەھدىگە ئەمەل قىلىمەن دەپ ئەھدىگە ئۇزىنى باغلىدى. شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسىمۇ ئەھدە ئالدىدا تۇرۇپ ئۇنىڭغا ئۇزىنى باغلىدى. **4** ئاندىن كېيىن پادىشاھ باش كاھىن ھىلقىيا بىلەن ئوروۇن باسار كاھىنلارغا ۋە ھەم دەرۋازىۋەنلە رگە: ـ بائالغا، ئاشەراھ بۇتىغا ۋە ئاسمانىنىڭ بارلىق قوشۇنلىرى ئاتاپ ياسالغان بارلىق ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەرنى پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيدىن چىقىرۋېتىڭلار، دەپ ئەمر قىلدى؛ ئۇ بۇلارنى يېرۇسالېمنىڭ سىرتىدا، كىدرون ئېتىزلىقىدا كۆيدۈردى ۋە كۆللىرىنى بەيت-ئەلگە ئېلىپ باردى. **5** ئۇ يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ يەھۇدا ھەمدەلىرىدىكى «يۇقىرى جايلار»دا ھەمدە يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپلىرىدىكى «يۇقىرى جايلار»دا خۇشبۇي ياندۇرۇشقا تىكلىگەن بۇت كاھىنلىرىنى، شۇنىڭدەك بائالغا، ئايغا، يۇلتۇز تۈركۈملىرىگە ھەمدە ئاسمانىنىڭ بارلىق قوشۇنلىرىغا خۇشبۇي ياققۇچىلارنى ئىشتىن ھەيدىۋەتتى. **6** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيدىن ئاشەراھ بۇتىنى ئېلىپ چىقىپ يېرۇسالېمنىڭ سىرتىغا ئېلىپ بېرىپ، كىدرون جىلغىسىغا ئاپىرىپ شۇ يەردە كۆيدۈرۈپ كۆزكۆم-تالقان قىلىپ ئېزىپ، تۈپىسىنى ئاددىي پۇقرالارنىڭ قەبرىلىرى ئۈستىگە چېچىۋەتتى. **7** ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيگە جايلاشقان بەچىۋازلارنىڭ تۇرالغۇلىرىنى چېقىپ غۇلاتتى؛ بۇ ۋەيلەردە يەنە ئايالار ئاشەراھ بۇتقا چېدىر توقۇيتتى. **8** ئۇ يەھۇدا شەھەرلىرىدىن بارلىق كاھىنلارنى چاقىرتىپ، تۆزىگە يىغدى. ئاندىن ئۇ گەبادىن تارتىپ بەئەر-شىباغىچە كاھىنلار خۇشبۇي ياقىدىغان «يۇقىرى جايلار»نى يۈزۈپ بۇلغۇۋەتتى؛ ئۇ «دەرۋازىلاردىكى يۇقىرى جايلار»نى چېقىپ بۇزدى؛ بۇلار «شەھەر باشلىقى يەشۇئانىڭ قۇۋۇقى»نىڭ يېنىدا، يەنى شەھەر قۇۋۇقىغا كىرىش يولىنىڭ سول تەرىپىدە ئىدى **9** (ئەمدى «يۇقىرى جايلار»دىكى كاھىنلارنىڭ يېرۇسالېمدا پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىغا چىقىشى چە كلەنگەندى؛ لېكىن ئۇلار داۋاملىق تۆز قېرىنداشلىرى بىلەن بە رگە پىتىر نانىلاردىن يېيىشىگە مۇيەسسەر ئىدى). **10** يوسىيا ھېچكىم تۆز ئوغلى يا كى قىزىنى مولە ككە ئاتاپ ئوتىنى تۆتكۈزمىسۇن دەپ، ھىنومنىڭ ئوغلىنىڭ جىلغىسىدىكى توفەتنىمۇ بۇزۇپ بۇلغۇۋەتتى. **11** پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيگە كىرىدىغان يولىنىڭ ئېغىزىدا يەھۇدا پادىشاھلىرى قۇياشقا تەقدىم قىلىپ قويغان ئاتلارنى شۇ يەردىن يۈتكەپ، «قۇياش ھارۋىلىرى»نى ئوتىنا كۆيدۈردى (ئۇلار [ئىبادەتخانىنىڭ] ھويلىلىرىغا جايلاشقان، ناتان-مەلەك دېگەن ئاغۇلاتنىڭ ۋەيىنىڭ يېنىدا ئېزىلتى). **12** پادىشاھ يەنە يەھۇدا پادىشاھلىرى ئاھازنىڭ بالىخانىسىنىڭ ئۈگزىسىدە سالدۇرغان قۇربانگاھلارنى ۋە مانا ئىسسەھ پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيىنىڭ ئىككى ھويلىسىغا ياسالغان قۇربانگاھلارنى چېقىپ كۆزكۆم-تالقان قىلىۋەتتى؛ ئۇ ئۇلارنىڭ تۈپىسىنى ئۇيەردىن ئېلىپ، كىدرون جىلغىسىغا چېچىۋەتتى. **13** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى سۇلايمان يېرۇسالېمنىڭ مەشرىق تەرىپىگە ۋە «ھالاك تېغى»نىڭ جەنۇبىغا زىدونىيلارنىڭ يەرگىنچلىك بۇتى ئاشتاروت، موئابىيلارنىڭ يەرگىنچلىك بۇتى كېموش ۋە ئاممونلارنىڭ يەرگىنچلىك بۇتى ملكومغا ئاتاپ ياساتقان «يۇقىرى جايلار»نىمۇ پادىشاھ بۇزۇپ بۇلغۇۋەتتى. **14** ئۇ بۇت تۇۋۇر ۋۇكەلەرنى پارچىلاپ، ئاشەراھ بۇتلىرىنى كېسىپ يېقىتىپ، ئۇلار تۇرغان يەرلەرنى ئادەم سۆ ۆكى كەلىرى بىلەن تولدۇردى. **15** ئۇ يەنە ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان، نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام بەيت-ئەلدە سالدۇرغان قۇربانگاھ بىلەن «يۇقىرى جاي»نى، ئۇلارنى بۇزۇپ چاقتى، ئاندىن كېيىن «يۇقىرى جاي»نى كۆيدۈرۈپ كۆزكۆم-تالقان قىلىۋەتتى، ئاشەراھ بۇتىنىمۇ كۆيدۈرۈۋەتتى. **16** يوسىيا بۇرۇلۇپ قاراپ، تاغدىكى قەبرىلەرنى كۆرۈپ، ئادەم ئەۋەتىپ قەبرىلەردىكى سۆ ۆكى كەلەرنى كولاپ چىقىرىپ، قۇربانگاھ ئۈستىدە كۆيدۈردى، شۇ يول بىلەن ئۇنى بۇلغۇۋەتتى. بۇ ئىشلار پەرۋەردىگارنىڭ كالامىنى يەتكۈزۈپ، دەل ئۇلارنى ئالدىنئالا بېشارەت قىلىپ جاكارلىغان خۇدانىڭ ئادەمنىڭ سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇۋىشى ئىدى. **17** ئاندىن يوسىيا: كۆز ئالدىمدىكى بۇ قەبرە تېشى كىمنىڭ؟ ـ دەپ سوردى. شەھەردىكلەر ئۇنىڭغا: بۇ يەھۇدادىن كەلگەن، سىلىنىڭ بەيت-ئەلدىكى قۇربانگاھىنى بۇزغان مۇشۇ ئىشلىرىنى بېشارەت قىلغان خۇدانىڭ ئادەمنىڭ قەبرىسى ئىكەن، دېدى. **18** يوسىيا: ـ ئۇنى قويۇۋېتىڭلار، ھېچكىم ئۇنىڭ سۆ ۆكى كەلىرىنى مىدىرلاتمىسۇن، دەپ بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭ سۆ ۆكى كەلىرى بىلەن ساماريەدىن كەلگەن پەيغەمبەرنىڭ سۆ ۆكى كەلىرىگە ھېچكىمنى تەگكۈزمىدى. **19** ئاندىن يوسىيا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىغان، ساماريەنىڭ شەھەرلىرىدە ياساتقان «يۇقىرى جايلار»دىكى بارلىق ۋەيلەرنى چاقتى؛ ئۇ ئۇلارنى بەيت-ئەلدە قىلغاندەك قىلىپ، يوقاتتى. **20** ئۇ ئۇ يەرلەردىكى «يۇقىرى جايلار»غا خاس بولغان ھەممە كاھىنلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە ئۇلتۇرۇپ، قۇربانلىق قىلدى، ئاندىن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئادەم سۆ ۆكى كەلىرىنى كۆيدۈردى؛ ئۇ ئاخىرىدا يېرۇسالېمغا يېنىپ باردى. **21** پادىشاھ بارلىق خەلققە يارلىق چۈشۈرۈپ: ـ بۇ ئەھدە كىتابىدا يېزىلغىنىدەك، خۇدايلىكلار پەرۋەردىگارغا «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى»نى ئوتكۈزۈڭلار، دەپ بۇيرۇدى. **22** «باتۇر ھاكىملار» ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈ رگەن كۈنلەردىن تارتىپ، نە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ ۋاقىتلىرىدا نە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ ۋاقىتلىرىدا ئۇنداق بىر «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى» ئوتكۈزۈلۈپ باقمىغانىدى؛ **23** يوسىيا پادىشاھنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون سە ككىزىنچى يىلىدا، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بۇ «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى» يېرۇسالېمدا ئوتكۈزۈلدى. **24** شۇنىڭدەك يوسىيا يەھۇدا يۇرتىدا ۋە يېرۇسالېمدا پەيدا بولغان جىنكەشلەر ۋە پالچىلارنى، تەرافىم مەبۇدلىرى، ھەرقانداق بۇتلار ۋە بارلىق باشقا لەنەتلىك نەرسىلەرنى زېمىندىن يوقاتتى. ئۇنىڭ شۇنداق قىلىشىنىڭ مەقسىتى، ھىلقىيا كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيدىن تاپقان كىتابنا خاتىرىلەنگەن تەۋراتنىڭ سۆزلە رگە ئەمەل قىلىشتىن ئىبارەت ئىدى. **25** ئۇنىڭدەك مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇنغا ئىنتىلىپ پۈتۈن قەلبى، پۈتۈن جېنى ۋە پۈتۈن كۈچى بىلەن پەرۋەردىگارنا قايتىپ، تۆزىنى بېغىشلىغان بىر پادىشاھ ئۇنىڭدىن ئىلگىرى بولمىغاندىى ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنمۇ ئۇنىڭغا ئوخشاش بىرسى بولۇپ باقمىدى. **26** لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ئاچچىقى مانا ئىسسەھنىڭ ئۇزىنى رەنجىتىكەن بارلىق رەزىللىكلىرى تۈپەيلىدىن يەھۇداغا تۇتاشقاندىن كېيىن، ئۇزىنىڭ شىددەتلىك غەزىپىدىن يانمىدى. **27** پەرۋەردىگار: ـ ئىسرائىلنى تاشلىغانلىقىمدەك يەھۇدانىمۇ ئۇز كۆزۈمدىن نېرى قىلىمەن ۋە ئۇزۇم تاللىغان بۇ شەھەر يېرۇسالېمنى ۋە مەن: ـ «مېنىڭ نامىم شۇ يەردە بولىدۇ» دېگەن شۇ ئىبادەتخانىنى تەرك قىلىمەن، دېدى. **28** يوسىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرلىرى» دېگەن كىتابنا يېزىلگەن ئەمەسمىدى؟ **29** ئۇنىڭ كۈنلىرىدە مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋن-نە كو ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا ھۇجۇم قىلغىلى ئەفرات دەريا سىغا باردى. ئۇ چاغدا يوسىيا پادىشاھ پىرەۋن بىلەن سوقۇشۇشقا چىقتى؛ لېكىن پىرەۋن ئۇنى كۆرۈپ مە گىددودىدا ئۇنى ئۆلتۈردى. **30** خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ ئۆلۈكىنى جەڭ ھارۋىسىغا سېلىپ مە گىددودىن يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى ئۆز قەبرىسىدە دەپنە قىلدى. يۇرت خەلقى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاھازنى مەسىھ قىلىپ، ئاتىسىنىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلدى. **31** يەھوئاھاز پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە ئۈچ ياشتا بولۇپ، ئۈچ ئاي يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ھامۇتال ئىدى، ئۇ لىبناھلىق يەرەمىيانىڭ قىزى ئىدى. **32** يەھوئاھاز بوۋىلىرى بارلىق قىلغانلىرىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىى قىلدى. **33** ئەمدى پىرەۋن-نە كو ئۇنىڭ يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلماسلىقى ئۈچۈن، ئۇنى خامات يۇرتىدىكى ريبلاھدا سولاپ قويدى ۋە [يەھۇدا] زېمىنغا يۈز تالانت كۈمۈش بىلەن بىر تالانت ئالتۇن سىلىق چۈشۈردى. **34** ئاندىن پىرەۋن-نە كو يوسىيانىڭ ئوغلى ئېلىئاكىمنى ئاتىسىنىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلىپ، ئىسمىنى يەھوئاكىمغا ئۆ رگەرتتى. ئۇ يەھوئاھازنى ئۆزى بىلەن مىسىرغا ئېلىپ كەتتى؛ يەھوئاھاز مىسىرغا كېلىپ شۇ يەردە ئۆلدى. **35** يەھوئاكىم كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى پىرەۋنگە بەردى؛ لېكىن پىرەۋننىڭ شۇ ۋېرىۋقىنى

ئىجرا قىلىپ پۈتۈن تاپشۇرۇش ئۆچۈن يۈرتقا ھەربىر ئادەمنىڭ چامىغا قاراپ باج-ئالۋان قويغاندى؛ ئالتۈن ۋە كۆزمۈشنى ئۇ يۈرتنىڭ خەلقىدىن، ھەربىرىگە سالغان تۆلچەم ۋىچە پىرەۋن-نە كوغا بېرىشكە يىغقاندى. **36** يەھوئاكىم پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بەش ياشتا بولۇپ، ئون بىر يىل يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ تائىسىنىڭ ئىسمى زىبىداھ ئىدى، ئۇ رۇماھلىق پەدئايانىڭ قىزى ئىدى. **37** يەھوئاكىم بوۋىلىرى بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى.

24

ئۇنىڭ كۈنلىرىدە بابىلنىڭ پادىشاھى نېبوقادنەسار [يەھۇداغا] ھۇجۇم قىلىشقا چىقتى؛ يەھوئاكىم ئۆنىڭغا ئۆچ يىلغىچە بېقىندى بولدى، ئاندىن ئۇنىڭدىن تېنىپ ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىغا قارشى چىقتى. **2** شۇ ۋاقىتلاردا پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىشقا كالدىيلەر بۇلاڭچىلار شايكىسى، سۈرىيلەر بۇلاڭچىلار شايكىسى، موئابىيلار بۇلاڭچىلار شايكىسى، ۋە ئامونىيلار بۇلاڭچىلار شايكىلىرىنى قوزغىدى؛ ئۇ تۆلارنى يەھۇدانى ھالاك قىلىش ئۆچۈن قوزغىدى. بۇ ئىشلار پەرۋەردىگار ئۆز قۇللىرى بولغان پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئاگاھ قىلغان سۆز-كالامىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئىدى. **3** دەرۋەقە پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىدەك، ماناسسەھنىڭ گۇناھلىرى ۋېيىلىدىن يەھۇدانى ئۆز كۆزلىرىدىن نېرى قىلىش ئۆچۈن، بۇ ئىشلار تۆلارنىڭ بېشىغا چۈشتى. **4** چۈنكى [ماناسسەھنىڭ] ناھەق قان تۆكۈپ، يېرۇسالېمنى ناھەق قانلار بىلەن تولدۇرغىنى ۋېيىلىدىن، پەرۋەردىگار [يەھۇدالارنى] ئەپۇ قىلىشقا كۆنگۈلى ئۆتمەيتتى. **5** يەھوئاكىمنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يېزىلغان ئەمەسمىدى؟ **6** يەھوئاكىم ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىسدا ئۇخلىدى؛ ئوغلى يەھوئاكىن ئۆنىڭ ئورندا پادىشاھ بولدى. **7** مىسىرنىڭ پادىشاھى بولسا ئۆز يۈرتىدىن ئىككىنچى چىقمىدى. چۈنكى بابىلنىڭ پادىشاھى «مىسىر ئېقىنى»دىن تارتىپ ئەفرات دەرياسىغىچە بولغان مىسىر پادىشاھىغا تەۋە زېمىننى تارتىۋالغانىدى. **8** يەھوئاكىن پادىشاھ بولغاندا ئون سە ككىز ياشتا بولۇپ، ئۆچ ئاي يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ تائىسىنىڭ ئىسمى نەھۇشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېملىق ئەلناتاننىڭ قىزى ئىدى. **9** يەھوئاكىن ئاتىسىنىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى. **10** بابىلنىڭ پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ سەردارلىرى يېرۇسالېمغا جەڭ قىلغىلى چىقىپ، شەھەرنى قامال قىلدى. **11** ئۇنىڭ سەردارلىرى شەھەرنى قامال قىلىپ ئۆرىغاندا نېبوقادنەسار ئۆزىمۇ شەھەرنىڭ سىرتىغا چىقتى. **12** ئاندىن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوئاكىن بىلەن ئانىسى، بارلىق خىزمەتكارلىرى، ئەمەلدارلىرى ۋە ئاغۇزاتلىرى بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا چىقىپ ئۆزىنىڭغا تەن بەردى. شۇنداق قىلىپ بابىلنىڭ پادىشاھى ئۆز سەلتەنىتىنىڭ سە ككىزنچى يىلىدا ئۇنى ئەسىر قىلىپ ئۆتتى. **13** نېبوقادنەسار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق خەزىنىلەر بىلەن پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىلەرنى ئېلىپ كەتتى؛ پەرۋەردىگار ئاگاھ بەرگىنىدەك، ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى سۈلەيمان پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى ئۈچۈن ياساتقان ھەممە ئالتۇن قاچا-ئەسۋابلارنى كېسىپ سۆكتى. **14** يېرۇسالېمنىڭ بارلىق ئاھالىسىنى، جۈملىدىن ھەممە ئەمەلدارلار، ھەممە باتۇر پالۋانلار، جەمئىي بولۇپ ئون مىڭ ئەسىرنى ۋە بارلىق ھۈنەرۋەنلەر ۋە تۆمۈرچىلەرنىمۇ ئېلىپ كەتتى؛ يۈرتتىكى خەلقتىن ئەڭ نامراتلاردىن باشقا ھېچكىم قالمىدى. **15** ئۇ يەھوئاكىننى بابىلغا ئېلىپ كەتتى ۋە شۇنىڭدەك پادىشاھنىڭ ئانىسىنى، پادىشاھنىڭ ئايالىلىرىنى، ئۇنىڭ ئاغۇزاتلىرى ۋە يۈرتتىكى مۆتىۋەرلەرنى ئەسىر قىلىپ يېرۇسالېمدىن بابىلغا ئېلىپ باردى. **16** ئۇ باتۇر-پالۋانلارنىڭ ھەممىسىنى (يەتتە مىڭ ئىدى)، ھۈنەرۋەن ۋە تۆمۈرچىلەرنى (جەمئىي بىر مىڭ ئىدى) ـ بۇلارنىڭ ھەممىسى جەڭگۈار ئادەملەر بولۇپ، بابىلنىڭ پادىشاھى ئۇلارنى ئەسىر قىلىپ، بابىلغا ئېلىپ كەتتى. **17** ئاندىن بابىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاكىننىڭ تاغىسى ماتتانىيانى ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلىپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى زەدەكىيانا ئۆز ۋەزىتتى. **18** زەدەكىيا پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بىر ياشتا بولۇپ، ئون بىر يىل يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسى لىبناھلىق يەرەمىيانىڭ قىزى بولۇپ، ئىسمى ھامۇتال ئىدى. **19** زەدەكىيا يەھوئاكىمنىڭ بارلىق قىلغىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى. **20** پەرۋەردىگارنىڭ يېرۇسالېمغا ھەم يەھۇداغا قاراتقان غەزىپى ۋېيىلىدىن، پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۆز ھۇزۇرىدىن ھەيدىۋەتكۈچە بولغان ئارىلىقتا، تۆۋەندىكى ئىشلار يۈز بەردى: ـ ئاۋۋالى، زەدەكىيا بابىل پادىشاھىغا ئىسيان كۆتۈردى.

25

ئاندىن شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ توققۇزنچى يىلى، ئوننىنچى ئايىنىڭ ئوننىنچى كۈنىدە بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار پۈتكۈل قوشۇنىغا يېتىپ كېلىپ قىلىپ يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىشقا كەلدى، ھەمدە ئۇنى قورشۇپلىپ بارگاھ قۇرۇپ، ئۇنىڭ ئەتراپىدا قاشا-پوتەيلەرنى قۇرۇشتى. **2** شۇنىڭ بىلەن شەھەر زەدەكىيانىڭ ئون بىرنچى يىلىغىچە مۇھاسىرىدە تۇردى. **3** شۇ يىلى تۆتىنچى ئايىنىڭ توققۇزنچى كۈنى شەھەردە ئېغىر قەھەتچىلىك ھەممىنى باسقان ۋە زېمىنىدىكىلەر ئۈچۈنمۇ ھېچ ئاش-ئوزۇق قالمىغانىدى. **4** شەھەر سېپىلى بۇسۇلدى، بارلىق جەڭگۈار لەشكەرلەر قاچىماقچى بولۇپ، تۈن كېچىدە بەدەر تىكۈىتىشتى. ئۇلار پادىشاھنىڭ باغچىسىغا يېقىن («ئىككى سېپىل» ئارىلىقىدىكى دەروازىدىن كېتىشتى (كالدىيلەر بولسا شەھەرنىڭ ھەر يېنىدا تۇراتتى). ئۇلار [ئىئوردان جىلغىسىدىكى] «ئاراباھ تۈزلە گۈلكى»نى ۋىلاپ قېچىشتى. **5** لېكىن كالدىيلەرنىڭ قوشۇنى پادىشاھنى قوغلاپ يېرىخو تۈزلە گۈلىكىدە زەدەكىيانا يېتىشتى؛ ئۇنىڭ پۈتۈن قوشۇنى ئۇنىڭدىن تارقىلىپ كەتكەنىدى. **6** ۋە ئۇلار پادىشاھنى تۇتۇپ، ربلاھ شەھىرىگە، بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا ئاپاردى، ئۇلار شۇ يەردە ئۇنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقاردى. **7** [بابىل پادىشاھى] زەدەكىيانىڭ ئوغۇللىرىنى ئۇنىڭ كۆز ئالدىدا قەتل قىلدى؛ ئاندىن زەدەكىيانىڭ كۆزلىرىنى ۋېيۋەتتى؛ ئۇ ئۇنى مىس كىشەنلەر بىلەن باغلاپ، بابىلغا ئېلىپ باردى. **8** ۋە بەشىنچى ئايىنىڭ يەتتىنچى كۈنىدە (بۇ بابىل پادىشاھى نېبوقەدنەسارنىڭ ئون توققۇزنچى يىلى ئىدى) بابىل پادىشاھىنىڭ خىزمەتكارى، پاسىبان بېگى نېبىزۇزار-ئادان يېرۇسالېمغا يېتىپ كەلدى. **9** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى، پادىشاھنىڭ ئوردىسىنى ۋە شەھەردىكى بارلىق ۋېيلەرنى كويدۇرىۋەتتى؛ بارلىق بەھەيۋەت ئىمارەتلە رگە ئۇ ئوت قويۇپ كويدۇرىۋەتتى. **10** ۋە پاسىبان بېگى يېتە كچىلىكىدىكى كالدىيلەرنىڭ پۈتكۈل قوشۇنى يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى پۈتكۈل سېپىلنى ئوردۇۋەتتى. **11** پاسىبان بېگى نېبوزار-ئادان شەھەردە قالغان باشقا كىشىلەرنى، بابىل پادىشاھى تەرىپىگە قېچىپ تەسلىم بولغانلارنى ۋە قالغان ھۈنەرۋەنلەرنى ئەسىر قىلىپ ئۇلارنى ئېلىپ كەتتى. **12** لېكىن پاسىبان بېگى زېمىنىدىكى ئەڭ نامراتلارنىڭ بىر قىسمىنى ئۈزۈمزارلىقلارنى پەرۋىش قىلىشقا ۋە تېرىقچىلىق قىلىشقا قالدۇردى. **13** كالدىيلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى مىستىن ياسالغان ئىككى تۈۋۈرۈكنى، داس تە گىلكىلىرىنى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى مىستىن ياسالغان («دېڭىز»نى چېقىپ، بارلىق مىسلىرىنى بابىلغا ئېلىپ كەتتى. **14** ئۇلار يەنە [ئىبادەتتە ئىشلىتىلىدىغان] ئىدىشلار، گۈرجەك-بەلگۈرجە كلەر، لاختىگىرلار، پىيالە-تەخسىلەر ھەم مىستىن ياسالغان بارلىق ئەسۋابلارنى ئېلىپ كەتتى؛ **15** خوشۇيدانلار ۋە قاچىلارنى بولسا، ئالتۇندىن ياسالغان بولسىمۇ، كۈمۈشتىن ياسالغان بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىنى پاسىبان بېگى ئېلىپ كەتتى. **16** ۋە سۈلەيمان [پادىشاھ] پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن مىستىن ياساتقان ئىككى تۈۋۈرۈك ۋە «دېڭىز»نى، شۇنداقلا داس تە گىلكىلىرىنى ئېلىپ كەتتى؛ بۇ مىس سايمانلارنىڭ ئېغىرلىقىنى ئۆچەھ-ئۆمىكىن ئەمەس ئىدى. **17** بىرنىچى تۈۋۈرۈكنىڭ ئېگىزلىكى ئون سە ككىز گەز، ئۇنىڭ ئۈستىدىكى تاجى بولسا مىس بولۇپ، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز ئىدى؛ ئۇنىڭ پۈتۈن ئايلانمىسى تور شە كلىدە ھەم ئانار نۇخسىدا بېزەلگەنىدى، ھەممىسى مىستىن ئىدى؛ ئىككىنچى تۈۋۈر ۋەكۈ ئۇنىڭغا ئوخشاش بولۇپ، تۈمۈ ئانار نۇخسىدا بېزەلگەنىدى. **18** پاسىبان بېگى نېبوزار-ئادان بولسا باش كاھىن سېرايا، ئوروۇباسار كاھىن زەفانيا ۋە ئىبادەتخانىدىكى ئۈچ نەپەر ئىشىكاقارنىمۇ ئە سىر قىلدى. **19** ئۇ شەھەردىن لەشكەرلەرنى باشقۇرىدىغان بىر ئاغۇزات ئەمەلدارنى، شەھەردىن تاپقان ئوردا مەسلىھەتچىلىردىن بەشىنى، يەرلىك خەلقنى لەشكەرلىككە تىزىملىغۇچى، يەنە قوشۇنىنىڭ سەردارىنىڭ كاتىپىنى ۋە شەھەردىن ئاتمىش نەپەر يەرلىك كىشىنى ئۆتتى. **20** پاسىبان بېگى نېبوزار-ئادان بۇلارنى بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا، ربلاھغا ئېلىپ باردى. **21** بابىل پادىشاھى خامات زېمىنىدىكى ربلاھدا بۇ كىشىلەرنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋەتتى. شۇ يول بىلەن يەھۇدا ئۆز زېمىنىدىن سۈرگۈن قىلىندى. **22** يەھۇدا زېمىنىدا قالغان كىشىلەرنى، يەنە بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار قالدۇرغان كىشىلەرنى بولسا، ئۇ ئۇلارنى ئىداره قىلىش ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە شافانىنىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى تەينىلدى. **23** دالادا قالغان يەھۇدانىڭ لەشكەر باشلىقلىرى ھەم لەشكەرلىرى بابىل پادىشاھىنىڭ شافانىنىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى زېمىن ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا بەلگىلەنگىنىنى ئاڭلاپ قالدى؛ شۇنىڭ بىلەن [بۇ لەشكەر باشلىقلىرى ئادەملىرى بىلەن] مىزپاھ شەھىرىگە، گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى؛ باشلىقلار بولسا نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل، كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان، نەتوفاتلىق تانخۇمەتنىڭ ئوغلى سېرايا ۋە مائاكات جەمەتىدىن بىرسىنىڭ ئوغلى جائازانيا ئىدى. **24** گەدالىيا ئۇلار ۋە ئادەملىرىگە: «كالدىيلەر رگە بېقىنىشتىن قورقماڭلار؛ زېمىندا ئولتۇراقلىشىپ بابىل پادىشاھىغا بېقىنىڭلار، شۇنداق قىلساڭلار سىلە رگە ياخشى بولىدۇ» دەپ قەسەم قىلدى. **25** ئەمدى يەتتىنچى ئايدا شۇنداق بولدىكى، شاھزادە ئەلىشامانىڭ نەۋرىسى، نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئون ئادەم ئېلىپ كېلىپ، گەدالىيانى ھەم مىزپاھدا ئۇنىڭ يېنىدا تۇرغان يەھۇدىيلار ۋە كالدىيلەرنى قۇرۇۋپ ئۆلتۈردى. **26** شۇنىڭ بىلەن بارلىق خەلق، كىچىك بولسۇن، چوڭ بولسۇن، ۋە لەشكەر باشلىقلىرى ئورنىدن

تۇرۇپ مىسرغا كىردى؛ چۈنكى تۆلار كالدىيلەردىن قورقاتتى. **27** ۋە شۇنداق بولدىكى، يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىن سۈرگۈن بولغان ئوتتۇز يەتتىنچى يىلى ئون ئىككىنچى ئايىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچى كۈنى مۇنۇ ئىش يۈز بەردى؛ ئەۋىل-مەرۇداق بابىلغا پادىشاھ بولغان بىرىنچى يىلى، يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىننىڭ قەددىنى كۆتۈرۈپ، تۈنى زىنداندىن چىقاردى؛ **28** تۈ تۈنىڭغا مۇلايىم سۆز قىلىپ، تۈنىڭ ئورنىنى تۆزى بىلەن بىرگە بابىلدا تۇرغان باشقا پادىشاھلارنىڭ ئورندىن يۇقىرى قىلدى؛ **29** شۇنىڭ بىلەن يەھوئاكىن زىنداندىكى كىيىملىرىنى سىلىۋېتىپ، تۈمرىنىڭ قالغان ھەربىر كۈننىدە ھەردائىم پادىشاھ بىلەن بىللە ھەمداستىخان بولۇشقا مۇيەسسەر بولدى. **30** تۈنىڭ نېسىۋىسى بولسا، [بابىل] پادىشاھىنىڭ تۈنىڭغا بېغىشلىغان دائىملىق ئىلتىپاتى ئىدى؛ بۇ ئىلتىپات كۈندىلىك ئىدى، يەنى تۈنىڭغا تۈمرىنىڭ ھەربىر كۈنى مۇيەسسەر قىلىنغان.

تاریخ-ته زکره 1

1 ئادەمئاتا، شبت، ئېنوش، **2** کېنان، ماهالالېل، یارەد، **3** هانوخ، مەتۆشەلاھ، لەمەخ، **4** نۆھ. نۆحتن شەم، هام، یافەتلەر تورەلگەن. **5** یافەتنڭ ئوغۇللىرى گومەر، ماگوگ، مادای، یاۋان، ئېبال، مەشەك ۋە تىراس ئىدى. **6** گومەرنڭ ئوغۇللىرى ئاشكىناز، دىفات ۋە توگارماھ ئىدى. **7** یاۋاننڭ ئوغۇللىرى ئېلىشاھ، تارشىش ئىدى، كىتتىيلار بىلەن رودانىيلار ئۆزنڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. **8** هامنڭ ئوغۇللىرى كۇش، مىسىر، پۇت ۋە قاناۋان ئىدى. **9** كۇشنڭ ئوغۇللىرى سىبا، ھاۋىلاھ، ساباتھ، رائاماھ ۋە ساباتكا ئىدى. رائامانڭ ئوغلى شىبا ۋە دېدان ئىدى. **10** كۇشتىن يەنە نىمرود تورەلگەن؛ ئۇ يەر يۈزىدە ناھايىتى زەبەردەس بىر ئادەم بولۇپ چىقتى. **11** مىسىرنڭ ئەۋلادلىرى لۇدىيلار، ئانامىيلار، لەھابىيلار، نافتۇھىيلار، **12** پاتروسىيلار، كاسلۇھىيلار (فىلىستىيلەر كاسلۇھىيلاردىن چىققان) ۋە كافتورىيلار ئىدى. **13** قاناۋاننى تۇنجى ئوغۇل زىدون تورىلىپ، كېيىن يەنە ھەت تورەلگەن. **14** ئۆزنڭ ئەۋلادلىرى يەنە يەبۇسىيلار، ئامورىيلار، گىرگاشىيلار، **15** ھۋىيلار، ئاركىيلار، سىنىيلار، **16** ئارۋادىيلار، زەمارىيلار ۋە خاماتىيلار ئىدى. **17** شەمنڭ ئوغۇللىرى ئېلام، ئاشۇر، ئارفاخشاد، لۇد، ئارام؛ [ئارامنڭ ئوغۇللىرى] ئۇز، ھۇل، گەتەر، مەشەك ئىدى. **18** ئارفاخشادتىن شېلاھ تورەلدى، شېلاھتىن ئېبەر تورەلدى. **19** ئېبەردىن ئىككى ئوغۇل تورەلگەن بولۇپ، بىرىنڭ ئىسمى پەلەگ ئىدى، چۈنكى ئۇ ياشىغان دەۋردە يەر يۈزى بۆلۈنۈپ كەتكەنىدى؛ پەلەگنىڭ ئىنىسىنڭ ئىسمى يوقتان ئىدى. **20** يوقتاندىن ئالمودات، شەلەف، خازارماۋەت، يېراھ، **21** ھادورام، ئۇزال، دىكلاھ، **22** ئېبال، ئابىمائېل، شىبا، **23** ئوفىر، ھاۋىلاھ، يوباب تورەلدى. بۇلارنڭ ھەممىسى يوقتانلىقنڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **24** شەم، ئارفاخشات، شېلاھ، **25** ئېبەر، پەلەگ، رەئۇ، **26** سېرۇگ، ناھور، تەراھ، **27** ئاندىن ئابرام دۇنياغا كەلدى (ئابرام بولسا ئىبراھىمنڭ ئۆزى). **28** ئىبراھىمنڭ ئوغۇللىرى ئىسھاق بىلەن ئىسمائىل ئىدى. **29** تۆۋەندىكىلەر ئۆلارنڭ ئەۋلادلىرى: ئىسمائىلنڭ تۇنجى ئوغلى نېبايوت بولۇپ، قالغانلىرى كېدار، ئادبەئەل، مىبسام، **30** مىشما، دۇماھ، ماسسا، ھاداد، تېما، **31** يەتۇر، نافىش، قەدەماھ؛ بۇلارنڭ ھەممىسى ئىسمائىلنڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **32** ئىبراھىمنڭ توقلى كەتۇراھدىن تورەلگەن ئوغۇللار زىمران، يوقشان، مېدان، مىدىيان، ئىشباك ۋە شۇئاھ ئىدى. يوقشاننڭ ئوغۇللىرى شىبا بىلەن دېدان ئىدى. **33** مىدياننڭ ئوغۇللىرى ئەفاھ، ئېپھەر، ھانوخ، ئابىدا، ئەلدائاھ ئىدى. بۇلارنڭ ھەممىسى كەتۇراھنڭ ئەۋلادلىرى. **34** ئىبراھىمدىن ئىسھاق تورەلدى. ئىسھاقنڭ ئوغۇللىرى ئەساۋ بىلەن ئىسرائىل ئىدى. **35** ئەساۋنڭ ئوغۇللىرى ئېلىفاز؛ رېئۇئەل، يەئۇش، يائالام ۋە كوراھ ئىدى. **36** ئېلىفازنڭ ئوغۇللىرى تېمان، ئومار، زەفى، گاتام، كېناز؛ تىمنا ۋە ئامالەك ئىدى. **37** رېئۇئەلنڭ ئوغۇللىرى ناھات، زەراھ، شاممە بىلەن مىززاھ ئىدى. **38** سېئىرنڭ ئوغۇللىرى لوتان، شوبال، زىبئون، ئاناھ، دىشون، ئېزەر ۋە دىشان ئىدى. **39** ھورى بىلەن ھومام لوتاننڭ ئوغۇللىرى ئىدى (تىمنا لوتاننڭ سىڭلىسى ئىدى). **40** شوبالنڭ ئوغۇللىرى ئالیان، ماناھات، ئەبال، شەفى بىلەن ئونام ئىدى. زىبئونىڭ ئوغۇللىرى ئایاھ بىلەن ئاناھ ئىدى. **41** ئاناھنڭ ئوغلى دىشون ئىدى. دىشوننڭ ئوغۇللىرى ھامران، ئەشبان، ئىتران بىلەن كېران ئىدى. **42** ئېزەرنڭ ئوغۇللىرى بىلھان، زائاۋان، يائاكان ئىدى. دىشاننڭ ئوغۇللىرى ئۇز بىلەن ئارران ئىدى. **43** ئىسرائىللارغا ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان پادىشاھ بولمىغان زامانلاردا، ئېدوم زېمىنىغا پادىشاھ بولغانلار مۇنۇ كىشىلەر: بېئورنڭ ئوغلى بىلا؛ ئۇنىڭ پايىتەختى دىنھاباھ دەپ ئاتىلاتتى. **44** بىلا ئۆلگەندىن كېيىن بوزراھلىق زەراھنڭ ئوغلى يوباب ئۆزنڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. **45** يوباب ئۆلگەندىن كېيىن تەمانلارنڭ يۇرتىدىن بولغان ھوشام ئۆزنڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. **46** ھوشام ئۆلگەندىن كېيىن بېدادنڭ ئوغلى ھاداد ئۆزنڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى؛ ھاداد دېگەن بۇ ئادەم مۇئاب دالاسىدا مىدىيانلارنى تارمار قىلغان، ئۆزنڭ پايىتەختىنڭ ئىسمى ئاۋىت ئىدى. **47** ھاداد ئۆلگەندىن كېيىن ماسرە كاھلىق ساملاھ ئۆزنڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. **48** ساملاھ ئۆلگەندىن كېيىن دەريا يويدىكى رەھوبوتتىن كەلگەن سائۇل ئۆزنڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. **49** ساۋۇل ئۆلگەندىن كېيىن ئاكبورنڭ ئوغلى باۋال-ھانان ئۆزنڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. **50** باۋال-ھانان ئۆلگەندىن كېيىن ھاداد ئۆزنڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. ئۆزنڭ پايىتەختىنڭ ئىسمى پاي ئىدى. ئۆزنڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مەھېتابەل بولۇپ، مەي-زاھابنڭ نەۋرىسى، ماترەدنڭ قىزى ئىدى. **51** ئاندىن ھاداد ئۆلدى. **52** ئېدوملۇقلارنڭ قەبىلە باشلىقلىرى: قەبىلە باشلىقى تىمنا، قەبىلە باشلىقى ئالیا، قەبىلە باشلىقى يەتەت، قەبىلە باشلىقى ئوھولىباماھ، قەبىلە باشلىقى ئەلاھ، قەبىلە باشلىقى پىنون، **53** قەبىلە باشلىقى كېناز، قەبىلە باشلىقى تېمان، قەبىلە باشلىقى مىبزار، **54** قەبىلە باشلىقى ماگدىيەل، قەبىلە باشلىقى ئىرام؛ بۇلارنڭ ھەممىسى ئېدومدىكى قەبىلە باشلىقلىرىدۇر.

2 ئىسرائىلنڭ ئوغۇللىرى رۇبەن، شىمېئون، لاۋۋي، يەھۇدا، ئىسساكار، زەبۇلۇن، **2** دان، يۈسۈپ، بىنيامىن، نافتالى، گاد ۋە ئاشىردىن ئىبارەت. **3** يەھۇدانڭ ئوغلى ئېر، ئونان ۋە شىلاھ ئىدى. بۇ ئۆچەيلەن قاناۋانلىق شۇيانڭ قىزىدىن بولغان. يەھۇدانڭ تۇنجى ئوغلى ئېر پەرۋەردىگارنڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانلىقىدىن پەرۋەردىگار ئۆزنڭ جېنىنى ئالغان. **4** يەھۇداغا كېلىنى تامادىن پەرەز بىلەن زەراھ تورەلگەن. يەھۇدانڭ جەمئىي بەش ئوغلى بولغان. **5** پەرەزنڭ ئوغۇللىرى ھەزرون بىلەن ھامۇل ئىدى. **6** زەراھنڭ ئوغۇللىرى زىمرى، ئېتان، ھېمان، كالكول بىلەن دارا قاتارلىق بەش ئىدى. **7** كارمىنڭ ئوغلى ئاكار ئىدى. ئاكار بولسا خۇدا لەنەت قىلغان نەرسىنى ئېلىپ، «ئىسرائىلغا بالا-قازا كەلتۈرگۈچى» بولۇپ چىقتى. **8** ئېتاننڭ ئوغلى ئازاريا ئىدى. **9** ھەزروندىن تورەلگەن ئوغۇللار يەراھمەيەل، رام ۋە كالەب ئىدى. **10** ئامىناداب رامدىن تورەلگەن؛ ناھشون ئامىناداپتىن تورەلگەن؛ ناھشون يەھۇدا قەبىلىسىنڭ باشلىقى بولغان. **11** سالمون ناھشوندىن تورەلگەن؛ بوئاز سالموندىن تورەلگەن. **12** ئوبەد بوئازدىن تورەلگەن؛ يەسسە ئوبەددىن تورەلگەن. **13** يەسسەنڭ ئوغۇللىرىنڭ تۇنجىسى ئېلىئاب، ئىككىنچىسى ئابىناداب، ئۈچىنچىسى شىمىيا، **14** تۆتىنچىسى نەتانەل، بەشىنچىسى راددای، **15** ئالتىنچىسى ئوزەم، يەتتىنچىسى داۋۇت ئىدى. **16** زەرۇئىيا بىلەن ئابىگائىل ئۆلارنڭ سىڭلىسى ئىدى. زەرۇئىيانڭ ئابىشاي، يوئاب ۋە ئاساھەل دېگەن ئۈچ ئوغلى بار ئىدى. **17** ئاماسا ئابىگائىلدىن تورەلدى؛ ئاماسانىڭ ئاتىسى ئىسمائىلدىن بولغان يەتەر ئىدى. **18** كالەب ئازۇباھ (يېرىئوت دەپمۇ ئاتىلىدۇ)تىن ئوغۇل كۆردى؛ [ئازۇباھتىن] بولغان ئوغۇللىرى يەشەر، شوباب ۋە ئاردون ئىدى. **19** ئازۇباھ ئۆلگەندىن كېيىن كالەب يەنە ئەفراتنى ئالدى؛ ئەفرات ئۆتىگىنا خۇرنى ئوغۇپ بەردى. **20** خۇردىن ئۇرى تورەلدى؛ ئۇرىدىن بەزالەل تورەلدى. **21** كېيىن ھەزرون گىلئادنڭ ئاتىسى ماكىرنڭ قىزىنى ئېلىپ بىر ياستۇققا باش قويۇۋىدى (ئۇ ئاتمىش ياشقا كىرگەندە ئۇنى ئالغان)، ئۇنىڭدىن سەگۇب تورەلدى. **22** سەگۇبتىن يائىر تورەلدى؛ يائىرنڭ گىلئىتاد زېمىنىدا يىگىرمە ئۈچ شەھىرى بار ئىدى. **23** گەشۇر بىلەن ئارام شۇ يۇرتىكىلەردىن «يائىرنڭ يېزا-قىشلاقلىرى»نى، كىناتنى ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزىلار بولۇپ جەمئىي ئاتمىش يېزا-شەھەرنى تارتىۋالدى. يۇقىرىقىلارنڭ ھەممىسى گىلئىتادنڭ ئاتىسى ماكىرنڭ ئەۋلادلىرىدۇر. **24** ھەزرون كالەب-ئەفراتاھدا ئۆلگەندىن كېيىن، ئابىلى ئابىياھ ئۆنىڭغا ئاشخورنى تۇغدى؛ ئاشخور تەكوئانڭ ئاتىسى ئىدى. **25** ھەزرونىڭ تۇنجى ئوغلى يەراھمەيەلنڭ ئوغۇللىرى رام، يۇناھ، ئورەن، ئوزەم ۋە ئاخىياھ ئىدى. **26** يەراھمەيەلنڭ ئاتارام دېگەن يەنە بىر ئايالى بار ئىدى، ئۇ ئونامنڭ ئانىسى ئىدى. **27** يەراھمەيەلنڭ تۇنجى ئوغلى رامنڭ ئوغۇللىرى مائاز، يامىن ۋە ئېكەر ئىدى. **28** ئونامنڭ ئوغۇللىرى شامماي بىلەن يادا ئىدى؛ شامماينىڭ ئوغۇللىرى ناداب بىلەن ئابىشۇر ئىدى. **29** ئابىشۇرنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ئابىھايىل بولۇپ، ئابىھايىلدىن ئۇنىڭغا ئاھبان بىلەن مولىد تورەلدى. **30** نادابنڭ ئوغۇللىرى سەلەد بىلەن ئاپپايىم ئىدى؛ سەلەد تا ئۆلگۈچە ئوغۇل پەرزەنت كۆرمىگەن. **31** يىشى ئاپپايىمنڭ ئوغلى؛ شېشان يىشىنىڭ ئوغلى؛ ئاخلاي شېشاننىڭ ئوغلى ئىدى. **32** شامماينىڭ ئىنىسى يادانىڭ ئوغۇللىرى يەتەر بىلەن يوناتان ئىدى؛ يەتەر تاكى ئۆلگۈچە ئوغۇل پەرزەنت كۆرمىگەن. **33** يەلەت بىلەن زازا يوناتاننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. يۇقىرىقىلارنڭ ھەممىسى يەراھمەيەلنڭ ئەۋلادلىرىدۇر. **34** شېشان قىز پەرزەنت كۆرۈپ، ئوغۇل پەرزەنت كۆرمىگەندى؛ شېشاننىڭ مىسىرلىق يارخا دەيدىغان بىر مالىيى بار ئىدى. **35** شېشان قىزىنى مالىيى يارخاغا خوتۇنلۇققا بە رگەن، ئۇنىڭدىن يارخاغا ئاتتاي تورەلگەن. **36** ئاتتايدىن ناتان؛ ناتاندىن زاباد تورەلگەن. **37** زابادتىن ئىفلال، ئىفلالدىن ئوبەد تورەلگەن. **38** ئوبەدتىن يەھۇ؛ يەھۇدىن ئازاريا تورەلگەن. **39** ئازاريادىن ھەلەز؛ ھەلەزدىن ئەلئاساھ تورەلگەن. **40** ئەلئاساھتىن سىسماي؛ سىسمايدىن شاللۇم تورەلگەن. **41** شاللۇمدىن يەكامىيا؛ يەكامىيادىن ئەلىشاما تورەلگەن. **42** يەراھمەيەلنڭ ئىنىسى كالەبنڭ ئوغۇللىرى تۆۋەندىكىلەر: مىشا ئۆزنڭ تۇنجى ئوغلى بولۇپ، زىفنىڭ ئاتىسى ئىدى؛ مارىشاھمۇ ئۆزنڭ ئوغلى بولۇپ، ھېبرونىڭ ئاتىسى ئىدى. **43** ھېبرونىڭ ئوغۇللىرى كوراھ، تاپپۇئاھ، رەكەم ۋە شېما ئىدى. **44** شېمادىن راھام تورەلگەن؛ ئۇ يوركېئامنىڭ ئاتىسى ئىدى؛ شامماي رەكەمدىن تورەلگەن. **45** مائون شامماينىڭ ئوغلى؛ مائون بەيت-زۇرنڭ ئاتىسى ئىدى. **46** كالەبنڭ توقلى ئەفاھدىن ھاران، موزا ۋە گازەز تورەلگەن. ھاراندىن گازەز تورەلگەن. **47** ياخدايىنڭ ئوغۇللىرى رەگەم، يوتام، گەشان، پەلەت، ئەفاھ ۋە شائافلار ئىدى.

48 كالەبنىڭ توقىلى ماتا كاھدىن شىبەر بىلەن تىرخاناھ تورەلگەن؛ 49 ئۇنىڭدىن يەنە مادمانىاھنىڭ
ئاتىسى شائاف، ماكبىنانىڭ ئاتىسى ۋە گىبىئاھنىڭ ئاتىسى شۋا تورەلگەن. ئاكساھ كالەبنىڭ
قىزى ئىدى. 50 يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى كالەبنىڭ ئەۋلادلىرى. ئەفراتاھنىڭ تۇنجى ئوغلى
خۇرنىڭ ئوغۇللىرى: كىرىئات-يېئارىمنىڭ ئاتىسى شوبال، 51 يەيت-لەھەمنىڭ ئاتىسى سالما،
بەيت-گادەرنىڭ ئاتىسى خارەف ئىدى. 52 كىرىئات-يېئارىمنىڭ ئاتىسى شوبالنىڭ ئەۋلادلىرى:
خاروئەھ ھەمدە ماناھاتلارنىڭ يېرىمى ئىدى. 53 كىرىئات-يېئارىم جەمەتلىرىدىكىلەر ئىترىيلەر،
پۇتىيلار، شۇماتىيلار، مىشرائىيلار بولۇپ، بۇ جەمەتلەردىن يەنە زوراتىيلار بىلەن ئەشتاۋىلىيلار
ئېرىلىپ چىققان. 54 سالمانىڭ ئەۋلادلىرى بەيت-لەھەم بىلەن نىتوفاتلار، ئاتروت-بەيت-
يوئابلار، ماناھاتلارنىڭ يېرىم قىسمى، زوريىلار، 55 يابەزدە ئولتۇراقلىشىپ قالغان تەۋرات
خەتتاتلىرى، يەنى تىراتىيلار، شىمياتىيلەر بىلەن سۇكاتىيلار ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى كىنىيلەر
بولۇپ، رەكاب جەمەتىنىڭ بوۋىسى خاماتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىدى.

3

داۋۇتنىڭ ھىبروندا تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى ئامنون بولۇپ، يىزرەئەللىك
ئاخىنوئامدىن بولغان؛ ئىككىنچى ئوغلى دانىيال كارمەللىك ئابىگائىلدىن بولغان؛ 2 ئۈچىنچى
ئوغلى ئابىشالوم گەشۇرنىڭ پادىشاھى تالمايىنىڭ قىزى ماتا كاھدىن بولغان؛ تۆتىنچى ئوغلى ئادونىيا
بولۇپ، ھاگگىتتىن بولغانىدى؛ 3 بەشىنچى ئوغلى شەفاتىيا بولۇپ، ئابىتالدىن بولغانىدى؛ ئالتىنچى
ئوغلى ئىترىيام بولۇپ، ئۆزىنىڭ ئايالى ئەگلاھدىن بولغانىدى. 4 بۇ ئالتە ئوغۇل داۋۇتنىڭ ھىبروندا
تورەلگەن؛ ئۇ ھىبروندا يەتتە يىل ئالتە ئاي، يېرۇسالېمدا بولسا ئوتتۇز ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلغان. 5
يېرۇسالېمدا ئۇنىڭغا ئامميەلنىڭ قىزى بات-شۇئادىن بۇ تۆتەيلەن تورەلگەن: ئۇلار شىمىيا، شوباب،
ناتان ۋە سۇلەيمان ئىدى. 6 يەنە ئىبھار، ئەلىشاما، ئەلىفەلەت، 7 نوگاھ، نەفەگ، يافىيا، 8
ئەلىشاما، ئەلىيادا، ئەلىفەلەت قاتارلىق توققۇز ئوغۇل بولغان. 9 بۇلارنىڭ ھەممىسى داۋۇتنىڭ
ئوغۇللىرى ئىدى؛ ئۇنىڭدىن باشقا توقاللىردىن بولغان ئوغۇللار بار ئىدى؛ تامار ئۇلارنىڭ سىڭلىسى
ئىدى. 10 سۇلەيمانىنىڭ ئوغلى رەھوبوئام، رەھوبوئامنىڭ ئوغلى ئابىيا، ئابىيانىڭ ئوغلى ئاسا،
ئاسانىڭ ئوغلى يەھوشافات، 11 يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يورام، يورامنىڭ ئوغلى ئاھازىيا، ئاھازىيانىڭ
ئوغلى يوئاش، 12 يوئاشنىڭ ئوغلى ئامازىيا، ئامازىيانىڭ ئوغلى ئازارىيا، ئازارىيانىڭ ئوغلى يوتام،
13 يوتامنىڭ ئوغلى ئاھاز، ئاھازنىڭ ئوغلى ھەزەكىيا، ھەزەكىيانىڭ ئوغلى مانا‌سسەھ، 14
مانا‌سسەھنىڭ ئوغلى ئامون، ئامۇننىڭ ئوغلى يوسىيا ئىدى. 15 يوسىيانىڭ ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى
يوھانان، ئىككىنچى ئوغلى يەھوئاكىم، ئۈچىنچى ئوغلى زەدەكىيا، تۆتىنچى ئوغلى شاللۇم ئىدى.
16 يەھوئاكىمنىڭ ئوغۇللىرى: ئوغلى يەكونىياھ بىلەن ئوغلى زەدەكىيا. 17 سۈرگۈن قىلىنغان
يەكونىياھنىڭ ئوغۇللىرى: ـ شېئالتىئەل ئۇنىڭ ئوغلى ئىدى، 18 يەنە مالقىرام، پەدايا‌ھ، شەناززار،
يەكامىيا، ھوشاما ۋە نەبادىيا ئىدى. 19 پەدايا‌ھنىڭ ئوغۇللىرى زەرۇبىبابەل بىلەن شىمەي ئىدى؛
زەرۇبىبابەلنىڭ پەرزەنتلىرى: ـ مەشۇللام بىلەن ھانانىيا ۋە ئۇلارنىڭ سىڭلىسى شېلومىت ئىدى؛ 20
ئۇنىڭ يەنە ھاشۇبا‌ھ، ئوھەل، بەرەكىيا، ھاسادىيا، يۇشاب-ھەسەد قاتارلىق بەش ئوغلى بار ئىدى.
21 ھانانىيانىڭ ئوغۇللىرى پىلاتىيا ۋە يەشايا ئىدى؛ ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى يەنە رېفايانىڭ ئوغۇللىرى،
ئارنانىنىڭ ئوغۇللىرى، ئوبادىيانىڭ ئوغۇللىرى ۋە شېكانىيانىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 22 شېكانىيانىڭ
ئەۋلادلىرى مۇنۇلار: ئۇنىڭ ئوغلى شېمايا؛ شېمايانىڭ ئوغۇللىرى ھاتۇش، يىگىئال، بارىيا، نېئارىيا،
شافات بولۇپ جەمئىي ئالتە ئىدى. 23 نېئارىيانىڭ ئوغۇللىرى ئېلەيىنىي، ھەزەكىيا، ئازرىكام
بولۇپ جەمئىي ئۈچ ئىدى. 24 ئەلىيىناينىڭ ئوغۇللىرى خوداۋىيا، ئەلىياشىب، پەلايا، ئاككۇب،
يوھانان، دېلايا، ئانانى بولۇپ جەمئىي يەتتە ئىدى.

4

يەھۇدانىڭ ئوغۇللىرى يەرەز، ھەزرون، كارمى، خۇر ۋە شوبال ئىدى. 2 شوبالنىڭ ئوغلى
رېئايادىن جاھات تورەلدى؛ جاھاتتىن ئاخۇماي بىلەن لاخاد تورەلدى. بۇلار زوراتىي جەمەتىدىن
ئىدى. 3 ئېتامنىڭ ئوغۇللىرى يىزرەئەل، ئىشما، ئىدباش ئىدى؛ ئۇلارنىڭ سىڭلىسىنىڭ ئىسمى
ھازىلىلپونى ئىدى. 4 گەدورنىڭ ئاتىسى پەنۇئەل، خۇشاھنىڭ ئاتىسى ئېزەر ئىدى؛ بۇلارنىڭ
ھەممىسى بەيت-لەھەمنىڭ ئاتىسى بولغان ئەفراتاھنىڭ تۇنجى ئوغلى خۇردىن تورەلگەن. 5
تەكوئانىڭ ئاتىسى ئاشخۇرنىڭ ھېلاھ ۋە ناتارا‌ھ دېگەن ئىككى ئايالى بار ئىدى. 6 ناتارا‌ھ
ئاشخۇرغا ئاخۇززام، ھەفەر، تەمەنى، ئاخاشتارىنى تۇغۇپ بەردى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ناتارا‌ھنىڭ
ئوغۇللىرى. 7 ھېلاھنىڭ ئوغۇللىرى زەرەت، زوھار بىلەن ئەتنان ۋە 8 كوز ئىدى؛ كوزدىن
ئانوب، ھاززىبىبا بىلەن خارۇمنىڭ ئوغلى ئاخارھەلنىڭ جەمەتلىرى تورەلدى. 9 يابەز تۆز
قېرىنداشلىرى ئىچىدە ھەممىدىن بەك ھۆرمەتلىك ئىدى، ئانىسى: «تۇغۇتى تۇستىدە بەك ئازابلاندىم»
دەپ ئۇنىڭغا يابەز دېگەن ئىسمىنى قويغان. 10 يابەز ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا ندا قىلىپ:
«مېنى ناھايىتى كۆپ بەركەتلىگەن بولساڭ، زېمىنىمنى كېڭەيتسەڭ، قولۇڭ بىلەن مېنى يۆلەپ،
بالا-قازادىن ساقلاپ، ماڭا ئازاب-ئۇقۇبەتنى كۆرسەتمىگەيسەن!» ـ دەپ تىلىدى. خۇدا
ئۇنىڭ تىلىگىنى ئىجابەت قىلىدى. 11 شۇخانىڭ ئىنىسى كېلۇبتىن مېھىر تورەلگەن؛ مېھىر
ئېشتونىڭ ئاتىسى ئىدى. 12 ئېشتوندىن بەيت-رافا، پاسىياھ ۋە ئىر-ناھاشنىڭ ئاتىسى ئىختىناھ
تورەلدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى رىكاھلىقلار ئىدى. 13 كىنازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل بىلەن سېرايا
ئىدى؛ ئوتنىيەلنىڭ ئوغلى خاتات بىلەن مېئونوتاي ئىدى. 14 مېئونوتايدىن ئوفراھ تورەلدى.
سېرايادىن «ھۈنەرۋەنلەر جىلغىسى»دىكىلەرنىڭ ئەجدادى بولغان يوئاب تورەلدى (ئۇلار ئەسلىدە
ھۈنەرۋەنلەر ئىدى). 15 يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبنىڭ ئوغۇللىرى ئىرۇ، ئېلاھ بىلەن نائام ئىدى؛
ئېلاھنىڭ ئوغلى كىناز ئىدى. 16 يەھاللەلنىڭ ئوغۇللىرى زىف بىلەن زىفاھ، تىريا بىلەن
ئاسارىيەل ئىدى. 17 ئەزرانىڭ ئوغۇللىرى: ـ يەتەر، مېرەد، ئېفەر ۋە ياۋنلار، مېرەد پىرەۋۇننىڭ
قىزى بىتىيانى ئالدى؛ ئۇ ھاملىدار بولۇپ مەريەم، شامماي بىلەن ئېشتېموئانىڭ ئاتىسى ئىشباھنى
تۇغدى. بۇلار بىتىيادىن بولغان ئوغۇللار. مېرەدنىڭ يەھۇدالاردىن بولغان ئايالى بولسا گەدورنىڭ
ئاتىسى يەرەدنى، سوكوھنىڭ ئاتىسى ھەبەر بىلەن زانوئاھنىڭ ئاتىسى يەكۇتىيەلنى تۇغدى.
19 ناھامنىڭ سىڭلىسى خودىيانىڭ ئايالىدىن گارملىق كېئىلاھنىڭ ئاتىسى بىلەن مائاكات
جەمەتىدىن بولغان ئېشتېموئانىڭ ئاتىسى تورەلگەن. 20 شىمونىڭ ئوغۇللىرى ئامنون ۋە رىننا‌ھ،
بەن-ھانان بىلەن تىلون ئىدى. يىشىنىڭ ئوغۇللىرى زوھەت بىلەن بىن-زوھەت ئىدى. 21 شېلا‌ھ
يەھۇدانىڭ ئوغلى ئىدى؛ ئۇنىڭدىن تورەلگەن لېكاھنىڭ ئاتىسى ئېر، مارەشاھنىڭ ئاتىسى لائاداھ
ۋە بەيت-ئاشبىيادا ئولتۇراقلاشقان چەكمەن توقۇغۇچىلارنىڭ جەمەتلىرى 22 ۋە يەنە يوكىم،
كوزىبالقلار، يوئاش بىلەن ساراف (بۇلار ئىككىسى موئاب يۈرتىغا ھۆكۈمرانلىق قىلغان) ۋە
ياشۇبى-لەھەملەرمۇ بار ئىدى (بۇلارنىڭ ھەممىسى قەدىمكى خاتىرىلەردۇر). 23 بۇلار ئېتىيام ۋە
گەدەراھدا ئولتۇراقلاشقان بولۇپ، كۆزلىچىلار ئىدى؛ ئۇلار شۇ يەردە تورۇپ پادىشاھنىڭ
خىزمىتىدە بولاتتى. 24 نەمۇئەل ۋە يامىن، يارىب، زەراھ بىلەن سائۇل شېمېئونىڭ ئوغۇللىرى
ئىدى. 25 شالۇم سائۇلنىڭ ئوغلى؛ مىبسام شالۇمنىڭ ئوغلى، مىشما مىبسامنىڭ ئوغلى ئىدى. 26
مىشمانىڭ ئەۋلادلىرى تۇۋەندىكىلەر: ـ مىشمانىڭ ئوغلى خامۇئىل؛ خامۇئىلنىڭ ئوغلى زاككۇر؛
زاككۇرنىڭ ئوغلى شىمەي ئىدى. 27 شمەينىڭ ئون ئالتە ئوغلى، ئالتە قىزى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ
ئاكا-ئىنىلىرىنىڭ پەرزەنتى كۆپ بولمىغاچقا، ئۇلارنىڭ ھەرقايسىسىنىڭ جەمەتىنىڭ پەرزەنتلىرى
يەھۇدا جەمەتىنىڭكىدەك ئۇنداق كۆپ بولمىغان. 28 ئۇلار بەئەر-شىبا، مولاداھ، ھازار-شۇئال،
29 بىلخاھ، ئېزەم، تولاد، 30 بېتۇئەل، خورماھ، زىكلاگ، 31 بەيت-ماركابوت، ھازار-
سۇسىم، بەيت-بىرى ۋە شائارائىمغا ماكانلاشقاندىدى. تاكى داۋۇت پادىشاھنىڭ دەۋرىگىچە
بۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ئىدى. 32 ئۇلار ئولتۇراقلاشقان جايلار ئېتام، ئايىن،
رىممون، توكەن ۋە ئاشان قاتارلىق بەش شەھەرنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالغان. 33 ۋە بۇ شەھەرلەرنىڭ
ئېچىۋىرىسىدىكى بارلىق يېزا-كەنتلەر تاكى باتالغا قەدەر شۇلارغا قارايتتى. بۇلار بولسا ئۇلار
ماكانلاشقان جايلار بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئۆز نەسەبنامىلىرىمۇ بار ئىدى. 34 [ئۇلارنىڭ جەمەت
باشلىرى] مېشوباب، يامىلەك، ئامازىيانىڭ ئوغلى يوشاھ، 35 يوئېل، يوسىبىيانىڭ ئوغلى يەھۇ
(يوسىبىيا سېرايانىڭ ئوغلى، سېرايا ئاسىئەلنىڭ ئوغلى ئىدى)، 36 ئەلويىنىي، ياقاكوباھ، يەشوھايا،
ئاساياھ، ئادىئەل، يەسىمئەل، بىنايا 37 ۋە شىفىنىڭ ئوغلى زىزالار ئىدى (شىفى ئاللونىڭ ئوغلى،
ئاللون يەدايانىڭ ئوغلى، يەدايا شىمرىنىڭ ئوغلى، شىمرى شىمايانىڭ ئوغلى ئىدى). 38 يۇقىرىدا
خاتىرىلەپ ئۆتۈلگەن ئىسملارنىڭ ھەممىسى ھەرقايسى جەمەت باشلىرى ئىدى؛ بۇلارنىڭ
جەمەتلىرىنىڭ ھەممىسى ناھايىتى گۈللەنگەنىدى. 39 ئۇلار قۇي پادىلىرىغا ئوتلاق ئىزلەپ تاكى
گەدور ئېغىزىغىچە، يەنى جىلغىنىڭ كۈن چىقىش تەرىپىگىچە بارغانىدى. 40 ئۇلار شۇ يەردە
ياپىيېشىل، ناھايىتى مۇنبەت بىر ئوتلاق تاپقان؛ ئۇ يەر تولىمۇ كەڭ، ھەم تازا ھەم تىنچ ئىدى.
ئىلگىرى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشقانلار ھامىدىكىلەردىن ئىكەن. 41 يۇقىرىدا تىلغا ئېلىپ ئۆتۈلگەن
كىشىلەر يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ زامانىدا شۇ [ھامىدىكىلەرنىڭ] چېدىرلىرىغا ۋە ئۇ
يەرلەردە ئولتۇرۇشلۇق مىئونلۇقلارغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى تامامەن يوقاتقانىدى، تاكى بۈگۈنگە
قەدەر؛ ئۇلار شۇلارنىڭ يەرلىرىگە ماكانلاشتى، چۈنكى ئۇ يەرلەردە پادىلىرىنى باققۇدەك ئوتلاق
بار ئىدى. 42 شۇ چاغلاردا شىمېئونلاردىن يەنە بەش يۈز كىشى سېئىر تېغىغا قاراپ ماڭدى،
ئۇلارنىڭ يولباشچىلىرى يىشىنىڭ ئوغۇللىرى پىلاتىيا، نېئارىيا، رېفايا بىلەن ئۇززىئەل ئىدى؛ 43 ئۇلار
قېچىپ تىرىك قالغان ئامالەك كەلىمىنى ئۆلتۈرۈپ، بۈگۈنگە قەدەر شۇ يەردە ماكانلىشىپ ئۆتۈۋاتىدۇ.

5 ئىسرائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەننىڭ ئوغۇللىرى مۇنۇلار: ـ (رۇبەن گەرچە تۇنجى ئوغۇل بولغىنى بىلەن، لېكىن [ئاتىسىنىڭ توقىلى بىلەن] زىنا قىلغانلىقى ئۈچۈن، تۇنىڭ چوڭ ئوغۇلۇق ھوقۇق ئىسرائىلنىڭ ئوغلى بولغان يۈسۈپنىڭ ئوغۇللىرىغا تۆتكۈزۈۋېتىلگەن. شۇڭا نەسەبنامە يېچە تۇ چوڭ ئوغۇل ھېسابلانمايدۇ. **2** يەھۇدا قېرىنداشلىرى ئىچىدە تۈستىنلۇككە ئىگە بولغان بولسىمۇ ۋە ئىداره قىلغۇچى تۈنىكۈن چىققان بولسىمۇ، لېكىن چوڭ ئوغۇلۇق ھوقۇق يۈسۈپكە تەۋە بولۇپ كەتكەن): ـ **3** ئىسرائىلنىڭ تۇنجىسى رۇبەننىڭ ئوغۇللىرى مۇنۇلار: ـ ھانوخ ۋە پاللۇ، ھەزرون ۋە كارمى. **4** يوئېلنىڭ ئەۋلادلىرى مۇنۇلار: ـ [يوئېلنىڭ] ئوغلى شېمايا، شېمايانىڭ ئوغلى گوگ، گوگنىڭ ئوغلى شىمەي، **5** شىمەينىڭ ئوغلى مىكاه، مىكاھنىڭ ئوغلى رېئايا، رېئايانىڭ ئوغلى بائال، **6** بائالنىڭ ئوغلى بەئەراھ؛ بەئەراھ تاسۇرىيە پادىشاھى تىلگات-پىلنەسەر تەرىپىدىن تۇتقۇن قىلىپ كېتىلگەن. ئۇ چاغدا ئۇ رۇبەن قەبىلىسىنىڭ باشلىقى ئىدى. **7** تۇنىڭ ئىنىلىرى نەسەبنامىسىدە خاتىرىلەنگەندەك، جەمەتلىرىنىڭ تارىخى يېچە يولباشچى بولغان جەئىيەل، زەكەريا ۋە بېلا دەپ پۈتۈلگەندى **8** (بېلا ئازازنىڭ ئوغلى، ئازاز شېمانىڭ ئوغلى، شېما يوئېلنىڭ ئوغلى ئىدى). يوئېلار ئاروئەردە، نېبو ۋە بائال-مېئونغىچە سوزۇلغان جايلاردا تۇراتتى. **9** ئۇلار يەنە كۈن چىقىشقا قاراپ تاكى ئېفرات دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى چۆلنىڭ كىرىش ئېغىزىغا قەدەر ئولتۇراقلاشتى؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ گېلئېئاد يۇرتىدىكى چارۋا مالىلىرى كۆپەيىپ كەتكەنىدى. **10** سائۇلنىڭ سەلتەنىتىنىڭ كۈنلىرىدە ئۇلار ھاگاريلار بىلەن ئۇرۇش قىلىشتى، ھاگاريلار ئۇلارنىڭ قولىدا مەغلۇپ بولغاندىن كېيىن ئۇلار گېلئېئادنىڭ كۈن چىقىش تەرىپىدىكى يۇتۇن زېمىندا ھاگاريلارنىڭ چېدىرلىرىدا ماكانلاشتى. **11** ئۇلارنىڭ ئۆدۈلىدا گادنىڭ ئەۋلادلىرى تاكى سالكاھىغا قەدەر باشان زېمىنغا ماكانلاشقانىدى. **12** باشاندا ماكانلاشقانلاردىن قەبىلە باشلىقى يوئېل، مۇئاۋۇن قەبىلە باشلىقى شافام بار ئىدى؛ يەنە ياناي بىلەن شافاتمۇ بار ئىدى. **13** ئۇلارنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى جەمەتىمىلەر يېچە مىكائىل، مەشۇللام، شېبا، يوراي، ياكان، زىيا ۋە ئېبەر بولۇپ، جەمئىي يەتتە ئىدى. **14** يۇقىرىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئابىھايىلنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. ئابىھايىل خۇرىنىڭ ئوغلى، خۇرى ياروياھنىڭ ئوغلى، ياروياھ گىلېئادنىڭ ئوغلى، گىلېئاد مىكائىلنىڭ ئوغلى، مىكائىل يەشىشايىنىڭ ئوغلى، يەشىشاي ياھدونىڭ ئوغلى، ياھدو يېزنىڭ ئوغلى ئىدى؛ **15** گۇنىنىڭ ئەۋرىسى، ئابدىئېلنىڭ ئوغلى ئاخى ئۇلارنىڭ جەمەت بېشى ئىدى. **16** ئۇلار گىلېئادقا، باشانغا ۋە باشانغا تەۋە يېزا- كەنتلە رگە، شۇنداقلا پۈتكۈل شارون يايلىقىغا، تاكى تۇت چېتىگىچە ماكانلاشقانىدى. **17** بۇلارنىڭ ھەممىسى يەھۇدا پادىشاھى يوتام ۋە ئىسرائىل پادىشاھى يەروبوئامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ كۈنلىرىدە نەسەبنامىلە رگە پۈتۈلگەندى. **18** رۇبەن، گاد قەبىلىسىنىڭ ۋە مانا سسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ باتۇر، قالقان-قىلىچ تۇتالايدىغان، ئوقيا تاتالايدىغان ھەم جەنگىگە ماھىر قىرىق تۆت مىڭ يەتتە يۈز ئاتمىش جەنگىگۋار ئادىمى بار ئىدى. **19** ئۇلار ھاگاريلار، يەتۇرلار، نافىشلار ۋە نودابلار بىلەن جەڭ قىلغان. **20** ئۇلار جەڭ قىلغاندا مەدەت تېپىپ، ھاگاريلار ۋە ئۇلار بىلەن ئىتتىپاقداشلارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلغان؛ چۈنكى ئۇلار جەڭ ئۇستىدە خۇداغا ئىدا قىلغان؛ ئۇلار ئۇنىڭغا تايانغاچقا، خۇدا ئۇلارنىڭ تىلىگىنى ئىجابەت قىلغان. **21** ئۇلار يەنە دۈشمەننىڭ چارۋا-مالىرىنى، جۈملىدىن ئەللىك مىڭ تۆگە، ئىككى يۈز ئەللىك مىڭ قوي، ئىككى مىڭ ئېشىكنى ئولجا ئالغان ۋە يۈز مىڭ جانىنى ئەسىر ئالغان. **22** بۇ ئۇرۇش خۇدانىڭ نىيىتىدىن بولغاچقا، دۈشمەندىن ئولگەنلەر ناھايىتى كۆپ بولغان؛ سۈرگۈن قىلىنغىچە ئۇلار شۇلارنىڭ يېرىنى ئىشغال قىلىپ ئولتۇرغان. **23** مانا سسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەر باشاندىن بائال-ھەرمون، سېنىر، ھەرمون تېغىغا قەدەر بولغان زېمىندا يېيىلىپ ماكانلاشتى. ئۇلار زور كۆپەيگەن. **24** ئۇلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئېفەر، ئىشى، ئەلىيەل، ئازرىئەل، يەرىمىيا، خوداۋيا ۋە ياھدىيەل ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ناھايىتى باتۇر جەنگچىلەر، مەشھۇر مۇتەۋەلىلەر، شۇنداقلا ھەرقايىسىسى ئۆز جەمەتىگە جەمەت بېشى ئىدى. **25** ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسىدىن يۈز ئۆرۈپ، بۇزۇقلۇق قىلىپ خۇدا ئالدىدا يوقاتقان شۇ يەردىكى تائېپىلەرنىڭ ئىلاھلىرىغا ئەگىشىپ كەتتى. **26** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئاسۇرىيە پادىشاھى پۇل (يەنى ئاسۇرىيە پادىشاھى تىلگات-پىلنەسەر) نىڭ روھىنى قوزغىشى بىلەن، ئۇ ئۇلارنى، يەنى رۇبەن قەبىلىسىدىكىلەرنى، گاد قەبىلىسىدىكىلەرنى ۋە مانا سسەھ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەرنى خالاھ، خابور ۋە خاراغا ھەم گوزان دەرياسى بويىغا سۈرگۈن قىلىپ ئېلىپ كەتتى؛ ئۇلارنىڭ تەۋەلىرى تاكى بۈگۈنگە قەدەر تېخىچە شۇ يەردە ماكانلىشىپ تۇرماقتا.

6 لاۋىينىڭ ئوغۇللىرى گېرشون، كوھات ۋە مەرارى. **2** كوھاتنىڭ ئوغلى ئامرام، ئىزھار، ھېبرون ۋە ئۇززىئەل ئىدى. **3** ئامرامنىڭ پەرزەنتلىرى ھارۇن، مۇسا ۋە مەريەم ئىدى. ھارۇننىڭ ئوغلى ناداب، ئابىھۇ، ئەلىئازار ۋە ئىتامار ئىدى. **4** ئەلىئازاردىن فىنھاس، فىنھاستىن ئابىشۇئا، **5** ئابىشۇئادىن بۇككى، بۇككىدىن ئۇززى، **6** ئۇززىدىن زەراھىيا، زەراھىيادىن مېرايوت، **7** مېرايوتتىن ئامارىيا، ئامارىيادىن ئاخىتۇب، **8** ئاخىتۇبتىن زادوك، زادوكتىن ئاخىماتاز، **9** ئاخىماتازدىن ئازاريا، ئازاريادىن يوھانان، **10** يوھاناندىن ئازاريا (بۇ ئازاريا يېرۇسالېمدا سۇلايمان سالغۇزغان مۇقەددەس ئۆيدە كاھىنلىق خىزمىتىدە بولغان)، **11** ئازاريادىن ئامارىيا، ئامارىيادىن ئاخىتۇب، **12** ئاخىتۇبتىن زادوك، زادوكتىن شاللۇم، **13** شاللۇمدىن ھىلقىيا، ھىلقىيادىن ئازاريا، **14** ئازاريادىن سېرايا، سېرايادىن يەھوزاداك تۇرەلدى، **15** پەرۋەردىگار نېبوقادنەسارنىڭ ۋاستىسى بىلەن يەھۇدادىكىلەر بىلەن يېرۇسالېمدىكىلەرنى سۈرگۈن قىلدىغان چاغدا، بۇ يەھوزادا كۆز سۈرگۈن قىلىنغان. **16** لاۋىينىڭ ئوغلى گېرشوم، كوھات ۋە مەرارى. **17** گېرشومنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى لىبنى ۋە شىمەي ئىدى. **18** كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى ئامرام، ئىزھار، ھېبرون ۋە ئۇززىئەل ئىدى. **19** مەرارىنىڭ ئوغۇللىرى ماھلى ۋە مۇشى ئىدى. بۇلار لاۋىيلارغا مەنسۇپ ھەرقايسى جەمەتلەر ئىچىدىكى ئائىلىلەر ئىدى. **20** گېرشومنىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: گېرشومنىڭ ئوغلى لىبنى، لىبنىنىڭ ئوغلى جاھات، جاھاتنىڭ ئوغلى زىممات، **21** زىماھنىڭ ئوغلى يوئاھ، يوئاھنىڭ ئوغلى ئىددو، ئىددونىڭ ئوغلى زەراھ، زەراھنىڭ ئوغلى يىياتراي ئىدى. **22** گوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: گوھاتنىڭ ئوغلى ئامىناداب، ئامىناداب ئوغلى كوراھ، كوراھنىڭ ئوغلى ئاسسىر، **23** ئاسسىرنىڭ ئوغلى ئەلكانا، ئەلكانانىڭ ئوغلى ئېبىئاساف، ئېبىئاسافنىڭ ئوغلى ئاسسىر، **24** ئاسسىرنىڭ ئوغلى تاھات، تاھاتنىڭ ئوغلى ئۇرىئەل، ئۇرىئەلنىڭ ئوغلى ئۇززىيا، ئۇززىيانىڭ ئوغلى شائۇل ئىدى. **25** ئەلكانانىڭ ئوغۇللىرى ئاماساي ۋە ئاخىموت، **26** ئاخىموتنىڭ ئوغلى ئەلكانا، ئەلكانانىڭ ئوغلى زوفاي، زوفاينىڭ ئوغلى ناھات، **27** ناھاتنىڭ ئوغلى ئېلىئاب، ئېلىئابنىڭ ئوغلى يەروھام، يەروھامنىڭ ئوغلى ئەلكانا ئىدى. **28** سامۇئېلنىڭ ئوغۇللىرى تۆۋەندىكىچە: تۇنجى ئوغلى يوئېل، ئىككىنچى ئوغلى ئابىيا ئىدى. **29** مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: مەرارىنىڭ ئوغلى ماھلى، ماھلىنىڭ ئوغلى لىبنى، لىبنىنىڭ ئوغلى شىمەي، شىمەينىڭ ئوغلى ئۇززا، **30** ئۇززانىڭ ئوغلى شىمىيا، شىمىيانىڭ ئوغلى ھاگگىيا، ھاگگىيانىڭ ئوغلى ئاسايا ئىدى. **31** داۋۇت ئەھدە ساندۇقى ۋىدان ئورۇنلاشتۇرۇلغاندىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە نەغمىچىلىك ئىشلىرىغا مەسئۇل بولۇشقا تۆۋەندىكى كىشىلەرنى قويدى. **32** ئۇلار تاكى سۇلايمان يېرۇسالېمدا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ياساتقانغا قەدەر، «جامائەت چېدىرى»نىڭ ئالدىدا كۈي ئېتىش خىزمىتىنى ئوتەپ كەلدى. ئۇلار ۋەزىپىسىنى بەلگىلەنگەن تەرتىپى بىلەن ئوتتىگەندى. **33** تۆۋەندىكىلەر ۋەزىپە ئوتتىگەن ئادەملەر ۋە ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى: ـ كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە: ـ نەغمىچى ھېمان بار ئىدى. ھېمان يوئېلنىڭ ئوغلى، يوئېل ساموئېلنىڭ ئوغلى ئىدى. **34** ساموئېل ئەلكانانىڭ ئوغلى، ئەلكانا يەروھامنىڭ ئوغلى، يەروھام ئەلىيەلنىڭ ئوغلى، ئەلىيەل توئاھنىڭ ئوغلى، **35** توئاھ زۇفنىڭ ئوغلى، زۇف ئەلكانانىڭ ئوغلى، ئەلكانا ماھاتنىڭ ئوغلى، ماھات ئاماسايىنىڭ ئوغلى، **36** ئاماساي ئەلكانانىڭ ئوغلى، ئەلكانا يوئېلنىڭ ئوغلى، يوئېل ئازارياينىڭ ئوغلى، ئازاريا زەفانىيانىڭ ئوغلى، **37** زەفانىيا تاھاتنىڭ ئوغلى، تاھات ئاسسىرنىڭ ئوغلى، ئاسسىر ئېبىئاسافنىڭ ئوغلى، ئېبىئاساف كوراھنىڭ ئوغلى، **38** كوراھ ئىزھارنىڭ ئوغلى، ئىزھار كوھاتنىڭ ئوغلى، كوھات لاۋىينىڭ ئوغلى، لاۋىي ئىسرائىلنىڭ ئوغلى ئىدى. **39** [ھېمانىنڭ] ئوڭ تەرىپىدە خىزمەتتە تۇرغان قېرىندىشى ئاساف ئىدى. ئاساف بولسا بەرەكىيانىڭ ئوغلى، بەرەكىيا شىمىيانىڭ ئوغلى، **40** شىمىيا مىكائىلنىڭ ئوغلى، مىكائىل بائاسىيانىڭ ئوغلى، بائاسىيا مالكىيانىڭ ئوغلى، **41** مالكىيا ئېتنىنىڭ ئوغلى، ئېتنى زەراھنىڭ ئوغلى، زەراھ ئادايانىڭ ئوغلى، **42** ئادايا ئېتانىنىڭ ئوغلى، ئېتان زىماھنىڭ ئوغلى، زىماھ شىمەينىڭ ئوغلى، **43** شىمەي جاھاتنىڭ ئوغلى، جاھات گېرشومنىڭ ئوغلى، گېرشوم لاۋىينىڭ ئوغلى ئىدى. **44** [ھېمان بىلەن ئاسافنىڭ] سول تەرىپىدە خىزمەتتە تۇرغان قېرىندىشلىرى مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئېتانلار ئىدى. ئېتان بولسا كىشىنىڭ ئوغلى ئىدى، كىشى ئابدىنىڭ ئوغلى، ئابدى مالۇقنىڭ ئوغلى، **45** مالۇق ھاشابىيانىڭ ئوغلى، ھاشابىيا ئامازىيانىڭ ئوغلى، ئامازىيا ھىلقىيانىڭ ئوغلى، **46** ھىلقىيا ئامزىنىڭ ئوغلى، ئامزى بانىنىڭ ئوغلى، بانى شېمەرنىڭ ئوغلى، **47** شېمەر ماھلىنىڭ ئوغلى، ماھلى مۇشىنىڭ ئوغلى، مۇشى مەرارىنىڭ ئوغلى، مەرارى لاۋىينىڭ ئوغلى ئىدى. **48** ئۇلارنىڭ قالغان لاۋىي قېرىندىشلىرى بولسا ھەممىسى خۇدانىڭ ئۆيى، يەنى ئىبادەت چېدىرىدىكى [باشقا] خىزمەتلەرنى ئېچىرشكە ئاتالغانىدى. **49** ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى بولسا خۇدانىڭ خىزمەتكارى مۇساننىڭ تاپىلىنىدىغىنىدەك كويدۇرمە قۇربانلىق سۈنۈلدىغان قۇربانگاھتا قۇربانلىقلار سۈنۈپ، خۇشۈيگاھدا خۇشۈيۈگە يېقىپ، مۇقەددەسگاھدىكى بارلىق خىزمەتلەرنى ئادا قىلاتتى، شۇنداقلا ئىسرائىللار ئۈچۈن كەچۈرۈم- كافارەت ئىشلىرىنى قىلاتتى. **50** ھارۇننىڭ

ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلىئازار، ئەلىئازارنىڭ ئوغلى فىنھاس، فىنھاسنىڭ ئوغلى ئابىشوياۋ، **51** ئابىشوياۋنىڭ ئوغلى بۇككى، بۇككىنىڭ ئوغلى ئوززىي، ئوززىنىڭ ئوغلى زەراھىيا، **52** زەراھىيانىڭ ئوغلى مېرايوت، مېرايوتنىڭ ئوغلى ئامارىيا، ئامارىيانىڭ ئوغلى ئاخىتۇب، **53** ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى زادوك، زادوكنىڭ ئوغلى ئاخىماۋاز ئىدى. **54** تۆۋەندىكىلەر ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ئۆز زېمىنى ئىچىدە ماكان تۇتۇپ ئولتۇرغان يەرلىرى: ـ كوھات جەمەتىنىڭ يەرلىرى بولسا (مۇشۇ يەرلەر چەك تاشلاش ئارقىلىق تۇلارغا تەقسىم قىلىنغان): ـ **55** يەھۇدا زېمىندىكى ھېبرون ۋە ھېبرونىنىڭ تۆت تەرىپىدىكى ئېتىزلىقلىرى تۇلارغا تەقسىم قىلىنغان **56** (لېكىن يۇشەھەرنىڭ ئەترابىدىكى ئوتلاقلار ۋە شەھەر رگە قاراشلىق يېزا- كەنتلەر بولسا يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبكە بېرىلدى). **57** ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا «پاناھلىق شەھىرى» ھېبرون بېرىلدى؛ يۇنكىڭىن باشقا لىبناھ بىلەن ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، يانتىر، ئېشتېموئا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، **58** ھىلەن ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، دەبىر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، **59** ئاشان ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، يەيت-شەمەش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارمۇ تەقسىم قىلىنغان؛ **60** يەنە بىنيامىن قەبىلىسىدىكى زېمىندىن گىبىا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئاللاھمەت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئاناتوت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بۇلۇپ بېرىلگەن. تۇلار جەمەتلىرى بويىچە ئېرىشكەن شەھەر جەمئىي ئون تۆچ بولدى. **61** كوھاتنىڭ باشقا ئەۋلادلىرىغا بولسا تاشلانغان چەككە چىققىنى بويىچە، ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىندىن ئون شەھەر بۇلۇپ بېرىلدى. **62** گەرشومنىڭ ئەۋلادلىرىغا، جەمەتىگە قاراپ، ئىسساكار قەبىلىسى، ئاشىر قەبىلىسى، نافتالى قەبىلىسى ۋە باشان يۇرتىدىكى ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىندىن ئون تۆچ شەھەر بۇلۇپ بېرىلدى. **63** مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىغا، جەمەتىگە قاراپ، تاشلانغان چەككە چىققىنى بويىچە، رۇبەن قەبىلىسى، گاد قەبىلىسى ۋە زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن ئون شەكىز شەھەر بۇلۇپ بېرىلدى. **64** ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ بۇ شەھەرلەرنى ۋە ئۇلارغا تەۋە ئېتىزلىقلارنىڭ ھەممىسىنى لاۋىيلارغا بۇلۇپ بەردى. **65** تۇلار تاشلانغان چەككە چىققىنى بويىچە، يەنە يۇقىرىدا نامى ئاتالغان شەھەرلەرنى يەھۇدا قەبىلىسىدىن، شىمېئون قەبىلىسىدىن ۋە بىنيامىن قەبىلىسىدىن ئېلىپ تۇلارغا بەردى. **66** كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن بولغان بەزى جەمەتلەر رگە ئەفرائىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنى تەۋەسىدىكى شەھەرلەردىن بۇلۇپ بېرىلگەنلىرىمۇ بولدى. **67** ئىسرائىللار تۇلارغا [يەنە شېكىي] «پاناھلىق شەھىرى»، يەنى ئەفرائىم تاغلىقىغا جايلاشقان شەكەم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى ۋە گەزەر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى بەردى؛ **68** يەنە يوكمىيام ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، بەيت-ھوورون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، **69** ئايجالون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، گات-رىممون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى تۇلارغا بەردى. **70** [ئىسرائىللار يەنە] ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىن تانېر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، بىلىئام ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى كوھاتنىڭ قالغان جەمەتلىرىگە بەردى. **71** گەرشومنىڭ ئەۋلادلىرىغا ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىكى جەمەتلەرنىڭ زېمىندىن باشاندىكى گولان ۋە گولانغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئاشتاروت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ **72** ئىسساكار قەبىلىسىدىن كەدەش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، دابىرات ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، **73** راموت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئانەم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ **74** ئاشىر قەبىلىسىدىن تۇلارغا ماشال ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئابدون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، **75** خۇكوك ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، رەھوب ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ **76** نافتالى قەبىلىسىدىن گالىلىيەدىكى كەدەش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ھامون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، كىرىئاتايىم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارمۇ بېرىلدى. **77** مەرارىنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىغا بولسا زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن رىممونو ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، تابور ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ **78** يەنە رۇبەن قەبىلىسىنىڭكىدىن، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىن، يېرىخونىڭ شەرقىي ئۇدۇلىدىكى، يەنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ كۆنچىقىش بويىدىكى يەرلەردىن چۆلدىكى بەزەر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ياھزاھ ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، **79** كەدەموت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، مېفائات ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ **80** گاد قەبىلىسىدىنمۇ بولسا تۇلارغا گىلېئادتىكى راموت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ماھانائىم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، **81** ھەشبون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، يائازەر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى.

7 ئىسساكارنىڭ ئوغۇللىرى: ـ تولا، پۇئاھ، ياشۇب ۋە شىمرون دېگەن تۆتەيلەن ئىدى. **2** تولانىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئوززىي، رېفايا، يېرىيەل، ياھماي، يىبسام ۋە سامۇئىلدىن ئىبارەت، بۇلارنىڭ ھەممىسى جەمەت بېشى ئىدى. داۋۇتنىڭ زامانىدا تولانىڭ ئادەم سانى نەسەبنامىلەردە يېگىرمە ئىككى مىڭ ئالتە يۈز باتۇر جەڭچى دەپ خاتىرىلەنگەن. **3** ئوززىنىڭ ئوغلى ئىزراقىيا ئىدى، ئىزراقىيانىڭ ئوغۇللىرى مىكائىل، ئوباديا، يوئىل ۋە ئىشىيا ئىدى. بۇ بەشەيلەننىڭ ھەممىسى جەمەت بېشى ئىدى. **4** نەسەبنامىلەر بويىچە تۇلار بىلەن بىللە ھېسابلاتقانلاردىن جەڭگۋار ئوتىۋز ئالتە مىڭ ئادەم بار ئىدى؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ خوتۇن، بالا-چاقىلىرى ناھايىتى كۆپ ئىدى. **5** بۇلارنىڭ ئىسساكارنىڭ بارلىق جەمەتلىرى ئىچىدىكى باتۇر جەڭچى قېرىنداشلىرى بىلەن قوشۇلۇپ، نەسەب بويىچە تىزىمغا ئېلىنغان جەمئىي سەكسەن يەتتە مىڭ ئادەمى بار ئىدى. **6** بىنيامىننىڭ بېلا، بەكەر ۋە يەدىيايەل دېگەن ئۈچ ئوغلى بار ئىدى. **7** بېلانىڭ ئېزبون، ئوززىي، ئوززىئەل، يەرىموت ۋە ئىرى دېگەن بەش ئوغلى بولۇپ، ھەممىسى جەمەت بېشى ئىدى؛ تۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرىگە تىزىمغا ئېلىنغان جەمئىي يېگىرمە ئىككى مىڭ ئوتىۋز تۆت باتۇر جەڭچى بار ئىدى. **8** بەكەرنىڭ ئوغۇللىرى زېمىراھ، يوئاش، ئەلىئىزەر، ئەلىيوينەي، ئومرى، يەرەموت، ئابىيا، ئاناتوت ۋە ئالامەت ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى بەكەرنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، **9** جەمەت باشلىرى ئىدى؛ تۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرىگە تىزىمغا ئېلىنغان جەمئىي يېگىرمە مىڭ ئىككى يۈز باتۇر جەڭچى بار ئىدى. **10** يەدىيايەلنىڭ ئوغلى بىلھان ئىدى، بىلھاننىڭ ئوغۇللىرى يەئۇش، بىنيامىن، ئەخۇد، كەنئاناناھ، زېتان، تارشىش ۋە ئاخىشاھار ئىدى؛ **11** بۇلارنىڭ ھەممىسى يەدىيايەلنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت باشلىرى ۋە باتۇر جەڭچىلەر ئىدى. تۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرىگە تىزىملانغانلارنىڭ جەڭگە چىقىلايدىغانلىرى جەمئىي ئون يەتتە مىڭ ئىككى يۈز ئىدى. **12** شۇپپىيلار ۋە خۇپپىيلار بولسا يەنە ئىرنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى؛ ھۇشىيلار ئاخەرنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. **13** نافتالىنىڭ ئوغۇللىرى: ياھزىئەل، گۇنى، يەزەر، شالۇم؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى بىلھاننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **14** ماناسسەھنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئۆتنىڭ سۇريەلىك توقىلدىن ئاسرىئەل تۇرەلگەن؛ ئۆتنىڭىن يەنە گىلېئادنىڭ ئاتىسى ماكىر تۇغۇلغان. **15** ماكىر شۇپپىيلار ۋە خۇپپىيلار ئارىسىدىنمۇ ئايال ئالغان (ماكىرنىڭ سىڭلىسىنىڭ ئىسمى مائاكاھ ئىدى). ماكىرنىڭ يەنە بىر ئەۋلادىنىڭ ئىسمى زەلوفھاد ئىدى، زەلوفھادنىڭ پەقەت بىرنەچچە قىزلا بولغان. **16** ماكىرنىڭ ئايالى مائاكاھ ئوغۇل تۇغقۇچ، ئۆتنىڭغا پەرەش دەپ ئات قويغان؛ پەرەشنىڭ ئىنىسىنىڭ ئىسمى شەرەش ئىدى؛ شەرەشنىڭ ئوغلى ئۇلام ۋە راكەم ئىدى. **17** ئۇلامنىڭ ئوغلى بىدان ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى گىلېئادنىڭ ئەۋلادلىرى؛ گىلېئاد ماكىرنىڭ ئوغلى، ماكىر ماناسسەھنىڭ ئوغلى ئىدى. **18** گىلېئادنىڭ سىڭلىسى ھاموله كەتتىن ئىشھود، ئابىئىزەر ۋە ماھالاھ تۇغۇلغان. **19** شېمىدانىڭ ئوغۇللىرى ئاخىيان، شەكەم، لىكخى ۋە ئانىئام ئىدى. **20** ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى: ئۆتنىڭ ئوغلى شۇتىلاھ، شۇتىلاھنىڭ ئوغلى بەرەد، بەرەدنىڭ ئوغلى تاھات، تاھاتنىڭ ئوغلى ئېلىئاداھ، ئېلىئاداھنىڭ ئوغلى تاھات، **21** تاھاتنىڭ ئوغلى زاباد، زابادنىڭ ئوغلى شۇتىلاھ ئىدى (ئېزەر بىلەن ئېلىئاد گاتلىقلارنىڭ چارۋا ماللىرىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغىلى چۈشكەنده، شۇ يەرلىك گاتلىقلار تەرىپىدىن ئولتۇرۇلگەن. **22** ئۇلارنىڭ تاتىسى ئەفرائىم بۇ ياللىرى ئۆچۈن خېلى كۆزلە رگىچە ماتەم تۇتقاچقا، ئۆتنىڭ بۇرادەرلىرى ئۆتنىڭغا تەسەللى بە رگىلى كەلگەن. **23** ئەفرائىم ئايالى بىلەن بىللە قايتا بىر ياستۇققا باش قويغان. ئايالى ھاملىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغقان؛ ئەفرائىم ئۆتنىڭغا ئائىلەم بالا-قازاغا يولۇقتى دەپ، بېرياھ دەپ ئىسىم قويغان. **24** ئۆتنىڭ قىزى ئۆستۇن بەيت-ھوورون بىلەن ئۇۋەن بەيت-ھوورۇننى ۋە ئوززەن-شەئەراھنى بىنا قىلغان). **25** بېرياھنىڭ ئوغلى رېفاھ بىلەن رەشەف ئىدى؛ رەشەفنىڭ ئوغلى تېلاھ، تېلاھنىڭ ئوغلى تاھان، **26** تاھاننىڭ ئوغلى لادان، لادانىڭ ئوغلى ئاممىھۇد، ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما، **27** ئەلىشامانىڭ ئوغلى نۇن، نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا ئىدى. **28** ئەفرائىمنىڭ زېمىنى ۋە ماكانلاشقان يەرلىرى بەيت-ئەل ۋە ئۆتنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر بولۇپ، كۆنچىقىش تەرىپىدە ناراتان، كۆنپىتىش تەرىپىدە گەزەر بىلەن ئۆتنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر، شەكەم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر، تاكى گازا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر رگىچە سوزۇلاتتى. **29** ماناسسەھ قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدا ئۇتاشقان يەنە بەيت-شېئان ۋە ئۆتنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر، تاناناق ۋە ئۆتنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر، مەگىددو ۋە ئۆتنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر، دور ۋە ئۆتنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەرمۇ بار ئىدى. ئىسرائىلنىڭ ئوغلى يۈسۇپنىڭ ئەۋلادلىرى مانا مۇشۇ يەرلە رگە ماكانلاشقانىدى. **30** ئاشىرنىڭ ئوغۇللىرى: ـ يىمناھ، يىشۋاھ، يىشۋى ۋە بېرياھ؛ **31** بېرياھنىڭ سېراھ دېگەن سىڭلىسىمۇ بار ئىدى. **31** بېرياھنىڭ ئوغلى خەبەر بىلەن مالكىئەل بولۇپ، مالكىئەل بىرزاۋىتنىڭ ئاتىسى ئىدى. **32** خەبەردىن يافلەت، شومەر، خوتام ۋە ئۇلارنىڭ سىڭلىسى شۇيا تۇرەلگەن. **33** يافلەتنىڭ ئوغۇللىرى پاساق، بىمھال ۋە ئاشۋات؛ بۇلار يافلەتنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **34** شەمەرنىڭ ئوغۇللىرى ئاخى، روھگاھ، خۇبىياھ ۋە ئارام ئىدى. **35** [شەمەرنىڭ] ئىنىسى ھەلەمنىڭ ئوغلى زوفاھ، يىمنا، شەلەش ۋە ئامال ئىدى؛ **36** زوفاھنىڭ ئوغلى سۇئاھ، ھارنەفەر، شۇئال، بېرى، ئىمراھ، **37** بېزەر، خود، شامما، شىلشاھ، ئىتران ۋە بەئەراھ ئىدى. **38** يەتەرنىڭ ئوغۇللىرى يەفۇننەھ، پىسپاھ ۋە ئارا ئىدى. **39** ئۇلانىڭ ئوغۇللىرى

ئاراھ، خاننىئەل ۋە رىزىيا ئىدى. **40** بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاشىرنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ھەر قايسىسى جەمەت باشلىرى، ئالامەت باتۇر جەڭچىلەر، يولباشچىلار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ جەمەتلىرى ۋىچچە نەسەبنامىگە تىزمىلانغاندا، جەڭگە چىقىلايدىغانلىرى جەمئىي يېگىرمە ئالتە مىڭ ئىدى.

8

1 بىنيامىننىڭ تۇنجى ئوغلى بېلا، ئىككىنچى ئوغلى ئاشبەل، ئۈچىنچى ئوغلى ئاخاراھ، **2** تۆتىنچى ئوغلى نوخاھ، بەشىنچى ئوغلى رافا ئىدى. **3** بېلانىڭ ئوغۇللىرى ئاددار، گېرا، ئابىھۇد، **4** ئابىشۇئا، نائامان، ئاخوئاھ، **5** گېرا، شېفۇفان ۋە ھۇرام ئىدى. **6** تۆۋەندىكىلەر ئەخۇدنىڭ ئەۋلادلىرى: ـ نائامان، ئاخىياھ ۋە گېرا (ئەسلىدە ئۇلار گېبالىقلارنىڭ جەمەت بېشى ئىدى. گېبالىقلار ماناھاتقا كۆچۈرۈۋېتىلگەنىدى. بۇلارنى كۆچۈرۈۋەتكۈچى بولسا گېرا ئىدى؛ ئۇنىڭدىن ئۇززا بىلەن ئاخىھۇد تۇرەلگەن). **8** شاھارائىم ھۇشىم بىلەن باۋارا دېگەن ئىككى ئايالنى قويۇۋېتىكەندىن كېيىن مۇئاب دىياردا ئوغۇل يەرزىنە كۆرگەن. **9** ئۇنىڭ خودەش دېگەن ئايالىدىن يوباب، زىبىيا، مېشا، ماليكام، **10** يەئۇز، شاقىيا، مىرماھ دېگەن ئوغۇللار تۇرەلگەن؛ ئۇنىڭ بۇ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى جەمەت بېشى بولغانىدى. **11** ھۇشىمدىنمۇ ئۇنىڭغا ئابىتۇب، ئەلپائال دېگەن ئوغۇللار تۇرەلگەن. **12** ئەلپائالنىڭ ئوغۇللىرى ئېبەر، مىشام ۋە شېمەد (شېمەد ئونو بىلەن لود دېگەن ئىككى شەھەرنى ۋە ئۇلارغا تەۋە يېزا- كەنتلەرنى بىنا قىلغان)، **13** بېرىياھ ۋە شېما ئىدى. ئۇ ئىككىسى ئايجالوندىكىلەر ئۈچەمە جەمەت باشلىرى بولۇپ، گات ئاھالىسىنى قوغلىۋەتكەنىدى. **14** ئاخيىو، شاشاق، يەرەموت، **15** زەبادىيا، ئاراد، ئېدەر، **16** مىكائىل، ئىشپاھ ۋە يوخا بولسا بېرىياھنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **17** زەبادىيا، مەشۇللام، ھىزكى، خىبەر، **18** ئىشمېراي، يېزلىيا ۋە يوبابلارنىڭ ھەممىسى ئەلپائالنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **19** ياكىم، زىكرى، زابدى، **20** ئەلىيەناي، زىلتاي، ئەلىيەل، **21** ئادايا، بېرايا ۋە شىمراتلار شىمەيئىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **22** ئىشپان، ئېبەر، ئەلىيەل، **23** ئابدون، زىكرى، ھانان، **24** ھانانىيا، ئېلام، ئانتوتىيا، **25** ئېفدېئاھ ۋە پەنۇئەللەر شاشاقنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **26** شامىشراي، شېخارىيا، ئاتالىيا، **27** يائارېشىيا، ئەلىيا ۋە زىكىلار يەروھامنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **28** يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى نەسەبنامىلەردە خاتىرىلەنگەن جەمەت بېشى ئىدى؛ بۇلار ھەممىسى مۇتۇەرلەر بولۇپ، يېرۇسالېمغا ماكانلاشقانىدى. **29** گىبېئوننىڭ تاتىسى جەئىيەل گىبېئونغا ماكانلاشقانىدى؛ ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مائاكاھ ئىدى. **30** ئۇنىڭ تۇنجى ئوغلى ئابدون، قالغان ئوغۇللىرى زۇر، كىش، باۋال، ناداب، **31** گېدور، ئاخيىو، زېكەر ۋە مىكلوت ئىدى؛ **32** مىكلوتتىن شىمىيا تۇرەلگەن. بۇلارمۇ قېرىنداشلىرى بىلەن يېرۇسالېمدا قوشنا ئولتۇرۇشاتتى. **33** نەردىن كىش تۇرەلگەن، كىشتىن ساۋۇل تۇرەلگەن، ساۋۇلدىن يوناتان، مالكىشۇئا، ئابىناداب ۋە ئېشىبائال تۇرەلگەن. **34** مېرىب-باۋال يوناتاننىڭ ئوغلى ئىدى، مىكاھ مېرىب-باۋالدىن تۇرەلگەن. **35** مىكاھنىڭ ئوغۇللىرى پىتون، مەلەك، تاريا ۋە ئاھاز ئىدى. **36** ئاھازدىن يەھوئاداداھ تۇرەلگەن؛ يەھوئاداداھدىن ئالەمەمەت، ئازماۋۋەت ۋە زىمرى تۇرەلگەن؛ زىمرىدىن موزا تۇرەلگەن؛ **37** موزادىن بىنىئا تۇرەلگەن؛ بىنىئاتنىڭ ئوغلى رافا، رافانىڭ ئوغلى ئېلىئاساھ، ئېلىئاساھنىڭ ئوغلى ئازەل ئىدى. **38** ئازەلنىڭ ئالتە ئوغلى بار ئىدى، ئۇلارنىڭ ئىسمى ئازىرىكام، بوكىرۇ، ئىشمائىل، شېئارىيا، ئوبادىيا ۋە ھانان ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئازەلنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **39** ئازەلنىڭ ئىنىسى يېشەكنىڭ تۇنجى ئوغلىنىڭ ئىسمى ئۇلام، ئىككىنچى ئوغلىنىڭ ئىسمى يېئۇش، ئۈچىنچى ئوغلىنىڭ ئىسمى ئەلىفەلەت ئىدى. **40** ئۇلامنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى باتۇر جەڭچى، ئوقياچى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرى ۋە نەۋرىلىرى ناھايىتى كۆپ بولۇپ، جەمئىي بىر يۈز ئەللىك ئىدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى بىنيامىن ئەۋلادلىرىدىن ئىدى.

9

پۈتكۈل ئىسرائىللار نەسەب ۋىچچە تىزمىغا ئېلىنغانىدى. مانا، ئۇلار «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ خاتىرىسى» دېگەن كىتابقا پۈتۈلگەندۇر. **2** يەھۇدالار بولسا ئاسىيلىق قىلغانلىقىدىن بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغان. ھەممىدىن ئاۋۋال قايتىپ كېلىپ تۇرۇزىمىنى ۋە تۇرۇ شەھەرلىرىگە ماكانلاشقانلار بولسا بىر قىسىم ئىسرائىللار، كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ئىدى. **3** يېرۇسالېمغا ماكانلاشقانلار بولسا يەھۇدا، ئەپرائىم، بىنيامىن قەبىلىسى، ئەفرائىم قەبىلىسى ۋە مانا سىسەھ قەبىلىسىدىن بىر قىسىملىرى ئىدى. **4** ئۇلارنىڭ ئۈچەمە يەھۇدانىڭ ئوغلى پەرەزنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئۇتاي بار ئىدى؛ ئۇتاي ئامىھۇدنىڭ ئوغلى، ئامىھۇد ئومرىنىڭ ئوغلى، ئومرى ئىمرىنىڭ ئوغلى، ئىمرى باننىنىڭ ئوغلى ئىدى. **5** شىلوھنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچەمە تۇنىڭ تۇنجى ئوغلى ئاسايا ۋە تۇنىڭ ئوغۇللىرى بار ئىدى. **6** زەراھنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەئۇئىل ۋە ئۇلارنىڭ تۆرۇق-تۇغقانلىرى بولۇپ جەمئىي ئالتە يۈز توقسان ئادەم بار ئىدى. **7** بىنيامىننىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچەمە ھاسسىنۇئاھنىڭ ئەۋرىسى، ھوداۋىيانىڭ نەۋرىسى، مەشۇللامنىڭ ئوغلى سالۇ بار ئىدى؛ **8** يەنە يەروھامنىڭ ئوغلى يىبنىيا، مىكرىنىڭ نەۋرىسى، تۇززىنىڭ ئوغلى ئىلاھ ۋە ئىبنىيانىڭ ئەۋرىسى، رېئۇئەلنىڭ نەۋرىسى، شەفاتىيانىڭ ئوغلى مەشۇللام **9** ھەمدە ئۇلارنىڭ تۆرۇق-تۇغقانلىرى بار ئىدى؛ ئۇلار نەسەبنامىسى ۋىچچە تىزمىلانغاندا جەمئىي توققۇز يۈز ئەللىك ئالتە ئادەم ئىدى. يۇقىرىدا تىلغا ئېلىنغانلار تۆز جەمەتىگە جەمەت بېشى ئىدى. **10** كاھىنلار ئۈچەمە يەدايا، يەھويارىب، ياقىن ۋە **11** ئازاريا بار ئىدى. ئازاريا خۇدانىڭ ئوينى باشقۇرغۇچى بولۇپ، ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ھىلقىيا مەشۇللامنىڭ ئوغلى، مەشۇللام زادوكنىڭ ئوغلى، زادوك مېرايوتنىڭ ئوغلى، مېرايوت ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى ئىدى. **12** يەنە مالكىيانىڭ ئەۋرىسى، پاشخۇرنىڭ نەۋرىسى، يەروھامنىڭ ئوغلى ئادايا ھەمدە ئادىيەلنىڭ ئوغلى مائاساي بار ئىدى؛ ئادىيەل ياھزەراھنىڭ ئوغلى، ياھزەراھ مەشۇللامنىڭ ئوغلى، مەشۇللام مەشىللىمىتنىڭ ئوغلى، مەشىللىمىت ئىممەرنىڭ ئوغلى ئىدى. **13** ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ھەممىسى جەمەت باشلىرى بولۇپ، جەمئىي بىر مىڭ يەتتە يۈز ئاتمىش ئادەم ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ ۋىينىدىكى خىزمەتلەرنى قىلىشقا بېكىتىلگەن ئىقتىدارلىق كىشىلەر ئىدى. **14** لاۋۋى قەبىلىسىدىن مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچەمە ھاشابىيانىڭ ئەۋرىسى، ئازرىكامنىڭ نەۋرىسى، ھاشۇبنىڭ ئوغلى شېمايا بار ئىدى؛ **15** يەنە باقباققار، ھەرەش، گالال ۋە ئاسافنىڭ ئەۋرىسى، زىكرىنىڭ نەۋرىسى، مىكانىڭ ئوغلى ماتتانيا؛ **16** يەنە يەدۇتۇننىڭ ئەۋرىسى، گالالنىڭ نەۋرىسى، شېمايانىڭ ئوغلى ئوبادىيا ھەمدە ئەلكاناھنىڭ نەۋرىسى، ئاسانىڭ ئوغلى بەرەكىيا بار ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى نىتوفاتلىقلارنىڭ يېزا- كەنتلىرىگە ماكانلاشقانىدى. **17** دەرۋازىۋەنلەر شاللۇم، ئاققۇب، تالمون، ئاخمان ۋە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ئىدى؛ شاللۇم ئۇلارنىڭ بېشى ئىدى. **18** ئۇلار تاكى ھازىرغىچە شەرق تەرەپتىكى «پادىشاھنىڭ دەرۋازىسى»دا [دەرۋازىۋەنلىك] قىلىپ كەلگەنىدى؛ ئۇلار ئىلگىرى لاۋىيلارنىڭ چېدىرگاھىدا دەرۋازىۋەنلىك قىلغانىدى. **19** كورەنىڭ ئەۋرىسى، ئېبىياسافنىڭ نەۋرىسى، كورامنىڭ ئوغلى شاللۇم ھەمدە ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ جەمەتىدىكى قېرىنداشلىرى بولغان كوراھىيلار [خۇدانىڭ ۋېنىنىڭ] خىزمىتىنى باشقۇراتتى، چېدىرنىڭ ئىشىكلىرىنى باقاتتى؛ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى ئەسلىدە يەرۋەردىگارنىڭ چېدىرگاھىنى باشقۇرۇشقا قويۇلغان؛ [ئىبادەت] چېدىرنىڭ ئىشكىنى باققانىدى. **20** ئىلگىرى ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنىھاس ئۇلارنىڭ يولباشچىسى بولغان؛ يەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان. **21** مەشەلەمىيانىڭ ئوغلى زەكەريا بولسا جامائەت چېدىرنىڭ دەرۋازىۋەنى بولغانىدى. **22** دەرۋازىۋەنلىككە تاللانغان بۇ كىشىلەر جەمئىي ئىككى يۈز ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ ئۇلار تۆز يېزا- كەنتلىرىدە، نەسەبلىرى ۋىچچە تىزمىلانغان (ئەسلىدە داۋۇت ۋە ئالدىن كۆرگۈچى ساموئىل ئۇلارنى ئامانەت قىلىنغان ۋەزىپىلىرىگە بېكىتكەنىدى. **23** ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى يەرۋەردىگارنىڭ ۋېنى، يەنى مۇقەددەس چېدىرنىڭ ئىشىك-دەرۋازىلىرىنى بېقىشقا بېكىتىلگەنىدى). **24** شەرقىي، غەربىي، شىمالىي ۋە جەنۇبىي ئىشىك-دەرۋازىلىردا دەرۋازىۋەنلەر بېكىتىلگەنىدى. **25** ئۇلارنىڭ يېزا- كەنتلىردە ئولتۇرۇشلۇق قېرىنداشلىرى بولسا ھەر يەتتە كۈندە نۆۋەت ۋىچچە كېلىپ ئۇلار بىلەن بىرگە خىزمەتتە بولاتتى. **26** تۆت دەرۋازىۋەن بېگى لاۋىيلاردىن ئىدى؛ ئۇلارغا تاپشۇرۇلغىنى يەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىدىكى ئامبار-خەزىنىلەرنى بېقىش ئىدى. **27** بېقىش مەسىئۇلىيىتى ئۇلارنىڭ ئۈستىدە بولغاچقا، ئۇلار كېچىدە يەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىنىڭ ئەتراپىدىكى ئوروۇنلىردا تۇراتتى ھەمدە ھەر كۈنى ئەتىگەندە ئىشىك-دەرۋازىلارنى ئېچىشقا مەسئۇل ئىدى. **28** ئۇلاردىن بىر قىسمى [ئىبادەتخانا] خىزمىتىدە ئىشلىتىلىدىغان ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلە رگە مەسئۇل ئىدى؛ ئۇلار ساناب ئەپىچىقىپ، ساناب ئەپكىرىپ قوياتتى. **29** ئۇلارنىڭ يەنە بىر قىسمى تاپشۇرۇلغىنى ۋىچچە قاچا-قۇچىلار ۋە مۇقەددەس جايدىكى بارلىق ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەر، شۇنداقلا ئاق ئۇن، شاراب، زەيتۇن مېيى، مەستىكى ۋە خۇشبۇي ۋېيۇملارغا مەسئۇل ئىدى. **30** كاھىنلارنىڭ ئوغۇللىرىدىن بەزىلەر خۇشبۇي ۋېيۇملاردىن ئەتىرياسايتتى. **31** لاۋىيلاردىن ماتتىتىياھ، يەنى كوراھىيلاردىن شاللۇمنىڭ ئۇنچە ئوغلىنىڭ ۋەزىپىسى قازان ئېنى ئېتىشكە مەسئۇل ئىدى. **32** ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى، كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچەمە «تەقدىم نان»غا مەسئۇل بولۇپ، ھەر شاباتە كۈنى تىزىدىغانغا نانلارنى تەيىارلايتتى. **33** لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىرى بولغان نەغمىچىلەر ئىبادەتخانىدىكى ۋېنىدە زەرەپ تۇرۇپ، باشقا خىزمەتلەرنى قىلماي، كېچە- كۈندۈز تۆز ئىشلىرى بىلەنلا بولاتتى. **34** يۇقىرىدىكى كىشىلەرنىڭ ھەممىسى لاۋىيلار ئۈچەمە يولباشچىلار بولۇپ، ھەممىسى تۆز نەسەبى ۋىچچە جەمەت بېشى ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى يېرۇسالېمدا تۇراتتى.

35 گىبېئوننىڭ تاتىسى جەئىيەل گىبېئونغا ماكانلاشقانىدى. ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مائاكاھ ئىدى. **36** ئۇنىڭ تۇنجى ئوغلى ئابدون، قالغان ئوغۇللىرى زۇر، كىش، باۋال، نەر، ناداب، **37** گېدور، ئاخيىو، زەكەريا ۋە مىكلوت ئىدى. **38** مىكلوتتىن شىمىيام تۇرەلگەن. بۇلارمۇ

تۇزلىرىنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ يېنىدا يېرۇسالېمدا قوشنا ئولتۇرۇشاتتى. 39 نەردىن كىشى تورەلگەن، كىشتىن ساۋۇل تورەلگەن، ساۋۇلدىن يوناتان، مالكىشۇيا، ئابىناداب ۋە ئېش-باۋال تورەلگەن. 40 مېرىب-باۋال يوناتاننىڭ ئوغلى ئىدى؛ مېرىب-باۋالدىن مىكاھ تورەلگەن. 41 مىكاھنىڭ ئوغۇللىرى پىتۇن، مەلەك، تاھرىيا ۋە ئاھاز ئىدى. 42 ئاھازدىن ياراھ تورەلدى؛ ياراھدىن ئالەمەت، ئازماۋۋەت ۋە زىمرى تورەلگەن. زىمرىدىن موزا تورەلگەن؛ 43 موزادىن بىنىئا تورەلگەن؛ بىنىئاتنىڭ ئوغلى رېفايا، رېفايانىڭ ئوغلى ئېلىئاساھ، ئېلىئاساھنىڭ ئوغلى ئازەل ئىدى. 44 ئازەلنىڭ ئالتە ئوغلى بار ئىدى، ئۇلارنىڭ ئىسمى ئازرىكام، بوكېرۇ، ئىشمائىل، شېئاريا، ئوبادىيا ۋە ھانان ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئازەلنىڭ ئوغۇللىرى.

10

فىلىستىيلەر ئىسرائىللارغا ھۇجۇم قىلىۋىدى، ئىسرائىللار فىلىستىيلەرنىڭ ئالدىدىن قاچتى، ئۇلار گىلبوئا تېغىدا قىرىپ يوقىتىلدى. 2 فىلىستىيلەر ساۋۇل بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى تاپ بىسىپ قوغلىدى؛ ئۇلار تاخىرى ساۋۇلنىڭ ئوغۇللىرىدىن يوناتان، ئابىناداب، مالكى-شۇئالارنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. 3 ساۋۇلغا قارشى جەڭ ئىنتايىن شىددەتلىك بولدى، ئوقياچىلار ساۋۇلغا يېتىشىپ ئوقيا ئېتىپ ئۇنى يارىلاندۇردى. 4 ئاندىن ساۋۇل ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: قىلىچىڭنى سۇغۇرۇپ مېنى سانجىپ ئۆلتۈرۈۋەتكىن؛ بولمىسا بۇ خەتىنسىزلەر كېلىپ مېنى سانجىپ، مېنى خورلۇققا قويۇشى مۇمكىن، دېدى. لېكىن ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ئىنتايىن قورقۇپ كېتىپ، ئۆتمىدى. شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل قىلىچنى ئېلىپ ئۆستىگە ئۆزىنى تاشلىدى. 5 ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ساۋۇلنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرۈپ، ئۆمۈ ئوخشاشلا ئۆزىنى قىلىچنىڭ ئۆستىگە تاشلاپ ئۆنىڭ بىلەن تەڭ ئۆلدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل، ئۈچ ئوغلى ھەم پۈتۈن ئائىلىسىدىكىلەر شۇ كۈندە بىراقلا ئۆلدى. 7 ئەمدى ۋادىدا تۇرغان ئىسرائىللار ئەسكەرلىرىنىڭ قاچقانلىقىنى ۋە ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرگىنىدە، ئۇلار شەھەرلىرىنى تاشلاپ قاچتى، فىلىستىيلەر كېلىپ ئۇ جايلاردا ئورنۇلاشتى. 8 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئەتىسى فىلىستىيلەر ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ كىيم-كېچەك كىلىرىنى سالدۇرۇۋالغىلى كەلگەندە گىلبوئا تېغىدا ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلۈك ياتقانلىقىنى كۆردى-دە، 9 كىيىملىرىنى سالدۇرۇۋې، كاللىسىنى ۋە ساۋۇت-ياراغلىرىنى ئېلىپ كەتتى ھەمدە بۇلارنى فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىنىڭ ھەمە يەرلىرىگە تاپىرىپ، تۆز بۇتلىرىغا ۋە خەلققە خۇش خەۋەر يەتكۈزدى. 10 ئۇلار ساۋۇلنىڭ ساۋۇت-ياراغلىرىنى ئۆلارنىڭ بۇتخانىسىدا قويۇپ، كاللىسىنى داگون بۇتخانىسىغا ئېسىپ قويدى. 11 ئەمدى يابەش-گىلىئادىدا ئولتۇرغۇچىلار فىلىستىيلەرنىڭ ساۋۇلنى بارلىق قىلغانلىرىنى ئاڭلىغاندا 12 ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى ھەممە باتۇرلار ئاتلىنىپ، ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ جەسەتلىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنى يابەشكە قايتۇرۇپ كېلىپ، يابەشتىكى دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىگە دەپنە قىلدى ۋە يەتتە كۈن روزا تۇتتى. 13 شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل يەرۇەردىگارغا قىلغان ۋاپاسىزلىقى ئۈچۈن ئۆلدى، ئۇ يەرۇەردىگارنىڭ سۆز-كالامىغا كىرمەيدىغان ۋە ھەتتا يەرۇەردىگاردىن يول سورىماي، بەلكى پالچى جىنكەشنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنىڭدىن يول سورىغانىدى. شۇڭا يەرۇەردىگار ئۇنى ئۆلتۈرۈپ، پادىشاھلىقىنى يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇتقا ئوتكۈزۈپ بەردى.

11

ئۇ چاغدا بارلىق ئىسرائىل جاماەتى ھېبرونغا كېلىپ داۋۇتنىڭ قېشىغا يىغىلىشىپ: «قارىسلا، بىز تۇزلىرىنىڭ ئەت-سۆڭەك كىلىرىدۇرمىز! 2 بۇرۇن ساۋۇل بىزنىڭ ئۈستىمىزدە سەلتەنەت قىلغاندىمۇ ئىسرائىل خەلقىگە جەڭگە چىقىپ-كىرىشكە يولباشچى بولغان ئۇنىلىرى ئىدىلا. ئۇزلىرىنىڭ خۇدالىرى بولغان يەرۇەردىگارمۇ ئۇزلىرىگە: ـ سەن مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىلنىڭ پادىچىسى بولۇپ ئۇلارنى باقىسەن ۋە ئىسرائىلنىڭ ئەمىرى بولىسەن، دېگەنىدى» ـ دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنىڭ ھەممىسى ھېبرونغا كېلىپ پادىشاھ داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىشتى؛ داۋۇت ھېبروندا يەرۇەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇلار بىلەن بىر ئەھدە تۈزۈشتى. ئاندىن ئۇلار يەرۇەردىگارنىڭ سامۇئىلنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقىنى بويىچە، داۋۇتنى مەسىھ قىلىپ، ئىسرائىلنى ئىدارە قىلىشقا پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى. 4 داۋۇت بىلەن بارلىق ئىسرائىل خەلقى يېرۇسالېمغا كەلدى (يېرۇسالېم شۇ چاغدا «يەبۇس» دەپ ئاتىلاتتى، زېمىنىدىكى ئاھالە بولغان يەبۇسىيلار شۇ يەردە ئۇراتتى). 5 يەبۇس ئاھالىسى داۋۇتقا: «سەن بۇ يەر گەۋھىچاچان كىرەلمەيسەن!» دېدى. بىراق داۋۇت زىئون دېگەن قورغانىنى ئالدى (شۇ يەر «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دەپمۇ ئاتىلىدۇ). 6 داۋۇت: «كىم ئالدى بىلەن يەبۇسىيلارغا ھۇجۇم قىلسا، شۇ كىشى يولباشچى ۋە سەردار بولىدۇ» دېدى. زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب ئالدى بىلەن ئاتلىنىپ چىقىپ، يولباشچى بولدى. 7 داۋۇت قورغاندا تۇراتتى، شۇڭا كىشىلەر ئۇ قورغانىنى «داۋۇت شەھىرى» دەپ ئاتاشتى. 8 داۋۇت شەھەرنى مىللودىن باشلاپ

12 داۋۇت كىشىنىڭ ئۆگلى ساۋلۇنىڭ بىسمى سەۋەبىدن زىكلاگدا يوشۇرۇنۇپ يۈتقان چاغدا مۇنۇ كىشىلەر داۋۇتنىڭ يېنىغا كېلىشتى (ئۇلارنىڭ ھەممىسى داۋۇتقا جەڭ قىلىشتا ياردەم بە رگەن باتۇرلاردىن ئىدى؛ **2** ئۇقيا بىلەن قوراللانغان بولۇپ، ئۇلۇ قولى بىلەتمۇ، سول قولى بىلەتمۇ ئۇقيا ۋە سالغا ئاتالاياتتى؛ ئۇلار ساۋۇلنىڭ بىنيامىن قەبىلىسىدىن بولغان تۇغقانلىرى ئىدى): **3** ـ ئۇلارنىڭ يولباشچىسى ئاخىئېزەر، ئاندىن قالسا يوئاش بولۇپ، شەككىسى گىبئىئاھلىق شېماۋاھنىڭ ئوغلى ئىدى؛ يەنە ئازماۋەتنىڭ ئوغلى يەزىيەل بىلەن يەلەتمۇ؛ يەنە بەراكاھ بىلەن ئاناتوتلۇق يەھوۋ، **4** گىبئىئونلۇق يىشمايامۇ بار ئىدى. يىشمايا «ئوتتىزنى پالۋان» ئىچىدە باتۇر بولۇپ شۇ ئوتتىزنىڭ يېتەكچىلىك قىلغۇچى ئىدى؛ يەنە يەرەمىيا، ياھازىيەل، يوھانان ۋە گەدەراتلىق يوزاباد، **5** ئەلۇزاي، يەرىموت، بئالىيا، شەمارىيا، خارۇفلۇق شەفاتىيا، **6** كوراھلىقلاردىن بولغان ئەلكانا، يىشىيا، ئازارەل، يوئېزەر ۋە ياشوبئىئاملار؛ **7** يەنە گەدورلۇقى يەروھامنىڭ ئوغلى يوئېلاھ بىلەن زەبادىيا بار ئىدى. **8** گاد قەبىلىسىدىن بەزىلەر چۆلدىكى قورغانغا بېرىپ داۋۇتقا بېقىندى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى جەڭگە ماھىر، قالقان ۋە نەيزە بىلەن قوراللانغان باتۇر جەڭچىلەر ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئۆزىگە يەئەينى شىرغا، چاققانلىقى يەئەينى تاغدىكى ېۋكەنگە ئوخشايتتى. **9** ئۇلارنىڭ بىرىنچىسى ئېزەر، ئىككىنچىسى ئوبادىيا، ئۈچىنچىسى ئېلىئاب، **10** تۆتىنچىسى مىشماناناھ، بەشىنچىسى يەرەمىيا، **11** ئالتىنچىسى ئاتتاي؛ يەتتىنچىسى ئەلىيەل، **12** سەككىزىنچىسى يوھانان، توققۇزىنچىسى ئەلزاباد، **13** ئوننىنچىسى يەرەمىيا، ئون بىرىنچىسى ماكبانناي ئىدى. **14** بۇلارنىڭ ھەممىسى گاد قەبىلىسىدىن، قوشۇن ئىچىدە سەردارلار ئىدى؛ ئەڭ كىچىكى يۈز لەشكە رگە، ئەڭ چوڭى مىڭ لەشكە رگە يېتەكچى ئىدى. **15** بىرىنچى ئايدا، ئىئوردان دەرياسى تېشىپ قىرغاقتىن ئاشقان چاغدا، دەريادىن ئۆتۈپ، شەرقتە ۋە غەربكە قارايدىغان بارلىق جىلغالاردىكىلەرنى تىرپەردە قىلىپ قاچۇرغانلار دەل مۇشۇ ئادەملەر ئىدى. **16** بىنيامىن قەبىلىسى بىلەن يەھۇدا قەبىلىسىدىنمۇ كىشىلەر قورغانغا كېلىپ داۋۇتقا بېقىنغان. **17** داۋۇت چىقىپ ئۇلارنى قارشى ئېلىپ: «ئە گەر سىلەر تىنچلىق نىيىتىدە ما گا ياردەم بېرىشكە كەلگەن بولسا گلار، سىلەر بىلەن بىر جان بىر دىل بولىمەن، لېكىن قوللىرىدا ھېچ ناھەقلىق بولمىغان مېنى دۇشمەنلىرىگە سېتىۋەتمەكچى بولسا گلار، تاتا-يوۋىلىرىنىڭ خۇداسى يۈنى نەزىرگە ئېلىپ ھۆكۈم چىقارغاي!» ـ دېدى. **18** بۇ چاغدا خۇداۋەنىڭ روھى ھېلىقى ئۈتتىز پالۋانىڭ يولباشچىسى ئاماسىياغا چۈشۈپدى، ئۇ: «ئاھ داۋۇت، بىز سا گا بېقىندۇقىز، ئاھ يەسسەنىڭ ئوغلى، بىز سەن بىلەن بىللىدۇرمىز؛ تۈز ئۈگىگە ئامان-تىنچلىق، ئامان-تىنچلىق بولغاي! سا گا ياردەم بە رگۈچىلە رگىمۇ ئامان-تىنچلىق بولغاي! چۈنكى سېنىڭ خۇدايىڭ سا گا مەدەتكاردۇر» شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئۇلارنى ئېلىپ قېلىپ، «زەربىدار ئە ترەت باشلىقلىرى» قىلدى. **19** داۋۇت ئىلگىرى فىلىستىيەلەر بىلەن بىرلىكتە ساۋۇلغا قارشى ئۇرۇشقا ئاتلانغانىدا، ماناسسەھ قەبىلىسىدىكى بەزىلەر داۋۇت تەرەپكە ئۆتتى (لېكىن ئۇلار [فىلىستىيە رگە] ياردەم بەرمىدى، چۈنكى فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرى: «داۋۇت ئۆز غوجىسى ساۋۇل تەرەپكە ئۆتۈپ كېتىشى مۇمكىن، ئۇنداقتا بېشىمىز كەتمەي قالمايدۇ!» دەپ مەسلىھەتلىشىپ ئۇلارنى قايتۇرۇپ كەتمەكچى بولغانىدى). **20** داۋۇت زىكلاگقا قايتىپ بارغانىدا، ماناسسەھ قەبىلىسىدىكى ئادەملەر، يوزاباد، يەدىيايەل، مىكائىل، يوزاباد، ئېلىخۇ، زىلتايلار كېلىپ ئۇنىڭغا قوشۇلدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى ماناسسەھ قەبىلىسىنىڭ مىڭبېشىلىرى ئىدى. **21** ئۇلار داۋۇت قاراقچىلارغا قارشى جەڭ قىلغاندا ئۇنىڭغا ياردەملەشتى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر پالۋانلار، قوشۇندىكى يولباشچىلار ئىدى. **22** چۈنكى شۇ كۈنلەردە داۋۇتقا ياردەم بېرىش ئۈچۈن ھەر كۈنى ئادەملەر كېلىپ قوشۇلۇپ، خۇددى خۇداۋەنىڭ قوشۇندەك زور بىر قوشۇن بولۇپ كەتكەندى. **23** پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، ساۋۇلنىڭ پادىشاھلىقىنى داۋۇتقا ئېلىپ بەرمەكچى بولغان قوراللانغان جەڭچىلەر يولباشچىلىرى بىلەن ھېبرونغا، ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ **24** يەھۇدالاردىن قالقان ۋە نەيزە بىلەن قوراللانغانلار جەمئىي ئالتە مىڭ سەككىز يۈز كىشى بولۇپ، ھەممىسى جەڭگە تەيارلانغانىدى. **25** شىمېئوناردىن جەڭگە تەيارلانغان باتۇر جەڭچىلەر جەمئىي يەتتە مىڭ بىر يۈز كىشى، **26** لاۋىيلاردىن جەمئىي تۆت مىڭ ئالتە يۈز كىشى؛ **27** يەھويادا ھارۇنلارنىڭ جەمەت بېشى بولۇپ، ئۇنىڭغا ئە گەشكەنلەر جەمئىي ئۈچ مىڭ يەتتە يۈز كىشى ئىدى. **28** يەنە ياش بىر باتۇر جەڭچى زادوك ۋە ئۇنىڭ جەمەتىدىن يىگىرمە ئىككى يولباشچى بار ئىدى. **29** بىنيامىنلاردىن، ساۋۇلنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرىدىنمۇ ئۈچ مىڭ كىشى بار ئىدى؛ شۇ چاغقا قەدەر بۇلارنىڭ كۆپىنچىسى ساۋۇل جەمەتىنى قوللاپ كەلمە كتە ئىدى. **30** ئەفرائىملاردىن، ئۇ جەمەتلىرىدە يۈز-ئابروي تاپقان باتۇر ئەزەتلەر جەمئىي يىگىرمە مىڭ سەككىز يۈز كىشى ئىدى. **31** ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى ئىچىدە نامى پۈتۈلگەن، داۋۇتنى پادىشاھ قىلىپ تىكلەشكە كەلگەنلەر جەمئىي ئون سەككىز مىڭ كىشى ئىدى. **32** ئىسسا كارلاردىن زامان-ۋەزىيەتنى چۈشىنىدىغان، ئىسرائىلنىڭ قانداق قىلىشى كېرە كلىكىنى بىلىدىغان يولباشچىلار جەمئىي ئىككى يۈز كىشى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممە ئەرىنداشلىرى ئۇلارنىڭ ئەمرىگە ۋىسۇناتتى. **33** زەبۇلۇنلاردىن جە گەگە تەيارلانغان، ھەرخىل قورال-ياراغلار بىلەن قوراللانغان، ئالا كۆڭۈللۈك قىلمايدىغان، داۋۇتنىڭ ياردىمىگە كەلگەن جەمئىي ئەللىك مىڭ كىشى ئىدى. **34** نافتالىلاردىن يولباشچى بولغان مىڭ كىشى بار ئىدى؛ ئۇلارغا ئە گىشىپ قولىغا قالقان ۋە نەيزە ئالغانلار جەمئىي ئۈتتىز يەتتە مىڭ كىشىگە يېتەتتى. **35** دانلاردىن جە گەگە تەيارلانغان جەمئىي يىگىرمە سەككىز مىڭ ئالتە يۈز كىشى ئىدى. **36** ئاشىرلاردىن جە گەگە چىقىپ قوشۇن سېپىگە ئالتىنىشقا تەيار بولغان جەمئىي قىرىق مىڭ كىشى ئىدى. **37** ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدىكى رۇبەن قەبىلىسى، گاد قەبىلىسى ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىن قولىغا ھەرخىل قورال-ياراغ ئېلىپ جە گەگە تەيارلانغان جەمئىي بىر يۈز يىگىرمە مىڭ كىشى ئىدى. **38** يۇقىرىدا تىلغا ئېلىنغان بۇ ئە زىمەتلەرنىڭ ھەربىي يۈرۈشى تە كشى بولۇپ، داۋۇتنى پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكەش ئۈچۈن بىر جان بىر دىل بولۇپ، ھېبرونىغا كېلىشكەنىدى؛ قالغان ئىسرائىللارمۇ بىر نىيەت بىر مەقسەتتە داۋۇتنى پادىشاھ قىلىپ تىكلىمەكچى بولۇشقانىدى. **39** ئۇلار شۇ يەردە داۋۇت بىلەن ئۈچ كۈن بىللە يەپ-ئىچىپ غىزالاندى، چۈنكى ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ئۇلارغا تەيارلاپ قويۇشقانىدى. **40** ئۇلارنىڭ ئۆيىچۈرسىدىكى خەلقلەر، ھەتتا ئىسسا كار، زەبۇلۇن ۋە نافتالىلارنىڭ زېمىنىدىكىلەر ئېشەك، تۆگە، قېچىر ۋە كالىلارغا ئارتىپ ئۇلارغا ناھايىتى كۆپ ئوزۇقلۇق ئېلىپ كەلگەن؛ ئۇلار زور مىقداردا ئۇن، ئەنجۈر پوشكىلى، ئۈزۈم پوشكىلى، شاراب، زەيتۇن مېيى ۋە نۇرغۇن قوي-كالىلارنى يەتكۈزۈپ بېرىشكەنىدى؛ پۈتكۈل ئىسرائىل شاد-خۇرامىلىققا چۆمگەنىدى.

13 داۋۇت مىڭبېشى، يۈزبېشى ۋە بارلىق يولباشچىلار بىلەن مەسلىھەتلەشتى؛ **2** ئاندىن پۈتۈن ئىسرائىل ئاممىسىغا: «ئە گەر سىلەر ماقۇل كۆرسە گلار، شۇنداقلا بۇ ئىشنى خۇدايىمىز يەۋەردىگاردىن دەپ بىلسە گلار، بىز ئىسرائىلنىڭ زېمىنلىرىنىڭ ھەرقايسى جايلىرىغا شۇ يەردە قالغان قېرىنداشلىرىمىزغا ھەمدە تۇلار بىلەن بىللە شەھەرلەردە ۋە ئېتىزلىقلىردا تۇرۇۋاتقان كاھىن ھەم لاۋىيلارغا مۇشۇ يە رگە يىغىلىش توغرىلۇق ئادەم ئەۋەتەيلى. **3** بىز خۇدايىمىزنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى مەشە گە يۆتكەپ كېلەيلى؛ چۈنكى ساۋۇلنىڭ كۈنلىردە ھېچقايسىمىز [ئەھدە ساندۇقى] ئالدىدا خۇدادىن يول سوراپ باقمىدۇق» دېدى. **4** بۇ ئىشنى پۈتۈن ئامما تو غرا تاپقاچقا، ھەممىلەن ماقۇل بولۇشتى. **5** شۇڭا داۋۇت مىسىرنىڭ شىھور دەرياسىدىن تارتىپ خامات ئېغىزىغىچە بولغان پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىنى چاقىرتىپ كېلىپ، خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كىرىئات-يېئارىمدىن يۈتكەپ كەلمەكچى بولدى. **6** ئاندىن داۋۇت بىلەن بارلىق پۈتكۈل ئىسرائىل خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يۈتكەپ كېلىش ئۈچۈن بائالاھقا، يەنى يەھۇداغا تەۋە بولغان كىرىئات-يېئارىمغا كەلدى؛ ئىككى كېرۇبنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرغۇچى پەرۋەردىگار بۇ ئەھدە ساندۇقى ئۈستىگە تۇز نامىنى قويغانىدى. **7** ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئابىنادابنىڭ ئۆيىدىن ئېلىنغان يېڭى بىر ھارۇغا قويدى؛ ئۇززاھ بىلەن ئاخىيو ھارۇنى ھەيدىدى. **8** داۋۇت بىلەن بارلىق ئىسرائىل جاماەتى خۇدانىڭ ئالدىدا ھە دەپ نەغمە-ناۋا قىلىپ، چىلتار، تەمبۈر، داپ، چاگلار ۋە كانايي-سۈنايلار چالاتتى. **9** لېكىن ئۇلار كىدون خامىنغا كەلگەندە كالىلار ئالدىغا مۇدۇرەرەپ كېتىپ يېقىلغانىدا ئۇززاھ ئەھدە ساندۇقىنى يۇلۇالاي دەپ قولىنى ئۇنىڭغا سوزدى. **10** ئۇززاھنىڭ ئەھدە ساندۇقىغا قولى تە گىگەنلىكى ئۈچۈن، خۇدا ئۇنىڭغا غەزەپلىنىپ ئۇنى ئۇرۇۋېپ ئۆلتۈردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇززاھ شۇ يەردە خۇدانىڭ ئالدىدا ئۆلدى. **11** لېكىن داۋۇت يەۋەردىگارنىڭ ئۇززاھنىڭ ئېنىنى يۇسكەنلىكىگە ئاچچىقلاندى ۋە ئۇ يەرنى «پەرەز-ئۇززاھ» دەپ ئاتىدى؛ ئۇ يەر تا كى ھازىرغىچە شۇ نام بىلەن ئاتىلىپ كەلمە كتە. **12** شۇ كۈنى داۋۇت خۇدادىن قورقۇپ: «مەن زادى قانداق قىلىپ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بۇ يە رگە يۆتكەپ كېلەلەيمەن؟» دېدى. **13** شۇڭا داۋۇت ئەھدە ساندۇقىنى ئۆزى ئۈچۈن ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان پادىشاھ بولۇشقا جەزمەن تىكلەيدىغانلىقىنى كۆرۈپ يەتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقى ئىسرائىل ئۈچۈن ئۆتنۈك

پادشاهلىقىنى گۈللەندۈرگەندى. 3 داۋۇت يېرۇسالېمدا يەنە بىرمۇنچە خوتۇن ئالدى ھەمدە يەنە ئوغۇل-قىزلارنى كۆردى. 4 تۆۋەندىكىلەر تۇنۇك يېرۇسالېمدا كۆرگەن پەرزەنتلىرىنىڭ ئىسىملىرى: شامۇيا، شوباب، ناتان، سۇلەيمان، 5 ئىبھار، ئەلىشۇيا، ئەلپەلەت، 6 نوگاھ، نەفەگ، يافيا، 7 ئەلىشاما، ماۋەئلىيادا ۋە ئەلىفەلەت. 8 داۋۇتنىڭ مەسىھ قىلىنىپ پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئۇستىگە پادىشاھ قىلىنغانلىقىنى ئاڭلىغان فىلىستىيلەرنىڭ ھەممىسى داۋۇت بىلەن قارشىلىشىش پۇرسىتىنى ئىزلەپ كەلدى، داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ ئۇلارغا قارشى جەنگگە ئاتلاندى.

9 فىلىستىيلەر «رەفايىم جىلغىسى»غا بۇلاڭ-تالاڭ قىلغىلى كەردى. 10 داۋۇت خۇدادىن: «مەن فىلىستىيلەر گەۋ قارشى جەنگگە چىقسام بولامدۇ؟ ئۇلارنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرامسەن؟» دەپ سوريۇدى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: «جەنگگە چىق، مەن ئۇلارنى سۆزسىز قولۇڭغا تاپشۇرىمەن» دېدى. 11 فىلىستىيلەر باۋئال-پەرازىمغا ھۇجۇم قىلغىلى كەلگەندە، داۋۇت ئۇلارنى شۇ يەردە مەغلۇپ قىلدى ۋە: «خۇدا مېنىڭ قولۇم ئارقىلىق دۈشمەنلىرىم ئۈستىگە خۇددى كەلكۈن يارنى ئېلىپ كەتكەندەك يۇسۇپ كەردى» دېدى. شۇڭا ئۇ يەر «باۋئال-پەرازىم» دەپ ئاتالغان. 12 فىلىستىيلەر ئۇزلىرىنىڭ بۇتلىرىنى شۇ يەر گەۋ تاشلاپ قاچقانلىقتىن، داۋۇت ئادەملىرىگە ئۇلارنى كۆيدۈرۈۋېتىشنى تاپىلدى. 13 فىلىستىيلەر يەنە ھېلىقى جىلغىغا بۇلاڭ-تالاڭ قىلغىلى كىرىۋىدى، 14 داۋۇت يەنە خۇدادىن يول سوريدى. خۇدا ئۇنىڭغا: «ئۇلارنى ئارقىسىدىن قوغلىماي، ئەگىپ ئۆتۈپ، ئۇلارغا ئۆجملىكنىڭ ئۈدۈلىدىن ھۇجۇم قىلغىن. 15 سەن ئۆچمە دەرەخلىرىنىڭ ئۈستىدىن ئاياغ تىۋىشنى ئاڭلىشىڭ بىلەنلا جەنگگە ئاتلان؛ چۈنكى ئۇ چاغدا خۇدا سېنىڭ ئالدىڭدا فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇنىغا ھۇجۇمغا چىققان بولىدۇ» دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت خۇدانىڭ دېگىنى بويىچە ئىش تۇتۇپ، فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇنىغا گىبېئوندىن گەزە رگىچە قوغلاپ زەربە بەردى. 17 شۇ سەۋەبتىن داۋۇتنىڭ شۆھرىتى بارلىق يۇرت-زېمىنلارغا پۈر كەتتى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ قورقۇنچىنى بارلىق ئەللەرنىڭ ئۈستىگە سالدى.

15

داۋۇت داۋۇت شەھىردە ئۆزىگە ئۆي-ئوردىلار سالدۇردى، ھەم خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىغا جاي ھازىرلىدى ۋە ئۇنىڭغا چېدىر تىكتۈردى. 2 ئۇ چاغدا داۋۇت: «خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى لاۋىيلاردىن بۇلەك كىشىلەرنىڭ كۆتۈرۈشگە بولمايدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنى كۆتۈرۈشكە ۋە مەڭگۈ ئۇزىنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا شۇلارنى تاللىغاندى» دېدى. 3 ئاندىن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ھازىرلاپ قويغان يەر گەۋ يۇتكەش ئۈچۈن پۈتكۈل ئىسرائىللارنى يېرۇسالېمغا يىغدى. 4 داۋۇت يەنە ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىنى ۋە لاۋىيلارنى يىغدى: 5 كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى جەمەمت بېشى بولغان ئۇرىيەل ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بىر يۈز يىگىرمە كىشى؛ 6 مەرارى ئەۋلادلىردىن جەمەمت بېشى بولغان ئاسايا ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىردىن ئىككى يۈز يىگىرمە كىشى؛ 7 گېرشومنىڭ ئەۋلادلىردىن جەمەمت بېشى بولغان يوئىل ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بىر يۈز ئوتتۇز كىشى؛ 8 ئەلىزافانىڭ ئەۋلادلىردىن جەمەمت بېشى بولغان شېمايا ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى ئىككى يۈز كىشى؛ 9 ھېبرونىڭ ئەۋلادلىردىن جەمەمت بېشى بولغان ئەلىيەل ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى سەكسەن كىشى؛ 10 ئۇززىيەلنىڭ ئەۋلادلىردىن جەمەمت بېشى بولغان ئامىناداب ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بىر يۈز ئون ئىككى كىشى ئىدى. 11 داۋۇت كاھىنلاردىن زادوك بىلەن ئابىياتارنى، شۇنىڭدەك لاۋىلىيلاردىن ئۇرىيەل، ئاسايا، يوئىل، شېمايا، ئەلىيەل ۋە ئامىناداب ئىچىدىن چاقىرتىپ كېلىپ ئۇلارغا: 12 «سىلەر لاۋىي جەمەتىنىڭ باشلىرىسىلەر؛ ئۆزۈڭلارنى ۋە سىلەرنىڭ قېرىنداشلىرىڭلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى مەن تەييارلاپ قويغان يەر گەۋ كۆتۈرۈپ كېلىش ئۈچۈن پاك قىلىڭلار. 13 چۈنكى ئىلگىرى سىلەر شۇنداق قىلمايى، بەلكىمۇ گەن تەرتىپ بويىچە ئۇنىڭدىن يول سورىمىغىنىمىزدىن خۇدايىمىز پەرۋەردىگار بىزگە زەربە بەرگەن» دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ مېڭىش ئۈچۈن ئۆزلىرىنى پاك قىلدى. 15 لاۋىيلار ئەمدى مۇسانىڭ پەرۋەردىگارنىڭ سۆز- كالامى بىلەن تاپىلىغىنى بويىچە، خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بالداق بىلەن مۇرىسىگە ئېلىپ كۆتۈردى. 16 داۋۇت يەنە لاۋىيلارنىڭ بوياۋچىلىرىغا ئۆزلىرىنىڭ قېرىنداشلىرىدىن نەغمىچىلەرنى تەيىنلەشنى بۇيرۇدى؛ ئۇلار جۈملىدىن تەمبۈر، چىلتار، جاڭلار قاتارلىق ھەرخىل سازلارنى چېلىپ ئاۋازىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ شاد-خۇرامىلىق ئىچىدە كۆزي ئېيىتىشقا تەيىنلەندى. 17 شۇڭلاشقا، لاۋىيلار يوئىلنىڭ ئوغلى ھېمانىنى ۋە ئۇنىڭ جەمەمتىدىكى بەرەكىيانىڭ ئوغلى ئاسافنى ھەم ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىدىن بولغان مەراريلاردىن كۈشىاياھنىڭ ئوغلى ئېتانىنى بەلگىلىدى. 18 ئۇلار بىلەن بىرلىكتە يەنە قېرىنداشلىرىدىن زەكەريا، بن، يائازىيەل، شېمىراموت، يەھىيەل، ئۇنىنى، ئېلىئاب، بىنايا‌ھ، ماۋاسىياھ، ماتتىنىياھ، ئەلىفەلەھ، مېكنىيا ھەم دەرۋازىۋەن ئوبەد-ئېدوم بىلەن جەئىيەلنى ئىككىنچى دەرىجىلىك ئەترەت قىلىپ تەشكىللىدى.

19 نەغمىچى ھېمان، ئاساف ۋە ئېتانلار مىس چاڭلار چېلىپ، ياڭراق ئاۋاز چىقىراتتى؛ 20 زەكەريا، يائازىيەل، شېمىراموت، يەھىيەل، ئۇنىنى، ئېلىئاب، ماۋاسىياھ ۋە بىنايالار تەمبۈر چېلىپ «ئالاموت ئۈسلۇبى»دا تەڭگەش قىلاتتى؛ 21 ماتتىنىياھ، ئەلىفەلەھ، مېكنىيا، ئوبەد-ئېدوم، جەئىيەل ۋە ئازازىيالار چىلتار چېلىپ باشلامچىلىق قىلىپ، «شەمىنىت ئۈسلۇبى»دا تەڭگەش بولاتتى. 22 لاۋىيلارنىڭ يولباشچىسى كەنانيا مۇزىكىغا ناھايىتى پىششىق بولغاچقا، مەخسۇس تەغەم-ناۋاچىلىققا مەسئۇل بولۇپ مۇزىكا ئۈگىتەتتى. 23 بەرەكىيا بىلەن ئەلكانا ئەھدە ساندۇقىغا مەسئۇل ئىشىكچاقارلار ئىدى. 24 شەبانىيا، يەھوشافات، نەتانەل، ئاماساي، زەكەريا، بنايا ۋە ئەلىئېزەر قاتارلىق كاھىنلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا كاناي چالاتتى؛ ئوبەد-ئېدوم بىلەن يەھىياھمۇ ئەھدە ساندۇقىغا مەسئۇل ئىشىكچاقار قىلىنىپ قويۇلغانىدى. 25 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئىسرائىل ئاقساقللىرى ۋە مىڭبېشى قاتارلىقلار بىلەن بەرگە ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىدىن خۇشاللىققا چۈمگەن ھالدا پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ چىققىلى باردى. 26 ۋە شۇنداق بولدىكى، [داۋۇتلار] خۇدا پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ ماڭغان لاۋىيلارغا ياردەم بەرگەنلىكىنى كۆرۈپ، يەتتە بۇقا ۋە يەتتە قوچقار قۇربانلىق قىلدى.

27 داۋۇت ۋە شۇنداقلا ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرىدىغان لاۋىيلار ھەمدە نەغمىچىلەر ھەم نەغمە-ناۋا بېشى بولغان كەنانيالارنىڭ ھەممىسى كاناپ لىباس كېيىشكەندى؛ داۋۇت ئۈستىگە ئۈستىگە يەنە كاناپ ئېفود كېيگەندى. 28 پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى ئەھدى شۇ تەرىقىدە تەنتەنە قىلىپ، بۇرغا، كاناي، جاڭجاڭ، تەمبۈر، چىلتار قاتارلىق تۈرلۈك سازلار بىلەن يۇقىرى ئاۋازدا مۇزىكا چېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ كېلىشتى. 29 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى داۋۇت شەھىرىگە يېتىپ كەلگەندە ساۋۇلنىڭ قىزى مىقال پەنجىرىدن تۆۋەنگە قاراپ تۇراتتى؛ ئۇ داۋۇتنىڭ سەكرەپ ئۇيناپ-چېلىپ تەنتەنە قىلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ ئىچىدە ئۇنى زاڭگۇ قىلدى.

16

ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ كىرىپ داۋۇت ئۇنىڭغا ھازىرلاپ قويغان چېدىرنىڭ ئوتتۇرىسىغا قويۇپ، ئاندىن خۇدانىڭ ئالدىدا كويدۇرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقى سۇندى. 2 داۋۇت كويدۇرمە قۇربانلىقى بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقى سۇنۇپ بولغاندىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا خەلققە بەخت تىلىدى. 3 ئۇ يەنە ئەر-ئايال دېمەي ئىسرائىللارنىڭ ھەر بىرىگە بىردىن نان، بىردىن خورما پوشكىلى، بىردىن ئۈزۈم پوشكىلى ئۈلەشتۈرۈپ بەردى. 4 داۋۇت بىر قىسىم لاۋىيلارغا پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا خىزمەتتە بولۇش، يەنى دۇئا-تىلاۋەت ئوقۇش، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-رەھمەت ئېيتىش ۋە كۆي-مۇناجات ئوقۇشنى بۇيرۇدى. 5 ئۇلارنىڭ يولباشچىسى بولسا ئاساف، ئاندىن زەكەريا ئىدى؛ باشقىلىرى بولسا جەئىيەل، شېمىراموت، يەھىيەل، ماتتىنىياھ، ئېلىئاب، بنايا، ئوبەد-ئېدوم ۋە جەئىيەللەر ئىدى. ئۇلار تەمبۈر-چىلتار چېلىشقا قويۇلدى؛ ئاساف بولسا چاڭلارنى چالاتتى. 6 بنايا بىلەن ياھازىيەلدىن ئىبارەت ئىككى كاھىن خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا ھەردائىم كاناي چېلىشقا قويۇلدى. 7 شۇ كۈنى داۋۇت ئاساف ۋە قېرىنداشلىرىنى پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-رەھمەت ئېيتىشقا بەلگىلەپ ئۇلارغا بىرىنچىدىن مۇنۇ كۈينى تاپشۇردى: ـ 8 «پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر قىلىڭلار، ئۇنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلىڭلار، ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى ئەللەر ئارىسىدا ئايان قىلىڭلار! 9 ئۇنىڭغا ناخشىلار ئېيتىپ، ئۇنى كۈيلەڭلار، ئۇنىڭ پۈتكۈل كارامەت مۇجىزىلىرى ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىڭلار. 10 مۇقەددەس نامىدىن پەخىرلىنىپ داڭلىڭلار، پەرۋەردىگارنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ كۆڭلى شادلانسۇن! 11 پەرۋەردىگارنى ۋە ئۇنىڭ قۇدرىتىنى ئىزدەڭلار، ئۇنىڭ يۈز-ھۇزۇرىنى توختىماي ئىزدەڭلار. 12 ئۇنىڭ ياراتقان مۇجىزىلىرىنى، كارامەت ئالامەتلىرىنى ھەم ئاغزىدىن چىققان ھۆكۈملىرىنى ئەستە تۇتۇڭلار، 13 ئى ئۇنىڭ قۇلى ئىسرائىلنىڭ نەسلى، ئۇنى تاللىغانلىرى، ياقۇبنىڭ ئوغۇللىرى! 14 ئۇ، پەرۋەردىگار ـ خۇدايىمىز؛ ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى پۈتكۈل يەر يۈزىدىدۇر. 15 ئۇ ئۇنى ئۇ زگەن ئەھدىنى ئەبەدىي يادىڭلاردا تۇتۇڭلار ـ ـ بۇ ئۇنىڭ مىڭ ئەۋلادقىچە ۋەدىلەشكەن سۆزىدۇر ـ 16 ئىبراھىم بىلەن تۈز زگەن ئەھدىسى، يەنى ئىسھاققا ئېچىكەن قەسىمىدۇر. 17 ئۇ بۇنى ياقۇبقىمۇ نىزام دەپ جەزملەشتۈردى، ئىسرائىلغا ئەبەدىي ئەھدە قىلىپ بېرىپ: ـ 18 «ساڭا قاناۋان زېمىنىنى بېرىمەن، ئۇنى مىراسىڭ بولغان نېسىۋىڭ قىلىمەن» ـ دېدى. 19 ئۇ چاغدا سىلەر ئاجىز ئىدىڭلار، ئادەمگەر ئاز ھەم ئۇ يەردە مۇساپىر ئىدىڭلار؛ 20 بۇ ئەلدىن ئۇ ئەلگە، بىر قەبىلىدىن يەنە بىر قەبىلىگە كۆچۈپ يۈ رگەن. 21 پەرۋەردىگار ھەرقانداق ئادەمنىڭ ئۇلارنى بوزەك قىلىشىغا يول قويمىدى، ئۇلارنى دەپ پادىشاھلارغىمۇ

تەنبىھ بېرىپ: ـ 22 «مەن مەسىھ قىلغانلارغا تەگمە، پەيغەمبەرلىرىمگە يامان ئىش قىلما!» ـ دېدى. 23 پۈتۈن جاھان، پەروەردىگارنى كۆيلە گلار، نىجاتىنى ھەر كۈنى ئېلان قىلىگلار! 24 تۆنىڭ جۈلاسىنى ئەللەردە بايان قىلىگلار، تۆنىڭ مۆجىزىلىرىنى بارلىق خەلقلەر ئارىسىدا جاكارلىگلار. 25 چۈنكى پەروەردىگارىمىز ئۇلۇغدۇر، زور ھەمدۇسانىغا لايىقتۇر، ئۇ بارلىق ئىلاھلاردىن ئۈستۈن، ئۇنىڭدىن قورقۇش كېرەكتۇر؛ 26 چۈنكى بارلىق ئەللەرنىڭ ئىلاھلىرى ـ بۇتلار خالاس، بىراق پەروەردىگار ئاسمان-پەلەكنى ياراتقانىدۇر. 27 شانۇشە ۋىكەت ۋە ھەيۋەت ئۆنىڭ ئالدىدا، قۇدرەت ۋە خۇشلۇق ئۆنىڭ جايىدىدۇر. 28 پەروەردىگارغا ئەئەللۇقىنى بە رگەيسىلەر، ئى ئەل-قەبىلىلەر، پەروەردىگارغا شان-شەرەپ ۋە قۇدرەتنى بە رگەيسىلەر! 29 پەروەردىگارنىڭ نامىغا لايىق بولغان شان-شۇھرەتنى ئۆنىڭغا بە رگەيسىلەر، سوۋغا-سالام ئېلىپ ئۆنىڭ ئالدىغا كىرىگىلار، پەروەردىگارغا پاك-مۇقەددەسلىكىنىڭ گۈزەللىكىدە سەجدە قىلىگلار، 30 پۈتكۈل يەر-يۈزى، ئۆنىڭ ئالدىدا تىترە گلار! دۇنيا مەزمۇت قىلىنغان، ئۇ تەۋرەنمەس ئەسلا. 31 ئاسمانلار شادلانسۇن، ۋە يەر-جاھان خۇش بولسۇن، ئەللەر ئارىسىدا ئېلان قىلىنسۇن: ـ «پەروەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ!». 32 دېڭىز-ئوكيان ۋە ئۆنىڭغا تولغان ھەممە چۇقان سېلىپ جۇش ئۇرسۇن! دالىلار ھەم ئۇلارىدىكى ھەممە يايرىسۇن! 33 ئۇ چاغدا ئورماندىكى پۈتكۈل دەرەخلەر پەروەردىگار ئالدىدا يا كۆرىنىپ ناخشا ئېيتىدۇ؛ چۈنكى مانا، ئۇ پۈتۈن جاھانىنى سوراق قىلىشقا كېلىدۇ! 34 پەروەردىگارغا ئەئەشە كىكۈر ئېيتىگلار! چۈنكى ئۇ مېھرىباندۇر، ئەبەدىيدۇر ئۆنىڭ مېھر-مۇھەببىتى. 35 ۋە: بىزنى قۇتقۇزغىن، ئى نىجاتىمىز بولغان خۇدا! بىزنى [يېنىگىنا] يىغىۋالغايسەن، مۇقەددەس نامىڭغا ئەئەشە كىكۈر قىلىشقا، يايراپ سېنى مەدھىيىلەشكە، بىزنى ئەللەردىن قۇتقۇزۇپ چىققايسەن! ـ دە گلار! 36 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەروەردىگارغا، ئەزەلدىن تا ئەبە دگىچە ئەئەشە كىكۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! پۈتكۈل خەلق «ئامىن!» دېدى ھەمدە پەروەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشتى. 37 [داۋۇت] شۇ يەردە، يەنى پەروەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا ھەر كۈندىكى ۋەزىپىگە مۇۋاپىق، ئەھدە ساندۇقى ئالدىدىكى خىزمەتتە داۋاملىق بولۇشقا ئاساف بىلەن ئۆنىڭ قېرىنداشلىرىنى قالدۇرۇپ قويدى؛ 38 ئۇلارنىڭ ئېچىدە ئوبەد-ئېدوم بىلەن ئۆنىڭ قېرىنداشلىرىدىن ئاتمىش سە ككىز كىشى بار ئىدى، شۇنىڭدەك يەدۇتۇننىڭ ئوغلى ئوبەد-ئېدوم بىلەن خوساھ دەرۋازىۋەنلىككە قويۇلدى. 39 كاھىن زادوك بىلەن ئۆنىڭ كاھىن قېرىنداشلىرى گىبىئون ئېگىزلىكىدىكى پەروەردىگارنىڭ چېدىرى ئالدىدا، 40 پەروەردىگارنىڭ ئىسرائىلغا تاپىلىغان قانۇن-ئەھكامىلىرىدا بارلىق يېزىلغىنى ۋېنچە، ھە ركۈنى ئەتىسى-ئاخشىمى كويدۇرمە قۇربانلىق قۇربانگاھى ئۈستىدە پەروەردىگارغا ئاتاپ كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى سۇنۇشقا قويۇلدى. 41 ئۇلار بىلەن بىللە يولغانلار، يەنى ھېمان، يەدۇتۇن ۋە قالغان تاللانغانلار، شۇنداقلا بارلىق ئىسمى تىزىلغانلار پەروەردىگارغا ئەئەشە كىكۈر-رەھمەت ئېيتىشقا قويۇلدى (چۈنكى ئۆنىڭ ئۇ رگەرمەس مۇھەببىتى ئەبە دگىچىدۇر!). 42 ھېمان ۋە يەدۇتۇن بولسا نەغمىچىلىككە، جۈملىدىن كاناي، جاڭ-جاڭ ۋە بارلىق مەدھىيە سازلىرىنى چېلىشقا مەسئۇل قىلىندى. يەدۇتۇننىڭ ئوغۇللىرى دەرۋازىغا قاراشقا قويۇلدى. 43 بۇ ئىشلاردىن كېيىن بارلىق خەلق ئۆز ۋېلىرىگە قايىتىشى؛ داۋۇتمۇ ئۆز ۋېيدىكىلە رگە بەخت تىلەشكە قايىتى.

17 داۋۇت ئۆز ۋېيدە ئۆرۈۋاتقان چېغىدا، ناتان پەيغەمبە رگە: «قارا، مەن كېدىر ياغىچىدىن ياسالغان ۋېيدە ئۆرۈۋاتىمەن، پەروەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى بولسا چېدىر پەردىلىرى ئاستىدا ئۆرۈۋاتىدۇ» دېدى. 2 ناتان داۋۇتقا: «كۆڭۈڭدە پۈككەنلىرىڭگە ئەمەل قىلغىن؛ چۈنكى خۇدا سەن بىلەن بىللىدۇر» ـ دېدى. 3 شۇ كۈنى كېچىدە خۇدانىڭ سۆزى ناتانغا كېلىپ يەتتى: 4 «سەن بېرىپ قۇلۇمغا داۋۇتقا مۇنداق دېگىن: ـ پەروەردىگار مۇنداق دەيدۇ: سەن مەن ئۆچۈن ئۆرانغۇ ئۆيى سالساڭ بولمايدۇ. 5 چۈنكى مەن ئىسرائىللارنى ياشلاپ چىققان كۈندىن تارتىپ بۇگۈنگە قەدەر بىر ۋېيدە ئۆرۈپ ياقىغانىمەن، پەقەت بۇ چېدىردىن ئۆ چېدىرغا، بىر چېدىر گاھدىن باشقا بىرىگە يۆتكىلىپ يۈرىدۇم، خالاس. 6 مەن ئىسرائىل خەلقى بىلەن بىللە مەيلى قەيە رگە بارمايى، ھېچقاچان ئىسرائىلنىڭ بىرەر ھاكىمىغا، يەنى مېنىڭ خەلقىمنى بېقىشنى تاپىلىغان بىرەرسىگە: نېمىشقا سىلەر ماڭا كېدىر ياغىچىدىن ئۆي سېلىپ بەرمەيسىلەر؟ ـ دېدىمۇ؟ 7 ئەمدى سەن قۇلۇم داۋۇتقا مۇنداق دېگىن: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەروەردىگار ئېيتىدۇ كى، مەن سېنى ئەمدى يايلاقلاردىن، قويلارنىڭ ئارقىسىدىن ئېلىپ، خەلقىم ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە ئەمىر بولۇشى ئۈچۈن چاقىرتىپ چىقتىم. 8 مەيلى قەيە رگە بارمىغىن، مەن ھامان سېنىڭ بىلەن بىللە بولدۇم ۋە سېنىڭ ئالدىڭدىن بارلىق دۇشمەنلىرىڭنى يوقىتىپ كەلدىم؛ يەر يۈزىدىكى ئۇلۇغلار نام-شۇھرىتىگە ئىگە بولغاندەك سېنى نام-شۇھرىتىگە سازاۋەر قىلدىم. 9 مەن خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا بىر جاينى بېكىتىپ، ئۇلارنى شۇ يەردە تىكىپ ئۈستۈرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆز زېمىنىدا ئۈردىغان، پاراكەندىچىلىككە ئۇچرىمايدىغان بولىدۇ. زەللەر دەسىلەپتىدىكىدەك ۋە مەن خەلقىم ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا ھاكىملارنى تەيىنلىگەن كۆنلەردىكىدەك، ئۇلارغا قايتىدىن زۇلۇم سالمايدۇ. مەن بارلىق دۇشمەنلىرىڭنى ساڭا بېقىندۇرىمەن. ۋە مەنكى پەروەردىگار ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، مەن سېنىڭ ئۆچۈن بىر ئۆينى ياساپ بېرىمەن! 11 سېنىڭ كۈنلىرىڭ توشۇپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ يېنىغا قايتقان ۋاقتىڭدا سېنىڭ نەسىلىڭدىن، يەنى ئوغۇللىرىڭدىن بىرىنى سېنىڭ ئورنۇڭنى باسىدىغان قىلىمەن؛ مەن ئۇنىڭ پادىشاھلىقىنى مۇستەھكەم قىلىمەن. 12 ئۇ ماڭا بىر ئۆي ياسايدۇ، مەن ئۇنىڭ پادىشاھلىق تەختىنى مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلىمەن. 13 مەن ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن، ئۇ ماڭا ئوغۇل بولىدۇ؛ مېھرى-شەپقىتىمنى سېنىڭدىن ئاۋۇال ئۆتكەن [ئىداره قىلغۇچىدىن] جۈدا قىلغىنىمدەك ئۇنىڭدىن ھە رگىز جۈدا قىلمايمەن؛ 14 ئۇنى مېنىڭ ۋېيۇمدە ۋە مېنىڭ پادىشاھلىقىمدا مەڭگۈ ئۈرنىغۇزىمەن؛ ئۇنىڭ تەختى مەڭگۈ مەزمۇت بولۇپ ئۈرنىغۇزۇلىدۇ». 15 ناتان بۇ بارلىق سۆزلەر ۋە بارلىق ۋەھىيلى ھېچنېمە قالدۇرمايى، داۋۇتقا ئېيتىپ بەردى. 16 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت كىرىپ پەروەردىگارنىڭ ئالدىدا ئولتۇرۇپ مۇنداق دېدى: «ئى خۇدا پەروەردىگار، مەن زادى كىم ئىدىم، مېنىڭ ۋېيۇم نېمە ئىدى، سەن مېنى مۇشۇ دەرىجىگە كۆتۈرگۈدەك؟ 17 لېكىن ئى خۇدا پەروەردىگار، [بۇ مەرتىۋىگە كۆتۈرگىنىڭ] سېنىڭ نەزىرىڭدە كىچىككىنە بىر ئىش ھېسابلاندى، چۈنكى سەن مەن قۇلۇڭنىڭ ئۆينىڭ يىراق كەلگۈسى ئوغرۇلۇق سۆزلىدىڭ ۋە مېنى ئۇلۇغ مەرتىۋىلىك زات دەپ قاردىڭ، ئى خۇدا پەروەردىگار! 18 سەن كەمىنەڭ ئۈستىگە چۈشۈرگەن شۇنداق شان-شەرەپ ئوغرۇلۇق داۋۇت ساڭا نېمە دىيەلىسۇن؟ چۈنكى سەن دەرۋەقە ئۆز قۇلۇڭنى ئۆزۈڭ بىلىسەن. 19 ئاھ پەروەردىگار، پېقىر قۇلۇڭ ئۈچۈن ھەمدە ئۆز كۆڭۈڭدىكى نىيىتىڭ ۋېنچە بۇ بارلىق ئۇلۇغلۇقنى كۆرسىتىپ، بۇ چوڭ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى ئايان قىلدىڭ. 20 ئاھ پەروەردىگار، قۇلىمىز تولۇق ئاڭلىغىنى ۋېنچە ساڭا تەڭ كەلگۈدەك ھېچكىم يوق، سېنىڭدىن بۆلەك ھېچبىر ئىلاھ يوقتۇر. 21 دۇنيادا قايسى بىر ئەل خەلقىڭ ئىسرائىلغا تەڭ كېلەلىسۇن؟ ئۇلارنى ئۆز ئۈگىگە خاس بىردىنبىر خەلق بولۇش ئۈچۈن قۇتۇلدۇرۇشقا بارىدىڭ ھەمدە مىسىردىن قۇتۇلدۇرۇپ چىققان خەلقىڭ ئالدىدىن يات ئەللەرنى قوغلاپ چىقىرىپ، ئۇلۇغۋار ۋە ھەيۋەت ئىشلار ئارقىلىق ئۆز نامىڭنى تىكلىدىڭ! 22 سەن خەلقىڭ ئىسرائىلنى مەڭگۈ ئۆز ئۇگىنىڭ خەلقىڭ قىلدىڭ؛ ئاھ پەروەردىگار، سەنمۇ ئۇلارنىڭ خۇداسى بولدۇڭ. 23 ئاھ پەروەردىگار، ئەمدى پېقىر قۇلۇڭ ۋە ئۇنىڭ ئۆيى ئوغرۇلۇق قىلغان ۋەدەڭ مەڭگۈ ئۈگە ئەمەل قىلىنسۇن، سەن دېگەنلىرىڭ ۋېنچە ئىشنى ئادا قىلغايسەن! 24 ئامىن، ۋەدەڭ ئەمەل قىلىنسۇن، شۇنداقلا نامىڭ مەڭگۈ ئۇلۇغلانسۇن، كىشىلەر: «ساماۋى قوشۇنلىنىڭ سەرداری پەروەردىگار ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ھەقىقەتەن ئىسرائىلغا خۇدادۇر!» دېسۇن؛ ۋە شۇنداق بولۇپ، پېقىر قۇلۇڭ داۋۇتنىڭ ئۆي-جەمەتى سېنىڭ ئالدىڭدا ھەمزىت ئۆرنىغۇزۇلسۇن. 25 ئاھ خۇدايىم، سەن پېقىر قۇلۇڭغا ساڭا ئۆي ياسايمەن، دېگەن ۋەھيى كەلتۈردۈڭ؛ شۇڭا قۇلۇڭ سېنىڭ ئالدىڭدا مۇشۇنداق دۇئا قىلىشقا جۈرئەت قىلدى. 26 ئاھ پەروەردىگار، سەن بىردىنبىر خۇدادۇرسەن، سەن پېقىر قۇلۇڭغا مۇشۇنداق ئامەتنى بېرىشنى ۋەدە قىلدىڭ؛ 27 ئەمدى پېقىر قۇلۇڭنىڭ ئۆي-جەمەتىگە ئىلتىپات قىلىپ، ئۇنىڭ سېنىڭ ئالدىڭدا مەڭگۈ ئۈرنۇشىغا ساقلىغايسەن، چۈنكى سەن، ئاھ پەروەردىگار، [پېقىرنىڭ ئۆي-جەمەتىگە] ئىلتىپات قىلدىڭ ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۇ مەڭگۈ ئۈگە بەخت-ئىلتىپاتقا نىسىپ بولدۇ».

18 شۇ ئىشتىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، داۋۇت فىلىستىيلە رگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى يېڭىۋەتتى، ئۇلارنىڭ قولدىن گاتنى ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەرنى تارتىۋالدى. 2 ئۇ يەنە موئابىيلارغا ھۇجۇم قىلدى؛ موئابىيلار ئۆنىڭغا بېقىنىپ، ئولپان تۆلەيدىغان بولدى. 3 زوباھنىڭ پادىشاھى ھادادئېزەر ئۇز تەۋەسىنى ئەفرات دەرياسىغىچە كېڭەيتىشكە ئاتلىنىپ چىققاندا، داۋۇت تاكى خاماتقا قەدەر ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. 4 داۋۇت ئۇنىڭ مىڭ جەڭ ھارۋىسىنى ئولجا ئالدى، يەتتە مىڭ ئاتلىق لەشكىرىنى، يىگىرمە مىڭ پىيادە لەشكىرىنى ئەسىر ئالدى. داۋۇت بارلىق جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ ئاتلىرىنىڭ پېيىنى قىرقىتۇۋېتىپ، پەقەت يۈز ھارۋىغا قوشقىدەك ئاتنىلا ئېلىپ قالدى. 5 دەمەشقتىكى سۈرىيەلەر زوباھنىڭ پادىشاھى ھادادئېزەر رگە ياردەم بېرىشكە كەلدى؛ داۋۇت سۈرىيەلەردىن يىگىرمە ئىككى مىڭ ئەسكەرنى ئۆلتۈردى. 6 داۋۇت سۈرىيەدىكى دەمەشق رايونىغا قاراۋۇل ئەترەتلىرىنى ئورنىغۇزۇلدى، سۈرىيەلەر داۋۇتقا بېقىنىپ، ئۇنىڭغا ئولپان تۆلەيدىغان بولدى. داۋۇت قەيە رگە [جەڭگە] چىقىمىسۇن، پەروەردىگار ئۇنى قوغداپ ئۈردى. 7 داۋۇت ھادادئېزەرنىڭ خىزمەتكارلىرى ئىشلىتىدىغان ئالتۇن قالقانلارنىڭ ھەممىسىنى يېرۇسالېمغا

ئېلىپ قايتتى. 8 ئۇ يەنە هاداد‌ئېزەر رگە تەۋە تىبهات بىلەن كۈندىن ئىبارەت ئىككى شەھەردىن نۇرغۇن مىس ئوللجا ئالدى، كىيىنكى زامانىلاردا سۇلايمان مۇشۇ مىسلارنى ئىشلىتىپ مىس كۆل، مىس تۈژۈرۈكلەر ۋە باشقا بارلىق مىس ئەسۋابلارنى ياساتقان. 9 خامات پادىشاهى توۋ داۋۇتنىڭ زوباه پادىشاهى هاداد‌ئېزەرنىڭ پۈتۈن قوشۇنىنى مەغلۇپ قىغانلىقىنى ئاڭلاپ، 10 تۈز ئوغلى هادورامنى داۋۇتقا سالام بېرىپ، تۇنىڭ هاداد‌ئېزەر بىلەن جەڭ قىلىپ، تۇنى مەغلۇپ قىلغان ئەلەبىسنى تەبرىكلەشكە ئەۋەتتى. چۈنكى توۋ ئەسلىدە هاداد‌ئېزەر بىلەن دائىم تۇرۇشۇپ تۇراتتى. هادورام هەرخىل ئالتۇن، كۈمۈش، مىس ئەسۋاب-جابدۇقلارنى سوۋغا قىلىپ ئە كەلدى. 11 داۋۇت پادىشاه بۇ ئەسۋاب-جابدۇقلارنى هەرقايسى ئەللەردىن، جۈملىدىن ئېدوم، موئاب، ئاممونلاردىن، فىلىستىيەلەردىن ۋە ئامالە كلەردىن ئوللجا ئالغان ئالتۇن-كۈمۈشلەر بىلەن قوشۇپ هەممىسىنى پەرۋەردىگارغا بېغىشلىدى. 12 زەرۇئىيانىڭ ئوغلى ئابىشاي «شور ۋادىسى»دا ئېدومىيلاردىن ئون سە ككىز مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى. 13 داۋۇت ئېدومدا قاراۋۇل ئەترەتلىرىنى تۈرغۇزدى؛ ئېدومىلارنىڭ هەممىسى داۋۇتقا بېقىندى. داۋۇت قەيە رگە جە كگە چىقمىسۇن، پەرۋەردىگار ئۇنى قوغداپ تۇردى. 14 داۋۇت پادىشاه بولۇپ پۈتۈن ئىسرائىل ئۈستىگە هۆكۈمرانلىق قىلىپ، بارلىق خەلقىگە ئادالەت ۋە هەققانىيلىق بىلەن مۇئامىلە قىلدى. 15 زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب قوشۇنغا سەردار، ئاخىلۇدنىڭ ئوغلى يەهوشافات مىرزا، 16 ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى زادوك بىلەن ئابىياتارنىڭ ئوغلى ئابىمەلەك [باش] كاهىن، شاۋشا كاتىب، 17 يەهوياداننىڭ ئوغلى بىنايا كەرەتىيلەر بىلەن پەلەتىيلەرنىڭ يولباشچىسى ئىدى؛ داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرى ئۆنىڭ يېنىدىكى ئەمەلدارلار بولدى.

19

كىيىنكى ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، ئاممونلارنىڭ پادىشاهى ناهاش ئۆلدى؛ ئوغلى هانۇن ئورنىغا پادىشاه بولدى. 2 داۋۇت: «ناهاش ماڭا ئىلتىپات كۆرسەتكىنى ئۈچۈن، تۇنىڭ ئوغلى هانۇنغا ئىلتىپات كۆرسىتىمەن» دەپ، ئاتىسىنىڭ پەرىسىگە ئۆنىڭ كۆڭلىنى سوراشقا هانۇننىڭ يېنىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى. داۋۇتنىڭ ئەلچىلىرى ئاممونلارنىڭ زېمىنغا يېتىپ كېلىپ، كۆڭلىنى سوروغىلى هانۇن بىلەن كۆرۈشمەكچى بولدى. 3 لېكىن ئاممونلارنىڭ ئەمەلدارلىرى هانۇنغا: «داۋۇتنى راستلا ئاتىلىرىنىڭ ئىززەت-هۆرمىتىنى قىلىپ سىلىگە كۆڭۈل سوروغىلى ئادەم ئەۋەتىپتۇ، دەپ قارامىلا؟ ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئۆزلىرىنىڭ ئالدىلىرىغا كېلىشى بۇ يەرنى كۆزىتىش، ئاغدۇرمىچىلىق قىلىش، چارلاش ئۈچۈن ئەمەسمىدۇ؟» ـ دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن هانۇن داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىنى تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ ساقال-يۈزۈتلىرىنى چۇشۇرگۈزۈپ،ئىپ هەم كىيىملىرىنىڭ بەلدىن تۆۋىنىنى كەستۈرۈۋېتىپ ئاندىن ئۇلارنى قويۇۋەتتى. 5 بەزىلەر كېلىپ داۋۇتقا ئەلچىلەرنىڭ ئەھۋالىنى ئۇقتۇردى، ئۇ ئۇلارنى كۈتۈۋېلىشقا ئالدىغا ئادەم ئەۋەتتى، چۈنكى ئۇلار تولىمۇ ئىزا-ئاھانەتە قالغاندى. شۇڭا پادىشاه ئۇلارغا: «ساقال-يۈزۈڭلار تۈسكىچىلىك يېرىغىچە شەھىردە تۇرۇپ ئاندىن يېنىپ كېلىڭلار» دېدى. 6 ئاممونلار ئۆزلىرىنىڭ داۋۇتنىڭ نەپرىتىگە ئۇچرىغانلىقىنى بىلدى، هانۇن ۋە ئاممونلار ئارام-ناهارائىم، ئارام-مائاكاه ۋە زوباهدىن جەڭ هارۇسىى ۋە ئاتلىق لەشكىر يالالشقا ئادەم ئەۋەتىپ مىڭ تالانت كۈمۈش بەردى. 7 ئۇلار ئوتىۋز ئىككى مىڭ جەڭ هارۇسى، شۇنداقلا مائاكاه پادىشاهى بىلەن ئۆنىڭ قوشۇنىنى يالىلۋالدى، ئۇلار مەدەبانىڭ ئالدىغا كېلىپ بارگاه قۇردى. ئاممونلارمۇ جەڭ قىلىش ئۈچۈن هەرقايسى شەھەرلەردىن كېلىپ جەم بولۇشتى. 8 داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ يوئاب بىلەن بارلىق ئەسكەر قوشۇنىنى [ئۇلارنىڭ ئالدىغا] چىقاردى. 9 ئاممونلار چىقىپ شەھەر دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا سەپ تۈزۈپ تۇردى، جە كگە ئاتلىنىپ چىققان پادىشاهلارمۇ دالادا ئايرىم سەپ تۈزۈپ تۇردۇشتى. 10 يوئاب ئۆزىنىڭ ئالدى- كەيىندىن هۇجۇمغا ئۇچرايدىغانلىقىنى كۆرۈپ، پۈتۈن ئىسرائىلدىن بىر قىسىم سەرخىل ئادەملەرنى تاللاپ، سۇرىيەلەر بىلەن جەڭ قىلىشقا ئۇلارنى سەپتە تۇرغۇزدى؛ 11 ئۇ قالغان ئادەملىرىنى ئىنىسى ئابىشايغا تاپشۇردى، شۇنىڭدەك ئۇلار ئۆزلىرىنى ئاممونلار بىلەن جەڭ قىلىشقا سەپ قىلىپ تەپىارلىدى. 12 يوئاب ئابىشايغا: «ئەگەر سۇرىيەلەر ماڭا كۈچلۈك كەلسە، سەن ماڭا يارەدەم بە رگەيسەن، ئەمما ئاممونلار ساڭا كۈچلۈك كەلسە، مەن بېرىپ ساڭا يارەدەم بېرەي. 13 جۈرئەتلىك بولغىن! ئۆز خەلقىمىز ئۈچۈن ۋە خۇدايىمىزنىڭ شەھەرلىرى ئۈچۈن باتۇرلۇق قىلايلى. پەرۋەردىگار ئۆزىگە لايىق كۆرۈنگىنىنى قىلغاي! ـ دېدى. 14 ئەمدى يوئاب ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ئادەملەر سۇرىيەلەر رگە هۇجۇم قىلغىلى چىقتى؛ سۇرىيەلەر ئۇنىڭ ئالدىدىن قاچتى. 15 سۇرىيەلەرنىڭ قاچقانلىقىنى كۆرگەن ئاممونلارمۇ يوئابنىڭ ئىنىسى ئابىشايىنىڭ ئالدىدىن قېچىپ، شەھەر رگە كىرىۋالدى. ئاندىن يوئاب يېرۇسالىمغا قايتىپ كەلدى. 16 سۇرىيەلەر بولسا ئۆزلىرىنىڭ ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ بولغىنىنى كۆرگەندە، ئەلچى ئەۋەتىپ، [ئەفرات] دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى سۇرىيەلەرنى چاقىرتىپ كەلدى. هاداد‌ئېزەرنىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى بولغان شوفاق ئۇلارغا يېتەكچى ئىدى. 17 بۇنىڭدىن خەۋەر تاپقان داۋۇت پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىنى يىغىپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، سۇرىيەلەرنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇلارغا قارشى سەپ تۈزۈپ تۇردى. داۋۇتنىڭ سەپ تۈزگەنلىكىنى كۆرگەن سۇرىيەلەر جە كگە ئاتلاندى. 18 سۇرىيەلەر ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن قاچتى؛ داۋۇت سۇرىيەلەردىن يەتتە مىڭ جەڭچى هارۇلىنغان ۋە قىرىق مىڭ پىيادە لەشكەرنى ئۇلاتۇردى ۋە يەنە سۇرىيەلەرنىڭ سەردارى شوفاقنى ئۇلاتۇردى. 19 هاداد‌ئېزەرنىڭ ئەمەلدارلىرى ئىسرائىل ئالدىدا يېڭىلگىنىنى كۆرگەندە، داۋۇت بىلەن سۈلھە قىلىپ ئۇنىڭغا بېقىندى؛ شۇنىڭدىن كېيىن سۇرىيەلەر ئىككىنچى ئاممونىيلارغا ياردەم بېرىشنى خالىمايدىغان بولدى.

20

شۇنداق بولدىكى، يېڭى يىلنىڭ بېشىدا، پادىشاهلار جە كگە ئاتلانغان ۋاقىتتا، يوئاب كۈچلۈك قىسمىنى باشلاپ كېلىپ، ئاممونلارنىڭ يەرلىرىنى ۋەيران قىلىپ، ئاندىن رابباهنى مۇهاسىرىگە ئالدى. ئۇ چاغدا داۋۇت يېرۇسالىمدا تۇرۇۋاتاتتى. يوئاب رابباهنا هۇجۇم قىلىپ شەھەرنى ۋەيران قىلىپ تاشلىدى. 2 داۋۇت ئۇلارنىڭ پادىشاهىنىڭ بېشىدىن تاجنى ئېلىۋىدى (ئالتۇننىڭ ئېغىرلىقى بىر تالانت چىقتى، ئۇنىڭغا ياقۇتلار قوندۇرۇلغاندى)، كىشىلەر بۇ تاجنى داۋۇتنىڭ بېشىغا كىيدۈرۈپ قويدى. داۋۇت شەھەردىن يەنە نۇرغۇن جەڭ غەنىيمەتلىرىنى ئېلىپ كەتتى. 3 ئۇ يەنە شەھەردىكى خەلقنى ئېلىپ چىقىپ هەرە، جىتتۇ ۋە پالتا بىلەن ئىشلەشكە سالدى؛ داۋۇت ئاممونلارنىڭ هەرقايسى شەھەرلىرىدىكى خەلقلەرنىمۇ شۇنداق ئىشلەتتى؛ ئاندىن داۋۇت كۆچىلىك بىلەن يېرۇسالىمغا قايتتى. 4 شۇ ۋەقەدىن كېيىن [ئىسرائىللار] گەزەردە فىلىستىيەلەر بىلەن سوقۇشتى، ئۇ چاغدا خۇشاتلىق سىببىكاي رەفايىيلاردىن بولغان سىپپاي ئىسملىك بىرنى ئۆلتۈرۈۋەتتى، فىلىستىيەلەر تىز پۈكتى. 5 كىيىنچە [ئىسرائىللار] بىلەن فىلىستىيەلەر يەنە سوقۇشتى؛ يائىرنىڭ ئوغلى ئەلھانەن گاتلىق گولياتنىڭ ئىنىسى لاخمنى ئۆلتۈردى، بۇ ئادەمنىڭ نەيزىسىنىڭ دەستىسى بايكارنىڭ ئوقىدەك توم ئىدى. 6 كىيىنكى ۋاقىتلاردا گاتنا يەنە سوقۇش بولدى؛ ئۇ يەردە ناهايىتى بەستلىك بىر ئادەم بار ئىدى، ئۇنىڭ قولىدىمۇ، پۇتىدىمۇ ئالتىدىن بارماق بولۇپ، جەمئىي يىگىرمە تۆت بارمىقى بار ئىدى، ئۇمۇ رەفايىيلاردىن ئىدى. 7 بۇ ئادەم ئىسرائىللارنى تىللىغىلى تۇرۇۋېدى، داۋۇتنىڭ ئاكىسى شىمىيانىڭ ئوغلى يوناتان چىقىپ ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتتى. 8 بۇلار گاتلىق رافانىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، هەممىسى داۋۇت ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىدا ئۆلدى.

21

شەيتان ئىسرائىلارغا زەربە بېرىش ئۈچۈن، داۋۇتنى ئىسرائىللارنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈشكە ئېزىقتۇردى. 2 شۇڭا داۋۇت يوئابقا ۋە خەلقنىڭ يولباشچىلىرىغا: «سىلەر بەئەر-شىبادىن دانغىچە ئارىلاپ ئىسرائىللارنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈپ كېلىپ مېنىڭ بىلەن كۆرۈشۈڭلار، ئۇلارنىڭ سانىنى بىلەي» دېدى. 3 لېكىن يوئاب جاۋابەن: ـ«پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى هازىر مەيلى قانچىلىك بولسۇن، يۈز هەسسە ئاشۇرۇۋۇتكەي. لېكىن ئى خوجام پادىشاهىم، ئۇلارنىڭ هەممىسى ئۆز ئۇڭىنىڭ خىزمىتىگە ئۆزۈۋاتقانلار ئەمەسمۇ؟ خوجام بۇ ئىشنى زادى نېمە دەپ ئەلەپ قىلدۇ؟ خوجام ئىسرائىلنى نېمىشقا گۇناهقا مۇپتىلا قىلدىلا؟» ـ دېدى. 4 لېكىن پادىشاهنىڭ سۆزى يوئابنىڭ سۆزىنى يېسىپ چۈشتى؛ شۇڭا يوئاب چىقىپ پۈتۈن ئىسرائىل زېمىنىغا ئارىلاپ يېرۇسالىمغا قايتىپ كەلدى. 5 يوئاب ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن خەلقنىڭ سانىنى داۋۇتقا مەلۇم قىلدى؛ پۈتۈن ئىسرائىلدا قولىدا قىلىچ كۆتۈرەلەيدىغان ئادەملەر بىر مىليون بىر يۈز مىڭ، يەھۇدالاردىن قولىدا قىلىچ كۆتۈرەلەيدىغان ئادەملەر تۆت يۈز يەتمىش مىڭ بولۇپ چىقتى. 6 بىراق لاۋىيلار بىلەن بىنيامىنلارلا ساناقتا كىرمىدى؛ چۈنكى پادىشاهنىڭ بۇ ۋېيرۇق يوئابنىڭ نەزىرىدە يەرگىنچلىك ئىدى. 7 خۇدا بۇ ئىشنى يامان كۆرگەچكە، ئىسرائىلارغا زەربە بەردى. 8 داۋۇت خۇدانىڭ: «مەن بۇ ئىشنى قىلىپ چوڭ گۇناه ئۆتكۈزۈپتىمەن؛ ئەمدى مەنكى قۇلۇڭنىڭ بۇ قەبىھلىكىنى كەچۈرۈشىڭنى تىلەيمەن، چۈنكى مەن تولىمۇ ئەخمىقانە ئىش قىپتىمەن» ـ دېدى. 9 پەرۋەردىگار داۋۇتنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى بولغان گادقا: 10 سەن بېرىپ داۋۇتقا ئېيتىپ: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ كى، مەن سا ڭا ئۈچ يىل-قازانى ئالدىڭدا قويىمەن، شۇنىڭدىن بىرنى تاللاۋال، مەن شۇنى بېشىڭلارغا چۈشۈرىمەن» دېگىن، ـ دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن گاد داۋۇتنىڭ يېنىغا كېلىپ: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: 12 «قېنى تاللىغىن: يا ئۈچ يىل ئاچارچىلىقتا قېلىشتىن، يا ئۈچ ئاي دۈشمەنلەرنىڭ ئالدىدىن قېچىپ، ياۋلىرىڭ تەرىپىدىن قوغلاپ قىلىنىشىدىن ۋە يا كى ئۈچ كۈن پەرۋەردىگارنىڭ قىلىچىنىڭ ئۆرۈشى ـ يەنى ئۇبا كىبىلىنىڭ زېمىندا تارقىلىشى،

پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ ئىسرائىلنىڭ پۇتۇن چېگراسىنى خاراب قىلىشىدىن بىرنى تاللىغىن». ئەمدى ئۇيلىنىپ كۆرە، بىر نېمە دېگىن؛ مەن مېنى ئەۋەتكۈچىگە نېمە دەپ جاۋاپ بېرەي؟» دېدى. **13** داۋۇت گادقا: «مەن بەك قاتتىق تە كۈلكىتە قالدىم، ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ قولىغا چۈشەي دەيمەن، چۈنكى ئۇ تولىمۇ شەپقەتلىكتۇر، پەقەت ئىنسانلارنىڭ قولىغا چۈشىمەسەم، دەيمەن» دېدى. **14** شۇ سەۋەبلىك پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا ۋاباۋاراقاتىق؛ ئىسرائىلاردىن يەتمىش مىڭ ئادەم ئۆلدى. **15** خۇدا ئىبرىسالېمنى ۋەيران قىلىپ تاشلاش ئۈچۈن بىر پەرىشتىنى ئەۋەتتى؛ ئۇ ۋەيران قىلىۋاتقاندا، پەرۋەردىگار ئەھۋالنى كۆرۈپ ئۆزىنى چۈشۈۋ رگەن بۇ بالا-قازادىن پۇشايمان قىلىپ قالدى-دە، ۋەيران قىلغۇچى پەرىشتىگە: «يەس! ئەمدى قولۇڭنى تارت!» دېدى. ئۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى يەبۇسىي ئورنانىنىڭ خامىنىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. **16** داۋۇت بېشىنى كۆتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ ئاسمان بىلەن يەرنىڭ ئارىلىقىدا، قولىدىكى غىلاپچىن سۇغۇرغان قىلىچنى يېرۇسالېمغا تە كۈلەپ تۇرغانلىقىنى كۆردى. داۋۇت بىلەن ئاقساقالارنىڭ ھەممىسى بۇز رەختكە ئورالغان ھالدا يە رگە دۇم يېقىلدى. **17** داۋۇت خۇداغا: «خەلقنىڭ سانىنى ئېلىپ چىقىشنى بۇيرۇغۇچى مەن ئەمەسمۇ؟ گۇناھ قىلىپ بۇ رەزىللىك ئۆتكۈز گۈچى مەندۇرمەن؛ بۇ بىر پادا قويلار بولسا، زادى نېمە قىلدى؟ ئاھ، پەرۋەردىگار خۇدايىم، قولۇڭ تۆز خەلقىگەگە ئەمەس، بەلكى ماڭا ۋە مېنىڭ جەمەتىگە چۈشكەي؛ ۋاباڭنى تۆز خەلقىڭنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرمىگەيسەن!» دېدى. **18** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى گادقا: سەن بېرىپ داۋۇتقا ئېيتقىن، ئۇ يەبۇسىي ئورنانىنىڭ خامىنىغا چىقىپ پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ سالسۇن، دېۋىدى، **19** داۋۇت گادنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا ئېيتقىنى ۋەيچە شۇ يە رگە چىقتى. **20** ئۇ چاغدا ئورنان بۇغداي تېپىۋاتاتتى؛ ئورنان بۇرۇلۇپ پەرىشتىنى كۆرۈپ، ئۆزى تۆت ئوغلى بىلەن مۇكۆزۈلغاندى. **21** داۋۇت ئورنانىنىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ داۋۇتنى كۆرۈپ، خاماندىن چىقىپ كەلدى-دە، بېشىنى يە رگە تە گكىزدەك ئېگىپ داۋۇتقا تەزىم قىلدى. **22** داۋۇت ئورنانغا: «خەلق ئىچىدە تاراللىقىن ۋاباڭنى توسۇپ قېلىش ئۈچۈن، مۇشۇ خامانىنى ۋە ئەترابىدىكى يەرنى ماڭا سېتىپ بەرسەڭ، بۇ يەردە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ سالاي دەيمەن. سەن تولۇق باھا قويۇپ بۇ يېرىڭنى ماڭا سېتىپ بەرسەڭ» دېدى. **23** ـ ئالسىلا، غوجام پادىشاھىمنىڭ قاندىق قىلغۇسى كەلسە شۇنداق قىلغاي؛ قارىسىلا، قۇربانلىق قىلىشقا كاللارنى بېرەي، خامان تېمىدىغان تىرنىلارنى ئوتۇن قىلىپ قالىسىلا، بۇغداينى ئاش ھەدىيەسىگە ئىشلەتسىلە؛ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى مەن تۆزلىرىگە تۆتىۋېرەي، دېدى ئورنان داۋۇتقا. **24** «ياق»، ـ دېدى داۋۇت ئورنانغا، ـ «قانداقلا بولمىسۇن مەن تولۇق باھاسى ۋەيچە سېتىۋالىمەن؛ چۈنكى مەن سىنىڭكىنى ئېلىۋېلىپ پەرۋەردىگارغا ئاتىسام بولمايدۇ، بەدەلى تۆلىمەي كويدۇرمە قۇربانلىقنى ھە رگىز سۇنمايمەن». **25** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئالتە يۈز شە كەل ئالتۇننى تۆۋلىپ ئورنانغا بېرىپ تۇ يەرنى سېتىۋالدى. **26** داۋۇت ئۇ يە رگە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ سالدى ۋە كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقى سۇنۇپ، پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ تىلىگىنى قوبۇل كۆرۈپ، جاۋابەن ئاسماندىن كويدۇرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىغا ئوت چۈشۈردى. **27** پەرۋەردىگار پەرىشتىسىنى ۋەيرۋۇدى، ئۇ قىلىچنى قايتىدىن غىلىپغا سالدى. **28** ئۇ چاغدا، داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ يەبۇسىيلاردىن بولغان ئورنانىنىڭ خامىندا ئۇنىڭ تىلىگىگە جاۋاب بە رگەنلىكىنى كۆرۈپ، شۇ يەردە قۇربانلىق سۇنۇشقا باشلىدى. **29** ئۇ چاغدا، مۇسا چۆلدە ياساتقان پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرى ۋە كويدۇرمە قۇربانلىق قۇربانگاھى گىبىئونىنىڭ ئېگىزلىكىدە ئىدى؛ **30** لېكىن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ قىلىچىدىن قورقۇپ، ئۇ يەرنىڭ ئالدىغا بېرىپ خۇدادىن يول سوراشقا جۈرئەت قىلالمايتتى.

22

شۇڭا داۋۇت: «مانا بۇ پەرۋەردىگار خۇدانىڭ ۋەيى بولىدىغان جاي، مانا بۇ ئىسرائىل ئۈچۈن كويدۇرمە قۇربانلىق سۇنىدىغان قۇربانگاھ بولىدۇ» ـ دېدى. **2** داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيىنى سالدۇرۇش ئۈچۈن ئىسرائىل زېمىنىدىكى يات ئەلدىكىلەرنى يىغىشنى بۇيرۇدى ھەم تاشلارنى ۋەيۇشقا تاشچىلارنى تەيىنلىدى. **3** ئىشىك-دەرۋازىلارغا ئىشلىتىشكە مىق ۋە گىرە-بالداق ياساش ئۈچۈن نۇرغۇن تۆمۈر تەيارلىدى؛ يەنە نۇرغۇن مىس تەيارلىدىكى، ئۇنىڭ ئېغىرلىقىنى تارازىلاپ بولمايتتى؛ **4** ئۇ يەنە سان-ساناقسىز كېدىر ياغىچى تەيارلىدى، چۈنكى زىدونلۇقلار بىلەن تۇرلۇقلار داۋۇتقا نۇرغۇن كېدىر ياغىچى يەتكۈزۈپ بە رگەندى. **5** داۋۇت كۆڭلىدە: «ئوغلۇم سۇلايمان تېخى ياش، بىر يۇمران كۆچەت خالاس، پەرۋەردىگارغا سىلىنىدىغان ئۈي ناھايىتى بەھەيۋەت ۋە كاتتا بولۇشى، شان-شۆھرىتى بارلىق يۇرتلارغا يېيىلىشى كېرەك؛ شۇنىڭ بىلەن بۇ ۋەيگە كېتىدىغان ماتېريىاللارنى ھازىرلاپ قويۇشۇم كېرەك» دەپ ۋەيلىدى. شۇڭا داۋۇت تۆۋۇشتىن ئىلگىرى

نۇرغۇن ماتېريال ھازىرلاپ قويدى. **6** داۋۇت ئوغلى سۇلايمانى قىچقىرىپ ئۇنىڭغا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يولغان پەرۋەردىگارغا ئۈي سىلىشنى تاپىلىدى. **7** داۋۇت سۇلايمانغا مۇنداق دېدى: «ئى ئوغلۇم، مەن ئەسلىدە پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر ئۈي سىلىشنى ۋەيلىغان، **8** لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا: «سەن نۇرغۇن ئادەمنىڭ قېنىنى تۆكتۈڭ، نۇرغۇن چوڭ جەڭلەرنى قىلدىڭ، سېنىڭ مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ ئۈي سىلىشىڭغا يولىمايدۇ، چۈنكى سەن مېنىڭ ئالدىمدا نۇرغۇن ئادەمنىڭ قېنىنى يە رگە تۆكتۈڭ. **9** قارا، سېنىڭدىن بىر ئوغۇل تورۇلىدۇ، ئۇ ئارام-تىنچلىق ئادەمى بولىدۇ، مەن ئۇنى ھەر تەرەپتىكى دۇشمەنلىردىن ئارام تاپقۇزىمەن؛ ئۇنىڭ ئىسمى دەرۋەقە سۇلايمان ئاتىلىدۇ، ئۇ تەختتىكى كۈنلىردە مەن ئىسرائىلغا ئارام-تىنچلىق ۋە ئاسايىشلىق ئاتا قىلىمەن. **10** ئۇ مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ ئۈي سالىدۇ، ئۇ ماڭا ئوغلۇن بولىدۇ، مەن ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن، مەن ئۇنىڭ ئىسرائىل ئۈستىدىكى پادىشاھلىق تەختىنى مە ڭگۈ مەزمۇت قىلىمەن» دېگەن سۆز- كالامى ماڭا يەتتى. **11** ئى ئوغلۇم، ئەمدى پەرۋەردىگار سېنىڭ بىلەن بىللە بولغاي! شۇنىڭ بىلەن يولۇڭ راۋان بولۇپ، ئۇنىڭ سېنىڭ توغرۇلۇقىدا بە رگەن ۋەدىسى ۋەيچە پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۈينى سالسىمەن. **12** پەرۋەردىگار ساڭا پەم ۋە ئەقىل ۋە بە رگەي ۋە ئىسرائىلنى ئىدارە قىلىشقا كۆرسەتمە بە رگەي، سېنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ مۇقەددەس قانۇنىغا ئەمەل قىلىدىغان قىلغاي. **13** شۇ ۋاقىتتا، پەرۋەردىگار ئىسرائىللار ئۈچۈن مۇساغا تاپشۇرغان بەلگىلىمە-ھۆكۈملە رگە ئەمەل قىلساڭ، يولۇڭ راۋان بولىدۇ. قەيسەر، باتۇر بول! قورقا، ھودۇقىمۇ كەتمە. **14** قارا، مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۈيى ئۈچۈن جابا-مۇشەققەتلىرىم ئارقىلىق يۈز مىڭ تالانت ئالتۇن، مىڭ مىڭ تالانت كۈمۈش ۋە ئىنتايىن كۆپ، سان-ساناقسىز مىس، تۆمۈر تەيارلىدىم؛ يەنە ياغاچ ۋە تاش تەيارلىدىم؛ بۇنىڭغا يەنە سەن قوشىساڭ بولىدۇ. **15** بۇنىڭدىن باشقا سېنىڭدە يەنە تاش كەسكۈچى، تاغچى، ياغاچچى ھەم ھەرخىل خىزمەتلەرنى قىلالايدىغان نۇرغۇن ئۇستىلار بار؛ **16** ئالتۇن- كۈمۈش، مىس، تۆمۈر بولسا سان-ساناقسىز؛ سەن ئىشقا تۇتۇشۇشقا ئورۇ ڭدىن تۇر، پەرۋەردىگارىم سېنىڭ بىلەن بىللە بولغاي!» **17** داۋۇت يەنە ئىسرائىلدىكى ئەمەلدارلارنا ئوغلى سۇلايمانغا ياردەم بېرىشنى تاپىلاپ: **18** «خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن بىللە ئەمەسمۇ؟ ھەر تەرەپتىڭلاردا سىلە رگە تىنچ-تارىلىق بە رگەن ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇ بۇ زېمىندىكى ئاھالىنى قولۇمغا تاپشۇردى؛ زېمىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ۋە خەلقىنىڭ ئالدىدا تەزگىنلەندى. **19** ئەمدى سىلەر پۈتۈن قەلبىڭلار، پۈتۈن جېنىڭلار بىلەن قەتئىي نىيەتكە كېلىپ، خۇدايىڭلار يولغان پەرۋەردىگارنى ئىزلە ڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ۋە خۇدانىڭ مۇقەددەسخانىسىدىكى قاچا-ئەسۋابلىرىنى ئۇنىڭ نامىغا ئاتاپ سىلىنغان ئۈيگە ئاپېرىپ قويۇش ئۈچۈن، پەرۋەردىگار خۇدانىڭ مۇقەددەسخانىسىنى سىلىشقا ئورنۇڭلاردىن قوپۇڭلار!» دېدى.

23

داۋۇت قېرىپ كۆزلىرى توشاي دەپ قالغاندا، ئوغلى سۇلايمانىنى ئىسرائىل ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى. **2** داۋۇت ئىسرائىلدىكى ئەمەلدارلارنى، كاھىنلارنى ۋە لاۋىيلارنى يىغدى. **3** لاۋىيلاردىن ئوتتۇز ياشتىن ئاشقانلارنىڭ ھەممىسى ساناقتىن ئوتكۈزۈلدى، تەرىتلانغىنى ۋەيچە، ئۇلاردىن ئەرلەر جەمئىي ئوتتۇز سەككىز مىڭ كىشى ئىدى. **4** داۋۇت: «بۇلارنىڭ ئىچىدە يىگىرمە توت مىڭ كىشى پەرۋەردىگارنىڭ ئۈيىنى باشقۇرۇش خىزمىتىگە، ئالتە مىڭ كىشى ئەمەلدار ۋە سوتچىلىققا، **5** توت مىڭ كىشى دەرۋازىۋانلىققا ۋە يەنە توت مىڭ كىشى مەن ياسىغان سازلار بىلەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئېقوش ئىشىغا ۋەيلىسۇن» ـ دېدى. **6** داۋۇت ئۇلارنى لاۋىينىڭ ئوغلى گەرشون، كوھات ۋە مەرارى جەمەتلىرى ۋەيچە گۇرۇپپىلارغا بۆلدى: ـ **7** گەرشونىيلاردىن لادان بىلەن شىمەي بار ئىدى؛ **8** لادانىنىڭ ئوغلى: تۆنجى ئوغلى يەھىيەل، يەنە زىتام بىلەن يوئېلدىن ئىبارەت ئۈچ كىشى ئىدى؛ **9** شىمەينىڭ ئوغلىدىن شېلومىت، ھازىيەل ۋە ھارانىدىن ئىبارەت ئۈچ كىشى ئىدى؛ يۇقىرىقىلار لادانىنىڭ جەمەمت باشلىقلىرى ئىدى. **10** شىمەينىڭ ئوغۇللىرى جاھات، زىنا، يەئۇش ۋە بېرياھ، بۇ تۆتەيلەننىڭ ھەممىسى شىمەينىڭ ئوغلى ئىدى. **11** جاھات تۆنجى ئوغلى، زىزا ئىككىنچى ئوغۇل ئىدى؛ يەئۇش بىلەن بېرياھنىڭ ئەۋلادلىرى كۆپ بولمىغاچقا، بىر [جەمەمت گۇرۇپپىسى] دەپ ھېسابلانغان. **12** كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى ئامرام، ئىزھار، ھېبرون ۋە ئوززىيەلدىن ئىبارەت توت كىشى ئىدى. **13** ئامرامنىڭ ئوغلى ھارۇن بىلەن مۇسا ئىدى. ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى ئەڭ مۇقەددەدەس ۋەيۋەلارنى پاكلاش، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا مە ڭگۈ ڭگە [قۇربانلىقلارنى] سۇنۇش، ئۇنىڭ خىزمىتىنى قىلىش، مە ڭگۈ ئۇنىڭ نامىدىن بەخت تىلەپ دۇئا بېرىشكە ئايرىلغاندى. **14** خۇدانىڭ ئادەمى مۇساغا كەلسەك، ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى لاۋىي قەبىلىسىدىن دەپ ھېسابلىنىپ پۈتۈلگەن. **15** مۇسانىڭ ئوغلى گەرشوم بىلەن ئەلىئېزەر ئىدى. **16** گەرشومنىڭ ئوغۇللىرىدىن شەۋىيەل چوڭ

ئوغلى ئىدى. 17 ئەلىئېزەرنىڭ ئوغلى رەھابىيا ئىدى؛ ئەلىئېزەرنىڭ باشقا ئوغلى بولمىغان، لېكىن رەھابىيانىڭ ئوغۇللىرى ناھايىتى كۆپ ئىدى. 18 ئىزھارنىڭ تۇنجى ئوغلى شېلومىت ئىدى. 19 ھېبرونىڭ ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى يېرىيا، ئىككىنچى ئوغلى ئامارىيا، ئۈچىنچى ئوغلى ياھازىيەل، تۆتىنچى ئوغلى جەكامىيام ئىدى. 20 ئۇززىيەلنىڭ ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى مىكاھ، ئىككىنچى ئوغلى يىشىيا ئىدى. 21 مەرارىنىڭ ئوغلى ماھلى بىلەن مۇشى ئىدى، ماھلىنىڭ ئوغلى ئەلئازار بىلەن كىش ئىدى. 22 ئەلئازار ئۆلگەندە ئوغلى يوق، قىزلىرىلا بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ تۇغقانلىرى، يەنى كىشنىڭ ئوغۇللىرى ئۇ قىزلارنى ئەمرىگە ئالدى. 23 مۇشىنىڭ ماھلى، ئېدەر ۋە يەرەموت دېگەن ئۈچلا ئوغلى بار ئىدى. 24 يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى لاۋىينىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەتلىرى بويىچە، يەنى جەمەتت باشلىرى بويىچە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان ئە رگە كەلەر رويخەتكە ئېلىنغان؛ ئۇلار يەرۋەردىگارنىڭ ۋېدىسكى ۋەزىپىلەرنى ئۆتەشكە ئىسمىلىرى بويىچە تىزىملانغانىدى. 25 چۈنكى داۋۇت: «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە ئارام بېرىپ، ئۆزى مەڭگۈ يېرۇسالېمدا ماكان قىلىدۇ؛ 26 مۇشىنىڭ بىلەن لاۋىيلارنىڭ مۇقەددەس چېدىرىنى ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى ھەرقايسى قاچا-ئەسۋابلارنى كۆتۈرۈپ يۈرۈشنىڭ ھاجىتى يوق» دېگەندى. 27 شۇڭا داۋۇتنىڭ جان ئۆزۈش ئالدىدىكى ۋەسىيىتى بويىچە، لاۋىيلارنىڭ يىگىرمە ياشتىن يۇقىرىلىرىنىڭ ھەممىسى ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەندى. 28 ئۇلارنىڭ ۋەزىپىسى بولسا ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ يېنىدا ئۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىشلىرىنى قىلىش ئىدى؛ ئۇلار ھويلا-ئارامىلارنى باشقۇرۇش، بارلىق مۇقەددەس ئېيۇملارنى پاكىز ئۆتۈش، قىسقىسى، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ خىزمەت ۋەزىپىلىرىنى بېجىرىشكە مەسئۇل ئىدى؛ 29 يەنە «تىزلغان تەقدىم نان»، ئاش ھەدىيە ئۇنلىرى، پېتىر قوتۇرماچلار، قازان نانلىرى ۋە مايلىق نانلارغا، شۇنداقلا ھەرخىل ئۆلچەش ئەسۋابلىرىغا مەسئۇل ئىدى؛ 30 ئۇلار يەنە ھەر كۈنىى ئەتىگەندە ئىرە ئۇرۇپ پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىپ ھەمدۇسانا ئوقۇيتتى، ھەر كۈنىى كەچلىكىمۇ شۇنداق قىلاتتى. 31 يەنە شابات كۈنى، ھەر يېڭى ئايدا، شۇنىڭدەك يېكىتلىگەن ھېيت-بايرامىلاردا سۈنۈلدىغان بارلىق كويدۇرمە قۇربانلىقلارنا مەسئۇل ئىدى. ئۇنۇلىرىگە قارىتىلغان بەلگىلىمە بويىچە، ئۇلار دائىم پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېكىتلىگەن سانى ۋە تۇغۇتى بىلەن خىزمەتتە ئۇراتتى. 32 ئۇلار جامائەت چېدىرىنى ھەم مۇقەددەس جايىنى باقاتتى، شۇنداقلا ئۇنلىرىنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ۋېدىسكى خىزمەتتە بولۇۋاتقان قېرىنداشلىرى، يەنى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا قارايتتى.

24 ھارۇن ئەۋلادلىرىنىڭ ئۇۋەتچىلىككە بۆلۈنۈشى ئۇۋەندىكىچە: ھارۇننىڭ ئوغلى ناداب، ئابىھۇ، ئەلئازار ۋە ئىتامار. 2 ناداب بىلەن ئابىھۇ ئاتىسىدىن بۇرۇن ئۆلۈپ كەتكەن ھەم پەرزەنت كۆرمىگەندى، شۇڭا ئەلئازار بىلەن ئىتامار كاھىنلىقنى ئۇتاتتى. 3 داۋۇت ۋە ئەلئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زادوك ۋە ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئاخىمەلەك ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنى گۇرۇپ پىيلارغا بۆلۈپ، ۋەزىپىسى بويىچە ئىشقا قويدى؛ 4 ئەلئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەتت بېشى بولغانلار ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەتت بېشى بولغانلاردىن كۆپ ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئۇلارنى شۇنىڭغا ئاساسەن ئالتە يۈز توۋەت- گۇرۇپ پىيلارغا بۆلدى. ئەلئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەتت بېشى بولغانلار ئون ئالتە كىشى ئىدى، ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەتت بېشى بولغانلار سەككىز كىشى ئىدى؛ 5 ئۇلار چەك تاشلاش يولى بىلەن تەڭشەپ توۋەت- گۇرۇپ پىيلارغا بۆلۈندى. شۇنداق قىلىپ مۇقەددەسخانىدىكى ئىشلارغا مەسئۇل بولغانلار ۋە خۇدانىڭ ئالدىدىكى ئىشلارغا مەسئۇل بولغانلار ھەم ئەلئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىنمۇ ھەم ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىنمۇ بولدى. 6 لاۋىي نەتانەلنىڭ ئوغلى شېمايا كاتىپ بولسا پادىشاھ، ئەمەلدارلار، كاھىن زادوك، ئابىياتارنىڭ ئوغلى ئاخىمەلەك، شۇنداقلا كاھىنلارنىڭ ۋە لاۋىيلارنىڭ جەمەتت باشلىقلىرى ئالدىدا ئۇلارنىڭ ئىسمىنى يېزىپ قويدى. ئەلئازارنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچىدىن بىر جەمەتت تاللاندى، ئاندىن ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچىدىنمۇ بىر جەمەتت تاللاندى. 7 بىرىنچى چەك يەھوياريبقا، ئىككىنچى چەك يەدايا‌غا، 8 ئۈچىنچى چەك ھارىمغا، تۆتىنچى چەك سېئورىمغا، 9 بەشىنچى چەك مالكىيا‌غا، ئالتىنچى چەك مىيامىنغا، 10 يەتتىنچى چەك ھاككوزغا، سەككىزىنچى چەك ئابىيا‌غا، 11 توققۇزىنچى چەك يەشۇئا‌غا، ئونىنچى چەك شېكانىيا‌غا، 12 ئون بىرىنچى چەك ئەلىياشىبقا، ئون ئىككىنچى چەك ياكىمغا، 13 ئون ئۈچىنچى چەك ھۇپپا‌غا، ئون تۆتىنچى چەك يەشەبئابقا، 14 ئون بەشىنچى چەك بىلگاھقا، ئون ئالتىنچى چەك ئىممە رگە، 15 ئون يەتتىنچى چەك ھېزىرغا، ئون سەككىزىنچى چەك ھاپپىزە رگە، 16 ئون توققۇزىنچى چەك پىتاھىيا‌غا، يىگىرمىنچى چەك يەھە زكەلگە، 17 يىگىرمە بىرىنچى چەك ياقىنغا، يىگىرمە ئىككىنچى چەك گامۇلغا، 18 يىگىرمە ئۈچىنچى چەك دېلايا‌غا، يىگىرمە تۆتىنچى چەك ماۋازىيا‌غا چىقتى. 19 مانا بۇ ئۇلارنىڭ خىزمەت تەرتىپى؛ بۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئاتىسى ھارۇننىڭ ۋاستىسى بىلەن ئۈيرۈغان نىزام بويىچە، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىش توۋۇتى ئىدى. 20 لاۋىينىڭ قالغان ئەۋلادلىرى مۇنۇلار: ئامرامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن شۇبايەل؛ شۇبايەلنىڭ ئەۋلادلىرى ئۆچىدە يەھدىيا بار ئىدى. 21 رەھابىياغا كەلسەك، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى، جۈملىدىن ئۇنىڭ ئوغلى يىشىيا بار ئىدى. 22 ئىزھارنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچىدە شېلومىت؛ شېلومىتنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچىدە جاھات بار ئىدى. 23 ھېبرونىڭ ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى يەرىيا، ئىككىنچىسى ئامارىيا، ئۈچىنچىسى ياھازىيەل، تۆتىنچىسى جەكامىيام ئىدى. 24 ئۇززىيەلنىڭ ئوغۇللىرى: مىكاھ؛ مىكاھنىڭ ئوغۇللىرىدىن شامىر بار ئىدى. 25 مىكاھنىڭ ئىنىسى ئىسشىيا ئىدى، يىسشىيانىڭ ئوغۇللىرى ئۈچىدە زە كەريا بار ئىدى. 26 مەرارىنىڭ ئوغۇللىرى: ماھلى ۋە مۇشى؛ ياۋازىيانىڭ ئوغلى بىنو ئىدى. 27 مەرارىنىڭ ئوغلى ياۋازىيادىن بولغان ئەۋلادلىرى بىنو، شوھام، زاككۇر ۋە ئىبرى بار ئىدى. 28 ماھلىنىڭ ئوغلى ئەلئازار ئىدى؛ ئەلئازارنىڭ ئوغلى يوق ئىدى. 29 كىشكە كەلسەك، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچىدە يەراھمىيەل بار ئىدى. 30 مۇشىنىڭ ئوغۇللىرى ماھلى، ئېدەر ۋە يەرموت ئىدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى لاۋىينىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەتلىرى بويىچە پۈتۈلگەندى. 31 ئۇلارمۇ ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا ئوخشاش، داۋۇت پادىشاھ، زادوك، ئاخىمەلەك ۋە شۇنىڭدەك كاھىنلار ۋە لاۋىيلارنىڭ جەمەتت باشلىقلىرىنىڭ ئالدىدا چەك تارتتى؛ ھەرقايسى جەمەتت باشلىرى ۋە ئۇلارنىڭ تۇغقانلىرىدىن ئەلۋەك كىچىكلىرىمۇ ئوخشاشلا چەك تارتتى.

25 داۋۇت بىلەن قوشۇننىڭ سەردارلىرى ئاساف، ھېمان ۋە يەدۇتۇنلارنىڭ ئوغۇللىرىنىمۇ ۋەزىپە يۈزىگە، ئۇلارنى چىلتار، تەمبۇر ۋە جالۇ-جاكىلار چىلىپ، بېشارەت بېرىش خىزمىتىگە قويدى. ئۇلاردىن ۋەزىپىگە ۋېژىلغانلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: 2 ئاسافنىڭ ئوغۇللىرىدىن زاككۇر، يۈسۇپ، نەتانىيا ۋە ئاشارىلاھ بار ئىدى؛ ئاسافنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى ئاسافنىڭ كۆرسەتمىسىگە قارايتتى؛ ئاساف پادىشاھنىڭ كۆرسەتمىسى بويىچە بېشارەت بېرىپ سۈزلەيتتى. 3 يەدۇتۇنغا كەلگەندە، ئۇنىڭ گەدالىيا، زېرى، يەشايا، شىمەي، ھاشابيا ۋە ماتتىتىياھ دېگەن ئالتە ئوغلى بولۇپ، ئاتىسى يەدۇتۇنىڭ كۆرسەتمىسىگە قارايتتى. يەدۇتۇن يەھۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىپ مەدھىيە ئوقۇش ئۈچۈن چىلتار چىلىپ بېشارەت بېرەتتى. 4 ھېمانىنىڭ بولسا، ئۇنىڭ بۇككىيا، ماتتانىيا، ئۇززىيەل، شەۋىيەل، يەرموت، ھانانىيا، ھانانى، ئەلىياتا، گىددالتى ۋە رومامتى-ئېزەر، يوشبىكاشا، ماللوتى، ھوتىر ۋە ماخازىئوت دېگەن ئوغۇللىرى بار ئىدى. 5 بۇلارنىڭ ھەممىسى ھېمانىنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، خۇداغا بولغان مەدھىيىسىنى ياڭرىتىش ئۈچۈن ۋېژىلغان (ھېمان بولسا پادىشاھقا خۇدانىڭ سۆز- كالامىنى يەتكۈزىدىغان ئالدىن كۆرگۈچى ئىدى)؛ خۇدا ھېمانغا ئون تۆت ئوغۇل، ئۈچ قىز ئاتا قىلغانىدى. 6 بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاتىلىرىنىڭ باشلامچىلىقىدا بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە نەغمە-ناۋا قىلىش ئۈچۈن، جالۇ-جالۇ، تەمبۇر ۋە چىلتار چىلىپ خۇدانىڭ ۋېدىسكى ۋەزىپىسىنى ئوتەيتتى. ئاساف، يەدۇتۇن ۋە ھېمان [بۇ ئىشلاردا] پادىشاھنىڭ كۆرسەتمىسىگە قارايتتى. 7 ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ سانى جەمئىي ئىككى يۈز سە كسەن سە ككىز ئىدى (ئۇلار ھەممىسى پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەش نەغمە-ناۋالىقىدا ئالاھىدە تەربىيە كۆرگەن، كۆزي ئېيتىشقا ئۈستا ئىدى). 8 بۇلار چوڭ- كىچىكىگە، ئۇستاز- شاگىرتلىقىغا قارىمای ھەممىسى بىردەك چەك تارتىپ گۇرۇپ پىيلارغا بۆلۈنگەندى. 9 بىرىنچى چەك ئاسافنىڭ ئوغلى يۈسۇپكە، ئىككىنچى چەك گەدالىياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئىنىلىرى ۋە ئوغۇللىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 10 ئۈچىنچى چەك زاككۇرغا چىقتى، ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 11 تۆتىنچى چەك ئىزرىغا چىقتى، ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 12 بەشىنچى چەك يەتانياغا چىقتى، ئۇ ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 13 ئالتىنچى چەك بۇككىياغا چىقتى، ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 14 يەتتىنچى چەك يەشارىلاھقا چىقتى، ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 15 سە ككىزىنچى چەك يەشاياغا چىقتى، ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 16 توققۇزىنچى چەك ماتتانياغا چىقتى، ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 17 ئونىنچى چەك شىمەيگە چىقتى، ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 18 ئون بىرىنچى چەك ئازارەلگە چىقتى، ئۇ ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى، ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 19 ئون ئىككىنچى چەك ھاسابىياغا چىقتى، ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 20 ئون ئۈچىنچى چەك شۇبايەلگە چىقتى؛

ئۆ، ئۆنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 21 ئون توتىنچى چەك ماتتىياھقا چىقتى؛ ئۆ، ئۆنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 22 ئون بەشىنچى چەك يەرموتقا چىقتى؛ ئۆ، ئۆنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 23 ئون ئالتىنچى چەك ھاناناياغا چىقتى، ئۆ، ئۆنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 24 ئون يەتتىنچى چەك يوشبكاشاغا چىقتى؛ ئۆ، ئۆنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 25 ئون سەككىزىنچى چەك ھانانىغا چىقتى؛ ئۆ، ئۆنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 26 ئون توققۇزىنچى چەك ماللوتىغا چىقتى؛ ئۆ، ئۆنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 27 يىگىرمىنچى چەك ئەلياتاغا چىقتى؛ ئۆ، ئۆنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 28 يىگىرمە بىرىنچى چەك ھوتىرغا چىقتى؛ ئۆ، ئۆنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 29 يىگىرمە ئىككىنچى چەك گىددالتىغا چىقتى؛ ئۆ، ئۆنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 30 يىگىرمە ئۈچىنچى چەك ماخازىوتقا چىقتى؛ ئۆ، ئۆنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 31 يىگىرمە تۆتىنچى چەك روماموتى-ئېزەر رگە چىقتى؛ ئۆ، ئۆنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى.

26

دەرۋازىۋەنلەرنىڭ گۇرۇپپىلىنىشى تۆۋەندىكىدەك بولدى: كوراھ جەمەتىدىكىلەردىن ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە كورەنىڭ ئوغلى مەشەلەمىيا بار ئىدى. 2 مەشەلەمىيانىڭ بىرىنچىچە ئوغلى بولۇپ، تۇنجىسى زە كەريا، ئىككىنچىسى يەدىيائېل، ئۈچىنچىسى زەبادىيا، تۆتىنچىسى ياتنىيەل، 3 بەشىنچىسى ئېلام، ئالتىنچىسى يەھوھانان، يەتتىنچىسى ئەلىيىناي ئىدى. 4 ئوبەد-ئېدومنىڭ ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى شېمايا، ئىككىنچىسى يەھوزاباد، ئۈچىنچىسى يوئاھ، تۆتىنچىسى ساكار، بەشىنچىسى نەتانەل، 5 ئالتىنچىسى ئاممىيەل، يەتتىنچىسى ئىسساكار، سەككىزىنچىسى پېئۇلتاي؛ دەرۋەقە خۇدا ئوبەد-ئېدومغا بەخت-ساۋادەت ئاتا قىلغانىدى. 6 ئۆنىڭ ئوغلى شېمايامۇ بىرنەچچە ئوغۇل پەرزەنت كۆرگەن بولۇپ، ھەممىسى ئاتا جەمەتى ئىچىدە يولباشچى ئىدى، چۈنكى ئۇلار باتۇر ئەزىمەتلەر ئىدى. 7 شېمايانىڭ ئوغۇللىرى: ئوتنى، ربفايەل، ئوبەد ۋە ئەلزاباد ئىدى. ئەلزاباد ئىنىلىرى ئېلىخۇ بىلەن سەماكىيانىڭ ئىككىسى باتۇر ئىدى. 8 بۇلارنىڭ ھەممىسى ئوبەد-ئېدومنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرى، قېرىنداشلىرىنىڭ ھەممىسى [خۇدانىڭ] خىزمىتىدە قولىدىن ئىش كېلىدىغان ئادەملەر ئىدى. ئوبەد-ئېدومنىڭ ئەۋلادى جەمئىي ئالتمىش ئىككى ئادەم ئىدى. 9 مەشەلەمىيانىڭ ئوغۇللىرى ۋە قېرىنداشلىرى بار ئىدى؛ ھەممىسى باتۇر بولۇپ، جەمئىي ئون سەككىز ئادەم ئىدى. 10 مەرارىنىڭ ئەۋلادى بولغان خوساھنىڭ بىرىنچىچە ئوغلى بار ئىدى، چۈنكى ئوغلى شىمرى (شىمرى ئەسلىدە تۇنجى ئوغۇل بولمىسىمۇ، ئاتىسى ئۇنى چۈنكى ئوغۇل قىلىپ تىكلىگەن)، 11 ئىككىنچى ئوغلى ھىلقىيا، ئۈچىنچىسى تەباليا، تۆتىنچىسى زە كەريا ئىدى. خوساھنىڭ ئوغۇللىرى ۋە قېرىنداشلىرى جەمئىي بولۇپ ئون ئۈچ ئادەم ئىدى. 12 يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى جەمەت باشلىرى ۋىچچە دەرۋازىۋەنلەرنىڭ گۇرۇپپىلارغا بۆلۈنۈشى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسگە قېرىنداشلىرى بىلەن بىللە پەرۋەردىگارنىڭ ۋىيدىكى خىزمەت ۋەزىپىسى تاپشۇرۇلغانىدى. 13 ئۇلار، مەيلى چۈنكى بولسۇن يا كىچىك بولسۇن، ئۆز جەمەتى ۋىچچە چەك تارتىپ ھەربىر دەرۋازىغا بەلگىلەندى. 14 شەرقىي دەرۋازىدا دەرۋازىۋەنلىك قىلىشقا چەك چىققىنى شەلەمىيا بولدى؛ ئاندىن ئۇلار ئۆنىڭ ئوغلى زە كەريا (ئاقىلانە مەسلىھەتچى ئىدى) ئۈچۈن چەك تارتتى؛ ئۆنىڭكىا شىمالي دەرۋازىنىڭ دەرۋازىۋەنلىك چىكى چىقتى. 15 جەۋبي دەرۋازىنىڭ چىكى ئوبەد-ئېدومغا چىقتى. ئۆنىڭ ئوغۇللىرى ئامبار-خەزىنىلەر رگە مەسئۇل بولدى. 16 شۇپىم بىلەن خوساھقا غەربي دەرۋازىنىڭ ۋە شۇنىگدۇك داۋان يولىدىكى شالله كەت دەرۋازىسىنىڭ چىكى چىقتى؛ دەرۋازىۋەنلەر يانداشىپ تۇراتتى. 17 شەرقي دەرۋازىغا ھە رىكۇنى ئالتە لاۋۋي دەرۋازىۋەن مەسئۇل ئىدى؛ شىمالي دەرۋازىغا ھە رىكۇنى تۆت ئادەم، جەۋبي دەرۋازىغا ھە رىكۇنى تۆت ئادەم مەسئۇل ئىدى؛ ئامبار-خەزىنىلەرنىڭ ھەربىرىگە ئىككى ئادەم بىر گۇرۇپپا بولۇپ قارايتتى. 18 غەرب تەرەپتىكى دەھلىزنىڭ ئالدىدىكى يولدا تۆت كىشى، دەھلىزنىڭ ئۆزىدە ئىككى كىشى پاسبانلىق قىلاتتى. 19 يوقۇرىدىكى كىشىلەر دەرۋازىۋەنلەرنىڭ گۇرۇپپىلىنىشى بولۇپ، كوراھنىڭ ۋە مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىدى. 20 ئۇلارنىڭ [باشقا] لاۋۋي قېرىنداشلىرىدىن خۇدانىڭ ۋىيدىكى خەزىنىلەرنى ۋە مۇقەددەس دەپ بېغىشلانغان ۋىيۇملار خەزىنىسىنى باشقۇرۇشقا تاخىياھ قىلىۋېلىدى. 21 گەرشون جەمەتىدىكى لادانىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن، گەرشوني لادان جەمەتىگە يولباشچى بولغىنى: جەھىيەلى ئىدى؛ 22 جەھىيەلنىڭ ئوغۇللىرى زېتام بىلەن ئۇنىڭ ئىنىسى يوئېل ئىدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ۋىيدىكى خەزىنىلە رگە مەسئۇل ئىدى. 23 ئامرام جەمەتى، ئىزھار جەمەتى، ھېبرون جەمەتى ۋە ئۇززىيەل جەمەتىدىكىلەرمۇ [ۋەزىپىگە قويۇلدى]: 24 مۇسانىڭ نەۋرىسى، گەرشومنىڭ ئوغلى شىبۇئەل باش خەزىنىچى بولدى. 25 ئۇنىڭ ئەلىئېزەردىن بولغان قېرىنداشلىرى: ئەلىئېزەرنىڭ ئوغلى رەھابىيا، رەھابىيانىڭ ئوغلى يەشايا، يەشايانىڭ ئوغلى يورام، يورامنىڭ ئوغلى زىكرى، زىكرىنىڭ ئوغلى شېلومىت ئىدى. 26 مۇشۇ شېلومىت بىلەن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى مۇقەددەس دەپ بېغىشلانغان ۋىيۇملار ساقلىنىدىغان بارلىق خەزىنىلەرنى باشقۇراتتى؛ بۇ ۋىيۇملارنى ئەسلىدە داۋۇت پادىشاھ، جەمەت باشلىقلىرى، مىڭبېشىلار، يۈزبېشىلار ۋە قوشۇن سەردارلىرى بېغىشلىغانىدى. 27 ئۇلار جەڭگاھلاردا بۇلالاڭ-تالالاڭ قىلىپ كەلگەن مال-مۇلۇكلەردىن ۋە ئولجىدىن پەرۋەردىگارنىڭ ۋىينى پۈختا قىلىشقا بېغىشلىغانىدى. 28 [بۇلارنىڭ ئېچىدىمۇ] ئالدىن كۆرگۈچى سامۇئىل، كىشنىڭ ئوغلى ساۋۇل، نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر ۋە زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئابلار مۇقەددەس دەپ ئايرىلغان نەرسىلەر بار ئىدى؛ بارلىق مۇقەددەس دەپ ئايرىلغان نەرسىلەرنى شېلومىت بىلەن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى باشقۇراتتى. 29 ئىزھار جەمەتىدىن كېنانىيا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى [مۇقەددەس ۋىينىڭ] سىرتىدا ئىسرائىلدا مەنسەپدار ۋە سوتچىلار قىلىپ قويۇلدى. 30 ھېبرون جەمەتىدىن ھاشابىيا ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى، ھەممىسى باتۇر بولۇپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربي تەرىپىدە ئىسرائىلدا مەنسەپ ئۇتۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىگە ۋە پادىشاھنىڭ ئىشلىرىغا مەسئۇل بولۇشقا قويۇلغان. ئۇلار جەمەتي بىرمىڭ يەتتە يۈز كىشى ئىدى. 31 ھېبرون جەمەتى ئىچىدە، جەمەتىنىڭ نەسەبنامىسى ۋىچچە يەريا جەمەت بېشى ئىدى. داۋۇتنىڭ سەلتەنىتىنىڭ قىرىقىنچى يىلى [نەسەبنامىسىنى] تەكشۈرۈش ئۈچۈن گىلىئادنىڭ يائازەر دېگەن يېردە بۇ جەمەتىنىمۇ باتۇر ئەزىمەتلەر تېپىلدى. 32 يەريانىڭ قېرىنداشلىرىدىن يەنە جەمەتي بولۇپ ئىككى مىڭ يەتتە يۈز كىشى بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر بولۇپ، شۇ جەمەت باشلىرى ئىدى؛ پادىشاھ داۋۇت ئۇلارنى رۇبەن قەبىلىسى، گاد قەبىلىسى ۋە مانىسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىكى خۇداغا ۋە پادىشاھنىڭ خىزمىتىگە دائىر بارلىق ئىشلارنى باشقۇرۇشقا قويدى.

27

تۆۋەندىكىلەر ئىسرائىللار ئىچىدە پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە ھەربىي قىسىملارغا مەسئۇل بولغان ھەرقايسى جەمەت باشلىرى، مىڭبېشى، يۈزبېشى ۋە بارلىق مەنسەپدارلار ئىدى. ئۇلار سانىغا قاراپ قىسىملارغا بۆلۈنگەنىدى. ئۇلار ھەر يىلى ئاي ۋىچچە تۆۋەتلىشىپ تۇراتتى، ھەر قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 2 بىرىنچى ئايدىكى بىرىنچى تۆۋەتچى قوشۇنغا زابدىيەلنىڭ ئوغلى ياشوبئام مەسئۇل بولغان، ئۇنىڭ ئاشۇ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 3 ئۇ پەرەز ئەۋلادلىردىن بولۇپ، بىرىنچى ئايدىكى ئاشۇ قوشۇن قىسمىنىڭ سەردارلىرىنى باشقۇراتتى. 4 ئىككىنچى ئايدىكى تۆۋەتچى قوشۇنغا مەسئۇل كىشى ئاھوھلۇق دودايي بولۇپ، ئۇنىڭ قوشۇنىنىڭ ئورۇنباسار سەردارى مىكلوت بار ئىدى؛ بۇ قىسمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 5 ئۈچىنچى ئايدىكى ئۈچىنچى تۆۋەتچى قوشۇنىنىڭ سەردارى كاھىن يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئاشۇ قوشۇنغا باش بولۇپ، ئۇنىڭدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 6 بۇ بىنايا «ئوتىزۇ پالۋان»نىڭ بىرى بولۇپ، ئاشۇ ئوتىزۇ ئادەمنى باشقۇراتتى؛ ئۇنىڭ قىسمىدا يەنە ئۇنىڭ ئوغلى ئامىزاباد بار ئىدى. 7 تۆتىنچى ئايدىكى تۆتىنچى تۆۋەتچى قوشۇنىنىڭ سەردارى يوئابنىڭ ئىنىسى ئاساھەل ئىدى؛ ئۇنىڭدىن كېيىن ئوغلى زەبادىيا ئۇنىڭ ئورنىنى باستى. ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 8 بەشىنچى ئايدىكى بەشىنچى تۆۋەتچى قوشۇنىنىڭ سەردارى ئىزراھلىق شامخۇت ئىدى، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 9 ئالتىنچى ئايدىكى ئالتىنچىنى تۆۋەتچى قوشۇنىنىڭ سەردارى تەكوئالىق ئىككەشنىڭ ئوغلى ئىرا ئىدى، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 10 يەتتىنچى ئايدىكى يەتتىنچى تۆۋەتچى قوشۇنىنىڭ سەردارى ئەفرائىم ئەۋلادلىرى ئىچىدىكى پىلونلۇق ھەلەز بولۇپ، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 11 سەككىزىنچى ئايدىكى سەككىزىنچى تۆۋەتچى قوشۇنىنىڭ سەردارى زەراھ جەمەتىدىكى خۇشاتلىق سىبىكاي بولۇپ، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 12 توققۇزىنچى ئايدىكى توققۇزىنچى تۆۋەتچى قوشۇنىنىڭ سەردارى بىنيامىن قەبىلىسىدىكى ئاناتوتلۇق ئابىئەزەر بولۇپ، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 13 ئوننىنچى ئايدىكى ئوننىنچى تۆۋەتچى قوشۇنىنىڭ سەردارى زەراھ جەمەتىدىكى نىتوفاتلىق ماھاراي بولۇپ، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 14 ئون بىرىنچى ئايدىكى ئون بىرىنچى تۆۋەتچى قوشۇنىنىڭ سەردارى ئەفرائىم قەبىلىسىدىكى پىراتونلۇق بىنايا بولۇپ، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 15 ئون ئىككىنچى ئايدىكى ئون ئىككىنچى تۆۋەتچى قوشۇنىنىڭ سەردارى ئوتنىيەل جەمەتىدىكى

نتوفاتلق هەلداي بولۇپ، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 16 ئىسرائىلنىڭ
هەرقايسى قەبىلىرىنى ئىدارە قىلىپ كەلگەنلەر تۆۋەندىكىلەر: رۇبەنىيلار ئۆچۈن زىكرىنىڭ ئوغلى
ئەلىئېزەر قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ شىمېئونىيلار ئۆچۈن قەبىلە باشلىقى ماتا كاھىنىڭ ئوغلى شەفاتىيا؛ 17
لاۋِي قەبىلىسى ئۆچۈن كەموئەلنىڭ ئوغلى هاسابىيا قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ هارۇنىيلار ئۆچۈن
جەمەت بېشى زادوك؛ 18 يەھۇدا قەبىلىسى ئۆچۈن داۋۇتنىڭ ئاكىسى ئېلىخۇ قەبىلە باشلىقى
ئىدى؛ ئىسساكارىيلار ئۆچۈن مىكائىلنىڭ ئوغلى ئومرى قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ 19 زەبۇلۇنىيلار
ئۆچۈن ئۇبادىيانىڭ ئوغلى يىشمايا قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ نافتالى قەبىلىسى ئۆچۈن ئازرىيەلنىڭ
ئوغلى يەرىموت قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ 20 ئەفرائىمىلار ئۆچۈن ئازازىيانىڭ ئوغلى هوشىيا قەبىلە
باشلىقى ئىدى؛ مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسى ئۆچۈن پىدايانىڭ ئوغلى يوئېل قەبىلە باشلىقى ئىدى؛
21 گېئېئادتا ماكانلاشقان مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسى ئۆچۈن زە كەرىيانىڭ ئوغلى ئىددو قەبىلە
باشلىقى ئىدى؛ بىنيامىن قەبىلىسى ئۆچۈن ئابنەرنىڭ ئوغلى ياۋاسىيەل قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ 22
دان قەبىلىسى ئۆچۈن يەروھامنىڭ ئوغلى ئازارەل قەبىلە باشلىقى ئىدى. يۇقىرىدىكىلەر ئىسرائىل
قەبىلىرى ئۆچۈن قەبىلە باشلىقى ئىدى. 23 داۋۇت ئىسرائىللار ئىچىدە يىگىرمە ياشتىن تۆۋەنلەرنى
تىزىلمىغان؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ سانىنى ئاسمانداكى يۇلتۇزدەك كۆپ قىلىمەن
دېگەنىدى. 24 زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب سانىنى ئېلىشقا كىرىشكەن، لېكىن تۈگىمىگەن؛ چۈنكى
مۇشۇ ئىش ۋەجىدىن [خۇدانىڭ] غەزىپى ئىسرائىللارنىڭ بېشىغا ياغدۇرۇلغان؛ شۇ سەۋەبتىن
ئىسرائىللارنىڭ سانى «داۋۇت پادىشاهنىڭ يىلنامىلىرى» دېگەن خاتىرىگە كىرگۈزۈلمىگەن. 25
پادىشاهنىڭ ئامبار-خەزىنىلىرىنى باشقۇرغۇچى ئادىيەلنىڭ ئوغلى ئازماۋۋەت ئىدى؛ دالا، شەھەر،
يېزا- كەنت ۋە مۇنارلاردىكى ئامبار-خەزىنىلەرنى باشقۇرغۇچى ئۇززىيانىڭ ئوغلى يوناتان ئىدى.
26 ئېتىز-ئېرىقلاردا ئېرىقچىلىق قىلغۇچىلارنى باشقۇرغۇچى كېلۇبنىڭ ئوغلى ئەزرى ئىدى؛ 27
ئۈزۈمزارلىقلارنى باشقۇرغۇچى راماهلىق شىمەي؛ ئۈزۈمزارلىقلاردىكى شاراب ئامبارلىرىنى
باشقۇرغۇچى شىفملىق زابدى؛ 28 شەفەلاەت تۈزلە گۈلىكىدىكى زەيتۇن ۋە ئۈجمە دەرەخلىرىنى
باشقۇرغۇچى گەدەرلىك باۋال-هانان ئىدى؛ ماي ئامبارلىرىنى باشقۇرغۇچى يوئاش؛ 29 شارونىدا
بېقىلىدىغان كالا پادىلىرىنى باشقۇرغۇچى شارونلۇق ستراي؛ جىلغىلاردىكى كالا پادىلىرىنى
باشقۇرغۇچى ئادلاينىڭ ئوغلى شافات؛ 30 تۆگىلەرنى باشقۇرغۇچى ئىسمائىللاردىن ئوبىل؛
ئېشە كەلەرنى باشقۇرغۇچى مىرونوتلۇق يەھدىيا؛ 31 قوي پادىلىرىنى باشقۇرغۇچى خاگارلىق يازىز
ئىدى. بۇلارنىڭ هەممىسى داۋۇت پادىشاهنىڭ مال-مۈلكىنى باشقۇرغۇچى ئەمەلدارلار ئىدى.
32 داۋۇتنىڭ تاغىسى يوناتان مەسلىهەتچى بولۇپ، دانىشمەن هەم ئەۋرات خەتىتاچىسى ئىدى؛
خاقۇنىنىڭ ئوغلى يەھىيەل پادىشاهنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ تۇستازىسى ئىدى. 33 ئاهىتوفەلمۇ پادىشاهنىڭ
مەسلىهەتچىسى ئىدى؛ ئاركلىق هۇشاي پادىشاهنىڭ جان دوستى ئىدى. 34 ئاهىتوفەلدىن كېيىن
بىنايانىڭ ئوغلى يەھويادا بىلەن ئابىياتار ئۇنىڭ ئورنىغا مەسلىهەتچى بولدى؛ يوئاب پادىشاهنىڭ
قوشۇن سەرداري ئىدى.

28

داۋۇت ئىسرائىلدىكى بارلىق ئەمەلدارلارنى، هەرقايسى قەبىلە باشلىقلىرى، تۆۋەتلىشىپ
پادىشاهنىڭ خىزمىتىنى قىلىدىغان قوشۇن بېشى، مىڭبېشى، يۈزبېشى، پادىشاه ۋە شاهزادىلەرنىڭ
بارلىق مال-مۈلۈك، چارۋا مالىلىرىنى باشقۇرىدىغان ئەمەلدارلارنى، شۇنىڭدەك مەھرەم-
غوجىدارلار، پالۋانلار ۋە بارلىق باتۇر جەڭچىلەرنى يېرۇسالېمغا چاقىرتىپ كەلدى. 2 پادىشاه
داۋۇت ئورنىدن تۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ ئى بۇرادەرلىرىم ۋە خەلقىم، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار:
كۆڭۈلدە پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئۈچۈن بىر ئارامگاه، خۇدايىمىزنىڭ تەختىپەرسىي
بولىدىغان بىر تۇي سېلىش ئارزۇيۇم بار ئىدى هەمدە ئۇنى سېلىشقا تەيارلىقىمۇ كۆرۈپ قېغانىدىم.
3 لېكىن خۇدا ماڭا: «سەن مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ تۇي سالىساڭ بولمايدۇ، چۈنكى سەن جەڭچى،
ئادەم ئۆلتۈرۈپ قان تۆككەنسەن» دېدى. 4 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار
ئاتامنىڭ پۈتۈن جەمەتىدىن مېنى ئەبەدىلئەبەد ئىسرائىلغا پادىشاه بولۇشقا تاللىدى؛ چۈنكى ئۇ
يەھۇدانى يولباشچى بولۇشقا تاللىغان؛ ئۇ يەھۇدا جەمەتى ئىچىدە ئاتامنىڭ جەمەتىنى تاللىغان،
ئاتامنىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە مەندىن رازى بولۇپ، مېنى پۈتۈن ئىسرائىلغا پادىشاه قىلىپ تىكلىگەن؛
5 مېنىڭ ئوغۇللىرىم ئىچىدىن (پەرۋەردىگار دەرۋەقە ماڭا كۆپ ئوغۇل ئاتا قىلغان) تۇي يەنە
ئوغلۇم سۇلايمانى پەرۋەردىگارنىڭ پادىشاهلىقىنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇپ، ئىسرائىلغا هۆكۈمران
بولۇشقا تاللىدى. 6 ئۇ ماڭا: «سېنىڭ ئوغلۇڭ سۇلايمان بولسا مېنىڭ ۋەيۋەم ۋە هويلىلىرىمنى
سالغۇچى بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇنى ئۆزۈمگە ئوغۇل بولۇشقا تاللىدىم، مەنمۇ ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن.
7 ئۇ مېنىڭ ئەمر-يەلگىلىمىلىرىمگە ۋۇجۇدىكىدەك چىڭ تۇرۇپ رىئايە قىلىدىغان بولسا، ئۇنىڭ
پادىشاهلىقىنى مەڭگۈ مۇستەهكەم قىلىمەن» دېگەنىدى. 8 شۇڭا بۇگۈن پەرۋەردىگارنىڭ
جاماەتىنى پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىنىڭ، شۇنداقلا خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا [شۇنى ئېيتىمەن]: ـ يۇ
يا‌خشى يۇرتقا ئىگىدارچىلىق قىلىش ئۈچۈن ۋە كەلگۈسىدە بالىلىرىڭلارغا مەڭگۈلۈك مىراس
قىلىپ قالدۇرۇش ئۈچۈن، سىلەر خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى ئىزدەپ
تۇتۇڭلار. 9 ـ ئى، سەن ئوغلۇم سۇلايمان، ئاتا ئۇنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى بىل،
ساپ دىل ۋە پىدا كارلىق بىلەن ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولغىن. چۈنكى پەرۋەردىگار جىمى ئادەمنىڭ
كۆڭلىنى كۆزىتىپ تۇرىدۇ، بارلىق ئوي-نىيەتلىرىنى پەرق ئېتىدۇ. سەن ئۇنى ئىزدىسەڭ، ئۇ تۇزىنى
ساڭا تاپقۇزىدۇ، ئۇنىڭدىن تېنىپ كەتسەڭ، سېنى مەڭگۈ ئۇزۇپ تاشلايدۇ. 10 ئەمدى سەن
كۆڭۈل قېغىن، پەرۋەردىگار مۇقەددەسخانا قىلىش ئۈچۈن بىر ئۆينى سېلىشقا سېنى تاللىدى؛ باتۇر
بول، ئۇنى ئادا قىل!». 11 داۋۇت [مۇقەددەسگاهنىڭ] دەهلىزى، خانىلىرى، خەزىنىلىرى،
بالىخانىلىرى، ئىچكى ئۆيلىرى ۋە كافارەت تەختىدىكى ئۆينىڭ لايىهىسىنىڭ هەممىسىنى ئوغلى
سۇلايمانغا تاپشۇردى؛ 12 [خۇدانىڭ] روهىدىن تاپشۇرۇۋالغىنى ۋىچچە ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ
هويلىلىرى، تۆت ئەتراپىدىكى كىچىك ئۆيلەر، مۇقەددەسخانىدىكى خەزىنىلەر، مۇقەددەسنى دەپ
بېغىشلانغان ئېۋىملار قېۋىلىدىغان خەزىنىلەرنىڭ لايىهىلىرىنى قالدۇرمايى ئۆنگۈنا كۆرسەتتى. 13
يەنە كاهىنلار بىلەن لاۋِيلارنىڭ گۇرۇپپىلىنىشى، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى هەرخىل ۋەزىپىلەر،
شۇنىڭدەك پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئېهتىياجلىق بارلىق ئەسۋابلار توغرىسىدىكى بەلگىلىمىلەرنى
كۆرسەتتى؛ 14 ۋە هەرخىل ئىشلارغا كېرەكلىك ئالتۇن ئەسۋابلارنى ياسىتىشقا كېتىدىغان
ئالتۇن، هەرخىل ئىشلارغا كېرەكلىك كۈمۈش ئەسۋابلارنى ياسىتىشقا كېتىدىغان كۈمۈش، 15
ئالتۇن چىراغدانلارغا، تۆلارغا ئەۋە ئالتۇن چىراغلارغا، يەنى هەربىر چىراغدان ۋە چىراغلارغا
كېتىدىغان ئالتۇن؛ كۈمۈش چىراغدانلارغا، يەنى هەربىر چىراغدان ۋە شۇنىڭغا ئەۋە چىراغلار
ئۈچۈن كېتىدىغان كۈمۈشنى تاپشۇرۇپ بەردى. ئۇ هەربىر چىراغدانغا ئىشلىتىش ئۈرنىغا قاراپ
كېرەك كىلىكنى بەردى؛ 16 نان تىزىدىغان ئالتۇن شىرەلەرنى ياسىتىشقا، يەنى هەربىر شىرە ئۈچۈن
كېرەك كىلىك ئالتۇن بەردى؛ كۈمۈش شىرەلەرنى ياسىتىشقا كېرەك كىلىك كۈمۈش بەردى؛ 17
ژىلكا-ئىلمە كىلەر، تەخسە-پىيالە ۋە چۈگۈنلەرنى ياساشقا، ئالتۇن چىنىلەر، يەنى هەرخىل چىنىنى
ياساشقا كېرەك كىلىك بولغان ساپ ئالتۇن بەردى؛ كۈمۈش چىنىلەرنى ياساشقا، يەنى هەربىر
چىنە ئۈچۈن كېرەك كىلىك كۈمۈش بەردى؛ 18 خۇشبۇيگاه ياساشقا كېرەك كىلىك ئېسىل ئالتۇن
بەردى. ئۇ يەنە قاناتلىرىنى كېرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەهدە ساندۇقىنى يېپىپ تۇرىدىغان ئالتۇن
كېرۇبلار قارايدىغان [كافارەت] تەختىنىڭ نۇقتىسىنى تاپشۇرۇپ بەردى. 19 «بۇلارنىڭ
هەممىسى، پەرۋەردىگار تۈز قولىنى ئۈستۈمگە قويغاندا ماڭا كۆرسەتكەن بارلىق نۇسخا-ئەندىزىلەر
بولغاچقا، مەن يېزىپ قويدۇم» دېدى داۋۇت. 20 داۋۇت يەنە ئوغلى سۇلايمانغا: «سەن باتۇر ۋە
جاساراەتلىك بول، ئۇنى ئادا قىل؛ قورقما، ئالاقزادىمۇ بولۇپ كەتمە؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدا،
مېنىڭ خۇدايىم سېنىڭ بىلەن بىللە بولىدۇ؛ تاكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى كېيىنكى ئىبادەت
خىزمىتى ئۈچۈن تەيارلىق ئىشلىرى تۈگىگەنگە قەدەر ئۇ سەندىن هېچ ئايرىلمايدۇ ياكى تاشلاپمۇ
قويمايدۇ. 21 قارا، خۇدانىڭ ئۆيىدىكى بارلىق خىزمىتىنى پىچىرىدىغان كاهىنلار ۋە لاۋِيلارنىڭ
گۇرۇپپىلىرى تەيىار تۇرىدۇ؛ سېنىڭ ئېنىكڭا هەرخىل هۈنەر رگە ئۇستا، هەربىر خىزمەتكە تەيىار
تۇرغان هۈنەرۋەنلەرمۇ رازىلىق بىلەن تۇرىدۇ؛ ئۇنىڭ ئۇستىگە ئەمەلدارلار ۋە بارلىق خەلق سېنىڭ
ئەمرىڭنى كۈتىدۇ» دېدى.

29

داۋۇت پۈتكۈل جاماەتكە سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «خۇدا تۈزى تاللىغان ئوغلۇم
سۇلايمان تېخى ياش، بىر يۈمران كۆچەت، خالاس، بۇ قورۇلۇش بولسا تولمۇ چوڭ؛ چۈنكى بۇ
مۇقەددەسىس ئوردا ئىنسان ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار خۇدا ئۈچۈن ياسىلىدۇ. 2 مەن
خۇدايىمنىڭ ئۆيى ئۈچۈن پۈتۈن كۈچۈمنى چىقىرىپ، ئالتۇن بىلەن ياسىلىدىغانلىرىنا ئالتۇن، كۈمۈش
بىلەن ياسىلىدىغانلىرىنا كۈمۈش، مىس بىلەن ياسىلىدىغانلىرىنا مىس، تۈمۈر بىلەن ياسىلىدىغانلىرىنا
تۈمۈر، ياغاچ بىلەن ياسىلىدىغانلىرىنا ياغاچ تەيىارلاپ قويدۇم؛ يەنە ئاق ھېقىق، كۈزلۈك ياقۇت،
رەنگلىك تاش ۋە هەرخىل ئېسىل تاشلارنى، يەنە ناهايىتى كۆپ مەرمەرنى يىغىپ قويدۇم. 3
مەن خۇدايىمنىڭ ئۆيىدىن سۈيۈنىدىغانلىقىم ئۈچۈن خۇدايىمنىڭ ئۆينى سېلىشقا تەيىارلىغان بارلىق
نەرسىلەردىن باشقا، تۆزۈمنىڭ ئەتەلۋاقىتىدىن ئالتۇن- كۈمۈشلەرنى خۇدايىمنىڭ ئۆيىگە ئاتىدىم؛ 4
يەنى ئۆينىڭ تاملىرىنى قاپلاش ئۈچۈن ئوفىر ئالتۇنىدىن ئۈچ مىڭ تالانت، ساپ كۈمۈشتىن يەتتە
مىڭ تالانت تەقدىم قىلدىم؛ 5 ئالتۇندىن ياسىلىدىغانلىرىنا ئالتۇن، كۈمۈشتىن ياسىلىدىغانلىرىنا
كۈمۈش ۋە هۈنەرۋەنلەرنىڭ قولى بىلەن هەرخىل ياسىلىدىغانلىرىنا كېرەك بولغىنىنى تەقدىم

قىلدىم. بۇگۈن يەنە كىملەرنىڭ پەرۋەردىگارغا بىرنېمە ئاتىغۇسى بار؟». 6 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل قەبىلىلىرىدىكى مەرقايىسى جەمەت باشلىرى، قەبىلە باشلىقلىرى، مىڭبېشى، يۈزبېشى ۋە پادىشاھنىڭ ئىشلىرىغا مەسئۇل بولغان غوجدارلارمۇ بېغىشلاشقا كىرىشتى. 7 تۆلار خۇدانىڭ ئۆيىدىكى ئىبادەت خىزمەتلىرى ئۈچۈن بەش مىڭ تالانت ئالتۇن ۋە ئون مىڭ داريك ئالتۇن، ئون مىڭ تالانت كۈمۈش، ئون سەككىز مىڭ تالانت مىس ۋە بىر يۈز مىڭ تالانت تۆمۈر تەقدىم قىلدى. 8 ياقۇق بارلار ياقۇتنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ خەزىنىسىگە، يەنى گېرشونىي يەھىيەلنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 9 خالايىق كىشىلەرنىڭ مۇنداق تۆز ئىختىيارلىقى بىلەن تەقدىم قىلغانلىقىدىن خۇشال بولۇپ كېتىشتى، چۈنكى تۆلار چىن قەلبىدىن پەرۋەردىگارغا تەقدىم قىلىشقانىدى. داۋۇتمۇ ئالامەت خۇش بولدى. 10 شۇڭا داۋۇت پۈتكۈل جامائەت ئالدىدا پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئېيتىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئاھ پەرۋەردىگار، بوۋىمىز ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، سەن ئەبەدىلئەبەد دگىچە ھەمدۇسانىغا لايىقسەن. 11 ئى پەرۋەردىگار، ئۇلۇغلۇق، كۈچ-قۇدرەت، شان-شەرەپ، شانۇ-شە ۋكەت ۋە ھەيۋەت ساڭا مەنسۇپتۇر؛ ئاسماندىكى ۋە يەردىكى بار-يوق سېنىڭكىدۇر؛ ئى پەرۋەردىگار، پادىشاھلىق سېنىڭكىدۇر، ھەممىدن ئۈستۈن بولغان ئىدارە قىلغۇچىسەن. 12 دۆلەت بىلەن ئىززەت سېنىڭدىنلا كېلىدۇ، سەن ھەممىگە ھۆكۈمدارسەن. كۈچ بىلەن قۇدرەت سېنىڭ قولۇڭدا؛ ھەر كىمنى ئۇلۇغ ۋە قۇدرەتلىك قىلىش پەقەت قولۇڭدىدۇر. 13 ئەمدى، ئاھ خۇدايىمىز، بىز ساڭا تەشەككۈر ئوقۇيمىز، شان-شەرەپلىك نامىڭغا مەدھىيە ئوقۇيمىز! 14 مانا مۇشۇنداق تۆزلۈكۈمىزدىن تەقدىم قىلالايدىغان بولغان مەن كىم ئىدىم، خەلقىم نېمە ئىدى؟ چۈنكى بارلىق نەرسە سەندىن كېلىدۇ، بىز پەقەت تۆز قولۇڭدىن كەلگىنىدىن تۆز ئۈگىگە قايتۇردۇق، خالاس! 15 بىز سېنىڭ ئالدىڭدا ياقا يۈرتلۇقلار، بارلىق ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئوخشاش مۇساپىرمىز، خالاس؛ يەر يۈزىدىكى كۈنلىرىمىز گويا بىر سايە، ئۈمىدسىز تۆتكۈزۈلىدۇ. 16 ئى خۇدايىمىز پەرۋەردىگار، بىز سېنىڭ نامىڭغا ئاتاپ تۇيۇ سېلىشقا تەييارلاپ يىغقان بۇ بايلىق-دۇنيانىڭ ھەممىسى سېنىڭ قولۇڭدىن كەلگەن، ئەسلى سېنىڭكىدۇر. 17 ئى خۇدايىم، شۇنى بىلىمەنكى، سەن ئىنسانلىقنىڭ قەلبىنى سىناپ، دۇرۇسلۇقتىن خۇرسەن بولىسەن؛ مەن بولسام دۇرۇس قەلبىمدىن بۇلارنى ئىختىيارەن تەقدىم قىلدىم؛ ۋە بۇ يەردە ھازىر تۇرغان خەلقىڭىزنىڭمۇ ساڭا تەقدىم قىلغىنىنى خۇشال-خۇرامىلىق بىلەن كۆردۈم. 18 ئى پەرۋەردىگار، ئاتا-بوۋىلىرىمىز بولغان ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، تۆز خەلقىڭنىڭ كۆڭلىدىكى بۇنداق ئوي-نىيەتنى مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلغايسەن، كۆڭلۈنى تۆزۈڭگە تارتقۇزغايسەن! 19 ئوغلۇم سۇلايمانغا سېنىڭ ئەمرلىرىڭ، ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭ ۋە بەلگىلىمىلىرىڭنى تۈتۈپ، ھەممىنى ئادا قىلىپ، مەن ھازىرلاپ قويغانلىرىمنى ئىشلىتىپ ئوردىنى ياساشقا دۇرۇس بىر قەلب بە رگەيسەن». 20 داۋۇت پۈتۈن جامائەتكە: «سىلەر خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-ھەمدۇسانا ئوقۇپ مەدھىيىلە گلارا» دېۋىدى، پۈتۈن جامائەت ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇپ سەجدە قىلدى؛ تۆلار پەرۋەردىگار ھەم پادىشاھ ئالدىدا باش ئۇردى. 21 ئەتىسى تۆلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىقلار ۋە كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى كەلتۈردى؛ شۇ كۈنى تۆلار مىڭ بۇقا، مىڭ قوچقار، مىڭ قوزىنى شاراب ھەدىيەلىرى بىلەن قوشۇپ تەقدىم قىلدى، شۇنداقلا يەنە پۈتۈن ئىسرائىل ئۈچۈن نۇرغۇن قۇربانلىقلارنى تەقدىم قىلدى. 22 تۆلار شۇ كۈنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئالامەت خۇشال بولۇپ غىزالاندى. تۆلار داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايمانىنى ئىككىنچى قېتىم پادىشاھ تىكلەش مۇراسىمى ئوتكۈزدى؛ ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا شاھ بولۇشقا، زادوكنى كاھىن بولۇشقا مەسىھ قىلدى. 23 شۇنىڭدىن كېيىن سۇلايمان پەرۋەردىگارغا تەۋە تەختكە ئولتۇرۇپ، ئاتىسى داۋۇتنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى ۋە ئىنتايىن راۋاج تاپتى، پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلدى. 24 بارلىق ئەمەلدارلار، پالۋانلار ۋە شۇنداقلا پادىشاھ داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى سۇلايمانغا بېقىنىپ ۋىسۇندى. 25 پەرۋەردىگار سۇلايمانىنى ئىسرائىل خەلقى ئالدىدا ناھايىتى ئۇلۇغ قىلدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا ئاتا قىلغان شاھانە ھەيۋەت شۇنداق يۇقىرىكى، ئۇنىڭدىن ئىلگىرى ئوتتۇرا ھەرقانداق ئىسرائىل پادىشاھلىرىدا ھېچ بولۇپ باقمان ئەمەس. 26 يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇت پۈتۈن ئىسرائىلغا شۇنداق پادىشاھ بولغاندى. 27 ئۇنىڭ ئىسرائىلغا ھۆكۈمرانلىق قىلغان ۋاقتى جەمئىي قىرىق يىل بولدى؛ ئۇ ھېبروندا يەتتە يىل، يېرۇسالېمدا ئوتتۇز ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. 28 ئۇ ئۆزۈن ئۆمۈر، دۆلەت-بايلىق ۋە ئىززەت-ھۆرمەت كۆرۈپ، خېلى كۆپ ياشاپ، ئالەمدىن ئوتتى؛ ئورنىغا ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمان پادىشاھ بولدى. 29 پادىشاھ داۋۇتنىڭ بارلىق ئىشلىرى، باشتىن ئاخىرىغىچە مانا ئالدىن كۆرگۈچى سامۇئىلنىڭ خاتىرىلىرى، ناتان پەيغەمبەرنىڭ خاتىرىلىرى ۋە ئالدىن كۆرگۈچى گادنىڭ خاتىرىلىرىدە پۈتۈلگەندۇر. 30 ئۇنىڭ سەلتەنىتى، كۆرسەتكەن كۈچ-قۇۋۋىتى، شۇنداقلا ئۇنىڭ، ئىسرائىل ۋە ھەرقايسى دۆلەت-مەملىكەتلەرنىڭ بېشىدىن ئوتتۇكەن ۋەقەلەرمۇ شۇ خاتىرىلەردە پۈتۈلگەندۇر.

تاریخ-ته زکره 2

1 داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايماننىڭ ھۆكۈمرانلىق مۇستەھكەملەندى، چۈنكى ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇنى بەك ئېيۇك قىلدى. **2** سۇلايمان پۈتكۈل ئىسرائىللارنى، مىڭبېشى، يۈزبېشى، سوراقچى ۋە پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ قەبىلە-جەمەت باشلىقلىرى بولغان ئەمەلدارلارنى چاقىرتىپ ئۇلارغا سۆز قىلدى. **3** سۇلايمان بارلىق جامائەت بىلەن بىرلىكتە گىبئونىنىڭ ئېگىزلىكىگە باردى، چۈنكى ئۇ يەردە خۇدانىڭ «جامائەت چېدىرى»، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا بايا‌ۋاتىدا ياساتقان چېدىر بار ئىدى. **4** خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بولسا داۋۇت كىرىئات-يېئارىمدىن ئېلىپ چىقىپ، ئۆزى ئۇنىڭغا تەيارلىغان يە رگە ئە كەلگەنىدى؛ چۈنكى ئۇ يېرۇسالېمدا ئەھدە ساندۇقى ئۈچۈن بىر چېدىر تىكتۇ رگەنىدى. **5** خۇرۇنىڭ نەۋرىسى، ئۇرنىڭ ئوغلى بەزالەل ياسىغان مىس قۇربانگاھ بولسا [گىبئوندا]، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ جامائەت چېدىرى ئالدىدا ئىدى؛ سۇلايمان جامائەت بىلەن بىرلىكتە يېرىپ، شۇ يەردە [پەرۋەردىگاردىن] تىلەك تىلىدى. **6** سۇلايمان جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىدىكى مىس قۇربانگاھىنىڭ يېنىغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىپ، قۇربانگاھتا مىڭ مالنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلدى. **7** شۇ كېچىسى خۇدا سۇلايمانغا ئايان بولۇپ، ئۇنىڭغا: ــ سەن نېمنى تىلىسەڭ، شۇنى بېرىمەن، دېدى. **8** سۇلايمان خۇداغا: ــ سەن ئاتام داۋۇتقا زور مېھىر-مۇھەببەت ئاتا قىلغان، مېنى ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ قىلدىڭ. **9** ئى پەرۋەردىگار خۇدا، ئەمدى سەن ئاتام داۋۇتقا بە رگەن ۋەدە ئۆنى پۈختا ئورۇنلىغايسەن؛ چۈنكى سەن مېنى يەردىكى تو پىدەك نۇرغۇن خەلققە ھۆكۈمرانلىق قىلدىغان پادىشاھ قىلدىڭ. **10** ئەمدى سەن ماڭا بۇ خەلققە يېتەكچىلىك قىلغۇدەك دانالىق ۋە بىلىم بە رگەيسەن؛ ئۇنداق بولمىسا سېنىڭ مۇنچىۋالا چوڭ بۇ خەلقىڭگە كىم ھۆكۈم سۈرەلىسۇن؟ ــ دېدى. **11** خۇدا سۇلايمانغا: ــ مەن سېنى خەلقىمگە پادىشاھ قىلىپ تىكلىدىم. ئەمدى سەن مۇشۇنداق نىيەتكە كېلىپ، نە بايلىق، مال-مۇلۈك، نە ئىززەت-ھۆرمەت ۋە دۇشمەنلىرىڭنىڭ جانلىرىنى تىلىمەي، نە ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرۈشنى تىلىمەي، بەلكى بۇ خەلقىمگە ھۆكۈم سۈرۈشكە دانالىق ۋە بىلىم تىلىگەن ئىكەنسەن، **12** دانالىق ۋە بىلىم ساڭا تەقدىم قىلىندى؛ ۋە مەن ساڭا بايلىق، مال-مۇلۈك ۋە ئىززەت-ھۆرمەتنى بېرەي؛ شۇنداق بولىدىكى، سېنىڭدىن ئىلگىرى ئوتتۇكەن پادىشاھلارنىڭ ھېچبىردە ئۇنداق بولمىغان، سېنىڭدىن كېيىن بولغۇسى پادىشاھلاردىنمۇ ئۇنداق بولمايدۇ، دېدى. **13** بۇ ئىشتىن كېيىن سۇلايمان گىبئون ئېگىزلىكىدىكى «جامائەت چېدىرى»دىن يېرۇسالېمغا قايتىپ كېلىپ، ئىسرائىل ئۈستىدە سەلتەنەت قىلدى. **14** سۇلايمان جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن ئاتلىق لەشكەرلەرنى توپلىدى: ــ ئۇنىڭ بىر مىڭ توت يۈز جەڭ ھارۋىسى، ئون ئىككى مىڭ ئاتلىق لەشكىرى بار ئىدى؛ ئۇ بۇلارنى «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى» گە ھەم پادىشاھنىڭ يېنىدا ئۇرۇش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا ئورۇنلاشتۇردى. **15** پادىشاھ يېرۇسالېمدا ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى تاشلارەدەك كۆپ، كېدىر دەرەخلىرىنى تۈزلە گىلىكتىكى ئۆجمە دەرەخلىرىدەك كۆپ قىلدى. **16** سۇلايمانغا ئاتلىرى مىسىردىن ھەم كۆۋەدىن كەلتۈرۈلەتتى؛ پادىشاھنىڭ سودىگەرلىرى كۆۋەدىن توختىتىلغان باھاسى بىلەن سېتىۋالاتتى. **17** ئۇلار مىسىردىن سېتىۋالغان ھەربىر ھارۋىنىڭ باھاسى ئالتە يۈز كۈمۈش تە گىگە، ھەربىر ئاتنىڭ باھاسى بىر يۈز ئەللىك كۈمۈش تە گىگە ئىدى؛ ئات-ھارۋىلار يەنە ھىتتىيلارنىڭ پادىشاھلىرى ۋە سۈرىيە پادىشاھلىرىغىمۇ ئەنە شۇ [سودىگەرلەرنىڭ ۋاستىسى] بىلەن سېتىۋېلىناتتى.

2 سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر تۈي ھەم پادىشاھلىق ئۈچۈن بىر ئوردا سېلىش نىيىتىگە كەلدى. **2** شۇنىڭدىن كېيىن سۇلايمان يەتمىش مىڭ ئادەمنى ھامماللىققا، سەكسەن مىڭ ئادەمنى تاغدا تاش كېسىشكە، ئۈچ مىڭ ئالتە يۈز كىشىنى نازارەچىلىككە تەيىنلىدى. **3** سۇلايمان تۇر پادىشاھى ھۇرامغا ئادەم ئەۋەتىپ: «تۇزلىرى ئاتام داۋۇتنىڭ تۇرالغۇسى بولسۇن دەپ ئوردا سېلىشىغا كېدىر ياغىچى يەتكۈزۈپ بە رگەن ئىدىلىغۇ، ماڭىمۇ شۇنداق قىلغايلا. **4** مانا، مەن ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر تۈي سالماقچىمەن؛ تۈي ئۈنىڭ ئالدىدا خۇشبۇي يېقىش، «تەقدىم نانلار»نىڭ ئۈزۈلمەي ۋېۋۈلۈشى، ھە ركۈنى ئەتە-ئاخشامليىردا، شابات كۈنلىرىدە، يېڭى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بېكىتىپ بە رگەن ھېيت-ئايەملەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنىڭ سۈنۈلۈشى ئۈچۈن بولىدۇ. بۇ ئىشلار ئىسرائىل خەلقىگە مە ڭگۈلۈك بىر بەلگىلىمە بولىدۇ. **5** مەن سالماقچى بولغان تۈي ئاجايىپ ھەيۋەتلىك بولىدۇ؛ چۈنكى بىزنىڭ خۇدايىمىز ھەممە ئىلاھلاردىن ئۈستۈندۈر. **6** لېكىن ئاسمانلار ۋە ئاسمانلارنىڭ ئۈستىدىكى ئاسمانمۇ ئۇنى سىغدۇرالمايدىغان تۇرسا، كىم ئۇنىڭغا تۈي سالالىسۇن؟ مەن كىم ئىدىم، قانداقۇ ئۇنىڭغا تۈي سالدۇرغۇدەك قۇدرەتكە ئىگە بولاي؟ مەن پەقەت ئۇنىڭ ئالدىدا قۇربانلىقلارنى كۆيدۈرگۈدەك كالا ئادەممەن، خالاس! **7** ئەمدى تۇزلىرى ماڭا ئاتام داۋۇت يەھۇدادا ۋە يېرۇسالېمدا تەيارلاپ قويغان ئۈستىلار بىلەن بىللە ئىشلەش ئۈچۈن، ئالتۇن-كۈمۈشتە، مىس ۋە تۇمۇردە ئىشلەشكە پىششىق، سۈسۈن، توق قىزىل ۋە كۆك رەڭلىك يىپ ئىشلەشكە پۇختا ھەم نەققاشلىقنى بىلىدىغان بىر ئوستامنى ئەۋەتكەيلا. **8** ھەم ماڭا لۇئاندىن كېدىر، ئارچا-قارىغاي ۋە سەندەل دەرەخلىرىنى يەتكۈزۈپ بە رگەن بولسىلا؛ چۈنكى تۇزلىرىنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ لۇئاندا ياغاچنى كېسىشكە ئۈستىلىقىنى بىلىمەن؛ مانا، ماڭا كۆپلەپ ياغاچلارنى تەيارلاپ بېرىش ئۈچۈن مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم تۇزلىرىنىڭ خىزمەتكارلىرى بىلەن بىللە ئىشلىسۇن؛ چۈنكى مەن سالدىغان تۈي ئىنتايىن ھەيۋەتلىك ۋە ئاجايىب كارامەت بولىدۇ. **10** مانا، مەن تۇزلىرىنىڭ ياغاچ كېسىدىغان خىزمەتكارلىرىغا يىگىرمە مىڭ كور بۇغداي، يىگىرمە مىڭ كور تارپا، يىگىرمە مىڭ بات شاراب، يىگىرمە مىڭ بات زەيتۇن مېيى بېرىمەن» ــ دېدى. **11** تۇرنىڭ پادىشاھى ھۇرام سۇلايمانغا جاۋابەن مە كتۇپ يولالاپ: «پەرۋەردىگار تۈي خەلقىنى سۆيگەچكە ئۇ تۇزلارنى ئۇلارنىڭ ئوستىگە پادىشاھ قىلدى» ــ دېدى. **12** ھۇرام يەنە: «ئاسمان-يەرنى ياراتقان ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا بولغاي! چۈنكى ئۇ پادىشاھ داۋۇتقا يورۇتۇلغان، پەم-پاراسەتلىك، پەرۋەردىگار ئۈچۈن بىر تۈي، ئۆزىنىڭ پادىشاھلىقى ئۈچۈن بىر ئوردا سالالايدىغان بىر دانىشمەن ئوغۇل بەردى. **13** مانا مەن ھازىر تۇزلىرىگە ھۇنەردە كامالەتكە يەتكەن، ئەقىل-پاراسەت بىلەن يورۇتۇلغان، ھۇرام-ئابى دېگەن بىر ئادەمنى ئەۋەتەي. **14** ئۇنىڭ ئانىسى دان قەبىلىسلىك بىر ئايال، ئاتىسى تۇرلۇق ئىكەن. ئۇ ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، تۇمۇر، تاشلار، ياغاچچىلىق ئىشلىرىغا ماھىر، سۈسۈن، توق قىزىل، ئاق ۋە كۆك رەڭلىك يىپ ئىشلەشكە پۇختا، ھەرخىل نەققاشلىق ئىشلىرىغىمۇ ئۇستا؛ تاپشۇرۇلغان ھەرقانداق لايىھىگە ئامالىنى قىلالايدۇ. بۇ كىشى تۇزلىرىنىڭ ھۇنەرۋەنلىرى بىلەن ۋە ئاتىلىرى بولغان خوجام داۋۇتنىڭ ھۇنەرۋەنلىرى بىلەن بىللە ئىشلىسۇن. **15** ئەمدى خوجام تىلغا ئالغان بۇغداي، تارپا، ماي ۋە شاراب بولسا، بۇلارنى تۇز خىزمەتكارلىرىغا يەتكۈزۈپ بە رگەيلا. **16** بىز بولساق سىلىگە قانچە كېرەك بولسا لۇئاندا شۇنچە ياغاچ كېسىپ، سال قىلىپ ياغلاپ، دېڭىز ئارقىلىق يوپپاغا يەتكۈزۈپ بېرىمىز؛ ئاندىن سىلى ئۇ يەردىن يېرۇسالېمغا توشۇپ كەتسىلە بولىدۇ» دېدى. **17** ئاتىسى داۋۇت ئىسرائىل زېمىنىدا ئۇرۇشلۇق ياقا يۇرتلۇقلارنى سانىغىنى تۈتكۈز رەگەندەك، سۇلايمانمۇ ئۇلارنى سانىغىنى تۈتكۈزدى. ئۇلار جەمئىي بىر يۈز ئەللىك ئۈچ مىڭ ئالتە يۈز ئادەم چىقتى. **18** ئۇ ئۇلاردىن يەتمىش مىڭ كىشىنى ھامماللىققا، سەكسەن مىڭ كىشىنى تاغدا تاش كېسىشكە ۋە ئىش قىلىۋاتقانلار ئۈستىدىن نازارەت قىلىپ ئۇرۇشقا ئۈچ مىڭ ئالتە يۈز كىشىنى تەيىنلىدى.

3 سۇلايمان يېرۇسالېمدا پەرۋەردىگار ئاتىسى داۋۇتقا ئايان بولغان موريا تېغىدا، يەنى يەبۇسىي ئورنانىڭ خامىندا، داۋۇت تەيىار قىلىپ قويغان يەردە، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينى سېلىش ئىشىنى باشلىدى. **2** سۇلايمانىڭ سەلتەنىتىنىڭ تۆتىنچى يىلى، ئىككىنچى ئايىنىڭ ئىككىنچى كۈنى ئۇ قۇرۇلۇشنى باشلىدى. **3** سۇلايمان سالغان خۇدانىڭ ئۆينىڭ ئۇلى مۇنداق:ــ تۇزۇنلۇق (قەدىمكى زامانىدا قولالنغان ئۆلچەم ۋېچە) ئالتمىش گەز، كەڭلىكى يىگىرمە گەز ئىدى. **4** ئۆينىڭ ئالدىدىكى ئايۋانىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە گەز بولۇپ، ئۆينىڭ كەڭلىگىگە توغرا كېلەتتى؛ ئېگىزلىكى يىگىرمە گەز ئىدى؛ ئۇ ئىچىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاتتى. **5** ئۇ ئۆينىڭ چوڭ زىلىنكا تاملىرىنى تارچا-قارىغاي تاختايلىرى بىلەن قاپلاتتى، ئاندىن كېيىن ساپ ئالتۇن قاپلاتتى ۋە ئۇستىگە خورما دەرىخىنىڭ شە كلى بىلەن زەنجىر نەقىشلىرىنى ئويدۇردى. **6** ئۇ ئۆينى ئالامەت چىرايلىق قىلىپ تاملىرىنى يەنە ئېسىل تاش-ياقۇتلار بىلەن زىننەتلەتتى. ئۇ ئىشلەتكەن ئالتۇنلار پۇتۇنلەي پارۇۋايىم ئالتۇنلۇق ئىدى. **7** ئۇ پوتۇن ئۆينى، ئۆينىڭ تاملىرى، ئىشىك بوسۇغا-كېشىك كلىرى، بارلىق تاملىرى ۋە ئىشىكلىرىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ ئۇ تامغا كېرۇبلارنىڭ نەقىشلىرىنى ئويدۇردى. **8** سۇلايمان يەنە ئەڭ مۇقەددەس جايىنى ياساتتى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە گەز بولۇپ (ئۆينىڭ كەڭلىكى بىلەن تەڭ ئىدى)، كەڭلىكىمۇ يىگىرمە گەز ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئىچىنى پۇتۇنلەي ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاتتى؛ ئالتۇن جەمئىي بولۇپ ئالتە يۈز تالانت ئىدى. **9** ئالتۇن مىقىنىڭ ئېغىرلىقى جەمئىي ئەللىك شە كەل بولىدى. بالخانىلىرىنىڭ ئىچىمۇ ئالتۇن بىلەن قاپلاندى. **10** ئەڭ مۇقەددەس جاي ئىچىدە ئۇ ئىككى كېرۇبنىڭ ھەيكىلىنى ياساپ، ئۇلارنى پۇتۇنلەي ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. **11** ئىككى كېرۇبنىڭ قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى جەمئىي يىگىرمە گەز ئىدى؛ بىر كېرۇبنىڭ بىر قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى بەش گەز بولۇپ، ئۆينىڭ تېمىغا تېگىپ تۇراتتى؛ ئىككىنچى ئەرەپتىكى قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقىمۇ بەش گەز

بولۇپ، ئىككىنچى بىر كېرۋىنىڭ قانتىغا يېتەتتى. 12 يەنە بىر كېرۋىنىڭ قانتىنىڭ ئۆزۈنلۇقىمۇ بەش گەز بولۇپ، ئۇمۇ ئۇي ئېمغا تېگىپ تۇراتتى؛ ئىككىنچى بىر قانتىنىڭ ئۆزۈنلۇقىمۇ بەش گەز بولۇپ، ئالدىنقى بىر كېرۋىنىڭ قانتىغا يېتەتتى. 13 بۇ ئىككى كېرۋىنىڭ قاناتلىرى يېيىلغان ھالدا بولۇپ، ئۆزۈنلۇقى جەمئىي يىگىرمە گەز كېلەتتى؛ ئىككالا كېرۋۇب تۇرە تۇرغۇزۇلغان بولۇپ، يۈزلىرى ئۇينىڭ ئېچىگە قاراياتتى. 14 سۈلايمان يەنە كۆك رەڭلىك، سۈسۈن رەڭلىك، توق قىزىل ۋە ئاق رەڭلىك يىپ توقۇلمىلىردىن ۋە نەپىس كاناپىتىن [ۋېينىڭ ئېچىدىكى] پەردىسىنى ياساتتى، ئۇنىڭ ئۈستىگە كېرۋىلارنى كەشتە قىلىپ توقۇتتى. 15 ۋېينىڭ ئالدىغا يەنە ئېگىزلىكى ئوتتۇز بەش گەز كېلىدىغان ئىككى تۈزۈرۈك ياساپ قويدۇردى، ھەر تۈزۈرۈكنىڭ بېشىنىڭ ئېگىزلىكى بەش گەز كېلەتتى. 16 ئۇ يەنە (ئېچكى كالاماخانىدىكىدەك) مارجانىسمان زەنجىر ياسىتىپ، تۈزۈرۈك باشلىرى ئۈستىگە ئورناتتى؛ ئۇ يۈز دانە ئانار ياسىتىپ ئۇلارنى زەنجىرلە رگە ئورناتتى. 17 ئۇ بۇ ئىككى تۈزۈرۈكنى ۋېينىڭ ئالدىغا، بىرسىنى ئوڭ تەرىپىدە، بىرسىنى سول تەرىپىدە تۇرغۇزدى، ئۇ ئوڭ تەرەپتىكىسىنى ياقىن، سول تەرەپتىكىسىنى بوئاز دەپ ئاتىدى.

4 ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە گەز، كەڭلىكى يىگىرمە گەز، ئېگىزلىكى ئون گەز كېلىدىغان بىر مىس قۇربانگاھ ياساتتى. 2 ئۇ مىستىن «دېڭىز» ياساتتى، ئۇنىڭ شە كلى د ۇگلەك بولۇپ، ئۇ گىرۇبكىدىن بۇ گىرۇبكىگىچە ئون گەز كېلەتتى، ئېگىزلىكى بەش گەز، ئايلانمىسى ئوتتۇز گەز ئىدى. 3 «دېڭىز»نىڭ سىرتقى ئاستا قىسمى بۇقىنىڭ شە كلى بىلەن چۆرۈلدۈرۈپ بېزەلگەن بولۇپ، بۇقىلار ھەربىر گە زگە ئوندىن، ئىككى قاتار قىلىنىپ، مىس «دېڭىز» بىلەن تەڭ قۇيۇپ چىقىلغانىدى. 4 مىس «دېڭىز»نى ئون ئىككى مىس بۇقا كۆتۈرۈپ تۇراتتى؛ ئۇنىڭ ئۈچ شىمالغا، ئۈچى غەربكە، ئۈچى جەنۇبقا، ئۈچى شەرققە قاراپ تۇراتتى. «دېڭىز» بۇقىنىڭ دۈمبىسىگە ياتقۇزۇلغان بولۇپ، بۇقىلارنىڭ قېرىۋۇق ئېچى تەرەپتە ئىدى. 5 مىس دېڭىزنىڭ قېلىنلىقى بىر ئالقان بولۇپ، چۆرىسى چىنىنىڭ گىرۇبكىدەك نالۇيەر شە كلىدە قىلىنغان، ئۇنىڭغا ئۈچ مىڭ بات سۇ پاتاتتى. 6 ئۇ يەنە ئون «ۋېيۇش دېسى» ياسىتىپ، بەشنى مىس دېڭىزنىڭ ئوڭ تەرىپىگە، بەشنى سول تەرىپىگە قويغۇزدى، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارغا ئىشلىتىدىغان ۋېيۇم-ئەسۋابلىرىنىڭ ھەممىسى شۇ داسلاردا ۋېيۇلاتتى، «دېڭىز» بولسا كاھىنلارنىڭ ۋېيۇنۇشى ئۈچۈن ئىشلىتىلەتتى. 7 ئۇ يەنە بەلگىلەنگەن شە كلىدە ئون تالتۇن چىراغدان ياسىتىپ مۇقەددەس جايىنىڭ ئېچىگە ئورناتتى؛ ئۇنىڭ بەشنى ئوڭ تەرىپىگە، بەشنى سول تەرىپىگە قويدۇردى. 8 يەنە ئون شىرە ياسىتىپ مۇقەددەس جايىنىڭ ئېچىگە قويغۇزدى، ئۇنىڭ بەشنى ئوڭ تەرىپىگە، بەشنى سول تەرىپىگە قويغۇزدى. ئۇ يەنە يۈز دانە تالتۇن چىنە ياساتتى. 9 ئۇ يەنە «كاھىنلار ھويلىسى»، چوڭ ھويلا ۋە چوڭ ھويلىنىڭ دەرۋازىلىرىنى ياساتتى ۋە دەرۋازىلارنىڭ ھەممىسىنى مىس بىلەن قاپلاتتى. 10 ئۇ مىس «دېڭىز»نى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىگە، يەنى شەرقىي جەنۇب تەرىپىگە قويغۇزدى. 11 ھۇرام يەنە قازان، كۈرەك ۋە قاچا-قۇچىلارنى ئەتكۈزدى. ھۇرام شۇ تەرىقىدە سۈلايمان پادىشاھ ئۈچۈن خۇدانىڭ ۋېينىڭ ئالدىغا قۇرۇلۇش خىزمىتىنى پۈتتۈردى، 12 يەنى ئىككى تۈزۈرۈك، ئىككى تۈزۈرۈكنىڭ ئۈستىدىكى ئاپقۇرسىمان ئىككى باش ۋە بۇ ئىككى باشنى يېپىپ تۇرىدىغان ئىككى تورنى ياسىتىپ پۈتتۈردى. 13 شۇ ئىككى تور ئۈستىگە قايچىلاشتۇرۇلغان توت يۈز ئانارنى ياساتتى؛ بىر توردا ئىككى قاتار ئانار بولۇپ، تۈزۈرۈك ئۈستىدىكى ئاپقۇرسىمان ئىككى باشنى يېپىپ تۇراتتى. 14 ئۇ ئون داس تە گلىكى ۋە داس تە گلىگىگە قويۇلدىغان ئون «ۋېيۇش دېسى»نى، 15 «مىس دېڭىز» ۋە ئۇنىڭ ئاستىدىكى ئون ئىككى مىس بۇقىنى ياساتقۇزدى. 16 قازان، كۈرەك، ۋىلكا-ئىلمە كلەر، ۋە مۇناسىۋەتلىك بارلىق تەسۋابلارنى ھۇرام-ئابى پەرۋەردىگارنىڭ ۋېينى دەپ سۈلايمان پادىشاھقا پارقىرايدىغان مىستا ياسىتىپ بەردى. 17 پادىشاھ بۇلارنى ئىئوردان تۈزلە گلىكىدە، سۇككوت بىلەن زەرەداتاھ ئوتتۇرىسىدا، [شۇ يەردىكى] سىبغىز لايدا قېلىپ ياساپ، قويدۇرۇپ چىقتى. 18 سۈلايمان ياساتقۇزغان بۇ ئەسۋابلارنىڭ سانى ئىنتايىن كۆپ ئىدى؛ كەتكەن مىسنىڭ ئېغىرلىقىنى تۆچەپ بولمايتتى. 19 سۈلايمان يەنە خۇدانىڭ ۋېينى ئېچىدىكى بارلىق تەسۋابلارنى ياساتتى ـ يەنى تالتۇن خۇشبۇيگاھنى، («تەقدىم نان») قويۇلىدىغان شىرەلەرنى 20 ۋە ساپ تالتۇندا قىلىنغان چىراغدانلار بىلەن چىراغلىرىنى ياساتقۇزدى؛ بۇ چىراغلار بەلگىلىمە يوچىچە ئېچكى «كالاماخانا» ئالدىدا ياندۇرۇش ئۈچۈن بولىدى. 21 ئۇ يەنە چىراغدانىنىڭ گۈللىرى، چىراغ ۋە پىلىك قايچىلىرىنىڭ ھەممىسىنى تالتۇندىن قىلدۇردى (ئۇلار ساپ ئالدۇندىن ئىدى). 22 ئۇ يەنە پىچاقلار، تاۋاقلار، پىيالە-قاچا ۋە كۈلدانلارنىڭ ھەممىسىنى ساپ تالتۇندىن قىلدۇردى. ئۇ ۋېينىڭ ئىشىكلىرىنى، يەنى ئېچىدىكى ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىرىدىغان ئېچكى قاتلىما ئىشىكلەر ۋە ۋېينىڭ «مۇقەددەس جاي»نىڭ تاشقىرىقى ئىشىكلىرىنى تالتۇندىن قىلدۇردى.

5 شۇنىڭ بىلەن سۈلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ۋېينى ئۈچۈن قىلىدىغان بارلىق قۇرۇلۇشلار تامام بولغاندا، ئۇ تاتىسى داۋۇت [خۇداغا] ئاتاپ بېغىشلىغان نەرسىلەرنى (يەنى كۈمۈش، تالتۇن ۋە ھەمە باشقا ۋېۋىلارنى) ئېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ۋېينىڭ خەزىنىلىرىگە قويدۇردى. 2 شۇ چاغدا سۈلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى «داۋۇت شەھىرى»دىن، يەنى زىئوندىن يۆتكەپ كېلىش ئۈچۈن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنى، قەبىلە بە گلىرىنى ۋە ئىسرائىل جەمەتلىرىنىڭ بە گلىرىنى پېرۇسالېمغا يىغىلىشقا چاقىردى. 3 بۇنىڭ ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ ھەمە ئادەملىرى ئېتانىم ئېيىدا، يەنى يەتتىنچى ئايدا، بېكىتىلگەن ھېيتتا پادىشاھنىڭ قېشىغا يىغىلدى 4 ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى يېتىپ كەلگەندە لاۋىيلار ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ [ماكۈدى]. 5 لاۋىلار ئەھدە ساندۇقىنى، جامائەت چېدىرى بىلەن ئۇنىڭ ئېچىدىكى بارلىق مۇقەددەس ۋېينىلارنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ چىقتى. كاھىنلار بولغان لاۋىيلار مۇشۇلارنى ئېلىپ چىقتى. 6 سۈلايمان پادىشاھ ۋە بارلىق ئىسرائىل جامائىتى ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا مېڭىپ، كوپلىكىدىن سانىنى ئېلىپ بولمايدىغان سان-ساناقسىز قوي بىلەن كالىنى قۇربانلىق قىلىۋاتاتتى. 7 كاھىنلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى تۈز جايىغا، ئىبادەتخانىنىڭ ئېچكى «كالاماخانا»سىغا، يەنى ئەڭ مۇقەددەس جايغا ئېلىپ كىرىپ كېرۇبلارنىڭ قاناتلىرىنى ئاستىغا قويدى. 8 كېرۇبلارنىڭ يېيىلىپ تۇرغان قانىتى ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئورنى ئۈستىدە بولغاچقا، ئەھدە ساندۇقى بىلەن ئۇنى كۆتۈرۈپ تۇرىدىغان بالداقلارنى يېپىپ تۇراتتى. 9 بۇ بالداقلار ساندۇقنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئاھايىتى ئۇزۇن چىقىپ تۇرغاچقا، كالاماخانىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئەھدە ساندۇقىنىڭ يېنىدىكى ئىككى بالداقنىڭ ئۇچلىرىنى كۆرگىلى بولاتتى، بىراق ۋېينىڭ سىرتىدا ئۇلارنى كۆرگىلى بولمايتتى؛ بۇ بالداقلار تا كى بۈگۈنگە قەدەر شۇ يەردە تۇرماقتا. 10 ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئېچىدە مۇسا يەھۋەمبەر ھورەب تېغىدا تۇرغاندا ئېچىگە سالغان ئىككى تاختايدىن باشقا ھېچنەرسە يوق ئىدى (ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدن چىققاندىن كېيىن پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن ھورەبدە ئەھدە تۈز زگەندى). 11 كاھىنلار مۇقەددەس جايدىن چىقىشتى (شۇ يەردە ھازىر بولغان بارلىق كاھىنلار، ئۆز نۆۋىتىگە قارىماي ئۆزلىرىنى خۇداغا ئاتاپ پاكىزلىغانىدى؛ 12 ئەمما-ئاۋاچى بارلىق لاۋىيلار، جۈملىدىن ئاساف، ھېمان، يەدۇتۇن ۋە ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرى ھەم قېرىنداشلىرى چە كمەن تونلىرىنى كىيىنىپ، قۇربانگاھنىڭ شەرقىدە تۇرۇپ چالۇڭ، تەمبۇر ۋە چىلتارلار چېلىشۇاتقانىدى؛ ئۇلار بىلەن بىللە كاناي چېلىۋاتقان يەنە بىر يۈز يىگىرمە كاھىن بار ئىدى) 13 ۋە شۇنداق بولدى ئۇ كى، كانايچىلار بىلەن نەغمە-ناۋاچىلار ھەممىسى بىردەك چېلىپ، بىر ئاۋاز بىلەن پەرۋەردىگارغا تەشە ككۈر-ھەمدۇسانا ئېيتىۋاتقانىدا، يەنى كانايلار، جاكلار ۋە ھەرخىل سازلارنى چېلىپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن «پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، ئۇ رگەرمەس مۇھەببىتى ئەبەدىلىقتۇر» دەپ پەرۋەردىگارنى مەدھىيەلەۋاتقانىدا ـ شۇ ھامان ئىبادەتخانا، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ۋېينى بىر بۇلۇت بىلەن تولدۇرۇلدى؛ 14 كاھىنلار ئەشۇ بۇلۇت تۈپەيلىدىن ۋەزىپىلىرىنى ئوتتۇشكە تۇرالمايتتى، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ جۇلالىسى خۇدانىڭ ۋېينى تولدۇرغانىدى.

6 بۇ يەيتتە سۈلايمان: ـ پەرۋەردىگار تۈم قاراڭغۇلۇق ئېچىدە تۇرىمەن، دەپ ئېيتقانىدى؛ 2 لېكىن، [ئې پەرۋەردىگار]، مەن سېنىڭ ئۈچۈن بىر ھەيۋەتلىك ماكان بولسۇن دەپ، سەن مە گىگۈ تۇرىدىغان بىر ۋېينى ياسىدىم، دېدى. 3 ئاندىن پادىشاھ بۇرۇلۇپ بارلىق ئىسرائىل جامائىتىگە بەخت تىلىدى؛ ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتى ئۆنۈك ئالدىدا تۇراتتى. 4 ئۇ مۇنداق دېدى: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەشە ككۈر-مەدھىيە بولغاي! ئۇ ئۆز ئاغزى بىلەن ئاتام داۋۇتقا ۋەدە قىلغانىدى ۋە ئۆز قولى بىلەن ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇردى. ئۇ ئېتىپ سىلەدە داۋۇتقا: ـ 5 «مەن ئۆز خەلقىم ئىسرائىلنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققان كۈندىن ۋىيان نامىم ئۈچۈن بۇ يەردە بىر ئۇي سالاي دەپ ئىسرائىلنىڭ ھەرقايسى قەبىلىلىرىنىڭ ھېچقايسىسىنى تاللىمىدىم، يا كى خەلقىم ئىسرائىلغا ھۆكۈمران بولۇشقا ھېچقايسى ئادەمنى تاللىمىدىم؛ 6 ھالبۇكى، مەن نامىم شۇ يەردە بولسۇن دەپ يېرۇسالېمنى تاللىدىم ۋە خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا ھۆكۈمرانلىق قىلسۇن دەپ داۋۇتنى تاللىدىم» دېگەندى. 7 ئەمدى ئاتام داۋۇتنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر ئۇي سېلىش ئارزۇ-نىيىتى بار ئىدى. 8 بىراق پەرۋەردىگار ئاتام داۋۇتقا: «كۆڭۈلۈڭدە مېنىڭ نامىمغا بىر ئۇي ياساشتا قىلغان نىيىتىڭ ياخشىدۇر؛ 9 ئەمما شۇ ۋېينى سەن ياسىمايسەن، بەلكى پۈشتۈڭدىن بولىدىغان ئوغلۇڭ، ئۇ مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ شۇ ۋېينى سالىدۇ»، دېگەندى. 10 مانا ئەمدى پەرۋەردىگار ئۆز سۈزىگە ئەمەل قىلدى. مەن پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغىنىدەك، ئاتامنىڭ ئورنىنى بېسىپ، ئىسرائىلنىڭ تەختىگە ئولتۇرىدۇم؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بۇ ۋېينى سالدىم. 11 مەن بۇ ۋېيدە ئەھدە

ساندۇقنى قويدۇم؛ ئەھدە ساندۇق ئىچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللار بىلەن تۈز زەگەن ئەھدە [تاختىلىرى] باردۇر» دېدى. **12** ئاندىن سۈلايمان ئىسرائىلنىڭ بارلىق جاماەتىگە يۈزلىنىپ، پەرۋەردىگارنىڭ قوربانگاھىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ قوللىرىنى كۆتۈرۈپ: ـ **13** (چۈنكى بابا سۈلايمان مىستىن تۆزۈنلۈق بەش گەز، كەڭلىكى بەش گەز، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز كېلىدىغان بىر پەشتاق ياسىتىپ، تاشقىرىقى ھويلىنىڭ ئوتتۇرىسىغا جايلاشتۇرغاندى. ئۇ ئەنە شۇ پەشتاق ئۈستىگە چېقىپ تۇرۇپ، پۈتكۈل ئىسرائىل جاماەتى ئالدىدا يۈكۈنۈپ ئولتۇرۇپ، ئاسمانغا قاراپ غۇلۇچىنى يايغاندى) **14** ـ ئۇ مۇنداق دۇئا قىلدى: ـ ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار! نە ئاسماندا نە زېمىندا سەندەك خۇدا يوقتۇر، سېنىڭ ئالدىڭدا پۈتۈن قەلبى بىلەن ماڭىدىغان تۈز قۇللىرىڭ ئۈچۈن ئەھدە كۈە تۇرۇپ ئۇ زەگەرمەس مۇھەببىتىگىنى كۆرسىتىسەن. **15** چۈنكى سەن تۈز قۇلۇڭ ئاتام داۋۇتقا ياە رگەن ۋەددىنە تۇردۇڭ، سەن تۈز ئاغزىڭ بىلەن ئېيتقان سۆزۈڭنى مانا بۈگۈنكىدەك تۈز قولۇڭ بىلەن ۋۇجۇدقا چىقاردىڭ. **16** ئەمدى ھازىر، ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، تۈز قۇلۇڭ ئاتام داۋۇتقا: ـ «ئە گەر سېنىڭ ئەۋلادلىرىڭ تۈز يوللىرىغا سە گەك بولۇپ سەن مېنىڭ ئالدىمدا ماڭغىنىدەك، قانۇنۇمغا ئەمەل قىلىپ ماڭسىلا، ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدىغان بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ بە رگەن ۋەدە كۈە تۇرغايسەن. **17** ئەمدى ھازىر، ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، سەن قۇلۇڭ داۋۇتقا ئېيتقان سۆزلىرىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاي، دەپ ئۈتۈنمەن! **18** لېكىن خۇدا ئۈزى راستلا يەر يۈزىدە ئىنسانلار بىلەن ماكان قىلامدۇ؟ مانا، ئاسمانلار بىلەن ئاسمانلارنىڭ ئاسمىنى سېنى سىغدۇرالمايدىغان يەردە، مەن ياسىغان بۇ ئۆي قانداقمۇ سېنىڭ ماكانىڭ بولالىسۇن؟! **19** لېكىن ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، قۇلۇڭنىڭ دۇئا ۋە ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، قۇلۇڭنىڭ ساڭا كۆتۈرگەن نىدايى ۋە تىلىكىنى ئاڭلىغايسەن. **20** شۇنىڭ بىلەن ئۈز كۆزلىرىڭنى كېچە-كۈندۈز بۇ ئۆيگە، يەنى سەن: «مېنىڭ نامىمنى ئۇ يەردە ئايان قىلىمەن» دەپ ئېيتقان جايىغا كېچە-كۈندۈز تىككەيسەن، ئۈز قۇلۇڭنىڭ ئۇ جايىغا قاراپ قىلغان دۇئاسىغا قۇلاق سالغايسەن. **21** قۇلۇڭ ۋە خەلقىڭ ئىسرائىل بۇ جايىغا قاراپ دۇئا قىلغان چاغدا، ئۆلارنىڭ ئىلتىجالىرىغا قۇلاق سېلىپ، ئۈز ماكانىڭ قىلغان ئاسمانلاردىن تۇرۇپ ئاڭلىغايسەن، ئاڭلىغىنىڭدا ئۇلارنى كەچۈرگەيسەن. **22** ئە گەر بىرسى ئۈز قوشنىسىغا گۇناھ قىلسا ۋە شۇنداقلا ئىشنىڭ راست-يالغانلىقىنى بېكىتىش ئۈچۈن قەسەم ئىچكۈزۈلسە، بۇ قەسەم بۇ ئۆيدىكى قوربانگاھىڭنىڭ ئالدىغا كەلسە، **23** سەن قەسەمنى ئاسماندا تۇرۇپ ئاڭلاپ، ئامال قىلسە ئۈز بەندىلىرىڭ ئوتتۇرىسىدا ھۆكۈم چىقارغايسەن، گۇناھى بار ئادەمنىڭ گۇناھىنى ئۈزىگە قايتۇرۇپ، ئۈز يولىنى ئۈز بېشىغا ياندۇرۇپ، گۇناھسىز ئادەمنى ئاقلاپ ئۈز ئادىللىقىغا قاراپ ئۈنىڭغا ھەققىنى بە رگەيسەن. **24** ئۈز خەلقىڭ ئىسرائىل سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن دۈشمەندىن يېڭىلىسە، يامانلىقىدىن قايتىپ بۇ ئۆيدە تۇرۇپ، نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ ساڭا دۇئا بىلەن ئىلتىجا قىلسا، **25** سەن ئاسماندا ئاڭلاپ، ئۈز خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈرۈپ، ئۆلارنى سەن ئاتا-بوۋىلىرىغا ۋە ئۆزلىرىگە تەقدىم قىلغان زېمىنغا قايتۇرۇپ كەلگەيسەن. **26** ئۆلار ساڭا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن ئاسمان ئېتىلىپ يامغۇر ياغمايدىغان قىلىۋېتىلگەن بولسا، لېكىن ئۆلار بۇ جايىغا قاراپ ساڭا دۇئا قىلىپ نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ، سېنىڭ ئۆلارنى قىينىچىلىققا سالغىنىڭ ئۆپەيلىدىن ئۈز گۇناھىدىن يېنىپ توۋا قىلسا، **27** سەن ئاسماندا تۇرۇپ قۇلاق سېلىپ، قۇللىرىڭنىڭ ۋە خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈرگەيسەن، چۈنكى سەن ئۆلارغا مېڭىش كېرەك يولغان ياخشى يولنى ئۈگىتىسەن ۋە ئۈز خەلقىڭگە مىراس قىلىپ بە رگەن زېمىنىڭ ئۈستىگە يامغۇر ياغدۇرىسەن! **28** ئە گەر زېمىندا ئاچارچىلىق يا ۋابا بولسا، يا زىرائەتلەر دان ئالمىسا يا ھال چۈشسە يا ئۈنى چېكەتكىلەر يا كى چېكەتكە لىچىنكىلىرى يېسىۋالسا، يا دۈشمەنلەر ئۆلارنىڭ زېمىنىدىكى شەھەرلىرىنىڭ قوۋۇقلىرىغا ھۇجۇم قىلىپ قورشۇالسا، يا ھەرقانداق ئاپەت يا كېسەللىك بولسا، **29** ئۈندىقتا بارلىق خەلقىڭ ئىسرائىل بولسۇن، ھەرقانداق كىشى بولسۇن، ئۈزىگە كەلگەن ئاپەتنى ۋە ئۈز ئەدەردىنى بىلىپ، قوللىرىنى بۇ ئۆيگە سۈنۈپ، مەيلى قانداق دۇئا يا كى ئىلتىجا قىلسۇن، **30** ئەمدى سەن ئۆرۈۋاتقان ماكانىڭ ئاسماندا تۇرۇپ ئاڭلاپ، كەچۈرۈم قىلغايسەن، سەن ھەربىر ئادەمنىڭ قەلبىنى بىلگەچكە، ئۈزىنىڭ يوللىرىنى ئۈزىگە ياندۇرغايسەن (چۈنكى سەنلا، پەقەت سەنلا ھەممە ئىنسان بالىلىرىنىڭ قەلبلىرىنى بىلگۈچىدۇرسەن)؛ **31** شۇنداق قىلسىڭ، ئۆلار سەن ئاتا-بوۋىلىرىمزغا تەقدىم قىلغان زېمىندا ئولتۇرۇپ ئۆمرىنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە سەندىن قورقۇپ يوللىرىڭدا ماڭىدىغان بولىدۇ. **32** ئۈز خەلقىڭ ئىسرائىلدىن بولمىغان، سېنىڭ ئۆلۈغ نامىڭ، قۇدرەتلىك قولۇڭ ۋە سوزغان بىلىكىڭ ئۆپەيلىدىن يىراق-يىراقلاردىن كەلگەن مۇساپىر بولسا، ئۈ كېلىپ بۇ ئۆي تەرەپكە قاراپ دۇئا قىلسا، **33** سەن ئۆرۈۋاتقان ماكانىڭ بولغان ئاسماندا ئۈنىڭغا قۇلاق سېلىپ، ئۈ مۇساپىر ساڭا ندا قىلىپ تىلىگىنىنىڭ ھەممىسىگە مۇۋاپىق قىلغايسەن؛ شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر نامىڭنى تونۇپ يېتىپ، ئۈز خەلقىڭ ئىسرائىلدەك سەندىن قورقىدىغان بولۇپ، مەن ياسىغان بۇ ئۆيىنىڭ سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغىنىنى بىلىدۇ. **34** ئە گەر سېنىڭ خەلقىڭ سېنىڭ ئاپىشۇرۇقۇڭ بىلەن دۈشمىنى بىلەن جەڭ قىلىشقا چىققاندا، سەن تاللىغان بۇ شەھە رگە، شۇنداقلا مەن نامىڭغا ئاتاپ ياسىغان بۇ ئۆي تەرەپكە قاراپ سەن پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلسا، **35** سەن ئاسماندا ئۇلارنى تۇرۇپ ئۆلارنىڭ دۇئاسى بىلەن ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، ئۆلارنى نۇسرەتكە ئېرىشتۈرگەيسەن. **36** ئە گەر ئۆلار ساڭا گۇناھ سادىر قىلغان بولسا (چۈنكى گۇناھ قىلمايدىغان ھېچكىشى يوقتۇر) سەن ئۆلارغا غەزەپلىنىپ، ئۆلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرغان بولساڭ، بۇلار ئۆلارنى يىراق-يېقىنغا، ئۈز زېمىنىغا سۈرگۈن قىلىپ ئېلىپ بارغان بولسا، **37** لېكىن ئۆلار سۈرگۈن قىلىنغان يۇرتىدا ئەس-ھوشىنى تېپىپ توۋا قىلىپ، ئۈزى سۈرگۈن بولغان يۇرتىدا ساڭا: ـ بىز گۇناھ قىلىپ، قەبىھلىككە يېرىلىپ سەندىن يۈز ئۈرۈۋېپ كەتتۇق، دەپ يېلىنسا، **38** ـ ئە گەر ئۆلارنى سۈرگۈن قىلغانلارنىڭ زېمىنىدا پۈتۈن قەلبى ۋە پۈتۈن جېنىدىن سېنىڭ تەرىپىگە يېنىپ، سەن ئۆلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنىغا، سەن تاللىغان شەھەر تەرەپكە ۋە مەن نامىڭغا ئاتاپ ياسىغان بۇ ئۆي تەرەپكە يۈزىنى قىلىپ دۇئا قىلسا، **39** سەن ئۆرۈۋاتقان ماكانىڭ بولغان ئاسماندا ئۇلارنى تۇرۇپ ئۆلارنىڭ دۇئاسى ۋە ئىلتىجالىرىنى ئاڭلاپ ئۆلار ئۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىپ، ئۈز خەلقىڭنىڭ ساڭا سادىر قىلغان گۇناھىنى كەچۈرۈم قىلغايسەن؛ **40** ئەمدى ئى خۇدايىم، سەندىن ئۈتۈنمەن، بۇ يەردە قىلغان دۇئالارغا كۆزۈڭ ئوچۇق، قۇلىقىڭ دىڭ بولغاي! **41** ئەمدى ئورنۇڭدىن ئۈرغىن، ئى پەرۋەردىگار خۇدا، سەن قۇدرىتىڭنىڭ ئىپادىسى بولغان ئەھدە ساندۇقۇڭ بىلەن، ئۈز ئارامگاھىڭغا كەرگەيسەن! كاھىنلىرىڭ ھەققانىيلىق بىلەن كىيىدۈرۈلسۇن، مۇمىن بەندىلىرىڭ ياخشىلىقىڭدىن شادلانسۇن! **42** ئى پەرۋەردىگار خۇدا، ئۈزۈڭ مەسىھ قىلغىنىڭنىڭ يۈزىنى ياندۇرمىغايسەن، قۇلۇڭ داۋۇتقا كۆرسەتكەن ئۈ زەگەرمەس مۇھەببىتىنىڭ ئېسىگە ئۈتىقايسەن!».

7

سۈلايمان دۇئاسىنى تۈگىتىشىگلا، ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ كويدۇرمە قۇربانلىق ھەمدە باشقا قۇربانلىقلارنى قۇيماي كويدۇرۇۋەتتى؛ پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئۈينى تولدۇردى. **2** پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئۈينى تولدۇرۇۋەتكەچكە، كاھىنلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرەلمىدى. **3** ئوت چۈشكەنلىكىنى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئۈينىڭ ئۈستىدە ئوتخىتىغانلىقىنى كۆرۈپ، ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى تاش ياتقۇزۇلغان مەيدىدا يۈكۈنۈپ باش ئۇرۇپ: «پەرۋەردىگار مېھرىبانلىرى، ئۈنىڭ ئۈ زەگەرمەس مۇھەببىتى مەڭگۈگىچە تۇرىدۇ!» دەپ پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىپ تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇشتى. **4** پادىشاھ ۋە پۈتۈكۈل خەلق پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قۇربانلىقلىرىنى سۇندى. **5** سۈلايمان پادىشاھ يىگىرمە ئىككى مىڭ كالا، بىر يۈز يىگىرمە مىڭ قوينى قۇربانلىق قىلىپ سۇندى. شۇنداق قىلىپ پادىشاھ ۋە پۈتكۈل خەلق خۇدانىڭ ئۈينى [خۇداغا] بېغىشلىدى. **6** كاھىنلار ۋە شۇنداقلا پەرۋەردىگارغا ئاتىغان سازلارنى ئۈتقان لاۋىيلار ئۈز ئورۇنلىرىدا ئۇراتتى (پادىشاھ داۋۇت بۇ سازلارنى پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيىسىدە ئىشلەتكىلى ياسىغاندى، [ئۇ پەرۋەردىگارغا]: «ئۈنىڭ ئۈ زەگەرمەس مۇھەببىتى ئەبەد دېگىچىدۇر» دەپ مەدھىيە ئوقۇغىنىدا ئۇلارنى ئىشلىتەتتى)؛ كاھىنلار لاۋىيلارنىڭ ئۈدۈلدا ئۇرۇپ كاناي چېلىشاتتى؛ ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى شۇ يەردە تۇرۇپ ئىشقاندى. **7** سۈلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئۈينىڭ ئالدىدىكى ھويلىسىنىڭ ئوتتۇرىسىنى ئايرىپ مۇقەددەس قىلىپ، ئۇ يەردە كويدۇرمە قۇربانلىقلار ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىڭ ياغلىرىنى سۇندى؛ چۈنكى سۈلايمان ياساتقان مىس قۇربانگاھ كويدۇرمە قۇربانلىقلار، ئاش مەدىيلىرى ۋە قۇربانلىقلارنىڭ ياغلىرىنى قوبۇل قىلىشقا كىچىك كەلدى. **8** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ۋاقىتتا سۈلايمان ۋە ئۈنىڭ بىلەن بولغان پۈتۈن ئىسرائىل، يەنى خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىدىن تارتىپ مىسىر ئېقىنىغىچە ھەممە يەرلەردىن كەلگەن زور بىر جاماەت ھېيت ئوتكۈزدى. **9** سەككىزىنچى كۈنى ئۇلار تەنتەنىلىك بىر ئىبادەت يىغىلىشى ئوتكۈزدى؛ ئۇلار يەتتە كۈن قۇربانگاھنى خۇداغا ئاتاپ بېغىشلىغاندىن ئاندىن ئۇلار يەنە يەتتە كۈن ھېيت ئوتكۈزدى. **10** يەتتىنچى ئايىنىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى كۈنى پادىشاھ خەلقنى ئۈز ئۈيى-چېدىرلىرىگە قايتۇردى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇتقا، سۈلايمانغا ۋە ئۈز خەلقى ئىسرائىلغا قىلغان ياخشىلىقلىرى ئۈچۈن قەلبىدە شاد-خۇرام بولۇپ قايتىپ كەتتى. **11** شۇنداق قىلىپ سۈلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئۈينى ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىنى ياساپ پۈتتۈردى. سۈلايمانىنىڭ كۆڭلىگە پەرۋەردىگارنىڭ ئۈيىدە ۋە ئۆزىنىڭ ئوردىسىدا نېمە قىلىش كەلگەن بولسا، شۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى ئۇنۇمۇشلۇق پۈتتى. **12** ئاندىن پەرۋەردىگار كېچىدە سۈلايمانغا ئايان بولۇپ ئۈنىڭغا: «مەن سېنىڭ دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم ۋە ئۈزۈمگىمۇ بۇ جايىنى «قۇربانلىق ئۈيى» بولۇشقا

تاللدىم. 13 ئە گەر مەن ئاسمانىنى يامغۇر ياغمايدىغان قىلىپ ئېتىۋەتسەم ياكى چېكەتكىلە رگە زېمىنىدىكى مەھسۇلاتلارنى يەپ تاشلاشنى بۇيۇرسام ۋە ياكى خەلقىم ئارىسىغا ۋابا تارقىتىۋەتسەم، 14 [شۇ چاغدا] نامىم بىلەن ئاتالغان بۇ خەلقىم تۆزىنى كەمتەر تۇتۇپ، دۇئا قىلىپ يۈزۈمنى ئىزلەپ، رەزىل يوللىردىن يانسا، مەن ئاسماندا تۇرۇپ ئاڭلاپ، تۇلارنىڭ گۇناھىنى كەچۈرىمەن ۋە زېمىننى ساقايتىمەن. 15 ئەمدى بۇ يەردە قىلىنغان دۇئالارغا مېنىڭ كۆزلىرىم ئوچۇق ۋە قۇلاقلىرىم دىققەت بولىدۇ. 16 مەن ئەمدى نامىم مە گىگۆ بۇ يەردە ئايان قىلىنسۇن دەپ بۇ ئۆينى تاللاپ، ئۇنى تۆزۈمگە مۇقەددەس قىلدىم؛ كۆزۈمۈز، قەلبىمىز ھەمىشە شۇ يەردە بولىدۇ. 17 سەن بولساڭ، ئاتاڭ داۋۇتنىڭ ئالدىمدا ماڭغىنىدەك سەمىمىي ساڭا ئېرىۋغىنىمنىڭ ھەممىسىگە مۇۋاپىق ئەمەل قىلىش ئۈچۈن بەلگىلىمىلىرىم ۋە ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇپ ئالدىمدا ماڭساڭ، 18 مەن ئەمدى ئاتاڭ داۋۇتقا: «ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئولتۇرۇشقا بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ ئېھدە قىلغىنىمدەك، مەن سېنىڭ پادىشاھلىق تەختىڭنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە مەھكەم قىلىمەن. 19 بىراق ئە گەر سىلەر مېنىڭدىن يۈز تۇرۇپ، مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا جاكارلىغان بەلگىلىمىلىرىم ۋە ئەمرلىرىمنى تاشلاپ، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ چوقۇنساڭلار، 20 شۇ چاغدا مەن ئىسرائىلنى تۇلارغا تەقدىم قىلغان زېمىنىدىن يۇلۇپ تاشلايمەن؛ ۋە تۆز نامىمنى كۆرسىتىشكە تۆزۈمگە مۇقەددەس قىلغان بۇ ئۆينى نەزىرىمدىن تاشلايمەن ۋە ئىسرائىلنى ھەممە خەلقلەر ئارىسىدا سۆز-چۆچەك ۋە تاپا-تەننىڭ ئوبيېكتى قىلىمەن؛ 21 بۇ تۆي گەرچە ھازىر تولۇغ بولسىمۇ، شۇ زاماندا ئۆتىكۈدىن ئۆتكەنلەرنىڭ ھەممىسى قاتتىق ھەيران قېلىشىپ: «پەرۋەردىگار بۇ زېمىنغا ۋە بۇ ئۆيگە نېمىشقا شۇنداق قىلغاندۇ؟» دەپ سورايدۇ. 22 كىشىلەر: ـ چۈنكى [زېمىنىدىكى خەلقلەر] ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى، يەنى تۇلارنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، تۆزلىرىنى باشقا ئىلاھلارغا باغلاپ، تۇلارغا سەجدە قىلىپ قۇللۇقىدا بولغانلىقى ئۈچۈن، ئۇ بۇ پۈتكۈل كۈلپەتنى تۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈپتۇ، دەپ جاۋاب بېرىدۇ.

8

شۇنداق بولدىكى، يىگىرمە يىل ئۆتۈپ، سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى بىلەن پادىشاھنىڭ ئۆيىنى ياساپ بولغاندىن كېيىن، 2 ئۇ ھىرام ئۆزىگە سوۋغا قىلغان شەھەرلەرنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقتى، ئىسرائىللار شۇ يەردە ئولتۇراقلاشتى. 3 سۇلايمان خامات-زوباھ شەھىرىگە بېرىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى. 4 ئۇ يەنە چۆلدىكى تادمورنى ۋە ئۆزىنىڭ خاماتىنا قۇرغان بارلىق خەزىنە شەھەرلىرىنى يەنە ئۇ ئۇشتىپ قۇردى. 5 ئۇ يەنە ئۈستۈنكى بەيت-ھورون بىلەن ئاستىنقى بەيت-ھورونىنى سېپىل، بالداقلىق قوۋۇقلىرى بولغان قورغانلىق شەھەرلە رگە ئايلاندۇردى؛ 6 باتالاتنى، شۇنداقلا تۆزۈمگە خاس ھەممە خەزىنە شەھەرلىرىنى، «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى»نى، ئاتلىقلارنى ئورۇنلاشتۇرغان شەھەرلەرنى ۋە يېرۇسالېمدا، لۇبنان ۋە تۆزى سورايدىغان بارلىق زېمىنىدا خالىغىنىنى بىنا قىلدى. 7 ئىسرائىلدىن بولمىغان ھىتتىيلار، ئامورىيلار، پەرىززىيلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلاردىن [ئىسرائىل] زېمىنىدا قېلىپ قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى بولسا، 8 سۇلايمان بۇلارنى، يەنى ئىسرائىللار پۈتۈنلەي يوقاتمىغان ئەللەرنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىنى قۇللۇق ھاشاغا تۇتتى. تۇلار بۈگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق بولۇپ كەلدى. 9 لېكىن ئىسرائىللاردىن سۇلايمان تۆز ئىشلىرى ئۈچۈن ھېچكىمنى قۇل قىلمايي، بەلكى تۇلارنى لەشكەر، ھۆكۈمدار-تەمەلدار، ھارۋا بىلەن ئاتلىقلارنىڭ سەردارلىرى قىلدى. 10 بۇلاردىن پادىشاھ سۇلايمانىنىڭ ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئۈستىگە قويغان چوڭ نازارەچىلىرى بولۇپ، ئىككى يۈز ئەللىك ئىدى. 11 سۇلايمان پەرەئونىڭ قىزىنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دن تۆزى ئۈنىگىنا سالدۇرغان ئوردىغا ئە كەلتۈردى، چۈنكى تۆز: «ئايالىمنىڭ ئىسرائىل پادىشاھى داۋۇتنىڭ ئوردىسىدا تۇرۇشنى مۇۋاپىق ئەمەس»، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئېھدە ساندۇقى بارغانلىكى جايلارنىڭ ھەممىسى مۇقەددەسىتۇر»، ـ دېدى. 12 سۇلايمان بۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىدا، يەنى [مۇقەددەس جايىنىڭ] ئاياۋانىنىڭ ئالدىغا سالدۇرغان قۇربانگاھتا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىق تەقدىم قىلاتتى؛ 13 ـ يەنى مۇسا پەيغەمبەرنىڭ تاپشۇرۇقى بويىچە، ھەر كۈنى، شابات كۈنلىرىدە، ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنلىرىدە ۋە ھەر يىلدا ئۈچ قېتىم ئۆتكۈزۈلىدىغان ئالاھىدە ھېيت كۈنلىرىدە ـ «پېتىر نان ھېيتى»، «ھەپتىلەر ھېيتى» ۋە «كەپىلەر ھېيتى»دىكى كۈنلەردە بىكىتىلگەن بۇرچلۇق قۇربانلىقلارنى قىلاتتى. 14 سۇلايمان يەنە ئاتىسى داۋۇتنىڭ بەلگىلەپ بە رگىنى بويىچە كاھىنلارنىڭ خىزمەتلىرىنىڭ ۋە لاۋىيلارنىڭ بۇرچلىرىنىڭ ئادا قىلىنىشى ئۈچۈن تۇۋەت-گۇرۇپپىلارنى بىكىتتى، لاۋىيلارنىڭ ھەر كۈنى ھەدىسىيە ئوقۇش ۋە كاھىنلارنىڭ ئالدىدا خىزمەتلەرنى ئادا قىلىش بۇرچى بار ئىدى. سۇلايمان يەنە دەرۋازىۋەنلەرنى ئوتۇنى بويىچە ھەر دەرۋازىنىڭ خىزمىتىنى قىلىشقا بىكىتتى، چۈنكى خۇدانىڭ ئادىمى داۋۇتنىڭ ۋېرىۋقى شۇنداق ئىدى. 15 [كاھىن-لاۋىيلار] پادىشاھنىڭ كاھىنلارغا ۋە لاۋىيلارغا ئېرىۋغانلىرىدىن، مەيلى قانداق ئىش بولسۇن ياكى خەزىنىلە رگە دائىر ئىش بولسۇن ھېچ باش تارتمايتى. 16 پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ سېلىنىشىدا، تۆي ئۈلى سېلىنغان كۈندىن تارتىپ پۈتكۈچە سۇلايمانىنىڭ بارلىق قۇرۇلۇش ئىشلىرى پۈختا تاماملاندى. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى پۈتتى. 17 ئاندىن سۇلايمان ئېدوم زېمىنىدا [قىزىل] دېڭىز يېنىدىكى ئەزىئون- گەبە رگە ۋە ئېلاتقا قاراپ ماڭدى. 18 ھۇرام [پادىشاھ] تۆز خىزمەتكارلىرى ئارقىلىق كېمىلەر ۋە دېڭىز يوللىرىغا پىششىق ئادەملىرىنى سۇلايمانىنىڭ يېنىغا ئەۋەتتى. تۇلار سۇلايمانىنىڭ خىزمەتكارلىرى بىلەن بىللە ئوفىرغا بېرىپ، تۆيەردىن تۆت يۈز ئەللىك تالانت ئالتۇن ئېلىپ، ئۇنى پادىشاھ سۇلايمانىنىڭ قېشىغا يەتكۈزۈپ كەلدى.

9

شېبانىڭ ئايال پادىشاھى بولسا سۇلايمانىنىڭ داڭقى-شۆھرىتىنى ئاڭلاپ، ئۇنى قىين چىگىش-سوئاللار بىلەن سىنىغىلى يېرۇسالېمغا كەلدى. ئۇ خۇشۇيي ۋېيۋەلار، ئىنتايىن تولا ئالتۇن ۋە ياقۇت-گۆھەرلەر تارتىلغان تۆگىلەرنى ئېلىپ، چوڭ دەبدەبە بىلەن كەلدى. سۇلايمانىنىڭ قېشىغا كەلگەندە ئۇنى كۆڭلىگە پۈككەن ھەممە ئىش توغرۇلۇق ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشتى. 2 سۇلايمان ئۇنىڭ ھەممە سوريغانلىرىغا جاۋاب بەردى. ھېچنېمە سۇلايمانغا قاراڭغۇ ئەمەس ئىدى، بەلكى ھەممىسىدە ئۇنىڭغا جاۋاب بەردى. 3 شېبانىڭ ئايال پادىشاھى سۇلايمانىنىڭ دانالىقىغا، ياسىغان ئوردا-ساراينى، 4 داستخاندىكى تائاملارغا، ئەمەلدارلارنىڭ قاتار-قاتار ئولتۇرۇشلىرىغا، خىزمەتكارلىرىنىڭ قاتار-قاتار تۇرۇشلىرىغا، تۇلارنىڭ كىيگەن كىيىملىرىگە، ئۇنىڭ ساقىيلىرى ۋە تۇلارنىڭ كىيگەن كىيىملىرىگە ۋە ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ئاتاپ سۇنغان كويدۈرمە قۇربانلىقلىرىغا قاراپ، ئۇنى ئېچىگە چۈشۈپ كەتتى. 5 ئۇ پادىشاھقا: ـ مەن ئۆز يۇرتۇمدا سىلىنىڭ ئىشلىرى ۋە دانالىقلىرى توغرىسىدا ئاڭلىغان خەۋەر راست ئىكەن؛ 6 ئەمما مەن كېلىپ ئۆز كۆزلىرىم بىلەن كۆرمىگۈچە بۇ سۆزلە رگە ئىشەنمىگەندىم؛ ۋە مانا، مەن ھەتتا يېرىمىنىڭ ئاڭلىمىغان ئىكەنمەن؛ سىلىنىڭ دانالىقلىرى بىلەن بەركەت-بايلىقىلىقلىرى مەن ئاڭلىغان خەۋەردىن زىيادە ئىكەن. 7 سىلىنىڭ ئادەملىرى نېمىدېگەن بەختلىك-ھە! ھەمىشە سىلىنىڭ ئالدىلىرىدا تۇرۇپ دانالىقلىرىنى ئاڭلايدىغان بۇ خىزمەتكارلىرى نەقەدەر بەختلىكتۇر! 8 سىلىدىن سۆيۈنگەن، سىلىنى تۆزى ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇزغان پەرۋەردىگار خۇدالىرى مۇبارەك كەتۈر! خۇدالىرى ئىسرائىلغا باغلىغان مۇھەببىتى ئۈچۈن، تۇلارنى مە گىگۆ مەرمۇت تۇرسۇن دەپ ئۇ سىلىنى توغرا ھۆكۈم ۋە ئادالەت سورىگلى تۇلار ئۈستىگە پادىشاھ قىلدى، دېدى. 9 ئۇ پادىشاھقا بىر يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇن، ئىنتايىن كۆپ خۇشۇيي ۋېيۋەلار ۋە ياقۇت-گۆھەرلەرنى سوۋغا قىلدى. شېبانىڭ ئايال پادىشاھى سۇلايمان پادىشاھقا سۇنغان شۇنچە زور مىقداردىكى خۇشبۇيي ۋېيۋەلار شۇنىڭدىن كېيىن ھېچ كۆرۈنگەن ئەمەس 10 (ئوفىردىن ئالتۇنلارنى ئېپكېلدىغان ھۇرامنىڭ خىزمەتكارلىرى ۋە سۇلايمانىنىڭ خىزمەتكارلىرى يەنە ئىنتايىن زور مىقداردىكى سەندەل ياغىچىنى ۋە ياقۇت-گۆھەرلەرنىمۇ ئېلىپ كەلدى). 11 پادىشاھ سەندەل ياغىچىدىن يەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسى ئۈچۈن پەلەمپەيلەر ياساپ ھەم نەغمە-ناۋاچىلار ئۈچۈن چىلتارلار ۋە سازلارنى شۇنىڭدىن ياساتتى. شۇنداق ئېسىل سەندەل ياغىچى يەھۇدا زېمىنىدا بۇ ۋاقىتتىچە ھېچ كۆرۈلۈپ باقمىغاندى). 12 سۇلايمان پادىشاھ شېبانىڭ ئايال پادىشاھىغا ئۇنىڭ ئۆزىگە قىلغان سوۋغىلىرىدىن ئاشۇرۇپ سوۋغا تۇتتى، ئايال پادىشاھنىڭ كۆڭۈل تارتقان ھەممىنى ـ نېمە سورىسا، شۇنى بەردى؛ ئاندىن ئۇ خىزمەتكارلىرى بىلەن يولغا چىقىپ ئۆز يۇرتىغا قايتىپ كەتتى. 13 سۇلايمانغا ھەر يىل كەلتۈرۈلگەن ئالتۇنلىنىڭ ئۆزى ئالتە يۈز ئاتمىش ئالتە تالانت ئىدى. 14 بۇ كىرىمدىن باشقا، ئوقەچى-تىجارەتچىلەر، بارلىق ئەرەب پادىشاھلار ۋە ئۆز زېمىنىدىكى ئەمەلدارلارمۇ ئالتۇن- كۆمۈشلەرنى ئېلىپ سۇلايمانغا تاپشۇراتتى. 15 سۇلايمان پادىشاھ ئىككى يۈز چوڭ سىپارنى سوقتۇردى ۋە ھەر سىپارغا ئالتە يۈز شە كەل ئالتۇن كەتتى. 16 شۇنداقلا ئۈچ يۈز قالقانىنى يالىلاقلانغان ئالتۇندىن ياسىدى؛ ھەربىر قالقانىنى ياساشقا ئۈچ يۈز شە كەل ئالتۇن ئىشلىتىلدى؛ پادىشاھ تۇلارنى «لۇۋان ئورمىنى ساراي»غا ئېسىپ قويدى. 17 پادىشاھ پىل چىشلىرىدىن چوڭ بىر تەخت ياساپ، ئۇنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاتتى. 18 تەختىنىڭ ئالتە قەۋەتلىك پەلەمپەيى بار ئىدى، ئۇنىڭ بىر ئالتۇن پۇتىمۇ تەخت بىلەن تۇتىشىپ تۇراتتى؛ ئورۇندۇقنىڭ ئىككى يېنىدا ئايانغۇچىسى بار ئىدى، ھەربىر ئايانغۇچىنىڭ يېنىدا بىردىن تۇرە تۇرغان شىرنىڭ ھەيكىلى بار ئىدى. 19 ئالتە قەۋەتلىك پەلەمپەينىڭ ئۈستىدە، ئولۇ ۋە سول تەرىپىدە تۇرە تۇرغان ئون ئىككى شىرنىڭ ھەيكىلى بولۇپ، ھەربىر باسقۇچنىڭ ئولۇ-سول تەرىپىدە بىردىن بار ئىدى؛ باشقا ھېچقانداق ئەلەدە ئۇنىڭغا ئوخشاش ياسالغىنى يوق ئىدى. 20 سۇلايمان پادىشاھنىڭ بارلىق جام-پىيالىلىرى ئالتۇندىن ياسالغان؛ «لۇۋان ئورمىنى ساراي»دىكى بارلىق قاچا-قۇچىلار تاۋلانغان ئالتۇندىن ياسالغان؛ سۇلايمانىنىڭ كۈنلىرىدە كۈمۈش

ھېچنېمە ھېسابلىناتتى. 21 چۈنكى پادىشاھنىڭ كېمىلىرى ھۇرامنىڭ خىزمەتكارلىرى بىلەن بىللە تارشىشقا يېرىپ تۇراتتى؛ «تارشىش كېمىسى»لەر ھەر ئۈچ يىلدا بىر قېتىم كېلىپ ئالتۇن- كۈمۈش، پىل چىشلىرى، مايمۇنلار ۋە تورلارنى ئە كېلەتتى. 22 سۇلايمان پادىشاھ يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلاردىن بايلىقتا ۋە داناللىقتا ئۈستۈن ئىدى. 23 خۇدانىڭ سۇلايماننىڭ كۆڭلىگە سالغان داناللىقنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلار ئۆزىنىڭ بىلەن دىدارلىشىش ئارزۇسى بىلەن كېلەتتى؛ 24 كەلگىنىلەرنىڭ ھەممىسى ئۆز سوۋغاتىنى ئېلىپ كېلەتتى؛ يەنى كۈمۈش قاچا-قۇچىلار، ئالتۇن قاچا-قۇچىلار، كىيىم-كېچە كىلەر، دۇئۇلغا-ساۋۇتلار، ھېتتىقۇلار، ئاتلار ۋە قېچىرلارنى ئېلىپ كېلەتتى. ھەر يىلى ئۇلار بەلگىلىك مىقداردا شۇنداق قىلاتتى. 25 ۋە سۇلايمانىنىڭ جەڭ ھارۇسىغا قاتىدىغان ئاتلىرى ئۈچۈن تۆت مىڭ ئېغىلى بار ئىدى، شۇنىڭدەك ئون ئىككى مىڭ ئاتلىق ئەسكىرى بار ئىدى؛ ئۇ ئۇلارنى «جەڭ ھارۇسىي شەھەرلىرى» گە ۋە ئۆزى تۇرىدىغان يېرۇسالېمغا ئورۇنلاشتۇردى. 26 سۇلايمان [ئەفرات] دەرياسىدىن فىلىستىيە زېمىنىغىچە تاكى مىسىرنىڭ چېگرىسىغا قەدەر بولغان بارلىق پادىشاھلىقلار ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلدى. 27 پادىشاھ يېرۇسالېمدا كۈمۈشنى تاشتەك كۆپ، كېدىر دەرەخلىرىنى جەنۇبىي تۈزلە گۈلكىتكى ئۈجمە دەرەخلىرىگە ئوخشاش نۇرغۇن قىلدى. 28 كىشىلەر ئاتلارنى مىسىردىن ۋە ھەرقايسى يۇرتلاردىن سۇلايمانغا يەتكۈزۈپ بېرىپ تۇراتتى. 29 سۇلايمانىنىڭ باشقا ئەمەللىرى باشتىن ئاخىرىغىچە «ناتان پەيغەمبەرنىڭ بايانلىرى»، «شىلوھلۇق ئاخىياھنىڭ بىشارىتى»، شۇنداقلا نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام توغرۇلۇق «ئالدىن كۆرگۈچى شىددو كۆرگۈن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر» دېگەن كىتابلارغا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 30 سۇلايمان يېرۇسالېمدا تۇرۇپ پۈتۈن ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىن قىرىق يىل سەلتەنەت قىلدى. 31 سۇلايمان ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى؛ خالايىق ئۇنى ئاتىسى داۋۇتنىڭ شەھىردە دەپنە قىلدى؛ ئۇنىڭ ئوغلى رەھوبوئام ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

10

رەھوبوئام شەقەمگە باردى؛ چۈنكى پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى پادىشاھ تىكلىگلى شەقەمگە كەلگەنىدى. 2 نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام شۇ ئىشنى ئاڭلىغاندا شۇنداق بولدىكى، مىسىردىن قايتىپ كەلدى (چۈنكى ئۇ سۇلايمان پادىشاھتىن قېچىپ مىسىردا تۇرۇۋاتاتتى). 3 ئەمدى خالايىق ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى چاقىرتىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن يەروبوئام ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل كېلىپ رەھوبوئامغا: ـ 4 سىلىنىڭ ئاتىلىرى ۋېنىمىزغا سالغان ۋېزىتۇرۇقىنى ئېغىر قىلدى. سىلى ئەمدى ئاتىلىرىنىڭ بەرگە قوپغان قاتتىق تەلەپلىرى بىلەن ئېغىر ۋېزىتۇرۇقىنى يېنىكلىتىپ بەرسىلە، سىلىنىڭ خىزمەتلىرىدە بولىمىز، دېيىشتى. 5 ئۇ ئۇلارغا: ـ ھازىرچە قايتىپ ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاندىن قېشىمغا يەنە كېلىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلق تارىلىپ كەتتى. 6 رەھوبوئام پادىشاھ ئۆز ئاتىسى سۇلايمان ھايات ۋاقتىدا ئۇنىڭ خىزمىتىدە تۇرغان مويسىپىتلاردىن مەسلىھەت سوراپ: ـ بۇ خەلققە بېرىدىغان جاۋابىم توغرىسىدا نېمە مەسلىھەت كۆرىتىسىلەر؟ ـ دېدى. 7 ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ ئە گەر سىلى رازىلىق بىلەن بۇ خەلقنى خۇش قىلىپ ئۇلارغا مېھرىبان مۇئامىلە كۆرسىتىپ، ئۇلارغا ياخشى سۆزلەر بىلەن جاۋاب قىلسىلا، ئۇلار سىلىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە خىزمەتلىرىدە بولىدۇ، دېدى. 8 لېكىن ئۇ مويسىپىتلارنىڭ كۆرسەتكەن مەسلىھەتىنى قايرىپ ۋېزىپ، ئۆزى بىلەن چوڭ بولغان، ئالدىدا خىزمىتىدە بولۇۋاتقان ياشلاردىن مەسلىھەت سوراپ 9 ئۇلارغا: ـ ماڭا «سىلىنىڭ ئاتىلىرى بەرگە سالغان ۋېزىتۇرۇقنى يېنىكلەتكەيلا» دەپ تىلگەن بۇ خەلققە جاۋاب بېرىشىمىز توغرىلۇق قاندا مەسلىھەت بېرىسىلەر؟ ـ دېدى. 10 ئۇنىڭ بىلەن چوڭ بولغان بۇ ياشلار ئۇنىڭغا: ـ «سىلىنىڭ ئاتىلىرى ۋېزىتۇرۇقىمىزنى ئېغىر قىلدى، ئەمدى سىلى ئۇنى بەرگە يېنىك قىلغايلا» دەپ ئېيتقان بۇ خەلققە سۆز قىلىپ: ـ «مېنىڭ چىمچىلاق بارمىقىم ئاتامنىڭ بېلىدىن تومراقتۇر. 11 ئاتام سىلە رگە ئېغىر ۋېزىتۇرۇقنى سالغان، لېكىن مەن ۋېزىتۇرۇقۇڭلارنى تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سىلە رگە قامچىلار بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بەرگەن بولسا مەن سىلە رگە «چايانلىق قامچىلار» بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بېرىمەن»، دېگىنىلا، ـ دېدى. 12 رەھوبوئام پادىشاھ ئۇلارغا: «ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاندىن قېشىمغا يەنە كېلىڭلار» دېگىنىدەك، يەروبوئام ۋە بارلىق خەلق ئۈچىنچى كۈنى ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى. 13 رەھوبوئام پادىشاھ مويسىپىتلارنىڭ مەسلىھەتىنى تاشلاپ كۆپچىلىككە قاتتىقلىق بىلەن جاۋاب بەردى. 14 ئۇ ياشلارنىڭ مەسلىھەتى بويىچە ئۇلارغا: ـ ئاتام سىلە رگە ئېغىر ۋېزىتۇرۇقنى سالغان، لېكىن مەن ئۇنى تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سىلە رگە قامچىلار بىلەن تەنبىھ بەرگەن بولسا مەن سىلە رگە «چايانلىق قامچىلار» بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بېرىمەن، دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ خەلقنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمىدى. بۇ ئىش خۇدا تەرىپىدىن بولغان؛ چۈنكى بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ شىلوھلۇق ئاخىياھنىڭ ۋاستىسىدە نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامغا ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدىغان بولدى. 16 پۈتكۈل ئىسرائىل پادىشاھنىڭ ئۇلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىغىنىنى كۆرگەندە خەلق پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ داۋۇتنىڭ بىر ئۈلۈشى بولمىسا بار؟ يەسسەنىڭ ئوغلىدا بىزنىڭ ھېچ مىراسىمىز يوقتۇر! ھەر بىر بىگلار ئۆز تۇرۇ-چېدىرلىرىگىلارغا قايتىگىلار، ئى ئىسرائىل! ئى داۋۇت، سەن ئۆز جەمەتىڭگىلا ئىگە بول ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئۆز تۇرۇ-چېدىرلىرىغا قايتىپ كېتىشتى. 17 ئەمما يەھۇدا شەھەرلىرىدە ئولتۇرغان ئىسرائىللارغا بولسا، يەروبوئام ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈردى. 18 رەھوبوئام پادىشاھ باج-ئالۋان بېگى ئادورامنى ئىسرائىللارغا ئەۋەتتى، لېكىن پۈتكۈل ئىسرائىل ئۆزىنى چالما- كېسىمەك قىلىپ ئولتۇردى. ئۇ چاغدا رەھوبوئام پادىشاھ ئالدىراپ، ئۆزىنىڭ جەڭ ھارۇسىغا چىقىپ، يېرۇسالېمغا تىكىۋەتتى. 19 شۇ تەرىقىدە ئىسرائىل داۋۇتنىڭ جەمەتىدىن يۈز ئۆرۈپ، بۈگۈنگە قەدەر ئۇنىڭغا قارشى چىقىپ كەلدى.

11

رەھوبوئام يېرۇسالېمغا كېلىپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىپ پادىشاھلىقنى ئۆزىگە قايتۇرۇپ ئەكىلىش ئۈچۈن يەھۇدا بىلەن بېنيامىن جەمەتىدىن بىر يۈز سە كسەن مىڭ خىللانغان جەنگىگۋار ئەسكەرنى ئوپلىدى. 2 لېكىن خۇدانىڭ سۆزى خۇدانىڭ ئادىمى شېمەياغا كېلىپ: ـ 3 «يەھۇدانىڭ پادىشاھى، سۇلايماننىڭ ئوغلى رەھوبوئامغا، يەھۇدا بىلەن بېنيامىندىكى ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ: ـ 4 «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھۆجۈمغا چىقماگلار، قېرىندىشلىرىگلار بىلەن جەڭ قىلماگلار، ھەر بىر بىگلار ئۆز ۋېۋىگلارغا قايتىپ كېتىگلار، چۈنكى بۇ ئىش مەندىندۇر»، دېگىن» ـ دېيىلدى. ۋە ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالدى، يەروبوئامغا ھۆجۈم قىلمىشتىن يانىدى. 5 رەھوبوئام يېرۇسالېمدا تۇراتتى، ۋە يەھۇدادا قورغانلىق شەھەرلەرنى سالغۇزغانىدى. 6 ئۇ بەيت-لەھەم، بېتنام، تەكوئا، 7 بەيت-زۇر، سوكوھ، ئادۇللام، 8 گات، مارەشاھ، زىف، 9 ئادورايىم، لاقىش، ئازىكاھ، 10 زوراھ، ئايجالون، ھېبرونىنى ياساتتى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى قورغانلىق شەھەرلەر بولۇپ، يەھۇدا ۋە بېنيامىننىڭ زېمىندا ئىدى. 11 ئۇ بارلىق ئەلئە-قورغانلارنى مۇستەھكەملىدى ۋە ئۆزلىرىدا سەردارلارنى تەينىلدى، زاپاس ئاشلىق، مايي ۋە شارابلارنى تەيارلىدى. 12 ئۇ يەنە ھەرقايسى شەھەرلەرنى كۆپلىگەن قالقان ۋە نەيزىلەر بىلەن قورالالاندۇرۇپ، ئالامەت مۇستەھكەملىۋەتتى. يەھۇدا بىلەن بېنيامىن ئۆزىنىڭ تەرىپىدە تۇراتتى. 13 پۈتكۈل ئىسرائىلدا تۇرۇۋاتقان كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار قايسى يۇرتتا بولمىسۇن ئۆزىنىڭ تەرىپىدە تۇراتتى. 14 چۈنكى يەروبوئام بىلەن ئۆزىنىڭ ئوغۇللىرى لاۋىيلارنى چەتكە قېقىپ، ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ كاھىنلىق ئۆتكۈزۈشىنى چە كلىگەنلىكى ئۈچۈن، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئوتلاقلىرى ۋە مال-مۈلكىنى تاشلاپ يەھۇدا ئۈچ يىلىغا يېرۇسالېمغا كېلىشكەنىدى 15 (چۈنكى يەروبوئام «يۇقىرى جايلار»دىكى خىزمەت ئۈچۈن «تېكە ئىلاھلىرى» ۋە ئۆزى ياسىغان موزاي مەبۇدلىرىنىڭ قۇللۇقىدا بولۇشقا ئۆزى ئۈچۈن كاھىنلارنى تەينىلگەنىدى).

16 ۋە بۇ [لاۋىيلارغا] ئە گىشىپ، ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىللىرىدىن كۆڭلىدە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى سىغىنىپ-ئىزدەشكە ئىرادە تىكلىگەنلەر ئىسرائىل-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا كېلىشتى. 17 شۇنداق قىلىپ ئۇلار يەھۇدا پادىشاھلىقىنىڭ كۈچىنى ئاشۇرۇپ، سۇلايماننىڭ ئوغلى رەھوبوئامنى ئۈچ يىل كۈچلەندۈردى؛ چۈنكى [يەھۇدادىكىلەر] ئۈچ يىل داۋۇتنىڭ ۋە سۇلايماننىڭ يولدا ماگىنىدى. 18 رەھوبوئام ماھالاتنى ئەمرىگە ئالدى. ماھالات داۋۇتنىڭ ئوغلى يەرىموتنىڭ قىزى؛ ئۇنىڭ ئانىسى يەسسەنىڭ ئوغلى ئېلىئابنىڭ قىزى ئابىھايىل ئىدى. 19 ماھالاتنىن رەھوبوئامغا يەتۈش، شىماريا ۋە زاھام دېگەن ئوغۇللار تۇرەلدى. 20 كېيىنكى ۋاقىتلاردا رەھوبوئام يەنە ئابىشالومنىڭ [نەۋرە] قىزى مائاكاھنى ئەمرىگە ئالدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا ئابىيا، ئاتتاي، زىزا ۋە شېلومىتلارنى تۇغۇپ بەردى. 21 رەھوبوئام ئابىشالومنىڭ [نەۋرە] قىزى مائاكاھنى ئەمرىگە ئالغان بارلىق ئايالىلىرى ۋە كېنىزە كلىرىدىن بە كرەك سۆيەتتى؛ چۈنكى ئۇ جەمئىي ئون سە ككىز ئايال ۋە ئاتمىش كېنىزە كنى ئەمرىگە ئالغان؛ ئۇ جەمئىي يىگىرمە سە ككىز ئوغۇل، ئاتمىش قىز پەرزەنت كۆرگەن. 22 رەھوبوئام مائاكاھدىن بولغان ئوغلى ئابىيانى قېرىندىشلىرى ئىچىدە ھەممىدىن چوڭ شاھزادە قىلىپ تىكلىدى، چۈنكى ئۇ ئۇنى پادىشاھلىققا ۋارىس قىلماقچى ئىدى. 23 رەھوبوئام ئاقىلانلىك بىلەن ئىش كۆرۈپ، ئوغۇللىرىنى يەھۇدانىڭ بارلىق زېمىنلىرى ۋە بېنيامىننىڭ بارلىق زېمىنلىرىدىكى بارلىق قورغانلىق شەھەرلەر گە ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئۇلارنى ناھايىتى كۆپ زاپاس ئوزۇق-تۈلۈك بىلەن تەمىنلىدى؛ ئۇ يەنە ئۇلارغا ئۆزىنىڭ خوتۇن ئېلىپ بەردى.

12

رەھوبوئامنىڭ پادىشاھلىقى مۇستەھكەم بولغاندا، شۇنداقلا كۆچەيگەندە، شۇنداق بولدىكى، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ قانۇن-ئەھكاملىرىنى تەرك قىلدى ۋە پۈتكۈل ئىسرائىللارمۇ ئۇنىڭغا

ئەگىشىپ كەتتى. 2 ۋە تۆلارنىڭ پەرۋەردىگارغا ۋاپاسىزلىق قىلغىنى تۆپەيلىدىن، رەھوبوئام سەلتەنىتىنىڭ بەشىنچى يىلىدا شۇنداق بولدىكى، مىسىرنىڭ پادىشاھى شىشاك يېرۇسالىمغا ھۇجۇم قوزغىدى. 3 شىشاك بىر مىڭ ئىككى يۈز جەڭ ھارۋىسى، ئالتىمىش مىڭ ئاتلىق ئەسكەرنى باشلاپ كەلدى؛ ئۇ توزۇنى بىلەن بىللە مىسىردىن ئېلىپ چىققان لەشكەرلەر، جۇملىدىن لۇيىەلىكلەر، سۇككىيىلەر ۋە ئېفىئوپىيىلەر سان-ساناقسىز ئىدى. 4 ئۇ يەھۇداغا تەۋە بولغان قورغانلىق شەھەرلەرنى ئىشغال قىلدى، ئاندىن يېرۇسالىمغا ھۇجۇم قىلىشقا كەلدى. 5 بۇ چاغدا شىشاك سەۋەبىدىن يەھۇدا ئەمەلدارلىرى يېرۇسالىمغا يېغىلىشقانىدى؛ شىمايا پەيغەمبەر رەھوبوئام ۋە ئەمەلدارلارنىڭ يېنىغا كېلىپ تۆلارغا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر مېنىڭدىن ۋاز كەچكىنىڭلار ئۈچۈن، مەنمۇ سىلەردىن ۋاز كېچىپ شىشاكنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم» دەيدۇ، دېدى. 6 شۇنى ئاڭلاپ، ئىسرائىل ئەمەلدارلىرى بىلەن پادىشاھ تۆزلىرىنى تۆۋەن قىلىپ: ـ پەرۋەردىگار ئادىلدۇر، دېيىشتى. 7 پەرۋەردىگار تۆلارنىڭ تۆزلىرىنى تۆۋەن قىلغانلىقىنى كۆرۈپ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى شىمايانا يېتىپ كېلىپ: ـ«تۆلار تۆزلىرىنى تۆۋەن قىلغانىكەن، مەن تۆلارنى ھالاك قىلماي، بەلكى تۆلارغا ئازغىنە نىجات كۆرسىتىمەن ۋە مېنىڭ قاينىپ تۇرغان غەزىپىم شىشاكنىڭ قولى بىلەن يېرۇسالىمغا تۆكۈلمەيدۇ. 8 ھالبۇكى، تۆلارنىڭ ماڭا بېقىنىش بىلەن دۇنياىدىكى پادىشاھلىقلارغا بېقىنىشنىڭ قانداق پەرقى بارلىقىنى بىلىپ يېتىشى ئۈچۈن، تۆلار شىشاككا بېقىنىدى بولىدۇ» ـ دېيىلدى. 9 شۇنىڭ بىلەن مىسىر پادىشاھى شىشاك يېرۇسالىمغا ھۇجۇم قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خەزىنە-بايلىقلار بىلەن پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنە-بايلىقلارنى ئېلىپ كەتتى. ئۇ ھەممىسىنى، جۇملىدىن سۇلايمان ياساتقان ئالتۇن سىپار-قالقانلارنى قېيماي ئېلىپ كەتتى. 10 تۆلارنىڭ ئورنىدا رەھوبوئام پادىشاھ مىستىن برمۇنچە سىپار-قالقانلار ياسىتىپ، تۆلارنى پادىشاھ ئوردىسىنىڭ كىرىش يولىنى ساقلايدىغان پاسبان بە گلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 11 پادىشاھ ھەر قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىدىغان چاغدا، پاسبانلار ئۇ قالقانلارنى ئېلىپ تۇتۇپ تۇراتتى، ئاندىن تۆلارنى يەنە پاسبانخانىغا ئەكېلىپ قويۇشاتتى. 12 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ئۆزىنى تۆۋەن قىلغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۇنىڭدىن يېنىپ، ئۇنى تامامەن يوقىتىۋەتمىدى، يەھۇدادىكىلەر ئېچىدىمۇ ئاز-تولا ياخشى ئىشلار تېپىلدى. 13 پادىشاھ رەھوبوئام يېرۇسالىمدا ئاساتا-ئاساتا قۇدرەت تېپىپ، ئۆز سەلتەنىتىنى سۈرەتتى. رەھوبوئام تەختكە چىققان چېغىدا قىرىق بىر ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالىمدا، يەنى پەرۋەردىگار ئۆز نامىنى تىكلەش ئۈچۈن پۈتكۈل ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئېچىدىن تاللىغان شەھەردە ئون يەتتە يىل سەلتەنەت قىلدى. رەھوبوئامنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى نائاماھ بولۇپ، ئۇ ئامموني ئىدى. 14 رەھوبوئام كۆڭلىدە پەرۋەردىگارنى ئىزدەشنى نىيەت قىلمىغانلىقى تۆپەيلىدىن رەزىللىك قىلدى. 15 رەھوبوئامنىڭ بارلىق قىلغان ئىشلىرى باشتىن-ئاخىرىغىچە نەسەب خاتىرىلىرىدىكى «شىمايا پەيغەمبەرنىڭ سۆزلىرى» ۋە «ئالدىن كۆرگۈچى ئىددونىڭ سۆزلىرى»دە پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ رەھوبوئام بىلەن يەروبوئام ئوتتۇرىسىدا ئۇرۇشلار توختىماي بولۇپ تۇراتتى. 16 رەھوبوئام ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى، «داۋۇتنىڭ شەھىرى» گە دەپنە قىلىندى. ئوغلى ئابىيا ئۆنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

13

پادىشاھ يەروبوئامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون سە ككىزنچى يىلى ئابىيا يەھۇدانىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولدى. 2 ئۇ يېرۇسالىمدا ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مىكايا بولۇپ، ئۇ گىبىئاھلىق ئۇرىيەلنىڭ قىزى ئىدى. ئابىيا بىلەن يەروبوئام ئوتتۇرىسىدا ئۇرۇش بولدى. 3 ئابىيا جەڭ قىلىش ئۈچۈن خىلانغان جەڭچىلەردىن تۆت يۈز مىڭنى باشلاپ چىقتى؛ يەروبوئامۇ خىلانغان باتۇر جەڭچىلەردىن سە ككىز يۈز مىڭنى باشلاپ چىقىپ، ئابىياغا قارشى سەپ تۈزۈپ تۇردى. 4 ئابىيا ئەفرائىم تاغلىق رايوندىكى زەمارايىم تېغىغا چىقىپ مۇنداق دېدى: ـ ئى يەروبوئام ۋە ئىسرائىل خەلقى، گىبىئىمگە قۇلاق سېلىڭلار! 5 بىلىمەسلەر، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار «تۇزلۇق ئەھدە» قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىكى پادىشاھلىقنى داۋۇتقا ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا مەڭگۈ ئۈچۈن تەقدىم قىلغانغۇ؟ 6 لېكىن داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايمانىنىڭ قۇلى، نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام قوزغىلىپ ئۆز غوجىسىدىن يۈز ئۆردى. 7 شۇنىڭ بىلەن بەزى مۇتەئەمەلەر، «بىلىيالنىڭ بالىلىرى» ئۆتۈپ ئېنىغا يىغىلىپ، سۇلايمانىنىڭ ئوغلى رەھوبوئام بىلەن قارشىلىششىغا تۆزلىرىنى كۆچلەندۈردى؛ رەھوبوئام ئۇ چاغدا تېخى ياش، سەبىي بالىدەك بولغاچقا، ئۇلارغا تەڭ كېلەلمىدى. 8 ئەمدى سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇتنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرغان پادىشاھلىقىغا قارشى چىقىپ «ئۆزىمىزنى كۆرسىتىمىز» دەيسىلەر، سىلەرنىڭ ئادەمگىلار دەرۋەقە كۆپتۇر؛ سىلەردە يەنە يەروبوئام سىلە رگە ياساپ بە رگەن، ئىلاھلار دەپ قارىلىدىغان ئالتۇن موزايلار بار. 9 سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرى بولغان ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن لاۋىيلارنى قوغلۇۋېتىپ، يەر يۈزىدىكى باشقا ئەللەر قىلغىنىدەك ئۆزلىرىگىلارغا [خالىغانچە] كاھىن تىكلىۋالغان ئەمەسمىدىگىلار؟ كىمدە كىم بىر تورپاق ۋە يەتتە قوزىنى ئېلىپ كېلىپ ئۆزۈمنى [كاھىنلىققا] بېغىشلايمەن دېسە، ئۇ خۇدا بولمىغان بۇتلارغا كاھىن بولالايدۇ! 10 لېكىن بىز بولساق، پەرۋەردىگار بىزنىڭ خۇدايىمىزدۇر، بىز ئۇنىڭدىن ۋاز كەچمىدۇق، پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولغان كاھىنلار بولسا ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىدۇر، لاۋىيلار ئۆزلىرىنىڭ خىزمىتىدە تۇرماقتا. 11 ئۇلار ھەر كۈنى ئەتىسى-ئاخشىمى پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى سۇنۇپ، ئېسىل خۇشبۇي ياقىدۇ. پاكىز شىرە گە «تەقدىم نانلار»مۇ تىزىپ قويۇلىدۇ، ھەر كۈنى كەچتە ئۇلار ئالتۇن چىراغدان ئۈستىدىكى چىراغلارنى ياندۇرۇلىدۇ؛ چۈنكى بىز خۇدايىمىز پەرۋەردىگارنىڭ تاپشۇرۇقىغا ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتىمىز. بىراق سىلەر بولسا گلار ئۇنىڭدىن ۋاز كەچتىگلار. 12 قارا گلار، خۇدا بىزنى باشلىغۇچى بولۇپ بىز بىلەن بىللىدۇر، قوللىرىغا كاناي ئالغان، سىلە رگە ھۇجۇم قىلىشقا سىگنال چىلىشقا تەييار تۇرىدىغان ئۇنىڭ كاھىنلىرىمۇ بىز بىلەن بىللىدۇر. ئى ئىسرائىل بالىلىرى، تاتا-بوۋا گلارىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار بىلەن جەڭ قىلما گلار؛ چۈنكى سىلەر ھە رگىز غەلبە قازىنالمايسىلەر». 13 لېكىن يەروبوئام ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن ھۇجۇم قىلماق ئۈچۈن بۇكتۇرمە قويغانىدى. شۇنداقىكى، ئىسرائىللار يەھۇدالارنىڭ ئالدىدا تەرەپىدە ئىدى ۋە بۇكتۇرمە قوشۇن ئۇلارنىڭ ئارقا تەرەپىدە ساقلاپ تۇراتتى. 14 يەھۇدالار بۇرۇلۇپ قارىسا، مانا ئۆزلىرى ئالدى-ئارقىدىن ھۇجۇمغا ئۇچراۋاتاتتى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارغا پېرياد كۆتۈردى، كاھىنلارمۇ كانايلارنى چالدى. 15 بۇنىڭ بىلەن يەھۇدالار قاتتىق چۇقان كۆتۈرۈشتى، ۋە شۇنداق بولدىكى، يەھۇدالار قاتتىق چۇقان كۆتۈرۈشۈۋاتقاندا، خۇدا يەروبوئام بىلەن بارلىق ئىسرائىللارنى ئابىيا بىلەن يەھۇدالارنىڭ ئالدىدىن تۇرۇپ تېرە-پەرەڭ قىلدى. 16 ئىسرائىللار يەھۇدالارنىڭ ئالدىدىن قاچتى، خۇدا ئۇلارنى يەھۇدالارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 17 ئابىيا بىلەن ئۇنىڭ ئادەملىرى ئىسرائىللارنى قاتتىق قىرغىن قىلدى؛ ئىسرائىللاردىن خىللانغان بەش يۈز مىڭ ئەسكەر قەتل قىلىندى. 18 بۇ چاغدا ئىسرائىللار تۆۋەن قىلىندى؛ يەھۇدادىكىلەر ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تايانغانلىقى ئۈچۈن غەلبە قازاندى. 19 ئابىيا يەروبوئامنىڭ كەينىدىن قوغلاپ ماڭدى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئىلكىدىن بىرقانچە شەھىرنى، يەنى بەيت-ئەل ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-بازارلارنى، يېنىشانە ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-بازارلارنى، ئەفرون ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-بازارلارنى تارتىۋالدى. 20 يەروبوئام ئابىيانىڭ كۈنلىرىدە قايتىدىن كۈچلىنەلمىدى. پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنى ئۇرۇشى بىلەن ئۇ ئۆلدى. 21 ئابىيا بولسا ئۆزىنى قۇدرەت تاپقۇزدى؛ ئۇ ئون توت خوتۇن ئېلىپ، يىگىرمە ئىككى ئوغۇل، ئون ئالتە قىز پەرزەنت كۆردى. 22 ئابىيانىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ ماڭغان يوللىرى ۋە ئېيتقان سۆزلىرى «ئىددو پەيغەمبەرنىڭ تەھلىلى»دە پۈتۈلگەندۇر.

14

ئابىيا ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى، كىشىلەر ئۇنى «داۋۇت شەھىرى» گە دەپنە قىلدى. ئوغلى ئاسا ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. ئاسا پادىشاھ بولغان كۈنلەردە ئون يىل تىنچ ئۆتتى. 2 ئاسا خۇدانىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس ۋە توغرا بولغانىنى قىلدى. 3 ئۇ يات ئىلاھلاردىن كەلگەن بۇت قۇربانگاھلىرىنى ۋە «يۇقىرى جايلار»نى يوقىتىپ، «بۇت تۈۋۈرۈك»لەرنى ئۆرۈپ چېقىپ، ئاشەراھ بۇتلىرىنى كىسىپ تاشلىدى، 4 يەھۇدالارغا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدەشنى، مۇقەددەس قانۇن-ئەمرىلەرنى تۇتۇشنى ئەمر قىلدى. 5 ئۇ يەنە يەھۇدا زېمىنىدىكى ھەربىر شەھەرلەردىن «يۇقىرى جايلار»نى ۋە «كۈن تۈۋۈرۈكلىرى»نى يوقاتتى. ئۇ چاغدا پۈتۈن پادىشاھلىق ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىدا تىنچ-ئاسايىشلىقتا ئوتتى. 6 ئۇ يەنە يەھۇدا زېمىنىدا بىرنەچچە قورغانلىق شەھەرلەرنى سالدۇردى، چۈنكى يۇرت-زېمىن ئارام‌لىقتا بولدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئارام‌لىق بە رگەچكە، شۇ يىللاردا ھېچ ئۇرۇش بولمىدى. 7 ئۇ يەھۇدالارغا: ـ زېمىن ئالدىمىزدا تىنچ تۇرغانىدا، بۇ شەھەرلەرنى سېپىل بىلەن قورشالغان، مۇنارلىق، بالداقلىق قوۋۇقلىرى بولغان شەھەرلەر قىلىرايلى؛ چۈنكى بىز خۇدايىمىز پەرۋەردىگارنى ئىزدەگىنىمىز ئۈچۈن ئۇ تىنچلىك بەردى؛ بىز ئۇنى ئىزدەپ كەلدۇق ۋە ئۇ بىزنىڭ تۆت تەرىپىمىزدا بە رگە ئارام‌لىق بەردى، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قۇرۇلۇشنى باشلىدى ۋە ئىشلىرى ئوڭۇشلۇق بولدى. 8 ئاسانىڭ قوشۇنى بار ئىدى، يەھۇدا قەبىلىسىدىن قالقان ۋە نەيزە بىلەن قوراللانغان ئۈچ يۈز مىڭ ئەسكىرى، بىنيامىن قەبىلىسىدىن سىپار ۋە ئوقيا بىلەن قوراللانغان ئىككى يۈز سە كسەن مىڭ كىشىلىك؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر ئەزەمەتلەر ئىدى. 9 ئۇ چاغدا زەراھ ئىسىملىك بىر ئېفىئوپىي مىليون كىشىلىك قوشۇنى بىلەن ئۈچ يۈز جەڭ ھارۇسىنى باشلاپ، [ئاساغا] ھۇجۇم قوزغاپ مارەشاھغا كەلدى. 10 ئاسا ئۇنىڭ بىلەن قارشىلىششىقا ئاتلاندى؛ ئۇلار مارەشاھقا يېقىن زەفاتاھ جىلغىسىغا

كېلىپ، بىر-بىرىگە قارشى سەپ تۈزۈپ تۇرۇشتى. 11 ئاسا خۇداسى پەرۋەردىگارغا ندا قىلىپ: ـ ئى پەرۋەردىگار، تۆز بەندە گىگە يارديەم بەرسەڭ، تۆ كۆچلۈك بولسۇن، ئاجىز بولسۇن سەن ئۇچۈن هېچقانچە ئىش ئەمەس. ئى پەرۋەردىگار خۇداىمىز، بىزگە يارديەم قىلغايسەن، چۈنكى بىز ساڭا تايىنىمىز ۋە سېنىڭ نامىڭدا بۇ زور قوشۇنغا قارشى ئاتلىنىپ چىقتۇق. ئى پەرۋەردىگار، سەن بىزنىڭ خۇداىمىزدۇرسەن، ئىنسانلار سېنىڭدىن غالىپ كەلمىسۇن! ـ دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئاسا ۋە يەهۇدالار ئالدىدا ئېفىئوپىيەلىرنى ئۇرۇۋپ تىرپىرەن قىلۋەتتى، ئېفىئوپىيەلەر قاچتى. 13 ئاسا تۆز ئادەملىرى بىلەن بىرلىكتە ئۇلارنى تاكى گەرارغىچە قوغلىدى؛ ئېفىئوپىيەلەر شۇنداق يېقىتىلدىكى، ئۇلاردىن بىر ئادەممۇ تىرىك قالمىدى، چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ۋە ئۇنىڭ قوشۇنى ئالدىدا كۆكۈم-تالقان قىلىندى. يەهۇدالار غايەت زور جەڭ غەنىمەتلىرنى قولغا ئېلىپ كەتتى. 14 ئۇلار يەنە گەرار ئەتراپىدىكى بارلىق شەھەرلە رگە هۇجۇم قىلىپ ئىشغال قىلدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگاردىن زور بىر قورقۇنچ مۇشۇ شەھەرلەردىكىلەرنى باسقانىدى. يەهۇدالار يەنە هەممە شەھەرنى بىرىمۇ قېيماي بۇلاڭ-تالاڭ قىلدى، چۈنكى ئۇلاردا تولىمۇ كۆپ مال-مۈلۈك بار ئىدى. 15 ئۇلار يەنە مال باققان چارۋېچىلارنىڭ چېدىر-قوتانلىرىغىمۇ زەرب قىلىپ، ناهايىتى كۆپ قوي ۋە تۆگىلەرنى ئېلىپ يېرۇسالېمغا قايتتى.

15

خۇدانىڭ روهى ئوۋەدىنىڭ ئوغلى ئازارياىنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. 2 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاسا بىلەن كۈرۈشۈشكە چىقىپ ئۇنىڭغا: ـ ئى ئاسا، پۈتكۈل يەهۇدالار ۋە بىنيامىنلار، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار! سىلەر پەرۋەردىگار بىلەن بىللە بولغىنىڭلاردا، ئۇمۇ سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. سىلەر ئۇنى ئىزلىسە ئۇلار تۆ سىلە رگە تاپقۇزۇلىدۇ؛ لېكىن سىلەر ئۇنىڭدىن ۋاز كەچسە ئۇلار تۆ سىلەردىن ۋاز كېچىدۇ. 3 ئىسرائىللار تۆزۈن كۆنلە رگىچە هەققىي خۇدا، تەلىم بېرىدىغان كاهىن ۋە قانۇن-تەھكىملەردىن جۇدا بولۇپ يۈردى؛ 4 لېكىن ئۇلار قىينچىلىقتا قالغان ۋاقتىلاردا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا قايتىپ، ئۇنى ئىزدىدى ۋە ئۇ ئۇلارغا تۆزىنى تاپقۇزدى. 5 ئۇ ۋاقتىلاردا چىقىپ-كىرىپ ئۇرغىنلارغا هىچ ئاراملىق بولمىغان، چۈنكى هەرقايسى ئەل-يۇرتلار ماناىمانچىلىق ئىچىدە ئۇراتتى. 6 خۇدا ئۇلارنى هەرخىل قىينچىلىق-ماناىمانچىلىق ئىچىدە قالدۇرغاچقا، مەملىكەت بىلەن مەملىكەت، شەھەر بىلەن شەھەر ئۆزئارا سوقۇشۇپ ۋەيران بولدى. 7 لېكىن سىلەر بولىسا كۈلار، قەيسەر بولۇڭلار، مەزمۇت ئۇرۇۋپ قوللىرىڭلارنى بوشاتما كۈلار، چۈنكى ئەمەللىرىڭلارنىڭ ئەجىر-ئىنئامى بارىدۇر، دېدى. 8 ئاسا بۇ گەپلەرنى ۋە ئۇدەد پەيغەمبەر يە رگەن بېشارەتنى ئاڭلىغاندا ئۇ دادىللىشىپ، پۈتۈن يەهۇدا ۋە بىنيامىن زېمىنلىرىدا، شۇنداقلا ئەفرائىمنىڭ تاغلىق رايونلىرىدا قولغا چۈشۈۋ رگەن هەرقايسى شەھەرلەردىكى يېرگىنچلىك بۇتلارنى يوقاتتى ۋە يەنە پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدىكى ئايۋان ئالدىدا تۇرغان پەرۋەردىگار قۇربانگاهىنى يېڭىباشتىن ياساتتى. 9 ئۇ بارلىق يەهۇدالار ۋە بىنيامىنلارنى، شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇراقلاشقان بارلىق ئەفرائىمىي، مانا‌سسەهىي، شىمىئونىي مۇساپىرلىرىنى يىغدى (چۈنكى ئۇرغۇن ئىسرائىللار ئاسانىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىكەنلىكىنى كۆ رگەن بولۇپ، ئىسرائىلدىن چىقىپ ئاسا تەرەپكە ئوتكەنىدى). 10 ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون بەشىنچى يىلى ئۈچىنچى ئايدا ئۇلار يېرۇسالېمغا يىغىلدى. 11 شۇ كۈنى ئۇلار ئېلىپ كەلگەن جەڭ غەنىمەتلىرىدىن يە تتە يۈز يۇۋقا ۋە يەتتە مىڭ قوينى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلدى. 12 ئۇلار يەنە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى پۈتۈن قەلبى ۋە پۈتۈن جېنى بىلەن ئىزدەشكە بىر ئەھدە تۈزۈشتى؛ 13 ئەھدىدە، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدىمىگەن قېرى-ياش، ئەر-ئايال دېمەي هەممىسى ئۆلتۈرۈلسۇن، دېيىلدى. 14 ئۇلار يۇقىرى ئاۋاز بىلەن ۋاقىراش ۋە كاناي هەم بۇرغا چېلىش بىلەن پەرۋەردىگارغا قەسەم بېرىشتى. 15 پۈتكۈل يەهۇدا جاماىتى ئېچىكەن قەسەمدىن شادلاندى؛ چۈنكى ئۇلار پۈتۈن قەلبى بىلەن قەسەم ئېچىكەن بولۇپ، پەرۋەردىگارنى تولىمۇ تەلمۇرۇپ ئىزدىدى، ۋە ئۇ ئۇلارغا تۆزىنى تاپقۇزدى. پەرۋەردىگار ئۇلارغا تۆت ئەتراپىدا ئارىلىق ئاتا قىلدى. 16 ئاسا پادىشاه يەنە چوڭ ئانىسى مائاقاهنى يېرگىنچلىك بىر «ئاشېراه» تۈۋرۈكنى ياسىغىنى ئۈچۈن خانىشلىق مەرتىۋىسىدىن چۈشۈرۈۋەتتى. ئاسا بۇ يېرگىنچلىك بۇتنى كېسىپ، ئايلاغ ئاستىدا چەيلىدى ۋە كىدرون جىلغىسىدا كۆيدۈرۈۋەتتى. 17 «يۇقىرى جايلار» يوقىتىلمىسىمۇ، ئاسانىڭ قەلبى [پەرۋەردىگارغا] پۈتۈنلەي بېغىشلانغانىدى. 18 هەم ئاتىسى هەم ئۆ تۆزى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ياسىغان نەرسىلەرنى، جۈملىدىن كۈمۈش بىلەن ئالتۇنىنى ۋە تۈرلۈك قاچا-قۇچىلارنى خۇدانىڭ ۋېيگە كەلتۈردى.

16

شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ تاكى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتتۇز بەشىنچى يىلىغىچە ئۇرۇش بولۇپ باقمىدى. ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتتۇز ئالتىنچى يىلى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاهى بائاشا يەهۇداغا قارشى هۇجۇم قىلدى؛ هېچكىم يەهۇدانىڭ پادىشاهى ئاسا بىلەن باردى-كەلدى قىلمىسۇن دەپ، راماه شەھىرىنى مەھكەم قىلىپ ياسىدى. 2 ئۇ ۋاقىتتا ئاسا پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدىكى خەزىنىلەردىن ۋە پادىشاهنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىلەردىن ئالتۇن-كۈمۈشنى ئېلىپ ئۇلارنى دەمەشقتە ئولتۇرۇشلۇق سۇريە پادىشاهى بەن-هادادقا ئەۋەتىپ ۋە بۇ خەۋەرنى يەتكۈزۈپ: ـ 3 «مېنىڭ ئاتام بىلەن سىلىنىڭ ئاتىلىرىنىڭ ئارىسىدا بولغانىدەك مەن بىلەن سىلىنىڭ ئارىلىرىدا بىر ئەھدە بولسۇن. مانا، سىلگە كۈمۈش بىلەن ئالتۇن ئەۋەتتىم، ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادىشاهى بائاشا بىلەن بولغان ئەھدىلىرىدىن قوللىرىنى ئۈزسىلە، شۇنىڭ بىلەن ئۇ مېنى قامال قىلىشتىن قول ئۈزىسۇن» ـ دېدى. 4 بەن-هادات ئاسا پادىشاهنىڭ سۆزىگە كىرىپ، تۆز قوشۇنلىرىنىڭ سەردارلىرىنى ئىسرائىلنىڭ شەھەرلىرىگە هۇجۇم قىلىشقا ئەۋەتتىپ، ئىجۇن، دان، ئابەل-مايىم، نافتالىدىكى بارلىق ئامبار شەھەرلىرىنى بېقىندۇردى. 5 بائاشا بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ، راماه ئىستەكامىنى ياساشتىن قولىنى يېغىپ، قۇرۇلۇشلارنىڭ هەممىسىنى توختاتتى. 6 ئاسا پادىشاه بولسا پۈتكۈل يەهۇدانىڭ ئادەملىرىنى باشلاپ، بائاشا راماه شەھىرىنى ياساشقا ئىشلەتكەن تاشلار بىلەن ياغاچلارنى راماهتىن توشۇپ ئېلىپ كەتتى. ئۇ مۇشۇلارنى ئىشلىتىپ گىبىانى ۋە مىزپاهنى مەھكەم قىلىپ ياسىدى. 7 ئۇ چاغدا، ئالدىن كۆرگۈچى هانانى يەهۇدا پادىشاهى ئاسانىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ ئۆزۈڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئەمەس، بەلكى سۇريە پادىشاهىغا تايانغانلىقىڭ ئۈچۈن سۇريە پادىشاهنىڭ قوشۇنى تۆز قولۇڭدىن قۇتۇلدى. 8 ئېفىئوپىيەلەر بىلەن لۇيىەلىكلەر چوڭ بىر قوشۇن ئەمەسمىدى؟ جەڭ ھارۇلىرى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلىرى ئىنتايىن كۆپ ئەمەسمىدى؟ لېكىن سەن پەقەت پەرۋەردىگارغا تايانغانىدا، ئۇ ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرغانىدى. 9 چۈنكى پەرۋەردىگار كۆزىگە ماڭا تامامەن سادىق بولغانلارغا يارديەمدە بولۇپ، تۆزۈمنى قۇدرەتلىك كۈرسىتىدە دەپ، كۆزلىرىنى پۈتۈن يەر يۈزىدە ئۆيان-ۋېيان يۈگۈرتىدۇ. سەن بۇ ئىشتا بەك ئەخمەقلىق قىلدىڭ. ئەمدى يۇنىڭدىن كېيىن ئۇرۇشلاردىن خالاس بولالمايسەن، دېدى. 10 يۇنى ئاڭلاپلا ئاسا ئالدىن كۆرگۈچىگە ئىنتايىن غەزەپلىنىپ، ئۇنى زىندانغا سولاپ قويدى؛ ئۇنىڭ بۇ سۆزىگە قەھرى قايناپ كەتتى. ئۇ شۇ ۋاقىتلاردا خەلقتىن بەزىلىرىگە زۇلۇم سېلىشقا باشلىغانىدى. 11 مانا، ئاسانىڭ قىلغان ئىشلىرى باشتىن ئاخىرىغىچە «يەهۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاهلىرىنىڭ تارىخنامىسى»دا پۈتۈلگەندۇر. 12 ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتتۇز توققۇزىنچى يىلىدا پۇتىدا بىر كېسەل پەيدا بولدى؛ ۋە كېسىلى بارغانسېرى ئېغىرلىشىپ كەتتى؛ لېكىن ئۇ ئاغرىغاندىمۇ پەرۋەردىگارنى ئىزدىمىدى، بەلكى پەقەت تېۋىپلارداىلا يارديەم ئىزدىدى. 13 ئاسا سەلتەنىتىنىڭ قىرىق بىرىنچى يىلىدا ئۆلدى، ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى. 14 خەلقلەر ئۆزى «داۋۇت شەھىرى»دە ئۆزىگە ئاتاپ تەييارلىتىپ كولىغان قەبرىگە دەپنە قىلدى. ئۇلار ئۆزى ئۈچەتارلارنىڭ ئۆسۈلى بىلەن تەكشىلىگەن ھەرتۈرلۈك دورا-دەرماندىن بولغان بىر ئارىلاشما پۇر رکەلگەن جىنازىغا يانتۇزدى ھەمدە ئۇنىڭغا ئاتاپ نۇرغۇن خۇشبۇي ياندۇردى.

17

ئوغلى يەهوشافات ئاسانىڭ ئورنىغا پادىشاه بولدى؛ ئۇ ئىسرائىل پادىشاهلىقىغا تاقابىل تۇرۇش ئۈچۈن تۆزىنى كۈچەيتتى. 2 ئۇ هەربىي كۈچلىرىنى يەهۇدانىڭ هەممە قورغانلىق شەھەرلىرىگە ئورۇنلاشتۇردى ھەمدە يەهۇدا زېمىنىغا ۋە ئاتىسى ئاسا ئىشغال قىلغان ئەفرائىمدىكى ھەرقايسى شەھەرلە رگە مۇداپىئە كۈچلىرىنى تۇرغىزدى. 3 پەرۋەردىگار يەهوشافات بىلەن بىللە بولدى، چۈنكى ئۇ ئاتىسى داۋۇتنىڭ باشتا يۈرگۈزگەن يوللىرىدا مېڭىپ باتىل بۇتلىرىنى ئىزدىمىدى، 4 بەلكى ئاتىسىنىڭ خۇداسىنلا ئىزدەپ، ئۇنىڭ ئەمرلىرىدە مېڭىپ، ئىسرائىلارنىڭ قىلمىشلىرىنى دوريمىدى. 5 شۇڭا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ پادىشاهلىقتىكى ھۆكۈمرانلىقنى مۇستەھكەملىدى؛ پۈتكۈل يەهۇدادىكىلەر ئۇنىڭغا سالام-سوۋغىلارنى سۇنۇپ تۇردى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ مال-مۈلكى ناهايىتى كۆپ، شان-شۆھرىتى ناهايىتى يۇقىرى بولدى. 6 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرىدا ماڭغاچقا، غەيرەتلىك بولدى؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇ يەهۇدا زېمىنىدىن «يۇقىرى جايلار»نى ۋە ئاشەراه بۇتلىرىنى يوقاتتى. 7 ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئۈچىنچى يىلى ئۆزىنىڭ ئەمەلدارلىرىدىن بەن-هايىل، ئوبادىيا، زە كەريا، نەتانەل، مىكىيالارنى يەهۇدانىڭ شەھەرلىرىدە خەلققە تەلىم بېرىشكە ئەۋەتتى. 8 ئۇلار بىلەن بىللە بارغانلاردىن يەنە شېمىايا، نەتانىيا، زەبادىيا، ئاساھەل، شەمىراموت، يوناتان، ئادونىيا، توبىيا، توب-ئادونىيا قاتارلىق بىرقانچە لاۋىيلار، شۇنداقلا يەنە ئەلىشاما بىلەن يەھورام دېگەن ئىككى كاهىنمۇ بار ئىدى. 9 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنى كىتابىنى ئالغاچ

بېرىپ، يەھۇدا زېمىندىكى بارلىق شەھەرلەرنى ئارىلاپ يۇرۇپ خەلق ئارىسىدا تەلىم بېرەتتى. **10** يەھۇدانىڭ ئەتراپىدىكى مەملىكەتلەرنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچى باستى ۋە ئۇلار يەھوشافات بىلەن ئۇرۇش قىلىشقا پېتىنالمايتتى. **11** فىلىستىيەردىن بەزىلىرى يەھوشافاتقا سوۋغا-سالاملار ۋە كۆزمۇش ئولپانلىرنى تاپشۇردى، ئەرەبلەرمۇ پادىلىرىدىن ئۆنىكۆگا يەتتە مىڭ يەتتە يۈز قوچقار، يەتتە مىڭ يەتتە يۈز تېكە سوۋغا قىلدى. **12** يەھوشافات بارغانسېرى كارامەت قۇدرەت تېپىپ، يەھۇدادا بىرنەچچە قورغان ۋە ئامبار شەھىرى بىنا قىلدى. **13** ئۇ يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە نۇرغۇن مادداي ئەشيا زاپاسى تەيىارلىدى، يېرۇسالېمدىمۇ ئۆنىڭ زەبەردەس باتۇر جەڭچىلىرى بار ئىدى. **14** جەمەتلىرى بويىچە ئۇلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ يەھۇدا قەبىلىسىدىكى مىڭباشلىرى ئىچىدە ئادناھ سەردار بولۇپ، باتۇر جەڭچىلەردىن ئۈچ يۈز مىڭكا باشلامچىلىق قىلاتتى؛ **15** ئادناھنىڭ قول ئاستىدا يەھوھانان سەردار بولۇپ، ئىككى يۈز سە كسەن مىڭ ئادەمگە باشلامچىلىق قىلاتتى؛ **16** يەھوھاناننىڭ قول ئاستىدا زىكرىنىڭ ئوغلى ئامماسىيا بار ئىدى، ئۇ پەرۋەردىگارغا ئۆزىنى ئاتۇدەتكەن ئادەم بولۇپ، ئىككى يۈز مىڭ باتۇر جەڭچىگە باشلامچىلىق قىلاتتى. **17** بىنيامىن ئىچىدە قەبلىسى ئىچىدە ئېلىيادا دېگەن باتۇر بىر جەڭچى بولۇپ، ئوقيا ۋە قالقان بىلەن قوراللانغان ئىككى يۈز مىڭ باتۇر جەڭچىگە باشلامچىلىق قىلاتتى؛ **18** ئېلىيادانىڭ قول ئاستىدا يەھوزاباد بولۇپ، جەڭگە تەيىار قوشۇندىن بىر يۈز سە كسەن مىڭ ئادەمگە باشلامچىلىق قىلاتتى. **19** يۇلارنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە ھازىر تۇراتتى؛ پادىشاھنىڭ يەنە پۈتۈن يەھۇدا زېمىندىكى قورغانلىق شەھەرلە رگە ئورۇنلاشتۇرۇلغان ئادەملىرى بولسا، ئۇلارنىڭ سىرتىدا ئىدى.

18

يەھوشافاتنىڭ مال-مۈلكى ناھايىتى كۆپ، شان-شۆھرىتى ناھايىتى يۇقىرى بولدى؛ ئۇ ئاھاب بىلەن قۇدىلىشىپ ئىتتىپاقلاشتى. **2** بىرنەچچە يىلدىن كېيىن ئۇ ئاھاب بىلەن كۆرۈشۈشكە سامارىيە گە باردى. ئاھاب بولسا ئۆنىڭغا ۋە ئۆنىڭ ھەمراھلىرىغا ئاتاپ نۇرغۇن كالا، قوي سويدى؛ ئاندىن ئۇ ئۇنى گىلېئادتىكى راموتقا بىللە ھۇجۇم قىلىشقا ئۇنىتتى. **3** ئىسرائىل پادىشاھى ئاھاب يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ ـ ئۆزىلىرى مېنىڭ بىلەن بىللە گىلېئادتىكى راموتقا بېرىشقا ماقۇل بولامدىلا؟ ـ دەپ سوروۋىدى، ئۇ: ـ بىز سىلىنىڭ-مېنىڭ دەپ ئايرىمايمىز، مېنىڭ خەلقىم ئۆزلىرىنىڭ خەلقىدۇر. مەن ئۆزلىرى بىلەن بىللە جەڭ قىلىشقا بارماي ئۇرمايمەن، دەپ جاۋاپ بەردى. **4** لېكىن يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: ـ ئۆتۈنمەنكى، بۇگۈن تاۋۇال پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى سوراپ كۆر رگەيلا، دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پەيغەمبەرلەرنى، يەنى تۆت يۈز ئادەمنى يىغدۇرۇپ ئۇلاردىن: ـ بىز جەڭ قىلغىلى گىلېئادتىكى راموتقا چىقساق بولامدۇ، يوق؟» دەپ سوروۋىدى، ئۇلار: «چىققىن، خۇدا ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا بېرىدۇ، دېيىشتى. **6** لېكىن يەھوشافات بولسا: ـ بۇلاردىن باشقا يول سوريغۇدەك، پەرۋەردىگارنىڭ بىرەر پەيغەمبىرى يوقمىدۇ؟ ـ دەپ سوروىدى. **7** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا جاۋاب بېرىپ: ـ پەرۋەردىگاردىن يول سورايدىغان يەنە بىر ئادەم بار؛ لېكىن ئۇ مېنىڭ توغرامدا قۇتلۇقنى ئەمەس، بەلكى دائىم بالا يىتاپەتنى كۆرسىتىپ بېشارەت بە رگەچكە، مەن ئۇنى ئۆچ كۆرىمەن. ئۇ بولسا ئىملاھنىڭ ئوغلى مىكايادۇر، دېدى. يەھوشافات: ـ ئۇ ئالىيلىرى، سىلى ئۇنداق دېمىگەيلا، دېدى. **8** ئاندىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىر چاكىرنى قىچىرىپ ئۇنىڭغا: ـ چاققان بېرىپ، ئىملاھنىڭ ئوغلى مىكايانى چاقىرتىپ كەل، دەپ بۇيرۇدى. **9** ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات شاھانە كېيىملىرىنى كېيىشىپ، سامارىيەنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدىكى خامانىدا ھەربىرى ئۆز تەختىدە ئولتۇرۇشتى؛ ئۇلارنىڭ ئالدىدا پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەممىسى بېشارەت بەرمە كتە ئىدى. **10** كەنئاناھنىڭ ئوغلى زەدە كىيا بولسا ئۆزىنى تومۇردىن مۇڭگۈزلەرنى ياساپ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مۇشۇ مۇڭگۈزلەر بىلەن سۈريەلەرنى يوقاتقۇچە ئۇلارنى ئۇرسىلا»، دېدى. **11** ھەممە پەيغەمبەرلەر شۇنىڭغا ئوخشاش بېشارەت بېرىپ: «گىلېئادتىكى راموتقا چىقىپ سۈزىسىز مۇۋەپىقىيەت قازنىلا؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا تاپشۇرىدىكەن»، دېيىشتى. **12** مىكايانى قىچقىرغىلى بارغان خەۋەرچى ئۇنىڭغا: ـ مانا، ھەممە پەيغەمبەرلەر بىردەك پادىشاھقا ياخشى خەۋەر بەرمە كتە؛ ئەمدى ئۆتۈنمەن، سېنىڭ سۆز ۋەكۋۇ ئۇلارنىڭكى بىلەن بىردەك بولۇپ، ياخشى بىر خەۋەرنى بە رگىن، دېدى. **13** ئەمما مىكايا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھايات بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، خۇدايىم ماگا نېمە ئېيتسا، مەن شۇنى ئېيتىمەن، دېدى. **14** ئۇ پادىشاھنىڭ ئالدىغا كەلگەندە پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ ئى مىكايا، جەڭ قىلغىلى گىلېئادتىكى راموتقا چىقساق بولامدۇ، يوق؟ ـ دەپ سوروىدى، ئۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ چىقىپ مۇۋەپىقىيەت قازىنىسىلەر، چۈنكى [دۈشمىنىڭلار] قوللىرىڭلارغا تاپشۇرۇلىدۇ، دېدى. **15** لېكىن پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ مەن ساگا قانچە قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا راست گەپتىن باشقىسىنى ماگا ئېيتماسلىققا قەسەم ئىچكۈزۈشۈم كېرەك؟! ـ دېدى. **16** مىكايا: ـ مەن پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ تاغلاردا پادىچىسز قويلاردەك تارىلىپ كەتكەنلىكنى كۆردۈم. پەرۋەردىگار: «بۇلارنىڭ ئىگىسى يوق، بۇلارنىڭ ھەربىرى تىنچ-ئامان ئۆز ۋەيگە قايتسۇن» دېدى، ـ دېدى. **17** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا: ـ مانا، مەن سىلگە «ئۇ مېنىڭ توغرامدا قۇتلۇقنى ئەمەس، بەلكى ھامان بالا يىتاپەتنى كۆرسىتىپ بېشارەت بېرىدۇ»، دېمىگەنمىدىم؟ ـ دېدى. **18** مىكايا يەنە: ـ شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغىن؛ مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز تەختىدە ئولتۇرغانلىقىنى، ئاسمانىڭ پۈتكۈل قوشۇنلىرى ئۆنىڭ يېنىدا، ئوڭ ۋە سول تەرىپىدە تۇرغانلىقنى كۆردۈم. **19** پەرۋەردىگار: «كىم ئاھابنى گىلېئادتىكى راموتقا چىقىپ، شۇ يەردە ھالاك بولۇشقا ئالدايدۇ؟» ـ دېدى. بىرسى ئۇنداق، بىرسى مۇنداق دېيىشتى؛ **20** شۇ ۋاقىتتا بىر روھ چىقىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ: «مەن بېرىپ ئالدايمۇ» دېدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىن: «قانداق تۈسۈل بىلەن ئالدايسەن؟» دەپ سوروىدى، **21** ئۇ: «مەن چىقىپ ئۇنىڭ ھەممە پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزىدا يالغانچى بىر روھ بولىمەن»، دېدى. پەرۋەردىگار: «ئۇنى ئالداپ ئىلىكىگە ئالالايسەن؛ بېرىپ شۇنداق قىل» ـ دېدى. **22** مانا ئەمدى پەرۋەردىگار سېنىڭ بۇ ھەممە پەيغەمبەرلىرىڭنىڭ ئاغزىغا بىر يالغانچى روھنى سالدى؛ پەرۋەردىگار سېنىڭ توغرا كۈا بالا يىتاپەت كۆرسىتىپ سۈزلىدى» ـ دېدى. **23** شۇنى ئاگلاپ كەنئاناھنىڭ ئوغلى زەدە كىيا كېلىپ مىكايانىڭ كاچىتغا بىرنى سىلىپ: ـ پەرۋەردىگارنىڭ روھى قايسى يول بىلەن مەندىن ئۆتۈپ ساگا سۆز قىلىشقا باردى؟! ـ دېدى. **24** مىكايا جاۋاب بېرىپ: ئۆز ۋۇجۇدۇڭ ئۆچۈن ئىچكىرىدىكى ئۇيگە يۇگۇز رگەن كۈنىدە شۇنى كۆرىسەن، دېدى. **25** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئەمدى: ـ مىكايانى ئېلىپ قايتۇرۇپ بېرىپ، شەھەر ھاكىمى ئامون بىلەن پادىشاھنىڭ ئوغلى يوئاشقا تاپشۇرۇپ، **26** ئۇلارغا تاپىلاپ: «پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇنى زىندانغا سولاپ مەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلگۈچىلىك قىيناپ، نان بىلەن سۇنى ئاز-ئاز بېرىپ تۇرۇڭلار» ـ دە گلار، دەپ بۇيرۇدى. **27** مىكايا: ـ ئە گەر سەن ھەققەتەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلسەڭ، پەرۋەردىگار مېنىڭ ۋاستەم بىلەن سۆز قىلمىغان بولىدۇ، دېدى. ئاندىن ئۇ يەنە: ـ ئەي جامائەت، ھەربىرىڭلار ئاگاھلاڭلار، دېدى. **28** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات گىلېئادتىكى راموتقا چىقتى. **29** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا: ـ مەن باشقا قىيافەتكە كىرىپ جەڭگە چىقاي؛ سىلى بولسىلا ئۆز كىيىملىرىنى كىيىپ چىقىسلا، دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى باشقا قىيافەت بىلەن جەڭگە چىقتى. **30** سۈريەنىڭ پادىشاھى جەڭ ھارۇۋىسى سەردارلىرىغا: ـ چوڭلىرى يا كى كىچىكلىرى بىلەن ئەمەس، پەقەت ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن سوقۇشۇڭلار، دەپ بۇيرۇدى. **31** ۋە شۇنداق بولدىكى، جەڭ ھارۇلىرىنىڭ سەردارلىرى يەھوشافاتنى كۆر رگەندە: ـ ئۇنى چوقۇم ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى دەپ، ئۇنىڭغا ئولىشىپ ھۇجۇم قىلماقچى بولدى؛ لېكىن يەھوشافات پېريات كۆتۈردى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا يارەم بەردى. خۇدا ئۇلارنى ئۇنىڭدىن يىراقلاشتۇردى؛ **32** چۈنكى شۇنداق بولدىكى، جەڭ ھارۇلىرىنىڭ سەردارلىرى ئۇنىڭ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئەمەسلىكىنى كۆر رگەندە ئۇنى قوغلىماي، يۇرۇلۇپ كېتىپ قېلىشتى. **33** ئەمما بىرەيلەن قارىسىغلا بىر ئوقيا ئېتىۋىدى، ئوق ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ ساۋۇتىنىڭ مۇرىسىدىن تۆۋەنكى ئۆلقىدىن ئۆتۈپ تە گدى. ئۇ ھارۇكېبىشگە: ھارۇنى ياندۇرۇپ مېنى سەپتىن چىقارغىن؛ چۈنكى مەن يارىدار بولدۇم، دېدى. **34** ئۇ كۈنى جەڭ بارغانسېرى قاتتىق بولدى. پادىشاھ كەچكىچە سۈريەلەرنىڭ ئۆدۈلىدا ئۆز جەڭ ھارۇسىغا يۆلىنىپ تۇرە تۇردى. كۈن پېتىشى بىلەن ئۇ ئۆلدى.

19

يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافات ئامان-ئېسمە يېرۇسالېمدىكى ئۇردىسىغا قايتىپ كەلدى. **2** ئالدىن كۆرگۈچى ھاناننىڭ ئوغلى يەھۇ پادىشاھ يەھوشافاتنىڭ ئالدىغا چىقىپ: ـ سېنىڭ رەزىللەرنىڭ ياردىمىدە بولۇپ، پەرۋەردىگارغا ئۆچ بولغانلارنى سۆيگىنىڭ دۇرۇسمۇ؟ شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى بېشىڭغا چۈشىدىغان بولدى. **3** ھالبۇكى، سەن ئاشەراھ بۇتلىرىنى زېمىندىن يوقىتىپ تاشلىغىنىڭ ۋە خۇدانى ئىزدەشكە نىيەت قىلغىنىڭ ئۈچۈن سەندىمۇ ياخشىلىق تېپىلدى، دېدى. **4** يەھوشافات يېرۇسالېمدا ئولتۇراتتى؛ كېيىنكى ۋاقىتلاردا ئۇ خەلق تارىسىغا چىقىپ، بەئەر-شىبادىن تارتىپ ئەفرائىم تاغلىرىغىچە سەپەر قىلىپ، خەلقنى توۋا قىلدۇرۇپ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ياندۇردى. **5** ئۇ يەنە يەھۇدا ئەۋەسىدىكى بارلىق قورغانلىق شەھەرلەردە سوراقچىلارنى تەينىلدى؛ **6** ئۇ سوراقچىلارغا: ـ ئۆز قىلغانلىرىڭلارغا ئېھتىياتچان بولۇڭلار، چۈنكى سىلەرنىڭ ھۆكۈمۈڭلار ئىنسان ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار ئۈچۈندۇر؛ سىلەر ھۆكۈم چىقارغىنىڭلاردا ئۇ چوقۇم سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. **7** ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ ۋەھمىسى كۆز ئالدىڭلاردا بولسۇن؛ ئۆز قىلغانلىرىڭلارغا ئېھتىياتچان بولۇڭلار؛

چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدا ناھەقلىق يوق، يۈز-خاتىر قىلىش يوق، پارا يېيىشمۇ يوقتۇر، دېدى. **8** يەھوشافات لاۋىيلاردىن، كاھىنلاردىن ۋە ئىسرائىل جەمەتلىرىنىڭ باشلىرىدىن بەزىلەرنى پېرۇسالېمغا قايتۇرۇپ كېلىپ، تۆلارنى پېرۇسالېمدىمۇ پەرۋەردىگارنىڭ ھۆكۈملىرىنى چىقىرىش ۋە خەلقنىڭ ئەرز-دەۋالىرىنى بىر تەرەپ قىلىشقا تەيىنلىدى. **9** يەھوشافات تۆلارغا: ـ سىلەر بۇ ئىشلارنى پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچىدا بولۇپ ساداقەتلىك بىلەن چىن كۆڭۈلۈڭلاردىن پېچىرىڭلار. **10** ھەرقايسى شەھەرلەردە تۇرىدىغان قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ ئالدىڭلارغا ئېلىپ كەلگەن بارلىق ئەرز-دەۋاسى، مەيلى ئۆز خۇن دەۋاسى بولسۇن، قانۇن-ئەمر ۋە ھۆكۈم-بەلگىلىمىلەر توغرىسىدىكى ئەرز-دەۋا بولسۇن، تۆلارنىڭ پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھكار بولۇپ قالماسلىقى ئۈچۈن، شۇنداقلا پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۆز بېشىڭلارغا ۋە قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ بېشىغا كېلىپ قالماسلىقى ئۈچۈن، تۆلارنى ھامان ئاگاھلاندۇرۇپ تۇر ۋۇگلار؛ شۇنداق قىلسا گۇناھكار بولمايسىلەر. **11** پەرۋەردىگارغا تەۋەلۈق ئىشلاردا سىلەرنى باش كاھىن ئامارىيا باشقۇرىدۇ؛ پادىشاھقا دائىر ئىشلاردا، سىلەرنى يەھۇدا جەمەتىنىڭ يولباشچىسى ئىسمائىلنىڭ ئوغلى زەبادىيا باشقۇرىدۇ؛ سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلاردا تۇرىدىغان لاۋىيلار بار. جاسارەتلىك بولۇپ ئىشلىرىڭلارنى قىلىڭلار ۋە پەرۋەردىگار ئىشنى دۇرۇس قىلغۇچىلار بىلەن بىللە بولىدۇ! ـ دېدى.

20

كېيىنكى ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، موئابىيلار، ئامموئىيلار ۋە مائونىيلاردىن بەزىلىرى بىرلىشىپ كېلىپ يەھوشافاتقا ھۇجۇم قىلىشقا چىقتى. **2** [چاپارمەنلەر] كېلىپ يەھوشافاتقا: ـ [تۆلۈك] دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىدىن، يەنى ئېدومدىن سىلىگە ھۇجۇم قىلغىلى زور بىر قوشۇن چىقىپ كەلدى؛ مانا، تۆلار ھازازون-تامارداۋا، دېدى (ھازازون-تامار يەنە «ئەن-گەدى» دەپمۇ ئاتىلىدۇ). **3** بۇنى ئاڭلىغان يەھوشافات قورقۇپ، پەرۋەردىگارنى ئىزدەشكە نىيەت باغلاپ، پۈتۈن يەھۇدا تەۋەسىدە «روزا تۇتۇشىمىز كېرەك» دەپ جاكارلىدى. **4** يەھۇدالار ئەمدى پەرۋەردىگاردىن ياردەم تىلىگلى يىغىلدى؛ خەلق يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدىن چىقىپ پەرۋەردىگاردىن ياردەم تىلەشكە كېلىشتى. **5** يەھوشافات يەھۇدا ۋە پېرۇسالېمدىكى جامائەت ئارىسىغا چىقىپ، پەرۋەردىگار ئۆينىڭ يېڭى ھويلىسىنىڭ ئالدىدا تۇرە تۇرۇپ **6** مۇنداق دۇئا قىلىپ: ـ «ئى پەرۋەردىگار، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى، سەن ئەرشتە تۇرغۇچى خۇدا، بارلىق ئەل-مەملىكەتلەرنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرگۈچى ئەمەسمىدىڭ؟ سېنىڭ قولۇڭ كۈچ-قۇدرەتتىن تولغاندۇر، ھېچكىم سېنى توسالمايدۇ. **7** ئى خۇدايىمىز، سەن بۇ زېمىندىكى ئاھالىنى ئۆز خەلقىڭ ئىسرائىللار ئالدىدىن قوغلاپ، ئۇنى ئۆز دوستۇڭ ئىبراھىمنىڭ نەسلىگە مەڭگۈلۈك مىراس قىلىپ بەرگەن ئەمەسمىدىڭ؟ **8** تۆلار شۇ يەردە تۇردى ھەم شۇ يەردە سېنىڭ نامىڭغا ئاتاپ بىر مۇقەددەسخانا سېلىپ: **9** «مۇبادا بېشىمىزغا بىرەر بالا يېتىپەت كەلسە، مەيلى ئۇ قىلىچ، جازا، ۋابا، ئاچارچىلىق بولسۇن، قېينىچىلىقتا قالغان ۋاقتىمىزدا، مۇشۇ ئۆيۈ، يەنى سېنىڭ ئالدىڭدا تۇرۇپ، ساڭا مۇراجىئەت قىلساق (چۈنكى سېنىڭ نامىڭ مۇشۇ ۋېيدىدۇر)، سەن ئاڭلايسەن ۋە قۇتقۇزىسەن» دېگەندىمىز. **10** ئەمدى مانا، بۇ يەر ئاممونىيلار، موئابىيلار ۋە سېئىر تېغىدىكىلەر بىسىپ كېلىۋاتىدۇ! ئىلگىرى ئىسرائىللار مىسىر زېمىندىن چىققان چاغدا سەن ئىسرائىللارنىڭ تۆلارغا تاجاۋۇز قىلىشىغا يول قويمىغانىدىڭ؛ ئۇ چاغدا ئىسرائىللار تۆلارنى يوقاتمايۋاتىپ ئۆيەردىن ئايلىنىپ ئۆتكەن. **11** ئەمدى قارا، ھازىر تۆلارنىڭ ياخشىلىقىمىزنى قانداق يول بىلەن قايتۇرماقچى بولۇۋاتىدۇ! تۆلار بىزنى سەن بەرگەن مىراس قىلىپ بەرگەن بۇ زېمىندىن قوغلاپ چىقارماقچى بولۇۋاتىدۇ. **12** ئى خۇدايىمىز، سەن تۆلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقارمامسەن؟ چۈنكى بىزنىڭ بەرگەن ھۇجۇم قىلىشقا كېلىۋاتقان بۇ زور قوشۇن بىلەن قارشىلاشقۇدەك كۈچىمىز يوق؛ نېمە قىلىشىمىزنىمۇ بىلمەي قالدۇق؛ لېكىن بىزنىڭ كۆزىمىز ساڭا تىكىلىپ تۇرماقتا» ـ دېدى. **13** بۇ چاغدا پۈتۈن يەھۇدا خەلقى، تۆلارنىڭ قۇچاقىسىگە بالىلىرى، خوتۇن بالا-چاقىلىرىنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇراتتى. **14** ۋە شۇ پەيتتە پەرۋەردىگارنىڭ روھى جامائەتنىڭ ئوتۇرىسىدا تۇرغان لاۋىيلاردىن ئاسافنىڭ ئەۋلادى بولغان ماتتانيانىڭ چەۋرىسى، جەئىيەلنىڭ ئەۋرىسى، بىنايانىڭ نەۋرىسى، زەكەريانىڭ ئوغلى ياھازىيەلگە چۈشتى؛ **15** تۆ: ـ ئى پۈتۈن يەھۇدا خەلقى، سەلەر پېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ۋە پادىشاھ يەھوشافات، قۇلاق سېلىڭلار! پەرۋەردىگار سىلە ۋە مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر بۇ زور قوشۇندىن قورقۇپ كەتمەڭلار ۋە ئالاقزادە بولۇپ كەتمەڭلار، چۈنكى بۇ جەڭ سىلەرنىڭكى ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئۆزىنىڭكىدۇر. **16** ئەتە تۆلارغا ھۇجۇم قىلىشقا چىقىڭلار، مانا، تۆلار زىز داۋاندىن چىقىپ كېلىدۇ ۋە سىلەر تۆلارنى يەرۋئەل چۆلىنىڭ ئالدىدىكى جىلغا ئېغىزىدا ئۇچراتىسىلەر. **17** سىلەر بۇ دۇرەم جە كۈدە ئۇرۇشۇشۇڭلارنىڭ ھاجىتى بولمايدۇ؛ پەقەت سەپكە تىزىلىپ تۇر ۋۇگلار، سىلەر بىلەن بىللە بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نىجات-نۇسرىتىنى كۆرۈڭلار! ئى يەھۇدا، ئى پېرۇسالېمدىكىلەر، قورقماڭلار، ئالاقزادىمۇ بولۇپ كەتمەڭلار، ئەتە تۆلارغا ھۇجۇم قىلىشقا چىقىڭلار، پەرۋەردىگار چوقۇم سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ!» ـ دېدى. **18** بۇ گەپنى ئاڭلاپ يەھوشافات بېشىنى يە كە تە گىكىزۇپ تىزلاندى ۋە بارلىق يەھۇدا خەلقى ھەم پېرۇسالېمدىكىلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا دۇئا يىقىلىپ پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى. **19** كوھات ئەۋلادى ۋە كوراھ ئەۋلادى ئىچىدىكى لاۋىيلاردىن بولغانلار ئۈرۈنلىرىدىن تۇرۇشۇپ ئىنتايىن كۈچلۈك ئاۋاز بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەشتى. **20** پۈتۈن خەلق ئەتىسى قاق سەھەردە تۇرۇپ تە كوئا چۆلىگە قاراپ ئاتلاندى؛ تۆلار ئاتلىنىپ كېتىۋاتقاندا، يەھوشافات ئورنىدىن تۇرۇپ تۆلارغا: ـ ئى يەھۇدا خەلقى، ئى پېرۇسالېمدىكىلەر، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار! خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارغا ئېتىنىڭلار، چوقۇم مەزمۇت تۇرغۇزۇلىسىلەر؛ ئۇنىڭ پەيغەمبەرلىرىگە ئىشىنىڭلار، يولۇڭلار چوقۇم راۋاژان بولىدۇ! ـ دېدى. **21** ئاندىن تۇ خەلق بىلەن ئويدان مەسلىھەتلىشىپ، پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەسىن بەھەيۋەتلىكىنى مەدھىيىلەپ، ئۇنىڭغا ئاتاپ غەزەل-كۈي ئېيتىدىغانلارنى: «سىلەر پەرۋەردىگارغا رەھمەت-تەشىككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ ئۇ زۇگەرمەس مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر!» دەپ ئوقۇشقا تەيىنلەپ، قوشۇنىڭ ئالدىدا ماڭدۇردى. **22** تۆلار تەتىنە قىلىپ ھەمدۇسانا ئوقۇشى بىلەن، پەرۋەردىگار يەھۇدا خەلقىگە ھۇجۇم قىلىشقا چىققان ئامموئىيلار، موئابىيلار ۋە سېئىر تېغىدىكىلەر ئۈستىگە پىستىرما قوشۇنىنى ئەۋەتىپ، تۆلارنى تارمار قىلدۇردى. **23** شۇنىڭ بىلەن ئامموئىيلار بىلەن موئابىيلار سېئىر تېغىدىكىلەر ئۈستىگە ھۇجۇم قىلىشقا ئوتتى، تۆلارنى بىرىنى قويماي قىرىۋەتتى؛ تۆلار سېئىر تېغىدىكىلەرنى قىرىپ تۈگەتكەندىن كېيىن يەنە ئۆزلىرى بىر-بىرىنى قىرغىن قىلىشقا چۈشكەندى. **24** يەھۇدالار چۆلدىكى كۆزەتچىگاھقا كېلىپ شۇ زور قوشۇن تەرەپكە قارىسا، مانا قېچىپ قۇتۇلغان بىرمۇ ئادەم يوق بولۇپ، ھەممە يەرنى ئۆلۈك قاپلاپ كەتكەندى. **25** يەھوشافات ئۆزىنىڭ ئادەملىرى بىلەن دۇشمەندىن ئوجا بۇلاڭ-تالاڭ قىلىشقا كەلگەندە، تۆلار ئۇلۇكلەر بىلەن بىللە نۇرغۇن مال-مۈلۈك ۋە كۆپ قىممەتلىك ۋېيمىلارنى تاپتى. تۆلار سالدۇرۇۋالغانلىرىنىڭ تولىلىقىدىن ئېلىپ كەتەلەي قالدى؛ ئوجا شۇنچە كۆپ بولغاچقا، ئۇنى يىغىۋېلىشقا ئۈچ كۈن كەتتى. **26** تۆلار تۆتىنچى كۈنى بەراكاھ جىلغىسىغا يىغىلىپ، پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇپ مۇبارەك قىلدى؛ شۇڭا ئۇ يەر تاكى بۈگۈنگە قەدەر «بەراكاھ جىلغىسى» دەپ ئاتىلىپ كەلمەكتە. **27** ئاندىن بارلىق يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدىكىلەر يەھوشافاتنىڭ باشلامچىلىقىدا خۇشال-خۇرام بولۇپ يېرۇسالېمغا قايتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار تۆلارنى دۇشمەنلىرى ئۈستىدىن غالىب قىلىپ خۇشاللىققا چۆمدۈرگەندى. **28** تۆلار يېرۇسالېمغا تەمبۈر، چىلتار ۋە كانايلار چېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىردى. **29** بارلىق ئەل-مەملىكەتلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلنىڭ دۇشمەنلىرىگە قارشى چىقىپ جەڭ قىلغانلىقىنى ئاڭلىغاندا، خۇدانىڭ ۋەھىمىسى تۆلارنىڭ ئۈستىگە باستى. **30** شۇنىڭ بىلەن يەھوشافاتنىڭ پادىشاھلىقى تىنچ-تاسايىشلىقتا بولدى؛ ئۇنىڭ خۇداسى ئۇنىڭ تۆت تەرىپىنى تىنچ قىلغاندى.

31 شۇنداق قىلىپ يەھوشافات يەھۇدا ئۈستىگە ھۆكۈم سۈردى. ئۇ تەختكە چىققان چاغدا ئوتتۇز بەش ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە بەش يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى تازۇباھ بولۇپ، ئۇ شىلھىنىڭ قىزى ئىدى. **32** يەھوشافات قايماي تاتىسى ئاسانىڭ يولىدا مېڭىپ، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى. **33** پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىغاندى؛ خەلق تىنچىپ كۆڭۈللىرىنى تاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسىغا مايىل قىلمىغاندى. **34** يەھوشافاتنىڭ قالغان ئىشلىرى بولسا، مانا باشتىن تاخىرىنچە «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»غا كىرگۈزۈلگەن «ھاننانىنىڭ ئوغلى يەھۇنىڭ بايان سۆزلىرى»دە يېزىلگەندۇر. **35** بۇ ئىشلاردىن كېيىن يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافات تولا رەزىل ئىشلارنى قىلغان ئىسرائىل پادىشاھى ئاھازىيا بىلەن ئىتتىپاق تۈزدى. **36** يەھوشافات تارشىشقا باردىغان كېمىلەرنى ياساشقا ئۇنىڭ بىلەن شېرىكەشتى؛ شۇ كېمىلەرنى تۆلار ئېزىئون-گەبەردە ياساتتى. **37** ئۇ چاغدا مارەشاھلىق دوداۋاھۇنىڭ ئوغلى ئەلىئېزەر يەھوشافاتنى ئەيىبلەپ ئۇنىڭغا بېشارەت بېرىپ: ـ ئاھازىيا بىلەن ئىتتىپاق تۈزگىنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار سېنىڭ ياسىغانلىرىڭنى بۇزۇۋېتىدۇ» دېدى. دەرۋەقە، كېيىنكى ۋاقىتلاردا ئۇ كېمىلەر بۇزۇغۇچىلىققا ئۇچراپ تارشىشقا ماڭالمىدى.

21

يەھوشافات ئاتا-بوۋىلىرى تارىسدا ئۆتكىنىدە ۋە «داۋۇت شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى؛ ئوغلى يەھورام ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. **2** [يەھورامنىڭ] بىرنەچچە ئىنىسى، يەنى يەھوشافاتنىڭ تاتىزاريا، يەھىيەل، زەكەريا، تاتىزاريا‌ھۇ، مىكائىل ۋە شەفاتىيا دېگەن ئوغۇللىرى بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسرائىل پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **3** ئۇلارنىڭ تاتىسى ئۇلارغا نۇرغۇن ئالتۇن، كۈمۈش ۋە قىممەتلىك ۋېيمىلارنى، شۇنداقلا يەھۇدا زېمىندىكى بىرقانچە

قورغانلق شەھەرنی سوۋغا قىلدى؛ پەقەت پادشاھلىقنى بولسا، يەھورام چوڭۇ ئوغلى بولغاچقا، تۇنگىغا بەردى. **4** يەھورام تاتىسىنىڭ پادشاھلىق تەختىگە چىقىپ ھوقۇقىنى مۇستەھكەملىدى. ئاندىن تۆۋ بارلىق ئىسلىرىنى، شۇنداقلا يەھۇدادىكى بىرقانچە تەمەلدارلارنى قىلىچلاپ قەتل قىلدى. **5** يەھورام تەختكە ئولتۇرغىنىدا ئوتۇز ئىككى ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا سەككىز يىل سەلتەنەت قىلدى. **6** ئۇ ئاھاب جەمەتىدىكىلە رگە ئوخشاش، ئىسرائىلنىڭ پادشاھلىرى ماڭغان يولدا ماڭدى، چۈنكى ئۇ ئاھابنىڭ قىزىنى ئەمرىگە ئالغانىدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى. **7** براق پەرۋەردىگار داۋۇت بىلەن ئۇ زۇگەن ئەھدىسى سەۋەبلىك، داۋۇتقا ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا مەڭگۈ ئوچەيدىغان بىر چىراغ قالدۇراي دەپ، ۋەدە قىلغىنى يۈچۈن داۋۇتنىڭ جەمەتىنى يوق قىلىپ تاشلاشنى خالىمىدى. **8** [يەھورامنىڭ] سەلتەنىتىدىكى كۈنلەردە ئېدومىلار يەھۇدادىن ئايرىلىپ چىقىپ، ئۆز ئالدىغا ئۆزلىرىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان بىر پادىشاھ تىكلىدى. **9** يەھورام، سەردارلىرى ۋە بارلىق جەڭچى ھارۋىلىرى [ئىشوردان دەرياسىدىن] ئوتۇپ، كېچىدە قوزغىلىپ چىقىپ، ئۆزلىرىنى قورشۇۋالغان ئېدومىيلارغا ۋە جەڭچى ھارۋىسى سەردارلىرىغا ھۇجۇم قىلىپ غالىب كەلدى. **10** ھالبۇكى، ئېدومىيلار شۇنىڭدىن ئېتىبارەن يەھۇداغا قارشى چىقىپ، تاكى بۈگۈنگە قەدەر يەھۇدانىڭ ھۆكۈمرانلىقىدىن ئايرىلىپ تۇردى. يەھورام ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇدايىنى پەرۋەردىگارنى تاشلىغىنى ئۈچۈن لىبناھىلقلارمۇ شۇ چاغدا ئۆزىنىڭ قارشى چىقىپ ئۆزىنىڭ قولىدىن ئايرىلىپ چىقتى. **11** ئۇنىڭ ئۈستىگە، يەھورام يەنە يەھۇدانىڭ تاغلىرىدا «يۇقىرى جايلار»نى ياسىتىپ، يېرۇسالېمدا ئۆزۈۋاتقانلارنى بۇزۇۋېچىلىققا پۈتلاشتۇردى، يەھۇدالارنىمۇ شۇنداق قىلىشقا ئازدۇردى. **12** شۇ ۋاقىتلاردا ئىلياس پەيغەمبەر تەرىپىدىن يېزىلغان بىر مەكتۇپ يەھورامغا تەگدى، ئۇنىڭدا مۇنداق دېيىلدى: «سېنىڭ بوۋاڭ داۋۇتنىڭ خۇدايىنى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سەن ئاتاڭ يەھوشافاتنىڭ يوللىرىدا ماڭماي، شۇنىڭدەك يەھۇدا پادىشاھى ئاسانىكۈي يوللىرىنى تۇتماي، **13** بەلكى ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ، يەھۇدالارنى ۋە يېرۇسالېمدا ئۆزۈۋاتقانلارنى خۇددى ئاھاب جەمەتىدىكىلەر بۇزۇۋېچىلىقلار قىلغاندەك بۇزۇۋېچىلىقلارغا پۈتلاشتۇرغانلىقىڭ ئۈچۈن، شۇنداقلا ئاتاڭنىڭ جەمەتىدىكىلەرنى، يەنە ئۆز ئۇكىسىن ياخشى بولغان ئىنىلىرىڭنى قەتل قىلغىنىڭ ئۈچۈن، **14** پەرۋەردىگار سېنىڭ خەلقىڭنى، خوتۇن بالا-چاقىلىرىڭنى ۋە بارلىق مال-مۈلكۈڭگە ئالامەت زور زەرب بىلەن ئۇرىدۇ. **15** ئۆز سېنىمۇ ئېغىر ۋابالار بىلەن ئۇرۇپ، ئۆچەي-باغرىڭنى ئېغىر كېسەلگە مۇپتىلا قىلىدۇ، كېسىلىڭ كۈندىن كۈنگە ئېغىرلىشىپ، ئۆچەيلىرىڭ ئېقىپ چىقىدۇ»»» دېيىلگەنىدى. **16** كېيىنكى ۋاقىتلاردا پەرۋەردىگار فىلىستىيلەرنىڭ ۋە ئېفىئوپىيلەرنىڭ يېنىدىكى ئەرەبلەرنىڭ روھىنى يەھورامغا قارشى قوزغاتتى. **17** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەھۇدا زېمىنىغا زەرب قىلىپ يېسىپ ئوتتى ۋە پادىشاھ ئوردىسىدىكى بارلىق مال-مۈلۈكنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىپ، ئوغۇللىرى بىلەن خوتۇنلىرىنى تۇتقۇن قىلىپ ئېلىپ كەتتى؛ ئۇلار كەنجى ئوغلى يەھوئاھازدىن بۇلەك ئوغۇللىردىن بىرىنىمۇ قالدۇرمىدى. **18** بۇ ۋەقەدىن كېيىن پەرۋەردىگار يەھورامنى ئۇرۇپ، ئۆچەيلىرىنى ساقايماس ئېغىر كېسەلگە گىرىپتار قىلدى. **19** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ كېسىلى كۈندىن-كۈنگە ئېغىرلىشىپ، ئىككى يىل ۋاقىت ئوتۇشتىكە ئاز قالغاندا، كېسەللىك تۆۋەيلىدىن ئۆچەيلىرى تېشىلىپ چۈشتى، ئۇ تولمۇ ئازابلىنىپ ئۆلدى، ئۇنىڭ خەلقى ئاتا-بوۋىلىرىنى ئىززەتلەپ ئۇلارغا خوشبۇيى ياققاندەك، ئۇنىڭغا ھېچقانداق خوشبۇيى يېقىپ ئولتۇرمىدى. **20** يەھورام تەختكە چىققان چېغىدا ئوتۇز ئىككى ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا سەككىز يىل سەلتەنەت قىلدى ۋە ئۇ دۇنيادىن كەتكەندە ھېچكىم ئۇنىڭغا قايغۇ-ھەسرەت چە كمىدى. خالايىق ئۇنى «داۋۇت شەھىرى» گە دەپنە قىلدى، لېكىن پادىشاھلار قەبرىستانلىقىغا دەپنە قىلمىدى.

22

يېرۇسالېمدا ئۆزۈۋاتقانلار يەھورامنىڭ كەنجى ئوغلى ئاھازىيانى ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى؛ چۈنكى ئەرەبلەر بىلەن بىللە بارگامقا يېسىپ كىرگەن قاراقچىلار ئاھازىيانىڭ ئاكىلىرىنى ۋەيرانى ئۆلتۈرۈۋەتكەنىدى. شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا پادىشاھى يەھورامنىڭ ئوغلى ئاھازىيا سەلتەنەت قىلدى. **2** ئاھازىيا تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە ئىككى ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئاتالىيا بولۇپ، ئومرىنىڭ [نەۋرە] قىزى ئىدى. **3** ئاھازىيامۇ ئاھاب جەمەتىنىڭ يوللىرىغا ماڭدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئانىسى ئۇنى رەزىللىككە ئۈندەيتتى. **4** ئۇ ئاھاب جەمەتى قىلغىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئاتىسى ئۆلگەندىن كېيىن ئاھاب جەمەتىدىكىلەر ئۇنى ھالاكەتكە ئېلىپ باردىغان رەزىل نەسىھەتلەرنى بېرەتتى. **5** ئۇ ئۇلارنىڭ نەسىھىتىگە ئەگىشىپ، ئىسرائىل پادىشاھى ئاھابنىڭ ئوغلى يەھورام بىلەن بىرلىكتە گىلېئادتىكى راموتقا بېرىپ سۈرىيە پادىشاھى ھازائەل بىلەن سوقۇشۇپ،

ئۇ چاغدا سۈرىيەلەر يەھورامنى زەخمىلەندۈردى. **6** ئاندىن يەھورام راماھدا سۈرىيە پادىشاھى بىلەن سوقۇشقان چاغدىكى جاراھەتلىرىنى داۋالىتىش ئۈچۈن يىزرەئەلگە قايتتى. ئاندىن يەھورامنىڭ ئوغلى يەھۇدا پادىشاھى ئازارىيا ئاھابنىڭ ئوغلى يەھورامنىڭ كېسەل بولۇپ قالغانلىقى سەۋەبىدىن ئۇنى يوقلىغىلى يىزرەئەلگە باردى. **7** ھالبۇكى، ئاھازىيانىڭ يەھورامنى يوقلىغىلى بارغىنى دەل ئۆزىنى ھالاكەتكە ئېلىپ باردىغان، خۇدا بېكىتكەن ئىش ئىدى. چۈنكى ئۇ بارغاندىن كېيىن يەھورام بىلەن بىرلىكتە نىمشىنىڭ ئوغلى يەھۇغا قارشى سوقۇشۇشقا چىقتى. مۇشۇ يەھۇ تەسلىدە پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ئاھابنىڭ جەمەتىنى يوقىتىش ئۈچۈن مەسىھ قىلىنغانىدى. **8** ۋە شۇنداق بولدىكى، يەھۇ خۇدا بېكىتكەن ھۆكۈمنى ئاھاب جەمەتىنىڭ ئۈستىگە يۈرگۈزگەن ۋاقىتدا، ئۇ يەھۇدادىكى ئەمەلدارلارنى ۋە ئاھازىيانىڭ خىزمەتىدە بولغان قېرىنداشلىرىنىڭ ئوغۇللىرىنى ئۆچۈرتىپ، ئۇلارنى قېيناي ئولتۇرۇۋەتتى. **9** يەھۇ ئاھازىيانىمۇ ئىزدىدى، كىشىلەر ئۇنى ئۆتۈۋالدى (ئۇ ساماريە گە يوشۇرۇنۇۋالغانىدى). ئۇلار ئۇنى يەھۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ ئولتۇردى. ئۇلار ئۇنى دەپنە قىلدى، چۈنكى كىشىلەر: «بۇ دېگەن يەرۋەردىگارنى چىن كۆڭۈلدىن ئىزدىگەن يەھوشافاتنىڭ نەۋرىسىدۇر» دېگەنىدى. ئاھازىيانىڭ جەمەتىدە پادىشاھلىقنى قولىغا ئالغۇدەك بىرەر ئادەم قالمىدى. **10** ئەمدى ئاھازىيانىڭ ئانىسى ئاتالىيا ئوغلىنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرگەندە، يەھۇدا جەمەتىدىكى بارلىق شاھ نەسلىنى ئولتۇرۇشكە قوزغالدى. **11** لېكىن پادىشاھنىڭ قىزى يەھوشىبىيات ئولتۇرۇلۇش ئالدىدا تۇرغان پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئارىسىدن ئاھازىيانىڭ ئوغلى يوئاشنى ئوغرىلىقچە ئېلىپ چىقىپ، ئۇنى ۋە ئۇنىڭ ئانىسىنى ياستۇق-كىرلىك ئامبىرىغا يوشۇرۇپ قويدى. مۇنداق قىلىپ پادىشاھ يەھورامنىڭ قىزى، (يەنى ئاھازىيانىڭ سىڭلىسى)، [ياش] كاھىن يەھويادانىڭ خوتۇنى يەھوشىبىيات يوئاشنى ئاتالىيا ئولتۇرۇۋەتمىسۇن دەپ ئاتالىيادىن يوشۇرۇپ قويدى. **12** ئاندىن كېيىن يوئاش ئۇلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ئالتە يىل يوشۇرۇنۇپ تۇردى؛ ئۇ چاغدا ئاتالىيا يەھودا زېمىنىدا سەلتەنەت قىلاتتى.

23

يەتتىنچى يىلى، يەھويادا جاسارەتكە كېلىپ، يەروھامنىڭ ئوغلى ئازارىيا، يەھوھاناننىڭ ئوغلى ئىسمائىل، ئوبەدنىڭ ئوغلى ئازارىيا، ئادايانىڭ ئوغلى ماۋاسىياھ ۋە زىكرىنىڭ ئوغلى ئەلىشافات قاتارلىق بىرقانچە يۈزبېشىنى چاقىرىپ ئۇلار بىلەن ئەھدە تۈزدى. **2** ئۇلار يەھۇدا زېمىنىنى ئايلاپ، يەھۇدادىكى ھەرقايسى شەھەرلەردىن لاۋىيلارنى ۋە ئىسرائىلدىكى چوڭۇ يولباشچىلارنى يىغدى؛ ئۇلار يېرۇسالېمغا كېلىشتى. **3** پۈتكۈل جامائەت خۇدانىڭ ئۆيىدە پادىشاھ بىلەن ئەھدىلەشتى. يەھويادا ئۇلارغا: ــ پادىشاھنىڭ ئوغلى يەرۋەردىگارنىڭ داۋۇتنىڭ ئەۋلادلىرى توغرۇلۇق ۋەدە قىلغىنىدەك چوقۇم سەلتەنەت قىلىدۇ. **4** مانا سىلەر قىلىشىڭلار كېرەك بولغان ئىش شۇكى: ــ شابات كۈنىدە پاسبانلىق تۇتۇش كەلگەن كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ ئۈچتىن بىرى ھەرقايسى دەرۋازىلارنى مۇھاپىزەت قىلسۇن؛ **5** ئۈچتىن بىرى پادىشاھ ئوردىسىنى، ئۈچتىن بىرى «ئۆل دەرۋازىسى»نى مۇھاپىزەت قىلسۇن؛ باشقىلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگار ۋەيىنىڭ ھويلىلىرىدا بولسۇن. **6** لېكىن كاھىنلار ھەم ۋەزىپە تۇتەيدىغان لاۋىيلاردىن بۇلەك ھېچكىمنى پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيىگە كىرگۈزمىسۇن (كاھىن-لاۋىيلار پاك-مۇقەددەس دەپ ھېسابلانغاچقا كىرىشگە بولىدۇ). باشقا خەلقنىڭ ھەربىرى پەرۋەردىگار ئۈزىگە بېكىتكەن جايلارنى كۆزەت قىلسۇن. **7** لاۋىيلارنىڭ ھەربىرى قولىغا قوراللىرىنى ئېلىپ پادىشاھنى ئوراپ تۇرسۇن؛ ئۆز مەيلىچە مۇقەددەس ۋەيىگە كىرىشكە تۇرۇنغان ھەر كىم ئۆلتۈرۈلسۇن؛ سىلەر پادىشاھ كىرىپ-چىقىپ يۈرگىنىدە ئۇنىڭ يېنىدىن ئايرىلماڭلار. ــ دېدى. **8** لاۋىيلار بىلەن يەھۇدالارنىڭ ھەممىسى كاھىن يەھويادانىڭ بارلىق تاپىلىغانلىرىنى بەجا كەلتۈرۈشتى. لاۋىيلارنىڭ ھەربىرى شابات كۈنى نۆۋەتچىلىككە كىرگەن ۋە نۆۋەتچىلىكتىن چۈشكەنلەرنى ئۆز يېنىدا قالدۇرۇپ قالدى؛ چۈنكى كاھىن يەھويادا ھېچكىمنى نۆۋەتچىلىكتىن چۈشۈشكە قويمىدى. **9** ئاندىن يەھويادا كاھىن داۋۇت پادىشاھنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيىدە ساقلاقلىق نەيزە ۋە قالقان-سىپارلىرىنى يۈزبېشىلارغا تارقىتىپ بەردى. **10** ئۇ يەنە كۆپچىلىكنى، ھەربىرى قولىغا ئۆز نەيزىسىنى ئۇتقان ھالدا، ئىبادەتخانىنىڭ ئۈڭ تەرىپىدىن تارتىپ سول تەرىپىگىچە، قۇربانگاھ بىلەن ئىبادەتخانىنى ۋىلاپ پادىشاھنىڭ ئەتراپىدا ئورنىغزدى. **11** ئاندىن ئۇلار شاھزادىنى ئېلىپ چىقىپ، ئۇنىڭ بېشىغا تاجنى كىيگۈزۈپ، ئۇنىڭغا گۈۋاھنامىلەرنى بېرىپ، ئۇنى پادىشاھ قىلدى؛ يەھويادا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى [خۇشۇيى ماي بىلەن] ئۇنى مەسىھ قىلدى ۋە «پادىشاھ ياشىسۇن!» دەپ توۋلاشتى. **12** تاتالىيا خەلقلەرنىڭ چېپىشىپ يۈرگەنلىكىنى ۋە پادىشاھنى تەرىپلەۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيىگە كىرىپ، كۆپچىلىكنىڭ ئارىسىغا كەلدى. **13** ئۇ قارىسا، مانا پادىشاھ ۋەيىنىڭ دەرۋازىسىدا، تۇۋۇرۇكنىڭ يېنىدا تۇراتتى؛ پادىشاھنىڭ يېنىدا ئەمەلدارلار بىلەن كانايچىلار تىزىلغانىدى، بارلىق

يۇرتنىڭ خەلقى شادلىنىپ كاناي چىلىشاتتى، نەغىمچىلەر ھەرخىل سازلارنى چېلىپ، جامائەتنى باشلاپ مەدھىيە ئوقۇتۇۋاتاتتى. يۇنى كۆز رگەن ئاتالىيا كىيىملىرىنى يىرتىپ: ـ ئاسىيلىق، ئاسىيلىق! ـ دەپ ۋارقىردى. **14** ئەمما يەھويادا كاھىن قوشۇنغا مەسئۇل بولغان يۈز بېشىلارنى چاقىرتىپ تۇلارغا: ـ ئۇنى سەپلىرىگلار ئوتتۇرىسىدىن سىرتقا چىقىرۋېتىگلار، كىمدە-كىم ئۇنىڭغا ئەگەشسە قىلچلانسۇن، دەپ ۋېرىۋدى. چۈنكى كاھىن: ـ ئۇنى يەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئىچىدە ئۆلتۈرمەگلار، دەپ ئېيتقاندى. **15** شۇنىڭ بىلەن تۇلار ئۇنىڭغا يول بوشىتىپ بەردى، ئۇ ئوردىنىڭ «ئات دەرۋازىسى» بىلەن پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا كەرگەندە [ئەشكەرلەر] ئۇنى شۇ يەردە ئۆلتۈردى. **16** يەھويادا، پۈتكۈل جامائەت ۋە پادىشاھ بىرلىكتە: «يەرۋەردىگارنىڭ خەلقى بولايلى» دېگەن بىر ئەھدىنى تۈزۈشتى. **17** ئاندىن بارلىق خەلق باۋالىنىڭ پۈتخانىسىغا بېرىپ ئۇنى بۇزۇپ تاشلىدى؛ ئۇنىڭ قۇربانگاھلىرى بىلەن مەبۇدلىرىنى چېقىپ پارە-پارە قىلىپ، باۋالىنىڭ كاھىنى ماتتانىنى قۇربانگاھلارنىڭ ئالدىدا ئۆلتۈردى. **18** ئاندىن كېيىن يەھويادا كاھىن يەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق مەسئۇلىيەتلەرنى لاۋىي قەبىلىسىنىڭ كاھىنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردى. كاھىنلارنى بولسا، ئەسلىدە يەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئىشلىرىغا تۇۋەت بىلەن قاراشقا، يەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈنۈشقا داۋۇت تەينىلىگەنىدى. ئۇلار قۇربانلىقلارنى داۋۇتنىڭ كۆرسەتمىلىرى بويىچە، خۇشال-خۇراملىق ئىچىدە نەغمە-ناۋا ئوقۇغان ھالدا مۇساغا تاپشۇرۇلغان تەۋرات-قانۇنىدا پۈتۈلگىنىدەك سۈنۈشقا مەسئۇل ئىدى. **19** [يەھويادا] يەنە يەرۋەردىگار ئۆينىڭ ھەرقايسى دەرۋازىلىرىغا دەرۋازىۋەنلەرنى تەينىلىدىكى، ھەرقانداق ئىشلاردىن ناپاك قىلىنغان ئادەملەر كىرگۈزۈلمەيتتى. **20** ئۇ يەنە يۈزبېشىلىرى، ئاقسۆڭەك كلەر، خەلق ئىچىدىكى يولباشچىلار ۋە يۇرتنىڭ ھەممە خەلقىنى باشلاپ چىلىپ، پادىشاھنى يەرۋەردىگار ئۆيىدىن ئېلىپ چۈشۈپ، «يۇقىرىقى دەرۋازا» تارقىلىق ئوردىغا ئەكىرىپ، پادىشاھلىق تەختىگە ئولتۇرغۇزدى. **21** يۇرتنىڭ بارلىق خەلقى شادلىنىتى؛ تۇلار ئاتالىيانى قىلىچلاپ ئولتۇرۇپ رگەندىن كېيىن، شەھەر تىنچ بولۇپ قالدى.

24

يوئاش تەختكە چىققان چېغىدا يەتتە ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا قىرىق يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى زىبىياھ بولۇپ، بەئەر-شىبالىق ئىدى. **2** يەھويادا كاھىن ھايات كۆزلىرىدە يوئاش يەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى. **3** يەھويادا ئۇنىڭغا ئىككى خوتۇن ئېلىپ بەردى، ئۇ بىرقانچە ئوغۇل-قىز يەرزىنەت كۆردى. **4** شۇنىڭدىن كېيىن يوئاش يەرۋەردىگارنىڭ ئۆينى قايتا ياسىتىش نىيىتىگە كەلدى، **5** ئۇ كاھىنلارنى ۋە لاۋىيلارنى يىغىپ تۇلارغا: ـ خۇدايىگلارنىڭ ئۆينى ئۈگلىتىپ تۇرۇش ئۈچۈن يەھۇدا شەھەرلىرىگە بېرىپ، بارلىق ئىسرائىللاردىن يىللىق ئىئانە توپلاگلار؛ بۇ ئىشنى تېزدىن چېچىرگىلا! ـ دېدى. لېكىن لاۋىيلار بۇ ئىشنى چېچىرىشكە ئانچە ئالدىراپ كەتمىدى. **6** بۇنى ئۇققان پادىشاھ باش كاھىن يەھويادانى چاقىرتىپ ئۇنىڭغا: ـ تۈزلىرى ئېمىشقا لاۋىيلارغا يەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا ئىسرائىل جامائىتىگە خۇدانىڭ گۇۋاھلىقى ساقلاقلىق چېدىر ئۈچۈن يەكلىگەن باجنى يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدىن ئېلىپ كېلىشكە ئېرىزمىدىلا؟ ـ دېدى **7** (چۈنكى ئەسلىدە رەزىل خوتۇن ئاتالىيا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى خۇدانىڭ ئۆيىگە بۇسۇپ كىرىپ، يەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق مۇقەددەس ئېۋىملارنى ئېلىپ بائال ئوتلىرىغا ئاتاپ ئەقدەم قىلىۋەتكەنىدى). **8** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ئېرىۋق چۈشۈرۈپ، بىر ساندۇق ياسىتىپ يەرۋەردىگار ئۆينىڭ دەرۋازىسىنىڭ سىرتىغا قويغۇزدى؛ **9** ئاندىن: «خۇدانىڭ قۇلى مۇسا چۆلدە ئىسرائىللارنىڭ ئۈستىگە بېكىتكەن باجنى يېغىپ ئەكىلىپ يەرۋەردىگارغا تاپشۇرۇڭلار» دېگەن بىر ئۇقتۇرۇش يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېم ئەتەسىدە چىقىرىلدى. **10** بارلىق ئەمەلدارلار ۋە بارلىق خەلق خۇشال ھالدا باجنى ئەكىلىپ ساندۇق تولغۇچە ئۇنىڭغا تاشلىدى.

11 لاۋىيلار پۇل ساندۇقنى پادىشاھ بۇ ئىشقا مەسئۇل قىلغان كىشىنىڭ ئالدىغا ئەكەلگەندە، تۇلار باج پۇلىنىڭ كۆپ چۈشكەنلىكىنى كۆرسە، ئاندىن پادىشاھنىڭ كاتىبى بىلەن باش كاھىننىڭ ئادىمى كېلىپ پۇل ساندۇقنى ئۈكتۈرۈپ قۇرۇقدىغاندىن كېيىن، يەنە ئەسلى ئورنىغا ئېلىپ قوياتتى. ھەر كۈنى شۇنداق بولۇپ تۇردى، ناھايىتى كۆپ پۇل يىغىلدى. **12** پادىشاھ بىلەن يەھويادا پۇلنى يەرۋەردىگار ئۆيىدىكى ئىش بېجىرگۈچىلە رگە تاپشۇردى؛ تۇلار [پۇلنىڭ بىلەن] يەرۋەردىگارنىڭ ئۆينى ئۈگىتىش ۋە ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئۈچۈن تاشچىلار بىلەن ياغاچچىلارنى، تۇمۇرچىلەر بىلەن مىسكەرلەرنى يالىلدى. **13** ئىشلەچىلەر توختىماي ئىشلىدى، ئۈگىتىش ئىشى تۇلارنىڭ قولىدا ئۈگۈتۈلۈق ئېلىپ بېرىلدى؛ شۇنداق قىلىپ تۇلار يەرۋەردىگارنىڭ ئۆينى ئەسلىدىكى ئۇچۇم-لاھىيەسى بويىچە ياسىدى، شۇنداقلا ئۇنى تولىمۇ پۇختا قىلىپ ياساپ چىقتى. **14** تۇلار ئىشنى پۈتتۈرگەندىن كېيىن ئېشىپ قالغان پۇلنى پادىشاھ بىلەن يەھويادانىڭ ئالدىغا ئەكىلىپ تاپشۇردى. تۇلار بۇنىڭ بىلەن يەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن ھەرخىل ئەسۋاب-ۋېزىملارنى، جۇملىدن ئىبادەت خىزمىتىدىكى ھەرخىل ۋېزىملار، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارغا مۇناسىۋەتلىك قاچا-قۇچا، قازان-تەخسىلەر ۋە ھەرخىل ئالتۇن-كۈمۈش باشقا ۋېزىملارنى ياساتتى. يەھويادانىڭ بارلىق كۈنلىرىدە، تۇلار يەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى دائىم سۈنۈپ تۇردى. **15** يەھويادا قېرىپ، ياشىيدىغان يېشى توشۇپ تۇلدى؛ ئۇ ئۇلگەن چاغدا بىر يۈز ئوتۇز ياشتا ئىدى. **16** تۇلار ئۇنى «داۋۇت شەھىرى»دە پادىشاھلار قاتاردا دەپنە قىلدى، چۈنكى ئۇ ئىسرائىلغا ھەم خۇداغا ۋە ئۆزىگە ئۆيگە نىسبەتەن ناھايىتى چوڭ تۆھپە كۆرسەتكەنىدى. **17** يەھويادا ئۇلگەندىن كېيىن يەھۇدادىكى يولباشچىلار پادىشاھنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا باش ئۇردى، پادىشاھ تۇلار كۆرسەتكەن مەسلىھەتنى ماقۇل كۆردى. **18** تۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى يەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن ۋاز كېچىپ، ئاشەراھ ۋە بۇتلارنىڭ قۇلۇقىغا كىرىشتى. تۇلارنىڭ بۇ گۇناھى سەۋەبلىك خۇدانىڭ غەزىبى يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ بېشىغا كەلدى. **19** شۇنداق بولسىمۇ، يەرۋەردىگار تۇلارنى تۈزگە ياندۇرۇش ئۈچۈن يەنىلا تۇلارنىڭ ئارىسىغا پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتتى؛ بۇ پەيغەمبەرلەر گەرچە تۇلارنى ئاگاھلاندۇرغان بولسىمۇ، لېكىن تۇلار يەنىلا قۇلاق سالمىدى.

20 تۇ چاغدا خۇدانىڭ روھى باش كاھىن يەھويادانىڭ ئوغلى زە كەريانا چۈشتى، ئۇ خەلقىنىڭ ئالدىدا ئۈرە تۇرۇپ تۇلارغا: ـ خۇدا مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر نېمىشقا يەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىلىرىگە خىلاپلىق قىلىسىلەر؟ سىلەر ھېچ راۋاجلىق كۆرمەيسىلەر، چۈنكى سىلەر يەرۋەردىگاردىن ۋاز كەچتىگلار ۋە ئۇ ئۆمۈ سىلەردىن ۋاز كەچتى»، ـ دېدى. **21** خالايىق [زە كەريانى] ئولتۇرۇشكە قەستلىدى، ئاخىر تۇلار ئۇنى پادىشاھنىڭ ئەمرى بويىچە يەرۋەردىگار ئۆينىڭ ھويلىسىدا چالما-كېسەك قىلىپ ئولتۇرۇۋەتتى. **22** پادىشاھ يوئاش زە كەريانىڭ تاتىسى يەھويادانىڭ ئۆزىگە كۆرسەتكەن شەپقىتىنى ياد ئەتمەك ئۈگۈل، ئەكسىچە ئۇنىڭ ئوغلىنى ئولتۇرۇۋەتتى. زە كەريا جان ئۈزۈش ئالدىدا: ـ يەرۋەردىگار بۇ ئىشنى نەزىرىگە ئېلىپ، ئۇنىڭ ھېسابىنى ئالسۇن! ـ دېدى.

23 شۇ يىلنىڭ ئاخىردا سۈريەنىڭ قوشۇنى يوئاشقا ھۇجۇم قىلىپ كەلدى؛ تۇلار يەھۇداغا ۋە يېرۇسالېمغا تاجاۋۇز قىلىپ كىرىپ، خەلق ئىچىدىكى يولباشچىلارنى ئولتۇرۇپ، تۇلاردىن ئالغان پۇتۇن ئۈرۈش غەنىيمەتلىرىنى دەمەشق پادىشاھنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. **24** دەرۋەقە سۈريە قوشۇنىدىن پەقەت ئاز بىر قىسىم ئەسكەرلەر كەلگەن بولسىمۇ، لېكىن يەھۇدانىڭ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى يەرۋەردىگاردىن ۋاز كەچكەنلىكى ئۈچۈن يەرۋەردىگار چوڭ بىر قوشۇننى تۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ تۇلار يوئاشقا جازا ئىجرا قىلدى. **25** سۈريەلەر يوئاشنى تاشلاپ كەتكەن چاغدا (چۈنكى ئۇ قاتتىق ئاغرىپ قالغانىدى) ئۇنىڭ ئۆز خىزمەتكارلىرى باش كاھىن يەھويادانىڭ ئوغلىنىڭ قېنى ئۈچۈن ئىنتىقام ئېلىش كېرەك دەپ ئۇنى قەستلىدى؛ تۇلار ئۇنى كارىۋىتىدىلا ئولتۇرۇۋەتتى. ئۇ شۇ يىل بىلەن ئولىدى، كىشىلەر ئۇنى داۋۇت شەھىردە دەپنە قىلغىنى بىلەن، براق پادىشاھلارنىڭ قەبىرىستانلىقىغا دەپنە قىلمىدى. **26** ئۇنى قەستلىگەنلەر مۇنۇلار:ـ ئامموني ئايال شىمياتنىڭ ئوغلى زاباد بىلەن موئابي ئايال سىمرىتنىڭ ئوغلى يەھوزاباد ئىدى. **27** يوئاشنىڭ ئوغۇللىرى، ئۇنىڭغا قارشىلىغان قاتتىق ۋە نۇرغۇن ئاگاھ بېشارەتلەر، شۇنداقلا ئۇنىڭ خۇدانىڭ ئۆينى يېڭىباشتىن سېلىشقا دائىر ئىشلىرى «پادىشاھلارنىڭ تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابنىڭ ئىزاھلىرىغا پۈتۈلگەندۇر. يوئاشنىڭ ئوغلى ئامازىيا ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

25

ئامازىيا تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەھوئاددان بولۇپ، يېرۇسالېملىق ئىدى. **2** ئامازىيا يەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە توغرا بولغان ئىشلارنى قىلدى، لېكىن پۈتۈن كۆڭلى بىلەن قىلمىدى. **3** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ پادىشاھلىقىنى مۇستەھكەملىۋالغاندىن كېيىن پادىشاھ ئاتىسىنى ئۆلتۈرگەن خىزمەتكارلىرىنى ئۆتۈپ ئۆلتۈردى. **4** لېكىن مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇن كىتابىدا يەرۋەردىگارنىڭ: «نە ئاتىلارنى ئوغۇللىرى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشقا بولمايدۇ نە ئوغۇللىرىنى ئاتىلىرى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشقا بولمايدۇ، بەلكى ھەربىرى ئۆز گۇناھى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن» دەپ پۈتۈلگەن ئەمرى بويىچە، ئۇ ئۆلتۈرگۈچىلەرنىڭ بالىلىرىنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمىدى. **5** ئامازىيا يەھۇدالارنى يىغىپ، جەمەتلىرىگە قاراپ پۈتۈن يەھۇدالارنى ۋە بىنيامىنلارنى مىڭبېشى ۋە يۈزبېشىلار ئاستىغا يېكتۈى؛ ئۇ ئۆلتۈردىن يىگىرمە ياشتىن ئاشقانلارنىڭ سانىنى ئېلىۋىدى، جەمئىگە چىقالايدىغان، قولىغا نەيزە ۋە قالقان ئالالايدىغان خىل لەشكەردىن ئۈچ يۈز مىڭ ئادەم چىقتى. **6** ئۇ يەنە بىر يۈز تالانت كۈمۈش سەرپ قىلىپ ئىسرائىلدىن يۈز مىڭ باتۇر جەنگچى يالىۋالدى. **7** لېكىن خۇدانىڭ بىر ئادىمى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئى پادىشاھىم، ئىسرائىل قوشۇنىنى ئۆزلىرى بىلەن بىللە بارغۇزمىغايلا؛ چۈنكى يەرۋەردىگار ئىسرائىللار يا كى ئەفرائىمىلارنىڭ ھېچقايسىسى بىلەن بىللە ئەمەس. **8** ھەتتا سىلى چوقۇم شۇنداق قىلسەمۇ،

باتۇرانە كۆرەش قىلىمەن دېىسلىمۇ، خۇدا تۆزلىرىنى دۈشمەن ئالدىدا يېقىتىدۇ، چۈنكى خۇدا ئىنسانغا يارىدەم بېرىشكىمۇ قادىردۇر، ئىنسانىنى يېقىتىشقىمۇ قادىردۇر، دېدى. **9** ئامانزىيا خۇدانىڭ ئادىمكىم: ــ ئەمىسە مەن ئىسرائىلنىڭ يالالىغا قوشۇنىغا بە رگەن يۈز تالانت كۈزمۈشنى قانداق قىلسام بولىدۇ؟ ــ دەپ سورىۋىدى، خۇدانىڭ ئادىمى ئۇنىڭغا: ــ پەرۋەردىگار تۆزلىرىگە بۇنىڭدىنمۇ زىيادە كۆپ بېرىشكە قادىردۇر، دەپ جاۋاب بەردى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئامانزىيا ئەفرائىمدىن تۆزىگە كەلتۈرۈلگەن يالالىغا قوشۇنىنى ئايرىپ چىقىپ، ۋەيلىرگە قايتۇرۇۋەتتى، شۇ سەۋەبتىن تۇلار يەھۇدالارغا بەك غەزەپلىنىپ، قاتتىق قەھرىنچىدە ۋەيلىرگە قايتىپ كېتىشتى. **11** ئامانزىيا جاسارىتىنى ئۇرغۇتۇپ، تۇزىنىڭ خەلقىنى باشلاپ «شور ۋادىسى»غا بېرىپ سېئىرلاردىن ئون مىڭ ئادەمنى يوقاتتى. **12** يەھۇدالار يەنە ئون مىڭ ئادەمنى تىرىك تۇتۇۋېلىپ، تىك يارىنىڭ ۋۇچىغا ئاپىرىپ، يارىدن ئىتتىرىۋىدى، تۇلارنىڭ ھەممىسى پارە-پارە قىلىنىپ تاشلاندى. **13** ھالبۇكى، ئامانزىيا تۆزى بىلەن بىللە جەڭگە قىلىشقا رۇخسەت قىلمايى قايتۇرۇۋەتكەن يالالىغا ئەسكەرلەر سامارىيەدىن بەيت-ھورۇنغىچە بولغان يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىپ كىرىپ ئۇچ مىڭ ئادەمنى قىرىپ تاشلىدى ھەم نۇرغۇن مال-مۈلۈكنى بۇلاپ كەتتى. **14** لېكىن شۇنداق بولدىكى، ئامانزىيا ئېدومىيلارنى مەغلۇپ قىلىپ قايتىپ كەلگەن چاغدا ئۇ سېئىرلارنىڭ بۇتلىرىنىمۇ ئېلىپ كېلىپ، ئۆزلارنى تۆزى ئۈچۈن ئىبادەت قىلىپ، تۇلارغا باش ئۇردى ۋە تۇلارغا خۇشبۇي ياقتى. **15** شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىبى ئامانزىياغا قوزغالدى، ئۇ ئۇنىڭ ئالدىغا بىر پەيغەمبەرنى ئەۋەتتى. پەيغەمبەر ئۇنىڭغا: ــ تۆز خەلقىنى سېنىڭ قوا ۋۇگدىن قۇتقۇزالمىغان بۇ خەلقنىڭ ئىلاھلىرىنى زادى نېمە دەپ ئىزدەيسەن؟ ــ دېدى. **16** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ پادىشاھقا تىنچى سۆز قىلىۋاتقاندا، پادىشاھ ئۇنىڭغا: ــ بىز سېنى پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچىسى قىلىپ تىكلىگەنمۇ؟ قوي، بۇ گىپىكىنى! ئۆلگۈڭ! كەلدىمۇ نېمە؟ ــ دېدى. شۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەر گەپتىن توختىدى-ده، يەنە: ــ بۇ ئىشنى قىلغىنىڭ ھەم نەسىھىتىمگە قۇلاق سالمىغىنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار سېنى يوقىتىشنى قارار قىلدى، دەپ بىلىمەن، ــ دېدى. **17** شۇنىڭدىن كېيىن ئامانزىيا مەسلىھەتلىشىپ، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھۇنىڭ نەۋرىسى، يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يوئاشنىڭ ئالدىغا ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ: «قېنى، [جەڭ مەيدانىدا] يۈز تۇرانە كۆرۈشەيلى» دېدى. **18** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يوئاش يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامانزىياغا ئەلچى ئەۋەتىپ مۇنداق سۆزلەرنى يەتكۈزدى: «لۇباندىكى تىكەن لۇباندىكى كېدىر دەرىخىگە سۆز ئەۋەتىپ: «تۆز قىزىڭنى ئوغلۇمغا خوتۇنلۇققا بە رگىن!» ــ دېدى. لېكىن لۇباندىكى بىر ياۋايى ھايۋان تۆتۈپ كېتىپ، تىكەننى دەسسۈەتتى. **19** سەن دەرۋەقە ئېدومنىڭ تۇستىدىن غەلبە قىلدىڭ، كۆڭلۈڭدە تۆز-تۆز ۋۇگدىن مەغرۇرلىنىپ يىلىراپ كەتتىڭ. ئەمدى ۋۇ ۋۇگدە قالغىنىڭ ياخشى، نېمىشقا يېشىگىنا كۆيمەت كەلتۈرۈپ، تۆز ۋۇگنى ۋە تۆزۈڭ بىلەن يەھۇدانى بالاغا يېقىتىسەن؟». **20** ئەمما ئامانزىيا قۇلاق سالمىدى. بۇ ئىش خۇدادىن كەلدى، چۈنكى تۇلار ئېدومنىڭ ئىلاھلىرىنى ئىزدىگەندى، خۇدا ئۇلارنى [يوئاشنىڭ] قولىغا چۈشىشىگە دەپ ئەنە شۇنداق ئورۇنلاشتۇرغاندى. **21** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل پادىشاھى يوئاش جەنگگە ئاتلىنىپ چىقتى؛ ئىككى تەرەپ، يەنى ئۇ يەھۇدا پادىشاھى ئامانزىيا بىلەن بەيت-شەمەشتە، جەڭ مەيدانىدا يۈز تۇرانە ئۇچراشتى. **22** يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى تەرىپىدىن تەرىپەرەن قىلىنىپ، ھەربىرى ئۆز ۋۇيىگە قېچىپ كەتتى. **23** ئىسرائىل پادىشاھى يوئاش بەيت-شەمەشتە يەھوئاھازنىڭ نەۋرىسى، يوئاشنىڭ ئوغلى يەھۇدا پادىشاھى ئامانزىيانى ئەسىر قىلىپ يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى، ۋە ئۇ يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنىڭ ئەفرائىم دەرۋازىسىدىن تارتىپ بۇرجەك دەرۋازىسىغىچە بولغان توت يۈز گەزلىك بىر بۆلىكىنى ئۆرتۈۋەتتى. **24** ئۇ خودانىڭ ۋۇيىدە، ئوبەد-ئېدوم مەسئۇل بولۇپ ساقلاۋاتقان ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىدىن تېپىلغان بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش، قاچا-قۇچىلارنى بۇلۇۋالدى ۋە كېيىللىك سۈپىتىدە بىرنەچچە ئۇقتۇنۇنى ئېلىپ سامارىيە گە يېنىپ كەتتى. **25** ئىسرائىل پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يوئاش تۇلگەندىن كېيىن، يوئاشنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامانزىيا ئون بەش يىل تۆمۈر كۆزدى. **26** ئامانزىيانىڭ قالغان ئەمەللىرى بولسا، مانا تۇلارنىڭ ھەممىسى باشتىن ئاخىرىغىچە «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»دا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **27** ئامانزىيا پەرۋەردىگاردىن ۋاز كەچكەندىن باشلاپلا يېرۇسالېمدا ياۋلىدىر ئۇنى قەستلەشكە كىرىشكەندىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ لاقىش شەھىرىگە قېچىپ كەتتى؛ لېكىن قەستلىگۈچىلەر كەينىدىن لاقىشقا ئادەم ئەۋەتىپ، ئۇ يەردە ئۇنى ئۆلتۈردى. **28** ئاندىن تۇلار ئۇنى ئاتلارغا ئارتىپ يېرۇسالېمدا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىسىدا «يەھۇدانىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى.

26 يەھۇدانىڭ بارلىق خەلقى ئۇنىڭ ئون ئالتە ياشقا كىرگەن ئوغلى ئۇززىيانى تىكلەپ، ئۇنى ئاتىسى ئامانزىيانىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلدى **2** (پادىشاھ ئاتىسى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىسىدا ئۆخلىغاندىن كېيىن، ئېلات شەھىرىنى قايتىدىن ياساپ، يەھۇداغا يەنە تەۋە قىلغۇچى دەل ئۇززىيا ئىدى). **3** ئۇززىيا تەختكە چىققان چېغىدا ئون ئالتە ياش ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا جەمئىي ئەللىك ئىككى يىل پادىشاھلىق قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يە كولىيا بولۇپ، يېرۇسالېملىق ئىدى. **4** ئۇ ئاتىسى ئامانزىيانىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى. **5** خۇدا بە رگەن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر بىلەن يورۇتۇلغان زە كەريا ئۇززىياغا تەلىم بە رگەچكە، ئۇ ھايات ۋاقتىدا ئۇززىيا خۇدانى ئىزدىدى؛ ۋە ئۇ پەرۋەردىگارنى ئىزدىگەن كۈنلەردە خۇدا ئۇنىڭ ئىشلىرىنى راۋاژان قىلدى. **6** ئۇ چىقىپ فىلىستىيلە رگە ھۇجۇم قىلدى ۋە گاتنىڭ سېپىلىنى، جابنەھنىڭ سېپىلىنى ۋە ئاشدودنىڭ سېپىلىنى چاقتۇرۇۋەتتى. يەنە ئاشدود ئە تراپىدا، شۇنداقلا فىلىستىيلەر تارىسىدا بىرنەچچە شەھەر بە رپا قىلدى. **7** خۇدا ئۇنىڭ فىلىستىيلەر ۋە گۇر-بائالدا ئۇرۇۋاتقان ئەرەبلەر بىلەن مائونلارغا قارشى ئۇرۇشىغا يارىدەم بە ردى. **8** ئامۇنىيلار ئۇززىياغا ئولپان تۆلىدى؛ ئۇززىيا تولىمۇ قۇدرەتلىك بولۇپ، نام-شۆھرىتى تاكى مىسىرنىڭ چېگىرسىغىچە تارقالدى. **9** ئۇززىيا يېرۇسالېمدىكى «بۇرجەك دەرۋازىسى»دا، «جىلغا دەرۋازىسى»دا ۋە سېپىلنىڭ قايرىلىدىغان يېرىدە مۇنارلار سالدى ۋە ئۇلارنى ئاجايىپ مۇستەھكەم قىلدى. **10** ئۇ يەنە چۆللەردە بىرمۇنچە كۆزەت مۇنارلىرىنى سالغۇزدى ۋە كۆپ قۇدۇقلارنى كولاتتى؛ چۈنكى ئۇنىڭ شەفەلاھ تۈزلە كۆلىكىدە ۋە ئېگىزلىكتە نۇرغۇن چارۋىسى بار ئىدى؛ ئۇ يەنە تېرىقچىلىققا ئامراق بولغاچقا، تاغلاردا ۋە ئېتىز-باغلاردا [ئۇزغۇن] باغۋەنلەرنى ۋە ئۇزۇمچىلەرنى يالالاپ ئىشلەتتى. **11** ئۇززىيانىڭ يە نە ئۇرۇشقا ماھىر قوشۇنى بار ئىدى. قوشۇن كاتىپ جەئىيەل ۋە ئەمەلدار مائاسىياھ ئىنىقلىغان سانغا ئاساسەن قىسىم-قىسىملار بويىچە يۈلۈنۈپ، پادىشاھنىڭ سەردارلىرىدىن بىرى بولغان ھانانىيانىڭ يېتە كچىلىكى ئاستىدا سەپ بولۇپ جە كگە چىقاتتى. **12** بۇ باتۇر جە كچىلەر ئېچىدىكى ھەرقايسى جەمەت باشلىرى جەمئىي ئىككى مىڭ ئالتە يۈز كىشى ئىدى. **13** تۇلارنىڭ يېتە كچىلىكى ئاستىدىكى قوشۇن جەمئىي ئۈچ يۈز يە تمىش يە تتە مىڭ بە ش يۈز بولۇپ، ھەممىسى ئىشتا قابىل، جە گدە ماھىر ئىدى، تۇلار پادىشاھقا يارىدەملىشىپ دۈشمەنگە ھۇجۇم قىلالايتتى. **14** ئۇززىيا پۈتكۈل قوشۇنىدىكى لەشكەرلىرىنى قالقان، نەيزە، دوبۇلغا، ساۋۇت، ئوقيا ۋە سالغىلار بىلەتمۇ قوراللاندۇرغاندى. **15** ئۇ يەنە يېرۇسالېمدا ئۇستىلار ئىجاد قىلغان ئوق بېشى ۋە يوغان تاشلارنى ئاتقۇچى ئۇسكۇنىلەرنى ياستىپ، تۇلارنى سېپىل مۇنارلىرىغا ۋە بۇرجەك كلىرىگە ئورۇنلاشتۇرغاندى. ئۇنىڭ نام-شۆھرىتى يىراق-يىراقلارغا كەتكەندى، چۈنكى تۇ ئالامەت يارىدەملە رگە ئېرىشكەچكە، كارامەت قۇدرەت تاپقاندى. **16** لېكىن ئۇ كۈچەيگەندىن كېيىن، مەغرۇرلىنىپ كەتتى ۋە بۇ ئىش ئۇنى ھالا كەتكە ئېلىپ باردى. ئۇ خۇدانىڭ پەرۋەردىگارغا ئىتائەتسىزلىك قىلىپ، خۇشبۇيگاھ ئۈستىدە خۇشبۇي ياقمەن دەپ پەرۋەردىگارنىڭ ۋۇيىگە كىردى. **17** كاھىن ئازارىيا بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ باشقا كاھىنلىرىدىن سەكسەن ئەزمەت ئۇنىڭ ئارقىدىن كىردى؛ **18** تۇلار پادىشاھ ئۇززىيانى توسۇپ: ــ ئى ئۇززىيا، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي يېقىش ساكا ئەۋە ئىش ئەمەس، بەلكى خۇشبۇي يېقىشقا مۇقەددەسىن خىزمەتكە ئاتالغان كاھىنلار بولغان، ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا مەنسۇپتۇر؛ مۇقەددەسخانىدىن چىققىن، چۈنكى ئىتائەتسىزلىك قىلىپ قويدۇڭ؛ سەن خۇدا پەرۋەردىگاردىن ئىزىزەت تاپالمايدىغان بولۇپ قالىسەن، دېدى. **19** ئۇززىيا قاتتىق غەزەپلەندى؛ ئۇ خۇشبۇي ياقتىلى تۇرغان ھالەتتە، قولدا بىر خۇشبۇيدانىنى تۇتۇپ تۇراتتى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ۋۇيىدىكى خۇشبۇيگاھنىڭ يېنىدا تۇرۇپ كاھىنلارغا غەزەپلىنىۋاتقان چاغدا، كاھىنلارنىڭ ئالدىدىلا ئۇنىڭ پىشانىسىغا ماخاۋ تۇرلەپ چىقتى. **20** باش كاھىن ئازارىيا بىلەن باشقا كاھىنلار قارىسا، مانا، بىردىنلا ئۇنىڭ پىشانىسىغا ماخاۋ تۇرلەپ چىققانىدى؛ تۇلار دەرھال ئۇنى چىقىرۇۋېتىشكە ئىنتەردى؛ ئۇ تۇزىمۇ چىقىپ كېتىشكە ئالدىرىدى، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنى ئۇرغاندى. **21** پادىشاھ ئۇززىيانى تاكى ئۆلگۈچە ماخاۋ كېسىلى چىرمىۋالدى؛ ئۇ ماخاۋ كېسىلى بولغاچقا، ئايرىم بىر ۋۇيدە تۇردى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ۋۇيىگە كىرىشتىن مەھرۇم قىلىندى. ئۇنىڭ ئوغلى يوتام ئوردىنىڭ ئىشلىرىنى باشقۇرۇۋېرىپ، يۇرت سوردىدى. **22** ئۇززىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى بولسا باشتىن ئاخىرىغىچە ئامونىنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەر تەرىپىدىن يېزىپ قالدۇرۇلغاندۇر. **23** ئۇززىيا ئۇزىنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى؛ بەزىلەر: ــ «ئۇ ماخاۋ بولغان ئادەم» دېگەنچە، ئۇ ئاتا-بوۋىلىرى قاتارىدا ياتقۇزۇلغان بولسىمۇ، پادىشاھلار قەبرىستانلىقىغا تەۋە [چەترەك] بىر يەرلىككە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يوتام ئۇنىڭ پادىشاھ بولدى.

27 يوتام تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى، ئۇنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى يەروشا بولۇپ، زاد وكىنىڭ قىزى ئىدى. **2** ئۇ ئاتىسى ئۇززىيانىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەروەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى (لېكىن ئۇ پەروەردىگارنىڭ مۇقەددەسخانىسىغا كىرمىدى). لېكىن خەلق يەنىلا بۇزۇقلۇق ئىشلارنى قىلىۋەردى. **3** پەروەردىگار ئۇ يىنىڭ يۇقىرىقى دەرۋازاسىنى ياساتقۇچى يوتام ئىدى؛ ئۇ يەنە ئوفەلدىكى سېپىلنىمۇ نۇرغۇن قۇرۇلۇشلارنى قىلدى. **4** ئۇ يەھۇدانىڭ تاغلىق رايونىدا شەھەرلەرنى بىنا قىلدى، ئورمانلىقلاردىمۇ قەلئە-قورغانلار ۋە كۆزەت مۇنارلىرىنى ياساتتى. **5** ئۇ ئامموننىيلارنىڭ پادىشاھى بىلەن ئۇرۇش قىلىپ ئۇلارنى يەڭدى؛ شۇ يىل ئامموننىيلار ئۇنىڭغا ئۈچ تالانت كۈمۈش، مىڭ تونا بۇغداي، مىڭ تونا ئارپا ئولپان بەردى؛ ئامموننىيلار ئىككىنچى ۋە ئۈچىنچى يىلىمۇ ئۇنىڭغا ئوخشاش ئولپان ئېلىپ كەلدى. **6** يوتام خۇداسى پەروەردىگار ئالدىدا يوللىرىنى توغرا قىلغىنى ئۈچۈن قۇدرەت تاپتى. **7** يوتامنىڭ قالغان ئىشلىرى، جۈملىدىن قىلغان جەڭلىرى ۋە ئۇتقان يوللىرىنىڭ ھەممىسى مانا «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»دا پۈتۈلگەندۇر. **8** ئۇ تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. **9** يوتام ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەھىرى» گە دەپنە قىلىندى؛ ئوغلى ئاھاز ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

28 ئاھاز تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇ ئاتىسى داۋۇتقا ئوخشاش پەروەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلماي، **2** بەلكى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ يولىغا كىرىپ ماگىدى؛ ئۇ ھەتتا بائاللارغا ئاتاپ مەيدىلارنى قۇيىدۇردى؛ **3** پەروەردىگار ئىسرائىللار زېمىنىدىن ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنىڭ يىرگىنچلىك گۇناھلىرىنى دوراپ، ھىنوم جىلغىسىدا كۆچە كۆيدۈردى، تۇرنىڭ پەرزەنتلىرىنى ئوتتىن ئوتكۈزۈپ كۆيدۈردى؛ **4** يەنە «يۇقىرى جايلار»دا، دۆگلەردە ۋە ھەرقايسى كۆكە رەڭدە دەرەخ ئاستىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلدى ۋە كۆچە كۆيدۈردى. **5** شۇڭا، ئۇنىڭ خۇداسى پەروەردىگار ئۇنى سۈرىيە پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ سۈرىيەلەر ئۇنى تارمار قىلىۋېتىپ، يەھۇدادىن نۇرغۇن خەلقنى ئوتقۇن قىلىپ دەمەشقتە ئېلىپ كەتتى. خۇدا يەنە ئۇنى ئىسرائىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇردى، ئىسرائىل پادىشاھى [يەھۇدادا] چوڭ قىرغىنچىلىق ئېلىپ باردى. **6** رەمالىيانىڭ ئوغلى پېكاھ يەھۇدادا بىر كۈن ئىچىدە بىر يۈز يىگىرمە مىڭ ئادەمنى ئولتۇردى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئەزىمەتلەر ئىدى؛ بۇنىڭ سەۋەبى، ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەروەردىگاردىن ۋاز كەچكەنىدى. **7** زىكرى ئىسملىك بىر ئەفرائىمي ئەزىمەت بار ئىدى؛ ئۇ پادىشاھنىڭ ئوغلى ماۋاسياھانى، ئوردىنىڭ باش غوجىدارى ئازىركام ۋە پادىشاھنىڭ باش ۋەزىرى ئەلكاناھنى قەتل قىلدى. **8** ئىسرائىللار ئۆز قېرىنداشلىرىدىن ئىككى يۈز مىڭ ئايال، ئوغۇل-قىز بالىلارنى ئوتقۇن قىلىپ ئېلىپ كەتتى؛ ئۇلار يەنە يەھۇدادىن نۇرغۇن ئۇرۇش غەنىيمەتلىرىنى بۇلالىڭ-تالاڭ قىلىپ ساماريە گە ئەكەتتى. **9** لېكىن ئۇ يەردە پەروەردىگارنىڭ ئوۋەدە ئىسملىك بىر پەيغەمبىرى بار ئىدى، ئۇ ساماريە گە قايتىپ كەلگەن قوشۇنلىرىنىڭ ئالدىغا چىقىپ ئۇلارغا: ـ قارا گۇلار، ئاتا-بوۋا گۇلارنىڭ خۇداسى پەروەردىگار يەھۇدالارنى ئاچچىقدا سىلەرنىڭ قولۇڭلارغا تاپشۇردى ۋە سىلەر پەلە كىكە يەتكەن قەھرى-غەزەپ بىلەن ئۇلارنى ئولتۇرد ۇگلار. **10** ئەمدى سىلەر يەنە يەھۇدالار بىلەن يېرۇسالېملىقلارنى مەجبۇرىي ئۆز ۇگلارغا قۇل-دىدەك قىلماقچى بولۇۋاتىسىلەر. لېكىن سىلەر ئۆز ۇگلارمۇ خۇدايىڭلار پەروەردىگار ئالدىدا گۇناھ-ئىتائەتسىزلىكلەر ئۆتكۈزىد ۇگلارغۇ؟ **11** ئەمدى گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار! قېرىنداشلىرىڭلاردىن ئۇتقۇن قىلىپ كەلگەنلەرنى قايتۇرۇۋېتىڭلار، چۈنكى پەروەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى بېشىڭلارغا چۈشەي دەپ قالدى، دېدى. **12** شۇنىڭ بىلەن ئەفرائىملارنىڭ بىرقانچە يولباشچىلىرى، يەنى يوھاناننىڭ ئوغلى ئازارىيا، مەشىللىموتنىڭ ئوغلى بەرەكىيا، شاللۇمنىڭ ئوغلى ھەزەكىيا ۋە ھادلاينىڭ ئوغلى ئاماسا قوزغىلىپ چىقىپ جەڭدىن قايتىپ كەلگەن قوشۇننى توسۇۋېلىپ **13** ئۇلارغا: ـ بۇ ئوتقۇنلارنى بۇ يەر گە ئېلىپ كىرسە گۇلار بولمايدۇ؛ بىزنىڭ پەروەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھىمىز ئۈرۈپ، يەنە تېخىمۇ كۆپ گۇناھلار ۋە ئىتائەتسىزلىكلەرنى ئاينىتماقچىمۇسىلەر؟ چۈنكى بىزنىڭ ئىتائەتسىزلىكىمىز ھېلىمۇ ئىنتايىن ئېغىردۇر، ئىسرائىلنىڭ بېشىغا ئوتلۇق قەھر-غەزەپ چۈشەي دەپ قالدى، دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن ئەسكەرلەر ئوتقۇنلار بىلەن ئۇرۇش غەنىيمەتلىرىنى يولباشچىلار ۋە پۈتكۈل جامائەت ئالدىدا قالدۇرۇپ قويدى. **15** يۇقىرىدا ئىسمى تىلغا ئېلىنغان كىشىلەر قوزغىلىپ، ئوتقۇنلارنى باشلاپ چىقتى، ئۇرۇش غەنىيمەتلىرى ئىچىدىن كىيىم-كېچەك ۋە ئاياغلارنى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى بارلىق يالىڭاچ، يالاڭ ئاياغ ئۇرغانلارغا كىيگۈزۈپ، ھەممىسىنى يېمەك-ئىچمەك بىلەن غىزالاندۇردى، ئۇستىباشلىرىنى مايلىدى، بارلىق ئاجىزلارنى ئېشەك كەلە رگە مىنىدۈرۈپ، ھەممىسىنى «خورما دەرەخلىرى شەھىرى» دەپ ئاتىلىدىغان يېرىخوغا، ئۆز قېرىنداشلىرىنىڭ قېشىغا ئاپىرىپ قويدى، ئاندىن ساماريە گە قايتتى. **16** بۇ چاغدا ئاھاز پادىشاھ ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھلىرىغا يارەدەم تىلەپ ئادەم ئەۋەتتى، **17** چۈنكى ئېدومىيلار يەنە يەھۇداغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇرغۇن ئادەمنى ئۆتقۇن قىلىپ كەتكەنىدى. **18** فلىستىيلەرمۇ شەفەلاھ ۋە ئۇزلە گىلىكدىكى ۋە يەھۇدانىڭ جەنۇبىدىكى شەھەرلە رگە تاجاۋۇز قىلىپ كىرىپ، بەيت-شەمەش، ئايجالون، گەدەروت، سوكوھ ۋە سوكوھقا ئەۋە يېزا-قىشلاقلارنى، تىمناھ ۋە تىمناھقا ئەۋە يېزا-قىشلاقلارنى، گىمزو ۋە گىمزوغا ئەۋە يېزا-قىشلاقلارنى ئىشغال قىلىپ، شۇ يەرلە رگە جايلاشقانىدى. **19** پەروەردىگار يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھاز ئۆپەيلىدىن يەھۇدانى خورلۇققا قالدۇردى؛ چۈنكى ئاھاز يەھۇدانى ئىتائەتسىلىككە ئېزىقتۇردى ۋە ئۆزى پەروەردىگارغا ئېغىر ئاسىيلىق قىلدى. **20** ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى تىگلات-پىلنەسەر دەرەۋقە ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى، لېكىن يارەدەم بېرىشنىڭ ئورنىغا، ئۇنىڭغا كۆپ ئاۋارىچىلىكلەرنى كەلتۈردى. **21** چۈنكى ئاھاز پەروەردىگارنىڭ ئۆيىدىن، پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىن، شۇنداقلا ئەمەلدارلارنىڭ ئۆيلىرىدىن كۆپ مال-دۇنيانى چىقىرىپ، ئاسۇرىيە پادىشاھىغا بە رگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇنىڭغا ھېچ پايدىسى بولمىدى. **22** مۇشۇنداق ئىنتايىن مۇشكۈل پەيتتە يۇ پادىشاھ ئاھاز پەروەردىگار ئالدىدا تېخىمۇ ئېغىر قەبىلىكلىك چۈكۈپ كەتتى. **23** ئۇ ئۆزىنى مەغلۇپ قىلغان دەمەشقتىكى ئىلاھلىرىغا قۇربانلىق سۇندى، چۈنكى ئۇ: «سۈرىيەنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ئىلاھلىرى ئۇلارغا يارەدەم قىلدى، شۇڭا مەنمۇ ئۇلارغا قۇربانلىق سۇنۇپ، ئۇلارنى ماڭىمۇ يارەدەم بېرىدىغان قىلىمەن» دېدى. لېكىن ئەكسىچە بۇ يۇتلار ئۇنىڭ ئۆزىنى، شۇنداقلا بارلىق ئىسرائىللارنى ھالاك قىلىپ باردى. **24** ئاھاز پەروەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ئەسۋاب-ۋېژىملارنى يىغىپ ئېلىپ چىقىپ، ئۇلارنى كېسىپ-ئېزىپ پارە-پارە قىلىۋەتتى؛ ۋە پەروەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ دەرۋازىلىرىنى يېپىۋەتتى. ھەم ئۆزى ئۈچۈن يېرۇسالېمنىڭ ھەربىر دوقۇشىدا قۇربانگاھلارنى سالغۇزدى. **25** ئۇ يەنە يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىش ئۈچۈن «يۇقىرى جايلار»نى سالغۇزدى، شۇنداق قىلىپ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەروەردىگارنىڭ غەزىپى قوزغالدى. **26** مانا، ئۇنىڭ قالغان ئىشلىرى، جۈملىدىن بارلىق ئۇتقان يوللىرى باشتىن-ئاخىرىغىچە «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»دا پۈتۈلگەندۇر. **27** ئاھاز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى؛ كىشىلەر ئۇنى يېرۇسالېم شەھىرىگە دەپنە قىلدى، لېكىن ئۇنى ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ قەبرىستانلىقىغا دەپنە قىلمىدى. ئوغلى ھەزەكىيا ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

29 ھەزەكىيا تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى ئابىيا بولۇپ، زە كەريانىڭ قىزى ئىدى. **2** [ھەزەكىيا] تاتىسى داۋۇت بارلىق قىلغانلىرىدەك، پەروەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى. **3** ئۇ تەختكە چىققان بىرىنچى يىلىنىڭ بىرىنچى ئېيىدا پەروەردىگار ئۇيىنىڭ دەرۋازىلىرىنى ئاچتۇرۇپ، يېكىشتىن ياساتتى. **4** ئۇ كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنى [خۇدانىڭ ئۇيىگە] چاقىرىپ كېلىپ، [ئالدىنقى] ھويلىسىنىڭ مەيدانىنىڭ شەرق تەرىپىگە يىغىپ، **5** ئۇلارغا: ـ ئى لاۋىيلار، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار، ئۆزۈڭلارنى خۇداغا ئاتاپ پاكىزلا گۇلار ۋە ئاتا-بوۋا گۇلارنىڭ خۇداسى پەروەردىگارنىڭ ئۇيىنى ئۆتكۈنگا مۇقەددەس قىلىپ پاكىزلا گۇلار، مۇقەددەسخانىدىن بارلىق پاسكىنا نەرسىلەرنى چىقىرىپ تاشلا گۇلار. **6** چۈنكى بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئاسىيلىق قىلىپ، خۇدايىمىز پەروەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، ئۇنىڭدىن ۋاز كەچتى، پەروەردىگارنىڭ ئولتۇراغۇسىدىن يۈزىنى ئۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئارقىنى قىلدى. **7** ئۇلار ئايۋانلىنىڭ ئىشىكلىرىنى ئېتىۋەتكەن، چىراغلارنى ئۆچۈرۈۋەتكەن، خۇشبۇي ياقىغانىدى ۋە مۇقەددەسخانىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا ھېچ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى سۇنمايدىغان بولۇپ كەتكەنىدى؛ **8** شۇ سەۋەبتىن پەروەردىگارنىڭ غەزىپى يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، خۇددى ئۆز كۆزۈڭلار بىلەن كۆرۈپ ئۆرىغىنىڭلاردەك، ئۇلارنى دەھشەتكە سېلىپ، ۋەھىمە بولۇشقا ھەم زاكىگىق قىلىپ ئۆش-ئۆش قىلىنىدىغان ئۇيىبكتىكە ئايلاندۇرۇپ قويدى. **9** شۇ سەۋەبتىن ئاتا-بوۋىلىرىمىز قىلىچ ئاستىدا قالدى؛ ئوغۇل-قىزلىرىمىز ۋە خوتۇنلىرىمىزمۇ ئۆتقۇن قىلىندى. **10** ئەمدى مەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەروەردىگارنىڭ غەزىپىنىڭ بىزدىن يانىدۇرۇلۇشى ئۈچۈن، ئۇنىڭ بىلەن ئەھدىلىشىش نىيىتىگە كەلدىم. **11** ئى باللىرىم، غاپىل بولما گۇلار، چۈنكى پەروەردىگار سىلەرنى ئۆز ئالدىدا تۇرۇپ خىزمىتىدە بولۇشقا، ئۇنىڭ خىزمەتكارى بولۇپ خۇشبۇي يېقىشقا تاللىغان، دېدى. **12** شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلاردىن توۋەندىكىلەر ئورنىدىن تۇرۇپ ئوتتۇرىغا چىقتى: ـ

كوهاتلاردن بولغان ئاماسايىنىڭ ئوغلى ماهات ۋە ئازاريانىڭ ئوغلى يوئىل، مەرارىلاردن ئابدىنىڭ ئوغلى كىش، يەھۋاللەلىنىڭ ئوغلى ئازاريا، گەرشونلاردن زىمماھنىڭ ئوغلى يوئاھ، يوئاھنىڭ ئوغلى ئىدەن، **13** ئەلىزافانىنىڭ ئەۋلادلىردىن شىمرى بىلەن جەئىيەل، ئاسافنىڭ ئەۋلادلىردىن زەكەريا بىلەن ماتتانىيا، **14** ھېمانىنىڭ ئەۋلادلىردىن يەھىيەل بىلەن شىمەي، يەدۇتۇنىنىڭ ئەۋلادلىردىن شېمايا بىلەن ئۇززىيەللەر. **15** ئۇلار قېرىنداشلىرىنى يىغىپ، تۇزلىرىنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلىدى، پادىشاھنىڭ تاپشۇرۇقى، يەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە يەرۋەردىگارنىڭ ئۆينى پاكىزلاشقا كىردى. **16** كاھىنلار يەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ ئىچكىرىسىگە پاكىزلاشقا كىردى؛ ئۇلار يەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس جايىدىن تاپقان بارلىق ناپاك-نىجىس نەرسىلەرنى يەرۋەردىگار ئۆينىڭ ھويلىسىغا توشۇپ چىقتى؛ ئاندىن ئۇلارنى لاۋىيلار ئېلىپ چىقىپ، [شەھەر سىرتىدىكى] كىدرون جىلغىسىغا ئېلىپرىپ تۆكتى. **17** ئۇلار بىرىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنىدىن باشلاپ، ۋېنى قايتىدىن خۇداغا ئاتاپ پاكىزلاشقا كىرىشىپ، سەككىزىنچى كۈنى يەرۋەردىگار ۋېنىڭ ئايۋانىغا چىقتى، ئۇلار [يەنە] سەككىز كۈن ۋاقىت سەرپ قىلىپ يەرۋەردىگار ۋېنى پاكىزلاپ، بىرىنچى ئايىنىڭ ئون ئالتىنچى كۈنىگە كەلگەندە ئىشنى تۈگەتتى. **18** ئاندىن ئۇلار ھەزەكىيا پادىشاھنىڭ ئالدىغا كىرىپ: ــ بىز پەرۋەردىگارنىڭ پۈتكۈل ۋېنى، جۈملىدىن كويدۇرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنى ۋە ئۈنگۈدىكى بارلىق قاچا-قۇچا، ئەسۋابلارنى، «تەقدىم نان» تىزىلىدىغان شىرەنى ۋە شىرە ئۈستىدىكى بارلىق قاچا-قۇچا، ئەسۋابلارنى پاكىزلۇەتتۇق؛ **19** ئاھاز پادىشاھ تەختتىكى چېغىدا ئاسىيلىق قىلىپ تاشلىۋەتكەن بارلىق قاچا-قۇچا، ئەسۋابلارنى تەييارلاپ تەخ قىلىپ، پاكىزلاپ قويدۇق، مانا، ئۇلار ھازىر يەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھى ئالدىغا قويۇلدى، دېدى. **20** ھەزەكىيا پادىشاھ ئەتىگەندە تاڭ سەھەر ئورنىدىن تۇرۇپ شەھەردىكى ئەمەلدارلارنى يىغىپ يەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقتى. **21** ئۇلار پادىشاھلىق ئۈچۈن، مۇقەددەسخانا ۋە پۈتۈن يەھۇدالار ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقى قىلىشقا يەتتە بۇقا، يەتتە قوچقار، يەتتە قوزا ۋە يەتتە تېكە ئېلىپ كەلدى؛ [پادىشاھ] ھارۇن ئەۋلادلىرى بولغان كاھىنلارغا بۇلارنى يەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىغا سۇنۇشنى بۇيرۇدى. **22** ئۇلار بۇقىلارنى بوغىزلىدى، كاھىنلار قېنىنى ئېلىپ، قۇربانگاھقا سەپتى؛ ئاندىن ئۇلار قوچقارلارنىمۇ بوغىزلاپ، قېنىنى قۇربانگاھقا سەپتى، قوزىلارنىمۇ بوغىزلاپ، ئۇلارنىڭ قېنىنىمۇ قۇربانگاھقا سەپتى. **23** ئاخىرىدا گۇناھ قۇربانلىقى قىلىنىدىغان تېكىلەرنى پادىشاھ ۋە جامائەت ئالدىغا يېتىلەپ كېلىۋىدى، [پادىشاھ ۋە جامائەت] قوللىرىنى تېكىلەر ئۈستىگە قويۇشتى. **24** كاھىنلار تېكىلەرنى بوغىزلاپ، قېنىنى بارلىق ئىسرائىللارنىڭ گۇناھى ئۈچۈن كەچۈرۈم-كافارەت سۈپىتىدە قۇربانگاھقا سەپتى؛ چۈنكى پادىشاھ: «كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە گۇناھ قۇربانلىقى بارلىق ئىسرائىللار ئۈچۈن سۈنۈلسۇن» دېگەنىدى. **25** پادىشاھ يەنە لاۋىيلارنى يەرۋەردىگار ۋېيدە داۋۇتنىڭ، [داۋۇت] پادىشاھنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى گادنىڭ ۋە ناتان پەيغەمبەرنىڭ ۋېرىۇغىنىدەك جاڭجاڭ، تەمبۇر ۋە چىلتار قاتارلىق سازلارنى تۈتۈپ، سەپ بولۇپ تۇرۇشقا تەيىنلىدى (چۈنكى ئەسلىدە بۇ ئەمر يەرۋەردىگاردىن، تۈز پەيغەمبەرلىرىنىڭ ۋاستىسى بىلەن تاپىلانغانىدى). **26** شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلار داۋۇتنىڭ سازلىرىنى، كاھىنلار كانايلارنى تۈتقان ھالدا تۇرۇشتى. **27** ھەزەكىيا كويدۇرمە قۇربانلىق قۇربانگاھ ئۈستىگە سۈنۈلسۇن، دەپ بۇيرۇدى. كويدۇرمە قۇربانلىق سۈنۈلغان ھامان، يەرۋەردىگارغا ئاتالغان نەغمە-ناۋا قىلىنىشقا، كانايلار چېلىنىشقا ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى داۋۇتنىڭ سازلىرى تەڭگەش قىلىنىشقا باشلىدى. **28** پۈتكۈل كويدۇرمە قۇربانلىق ئۈتكۈزۈلۈپ بولغۇچە، پۈتكۈل جامائەت سەجدىگە ئولتۇرۇشتى، نەغمە-ناۋاچىلار نەغمە-ناۋا قىلىشتى، كانايچىلار كانايى چېلىپ تۇردى. **29** كويدۇرمە قۇربانلىق ئۈتكۈزۈلۈپ بولغاندا، پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ بىلەن ھازىر بولغانلارنىڭ ھەممىسى تىزلىنىپ سەجدە قىلىشتى. **30** ھەزەكىيا پادىشاھ ۋە ئەمەلدارلار يەنە لاۋىيلارغا داۋۇتنىڭ ۋە ئالدىن كۆرگۈچى ئاسافنىڭ شېئىرلىرى بىلەن يەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشنى بۇيرۇدى؛ شۇنىڭ بىلەن تۇلار خۇشال-خۇرام‌لىق بىلەن يەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشۇپ، باش ئېگىپ سەجدە قىلىشتى. **31** ھەزەكىيا: ــ سىلەر ئەمدى تۈز ئۇگۇلارنى يەرۋەردىگارغا مۇقەددەس بولۇشقا بېغىشلىغانىكەنسىلەر، ئالدىغا كېلىڭلار، قۇربانلىقلار، تەشەككۈر قۇربانلىقلىرىنى رەبنىڭ ۋېيىگە كەلتۈرۈپ سۈنۈڭلار، دېۋىدى، جامائەت قۇربانلىقلار ۋە تەشەككۈر قۇربانلىقلىرىنى كەلتۈرۈشتى؛ خالىغانلار كويدۇرمە قۇربانلىقنى كەلتۈرۈشتى. **32** جامائەت ئېلىپ كەلگەن كويدۇرمە قۇربانلىقلار تۆۋەندىكىچە: ــ يەتمىش بۇقا، يۈز قوچقار، ئىككى يۈز قوزا؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى يەرۋەردىگارغا ئاتاپ كويدۇرمە قۇربانلىققا ئەكىلىنگەنىدى. **33** بۇلاردىن باشقا يەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئالتە يۈز بۇقا، ئۈچ مىڭ قوينۇ بار ئىدى. **34** كاھىنلار بەك ئاز بولغاچقا، كويدۇرمە قۇربانلىق مالىلىرىنىڭ تېرىسىنى سويۇشقا ئولگۈرەلمەيتتى؛ شۇڭا لاۋۋىي قېرىنداشلىرى تاكى ماللار سويۇلۇپ بولغۇچە ھەم باشقا كاھىنلار تۈزلىرىنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلاپ ئىشدا كاھىنلارغا نىسبەتەن ئەركەك ئىخلاسمەن ئىدى). **35** تۇنىڭ ئۈستىگە كويدۇرمە قۇربانلىقلار ناھايىتى كۆپ ئىدى، شۇنداقلا ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىڭ مېيى ۋە كويدۇرمە قۇربانلىقلارغا قوشۇلغان شاراب ھەدىيىلىرىمۇ ناھايىتى كۆپ ئىدى. شۇنداق قىلىپ يەرۋەردىگار ۋېيدىكى ئىبادەت خىزمەتلىرى يېڭىباشتىن ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. **36** خۇدا تۈز خەلقىگە بۇ ئىشلارنى ئورۇنلاشتۇرغانلىقى ئۈچۈن ھەزەكىيا ۋە پۈتكۈل خەلق توللىمۇ خۇشال بولۇشتى؛ چۈنكى بۇ ئىشلار بەك تېزلا بىجىرىلىپ بولغانىدى.

30 ھەزەكىيا پۈتۈن ئىسرائىلغا ۋە يەھۇداغا ئادەم ئەۋەتىپ ھەمدە ئەفرائىملار بىلەن ماناسسەھلە رگە خەت يېزىپ، ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان يەرۋەردىگارنى سىغىنىپ «ئۇتۇپ كېتىش ھېيتى»نى ئوتكۈزۈش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا، يەرۋەردىگارنىڭ ۋېيىگە يىغىلىشنى چاقىردى **2** (پادىشاھ، ئەمەلدارلىرى ۋە يېرۇسالېمدىكى بارلىق جامائەت بىلەن بىللە مەسلىھەتلىشىپ، ئىككىنچى ئايدا ئوتۇپ كېتىش ھېيتىنى ئوتكۈزەيلى دەپ قارارغا كېلىشتى. **3** لېكىن پاكلانغان كاھىنلار يېتىشمىگەچكە، خەلقمۇ يېرۇسالېمغا يىغىلىپ بولمىغاچقا، ھېيتنى ۋاقتىدا ئوتكۈزەلمىدى). **4** پادىشاھ ۋە پۈتكۈل جامائەت بۇ پىلانىنى ناھايىتى ياخشى بويتۇ، دەپ قاردى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ بەئەر-شىبادىن دانغىچە بارلىق خەلقنى يېرۇسالېمغا كېلىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يەرۋەردىگارنى سىغىنىپ ئوتۇپ كېتىش ھېيتىنى ئوتكۈزۈشكە چاقىرىقنامە ئەۋەتەيلى، دەپ بېكىتتى؛ چۈنكى ئۇلار ھېيتنى تۈزۈن ۋاقىتلاردىن ۋىيان پۈتۈلگەن بەلگىمە بويىچە ئوتكۈزۈلمىگەنىدى. **6** چاپارمەنلەر پادىشاھ بىلەن ئەمەلدارلارنىڭ خەتلىرىنى ئېلىپ، پۈتۈن ئىسرائىل ۋە يەھۇدا يۇرتىنى كېزىپ، پادىشاھنىڭ يارلىقى بويىچە مۇنداق خەۋەرنى جاكارلىدى: «ئى ئىسرائىللار، ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان يەرۋەردىگارغا يېنىپ كېلىڭلار، شۇنداق قىلساڭلار ئۇ ئاسۇريە پادىشاھلىرىنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتۇلغان قالدىقلارنىڭ يېنىغا يېنىپ كېلىدۇ. **7** ئاتا-بوۋاڭلار ۋە قېرىندىشىڭلارغا ئوخشاش بولماڭلار؛ ئۇلار تۈز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى يەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلغاچقا، ئۇ خۇددى سىلەر كۆز رگەندەك ئۇلارنى خاراپچىلىككە تاپشۇرغان. **8** ئاتا-بوۋاڭلارغا ئوخشاش يوينۇڭلارنى قاتتىق قىلماڭلار؛ يەرۋەردىگارنىڭ ئوتلۇق غەزىپىنىڭ سىلەردىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىشى ئۈچۈن، ئەمدى سىلەر يەرۋەردىگارغا يېقىنلىڭلار، ئۇ سىلە گۈگۈ گۈگە تۈزگە خاس دەپ ئاتىغان مۇقەددەسخانىغا كېلىپ، خۇدايىڭلار بولغان يەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار. **9** ئەگەر سىلەر يەرۋەردىگارغا قايتىساڭلار، قېرىندىشلىرىڭلار ۋە بالا-چاقىلىرىڭلار تۇزلىرىنى تۇتقۇن قىلغانلارنىڭ ئالدىدا رەھىم-شىلتىپاتقا ئېرىشىپ، بۇ يۇرتقا قايتىپ كېلىدۇ؛ چۈنكى خۇدايىڭلار بولغان يەرۋەردىگار شاپائەتلىك ۋە رەھىمدىكتۇر؛ سىلەر ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۆتسە ئۆلار، ئۇ سىلەردىن يۈز ئۆرۈمەيدۇ». **10** چاپارمەنلەر شەھەرمۇ-شەھەر بېرىپ، تاكى زەبۇلۇنغىچە ئەفرائىم ۋە ماناسسەھنىڭ يۇرتلىرىنى كېزىپ چىقتى؛ لېكىن ئۇ يەردىكىلەر ئۇلارنى زاكىلىق قىلىپ مەسخىرە قىلاتتى. **11** ھالبۇكى، ئاشىر، ماناسسەھ ۋە زەبۇلۇنلاردىن بەزىلىرى ئۈزلىرىنى تۆۋەن تۇتۇپ يېرۇسالېمغا كەلدى. **12** ئۇنىڭ ئۈستىگە، خۇدانىڭ قولى يەھۇدالارنىڭ ئۈستىدە بولۇپ، ئۇلارنى بىر نىيەتتە پادىشاھنىڭ ۋە ئەمەلدارلارنىڭ يەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە ئاساسەن چىقارغان ئەمرىنى ئىشقا ئاشۇرۇشقا بىر جان بىر دىل قىلدى. **13** شۇنىڭ بىلەن ئىككىنچى ئايدا نۇرغۇن كىشىلەر پېتىر نان ھېيتىنى ئوتكۈزۈش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا يىغىلغانىدى؛ ئوپلانغان خەلق زور بىر توركۈم ئادەم ئىدى. **14** ئۇلار قوزغىلىپ يېرۇسالېم شەھىرىدىكى قۇربانگاھلارنى بۇزۇپ يوقىتىپ، ئىسرىقگاھلارنىمۇ ئېلىپ چىقىپ، كىدرون جىلغىسىغا ئاپىرىپ تاشلىدى. **15** ئۇلار ئىككىنچى ئايىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى ئوتۇپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان [قوزلارنى] سويدى. كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار بۇنىڭغا قاراپ خىجىل بولۇپ، تۇزلىرىنى [خۇداغا] مۇقەددەس بولۇشقا پاكلاپ، كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى يەرۋەردىگارنىڭ ۋېيىگە ئېلىپ كېلىشتى. **16** ئۇلار خۇدانىڭ ئادەمى بولغان مۇساغا چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنىغا ئاساسەن، بەلگىلىمە بويىچە تۈز ئورۇنلىرىغا كېلىپ تۇرۇشتى. كاھىنلار لاۋىيلارنىڭ قولىدىن قانى ئېلىپ [قوربانگاھقا] سەپتى. **17** جامائەت ئىچىدە پاكلىنىپ بولمىغانلار خېلى بولغاچقا، لاۋىيلار پاكلانمىغان بارلىق كىشىلەرنىڭ ئوزىنىدا ئوتۇپ كېتىش ھېيتىغا بېغىشلانغان قوزىلارنى يەرۋەردىگارغا ئاتاش ئۈچۈن سويۇشقا مەسئۇل ئىدى. **18** چۈنكى ئەفرائىم ۋە ماناسسەھ، ئىسساكار ۋە زەبۇلۇندىن كەلگەن كوپىنچىسى، خېلى كۆپ بىر تۈركۈم كىشىلەر پاكلانمای تۇرۇپلا، تەۋرات بەلگىلىمىسىگە خىلاپ ھالدا ئوتۇپ كېتىش ھېيتىغا ئاتاپ سويۇلغان قوزا گۆشلىرىنى يېيىشكە كىرىشتى؛ بىراق ھەزەكىيا ئۇلار ھەققىدە

دۇئا قىلىپ: ـ كىمكى تۆز ئاتا-بوۋىسىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى چىن كۆڭۈلدىن ئىزلەش نىيىتىگە كەلگەن بولسا، گەرچە ئۇلار مۇقەددەسخانىغا ئائىت پاكلىنىش بەلگىلىمىسىگە مۇۋاپىق پاك قىلىنمىسىمۇ، مېھرىبان پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئەپۇ قىلغاي، دېدى. **20** پەرۋەردىگار ھەزەكىيانىڭ دۇئاسىغا قۇلاق سېلىپ خەلقنى ئەپۇ قىلدى. **21** يېرۇسالېمدا تۆرۇۋاتقان ئىسرائىللار پېتىر نان ھېيتىنى يەتتە كۈن شۇنداق خۇشاللىق ئىچىدە تۇتۇكزۇدى؛ لاۋىيلار بىلەن كاھىنلار ھەر كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مەدھىيە سازلىرى بىلەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشتى.

22 ھەزەكىيا پەرۋەردىگارنىڭ ۋەھىيلىرىنى چۈشەندۈرۈشكە ماھىر لاۋىيلارغا ئىلھام بېرىپ تۇردى؛ خەلق يەتتە كۈن ھېيت قۇربانلىقلىرىنى يېدى؛ ئۇلار ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۈنۈپ، ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلىدى. **23** بارلىق جامائەت يەنە يەتتە كۈن ھېيت تۇتۇكزۇزۇش توغرۇلۇق مەسلىھەتلىشىپ، يەنە خۇشال-خۇرام‌لىقتا چۆمگەن ھالدا يەتتە كۈن ھېيت تۇتۇكزۇدى. **24** چۈنكى يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيا جامائەتكە مىڭ بۇقا ۋە يەتتە مىڭ قوي ھەدىيە قىلدى؛ ئەمەلدارلارمۇ جامائەتكە مىڭ بۇقا، ئون مىڭ قوي ھەدىيە قىلدى. نۇرغۇن كاھىنلار تۆزۈلىرىنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلىدى. **25** پۈتكۈل يەھۇدا جامائىتى، كاھىنلار، لاۋىيلار، ئىسرائىلدىن چىققان بارلىق جامائەت، جۈملىدىن ئىسرائىلدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلار ھەمدە يەھۇدادا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارنىڭ ھەممىسى ئالامەت خۇشال بولۇشتى. **26** يېرۇسالېمنى غايەت زور خۇشاللىق كەپىسىات قاپلىدى؛ چۈنكى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايمانىنىڭ زامانىدىن ۋىيان، يېرۇسالېمدا مۇنداق تەتەنە بولۇپ باقمىغانىدى. **27** ئاخىرىدا لاۋىيلاردىن بولغان كاھىنلار ئورنىدىن قوپۇپ، خەلققە بەخت-بەركەت تىلىدى؛ ئۇلارنىڭ ساداسى خۇداغا ئاڭلاندى، دۇئاسى ئاسمانلارغا، ئۇنىڭ مۇقەددەس تۇرالغۇسىغا يەتتى.

31

بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى تۈگىگەندىن كېيىن، بۇ يەردە ھازىر بولغان ئىسرائىلارنىڭ ھەممىسى يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىگە بېرىپ، ئۇ يەرلەردىكى «بۇت تۈۋرۈك»لەرنى چېقىپ، ئاشەراھ بۇتلىرىنى كېسىپ تاشلىۋەتتى؛ يەنە يەھۇدا ۋە بىنيامىن زېمىندا، شۇنداقلا ئەفرائىم ۋە مانا‌سسەھ زېمىنلىرىنىڭ ھەرقايسى يەرلىرىدىكى «يۇقىرى جايلار» ۋە قۇربانگاھلارنى، ھەممىسىنى بۇزۇپ يوقاتقۇچە سۈكۈپ تاشلىدى. شۇنىڭدىن كېيىن ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەرقايسىسى تۆز تەۋەلىكىگە، تۆز شەھەرلىرىگە قايتىپ كېتىشتى. **2** ھەزەكىيا كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنى نۆۋەت-گۈرۈپ پىللارغا بۇلۇپ، كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ ھەرقايسىسىنى تۆزىگە خاس خىزمىتىگە بېكىتىپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى سۈنۈپ، پەرۋەردىگار ۋېنىڭ ھويلىلىرىدا، ئىشىك-دەرۋازىلىرى ئىچىدە ۋەزىپە تۆتەپ، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇيدىغان قىلدى. **3** پادىشاھ يەنە تۆز مېلىدىن بىر ئۈلۈشنى ئېلىپ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈن ئىشلىتىشكە ۋېنىۋىدى؛ بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنىدا پۈتۈلگىنى ۋېچىە ئەتىگەنلىك ۋە كەچلىك كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، شاباتلار كۈنى، يېڭى ئاي ۋە ھېيت-بايرام كۈنلىرىدىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈن ئايرىلدى. **4** پادىشاھ يەنە كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنىنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلىشى ئۈچۈن، ئەقدىم قىلىشقا تېگىشلىك ئۈلۈشنى ئۇلارغا بېرىكىلار، دەپ يېرۇسالېمدا تۇرۇشلۇق خەلققە ۋېيرۇدى. **5** بۇ ۋېيرۇق چىقىرىلىشى بىلەنلا، ئىسرائىللار ھوسۇل-مەھسۇلاتلىرىنىڭ دەسلەپكى ئېلىنغان قىسمى ئاشلىق، يېڭى شاراب، [زەيتۇن] مېيى ۋە ھەسەللەرنى ھەمدە ئېتىزلىقتىن چىققان ھەرخىل مەھسۇلاتلارنىڭ ھوسۇللىرىدىن ئەكىلىشتى، يەنە ھەرخىل نەرسىلىرىنىڭ ئوندىن بىرىنى ئۆشرىگە تۇرىكىملەپ ئەكىلىشتى. **6** يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە تۇرۇۋاتقان ئىسرائىللار بىلەن يەھۇدالارمۇ قوي-كاللىرىنىڭ ئوندىن بىرىنى ئۆشرىگە ۋە پەرۋەردىگار خۇداسىغا ئاتالغان مۇقەددەس ۋېيۇملارنىڭ ئوندىن بىرىنى ئۆشرىگە ئەكىلىپ، دۆۋە-دۆۋە دۆۋىلىۋەتتى. **7** ئۈچىنچى ئايدىن باشلاپ دۆۋىلىنىپ، يەتتىنچى ئايغا كەلگەندە توختىدى. **8** ھەزەكىيا ئەمەلدارلار بىلەن بىللە كېلىپ، دۆۋە-دۆۋە بولغان بۇ مەھسۇلاتلارنى كۆرۈپ پەرۋەردىگارغا ئەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇدى ۋە ئۇنىڭ خەلقى بولغان ئىسرائىللارغا بەخت-سائادەت تىلىدى. **9** ھەزەكىيا كاھىنلار بىلەن لاۋىيلاردىن بۇ دۆۋە-دۆۋە مەھسۇلاتلار توغرۇلۇق سورىۋىدى، **10** زادوك جەمەتىدىن بولغان باش كاھىن ئازارىيا تۆتىنچا جاۋاپ بېرىپ: ـ خەلق پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىگە ھەدىيە كەلتۈرگىلى باشلىغانىدىن ۋىيان ۋېيغۇدەك يېدۇق، يەنە نۇرغۇنلۇق ئېشىپ قالدى. چۈنكى پەرۋەردىگار تۆز خەلقىنى بەركەتلىگەن، شۇڭا ئېشىپ قالغىنىمۇ شۇنچە كۆپ، دېدى. **11** ھەزەكىيا پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىدە ئامبارلارنى تەيارلاشنى بۇيرۇدىدى، ئۇلار شۇنداق قىلدى. **12** ئۇلار سەممىي-ساداقەتلىك بىلەن ھەدىيەلەرنى، ئوندىن بىر ئۆشرە ۋە خۇداغا ئالاھىدە ئاتالغان نەرسىلەرنى ئامبارلارغا ئەكىردى. لاۋىيلاردىن بولغان كونونىيا باش ئامبارچى، ئىنىسى شىمەي مۇئاۋىن باش ئامبارچى بولدى. **13** كونونىيا ۋە ئىنىسى شىمەينىڭ قول ئاستىدا يەھىيەل، ئازارىيا، ناخات، ئاساھەل، يەرىموت، يوزاباد، ئەلىيەل، يىسماقىيا، ماھات ۋە بىنايالار نازارەت قىلىش خىزمىتىگە مەسئۇل بولدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ھەزەكىيا پادىشاھ بىلەن خۇدانىڭ ۋېنىنىڭ باشقۇرغۇچىسى ئازارىيانىڭ كۆرسەتمىسى بىلەن ئىشلەيتتى.

14 شەرقىي دەرۋازىنىڭ دەرۋازىۋانى لاۋۋي يىمناھنىڭ ئوغلى كورە خۇداغا خالىس قىلىنغان ھەدىيە-سوۋغاتلارغا مەسئۇل ئىدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارغا سۈنۈلغان ۋە «ئەڭ مۇقەددەس» بولغان نەرسىلەرنى تەقسىم قىلاتتى. **15** ئېدەن، مىنيامىن، يەشۇئا، شېمايا، ئامارىيا ۋە شېكانىيالار ئۇنىڭ قول ئاستىدا بولۇپ، ئۇلار كاھىنلارنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە، چوڭ-كىچىكلىكىگە قارىماي، تۆۋەت ۋېچىە ئۆز قېرىنداشلىرىغا بۇلارنى ئۈلەشتۈرۈپ بېرىشكە تەينەلەندى؛ **16** يۇنىكىدىن باشقا، ئۇلار نەسەبنامىگە تىزىملانغان ئۈچ ياشتىن يۇقىرى ئە رىكەلەردىن، ھەر كۈنى تۆۋتىنى ۋېنچە پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىگە كىرىپ، يۇكلەنگەن ۋەزىپىسىنى ئورۇنلايدىغانلارنىڭ ھەممىسىگەمۇ تەقسىم قىلىپ بېرەتتى. **17** ئۇلار نەسەبى تىزىملانغان جەمەتلىرى ۋېنچە كاھىنلارغىمۇ ھەمدە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان لاۋىيلارغا تۆۋتىنى ۋە ۋەزىپىسىگە قاراپ تەقسىم قىلىپ بېرەتتى؛ **18** نەسەبنامىدە «[لاۋۋي جامائىتى]» [دەپ]، پۈتۈلگىنىگە قاراپ بۇلارنىڭ بارلىق كىچىك بالىلىرىغا، خوتۇنلىرى ۋە ئوغۇل-قىز پەرزەنتلىرىگىمۇ تەقسىم قىلىپ بېرەتتى؛ چۈنكى ئۇلار ساداقەتلىك بىلەن ئۆزلىرىنى خۇداغا ئاتاپ پاكلىنىپ، مۇقەددەس بولۇشقا بېغىشلىغانىدى. **19** ھەرقايسى شەھەرلەرنىڭ ئەتراپلىرىدا ئولتۇراقلاشقان، ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى بولغان كاھىنلارغا بولسا، ھەربىر شەھەردە مەخسۇس تىزىملانغان ئادەم قويۇلغانىدى؛ ئۇلار كاھىنلار ئىچىدىكى بارلىق كىچىك ئە رىكە كەلە رگە ۋە شۇنداقلا نەسەبنامىدە پۈتۈلگەن بارلىق لاۋىيلارغا تېگىشلىك ئۈلۈشلىرىنى بېرەتتى. **20** ھەزەكىيا پۈتۈن يەھۇدا زېمىندا شۇنداق قىلدى؛ ئۇ تۆز خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئالدىدا ياخشى، دۈرۈس ۋە ھەق بولغانىنى قىلدى. **21** مەيلى پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىدىكى خىزمەتلە رگە ئائىت ئىشتا بولسۇن، مەيلى تەۋرات قانۇنىغا ھەم ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىش نىيىتىدە خۇداسىنى ئىزدەشتە بولسۇن، ئۇ پۈتۈن قەلبى بىلەن قىلدى ۋە رونىاق تاپتى.

32

بۇ بارلىق ئىشلارنى ۋە ساداقەتلىك ئەمەللەرنى ۋېچە-گۈندىن كېيىن، ئاسۇرىيە پادىشاھى سەنناخېرىب يەھۇداغا تاجاۋۇز قىلىپ، قورغانلىق شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىپ بۇسۇپ كىرىپ، ئۇلارنى ئىشغال قىلىش ئۈچۈن ئۇلارنى قورشۇالدى. **2** ھەزەكىيا سەنناخېرىبنىڭ كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىش نىيىتىنىڭ بارلىقىنى بىلگەندە، **3** ئەمەلدارلىرى ۋە باتۇر ئەزەمەتلىرى بىلەن شەھەر سىرتىدىكى بۇلاق-ئېرىقلارنى توسۇۋېتىش توغرۇلۇق مەسلىھەتلەشتى؛ ئۇلار ئۇنى قوللىدى. **4** شۇنىڭ بىلەن ئۇرغۇن كىشىلەر يىغىلىپ: «نېمە ئۈچۈن ئاسۇرىيە پادىشاھلىرىغا مول سۇ مەنبەسىنى تېپىۋېلىشىغا قالدۇرىدىكەنمىز؟» دەپ بارلىق بۇلاق كۆزلىرىنى ئېتىۋەتتى ۋە ئۇ يۇرت ئوتتۇرىسىدىن ئېقىپ ئوتتىدىغان ئېرىقنى توسۇۋەتتى. **5** ھەزەكىيا ئۆزىنى غەيرەتلەندۈرۈپ، بۇزۇلۇپ كەتكەن سېپىللارنى يېڭىباشتىن ئوڭلاتتى، ئۈستىگە قاراۋۇلخانىلارنى سالدۇردى، يەنە بىر تاشقى سېپىلمۇ ياساتتى ھەمدە داۋۇت شەھىرىدىكى «مىللو» قەلئەسىنى مۇستەھكەملىدى؛ ئۇ يەنە نۇرغۇن قورال-ياراغ ۋە قالقانلارنى ياساتتى. **6** ئۇ خەلقىنىڭ ئۈستىگە سەردارلارنى تەينەلىدى ئاندىن ئۇلارنى شەھەر دەرۋازىسىدىكى مەيدانغا، ئۆز ئالدىغا يىغدۇرۇپ، ئۇلارغا ئىلھام-رىغبەت بېرىپ: **7** ـ ئىرادە گۈلارنى چىڭ قىلىپ باتۇر بولۇڭلار، ئاسۇرىيە پادىشاھىدىن ۋە ئۇنىڭغا ئە گەشكەن زور قوشۇندىن قورقما گۈلار يا كى ئالاقزادە بولۇپ كەتمە گۈلار؛ چۈنكى بىز بىلەن بە رگە بولغۇچىلار ئۇلار بىلەن بە رگە بولغۇچىلاردىن كۆپتۈر. **8** ئۇنىڭ بىلەن بە رگە بولغىنى ناھايىتى بىر ئىنسانىي ئەتلىك بىلەك؛ خالاس؛ لېكىن بىز بىلەن بىللە بولغۇچى بولسا بە رگە مەدەتكار بولۇپ، بىز ئۈچۈن جەڭ قىلغۇچى خۇدايىمىز پەرۋەردىگار باردۇر! ـ دېدى. خەلق يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ سۆزلىرىگە ئىشىنىپ تايانىدى. **9** شۇنىڭدىن كېيىن ئاسۇرىيە پادىشاھى سەنناخېرىب پۈتكۈل كۈچ-قوشۇنى بىلەن لاقىش شەھىرىنى مۇھاسىرىگە ئالدى؛ شۇ چاغدا ئۇ خىزمەتكارلىرىنى يېرۇسالېمغا، يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىياغا، شۇنداقلا يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقان بارلىق يەھۇدالارغا ئەۋەتىپ، ئۇلارغا مۇنداق سۆزلەرنى يەتكۈزۈپ: ـ **10** «ئاسۇرىيە پادىشاھى سەنناخېرىب: «يېرۇسالېم مۇھاسىرە ئىچىدە تۇرۇقلۇق، سىلەر زادى نېمىگە تايىنىپ تۇنىگۈڭلا تىنچىچە تۇرۇۋاتىسىلەر؟ **11** ھەزەكىيا سىلە رگە: «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ چاڭگىللىرىدىن قۇتۇلدۇرىدۇ»، دەپ ئىشەندۈرۈپ، سىلەرنى ئاچلىق ۋە ئۇسسۇزلۇقتىن ئۆلۈمگە تاپشۇرماقچى بولۇۋاتمامدۇ؟ **12** شۇ ھەزەكىيا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «يۇقىرى جايلار»نى ھەم قۇربانگاھلارنى يوق قىلىۋەتىمغۇ؟ ئاندىن يەھۇدادىكى ۋە يېرۇسالېمدىكىلە رگە: ـ «سىلەر بىرلا

قۇربانگاھ ئالدىدا سەجدە قىلىسىلەر ۋە شۇنىڭ ئۈستىگىلا خۇشىۋىي ياقىسىلەر» دەپ ئەمر قىلغان ئەمەسمىدى؟ 13 مىنىڭ ۋە مىنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ بارلىق ئەل خەلقىلىرىگە ئېمە قىلغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-يۇنلىرى تۆز زېمىنىغا مىنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزۇشقا بىرەر ئامال قىلالىغانمۇ؟ 14 مىنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىم ئۈزۈل-كېسىل يوقاتقان ئەشۇ ئەل-يۇرتلارنىڭ بۇت-ئىلاھلىرىنىڭ قايسىبىرى تۆز خەلقىنى مىنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزالىغان؟ ئۇنداقتا سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار سىلەرنى مىنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزالامتى؟ 15 سىلەر ئەمدى ھەرقىسىغا ئالدانماڭلار، سىلەرنى شۇنداق قايىل قىلىشىغا يول قويماڭلار يا كى ئونىڭغا ئىشىنىپمۇ ئولتۇرماڭلار، چۈنكى مەيلى قايسى ئەلنىڭ، قايسى پادىشاھلىقنىڭ ئىلاھى بولسۇن، ھېچقايسىسى تۆز خەلقىنى مىنىڭ قولۇمدىن يا كى مىنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ قولىدىن ھېچ قۇتقۇزۇپ چىقالمىدى، سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار سىلەرنى مىنىڭ چاڭگىلىمدىن تېخىمۇ قۇتۇلدۇرۇۋالالمايدۇ ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. 16 [سەناخېريبنىڭ] خىزمەتكارلىرى داۋاملىق يەنە پەرۋەردىگار خۇدانى ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارى ھەزەكىيانى ھاقارەتلەيدىغان گەپلەرنىمۇ قىلدى. 17 ئاندىن سەناخېريب تېخى خەت يېزىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى ھاقارەتلەپ، زاكىلىق قىلىپ: «خۇددى ھەرقايسى ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھلىرى ئۆز خەلقىنى مىنىڭ چاڭگىلىمدىن قۇتقۇزالمىغاندەك، ھەزەكىيانىڭ خۇداسىمۇ ئۇنىڭ خەلقىنى مىنىڭ چاڭگىلىمدىن قۇتقۇزالمايدۇ» دېدى. 18 ئۇلار شەھەرنى ئېلىش غەرىزىدە پېرۇسالىم سېپىلىدە تۇرۇۋاتقان خەلقنى قورقۇتۇپ، پاتىپاراڭچىلىققا چۈمدۈرۈش ئۈچۈن يەھۇدىي تىلىدا ئۇنلۇك توۋلاپ تۇردى. 19 ئۇلار پېرۇسالېمنىڭ خۇداسىنى خۇددى يەر يۈزىدىكى يات خەلقلەرنىڭ ئىنسانىنىڭ قولىدا ياسالغان ئىلاھلىرىغا ئوخشىتىپ سۆزلىدى. 20 شۇنىڭ تۈپەيلىدىن ھەزەكىيا پادىشاھ ۋە ئامۇزنىڭ ئوغلى يەشايا يەنىمۇ يەر دۇئا قىلىپ ئاسمانغا قاراپ ندا قىلىۋىدى، 21 پەرۋەردىگار ھېر پەرىشتە ئەۋەتتى، ئۇ ئاسۇريە پادىشاھى قوشۇننىڭ لەشكەر گاھىغا كىرىپ، پۇتكۈل باتۇر جەڭچىلەرنى، ئەمەلدارلار ۋە سەردارلارنى قېيماي قىرىۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئاسۇريە پادىشاھى شەرمەندە بولۇپ تۆز يۇرتىغا قايتىپ كەتتى. تۆزىنىڭ بۇتخانىسىغا كىرگەن چېغىدا تۆز پۇشتىدىن بولغان ئوغۇللىرى ئۇنى قىلىچ بىلەن چېپىپ ئۆلتۈردى. 22 ئەنە شۇ تەرىقىدە، پەرۋەردىگار ھەزەكىيانى ۋە يېرۇسالېم ئاھالىسىنى ئاسۇريە پادىشاھى سەناخېريبنىڭ ۋە باشقا بارلىق دۈشمەنلەرنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزۇپ قالدى ۋە ئۇلارنى ھەر تەرەپتە قوغدىدى. 23 نۇرغۇن كىشىلەر ھەدىيەلەرنى پەرۋەردىگارغا ئاتاش ئۈچۈن پېرۇسالېمغا ئە كەلدى، شۇنداقلا نۇرغۇن ئېسىل نەرسىلەرنى ئە كلىپ يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىياغا سۇندى، شۇنىڭدىن ئېتىبارەن ھەزەكىيا بارلىق ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولدى. 24 شۇ كۈنلەردە ھەزەكىيا كېسەل بولۇپ ساكىتقا چۈشۈپ قالدى، ئۇ پەرۋەردىگارغا تىلاۋەت قىلدى ۋە پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ، ئۇنىڭغا بىر مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتتى. 25 لېكىن ھەزەكىيا ئۆزىگە كۆرسىتىلگەن ئىلتىپاتقا مۇۋاپىق تەشەككۈر ئېيتمىدى، ئۇ كۆڭلىدە تەكەبىۋارلىشىپ كەتتى. شۇڭا خۇدانىڭ غەزىپى ئۇنىڭغا ۋە شۇنىڭدەك يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدىكىلەر رگە قوزغالدى. 26 لېكىن ھەزەكىيا ۋە يېرۇسالېمدىكىلەر تەكەبىۋارلىقىدىن يېنىپ ئۆزلىرىنى تۆۋەن تۇتۇپ يۈ رگەچكە، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ھەزەكىيانىڭ كۈنلىرىدە ئۇلارغا چۈشمىدى. 27 ھەزەكىيانىڭ دۇنياسى تولىمۇ كۆپ، ئىززەت-ھۆرمىتى قەۋەتلا يۇقىرى ئىدى، ئۇ ئۆزىگە ئالتۇن، كۈمۈش، گۆھەر-ياقۇت، خۇشبۇيي دورا-دەرمەك، قالقان ۋە ھەرخىل قىممەتلىك ۋېۋىلارنى ساقلايدىغان خەزىنىلەرنى سالدۇردى، 28 ئۇ يەنە ئاشلىق، يېڭى شاراب ۋە زەيتۇن مېيى ساقلايدىغان ئامبارلارنى، يەنە ھەر ئۆرلۈك مالىلار ۋە پادىلىرى ئۈچۈن ئېغىل-قوتانلارنى سالدۇردى. 29 ئۇ ئۆزىگە شەھەرلەر بىنا قىلدۇردى ۋە نۇرغۇن قوي-كالىلارغا ئىگە بولدى، چۈنكى خۇدا ئۇنىڭغا غايەت كۆپ دەپئىنە-دۇنيا ئاتا قىلغانىدى. 30 ھەزەكىيادىن ئىبارەت بۇ كىشى گىھون ئېقىنىنىڭ يۇقىرى ئېقىمىدىكى سۇنى توسۇپ، سۇنى ۋېتىغرا داۋۇت شەھىرىنىڭ كۈنپېتىش تەرىپىگە ئېقىپ كېلىدىغان قىلغانىدى. ھەزەكىيا بارلىق قىلغان ئەمەللىرىدە روناق تاپتى. 31 ھالبۇكى، بابىل ئەمىرلىرىنىڭ ئەلچىلىرى كېلىپ ھەزەكىيا بىلەن كۆرۈشۈپ، يەھۇدا زېمىنىدا يۈز بەرگەن بۇ مۇجىزىلىك ئالامەت توغرۇلۇق گەپ سورىغان چاغدا، ئۇنىڭ كۆڭلىدە نېمە بارلىقىنى مەلۇم قىلىشقا سىنىماقچى، خۇدا ئۇنى يالغۇز قالدۇرۇپ، ئۇنىڭدىن كەتتى.

32 ھەزەكىيانىڭ قالغان ئىشلىرى ۋە ياخشى ئەمەللىرى بولسا، مانا ئۇلار «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»دا، ئامۇزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەرنىڭ كۆرگەن ۋەھىيلىك خاتىرىسىدە يېزىلغانىدۇر. 33 ھەزەكىيا ئاتا-بوۋىلىرى تارىسىدا ئۇخلىدى، ئۇلار ئۇنى داۋۇت ئەۋلادلىرى قەبىرىستانلىقى ئېگىزلىكىدە دەپنە قىلدى؛ ئۇ ئۆلگەن چاغدا بارلىق يەھۇدا خەلقى بىلەن يېرۇسالېمدىكىلەر ئونىڭغا ھۆرمەت بىلدۈردى. ئونىڭ ئورنىغا ئوغلى مانا سىسەھ پادىشاھ بولدى.

33 مانا سىسەھ پادىشاھ بولغاندا ئون ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئەللىك بەش يىل سەلتەنەت قىلدى. 2 ئۇ پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقىرىۋەتكەن يات ئەللىكلەرنىڭ يىرگىنچلىك ئادەتلىرىگە ئوخشاش ئىشلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى. 3 ئۇ ئاتىسى ھەزەكىيا چېقىپ تاشلىغان «يۇقىرى جايلار»نى قايتىدىن ياساتتى؛ ئۇ باۋاللارغا ئاتاپ قۇربانگاھلارنى سالدۇرۇپ، ئاشەراھ مەبۇدلارنى ياسىدى؛ ئۇ ئاسمانىدىكى نۇرغۇنلىغان ئايۋە-يۇلتۇزلارغا باش ئۇردى ۋە ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. 4 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىمۇ قۇربانگاھلارنى ياساتتى. شۇ ئىبادەتخانا توغرۇلۇق پەرۋەردىگار: «يېرۇسالېمدا مېنىڭ نامىم مەڭگۈ قالىدۇ» دېگەنىدى. 5 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىككى ھويلىسىدا [ئاسمانىنىڭ قوشۇنى»غا قۇربانگاھلارنى ئاتاپ ياساتتى. 6 ئۇ بەن-ھىننومنىڭ جىلغىسىدا ئۆز بالىلىرىنى ئوتتىن ئوتكۈزدى، جاد ۋۇگەرچىلىك، يالچىلىق ۋە دەمىدىچىلىك ئىشلەتتى، ئۇزىگە جىنكەشلەر بىلەن ئەپسۇنچىلارنى يېكىتتى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە سان-ساناقسىز رەزىللىكنى قىلىپ ئۇنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. 7 ئۇ ياساتقان ئۆيما مەبۇدنى خۇدانىڭ ئۆيىگە تىكلىدى. شۇ ئۆيۈ توغرۇلۇق پەرۋەردىگار داۋۇتقا ۋە ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمانغا: ـ «بۇ ئۆيدە، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىللىرىنىڭ زېمىنلىرى تارىسىدىن مەن تاللىغان يېرۇسالېمدا ئۆز نامىمنى ئەبە دگىچە قالدۇرىمەن؛ 8 ئە گەر ئىسرائىل يەقەت مەن مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئۆلارغا تاپىلغان بارلىق ئەمرىلە رگە، يەنى بارلىق قانۇن، بەلگىلىمىلەر ۋە ھۆكۈملەر رگە مۇۋاپىق ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويسىلا، مەن ئۇلارنىڭ پۇتلىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىغا بېكىتكەن بۇ زېمىندىن قايتىدىن نېرى قىلمايمەن» ـ دېگەنىدى. 9 لېكىن مانا سىسەھ يەھۇدالارنى ۋە يېرۇسالېمدىكىلەرنى شۇنداق ئازدۇردىكى، ئۇلار پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھالاك قىلغان يات ئەللىكلەرنىڭ قىلغىنىدىنمۇ ئاشۇرۇپ رەزىللىك قىلاتتى. 10 پەرۋەردىگار مانا سىسەھ ۋە ئۇنىڭ خەلقىگە ئاگاھلاندۇرۇپ سۆزلىگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار قۇلاق سالمىدى. 11 شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگار ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ قوشۇنىدىكى سەردارلارنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۇجۇمغا سالدۇردى. ئۇلار مانا سىسەھنى ئىلمەك بىلەن ئېلىپ، مىس زەنجىر بىلەن باغلاپ بابىلغا ئە كەلدى. 12 مانا سىسەھ مۇشۇنداق ئازابقا چۈشكەندە خۇداسى پەرۋەردىگارغا يالۇۋۇرۇپ، ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى ئالدىدا تۆزىنى بەك تۆۋەن تۇتتى. 13 ئۇ دۇئا قىلىۋىدى، [پەرۋەردىگار] ئۇنىڭ دۇئاسىغا قۇلاق سېلىپ، تىلىكىنى قۇبۇل قىلىپ، ئۇنى يېرۇسالېمغا قايتۇرۇپ، پادىشاھلىقىغا قايتىدىن ئىگە قىلدى. مانا سىسەھ شۇ چاغدىلا پەرۋەردىگارنىڭكىلا خۇدا ئىكەنلىكىنى بلىپ يەتتى. 14 بۇ ئىشلاردىن كېيىن مانا سىسەھ «داۋۇت شەھىرى»نىڭ سىرتىغا، جىلغا ئوتتۇرىسىدىكى گىھوننىڭ كۈنپېتىش تەرىپىدىن تاكى بېلىق دەرۋازىسى ئاغزىغىچە، ئوفەلنى چۈرىدەپ سېپىل ياساتتى ۋە ئۇنى ئاھايىتى ئېگىز قىلدى؛ يەھۇدانىڭ ھەرقايسى قورغانلىق شەھەرلىرىدە قوشۇن سەردارلىرىنى تەينىلىدى. 15 ئۇ يەنە پەرۋەردىگار ئۈيىدىن يات ئەللىكلەرنىڭ مەبۇدلىرىنى بىلەن [ئۆزى ۋېغان] بۇتنى، ئۆزى پەرۋەردىگار ئۈيىنىڭ تېغى بىلەن يېرۇسالېمدا ياساتقۇزغان بارلىق قۇربانگاھلارنى ئېلىۋېتىپ، شەھەر سىرتىغا تاشلاتقۇزۇۋەتتى. 16 [مانا سىسەھ] پەرۋەردىگار قۇربانگاھىنى يېڭىباشتىن تىكلىتىپ، قۇربانگاھقا ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى بىلەن تەشەككۈر قۇربانلىقلىرىنى سۇندى ۋە يەھۇدالارغا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىگە كىرىشنى بۇيرۇدى. 17 شۇنداقتىمۇ، خەلق قۇربانلىقنى يەنىلا «يۇقىرى جايلار»دا ئوتكۈزۈۋەتتى؛ لېكىن ئۇلارنىڭ قۇربانلىقلىرى ئۆزلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغىلا سۇنۇلاتتى. 18 مانا سىسەھنىڭ قالغان ئىشلىرى، جۈملىدىن ئۇنىڭ خۇداسىغا قىلغان دۇئاسى ۋە ئالدىن كۆرگۈچىلەرنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا ئونىڭغا ئېيتقان گەپلىرى بولسا، مانا ئۇلار «ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ خاتىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يېزىلغانىدۇر. 19 ئۇنىڭ دۇئاسى، خۇدانىڭ ئۇنىڭ تىلەكلىرىنى قانداق ئىجابەت قىلغانلىقى، ئۇنىڭ ئۆزىنى تۆۋەن قىلىشىدىن ئىلگىرى قىلغان بارلىق گۇناھى ۋە ئاياسىزلىقى، شۇنداقلا ئۇنىڭ قەبەرىدە «يۇقىرى جايلار» سالدۇرغانلىقى، ئاشەراھ مەبۇدلىرى ھەم ئۇيما مەبۇدلارنى تىكلىگەنلىكى بولسا، مانا ھەممىسى «ئالدىن كۆرگۈچىلەرنىڭ خاتىرىلىرىدە» يېزىلغانىدۇر. 20 مانا سىسەھ ئاتا-بوۋىلىرى تارىسىدا ئوخلىدى، كىشىلەر ئۇنى ئۆز ئوردىسىدا دەپنە قىلدى؛ ئوغلى ئامون ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 21 ئامون تەختكە چىققان چېغىدا يېگىرمە ئىككى ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. 22 ئۇ ئاتىسى مانا سىسەھ قىلغىنىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى. ئۇ ئاتىسى مانا سىسەھ ياساتقان بارلىق ئۇيما مەبۇدلارغا قۇربانلىق سۇندى ۋە ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. 23 ئۇ ئۆزىنى پەرۋەردىگار ئالدىدا ئاتىسى مانا سىسەھ ئۆزىنى تۆۋەن تۇتقاندەك تۆۋەن تۇتمىدى؛ بۇ ئامۇننىڭ بولسا گۇناھ-قەبىھلىكلىرى بارغانسېرى ئېشىپ باردى. 24 كېيىن ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنى قەستلەپ ئۆز ئوردىسىدا ئۆلتۈرۈۋەتتى. 25 لېكىن يەھۇدا زېمىنىدىكىلەر ئامون

پادشاهنی قەستلىگەنلەرنىڭ ھەممىسنى تۇتلۇزدى، ئاندىن يۇرت خەلقى تۆنىڭ ئورنىدا ئوغلى يوسىيانى پادشاھ قىلدى.

34

يوسىيا پادشاھ بولغاندا سەككىز ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئوتتۇز بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. 2 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلىپ، ھەر ئىشتا تاتىسى داۋۇتنىڭ يوللىرىدا يۈرۈپ، نە ئوڭغا نە سولغا چەتەپ كەتمىدى. 3 ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ سەككىزىنچى يىلى، ئۇ تېخى گۈزەك چېغىدىلا، ئاتىسى داۋۇتنىڭ خۇداسىنى ئىزلەشكە باشلىدى؛ سەلتەنىتىنىڭ ئون ئىككىنچى يىلغا كەلگەندە يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمدىكى «يۇقىرى جايلار»، ئاشەراھ مەبۇدلىرى، ئويما بۇتلار ۋە قېيما بۇتلارنى يوقىتىپ، زېمىننى پاكىزلاشقا كىرىشتى. 4 خەلق ئۇنىڭ كۆز ئالدىدىلا «بائاللار»نىڭ قۇربانگاھلىرىنى چېقىپ تاشلىدى؛ ئۇ قۇربانگاھلارنىڭ ئۈستىگە ئېگىز قىلىپ ئورنۇلاشتۇرۇلغان «كۈن تۈۋۈرۈكلىرى»نى كېسىپ تاشلىدى؛ ئۇ يەنە ئاشەراھ مەبۇدلىرى، ئويما-قېيما بۇتلارنى چېقىپ، ئۇنىڭ توپىسىنى بۇ مەبۇدلارغا قۇربانلىق سۇنغانلارنىڭ قەبرىلىرىگە چېچىۋەتتى. 5 [يۇت] كاھىنلىرىنىڭ ئۈستىخانىلىرىنى قۇربانگاھلىرىنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرۈۋەتتى؛ شۇنداق قىلىپ، ئۇ يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمنى پاكىزلىدى. 6 ئۇ ماناسسەھ، ئەفرائىم، شىمېئون ھەتتا نافتالىنىڭچە ئۆلارنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە ۋە ئەتراپىدىكى خارابىلەردە شۇنداق قىلدى؛ 7 ئۇ قۇربانگاھلارنى چېقىپ، ئاشەراھ مەبۇدلىرى ۋە ئويما بۇتلارنى كوكۇم-تالقان قىلىۋەتتى، پۈتۈن ئىسرائىلدىكى خۇشۇيگاھلارنىڭ ھەممىسىنى كېسىپ تاشلاپ، يېرۇسالېمغا قايتتى. 8 ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى يەھۇدا زېمىنىنى ۋە مۇقەددەسخانىنى پاكىزلاپ بولغاندىن كېيىن، ئازالىيانىڭ ئوغلى شافان، شەھەر باشلىقى مائاسىياھ ۋە يوئاھازنىڭ ئوغلى تە زكىرىيىنى يوئاھنى خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينى ئوكلاشقا تەۋەتتى. 9 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار باش كاھىن ھىلقىيانىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۇنىڭغا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە بېغىشلاپ ئە كەلگەن پۇلنى تاپشۇردى. بۇ پۇلنى ئەسلىدە دەرۋازىۋەن لاۋىيلار ماناسسەھ، ئەفرائىم ۋە ئىسرائىلنىڭ قالدىسىدىن، شۇنىڭدەك يەھۇدا ۋە بىنيامىن زېمىنىدىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدىكىلەردىن يىغقانىدى. 10 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوكشايدىغان ئىشلارنى نازارەت قىلغۇچى ئىشچىلارغا تاپشۇرۇپ بەردى. بۇلار ھەم پۇلنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوكشاش ۋە مۇستەھكەملەشكە ئىشلىگۈچىلە رگە بەردى؛ 11 ئۇلار بولسا پۇلنى يەھۇدا پادشاھلىرى خارابىلەشتۈرگەن توي-ئىمارەتلە رگە لازىملىق كېسىپ-ئويۇلغان تاشلارنى ۋە تۇۋرۇك-لەملارغا ياغلىق سېتىۋالىشقا ياغاچچىلار بىلەن تاۋچىلارغا تاپشۇرۇپ بەردى. 12 بۇ ئادەملەر ساداقەتلىك بىلەن ئىشلىدى. ئۇلارنى باشقۇرىدىغان، نازارەتكە مەسئۇل لاۋىي مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جاھات بىلەن ئوباديا، كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زە كەريا بىلەن مەشۇللام بار ئىدى، بۇ لاۋىيلارنىڭ ھەممىسى ھەرخىل سازلارغىمۇ ماھىر ئىدى، 13 ئۇلار يەنە ھاممالار ۋە ھەرخىل ئىشلار ئۈستىدىكى نازارەتچىلەرنى باشقۇراتتى؛ لاۋىيلاردىن يۈتۈچىلەرمۇ، ئەمەلدارلارمۇ، دەرۋازىۋەنلەرمۇ بار ئىدى. 14 ئۇلار پەرۋەردىگار ئۆيىگە بېغىشلاپ ئە كەلگەن پۇللارنى ئېلىپ چىقىدىغان چاغدا، ھىلقىيا كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن بە رگەن تەۋرات قانۇنى كىتابىنى تاپىۋالدى. 15 ھىلقىيا كاتىپ شافانغا: ـ مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تەۋرات-قانۇنى كىتابىنى تاپىۋالدىم، دېدى. شۇنى ئېيتىپ، ھىلقىيا كىتابنى شافانغا بەردى. 16 شافان ئۇنى پادشاھنىڭ يېنىغا ئاپاردى ۋە ئۇنىڭغا: «خىزمەتكارلىرى تاپشۇرۇلغان ئىشلارنى بولسا، ھەممىسىنى ئادا قىلىۋاتىدۇ. 17 ئۇلار پەرۋەردىگار ئۆيىگە [بېغىشلانغان] پۇللارنى تۆكۈپ، ئۇنى نازارەتچىلەر ۋە ئىشچىلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى» دەپ مەلۇمات بەردى. 18 شافان كاتىپ يەنە پادشاھقا: ـ ھىلقىيا كاھىن يەنە ماڭا بىر ئوراق كىتاب بەردى دەپ ئۇنى پادشاھ ئالدىدا ئوقۇدى. 19 ۋە شۇنداق بولدىكى، پادشاھ تەۋرات قانۇنىدىكى سۆزلەرنى ئاڭلاپ، ئۆز كىيىملىرىنى يىرتتى. 20 پادشاھ ھىلقىيا بىلەن شافاننىڭ ئوغلى ئاھىكامغا، مىكاھنىڭ ئوغلى ئابدون بىلەن شافان كاتىپقا ۋە پادشاھنىڭ خىزمەتكارى ئاساياغا ئېيروپ: ـ 21 بېرىپ مەن ئۈچۈن ۋە ئىسرائىلدا ھەم يەھۇدادا قالدۇرۇلغان خەلق ئۈچۈن بۇ تېپىلغان كىتابنىڭ سۆزلىرى ئوغرىسىدا پەرۋەردىگاردىن يول سورا ڭلار. چۈنكى ئاتا-بوۋىلىرىمىز بۇ كىتابنا بارلىق پۈتۈلگەنلە رگە ئەمەل قىلماي، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى تۇتمىغانلىقى تۈپەيلىدىن، پەرۋەردىگارنىڭ بىز ئۈچۈن ئەھۋالىمىزنى ئەھۋالىدىن ئۇچۇرلۇق بولسۇن دەپ، جەمئىي ئوتتۇز مىڭ قوزا ۋە ئوغلاق، ۋە يەنە تۆچ مىڭ بۇقا ھەدىيە قىلدى؛ بۇ ماللارنىڭ ھەممىسى پادشاھنىڭ مېلىدىن چىقىرىلغانىدى. 8 ئۇنىڭ ئەمەلدارلىرىمۇ ئۆز ئىختىيارلىقى بىلەن خەلققە ۋە كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارغا قۇربانلىق مېلى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينى باشقۇرغۇچىلاردىن ھىلقىيا، زە كەريا ۋە يەھىيەلمۇ ئىككى مىڭ ئالتە يۈز قوزا-تۆچكە بىلەن ئۈچ يۈز بۇقىنى كاھىنلارغا ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەرنى ئەۋۋەلكەن كىشىگە مۇنداق دە ڭلار: ـ 24 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا مەن يەھۇدانىڭ پادشاھى ئالدىدا ئوقۇلغان بۇ كىتابتىكى بارلىق لەنەتلەرنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، بۇ جايغا ۋە بۇ يەردە تۈرغۇچىلارغا بالا-ئىشاپەت چۈشۈرىمەن. 25 چۈنكى ئۇلار مېنى تاشلاپ، باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىپ، قولىلىرىنىڭ ھەممە ئىشلىرى بىلەن مېنىڭ ئاچچىقىمنى كەلتۈردى. ئۇنىڭ ئۈچۈن مېنىڭ قەھرىم بۇ يەر ۋە رگە تۆكۈلىدۇ، ئۈچۈرۈلمەيدۇ. 26 لېكىن سىلەرنى پەرۋەردىگاردىن يول سورىغىلى ئەۋەتكەن يەھۇدانىڭ پادشاھىغا بولسا، مۇنداق دە ڭلار: ـ سەن ئاڭلىغان سۆزلەر توغرىسىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ 27 چۈنكى كۆڭۈلۈڭ يۇمشاق بولۇپ، خۇدانىڭ مۇشۇ جاي ۋە ئۇنىڭدا تۇرغۇچىلارنى ئەيىبلەپ ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاڭلىغىنىڭدا، ئۇنىڭ ئالدىدا تۆز ۋۇجۇدى توۋەن قىلدىڭ، شۇنىڭدەك تۆز ۋۇجۇدى شۇنداق توۋەن قىلغىنىڭدا، كىيىملىرىڭنى يىرتىپ، مېنىڭ ئالدىمدا يىغلىغىنىڭ تۈچۈن، مەنمۇ دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم، دەيدۇ پەرۋەردىگار. 28 مانا، سېنى ئاتا-بوۋىلىرىڭ بىلەن يىغلىشىقا، تۆز قەبرە ڭگە ئامان-ئاتىرىجەملىك ئۆچىدە بېرىشقا ئېسىپ قىلمەمەن؛ سېنىڭ كۆزلىرىڭ مەن بۇ جاي ئۈستىگە چۈشۈرىدىغان بارلىق كۆزلەتلەرنى كۆرمەيدۇ». ئۇلار يېنىپ بېرىپ، بۇ خەۋەرنى پادشاھقا يەتكۈزدى. 29 پادشاھ ئادەم ئەۋەتىپ، يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرىنى چاقىرتىپ كەلدى. 30 پادشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقتى؛ بارلىق يەھۇدادىكى ئەر كىشىلەر ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى، كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار، شۇنداقلا بارلىق خەلق، ئەڭ كىچىكىدىن تارتىپ چوڭىغىچە ھەممىسى ئۇنىڭ بىلەن بىللە چىقتى. ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تېپىلغان ئەھدە كىتابنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئۇلارغا ئوقۇپ بەردى. 31 پادشاھ تۆز ئورنىدا تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا: ـ پەرۋەردىگارغا ئە گىشىپ پۈتۈن قەلبىم ۋە پۈتكۈل جېنىم بىلەن ئۇنىڭ ئە مرلىرىنى، ھۆكۈم- گۈژاھلىقلىرى ۋە بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ، ئۇشبۇ كىتابتا پۈتۈلگەن ئەھدىگە ئە مەل قىلىمەن دەپ ئۇزىنى ئەھدىگە باغلىدى. 32 شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسىمۇ ئەھدە ئالدىدا تۇرۇپ ئۇنىڭغا ئۇزىنى باغلىدى. ئۇ يەنە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ۋە بىنيامىندىكى خەلقنىمۇ بۇ ئەھدە ئالدىدا تۇرغۇزۇپ ئۇنىڭغا ئۇزىنى باغلاتتى. شۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار خۇدانىڭ، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدىسى بويىچە ئىش قىلىدىغان بولدى. 33 يوسىيا ئىسرائىللارغا قاراشلىق يۇرتلاردىن بارلىق يىرگىنچلىك نەرسىلەرنى چىقىرىپ تاشلاپ، ئىسرائىلدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ خىزمىتىگە كىرىدىغان قىلدى. [يوسىيانىڭ] بارلىق كۈنلىرىدە خەلق ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنا ئە گىشىشتىن ھېچ يانمىدى.

35

يوسىيا پەرۋەردىگارنى سېغىنىپ ئوتۇپ كېتىش ھېيتىنى يېرۇسالېمدا ئوتكۈزمەكچى بولدى؛ برىنچى ئايىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى ئۇلار ئوتۇپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان قوزىلارنى سويدى. 2 پادشاھ كاھىنلارنىڭ ۋەزىپىلىرىنى بەلگىلدى، ئۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خىزمەتنى قىلىشقا رىغبەتلەندۈردى. 3 ئۇ يەنە پۈتۈكلۈك ئىسرائىل خەلقىگە ئۇزلىرىنى پەرۋەردىگارغا تاتاپ پاك-مۇقەددەسىن بولۇشقا تەلىم بە رگۈچى لاۋىيلارغا: ـ سىلەر مۇقەددەسىن ئەھدە ساندۇقىنى ئىسرائىل پادشاھى داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايمان سالدۇرغان ۋە ئۇنىڭ ئە كىرىپ ئورنۇلاشتۇرۇڭلار؛ ئەمدى ئۇنى مۇزە ڭگەردە كۆتۈرۈپ يۈرۈش ۋەزىپىسى قالمىدى. ئەمدى سىلەر خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە، شۇنداقلا ئۇنىڭ خەلقى ئىسرائىلنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار. 4 شۇنىڭ ئۈچۈن جەمىتىڭلار ۋە توۋەت-گۈزۈپپا ڭلار بويىچە، ئىسرائىلنىڭ پادشاھى داۋۇتنىڭ يازغىنى ۋە ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمانىنىڭ يازغىنغا ئاساسەن، ئۆز ۋۇجۇدىڭلارنى ئۆبدان تەيارلا ڭلار. 5 سىلەر ئۆز ئاتا جەمەتلىرىڭلارنىڭ توۋەت-گۈزۈپپا تەرتىپى بويىچە قېرىندىشلىرىڭلاردىن ئىبارەت شۇ ئاددىي خەلق-پۇقرالار جەمەت-جەمەتلىرىگە ۋە ئىكل بولۇپ، مۇقەددەسىگاھتا تۇرىسىلەر، ھەربىر گۈزۈپپىدا لاۋىي جەمەتىدىن بىرنەچچە ئادەم بولسۇن. 6 سىلەر ئوتۇپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان قوزىلارنى سويۇسىلەر، ئۆز ۋۇجۇدىڭلارنى پاكلا ڭلار، [ئىسرائىلدىكى] قېرىندىشلىرىڭلار ئۈچۈن، يەنى ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن تاپىلغان سۆز- كالامىغا بېقىنىشى ئۈچۈن، ھەمە ئىشنى تەيىار قىلىڭلار، دېدى. 7 يوسىيا شۇ يەردە ھازىر بولغان بارلىق خەلق-پۇقرالارنىڭ ئوتۇپ كېتىش ھېيتىغا ئاتىغان قوزىلىقى بولسۇن دەپ، جەمئىي ئوتتۇز مىڭ قوزا ۋە ئوغلاق، ۋە يەنە ئۈچ مىڭ بۇقا ھەدىيە قىلدى؛ بۇ ماللارنىڭ ھەممىسى پادشاھنىڭ مېلىدىن چىقىرىلغانىدى. 8 ئۇنىڭ ئەمەلدارلىرىمۇ ئۆز ئىختىيارلىقى بىلەن خەلققە ۋە كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارغا قۇربانلىق مېلى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينى باشقۇرغۇچىلاردىن ھىلقىيا، زە كەريا ۋە يەھىيەلمۇ ئىككى مىڭ ئالتە يۈز قوزا-تۆچكە بىلەن ئۈچ يۈز بۇقىنى كاھىنلارغا ئوتۇپ كېتىش ھېيتىغا

ئاتاپ قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن ھەدىيە قىلىپ تاپشۇردى. 9 لاۋىيلارنىڭ يولباشچىلىرى بولغان كونانيا ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىدىن شېمايا بىلەن نەتانەل، شۇنداقلا ھاشابيا، جەئىيەل ۋە يوزاباد مۇ بەش مىڭ قوزا بىلەن بەش يۈز بۇقىنى لاۋىيلارنىڭ ھېيتقا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىشغا «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلدى. 10 شۇنداق قىلىپ، تۆتىنچىدىغان ۋەزىپىلەر ئورۇنلاشتۇرۇپ بولۇنغاندىن كېيىن، پادىشاھنىڭ تاپىلىغىنى بويىچە، كاھىنلار تۆز ئورىندا تۇردى، لاۋىيلار مۇ ئۇزلىرىنىڭ تۇۋەت-گۇرۇپپا تەرتىپى بويىچە تۇرۇشتى. 11 لاۋىيلار تۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان قوزىلارنى بوغۇزلىدى؛ كاھىنلار ئۇلارنىڭ قولىدىن قانى ئېلىپ قۇربانگاھقا سەپتى ۋە شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا لاۋىيلار قۇربانلىق مالىنىڭ تېرىسىنى سويدى. 12 كۆيدۈرمە قۇربانلىققا سۈنۈلىدىغان ماللارنى بولسا، ئۇلار خەلق-پۇقرالارغا ۋەكىل بولغان جەمەتلەر بويىچە خەلققە بۆلۈپ بېرىپ، ئۇلارنى مۇسانىڭ كىتابىدا يېزىلغىنىغا مۇۋاپىق، پەرۋەردىگارغا سۈنۈشقا تەييارلىدى. سۈنۈلىدىغان بۇقىلارنمۇ شۇنداق قىلدى. 13 ئاندىن بەلگىلەنگەن بويىچە ئۇلار تۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان قوزا-تۆچكەلەرنى ئوتقا قاقلاپ كاۋاپ قىلدى، ياشقا قۇربانلىقلاردىن قالغان، يەنى خۇداغا ئاتالغان قىسمىلارنى قازاندا، داۋىقاندا ياكى داستا پىشۇرۇپ تېزدىن خەلق-پۇقرالارغا ئۈلەشتۈرۈپ بەردى، 14 شۇنىڭدىن كېيىن تۆزلىرىگە ۋە كاھىنلارغا قۇربانلىقلاردىن تەييارلىدى، چۈنكى كاھىنلار، يەنى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى كەچ كىرگۈچە كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىش ۋە مايلارنى كۆيدۈرۈش بىلەن ئالدىراش بولۇپ كەتكەنىدى؛ شۇڭا لاۋىيلار تۆزلىرىگە ۋە كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغىمۇ قۇربانلىقلاردىن [گۆش] تەييارلاپ قويۇشتى. 15 ئاۋا-نەغمىچىلەر، يەنى ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى داۋۇۋت، ئاساف، ھېمان ۋە [داۋۇت] پادىشاھنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى يەدۇتۇننىڭ تاپشۇرۇقى بويىچە تۆز ئورۇنلىرىدا تۇرۇشتى؛ دەرۋازىۋەنلەر ھەرقايسىسى تۆز دەرۋازىسى ئالدىدا تۇردى؛ ئۇلارنىڭ ئىش ئورنىدىن ئاجرىشىنىڭ ھاجىتى بولمىدى، چۈنكى ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى بولغان لاۋىيلار قۇربانلىقلاردىن تەييارلاپ قوياتتى. 16 شۇنداق قىلىپ، شۇ بىر كۈن ئىچىدە يوسىيا پادىشاھنىڭ تاپشۇرۇقى بويىچە، ئۇتۇپ كېتىش ھېيتى ئۈتكۈزۈلۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار سۈنۈلۈشى بىلەن پەرۋەردىگارغا بېغىشلاپ ئۈتكۈزۈلگەن ئىبادەت تولۇق ئورنىلاندى. 17 شۇ چاغدا ھازىر بولغان ئىسرائىللار ئۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى ئۈتكۈزۈپ بولغاندىن كېيىن، يەتتە كۈن پېتىر نان ھېيتىنى ئۈتكۈزدى. 18 سامۇئىل پەيغەمبەرنىڭ زامانىدىن ۋەيان ئىسرائىلدا ئۈتۈپ كېتىش ھېيتى مۇنداق ئۈتكۈزۈلۈپ باقمىغانىدى؛ ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ ھېچقايسىسىمۇ يوسىيا، كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە شۇ يەردە ھازىر بولغان يەھۇدالار بىلەن ئىسرائىللار ۋە يېرۇسالېمدا ئۇرۇۋاتقانلار ئۈتكۈز ئۈگەندەك مۇنداق ئۈتۈپ كېتىش ھېيتى ئۈتكۈزۈپ باقمىغانىدى. 19 بۇ قېتىمقى ئۈتۈپ كېتىش ھېيتى يوسىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى ئۈتكۈزۈلدى. 20 يوسىيا [مۇقەددەس] ۋېرىنىڭ ھەممە ئىشىنى مۇشۇنداق تەرتىپكە سېلىپ بولغاندىن كېيىن، مىسىر پادىشاھى نەقو ئېفرات دەرياسىنىڭ ۋېيدىكى كاركېمىش شەھىرىدە تۇرۇشقا چىقتى، يوسىيا ئۇنىڭ ئالدىنى توسقىلى چىقتى. 21 نەقو يوسىيانىڭ ئالدىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: «ئى يەھۇدا پادىشاھى، تۆزلىرىنىڭ مېنىڭ بىلەن نېمە كارلىرى بار؟ بۈگۈن مەن سىلى بىلەن ئۇرۇشقىلى ئەمەس، بەلكى مېنىڭ بىلەن ئۇرۇش قىلۋاتقان جەمەت بىلەن ئۇرۇشقىلى چىققانىمەن؛ يەنە كېلىپ، خۇدا مېنى تېز ھۈجۈم قىل، دېدى؛ خۇدانىڭ سىلىنى ھالاك قىلىۋەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇنىڭ ئىشىغا كاشىلا قىلمىسىلا، چۈنكى ئۇ مېنىڭ بىلەن بىللىدۇر» دېدى. 22 لېكىن يوسىيا ئۇنىڭ بىلەن قارشىلىششتىن يانمىدى، ئەكسىچە ئۆزىنى نىقابلاپ ئۇنىڭغا جەڭ قىلغىلى چىقتى؛ ئۇ خۇدانىڭ نەقونىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقان گېپىگە قۇلاق سالمادى، مەگىددو تۈزلەڭلىكىگە كېلىپ نەقو بىلەن ئۇرۇشتى. 23 ئوقياچىلار يوسىيا پادىشاھقا ئوق ئېتىپ ئۇنىڭغا [تەگگۈزدى]، پادىشاھ خىزمەتكارلىرىغا: ـ مەن ئېغىر يارىلاندىم، مېنى ئېلىپ كېتىڭلار، دېدى. 24 ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنى جەڭ ھارۋىسىدىن يۈلەپ چۈشۈرۈپ، ئۇنىڭ ئىككىنچى جەڭ ھارۋىسىغا ياتقۇزۇپ يېرۇسالېمغا ئېلىپ مېڭىۋىدى، ئۇ شۇ يەردە ئۆلدى. ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبرىستانلىقىغا دەپنە قىلىندى؛ بارلىق يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدىكىلەر يوسىياغا تەزىيە ئۆتۈشتى. 25 يەرمىيا [پەيغەمبەر] يوسىيا ئۈچۈن مەرسىيە ئوقۇدى، نەغمە-ناۋاچى ئەر-ئايالارنىڭ ھەممىسى تا كى بۈگۈنگىچە يوسىيانى تەرىپلەپ مەرسىيە ئوقۇپ كەلمەكتە؛ ئۇ ئىش ئىسرائىلدا بەلگىلىمگە ئايلاندى. مانا بۇلار «مەرسىيەلەر» دېگەن كىتابقا پۈتۈلگەندۇر. 26 يوسىيانىڭ قالغان ئىشلىرى، ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئەۋرات كىتابىدا يېزىلغانلىرىغا ئەگىشكەن ياخشى ئەمەللىرى، 27 قىلغانلىرى باشتىن-ئاخىرىغىچە ھەممىسى «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر.

36 [يەھۇدا] زېمىنىدىكى خەلق يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاھازنى تاللاپ، يېرۇسالېمدا ئاتىسىنىڭ ئورنىغا پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى. 2 يەھوئاھاز تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە ئۈچ ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئۈچ ئاي سەلتەنەت قىلدى. 3 مىسىر پادىشاھى ئۇنى يېرۇسالېمدا پادىشاھلىقتىن بىكار قىلدى ۋە يەھۇدا زېمىنىغا بىر يۈز تالانت كۈمۈش، بىر تالانت ئالتۇن جەرىمانە قويدى. 4 ئاندىن مىسىر پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ ئورنىغا ئۇنىڭ ئىنىسى ئېلىئاكىمنى يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېم ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى يەھوئاكىمغا ئۆزگەرتتى؛ ئاندىن نەقو ئىنىسى يەھوئاھازنى مىسىرغا ئېلىپ كەتتى. 5 يەھوئاكىم تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بەش ياشتا بولۇپ، ئۇ يېرۇسالېمدا ئون بىر يىل سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇ پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانلىق قىلدى. 6 بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار ئۇنىڭغا ھۈجۈم قىلغىلى چىقىپ، ئۇنى مىس زەنجىر بىلەن باغلاپ بابىلغا ئېلىپ كەتتى. 7 نېبۇقادنەسار يەنە پەرۋەردىگار ئويدىكى بىر قىسىم ئەسۋاب-ۋۇيۇملارنى بابىلغا ئاپىرىپ، ئۇزىنىڭ بابىلدىكى بۇتخانىسىغا قويدى. 8 يەھوئاكىمنىڭ قالغان ئىشلىرى، ئۇنىڭ يىرگىنچلىك ئىشلىرى، ئۇنىڭدىكى ئەيىبلەر بولسا مانا، «ئىسرائىل ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. ئۇنىڭ ئوغلى يەھوئاكىن ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 9 يەھوئاكىن تەختكە چىققان چېغىدا ئون سەككىز ياشتا بولۇپ، ئۇ يېرۇسالېمدا ئۈچ ئاي ئون كۈن سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانلىق قىلدى. 10 يېڭى يىل ئۈتكەندە، نېبوقادنەسار ئادەم ئەۋەتىپ يەھوئاكىننى پەرۋەردىگار ئويدىكى ئېسىل ۋېزىلار بىلەن بىرلىكتە بابىلغا ئەكەلدۈرۈپ، يەھوئاكىننىڭ تاغىسى زەدەكىيانى يەھۇدا ۋە يېرۇسالېم ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى. 11 زەدەكىيا تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بىر ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئون بىر يىل سەلتەنەت قىلدى؛ 12 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانلىق قىلدى؛ يەرەمىيا پەيغەمبەر ئۇنىڭغا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىنى يەتكۈزگەن بولسىمۇ، ئۇ پەرەمىيانىڭ ئالدىدا ئۆزىنى تۆۋەن قىلمىدى، 13 ئۇ ئۆزىنى خۇدانىڭ نامىدا [بېقىنىش] قەسىمنى ئېچكۈزگەن نېبوقادنەسار دېگەن يۈز ئوردىدى؛ ۋېرىنىي قاتتىق قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا توۋا قىلىپ يېنىشقا كۆڭلىنى جاھىل قىلدى. 14 ئۇنىڭ ئۈستىگە، كاھىنلارنىڭ بارلىق باشلىرى بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسى يات ئەللىكلەرنىڭ ھەممە يىرگىنچلىك ئىشلىرىنى دوراپ، ئاسىيلىقلىرىنى ئاشۇردى؛ ئۇلار پەرۋەردىگار يېرۇسالېمدا ئۆزىگە ئاتاپ مۇقەددەس قىلغان ئۆينى بۇلغىۋەتتى. 15 ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە ۋە ئۆزالغۇسىغا ئېچىنى ئاغرىتقاچقا، تاڭ سەھەردە ئورنىدىن تۇرۇپ ئەلچىلىرىنى ئەۋەتىپ ئۇلارنى ئىزچىل ئاگاھلاندۇرۇپ تۇردى. 16 بىراق ئۇلار خۇدانىڭ ئەلچىلىرىنى مازاق قىلىپ، سۆز-كالاملىرىنى مەنىسىتمەيتتى، پەيغەمبەرلىرىنى زاكىلىق قىلاتتى؛ ئاخىر بېرىپ پەرۋەردىگارنىڭ قەھرى ئۆرلەپ، قۇتقۇزغىلى بولمايدىغان دەرىجىدە خەلقنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. 17 پەرۋەردىگار شۇنىڭ بىلەن كالدىيەلەرنىڭ پادىشاھىنى ئۇلارغا ھۈجۈمغا سېلىۋىدى، پادىشاھ ئۇلارنىڭ مۇقەددەس ئۆيىدە ياشلىرىنى قىلىچلىدى؛ قىز-يىگىتلەر، قېرىلار، يېشى ئاقارغانلارغا ھېچ ئىچ ئاغرىتىپ ئۇلتۇرماي، ھەممىنى ئۇلتۇرۇۋەتتى؛ [خۇدا] بۇلارنىڭ ھەممىسىنى [كالدىيە] پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 18 كالدىيە پادىشاھى خۇدانىڭ ئويدىكى چوڭ-كىچىك دېمەي، بارلىق قاچا-ۋۇيۇملارنى، شۇنداقلا پەرۋەردىگار ئويدىكى خەزىنىلەرنى، شۇنىڭدەك پادىشاھنىڭ ۋە ئەمەلدارلىرىنىڭ خەزىنىلىرىنى قېيماي، بابىلغا ئېلىپ كەتتى. 19 كالدىيەلەر خۇدانىڭ ئۆينى كۆيدۈرۈۋەتتى، يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنى چېقىۋەتتى، شەھەردىكى ھەممە ئوردا-قورغانلارغا ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈپ، يېرۇسالېمدىكى بارلىق قىممەتلىك قاچا-ۋۇيۇملارنى چېقىپ كۆكۈم-تالقان قىلدى. 20 قىلچتىن ئامان قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى [كالدىيە پادىشاھى] بابىلغا ئۈتكۈزۈن قىلىپ ئە كەتتى؛ ئۇلار تاكى پارس پادىشاھلىقىنىڭ سەلتەنىتىگىچە بابىل پادىشاھى ۋە ئەۋلادلىرىنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ تۇردى. 21 بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ يەرەمىيانىڭ ۋاستىسى بىلەن [ئالدىن] ئېيتقان [ئاگاھ] سۆزى ئىشقا ئاشۇرۇلۇش ئۈچۈن بولدى. شۇنىڭ بىلەن زېمىن ئۆزىگە تېگىشلىك شاباتلىرىنى كۆزلىرىگە مۈيەسسەر بولدى؛ چۈنكى زېمىن يەتمىش يىل توشقۇچە خاراب بولىكتە تۇرۇپ «شاباتلىرى تۈزۈپ» دەم ئېلىپ راھەتلەندى.

ئەزرا

1 پارس پادشاهى قورەشنىڭ بىرىنچى يىلى، پەرۋەردىگارنىڭ يەرەميانىڭ ئاغزى ئارقىلىق ئېيتقان سۆزى تەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ پارس پادشاهى قورەشنىڭ روهىنى قوزغىشى بىلەن پۈتۈن پادشاهلىقنى تەۋەسىدە تۆۋەندىكىدەك يازما قىلىپ ئېلان قىلدى: 2 «پارس پادشاهى قورەش مۇنداق دەيدۇ: ـ ئاسمانلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار يەر يۈزىدىكى بارلىق پادشاهلىقلارنىڭ ئىگىدارچىلىقىنى ماڭا بەردى؛ ئۇ شۇنداقلا مېنى يەهۇدا زېمىنىغا جايلاشقان يېرۇسالېمدا ئۆزىگە بىر ئوي سېلىشقا بۇيرۇدى. 3 شۇنىڭ ئۈچۈن ئاراڭلاردا خۇدانىڭ خەلقى بولغانلاردىن ھەرقايسىڭلارغا بولسا، ئۆزىنىڭ خۇداسى [پەرۋەردىگار] ئۆزىنىڭ بىلەن بىللە بولغاي، ئۇ يەهۇدا زېمىنىدىكى يېرۇسالېمغا چىقسۇن، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى سالسۇن! ئۇ بولسا خۇدادۇر، ماكانى يېرۇسالېمدىدۇر! 4 [سۈرگۈنلۈكتە] قالغان خەلق قەيەرلەردە ماكانلاشقان بولسا، [ئۇ يېرۇسالېمغا چىقسۇن]؛ شۇ يەردىكى ئادەملەر ئۆلارغا ئالتۇن، كۈمۈش، مال-مۈلۈك، چارپايلارنى تەمىنلەپ ياردەم بەرسۇن ۋە شۇنىڭدەك يېرۇسالېمدا جايلاشقان خۇدانىڭ شۇ ۋېنى ئۈچۈن خالىس ھەدىيەلەرنى تەقدىم قىلسۇن» ـ دېدى.

5 شۇنىڭ بىلەن يەهۇدا ۋە بىنيامىندىكى قەبىلە باشلىقلىرى، كاھىنلار، لاۋىيلار، شۇنداقلا خۇدا تەرىپىدىن روهى قوزغىتىلغان بارلىق خەلق ئورۇنلىرىدىن قوپۇپ يېرۇسالېمدىكى پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنى [يېگۈشتىن] سىلىشقا بېرىشقا تەييارلاندى. 6 ئەتراپتىكى كىشىلەرنىڭ ھەممىسى كۈمۈش قاچا-قۇچا، ئالتۇن، مال-مۈلۈك، چارپايلار ۋە قىممەت باھالىق ۋېۋىلار بىلەن ئۇلارنى قولىلاپ قۇۋۋەتلىدى، يۇنىڭدىن باشقا سۈنئۈلدىغان ھەرخىل ئىختىيارىي ھەدىيە-قۇربانلىق سۈپىتىدە ھەرخىل سوۋغاتلارنى تەقدىم قىلدى. 7 پادىشاھ قورەش پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدىكى قاچا-قۇچىلىرىنىمۇ، يەنى ئىلگىرى نېبوقادنەسار يېرۇسالېمدىن ئەكىلىپ ئۆز ئىلاھىنىڭ بۇتخانىسىغا قويۇپ قويغان قاچا-قۇچىلارنىمۇ ئېلىپ چىقتى. 8 پارس پادىشاھى قورەش خەزىنە بېگى مىترەداتنى ۋېۋىپ بۇ قاچا-قۇچىلارنى ئالدىرۇپ چىقتى؛ مىترەدات شۇلارنى يەهۇدانىڭ ئەمىرى شەشبازارغا سانى بويىچە ساناپ تاپشۇرۇپ بەردى. 9 قاچا-قۇچىلارنىڭ سانى مۇنداق: ـ ئالتۇن داس ئوتىغۇز، كۈمۈش داس مىڭ، پىچاق يىگىرمە توققۇز، 10 ئالتۇن پىيالە ئوتىغۇز، بىر-بىرىگە ئوخشاش بولغان كۈمۈش پىيالە تۆت يۈز ئون؛ باشقا قاچا-قۇچىلار بىر مىڭ. 11 بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش قاچا-قۇچا، بەش مىڭ تۆت يۈز. سۈرگۈن قىلىنغان خەلق بابىلدىن يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىنگەن چاغدا، شەشبازار بۇ قاچا-قۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ كەلگەندى.

2 تۆۋەندىكىلەر نېبوقادنەسار تەرىپىدىن بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغان [يەھۇدىيە] تۈلكىسىدىكىلەردىن، ئۆلارنىڭ ئەۋلادلىرى قايتىپ كېلىپ، يېرۇسالېم ۋە يەھۇدىيە گە چىقىپ، ھەربىرى ئۆز شەھىرلىرىگە كەتكەنلەر: ـ 2 ـ ئۆلار زەرۇبىبابەل، يەشۇئا، نەھەمىيا، سېرايا، رەئىلايا، موردىكاي، بىلشان، مىسپار، بىگۋاي، رەھۇم ۋە باناناھلار بىلەن بىللە قايتىپ كەلدى. ئەمدى ئىسرائىل خەلقىنىڭ ئېچىدىكى ئە رىكە كىلەرنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ 3 پاروشنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ بىر يۈز يەتمىش ئىككى كىشى؛ 4 شەفاتىيانىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يەتمىش ئىككى كىشى؛ 5 ئاراھنىڭ ئەۋلادلىرى يەتتە يۈز يەتمىش بەش كىشى؛ 6 پاھات-موئابنىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى يەشۇئا بىلەن يوئابنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ سەككىز يۈز ئون ئىككى كىشى؛ 7 ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ 8 زاتتۇنىڭ ئەۋلادلىرى توققۇز يۈز قىرىق بەش كىشى؛ 9 زاككايىنىڭ ئەۋلادلىرى يەتتە يۈز ئالتمىش كىشى؛ 10 بانىنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز قىرىق ئىككى كىشى؛ 11 بىبايىنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ 12 ئازگادنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى؛ 13 ئادونىكامنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز ئالتمىش ئالتە كىشى؛ 14 بىگۋايىنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ ئەللىك ئالتە كىشى؛ 15 ئادىننىڭ ئەۋلادلىرى تۆت يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ 16 ھەزەكىيانىڭ جەمەتىدىن بولغان ئاتىرنىڭ ئەۋلادلىرى توقسان سەككىز كىشى؛ 17 بىزايىنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ 18 يوراھنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز ئون ئىككى كىشى؛ 19 ھاشۇمنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ 20 گىببارنىڭ ئەۋلادلىرى توقسان بەش كىشى؛ 21 بەيت-لەھەملىكلەر بىر يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ 22 نىتوفالىلار ئەللىك ئالتە كىشى؛ 23 ئاناتوتلۇقلار بىر يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى؛ 24 ئازماۋەتلىكلەر قىرىق ئىككى كىشى؛ 25 كىرىئات-ئارىملىقلار، كەفىرا ھەلىقلار ۋە بەئەروتلۇقلار يولۇپ جەمئىي يەتتە يۈز قىرىق ئۈچ كىشى؛ 26 راماھلىقلار بىلەن گىبالىقلار جەمئىي ئالتە يۈز يىگىرمە بىر كىشى؛ 27 مىكماشلىقلار بىر يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى؛ 28 بەيت-ئەللىكلەر بىلەن ئايىلىقلار جەمئىي ئىككى يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ 29 نېبولىقلار ئەللىك ئىككى كىشى؛ 30 ماگبىشنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز ئەللىك ئالتە كىشى؛ 31 ئىككىنچى بىر ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ 32 ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە كىشى؛ 33 لود، ھادىد ۋە ئونونىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي يەتتە يۈز يىگىرمە بەش كىشى؛ 34 يېرىخولۇقلار ئۈچ يۈز قىرىق بەش كىشى؛ 35 سىنائاھنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ مىڭ ئالتە يۈز ئوتتۇز كىشى. 36 كاھىنلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ يەشۇئا جەمەتىدىكى يەدايانىڭ ئەۋلادلىرى توققۇز يۈز يەتمىش ئۈچ كىشى؛ 37 ئىممەرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئەللىك ئىككى كىشى؛ 38 پاشخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز قىرىق يەتتە كىشى؛ 39 ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئون يەتتە كىشى. 40 لاۋىيلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ خوداۋىيانىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى يەشۇئا بىلەن كادمىيەلنىڭ ئەۋلادلىرى يەتمىش توت كىشى؛ 41 ئەزەلكەشلەردىن: ـ ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى. 42 دەرۋازىۋەنلەرنىڭ نەسىلدىن: ـ شاللۇمنىڭ ئەۋلادلىرى، ئاتىرنىڭ ئەۋلادلىرى، تالمونىڭ ئەۋلادلىرى، ئاككۇبنىڭ ئەۋلادلىرى، خاتىتانىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن شوبايىنىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي بىر يۈز ئوتتۇز توققۇز كىشى. 43 ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى تۆۋەندىكىچە: ـ زىخانىڭ ئەۋلادلىرى، خاسۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، تابباۋتنىڭ ئەۋلادلىرى، 44 كىروسنىڭ ئەۋلادلىرى، سىياھانىڭ ئەۋلادلىرى، پادوننىڭ ئەۋلادلىرى، 45 لىباناھنىڭ ئەۋلادلىرى، ھاگاباھنىڭ ئەۋلادلىرى، ئاككۇبنىڭ ئەۋلادلىرى، 46 ھاگابنىڭ ئەۋلادلىرى، شاملاينىڭ ئەۋلادلىرى، ھاناننىڭ ئەۋلادلىرى، 47 گىددەلنىڭ ئەۋلادلىرى، گاھارنىڭ ئەۋلادلىرى، رېئاياھنىڭ ئەۋلادلىرى، 48 رەزىننىڭ ئەۋلادلىرى، نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى، گاززامنىڭ ئەۋلادلىرى، 49 ئۇززانىڭ ئەۋلادلىرى، پاسىيانىڭ ئەۋلادلىرى، بىسايىنىڭ ئەۋلادلىرى، 50 ئاسناھنىڭ ئەۋلادلىرى، مەئۇنىمنىڭ ئەۋلادلىرى، نەفۇسسىمنىڭ ئەۋلادلىرى، 51 باكبۇكنىڭ ئەۋلادلىرى، خاكۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، خارخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى، 52 بازلۇتنىڭ ئەۋلادلىرى، مەھىدانىڭ ئەۋلادلىرى، خارشانىڭ ئەۋلادلىرى، 53 باركوسنىڭ ئەۋلادلىرى، سىسىرانىڭ ئەۋلادلىرى، تىماھنىڭ ئەۋلادلىرى، 54 نەزىيانىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن خاتىفانىڭ ئەۋلادلىرى. 55 سۈلەيمانىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ سوتايىنىڭ ئەۋلادلىرى، سوفەرەتنىڭ ئەۋلادلىرى، پىرۇدانىڭ ئەۋلادلىرى، 56 يائالاھنىڭ ئەۋلادلىرى، داركونىنىڭ ئەۋلادلىرى، گىددەلنىڭ ئەۋلادلىرى، 57 شەفەتىيانىڭ ئەۋلادلىرى، خاتتىلنىڭ ئەۋلادلىرى، پوقەرەت-ھاززىبائىمنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن ئامىنىڭ ئەۋلادلىرى. 58 ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە سۈلەيمانىڭ خىزمەتكارى بولغانلارنىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي ئۈچ يۈز توقسان ئىككى كىشى. 59 تۆۋەندىكى كىشىلەر تەل-مېلاھ، تەل-خارشا، كېرۇب، ئاددان ۋە ئىممەردن كەلگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۆلار ئۆزلىرىنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ يا كى نەسەبىنىڭ ئىسرائىل ئادىمى ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بېرەلمىدى. 60 يۈلار دېلايانىڭ ئەۋلادلىرى، توبىيانىڭ ئەۋلادلىرى ۋە نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئىي ئالتە يۈز ئەللىك ئىككى كىشى؛ 61 كاھىنلارنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە خابايانىڭ ئەۋلادلىرى، كوزنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن بارزىللاينىڭ ئەۋلادلىرى بار ئىدى؛ بارزىللاي گىلئادلىق بارزىللاينىڭ بىر قىزىنى ئالغاچقا ئۆلارنىڭ ئېتى بىلەن ئاتالغاندى. 62 يۈلار جەمەتىنىڭ نەسەبنامىسىنى ئىزدەپ تاپالمىدى؛ شۇنىڭ ئۈلار «ناپاك» ھېسابلىنىپ كاھىنلىقتىن قالدۇرۇلدى. 63 ۋالىي ئۈلارغا: ـ ئۇرىم ۋە ئۇممىمنى كۆتۈرگۈچى كاھىن ئاتىرمىزدا خىزمەتتە بولغۇچە «ئەڭ مۇقەددەس يەمە كىلىكلەر» گە ئېغىز تەگكۈزمەيسىلەر، دېدى. 64 پۈتۈن جاماەتە جەمئىي قىرىق ئىككى مىڭ ئۈچ يۈز ئالتمىش كىشى؛ 65 يۇنىڭدىن باشقا ئۈلارنىڭ يەتتە يەتتە مىڭ ئۈچ يۈز ئوتتۇز يەتتە قۇل-دېدىكى بار ئىدى؛ يەنە ئىككى يۈز ئۇر-ئايال غەزەلچىسى بار ئىدى. 66 ئۈلارنىڭ يەتتە يۈز ئوتتۇز ئالتە ئېتى، ئىككى يۈز قىرىق بەش قېچىرى، 67 تۆت يۈز ئوتتۇز بەش تۆگىسى ۋە ئالتە مىڭ يەتتە يۈز يىگىرمە ئېشىكى بار ئىدى. 68 جەمەت كاتتۇاشلىردىن بەزىلىرى يېرۇسالېمغا ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيگە كەلگەن چاغدا، خۇدانىڭ شۇ ۋېنى ئەسلى ئورنىغا يېگۈشتىن سىلىنىشى ئۈچۈن چىن كۆڭلىدىن سوۋغاتلارنى تەقدىم قىلدى. 69 ئۈلار ئۆزلىرىنىڭ قۇرۇبغا قاراپ قۇرۇلۇش خەزىنىسىگە ئالتمىش بىر مىڭ دارىك ئالتۇن، بەش مىڭ منا كۈمۈش ۋە يۈز قۇر كاھىن تونى تەقدىم قىلدى. 70 شۇنىڭدىن كېيىن كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە بىر قىسىم خەلق قوشۇلۇپ، غەزەلكەشلەر، دەرۋازىۋەنلەر، ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ئۆز شەھەرلىرىگە ماكانلاشتى، قالغان ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەممىسى ئۆز شەھەرلىرىگە ماكانلاشتى.

3 ئىسرائىل خەلقى ھەرقايسىسى تۆز شەھەرلىرىدە ماكانلاشقانىدى؛ يەتتىنچى ئايغا كەلگەندە، خەلق بىر ئادەمدەك بولۇپ يېرۇسالېمغا يىغىلدى. **2** يوزاداكنىڭ ئوغلى يەشۇئا بىلەن ئۇنىڭ كاھىن قېرىنداشلىرى، شېئالتىئېلنىڭ ئوغلى زەرۇبابابەل ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ھەممىسى ئورۇنلىرىدىن قوپۇپ، خودانىڭ ئادەمى مۇسا يېزىقىدا قانۇن كىتابىدا يېزىلغىنىدەك پەرۋەردىگارغا كويدۇرمە قۇربانلىق سۈنۈش ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ قۇربانگاھىنى سېلىشقا كىرىشتى. **3** گەرچە ئۇلار شۇ يەرلىك خەلقلەردىن قورقسىمۇ، لېكىن قۇربانگاھنى ئۆز ئورنىغا ئەسلىدىكى ئۆلۈى ئۈستىگە سېلىپ، ئۇنىڭدا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئەتىگەنلىك ۋە كەچلىك كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆتكۈزۈشكە كىرىشتى. **4** ئۇلار يەنە [مۇقەددەس قانۇندا] پېزىلگىنى يېنچە «كەپىلەر ھېيتى»نى ئوتكۈزۈپ، ھەر كۈنى يەكلەمگىدەك تەلەپكە مۇۋاپىق سان يېنچە كۈنلۈك كويدۇرمە قۇربانلىقنى سۈنۈشتاتتى. **5** شۇنىڭدىن كېيىن ئۇلار يەنە ھەر كۈنلۈك كويدۇرمە قۇربانلىقلار، يېڭى ئاي قۇربانلىقى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق مۇقەددەس دەپ يېكىتىلگەن ھېيتلىرى ئۈچۈن تەقدىم قىلىنىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى، شۇنىڭدەك ھەربىر كىشىنىڭ كۆڭۈلدىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنىدىغان ئىختىيارىي قۇربانلىقلىرىنى سۈنۈپ تۇراتتى. **6** شۇنداق قىلىپ ئۇلار يەتتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدىن باشلاپ، كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنۈشقا باشلىدى؛ لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيىنىڭ ئۆلى تېخى سېلىنمىدى. **7** ئۇلار تاشچىلار بىلەن ياغاچچىلارغا پۇل تاپشۇردى ۋە شۇنداقلا پارس پادىشاھى قورەشنىڭ ئىجازىتى بىلەن زىدونلۇقلار بىلەن تۇرلۇقلارغا كېدىر ياغىچىنى لۇئانىدىن [ئوتىۋرا] دېڭىز ئارقىلىق يوپپاغا ئەكېلدۈرۈش ئۈچۈن ئۇلارغا يېمەك-ئىچمەك ۋە زەيتۇن مېيىنى تەمىنلىدى. **8** ھامائەت يېرۇسالېمدىكى خودانىڭ ۋەيىگە كەلگەندىن كېيىن ئىككىنچى يىلى ئىككىنچى ئايدا شېئالتىئېلنىڭ ئوغلى زەرۇبابابەل، يوزاداكنىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئۇلارنىڭ كاھىن ۋە لاۋۋي قېرىنداشلىرىنىڭ قالدىسى، شۇنىڭدەك سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ يېرۇسالېمغا كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى قۇرۇلۇشتا ئىش باشلىدى، ئۇلار يەنە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان لاۋىيلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيىنى سېلىش قۇرۇلۇشىغا نازارەتچىلىككە قويدى. **9** يەشۇئا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ھەم قېرىنداشلىرى، كادمىيەل بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى، يەنى يەھۇدانىڭ ئەۋلادلىرى خۇدانىڭ ۋەيىدە ئىشلەيدىغان ئىشچىلارنى نازارەت قىلىشقا بىر نىيەتتە ئاتالاندى؛ ھېنادادنىڭ ئوغۇللىرى، ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىمۇ ۋە قېرىنداش لاۋىيلار ئۇلارغا يارەدەملەشتى. **10** تاچىلار پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيىگە ئۇل سالىدىغان چاغدا كاھىنلار خاس كىيىملىرىنى كىيىپ، كانايلىرىنى چېلىپ، ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان لاۋىيلار جاڭجاڭ چېلىپ، ھەممىسى قاتار-قاتار سەپ بولۇپ تۇرغۇزۇلدى؛ ئۇلار داۋۇت بەلگىگەن كۆرسەتمىلەر يېنچە پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشتى. **11** ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئۈزئارا: ـ «پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، ئۇنىڭ ئىسرائىلغا بولغان مېھر-مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر» دەپ ھەمدۇسانا ۋە رەھمەت-تەشە ككۈر ئېيتىشتى. بۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيىنىڭ ئۇلى سېلىنىپ بولغاچقا، خالايىق پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەپ توۋلاپ تەتەنە قىلىشتى. **12** لېكىن كاھىنلاردىن، لاۋىيلاردىن ۋە جەمەت باشلىقلىرىدىن نۇرغۇنلىرى، يەنى تەسلىدە ئۆلگەركى ۋەيىنى كۆرگەن نۇرغۇن قېرى ئادەملەر كۆز ئالدىدا سېلىنغان بۇ ۋەيىنىڭ ئۇلىغا قاراپ، ئۇن سېلىپ يىغلاپ كېتىشتى؛ نۇرغۇن باشقا كىشىلەر خۇشال بولۇپ تەتەنە قىلىپ توۋلاشتى؛ **13** ۋە خەلق ھەتتا كىملەرنىڭ تەتەنە قىلىشىۋاتقانلىقى بىلەن كىملەرنىڭ يىغلاۋاتقانلىقىنى ئېرىۋالالمايى قالدى؛ چۈنكى جامائەت تەتەنە قىلىپ قاتتىق توۋلىشاتتى، ۋە بۇ ئاۋاز يىراق-يىراقلارغا ئاڭلىناتتى.

4 يەھۇدا ۋە بىنيامىندىكى رەقىبلەر سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەر ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ۋەيىنى يېكۈۋاشتىن سالماقچىكەن، دېگەن گەپنى ئاڭلاپ، **2** زەرۇبابابەل ۋە جەمەت باشلىقلىرى بىلەن كۆرۈشۈپ: ـ بىز سىلەر بىلەن بىللە سالايلى؛ چۈنكى بىزمۇ سىلە رگە ئوخشاشلا سىلەرنىڭ خۇداينىڭلارنى ئىزلەپ، بىزنى بۇ يەرگە ئەكەلگەن ئاسۇريە پادىشاھى ئېسار-ھاددوننىڭ كۈنلىرىدىن تارتىپ ئۆتكۈگە قۇربانلىق سۈنۈپ كېلىۋاتىمىز، دېيىشتى. **3** لېكىن زەرۇبابابەل، يەشۇئا بىلەن ئىسرائىلنىڭ باشقا جەمەت باشلىقلىرى ئۇلارغا: ـ خۇدايىمىزغا تۇيى سېلىشتا سىلەرنىڭ بىز بىلەن ھېچقانداق ئالاقە كۆلەر يوق؛ بەلكى پارس پادىشاھى قورەش بىزگە ۋېرۋغاندەك، پەقەت بىز تۈزىمىزلا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا تۇيى سالىمىز، دېيىشتى. **4** شۇنىڭدىن كېيىن شۇ يەردىكى ئاھالە يەھۇدالارنىڭ قولىنى ئاجىز قىلىپ، ئۇلارنىڭ قۇرۇلۇش قىلىشغا كاشىلا تۇغدۇرۇپ تۇردى. **5** ئۇلار يەنە پارس پادىشاھى قورەشنىڭ بارلىق كۈنلىردىن تاكى پارس پادىشاھى دارىئۇس تەختكە ئولتۇرغان ۋاقىتقىچە، دائىم مەسلىھەتچىلەرنى سېتىۋېلىپ، يەھۇدالار بىلەن قېرىشىپ، قۇرۇلۇش نىشانىنى بۇزۇشقا تۇرۇنۇپ تۇردى. **6** ئاھاشۋېروش تەختكە چىققان دەسلەپكى ۋاقىتلاردا ئۇلار ئۇنىڭغا يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېم ئاھالىسى ئۈستىدىن بىر ئەرزنامە يازدى. **7** شۇنىڭدەك ئارتاخشاشتا كۈنلىردە بىشلام، مىتىردات، تابەئەل ۋە ئۇلارنىڭ قالغان شېرىكلىرىمۇ پارس پادىشاھى ئارتاخشاشتاغا ئارامىي تىلدا بىر ئەرز خېتىنى يازدى، خەت ئارامىي تىلدىن تەرجىمە قىلىندى. **8** ئالىي رەھۋەم بىلەن دۇئان بېگى شىمشاي پادىشاھ ئارتاخشاشتاغا يېرۇسالېم ئۈستىدىن تۆۋەندىكىدەك ئەرزنامە يازدى: ـ **9** «مەن زىكۇر مەكتۇبىنى يازغانلاردىن، ئالىي رەھۋەم، كاتىپ بېگى شىمشاي ۋە ئۇلارنىڭ باشقا ھەمراھلىرى بولغان سوراچىلار، مۇيەتىشىلەر، مەنسەپدارلار، كاتىپلار، ئارقۇيلىقلار، بابىلىقلار، شۇشانلىقلار، يەنى ئېلامىيلار **10** ۋە ئۇلۇغ جانابي ئوسناپپار سامارىيە شەھىرىگە ۋە [ئەفرات] دەرياسىنىڭ مۇشۇ تەرىپىدىكى باشقا يەرلە رگە ئۇرۇنلاشتۇرغان ئاھالىنۇ بار **11** (مانا بۇ ئۇلارنىڭ پادىشاھقا يازغان خېتىنىڭ كۆچۈرۈلمىسى) ـ ئۆزلىرىنىڭ دەريانىڭ مۇشۇ تەرىپىدىكى خىزمەتكارلىرىدىن پادىشاھ ئالىلىرى ئارتاخشاشتاغا سالام! **12** پادىشاھ ئالىيلىرىگە مەلۇم بولسۇنكى، ئۆزلىرى تەرەپتىن بىز تەرەپكە كەلگەن يەھۇدىيلار يېرۇسالېمغا كېلىشتى؛ ئۇلار ئاشۇ ئاسىي ۋە سېسىق شەھەرنى قۇرۇۋاتىدۇ؛ ئۇلىنى ياساپ پۈتىۋردى، سېپىلنى ياساپ چىقتى ۋە سېپىلنىڭ ئۇلىرىنى بىر-بىرگە ئۇلاپ ياساۋاتىدۇ. **13** ئەمدى ئۇلۇغ پادىشاھ ئالىيلىرىگە شۇ مەلۇم بولغايكى، مۇبادا بۇ شەھەر ئوگىلانسا، سېپىل پۈتكۈزۈلسە، ئۇلار باج تاپشۇرمايدىغان، ئۇلپان تۆلىمەيدىغان ۋە پاراق تاپشۇرمايدىغان بولۇۋالىدۇ، يۇنداق كېتىۋەرسە پادىشاھلارنىڭ خەزىنىسگە سۈزىسز زىيان بولىدۇ. **14** بىز ئوردىنىڭ تۇزنى يەپ تۇرۇپ، پادىشاھىمىزنىڭ يۇنداق بېھۇرمەت قىلىنىشىنا قاراپ تۇرۇشىمىزنا قەتئىي توغرا كەلمەيدۇ، شۇ سەۋەبتىن پادىشاھىمىزغا مەلۇم قىلىشقا جۈرئەت قىلدۇق. **15** شۇنىڭ ئۈچۈن [ئالىيلىرىنىڭ] ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىخنامىسىنى سۈرۈشتە قىلىشلىرىنى تەشەببۇس قىلىمىز؛ سىلى تارىخنامىدىن بۇ شەھەرنىڭ ئەھۋالىنى بىلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھلارغىمۇ، ھەرقايسى ئۆلكە رگىمۇ زىيان يەتكۈزۈپ كەلگەن ئاسىي بىر شەھەر ئىكەنلىكىنى، قەدىمدىن تارتىپ بۇ شەھەردىكىلەر ئاغدۇرمىچىلىق تېرىغانلىقىنى بىلگەيلا؛ دەل شۇ سەۋەبتىن بۇ شەھەر ۋەيران قىلىنغاندى. **16** شۇڭا بىز ئالىيلىرىغا شۇنى ئۇقتۇرماقچىمىزكى، ئەگەر بۇ شەھەر قۇرۇلسا، سېپىللىرى پۈتكۈزۈلسە، ئۇنداقتا سىلىنىڭ دەريانىڭ مۇشۇ تەرىپىدىكى يەرلە رگە ھېچقانداق ئىگىدارچىلىقلىرى بولماي قالىدۇ». **17** پادىشاھ مۇنداق جاۋاب يوللىدى: ـ «ئالىي رەھۋەم، دۇئان بېگى شىمشايغا ۋە سامارىيە ھەم دەريانىڭ شۇ تەرىپىدىكى باشقا يەرلەردە ئۇرۇشلۇق ھەمراھلىرىگىلارغا سالام! **18** سىلەرنىڭ بىزگە يازغان ئەرز خېتىگىلار مېنىڭ ئالدىمدا ئېنىق قىلىپ ئوقۇپ بېرىلدى. **19** تەكشۈرۈپ كۆرۈشنى ۋىرۇۋۇدىم، بۇ شەھەرنىڭ دەرۋەقە قەدىمدىن تارتىپ پادىشاھلارغا قارشى چىقىپ ئىسيان قوزغىغان، شەھەردە دائىم ئاسىيلىق-قوزغىلاڭ كۆتۈرۈلۈشتەك ئىشلارنىڭ بولۇپ كەلگەنلىكى مەلۇم بولدى. **20** ئىلگىركى ۋاقىتلاردا قۇدرەتلىك پادىشاھلار يېرۇسالېمغا ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، دەريانىڭ شۇ تەرىپىدىكى پۈتۈن يەرلەرنى ئىدارە قىلىپ كەلگەن، ئۇلار شۇلارغا يېقىنىپ باج، ئولپان ۋە پارىقنى تاپشۇرۇپ كەلگەنكەن. **21** ئەمدى سىلەر ۋىرۇق چۈشۈرۈپ ئۇ خەلقنى ئىشتىن توختىتىڭلار، مەندىن باشقا يارلىق چۈشۈرۈلمىگۈچە، بۇ شەھەرنى بىكۈۋاشتىن قۇرۇپ چىقىشقا بولمايدىغانلىقى ئۇقتۇرۇلدۇر. **22** بۇ ئىشنى ئادا قىلماي قېلىشتىن پەخەس بولۇڭلار، پادىشاھلارغا زىيان كەلتۈرىدىغان ئاپەت نېمىشقا كۈچىيۋېرىدىكەن؟». **23** پادىشاھ ئارتاخشاشتانىڭ يارلىقىنىڭ كۆچۈرۈلمىسى رەھۋەمگا، دۇئان بېگى شىمشاي ھەم قۇرلانىڭ ھەمراھلىرىغا ئۇقتۇپ بېرىلىشى بىلەنلا، ئۇلار ئالدىن-ئالمان يېرۇسالېمدىكى يەھۇدالارنىڭ قېشىغا چىقىپ، ھەربىي كۈچ ئىشلىتىپ، ئۇلارنى ئىشنى توختىتىشقا مەجبۇر قىلدى. **24** شۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمدىكى خودانىڭ ۋەيىدىكى ئىشلار توختىدى؛ ئىش تاكى پارس پادىشاھى دارىئۇس تەختكە چىقىپ ئىككىنچى يىلغىچە توختاغلىق قالدى.

5 بۇ چاغدا پەيغەمبەرلەر، يەنى ھاگاي پەيغەمبەر بىلەن ئىددوننىڭ ئوغلى زەكەريا پەيغەمبەر يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېمدىكى يەھۇدىيلارغا يېشارەت بېرىشكە باشلىدى؛ ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ نامىدا ئۇلارغا يېشارەت بېرىشتى. **2** شۇنىڭ بىلەن شېئالتىئېلنىڭ ئوغلى زەرۇبابابەل ۋە يوزاداكنىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋېرۋېپ يېرۇسالېمدىكى خودانىڭ ۋەيىنى يېكۈۋاشتىن سېلىشقا باشلىدى؛ خودانىڭ پەيغەمبەرلىرى ئۇلار بىلەن بىللە بولۇپ ئۇلارغا يارەدەم بەردى. **3** شۇ چاغدا دەريانىڭ غەربە تەرىپىنىڭ باش ۋالىيسى تاتنىناي بىلەن شېتار-بوزناي ھەم ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرى ئۇلارنىڭ يېنىغا كېلىپ: «كىم سىلە رگە بۇ ۋەيىنى يېكۈۋاشتىن سېلىشقا، بۇ قۇرۇلۇشنى پۈتكۈزۈشكە ۋېرۋق بەردى؟» دەپ سوردى. **4** ئۇلار يەنە: «بۇ قۇرۇلۇشقا مەسئۇل بولغۇچىلارنىڭ ئىسمى نېمە؟» دەپ سوردى. **5** لېكىن خودانىڭ نەزىرى يەھۇدا ئاقساقاللىرىنىڭ ئۈستىدە ئىدى،

شۇڭا باش ۋالىي قاتارلىقلار پادىشاھ دارىۋىسقا مەلۇم قىلغۇچە، شۇنداقلا تۆنىكۈن بۇ ھەققىدە بىرەر جاۋاب يارلىق كەلگۈچە تۆلارنىڭ قۇرۇلۇش ئىشىنى توسمىدى. 6 دەريانىڭ غەرب تەرىپىنىڭ ۋالىيسى تاتتىناي بىلەن شېتار-بوزناي ھەم تۆلارنىڭ ھەمراھلىرى، يەنى دەريانىڭ غەرب تەرىپىدىكى ئافارساقلىقلار پادىشاھ دارىۋىسقا خەت ئەۋەتتى؛ خەتنىڭ كۆچۈرۈلمىسى مانا تۆۋەندىكىدەك: 7 تۆلار پادىشاھقا ئەۋەتكەن مەلۇماتنا مۇنداق دېيىلگەن: «دارىۋىس ئالىيلىرىغا چوكۇنۇر ئامان-ئېسەنلىك بولغاي! 8 پادىشاھىمىزغا شۇ ئىش يېتىپ مەلۇم بولسۇنكى، بىز يەھۇدىيە گە، تۆلۇغ خۇدانىڭ ۋېيگە بېرىپ كۆردۇقكى، شۇ تۆي يوغان تاشلار بىلەن ياسىلىۋاتىدۇ، تاملىرىغا ئىملار تۇتۇلۇپ سېلىنماقتا؛ بۇ قۇرۇلۇش تېز سۈرەتتە ئۈركۈشلۈق ئېلىپ بېرىلۇۋېتىپتۇ. 9 ئاندىن بىز ئۇ يەردىكى ئاقساقاللاردىن: ـ كىم سىلە رگە بۇ ۋېينى سېلىشقا، بۇ قۇرۇلۇشنى پۈتتۈرۈشكە يۈرىۋق بەردى؟ ـ دەپ سوريدۇق. 10 ۋە ئالىيلىرىغا مەلۇم بولسۇن ئۈچۈن تۆلارنىڭ ئىسىملىرىنى سوريدۇق، شۇنىڭدەك تۆلارنىڭ باشلىقلىرىنىڭ ئىسىملىرىنى پۈتۈپ خاتىرىلىمەكچى ئىدۇق. 11 تۆلار بىزگە: «بىز ئاسمان-زېمىننىڭ خۇداسىنىڭ قۇللىرى، بىز ھازىر بۇنىڭدىن ئىلگىرى ئىسرائىلنىڭ ئۇلۇغ پادىشاھى سالدۇرغانىدى. 12 لېكىن ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئاسماندىكى خۇدانىڭ غەزىپىنى كەلتۈرۈپ قېيناقچا، خۇدا تۆلارنى كالدىيەلىك بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا تاپشۇرغان؛ تۆ بۇ ۋېينى چاقتۇرۇۋېتىپ، خەلقنى بابىلغا ئۈتقۈن قىلىپ ئە كەتكەن. 13 لېكىن بابىل پادىشاھى قورەشنىڭ بىرىنچى يىلى پادىشاھ قورەش خۇدانىڭ بۇ ۋېينى يېگۈزۈشتىن سېلىشقا يارلىق چۈشۈرگەن. 14 ۋە نېبوقادنەسار يېرۇسالېمدىكى بۇ ئىبادەتخاندىن ئېلىپ بابىل بۇتخانىسىغا ئاپىرىپ قويغان خۇدانىڭ ۋېيدىكى ئالتۇن-كۈمۈش قاچا-قوچىلارنىمۇ پادىشاھ قورەش ئۇلارنى بابىل بۇتخانىسىدىن ئەيىپقىتۈرۈپ، شەھىزار ئىسملىك بىر كىشىگە تاپشۇرغان؛ تۆ ئۇنى باش ۋالىي قىلىپ تەينىلىگەندى. 15 ھەم ئۇنىڭغا: ـ بۇ قاچا-قوچىلارنى ئېلىپ ئۇلارنى يېرۇسالېمدىكى ئىبادەتخانىغا ئاپىرىپ قويغىن؛ خۇدانىڭ ۋېيى ئەسلى جايىغا يېگۈزۈشتىن سېلىنسۇن، دەپ يۈرۈغان 16 ئاندىن شۇ شەھىزار دېگەن كىشى كېلىپ، يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ۋېيگە تۇل سالغان؛ ئەنە شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ ھازىرغىچە ياسىلىۋاتىدۇ، تېخى پۈتمىدى» دەپ جاۋاپ بەردى. 17 ئەمدى ئالىيلىرىغا لايىق كۆرۈنسە، پادىشاھىمىزنىڭ شۇ يەردە، يەنى بابىلدىكى خەزىنىنى ئاختۇرۇپ بېقىشىنى، تۆ يەردە پادىشاھ قورەشنىڭ يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ۋېينى يېگۈزۈشتىن سېلىش توغرىسىدا چۈشۈ رگەن يارلىقنىڭ بار-يوقلۇقىنى تەكشۈرۈپ بېقىشىنى سورايمىز ھەم پادىشاھىمىزنىڭ بۇ ئىش توغرىسىدا تۈز ئىرادىسىنى بەرگە بىلدۈرۈپ قويۇشىنى ئۈتۈنىمىز».

6

ئاندىن پادىشاھ دارىۋىس بابىلدىكى دۆلەت-بايلىقلار ساقلانغان «ئارخىپلار ۋېيى»نى تەكشۈرۈپ چىقىشقا يارلىقلارنى چۈشۈردى. 2 مېدىيا ئولكىسىدىكى ئاخمېتا قەلئەسىدىن بىر ئورام قەغەز تېپىلدى، ئۇنىڭدا مۇنداق بىر خاتىرە پۈتۈلگەن: 3 «پادىشاھ قورەشنىڭ بىرىنچى يىلى، پادىشاھ قورەش يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ۋېيگە دائىر مۇنداق بىر يارلىق چۈشۈردى: ـ «قوربانلىق سۈنۈلدىغان ئورۇن بولۇش ئۈچۈن بۇ تۆي يېگۈزۈشتىن سېلىنسۇن، ئۇلى پۇختا سېلىنسۇن، ۋېينىڭ ئىگىزلىكى ئاتمىش گەز، كەڭلىكى ئاتمىش گەز بولسۇن. 4 ئۈچ قەۋەت يوغان تاش، بىر قەۋەت يېڭى ياغاچ بىلەن سېلىنسۇن، بارلىق خراجەت پادىشاھلىق خەزىنىسىدىن چىقىم قىلىنسۇن. 5 ئەسلىدە نېبوقادنەسار يېرۇسالېمدىكى ئىبادەتخاندىن ئېلىپ بابىلغا ئاپىرىپ قويغان، خۇدانىڭ ۋېيدىكى ئالتۇن-كۈمۈش قاچا-قوچىلارنىڭ ھەممىسى قايتۇرۇپ كېلىنىپ، يېرۇسالېمدىكى ئىبادەتخانىغا قايتىدىن يەتكۈزۈلۈپ، ھەربىرى تۈز جايىغا قويۇلسۇن؛ تۆلار خۇدانىڭ ۋېيگە قويۇلسۇن!». 6 [دارىۋىستىن يارلىق چۈشۈرۈلۈپ]: «ـ شۇڭا، ئى دەريانىڭ شۇ تەرىپىنىڭ باش ۋالىيسى تاتتىناي ۋە شېتار-بوزناي ھەم سىلەرنىڭ ھەمراھلىرىڭلار، يەنى دەريانىڭ شۇ تەرىپىدىكى ئافارساقلىقلار، ئەمدى سىلەر ئۇ يەردىن نېرى كېتىڭلار! 7 خۇدانىڭ ۋېينىڭ قۇرۇلۇشى بىلەن كارىڭلار بولمىسۇن؛ يەھۇدىيلارنىڭ باش ۋالىيسى بىلەن يەھۇدىيلارنىڭ ئاقساقللىرىنىڭ خۇدانىڭ بۇ ۋېينى ئەسلىدىكى ئورنىغا سېلىشىغا يول قويۇڭلار. 8 شۇنىڭدەك مەن خۇدانىڭ بۇ ۋېينىڭ سېلىنىشى ئۈچۈن يەھۇدالارنىڭ ئاقساقللىرى توغرۇلۇق سىلە رگە يۈرۈق چۈشۈرۈدۇمكى: ـ دەريانىڭ غەرب تەرىپىدىن، پادىشاھلىق خەزىنىسىگە تاپشۇرۇلغان باج كىرىمىدىن سىلەر كېچىكتۈرمەي شۇ ئادەملە رگە تولۇق خراجەت ئاجرىتىپ بېرىڭلار، قۇرۇلۇش ھېچ توختاپ قالمىسۇن. 9 تۆلارغا ئېھ كېرەك بولسا، جۈملىدىن ئاسماندىكى خۇداغا كويدۇرمە قوزىلىق سۈنۈشقا، مەيلى ئە رگەك قوچاق بولسۇن، قوچقار يا كى قوزىلار بولسىمۇ، شۇلار بېرىلسۇن؛ يەنە يېرۇسالېمدىكى كاھىنلارنىڭ بەلگىلىگىنى ۋېيچە بۇغداي، تۇز، شاراب يا كى زەيتۇن مايلار بولسۇن شۇلارنىڭ بىرىمۇ كەم قىلىنمايي، ھەر كۈنى تەمىن ئېتىپ تۇرۇلسۇن. 10 شۇنىڭ بىلەن تۆلار ئاسماندىكى خۇداغا خۇشبۇي قوربانلىقلارنى كەلتۈرۈپ، پادىشاھقا ۋە پادىشاھنىڭ ئەۋلادلىرىغا تۇرۇنۇن تۇمۇر تىلىسۇن. 11 مەن يەنە ۋېرىۋېمەنكى، كىمكى بۇ يارلىقنى تۇ رگەرتسە، شۇ كىشىنىڭ ۋېينىڭ بىر تال ئىسى سۇغۇرۇۋۇپلىنىپ تىكىلەنگەندىن كېيىن، شۇ كىشى ئۆنىڭغا ئېسىپ مىخلاپ ۋېيۇلسۇن، ئۇ يېڭە ئەخلەتخانىغا ئايلاندۇرۇۋۇپتىلىنسۇن! 12 ۋە ئۆزىنىڭ نامىنى شۇ يەردە قالدۇرغان خۇدا مۇشۇ يېرۇسالېمدىكى ۋېينى ئۆز رگەرتىشكە يا كى بۇزۇشقا قول ئۇزارتقان ھەرقانداق پادىشاھ يا كى خەلقنى ھالاك قىلسۇن! مەن دارىۋىس مۇشۇ يارلىقنى چۈشۈرۈدۇم، ئەستايىدىللىق بىلەن بەجا كەلتۈرۈلسۇن!» دېيىلدى. 13 ئاندىن دەريانىڭ غەرب تەرىپىنىڭ باش ۋالىيسى تاتتىناي، شېتار-بوزناي ۋە تۆلارنىڭ ھەمراھلىرى پادىشاھ دارىۋىسنىڭ ئەۋەتكەن يولىيورۇق ۋېچە ئەستايىدىللىق بىلەن شۇ ئىشنى بەجا كەلتۈردى. 14 يەھۇدىيلارنىڭ ئاقساقللىرى قۇرۇلۇشنى داۋاملاشتۇرۇپ، ھاگاي پەيغەمبەر ۋە ئىددونىڭ ئوغلى زە كەريانىڭ بېشارەت بېرىشلىرى بىلەن شۇ ئىشتا رونۇق تاپتى. تۆلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەمرى ۋېچە، شۇنداقلا قورەش، دارىۋىس ۋە ئارتاخشاستا قاتارلىق پارس پادىشاھلىرىنىڭ ئەمرى ۋېچە ئىشلەپ، ۋېينى يېگۈزۈشتىن قۇرۇلۇپ چىقىش ئىشىنى پۈتتۈردى. 15 بۇ تۆي دارىۋىس پادىشاھى سەلتەنىتىنىڭ ئالتىنچى يىلى، ئادار ئېيىنىڭ ئۈچىنچى كۈنى پۈتكۈزۈلدى. 16 ئىسرائىللار ـ كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە قالغان سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەن خەلقلەرنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ بۇ ۋېينى ئۆنىڭغا ئاتاش مۇراسىمىنى خۇشال-خۇرراملىق بىلەن ئوتكۈزدى. 17 ۋېينى خۇدانىڭ ئۆزىگە ئاتاش مۇراسىمىدا ئۇلار يۈز تورپاق، ئىككى يۈز قوچقار ۋە تۆت يۈز قوزا سۈندى ھەم ئىسرائىل قەبىلىلىرىنىڭ سانى ۋېچە بارلىق ئىسرائىل ئۆچىنچى گۈناھ قوربانلىقى سۈپىتىدە ئون ئىككى تېكىنى سۈندى. 18 تۆلار يەنە يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئىبادەت-خىزمىتىنى ئۆتەشكە، مۇسانىڭ كىتابىدا يېزىلغىنى ۋېچە، كاھىنلارنى تۈز ئۇۋىسى ۋېچە، لاۋىيلارنى گۇرۇپپىلىرى ۋېچە ئۆزىغۇزدى. 19 بىرىنچى ئايىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەر «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى»نى ئوتكۈزدى. 20 چۈنكى كاھىنلار ۋە لاۋىيلار بىر نىيەت بىلەن بىرلىكتە پاكلىنىش رەسىملىرىنى ئوتكۈزۈپ، ھەممىسى پاكلاندى؛ ئاندىن تۆلار بارلىق سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەر ۋە تۆلارنىڭ قېرىندىشى بولغان كاھىنلار ۋە ھەم ئۆزلىرى ئۈچۈن ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتىغان [قوزىلىرىنى] سويدى. 21 سۈرگۈنلۈكتىن [يېڭىلا] قايتىپ كەلگەن ئىسرائىللار ۋە شۇنىڭدەك ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يەھۋەردىگارنى ئىزدەپ، ئۆزلىرىنى زېمىندىكى يات ئەللىكلەرنىڭ بۇلغاشلىرىدىن ئايرىپ چىققان بارلىق كىشىلەر قوزا گۈشىنىمۇ بىرلىكتە يېيىشتى. 22 تۆلار پېتىر نان ھېيتىنى خۇشال-خۇرراملىق ئېچىدە يەتتە كۈن ئوتكۈزدى؛ چۈنكى يەھۋەردىگار تۆلارنى خۇشاللىققا چۆمدۈردى ھەم ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ كۆڭلىنى تۆلارغا مايىل قىلىپ، ئۆزىنىڭ ۋېينى ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ۋېينى قۇرۇشقا تۆلارنىڭ قولىنى مۇستەھكەملىدى.

7

شۇ ئىشلاردىن كېيىن پارس پادىشاھى ئارتاخشاستا سەلتەنەت سۈ رگەن مە زگىلدە ئەزرا دېگەن كىشى [بابىلدىن يېرۇسالېمغا چىقتى]. ئۇ سېرايانىڭ ئوغلى، سېرايا ئازارىيانىڭ ئوغلى، ئازارىيا ھىلقىيانىڭ ئوغلى، 2 ھىلقىيا شاللۇمنىڭ ئوغلى، شاللۇم زاد وكتىنىڭ ئوغلى، زادوك ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى، 3 ئاخىتۇب ئامارىيانىڭ ئوغلى، ئامارىيا ئازارىيانىڭ ئوغلى، ئازارىيا مېرايوتنىڭ ئوغلى، 4 مېرايوت زەراھىيانىڭ ئوغلى، زەراھىيا ئۇززىنىڭ ئوغلى، ئۇززى بۇككىنىڭ ئوغلى، 5 بۇككى ئابىشۇئانىڭ ئوغلى، ئابىشۇئا فىنھاسنىڭ ئوغلى، فىنھاس ئەلئازارنىڭ ئوغلى، ئەلئازار بولسا باش كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئىدى؛ 6 ـ ئەزرا دېگەن بۇ كىشى بابىلدىن قايتىپ چىقتى. ئۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يەھۋەردىگار مۇساغا نازىل قىلغان ئەۋرات قانۇنىغا پىشقان ئەۋراتشۇناس ئىدى؛ ئۇنىڭ خۇداسى بولغان يەھۋەردىگارنىڭ قولى ئۇنىڭدا بولغاچقا، ئۇ نېمىنى تەلەپ قىلسا پادىشاھ شۇنى بە رگەندى. 7 پادىشاھ ئارتاخشاستانىڭ يەتتىنچى يىلى بىر قىسىم ئىسرائىللار، كاھىنلار، لاۋىيلار، ئەزەلكەشلەر، دەرۋازىۋەنلەر ۋە ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ بىلەن بىرلىكتە يېرۇسالېمغا قايتىپ چىقتى. 8 [ئەزرا] ئەمدى پادىشاھنىڭ سەلتەنىتىنىڭ يەتتىنچى يىلى بەشىنچى ئايدا يېرۇسالېمغا يېتىپ كەلدى. 9 بىرىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنى ئۇ بابىلدىن چىقىشقا تەييارلاندى؛ خۇدانىڭ شەپقەتلىك قولى ئۇنىڭدا بولغاچقا، ئۇ بەشىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنى يېرۇسالېمغا يېتىپ كەلدى. 10 چۈنكى ئەزرا كۆڭۈل قويۇپ يەھۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇنىنى چۈشىنىپ تەھسىل قىلىشقا ھەم ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقا ۋە شۇنىڭدەك ئىسرائىل ئىچىدە ئۇنىڭدىكى ھۆكۈم-بەلگىلىمىلەرنى ئۈگىنىشكە نىيەت قىلغانىدى. 11 مانا بۇ پادىشاھ ئارتاخشاستا كاھىن ھەم تەۋراتشۇناس ئەزراغا تاپشۇرغان يارلىق خېتىنىڭ كۆچۈرۈلمىسى: ـ (ئەزرا يەھۋەردىگارنىڭ

ئەمرلىرىگە ئائىت ئىشلارغا ھەم ئۇنىڭ ئىسرائىللارغا تاپشۇرغان بەلگىلىمىلىرىگە پىشقان تەۋراتشۇناس ئىدى): ـ 12 «مەنكى پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى ئارتاخشاشتادىن ئاسمانلاردىكى خۇدانىڭ مۇكەممەل تەۋرات-قانۇنىغا پىشقان تەۋراتشۇناس كاھىن ئەزرانىڭ سالامى! 13 ئەمدى مەن شۇنداق يارلىق چۈشۈرىمەنكى، پادىشاھلىقىمدا تۈرۈۋاتقان ئىسرائىللاردىن، شۇنداقلا تۈلارنىڭ كاھىن ۋە لاۋىيلاردىن كىملەر يېرۇسالېمغا بېرىشنى خالىسا، ھەممىسى سېنىڭ بىلەن بىللە بارسا بولىدۇ. 14 چۈنكى سەن پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ يەتتە مەسلىھەتچىسى تەرىپىدىن تەيىنلەنگەن ئىكەنسەن، قولۇڭدىكى خۇدانىڭ قانۇن كىتابىدا ئېيتىلغانلىرى بويىچە، يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېمغا تەكشۈرۈش-ھال سوراشقا ئەۋەتىلگەنسەن. 15 سەن پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ مەسلىھەتچىلىرى ئۆز ئىختىيارى بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا سۈنغان ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى كۆتۈرۈپ يېرىپ ئۇنىڭغا تەقدىم قىل (ئۇنىڭ ماكانى يېرۇسالېمدىۇر)؛ 16 شۇنىڭدەك قولۇڭ پۈتكۈل بابىل تۆلەكسىدە قانچىلىك ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى تاپالىسا، شۇنى خەلق ۋە كاھىنلار يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئۆيىگە تەقدىم قىلىشقا ئۆز ئىختىيارى بىلەن بە رگەن سۈۋغاتلارغا قوشۇپ ئاپارغىن. 17 سەن بۇ پۇللارغا ئېھتىياجلىنىڭ بىلەن قۇربانلىقلار ئۈچۈن تورپاق، قوچقار، قوزا ۋە قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيىلىرى ھەم شاراب ھەدىيىلىرى سېتىۋېلىپ، بۇلارنى يېرۇسالېمدىكى خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىدىكى قۇربانگاھقا سۈنغىن. 18 قالغان ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى سەن ۋە جەمەتىڭدىكىلە رگە قانداق قىلىش مۇۋاپىق كۆرۈنسە، خۇدايىمىزنىڭ ئىرادىسى بويىچە شۇنداق قىلىڭلار. 19 سېنىڭ خۇدايىڭنىڭ ئۆيىدىكى ئىشلارغا ئىشلىتىشكە ساڭا بە رگەن قاچا-قۇچلارنى يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئالدىغا قوي. 20 ئە گەر شۇنىڭدەك ساڭا خۇدايىڭنىڭ ئۆيىدىكى قالغان ئىشلارغا چىقىم قىلىدىغانغا نېمە خراجەت كېرەك بولسا، سەن پادىشاھ خەزىنىسىدىن ئېلىپ ئىشلەتكىن. 21 شۇنىڭ بىلەن مەنكى پادىشاھ ئارتاخشاشتادىن دەرىيانىڭ شۇ غەربە تەرىپىدىكى بارلىق خەزىنە بە گلىرىگە شۇنداق ۋېرىۋۇق چۈشۈرىمەنكى، ئاسمانىدىكى خۇدانىڭ تەۋرات-قانۇننىڭ ئالىمى بولغان كاھىن ئەزرا سىلەردىن نېمىنى تەلەپ قىلسا، سىلەر ئېستايىدىللىق بىلەن ئۇنىڭ دېگىنىدەك بېجىرىڭلار. 22 ئۇنىڭ ئالدىغىنى كۈمۈش يۈز تالانتقىچە، بۇغداي يۈز كورغىچە، شاراب يۈز باتقىچە، زەيتۇن مېيى يۈز باتقىچە بولسۇن، تۇزغا چەك قويۇلمىسۇن. 23 ئاسمانلاردىكى خۇدا نېمىنى ئەمر قىلسا، شۇ ئاسمانلاردىكى خۇدانىڭ ئۆيى ئۈچۈن ئېستايىدىللىق بىلەن بېجىرىلسۇن؛ نېمىشقا [خۇدانىڭ] غەزىبىنى پادىشاھ ۋە ئۇغۇللىرىنىڭ پادىشاھلىقىغا چۈشۈرگۈدە كمىز؟ 24 بىز شۇنىمۇ سىلە رگە مەلۇم قىلىمىزكى، ئومۇمەن كاھىنلار، لاۋىيلار، غەزەلچىشىلەر، دەرۋازىۋەنلەر، ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە خۇدانىڭ بۇ ئۆيىدە خىزمەت قىلىدىغانلارنىڭ ھېچقايسىسىدىن باج، ئولپان ۋە پاراق ئېلىشقا بولمايدۇ. 25 ئەمدى سەن ئەي ئەزرا، خۇدايىڭنىڭ سەندە بولغان ھېكمىتىگە ئاساسەن، دەرىيانىڭ شۇ غەربە تەرىپىدە خۇدايىڭنىڭ تەۋرات-قانۇننى بىلگەن، بارلىق خەلقنىڭ دەۋاسىنى سورايدىغان، تۈلارنى ئىداره قىلىدىغان سوراقچى ۋە ھاكىملارنى تەيىنلىگىن؛ ۋە تەۋرات-قانۇننى بىلمەيدىغانلارغا بولسا، تۈلارغا بۇلارنى ئۆگىتىڭلار. 26 خۇدايىڭنىڭ قانۇنىغا ۋە پادىشاھلىقىنىڭ قانۇنىغا رىئايە قىلمايدىغانلار بولسا، ئۇنىڭ ئۆستىدىن ئادالەتلىك بىلەن ھۆكۈم چىقىرىلسۇن؛ ئۆز ئۆلۈمىگە، ياكى سۈرگۈنگە ياكى مال-مۈلكىنى مۇسادىرە قىلىشقا ۋە ياكى زىندانغا تاشلاشقا ھۆكۈم قىلىنسۇن».

27 [ئەزرا مۇنداق دېدى] ـ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى بولغان يەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا بولغاي! چۈنكى ئۆ پادىشاھنىڭ كۆڭلىگە، يېرۇسالېمدىكى يەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى شۇنداق كۆز رىكەم بېزەش نىيىتىنى سالدى، 28 يەنە مېنى پادىشاھ ۋە مەسلىھەتچىلىرى ئالدىدا ھەم پادىشاھنىڭ مۇھتەرەم ئەمىرلىرى ئالدىدا ئىلتىپاتقا ئېرىشتۈردى. يەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ قولى مەندە بولۇپ، ئۇ مېنى غەيرەتلەندۈرگەچكە، ئۆزۈم بىلەن بىللە [يېرۇسالېمغا] چىقىشقا ئىسرائىللار ئىچىدىن بىرنەچچە مۆتىۋەرلەرنى يىغدىم.

8 پادىشاھ ئارتاخشاشتا سەلتەنەت سۈرۈپ ئۆتۈرغان ۋاقىتتا، بابىلدىن مېنىڭ بىلەن بىللە قايتىقانلارنىڭ ئاتا جەمەت باشلىقلىرى ۋە ئۆلۈرلىرىنىڭ نەسەبنامىلىرى تۆۋەندىكىچە: ـ 2 فىنھاسنىڭ ئەۋلادلىرىدىن گەرشون، ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن دانىيال، داۋۇتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ھاتۇش، 3 شېكانىيانىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى پاروشنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زە كەريا ۋە ئۇنىڭ بىلەن نەسەبنامىدە تىزىملانغان ئە رىكە كلەر جەمئىي بىر يۈز ئەللىك كىشى؛ 4 پاھات-موئابنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زەراھىياھنىڭ ئوغلى ئەلىيوئىناي ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئە رىكە كلەر ئىككى يۈز كىشى؛ 5 شېكانىيانىڭ ئەۋلادلىرىدىن يولغان ياھازىيەلنىڭ ئوغلى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئە رىكە كلەر ئۈچ يۈز كىشى؛ 6 ئادىننىڭ ئەۋلادلىرىدىن يوناتاننىڭ ئوغلى ئەبەد ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئە رىكە كلەر ئەللىك كىشى؛ 7 ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئاتالىيانىڭ ئوغلى يەشايا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئە رىكە كلەر يەتمىش كىشى؛ 8 شەفاتىيانىڭ ئەۋلادلىرىدىن مىكائىلنىڭ ئوغلى زەبادىيا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئە رىكە كلەر سە كسەن كىشى؛ 9 يوئابنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەھىيەلنىڭ ئوغلى ئوبادىيا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئە رىكە كلەر ئىككى يۈز ئون سە ككىز كىشى؛ 10 شېلومىتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يوسىفىيانىڭ ئوغلى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئە رىكە كلەر بىر يۈز ئالتمىش كىشى؛ 11 بىبايىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن بىبايىنىڭ ئوغلى زە كەريا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئە رىكە كلەر يىگىرمە سە ككىز كىشى؛ 12 ئازگادنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ھاكاتاننىڭ ئوغلى يوھانان ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئە رىكە كلەر بىر يۈز ئون كىشى؛ 13 ئادونىكامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئەڭ ئاخىرىدا قايتقانلارنىڭ ئىسملىرى ئەلىفەلەت، جەئىيەل ۋە شېمايا بولۇپ، تۈلار بىلەن بىللە قايتقان ئە رىكە كلەر ئالتمىش كىشى؛ 14 بىگۋايىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئۇتتاي بىلەن زابېۇد ۋە ئۇلار بىلەن بىللە قايتقان ئە رىكە كلەر يەتمىش كىشى. 15 ـ مەن تۈلارنى ئاخاۋاغا ئاقىدىغان دەريانىڭ يېنىغا يىغدىم؛ بىز ئۇ يەردە چېدىر تىكىپ ئۈچ كۈن تۇردۇق. خەلقنى ۋە كاھىنلارنى ئاۋرىلاپ قارىسام ئۇ يەردە لاۋىيلار يوق ئىكەن. 16 شۇڭا مەن باشلىقلاردىن ئەلىئېزەر، ئاريەل، شېمايا، ئەلناتان، يارىب، ئەلناتان، ناتان، زە كەريا بىلەن مەشئۇللاملارنى ۋە ئۇلارنا قوشۇپ ئۇقۇمۇشلۇق ئالىملاردىن يوئارىب بىلەن ئەلناتاننى چاقىرتىپ كېلىپ، 17 ئۇلارغا ھاۋالە قىلىپ كاسىفيا دېگەن يە رگە، ئىددو دېگەن ئاتامان بىلەن كۆرۈشۈشكە ئەۋەتتىم. مەن كاسىفيا دېگەن يەردە ئىددوغا ۋە ئۇنىڭ ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى بولغان قىبرىناداشلىرىغا دەيدىغان گەپلەرنى ئاغزىغا سېلىپ، ئۇلارنىڭ بۇ يە رگە خۇدايىمىزنىڭ ئۆيى ئۈچۈن خىزمەت قىلىدىغان خىزمەتچىلەرنى بە رگە ئەكېلىشنى ئۈتۈندۈم. 18 خۇدايىمىزنىڭ شاپائەتلىك قولى بىزدە بولغاچقا، ئۇلار بە رگە ئىسرائىلنىڭ ئەۋرىسى، لاۋىينىڭ نەۋرىسى ماھلىنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدىن ئوقۇمۇشلۇق بىر ئادەمنى، يەنى شەرەبىيانى ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ھەم قىبرىناداشلىرى بولۇپ جەمئىي ئون سە ككىز كىشىنى باشلاپ كەلدى. 19 ئۇلار يەنە ھاشابىيا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەشايا ھەم ئۇنىڭ قىبرىناداشلىرى ھەم ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، جەمئىي يىگىرمە كىشىنى، 20 يەنە ئىلگىرى داۋۇت ۋە ئۇنىڭ ئەمىرلىرى لاۋىيلارنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا تەيىنلىگەن «نەتىنىيلار»دىن ئىككى يۈز يىگىرمە كىشىنى باشلاپ كەلدى، بۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسملىرى بىلەن تىزىملاندى. 21 شۇ چاغدا ئاخاۋا دەرياسى بويىدا مەن خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا ئۆزۈمىزنى تۆۋەن قىلىپ، ئۆزىمىز ۋە كىچىك بالىلىرىمىز ھەم بارلىق مال-مۈلكىمىز ئۈچۈن خۇدايىمىزدىن ئاق يول تىلەشكە روزا تۇتۇلىق، دەپ جاكارلىدىم. 22 چۈنكى بىز ئەسلىدە پادىشاھقا: «خۇدايىمىزنىڭ قولى ئۇنى بارلىق ئىزدىگەنلەرنىڭ ئۈستىگە ئالىتىپات كۆرسىتىشكە ۋېرىلىدۇ، لېكىن ئۇنىڭ قۇدرىتى بىلەن غەزىپى ئۇنىڭ تاشلىغانلارغا زەربە بېرىشكە تەييارلۇر» دېگەنىدۇق، ئەمدى يەنە ئۇنىڭدىن يولدىكى دۇشمەنلە رگە تاقابىل تۇرۇشقا پىيادە ۋە ئاتلىق لەشكەرلەر تەيىنلەپ بېرىشنى تەلەپ قىلغانلىقىمىزدىن خجىل بولۇپ قالدىم. 23 شۇنىڭ بىلەن بىز روزا تۇتۇپ خۇدايىمىزدىن شۇ ئىش توغرۇلۇق ئۈتۈنۈدۇق، ئۇ دۇئايىمىزنى ئىجابەت قىلدى. 24 مەن كاھىن باشلىرى ئىچىدىن ئون ئىككى ئادەمنى ۋە شەرەبىيا، ھاشابىيا ۋە ئۇلار بىلەن بىللە بولغان ئاكا-ئۇكىلىرىدىن ئون ئادەمنى تاللاپ، 25 ئۇلارغا ئالتۇن، كۈمۈش ۋە قاچا-قۇچلارنى، يەنى پادىشاھ، ئۇنىڭ مەسلىھەتچىلىرى، ئەمىرلىرى ۋە شۇنىڭدەك شۇ يەردە تۇرۇۋاتقان بارلىق ئىسرائىللار «كۆيدۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىگە ھەدىيە قىلغان سۈۋغاتلارنى تاپشۇردۇم. 26 مەن كۈمۈشتىن ئالتە يۈز ئەللىك تالانت، يۈز تالانت ئېغىرلىقتىكى كۈمۈش قاچا-قۇچا، يۈز تالانت ئالتۇنىنى ئۇلارنىڭ قولىغا ئۇچىچە تاپشۇردۇم. 27 ئۇلارنا تاپشۇرغانلىرىمدىن يەنە ئالتۇن داس يىگىرمە بولۇپ، قىممىتى مىڭ دارىك، سۈپەتلىك ۋە ژالىلداپ پارقىرايدىغان مىس چوڭ داس ئىككى بولۇپ، ئالتۇنەدەك قىممەتلىك ئىدى. 28 مەن ئۇلارغا: ـ سىلەر يەرۋەردىگارنا مۇقەددەسىتۈرسىلەر، قاچا-قۇچلارمۇ مۇقەددەسىتۈر، ئالتۇن-كۈمۈشلەر ئاتا-بوۋا كلارنىڭ خۇداسى يەرۋەردىگارغا ئىختىيارىي ھەدىيە قىلىنغان سۈۋغاتتۇر. 29 تا كى يېرۇسالېمدىكى يەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ئامبار-خەزىنىلە رگە يەكۆزۈپ، كاھىنلار ۋە لاۋىيلارنىڭ باشلىرى ۋە ئىسرائىللارنىڭ قەبىلە-جەمەت باشلىقلىرىنىڭ ئالدىدا تارازىدىن ئۆتكۈزگۈچە بۇلارنى ئوبدان قاراپ قوغدا كلار، دېدىم. 30 شۇنىڭ بىلەن كاھىنلار ھەم لاۋىيلار يېرۇسالېمدىكى خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىگە ئاپىرىدىغان، تارازىدىن ئۆتكۈزۈلگەن شۇ ئالتۇن-كۈمۈش ۋە قاچا-قۇچلارنى تاپشۇرۇۋالدى. 31 شۇنىڭ بىلەن بىرىنچى ئاينىڭ ئون ئىككىنچى كۈنى بىز ئاخاۋا دەرياسىنىڭ بويىدن قوزغىلىپ يېرۇسالېمغا چىقىشقا ماڭدۇق. خۇدايىمىزنىڭ قولى ئۈستىمىزدە بولغاچقا، ئۇ بىزنى دۇشمەنلىرىمىزدىن ۋە يولدا پايلاپ تۇرغان قاراقچىلاردىنمۇ قۇتقۇزدى. 32 بىز يېرۇسالېمغا كېلىپ ئۇ يەردە ئۈچ كۈن تۇردۇق؛ 33 تۆتىنچى كۈنى خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىدە ئالتۇن-كۈمۈش ۋە قاچا-قۇچلار تارازىدا تۆچلىنىپ كاھىن ئۇرىيانىڭ ئوغلى مەرەموتنىڭ قولىغا

تاپشۇرۇلدى، ئۇنىڭ يىنىدا فىنىھاسنىڭ ئوغلى ئەلىئازار، يەنە لاۋىيلاردىن يەھۇئانىڭ ئوغلى يوزاباد بىلەن بىنئۇئىنىڭ ئوغلى نوئادىياھلار بار ئىدى. **34** ھەمە نەرسە سانى ۋىنچە ۋە ئېغىرلىقى ۋىنچە تۆچىغىدى ۋە شۇنىڭ بىلەن بىللە ھەربىرىنىڭ ئېغىرلىقى پۈتۈپ قويۇلدى. **35** شۇ چاغدا ئەسلى ئېلىپ كېتىلگەنلەرنىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتقانلار ئىسرائىللارنىڭ خۇداسىغا «كويدۇرمە قۇربانلىق» سۈپىتىدە پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈچۈن ئون ئىككى تورپاق، توقسان ئالتە قوچقار، يەتمىش يەتتە قوزا سۇندى، يەنە گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە ئون ئىككى تېكە سۇندى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان كويدۇرمە قۇربانلىق ئىدى. **36** ئۇلار پادىشاھنىڭ يارلىق خەتلىرىنى پادىشاھنىڭ ۋالىيلىرىغا ۋە دەريانىڭ بۇ غەربە تەرىپىدىكى ھۆكۈمدارلارغا تاپشۇرۇۋېدى، ئۇلار خەلققە ۋە خۇدانىڭ ئۆينىڭ ئىشلىرىغا ئىزچىل ياردەم بەردى.

9 بۇ ئىشلار پۈتكەندىن كېيىن ئەمىرلەر مېنىڭ بىلەن كۆرۈشكىلى يىنىمغا كېلىپ: ـ ئىسرائىللار، كاھىنلار ۋە لاۋىيلار تۆۋەنرىنى مۇشۇ زېمىنلاردىكى تائىپىلەردىن، يەنى ئۇلارنىڭ يېرگىنچىلىك ئادەتلىرىدىن ئايرىپ تۇرمىدى، ـ دېمەك، ئۇلار قانائانىيلار، ھىتتىيلار، پەرىزىيلەر، يەبۇسىيلار، ئامموننىيلار، موئابىيلار، مىسىرلىقلار ۋە ئامورىيلارغا ئە ئگىشىپ ماكېدى. **2** چۈنكى ئۇلار بۇ يات تائىپىلەردىن تۇزلىرىگە ۋە ئوغۇللىرىغا خوتۇن ئېلىپ بېرىپ، [خۇداغا] خاس مۇقەددەس نەسىلنى مۇشۇ زېمىنلاردىكى تائىپىلەر بىلەن ئارىلاشتۇرۇۋېتتى؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئەمىرلەر بىلەن ئەمەلدارلار بۇ ساداقەتسىزلىكنىڭ باشلامچىلىرىدۇر، ـ دېيىشتى. **3** مەن بۇ ئىشنى ئاڭلاپلا كىۋىمنى بىلەن تونۇمنى يىرتىپ، چاچ-ساقالىرىمنى يۇلۇپ غەم-قايغۇغا چۈشۈپ ئولتۇرۇپ كەتتىم. **4** ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ سۆزلىرىدىن قورقۇپ تىترىگەنلەرنىڭ ھەربىرى سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ ساداقەتسىزلىكى تۈپەيلىدىن يىنىمغا كەلدى. مەن تاكى كەچلىك قۇربانلىق سۇنۇلغۇچە غەم-قايغۇغا چۈمۈپ ئولتۇردۇم. **5** كەچلىك قۇربانلىق ۋاقتىدا مەن تۆۋەنمۇ تۇۋەن قىلغان ھالەتتىن تۇرۇپ، كىۋىگىمدە ۋە تونۇم يىرتىق ھالدا خۇدايىم پەرۋەردىگارغا يۈزلىنىپ تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ، قوللىرىمنى يېيىپ، **6** دۇئا قىلىپ: ـ «ئاھ خۇدايىم، شەرمەندىلىكتە يۈزۈمنى ساڭا قارىتىشتىن ئىزا تارتماقتىمەن، ئى خۇدايىم؛ چۈنكى قەبىھلىكلىرىمىز تولىلىقىدىن باشلىرىمىزدىن ئاشتى، ئاسىيلىق-ئىتائەتسىزلىكىمىز ئاسمانلارغا تاقاشتى. **7** ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ كۈنلىرىدىن تارتىپ بۈگۈنگە قەدەر زور ئىتائەتسىزلىكتە يۈرۈپ كەلدۇق، شۇڭا قەبىھلىكلىرىمىز تۈپەيلىدىن بىز، بىزنىڭ پادىشاھلىرىمىز ۋە كاھىنلىرىمىز خۇددى بۈگۈنكى كۈندىكىدەك ھەرقايسى يۇرتلاردىكى پادىشاھلارنىڭ قولىغا چۈشۈپ، قىلىچقا، سۈرگۈنلۈككە، بۇلاڭ-تالاڭغا، نومۇسقا تاپشۇرۇلدۇق. **8** ئەمدى ھازىر ئازغىنە ۋاقىت خۇدايىمىز كۆزلىرىمىزنى نۇرلاندۇرۇپ، قۇتۇلۇقىمىزدا بەرگە ئازغىنا ئارام بېرىلسۇن دەپ، قېچىپ قۇتۇلغان بىر قالدىنى ساقلاپ قېلىپ، بەرگە تۇزنىڭ مۇقەددەس جايىدىن خۇددى قاققان قوزۇقتەك مۇقىم ئورۇن بېرىپ، بەرگە خۇدايىمىز پەرۋەردىگارىدىن ئىلتىپات كۆرسىتىلدى. **9** چۈنكى بىز ھازىر قۇلۇلارمىز؛ ھالبۇكى، خۇدايىمىز مۇشۇ قۇلۇلۇقىمىزدا يەنىلا بىزنى تاشلۇۋەتمەي، بەلكى پارس پادىشاھلىرىنىڭ ئالدىدا رەھىمگە ئېرىشتۈرۈپ، خۇدايىمىزنىڭ ئۆينى سېلىپ، خارابلەشكەن جايلىرىنى يېڭىۋاشتىن ئوكلاشقا بىزنى روھلاندۇردى، شۇنداقلا بىزنى يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېمدا سېپىللىق قىلدى. **10** ئى خۇدا، بىز بۇ [ئىلتىپاتلار] ئالدىدا يەنە نېمە دېيەلەيمىز؟ چۈنكى بىز يەنىلا سېنىڭ مۇمىن بەندىلىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق تاپىلىغان ئەمرلىرىڭنى تاشلۇۋەتتۇق، سەن [ئۇلار ئارقىلىق]: «سىلەر كىرىپ مىراس قىلىپ ئىگىلەيدىغان زېمىن بولسا، شۇ زېمىندىكى تائىپىلەرنىڭ نىجىسلىقى بىلەن بۇلغانغان بىر زېمىن؛ چۈنكى ئۇلار تۇرلۇك ناپاكلىقلارنى قىلىپ، يېرگىنچلىك ئادەتلىرى بىلەن بۇ زېمىننى بۇ چەتتىن تۇ چېتىنغىچە تولدۇرۇۋېتتى. **12** شۇڭا سىلەر قىزلىرىڭلارنى ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىغا بەرمە گىلار، ئوغۇللىرىڭلارغا ئۇلارنىڭ قىزلىرىنى ئېلىپ بەرمە گىلار؛ سىلەر كۆزچىپىپ، زېمىننىڭ نازۇ-نېمەتلىرىدىن يېيىشكە، زېمىننى ئەبەدىلىكەبەد ئەۋلادلىرىڭلارغا مىراس قىلىپ قالدۇرۇش ئۈچۈن مەكگۈ ئۇلارنىڭ ئامان-تىنچلىقى ياكى مەنپەئىتىنى ھەرگىز ئىزدىمە گىلار» ـ دېگەنىدىڭ. **13** بىزنىڭ رەزىل قىلمىشلىرىمىز ۋە ناھايىتى ئېغىر ئىتائەتسىزلىكىمىز تۈپەيلىدىن بۇ ھەممە بالا-قازا ئېشىمىزغا كەلگەندە ۋە سەن، ئى خۇدايىمىز، قەبىھلىكلىرىمىزگە تېگىشلىك بولغان جازايىمىزنى يېنىكلىتىپ، بەرگە بۈگۈنكىدەك نىجاتلىق ئىلتىپاتنى كۆرسەتكەن تۇرۇقلۇق، **14** بىز قانداقۇ يەنە ئەمرلىرىڭگە خىلاپلىق قىلىپ، بۇنداق يېرگىنچلىك قائىدىلەرنى تۇتقان بۇ تائىپىلەر بىلەن نىكاھلىنۇپرىمىز؟ مۇبادا شۇنداق قىلىدىغان بولساق، سەن بەرگە غەزەپلىنىپ، بەرگە بىر قالدى ياكى قۇتۇلغۇدەك بىرسىنىمۇ قالدۇرماي يوقاتماي قالامسەن؟ **15** ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار، سەن ھەققانىيدۇرسەن! شۇ سەۋەبتىن بىز بۈگۈنكىدەك قۇتۇلۇپ قالغان بىر قالدىمىز. قارا، بىز سېنىڭ ئالدىڭدا ئىتائەتسىزلىكلىرىمىزدە تۇرۇۋاتىمىز، شۇڭا سېنىڭ ئالدىڭدا ھېچقايسىمىز تىك تۇرالماي قالدۇق» ـ دېدىم.

10 ئەزرا دۇئا قىلىپ، گۇناھىنى تونۇپ يىغلاپ خۇدانىڭ ئۆيى ئالدىدا يىقىلىپ دۇئا يانتقان چاغدا، ئىسرائىللاردىن ناھايىتى چوڭ بىر جامائەت، ئەر-ئايالار ۋە بالىلار ئۇنىڭ يىنىغا كېلىپ يىغلىدى، كۆپچىلىكۈ قاتتىق يىغلاپ كېتىشتى. **2** ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەھىيەلنىڭ ئوغلى شېكانىيا ئەزراغا: ـ بىز خۇدايىمىزغا ساداقەتسىزلىك قىلىپ بۇ زېمىندىكى يات تائىپىلەردىن خوتۇن ئاپتۇق. ھالبۇكى، ئىسرائىل ئۈچۈن يەنىلا ئۈمىد بار؛ **3** بىز ئەمدى خۇدايىمىز بىلەن ئەھدىلىشەيلى، خوجامنىڭ ۋە خۇدايىمىزنىڭ ئەمرلىرىدىن قورقۇپ تىترىگەنلەرنىڭ نەسىھىتىگە ئاساسەن بۇ خوتۇنلارنى ۋە ئۇلاردىن تۇرەگەنلەر پەرزەنتلەرنى يولغا سېلىپ قويايلى. ھەممە ئىش تەۋرات قانۇنى ۋىنچە قىلىنسۇن. **4** تۇر! بۇ ئىش ساڭا باغلىنىدۇ؛ بىز سېنى قوللايمىز؛ جۇرئەتلىك بولۇپ ئىشنى ئادا قىلغىن، ـ دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئەزرا ئورنىدىن قوپۇپ، كاھىنلارنىڭ لاۋىيلارنىڭ ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىنىڭ باشلىقلىرىنى شۇ سۆز ۋىنچە ئىش قىلىمىز، دەپ قەسەم ئىچىشكە تۇندىدى، ئۇلار قەسەم ئىچتى. **6** ئاندىن ئەزرا خۇدانىڭ ئۆيى ئالدىدىن قوپۇپ ئېلياشىبنىڭ ئوغلى يەھوھاناننىڭ ئۆيىگە كىردى؛ ئۇ تۇيە رگە كەلگەندە غىزامۇ يېمىدى، سۇمۇ ئىچمىدى، چۈنكى ئۇ سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ ساداقەتسىزلىكى ئۈچۈن ئىچىناتتى. **7** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېمدا سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسگە جاكارلىنىپ، يېرۇسالېمغا يىغىلىگلار، **8** ئەمىرلەر ۋە ئاقساقالارنىڭ نەسىھىتى ۋىنچە، كىمكى ئۈچ كۈن ئىچىدە يېتىپ كەلمىسە، ئۇنىڭ پۈتۈن مال-مۈلكى مۇسادىرە قىلىنىدۇ، سۈرگۈندىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ جامائىتىدىنمۇ ئايرىلىدۇ، دەپ، جاكارنامە چىقىرىلدى. **9** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا ۋە بىنيامىندىكى بارلىق ئەرلەر ئۈچ كۈنگىچە يېرۇسالېمغا يىغىلىپ بولدى. ئۇ توققۇزىنچى ئايىنىڭ يىگىرمىنچى كۈنى ئىدى؛ بارلىق خەلق خۇدانىڭ ئۆيىنىڭ ھويلىسىدىكى مەيدانغا چېلىپ ئولتۇردى، كۆپچىلىك بۇ ئىشتىن قورقاچقا، شۇنىڭدەك قاتتىق ياغقان يامغۇر ئۈچەيلىدىن، تىترەپ كېتىشتى. **10** كاھىن ئەزرا ئورنىدن قوپۇپ ئۇلارغا: ـ سىلەر خۇداغا ساداقەتسىزلىك قىلىپ يات تائىپىلەرنىڭ قىزلىرىنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ ئىسرائىللارنىڭ ئىتائەتسىزلىكىنى ئاشۇرىدۇ ئۇگلار. **11** ئەمدى سىلەر ئاتا-بوۋاڭلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھكارلىرى تونۇپ، ئۇنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلىپ، تۇزۇڭلارنى بۇ زېمىندىكى تائىپىلەردىن ۋە بۇ يات ئەللىك خوتۇنلىرىڭلاردىن ئايرىنى ئۇچۇق قىلىگلار، دېدى. **12** پۈتۈن جامائەت يۇقىرى ئاۋازدا جاۋاب بېرىپ: ـ ماقۇل، بىز تۈزلىرىنىڭ شۇ گەپلىرى ۋىنچە ئىش كۆرىمىز. **13** بىراق ئادەملەر بەك كۆپ، يەنە چېلىپ يامغۇر يەسلى بولغاچقا تالادا ئۇرالمايمىز؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە بۇ دېگەن بىر-ئىككى كۈندە پۈتىدىغان ئىش ئەمەس، چۈنكى بىزدە بۇ ئىشتا ئىتائەتسىزلىك قىلغانلار ناھايىتى كۆپتۇر! **14** خۇدانىڭ مۇشۇ ئىش تۈپەيلى كەلگەن قاتتىق غەزىپىنىڭ بىزدىن كەتكۈچە، باشلىقلىرىمىز پۈتكۈل جامائەتكە ۋەكىل بولۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرسۇن؛ بىزنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىمىزدە يات ئەللەردىن خوتۇن ئالغانلارمۇ بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا شۇ شەھەرنىڭ ئاقساقال ۋە ھاكىملىرى بىلەن بىرلىكتە چېلىپ بۇ ئىشنى بىر تەرەپ قىلسۇن، ـ دېدى. **15** بۇ ئىشقا پەقەت ئاساھەلنىڭ ئوغلى يوناتان بىلەن تىقۋاھنىڭ ئوغلى ياھزىيا قارشى چىقتى، مەشۇلام بىلەن لاۋىي شابىيتاي ئۇلارنى قوللىدى. **16** شۇنىڭ بىلەن سۈرگۈندىن قايتىپ كەلگەنلەر ئەنە شۇنداق قىلدى. كاھىن ئەزرا ۋە ئاتا جەمەتلىرىنىڭ باشلىقلىرى بولغانلار جەمەتى ۋىنچە بۇ ئىشقا ئايرىلدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسملىرى ۋىنچە تىزىلاندى. ئۇلار ئوننىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنى بۇ ئىشنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىشقا كىرىشتى. **17** ئۇلار يات ئەللىك خوتۇنلارنى ئالغان ئەرلەرنىڭ سورىقىنى بىرىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنى ئۈگەتتى. **18** كاھىنلارنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە يات ئەللىك خوتۇنلارنى ئالغانلاردىن مۇشۇلار چىقتى: ـ يوزاداكنىڭ ئوغلى يەشۇئانىڭ ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن: ـ ماتىسىياھ، ئەلىئېزەر، يارىب، گەدالىيا. **19** ئۇلار خوتۇنلىرىمىزنى يولغا سېلىپ قويمىز دەپ [قەسەم قىلىپ] قول بېرىشتى ۋە گۇناھى ئۈچۈن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى سۈپىتىدە قوي پادىسىدىن بىر قوچقارنى سۇندى. **20** ئىممەرنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ھانانى بىلەن زەبادىيا؛ **21** ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە ماتىسىياھ، ئېلىياھ، شېمايا، يەھىيەل ۋە ئۇززىيا؛ **22** پاشخۇرنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئەلىيوينەي، ماتىسىياھ، ئىسمائىل، نەتانەل، يوزاباد ۋە ئەلاساھ. **23** لاۋىيلار ئىچىدە يوزاباد، شىمەي، كېلايا («كېلىتا»مۇ دېيىلىدۇ)، پىتاھىيا، يەھۇدا بىلەن ئەلىئېزەر؛ **24** غەزەلكەشلەر ئىچىدە ئەلىياشىب؛ دەرۋازىۋانلار ئىچىدە شاللۇم، ئەلەم، تۇرى. **25** ئىسرائىللارنىڭ: ـ پاروشنىڭ ئەۋلادلىرىدىن رامىيا، يىززىيا، مالكىيا، مىيامىن، ئەلىئازار، مالكىيا، بىنايا؛ **26** ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ماتتانىيا،

زه كەريا، يەهيەل، ئابدى، يەرموت بىلەن ئېلىياھ؛ **27** زامىزنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئەلىيەينىاي، ئەلىياشىب، ماتتانىيا، يەرموت، زاباد بىلەن ئازىزا؛ **28** بىباينىڭ ئەۋلادلىرىدىن يوھوھانان، ھاننانىيا، زاباي بىلەن ئاتلاي؛ **29** بانىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن مەشۇللام، مالۇق، ئادايا، ياشۇب، شېئال بىلەن راموت؛ **30** پاھات-موئابنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئادنا، جىلال، بىنايا، مائاسىياھ، ماتتانىيا، بەزالەل، بىننۇئي بىلەن ماناسسەھ؛ **31** ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئەلىئېزەر، يىشىيا، مالكىيا، شېمايا، شىمىئون، **32** بىنيامىن، مالۇق ۋە شەمارىيا؛ **33** خاشۇمنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ماتتىناي، ماتتاتاھ، زاباد، ئەلىفەلەت، يەرەماي، ماناسسەھ ۋە شىمەي؛ **34** بانىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ماداي، ئامرام، ئۇئەل، **35** بىنايا، بەدىيا، كېلۇھاي، **36** ۋانىيا، مەرەموت، ئەلىياشىب، **37** ماتتانىياھ، ماتتىناي، ياۋاسۇ، **38** بانى، بىننۇئي، شىمەي، **39** شەلەمىيا، ناتان، ئادايا، **40** ماكادىباي، شاشاي، شاراي، **41** ئازارەل، شەلەمىيا، شەمارىيا، **42** شالۇم، ئامارىيا، يۇسۇپ؛ **43** نېبونىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەئىيەل، ماتتىتىياھ، زاباد، زېبىنا، يادداي، يوئېل ۋە بىنايا. **44** بۇلارنىڭ ھەممىسى يات ئەللىك خوتۇنلارنى ئالغانلار ئىدى، ۋە شۇنىڭدەك ئۇلاردىن بەزىلەرنىڭ خوتۇنلىرى پەرزەنتۇ كتۇ رگەنىدى.

نەھەمىيا

1 ھاقالىيانىڭ ئوغلى نەھەمىيا شۇنداق بايان قىلدىكى: ـ يېگرمىنچى يىلى كىسلەۋ ئېيىدا، مەن شۇشان قەلئەسىدە تۇراتتىم، **2** تۇز قېرىنداشلىرىمدىن بىرى بولغان ھانانى بىلەن بىرنەچچە كىشى يەھۇدىيەدىن چىقىپ كەلدى، مەن ئۇلاردىن سۇرۇگۇنلۇكتىن قۇتۇلۇپ قالغان يەھۇدالار ۋە يېرۇسالېم توغرىسىدا سوردىم. **3** ئۇلار ماڭا: ـ سۇرۇگۇنلۇكتىن قۇتۇلغان خەلقىنىڭ قالدىسى [يەھۇدىيە] تۇلۇكسىدە قاتتىق جاپا-مۇشەققەت ئاستىدا ۋە ئاھانەت ئىچىدە قالدى. يېرۇسالېمنىڭ سېپىلى بولسا ئورۇۋېتىلدى، قوۋۇقلىرىمۇ كۆيدۈرۈۋېتىلدى، دەپ ئېيتىپ بەردى. **4** مەن بۇ گەپلەرنى ئاڭلاپ ئولتۇرۇپ يىغلاپ كەتتىم، بىرنەچچە كۈنگىچە ئاللە-پەريياد كۆتۈرۈپ، ئاسماناردىكى خۇدا ئالدىدا روزا تۇتتۇم، دۇئا قىلىپ **5** مۇنداق دېدىم: ـ «ئى ئاسماندىكى خۇدا پەرۋەردىگار، تۆزنى سۆيۈپ، ئەمرلىرىنى تۇتقانلارغا ئۆز رەھمىدىن مېھىر كۆرسىتىپ ئەھدىسىدە تۇرغۇچى ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك تەڭرى، **6** ئەمدى سېنىڭ ئالدىڭدا مۇشۇ يەرىتە قۇللىرىڭ ئىسرائىللار تۇچۇن يېقىر قۇلۇڭنىڭ كېچە-كۈندۈز قىلىۋاتقان يۇ دۇئاسىغا قۇلىقىڭ سېلىنغاي، كۆزۈڭ ئوچۇق بولغاي! مەن بىز ئىسرائىللارنىڭ سېنىڭ ئالدىڭدا سادىر قىلغان گۇناھلىرىمىزنى ئېتىراپ قىلىمەن، مەنمۇ، ئاتامنىڭ جەمەئىتىمۇ گۇناھ قىلدۇق! **7** بىز سېنىڭ يولۇڭغا تەتۇر ئىش قىلىپ، سەن قۇلۇڭ مۇساغا تاپىلىغان ئەمرلىرىڭ، بەلگىلىمىلىرىڭ ۋە ھۆكۈملىرىڭنى ھېچ تۇتمىدۇق. **8** سېنىڭ تۆز قۇلۇڭ مۇساغا تاپىلاپ: «ئەگەر سىلەر ۋاپاسىزلىق قىلساڭلار، سىلەرنى پۇتۇن تائىپىلەرنىڭ ئارىسىغا تارقىتىۋېتىمەن؛ لېكىن ماڭا يېنىپ كېلىپ، مېنىڭ ئەمرلىرىمنى تۇتۇپ ئەمەل قىلساڭلار، گەرچە ئاراڭلاردىن مەھتا ئاسمانلارنىڭ ئەڭ چېتىگە قوغلۇۋېتىلگەنلەر بولسىمۇ، مەن ئۇلارنى شۇ يەردىن يىغىپ، مېنىڭ نامىمنى تىكلەشكە تاللىغان جايغا ئېلىپ كېلىمەن» دېگەن سۆزۈڭنى ياد قىلغايسەن، دەپ تۇتۇنمەن. **10** بۇلارنىڭ ھەممىسى سېنىڭ قۇللىرىڭ ۋە سېنىڭ خەلقىڭ، تۆز ۇلۇقنىڭ زور قۇدرىتىگ ۋە كۈچلۈك قولۇڭ بىلەن ھۆرلۈككە قۇتقۇزدۇڭ. **11** ئى رەببىم، قۇلۇڭنىڭ دۇئاسىغا ھەم سېنىڭ نامىڭدىن ئەيمىنىشتىن سۆيۈنگەن قۇللىرىڭنىڭمۇ دۇئاسىنى قۇلىقىڭ تىكىشىغاي؛ بۇگۈن قۇلۇڭنىڭ ئىشلىرى ئۈڭۈشلۇق قىلغايسەن، ئۇنى شۇ كىشىنىڭ ئالدىدا ئىلتىپاتقا ئېرىشتۇ رگەيسەن». شۇ ۋاقىتتا مەن پادىشاھنىڭ ساقىيسى ئىدىم.

2 ۋە شۇنداق بولدىكى، پادىشاھ ئارتاخشاستانىڭ يېگرمىنچى يىلى نىسان ئېيى، پادىشاھنىڭ ئالدىغا شاراب كەلتۈرۈلگەندى، مەن شارابنى ئېلىپ پادىشاھقا سۇنىدۇم. بۇنىڭدىن ئىلگىرى مەن پادىشاھنىڭ ئالدىدا ھېچقاچان غەمكىن كۆرۈنگەن ئەمەس ئىدىم. **2** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ مېنىڭدىن: ـ بەرە كېسىلىڭ بولمىسا، چىرايىڭ نېمىشقا شۇنچە غەمكىن كۆرۈنىدۇ؟ كۆڭۈل ئۆگدە چوقۇم بىر دەردە بار، دېۋىدى، مەن ئىنتايىن قورقۇپ كەتتىم. **3** مەن پادىشاھقا: ـ پادىشاھىم مەڭگۈ ياشىغايلا! ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ قەبىرىلىرى جايلاشقان شەھەر خارابلىككە ئايلانغان، دەرۋازا-قوۋۇقلىرى كۆيدۈرۈۋېتىلگەن تۇرسا، مەن قاندىقۇ غەمكىن كۆرۈنمەي؟ ـ دېدىم. **4** پادىشاھ مېنىڭدىن: ـ سېنىڭ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ـ دەپ سوريۇدى، مەن ئاسماندىكى خۇداغا دۇئا قىلىپ، **5** ئاندىن پادىشاھقا: ـ ئەگەر پادىشاھىمنىڭ كۆڭلىگە مۇۋاپىق كۆرۈنسە، قۇللىرى تۇزلىرىنىڭ ئالدىدا ئىلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسا، مېنى يەھۇدىيە گە ئەۋەتكەن بولسىلا، ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ قەبىرىلىرى جايلاشقان شەھە رگە بېرىپ، ئۇنى يېگۈشتىن قۇرۇپ چىقسام، دېدىم. **6** پادىشاھ (شۇ چاغدا خانىش پادىشاھنىڭ يېنىدا ئولتۇراتتى) مەندىن: ـ سەپىرىگگە قانچىلىك ۋاقىت كېتىدۇ؟ قاچان قايتىپ كېلىسەن؟ ـ دەپ سوريدى. شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ مېنى ئەۋەتىشنى مۇۋاپىق كۆردى، مەنمۇ ئۇنىڭغا قايتىپ كېلىدىغان بىر ۋاقىتنى بېكىتتىم. **7** مەن يەنە پادىشاھتىن: ـ ئالىيلىرىغا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، ماڭا [ئەفرات] دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدىكى ۋالىيلارغا مېنى تاكى يەھۇدىيە گە بارغۇچە ئۇتكىلى قويۇش توغرۇلۇق يارلىق خەتلىرىنى پۈتۈپ بە رگەن بولسىلا، **8** ۋە يەنە پادىشاھلىق ئورمانلىقىغا قارايدىغان ئاسافقا مۇۋەددەس ئۈيگە تەۋە بولغان قەلئەنىڭ دەرۋازىلىرى، شۇنىڭدەك شەھەرنىڭ سېپىلى ۋە تۇزۇم تۇرىدىغان ئۆيگە كېتىدىغان ئىمارلىرى ياساشقا كېرەك كىلىك ياغاچلارنى ماڭا بېرىش توغرۇلۇقۇ بىر يارلىقنى پۈتۈپ بە رگەن بولسىلا، دېدىم. خۇدايىمنىڭ شەپقەتلىك قولى ئۈستۈمدە بولغاچقا، پادىشاھ ئىلتىپات قىلىپ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ماڭا بەردى. **9** شۇنىڭ بىلەن مەن دەرياىنىڭ ئۇ قېتىدىكى ۋالىيلارنىڭ يېنىغا بېرىپ پادىشاھنىڭ يارلىقلىرىنى تاپشۇردۇم. پادىشاھ يەنە بىرنەچچە قوشۇن سەردارلىرى بىلەن ئاتلىق لەشكەرلەرنىمۇ ماڭا ھەمراھ بولۇشقا ئورۇنلاشتۇرغاندى. **10** ھورونلۇق سانباللات بىلەن ئامموني توبىيا دېگەن ئەمەلدار ئىسرائىللارنىڭ مەنپەئەتىنى ئىزدەپ ئادەم كەپتۇ، دېگەن خەۋەرنى ئاڭلاپ ئىنتايىن نارازى بولدى. **11** مەن يېرۇسالېمغا كېلىپ ئۈچ كۈن تۇزدۇم. **12** ئاندىن كېچىسى مەن ۋە ماڭا ھەمراھ بولغان بىرنەچچە ئادەم ئورنىمىزدىن تۇردۇق (مەن خۇدايىمنىڭ كۆڭلۈمگە يېرۇسالېم ئۈچۈن نېمە ئىشلارنى قىلىشنى سالغانلىقى توغرىسىدا ھېچكىمگە بىرەر نېمە دېمىگەندىم). تۇزۇم مىنگەن ئۇلاغدىن باشقا ھېچقانداق ئۇلاغۇ ئالماي، **13** كېچىسى «جىلغا قوۋۇقى»دىن چىقىپ «ئەجدىھا يۇلىقى»غا قاراپ مېڭىپ، «تېزەك قوۋۇقى»غا كېلىپ، يېرۇسالېمنىڭ بۇزۇقۇۋېتىلگەن سېپىللىرىنى ۋە كويدۈرۈۋېتىلگەن قوۋۇق-دەرۋازىلىرىنى كۆزدىن كەچۈردۈم. **14** يەنە ئالدىغا مېڭىپ «بۇلاق قوۋۇقى» بىلەن «شاھانە كۆل» گە كەلدىم؛ لېكىن شۇ يەردە مەن مىنگەن ئۇلاغنىڭ تۇتۇشىكە يول بەك تار كەلگەچكە، **15** كېچىدە مەن جىلغا بىلەن چىقىپ سېپىلنى كۆزدىن كەچۈرۈپ چىقتىم. ئاندىن يېنىپ «جىلغا قوۋۇقى»دىن شەھە رگە كىرىپ، ۋېگە قايتىم. **16** ئەمەلدارلارنىڭ ھېچقايسىسى مېنىڭ نە گە بارغانلىقىمنى ۋە نېمە قىلغانلىقىمنى بىلمەي قېلىشتى، چۈنكى مەن يا يەھۇدىيلارغا، كاھىنلارغا، يا ئەمىر-ھاكىملارغا ۋە ياكى باشقا خىزمەت قىلىدىغانلارغا ھېچنېمە ئېيتمىغاندىم. **17** كېيىن مەن ئۇلارغا: ـ سىلەر بېشىمىزغا كەلگەن بالا-يىتاپەتنى، يېرۇسالېمنىڭ خارابگە ئايلانغانلىقىنى، سېپىل قوۋۇقلىرىنىڭ كويدۈرۈۋېتىلگەنلىكىنى كۆرۈۋ ئۇلار، كېلىڭلار، ھەممىز ھاقارەتكە قېلىۋەرمەسلىكىمىز ئۈچۈن يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنى قايتىدىن ياساپ چىقايلى، ـ دېدىم. **18** مەن يەنە ئۇلارغا خۇدايىمنىڭ شەپقەتلىك قولىنىڭ مېنىڭ ئۈستۈمدە بولغانلىقىنى ۋە پادىشاھنىڭ ماڭا قىلغان گەپلىرىنى ئېيتىۋېدىم، ئۇلار: ـ ئورنۇمىزدىن تۇرۇپ ئۇنى ياسايلى! ـ دېيىشىپ، بۇ ياخشى ئىشنى قىلىشقا تۇز قوللىرىنى قوۋۇۋەتلەندۈرىدى. **19** لېكىن ھورونلۇق سانباللات، خىزمەتكار ئامموني توبىيا ھەم ئەرەب بولغان گەشەم بۇ ئىشنى ئاڭلاپ بىزنى زاڭگىل قىلىپ مەنىستەمەي: ـ سىلەرنىڭ بۇ قىلغانلىرىڭار نېمە ئىش؟ سىلەر پادىشاھقا ئاسىيلىق قىلماقچىمۇسىلەر؟ ـ دېيىشتى. **20** مەن ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئاسمانلاردىكى خۇدا بولسا بىزنى غەلىبىگە ئېرىشتۈرىدۇ ۋە ئۇنىڭ قوللىرى بولغان بىزلەر قوپۇپ قۇرىمىز. لېكىن سىلەرنىڭ يېرۇسالېمدا ھېچقانداق نېسىۋە گلىرى، ھوقۇقۇڭلار ياكى يادنامە گلىرى يوق، ـ دېدىم.

3 شۇ چاغدا باش كاھىن ئەلياشىب ۋە ئۇنىڭ كاھىن قېرىنداشلىرى قوپۇپ «قوي قوۋۇق»نى يېگۈۋاشتىن ياساپ چىقتى؛ ئۇلار قوۋۇقنىڭ قاناتلىرىنى ئورنىتىپ، ئۇنى [خۇداغا] ئاتاپ مۇقەددەس دەپ بېكىتتى؛ ئۇلار «يۈزىنىڭ مۇنارى» بىلەن «ھانانىيەلنىڭ مۇنارى»غىچە بولغان ئارىلىقتىكى سېپىلنى ئۈگۈشاپ، ئۇنى مۇقەددەس دەپ بېكىتتى؛ **2** ئۇنىڭغا ئۇتاش قىسمىنى يېرىخولۇقلار ياسىدى، يەنە ئۇنىڭغا ئۇتاش قىسمىنى ئىمرىنىڭ ئوغلى زاككۇر ياسىدى. **3** «يېلق قوۋۇق»نى سەنئاناھنىڭ ئوغۇللىرى ياسىدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ لەم-كېشە كلىرىنى سېلىپ، قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى. **4** ئۇنىڭغا ئۇتاش قىسمىنى ھاكوزنىڭ نەۋرىسى، ئۇرىيانىڭ ئوغلى مەرەموت ياسىدى؛ ئۇنىڭغا ئۇتاش قىسمىنى مەشەزابەلنىڭ نەۋرىسى، بەرەكىيانىڭ ئوغلى مەشۇللام ياسىدى. ئۇنىڭغا ئۇتاش قىسمىنى باناناھنىڭ ئوغلى زادوك ياسىدى. **5** ئۇنىڭغا ئۇتاش قىسمىنى تەكوئالىلار ياسىدى؛ لېكىن ئۇلارنىڭ چوڭلىرى ئۇز خوجىسىنىڭ ئىشىنى زىممىسىگە ئىلىشقا ئۇنىمىدى. **6** «كونا قوۋۇق»نى پاسىيانىڭ ئوغلى يەھودا بىلەن بېسودىيانىڭ ئوغلى مەشۇللام ياسىدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ لەم-كېشە كلىرىنى سېلىپ، قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى. **7** ئۇلارنىڭ يېنىدىكى ئۇتاش قىسمىنى گىبئونلۇق مەلاتىيا، مېرونوتلۇق يادون ھەمەدە دەرياىنىڭ بۇ غەربىي تەرىپىدىكى ۋالىيلارنىڭ باشقۇرۇشى ئاستىدىكى گىبئونلۇقلار بىلەن مىزپاھلىقلار ياسىدى. **8** ئۇلارنىڭ يېنىدىكى ئۇتاش قىسمىنى زە گەرلەردىن بولغان خارھايانىڭ ئوغلى ئۇززىيەل ياسىدى. ئۇنىڭغا ئۇتاش قىسمىنى خۇشبۇي ۋېزىم ياسايدىغان ئەترچىلەردىن ھانانىيا ياسىدى. ئۇلار يېرۇسالېم [سېپىلىنى] تاكى «قىلىن تام»غىچە ئۇگۈشاپ ياسىدى. **9** ئۇلارنىڭ يېنىدىكى ئۇتاش قىسمىنى يېرۇسالېمنىڭ يېرىمىنىڭ ھاكىمى بولغان خۇرنىڭ ئوغلى رېفايا ياسىدى. **10** ئۇلارنىڭ يېنىدا، خارۇمافنىڭ ئوغلى يەدايا ئۆزىنىڭ ئۆيىنىڭ ئۆدۈلدىكى قىسمىنى ياسىدى. ئۇلارنىڭ يېنىدىكى قىسمىنى خاشابنىيانىڭ ئوغلى ھاتۇش ياسىدى. **11** ھارىمنىڭ ئوغلى مالكىيا بىلەن پاھات-موئابنىڭ ئوغلى ھاشۇب سېپىلنىڭ باشقا بىر بۆلىكى بىلەن «خۇمداناللار مۇنارى»نى ياسىدى. **12** ئۇلارنىڭ يېنىدىكى ئۇتاش قىسمىنى يېرۇسالېمنىڭ يېرىمىنىڭ ھاكىمى خاللوھەشنىڭ ئوغلى شاللوم ئۆزى ۋە ئۇنىڭ قىزلىرى ياسىدى. **13** «جىلغا قوۋۇق»نى ھانۇن بىلەن زانوئاھ شەھىرىنىڭ ئاھالىسى ياسىدى. ئۇلار ئۇنى ياساپ، ئۇنىڭ قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى ۋە يەنە «تېزەك قوۋۇقى»غىچە مىڭ گەز سېپىلنىمۇ ياسىدى. **14** «تېزەك قوۋۇق»نى بەيت-ھاككەرەم يۇرتىنىڭ باشلىقى رەكابنىڭ ئوغلى مالكىيا ياسىدى؛ ئۇلار ئۇنى ياساپ،

ئۇنىڭ قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى. 15 «بۇلاق قوۋۇق»نى مۈڭياھ يۇرتىنىڭ باشلىقى كول-ھوزەھنىڭ ئوغلى شاللۇم ياسىدى. ئۇ ئۆزى ياساپ، ئۆزگىسىنى يېپىپ، ئۇنىڭ قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى ۋە يەنە شاھانە باغنىڭ يېنىدىكى سلوۋئام كۆلىنىڭ سېپىلىنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دىن چۈشىدىغان پەلەمپەيگىچە يېگۈاشتىن ياسىدى. 16 ئۇنىڭدىن كېيىنكى ئۆتۈش قىسمىنى داۋۇتنىڭ قەبرىلىرىنىڭ ئۆدۈلىدىكى ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنكى سۇنئىي كۆلنىڭ ھەم ئۇنىڭ كەيىندىكى «پالۋانلارنىڭ ئۆيى» گە قەدەر بەيت-زۇر يۇرتىنىڭ يېرىمىنىڭ ھاكىمى، ئازبۇكنىڭ ئوغلى نەھەمىيا ياسىدى. 17 ئۇنىڭدىن كېيىنكى ئۆتۈش قىسمىنى لاۋىيلار ـ يەنى باننىنىڭ ئوغلى رەھۇم ياسىدى، ئۇنىڭ يېنىدىكى ئۆتۈش قىسمىنى كېئىلاھنىڭ يېرىم يۇرتىنىڭ ھاكىمى ھاشابىيا ئۆز يۇرتىغا ۋاكالىتەن ياساپ چىقتى. 18 ئۇنىڭ يېنىدىكى ئۆتۈش قىسمىنى ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ـ كېئىلاھنىڭ ئىككىنچى يېرىمىنىڭ ھاكىمى، ھېنادادنىڭ ئوغلى باۋاي ياسىدى. 19 ئۇنىڭ يېنىدا، مۈزياھنىڭ ھاكىمى يەشۇيانىڭ ئوغلى ئېزەر قورال-ياراغ ئامبىرىغا چىقىش يولىنىڭ ئۆدۈلىدا، سېپىلنىڭ دوقۇشىدىكى يەنە بىر بۇلكىنى ياسىدى. 20 زابباينىڭ ئوغلى باروق ئۇنىڭدىن كېيىنكى يەنە بىر بۇلكىنى، يەنى سېپىلنىڭ دوقۇشىدىن تاكى باش كاھىن ئەلياشىبنىڭ ئۆيىنىڭ ده‌ۋازىسىغىچە بولغان بۇلكىنى كۆزگۈل قىيۋپ ياسىدى. 21 ئۇنىڭ يېنىدا ھاكوزنىڭ نەۋرىسى، ئۇرىيانىڭ ئوغلى مەرەموت سېپىلنىڭ ئەلياشىبنىڭ ئۆيىنىڭ ده‌ۋازىسىدن تاكى ئەلياشىبنىڭ ھويلىسىنىڭ ئاخىرىغىچە بولغان يەنە بىر بۇلكىنى ياسىدى. 22 بۇلاردىن كېيىنكى بىر قىسمىنى ئىئوردان تۈزلە گۈلىكدىكىلەر، كاھىنلار ياسىدى. 23 بۇلارنىڭ يېنىدا، بنيامىن بىلەن ھاشۇب ئۆز ۋەيىنىڭ ئۆدۈلىدىكى بۇلكىنى ياسىدى. ئۇلاردىن كېيىن ئانانىيانىڭ نەۋرىسى، ماۋىسىياھنىڭ ئوغلى ئازارىيا ئۆز ۋەيىنىڭ يېنىدىكى قىسمىنى ياسىدى. 24 ئۇنىڭ يېنىدا، ئازارىيانىڭ ۋەيدىن تاكى سېپىلنىڭ دوقۇشىغىچە بولغان يەنە بىر بۇلكىنى ھېنادادنىڭ ئوغلى بىننۇئي ياسىدى. 25 [ئۇنىڭ يېنىدا]، ئۇزاينىڭ ئوغلى پالال پادىشاھ ئوردىسىنىڭ دوقۇشى، شۇنىڭدەك ئوردىدىكى چوڭقۇيىپ ئۇرغان، زىندان ھويلىسىنىڭ يېنىدىكى ئېگىز مۇنارنىڭ ئۆدۈلىدىكى بۇلكىنى ياسىدى. ئۇنىڭدىن كېيىنكى بىر بۇلكىنى پاروشنىڭ ئوغلى پىدايا ياسىدى. 26 ئەمدى ئوفەلدە ئوردىدىغان ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى كۈنچىقىش تەرەپتىكى «سۇ قوۋۇق»نىڭ ئۆدۈلىدىكى ۋە چوڭقۇيىپ ئۇرغان مۇنارنىڭ ئۆدۈلىدىكى سېپىلنى ياسىدى. 27 چوڭقۇيىپ ئۇرغان چوڭ مۇنارنىڭ ئۆدۈلىدا تەكوئالىقلار تاكى ئوفەل سېپىلىغىچە بولغان ئىككىنچى بىر بۇلكىنى ياسىدى. 28 «ئات قوۋۇق»نىڭ يۇقىرى بىر بۇلكىنى كاھىنلار ھەربىرى ئۆز ۋەيىنىڭ ئۆدۈلىدىكى قىسمىنى ياسىدى. 29 ئىممەرنىڭ ئوغلى زادوك ئۇلارنىڭ يېنىدا، كېيىنكى قىسمىنى، ئۆز ۋەيىنىڭ ئۆدۈلىدىكى بىر بۇلكىنى ياسىدى. ئۇنىڭ يېنىدىكى ئۆتۈش قىسمىنى «شەرقىي ده‌ۋازا»نىڭ ده‌ۋازىۋەنى شېكانيانىڭ ئوغلى شېمايا ياسىدى. 30 ئۇنىڭ يېنىدا، شەلەميانىڭ ئوغلى ھانانىيا بىلەن زالافنىڭ ئالتىنچى ئوغلى ھانۇن ئىككىنچى بىر بۇلكىنى ياسىدى؛ ئۇلارنىڭ يېنىدا، بەرەكىيانىڭ ئوغلى مەشۇللام ئۆز قورۇسىنىڭ ئۆدۈلىدىكى بىر بۇلەكنى ياسىدى. 31 ئۇنىڭ يېنىدا، شۇ يەردىن تارتىپ ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى بىلەن سودىگەرلەرنىڭ قورۇلىردىن ئۆتۈپ، «تەكشۈرۈش قوۋۇق»نىڭ ئۆدۈلىدىكى سېپىل دوقۇشىنىڭ بالخانىسىغىچە بولغان بۇلكىنى زە رگەرلەردىن بولغان مالكىيا ياسىدى. 32 دوقۇشنىڭ بالخانىسى بىلەن «قوي قوۋۇق»نىڭ ئارىلىقىدىكى بۇلەكنى زە رگەرلەر بىلەن سودىگەرلەر ياسىدى.

4 شۇنداق بولدىكى، سانباللات بىزنىڭ سېپىلنى يېگۈاشتىن ئۆگىشاۋاتقانلىقىمىزنى ئاڭلاپ غەزەپلىنىپ، قەھرى بىلەن يەھۇدالارنى مەسخىرە قىلدى. 2 ئۇ ئۆز قېرىنداشلىرى ۋە ساماريە قوشۇنى ئالدىدا: ـ بۇ زە ئىپ يەھۇدالار نېمە قىلىۋاتىدۇ؟ ئۇلار ئۆزلىرىنى شۇنداق مۇستەھكەملىمە كېچىمۇ؟ ئۇلار قۇربانلىقلارنى سۇنماقچىمۇ؟ ئۇلار بىر كۈن ئىچىدە پۈتىۋۈرۈشمە كېچىمۇ؟ تۇپا دۆۋىلىرى ئىچىدىن كۆيۈپ كەتكەن تاشلارنى كولاپ چىقىرىپ ئۇلارغا جان كىرگۈزەمدىكەن؟ ـ دېدى. 3 ئۇنىڭ يېنىدا ئۇرۇۋاتقان ئاممونىي توبىيا: ـ ئۇلار ھەرقانچە ياسىسىمۇ، بىر تۈلكە سېپىلنىڭ ئۈستىگە يامىشىپ چىقسا، ئۇلارنىڭ تاش تېمىنى ئۇۋۇلۇپ بېتىدۇ! ـ دېدى. 4 ـ ئى خۇدايىمىز، قۇلاق سېلىپ ئاڭلىغايسەن، كەمسىتىلمە كتىمىز، ئۇلارنىڭ قىلغان ھاقارەتلىرىنى ئۆز بېشىغا ياندۇرغايسەن؛ ئۇلارنى ئۇتقۇن قىلىپ ئېلىپ بېرىلغان ياقا يۇرتىنا خەقتىك ئوڭىلىسىغا ئايلاندۇرغايسەن! 5 ئۇلارنىڭ قەبھىلىكىنى يېپىغايسەن، گۇناھلىرى ئالدىڭدا ئۆچۈرۈۋۈتىلمىسۇن؛ چۈنكى ئۇلار سېپىلنى ئۆگىشاۋاتقانلارنىڭ كۆڭلىگە ئازار بەردى! 6 شۇنداقتىمۇ سېپىلنى يېگۈاشتىن ئۆگىشاۋەردۇق، ئۇنى ئۇلاپ، ئېگىزلىكنى يېرىمغا يەتكۈزدۇق؛ چۈنكى كۆيچىلىك كۆڭۈل قىيۋپ ئىشلىدى. 7 شۇنداق بولدىكى، سانباللات، توبىيا، ئەرەبلەر، ئاممونىيلار، ئاشدودلۇقلار يېرۇسالىم سېپىللىرىنى يېگۈاشتىن ئۆگىشىش قۇرۇلۇشىنىڭ يەنىلا ئېلىپ بېرىلۋاتقانلىقىنى، سېپىل بۇسۇكلىرىنىڭ ئېتىۋېتىلگەنلىكىنى ئاڭلاپ قاتتىق غەزەپكە كېلىشتى-دە، 8 بىرلىكتە يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنىڭدا قالايمىقانچىلىق ئۇغدۇرۇشنى قەستلەشتى. 9 شۇڭا بىز خۇدايىمىزغا ئىلتىجا قىلدۇق ھەم ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن كېچە-كۈندۈز كۆزەتچى قويۇپ، ئۆزلىرىمىز ئۇلاردىن مۇداپىئەلەنۇق. 10 بۇ چاغدا يەھۇدىيەدىكىلەر: ـ ئىشچى-ھامالار ھالدىن كەتتى، شۇنىڭدەك چالما-كېسەك ئەخلەتلەر يەنىلا ناھايىتى كۆپ، بىز سېپىلنى ئۆگىشىشقا ھەتتا سېپىلغىمۇ يېقىنلىشالمىدۇق! ـ دېيىشتى. 11 شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا دۈشمەنلىرىمىز: ـ ئۇلار سەزمەستە، ئۇلار كۆرمەستە، ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرۋېلىپ ئۇلارنى ئۆلتۈرۈپ، قۇرۇلۇشنى توختىتىۋېتىمىز! ـ دېيىشتى. 12 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلارنىڭ ئەتراپىدا ئۇرۇقۇتقان يەھۇدالارمۇ يېنىمىزغا ئون قېتىم كېلىپ: ـ قايسى تەرەپكە قارىسا گلار، ئۇلار شۇ تەرەپتىن كېلىپ سىلە رگە ھۇجۇم قىلماقچى! ـ دەپ خەۋەر يەتكۈزۈشتى. 13 شۇڭا مەن خەلقنى جەمەت-جەمەت ۋىچە، قولىغا قىلىچ، نەيزە ۋە ئوقيالىرىنى ئېلىپ، سېپىل پەس بولغان يا كى ھۇجۇمغا ئوچۇق ئۇرغان يەرلەردە سېپىلنىڭ ئارقىسىدا قاراۋۇلۇقتا ئورنۇشقا قويدۇم. 14 كۆزدن كەچۈرۈپ چىققاندىن كېيىن ئورنۇمدىن قوپۇپ مۇتەۋەرلەر بىلەن ئەمەلدارلار ۋە باشقا خەلققە: ـ ئۇلاردىن قورقا گلار؛ ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك رەببى ئېسىگىلاردا تۇتۇگلار، ئۆز قېرىنداشلىرىگلار، ئوغۇل-قىزلىرىگلار، ئاياللىرىگلار ۋە ئۆي-ما كانىگلار ئۈچۈن جەڭ قىلىگلار، دېدىم. 15 شۇنداق بولدىكى، ئۇزلىرىنىڭ سۇيىقەستىنى بىلىپ قالغانلىقىمىز دۈشمەنلەرنىڭ قولىقىغا يېتىپ بارغاچ، شۇنىڭدەك خۇدا ئۇلارنىڭ سۇيىقەستىنى بىتچىت قىلغاچ، بىز ھەممىمىز سېپىلغا قايتىپ، ھەربىرىمىز ئەسلى ئىش ئورنىمىزدا ئىشنى داۋاملاشتۇرۇۋەردۇق. 16 ئەنە شۇ چاغدىن باشلاپ خىزمەتكارلىرىمىنى يېرىمى ئىش بىلەن بولدى، يېرىمى قولىغا نەيزە، قالقان، ئوقيا تۇتقان، دوبۇلغا-ساۋۇت كېيگەن ھالدا يۇرۇشتى. سەردار-ئەمەلدارلار سېپىلنى ئۆگىشاۋاتقان بارلىق يەھۇدا جەمەتىدىكىلەرنىڭ ئارقىسىدا تۇردى. ھەم يۈكەرنى توشۇۋاتقانلار ھەم ئۇلارغا يۈك ئارتىۋاتقانلارمۇ بىر قولدا ئىشلەپ، بىر قولدا يارىغلىرىنى چىڭ تۇتۇشقاندى. 18 تاچىلارنىڭ ھەربىرى بەلبىرگە قىلىچ-خەنجەرلىرىنى ئاسقان ھالدا [سېپىلنى] ياساۋاتاتتى؛ كانايچى بولسا يېنىمدا تۇراتتى. 19 مەن مۇتەۋەرلەر، ئەمەلدارلار ۋە باشقا خەلققە: ـ بۇ قۇرۇلۇش ناھايىتى چوڭ، دائىرىسى كەڭ؛ بىز ھەممىمىز سېپىلدا بۇلەك-بۇلە كلەر ۋىچە تارقىلىپ ئىشلەپ، بىر-بىرىمىزدىن يىراق تۇرۇۋاتىمىز. 20 شۇڭا مەيلى قەيەردە بولۇگلار، كانايى ئاۋازىنى ئاڭلىسا گلارلا، بىز بار شۇ يەر گە كېلىپ يىغىلىگلار؛ خۇدايىمىز بىز ئۈچۈن جەڭ قىلىدۇ. ـ دېدىم. 21 بىز ئەنە شۇ تەرىقىدە ئىشلىدۇق، خەلقنىڭ يېرىمى تاڭ ئاتقاندىن تارتىپ يۇلتۇز چىققۇچە نەيزىلىرىنى چىڭ تۇتۇپ تۇرۇشتى. 22 ئۇ چاغدا مەن يەنە خەلققە: ـ ھەممەيلەن ئۆز خىزمەتكارى بىلەن كېچىنى يېرۇسالېمغا كىرىپ ئۆتكۈزسۇن، شۇنداق بولسا ئۇلار كېچىسى بىزنىڭ مۇھاپىزەتچىلىكىمىزنى قىلىدۇ، كۈندۈزى ئىشلەيدۇ، دېدىم. 23 شۇنداق قىلىپ يا مەن، نە قېرىنداشلىرىم، يا خىزمەتكارلىرىم يا كى ما گا ئە گەشكەن مۇھاپىزەتچىلەرنىڭ ھېچقايسىسى كېيىملىرىنى سېلىشمىدى؛ ھەربىرى ھەتتا سۇغا بارغاندىمۇ ئۆزىنىڭ يارىغلىرىنى ئېلىۋالاتتى.

5 ئۇ چاغدا خالايىق ۋە ئۇلارنىڭ خوتۇنلىرى ئۆز قېرىنداشلىرى بولغان يەھۇدالار ئۈستىدىن شىكايەت قىلىپ قاتتىق داد-پەريياد كۆتۈرۈشتى. 2 بەزىلەر: ـ بىز ۋە ئوغۇل-قىزلىرىمىزنىڭ جان ساتىمىز كۆپ، كۈن كەچۈرۈشىمىز ئۈچۈن ۋىغۇدەك ئاشلىق ئالماساق ئۆلىمىزدۇ، دېيىشتى. 3 يەنە بەزىلەر: ـ بىز ئاچارچىلىقتا قالغان ۋاقتىمىزدا ئاشلىق ئېلىپ يەيمىز دەپ ئېتىزلىرىمىز، ئۈزۈمزارلىقلىرىمىزنى ۋە ئۆيلىرىمىزنى رەنگە پېرىشكە مەجبۇر بولدۇق، دېيىشتى. 4 ۋە يەنە بەزىلەر: ـ پادىشاھنىڭ ئېتىزلىرىمىز ۋە ئۈزۈمزارلىقلىرىمىز ئۈستىگە سالغان باج-سېلىقنى تاپشۇرۇشقا پۇل قەرز ئالدۇق. 5 گەرچە بەدەنلىرىمىز قېرىنداشلىرىمىزنىڭ بەدەنلىرىگە، يەرزەنلىرىمىز ئۇلارنىڭ يەرزەنلىرىگە ئوخشاش بولسىمۇ، لېكىن ئوغۇل-قىزلىرىمىزنى قۇل-دېدەك بولۇشقا تاپشۇرماي ئامالىمىز بولمىدى، ئەمەلىيەتتە قىزلىرىمىزدىن بەزىلىرى ئاللىقاچان دېدەك بولۇپمۇ كەتتى؛ ئۇلارنى يەدەل تولەپ ھۆرلۈككە چىقىرىشقا قۇرىمىز يەتمىدى، چۈنكى بىزنىڭ ئېتىزلار ۋە ئۈزۈمزارلىقلىرىمىز ھازىر باشقىلارنىڭ قولىدىدۇر، ـ دېيىشتى. 6 مەن ئۇلارنىڭ داد-پەريادلىرىنى ۋە ئېيتقان بۇ گەپلىرىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن قاتتىق غەزەپلەندىم. 7 كۆزگۈمدە بەرەر قۇر ۋىلىنۇئالغاندىن كېيىن، مۇتەۋەرلەر بىلەن ئەمەلدارلارنى ئەيىبلەپ: ـ سىلەر ئۆز قېرىنداشلىرىگلارغا قەرز بېرىپ ئۇلاردىن ئۆسۈم ئالدىكەنسىلەر-ھە! ـ دەپ تەنبىھ بەردىم. ئاندىن ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن چوڭ بىر يىغىن ئېچىپ 8 ئۇلارنى: ـ بىز كۆچمىزنىڭ يېتىشىچە يات تائىپىلە رگە سېتىۋېتىلگەن قېرىندىشىمىز يەھۇدالارنى قايتۇرۇپ سېتىۋالدۇق، لېكىن سىلەر بىزنى ئۇلارنى قايتۇرۇپ سېتىۋالسۇن دەپ

قېرنداشلىرىڭلارنى يەنە سېتىۋەتمەكچى بولۇۋاتامسىلەر؟ ـ دەپ ئەيىبلىۋىدىم، ئۇلار دەيدىغان گەپ تاپالماي، شۇڭ تۇرۇپ قالدى. **9** ئاندىن مەن ئۇلارغا يەنە: ـ سىلەرنىڭ بۇ قىلغىنىڭلار قاملاشماپتۇ. سىلەر دۇشمەنلىرىمىز بولغان تاتىيىلار ئالدىدا بىزنى ئاھانەتكە قالدۇرمامسىز، خۇدايىمىزنىڭ قورقۇنچىدا ماڭىشىڭلار بولماسمىدى؟ **10** مەنمۇ، قېرىنداشلىرىم ۋە خىزمەتكارلىرىم ئۇلارغا پۇل ۋە ئاشلىق تۆتە بېرىپ تۇرۇپ تۇسۇم ئالساق ئالاتۇق! سىلەردىن تۆتۈنمەن، مۇنداق تۇسۇم ئېلىشتىن ۋاز كېچەيلى! **11** تۆتۈنۈپ قالاي، سىلەر دەل بۇگۈن ئۇلارنىڭ ئېتىزلىرىنى، ئۈزۈمزارلىق، زەيتۇنزارلىق ۋە ئۆيلىرىنى قايتۇرۇپ بېرىڭلار، ۋە شۇنىڭدەك سىلەر ئۇلاردىن ئۇندۇرۇۋاتقان پۇل، ئاشلىق، يېڭى مەي-شاراب ۋە يېڭى زەيتۇن مايلىرىنىڭ تۇسۇمىنى ئۇلارغا قايتۇرۇپ بېرىڭلار، دېدىم. **12** ئۇلار: ـ قايتۇرۇپ بېرىمىز، ئەمدى ئۇلاردىن ھېچ تۇسۇم ئالمايمىز؛ سىلى نېمە دېسىلە، بىز شۇنداق قىلىمىز، دېيىشتى. مەن كاھىنلارنى چاقىرتىپ كېلىپ، ئۇلارنى بۇ ۋەدە يۈچىە شۇنداق ئىجرا قىلىشقا قەسەم ئېچىكۈزدۈم. **13** مەن تونۇمنىڭ پېشىنى قېقىپ تۇرۇپ: ـ كىم مۇشۇ ۋەدىنى ئادا قىلمىسا، خۇدا شۇ يول بىلەن ئۆزىنىڭ تۇرزىنى تۇز ئېيدىن ۋە مال-مۈلكىدىن مەھرۇم قىلىپ قېقىۋەتسۇن! شۇ يول بىلەن ئۆزىنى ھەممە ئېمىسى قۇرۇقدىلىپ قالغۇچە قېقىۋېتىلسۇن! ـ دېدىم. پۈتكۈل جامائەت بىردەك: «ئامىن!» دېيىشتى ھەم پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشتى. ئاندىن كوچىلىك شۇ ۋەدىسى يۈچە دېگىنىدەك قىلىشتى. **14** شۇنىڭدەك، يەھۇدىيە زېمىنىدا ئۇلارغا ۋالىي بولۇشقا تىكىلەنگەن كۈندىن ۋېيان، يەنى پادىشاھ ئارتاخشاستانىڭ يىگىرمىنچى يىلىدىن ئوتتۇز ئىككىنچى يىلىغىچە بولغان ئون ئىككى يىل ئىچىدە نە مەن، نە مېنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرىم ۋالىيلىق ئېنىنى ھېچ يېمىدۇق. **15** مەندىن ئىلگىرى ۋالىي بولغانلار خەلققە ئېغىرچىلىك سېلىپ، ئۇلاردىن [كۈندىلىك] ئاشلىق، مەي-شاراب ۋە شۇنىڭدەك قىرىق شە كەل كۈمۈش ئېلىپ كەلگەنىدى؛ ھەتتا ئۇلارنىڭ خىزمەتكارلىرىمۇ خەلقنىڭ ئۈستىدىن ھوقۇقۇزلىق قىلىپ كەلگەنىدى. لېكىن مەن خۇدادىن قورقىدىغىنىم ئۈچۈن ئۇنداق قىلمىدىم. **16** مەن دەرۋەقە سېپىلنىڭ قورۇلۇشىغىلا بېرىلگەنچىكە، بىز ھەتتا بىرەر ئېتىزنىمۇ سېتىۋالمىدۇق؛ مېنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرىمۇ قۇرۇلۇشتا ئىشلەشكە شۇ يەر ۋە يىغىلاتتى. **17** ئەتراپىمىزدىكى يات ئەللەردىن بىزنىمىزغا كەلگەنلەردىن يۈلەك، مېنىڭ يېمىن بىر داستىخاندا غىزا يەيدىغانلار يەھۇدىيلار ۋە ئەمەلدارلاردىن بىر يۈز ئەللىك كىشى ئىدى. **18** ھەر كۈنىي بىر كالا، خىللانغان ئالتە قوي تەييارلىناتتى، يەنە ماڭا بەزى تۇچار قۇشلار تەييارلىناتتى؛ ھەر ئون كۈندە بىر قېتىم ھەرخىل مول مەي-شاراب يېمىن تەمىنلىنەتتى. شۇنداق بولسىمۇ مەن يەنىلا «ۋالىي ئېنى»نى تەلەپ قىلمىدىم؛ چۈنكى قۇرۇلۇش ئىشى خەلقنىڭ ئۈستىدىكى ئېغىر يۈك ئىدى. **19** ـ ئاھ خۇدايىم، مەن مۇشۇ خەلق ئۈچۈن قىلغان بارلىق ئىشىمنى ياد ئەتكەيسەن، ماڭا شاپائەت كۆرسەتكەيسەن!

6

شۇنداق بولدىكى، سانباللات، تۇبىيا، ئەرەب بولغان گەشەم ۋە دۇشمەنلىرىمىزنىڭ قالغان قىسمى مېنىڭ سېپىلنى يېڭىشتىن ئۈگۈشاپ چىققانلىقىمنى، سېپىلنىڭ ئەمدى بۇسۇقلىرىنىڭ قالمىغانلىقىنى ئاڭلاپ (لېكىن ئۇ چاغدا مەن تېخى سېپىل قوۇقۇلىرىنىڭ قاناتلىرىنى ئورناتمىغانىدىم)، **2** سانباللات بىلەن گەشەم ماڭا: ـ كەلسىلا، بىز ئونو تۈزلە كۈلىكىدىكى كەفىرىم كەنتىدە كۆرۈشەيلى! ـ دەپ ئادەم ئەۋەتىپتۇ. ئەمەلىيەتتە ئۇلار ماڭا قەست قىلماقچى ئىكەن. **3** شۇڭلاشقا مەن ئەلچىلىرىنى ئەۋەتىپ: ـ مەن ئۇلۇغ بىر ئىش بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقانلىقىمدىن سىلەر تەرەپكە چۈشەيمەن. مەن قاندىقۇ سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا بارىمەن دەپ، ئىشنى تاشلاپ تۇنى توختىتىپ قويايمۇ؟ ـ دېدىم. **4** ئۇلار ئۇدا تۆت قېتىم مۇشۇ تەرىقىدە ئادەم ئەۋەتتى، مەن ھەر قېتىم شۇنداق جاۋاپ بەردىم. **5** ئاندىن سانباللات بەشىنچى قېتىم شۇ تەرىقىدە تۆز خىزمەتكارىغا بىچەتلەنگەن خەتنى قولىغا تۇتقۇزۇپ ئەۋەتىپتۇ. **6** خەتتە: «ھەرقايسى ئەللەر ئارىسىدا مۇنداق بىر گەپ تارقىلىپ يۈرىدۇ، ۋە گەشەمنۇ شۇنداق دەيدۇ: ـ سەن ۋە يەھۇدالار بىر ـ ۋەگە ئىسيان كۆتۈرەمچىكەنسىلەر، شۇڭا سەن سېپىلنىمۇ يېڭىۋاتىتىن ئۈگۈشاشقا كىرىشىپسەن، ئېيتىشلارغا قارىغاندا سەن تۆزۈگۈنى ئۇلارغا پادىشاھ قىلماقچىكەنسەن. **7** سەن يەنە پېرۇسالېمدا تۆزۈلۈك توغرۇلۇق: «مانا، يەھۇدىيەدە تۆزىمىزنىڭ بىر پادىشاھىمىز بار!» دەپ جار سېلىپ تەشۋىق قىلىشقا بىرنەچچە پەيغەمبەر قۇيۇپسەن. ئەمدى بۇ گەپلەر سۆزىسز پادىشاھنىڭ قۇلىقىغا يېتىپ بايان قىلىنىدۇ. شۇڭا، كەلگىن، بىز بىرلىكتە مەسلىھەتلىشىۋالايلى» دەپىلىگەنىكەن. **8** مەن ئۇنىڭغا: «سەن ئېيتقان ئىشلار ھېچقاچان قىلىنغان ئەمەس؛ بۇلار بەلكى تۆز كۆڭلۈڭدىن ئويدۇرۇپ چىقارغىنىڭ، خالاس» دەپ جاۋاپ قايتۇردۇم. **9** ئەمەلىيەتتە، ئۇلار: «مۇشۇنداق قىلساق ئۇلارنىڭ قولى ماغدۇرسىزلىنىپ، قۇرۇلۇش ئىشى ئادا قىلنىماي قالىدۇ!» دەپ ئۇيلاپ بىزنى قورقاتماقچى ئىدى. ـ «ئەمدى مېنىڭ قولۇمنى ئىشتا تېخىمۇ كۈچلەندۈ رگەيسەن!». **10** مەھەتابەلنىڭ نەۋرىسى، دېلايانىڭ ئوغلى شېمايا تۆزنى تۆز ئۆيىگە قامىۋالغاندى؛ مەن ئۇنىڭ ئۆيىگە كەلسەم ئۇ: ـ بىز خۇدانىڭ ئۆيىدە، ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىدە كېزىۋىشەيلى ۋە ئىبادەتخانىسىنىڭ دەرۋازا قاناتلىرىنى ئېتىپ قويايلى؛ چۈنكى ئۇلار سېنى ئۆلتۈرگىلى كېلىدۇ؛ شۇيېسىزكى، كېچىسى كېلىپ سېنى ئۆلتۈرمەكچى بولىدى! ـ دېدى. **11** مەن: ـ ماڭا ئوخشاش بىر ئادەم قانداقۇ قېچىپ كەتسۇن؟ مەندەك بىر ئادەم جېنىمنى قۇتقۇزىمەن دەپ قانداقۇ ئىبادەتخانىغا كىرىۋالغۇدەكمەن؟ مەن ھەرگىز ئۇ يەر ـ ۋەگە كىرىۋالمايمەن! ـ دەپ جاۋاپ بەردىم. **12** چۈنكى مەن قارىسام، ئۇنىڭ خۇدا تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەنلىكى ئەمەس، بەلكى تۇبىيا بىلەن سانباللات تەرىپىدىن سېتىۋېلىنىپ، ماڭا زىيان يەتكۈزمەكچى بولۇپ بۇ بېشارەت بە ـ ۋەگىنىڭ كۆزۈمۈ يەتتى. **13** ئۇنى سېتىۋېلىشىدىكى مەقسىتى، مېنى قورقۇتۇپ، شۇلارنىڭ دېگىنىدەك قىلغۇزۇپ گۇناھ قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت ئىدى. شۇنداق قىلغان بولسام، نامىمنى بۇلغاپ مېنى قارىلاشقا شىكايەت قىلالايدىغان بولاتتى. **14** ـ «ئاھ خۇدا، تۇبىيا بىلەن سانباللاتنى ئېسىڭدا تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ قىلغانلىرىنا يارىشا ئۆز ئېشىغا ياندۇرغايسىەن، شۇنداقلا مېنى قورقاتماقچى بولغان ئايال پەيغەمبەر نوئادىيا بىلەن باشقا پەيغەمبەرلەرنىڭمۇ قىلغانلىرىنى ئۆز ئېشىغا ياندۇرغايسەن!». **15** ئېلۇل ئېيىنىڭ يىگىرمە بەشىنچى كۈنى سېپىل پۈتتى، پۈتۈن قورۇلۇشقا ئەللىك ئىككى كۈن ۋاقىت كەتتى. **16** شۇنداق بولدىكى، دۇشمەنلىرىمىز بۇنىڭدىن خەۋەر قاتىق ۋە ئەتراپىمىزدىكى بارلىق ئەللەر قورقۇپ كېتىشتى؛ تۆز نەزىرىدە ھەيۋىتى بەك چۈشۈپ كەتتى ۋە بۇ [قۇرۇلۇشنى] خۇدايىمىزنىڭ تۆزى ئېلىپ بارغان ئىش ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. **17** شۇ كۈنلەردە يەھۇدىيەدىكى مۇتىۋەرلەر تۇبىياغا نۇرغۇن خەت يازدى، تۇبىيامۇ ئۇلارغا جاۋابەن دائىم خەت يېزىپ تۇردى. **18** چۈنكى يەھۇدىيەدە تۇبىياغا باغلىنىپ قېلىپ، قەسەم ئېچىكەن نۇرغۇن كىشىلەر بار ئىدى، چۈنكى ئۇ ئارامنىڭ ئوغلى، شېكانىيانىڭ كۈيئوغلى ئىدى، ھەمدە ئۇنىڭ ئوغلى يوھانان بەرەكىيانىڭ ئوغلى مەشۇللامنىڭ قىزىنى خوتۇنلۇققا ئالغاندى. **19** شۇنىڭدەك ئۇلار يەنە مېنىڭ ئالدىمدا پات-پات تۇبىيانىڭ ياخشى ئىشلىرىنى تىلغا ئېلىپ ۋەيۋىشاتتى ھەم مېنىڭ گەپلىرىمنىمۇ ئۇنىڭغا يەتكۈزۈپ تۇرۇشاتتى؛ تۇبىيا بولسا ماڭا پات-پات تەھدىت سېلىپ خەت يېزىپ تۇراتتى.

7

سېپىل ئۈگۈشلىپ بولۇپ، مەن دەرۋازىلارنى ئورنىتىپ، دەرۋازىۋەنلەرنى، ئەغەزىلىكىشىلەرنى ۋە لاۋىيلارنى بېكىتىپ تەينىلىگەندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، **2** مەن ئىنىم ھانانى بىلەن قەلئە سەرداری ھانانىيانى يېرۇسالېمنى باشقۇرۇشقا قويدۇم؛ چۈنكى ھانانىيا ئىشەنچلىك ئادەم بولۇپ، خۇدادىن قورقۇشتا كۆپ ئادەملەردىن ئېشىپ كېتەتتى. **3** مەن ئۇلارغا: ـ كۈن ئىسسىغۇچە يېرۇسالېمنىڭ قوۇقۇلىرى ئېچىلمىسۇن؛ قوۇقلارنىڭ قاناتلىرى ئېتىلگەندە، بالداقلار تاقالغان ۋاقىتلىردىمۇ دەرۋازىۋەنلەر يېنىدا تۇرۇپ كۆزەت قىلسۇن؛ شۇنىڭدەك يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلاردىن قاراۋۇللار كۆزەت تۇۋەتلىرىگە قويۇلۇپ بېكىتىلسۇن؛ ھەربىر ئادەم تۆزىنىڭ بىر كۆزىتىگە مەسئۇل بولسۇن، شۇنداقلا ھەربىرىنىڭ كۆزىتى تۆز ئۆيىنىڭ ئۆدۈلىدا بولسۇن، دەپ تاپىلدىم. **4** شەھەر چوڭ ھەم كەڭ ئېلى بولغىنى بىلەن ئاھالە ئاز؛ ئۆيلەر تېخى سېلىنمىغاندى. **5** خۇدايىم كۆڭلۈمگە مۇتىۋەرلەر، ئەمەلدارلار ۋە خەلقنىڭ ھەربىرىنى نەسەبنامىسى يېچە رويخەتكە ئېلىشقا ئۇلارنى يىغىش نىيىتىنى سالدى. مەن ئاۋۋال بىرىنچى قېتىم قايتىپ كەلگەن ئادەملەرنىڭ نەسەبنامىسىنى تاپتىم، ئۇنىڭدا مۇنداق پۈتۈلگەندى: ـ **6** تۆۋەندىكىلەر يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكىلەردىن، ئەسلى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار تەرىپىدىن سۈرگۈن قىلىنغانلاردىن، يېرۇسالېم ۋە يەھۇدىيە گە چىقىپ، ھەربىرى تۆز شەھىرلىرىگە كەتتى: ـ **7** ئۇلار زەرۇبىبابەل، يەشۇئا، نەھەمىيا، ئازارىيا، رائامىيا، ناھامانى، موردىكاي، بىلشان، مىسپەرەت، بىگۋاي، نەھۇم ۋە باناناھلار بىللە قايتىپ كەلدى. ئەمدى ئىسرائىل خەلقىنىڭ ئېچىدىكى ئە ـ رکە كىلەرنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ **8** پاروشنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ بىر يۈز يېتمىش ئىككى كىشى؛ **9** شەفاتيانىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يېتمىش ئىككى كىشى؛ **10** ئارامنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز يېتمىش بەش كىشى؛ **11** پاھات-موئابنىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى يېشۇئا بىلەن يوئابنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ سەككىز يۈز ئون سەككىز كىشى؛ **12** ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ **13** زاتتۇنىڭ ئەۋلادلىرى سەككىز يۈز قىرىق بەش كىشى؛ **14** زاككايىنىڭ ئەۋلادلىرى يەتتە يۈز ئالتمىش كىشى؛ **15** بىننۇئېينىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز قىرىق سەككىز كىشى؛ **16** بىبايىنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى؛ **17** ئازگادنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ ئۈچ يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى؛ **18** ئادونىكامنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز ئالتمىش يەتتە كىشى؛ **19** بىگۋاينىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ ئالتمىش يەتتە كىشى؛ **20** ئادىننىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز ئەللىك بەش كىشى؛ **21** ھەزەكىيانىڭ جەمەتىدىن بولغان ئاتېرنىڭ

ئەۋلادلىرى توقسان سەككىز كىشى؛ **22** ھاشۇمنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى؛ **23** بزاينىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە تۆت كىشى؛ **24** ھارىفنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز ئون ئىككى كىشى؛ **25** گىبىئۇننىڭ ئەۋلادلىرى توقسان بەش كىشى؛ **26** بەيت-لەھەملىكلەر بىلەن نىتوفالىلار جەمئىي بىر يۈز سەكسەن سەككىز كىشى؛ **27** ئاناتوتلۇقلار بىر يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى؛ **28** بەيت-ئازماۋەتلىكلەر قىرىق ئىككى كىشى. **29** كىرىئات-يېئارىملىلار، كەفىرالىلار ۋە بەئەروتلۇقلار بولۇپ جەمئىي يەتتە يۈز قىرىق ئۈچ كىشى؛ **30** راماھلىلار بىلەن گىبىالىلار جەمئىي ئالتە يۈز يىگىرمە بىر كىشى؛ **31** مىكماشلىلار بىر يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى؛ **32** بەيت-ئەلىلىكلەر بىلەن ئايىلىلار جەمئىي بىر يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ **33** ئىككىنچى بىر نېبودىكلەر ئەللىك ئىككى كىشى؛ **34** ئىككىنچى بىر ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ **35** ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە كىشى؛ **36** يېرىخولۇقلار ئۈچ يۈز قىرىق بەش كىشى؛ **37** لود، ھادىد ۋە ئونونىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي يەتتە يۈز يىگىرمە بىر كىشى؛ **38** سىناۋاھنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ مىڭ توققۇز يۈز ئوتتۇز كىشى. **39** كاھىنلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ يەشۇئا جەمەتىدىكى يەدايانىڭ ئەۋلادلىرى توققۇز يۈز يەتمىش ئۈچ كىشى؛ **40** ئىممەرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئەللىك ئىككى كىشى؛ **41** پاشخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز قىرىق يەتتە كىشى؛ **42** ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئون يەتتە كىشى. **43** لاۋىيلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ خودۋاھنىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى يەشۇئا بىلەن كادمىيەلنىڭ ئەۋلادلىرى يەتمىش تۆت كىشى. **44** غەزەلكەشلەردىن: ـ ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز قىرىق سەككىز كىشى. **45** دەرۋازىۋەنلەرنىڭ نەسىلدىن: ـ شاللۇمنىڭ ئەۋلادلىرى، ئاتىرنىڭ ئەۋلادلىرى، تالمونىڭ ئەۋلادلىرى، ئاككۇبنىڭ ئەۋلادلىرى، خاتىتانىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن شوبايىنىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي بىر يۈز ئوتتۇز سەككىز كىشى. **46** ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى تۆۋەندىكىچە: ـ زىخانىڭ ئەۋلادلىرى، خاسۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، تابائوتنىڭ ئەۋلادلىرى. **47** كىروسنىڭ ئەۋلادلىرى، سىيانىڭ ئەۋلادلىرى، پادوننىڭ ئەۋلادلىرى، **48** لىباناھنىڭ ئەۋلادلىرى، ھاگاباھنىڭ ئەۋلادلىرى، شالمايىنىڭ ئەۋلادلىرى، **49** ھانانىنىڭ ئەۋلادلىرى، گىددەلنىڭ ئەۋلادلىرى، گاھارنىڭ ئەۋلادلىرى، **50** رېئاياھنىڭ ئەۋلادلىرى، رەزىننىڭ ئەۋلادلىرى، نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى، **51** گاززامنىڭ ئەۋلادلىرى، ئوززانىڭ ئەۋلادلىرى، پاسىيانىڭ ئەۋلادلىرى، **52** بىسايىنىڭ ئەۋلادلىرى، مەئۇنىمنىڭ ئەۋلادلىرى، نەفۇسسەسىمنىڭ ئەۋلادلىرى، **53** باكبۇكنىڭ ئەۋلادلىرى، خاكۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، خارخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى، **54** بازلىتنىڭ ئەۋلادلىرى، مەھدانىڭ ئەۋلادلىرى، خارشانىڭ ئەۋلادلىرى، **55** باركوسنىڭ ئەۋلادلىرى، سىسىرانىڭ ئەۋلادلىرى، تىماھنىڭ ئەۋلادلىرى، **56** نەزىيانىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن خاتىفانىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىبارەت. **57** سۇلايمانىنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ سوتاينىڭ ئەۋلادلىرى، سوفەرەتنىڭ ئەۋلادلىرى، پېريدانىڭ ئەۋلادلىرى، **58** يائالانىڭ ئەۋلادلىرى، داركوننىڭ ئەۋلادلىرى، گىددەلنىڭ ئەۋلادلىرى، **59** شەفەتىيانىڭ ئەۋلادلىرى، خاتتىلنىڭ ئەۋلادلىرى، پوقەرەت-ھاززىبائىمنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن ئامونىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىبارەت. **60** ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە سۇلايمانىنىڭ خىزمەتكارى بولغانلارنىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي ئۈچ يۈز توقسان ئىككى كىشى. **61** تۆۋەندىكى كىشىلەر تەل-مىلاھ، تەل-خارشا، كىرۇب، ئادىدون، ئىممەردن كەلگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار تۇزلىرىنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ ياكى نەسەبىنىڭ ئىسرائىل ئادەمى ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بېرەلمىدى. **62** بۇلار دېلايانىڭ ئەۋلادلىرى، توبىيانىڭ ئەۋلادلىرى ۋە نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئىي ئالتە يۈز قىرىق ئىككى كىشى؛ **63** كاھىنلاردىن خابايانىڭ ئەۋلادلىرى، كوزنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن بارزىللاينىڭ ئەۋلادلىرى بار ئىدى، بارزىللاي گىلىئادلىق بارزىللاينىڭ بىر قىزىنى ئالغاچقا ئۇلارنىڭ ئېتى بىلەن ئاتالغاندى. **64** بۇلار جەمەتىنىڭ نەسەبنامىسىنى ئىزدەپ تاپالمىدى؛ شۇڭا ئۇلار «ناپاك» ھېسابلىنىپ كاھىنلىقتىن قالدۇرۇلدى. **65** ۋالىي ئۇلارغا: ـ ئۇرىم ۋە ئۇتىمنى كىتۇرگۈچى كاھىن ئاز ئىمزدا خىزمەتتە بولغۇچە «ئەڭ مۇقەددەس يېمە كىلىكلەر» گە ئېغىز تەگكۈزمەيسىلەر، دېدى. **66** پۈتۈن جامائەت جەمئىي قىرىق ئىككى مىڭ ئۈچ يۈز ئاتمىش كىشى؛ **67** بۇنىڭدىن باشقا ئۇلارنىڭ يەنە يەتتە مىڭ ئۈچ يۈز ئوتتۇز يەتتە قۇل-دېدىكى بار ئىدى؛ يەنە ئىككى يۈز قىرىق بەش ئەر-ئايال غەزەلچىسى بار ئىدى. ئۇلارنىڭ يەتتە يۈز ئوتتۇز ئالتە ئېتى، ئىككى يۈز قىرىق بەش قېچىرى، **69** تۆت يۈز ئوتتۇز بەش تۆگىسى ۋە ئالتە مىڭ يەتتە يۈز يىگىرمە ئېشىكى بار ئىدى. **70** جەمەت كاتتىۋاشلىرىدىن بەزىلىرى [ئىبادەتخانا] قۇرۇلۇشى ئۈچۈن ھەدىيەلىرىنى تەقدىم قىلدى؛ ۋالىي خەزىنىگە مىڭ دارىك ئالتۇن، ئەللىك داس ۋە بەش يۈز ئوتتۇز قۇر كاھىن تونى تەقدىم قىلدى؛ **71** جەمەت كاتتىۋاشلىرىدىن بەزىلىرى قۇرۇلۇش خەزىنىسىگە يىگىرمە مىڭ دارىك ئالتۇن، ئىككى مىڭ ئىككى يۈز مىنا كۈمۈش؛ **72** خەلقنىڭ قالغىنى يىگىرمە مىڭ دارىك ئالتۇن، ئىككى مىڭ ئىككى يۈز مىنا كۈمۈش، ئائىمش يەتتە قۇر كاھىن تونىنى تەقدىم قىلدى. **73** شۇنىڭدىن كېيىن كاھىنلار، لاۋىيلار، دەرۋازىۋەنلەر، غەزەلكەشلەر ۋە بىر قىسىم خەلق قوشۇلۇپ، ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى، شۇنداقلا قالغان ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەممىسى تۆز شەھەرلىرىگە ماكانلاشتى.

8

يە تىنىچى ئايغا كەلگەندە، ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى تۆز شەھەرلىرىگە كېلىپ ئورۇنلىشىپ بولدى. بۇ چاغدا يۇتۇن خالايىق خۇددى بىر ئادەمدەك بولۇپ «سۇ قوۋۇق» ئالدىدىكى مەيدانغا يىغىلىپ، تەۋراتشۇناس ئەزرادىن پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئىسرائىلغا تاپىلىغان تەۋرات-قانۇن كىتابىنى كەلتۈرۈشنى تەلەپ قىلدى. **2** يەتىنىچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى كاھىن ئەزرا تەۋرات-قانۇن كىتابىنى جامائەتكە، يەنى ئەر-ئايالىلار، شۇنداقلا ئاڭلاپ چۈشىنەلەيدىغان بارلىق كىشىلەرنىڭ ئالدىغا ئېلىپ چىقتى؛ **3** «سۇ قوۋۇق»نىڭ ئالدىدىكى مەيدانىدا، ئەتىگەندىن چۈشكىچە، ئەر-ئايالىلارغا، شۇنداقلا ئاڭلاپ چۈشىنەلەيدىغان كىشىلەر گە ئوقۇپ بەردى. پۈتۈكۈل جامائەتنىڭ قۇلاقلىرى تەۋرات-قانۇن كىتابىدىكى سۆزلەردە ئىدى. **4** تەۋراتشۇناس ئەزرا مەخسۇس مۇشۇ ئىشقا ھازىرلانغان ياغاچ مۇنبە گە چىقىپ تۇردى؛ ئۇنىڭ ئوڭ تەرىپىدە تۇرغىنى ماتتىتىيا، شېما، ئانايام، ئۇرىيا، ھىلقىيا بىلەن ماتاسىياھلار ئىدى؛ سول تەرىپىدە تۇرغىنى پىدايا، مىشائىل، مالكىيا، ھاشوم، ھاشباددانا، زە كەريا بىلەن مەشۇللام ئىدى. **5** ئەزرا پۈتۈكۈل خالايىقنىڭ كۆز ئالدىدا كىتابنى ئاچتى، چۈنكى ئۇ پۈتۈن خالايىقتىن ئېگىزدە تۇراتتى؛ ئۇ كىتابنى ئاچقاندا، بارلىق خالايىق ئورنىدن قوپتى. **6** ئەزرا ئۇلۇغ خۇدا بولغان پەرۋەردىگارغا مەدھىيەلەر ئوقۇۋىدى، بارلىق خالايىق قوللىرىنى كۆتۈرۈپ جاۋابەن: «ئامىن! ئامىن!» دېيىشتى؛ ئاندىن تىزلىنىپ، پىشانىسىنى يە رگە يېقىپ، پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى. **7** ئاندىن كېيىن لاۋىيلاردىن يەشۇيا، بانى، شەرەبىيا، يامىن، ئاككۇب، شابىبتاي، خودىيا، ماتاسىياھ، كېلىتا، ئازارىيا، يوزاباد، ھانان ۋە پېلايالار خالايىققا تەۋرات قانۇنىنى چۈشەندۈردى؛ جامائەت تۇرە تۇراتتى. **8** تۇلار جامائەتكە كىتابتىن خۇدانىڭ تەۋرات-قانۇنىنى جارا گلىق ئوقۇپ بەردى ۋە ئوقۇلغانىنى چۈشىنىۋېلىشى ئۈچۈن ئۇنىڭ مەنىسى ۋە ئەھمىيىتى ئوغرىسىدا ئېنىق تەبىر بەردى. **9** ۋالىي نەھەمىيا بىلەن تەۋراتشۇناس كاھىن ئەزرا ۋە خەلققە قانۇنىنى مەنىسىنى ئۆگىتىدىغان لاۋىيلار پۈتۈكۈل جامائەتكە: ـ بۇگۈن خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس كۈندۈر، يىغا-زار قىلما گلار! ـ دېدى. چۈنكى خالايىقنىڭ ھەممىسى تەۋرات قانۇنىدىكى سۆزلەرنى ئاڭلاپ يىغا-زار قىلىپ كېتىشكەندى. **10** ئاندىن [نەھەمىيا] ئۇلارغا: ـ سىلەر بېرىپ نازۇ-نېمەتلەرنى يەپ، شەرەبەتلەرنى ئىچىڭلار، ئۆزۈڭلە [چەمەك-ئىچمەك] تەيارلىيالمىغانلارغا چەمەك-ئىچمەك بۇلۇپ بېرىڭلار؛ چۈنكى بۇگۈن رەببىمىز گە ئاتالغان مۇقەددەس بىر كۈندۈر. غەمكىن بولما گلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ شادلىقى سىلەرنىڭ قېچىڭلارىدۇر، دېدى. **11** لاۋىيلارمۇ: ـ بۇگۈن مۇقەددەس كۈن بولغاچقا، تىنچلىنىڭلار، غەمكىن بولما گلار! ـ دەپ جامائەتنى تىنچلاندۇردى. **12** جامائەت قايتىپ بېرىپ، يەپ-ئىچىشتى، باشقىلارغىمۇ چەمەك-ئىچمەك ئۈلەشتۈرۈپ بەردى، شاد-خۇراملىققا چۆمدى؛ چۈنكى ئۇلار بېرىلگەن تەلىم سۆزلىرىنى چۈشەنگەندى. **13** ئەتىسى خالايىق ئىچىدىكى قەبىلە كاتتىۋاشلىرى، كاھىنلار ۋە لاۋىيلار تەۋراتشۇناس ئەزرانىڭ يېنىغا يىغىلىپ، تەۋرات قانۇنىدىكى سۆزلەرنى تېخىمۇ چۈشىنىپ يېمە-پاراسەتكە ئېرىشمەكچى بولدى. **14** ئۇلار تەۋرات قانۇنىدا پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئىسرائىللارغا يە تىنچىدە ئايدىكى ھېيتتا كەپىلەردە تۇرۇشنى كېرە كلىكى پۈتۈلگەنلىكىنى ئۇقتى، **15** شۇنداقلا ئۇزلىرى تۇرۇۋاتقان بارلىق شەھەرلەردە ۋە يېرۇسالېمدا: «سىلەر تاغقا چىقىپ، زەيتۇن شېخى بىلەن ياۋا زەيتۇن شاخلىرىنى، خاداس ئۆجمە شاخلىرىنى، خورما دەرەخلىرىنىڭ شاخلىرىنى ۋە يوپۇرماقلىرى باراقسان دەرەخ شاخلىرىنى ئەكىلىپ، تەۋراتتا يېزىلغىنىدەك كەپىلەرنى ياساڭلار» دېگەنلىكنى تارقىتىپ جارىكالاشنى بۇيرۇغانلىقىنى ئۇقتى. **16** شۇنىڭ بىلەن خالايىق چىقىپ شاخ ئەكىلىپ ئۆزلىرى ئۈچۈن، ھەربىرى ئۆيلىرىنىڭ ئۈگزىلىرىدە، ھويلىلىرىدا، خۇدانىڭ ئۆيىدىكى ھويلىلاردا، «سۇ قوۋۇق»نىڭ چوڭ مەيدانىدا ۋە «ئەفرائىم دەرۋازىسى»نىڭ چوڭ مەيدانىدا كەپىلەرنى ياساپ تىكتى. **17** سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەن پۈتۈكۈل جامائەت كەپىلەرنى ياساپ تىكتى ۋە شۇنداقلا كەپىلە رگە جايلاشتى؛ نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئانىڭ كۈنلىرىدىن تارتىپ شۇ كۈنگىچە ئىسرائىللار ئۇنداق قىلىپ باقمىغاندى. ھەممەيلەن قاتتىق خۇشال بولۇشتى. **18** بىرىنچى كۈندىن ئاخىرقى كۈنگىچە [ئەزرا] ھەر كۈنۈى خۇدانىڭ تەۋرات-قانۇن كىتابىنى ئوقۇدى. ئۇلار يەتتە كۈن ھېيت ئوتكۈزدى؛ سەككىزىنچى كۈنى بەلگىلىمە ۋىچچە تەتەنلىك ئىبادەت يىغىلىشى ئوتكۈزۈلدى.

9 شۇ ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى ئىسرائىللار روزا تۇتۇپ، بوز كىيىپ، تۆستى-بېشىغا توپا چاچقان هالدا يىغىلدى، **2** ئىسرائىل نەسلى تۆزلىرىنى بارلىق يات تائىپىلەردىن ئايرىپ چىقتى، ئاندىن تورە تۇرۇپ تۆزلىرىنىڭ گۇناهلىرىنى ۋە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تۆتكۈز زۇگان قەبىھلىكلىرىنى ئېتىراپ قىلدى. **3** تۆلار شۇ كۈننىڭ تۆتىنچى بىردە تۆز يېرىدە تۇرۇپ تۆزلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇن كىتابىنى ئوقۇدى، كۈننىڭ يەنە تۆتىنچى بىردە تۆزلىرىنىڭ گۇناهلىرىنى تونۇدى ۋە خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى. **4** لاۋىيلاردىن يەشۇئا، بانى، كادمىيەل، شەبانىيا، بۇنىي، شەرەبىيا، بانى ۋە كېنانلار پەلەمپەيلەردە تۇرۇپ تۆزلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ئۈنلۈك ئاۋاز بىلەن ندا قىلدى. **5** لاۋِي يەشۇئا، كادمىيەل، بانى، هاشابنىيا، شەرەبىيا، خودىيا، شەبانىيا ۋە پىتاهىيالار: «ئورنۇڭلاردىن قوپۇپ خۇداينىڭلار بولغان پەرۋەردىگارغا ئەبەدىلئەبەدتىن دەڭگىچە تەشنا ككىزۇر-مەدهىيە قايتۇرۇڭلار» ـ دېدى ۋە مۇنداق [دۇئا-مەدهۇسانا ئوقۇدى]: ـ «[ئى خۇدا]، ئىنسانلار سېنىڭ شانۇ-شەۋكىتىڭ نامىڭنى تۆلۈغلىسۇن! بەرهەق، بارلىق تەشنا ككىزۇر-مەدهىيىلەر نامىڭغا يېتىشمەيدۇ! **6** سەن، پەقەت سەنلا پەرۋەردىگاردۇرسەن، ئاسمانلارنى، ئاسمانلارنىڭ ئاسمىنىنى ۋە تۆلارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرىنى، يەر ۋە يەر ئۈستىدىكى هەممىنى، دېڭىزلار ۋە تۆلار ئىچىدىكى هەممىنى ياراتقۇچىدۇرسەن، سەن بۇلارنىڭ هەممىسگە هاياتلىق بەرگۈچىسەن، ئاسمانلارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرى ساڭا سەجدە قىلغۇچىدۇر. **7** سەن بەرهەق پەرۋەردىگار خۇدادۇرسەن، سەن ئىبرامنى تاللىدىڭ، تۇنى كالدىيەنىڭ ئۇر شەهىردىن ئېلىپ چىقتىڭ، تۇنىڭغا ئىبراهىم دېگەن نامنى ئاتا قىلدىڭ. **8** سەن تۇنىڭ قەلبىنىڭ تۇز ۋۇجۇدىغا سادىق-ئىشەنچىلىك ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، تۇنىڭ بىلەن ئەهدە تۈزۈپ قانائانىيلارنىڭ، هىتتىيلارنىڭ، ئامورىيلارنىڭ، يەبۇسىيلارنىڭ ۋە گىرگاشىيلارنىڭ زېمىنىنى تۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا تەقدىم قىلىپ بېرىشنى ۋەدە قىلدىڭ؛ سەن هەققانىي بولغانلىقىڭدىن، سۆزلىرىڭنى ئىشقا ئاشۇردۇڭ. **9** سەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ مىسىردا جەبىر-زۇلۇم چېكىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، تۇلارنىڭ قىزىل دېڭىز بويىدىكى نالىسىغا قۇلاق سالدىڭ. **10** سەن مىسىرلىقلارنىڭ تۇلارغا قاناداق يوغانچىلىق بىلەن مۇئامىلە قىلغانلىقىنى بىلگىنىڭدىن كېيىن پىرەۋن، تۇنىڭ بارلىق خىزمەتچىلىرى ۋە تۇنىڭ زېمىنىدىكى بارلىق خەلقىگە مۇجىزىلىك ئالامەت ۋە كارامەتلەرنى كۆرسەتتىڭ، تۆزۈڭ تۇچۇن بۇگۈنگە قەدەر ساقلىنىپ كېلىۋاتقان تۇلۇغ بىر نام-شۆهرەتنى تىكىلدىڭ. **11** سەن يەنە [ئاتا-بوۋىلىرىمىز] ئالدىدا دېڭىزنى بۇلۇپ، تۇلار دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىن قۇرۇق يەر ئۈستىدىن مېڭىپ ئوتتى، تۇلارنى قوغلاپ كەلگەنلەرنى چوڭقۇر دېڭىز تېگىگە تاشلاپ غەرق قىلىۋەتتىڭ، خۇددى جوشقۇنلۇق دېڭىزغا تاشلانغان تاشتەك غەرق قىلدىڭ. **12** سەن تۇلارنى كۈندۈزى بۇلۇت تۇۋرۇكى بىلەن، كېچىسى ئوت تۇۋرۇكى بىلەن يېتەكلىدىڭ، بۇلار ئارقىلىق تۇلارنىڭ ماڭىدىغان يولىنى يورۇتۇپ بەردىڭ. **13** سەن سىناي تېغىغا چۈشۈپ، ئاسماندا تۇرۇپ تۇلار بىلەن سۆزلىشىپ، تۇلارغا توغرا هۆكۈم، هەققىي ئىشەنچىلىك قانۇنلار، ياخشى بەلگىلىمىلەر ۋە ئەمرلەرنى ئاتا قىلدىڭ. **14** سەن تۇلارغا تۇز ۋۇجۇدىڭ مۇقەددەس شابات كۈنۈڭنى تونۇتتۇڭ، قۇلۇڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن تۇلارغا ئەمرلەر، بەلگىلىمىلەر ۋە تەۋرات قانۇنىنى تاپىلىدىڭ. **15** سەن تۇلارغا ئاچ قالغاندا يېسۇن دەپ ئاسماندىن نان، تۇسسىغاندا ئىچىسۇن دەپ قورام تاشتىن سۇ چىقىرىپ بەردىڭ؛ سەن تۇلارغا بېرىشكە قوزۇغىنى كۆتۈرۈپ قەسەم قىلغان ئەشۇ زېمىنىنى كىرىپ ئىگىلە گىلار، دېدىڭ. **16** لېكىن تۇلار، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىمىز مەغرۇلىنىپ، ۋىينى قاتتىقلىق قىلىپ ئەمرلىرىگىگە قۇلاق سالمىدى. **17** تۇلار ئىتائەت قىلىشنى رەت قىلدى، سېنىڭ تۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ياراتقان كارامەت مۇجىزىلىرىڭنى ياد ئەتمىدى، بەلكى ۋىينى قاتتىقلىق قىلدى، ئاسىيلىق قىلىپ، قۇل قىلىنغان جايغا كەتمەكچى بولۇپ، تۇز ئالدىغا يولباشچى تىكىلدى. لېكىن سەن ئەپۇچان، مېهىر-شەپقەتلىك هەم رەهىمدىل، ئاسان غەزەپلەنمەيدىغان، زور مېهىر-مۇهەببەتلىك تەڭدۇرسەن، شۇڭا سەن تۇلارنى تاشلۇۋەتمىدىڭ. **18** تۇلار هەتتا تېخى تۇزلىرىگە بىر قېرىما موزاينى ياساپ: «مانا بۇ سىلەرنى مىسىردىن ئېلىپ چىققان ئىلاھ!» دېگەن ۋاقىتدا هەم قاتتىق كۈپۈرلۈق قىلغىنىدا، **19** سەن تولغۇ رەهىمدىل بولغانلىقىڭ تۇچۇن تۇلارنى يەنىلا باياۋاندا تاشلاپ قويمىدىڭ؛ كۈندۈزى بۇلۇت تۇۋرۇكى تۇلارنىڭ ئۈستىدىن نېرى كەتمەي، تۇلارغا يول باشلىدى، كېچىسى ئوت تۇۋرۇكىمۇ تۇلاردىن نېرى كەتمەي، تۇلارغا تۇر بېرىپ، ماڭىدىغان يولىنى كۆرسەتتى. **20** سەن تۇز ۋۇجۇدىڭ مېهىربانە روهىڭنى چۈشۈرۈپ تۇلارغا تەلىم بەردىڭ؛ سەن تۇلارنىڭ يېيىشى تۇچۇن «مانا»نى ئايمىدىڭ، تۇسسىۋاتقىنى قاندۇرۇش تۇچۇن سۇنى بەردىڭ. **21** سەن تۇلارنى باياۋاندا قىرىق يىل قامداپ كەلدىڭ؛ هېچنېمىسى كەم بولمىدى، كىيىملىرى كونىرىمىدى، پۇتلىرىمۇ ئىششىمىدى. **22** سەن پادىشاهلىقلار ۋە تائىپىلەرنى تۇلارنىڭ قولىغا بەردىڭ، بۇلارنى تۇلارنىڭ زېمىنغا چېگرالار قىلىپ بەردىڭ. شۇنىڭ بىلەن تۇلار سىهون پادىشاهنىڭ زېمىنىنى، هەشبوننىڭ پادىشاهنىڭ زېمىنىنى ۋە باشان پادىشاهى ئوگنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىدى. **23** سەن تۇلارنىڭ پەرزەنت-ئەۋلادلىرىنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك ئاۋۇتتۇڭ؛ سەن تۇلارنى ئاتا-بوۋىلىرىغا: «سىلەر بۇ زېمىنىى ئىگىلەشكە تۇنىڭغا كىرىڭلار» دەپ تەقدىم قىلغان زېمىنغا باشلاپ كىردىڭ. **24** تۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى كىرىپ تۇز زېمىنىى ئىگىلدى؛ سەن تۇز ئېمىندا تۇرۇۋاتقان قانائان ئاھالىسىنى تۇلارغا بېقىندۇردۇڭ هەم زېمىنىدىكى پادىشاهلارنى ۋە تۇلارنىڭ قەبىلە-قوۋملىرىنى: «سىلەر تۇلارغا خالىغانچە مۇئامىلە قىلىڭلار» دەپ تۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردۇڭ. **25** تۇلار مۇستەهكەم شەهەرلەرنى، مۇنبەت يەرلەرنى ئىشغال قىلىپ، هەرخىل ئېسىل ۋىيۇملارغا تولغان ۋىيلە رگە، كولاپ قويۇلغان قۇدۇقلارغا، تۇزۇمزارلىقلار، زەيتۇنلۇقلار ۋە ئىنتايىن كۆپ مېۋىلىك دەرەخلە رگە ئىگە بولدى؛ يەپ-ئىچىپ سەمرىپ، سېنىڭ زور مېهىربانلىقىڭدىن سۆيۈنۈشتى! **26** لېكىن تۇلار گەدەنكەشلىك قىلىپ سېنىڭدىن يۈز ئۆرۈپ، تەۋرات قانۇنۇڭنى ئارقىسىغا تاشلىدى، تۇلارنى يېنىڭغا ياندۇرماق تۇچۇن ئاگاھ-گۇۋاهلىق يەتكۈز زۇگان يەغەمبەرلىرىڭنى ئۆلتۈرۈپ ئەشەددىي كۈپۈرلۈق قىلدى. **27** شۇڭا سەن تۇلارنى جەبىر-زۇلۇم سالغۇچىلارنىڭ قولىغا تاپشۇردۇڭ، دەرۋەقە تۇلار تۇلارنى قىينىدى، تۇلار قىينالغان ۋاقىتلىردا ساڭا يالۋۇرۇشقاندى، سەن ئاسمانلاردا تۇرۇپ تۇلارغا قۇلاق سالدىڭ، زور رەهمدىللىقىڭ ۋىيچە تۇلارغا قۇتقۇزغۇچىلارنى ئەۋەتەتتىڭ، تۇلار بۇلارنى ئە زگۈچىلەرنىڭ قولىدن قۇتقۇزاتتى. **28** لېكىن تۇلار تاراملىقنا ئېرىشكەندىن كېيىن يەنە سېنىڭ ئالدىڭدا رەزىللىك قىلىشقا باشلىۋىدى، سەن تۇلارنى يەنە دۇشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردۇڭ، تۇلار تۇلارنىڭ ئۈستىدىن هۆكۈمرانلىق قىلدى؛ تۇلار يەنە سېنىڭ ئالدىڭدا ناله-پەريات قىلىشۇىدى، سەن ئاسمانلاردا تۇرۇپ قۇلاق سېلىپ، رەهمدىللىقلىرىڭ ۋىيچە تۇلارنى يېنىش-يېنىشلاپ قۇتقۇزدۇڭ. **29** سەن تۇلارنى تۇز ۋۇجۇدىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭغا قايتىشقا ئاگاهلاندۇردۇڭ؛ لېكىن تۇلار مەغرۇرلىنىپ، ئەمرلىرىگىگە قۇلاق سالمىدى، هۆكۈملىرىڭ ئالدىدا گۇناه قىلدى (ئىنسان هۆكۈملىرىگىگە ئەمەل قىلسا، تۇلار شۇ سەۋەبتىن هاياتنا بولىدۇ). تۇلار جاھىللىق بىلەن بوينىنى تولغاپ، گەدەنكەشلىك قىلىپ ساڭا قۇلاق سېلىشنى رەت قىلدى. **30** تۇلارغا تۇزۇن يىل سەۋر-تاقەت قىلدىڭ، روهىڭ يەغەمبەرلىرىڭنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئاگاھ-گۇۋاهلىق بە رگەن بولسىمۇ، تۇلار يەنىلا قۇلاق سالمىدى؛ شۇڭا سەن تۇلارنى هەرقايسى ئەل-يۇرتلاردىكى تائىپىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇردۇڭ. **31** هالبۇكى، سەن زور رەهمدىللىقلىرىڭ ۋىيەيلىدىن تۇلارنىڭ ئەسلىنى پۈتۈنلەي قۇرۇتۇۋەتمىدىڭ هەم تۇلارنى تاشلىۋەتمىدىڭ، چۈنكى سەن مېهىر-شەپقەتلىك هەم رەهمدىل تە ڭرىدۇرسەن. **32** ئەمدى ئاھ خۇدايىمىز، ئەھمەد گۈە تورۇپ تۇ زگەرمەس مۇهەببىتىڭنى كۆرسىتىدىغان تۇلۇغ، قۇدرەتلىك ۋە دەهشەتلىك تە ڭرى، ئەمدى سېنىڭدىن بىزنىڭ، پادىشاهلىرىمىزنىڭ ۋە ئەمىرلىرىمىزنىڭ، كاهىنلىرىمىزنىڭ، پەيغەمبەرلىرىمىزنىڭ، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ شۇنداقلا تۇز ۋۇجۇدىڭ بارلىق خەلقىڭنىڭ ئاسۇريە پادىشاهىنىڭ زامانىدىن ۋىيان بۇگۈنگىچە بېشىمىزغا چۈشكەن بارلىق ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنى كىچىك ئىش دەپ قارىماسلىقىڭنى ئۈتۈنىمىز. **33** بېشىمىزغا كەلگەن بارلىق ئىشتا سەن ئادىلسەن؛ چۈنكى سېنىڭ قىلغىنىڭ هەققەت ۋىيچە بولدى، بىزنىڭ قىلغىنىمىز رەزىللىكتۇر. **34** پادىشاهلىرىمىز، ئەمىرلىرىمىز، كاهىنلىرىمىز بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ هەممىسى سېنىڭ تەۋرات قانۇنۇڭغا ئەمەل قىلمايِ، ئەمىرلىرىگىگە ۋە سېنىڭ تۇلارغا ئىسپاتلاپ بە رگەن ئاگاھ-گۇۋاهلىقلىرىڭغا هېچ قۇلاق سالمىدى. **35** تۇلار سەن تۇلارغا مۇيەسسەر قىلغان پادىشاهلىقتا تۇرۇشتىن، تۇلارغا ئاتا قىلغان زور مەۋزىچىلىقتىن ۋە شۇنىڭدەك تۇلارنىڭ ئالدىغا يايغان بۇ كەڭ مۇنبەت زېمىنىدىكى تۇرمۇشتىن بەهرىمەن بولۇۋاتقان بولسىمۇ، لېكىن تۇلار سېنىڭ ئىبادەت-خىزمىتىڭدە بولدى يا كى تۇزلىرىنىڭ رەزىل قىلمىشلىرىدىن يانمىدى. **36** مانا، بىز بۇگۈن قۇلارمىز! سەن مېۋىسى بىلەن نازۇ-نېمەتلىردىن يېيىشكە ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا تەقدىم قىلىپ بە رگەن زېمىندا تۇرساقمۇ، بىز مانا تۇنىڭدا قۇل بولۇپ قالدۇق! **37** [زېمىن] سەن بىزنىڭ گۇناهلىرىمىز تۇچۇن بىزنى ئىدارە قىلىشقا يېكىتكەن پادىشاهلارغا مول مەھسۇلاتلىرىنى بېرىپ تۇردىڭ؛ تۇلار بەدەنلىرىمىزنى هەم چارۋا مالىلىرىمىزنى تۇز مەيلىچە باشقۇرۇپ كېلىۋاتىدۇ؛ بىز زور دەرد-ئەلەمدە بولدۇق». **38** ـ بىز مانا مۇشۇ بارلىق ئىشلار ۋىيەيلى مۇقەم بىر ئەهدىنى تۇزۇپ يېزىپ چىقتۇق؛ ئەمىرلىرىمىز، لاۋىيلىرىمىز بىلەن كاهىنلىرىمىز بۇنىڭغا تۇز مۇهۇرلىرىنى باستى».

10 بۇنىڭغا بىرىنچى بولۇپ مۇهۇر باسقانلار هاقالىيانىڭ ئوغلى، ۋالِي نەهەمىيا بىلەن زەدەكىيا ئىدى، **2** ئاندىن [كاهىنلاردىن] سىرايا، ئازارىيا، يەرەمىيا، **3** پاشخۇر، ئامارىيا، مالكىيا، **4** هاتتۇش، شەبانىيا، مالللۇق، **5** هارىم، مەرەموت، ئوبادىيا، **6** دانىيال، گىننىتون، بارۇق، **7** مەشۇللام، ئابىيا، مىيامىن، **8** ماۋازىياھ، بىلگاي، شىمىيالار؛ تۇلار كاهىنلار ئىدى. **9**

لاۋىلاردىن: ـ ئازانىيانىڭ ئوغلى يەشۇئا، ھىنادادنىڭ ئەۋلادلىرىدىن بىننۇئى بىلەن كادمىيەل
10 ۋە ئۆلارنىڭ قېرىنداشلىرىدىن شەبانىيا، خودىيا، كېلىتا، پىلايا، ھانان، **11** مىكا، رەخوب،
ھاشابىيا، **12** زاككور، شەرەبىيا، شەبانىيا، **13** خودىيا، بانى، بىننۇئ شدى. **14** جامائەت
باشلىقلىرىدىن: پاروش، پاھات-موئاب، ئېلام، زاتتۇ، بانى، **15** بۇنئى، ئازگاد، بىباي، **16**
ئادونىيا، بىگۋاي، ئادىن، **17** ئاتىر، ھەزەكىيا، ئازنۇر، **18** خودىيا، ھاشۇم، بېزاي، **19**
ھاريف، ئاناتوت، نېباي، **20** ماگپىياش، مەشۇللام، ھېزىر، **21** مەشەزابەل، زادوك، يادىدۇئا،
22 پىلاتىيا، ھانان، ئانايا، **23** ھوشىيا، ھاناننىيا، ھاشىشۇب، **24** ھاللوخەش، پىلخا، شوبەك،
25 رەھۇم، ھاشاباھ، مائاسىياھ، **26** ئاخىياھ، ھانان، ئانان، **27** ماللۇق، ھارىم، باۋاناھلار
شدى. **28** قالغان خەلق: ـ كاھىنلار، لاۋىلار، دەرۋازىۋەنلەر، غەزەلكەشلەر، ئىبادەتخانىنىڭ
خىزمەتكارلىرى ۋە شۇنىڭدەك تۆزلىرىنى زېمىنلاردىكى تائىپىلەردىن ئايرىپ چىقىپ، خۇدانىڭ
تەۋرات قانۇنىغا قايتىقانلارنىڭ ھەربىرى ۋە ئۆلارنىڭ ئايالىرى ۋە ئوغۇل-قىز پەرزەنتلىرى قاتارلىق
ھىدايەت تېپىپ يورۇتۇلغانلارنىڭ ھەممىسى **29** تۆز قېرىنداشلىرى بولغان مۇتەۋەلەر بىلەن
قوشۇلۇپ: «تۆزىمىزنى قارغىش قەسىمى بىلەن ئەھدىگە باغلاپ، خۇدانىڭ قۇلى مۇسا ئارقىلىق
جاكارلىغان تەۋرات قانۇنىدا مېڭىپ، رەببىمىز پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەمرلىرى، ھۆكۈم-
بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ ئەمەل قىلىمىز؛ **30** قىزلىرىمىزنى بۇ يۇرتتىكى يات ئەللىكلەر رگە ياتلىق قىلمايمىز
ھەم ئوغۇللىرىمىزغىمۇ ئۆلارنىڭ قىزلىرىنى ئېلىپ بەرمەيمىز؛ **31** بۇ يۇرتتىكى يات ئەللىكلەر شابات
كۈنىدە مال-تاۋار ۋە ئاشلىقلارنى ئېكىلىپ ساتماقچى بولسا، شابات كۈنلىرى يا كى ھەرقايسى باشقا
مۇقەددەس كۈنلەردىمۇ ئۆلاردىن قەتئىي ھېچنېمە سېتىۋالمايمىز؛ ھەر يەتتىنچى يىلى يەرنى تېرىقسىز
ئاق قالدۇرىمىز ھەم بارلىق قەرزلەرنى كەچۈرۈم قىلىمىز» ـ دېيىشتى. **32** بىز يەنە تۆزىمىز زگە
ھەربىر ئادەم ھەر يىلى خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىنىڭ خىزمەت خراجىتى ئۈچۈن ئۈچتىن بىر شەكەل
كۈمۈش بېرىشكە بەلگىلىمىلەرنى بېكىتتۇق؛ **33** بۇ پۇل «تېزىلىدىغان تەقدىم نان»لار، دائىمي ئاشلىق
ھەدىيەلەر، دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، شابات كۈنى بىلەن يېڭى ئايلاردىكى كۆيدۈرمە
قۇربانلىقلار، قەرەلى بېكىتىلگەن ھېيتلاردا قىلىنىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈن، ھەرخىل
مۇقەددەس ۋىژىملار ئۈچۈن، ئىسرائىلغا كافارەت كەلتۈرىدىغان گۇناھ قۇربانلىقلىرى ئۈچۈن،
شۇنىڭدەك خۇدايىمىزنىڭ ۋەيدىكى بارلىق خىزمەتلەرنىڭ خراجىتى ئۈچۈن ئىشلىتىلىشۇن دەپ
بەلگىلەندى. **34** بىز يەنە ئاتا جەمەتلىرىمىز ۋىچچە كاھىنلار، لاۋىلار ۋە خەلق تارىسدا چەك
تاشلاپ، ھەر يىلى بەلگىلەنگەن قەرەلدە خۇدايىمىزنىڭ ۋەيگە تەۋرات قانۇنىدا پۈتۈلگىنىدەك
پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ قۇربانگاھىدا قالاش ئۈچۈن ئوتۇن يەتكۈزۈپ بېرىش تۈۋەتلىرىنى
بېكىتتۇق؛ **35** يەنە ھەر يىلى ئېتىزىمىزدىكى تۇنجى پىشقان ھوسۇلۇنى، ھەمە مېۋىلىك دەرەخلەرنىڭ
تۇنجى پىشقان مېۋىلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيگە يەتكۈزۈپ بېرىشنى، **36** شۇنداقلا تەۋرات
قانۇنىدا پۈتۈلگىنىدەك، تۇنجى ئوغلىمىزنى ۋە كالا، قوي-ئوغلاق پادىلىرىدىن تۇنجى چار پىيىمىزنى
خۇدانىڭ ۋەيگە ئاپىرىپ، ئۇ ۋەيدە ۋەزىپە ئۆتەۋاتقان كاھىنلارغا ئەپكېلىشتى، **37** ھەربىر يېڭى
خېمىرنىڭ دەسلەپ پىشقان نانلىرىدىن بىرنى، شۇنداقلا بارلىق «كۆتۈرمە ھەدىيە»لىرىمىزنى تەقدىم
قىلىشنى، ھەرخىل دەرەخلەردىن دەسلەپكى پىشقان مېۋىلەرنى، يېڭى شاراب، يېڭى زەيتۇن
مېيىنى خۇدايىمىزنىڭ ۋەيىنىڭ خەزىنە-ئامبارلىرىغا ئاپىرىپ بېرىشنى، يەنى كاھىنلارغا يەتكۈزۈپ
بېرىشنى، شۇنىڭدەك ئېتىزلىرىمىزدىن چىققان ھوسۇلۇنۇڭ ئوندىن بىرى بولغان ئوشرىنى لاۋىلارغا
بېرىشنى بېكىتتۇق، لاۋىلار بىزنىڭ تېرىقچىلىققا تايىنىدىغان شەھەرلىرىمىزدىن چىققان ھوسۇلۇنۇڭ
ئوندىن بىرى بولغان ئوشرىنى تاپشۇرۇۋالسۇن دەپ بېكىتتۇق؛ **38** شۇنىڭدەك، لاۋىلار چىققان
ھوسۇلۇنۇڭ ئوندىن بىرىنى تاپشۇرۇۋالغان چاغدا ھارۇنۇڭ ئەۋلادلىرىدىن كاھىن بولغان بىرسى ئۆلار
بىلەن بىللە بولسۇن، لاۋىلار ئەشۇ ئوندىن بىر ئۆلۈشنىڭ يەنە ئوندىن بىر ئۆلۈشىنى ئايرىپ خۇدانىڭ
ۋەيگە، ئۆنىڭ خەزىنە-ئامبارلىرىغا ساقلاشقا تاپشۇرسۇن دەپ بەلگىلدۇق. **39** ئىسرائىللار بىلەن
لاۋىلار ئاشلىقتىن، يېڭى شاراپتىن، يېڭى زەيتۇن مېيىدىن «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىپ مۇقەددەس
جايدىكى ئەسۋاب-ئۆسكىنىلەر ساقلىنىدىغان خەزىنە-ئامبارلارغا، يەنى ۋەزىپە ئۆتەيدىغان كاھىن،
دەرۋازىۋەن ۋە غەزەلكەشلەر ئوردىدىغان جايغا تاپشۇرۇشى كېرەك. بىز خۇدايىمىزنىڭ ۋەيىنىڭ
ھاجەتلىرىدىن ھەرگىز ئۆزىمىزنى تارتمايمىز!

11 ئۇ چاغدا خەلق ئېچىدىكى ئەمىرلەر يېرۇسالېمدا ئولتۇراتتى؛ قالغان پۇقرالار چەك تاشلىنىش
بىلەن ئوندىن بىرى مۇقەددەس شەھەر يېرۇسالېمدا ئولتۇراقلىشىپ، قالغان ئوندىن توققۇزى
باشقا شەھەرلەردە ئولتۇراقلاشتى. **2** ئۆز ئىختىيارى بىلەن يېرۇسالېمدا ئولتۇراقلاشقانلار ئوتتۇرىغا
چىققانلارغا بولسا، جامائەت ئۆلارغا بەختىلىرىنى تىلىدى. **3** يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىن،
يېرۇسالېمغا ماكانلىشىپ قالغان بۇ گ-ئەمىرلەر ئتۇۋەندىكىدەك (ئىسرائىللار، كاھىنلار، لاۋىلار،
ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە سۇلايمانىنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئەۋلادلىرى يەھۇدىيە شەھەرلىرىدە،
ھەربىرى ئۆز تەۋەلىكىدە ماكانلاشقان بولسىمۇ، يەھۇدالاردىن ۋە بىنىامىنلاردىن بەزىلىرى
يېرۇسالېمدا ماكانلاشتى): ـ بۇلارنىڭ ئىچىدە، يەھۇدالاردىن: ـ پەرەزنىڭ ئەۋلادىدىن بولغان
ئۇززىيانىڭ ئوغلى ئاتايا، ئۇززىيا زەكەريانىڭ ئوغلى، زەكەريا ئامارياىنىڭ ئوغلى، ئامارىيا
شەفاتيانىڭ ئوغلى، شەفاتىيا ماھالالېلنىڭ ئوغلى ئىدى. **5** يەنە بارۇقنىڭ ئوغلى ماۋاسىياھ،
بارۇق كول-ھوزەھنىڭ ئوغلى، كول-ھوزەھ ھازايانىڭ ئوغلى، ھازايا ئادايانىڭ ئوغلى، ئادايا
يوئاريبنىڭ ئوغلى، يوئارىب زەكەريانىڭ ئوغلى، زەكەريا شىلوننىڭ ئوغلى. **6** يېرۇسالېمغا
ماكانلاشقان بارلىق پەرەز جەمەتىدىكىلەر جەمئىي تۆت يۈز ئاتمىش سەككىز كىشى بولۇپ،
ھەممىسى ئەزىمەتلەر ئىدى. **7** بىنىامىننىڭ ئەۋلادلىرىدىن: ـ مەشۇللامنىڭ ئوغلى سالللۇ، مەشۇللام
يوئەدنىڭ ئوغلى، يوئەد پىدايانىڭ ئوغلى، پىدايا كولايانىڭ ئوغلى، كولايا ماۋاسىياھنىڭ ئوغلى،
ماۋاسىياھ ئىتىيەلنىڭ ئوغلى، ئىتىيەل يەشايانىڭ ئوغلى. **8** ئۇنىڭغا ئە گەشكەنلەر، گابباي ۋە
سالللاي ئىدى، شۇلارغا مۇناسىۋەتلىك جەمئىي توققۇز يۈز يېگىرمە سەككىز كىشى ئىدى. **9**
زىكرىنىڭ ئوغلى يوئىل ئۇلارنى باشقۇردىغان ئەمەلدار ئىدى؛ سىنۇئاھنىڭ ئوغلى يەھۇدا شەھەرنىڭ
مۇئاۋىن ھاكىمى ئىدى. **10** كاھىنلاردىن: ـ يوئاريبنىڭ ئوغلى يەدايا بىلەن ياقىن، **11** شۇنداقلا
خۇدانىڭ ۋەيىنىڭ باش خوجىدارى سېرايا، سېرايا ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ھىلقىيا مەشۇللامنىڭ
ئوغلى، مەشۇللام زاد وكنىڭ ئوغلى، زادوك مېرايوتنىڭ ئوغلى، مېرايوت ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى ئىدى؛
12 يەنە ئۆزىنىڭ قېرىنداشلىرىدىن ئىبادەتخانىدىكى خىزمەتتە بولغانلاردىن جەمئىي سەككىز يۈز
يېگىرمە ئىككى كىشى بار ئىدى؛ يەنە يەروھامنىڭ ئوغلى ئادايا بار ئىدى؛ يەروھام پېلالىيانىڭ
ئوغلى، پېلالىيا ئامزىنىڭ ئوغلى، ئامزى زەكەريانىڭ ئوغلى، زەكەريا پاشخۇرنىڭ ئوغلى، پاشخۇر
ماۋكىيانىڭ ئوغلى ئىدى؛ **13** ئۆزىنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ھەممىسى جەمەت باشلىقى بولۇپ، جەمئىي
ئىككى يۈز قىرىق ئىككى كىشى ئىدى؛ يەنە ئازارەئىلنىڭ ئوغلى ئاماشساي بار ئىدى؛ ئازارەئىل
ئاخزايانىڭ ئوغلى، ئاخزاي مەشىللىموتنىڭ ئوغلى، مەشىللىموت ئىممەرنىڭ ئوغلى ئىدى؛ **14** يەنە
ئۆلارنىڭ قېرىنداشلىرىدىن، پالۋانلار-ئەزىمەتلەردىن، جەمئىي بىر يۈز يېگىرمە سەككىز كىشى بار
ئىدى؛ گېدىولىمنىڭ ئوغلى زابدىيەل ئۆلارنى باشقۇردىغان ئەمەلدار ئىدى. **15** لاۋىلاردىن: ـ
ھاشىشۇبنىڭ ئوغلى شېمايا بار ئىدى؛ ھاشىشۇب ئازرىكامنىڭ ئوغلى، ئازرىكام ھاشابىيانىڭ ئوغلى،
ھاشابىيا بۇننىنىڭ ئوغلى ئىدى؛ **16** يەنە لاۋىلارنىڭ قەبىلە باشلىقلىرى بولغان شابىيتاي بىلەن
يوزاباد بولۇپ، خۇدانىڭ ۋەيىنىڭ تېشىدىكى ئىشلارغا مەسئۇل ئىدى. **17** يەنە مىكانىكا ئوغلى
ماتتانىيا دۇئا ۋاقىتلىردا تەشەككۇر-رەھمەتلەر ئېيتىنىشقا يېتەكچىلىك قىلاتتى؛ مىكا زابدىنىڭ
ئوغلى، زابدى ئاسافنىڭ ئوغلى ئىدى؛ باكبۇكىيا قېرىنداشلىرى ئىچىدە مۇئاۋىنلىق ۋەزىپىسىنى
ئۆتەيتتى؛ يەنە شامۇئانىنىڭ ئوغلى ئابدا بار ئىدى؛ شامۇئا گالالنىڭ ئوغلى، گالال يەدۇتۇننىڭ ئوغلى
ئىدى. **18** مۇقەددەس شەھەردە ئتۇرۇۋاتقان لاۋىلارنىڭ ھەممىسى ئىككى يۈز سەكسەن تۆت
كىشى ئىدى. **19** دەرۋازىۋەنلەردىن: ـ دەرۋازىلاردا كۆزەتتە ئتۇرىدىغان ئاككۇب بىلەن
تالمون ۋە ئۆلارنىڭ قېرىنداشلىرى بار ئىدى؛ ئۇلار جەمئىي بىر يۈز يېگىرمە ئىككى كىشى ئىدى.
20 قالغان ئىسرائىللار، كاھىنلار، لاۋىلار يەھۇدىيە شەھەرلىرىدە، ھەربىرى ئۆز مىراسىدا
ماكانلاشتى. **21** ئىبادەتخانىنىڭ خىزمەتكارلىرى بولسا ئوفەل د ۇگۈنگە ماكانلاشتى؛ ئىبادەتخانىنىڭ
خىزمەتكارلىرىنى زىخا بىلەن گىشپا باشقۇردى. **22** يېرۇسالېمدا لاۋىلارنى باشقۇرغۇچى بانىنىڭ
ئوغلى ئۇززى ئىدى؛ بانى ھاشابىيانىڭ ئوغلى، ھاشابىيا ماتتانىيانىڭ ئوغلى، ماتتانىيا مىكانىكا ئوغلى
ئىدى ـ دېمەك، ئۇززا ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى خۇدانىڭ ۋەيىدىكى خىزمەتكە مەسئۇل
بولغان غەزەلكەشلەردىن ئىدى. **23** چۈنكى پادىشاھ ئۇلار توغرىسىدا ئۇلار چوڭشۇ رگەن
بولۇپ، غەزەلكەشلەرنىڭ ھەر كۈنلۈك ئۈزۈق-تۇلۇكىنى، شۇنداقلا ئۆتەيدىغان ۋەزىپىسىنى
بېكىتكەنىدى. **24** يەھۇدانىڭ ئوغلى زەراھنىڭ ئەۋلادلىرىدىن مەشەزابەلنىڭ ئوغلى پىتاھىيا
پۇقرالارنىڭ بارلىق ئىشلىرىدا پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچىسى ئىدى. **25** يېزا-قىشلاقلار ۋە ئۇلارغا
تەۋە ئەترابىدىكى جايلاردا يەھۇدالاردىن بەزىلىرى ئتۇراتتى، كىرىئات-ئاربا ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى
يېزا- كەنتلەردە، دىبون ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا- كەنتلەردە، يەكابزىيەل ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى
يېزا- كەنتلەردە، **26** شۇنداقلا يەشۇئا، مولاداھ، بەيت-پەلەت، **27** ھازار-شۇئال، بەئەر-شىبا
ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا- كەنتلەردە، **28** زىكلاگ، مىكونا ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا-
كەنتلەردە، **29** ئەن-رىممون، زوراھ، يارموت، **30** زانوئاھ، ئادۇللام ۋە بۇ ئىككى يە رگە
تەۋە قىشلاقلاردا، لاقىش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يەرلەردە، ئازىكاھ ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەردە
ماكانلاشتى؛ ئۇلار ماكانلاشقان يەرلەر بەئەر-شىبادىن تاكى ھىنوم جىلغىسىغا قەدەر سوزۇلدى.

31 بنيامىنلار بولسا گىبا، مىكاش، ئابىجا، بەيت-ئەل ۋە تۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا- كەنتلەردە، 32 بەزلىرى ئاناتوت، نوب، ئانانىيا، 33 هازور، راماه، گىتتائىم، 34 هادىد، زەبوئىم، نبالات، 35 لود، تونو، شۇنداقلا هۇنەرۋەنلەر جىلغىسىدا ماكانلاشقانىدى. 36 ئەسلىدە يەھۇدىيە گە تەيىنلەنگەن لاۋىيلار قىسىملىرىدىن بەزىلىرى بنيامىن قەبىلىسىنىڭ زېمىنغا ماكانلاشتى.

12

شېئالتىيەلنىڭ ئوغلى زەرۇببابەل ۋە يەشۇئا بىلەن بىرلىكتە [سۈرگۈنلۈكتىن] چىققان كاهىن ۋە لاۋىيلار تۆۋەندىكىلەر: ـ [كاهىنلار] سېرايا، يەرەمىيا، ئەزرا، 2 ئامارىيا، مالۇق، هاتۇش، 3 شېكانىيا، رەھۇم، مەرەموت، 4 ئىددو، گىننىتوي، ئابىيا، 5 مىيامىن، ماۋادىيا، بىلگاه، 6 شېمايا، يوئارىب، يەدايا، 7 سالLو، ئاموك، هىلقىيا ۋە يەدايا. بۇلار بولسا يەشۇئانىڭ كۈنلىرىدە كاهىن بولغانلار ۋە لاۋىلارنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئىدى. 8 لاۋىيلاردىن بولسا يەشۇئا، بىننۇئي، كادمىيەل، شەرەبىيا، يەھۇدا، ماتتانىيالار، ماتتانىيا ۋە تۇنىڭ قېرىنداشلىرى تەشەككۈر-رەھمەتلەر ئېيتىشقا مەسئۇل بولدى. 9 لاۋىلارنىڭ قېرىنداشلىرى باكبۇكىيا بىلەن تۇنى توۋىچى ۋېيچە تۇلار بىلەن ئۇدۇلمۇئۇدۇل خىزمەتتە تۇراتتى. 10 يەشۇئادىن ۋياكىم تۇرەلدى، ۋياكىمدىن ئەلياشىب تۇرەلدى، ئەلياشىبتىن ۋيادا تۇرەلدى، 11 ۋيادادىن يوناتان تۇرەلدى، يوناتاندىن ياددۇئا تۇرەلدى. 12 ۋياكىمنىڭ كۈنلىرىدە كاهىنلاردىن جەمەت باشلىقى بولغانلار مۇنۇلار: ـ سېرايا جەمەتىگە مېرايا، يەرەمىيا جەمەتىگە هانانىيا، 13 ئەزرا جەمەتىگە مەشۇللام، ئامارىيا جەمەتىگە يەھوهانان، 14 مىلىكۇ جەمەتىگە يوناتان، شەبانىيا جەمەتىگە يۇسۇپ، 15 هارىم جەمەتىگە ئادنا، مېرايوت جەمەتىگە هەلقاي، 16 ئىددو جەمەتىگە زە كەرىيا، گىننىتون جەمەتىگە مەشۇللام، 17 ئابىيا جەمەتىگە زىكرى، مىنيامىن بىلەن مووئادىيالارنىڭ جەمەتىگە پىلتاي، 18 بىلگاه جەمەتىگە شامۇئا، شېمايا جەمەتىگە يەھوناتان، 19 يوئارىب جەمەتىگە ماتتىناي، يەدايا جەمەتىگە ئۇززى، 20 سالLاي جەمەتىگە كالLاي، ئاموك جەمەتىگە ئېبەر، 21 هىلقىيا جەمەتىگە هاشابىيا، يەدايا جەمەتىگە نەتانەل. 22 ئەلياشىب، ۋيادا، يوهانان ۋە ياددۇئانىڭ كۈنلىرىدە لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى تىزمىلانغان ۋە ئۇخشاشلار، پارس پادىشاهى دارېئۇس تەختتىكى چاغلارغىچە كاهىنلارمۇ تىزمىلىنىپ كەلگەن. 23 جەمەت باشلىقى بولغان لاۋىيلار تاكى ئەلياشىبنىڭ نەۋرىسى يوهاناننىڭ ۋاقتىغىچە تە زكىرنامىدە تىزمىلىنىپ كەلگەن. 24 لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىقى بولغان هاشابىيا، شەرەبىيا، كادمىيەلنىڭ ئوغلى يەشۇئالار قېرىنداشلىرى بىلەن ئۇدۇلمۇئۇدۇل تۇرۇپ، خۇدانىڭ ئادەمى داۋۇتنىڭ ئەمرى ۋېيچە نۇۋەتلىشىپ مەدھىيە-مۇناجات، تەشەككۈر-رەھمەتلەر ئېيتىپ تۇراتتى. 25 ماتتانىيا، باكبۇكىيا، ئوبادىيا، مەشۇللام، تالمون بىلەن ئاككۇبلار دەرۋازىۋانلەر بولۇپ، سېپىل قوۋۇقلىرىنىڭ ئامبارلىرىغا قارايتتى. 26 بۇ كىشىلەر يوزاداكنىڭ نەۋرىسى، يەشۇئانىڭ ئوغلى ۋياكىمنىڭ كۈنلىرىدە، شۇنىڭدەك ۋالىي نەھەمىيا بىلەن تەۋراتشۇناس كاهىن ئەزرانىڭ كۈنلىرىدە ۋەزىيگە تەيىنلەنگەن. 27 يېرۇسالېم سېپىلىنى [خۇداغا] ئاتاپ تاپشۇرۇش مۇراسىمى تۆتكۈزۈلدىغان چاغدا، جامائەت لاۋىيلارنى تۇرغان ھەرقايسى جايلاردىن ئىزدەپ تېپىپ، ئۇلارنى تەشەككۈر-رەھمەتلەر ئېيتىش، غەزەل ئوقۇش، چاڭ، تەمبۇر ۋە چىلتارلارنى چېلىشقا، خۇشال-خۇراملىق بىلەن ئاتاپ تاپشۇرۇلۇش مۇراسىمى تۆتكۈزۈشكە يېرۇسالېمغا ئېلىپ كەلدى. 28 غەزەلكەشلار يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى تۈزلە كۆلكتىن، نىتوفاتلىقلارنىڭ يېزا- كەنتلىرىدىن، 29 بەيت- گىلگالدىن، گىبا بىلەن ئازماۋەت ئېتىزلىقلىرىدىن يىغىلغانىدى؛ چۈنكى غەزەلكەشلار يېرۇسالېمنىڭ تۆت تە تراپىغا تۈزلىرىگە مەھەللە-قىشلاقلار قۇرۇۋالغانىدى. 30 كاهىنلار بىلەن لاۋىيلار تۈزلىرىنى پاكلىدى، ئاندىن خەلقنى ۋە سېپىل دەرۋازىلىرىنى ھەم سېپىلنىڭ تۈزىنىمۇ پاكلىدى. 31 مەن [نەھەمىيا] يەھۇدانىڭ ئەمىرلىرىنى باشلاپ سېپىلغا چىقىپ، تەشەككۈر-ھەمدۇسانا ئوقۇيدىغان ئىككى چوڭ تەشەككۈر-رەھمەتلەر ئادەمنى ۋېۋىشتۇردۇم، بىر تەشەككۈر سېپىلنىڭ ئوڭ تەرىپىدە «تېزەك قوۋۇق»غا قاراپ ماكىدى، 32 ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن ھوشايا بىلەن يەھۇدانىڭ ئەمىرلىرىنىڭ يېرىمى ماكىدى، 33 يەنە ئازارىيا، ئەزرا، مەشۇللام، 34 يەھۇدا، بىنيامىن، شېمايا، يەرەمىياۋ ماكىدى، 35 شۇنىڭدەك كاهىنلارنىڭ ئوغۇللىرىدىن بەزىلىرى قوللىرىغا كاناي ئالغان ھالدا ماكىدى: ـ ئۇلاردىن يوناتانىنىڭ ئوغلى زەكەريا بار ئىدى (يوناتان شېمايانىڭ ئوغلى، شېمايا ماتتانىيانىڭ ئوغلى، ماتتانىيا مىكايانىڭ ئوغلى، مىكايا زاككۇرنىڭ ئوغلى، زاككۇر ئاسافنىڭ ئوغلى ئىدى). 36 تۇنىڭ قېرىنداشلىرىدىن شېمايا، ئازارەل، مىلالاي، جىلالاي، ماغايى، نەتانەل، يەھۇدا، هاناننىيالار بار ئىدى؛ ئۇلار قوللىرىغا خۇدانىڭ ئادەمى داۋۇتنىڭ سازلىرىنى ئېلىشقانىدى، تەۋراتشۇناس ئەزرا ئۇلارنىڭ بېشىدا ماگخاناندى. 37 ئۇلار «بۇلاق قوۋۇق»غا كېلىپ «داۋۇتنىڭ شەھىرى»نىڭ پەلەمپىيىگە چىقىپ، «داۋۇتنىڭ ئوردىسى»دىن تۆتۈپ، كۈنچىقىش تەرەپتىكى «سۇ قوۋۇق»غا كەلدى.

38 تەشەككۈر-ھەمدۇسانا ئوقۇيدىغان ئىككىنچى ئەترەت سول تەرەپ بىلەن ماكىدى، مەن ۋە جامائەتنىڭ يېرىمى ئۇلارنىڭ ئارقىدىن مېڭىپ، سېپىل ئۈستىدە «خۇمداناللار مۇنارى»دىن تۆتۈپ، تۇدۇل «كەڭ سېپىل»غىچە مېڭىپ، 39 «ئەفرائىم قوۋۇقى»، «كونا قوۋۇق»، «بىلىق قوۋۇقى» ئۈستىدىن تۆتۈپ، «ھاناناىيەل مۇنارى» ۋە «يۈزىنىڭ مۇنارى»دىن تۆتۈپ، تۇدۇل «قوي قوۋۇقى»غا چېلىپ، ئاندىن «قاراۋۇللار قوۋۇقى»دا توختىدۇق. 40 ئاندىن تەشەككۈر-ھەمدۇسانا ئوقۇيدىغان ئىككى ئەترەت ئادەم خۇدانىڭ ئۆيىدە تۈز ئورۇنلىرىدا تۇردى؛ مەن بىلەن ئەمەلدارلارنىڭ يېرىمىمۇ شۇ يەردە تۇردۇق؛ 41 كاهىنلاردىن ئېلىئاكىم، ماتاسىياھ، منيامىن، مىگايا، ئەلىيوينايي، زە كەريا بىلەن هاناناىيالار كارنايلىرىنى ئېلىپ تۇرۇشتى؛ 42 يەنە ماتاسىياھ، شېمايا، ئەلئازار، ئۇززى، يەھوهانان، مالكىيا، ئېلام بىلەن ئېزەرمۇ تۇرۇشتى؛ غەزەلكەشلەر يىزراقىيانىڭ يېتەكچىلىكىدە جارا گىلىق غەزەل ئوقۇشتى. 43 شۇ كۈنى جامائەت ناھايىتى چوڭ كۆلەملىك قۇربانلىقلارنى سۇندى ھەم بەك خۇشال بولۇپ كېتىشتى، چۈنكى خۇدا ئۇلارنى زور شادلىق بىلەن شادلاندۇرغانىدى؛ ئايالLار بىلەن بالLارمۇ شۇنداق شادلاندى؛ يېرۇسالېمدىكى بۇ خۇشاللىق سادالىرى يىراق-يىراقلارغا ئاڭلاندى. 44 ئۇ چاغدا بىر قىسىم كىشىلەر كۆتۈرمە قۇربانلىقلار، دەسلەپكى پىشقان ھوسۇللار ۋە ئوشرىلەرنى ساقلايدىغان خەزىنە-ئامبارلارغا مەسئۇل بولۇشقا تەيىنلەندى؛ ھەرقايسى شەھەرلەردىكى ئېتىزلىقلاردىن، تەۋرات قانۇنىدا كاهىنلارغا ۋە لاۋىيلارغا بېرىشكە بەلگىلەنگەن ئۇلۇشلەر شۇ يەردە ساقلىناتتى. چۈنكى يەھۇدا خەلقى تۈز خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان كاهىنلار بىلەن لاۋىيلاردىن خۇشال ئىدى. 45 [كاهىنلار بىلەن لاۋىيلار]، غەزەلكەشلەر بىلەن دەرۋازىۋانلەرمۇ، تۈز خۇداسىنىڭ تاپىلىغان ۋەزىپىسىنى ۋە شۇنىڭدەك پاكلاش ۋەزىپىسىنىڭ ھەممىسىنى داۋۇتنىڭ ۋە تۇنىڭ ئوغلى سۇلايمانىڭ ئەمرى ۋېيچە تۇتەيتتى. 46 چۈنكى قەدىمدە، داۋۇتنىڭ ۋە ئاسافنىڭ كۈنلىرىدە، غەزەلكەشلەر گە يېتەكچىلىك قىلىشقا ھەم خۇداغا تەشەككۈر-ھەمدۇسانا كېرىلىرىنى ئوقۇشقا يېتەكچىلەر بولغانىدى. 47 زەرۇببابەلنىڭ كۈنلىرىدە ۋە نەھەمىيانىڭ كۈنلىرىدە غەزەلكەشلەرنىڭ ۋە دەرۋازىۋانلەرنىڭ ئۇلۇشلىرىنى، ھەر كۈنلۈك تەمىناتىنى پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى بېرەتتى؛ ئۇلار يەنە لاۋىيلار ئۈچۈن مۇقەددەس ھېسابلانغان نەرسىلەرنى ئۆلەشتۇرۇپ بېرەتتى؛ لاۋىيلارمۇ مۇقەددەس ھىسابلانغان نەرسىلەردىن ھارۇنىنىڭ ئەۋلادلىرىغا بېرىپ تۇراتتى.

13

شۇ كۈندە مۇسانىڭ كىتابى جامائەت ئالدىدا ئوقۇپ بېرىلدى، كىتابتا: ئامموئىيلار بىلەن موئابىيلار مەڭگۈ خۇدانىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن، 2 چۈنكى ئۇلار ئىسرائىللارنى ئوزۇقلۇق ۋە سۇ بىلەن كۈتىپ قارشى ئالمايى، ئەكسىچە ئۇلارنى قارغاشقا بالاۋاغىنى ياللۇالغان؛ ھالبۇكى، خۇدايىمىز ئۇ قارغاشلارنى بەختىگە-بەركەتكە ئايلاندۇرۇۋەتكەن، دەپ يېزىلغان سۆزلەر چىقتى. 3 شۇنداق بولدىكى، جامائەت بۇ قانۇن سۆزلىرىنى ئاڭلاپ بارلىق شالغۇت كىشىلەرنى ئىلغاپ چىقىرۋەتتى. 4 بۇ ئىشتىن ئاۋۋال، خۇدايىمىزنىڭ ۋېرىنىڭ خەزىنىسىنى ياشقۇرۇۋشقا مەسئۇل كاهىن ئەلياشىب توبىيانىڭ تۇغقىنى بولۇپ، 5 تۇنىڭغا كەڭرى بىر ئۆينى تەيارلاپ بە رگەنىدى. شۇ ۋېدە ئىلگىرى ئاشلىق ھەدىيەلەر، مەستىكى، قاچا-قۇچا، شۇنىڭدەك لاۋىيلار، غەزەلكەشلەر ۋە دەرۋازىۋانلە رگە بېرىشكە ۋېرىلغان ئاشلىق ئوشرىلەر، يېڭى شاراب ۋە يېڭى زەيتۇن مېيى، شۇنداقلا كاهىنلارغا ئاتالغان «كۆتۈرمە قۇربانلىق»لار ساقلىناتتى. 6 بۇ ۋاقىتلاردا مەن يېرۇسالېمدا ئەمەس ئىدىم؛ چۈنكى بابىل پادىشاهى ئارتاخشاستانىڭ ئوتىزىنچى يىلى مەن پادىشاهنىڭ يېنىغا قايتىپ كەتكەنىدىم؛ بىر مە زگىلدىن كېيىن مەن يەنە پادىشاهتىن رۇخسەت ئېلىپ 7 يېرۇسالېمغا قايتىپ بارسام، تەلياشىبنىڭ خۇدانىڭ ۋېيدىكى ھويلىلاردا توبىياغا ئوي ھازىرلاپ بە رگەنلىكىدەك رەزىل ئىشنى ئۇقتۇم. 8 بۇ ئىش مېنى قاتتىق ئازابلىدى، مەن توبىيانىڭ ۋېيدىكى بارلىق ئوي جاھازلىرىنى قېيماي تالاغا تاشلاتتۇرۇۋەتتىم. 9 مەن يەنە ئەمر قىلىپ، ئۇ ۋېيلەرنى پاكلاتتۇرۇپ، ئاندىن خۇدانىڭ ۋېيدىكى قاچا-قۇچا، ئاشلىق ھەدىيەلەر بىلەن مەستىكنى ئۇ يەر گە ئەكىرگۈزۈپ قويدۇم. 10 مەن يەنە خەقلەرنىڭ لاۋىيلارنىڭ ئېلىشقا تېگىشلىك ئۇلۇشلىرىنى بەرمىگەنلىكىنى، ھەتتا ۋەزىپىگە قويۇلغان لاۋىيلار بىلەن غەزەلكەشلەرنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۆز يەر-ئېتىزلىقىغا قېچىپ كەتكەنلىكىنى بايقىدىم؛ 11 شۇڭا مەن ئەمەلدارلار بىلەن سوقتۇشۇپ، ئۇلارنى ئەيىبلەپ: ـ نېمىشقا خۇدانىڭ ئۆيى شۇنداق تاشلۇۋېتىلدى؟! ـ دەپ، [لاۋىيلارنى] يىغىپ ئۇلارنى ئىلگىركى ئورنىغا يېگۈزۈشتىن ئۆزىنىڭ ئۆزىدۇم. 12 ئاندىن بارلىق يەھۇدىيە خەلقى ئاشلىق ئۆشرىسىنى، يېڭى شاراب ۋە يېڭى زەيتۇن مېيىنى خەزىنە-ئامبارلىرىغا ئېلىپ كېلىپ ئاپىشۇردى. 13 مەن خەزىنە-ئامبارلارغا مەسئۇل بولۇشقا ئاھىرچىلار-ئامبارچىلارنى تەيىنلىدىم؛ ئۇلار كاهىن شەلەمىيا، تەۋراتشۇناس زادوك بىلەن لاۋىيلاردىن بولغان پىدايا ئىدى؛

ئۇلارنىڭ قول ئاستىدا ماتىتانيانىڭ نەۋرىسى، زاككۇرنىڭ ئوغلى هانان بار ئىدى؛ چۈنكى يۇلارنىڭ هەممىسى سادىق، ئىشەنچلىك دەپ هېسابلىناتتى؛ ئۇلارنىڭ ۋەزىپىسى قېرىنداشلىرىغا تېگىشلىك ئۇلۇشلەرنى ئۇلەشتۈرۈپ بېرىش ئىدى. **14** ـ «ئاه خۇدايىم، مۇشۇ ئىش يۈزىسىدىن مېنى ياد ئەيلىگەيسەن، خۇدايىمنىڭ ۋېي ۋە ئۆنىكىنا ئائىت خىزمەتلەر ئۈچۈن كۆرسەتكەن مېهرىمنى ئۆچۈرۈۋەتمىگەيسەن!» **15** شۇ كۈنلەردىمۇ مەن يەهۇدىيەدە بەزىلەرنىڭ شابات كۈنلىرىدە شاراب كۆچىلىگە كىلىنى چەيلەۋاتقىنىنى، ئۆنچىلەرنى باغلاپ، يۈلارنى ۋە شۇنىڭدەك شاراب، ئۈزۈم، ئەنجۈر ۋە هەرخىل يۈكلەرنى ئېشەك كەگە ئارتىپ، توشۇپ يۈ رگەنلىكىنى كۆردۇم؛ ئۇلار يۈلارنى يېرۇسالېمغا شابات كۈنىدە ئېلىپ كىردى؛ ئۇلارنىڭ مۇشۇ ئاش-تۇاۋكلەرنى سېتىپ يۈ رگەن كۈنى مەن ئۇلارنى گۈۋاهلىق بېرىپ ئاگاهلاندۇرۇپ قويدۇم. **16** يەنە يەهۇدىيەدە تۇرۇۋاتقان بەزى تۇرلۇقلار بىلىق ۋە هەرخىل مال-تاۋارلارنى توشۇپ كېلىپ شابات كۈنى يەهۇدىيەلىكلەر گە ساتىدىكەن، يەنە كېلىپ يۈلارنى يېرۇسالېمدا ساتىدىكەن! **17** شۇ سەۋەبتىن مەن يەهۇدىيە ئەمىرلىرى بىلەن سوقۇشۇپ، ئۇلارنى ئەيىبلەپ: ـ سىلەرنىڭ شابات كۈنىنى يۈلغاپ، رەزىل ئىش قىلغىنىڭلار نېمىسى؟ **18** ئىلگىرى ئاتا-بوۋاكلار ئوخشاش ئىشنى قىلغان ئەمەسمۇ، شۇنىڭ بىلەن خۇدايىمىز بىزنىڭ بېشىمىزغا ۋە بۇ شەهەر گە هازىرقى بۇ بالا-يىتاپەتنى ياغدۇرغان ئەمەسمۇ؟ ئەمدى سىلەر شابات كۈنىنى يۈلغاپ، ئىسرائىلنىڭ بېشىغا خۇدانىڭ غەزىپىنى تېخىمۇ ياغدۇرىدىغان بولدۇ ڭلار، دېدىم. **19** شۇڭا، شۇنداق بولدىكى، شابات كۈنىدىن ئىلگىرى، گۈگۈم سايىسى يېرۇسالېم قوۋۇقلىرىغا چۈشكەن ۋاقتىدا، مەن شەهەر قوۋۇقلىرىنى ئېتىشنى يۈرىۋىدۇم ۋە شۇنىڭدەك شابات كۈنى ئۆتۈپ كەتكۈچە قوۋۇقلارنى ئېچىلىشقا تورغىسىدا يۈرىۋىق چۈشۈردۇم. مەن يەنە هېچقانداق يۈكنىڭ توشۇلۇپ قوۋۇقلاردىن كىرگۈزۈلمەسلىكى ئۈچۈن خىزمەتكارلىرىمنىڭ بەزىلىرىنى شەهەر قوۋۇقلىرىغا كۆزەتچى قىلىپ تۇرغۇزۇپ قويدۇم. **20** شۇنداق بولىسىمۇ سودىگەرلەر ۋە هەرخىل مال-تاۋار ساتىدىغانلار بىر-ئىككى قېتىم يېرۇسالېمنىڭ سىرتىدا تۇنىدى. **21** مەن ئۇلارنى ئاگاهلاندۇرۇپ: ـ سىلەر نېمىشقا سېپىلنىڭ ئالدىدا تۇنەيسىلەر؟ يەنە شۇنداق قىلىدىغان بولسا ڭلار، مەن ئۇستۈڭلارغا قول سالىمەن، دېۋىدىم، ئۇلار شۇنىڭدىن باشلاپ شابات كۈنىدە كەلمىدى. **22** ئاندىن شابات كۈننىڭ مۇقەددەسلىكىنى ساقلاش ئۈچۈن، مەن لاۋىيلارغا: ـ تۆز ۋۇگلارنى پاكلاڭلار، ئاندىن كېلىپ سېپىل دەرۋازىلىرىنى بېقىڭلار، دېدىم. ـ «ئى خۇدايىم، مۇشۇ ئىش يۈزىسىدىنمۇ مېنى ياد ئەيلىگەيسەن، تۆز ۋۇگىنىڭ زور تۆ رگەرمەس مۇهەببىتىڭ بىلەن مېنى ئايىغايسەن!» **23** شۇ كۈنلەردە مەن يەنە ئاشدود، ئامموت ۋە موئاب قىزلىرىنى خوتۇنلۇققا ئالغان بەزى يەهۇدالارنى بايقىدىم. **24** ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرىنىڭ يېرىمى ئاشدودچە سۆزلەيدىكەن (ۋە ياكى يۇقىرىقى ئەللەرنىڭ بىرىنىڭ تىلىدا سۆزلەيدىغان) ۋە يەهۇدىي تىلىدا ئۇنۇلىيەلمەيدىكەن. **25** مەن ئۇلارنى [سوقۇشۇپ] ئەيىبلىدىم، ئۇلارنى قارغىدىم، بىر نەچىسىنى ئۇرۇپ چاچ-ساقاللىرىنى يۇلدۇم، خۇدانىڭ نامى بىلەن قەسەم ئىچكۈزۈپ: ـ سىلەرنىڭ قىزلىرىڭلارنى ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىغا بەرمەيسىلەر، ئوغۇللىرىڭلارغىمۇ، تۆز ۋۇگلارغىمۇ ئۇلاردىن قىز ئالمايسىلەر! **26** ئىسرائىل پادىشاهى سۈلايمان مۇشۇنداق ئىشلاردا گۇناه سادىر قىلغان ئەمەسمۇ؟ نۇرغۇن ئەللەر ئارىسىدا ئۇنىڭغا ئوخشاش هېچقانداق پادىشاه يوق ئىدى؛ ئۇ تۆز خۇداسى تەرىپىدىن سۆيۈلگەن، خۇدا ئۇنى پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈستىگە پادىشاه قىلىپ تىكلىگەن بولسىمۇ، لېكىن هەتتا ئۇنىمۇ يات ئەللىك ئايالار ئازدۇرۇپ گۇناهقا پاتقۇزغان. **27** ئەمدى سىلەرنىڭ گېپىڭلارغا كىرىپ يۇنداق چوڭ رەزىللىك قىلىپ، يات ئەللىك قىزلارنى ئېلىپ خۇدايىمىزغا ۋاپاسىزلىق قىلىمىزمۇ؟ ـ دېدىم. **28** باش كاهىن ئەلىياشىبنىڭ نەۋرىسى، يويادانىڭ ئوغۇللىرىدىن بىرى هورونلۇق سانباللاتنىڭ كۈيئوغلى ئىدى؛ مەن ئۇنى يېنىمدىن قوغلىۋەتتىم. **29** ـ «ئى خۇدايىم، سەن ئۇلارنى يادىڭدا تۇتقايسەن، چۈنكى ئۇلار كاهىنلىققا داغ تەككۈزگۈچىلەر، كاهىنلىق هەم لاۋىيلارغا تەۋە ئەهدىنىمۇ يۇلغىۋەچىلاردۇر!». **30** شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلارنى يات ئەللىكلەرنىڭ يۇلغاشلىرىدىن تېرى قىلىپ پاكلاندۇردۇم ۋە كاهىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ ۋەزىپىلىرىنىمۇ [يېگۈۋاشتىن] بەلگىلەپ، هەر كىمنى ئۆزىنىڭ ئىشىغا ئگە قىلدىم. **31** مەن يەنە ئۆز ۋاقتىدا ئوتۇن-ياغاچ ئېلىپ كېلىنىشى ۋە دەسلەپكى هوسۇلنى يەتكۈزۈپ تۇرۇشقىمۇ ئادەم ئورۇنلاشتۇردۇم. «ئاه خۇدايىم، مېنى يادىڭدا تۇتۇپ، ماڭا شاپائەت كۆرسەتكەيسەن!».

ئەستەر

1 ئاھاشۇيروش (ھىندىستاندىن ھەبەشىستانغىچە بىر يۈز يىگىرمە يەتتە تۈلكىگە ھۆكۈمرانلىق قىلغان ئاھاشۇيروش) نىڭ تەختتىكى كۈنلىرىدە شۇنداق بىر ۋەقە بولدى: ـ **2** شۇ كۈنلەردە، ئۇ پادىشاھ ئاھاشۇيروش شۇشان قەلئەسىدىكى شاھانە تەختىدە ئولتۇرغىنىدا، **3** ئۇ سەلتەنەت سۈرۈپ ئۈچىنچى يىلى بارلىق ئەمەلدارى ۋە ھەگ-ھاكىملىرىغا زىياپەت بەردى؛ پارس ۋە مېدىئانىڭ قوشۇنى، شۇنىڭدەك ھەرقايسى ئۆلكىلەرنىڭ ئېسىلزادىلىرى ۋە ھەگىمىرنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ھوزۇرۇغا ھازىر بولدى. **4** ئۇ سەلتەنەتنىڭ بايلىقىنىڭ شانۇ-شەۋكىتى ۋە ھەيۋىتىنىڭ كاتتا جۇلاسىنى كۆپ كۈنلەر، يەنى بىر يۈز سەكسەن كۈن كۆرگەزمە قىلدى. **5** بۇ كۈنلەر ئۆتۈپ كەتكەندىن كېيىن پادىشاھ يەنە شۇشان قەلئەسىدىكى بارلىق خەلققە چوڭ-كىچىك دېمەي، ئوردىنىڭ چارىبىغدىكى ھويلىدا يەتتە كۈن زىياپەت بەردى. **6** ئۇ يەر ئاق ۋە كۆك كەندىر پېتىن توقۇلغان پەردىلەر بىلەن بېزەلگەن بولۇپ، بۇ پەردىلەر مەرمەر تاش تۈۋرۈكىگە رگە بىكىتىلگەن كۈمۈش ھالقىلارغا ئاق رەنگلىك كەندىر يىپ ۋە سۈسۈن يۇگۈلۈق شوينىلار بىلەن ئېسىلغاندى، ئاق قاشتاش ۋە ئاق مەرمەر تاشلار، سەدەپ ۋە قارا مەرمەر تاشلار ياتقۇزۇلغان مەيدان ئۈستىگە ئالتۇن-كۈمۈشتىن ياسالغان دىۋانلار قويۇلغاندى. **7** ئىچىملىكلەر ئالتۇن جاملاردا تۈتۈپ ئىچىلەتتى؛ جاملار بىر-بىرىگە ئوخشىمايتتى؛ شاھانە مەي-شاراب‌لار پادىشاھنىڭ سەلتەنىتىگە يارىشا مول ئىدى. **8** شاراب ئىچىش قائىدىسى ۋىجە، زورلاشقا رۇخسەت قىلنمايتتى؛ چۈنكى پادىشاھ ئوردىدىكى بارلىق غوجىدارلارغا، ھەر كىمنىڭ ئىچىشى تۈز خاھىشى ۋىجە بولسۇن، دەپ بىكىتىپ بە رگەنىدى. **9** خانىش ۋاشتىمۇ پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ ئوردىسىدا ئايالار تۈچۈن زىياپەت بەردى. **10** يەتتىنچى كۈنى ئاھاشۇيروش پادىشاھ شاراب‌تىن كەپىي چاغ بولغىنىدا، ئالدىدا خىزمىتىدە تۇرغان مەھۇمان، بىزتا، ھاربونا، بىگتا، ئاباگتا، زىتار، كاركاس دېگەن يەتتە ھەرەمتاغىسىنى **11** خانىش ۋاشتىنىڭ پۇقرالار ۋە ئەمەلدارلىرىنىڭ ئالدىدا گۈزەللىكىنى كۆرسەتسۇن دەپ، ئۇنى خانىشلىق تاجىنى كىيىپ كېلىشكە چارقىرغىلى ئەۋەتتى؛ چۈنكى ئۇ تولىمۇ چىرايلىق ئىدى. **12** لېكىن ھەرەمتاغىلىرى خانىش ۋاشتىغا پادىشاھنىڭ ئەمرىنى يەتكۈزگەندە، ئۇ كېلىشنى رەت قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ئىنتايىن غەزەپلىنىپ، ئۇنىڭ قەھرى تۇرلىدى. **13** شۇ ۋاقىتلاردا پادىشاھنىڭ ئىشلىرى توغرۇلۇق قانۇن-ئەھكاملارنى پىششىق بىلگەنلەردىن مەسلىھەت سوراش ئادىتى بار ئىدى؛ شۇڭا پادىشاھ ۋەزىيەتنى پىششىق چۈشىنىدىغان دانىشمەنلەردىن سوردى **14** (ئۇ چاغدا دانىشمەنلەردىن ئۇنىڭ يېنىدا كارشىنا، شېتار، ئادماتا، تارشىش، مەرەس، مارسىنا، مەمۇكان قاتارلىق يەتتە پارس بىلەن مېدىئانىڭ ئەمەلدارى بار ئىدى؛ ئۇلار دائىم پادىشاھ بىلەن كۆرۈشۈپ ئۇراتتى، پادىشاھلىقتا ئۇلار ئالدىنقى قاتاردا ئۇراتتى). **15** پادىشاھ ئۇلاردىن: ـ خانىش ۋاشتى ھەمكى پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ ھەرەمتاغىلار ئارقىلىق يەتكۈزگەن ئەمرىمۇ ۋىجە ئىش قىلمىغىنى ئۈچۈن ئۇنى قانۇن ۋىجە قانداق بىر تەرەپ قىلىش كېرەك؟ ـ دەپ سوردى. **16** مەمۇكان پادىشاھ ۋە ئەمەلدارلىرىنىڭ ئالدىدا جاۋاب بېرىپ: ـ خانىش ۋاشتى ئالىيلىرىنىڭ زىتسا تېگىپلا قالماي، بەلكى پادىشاھىمىز ئاھاشۇيروشنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلىرىدىكى بارلىق ئەمەلدار ۋە بارلىق پۇقرالارنىڭمۇ زىتسا تە گىدى. **17** چۈنكى خانىشنىڭ شۇ قىلغىنى بارلىق ئايالارنىڭ قۇلىقىغا يېتىپ، ئۇلار «پادىشاھ ئاھاشۇيروش: «خانىشى ۋاشتىنى يېنىمغا ئېلىپ كېلىڭلار» دەپ ئەمر قىلسا، ئۇ كەلمەپتۇ!» دەپ ئۇز ئەرلىرىنى مەنسىتمەيدىغان قىلىپ قويىدۇ. **18** پارس ۋە مېدىئانىدىكى مەلىكە-خانىملار خانىشنىڭ بۇ ئىشنى ئاڭلاپ، بۇگۈنلا پادىشاھنىڭ بارلىق ھەگ-ئەمەلدارىگە شۇنىڭغا ئوخشاش دەيدىغان بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن مەنسىتمەسلىك ۋە خاپىلىق ئۈزۈلمەيدۇ. **19** پادىشاھىمغا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، ئالىيلىردىن مۇنداق بىر يارلىق چۈشۈرۈلسۇن، شۇنىڭدەك ئۇ پارسلار ۋە مېدىئانلارنىڭ مەڭگۈ تۈز زەرتىلمەيدىغان قانۇن-بەلگىلىمىلىرى ئېچىگە پۈتۈلگەيكى، ۋاشتى ئىككىنچى پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ ھوزۇرۇغا كەلمىگەي؛ ئۇنىڭ خانىشلىق مەرتىۋىسى ئۇنىڭدىن ياخشى بىرسىگە بېرىلگەي. **20** ئالىيلىرىنىڭ جاكارلىغان يارلىقى پۈتۈن سەلتەنىتىگە يېتىپ ئاڭلانغان ھامان (ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ زېمىنى بېپايان بولسىمۇ)، ئايالارنىڭ ھەربىرى ئۇز ئېرىگە، مەيلى چوڭ بولسۇن كىچىك بولسۇن ئۇلارغا ھۆرمەت قىلدىغان بولىدۇ، ـ دېدى. **21** مەمۇكاننىڭ بۇ گېپى پادىشاھ بىلەن ئەمىرلىرىنى خۇش قىلدى؛ پادىشاھ ئۇنىڭ گېپى ۋىجە ئىش كۆردى. **22** ئۇ پادىشاھنىڭ بارلىق ئۆلكىلىرىگە، ھەربىر ئۆلكىگە ئۇز يېزىقى بىلەن، ھەرقايسى ئەل-مىللەتكە ئۇز تىلى بىلەن خەتلەرنى ئەۋەتىپ: «ھەربىر ئەر كىشى ئۇز ئائىلىسى ئىچىدە خوجايىن بولسۇن، شۇنداقلا ئۇز ئانا تىلى بىلەن سۆزلىسۇن» دېگەن ئەمرنى چۈشۈردى.

2 بۇ ئىشلار ئۆتۈپ، پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ غەزىپى بېسىلغاندا، ئۇ ۋاشتىنى سېغىنىپ، ئۇنىڭ قىلغىنىى ھەم ئۇنىڭ ئۈستىدىن چىقىرىلغان يارلىقى ھەققىدە ئەسلەپ ئويلىنىپ قالدى. **2** شۇ سەۋەبتىن پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە تۇرغان غوجىدارلار ئۇنىڭغا: ـ ئالىيلىرى ئۈچۈن ساھىجامال ياش قىزلارنى ئىزدەپ تېپىپ كەلتۈ رگەيلا؛ **3** ئالىيلىرى پادىشاھلىقىدىكى ھەرقايسى ئۆلكىلەردە بارلىق گۈزەل قىزلارنى يىغىپ، شۇشان قەلئەسىدىكى ھەرەمسارايغا كەلتۈرۈشكە ئەمەلدارلارنى تەينىگەيلا؛ قىزلار ئوردىدىكى قىز-ئايالارغا مەسئۇل بولغان ھەرەمتاغىسى ھېگاينىڭ قولىغا تاپشۇرۇلغاي؛ ئۇلارغا كېرەك كىلىك ۋېيا-ئە گىلىكلەر تەمىنلەنگەي. **4** ئالىيلىرىنى سۈيۈندۈ رگەن قىز ۋاشتىنىڭ ئورنىنى بېسىپ خانىش بولسۇن، دېدى. بۇ گەپ پادىشاھنى خۇش قىلدى ۋە ئۇ شۇنداق قىلدى. **5** شۇشان قەلئەسىدە بنيامىن قەبىلىسىدن، كىشىنىڭ ئەۋرىسى، شىمەينىڭ ئەۋرىسى، يائىرنىڭ ئوغلى موردىكاي ئىسملىك بىر يەھۇدىي بار ئىدى **6** (كىش بولسا بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يەھۇدا پادىشاھى يەكونياھ بىلەن بىر توپ كىشىلەرنى ئۈتقۈن قىلىپ يېرۇسالېمدىن ئە كەتكەندە، ئۇلار بىلەن بىللە ئەسىر قىلىنىپ كېتىلگەنىدى). **7** موردىكاي ئۇزىنىڭ تاغىسىنىڭ قىزى ھاداسساھنى (يەنى ئەستەر) بېقىپ چوڭ قىلغانىدى، چۈنكى ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى يوق ئىدى. بۇ قىز گۈزەل، تەق-تۇرۇق كېلىشكەن ئىدى؛ ئاتا-ئانىسى ئۆلۈپ كەتكەن بولغاچقا موردىكاي ئۇنى ئۇز قىزى قاتاردا بېقىپ چوڭ قىلغانىدى. **8** پادىشاھنىڭ ئەمرى ۋە يارلىقى جاكارلانغاندىن كېيىن ئۇرغۇن قىزلار شۇشان قەلئەسىگە كەلتۈرۈلۈپ ھېگاينىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى؛ شۇنداق بولدىكى، ئەستەرمۇ ئوردىغا كەلتۈرۈلۈپ ئوردىدىكى قىز-ئايالارغا مەسئۇل بولغان ھېگاينىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى. **9** ئەستەر ھېگايغا ياققان بولۇپ، ئۇ ئۇنىڭغا ئىلتىپات كۆرسەتتى؛ ئۇ تېزلا ئۇنىڭغا ۋېيا-ئە گىلىك ۋە تېگىشلىك يېمەك كىلىكەرنى تەمىنلىدى ھەم ئوردىدىن ئۇنىڭغا تاللانغان يەتتە كېنىزە كنى بەردى؛ ئاندىن ئۇنى كېنىزە كلىرى بىلەن ھەرەمسارايىنىڭ ئەڭ ئېسىل جايىدىن ئورۇن بەردى. **10** ئەستەر ئۇزىنىڭ مىللىتى ۋە تېگى-تەكتىنى ھېچكىمگە ئېيتمىدى، چۈنكى موردىكاي ئۇنىڭغا بۇنى ئاشكارىلىماسلىقنى تاپىلىغانىدى. **11** موردىكاي ئەستەرنىڭ ھال-ئەھۋالىدىن خەۋەر تېپىش ۋە ئۇنىڭغا قانداق مۇئامىلە قىلىنىدىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن، ھەر كۈنى ھەرەمسارايىنىڭ ھويلىسى ئالدىدا تايلىنىپ يۈرەتتى. **12** قىزلارغا ئائىت رەسىمىيەت ۋىجە، ھەربىر قىزنىڭ ئوردىغا كىرىپ پادىشاھ ئاھاشۇيروش بىلەن بىللە بولۇش نۆۋىتىدىن ئاۋۋال، ئون ئىككى ئاي بەدىنىنى تازلىشى كېرەك ئىدى، چۈنكى قىزلارنىڭ «تازلىنىش كۈنلىرى» مۇنداق يول بىلەن ئادا قىلىناتتى: ـ ئالتە ئاي مۇرەم كىكى مېيى بىلەن، ئالتە ئاي ئەتىر-ئە گىلىك ۋە شۇنداقلا قىزلارنىڭ بەدىنىنى پاكىزلايدىغان باشقا ۋېيۇملار بىلەن پەرداز قىلىنشى كېرەك ئىدى. **13** قىز پادىشاھنىڭ ھوزۇرۇغا كىرىدىغان چاغدا مۇنداق قائىدە بار ئىدى: ـ ئوردىغا كىرگەندە ئۇنىڭ نېمە تەلىپى بولسا، شۇلار ھەرەمسارايدىن ئۇنىڭغا بېرىلەتتى. **14** قىز ئاخشىمى كىرىپ كېتىپ، ئەتىسى ئە تىگەندە قايتىپ چىققاندا ھەرەمسارايىنىڭ «ئىككىنچى بۇلۇم»گە قايتۇرۇلۇپ، توقال-كېنىزە كلە رگە مەسئۇل بولغان پادىشاھنىڭ ھەرەمتاغىسى شائىشغازنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلاتتى؛ پادىشاھ ئۇ قىزغا ئامراق بولۇپ قېلىپ، ئىسمىنى ئاتاپ چاقىرمىغۇچە، ئۇ ئىككىنچى ئوردىغا كىرىپ پادىشاھ بىلەن بىللە بولمايتتى. **15** موردىكاينىڭ تاغىسى ئابخائىلنىڭ قىزى ئەستەر، يەنى موردىكاي ئۇز قىزى قىلىپ بېقىۋالغان قىزنىڭ پادىشاھ بىلەن بىللە بولۇشقا كىرىش ئۇۋىتى كەلگەندە، ئۇ قىزلارغا مەسئۇل بولغان پادىشاھنىڭ ھەرەمتاغىسى ھېگاي ئۇزىگە تە يارلاپ بە رگەن نەرسىلەردىن باشقا ھېچنەرسىنى تەلەپ قىلمىدى. ئەستەرنى كۆ رگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۇنى ياقتۇرۇپ قالاتتى. **16** پادىشاھ ئاھاشۇيروش سەلتەنەت سۈرۈپ يەتتىنچى يىلىنىڭ ئونىنچى ئېيىغا، يەنى تەبەت ئېيىغا كەلگەندە، ئەستەر ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇشقا شاھانە ئوردىغا باشلاپ كىرىلدى. **17** پادىشاھ ئەستەرنى باشقا بارلىق قىزلاردىن ياخشى كۆرۈپ قالغاچقا، شۇنداقلا ئەستەر ئۇنىڭ ئىلتىپاتى ھەم ئامراقلىقىغا ئېرىشكەن بولغاچقا، پادىشاھ خانىش تاجىنى ئۇنىڭ بېشىغا كىيدۈرۈپ، ئۇنى ۋاشتىنىڭ ئورنىغا خانىش قىلىپ تىكلىدى. **18** ئاندىن پادىشاھ ئۇزىنىڭ بارلىق ئەمەلدارى ۋە ھەگ-ھاكىملىرىغا ئەستەرنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتى ئۈچۈن كاتتا زىياپەت بەردى؛ ئۇ يەنە ھەرقايسى ئۆلكىلە رگە باج-ئالۋاندىن ئازاد مە رگىل بولسۇن دەپ ئېلان چىقاردى ھەمدە شاھانە بايلىقلىرىدىن سىخىيلىق بىلەن ئىنئامىلارنى بەردى. **19** ئىككىنچى قېتىم قىزلار شۇنداق يىغىلغان ۋاقىتتا موردىكاينىڭ ئوردا دەرۋازىسىدا ئولتۇرىدىغان ئورنى بار بولغانىدى **20** (ئەستەر موردىكاينىڭ تاپىلىغىنى ۋىجە، ئۇزىنىڭ مىللىتى ۋە تېگى-تەكتىنى يەنىلا باشقىلارغا ئېيتمىغانىدى؛ چۈنكى ئەستەر موردىكاينىڭ گېپىنى ئىلگىرى باققان ۋاقتىدا ئاڭلىغانىدەك ئاڭلايتتى). **21** ئۇ كۈنلەردە، موردىكاي ئوردا دەرۋازىسىدىكى ئورنىدا ئولتۇرغان ۋاقىتدا، پادىشاھنىڭ بىگتان ۋە تەرەش دېگەن ئىككى دەرۋازىۋەن ھەرەمتاغىسى پادىشاھ ئاھاشۇيروشقا غەزەپلىنىپ، ئۇنىڭغا قول

سىلىشنى قەستلەۋاتقاندى. 22 بۇ سۈيقەستنى موردىكاي سېزىپ قېلىپ، ئۇنى خانىش ئەستە رگە ئېلىتى؛ ئەستەر بۇ ئىشنى موردىكاينىڭ نامىدا پادىشاھقا سۈزلەپ بەردى. 23 بۇ ئىش سۈرۈشتە قىلىنۇىدى، راست بولۇپ چىقتى ۋە ئۇ ئىككىسى دارغا ئېسىلدى. بۇ ۋەقەنى پادىشاھنىڭ كۈز ئالدىدا تارىخ-تە زىكرە كىتابىدا يۈتۈلدى.

3 بۇ ئىشلاردىن كېيىن پادىشاھ ئاھاشۇيروش ئاگاگىيلاردىن بولغان ھامىداتانىڭ ئوغلى ھامانىنىڭ مەنسىپىنى تۆستۈردى، پادىشاھ ئۇنىڭ ئورنىنى تۆستۈرۈپ، ئۇزى بىلەن بىللە ئىشلەيدىغان بارلىق ئەمىرلەرنىڭكىدىن يۇقىرى قىلدى. 2 پادىشاھ ئۇنىڭ ھەققىدە ئەمر قىلغاچقا، ئوردا دەرۋازىسىدا تۇرغان پادىشاھنىڭ بارلىق ئەمەلدارلىرى ھامانىنىڭ ئالدىدا تەزىم قىلىپ باش ئۇراتتى؛ لېكىن موردىكاي بولسا ھامانغا نە تەزىم قىلمىدى، نە باش ئۇرمىدى. 3 ئوردا دەرۋازىسىدا تۇرغان پادىشاھنىڭ خىزمەتكارلىرى موردىكايدىن: ـ سىلى ئېمىشقا پادىشاھنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلىدىلا؟ ـ دەپ سورايتتى. 4 شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ھەر كۈنى نەسىھەت قىلىشقان بولسىمۇ، ئۇ قۇلاق سالمىغاندىن كېيىن، ئۇلار: ـ قېنى، موردىكاينىڭ قىلغان بۇ ئىشىغا يول قويۇلامدۇ-يوق، بىر كۆرەيلىچۇ، دەپ يۇنى ھامانغا ئېيتتى؛ چۈنكى ئۇ ئۇلارغا ئۆزىنىڭ يەھۇدىي ئىكەنلىكىنى ئېيتقاندى. 5 ھامان موردىكاينىڭ ئۆزىگە باش ئۇرۇپ تەزىم قىلمىغانلىقىنى كۆرۈپ قاتتىق غەزەپلەندى. 6 لېكىن ئۇ «موردىكاينىڭ ئۇسۇلىگە قول سىلىشنى كىچىككىنە بىر ئىش» دەپ ھېسابلىدى، چۈنكى ئۇلار موردىكاينىڭ مىللىتىنى ئۇنىڭغا دەپ قويغاندىدى؛ شۇڭا ھامان ئاھاشۇيروشنىڭ پۈتكۈل پادىشاھلىقىدىكى يەھۇدىيلارنى، يەنى موردىكاينىڭ خەلقىنى بىراقلا يوقىتىش يولىنى ئىزدەپ يۈردى. 7 پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ ئون ئىككىنچى يىلى بىرنىچى ئايدا، يەنى نىسان ئېيىدا، بىرسى ھامانىنىڭ ئالدىدا [قۇتلۇق] ئاي-كۈنۈى بىكىتىش ئۈچۈن ھەر كۈن، ھەر ئاي ۋىچە «پۇر»، يەنى چەك تاشلىدىدى، ئون ئىككىنچى ئايغا، يەنى «ئادار ئېيى»غا چىقتى. 8 ھامان پادىشاھ ئاھاشۇيروشقا: ـ پادىشاھلىقلىرىنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلىرىدىكى ئەل-مىللەتلەر ئارىسىدا چېچىلىپ ياشاۋاتقان بىر خەلق بار؛ ئۇلارنىڭ قانۇن-بەلگىلىمىلىرى باشقا خەلقلەرنىڭكىگە ئوخشىمايدۇ، ئۇلار ئالىيلىرىنىڭ قانۇن-بەلگىلىمىلىرىگىمۇ ۋىسۇغىمايدۇ؛ شۇڭا ئۇلارنىڭ ياشىشىغا يول قويۇش ئالىيلىرىغا ھېچ پايدا يەتكۈزمەيدۇ. 9 ئە گەر پادىشاھىمغا لايىق كۆرۈنسە، ئۇلارنى يوقىتىش توغرۇلۇق يارلىق پۈتۈپ چۇشۇر رگەيلا؛ مانا مەن ئۆز يىنىمدىن ئون مىڭ تالانت كۈمۈشنى ئالىيلىرىنىڭ خەزىنىلىرىگە سېلىش ئۈچۈن پادىشاھلىقىنىڭ ئىشلىرىنى باشقۇرىدىغان خادىملارنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ئۆزىنىڭ بارمىقىدىن ئۈزۈكنى سىيرىپ چىقىرىپ، يەھۇدىيلارنىڭ رەقىبى، ئاگاگىي ھامىداتانىڭ ئوغلى ھامانغا بېرىپ: 11 ـ مۇ كۈمۈشلەرنى ئۆز ۋۇجۇدۇڭغا ئىنئام قىلدىم، ئۇ خەلقىنىمۇ ساڭا تاپشۇردۇم، ئۇلارنى قانداق قىلىشنى خالىساڭ، شۇنداق قىل! ـ دېدى. 12 ئاندىن بىرنىچى ئايىنىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى پادىشاھنىڭ مىرزىلىرى چاقىرىلىپ، يارلىق ھامانىنىڭ بارلىق تاپىلىغىنى ۋىچە پۈتۈلدى؛ ئۇ ھەرقايسى ئۆلكە رگە ئۆز يېزىقىدا، ھەرقايسى ئەل-مىللەتكە ئۆز تىلىدا يازدۇرۇلۇپ، ھەربىر ئۆلكىلەرنىڭ ۋالىيلىرىغا، ھەربىر ئەل-مىللەتنىڭ ئەمىرلىرىگە ئەۋەتىلدى؛ يارلىق پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ نامىدا پۈتۈلگەن بولۇپ، ئۇنىڭ ئۆزۈك مۆھۈرى بىلەن پېچەتلەندى. 13 يارلىق مە كتۇپلىرى چاپارمەنلەرنىڭ قولى بىلەن پادىشاھلىقنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلىرىگە يەتكۈزۈلدى؛ ئۇنىڭدا بىر كۈن ئىچىدە ـ ئون ئىككىنچى ئايىنىڭ، يەنى ئادار ئېيىنىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى قېرى-ياش، بالىلار ۋە ئاياللار دېمەي، بارلىق يەھۇدىيلارنى قىيماي قىرىپ، ئۆلتۈرۈپ، نەسلى قۇرۇتۇۋېتىلسۇن، ئۇلارنىڭ مال-مۈلكى ئولجا قىلىنسۇن، دېيىلگەندى. 14 شۇ يارلىق ھەربىر ئۆلكىدە جاكارلىنىش ئۈچۈن، شۇنداقلا شۇ كۈنى ھەربىر خەلق شۇنداق قىلىشقا تەييار بولۇپ ئۇرۇشى ئۈچۈن، مەكتۇپنىڭ كۆچۈرمە نۇسخىلىرى ھەربىر ئەل-مىللەتكە ئېلان قىلىنماقچى بولدى. 15 چاپارمەنلەر پادىشاھنىڭ ئەمرى بويىچە دەرھال يولغا چىقتى؛ يارلىق شۇشان قەلئەسىنىڭ ئۆزىدىمۇ ئېلان قىلىندى. بۇ چاغدا پادىشاھ ھامان بىلەن شاراب ئىچىشكە ئولتۇرغاندى. لېكىن شۇشان شەھىرىدىكىلەر دە ككە-دۇككىگە چۈمۈپ كېتىشتى.

4 موردىكاي بولۇۋاتقان ئىشلاردىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن ئېگىنلىرىنى يىرتىپ، ئۈستىگە بۆز ئارتىپ، ۋە ئۆستى-بېشىغا كۈل چېچىپ، شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىغا چىقىپ ناھايىتى قاتتىق ۋە ئەلەملىك پەريات كۆتۈردى. 2 ئۇ ئوردا دەرۋازىسى ئالدىغا كېلىپ توختاپ قالدى؛ چۈنكى بوز يېپىنغان ھەرقانداق ئادەمنىڭ ئوردا دەرۋازىسىدن كىرىشىگە رۇخسەت يوق ئىدى. 3 پادىشاھنىڭ ئەمرى ۋە يارلىقى يەتكۈزۈلگەن ھەرقايسى ئۆلكىلەردە يەھۇدىيلار ئارىسىدا قاتتىق ناله-پەريات كۆتۈرۈلدى؛ ئۇلار روزا تۇتۇپ، كۆز يېشى قىلىپ، يىغا-زار قىلدى؛ نۇرغۇن كىشىلەر بوز يېپىنىپ كۈلدە ئېغىناپ يېتىشتى. 4 ئەستەرنىڭ خىزمىتىدە بولغان دېدە كلىرى ۋە ھەرەمئاغىلىرى بۇ ئىشنى ئۇنىڭغا ئېيتۇدى، خانىشنىڭ كۆڭۈل ئىنتايىن ئېغىر بولدى؛ موردىكاينىڭ بوزنى تاشلاپ، كىيۇبلىشىغا كىيم-كېچەك چىقارتىپ بەردى، لېكىن موردىكاي قوبۇل قىلمىدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئەستەر ئۆزىنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا پادىشاھ تەيىنلەپ ئەۋەتكەن ھەرەمئاغىلىردىن ھاتاق ئىسىملىك بىرنى چاقىرىپ، ئۇنى موردىكاينىڭ قېشىغا بېرىپ، بۇ ئىشنىڭ زادى قانداق ئىش ئىكەنلىكىنى، نېمە سەۋەبتىن بولۇۋاتقانلىقىنى تىك-تىكلاپ چىلىشكە ئەۋەتتى. 6 شۇنىڭ بىلەن ھاتاق ئوردا دەرۋازىسى ئالدىدىكى مەيدانغا چىلىپ موردىكاي بىلەن كۆرۈشتى. 7 موردىكاي بېشىغا كەلگەن ھەممە ئىشنى، ھامان يەھۇدىيلارنىڭ نەسلىنى قۇرۇتۇۋېتىش ئۈچۈن پادىشاھنىڭ خەزىنىلىرىگە تاپشۇرۇشقا ۋەدە قىلغان كۈمۈشنىڭ سانىنى قالدۇرمای ئېيتىپ بەردى. 8 موردىكاي يەنە ھاتاققا شۇشاندا جاكارلانغان، يەھۇدىيلارنى يوقىتىش توغرىسىدىكى يارلىقنىڭ كۆچۈرمىسىنى ئەستەرنىڭ كۆرۈپ بېقىشىغا يەتكۈزۈپ بېرىشكە تاپشۇردى ھەمدە ئۇنىڭغا ئەستە رگە ئەھۋالنى چۈشەندۈرۈپ، ئوردىغا كىرىپ پادىشاھ بىلەن كۆرۈشۈپ ئۆز خەلقى ئۈچۈن پادىشاھتىن ئۆتۈنۈپ ئىلتىجا قىلىپ بېقىشقا ئۈندەشنى تاپىلىدى. 9 ھاتاق قايتىپ كېلىپ موردىكاينىڭ گەپلىرىنى ئەستە رگە يەتكۈزدى. 10 ئەستەر ھاتاققا موردىكاينى ئېيتىدىغان گەپلەرنى تاپشۇرۇپ، ئۇنى موردىكاينىڭ يېنىغا يەنە ئەۋەتتى: ـ 11 «پادىشاھنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرى ۋە ھەرقايسى ئۆلكە خەلقلىرى، مەيلى ئەر بولسۇن ئايال بولسۇن، چاقىرتىلماي ئوردۇپ ئىچكى ھويلىغا، پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا ئۆز مەيلىچە كىرسە، پادىشاھ ئۆنىڭغا ئىتتىپات كۆرسىتىپ ئالتۇن ھاسىسىنى تەگمەپ ئۆلۈمدىن كەچۈرۈم قىلمىسا، ئۇنداقتا ئۇ كىشىگە نىسبەتەن بىشىغا چۈشىدىغان بىرلا قانۇن-بەلگىلىمە باردۇر: ـ ئۇ ئۆلۈم جازاسىنى تارتىدۇ. ھازىر مېنىڭ پادىشاھ بىلەن كۆرۈشۈشكە چاقىرتىلمىغىنىمغا ئوتىنچ كۈن بولدى». 12 ئەستەرنىڭ سۈزلىرى موردىكايغا يەتكۈزۈلۈۋىدى، 13 موردىكاي مۇنۇ گەپلەرنى ئەستە رگە يەتكۈزۈشنى ھاۋالە قىلدى: ـ «سەن كۆڭۈل ئۈكۈە مەن ئوردىدا ياشاۋاتىمەن، شۇڭا بارلىق باشقا يەھۇدىيلاردىن بىخەتەر بولۇپ قۇتۇلىمەن، دەپ خىيال ئەيلىمە. 14 ئە گەر بۇ چاغدا سەن جىم تۇرۇۋالساڭ، يەھۇدىيلارغا باشقا تەرەپتىن مەدەت ۋە نىجات چىقىشى مۇمكىن؛ لېكىن ئۇ چاغدا سەن ئۆز ئاتا جەمەتىڭ بىلەن قوشۇلۇپ يوقىتىلىسەن. كىم بىلسۇن، سېنىڭ خانىشلىق مەرتىۋىسىگە ئېرىشكىنىڭ دەل بۇگۈنكى مۇشۇنداق پەيت ئۈچۈن بولغانمۇ؟». 15 ئەستەر موردىكايغا مۇنداق دەپ جاۋاب قايتۇردى: ـ 16 «سەن بېرىپ، شۇشاندىكى بارلىق يەھۇدىيلارنى يىغقىن؛ مېنىڭ ئۈچۈن روزا تۇتۇپ، ئۈچ كېچە-كۈندۈز ھېچ يېمە گەلەر، ھېچ ئىچمە گەلەر؛ مەن ھەم دېدە كلىرىمۇ شۇنداق روزا تۇتىمىز. ئاندىن كېيىن مەن قانۇنغا خىلاپلىق قىلىپ پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا كىرىمەن، ماڭا ئۆلۈم كەلسە، ئۆلەي!». 17 شۇنىڭ بىلەن موردىكاي ئۆيەردىن كېتىپ، ئەستەرنىڭ تاپىلىغىنىدەك قىلدى.

5 ئۈچىنچى كۈنى ئەستەر شاھانە كىيىملىرىنى كىيىپ، ئوردىنىڭ ئىچكىرىكى ھويلىسىغا كىرىپ، پادىشاھنىڭ ۋەيلىرىنىڭ ئۈدۈلىدا تۇردى؛ پادىشاھ بولسا ئۆز شاھانە ۋەيدىكى تەختىدە، ۋەيدىن دەرۋازىغا قاراپ ئولتۇراتتى. 2 پادىشاھ خانىش ئەستەرنىڭ ھويلىدا تۇرغىنىنى كۆردى؛ خانىش ئۆنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تاپقاچ، ئۇ قولىدىكى ئالتۇن ھاسىسىنى ئۆنىڭغا تە گىلدى. ئەستەر ئالدىغا كېلىپ شاھانە ھاسىنىڭ ئۈچىغا قولىنى تە گىكۈزدى. 3 پادىشاھ ئۆنىڭدىن: ـ ئى خانىشىم ئەستەر، بىرەر ئىشىڭ بارمىدى؟ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ھەتتا پادىشاھلىقىمنىڭ يېرىمىنى تەلەپ قىلسا ئۆز شۇ ساڭا بېرىلىدۇ، دېدى. 4 ـ ئە گەر ئالىيلىرىغا لايىق كۆرۈنسە، پادىشاھىمنىڭ ھامانى ئېلىپ ئۆزلىرىگە تەييارلىغان زىياپىتىمگە داخىل بولۇپ قەدەمنى تەشرىپ قىلىشلىرىنى ئۈتۈنەمدىن، ـ دېدى ئەستەر. 5 پادىشاھ: ـ تېز بېرىپ ھامانىنى قىچقىرىپ كېلىڭلار، ئەستەرنىڭ دېگىنىدەك قىلىنسۇن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ھامانىنى ئېلىپ ئەستەر تەييارلىغان زىياپىتىگە باردى. 6 داستىخان ئۈستىدە شاراب ئىچىلۋاتقاندا پادىشاھ ئەستە رگە: ـ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ئۇ ساڭا بېرىلىدۇ؛ نېمە ئىلتىجايىڭ بار؟ ھەتتا پادىشاھلىقىمنىڭ يېرىمىنى تەلەپ قىلسا ئۆز شۇنداق قىلىنىدۇ، دېدى. 7 ئەستەر ئۆنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ مېنىڭ تەلىپىم ۋە ئىلتىجايىم بولسا، ـ 8 مۇبادا مەن ئالىيلىرىنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسام، شۇنداقلا پادىشاھىمغا مېنىڭ تەلىپىمنى ئىجابەت قىلىش ھەم ئىلتىجايىمنى ئورۇنداش مۇۋاپىق كۆرۈنسە، ئالىيلىرىنىڭ ھامانىنى بىرگە ئېلىپ ئەتە سىلە رگە تەييارلايدىغان زىياپىتىمگە يەنە بىر قېتىم داخىل بولۇشلىرىنى ئۈتۈنەمدىن؛ ئەتە مەن چوقۇم پادىشاھىمنىڭ ئەمرى ۋىچە ئىش قىلىمەن، ـ دېدى. 9 شۇ كۈنى ھامان كۆڭلىدە يىلىراپ، خۇشال-خۇرام قايتىپ چىقتى؛ لېكىن موردىكاينىڭ ئوردا دەرۋازىسىدا ئۆنىڭ ئالدىدا نە ئورنىدىن

قوپماي نه مىدرلماي ئولتۇرغانلىقىنى كۆرگەنده، كۆڭلى ئۆنگۈنگا قاتتىق قەھر-غەزەپكە تولدى. **10** لېكىن هامان غەزىپىنى بېسۇلىپ، ئۈيگە كەلدى-ده، دوست-ئاغىنىلىرىنى ۋە خوتۇنى زەرەشنى چاقىرتىپ، **11** ئۆزىنىڭ بايلىقلىرىنىڭ شان-شەرىپى، يەرزەتلىرىنىڭ كۆپلۈكى، شۇنداقلا پادىشاهنىڭ ئۆزىنى قانداق ئۆستۈرۈپ بارلىق هۆرمەت-ئىززەتكە سازاۋۇر قىلغانلىقى، ئۆزىنى قانداق قىلىپ پادىشاهنىڭ هەممە ئەمىرلىرى ۋە ئەمەلدارلىرىدىن ئۈستۈن مەرتىۋىگە ئىگە قىلغانلىقى توغرىسىدا بىر-بىرلەپ سۆزلەپ كەتتى. **12** هامان يەنە: ـ سىلە رگە دېسەم، خانىش ئەستەر مېنىڭدىن باشقا مېهمان چىلىمايى، يەقەت پادىشاه بىلەن ئىككىمىزلا ئۆزى تەيىارلىغان زىيافەتكە چىلىغانىدى، ئەتىمۇ مېنى پادىشاه بىلەن بىللە ئۆزى [تەيىارلەيدىغان زىيافەتكە] چىلىدى. **13** شۇغىنىسى، ئوردا دەرۋازىسىدا ئولتۇرغان هېلىقى موردىكاي دېگەن يەهۇدىنى كۆرگىنىمده، بۇلارنىڭ هەممىسى ماڭا تولمۇ مەنسىز ۋەيلىلدۇ، دېدى. **14** ئاندىن ئايالى زەرەش ۋە بارلىق دوست-ئاغىنىلىرى ئۆنگۈنا جاۋاب بېرىپ: ـ ئەللىك گەز ئېگىزلىكتىكى داردىن بىرنى تەيىارلاپ، ئەته ئەتىگەنده پادىشاهتىن موردىكاينى دارغا ئېسىشنى ئەلەپ قىلسىلا بولىدىغۇ، شۇنىڭدىن كېيىن خۇشال يايرىغان هالدا پادىشاه بىلەن بىللە زىيافەتكە باردىلا، دېيىشتى. بۇ گەپ هامانىنى خۇش قىلىۋەتتى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ دار ياسىتىپ قويدى.

6

شۇ كۈنى كېچىسى پادىشاهنىڭ ۋېقۋىسى قېچىپ، تارىخ-تە زىكىرىنامىنى ئە كەلدۈرۈدى ۋە بۇلار ئۆنىڭ ئالدىدا ئوقۇپ بېرىلدى. **2** بىر يەرده: «پادىشاهنىڭ بىگتانا، تەرەش دەيدىغان ئوردا دەرۋازىسىنى باقىدىغان ئىككى هەرەمئاغىسى بار ئىدى، ئۇلار پادىشاه ئاهاشۇيروشقا قول سىلىشقا قەستلىگەنده، موردىكاي بۇ ئىشنى پاش قىلىپ خەۋەر يەتكۈز رگەن» دەپ پۈتۈلگەنىدى. **3** پادىشاه: ـ بۇ ئىش ئۆچۈن موردىكاينا قانداق نام-شۇهرەت ۋە ئىززەت-ئىكرام نائىل قىلىندى؟ ـ دەپ سوردى. ـ ئۇ هېچ نېمىگە ئېرىشمىدى، ـ دەپ جاۋاپ بېرىشتى پادىشاهنىڭ يېنىدىكى خىزمەتتە بولغان غۇلاملىرى. **4** ـ ئوردا هويلىسىدا كىم بار؟ ـ دەپ سوردى پادىشاه. بۇ چاغدا هامان پادىشاهتىن موردىكاينى ئۆزى تەيىارلاپ قويغان دارغا ئېسىشنى تەلەپ قىلغىلى كېلىپ، ئوردىنىڭ تاشقىرىقى هويلىسىغا كىرگەنىدى. **5** ـ مانا، هامان هويلىدا تۇرىدۇ، ـ دېيىشتى پادىشاهنىڭ غۇلاملىرى ئۆنگۈنا. ـ كىرسۇن، ـ دېدى پادىشاه. **6** هامان كىرىۋىدى، پادىشاه ئۆنگۈدىن: ـ پادىشاه ئىززەت-هۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە نېمە ئىشلارنى قىلىشى كېرەك؟ ـ دەپ سوريۋىدى، هامان كۆڭلىده: «پادىشاه ئىززەت-هۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشى مېنىڭدىن باشقا يەنە كىم بولاتتى؟» ـ دەپ ۋېلىدى-ده **7** پادىشاهقا: ـ پادىشاه ئىززەت-هۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە **8** پادىشاهىم دائىم كىيىدىغان شاهانە كىيىم-كېچەك ۋە دائىم مىنىدىغان ئاتغىماق، يەنى بېشىغا شاهانە تاج-بەلگە تاقالغان ئاتغىماق ئېلىپ كېلىنىپ، **9** شاهانە كىيىم بىلەن ئاتغىماقنى پادىشاهنىڭ ئەڭ مۇهتەرەم ئەمىرلىردىن بىرىگە ئۆتىنۈزسۇن، ئۇ كىيىمنى پادىشاهىم ئىززەت-هۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە كىيگۈزۈپ ۋە ئۇنى ئاتغىماققا مىنىدۈرۈپ شەهەر مەيدان-كوچىلىرىنى ئايلاندۇرسۇن ۋە ئۆنىڭ ئالدىدا: «قاراڭلار! پادىشاه ئىززەت-هۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە مۇشۇنداق مۇئامىلە قىلىنىدۇ!» دەپ جاكارلاپ ماڭسۇن، ـ دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن پادىشاه هامانغا: ـ تېز بېرىپ دېگىنىڭدەك شاهانە كىيىم بىلەن ئاتغىماقنى ئەپكەل، ئوردا دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا ئولتۇرغان ئاۋۇ يەهۇدىي موردىكاينا دەل سۆز ۋېڭدەك قىلغىن؛ سېنىڭ دېگەنلىرىڭنىڭ بىرەرسىمۇ كەم بولۇپ قالمىسۇن! ـ دېدى. **11** شۇنداق قىلىپ هامان شاهانە كىيىم بىلەن ئاتغىماقنى ئەكېلىپ، ئالدى بىلەن موردىكاينا شاهانە كىيىمنى كىيگۈزدى، ئاندىن ئۇنى ئاتغىماققا مىنىدۈرۈپ، شەهەر مەيدان-كوچىلىرىنى ئايلاندۇرىدى ۋە ئۆنىڭ ئالدىدا: ـ «مانا، پادىشاه ئىززەت-هۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە مۇشۇنداق مۇئامىلە قىلىنىدۇ!» دەپ جاكارلاپ ماڭدى. **12** موردىكاي يەنىلا ئوردا دەرۋازىسىنىڭ ئالدىغا قايتىپ باردى؛ هامان بولسا غەم-قايغۇغا پېتىپ، بېشىنى چۈمكىگەن هالدا ئالدىراپ-تېنەپ ئۆز ۋېيگە قايتىپ كەتتى. **13** هامان خوتۇنى زەرەشكە ۋە بارلىق دوست-ئاغىنىلىرىگە بېشىغا كەلگەنلىرىنىڭ هەممىسىنى ئېيتىپ بەردى. ئاندىن ئۆنىڭ دانىشمەنلىرى بىلەن خوتۇنى زەرەش بۇنى ئاڭلاپ ئۆنگۈنا: ـ موردىكاينىڭ ئالدىدا يېڭىلىشقا باشلاپتىلا، ئۇ ئەگەر يەهۇدىيلارنىڭ نەسىلدىن بولسا، ئۇنى يېڭەلمەيلا، ئەگەر سىچە سۆزىڭ ئۆنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ بولدىلا، دېيىشتى. **14** ئۇلار تېخى هامان بىلەن سۆزلىشىۋاتقان چېغىدا، پادىشاهنىڭ هەرەمئاغىلىرى كېلىپ هامانىنى ئەستەر تەيىارلىغان زىيافەتكە بېرىشقا ئالدىراتتى.

7

شۇنىڭ بىلەن پادىشاه بىلەن هامان خانىش ئەستەرنىڭ زىيافىتىگە داخىل بولۇشقا كەلدى. **2** پادىشاه ئىككىنچى قېتىملىق زىيافەت ئۈستىدە شاراب ئىچىلۋاتقاندا ئەستەردىن: ـ ئى خانىش ئەستەر، نېمە تەلىپىڭ بار؟ ئۇ ساڭا ئىجابەت قىلىنىدۇ. نېمە ئىلتىماسىڭ بار؟ هەتتا پادىشاهلىقىمنىڭ يېرىمىنى ئىلتىماس قىلسا-ئۆز شۇنداق قىلىنىدۇ، ـ دېدى. **3** ـ ئە گەر نەزەرلىرىده ئىلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسام، ئى ئالىيلىرى، ۋە پادىشاهىمغا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، مېنىڭ ئىلتماسىم ئۆز جېنىمنى ئايىغايلا، شۇنىڭدەك مېنىڭ ئەلىپىم ئۆز خەلقىمنى ساقلىغايلا؛ **4** چۈنكى بىز، يەنى مەن ۋە مېنىڭ خەلقىم بىر-گە يوقىتىلىپ، قىرىلىپ، نەسلىمىزدىن قۇرۇتۇلۇشقا سېتىۋېتىلدۇق. ئە گەر بىز قۇل ۋە دېده كلىككە سېتىۋېتىلگەن بولساق، سۈكۈت قىلغان بولاتىم؛ لېكىن پادىشاهىمنىڭ تارتىدىغان زىيىنىنىمۇ دۈشمەن تۆلەپ بېرەلمەيتتى، ـ دەپ جاۋاپ بەردى ئەستەر. **5** پادىشاه ئاهاشۇيروش خانىش ئەستەردىن: ـ يۇنداق قىلىشقا يېتىنغان كىشى كىم ئىكەن؟ ئۇ قەيەردە؟! ـ دەپ سوردى. ئەستەر جاۋابەن: ـ **6** بۇ دۈشمەن ۋە زەھەرخەندە مانا مۇشۇ رەزىل هامان! ـ دېۋىدى، هامان پادىشاه بىلەن خانىش ئالدىدا شۇ زاماتلا دەككە-دۈككىگە چۈشتى. **7** شۇنىڭ بىلەن پادىشاه قەھرى-غەزەپكە كېلىپ زىيافەت-شاراب ئۈستىدىن تۇردى-ده، چارباغقا چىقىپ كەتتى؛ هامان بولسا خانىش ئەستەردىن جېنىنى تىلىشكە قالدى، چۈنكى ئۇ پادىشاهنىڭ ئۆزىگە جازا بەرمەي قويمايدىغان نىيەتكە كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ يەتكەنىدى. **8** پادىشاه چارباغدىن زىيافەت-شاراب داستىخىنىغا قايتىپ كەلگىنىده هامانىڭ ئۆزىنى ئەستەر يۈلىگەن دۈانغا تاشلىغىنىچە ئۈرغىنىنى كۆردى-ده: ـ ـ قارا، ئۇنىڭ ئوردىدا مېنىڭ ئالدىمدىلا خانىشقا زورلۇق قىلغىلى ئاتىمىنى؟! ـ دېۋىدى، بۇ سۆز پادىشاهنىڭ ئاغزىدىن چىقىشى بىلەنلا ئادەملىرى هامانىنىڭ باش-كۆزىنى چۈمكەپ قويدى. **9** پادىشاهنىڭ ئالدىدا ئۇرۇقۇتقان هەرەمئاغىلىرىدىن هاربونا ئىسىملىك بىرسى: ـ يەنە بىر ئىش بار، مانا، هامان ئالىيلىرىنىڭ هاياتى ئۈچۈن گەپ قىلغان موردىكاينى ئېسىش ئۈچۈن، ئەللىك گەز ئېگىزلىكتە ياساتقان دار تەيىار تۇرىدۇ، ئۇ دار هازىر مۇشۇ هامانىنىڭ هويلىسىدا، دېۋىدى، پادىشاه: ـ هامانىنى ئۆنگۈنا ئېسىڭلار! ـ دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار هامانىنى ئۇ موردىكاينا تەيىارلاپ قويغان دارغا ئاسىتى، شۇنىڭ بىلەن پادىشاهنىڭ غەزىپى بېسىلدى.

8

پادىشاه ئاهاشۇيروش شۇ كۈنى يەهۇدىيلارنىڭ دۈشمىنى هامانىنىڭ ئۆيى-زىمىنىنى ئىلتىپات قىلىپ خانىش ئەستە رگە بەردى، موردىكاينا پادىشاهنىڭ هۇزۇرىغا كەلتۈرۈلدى، چۈنكى ئەستەر ئۆزىنىڭ موردىكاي بىلەن تۇغقان ئىكەنلىكىنى پادىشاهقا دەپ بە رگەنىدى. **2** پادىشاه ئۆزىنىڭ هامانىدىن قايتۇرۇۋالغان ئۈزۈكىنى چىقىرىپ موردىكاينا بەردى، ئەستەرمۇ موردىكاينى هامانىنىڭ ئۆيى-جايىنى باشقۇرۇشقا قويدى. **3** ئەستەر يەنە پادىشاهنىڭ ئالدىغا يېڭىپ ئايىغىغا يېقىلىپ، كۆزىگە ياش ئالغان هالدا پادىشاهتىن ئاڭا گىيلاردىن بولغان هامان كەلتۈرۈپ چىققان بالا-يىئاپەتنى هەم ئۆزىنىڭ يەهۇدىيلارنى يوقىتىش سۈيىقەستىنى بىكار قىلىشى يېلىنىپ ئۆتۈندى. **4** پادىشاه ئالتۇن هاسىسىنى ئەستە رگە تەكىۋدى، ئەستەر ئورنىدىن قوپۇپ پادىشاهنىڭ ئالدىدا تۇردى. **5** ـ ئە گەر ئالىيلىرى ماقۇل كۆرسە، ئە گەر مەن پادىشاهنىڭ ئالدىدا ئىلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسام، ئە گەر پادىشاهىم بۇ ئىشنى توغرا دەپ قارىسا، شۇنىڭدەك مەندىن مەمنۇن بولسا، يارلىق چۈشۈرۈپ ئاڭا گىيلاردىن هامىداتانىڭ ئوغلى هامان يازغان ساۋاقلارنى، يەنى پادىشاهىمنىڭ هەرقايسى ئۆلكىسىدىكى يەهۇدىيلارنى يوقىتىش توغرىسىدىكى مەكتۇپلارنى، يەنى پادىشاهىمنىڭ يارلىق يېزىلىشىنى تىلەيمەن. **6** چۈنكى مەن ئۆز خەلقىمگە چۈشىدىغان بۇ بالا-يىئاپەتكە قاندىقۇ چىداپ قاراپ تۇرالايمەن؟ ئۆز تۇغقانلىرىمنىڭ يوقىتىلىشىغا قاندىقۇ چىداپ قاراپ تۇرالايمەن؟ ـ دېدى ئەستەر پادىشاهقا. **7** پادىشاه ئاهاشۇيروش خانىش ئەستەر بىلەن يەهۇدىي موردىكاينا: ـ مانا، هامان يەهۇدىيلارغا زىيانكەشلىك قىلماقچى بولغاچقا، مەن ئۆزىنىڭ ئۆيى-زىمىنىنى ئەستە رگە بەردىم ۋە ئۆزىنى ئۆزىنى تۇلار دارغا ئاسىتى. **8** ئەمدى سىلەر ئۆزۈڭلارنىڭ توغرا تاپقىنى ۋېچچە مېنىڭ نامىمدا يەهۇدىيلار ئۆچۈن بىر يارلىق يېزىپ، مېنىڭ ئۆزۈڭ مۇهۇرۇمنى بېسىڭلار؛ چۈنكى پادىشاهنىڭ نامىدا يېزىلغان، پادىشاهنىڭ ئۆزۈڭ مۇهۇرى بېسىلغان يارلىقنى هېچكىم بىكار قىلالمايدۇ، دېدى. **9** شۇ چاغدا، ئۈچىنچى ئايدا، يەنى سىۋان ئېيىنىڭ يېگىرمە ئۈچىنچى كۈنى، پادىشاهنىڭ مىرزىلىرىنىڭ هەممىسى چاقىرىپ كېلىندى. ئۇلار موردىكاينىڭ بارلىق ۋېزىرغىنى ۋېچچە يارلىق يازدى؛ يارلىق يەهۇدالارنىڭ ئىشى توغرۇلۇق ھىندستاندىن هەبەشستانغىچە بىر يۈز يىگىرمە يەتتە ئۆلكىنىڭ ۋالىيلىرىغا، ئۆلكە باشلىقى ۋە ئەلىرىگە يېزىلغان بولۇپ، مەھكۇپلار هەرقايسى ئۆلكىگە ئۆز يېزىقى بىلەن، هەرقايسى ئەل-مىللەتلە رگە ئۆز تىلى بىلەن، شۇنداقلا يەهۇدىيلارغا ئۆز يېزىقى بىلەن، ئۆز تىلىدا پۈتۈلگەنىدى. **10** موردىكاي يارلىقنى پادىشاه ئاهاشۇيروشنىڭ

نامىدا يېزىپ، تۆنىڭغا پادىشاھنىڭ ئۆزۈك مۆھۈرنى باستى؛ يارلىق مەكتۇپلىرنى پادىشاھلىقنىڭ ئاتلىقلىرى بىلەن، يەنى تولپارلارغا، ئات قېچىرلارغا ۋە تۆگىگە رگە مىنگەن چەھۋەندازلار تارقىلىق ھەرقايسى جايلارغا يولىلدى. **11** يارلىقتا: «پادىشاھ ھەرقايسى شەھەرلەردىكى يەھۇدىيلارنىڭ ۋېژىۋۇپ، تۆز ھاياتىنى قوغدىشىغا، شۇنداقلا تۆزلىرىگە دۈشمەنلىك قىلىدىغان ھەر مىللەت ۋە ھەر قايسى تۆلكىلەردىكى كۆچلەرنى، جۈملىدىن تۆلارنىڭ بالا-چاقىلىرىنى قىرماي يوقىتىشىغا، قىرىشىغا، نەسلىنى قۇرۇتۇشىغا، شۇنداقلا مال-مۈلكىنى ئولجا قىلىشىغا ئىجازەت بېرىلدى؛ **12** بۇ ئىش بىر كۈندە، يەنى ئون ئىككىنچى ئايىنىڭ، يەنى ئادار ئېينىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ ھەرقايسى تۆلكىلىردە ئىجرا قىلىنسۇن» دەپ پۈتۈلگەنىدى. **13** يارلىق ھەرقايسى تۆلكىگە ئەۋەتىلىپ، پەرمان سۈپىتىدە ئېلان قىلىنسۇن، يەھۇدىيلارنىڭ ئەشۇ كۈنى دۈشمەنلىرىدىن ئىنتىقام ئېلىشقا تەييارلىنىپ قېيۋىشى ئۈچۈن يارلىقنىڭ كۆچۈرۈلمىسى ھەرقايسى ئەل-مىللەتلە رگە ئۆتكۈزۈلسۇن، دەپ بېكىتىلدى. **14** شۇنىڭ بىلەن چەھۋەندازلار تولپارلارغا ۋە قېچىرلارغا مىنىپ پادىشاھنىڭ ۋېرىۋىق ۋىجە جىددىي يولغا ئاتلاندى؛ يارلىق شۇشان قەلئەسىدىمۇ جاكارلاندى. **15** موردىكاي كۆك ۋە ئاق رەڭلىك شاھانە كىيىم كىيىپ، بېشىغا كاتتا ئالتۇن تاجنى تاقاپ، سۈسۈن رەڭ كەندىر ياپىنچىنى يېپىنىپ، پادىشاھنىڭ ھۈزۈرىدىن چىقتى؛ شۇشان شەھىرىدىكى خەلق خۇشاللىقتا چۈمۈپ تەنتەنە قىلىشتى. **16** يەھۇدىيلار يورۇقلۇق، شاد-خۇراملىق ۋە ئىززەت-ئىكرامغا مۇيەسسەر بولدى. **17** ھەرقايسى تۆلكە، ھەرقايسى شەھەرلەردە، پادىشاھنىڭ ئەمر-يارلىقى يېتىپ بارغانلىكى يەرلەردە، يەھۇدىيلار شاد-خۇراملىقتا چۈمۈپ، زىيافەت قىلىپ مۇبارەك بىر كۈنىنى تۆتكۈزۈشتى؛ ئۇرغۇن يەرلىك ئاھالىلەر تۆزلىرىنى يەھۇدىي دېپىشۋالدى؛ چۈنكى يەھۇدىيلاردن قورقۇش ۋەھىمىسى تۆلارنى بېسۋالغانىدى.

9

ئون ئىككىنچى ئاي، يەنى ئادار ئېينىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى، پادىشاھنىڭ ئەمرى بىلەن يارلىقى ئىجرا قىلىنىشقا ئاز قالغان چاغدا، يەنى يەھۇدىيلارنىڭ دۈشمەنلىرى تۆلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىشكە ئۈمىد قىلىپ كۈتكەن كۈنى، ئەكسىچە يەھۇدىيلارنىڭ تۆز دۈشمەنلىرىنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىدىغان كۈنىگە ئايلىنىپ كەتتى. **2** يەھۇدىيلار پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ ھەرقايسى تۆلكىلىردىكى تۆزلىرى تۇرۇشلۇق شەھەرلەردە تۆلارغا قەست قىلماقچى بولغانلارغا ھۇجۇم قىلىش ئۈچۈن يىغىلىشقا باشلىدى؛ ھېچكىم تۆلارنىڭ ئالدىدا تۇرالمايتتى؛ تۆلاردىن بولغان قورقۇنچ ھەربىر ئەل-مىللەتنى باسقانىدى. **3** ھەرقايسى تۆلكىلەردىكى بەگلەر، ۋالىيلار، تۆلكە باشلىقلىرى، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ ئىشلىرىنى ئىجرا قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى يەھۇدىيلارنى قوللىدى؛ چۈنكى موردىكەيدىن بولغان قورقۇنچ تۆلارنى باسقانىدى. **4** چۈنكى موردىكاي دېگەن كىشى ئوردىدا ئىنتايىن نوپۇزلۇق بولۇپ، نام-شۆھرىتى ھەممە تۆلكىلە رگە تارقالغانىدى؛ ئۇنىڭ ھوقۇق بارغانسېرى چوڭىيىپ كېتىۋاتاتتى. **5** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار تۆزلىرىنىڭ ھەممە دۈشمەنلىرىنى قىلىچلاپ، قىرغىن قىلىپ يوقاتتى؛ تۆزلىرىگە تۆچ بولغانلارغا قاناۋ قىلىشنى خالىسا شۇنداق قىلدى. **6** شۇشان قەلئەسىدىلا يەھۇدىيلار بەش يۈز ئادەمنى قەتل قىلىپ يوقاتتى. **7** تۆلار يەنە پارشاناداتا، دالفون، ئاسپاتا، **8** پوراتا، ئادالىيا، ئاربداتا، **9** پارماشتا، ئارساي، ئاربداي ۋە ۋايىزاتانى قەتل قىلدى؛ **10** بۇ ئون ئادەم ھامماداتانىڭ نەۋرىسى، يەھۇدىيلارنىڭ دۈشمىنى بولغان ھامانىنىڭ ئوغلى ئىدى؛ لېكىن تۆلار تۆلارنىڭ مال-مۈلكىنى ئولجا قىلىشقا قول سالمىدى. **11** شۇ كۈنى شۇشان قەلئەسىدە قەتل قىلىنغان ئادەم سانى پادىشاھقا مەلۇم قىلىندى. **12** پادىشاھ خانىش ئەستە رگە: ـ يەھۇدىيلار شۇشان قەلئەسىدە بەش يۈز ئادەمنى قەتل قىلىپ يوقاتىپتۇ، يەنە ھامانىنىڭ ئون ئوغلىنى قەتل قېتىپتۇ، تۆلار پادىشاھنىڭ باشقا تۆلكىلىردە نېمە قىلدىكىن؟ ئەمدى نېمە ئىلتىماسىڭ بار؟ تۆ ساڭا بېرىلىدۇ. يەنە نېمە تەلىپىڭ بار؟ تۆمۈز بەجا ئەيلىنىدۇ، ـ دېدى. **13** ـ ئالىيلىرىغا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، شۇشاندىكى يەھۇدىيلارنىڭ ئەتىمۇ بۇگۈنكى يارلىقتا دېيىلگەندەك ئىش قىلىشىغا ھەمدە ھامانىنىڭ ئون ئوغلىنىڭ [جەسەتلىرىنى] دارغا ئېسىپ قېيۋىشقا ئىجازەت بە رگەيلا، دېدى ئەستە ر. **14** پادىشاھ شۇنداق قىلىشقا ۋېرىۋىق چۈشۈردى؛ يارلىق شۇشان قەلئەسىدە چىقىرىلغاندا، كىشىلەر ھامانىنىڭ ئون ئوغلىنى دارغا ئېسىپ قېيۋىشتى. **15** ئادار ئېينىڭ ئون ئۈتىنچى كۈنى شۇشاندىكى يەھۇدىيلار يەنە يىغىلىپ ئۈچ يۈز ئادەمنى ئۆلتۈردى؛ لېكىن تۆلارنىڭ مال-مۈلكىنى ئولجا قىلىشقا قول سالمىدى. **16** پادىشاھنىڭ ھەرقايسى باشقا تۆلكىلىردىكى قالغان يەھۇدىيلار يىغىلىپ تۆز جانلىرىنى ساقلاشقا سەپتە تۆرۈپ تۆزلىرىگە تۆچ بولغانلاردىن جەمئىي يەتمىش بەش مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى، ئەمما تۆلارنىڭ مال-مۈلكىنى ئولجا قىلىشقا قول سالمىدى. شۇنىڭ بىلەن تۆلار دۈشمەنلىرىدىن قۇتۇلۇپ ئاراملىقتا مۇيەسسەر بولدى. **17** بۇ ئادار ئېينىڭ ئون ئۈچىنچى كۈندىكى ئىش ئىدى؛ ئون ئۈتىنچى كۈنى تۆلار ئارام ئالدى، شۇ كۈننى زىيافەت بېرىپ شادلىنىدىغان كۈن قىلىپ بېكىتتى. **18** لېكىن شۇشاندىكى يەھۇدىيلار بولسا ئون ئۈچىنچى، ئون تۆتىنچى كۈنلىرى تولىشىپ جەڭ قىلدى؛ ئون بەشىنچى كۈنى تۆلار ئارام ئالدى، شۇ كۈننى زىيافەت بېرىپ شادلىنىدىغان كۈن قىلىپ بېكىتتى. **19** شۇ سەۋەبتىن سەھرادىكى يەھۇدىيلار، يەنى يېزا-قىشلاقلاردا تۇرۇۋاتقان يەھۇدىيلار ئادار ئېينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنىنى زىيافەت بېرىپ شادلىنىدىغان مۇبارەك كۈن بېكىتىپ، بىر-بىرىگە سوۋغا-سالام بېرىشىدىغان بولدى. **20** موردىكاي بۇ ۋەقەلەرنى خاتىرىلەپ ھەمدە ئاھاشۇيروشنىڭ ھەرقايسى تۆلكىلىرىنىڭ يىراق-يېقىن جايلىرىدا تۇرۇۋاتقان يارلىق يەھۇدىيلارغا مەكتۇپلارنى يولىلدى. **21** شۇنداق قىلىپ تۆ تۆلارنىڭ ئارىسىدا ھەر يىلى ئادار ئېينىڭ ئون تۆت، ئون بەشىنچى كۈنىنى بايرام قىلىپ تۆتكۈزۈلسۇن دەپ بېكىتتى، **22** تۆ بۇ ئىككى كۈننى يەھۇدىيلارنىڭ دۈشمەنلىرىدىن قۇتۇلۇپ ئارامىلىقتا ئېرىشكەن كۈنى سۈپىتىدە، شۇ ئاينى تۆلارنىڭ قايغۇ-ھەسرىتى شادلىققا، يىغا-زارلىرى مۇبارەك كۈنگە ئايلانغان ئاي سۈپىتىدە تەسەلىپ، بۇ ئىككى كۈننى زىيافەت قىلىپ شادلىنىدىغان، كۆيۈملىك بىر-بىرىگە سالام-سوۋغا بېرىدىغان، كەمبەغەللە رگە خەير-ئېھسان قىلىدىغان كۈن قىلىشقا ۋېرىۋىدى. **23** شۇ سەۋەبتىن يەھۇدىيلار دەسلەپ باشلىغان شۇ [ھېيتنى] داۋاملاشتۇرۇشقا ۋە شۇنىڭدەك موردىكاينىڭ تۆلارغا يازغانلىرىنىمۇ ئورۇنلايدىغانغا ۋەدە بېرىشتى.

24 چۈنكى ئەسلىدە بارلىق يەھۇدىيلارنىڭ كۆشەندىسى بولغان ئاگاگىي ھاممداتانىڭ ئوغلى ھامان يەھۇدىيلارنى ھالاك قىلىشنى قەستلىگەن، شۇنداقلا تۆلارنى نەسلىدىن قۇرۇتۇپ يوقاتماقچى بولۇپ «پۇر»، يەنى چەك تاشلىغانىدى. **25** لېكىن بۇ ئىش پادىشاھنىڭ قۇلىقىغا يەتكەندە، پادىشاھ مەكتۇپلارنى يېزىپ، ھامان قەستلىگەن رەزىل ئىش، يەنى تۆزىنىڭ يەھۇدىيلارنى قەست قىلغان ئىشى تۆزىنىڭ تۆز بېشىغا يانسۇن، دەپ يارلىق چۈشۈردى؛ ھەم كىشىلەر تۆزى ۋە تۆزىنىڭ ئوغۇللىرىنى دارغا ئاسىتى. **26** شۇڭلاشقا، كىشىلەر «پۇر» (چەك) دېگەن ئىسىم ۋىجە بۇ ئىككى كۈننى «پۇرىم بايرىمى» دەپ ئاتىدى؛ شۇڭا يەھۇدىيلار ئەشۇ خەتنە پۈتۈلگەنلىرى ۋىجە، ھەم كۆرگەن، ھەم باشتىن تۆتكۈزگەنلىرىگە ئاساسەن، **27** تۆزلىرى، ئەۋلادلىرى ھەمدە تۆزلىرى بىلەن بىرلەشكەن بارلىق كىشىلەرنىڭ پۈتۈلگەن ئەھكامىنى تۆتۈپ، بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا ئەشۇ ئىككى كۈننى ھەر يىلى مەڭگۈ تۇزۇلۇدۇرمەي بايرام قىلىشنى قارار قىلدى، **28** شۇنداقلا بۇ ئىككى كۈن ھەربىر دەۋردە، ھەربىر جەمەت-ئائىلىدە، ھەرقايسى تۆلكە، ھەرقايسى شەھەردە خاتىرىلىنىپ تەبرىكلىنىپ تۇرسۇن ۋە «پۇرىم بايرىمى» بولىدىغان مۇشۇ كۈنلەرنىڭ تەبرىكلىنىشى يەھۇدىي خەلقى ئىچىدە مەڭگۈ تۇزۇلۇپ قالمىسۇن، خاتىرىلەش پائالىيەتلىرى تۆلارنىڭ تۇرۇق-نەسىلى ئارىسىدىمۇ يوقاپ كەتمىسۇن، دەپ قارار قىلدى. **29** ئائدىن ئايخانىلىنىڭ قىزى، خانىش ئەستەر ۋە يەھۇدىي موردىكاي يەھۇدىيلارغا يازغان «پۇرىم بايرىمى» توغرىسىدىكى شۇ ئىككىنچى خەتنى تولۇق ھوقۇق بىلەن تەكىتلەپ، يەنە بىر خەتنى يولىلدى. **30** موردىكاي خاتىرجەملىك ۋە ھەققەتنىڭ سۆزلىرىنى يەتكۈزىدىغان مەكتۇپلارنى ئاھاشۇيروشنىڭ پادىشاھلىقىدىكى بىر يۈز يىگىرمە يەتتە تۆلكىدىكى بارلىق يەھۇدىيلارغا ئەۋەتتى، **31** شۇ «پۇرىم» كۈنلىرى بەلگىلەنگەن ۋاقىتلىرىدا تۆتكۈزۈلسۇن، شۇنىڭدەك يەھۇدىي موردىكاي ۋە خانىش ئەستەرنىڭ تاپىلىغانلىرى ۋىجە، شۇنداقلا تۆلارنىڭ تۆز-تۆزىگە ۋە نەسلىگە بېكىتكەنلىرى ۋىجە ئېنى ۋاقىتتىكى تۆتۈلغان روزىلار ۋە كۆتۈرۈلگەن ندا-پەريادلار ئەسلىپ خاتىرىلەنسۇن، دەپ تەكىتلىدى. **32** ئەستەرنىڭ يارلىقى «پۇرىم بايرىمى»دىكى شۇ ئىشلارنى بېكىتىپ بەردى؛ بۇ ئىش تارىخنامىغىمۇ پۈتۈلدى.

10

پادىشاھ ئاھاشۇيروش قۇرۇقلۇق ۋە دېڭىز ئارالىلىرىدىكى ئاھالىلەرنىڭ ھەممىسگە ئالۋان تولىگۈزەتتى. **2** تۆنىڭ نوپۇز-ھەيۋىتى ۋە قۇدرىتىنى ئايان قىلغان بارلىق قىلغان-ئەتكەنلىرى، شۇنداقلا موردىكاينىڭ پادىشاھنىڭ تۆسىتۈرۈشى بىلەن ئېرىشكەن كاتتا شۆھرىتى توغرىسىدىكى تەپسىلاتلار مېدىئا ۋە پارس پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىردە پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ **3** چۈنكى يەھۇدىي موردىكاينىڭ مەرتىۋىسى پادىشاھ ئاھاشۇيروشتىن كېيىنلا ئىككىنچى ئورۇندا تۇراتتى؛ تۆ دائىم تۆز خەلق-مىللىتىنىڭ بەختىنى كۆزلەپ، بارلىق نەسلىدىكىلە رگە ئامان-ئېسەنلىك تىلەك سۆزلىرىنى قىلاتتى، يەھۇدىيلارنىڭ ئارىسىدا زور ئىززەت-ھۆرمەت تېپىپ، قېرىنداشلىرىنىڭ قەدرلىشىگە ئېرىشكەنىدى.

ئايۇپ

1 «تۆز» دېگەن يۇرتتا، ئايۇپ ئىسملىك بىر ئادەم ياشىغاندى. بۇ ئادەم بولسا قۇسۇرسىز، دۇرۇس، خۇدادىن قورقىدىغان، يامانلىقتىن تۆزىنى يىراق تۇتىدىغان ئادەم ئىدى. **2** تۆنگۈن يەتتە ئوغۇل ۋە ئۈچ قىز تۇغۇلدى. **3** تۆنۈك يەتتە مىڭ قوي، ئۈچ مىڭ تۆگە، بەش يۈز جۈپ كالا، بەش يۈز مادا ئېشەك قاتارلىق مال-مۈلۈكى بار ئىدى. تۆنۈك مالايلىرى بەك كۆپ ئىدى؛ تۇ شەرقلىقلار ئىچىدە ھەممىدن تۇلۇغ ئىدى. **4** تۆنۈك ئوغۇللىرى توۋەت ۋىنچە بىكىتكەن كۈندە تۆز ۆيىدە ياشىغىلار ئۈچۈن داستىخان سېلىپ زىياپەت قىلاتتى. بۇ كۈنلەردە تۇلار ئادەم ئەۋەتىپ ئۈچ سىڭلىسىنى تۇلار بىلەن بىللە تاماقلىنىشقا چاقىرىتاتتى. **5** تۇلارنىڭ شۇ زىياپەت كۈنلىرى ئايلاغلىشى بىلەن ئايۇپ ئادەم ئەۋەتىپ تۇلارنى خۇدا ئالدىدا پاكلىنىشقا ئورۇنلاشتۇراتتى. تۇ تاڭ سەھەردە ئوردىنىن تۇرۇپ تۇلارنىڭ سانىغا ئاساسەن كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى قىلاتتى. چۈنكى ئايۇپ: «بالىلىرىم گۇناھ قىلىپ ۋېيۇپ، كۆڭلىدە خۇداغا بەھۇرمەتلىك قىلىپ قىيامدىكىن» دەپ ۋىلايىتى. ئايۇپ ھەردائىم ئەنە شۇنداق قىلىپ تۇراتتى. **6** بىر كۈنى، خۇدانىڭ ئوغۇللىرى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر بولدى. شەيتانمۇ تۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىۋالدى. **7** پەرۋەردىگار شەيتاندىن: ـ نەدىن كەلدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: ـ يەر يۈزىنى كېزىپ پايلاپ، ۋىياق-ۋىياقلارنى ئايلىنىپ چۈرگىلەپ كەلدىم، دېدى. **8** پەرۋەردىگار تۇنگۈنگا: ـ مېنىڭ قۇلۇم ئايۇپقا دىققەت قىلغانسەن؟ يەر يۈزىدە تۇنگۈنگە تەڭ كەلگۈدەك ھۇ ئۇكەممەل، دۇرۇس، خۇدادىن قورقىدىغان ھەم يامانلىقتىن يىراق تۇرىدىغان ئادەم يوق. مەيلى سەن مېنى تۆنى بىكاردىن-بىكار يۇتۇۋېتىشكە دەۋەت قىلغان بولسا ئۆز، تۇ يەنىلا ساداقەتلىكىدە چىڭ تۇرۇۋاتىدۇ، ـ دېدى. **4** شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: ـ ھەر ئادەم تۆز جېنىنى دەپ تىرىسنى بېرىشكىمۇ رازى بولىدۇ، ھەتتا ھەممە نېمىسىنىمۇ بېرىشكە تەييارلىۋىز، **5** بىراق سەن ھازىر قولۇڭنى سوزۇپ تۇنگۈ ـ ئۇكەڭ-ئەتىلىرىگە تەگسەڭ، تۇ سەندىن يۈز تۇرۇپ تىللىمىسا [شەيتان بولماي كېتەي]! ـ دېدى. **6** پەرۋەردىگار شەيتانغا: ـ مانا، تۇ ھازىر سېنىڭ قولۇڭدا! تۇرۇۋاتىدۇ! بىراق تۇنگۈنگە جېنىنا تەگمە! ـ دېدى. **7** شۇنداق قىلىپ شەيتان پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقىپ، ئايۇپنىڭ بەدىنىنى تاپىندىن بېشىغىچە ئىنتايىن ئازابلىق ھۇررەك-ھۇررەك يارىلار بىلەن توشقۇزۇۋەتتى. **8** ئايۇپ بولسا بەدىنىنى تاتلاش-غىداش تۇچۇن بىر سايال پارچىسىنى قولىغا ئېلىپ، كۆلدۈكىگە كىرىپ ئولتۇردى. **9** ئايالى تۇنگۈنگا: ـ ئەجەبا سەن تېخىچە تۆز ساداقەتلىكىڭدە چىڭ تۇرۇۋاتامسەن؟ خۇدانى قارغا، تۇۋۇلا ئۇگەش! ـ دېدى. **10** لېكىن ئايۇپ تۇنگۈنگا: ـ سەن ھاماقەت ئايالىلاردەك گەپ قىلىۋاتسەن. بىز خۇدانىڭ ياخشىلىقىنى قوبۇل قىلغانىكەنمىز، ئەجەبا تۇنگۈن كەلگەن كۈلپەتنىمۇ قوبۇل قىلىشىمىز كېرەك ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. ئىشلارىدا ئايۇپ ئېغىزىدا ھېچقانداق گۇناھ ئوتكۈزمىدى. **11** ئايۇپنىڭ دوستلىرىدىن ئۇچەيلەن تۇنگۈنگا چۈشكەن كۈلپەتنى خەۋەردار بولدى. تۇلار، يەنى تېمانلىق ئېلىفاز، شۇخالىق بىلداد ۋە نائاماتلىق زوفار دېگەن كىشىلەر بولۇپ، تۆز يۇرتلىرىدىن چىقىپ، ئايۇپقا ھېسداشلىق بىلدۈرۈش ھەم تەسەللى بېرىش ئۈچۈن تۇنگۈنگا ينىغا بېرىشقا بىللە كېلىشكەنىدى. **12** تۇلار كېلىپ يىراقتىنلا تۇنگۈنگا قارىۋىدى، تۇنى تونىيالمايى قالدى-دە، ئاۋازلىرىنى كۆتۈرۈپ يىغلاپ تاشلىدى. ھەربىرى تۆز تونلىرىنى يىرتۋېتىپ، توپا-چاڭلارنى ئاسمانغا ئېتىپ تۆز باشلىرىغا چېچىشتى. **13** تۇلار تۇنگۈنگا بىلەن بىللە داق يەردە يەتتە كېچە-كۈندۈز ئولتۇردى، تۇنگۈنگا ھېچكىم گەپ قىلمىدى؛ چۈنكى تۇلار تۇنگۈنگا دەرد-ئەلەمنىڭ ئىنتايىن ئازابلىق ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ يەتكەنىدى.

3 [يەتتە كۈندىن] كېيىن، ئايۇپ ئېغىز ئېچىپ [ئەھۋالىغا قارىتا] تۇزىنىڭ كۈرۈۋاتقان كۈنىگە لەنەت ئوقۇپ مۇنداق دېدى: ـ **3** «مەن تۇغۇلغان ئاشۇ كۈن بولمىغان بولسا ۋە يېتىكەن! «ئوغۇل بالا ئايىرىدە بولدى!» دېيىلگەن شۇ كېچە بولمىغان بولسا ۋە يېتىكەن! **4** شۇ كۈننى زۇلمەت قاپلىغان بولسا ۋە يېتىكەن! ئەرشتە تۇرغان تەڭرى كۈز قالىدىن شۇ كۈننى يوقىتىۋەتكەن بولسا ۋە يېتىكەن، ۋىياش نۇرى تۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈلمىسە ۋە يېتىكەن! **5** شۇ كۈننى قاراڭغۇلۇق ھەم تۇلۇمنىڭ كۆلە-ئىگىسى تۆز قوينىغا ئالسا ۋە يېتىكەن! بۇلۇتلار تۇنى يۇتۇپ كەتسە ۋە يېتىكەن، شۇ كۈننى كۈن قاراڭغۇلاتقۇچىلار قورقىتىپ كەتكۈزۈۋەتكەن بولسا ۋە يېتىكەن! **6** شۇ كەچنى ـ زۇلمەت تۇتۇپ كەتسە ۋە يېتىكەن؛ شۇ كۈن يىل ئېچىدىكى [ياشقا] كۈنلەر بىلەن بىللە شاتلانمىسا ۋە يېتىكەن! شۇ كۈن ئايىنىڭ ھىر كۈنى بولۇپ ساناملىسا ۋە يېتىكەن! **7** مانا، شۇ كېچىدە تۇغۇت بولمىسا ۋە يېتىكەن! تۇ كېچىدە ھېچقانداق شاد-خورامىلىق تاۋاز ياڭرىمىسا ۋە يېتىكەن! **8** كۈنلە رگە لەنەت قىلغۇچىلار شۇ كۈنگە لەنەت قىلسا ۋە يېتىكەن! لېۋىتاتانى قوزغاشقا پېتىنالايدىغانلار شۇ كۈنگە لەنەت قىلسا ۋە يېتىكەن! **9** شۇ كۈن تاڭ سەھەردىكى يۇلتۇزلار قاراڭغۇلاشسا ۋە يېتىكەن! تۇ كۈن ۋىياش نۇرىنى بېھۇدە كۈتسە ۋە يېتىكەن! شۇ كۈن سۈبھىنىڭ قاپاقلىرىنىڭ ئېچىلىشىنى بېھۇدە كۈتسە ۋە يېتىكەن! **10** چۈنكى شۇ كۈن مېنى كۈتۈۋ رگەن بالىياتقۇنىڭ ئىشىكلىرىنى ئېتىمگەن، مېنىڭ كۆزلىرىمنى دەرد-ئەلەمنى كۆرەلمەس قىلمىغان. **11** ئاھ، نېمىشقا تاناملىنىڭ قورسىقىدىن چۈشۈپلا تۇلۇپ كەتمىگەندىمەن؟! نېمىشقا قورساقتىن چىققانىدلا ئەپەستىن قالمىغاندىمەن؟ **12** نېمىشقا مېنى قوبۇل قىلىدىغان ئېتىە كلەر بولغانىدۇ؟ نېمىشقا مېنى ئېمىتىدىغان ئەچىە كلەر بولغانىدۇ؟ **13** مۇشۇلار بولمىغان بولسا، ئۇنداقتا مەن مە ئگىز تىنچ يېتىپ قالاتتىم، مە ئگىلۇلۇك ۋېقىغا كەتكەن بولاتتىم، شۇ چاغدا ئارام تاپقان بولاتتىم. **14** شۇ چاغدا ئۇزلىرى ئۈچۈنلا خىلۋەت جايلارغا مازار سالغان يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ھەم مەسلىھەتچىلەر بىلەن، **15** يا كى تالتۇن يىغقان، ۋېلىرى كۈمۈشكە تولغان بە گ-شاھزادىلەر بىلەن بولاتتىم؛ **16** قورساقتىن مە زگىلسىز چۈشۈپ كەتكەن بوشۇرۇن بالىدەك، نۇرنى كۆرمەي چاچراپ كەتكەن بالىدەك ھايات كەچۈرمىگەن بولاتتىم. **17** ئاشۇ يەردە رەزىللەر ئاۋارىچىلىكتىن خالي بولىدۇ، ئاشۇ يەردە ھالدىن كەتكەنلەر ئارام تاپىدۇ؛ **18** ئاشۇ يەردە ئەسىرلەر راھەتتە جەم بولىدۇ، تۇلار ئە زگۈچىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىمايدۇ؛ **19** غېرىبلارمۇ ھەم تۇلۇغلارمۇ ئاشۇ يەردە تۇرىدۇ، قۇل بولسا خوجايىنىدىن ئازاد بولىدۇ. **20** جاپا تارتقۇچىغا نېمە دەپ نۇر بېرىلىدۇ؟ نېمىشقا دەرد-ئەلەمگە چۈرىگەنلە رگە ھايات بېرىلىدۇ؟ **21** تۇلار تەشنالىق بىلەن تۇلۇمنى كۈتىدۇ، بىراق تۇ كەلمەيدۇ؛ تۇلار تۇلۇمنى يوشۇرۇن گۇھەرنى كېزىپ ئىزدىگەندىنمۇ ئايلىنىپ چۈرگىلەپ كەلدىم، ـ دېدى. **3** پەرۋەردىگار تۇنگۈنگا: ـ مېنىڭ قۇلۇم ئايۇپقا دىققەت قىلغانسەن؟ يەر يۈزىدە تۇنگۈنگە تەڭ كەلگۈدەك ھۇ ئۇكەممەل، دۇرۇس، خۇدادىن قورقىدىغان ھەم يامانلىقتىن يىراق تۇرىدىغان ئادەم يوق. مەيلى سەن مېنى تۆنى بىكاردىن-بىكار يۇتۇۋېتىشكە دەۋەت قىلغان بولسا ئۆز، تۇ يەنىلا ساداقەتلىكىدە چىڭ تۇرۇۋاتىدۇ، ـ دېدى. **4** شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: ـ ھەر ئادەم تۆز جېنىنى دەپ تىرىسنى بېرىشكىمۇ رازى بولىدۇ، ھەتتا ھەممە نېمىسىنىمۇ بېرىشكە تەييارلىۋىز، **5** بىراق سەن ھازىر قولۇڭنى سوزۇپ تۇنگۈ ـ ئۇكەڭ-ئەتىلىرىگە تەگسەڭ، تۇ سەندىن يۈز تۇرۇپ تىللىمىسا [شەيتان بولماي كېتەي]! ـ دېدى. **6** پەرۋەردىگار شەيتانغا: ـ مانا، تۇ ھازىر سېنىڭ قولۇڭدا! تۇرۇۋاتىدۇ! بىراق تۇنگۈنگە جېنىنا تەگمە! ـ دېدى. **7** شۇنداق قىلىپ شەيتان پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقىپ، ئايۇپنىڭ بەدىنىنى تاپىندىن بېشىغىچە ئىنتايىن ئازابلىق ھۇررەك-ھۇررەك يارىلار بىلەن توشقۇزۇۋەتتى. **8** ئايۇپ بولسا بەدىنىنى تاتلاش-غىداش تۇچۇن بىر سايال پارچىسىنى قولىغا ئېلىپ، كۆلدۈكىگە كىرىپ ئولتۇردى. **9** ئايالى تۇنگۈنگا: ـ ئەجەبا سەن تېخىچە تۆز ساداقەتلىكىڭدە چىڭ تۇرۇۋاتامسەن؟ خۇدانى قارغا، تۇۋۇلا ئۇگەش! ـ دېدى. **10** لېكىن ئايۇپ تۇنگۈنگا: ـ سەن ھاماقەت ئايالىلاردەك گەپ قىلىۋاتسەن. بىز خۇدانىڭ ياخشىلىقىنى قوبۇل قىلغانىكەنمىز، ئەجەبا تۇنگۈنگە كەلگەن كۈلپەتنىمۇ قوبۇل قىلىشىمىز كېرەك ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. ئىشلارىدا ئايۇپ ئېغىزىدا ھېچقانداق گۇناھ تۇتكۈزمىدى. **11** ئايۇپنىڭ دوستلىرىدىن ئۇچەيلەن تۇنگۈنگا چۈشكەن كۈلپەتنى خەۋەردار بولدى. تۇلار، يەنى تېمانلىق ئېلىفاز، شۇخالىق بىلداد ۋە نائاماتلىق زوفار دېگەن كىشىلەر بولۇپ، تۆز يۇرتلىرىدىن چىقىپ، ئايۇپقا ھېسداشلىق بىلدۈرۈش ھەم تەسەللى بېرىش ئۈچۈن تۇنگۈنگا ينىغا بېرىشقا بىللە كېلىشكەنىدى. **12** تۇلار كېلىپ يىراقتىنلا تۇنگۈنگا قارىۋىدى، تۇنى تونىيالمايى قالدى-دە، ئاۋازلىرىنى كۆتۈرۈپ يىغلاپ تاشلىدى. ھەربىرى تۆز تونلىرىنى يىرتۋېتىپ، توپا-چاڭلارنى ئاسمانغا ئېتىپ تۆز باشلىرىغا چېچىشتى. **13** تۇلار تۇنگۈنگا بىلەن بىللە داق يەردە يەتتە كېچە-كۈندۈز ئولتۇردى، تۇنگۈنگا ھېچكىم گەپ قىلمىدى؛ چۈنكى تۇلار تۇنگۈنگا دەرد-ئەلەمنىڭ ئىنتايىن ئازابلىق ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ يەتكەنىدى.

ئەۋزەل بىلدۇ، 22 ئۇلار گۈرنى تاپقاندا زور خۇشال بولۇپ، شاد-خۇراملىققا چۆمدۈ. 23 تۆز يولى ئېنىقسىز ئادەمگە، يەنى تەڭرىنىڭ توسقى سىلىنغان ئادەمگە ئىمىشقا [نۇر ۋە ھايات] بېرىلدۇ؟ 24 شۇڭا تامىقىمنىڭ ئورنىغا ناللىرىم كېلىدۇ، مېنىڭ قاتتىق يېرىلدىرىم شارقىراتمىدەك شارقىرايدۇ. 25 چۈنكى مەن دەل قورققان ۋەھىشەت تۆز بېشىمغا چۈشتى، مەن دەل قورقىدىغان ئىش ماڭا كەلدى. 26 مەندە ھېچ تارامللىق يوقتۇر! ھەم ھېچ خاتىرجەم ئەمەسمەن! ھېچ تىنچ-ئامانلىقىم يوقتۇر! بىراق پارا كەندىچىلىك ھامان ئۈستۈمگە چۈشمە كتە!».

4

تېمانلىق تېلىفار جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «بىرسى سەن بىلەن سۆزلەشمەكچى بولسا، ئېغىر ئالامسەن؟ بىراق كىم ئاغزىغا كەلگەن گەپنى يۈتۈۋاتالايدۇ؟ 3 قارا، سەن كۆپ ئادەملە رگە تەلىم-تەربىيە بە رگەن ئادەمسەن، سەن جانسىز قوللارغا كۈچ بە رگەنسەن، 4 سۆزلىرىڭ دەلدە گۈشىپ ئاران ماڭىدىغانلارنى رىغبەتلەندۈ رگەن، تىزلىرى پۈكۈلگەنلەرنى يۈلگەنسەن. 5 بىراق ھازىر تۆۋەت ساڭا كەلدى، شۇنىڭغا بىلەن ھالىڭدىن كەتتىڭ، بالا يېتىپەت ساڭا تېگىشى بىلەن، سەن ئالاقزادە بولۇپ كەتتىڭ. 6 ئىخلاسەملىكىڭ تايانچىڭ بولۇپ كەلمىگەنمۇ؟ يولىرىڭدىكى دۇرۇسلۇق ئۈمىدىڭنىڭ ئاساسى ئەمەسمىدى؟ 7 ئېسىڭگە ئال، كىم بىگۇناھ تۇرۇپ ۋەيران بولۇپ باققان؟ دۇرۇسلارنىڭ ھاياتى نەدە ئۈزۈلۈپ قالغان؟ 8 مەن كۆرگىنىمدەك، گۇناھ بىلەن يەر ئاغدۇرۇپ ئاۋارىچىلىك تېرىغانلار، ئوخشاشلا ھوسۇل ئالىدۇ. 9 تەڭرىنىڭ بىر نەپىسى بىلەنلا ئۇلار گۈمران بولىدۇ، ئۇنىڭ غەزىپىنىڭ پارتلىشى بىلەن ئۇلار يوقلىپ كېتىدۇ. 10 شىرنىڭ ھۆركىرەشلىرى، ھەم ئەشەددىي شىرنىڭ ئاۋازى [بار بولسىمۇ]، شىر ئارسلانلىرىنىڭ چىشلىرى سۇندۇرۇلىدۇ، 11 باتۇر شىر بولسا ئوۋ تاپالمايى يوقىلىشقا يۈزلىنىدۇ، چىشى شىرنىڭ كۈچۈكلىرى چېچىلىپ كېتىدۇ. 12 ـ مانا، ماڭا بىر سۆز غايىبانە كەلدى، قۇلقىمغا بىر شۇرلىغان ئاۋاز كىردى، 13 تۈن كېچىدىكى غايىبانە كۆرۈنۈشلەردىن چىققان ئويلاردا، ئادەملەرنى چوڭقۇر ۇيقۇ باسقاندا، 14 قورقۇنچ ۋە تىترەك مېنى باستى، سۆڭەكلىرىم سۇ ئۆكۈپ كېتىدىغان تىترىشۈەتتى، 15 كۆز ئالدىمدىن بىر روھ ئۆتۈپ كەتتى، بەدىنىمدىكى تۈكلىرىم ھۆرىيىپ كەتتى. 16 ئۇ روھ ئورنىدا مىدىرلىماي تۇردى، بىراق ئۇرقىنى كۆرەلمىدىم، كۆز ئالدىمدا بىر گەۋدە تۇرۇپتۇ، شۇرلىغان بىر ئاۋاز ئاڭلاندى: ـ 17 «ئىنسان بالىسى تەڭرىدىن ھەققانىي بولالامدۇ؟ ئادەم ئۆز يارىتىۋچىسىدىن پاك بولالامدۇ؟ 18 مانا، ئۇ ئۆز قۇللىرىغا ئىشەنمىگەن، ھەتتا پەرىشتىلىرىنىمۇ «نادانلىق قىلغان!» دەپ ئەيىبلىگەن يەردە، 19 ئۆلى تېپىلار دىن بولغان ئىنسانلار، لايدىن ياسالغان ئۆيلەردە تۇرغۇچىلار قانداق بولار!؟ ئۇلار پەرۋانىدىنمۇ ئاسانلا يانچىلىدۇ! 20 ئۇلار تاڭ بىلەن كەچ ئارىلىقىدا كۆكۈم-تالقان بولىدۇ، ئۇلار ھېچكىم نەزىرىگە تالىمغان ھالدا مەڭگۈ ئۆگە يوقىلىدۇ. 21 ئۇلارنىڭ چېدىر تانىسى يۇلۇپ تاشلانغانغۇ؟ ئۇلار ھېچ دانالىققا تېخى ئېرىشمەيلا ئۆلۈپ كېتىدۇ!».

5

قېنى، ئىلتىجا قىلىپ باق، ساڭا جاۋاب قىلغۇچى بارمىكەن؟ مۇقەددەسلەرنىڭ قايىسىسىدن پاناھ تىلەيسەن؟ 2 چۈنكى ئەخمەقنىڭ ئاچچىقى ئۆزىنى ئۆلتۈرىدۇ، قەھرى نادانلىقنى جىنغا زامىن بولىدۇ. 3 مەن ئۆز كۆزۈمۈم بىلەن ئەخمەقنىڭ يىلتىز تارتقانلىقىنى كۆرگەنمەن، لېكىن شۇ ھامان ئۇنىڭ ماكانىنى «لەنەتكە تېگىرايدۇ!» دەپ بىلدىم، 4 ئۇنىڭ بالىلىرى ئامانلىقتىن يىراقتۇر، ئۇلار شەھەر دەرۋازىسىدا سوت قىلىنغاندا باستۇرۇلىدى، ئۇلارغا ھېچكىم ھىمايىچى بولمايدۇ. 5 ئۇنىڭ ھوسۇلىنى ئاچلار يەپ ئۆگىتىدۇ، ئۇلار ھەتتا تىكەن ئارىسىدا قالغانلىرىنمۇ ئېلىپ ئۆگىتىدۇ، قىلتاقچىمۇ ئۇنىڭ مال-مۈلۈكلىرىنى يۇتۇۋېلىشقا تەييار تۇرىدۇ. 6 چۈنكى ئاۋارىچىلىك ئەرەلدىن تۆپىدىن ئۈنۈپ چىقمايدۇ، كۆلۈپەتمۇ يەردىن ئۆسۈپ چىققانىمۇ ئەمەس. 7 بىراق ئۆچقۇن يۇقىرىغا ئۆچىدىغاندەك، ئىنسان كۆلۈپەت تارتىشقا ئۇغۇلغاندۇر. 8 ئورنۇڭدا مەن بولسام، تەڭرىغالا مۇراجىئەت قىلاتتىم، مەن ئىشىمنى خۇدايىمغىلا تاپشۇرۇۋېتەتتىم. 9 ئۇ ھېساب-سانىسىز كارامەتلەرنى، سان-ساناقسىز مۆجىزىلەرنى يارىتىدۇ. 10 ئۇ يە رگە يامغۇر تەقدىم قىلىدۇ، ئۇ دالا ئۈستىگە سۇ ئەۋەتىپ بېرىدۇ. 11 ئۇ پەس ئورۇندا ئۇرىدىغانلارنىڭ مەرتىۋىسىنى ئۈستۈن قىلىدۇ، ماتەم ئۇتقانلار ئامانلىققا كۆتۈرۈلىدۇ. 12 ئۇ ھىيلىگەرلەرنىڭ نىيەتلىرىنى بىكار قىلىۋېتىدۇ، نەتىجىدە ئۇلار ئىشىنى پۈتكۈزەلمەيدۇ. 13 ئۇ مەككارلارنى ئۆز ھىيلىگەرلىكىدىن ئۈزاققا ئالىدۇ، ئۇ گىرەلەرنىڭ نەيرەڭلىرى ئېقىتىپ كېتىلىدۇ. 14 كۈندۈزدە ئۇلار قاراڭغۇلۇققا ئۇچرايدۇ، چۈشتە ئۇنى كېچىدەك سىلاشتۇرۇۋېتىدۇ. 15 بىراق ئۇ مىسكىنلەرنى مەككارلارنىڭ قىلىچى ۋە ئاغزىدىن قۇتقۇزىدۇ، ئۇلارنى كۈچلۈكلەرنىڭ چاڭگىللىرىدىن قۇدرەتلىك قولى بىلەن قۇتقۇزىدۇ. 16 شۇڭا، ئاجىزلار ئۈچۈن ئۈمىد ئۈغۇلدۇ، قەبىھلىك ئاغزىنى يۇمىدۇ. 17 قارا، تەڭرى ئىبرەت بە رگەن ئادەم بەختلىكتۇر، شۇڭا، ھەممىگە قادىرنىڭ تەربىيىسىگە سەل قارىما جۇمۇ! 18 چۈنكى ئۇ ئادەمنى يارىلاندۇرىدۇ، ئاندىن يارىنى تاڭىدۇ؛ ئۇ سانچىيىدۇ، بىراق ئۆنۈڭ قوللىرى يەنە ساقايتىدۇ. 19 ئۇ سېنى ئالتە قېنىچىلىقتىن قۇتقۇزىدۇ، ھەتتا يەتتە كۆلۈپەتتە ھېچقانداق يامانلىق ساڭا تە گمەيدۇ. 20 ئاچارچىلىقتا ئۇ سېنىڭ ئۆلۈمىگەگە، ئۇرۇشتا ئۇ ساڭا قىلىچ ئۇرۇلغان قىلىچ زەربىسىگە نىجاتكار بولىدۇ. 21 سەن زەھەرلىك تىللارنىڭ زەربىسىدىمۇ باشىناھلىق ئېچىگە يوشۇرۇنىسەن، ۋەيرانچىلىق كەلگەندە ئۇنىڭدىن ھېچ قورقايدىغان بولىسەن. 22 ۋەيرانچىلىق ۋە قەھەتچىلىك ئالدىدا كۈلۈپلا قېرىسەن، يەر يۈزىدىكى ھايۋانلاردىنمۇ ھېچ قورقايسەن. 23 سەن دالادىكى تاشلار بىلەن ئەھدىداش بولىسەن، ياۋايى ھايۋانلارمۇ سەن بىلەن ئىناق ئۆتىدۇ. 24 سەن چېدىرىڭنىڭ تىنچ-ئامانلىقتا بولىدىغانلىقىنى بىلىپ يېتىسەن، مال-مۈلۈكۈڭنى ئېدىتىلىسەڭ، ھەممە نېمە ئۆنىڭ تەل ئىكەنلىكىنى بايقايسەن. 25 نەسىلڭ كۆپ بولىدىغانلىقىنى، پەرزەنتلىرىڭنىڭ ئوت-چۆپتەك كۆپ ئىكەنلىكىنى بىلىسەن. 26 سەن ئۆز ۋاقتىدىلا يېتىلىپ يېغلغان بىر باغ بۇغداي‌دەك، پەقەت ۋاقت-سائىتىڭ پىشىپ يېتىلگەندىلا يەرلىكىگە كىرىسەن. 27 بىز ئۆزىمىز بۇنى تە كشۈرۈپ كۆ رگەنمىز ـ ئۇلار ھەققەتەن شۇنداقتۇر. شۇڭا ئۆزۈڭ ئاڭلاپ بىل، بۇلارنى ئۆز ۋۇجۇدىڭ تەتبىقلاپ ۋىلاپ باق».

6

ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «ئاھ، مېنىڭ دەردىمنى زارازىرىم تارازىدا ئوچۇقىنە! ئاھ، بېشىمغا چۈشكەن بارلىق بالا-يېقازا بۇلار بىلەن بىللە تارازىلانسا! 3 شۇنداق قىلىنسا ئۆ ھازىر دېڭىزدىكى قۇمدىن ئېغىر بولۇپ چىقىدۇ، شۇنىڭ ئۈچۈن سۆزلىرىم تەۋۋەلەرچە بولۇۋاتىدۇ. 4 چۈنكى ھەممىگە قادىرنىڭ ئوقلىرى ماڭا سانچىلىپ ئېچىمدە ئۇرۇۋاتىدۇ، ئۇلارنىڭ زەھىرىنى روھىم ئېچىمە كتە، تەڭرىنىڭ ۋەھىمىلىرى ماڭا قارشى سەپ تۈزۈپ ھۇجۇم قىلماقتىدۇ. 5 ياۋا ئېشەك ئوت-چۆپ تاپقاندا ھاڭرامدۇ؟ كالا بولسا يەم-خەشەك ئۈستىدە مۇرەمدۇ؟ 6 تۇز بولمىسا تەمسىز نەرسىنى يېگلى بولامدۇ؟ خام تۇخۇمنىڭ ئېقىنىڭ تەمى بارمۇ؟ 7 جېنىم ئۇلارغا تە گسىمۇ سەسكىنىپ كېتىدۇ، ئۇلار ماڭا يەرگىنچلىك تاماق بولۇپ ۋېيۇلدۇ. 8 ئاھ، مېنىڭ تەشنا بولغىنىم كەلسىدى! تەڭرى ئىنتىزارىمنى ئىجابەت قىلسىدى! 9 ئاھ، تە گرى مېنى يانچىپ تاشلىسۇن! ئۇ قولىنى ۋېيۇۋېتىپ جېنىمنى ئۈزۈپ تاشلاشقا مۇۋاپىق كۆرسىدى! 10 شۇنداق بولسا، ماڭا تەسەللى بولاتتى، ھەتتا رەھمسىز ئاغرىقلاردا قېينالىماىمۇ، شادلىنىاتىم؛ چۈنكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ سۆزلىرىدىن تائىمغان بولاتىم! 11 مەندە تۇلۇمنى كۈتكۈدەك يەنە قانچىلىك ماغدۇر قالدى؟ مېنىڭ سەۋر-تاقەتلىك بولۇپ ھاياتىمنى تۈزارتىشىمنىڭ نېمە نەتىجىسى بولار؟ 12 مېنىڭ كۈچۈم تاشتەك چىكۈمۇ؟ مېنىڭ ئەتلىرىم مىستىن ياسالغانمىدى؟ 13 ئۆزۈمگە ياردەم بە رگۈدەك ماغدۇرۇم قالمىدى ئەمەسمۇ؟ ھەرقانداق ئەقىل-تەدبىر مەندىن قوغلۇپتىلگەن ئەمەسمۇ؟ 14 ئۈمىدسىزلىنىپ كېتىۋاتقان كىشىگە دوستى مېھرىبانلىق كۆرسەتمىگى زۇرۇردۇر، بولمىسا ئۇ ھەممىگە قادىردىن قورقۇشتىن ۋاز كېچىشى مۇمكىن. 15 بىراق بۇ ئۇرەدىلىرىم ۋاقتىلىق «ئالداملىچى ئېرىق» سۈيىدەك، ماڭا ھېلىگەرلىك بىلەن مۇئامىلە قىلماقتا؛ ئۇلار سۈلىرى ئېقىپ تۈگىگەن ئېرىققا ئوخشايدۇ. 16 ئېرىگەن مۇز سۈلىرى ئېرىققا كە رگەندە ئۇلار قاردىداپ كېتىدۇ، قارلار ئۇلارنىڭ ئېچىدە يوقلىپ كېتىدۇ، 17 ئۇلار يەسىلىنىڭ ئىلىشى بىلەن قۇرۇپ كېتىدۇ، ھاۋا ئىسسىپ كەتكەندە، ئىزىدىن يوقلىپ كېتىدۇ. 18 سەپەردىشلار ماڭغان يولدىن چېقىپ، ئېرىققا يۇرۇلىدۇ؛ ئۇلار ئېرىقنى ۋىلاپ مېڭىپ، چۈلدە ئېزىپ تۇلىدۇ. 19 تېمالىق كارۋانلارمۇ ئېرىق ئىزدەپ ماڭىدى؛ شېبالىق سودىگەرلەرمۇ ئۇلارغا ئۈمىد بىلەن قاريدى، 20 بىراق ئۇلار ئىشەنگىنىدىن ئۈمىدسىزلىنىپ نومۇستا قالدى، ئۇلار ئاشۇ يە رگە كېلىشى بىلەن پارا كەندىچىلىككە ئۇچرىدى. 21 مانا سىلەر ئۇلارغا ئوخشاش [ماڭا تاينى] يوق بولۇپ قالدىڭلار، سىلەر قورقۇنچلۇق بىر ۋەھىمنى كۆرۈپلا قورقۇپ كېتىۋاتىسىلەر. 22 مەن سىلە رگە: «ماڭا بېرىڭلار»، يا كى: «ماڭا مال-مۈلۈكىڭلاردىن ھەدىيە قىلىڭلار؟» ـ دېگىنى قاچان دەپ باققان؟ 23 يا كى: «مېنى ئېزىتقۇچىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇڭلار!» يا كى «زوراۋانلارنىڭ قولىدىن گۈر ۋە پۇل بەرسە كلار!» دەپ باققانمۇ؟ 24 ماڭا ئۆرگىتىپ قويۇڭلار، سۈكۈت قىلىمەن؛ نەدە يولدىن چىققانلىقىمنى ماڭا كۆرسىتىپ بېرىڭلار. 25 توغرا سۆزلەر ئېمىدىگەن ئوتكۈر-ھە! بىراق ئەيىبلىرىڭلار زادى نېمىنى ئىسپاتلىيالايدۇ؟! 26 ئۈمىدسىزلەنگەن كىشىنىڭ گەپلىرى ئۆتۈپ كېتىدىغان شامالدەك تۇرسا، پەقەت سۆزلەرنىلا ئەيىبلىمە كچىمۇسىلەر؟ 27 سىلەر يېتىم-يېسىرلارنىڭ ئۈستىدە چەك تاشلىشىسىلەر! دوست-بۇرادىرىڭلار ئۈستىدە سودىلىشىسىلەر! 28 ئەمدى ماڭا يۈز ئۇرانە قاراپ بېقىڭلار، ئالدىڭلاردىلا يالغان سۆز قىلالامدىم؟ 29 ئوتۇنمەن، ئەمدى ماڭا يۈز ئۇرانە قاراپ بېقىڭلار، ئالدىڭلاردىلا يالغان سۆز قىلالامدىم؟ 29 ئوتۇنمەن،

بولدی قىلىڭلار، گۇناھ بولمىسۇن، راست، قايتىدىن ۋىلاپ بېقىڭلار، چۈنكى تۆزۈمىنىڭ توغرىلىقىم [تارازىدا] تۇرىدۇ. **30** تىلمىدا خاتالىق بارمۇ؟ تىلم ياماناقلىقنى زادى ئېتىيالماسمۇ؟

7

ئىنسانغا زېمىندا جەۋرە-جاپا چېكىدىغان تۇرمۇش يېتىلگەن ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭ كۈنلىرى بىر مەدىكارنىڭكىگە ئوخشاش ئەمەسمۇ؟ **2** قۇل كەچقۇرۇنىڭ سايىسىگە تەشنا بولغاندەك، مەدىكار تۆز ئەمگىكىنىڭ ھەققىنى كۈتكەندەك، **3** مانا بەھۇدە ئايلار ماڭا بېكىتىلگەن، غەشلىككە تولغان كېچىلەر ماڭا نېسىپ قىلىنغان. **4** مەن ياتقىنىمدا: «قاچان قوپارىمەن؟» دەپ ئويلايمەن، بىراق كەچ تۆزۈندىن تۆزۈن بولدۇ، تاڭ ئاتقۇچە پۇتۇن بىر كېچە مەن تولغىنىپ ياتمەن. **5** ئەتلىرىم قۇرتلار ھەم تۇپا-چاڭلار بىلەن قاپلاندى، تېرىلىرىم يېرىلىپ، يىرىڭلاپ كەتتى. **6** كۈنلىرىم بايكارنىڭ موكىسىدىنمۇ ئىتتىك تۇتىدۇ، ئۇلار ئۈمىدسىزلىك بىلەن ئايانغىلىشاي دەپ قالدى. **7** [ئاھ خۇدا!] مېنىڭ جېنىم بىر نەپەسلا خالاس. كۆزۈم ياخشىلىقنى قايتىدىن كۆرەمەيدىغانلىقى ئېسىگىزگە بولسۇن؛ **8** مېنى كۆرگۈچىنىڭ كۆزى ئىككىنچى قېتىم ماڭا قارىمايدۇ، سەن نەزىرىڭنى ئۈستۈمگە چۈشۈرگىنىڭدە، مەن يوقالغان بولىمەن. **9** بۇلۇت غايىب بولۇپ، قايتا كۆرۈنمىگەندەك، ئوخشاشلا تەھتىساراغا چۈشكەن ئادەم قايتىدىن چىقمايدۇ. (Sheol h7585) **10** تۇ يەنە تۆز ۋۇيىگە قايتمايدۇ، تۆز يۇرتى ئۇنى قايتا تونۇمايدۇ. **11** شۇڭا مەن ئاغزىمنى يۇمماي، روھىمنىڭ دەرد-ئەلمى بىلەن سۆز قىلاي، جېنىمنىڭ ئازابىدن زارلايمەن. **12** نېمىشقا سەن ئۈستۈمدىن كۆزۈمەت قىلىسەن؟ مەن [خەتەرلىك] بىر دېڭىزمۇ-يا؟ ياكى دېڭىزدىكى بىر ئەجدىھامۇمەن؟ **13** مەن: «ئاھ، ياتقان ئورنۇم ماڭا راھەت بېرىدۇ، كۆرپەم نالە-پەريادىمغا دەرمان بولىدۇ» ـ دېسەم، **14** ئەمدى سەن چۈشۈلەر بىلەن مېنى قورقۇتىۋاتىسەن، غايىبانە ئالامەتلەر بىلەن ماڭا ۋەھىمە سالىسەن. **15** شۇنىڭ ئۈچۈن بوغۇلۇشۇمنى، تۆلۈمنى، بۇ سۈڭەك كلىرىمگە قاراپ ئولتۇرۇشتىن ئارتۇق بىلىمەن. **16** مەن تۆز جېنىمدىن ئۈمىدۋېم، مېنىڭ مەڭگۈ ئۆمرۈم ياشىغىم يوق، مېنى مەيلىمگە قويۇۋەتكىن، مېنىڭ كۈنلىرىم بىھۇدىدۇر. **17** ئىنسان بالىسى نېمىدى؟ سەن نېمىشقا ئۇنى چوڭ بىلىسەن، نېمە دەپ ئۇنىڭغا كۆڭۈل بېرىسەن؟ **18** ھەر ئەتىگەندە ئۇنى سۈرۈشتۈرۈپ كېلىسەن، ھەر نەپەس ئۇنى سىناپسەن! **19** قاچانغىچە مېنىڭدىن نەزىرىڭنى ئالمايسەن، ماڭا قاچانغىچە ئاغزىمدىكى سېرىق سۈنى يۇتۇۋالغۇدەك ئارام بەرمەيسەن؟ **20** مەن گۇناھ قىلغان بولساممۇ، ئى ئىنسانىيەتنى كۆزەتكۈچى، ساڭا نېمە قىلېتىمەن؟! مەن ساڭا يۈك بولۇپ قالدىممۇ؟ يۇنىڭ بىلەن مېنى تۆز ۋۇجۇدۇڭغا زەربە نىشانى قىلغانسەنمۇ؟ **21** سەن نېمىشقا مېنىڭ ئىتائەتسىزلىكىمنى كەچۈرۈم قىلىپ، گۇناھىمنى ساقت قىلمايسەن؟ چۈنكى مەن پات ئاربدا تۇپىنىڭ ئىچىدە تۇخلايمەن؛ سەن مېنى ئىزدەپ كېلىسەن، لېكىن مەن مەۋجۇت بولمايمەن».

8

ئاندىن شۇخالىق بىلداد جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ **2** «سەن قاچانغىچە مۇشۇلارنى سۆزلەيسەن؟ ئاغزىڭدىكى سۆزلەر كۆچلۈك شامالدەك قاچانغىچە چىقىدۇ؟ **3** تە كۆزى ئادالەتنى بۇرمىلىغۇچىمۇ؟ ھەممىگە قادىر ئادىللىقنى بۇرمىلامدۇ؟ **4** سېنىڭ بالىلىرىڭ تۆنۈك ئالدىدا گۇناھ قىلغان بولسا، تۆ تۇلارنىمۇ ئىتائەتسىزلىكىنىڭ جازاسىغا تاپشۇرغان، خالاس. **5** بىراق ئە گەر تۆزۈلۈك ھازىر چىن كۆڭلۈڭدىن تە گېنى ئىزدىسە كەلا، ھەممىگە قادىرغا ئىلتىجا قىلساڭلا، **6** ئە گەر سەن ساپ دىل ھەم دۇرۇس بولغان بولساڭ، شۈبھىسىزكى، تۆ سەن ئۈچۈن ئۇيغىنىدۇ، چوقۇم سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭغا تولغان تۇرالغۇڭنى گۈللەندۈرىدۇ. **7** سەن دەسلەپتە ئېتىبارسىز قالغانلىق بولسا-كۆڭۈ، بىراق سەن ئاخىردا چوقۇم تېخىمۇ گۈللىنىسەن. **8** شۇڭا سەندىن ئۆتۈنەيكى، تۆتكەنكى دەۋرلەردىن سوراپ باققىن، تۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئىزدىنىشلىرىگىمۇ كۆڭۈل قويغىن **9** (چۈنكى بىز بولساق تۈنۈگۈنلا تۇغۇلغانىمىز، كۈنلىرىمىز پەقەت بىر سايە بولغاچقا، ھېچنېمنى بىلمەيمىز). **10** ساڭا كۆرسەتمە بېرىپ ئۇ گۈللەتەلەيدىغان تۇلار ئە مەسمۇ؟ تۇلار تۆز كۆڭلىدىكىنى ساڭا سۆزلىمەمدۇ؟ **11** لاتقا بولمىسا يېكەنلەر ئېگىز تۆسەلەمدۇ؟ قومۇشلۇقتىكى ئوت-چۆپلەر سۇسىز تۆسەلەمدۇ؟ **12** تۇلار يېشىل پېتى بولۇپ، تېخىچە ئورۇلمىغان بولسىمۇ، ھەرقانداق ئوت-چۆپتىن تېز توزۇپ كېتىدۇ. **13** تە گېنى ئۇنۇتقۇغان كىشىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئاقىۋىتىمۇ مانا شۇنداقتۇر؛ ئېپلاسلارنىڭ ئۈمىدى مانا شۇنداق يوققا كېتىدە. **14** چۈنكى ئۇنىڭ تايانغىنى چۈرۈك بىر نەرسە، خالاس؛ ئۇنىڭ ئىشەنگىنى بولسا ئۆمۈچۈكنىڭ توربىدۇر، خالاس. **15** ئۇ تۆز ئۆۋىسىغا يۆلىنىدۇ، بىراق ئۇ مەزمۇت تۇرمايدۇ؛ ئۇ ئۇنى چىڭ تۇتۇۋالغان بولسىمۇ، بىراق ئۇ بەرداشلىق بېرەلمەيدۇ. **16** ئۇ قۇياش ئاستىدا كۆكلىگەن بولسىمۇ، ئۇنىڭ پىلە كلىرى تۆز بېغىنى قاپلىغان بولسىمۇ، **17** ئۇنىڭ يىلتىزلىرى تاش دۆۋىسىگە چىرمىشىپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇ تاشلار ئارىسىدا ئورۇن ئىزدىگەن بولسىمۇ، **18** لېكىن [خۇدا] ئۇنى ئورنىدىن يۇلۇۋەتسە، ئاشۇ يەر ئۇنىڭدىن ئېنىپ: «مەن سېنى كۆرمىگەن!» ـ دەيدۇ.

19 مانا ئۇنىڭ يولىنىڭ شادلىقى! ئۇنىڭدىن كېيىن ئورنىغا باشقىلىرى ئۈيراقتىن ئۈنىدۇ. **20** قارا، خۇدا دۇرۇس ئادەمنى تاشلىمايدۇ، ياكى ياماناقلىق قىلغۇچىلارنىڭ قولىنى تۇتۇپ تۇلارنى يۇلمەيدۇ. **21** ئۇ يەنە سېنىڭ ئاغزىڭنى كۈلكە بىلەن، لەۋلىرىڭنى شادلىق ئاۋازلىرى بىلەن تولدۇرىدۇ، **22** ساڭا نەپرەتلەنگەنلە رگە شەرمەندىلىك چاپلىنىدۇ، ئەسكىلەرنىڭ چېدىرى يوقىتىلىدۇ».

9

ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ **2** ۋاي، سېنىڭلا توغرا، [دۇنيانى] ھەققەتەن سەن دېگەندەك دەپ بىلىمەن! بىراق ئىنسان بالىسى قانداق قىلىپ تە گرى ئالدىدا ھەققانىي بولالىسۇن؟ **3** ھەتتا ئە گەر بىرسى ئۇنىڭ بىلەن دەۋالاشمىشقا پېتىنالىسا، شۇ [كىشى] مەسىلىلەرنىڭ مىڭدىن بىرىگىمۇ جاۋاب بېرەلەيدۇ. **4** ئۇنىڭ قەلبىدە چوڭقۇر دانالىق باردۇر، تۇ زور كۈچ-قۇدرەتكە ئىگەدۇر؛ كىمىمۇ ئۇنىڭغا قارشى چىقىپ، يۇرىكىنى توم قىلىپ، كېيىن تىنچ-ئامان قالغان؟ **5** ئۇ تاغلارنى غەزىبىدە غۇلاتقاندا، ئۇلارغا ھېچ بىلدۈرمەيلا ئۇلارنى يۇلۇپ تاشلايدۇ. **6** ئۇ يەر-زېمىننى تەۋرىتىپ ئۆز ئورنىدىن قوزغىتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ تۈۋرۈكلىرى تىترەپ كېتىدۇ. **7** ئۇ قۇياشقا كۆتۈرۈلمە دەپ سۆز قىلسىلا، ئۇ قوپمايدۇ، ئۇ [خالىسا] يۇلتۇزلارنىڭمۇ نۇرىنى يېچەتلەپ قويالايدۇ. **8** ئاسمانلارنى كەڭ يايغۇچى پەقەت ئۇ-دۇر، ئۇ دېڭىز دولقۇنلىرى ئۈستىگە دەسسەپ يۈرىدۇ. **9** ئۇ يەنە قاراچى يۇلتۇز، ئورىئون يۇلتۇز ئۇ تۈركۈمى ۋە قەلب يۇلتۇز ۋېنىنى، جەۋزىي يۇلتۇز ئۇ تۈركۈملىرىنىمۇ ياراتقان. **10** ئۇ ھېسابلىغۇسىز ئۇلۇغ ئىشلارنى، ساناپ ئۈگىتەلەيدىغان كارامەت ئىشلارنى قىلىدۇ. **11** قارا، ئۇ يېنىمدىن ئۆتىدۇ، بىراق مەن ئۇنى كۆرەمەيمەن؛ ئۇ ئۆتۈپ كېتىدۇ، بىراق ئۇنى بايقىيالمايمەن. **12** مانا، ئۇ ئېلىپ كېتىدۇ، كىم ئۇنى ئۆز يولدىن يانداۋرالىسۇن؟ كىم ئۇنىڭدىن: «نېمە قىلىۋاتسەن» دەپ سوراشقا پېتىنالىسۇن؟ **13** تە گرى ئەزىزىنى قايتۇرۇۋالمايدۇ، راھابنىڭ يارەدىمچىلىرى ئۇنىڭ ئايغىنا باش ئېگىدۇ. **14** شۇنداق ئۇرۇقلۇق، مەن قانداقمۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرەلەيتتىم. مەن مۇنازىرە قىلغۇدەك قانداق سۆزلەرنى تاللىيالايتىم؟ **15** مۇبادا مەن ھەققانىي بولساممۇ، مەن يەنىلا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرەلەيتتىم؛ مەن پەقەت سوتچىمغا ئىلتىجالا قىلالايتىم. **16** مەن ئۇنىڭغا ئىلتىجا قىلغان ۋە ئۇ ماڭا جاۋاب بە رگەن بولسىمۇ، مەن تېخى ئۇنىڭ سادالىمنى ئاڭلىغانلىقىغا ئىشەنچ قىلالمىغان بولاتتىم؛ **17** ئۇ بوران-چاپقۇنلار بىلەن مېنى ئېزىدۇ، ئۇ يارىلىرىمنى سەۋەبسىز ئاۋۇتماقتا. **18** ئۇ ماڭا ھەتتا نەپەس ئېلىشقىمۇ رۇخسەت بەرمەيدۇ، ئەكسىچە ئۇ ماڭا دەرد-ئەلەمنى يۈكلەۋەتتى. **19** كۈچ-قۇدرەت توغرىسىدا گەپ قىلساق، مانا، ئۇنىڭدىن كۈچلۈك [يەنە باشقا كىم] بار؟ ئادالەتكە كەلسەك، كىم ئۇنى سوتقا چاقىرالىسۇن؟! **20** مەن ئۆزۈمنى ئاقىلىماچى بولسام، ئۆز ئاغزىم ئۆزۈمنى گۇناھقا پاتۇرار، قوسۇرسىز بولغان بولسام، ئۇ يەنىلا مېنى ئە گرى دەپ بېكىتەر. **21** بىراق مەن ئەسلىدە ئېيىبسىز ئىدىم. مەيلى، ئۆزۈمنىڭ قانداق بولىدىغانلىقىم بىلەن پەرۋايىم يوقلۇق! ئۆز جېنىمدىن ئويدۇم! **22** ھەممە ئىش ئوخشاش ئىكەن؛ شۇڭا مەن دەيمەنكى، ئۇ دۇرۇسلارنىمۇ، يامانلارنىمۇ ئوخشاشلا يوقىتىدۇ. **23** ۋېۋىقسىز يېشىغا قازا كېلىپ تۇلسە، ئۇ بىگۇناھلارغا قىلىنغان بۇ سىناققا قاراپ كۈلىدۇ. **24** يەر يۈزى يامانلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى، بىراق ئۇ سوتچىلارنىڭ كۆزلىرىنى بۇ ئادالەتسىزلىكنى كۆرەلەيدىغان قىلىپ قويىدۇ؛ مۇشۇنداق قىلغۇچى ئۇ بولماي، يەنە كىم بولسۇن؟ **25** مېنىڭ كۈنلىرىم يەلتاپاننىڭ يۈگۈرۈشىدىنمۇ تېز ئۆتىدۇ؛ تۇلار مەندىن قېچىپ كېتىدۇ، تۇلارنىڭ ھېچقانداق ياخشىلىقى يوقتۇر. **26** تۇلار قومۇش كېمىلەردەك چاپىسان ئۆتۈپ كېتىدۇ، تالغۇر بۇركۈت ئوۋۇنى تۇتقىلى شۇڭقۇغۇنلىدەك تېز ماڭىدۇ. **27** ئە گە: «نالە-پەريادتىن توختاپ، چىرايىنى ئۆتۈلدۈرمەي خۇش چىراي بولاي» دېسەمۇ، **28** مەن يەنىلا ئازابلىرىمنىڭ ھەممىسىدىن قورقۇپ يۈرىمەن؛ چۈنكى سېنى مېنى بىگۇناھ ھېسابلىمايدۇ دەپ بىلىمەن. **29** مەن ھامان ئەيىبلىك ئادەم بولسام، مەن بېھۇدە جاپا تارتىپ نېمە قىلاي؟ **30** ھەتتا قار سۈيى بىلەن ۋېيۇنۇپ، قولۇمنى شۇنچە پاكىزلىغان بولسامۇ، **31** سەن يەنىلا مېنى ئەۋرە رگە چۈمۈلدۈرىسەنكى، تۆز كىيىمىمۇ مەندىن نەپرەتلىنىدىغان بولدۇ! **32** چۈنكى ئۇ مەن ئۇنىڭغا جاۋاب بېرەلگۈدەك، ماڭا ئوخشاش ئادەم ئەمەس. مېنىڭ ئۇنىڭ بىلەن سوتقا دەۋالاشقۇچىلىكىم يوقتۇر. **33** ئوتتۇرىمىزدا ھەر ئىككىمىزنى تۆز قولى بىلەن تەڭ تۇتىدىغان كېلىشتۇرگۈچى بولسىدى! **34** ئۇ تۆزۈنىڭ تايىقىنى مەندىن يىراق قىلسۇن، ئۇنىڭ ۋەھىمىسى مېنى قورقىتمىسۇن، **35** شۇندىلا مەن ئۇنىڭدىن قورقماي سۆزلىيەلەيتتىم؛ بىراق ئەھۋالىم ئۇنداق ئەمەستۇر!

10

مەن تۆز جېنىمدىن نەپرەتلىنىمەن؛ تۆز دەردىمنى تۆكۈۋالاي، قەلبىمدىكى ئاھ-زارىمنى سۆزلۈۋالاي. **2** مەن تە گرىگە: «مېنىڭ گۇناھىمنى بېكىتمە؛ ماڭا كۆرسەتكىنىڭ، سەن زادى نېمە ئۈچۈن مەن بىلەن دەۋالاشىسەن؟ **3** ئادەمنى ئە زگىنىڭ، تۆز قولۇڭ بىلەن ياراتقىنىڭنى چەتكە

قاققىنىڭ ساڭا پايدىلىقمۇ؟ يامانلارنىڭ سۈيقەستىگە نۇر چاچقىنىڭ ياخشىمۇ؟ 4 سېنىڭ كۆزۈڭ ئىنسانلىقىدەك ئاجىزمۇ؟ سەن ئادەملەر كۆرگەندەك خېرە كۆزەمسەن؟ 5 سېنىڭ كۈنلىرىڭ تۈلدىغان ئىنسانلىرىڭ كۈنلىرىدەك چە كىلىكۈ؟ سېنىڭ يىللىرىڭ ئىنسانلىرىڭ يىللىرىدەك قىسقىمۇ؟ 6 سەن مېنىڭ رەزىل ئادەم ئەمەسلىكىمنى بىلىپ تۇرۇپ، سېنىڭ قولۇڭدىن قۇتۇلدۇرغۇدەك ھېچكىمنىڭ يوقلۇقىنى بىلىپ تۇرۇپ، ئېمىشقا مېنىڭ خاتالىقىمنى سوراپ يۈرسەن؟ ئېمىشقا مېنىڭ گۇناھىمنى سۈرۈشتۈرىسەن؟» ـ دەيمەن. 8 ـ سەن تۆز قوللىرىڭ بىلەن مېنى شەكىللەندۈرۈپ، بىر گەۋدە قىلىپ ياراتقانسەن، بىراق سەن مېنى يوقاتماقچىسەن! 9 سەن لاينى ياسىغانىدەك مېنى ياسىغىنىڭنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن، دەپ ئېيتىمەن؛ سەن مېنى يەنە ئېراققا قايتۇرامسەن؟ 10 سەن [تۆستىلىق بىلەن] مېنى سۈتىمەك قويۇپ چايقاپ، مېنى ئىرىمچىكتەك ۋۇتقان ئەمەسمۇ؟ 11 سەن تېرە ھەم ئەت بىلەن مېنى كىيىندۈرگەنسەن، تۆستىخان ھەم يەي بىلەن بىرلەشتۈرۈپ مېنى توقۇغانسەن. 12 سەن ماڭا ھايات ھەم مېھىر-شەپقەت تەقدىم قىلغانسەن، سەن سۈيگۈڭ بىلەن روھىمدىن خەۋەر ئالدىڭ. 13 بىراق بۇ ئىشلار سېنىڭ قەلبىڭدە يوشۇرۇقلۇق ئىدى؛ بۇلارنىڭ ئەسلىدە قەلبىڭدە پۈكۈلگىنى بىلىمەن. 14 گۇناھ قىلغان بولسام، سەن مېنى كۆزىنىپ يۈرگەن بولاتتىڭ، سەن مېنىڭ قەبىھلىكىمنى جازالىماي قويمايتتىڭ. 15 رەزىل ھېسابلانغان بولسام، ماڭا بالا كېلەتتى! ھەم ياكى ھەققانىي ھېسابلانسامۇ، قاتتىق نومۇسقا چۈمۈپ، ئازابقا چۆمگىنىمدە، بېشىمنى يەنىلا كۆتۈرۈشكە جۈرئەت قىلالمايتتىم؛ 16 ھەتتا [بېشىمنى] كۆتۈرۈشكە جۈرئەت قىلسامۇ، سەن ئەشەددىي شىرەدەك مېنىڭ پېيىمگە چۈشەتتىڭ؛ سەن ماڭا كارامەت كۆچۈڭنى ئارقا-ئارقىدىن كۆرسىتەتتىڭ. 17 سەن مېنى ئەيىبلەيدىغان گۇۋاھچىلىرىڭنى قايتىدىن ئالدىنغا كەلتۈرسەن، ماڭا قارشىلىغان غەزەپىڭنى زور قىلسەن؛ كۆچلىرىڭ ماڭا قارشى دولقۇنلاپ كەلمەكتە. 18 سەن ئەسلىدە ئېمىشقا مېنى بالىياتقۇدىن چىقارغانسەن؟ كاشكى، مەن چاچراپ كەتكەن بولسام، ھېچ ئادەم مېنى كۆرمەس ئىدى! 19 مەن ھېچقاچان بولمىغان بولاتتىم! بالىياتقۇدىن بۇۋاستە گۆر رگە ئاپىرىلغان بولاتتىم! 20 مېنىڭ ئازغىنە كۈنلىرىم تۈگەي دېگەن ئەمەسمۇ؟ شۇڭا مەن بارسا كەلمەس يەر رگە بارغۇچە، ـ قاراڭغۇلۇق، تۇلۇم سايە بولغان زېمىنغا، ـ زۇلمەت بىر زېمىنغا، يەنى قاراڭغۇلۇقنىڭ تۈرگۈنىڭ زېمىنغا، تۇلۇم سايىسىنىڭ زېمىنغا، تەرتىپسىز، ھەتتا تۆز نۇرى قاپقاراڭغۇ قىلىنغان شۇ زېمىنغا بارغۇچە، ماڭا ئازراق جان كىرىش ئۈچۈن، ئىشىڭنى بىر دەققە توختات، مەندىن نېرى بول!».

11

ئالدىن نائاماتلىق زوفار جاۋابەن مۇنداق دېدى:ـ 2 «گەپ مۇنداق كۆپ تۈرسا، ئۇنى جاۋابسىز قالدۇرغىلى بولاملىمۇ؟ سۆزمەن كىشى ئۆزىنى ئاقلىسا بولامدۇ؟ 3 سېنىڭ سەپسەتەلىرىڭ كۆپچىلىكنىڭ ئاغزىنى ئۇۋاقلىسا بولامدۇ؟ سەن مازاق قىلىپ سۆزلىگەندىن كېيىن، ھېچكىم بۇ ئىشنى يۈزۈگىگە سالمىدىمۇ؟ 4 چۈنكى سەن: «مېنىڭ ئېقىدىلىرىم ساپتۇر، مەن سەن [خۇدانىڭ] ئالدىدا پاكمەن» ـ دېدىڭ. 5 ئاھ، تەڭرى گەپ قىلسىدى! ئاغزىنى ئېچىپ سېنى ئەيىبلىسىدى! 6 شۇنداق قىلىپ ئۇ داناللىقنىڭ سىرلىرىنى ساڭا ئېچىپ بەرسىدى! چۈنكى داناللىق ئىككى تەرەپلىكتۇر! تەڭرىنىڭ گۇناھىڭنىڭ خېلى بىر قىسمىنى كۆتۈرۈۋېتىپ، ئۇلاردىن ئۆتىدىغانلىقىنى ئۇيدان بىلىپ قوي! 7 سەن تەڭرىنى ئىزدىگەن تەقدىردىمۇ ئۇنى تېپىن تۇۋىيالامسەن؟! ھەممىگە قادىرنىڭ چەكسىزلىكىنى چۈشىنىپ يېتەلەمسەن؟ 8 [يۇنداق داناللىق] ئاسماندىن ئېگىزدۇر، [ئۇنىڭغا ئېرىشىشكە] نېمە ئامالىڭ بار؟ ئۇ تەھتىسارادىن چوڭقۇردۇر، سەن نېمىنى بىلەلەيسەن؟ (Sheol h7585) 9 ئۇنىڭ ئۆزۈنلۇقى يەر-زېمىندىن ئۇزۇندۇر، كەڭلىگى دېڭىز-ئوكيانلاردىن كەڭدۇر. 10 ئۇ ئوتۇرۇپ كېتىۋېتىپ، ئادەمنى قامىسا، ئۇنى سوراققا چاقىرسا، كىممۇ ئۇنى توسالىيدۇ؟ 11 چۈنكى ئۇ ساختا ئادەملەرنى ئۇيدان بىلىدۇ، ئۇ تەكشۈرمەي تۇرۇپلا ئالدامچىلىقنى ئاللىقاچان كۆرۈپ بولغان. 12 «ئىنسان تۇغۇلۇپ بىر ياۋا ئېشەك كىنىك تەخىيىگە ئايلانغۇچە، نادان ئادەم دانا بولۇر!». 13 بىراق سەن بولساڭ، ئە گەر قەلبىڭنى ئوغرىلاتساڭ، قولۇڭنى خۇداغا قاراپ سوزساڭ، 14 قولۇڭدىكى قەبىھلىكنى تۆز ۋۇجۇدىن نېرى قىلساڭ، چېدىرلىرىڭدا ھېچ يامانلىقنى تۇرغۇزمىساڭلار، 15 سەن ئۇ چاغدا يۈزۈڭنى قۇسۇرسىز كۆتۈرۈپ يۈرسەن، تەۋرەنمەس، قورقۇنچسىز بولىسەن، 16 جاپايىڭنى ئۇنۇتىسەن، ھەتتا ئېقىپ ئۆتۈپ كەتكەن سۈنى ئۈيلىغاندەك ئۇلارنى ئەسلەيسەن، 17 كۆزلىرىڭ چۈشتىكى ئىزدىن يورۇق بولىدۇ، سېنى ھازىر قاراڭغۇلۇق باسقىنى بىلەن، تاڭدەك پارلاق بولىسەن. 18 ئۈمىدىڭ بار بولغاچقا، سەن ھىمايىڭ ئىگە بولىسەن، سەن ئەتراپىڭغا خاتىرجەم قاراپ ئارام ئېلىپ ئولتۇرىسەن. 19 راست، سەن ياتقىنىڭدا، ھېچكىمنىڭ ۋەسۋەسىسى بولمايدۇ، ئە كسىچە نۇرغۇنلىغان كىشىلەر سېنىڭ ھىممىتىڭنى ئىزدەپ كېلىدۇ. 20 بىراق رەزىللەرنىڭ كۆزلىرى نۇردىن كېتىدۇ، ئۇلارغا قېچىشقا ھېچ يول قالمايدۇ، ئۇلارنىڭ ئۈمىدى نەپىسى توختاشتىن ئىبارەت بولىدۇ، خالاس».

12

ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى:ـ 2 سىلەر بەرھەق ئەل-ئەھلىسىلەر! تۇلىسە كىلار ھېكمەتمۇ سىلەر بىلەن بىللە كېتىدۇ! 3 مېنىڭمۇ سىلەردەك تۆز ئەقلىم بار، ئە قىلدە سىلەردىن قالمايمەن؛ بۇنىچىلىك ئىشلارنى كىم بىلمەيدۇ؟! 4 مەن تۆز دوستلىرىمغا مازاق ئوبيېكتى بولدۇم؛ مەندەك تە ڭرىگە ئىلتىجا قىلىپ، دۇئاسى ئىجابەت بولغان كىشى، ھەققانىي، دۇرۇس بىر ئادەم مازاق قىلىندى! 5 راھەتتە ئولتۇرغان كىشىلەر كۆڭلىدە ھەرقانداق كۈلپەتنى نەزىرىگە ئالمايدۇ، ئۇلار: «كۈلپەتلەر ئېتىلىرى تېپىلىش ئالدىدا تۇرغان كىشىگلا تە يىار تۇرىدۇ» دەپ ئويلايدۇ. 6 قاراچىلارنىڭ چېدىرلىرى ئاۋاتلىشىدۇ؛ تە ڭرىگە ھاقارەت كەلتۈرىدىغانلار ئامان تۇرىدۇ؛ ئۇلار تۆزىنىڭ ئىلاھىنى تۆز ئالقىنىدا كۆتۈرىدۇ. 7 ئەمدى ھايۋانلاردىنمۇ سوراپ باق، ئۇلار ساڭا ئۆگىتىدۇ؛ ئاسماندىكى قۇچار-قاناتلارمۇ ساڭا دەيدۇ؛ 8 ۋە ياكى يەر-زېمىنغا گەپ قىلساڭچۇ، ئۇ مۇمۇ ساڭا ئۆگىتىدۇ؛ دېڭىزدىكى بېلىقلار ساڭا سۆز قىلىدۇ. 9 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگارنىڭ قولى قىلغانلىقىنى كىم بىلمەيدۇ؟ 10 بارلىق جان ئىگىلىرى، بارلىق ئەت ئىگىلىرى، جۈملىدىن بارلىق ئىنسانلىڭ نەپىسى ئۇنىڭ قولىدىدۇر. 11 ئېغىزدا تاتامنى ئېتىغاندەك، قۇلاقۇ سۆزنىڭ توغرىلىقىنى سىناپ باقىدۇ ئەمەسمۇ؟ 12 ياشانغانلاردا دانالىق راست تېپىلامدۇ؟ كۆزلىرىنىڭ كۆپ بولۇشى بىلەن يورۇتۇلۇش كېلەمدۇ؟ 13 ئۇنىڭىلا دانالىق ھەم قۇدرەت بار؛ ئۇنىڭىلا يولىيورۇق ھەم يورۇتۇش باردۇر. 14 مانا، ئۇ خاراب قىلسا، ھېچكىم قايتىدىن قۇرۇپ چىقالمايدۇ؛ ئۇ قامىپ قويغان ئادەمنى ھېچكىم قويۇۋېتەلەيدۇ. 15 مانا، ئۇ سۇلارنى توختىتىۋالسا، سۇلار قۇرۇپ كېتىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى قويۇپ بەرسە، ئۇلار يەر-زېمىنىى بىسىپ ئۆمۈران قىلىدۇ. 16 ئۇنىڭدا كۈچ-قۇدرەت، چىن ھېكمەتمۇ بار؛ ئالدىنغۇچىمۇ ئۇنىڭغا تە ۋەدۇر. 17 ئۇ مەسلىھەتچىلەرنى يالاڭچۇ قىلىدۇرۇپ، يالاب ئېلىپ كېتىدۇ، سوراقچىلارنى رەسۋا قىلىدۇ. 18 ئۇ پادىشاھلار [ئەل-ئەھلىگە] سالغان كىشەنلەرنى يېشىدۇ، ئاندىن شۇ پادىشاھلارنى يالڭاچلاپ، چاتراقلىرىنى لاتا بىلەنلا قالدۇرۇپ [شەرمەندە قىلىدۇ]. 19 ئۇ كاھىنلارنى يالڭاياغ ماڭدۇرۇپ ئېلىپ كېتىدۇ؛ ئۇ كۈچ-ھوقۇقدارلارنى ئاغدۇرىدۇ. 20 ئۇ ئىشەنچلىك قارالغان زاتلارنىڭ ئاغزىنى ئېتىدۇ؛ ئۇ ئاقساقللارنىڭ ئەقلىنى ئېلىپ كېتىدۇ. 21 ئۇ ئاقسۇ ۋۇجۇد كەلمەنىڭ ئۇستىگە ھاقارەت تۆكىدۇ؛ ئۇ پالۋانلارنىڭ بەۋىغىنى يېشىپ [ئۇلارنى كۆچسىز قىلىدۇ]. 22 ئۇ قاراڭغۇلۇقتىكى چوڭقۇر سىرلارنى ئاشكارىلايدۇ؛ ئۇ ئۆلۈمنىڭ سايىسىنى يورۇتىدۇ. 23 ئۇ ئەل-يۇرتلارنى ئۇلۇغلاشتۇرىدۇ ھەم ئاندىن ئۇلارنى گۈمران قىلىدۇ؛ ئەل-يۇرتلارنى كېڭەيتىدۇ؛ ئۇلارنى تارقىتىدۇ. 24 ئۇ زېمىندىكى ئەل-جامائەتنىڭ كاتتىۋاشلىرىنىڭ ئەقلىنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ ئۇلارنى يولسىز دەشت-باياۋاندا سەرسان قىلىپ ئازدۇرىدۇ. 25 ئۇلار نۇرسىزلاندۇرۇلۇپ قاراڭغۇلۇقتا يولنى سىلاشتۇرىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى مەست بولۇپ قالغان كىشىدەك گالدى-گۈلدۈڭ ماڭدۇرىدۇ.

13

مانا، مېنىڭ كۆزۈم بۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈپ چىققان؛ مېنىڭ قۇلىقىم بۇلارنى ئاڭلاپ چۈشەنگەن. 2 سىلەرنىڭ بىلگەنلىرىڭلارنى مەنمۇ بىلىمەن؛ مېنىڭ سىلەردىن قېلىشقۇچىلىكىم يوق. 3 بىراق مېنىڭ ئارزۇيۇم ھەممىگە قادىر بىلەن سۆزلىشىشتۇر، مېنىڭ خۇدا بىلەن مۇنازىرە قىلغۇم كېلىدۇ. 4 سىلەر بولسا گالار توقمەت چاپلىغۇچىلار، ھەممىگلار يارامسىز تېۋىپىسىلەر. 5 سىلەر پەقەتلا سۆزكۈتە تۇرغان بولسا گالارئىدى! بۇ سىلەر ئۈچۈن داناللىق بولاتتى! 6 مېنىڭ مۇنازىرەمگە قۇلاق سېلىڭلار، لەۋلىرىمدىكى مۇھاكىمىلەرنى ئاڭلاپ بېقىڭلار. 7 سىلەر خۇدانىڭ ۋاكالەتچىسى سۈپىتىدە بولۇۋېلىپ بىئادىل سۆز قىلامسىلەر؟ ئۇنىڭ ئۈچۈن ھىيلە-مىكىرلىك گەپ قىلماقچىمۇسىلەر؟ 8 ئۇنىڭغا يۈز-خاتىرە قىلىپ [خۇشامەت] قىلماقچىمۇسىلەر؟! ئۇنىڭغا ۋاكالىتەن دەۋا سورىماقچىمۇسىلەر؟ 9 ئۇ ئىچ-باغرىڭلارنى ئاختۇرۇپ چىقسا، سىلەر ئۈچۈن ياخشى بولاتتىمۇ؟ ئىنسان بالىسىنى ئالدىغاندەك ئۇنى ئالدىماقچىمۇسىلەر؟ 10 سىلەر يۈز-خاتىرە قىلىپ يوشۇرۇنچە خۇشامەت قىلسا گالار، ئۇ چوقۇم سىلەرنى ئەيىبلەيدۇ. 11 بۇنىڭدىن كۆرە ئۇنىڭ ھەيۋىسىنىڭ سىلەرنى قورقاتقىنى، ئۇنىڭ ۋەھىمىسىنىڭ سىلە رگە چۈشكىنى تۆزۈك ئەمەسمۇ؟ 12 پەند-نەسىھەتكىلار پەقەت كۆزگە ئوخشاش سۆزلەر، خالاس؛ سىلەر [ئىشەنچ باغلىغان] ئىستىھكامگلار پەقەت لاي ئىستىھكاملار، خالاس. 13 مېنى ئىختىيارىمغا قويۇۋېتىپ زۇۋاش سۈرەمگلار، مېنى گەپ قىلغلى قويۇڭلار. بېشىمغا ھەرنېمە كەلسە كەلسۇن! 14 قاندىقالا بولىسۇن، جىنىم بىلەن تەۋەكەككۈل قىلىمەن، مەن جىنىمنى ئالقىنىمغا ئېلىپ قويىمەن! 15 ئۇ جىنىمنى ئالسىمۇ مەن يەنىلا ئۇنى كۈتىمەن، ئۇنىڭغا تايىنىمەن؛ بىراق قاندىقالا بولىسۇن مەن ئۇنىڭ

يوللىرىمنى ئۆتىنىڭ ئالدىدا ئاقلىماڭچىمەن، 16 يۈنداق قىلىشىم ماڭا نىجاتلىق بولىدۇ، چۈنكى ئېپلاس بىر ئادەم ئۆتىنىڭ ئالدىغا بارالمايدۇ. 17 سۈزلىرىمنى دىققەت بىلەن ئاڭلاڭلار، بايانلىرىمغا ئويدان قۇلاق سېلىڭلار. 18 مانا، مەن تۆز دەۋاينى تەرتىپلىق قىلىپ تەيىار قىلدىم، مەن تۆزۈمنىڭ ھەقسىزلىكىنى ئاقلىنىدىغانلىقىمنى بىلىمەن. 19 مەن بىلەن بەس-مۇنازىرە قىلىدىغان قېنى كىم بار كەن؟ ھازىر سۈكۈت قىلغان بولسام، تىنىقتىن توختىغان بولاتتىم! 20 [ئاللاھ خۇدا]! ماڭا پەقەت ئىككى ئىشنىلا قىلىپ بەرگىن، شۇنداق بولغاندىلا، مەن تۆزۈمنى سەندىن قاچۇرمايمەن: 21 ـ قولۇڭنى مەندىن يىراق قىلغىن، ـ ۋەھىمەڭ مېنى قورقاتمىسۇن. 22 ئاندىن مېنى سوت قىلىشقا چاقىر، مەن ساڭا جاۋاب بېرىمەن، ياكى مەن ساڭا [دەۋايىمدىن] سۈز قىلسام، سەنمۇ ماڭا جاۋاب بېرىسەن. 23 مېنىڭ قەبھىلىكلىرىم ھەم گۇناھلىرىم زادى قانچىلىك؟ ئىتائەتسىزلىكىم ھەم گۇناھىمنى ماڭا كۆرسىتىپ بەر! 24 نېمىشقا دىدارىڭنى مەندىن يوشۇرىسەن؟ نېمىشقا مېنى تۆز دۈشمىنىڭ دەپ بىلدىڭ؟ 25 ئۇياقتا-ئۇياقتا تۇچۇرۇۋۇتىلىدىغان ئائىچكى بىر يوپۇرماقنى ۋەھىمىگە سالىلاڭچىمۇسەن؟ قۇرۇپ كەتكەن پاخالنى قوغلىلاڭچىمۇسەن؟ 26 چۈنكى سەن مېنىڭ ئۆستۈمدىن زەھەردەك ئەرزلەرنى يازىسەن، سەن ياشلىقىمدىكى قەبھىلىكلىرىنى ماڭا قايۇرۇۋاتىسەن. 27 مەن چېرىپ كەتكەن بىر نەرسە، مەن پەقەت كۆيە يېگەن بىر كىيىملا بولغىنىم بىلەن، لېكىن سەن مېنىڭ پۇتلىرىمنى كىشەنلەيسەن، ھەممە يوللىرىمنى كۆزىتىپ يۈرسەن، تاپانلىرىمغا ماڭىلىق ئۆچۈن چەك سىزىپ قويغانسەن.

14

ئاندىن تۇغۇلغانلارنىڭ كۆنلىرى ئازدۇر، پالاكەت ئۆتىنگىنا يارىدۇر. 2 ئۇ گۈلدەك دۇنياغا كېلىپ ئاندىن توزۇيدۇ، ئۇ [قۇياش ئالدىدىن] سايىگە ئوخشاش قېچىپ كېتىدۇ. 3 بىراق سەن تېخى شۇنداق بىر ئاجىز بولغۇچىغا كۆزۈڭنى تىكىپ، مېنى تۆز ئالدىڭغا سوراققا تارتىۋاتامسەن؟ 4 كىم ناپاك نەرسىلەردىن پاك نەرسىنى چىقىرالايدۇ؟ ـ ھېچكىم! 5 [ئىنسانلىڭ] كۈنلىرى بېكىتىلگەندىكەن، ئۆتىنگە ئايلىرىنىڭ سانى سېنىڭ ئىلكىڭدە بولغاندىكەن، سەن ئۆتىنگە تۆتسە بولمايدىغان چەكلىرىنى بېكىتكەندىكەن، 6 ئۆتىنگە بىرئاز دەم ئېلىشنى ئۆچۈن ئۆتىنگىدىن كۆزۈڭنى ئېلىپ قاچقىن، شۇنۇڭ بىلەن مەدىكارىدەك ئۆتىنگىنا تۆز كۆنلىرىدىن سۈيۈنۈش ئېسىپ بولسۇن! 7 چۈنكى دەرەخ كېسىۋېتىلگەندىن كېيىن، قايتا تۆسۈشتىن ئۈمىد بار، يۇنگىلىق بىلەن ئۆتىنگە يۇمران بخلىرى تۇگەپ كەتمەيدۇ، 8 ئۆتىنگە يىلتىزى يەردە قۇرۇپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۆتىنگە كۆتىكى ئېپدا ئۆلۈپ كەتكەن بولسىمۇ، 9 بىراق سۈنىڭ پۇرىقى بىلەنلا ئۆيەنە كۆزىكىرىدۇ، يۇمران ئوت-چۆپىمەك يېڭى بخلارنى چىقىرىدۇ. 10 بىراق ئادەم بولسا ئۆلىدۇ، ئىلاجسىز ئۇ كۈڭا ياتىدۇ، بەرھەق، ئىنسان نەپەسىتىن قالىدۇ، ئاندىن نەدە بولىدۇ؟ 11 دېڭىزدىكى سۈلار پارغا ئايلىنىپ تۇگەپ كەتكەندەك، دەريالار قاغىجراپ قۇرۇپ كەتكەندەك، 12 ئوخشاشلا ئادەم يېتىپ قالسىلا قايتىدىن تۇرمايدۇ، ئاسمانلار يوقىمىغۇچە، ئۇلار ئويغانمايدۇ، ئۇيقۇدىن تۇرمايدۇ. 13 ئاھ، تەھتىساراغا مېنى يوشۇرۇپ قويساڭ ئىدى، غەزىپىڭ ئۆتۈپ كەتكۈچە مېنى مەخپىي ساقلاپ قويساڭ ئىدى، مېنى ئېسىگىگە ئالىدىغان بىر ۋاقىت-سائەتنى ماڭا بېكىتىپ بەرسەڭ ئىدى! (Sheol h7585) 14 ئادەم تۇلسە، قايتا ياشامدۇ؟ شۇنداق بولسا ماڭا شۇنداق تۇزگىرىش ۋاقتى كەلگۈچە، مۇشۇ جاپاغا تولغان كۆنلىرىم تۈگىگۈچە، سەۋر-تاقەت بىلەن كۈتەتتىم! 15 شۇنداق بولسا سەن مېنى چاقىرساڭ، جاۋاب بېرەتتىم، سەن تۆز قولۇڭ بىلەن ياراتقىنىڭغا ئۈمىد-ئارزۇيۇڭ بولاتتى. 16 بىراق سەن ھازىر ھەربىر دەسسىگەن قەدەملىرىنى ساناپ، گۇناھىمنى كۆزىتىۋاتىسەنغۇ! 17 ئىتائەتسىزلىكىم خالتىغا سېلىنىپ پېچەتلەندى، گۇناھلىرىمنى دۈۋە-دۈۋە قىلىپ ساقلاپ قويدۇڭ. 18 دەرۋەقە تاغنۇ يىمرىلىپ يوقالغاندەك، تاش تۆز ئورندىن تەۋرىنىپ كەتكەندەك، 19 سۈلار تاش-شېغىللارنى ۋېرىتىپ يوقاتقاندەك، قوپانلار زېمىندىكى توپىنى سۈپۈرۈپ كەتكەندەك، سەن ئادەمنىڭ ئۈمىدىنى يوق قىلىسەن. 20 سەن مەڭگۈگە ئۆتىنگە ئۈستىدىن غالىب كېلىسەن، شۇڭا ئۇ دۇنيادىن كېتىدۇ، ئۆتىنگە چىرايىنى ئۆتۈلدۇرىسەن، ئۇنى تۆز يېنىڭدىن يىراق قىلىسەن. 21 ئۆتىنگە ئوغۇللىرى ھۆرمەتكە ئېرىشىدۇ، بىراق ئۇ بۇنى بىلمەيدۇ، ئۇلار پەس قىلىنسىمۇ، بىراق ئۆتىنگە بۇلاردىنمۇ خەۋىرى بولمايدۇ. 22 ئۇ [پەقەت] تۆز تېنىدىكى ئاغرىقىدىنلا ئازابلىنىدۇ، ئۇ كۆڭلىدە تۆزى ئۆچۈنلا ھەسرەت-نادامەت چېكىدۇ.

15

تېمانلىق ئېلىفاز يۇنگىڭا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 دانىشمەن كىشىنىڭ قۇرۇق شامالدەك سەپسىتە بىلەن جاۋاب بېرىشى توغرىمۇ؟ [دانىشمەن] قورسىقىنى ئىسسىق مەشرىق شامىلى بىلەن تويغۇزسا بولامدۇ؟ 3 پايدىسز سۈزلەر بىلەن، تايىنى يوق گەپلەر بىلەن مۇنازىرىلىشىش مۇۋاپىقمۇ؟ 4 بەرھەق، سەن ئىمان-ئىخلاسنى يوق قىلىۋەتتىڭ، خۇدانىڭ ئالدىدا دۇئا-ئىستىغامەتنى توسالغۇ بولىسەن. 5 چۈنكى قەبھىلىكىڭ ئاغزىڭغا سۈز سالدۇ، سەن مەككارلارنىڭ تىلىنى تاللاپ قوللىنىسەن. 6 مەن تەمەسەن، بەلكى تۆز ئاغزىڭ تۆز ۋۇجۇدۇڭنى گۇناھىڭنى يېكىتىدۇ، تۆز لەۋلىرىڭ ساڭا قارشى گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 7 سەن ئىنسانلار ئىچىدە تۇنجى بولۇپ تۇغۇلغانمۇ؟ سەن تاغ-داۋانلاردىن ئاۋۋال ئاپىرىدە بولغانمۇ؟ 8 تەڭرىنىڭ مەخپىي كېڭىشىنى ئاڭلاپ كەلگەنمۇسەن؟ دانالىق سەن بىلەنلا چەكلىنەمدۇ؟ 9 سەن بىلگەنلەرنى بىزنىڭ بىلمەيدىغانلىرىمىز بارمۇ؟ سەن چۈشەنگەننى بىزنىڭ چۈشەنمەيدىغىنىمىز بارمۇ؟ 10 ئاقساقاللار ھەم قېرىلار بىزنىڭ تەرىپىمىزدە تۇرىدۇ، تۇلار سېنىڭ ئاتاڭدىنمۇ ياشتا چوڭدۇر. 11 تەڭرىنىڭ تەسەللىرى، يەنى ساڭا مۇلايىملىق بىلەن ئېيتقان مۇشۇ سۈز سەن ئۈچۈن ئازلىق قىلامدۇ؟ 12 نېمىشقا كۆڭۈلىڭنى كەينىگە كىرىپ كېتىسەن؟ كۆزۈڭنى نېمىگە پارقىرىتىسەن؟ 13 شۇنداق قىلىپ سەن روھىڭنى تەڭرىگە قارشى تۇرغۇزىدۇڭ، ئېغىزىڭدىن شۇنداق سۈزلەرنىڭ چىقىشىغا يول قويۇۋاتىسەن! 14 ئىنسان نېمە ئىدى؟ تۆز-تۆزىنى پاكلىيالىغۇدەك؟ ئاندىن تۇغۇلغان ئادەم بالىسى نېمە ئىدى؟ ھەققانىي بولالىغۇدەك؟ 15 قارا، [خۇدا] تۆز مۇقەددەسلىرىگىمۇ ئىشەنمىگەن يەردە، ئاسمانلارمۇ تۇنىڭ نەزىرىدە پاك بولمىغان يەردە، 16 يەرگىنچىلىك بولغان، سېپسىپ كەتكەن، قەبھىلىكنى سۇ ئىچكەندەك ئىچىدىغان ئىنسان بالىسى زادى قانداق بولار؟ 17 مەن ساڭا كۆرسىتەي، ماڭا قۇلاق سال، كۆزۈم كۆرگەننى بايان قىلىاڭچىمەن. 18 دانىشمەنلەر ئاتا-بوۋىلىرىدىن بۇلارنى ئاڭلىغان، يوشۇرماي بۇلارنى بايان قىلغان: ـ 19 (پەقەت شۇلارغىلا، [يەنى ئاتا-بوۋىلىرىغىلا] يەر-زېمىن تاپشۇرۇلغاندى، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن يات ئادەم ئۆتۈشكە پېتىنالمايتتى) 20 ـ رەزىل ئادەم بارلىق كۈنلىرىدە ئازابلىنىدۇ، زالىم كىشىگە يىلار سانىلىقلا بېكىتىلگەندۇر. 21 تۇنىڭ قۇلىقىغا ۋەھىمىلەرنىڭ ئاۋازى كىرىدۇ، بايىاشلىقىدا بۇلاڭچى تۇنىڭ ئۈستىگە ئېسىپ چۈشىدۇ. 22 قارانىڭغۇلۇقتىن قۇتۇلۇشقا ئۈمىنى كۆزى يەتمەيدۇ، ئۇ قىلىچ بىلەن چېپىلىشقا ساقلانغانلىقىدۇر. 23 ئۇ ئاش ئىزدەپ: «زادى نەدىن تېپىلار؟» دەپ يولدا ئېنەپ يۈرىدۇ، ئۇ زۇلمەت كۈنىنىڭ ئۆنىگىنا يېقىنلاشقانلىقىنى بىلىدۇ. 24 دەردە-ئەلەم ھەم ئازاب ئۆنىگىنا ۋۇھەمە قىلىدۇ، ھۇجۇمغا تەيىار بولغان پادىشاھەك ئۆنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلىدۇ. 25 چۈنكى ئۇ تەڭرىگە قارشى قولىنى كۆتۈرگەن، ھەممىگە قادىرغا كۈچ كۆرسەتمەكچى بولغان، 26 شۇڭا ئۇ يوينىنى قاتتىق قىلىپ، كۆپ قەۋەتلىك قالقانىنى كۆتۈرۈپ ئۆنىگىنا قاراپ ئېتىلىدۇ. 27 يۈزىنى ياغ باسقان بولسىمۇ، بېقىنلىرى سەمرەپ كەتكەن بولسىمۇ، 28 ئۇ خارابە شەھەرلەردە، ئادەم قونغۇسى كەلمەيدىغان، كېسىمەك دۆۋىلىرى بولۇشقا بېكىتىلگەن ۋەيرانە ياشايدۇ، 29 ئۇ ھېچ بېيىمايدۇ، ئۇنىڭ مال-مۈلكى بولسا ئۈزۈلۈپ قالىدۇ، ئۇنىڭ تەۋەللۇقاتلىرى زېمىن ئۈستىدە كېڭىيەيدۇ. 30 ئۇ قارانىڭغۇلۇقتىن قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ، يالقۇن ئۆنىڭ شاخلىرىنى كويدۇرۇپ قۇرۇتىدۇ، [خۇدانىڭ] بىر نەپىسى بىلەن ئۇ [دۇنيادىن] كېتىدۇ. 31 ئۇ ساختىلىققا تايانمىسۇن! ئۇ ئالدىنىپ كەتكەن، شۇڭا ساختىلىقنىڭ ئۆزى ئۆنىڭ ئىنئامى بولىدۇ، 32 ئۇنىڭ كۈنى تېخى توشماي تۇرۇپلا، ئۇنىڭ شېخى تېخى كۆكىرىپ بولمايلا، بۇ ئىشلار ئۇ مەھەللىگە ئاشۇرۇلىدۇ. 33 ئۈزۈم تېلى سىلكىنىپ، توك ئۈزۈملەر چۈشۈرۈۋېتىلگەندەك، زەيتۇن دەرىخىنىڭ چېچىكى ئېچىلىپلا ئۆكۈلۈپ كەتكەندەك بولىدۇ. 34 چۈنكى ئېپلاسلارنىڭ جەمەتى تۇغماس بولىدۇ، ئوت پارا بېگەنلەرنىڭ چېدىرلىرىنى كويدۇرۇۋېتىدۇ. 35 [بىراق] تۇلار [ھەردائىم] يامانلىقنى ئويلاپ، قەبھىلىك تۇغدۇرىدۇ، كۆڭلىدە ھامان ھىيلە-مىكىر تەييارلايدۇ.

16

ئاندىن ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 مەن مۇشۇنداق گەپلەرنى كۆپ ئاڭلىغانىمەن، سىلەر ھەممىلار ئازاب يەتكۈزىدىغان ئاجايىب تەسەللى بە رگۈچى ئىكەنسىلەر-ھە! 3 مۇنداق ۋاتىلداپ قىلغان گەپلىرىڭلارنىڭ چېكى بارمۇ؟ سىلە رگە مۇنداق جاۋاب بېرىشكە زادى نېمە قوتراتقۇلۇق قىلدى؟ 4 خالىسالا تۇزۇم سىلە رگە ئوخشاش سۈز قىلالايتتىم، سىلەر مېنىڭ ئورنۇمدا بولىدىغان بولسا ئىدىلا، مەنمۇ سۈزلەرنى باغلاشتۇرۇپ ئېيتىپ، سىلە رگە زەربە قىلالايتىم، بېشىمنىمۇ سىلە رگە قارىتىپ چايقىيالايتتىم! 5 ھالبۇكى، مەن ئەكسىچە ئاغزىم بىلەن سىلەرنى رىغبەتلەندۈرەتتىم، لەۋلىرىمنىڭ تەسەللىسى سىلە رگە دورا-دەرمان بولاتتى. 6 لېكىن مېنىڭ سۈزلىشىم بىلەن ئازابىم ئازايمايدۇ، ياكى گېپىمنى ئېچىمگە يۇتۇۋالسامۇ، ماڭا نېمە ئاراچىلىق بولسۇن؟ 7 بىراق ئۇ مېنى ھالسىزلاندۇرۇۋەتتى، شۇنداق، سەن پۈتكۈل ئائىلەمنى ۋەيران قىلىۋەتتىڭ! 8 سەن مېنى قامىللىدىڭ! شۇنۇڭ بىلەن [ئەھۋالىم ماڭا] گۇۋاھلىق قىلماقتا، مېنىڭ ئورۇق-قاقشال [بەدىنىم] ئورنىدىن تۇرۇپ تۆزۈمنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق قىلدى! 9 ئۇنىڭ غەزىپى مېنى تىتما قىلىپ، مېنى ئۇۋ ئوجىسى قىلدۇ، ئۇ ماڭا قاراپ چىشىنى غۇجۇرلىتىدۇ، مېنىڭ دۈشمىنىمدەك كۆزىنى ئالايتىپ ماڭا تىكىدۇ. 10 [ئادەملەر] ماڭا قاراپ [مازاق قىلىشىپ]

ئاغزىنى ئاچىدۇ، ئۇلار نەپرەت بىلەن مە كۆزىگە كاچاتلايدۇ، ماگۇ ھۆجۇم قىلاي دەپ سەپ تۇزىدۇ. **11** خۇدا مېنى ئەسكىلە رگە تاپشۇرغان، مېنى رەزىللەرنىڭ قولىغا تاشلۇۋەتكەنكەن. **12** ئەسلىدە مەن تىنچ-ئامانلىقتا تۇراتتىم، بىراق ئۇ مېنى پاچاقلىدى، ئۇ يوينۇمدىن سىلكىپ بىتىچت قىلۋەتتى، مېنى ئۆز نىشانى قىلغانكەن. **13** ئۇنىڭ ئوقياچىلىرى مېنى قاپسۇالدى، ھېچ ئايماي ئۇ ئۆچەي-باغرىمنى يېرتىپ، ئۆتۈمنى يە رگە تۆكۈۋەتتى. **14** ئۇ ئۇ يەر-بۇ يېرىمگە ئۇستى-ئۇستىلەپ زەخىم قىلىپ بۇسۇپ كىرىدۇ، ئۇ پالۋاندەك ماگۇ قاراپ ئېتىلىدۇ. **15** تېرەمنىڭ ئۇستىگە بۇز رەخت تىكىپ قويدۇم، ئۇنى ئىززەت-ھۆرمىتىمنى توپا-چاڭغا سىلىپ قويدۇم. **16** گەرچە قولۇمدا ھېچقانداق زوراۋانلىق بولمىسىمۇ، دۇئايىم چىن دىلىمدىن بولغان بولسىمۇ، يۈزۈم يىغا-زاردىن قىزىرىپ كەتتى؛ ئايالقىلىرىنى ئۆلۈم سايىسى باستى. **18** ئاھ، يەر-زېمىن، قېنىمنى يېمىغىن! نالە-پەريادىم توختايدىغانلا جاي بولمىغاي! **19** بىراق مانا، ئاسمانلاردا ھازىرمۇ ماگۇ شاھىت بولغۇچى بار! ئەرشلەردە ماگۇ كاپالەت بولغۇچى بار! **20** ئۆز دوستلىرىم مېنى مازاق قىلغىنى بىلەن، بىراق كۆزۈم تىنچىمە تە كۆگىگە ياش تۆكمە كتە. **21** ئاھ، ئىنسان بالىسى دوستى ئۈچۈن كېلىشتۈرگۈچى بولغانىدەك، تە كۆى بىلەن ئادەم ئوتىنىرىسىدىمۇ كېلىشتۈرگۈچى بولسىدى! **22** چۈنكى يەنە بىرنەچچە يىل ئوتتۇشى بىلەنلا، مەن بارسا قايتماس يولدا مېڭىپ قالىمەن.

17

17 مېنىڭ روھىم سۈنۈق، كۆزلىرىم تۇڭەي دەپدۇ، گۆرلەر مېنى كۈتمە كتە. **2** ئەتراپىمدا ئالداميچى مازاق قىلغۇچىلار بار ئەمەسمۇ؟ كۆزۈمنىڭ ئۆلارنىڭ ئېچىتقۇلۇقىغا تىكىلىپ تۇرۇشىتىن باشقا ئامالى يوقتۇر. **3** ئاھ، جېنىم ئۈچۈن تۇرۇنۇڭ خالىغان كاپالەتنى ئېلىپ ئۆز ئۇكىنىڭ ئالدىدا ماگۇ بورۇن بولغايسەن؛ سەندىن باشقا كىم مېنى قولالاپ بورۇن بولسۇن؟ **4** چۈنكى سەن [دوستلىرىمنىڭ] كۆكىلىنى يورۇقلۇقتىن قالدۇرغانسەن، شۇڭا سەن ئۇلارنى غەلىبىدىنمۇ مەھرۇم قىلىسەن! **5** غەنىيمەت ئالاي دەپ دوستلىرىغا پەشقا ئاتقان كىشىنىڭ بولسا، ھەتتا بالىلىرىنىڭ كۆزلىرىمۇ كور بولىدۇ. **6** ئۇ مېنى ئەل-يۇرتلارنىڭ ئالدىدا سۈز-چۈچەك كىلە قويدى، مەن كىشىلەر يۈزۈمگە تۈكۈرىدىغان ئادەم بولۇپ قالدىم. **7** دەرد-ئەلەمدىن كۆزۈم تورلىشىپ كەتتى، بارلىق ئەزالىرىم كۆلە كۈگىدەك بولۇپ قالدى. **8** بۇ ئىشلارنى كۆرۈپ دۇرۇسلار ھەيرانۇھەس بولىدۇ، بىگۇناھلار ئېپلاسلارغا قارشى تۇرۇشقا قوزغىلىدۇ. **9** بىراق ھەققانىي ئادەم ئۆز يولىدا چىڭ تۇرىدۇ، قولى پاك يۇرىدىغان ئادەمنىڭ كۆچى توختاۋسىز ئۇلغىيىدۇ. **10** ئەمدى قېنى، ھەممىگىلەر، يەنە كېلىڭلار، تاراگلاردىن بىرمۇ دانا ئادەم تاپالمايمەن. **11** كۈنلىرىم ئاخىرلىشاي دەپ قاپتۇ، مۇددىئالىرىم، كۆڭۈلدىكى ئىنتىزارلار تۈزۈلدى. **12** بۇ ئادەملەر كېچىنى كۈندۈز رَگە ئايلاندۇرماقچى، ئۇلار قاراڭغۇلۇققا قاراپ: «نۇر يېقىنلىشىۋاتىدۇ» دېيىشىۋاتىدۇ. **13** ئە گەر كۈتسەم، ۋېژىم ئەھتىسارا بولىدۇ، مەن قاراڭغۇلۇققا ئورنۇمنى راسلايمەن. (Sheol h7585) **14** «چىرىپ كېتىشنى: «سەن مېنىڭ ئاتام!»، قۇرتلارنى: «ئاپا! ئاچا!» دەپ چاقىرىمەن! **15** ئۈنداقتا ئۈمىدىم نەدە؟ شۇنداق، ئۈمىدىمنى كىم كۆرەلىسۇن؟ **16** ئۈمىدىم ئەھتىسارانىڭ ئۈمۈر پەنجىرىلىرى ئېچىگە چۈشۈپ كېتىدۇ! بىز بىرلىكتە توپىغا كىرىپ كېتىمىز! (Sheol h7585)

18

18 شۇخالىق بىلداد جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ **2** سەندەك ئادەملەر قاچانغىچە مۇنداق سۈزلەرنى توختاتمايسىلەر؟ سىلەر ئۇبدان ئويلاپ بېقىڭلار، ئاندىن بىز سۈز قىلىمىز. **3** بىز ئېمىشقا سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ھايۋانلار ھېسابلىنىمىز؟ ئېمىشقا ئالدىڭلاردا ئەخمەق تونۇلىمىز؟ **4** ھەي ئۆز ئۇكىنىڭ غەزىپىدە ئۆز ئۇكىنى يىرتقۇچى، سېنى دەپلا يەر-زېمىن تاشلۇۋېتىلەمدۇ؟! تاغ-تاشلار ئۆز ئورنىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتەمدۇ؟! **5** قانداقلا بولمىسۇن، يامان ئادەمنىڭ چىرىغى ئۆچۈرۈلىدۇ، ئۇنىڭ ئوت-ئۆچقۇنلىرى يالقۇنلىمايدۇ. **6** چېدىرىدىكى نۇر قاراڭغۇلۇققا ئايلىنىدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاسقان چىرىغى ئۆچۈرۈلىدۇ. **7** ئۇنىڭ مەزمۇت قەدەملىرى قىسىلىدۇ، ئۆزىنىڭ نەسىھەتلىرى ئۆزىنى مولاق قىلتاقۇزىدۇ. **8** چۈنكى ئۆز پۇتلىرى ئۆزىنى تورغا ئەۋەتىدۇ، ئۇ دەل تورنىڭ ئۈستىگە دەسسەيدىغان بولىدۇ. **9** قىلتاق ئۇنى تاپىندىن ئىلىۋالىدۇ، ئۇزاق ئۇنى ئۆتۈۋالىدۇ. **10** يەردە ئۇنى كۆتىدىغان يوشۇرۇن ئارغامچا بار، يولدا ئۇنى ئۈتمەقچى بولغان بىر قايقان بار. **11** ئۇنى ھەر تەرەپتىن ۋەھىمىلەر بېسىپ قورقىتىۋاتىدۇ، ھەم ئۇلار ئۇنى ئىز قوغلاپ قوغلاۋاتىدۇ. **12** ماغدۇرنى ئاچارچىلىق يەپ تۈگەتتى، پالاكەت ئۇنىڭ يېنىدا پايلاپ يۈرىدۇ. **13** ئۇلۇمنىڭ چوڭ بالىسى ئۇنىڭ تېرىسىنى يەۋاتىدۇ؛ ئۇنىڭ ئەزالىرىنى شورايدۇ. **14** ئۇ ئۆز چېدىرىدىكى ئامانلىقتىن يۇلۇپ تاشلىنىدۇ، [ئۇلۇمنىڭ ئۈنجىسى] ئۇنى «ۋەھىمىلەرنىڭ پادىشاھى»نىڭ ئالدىغا يالاپ ئاپىرىدۇ. **15** ئۇيدىكىلەر ئەمەس، بەلكى باشقىلار ئۇنىڭ چېدىرىدا ئۇرىدۇ، ئۇرالغۇسىنىڭ ئۈستىگە گۈگۈگۈرت ياغدۇرۇلىدۇ. **16** ئۇنىڭ يىلتىزى تېگىدن قۇرۇتۇلىدۇ، ئۈستىدىكى شاخلىرى كېسىلىدۇ. **17** ئۇنىڭ ئەسلىمىسىمۇ يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ئېسىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىدۇ، سىرتلاردا ئۇنىڭ نام-ئابرۇيى قالمايدۇ. **18** ئۇ يورۇقلۇقتىن قاراڭغۇلۇققا قوغلۇنىلىدۇ ھەم دۇنيادىن ھەيدىۋېتىلىدۇ. **19** ئەل-يۇرتىنا ھېچقانداق پەرزەنتىلىرى يا كى ئەۋلادلىرى قالمايدۇ، ئۇ مۇساپىر بولۇپ تۇرغان يەرلەردىمۇ ئەسلى قالمايدۇ. **20** ئۇنىڭدىن كېيىنكىلەر ئۇنىڭ كۈنىگە قاراپ ئالاقزادە بولىدۇ، خۇددى ئالدىنقىلارمۇ چۈچۈپ كەتكەندەك. **21** مانا، قەبىھ ئادەمنىڭ ماكانلىرى شۇنىڭغا شۇنداق، تە كۆنى تونۇمايدىغان كىشىنىڭمۇ ئورنى چوقۇم شۇنداقتۇر.

19

19 ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ **2** «سىلەر قاچانغىچە جىنىمنى ئازابلىماقچىسىلەر، قاچانغىچە مېنى سۈز بىلەن ئەزمەكچىسىلەر؟ **3** سىلەر مېنى ئون قېتىم خارلىدىڭلار، ماگۇ ئۇۋال قىلىشقا نومۇس قىلمايسىلەر. **4** ئە گەر مېنىڭ سەۋەنلىكىم بولسا، مەن ئەمدى ئۆزىڭ [دەردىنى] تارتىمەن. **5** ئە گەر سىلەر مېنىڭدىن ئۈستۈنلۈك تالاشماقچى بولساڭلار، يۈزۈم ئالدىدا شەرم-ھايانى كۆرسىتىپ مېنى ئەيىبلىمەكچى بولساڭلار، **6** ئەمدى بىلىپ قويۇڭلار كى، ماگۇ ئۇۋال قىلغان تە كۈى ئىكەن، ئۇ تورى بىلەن مېنى چىرماشتۇرۇۋېپ تارتتى؛ **7** قارا، مەن ناله-پەريادىمىز كۆتۈرۈۋېپ «زوراۋانلىق!» دەپ ۋارقىرايمەن، بىراق ھېچكىم ئاڭلىمايدۇ؛ مەن ۋارقىرايمەن، بىراق ماگۇ ئادالەت كەلمەيدۇ. **8** ئۇ يولۇمنى مېنى ئۆتۈۋالمىسۇن دەپ چىت بىلەن توسۇپ قويدى، قەدەملىرىمگە قاراڭغۇلۇق سالدى. **9** ئۇ مەندىن شان-شەرىپىمنى مەھرۇم قىلدى، بېشىمدىن تاجنى تارتىۋالدى. **10** ئۇ ماگۇ ھەر تەرەپتىن يۈزغۇنچىلىق قىلىۋاتىدۇ، مەن تۈگەشتىم، ئۈمىدىمنى ئۇ دەرەختىن يۇلغاندەك يۇلۇۋالدى. **11** غەزىبىنى ماگۇ قارىتىپ قوزغىدى، مېنى ئۆز دۈشمەنلىرىدىن ھېسابلىدى. **12** ئۇنىڭ قوشۇنلىرى سەپ تۈزۈپ ئالاتلىدى، يەلەمىيىلىرىنى ياساپ ماگۇ ھۆجۇم قىلدى، ئۇلار چېدىرىمنى قورشاۋغا ئېلىپ بارگاھ تىكىۋالدى. **13** ئۇ قېرىندا شلىرىمنى مەندىن نېرى قىلدى، تونۇشلىرىمنىڭ مېھرىنى مەندىن ئۈزدى. **14** تۇغقانلىرىم مەندىن يانلىشىپ كەتتى، دوست-بۇرادەرلىرم مېنى ئۇنۇتتى. **15** ئۆيۈمدە تۇرغان مۇساپىرلار، ھەتتا دېدە كلىرىمۇ مېنى يات ئادەم دەپ ھېسابلايدۇ؛ ئۇلارنىڭ نەزىرىدە مەن مۇساپىر بولۇپ قالدىم. **16** مەن چاكىرىمنى چاقىرسام، ئۇ ماگۇ جاۋاب بەرمەيدۇ، شۇڭا مەن ئۆنگىنا ئاغزىم بىلەن يىلىنىشىم كېرەك. **17** تىنىمدىن ئايالىمنىڭ قۇسقۇسى كېلىدۇ، ئاكا-ئۇكىلىرىم سېىسقلىقىمدىن بىزار. **18** ھەتتا كىچىك بالىلار مېنى كەمىستىدۇ؛ ئورنۇمدىن تۇرماقچى بولسام، ئۇلار مېنى ھاقارەتلەيدۇ. **19** مېنىڭ سىرداش دوستلىرىمنىڭ ھەممىسى مەندىن نەپرەتلىنىدۇ، مەن سۆيگەنلەر مەندىن يۈز ئۆرىدى. **20** ئەت-تېرىلىرىم ئۈستىخانلىرىغا چاپلىشىپ كېتىدۇ، جېنىم قىل ئۈستىدە قالدى. **21** ئاھ، دوستلىرىم، ماگۇ ئېچىلار ئاغرىسۇن، ئېچىلار ئاغرىسۇن! چۈنكى تە كۈنىڭ قولى ماگۇ كېلىپ تە گدى. **22** سىلەر نېمىشقا تە كۈىدەك ماگۇ زىيانكەشلىك قىلىسىلەر؟ سىلەر نېمىشقا تەتلىرىگە شۇنچە تويمايسىلەر! **23** ئاھ، مېنىڭ سۈزلىرىم يېزىلسىدى! ئۇلار بىر يازمىغا پۈتۈكلۈك بولغان بولاتتى! **24** ئۇلار تۇمۇر قەلەم بىلەن قوغشۇنۇن ئېچىگە يېزىلسىدى! ئەبەدلىكەبەد تاش ئۈستىگە ئويۇپ پۈتۈلگەن بولاتتى! **25** بىراق مەن شۇنى بىلىمەنكى، تۈرۈمنىڭ ھەجەمەت-قۇتقۇزغۇچىم ھايات ئىكەن، ئۇ ئاخىرەت كۈنىدە يەر يۈزىدە تۇرۇپ تۇرىدۇ! **26** ھەم مېنىڭ بۇ تېرە-ئەتلىرىم يۇزۇلغاندىن كېيىن، مەن يەنىلا تېنىمدە تۇرۇپ تە گنى كۆرىمەن! **27** ئۇنى ئۆزۈملا ئەينى ھالدا كۆرىمەن، باشقا ئادەمنىڭ ئەمەس، بەلكى ئۆزۈمنىڭ كۆزى بىلەن قارايمەن؛ ئاھ، قەلبىم بۇنىڭغا شۇنچە ئىنتىزاردۇر! **28** ئە گەر سىلەر: «ئىشنىڭ يىلتىزى ئۇنىڭىدىۇر، ئۇنى قاندۇق قىلىپ قىستاپ قوغلۇۋېتەلەيمىز؟!» ـ دېسە كلەر، **29** ئەمدى ئۆز ئۇكىلار قىلىچتىن قورقىنىڭلار ئۆزۈڭ! چۈنكى [خۇدانىڭ] غەزىپى قىلىچ جازاسىنى ئېلىپ كېلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەر [خۇدانىڭ] سوتىنىڭ قۇرۇق گەپ ئەمەسلىكىنى بىلىسىلەر».

20

20 ئاندىن نائاماتلىق زوفار جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ **2** «مېنى بېتارام قىلغان خىيالىلار جاۋاب بېرىشكە ئۈندەۋاتىدۇ، چۈنكى قەلبىم بىئارامىلىقتا تۇرتەنمە كتە. **3** مەن ماگۇ ھاقارەت كەلتۈرۈپ، مېنى ئەيىبلەيدىغان سۈزلەرنى ئاڭلىدىم، شۇڭا مېنىڭ روھ-زېھنىم مېنى جاۋاب بېرىشكە قىستىدى. **4** سەن شۇنى بىلمەمسەنكى، يەر يۈزىدە ئادەمئاتىمز ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى، **5** رەزىللەرنىڭ غالىبە تەتەنىسى قىسقىدۇر، ئېپلاسلارنىڭ خۇشاللىقى بىردەملىكتۇر. **6** ئۇنداق كىشىنىڭ شان-شەرىپى ئاسمانغا يەتكەن بولسىمۇ، بېشى بۇلۇتلارغا تاقاشسىمۇ، **7** يەنىلا ئۆزىنىڭ پوقدەك يوقاپ كېتىدۇ؛ ئۇنى كۆ رگەنلەر: «ئۇ نەدىدۇر؟» دەيدۇ. **8** ئۇ چۈشتەك ئۇچۇپ كېتىدۇ، قايتا تاپقىلى بولمايدۇ، كېچىدىكى غايىبانە ئالامەتتەك ئۇ ھەيدۇۋېتىلىدۇ. **9** ئۇنى كۆ رگەن كۆز ئىككىنچى ئۇنى كۆرمەيدۇ، ئۇنىڭ ئۇرغان جايى ئۇنى قايتا ئۇچراتمايدۇ. **10** ئۇنىڭ ئوغۇللىرى مىسكىنلە رگە شەپقەت قىلىشقا مەجبۇرلىنىدۇ، شۇنىڭدەك ئۇ ھەتتا ئۆز قولى بىلەن بايلىقلىرىنى

قايۇرۇپ بېرىدۇ. 11 ئۇنىڭ ئۆستىخانىلىرى ياشلىق ماغدۇرىغا تولغان بولسىمۇ، بىراق [ئۇنىڭ ماغدۇرى] ئۇنىڭ بىلەن بىللە توپا-چاڭدا يېتىپ قالىدۇ. 12 گەرچە ھەزىللىك ئۇنىڭ تاغىزىدا تاتلىق ئېتىكان بولسىمۇ، ئۇ ئۇنى تىل تاستىغا يوشۇرغان بولسىمۇ، 13 ئۇ ئۇنى يۇتقۇسى كەلمەي مېھرىنى ئۆزەلمىسىمۇ، ئۇ ئۇنى تاغىزىدا قالدۇرسىمۇ، 14 بىراق ئۇنىڭ قارىندىكى تامىقى ئۇزگىرىپ، كوبرا يىلانىنىڭ زەھەرىگە ئايلىنىدۇ. 15 ئۇ بايلىقلارنى يۇتۇۋېتىدۇ، بىراق ئۇلارنى يانىدۇرىدۇ، خۇدا ئۇلارنى ئاشقازانىدىن چىقىرۇۋېتىدۇ. 16 ئۇ كوبرا يىلانىنىڭ زەھەرىنى شورايدۇ، چار يىلانىنىڭ نەشتىرى ئۇنى ئولتۇرىدۇ. 17 ئۇ قايتىدىن ئېرىق-ئۆستە كۆلە رگە ھەۋەس بىلەن قاريالمايدۇ، بال ۋە سېرىق مايى بىلەن ئاقىدىغان دەريالاردىن ھۇزۇرلىنالمايدۇ. 18 ئۇ ئېرىشكەنىنى يۇتالماي قايتۇرىدۇ، تىجارەت قىلغان پايدىسىدىن ئۇ ھېچ ھۇزۇرلىنالمايدۇ. 19 چۈنكى ئۇ مىسكىنلەرنى ئېزىپ، ئۆلارنى تاشلۇۋەتكەن، ئۇ ئۆزى سالمىغان ئۆينى ئىگىلىۋالغان. 20 ئۇ ئاچكۆزلۈكتىن ئەسلا زېرىكمەيدۇ، ئۇ ئارزۇلىغان نەرسىلىردىن ھېچقايسىسىنى ساقلاپ قالالمايدۇ. 21 ئۇنىڭغا يۇتۇۋالغۇدەك ھېچنەرسە قالمايدۇ، شۇڭا ئۇنىڭ ياشاياتلىقى مەڭگۈلۈك بولمايدۇ. 22 ئۇنىڭ توققۇزى تەل بولغاندا، ئۇيۇقسىز قىسىلىشقا ئۇچرايدۇ، ھەربىر ئېزىلگۈچىنىڭ قولى ئۇنىڭغا قارشى چىقىدۇ. 23 ئۇ قورسىقىنى ۋېغۇزىۋاتقىنىدا، خۇدا دەھشەتلىك غەزىپىنى ئۇنىڭغا چۈشۈرىدۇ؛ ئۇ غىزالىنىۋاتقاندا [غەزىپىنى] ئۇنىڭ ئۈستىگە ياغدۇرىدۇ. 24 ئۇ تومۇر قورالدىن قېچىپ قۇتۇلسىمۇ، بىراق مىس ئوقيا ئۇنى سانجىيدۇ. 25 تەگكەن ئوق كەيندىن تارتىپ چىقىرۇپلىگىنىدە، يالتىراق ئوق ئۆچى ئۆتىمىن چىقىرۇپلىگىنىدە، ۋەھىمىلەر ئۇنى باسىدۇ. 26 زۇلمەت قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ بايلىقلىرىنى يۇتۇۋېتىشكە تەييار تۇرىدۇ، ئىنسان پۈۋلىمىگەن ئوت ئۇنى يۇتۇۋالىدۇ، ئۇنىڭ چېدىرىدا قېلىپ قالغانلارنىمۇ يۇتۇۋېتىدۇ. 27 ئاسمانلار ئۇنىڭ قەبىھلىكىنى ئاشكارىلايدۇ، يەر-زېمىنمۇ ئۇنىڭغا قارشى قوزغىلىدۇ. 28 ئۇنىڭ مال-دۇنياسى ئېلىپ كېتىلىدۇ، [خۇدانىڭ] غەزەپلىك كۈنىدە كەلكۈن ئۇلغىيىپ ئۆي-بىساتىنى غۇلىتىدۇ. 29 خۇدانىڭ رەزىل ئادەمگە بەلگىلىگەن نىسۇسىي مانا شۇنداقتۇر، بۇ خۇدا ئۇنىڭغا بېكىتكەن مىراستۇر».

21

ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «گەپلىرىگە قۇلاق سېلىڭلار، بۇ سىلەرنىڭ ماڭا بە رگەن «تەسەللىلىرىڭلار»نىڭ ئورنىدا بولسۇن! 3 سۆز قىلىشىمغا يول قويىساڭلار، سۆز قىلغىنىمدىن كېيىن، يەنە مازاق قىلىۋېرىڭلار! 4 مېنىڭ شىكايىتىم بولسا، ئىنسانغا قارىتىلىۋاتامدۇ؟ روھىم قانداقتۇ بىتاقەت بولمىسۇن؟ 5 ماڭا ئۆيدان قاراڭلارچۇ؟ سىلەر چوقۇم ھەيران قالىسىلەر، قولۇڭلار بىلەن ئاغزىڭلارنى ئېتىۋالىسىلەر. 6 مەن بۇ ئىشلار ئۈستىدە ئويلاشساملا، ۋەھىمگە چۈممەن، پۈتۈن ئەتىرىمنى تىترەك باسىدۇ. 7 نېمىشقا يامانلار ياشۇۋېرىدۇ، تۇزۇن ئۆمۈر كۆرىدۇ، ھەتتا زور كۈچ-ھوقۇقلۇق بولىدۇ؟ 8 ئۇلارنىڭ نەسلى ئۆز ئالدىدا، پەرزەنتلىرى كۆز ئالدىدا مەۋزۇت ئۆسىدۇ، 9 ئۇلارنىڭ ئۆيلىرى ۋەھىمىدن ئامان تۇرىدۇ، تە ڭرىنىڭ ئايىقى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تە گەيدۇ. 10 ئۇلارنىڭ كالىلىرى جۈپلەنسە ئۇرۇقلىمايى قالمايدۇ، ئىنىكى موزايلايدۇ، موزىينىمۇ تاشلىمايدۇ. 11 [رەزىللەر] كىچىك بالىلىرىنى قوي پادىسىدەك تالاغا چىقىرىۋېرىدۇ، ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرى تاقلاپ-سەكرەپ ئۆسىۋۇل ئويناپ يۈرىدۇ. 12 ئۇلار داپ ھەم چىلتارغا تە گىگەش قىلىدۇ، ئۇلار نەينىك ئاۋازىدىن شادلىنىدۇ. 13 ئۇلار كۈنلىرىنى ئاۋاتچىلىق ئىچىدە ئوتكۈزىدۇ، ئاندىن كۈزنى يۇمۇپ تاچقۇچىلا تەھتىساراغا چۈشۈپ كېتىدۇ. (Sheol h7585) 14 ھەم ئۇلار تە ڭرىگە: «بىزدىن نېرى بول، بىزنىڭ يوللىرىڭ بىلەن تونۇشقىمىز يوقتۇر!» ـ دەيدۇ، 15 ـ «ھەممىگە قادىرنىڭ خىزمىتىدە بولۇشنىڭ ئەرزىگۈدەك نەرسى باردۇ؟ ئۇنىڭغا دۇئا قىلساق بە رگە نېمە پايدا بولسۇن؟!». 16 قاراڭلار، ئۇلارنىڭ بەختى ئۆز قولىدا ئەمەسمۇ؟ بىراق يامانلارنىڭ نەسىھىتى مەندىن نېرى بولسۇن! 17 يامانلارنىڭ چىرىغى قانچە قېتىم ئۆچىدۇ؟ ئۇلارنى ئۆزلىرىگە لايىق كۈلپەت باسامدۇ؟ [خۇدا] غەزىپىدىن ئۇلارغا دەردلەرنى يۈلۈپ بېرەمدۇ؟ 18 ئۇلار شامال ئالدىدىكى ئېڭىزغا ئوخشاش، قارا ۋېيۇن ئۆچۈرۈپ كېتىدىغان پاخالغا ئوخشاشلا يوقامدۇ؟ 19 تە ڭرى ئۇنىڭ قەبىھلىكىنى بالىلىرىغا چۈشۈرۈشكە قالدۇرامدۇ؟ [خۇدا] بۇ جازانى ئۇنىڭ ئۆزىگە بەرسۇن، ئۇنىڭ ئۆزىنى بۇنى بېتىسۇن! 20 ئۆزىنىڭ ھالاكىتىنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرسۇن، ئۆزى ھەممىگە قادىرنىڭ قەھرىنى ئېتىسۇن! 21 چۈنكى ئۇنىڭ بېكىتىلگەن يىل-ئايلىرى ئۆزگەندىن كېيىن، ئۇ قانداقمۇ يەنە ئۆز ئۆيدىكىلىردىن ھۇزۇر-ھالاۋەت ئالالىسۇن؟ 22 تە ڭرى كاتتىلارنىڭ ئۈستىدىمۇ ھۆكۈم قىلغاندىن كېيىن، ئۇنىڭغا بىلىم ئۆگىتەلەيدىغان ئادەم بارمىدۇر؟! 23 بىرسى ساق-سالامەت، پۈتۈنلەي غەم-ئەندىشسىز، ئازادىلىكتە يىللىرى ئوشقاندا ئۆلىدۇ، 24 بېقىنلىرى سۈت بىلەن سېمىز بولىدۇ، ئۈستىخانلىرىنىڭ يىلىكى خېلى نەم ئۆرىدۇ. 25 يەنە بىرسى بولسا ئاچچىق ئارماندا ئۆگەپ كېتىدۇ، ئۇ ھېچقانداق راھەت-پاراغەت كۆرمىگەن. 26 ئۇلار بىلەن بىللە توپا-چاڭدا تەڭ ياتىدۇ، قۇرۇتلار ئۇلارغا چاپلىشىدۇ. 27 ـ مانا، سىلەرنىڭ ئىنىمنى ۋېلاۋاتقانلىقىڭلارنى، مېنى قارىلاش نىيەتلىرىڭلارنى بىلىمەن. 28 چۈنكى سىلەر مەندىن: «ئېسىلزادىنىڭ ۋېنى نە گە كەتكەن؟ رەزىللەرنىڭ ئۇرغان چېدىرلىرى نەدىدۇر؟» دەپ سوراۋاتىسىلەر. 29 سىلەر يولۇچىلاردىن شۇنى سوريمىدىڭلارمۇ؟ ئۇلارنىڭ شۇ بايانلىرىغا كۆڭۈل قويمىدىڭلارمۇ؟ 30 [دېمەك]، «يامان ئادەم پالاكەت كۈنىدىن ساقلىنىپ قالىدۇ، ئۇلار غەزەپ كۈنىدىن قۇتۇلۇپ قالىدۇ!» ـ دەيدۇ!. 31 كىم [رەزىلنىڭ] ئۇتقان يولىنى يۈز تۇرانە ئەيىبلەيدۇ؟ كىم ئۇنىڭغا ئۆز قىلمىشى ئۈچۈن تېگىشلىك جازاسىنى يېگۈزىدۇ؟ 32 ئە كسىچە، ئۇ ھەيۋەت بىلەن يەرلىكىگە كۆتۈرۈپ مېڭىلىدۇ، ئۇنىڭ قەبرىسى كۆزەت ئاستىدا تۇرىدۇ. 33 جىلغىنىڭ چاملىرى ئۇنىڭغا تاتلىق بىلىنىدۇ، ئۇنىڭ ئالدىدىمۇ ساناسىز ئادەملەر كەتكەندەك، ئۇنىڭ كەينىدىمۇ بارلىق ئادەملەر ئە گىشىپ باردۇ. 34 سىلەر ئېنىقىدا ماڭا قۇرۇق گەپ بىلەن تەسەللى بەرمەكچىمىز؟ سىلەرنىڭ جاۋابلىرىڭلاردا يەقەت ساختىلىقلا تېپىلىدۇ!

22

ئاندىن تېمانلىق ئېلىفاز مۇنداق دېدى: ـ 2 ئادەم خۇداغا قانداقتۇ پايدا كەلتۈرەلىسۇن؟ دانا ئادەملەرمۇ ئۇنىڭغا نېمە پايدا كەلتۈرەلىسۇن؟ 3 سەن ھەققانىي بولسا ئۆز ئەمىسىگە قادىرغا نېمە بەھرە بېرەلەيتىڭ؟ يوللىرىڭ تەييىپسز بولغان تەقدىردىمۇ، سەن ئۇنىڭغا نېمە غەنىيمەتلەرنى ئېلىپ كېلەلەيسەن؟ 4 ئۇنىڭ سېنى ئەيىبلەيدىغانلىقى، ۋە ئۇنىڭ ساڭا شىكايەتلەر يەتكۈزىدىغىنى سېنىڭ ئىخلاسىمنى بولغىنىڭ ئۈچۈنمۇ-يا؟ 5 سېنىڭ رەزىللىكىڭ زور ئەمەسمۇ؟ سېنىڭ گۇناھلىرىڭ ھېسابسىز ئەمەسمۇ؟ 6 سەن قېرىنداشلىرىڭدىن سەۋەبسىز كېيىللىك ئالغانسەن، سەن يالاڭتۇشلەرنى كىيىم-كېچەك كىلىردىن مەھرۇم قىلىۋەتكەنسەن. 7 ھالسىزلانغانلارغا سۇ بەرمىدىڭ، ئاچ قالغانلارغا ئاشنىمۇ ئاپاپ بەرمىدىڭ، 8 گەرچە سەن يەر-زېمىنلىك بولغان قولى ئۇزۇن ئادەم بولسا ئۆز، يەر-زېمىن تۈتۈپ ھۆرمەتلىنىپ كەلگەن ئادەم بولسا ئۆز، 9 سەن تۈل خوتۇنلارنىمۇ قورۇق قول يانىدۇرغانسەن، يېتىم-يېسىرلارنىڭ قولىنىمۇ يانچىتىۋەتكەنسەن. 10 مانا شۇ سەۋەبتىن ئەتراپىڭدا تۇزاقلار يانىدۇ، ئۇشتۇمتۇت يەپدا بولغان ۋەھىمىمۇ سېنى باسىدۇ. 11 شۇ سەۋەبتىنمۇ سېنى قاراڭغۇلۇق يېسىپ كۆزەملەس قىلدى، بىر كەلكۈن چېلىپ سېنى غەرق قىلدى. 12 تە ڭرى ئەرشتىلانىڭ چوققىسىدا تۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ ئەڭ ئېگىز يۇلتۇزلارنىڭ نەقەدەر ئالىي ئىكەنلىكىگە قاراپ باق! 13 بىراق سەن: «تە ڭرى نېمىنى بىلىدۇ؟ ئۇ راست شۇنچە زۇلمەت قاراڭغۇلۇقتا بېرنىمنى يەرق ئېتەلەمدۇ؟!» دەۋاتىسەن. 14 يەنە: «ۋېيۇق بۇلۇتلار ئۇنى توسۇۋالىدۇ، شۇڭا ئۇ پەلەك ئۈستىدە ئايلىنىپ ماڭغىنىدا بىزنى كۆزەمەيدۇ!» ـ دەيسەن. 15 يامان ئادەملەر ماڭغان كونا يولنى سەنمۇ ئۆتىۋېرەمسەن؟ 16 ئۇلار ۋاقتى توشمايى تۇرۇپلا ئېلىپ كېتىلگەن، ئۇلارنىڭ ئۇللىرى كەلكۈن تەرىپىدىن ئېقىتىلىپ كېتىلگەن. 17 ئۇلار تە ڭرىگە: «بىزدىن نېرى بول!» ھەممىگە قادىر بىزنى نېمە قىلالىسۇن؟» ـ دەيتتى. 18 بىراق ئۇلارنىڭ ئۆيلىرىنى ئېسىل نەرسىلەر بىلەن تولدۇرغان دەل ئۇنىڭ ئۆزىدۇر، مەن بۇلسام يامانلارنىڭ ئەسىھىتىدىن يىراقلاشقانىمەن! 19 ھەققانىيلار ئۇلارنىڭ بەربات بولغانلىقىنى كۆرۈپ شادلىنىدۇ، بىگۇناھلار ئۇلارنى مازاق قىلىپ: ـ 20 «بە رگە قارشى چىققۇچىلار شۇبھىسىز ۋەيران بولدۇ، ئوت ئۇلارنىڭ بايلىقلىرىنى يۇتۇۋەتمەمدۇ؟» ـ دەيدۇ. 21 [شۇڭا] خۇداغا ۋېسۇنۇپ ئۇنى تونۇساڭ، شۇ چاغدىلا سەن ئامان بولىسەن، شۇنىڭ بىلەن ساڭا ئامەت كېلىدۇ. 22 ئۇنىڭ ئاغىزىدىن كەلگەن نەسىھەتنىمۇ قوبۇل قىل، ئۇنىڭ سۆزلىرىنى كۆڭلۈڭگە پۈكۈپ قوي. 23 سەن ھەممىگە قادىرنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلسەڭ، مۇقەررە رىكى، قايتىدىن قۇرۇلۇپ چىقالايسەن، ئە گەر سەن قەبىھلىكنى چېدىرلىرىڭدىن يىراقلاشتۇرساڭ، 24 ئە گەر سەن ئالتۇنۇڭنى توپا-چاڭ ئۈستىگە تاشلىيالىساڭ، ئوفىردىكى ئالتۇنۇڭنى شىددەتلىك ئېقىنلىرىغا تاشلىرىغا قوشۇۋەتسەڭ، 25 ئۇنداقتا ھەممىگە قادىرنىڭ ئۆزى ساڭا ئالتۇن بولىدۇ. سېنىڭ ئۈچۈن سەرخىل كۆمۈشمۇ بولىدۇ. 26 ئۇ چاغدا سەن ھەممىگە قادىردىن سۆيۈنىسەن، يۈزۈڭنى تە ڭرىگە قاراپ كۆتۈرەلەيسەن. 27 سەن ئۇنىڭغا دۇئا قىلساڭ، ئۇ قۇلاق سالىدۇ، شۇنداقلا سەنمۇ ئېچىكەن قەسەملىرىڭگە ئەمەل قىلىسەن. 28 سەن قارار قىلغان ئىش ئەمەلگە ئاشىدۇ، يوللىرىڭ ئۈستىگە نۇر چۈشىدۇ. 29 ئادەملەر پەس قىلىنغاندا، سەن ئۇلارغا: «ئورنۇڭلاردىن تۇر ئۇگلار!» دەيسەن، شۇنىڭ بىلەن [خۇدا] چىرايى سۈنغانلارنى قۇتقۇزىدۇ. 30 ئۇ ھەتتا گۇناھى بار ئادەمنىمۇ قۇتقۇزىدۇ؛ ئۇ قولۇڭدىكى ھالالىقتىن قۇتقۇزۇلىدۇ.

23

ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «بۈگۈنمۇ شىكايىتىم ئاچچىقتۇر، ئۇنىڭ مېنى باسقان قولى ئاھ-زارلىرىمدىنمۇ ئېغىرىدۇر! 3 ئاھ، ئۇنى نەدىن تاپالايدىغانلىقىمنى بىلگەن بولساملا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ ئۇلۇتۇرىدىغان جايىغا بارار ئىدىم! 4 شۇنداللا مەن ئۇنىڭ ئالدىدا دەۋايىمنى بايان قىلاتتىم،

ئاغزىمنى مۇنازىرىلەر بىلەن تولدۇراتىم، 5 مەن تۆنىڭ ماڭا بەرمەكچى بولغان جاۋابىنى بىلەلەيتتىم، تۆنىڭ ماڭا نېمىنى دېمەكچى بولغانلىقىنى چۈشىنەلەيتتىم. 6 تۆ ماڭا قارشى تۇرۇپ زور كۆچى بىلەن مېنىڭ بىلەن تالىشامىز؟ ياق! تۆ چوقۇم ماڭا قۇلاق سالاتتى. 7 تۆنىڭ ھۆزۈرىدا ھەققانىي بىر ئادەم تۆنىڭ بىلەن دەۋالىشالايتتى، شۇنداق بولسا، مەن تۆز سوتچىم ئالدىدا مەڭگۈگچە ئاقلانغان بولاتتىم. 8 ئەپسۇس، مەن ئالغا قاراپ ماڭسامۇ، لېكىن تۆ تۆز يەردە يوق، كەينىمگە يانسامۇ، تۆنىڭ سايىسىنىمۇ كۆرەلمەيمەن. 9 تۆ سول تەرەپتە ئىش قىلۋاتقاندا، مەن تۆنى يايقىيالمايمەن؛ تۆ ئوڭ تەرەپتە يوشۇرۇنغاندا، مەن تۆنى كۆرەلمەيمەن، 10 براق تۆ مېنىڭ ماڭىدىغان يولۇمنى بىلىپ تۇرىدۇ، تۆ مېنى تاۋلىغاندىن كېيىن، ئالتۇندەك ساپ بولىمەن. 11 مېنىڭ پۇتلىرىم تۆنىڭ قەدەملىرىگە چىڭ ئە گەشكەن؛ تۆنىڭ يولىنى چىڭ تۇتۇپ، ھېچ چەتىنمەدىم. 12 مەن يەنە تۆنىڭ لەۋلىرىنىڭ ئېرىۋۇقدىن باش تارتمىدىم؛ مەن تۆنىڭ ئاغزىدىكى سۆزلەرنى تۆز كۆڭۈلدىكىلەرمدىن قىممەتلىك بىلىپ قەدرلەپ كەلدىم. 13 براق تۆنىڭ بولسا بىرلا مۇددىسىنى باردۇر، كىممۇ تۆنى يولدىن بۇرۇيالىسۇن؟ تۆ كۆڭلىدە نېمىنى ئارزۇ قىلغان بولسا، شۇنى قىلىدۇ. 14 چۈنكى تۆ ماڭا نېمىنى ئىرادە قىلغان بولسا، شۇنى بەرھەق ۋۇجۇدقا چىقىرىدۇ؛ مانا مۇشۇ خىلدىكى ئىشلار تۆنىڭدا يەنە نۇرغۇندۇر. 15 شۇڭا مەن تۆنىڭ ئالدىدا دەككە-دۇككىگە چۈشمەن، بۇلارنى ئويلىساملا، مەن تۆنىڭدىن قورقۇپ كېتىمەن. 16 چۈنكى تە گرى كۆڭلۈمنى ئاجىز قىلغان، ھەممىگە قادىر مېنى ساراسىمگە سالدۇ. 17 ھالبۇكى، مەن قاراڭغۇلۇق ئىچىدە تۆچۈقتۇرۇلمىدىم، ۋە يا كى يۈزۈمنى ئوروۋالغان زۇلمەت-قاراڭغۇلۇققىمۇ ھېچ سۈكۈت قىلمىدىم.

24

ـ نېمىشقا ھەممىگە قادىر [سوراق] كۆنلىرىنى بېكىتمەيدۇ؟ نېمىشقا تۆنى تونۇغانلار تۆنىڭ شۇ كۈنلىرىنى بىكاردىن-بىكار كۈتىدۇ؟ 2 مانا، ئادەملەر پاسىل قىلىنغان تاشلارنى يۆتكۈۋېتىدۇ، تۆلار زوراۋاۋلىق بىلەن باشقىلارنىڭ پادىلىرىنى بۇلاپ-تالاپ تۆزلىرى [ئوچۇق-ئاشكارا] باقىدۇ، 3 تۆلار يېتىم-يېسىرلارنىڭ ئېشىكىنى بۇلاپ ھەيدەپ كېتىدۇ، تۆلار تۇل خوتۇننىڭ كالىسىنى كېپىللىك تۆچۈن ئېلىۋالىدۇ. 4 تۆلار مىسكىنلەرنى يولدىن نېرى ئىتتىرۋېتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن زېمىندىكى ئېزىلگەنلەرنىڭ ھەممىسى مۇكۈشۈۋالىدۇ. 5 مانا، تۆلار دەشت-بىياۋانلاردىكى ياۋايى ئېشە كەلدەرەك، تاڭ سەھەردە تولجا ئىزدەش «خىزمىتى» گە چىقىدۇ؛ جاڭگال تۆلار ۋە تۆلارنىڭ بالىلىرى تۆچۈن بېمە كلىك تەمىنلەيدۇ. 6 تۆلار يامانلىق [كالىلىرى] تۆچۈن دالادا ئوت-چۆپ ئورىدۇ، تۆنىڭ تۆچۈن ئاشقان-تاشقان تۆزۈملىرىنى تېرىيدۇ؛ 7 تۆلار كېچىنى كىيىمسىز يالاڭ تۇتۇكزىدۇ، سوغۇقتا بولسا يېپىنغۇدەك كىيىمى يوقتۇر. 8 تۆلار تاغقا ياغقان يامغۇرلار بىلەن سۇزمە بولۇپ كېتىدۇ، پاناھسىزلىقىدىن تاشنى قۇچاقلىشىدۇ. 9 ئادەملەر ئاتىسىز بالىلارنى ئەمچەكتىن بۇلاپ كېتىدۇ، تۆلار مىسكىنلەردىن [بوۋاقلارنى] كېپىللىككە ئالىدۇ. 10 [مىسكىنلەر بولسا] كىيىمسىز، يېلىك تۇتىدۇ، باشقىلار تۆچۈن بۇغداي باغلىرىنى كۆتۈرسىمۇ، يەنىلا تاچ قالىدۇ؛ 11 تۆلار باشقىلارنىڭ ۋېيدە زەيتۇنلارنى چەيلەپ ياغ چىقارغان بولسىمۇ، ھويلىلىرىدا شاراب كۆچىكىنى چەيلىگەن بولسىمۇ، يەنىلا تۇرسىمۇزلۇقتا قالىدۇ. 12 شەھەردىن ئادەملەرنىڭ ئاھ-زارلىرى چىقىپ تۇرىدۇ، قىلىچ يىگەنلەرنىڭ جانلىرى نالە-پەريات كۆتۈرىدۇ؛ براق تە گرى ھېچكىمنىڭ ئېيىلىسلىقىنى تەيىنلىمەيدۇ. 13 ـ نۇرغا قارشى ئىسيان كۆتۈرىدىغانلارمۇ بار؛ تۆلار نۇرنىڭ يوللىرىنى بىلمەيدۇ، تۆنىڭ تەرىقىلىرىدە تۇرمايدۇ. 14 قاتىل تاڭ نۇرى كېلىشى بىلەن ئورنىدىن تۇرۇپ، كەمبەغەللەر ۋە مىسكىنلەرنى تۆلتۈرىدۇ؛ كېچىدە تۆ ئوغرىدەك يۈرىدۇ. 15 زىناخورمۇ «مېنى ھېچ كۆز كۆرمەيدۇ» دەپ زاۋال ۋاقتىنى كۈتىدۇ؛ باشقىلار مېنى تونۇمىسۇن دەپ ئايالىنىڭ چۈمبىلىنى يۈزىگە تارتىۋالىدۇ. 16 قاراڭغۇلۇقتا [ئوغرىلار] ئۆينىڭ تاملىرىنى كولاپ تېشىدۇ؛ كۈندۈزدە تۆلار تۆزلىرىنى تۆز ئۆيىگە قاماپ قويىدۇ؛ تۆلار نۇرنى تونۇمايدۇ. 17 تۆلار تۆچۈن تاڭ سەھەر تۆلۈم سايىسىدەك ئۈيۈلىدۇ؛ تۆلار قاپ-قاراڭغۇلۇقنىڭ ۋەھىملىرىنى دوست تۇتىدۇ. 18 تۆلار سۇلارنىڭ يۈزىدىكى كۆپۈكلەردەك يوقاپ كەتسۇن! تۆلارنىڭ يەر-زېمىندىكى نېسىبىسى لەنەت قىلىنغانكى، شۇڭا تۆلاردىن ھېچكىم تۆزۈمزارلىققا يەنە ماڭىسۇن! 19 قۇرغاقچىلىق ھەم تومۇز ئىسسىق قار سۇلىرىنىمۇ يەپ تۈگىتىدۇ؛ تەھتىسارامۇ ئوخشاشلا گۇناھ قىلغانلارنى يەپ تۈگەتسۇن! (Sheol h7585) 20 تۇنى، تۇغقان تانىسىمۇ تۇنتۇمۇشۇن! قۇرت شۇلۇكىلىرىنى ئېتىپ تۇنى يېسۇن! ئەسكە ھېچ ئېلىنمىسۇن! شۇنىڭ بىلەن ھەققانىيسزلىق دەرەختەك كېسىلسۇن! 21 تۆ بالىسى يوق تۇغماسلاردىن تولجا ئالدىڭ، تۆ تۇل خوتۇنلارغىمۇ ھېچ شەپقەت كۆرسەتمەيدۇ. 22 براق [خۇدا] تۆز قۇدرىتى بىلەن مۇنداق كۈچ-ھوقۇقى بارلارنىڭ [كۆنىنى] تۇزارتىدۇ؛ تۆلار ھەتتا ھاياتىدىن ئۈمىدسىزلەنسىمۇ قايتىدىن ئورنىدىن تۇرىدۇ. 23 [خۇدا] يەنىلا تۆلارنى ئامانلىقتا مۇقىملاشتۇرىدۇ، شۇڭا تۆلار خاتىرجەم بولىدۇ؛ تۆ تۆلارنىڭ يوللىرىنى كۈزدە تۇتقان ئەمەسمۇ؟ 24 تۆلارنىڭ مەرتىۋىسى بىردەملىك تۆستۈرۈلىدۇ، ئاندىن تۆلار يوق بولىدۇ؛ تۆلار ئۆكۈلا قالىدۇرۇلىدۇ، ئاندىن باشقا ئادەملە رگە تۇخشاشلا يېغىپ ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ تۆلار پەقەتلا پىشقان سەرخىل بۇغداي باشاقلىرىدەك كېسىلىپ كېتىدۇ. 25 بۇ ئىشلار مۇنداق بولمىسا، قېنى كىم مېنى يالغانچى دەپ ئىسپاتلىيالايدۇ. مېنىڭ گەپلىرىمنى كىم قۇرۇق گەپ دېيەلەيدۇ؟».

25

شۇخالىق بىلدار جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «تۆنىڭدا ھۆكۈمرانلىق ھەم ھەيۋەت باردۇر؛ تۆ ئاسمانلارنىڭ قەرىدىكى ئىشلارنىمۇ تەرتىپكە سالدۇ. 3 تۆنىڭ قوشۇنلىرىنى ساناپ تۈگەتكىلى بولامدۇ؟ تۆنىڭ نۇرى كىمنىڭ ئۈستىگە چۈشمەي قالار؟ 4 ئەمدى ئىنسان بالىسى قاندائقۇ تە گرىنىڭ ئالدىدا ھەققانىي بولالىسۇن؟ ئايال زاتىدىن تۇغۇلغانلار قاندائقۇ پاك بولالىسۇن؟ 5 مانا، تۆنىڭ نەزىرىدە ھەتتا ئايمۇ يورۇق بولمغان يەردە، يۇلتۇزلارمۇ پاك بولمغان يەردە، 6 قورت بولغان ئىنسان، سازاڭ بولغان ئادەم بالىسى [تۆنىڭ ئالدىدا] قانداق بولار؟».

26

ئايۇپ [بىلدادقا] جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «ماغدۇرسىز كىشىگە قالتىس ياردەملەرنى بېرىۋەتتىڭ! بىلە كلىرى كۈچسىز ئادەمنى كارامەت قۇتقۇزۇۋەتتىڭ! 3 ئەقلى يوق كىشىگە قالتىس نەسىھەتلەرنى قىلىۋەتتىڭ! ۋە تۆنىڭگا ئالامەت بىلىملەرنى نامايان قىلىۋەتتىڭ! 4 سەن زادى كىمنىڭ مەدىتى بىلەن بۇ سۆزلەرنى قىلدىڭ؟ سەندىن چىقۋاتقىنى كىمنىڭ روھى؟ 5 ـ «ئەرۋاھلار، يەنى سۇ ئاستىدىكىلەر، شۇنداقلا تۆ يەردە بارلىق تۇرۇۋاتقانلار تولغىنىپ كېتىدۇ؛ 6 بەرھەق، [خۇدانىڭ] ئالدىدا تەھتىسارامۇ يېپىنچىسىز كۆرۈنىدۇ، ھالا كەتىنكۈز يا يقۇچى يوقتۇر. (Sheol h7585) 7 تۆ [يەرنىڭ] شىمالىي [قۇتۇپىنى] ئالەم بوشلۇقىدا سوزغان، تۆ يەر [شارىنى] بوشلۇق ئىچىدە مۇئەللەق قىلغان؛ 8 تۆ سۇلارنى ۋېيۇق بۇلۇتلىرى ئىچىگە يىغىدۇ، بۇلۇت تۇلارنىڭ ئېغىرلىقى بىلەنمۇ يىرتىلىپ كەتمەيدۇ. 9 تۆ ئايىنىڭ يۈزىنى يا يېدۇ، تۆ بۇلۇتلىرى بىلەن تۇنى توسىدۇ. 10 تۆ سۇلارنىڭ ئۈستىگە چەمبەر سىزىپ ۋېيغان، بۇنىڭ بىلەن تۆ يورۇقلۇق ھەم قاراڭغۇلۇقنىڭ چېگراسىنى بېكىتكەن. 11 ئاسمانلارنىڭ تۈۋۈرۈكلىرى تەۋرەپ كېتىدۇ، تۆنىڭ ئەيبىنى ئاڭلاپلا ئالاقزادە بولۇپ كېتىدۇ. 12 تۆ دېڭىزنى قۇدرىتى بىلەن تىنچلاندۇرىدۇ؛ تۆز ھېكمىتى بىلەن راھابنى پارە-پارە قىلىپ يانچۇۋېتىدۇ. 13 تۆنىڭ روھى بىلەن ئاسمانلار يېزىلگەن، تۆنىڭ قولى تېز چاقتان ئەجدىھانى سانچىيدۇ. 14 مانا، بۇ ئىشلار پەقەت تۆنىڭ قىلغانلىرىنىڭ كىچىككىنە بىر قىسمىدۇر، خالاس، تۆنىڭ سۆز-كالامىدىن ئاڭلاۋاتقىنىمىز ناھايىتى پەس بىر شۇئىرلاش، خالاس! تۆنىڭ پۈتكۈل زور قۇدرىتىنىڭ گۈلدۈرمامىسىنى بولسا كىممۇ چۈشىنەلەيسۇن؟!».

27

ئايۇپ بايانىنى داۋاملاشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ 2 «مېنىڭ ھەققىمنى تارتىۋالغان تە گرىنىڭ ھاياتى بىلەن، جىنىمنى ئاغرىتقان ھەممىگە قادىرنىڭ ھەققى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، 3 تىنىمدە نەپەس بولسىلا، تە گرىنىڭ يە رگەن روھى دىمىغىمدا تۇرسىلا، 4 لەۋلىرىمدىن ھەققانىيسىز سۆزلەر چىقمايدۇ، تىلىم ئالدامچىلىق بىلەن ھېچ شۇئىرلىمايدۇ! 5 سىلەرنىڭكىنى توغرا دېيىش مەندىن يىراق تۇرسۇن! جىنىم چىققانغا قەدەر دۇرۇسلۇقۇمنى تۆزۈمدىن ئايرىمايمەن! 6 ئادىللىقىمنى چىڭ تۇتۇۋېرىمەن، تۆنى ۋېيۇپ بەرمەيمەن، ۋىجدانىم ياشىغان ھېچبىر كۈنۈمدە مېنى ئەيىبلىمەيدۇ! 7 مېنىڭ دۈشمىنىم رەزىللە رگە ئوخشاش بولسۇن، ماڭا قارشى چىققانلار ھەققانىيسىز دەپ قارالسۇن. 8 چۈنكى تە گرى ئېپلاس ئادەمنى تۇزۇپ تاشلىغاندا، تۆنىڭ جىنىنى ئالغاندا، تۆنىڭ يەنە نېمە تۈمىدى قالار؟ 9 بالا يىتىپەت تۇنى يىسىپ چۈشكەندە، تە گرى تۇنىڭ نالە-پەريادىنى ئاڭلامدۇ؟ 10 تۆ ھەممىگە قادىردن سۈيۈنىمدۇ؟ تۆ ھەردائىم تە گرىگە ئىلتىجا قىلالامدۇ؟ 11 مەن تە گرىنىڭ قولىنىڭ قىلغانلىرى توغرىسىدا سىلە رگە مەلۇمات بېرەي؛ ھەممىگە قادىردا نېمە بارلىقىنى يوشۇرۇپ يۈرمەيمەن. 12 مانا سىلەر ئاللىبۇرۇن بۇلارنى كۆرۈپ چىقتىڭلار، سىلەر نېمىشقا ئاشۇنداق پۈتۈنلەي قۇرۇق خىيالىق بولۇپ قالدىڭلار؟ 13 رەزىل ئادەملەرنىڭ تە گرى بېكىتكەن ئاقىۋىتى شۇنداقكى، زوراۋاۋلىقنىڭ ھەممىگە قادىردن ئالدىغان نېسىبىسى شۇنداقكى: ـ 14 تۆنىڭ بالىلىرى كۆپەيسە، قىلىچلىنىش ئۈچۈنلا كۆپەيىدۇ؛ تۆنىڭ پەرزەنتلىرىنىڭ نېنى يېتىشمەيدۇ. 15 تۆنىڭ تۇزۇندىن كېيىن قالغان ئادەملىرى تۇلۇم بىلەن بۇاۋاستە دەپنە قىلىنىدۇ؛ بۇنىڭ بىلەن قالغان تۇل خوتۇنلىرى ماتەم تۇتمايدۇ. 16 تۆ كۈمۈشلەرنى توپا-چاڭدەك يىغىپ دۇۋىلىسىمۇ، كىيىم-كېچەك كەلەرنى لايدەك كۆپ يىغسىمۇ، 17 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى تەيارلىسىمۇ، براق كىيىملەرنى ھەققانىيلار كىيىدۇ؛ بىگۇناھلارمۇ كۈمۈشلەرنى بۇلۇشىدۇ. 18 تۆنىڭ ياسىغان ئۆيى پەرۋانىنىڭ غوزاسىدەك؛ تۇزۇمزارنىڭ كۈزەتچىسى تۇزىگە سالغان كەپىدەك بوش بولىدۇ. 19 تۆ باي بولۇپ

يىتىپ دەم ئالغىنى بىلەن، بىراق ئەڭ ئاخىرقى قېتىم كېلىدۇكى، كۆزىنى ئاچقاندا، ئەمدى ئۇنىڭ ئىشتىم دەيدۇ. **20** ۋەھىمىلەر كەلكۈندەك يېشىغا كېلىدۇ، كەچتە قارا قىيۋن ئۆنى چاكىگلىغا ئالىدۇ. **21** شەرق شامىلى ئۆنى ئۆچۈرۈۋېتىپ كېتىدۇ، شىددەت بىلەن ئۆنى ئوردىدىن ئېلىپ يىراققا ئېتىپ تاشلايدۇ. **22** بوران ئۆنى ھېچ ئايماي، يېشىغا ئۇرۇلىدۇ، ئۇ ئۆنىڭ چاكىگلىدىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن ھە دەپ ئۇرۇندۇ، **23** بىراق [شامال] ئۇنىڭغا قاراپ چاۋاك چالىدۇ، ئۆنى ئورىندىن «ئۆش-ئۆش» قىلىپ قوغلۇۋېتىدۇ».

28

ـ «شۇيھىسىزكى، كۆمۈش تېپىلىدىغان كانلار بار، ئالتۇننىڭ تاۋلىنىدىغان ئۇز ئورنى باردۇر، **2** تومۇر بولسا يەر ئاستىدىن قېزۋېلىنىدۇ، مىس بولسا تاشتىن ئېرىتىلىپ ئېلىنىدۇ. **3** ئىنسانلار [يەر ئاستىدىكى] قاراڭغۇلۇققا چەك قويىدۇ؛ ئۆز يەر قەرىگىچە چارلاپ يۈرۈپ، قاراڭغۇلۇقتا تەۋە، ئۆلۈمنىڭ سايىسىدە ئۇرغان تاشلارنى ئىزدەيدۇ. **4** ئۇ يەر يۈزىدىكىلەردىن يىراق جايدا تىك بولغان قۇدۇقنى كولايدۇ؛ مانا شۇنداق ئادەم ئاياغ ياسىمايدىغان، ئۇنتۇلغان يەرلەردە ئۆلار ئارغامچىنى ئۆتۈپ بوشلۇقتا پۇلا گلاپ يۈرىدۇ، كەشىلەردىن يىراقتا ئېسىلىپ ئوردىدۇ. **5** ئاشلىق چىقىدىغان يەر، تەكتى كولانغاندا بولسايالقۇنەدەك كورۇندۇ؛ **6** يەردىكى تاشلار ئارىسىدىن كۆك ياقۇتلار چىقىدۇ، ئۇنىڭدا ئالتۇن رۇدىسىمۇ باردۇر. **7** ئۇ يولنى ھېچقانداق ئالغۇر قۇش بىلمەيدۇ، ھەتتا سارىنىك كۆزىمۇ ئۇنىڭغا يەتمىگەن. **8** ھاكاۋۇر يىرتقۇچلارمۇ ئۇ يەرنى ھېچ دەسسەپ باقمىغان، ئەشەددىي شىرمۇ ئۇ جايدىن ھېچقاچان ئۆتۈپ باقمىغان. **9** ئىنسان بالىسى قولىنى چاقماق ئېشىنىڭ ئۈستىگە تەككۈزىدۇ، ئۇ تاغلارنى يىلتىزىدىن قومۇرۇۋېتىدۇ. **10** تاشلار ئارىسىدىن ئۇ قانالالارنى چاپىدۇ، شۇنداق قىلىپ ئۆنىڭ كۆزى ھەرخىل قىممەتلىك نەرسىلەرنى كۆرىدۇ؛ **11** يەر ئاستىدىكى ئېقىنلارنى تېشىپ كەتمىسۇن دەپ ئۇلارنى توسۇۋالىدۇ، يوشۇرۇن نەرسىلەرنى ئۇ ئاشكارىلايدۇ. **12** بىراق دانالىق نەدىن تېپىلار؟ يورۇتۇلۇشنىڭ ماكانى نەدىدۇ؟ **13** ئىنسان باللىرى ئۆنىڭ قىممەتلىكلىكنى ھېچ بىلمەس، ئۇ تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدىن تېپىلماس. **14** [يەر] تېگى: «مەندە ئەمەس» دەيدۇ، دېڭىز بولسا: «مەن بىلەمۇ بىللە ئەمەستۇر» دەيدۇ. **15** دانالىقنى ساپ ئالتۇن بىلەن سېتىۋالغىلى بولمايدۇ، كۆمۈشنىمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىر تارازىدا تارتقىلى بولماس. **16** ھەتتا ئوفىردا چىقىدىغان ئالتۇن، ئاق ھېقىق ياكى كۆك ياقۇت بىلەنمۇ بىر تارازىدا تارتقىلى بولمايدۇ. **17** ئالتۇن ۋە خرۇستالنىمۇ ئۇنىڭ بىلەن سېلىشتۇرغىلى بولمايدۇ، ئېسىل ئالتۇن قاچا-قۇچىلار ئۇنىڭ بىلەن ھېچ ئالماشتۇرۇلماس. **18** ئۇ ئۇنچە-مارجان، خرۇستالنى ئادەمنىڭ ئېسىدىن چىقىرىدۇ؛ دانالىقنى ئېلىش قىزىل ياقۇتلارنى ئېلىشتىن ئەۋزەلدۇر. **19** ئېفىئو پېيەدىكى سېرىق ياقۇت ئۇنىڭغا يەتمەس، سېرىق ئالتۇنمۇ ئۇنىڭ بىلەن بەسلىشەلەيدۇ. **20** ئۇنداقتا، دانالىق نەدىن تېپىلىدۇ؟ يورۇتۇلۇشنىڭ ماكانى نەدىدۇ؟ **21** چۈنكى ئۇ بارلىق ھايات ئىگىلىرىنىڭ كۆزىدىن يوشۇرۇلغان، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلاردىنمۇ يوشۇرۇلغان ئوردىدۇ. **22** ھالاكەت ۋە ئۆلۈم پەقەتلا: «ئۇنىڭ شۆھرىتىدىن خەۋەر ئالدۇق» دەيدۇ. **23** ئۇنىڭ ماكانىغا يولنى چۈشىنىدىغان، ئوردىدىغان يېرىنى بىلىدىغان پەقەتلا بىر خۇداداۇر. **24** چۈنكى ئۇنىڭ كۆزى يەرنىڭ قەرىگىچە يېتىدۇ، ئۇ ئاسماننىڭ ئاستىدىكى بارلىق نەرسىلەرنى كۆرىدۇ. **25** ئۇ شامالالارنىڭ كۈچىنى تارازىغا سالغاندا، [دۇنيانىڭ] سۈلىرىنى ئۆلچىگەندە، **26** يامغۇرلارغا قانۇنىيەت چۈشۈرگەندە، گۈلدۈرمامىنىڭ چاقمىقىغا يولنى بېكىتكەندە، **27** ئۇ چاغدا ئۇ دانالىققا قاراپ ئۇنى بايان قىلغان؛ ئۇنى نەمۇنە قىلىپ بەلگىلىگەن؛ شۇنداق، ئۇ ئۇنىڭ باش-ئايىغىغا قاراپ چىقىپ، **28** ئىنسانغا: «مانا، رەبدىن قورقۇش دانالىقتۇر؛ يامانلىقتىن يىراقلىشىش يورۇتۇلۇشتۇر» ـ دېگەن».

29

ئايۇپ بايانىنى داۋاملاشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ **2** «ئاھ، ئەھۋالىم ئىلگىرىكى ئايلاردىكىدەك بولسىدى، تەڭرى مەندىن خەۋەر ئالغان كۈنلەردىكىدەك بولسىدى! **3** ئۇ چاغدا ئۇنىڭ چىرىغى بېشىمغا نۇر چاچقان، ئۇنىڭ يورۇقلۇقى بىلەن قاراڭغۇلۇقتىن ئۆتۈپ كەتكەن بولاتىم! **4** بۇ ئىشلار مەن قىران ۋاقتىمدا، يەنى تەڭرى چېدىرىمدا ماكا سىرداش [دوست] بولغان ۋاقتىتا بولغاندىدى! **5** ھەممىگە قادىر مەن بىلەن بىللە بولغان، مېنىڭ ياش بالىلىرىم ئەتراپىمدا بولغان؛ **6** مېنىڭ باسقان قەدەملىرىم سېرىق مايغا چۈمۈلگەن، يېنىمدىكى تاش مەن ئۈچۈن زەيتۇن ماي دەريىسى بولۇپ ئاققان؛ **7** شەھەر دەرۋازىسىغا چىققان ۋاقتىمدا، كەڭ مەيدانىدا ئورنۇم تەييارلانغاندا، **8** ياشلار مېنى كۆرۈپلا ئەيمىنىپ ئۆزلىرىنى چەتكە ئالاتتى، قېرىلار بولسا ئورندىن تۇراتتى، **9** شاھزادىلەرمۇ گەپتىن توختاپ، قولى بىلەن ئاغزىنى ئېتىۋالاتتى. **10** ئاقسۈڭەكلەرمۇ تىنچلىنىپ، تىلىنى تاكلىيغا چاپلىۋالاتتى. **11** قۇلاق سۆزۈمنى تاكلىسىلا، ماكا بەختىن تىلەيتتى، كۆز مېنى كۆرسىلا ماكا ياخشى گۈۋاھلىق بېرەتتى. **12** چۈنكى مەن ماكا ھىمايە بول دەپ يېلىنغان ئېزىلگۈچىلەرنى، پاناھسىز قالغان يېتىم-يېسىرلارنىمۇ قۇتقۇزۇپ ئۇراتتىم. **13** ھالاك بولاي دېگەن كىشى ماكا بەخت تىلەيتتى؛ مەن تۇل خوتۇننىڭ كۆڭلىنى شادلاندۇرۇپ ناخشا ياڭراتقۇزاتتىم. **14** مەن ھەققانىيلىقنى تون قىلىپ كىيىۋالدىم، ئۇ مېنى تۇز گەۋدىسى قىلدى. ئادالەتلىكىم ماكا يېپىنچا ھەم سەللە بولغان. **15** مەن كورغا كۆز بولاتتىم، توكۇرغا پۇت بولاتتىم. **16** يوقسۇللارغا ئاتا بولاتتىم، ماكا ناتونۇش كىشىنىڭ دەۋاسىنىمۇ تەكشۈرۈپ چىقاتتىم. **17** مەن ئادالەتسىزلىنىڭ ھىڭگىلىغان چىشلىرىنى چېقىپ تاشلايتتىم، ئولجىسىنى چىشلىرىدىن ئېلىپ كېتەتتىم. **18** ھەم: «مېنىڭ كۈنلىرىم قۇمدەك كۆپ بولۇپ، ئۆز ئۆۋامدا راھەت ئۆچىدە ئۆلىمەن» دەيتتىم؛ **19** ھەم: «يىلتىزىم سۈلارغىچە تارتىلىپ باردۇ، شەبنەم پۈتۈن كېچىچە شىخىغا چاپلىشىپ ياتىدۇ؛ **20** شۆھرىتىم ھەردائىم مەندە يېڭىلىنىپ تۇرىدۇ، قولۇمدىكى ئوقىيام ھەردائىم يېڭى بولۇپ تۇرىدۇ» دەيتتىم. **21** ئادەملەر ماكا قۇلاق سالاتتى، كۈتۈپ تۇراتتى؛ نەسىھەتلىرىنى ئاگلاي دەپ سۈكۈت ئۆچىدە تۇراتتى. **22** مەن گەپ قىلغاندىن كېيىن ئۇلار قايتا گەپ قىلمايتتى، سۆزلىرىم ئۇلارنىڭ ئۈستىگە شەبنەم بولۇپ چۈشەتتى. **23** ئۇلار يامغۇرلارنى كۈتكەندەك مېنى كۈتەتتى، كىشىلەر [ۋاقتىدا ياغقان] «كېينكى يامغۇر»نى قارشى ئالغاندەك سۆزلىرىمنى ئاغزىنى ئېچىپ ئېچەتتى! **24** ئۈمىدسىزلەنگىنىدە مەن ئۇلارغا قاراپ كۈلۈمسىرەيتتىم، يۈزۈمدىكى نۇرنى ئۇلار يەر گەۋ چۈشۈرمەيتتى. **25** مەن ئۇلارغا يولنى تاللاپ كۆرسىتىپ بېرەتتىم، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا كاتىتۇاش بولۇپ ئولتۇراتتىم، قوشۇنلىرى ئارىسىدا تۇرغان پادىشاھدەك ياشايتتىم، بىراق يۇنىڭ بىلەن ماتەم تۇتىدىغانلارغا تەسەللى يەتكۈزگۈچىمۇ بولاتتىم».

30

ـ «بىراق ھازىر بولسا، ياشلار مېنى مازاق قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ دادىلىرىنى ھەتتا پادامنى باقىدىغان ئىتلار بىلەن بىللە ئىشلىشىگە يول قويۇشنىمۇ يامان كۆرەتتىم. **2** ئۇلارنىڭ ماغدۇرى كەتكەندىن كېيىن، قولىدىكى كۈچ ماكا نېمە پايدا يەتكۈزەلىسۇن؟ **3** يوقسۇزلۇق ھەم ئاچلىقتىن يىگەلەپ كەتكەن، ئۇلار ئۆزۈندىن ۋىيان چۈلدەرەپ كەتكەن دەشت-باياۋاندا قۇرۇق يەرنى غاجىيدۇ. **4** ئۇلار ئەمەن-شۇاقنى چاتقالار ئارىسىدىن يۇلىدۇ، شۇمۇيېنىڭ يىلتىزلىرىنىمۇ تېرىپ ئۆزلىرىگە نان قىلىدۇ. **5** ئۇلار ئەل-يۇرتلاردىن ھەيدۇۋېتىلگەن بولىدۇ، كىشىلەر ئۇلارنى كۆرۈپلا ئوغرىنى كۈز رگەندەك ۋارقىراپ تىلايدۇ. **6** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سۈرلۈك جىلغىلاردا قونۇپ، تاشلار ئارىسىدا، غارلار ئۆچىدە ياشاشقا مەجبۇر بولىدۇ. **7** چاتقاللىق ئارىسىدا ئۇلار ھاكۋاپ كېتىدۇ، تىكەنلەر ئاستىدا ئۇلار د ۋگەيىپ ئولتۇرۇشىدۇ؛ **8** نادانلارنىڭ، نام-ئابرۇيسىزلارنىڭ بالىلىرى، ئۇلار زېمىندىن سۈرتوقاتى ھەيدۇۋېتىلگەن. **9** مەن ھازىر بولسام بۇلارنىڭ ھەجۋىي ناخشىسى، ھەتتا سۆز-چۆچەكنىڭ دەستىكى بولۇپ قالدىم! **10** ئۇلار مەندىن نەپرەتلىنىپ، مەندىن يىراق تۇرۇپ، يۈزۈمگە تۈكۈرۈشتىنمۇ يانمايدۇ. **11** چۈنكى [خۇدا] مېنىڭ ھايات رىشتىمنى ئۈزۈپ، مېنى جاياغا چۈمدۈرگەن، شۇنىڭ بىلەن شۇ ئادەملەر ئالدىمدا تىزگىنلىرىنى ئېلىۋەتكەن. **12** ئوڭ يىنىمدا بىر توپ چۈپرەندە ياشلار ئورندىن تۇرۇپ، ئۇلار پۇتۇمنى تۇرغانلار يېرىدىن ئىتتىرىۋەتمەكچى، ئۇلار سېپىلىمغا ھۇجۇم پەلەمپەيلىرىنى كۆتۈرۈپ تۇردىدۇ؛ **13** ئۇلار يولۇمنى بۇزۇۋېتىدۇ، ئۇلارنىڭ ھېچ يۆلەنچۈكى بولمىسىمۇ، ھالاكىتىمنى ئىلگىرى سۈرمەكتە. **14** ئۇلار سېپىلىنىڭ كەڭ بۇسۇق جايىدىن بۇسۇپ كىرگەندەك كىرىشىدۇ، ۋەيرانىلىكىمدىن پايدىلىنىپ چوڭ تاشلاردەك دومىلاپ كىرىشىدۇ. **15** ۋەھىمىلەر بۇرۇلۇپ مېنى ئۆز نىشانى قىلغان، شۇنىڭ بىلەن ھۆرمىتىم شامال ئۆتۈپ يوق بولغاندەك ھەيدۇۋېتىلدى، ئاۋاتچىلىقىممۇ بۇلۇت ئۆتۈپ كەتكەندەك ئۆتۈپ كەتتى. **16** ھازىر بولسا جېنىم قاچىدىن تۆكۈلۈپ كەتكەندەك، ئازابلىق كۈنلەر مېنى ئوتۇۋالدى. **17** كېچىلەر بولسا، ماكا سۆڭەك كىرىمگىچە سانچىماقتا؛ ئاغرىقلىرىم مېنى چىشلەپ دەم ئالمايدۇ. **18** [ئاغرىقلار] زور كۈچى بىلەن ماكا كىيم-كېچىكىمدەك بولدى؛ ئۇلار كۆڭلىكىمنىڭ ياقىسىدەك ماكا چاپلىشىۋالدى. **19** خۇدا مېنى سازلىققا تاشلىۋەتكەن، مەن توپا-چاڭغا ۋە كۈلگە ئوخشاش بولۇپ قالدىم. **20** مەن ساكا نالە-پەريياد كۆتۈرمەكتىمەن، بىراق سەن ماكا جاۋاب بەرمەيسەن، مەن ئورنۇمدىن تۇرسام، سەن پەقەتلا ماكا قارايلا قويىسەن. **21** سەن تۇزگىرىپ ماكا بىر زالىم بولدۇڭ؛ قولۇڭنىڭ كۈچى بىلەن ماكا زەربە قىلىۋاتىسەن؛ **22** سەن مېنى كۆتۈرۈپ شامالنا مىندۇرۇپ رگەنسەن، بوران-چاپقۇنىدا ئەئەللۇقتىنى يوق قىلىۋەتكەنسەن. **23** چۈنكى سەن مېنى ئاخىرىدا تۆلۈمگە، يەنى بارلىق ھايات ئىگىلىرىنىڭ «يىغلىش ئۆيى» گە كەلتۈرۈۋاتىسەن. **24** ئۇ ھالاك قىلغان ۋاقتىدا كىشىلەر نالە-پەريياد كۆتۈرىمۇ، ئۇ قولىنى ئۇزاتقاندا، دۈئانىڭ دەرۋەقە ھېچقانداق نەتىجىسى يوق؛ **25** مەن كۈنلىرى تەس كىشى ئۈچۈن يىغلاپ [دۈئا قىلغان] ئەمەسمۇ؟ نامراتلار ئۈچۈن جېنىم ئازابلانمىدىمۇ؟ **26** مەن ئۇزۇم ياخشىلىق كۈتۈپ يۈرگىنىم بىلەن، يامانلىق كېلىپ قالدى، نۇر

كۆتكىنم بىلەن، قاراڭغۇلۇق كەلدى. 27 ئىچىم قازاندەك قاينىپ، ئارىملىق تاپماۋاتىدۇ، ئازابلىق كۈنلەر ماڭا يۈزلەندى. 28 مەن قۇياش نۇرنى كۆرمەيمۇ قارىداپ يۈرمەكتىمەن، خالايىق ئارىسىدا مەن ئورنۇمدىن تۇرۇپ، نالە-پەريات كۆتۈرىمەن. 29 مەن چىلىۋىرلە رگە قېرىنداش بولۇپ قالدىم، ھۇۋقۇشلارنىڭ ھەمراھى بولدۇم. 30 تېرەم قارىيىپ مەندىن ئاجراپ كېتىۋاتىدۇ، سۆڭەكلىرىم قىزىقتىن كويۇپ كېتىۋاتىدۇ. 31 چىلتارىمدىن ماتەم مەرسىيەسى چىقىدۇ، نېيىمنىڭ ئاۋازى ھازا تۇتقۇچىلارنىڭ يىغىسىغا ئايلىنىپ قالدى».

31

«مەن كۆزۈم بىلەن ئەھدىلەشكەن؛ شۇنىڭ ئۈچۈن مەن قانداقمۇ قىزلارغا ھەۋەس قىلىپ كۆز تاشلاپ يۈرەي؟ 2 ئۇنداق قىلسام ئۈستۈمدىكى تەڭرىدىن ئالدىغان نېسىۋەم نېمە بولار؟ ھەممىگە قادىردىن ئالدىغان مىراسىم نېمە بولار؟ 3 يۇ گۇناھنىڭ نەتىجىسى ھەققانىيىزلارغا بالا-قازا ئەمەسمۇ؟ قەبىھلىك قىلغانلارغا كۈلپەت ئەمەسمۇ؟ 4 ئۇ مېنىڭ يوللىرىمنى كۆرۈپ تۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ ھەربىر قەدەملىرىمنى ساناپ تۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ 5 ئە گەر ساختىلىققا ھەمراھ بولۇپ ماڭغان بولسامشىدى! ئە گەر پۇتۇم ئالداماچىلىق بىلەن بىللە بولۇشقا ئالدىرىغان بولسا، 6 (مەن ئادىللىق مىزانىغا قويۇلغان بولسامشىدى! ئۇنداقتا ئە گۈى ئەيىبسىزلىكىمدىن خەۋەر ئالالايتى!) 7 ئە گەر قەدىمىم يولدىن چىققان بولسا، كۆڭلۈم كۆزۈمگە ئە گىشىپ ماڭغان بولسا، ئە گەر قولۇمغا ھەۋقانداق داغ چاپلاشقان بولسا، 8 ئۇنداقتا مەن تېرىغانىنى باشقا بىرسى يېسۇن! بىخلىرىم يۇلۇنۇپ تاشلۇۋېتىلسۇن! 9 ئە گەر قەلبىم ھەلۋىم بىر ئايالدىن ئازدۇرۇلغان بولسا، شۇ نىيەتتە قوشنامنىڭ ئىشىك ئالدىدا پايلاپ تۇرغان بولسام، 10 تۇز ئايالىم باشقىلارنىڭ ئۆگىنىنى تارتىدىغان كۈنگە قالسۇن، باشقىلار ئۇنى ئاياق ئاستى قىلسۇن. 11 چۈنكى بۇ ئەھىددىي نومۇسلۇق گۇناھتۇر؛ ئۇ سوراقچىلار تەرىپىدىن جازالىنىشى كېرەكتۇر. 12 [بۇ گۇناھ] بولسا ئادەمنى ھالاك قىلغۇچى ئوتۇر؛ ئۇ مېنىڭ بارلىق تاپقانلىرىمنى يۇلۇپ ئالغان بولاتتى. 13 ئە گەر قۇلۇمنىڭ يا كى دېدىكىمنىڭ ماڭا قارىتا ئەرزى بولغان بولسا، ئۇلارنىڭ دەۋاسىنى كۆزۈمگە ئىلىمغان بولسام، 14 ئۇنداقتا نە گۈى مېنى سوراققا تارتىشقا ئورندىن تۇرغاندا قانداق قىلىمەن؟ ئە گەر ئۇ مەندىن سوئال-سوراق ئالىمەن دەپ كەلسە، مەن ئۇنىڭغا قانداق جاۋاب بېرىمەن؟ 15 مېنى بالىياتقۇدا ئاپىردە قىلغۇچى ئۇلارنىمۇ ئاپىردە قىلغان ئەمەسمۇ. مەن بىلەن ئۇ ئىككىمزنى ئانىلىرىمىزنىڭ بالىياتقۇسىدا تورەلدۇرگۈچى بىر ئەمەسمۇ؟ 16 ئە گەر مىسكىنلەرنى ئۇز ئارزۇ-ئۈمىدلىرىدىن توسقان بولسام، ئە گەر تۇل خوتۇننىڭ كۆز نۇرىنى قاراڭغۇلاشتۇرغان بولسام، 17 يا كى ئۆزۈمنىڭ بىر چىشلەم ئېنىمنى يالغۇز يېگەن بولسام، ئۇنى يېتىم-يېسىر بىلەن بىللە چىمگەن بولسام 18 (ئەمەلىيەتتە ياش ۋاقتىمدىن تارتىپ ئوغلى ئاتا بىلەن بىللە بولغاندەك ئۆمۈر مەن بىلەن بىللە تۇرغاندى، ئاپامنىڭ قورسىقىدىن چىققاندىن تارتىپلا تۇل خوتۇننىڭ يۈلەنچۈكى بولۇپ كەلدىم)، 19 ئە گەر كىيىم-كېچەك كەملىكىدىن ھالاك بولاي دېگەن بىرىگە، يا كى چاپانسىز بىر يوقسۇلغا قاراپ ئولتۇرغان بولسام، 20 ئە گەر ئۇنىڭ بەللىرى [كىيىمىسز قېلىپ] ماڭا بەخت تىلىمگەن بولسا، ئە گەر ئۇ قوزىلىرىمنىڭ يۇڭىدا ئىسىنىمغان بولسا، 21 ئە گەر شەھەر دەرۋازىسى ئالدىدا «[ھۆكۈم چىقارغانلار ئارىسىدا] مېنىڭ يۈلەنچۈكۈم بار» دەپ، يېتىم-يېسىرلارغا زىيانكەشلىك قىلىشقا قول كۆتۈرگەن بولسام، 22 ئۇنداقتا مۇرەم تاغىقىدىن ئاجرىلىپ چۈشسۇن! بىلىكىم ئۈگىنىدىن سۇنۇپ كەتسۇن! 23 چۈنكى تە گۈى چۈشۈپ رگەن بالا-ئىشاپەت مېنى قورقۇنچتا سالماقتا ئىدى، ئۇنىڭ ھەيۋىتىدىن ئۇنداق ئىشلارنى قەتئىي قىلالمايتىم. 24 ئە گەر ئالتۇنغا ئىشىنىپ ئۇنى تۇز تاياناچىم قىلغان بولسام، يا كى ساپ ئالتۇنغا: «يۈلەنچۈكۈمسەن!» دېگەن بولسام، 25 ئە گەر بايلىقلىرىم زور بولغانلىقىدىن، يا كى قولۇم ئالغان غەنىيمەتنىن شادلىنىپ كەتكەن بولسام، 26 ئە گەر مەن قۇياشنىڭ جۇلاسىنى چاچقانلىقىنى كۆرۈپ، يا كى ئاينىڭ ئايدىكىدا ماڭغانلىقىنى كۆرۈپ، 27 كۆڭلۈم ئاستىرتىن ئازدۇرۇلغان بولسا، شۇندىقلا [بۇلارغا چوقۇنۇپ] ئاغزىم قولۇمنى سۆيگەن بولسا، 28 بۇمۇ سوراقچى ئالدىدا گۇناھ دەپ ھېسابلىنىتتى، چۈنكى شۇندىق قىلغان بولسام مەن يۇقىرىدا تۇرغۇچى تە گۈىگە ۋاپاسىزلىق قىلغان بولاتتىم. 29 ئە گەر ماڭا نەپرەتلەنگەن كىشىنىڭ ھالاكىتىگە قارىغىنىمدا شادلىنىپ كەتكەن بولسام، بىشىغا كۈلپەت چۈشكەنلىكىدىن خۇشال بولغان بولسام ـ 30 (ئەمەلىيەتتە تۇ ۋگەمشىنۇن دەپ قارىغاپ، ئۇنىڭ تۇلۇمنى تىلەپ ئاغزىمنى گۇناھ تۇتكۇزۇشكە يول قويمىغانىمەن) 31 ئە گەر چېدىرىمدىكىلەر مەن توغرۇلۇق: «خوجايىنىمىزنىڭ داستىخىندىن يەپ قويۇلمىغان قېنى كىم بار؟» دېمىگەن بولسا، 32 (مۇساپىرلاردىن كوچىدا قالغىنى ئەرەلدىن يوقتۇر؛ چۈنكى ئىشىكىمنى ھەردائىم يولۇچىلارغا ئېچىپ كەلگەنمەن) 33 ئە گەر ئادەمئاتىىزدەك ئىتائەتسىزلىكىرىمنى ياپقان، قەبىھلىكىمنى كۆزگىمگە يوشۇرغان بولسام، 34 ھەمدە شۇنىڭ ئۈچۈن پۈتكۈل خالايىق ئالدىدا ئۇنىڭ ئاشكارىلىنىشىدىن قورقۇپ يۇ رگەن بولسام، جەمئىيەتنىڭ كەمىستىشلىرى ماڭا ۋەھىمە قىلغان بولسا، شۇنىڭ بىلەن مەن تالاغا چىقمايي يۇ رگەن بولسام،... 35 ـ ئاھ، ماڭا قۇلاق سالغۇچى بىرسى بولسىدى! مانا، ئىمزامنى قويۇپ بېرەي؛ ھەممىگە قادىر ماڭا جاۋاب بەرسۇن! رەقىبىم مېنىڭ ئۇستىمدىن ئەرز يازسۇن! 36 شۇ ئەرزنى زىممەمگە ئارتاتتىم ئەمەسمۇ؟ چوقۇم تاجلاردەك بېشىمغا كىيىۋالاتتىم. 37 مەن ئۇنىڭغا ھەدەملىرىمنىڭ پۈتۈن سانىنى ھېسابلاپ بېرەتتىم، شاھزادىدەك مەن ئۇنىڭ ئالدىغا باراتتىم. 38 ئە گەر ئۇز ئېتىزلىرىم ماڭا قارشى گۇۋاھ بولۇپ چۇقان كۆتۈرسە، ئۇنىڭ چۈنە كلىرى بىلەن بە رگە يىغلاشسا، 39 چۈنكى چىقارغان مېۋىسىنى ھەق تۆلىمەي يېگەن بولسام، ھۆددىگەرلەرنى ھالسىزلاندۇرۇپ نەپىسىنى توختاتقان بولسام، 40 ئۇنداقتا بۇغداينىڭ ئورنىدا شۇمۇيا ئۈسسۈن! ئارپىنىڭ ئورنىدا مەستەك ئۈسسۈن. مانا شۇنىڭ بىلەن [مەن] ئاۋۇپنىڭ سۆزلىرى تامام ۋەسسالام!»

32

شۇنىڭ بىلەن بۇ ئۈچ كىشى ئاۋۇپقا جاۋاب بېرىشتىن توختىدى؛ چۈنكى ئۇلار ئاۋۇپنىڭ قارىشىدا ئۆزىنى ھەققانىي دەپ تۇۋىدىغانلىقىنى بىلدى. 2 ئاندىن بۇزلىق رامىنىڭ ئائىلىسىدىن بولغان باراخەلنىڭ ئوغلى ئىلىخۇ ئىسملىك يىگىتنىڭ غەزىپى قوزغالدى؛ ئۇنىڭ غەزىپى ئاۋۇپقا قارىتا قوزغالدى، چۈنكى ئۇ خۇدانى ئەمەس، بەلكى ئۆزىنى توغرا ھېسابلىغانىدى؛ 3 ئۇنىڭ غەزىپى ئاۋۇپنىڭ ئۈچ دوستىلىرىغىمۇ قارىتىلدى، چۈنكى ئۇلار ئاۋۇپقا رەددىيە بە رگۈدەك سۆز تاپالمايي تۇرۇپ، يەنىلا ئۇنى گۇناھكار دەپ بېكىتكەنىدى. 4 براق ئىلىخۇ بولسا ئاۋۇپقا جاۋاب بېرىشنى كۈتكەنىدى، چۈنكى بۇ ئۇتەيلەنىنىڭ كۆز رگەن كۈنلىرى ئۆزىدىن ئۆزۈپ ئىدى. 5 ئىلىخۇ بۇ ئۈچ دوستىنىڭ ئاغزىدا ھېچقانداق جاۋابنى يوقلۇقىنى كۆ رگەندىن كېيىن، ئۇنىڭ غەزىپى قوزغالدى. 6 شۇنىڭ بىلەن بۇزلىق باراخەلنىڭ ئوغلى ئىلىخۇ ئېغىز ئېچىپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ «مەن بولسام ياش، سىلەر بولسا كاۋار ياشانغانسىلەر؛ شۇنداق بولغاچقا مەن تارتىنىپ، بىلگەنلىرىنى سىلە رگە ئايان قىلىشتىن قورقۇپ كەلدىم. 7 مەن: «يېشى چوڭ بولغانلار [ئاۋۇۋال] سۆزلىشى كېرەك؛ يىللار كوپەيسە، ئادەمگە دانالىقنى ئۆگىتىدۇ»، دەپ قارايتىم؛ 8 براق ھەربىر ئىنساندا روھ بار؛ ھەممىگە قادىرنىڭ نەپىسى ئۇنى ئەقىل-ئىدراكلىق قىلىپ يورۇتىدۇ. 9 لېكىن چوڭكارلىرىڭ دانا بولۇشى ناتايىن؛ قېرىلارنىڭ توغرا ھۆكۈم چىقارالىشىمۇ ناتايىن. 10 شۇڭا مەن: «ماڭا قۇلاق سېلىڭلار» دەيمەن، مەنمۇ ئۆز بىلگىنىمنى بايان ئەيلەي. 11 مانا، سىلەر توغرا سۆزلىرىنى ئېزدەپ يۈرگىنىڭلاردا، مەن سۆزلىرىڭلارنى كۈتكەنىمەن؛ سىلەرنىڭ مۇنازىرە گۈلارغا قۇلاق سالاتتىم، 12 شۇنداق، سىلە رگە چىن كۆڭۈلمدىن قۇلاق سالدىم؛ براق سىلەردىن ھېچقايسىڭلار ئاۋۇپقا رەددىيە بەرمىدىڭلار، ھېچقايسىڭلار ئۇنىڭ سۆزلىرىگە جاۋاب بېرەلمىدىڭلار ئى، 13 سىلەر: «ھەققەتەن دانالىق تاپتۇق!» دېيەلەيسىلەر؛ ئىنسان ئەمەس، بەلكى تە گۈىنى ئۇنىڭغا رەددىيە قىلىدۇ. 14 ئۇنىڭ جە گىگە تىزلىغان ھۆجۈم سۆزلىرى ماڭا قارىتىلغان ئەمەس، ھەم مەن بولسام سىلەرنىڭ گەپلىرىڭلار ۋىچچە ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمەيمەن 15 [بۇ ئۆچەيلەن ھەيرانۇھەس بولۇپ، قايتا جاۋاب بېرىشمىدى؛ ھەمە سۆز ئۆلاردىن ئۆچۈپ كەتتى. 16 مەن كۈتۈپ تۇراتتىم، چۈنكى ئۇلار گەپ قىلمىدى، بەلكى جىمجىت تۇرە تۇرۇپ قايتا جاۋاب بەرمىدى)؛ 17 ئەمدى ئۆزۈمنىڭ نۇۋىتىدە مەن جاۋاب بېرەي، مەنمۇ بىلگىنىمنى كۆرسىتىپ بېرەي. 18 چۈنكى دەيدىغان سۆزلىرىم لىق تولدى، ئىچىمدىكى روھ ماڭا تۇرتكە بولدى؛ 19 مانا، قورسىقىم ئېچىلمىغان شاراب ئۆلۈمغا ئوخشايدۇ؛ يېڭى شاراب ئۆلۈملىرى پارتلاپ كېتىدىغاندەك پارتلايدىغان بولدى. 20 شۇڭا مەن سۆز قىلىپ ئېچىمنى بوشتايي؛ مەن لەۋلىرىمنى ئېچىپ جاۋاب بېرەي. 21 مەن ھېچكىمگە يۈز-خاتىرە قىلمايمەن؛ ۋە يا كى ھېچ ئادەمگە خۇشامەت قىلمايمەن. 22 مەن خۇشامەت قىلىشنى ئۆگەنمىگەنمەن؛ ئۇنداق بولىدىغان بولسا، ياراتقۇچىۋم چوقۇم تېزلا مېنى ئېلىپ كېتىدۇ».

33

«ئەمدىلىكتە، ئى ئاۋۇپ، بايانلىرىمغا قۇلاق سالغايسەن، سۆزلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلاپ چىققايسەن. 2 مانا ھازىر لەۋلىرىمنى ئاچتىم، ئاغزىمدا تىلىم گەپ قىلدۇ. 3 سۆزلىرىم كۆڭلۈمدەك دۇرۇس بولىدۇ، لەۋلىرىم ساپ بولغان تەلىمنى بايان قىلىدۇ. 4 تە گۈىنىڭ روھى مېنى ياراتقان؛ ھەممىگە قادىرنىڭ نەپىسى مېنى جانلاندۇرىدۇ. 5 جاۋابىڭ بولسا، ماڭا رەددىيە بە رگىن؛ سۆزلىرىڭنى ئالدىمغا سەپكە قويۇپ جە گىگە تەيار تۇرغىن! 6 مانا، تە گۈى ئالدىدا مەن ساڭا ئوخشاش بەندىمەن؛ مەنمۇ لايدىن شەكىللەندۈرۈلۈپ ياسالغانىمەن. 7 بەرھەق، مەن ساڭا ھېچ ۋەھىمە سالمايچى ئەمەسمەن، ۋە يا كى مەن سالغان يۈك ساڭا بېسىم بولمايدۇ. 8 سەن دەۋۋەقە قۇلىقىمغا گەپ قىلدىڭكى، تۇز ئاۋازىڭ بىلەن: ـ 9 «مەن ھېچ ئىتائەتسىز بولماي پاك بولىمەن؛ مەن ساپ، مەندە ھېچ گۇناھ يوق... 10 مانا، خۇدا مەندىن سەۋەب تېپىپ ھۆجۈم قىلدۇ، ئۇ مېنى

تۆز دۇشمنى دەپ قارايدۇ، **11** تۆ پۇتلىرىمنى كىشەنلە رگە سالدۇ، ھەممە يوللىرىمنى كۆزىتىپ يۈرىدۇ» ـ دېگەنلىككىنى ئاڭلىدىم. **12** مانا، مەن ساڭا جاۋاب بېرەيكى، بۇ ئىشتا گىپىڭ توغرا ئەمەس؛ چۈنكى تەڭرى ئىنسانلاردىن ئۈلۈغلاردۇر. **13** سەن نېمىشقا ئۇنىڭ بىلەن دەۋالىشىپ: ـ تۆ ئۆزى قىلغان ئىشلىرى توغرۇلۇق ھېچ چۈشەنچە بەرمەيدۇ» دەپ يۈرىسەن؟ **14** چۈنكى تەڭرى ھەققەتەن گەپ قىلدۇ؛ بىر قېتىم، ئىككى قېتىم، لېكىن ئىنسان بۇنى سەزمەيدۇ؛ **15** چۈش كۆرگەندە، كېچىدىكى غايىبانە ئالامەتتە، ـ (قاتتىق ۋېقۋز ئىنسانلارنى باسقاندا، ياكى ئورۇن-كۆرپىلىردە ئۇخلىۋاتقاندا) ـ **16** ـ شۇ چاغلاردا ئۇ ئىنسانلارنىڭ قۇلىقىنى ئاچىدۇ، ئۇ ئۇلارغا بە رگەن نەسىھەتنى [ئۇلارنىڭ يۈرىكىگە] مۆھۈرلەيدۇ. **17** ئۇنىڭ مەقسىتى ئادەملەرنى [يامان] يولدىن ياندۇرۇشتۇر، ئىنسانىنى تە كەبىۋاڭقتىن ساقلاشتۇر، **18** بۇنىڭ بىلەن [خۇدا] ئادەمنىڭ جىنىنى كۆز يەتمەس ھاڭدىن ياندۇرۇپ، ساقلايدۇ، ئۇنىڭ ھاياتىنى قىلىچلىنىشتىن قوغدايدۇ. **19** ياكى بولىسا، ئۇ ئۆرۈن ئۈتۈپ يېتىپ قالغىنىدا ئاغرىق بىلەن، سـ ۆڭەك كىلىرىنى ئۆز-ئارا سوقۇشتۇرۇپ بىئارام قىلىش بىلەن، تەربىيە قىلىنىدۇ. **20** شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ پۇرىتۇن ۋۇجۇدى تاتامدىن نەپرەتلىنىدۇ؛ ئۇنىڭ جېنى ھەرخىل نازۇ-نېمەتلەردىن قاچىدۇ. **21** ئۇنىڭ ئېتى كۆزدىن يوقلىپ كېتىدۇ، تەسلىدە كۆرۈنمەيدىغان سـ ۆڭەك كىلىرى بۇرتۇپ چىقىدۇ. **22** بۇنىڭ بىلەن جېنى كۆز يەتمەس ھاڭغا يېقىن كېلىدۇ، ھاياتى ھالاك قىلغۇچى پەرىشتىلە رگە يېقىنلىشىدۇ، **23** بىراق، ئە گەر ئۇنىڭ بىلەن بىر تەرەپتە ئۇيدىدىغان كېلىشتۈرگۈچى بىر پەرىشتە بولسا، يەنى مىڭنىڭ ئىچىدە بىرسى بولسا، ـ ئىنسان بالىسىغا توغرا يولنى كۆرسىتىپ بېرىدىغان كېلىشتۈرگۈچى بولسا، **24** ئۇنداقتا [خۇدا] ئۇنىڭغا شەپقەت كۆرسىتىپ: «ئۇنى ھاڭدىن چۈشۈپ كېتىشتىن قۇتقۇزۇپ قېيغىن، چۈنكى مەن نىجات-قۇتۇلۇشقا كاپالەت ئالدىم» ـ دەيدۇ. **25** بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئەتىرى بالىلىق ۋاقتىدىكىدىن يۈمران بولىدۇ؛ ئۇ ياشلىقىغا قايتىدۇ. **26** ئۇ تە ڭرىگە دۇئا قىلىدۇ، ئۇ شەپقەت قىلىپ ئۇنى قوبۇل قىلىدۇ، ئۇ خۇشال-خۇرام ئەتىدە ئەتىدە قىلىپ ئۇنىڭ دىدارىنى كۆرىدۇ، ھەمدە [خۇدا] ئۇنىڭ ھەققانىيلىقىنى ئۇزۇنگە قايتۇرىدۇ. **27** ئۇ ئادەملەر ئالدىدا كۆزي ئېيتىپ: ـ «مەن گۇناھ قىلدىم، توغرا يولنى بۇرمىلىغانمەن، بىراق تېگىشلىك جازا ماڭا بېرىلمىدى! **28** ئۇ روھىمنى ھاڭغا چۈشۈشتىن قۇتقۇزدى، جېنىم نۇرنى ھۆزۈرلىنىپ كۆرىدۇ» ـ دەيدۇ. **29** مانا، بۇ ئەمەللەرنىڭ ھەممىسىنى تە ڭرى ئادەمنى دەپ، ئىككى ھەتتا ئۈچ مەرتەم ئايان قىلىدۇ، **30** مەقسىتى ئۇنىڭ جېنىنى ھاڭدىن ياندۇرۇپ قۇتقۇزۇشتۇر، ئۇنى ھاياتلىق نۇرى بىلەن يورۇتۇش ئۈچۈندۇر. **31** ئۈ ئايۇپ، ماڭا قۇلاق سالغايسەن؛ ئۈنۈڭنى چىقارما، مەن يەنە سۆز قىلاي. **32** ئە گەر سۆزلىرىڭ بولسا، ماڭا جاۋاب قىلىۋە رگىن؛ سۆزلىگىن! چۈنكى ئىمكانىيەت بولسىلا مېنىڭ سېنى ئاقلىغۇم بار. **33** بولمىسا، مېنىڭكىنى ئاڭلاپ ئولتۇر؛ سـۆزىت قىلغىن، مەن ساڭا دانالىقنى ئۆگىتىپ قېيماي».

34

ئېلىخۇ يەنە جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ **2** «ئى دانىشمەنلەر، سۆزلىرىمنى ئاڭلاڭلار، ئى تەجرىبە-ساۋاقلىق ئادەملەر، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار. **3** ئېغىز تائام تېتىپ باققاندەك، قۇلاق سۆزنىڭ تەمىنى سىناپ باقىدۇ. **4** ئۆزىمىز ئۈچۈن ئېنىق ئىشنى توغرا بولدىغانلىقىنى بايقاپ تالالىيلى؛ ئارىمىزدا ئېنىق ياخشى بولدىغانلىقىنى بىلەيلى! **5** چۈنكى ئايۇپ: «مەن ھەققانىيدۇرمەن»، ۋە: «تە ڭرى مېنىڭ ھەققىمنى بۇلاپ كەتكەن» ـ دەيدۇ. **6** يەنە ئۇ: «ھەققىمگە زىيان يەتكۈزىدىغان، يالغان گەپنى قىلىشم توغرىمۇ؟ ھېچ ئاسىيلىقىم بولمىغىنى بىلەن، ماڭا سانجىلغان ئوق زەخمىگە داۋا يوق» ـ دەيدۇ، **7** قېنى، ئايۇپقا ئوخشايدىغان كىم بار؟! ئۇنىڭغا نىسبەتەن باشقىلارنى ھاقارەتلەش سۈ ئىچكەندەك ئاددىي ئىشتۇر. **8** ئۇ قەبىھلىك قىلغۇچىلارغا ھەمراھ بولۇپ يۈرىدۇ، ئۇ رەزىللەر بىلەن بىللە ماڭىدۇ. **9** چۈنكى ئۇ: «ئادەم خۇدادىن سۆيۈنسە، بۇ ئۇنىڭغا ھېچقانداق پايدىسى يوق» دېدى. **10** شۇڭلا، ئى دانىشمەنلەر، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار، رەزىللىك تە ڭرىدىن يىراقتا تۇرسۇن! يامانلىق ھەممىگە قادىردىن نېرى بولسۇن! **11** چۈنكى ئۇ ئادەمنىڭ قىلغانلىرىنى ئۇزۇنگە قايتۇرىدۇ، ھەر بىر ئادەمگە ئۆز يولى بويىچە تېگىشلىك نېسىۋە تاپقۇزىدۇ. **12** دەرھەققەت، تە ڭرى ھېچ ئەسكىلىك قىلمايدۇ، ھەممىگە قادىر ھۆكۈمنى ھە رگىز بۇرمىلىمايدۇ. **13** كىم ئۇنىڭغا يەر-زېمىننى ئامانەت قىلغان؟ كىم ئۇنى پۈتكۈل جاھاننى باشقۇرۇشقا تەينىلىدى؟ **14** ئۇ پەقەت كۆڭلىدە شۇ نىيەتنى قىلسىلا، ئۆزىنىڭ روھىنى ھەم نەپەسىنى ئۇزۇنگە قايتۇرۇۋالسىلا، **15** شۇئان بارلىق ئەت ئىگىلىرى بە رگە نەپەستىن قالىدۇ، ئادەملەر توپا-چاڭغا قايتىدۇ. **16** سەن دانىشمەن بولساڭ، بۇنى ئاڭلا! سۆزلىرىمنى ساداسىغا قۇلاق سال! **17** ئادالەتكە ئۆچ بولغۇچى ھۆكۈم سۈرەلەمدۇ؟ سەن «ھەممىدىن ئادىل بولغۇچى»نى گۇناھكار بېكىتەمسەن؟! **18** ئۇ بولسا پادىشاھنى: «يارىماس!»، مۆتىۋەرلەرنى: «رەزىللەر» دېگۈچىدۇر. **19** ئۇ نە ئەمىرلە رگە ھېچ يۈز-خاتىرە قىلمايدۇ، نە بايلارنى كەمبەغەللەردىن يۇقىرى كۆرمەيدۇ، چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۇ تۆز قولى بىلەن ياراتقاندۇر. **20** كۈزنى يۇمۇپ ئاچقۇچە ئۇلار ئۆتۈپ كېتىدۇ، تۇن بېرىمدا خەلقلەرمۇ تەۋرىنىپ دۇنيادىن كېتىدۇ، ئادەمنىڭ قولىسىز ئۇلۇغلار ئېلىپ كېتىلىدۇ. **21** چۈنكى ئۇنىڭ نەزەرى ئادەمنىڭ يوللىرىنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ، ئۇ ئىنسانلىنىڭ بار قەدەملىرىنى كۆرۈپ يۈرىدۇ. **22** شۇڭا قەبىھلىك قىلغۇچىلارغا يوشۇرۇنغۇدەك ھېچ قاراڭغۇلۇق يوقتۇر، ھەتتا ئۇلۇمنىڭ سايىسىدىمۇ ئۇلار يوشۇرۇنالمايدۇ. **23** چۈنكى تە ڭرى ئادەملەرنى ئالدىغا ھۆكۈم قىلىشقا كەلتۈرۈش ئۈچۈن، ئۇلارنى ئۆزۈنغىچە كۆزىتىپ يۈرۈشنىڭ ھاجىتى يوقتۇر. **24** ئۇ كۆچلۈكلەرنى تە كشۈرۈپ ئولتۇرمايلا پارە-پارە قىلىۋېتىدۇ، ھەم باشقىلارنى ئۇلارنىڭ ئورنىغا قويىدۇ؛ **25** چۈنكى ئۇلارنىڭ قىلغانلىرى ئۇنىڭغا ئېنىق تۇرىدۇ، ئۇ ئۇلارنى كېچىدە ئۆرۈۋېتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يانچىلىدۇ. **26** ئۇ يامانلارنى خالايىق ئالدىدا كاچاتلىغانىدەك ئۇلارنى ئۇرىدۇ، **27** چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭغا ئە گىشىشتىن باش تارتقان، ئۇنىڭ يوللىرىدىن ھېچبىرىنى ھېچ ئە تىبارلىمىغان. **28** ئۇلار شۇنداق قىلىپ مىسكىنلەرنىڭ نالە-پەريادىنى ئۇنىڭ ئالدىغا كەلتۈرگۈزىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئېزىلگۈچىلەرنىڭ يالۋۇرۇشىنى ئاڭلايدۇ. **29** ئۇ سـۆزكۈتمە تۇرسا، كىم ئاغرىنىپ قاقشىسۇن. مەيلى ئەلدىن، مەيلى شەخسىتىن بولسۇن، ئە گەر ئۇ [شەپقىتىنى كۆرسەتمەي] يۈزىنى يوشۇرۇۋالسا، كىم ئۇنى كۆرەلىسۇن؟ **30** ئۇنىڭ مەقسىتى ئېپلاسلار ھۆكۈمرانلىق قىلمىسۇن، ئۇلار ئەل-ئەھلىنى دامىغا چۈشۈرمىسۇن دېگەنلىكتۇر. **31** چۈنكى بۇنىڭ بىلەن ئۇلاردىن بىرسى تە ڭرىگە: «مەن تە كەبىۋاڭق قىلغانمەن؛ مەن توغرىنى يەنە بۇرمىلىمايمەن؛ **32** ئۆزۈم بىلىمگىنىمنى ماڭا ئۆگىتىپ قېيغايسەن؛ مەن يامانلىق قىلغان بولسام، مەن قايتا قىلمايمەن» ـ دېسە، **33** سەن ئۇنىڭ بېكىتكىنىنى رەت قىلغانلىقتىڭ ئۈچۈن، ئۇ يەقەت سېنىڭ پېكرىڭ بويىچىلا ئىنسانلىنىڭ قىلغانلىرىنى ئۇزۇنگە قايتۇرۇشى كېرەك ئەمۋ. مەن ئەمەس، سەن قارار قىلىشىڭ كېرەكتۇر، ئەمدى بىلگەنلىرىڭنى بايان قىلساڭچۇ! **34** ئەقلى بار ئادەملەر بولسا، گېپىمنى ئاڭلىغان دانا كىشى بولسا: ـ **35** «ئايۇپ ساۋاتسىزدەك گەپ قىلدى؛ ئۇنىڭ سۆزلىرىدە ئەقىل-پاراسەتتىن ئەسەر يوق» ـ دەيدۇ. **36** ئايۇپ رەزىل ئادەملەردەك جاۋاب بە رگەنلىكتىن، ئاخىرغىچە سىناللىشۇن! **37** چۈنكى ئۇ تۆز گۇناھىنىڭ ئۈستىگە يەنە ئاسىيلىقنى قوشىدۇ؛ ئۇ ئارىمىزدا [ئاھانەت بىلەن] چاۋاك چېلىپ، تە ڭرىگە قارشى سۆزلەرنى كۆپەيتكەنتە».

35

ئېلىخۇ يەنىلا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** «سەن مۇشۇنى گېپىڭنى، يەنى «ھەققانىيلىقىم تە ڭرىنىڭكىدىن ئۈستۈندۇر» دېگىنىڭنى توغرا دەپ قارامسەن؟ **3** شۇنداق بولغانلىقى ئۈچۈن سەن: «ھەققانىيلىقىنىڭ ماڭا نېمە پايدىسى بولسۇن؟ گۇناھ قىلمىغىنىمنىڭ گۇناھ قىلغىنىمغا قارىغاندا ئارتۇقچىلىقى نەدە؟» دەپ سوردىڭ. **4** ئۆزۈم سۈزلەر بىلەن ساڭا [جاۋاب بېرەي]، ساڭا ھەم سەن بىلەن بىللە بولغان ئۇلىۋەتلىرىڭگە جاۋاب بېرەي؛ **5** ئاسمانلارغا قاراپ باققىن، پەلەكتىكى بۇلۇتلارغا سەپسالغىن، ئۇلار سەندىن يۇقىرىدۇر. **6** ئە گەر گۇناھ قىلغان بولساڭ، ئۇنداقتا تە ڭرىگە قايسى زىيانكەشلىكنى قىلالايتىڭ؟ جىنايەتلىرىڭ كۆپەيسىمۇ، ئۇنداقتا ئۇنىڭغا قاندىق زىيانلارنى سالالار ئىدىڭ؟ **7** سەن ھەققانىي بولغان تە قدىردىمۇ، ئۇنىڭغا نېمە بېرەلەيتىڭ؟ ئۇ سېنىڭ قولۋاڭدىن نېمىمۇ ئالار-ھە؟ **8** سېنىڭ تە سكىلىكلىرىڭ يەقەت سەندەك بىر ئىنسانغىلا، ھەققانىيلىقىڭ بولسا يەقەت ئىنسان بالىلىرىغىلا تەسىر قىلىدۇ، خالاس. **9** ئادەملەر زۇلۇم كۆپەيىپ كەتكەنلىكتىن ياۋالۇرىدۇ؛ كۆچلۈكلەرنىڭ بىسىمى ئۆپەيلىدىن ئۇلار نالە-پەريادە كۆتۈرىدۇ. **10** بىراق ھېچكىم: «كېچىلەردە ئىنسانلارغا ناخشا ئاتا قىلغۇچى ياراتقۇچۇم تە ڭرىنى نەدىن ئىزدىشىم كېرەك؟» دېمەيدۇ. **11** ئۇنىڭ بە رگە ئۆگىتىدىغىنى يەر-زېمىندىكى ھايۋانلارغا ئۆگىتىدىغىنىدىن كۆپ، ھەم ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ئۆگىتىدىغىنىدىن ئارتۇق ئەمەسمۇ؟ **12** ئۇلار نالە-پەريادە كۆتۈرىدۇ، بىراق رەزىل ئادەملەرنىڭ ھاكاۋۇرلۇقىنىڭ تە سىرى ئۆپەيلىدىن، ئۇنى خۇدا ئىجابەت قىلمايدۇ. **13** بەرھەق، تە ڭرى قۇرۇق دۇئانا قۇلاق سالمىغان يەردە، ھەممگە قادىر مۇشۇلارغا ئەھمىيەت بەرمىگەن يەردە، **14** سەن: «مەن ئۇنى كۆرەلەيمەن» دېسەڭ، [ئۇ قاندىق قۇلاق سالسۇن]؟ دەۋايىڭ تېخى ئۇنىڭ ئالدىدا تۇرىدۇ، شۇڭا ئۇنى كۈتۈپ تۇرغىن. **15** بىراق ئۇ ھازىر [توۋا قىلىش پۇرسىتى بېرىپ]، ئۇز غەزەبىنى تېخى تۆكمىگەن ئەھۋالدا، ئايۇپ ئۆزىنىڭ تە كەبىۋاڭقىنى بىلمەيدىغاندۇ؟ **16** چۈنكى ئايۇپ قۇرۇق گەپ ئۆچۈن ئاغزىنى ئاچقان، ئۇ ئۆتۈرۈقسىز سۆزلەرنى كۆپەيتكەن».

36

ئېلىخۇ سۆزىنى داۋاملاشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ **2** «مېنى بىردەم سۆزلىگىلى قويساڭ، مەن يەنە تە ڭرىگە ۋاكالىتەن قىلدىغان سۆزۈمنىڭ بارلىقىنى ساڭا ئايان قىلىمەن. **3** بىلىمنى

يىراقلاردن ئېلىپ كەلتۈرىمەن، ئادەملەرنى يارىتىۋېچىمنى ھەققانىي دەپ ھېسابلايدىغان قىلىمەن. 4 مېنىڭ گېپىم ھەققەتەن يالغان ئەمەستۇر؛ بىلىمى م ۇكەممەل بىرسى سەن بىلەن بىللە بولىدۇ. 5 مانا، تەڭرى دېگەن تۇلۇغدۇر، بىراق ئۇ ھېچكىمنى كەمسىتمەيدۇ؛ ئۇنىڭ چۈشىنىشى چوڭقۇردۇر، مەقسىتىدە چىڭ تۇرىدۇ. 6 ئۇ يامانلارنى ھايات ساقلىمايدۇ؛ بىراق ئېزىلگەنلەر ئۈچۈن ئادالەت يۈرگۈزىدۇ. 7 ئۇ ھەققانىيلاردىن كۆزىنى ئېلىپ كەتمەيدۇ، بەلكى ئۇلارنى مەڭگۈ ئۇگە پادىشاھلار بىلەن تەختتە ئولتۇرغۇزىدۇ، شۇنداق قىلىپ ئۇلارنىڭ مەرتىۋىسى ئۈستۈن بولىدۇ. 8 ۋە ئەگەر ئۇلار كىشەنلەنگەن بولسا، جاپانىڭ ئاسارىتىگە ئۆتۈلغان بولسا، 9 ئۇندىقتا ئۇ ئۇلارغا قىلغانلىرىنى، ئۇلارنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرىنى، يەنى ئۇلارنىڭ كۆرە كۈلىپ كەتكەنلىكىنى ئۆزلىرىگە كۆرسەتكەن بولىدۇ. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇ قۇلاقلىرىنى تەربىيىگە ئېچىپ قويىدۇ، ئۇلارنى يامانلىقتىن قايتىشقا بۇيرۇيدۇ. 11 ئۇلار قۇلاق سېلىپ ئۇنىڭغا يېسۇنسىلا ئۇلار [قالغان] كۈنلىرىنى ئاۋاتچىلىقتا، يىللىرىنى خوشۇقتا تۈگەتكۈزىدۇ. 12 بىراق ئۇلار قۇلاق سالمىسا، قىلىچلىنىپ دۇنيادىن كېتىدۇ، بىلىمسىز ھالدا نەپەسىتىن توختاپ قالىدۇ. 13 بىراق كۆڭلىگە ئېپلاسلىقنى پۈكىگەنلەر يەنىلا ئاداۋەت ساقلايدۇ؛ ئۇ ئۇلارغا ئاسارەت چۈشۈر ۋگەندىمۇ ئۇلار يەنىلا تىلاۋەت قىلمايدۇ. 14 ئۇلار ياش تۇرۇپلا جان ئۈزىدۇ، ئۇلارنىڭ ھاياتى بەچىۋازلار ئارىسىدا ئۆگەيدۇ. 15 بىراق ئۇ ئازاب تارتىۋېچىلارنى ئازابلاردىن بولغان تەربىيە ئارقىلىق قۇتقۇزىدۇ، ئۇ ئۇلار خار بولغان ۋاقىتدا ئۇلارنىڭ قۇلىقىنى ئاچىدۇ. 16 ئۇ شۇنداق قىلىپ سېنىمۇ ئازارلىنىڭ ئاغزىدىن قىستاڭچىلىقى يوق كەڭ بىر يەر گە جەلىپ قىلغان بولاتتى، ئۇندىقتا داستىخىنىڭ مايغا تولدۇرۇلغان بولاتتى. 17 بىراق سەن ھازىر يامانلارغا قارىتىلغان تېگىشلىك جازالارغا تولدۇرۇلغانسەن، شۇڭا [خۇدانىڭ] ھۆكۈمى ھەم ئادالىتى سېنى تۇتۇۋالدى. 18 غەزىپىڭنىڭ قاينىپ كېتىشىنىڭ سېنى مازاققا باشلاپ قويۇشىدىن ھۇشيار بول؛ ئۇندىقتا ھەتتا زور كاپالەتمۇ سېنى قۇتقۇزالمايدۇ. 19 يا كى بايلىقلىرىڭ، يا كى كۈچۈڭنىڭ زور تىرىشىشلىرى، تۇزۇڭنى ئازاب-ئوقۇبەتسىز نېرى قىلالامدۇ؟ 20 كېچىگە ئۈمىد باغلىما، چۈنكى ئۇ چاغدا ئەللەر ئۇ يەردىن يوقلىپ كېتىدۇ. 21 ھۇشيار بول، ئەسكىلىككە بۇرۇلۇپ كەتمە؛ چۈنكى سەن [قەبىھلىكنى] دەر دەك [سەۋر بولۇشنىڭ] ئورنىدا تاللىغانسەن. 22 مانا، تەڭرى كۈچ-قۇدرىتى ئۈستۈندۇر؛ ئۇنىڭدەك ئۇگەنگۈچى بارمۇ؟ 23 كىم ئۇنىڭغا ماڭىدىغان يولنى بېكىتىپ بەرگەندىمۇ؟ ۋە يا كى ئۇنىڭغا: «يامان قىلدىڭ؟» دېيىشكە پېتىنالايدۇ؟ 24 ئىنسانلار تەبرىكلەيدىغان خۇدانىڭ ئەمەللىرىنى ئۇلۇغلاشنى ئۇنتۇما! 25 ھەممە ئادەم ئۇلارنى كۆرگەندۇر، ئىنسان بالىرى يىراقتىن ئۇلارغا قاراپ تۇرىدۇ». 26 « ـ بەرھەق، تەڭرى ئۇلۇغدۇر، بىز ئۇنى چۈشىنەلەيمىز؛ ئۇنىڭ يىللىرىنىڭ سانىنى تەكشۈرۈپ ئېنىقلىغلى بولمايدۇ. 27 چۈنكى ئۇ سۇنى تاڭچىلاردىن شۇمۇرۇپ چىقىرىدۇ؛ ئۇلار يارغا ئايلىنىپ ئاندىن يامغۇر بولۇپ ياغىدۇ. 28 شۇنداق قىلىپ ئاسمانلار [يامغۇرلارنى] قويۇپ بېرىپ، ئىنسان بالىرى ئۈستىگە موچىلىق ياغدۇرىدۇ. 29 بىراق كىم بۇلۇتلارنىڭ توقۇلۇشىنى، ئۇنىڭ [ساماۋى] چېدىرىنىڭ گۈمبىزىدىكى گۈمبىز-گۈمبىز قىلىدىغانلىقىنى چۈشىنەلىسۇن؟ 30 مانا، ئۇ چاقىتى بىلەن ئەتراپىنى يورۇق قىلىدۇ، ھەتتا دېڭىز تەكتىسىمۇ يورۇق قىلىدۇ. 31 ئۇ بۇلار ئارقىلىق خەلقلەر ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىدۇ، ھەم ئۇلار [ئارقىلىقمۇ] مول ئاشلىق بېرىدۇ. 32 ئۇ قوللىرىنى چاقاق بىلەن تولدۇرىدۇ، ئۇنىڭغا ئۇرىدىغان نىشانى ۋېرىۋېدۇ. 33 [خۇدانىڭ] گۈلدۈرمامىسى ئۇنىڭ كېلىدىغانلىقىنى ئېلان قىلىدۇ، ھەتتا كالىلارمۇ سېزىپ، ئۇنى ئېلان قىلىدۇ.

37

شۇنداق، يۈرىكىمۇ بۇنى ئاڭلاپ تەۋرىنىپ كېتىۋاتىدۇ، يۈرىكىم قېيىدىن چىقىپ كېتەي، دېدى. 2 مانا ئاڭلىغىنا! ئۇنىڭ ھۇركىرىگەن ئاۋازىنى، ئۇنىڭ ئاغزىدىن چىقىۋاتقان گۈلدۈرماما ئاۋازىنى ئاڭلا! 3 ئۇ ئاۋازىنى ئاسمان ئاستىدىكى پۈتكۈل يە رگە، چاقىقىنى يەرنىڭ قەرىگىچە يەتكۈزىدۇ. 4 چاقاقتىن كېيىن بىر ئاۋاز ھۇركىرەيدۇ؛ ئۇز ھەيۋىتىنىڭ ئاۋازى بىلەن ئۇ گۈلدۈرلەيدۇ، ئاۋازى ئاڭلىنىشى بىلەنلا ھېچ ئايانماي چاقاقلىرىنمۇ قويۇۋېتىدۇ. 5 ئۇ تەڭرى ئاۋازى بىلەن كارامەت گۈلدۈرلەيدۇ؛ بىز چۈشىنەلەيدىغان نۇرغۇن قالتىس ئىشلارنى قىلىدۇ. 6 چۈنكى ئۇ قارغا: «يە رگە ياغ!»، ھەم ھۆل-يېغىنغا: «كۈچلۈك يامغۇر بول!» دەيدۇ. 7 ئۇ بارلىق ئىنسانىي ئۇزىنىڭ يارىتىلغانلىقىنى بىلىشى دەپ، ھەممە ئادەمنىڭ قولىنى بۇلار بىلەن توسۇپ قويىدۇ، 8 ياۋاپى ھايۋانلار ئۇز ئۇۋىسىغا كىرىپ كېتىدۇ، ئۇز قوناغلىغىسىدا تۇرغۇزۇلىدۇ. 9 بوران-چاپقۇن كوھىقاپتىن كېلىدۇ، ھەم سوغۇق-زىمىستان تاراتقۇچى شاماللاردىن كېلىدۇ. 10 تەڭرىنىڭ نەپىسى بىلەن مۇز ھاسىل بولىدۇ، بەيايان سۇلار قېتىپ قالىدۇ. 11 ئۇ يەنە قويۇق بۇلۇتلارغا مول نەملىك يۈكلەيدۇ، ئۇ چاقاق كۆتۈرىدىغان بۇلۇتنى كەڭ يېيىپ قويىدۇ. 12 ئۇلار پۈتكۈل يەر-زېمىن يۈزىدە ئۇ يېرىۋغان ئىشنى ئىجرا قىلىش ئۈچۈن، ئۇنىڭ يولىيورۇقلىرى بىلەن ھەرىياقتا بۇرۇلىدۇ. 13 يا كى تەربىيە تايىقى بولۇشى ئۈچۈن، يا كى ئۇز دۇنياسى ئۈچۈن، يا كى ئۇز رەھىمدىللىكىنى كۆرسىتىش ئۈچۈن ئۇ [بۇلۇتلىرىنى] كەلتۈرىدۇ. 14 ئى ئايۇپ، بۇنى ئاڭلاپ قوي، تەڭرىنىڭ كارامەت ئەمەللىرىنى تونۇپ يېتىپ شۈك تۇر. 15 تەڭرىنىڭ بۇلۇتلارنى قانداق سەپتە تۇرغۇزغانلىقىنى بىلەمسەن؟ ئۇنىڭ بۇلۇتىنىڭ چاقىقىنى قانداق چاقتۇرىدىغانلىقىنمۇ بىلەمسەن؟ 16 بۇلۇتلارنىڭ قانداق قىلىپ بوشلۇقتا مۇئەللەق تۇرىدىغانلىقىنى، بىلىمى م ۇكەممەل بولغۇچىنىڭ كارامەتلىرىنى بىلەمسەن؟ 17 ھەي، ئۇنىڭ قانداق قىلىپ يەر-زېمىنى جەڭۋىدىكى شامال بىلەن تىنچلاندۇرۇپ، سېنى كىيىم-كېچەكلىنىڭ ئوتىتەك ئىسسىتىۋىنى بىلەمسەن؟ 18 سەن ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ ئاسمانى خۇددى قويۇپ چىقارغان ئەينە كىتەك، مۇستەھكەم قىلىپ يايغانمىدىڭ؟! 19 ئۇنىڭغا نېمىنى دېيىشىمىز كېرەك كىلىكىنى بەرگە ئۈگىتىپ قويغىن! قاراڭغۇلۇقىمىز ۋېچىيلىدىن بىز دەۋايىمىزنى جايىدا سەپكە چىقالمايمىز. 20 ئۇنىڭغا «مېنىڭ ساڭا گېپىم بار» دېيىش يا خشىمۇ؟ ئۇنداق دېگۈچى ئادەم يۇتۇلماي قالمايدۇ! 21 ئەمدى شاماللار كېلىپ بۇلۇتلارنى تارقىتىۋېتىدۇ، بىراق بۇلۇتلار تارىسىدىكى قوياش نۇرىغا ئادەملەر بۇاستە قاراپ تۇرالمايدۇ. قۇياشنىڭ ئالتۇن رەڭگى شمال تەرەپتىنمۇ پەيدا بولىدۇ، تەڭرىنىڭ ھۇزۇرىدا دەھشەتلىك ھەيۋەت باردۇر. ھەممىگە قادىرنى بولسا، بىز ئۇنى مۇچەرلىيەلمەيمىز؛ قۇدرىتى قالتىستۇر، ئۇنىڭ ئادالىتى ئۆلۈغ، ھەققانىيلىقى چوڭقۇر، شۇڭا ئۇ ئادەملە رگە زۇلۇم قىلمايدۇ. 24 شۇڭا ئادەملەر ئۇنىڭدىن قورقىدۇ، كۆزگىلدە ئۆزىنى دانا چاغلايدىغانلارغا ئۇ ھېچ ئېتىبار قىلمايدۇ».

38

ئاندىن پەرۋەردىگار قارا قويۇن ئىچىدىن ئايۇپقا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 «نەسىھەتنى ئۇنتۇرۇقسىز سۆزلەر بىلەن خىرەلەشتۈرگەن زادى كىم؟ 3 ئە رگەكتەك بېلىڭنى چىڭ باغلا، شۇنداق مەن سەندىن سورايمەن، ئاندىن سەن مېنى خەۋەردار قىل! 4 مەن يەر-زېمىنى ئاپىرىدە قىلغىنىمدا، سەن زادى نەدە ئىدىڭ؟ بۇلارنى چۈشەنگەن بولساڭ، بايان قىلىۋەر. 5 كىم يەر-زېمىننىڭ ئۆلچىمىنى بېكىتكەن؟ ـ سەن بۇنى بىلىمەسمەن؟ كىم ئۇنىڭ ئۈستىگە تانا تارتىپ ئۆلچىگەن؟ 6 تاڭ سەھەردىكى يۇلتۇزلار بىللە كۆيۈ ئېيتىشقان ۋاقىتدا، خۇدانىڭ ئوغۇللىرى خۇشاللىقتىن تەنتەنە قىلىشقان ۋاقىتدا، يەر-زېمىننىڭ ئۇللىرى نە گە پاتۇرۇلغان؟ كىم ئۇنىڭ بۇرجەك ئېشىنى سالغان؟ 8 بالىياتقۇدىن چىققانىدەك، دېڭىز سۈيى بۇسۇپ چىققاندا، كىم ئۇنى دەرۋازىلار ئىچىگە بەند قىلغان؟ 9 مەن بۇلۇتنى دېڭىزنىڭ كىيىمى قىلغاندا، ۋە قاپ-قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ زاكىسى قىلغاندا، 10 مەن ئۇنىڭ ئۈچۈن پاسىل كەسكەن ۋاقىتتا، ئۇنى چە كلەپ بالداقلارنى ھەم دەرۋازىلارنى سالغاندا، 11 يەنى ئۇنىڭغا: «مۇشۇ يە رگىچە بارسەن، پاسىلدىن ئۆتمە، سېنىڭ تە كەبىۋر دولقۇنلىرىڭ مۇشۇ يەردە توختىسۇن» دېگەندە، سەن نەدە ئىدىڭ؟ 12 سەن ئۇغۇلغاندىن بېرى سەھەرنى «چىق» دەپ ۋېرىۋېپ باققانمۇسەن؟ سەن تاڭ سەھەر رگە ئۆزى چىقىدىغان جايىنى كۆرسەتكەنمۇسەن؟ 13 سەن شۇنداق قىلىپ سەھەر رگە يەر يۈزىنىڭ قەرىسىدىن يورۇتقۇزۇپ ھۆكۈم سۈرگۈزۈپ، شۇنداقلا رەزىللەرنى تىترىتىپ يەر-زېمىندىن قوغلاتقۇزغانمۇسەن؟ 14 شۇنىڭ بىلەن يەر-زېمىن سىغىز لايغا پىسلىغان مۇھۇر ئىزلىرىدەك ئۆز رەڭگىرتىلىدۇ، كىيگەن كىيىمدەك ھەممە ئېنىق بولىدۇ؛ 15 ھەم شۇنىڭ بىلەن رەزىللەرنىڭ «نۇر»ى ئۇلاردىن ئېلىپ كېتىلىدۇ، كۆتۈرۈلگەن بىلە كلەر سۇندۇرۇلىدۇ. 16 دېڭىزدىكى بۇلاقلارغا سەپەر قىلىپ يەتكەنمۇسەن؟ ئوكيانلارنىڭ قەرىدە مېڭىپ باققانمۇسەن؟ 17 تۇلۇمنىڭ دەرۋازىلىرى ساڭا ئاشكارىلانغانمۇ؟ تۇلۇم سايىسىنىڭ دەرۋازىلىرىنى كۆر گەنمۇسەن؟ 18 ئەقلىڭ يەر-زېمىننىڭ چوڭقۇرىغا يەتكەنمۇ؟ ھەممىسىنى بىلگەن بولساڭ ئېنىق بايان قىل! 19 نۇر تۇرۇشلۇق جايىغا باردىغان يول نەدە؟ قاراڭغۇلۇقنىڭ بولسا، ئەسلىي ئۇرنى نەدە؟ 20 سەن [بۇنى بىلىپ] ئۇلارنى ئۆز چېگرىسىغا ئاپىرالامسەن؟ ئۇلارنىڭ ئۆيىگە ماڭىدىغان يوللارنى بىلىپ يېتەلەمسەن؟ 21 ھەئە، راست، سەن بىلىسەن، چۈنكى سەن ئۇلارنىڭ چاغلىرىدىن شۇلگىرى تۇغۇلغانسەن، كۆزلىرىڭنىڭ سانى دەرھەققەت كۆپتىن كۆپتۇر! 22 قار قاچىلانغان خەزىنىلە رگە كىرىپ كۆرىدۇ ئۇكەنۇ. مۇلدۇر ئامبىرلىرىنمۇ كۆرۈپ باقتىڭمۇ؟ 23 بۇلارنى ئازاب-ئوقۇبەتلىك زامانغا قالدۇردۇم، جەڭ ۋە ئۇرۇش كۈنى ئۈچۈن ئەيارلاپ قويدۇم. 24 چاقاق دېگەن قانداق يول بىلەن يېرىلىدۇ؟ شەرق شامىلى يەر يۈزىدە قانداق يول بىلەن تارقىتىلىدۇ؟ 25 يامغۇر كەلكۈنىنىڭ چۈشىدىغان قانىلىنى چېپىپ ئەيارلىغان كىمدۇ؟ گۈلدۈرمامىنىڭ چاقىقى ئۈچۈن يول ئەيارلىغان كىمدۇ؟ 26 شۇنداق قىلىپ يامغۇر ھېچ ئادەم يوق بولغان يەر يۈزىگە، ھېچ ئادەمزاتسىز دەشت-باياۋانغا ياغدۇرۇلمامدۇ؟ 27 شۇنىڭ بىلەن چۆلگە شكەن، قۇرغاق ۋېرانلار قاندۇرۇلىدۇ، ئوت-چۆپ بىخ تۇرۇپ كۆكلەپ چىقمامدۇ؟ 28 يامغۇرنىڭ تاتىسى بارمۇ؟ شەبنەمنى كىم تۇغقاندۇ؟ 29 مۇز بولسا كىمنىڭ بالىياتقۇسىدن چىقىدۇ؟ ئاسماندىكى ئاق قىراۋنى بولسا كىم

دۇنياغا كەلتۈردىڭ؟ 30 شۇ چاغدا سۇ قېتىپ تاشتەك بولدۇ، چوڭقۇر دېڭىزلارنىڭ يۈزى قېتىپ تۇتاشتۇرۇلدۇ. 31 «قەلب يۇلتۇزلار تۇبى»نىڭ باغلىمنى باغلىيالامسەن؟ ئورىئوننىڭ رىشتىلىرىنى بوشتىالامسەن؟ 32 «ئون ئىككى زودىئاك يۇلتۇز تۈركۈملىرى»نى تۈز پەسلىدە ئېلىپ چىقىرالامسەن؟ «چوڭ ئېيىق تۈركۈمى»نى كۆچۈرگىلىرى بىلەن يېتە كلىيەلەمسەن؟ 33 ئاسمانىنىڭ قانۇنىيەتلىرىنى بىلىپ يەتكەنمۇسەن؟ ئاسمانىنىڭ يەر ئۈستىگە سۈرىدىغان ھۆكۈملىرىنى سەن بەلگىلەپ قويغانمۇ؟ 34 سەن ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ بۇلۇتلارغىچە يەتكۈزۈپ، يامغۇر ياغدۇرۇپ تۈز ۋۇجۇدىڭنى قىيان-تاشقىنلارغا باستۇرالامسەن؟ 35 سەن چاقماقلارنى ئېيرۇپ تۈز يولغا ماڭدۇرالامسەن؟ ئۇنىڭ بىلەن تۇلار: «مانا بىز!» دەپ ساڭا جاۋاب بېرەمدۇ؟ 36 ئادەمنىڭ ئىچ-باغرىغا دانالىق بېغىشلاپ كەرگۈز ۋگەن كىمدۇ؟ ئەقىلگە چۈشىنىش قابلىيىتىنى بە رگەن كىمدۇ؟ 37 بۇلۇتلارنى دانالىق بىلەن سانىغان كىم؟ ئاسمانلاردىكى سۇ تۇلۇملىرىنى تۆكىدىغان كىم؟ 38 ئۇنىڭ بىلەن تۇپا-چاڭلارنى قاتۇرۇپ ۋېۋىل قىلدۇرغان، چالمىلارنى بىر-بىرگە چاپلاشتۇرغۇزغان زادى كىم؟ 39 «چىشى شىر تۈچىزن ئوۋ ئوۋلاپ يۈرەمسەن، شىر كۆچۈكلىرىنىڭ ئىشتىھاسىنى قاندۇرامسەن؟ 40 تۇلار تۈۋلىرىدا ز وكۆپىپ يۇ رگەن ۋاقىتدا، چاتقاللىق ئۆچىدە تۇرۇپ تۇزاق قويۇپ، [سەن تۇلارغا ئوۋلىا بېرەلەمسەن]؟ 41 يېمى كەمچىل بولۇپ، ئېزىپ كېتىپ يېراقتا كېتىپ قالغاندا، بالىلىرى تە كۈنگە ئىلتىجا قىلىپ نالە-يېرياد كۆتۈز رگەندە، تاغ قاغىلىرى ھەم بالىلىرى ئۇچۇن يەمنى تەمىنلىگەن كىمدۇ؟

39 سەن تاغدىكى ياۋا ئۆچكىلەرنىڭ قاچان تۇغىدىغانلىقىنى بىلەمسەن؟ جەرەنلەرنىڭ بالىلىغانلىقىنى كۆزىتىپ باققانمۇسەن؟ 2 تۇلارنىڭ بوغاز بولغىلى نەچچە ئاي بولغانلىقىنى سانىيالامسەن؟ تۇلارنىڭ بالىلايدىغان ۋاقىتىدىن خەۋىرىڭ بارمۇ؟ 3 تۇلار قەددىنى پۈكۈپ، يېتىپ بالىلىرىنى تۇغىدۇ، تۇلار تۈزىدىكى تولغاقنى چىقىرىپ تاشلايدۇ؛ 4 تۇلارنىڭ بالىلىرى كۆچلىنىپ يېتىلىدۇ، تۇلار دالادا تۇسۇپ، [ئانىسىنىڭ] يېنىدىن چىقىپ قايتىپ كەلمەيدۇ. 5 ياۋا ئېشەك كىنى دالاغا قويۇۋېتىپ ئە رىكىنلىككە چىقارغان كىم؟ شاش ئېشەك كىنىڭ نوختىلىرىنى يېشۇۋەتكەن كىم؟ 6 چۆل-بايابانىنى ئۇنىڭ ئۆيى قىلغانمەن، شورلۇقىنىمۇ ئۇنىڭ تۇرالغۇسى قىلغانمەن. 7 ئۇ شەھەرنىڭ قىيقاس-سۈرەنلىرىدىن يىراق تۇرۇپ ئۇنى مازاق قىلىدۇ، ئۇ ئېشە كچىنىڭ ۋارقىراشىنىمۇ ئاڭلىمايدۇ. 8 ئۇ تاغلارنى تۈز يايلىقىم دەپ كېزىدۇ، شۇ يەردىكى ھەممە گۈل-گىياھنى ئىزدەپ يۈرىدۇ. 9 ياۋا كالا بولسا خىزمىتىڭگە كىرىشكە رازى بولامدۇ؟ سېنىڭ ئوقۇرۇڭنىڭ يېنىدا تۇرۇشقا ئۇنامدۇ؟ 10 ياۋا كالىنى تانا بىلەن باغلاپ، تېڭا چۈشۈرەلەمسەن؟! ئۇ ساڭا ئە گىشىپ جىلغالاردا مېڭىپ تىرنا تارتامدۇ؟ 11 ئۇنىڭ كۆچى زور بولغانلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭغا تايىنامسەن؟ ئەمگەكىڭنى ئۇنىڭغا ئامانەت قىلامسەن؟ 12 دانلىرىڭنى ۋېگە كۆتۈرۈپ ئە كەلىشنى ئۇنىڭغا تاپشۇرامسەن؟ «[دانلىرىنى] خامىنىمغا يىغىشتۇرىدۇ» دەپ ئۇنىڭغا ئىشەنەمسەن؟ 13 تۆگىقۇش قاناتلىرى شادلىق بىلەن قاقىدۇ، يىراق بۇلار لەيلە كىنىڭ قانات تۈچلىرى ھەم پەيلىرىگە يېتەمدۇ؟ 14 ئۇ تۇخىملىرىنى يە رگە تاشلاپ قويىدۇ، تۇخۇملىرىم تويىدا ئىسىتىلىشۇن، دەيدۇ. 15 ئۇلارنىڭ تاسادىپىي دەسسىلىپ يانچىلىدىغانلىقىنى، دالىدىكى يىرەر ھايۋانلىنىڭ ئاسانلا ئۇلارنى دەسسەپ-چەيلەيدىغانلىقىنى ئۇنۇيدۇ. 16 بالىلىرىنى ئۆزىنىڭ ئەمەستەك باغرىنى قاتتىق قىلىدۇ، ئۇنىڭ تۇغۇتىنىڭ ئەجرى بىكارغا كېتىدۇ، يىراق ئۇ پىسەنت قىلىمغاندەك تۇرىدۇ. 17 چۈنكى تە كۈنى ئۇنى كەم ئەقىل قىلغان، ئۇنىڭغا دانالىقنى بەرمىگەن. 18 ھالبۇكى، ئۇ يۈگۈرۈش ئالدىدا مەيدىسىنى يۇقىرىغا كۆتۈرگىنىدە، ئات ھەم ئاتلىلارنى كەمسىتىپ مازاق قىلىدۇ. 19 سەن ئاتقا كۈچ بېغىشلىغانمىدىڭ؟ سەن ئۇنىڭ ۋىنىغا يەلپۈنۈپ تۇردىغان يايلىنى كىيگۈ ۋگەنمىدىڭ؟ 20 سەن ئۇنى ھەيۋەتلىك پۇرقۇشلىرى بىلەن ئادەمنى قورقۇتىدىغان، چېكەتكىدەك سە كەرەيدىغان قىلالامسەن؟ 21 ئۇ تە شەددىيلىك بىلەن يەر تاتىلاپ-زونچۇپ، تۈز كۆچىدىن شادلىنىپ كېتىدۇ؛ قوراللىق قوشۇن بىلەن جەڭ قىلىشقا ئاتلىنىدۇ. 22 ئۇ قورقۇنچقا نىسبەتەن كۈلۈپلا قويىدۇ، ھېچنىمىدىن قورقايدۇ؛ قىلىچنىڭ بىسىدىن ئۇ يانمايدۇ. 23 ئوقدان، جۈلالىق نەيزە، گۈرزىمۇ ئۇنىڭ يېنىدا شاراقشىيدۇ، 24 ئۇ يەرنى ئاچچىق ھەم غەزەپ بىلەن يۇتۇۋېتىدۇ؛ [جەڭ] كانايىنى بىر ئاڭلاپلا ھايانلىنىپ قىن-قىنغا پاتماي كېتىدۇ. 25 كانايلارنىڭ ئاۋازى بىلەنلا ئۇ: «ئايھاي!» دەيدۇ، ئۇ جە كنى يىراقتىن پۇراپ بولىدۇ. ئۇ سە رەردىلەرنىڭ توۋلاشلىرىنى، جە كچىلەرنىڭ ۋارقىراشلىرىنى خۇشاللىق بىلەن ئاڭلايدۇ. 26 سار سېنىڭ ئەقلىڭ بىلەن ئۇچماملىرى، قاناتلىرىنى جەۋبقا قاراپ كېرەمدۇ؟ 27 بۇركۈت ۋېرىۋقۇڭ بىلەن يۇقىرىغا پەرۋاز قىلىپ كۆتۈرۈلەمدۇ، ئۇۋىسىنى يۇقىرىغا سالامدۇ؟ 28 ئۇ قورام تاشنىڭ ئۈستىدە ماكانلىشىدۇ، ئۇ تاغنىڭ چوققىسىغا قوندۇ، تىك قىياتمۇ ئۇرالغۇسى قىلىدۇ. 29 شۇ يەردىن ئۇ ئوۋۇنى پايلاپ بايقىۋالىدۇ، كۆزلىرى يىراق-يىراقلارنى كۆزىتىدۇ. 30 ئۇنىڭ بالىلىرى قان شورايدۇ؛ ئۇلتۇرۇلگەنلەر نەدە بولسا، ئۇ شۇ يەردە بولىدۇ».

40 پەرۋەردىگار ئايۇپقا يەنە جاۋابەن: ـ 2 «ھەممىگە قادىر بىلەن دەۋالاشىدىغان كىشى ئۇنىڭغا تەربىيە قىلماقچىمۇ؟ تە كۈنى ئەيىبلىگۈچى كىشى جاۋاب بەرسۇن!» ـ دېدى. 3 ئايۇپ بولسا پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: ـ 4 «مانا، مەن ھېچنىمىگە يارىمايمەن؛ ساڭا قانداق جاۋاب بېرەلەيمەن؟ قولۇم بىلەن ئاغزىمنى ئېتىپ گەپتىن قالاي؛ 5 بىر قېتىم دېدىم، مەن يەنە جاۋاب بەرەلەيمەن؛ شۇنداق، ئىككى قېتىم دېدىم مەن قايتا سۆزلىمەيمەن» ـ دېدى. 6 ئاندىن پەرۋەردىگار قارا قويۇن ئۆچىدن ئايۇپقا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ 7 «ئە رکەكتەك بىلىڭنى چىڭ باغلا، ئاندىن مەن سەندىن سورايمان؛ سەن مېنى خەۋەردار قىلغىن. 8 سەن دەرۇۋقە مېنىڭ ھۆكۈمىمنى پۈتۈنلەي بىكارغا كەتكۈزمەكچىمۇسەن؟ سەن تۈز ۋۇجۇدىنى ھەققانىي قىلىمەن دەپ، مېنى ناتوغرا دەپ ئەيىبلىمەكچىمۇسەن؟ 9 سېنىڭ تە كۈنىڭ بىلىكىدەك [كۆچۈڭ] بىر بىلىكىڭ بارمۇ؟ سەن ئۇنىڭدەك ئاۋاز بىلەن گۈلدۈرلىيەلەمسەن؟ 10 قېنى، ھازىر تۈز ۋۇجۇدىنى شان-شەرەپ ھەم سالاۋەت بىلەن بېزىۋال! ھەيۋەت ھەم كۆ رکەملىك بىلەن تۈز ۋۇجۇدىنى كىيىندۈرۈپ، 11 غەزىپىڭنىڭ قەھرىنى چېچىپ تاشلىغىن، شۇنىڭ بىلەن ھەربىر تە كەبىۋىرنىڭ كۆزىگە تىكلىپ قاراپ، ئاندىن ئۇنى يەسلەشتۈرگىن. 12 راست، ھەربىر تە كەبىۋىرنىڭ كۆزىگە تىكلىپ قاراپ، ئاندىن ئۇنى يېسۈندۇرغىن، رەزىللەرنى ئۇ ئورندا دەسسەپ يەر بىلەن يەكسان قىل! 13 ئۇلارنى بىرگە تويغا كۆمۈپ قوي، يوشۇرۇن جايدا ئۇلارنىڭ يۈزلىرىنى كېيەن بىلەن ئېتىپ قويغىن؛ 14 شۇنداق قىلالىساڭ، مەن سېنى ئېتىراپ قىلىپ ماختايمەنكى، «ئوڭ قولۇڭ ئۆز ۋۇجۇدىڭنى قۇتقۇزىدۇ!». 15 مەن سېنىڭ بىلەن تەڭ ياراتقان بېگېموتنى كۆرۈپ قوي؛ ئۇ كالىدەك ئوت-چۆپ يەيدۇ. 16 مانا، ئۇنىڭ بېلىدىكى كۈچىنى، قورساق مۇسكۇللىرىدىكى قۇدرىتىنى ھازىر كۆرۈپ قوي! 17 ئۇ قويرۇقىنى كېدىر دەرىخىدەك ئېگىدۇ؛ ئۇنىڭ يوتىلىرىدىكى سىكۈرلىرى بىر-بىرگە چىڭ توقۇپ قويۇلغان. 18 ئۇنىڭ سۆ ڭگەكلىرى مىس ئۈۋىدە كتۈر، پۇت-قوللىرى تۆمۈر چوقاقلارغا ئوخشايدۇ. 19 ئۇ تە كۈنى ياراتقان جانۋارلارنىڭ بېشىدۇر، پەقەت ئۇنىڭ ياراتقۇچىسلا ئۇنىڭغا تۈز قىلىچنى يېقىنلاشتۇرالايدۇ. 20 تاغلار ئۇنىڭغا بېھە كلىك تەمىنلەيدۇ، ئۇ يەردە ئۇنىڭ يېنىدا دالادىكى ھەربىر ھايۋانلار ئوينايدۇ. 21 ئۇ سەدەپگۈلى دەرەخلىكىنىڭ تاستىدا ياتىدۇ، قومۇشلۇق ھەم سازلىقنىڭ سالقىنىدا ياتىدۇ. 22 سەدەپگۈلگۈلكەر تۈز سايىسى بىلەن ئۇنى يايىدۇ؛ ئوستە كدىكى تاللار ئۇنى ئوراپ تۇرىدۇ. 23 قارا، دەريا ئېشىپ كېتىدۇ، بىراق ئۇ ھېچ ھودۇقايدۇ؛ ھەتتا ئىئوردانەدەك بىر دەريامۇ ئۇنىڭ ئاغزىغا ئۇ رکەشلەپ ئۆرۈلىسىمۇ، يەنىلا خاتىرجەم ئۇرۇۋېرىدۇ. 24 ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنى ئۇتقىلى بولامدۇ؟ ئۇنى ئۇتۇپ، ئاندىن يۇرنىنى ئېشىپ چۈلۈك ئۇتكۈزگىلى بولامدۇ؟

41 لېۋىئاتانىنى قارماق بىلەن تارتالامسەن؟ ئۇنىڭ تىلىنى ئارغامچا بىلەن [باغلاپ] باسالامسەن؟ 2 ئۇنىڭ يۇرنىغا قومۇش چۈلۈكنى كەرگۈزەلەمسەن؟ ئۇنىڭ ئېڭىكىنى تومۇر نەيزە بىلەن تېشەلەمسەن؟ 3 ئۇ ساڭا ئارقا-ئارقىدىن ئىلتىجا قىلامدۇ؟ يا كى ساڭا يالۋاشلىق بىلەن سۆز قىلامدۇ؟ 4 ئۇ سەن بىلەن ئەھدە تۈزۈپ، شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇنى مەڭگۈ مالاي سۈپىتىدە قويۇل قىلالامسەن؟ 5 سەن ئۇنى قۇشقاچنى ئوينىتقاندەك ئوينىتامسەن؟ دېدە كلىرىڭنىڭ ھۇزۇرى ئۈچۈن ئۇنى باغلاپ قويامسەن؟ 6 تىجارەتچىلەر ئۇنىڭ ئۈستىدە سودىلىشامدۇ؟ ئۇنى سودىگەرلە رگە بۆلۈشتۈرۈپ بېرەمدۇ؟ 7 سەن ئۇنىڭ پۈتكۈل تېرىسىگە ئاتارنەيزىنى سانجىيالامسەن؟ ئۇنىڭ بېشىغا چاڭگاك بىلەن سانجىيالامسەن؟! 8 قولۇڭنى ئۇنىڭغا بىرلا تە گگىز ۋگەندىن كېيىن، بۇ جە كنى ئە سلەپ ئىككىنچى ئۇنداق قىلغۇچى بولمايسەن! 9 مانا، «[ئۇنى يېسۈندۇرىمەن]» دېگەن ھەرقاندا ئۈمىد بېھۇدىلىكتۈر، ھەتتا ئۇنى بىر كۆرۈپلا، ئۈمىدسىزلىنىپ يە رگە قاراپ قالدۇ ئەمەسمۇ؟ 10 ئۇنىڭ جېنىغا تېگىشكە پېتىنالايدىغان ھېچكىم يوقتۇر، ئۇنداقتا مېنىڭ ئالدىمدا تۇرالمىچى بولغان كىمدۇر؟ 11 ئاسمان ئاستىدىكى ھەممە نەرسە مېنىڭ تۇرسا، مېنىڭ ئالدىمغا كىم كېلىپ «ماڭا تېگىشلىكنى بە رگىنە» دەپ باققان ئىكەن، مەن ئۇنىڭغا قايتۇرۇشقا تېگىشلىكمۇ؟ 12 [لېۋىئاتانىڭ] ئەزالىرى، ئۇنىڭ زور كۆچى، ئۇنىڭ تۈزۈلۈشىنىڭ گۈزەللىكى توغرىلۇق، مەن سۆزكۈت قىلىپ تۇرالمايمەن. 13 كىم ئۇنىڭ ساۋۇتلۇق تونىنى سالدۇرۇۋېتەلەيسۇن؟ كىم ئۇنىڭ قوش ئېڭىكى ئىچىگە كىرىۋالالىسۇن؟ 14 كىم ئۇنىڭ يۈز دە رەۋازىلىرىنى ئاچىرالالىسۇن؟ ئۇنىڭ چىشلىرى ئە تراپىدا ۋەھىمە ياتىدۇ. 15 قاسىراقلىرىنىڭ سەپلىرى ئۇنىڭ پەخىردۇر، تۇلار بىر-بىرگە چىڭ چاپلاشتۇرۇلغانلىق، 16 بىر-بىرگە شامال كىرمەس يېقىن تۇرىدۇ. 17 تۇلارنىڭ

ھەربىرى تۆز ھەمراھلىرىغا چاپلاشقاندۇر؛ بىر-بىرىگە زىچ يېپىشتۇرۇلغان، ھېچ ئايرىلماستۇر. **18** تۆنىڭ چۈشكۈرۈشلىرىدىن نۇر چاقنايدۇ؛ تۆنىڭ كۆزلىرى سەھەردىكى قاپاقتە كەتۈر. **19** تۆنىڭ ئاغزىدىن ئوتلار چىقىپ تۇرىدۇ؛ ئوت تۆچقۇنلىرى سە كۆپ چىقىدۇ. **20** قومۇش گۈزىخانىغا قۇيغان قاينىۋاتقان قازاندىن چىققان ھوردەك، تۆنىڭ بۇرۇن تۇشۇكىدىن تۈتۈن چىقىپ تۇرىدۇ؛ **21** تۆنىڭ نەپىسى كۆمۈرلەرنى تۈتاشتۇرىدۇ؛ تۆنىڭ ئاغزىدىن بىر يالقۇن چىقىدۇ. **22** يوينىدا زور كۈچ ياتىدۇ؛ ۋەھىمە تۆنىڭ ئالدىدا سە كېتىشىپ ئۇينايدۇ. **23** تۆنىڭ ئەتلىرى قات-قات بىرلەشتۈرۈلۈپ چىڭ تۇرىدۇ؛ ئۇستىدىكى [قاسىراقلىرى] يېپىشتۇرۇلۇپ، مىدىرلىماي تۇرىدۇ. **24** تۆنىڭ يۈرىكى بەتەينى تاشتەك مۇستەھكەم تۇرىدۇ، ھەتتا تۈگەننىڭ ئاستى تېشىدەك مەزمۇت تۇرىدۇ. **25** تۆ ئورنىدىن قورغالسا، پالۋانلارمۇ قورقۇپ قالىدۇ؛ تۆنىڭ تولغىنىپ شاۋقۇنلىشىدىن ئالاقزادە بولۇپ كېتىدۇ. **26** بىرسى قىلىچنى تۆنىڭغا تەگكۈزسىمۇ، ھېچ ئۈنۈمى يوق؛ نەيزە، ئاتارنەيزە ۋە ياكى چاڭگاق بولسىمۇ بەرىبىر ئۈنۈمسىزدۇر. **27** تۆ تۆمۈرنى سامانەدەك، مىسنى پور ياغاچتەك چاغلايدۇ. **28** ئوقيا بولسا ئۇنى قورقىتىپ قاچقۇزالمايدۇ؛ سالغا تاشلىرى تۆنىڭ ئالدىدا پاخالغا ئايلىنىدۇ. **29** توقاقلارمۇ پاخالدەك ھېچنېمە ھېسابلانمايدۇ؛ تۆ نەيزە-شەشبەرنىڭ تەگلىنىشىگە قاراپ كۈلۈپ قويىدۇ. **30** تۆنىڭ ئاستى قىسمى بولسا ئوتكۇر ساپال پارچىلىرىدۇر؛ تۆ لاي ئۈستىگە چولۇق تىرنا بىلەن تاتىلىغاندەك ئىز قالدۇرىدۇ. **31** تۆ دېڭىز-ئوكيانلارنى قازاندەك قاينىتۇۋېتىدۇ؛ تۆ دېڭىزنى قازاندىكى مەلھەمدەك ۋاراقشتىدۇ؛ **32** تۆ ماڭسا ماڭغان يولى پارقىرايدۇ؛ ئادەم [بۇزۇغۇنلارنى كۆرۈپ] چوكۇقۇر دېڭىزنى ئاپاق چاچلىق بوۋاي دەپ ۋىلاپ قالىدۇ. **33** يەر يۈزىدە تۆنىڭ تە كۈدشى يوقتۇر، تۆ ھېچ قورقماس يارىتىلغان. **34** تۆ ۋىژۇكلەرنىڭ ھەرقاندىقىغا [جۈرئەت بىلەن] نەزەر سېلىپ، قورقمايدۇ؛ تۆ بارلىق مەغرۇر ھايۋانلارنىڭ پادىشاھىدۇر».

42 ئايۇپ پەرۋەردىگارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى:ـ **2** «ھەممە ئىشنى قىلالايدىغىنىڭنى، ھەرقانداق مۇددىئايىڭنى توسۇالغىلى بولمايدىغىنىنى بىلدىم! **3** «نەسىھەتنى تۈتۈرۈۋقىسز سۆزلەر بىلەن خىرەلەشتۈرگەن كىم؟» بەرھەق، مەن تۈزۈم چۈشەنمىگەن ئىشلارنى دېدىم، مەن ئەقلىم يەتمەيدىغان تىلسىمات ئىشلارنى ئېيتتىم. **4** ئاڭلاپ باققايسەن، سۆزلەپ بېرەي؛ مەن سەندىن سوراي، سەن مېنى خەۋەردار قىلغايسەن. **5** مەن قۇلىقىم ئارقىلىق خەۋىرىڭنى ئاڭلىغانىمەن، بىراق ھازىر كۆزۈم سېنى كۆرىۋاتىدۇ. **6** شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئۆز-ئۆزۈمدىن نەپرەتلىنىمەن، شۇنىڭ بىلەن توپا-چاڭلار ۋە كۈللەر ئارىسىدا توۋا قىلدىم». **7** پەرۋەردىگار ئايۇپقا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار تېمانلىق ئېلىفازغا مۇنداق دېدى:ـ «مېنىڭ غەزىپىم ساڭا ھەم ئىككى دوستۇڭغا قاراپ قوزغالدى؛ چۈنكى سىلەر مېنىڭ توغرامدا ئۆز قۇلۇم ئايۇپ توغرا سۆزلىگەندەك سۆزلىمىدىڭلار. **8** بىراق ھازىر ئۆز ئۈچۈن يەتە تورپاق ھەم يەتە قوچقارنى ئېلىپ، قۇلۇم ئايۇپنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۆز-ئۆزۈڭلار ئۈچۈن كويدۇرمە قۇربانلىق سۇنۇڭلار؛ قۇلۇم ئايۇپ سىلەر ئۈچۈن دۇئا قىلىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇنى قوبۇل قىلىمەن؛ بولمىسا، مەن ئۆز نادانلىقىڭلارنى ئۆز ئۈستۈڭلارغا قايتۇرۇپ بېرەي؛ چۈنكى سىلەر مېنىڭ توغرامدا قۇلۇم ئايۇپ توغرا سۆزلىگەندەك توغرا سۆزلىمىدىڭلار». **9** شۇنىڭ بىلەن تېمانلىق ئېلىفاز، شۇخالىق بىلداد ۋە نائاماتلىق زوفار ئۈچەيلەن بېرىپ پەرۋەردىگار ئۇلارغا دېگىنىدەك قىلدى؛ ھەمدە پەرۋەردىگار ئايۇپنىڭ دۇئاسىنى قوبۇل قىلدى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئايۇپ دوستلىرى ئۈچۈن دۇئا قىلىۋىدى، پەرۋەردىگار ئۇنى ئازاب-قىينىچىلىقلىرىدىن قايتۇرۇپ، ئەسلىگە كەلتۈردى؛ پەرۋەردىگار ئايۇپقا بۇرۇنقىدىن ئىككى ھەسسە كۆپ بەردى. **11** شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ بارلىق ئاكا-ئۇكا، ئاچا-سىڭىل ۋە ئۇنىڭغا ئىلگىرى دوست-ئاغىنە بولغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئۆيىدە ئولتۇرۇپ ئۇنىڭ بىلەن بىللە تاماقلاندى؛ ئۇنىڭغا ھېسداشلىق قىلىشىپ، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا كەلتۈرگەن بارلىق ئازاب-ئوقۇبەتلەر توغرىسىدا تەسەللى بېرىشتى؛ ھەمدە ھەربىر ئادەم ئۇنىڭغا بىر تەڭگىدىن كۈمۈش، بىردىن ئالتۇن ھالقا بېرىشتى. **12** پەرۋەردىگار ئايۇپقا كېيىنكى كۈنلىرىدە بۇرۇنقىدىن كۆپرەك بەخت-بەركەت ئاتا قىلدى؛ ئۇنىڭ ئون تۆت مىڭ قوينى، ئالتە مىڭ تۆگىسى، بىر مىڭ قوشلۇق كالىسى، بىر مىڭ مادا ئېشىكى بار بولدى. **13** ئۇنىڭدىن يەنە يەتتە ئوغۇل، ئۈچ قىز تۇغۇلدى. **14** تۇ قىزلىرىنىڭ بىرىنچىسىنىڭ ئىسمىنى «يېمىماھ»، ئىككىنچىسىنىڭ ئىسمىنى «كەزىيە»، ئۈچىنچىسىنىڭ ئىسمىنى «كەرەن-خاپۇق» دەپ قويدى. **15** پۈتكۈل زېمىندا ئايۇپنىڭ قىزلىرىدەك شۇنچە گۈزەل قىزلارنى تاپقىلى بولمايتتى؛ ئاتىسى ئۇلارنى ئاكا-ئۇكىلىرى بىلەن ئوخشاش مىراسخور قىلدى. **16** بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئايۇپ بىر يۈز قىرىق يىل ياشاپ، ئۆز ئوغۇللىرىنى، ئوغۇللىرىنىڭ ئوغۇللىرىنى، ھەتتا تۆتىنچى ئەۋلادقىچە، يەنى ئەۋرىلىرىنىمۇ كۆز رگەن. **17** شۇنىڭ بىلەن ئايۇپ ياشىنىپ، كۆزلىرىدىن قانائەت تېپىپ ئالەمدىن ئۆتتى.

زەبۇر

1 رەزللەرنىڭ گېپى يېنچە ماڭمايدىغان، گۇناھكارلارنىڭ يولدا تۇرمايدىغان، مەسخىرە قىلغۇچىنىڭ ئورندا ئولتۇرمايدىغان ئادەم بەخت تاپۇر! **2** ئۇنىڭ خۇرسەنلىكى پەقەت پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇنىدىلىدۇر، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ قانۇنىنى كېچە-كۈندۈز سېغىنىپ ئويلايدۇ. **3** ئۇ خۇددى ئېرىق بويىغا تىكىلگەن، تۆز پەسلىدە مېۋىسىنى بېرىدىغان، يوپۇرماقلىرى سولاشمايدىغان دەرەختە كىتۇر؛ ئۇ نېمىلا قىلسا روناق تاپىدۇ. **4** رەزىل ئادەملەر بولسا ئۇنداق بولماس؛ ئۇلار خۇددى شامال ئۆچۈرۈۋەتكەن توزاندەكتۇر. **5** شۇنىڭ ئۈچۈن رەزللەر سوراق كۈندە تىك تۇرالمايدۇ، گۇناھكارلار ھەققانىيلارنىڭ جامائىتىدە ھېچ يېشىنى كۆتۈرۈپ تۇرالمايدۇ. **6** چۈنكى پەرۋەردىگار ھەققانىيلارنىڭ يولىنى كۆزلىگەنگە پۈككەن؛ رەزللەرنىڭ يولى بولسا يوقىلىدۇ.

2 ئەللەر نېمىشقا چۇقان سالىدۇ؟ نېمە ئۈچۈن خەلقلەر بىكاردىن-بىكار سۈيقەست ئويلايدۇ؟ **2** دۇنيادىكى پادىشاھلار سەپكە تىزىلىپ، ئەمەلدارلار قارا نىيەت ئەيلىشىپ، پەرۋەردىگار ۋە ئۇنىڭ مەسىھى بىلەن قارشىلىشىپ: ـ **3** «ئۇلارنىڭ چە كىلىملىرىنى چۈرۈۋېتەيلى، ئۇلارنىڭ ئاسارەتلىرىنى يۇزۇپ تاشلايلى!» ـ دېيىشىدۇ. **4** ئاسماندا ئولتۇرغۇچى كۈلىدۇ، رەب ئۇلارنى مازاق قىلىدۇ؛ **5** ھەم ئاچچىقىدا ئۇلارغا سۆزلەپ، قەھرى بىلەن ئۇلارنى ۋەھىمگە سېلىپ: ـ **6** «ئۆزۈم بولسام زىئوندا، يەنى مۇقەددەس تېغىمدا، ئۆزۈم مەسىھ قىلغان پادىشاھنى تىكلىدىم». **7** «مەن [ئەرشتىكى] پەرمانىنى جا كارلايمەنكى، پەرۋەردىگار ماڭا: ـ «سەن مېنىڭ ئوغلۇم، ئۆزۈم سېنى بۈگۈنكى كۈندە تۇغدۇرۇدۇم؛ **8** مەندىن سورا، مەن ساڭا مىراس بولۇشقا ئەللەرنى، ئەئىللىۋۇقۇڭ بولۇشقا يەر يۈزىنى چەت-چەتلىرىگىچە بېرىمەن؛ **9** سەن تۆمۈر تاياق بىلەن ئۇلارنى بىتىجىت قىلىۋېتىسەن؛ ساپال چىنىنى كۆزۈم-تالقان قىلغاندەك، سەن ئۇلارنى پارە-پارە قىلىۋېتىسەن» ـ دېدى». **10** ئەمدى، ھەي پادىشاھلار، ئەقىلدار بولۇڭلار! جاھاندىكى سورا-چىلار ساۋاق ئېلىڭلار، **11** پەرۋەردىگاردىن قورقۇش بىلەن ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار، تىترەك ئىچىدە خۇشاللىنىڭلار! **12** ئوغۇلنىڭ غەزىپىنىڭ قوزغىلاسلىقى ئۈچۈن، ئۇنى سۆيۈڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ غەزىپى سەللا قاينىسا، يولۇڭلاردىلا ھالاك بولىسىلەر، ئۇنىڭغا تايانغانلار نەقەدەر بەختلىكتۇر!

3 داۋۇت ئۆز ئوغلى ئابشالومدىن قېچىپ يۈرگەن كۈنلەردە يازغان كۈيى: ـ ئى پەرۋەردىگار، مېنى قىستاۋاتقانلار نەقەدەر كۆپىيىپ كەتكەن، مەن بىلەن قارشىلىشىۋاتقانلار نېمىدېگەن كۆپ! **2** نۇرغۇنلار مەن توغرۇلۇق: ـ «خۇدادىن ئۇنىڭغا ھېچ نىجات يوقتۇرا!» دېيىشىۋاتىدۇ. سېلاھ! **3** بىراق سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئەترابىمدىكى قالقاندۇرسەن؛ شان-شەرىپىم ھەم بېشىمنى يۈلگۈچىدۇرسەن! **4** ئاۋازىم بىلەن مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلىمەن، ئۇ مۇقەددەس تېغىدىن ئىجابەت بېرىدۇ. سېلاھ. **5** مەن يولسام ياتىم، ئۇخلىدىم، ئويغانىدىم؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ماڭا ياردىمىدۇ. **6** مېنى قورشاپ سەپ تۈز ئۇرگەن تۈمەنلىگەن ئادەملەر بولسىمۇ، مەن ئۇلاردىن قورقايمەن! **7** ئى پەرۋەردىگار، ئۇرۇ ئۇگدىن ئۇرا! مېنى قۇتقۇز، ئى خۇدايىم! مېنىڭ بارلىق دۈشمەنلىرىمنىڭ تەستىگىگە سالغايسەن، رەزللەرنىڭ چىشلىرىنى چېقىۋەتكەيسەن! **8** نىجاتلىق بولسا پەرۋەردىگاردىندۇر، بەرىكىتىڭ ئۆز خەلقىڭگە بولسۇن! سېلاھ!

4 ئەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئۇقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈيى: ـ مەن ندا قىلغىنىمدا، ماڭا جاۋاب بەرگەيسەن، ئى ماڭا ھەققانىيلىقىم ئاتا قىلغۇچى خۇدا! بىسىم ئاستىدا قالغاندا سەن مېنى كەڭچىلىككە چىقاردىڭ؛ ماڭا مېھر-شەپقەت كۆرسىتىپ، دۇئايىمنى ئاڭلا! **2** ئى ئىنسان بالىلىرى، سىلەر مېنىڭ شان-شەرىپىمنى قاچانغىچە ئاھانەتكە قالدۇرىسىلەر؟ قاچانغىچە بېھۇدىلىكنى سۆيۈپ، يالغانچى ئىزدەپ يۈرىسىلەر؟ سېلاھ. **3** بىراق شۇنى بىلىپ قويۇڭلار كى، پەرۋەردىگار ئېخلاسمەندلىرىنى ئۆزىگە خاس قىلغان؛ مەن ئۇنىڭغا ندا قىلغىنىمدا، پەرۋەردىگار ئاڭلايدۇ. **4** ئاچچىقىڭلارغا بېرىلىپ، گۇناھ قىلماڭلار؛ ئۆز ئورنۇڭلاردا ياتقىنىڭلاردا چوڭقۇر ئويلىنىپ، سۈكۈت قىلىڭلار. سېلاھ. **5** ھەققانىيلىق بىلەن قۇربانلىقلارنى قىلىڭلار، ۋە پەرۋەردىگارغا ئايىنىڭلار. **6** كۆپ خەلق: ـ «كىم بەرگە ياخشىلىق كۆرسىتەلىسۇن؟» ـ دەپ سوراۋاتقا؛ جامالىڭنىڭ نۇرى ئۈستىمىزگە چۈشسۇن، ئى پەرۋەردىگار! **7** ئاشلىق ۋە يېڭى شارابلىرى موچىلىق بولغانلارنىڭ خۇشاللىقىدىمۇ، مېنىڭ قەلبىمنى بەرگەرەك خۇشاللىققا تولدۇردۇڭ. **8** مەن ياتاي، ھەم خاتىرجەملىكتە ئۇخلىۋالاي؛ چۈنكى مېنى بىخەتەرلىكتە ياشاتقۇچى پەقەتلا سەن، ئى پەرۋەردىگار!

5 ئەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، نەيلەر بىلەن ئۇقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈيى: ـ مېنىڭ سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ ئاھلىرىمغا كۆڭۈل بۆلگەيسەن. **2** كۆتۈرگەن پەريادلىرىمنى ئاڭلا، مېنىڭ پادىشاھىم، مېنىڭ خۇدايىم، چۈنكى ساڭلا دۇئا قىلىمەن. **3** ئى پەرۋەردىگار، سەھەردە سەن ئاۋازىمنى ئاڭلايسەن؛ مەن سەھەردە تۆرۈمنى ساڭا قارتىمەن، يۇقىرىغا كۆز تىكىمەن. **4** چۈنكى سەن رەزللىكتىن ھۇزۇر ئالغۇچى ئىلاھ ئەمەسدۇرسەن؛ ياماناتلىق ھەرگىز سەن بىلەن بىللە تۇرمايدۇ. **5** پوچى-تەكەبىلەر كۆزۈڭ ئالدىدا تۇرالمايدۇ؛ قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى ساڭا يەرگىنچىلىكتۇر. **6** يالغان سۆزلىگۈچىلەرنىڭ ھەممىسىنى ھالاك قىلىسەن؛ پەرۋەردىگار قانخور، ئالدامچى كىشىلە رگە نەپرەت قىلۇر. **7** بىراق مەن بولسام، مېھرى-شەپقىتىڭنىڭ كەڭچىلىكىدىن ئۆيۈڭگە كىرىمەن؛ ساڭا بولغان ئەيمىنىشتىن مۇقەددەس ئىبادەتخانامڭغا قاراپ سەجدە قىلىمەن؛ **8** مېنى توغۇ كۆز رگەنلەر تۈپەيلىدىن تۆز ھەققانىيلىقىڭ بىلەن مېنى يېتە كلىگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ يولۇڭنى ئالدىمدا تۆز قىلغىن. **9** چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاغزىدا ھېچقانداق سەممەيلىك يوقتۇر؛ ئۇلارنىڭ ئىچكى دۇنياسى بولسا پاسقىلىقتۇر، ئۇلارنىڭ گاللىرى ئېچىلغان قەبرىدەك سېسىقتۇر، ئۇلار تىل بىلەن خۇشامەت قىلىۋاتىدۇ. **10** ئۇلارنىڭ گۇناھىنى بېكىتكەيسەن، ئى خۇدا؛ ئۇلار تۆز پىلانلىرى بىلەن تۆزۈلىرى مولاللا ئاتسۇن؛ ئۇلارنى تۆزۈلىرىنىڭ تۈرغۇنلىغان ئىتائەتسىزلىكلىرى بىلەن ھەيدەپ چىقارغايسەن؛ چۈنكى ئۇلار ساڭا ئاسىيلىق قىلدى. **11** شۇنداق قىلغاندا ساڭا تايانغانلارنىڭ ھەممىسى شادلىنىدۇ؛ ئۇلار مەڭگۈ شادلىق بىلەن ئەتەنە قىلىدۇ؛ سەن ئۇلارنى قوغدايسەن، سېنىڭ نامىڭنى سۆيگەنلەر سېنىڭدىن يىلرايدۇ. **12** چۈنكى سەن، ئى پەرۋەردىگار، ھەققانىي ئادەمگە بەخت ئاتا قىلىسەن؛ ئۇنى شاپائىتىڭ بىلەن قالقان كەبى ئورايسەن.

6 ئەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار ھەم سەككىز تارلىق ئارفا بىلەن ئۇقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈيى: ـ پەرۋەردىگار، غەزىپىڭ ئۈستىدا مېنى ئەيىبلىمە؛ قەھرىڭ كەلگەندە مېنى ئەدەپلىمە. **2** ماڭا شاپائەت قىلغىن، ئى پەرۋەردىگار، چۈنكى مەن زەئىپلىشىپ كەتتىم؛ ئى پەرۋەردىگار، مېنى ساقايتقىن، چۈنكى مېنىڭ ئۈستىخانلىرىم ۋەھىمگە چۈشتى. **3** مېنىڭ جېنىم دەھشەتلىك دەككە-دۇككىگە چۈشتى؛ ئى پەرۋەردىگار، قاچانغىچە شۇنداق بولىدۇ؟ **4** يېنىمغا قايت، ئى پەرۋەردىگار، جېنىمنى ئازاد قىلغايسەن، ئۆز رەھمىدىن مۇھەببىتىڭ ئۈچۈن مېنى قۇتقۇزغىن. **5** چۈنكى ئۆلۈمدە بولسا ساڭا سېغىنىشلار يوق؛ ئەتىسىرادا كىم ساڭا تەشەككۇرلەرنى ئېيتىسۇن؟ **(Sheol h7585)** **6** مېنىڭ ئۆھ تارتىشلىرىمدىن ماغدۇرۇم قالمىدى؛ تۈن پېتى ئورۇن-كۆرپەمنى كۆچۈرۈپ قىلىمەن، ياشلىرىم بىلەن كارۋىتىمنى چۆكتۈرىمەن. **7** دەردىلەردىن كۆزۈم خىرەلىشىپ كەتتى؛ بارلىق كۈشەندىلىرىم تۈپەيلىدىن كۆزۈم كاردىن چىقىۋاتىدۇ. **8** ئى قەبىھلىك قىلغۇچىلار، ھەممىگىلار مەندىن نېرى بولۇڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار يىغا ئاۋازىمنى ئاڭلىدى. **9** پەرۋەردىگار تىلاۋىتىمنى ئاڭلىدى؛ پەرۋەردىگار دۇئايىمنى ئىجابەت قىلىدۇ؛ **10** دۈشمەنلىرىمنىڭ ھەممىسى يە رگە قاراپ قالىدۇ، ئۇلار زور پارا كەندىچىلىككە دۇچار بولىدۇ؛ ئۇيۇقسىز كەينىگە يېنىپ خىجالەتتە قالىدۇ.

7 داۋۇتنىڭ «شىگگائۇن»ى: ـ كۈش ئىسىملىك بىر بىنيامىنلىقنىڭ سۆزلىرى توغرۇلۇق ئېيتقان كۈيى: ـ ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ خۇدايىم، مەن ساڭا تايانىدىم؛ ئۇلاردىن بىرى شىردەك مېنى تىتما-تىتما قىلىۋەتمىسۇن، قۇتقۇزغۇچىچى يوقلۇقىدىن پايدىلىنىپ مېنى ئېزىۋەتمىسۇن، مېنى بارلىق قوغلىغۇچىلاردىن قۇتقۇزغىن، ئۇلاردىن خالاس قىلغىن؛ **3** ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، ئە گەر قىلۋىمدا قەبىھلىك قىلغان بولسام، ئە گەر شۇنداق قىلغان بولسام: ـ **4** ئە گەر مەن بىلەن ئىناق ئۆتكۈچىگە ياماناتلىق قايتۇرغان بولسام، ـ (ئەكسىچە مەن بىلەن بىكاردىن-بىكار دۈشمەنلەشكەنمۇ قۇتقۇزدۇم) ـ **5** ـ ئۇنداقتا، دۈشمەن مېنى قوغلاپ ئۇتۇۋالسۇن، ئۇ جېنىمنى چەيلەپ يەر بىلەن يەكسان قىلسۇن، شۆھرىتىمنى ئېرىقاقا كۆمسۇن! **6** ئى پەرۋەردىگار، غەزىپىڭ بىلەن ئورنۇڭدىن تۇرغىن، مېنى ئە رگەنلەرنىڭ قەھرىگە تاقابىل تۇرۇشقا قەددىڭنى رۇسلىغىن، ۋە مېنىڭ ئۈچۈن ئويغانغىن؛ سەن سوت ۋە ھۆكۈمنى بېكىتكەنىدىڭغۇ! **7** خەلقلەردىن بولغان جامائىتە ئەترابىڭغا ئولىشىدۇ؛ سەن ئۇلار ئۈچۈن يەلە كتىكى ئورنۇڭغا قايتىپ بارغايسەن. **8** پەرۋەردىگار خەلقلەرنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ ئى پەرۋەردىگار، تۆز ھەققانىيلىقىم

يوچچه، ۋه تۆزۈمده بولغان دۇرۇسلىقىم يوچچه، ماڭا ھۆكۈم چىقارغايسەن. 9 ئاھ، رەزىللەرنىڭ ياماناللىقى ئاخىرلاشسۇن! ھەققانىي ئادەمنى چىڭ تۇرغۇزغايسەن؛ ئى، ئادەم قەلبلىرىنى ھەم ئىچىلىرىنى سىنىغۇچى ھەققانىي خۇدا!! 10 مېنىڭ قالقىنىم بولسا، دۇرۇس نىيەتلىكلەرنى قۇتقۇزغۇچى خۇدادىدۇر، 11 خۇدا ئادىل سوتچىدۇر، ئۇ كۈن يېرى گۇناھتىن رەنجىيدىغان ئىلاھتۇر، 12 بىرسى [ياماق] يولدىن يانمىسا، ئۇ قىلىچىنى بىلەيدۇ؛ يا ئوقىنى تارتىپ بەتلەپ قويىدۇ. 13 شۇنداق ئادەملەر ئۈچۈن ئۇ ئۆلۈم قوراللىرىنى تەيارلىدى؛ ئۇ ئوقلىرىنى كويدۇرگۈچى ئوق قىلدى. 14 مانا، مۇشۇنداق كىشىلەر تولغاقتا قەبىھلىك تۇغماقچى، ئۇنىڭ يېيدا قالغىنى ياماناللىقتۇر؛ ئۇنىڭ ئۇغقىنى بولسا ساختىلىقتۇر. 15 ئۇ بىر ئورىنى كولاپ، ئۇنى چوڭقۇر قىلدى؛ ئۇ ئۆزى كولىغان ئورىغا يېقىلىپ چۈشتى. 16 ئۆزىنىڭ ياماناللىقى بېشىغا قايتىپ چۈشىدۇ، ئۆز زوراۋانلىقى بولسا ئۆز ئۈستىگە قايتىپ چۈشىدۇ. 17 مەن پەرۋەردىگارنى ھەققانىيلىقى بىلەن مەدھىيەلەيمەن، ھەممىدىن يۇقىرى تۇرغۇچى پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى ياكۆتىپ، كۆي قىلىپ ئېيتىمەن.

8

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «گىتتىف»تا ئورۇنلانسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: ـ ئى، ئۆز ھەيۋىڭنى ئاسمانلاردىنمۇ يۇقىرى تىكلىگەن پەرۋەردىگار رەببىمىز، پۈتكۈل يەر يۈزىدە نامىڭ شۇنچە شەرەپلىكتۇر! 2 ئۆز رەقىبلىرىڭ تۆپەيلىدىن، دۈشمەن ۋە قىساسچىلارنىڭ ئاغزىنى ئېتىشكە، بوۋاقلار ۋە ئەمگۈچىلەرنىڭ ئاغزىدىن كۈچ تىكلىدىڭسەن. 3 مەن بارماقلىرىڭنىڭ ياسىغىنى بولغان ئاسمانلىرىڭغا، سەن مەزمۇت بېكىتكەن ئاي-يۇلتۇزلارغا قارىغىنىمدا، 4 سەن ئىنسانىي سېغىنىدىغىنىڭنى، ئەمدى ئادەم دېگەن نېمە ئىدى؟ سەن ئۆزىڭ يىنىغا كېلىپ يوقلايدىغىنىڭنى، ئىنسان بالىسى قانچىلىك نېمە ئىدى؟ 5 چۈنكى سەن ئۇنىڭ ئورنىنى پەرىشتىلەرنىڭكىدىن ئازغىنە تۆۋەن بېكىتىڭسەن، سەن ئۇنىڭغا شان-شەرەپ ۋە شۆھرەتلەرنى تاج قىلىپ بەردىڭ. 6 ئۇنى قولۇڭنىڭ ياسىغانلىرى ئىدارە قىلىشقا تىكلىدىڭ؛ سەن بارلىق نەرسىلەرنى ئۇنىڭ پۇتى ئاستىغا قويغانسەن، 7 جۈملىدىن بارلىق قوي-كاللار، دالادىكى بارلىق جانىۋارلار، 8 ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار، دېڭىزدىكى بېلىقلار، دېڭىزلارنىڭ يوللىرىدىن ئۆتكۈچىلەرنىڭ بارلىقىنى پۇتى ئاستىغا قويدۇڭ. 9 ئى پەرۋەردىگار رەببىمىز، پۈتكۈل يەر يۈزىدە نامىڭ نېمىدېگەن شەرەپلىك-ھە!

9

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «مۇت-لابېەن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: ـ مەن سەن پەرۋەردىگارنى پۈتۈن قەلبىم بىلەن مەدھىيەلەيمەن، مەن سېنىڭ قىلغان بارلىق كارامەتلىرىڭنى بايان قىلاي؛ 2 مەن سەندىن خۇشال بولۇپ شادلىنىمەن؛ سېنىڭ نامىڭنى ناخشا قىلىپ ئېيتىمەن، ئى ھەممىدىن ئالىي! 3 مېنىڭ دۈشمەنلىرىمنىڭ كەينىگە يېنىشلىرى بولسا، دەل ئۇلارنىڭ سېنىڭ دىدارىڭ ئالدىدا يىقىلىپ، يوقىلىشىدىن ئىبارەت بولىدۇ. 4 چۈنكى سەن مېنىڭ ھەققىمنى ھەم دەۋايىمنى سوردىڭ؛ سەن تەختىكە ئولتۇرۇپ، ھەققانىيلارچە سوتلىدىڭ. 5 سەن ئەللە رگە تەنبىھ بېرىپ، رەزىللەرنى ھالاك قىلدىڭ؛ سەن ئۇلارنىڭ نامىنى مەڭگۈ ۋە تۈچۈرۈۋەتكەنسەن. 6 ئى دۈشمنىم! ھالاكەتلىرىڭ مەڭگۈلۈك بولدى! سەن شەھەرلىرىنى يۇلۇپ تاشلىۋەتتىڭ، ھەتتا ئۇلارنىڭ نامىلىرىمۇ يوقاپ كەتتى؛ 7 بىراق پەرۋەردىگار مەڭگۈ ۋە ئولتۇرۇپ [ھۆكۈم سوردىۋ]؛ ئۇ تۈز تەختىنى سوت قىلىشقا تەيارلاپ بېكىتكەن، 8 ئالەمنى ھەققانىيلىق بىلەن سوت قىلغۇچى تۇدۇر، خەلقلەرنىڭ ئۈستىدىن ئۇ ئادىللىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ 9 ھەم ئۇ پەرۋەردىگار ئېزىلگۈچىلە رگە ئېگىز پاناھ، شۇنداقلا ئازابلىق كۈنلەردە ئېگىز پاناھدۇر. 10 نامىڭنى بىلگەنلەر بولسا ساڭا ئاينىدۇ؛ چۈنكى سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئۆزۈڭنى ئىزدىگەنلەرنى ھەرگىز تاشلىغان ئەمەسسەن. 11 زىئۇندا ئۇرغۇچى پەرۋەردىگارغا كۈيلەرنى ياكۆتىگىلار! ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى خەلقلەر ئارىسىدا بايان قىلىگلار، 12 چۈنكى [ئۆزۈلگەن] قاننىڭ سوربىنى قىلغۇچى ئۇدۇر، ئۇ دەل ئۇنداق كىشىلەرنى ئەسلەيدۇ، خار قىلىنغانلارنىڭ نالە-پەريادلىرىنى ئۇ ئۇنتۇغان ئەمەس. 13 ماڭا شەپقەت كۆرسەتكىن، ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ ئۆچەنلەردىن كۆرگەن خورلۇقلىرىمغا نەزەر سالغىنىڭ، مېنى ئۆلۈم دەرۋازىلىرىدا ئالدىدىن كۆتۈرگەيسەن؛ 14 شۇنداق قىلغاندا مەن زىئون قىزىنىڭ دەرۋازىلىرىدا ئۆرۈپ، ساڭا تەئەللۇق بارلىق مەدھىيىلەرنى جاكارلايمەن؛ مەن نىجاتلىق-قۇتقۇزۇشۇڭدا شادلىنىمەن. 15 ئەللەر بولسا ئۆزلىرى كولىغان ئورىغا ئۆزلىرى چۈشۈپ كەتتى، ئۆزلىرى يوشۇرۇپ قويغان تورغا پۇتى قاپىسلىپ قالدى. 16 پەرۋەردىگار چىقارغان ھۆكۈمى بىلەن تونۇلار؛ رەزىل ئادەملەر ئۆز قولدا ياسىغىنى بىلەن ئىلىنىپ قالدى. خىگگائۇن ـ سېلاھ. 17 رەزىللەر، يەنى خۇدانى ئۇنتۇغان بارلىق ئەللەر، يانىدۇرۇلۇپ، تەھتىساراغا تاشلىنىدۇ. (Sheol h7585) 18 چۈنكى نامراتلار مەڭگۈ ۋە ئەستىن چىقىرىلمايدۇ؛

مۇمىنلەرنىڭ ئۈمىدى مەڭگۈ تۈچمەي، ئۆرۈپىردۇ. 19 ئى پەرۋەردىگار، ئورنۇڭدىن تۇرغىن؛ ئادەم بىللىرىنىڭ غەلبە قىلىشىغا يول قويمىغىن؛ ھۆزۈرۇڭدا ئالدىدا بارلىق ئەللەر سوتلانسۇن. 20 ئۇلارنى دەككە-دۇككىگە چۈشۈر، ئى پەرۋەردىگار؛ ئەللەر ئۆزلىرىنى بىز پەقەت ئادەم بىللىرى خالاس، دەپ بىلسۇن! سېلاھ!

10

نېمىشقا، ئى پەرۋەردىگار، يىراقتا تۇرسەن؟ نېمىشقا ئازابلىق كۈنلەردە تۆزۈڭنى يوشۇرىسەن؟ 2 رەزىل ئادەملەر تەكەببۇرلۇقى بىلەن ئاجىز مۇمىنلەرنى تاپ باستۇرۇپ قوغلاپ يۈرىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرى تاپقان ھىيلىلەر بىلەن ئىلىنسۇن، بابلىنىدۇ. 3 چۈنكى رەزىللەر ئۆز ئارزۇ-ھەۋەسلىرى بىلەن ماختىنىدۇ؛ ئاچ كۆزلەر ئۆچۈن بەختە تىلەيدۇ، پەرۋەردىگارنى بولسا كۆزىگە ئىلمايدۇ. 4 ئۇلار چىرايىدىن ھاكاۋۇرلۇق ياغدۇرۇپ، خۇدانى ئىزدىمەيدۇ؛ ئۇلار بارلىق خىيالىدىدا: «ھېچىر خۇدا يوقتۇر!» دەيدۇ. 5 ئۇلارنىڭ يولىرى ھەمىشە راۋان بولىدۇ؛ سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭ ئۇلارنىڭ نەزىردىن يىراق ۋە ئۇستۈن ئۇردىدۇ؛ ئۇلارنىڭ رەقىبلىرى بولسا، ئۇلارغا قاراپ «تۇڤى!» دەپ مازاق قىلىدۇ. 6 [رەزىل ئادەم] كۆڭلىدە: «مەن ھېچ تە ۋەرەئمەي تۇرۇۋىرىمەن! دەۋردىن-دەۋ رگە ھېچ مۇشەققەتكە تۇچرىمايمەن» ـ دەيدۇ. 7 ئۇنىڭ ئاغزىنى قارغاش، ئالدامچىلىق ھەم زۇلۇمغا تولغان؛ تىلى ئاستىدا ئەسكىلىك ۋە قەبىھلىك ياتىدۇ. 8 ئۇ مەھەللىلەردە يوشۇرۇنچە ماراپ ئولتۇرىدۇ؛ ئۇ پىنھان جايلاردا گۇناھسىزلارنى ئولتۇرۇۋېتىدۇ؛ كۆزلىرى يوقسۇللارنى كۆزلەيدۇ؛ 9 ئۇ چاتاققاللىقىدا ياتقان شىردەك يوشۇرۇنچە پايلاپ ياتىدۇ؛ ئۇ مۇمىنلەرنى تۇتۇۋېلىش ئۈچۈن يوشۇرۇنچە ماراپ ياتىدۇ؛ مۇمىنلەرنى ئۇتۇۋېلىپ، ئۇلارنى ئۆز تورىغا چۈشۈرىدۇ. 10 [يوقسۇللار] ئېزىلىدۇ، پۈكۈلىدۇ؛ دەردمەنلەر ئۇنىڭ ياۋۇزلۇقلىرى بىلەن يىقىلىدۇ. 11 ئۇ كۆڭلىدە: «تەڭرى بۇنى ئۇنتۇپ قالدى، ئۇ يۈزىنى يېپىۋېلىپ، قارىمايدۇ؛ بۇنى ھە رگىز كۆرمەيدۇ» ـ دەيدۇ. 12 ئورنۇڭدىن تۇرغىن، ئى پەرۋەردىگار، ئى تەڭرىم، قولۇڭنى كۆتۈرگىن؛ ئېزىلگەن مۇمىنلەرنى ئۇنتۇما! 13 رەزىل ئادەم نېمىشقا [سەن] خۇدانى كۆزىگە ئىلمايدۇ؟ ئۇ كۆڭلىدە: «[خۇدا] بۇنى سۈرۈشتۈرمەيدۇ!» ـ دەيدۇ. 14 سەن بۇنى كۆ رگەنسەن، سەن ئۆز قولۇڭ بىلەن ياماناللىق ھەم زۇلۇمنى ئۆزلىرىگە قايتۇرۇش ئۈچۈن، ئۆزۈڭ بۇلارنى كۆزلەپ يۈرىسەن؛ دەردمەنلەر ئۆزلىرىنى ساڭا تاماناەت قىلىدۇ؛ چۈنكى سەن يېتىم-يېسىرلە رگە يار-يۆلەك بولۇپ كەلگەنسەن؛ 15 رەزىل، يامان ئادەمنىڭ بىلىكىنى سۇندۇرۇۋۇۋەتكەيسەن؛ ئۇنىڭ رەزىللىكىنى بىرەۋبىر سۈرۈشتۈرۈۋېپ، ئۆزۈل-كېسىل يوقاتقايسەن. 16 پەرۋەردىگار ئەبەدىلئەبەد دگىچە پادىشاھدۇر؛ [ئەمانسز] ئەللەر بولسا [پەرۋەردىگارنىڭ] زېمىنىدىن يوقىلار. 17 پەرۋەردىگار، سەن ئاجىز مۇمىنلەرنىڭ ئارمانلىرىنى ئاڭلايسەن؛ ئۇلارنىڭ دىلىنى توق قىلىسەن؛ يېتىم-يېسىرلار ۋە ئېزىلگۈچىلەر ئۈچۈن ئادالەتنى ياقلايسەن، يەر يۈزىدىكى ئىنسانلارنىڭ [ئاجىز-مۇمىنلە رگە] قايتىدىن ۋەھىمە سالغۇچى بولمىسلىقى ئۈچۈن، قۇلقىڭنى دىك تۇتىسەن.

11

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: پەرۋەردىگارنى باشپاناھىم قىلدىم، ئەمدى سىلەر قاندىقۇ ماڭا: «قۇشتەك تۈز تېغىڭغا ئۇچۇپ قاچ! 2 چۈنكى مانا، رەزىللەر كامانىنى تارتىپ، قاراڭغۇلۇقتىن كۆڭلى دۈرۈسلارغا قارىتىپ ئاتماقچى بولۇپ، ئۇلار ئوقنى كىرىچتا سىلىپ قويىدى، 3 «ئۇلار ھالاك قىلىنسا، ئەمدى ھەققانىيلار نېمىۋە قىلار؟»» ـ دەۋاتىسىلەر؟ 4 پەرۋەردىگار ئۆزىنىڭ مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىددىدۇر، پەرۋەردىگارنىڭ تەختى ئاسمانلاردىدۇر؛ ئۇ ئەزەر سالدۇ، ئۇنىڭ سەزگۈر كۆزلىرى ئىنسان بالىلىرىنى كۆزىتىپ، سىنايدۇ. 5 پەرۋەردىگار ھەققانىي ئادەمنى سىنايدۇ؛ رەزىللە رگە ۋە زوراۋانلىقنا خۇشتارلارغا ئۇ ئىچ-ئىچىدىن نەپرەتلىنىدۇ. 6 ئۇ رەزىللە رگە قاپقانلار، ئوت ۋە گۈڭگۈرتنى ياغدۇرىدۇ؛ پېژغىرىم قىزىق شامال ئۇلارنىڭ قەدەھىدىكى نېسىۋىسى بولىدۇ. 7 چۈنكى پەرۋەردىگار ھەققانىيدۇر؛ ھەققانىيلىق ئۇنىڭ ئامرىقىدۇر، كۆركلى دۈرۈسلار ئۇنىڭ دىدارىنى كۆرىدۇ.

12

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، شېمىنىت بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: ـ قۇتقۇزغايسەن، پەرۋەردىگار، چۈنكى ئىخلاسمەن ئادەم ئۆزگەپ كەتتى؛ ئادەملەر ئارىسىدىن سادىق مۇمىنلەر غايىپ بولدى. 2 ھەربىرىى ئۆز يېقىنلىرىغا يالغان ئېيتىدۇ؛ خۇشامەتچى لەۋلەردە، ئالىكۆڭگۈلۈك بىلەن سۆزلىشىدۇ. 3 پەرۋەردىگار بارلىق خۇشامەتچى لەۋلەرنى، ھاكاۋۇرلارچە سۆزلەيدىغان تىلنى كېسىۋەتكەي! 4 ئۇلار: «تىلىمىز بىلەن غەلبە قىلىمىز؛ لەۋلىرىمىز بولسا ئۆزىمىزنىڭكىدۇر؛ كىم بەرگە رەب بولالىسۇن؟» ـ دەيدۇ. 5 «ئېزىلگۈچى

ئاجىزلارنى باسقان زۇلۇم ۋەجىدىن، مىسكىنلەرنىڭ ئاھۇزارلىرى ۋەجىدىن، ھازىرلا ئورنۇمدىن تۇراي» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، «مەن ئۇلارغا، ئۇلار زارىقىپ كۈتكەن ئازادلىقنى يەتكۈزىمەن». **6** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرى بولسا ساپ سۆزلەردۇر؛ ئۇلار يەتتە قېتىم ساپلاشتۇرۇلغان، ساپال قازاندا تاۋلانغان كۈمۈشتەك كەتۈر. **7** سەن پەرۋەردىگار، ئۇلارنى ساقلايسەن؛ سەن [مۇمىنلەرنى] مۇشۇ دەۋردىن مەڭگۈ ئۇ قوغدايسەن؛ **8** [چۈنكى] رەزىل ئادەملەر ھەرياندا غادىيىپ يۈرۈشىدۇ، پەسكەشلىك ئىنسان بالىلىرى ئارىسىدا ئالىيجانابلىق دەپ ماختالماقتا!

13

نەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى پەرۋەردىگار، قاچانغىچە؟ سەن مېنى مەڭگۈ ئۇنتۇمسەن؟ قاچانغىچە دىدارىڭنى مەندىن يوشۇرسەن؟ **2** قاچانغىچە ھەر كۈنى قايغۇرۇپ، قەلبىمدە؟ قاچانغىچە دۈشمىنم مەندىن شادلىنىپ غالىب يۈرىدۇ؟ **3** ماڭا قارا، ماڭا جاۋاب بەرگىن، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم! ئۇلۇم ۋىقۇسى مېنى بىسىپ كەلگۈچە، كۆزۈمنى يورۇتقايسەن، **4** دۈشمىنىمنىڭ: «مەن كۆچىپىپ ئۇنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلدىم» دېمەسلىكى ئۈچۈن، رەقىبلىرىم سەتىزۇلۇكلەنلىكىمنى كۆرۈپ شادلانماسلىقى ئۈچۈن، [كۆزۈمنى يورۇتقايسەن]! **5** بىراق مەن بولسام سېنىڭ ئۇ زىگەرمەس مۇھەببىتىڭگە تۈزۈمنى تاپشۇردۇم؛ يۈرىكىم سېنىڭ نىجاتلىقىڭدىن شادلىنىدۇ؛ **6** مەن پەرۋەردىگارغا ناخشا ئېيتىمەن؛ چۈنكى ئۇ ماڭا زور مېھرىبانلىقنى كۆرسەتتى.

14

نەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئەخمەق كىشى كۆڭلىدە: «ھېچىر خۇدا يوق» ـ دەيدۇ. ئۇلار چىرىكلىشىپ، يىرگىنچلىك قەبىھلىكنى قىلىشتى؛ ئۇلارنىڭ ئىچىدە مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوقتۇر، **2** پەرۋەردىگار ئەرشتە تۇرۇپ، ئادەم بالىلىرىنى كۆزىتىپ: «بۇ ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدا ئىنسانىيلىق چۈشىنىدىغان بەرەرسى بارمىدۇ؟ خۇدانى ئىزدەيدىغانلار بارمىدۇ؟ **3** ھەممە ئادەم يولدىن چىقتى، ھەممە ئادەم چىرىكلىشىپ كەتتى، مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوق، ھەتتا بىرىمۇ يوقتۇر. **4** نانىي يېگەندەك مېنىڭ خەلقىمنى يۇتۇۋالغان بۇ قەبىھلىك قىلغۇچىلار ھېچىمىنى بىلمەمدۇ؟» ـ دەيدۇ. ئۇلار پەرۋەردىگارغا ھېچىر ئىلتىجا قىلمايدۇ. **5** مانا ئۇلارنى غايەت زور قورقۇنچ باستى؛ چۈنكى خۇدا ھەققانىيلارنىڭ دەۋرىدىدۇر. **6** «سىلەر ئېزىلگەنلەرنىڭ كۆڭلىگە پۇچەكەن ئۈمىدنى يوق قىلماقچى بولىسىلەر؛ بىراق پەرۋەردىگار ئۇنىڭ باشپاناھىدۇر!» **7** ئاھ، ئىسرائىلنىڭ نىجاتلىقى زىئوندىن چىقسۇن! پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى ئاسارەتتىن چىقىرىپ، ئازادلىققا ئېرىشتۈرگەن چاغدا، ياقۇپ شادلىنىدۇ، ئىسرائىل خۇشاللىنىدۇ!

15

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار، كىم چېدىرىڭدا تۇرالايدۇ؟ كىم پاك-مۇقەددەس تېغىڭدا ماكانلىشىدۇ؟ **2** كىمكى تامامەن دۈرۈسلۇقتا ماڭسا، ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزسە، كۆڭلىدە ھەققەتنى سۆزلىسە، **3** تىل بىلەن گەپ توشۇمىسا، ئۆز يېقىنغا يامانلىق قىلمىسا، قوشنىسىنىڭ ئەيىبىنى كولاپ ئاچمىسا، **4** پەس ئادەمنى كۆز زىگە ئىلمىسا، پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىدىغانلارنى ھۆرمەتلىسە، ئۆزىگە زىيانلىق بولغان تەقدىرىمۇ ئېچىكەن قەسىمنى ئۆز زىگەرتمىسە، **5** پۇلنى خەقلە رىگە ئۆسۈمگە بەرمىسە، بىگۇناھلارنىڭ زىيىنىغا پارا ئالمىسا؛ كىمكى مۇشۇلارنى قىلسا، مەڭگۈگە تەۋرەنمەس.

16

داۋۇت يازغان «مىختام» كۈيى: مېنى ساقلىغىن، ئى تەڭرى، چۈنكى مەن ساڭا تايىنىمەن. **2** مېنىڭ جىنىم پەرۋەردىگارغا: «سەن مېنىڭ رەببىمدۇرسەن، سەندىن باشقا مېنىڭ بەختىم-ساۋادىتىم يوقتۇر» ـ دېدى. **3** يەر يۈزىدىكى مۇقەددەس بەندىلىرىڭ بولسا، ئۇلار ئالىيجانابلاردۇر، ئۇلار مېنىڭ ھەممە خۇشاللىقىمدۇر. **4** كىم باشقا ئىلاھنى ئىزدەشكە ئالدىرسا، ئۇلارنىڭ دەردىلىرى كوپەيىپ كېتىدۇ. غەيرىي ئىلاھلارغا ئاتاپ ھەدىيە قانلىرىنى تۆكمەيمەن، ئۇلارنىڭ نامىلىرىنى تىلىمغىمۇ ئالمايمەن. **5** پەرۋەردىگار بولسا مېنىڭ مىراسىم ھەم قەدەھىمدىكى نېسىۋەمدۇر، چەك تاشلىنىپ ئېرىشكەن نېسىۋەمنى ئۆزۈڭ ساقلايسەن؛ **6** [نېسىۋەمنى بەلگىلىگەن] سىزىقلار ماڭا گۈزەل يەرلەرنى بېكىتكەندۇر؛ بەرھەق، مېنىڭ گۈزەل مىراسىم باردۇر! **7** ماڭا نەسىھەت بېرگەن پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرىمەن؛ ھەتتا كېچىلەردىمۇ ۋىجدانىم ماڭا ئۆگىتىدۇ. **8** مەن پەرۋەردىگارنى ھەردائىم كۆز ئالدىمدىن كەتكۈزمەيمەن؛ ئۇ ئوڭ يېنىمدا بولغاچقا، مەن ھەرگىز تەۋرەنمەيمەن. **9** شۇڭا مېنىڭ قەلبىم شادلاندى، مېنىڭ روھىم تېخىمۇ كۆتۈرۈلدۇ، مېنىڭ تېنىم ئامان-ئېسەنلىكتە تۇرىدۇ؛ **10** چۈنكى جىنىمنى تەھتىسارادا قالدۇرمايسەن، شۇنداقلا سېنىڭ مۇقەددەسىڭ بولغۇچىڭنى چىرىشتىن ساقلايسەن. **(Sheol h7585)** **11** سەن ماڭا ھايات يولنى كۆرسىتىسەن، ھۇزۇر ۋۇجۇدا تولۇپ تاشقان شاد-خۇراملىق باردۇر؛ ئوڭ قولۇڭدا مەڭگۈلۈك بەھرە-لەززىتىلەرمۇ باردۇر.

17

داۋۇتنىڭ دۇئاسى: ـ ھەققانىي تەلەپنى ئاڭلا، ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ ندايىمغا كۆڭۈل قويغىن، مېنىڭ دۇئايىمغا قۇلاق سالغىن، ئۆز يالغانچىلىق لەۋلەردىن چىققان ئەمەس. **2** ھۆزۈر ۋۇجۇدۇڭدىن ھۆكۈمۈم چىقىرىلغاي! كۆزۈڭ ئېنىق دۇرۇس ئىكەنلىكىنى پەرق ئەتكەي! **3** سەن مېنىڭ قەلبىمنى سىنىغانىسەن، سەن كېچىدىمۇ ماڭا يېقىنلىشىپ كۆزەتتىڭ؛ سەن مېنى تاۋلاپ كۆز ۋۇجۇدىن كەچۈردىڭىسەن، مېنىڭدىن ھېچبىر سەۋەنلىك تاپالمىدىڭ، كۆڭلۈمدە: ئاغزىم ئىتائەتسىزلىك قىلمىسۇن! ـ دەپ نىيەت قىلدىم. **4** ئادەم بالىلىرىنىڭ ھاياتىنىڭ ئىشلىرىدا، لەۋلىرىڭدىن چىققان سۆزلەر بىلەن زوراۋانلارنىڭ يوللىرىدىن تۇزۇمۈنى نېرى قىلدىم. **5** مېنىڭ قەدەملىرىم يوللىرىڭدىن چىقمىغان، پۇتلىرىم تېبىلىپ كەتمىگەن. **6** مەن ساڭا ئىلتىجا قىلدىم، چۈنكى تىلە كلىرىمنى ئىجابەت قىلىسەن، ئى تەڭرىم، ماڭا قۇلاق سالغىن، سۆزلىرىمنى ئاڭلىغىن. **7** ئى، تۇز ۋۇجۇدىڭ تايانغانلارنى قارشى چىققۇچىلاردىن ئوڭ قولۇڭ بىلەن قۇتقۇزغۇچى، كارامەتلىرىڭنى كۆرسىتىپ، ئۇ زىگەرمەس مۇھەببىتىڭنى ئايان قىلغايسەن! **8** مېنى كۆز قارىچۇقۇ ۋۇجۇدۇڭ ساقلىغايسەن؛ قاناتلىرىڭ سايىسىدە مېنى يوشۇرغايسەن؛ **9** مېنى يۇلماچقى بولغان رەزىل ئادەملەردىن، مېنى قورشۇالغان ئەشەددىي كۈشەندىلىرىمدىن يوشۇرغىن؛ **10** ئۇلارنىڭ باغرىنى ماي قاپلاپ، قېتىپ كەتكەن؛ ئۇلارنىڭ ئېغىزلىرى تەكەبىۋىلارچە سۆزلەيدۇ؛ **11** ئۇلار يولىمىزنى تورۇۋلىپ، بىزنى يە رگە ئۇرۇشقا كۆزىنى ئالايتىپ، **12** ئولجىغا ئاچ كۆزلۈك بىلەن تىكىلگەن شىردەك، يوشۇرۇن جايلاردا ماراپ يۈرىدىغان ياش شىردە كتۇر. **13** ئورنۇڭدىن چىققان نەپەسىنىڭ زەربىسى بىلەن، ئى پەرۋەردىگار، ئۇنىڭ يۈزىگە تاقابىل بولغىن، ئۇنىڭ قىلىچى بىلەن مېنى قۇتقۇزغىن، ئۇنىڭ قولى بىلەن مېنى ئۆلۈمدىن قۇتقۇزغىن، يەنى مۇشۇ دەۋردىكى كىشىلەردىن قۇتقۇزغىن؛ ئۇلارنىڭ ئېسۇدىسى بولسا مۇشۇ دۇنيادىلاردۇر؛ سەن ئۇلارنىڭ قارنىنى ئېھەتلىرىڭ بىلەن تولدۇرىسەن؛ ئۇلارنىڭ كۆڭلى پەرزەنتلىرى بىلەن قانىدى، بالىلىرىغا بايلىقلىرىنى قالدۇرىدۇ. **15** مەن بولسام، ھەققانىيلىقتا يۈز ۋۇجۇدۇڭنى قارىغۇچى بولىمەن؛ ۋىيغانغىنىمدا، سېنىڭ دىدارىڭدىن سۈيۈنىمەن!

18

نەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى داۋۇت يازغان كۈي؛ پەرۋەردىگار ئۇنى بارلىق دۈشمەنلىرىدىن ھەم ساۋۇل پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان كۈنى، ئۇ پەرۋەردىگارغا مۇنۇ كۈينىڭ سۆزلىرىنى ئېيتتى: ـ ئاھ، پەرۋەردىگارىم، مېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىم، مەن سېنى سۆيىمەن! **2** پەرۋەردىگار مېنىڭ خادا تېغىم، مېنىڭ قورغىنىم، مېنىڭ نىجاتكارىمدۇر! مېنىڭ تەڭرىم، مېنىڭ قورام تېشىم، مەن ئۇنىڭدىن ھىمايە تاپىمەن؛ ئۇ مېنىڭ قالقىنىم، مېنىڭ قۇتقۇزغۇچى مۇڭگۈزۈم، مېنىڭ ئېگىز مۇنارىمدۇر! **3** مەدھىيىلە رگە لايىق پەرۋەردىگارغا ندا قىلىمەن، شۇنداق دۈشمەنلىرىمدىن قۇتقۇزۇلىمەن؛ **4** ئۇلۇمنىڭ ئاسارەتلىرى مېنى قورشۇالدى، ئىخلاسسىزلارنىڭ يامراپ كېتىشى مېنى قورقىتىۋەتتى؛ **5** تەھتىسارانىڭ تانىلىرى مېنى چىرمىۋالدى، ئۇلۇم سىرتماقلىرى ئالدىمغا كەلدى. **(Sheol h7585)** **6** قىينالغىنىمدا مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلدىم، خۇدايىمغا پەريات كۆتۈردۈم، ئۇ ئىبادەتخانىسىدىن ئاۋازىمنى ئاڭلىدى، مېنىڭ پەريادىم ئۇنىڭ ھۇزۇرىغا كەلدى، ئۇنىڭ قۇلىقىغا كىردى. **7** شۇ چاغ يەر-زېمىن تەۋرەپ، سىلكىنىپ كەتتى، تاغلارنىڭ ئۇللىرى دەھشەتلىك تەۋرەندى، سىلكىنىپ كەتتى؛ چۈنكى ئۇ غەزەپلەندى. **8** ئۇنىڭ دىمىغىدىن ئىس تۈرلەپ تۇراتتى، ئاغزىدىن چىققان ئوت ھەممىسنى يۇتۇۋەتتى، ئۇنىڭدىن كۆمۈر چوغلىرى چىقتى؛ **9** ئۇ ئاسمانلارنى تەزىم قىلدۇرۇپ چۈشتى، پۇتى ئاستى تۇم قاراڭغۇلۇقتا ئىدى. **10** بىر كېرۇبنى مىنىپ پەرۋاز قىلدى، شامالنىڭ قانىتىلىرىدا ئۆيۈلداپ ئۇچۇپ كەلدى. **11** ئۇ قاراڭغۇلۇقنى ئۆزىنىڭ يوشۇرۇنىدىغان جايى قىلدى، سۇلارنىڭ قاراڭغۇسىنى، ئاسمانلارنىڭ قويۇق بۇلۇتلىرىنى، ئۆز ئەتراپىدا چېدىرى قىلدى. **12** ئۇنىڭ ئالدىدىكى يورۇقلۇقتىن، قويۇق بۇلۇتلار، مۇلدۇر، ئوتلۇق چوغلار چىقىپ ئۆتتى؛ **13** پەرۋەردىگار ئاسماندا گۈلدۈرلىدى؛ ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى ئاۋازىنى يا گۈراتتى، مۇلدۇر ۋە ئوتلۇق چوغلار بىلەن. **14** بەرھەق، ئۇ ئوقلىرىنى ئېتىپ، [دۈشمەنلىرىمنى] تارىقىتىۋەتتى؛ چاقماقلارنى چاقىتۇرۇپ، ئۇلارنى قىيقاس-چۇقانغا سالدى؛ **15** شۇنىڭ بىلەن دېڭىزلارنىڭ تەكتى كۆرۈنۈپ قالدى، ئالەمنىڭ ئۇللىرى ئاشكارىلاندى، تەنبىھىڭ بىلەن، دىمىغىڭدىن چىققان نەپەسىنىڭ زەربىسى بىلەن، ئى پەرۋەردىگار. **16** ئۇ يۇقىرىدىن قولىنى ئۇزىتىپ، مېنى تۇتتى؛ مېنى ئۇلۇغ سۇلاردىن تارتىپ ئالدى. **17** ئۇ مېنى كۈچلۈك دۈشمىنىمدىن، ھەم ماڭا ئۆچمەنلىك قىلغۇچىلاردىن

قۇتقۇزدى؛ چۈنكى ئۇلار مەندىن كۆچلۈك ئىدى. 18 كۆلپەتكە ئۆچرىغان كۆنۈلمىدە، ئۇلار ماڭا قارشى ھۆجۇمغا تۇتتى؛ بىراق پەرۋەردىگار مېنىڭ تايانچىم ئىدى. 19 ئۇ مېنى كەڭ-ئازادە بىر جايغا ئېلىپ چىقاردى؛ ئۇ مېنى قۇتقۇزدى، چۈنكى ئۇ مەندىن خۇرسەن بولدى. 20 پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمغا قاراپ ماڭا ئىلتىپات كۆرسەتتى؛ قولۇمنىڭ ھالاللىقىنى تۇ ماڭا قايتۇردى؛ 21 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرىنى تۇتۇپ كەلدىم؛ رەزىللىك قىلىپ خۇدايىمدىن ئايرىلىپ كەتمىدىم؛ 22 چۈنكى ئۇنىڭ بارلىق ھۆكۈملىرى ئالدىمدىدۇر، مەن ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىنى تۆزۈمدىن نېرى قىلمىدىم؛ 23 مەن ئۇنىڭ بىلەن غۇبارسىز يۈرىدۇم، تۆزۈمنى گۇناھتىن نېرى قىلدىم؛ 24 شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمغا قاراپ، كۆز ئالدىدىكى قولۇمنىڭ ھالاللىقىغا قاراپ، قىلغانلىرىمنى قايتۇردى. 25 ۋاپادار-مېھرىبانلارغا تۆزۈڭنى ۋاپادار-مېھرىبان كۆرسىتىسەن؛ غۇبارسىزلارغا تۆزۈڭنى غۇبارسىز كۆرسىتىسەن؛ 26 ساپ دىللىقلارغا تۆزۈڭنى ساپ دىللىق كۆرسىتىسەن؛ ئەتۋرلە رگە تۆزۈڭنى ئەتۋر كۆرسىتىسەن؛ 27 چۈنكى ئاجىز مۇمىن خەلقنى قۇتقۇزغۇچى تۆز ۋۇجۇدۇرسەن؛ بىراق ئە كەبىۋر كۆزلەرنى شەرمەندە قىلسەن؛ 28 چىرىغىمنى جۇلالىق قىلغان سەندۇرسەن؛ پەرۋەردىگار خۇدايىم مېنى باسقان قاراڭغۇلۇقنى نۇرلاندۇرىدۇ؛ 29 چۈنكى سەن ئارقىلىق [دۇشمەن] قوشۇنى ئارىسىدىن يۈگۈرۈپ كېتىۋېتىم؛ سەن خۇدايىم ئارقىلىق مەن سىپىلدىن ئاتلاپ ئۆتىۋېتىم. 30 ئە كۆم ـ ئۇنىڭ يولى م ۇكەممەلدۇر؛ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى سىناپ تىسپاتلانغاندۇر؛ ئۇ تۆزىگە تاپاينغانلارنىڭ ھەممىسگە قالقاندۇر. 31 چۈنكى پەرۋەردىگاردىن باشقا يەنە كىم ئىلاھتۇر؟ بىزنىڭ خۇدايىمىزدىن باشقا كىمۇ قورام تاشتۇر؟ 32 يەنى بىلىمنى كۆچ-قۇۋۋەت بىلەن ئوراپ چىقىدىغان ئە كۆى، يولۇمنى تۈپۈز، م ۇكەممەل قىلغۇچى ئە كۈدۇر؛ 33 ئۇ مېنىڭ پۇتلىرىمنى كىيىكنىڭكىدەك [ئۆچقۇر] قىلدۇ، شۇنىڭ بىلەن مېنى ئېگىز جايلىرىمدا تۇرغۇزىدۇ؛ 34 قوللىرىمنى ئۇرۇش قىلىشقا ئۆگىتىدۇ، شۇڭلاشقا بىلە كلىرىم مىس كامانىنى كېرەلەيدۇ؛ 35 سەن ماڭا نىجاتلىقىڭ بولغان قالقانىنى ئاتا قىلدىڭ، ئېنىڭ ئوڭ قولۇڭ مېنى يۇلدى؛ سېنىڭ مۇلايىم كەمتەرلىكىڭ مېنى ئۇلۇغ قىلدى. 36 سەن قەدەملىرىم ئاستىدىكى جاينى كەڭ قىلدىڭ، مېنىڭ پۇتلىرىم تېپىلىپ كەتمىدى. 37 مەن دۇشمەنلىرىمنى قوغلاپ يەتتىم؛ ئۇلار ھالاك بولمىغۇچە ھېچ يانمىدىم. 38 قايتىدىن ئورندىن تۇرالماس قىلىپ ئۇلارنى يانچۈەتتىم، ئۇلار پۇتلىرىم ئاستىدا يېقىلدى. 39 سەن جەڭ قىلىشقا كۆچ بىلەن بېلىمنى باغلىدىڭ؛ سەن ماڭا ھۇجۇم قىلغانلارنى پۇتۇم ئاستىدا ئېگىلدۈردۈڭ؛ 40 دۇشمەنلىرىمنى كۆز ئالدىمدا ئارقىسىغا ياندۇرۇپ قاچقۇزدۇڭ، شۇنىڭ بىلەن ماڭا ئۆچمەنلەرنى يوقاتتىم. 41 ئۇلار پەريياد كۆتۈردى، بىراق قۇتقۇزىدىغان ھېچكىم يوق ئىدى؛ ھەتتا پەرۋەردىگارغا نىدا قىلدى، ئۇمۇ ئۇلارغا جاۋاب بەرمىدى. 42 مەن ئۇلارنا سوققا بېرىپ، شامال ئۆچۈرغان ئۇ پېدەك قىلۋەتتىم؛ كوچىدىكى پاتقاقتەك، ئۇلارنى تۆكۈۋەتتىم. 43 سەن مېنى خەلقىنىڭ نىزالىردىن قۇتقۇزغانىسەن؛ سەن مېنى ئەللەرنىڭ بېشى قىلغانىسەن، ماڭا يات بولغان بىر خەلق خىزمىتىمدە بولماقتا. 44 سۆزۈمنى ئاڭلاپلا ئۇلار ماڭا ئىتائەت قىلدۇ؛ يات ئەلدىكىلەر ماڭا بېجارلىرچە تەسلىم بولىدۇ؛ 45 يات ئەلدىكىلەر چۈشكۈنلىشىپ كېتىدۇ؛ ئۇلار تۆز ئىستىھكاملىرىدىن تىترىگەن ھالدا چىقىپ كېلىدۇ؛ 46 پەرۋەردىگار ھاياتىغۇر! مېنىڭ قورام تېشىم مۇبارە كەلدىسۇن! نىجاتلىقىم بولغان خۇدا [ھەممىدىن] ئالىيدۇر، دەپ مەدھىيىلەنسۇن! 47 ئۇ، مەن ئۈچۈن تولۇق قىساس ئالغۇچى ئە كۈى، خەلقلەرنى ماڭا يېسۈندۇرغان [خۇدادۇر]؛ 48 ئۇ مېنى دۇشمەنلىرىمدىن قۇتقۇزغان؛ بەرھەق، سەن مېنى ماڭا ھۇجۇم قىلغانلاردىن يۇقىرى كۆتۈردۈڭ؛ زورلۇقلار ئادەمدىن سەن مېنى قۇتۇلدۇردۇڭ. 49 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئەللەر ئارىسىدا ساڭا رەھمەت ئېيتىمەن، ئى پەرۋەردىگار؛ نامىڭنى ئۇلۇغلاپ كۆيلەرنى ئېيتىمەن؛ 50 [پەرۋەردىگار] تۆزى تىكلىگەن پادىشاھقا زور نۇسرەتلەرنى بېغىشلايدۇ؛ تۆزى مەسىھ قىلغىنىغا، يەنى داۋۇتقا ھەم ئۇنىڭ نەسلىگە مەڭگۈ گە تۇ زگەرمەس مۇھەببىتنى كۆرسىتىدۇ.

19

داۋۇت يازغان كۆي: ـ ئەرشلەر ئە كۆنىڭ ئۇلۇغلۇقىنى جاكارلايدۇ؛ ئاسمان گۈمبىزى ئۇنىڭ قولى ياسىغانلىرىنى نامايان قىلىدۇ؛ 2 ئۇلارنىڭ سۆزلىرى كۈن-كېچىلەر دەريادەك ئېقىۋاتىدۇ؛ كېچە-كېچىلەپ ئۇلار بىلىمنى ئايان قىلىۋاتىدۇ. 3 تىلسىز ھەم ئاۋازسىز بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ساداسى [ئالەمگە] ئاڭلانماقتا. 4 ئۇلارنىڭ ئۆچىمە تانسى يەر يۈزىدە تارتىلماقتا؛ ئۇلارنىڭ سۆزلىرى ئالەمنىڭ چېتىگىچە يەتمەكتە. ئۇلارنىڭ ئىچىدە [خۇدا] قۇياش ئۈچۈن چېدىر تىككەن، 5 [قۇياش] ھۇجرىسىدىن ۋېغا چىققان يىگىتتەك چىقىدۇ، بەيگىگە چوشۇمىدىغان پالۋاندەك شادلىنىدۇ؛ 6 ئاسمانلارنىڭ بىر چېتىدىن تۇرلەيدۇ، جاھاننىڭ ئۇ چېتىگىچە چۈرگىلەيدۇ، ئۇنىڭ ھارارىتىدىن ھېچقانداق مەخلۇقات يوشۇرۇنالمايدۇ. 7 پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇنى م ۇكەممەلدۇر، ئۇ ئىنسان ۋۇجۇدىنى يېڭىلايدۇ؛ پەرۋەردىگار بە رگەن ھۆكۈم-گۇۋاھلار مۇقەم-ئىشەنچلىك ، ئۇ نادانلارنى دانا قىلىدۇ. 8 پەرۋەردىگارنىڭ كۆرسەتمىلىرى دۇرۇس، ئۇ قەلبنى شادلاندۇرىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ پەرمانلىرى يورۇقلۇقتۇر، ئۇ كۆزلەرنى نۇرلاندۇرىدۇ. 9 پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش پاك ئىشتۇر، ئۇ مەڭگۈ داۋاملىشىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ ھۆكۈملىرى ھەقتۇر، ھەربىرى تامامەن ھەققانىيەتتۇر. 10 ئۇلار ئالتۇندىن، بەرھەق كۆپ ساپ ئالتۇندىن قىممەتلىكتۇر؛ ھەسەلدىن، ھەسەل چەۋھىردىن شېرىندۇر؛ 11 ئۇلار بىلەن قۇلۇقۇڭ ۋېغىتلىنىدۇ، ئىنسان ئۇلارغا رىئايە قىلىشتا چىڭ تۇرسا چوڭ مۇكاپات باردۇر. 12 كىم تۆز خاتالىقلىرىنى بىلىپ يېتەلىسۇن؟ مېنى بىلىپ-بىلمەي قىلغان گۇناھلىرىمدىن ساقىت قىلغايسەن؛ 13 تۆز قۇل-چاكارىڭنى باشباشتاق گۇناھلاردىن تارتقايسەن، بۇ گۇناھلارنى ماڭا خوجايىن قىلدۇرمىغايسەن، شۇنىڭ بىلەن مەن قوسۇرسىز بولىمەن، ئېغىر گۇناھتىن خالىي بولغايمەن. 14 ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ قورام تېشىم ۋە مەھەججەمەت-نىجاتكارىم، ئاغزىمدىكى سۆزلەر، قەلبىمدىكى ۋېلىنىشلار نەزىرىڭدە مەقبۇل بولغاي!

20

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: ـ كۆلپەتلىك كۈندە پەرۋەردىگار ساڭا ئىجابەت قىلغاي! ياقۇپنىڭ خۇداسىنىڭ نامى سېنى ئېگىزدە ئامان ساقلىغاي! 2 ئۇ تۆز مۇقەددەس جايىدىن ساڭا مەدەت ئەۋەتكەي، زىئوندىن ساڭا كۆچ-قۇۋۋەت بە رگەي؛ 3 بارلىق «ئاشلىق ھەدىيە»لىرىڭنى ياد قىلغاي، كويدۈرمە قۇربانلىقىڭنى قوبۇل قىلغاي! سېلاھ! 4 كۆڭلۈڭدىكى تەشنالىقلارنى ساڭا ئاتا قىلغاي، كۆزلىگىنىڭگە پۈتكەن بارلىق تارزۇلىرىڭنى ئەمەلگە ئاشۇرغاي. 5 بىزلەر غەلبە ئۈچۈن تەبرىكلەپ تەنتەنە قىلىمىز، خۇدايىمىزنىڭ نامىدا تۇغلىرىمىزنى تىكلەيمىز؛ پەرۋەردىگار بارلىق تەپىلىرىڭنى ئەمەلگە ئاشۇرغاي! ھازىر بىلدىمكى، پەرۋەردىگار تۆزى مەسىھ قىلغىنىنى قۇتقۇزىدۇ؛ مۇقەددەس ئەرشلىرىدىن تۇنۇگىنا ئىگىسىدە قۇدرەتلىك قۇتقۇزغۇچى قولىنى ئۇزارتىپ جاۋاب بېرىدۇ. 6 ھازىر بىلدىمكى، پەرۋەردىگار تۆزى مەسىھ قىلغىنىنى قۇتقۇزىدۇ؛ مۇقەددەس ئەرشلىرىدىن تۇنۇگىنا قۇدرەتلىك قۇتقۇزغۇچى قولىنى ئۇزارتىپ جاۋاب بېرىدۇ. 7 بەزىلەر جەڭ ھارۋىلىرىغا، بەزىلەر ئاتلارغا [تايىنىدۇ]؛ بىراق بىز بولساق پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ نامىنى ياد ئېتىمىز؛ 8 ئۇلار تىزى پۈكىلىپ يېقىلدى؛ بىراق بىز بولساق، قەددىمىزنى رۇسلاپ تىك تۇرىمىز. 9 ئى پەرۋەردىگار، پادىشاھقا غەلبە بە رگەيسەن؛ ندا قىلغىنىمىزدا بە رگە ئىجابەت قىلغايسەن!

21

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: ـ پادىشاھ قۇدرىتىگە شادلىنىدۇ، ئى پەرۋەردىگار؛ غەلبە-نىجاتلىقىڭ ئۇ نەقەدەر خۇرسەن بولدۇ! 2 سەن ئۇنىڭ كۆڭۈل تىلىكىنى ئۇنىڭغا ئاتا قىلدىڭ، لەۋلىرىنىڭ تەلىپىنى رەت قىلغان ئەمەسسەن. سېلاھ! 3 چۈنكى سەن ئېسىل بەركەتلەر بىلەن ئۇنى قارشى ئالدىڭ؛ ئۇنىڭ بېشىغا ساپ ئالتۇن تاج كىيدۈردۈڭ. 4 ئۇ سەندىن ئۇمۇر تىلىسە، سەن ئۇنىڭغا بەردىڭ، يەنى ئۇزۇن كۈنلەرنى، تا ئەبەدىلەبەد دېگىچە بەردىڭ. 5 ئۇ سېنىڭ بە رگەن غەلبە-نىجاتلىقىڭنى زور شەرەپ قۇچتى؛ سەن ئۇنىڭغا ئىززەت-ھەيۋەت ھەم شانۇ-شە ۋكەت قوندۇردۇڭ. 6 سەن ئۇنىڭ ئۇزىنى مەڭگۈلۈك بەركەتلەر قىلدىڭ؛ دىدارىڭىنى شادلىقى بىلەن ئۇنى زور خۇرسەن قىلدىڭ؛ 7 چۈنكى پادىشاھ پەرۋەردىگارغا تايىنىدۇ؛ ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئۇ زگەرمەس مۇھەببىتى بىلەن ئۇ ھېچ تەۋرەنمەيدۇ. 8 سېنىڭ قولۇڭ بارلىق دۇشمەنلىرىڭنى تېپىپ، ئاشكارە قىلدۇ؛ ئوڭ قولۇڭ ساڭا ئۆچمەنلىك قىلغانلارنى تېپىپ ئاشكارە قىلدۇ؛ 9 سېنىڭ دىدارىڭ كۆرۈنگەن كۈندە، ئۇلارنى يالقۇنلۇق خۇمدانغا ساغلاندەك كويدۈرىسەن؛ پەرۋەردىگار دەرغەزەپ بىلەن ئۇلارنى يۇتۇۋېتىدۇ؛ ئوت ئۇلارنى كويدۈرۈپ تۈگىتىدۇ. 10 ئۇلارنىڭ ئۇخۇمىنى جاھاندىن، نەسىللىرىنى كىشىلىك دۇنيادىن قۇرىتىسەن؛ 11 چۈنكى ئۇلار ساڭا يامانلىق قىلىشقا تۇرۇندى، ئۇلار رەزىل بىر نەيرەڭنى ئويلاپ چىققىنى بىلەن، ئەمما غەلبە قىلالمىدى. 12 چۈنكى سەن ئۇلارنى ئە كەينىگە بۇرۇلۇشقا مەجبۇر قىلىدىڭ؛ سەن ئۇلارنىڭ يۈزىگە قاراپ ئوقيايىڭنى چەنلەيسەن. 13 ئى پەرۋەردىگار، تۆز كۈچۈڭ بىلەن ئۇلۇغلۇقۇڭنى نامايان قىلغايسەن، شۇنىڭ بىلەن بىز ناخشا ئېيتىپ قۇدرىتىڭنى مەدھىيىلەيمىز.

22

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ئايچەلەت-خاششاھار» (تاڭ سەھەردە كەلگەن مەدەت) دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: ـ «ئاھ ئىلاھىم، ئىلاھىم، نېمىشقا مەندىن ۋاز كەچتىڭ؟ سەن نېمىشقا مېنى قۇتقۇزۇشتىن شۇنچە يىراقسەن؟ نېمىشقا قاتتىق

پەریادلىرىمدىن شۇنچە يىراق تۇرسەن، 2 خۇدايىم، كۈندۈزدە ندا قىلدىم، لېكىن سەن ھېچ جاۋاب قىلمايسەن، كېچىدىمۇ مەن شۇنداق پەريياد قىلىشتىن ئارام تاللىمايمەن. 3 يىراق ئى ئىسرائىلنىڭ مەدھىيىلىرىنى تۇز ماكانىڭ قىلغۇچى، سەن دېگەن پاك-مۇقەددەسىتۇرسەن! 4 ئاتا-بوۋىلىرىمىز سېنى تايانچى قىلغان، تۇلار ساڭا تايانغان، سەن تۇلارنى قۇتقۇزغان. 5 تۇلار ساڭا ندا قىلىشلىرى بىلەن قۇتۇلغان، ساڭا تايىنىش بىلەن تۇلارنىڭ تۈمىدى ھېچ يەردە قالغان ئەمەس. 6 يىراق مەن بولسام ئادەم ئەمەس، بىر قورتەمەن، ئىنسان ئەرىپىدىن [تۇھمەت بىلەن] رەسۋايىتالەم قىلىنغانمەن، خالايىق تەرىپىدىن كەمسىتىلگەنمەن. 7 مېنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى مازاق قىلىپ كۈلىدۇ، باشلىرىنى سىلكىشىپ ئاغزىلىرىنى پۇرۇشتۇرۇپ: 8 «تۇ پەرۋەردىگارغا تۈزنى تاپشۇرغان ئەمەسمۇ؟! ئەمدى پەرۋەردىگار ئۇنى قۇتقۇزسۇن! پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىن خۇرسەن بولسا ئە گەر، ئۇنى قۇتۇلدۇرسۇن!» ـ دېيىشىدۇ. 9 يىراق مېنى ئاپامنىڭ قورسىقىدىن چىقارغۇچى تۇز ئۈگۈدۇرسەن، ھەتتا ئەمچە كىتكى ۋاقتىمدىمۇ مېنى تۇز ئۈگىگە تايانداتقانسەن، 10 تۇغۇلغىنىمدىن تارتىپلا، مەن تۇزۇمنى قوينۇڭغا تاشلىغانىمەن، ئانامنىڭ بالىياتقۇسىدىكى ۋاقتىمدىلا، سەن مېنىڭ تەڭرىم بولۇپ كەلگەنسەن. 11 مەندىن يىراقلاشما؛ چۈنكى ريازەت مېنى قىستاپ كەلدى، ماڭا ياردەمدە بولغۇچى يوقتۇر. 12 نۇرغۇن بۇقىلار مېنى قورشىۋالدى؛ باشانىڭ كۆچلۈك بۇقىلىرى مېنى ئورىۋالدى، 13 تۇلار ئادەمنى تىتما قىلغۇچى ھۆركىرەۋاتقان شىردەك، ئاغزىلىرىنى چوڭ ئېچىپ ماڭا تىكلىپ تۇرىدۇ. 14 مەن تۇزكۈلگەن سۈدەك بولدۇم، ھەممە سۆڭەكلىرىم ئىزىدىن چىقىپ كەتتى؛ يۈرىكىم مومدەك ئېرىپ كەتتى، ئىچ-باغرىمدا زەئىپلىشىپ ئېرىپ كەتتى. 15 قاغجىراپ كەتكەن ساپال پارچىسىدەك ماغدۇرۇم قالمىدى، تىلم تاكلىيىمغا چاپلىشىپ كەتتى، سەن [پەرۋەردىگار] مېنى تۇلۇمنىڭ توپا-چاڭلىرىغا قويغانسەن. 16 غاجىر ئىتلار ماڭا ئولاشتى، بىر توپ رەزىللەر مېنى قىستاپ كېلىپ، مېنىڭ قولۇم ۋە پۇتۇمنى سانچىپ تەشتى. 17 سۆڭەكلىرىمنىڭ ھەممىسىنى سانىيالايمەن، [تۇستىخانلىرىم] ماڭا تىكىلىپ قاراپ تۇرغانىدەك قىلىدۇ. 18 تۇلار كىيىملىرىمنى تۇز ئارىسىدا ئۈلەشتۈرۈۋاتىدۇ، كۈزىگىكىمگە ئېرىنىشتى ئۇچۇن چەك تاشلىشىۋاتىدۇ. 19 يىراق، ئى پەرۋەردىگار، مەندىن يىراقلاشما! ئى كۈچ-قۇدرىتىم بولغۇچىم، ياردەمگە تېز كەلگەيسەن! 20 جىنىمنى قىلىچتىن قۇتقۇزغىن، مېنىڭ يالغۇز جىنىمنى ئىتنىڭ چاڭگىللىرىدىن قۇتۇلدۇرغىن. 21 مېنى شىرنىڭ ئاغزىدىن قۇتقۇزغىن؛ شۇنداق، سەن ئىلتىجالىرىمنى ئىجابەت قىلىپ ياۋا كاللىلارنىڭ مۈڭگۈزلىرىدىن قۇتقۇزغانسەن! 22 مەن سېنىڭ نامىڭنى قېرىنداشلىرىمغا ئېلان قىلىمەن؛ چوڭ جامائەت ئىچىدە تۇرۇپ ساڭا بولغان مەدھىيىلىرىمنى جاكارلايمەن؛ 23 پەرۋەردىگاردىن ئەيمەنگۈچىلەر، ئۇنى مەدھىيىلە گلارا! ياقۇبنىڭ بارلىق نەسىللىرى، ئۇنىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈگلار! ئىسرائىلنىڭ پۈتۈن ئەۋلادلىرى، ئۇنىڭدىن ئەيمىنىگلار. 24 چۈنكى ئۇ ئېزىلگۈچىنىڭ ئازابىنى نەزىردىن ساقىت قىلغان ئەمەس، ياكى ئۇنىڭدىن ھېچ يەرگەنگەن ئەمەس؛ ئۇنىڭدىن تۇز ئۇسالىق ھېچ يوشۇرغان ئەمەس؛ بەلكى ئۇ ئىلتىجا قىلىپ ئاۋازىنى كوتۇرگىنىدە، ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىپ ئاڭلىغان. 25 چوڭ جامائەت ئىچىدە ماڭا ئوقۇلغان مەدھىيىلەر تۇز ئۈگىنىدۇر، خۇدادىن ئەيمەنگۈچىلەرنىڭ ئالدىدا ئېچىكەن قەسەملىرىمنى ئىشقا ئاشۇرىمەن؛ 26 ئاجىز مۇمىنلەر قورسىقى ۋېنۇچە تاماقلىنىدۇ؛ پەرۋەردىگارنى ئىزدىگەنلەر ئۇنى مەدھىيىلەيدۇ، سىلەرنىڭ قەلبىڭلار مەڭگۈ ياشىنايدۇ! 27 زېمىننىڭ ئەڭ چېتىدىكىلەرمۇ بۇ ئىشنى قەلبىدە تۇتۇپ ، توۋا قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىدۇ، ئەل-مىللەتلەرنىڭ بارلىق جەمەتلىرى ئالدىڭدا ئىبادەت قىلىدۇ؛ 28 چۈنكى پادىشاھلىق پەرۋەردىگارغىلا تەۋەدۇر، ئۇ ئەل-مىللەتلەر ئارىسىدا ھۆكۈم سۈرگۈچىدۇر. 29 جاھانىدىكى بايلارمۇ ئۇنىڭ ئالدىدىن يەپ-ئىچىپ، ئىبادەت قىلىدۇ؛ ئېرىقا كەرەي دەپ قالغانلارمۇ، ھەتتا تۇز جىنىنى ساقلىيالمايدىغانلارمۇ ئۇنىڭغا سەجدە قىلىدۇ؛ 30 كەلگۈسىدىكى بىر ئەۋلاد ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولىدۇ؛ بۇ ئەۋلاد رەب ئۈچۈن تۇز پەرزەنتلىرى ھېسابلىنىدۇ. 31 كېيىن تۇلار كېلىپ، شۇ چاغدا ئۇغۇلدىغان بىر قوۋمغا ئۇنىڭ ھەققانىيلىقىنى جاكارلاپ شۇنى ئېلان قىلىدۇ كى، «تۇ بۇنى ئەمەلگە ئاشۇردى!»

23

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار مېنى باققۇچى پادىچىمدۇر، موھتاج ئەمەسمەن ھېچ نەرسىگە؛ 2 ئۇ مېنى يېمۇران چۆپلەردە ياتقۇزۇپ دەم ئالدۇرار؛ تىنچ ئاقىدىغان سۈلارنى ۋىلىتىپ باقىدۇ؛ 3 ئۇ ۋۇجۇدۇمنى يېڭىلايدۇ؛ ئۇ ھەققانىيلىق يولىدا تۈز نامى ئۈچۈن يېتە كەيدۇ؛ 4 ھەتتا مەن تۇلۇم سايىسى بولغان جىلغىدىن تۆتىسەمۇ، ھېچ يامانلىقتىن قورقمايمەن؛ چۈنكى سەن مەن بىلەن بىللىدۇرسەن؛ سېنىڭ ھاساڭ ھەم تايىقىڭ ماڭا تەسەللىدۇر. 5 مېنى خار قىلغۇچىلارنىڭ كۆز ئالدىدا ماڭا كەڭ داستىخان سالىسەن؛ مېنىڭ بېشىمنى ماي بىلەن مەسىھ قىلىسەن؛ قەدەھىم تاشىدۇ؛ 6 بەرھەق، بارلىق كۈنلىرىمدە ياخشىلىق ۋە تۈ زگەرمەس شەپقەت ماڭا ئەگشىپ ھەمراھ بولىدۇ؛ مەڭگۈدىن-مەڭگۈگىچە پەرۋەردىگارنىڭ دەرگاھىدا ياشايمەن!

24

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگارغا مەنسۇپتۇر، جاھان ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە مەۋجۇداتلار، ئۇنىڭغا تەئەللۇقتۇر يەر يۈزى ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇراقلىنالمۇ؛ 2 چۈنكى جاھاننىڭ ئۇلىنى چوڭقۇر دېڭىزلار ئۈستىگە ئورۇنلاشتۇرۇپ، يەرنى سۈلار ئۈستىگە ئورناتقان ئۇدۇر. 3 پەرۋەردىگارنىڭ تېغىغا كىم چىقالايدۇ؟ ئۇنىڭ مۇقەددەس جايىغا كىم كىرىپ تۇرالايدۇ؟ 4 ـ قوللىرى گۈناھتىن پاكىز، دىلى ساپ، قۇرۇق نەرسىلە رگە تەلمۈرۈپ قارىمغان، يالغان قەسەم قىلمىغان كىشى كىرەلەيدۇ. 5 بۇنداق كىشى بولسا پەرۋەردىگاردىن بەختنى، ئۇز نىجاتلىقى بولغۇچى خۇدادىن ھەققانىيلىقنى تاپشۇرۇۋالىدۇ ۋە [ئۇنى] كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ؛ 6 بۇ دەۋر ئۇنى ئىزدىگۈچى دەۋرىدۇر، يەنى سېنىڭ دىدارىڭنى ئىزدىگۈچىلەر، ئى ياقۇبنىڭ [خۇداسى]! سېلاھ! 7 ئى قوۋۇقلار، بېشىگلارنى كۆتۈرۈڭلار! [كەڭ ئېچىلىگلار]! ئى مەڭگۈلۈك ئىشىكلەر، كۆتۈرۈلۈڭلار! شۇنىڭ بىلەن شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھ كىرىدۇ! 8 شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھ دېگەن كىم؟ ئۇ پەرۋەردىگاردۇر، ئۇ كۈچلۈك ۋە قۇدرەتلىكتۇر! پەرۋەردىگار، جەڭ مەيدانىدا قۇدرەتلىكتۇر! 9 ئى قوۋۇقلار، بېشىگلارنى كۆتۈرۈڭلار! كەڭ ئېچىلىگلار! ئى مەڭگۈلۈك ئىشىكلەر، بېشىگلارنى كۆتۈرۈڭلار! شۇنىڭ بىلەن شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھ كىرىدۇ! 10 شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھ دېگەن كىم؟ ساباۋۇتلار قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار بولىسا، شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھتۇر! سېلاھ!

25

داۋۇت يازغان كۈي: پەرۋەردىگار، جېنىم ساڭا تەلمۈرۈپ قارايدۇ؛ 2 ساڭا تايىنىمەن، ئى خۇدايىم؛ مېنى يە رگە قارتىپ خجالەتتە قالدۇرمىغايسەن؛ ۋە ياكى دۈشمەنلىرىمنى ئۇستۈمدىن غالىب قىلىپ شادلاندۇرمىغايسەن؛ 3 بەرھەق، سېنى كۈتكۈچىلەردىن ھېچقايسىسى شەرمەندە بولماس؛ بىراق ھېچبىر سەۋەبسىز خائىنلىق قىلغۇچىلار شەرمەندە بولىدۇ. 4 مېنى سېنىڭ يۈلىرىڭنى بىلدىرغىن قىلغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، يوللىرىڭنى ماڭا ئۆگىتىپ قويغايسەن. 5 مېنى ھەقىقىتىڭدە ماڭدۇرۇپ، ماڭا ئۆگەتكەيسەن؛ چۈنكى تۇرغۇچۇ مېنىڭ نىجاتلىقىم بولغان خۇدايىمدۇرسەن؛ مەن كۈن بويى ساڭا قاراپ تەلمۈرىمەن؛ 6 تۇز رەھىمدىللىقلىرىڭنى، تۇ زگەرمەس مېھىرلىرىڭنى يادىڭغا كەلتۈ رگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار! چۈنكى تۇلار ئەزەلدىن تارتىپ بار بولۇپ كەلگەندۇر؛ 7 مېنىڭ ياشلىقىمدىكى گۇناھلىرىمنى، شۇنداقلا ئىتائەتسىزلىكلىرىمنى ئېسىڭگە كەلتۈرمىگەيسەن؛ تۇ زگەرمەس مۇھەببىتىڭ، مېھىربانلىقىڭ بىلەن، مېنى ئېسىڭگە كەلتۈ رگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ 8 پەرۋەردىگار مېھىربان ۋە دۇرۇستۇر، شۇڭا تۇ گۇناھكارلارنى دۇرۇس يولغا سالىدۇ. 9 مۇمىنلەرنى ياخشى-يامانىنى پەرق ئېتىشكە تۇ يېتە كەيدۇ، مۇمىنلە رگە تۇز يولىنى ئۆگىتىدۇ. 10 ئۇنىڭ ئەھدىسى ۋە ھۆكۈم-گۇۋاھلىرىنى تۇتقانلارنىڭ ھەممىسگە نىسبەتەن، پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق يوللىرى تۇ زگەرمەس مۇھەببەت ۋە ھەقىقەتتۇر. 11 تۇز نامىڭ ئۈچۈن، ئى پەرۋەردىگار، قەبىھلىكىم ئىنتايىن ئېغىر بولسىمۇ، سەن ئۇنى كەچۈرۈۋەتكەنسەن. 12 كىمكى پەرۋەردىگاردىن قەيەنسە، خۇدا تۈزى تاللىغان يولدا ئۇنىڭغا [ھەققەتنى] ئۆگىتىدۇ؛ 13 ئۇنىڭ جېنى ئازادە-ياخشىلىقتا ياشايدۇ، ئۇنىڭ نەسلى يەر يۈزىگە مىراس بولىدۇ. 14 پەرۋەردىگار تۇزىدىن ئەيمىنىدىغانلار بىلەن سىرداشتۇر، ئۇ تۇلارغا تۇز ئەھدىسىنى كۆرسىتىپ بېرىدۇ. 15 مېنىڭ كۆزلىرىم ھەمىشە پەرۋەردىگارغا تىكىلىپ قارايدۇ؛ چۈنكى ئۇ پۇتلىرىمنى توردىن چىقىرۋېتىدۇ. 16 ماڭا قاراپ مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن؛ چۈنكى مەن غېرىبانە، دەردمەندۇرمەن. 17 كۆڭۈلۈمنىڭ ئازارلىرى كۆپەيىپ كەتتى؛ مېنى باسقان قىسماقلاردىن چىقارغايسەن. 18 دەردلىرىمنى، ئازابلىرىمنى نەزىرىڭگە ئالغىن، بارلىق گۇناھلىرىمنى كەچۈر رگەيسەن! 19 مېنىڭ دۈشمەنلىرىمنى نەزىرىڭگە ئالغىن، چۈنكى تۇلار كۆپتۇر؛ تۇلار ماڭا چوڭقۇر تۇچمەنلىك بىلەن نەپرەتلىنىدۇ. 20 جىنىمنى ساقلىغايسەن، مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ مېنى شەرمەندىلىكتە قالدۇرمىغايسەن؛ چۈنكى مەن سېنى باشپاناھىم قىلدىم. 21 كۆزۈل ساپلىقى ۋە دۇرۇسلۇق مېنى قوغدىغاي؛ چۈنكى مەن ساڭا تۈمىد باغلاپ كۈتۈۋاتىمەن. 22 ئى خۇدا، ئىسرائىلنى بارلىق كۈلپەتلىرىدىن قۇتقۇزۇپ ھۆرلۈككە چىقارغايسەن!

26

داۋۇت يازغان كۈي: ـ مەن ئۇچۇن ھۆكۈم چىقارغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ چۈنكى مەن تۇز دۇرۇسلۇقۇمدا تۇرۇپ ماڭدىم، مەن پەرۋەردىگارغا تايىنىپ كەلگەنمەن، مەن تېبىلىپ كەتمەيمەن. 2 مېنى سىناپ باققايسەن، ئى پەرۋەردىگار، مېنى تەكشۈرۈپ

باققىن، ۋىجدانىمنى، قەلبىمنى تاۋلىغايسەن، 3 چۈنكى تۆ زۆرەمەس مۇھەببىتىڭنى كۆز ئالدىمدا تۇتقانىمەن، مەن ھەقىقىتىڭنى تۆرزۇمگە يېتەكچى قىلىپ ماڭدىمەن. 4 مەن يالغانچىلار بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرمىدىم، ساختىپەزلە رگە ھەمراھ بولۇشقا كىرمەيمەن. 5 ياماناتلىق قىلغۇچىلار جامائەتتىن يىرگىنىمەن؛ رەزىللەر بىلەۋىتۇ ئولتۇرمايمەن. 6 قوللىرىمنى گۇناھسىزلىقتا يۇيىمەن؛ شۇندا، قۇربانگاھىڭنى ئايلىنىپ يۈرەلەيمەن. 7 ۋە ھەم تەشەككۇرلەرنى ئاڭلىتىمەن؛ بارلىق كارامەتلىرىڭنى جاكارلايمەن. 8 ئى پەرۋەردىگار، ماكانىڭ بولغان ئۆيىنى، شان-شەرىپىڭ تۇرغان جايىنى سۆيۈپ كەلدىم؛ 9 جىنىمنى گۇناھكارلار بىلەن، ھاياتىمنى قانخورلار بىلەن بىللە ئېلىپ كەتمىگەيسەن؛ 10 ئۇلارنىڭ قولىدا سۈيىقەستىلەر باردۇر، ئوڭ قولى پارىلە رگە تولدى. 11 مەن بولسام، دۇرۇسلۇقۇمدا مېڭىپ يۈرۈۋېرىمەن؛ مېنى ھۆرلۈككە چىقىرىپ قۇتقۇزغايسەن، ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن. 12 پۇتۇم بولسا تۈپتۈز جايدا تۇرىدۇ؛ جامائەتلەر تارىسىدا تۇرۇپ پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيىلەر قايتۇرىمەن.

27

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ نۇرۇم ۋە نىجاتلىقىمدۇر؛ مەن يەنە كىمدن قورقاي؟ پەرۋەردىگار ھاياتىمنىڭ قورغىنىدۇر، مەن كىمنىڭ ئالدىدا تىترەي؟ 2 ياماناتلىق قىلغۇچىلار «تۇنىڭ ئەتلىرىنى يەيلى» دەپ ماڭا ھۇجۇم قىلغاندا، رەقىبلىرىم، دۈشمەنلىرىم ماڭا يېقىنلاشقاندا، پۇتلىشىپ، يىقىلدى ئۇلار. 3 زور قوشۇن بارگاھ قۇرۇپ مېنى قورشاۋغا ئالسىمۇ، قەلبىمدە ھېچ قورقۇنچ يوق، ماڭا ئۇرۇش قوزغىسىمۇ، يەنىلا خاتىرجەم تۇرۇۋېرىمەن. 4 پەرۋەردىگاردن بىرلا نەرسىنى تىلەپ كەلدىم، مەن شۇنىڭغا ئىنتىلىمە كتىمەنكى: ـ تۈمۈر ۋېنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە بولسام، پەرۋەردىگارنىڭ گۈزەللىكىگە قاراپ يۈرسەم، ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسىدا تۇرۇپ، يېتە كلىشىگە مۇيەسسەر بولسام، دەيمەن. 5 بېشىمغا كۈن چۈشكەندە، تۆ مېنى سايىڭنى ئاستىغا ئالىدۇ؛ مېنى چېدىرىنىڭ ئىچىدە ئامان ساقلاپ يوشۇرۇۋالىدۇ. تۆ مېنى ۋۈپلۇتاش تۈستىگە مۇقىم تۇرغۇزىدۇ. 6 شۇڭا ھازىر ئەترابىمدىكى دۈشمەنلىرىم ئالدىدا بېشىم يۇقىرى كۆتۈرۈلىدۇ. ئۇنىڭ مۇقەددەس چېدىردا ئەتەنە قىلىپ قۇربانلىقلار سۇنىمەن؛ ناخشا-كۈيلەر ئېيتىمەن، مۇناجاتلارنى ئېيتىمەن پەرۋەردىگارغا! 7 ئىدا قىلغىنىمدا ئاۋازىمنى ئاڭلىغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىپ، ئىجابەت قىلغايسەن. 8 تۆز كۆڭلۈم: «تۇنىڭ دىدارىنى ئىزدە گلار!» دەيدۇ؛ دىدارىڭنى، ئى پەرۋەردىگار، ئىزلەيمەن. 9 مەندىن تۆز ئۈڭىنى قاچۇرمىغايسەن! ئەغەزەبلەنگەندە قۇلۇڭنى نېرى قوغلىمىغايسەن، سەن مېنىڭ يارىدىمىڭنى ئايماي كەلدىڭ، سەن مەندىن ئايرىلىمىغايسەن، مېنى تاشلىۋەتمىگەيسەن، ئى نىجاتكارىم خۇدا! 10 ئاتا-ئانام مېنى تاشلىۋەتسىمۇ، پەرۋەردىگار مېنى قۇچىقىغا ئالىدۇ. 11 ماڭا تۆز يولۇڭنى ئۆگەتكەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، كۆزىمدىن مەيلىگە تاپشۇرمىغايسەن، چۈنكى ماڭا قارا چاپلاشمىچىلار بولغان يالغانچىلار خېلى كۆپتۈر، ئۇلارنىڭ نەپەسلىرىمۇ زوراۋانلىقتۇر. 13 ئاھ، پەرۋەردىگارنىڭ مېھرىبانلىقىنى تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدە كۆرۈشكە كۆزۈم يەتمىگەن بولسا...! 14 پەرۋەردىگارنى تەلەزۇپ كۈتكىن! جىگەرلىك بول، قەلبىڭ مەردانە بولسۇن! شۇنداق قىل، پەرۋەردىگارنى تەلەزۇپ كۈتكىن!

28

داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى پەرۋەردىگار، ساڭا ئىدا قىلىمەن، ئى مېنىڭ قورام تېشىم، ماڭا سۈكۈت قىلمىغايسەن، چۈنكى سەن جىمجىت تۇرۇۋالىساڭ، مەن چوڭقۇر ھاڭغا چۈشىدىغانلارغا ئوخشاشلا بولىمەن. 2 ساڭا پەريات كۆتۈرگىنىمدە، سېنىڭ مۇقەددەس كالامخانا ڭغا قولۇمنى كۆتۈرگىنىمدە، مېنىڭ ئىلتىجالىرىمنىڭ سادالىرىنى ئاڭلىغايسەن! 3 مېنى رەزىللەر ۋە قەبىھلىك قىلغۇچىلار بىلەن بىللە تاشلىۋەتمىگەيسەن؛ ئۇلار ئاغىزىدا يېقىنلىرى بىلەن دوستانە سۆزلەشسىمۇ، كۆڭلىدە تۈچمەنلىك باردۇر. 4 ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىغا قاراپ، ئىشلىرىنىڭ ياماناللىقىغا قاراپ ئىش تۇتقايسەن؛ قولىنىڭ قىلغانلىرى يېنىچە تۆزلىرىگە ياندۇرغايسەن؛ تېگىشلىك جازانى تۆزلىرىگە قايتۇرغايسەن. 5 چۈنكى ئۇلار نە پەرۋەردىگارنىڭ قىلغانلىرىنى، نە قوللىرىنىڭ ئىشلىگەنلىرىنى ھېچ نەرسىگە ئالمايدۇ؛ [پەرۋەردىگار] ئۇلارنى غولىتىپ، قايتىدىن باش كۆتۈرگۈزمەيدۇ. 6 پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن؛ چۈنكى ئۇ مېنىڭ ئىلتىجالىرىمنىڭ سادالىرىنى ئاڭلىغان. 7 پەرۋەردىگار مېنىڭ كۈچۈم، مېنىڭ قالقىنىمدۇر؛ مېنىڭ كۆڭلۈم ئۇنىڭغا ئىشەندى، شۇنىڭ بىلەن ياردەم تاپتىم؛ شۇڭا كۆڭلۈم زور شادلىنىدۇ، ئۇنى كويۇم بىلەن مەن ئۇنى مەدھىيىلەيمەن. 8 پەرۋەردىگار ئۇز [خەلقىنىڭ] كۈچىدۇر، شۇنداقلا مەسىھ قىلغىنىغا قۇتقۇزغۇچى قورغاندۇر. 9 ئۇز خەلقىڭنى قۇتقۇزغايسەن، مىراسىڭنى بەركەتلىك قىلغايسەن؛ ئۇلارنى پادىچىدەك بېقىپ ئۈزۈقلاندۇرغايسەن، مەڭگۈگە ئۇلارنى كۆتۈرۈپ يۈرگەيسەن.

29

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگارغا بە رگەيسىلەر، ئى قۇدرەتلىك بولغۇچىنىڭ پەرزەنتلىرى، پەرۋەردىگارغا شانۇ-شە ۋكەت، كۈچ بە رگەيسىلەر! 2 پەرۋەردىگارغا ئۇز نامىغا لايىق شانۇ-شە ۋكەت بە رگەيسىلەر، پەرۋەردىگارغا پاك-مۇقەددەسلىكنىڭ گۈزەللىكىدە سەجدە قىلىڭلار! 3 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى چوڭقۇر سۇلار ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ شان-شەرەپ ئىگىسى بولغان تەڭرى گۈلدۈرماملارنى ياڭرىتىدۇ؛ پەرۋەردىگار ۋېيۇك دېڭىزلار ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرىدۇ. 4 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى كۈچلۈكتۇر؛ پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى ھەيۋەتكە تولغانلىقتۇر؛ 5 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى كېدىر دەرەخلىرىنى سۇندۇرۇۋېتىدۇ؛ پەرھەق، پەرۋەردىگار لىۋاندىكى كېدىرلارنى سۇندۇرۇۋېتىدۇ. 6 ئۇ ئۇلارنى موزاي ۋېناقلاۋاتقاندەك ۋېناقلىتىدۇ، ياۋا كالىنىڭ بالىسى ۋېناقلاۋاتقاندەك، ئۇ لىۋان ۋە سىرئون تېخىنى ۋېناقلىتىدۇ. 7 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى چاقاقلارنىڭ يالقۇنلىرىنى شاخلىتۇېتىدۇ؛ 8 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى چۆل-جەزىرىنى زىلزىلىگە سالىدۇ؛ پەرۋەردىگار قەدەشتىكى چۆل-جەزىرىنى زىلزىلىگە سالىدۇ؛ 9 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى دۇب دەرەخلىرىنى ھەيران تولغىتىدۇ؛ ئورمانلىقلارنى يالىڭاچلايدۇ؛ ئۇنىڭ مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدا بولغان ھەممىسى «شانۇ-شە ۋكەت!» دەپ تەتەنە قىلىدۇ. 10 پەرۋەردىگار توپان ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىپ ئولتۇرىدۇ؛ پەرھەق، پەرۋەردىگار مەڭگۈگە پادىشاھ بولۇپ ھۆكۈم سۈرۈپ ئولتۇرىدۇ. 11 پەرۋەردىگار ئۇز خەلقىگە قۇدرەتنى بەخش ئېتىدۇ؛ ئۇز خەلقىنى ئامان-خاتىرجەملىك بىلەن بەركەتلەيدۇ.

30

مۇقەددەس ئىبادەتخانىنى خۇداغا ئاتاشنى تەبرىكلەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ مەن سېنى ئالىي دەپ ئۇلۇغلايمەن، ئى پەرۋەردىگار، چۈنكى سەن مېنى پەستىن يۇقىرى كۆتۈردۈڭ، دۈشمەنلىرىمنى ئۈستۈمدىن خۇشالاندۇرمىدىڭ. 2 ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، مەن ساڭا نالە كۆتۈردۈم، سەن مېنى ساقايتتىڭ. 3 ئى پەرۋەردىگار، سەن تەھتىساردىن جېنىمنى ئېلىپ چىقتىڭ، ھاڭغا چۈشىدىغانلار ئارىسىدىن ماڭا ھايات بېرىپ ساقلىدىڭ. (Sheol h7585) 4 پەرۋەردىگارغا كۈي ئېيتىڭلار، ئى ئۇنىڭ ئىخلاسمەن بەندىلىرى، ئۇنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىنى ياد ئېتىپ تەشەككۇر ئېيتىڭلار. 5 چۈنكى ئۇنىڭ غەزىپى دەقىقىدە تۈتۈپ كېتىدۇ، شاپائىتى بولسا تۈمۈرۈلۈپەت بولىدۇ؛ يىغا-زار كېچىچە قونۇپ قالسىمۇ، خۇشاللىق تاڭ سەھەر بىلەن تەڭ كېلىدۇ. 6 مەن بولسام ئۇز راھەت-پاراغىتىمدە: «مەڭگۈگە تەۋرەنمەي مۇقىم تۇرىمەن» ـ دېدىم. 7 پەرۋەردىگار، شاپائىتىڭ بىلەن، مېنىڭ تېغىمنى مۇستەھكەم تۇرغۇزغاندىڭ؛ ئەمما سەن دىدارىڭنى قاچۇرۇپ يوشۇردۇڭ؛ مەن تالاقزادە بولۇپ كەتتىم؛ 8 مەن ساڭا نالە-پەرياد كۆتۈردۈم، ئى پەرۋەردىگار، مەن [سەن] رەببكە ئىلتىجا قىلدىم: ـ 9 ـ مېنىڭ قېنىم تۆكۈلۈپ، ھاڭغا كىرسەم نېمە پايدىسى باردۇر؟ توپا-چاڭ سېنى مەدھىيىلەمدۇ؟ تۆ ھەقىقىتىڭنى جاكارلىيالامدۇ؟ 10 ئاڭلىغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، ماڭا شەپقەت كۆرسەتكەيسەن؛ ئى پەرۋەردىگار، ماڭا ياردەمدە بولغايسەن! 11 سەن ماتەم قايغۇسىنى ئۈسسۈل ۋېناشلارغا ئايلاندۇردۇڭ؛ [ھازىلق] بۇز كىيىمىمنى سالدۇرۇپتىپ، ماڭا خۇشالىلىقنى بەلۋاغ قىلىپ باغلىدىڭ، 12 شۇڭا مېنىڭ روھىم سۈكۈت قىلماي، ساڭا كۈيلەر ئوقۇسۇن! ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ خۇدايىم، ساڭا ئەبەدىلئەبەد دگىچە تەشەككۇرلەرنى ئېيتىمەن!

31

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ سەن پەرۋەردىگارنى، مەن باشپاناھ قىلدىم، مېنى ھېچقاچان يە رگە قارتىپ قويمىغايسەن، ئۇز ھەققانىيلىقىڭ بىلەن مېنى ئازاد قىلىپ قۇتقۇزغايسەن؛ 2 ماڭا قۇلاق سالغايسەن، مېنى تېزرەك قۇتقۇزۇۋالغايسەن؛ ماڭا قورام تاش، ئۇزۇمنى قوغدايدىغان قورغانلىق قەلئە بولغايسەن. 3 چۈنكى سەن مېنىڭ ۋېيلىتىشىم، مېنىڭ قورغىنىمدۇرسەن؛ شۇڭا ئۇز نامىڭ ئۈچۈن مېنى يېتە كلىگەيسەن، مېنى باشلىغايسەن. 4 ماڭا يوشۇرۇن سېلىنغان تۇزاقتىن قەدەملىرىنى تارتقايسەن؛ چۈنكى سەن مېنىڭ باشپاناھىمدۇرسەن. 5 مەن روھىمنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم، سەن ماڭا ئىخلاتلىق قىلىپ ھۆرلۈككە چىقارغانسەن، ئى پەرۋەردىگار، ھەق تەڭرى. 6 يالغان ئىلاھلارغا چوقۇنىدىغانلاردىن يەرگىنىپ كەلدىم، مەن بولسام پەرۋەردىگارغا ئېتىقاد قىلىمەن. 7 ئۇ زۆرەمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن خۇشال بولۇپ شادلىنىمەن؛ چۈنكى مېنىڭ خارلىقىمنى كۆرىدۇ ئۆسەن، جېنىمنىڭ ئازاپ-ئوقۇبەتلىرىدىن خەۋەر تاپتىڭ. 8 مېنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا چۈشۈرمىدىڭ، بەلكى پۇتلىرىمنى

كەڭزى جايغا تۆرغۇزۇدۇڭ. 9 ئى پەرۋەردىگار، ماڭا رەھىم-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، چۈنكى بىشىمغا كۆپلەپ چۈشتى؛ دەردـ-ئەلەمدىن كۆزۈم تۇنگۇشلىرىدە دەپ قالدى، جىنىم، ۋۇجۇدۇڭمۇ شۇنداق. 10 ھاياتىم قايغۇ-ھەسرەت بىلەن، يىللىرىم غەم-غۇسسە بىلەن ئۆپراۋاتىدۇ. گۇناھىم تۈپەيلىدىن ماغدۇرۇم كېتەي دەپ قالدى، ئۈستىخانلىرىم سىزىپ كەتتى. 11 مەن رەقىبلىرىمنىڭ ئىزا-ئاھانىتىگە قالدىم، يېقىنلىرىم ئالدىدا ئىخچىمۇ شۇنداق؛ تونۇشلىرىمغىمۇ بىر ۋەھىمە بولدۇم، كوچىدا مېنى كۆرگەنلەرمۇ مەندىن داجىپ قاچىدۇ. 12 ھەممەيلەن مېنى تۇنگەن ئادەمدەك، كۆڭۈلدىن چىقىرىپ تاشلاشتى؛ پۇچۇق چىنەدەك بولۇپ قالدىم. 13 چۈنكى ئۇرغۇنلارنىڭ توھمىەتلىرىنى ئاڭلىدىم، ۋەھىمە تەرەپ-تەرەپلەردە تۇرىدۇ؛ تۆلار ماڭا ھۇجۇم قىلىشقا مەسلىھەتلىشىۋاتىدۇ، جىنىمنى ئېلىشقا قەست قىلىشۋاتىدۇ. 14 بىراق مەن ساڭا تاينىمەن، ئى پەرۋەردىگار؛ «سەن مېنىڭ خۇدايىم!» ـ دېدىم. 15 مېنىڭ كۈنلىرىم سېنىڭ قولۇڭدىدۇر، مېنى دۈشمەنلىرىمنىڭ قولىدىن ھەم ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلاردىن قۇتقۇزغايسەن. 16 قۇلۇڭغا دىدارىڭنىڭ جىلۋىسىنى چۈشۈرگەيسەن؛ تۇ زۆرەمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن ماڭا نىجاتلىق ئاتا قىلغايسەن. 17 ئى پەرۋەردىگار، مېنى يە رگە قارىتىپ قېيمىغايسەن؛ چۈنكى مەن ساڭا ئىلتىجا قىلدىم، رەزىللەر يە رگە قاراپ قالسۇن؛ تۆلارنىڭ تەھتىسارادا زۇۋانى تۇتۇلسۇن؛ (Sheol h7585) 18 يالغان لەۋلەر زۇۋاندىن قالسۇن! تۆلار ھەققانىيلارنى خالىغانچە مازاق قىلىپ تە كەببۇرلۇق بىلەن سۆزلىمە كتە! 19 تۇرۇڭنى باشىياناھ قىلغانلار تۇچۇن ئىنسان بالىلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا كۆرسەتكەن ئىلتىپاتلىرىڭ، يەنى تۇز ۋۇجۇدىن قورقىدىغانلار تۇچۇن، ساقلىغان ئىلتىپات-نېمەتلىرىڭ نەقەدەر مولدۇر! 20 سەن تۆلارنى ئىنسانلارنىڭ سۈيىقەستلىرىدىن تۇز ھۇزۇر ۋۇجۇدىكى يوشۇرۇن دالدا جايغا ئالىسەن؛ سەن تۆلارنى تىل-ئاھانەتلەردىن سايۋىنىڭدە يوشۇرۇپ قويىسەن. 21 پەرۋەردىگارغا تەشە كىكۈر-مەدھىيىلەر يوللانسۇن! چۈنكى تۇ تۇ زۆرەمەس مۇھەببىتىنى زۇلىلەتلىك بىر شەھەردە ئاجايىب نىمايەن قىلدى! 22 چۈنكى مەن دە كىكە-د ۋىككىدە ھودۇقۇپ: ـ سېنى، مېنى كۆزىدىن چىقىرىپ قويدىمكەن، دەپ قورقىقانىدىم، ھالبۇكى، مەن نالە كۆتۈرۈپ يېلىنغىنىمدا، پەريادىمغا قۇلاق سالدىڭ. 23 پەرۋەردىگارنى سۆيۈڭلار، ئى تۇنىڭ بارلىق مۇمىن بەندىلىرى! پەرۋەردىگار تۇرۇنگە سادىقلارنى قوغدايدۇ، ھەم تە كەببۇرلۇق بىلەن ئىش قىلغۇچىلارنىڭ قىلمىشلىرىنى تۇز بېشىغا ھەسسىلەپ قايتۇرىدۇ! 24 ئى پەرۋەردىگارنى تەلمۈرۈپ كۈتكەنلەر، جىگەرلىك بول، قەلبىڭ مەردانە قىلىنسۇن!

32

داۋۇت يازغان «ماسقىل»: ـ ئىتائەتسىزلىكىرى كەچۈرۈم قىلىنغان، گۇناھلىرى يېپىلغان كىشى بەختلىكتۇر! 2 پەرۋەردىگار رەزىللىكىرى بىلەن ھىسابلاشمايدىغان، روھىدا ھىچقانداق ھىيلىلىك يوق كىشى بەختلىكتۇر! 3 مەن [گۇناھىمنى ئىقرار قىلماي]، سۈكۈتتە تۇرۇۋاتقانىدىم، كۈن يۈى ئاھۇ-پىغان ئىچىدە، سە ۋىگە كىلىرم چىرىپ كەتتى؛ 4 چۈنكى مېنى باسقان قولۇڭ ماڭا كىچە-كۈندىز ئېغىر بولدى، يازدىكى قۇرغاقچىلىقتەك يىلىكم قاغىجراپ كەتتى. سېلاھ! 5 ئەمدى گۇناھىمنى سېنىڭ ئالدىڭدا ئېتىراپ قىلدىم، قەبىھلىكىمنى سەندىن يوشۇرۇۋەرمەيدىغان بولدۇم، مەن: «پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىقلىرىمنى ئېتىراپ قىلىمەن» ـ دېدىم، شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ رەزىل گۇناھىمنى كەچۈرۈم قىلدىڭ. سېلاھ! 6 شۇڭا سېنى تاپالايدىغان پەيتتە، ھەربىر ئىخلاسمەن ساڭا دۇئا بىلەن ئىلتىجا قىلسۇن! چوڭ توپانلار تورلەپ، تېشىپ كەتكەندە، [سۈلار] شۇ كىشىگە ھە رگىز يېقىنلاشمايدۇ. 7 سەن مېنىڭ دالدا جايىمدۇرسەن؛ سەن مېنى زۇلۇمدىن ساقلايسەن؛ ئەتراپىمنى نىجاتلىق ناخشىلىرى بىلەن قاپلايسەن! سېلاھ. 8 ـ «مەن سەن مېڭىشقا تېگىشلىك يولدا سېنى يېتە كلەيمەن ھەم تەربىيىلەيمەن؛ مېنىڭ كۆزۈم تۈستە ۋۇجۇدە بولۇشى بىلەن ساڭا نەسىھەت قىلىمەن. 9 ئەقلى يوق بولغان ئات يا كى ئېشە كتەك بولما؛ تۆلارنى چە كلەشكە تەڭگىنلەيدىغان يۇ ۋۇگەن بولمىسا، تۆلار ھە رگىز ساڭا يېقىن كەلمەيدۇ». 10 رەزىللە رگە چۈشۈدىغان قايغۇ-ھەسرەتلەر كۆپتۇر، بىراق مېھىر-شەپقەتلەر پەرۋەردىگارغا تايانغان كىشىنى چۈرىدەيدۇ؛ 11 ئى ھەققانىيلار، پەرۋەردىگار بىلەن شادلىنىپ خۇرسەن بولۇڭلار، كۆڭلى دۈرۈسلار، خۇشاللىقتىن تەنتەنە قىلىڭلار!

33

ئەي ھەققانىيلار، پەرۋەردىگار تۇچۇن تەنتەنە قىلىڭلار! مەدھىيىلەش دۈرۈسلار تۇچۇن گۈزەل ئىشتۇر. 2 راۋاب بىلەن پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلە گلار؛ ئونتارغا تە كىگەش بولۇپ، تۇنىڭغا كويلەرنى ئېيتىڭلار. 3 تۇنىڭغا ئاتاپ يېڭى بىر مۇناجات-ناخشىنى ئېيتىڭلار، ماھىرلىق بىلەن چىپىلىپ، ئاۋازىڭلارنى يۇقىرى يا كۆتىڭلار. 4 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بەرھەقتۇر؛ تۇنىڭ بارلىق ئىشلىرى ۋەدىلىرىگە ساداقەتلىكتۇر. 5 تۇ ھەققانىيەت ھەم ئادالەتنى ياخشى كۆرگۈچىدۇر؛ يەر-زېمىن پەرۋەردىگارنىڭ مېھىربانلىقى بىلەن تولغاندۇر. 6 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بىلەن ئاسمانلار يارىتىلغان، تۇنىڭ ئاغزىدىكى نەپەس بىلەن تۇلارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرىمۇ يارىتىلغاندۇر؛ 7 تۇ دېڭىزدىكى سۇلارنى بىر يە رگە يىغىپ دۆۋىلەيدۇ؛ تۇ ئوڭايلارنى ئامبارلار ئىچىدە ساقلاپ تۇرىدۇ؛ 8 پۈتكۈل يەر يۈزىدىكىلەر پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشىن؛ دۇنيادىكى پۈتۈن جان ئىگىلىرى تۇنىڭدىن قورقۇپ، ھۇرمەتلىنىشىن؛ 9 چۈنكى تۇنىڭ بىر سۆزى بىلەنلا ئىش پۈتىتۈرۈلگەنىدى؛ تۇنىڭ بىر ئەمرى بىلەنلا دېگەنلىرى بەرپا قىلىنغانىدى. 10 پەرۋەردىگار ئەللەرنىڭ پىلانىنى توسۇۋېتىدۇ؛ تۇ قوۋملارنىڭ خىيالىرىنى بىكار قىلىۋېتىدۇ. 11 پەرۋەردىگارنىڭ نەسىھەتى مەڭگۈگە تۇرىدۇ؛ قەلبىدىكى ئۇيلىرى دەۋردىن-دەۋ رگە ئىشقا ئاشۇرۇلىدۇ. 12 «پەرۋەردىگار بىزنىڭ خۇدايىمىزدۇر» دەيدىغان قوۋم بەختلىكتۇر! يەنى تۇز مىراسى بولۇشقا تاللىغان خەلق بەختلىكتۇر! 13 پەرۋەردىگار ئەرشتىن يە رگە نەزەر سالىدۇ؛ تۇ پۈتكۈل ئىنسانلارنى كۆرۈپ تۇرىدۇ. 14 تۇرالغۇسىدىن يە رىيۈزىدىكىلەرنىڭ ھەممىسگە قارايدۇ؛ 15 تۇ تۇ ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ قەلبىلىرىنى ياسىغۇچىدۇر؛ تۇلارنىڭ بارلىق ئىشلىرىنى دە كىسەپ چىققۇچىدۇر. 16 پادىشاھ بولسا قوشۇنلىرىنىڭ كۆپلۈكى بىلەن غالىب بولالمايدۇ؛ پالۋان تۇزىنىڭ زور كۈچى بىلەن تۇزىنى قۇتقۇزالمايدۇ؛ 17 تولپارغا تايىنىپ خەۋپ-خەتەردىن قۇتقۇزۇلۇش بېھۇدىلىكتۇر، تۇ زور كۈچى بىلەن ھېچكىمنى قۇتقۇزالمايدۇ. 18 مانا، تۇلارنىڭ جىنىنى تۇلۇمدىن قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، قەھەتچىلىكتە تۇلارنى ھايات ساقلاش ئۈچۈن، پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى تۇزىدىن ئەيمىنىدىغانلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ، تۇزىنىڭ تۇ زۇگەرمەس مۇھەببىتىگە تۇمىد باغلىغانلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ. 20 بىزنىڭ جىنىمىز پەرۋەردىگارغا تەلمۈرىدۇ؛ بىزنىڭ يارىدەمچىمىز، بىزنىڭ قالقىنىمىز تۇ بولىدۇ. 21 شۇڭا تۇنىڭ بىلەن قەلبىمىز شادلىنىپ كېتىدۇ، چۈنكى تۇنىڭ مۇقەددەس نامىغا تايىنىپ ئىشەنىدۇق. 22 ئى پەرۋەردىگار، بىز ساڭا تۇمىد باغلىغىنىمىزدەك، سېنىڭ تۇ زۇگەرمەس مۇھەببىتىڭۇ تۇستىمىزدە بولغاي!

34

داۋۇت يازغان كۇي: ـ (داۋۇت ئابىمەلەك [پادىشاھنىڭ] ئالدىدا يۈرۈش-تۇرۇشىنى باشقىچە قىلىۋالغاندا، [ئابىمەلەك] تۇنى ھەيدىۋەتكەن ۋاقىتتا يازغان) مەن ھەرقانداق ۋاقىتلاردا پەرۋەردىگارغا تەشە كىكۈر-مەدھىيە قايتۇرىمەن؛ تۇنى مەدھىيىلەش ئاغزىمدىن چۈشمەيدۇ. 2 قەلبىم پەرۋەردىگارنى ئېپتىخارلىنىپ مەدھىيىلەيدۇ، مۇمىنلار بۇنى ئاڭلاپ شادلىقتا بولىدۇ. 3 مەن بىلەن بىللە پەرۋەردىگارنى تۇلۇغلاڭلار، بىرلىكتە تۇنىڭ نامىغا مەدھىيىلەر يا كۆتەيلى. 4 پەرۋەردىگارنى ئىزدىدىم، تۇ مېنىڭ دۇئايىمنى ئىجابەت قىلدى، مېنى باسقان بارلىق ۋەھىمە-قورقۇنچلىرىمدىن قۇتقۇزدى. 5 [مۇمىنلار] تۇنىڭغا تە كىلىرۇپ نۇرلاندى؛ يۈزلىرى يە رگە قارىتىلمىدى. 6 [مەن] پېقىر-بىچارە [تۇنىڭغا] ندا قىلدى، پەرۋەردىگار ئاڭلاپ، مېنى ھەممە ئاۋارىچىلىكلەردىن قۇتقۇزدى. 7 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى تۇنىڭدىن ئەيمىنىدىغانلارنى قوغداپ ئەترابىغا چىدىرىنى تىكىدۇ؛ تۇلارنى قۇتقۇزىدۇ. 8 پەرۋەردىگارنىڭ مېھىربانلىقىنى تېتىپ، بىلگىن، تۇنىڭغا تىشىنىپ تايانغان ئادەم نېمىدىگەن بەختلىكتۇر! 9 ئى تۇنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى، پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنگىلار! چۈنكى تۇنىڭدىن ئەيمىنىدىغانلارنىڭ ھېچ نەرسىسى كەم بولماس. 10 كۈچلۈك تارسلانلار ئوزۇقسىز قېلىپ ئاچ قالسىمۇ، ئەمما پەرۋەردىگارنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ھېچبىر ياخشىى نەرسىسى كەم بولماس. 11 كېلىگلار بالىلىرىم، ماڭا قۇلاق سېلىگلار، مەن سىلە رگە پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشنى ئۈگىتىپ قويايى. 12 ھاياتنى ئەتىۋارلايدىغان كىشى كىم؟ كىمنىڭ تۇزۇن ۋە ياخشى كۈنلەرنى كۆرگۈسى بار؟ 13 تۇنداقتا تىلىڭنى يامانلىقتىن تارتىپ يۈر، لەۋلىرىڭ مەككارلىقتىن نېرى بولسۇن؛ 14 يامانلىقتىن ئايرىلىپ يىراق بولۇپ، گۈزەل ئەمەللەرنى قىلىپ يۈر؛ ئامان-خاتىرجەملىكنى ئىزدەپ، تۇنى قوغلاپ يۈر. 15 پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ھەققانىيلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ، تۇنىڭ قۇلىقى تۇلارنىڭ ئىلتىجالىرىغا ئوچۇق تۇرىدۇ؛ 16 پەرۋەردىگارنىڭ چىرايى رەزىللىك قىلغۇچىلارغا قارشى چىقار، تۇلارنىڭ ھەرقانداق نام-خاتىرىلىرىنى يەر يۈزىدىن ئېلىپ تاشلار؛ 17 ھەققانىيلار ئىلتىجا قىلدۇ، پەرۋەردىگار ئاڭلايدۇ، تۇلارنى بارلىق ئازاب-مۇشەققەتلىرىدىن قۇتقۇزىدۇ؛ 18 پەرۋەردىگار كۆڭلى سۇنۇقلارغا يېقىندۇر، روھى ئېزىلگەنلەرنى قۇتقۇزىدۇ. 19 ھەققانىيلار دۇچ كەلگەن ئاۋارىچىلىكلەر كۆپتۇر، بىراق پەرۋەردىگار تۇلارنى يۇلارنىڭ ھەممىسىدىن قۇتقۇزىدۇ. 20 [تۇ ھەققانىيلىرى] سۈ ئۆگە كلىرىنى ساق قالدۇرىدۇ، تۇلاردىن بىرسىمۇ سۇنۇپ كەتمەيدۇ. 21 يامانلىقنىڭ تۇزى رەزىللەرنى تۇلتۇرىدۇ، ھەققانىيلارغا نەپرەتلىنىدىغانلار گۇناھتا قالىدۇ. 22 پەرۋەردىگار تۇز قۇللىرىنىڭ جانلىرىنى بەدەل تۇلەپ ھۇرلۇككە چىقىرىدۇ؛ تۇنىڭغا تايانغانلاردىن ھېچكىمگە گۇناھ بېكىتىلمەيدۇ.

35 داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى پەرۋەردىگار، مەن بىلەن ئېلىشقانلار بىلەن ئېلىشقايسەن، ماڭا جەڭ قىلغانلارغا جەڭ قىلغايسەن! **2** قوراۋ-كالا سىپار ۋە قالقان ئالغىن، ماڭا ياردەمگە ئور، ۋە-كالىرىڭ مول داستىخاندىن ئويغۇچە بەھرىمەن بولىدۇ، سەن ئۇلارغا ھۇزۇر-ھالاۋەتلىرىڭنىڭ دەريا-سىدىن ئېچىكۈزىسەن. **9** چۈنكى سەندىلا باردۇر ھاياتلىق بۇلىقى، نۇر ۋە-كالا بولۇپ نۇرنى كۆرىمىز. **10** ئاۋ، تۆز-ۋەكنى تونۇپ، بىلگەنلە رگە مۇھەببىتىڭنى، كۆڭلى دۇرۇسلارغىمۇ ھەققانىيلىقىڭنى كۆرسىتىشنى داۋاملاشتۇرغايسەن. **11** تە كەبىۋلارنىڭ پۇتىنىڭ ماڭا مۇجۇم قىلىشىغا يول قويمىغايسەن؛ ره‌زىللەرنىڭ قولى مېنى ئورنۇمدىن قوغلىۋەتمىسۇن؛ **12** مانا، يامانلىق قىلغۇچىلار يىقىلدى! غۇلىتۇپ ئىلدى، ئورندىن قايتا ئۇرالمايدۇ!

37 داۋۇت يازغان كۈي: ـ يامانلىق قىلغۇچىلار ئۆپەيلىدىن ئۆز-ۋەكنى كويدۇرمە، ناكەسلە رگە ھەسەت قىلما. **2** چۈنكى ئۇلار ئوت-چۆپلەردەك تېزلا ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ، يۇمران ئۆسۈملۈكە رگە ئوخشاش تۇزۈپ كېتىدۇ. **3** پەرۋەردىگارغا تايان، تىرشىپ ياخشىلىق قىل، زېمىنغا ماكانلىشىپ ياشاپ، ئۆنىڭ ۋاپا-ھەققىنى ئۆزۈق بىلىپ ھۇزۇرلان. **4** «پەرۋەردىگارنى خۇرسەنلىكىم» دەپ بىلگىن، ئۇ ئارزۇ-تىلە كلىرىڭگە يەتكۈزىدۇ. **5** يولۇڭنى پەرۋەردىگارغا ئامانەت قىل؛ ئۆنىڭغا تايان، ئۇ چوقۇم [تىلىكىڭنى] ئىجابەت قىلىدۇ. **6** ئۇ ھەققانىيلىقىڭنى نۇردەك، ئادالىتىڭنى چۈشتىكى قۇياشتەك چاقنىتىدۇ. **7** پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تىنچ بولۇپ، ئۆنى سەۋرچانلىق بىلەن كۈت؛ ھارامدىن رونىاق تاپقان ئادەم ئۆپەيلىدىن، يامان نىيەتلىرى ئىشقا ئاشىدىغان كىشى ئۆپەيلىدىن ئۆز-ۋەكنى كويدۇرمە. **8** ئاچچىقىڭدىن يان، غەزەپتىن قايت، ئۆز-ۋەكنى كويدۇرمە، ئۇ پەقەت سېنى يامانلىققا ئېلىپ باردىلا. **9** چۈنكى يامانلىق قىلغۇچىلار زېمىندىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ؛ پەرۋەردىگارنا تەلەپلىرىڭ كۆتكەنلەر بولسا، زېمىنغا ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ. **10** : كۆزىنى يۇمۇپ تاچقۇچىلا، رەزىل ئادەم ھالاك بولىدۇ؛ ئۆنىڭ ماكانىغا سەپسېلىپ قارىساڭ، ئۇ يوق بولىدۇ. **11** بىراق ياۋاش-مۇسىلەر زېمىنغا مىراسلىق قىلىدۇ، ۋە چەكسىز تاراميەخشىلىكتىن ھۇزۇرلىنىدۇ. **12** رەزىل ئادەم ھەققانىيغا قەست قىلىدۇ، ئۆنىڭغا چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىپ خىرىس قىلىدۇ؛ **13** لېكىن رەب ئۆنىڭغا قاراپ كۈلىدۇ؛ چۈنكى [رەب] ئۆنىڭ بېشىغا كېلىدىغان كۈنىنى كۆرىدۇ. **14** ياۋاشلار ۋە يوقسۇللارنى يېقىتىش ئۈچۈن، يولى دۇرۇسلارنى قىرىپ تاشلاش ئۈچۈن، ره‌زىللەر قىلىچىنى غىلىپدىن سۇغۇرۇپ ئېلىپ، ئوقياسىنىڭ كىرىچىنى تارتىپ تەيارلىدى. **15** لېكىن قىلىچى بولسا ئۆز يۈرىكىگە سانچىلىدۇ؛ ئوقيالىرى سۇندۇرۇۋېتىلىدۇ. **16** ھەققانىيلاردىكى «ئاز»، كۆپلىگەن يامانلارنىڭ بايلىقلىرىدىن ئەۋزەلدۇر. **17** چۈنكى ره‌زىللەرنىڭ بىلە كلىرى سۇندۇرۇلىدۇ؛ لېكىن پەرۋەردىگار ھەققانىيلارنى يۆلەيدۇ؛ **18** پەرۋەردىگار كۈنۈگى دۇرۇسلارنىڭ كۈنلىرىنى بىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ مىراسى مەڭگۈگە بولىدۇ. **19** ئۇلار ئېغىر كۈنلەردە يە رگە قاراپ قالمايدۇ؛ قەھەتچىلىكتىمۇ ئۇلار توق يۈرىدۇ. **20** بىراق ره‌زىللەر ھالاك بولىدۇ؛ پەرۋەردىگار بىلەن قارشىلاشقۇچىلار چىمەنزاردىكى گۈل-گىياھدەك تۇزۇپ كېتىدۇ؛ ئۇلار تۈتەگەيدۇ؛ ئىس-تۈتۈنىدەك تارقىلىپ تۈگەيدۇ. **21** رەزىل ئادەم ئۆتنە ئېلىپ قايتۇرمايدۇ؛ ئەما ھەققانىي ئادەم مېھرىبانلىق بىلەن ئۆتنە بېرىدۇ؛ **22** چۈنكى [پەرۋەردىگار] رەھمەت قىلغانلار زېمىنغا ئىگە بولىدۇ، بىراق ئۆنىڭ لەنىتىگە ئۇچرىغانلار ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ؛ **23** مەردانە ئادەمنىڭ قەدەملىرى پەرۋەردىگار تەرىپىدىندۇر؛ [رەب] ئۆنىڭ يولىدىن خۇرسەن بولىدۇ. **24** ئۇ تېپىلىپ كەتسىمۇ، يېقىلىپ چۈشمەيدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆنىڭ قولىنى ئۇتۇپ يۆلەپ تۇرىدۇ. **25** مەن ياش ئىدىم، ھازىر قېرىپ قالدىم؛ لېكىن ھەققانىيلارنىڭ تاشلۇۋېتىلگەنلىكىنى، ياكى پەرزەنتلىرىنىڭ نان تىلىگەنلىكىنى ئەسلا كۆرگەن ئەمەسمەن؛ **26** ئۇ كۈن بويى مەردە-مېھرىبان بولۇپ ئۆتنە بېرىدۇ؛ ئۆنىڭ ئەۋلادلىرىمۇ خەلققە بەركەت يەتكۈزىدۇ. **27** يامانلىقنى تاشلا گىلا، ياخشىلىق قىلگىلا، مەڭگۈ ياشايسىلەر! **28** چۈنكى پەرۋەردىگار ئادالەتنى سۈيىدۇ؛ ئۇ ئۆز مۇمىن بەندىلىرىنى تاشلىمايدۇ؛ ئۇلار مەڭگۈگە ساقلىنىدۇ؛ لېكىن ره‌زىللەرنىڭ ئەۋلادلىرى ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ. **29** ھەققانىيلار يەر-جاھانغا ئىگە بولىدۇ؛ ئەبەدىلئەبە دگىچە ئۆنىڭدا ماكان ئۆتۈپ ياشايدۇ. **30** ھەققانىي ئادەمنىڭ ئاغزى دانالىق جاكارلايدۇ؛ ئۆنىڭ تىلى ئادىل ھۆكۈملەرنى سۆزلەيدۇ؛ **31** قەلبىدە خۇدانىڭ [مۇقەددەس] قانۇنى ئۇرىدۇ؛ ئۆنىڭ قەدەملىرى تېپىلىپ كەتمەس. **32** ره‌زىللەر ھەققانىي ئادەمنى پايلاپ يۈرىدۇ؛ ئۇلار ئۆنى ئۆلتۈرگۈدەك يەپتىنى ئىزدەپ يۈرىدۇ. **33** لېكىن پەرۋەردىگار ئۆنى دۇشمىنىڭ چاڭگىلىغا چۈشۈرمەيدۇ؛ ياكى ھۆكۈمدە ئۆنى گۇناھقا يۆتىمەيدۇ. **34** پەرۋەردىگارنى تەلەپلەر كۈت، ئۆنىڭ يولىنى چىڭ تۇتقىن؛ ئۇ سېنىڭ مەرتىۋەڭنى كۆتۈرۈپ، زېمىنغا ئىگە قىلىدۇ ، ره‌زىللەر ھالاك قىلىنغاندا، سەن بۇنى كۆرىسەن. **35** مەن ره‌زىل ئادەمنىڭ زومىگەرلىك قىلىۋاتقىنىنى كۆردۇم، ئۇ خۇددى ئايىنغان باراقسان يايپىشىل

دەرەختەك روناق تاپقان. **36** براق تۇ تۇتۇپ كەتتى، مانا، ئۇيوق بولدى؛ مەن ئۇنى ئىزدىسەمۇ، تۇ تېپىلمايدۇ. **37** م ۇزكەمىل ئادەمگە نەزەر سال، دۇرۇس ئىنسانغا قارا! چۈنكى بۇنداق ئادەمنىڭ ئاخىر كۆرىدىغىنى ئارامبەخش خاتىرجەملىك بولىدۇ. **38** ئىتائەتسىزلەر بولسا بىرلىكتە ھالاك بولىشىدۇ، ئۇلارنىڭ كېلەچىكى ئۈزۈلىدۇ؛ **39** براق ھەققانىيلارنىڭ نىجاتلىقى پەرۋەردىگاردىندۇر، ئۇ ئېغىر كۈنلەردە ئۇلارنىڭ كۈچلۈك پاناھىدۇر. **40** پەرۋەردىگار يارەدەم قىلىپ ئۇلارنى ساقلايدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى رەزىللەردىن ساقلاپ قۇتقۇزىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ئۇنى باشپاناھى قىلىدۇ.

38

داۋۇت يازغان كۈي: ـ (ئەسلىمە ئۈچۈن) ئى پەرۋەردىگار، غەزىپىڭدە تەنبىھ بەرمىگەيسەن، قەھرىڭدە مېنى جازالىمىغايسەن! **2** چۈنكى ئوقلىرىڭ مېنى زەخىملەندۇرۇپ سانجىدى، قولۇڭ ئۈستۈمدىن قاتتىق باستى. **3** قاتتىق غەزىپىڭ ۋەيىلىدىن ئەتلىرىمدە ھېچ ساقلىق يوق، گۇناھىم ۋەيىلىدىن ئۈستىخانلىرىمدا ئارام يوقتۇر. **4** چۈنكى گۇناھلىرىم يوپۇرمدىن تاشتى؛ ئۇلار كۆتۈرەلمىگىسز ئېغىر يۈكتەك مېنى بېسىۋالدى. **5** ئەخمەقلىقىمدىن جاراھەتلىرىم سېپسىپ شەلۋەرەپ كەتتى. **6** ئازابىمنى بەللىرىم تولىغۇ پۈكۈلۈپ كەتتى، كۈن بويى غەمگە پېتىپ يۈرىمەن! **7** چاتىراقلىرىم ئوتقا تولدى، ئەتلىرىمنىڭ ساق يېرى يوقتۇر. **8** مەن تولىغۇ ھالسىراپ، ئېزىلىپ كەتتىم؛ قەلبىمدىكى ئازاب-قايغۇ ۋەيىلىدىن ھۆركىرەيمەن. **9** رەب، بارلىق ئارزۇيۇم كۆز ئالدىڭىدۇر، ئۆھ تارتىشلىرىم سەندىن يوشۇرۇن ئەمەس؛ **10** يۈرىكىم جىغىلداپ، ھالىمدىن كەتتىم؛ كۆزلىرىمنىڭ نۇرى ئۆچتى. **11** يار-بۇرادەرلىرىمۇ مېنى ئۇرغان ۋابا ۋەيىلىدىن، ئۇزلىرىنى مەندىن تارتتى؛ يېقىنلىرىمۇ مەندىن يىراق قاچتى. **12** جىنىمنى ئالماقچى بولغانلار تۇزاق قۇردىۇ؛ ماڭا زىيانىنى قەستلىگەنلەر زەھىرنى چاچماقتا؛ ئۇلار كۈن بويى ھىيلە-مىكىرلەرنى ئويلىماقتا. **13** لېكىن مەن گاس ئادەمدەك ئاڭلىمايمەن، گاچا ئادەمدەك ئاغزىمنى ئاچمايمەن؛ **14** بەرھەق، مەن ئاڭلىيالمايدىغان گاسلاردەك بولۇپ قالدىم، ئاغزىمدا قىلدىغان رەددىيە-تەنبىھ يوق. **15** چۈنكى ئۈمىدىمنى سەن پەرۋەردىگارغا باغلىدىم؛ رەب خۇدايىم، سەن ئىلتىجايىمغا ئىجابەت قىلىسەن. **16** چۈنكى مەن: ـ «ئۇلار مېنىڭ ئۈستۈمگە چىقىپ ماختانمىغاي؛ بولمىسا، پۇتلىرىم تېپىلىپ كەتكەندە، ئۇلار شادلىنىدۇ» ـ دېدىم مەن. **17** چۈنكى مەن دەلدە گۇمشىپ، ئۆزگىشىدىي دەپ قالدىم، ئازابىم كۆز ئالدىمدىن كەتمەيدۇ. **18** چۈنكى مەن ئۆز يامانلىقىمنى ئىقرار قىلىمەن؛ گۇناھىم ئۈستىدە قايغۇرىمەن. **19** لېكىن دۈشمەنلىرىم جۇشقۇن ھەم كۈچلۈكتۇر، قارا چاپلاپ، ماڭا نەپرەتلىگەنلەرنىڭ سانى نۇرغۇنىدۇر. **20** ۋاپاغا جاپا قىلىدىغانلار بولسا، مەن بىلەن قارشىلىشىدۇ، چۈنكى مەن ياخشىلىقنى كۆزلەپ، ئىنتىلىمەن. **21** ئى پەرۋەردىگار، مەندىن ۋاز كەچمىگەيسەن! ئى خۇدايىم، مەندىن يىراقلاشمىغايسەن! **22** ئى رەب، مېنىڭ نىجاتلىقىم، ماڭا چاپسان يارەدەم قىلغايسەن!

39

نەغمىچىلەرنىڭ بېشى يەدۇتۇنغا تاپشۇرۇلغان، داۋۇت يازغان كۈي: ـ «تىلىم گۇناھ قىلمىسۇن دەپ، يوللىرىمغا دىققەت قىلىمەن؛ رەزىللەر كۆز ئالدىمدا بولسا، مەن ئاغزىمغا بىر كۈشەك سالىمەن» ـ دېگەنىدىم. **2** مەن سۈكۈت قىلىپ، زۇۋان سۈزمىدىم، ھەتتا ياخشىلىق توغرىسىدىكى سۈزلەرنىمۇ ئاغزىمدىن چىقارمىدىم؛ بىراق دىل ئازابىم تېخىمۇ قوزغالدى. **3** كۆڭلۈمدە زەردەم قاينىدى، ئويلانغانسېرى ئوت بولۇپ ياندى، ئاندىن تىلم ئىختىيارسىز سۈزلەپ كەتتى. **4** ئى پەرۋەردىگار، ئۆز ئەجىلىمنى، كۈنلىرىمنىڭ قانچىلىك ئىكەنلىكىنى ماڭا ئايان قىلغىن؛ ئاجىز ئىنسان بالىسى ئىكەنلىكىمنى ماڭا بىلدۈرگىن. **5** مانا، سەن كۈنلىرىمنى پەقەت نەچچە غېرىچلا قىلدىڭ، سېنىڭ ئالدىڭدا ئۆمرۈم يوق ھېسابىدىدۇر. بەرھەق، بارلىق ئىنسانلار تىك ئورسىمۇ، پەقەت بىر تىنىقلا، خالاس. سېلاھ. **6** بەرھەق، ھەربىر ئىنسانىنىڭ ھاياتى خۇددى بىر كۆلە گۆگىدۇر، ئۇلارنىڭ ئالدىراپ-سالدىراشلىرى بېھۇدە ئاۋارىچىلىكتۇر، ئۇلار بايلىقلارنى ۋېيلايدۇ، لېكىن كېيىن بۇ بايلىقلارنى كىمنىڭ قولىغا جۇغلىنىدىغانلىقىنى بىلمەيدۇ. **7** ئى رەب، ئەمدى مەن نېمىنى كۈتىمەن؟ مېنىڭ ئۈمىدىم ساڭلا باغلىنىتۇر. **8** مېنى بارلىق ئاسىيلىقلىرىمدىن قۇتقۇزغايسەن، مېنى ھاماقەتلەرنىڭ مەسخىرىسىگە قالدۇرمىغايسەن. **9** سۈكۈت قىلىپ زۇۋان سۈزمىدىم؛ چۈنكى مانا، مۇشۇ [جازانى] ئۆزۈڭگە يۈرگۈز ئۆگەنسەن. **10** مېنى سالغان ۋابايىڭنى مەندىن نېرى قىلغايسەن؛ چۈنكى قولۇڭنىڭ زەربىسى بىلەن ئۆگىشىدىي دەپ قالدىم. **11** سەن ئەنبىيالىرىڭ بىلەن كىشىنى ئۆز يامانلىقى ئۈچۈن تەربىيىلىگىنىڭدە، سەن خۇددى ئەرسىلە رگە كۈيە قۇرتى چوڭشكەندەك، ئۇنىڭ ئىزىزەت-غۇرۇرىنى يوق قىلىۋېتىسەن؛ بەرھەق، ھەربىر ئادەم بىر تىنىقلا، خالاس. سېلاھ. **12** ئى پەرۋەردىگار، دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن، پەريادىمغا قۇلاق سالغايسەن! كۆز ياشلىرىمغا سۈكۈت قىلمىغايسەن! چۈنكى مەن پۈتكۈل ئاتا-بوۋىلىرىمدەك، سېنىڭ ئالدىڭدا ياقا يۈرتلۇق، مۇساپىرمەن، خالاس! **13** ماڭا تىككەن كۆزۈڭنى مەندىن نېرى قىلغايسەنكى، مەن بارسا كەلمەس جايغا كەتكۈچە، مېنى بىرئاز بولسىمۇ راھەتتىن بەھرىمەن قىلغايسەن.

40

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگارغا تەلمۈرۈپ، كۈتتىم، كۈتتىم، ئۇ ماڭا ئېگىلىپ پەريادىمنى ئاڭلىدى. **2** ئۇ مېنى ھالاكەت ئورىدىدىن، شۇنداقلا پاتقاق لايدىن تارتىۋالدى، پۇتلىرىمنى ۋېيۇلتاش ئۈستىگە تۇرغۇزۇپ، قەدەملىرىمنى مۇستەھكەم قىلدى. **3** ئۇ ئاغزىمغا يېڭى ناخشا-مۇناجاتنى، يەنى خۇدايىمىزنى مەدھىيىلەشلەرنى سالدى؛ نۇرغۇن خەلق بۇنى كۆرۈپ، قورقىدۇ، ھەم پەرۋەردىگارغا تايىنىدۇ. **4** تەكەبۇرلاردىن يارەدەم ئىزدىمەيدىغان، يالغانچىلىققا ئېزىپ كەتمەيدىغان، بەلكى پەرۋەردىگارنى ئۆز تايانچىسى قىلغان كىشى بەختلىكتۇر! **5** ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، سېنىڭ بىز ئۈچۈن قىلغان كارامەتلىرىڭ ۋە ئوي-نىيەتلىرىڭنى بارغانسېرى كۆپەيتىپ، سان-ساناقسىز قىلغانسەن، كىممۇ ئۇلارنى بىر-بىرلەپ ھېسابلاپ ئۆزۈڭگە [رەھمەت قايتۇرۇپ] بولالىسۇن! ئۇلارنى سۈزلەپ باشتىن-ئاخىر بايان قىلاي دېسەم، ئۇلارنى ساناپ تۈگىتىش مۇمكىن ئەمەس. **6** نە قۇربانلىق، نە ئاش ھەدىيەلەر سېنىڭ تەلەپ-ئارزۇيۇڭ ئەمەس، براق سەن ماڭا [سە زگۈر] قۇلاقلارنى ئاتا قىلدىڭ، نە كويدۇرمە قۇربانلىق، نە گۇناھ قۇربانلىقىنى تەلەپ قىلمىدىڭ؛ **7** شۇڭا جاۋاب بەردىمكى ـ «مانا مەن كەلدىم!» ـ دېدىم. ئورام يازما دەستۇردا مەن توغرۇلۇق پۈتۈلگەن: ـ **8** «خۇدايىم، سېنىڭ كۆڭلۈڭدىكى ئىرادەڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىمدۇر؛ سېنىڭ تەۋرات قانۇنۇڭ قەلبىمگە پۈتۈكلۈكتۇر». **9** ئويۇك جامائەت ئارىسىدا ئۇرۇپ مەن ھەققانىيلىقنى جاكارلىدىم؛ مانا بۇلارنى ئۆزۈمدە قىلچە ئېلىپ قالغۇم يوقتۇر، ئى پەرۋەردىگار، ئۆزۈڭ بىلىسەن. **10** ھەققانىيلىقىڭنى قەلبىمدە يوشۇرۇپ يۈرمىدىم؛ ئاياۋارلىقىڭنى ۋە نىجاتلىقىڭنى جاكارلىدىم؛ ئۇ زۇگەرمەس مۇھەببىتىڭ ۋە ھەققىتىڭنى ئويۇك جامائەتكە ھېچ يوشۇرماستىن بايان قىلدىم. **11** ئى پەرۋەردىگار، مېھرىبانلىقلىرىڭنى مەندىن ئايىمايسەن، ئۇ زۇگەرمەس مۇھەببىتىڭ ۋە ھەققىتىڭ ھەردائىم مېنى ساقلىغاي! **12** چۈنكى سانسىز كۈلپەتلەر مېنى ئورىۋالدى؛ قەبىھلىكلىرىم مېنى بېسۇپلىپ، كۆرەلەيدىغان بولدۇم؛ ئۇلار بېشىمدىكى چېچىمدىن كۆپ، جاسارىتىم ئۇگىشىپ كەتتى. **13** مېنى قۇتقۇزۇشنى توغرا تاپقايسەن، ئى پەرۋەردىگار! ئى پەرۋەردىگار، تېز كېلىپ، ماڭا يارەدەم قىلغايسەن! **14** مېنىڭ ھاياتىمغا چاڭ سالماقچى بولغانلار بىراقلا يەر گە قارىتىلىپ رەسۋا قىلىنسۇن؛ مېنىڭ زىيىنىمدىن خۇرسەن بولغانلار كەينىگە ياندۇرۇلۇپ شەرمەندە بولغاي. **15** مېنى: ـ «ۋاھ! ۋاھ!» دەپ مەسخىرە قىلغانلار ئۆز شەرمەندىلىكىدىن ئالاقزادە بولۇپ كەتسۇن! **16** براق سېنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى سەندە شادلىنىپ خۇشال بولغاي! نىجاتلىقىڭنى سۈيگەنلەر ھەمىشە: «پەرۋەردىگار ئۇلۇغلانسۇن» دېيىشكەي! **17** مەن ئېزىلگەن ھەم يوقسۇل بولسامۇ، براق رەب يەنىلا مېنى ياد ئېتىدۇ؛ سەن مېنىڭ يارەدىمچى، مېنىڭ ئازاد قىلغۇچىم، ئى خۇدايىم، كېچىكەي كەلگەيسەن!

41

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ غېرىب-ئاجىزلارغا غەمخورلۇق قىلغان كىشى نەقەدەر بەختلىك-ھەي! ئېغىر كۈنلەردە پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا پاناھ بولىدۇ. **2** پەرۋەردىگار ئۇنى قوغداپ، ئۇنى ئامان ساقلايدۇ؛ ئۇ زېمىندا ئۇرۇپ بەختىيار ياشايدۇ؛ سەن ئۇنى دۈشمەنلىرىنىڭ ئىختىيارىغا چۈشۈرمەيسەن! **3** ئورۇن ئۈچۈپ زەئىپلىشىپ ياتقىنىدا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا دەرمان بولىدۇ؛ سەن ئۇنىڭ ياتقان ئورۇن-كۆرپىلىرىنى راسلاپ تۈزەشتۈرۈپ ئورىسەن. **4** مەن ئىلتىجا قىلىپ: ـ «ئى پەرۋەردىگار، ماڭا مېھرىبانلىق كۆرسەتكەيسەن، جىنىمغا شىپالىق بە رگەيسەن؛ چۈنكى مەن ئالدىڭدا گۇناھ قىلدىم» ـ دېدىم. **5** دۈشمەنلىرىم مەن توغرۇلۇق: ـ «ئۇ قاچانمۇ ئۆلۈپ، نامى-نەسلى قۇرۇپ كېتەر؟» ـ دەپ ماڭا يامانلىق تىلەيدۇ. **6** بىرسى مېنى كۆرگىلى كەلگەن بولسا، ئۇ ئالدامچى سۈزلەرنى قىلىدۇ؛ ئۇلار كەينىمدىن كۆڭلىدە شۇملۇق ۋېيلاپ، ئاندىن سىرتلارغا چىقىپ شۇ ئىشلارنى تارقىتىپ ئۇ تاندۇ؛ **7** ماڭا ئۆچ بولغانلارنىڭ ھەممىسى ماڭا قارىتا كۆزىرلىشىدۇ، ئۇلار ماڭا زىيانكەشلىك قەستىدە بولىدۇ. **8** ئۇلار: «ئۇنىڭ بېشىغا جىن-شەيتاندىن بىر كېسەل چاپلاشتى؛ ئەمدى ئۇ ئورۇن ئۈتۈپ يېتىپ قالدى، ئۇ قايتىدىن ئورالمايدۇ» ـ دېيىشىدۇ. **9** ھەتتا سىردىشىم دەپ ئىشەنگەن قەدىناس دوستۇم، مەن بىلەن ھەمداستىخان بولۇپ ئۆزۈمنى يېگىنىمۇ ماڭا پۇت ئاتتى. **10** براق سەن پەرۋەردىگار، ماڭا رەھىم قىلغايسەن؛ دۈشمەنلىرىمدىن ئىنتىقام ئېلىشقا، مېنى ئۈرغزۇغايسەن؛ **11** دۈشمىنىمنىڭ ئۈستۈمدىن غەلبە قىلىپ شادلانمىغىنىدىن، سېنى مەندىن سۈيۈندۈ، دەپ بىلىمەن. **12** براق ماڭا كەلسەك، دۇرۇس بولغانلىقىمدىن، سەن

مېنى يۈلەيسەن؛ سەن مېنى مەڭگۈ تۈز ھۆزۈر ۋېڭا قەد كۆتۈرۈتكەزۈپ تۈرغۇزسەن. **13** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئەبەدىلئەبە دگىچە تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇلغاي! ئامىن! ئامىن!

42

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان «ماسقىل»: ـ كىيىك ئېرىقلاردىكى سۇغا تەشنا بولغاندەك، جېنىم ساڭا تەشناندۇر، ئى خۇدا. **2** مېنىڭ جېنىم خۇداغا، ھايات تە ڭرىگە ئىنتىزاردۇر، ئاھ، مەن قاچانمۇ خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا كۆرۈنۈشكە مۇيەسسەر بولىمەن؟ **3** مېنىڭ كېچە-كۈندۈز يېگىنم كۆز ياشلىرىم بولۇپ كەلگەن؛ خەقلەر كۈن ۇبى مەندىن: «خۇدايىڭ قەيەردە؟» دەپ سورايدۇ. **4** تۆتكەن كۈنلەرنى تەسەلىپ، جېنىمنىڭ دەردلىرىنى تۆكۈۋاتىمەن (مەن كۆپچىلىك بىلەن كېتىۋېتىپ، خۇدانىڭ ئۆيىگە تەنتەنە قىلىپ مېڭىپ، خۇشاللىقتا ھەمدۇسانا ئوقۇپ، ناخشا ئېيتىپ، ھېيتنى تەبرىكلىگەن توپ-توپ قوشۇندەك، جامائەت بىلەن بىللە باراتتىم!). **5** ـ ئى جېنىم، سەن تېنىمدە نېمىشقا بۇنداق قايغۇرىسەن؟ نېمىشقا ئېچىمدە بۇنداق مەيۈسلىنىپ كەتتىڭ؟ خۇداغا ئۈمىد باغلا؛ چۈنكى ئۆنىڭ جامالىدىن چىققان نىجاتلىقتىن، مەن ئۇنى يەنىلا ئۇلۇغلايمەن، ـ مېنىڭ خۇدايىمنى! **6** جېنىم ئېچىمدە مەيۈسلىنىپ كەتتى؛ شۇڭا مەن سېنى سېغىنىمەن، ھەتتا مۇساپىرلىقتا ئىئوردان دەرياسى يېنىدىكى ۋادىلاردا، ھەرمون تاغلىرىدا، مىزار تېغىدىمۇ سېنى سېغىنىمەن. **7** سېنىڭ شارقىراتمىلىرىڭنىڭ ئاۋازلىرىغا، چوڭقۇر ھاڭ بىلەن چوڭقۇر ھاڭ ماسلىشىپ ھۆركىرىگەنتە. سېنىڭ ھەممە دولقۇنلىرىڭ ھەم قاينام-تاشقىنلىرىڭ مېنى غەرق قىلدى. **8** كۈندۈزى پەرۋەردىگار تۈر ز ڭگەرمەس مۇھەببىتىنى [ماڭا] ۋېرىۋېدۇ، كېچىلىرى ئۆنىڭ ناخشىسى، ۋە ھەم ھاياتىم بولغان تە ڭرىگە قىلغان دۇئا ماڭا ھەمراھ بولىدۇ. **9** مەن قورام تېشىم بولغان خۇداغا: ـ «مېنى نېمىشقا ئۇنتۇپ قالدىڭ؟ مەن نېمىشقا دۇشمەننىڭ زۇلۇمىغا تۈرچراپ، ھەمىشە ئازاب چېكىپ يۈرۈۋاتىمەن؟» ـ دەيمەن. **10** سۈ ئۆكۈ كلىرىنى ئە زگەندەك رەقىبلىرىم مېنى مەسخىرە قىلىپ ئەيىبلەيدۇ؛ تۈلار كۈن ۇبى مەندىن: «خۇدايىڭ قەيەردە؟» ـ دەپ سورىماقتا. **11** ئى جېنىم، تېنىمدە نېمىشقا بۇنداق قايغۇرىسەن؟ نېمىشقا ئېچىمدە بۇنداق مەيۈسلىنىپ كەتتىڭ؟ خۇداغا ئۈمىد باغلا؛ چۈنكى مەن ئۇنى يەنىلا مەدھىيىلەيمەن، يەنى چىرايىمغا سالامەتلىك، نىجاتلىق ئاتا قىلغۇچى خۇدايىمنى مەدھىيىلەيمەن! ئۇ مېنىڭ خۇدايىمدۇر!

43

ئى پەرۋەردىگار، مەن ئوغرۇلۇق ھۆكۈم چىقارغايسەن، دەۋايىمنى ئەقىدىسىز بىر خەلق ئالدىدا سورىغايسەن؛ مېنى ھىيلىگەر ھەم قەبىھ ئادەمدىن قۇتۇلدۇرغايسەن. **2** چۈنكى سەن پاناھگاھىم بولغان خۇدادۇرسەن؛ نېمىشقا مېنى تاشلاۋەتكەنسەن؟ نېمىشقا دۇشمەننىڭ زۇلۇمىغا ئۈچراپ، ھەمىشە ئازاب چېكىپ يۈرىۋاتىمەن؟» ـ دەيمەن. **3** ئۈز ھەقىقىتىڭ ۋە نۇر ۋېڭنى ئەۋەتكىن، تۈلار مېنى يېتە كلىگەي! مېنى مۇقەددەس تېغىڭغا، ماكانىڭغا ئېلىپ كەلگەي! **4** شۇنىڭ بىلەن مەن خۇدانىڭ قۇربانگاھى ئالدىغا باراي، يەنى مېنىڭ چە كسىز خۇشاللىقۇم بولغان تە ڭرىنىڭ يېنىغا باراي؛ بەرھەق، چىلتار چېلىپ سېنى مەدھىيىلەيمەن، ئى خۇدا، مېنىڭ خۇدايىم! **5** ئى جېنىم، سەن نېمىشقا بۇنداق قايغۇرىسەن؟ نېمىشقا ئېچىمدە بۇنداق بىئارام بولۇپ كېتىسەن؟ خۇداغا ئۈمىد باغلا! چۈنكى مەن ئۇنى يەنىلا مەدھىيىلەيمەن، يەنى چىرايىمغا سالامەتلىك، نىجاتلىق ئاتا قىلغۇچى خۇدايىمنى مەدھىيىلەيمەن!

44

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان «ماسقىل»: ـ ئى خۇدا، ئۈز قۇلاقلىرىمىز بىلەن ئاڭلىدۇق، ئاتىلىرىمىز بە زگە بايان قىلىپ، ئۈز كۈنلىرىدە، يەنى قەدىمكى زامانلاردا سېنىڭ قىلغان زور ئىشلىرىڭنى ئۈقتۇرغاندى؛ **2** سەن [ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ئالدىدا] ئۈز قولۇڭ بىلەن يات ئەللەرنى قوغلۇپتىپ، تۈلارنىڭ [زېمىنغا ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى] ئورۇنلاشتۇردۇڭ؛ يات قوۋملارغا ئايەت چۈشۈرۈپ، تۈلارنى تارقىتىۋەتتىڭ. **3** بەرھەق، بوۋىلىرىمىز زېمىنى ئۈز قىلىچى بىلەن ئالغىنى يوق، ئۈز بىلىكى بىلەن ئۈزلىرىنى قۇتقۇزغىنىمۇ يوق، بۇ بەلكى سېنىڭ ئوڭ قولۇڭ، سېنىڭ بىلىكىڭ ۋە جامالىڭنىڭ نۇرىنىڭ قىلغىنىدۇر، چۈنكى سەن تۈلاردىن خۇرسەنلىك تاپتىڭ. **4** سەن ئۈزۈڭ مېنىڭ پادىشاھىمدۇرسەن، ئى خۇدا، سەن ياقۇپ ئۈچۈن غەلىبىلەر ۋېرىۋۇغۇچىدۇرسەن. **5** سەن ئارقىلىق بىز رەقىبلىرىمىزنى ھەيدۇۋېتىمىز؛ نامىڭ بىلەن ئۈزىمىز ـ ئارغىلارنى چەيلەيمىز؛ **6** چۈنكى ئۈز ئوقىيامغا تاياناتتىمەن، قىلىچىممۇ مېنى قۇتقۇزالمايدۇ. **7** چۈنكى سەن بىزنى رەقىبلىرىمىزدىن قۇتقۇزدۇڭ، بە زگە ئۈچ بولغانلارنى يە رگە قاراتتىڭ. **8** خۇدانى كۈن ۇبى ئېتىخارلىنىپ ماختايمىز؛ نامىڭنى ئەبەدىلئەبە دگىچە مەدھىيىلەيمىز. سېلاھ! **9** بىراق سەن [ھازىر] بىزنى تاشلاۋېتىپ ئاھانەتكە قالدۇردۇڭ؛ قوشۇنلىرىمىز بىلەن جە ڭگە بىللە چىقمايسەن. **10** سەن رەقىبلىرىمىز ئالدىدا بىزنى چېكىنىدۇردۇڭ؛ بىزنى ئۆچمەنلە رگە خالىغانچە تالان-تاراج قىلدۇردۇڭ. **11** سويۇشقا تاپشۇرۇلغان قويلاردەك، بىزنى ئۆلارغا تاپشۇردۇڭ، ئەللەر ئارىسىغا بىزنى تارقىتىۋەتتىڭ. **12** سەن ئۈز خەلقىڭنى بىكارغا سېتىۋەتتىڭ، ئۆنىڭ قىممىتىدىن ئۈزۈڭ ھېچ بېيىپ كەتمىدىڭ؛ **13** سەن بىزنى قوشنا ئەللەرنىڭ مەسخىرىسىگە قالدۇرغانسەن، ئە تراپىمىزدىكىلە رگە ئاھانەت، زاڭگىنى ۋېيىكتى قىلدىڭسەن. **14** سەن بىزنى ئەللەر ئارىسىدا سۆز-چۆچەك كە قويدۇڭسەن، يات قوۋملار بە زگە باش چايقىتىشىپ قاراشماقتا. **15** مەسخىرە ھەم كۈپۈرلۈق ئېيتقۇچىلارنىڭ ئاۋازى ئۆپەيلىدىن، دۇشمەنلەر ۋە ئۆچ ئالغۇچىلار ئۆپەيلىدىن، كۈن ۇبى ۋېياتىم ئالدىمدىن كەتمەيدۇ، يۈزۈمنىڭ نومۇسى مېنى چىرمۇالدى. **17** مانا بۇلارنىڭ ھەممىسى بېشىمىزغا چۈشتى؛ بىراق بىز سېنى ئۇنتۇمىدۇق، ياكى ئەھدە ڭگە ھېچ ئاسىيلىق قىلمىدۇق؛ **18** قەلبىمىز ھېچ يانمىدى، ساڭا ساداقەتسىزلىك قىلمىدۇق، قەدەملىرىمىز يولۇ ڭدىن ھېچ ئېزىپ كەتمىدى. **19** بىراق سەن بىزنى چىلىۋېرىلەر ماكاندا ئەزدىڭ، بە زگە ئۆلۈم سايىسىنى چاپلاشتۇردۇڭ. **20** ئە گەر بىز خۇدايىمىزنىڭ نامىنى ئۇنتۇغان بولساق، ياكى يات بىر ئىلاھقا قول كۆتۈرگەن بولساق، **21** خۇدا سەن چوقۇم بۇنى سۈرۈشتە قىلماس ئىدىڭمۇ، قەلبىنىڭ سىرلارنى بىلىپ تۇرىدىغان تۇرساڭ؟ **22** بىراق سەن ئۆپەيلى بىز كۈن ۇبى قىرىلماقتىمىز؛ بوغۇزلىنىشنى كۈتۈپ تۇرغان قويلار كەبى ھېسابلانماقتىمىز. **23** ۋېيغان، ئى رەب! نېمىشقا ئۇخلاپ ياتىسەن؟ ئورە ۋېڭدىن تۇر، بىزنى مەڭگە ڭگە تاشلاۋەتمىگەيسەن! **24** نېمىشقا يۈز ۋېڭنى بىزدىن يوشۇرىسەن؟ نېمىشقا كۈلپەتلىرىمىز ـ زگە، ئۆچىرىغان زۇلۇملىرىمىزغا پىسەنت قىلمايسەن؟ **25** قارىغىنا، جېنىمىز ۋېراقتا بېغىرلاپ يۈرىدۇ؛ تېنىمىز يە رگە چاپلاشتى؛ **26** ئورە ۋېڭدىن تۇرۇپ بە زگە ياردەمدە بولغايسەن! ئۈز ۋېڭنىڭ ئۈ زگەرمەس مۇھەببىتىگە سەۋەبدىن، بىزلەرنى ھۆرلۈككە چىقارغايسەن!

45

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «نىلۇپەرلەر» دېگەن ئاھانگا ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرىغا تاپشۇرۇلغان، «سۆيۈملۈك يار ئۈچۈن» دېگەن «ماسقىل» مۇناجات-ناخشا: ـ قەلبىمدىن گۈزەل ئىش توغرىسىدا سۆزلەر ئۈرغۇپ چىقماقتا؛ پادىشاھقا بېغىشلىغان مۇناجىتىمنى ئېيتىمەن؛ تىلىم گويا ماھىر شائىرنىڭ قەلمىدۇر؛ **2** ئىنسان بالىلىرى ئېچىدە سەن ئەڭ گۈزەلدۇرسەن؛ لەۋلىرىڭ شاپائەت بىلەن تولدۇرۇلغاندۇر؛ شۇڭا خۇدا ساڭا مەڭگە ڭگە رەھمەت قىلدى. **3** ئى ۋېزىك بولغۇچى، قىلىچىڭنى ئاسقىن يېنىڭغا، ھەيۋىتىڭ ۋە شانۇ-شە ۋكىتىڭ بىلەن! **4** ھەققەت، كەمتەرلىك ھەم ئادالەتنى ئالغا سۈرۈشكە ئاتالانغىنىڭدا، شانۇ-شە ۋكەت ئېچىدە غەلىبە بىلەن ئالغا باس! شۇنىڭ بىلەن ئوڭ قولۇڭ ئۈز ۋېڭگە كارامەت قورقۇنچلۇق ئىشلارنى كۆرسىتىدۇ! **5** سېنىڭ ئوقلىرىڭ ئوتكۈردۈر، تۈلار پادىشاھنىڭ دۇشمەنلىرىنىڭ يۈرىكىگە سانچىلىدۇ؛ پۇتۇن ئەللەر ئايىغىڭنا يېقىتىلىدۇ. **6** سېنىڭ تەختىڭ، ئى خۇدا، ئەبەدىلئەبەدلىكتۇر؛ پادىشاھلىقىڭدىكى شاھانە ھاساڭ، ئادالەتنىڭ ھاسىسىدۇر. **7** سەن ھەققانىيلىقنى سۆيۈپ، رەزىللىككە نەپرەتلىنىپ كەلگەنسەن؛ شۇڭا خۇدا، يەنى سېنىڭ خۇدايىڭ، سېنى ھەمراھلىرىڭدىن ئۈستۈن قىلىپ شادلىق مېيى بىلەن مەسىھ قىلدى. **8** سېنىڭ كىيىملىرىڭدىن مۇرمە ككى، مۇئەتتەر ۋە دارچىن ھىدى كېلىدۇ؛ پىل چىشى ساراىلىرىدىكى سازەندىلەرنىڭ تارلىق سازلىرى سېنى خۇرسەن قىلىدۇ. **9** پادىشاھلارنىڭ مەلىكىلىرى ھۆرمەتلىك كېنىزە كلىرىڭنىڭ قاتاردىدۇر؛ خانىشىڭ ئوفىردىكى ساپ ئالتۇن [زىۋ-زىنەتلەرنى] تاقاپ ئوڭ قولۇڭدا تۇرىدۇ؛ **10** «ئاڭلىغىن، ئى قىزىم، كۆرگىن، سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغىن؛ ئۈز قەبىلەڭ ۋە ئاتا جەمەتىڭنى ئۇنتۇپ قال! **11** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ گۈزەل جامالىڭغا مەپتۇن بولىدۇ؛ ئۈ سېنىڭ خوجاڭ، سەن ئۇنىڭغا سەجدە قىل». **12** تۈر شەھىرىنىڭ قىزى [ئالدىڭدا] سوۋغا بىلەن ھازىر بولىدۇ؛ خالايىق ئارىسىدىكى بايلار سېنىڭ شاپائىتىڭنى كۈتىدۇ؛ **13** شاھانە قىزنىڭ ئېچكى دۇنياسى پۈتۈنلەي پارلاقتۇر، ئۈنىڭ كىيىملىرىمۇ زەر بىلەن كەشتىلەنگەن؛ **14** ئۈ كەشتىلىك كىيىملەر بىلەن پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا كەلتۈرۈلىدۇ؛ كەينىدىن ئۈنىڭغا قولداش كېنىزە كلەرمۇ بىللە يېنىڭگە ئېلىپ كېلىنىدۇ؛ **15** تۈلار خۇشال-خۇرام، شادلىق ئېچىدە باشلاپ كېلىنىدۇ؛ تۈلار بىرلىكتە پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا كىرىشىدۇ. **16** «ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ ئورنىغا ئوغۇللىرىڭ چىقىدۇ؛ سەن ئۈلارنى پۈتكۈل جاھانغا ھاكىم قىلىسەن. **17** مەن سېنىڭ نامىڭنى ئەۋلادىدىن-ئەۋلادقا ياد ئەتكۈزىمەن؛ شۇڭلاشقا بارلىق قوۋملار سېنى ئەبەدىلئەبە دگىچە مەدھىيىلەيدۇ».

46 نەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «پاك قىزلار ئۆچۈن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۆچۈن يېزلىغان كۈي: ـ خۇدا پاناھگاھىمىز ۋە قۇدرىتىمىزدۇر، كۆلپەلەتلەر چۈشكەن ھامان ھازىر بولىدىغان بىر ياردەمچىدۇر. **2** شۇڭا يەر-زېمىن ئۆڭتۈرۈلۈپ، تاغلار گۈمۈرۈلۈپ دېڭىز تە گلىرىگە چۈشۈپ كەتسىمۇ، ئۇنىڭ دولقۇنلىرى شاۋقۇنلىنىپ قاينام بولسىمۇ، ئۇ رەكەشلىرى بىلەن تاغلار سىلكىنىپ كەتسىمۇ، قورقايمىز. سېلاھ. **4** خۇدانىڭ شەھىرىنى ـ يەنى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى ماكانلاشقان مۇقەددەس جايىنى، خۇرسەن قىلىدىغان ئېقىنلىرى شاخلىغان بىر دەريا باردۇر. **5** خۇدا ئۇنىڭ ئوتىۋېرسىدىدۇر، ئۇ يەر ھە رگىز تەۋرىمەيدۇ، خۇدا تاڭ ئېتىش بىلەنلا ئۇنىڭغا ياردەمگە كېلىدۇ. **6** [بارلىق] ئەللەر قاياپ، پادىشاھلىقلار تىترەپ كەتتى، ئۇ تاۋازىنى ۋېيۋەتكەن ھامان، يەر ئېرىپ كېتىدۇ. **7** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار بىز بىلەن بىللە، ياقۇپنىڭ خۇداسى ئېگىز قورغىنىمىزدۇر! سېلاھ! **8** كېلىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ قىلغانلىرىنى كۆرۈڭلار! ئۇ يەر يۈزىدە قىلغان كارامەت ۋەيرانچىلىقلارنى كۆرۈڭلار! **9** ئۇ، جاھانىنىڭ ئۇ چېتىگىچە بولغان ئۇرۇشلارنى توختىتىدۇ، ئۇ ئوقيالارنى سۇندۇرىدۇ، نەيزىلەرنى ئوشتۇۋېتىدۇ، جەڭ ھارۇلىرىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. **10** ئۇ: «توختاش، مېنىڭ خۇدا ئىكەنلىكىمنى بىلىپ قويۇش! مەن پۈتكۈل ئەللەر ئارىسىدا ئۇلۇغلىنىمەن، مەن يەر يۈزىدە "ۋېيۋك" دەپ قارىلىمەن» ـ دەيدۇ. **11** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار بىز بىلەن بىللە، ياقۇپنىڭ خۇداسى ئېگىز قورغىنىمىزدۇر!

47 نەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۆچۈن يېزلىغان كۈي: ـ بارلىق قوۋملار، خۇدانى ئالقىشلاڭلار! ئۆنىڭغا يۇقىرى ئاۋازىڭلار بىلەن خۇشاللىق تەنتەنىسىنى ياڭرىتىڭلار! **2** چۈنكى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى، پەرۋەردىگار، دەھشەتلىك ۋە ھەيۋەتلىكتۇر، پۈتكۈل جاھاننى سورىغۇچى ۋېيۋك پادىشاھتۇر. **3** ئۇ بىزگە خەلقلەرنى ۋېسىۋندۇرۇپ، بىزنى ئەل-مىللەتلەر ئاستىگە ھاكىم قىلىدۇ. **4** ئۇ بىز ئۈچۈن مىراسىمىزنى تاللاپ، يەنى ئۆزى سۆيگەن ياقۇپنىڭ پەخرى بولغان زېمىنىنى بېكىتىپ بەردى. سېلاھ! **5** خۇدا ئەتەنەتە ساداسى ئىچىدە، پەرۋەردىگار سۈنايى ساداسى ئىچىدە يۇقىرىغا كۆتۈرۈلدى؛ **6** خۇداغا ناخشا-كۈي ئېيتىڭلار، ناخشا-كۈي ئېيتىڭلار! پادىشاھىمىزغا ناخشا-كۈي ئېيتىڭلار، ناخشا-كۈي ئېيتىڭلار! **7** خۇدا پۈتكۈل جاھاننىڭ پادىشاھىدۇر؛ زېھىنىڭلار بىلەن ئۇنىڭغا ناخشا-كۈي ئېيتىڭلار! **8** خۇدا ئەللەر ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ئۇ تۇزۇنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدۇ. **9** ئەل-يۇرتلارنىڭ كاتتىلىرى جەم بولۇپ، ئىبراھىمنىڭ خۇداسىنىڭ خەلقىگە قوشۇلدى؛ چۈنكى جاھاندىكى بارلىق قالقانلار خۇداغا تەۋەدۇر، ئۇ نەقەدەر ئالىيدۇر!

48 نەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۆچۈن يېزلىغان كۈي: ـ ئۇلۇغدۇر پەرۋەردىگار، خۇدايىمىزنىڭ شەھىرىدە، ئۇنىڭ مۇقەددەسلىكى تۇرغان تاغدا؛ ئۇ زور مەدھىيەلە رگە لايىقتۇر! **2** ئېگىزلىكىدىن كۈ رىكەم، زىئون تېغى، پۈتكۈل جاھاننىڭ خۇرسەنلىكىدۇر، شىمالىي تەرەپىدىكى گۈزەلدۇر، ۋېيۋك پادىشاھنىڭ شەھىرىدۇر! **3** خۇدا قورغانلىرىدا تونۇرىدۇ، بۇ يەردە ئۇ ئېگىز پاناھگاھ دەپ تونۇلىدۇ؛ **4** مانا، پادىشاھلار يىغىلدى، ئۇلار شەھەرنى بىسىپ ئوتۇپ، جەم بولدى. **5** [شەھەرنى] كۆرۈپلا ئۇلار ئالاقازدە بولدى، دەككە-دۇككىگە چۈشۈپ بەدەر قېچىشتى. **6** ئۇ يەردە ئۇلارنى تىترەك باستى، تولغاق يېگەن ئايالدەك ئۇلار ئازابلاندى؛ **7** سەن تارشىشتىكى كېمىلەرنى شەرق شامىل بىلەن ۋەيران قىلىۋەتتىڭ. **8** قۇلىقىمىز ئاڭلىغانىڭ، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ شەھىرىدە، خۇدايىمىزنىڭ شەھىرىدە، بىز ھازىر ئۆز كۆزىمىز بىلەن شۇنداق كۆردۇق؛ خۇدا مەڭگۈگە ئۆزى مۇستەھكەم قىلىدۇ. سېلاھ. **9** بىز سېنىڭ مۇقەددەس ئىبادەتخانالىڭ ئىچىدە ئۆرۈپ، ئى خۇدا، ئۇ رگەرمەس مۇھەببىتىڭنى سېغىنىدۇق. **10** نامىڭغا لايىقتۇر، جاھاننىڭ چەت-چەتلىرىگىچە يەتكۈزۈلگەن مەدھىيىلىرىڭ، ئى خۇدا؛ سېنىڭ ئۆڭ قولۇڭ ھەققانىيلىق بىلەن تولغان. **11** سېنىڭ تادىل ھۆكۈملىرىڭدىن، زىئون تېغى شادلانغاي! يەھۇدا قىزلىرى خۇشال بولغاي! **12** زىئون تېغىنى ئايلىنىپ مېڭىپ، ئەترابىدا سەيلە قىلىڭلار، ئۇنىڭ مۇنارلىرىنى ساناپ بېقىڭلار، **13** كېيىنكى ئەۋلادقا ئۇنى بايان قىلىش ئۈچۈن، سېپىل-ئىستىھكاملىرىنى كۆزۈڭ قويۇپ كۆزىتىڭلار، قورغانلىرىنى كۆزدىن كەچۈرۈڭلار. **14** چۈنكى بۇ خۇدا ئەبەدىلئەبەد بىزنىڭ خۇدايىمىزدۇر، ئۇ ئۆمۈرۈلەيدە بىزنىڭ يېتەكچىمىز بولىدۇ!

49 نەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۆچۈن يېزلىغان كۈي: ـ ئى بارلىق خەلقلەر، كۆزۈڭلا قويۇپ ئاڭلاڭلار! يەر يۈزىدە تۇرۇۋاتقانلار، قۇلاق سېلىڭلار! **2** مەيلى ئاددىي پۇقرا، يا ئېسىلزادىلەر، يا باي، يا گادايلار بولسۇن، ھەممىگىلا ئاڭلاڭلار! **3** ئاغزىم دانالىقنى سۆزلەيدۇ، دىلىم ئەقىلگە ۋېغۇن ئىشلارنى ئويلاپ چىقىدۇ. **4** قۇلقىم ھېكەتلىك تەمسىلنى زەن قويۇپ ئاڭلايدۇ، چىلتار چېلىپ سىرلىق سۆزنى ئېچىپ بېرىمەن. **5** ئېغىر كۈنلەردە، مېنى قىلىتاققا چۈشۈرمەكچى بولغانلارنىڭ قەبىھلىكىدىن ئەترايىدا بولسىمۇ، مەن نېمىشقا قورقىدىكەنمەن؟ **6** ئۇلار بايلىقلىرىغا تايىنىدۇ، مال-مۇلۇكلىرىنىڭ زورلۇقى بىلەن چوڭچىلىق قىلىدۇ؛ **7** ئىنسان مەڭگۈگە ياشاپ، گۆر-ھاكىنى كۆرمەسلىكى ئۈچۈن، ھېچكىم ئۆز بۇرادىرىنىڭ ھاياتىنى پۇل بىلەن قايتۇرۇۋالالمايدۇ؛ ۋە ياكى خۇداغا ئۇنىڭ جىنىنى قۇتۇلدۇرغىدەك باھانى بېرەلمەيدۇ؛ (چۈنكى ئۇنىڭ جىنىنىڭ باھاسى ئىنتايىن قىممەت، ۋە بۇ باھا ۋىنچە بولغاندا، مەڭگۈگە قەدر تاپشۇرۇشى كېرەكتۇر) **10** ھەممىگە ئاياننىكى، دانىشمەن ئادەملەرمۇ تۇلىدۇ، ھەمە ئادەم بىلەن تەڭ، نادان ۋە ھاماقەتلەر بىللە ھالاك بولىدۇ، شۇنداقلا ئۇلار مال-دۇنياسىنى ئۆزگىلە رگە قالدۇرۇپ كېتىدۇ. **11** ئۇلارنىڭ كۆڭلىدىكى ئوي-پىكىرلەر شۇنداقكى: «ئۆي-ئىمارىتىمىز مەڭگۈگە، ماكان-تۇرالغۇلىرىمىز دەۋردىن-دەۋرگىچە بولىدۇ»؛ ئۇلار ئۆز يەرلىرىگە ئىسملىرىنى نام قىلىپ قويىدۇ. **12** بىراق ئىنسان ئۆزىنىڭ نام-ئىززىتىدە ئۇرنۇۋەرمەيدۇ، ئۇ ھالاك بولغان ھايۋانلاردەك كېتىدۇ. **13** ئۇلارنىڭ مۇشۇ يولى دەل ئۇلارنىڭ نادانلىقىدۇر؛ لېكىن ئۇلارنىڭ كەينىدىن دۇنياغا كەلگەنلەر، يەنىلا ئۇلارنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىگە ئايىرىن ئوقۇيدۇ. سېلاھ. **14** ئۇلار قويلاردەك تەھتىساراغا ياتقۇزۇلىدۇ، ئۆلۈم ئۇلارنى ئۆز ئۇزۇقى قىلىدۇ؛ ئەتىسى سەھەردە دۇرۇسلار ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم يۈرگۈزىدۇ؛ ئۇلارنىڭ گۈزەللىكى چىرىتىلىشقا تاپشۇرۇلىدۇ، تەھتىسارا بولسا ئۇلارنىڭ ھەيۋەتلىك ماكانىدۇر! **(Sheol h7585) 15** بىراق خۇدا جېنىمنى تەھتىسارانىڭ ئىلكىدىن قۇتقۇزىدۇ؛ چۈنكى ئۇ مېنى قوبۇل قىلىدۇ. سېلاھ. **(Sheol h7585) 16** بىرسى بېيىپ كېتىپ، ئائىلە-جەمەتىنىڭ ئابرۇيى ئۆسۈپ كەتسىمۇ، قورقما؛ **17** چۈنكى ئۇ ئۆلگەندە ھېچنەرسىسىنى ئېلىپ كېتەلمەيدۇ؛ ئۇنىڭ شۆھرىتى ئۇنىڭ بىلەن بىللە [گۆر گە] چۈشمەيدۇ. **18** گەرچە ئۇ ئۆمۈر يېنى ئۆزىنى بەختلىك چاغلىغان بولسىمۇ، (بەرھەق، كىشىلەر رونىاق تاپقىنىڭدا، ئەلۋەتتە سېنى ھامان ماختايدۇ) **19** ئاخىرى بېرىپ، ئۇ يەنىلا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يېنىغا كېتىدۇ؛ ئۇلار مەڭگۈگە يورۇقلۇقنى كۆرەلمەيدۇ. **20** ئىنسان ئىززەت-ئابرۇيدا بولۇپ، لېكىن يورۇتۇلمىسا، ھالاك بولىدىغان ھايۋانلارغا ئوخشاش بولىدۇ، خالاس.

50 ئاساف يازغان كۈي: ـ قادىر خۇدا، يەنى پەرۋەردىگار ئېغىز ئېچىپ، كۈنچىقىشتىن كۈنپېتىشقىچە يەر يۈزىدىكىلەر رگە مۇراجىئەت قىلدى. **2** گۈزەللىكىنىڭ جەۋھىرى بولغان زىئون تېغىدىن، خۇدا جۇلالدى. **3** خۇدايىمىز كېلىدۇ، ئۇ ھە رگىزمۇ سۈكۈت ئىچىدە تۇرمايدۇ؛ ئۇنىڭ ئالدىدا يەۋەتكۈچى ئوت كېلىدۇ؛ ئۇنىڭ ئەترايىدا زور بوران-چاپقۇن قاينايدۇ. **4** ئۇز خەلقىنى سوراق قىلىش ئۈچۈن، ئۇ يۇقىرىدىن ئاسمانلارنى، يەرنىمۇ گۈزۈاھلىققا چاقىرىدۇ: ـ **5** «مېنىڭ مۇمىن بەندىلىرىمنى، يەنى مەن بىلەن قۇربانلىق ئارقىلىق ئەھدە تۈزگۈچىلەرنى ھۆزۈرۈمغا چاقىرىپ يىغىلىڭلار!» **6** ئاسمانلار ئۇنىڭ ھەققانىيلىقنى ئېلان قىلىدۇ، چۈنكى خۇدا ئۆزى سوراق قىلغۇچىدۇر! سېلاھ. **7** «ئاڭلاڭلار، ئى خەلقىم، مەن سۆز قىلاي؛ ئى ئىسرائىل، مەن ساڭا ھەققەتنى ئېيتىپ قويايكى، مەنكى خۇدا، سېنىڭ خۇدايىڭدۇرمەن. **8** ھازىر ئەيىبلىگىنىم سېنىڭ قۇربانلىقلىرىڭ سەۋەبىدىن، ياكى ھەمىشە ئالدىمدا سۈنۈلىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىقلىرىڭ سەۋەبىدىن ئەمەس؛ **9** مەن سېنىڭ ئېغىلىڭدىن ھېچبىر ئۆكۈزنى، قوتانلىرىڭدىن ھېچبىر تېكىنى ئالمايمەن ئەمەسمۇ؟ **10** چۈنكى ئورمانلىقلاردىكى بارلىق ھايۋاناتلار ماڭا مەنسۇپتۇر، مىڭلىغان تاغدىكى مال-ۋاراناۋارلىرىمۇ مېنىڭكىدۇر؛ **11** تاغلاردىكى پۇتۇن تۇچار-قاناتلارنى بىلىمەن، دالادىكى بارلىق جانىۋارلار مېنىڭكىدۇر. **12** قارنىم ئاچسىمۇ ساڭا ئېيتمايمەن؛ چۈنكى ئالەم ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەمە نەرسىلەر مېنىڭكىدۇر. **13** ئەھەبا، مەن ئۆكۈزنىڭ گۆشىنى يەمدىمەن؟ تېكىنىڭ قېنىنى ئىچەمدىمەن؟ **14** قۇربانلىق سۈپىتىدە خۇداغا ئەشە كۈكۈرلەرنى ئېيت؛ ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا قىلغان ۋەدەڭگە ۋاپا قىل. **15** بېشىڭغا كۈن چۈشكەندە ماڭا مۇراجىئەت قىل؛ مەن سېنى قۇتۇلدۇرىمەن، سەن بولساڭ مېنى ئۇلۇغلىغايسەن». **16** لېكىن رەزىلە رگە خۇدا شۇنداق دەيدۇ: ـ «مېنىڭ ئەمىرلىرىمنى بايان قىلىشقا نېمە ھەققىڭ بار؟ ئەھدەمنى تىلغا ئالغىدەك سەن كىم ئىدىڭ؟ **17** سەن مېنىڭ تەلىملىرىمدىن يەرگەندىڭ، سۈزلىرىمنى رەت قىلدىڭ ئەمەسمۇ؟ **18** ئوغرىنى كۆرسەڭ، سەن ئۇنىڭدىن زوق ئالدىڭ، زىناخورلار بىلەن شېرىك بولدۇڭ؛ **19** ئاغزىڭدىن يامان گەپ چۈشمەيدۇ، تىلىڭ يالغانچىلىقنى توقۇيدۇ. **20** ئۇز قېرىندىشىڭنىڭ يامان گەپىنى

قلىپ ئولتۇرسەن، ئاناڭنىڭ ئوغلىغا تۇھمەت قىلىسەن. 21 سەن بۇ ئىشلارنى قىلغىنىڭدا، مەن ئۇنى چىقارمىدىم؛ دەرۋەقە، سەن مېنى تۆز ئۇۋىڭغا ئوخشاش دەپ ئويلىدىڭ؛ لېكىن مەن سېنى ئەيىبلەپ، بۇ ئىشلارنى كۆز ئالدىڭدا ئەينى يۈزىچە ساڭا كۆرسىتىمەن. 22 ـ ئى، سە كۆنى تۆتىنۇغانلار، بۇنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار! بولمىسا، سىلەرنى پارە-پارە قىلىۋېتىمەن؛ ھېچكىم سىلەرنى قۇتقۇزالمايدۇ. 23 براق قۇربانلىق سۈپىتىدە رەھمەت ئېيتقانلارنىڭ ھەرقايسىسى ماڭا شەرەپ كەلتۈرىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ، تۇنىگىنا تۆز نىجاتلىقىمنى كۆرسىتىشىمگە يول تەييارلىغان بولىدۇ.

51

نەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلىشۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي؛ بۇ [كۈي] ناتان پەيغەمبەر تۇنۇنىڭ يېنىغا كېلىپ، تۇنى بات-شىبا بىلەن بولغان زىناخورلۇقى توغرۇلۇق ئەيىبلىگەندىن كېيىن يېزىلغان: ـ تۆز ئۇۋىڭىزمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن، ئى خۇدا، ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن! رەھىمدىللىقىڭنىڭ كۆپلۈكى بىلەن ئاسىيلىقلىرىمنى تۆچۈرۈۋەتكەيسەن! 2 مېنى قەبىھلىكىمدىن يېلىتىزىمچە يۇۋەتكەيسەن، گۇناھىمدىن مېنى تازىلىغايسەن. 3 چۈنكى مەن ئاسىيلىقلىرىمنى تونۇپ ئىقرار قىلدىم؛ گۇناھىم ھەمىشە كۆز ئالدىمدا تۇرىدۇ. 4 سېنىڭ ئالدىڭدا، پەقەت سېنىڭ ئالدىڭدىلا گۇناھ تۆتكۈزۈپ، نەزىرىڭدە رەزىل بولغان ئىشنى سادىر قىلدىم؛ شۇ ۋەجىدىن، سەن [مېنى ئەيىبلەپ] سۆزلىسەڭ، ئادىلىقىڭ ئىسپاتلىنىدۇ؛ [مېنى] سوراق قىلغىنىڭدا، تۆرۈكۈنىڭ پاكلىقى ئىسپاتلىنىدۇ. 5 مانا، مەن تۇغۇلغىنىمدىلا، يامانلىقتا ئىدىم، ئانامنىڭ قارنىدا پېيدا بولغىنىمدىلا مەن گۇناھتا بولدۇم. 6 بەرھەق، سەن ئادەملەرنىڭ چىن قەلبىدىن سەممىيلىك تەلەپ قىلىسەن؛ ئىچىمدىكى يوشۇرۇن جايلىرىمدا سەن ماڭا دانالىقنى بىلدۈرىسەن. مېنى گۇناھلىرىمدىن زوفا بىلەن تازىلىغايسەن، ھەم مەن پاك بولىمەن؛ مېنى پاكلىغىنىڭدا، مەن قاردىنمۇ ئاق بولىمەن. ماڭا شاد-خۇرام ئاۋازلارنى ئاڭلاتقايسەن، شۇنىڭ بىلەن سەن ئە زگەن تۆستىخانلىرىم يەنە شادلىنىدۇ. 7 مېنى [گۇناھلىرىمدىن] زوفا بىلەن تازىلىغايسەن، ھەم مەن پاك بولىمەن؛ مېنى پاكلىغىنىڭدا، مەن قاردىنمۇ ئاق بولىمەن. 8 ماڭا شاد-خۇرام ئاۋازلارنى ئاڭلاتقايسەن، شۇنىڭ بىلەن سەن ئە زگەن تۆستىخانلىرىم يەنە شادلىنىدۇ. 9 گۇناھلىرىمدىن چىرايىڭنى يوشۇرۇپ، يامانلىقلىرىمنى تۆچۈرۈۋەتكەيسەن. 10 مەندە پاك قەلب يارىتقايسەن، ئى خۇدا؛ ۋۇجۇدىمدىكى سادىق روھىمنى يېڭىلىغايسەن. 11 مېنى ھۇزۇر ئۆڭدىن چىقىرۋەتمەگەيسەن؛ مېنىڭدىن مۇقەددەس روھىڭنى قايتۇرۇۋالمىغايسەن. 12 ئاھ، نىجاتلىقىڭدىكى شادلىقنى ماڭا يېڭىباشتىن ھېس قىلدۇرغايسەن؛ ئىتائەتمەن روھ تارقىلىق مېنى يۈلگەيسەن. 13 بۇنىڭ بىلەن مەن ئىتائەتسىزلە رگە يوللىرىڭنى ئۆگىتەي؛ ۋە گۇناھكارلار يېنىڭغا قايتىدۇ. 14 قان تۆكۈش گۇناھىدىن مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن، ئى خۇدا، ماڭا نىجاتلىق بە رگۈچى خۇدا، شۇنىڭ بىلەن تىلىم ھەققانىيلىقىڭنى ياڭرىتىپ كۆيلەيدۇ. 15 ئى رەببىم، لەۋلىرىمنى ئاچقايسەن، ئاغزىم مەدھىيىلىرىڭنى بايان قىلىدۇ. 16 چۈنكى سەن قۇربانلىقنى خۇش كۆرمەيسەن، بولمىسا سۇنار ئىدىم، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلاردىنمۇ خۇرسەنلىك تاپمايسەن. 17 خۇدا قوبۇل قىلىدىغان قۇربانلىقلار سۇنۇق بىر روھتۇر، سۇنۇق ۋە ئېزىلگەن قەلبنى سەن كەمىستمەيسەن، ئى خۇدا؛ 18 شاپائىتىڭ بىلەن زىئونغا مېھرىبانلىقنى كۆرسەتكەيسەن؛ يېرۇسالېمنىڭ سېپىللىرىنى يېڭىباشتىن بىنا قىلغايسەن! 19 تۆ چاغدا سەن ھەققانىيلىقتىن بولغان قۇربانلىقلاردىن، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلاردىن، پۈتۈنلەي كۆيدۈرۈلگەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلاردىن خۇرسەنلىك تاپىسەن؛ تۆ چاغدا ئادەملەر قۇربانگاھىڭغا بۇقا-ئۆكۈزلەرنى تەقدىم قىلىشىدۇ.

52

نەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلىشۇن دەپ، داۋۇت يازغان «ماسقىل»؛ ئېدوملۇق دوئەگ سائۇل پادىشاھنىڭ يېنىغا بېرىپ: «داۋۇت ئاخىمەلەكنىڭ ئۆيىگە كىردى» دەپ ئايغاقچىلىق قىلغاندىن كېيىن يېزىلغان: ـ ئى نوچى باتۇر، نېمە ئۈچۈن رەزىللىكىڭدىن ماختىنىسەن؟ تەڭرىنىڭ تۆز ئۇۋىمەس مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر. 2 تۆتكۈر تۇسترا كەبى، تىلىڭ زەھەر چاچماقچى، تۆ يالغانچىلىق توقۇۋاتىدۇ. 3 سەن ياخشىلىقنىڭ ئورنىدا يامانلىقنى، ھەق سۆزلەشنىڭ ئورنىدا يالغانچىلىقنى ياخشى كۆرىسەن؛ 4 ھامان ئادەمنى نابۇت قىلىدىغان سۆزلەرنى ياخشى كۆرىسەن، ئى ئالدامچى تىل! 5 بەرھەق، تەڭرى ئوخشاشلا سېنى مەڭگۈگە يوقىتىدۇ؛ تۆ سېنى تۇتۇۋالىدۇ، يەنى تۆز چېدىرىڭدىن تارتىپ چىقىدۇ، تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدن سېنى يېلىتىزىڭدىن قومۇرۇپ تاشلايدۇ. سېلاھ. 6 ھەققانىيلار بۇنى كۆرۈپ قورقۇشىدۇ، ۋە تۇنى مەسخىرە قىلىپ كۈلۈپ: ـ 7 «قاراڭلار، خۇدانى تۆز يۈلۈنچىسى قىلمىغان ئادەم، پەقەت تۆز بايلىقلىرىنىڭ كۆپلۈكىگە تايانغان ئادەم؛ تۆ ئاج كۆزلۈكى بىلەن كۆچلەندى» ـ دەيدۇ. 8 مەن بولسام خۇدانىڭ ئۆيىدە تۆسكەدىن باراقسان زەيتۇن دەرەختەكمەن، مەن خۇدانىڭ تۆ زگەرمەس مۇھەببىتىگە مەڭگۈگە تايىنىمەن. 9 مەن ساڭا ئەبەدىلئەبەد تەشە كۆزۈگە ئېيتىمەن؛ چۈنكى سەن بۇ ئىشلارنى قىلدىڭىسەن، مۇمىن بەندىلىرىڭ ئالدىدا نامىڭنا تەلىرۇۋ كۆتىمەن؛ مۇشۇنداق قىلىش ئەلادۇر.

53

نەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلىشۇن دەپ، ماخالات ئاھاڭىدا داۋۇت يازغان «ماسقىل»: ئەخمەق كىشى كۆڭلىدە: «ھېچىر خۇدا يوق» ـ دەيدۇ. تۇلار چىرىكلىشىپ، نەپرەتلىك قەبىھ ئىشلارنى قىلىشتى؛ تۇلارنىڭ ئىچىدە مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوقتۇر. 2 خۇدا ئەرشتە تۇرۇپ، ئىنسان بالىلىرى كۆزىتىپ: «بۇ ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدا، ئىنسانىيە چۈشىنىدىغان بەرەرسى بارمىدۇ؟ خۇدانى ئىزدەيدىغانلار بارمىدۇ؟ 3 ھەمە ئادەم يولدىن چىقتى، ھەمىسە ئادەم چىرىكلىشىپ كەتتى، مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوقتۇر، ھەتتا بىرىمۇ. 4 نانىي يېگەندەك مېنىڭ خەلقىمنى يۇتۇۋاتقانلار، قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ بىلىمى يوقمىدۇ؟» ـ دەيدۇ. تۇلار پەرۋەردىگارغا ھېچىر تىلتىجا قىلمايدۇ. 5 قورقۇدەك ھېچ ئىش بولمىسىمۇ، مانا تۇلارنى غايەت زور قورقۇنچ باستى؛ چۈنكى خۇدا سېنى قورشاۋغا تالغانلارنىڭ تۆستىخانلىرىنى پارچىلاپ چېچىۋەتتى؛ سەن تۇلارنى خىجىللىققا قويدۇڭ؛ چۈنكى خۇدا تۇلارنى نەزىرىدىن ساقىت قىلدى. 6 ئاھ، ئىسرائىلنىڭ نىجاتلىقى زىئوندىن چىقىپ كەلگەن بولسا ئىدى! خۇدا تۆز خەلقىنى ئاسارىتىدىن چىقىرىپ، ئازادلىققا ئېرىشتۈز رگەن چاغدا، ياقۇپ شادلىنىدۇ، ئىسرائىل خۇشال بولىدۇ!

54

نەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلىشۇن دەپ، داۋۇت يازغان «ماسقىل» (زىف شەھىرىدىكىلەر ساۋۇل پادىشاھنىڭ يېنىغا بېرىپ: «داۋۇت بىزنىڭ مۇشۇ يۇرتىمىزغا مۇكۈزۈلغان، سىلى بىلمەمدىلا؟») دەپ ئايغاقچىلىق قىلغاندىن كېيىن يېزىلغان): ئى خۇدا، تۆز نامىڭ بىلەن مېنى قۇتقۇزغايسەن، زور قۇدرىتىڭ بىلەن دەۋاىمنى سورىغايسەن. 2 ئى خۇدا، دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن، ئاغزىمدىكى سۆزلە رگە قۇلاق سالغايسەن. 3 چۈنكى يات ئادەملەر ماڭا ھۇجۇم قىلىشقا ئورنىدن تۇردى؛ زومىگەرلەر مېنىڭ جېنىمنى ئوۋلىماقتا؛ تۇلار خۇدانى نەزىرىگە ھېچ ئىلمايدۇ. سېلاھ. 4 قارا، خۇدا ماڭا يارىدەم قىلغۇچىدۇر؛ رەب جېنىمنى يۈلەيدىغانلار ئارىسىدىدۇر. سېلاھ. 5 تۆ دۇشمەنلىرىمنىڭ يامانلىقنى تۆزگە قايتۇرىدۇ؛ [ئى خۇدا!]، تۆز ھەقىقىتىڭ بىلەن تۇلارنى تۆزۈپ تاشلىغايسەن. 6 مەن ساڭا خالىس قۇربانلىقلار سۇنمەن؛ نامىڭنى مەدھىيەلەيمەن، ئى پەرۋەردىگار، شۇنداق قىلىش ئەلادۇر. 7 چۈنكى تۆ مېنى بارلىق بالا-قازالاردىن قۇتقۇزدى، دۇشمەنلىرىمنىڭ مەغلۇبىيىتىنى تۆز كۆزۈم بىلەن كۆردۈم.

55

نەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلىشۇن دەپ، داۋۇت يازغان «ماسقىل»: ـ ئى خۇدا، دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن؛ تىلىكىمدىن تۆزۈڭنى قاچۇرمىغايسەن، 2 ماڭا قۇلاق سېلىپ، جاۋاب بە رگەيسەن؛ مەن داد-پەريات ئىچىدە كېزىپ، ئاھ-زار چېكىپ يۈرىمەن؛ 3 سەۋەبى دۇشمەننىڭ تەھدىتىرى، رەزىللەرنىڭ زۇلۇملىرى؛ تۇلار بېشىمغا ئاۋارىچىلىكەرنى تۆكىدۇ؛ تۇلار غەزەپلىنىپ ماڭا ئاداۋەت ساقلايدۇ. 4 ئىچىمدە يۈرىكىم تولغىنىپ كەتتى؛ تۆلۈم ۋەھشەتلىرى ۋۇجۇدۇمنى قاپلىدى. 5 قورقۇنچ ۋە تىترەك بېشىمغا چۈشتى، دەھشەت مېنى چۆمكۈزۈلدى. 6 مەن: ـ «كەپتەردەك قانتىم بولسىچۇ كاشكى، تۆچۈپ بېرىپ ئارامگاھ تاپار ئىدىم» ـ دېدىم. 7 ـ «براق جايلارغا قېچىپ، چۆل-باياۋانلاردا ماكانلىشار ئىدىم؛ سىلاھ. 8 بوران-چاپقۇنلاردىن، قارا قويۇندىن قېچىپ، پاناھگاھنا ئالدىرار ئىدىم!». 9 تۇلارنى يۇتۇۋەتكەيسەن، ئى رەب؛ تىللىرىنى بۇلۇۋەتكەيسەن؛ چۈنكى شەھەر ئىچىدە زوراۋانلىق ھەم جىدەلخورلۇقنى كۆردۈم. 10 تۇلار كېچە-كۈندۈز سېپىللەر تۆستىدە غادىيىپ يۈرمەكتە؛ شەھەر ئىچىنى قاباھەت ۋە شۇملۇق قاپلىدى. 11 ھارام ئارزۇ-ھەۋەسلەر تۆنۈك ئىچىدە تۇرىدۇ، ساختىلىق ۋە ھىيلە-مىكىرلىك، كوچىلاردىن كەتمەيدۇ. 12 ئە گەر دۇشمەن مېنى مەسخىرە قىلغان بولسا، تۇنىگىنا سەۋر قىلاتتىم؛ براق مېنى كەمىستىپ، تۆزىنى ماختىغان ئادەم ماڭا تۆچمەنلەردىن ئەمەس ئىدى؛ ئە گەر شۇنداق بولغان بولسا، تۇنىگىدىن تۆزۈمنى قاچۇراتتىم؛ 13 لېكىن بۇنى قىلغان سەن ئىگەنلىكىڭنى ـ مېنىڭ يۇرادىرىم، سىردىشىم، ئەزىز دوستۇم بولۇپ چىقىشىڭنى ئۇيلىماپتىمەن! 14 خالايىققا قېتىلىپ، خۇدانىڭ ئۆيىگە ئىككىمىز بىللە ماڭغانىدۇق، تۆزۈتارا شېرىن پارا گلاردا بولغانىدۇق، 15 مۇشۇنداق [ساتقۇنلارنى] تۇلۇم ۋەيۋەسىز چۈچىتىۋەتسۇن! تۇلار ئەھتىساراغا تىرىك چۈشكەي! چۈنكى تۇلارنىڭ ماكانلىرىدا، تۇلارنىڭ تارىسىدا رەزىللىك تۇرماقتا. (Sheol h7585) 16 لېكىن مەن بولسام، خۇداغا ندا قىلىمەن؛ پەرۋەردىگار مېنى

قۇتقۇزىدۇ. 17 ئەتىگىنى، ئاخشىمى ۋە چۈشتە، دەردىمنى تۆكۈپ پەريياد كۆتۈرىمەن؛ تۆ جەزمەن سادايىمغا قۇلاق سالىدۇ. 18 تۆ ماڭا قارشى قىلىنغان جەڭدىن مېنى ئامان قىلدۇڭ، گەرچە كۆپ ئادەملەر مېنى قورشاۋغا ئالغان بولسىمۇ. 19 تەڭرى ـ ئەزەلدىن تەختتە ئولتۇرۇپ كەلگۈچى! [تۆ نالەمنى] ئاڭلاپ ئۇلارنى بىر تەرەپ قىلدۇڭ، (سېلاھ) چۈنكى ئۇلاردا ھېچ تۆزگىرىشلەر بولمىدى؛ ئۇلار خۇدادىن ھېچ قورقايدۇ. 20 [ھېلىقى بۇرادىرىم] تۆزۈى بىلەن دوست بولغانلارغا مۇشت كۆتۈردى؛ ئۇنى ئەھدىسىنى بۇزۇپ تاشلىدى. 21 ئاغزىنى سىرىق مايدىنمۇ يۇمشاق، بىراق كۆڭلى جەڭدۇر ئۇنىڭ؛ ئۇنىڭ سۆزلىرى ياغدىنمۇ سىلىق، ئەمەلىيەتتە سۈنغۇرۇپ ئاغان قىلىچلاردۇر. 22 يۈكۈڭنى پەرۋەردىگارغا تاشلاپ قوي، تۆ سېنى يۈلەيدۇ؛ تۆ ھەققانىيلارنى ھەرگىز تەۋرەتمەيدۇ. 23 بىراق، سەن خۇدا ئاشۇ رەزىللەرنى ھالاكەت ھاڭىغا چۈشۈرىسەن؛ قاخغىچىلار ۋە ھىيلىگەرلەر ئۆمرىنىڭ يېرىمىنمۇ كۆرمەيدۇ؛ بىراق مەن بولسام، ساڭا تايىنىمەن.

56

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «خىلۋەتتىكى دۇب دەرەخلىرىدىكى پاختەك» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مىختام» كۆيى (فىلىستىيلەر گات شەھىرىدە ئۇنى ئەسىرگە ئالغاندا يېزىلغان): ـ ئى خۇدا، ماڭا شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، چۈنكى ئىنسانلارنىڭ نەپىسى يوغىناپ مېنى قورغىلىماقتا، كۆزى يوپى ئۇلار مەن بىلەن جەڭ قىلىپ مېنى باسماقتا؛ 2 مېنى كۆزلىگەن رەقىبلىرىمنىڭ نەپىسى يوغىناپ كۆزى يوپى مېنى قورغىلىماقتا؛ ماڭا ھەيۋە قىلىپ جەڭ قىلغۇچىلار ئىنتايىن كۆپتۇر! 3 مەن قورققان كۈنۈمدە، مەن ساڭا تايىنىمەن. 4 مەن سۆز-كالامنى ئۈلۈغ دەپ مەدھىيەلەيدىغان خۇداغا، خۇداغىلا تايىنىمەن؛ مەن قورقمايمەن؛ ناھايىتى بىر ئەت ئىگىسى مېنى نېمە قىلالىسۇن؟ 5 ئۇلار كۈن بويى سۆزلىرىمنى بۇرمىلايدۇ؛ ئۇلارنىڭ بارلىق ئوي ماڭا زىيانكەشلىك قىلىشتۇر؛ 6 ئۇلار توپ بولۇپ ئادەمنى قەستىلىشىپ، يوشۇرۇنىدۇ؛ پىيىمگە چۈشۈپ، جىنىمنى ئېلىشنى كۈتىدۇ. 7 [گۇناھ] بىلەن گۇناھنى يېپىپ قاچسا بولامدۇ؟ غەزىپىڭ بىلەن ئەللەرنى يە رەگە تۆرغايسەن، ئى خۇدا! 8 مېنىڭ سەرسانىلىقىرىمنى تۆرۈۋىڭ ساناپ كەلگەن؛ كۆزدىن ئاققان ياشلىرىمنى تولۇمۇڭغا تويلاپ ساقلىغايسەن؛ بۇلار دەپتىرىڭدە يۈتۈلۈك ئەمەسمۇ؟ 9 شۇنىڭ بىلەن مەن ساڭا ندا قىلغان كۈندە، دۈشمەنلىرىم چېكىنىدۇ؛ مەن شۇنى بىلدىمكى ـ خۇدا مەن تەرەپتىدۇر! 10 خۇدانى ـ ئۇنىڭ سۆز-كالامنى ئۈلۈغلايمەن! پەرۋەردىگارنى ـ ئۇنىڭ سۆز-كالامنى ئۈلۈغلايمەن! 11 خۇدانىلا تايانچىم قىلدىم ـ مەن قورقمايمەن، ناھايىتى شۇ بىر ئىنسان مېنى نېمە قىلالىسۇن؟ 12 ساڭا قىلغان ۋەدىلىرىمگە ۋاپا قىلىمەن، ئى خۇدا، ساڭا تەشەككۈر قۇربانلىقلىرىنى سۇنىمەن. 13 چۈنكى سەن جېنىمنى ئۈلۈمدىن قۇتۇلدۇرغانسەن؛ سەن پۇتلىرىمنى يۈتلىشىشتىن ساقلىمامسەن؟ شۇنىڭ بىلەن مەن خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا، تىرىكلەر تۇرىدىغان يوروقلۇقتا ماڭىمەن.

57

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ھالاك قىلمىغايسەن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مىختام» كۆيى، (تۆ ساۋۇل پادىشاھتىن قېچىپ، ئۆڭكۈردە يوشۇرۇنۇۋالغان چاغدا يېزىلغان): ـ ئى خۇدا، ماڭا شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، ماڭا شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، چۈنكى جېنىم سېنى پاناھىم قىلدى. مۇشۇ بالا-يىتىڭىلەت تۈتۈپ كەتكۈچە، قاناتلىرىڭ سايىسىدە پاناھ تاپىمەن. 2 خۇداغا، يەنى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا، تۈرزۇم ئۈچۈن ھەممنى ئورۇنلايدىغان تەڭرىگە ندا قىلىمەن؛ 3 تۆ ئەرشتىن ياردەم ئەۋەتىپ مېنى قۇتقۇزىدۇ؛ ماڭا قاراپ نەپىسى يوغىناپ، مېنى قورغىلاۋاتقانلارنى تۆ رەسۋا قىلىدۇ؛ سېلاھ، خۇدا تۈز مېھىر-شەپقىتى ۋە ھەقىقىتىنى ئەۋەتىدۇ! 4 جېنىم شىرلار تارىسىدا قالدى؛ مەن نەپسىي يالقۇن كەبى بولغانلار تارىسىدا ياتىمەن! ئادەم بالىلىرى ـ ئۇلارنىڭ چىشلىرى نەيزە-ئوقلارۇدۇر، ئۇلارنىڭ تىلى ـ ئوتكۈر قىلىچتۇر! 5 ئى خۇدا، ئەرشلەردىن يۇقىرى ئۇلۇغلانغايسەن، شان-شەرىپىڭ يەر يۈزىنى قاپلىغاي! 6 ئۇلار قەدەملىرىمگە تور قوردى؛ جېنىم ئېگىلىپ كەتتى؛ ئۇلار مېنىڭ يولۇمغا ئورەك كولىغاندى، لېكىن ئۆزلىرى ئېچىگە چۈشۈپ كەتتى. 7 ئىرادەم چىڭ، ئى خۇدا، ئىرادەم چىڭ؛ مەن مەدھىيە ناخشىلارنى ئېيتىپ، بەرھەق سېنى كۈيلەيمەن! 8 ئويغان، ئى روھىم! ئى نەغمە-سازلىرىم، ئويغان! مەن سەھەر قۇياشنىمۇ ئويغىتىمەن! 9 مەن خەلق-مىللەتلەر تارىسىدا سېنى ئۈلۈغلايمەن، ئى رەب، ئەللەر تارىسىدا سېنى كۈيلەيمەن! 10 چۈنكى ئۆز رەھمىڭ مۇھەببىتىڭ ئەرشىلە رگە يەتكۈدەك ئۇلۇغدۇر؛ ھەقىقىتىڭ بۇلۇتلارغا تاقاشتى. 11 ئى خۇدا، ئەرشلەردىن يۇقىرى ئۇلۇغلانغايسەن، شان-شەرىپىڭ يەر يۈزىنى قاپلىغاي!

58

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ھالاك قىلمىغايسەن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مىختام» كۆيى: ـ ئى قۇدرەت ئىگىلىرى، سىلەر ھەقىقەتەن ئادالەتنى سۆزلەۋاتامسىلەر؟ ئى ئىنسان بالىلىرى، ئادىل ھۆكۈم چىقىرامسىلەر؟ 2 ياق، سىلەر كۆڭلۈڭلەردە ياماناتلىق تەييارلايسىلەر؛ يەر يۈزىدە ئۆز قولۇڭلار بىلەن قىلىدىغان زوراۋانلىقنى تۈچلەۋاتىسىلەر. 3 رەزىللەر ئانىسىنىڭ قورسىقىدىلا ئېزىپ كېتىدۇ؛ ئۇلار تۇغۇلۇپلا يولدىن ئادىشىپ، يالغان سۆزلەيدۇ. 4 ئۇلارنىڭ زەھىرى يىلانىڭ زەھىرىدۇر؛ ئۇلار ئۆز قۇلىقىنى پۇتۇك قىلغان گاس كوبرا يىلاندەك، 5 مەيلى يىلانچىلار شۇنچە چىرايلىق سېھىرلىسىمۇ، ئۇ نەي ئاۋازىغا قەتئىي قۇلاق سالمايدۇ. 6 ئى خۇدا، ئۇلارنىڭ ئاغزىدىكى چىشلىرىنى سۇندۇرۇۋەتكەيسەن! مۇشۇ ياش شىرلارنىڭ توكۇكلىي چىشلىرىنى چېقىۋەتكەيسەن، ئى پەرۋەردىگار! 7 ئۇلار ئېقىپ كەتكەن سۇلارەدەك ئۆتۈپ كەتكەي؛ ئۇلار ئوقلارنى چەنلەپ ئاتقاندا، ئوقلىرى ئۆچسىز بولۇپ كەتكەي! 8 قۇلۇلە يول ماڭغاندا ئىزى يوقلىپ كەتكەندەك، ئۇلار يوقاپ كەتسۇن؛ ئايالنىڭ چوڭشۇپ كەتكەن ھامىلىسىدەك، ئۇلار كۆز كۆرمىسۇن! 9 قازان يانتاقلارنىڭ ئىسسىقىنى سە زگۈچە، (مەيلى ئۇلار يۈمران پېتى، ياكى ئوت ئۆتاشقان بولسۇن) ئۇ ئۇلارنى تورۇۋىتىدۇ. 10 ھەققانىي ئادەم [خۇدانىڭ] ئىنتىقامىنى كۆرگەندە خوشال بولىدۇ؛ ئۆز ئىزلىرىنى رەزىللەرنىڭ قېنىدا يۇيىدۇ. 11 شۇڭا ئادەملەر: «دەرۋەقە، ھەققانىيلار ئۈچۈن ئىنئام باردۇر؛ دەرۋەقە يەر يۈزىدە ھۆكۈم يۈرگۈزگۈچى بىر خۇدا باردۇر» ـ دەيدۇ.

59

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ھالاك قىلمىغايسەن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مىختام» كۆيى؛ (بۇ [كۆيي] ساۋۇل پادىشاھ داۋۇتنىڭ ئۆيىنى كۆزلەشكە پايلاقچىلارنى ئەۋەتىپ، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتمەكچى بولغان چاغدا يېزىلغان): ـ ئى خۇدايىم، دۈشمەنلىرىمنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزغايسەن؛ ماڭا قارشى تۇرغانلاردىن مېنى ئېگىزدە ئامان ساقلىغايسەن. 2 مېنى يامانلىق قىلغۇچىلار چاڭگىلىدىن قۇتقۇزۇۋالغايسەن، قانخور ئادەملەردىن مېنى قۇتقۇزغايسەن. 3 چۈنكى مانا، ئۇلار جېنىمنى ئېلىش ئۈچۈن پايلىماقتا، زوراۋانلار ماڭا قارشى توپ بولۇشۇپ قەستىلەشمەكتە؛ بۇ [قىلمىغىنى] مەندە بولغان بىرەر ئاسىيلىق ئۈچۈن ئەمەس، ياكى گۇناھىم ئۈچۈن ئەمەس، ئى پەرۋەردىگار، 4 مەندە ھېچ سەۋەنلىك بولمىسىمۇ، ئۇلار يۈگۈرۈپ ماڭا قارشى سەپ سالدۇ؛ مېنىڭ ياردىمىمگە كېلىشكە ئويغان، (ھالىمنى) نەزىرىڭگە ئالغايسەن. 5 ئى پەرۋەردىگار، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، بارلىق ئەل-يۇرتلارنى سوتلاپ-جازالاشقا ئورنۇڭدن تۇرغايسەن؛ قەستلەشنى نىيەت قىلغۇچىلارنىڭ ھېچقايسىسىغا رەھىم قىلمىغايسەن. سېلاھ. 6 ئۇلار كېچىسى قايتىپ كېلىپ، ئاچىر ئىتتەك غاژ-غاژ قىلىپ، شەھەرنى ئايلىنىپ لاغايلاپ يۈرمەكتە. 7 قارا، ئۇلارنىڭ ئاغزىدىن ئېقىۋاتقان شولۇگەيلىرىنى! لەۋلىرىدىن قىلىچلار چىقىپ تۇرىدۇ؛ ئۇلار: «كىم ئاڭلىيالايدۇ؟» ـ دەيدۇ. 8 لېكىن سەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى مەسخىرە قىلىسەن؛ بارلىق ئەللەرنى مازاق قىلىسەن! 9 ئى مېنىڭ كۈچۈم بولغۇچى! مەن ساڭا تەلمۈرۈپ قاراپ يۈرىمەن؛ چۈنكى خۇدا مېنىڭ يۇقىرى پاناھگاھىمدۇر. 10 ماڭا ئۆز رەھمەت مۇھەببىتىنى كۆرسەتكۈچى خۇدا مېنىڭ ئالدىمدا ماڭىدۇ؛ خۇدا ماڭا دۈشمەنلىرىنىڭ ماغلۇبىيىتىنى كۆرسىتىدۇ. 11 بىراق، [ئى خۇدا]، بۇلارنى قەتل قىلمايلى تۇرغاي؛ بولمىسا مېنىڭ خەلقىم سېنى ئۇنۇتىيدۇ، ئۆز كۈچۈڭنى بىلەن ئۇلارنى سەرسان قىلغايسەن، ئۇلارنىڭ بېشىنى ئېغىرلاشتۇرغايسەن؛ ئى رەب، بىزنىڭ قالقىنىمىز! 12 ئۇلارنىڭ ئاغزىنىڭ بۇزۇقلۇق ۋە يېيىلدىن، لەۋلىرىنىڭ سۆزلىرى ۋە يېيىلدىن، ئۇلاردىن چىقىۋاتقان قارغاشىلار ھەم ئالدامچىلىقلار ۋە يېيىلدىن، ئۇلار ئۆز تەكەبباۇرلۇق ئىچىدە تۇزاققا چۈشكەي! 13 غەزىپىڭ بىلەن بۇ ئىشلارغا خاتىمە بە رگەيسەن، خاتىمە بە رگەيسەن! شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يوق بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىگىچە خۇدانىڭ ھەققىقەتەن ياقۇبقا ھۆكۈمدارلىق قىلىدىغانلىقى ئايان بولغاي! سېلاھ. 14 دەرۋەقە، ئۇلار ھازىرغىچە كېچىسى قايتىپ كېلىپ، غاجىر ئىتتەك غاژ-غاژ قىلىپ، شەھەرنى ئايلىنىپ لاغايلاپ يۈرىدۇ. 15 ئىتلارەدەك ئۇلار ئوزۇق ئىزدەپ ھەر يەردە قاترايدۇ؛ قارنى تويمىغۇچە ھۇۋلاپ يۈرمەكتە؛ 16 لېكىن مەن بولسام قۇدرىتىڭنى كۈيلەيمەن، بەرھەق، سەھەرلەردە ئۆز رەھمەت مۇھەببىتىڭنى ناخشا قىلىپ ياڭرىتىمەن؛ چۈنكى سەن مەن ئۈچۈن يۇقىرى قورغان، ئېغىر كۈنلىرىمدە پاناھگاھ بولۇپ كەلگەنسەن. 17 ئى مېنىڭ كۈچۈم بولغۇچى، ساڭا كۈيلەرنى ئېيتىمەن، چۈنكى خۇدا مېنىڭ يۇقىرى قورغىنىمدۇر، ماڭا ئۆز رەھمەت مۇھەببەت كۆرسەتكۈچى خۇدايىمدۇر.

60 نەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «گۆژاھلىق نالۇيەرى» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مىختام» كۈيى: ـ (داۋۇت ئارام-ناھارائىم ۋە ئارام-زوباھدىكى سۈريەلىكلەر بىلەن جەڭ قىلغاندا، [ئۇنىڭ سەرداری بولغان] يوئاب جەڭگە قايتا بېرىپ، «شور ۋادىسى»دا ئېدومدىكىلەردىن ئون ئىككى مىڭ ئەسكەرنى قىلچىلغان چاغدا يېزىلغان) ئى خۇدا، سەن بىزنى چەتكە قاقتىڭ؛ بىزنى پارە-پارە قىلىۋەتتىڭ، سەن بىزدىن رەنجىدىڭ؛ ئەمدى بىزنى يېنىڭغا قايتۇرغىن! **2** سەن زېمىنى تەۋرتىپ يېرىۋەتكەندىڭ؛ ئەمدى ئۇنىڭ بۇسۇقلىرىنى ساقايتقايسەن؛ چۈنكى ئۇ دەلدە ئۆشىپ كەتتى! **3** سەن ئۆز خەلقىڭگە كۆزلەپ-خارلىقلارنى كۆرگۈزدۈڭ؛ سەن بىزگە ئالاقازادىلىكنىڭ شاراۋىنى ئىچكۈزدۈڭ. **4** سەن ئۆز ئۇگۇن ئەيمىنىدىغانلارغا تۇغ تىكلەپ بە رگەنسەن، ئۇ ھەققەتنى ئايان قىلىشقا كۆتۈرۈلدۈ. (سىلاھ). **5** ئۆز سۆيگەنلىرىڭ نىجاتلىق تېپىشى ئۈچۈن، ئوڭ قولۇڭ بىلەن قۇتقۇزغايسەن، [دۇئايمىنى] ئىجابەت قىلغايسەن. **6** خۇدا ئۆز پاك-مۇقەددەسلىكىدە شۇنداق دېگەن: ـ «مەن تەنتەنە قىلىمەن، مەن شەكەم دىيارىنى بۆلۈپ بېرىمەن، سۇككوت ۋادىسىنى [تەقسىم قىلىشقا] ئۆلچەيمەن. **7** گىلىئاد ماڭا مەنسۇپتۇر، مانا‌سسەھمۇ ماڭا مەنسۇپتۇر؛ ئەفرائىم بولسا بېشىمدىكى دۇبۇلغامدۇر، يەھۇدا مېنىڭ ئەمرىيەرمان چىقارغۇچىمدۇر؛ **8** موئاب مېنىڭ يۇيۇنۇش جاۋۇرۇمدۇر؛ ئېدومغا چورۇقۇمنى تاشلايمەن؛ فىلىستىيە، مېنىڭ سەۋەبىدىن تەنتەنە قىلىڭلار!» **9** كىم مېنى بۇ مۇستەھكەم شەھەر گە باشلاپ كىرەلىسۇن؟ كىم مېنى ئېدومغا ئېلىپ بارالىسۇن؟ **10** ئى خۇدا، سەن بىزنى راستىنلا چەتكە قاقتىڭمۇ؟ قوشۇنلىرىمىز بىلەن بىللە جەڭگە چىقمامسەن؟ **11** بىزنى زۇلۇملاردىن قۇتۇلۇشقا يارەملەشكەيسەن، چۈنكى ئىنسانلىڭ يارىدىمى بىكارىدۇر! **12** خۇدا ئارقىلىق بىز چوقۇم باتۇرلۇق كۆرسىتىمىز؛ بە رگە زۇلۇم قىلغۇچىلارنى چەيلىگۈچى دەل ئۇ تۇزىدۇر!

61 نەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ داۋۇت يازغان كۈيى: ـ ئى خۇدا، پەريادىمنى ئاڭلىغايسەن، دۇئايىمغا قۇلاق سالغايسەن! **2** يەرنىڭ چەت-چەتلىرىدە تۇرۇۋېن، يۈرىكىم زەھىپلىشىپ كەتكەندە، مەن ساڭا مۇراجىئەت قىلىمەن: ـ سەن مېنى تۇزۇمدىن يۇقىرى قورام تاشقا يېتە كلەيسەن! **3** چۈنكى سەن ماڭا پاناھگاھ، دۇشمىنىم ئالدىدا مۇستەھكەم مۇنار بولۇپ كەلگەنسەن. **4** مەن چېدىرىڭنى مەڭگۈلۈك تۇرالغۇم قىلىمەن؛ قاناتلىرىڭ سايىسىدە پاناھ تاپمەن. سىلاھ. **5** چۈنكى سەن، ئى خۇدا، قەسەملىرىمنى ئاڭلىدىڭ؛ ئۆز ئۇگۇن ئەيمىنىدىغانلارغا تەۋە مىراسنى ماڭىمۇ بەردىڭسەن. **6** پادىشاھنىڭ كۈنلىرىگە كۈن قوشۇپ ئۇزارتىسەن؛ ئۇنىڭ يىللىرى دەۋردىن-دەۋرگىچە بولىدۇ. **7** ئۇ خۇدانىڭ ئالدىدا مەڭگۈ ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ئۇنى ئامان ساقلاشقا مۇھەببەت ۋە ھەققەتنى بېكىتىپ تەمىنلەيسەن؛ **8** شۇنىڭ بىلەن ئالدىڭدا ئىچىكەن قەسەملىرىمگە ھەر كۈنى ئەمەل قىلىمەن؛ مەن نامىڭنى مەڭگۈ كۈيلەيمەن!

62 نەغىمچىلەرنىڭ بېشى يەدۇتۇنغا تاپشۇرۇلغان، داۋۇت يازغان كۈيى: ـ جىنىم خۇداغىلا قاراپ سۈكۈتتە كۈتىدۇ؛ مېنىڭ نىجاتلىقىم ئۇنىڭدىندۇر. **2** پەقەت ئۇلا مېنىڭ قورام تېشىم ۋە مېنىڭ نىجاتلىقىم، مېنىڭ يۇقىرى قورغىنىمدۇر، مەن ئۈنچىلىك تەۋرىنىپ كەتمەيمەن. **3** سىلەر قاچانغىچە شۇ تاجىز بىر ئىنسانغا ھۇجۇم قىلىسىلەر؟ ھەممىڭلار قىڭغىيىپ قالغان تامنى، ئىرغاڭلاپ قالغان قاشانى غۇلاتماندەك، ئۇنى غۇلاتماقچىسىلەر؟ **4** ئۇنى شۇھرەت-ھەيۋىتىدىن چۈشۈرۈۋېتىشتىن باشقا، ئۇلارنىڭ ھېچ مەسلىھەتى يوقتۇر؛ يالغانچىلىقلاردىن خۇرسەن ئۇلار، ئاغزىدا بەختە تلىگىنى بىلەن، ئۇلار ئىچىدە لەنەت ئوقىيدۇ. سىلاھ. **5** ئى جىنىم، خۇداغىلا قاراپ سۈكۈتتە كۈتكەن؛ چۈنكى مېنىڭ ئۈمىدىم ئۇنىڭدىندۇر. **6** پەقەت ئۇ مېنىڭ قورام تېشىم ھەم مېنىڭ نىجاتلىقىم، مېنىڭ يۇقىرى قورغىنىمدۇر، مەن ئەۋرىنىپ كەتمەيمەن. **7** نىجاتلىقىم ھەم شان-شۇھرىتىم خۇداغا باغلىقتۇر؛ مېنىڭ كۈچۈم بولغان قورام تاش، مېنىڭ پاناھگاھىم خۇدادىدۇر. **8** ئى خالايىق، ئۇنىڭغا ھەردائىم تايىنىڭلار! ئۇنىڭ ئالدىدا ئىچ-باغرىڭلارنى تۆكۈڭلار، خۇدا بىزنىڭ پاناھگاھىمىزدۇر! سىلاھ. **9** ئاددىي بەندىلەر پەقەت بىر تىنىق، ئېسىلزادىلەرمۇ بىر ئالدام سۈز خالاس، تارازىغا سىبلىنسا ئۇلارنىڭ قىلچە سالمىقى يوق، بىر تىنىقتىنمۇ يېنىكتۇر. **10** زومىگەرلىككە تايانماڭلار، بۇلاڭچىلىقتىن خام خىيال قىلماڭلار، بايلىقلار ئاۋۇزىمۇ، بۇلارغا كۆڭۈڭلارنى قويماڭلار، **11** خۇدا بىر قېتىم ئېيتقانىكى، مۇنداق دېگىنىنى ئىككى قېتىم ئاڭلىدىمكى: ـ «كۈچ-قۇدرەت خۇداغا مەنسۇپتۇر». **12** ھەم ئى رەب، ساڭا ئۇ رگەرمەس مۇھەببىتىمۇ مەنسۇپتۇر؛ چۈنكى سەن ھەربىر كىشىگە ئۆز ئەملىگە يارىشا قايتۇرىسەن.

63 داۋۇت يازغان كۈيى (ئۇيەھۇدادىكى چۆل-بايا‌ۋاندا بولغان چاغدا يېزىلغان): ـ ئى خۇدا، سەن مېنىڭ ئىلاھىمدۇرسەن، تەشنالىق بىلەن سېنى ئىزدىدىم! مەن قۇرغاق، چاڭقاق، سۈسىز زېمىندا ئۇزۇپ، جىنىم ساڭا ئىنتىزار، ئەتلىرىم تەلمۈرۈپ ئىنتىلارىكى ـ **2** مۇقەددەسىس جايىڭدا ساڭا كۆز تىكىپ قارىغىنىمدەك، مەن يەنە زور قۇدرىتىڭ ۋە ئۇلۇغلۇقۇڭنى كۆرىسەم! **3** ئۇ رگەرمەس مۇھەببىتىڭ ھاياتىنىمۇ ئەزىزدۇر؛ لەۋلىرىم سېنى مەدھىيىلەيدۇ. **4** شۇ سەۋەبتىن تىرىك بولسامىلا، ساڭا تەشەككۇر-مەدھىيە ئوقۇيمەن، سېنىڭ نامىڭدا قوللىرىمنى كۆتۈرىمەن. **5** جىنىم نازۇنىمەتلەردىن ھەم مايلىق گۆشلەردىن قانائەتلەنگەندەك قانائەتلەندى؛ ئاغزىم ئېچىلىپ خۇش لەۋلىرىم ساڭا مەدھىيىلەرنى يا‌ڭرىتىدۇ؛ **6** ئورنۇمدا يېتىپ سېنى ئەسلىگىنىمدە، تۈن كېچىلەردە سېنى سېغىنىپ ئويلىنىمەن. **7** چۈنكى سەن ماڭا ياردەمدە بولۇپ كەلگەنسەن؛ سېنىڭ قانىتىڭ سايىسىدە شاد-خۇرامىلىقتا ناخشىلارنى يا‌ڭرىتىمەن. **8** مېنىڭ جىنىم ساڭا چىڭ چاپلىشىپ ماڭىدۇ؛ سېنىڭ ئوڭ قولۇڭ مېنى يۇنىمەكتە. **9** براق جىنىمنى يوقىتىشقا ئىزدەۋاتقانلار يەر تەكتىلىرىگە چۈشۈپ كېتىدۇ. **10** ئۇلارنىڭ قېنى قىلىچ تىغىدا تۆكۈلىدۇ، ئۇلار چىلبۆرىلە رگە يەم بولىدۇ. **11** لېكىن پادىشاھ خۇدادىن شادلىنىدۇ؛ ئۇنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلغانلارنىڭ ھەممىسى روھلىنىپ شادلىنىدۇ؛ چۈنكى يالغان سۆزلىگۈچىلەرنىڭ زۇۋانى تۇۋاقلىنىدۇ.

64 نەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈيى: ـ ئى خۇدا، ئاھلىرىمنى كۆتۈر رگەندە، مېنى ئاڭلىغايسەن! ھاياتىمنى دۇشمەنلىكتىن قۇغدىغايسەن! **2** قارا نىيەتلەرنىڭ يوشۇرۇن سۈيىقەستىلىرىدىن، يامانلىق ئەيلىگۈچى قاغا-قۇزغۇنلاردىن ئامان قىلغايسەن. **3** ئۇلار تىللىرىنى قىلىچتەك تۆتكۈر بىلدى؛ م ۇكەممەل ئادەمنى يوشۇرۇن جايدىن ئېتىش ئۈچۈن، ئۇلار ئوقنى بەتلىگەندەك زەھەرلىك سۆزنى تەيارلىدى. ئۇلار قىلچە ئەيمەنمەي ئۇيۇقسىز ئوق چىقىردۇ. **5** ئۇلار بەتنىيەتتە بىر-بىرىنى رىغبەتلەندۈرۈپ، يوشۇرۇن تۇزاق قۇرۇشنى مەسلىھەتلىشىپ، «بىزنى كىم كۆرەلەيتتى؟» ـ دېيىشمەكتە. **6** ئۇلار قەبىلىكتە ئىنتىلىپ: ـ «بىز ئىزدىنىپ، ئەتراپلىق بىر تەدبىر تېپىپ چىقتۇق!» ـ دەيدۇ، ئىنسانلىڭ ئىچ-باغرى ۋە قەلبى دەۋرۇقە چوڭقۇر ۋە [بىلىپ بولماس] بىر نەرسىدۇر! **7** لېكىن خۇدا ئۇلارغا ئوق ئاتىدۇ؛ ئۇلار ئۇيۇقسىز زەخمىلىنىدۇ. **8** ئۇلار ئۆز تىلى بىلەن پۈتلىشىدۇ؛ ئۇلارنى كۆ رگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۆزىنى نېرى تارتىدۇ. **9** ھەممە ئادەمنى قورقۇنچ باسىدۇ؛ ئۇلار خۇدانىڭ ئىشلىرىنى بايان قىلىدۇ، بەرھەق، ئۇلار ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى ئويلىنىپ ساۋاق ئالىدۇ. **10** ھەققانىيلار پەرۋەردىگاردا خۇشال بولۇپ، ئۇنىڭغا تايىنىدۇ؛ كۆڭۈلى دۈرۈس ئادەملەر روھلىنىپ شادلىنىدۇ.

65 نەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈيى-ناخشا: ـ زىئوندا، مەدھىيە سۈكۈت ئىچىدە سېنى كۈتىدۇ، ئى خۇدا؛ ساڭا قىلغان ۋەدە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. **2** ئى، دۇئا ئاڭلىغۇچى، سېنىڭ ئالدىڭغا بارلىق ئەت ئىگىلىرى كېلىدۇ. **3** گۇناھلىق ئىشلار، ئاسىيلىقلىرىمىز؛ [كەلكۈن باسقاندەك] مەندىن غالىب كېلىدۇ، لېكىن سەن ئۇلارنى يېپىپ كەچۈرۈم قىلىسەن؛ **4** سەن تاللاپ ئۆز ئۇگۇڭگە يېقىنلاشتۇرغان كىشى نەمىدىگەن بەختلىك! ئۇ ھويلىلىرىڭدا ماكانلىشىدۇ؛ بىزلەر سېنىڭ ماكانىڭنىڭ، يەنى مۇقەددەسىس ئىبادەتخانا‌ڭنىڭ بەركىتىدىن قانائەت تاپىمىز؛ **5** سەن ھەققانىيلىقى نامايان قىلىدىغان كارامەت ۋە دەھشەت ئىشلار بىلەن بە رگە جاۋاب، ئى نىجاتلىقىمىز بولغان خۇدا، پۈتكۈل يەر-دېڭىزلارنىڭ چەت-چەتلىرىدىكىلە رگىچە تايانچى بولغۇچى! **6** بېلىك قۇدرەت بىلەن باغلانغان بولۇپ، كۆچۈڭ بىلەن تاغلارنى يەرىا قىلغانسەن؛ **7** دېڭىزلارنىڭ ئۇ رگەشلىگەن شاۋقۇنلىرىنى، دولقۇنلارنىڭ شاۋقۇنلىرىنى، ھەمدە ئەللەرنىڭ چۇقانلىرىنى تىنىچلاندۇرىسەن! **8** جاھانىنىڭ چەت-چەتلىردە تۇرغۇۋاتقانلار كارامەتلىرىڭدىن قورقىدۇ؛ سەن كۈنچىقىشتىكىلەرنى، كۈنپېتىشتىكىلەرنى شادلاندۇرىسەن؛ **9** يەر يۈزىنىڭ [غېمىنى يەپ] يوقلاپ كېلىپ، ئۇنى سۇغىرىسەن، ئۇنى تولمۇ مۇنبەتلەشتۈرىسەن. خۇدانىڭ دەريا-ئېرىقلىرى سۇغا تولغاندۇر؛ شۇنداق قىلىپ سۈلارنى تەيارلاپ، كىشىلەرنى ئاشلىق بىلەن تەمىنلەيسەن. **10** تېرىلغۇ ئېتىزلارنىڭ چۈنە كلىرىنى سۇغا قاندۇرىسەن، قىرلىرىنى تاراشلايسەن، ئۇيراقنى مول يېغىنلار بىلەن يۇمشىتىسەن، ئۇنىڭدا ئۇنىڭغىلارنى بەركىتلەيسەن. **11** سەن ئىمەتلىرىڭنى يىلنىڭ ھوسۇلغا تاج قىلىپ قوشۇپ بېرىسەن؛ ھەدەملىرىڭدىن باياشاتلىق ھەرىيانغا تامىدۇ؛ **12** دالادىكى يايلاقلارغىمۇ تامىدۇ؛ تاغ-داۋانلار شات-خوراملىقنى ئۆزىگە بەلۋاغ قىلىدۇ؛ **13** كۆكەلمىلەر قوي پادىلىرى بىلەن كىيىنگەن، جىلغىلار مايىسلارغا قاپلىنىدۇ؛ ئۇلار خۇشاللىق بىلەن تەنتەنە قىلىدۇ، بەرھەق، ئۇلار ناخشىلارنى يا‌ڭرىتىشىدۇ!

66 نەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارىلى سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، كۈي-ناخشا: ـ يۇتكۈل جاھان، خۇشاللىق بىلەن خۇداغا تەسەنە قىلگىلا! **2** ئۆنىڭ نامىنىڭ ئۇلۇغلۇقىنى ناخشا قىلىپ جاكارلا گلار، ئۆنىڭ مەدھىيىلىرىنى شەرەپلىك قىلگىلا! **3** خۇداغا: «سېنىڭ قىلغانلىرىڭ نەقەدەر قورقۇنچلۇقتۇر! قۇدرىتىڭ زور بولغاچ، دۇشمەنلىرىڭ ئالدىڭدا زەئىپلىشىپ تەسلىم بولدى؛ **4** بارلىق يەر يۈزىدىكىلەر ساڭا سەجدە قىلىپ، سېنى كۈيلەپ، ناخشا ئېيتىشىدۇ، ئۇلار نامىڭنى كۈيلەپ ناخشا قىلىپ ئېيتىدۇ» ـ دە گلار! سىلاھ! **5** كېلىگلار، خۇدانىڭ قىلغانلىرىنى كۆرۈگلار، ئىنسان بالىلىرى ئالدىدا قىلغان كارامەتلىرى قورقۇنچلۇقتۇر. **6** ئۇ دېڭىزنى قۇرۇقلۇققا ئايلاندۇردى؛ ئەجدادلىرىمىز] دەريادىمۇ پىيادە ئوتتى؛ بىز ئۇ يەردە ئۇنىڭدىن خۇرسەن بولدۇق. **7** ئۇ قۇدرىتى بىلەن مەڭگۈ ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ئۆنىڭ كۆزلىرى ئەللەرنى كۆزىتىپ تۇرىدۇ؛ ئاسىيلىق قىلغۇچىلار مەغرۇرلانمىسۇن! سىلاھ! **8** ئى قۇرۇملار، خۇدايىمىزغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئېيتىگلار، ئۆنىڭىغا بولغان مەدھىيە-مەدھۇسانالارنى يا گۆتىگلا! **9** ئۇ جېنىمىزنى ھاياتلىق ئېچىگە تىككەن، پۇتلىرىمىزنى تېيىلدۇرۇشلارغا يول قويمايدۇ. **10** چۈنكى سەن، ئى خۇدا، بىزنى سىنىدىڭ؛ كۈمۈشنى ئوتتا تاۋلىغاندەك بىزنى تاۋلىدىڭ. **11** سەن بىزنى تورغا چۈشۈردۇڭ؛ بېلىمىڭگە ئېغىر يۈكنى يۈكلىدىڭ. **12** خەقلەرنى بېشىمىزغا مىندۇردۇڭ؛ بىز ئوت ۋە كەلكۈننى بېسىپ ئوتۇق؛ سەن ئاخىر بىزنى كەڭ بىچىلىككە چىقاردىڭ. **13** مەن كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى ئېلىپ ۋېرىگگە كىرەي؛ ساڭا قىلغان قەسەملىرىمگە ئەمەل قىلىمەن؛ **14** بەرھەق، بېشىمغا كۈن چۈشكەندە لەۋلىرىم چىقارغان، ئېغىزىم ئېيتقان ۋەدىلىرىمنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن. **15** مەن ساڭا بورداق ماللارنى كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىپ سۇنىمەن، قوچقارلارنىڭ يېغىنى خۇش پۇرىتىپ كويدۇرىمەن؛ ئۆكۈز ۋە ئۆچكەلەرنى ئەكىلىپ سۇنىمەن. سىلاھ! **16** خۇدادىن ئەيمىنگۈچى ھەممىگلار، كېلىگلار، قۇلاق سېلىگلار! ئۆنىڭ مەن ئۈچۈن قىلغان كارامەتلىرىنى بايان قىلىمەن؛ **17** ئاغزىم ئېچىپ ئۆنىڭغا پېرياد كۆتۈردۈم، ئۆنىڭ ئۇلۇغلۇقىنى جاكارلىغان مەدھىيىلەر تىلىمدا بولدى. **18** كۆڭۈلىمدە گۇناھنى كۆزلەپ يۈرگەن بولسام، رەب [دۇئايىمنى] ئاڭلىمىغان بولاتتى. **19** بىراق خۇدا ئاڭلىدى، ئۇ دۇئايىمغا قۇلاق سالدى. **20** خۇداغا تەشەككۇر-مەدھىيە ياغدۇرۇلسۇن! ئۇ مېنىڭ دۇئايىمنى ياندۇرمىدى، ھەم مەندىن ئۆز گۈزەرمەس مۇھەببىتىنى ئېلىپ كەتمىدى!

67 نەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارىلى سازلار بىلەن چېلىنسۇن، دەپ يېزىلغان كۈي-ناخشا: ـ خۇدا بەرگە مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىپ، بىزنى بەركەتلەپ، ئۆز جامالىنىڭ نۇرىنى ئۆستىمىزگە چاچقاي! سىلاھ! **2** شۇنداق قىلغاندا يولۇڭ يۈتكۈل جاھاندا، قۇتۇلدۇرۇش-نىجاتلىقىڭ بارلىق ئەللەر ئارىسىدا ئايان بولىدۇ. **3** بارلىق قوۋملار سېنى مەدھىيىلەي، ئى خۇدا؛ بارلىق قوۋملار سېنى مەدھىيىلەي! **4** جىمى قوۋملار خۇشاللىق بىلەن تەسەنە قىلىپ كۈيلەي، چۈنكى سەن خەلق-مىللەتلەر گەۋدىلىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىسەن، يەر يۈزىدىكى تاپىلىرىنى، سەن يېتە گەيسەن، سىلاھ. **5** بارلىق قوۋملار سېنى مەدھىيىلەي، ئى خۇدا؛ بارلىق قوۋملار سېنى مەدھىيىلەي! **6** ۋە يەر-زېمىن كۆكلىرىنى ئۆندۈرىدۇ؛ خۇدا، بىزنىڭ خۇدايىمىز، بىزنى بەركەتلەيدۇ؛ **7** خۇدا بىزنى بەركەتلەيدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكىلەر چەت-ياقىلارغىچە ئۇنىڭدىن ئەيمىنىشىدۇ!

68 نەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي-ناخشا: ـ خۇدا ئورنىدن تۇردى، دۇشمەنلىرىنى تەرپىرەن قىلىۋىتىدۇ! ئۆنىڭغا ئۆچمەنلەر ئۆنىڭ ئالدىدىن بەدەر قاچىدۇ! **2** ئىس-تۈتەك ئۆچۈرۈلگىنىدەك، ئۇلارنى ئۆچۈرۈپ يوقىتىسەن، موم ئوتتا ئېرىتىلگەنىدەك، رەزىللەر خۇدانىڭ ئالدىدا ھالاك بولىدۇ. **3** بىراق ھەققانىيلار خۇشاللىنىدۇ، ئۇلار خۇدا ئالدىدا روھلىنىپ، تەسەنە قىلىپ شادلىنىدۇ. **4** خۇداغا كۈيلەر ئېيتىگلار، ئۆنىڭ نامىنى ناخشا قىلىپ يا گۆتىگلار، چۆل-بىياۋانلارغا مىنگۈچىگە بېرىلىنى كۆتۈرۈپ ياساگلار، ئۆنىڭ نامى «ياھ»دۇر، ئۆنىڭ ئالدىدا شادلىنىگلار. **5** يېتىملارغا ئاتا بولغۇچى، تۇل خوتۇنلارنىڭ دەۋاسىنى سورىغۇچى، ئۆز مۇقەددەسىدە ماكانىدا ئۇرغان خۇدادۇر. **6** خۇدا غېرىبلارنى ئۆي-ئوچاقلىق قىلىدۇ؛ ئۇ مەھبۇسلارنى ئاۋاتلىققا چىقىرىدۇ؛ لېكىن ئاسىيلارنى قاغىجراق يەردە قالدۇرىدۇ. **7** ئى خۇدا، ئۆز خەلقىڭىنڭ ئالدىدا ماڭغىنىڭدا، چۆل-بىياۋاندىن ئۆتۈپ سەيرە قىلغىنىڭدا، ـ (سىلاھ) ـ **8** خۇدانىڭ ھۆزۈرى ئالدىدا، يەنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ھۆزۈرى ئالدىدا، يەر-جاھان تەۋرىنىپ، ئاسمانلارمۇ يېغىن ياغدۇردى، ئاۋۇ سىنايي تېغىمۇ تەۋرىنىپ كەتتى. **9** سەن، ئى خۇدا، ئۆز مىراسىڭ [بولغان زېمىن-خەلق] ئۈستىگە خاسىيەتلىك بىر يامغۇر ياغدۇردۇڭ؛ ئۆلار ھالسىزلانغاندا ئۆلارنى كۆچلەندۈردۈڭ. **10** سېنىڭ ياققان پاداڭ ئۆز يە رگە ماكانلاشتى؛ مېھىربانلىقىڭ بىلەن مۇھتاجلار ئۆچۈن تەيىارلىق قىلدىڭ، ئى خۇدا! **11** رەب ئەمر قىلدى؛ ئۆنى جاكارلىغۇچى قىز-ئايالار نېمىدىگەن زور بىر قوشۇندۇر! **12** «پادىشاھلار ھەم قوشۇنلىرى بەدەر قېچىشتى، بەدەر قېچىشتى!» ـ [دېيىشتى]؛ ئۆيدە ئولتۇرغان قىز-ئايالار بولسا ئوجىلارنى بۇلىشۇالدۇ؛ **13** سىلەر قوي ياققانلا پادىلار ئارىسىدا ياتقان بولسا گلارمۇ، زېمىنگلار ئەمدى قاناتلىرىغا كۈمۈش سەپكەن، پەيلىرى پارقىراق ئالتۇن بىلەن بېزەلگەن پاختە كەتمەك بولدۇ؛ **14** ھەممىگە قادىر خۇدا پادىشاھلارنى زېمىندا تەرپىرەن قىلىۋەتكەندە، يەر زالمون تېغىدىكى قاردەك ئاقىرىپ كەتتى. **15** باشان تېغى قۇدرەتلىك بىر تاغ، باشان تېغى ئېگىز چوققىلىرى كۆپ بىر تاغدۇر؛ **16** ئەي ئېگىز چوققىلىق تاغلار، نېمە ئۈچۈن خۇدا ئۆز ماكانى قىلىشنى خالىغان تاغقا ھەسەت بىلەن قارايسىلەر؟ دەرۋەقە، پەرۋەردىگار شۇ تاغدا مەڭگۈ تۇرىدۇ! **17** خۇدانىڭ جەڭ ھارۋىلىرى تۆزەمىن-تۆزەمىن، مىليون-مىليوندۇر، رەب ئۇلار ئارىسىدا تۇرىدۇ؛ سىنايي تېغىدىكى مۇقەددەسىمىز جايىدا تۇرىدۇ. **18** سەن يۇقىرىغا كۆتۈرۈلدۈڭ؛ ئىنسانلارنى ئۆتەۋۈن قىلغۇچىلارنى ئۆزۈڭ ئەسىر قىلىپ ئېلىپ كەتتىڭ، ياھ خۇدا ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇشنى ئۆچۈن، ھەتتا ئاسىيلىق قىلغانلار [ئارىسىدا تۇرۇشنى] ئۆچۈنمۇ، سەن ئىنسان ئارىسىدا تۇرۇپ ئىلتىپاتلارنى قوبۇل قىلدىڭ. **19** رەب مەدھىيىلەنسۇن، چۈنكى ئۇ ھەر كۈنى يۈكلىرىمىزنى كۆتۈرمەكتە، يەنى نىجاتلىقىمىز بولغان تەڭرى! سىلاھ. **20** بىزنىڭ تەڭرىمىز بىردىنبىر نىجاتكار تەڭرىدۇر، رەبگە، يەنى پەرۋەردىگارغىلا، ئۆلۈمگە ياغلىق ئىشلار تەۋەدۇر. **21** بەرھەق، خۇدا ئۆز دۇشمەنلىرىنىڭ بېشىنى ياريدۇ، ئۆز گۇناھلىرىدا داۋاملىق كېتىۋېرىدىغانلارنىڭ چاچلىق كاللىسىنى ئۇ چاقىدۇ. **22** رەب مۇنداق دېدى: «[ئۆز خەلقىمنى] باشان دىيارىدىنمۇ، دېڭىزلارنىڭ چوڭقۇر جايلىرىدىنمۇ قايتۇرۇپ كېلىمەن؛ **23** شۇنداق قىلىپ [سەن خەلقىم]نىڭ پۇتى قانغا، يەنى دۇشمەنلىرىڭنىڭ قېنىغا مىلىنىدۇ، ئىتلىرىڭنىڭ تىلى بۇنىڭدىنمۇ نېسۇسىنى [يالايدۇ]». **24** ئۇلار سېنىڭ ماڭغانلىرىڭنى كۆردى، ئى خۇدا؛ يەنى مېنىڭ ئىلاھىم، مېنىڭ پادىشاھىمنىڭ مۇقەددەسىن جايىغا كىرىپ ماڭغانلىرىنى كۆردى؛ **25** ئالدىڭدا مۇناجاتچىلار، كەينىڭدە چالغۇچىلار ماڭدى، ئوتتۇرىسىدا داپچى قىزلار بار ئىدى: **26** «جامائەتلەردە خۇدا رەبگە تەشەككۇر-مەدھىيە ئېيتىگلار، ـ ئى ئىسرائىل بۇلاقلىردىن چىققانلار!» ـ دېيىشتى. **27** ئۇ يەردە ئۇلارنىڭ باشلامچىسى بولغان كىچىك بىنيامىن قەبىلىسى ماڭدىۋ، يەھۇدا ئەمىرلىرى، زور بىر توپ ئادەملەر، زەبۇلۇننىڭ ئەمىرلىرى، نافتالىنىڭ ئەمىرلىرىمۇ بار. **28** سېنىڭ خۇدايىڭ كۈچۈڭنى ۋېرىۋېپ بېكىتكەن؛ ئۆزۈڭ بىز ئۈچۈن قىلغىنىڭنى مۇستەھكەملىگەيسەن، ئى خۇدا!! **29** يېرۇسالېمدىكى مۇقەددەسىن ئىبادەتخانىڭ ۋەجىدىن، پادىشاھلار ساڭا ئاتاپ ھەدىيەلەرنى ئېلىپ كېلىدۇ؛ **30** ئاھ، ھېلىقى قومۇشلۇقتىكى [يىرتقۇچ] جانىۋارنى، كۆچلۈكلەرنىڭ تۆپىنى، تائىپىلەردىكى توپاقلارنىمۇ ئەيىبلىگەيسەن؛ ئاندىن ئۇلارنىڭ ھەربىرى كۈمۈش كەڭگىلەرنى ئەكىلىپ ساڭا تىز پۈكۈشىدۇ؛ ئۇرۇشخۇمار خەلقلەرنى تەرپىرەن قىلىۋەتكەيسەن! **31** مۇتەۋەر ئەلچىلەر مىسىردن كېلىدۇ؛ ئېفىئوپىيە بولسا خۇداغا قاراپ قوللىرىنى تېزدىن كۆتۈرىدۇ. **32** ئى يەر يۈزىدىكى ئەل-يۇرتلار، خۇدانى ناخشا بىلەن مەدھىيىلەگلار، رەبنى مەدھىيىلەپ كۈيلەرنى ئېيتىگلار! (سىلاھ) **33** ئاسمانلارنىڭ ئۈستىگە، قەدىمدىن بار بولغان ئاسمانلارنىڭ ئۈستىگە مىنگۈچى توغرىلۇق كۈي ئېيتىگلار! مانا، ئۇ ئاۋازىنى ئاڭلىتىدۇ، ئۇنىڭ ئاۋازى كۈچلۈكتۇر! **34** خۇدانى كۈچلۈك دەپ بىلىپ جاكارلا گلار، ئۇنىڭ ھەيۋىسى ئىسرائىل ئۈستىدە، ئۇنىڭ كۈچى بۇلۇتلاردا تۇرىدۇ؛ **35** ئى خۇدا، مۇقەددەسىڭ جايلىرىڭدىن سۈرلۈك كۆرۈنسەن! ئىسرائىلنىڭ بىردىنبىر تەڭرىسى! خەلققە كۈچ-قۇدرەت بە رگۈچى بولسا، ئۇدۇر! خۇداغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئوقۇلسۇن!

69 نەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «نىلۇپەرلەر» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ مېنى قۇتقۇزغايسەن، ئى خۇدا!! سۈلار جېنىمدىن ئوتتى؛ **2** تۇرغۇدەك جاي يوق چوڭقۇر پاتقاقلىققا چۆكۈپ كەتتىم؛ سۈنىڭ چوڭقۇر يېرىگە چۈشۈپ كەتتىم، كەلكۈن مېنى غەرق قىلدى. **3** يەرىيادلىرىمدىن ھالىمدىن كەتتىم، گاللىرىم قۇروپ كەتتى؛ خۇدايىمغا تەلمۈروپ، كۆزۈمدىن كېتەي دەپ قالدىم؛ **4** سەۋەبسىز ماڭا ئۆچ بولغانلار چاچلىرىمدىنمۇ كۆپتۇر؛ مېنى يوقاتماقچى بولغانلار، قارا چاپلاپ مەن بىلەن دۇشمەنلىشىدىغانلار كۆچلۈكتۇر؛ شۇ چاغدا ئۇزۇۋ بۇنىمغان نەرسىنى قايتۇرىمەن. **5** ئى خۇدا، مېنىڭ نادانلىقىم ئۆزۈڭگە ئايان؛ مېنىڭ قەبىھلىكلىرىم سەندىن يوشۇرۇن ئەمەستۇر. **6** مېنىڭ سەۋەبىمدىن، ئى رەب، ساماۋۋي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئۆزۈڭگە ئۈمىد باغلاپ كۈتكەنلەر

يه رگه قاراب قالمغاي؛ ئى ئسرائىلنىڭ خۇداسى، تۆز ۋاكتى ئىزدىگۈچىلەر مېنىڭ سەۋەبىدىن شەرمەندە بولمغاي؛ 7 چۈنكى سېنى دەپ مەن رەسۋاچىلىققا تۆچۈردىم، شەرمەندىلىك يۈزۈمگە چاپلاندى. 8 مەن تۆز قېرىنداشلىرىمغا يات، ئانامنىڭ بالىلىرىغا ياقا يۇرتلۇق بولدۇم. 9 چۈنكى مېنى [مۇقەددەس] ۋىژىگىگە بولغان ئوتلۇق مۇھەببەت چۈلغۇۋالغاندى، ساكا ھاقارەت قىلغانلارنىڭ ھاقارەتلىرىغۇ مېنىڭ ئۈستۈمگە چۈشتى؛ 10 مەن يىغلىدىم، جىنىم روزا تۇتتى، بۇمۇ ماكا ئەيىب دەپ قارالدى. 11 مەن يوزنى كىيىمىم قىلىپ كىيىدىم، شۇنىڭ بىلەن ئولارنىڭ سۆز-چۆچىكىگە قالدىم. 12 شەھەر قوۋۇقىدا ئولتۇرغانلارنىڭ تەنە گىپىگە قالدىم، مەيخورلارنىڭ ناخشىسىنىڭ تېمىسى بولدۇم. 13 براق مەن شەپقىتىڭنى كۆرسەتكەن ۋاقتىكىدا دۇئايىمنى ساكا نىشانلىدىم، ئى پەرۋەردىگار، ئى خۇدا، تۆ زۆرەمەس مۇھەببىتىڭنىڭ زورلۇقىدىن، نىجاتلىق ئىشەنچىدە ماكا جاۋاب بە رگەيسەن؛ 14 مېنى پاتقاقلىقتىن قۇتقۇزۇۋالغايسەن، مېنى چۆكتۈرمىگەيسەن؛ ماكا تۆچمەن بولغانلاردىن، سۈنىڭ چوڭقۇر يېرىدىن قۇتۇلدۇرغايسەن؛ 15 كەلكۈن سۈلىرىغا مېنى غەرق قىلدۇرمىغايسەن، دېڭىز تە گلىرىگىمۇ مېنى يۇتقۇزمىغايسەن، [تېگى] يوق ھاڭنىڭ مېنى ھاپ ئېتىپ ئاغزىنى يۇمۇۋالمىشىغا يول قويمىغايسەن! 16 دۇئايىمنى ئىجابەت قىلغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، چۈنكى تۆ زۆرەمەس مۇھەببىتىڭ ياخشىدۇر، مول رەھىمدىللىقىڭ بىلەن ماكا يۈزلەنگەيسەن؛ 17 جاملىكىنى قۇلۇڭدىن يوشۇرمىغايسەن، چۈنكى بېشىمغا كۈن چۈشتى؛ تېزدىن ماكا جاۋاب بە رگەيسەن. 18 جىنىمغا يېقىنلاشقايسەن، ئۇنىڭغا ھەججەمەت-قۇتقۇزغۇچى بولغايسەن، دۈشمەنلىرىم ئالدىدا مېنى ھۆرلۈككە چىقارغايسەن؛ 19 ئۆزۈڭ مېنىڭ رەسۋالىقتا ھەم ھۆرمەتسىزلىكتە قالغىنىمنى، قانداق ھاقارەتلەنگىنىمنى بىلىسەن؛ رەقىبلىرىمنىڭ ھەممىسى ئۆز ۋاكتىگە چايانىدۇر. 20 ماھاقارەت قەلبىمنى پارە قىلدى، مەن قايغۇغا چۈمۈپ كەتتىم؛ ئازغىنە ھېسداشلىققا تەلمۈرگەن بولساممۇ، يوق بولدى، تەسەللى بە رگۈچىلەرنىمۇ ئىزدىدىم، لېكىن بىرسىنىمۇ ئۇچراتمالمدىم. 21 بەرھەق، ئۇلار زۆزۇقۇمغا ئوت سۈيى، ئۇسسۇزلۇقۇمغا سىركىنى بەردى.

22 ئۇلارنىڭ داستىخىنى ئۇزلىرىگە قىلتاق، ئۇلارنىڭ ھالاۋىتى قاپقان بولغاي. 23 كۆزلىرى تورلىشىپ كۆرمەيدىغان بولۇپ كەتكەي، بەل-پۇتلىرىنى تىترە كتۈرگىن سالغايسەن؛ 24 قەھرىڭنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈر رگەيسەن، غەزىپىڭنىڭ ئوتلىرى ئولارغا ئۇتاشقاي؛ 25 ئۇلارنىڭ ماكانى خارابە بولغاي، چېدىرلىرى چۈلدەرەپ قالغاي؛ 26 چۈنكى ئولار سەن ئۇرغانغا تېخىمۇ زىيانكەشلىك قىلماقتا، سەن زەخىملەندۈرگەنلەرنىڭ ئازابىغا گەپ بىلەن ئازاب قوشماقتا. 27 ئۇلارنىڭ گۇناھىغا گۇناھ قوشقايسەن، ھەققانىيلىقىڭنىڭ ئېىسۈسىگە ئولارنى ئېرىشتۈرمىگەيسەن.

28 ئۇلار ھاياتلىقتىن چېتىرىدىن ئۆچۈرۈلگەي؛ ھەققانىيلارنىڭ قاتارىغا يۈتۈلمىگەي. 29 براق مەن بولسام بىر ئېزىلگەن دەردەمدە)، نىجاتلىقىڭ، ئى خۇدا، مېنى يۇقىرىغا كۆتۈرۈپ قۇتقۇزغاي؛ 30 مەن مۇناجات ئوقۇپ خۇدانىڭ نامىنى مەدھىيلەيمەن؛ تەشەككۇرلەر بىلەن ئۇنى ئۇلۇغلايمەن؛ 31 بۇ بولسا پەرۋەردىگارنى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن، ئۆكۈز تەقدىم قىلغاندىن ئەۋزەلدۇر، مۈڭگىزى-ئۇياقلىرى ساق توربۇقا بە رگەندىمۇ ئارتۇقتۇر. 32 ياۋاش مۇمىنلەر بۇنى كۆرۈپ خوشال بولىدۇ، خۇدانى ئىزدىگەنلەر ـ قەلبىڭلار يېڭىلىنىدۇ. 33 چۈنكى پەرۋەردىگار يوقسۇللارنىڭ ئىلتىجاسىنى ئاڭلايدۇ، تۈرۈمگە تەۋە تەسىر قىلىنغانلارنى تۆ كەمستەمەيدۇ؛ 34 ئاسمان-زېمىن ئۇنى مەدھىيىلىسۇن! دېڭىز-ئوكيانلار ھەم ئولاردا يۈرگۈچى بارلىق جانۋارلار ئۇنى مەدھىيىلىگەي! 35 چۈنكى خۇدا زىئونىنى قۇتقۇزىدۇ، يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىنى قايتا بىنا قىلىدۇ، ئولار ئاشۇ يەردە ئولتۇراقلىشىپ، ئىگىلىك تىكەيدۇ. 36 ئۇنىڭ قۇللىرىنىڭ نەسىللىرى ئۇنىڭغا مىراس بولىدۇ، ئۇنىڭ نامىنى سۆيگەنلەر ئۇ يەرلەردە ماكانلىشىدۇ.

70

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ئەسلىتىش ئۈچۈن» ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار، مېنى قۇتقۇزۇشقا ئالدىرىغايسەن! پەرۋەردىگار، تېز كېلىپ ماكا ياردەم قىلغايسەن! 2 مېنىڭ جىنىمنى ئىزدەۋاتقانلار يە رگە قارىتىلىپ رەسۋا قىلىنسۇن، مېنىڭ زىيىنىمدىن خۇرسەن بولغانلار كەينىگە يانىدۇرۇلۇپ شەرمەندە بولغاي. 3 مېنى: ـ «ۋاھ! ۋاھ!» دەپ مەسخىرە قىلغانلار تۆز شەرمەندىلىكىدىن كەينىگە يانغاي! 4 براق سېنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى سەندە شادلىنىپ خوشال بولغاي! نىجاتلىقىڭنى سۆيگەنلەر ھەمىشە: «خۇدا ئۇلۇغلانسۇن» دېيىشكەي. 5 براق مەن ئېزىلگەنمەن، ھەم يوقسۇلمەن، يىنىمغا تېزدىن كەل، ئى خۇدا! سەن مېنىڭ ياردەمچىم، مېنىڭ ئازاد قىلغۇچىم؛ ئى پەرۋەردىگار، كېچىكمەي كەلگەيسەن!

71

سەندىن، پەرۋەردىگاردىن پاناھ تاپمەن؛ مېنى ھە رگىز يە رگە قاراتمىغايسەن. 2 تۆز ھەققانىيلىقىڭدا مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن، ماكا قۇلاق سالغايسەن، مېنى قۇتقۇزغايسەن!

3 ماكا تۆزۈم دائىم پاناھلىنىدىغان تۇرالغۇ قورام تاش بولغايسەن؛ سەن مېنى قۇتقۇزۇشقا بۇيرۇق چۈشۈر رگەيسەن؛ چۈنكى سەن ئېگىز تېشىم، قورغىنىمدۇرسەن. 4 خۇدايىم، مېنى رەزىللەرنىڭ قولىدىن، ھەققانىيەتسىز، رەھىمسىز ئادەمدىن ئازاد قىلغايسەن؛ 5 چۈنكى سەن مېنىڭ ئۈمىدىمدۇرسەن، ئى رەب پەرۋەردىگار، ياشلىقىمدىن تارتىپلا مېنىڭ تايانچىمدۇرسەن؛ 6 بالىياتقۇدىكى ۋاقتىتىن باشلاپ مەن ساكا تايىنىپ كەلدىم، تۆزۈكۈم مېنى ئانامنىڭ قارنىدىن چىقارغۇچىسەن، مەدھىيەمنىڭ تېمىسى بولسا ھەردائىم سەن توغرۇلۇقتۇر. 7 مەن نۇرغۇنلارغا غەيرىي ياكى كارامەت سانالدىم؛ چۈنكى سەن مېنىڭ مۇستەھكەم پاناھگاھىمدۇرسەن. 8 ئاغزىم كۈن بويى مەدھىيلىرىڭ ھەم شان-شەرىپىگە تولدۇ؛ 9 ئەمدى قېرىغىنىمدا مېنى تاشلىمىغايسەن؛ ماغدۇرۇم كەتكىنىدە، مەندىن ۋاز كەچمىگەيسەن. 10 چۈنكى دۈشمەنلىرىم ماكا قارشى سۆزلىشىدۇ؛ جىنىمنى ئېلىشقا كۆزلەۋاتقانلار قەستلىشىپ: ـ 11 «خۇدا ئۇنىڭدىن ۋاز كەچتى؛ ئۇنى قوغلاپ تۇتۇۋېلىڭلار، چۈنكى قۇتقۇلدۇرۇدىغانلار يوقتۇر» ـ دېيىشىدۇ. 12 ئى خۇدا، مەندىن يىراقلاشمىغايسەن؛ ئى خۇدايىم، ماكا ياردەمگە تېز كەلگەيسەن! 13 جىنىمغا كۆشەندە بولغانلار ئاراسىدا شەرمەندە بولۇپ يوقىتىلسۇن؛ زىيىنىمغا ئىنتىلگەنلەر رەسۋالىق ھەم شەرمەندىچىلىك بىلەن قاپلانسۇن؛ 14 براق مەن بولسام، ئىزچىل ئۈمىدتە بولىمەن، سېنى تېخىمۇ مەدھىيلەيمەن.

15 ھەققانىيلىقىڭ، نىجاتلىقىڭ ئاغزىمدا كۈن بويى بايان قىلىنىدۇ؛ بۇلار سان-ساناقسىزدۇر، بىلگىنىمدىن كۆپ ئارتۇقتۇر. 16 مەن رەب پەرۋەردىگارنىڭ ۋىژىك ئىشلىرىنى جاكارلىغان ھالدا كېلىمەن؛ سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭنى ياد ئېتىپ جاكارلايمەن ـ پەقەت سېنىڭكىنلا! 17 ئى خۇدا، سەن ياشلىقىمدىن تارتىپ ماكا ئۆگىتىپ كەلگەنسەن؛ بۇگۈنگە قەدەر سېنىڭ قىلغان كارامەت ئىشلىرىڭنى جاكارلاپ كېلىۋاتىمەن. 18 ئەمدى ھازىر مەن قېرىپ، ئاق چاچلىق بولغىنىمدا، ئى خۇدا، مەن بۇ دەۋ رگە [كۆچلۈك] بىلىكىڭنى [جاكارلىغۇچە]، كېلەر ئەۋلادنىڭ ھەممىسىگە قۇدرىتىڭنى ئايان قىلغۇچە، [مېنى تاشلۇۋەتمىگەيسەن]! 19 ئى ئۇلۇغ كارامەت ئىشلارنى قىلغان خۇدا، ھەققانىيلىقىڭ پەلەككە تاقاشتى، ساكا كىمدۇ ئوخشاش بولالىسۇن! 20 سەن ماكا كۆپ ھەم ئېغىر كۈلپەتلەرنى كۆرسەتكەنكەنسەن، مېنى قايتىدىن يېڭىلايسەن، يەر تە گلىرىدىن قايتۇرۇپ ئېلىپ چىقىسەن؛ 21 سەن مېنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتىمنى تېخىمۇ يۇقىرى قىلىپ، ھەر تەرەپتىن ماكا تەسەللى بېرىسەن. 22 مەن سېنى راۋاب چېلىپ مەدھىيلەيمەن، سېنىڭ ھەققىنىڭنى مەدھىيلەيمەن، ئى خۇدايىم؛ چىلتار چېلىپ سېنى كۈيلەيمەن، ئى سەن، ئىسرائىلنىڭ مۇقەددىسى!

23 ساكا كۈيلەر ئېيتقىنىمدا، لەۋلىرىم تەتەنە قىلىدۇ، تۆزۈكۈم ھۆرلۈككە چىقارغان جىنىمۇ شۇنداق روھلىنىپ ئېيتىدۇ؛ 24 تىلىم كۈن بويى ھەققانىيلىقىڭ توغرىسىدا سۆزلەيدۇ؛ چۈنكى ماكا يامانلىق قىلماقچى بولغانلار يە رگە قارىتىلىپ رەسۋا قىلىنىدۇ.

72

سۈلەيمان تۆچۈن: ـ ئى خۇدا، پادىشاھقا ھۆكۈملىرىڭنى تاپشۇرغايسەن، پادىشاھنىڭ ئوغلىغا تۆز ھەققانىيلىقىڭنى بە رگەيسەن. 2 شۇنداق بولغاندا ئۇ تۆز خەلقىڭ ئۈچۈن ھەققانىيلىق بىلەن، ساكا تەۋە ئېزىلگەن مۇمىنلەر ئۈچۈن ئادىللىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ 3 تاغلار خەلققە تىنچ-ئامانلىق ئېلىپ كېلىدۇ، ئېدىرلىقلارمۇ ھەققانىيلىق بىلەن شۇنداق قىلىدۇ. 4 پادىشاھ خەلق تارىسىدىكى ئېزىلگەنلە رگە ئادىل ھۆكۈملەرنى چىقىرىدۇ؛ ئۇ نامراتلارنىڭ بالىلىرىنى قۇتقۇزىدۇ، زالىملارنى بىتىجىت قىلىدۇ. 5 شۇنداق بولغاندا كۈن ۋە ئاي ۋىژە بولۇپ كەتمىسلا، ئەۋلادتىن-ئەۋلادقا خەلق سەندىن ئەيمىنىدۇ. 6 ئۇ بولسا گويا يېڭىدىن ئورغان ئوتلاققا ياغقان يامغۇردەك، يەر سۈغىرىدىغان ھۆل-يېغىنلاردەك چۈشىدۇ. 7 ئۇنىڭ كۈنلىرىدە ھەققانىيلار روناق تاپىدۇ، ئاي يوق بولغىچە تىنچ-ئامانلىق تېشىپ تۇرىدۇ. 8 ئۇ دېڭىزدىن-دېڭىزلارغىچە، [ئەفرات] دەرياسىدىن يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە ھۆكۈم سۈرىدۇ. 9 چۆل-بايابانلار ياشاۋاتقانلار ئۇنىڭ ئالدىدا باش قويىدۇ؛ ئۇنىڭ دۈشمەنلىرى توپىلارنى يالايدۇ. 10 تارشىشنىڭ ۋە ئارالارنىڭ پادىشاھلىرى ئۇنىڭغا ھەدىيەلەر تەقدىم قىلىدۇ، شېبا ۋە سىبانىڭ پادىشاھلىرىمۇ سوۋغاتلار سۈندۈ. 11 دەرۋەقە، بارلىق پادىشاھلار ئۇنىڭ ئالدىدا سەجدە قىلىدۇ؛ پۈتكۈل ئەللەر ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولىدۇ، 12 چۈنكى ئۇ يەرياد كۆتۈرگەن يوقسۇللارنى، پاناھسىز ئېزىلگەنلەرنى قۇتۇلدۇرىدۇ؛ 13 ئۇ يوقسۇل-ئاجىزلارغا ئىچىنى ئاغرىتىدۇ، يوقسۇللارنىڭ جىنىنى قۇتقۇزىدۇ؛ 14 ئۇلارنىڭ جىنىنى زۇلۇم-زومىگەرلىكتىن ھۆرلۈككە چىقىرىدۇ، ئۇلارنىڭ قېنى ئۇنىڭ نەزىرىدە قىممەتلىكتۇر. 15 [پادىشاھ] ياشىسۇن! شېبانىڭ ئالتۇنلىرىدىن ئۇنىڭغا سۈنۈلىدۇ؛ ئۇنىڭ ئۈچۈن دۇئا تو ختاۋسز قىلىنىدۇ؛ ئۇنىڭغا كۈن بويى بەختە تىلىنىدۇ؛ 16 يەر يۈزىدىكى ھوسۇل مول بولىدۇ، ھەتتا تاغ چوققىلىرىدىمۇ شۇنداق بولىدۇ. [مىغ-مىغ] چۈشكەن مېۋىلەر لۇبانىدكى ئورمانلارىدەك تەۋرىنىدۇ؛ شەھەرلىكلەر بولسا دالادىكى ئوت-يېشىللىقتەك گۈللىنىدۇ؛ 17 ئۇنىڭ نامى مەڭگۈگە تۇرىدۇ، ئۇنىڭ نامى

قۇياش يوقالغۇچە تۇرىدۇ؛ ئادەملەر ئۇنىڭ بىلەن ئۆزلىرىگە بەخت تىلەيدۇ، بارلىق ئەللەر ئۇنى بەختلىك دەپ ئاتىشىدۇ. **18** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، پەرۋەردىگار خۇداغا تەشە ككۇر-مەدھىيە بولغاي! كارامەت ئىشلارنى ياراتقۇچى يالغۇز تۇرۇدۇر! **19** ئۇنىڭ شەرەپلىك نامىغا مەڭگۈگە تەشە ككۇر-مەدھىيە ئوقۇلسۇن! ئۇنىڭ شان-شۆھرىتى پۈتكۈل دۇنيانى قاپلىغاي! ئامىن! ۋە ئامىن! **20** يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇتنىڭ دۇئالىرى شۇنىڭ بىلەن تامام بولدى.

73

ئاساف يازغان كۈي: ـ دەرۋەقە خۇدا ئىسرائىلغا، قەلبى ساپ بولغانلارغا مېھرىباندۇر؛ **2** لېكىن ئۆزۈم بولسام، پۇتلىشىپ يېقلىپ چۈشۈشۈمگە تاسلا قالدىم؛ ئاياغلىرىم تېيىلىپ كەتكىلى قىل قالدى؛ **3** چۈنكى رەزىللەرنىڭ رونىق تاپقانلىقىنى كۆرۈپ، ھاكاۋۇرلارغا ھەسەت قىلدىم؛ **4** چۈنكى ئۇلار ئۆلۈمىدە ئازابلار تارتمايدۇ، ئۆكسىچە تېنى مەزمۇت ۋە ساغلام تۇرىدۇ. **5** ئۇلار ئىنسانغا خاس جاپانى كۆرمەيدۇ، يا كى خەقلەردەك بالا-يىتاپەتكە تۇچرىمايدۇ. **6** شۇڭا مەغرۇرلۇق مارجاندەك ئۇلارغا ئېسىلىدۇ، زورلۇق-زومىگەرلىك توندەك ئۇلارغا چاپلىشىدۇ. **7** ئۇلار سەرىپ كەتكەنلىكىدىن كۆزلىرى تومپىيىپ چىقتى؛ ئۇلارنىڭ قەلبىدىكى خىيالەتلەر ھەددىدىن ئېشىپ كېتىدۇ. **8** باشقىلارنى مەسخىرە قىلىپ زەھەرلىك سۆزلەيدۇ؛ ھالىنى ئۈستۈن قىلىپ دىۋىنىپ، دوق قىلىدۇ. **9** ئۇلار ئاغزىنى پەلەك كىمە قويىدۇ، ئۇلارنىڭ تىللىرى يەر يۈزىنى كېزىپ يۈرىدۇ. **10** شۇڭا [خۇدانىڭ] خەلقى مۇشۇلارغا مايىل بولۇپ، ئۇلارنىڭ دېگەنلىرىنى سۈ ئىچكەندەك ئاخىرىغىچە ئىچىپ: ـ **11** «تەڭرى قانداق بىلەلەيتتى؟»، «ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىدا بىلىم بارمۇ؟» ـ دەيدۇ. **12** مانا بۇلار رەزىللەردۇر؛ ئۇلار بۇ دۇنيادا راھەت-پاراغەتنى كۆرىدۇ، بايلىقلارنى توپلايدۇ. **13** «ئاھ، ھەققەتەن بىكاردىن-بىكار كۆڭۈلنى پاكلاندۇرۇپتىمەن، گۇناھسىز تۇرۇپ قولۇمنى ئارتۇقچە يۇيۇپ كەپتىمەن؛ **14** بىكارغا كۈن ۋېنى جاپا چېكىپتىمەن؛ شۇندىمۇ ھەر سەھەردە [ۋىجدانىڭ] ئەيىبىگە ئۇچراپ كەلدىم!». **15** بىراق مەن: ـ «بۇنداق [دېسەم]، بۇ دەۋردىكى پەرزەنتلىرىگىگە ئاسىيلىق قىلغان بولىمىدىغىنى؟» ـ دېدىم. **16** ئۇلارنى كاللامدىن ئۆتكۈزەي دېسەم، كۆزۈمگە شۇنداق ئېغىر كۆرۈندى. **17** تەڭرىنىڭ مۇقەددەس جايلىرىغا كىرگۈچە شۇنداق ئويلىدىم، كېرىگىندىلا [يامانلارنىڭ] ئاقىۋىتىنى چۈشەندىم. **18** دەرۋەقە سەن ئۇلارنى تېيىلغاق يەرلە رگە ئورۇنلاشتۇرىسەن، ئۇلارنى يەقتىپ پارە-پارە قىلىۋېتىسەن. **19** ئۇلار كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچىلا شۇنچە پارا كەنە بولىدۇ، دەھشەتلەر ئۇلارنى بېسىپ يوقىتىدۇ! **20** سەن ئى رەب، چۈشتىن ئويغانغانىدەك ئويغىنىپ، ئورۇنۇڭدىن تۇرۇپ ئۇلارنىڭ سىياقىنى كۆز ئۆگە ئىلمايسەن. **21** يۈرە كلىرىم قاياپ، ئىچلىرىم ساىنجىلغانىدەك بولغان چاغدا، **22** ئۆزۈمنى ھېچنېمە بىلمەيدىغان بىر ھاماقەت، ئالدىڭدا بىر ھايۋان ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يەتتىم. **23** ھالبۇنكى، مەن ھەمىشە سەن بىلەن بىللە؛ سەن مېنى ئوڭ قولۇمدىن تۇتۇپ يۈلدىڭ؛ **24** ئۆز نەسىھەتىڭ بىلەن مېنى يېتە كلەيسەن، شان-شەرىپىڭنى نامايان قىلغاندىن كېيىن، ئاخىرىدا سەن مېنى ئۆز ئۈگۈگە قوبۇل قىلىسەن. **25** ئەرشتە سەندىن باشقا مېنىڭ كىمىم بار؟ يەر يۈزىدە بولسا سەندىن باشقا ھېچكىمگە ئىنتىزار تەمەسىمەن. **26** ئەتلىرىم ھەم قەلبىم زەئىپلىشىدۇ، لېكىن خۇدا قەلبىمدىكى قورام تاش ھەم مەڭگۈلۈك نېسىۋەمدۇر! **27** چۈنكى مانا، سەندىن يىراق تۇرغانلار ھالاك بولىدۇ؛ ۋاپاسىزلىق قىلغان پاھىشە ئايالىدەك سەندىن ۋاز كەچكەنلەرنىڭ ھەربىرىنى يوقىتىسەن. **28** بىراق مەن ئۈچۈن، خۇداغا يېقىنلىشىش ئەۋزەلدۇر! ئۇنىڭ بارلىق قىلغان ئىشلىرىنى جاكارلاش ئۈچۈن، رەب پەرۋەردىگارنى تايانچىم قىلدىم.

74

ئاساف يازغان «ماسقىل»: ـ ئى خۇدا، سەن نېمىشقا مەڭگۈگە بىزنى تاشلىۋەتتىڭ؟ نېمىشقا غەزىپىڭنى تۈتۈن چىقارغاندەك تۈز يايلىقىڭدىكى قويلىرىڭغا چىقىرىسەن؟ **2** ئۆزۈڭ رەنە تۈلەپ ئازاد قىلغان جامائىتىڭنى، يەنى تۈز مىراسىڭ بولۇشقا قەدىمدە ئۇلارغا ھەججەمەت بولۇپ قۇتقۇزغان قەبىلىنى، ئۆزۈڭ ماكان قىلغان زىئون تېغىنى يادىڭغا كەلتۈ رگەيسەن! **3** قەدەملىرىڭنى مۇشۇ مەڭگۈلۈك خارابلىقلارغا قاراتقايسەن، دۈشمەنلەر مۇقەددەس جايىڭدا گۈمران قىلغان بارلىق نەرسىلە رگە [قارىغايسەن]؛ **4** رەقىبلىرىڭ جامائەتگاھىڭنىڭ ئوتتۇرىسىدا ھۆر-پۈر قىلدۇ؛ مۇجىزاتلار ساقلانغان ئورۇنغا ئۇلار ئۆز ئېغلىرىنى تىكتى. **5** ھەربىرى ئۆزلىرىنى كۆرىستىشىپ، پالتا ئېيىنتىپ ئورمان كەسكۈچىدەك، **6** ئۇلار ھازىر [مۇقەددەس جايىڭدىكى] نەقىشلەرنى ئالا قىلىماي، پالتا-بولقىلار بىلەن چېقىۋەتتى؛ **7** ئۇلار مۇقەددەس جايىڭغا ئوت قويدى؛ ئۆز نامىڭدىكى ماكانىنى يۇلغاپ، يەر بىلەن تەڭ قىلىۋەتتى. **8** ئۇلار كۆڭلىدە: «بىز يۇلارنىڭ ھەممىسىنى يوقىتايلى» دەپ، تەڭرىنىڭ زېمىنىدىكى جامائەتگاھلىرىنىڭ ھەربىرىنى كۆيدۈرۈۋەتتى. **9** بىز ئۆگە ئەسلىتمە بولغان مۇجىزاتلارنى ھېچ كۆرەلمەيمىز؛ پەيغەمبەرلەرمۇ كەلمەسكە كەتتى؛ ئارىمىزدىمۇ بۇ ئىشلارنىڭ قاچانغىچە بولىدىغانلىقىنى بىلىدىغان بىرسى يوقتۇر. **10** قاچانغىچە، ئى خۇدا، رەقىبىڭ سېنى مەسخىرە قىلىدۇ؟ دۈشمەن نامىڭنى مەڭگۈگە ھاقارەتلەمدۇ؟ **11** سەن قولۇڭنى، يەنى ئۆڭ قولۇڭنى نېمىشقا تارتىۋالىسەن؟ قولۇڭنى قوينۇڭدىن ئېلىپ، ئۇلارنى يوقاتقايسەن! **12** بىراق خۇدا قەدىمدىن پادىشاھىم بولۇپ كەلگەن، يەر يۈزىنىڭ ئوتتۇرىسىدا قۇتقۇزۇشلارنى ئېلىپ بارغۇچى ئۇدۇر. **13** سەن دېڭىز سۈيىنى كۆچۈرۈك بىلەن بۆلدۈڭ، سۇلارىدىكى ئەجدىھالارنىڭ باشلىرىنى ياردىڭ. **14** دېڭىزدىكى لېۋىئاتانىڭ باشلىرىنى چېقىپ، ئۇنىڭ گوشىنى ئورۇق قىلىپ چۆلدىكى ياۋايىلارغا بۇلۇپ بەردىڭ. **15** يەرنى يېرىپ بۇلاقلارنى، ئېرىقلارنى ئاققۇزدۇڭ، سەن توختىماي ئېقىۋاتقان دەريالارنى قۇرۇتۇۋەتتىڭ. **16** كۈن سېنىڭ، تۈنمۇ سېنىڭكىدۇر، ئاي بىلەن قۇياشنى ئورۇنلاشتۇردۇڭ. **17** يەر يۈزىنىڭ چېگرالىرىنى بەلگىلدىڭ، ياز بىلەن قىشنى ـ سەن شەكىللەندۈردۈڭ. **18** شۇنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن، ئى پەرۋەردىگار: ـ بىر دۈشمەن سېنى مەسخىرە قىلدى، ھاماقەت بىر خەلق نامىڭنى ھاقارەتلىدى. **19** ياختىكىڭنى يىرتقۇچ ھايۋانلارغا تۇتۇپ بەرمىگەيسەن؛ ئېزىلگەن مۇمىنلىرىڭنىڭ ھاياتىنى مەڭگۈ ئۇنتۇمغايسەن. **20** ئۇز ئەھدە گە قارىغايسەن، چۈنكى زېمىنىدىكى قاراڭغۇ بۇلۇڭ-پۈچقاقلار زورلۇق-زۇلۇمبۇلۇقىنىڭ ئۇرالغۇلىرى بىلەن تولدى. **21** ئېزىلگۈچىلەرنى نومۇس بىلەن يانداۋرمىغايسەن؛ ئېزىلگەنلەر، يوقسۇللار نامىڭنى مەدھىيىلىگەي. **22** ئورنۇڭدىن تۇرغىن، ئى خۇدا، ئۆز دەۋاڭنى سورىغايسەن؛ ھاماقەت كىشىنىڭ ئۆزۈڭنى كۈن ۋېنى مەسخىرە قىلىۋاتقىنىنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن. **23** دۈشمەنلىرىڭنىڭ چۇقانلىرىنى ئۇنتۇمغايسەن؛ ساڭا قارشى قوزغالغانلارنىڭ داۋراڭلىرى توختىماي كۆتۈرۈلمەكتە.

75

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا «ھالاك قىلمىغايسەن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ تاپشۇرۇلغان، ئاسافنىڭ كۈي-ناخشىسى: ـ ساڭا تەشە ككۇر ئېيتىمىز، ئى خۇدا، تەشە ككۇر ئېيتىمىز! چۈنكى نامىڭ بەرگە يېقىندۇر، يۇنى، قىلغان كارامەتلىرىڭ تىسپىلاتلىپ جاكارلايدۇ. **2** [مەنكى پەرۋەردىگار]: ـ «مەن بېكىتكەن ۋاقىتنى ئىختىيارىغا ئالغىنىمدا، ئادالەت بىلەن سوراق قىلىمەن؛ **3** يەر ھەم يەرنىڭ ئۈستىدە ئۆرۈۋاتقانلار تەۋرىنىپ ئۇرسىمۇ، ئۇنىڭ تۈۋرۈكلىرىنى ئۇرغۇزغۇچى ئۆزۈمدۇرمەن» ـ دېدى. سېلاھ. **4** ماختانغانلارغا: ـ «ماختاڭلار»، ھەم رەزىللە رگە «مۇڭگىزۇڭنى كۆتۈرمە» ـ دېدىم؛ **5** «مۇڭگىزۇڭنى يۇقىرى كۆتۈرمە؛ يوغۇنۇڭنى قاتتىق قىلىپ غادىيىپ سۆزلىمە!» **6** چۈنكى كۆتۈرۈلۈش شەرقتىن ياكى غەربتىن ياكى تەمەس، يا كى جەۋىتىمۇ كەلمەيدۇ؛ **7** چۈنكى خۇدا سوتچىدۇر؛ ئۇ بىرسىنى كۆتۈرىدۇ، بىرسىنى چۈشۈرىدۇ. **8** چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قولىدا بىر قەدەھ تۇرىدۇ؛ ئۇنىڭدىكى شاراب كۆپۈكلىشىۋاتىدۇ؛ ئۇ بەجىمەش شاراب بىلەن تولدى، خۇدا ئۇنىڭدىن تۆكىدۇ؛ دەرۋەقە يەر يۈزىدىكى بارلىق رەزىللەر ئۇنىڭ دۇغىنى ئېچىۋېتىدۇ؛ **9** مەن بولسام، مەڭگۈگە گۈۋاھلىق بېرىمەن: ـ ياقۇپنىڭ خۇداسىغا كۈيلەرنى ئېيتىمەن. **10** «مەن رەزىللەرنىڭ مۇڭگىزلىرىنىڭ ھەممىسىنى كېسىپ تاشلايمەن؛ بىراق ھەققانىيلارنىڭ مۇڭگىزلىرى كۆتۈرۈلىدۇ!».

76

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا، تارلىق سازلاردا چېلىنسۇن دەپ تاپشۇرۇلغان، ئاسافنىڭ كۈي-ناخشىسى: ـ يەھۇدادا خۇدا تونۇلغانلىقىدۇر؛ ئۇنىڭ نامى ئىسرائىلدا تۇلۇغلىقىدۇر. **2** ئۇنىڭ پاناھىي جايى سالېمدا، زىئون تېغىدا ئۇنىڭ ماكانى بار. **3** ئۇ يەردە ئۇ ئوتلۇق ئوقلارنى، قالقان، قىلىچ ھەم جەڭ قوراللىرىنى چېقىپ تاشلىدى. سېلاھ. **4** ئۆزۈڭ ئوۋ-ئولجا تاغلىرىدىن نەقەدەر شەرەپلىك، نەقەدەر ئەلاسەن! **5** باتۇرلار بۇلاندى؛ ئۇلار ئۇزۇن ۋېقىغا كەتتى؛ پالۋانلارنىڭ ھېچقايسىسى ئۆز قولىنى كۆتۈرەلمىدى. **6** سېنىڭ ئەيىبلىشىڭ بىلەن، ئى ياقۇپنىڭ خۇداسى، جەڭ ھارۋىسى ھەم ئاتلار ئۇلاۋكىتەك ئۇخلىتىلدى. **7** سەندىن، سەندىن قورقۇش كېرەكتۇر؛ غەزەپلەنگىنىڭدە كىم ئالدىڭدا تۇرالىسۇن؟ **8** يەر يۈزىدىكى بارلىق ياۋاش مۇمىنلەرنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، سەن خۇدا سوراق قىلىشقا ئورنۇڭدىن تۇرغىنى ۋاقتىدا، ئاسماندىن ھۆكۈمنى چىقىرىپ ئاكلاتقۇزدۇڭ؛ يەر بولسا ۋەھىمگە چۈشۈپ، سۈكۈت قىلدى. سېلاھ. **10** چۈنكى ئىنسانلارنىڭ قەھرى ساڭا شۈھرەت كەلتۈرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ قالغان قەھرى ساڭا بەلۋاغ بولىدۇ. **11** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا قەسەم قىلىپ، ئەمەل قىلىڭلار، ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى يۇرتتىكىلەر قورقۇشى كېرەك بولغۇچىغا ھەدىيەلەر سۇنسۇن؛ **12** ئۇ ئەمىرلەرنىڭمۇ روھىنى سۇندۇرىدۇ؛ ئۇ يەر يۈزىدىكى پادىشاھلارغا دەھشەتلىكتۇر.

77

نەغمىچىلەرنىڭ بېشى يەدۇتۇنغا تاپشۇرۇلغان، ئاساف يازغان كۈي: ـ ئاۋازىم خۇداغا كۆتۈرۈلدى، مەن پېرياد قىلىمەن؛ ئاۋازىم خۇداغا كۆتۈرۈلدى، ئۇ ماڭا قۇلاق سالدۇ. **2** بېشىمغا كۈن چۈشكەندە، مەن رەبنى ئىزدىدىم؛ كېچىچە قولۇمنى [دۇئاغا] كۆتۈرۈپ، بوش

قېيمدىم؛ جېنىم تەسەللىنى خالىماي رەت قىلدى. 3 مەن خۇدانى ئەسلەپ سېغىنىدىم، ئاھ-زار قىلدىم، سېغىنىپ ۋىلىنىپ، روھىم پارا كەندە بولدى. سېلاھ. 4 سەن مېنىڭ كۆزۈمنى يۇمدۇرمىدىڭ، چوڭقۇر غەشلىك ئىلكىدە بولغانلىقىمدىن سۆزلىيەلمەيتتىم. 5 مەن: «كونا زامانىدىكى كۈنلەرنى، قەدىمكى يىللارنى خىيال قىلىمەن؛ 6 كېچىلەردە ئېيتقان ناخشامنى ئەسلەيمەن؛ كۆڭلۈمدە چوڭقۇر خىيال سۈرىمەن» ـ [دېدىم]؛ روھىم ئىنتىلىپ ئىزدىمەكتە ئىدى؛ 7 ـ «رەب مەڭگۈ ئۇنۇتۇلامدۇ؟ ئۇ قايتىدىن ئىلتىپات كۆرسەتمەمدۇ؟ 8 ئۇنىڭ ئۆز ۋەدىسى مۇھەببىتى ئەمدى مەڭگۈ ئۆزگەپ كەتتىمۇ؟ ئۇنىڭ ۋەدىسى ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىچە ئىناۋەتسىز بولامدۇ؟ 9 تە كۈى مېھىر-شەپقىتنى كۆرسىتىشنى ئۇنۇتۇدىمۇ؟ ئۇ غەزەبلىنىپ ئۆز رەھىمدىللىقىنى توختىتىۋەتتىمۇ؟». سېلاھ. 10 ئاندىن مەن مۇنداق دېدىم: ـ «بۇنداق دېسەم بولمايدۇ، بۇ [ئېتىقادىمنىڭ] ئاجىزلىقى ئەمەسمۇ! ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئوڭ قولىنىڭ يىللىرىنى، يەنى ياھىنىڭ قىلغانلىرىنى ـ ياد ئېتىمەن؛ قەدىمدىن ۋىيانقى كارامەتلىرىڭنى ئەسلەيمەن. 12 سېنىڭ بارلىق ئىشلىگەنلىرىڭ ئۆستىدە سېغىنىپ ۋىلىنىمەن؛ سېنىڭ قىلغانلىرىڭ ئۆستىدە ئىستىغامەت قىلىمەن؛ 13 ئى خۇدا، يولۇڭ بولسا پاك-مۇقەددەسلىكتىدۇر، خۇدادەك ئۇلۇغ بىر ئىلاھ بارمىدۇر؟ 14 مۇجىزىلەر ياراتقۇچى ئىلاھدۇرسەن؛ ئەل-مىللەتلەر ئارا سەن كۆچۈڭنى نامايان قىلدىڭ. 15 ئۆز بىلىكىڭ بىلەن ئۆز خەلقىڭنى، يەنى ياقۇپ ۋە يۈسۈپنىڭ پەرزەنتلىرىنى ھۆرلۈككە چىقارغانسەن، سېلاھ. 16 سۇلار سېنى كۆردى، ئى خۇدا، سۇلار سېنى كۆردى، تىترەك ئۇلارنى باستى، دېڭىز تە گىلىرى پاتپاراق بولدى. 17 قارا بۇلۇتلار سۇلارنى ئۆكۈزۈەتتى؛ ئاسمانلار زور ساداسىنى ئاگلاتتى؛ بەرھەق، سېنىڭ ئوقلىرىڭ تەرەپ-تەرەپكە ئېتىلدى. 18 گۈلدۈرماماگىنىڭ ئاۋازى قارا قۇيۇندا ئىدى، چاقاقلار جاھانىنى يورۇتتى؛ يەر يۈزىنى ئالاقزادە بولۇپ تەۋرەندى. 19 سېنىڭ يولۇڭ ئوكيان-دېڭىزلاردا، قەدەملىرىڭ چوڭقۇر سۇلاردىدۇر، ئاياغ ئىزلىرىڭنى تاپقىلى بولمايدۇ. 20 سەن قوي پادىسىنى باققاندەك، مۇسا ۋە ھارۇننىڭ قولى بىلەن ئۆز خەلقىڭنى يېتەكلىدىڭ».

78

ئاساف يازغان «ماسقىل»: ـ ئى مېنىڭ خەلقىم، تەلىمىمنى ئاڭلاڭلار، ئاغزىمدىكى سۆزلەرگە قۇلاق سېلىڭلار. 2 مەن ئاغزىمنى بىر تەمسىل بىلەن ئاچىمەن، قەدىمكى تېپىشماقلارنى ئېلان قىلىمەن. 3 بىز بۇلارنى ئاڭلىغان، بىلگەن، ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئۇلارنى بىرگە ئېيتىپ بەرگەن. 4 بىز بۇلارنى ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يوشۇرمايمىز، كېلىدىغان دەۋر گەپەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيىلىرىنى، ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتىنى، ئۇنىڭ قىلغان كارامەت ئىشلىرىنى بايان قىلىمىز. 5 چۈنكى ئۇ ياقۇپتا بىر ئاگاھ-گۇۋاھنى بېكىتكەن؛ ئىسرائىلدا بىر قانۇنىنى ئورناتقان؛ ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا بۇلارنى ئۆز پەرزەنتلىرىگە ئۆگىتىشنى بۇيرۇغان؛ 6 شۇنداق قىلىپ كېلەر دەۋىر، يەنى تۇغۇلىدىغان بالىلارمۇ بۇلارنى بىلىشۈن، ئۇلارمۇ ئورنىدىن تۇرۇپ ئۆز بالىلىرىغا بۇلارنى ئۆگەتسۈن؛ 7 پەرزەنتلىرى ئۆمىدىنى خۇداغا باغلىسۈن، ئە كۆڭىنىڭ قىلغانلىرىنى ئۇنۇتمىسۈن، بەلكى ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە كىرسۈن، 8 ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىغا ئوخشىمىسۇن دەپ، يەنى جاھىل ھەم ئاسىي بىر دەۋر، ئۆز قەلبىنى دۇرۇس قىلمىغان، روھى تە كۈنگە ۋاپالىقتا تۇرمىغان بىر دەۋر گەپ ئوخشىمىسۇن دەپ، ئۇ شۇنداق [پۈيۈغاندۇر]. 9 مانا ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى، قورالالىغان ئوقياچىلار يولسىمۇ، جەڭ كۈندە سەپتىن يانىدى. 10 ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدىسىنى ئۇنمىدى، بەلكى ئۇنىڭ تەۋرات-قانۇنىدا مېڭىشنى رەت قىلدى. 11 ئۇلار ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى، ئۆزلىرىگە كۆرسەتكەن كارامەتلىرىنى ئۇنۇتۇدى. 12 ئۇ مىسىرنىڭ زېمىنىدا، زوئانىنىڭ دالاسىدا، ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا مۇجىزىلەرنى كۆرسەتكەنىدى، 13 ئۇ دېڭىزنى بۆلۈۋېتىپ، ئۇلارنى ئوتتۇرىسىدىن ئوتكۈز ۋە گۈمىنى دۇۋۇە-دۇۋە قىلىپ تىكلىدى. 14 ئۇ كۈندۈزدە بۇلۇت بىلەن، كېچىدە ئوت نۇرى بىلەن ئۇلارنى يېتەكلىدى. 15 چۈل-بىياۋاندا تاشلارنى يېرىۋەتتى، چوڭقۇر سۇلارىدىن ئۇرغۇپ چىققاندەك ئېچىلمىكنى مول قىلدى؛ 16 ئۇ خادا تاشتىن ئوستەكلەر-ئېقىنلارنى ھاسىل قىلدى، سۇنى دەريالاردەك ئاققۇزدى. 17 بىراق ئۇلار يەنە ئۇنىڭ ئالدىدا گۇناھ قىلىۋەردى، چۈلدە ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا ئاسىيلىق قىلدى. 18 ئۇلار كۆڭلىدە تە كۈنى سىنىدى، نەپسىنى قانىدۇرۇشقا چە كلىكنى تەلەپ قىلدى. 19 ئۇلار خۇدانى ھاقارەتلەپ: ـ «تە كۈى چۈل-دەشتە داستىخان سالالامدۇ؟ 20 مانا ئۇ قورام تاشنى ئۇرۇۋېدى، سۇلار ئۇرغۇپ، ئېقىنلار بۇلاقتەك تېشىپ چىقتى؛ ئەمدى ئۇ يەنە گۈمۇ بېرەلەمدۇ؟ ئۆز خەلقىنى گوش بىلەن تەمىنلەيەلەمدۇ؟» ـ دېيىشتى. 21 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئاڭلاپ، غەزەبلەندى؛ ياقۇپقا ئوت ئۇتاشتى، ئىسرائىلغا ئاچىقتى كۆتۈرۈلدى؛ 22 چۈنكى ئۇلار خۇداغا ئىشەنمىدى، ئۇنىڭ نىجاتلىقىغا ئۇلار تايانمىدى، 23 ئۇ ئەرشتىن بۇلۇتلارنى ۋېرىۋېپ، ئاسمان دەرۋازىلىرىنى ئاچقاندى؛ 24 ئۇ ئۇلار ئۈستىگە «مانا»نى ياغدۇرۇپ، ئۇلارغا ئەرشتىكى ئاشلىقنى بە رگەندى؛ 25 شۇنىڭ بىلەن ئىنسانلار كۈچ ئىگىلىرىنىڭ نېنىنى يېگەندى؛ ئۇ ئۇلارغا قانچىۋچە ئوزۇقنى ئەۋەتكەندى. 26 ئەمدى ئۇ ئاسماندا شەرق شامىل چىقىرىپ، كۈچى بىلەن جەنۇب شامىلىنىمۇ ئېلىپ كەلدى؛ 27 ئۇ گۆشنى چاڭ-توزاندەك ئۇلار ئۈستىگە چۈشۈردى، دېڭىزلار ساھىلىدىكى قۇملاردەك ئۇچار-قاناتلارنى ياغدۇردى. 28 ئۇ بۇلارنى ئۇلارنىڭ بارگاھىنىڭ ئوتتۇرىسىغا، چېدىرلىرىنىڭ ئەتراپىغا چۈشۈردى. 29 ئۇلار بولۇشچە يەپ ۋېرىشتى، چۈنكى ئۇلارنىڭ نەپىسى تارتقىنىنى [خۇدا] ئۇلارغا كەلتۈرگەندى. 30 لېكىن ئۇلار نەپىسى تارتقىنىدىن تېخى زېرىكەيلا، گۆشنى ئېغىزلىرىدا تېخى چاينا ئاۋاتقىنىدىلا، 31 خۇدانىڭ غەزىپى ئۇلارغا قارىتا قوزغالدى؛ ئۇ ئۇلاردىن ئەڭ قامەتلىكلىرىنى قىرىۋەتتى، ئىسرائىلنىڭ سەرخىل ياشلىرىنى يە رگە ئۇرۇۋەتتى. 32 مانا، شۇنداق بولسىمۇ، ئۇلار يەنىلا داۋاملىق گۇناھ قىلىۋەردى، ئۇنىڭ مۇجىزىلىرىگە تېخىچىلا ئىشەنمىدى، 33 شۇڭا ئۇ ئۇلارنىڭ كۈنلىرىنى بېھۇدىلىكتە، يىللىرىنى دە كىگە-دۇككىلك ئېچىدە ئۆتكۈزدى. 34 ئۇ ئۇلارنى ئۇلتۇرگىلى تۇرغاندا، ئاندىن ئۇلار ئۇنى ئىزدەدى؛ ئۇلار يولدىن يېنىپ، ئىنتىلىپ تە كۈنى ئىزدىدى؛ 35 ئۇلار خۇدانىڭ ئۇلارنىڭ ۋېزىلتېشى ئىكەنلىكىنى، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى تە كۈنىڭ ئۇلارنىڭ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىسى ئىكەنلىكىنى ئېسىگە كەلتۈردى. 36 بىراق ئۇلار ئاغىزى بىلەن ئۇنىڭغا خۇشامەت قىلدى، تىلى بىلەن ئۇنىڭغا يالغان سۆز قىلدى؛ 37 چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆڭلى ئۇنىڭغا سادىق بولمىدى، ئۇلار ئۇنىڭ ئەھدىسىنى چىڭ تۇتمىدى. 38 بىراق ئۇ يەنىلا رەھىمدىل ئىدى، قەبىھلىكىنى كەچۈرۈپ، ئۇلارنى يوقاتمىدى؛ ئۇ قايتا-قايتا ئۆز غەزىپىدىن يانىدى، ئۇ قەھرىنى قوزغىغىنى بىلەن ھەممىنى ئۆكمىدى. 39 ئۇ ئۇلارنىڭ پەقەت ئەت ئىگىلىرى، كەتسە قايتىپ كېلەلەس بىر نەپەس ئىكەنلىكىنى ياد ئەتتى. 40 ئۇلار چۆل-دەشتە ئۇنىڭغا كۆپ قېتىم ئۇنىڭ ئاچىقىنى كەلتۈردى. ئۇنىڭغا كۆپ قېتىم باياۋاندا كۆڭلىگە ئازار بەردى! 41 بەرھەق، ئۇلار قايتىدىن يولدىن چەتەپە تە كۈنى سىنىدى، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ يۈرىكىنى زىيادە قىلدى. 42 ئۇلار ئۇنىڭ قولىنى [ئەسلىمىدى]؛ ئۇلارنى زومىگەرنىڭ چاڭگىللىرى ھۆرلۈككە قۇتقۇزغان كۈنىنى، قانداق قىلىپ مىسىردا كارامەتلەرنى يارىتىپ، زوئان دالاسىدا مۇجىزىلەرنى كۆرسەتكىنىنى ئېسىدىن چىقاردى. 44 ئۇ [مىسىرلىقلارنىڭ] دەريالىرىنى، ئېقىنلىرىنى قانغا ئايلاندۇرۇپ، ئۇلارنى ئېچەلەمەس قىلىپ قويدى؛ 45 ئۇلارنىڭ ئارىسىغا نەشتەرلىك چىۋىنلارنى توپ-توپى بىلەن ئەۋەتتى، ھالاك قىلار پاقىلارنى ماڭدۇردى؛ 46 ئۇلارنىڭ زىرائەتلىرىنى كېپىنەك قۇرتلىرىغا تۇتۇپ بېرىپ، مەھسۇلاتلىرىنى چېكەتكىلە رگە بەردى؛ 47 ئۆزۈم تاللىرىنى مۆلدۈر بىلەن ئۇردۇرۇپ، ئەنجۈرلىرىنى قىراۋ بىلەن ئوشۇشتۇەتتى. 48 ئۇ كالىلىرىنى مۆلدۈ رگە سوقتۇرۇپ، مالىلىرىنى چاقاق ئوتلىرىدا [كۆيدۈرىۋەتتى]. 49 ئۇ ئۇلارغا غەزىپىنىڭ دەھشەتلىكىنى ـ قەھرىنى، ئاچىقىنى ھەم ئېغىر كۈلپەتلەرنى، بالا-يىئاپەت ئېلىپ كېلىدىغان بىر توركۈم پەرىشتىلەرنىمۇ چۈشۈردى. 50 ئۇ ئۆز غەزىپى ئۈچۈن بىر يولنى تۈزلەپ قويدى؛ ئۇلارنىڭ جىنىنى ئۆلۈمدىن ئايمىي، بەلكى ھاياتىنى ئاباغا تاپشۇردى؛ 51 ئۇ مىسىردا بارلىق ئۈنچە ئۇغۇلغان بالىلارنى، ھامىنىڭ چېدىرلىرىدا ئۇلارنىڭ غۇرۇرى بولغان ئۈنچە ئوغۇل بالىلىرىنى قىرىۋەتتى. 52 ئۇ پادىچىدەك ئۆز خەلقىنى مىسىردن سەپە رگە ئاتلاندۇرۇپ، چۈل-بىياۋاندىن ئۇلارنى قوي پادىسىدەك باشلاپ ماڭدى؛ 53 ئۇلارنى ئامان-ئېسەن يېتە كلىگەچكە، ئۇلار قورقۇنچتىن خالىي بولۇپ ماڭدى؛ دۇشمەنلىرىنى بولسا، دېڭىز يۇتۇپ كەتتى. 54 ئۇ ئۇلارنى ئۆز مۇقەددەس زېمىنىنىڭ چېگرىسىغا، ئۇ ئۇ قولى ئىگىلىۋالغان بۇ تاغلىققا ئېلىپ كەلدى. 55 ئۇ ئەللەرنى ئۇلارنىڭ ئالدىدىن قوغلۇۋېتىپ، زېمىن ئۈستىگە تانا تارتقۇزۇپ تۇرلەپ، ئۇلارغا تەقسىم قىلدى؛ ئىسرائىل قەبىلىرىنى ئۇلارنىڭ چېدىرلىرىغا ئولتۇراقلاشتۇردى. 56 بىراق ئۇلار خۇدانى، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنى سىناپ ئاچچىقلاندۇردى، ئۇنىڭ تاپشۇرغان گۇۋاھ-ئاگاھلىرىنى تۇتمىدى؛ 57 يەنىلا ئاتا-بوۋىلىرىدەك يولدىن تېپىپ ئاسىيلىق قىلدى، خائىن ئوقيادەك قېيىپ كەتتى. 58 ئۇلار ئېگىزلىكتە قۇرغان ئىبادەتگاھلار بىلەن ئۇنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى، ئويما بۇتلىرى بىلەن ئۇنىڭ يۈرىكىنى ئوردىدى. 59 خۇدا ئۇلارنى ئاڭلاپ غەزەبلەندى، ئىسرائىلدىن ئىنتايىن يە رگەندى. 60 ئۇ شىلوھدىكى ماكانىنى، يەنى ئۇ ئىنسان ئارىسىدا ئورنىغان چېدىرنى تاشلاپ كەتتى، 61 ئۇزىنىڭ قۇدرەت بەلگىسىنى بۇلاپ كېتىشكە، شان-شەرىپىنى ئىشغالىيەتچىلەرنىڭ قولىغا بەردى؛ 62 ئۆز خەلقىنى قىلىچقا تاپشۇردى، ئۆزىنىڭ مىراسى بولغانلاردىن ئىنتايىن غەزەبلەندى. 63 ئوت ئۇلارنىڭ يىگىتلىرىنى يالمىدى، قىزلىرى توي ناخشىلىرىدا ماختالمايتتى. 64 ئۇلارنىڭ كاھىنلىرى قىلىچ ئاستىدا يىقىلدى، لېكىن تۇل خوتۇنلىرى ھازا تۇتمىدى. 65 ئاندىن رەب بىرسى ۋېقىۋدىن ۋېغانىدەك ۋېغاندى، شاراپتىن جاساراەتلەنگەن پالۋاندەك تولۇلدى. 66 ئۇ رەقىبلىرىنى ئۇرۇپ چېكىندۈرۈپ، ئۇلارنى تۈگىمەس رەسۋاغا قالدۇردى. 67 يۈسۈپنىڭ

چېدرىنى شاللاپ، رەت قىلدى، ئەفرائىم قەبىلىسىنى تاللىمىدى؛ **68** بەلكى يەھۇدا قەبىلىسىنى، ياخشى كۆرگەن زىئون تېغىنى تاللىدى. **69** [شۇ يەردە] مۇقەددەس جايىنى تاغ چوققىلىرىدەك، يەر-زېمىنى ئەبەدىي ئورناتقاندەك مەرمۇت بىنا قىلدى؛ **70** ئۇ تۆز قۇلى داۋۇتنى تاللاپ، ئۇنى قوي قوتانلىرىدىن چاقىرىۋالدى؛ **71** قوزىلىرىنى ئېمىتىدىغان ساغلىقلارنى ئەگىشىپ بېقىشتىن ئېلىپ، ئۇنى تۆز خەلقى ياقۇبنى، مىراسى بولغان ئىسرائىلنى بېقىشقا چىقاردى. **72** داۋۇت ئۇلارنى قەلبىدىكى دۇرۇسلۇقى بىلەن باقتى، قولىنىڭ ئەپچىللىكى بىلەن ئۇلارنى يېتەكلىدى.

79

ئاساف يازغان كۆي: ـ ئى خۇدا، ئەللەر تۆز مىراسىڭغا يۆسۈپ كىردى؛ ئۇلار سېنىڭ مۇقەددەس ئىبادەتخانامنى ئىپلەندى، يېرۇسالېمنى دۆۋە-دۆۋە خارابىلە رەگە ئايلاندۇردى. **2** ئۇلار قۇللىرىڭنىڭ جەسەتلىرىنى ئاسمانىدىكى ئۇچار-قاناتلارغا يەم قىلىپ، مۇمىن بەندىلىرىڭنىڭ ئەتلىرىنى دالادىكى ھايۋانلارغا تاشلاپ بەردى. **3** ئۇلار خەلقىڭنىڭ قانلىرىنى يېرۇسالېم ئەتراپىدا سۈدەك ئاققۇزدى، جەسەتلىرىنى كۆمگىلى بەرەر ئادەمۋۇ قالدۇرمىدى. **4** قوشنىلىرىمىز ئالدىدا رەسۋاغا قالدۇق، ئەتراپىمىزدىكىلە رگە مەسخىرە ۋە مازاق ۋېيىكتى بولدۇق. **5** قاچانغىچە، ئى پەرۋەردىگار؟ سەن مەڭگۈ ئۆگە غەزەپلىنەمسەن؟ سېنىڭ يۇرىكىڭ ئوت بولۇپ تۈرتىنۇېرەمدۇ؟ **6** قەھرىڭنى سېنى تونۇمىغان ئەللەر ئۈستىگە، نامىڭنى بىلمىگەن پادىشاھلىقلار ئۈستىگە تۆككەيسەن! **7** چۈنكى ئۇلار ياقۇبنى يالماپ، ئۇنىڭ ماكانىنى خارابىلىككە ئايلاندۇرۇۋەتتى. **8** ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ قەبىھلىكلىرىنى بەرگە ھېسابلىمىغايسەن؛ رەھىمدىللىقلىرىڭ بىزنىڭ يېنىمىزغا چاپسان كەلگەي! چۈنكى بىز ئىنتايىن پەس ئەھۋالغا چۈشۈرۈلدۇق. **9** ئۆز نامىڭنىڭ شۆھرىتى ئۈچۈن بەرگە ياردەم قىلغايسەن، ئى نىجاتلىقىمىزنىڭ خۇداسى، نامىڭ ئۈچۈن بىزنى قۇتقۇزغايسەن، گۇناھلىرىمىزنى كافارەت قىلىپ كەچۈرگەيسەن؛ **10** ئەللەر نېمىشقا: «ئۇلارنىڭ خۇداسى قەيەردە؟» دەپ مازاق قىلىشىدۇ؟ قۇللىرىڭ تۆككەن قان قەرىزنىڭ ھېسابى ئەللەر ئارىسىدا، كۆز ئالدىمىزدا قىلىنسۇن. **11** ئەسىرلەرنىڭ ئاھ-زارلىرى ئالدىڭغا كەلگەي؛ بىلىكىڭنىڭ ئۇلۇغلۇقى بىلەن، ئۆلۈمگە پۈېرۈلغانلارنى ساقلىغايسەن. **12** ئى رەب، يات قوشنىلىرىمىزنىڭ ساڭا قىلغان زور ھاقارىتىنى يەتتە ھەسسە قوشۇپ تۆزلىرىگە، يەنى ئۇلارنىڭ ئېچى-باغرىغا قايتۇرغايسەن؛ **13** شۇنداق قىلىپ، سېنىڭ خەلقىڭ ـ تۆزۈڭ باققان قويلىرىڭ بولغان بىزلەر، ساڭا مەڭگۈ ئۆگە تەشەككۈرلەر ئېيتىمىز، ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە سېنىڭ مەدھىيىلىرىڭنى ئايان قىلىمىز.

80

«نالۇيەرلەر» دېگەن ئاھاڭدا، بىر گۈزاھلىق، ئاساف يازغان كۆي: ـ قۇلاق سالغايسەن، ئى ئىسرائىلنىڭ پادىچىسى، يۈسۈپنى قوي پادىسىدەك بېقىپ يېتە كلىگۈچى؛ ئى كېرۇبلار ئۈستىدىسىدا ئولتۇرغۇچى، نۇرلانغايسەن! **2** ئەفرائىم، بىنيامىن، مانىسسەھلەرنىڭ ئالدىدا قۇدرىتىڭنى قوزغىغايسەن، بىزلەرنى قۇتقۇزغىلى كەلگەيسەن! **3** ئى خۇدا، بىزنى تۆز يېنىڭغا قايتۇرغايسەن! جامالىڭنىڭ نۇرىنى چاچقايسەن، شۇندا بىز قۇتقۇزۇلىمىز! **4** ئى پەرۋەردىگار، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، خەلقىڭنىڭ دۇئالىرىغا بولغان غەزىپىڭ قاچانغىچە يالقۇنلاپ تۇرىدۇ؟ **5** سەن كۆز ياشلىرىنى ئۇلارغا ئوزۇق ئوردىدا قىلدىڭ، كۆز ياشلىرىنى قاچا-قاچىلاپ ئۇلارغا ئىچكۈزدۈڭ. **6** بىزنى قوشنىلىرىمىزغا تالاشقا قويدۇڭ؛ دۈشمەنلىرىمىز بىزنى مەسخىرە قىلىشىدۇ. **7** ئى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، بىزنى تۆز يېنىڭغا قايتۇرغايسەن! جامالىڭنىڭ نۇرىنى چاچقايسەن، شۇندا بىز قۇتقۇزۇلىمىز! **8** سەن مىسىردىن بىر تۈپ ئۈزۈم كۆچىتىنى ئېلىپ كەلدىڭ؛ يات ئەللەرنى ھەيدۇۋېتىپ، ئورنىغا ئۇنى تىكتىڭ. **9** ئۇنىڭ ئالدىدا يەرنى كەڭ ئاچتىڭ؛ ئۇ چوڭقۇر يىلتىز تارتىپ، پۈتۈن زېمىنغا يېيىلدى. **10** ئۇنىڭ سايىسى تاغلارنى قاپلىدى، غوللىرى قۇدرەتلىك كېدىر دەرەخلىرىدەك تۇسىتى؛ **11** ئۇ شاخلىرىنى دېڭىزغىچە، پىلە كلىرىنى [ئەفرات] دەريىاسى ۋىلىرىغىچە ئۇزارتتى. **12** سەن ئېمىشقا ئۇنىڭ قاشلىرىنى يۇزۇپ، مېۋىسىنى ئۈتۈپ كېتىۋاتقانلارنىڭ ئۈزۈپ ئېلىشىغا يول قويدۇڭ؟ **13** مانا ئورمانلىقتىكى ياۋا توكۇگۇزلار ئۇنى يېرۇتىدۇ، دالادىكى ھايۋانلار ئۇنىڭدىن ئوزۇقلىنىدۇ. **14** ئى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، سەندىن ئۈتۈنىمىزكى، يېنىمىزغا قايتىپسەن! ئەرشتىن ھالىمىزغا نەزەر سالغايسەن، كېلىپ بۇ ئۈزۈم تېلىدىن خەۋەر ئالغايسەن! **15** يەنى ئوڭ قولۇڭ تىككەن بۇ يىلتىزدىن، ئۆزۈڭ ئۈچۈن مەرمۇت يېتىشتۈرگەن بۇ ئوغۇل ئۈگىدىن خەۋەر ئالغايسەن! **16** مانا ئۇ ئوتىنا كۆيدۈرۈلدى، كېسىۋېتىلدى؛ يۈز ئۆڭدىكى تەنبىھىي قارشىڭنى كۆرۈپ ئۇلار ھالاك بولماقتا؛ **17** قولۇڭنى ئوڭ قوا ئۆگىدىكى ئادەمگە، يەنى ئۆزۈڭ ئۈچۈن مەرمۇت يېتىشتۈرگەن ئىنسان ئوغلىغا قوندۇرغايسەن؛ **18** شۇنداق قىلغاندا بىز سەندىن ھەرگىز چېكىنمەيمىز؛ بىزنى يېڭىلغايسەن، شۇندا بىز نامىڭنى چاقىرىپ ساڭا ئىلتىجا قىلىمىز. **19** ئى پەرۋەردىگار، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، بىزنى تۆز يېنىڭغا قايتۇرغايسەن! جامالىڭنىڭ نۇرىنى چاچقايسەن، شۇندا بىز قۇتقۇزۇلىمىز!

81

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ «گىتتىف»تا چېلىنىشۇن دەپ، ئاساف يازغان كۆي: ـ كۈچ-قۇۋۋىتىمىز بولغان خۇداغا كۆي ئېيتىپ ياكۆرىتىڭلار، ياقۇبنىڭ خۇداسىغا شادلىنىپ تەنتەنە قىلىڭلار! **2** ناخشىنى ياكۆرتىپ، داپنى ئېلىپ، يېقىملىق چىلتار ھەم راۋابنى چېلىڭلار! **3** يېڭى ئايدا، بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا، بايرام-ھېيت كۈنىمىزدە ناغرا-سۇناي چېلىڭلار! **4** چۈنكى بۇ ئىسرائىل ئۈچۈن بېكىتىلگەن بەلگىلەمە، ياقۇبنىڭ خۇداسىنىڭ بىر پەرمانىدۇر. **5** ئۇ مىسىر زېمىنىدا يۇرۇش قىلغانلىرىدا، (شۇ يەردە بىز چۈشىنىمەيدىغان بىر تىلنى ئاڭلاپ يۈرەتىۋىق) ئۇ بۇنى يۈسۈپكە گۈۋاھ قىلىپ بەردى؛ **6** ـ «ئۇنىڭ مۇرىسىنى يۈكتىن ساقىت قىلدىم، ئۇنىڭ قولى سېپەت كۆتۈرۈشتىن ئازاد بولدى؛ **7** قىستاقچىلىقتا ئىدا قىلدىڭ، مەن سېنى ئازاد قىلدىم، گۈلدۈرماما چىققان مەخپىي جايدىن ساڭا جاۋاب بەردىم؛ «مەرىباھ» سۇلىرى يېنىدا سېنى سىنىدىم». سېلاھ. **8** ـ «تىڭشا، خەلقىم، مەن سېنى گۈۋاھلار بىلەن ئاگاھلاندۇرمەن؛ ئى ئىسرائىل، ماڭا قۇلاق سالساڭ ئىدى! **9** ئارا ئىگا يات ئىلاھ بولمىسۇن، يات ئەلدىكى ئىلاھقا باش ئەگمىگىن! **10** سېنى مىسىردىن ئېلىپ چىققان پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇرمەن؛ ئاغزىڭنى يوغان ئاچ، مەن ئۇنى تولدۇرىمەن. **11** ـ بىراق خەلقىم سادايىغا قۇلاق سالمىدى، ئىسرائىلنىڭ ماڭا باغلانغۇسى يوق ئىدى؛ **12** شۇڭا مەن ئۇلارنى تۆز تەرسالىقىغا قويۇۋەتتىم؛ ئۇلار تۆز مەسلىھەتلىرى بىلەن مېڭىۋېرەتتى. **13** ـ ئاھ، مېنىڭ خەلقىم ماڭا قۇلاق سالسا ئىدى! ئىسرائىل مېنىڭ يوللىرىمدا يۈرسە ئىدى! **14** ئۇلارنىڭ دۈشمەنلىرىنى تېزلا ئېڭىلدۇرەر ئىدىم، قولۇمنى رەقىبلىرىگە بۇراپ، ئۇلارنى باسار ئىدىم. **15** پەرۋەردىگارغا نەپرەتلەنگۈچىلەر ئۇنىڭ ئالدىدا زەئىپلىشىپ يوسۇنار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ شۇ ئاخىرىتى مەڭگۈگە بولاتتى؛ **16** ساڭا ئاش-بۇغدايىنىڭ ئەڭ ئېسىلنى بېگۈزەر ئىدىم، بەرھەق، قورام تاشتىن ھەسەل ئاققۇزۇپ سېنى قاندۇرار ئىدىم».

82

ئاساف يازغان كۆي: ـ خۇدا ئۆز ئىلاھىي مەجلىسىدە ئۆرۈپ رىياسەتچىلىك قىلىدۇ، ئۇ ئىلاھلار ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ **2** ـ قاچانغىچە سىلەر ناھەق ھۆكۈم چىقىرىسىلەر، قاچانغىچە رەزىللە رگە يۈز-خاتىرە قىلىسىلەر؟ سېلاھ. **3** گادايلار ۋە يېتىم-يېسىرلارنىڭ دەۋاسىنى سورىڭلار، ئېزىلگەنلەر ھەم ھاجەتمەنلە رگە ئادالەتنى كۆرسىتىڭلار؛ **4** مىسكىنلەر ھەم نامراتلارنى قۇتقۇزۇڭلار، ئۇلارنى رەزىللەرنىڭ چاڭگىلىدىن ئازاد قىلىڭلار! **5** ئۇلار بۇلارنى بىلمەي ۋە چۈشەنمەي زۇلمەتتە كېزىپ يۈرمەكتە، شۇڭا يەرنىڭ ئۇللىرى تەۋرەنمەكتە. **6** مەن ئېيتتىم: ـ «سىلەر ئىلاھلارسىلەر، ھەممىڭلار ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئوغۇللىرى سىلەر؛ **7** شۇنداق بولسىمۇ سىلەر ئىنسانغا ئوخشاش ئۆلىسىلەر، ھەرقانداق تەمىر-بەگگە ئوخشاشلا يېقىلىسىلەر». **8** ـ تۇرغىن، ئى خۇدا، يەر-يۈزىنى سوراق قىلغايسەن! چۈنكى سەن بارلىق تەللە رگە ۋارىس بولغۇچىسەن!

83

ئاسافنىڭ كۆي-ناخشىسى: ـ ئى خۇدا، ئۇن چىقارمايلا تۇرۇۋۇالما، جىم تۇرۇۋۇالما، سۈكۈت قىلىپ تۇرۇۋۇالما، ئى تەڭرىم! **2** چۈنكى مانا، سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭ داۋراڭ قىلماقتا، ساڭا ئۆچمەنلەر باش كۆتۈرمەكتە. **3** ئۇلار قۇۋۇلۇق بىلەن سېنىڭ خەلقىڭگە سۈيقەست قىلدۇ، سېنىڭ ھىمايە قىلىپ قەدرلىگەنلىرىڭ بىلەن قارشىلىششىنى مەسلىھەتلىشىدۇ. **4** ئۇلار: ـ «يۇرۇڭلار، ئۇلارنى مىللەت قاتارىدىن يوق قىلايلى! ئىسرائىلنىڭ نامى ئىككىنچى تىلغا ئېلىنمىسۇن!» ـ دېمەكتە. **5** ئۇلار ھەمنەيەپەس، ھەمدىل مەسلىھەتلىشتى؛ ئۇلار ساڭا قارشى ئىتتىپاق تۈزدى. **6** مانا، ئېدوم ۋە ئىسمائىلىلارنىڭ چېدىرلىرى، موئاب ھەم ھاگىريلار، **7** گەبال، ئاممون، ۋە ئامالەك، فىلىستىيە ھەمدە تۇر ئاھالىلىرى، **8** ئاسۇريەمۇ ئۇلارغا قوشۇلدى؛ ئۇلار لۇت ئوغۇللىرىغا يار-يۆلەك بولۇپ كەلگەن. سېلاھ. **9** سەن كىشون دەريىاسىدا مىدىيانىيلارغا، سىسىراغا ۋە يابىنغا قاندىق تاقىلىپ تۇرغان بولساڭ، ئۇلارغىمۇ شۇنداق قىلغايسەن؛ **10** ئۇلار ئەن-دور يېرىدىسا قىرىلغانىدى، يەر تېچىن تىزەك-ئوغۇتقا ئايلانغانىدى. **11** ئۇلارنىڭ ئەمىرلىرىنى ئورەب ۋە زېئەبكە، ئۇلارنىڭ داھىيلىرىنى زەباھ ھەم زالمۇناغا ئوخشاش قىلغايسەن؛ **12** چۈنكى ئۇلار: «خۇدانىڭ چىمەن-يايلاقلىرىنى تۈزىمىز، ئۇنى مۇلۇك قىلىۋالايلى!» ـ دەپ ئېيتقان. **13** ئى خۇدايىم، ئۇلارنى دومىلىنىدىغان قامغاقدەك، شامالدا ئۇچۇرۇلغان سامان كەبى سورۇۋەتكەيسەن. **14** ئوت ئورمانلىققا تۇتاشقانىغا ئوخشاش، يالقۇن تاغلارنى كۆيدۈرگەنگە ئوخشاش، **15** سەن يەنە ئۇلارنى بورىنىڭ بىلەن

قوغلىغايسەن، قارا قويۇنىڭ بىلەن ۋەھىمىگە سالغايسەن؛ **16** تۆلارنىڭ سېنىڭ نامىڭنى ئىزدىشى ئۈچۈن، تۆلارنىڭ يۈزلىرىنى شەرم-ھايا بىلەن چۆمدۈ رگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار! **17** تۆلار نومۇستىن ئەبەدىي شەرمەندە بولسۇن، جاھانغا رەسۋا بولۇپ يوقىتىلسۇن. **18** تۆلار بىلسۇنكى، نامىڭ پەرۋەردىگار بولغان سەنلا پۈتكۈل جاھاندىكى ئەڭ ئالىي بولغۇچىدۇرسەن.

84

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «گىتتىف»تا چېلىنسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ـ ماكانلىرىڭ نەقەدەر ئەزىزدۇر، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگارا! **2** جېنىم پەرۋەردىگارنىڭ ھويلىلىرىغا تەشنا بولۇپ، سېغىنىپ ھەتتا ھالدىن كېتىدۇ، دىلىم ۋە ئەتلىرىم ھايات تەڭرىگە تەلمۈرۈپ ندا قىلدۇ؛ **3** مانا، ھەتتا مۇبارەك قۇچقاچمۇ بىر ماكانىنى تاپقان، قارلىغاچمۇ تۇزىگە ھەم بالا تۇغدىغان تۆۋا ياسايدىغان جايىنى تاپقان، ـ يەنى سېنىڭ قۇربانگاھلىرىڭدىن، ئى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار، ـ مېنىڭ پادىشاھىم، مېنىڭ خۇدايىم! **4** سېنىڭ ۋەيزىڭدە تۇرۇۋاتقانلار بەختلىكتۇر! تولار تۇزلۇقسىز سېنى مەدھىيىلەيدۇ. سېلاھ. **5** كۈچ-قۇدرىتى سەندىن بولغان كىشى بەختلىكتۇر ـ قەلبىدە كۆتۈرۈلمە يوللار بولغانلار؛ **6** يىغا ۋادىسىدىن تۆتكەندە، تۆلار ئۇنى بۇلاقلىققا ئايلاندۇرار؛ بەرھەق، كۆز يامغۇرلىرى ئۇنى بەركەتلە رگە تولدۇرىدۇ. **7** تۆلار كۈچىگە-كۈچ تۆلاپ مېڭىۋېرىدۇ؛ ھەربىرى زىئونغا يېتىپ كېلىپ، خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا ھازىر بولىدۇ. **8** ئى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار، دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن، ئى ياقۇبنىڭ خۇداسى، قۇلاق سالغايسەن! سېلاھ. **9** قارا، ئى قالقىنىمىز بولغان خۇدا، تۆزۈڭ مەسىھ قىلغىنىڭنىڭ يۈزىگە ئىلتىپات بىلەن قارىغىن! **10** چۈنكى سېنىڭ ھويلىلىرىڭدا تۆتكەن بىر كۈن باشقا يەردە تۆتكەن مىڭ كۈندىن ئەلادۇر؛ رەزىللەرنىڭ چېدىرلىرىدە ياشىغاندىن كۆرە، خۇدايىمنىڭ ۋەيىنىڭ بوسۇغىسىدا تۇرغىنىم ياخشىدۇر. **11** پەرۋەردىگار خۇدا قۇياش ۋە قالقاندۇر، پەرۋەردىگار شاپائەت ۋە شان-شۇھرەت بەخش ئېتىدۇ؛ دۇرۇس ماڭغانلاردىن تۇ ھەرقانداق ئىلتىپاتنى ھېچ ئايىمايدۇ؛ **12** ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار، بەختلىكتۇر ساڭا تايانغان ئىنسان!

85

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ـ سەن تۇز زېمىنىڭغا ئىلتىپات كۆرسىتىپ، ياقۇبنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرغانىدىڭ، ئى پەرۋەردىگار. **2** خەلقىڭنىڭ قەبىھلىكىنى كەچۈرۈم قىلىپ، بارلىق گۇناھلىرىنى يېپقانىدىڭ. سېلاھ. **3** سەن پۈتۈن قەھرىڭنى ئېچىگىگە قايتۇرۇۋېلىپ، غەزىپىڭنىڭ ئەشەددىيلىكىدىن يانغانىدىڭىمىز. **4** ئەمدى بىزنى تۇز يېنىڭغا قايتۇرغايسەن، ئى نىجاتلىقىمىز بولغان خۇدا! بىزگە بولغان ئاچچىقىڭغا ھاي بە رگەيسەن! **5** سەن بىزگە ئەبەدىي غەزەپلىنەمسەن؟ ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىچە غەزىپىڭنى سوزامسەن؟ **6** خەلقىڭ تۇز ۋۇجۇدىن شادلىنىشى ئۈچۈن، بىزنى قايتىدىن يېڭىلىمامسەن؟ **7** بىزگە تۇ زگەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆرسىتەلەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، بىزگە نىجاتلىقىڭنى ئاتا قىلغايسەن! **8** تەڭرى پەرۋەردىگارنىڭ ئېمىلەرنى دەيدىغانلىقىغا قۇلاق سالاي؛ چۈنكى ئۇ تۇز خەلقىگە، تۇز مۇمىن بەندىلىرىگە ئامان-خاتىرجەملىكنى سۈزلەيدۇ؛ تولار يەنە ھاماقەتلىككە قايتمىسۇن! **9** زېمىنىمىزدا شان-شۇھرەتنىڭ تۇرۇشى ئۈچۈن، دەرھەقىقەت، ئۇنىڭدىن ئەيمىنىدىغانلارغا ئۇنىڭ نىجاتلىقى يېقىندۇر؛ **10** ئۇ تۇ زگەرمەس مۇھەببەت ۋە ھەقىقەت ئۈزۈك-ئۈزۈك كۆرۈشتى؛ ھەققانىيەت ۋە ئامان-خاتىرجەملىك بىر-بىرىنى سۆيۈشتى؛ **11** ھەققەت يەردىن ئۈنۈپ چىقماقتا، ھەققانىيەت ئەرشىلەردىن قارايدۇ. **12** پەرۋەردىگار بەركەت بېرىدۇ؛ زېمىنىمىز ھوسۇلىنى بېرىدۇ؛ **13** ھەققانىيەت ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭىدۇ، ئۇنىڭ قەدەملىرىگە يول ھازىرلايدۇ!

86

داۋۇتنىڭ دۇئاسى: قۇلىقىڭنى مەن تەرەپكە ئۇتقىن، ئى پەرۋەردىگار، ماڭا جاۋاب بە رگەيسەن؛ چۈنكى مەن ئېزىلگەن ۋە ھاجەتمەندۇرمەن. **2** جېنىمنى ساقلىغايسەن، چۈنكى مەن ساڭا مۇمىنلىرىمەن؛ ئى سەن خۇدايىم، ساڭا تايانغان قۇلۇڭنى قۇتقۇزغايسەن؛ **3** ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، ئى رەب، چۈنكى مەن كۈن ۋېيى ساڭا ندا قىلىمەن. **4** قۇلۇڭنىڭ جېنىنى شاد قىلغىن، چۈنكى جېنىم ساڭا تەلمۈرۈپ قارايدۇ؛ **5** چۈنكى سەن رەب، مېھرىبان، كەچۈرۈمچان سەن! ئۆزەڭگە ئىلتىجا قىلغانلارنىڭ ھەممىسىگە زور مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكۈچىدۇرسەن! **6** مېنىڭ دۇئايىمغا قۇلاق سالغىن، ئى پەرۋەردىگار، يېلىنىشلىرىمنىڭ ساداسىنى ئاڭلىغايسەن؛ **7** بېشىمغا كۈن چۈشكەندە، مەن ساڭا ئىلتىجا قىلىمەن، چۈنكى سەن ماڭا جاۋاب بېرىسەن. **8** ئىلاھلار ئارىسىدا سېنىڭ تەڭدىشىڭ يوقتۇر، ئى رەب؛ قىلغان ئىشلىرىڭنىڭمۇ تەڭدىشى يوقتۇر. **9** سەن ياراتقان بارلىق تەللەر كېلىپ سېنىڭ ئالدىڭدا سەجدە قىلىدۇ، ئى رەب، نامىڭنى ئۇلۇغلايدۇ. **10** چۈنكى سەن ناھايىتى ئېيىۋكسەن، مۇجىزىلەرنى ياراتقۇچىدۇرسەن، سەن خۇدادۇرسەن، يالغۇز سەنلا. **11** تۇز يولۇڭنى ماڭا ئۆگەتكەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، ۋە سېنىڭ ھەقىقىتىڭدە يۈرىمەن؛ نامىڭغا ھۇرمەت-ئېھىمنىشتە بولۇشۇم ئۈچۈن، قەلبىمنى پۈتۈن قىلغايسەن. **12** يا رەببىم خۇدا، پۈتۈن قەلبىم بىلەن سېنى مەدھىيىلەيمەن، ئەبەدىلئەبەد نامىڭنى ئۇلۇغلايمەن. **13** چۈنكى ماڭا بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭ زوردۇر، سەن تەھتىسارانىڭ تە گلىرىدىن جېنىمنى قۇتقۇزىسەن؛ **(Sheol h7585)** **14** ئى خۇدا، تەكەبىئورلار ماڭا قارشى كۆتۈرۈلدى، ئەشەددىيلەرنىڭ جاماەتىنى جېنىمنى ئىزدىمەكتە، تۇلار سېنى نەزىرىگە ئالمەيدۇ! **15** ئەمما سەن، رەب، رەھىمدىل ۋە شەپقەتلىك ئىلاھسەن، ئاسانلىقچە ئاچچىقلانمايسەن، مېھىر-مۇھەببەت ھەم ھەقىقەت-سادىقلىقىڭ تېشىپ تۇرىدۇ. **16** مەن تەرەپكە بۇرۇلۇپ، شەپقەت كۆرسەتكەيسەن؛ تۇز قۇلۇڭغا كۈچۈڭنى بە رگەيسەن، دېدىكىڭنىڭ ئوغلىنى قۇتقۇزغايسەن! **17** ماڭا ئۈچەملەرنىڭ ئۇنى كۆرۈپ خىجىل بولۇشى ئۈچۈن، ئىلتىپاتىڭنى كۆرسىتىدىغان بىر ئالامەتنى ماڭا كۆرسەتكىن، چۈنكى سەن پەرۋەردىگار، ماڭا يارەدىم قىلدىڭ، ماڭا تەسەللى بېرىپ كەلگەنسەن.

87

كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي-ناخشا: ـ ئۇنىڭ ئۆلى بولسا مۇقەددەس تاغلاردىدۇر. **2** پەرۋەردىگار زىئونىڭ دەرۋازىلىرىنى سۆيىدۇ؛ ياقۇبنىڭ بارلىق ماكان-جايلىرىدىنمۇ ئەۋزەل كۆرىدۇ؛ **3** سېنىڭ شەرىپىڭگە ئۇلۇغ ئىشلار ئېيتىلماقتا، ئى خۇدانىڭ شەھىرى! سېلاھ. **4** «مېنى تونۇپ بىلگەنلەر ئارىسىدا راھاب بىلەن بابىلنى تىلغا ئالىمەن؛ مانا فىلىستىيە، تۇر بىلەن ئېفىئوپىيە، مانا بۇ ئادەم شۇ يەردە تۇغۇلغان» ـ دەيمەن. **5** بەرھەق، زىئون توغرۇلۇق شۇنداق ئېيتىلىدۇ: ـ «بۇ ئادەم، پالانچى-پوكۇنچى ئۇنىڭدا تۇغۇلغان، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئۆزى ئۇنى مۇستەھكەملەيدۇ». **6** خەلق-قوۋملارنى خاتىرىلىگىنىدە پەرۋەردىگار: ـ «بۇ كىشى بۇ يەردە تۇغۇلغان» ـ دەپ ئالاھىدە خاتىرىگە يېزىپ قويىدۇ. سېلاھ. **7** ناخشىچىلار، ئۈسسۈلچىلار شۇنى تەڭ ئېيتىدۇ: ـ «مېنىڭ بارلىق بۇلاق-مەنبەلىرىم سېنىڭدىدۇر!»

88

كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي-ناخشا: ـ نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ماخالات-لېئانوت» ئاھاڭىدا ئوقۇلسۇن دەپ، ئەزراللى ھېمان يازغان «ماسقىل»: ـ ئى پەرۋەردىگار، نىجاتلىقىم بولغان خۇدا، كېچىمە-كۈندۈز ساڭا نالە قىلىپ كەلدىم. **2** دۇئايىم سېنىڭ ئالدىڭغا كىرىپ ئېجابەت بولسۇن؛ ندايىمغا قۇلاق سالغايسەن؛ **3** چۈنكى دەردىلەردىن جېنىم قېيغان، ھاياتىم تەھتىساراغا يېقىنلاشقان، **(Sheol h7585)** **4** ماڭىلا چۈشۈۋاتقانلار قاتارىدا ھېسابلىنىمەن؛ كۈچ-مادارى قۇرۇغان ئادەمدەك بولۇپ قالدىم. **5** تۇلۇكلەر ئارىسىغا تاشلانغانمەن، قىرلىپ قەبىردە ياتقانلاردەك؛ سەن تۇلارنى يەنە ئەسلىمەيسەن، تۇلار قول ۋۇجۇدىن تۇزۇپ ئېلىنىپ يىراق قىلىنغان. **6** سەن مېنى ھاڭنىڭ ئەڭ تېگىگە، زۇلمەتلىك جايلارغا، دېڭىزنىڭ چوڭقۇر يەرلىرىگە چۈمدۈردۈڭ. **7** قەھرىڭ تۈستۈمگە ئېغىر يۈكتەك باستى، بارلىق دولقۇنلىرىڭ بىلەن مېنى قىينىدىڭ. **8** مەندىن دوست-يۇرادەرلىرىمنى يىراقلاشتۇردۇڭ؛ تۇلارنى مەندىن يىرگەندۈردۈڭ؛ مەن قامالغانمەن، ھېچ چىقالمايمەن. **9** كۆزلىرىم ئازاب-ئۇقۇبەتتىن خىرەلەشتى؛ ھەر كۈنى ساڭا ندا قىلىمەن، ئى پەرۋەردىگار، قوللىرىمنى ساڭا كۆتۈرۈپ كەلدىم. **10** تۇلۇكلەر رگە مۇجىزە كۆرسىتەرسەنمۇ؟ مەرھۇملار ئورنىدىن تۇرۇپ ساڭا تەشەككۈر ئېيتارمۇ؟ **11** تۇ زگەرمەس مۇھەببىتىڭ قەبىردە بايان قىلنارمۇ؟ ھالاكەت دىيارىدا سادىقلىق-ھەقىقىتىڭ ماختىلارمۇ؟ **12** كارامەتلىرىڭ زۇلمەتتە تونۇلارمۇ؟ ھەققانىيلىقىڭ «تۇنىلۇۋش زېمىنى»دە بىلىنەرمۇ؟ **13** بىراق مەن بولسام، پەرۋەردىگار، ساڭا يېرياد كۆتۈرىمەن، تاڭ سەھەردە دۇئايىم ئالدىڭغا كىرىدۇ. **14** ئى پەرۋەردىگار، نېمىگە جېنىمنى تاشلۇۋەتتىڭ؟ نېمىگە جامالىڭنى مەندىن يوشۇردۇڭ؟ **15** ياشلىقىمدىن تارتىپ مەن ئېزىلگەن، بىمارىدۇرمەن؛ ۋەھشەتلىرىڭنى كۆرۈۋېرىپ ھېچ ھالىم قالمىدى. **16** قەھرىڭ تۈستۈمدىن تۆتتى؛ ۋەھىمىلىرىڭ مېنى نابۇت قىلدى. **17** تۇلار كۈن ۋېيى تاشقىن سۈلىرىدەك مېنى ئوراۋالدى، تامامەن مېنى چۆمدۈردى. **18** جان دوستلىرىمنى، ئاغىنىلىرىمنى مېنىڭدىن يىراقلاشتۇردۇڭ، مېنىڭ ئەزىز دوستۇم بولسا قارا ئۆگۈنۈقتۇر!

89

ئەزراھلىق ئېتان يازغان «ماسقىل»: ـ پەرۋەردىگارنىڭ تۇ زگەرمەس مۇھەببىتىنى ئەبەدىي كۈيلەيمەن، ئاغزىمدا دەۋردىن-دەۋرگىچە ھەقىقەت-ساداقىتىڭنى ئايان قىلىمەن. **2** چۈنكى مەن: تۇ زگەرمەس مۇھەببەت مەڭگۈ ئۆگىنىپ تىكلىنىپ ماڭىدۇ، سەن ھەقىقەت-ساداقىتىڭنى ئەرشىئەلادا مۇستەھكەملەۋاتسەن ـ دەپ بىلدىم؛ **3** سەن دېدىگىنى: ـ «مەن

تاللۇالغنىم بىلەن ئەھدە تۈز زۇگەنمەن؛ قۇلۇم داۋۇتقا قەسەم قىلدىم: ـ 4 سىنىڭ ئەۋلادىڭنى مەڭگۈ داۋام قىلدۇرىمەن، تەختىڭنى ئەۋلادتىن-ئەۋلادقا قۇرۇپ چىقىمەن». سىلاھ. 5 ھەم ئاسمانلارمۇ سىنىڭ مۇجىزىلىرىڭنى تەبرىكلەيدۇ، ئى پەرۋەردىگار، مۇقەددەسلەرنىڭ جاماەتىدە ئۇلار ھەققىدە-ساداقىتىڭنى مەدھىيىلەيدۇ؛ 6 چۈنكى ئاسمانلاردا پەرۋەردىگارنىڭ تەڭداشى بارمۇ؟ قۇدرەت ئىگىسىنىڭ ئوغۇللىرى ئارىسىدا پەرۋەردىگارغا ئوخشايدىغان كىم بار؟ 7 تەڭرىنىڭ ھەيۋىسى مۇقەددەسلەرنىڭ مەجلىسىدىكىلەرنى قاتتىق تىترىتىدۇ، ئۇنىڭ ئەتراپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئۇچۇن ئۇ قورقۇنچلۇقتۇر. 8 ئى پەرۋەردىگار، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا، قۇدرەتلىك ياھ، ساڭا ئوخشايدىغان كىم بار؟ ئەتراپىڭدا ھەققەت-ساداقىتىڭ تۇرۇقلۇقتۇر. 9 دېڭىزنىڭ مەغرۇرلۇقى ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرسەن، دولقۇنلىرى ئۇ رەكشىلگەندە، سەن ئۇلارنى تىنچلاندۇرسەن؛ 10 راھابنى ئۆلگۈدەك يانچىدىڭسەن، كۆچلۈك بىلىكىڭ بىلەن دۈشمەنلىرىڭنى تەرىپەرەن قىلىپ تارقىتىۋەتتىڭ. 11 ئاسمانلار سىنىڭكى، يەرمۇ سىنىڭكىدۇر، جاھان ھەم ئۇنىڭغا تولغان ھەممىنى بەرپا قىلدىڭ. 12 شمال ۋە جەنۇبنى، ئۇلارنى يارىتالىغانسەن، تابور ۋە ھەرمون چوقىلىرى نامىڭنى يا ڭرىتىپ كۆيلەر. 13 قۇدرەتلىك بىلەك سىنىڭكىدۇر، كۆچلۈكتۈر سىنىڭ قولۇڭ، ئۇڭ قولۇڭ ھەم كۆتۈرۈكلۈكتۈر. 14 تەختىڭنىڭ ئۇلى ھەققانىيلىق ھەم ئادالەتتۈر، مۇھەببەت ھەم ھەققەت-ساداقەت دائىم دىدارىڭ ئالدىدا ماڭىدۇ. 15 تەنتەنە ساداسىنى بىلگەن خەلق بەختلىكتۈر، ئۇلار سىنىڭ جامالىڭنىڭ نۇردا ماڭىدۇ، ئى پەرۋەردىگار! 16 ئۇلار نامىڭدا كۈن بويى شاد بولار، ھەققانىيلىقىڭدا ئۇلار كۆتۈرۈلدى. 17 چۈنكى ئۇلارنىڭ كۈچىنىڭ شان-شەرىپى ئۈز ۋۇجۇدۇرسەن، سىنىڭ ئىلتىپاتىڭ بىلەن مۇڭگۈزىمىز كۆتۈرۈلدۈ. 18 چۈنكى پەرۋەردىگار بىزنىڭ قالقىنىمىز، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى شاھىمىزدۇر. 19 سەن بۇرۇن ئۈز مۇمىن بەندەڭگە غايىبانە ئالامەتتە كۆرۈنۈپ سۆز قىلىپ شۇنى دېگەندىڭسەن: ـ «مەن بىر ئەزەمەت ئۈستىگە ياردىمىمنى قوندۇردۇم، ئەل ئارىسىدىن مەن تاللۇالغان بىرسنى كۆتۈردۈم؛ 20 قۇلۇم داۋۇتنى تاپتىم، مۇقەددەس مېيىم بىلەن مەن ئۇنى مەسىھ قىلىپ تىكلىدىم. 21 قولۇم ئۇنىڭغا يار بولۇشقا بېكىتىلگەن، بىلىكىم ئۇنى كۆچلەندۈرىدۇ. 22 دۈشمەن ئۇنىڭدىن ھېچ ئالۋان-سىلىق ئالمايدۇ، يەسكەش ئادەم ئۇنى قىستىمايدۇ؛ 23 بەلكى مەن رەقىبلىرىنى ئۇنىڭ ئالدىدا يانچىيمەن، ئۇنى تۈچ كۆرگەنلەرنى يەر بىلەن يەكسان قىلىمەن؛ 24 ئۈز ھەققەت-ساداقىتىم ھەم مېھىر-مۇھەببىتىم ئۇنىڭغا يار بولار، ھەم مېنىڭ نامىم بىلەن ئۇنىڭ مۇڭگۈزى كۆتۈرۈلىدۇ. 25 مەن ئۇنىڭ قولىنى دېڭىز ئۈستىدە، ئوڭ قولىنى دەريالار ئۈستىدە قويىمەن. 26 ئۇ مېنى چاقىرىپ دېدى ئۇكى: ـ «سەن مېنىڭ ئاتامسەن، مېنىڭ تەڭرىم، نىجاتلىقىم بولغان قورام تېشىمدۇرسەن!». 27 مەن يەنە ئۇنى مېنىڭ تۇنجى ئوغلۇم دەپ، دۇنيا پادىشاھلىرىدىن ئەڭ يۇقىرىسى قىلىمەن. 28 مېنىڭ مۇھەببىتىمنى ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەبەدىي قالدۇرىمەن، مېنىڭ ئەھدەم ئۇنىڭ بىلەن مەھكەم تۇرىدۇ؛ 29 مەن ئۇنىڭ نەسلىنى ئەبەدىيلەشتۈرىمەن، ئۇنىڭ تەختىنى ئاسمانىنىڭ كۈنلىرىدەك داۋام قىلدۇرىمەن. 30 مۇبادا ئوغۇللىرى تەۋرات-قانۇنۇمدىن چىقىپ، ھۆكۈملىرىم يېنىچە يۈرمىسە، 31 بەلگىلىمىلىرىنى بۇزسا، ئەمرلىرىمگە ئىتائەت قىلمىسا، 32 ـ ئۇ ۋاقىتتا ئىتائەتسىزلىكىنى تاياق بىلەن، گۇناھىنى يارا-جاراھەت بىلەن جازالايمەن. 33 لېكىن مۇھەببىتىمنى ئۇنىڭدىن ئۈزۈپ قويمايمەن، ھەققەت-ساداقىتىمگە خىيانەت قىلمايمەن؛ 34 مەن ئۇ زۇگەن ئەھدەمنى ئەسلا بۇزمايمەن، لەۋلىرىمدىن چىققانلىرىنى ھېچ ئۈ زگەرتمەيمەن. 35 مەن بىر قېتىم پاك-مۇقەددەسلىكىمگە قەسەم ئىچتىم ـ داۋۇتقا قەتئى يالغان سۆزلىمەيمەن: ـ 36 «ئۇنىڭ ئەۋلادى ئەبەدىي داۋاملىشار؛ ئۇنىڭ تەختى كۈز ئالدىمدىكى قۇياش كەبى تورار؛ 37 ئۇ ئاي كەبى مەڭگۈلۈك مۇستەھكەملىنەر، ئاسماندىكى ئۇرغۇن گۈۋاھچىدەك مەزمۇت تۇرار». سىلاھ. 38 براق سەن بۇلارنى چەتكە قېقىپ، تېنىپ كەتتىڭ؛ سەن مەسىھ قىلغان پادىشاھقا قاتتىق غەزەپلەندىڭ. 39 قۇلۇڭ بىلەن ئۈ زگەن ئەھدىدىن ۋاز كەچتىڭ، ئۇنىڭ تاجىنى يە رگە تاشلاپ داغ تەگكۈزدۈڭ. 40 ئۇنىڭ بارلىق تام-ياسىلىرىنى يېقىتىپ، قەلئەلىرىنى خارابلىككە ئايلاندۇردۇڭ. 41 يولدىن ئۆتۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنى بۇلىماقتا، ئۇ بارلىق قوشنىلىرى ئالدىدا رەسۋا بولدى. 42 ئۇنى ئە زگەنلەرنىڭ ئوڭ قولىنى يۇقىرى كۆتۈردۈڭ، پۈتكۈل دۈشمەنلىرىنى خۇشال قىلدىڭ. 43 بەرھەق، سەن ئۇنىڭ قىلىچىنىڭ بىسىنى قايرىۋەتتىڭ، جەڭدە ئۇنى تىك تۇرغۇزمىدىڭ. 44 ئۇنىڭ جۇلالىقىنى يوقىتىپ، ئۇنىڭ تەختىنى يە رگە ئۈرۈۋەتتىڭسەن. 45 ياشلىق كۈنلىرىنى سەن قىسقارتتىڭ، ئۇنى خىجالەتكە چۈمدۈردۈڭ. سىلاھ. 46 قاچانغىچە، ئى پەرۋەردىگار؟ ئۈز ئۈڭنى ئەبەدىي يوشۇرۇۋېرەمسەن؟ قەھرىڭ ئوت كەبى مەڭگۈ يانارمۇ؟ 47 ماڭا نىسبەتەن، ئۈمۈرنىڭ قىس ئىكەنلىكىنى ئەستە تۇتقىن! ئېمىشقىمۇ بارلىق ئىنسان بالىرىنى بېھۇدىلىككە ياراتقانسەن؟ 48 قېنى، قايسى ئادەم ياشاپ ئۈلۈمنى كۆرمەيدىكەن؟ ئۇ جېنىنى تەھتىسارانىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزالامدىكەن؟ سىلاھ. (Sheol h7585) 49 سەن ھەققەت-ساداقىتىڭدە داۋۇتقا قەسەم ئىچكەن، ئاۋۇالقى مېھىر-مۇھەببەتلەر قەيەردە قالدى، يا رەبىم؟ 50 قۇللىرىڭ ئۈچۈراتقان مەخىرىلەرنى ياد ئەتكەيسەن، ئى رەب ـ مەن ئىچمىدە پۈتكۈل كۆچلۈك ئەللەرنىڭ مازاقلىرىنى كۆتۈرۈپ يۈرىمەن ـ 51 دۈشمەنلىرىڭنىڭ ئۈزۈڭ مەسىھ قىلغانلىرىڭ قەدەملىرىنى قانچىلىك مەخىرىلىگىنى، ئى پەرۋەردىگار، ياد ئەتكەيسەن! 52 پەرۋەردىگارغا مەڭگۈ ئۈگە تەشە كۈكۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! ئامىن! ئامىن!

90

خۇدانىڭ ئادىمى بولغان مۇسانىڭ دۇئاسى: ـ يا رەبىم، سەن بارلىق دەۋرىدە بىزگە ماكان بولۇپ كېلىۋاتىسەن؛ 2 تاغلار ۋۇجۇدقا كەلمەستىن بۇرۇن، سەن يەر ۋە ئالەمنى شەكىللەندۈرمەستىن بۇرۇن، ئەزەلدىن ئەبەد دېگىچە تەڭرىدۇرسەن. 3 سەن ئىنسانىنى ئۈپراققا ئايلاندۇرۇپ: ـ «مەي، ئىنسان بالىلىرى، قايتىڭلار!» ـ دەيسەن. 4 مانا، سىنىڭ نەزىرىڭدە مىڭ يىل ـ ئۈتۈپ كەتكەن تۈنۈگۈنكى بىر كۈن، تۈندىكى بىر جېسىە كەتۈر، خالاس. 5 سەن ئادەملەرنى سۇ تاشقىنىدەك ئېلىپ كېتىسەن، ئۇلار ئۈتۈپ كەتكەن بىر ئۇيقۇدەك، تاڭ سەھەردە ئۈنۈپ چىققان ئوت-چۆپكە ئوخشايدۇ ـ 6 ئەتىگەندە ئۇلار كۆكىرىپ ئۈنىدۇ، كېچىسى بولسا كېپىلىپ، سولىشىپ كېتىدۇ. 7 چۈنكى بىز غەزىپىڭ بىلەن يوقايمىز، قەھرىڭ بىلەن دەككە-دۈككىدە قالىمىز. 8 سەن قەبىھلىكلىرىمىزنى كۆز ئالدىڭغا، يوشۇرۇن قىلمىشلىرىمىزنى جامالىڭنىڭ نۇرى ئالدىغا قويدۇڭ. 9 بارلىق كۈنلىرىمىز دەرغەزىپىڭ ئاستىدا ئۆتۈپ كېتىدۇ، يىللىرىمىزنى بىر ئۈھ تارتىش بىلەنلا ئۈگىتىمىز. 10 ئۆمرىمىزنىڭ يىللىرى يېگەنلىرى يىل، ماغدۇرىمىز بار بولسا سەكسەن يىل؛ براق ئۇلارنىڭ پەخرى جاپا ۋە بېھۇدىلىكتۈر؛ ھايات تېزلىك بىلەن ئۇزۇم، مانا، بىز ئۈچۈپ كەتىۋىز. 11 ساڭا بولغان ھۆرمەت-ئەيمىنىشنىڭ ئاز-كۆپلۈكىگە قاراپ ھېسابلىنىدىغان، ئاچچىقىڭنىڭ شىددىتىنى كىم بىلىۋۇن؟ 12 شۇڭا كۈڭلىمىزنى دانالىققا قويۇشىمىز ئۈچۈن، كۈنلىرىمىزنى ساناشنى بىزگە ئۈگەتكەيسەن! 13 يېنىمىزغا قايتقايسەن، ئى پەرۋەردىگار، سېنى قاچانغىچە...؟! قۇللىرىڭغا رەھىم قىلغايسەن! 14 بىزنى ئەتىگەندە ئۈ زگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن قاندۇرغايسەن، ئۈندىقاتا بارلىق كۈنلىرىمىزدە كۆيلەرنى يا ڭرىتىپ شادلىنىمىز. 15 سەن بىزنى جاپاغا چۈمگەن كۈنلە رگە ئاساسەن، كۆزلىرىتىنى كۆ رگەن يىللىرىمىزغا ئاساسەن يەنە خۇرسەن قىلغىن! 16 ئۈلۈغ ئىشلىرىڭ قۇللىرىڭغا كۆرۈنگەي، شانۇ-شە ۋىڭنىڭ ئۈلارنىڭ ئوغۇللىرىغىمۇ ئاشكارا بولغاي! 17 پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ شېرىن مەرھەمىتى ئۈستىمىزدە بولغاي، قولىمىزنىڭ ئىشلىرىنى ئۈستىمىزگە بەركەتلىك قىلغايسەن، بەرھەق، قولىمىزنىڭ ئىشلىرىنى بەركەتلىك قىلغايسەن!

91

ئەڭ ئالىي بولغۇچىنىڭ مەخپىي جايىدا ئۈرغۇچى، ھەممگە قادىرنىڭ سايىسىدە ئارامخۇدا ياشايدۇ. 2 مەن پەرۋەردىگارنى: ـ «مېنىڭ ياشىناھىم، مېنىڭ قورغىنىم، مېنىڭ خۇدايىم، ئۇنىڭغا تايىنىمەن» ـ دەيمەن. 3 بەرھەق، ئۇ قىلتاچىنىڭ تۇزىقىدىن سېنى قۇتۇلدۇرىدۇ، شۇم ۋابا-قازادىن ھەم خالاس ئېتىدۇ. 4 ئۇ پەيلىرى بىلەن سېنى يايىدۇ، قاناتلىرى ئاستىدا پاناھ تاپىسەن، ئۇنىڭ ھەقىقىتى ساڭا قالقان ھەم ئىستىھكامدۇر. 5 سەن نە كېچىدىكى ۋەھىمدىن، نە كۈندۈزىي ئۇچۇۋاتقان ئوقتىن، 6 نە قاراڭغۇلۇقتا كە زگۈچى ۋابادىن، نە چۈش ۋاقتىدا ۋەيرانچىلىق قىلغۇچى ھالاكەتتىن قورقمايسەن. 7 سېنىڭ يېنىڭدا مىڭ يىقىلىپ، ئوڭ يېقىڭدا ئون مىڭ غۇلاپ چۈشسىمۇ، لېكىن بالا-قازا ساڭا يېقىنلاشمايدۇ. 8 سەن پەقەت كۆزلىرىڭ بىلەن بېقىپ، پاسىقلارغا بېرىلگەن جازانى كۆرىسەن. 9 پەرۋەردىگارنى پاناھىم دەپ بىلگىنىڭ ئۈچۈن، ھەممدىن ئالىي بولغۇچىنى ماكان قىلغىنىڭ ئۈچۈن، 10 يېشىڭغا ھېچ پالاكەت چۈشمەيدۇ، ھېچ ۋابا چېدىرىڭغا يېقىنلاشمايدۇ. 11 ئۇ ئۈز يەرىشتىلىرىگە سېنىڭ ھەققىڭدە ئەمر قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پۈتكۈل يوللىرىڭدا سېنى ساقلايدۇ. 12 ئايىغىڭ تاشقا ئۈرۈلۈپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلار سېنى قوللىرىدا كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ. 13 شىر ۋە كوبرا يىلان ئۈستىدىن بېسىپ ئۈتىسەن، ئارسلان ۋە ئەجدىھانى دەسسەپ-چەيلەيسەن. 14 «ئۇ ماڭا مۇھەببىتىنى باغلىغانلىقى ئۈچۈن، مەن ئۇنى قۇتۇلدۇرىمەن؛ ئۇ ناممىنى تەن ئالغىنى ئۈچۈن يۇقىرىدا ساقلايمەن. 15 ئۇ ماڭا ندا قىلىدۇ، مەن ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىمەن؛ ئېغىر كۈن ئۇنى باسقانىدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولىمەن؛ مەن ئۇنى خالاس قىلىپ، ئىززەت-ھۆرمەتكە سازاۋەر قىلىمەن. 16 ئۇزاق ئۈمۈر بىلەن ئۇنى قاندۇرىمەن، ھەم نىجاتلىقىمنى ئۇنىڭغا كۆرسىتىمەن».

92 شابات كۈنى ئۇچۇن بىر كۈيى-ناخشا: ـ پەرۋەردىگارغا تەشە ككۈر ئېيتىنىش، نامىڭنى كۈيلەش ئەلادۇر، ئى ھەممىدن ئالىي بولغۇچى! **2** تۆ زۆرەمەس مۇھەببىتىڭنى سەھەردە، كېچىلەردە بولسا، ھەققەت-ساداقىتىڭنى جاكارلاش، **3** ئون تارلىق ساز ۋە راۋابنى چېلىپ، چىلتار بىلەن مۇڭلۇق ئاھاڭدا چېلىنش ئەلادۇر! **4** چۈنكى سەن پەرۋەردىگار، تۆز قىلغىنىڭ ئارقىلىق مېنى خۇرسەن قىلدىڭ، قوللىرىڭنىڭ قىلغانلىرى بىلەن مەن روھلىنىپ ناخشا ئېيتىمەن. **5** پەرۋەردىگار، قىلغان ئىشلىرىڭ نېمىدېگەن تۆلۈغدۇر! ئويلىرىڭ ناھايىتى چوڭقۇرۇدۇر! **6** بىغەم كىشى ئۇنى بىلمەس، ھاماقەت بۇنى چۈشىنەمەس، **7** رەزىللەر ئوت-چۆپتەك ئاينىغاندا، قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى گۈللەنگەندە، مەڭگۈ ھالاك بولۇپ كېتىدىغانلار شۇلاردۇر! **8** لېكىن سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئەبەدىلئەبەد ئۈستۈن تۇرسەن. **9** چۈنكى مانا دۈشمەنلىرىڭ، ئى پەرۋەردىگار، مانا دۈشمەنلىرىڭ يوقىلىدۇ؛ بارلىق قەبىھلىك قىلغۇچىلار تەرىپەرەن قىلىۋېتىلىدۇ! **10** مۇڭگۈزۈمنى ياۋاپى ھۇقىنىڭكىدەك كۆتۈرسەن؛ يېشىم يېڭى مايى سۈز رەڭپ، مەسىھ قىلىنىدۇ. **11** مېنى قەست قىلغانلارنىڭ [مەغلۇبىيىتىنى] تۆز كۆزۈم كۆرىدۇ؛ ماڭا قارشىلىششىغا قورزغالغان رەزىللىك قىلغۇچىلارنىڭ [تەن بە رگەنلىكىنىمۇ] قۇلىقىم تاڭلايدۇ. **12** ھەققانىي ئادەم خورما دەرىخى كەبى گۈللەپ-ياشنايدۇ؛ تۆ لۇئانىدىكى كېدىر دەرىخىدەك تۈسىدۇ. **13** پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيگە تىكىلگەنلەر، خۇدايىمىزنىڭ ھويلىلىرىدا گۈللىنىدۇ؛ **14** ئۇلار قېرىغاندىمۇ يەنە مېۋە بېرىدۇ، سۈلۈق ھەم يېشىل ئۇلار، **15** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگار دۈرۈستۇر، دەپ ئىسپاتلايدۇ، تۆ مېنىڭ قورام تېشىمدۇر، ئۇنىڭدا ھېچ ناھەقلىك يوقتۇر!

93 پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! تۆ ھەيۋەتنى كىيىم قىلىپ كىيگەن؛ پەرۋەردىگار كىيىنگەن، ئۇ بېلىنى قۇدرەت بىلەن باغلىغان؛ بەرھەق، شۇڭا دۇنيا مەزمۇت قىلىنغان، ئۇ تەۋرەنمەس ئەسلا. **2** سېنىڭ تەختىڭ قەدىمدىلا بەرپا قىلىنغان؛ سەن ئەزەلدىن بار بولغۇچىسەن! **3** كەلكۈن-تاشقىنلار تۆز ساداسىنى كۆتۈردى، ئى پەرۋەردىگار، كەلكۈن-تاشقىنلار تۆز ساداسىنى كۆتۈردى! كەلكۈن-تاشقىنلار تۆرغۇچى دولقۇنلىرىنى يۇقىرى كۆتۈردى! **4** كۆپ سۈلارنىڭ شاۋقۇنلىرىدىن، دېڭىز-ئوكيانىدىكى قۇدرەتلىك دولقۇنلاردىن، تۆستۈن تۇرغان پەرۋەردىگار قۇدرەتلىكتۇر! **5** سېنىڭ ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭ نېمىدېگەن ئىشەنچلىكتۇر! كۈنلەر يوق بولغۇچە، ئى پەرۋەردىگار، ۋېۋۇگگە پاك-مۇقەددەسلىك ئەبەدىلئەبەد راۋاجلىنۇر.

94 ئى ئىنتىقامىلار ئالغۇچى تەڭرى، پەرۋەردىگار! ئى ئىنتىقامىلار ئالغۇچى تەڭرى، پارلىغايسەن! **2** كۆتۈرۈلگىن، تۆرۈڭنى كۆتۈرگىن، ئى جاھانىي سوراق قىلغۇچى، مەغرۇرلارغا جازاسىنى بەرگىن! **3** قاچانغىچە رەزىللەر، ئى پەرۋەردىگار، قاچانغىچە رەزىللەر تەنتەنە قىلىپ يۈرۈيدۇ؟ **4** قاچانغىچە ھاكاۋۇرلارچە سۆزلەپ ۋالاقشىيدۇ، قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى يوغان گەپ قىلىپ يۈرىدۇ؟ **5** تۇلار خەلقىڭنى ئېزىدۇ، ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ مىراسىڭغا جەبىر-جاپا سالماقتا. **6** تۇل ئايال ۋە غېرىب-مۇساپىرلارنى قىرىپ، يېتىم-يېسىرلەرنى ئۆلتۈرۈپ: ـ **7** «ياھ كۆرمەيدۇ»، «ياقۇپنىڭ خۇداسى كۆڭۈل بۆلەيدۇ»، ـ دەيدۇ. **8** سىلەر كۆڭۈل قويۇڭلار، ئى ئەلنىڭ ھاماقەتلىرى! ئەخمەقلەر، قاچان دانا بولىسىلەر؟ **9** قۇلاقنى تىكىگۈچىنىڭ تۆزى ئاڭلىمامدۇ؟ كۆزنى ياسىغۇچىنىڭ تۆزى كۆرمەمدۇ؟ **10** ئەللەرنى تەربىيىلىگۈچى، ئىنسانغا ئەقىل-بىلىم ئۆگەتكۈچىنىڭ تۆزى ئادەمنى ئەيىبلىمەمدۇ؟ **11** پەرۋەردىگار ئىنسانلىنىڭ ئوي-خىيالىرىنىڭ تۇتاملى يوقلۇقىنى بىلىدۇ. **12** سەن تەربىيىلىگەن ئادەم بەختلىكتۇر، ئى ياھ، يەنى سەن تەۋرات-قانۇن ئۆگەنگەن ئەقىل ئۆگىتىدىغان كىشى بەختلىكتۇر! **13** شۇنداق قىلىپ، تاكى پاسىقلار ئۈچۈن ئۇرەك كولانغۇچە ـ سەن تۆزنى يامان كۈنلەردىن خاتىرجەم ساقلايسەن. **14** چۈنكى پەرۋەردىگار تۆز خەلقىنى تەرك ئەتمەيدۇ، يا كى تۆز مىراسىدىن ۋاز كەچمەيدۇ. **15** چۈنكى ھۆكۈم-يەرمان ھوقۇقى ھامان ئادالەتكە قايتىدۇ، بارلىق دىلى دۈرۈسلار بولسا، ئۇنىڭ كەينىدىن ماڭىدۇ. **16** مەن ئۈچۈن يامانلار بىلەن قارشىلىششىقا كىم ئورنىدىن تۇرىدۇ؟ مەن ئۈچۈن قەبىھلىك قىلغۇچىلار بىلەن قارشىلىششىقا كىم مەيدانغا چىقىدۇ؟ **17** ئەگەر پەرۋەردىگار ماڭا يارىدەمدە بولمىغان بولسا، جىنىم بالدۇر چىقىپ سۈكۈت دىيارىدا ياتار ئىدى. **18** ئايىغىم پۇتلىشاي دېگىنىدە، تۆ زۆرەمەس مۇھەببىتىڭ، ئى پەرۋەردىگار، مېنى يۈلدىز. **19** ئىچىمدىكى كوپلىگەن غەم-ئەندىشىلەر ئارىسىدا، سېنىڭ تەسەللىلىرىڭ جېنىمنى سۆيۈندۈردى. **20** ئىنسانىيەتلىقنى قانۇنغا ئايلاندۇرىدىغان، ئاچ كۆز ئولتۇرغان بىر تەخت، سەن بىلەن ئالاقىدە بولامدۇ؟ **21** تۇلار ھەققانىيلارنىڭ جېنىغا ھۇجۇم قىلىشقا يىغىلىدۇ، بىگۇناھ قانىنى تۆكىدىغان ھۆكۈملەرنى چىقارماقتا. **22** بىراق پەرۋەردىگار مېنىڭ ئېگىز قورغىنىم بولىدۇ؛ ھە، مېنىڭ خۇدايىم پاناھ قورام ئېشىمدۇر. **23** تۆ تۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى تۆز بېشىغا سالىدۇ، ئۇلارنىڭ تۆز يامۇزۇلۇقلىرى بىلەن ئۇلارنى ئۈزۈپ تاشلايدۇ، بەرھەق، پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۇلارنى ئۈزۈپ تاشلار.

95 كېلىڭلار، پەرۋەردىگارنى ياڭرىتىپ كۈيلەيلى، نىجاتلىقىمىز بولغان قورام ئېشىمىزغا تەنتەنە قىلايلى! **2** تەشە ككۈرلەر بىلەن ئۇنىڭ ئالدىغا كېلەيلى، ئۇنىڭغا كۈيلەر بىلەن تەنتەنە قىلايلى! **3** چۈنكى پەرۋەردىگار ـ ۋېۋۇك بىر ئىلاھتۇر، پۈتكۈل ئىلاھلار ئۈستىدىكى ۋېۋۇك بىر پادىشاھتۇر. **4** يەرنىڭ تەگلىرى ئۇنىڭ قولىدىدۇر، تاغلارنىڭ چوققىلىرىمۇ ئۇنىڭكىدۇر. **5** دېڭىز ئۇنىڭكى، ئۇ ئۇنى ياراتقان، قۇرۇقلۇقنى ئۇنىڭ قوللىرى شەكىللەندۈردى. **6** كېلىڭلار، ئۇنىڭغا باش ئۇرۇپ سەجدە قىلايلى، پەرۋەردىگار ياراتقۇچىمىز ئالدىدا تىزىمىز ۋېگىلىپ! **7** چۈنكى ئۇ بىزنىڭ خۇدايىمىزدۇر، بىز بولساق ئۇنىڭ يايلىقىدىكى خەلق، ئۇنىڭ قولى باقىدىغان قويلارمىز. بۈگۈن، ئە گەر ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىسا ئاڭلار، **8** ئېنى چاغلاردا مەرىباھدا بولغاندەك، چۆل-بايابانىدىكى ماسساھدا بولغان كۈندەك، يۈرىكىڭلارنى جاھىل قىلما ئاڭلار! **9** مانا شۇ يەردە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مېنى سىنىدى، ئىسپاتلىدى ھەم قىلغىنىمنى كۆردى. **10** مەن قىرىق يىل شۇ دەۋردىن بىزار بولۇپ: ـ «بۇلار كۆڭلىدە ئادەتسىز بىر خەلقتۇر، مېنىڭ يوللىرىمنى ھېچ بىلىپ يەتمىگەن» ـ دېدىم. **11** شۇڭا مەن غەزەپلىنىپ قەسەم ئىچىپ: ـ «ئۇلار ھە رگىز مېنىڭ ئارامگاھىمغا كىرمەيدۇ» ـ دېدىم.

96 پەرۋەردىگارغا ئاتاپ يېڭى ناخشا ئېيتىڭلار! پۈتكۈل يەر يۈزى، پەرۋەردىگارنى كۈيلە ڭلار! **2** پەرۋەردىگارغا ناخشا ئېيتىڭلار، نامىغا تەشە ككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار، نىجاتلىقىنى ھەر كۈنى ئېلان قىلىڭلار! **3** ئۇنىڭ شان-شۆھرىتىنى ئەللەر ئارىسىدا، ئۇنىڭ مۆجىزىلىرىنى بارلىق خەلقلەر ئارىسىدا جاكارلا ڭلار! **4** چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلۇغ، زور مەدھىيىلە رگە لايىقتۇر! ئۇ بارلىق ئىلاھلاردىن ئۈستۈن، ئۇنىڭدىن قورقۇش كېرەكتۇر، **5** چۈنكى بارلىق خەلقلەرنىڭ ئىلاھلىرى ـ بۇتلار خالاس، بىراق پەرۋەردىگار ئاسمان-يەلەكنى ياراتقاندۇر. **6** شانۇ-شە ۋكەت ۋە ھەيۋەت ئۇنىڭ ئالدىدا، مۇقەددەس جايىدا قۇدرەت ۋە گۈزەللىك كۆرۈنىدۇ. **7** پەرۋەردىگارغا [تەئەللۇقىنى] بە رگەيسىلەر، ئى ئەل-قەبىلىلەر، پەرۋەردىگارغا شان-شۆھرەت ۋە قۇدرەتنى بە رگەيسىلەر! **8** پەرۋەردىگارغا ئۇنۇر نامىغا لايىق شان-شۆھرەتنى بە رگەيسىلەر، سوۋغا-سالام ئېلىپ ھويلىلىرىغا كىرىڭلار! **9** پەرۋەردىگارغا پاك-مۇقەددەسلىكنىڭ گۈزەللىكىدە سەجدە قىلىڭلار، پۈتكۈل يەر-يۈزى، ئۇنىڭ ئالدىدا تىترەڭلار! **10** ئەللەر ئارىسىدا ئېلان قىلىڭلار: ـ «پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! شۇڭا مانا، دۇنيا مەزمۇت قىلىنغان، ئۇ تەۋرەنمەس ئەسلا. ئۇ ئادىللىق بىلەن خەلقلەر ئۈستىدە ھۆكۈم چىقىرىدۇ. **11** ئاسمانلار شادلانسۇن، يەر-جاھان خۇش بولسۇن، دېڭىز-ئوكيان ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە چۈقان سېپىلىپ جۇش ئۇرسۇن! **12** دالالار ھەم ئۇلارىدىكى ھەممە يايرىسۇن! ئۇ چاغدا ئورماندىكى پۈتكۈل دەرەخلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا ياڭرىتىپ ناخشا ئېيتىدۇ؛ چۈنكى مانا، ئۇ كېلىدۇ! ئۇ جاھانىي سوراق قىلىشقا كېلىدۇ، ئۇ ئالەمنى ئادىللىق بىلەن، خەلقلەرنى تۆز ھەققەت-ساداقىتىدە سوراق قىلىدۇ.

97 پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! يەر-زېمىن خۇش بولسۇن، كۆپلىگەن ئاراللار شادلانسۇن! **2** بۇلۇتلار ۋە قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ ئەتراپىدىدىر، ھەققانىيەت ۋە ئادالەت تەختىنىڭ ئۇلىدۇر، **3** ئۇنىڭ ئالدىدا ئوت يالقۇنى يۈرىدۇ، ئەتراپتىكى دۈشمەنلىرىنى كۆيدۈرۈپ تاشلايدۇ، **4** ئۇنىڭ چاقىلىرى جاھانىي يورۇتتى، يەر بۇنى كۆرۈپ تىترەپ كەتتى، **5** پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا، پۈتكۈل زېمىننىڭ ئىگىسىنىڭ ئالدىدا، تاغلار مومدەك ئېرىپ كېتىدۇ. **6** ئاسمانلار ئۇنىڭ ھەققانىيىتىنى جاكارلايدۇ، بارلىق خەلقلەر ئۇنىڭ شان-شەرىپىنى كۆرىدۇ. **7** ئويما ھەيكەللە رگە چوقۇنغانلار، بۇتلار بىلەن ماختىنىپ يۈرگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى ئۇياتقا قالىدۇ. بارلىق ئىلاھلار، ئۇنىڭغا سەجدە قىلىڭلار! **8** سىنىڭ ھۆكۈملىرىڭ سەۋەبىدىن، ئى پەرۋەردىگار، زىئون ئاگلاپ شادلاندى، يەھۇدا قىزلىرى خۇش بولدى. **9** چۈنكى سەن پەرۋەردىگار پۈتكۈل يەر يۈزى ئۈستىدىكى ئەڭ ئالىيىسىدۇرسەن؛ سەن بارلىق ئىلاھلاردىن ئەقەدەر يۇقىرىدۇرسەن! **10** پەرۋەردىگارنى سۆيگەنلەر، يامانلىقتىن نەپرەتلىنىڭلار! تۆ مۇمىن بەندىلىرىڭنى جېنىدىن خەۋەر قىلدۇ؛ رەزىللەرنىڭ چاڭگىلىدىن خالاس قىلىدۇ. **11** ھەققانىيلار ئۈچۈن نۇر، دىلى دۈرۈسلار ئۈچۈن شادلىق تېرىلغاندۇر؛ **12** پەرۋەردىگاردىن شادلىنىڭلار، ئى ھەققانىيلار، ئۇنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىنى ياد ئېتىپ تەشە ككۈر ئېيتىڭلار!

98 داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ يېڭى ناخشا ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ كارامەت مۆجىزىلەرنى ياراتتى، ئۆزىنىڭ ئوڭ قولى ھەم مۇقەددەس بىلىكى ئۆزىگە زەپەر-نىجات كەلتۈردى. 2 پەرۋەردىگار ئۆز نىجاتلىقىنى ئايان قىلدى، ھەققانىيەتنى ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئاشكارا كۆرسەتتى. 3 ئۇ ئىسرائىل جەمەتىگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىنى ھەم ھەققەت-ساداقەتنى ئېسىگە ئالدى، زېمىننىڭ چەت-ياقىلىرىمۇ خۇدايىمىزنىڭ نىجاتلىقىنى كۆردى. 4 پەرۋەردىگارغا ئاۋازىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار، پۈتۈكۈل يەر يۈزى؛ ھەتەنە قىلىپ ئاۋازىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار، ناخشا ئېيتىڭلار! 5 پەرۋەردىگارغا چىلتار چېلىپ ناخشا ئېيتىڭلار، چىلتار بىلەن، كۆرىنىڭ ساداسى بىلەن! 6 كاناي ھەم سۇنايى ئاۋازلىرى بىلەن، پادىشاھ بولغان پەرۋەردىگار ئالدىدا تەتەنە قىلىڭلار، 7 دېڭىز-ئوكيان ھەم ئۆزىگىنا تولغان ھەمەھ جۈش ئۇرۇپ، جاھان ھەم ئۇنىڭدا ياشاۋاتقانلار شاۋقۇنلىسۇن! 8 كەلكۈن-تاشقىنلار چاۋاك چالسۇن؛ پەرۋەردىگار ئالدىدا تاغلار قوشۇلۇپ تەتەنە قىلىپ ناخشا ئېيتسۇن؛ 9 چۈنكى مانا، ئۇ يەرنى سوراق قىلىشقا كېلىدۇ؛ ئۇ ئالەمنى ئادىللىق بىلەن، خەلقلەرنى ئۆز ھەققەت-ساداقەتىدە سوراق قىلىدۇ.

99 پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! خەلقلەر تىترىسۇن! ئۇ كېرۇبلار ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرىدۇ؛ يەر-جاھان زىلزىلىگە كەلسۇن! 2 پەرۋەردىگار زىئوندا ئۇلۇغتۇر، ئۇ بارلىق خەلقلەر ئۈستىدە ئۈرىدىغان ئالىيدۇر. 3 ئۇلار ئۇلۇغ ۋە سۈرلۈك نامىڭنى مەدھىيىلەيدۇ، ئۇ پاك-مۇقەددەستۇر! 4 پادىشاھنىڭ قۇدرىتى ئادالەتكە بېغىشلانغاندۇر، ئۆزۈڭ دۈرۈسلۇقنى مەھكەم ئورناتقانسەن، سەن ياقۇب ئارىسىدا ئادالەت ۋە ھەققانىيەت يۈرگۈزگەن. 5 پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنى ئۇلۇغلاڭلار! تەختىپەرى ئالدىدا ئېگىلىپ سەجدە قىلىڭلار ـ ئۇ مۇقەددەستۇر! 6 ئۇنىڭ كاھىنلىرى ئارىسىدا مۇسا ۋە ھارۇن بار ئىدى، نامىنى چاقىرغانلار ئىچىدە سامۇئىلمۇ ھازىر ئىدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلىپ، چاقىردى، ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بەردى. 7 خۇدا بۇلۇت تۈۋرۈكىدە ئۇلارغا سۆزلىدى؛ ئۇلار ئۇ تاپشۇرغان ئاڭاھ-گۆۋاھلىقلارغا ھەم نىزام-بەلگىلىمىگە تەمەل قىلىشاتتى. 8 ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، سەن ئۇلارغا جاۋاب بەردىڭ؛ يامان قىلمىشلىرىغا يارىشا جازا بە رگەن بولساڭمۇ، سەن ئۇلارنى كەچۈرگۈچى ئىلاھ ئىدىڭ. 9 پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنى ئۇلۇغلاڭلار! ئۇنىڭ مۇقەددەس تېغىدا ئېگىلىپ سەجدە قىلىڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز مۇقەددەستۇر!

100 تەشەككۇر ئېيتىش ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ـ ئى پۈتكۈل يەر-جاھان، پەرۋەردىگارغا ئاۋازىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار! 2 خۇشاللىق بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار، ھۇزۇرۇمغا تەتەنە-ناخشىلار بىلەن يېقىنلاشىڭلار! 3 بىلىپ قويۇڭلار كى، پەرۋەردىگار ھەق خۇدادۇر؛ بىزنى ياراتقان ئۇنىڭ ئۆزىدۇر، بىز ئەمەس! بىز ئۇنىڭ خەلقىدۇرمىز، ئۆز يايلىقىدا باققان قويلىرىدۇرمىز. 4 دەرۋازىلىرىغا تەشەككۇر ئېيتىشلار بىلەن، ھويلىلىرىغا مەدھىيىلەر بىلەن كىرىڭلار، ئۇنى مەدھىيىلەپ، نامىغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! 5 چۈنكى پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ئەبەدىلئەبەد دگىچە، ئۇنىڭ ھەققەت-ساداقىتى ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىچىدۇر!

101 داۋۇت يازغان كۈي: ـ مەن ئۆز ئۆرمەس مۇھەببەت ھەم ئادالەت توغرۇلۇق ناخشا ئېيتىمەن، سېنى، ئى پەرۋەردىگار، ناخشىلار بىلەن كۈيلەيمەن. 2 مەن مۇ ئۇكەمگە يولدا ئېھتىيات بىلەن ئىش كۆرىمەن، سەن قاچانمۇ ينىمغا كېلىسەن!؟ ئۆز ئۆي-ئوردامدا ساپ كۆڭۈل بىلەن يۈرىمەن. 3 ھېچ پاسىق نەرسىنى كۆز ئالدىمغا كەلتۈرمەيمەن، يولدىن چەتنىگەنلەرنىڭ قىلمىشلىرىغا نەپرەتلىنىمەن؛ بۇنداقلار ماڭا ھېچ يېپىشماس ئەسلا. 4 ئەگرى كۆڭۈل مېنىڭدىن يىراق كېتىدۇ، ھېچ رەزىللىكنى تونۇغۇم يوقتۇر. 5 كىمكى ئۆز يېقىنىنىڭ كەينىدىن توھمەت قىلغان بولسا، مەن ئۇنى يوقىتىمەن؛ نەزىرى ئۈستۈن، دىلى تەكەبىۋىر ئادەمنى مەن سىغدۇرمايمەن؛ 6 كۆزلىرىم زېمىندىكى مۇئمىنلەردىدۇر، ئۇلار ئوردامدا مەن بىلەن بىللە تۇرسۇن! كىم مۇ ئۇكەمگە يولدا ماڭسا، ئۇ مېنىڭ خىزمىتىمدە بولىدۇ. 7 ئالدامچىلىق يۈرگۈزگەنلەرنىڭ ئۆي-ئوردامدا ئورنى بولمايدۇ؛ يالغان سۆزلىگەنلەر كۆز ئالدىمدا تۇرمايدۇ. 8 پەرۋەردىگارنىڭ شەھىرىدىن ياماناتلىق قىلغۇچىلارنى ئۈزۈپ تاشلاش ئۈچۈن، ھەر سەھەردە زېمىندىكى بارلىق رەزىل ئادەملەرنى يوقىتىمەن.

102 ئېزىلگەننىڭ دۇئاسى: ئۇ ھالىدىن كەتكەندە، داد-پەريادىنى پەرۋەردىگار ئالدىغا تۆككەندە: ـ دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، پەريادىم ئالدىڭغا يېتىپ كەرسۇن! 2 يۈزۈڭنى مەندىن قاچۇرمىغايسەن؛ قىسىلغان كۈنۈمدە ماڭا قۇلاق سالغايسەن؛ مەن ندا قىلغان كۈندە، ماڭا تېز جاۋاب بە رگىن! 3 مانا، كۈنلىرىم ئىس-تۈتە كتەك تۈگەپ كېتىدۇ، تۆستىخانلىرىم ئوتۇن-چوغلارغا ئوخشاش كۆيدى! 4 يۈرىكىم زەخمە يەپ چۆپلەر خازان بولغانىدەك قۇرۇپ كەتتى، ھەتتا ئىنسىمنى يېيىشنى ئۇنتۇدۇم. 5 مەن ئاھۇ-زار تارتقانلىقىمدىن، ئەتلىرىم سۆڭەك كلىرىگە چاپلىشىپ قالدى. 6 چۆل-باياۋاندىكى ساقىيۇشىدەك، ۋەيرانچىلىقتا قونۇپ يۈرگەن ھۇۋۇقۇشقا ئوخشايمەن. 7 تۇخلىماي سە گەك ئۇرۇپ كۆزەتتىمەن؛ ئۇ ئۆگىدە يالغۇز قالغان قۇشقاچ كەبمەن. 8 دۈشمەنلىرىم كۈن پېيى مېنى مەسخىرە قىلماقتا، مېنى ھاقارەتلىگەنلەر ئىسمىمنى لەنەت ئورندا ئىشلەتمەكتە. 9 قەھرىڭ ھەم ئاچچىقىڭ ئۆچەيلىدىن، كۈلۈنى نان دەپ يەۋاتىمەن، ئىچىملىكىمنى كۆز يېشىم بىلەن ئارىلاشتۇرىمەن؛ چۈنكى سەن مېنى كۆتۈرۈپ، ئاندىن يە رگە ئۇردىڭ. 11 كۈنلىرىم قىياش ئۆزارتقان كۆلە گىدەك يوقۇلاي دەپ قالدى، ئۆزۈم بولسام چۆپلەر خازان بولغانىدەك قۇرۇپ كەتتىم. 12 لېكىن سەن، پەرۋەردىگار، تەبەددىي ئورىسەن، سېنىڭ نام-شۆھرىتىڭ دەۋردىن-دەۋرگىچىدۇر. 13 سەن ئورنۇڭدىن تۇرسەن، زىئونغا رەھىم قىلىسەن؛ چۈنكى ئۇنىڭغا شەپقەت كۆرسىتىش ۋاقتى كەلدى، ھە، ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلدى! 14 چۈنكى قۇللىرىڭ ئۇنىڭ تاشلىرىدىن خۇرسەنلىك تاپىدۇ، ھەم ئۇيرىقىغىمۇ ئىچىنى ئاغرىتىدۇ؛ 15 ئەللەر پەرۋەردىگارنىڭ نامىدىن، يەر يۈزىدىكى شاھلار شان-شەرىپىڭدىن ئەيمىنىدۇ. 16 مانا، پەرۋەردىگار زىئوننى قايتىدىن قۇرغاندا، ئۇ ئۆز شان-شەرىپىدە كۆرۈنىدۇ! 17 ئۇ غېرىب-مىسكىننىڭ دۇئاسىغا ئېتىبار بېرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ دۇئاسىنى ھە رگىز كەمسىتمەيدۇ. 18 بۇلار كەلگۈسى بىر ئەۋلاد ئۈچۈن خاتىرىلىنىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن كەلگۈسىدە يارىتىلىدىغان بىر خەلق ياھنى مەدھىيىلەيدۇ؛ 19 چۈنكى ئۇ ئەسىرلەرنىڭ ئاھ-زارلىرىنى ئاڭلاي دەپ، ئۆلۈمگە يۈپۈرۈلغانلارنى ئازاد قىلاي دەپ، ئېگىزدىكى مۇقەددەس جايىدىن ئېگىلىپ نەزەر سالدى، ئەرشىلەردىن پەرۋەردىگار يە رگە قاردى؛ 21 شۇنداق قىلىپ، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولالىي دېگەندە، يەنى ئەل-مەملىكەتلەر جەم يىغىلغان ۋاقىتدا ـ پەرۋەردىگارنىڭ نامى زىئوندا، ئۇنىڭ شەرەپلىرى يېرۇسالېمدا جاكارلىنىدۇ! 23 براق ئۇ مېنى يولدا ماغدۇرسىزلاندۇرۇپ، كۈنلىرىمنى قىسقارتتى. 24 مەن: «ئە ۋۇم، ئۆمرۈمنىڭ يېرىمدا مېنى ئېلىپ كەتمە!» ـ دېدىم. ـ «سېنىڭ يىللىرىڭ دەۋردىن دەۋرگىچىدۇر، 25 سەن يەرنى ئەلىساقتىنلا بەرپا قىلغانسەن، ئاسمانلارنى ھەم قوللىرىڭ ياسىغانىدۇر؛ 26 ئۇلار يوق بولۇپ كېتىدۇ، براق سەن داۋاملىق تۇرۇۋېرىسەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى كىيىمدەك كونىراپ كېتىدۇ؛ ئۇلارنى كونا تون كەبى ئالماشتۇرىساڭ، شۇنداق ئۇلار كىيم-كېچەك يە گىگۈشلەنگەندەك يە گىگۈشلىنىدۇ. 27 براق سەن ئۇ ئۆزەرمىگۈچىدۇرسەن، يىللىرىڭنىڭ تامامى يوقتۇر. 28 قۇللىرىڭنىڭ يىللىرىمۇ تۇرۇۋېرىدۇ، ئۇلارنىڭ ئەۋلادى ھۇزۇرۇڭدا مەزمۇت ياشايدۇ!».

103 داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر قايتۇر، ئى جېنىم؛ ئى پۈتۈن ۋۇجۇدۇم، ئۇنىڭ مۇقەددەس نامىغا تەشەككۇر قايتۇر! 2 پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر قايتۇر، ئى جېنىم، ئۇنىڭ مۇقەددەس نامىغا تەشەككۇر قايتۇر! 3 ئۇ پۈتۈكۈل قەبىلىلىرىڭنى كەچۈردىڭ، بارلىق كېسىلىرىڭگە داۋا قىلدىڭ؛ 4 ھاياتىڭنى ھالاكىدىن ھۆزۈرۈڭگە قۇتقۇزدىڭ، پىشىڭغا مېھىر-مۇھەببەت ھەم رەھىمدىللىقلارنى تاج قىلىپ كىيگۈزدىڭ. 5 كۆڭلۈڭنى نازۇنىمەتلەر بىلەن قاندۇرىدىڭ، ياشلىقىڭ بۈركۈتنىڭكىدەك يېڭىلىنىدۇ. 6 پەرۋەردىگار بارلىق ئېزىلگەنلەر ئۈچۈن ھەققانىيلىق ھەم ئادالەتنى يۈرگۈزىدۇ؛ 7 ئۇ تۈز يوللىرىنى مۇساغا، قىلغانلىرىنى ئىسرائىللارغا ناماياں قىلغان. 8 پەرۋەردىگار رەھىمدىل ۋە شەپقەتلىكتۇر، ئۇ ئاسانلىقچە ئاچچىقلانمايدۇ، ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ئېتىپ تۇرىدۇ. 9 ئۇ ئۆزۈنغىچە ئەيىبلەۋەرمەيدۇ، يا كى تا مە ڭگۈ ئۆگەزىيدە ئۆرۈشۈرمەيدۇ. 10 ئۇ بە رگە ئۆگناھلىرىمىزغا قاتىرا مۇئاملىدە بولغان ئەمەس، بە رگە قەبىلىكلىرىمە رگە قاتىرا تېگىشلىكىنى يانداۋرغان ئەمەس. 11 ئاسمان يەردىن قانچىلىك ئېگىز بولسا، ئۇنىڭدىن قورقىدىغانلارغا بولغان مۇھەببىتىمۇ شۇنچىلىك زوردۇر. 12 شەرق غەربتىن قانچىلىك يىراقتا بولسا، بىزدىكى ئاسىيلىقلارنىمۇ شۇنچە يىراقلاشتۇردى. 13 ئاتا بالىلىرىغا قاندا كۆيۈنگەن بولسا، پەرۋەردىگارمۇ ئۆزىدىن قورقىدىغانلارغا شۇنداق مېھىربانىدۇر. 14 چۈنكى ئۇ ئۆزى بىزنىڭ جىسمىمىزنى بىلىدۇ، ئۇيراقتىن ئىكەنلىكىمىزنى ئۇ ئېسىگە ئالىدۇ. 15 ئىنسان بولسا ـ ئۇنىڭ كۈنلىرى ئوت-چۆپكە ئوخشايدۇ، دالادىكى گۈلدەك ئۇنۇپ چىقىپ چېچە كلەيدۇ؛ 16 ئۇنىڭ ئۈستىدىن شامال ئۆچۈپ ئۆتىدۇ، ئۇ يوق بولىدۇ، ئەسلىي ماكانىمۇ ئۇنى قايتا تونۇمايدۇ. 17 لېكىن ئۆزىدىن

قورقىدىغانلارغا، تۆز ئەھدىسىگە ۋاپا قىلغانلارغا، كۆرسەتمىلىرىنى ئوروندىلاش ئۈچۈن تۆلارنى ئېسىدە تۇتقانلارغا، پەرۋەردىگارنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ئەزەلدىن ئەبە دگىچە، ھەققانىيىتى ئەۋلادتىن ئەۋلادلىرىگىچىدۇر. **19** پەرۋەردىگار تەختىنى ئەرشتە قورغان، تۆنىڭ سەلتەنىتى ھەممىنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ **20** ئى سۆزىگە قۇلاق سالغۇچى، كالامىنى ئىجرا قىلغۇچى، قۇدرىتى زور بولغان تۆنىڭ پەرىشتىلىرى، پەرۋەردىگارغا تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! **21** ئى سىلەر، تۆنىڭ بارلىق قوشۇنلىرى، ئىرادىسىنى ئادا قىلغۇچى خىزمەتكارلىرى، پەرۋەردىگارغا تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! **22** ئى، تۆنىڭ بارلىق ياسىغانلىرى، ھۆكۈمرانلىقى ئاستىدىكى بارلىق جايلارىدا پەرۋەردىگارغا تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! ئى مېنىڭ جېنىم، پەرۋەردىگارغا تەشە ككۇر قايتۇر!

104

پەرۋەردىگارغا تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇر، ئى جېنىم! ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، ئىنتايىن تۆلۈغسەن، شانۇ-شە ۋكەت ۋە ھەيۋەت بىلەن كىينىگەنسەن، **2** لىباس بىلەن پۈركەنگەندەك يورۇقلۇققا پۈركەنگەنسەن، ئاسمانلارنى چېدىر پەردىسى كەبى يايغانسەن. **3** تۆ يۇقىرىقى راۋاقلىرىنىڭ ئىملىرىنى سۇلارغا ئورناتقان، بۇلۇتلارنى جەڭ ھارۋىسى قىلىپ، شامال قاناتلىرى ئۈستىدە ماڭىدۇ؛ **4** تۆ پەرىشتىلىرىنى شامالىلار، خىزمەتكارلىرىنى ئوت يالقۇنى قىلدۇ. **5** يەرنى تۆ تۈللىرى ئۈستىگە ئورناتقان، تۆ ئەسلا تەۋرىنىپ كەتمەيدۇ. **6** لىباس بىلەن ئورالغاندەك، ئۇنى چوڭقۇر دېڭىزلار بىلەن ئورىغانسەن، سۇلار تاغلار چوققىلىرى ئۈستىدە تۇردى. **7** سېنىڭ تەنبىھىڭ بىلەن سۇلار بەدەر قاچتى، گۈلدۈرماماڭىنىڭ ساداسىدىن ئۇلار تېزدىن ياندى؛ **8** تاغلار تورلەپ چىقتى، ۋادىلار چۈشۈپ كەتتى، [سۇلار] سەن بېكىتكەن جايىغا چۈشۈپ كەتتى. **9** ئۇلار تېشىپ، يەرنى يەنە قاپلىمىسۇن دەپ، سەن ئۇلارغا چەكلەمە قويغانسەن. **10** [تەڭرى] ۋادىلاردا بۇلاقلارنى ئېچىپ ئۇرغۇتىدۇ، سۇلىرى تاغلار ئارىسىدا ئاقىدۇ. **11** دالادىكى ھەربىر جانۋارغا ئۆسىۋاتقان ئوت بېرىدۇ، ياۋايى ئېشەك كەلەر ئۆسىۋاتقىنى قاندۇرىدۇ. **12** كۆكتىكى قۇشلار ئۇلارنىڭ يوپىدا قونىدۇ، دەرەخ شاخلىرى ئارىسىدا سايرايدۇ. **13** ئۇ يۇقىرىدىكى راۋاقلىرىدىن تاغلارنى سۇغىرىدۇ، يەر سېنىڭ ياسىغانلىرىڭنىڭ مېۋىلىرىدىن قاندۇرۇلىدۇ! **14** ئۇ مالالار ئۈچۈن ئوت-چۆپلەرنى، ئىنسانلار ئۈچۈن كۆكاتلارنى ئۆستۈرىدۇ، شۇنداقلا ئاننى يەرىدىن چىقىرىدۇ؛ **15** ئادەمنىڭ كۆڭلىنى خۇش قىلىدىغان شارابنى، ئىنسان يۈزىنى پارقىرىتىدىغان مايىنى چىقىرىدۇ؛ ئىنسانلىڭ يۈرىكىگە نان بىلەن قۇۋۋەت بېرىدۇ؛ **16** پەرۋەردىگارنىڭ دەرەخلىرى، يەنى ئۆزى تىككەن لۇبان كېدىر دەرەخلىرى [سۇ ئېچىپ] قانائەتلىنىدۇ. **17** ئەنە ئاشۇلار ئارىسىغا قۇشلار تۇۋا ياسايدۇ، لەيلەك بولسا، ئارچا دەرەخلىرىنى ماكان قىلىدۇ. **18** ئېگىز چوققىلار تاغ ئۆچكىلىرىنىڭ، تىك يارلار سۇغۇرلارنىڭ پاناھى بولىدۇ. **19** يەسىللەرنى بېكىتمەك ئۈچۈن ئۇ ئايىنى ياراتتى، قۇياش بولسا پېتىشنى بىلىدۇ. **20** سەن قاراڭغۇلۇق چۈشۈرىسەن، تۈن بولىدۇ، ئورماندىكى جانۋارلارنىڭ ھەممىسى ئۆنىگىدا شىپىر-شىپىر كېزىپ يۈرىدۇ. **21** ئارسلانلار ئوۋلىغا ئىزدەپ ھۇركىرەيدۇ، تە ڭرىدىن ئوزۇق-تۈلۈك سورىشىدۇ؛ **22** قۇياش چىقىپلا، ئۇلار چېكىنىدۇ، قايتىپ كىرىپ ئۆۋىلىرىدا ياتىدۇ. **23** ئىنسان بولسا ئۆز ئىشىغا چىقىدۇ، تا كەچكىچە مېھنەتتە بولىدۇ. **24** ئى پەرۋەردىگار، ياسىغان ھەرخىل نەرسىلىرىڭ نەقەدەر كۆپتۇر! ھەممىنى ھېكمەت بىلەن ياراتقانسەن، يەر يۈزى ئېچىت-بايلىقلىرىڭ بىلەن تولدى. **25** ئەنە ڭىزۇك بېپايان دېڭىز تۇرىدۇ! ئۇنىڭدا سان-ساناقسىز غۇژ-غۇژ جانۋارلار، چوڭ ۋە كىچىك ھايۋانلار بار. **26** شۇ يەردە كېمىلەر قاتنايدۇ، ئۇنىڭدا ئۇينىقلىسۇن دەپ سەن ياسىغان لېۋىئاتانمۇ بار، **27** ۋاقتىدا ئوزۇق-تۈلۈك بەرگىن دەپ، بۇلارنىڭ ھەممىسى ساڭا قارايدۇ. **28** ئۇلارغا بەرگىنىڭدە، تېرىۋالىدۇ، قولۇڭنى ئاچقىنىڭدىلا، ئۇلار نازۇنېمەتلە رگە تويىدۇ. **29** يۈزۈڭنى يوشۇرساڭ، ئۇلار دەككە-دۇككىگە چۈشىدۇ، روھلىرىنى ئالساڭ، ئۇلار جان ئۈزۈپ، يەنە ئېۋراققا قايتىدۇ. **30** روھىڭنى ئەۋەتكىنىڭدە، ئۇلار يارىتىلىدۇ، يەر-يۈزى يېڭى [بىر دەۋر بىلەن] ئالمىشىدۇ. **31** پەرۋەردىگارنىڭ شان-شۆھرىتى ئەبەدىيدۇر، پەرۋەردىگار ئۆز ياراتقانلىرىدىن خۇرسەن بولىدۇ. **32** ئۇ يەر گە باققىنىدا، يەر تىترەيدۇ، تاغلارغا تەگكىنىدە، ئۇلار ئۈتۈنى چىقىرىدۇ. **33** ھاياتلا بولىدىكەنمەن، پەرۋەردىگارغا ناخشا ئېيتىمەن؛ ۋۇجۇدۇم بولسىلا خۇدايىمنى كۆيلەيمەن. **34** ئۇ سۈز رگەن ئوي-خىياللىرىمدىن مۇيۇنسە! پەرۋەردىگاردا خۇشاللىنىمەن! **35** گۇناھكارلار يەر يۈزىدىن ئۆگىتىلىدۇ، رەزىللەر يوق بولىدۇ، ئى جېنىم، پەرۋەردىگارغا تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇر! ھەمدۇسانا!

105

پەرۋەردىگارغا تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، ئۇنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىلتىجا قىلىڭلار، ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى خەلقلەر ئارىسىدا ئايان قىلىڭلار! **2** ئۇنىڭغا ناخشىلار ئېيتىپ، ئۇنى كۆيلەپ ئاۋاز، ئۇنىڭ پۈتكۈل كارامەت مۆجىزىلىرى ئۈستىدە سېغىنىپ ۋىلىنىڭلار. **3** مۇقەددەس نامىدىن پەخىرلىنىپ داڭلاڭلار، پەرۋەردىگارنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ كۆڭلى شادلانسۇن! **4** پەرۋەردىگارنى ھەمدە ئۇنىڭ كۆچىنى ئىزدە ڭلار، دىدار-ھۇزۇرىنى توختىماي ئىزدە ڭلار. **5** ئۇنىڭ ياراتقان مۆجىزىلىرىنى، كارامەت-ئالامەتلىرىنى ھەم ئاغزىدىن چىققان ھۆكۈملىرىنى ئەسته تۈتۈڭلار، **6** ئى ئۇنىڭ قۇلى شىراھىم نەسلى، ئۆزى تاللىغانلىرى، ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى! **7** ئۇ، پەرۋەردىگار-خۇدايىمىز؛ ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى پۈتكۈل يەر يۈزىدىدۇر. **8** ئۇ ئۆزى تۈز رگەن ئەھدىسىنى ئەبەدىي يادىدا تۇتىدۇ — بۇ ئۇنىڭ مىڭ ئەۋلادقىچە ۋەدىسىدىكەن سۆزىدۇر، — **9** يەنى ئىبراھىم بىلەن تۈ زگەن ئەھدىسى، ئىسھاققا ئېچىكەن قەسىمىدۇر. **10** ئۇ يۇنى ياقۇپقىمۇ نىزام دەپ جەزملەشتۈردى، ئىسرائىلغا ئەبەدىي ئەھدە قىلىپ بېرىپ: — **11** «ساڭا قانائان زېمىنىنى بېرىمەن، ئۇنى مىراسىڭ بولغان بىنىسۋۇڭ قىلىمەن»، — دېدى، **12** — گەرچە شۇ چاغدا ئۇلارنىڭ سانى ئاز، ئېتىۋارغا ئېلىنمىغان، شۇ يەردىكى مۇساپىرلار بولسىمۇ. **13** ئۇلار تۈ يۈرىتىن بۇ يۇرتقا، بۇ ئەلدىن تۈ قەبىلىگە كېزىپ يۈردى؛ **14** ئۇ ھېچكىمنىڭ ئۇلارنى ئېزىشىگە يول قويمىدى، ئۇلارنى دەپ پادىشاھلارغىمۇ ئەتىبە بېرىپ: — **15** مەن مەسىھ قىلغانلىرىمنا تە گمە، پەيغەمبەرلىرىگە يامان ئىش قىلما! — دېدى. **16** ئۇ ئاشۇ يۇرتقا ئاچارچىلىقنى ۋېرىۋدى، تىرەك بولغان ئاش-نانىنى قۇرۇتۇۋەتتى. **17** ئۇ ئۇلاردىن بۇرۇن بىر ئادەمنى ئەۋەتكەندى، يۈسۈپ قۇل قىلىپ سېتىلغاندى. **18** ئۇنىڭ پۇتلىرى زەنجىرده ئاغرىدى، ئۇنىمگە جىنى تۇمۇ رگە كىرىپ قىسىلدى؛ **19** شۇنداقلا تا ئۆزىگە ئېيتىلغان ۋەھيي ئەمەلگە ئاشۇرۇلغۇچىە، پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامى ئۇنى سىناپ تاۋلىدى؛ **20** پىرەۋن ئادەملىرىنى ئەۋەتىپ ئۇنى بوشاتقۇزدى، قوۋملارنىڭ ھۆكۈمدارى ئۇنى ھۆرلۈككە چىقاردى. **21** ئۇنى ئۆز ئوردىسىغا غوجىدار قىلىپ قويدى، پۈتۈن مال-مۈلكىگە باشلىق قىلىپ تەينىلەپ، **22** ئۆز ۋەزىرلىرىنى ئۆنىڭ ئىختىيارىدا بولۇپ تەربىيىلىنىشكە، ئاقساقاللىرىغا دانالىق ئۆگىتىشكە تاپشۇردى. **23** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل مىسىرغا كەلدى، ياقۇپلار ھامنىڭ زېمىنىدا مۇساپىر بولۇپ ياشىدى. **24** [پەرۋەردىگار] ئۆز خەلقىنى كۆپ نەسىللىك قىلىپ، ئە زگۈچىلىرىدىن كۈچلۈك قىلدى. **25** ئۇ [مىسىرلىقلارنىڭ] قەلبىدە ئۆز خەلقىگە نەپرەت ھاسىل قىلدى، ئۇلارنى ئۆز قۇللىرىغا ھىيلە-مىكىرلىك بولۇشقا مايىل قىلدى. **26** ئۇ ئۆز قۇلى بولغان مۇسانى، ئۆزىنىڭ تاللىغىنى ھارۇننى يوللىدى. **27** ئۇلار [مىسىردا] ئىلاھىي ئالامەتلەرنى ئايان قىلىپ، ھام زېمىندا ئۆنىڭ مۆجىزىلىرىنى ئورناتتى. **28** پەرۋەردىگار قاراڭغۇلۇقنى ئەۋەتىپ، [زېمىنىنى] زۇلمەتكە قاپلىتىۋەتتى؛ [مىسىرلىقلار] ئۆنىڭ ئەمرىگە قارشى تۇرغانلار ئەمەسمۇ؟ **29** ئۇ ئۇلارنىڭ سۈلىرىنى قانغا ئايلاندۇردى، بېلىقلىرىنى قۇرۇتىۋەتتى. **30** ئۇلارنىڭ يەرلىرىنى مېژ-مېژ پاقىلار باستى، شاھ-ئەمەلىرىنىڭ ھۇجرىلىرىغىمۇ ئۇلار تولۇپ كەتتى. **31** ئۇ بىر سۆز بىلەنلا، غۇژ-غۇژ چۇۋىنلار بىسىپ كەلدى، ھەممە يۇلۇڭ-پۇچقاقلاردا غىڭ-غىڭ ئۇچار چۈمۈلىلەر. **32** ئۇ يامغۇرنىڭ ئورنىغا مۈلدۈر ياغدۇرۇۋې، بۇ زېمىنغا يالقۇنلۇق ئوت چۈشۈردى. **33** ئۇ ئۈزۈمى تاللىرىنى، ئەنجۈر دەرەخلىرىنى ئۇردى، زېمىندىكى دەرەخلەرنى سۇندۇرۇۋەتتى. **34** ئۇ بىر سۆز قىلىشى بىلەنلا، چېكەتكەلەر كەلدى، سانسىز يۇتقۇر ھاشارەتلەر مېژىلداپ، **35** زېمىندا بار بولغان گىياھلارنى يۇتۇۋەتتى، ئېتىزلارنىڭ بارلىق ھوسۇللىرىنى يەپ تۈگەتتى. **36** [ئاخىردا] زېمىندىكى بارلىق تۇنجى ئۇغۇلغانلارنى، ئۇلارنىڭ غۇرۇرى بولغان بىرىنچى ئوغۇل بالىلىرىنى قىرىۋەتتى. **37** ئۆز خەلقىنى بولسا، ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى كۆتۈرگۈزۈپ چىقاردى، قەبىلىلىرىدە بىرسىمۇ يېقىلىپ چۈشۈپ قالغىنى يوق. **38** ئۇلارنىڭ چىققىنىغا مىسىر خۇشال بولدى، چۈنكى ئۇلارنىڭ ۋەھىمىسى [مىسىرلىقلارغا] چۈشتى. **39** ئۇ ئۇلارغا بۇلۇتنى سايىۋەن بولۇشقا، ئوتنى تۈندە نۇر بولۇشقا بەردى. **40** ئۇلار سوردىن، ئۇ بۇدىنلەرنى چىقاردى، ئۇلارنى ساماۋىي نان بىلەن قاندۇردى. **41** ئۇ تاشنى ياردى، سۇلار بۇلدۇقلاپ چىقتى؛ قاقاسلىقتا دەريادەك ئاقتى. **42** چۈنكى ئۇ بە رگەن مۇقەددەس سۆزىنى، ئۆز قۇلى شىراھىمنى ئەسته تۈتتى. **43** ئۇ خەلقىنى شاد-خۇرراملىق بىلەن، ئۆز تاللىغىنىنى شادىيانە ئەتىلەنلەر بىلەن [ئازادلىققا] چىقاردى. **44** ئۇ ئۇلارغا ئەللەرنىڭ زېمىنلىرىنى بېرىپ، ئۇلارنى خەلقلەرنىڭ ئەجىر-مېھنەتلىرىگە مۇيەسسەر قىلدى، **45** يۇ، ئۇلارنىڭ ئۆنىڭ بەلگىلىمىلىرىنى ئۈتۈپ، قانۇنلىرىغا ئىتائەت قىلىشى ئۈچۈن ئىدى! ھەمدۇسانا!

106

ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگارغا تەشە ككۇر ئېيتىڭلار! چۈنكى ئۇ مېھرىباندۇر، ئەبەدىيدۇر ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى. **2** پەرۋەردىگارنىڭ قۇدرەتلىك قىلغانلىرىنى كىم سۆزلەپ بېرەلەيدۇ؟ ئۇنىڭ بار شان-شۆھرىتىنى كىم جاكارلاپ بېرەلەيدۇ؟ **3** بەختلىكتۇر ئادالەتنى ئۈتۈقان، دائىم ھەققانىيلىقنى يۈرگۈز رگەن كىشى! **4** خەلقىڭگە بولغان ھەممىتىڭ بىلەن مېنى ئەسلىگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، نىجاتلىقىڭ بىلەن يېنىمغا كېلىپ خەۋەر ئالغىن! **5** شۇنىڭ

بىلەن، سەن تاللىغانلىرىڭنىڭ بەرىكىتىنى كۆرەي، تۆز ئېلىڭنىڭ شادلىقى بىلەن شاد بولاي، تۆز مىراسىڭ [يولغان خەلقىڭ] بىلەن پەخىرلىنىپ، يلىراپ يۈرەي! 6 بىز ئاتا-بوۋىلىرىمىز قاتارىدا گۇناھ تۆتكۈزدۇق، قەبىھلىك قىلدۇق، يامانلىق ئېلىپدۇق. 7 مىسىردا تۇرغان ئاتا-بوۋىلىرىمىز مۆجىزىلىرىڭنى ئەرزىگە ئالمايي، كۆپ مېھرىبانلىقلىرىڭنى ئېسىگە ئالمىدى، بەلكى دېڭىزدا، قىزىل دېڭىز يېنىدا ئىسيان كۆتۈردى. 8 بىراق ئۇ قۇدرىتىمنى نامايان قىلاي دەپ، تۆز نامى ئۈچۈن ئۆزلىرىنى قۇتقۇزدى. 9 ئۇنىڭ قىزىل دېڭىزغا ئەنبەنە بېرىشى بىلەن، ئۇ قۇرۇقۇق بولدى؛ خۇددى قاغىجراق چۆللۈكتىن يېتە كەلمەي ماڭغاندەك، ئۇ ئۆزلىرىنى دېڭىز تە گلىرىدىن [قۇرۇق] ئۆتكۈزدى. 10 ئۆزلىرىنى ئۆچ كۈ رگەنلەرنىڭ قولىدىن مۇزلۇككە چىقاردى، ئۆزلىرىغا ھەمجەمەت بولۇپ دۈشمەن چاڭگىلدىن قۇتقۇزدى. 11 ياۋلىرىنى سۈلار باستى، ئۆزلىرىنىڭ ھېچبىرىسى ساق قالمىدى. 12 شۇندىلا ئۆزلىرىنىڭ سۆزلىرىگە ئىشەنچ قىلدى؛ ئۆزلىرىنى ئۈنىلدى. 13 ئۆزلىرىنىڭ قىلغانلىرىنى شۇنچە تېز ئۇنتۇدى، نەسىھەتنى كۈتمىدى؛ 14 بەلكى دالادا ئاچ كۆزلۈككە بالادەك يېرىلدى، چۆل-بىياۋاندا تە گۇنى سىنىدى. 15 شۇڭا ئۇ سورىغىنىنى ئۆزلىرىغا بەردى، بىراق جۈدەكچىچى بىر كېسەلنى جانلىرىغا تە گىكۆزدى. 16 ئۆزلىرى بارگاھدا مۇساغا ھەسەت قىلدى، خۇدانىڭ مۇقەددەسى بەندىسى ھارۇنىنمۇ كۆرەلمىدى. 17 يەر ئېچىلىپ داتانىنى يۇتۇۋەتتى، ئابىرامنى ئادەملىرى بىلەن قاپسۇالدى. 18 ئە گەشكۈچىلىرى ئارىسىدا ئوت يېقىلدى؛ يالقۇن رەزىللەرنى كويدۇرۇۋەتتى. 19 ئۆزلىرى ھورەب تېغىدا موزاي بۇتنى ياسىدى، قېيما ھەيكەلگە سەجدە قىلىپ، 20 ئۆزلىرىنىڭ پەخىر-شۆھرىتى بولغۇچىنىڭ ئورنىغا، ئوت-چۆپ يەيدىغان ئۆكۈزنىڭ سۈرىتىنى ئالماشتۇردى. 21 مىسىردا ئۇلۇغ ئىشلارنى كۆرسەتكەن نىجاتكارى تە گۈنى ئۆزلىرى ئۇنتۇدى. 22 دەرۋەقە، ھام دىياردىدا مۇجىزىلەر ياراتقان، قىزىل دېڭىز يېنىدا قورقۇنچلۇق ئىشلارنى كۆرسەتكەن خۇدانى [ئۇنتۇدى]. 23 ئۇ ئۆزلىرىنى ھالاك قىلمەمەن دېگەندى ـ تۆز تاللىغىنى مۇسا قەھرىنى ياندۇرۇش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىدا تارىمچى بولۇپ تىك تۇرمىغان بولسا، ـ دەرۋەقە شۇنداق قىلغان بولار ئىدى. 24 ئۆزلىرى يەنە گۈزەل زېمىننى كەمىستىپ رەت قىلدى، ئۇنىڭ ۋەدىسىگە ئىشەنمىدى؛ 25 بەلكى چېدىرلىرىدا قاقشاپ يۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىدى. 26 شۇڭا ئۇ ئۆزلىرىغا قەسەم قىلىپ قول كۆتۈرۈپ: ـ سىلەرنى چۆلدە يېقىتىپ تۈگەشتۈرىمەن ـ 27 ئەۋلادلىرىڭلارنىمۇ ئەللەر ئارىسىدا يېقىتىپ تۈگەشتۈرۈپ، ياقا يۈرتلار ئارا تارقىتىۋېتىمەن» ـ دېدى. 28 ئۆزلىرى باتال-پېئور بۇتقا تۆزىنى ئېتىپ چوقۇنۇپ، ئۆلۈكلەر رگە ئاتىغان قۇربانلىقلارنى يېدى. 29 ئۆزلىرى قىلمىشلىرى بىلەن ئۇنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈردى، ئۆزلىرى ئارىسىدا ۋابا قوزغالدى؛ 30 فىنھاس تۇردى-دە، ھۆكۈم يۈرگۈزدى، شۇنىڭ بىلەن ۋابا توسۇلدى؛ 31 يۇ ئىش [فىنھاسقا] ھەققانىيەت دەپ ھېسابلاندى، ئۇنىڭ نەسلىگىمۇ ئەۋلادىدىن ئەۋلادىغىچە، ئەبەدىي شۇنداق ھېسابلاندى. 32 ئۆزلىرىنە [پەرۋەردىگارنى] مېرىباھ سۈلىرى يېنىدا غەزەپكە كەلتۈردى، ئۆزلىرىنىڭ سەۋەبىدىن مۇساغىمۇ زەرەر يەتتى، 33 چۈنكى ئۆزلىرى ئۇنىڭ روھىنى تېرىكتۈردى، ئۇنىڭ لەۋلىرى بىخەستىلىكتە گەپ قىلىپ سالدى. 34 ئۆزلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلىپ، [شۇ] يەردىكى قومۇملارنى يوقاتمىدى؛ 35 بەلكى يات ئەللەر بىلەن ئارىلىشىپ، ئۆزلىرىنىڭ قىلمىشلىرىنى ئۆگەندى؛ 36 ئۆزلىرىنىڭ بۇتلىرىغا چوقۇندى، بۇلار ئۆزلىرىگە بىر تۇزاق بولۇپ چىقتى؛ 37 چۈنكى ئۆزلىرى ئۆز ئوغۇل-قىزلىرىنى سويۇپ، جىنلارغا قۇربانلىققا بېغىشلىدى. 38 شۇنداق قىلىپ ئۆزلىرى بىگۇناھ قانىنى، يەنى قاناۋاندىكى بۇتلارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىپ، ئۆز ئوغۇل-قىزلىرىنىڭ قېنىنى ئۆكتى؛ زېمىنى قانغا بۇلغىنىپ كەتتى. 39 شۇ يەردىكى قىلمىشلىرى بىلەن بۇلغاندى؛ قىلمىشلىرى بىلەن پاھىشە ئايالدەك بۇزۇلدى. 40 شۇڭا پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىدىن قاتتىق غەزەپلەندى، ئۆز ئۆزى مىراسىدىن يەرگەندى؛ 41 ئۆزلىرىنى يات ئەللەرنىڭ قولىغا بەردى، ئۆزلىرىغا ئۆچمەنلەر ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلدى. 42 دۈشمەنلىرى ئۆزلىرىنى ئەزدى، ئۆزلىرى ياۋ قولى ئاستىدا ئېگىلىپ پۈكۈلدى. 43 كۆپ قېتىم [پەرۋەردىگار] ئۆزلىرىنى قۇتقۇزدى؛ بىراق ئۆزلىرى بولسا، ئۆز خاھىشلىرى بىلەن ئۇنىڭغا ئاسىيلىق قىلدى، ئۆزلىرى ئۆز قەبىھلىكى بىلەن پەس ھالغا چۈشتى. 44 شۇنداقتىمۇ ئۇ ئۆزلىرىنىڭ ئالەم-پەريادىنى ئاڭلىغاندا، ئۆزلىرىنىڭ جەبر-جاپالىرىغا ئېتىبار بەردى؛ 45 ھەم ئۆزلىرى بىلەن تۈز ئۆگدن ئەھدىسىنى ئەسلىدى، زور مېھىر-شەپقىتى بىلەن، غەزەپىدىن ياندى، 46 ئۇ ئۆزلىرىنى سۈرگۈن قىلغانلىرىنىڭ قەلبىدە رەھىم ۋېغاتتى. 47 بىزنى قۇتقۇزغايسەن، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز! مۇقەددەس نامىڭغا تەشە كۆكۈر ئېيتىشقا، تەنتەنە قىلىپ سېنى مەدھىيىلەشكە، بىزنى ئەللەر ئارىسىدىن يېنىڭغا يىغىۋالغايسەن! 48 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا، ئەزەلدىن تا ئەبە دگىچە تەشە كۆكۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! پۈتكۈل خەلق «ئامىن» دېسۇن! ھەمدۇسانا!

107 ئاھ، پەرۋەردىگارغا تەشە كۆكۈر ئېيتىڭلار! چۈنكى ئۇ مېھرىباندۇر، ئەبەدىيدۇر ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى! 2 پەرۋەردىگار ياۋ قولىدىن قۇتقۇزغانلار، ئۇ ھەمجەمەت بولۇپ قۇتقۇزغان خەلقى بۇنى داۋاملىق بايان قىلسۇن ـ 3 يەنى ئۇ شەرق بىلەن غەربتىن، شىمال بىلەن جەنۇبتىن، ھەرقايسى يۇرتلاردىن يىغۇلىنغانلار بۇنى ئېيتسۇن! 4 ئۆزلىرى چۆل-بىياۋانىنى كېزىپ پىنھان يولدا ئاداشتى، ئادەم ماكانلاشقان ھېچبىر شەھەرنى تاپالماستىن. 5 ئاچ ھەمدە ئۇسسۇز بولۇپ، جېنى چىقاي دەپ قالدى. 6 ئاندىن پەرۋەردىگارغا يېرىلد قىلدى، ئۇ ئۆزلىرىنى مۇشەققەتلىردىن ئازاد قىلدى. 7 ماكانلاشقۇدەك شەھەر گە يەتكۈچە، ئۇ ئۆزلىرىنى تۈز يولدا باشلىدى. 8 ئۆزلىرى پەرۋەردىگارغا تەشە كۆكۈر ئېيتسۇن! ئۇنىڭ ئۇ ئۆگەرمەس مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئىنسان بالىلىرىغا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىرى ئۈچۈن! 9 چۈنكى ئۇ چاڭگىغان كۆڭۈلنى قاندۇردى، ئاچ قالغان جانىنى ئېسىل نېمەتلەر بىلەن تولدۇردى. 10 زۇلمەتتە، ئۆزلۈم كۆلەڭگىسىدە ياشىغانلار، تومۇر كىشەن سىلىنىپ، ئازاب چەكمەنلەرنى بولسا، 11 (چۈنكى ئۆزلىرى تە گۈنىڭ ئېمىرلىرىگە قارشىلىق قىلدى، ھەمدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ نەسىھەتىنى كەمىستى) 12 ـ ئۇ ئۆزلىرىنى جاپا-مۇشەققەت تارتقۇزۇپ كەمتەر قىلدى، ئۆزلىرى يۇتلىشىپ يېقىلدى، ئۆزلىرىغا ياردەمگە بىرسىمۇ يوق ئىدى. 13 ئاندىن پەرۋەردىگارغا يېلىنىپ يېرىلد قىلدى، ئۇ ئۆزلىرىنى مۇشەققەتلىردىن ئازاد قىلدى. 14 ئۆزلىرىنى زۇلمەت ھەم ئۆزلۈم سايىسىدىن چىقىرىپ، ئۆزلىرىنىڭ زەنجىر-ئاسارەتلىرىنى سۇندۇرۇۋېتىپ تاشلىدى. 15 ئۆزلىرى پەرۋەردىگارغا تەشە كۆكۈر ئېيتسۇن! ئۇنىڭ ئۇ ئۆگەرمەس مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئىنسان بالىلىرىغا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىرى ئۈچۈن! 16 مانا ئۇ مىس دەرۋازىلارنى پارە-پارە قىلىپ، ئۇ مۇزىر تاقاقلارنى كېسىپ تاشلىدى. 17 ھاماقەتلەر ئۆز ئىتائەتسىزلىك يولىلىردىن، قەبىھلىكلىردىن ئازابلارغا ئۇچراپدۇ؛ 18 كۆڭلىدە ھەرخىل ئوزۇق-تۇلۇكتىن بىزار بولۇپ، ئۆزلۈم دەرۋازىلىرىغا يېقىنلىشىدۇ. 19 ئاندىن پەرۋەردىگارغا يېلىنىپ پەرياد قىلدۇ، ئۇ ئۆزلىرىنى مۇشەققەتلىردىن ئازاد قىلدۇ. 20 ئۇ سۆز-كالامىنى ئەۋەتىپ، ئۆزلىرىنى ساقايتىدۇ، ئۆزلىرىنى زاۋاللىقلىردىن قۇتقۇزىدۇ. 21 ئۆزلىرى پەرۋەردىگارغا تەشە كۆكۈر ئېيتسۇن! ئۇنىڭ ئۇ ئۆگەرمەس مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئادەم بالىلىرىغا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىرى ئۈچۈن! 22 قۇربانلىق سۈپىتىدە تەشە كۆكۈرلەر ئېيتسۇن، ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى تەنتەنىلىك ناخشىلار بىلەن بايان قىلسۇن! 23 كېمىلەردە دېڭىزغا چۈشۈپ قاتنىغۇچىلار، ئۇلۇغ سۈلاردا تىرىكچىلىك قىلغۇچىلار، 24 بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئىشلىرىغا گۇۋاھچىدۇر، چوڭقۇر ئوكياندا كۆرسەتكەن كارامەتلەرنى كۆرگۈچىدۇر. 25 چۈنكى ئۇ بىر سۆز بىلەنلا شىددەتلىك شامالنى چىقىرىپ، دولقۇنلىرىنى ئۆركىشلىتىدۇ؛ 26 كېمىچىلەر ئاسمان-يەلەك ئورلەيدۇ، سۈلار ئىنىتىلىرىگە چۈشىدۇ، دەھشەتىمۇ ئۇلارنىڭ جېنى ئېرىپ كېتىدۇ. 27 ئۇلار مەست ئادەمدەك ئەلەڭ-سەلەڭ ئېرغاڭلايدۇ، ھەرقاندا ئەقىل-چارىسى تۈگەيدۇ؛ 28 ئاندىن پەرۋەردىگارغا يېلىنىپ پەرياد قىلدۇ، ئۇ ئۆزلىرىنى مۇشەققەتلىردىن ئازاد قىلدۇ. 29 ئۇ بورانىنى تىنچىتىدۇ، سۈ دولقۇنلىرىمۇ جىم بولىدۇ. 30 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار تىنچلىقتىن شادلىنىدۇ؛ ئۇ ئۆزلىرىنى تەشنا بولغان ئارامگاھىغا يېتە كەلەپ باردۇ. 31 ئۇلار پەرۋەردىگارغا تەشە كۆكۈر ئېيتسۇن! ئۇنىڭ ئۇ ئۆگەرمەس مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئىنسان بالىلىرىغا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىرى ئۈچۈن! 32 ئۇلار خەلقىنىڭ جاماەتىدىمۇ ئۇنى ئۇلۇغلىسۇن، ئاقساقالار مەجلىسىدە ئۇنى مەدھىيىلىسۇن. 33 ئۇ دەريالارنى چۆلگە، بۇلاقلارنى قاقاسلىققا ئايلاندۇرىدۇ. 34 ئاھالىنىسىنىڭ يامانلىقى تۈپەيلىدىن، ھوسۇلۇقنى يەرنى شورلۇق قىلدۇ. 35 ئۇ يەنە چۆل-بىياۋانىنى كۆلگە، چاڭقاق يەرنى بۇلاقلارغا ئايلاندۇرىدۇ؛ 36 ئاچلارنى شۇ يەر گە جايلاشتۇرۇپ، ئۇلار ئولتۇراقلاشقان بىر شەھەرنى بەرپا قىلدۇ؛ 37 ئۇلار ئېتىزلارنى ھەيدەپ-تېرىپ، ئۈزۈمزارلارنى بەرپا قىلدۇ، بۇلار ھوسۇل-مەھسۇلاتنى مول بېرىدۇ. 38 ئۇ [پەرۋەردىگار] ئۇلارغا بەركەت بېرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ سانى خېلىلا ئېشىپ باردۇ؛ ئۇ ئۇلارنىڭ مال-ۋارانلىرىنى ھېچ ئازايتمايدۇ. 39 ئۇلار يەنە جەبر-زۇلۇم، بالا-قازا ھەم دەرد-ئەلەمگە يولۇقۇپ، سانى ئازىيىپ، پۈكۈلىدۇ. 40 ئۇ ئېسىلزادىلەر ئۈستىگە كەمىستىلىشنى تۆكىدۇ، يولسىز دەشت-سەھرادا ئۇلارنى سە رگەردان قىلدۇ؛ 41 لېكىن مىسكىن ئادەمنى جەبر-زۇلۇمدىن يۇقىرى كۆتۈرۈپ ساقلايدۇ، ئۇنىڭ ئائىلە-تاۋابىاتىنى قوي پادىسىدەك كۆپ قىلدۇ. 42 بۇنى كۆرگۈچى دۇرۇسلار كۆرۈپ شادلىنىدۇ؛ پاسىقلارنىڭ ئاغزىنى ئېتىلىدۇ. 43 كىمكى دانا بولسا، بۇلارنى بايقىسۇن، پەرۋەردىگارنىڭ مېھىر-شەپقەتلىرىنى چۈشەنسۇن!

108 داۋۇتنىڭ كۈيى-ناخشىسى: ـ ئىرادەم چىڭ، ئى خۇدا، ئىرادەم چىڭ؛ مەن مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتىپ، بەرھەق، سېنى كۆيلەيمەن، پۈتۈن روھىم بىلەن! 2 ئى نەغمە-سازلىرىم، ۋېغان! مەن سەھەر قوياشىنىمۇ ئويغىتىمەن! 3 خەلق-مىللەتلەر ئارىسىدا سېنى

ئۇلۇغلايمەن، ئى پەرۋەردىگار، ئەللەر ئارىسىدا سېنى كۆيلەيمەن! 4 چۈنكى ئۇ رۇگەرمەس مۇھەببىتىگە ئەرشىلە رگە يەتكۈدەك ئۇلۇغتۇر؛ ھەقىقىتىڭ بۇلۇتلارغا تاقاشتى. 5 ئى خۇدا، شان-شۆھرىتىڭ ئەرشىلەردىن يۇقىرى قۇلۇغلانغاي، شان-شەرىپىڭ يەر يۈزىنى قاپلىغاي! 6 ئۆز سۆيگەنلىرىڭنىڭ نجاتلىق تېپىشى ئۈچۈن، ئوڭ قولۇڭ بىلەن قۇتقۇزغايسەن، دۇئايىمنى ئىجابەت قىلغايسەن. 7 خۇدا ئۆز پاك-مۇقەددەسلىكىدە شۇنداق دېگەن: ـ «مەن تەنتەنە قىلىمەن، مەن شەكەم دىيارىنى بۇلۇپ بېرىمەن، سۇككوت ۋادىسىنى [تەقسىم قىلىشقا] تۆچەيمەن. 8 گېلئاد ماڭا مەنىسۇپتۇر، مانىاسسەھمۇ ماڭا مەنىسۇپتۇر، ئەفرائىم بولسا بېشىمدىكى دۇبۇلغامدۇر، يەھۇدا مېنىڭ ئەمر-يەرمان چىقارغۇچىمدۇر؛ 9 موئاب مېنىڭ يۇيۇنۇش جاۋۇرۇمدۇر؛ ئېدومغا چورۇغۇمنى تاشلايمەن؛ مەن فىلىستىيە ئۈستىدىن تەنتەنە قىلىمەن!». 10 كىم مېنى بۇ مۇستەھكەم شەھەر گە باشلاپ كىرەلىسۇن؟ كىم مېنى ئېدومغا ئېلىپ بارالىسۇن؟ 11 ئى خۇدا، سەن بىزنى راستىنلا چەتكە قاقتىڭۇ؟ قوشۇنلىرىمىز بىلەن بىللە جەڭگە چىقمامسەن؟ 12 بىزنى زۇلۇملاردىن قۇتقۇزۇشقا يارەملىشكەيسەن، چۈنكى ئىنسانلىقنىڭ ياردىمى بىكاردۇر! 13 خۇدا ئارقىلىق بىز چوقۇم باتۇرلۇق كۆرسىتىمىز؛ بىز گە زۇلۇم قىلغۇچىلارنى چەيلىگۈچى دەل ئۇ ئۆزىدۇر!

109

نەغىمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلىنۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى مەدھىيەمنىڭ ئىگىسى خۇدايىم، جىم تۇرما! 2 مانا رەزىللەرنىڭ ئاغزىسى، مەككارلارنىڭ ئاغزىسى كۆز ئالدىمدا يوغان ئېچىلدى؛ تۈلار يالغانچى تىل بىلەن ماڭا قارشى سۆزلىدى. 3 نەپرەتلىك سۆزلەر بىلەن مېنى چۈرلىغاپ، تۈلار بىكاردىن-بىكار ماڭا زەربە بەرمەكتە. 4 مۇھەببىتىم ئۈچۈن تۈلار ماڭا قارشى شىكايەتچى بولدى، مەن بولسام ـ دۇئاغا بېرىلدىم. 5 ياخشىلىقىم ئۈچۈن ياماتلىق سۆيگۈم ئۈچۈن نەپرەت قايتۇردى. 6 ھەربىرىنىڭ ئۈستىدە رەزىل بىر ئادەم تەينلىگەيسەن، ئۆنىڭ ئوڭ يېنىدا بىر دەۋا گەر تۇرسۇن. 7 ئۇ سوراق قىلىنغاندا ئەيىبدار بولۇپ چىقسۇن، دۇئاسى گۇناھ دەپ ھېسابلانسۇن. 8 كۈنلىرى قىسقا بولسۇن، مەنسىپىنى باشقىسى ئىگىلىسۇن. 9 بالىلىرى يېتىم قالسۇن، خوتۇنى تۇل بولسۇن. 10 ئوغۇللىرى سە رگەردان تىلەمچى بولسۇن، تۇرغان خارابىلىكلىردىن نان ئىزدەپ. 11 جازانخور ئۇنىڭ ئىگىلىكى ئۈستىگە تور تاشلىسۇن، مېھنەت ئەجرىنى ياتلار بۇلاپ-تالىسۇن. 12 ئۇنىڭغا مېھرىبانلىق كۆرسىتىدىغان بىرسى بولمىسۇن، يېتىم قالغان بالىلىرىغا ئىلتىپات قىلغۇچى بولمىسۇن. 13 ئۇنىڭ نەسىلى قۇرۇتۇلسۇن؛ كېلەر ئەۋلادىدا ناملىرى ئۆچۈرۈلسۇن. 14 ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىھلىكىنىڭ ئەيىبلىرى پەرۋەردىگارنىڭ يادىدا قالسۇن، ئانىسىنىڭ گۇناھى ئۆچۈرۈلمىسۇن. 15 بۇلارنىڭ ئەيىبلىرى دائىم پەرۋەردىگارنىڭ كۆز ئالدىدا بولسۇن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ تۈلارنىڭ نام-ئەملىنى يەر يۈزىدىن ئۆچۈرۈپ تاشلايدۇ. 16 چۈنكى [رەزىل كىشى] مېھرىبانلىق كۆرسىتىشنى ھېچ ئېسىگە كەلتۈرمىدى، بەلكى ئېزىلگەن، يوقسۇل ھەم دىلى سۇنۇقلارنى ئۆلتۈرمەككە قوغلاپ كەلدى. 17 ئۇ لەنەت ئوقۇشقا ئامراق ئىدى، شۇڭلا لەنەت ئۇنىڭ ئېشىغا كېلىدۇ، بەخت تىلەشكە راۋى يوق ئىدى، شۇڭلا بەخت ئۇنىڭدىن يىراق بولىدۇ. 18 ئۇ لەنەتلەرنى ئۆزىگە كىيىم قىلىپ كىيگەن؛ شۇڭلا بۇلار ئاققان سۇدەك ئۇنىڭ ئىچ-باغرىغا، مايدەك، سۆڭەكلىرىگە كىرىدۇ؛ 19 بۇلار ئۇنىڭغا يېپىنغان توندەك، ھەردائىم باغلانغان بەلۋېغىدەك چاپلانسۇن. 20 بۇلار بولسا مېنى ئەيىبلىگۈچىلە رگە پەرۋەردىگارنىڭ بېكىتكەن مۇكاپاتى بولسۇن! مېنىڭ يامان گەپىمنى قىلغانلارنىڭ ئىشىغا بولسۇن! 21 بىراق سەن، پەرۋەردىگار رەببىم، ئۆز نامىڭ ئۈچۈن مېنىڭ تەرىپىمدە بىر ئىش قىلغايسەن، مېھىر-مۇھەببىتىڭ ئەلا بولغاچقا، مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ 22 چۈنكى مەن ئېزىلگەن ھەم ھاجەتمەندۇرمەن، قەلبىم خەستە بولدى. 23 مەن قۇياش ئۇزارتقان كۆلەڭگىدەك يوقىلاي دەپ قالدىم، چېكەتكە قېقىۋېتىلگەندەك چەتكە قېقىۋېتىلدىم. 24 روزا ئۈتىنىمدىن تىزلىرىم كېتىدۇ، ئەتلىرىم سىزىپ كېتىدۇ. 25 شۇڭلاشقا مەن ئۇلار ئالدىدا رەسۋا بولدۇم؛ ئۇلار ماڭا قاراشقاندا، بېشىنى سىلكىشىمە كتە. 26 ماڭا يارەملىشكەيسەن، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، ئۆ زگەرمەس مۇھەببىتىڭ يوچىە مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ 27 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يۇنىڭ سېنىڭ قوا ئۇڭىدىكى ئىش ئىكەنلىكىنى، يۇنى قىلغۇچىنىڭ سەن پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلسۇن. 28 ئۇلار لەنەت ئوقۇۋەرسۇن، سەن بەخت ئاتا قىلغايسەن؛ ئۇلار ھۇجۇم قىلىشقا تۇرغاندا، خىجالەتتە قالسۇن، بىراق قۇلۇڭ شادلانسۇن! 29 مېنى ئەيىبلىگۈچىلەر خىجالەت بىلەن كىينىسۇن، ئۇلار ئۆز شەرمەندىلىكىنى ئۆزلىرىگە تون قىلىپ يېپىنسۇن. 30 ئاغزىمدا پەرۋەردىگارغا زور تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرىمەن، بەرھەق، كۆپچىلىك ئارىسىدا ئۇنۇپ ئۇنى مەدھىيىلەيمەن؛ 31 چۈنكى ھاجەتمەنلىك جىنىنى گۇناھقا بېكىتمەكچى بولغانلاردىن قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، [پەرۋەردىگار] ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا تۇرىدۇ.

110

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ رەببىمگە: ـ «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرىڭ قىلغۇچە، ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن» ـ دېدى. 2 پەرۋەردىگار قۇدرىتىڭنى كۆرسىتىدىغان شاھانە ھاسانى زىئوندىن ئۇزىتىدۇ؛ دۈشمەنلىرىڭ ئارىسىدا ھۆكۈم سۈرگىن! 3 كۈچۈڭنى كۆرسىتىدىغان كۈندە، ئۆز خەلقىڭ خالىس قۇربانلىق كەبى پىدا بولىدۇ؛ مۇقەددەس ھەيۋىتىڭدە، شۇ ياشلىق دەۋرىڭدىكىدەك، ساڭا ھازىرمۇ شەبنەملەر سەھەرنىڭ بالياتقۇسىدىن يېگىچ چىققاندەك چۈشىدۇ؛ 4 پەرۋەردىگار شۇنداق قەسەم ئىچتى، ھەم ئۇنىڭدىن يانمايدۇ: ـ «سەن ئەبەدىلىكەبە دگىچە مەلكىزەدە كىنىڭ تېپىدىكى بىر كاھىنىدۇرسەن». 5 ئوڭ تەرىپىڭدە بولغان رەب غەزىپىنى كۆرسەتكەن كۈندە پادىشاھلارنى ئۇرۇپ پارە-پارە قىلىۋېتىدۇ؛ 6 ئۇ ئەللەر ئارىسىدا سوتلايدۇ؛ جاي-جايلارنى جەسەتلەر بىلەن تولدۇرىدۇ؛ كەڭ زېمىنىڭ بېشىنى يارىدۇ؛ 7 ئۇ يولدا ئېرىقتىن سۇ ئىچىدۇ؛ ئۇ شۇڭا كىشىنىڭ بېشىنى يۇلىگۈچى بولىدۇ.

111

ھەمدۇسانا! كۆڭلى دۇرۇسلارنىڭ مەشرىپىدە، ھەم جامائەتتە تۇرۇپ، پەرۋەردىگارغا پۈتۈن قەلبىم بىلەن تەشەككۈر ئېيتىمەن. 2 پەرۋەردىگارنىڭ ياسىغانلىرى ئۇلۇغدۇر؛ بۇلاردىن خۇرسەن بولغانلار ئۈزدىنىپ ئۇلارنى سۈرۈشتۈرمەكتە. 3 ئۇنىڭ ئەجرى شەرەپ ۋە ھەيۋەتتۇر، ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى مەڭگۈگە تۇرىدۇ. 4 ئۇ ئۆز مۇجىزىلىرىنى ياد ئەتكۈزىدۇ؛ پەرۋەردىگار مۇھەببەتلىك ھەم رەھىمدىلىكتۇر. 5 ئۇ ئۆزىدىن ئەيمىنىدىغانلارنى ئاش بىلەن تەمىنلەيدۇ؛ ئۆز ئەھدىسىنى ھەمىشە ياد ئېتىدۇ. 6 ئۇ ئەمەللىرىدىكى قۇدرىتىنى ئۆز خەلقىگە كۆرسىتىپ، باشقا ئەللەرنىڭ مىراس-زېمىنىنى ئۇلارغا تەقدىم قىلدى. 7 ئۇنىڭ قولى قىلغانلىرى ھەقىقەت-سادالىقتۇر ۋە ئادىلىلىقتۇر؛ ئۇنىڭ بارلىق كۆرسەتمىلىرى ئىشەنچلىكتۇر. 8 بۇلار ئەبەدىلىكەبە دگىچە ئىناۋەتلىكتۇر؛ ھەقىقەتتە ھەم دۇرۇسلۇقتا چىقىرىلغاندۇر. 9 ئۇ ئۆز خەلقىگە نجاتلىق ئەۋەتتى؛ ئۆز ئەھدىسىنى ئەمر قىلىپ مەڭگۈگە بېكىتتى؛ مۇقەددەس ھەم سۈرلۇقتۇر ئۇنىڭ نامى. 10 پەرۋەردىگاردىن قورقۇش دانالىقنىڭ باشلىنىشىدۇر؛ ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىنى ئۇقىنالارنىڭ ھەممىسى يورۇقلۇغان ئادەملەردۇر؛ ئۇنىڭ مەدھىيىسى مەڭگۈ تۇرىدۇ.

112

ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىدىغان، ئۇنىڭ ئەمرلىرىنى زور خۇرسەنلىك دەپ بىلىدىغان ئادەم بەختلىكتۇر! 2 ئۇنىڭ نەسلى زېمىنىدا ئۇرۇپ كۈچ-قۇدرەتلىك بولىدۇ؛ دۇرۇسلارنىڭ دەۋرى بەختلىك بولىدۇ. 3 ئۇنىڭ ئۆيىدە دۆلەت ھەم بايلىقلار بولىدۇ؛ ھەققانىيلىقى مەڭگۈگە تۇرىدۇ. 4 قارا ئۆڭۈلۈقتا ئۇرغان دۇرۇس ئادەمگە نۇر پەيدا بولىدۇ؛ ئۇ شەپقەتلىك، رەھىمدىل ھەم ھەققانىيدۇر. 5 خەيرخاھ، ئۆتنە بېرىپ ئۇرىدىغان ئادەمنىڭ بەختى بولىدۇ؛ ئۇ ئۆز ئىشلىرىنى ئادىللىق بىلەن يۈرگۈزىدۇ. 6 بەرھەق، ئۇ ئەبەدىي تەۋرىتىلمەيدۇ؛ ھەققانىي ئادەم مەڭگۈگە ئەسلىنىدۇ. 7 ئۇ شۇم خەۋەردىن قورقمايدۇ؛ ئۇنىڭ كۆڭلى توق ھالدا، پەرۋەردىگارغا تايانغان. 8 دىلى مەھكەم قىلىنغان، ئۇ قورقمايدۇ؛ تاخىرىدا ئۇ رەقىبلىرىنىڭ مەغلۇبىيىتىنى كۆرىدۇ. 9 ئۇ ئۆزىنىڭكىنى مەردىلەرچە تارقاتقان، يوقسۇللارغا بېرىدۇ؛ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى مەڭگۈگە تۇرىدۇ؛ ئۇنىڭ مۇڭگۈزى ئىززەت-شۆھرەت بىلەن كۆتۈرۈلىدۇ. 10 رەزىل ئادەم بۇنى كۆرۈپ چىدىمايدۇ، چىشلىرىنى غۇجۇرلىتىدۇ، ئۇ ئېرىپ كېتىدۇ؛ رەزىللەرنىڭ ئارزۇ-ھەۋىسى يوقىلىدۇ.

113

ھەمدۇسانا! مەدھىيىلەڭلار، ئى پەرۋەردىگارنىڭ قۇللىرى، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيىلەڭلار! 2 ھازىردىن باشلاپ، ئەبەدىلىكەبە دگىچە، پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! 3 كۈن چىقاردىن كۈن پاتارغا، پەرۋەردىگارنىڭ نامى مەدھىيىلىنىشكە لايىقتۇر! 4 پەرۋەردىگار ئەللەردىن يۇقىرى كۆتۈرۈلدى، شان-شەرىپى ئەرشىلەردىن يۇقىرىدۇر. 5 كىممۇ پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا تەڭ بولالىسۇن ـ ئۆز ماكانى يۇقىرىدا بولسىمۇ، 6 ئاسمانلارغا ھەم يە رگە قاراش ئۈچۈن، ئۆزىنى تۆۋەن قىلغۇچىغا؟ 7 نامرات كىشىنى ئۆ تۈپا-چاڭدىن كۆتۈرىدۇ؛ قىغلىقتىن يوقسۇلنى يۇقىرىلىتىدۇ؛ 8 ئۇنى ئېسىلزادىلەر قاتارىغا، يەنى ئۆز خەلقىنىڭ ئېسىلزادىلىرى ئارىسىغا ئولتۇرغۇزىدۇ؛ 9 ئۇ ئۇغماس ئايالنى ئۆيگە ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئۇنى ئوغۇللارنىڭ خۇشال ئانىسى قىلىدۇ. ھەمدۇسانا!

114

ئىسرائىل مىسىردىن، ياقۇب جەمەتى يات تىلىق ئەللەردىن چىققاندا، 2 شۇ چاغدا يەھۇدا [خۇدانىڭ] مۇقەددەس جايى، ئىسرائىل ئۇنىڭ سەلتەنىتى بولدى، 3 دېڭىز

بۇنى كۆرۈپ بەدەر قاچتى، ئىشوردان دەرياسى كەينىگە ياندى؛ 4 تاغلار قوچقارلاردەك، دۆڭلەر قوزىلاردەك ئوينىغلىدى. 5 ئەي دېڭىز، سەن نېمە بولدۇڭ، قاچتىڭ؟ ئىشوردان دەرياسى، يوا ئۆڭدن يانغىلى؟ 6 تاغلار قوچقارلاردەك، دۆڭلەر قوزىلاردەك ئوينىغاقلىغىلى؟ 7 ئى يەر يۈزى، رەبنىڭ جاماللىدن، ياقۇپنىڭ خۇداسىنىڭ جاماللىدن تەۋرەن؛ 8 تۆ قورام تاشنى كۆلچەك ككە، چاقاق تېشىنى مول بۇلاق سۈلىرىغا ئايلاندۇرىدىغان.

115 بەرگە ئەمەس، ئى پەرۋەردىگار، بەرگە ئەمەس ـ تۆ زۆرەمەس مۇھەببىتىڭ ئۈچۈن، ھەققەت-ساداقىتىڭ ئۈچۈن، تۆز نامىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈرگەيسەن. 2 ئەللەر نېمىشقا «ئۇلارنىڭ خۇداسى قەيەردە؟» دەپ [مازاق] قىلىشىدۇ؟ 3 بىراق خۇدايىمىز بولسا ئەرشىلەردىدۇر، نېمىنى خالىسا، تۆ شۇنى قىلغاندۇر. 4 ئۇلارنىڭ بۇتلىرى بولسا يەھۋەت كۈمۈش-ئالتۇندىن ئىبارەت، ئىنسانلىنىڭ قوللىرى ياسىغىنىدۇر، خالاس. 5 ئۇلارنىڭ ئاغزىرى بار، بىراق سۆزلىيەلمەيدۇ، كۆزلىرى بار، كۆرمەيدۇ؛ 6 قۇلاقلىرى بار، ئاڭلىمايدۇ، بۇرنى بار، پۇرىيالمايدۇ؛ 7 قوللىرى بار، سىلىيالمايدۇ، پۇتلىرى بار، ماڭالمايدۇ؛ كانىيىدىن ھېچبىر سادا چىقارمايدۇ. 8 ئۇلارنى ياسىغانلار ئۇلارغا ئوخشاشتۇر، ئۇلارغا تايانغانلارمۇ شۇنداقتۇر. 9 ئى ئىسرائىل، پەرۋەردىگارغا تايىنىگلەر، تۆ سىلە رگە ياردەم قىلغۇچىگلار ھەم قالقىنىگلاردۇر. 10 ئى ھارۇن جەمەتى، پەرۋەردىگارغا تايىنىگلار، تۆ سىلە رگە ياردەم قىلغۇچى ھەم سىلەرنىڭ قالقىنىگلاردۇر. 11 پەردەردىگاردىن ئەيمىنىدىغانلار، پەرۋەردىگارغا تايىنىگلار، تۆ سىلە رگە ياردەم قىلغۇچى ھەم قالقىنىگلاردۇر. 12 پەرۋەردىگار بىزنى ئەسلەپ كەلدى، تۆ بەخت ئاتا قىلىدۇ؛ تۆ ئىسرائىل جەمەتىگە بەخت ئاتا قىلىدۇ، تۆ ھارۇن جەمەتىگە بەخت ئاتا قىلىدۇ؛ 13 پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىدىغانلارغا، چوڭلىرى ھەم كىچىكلىرىگەمۇ بەخت ئاتا قىلىدۇ. 14 پەرۋەردىگار سىلە رگە قوشۇلاپ بېرىدۇ، سىلە رگە ھەم پەرزەنتلىرىڭلارغا؛ 15 سىلە رگە پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بەخت ئاتا قىلىنغان، ئاسمان-زېمىننى ياراتقۇچىدىن بەركىتەلىگەن! 16 ئاسمانلار بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئاسمانلىرىدۇر، بىراق زېمىننى بولسا ئىنسان بالىلىرىغا تاپشۇرغانىدۇر. 17 تۆلۈكلەر ياھىنى مەدھىيىلەيمەيدۇ، سۈكۈت دىيارىغا چۈشۈپ كەتكەنلەرمۇ شۇنداق؛ 18 بىراق بىزلەر ھازىردىن باشلاپ ياھقا ئەبەدىلئەبەد دگىچە تەشە ككۈر-مەدھىيە قايتۇرىمىز! ھەمدۇسانا!

116 مەن پەرۋەردىگارنى سۆيىمەن، چۈنكى تۆ مېنىڭ ئاۋازىمنى، يېلىنىشلىرىمنى ئاڭلىغان. 2 چۈنكى تۆ قۇلىقىنى ماڭا سالدى، شۇڭا مەن بارلىق كۈنلىرىمدە تۆنىڭغا ئىلتىجا قىلىپ چاقىرىمەن. 3 تۆلۈم ئاسارەتلىرى مېنى چىرمىۋالدى، تەھتىسارانىڭ دەرىلىرى مېنى تۇتۇۋالدى، مەن پېشكەللىككە يولۇقتۇم، ئەلەم تارىتىم؛ (Sheol h7585) 4 شۇنىڭ بىلەن مەن پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا توختىماي ندا قىلدىم: ـ «سەندىن تۇتۇنمەن، ئى پەرۋەردىگار، جېنىمنى قۇتۇلدۇرغايسەن! 5 شەپقەتلىكتۇر پەرۋەردىگار، ھەققانىيدۇر، خۇدايىمىز رەھىمدىلدۇر. 6 پەرۋەردىگار نادانىنى ساقلايدۇ؛ مەن خاراب ئەھۋالغا چۈشۈرۈلدۇم، تۆ مېنى قۇتقۇزدى. 7 ھەي جېنىم، قايتىدىن خاتىرجەم بول؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېخىيلىك، مېھرىبانلىق كۆرسەتتى؛ 8 چۈنكى سەن جېنىمنى تۆلۈمدىن، كۆزلىرىمنى ياشلاردىن، ئاياغلىرىمنى پۇتلىشىشتىن قۇتقۇزغانسەن. 9 مەن پەرۋەردىگار ئالدىدا تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا ماڭىمەن؛ 10 ئىشەنگىنىم تۆچۈن مۇنداق سۆز قىلغانىمەن: ـ «مەن قاتتىق خار قىلىنغانىمەن». 11 جەددىيلەشكىنىمدىن: ـ «ئادەملەرنىڭ ھەممىسى يالغانچى!» ـ دېگەنمەن. 12 ماڭا كۆرسەتكەن بارلىق ياخشىلىقلىرىنى مەن نېمە بىلەن پەرۋەردىگارغا قايتۇرىمەن؟ 13 ـ نىجاتلىق قەدەھىنى قولۇمغا ئالىمەن، ۋە پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىلتىجا قىلىمەن؛ 14 مەن قىلغان قەسەملىرىمنى پەرۋەردىگار ئالدىدا ئادا قىلىمەن؛ بەرھەق، ئۇنىڭ بارلىق خەلقى ئالدىدا ئۇلارنى ئادا قىلىمەن. 15 پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە، تۆز مۇمىن بەندىلىرىنىڭ تۆلۈمى قىممەتلىك ئىشتۇر! 16 ئاھ پەرۋەردىگار، مەن بەرھەق سېنىڭ قۇلۇڭدۇرمەن؛ مەن سېنىڭ قۇلۇڭدۇرمەن، دېدىكىڭنىڭ ئوغلى ئىكەنمەن؛ سەن مېنىڭ ئاسارەتلىرىمنى يەشكەنسەن؛ 17 مەن ساڭا تەشە ككۈر قۇربانلىقلىرىنى سۇنمەن، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىلتىجا قىلىمەن؛ 18 مەن قىلغان قەسەملىرىمنى پەرۋەردىگار ئالدىدا ئادا قىلىمەن؛ بەرھەق، ئۇنىڭ بارلىق خەلقى ئالدىدا ئۇلارنى ئادا قىلىمەن؛ 19 پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ھويلىلىرىدا، سېنىڭ ئوتتۇر ۋۇجۇدۇڭدا، ئى يېرۇسالېم، [قەسەملىرىمنى ئادا قىلىمەن]! ھەمدۇسانا!

117 پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەڭلار، بارلىق ئەللەر؛ ھەممە خەلقلەر، ئۇنى ماختاڭلار! 2 چۈنكى بىزگە باغلىغان تۆ زۆرەمەس مۇھەببىتى غەلىبىلىكتۇر؛ ھەم پەرۋەردىگارنىڭ ھەقىقەت-ساداقىتى مەڭگۈلۈكتۇر! ھەمدۇسانا!

118 پەرۋەردىگارغا تەشە ككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى تۆ مېھرىباندۇر؛ ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر! 2 ئىسرائىل: «ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر» ـ دېسۇن! 3 ھارۇن جەمەتى: «ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر» ـ دېسۇن! 4 پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغانلار: «ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر» ـ دېسۇن! 5 قىستاشتا قېلىپ ياھقا ندا قىلدىم؛ ياھ جاۋاب بېرىپ، مېنى كەڭ-ئازادىلىككە تۇرغۇزدى. 6 پەرۋەردىگار مەن تەرەپتىدۇر، مەن قورقايمەن؛ ئىنسان مېنى نېمە قىلالىسۇن؟ 7 پەرۋەردىگار ماڭا ياردەم قىلغۇچىلار ئارىسىدا بولۇپ، مېنىڭ تەرىپىمدىدۇر؛ ئۇچەنلىرىمنىڭ مەغلۇبىيىتىنى كۆرىمەن. 8 پەرۋەردىگارنى باشپاناھىم قىلىش، ئىنسانغا ئايىنىشتىن ئەۋزەلدۇر؛ 9 پەرۋەردىگارنى باشپاناھىم قىلىش، ئەمىرلەر رگە تايىنىشتىن ئەۋزەلدۇر. 10 بارلىق ئەللەر مېنى قورشۇلدى؛ بىراق پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن؛ 11 ئۇلار مېنى قورشۇلدى، بەرھەق، قورشۇلدى؛ بىراق پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن مەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن؛ 12 ئۇلار ھەرىلەردەك مېنى قورشۇلدى؛ ئۇلار يېقىلغان يانتاق ئوتىدەك تېزلا تۆچۈرۈلدۈ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن مەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن. 13 سەن [دۈشمەن] مېنى زەرب بىلەن ئىتتەردىڭ، يېقىلغىلى تاس قالدىم؛ بىراق پەرۋەردىگار ماڭا ياردەمدە بولدى. 14 كۈچۈم ۋە ناخشام بولسا ياھدۇر؛ تۆ مېنىڭ نىجاتلىقىم بولدى! 15 ھەققانىيلارنىڭ چېدىرلىرىدا شادلىق ۋە نىجاتلىقنىڭ تەنتەنىلىرى يا ڭىرلىماقتا؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئوڭ قولى زەپەر قۇچماقتا! 16 پەرۋەردىگارنىڭ ئوڭ قولى ئېگىز كۆتۈرۈلگەن! پەرۋەردىگارنىڭ ئوڭ قولى زەپەر قۇچماقتا! 17 مەن تۆلەيمەن، بەلكى ياشايمەن، ياھنىڭ قىلغانلىرىنى جاكارلايمەن. 18 پەرۋەردىگار ماڭا قاتتىق تەربىيە بەرگەن بولسىمۇ، بىراق تۆ مېنى تۆلۈمگە تاپشۇرمىدى. 19 ھەققانىيەت دەرۋازىلىرىنى ماڭا ئېچىپ بېرىڭلار، مەن كىرىمەن، ياھنى مەدھىيىلەيمەن. 20 بۇ پەرۋەردىگارنىڭ دەرۋازىسىدۇر؛ ھەققانىيلار بۇنىڭدىن كىرىدۇ! 21 مەن ساڭا تەشە ككۈر ئېيتىمەن؛ چۈنكى سەن ماڭا جاۋاب قايتۇردۇڭ، ھەم مېنىڭ نىجاتلىقىم بولدۇڭ. 22 تاچىلار تاشلىۋەتكەن تاش بولسا، بۇرجەك تېشى بولۇپ تىكەندى. 23 بۇ ئىش پەرۋەردىگاردىندۇر، بۇ كۆزىمىز ئالدىدا كارامەت بولدى. 24 بۇ پەرۋەردىگار ياراتقان كۈندۇر، بىز ئۇنىڭدا شادلىنىپ خۇرسەن بولىمىز. 25 قۇتقۇزغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، سەندىن تۇتۇنمەن، سەندىن تۇتۇنمەن، بىزنى ياشاتقايسەن! 26 پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگۈچىگە مۇبارەك بولسۇن! بىز پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تۇرۇپ ساڭا «مۇبارەك!» دەپ تۇولدۇق. 27 پەرۋەردىگار تە ڭرىدۇر؛ تۆ ئۇستىمىز-زگە نۇر بە رگەن؛ ھېيتلىق قۇربانلىقنى تانىلار بىلەن باغلاڭلار؛ ـ قۇربانگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە ئىلىپ باغلاڭلار. 28 سەن مېنىڭ ئىلاھىمدۇرسەن، مەن ساڭا تەشە ككۈر ئېيتىمەن؛ مېنىڭ خۇدايىم، مەن سېنى ئۇلۇغلايمەن. 29 پەرۋەردىگارغا تەشە ككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى تۆ مېھرىباندۇر، ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر!

119 (ئالەف) يولدا مۇكەممەل بولغانلار، پەرۋەردىگار تەۋرات-قانۇنىدا ماڭىدىغانلار بەختلىكتۇر! 2 ئۇنىڭ ئاگاھ-گۈۋاھلىرىنى تۇتقانلار، ئۇنى چىن قەلبى بىلەن ئىزدىگەنلەر، 3 ھېچبىر ھەقسىزلىقنى قىلمىغانلار بەختلىكتۇر! ئۇلار ئۇنىڭ يوللىرىدا ماڭىدۇ. 4 كۆرسەتمىلىرىڭگە ئېستايىدىل ئەمەل قىلىشىمنى ئۇچۈن، ئۆزۈڭ ئۇلارنى بېكىتكەنسەن. 5 ئاھ، يوللىرىمنىڭ يۇنىلىشى بەلگىلىمىلىرىڭگە ئەمەل قىلىشقا بېكىتىلگەي! 6 شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەمر-پەرمانلىرىڭنى ئەتىۋارلىسام، مەن يە رگە قاراپ قالمايمەن. 7 سېنىڭ ھەققانىي ھۆكۈملىرىڭنى ئۆگىنىپ، دۇرۇس كۆڭۈلدىن ساڭا تەشە ككۈر ئېيتىمەن. 8 مەن بەلگىلىمىلىرىڭنى چوقۇم ئۇتىمەن؛ مېنى پۈتۈنلەي تاشلىۋەتمىگەيسەن! 9 (بەت) ياش بىر يىگىت قانداق قىلىپ تۆز يولىنى پاك ئۇتالايدۇ؟ سېنىڭ سۆز-كالامىڭنى ئاڭلاپ ئەمەل قىلىش بىلەنلا. 10 پۈتۈن قەلبىم بىلەن مەن سېنى ئىزدىدىم؛ مېنى ئەمرلىرىڭدىن ئاداشتۇرمىغايسەن؛ 11 گۈناھ قىلىپ ساڭا قارشى چىقماسلىقىم ئۈچۈن، سۆزۈڭنى كۆڭلۈمگە مەھكەم پۈكۈزۈلدىم. 12 مۇبارە كدۇرسەن پەرۋەردىگار، ماڭا تۆز يە بلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. 13 لەۋلىرىم بىلەن مەن بايان قىلىمەن، ئاغزىڭدىكى بارلىق ھۆكۈملىرىڭنى. 14 تۆرلۈك بايلىقلاردىن شادلانغاندەك، ئاگاھ-گۈۋاھلىقلىرىڭغا ئە گەشكەن يولدا شادلاندىم. 15 مەن كۆرسەتمىلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىمەن، ئىزلىرىڭغا قاراپ

ئۇيلىنىمەن. 16 بەلگىلىمىلىرىڭنى خۇرسەنلىك دەپ بىلمەن؛ سۆز- كالامىڭنى ئۈنۈمايمەن. 17 (گىمەل) قۇلۇڭغا مېھرىبانلىقنى كۆرسەتكەيسەن، شۇنىڭ بىلەن مەن ياشايمەن، كالامىڭغا ۋىيسۈنمەن. 18 تەۋرات-قانۇنۇڭدىن كارامەت سىرلارنى كۆرۈشۈم ئۈچۈن، كۆزلىرىمنى ئاچقايسەن! 19 مەن بۇ دۇنياداۋاسىپىرمەن، ئەمرلىرىڭنى مەندىن يوشۇرمىغايسەن. 20 ھۆكۈملىرىڭگە ھەرقاچان ئىنتىزار بولۇپ، يۈرىكىم ئېزىلىپ كېتەي دەپ قالدى. 21 سەن لەنەتكە ئۇچرىغانلار غا تەنبىھ بېرىسەن، ئۇلار تەمرلىرىڭدىن ئادەشىپ كېتىدۇ. 22 مەندىن ئاھانەت ھەم مەسخىرىنى يىراققا كەتكۈز رگەيسەن؛ چۈنكى ئا گاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭنى ئۈتەمەن. 23 ئەمىرلەر ئولتۇرۇپ يامان گەپىمنى قىلىشماقتا؛ سېنىڭ قۇللۇڭ بولسا بەلگىلىمىلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئۇيلايدۇ. 24 سېنىڭ ئا گاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىم، مېنىڭ مەسلىھەتچىلىرىمدۇر. 25 (دالەت) مېنىڭ جېنىم ئېرىققا يېپىشقان؛ سۆز- كالامىڭ ۋىچچە مېنى يېڭىلاندۇرغايسەن. 26 ئۆز يوللىرىمنى ئالدىڭدا ئۇچۇق بايان قىلدىم، سەن ماڭا جاۋاب بەردىڭ؛ ماڭا بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. 27 مېنى كۆرسەتمىلىرىڭنىڭ يولىنى چۈشىنىدىغان قىلغايسەن، ئاندىن مەن كارامەتلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئۇيلىنىمەن. 28 جېنىم قايغۇ بىلەن ئېرىپ كېتىدۇ؛ سۆز- كالامىڭ ۋىچچە مېنى كۈچلەندۈ رگەيسەن. 29 مەندىن ئالداملىق يولىنى نېرى قىلغايسەن؛ شەپقەت قىلىپ ماڭا تەۋرات-قانۇنۇڭنى بېغىشلىغايسەن؛ 30 مەن ھەققەت-سادالىقىت يولىنى تاللىۋالدىم؛ ھۆكۈملىرىڭنى ئالدىمدا قويدۇم. 31 ئا گاھ-گۆۋاھلىرىڭنى چىڭ تۇتمەن؛ پەرۋەردىگار، مېنى ۋىياتقا قالدۇرمىغايسەن. 32 سەن مېنىڭ قەلبىمنى كەڭ-ئازادە قىلىشىڭ بىلەن، ئەمرلىرىڭ يولىغا ئە گىشىپ يۈگۈرىمەن. 33 (خې) ئى پەرۋەردىگار، بەلگىلىمىلىرىڭنىڭ يولىنى ماڭا ئايان قىلغايسەن، مەن ئۇنى ئاخىرغىچە تۇتمەن. 34 مېنى يورۇتقايسەن، مەن تەۋرات-قانۇنۇڭنى تۇتمەن، شۇنداقلا پۈتۈن قەلبىم بىلەن ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىمەن. 35 مېنى ئەمرلىرىڭنىڭ يولىدا ماڭدىرغان قىلغايسەن، چۈنكى ئۇلارنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن. 36 مېنىڭ قەلبىمنى شەخسىي مەنپەئەتكە ئەمەس، بەلكى ئا گاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭغا مايىل قىلغايسەن. 37 كۆزلىرىمنى ساختىنى كۆرۈشتىن ياندۇرغايسەن؛ مېنى يوا ۋىڭدا جانلاندۇرغايسەن؛ 38 سەن قۇلۇڭغا بولغان ۋەدە گۈنى ئەمەلگە ئاشۇرغايسەن؛ شۇنىڭ بىلەن خەقلەر سەندىن ئەيمىنىدۇ. 39 مەن قورققان شەرمەندىلىكنى نېرى كەتكۈ رگەيسەن؛ چۈنكى سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭ ئەلادۇر. 40 مانا، مەن كۆرسەتمىلىرىڭگە تەشنا بولۇپ كەلدىم؛ ئۆز ھەققانىيىتىڭدە مېنى جانلاندۇرغايسەن؛ 41 : (ۋاۋ) ۋە مېھىر-مۇھەببەتلىرىڭ يېنىمغا كەلسۇن، ئى پەرۋەردىگار، ۋەدەڭ ۋىچچە نجاتلىقىڭ يېنىمغا كەلسۇن؛ 42 شۇنداۋ مەندە مېنى مەسخىرە قىلغۇچىغا بە رگۈدەك جاۋاب بولىدۇ؛ چۈنكى سۆز ۋىڭگە تايىنىمەن. 43 ۋە ئاغزىمدىن ھەققەتنىڭ سۆزىنى ئېلىپ تاشلىمىغايسەن؛ چۈنكى ھۆكۈملىرىڭگە ئۈمىد باغلىدىم؛ 44 شۇنداۋ مەن سېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭنى ھەر قاچان تۇتمەن، بەرھەق، ئەبەدىلئەبەد دگىچە تۇتمەن؛ 45 شۇنداۋ مەن ئازادىلىكتە ماڭىمەن؛ چۈنكى كۆرسەتمىلىرىڭنى ئىزدىدىم. 46 شۇنداۋ مەن پادىشاھلار ئالدىدا ئا گاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭ توغرۇلۇقى سۆزلەيمەن، ئۇ ئىشلاردا مەن يە رگە قاراپ قالمايمەن. 47 ۋە ئەمرلىرىڭنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن، چۈنكى ئۇلارنى سۆيۈپ كەلدىم؛ 48 مەن سۆيۈپ كەلگەن ئەمرلىرىڭگە قوللىرىمنى سوزۇپ ئىنتىلىمەن، ۋە بەلگىلىمىلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئۇيلىنىمەن. 49 (زائېن) سەن قۇلۇڭغا بە رگەن سۆز ۋىڭنى، يەنى ماڭا ئۈمىد بېغىشلىغان كالامىڭنى ئەسلىگەيسەن. 50 ئۇ بولسا دەردىمگە بولغان تەسەللىدۇر؛ چۈنكى سۆز-ۋەدەڭ مېنى جانلاندۇردى. 51 تە كەبىۋلار ئەشەددىي ھاقارەتلىگىنى بىلەن، لېكىن تەۋرات-قانۇنۇڭدىن ھېچ چەتنىمىدىم. 52 قەدىمدە يىكىتلىگەن ھۆكۈملىرىڭنى يادىمغا كەلتۈردۈم، ئى پەرۋەردىگار، شۇنداق قەلبىم ئۆزۈمگە تەسەللى بەردىم. 53 تەۋرات-قانۇنۇڭنى تاشلۇۋەتكەن رەزىللەر ۋەجىدىن، ئوتلۇق غەزەپ مەندە قاينىپ تاشتى. 54 مۇساپىر بولۇپ ئۆرغان جايىمدا، كۆرسەتمىلىرىڭ مېنىڭ ناخشىلىرىم بولدى. 55 كېچىدە، ئى پەرۋەردىگار، نامىڭنى ئەسلەپ يۈرىدۇم، تەۋرات-قانۇنۇڭنى ئۇتۇپ كەلدىم. 56 مەن يۇنىڭغا نىسىپ بولدۇم، چۈنكى مەن كۆرسەتمىلىرىڭگە ئىتائەت قىلىپ كەلدىم. 57 (خەت) ئۆزۈڭ مېنىڭ نىسىۋەمدۇرسەن، ئى پەرۋەردىگار، «سېنىڭ سۆز- كالامىڭنى ئۇتاي» ـ دېدىم. 58 مەن پۈتۈن قەلبىم بىلەن دىدارىڭغا ئىنتىلىپ يېلىندىم؛ ۋەدەڭ ۋىچچە ماڭا شاپائەت كۆرسەتكەيسەن. 59 مەن يوللىرىڭ ئۈستىدە ۋىلاندىم، ئاياغلىرىمنى ئا گاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭغا قارىتىپ بۇردىدىم. 60 مەن ئالدىردىم، ھېچ كېچىكمىدىم، سېنىڭ ئەمرلىرىڭگە ئەمەل قىلىشقا. 61 رەزىللەرنىڭ ئاسارەتلىرى مېنى چىرمۇۋالغىنى بىلەن، مەن تەۋرات-قانۇنۇڭنى ھېچ ئۇنىتمىدىم. 62 ھەققانىي ھۆكۈملىرىڭ ئۈچۈن، تۈن كېچىدە تەشە ككۈر ئېيتقىلى قويمەن. 63 مەن سەندىن قورقىدىغانلارنىڭ، كۆرسەتمىلىرىڭگە ئە گەشكەنلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۈلپىتىدۇرمەن. 64 جاھان، ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ ئۆ زگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن تولدى؛ ماڭا بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. 65 (تەت) سۆز- كالامىڭ ۋىچچە، ئى پەرۋەردىگار، ئۆز قۇلۇڭغا مېھرىبانلىقنى كۆرسىتىپ كەلگەنسەن. 66 ماڭا ئۇبدان پەرق ئېتىشنى ۋە بىلىمنى ئۆگەتكەيسەن؛ چۈنكى مەن ئەمرلىرىڭگە ئىشەندىم. 67 مەن ئازابقا ئۇچراشتىن بۇرۇن يولدىن ئازغان، بىراق ھازىر سۆز ۋىڭنى ئۇتەمەن. 68 سەن مېھرىباندۇرسەن، مېھرىبانلىق قىلىسەن، ماڭا بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. 69 تە كەبىۋلار ماڭا قارا چاپلاشتى؛ بىراق كۆرسەتمىلىرىڭگە پۈتۈن قەلبىم بىلەن ئىتائەت قىلىمەن. 70 ئۇلارنىڭ قەلبى ۋېتىمس بولۇپ كەتتى؛ بىراق مەن بولسام تەۋرات-قانۇنۇڭنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن. 71 ئازابقا ئۇچرىغنىم ياخشى بولدى، شۇنىڭ بىلەن بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەندىم. 72 مەن ئۆچۈن ئاغزىڭدىكى قانۇن-تەلىم، مىڭلىغان ئالتۇن- كۈمۈش تە ڭگىدىن ئەۋزەلدۇر. 73 (يود) سېنىڭ قوللىرىڭ مېنى ياسىغان، مېنى مۇستەھكەملىدى، مېنى يورۇتقايسەن، ئەمرلىرىڭنى ئۆگىنىمەن. 74 سەندىن ئېمىتىدىغانلار مېنى كۆرۈپ شادلىنىدۇ؛ چۈنكى مەن سۆز- كالامىڭغا ئۈمىد باغلاپ كەلدىم. 75 ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭنىڭ ھەققانىي ئىكەنلىكىنى، ۋاپادارلىقىڭنى مېنى ئازابقا سالغىنىڭنى بىلىمەن. 76 ئاھ، قۇلۇڭغا بە رگەن ۋەدەڭ ۋىچچە، ئۇ زگەرمەس مۇھەببىتىڭ تەسەللىيىم بولسۇن. 77 مېنىڭ ياشىشىم ئۈچۈن، رەھىمدىللىقلىرىڭ يېنىمغا كەلسۇن؛ چۈنكى تەۋرات-قانۇنۇڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىمدۇر. 78 تە كەبىۋلار خىجالەتتە قالسۇن؛ چۈنكى ئۇلار ماڭا يالغانچىلىق بىلەن تەتۇرلۇك قىلغان؛ مەن بولسام، كۆرسەتمىلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئۇيلىنىمەن. 79 سەندىن ئەيمىنىدىغانلار مەن تەرەپكە بۇرۇلۇپ كەلسۇن؛ ئا گاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭنى بىلگەنلەرمۇ شۇنداق بولسۇن. 80 كۆكۈلۈم بەلگىلىمىلىرىڭدە مۇ كەممەل بولسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن يە رگە قاراپ قالمايمەن. 81 (كاف) جېنىم نجاتلىقىڭنا تەلمۈرۈپ ھالدىن كېتەي دەۋاتىدۇ؛ مەن سۆز- كالامىڭنا ئۈمىد باغلىدىم. 82 كۆزۈم سۆز-ۋەدەڭگە تەلمۈرۈپ تۇزگىشىڭ دېدى، «سەن قاچانمۇ ماڭا تەسەللى بېرەرسەن» ـ دەپ. 83 چۈنكى مەن ئىسلىنىپ قۇرۇپ كەتكەن تۇلۇمدەك بولدۇم، بىراق بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۇنتۇمايمەن. 84 قۇلۇڭنىڭ كۈنلىرى قانچە بولدۇ؟ ماڭا زىيانكەشلىك قىلغانلارنى قاچان جازالايسەن؟ 85 تە كەبىۋلار ماڭا ئورىلارنى كولىغان؛ بۇ ئىشلار تەۋراتىڭغا مۇخالىپتۇر؛ 86 سېنىڭ بارلىق ئەمرلىرىڭ ئىشەنچىلىكتۇر؛ ئۇلار يولىزلىق بىلەن مېنى قىستىماقتا؛ ماڭا ياردەم قىلغايسەن! 87 ئۇلار مېنى يەر يۈزىدىن يوقاتقىلى قىل قالدى؛ بىراق مەن بولسام، كۆرسەتمىلىرىڭدىن ۋاز كەچمىدىم. 88 ئۆ زگەرمەس مۇھەببىتىڭ ۋىچچە مېنى جانلاندۇرغايسەن، ۋە ئاغزىڭدىكى ئا گاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭنى تۇتمەن. 89 (لامەد) مەڭگۈ ڭگە، ئى پەرۋەردىگار، سۆز- كالامىڭ ئەرشىلەردە بېكىتىلگەندۇر. 90 سېنىڭ ساداقىتىڭ دەۋردىن-دەۋرگىچىدۇر؛ سەن يەر-زېمىنى مۇقىم بېكىتكەنسەن، ئۇ مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ. 91 سېنىڭ ھۆكۈم-قانۇنىيەتلىرىڭ بىلەن بۇلار بۇگۈنكى كۈندىمۇ تۇرىدۇ؛ چۈنكى بارلىق مەۋجۇداتلار سېنىڭ خىزمىتىڭىدۇر. 92 سېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭ خۇرسەنلىكىم بولمىغان بولسا، ئازابىمدا يوقاپ كېتەر ئىدىم. 93 مەن سېنىڭ كۆرسەتمىلىرىڭنى ھە رگىز ئۇنتۇمايمەن؛ چۈنكى مۇشۇلار ئارقىلىق ماڭا ھاياتلىق بەردىڭ؛ 94 مەن سېنىڭكىدۇرمەن، مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ چۈنكى مەن كۆرسەتمىلىرىڭنى ئىزدەپ كەلدىم. 95 رەزىللەر مېنى ھالاك قىلىشنى كۈتمەكتە؛ بىراق مەن ئا گاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭنى كۈزىتىۋاتىمەن. 96 مەن ھەممە مۇ كەممەللىكنىڭ چېكى بار دەپ بىلىپ يەتتىم؛ بىراق سېنىڭ ئەمرىكالامىڭ چەكسىز كەڭدۇر! 97 (مەم) ئاھ، مېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭغا بولغان مۇھەببىتىم نەقەدەر چوڭقۇردۇر! كۈن ۋېنى ئۇ مېنىڭ سېغىنىپ ئۇيلايدىغىنىمدۇر. 98 ئەمرلىرىڭ ھەردائىم مەن بىلەن بىللە تۇرغاچقا، مېنى دۈشمەنلىرىمدىن دانا قىلدۇ؛ 99 بارلىق ئۇستازلىرىمدىن كۆپ يورۇتۇلغانمەن، چۈنكى ئا گاھ-گۆۋاھلىرىڭ سېغىنىشىمدۇر. 100 مەن قېرىلاردىن كۆپرەك چۈشىنىمەن، چۈنكى كۆرسەتمىلىرىڭگە ئىتائەت قىلىپ كەلدىم. 101 سۆز- كالامىڭغا ئەمەل قىلىشىم ئۈچۈن، ئاياغلىرىمنى ھەممە يامان يولدىن تارتتىم. 102 ھۆكۈملىرىڭدىن ھېچ چىقمىدىم، چۈنكى ماڭا ئۆ زگەرتكەن سەن ئۆز ۋىڭدۇرسەن. 103 سۆزلىرىڭ تىلىمغا شۇنچە شېرىن تېتىيدۇ! ئاغزىمدا ھەسەلدىن تاتلىقتۇر! 104 كۆرسەتمىلىرىڭدىن مەن يورۇتۇلدۇم؛ شۇڭا بارلىق ساختا يولنى ئۆچ كۆرىمەن. 105 (نۇن) سۆز- كالامىڭ ئايىغىم ئالدىدىكى چىراغ، يولۇمغا نۇردۇر. 106 قەسەم ئىچتىم، ئەمەل قىلىمەنكى، مەن ھەققانىي ھۆكۈملىرىڭنى تۇتمەن. 107 زور ئازاب-ئوقۇبەتلەرنى چەكتىم، ئى پەرۋەردىگار، سۆز- كالامىڭ ۋىچچە مېنى جانلاندۇرغايسەن. 108 قويۇل قىلغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، ئاغزىمدىكى خالىس قۇربانلىقلارنى، ماڭا ھۆكۈملىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. 109 جېنىمنى ئالقىنىمدا دائىم ئېلىپ يۈرىمەن، بىراق تەۋرات-قانۇنۇڭنى پەقەت ئۇنتۇمايمەن. 110 رەزىللەر مەن ئۈچۈن قىلتاق قۇردى؛ بىراق كۆرسەتمىلىرىڭدىن ئادىشىمدىم. 111 ئا گاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭنى مىراس قىلىپ مەڭگۈ ڭگە قويۇل قىلدىم؛ چۈنكى ئۇلار كۈكۈلۈمنىڭ شادلىقىدۇر.

112 مەن كۆڭۈمنى بەلگىملىرىگىگە مەڭگۈ ۋگە [ئەمەل قىلىشقا]، يەنى ئاخىرغىچە ئەمەل قىلىشقا مايىل قىلدىم. 113 (سامەق) ئالا كۆڭۈللەرنى تۈچ كۆرۈپ كەلدىم؛ سۆيگىنم بولسا، تەۋرات-قانۇنۇڭدۇر. 114 سەن مېنىڭ دالدا جايىم، مېنىڭ قالقانىمدۇرسەن، سۆز-كالامىڭغا ئۈمىد باغلىدىم. 115 مەن خۇدايىمنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشىم ئۈچۈن، مەندىن نېرى بولۇڭلار، ئى رەزىللىك قىلغۇچىلار! 116 ياشىشىم ئۈچۈن، ۋەدەڭ بويىچە مېنى يۇلغىيەسەن، ئۈمىدىمنىڭ ئالدىدا مېنى يە رگە قاراتمىغايسەن. 117 مېنى قولالاپ قۇتۇڭۇتلىگەيسەن، شۇندا مەن ئامان-ئېسەن يۇرىمەن، ۋە بەلگىملىرىڭنى ھەردائىم قەدرلەيمەن. 118 بەلگىملىرىڭدىن ئازغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئەزىرىڭدىن ساقىت قىلدىڭ، چۈنكى ئۇلارنىڭ ئالداىچىلىقى قۇرۇقتۇر. 119 سەن يەر يۈزىدىكى بارلىق رەزىللەرنى داشقالدىرەك شاللاپ تازىلايسەن، شۇڭا مەن ئاگاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭنى سۆيىمەن. 120 تەلىرىم سېنىڭدىن بولغان ئەيمىنىشتىن تىترەيدۇ، ھۆكۈملىرىڭدىن قورقۇپ يۈرىمەن.

121 (ئايىن) مەن دۇرۇس ھۆكۈملەرنى ۋە ئادالەتنى يۈرگۈزدۈم؛ مېنى ئە زگۈچىلە رگە تاشلاپ قويمىغايسەن؛ 122 تۈز قۇلۇڭ ئۈچۈن ياخشىلىققا كاپالەت بولغايسەن؛ تە كەبىرلارغا مېنى ئە زگۈزمىگەيسەن. 123 كۆزۈم نىجاتلىقىڭغا تەشنا بولۇپ، ھەم ھەققانىيىتىڭ تولغىرۇلۇق ۋەدە گىگە تەلمۈرۈپ تۇگىشەي دەپ قالدى؛ 124 تۈ زگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن قۇلۇڭغا مۇئامىلە قىلغايسەن؛ بەلگىملىرىڭنى ماڭا ئۆگەتكەيسەن. 125 مەن سېنىڭ قۇلۇ ڭدۇرمەن؛ ئاگاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭنى بىلىپ يېتىشىم ئۈچۈن مېنى يورۇتقايسەن. 126 پەرۋەردىگار ھەركەتكە كېلىش ۋاقتى كەلدى! چۈنكى ئۇلار تەۋرات-قانۇنۇڭنى بىكار قىلۋېتىدۇ. 127 شۇ سەۋەبتىن ئەمرلىرىڭنى ئالتۇندىن ئارتۇق سۆيىمەن، ساپ ئالتۇندىن ئارتۇق سۆيىمەن؛ 128 شۇڭا ھەممە ئىشلارنى باشقۇرىدىغان بارلىق كۆرسەتمىلىرىڭنى توغرا دەپ بىلىمەن؛ بارلىق ساختا يولنى تۈچ كۆرىمەن. 129 (پې) ئاگاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭ كارامەتتۇر؛ شۇڭا جىنىم ئۇلارغا ئە گىشىدۇ.

130 سۆزلىرىڭنىڭ يېشىمى نۇر ئېلىپ كېلىدۇ؛ نادانلارنىڭ يورۇتىدۇ. 131 ئاغزىمنى ئېچىپ ھاسىراپ كەتتىم، چۈنكى ئەمرلىرىڭگە تەشنا بولۇپ كەلدىم. 132 نامىڭنى سۆيگەنلە رگە بولغان ئادەتتىڭ بويىچە، جاماللىڭنى مەن تەرەپكە قارىتىپ شەپقەت كۆرسەتكەيسەن. 133 قەدەملىرىمنى سۆزۈڭ بىلەن توغرىلىغايسەن؛ ئۈستۈمگە ھېچ قەبىھلىكنى ھۆكۈم سۈرگۈزمىگەيسەن. 134 مېنى ئىنسانلىنىڭ زۇلۇمىدىن قۇتۇلدۇرغايسەن، شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ كۆرسەتمىلىرىڭگە ئىتائەت قىلىمەن. 135 جاماللىڭنىڭ نۇرىنى قۇلۇڭنىڭ ئۈستىگە چاچتۇرغايسەن، ماڭا بەلگىملىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. 136 كۆزلىرىمدىن ياش ئېرىقلىرى ئاقىدۇ، چۈنكى ئىنسانلار تەۋرات-قانۇنۇڭغا ۋىسۈنمايدۇ. 137 (تساده) ھەققانىيدۇرسەن، ئى پەرۋەردىگار، ھۆكۈملىرىڭ توغرىدۇر. 138 سەن ئاگاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭنى ھەققانىيلىقتا يۈرۈغان؛ ئۇلار تولىمۇ ئىشەنچلىكتۇر! 139 ئوتلۇق مۇھەببىتىم تۈزۈمىنى يوقىتىدۇ، چۈنكى مېنى خار قىلغۇچىلار سۆزلىرىڭگە پىسەنت قىلمايدۇ. 140 سۆزۈڭ تولۇق سىناپ تىسپاتلانغاندۇر، شۇڭا قۇلۇڭ ئۇنى سۆيىدۇ. 141 مەن تېرىقتە كىتۈرمەن، كەمىستىلگەنمەن، بىراق كۆرسەتمىلىرىڭنى ئۇنتۇمايمەن. 142 سېنىڭ ھەققانىيىتىڭ ئەبەدىي بىر ھەققانىيەتتۇر، تەۋرات-قانۇنۇڭ ھەققەتتۇر. 143 پېشكەللىك ۋە ئازاب ماڭا چىرمىشۇالدى؛ بىراق ئەمرلىرىڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىمدۇر. 144 سېنىڭ ئاگاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭنىڭ ھەققانىيلىقى ئەبەدىيدۇر؛ ياشىغىن دەپ، مېنى يورۇتقايسەن. 145 (كوف) مەن پۈتۈن قەلبىم بىلەن ساڭا ندا قىلدىم، ئى پەرۋەردىگار، ماڭا جاۋاب بە رگەيسەن، مەن بەلگىملىرىڭنى تۇتىمەن. 146 مەن ساڭا ندا قىلىمەن، مېنى قۇتقۇزغايسەن، ئاگاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭغا ئە گىشىمەن. 147 مەن تاڭ ئاتماي ئورنۇمدىن تۇرۇپ يېرىلىپ كۆتۈرىمەن، سۆز-كالامىڭغا ئۈمىد باغلىدىم. 148 ۋەدىلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىش ئۈچۈن، تۈندىكى جىسىمە كەمر ئالماشمايى تۇرۇپ كۆزۈم ئېچىلدۇ. 149 تۈ زگەرمەس مۇھەببىتىڭ بويىچە ئاۋازىمنى ئاڭلىغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، ھۆكۈملىرىڭ بويىچە مېنى جانلاندۇرغايسەن. 150 قەبىھ نىيەتكە ئە گەشكەنلەر ماڭا يېقىنلاشتى، ئۇلار تەۋرات-قانۇنۇڭدىن يىراقتۇر. 151 ئى پەرۋەردىگار، سەن ماڭا يېقىن تۇرىسەن؛ بارلىق ئەمرلىرىڭ ھەققەتتۇر. 152 تۈزۈندىن بېرى ئاگاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭدىن ئۆگەندىمكى، ئۇلارنى مەڭگۈ ۋگە ئىناۋەتلىك قىلغانسەن. 153 (ره ش) مېنىڭ خار بولغىنىمنى كۆ رگەيسەن، مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن؛ چۈنكى تەۋرات-قانۇنۇڭنى ئۇنتۇمدىم. 154 مېنىڭ دەۋايىمنى سورىغايسەن، ھەمجەمەت بولۇپ مېنى قۇتقۇزغايسەن، ۋەدەڭ بويىچە مېنى جانلاندۇرغايسەن. 155 نىجاتلىق رەزىللەردىن يىراقتۇر، چۈنكى ئۇلار بەلگىملىرىڭنى ئىزدىمەيدۇ. 156 رەھىمدىللىقلىرىڭ كۆپتۈر، ئى پەرۋەردىگار، ھۆكۈملىرىڭ بويىچە مېنى جانلاندۇرغايسەن. 157 ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلار ھەم مېنى خار قىلغۇچىلار كۆپتۈر، بىراق ئاگاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭدىن ھېچ چەتنىمىدىم. 158 مەن ئاسىيلىق قىلغۇچىلارغا قاراپ يە رگەندىم، چۈنكى ئۇلار سۆزۈڭنى ئۇنتايدۇ. 159 سېنىڭ كۆرسەتمىلىرىڭنى ئۇنچە سۆيگەنلىكىمنى كۆ رگەيسەن، ئى زگەرمەس مۇھەببىتىڭ بويىچە مېنى جانلاندۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار. 160 سۆز-كالامىڭنى مۇجەسسەملىگەندە ئاندىن ھەققەت بولۇر؛ سېنىڭ ھەربىر ئادىل ھۆكۈمۈڭ ئەبەدىيدۇر. 161 (شين) ئەمرلەر بىكاردىن-بىكار ماڭا زىيانكەشلىك قىلىدۇ؛ بىراق يۈرىكىم كالامىڭ ئالدىدىلا تىترەيدۇ. 162 بىرسى زور ئوجا تاپقاندەك؛ ۋەدە گىدىن خۇشاللىنىمەن. 163 ساختىلىقتىن نەپرەتلىنىپ يىرگىنىمەن، سۆيگىنىم تەۋرات-قانۇنۇڭدۇر. 164 ھەققانىي ھۆكۈملىرىڭ تۆپەيلىدىن، كۈندە يەتتە قېتىم سېنى مەدھىيىلەيمەن. 165 تەۋراتىڭنى سۆيگەنلەرنىڭ زور خاتىرجەملىكى بار؛ ھېچ نەرسە ئۇلارنى پۇتلىيالماس. 166 مەن نىجاتلىقىڭغا ئۈمىد باغلاپ كۈتىۋىم، ئى پەرۋەردىگار، ئەمرلىرىڭگە ئەمەل قىلىپ. 167 جىنىم ئاگاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭنى ئە گىشىدۇ، ئۇلارنى ئىنتايىن سۆيىمەن. 168 بارلىق يوللىرىم ئالدىڭدا بولغاچ، كۆرسەتمىلىرىڭ ھەم ئاگاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭغا ئە گىشىمەن. 169 (تاۋ) مېنىڭ پېرىيادىم ئالدىڭغا يېقىن كەلسۇن، ئى پەرۋەردىگار، كالامىڭ بويىچە مېنى يورۇتقايسەن. 170 يېلىنىشىم ئالدىڭغا كەلسۇن، ۋەدەڭ بويىچە مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن. 171 ماڭا بەلگىملىرىڭنى ئۆگىتىشىڭ ئۈچۈن، لەۋلىرىمدىن مەدھىيىلەر تۇرغۇپ چىقىدۇ. 172 تىلىم سۆزۈڭنى كۈيلەپ ناخشا ئېيتىدۇ، چۈنكى ئەمرلىرىڭنىڭ ھەممىسى ھەققانىيدۇر. 173 قولۇڭ ماڭا ياردەمگە تەييار بولسۇن؛ چۈنكى مەن كۆرسەتمىلىرىڭنى تاللىۋالدىم. 174 مەن نىجاتلىقىڭغا تەلمۈرۈپ تەشنا بولۇپ كەلدىم، ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ تەۋراتىڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىمدۇر. 175 جىنىم ياشىسۇن، ئۇ سېنى مەدھىيىلەيدۇ، سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭ ماڭا ياردەم قىلسۇن. 176 مەن يولدىن ئاداشقان قويدەك تەمتىرەپ قالدىم؛ قۇلۇڭنى ئىزدىگەيسەن، چۈنكى ئە مرلىرىڭنى ئۇنتۇپ قالغىنىم يوق.

120

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» بېشىمغا كۈن چۈشكەندە مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلدىم، ئۇ ماڭا جاۋاب بەردى. 2 ئى پەرۋەردىگار، جىنىمنى يالغان سۆزلەيدىغان لەۋلەردىن، ئالداىچى تىلدىن قۇتۇلدۇرغايسەن. 3 ساڭا نېمە بېرىلىدۇ، ساڭا نېمە قوشۇلۇشى كېرەك، ئەي ئالداىچى تىل؟ 4 ـ پالۋان ئاتقان ئوتكۈر ئوقلار، ئارچا چوغلىرى ساڭا تە گىشۈن! 5 مەشەك دىيارىدا مۇساپىر بولۇپ ياشىغىنىمغا، كېدار چېدىرلىرى ئارىسىدا تۇرغىنىمغا ھالىمغا ۋاي! 6 مەن تىنچلىققا تۇچلىغۇچى ئارىسىدا تۇزۇندىن ئۇيان تۇرۇۋاتىمەن؛ 7 مەن تىنچلىقپەرۋەرمەن؛ بىراق گەپ قىلسام، ئۇلار ئۇرۇشىمىزلا، دەيدۇ.

121

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» كۆزلىرىمنى تاغلار تەرەپكە كۆتۈرۈپ قارايمەن؛ مېنىڭ ياردىمىم قەيەردىن كېلۇر؟ 2 مېنىڭ ياردىمىم پەرۋەردىگاردىندۇر، ئاسمان-زېمىننى ياراتقۇچىدىندۇر. 3 ئۇ پۇتۇڭنى ھېچ تېيىلدۇرمايدۇ؛ سېنى ساقلىغۇچى ھېچ مۇ ژگەنمەيدۇ! 4 مانا، قارا، ئىسرائىلنى ساقلىغۇچى ھەم مۇ ژگەنمەيدۇ، ھەم ئۇخلىمايدۇ! 5 پەرۋەردىگار سېنىڭ ساقلىغۇچىڭدۇر؛ پەرۋەردىگار ئوڭ يېنىڭدىكى سايىۋەندۇر. 6 قۇياش كۈندۈزدە، ئاي كېچىدە ساڭا زەرەر يەتكۈزمەيدۇ؛ 7 پەرۋەردىگار بارلىق يامانلىقتىن سېنى ساقلايدۇ؛ ئۇ جېنىڭنى ساقلايدۇ؛ 8 پەرۋەردىگار چىقىشىڭنى، كىرىشىڭنى، بۇنىڭدىن كېيىن ئەبەدىلىكەبە دگىچە ساقلايدۇ.

122

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» ئۇلار ماڭا: «پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقايلى» ـ دېگىنىدە، شادلاندىم. 2 پۇتلىرىمىز دەرۋازىلىرىڭ ئىچىدە تۇرۇشقا نىسىپ بولدى، ئى يېرۇسالىم! 3 ئى يېرۇسالىم، سەن جىپسلاشتۇرۇلۇپ رەتلىك سېلىنغان بىر شەھەردۇرسەن؛ 4 قەبىلىلەر تۈۋە رگە چىقىدۇ، ياھىنىڭ قەبىلىلىرى چىقىدۇ؛ ئىسرائىلغا يېرىلگەن كۆرسەتمە بويىچە، پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا تەشە ككۈر ئېيتىش ئۈچۈن چىقىدۇ. 5 چۈنكى ئۇ يەردە ھۆكۈم چىقىرىشقا تەختلار سېلىندى، داۋۇتنىڭ جەمەتىدىكىلە رگە تەختلەر سېلىندى. 6 يېرۇسالېمنىڭ ئامان-خاتىرجەملىكىنى ئۈزدەپ دۇئا قىلىڭلار، سېنى سۆيگەنلەر رونىق تاپىدۇ. 7 ئىستىھكاملىرىڭ ئىچىدە ئامان-خاتىرجەملىك بولسۇن، ئوردىلىرىڭ ئىچىدە ئاۋات-ئارام بولسۇن! 8 قېرىندىشلىرىم ھەم يار-يۇرۇادەرلىرىم ئۈچۈن، مەن: «ئامان-خاتىرجەملىك ئىچىڭدە بولسۇن» ـ دەيمەن. 9 پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئۆيى ئۈچۈن، سېنىڭ رونىق تېپىشىڭغا ئىنتىلىمەن!

123

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» ئى ئەرشلەردە تۇرغۇچىسەن، ساڭا بېشىمنى كۆتۈرۈپ قارايمەن؛ 2 مانا، قوللىرىڭنىڭ كۆزى ئۆز خوجايىنىنىڭ قوللىرىغا قانداق قارىغان بولسا، دېدە كلەرنىڭ كۆزى ئۆز ساھىبەسىنىڭ قوللىرىغا قانداق قارىغان بولسا، بىزنىڭ كۆزىمىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا شۇنداق قارايدۇ تا بىزگە شەپقەت كۆرسەتكۈچە قارايدۇ. 3 بىزگە

شەپقەت كۆرگۈ زگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، بەزگە شەپقەت كۆرگۈ زگەيسەن؛ چۈنكى بىز يەتكۈچە خورلۇق تارتقانىمىز. 4 جىنىمىز غوجاملارنىڭ مازاقلىرىنى، ھاكاۋۇرلارنىڭ خورلۇقلىرىنى يەتكۈچە تارتقانىدۇر.

124

«يۇقىرىغا چىقىش ناخىشىسى» ئەگەر بىز تەرەپتە تۇرغىنى پەرۋەردىگار بولمىغان بولسا، ـ ئاھ، ئىسرائىل شۇنداق دېسۇن ـ 2 بىز تەرەپتە تۇرغىنى پەرۋەردىگار بولمىغان بولسا، كىشىلەر بەزگە ھۇجۇمغا قوزغالغاندا، 3 تۇلارنىڭ غەزىپى بەزگە تۇتاشقاندا، ـ شۇ چاغدا تۇلار بىزنى تىرىك يۇتۇۋېتەتتى، 4 [شۇ چاغدا] سۇلار بىزنى غەرق قىلۇۋېتەتتى، كەلكۈن بېشىمىزدىن ئۆتەتتى، 5 داۋالغۇغان سۇلار بېشىمىزدىن ئۆتەتتى! 6 پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە بولغاي! تۇلارنىڭ چىشلىرىغا ئوۋ بولۇشقا بىزنى قېيۋېپ بەرمىدى. 7 جىنىمىز تۇتقۇچىلارنىڭ باسمىقىدىن قېچىپ چىققان قۇشتەك قاچتى، باسماق سۇندۇرۇلۇپ، بىز قاچتۇق! 8 ئېرىشكەن ياردىمىمىز پەرۋەردىگارنىڭ نامىدىدۇر، ئاسمان-زېمىن ياراتقۇچىنىڭ نامىدىدۇر!

125

«يۇقىرىغا چىقىش ناخىشىسى» پەرۋەردىگارغا تايانغانلار زىئون تېغىدەكتۇر، ئۇنى تەۋرەتكلى بولمايدۇ، ئۇ مەڭگۈلۈك تۇرىدۇ. 2 يېرۇسالىم! تاغلار ئۇنىڭ ئەتراپىنى ئورۇغان، ھەم پەرۋەردىگار ھازىردىن تا ئەبەد دگىچە ئۆز خەلقىنىڭ ئەتراپىنى ئورايدۇ. 3 چۈنكى رەزىللەرنىڭ ھوقۇق ھاسىسى ھەققانىيلارنىڭ ئىسىۋىسىنى باشقۇرمايدۇ، بولمىسا ھەققانىيلارمۇ قوللىرىنى قەبىھلىككە تۇزارتىشى مۇمكىن. 4 پەرۋەردىگار، مېھرىبانلارغا مېھرىبانلىق قىلغايسەن، كۆڭلى دۇرۇسلارغىمۇ شۇنداق بولسۇن. 5 بىراق ئەگرى يوللارغا بۇرۇلۇپ كەتكەنلەرنى بولسا، پەرۋەردىگار تۇلارنى قەبىھلىك قىلغۇچىلار بىلەن تەڭ شاللايدۇ. ئىسرائىلغا ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي!

126

«يۇقىرىغا چىقىش ناخىشىسى» پەرۋەردىگار زىئوندىن سۈرگۈن بولغانلارنى قايتۇرۇپ كەلگەندە، بىز چۈش كۆرگەندەك بولدۇق. 2 ئاغزىمىز كۈلكىگە، تىلىمىز شادلىنىشقا تولدى، شۇ تاپتا ئەللەر تارىسىدا تۇلار: ـ «پەرۋەردىگار تۇلارغا زور ئىشلارنى قىلىپ بەردى» ـ دېيىشتى. 3 پەرۋەردىگار دەرۋەقە بىز ئۈچۈن زور ئىشلارنى قىلدى، بىز بۇلاردىن شادلىنىمىز. 4 جەۋبىنىڭ قۇرۇق ئېرىقلار [شار-شار سۈلارغا] ئايلاندۇرۇلغانىدەك، بىز ئۇنتۇلۇنلارنىمۇ ئۆز ئە رىكىمىزگە قايتۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، 5 كۆز ياشلىرىنى ئېقىتىپ تېرىغانلار شادلىق بىلەن ئورار، 6 يىغلاپ يۇرۇپ چاچىدىغان ئۇرۇقنى كۆتۈرگەن كىشى، بەرھەق، شادلىق-تەنتەنە بىلەن ئورىغان باغلىرىنى كۆتۈرۈپ قايتىپ كېلىدۇ.

127

«يۇقىرىغا چىقىش ناخىشىسى»؛ سۈلەيمان يازغان كۆي: ـ پەرۋەردىگار ئۆزى ئۆي سالمىسا، سالغۇچىلار بىكاردىن-بىكار ئۆتىگىنا ئەجىر سىڭىزىدۇ؛ پەرۋەردىگار شەھەرنى ساقلىمىسا، كۆزەتچىلەر بىكاردىن-بىكار ئويغاق تۇرىدۇ. 2 سىلەرنىڭ سەھەردە ئورنۇڭلاردىن قوپۇشۇڭلار، كەچ بولغاندا يېتىشىڭلار، جاپا-مۇشەققەتنى نانىدەك يېگىنىڭلار بىكاردىن-بىكاردۇر، چۈنكى ئۆ ئۆز سۆيگىنىگە ئۇيقۇنى بېرىدۇ. 3 مانا، بالىلار پەرۋەردىگاردىن بولغان مىراستۇر، بالىياتقۇنىڭ مېۋىسى ئۇنىڭ مۇكاپاتىدۇر؛ 4 ياشلىقتا تاپقان بالىلار، باتۇرنىڭ قولىدىكى ئوقلارەدەك بولىدۇ. 5 ئوقدېنى مۇشۇلار بىلەن تولغان ئادەم بەختلىكتۇر؛ [شەھەر] دەرۋازىسىدا تۇرۇپ دۇشمەنلەر بىلەن سۆزلىشىۋاتقىنىدا، ئۇلار يەر گەقاراپ قالمايدۇ.

128

«يۇقىرىغا چىقىش ناخىشىسى» پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغانلار، ئۇنىڭ يوللىرىدا ماڭىدىغانلارنىڭ ھەربىرى بەختلىكتۇر! 2 چۈنكى سەن ئۆز قولۇڭنىڭ ئەجرىنى يەيسەن، بەختلىك بولىسەن، رونىق تاپىسەن؛ 3 ئايالىڭ بولسا ئۆيۈڭنى ئېچىدە مېۋىلىك ئۈزۈم تېلىدەك بولىدۇ، بالىلىرىڭ داستىخانىڭنى چۆرىدەپ، زەيتۇن دەرەخلىرىدەك تىزلىپ ئولتۇرىدۇ؛ 4 مانا، پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغان كىشى شۇنداق بەختىنى كۆرىدۇ. 5 پەرۋەردىگار ساڭا زىئون تېغىدىن بەخت تاتا قىلغاي؛ سەن ئۆمرۈڭنى يېرۇسالېمنىڭ ئاۋاتلىقىنى كۆرگەيسەن؛ 6 پەرزەنتلىرىڭنىڭ پەرزەنتلىرىنى كۆرگەيسەن؛ ئىسرائىلغا ئارام-تىنچلىق بولغاي!

129

«يۇقىرىغا چىقىش ناخىشىسى» «ياشلىقىمدىن تارتىپ ئۇلار كۆپ قېتىم مېنى خار قىلىپ كەلدى» ـ ـ ئاھ، ئىسرائىل ھازىر يۇنى دېسۇن ـ 2 «ئۇلار ياشلىقىمدىن تارتىپ كۆپ قېتىم مېنى خار قىلىپ كەلدى، بىراق ئۇ ئىستۇمدىن غەلبە قىلغان ئەمەس. 3 قوش ھەيدىگۈچىلەر دۇمبىمدە ھەيدىگەن، چۈنە كلىرىنى ئىنتايىن ئۇزۇن تارتقان». 4 پەرۋەردىگار ھەققانىيدۇر، ئۇ رەزىللەرنىڭ ئاسارەتلىرىنى سۇندۇرۇۋۇتتى؛ 5 ئۇلار شەرمەندە بولۇپ ئارقىسىغا يانىدۇرۇلسۇن، زىئوندىن نەپرەتلىنىدىغانلارنىڭ ھەممىسى! 6 ئۇلار ئۆزىدە ئۇنۇپ چىققان چۆپتەك بولسۇن؛ ئۇزۇلمەي تۇرۇپلا سولىشىپ كېتىدىغان؛ 7 ئوت-چۈپ ئورىغۇچىغا ئۆنىكىدىن بىر ئۇتامۇ چىقمايدۇ، باغ باغلىغۇچىغا بىر قۇچاقۇ چىقمايدۇ؛ 8 ئۇنۇپ كېتىۋاتقانلارمۇ: «پەرۋەردىگارنىڭ بەركىتى ئۈستۈڭلاردا بولغاي؛ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن سىلە رگە بەخت تىلەيمىز!» ـ دېگەن سالامنى ھېچ بەرمەيدۇ.

130

«يۇقىرىغا چىقىش ناخىشىسى» چوڭقۇر يەرلەردىن ساڭا پەريات كۆتۈرىمەن، ئى پەرۋەردىگار؛ 2 ئى رەب، ئاۋازىمنى ئاڭلىغايسەن؛ قۇلاقلىرىڭنى يېلىنىش سادالىرىمغا سالغايسەن؛ 3 ئەگەر سەن ياھ، قەبىھلىكەرنى سۈرۈشتۈرۈپ سانىساڭ، ئەمدى رەب، كىم تىك تۇرالايدۇ؟ 4 بىراق سەندە مەغپىرەت- كەچۈرۈم باردۇر؛ شۇڭا سەندىن ئەيمىنىشكە بولىدۇ. 5 پەرۋەردىگارنى كۈتۈۋاتىمەن؛ جىنىم كۈتۈۋاتىدۇ؛ ئۇنىڭ سۆزىگە ئومىد باغلىدىم. 6 تۈن جىسىمىچىلىرىنىڭ سەھەر رگە بولغان تەشناسىدىن ئارتۇق، بەرھەق، تۈن جىسىمىچىلىرىنىڭ سەھەر رگە بولغان تەشناسىدىن ئارتۇق، جىنىم رەبكە تەشنا بولۇپ كۈتمەكتە. 7 ئى ئىسرائىل، پەرۋەردىگارغا ئومىد باغلاڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگاردا ئۆ زگەرمەس مۇھەببەت باردۇر؛ ئۇنىڭدا زور نىجاتلىقلارمۇ بار؛ 8 ئۇ ئىسرائىلنى بارلىق قەبىھلىكلىرىدىن بەدەل تۈلەپ قۇتقۇزىدۇ.

131

«يۇقىرىغا چىقىش ناخىشىسى»؛ داۋۇت يازغان كۆي: ـ ئى پەرۋەردىگار، كۆڭلۈم تەكەبىۋىر ئەمەس، نەزىرىمۇ ئۈستۈن ئەمەس؛ مەن چوڭ ئىشلار بىلەنمۇ، ياكى چامىم يەتمەيدىغان كارامەت ئىشلار بىلەنمۇ مەشغۇل بولمايمەن؟ 2 بەرھەق، تاننىسىنىڭ قۇچىقىدا ياتقان ئەچىكە كتىن ئايرىلغان بالىدەك، ئۆز جىنىمنى بېسۇلىپ تىنچلاندۇردۇم؛ كۆڭلۈم ئىچىمدە ئەچىكە كتىن ئايرىلغان بالىدەكتۇر. 3 ئىسرائىل پەرۋەردىگارغا ئومىد باغلىسۇن؛ ھازىردىن باشلاپ، ئەبەدلىكەبە دگىچە!

132

«يۇقىرىغا چىقىش ناخىشىسى» ئى پەرۋەردىگار، داۋۇت ئۈچۈن ئۆ تارتقان بارلىق جەبىر-جاپالارنى ياد ئەتكەيسەن؛ 2 ئۆ پەرۋەردىگارغا قاناتقا قەسەم ئىچكەن، ياقۇپنىڭ قۇدرەت ئىگىسىگە قاناتقا ۋەدە قىلغان: ـ 3 «پەرۋەردىگارغا تۇرار جايىنى، ياقۇپنىڭ قۇدرەتلىك ئىگىسىگە ماكانى تاپمىغۇچە، ۋېيزىمدىكى ھۇجرىغا كىرمەيمەن، كارىۋاتتىكى كۆرپەمگە چىقمايمەن، كۆزۈمگە ئۇيقۇنى، قاپاقلىرىمغا مۇ ئۇكادىشنى بەرمەيمەن». 6 مانا، بىز ئۇنىڭ خەۋىرىنى ئەفراتاھدا ئاڭلىدۇق، ئۇنى ئورمانلىق ئېتىزلاردىن تاپتۇق؛ 7 ئۇنىڭ تۇرار جايلىرىغا بېرىپ كىرەيلى، ئۇنىڭ ئىختىيەرى ئالدىدا سەجدە قىلايلى؛ 8 ئورنۇڭدىن تۇرغىن، ئى پەرۋەردىگار، سەن قۇدرىتىڭنىڭ ئىپادىسى ئەھدە ساندۇقۇڭ بىلەن، ئۆز ئارامگاھىڭغا كىرگىن! 9 كاھىنلىرىڭ ھەققانىيلىق بىلەن كىيىندۇرۇلسۇن، مۇمىن بەندىلىرىڭ ئەتەنەلىك ئاۋازىنى ياڭراتسۇن! 10 قۇلۇڭ داۋۇت ئۈچۈن، ئۆزۈڭ مەسىھ قىلغىنىڭنىڭ يۈزىنى يانىدۇرمىغايسەن؛ 11 پەرۋەردىگار ئۆز ھەقىقىتى بىلەن داۋۇتقا شۇ قەسەمنى قىلدى، ئۇ ئۆزىگىدىن ھېچ يانمايدۇ: ـ ئۇ: ـ «ئۆز پۇشتىڭدىن چىققان مېۋىدىن بىرسىنى تەختىڭگە ئولتۇرغۇزىمەن؛ 12 پەرزەنتلىرىڭ مېنىڭ ئەھدەمنى، ھەم مەن ئۇلارغا ئۆگىتىدىغان ئاگاھ-گۈۋاھلىرىنى تۇتسا، ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرى مەگگۈ گەتەختىڭدە ئولتۇرىدۇ» ـ دېگەن. 13 چۈنكى يەرۋەردىگار زىئوننى تاللىغان؛ ئۇ ئۆز ماكانى ئۈچۈن ئۇنى خالىغان. 14 مانا ئۇ: ـ «بۇ مەگگۈ گە بولىدىغان ئارامگاھىمدۇر؛ مۇشۇ يەردە ئولتۇرىمەن؛ چۈنكى مەن ئۇنى خالايمەن. 15 مەن ئۇنىڭ رىزقىنى ئىنتايىن زور بەركەتلەيمەن؛ ئۇنىڭ يوقسۇللىرىنى نان بىلەن قاندۇرىمەن؛ 16 ئۇنىڭ كاھىنلىرىغا نىجاتلىقنى كىيگۈزىمەن، ئۇنىڭ مۇمىن بەندىلىرى شادلىقتىن تەنتەنىلىك ئاۋازنى ياڭرىتىدۇ. 17 مەن بۇ يەردە داۋۇتنىڭ مۇئگۈنزىنى بىخلاندۇرىمەن؛ ئۆزۈمنىڭ مەسىھ قىلغىنىم ئۈچۈن يورۇق بىر چىراغ بېكىتكەنمەن؛ 18 ئۇنىڭ دۇشمەنلىرىگە شەرمەندىلىكنى كىيگۈزىمەن؛ ئەمما ئۇنىڭ كىيگەن تاجى ھېشىدا رونىق تاپىدۇ» ـ دېدى.

133 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى»، داۋۇت يازغان كۈي: ـ قارا، مانا، قېرىنداشلار
بىرلىكتە تۇرۇش نېمىدېگەن ياخشى، نېمىدېگەن شېرىندۇر! **2** تۆ ھارۇننىڭ بېشىغا تۆكۈلۈپ،
ساقىلىدىن ئاققان ئاۋۇ قىممەتلىك مايدەك، تۆ ھارۇننىڭ ساقىلىدىن ئېقىپ، كېيىم-كېچەك كىنىك
ياقىسىغا چۈشكەن قىممەتلىك مايغا ئوخشايدۇ؛ **3** تۆ يەنە ھەرمون تېغىدىكى شەبنەمنىڭ زىئون
تاغلىرىغا چۈشۈشىگە ئوخشايدۇ؛ چۈنكى شۇ يەردە پەرۋەردىگار بەركەتنى ـ يەنى مەڭگۈلۈك
ھاياتنى ۋېرۇغان!

134 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» مانا، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە
قايتۇرۇڭلار، ئى، كېچىچە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تۇرىدىغان، پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق قۇللىرى!
2 مۇقەددەس جايدا تۇرۇپ قوللىرىڭلارنى كۆتۈرۈپ پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە
قايتۇرۇڭلار! **3** ئاسمان-زېمىننى ياراتقۇچى پەرۋەردىگار سىلەرنى زىئوندىن بەركەتلىگەي!

135 ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيىلەڭلار، ئۇنى مەدھىيىلەڭلار،
پەرۋەردىگارنىڭ قۇللىرى! **2** ئۇنى مەدھىيىلەڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تۇرغانلار،
خۇدايىمىزنىڭ ھويلىلىرىدا تۇرغانلار! **3** ياھنى مەدھىيىلەڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر؛
ئۇنىڭ نامىغا كۈي ئېيتىڭلار، چۈنكى مۇشۇنداق قىلىش شېرىندۇر؛ **4** چۈنكى ياھ ياقۇبنى
تۆزىنىڭكى بولۇشقا، ئىسرائىلنى تۆز مىراسى بولۇشقا تاللىۋالدى. **5** چۈنكى تۆزۈم بىلىمەتكى،
پەرۋەردىگار ئۇلۇغدۇر؛ رەببىمىز بارلىق ئىلاھلاردىن ئۈستۈندۈر. **6** پەرۋەردىگار نېمە ئىشنى
مۇۋاپىق كۆرگەن بولسا، ئۇ ئاسمانلاردا، زېمىندا، دېڭىزلاردا ھەم ئۇنىڭ بارلىق تە گلىرىدىمۇ شۇنى
قىلغاندۇر. **7** ئۇ يەر چەتلىرىدىن بۇلۇت-تۇمانلارنى تورلىتىدۇ؛ يامغۇرلارغا چاقماقلارنى ھەمراھ
قىلىدۇ؛ شامالنى تۆز خەزىنىلىرىدىن چىقىرىدۇ. **8** ئۇ مىسىردىكى تۇنجى ئوغۇللارنى ھالاك قىلدى،
ئىنسانلارنىڭ بولسۇن، ھايۋانلارنىڭ بولسۇن ھەممىنى تۇرۇپ ھالاك قىلدى. **9** ئۇ ئالامەتلەرنى،
مۆجىزىلەرنى ئارا گلارغا ئەۋەتتى، ئى مىسىر، پىرەۋن ۋە ئۇنىڭ ھەممە قۇللىرى ئۈستىگە ئەۋەتتى.
10 ئۇ تۇلۇغ تەللەرنى تۇرۇۋەتتى، قۇدرەتلىك پادىشاھلارنى ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ **11** ئامورىيلارنىڭ
پادىشاھى سىھوننى، باشانىنىڭ پادىشاھى ئوگنى، قاناتاندىكى بارلىق پادىشاھلىقلارنى تۇرۇۋەتتى. **12**
ئۇلارنىڭ زېمىننى مىراس قىلىپ، ئۆز خەلقى ئىسرائىلغا مىراس بولۇشقا تەقدىم قىلدى. **13** سېنىڭ
نامىڭ، پەرۋەردىگار، مەڭگۈ ئۆگە، شۇھرەت-خاتىرەڭ دەۋۇرمۇ-دەۋۇرگىچىدۇر. **14** چۈنكى
پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنىڭ دەۋاسىنى سورايدۇ؛ ئۆز قۇللىرىغا رەھىم قىلىدۇ. **15** ئەللەرنىڭ بۇتلىرى
بولسا پەقەتلا كۈمۈش-ئالتۇندىن ئىبارەتتۇر، ئۇلارنى ئىنسانلارنىڭ قوللىرى ياسىغاندۇر، خالاس. **16**
ئۇلارنىڭ ئاغزى بار، بىراق سۆزلىمەيدۇ؛ كۆزلىرى بار، بىراق كۆرمەيدۇ؛ **17** قۇلاقلىرى بار،
بىراق ئاڭلىمايدۇ؛ ئاغزىدا ھېچ نەپەس يوقتۇر. **18** ئۇلارنى ياسىغانلار ئۇلارغا ئوخشاپ قالىدۇ،
ئۇلارغا تايانغانلارمۇ شۇنداقتۇر. **19** ئىسرائىل جەمەتى، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە
قايتۇرۇڭلار، ھارۇن جەمەتى، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار؛ **20** لاۋىي
جەمەتى، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار، پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغانلار،
پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! **21** يېرۇسالېمدا ماكانلاشقان پەرۋەردىگارغا
زىئوندىن تەشەككۇر-مەدھىيە ئېيتىلسۇن! ھەمدۇسانا!

136 پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، ئۇ مېھرىباندۇر، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى
مەڭگۈلۈكتۇر؛ **2** ئىلاھلارنىڭ ئىلاھىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى
مەڭگۈلۈكتۇر؛ **3** رەببلەرنىڭ رەببىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى
مەڭگۈلۈكتۇر؛ **4** زور كارامەتلەرنى بىردىنبىر يۇرگۈزگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى
ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **5** ئەقىل-پاراسەت ئارقىلىق ئاسمانلارنى ياسىغۇچىغا تەشەككۇر
ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **6** زېمىننى سۇلار ئۈستىدە سوزۇپ
تۇرغۇزغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **7** تۇلۇغ نۇر
جىسىملىرنى ياسىغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **8**
كۈندۈزنى باشقۇرىدىغان قۇياشنى ياسىغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى
مەڭگۈلۈكتۇر؛ **9** كېچىنى باشقۇرىدىغان ئاي ھەم يۇلتۇزلارنى ياسىغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار،
چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **10** ئۇلارنىڭ تۇنجىلىرىنى تۇرۇۋېپ، مىسىرغا زەرب
بەرگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **11** ئىسرائىلنى ئۇلار
ئارىسىدىن چىقارغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **12**
كۈچلۈك قول ھەم ئۇزاتقان بىلەك بىلەن ئۇلارنى چىقارغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى
ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **13** قىزىل دېڭىزنى بۆلەك-بۆلەك بۆلگۈچىگە تەشەككۇر
ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **14** ھەم ئىسرائىلنى ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىن
ئۆتكۈزگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **15** قىزىل
دېڭىزدا پىرەۋنىنى قوشۇنلىرى بىلەن سۈپۈرۈپ تاشلىغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ
مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **16** ئۆز خەلقىنى چۆل-باياۋاندىن يېتىپ كېلىگۈچىگە تەشەككۇر
ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **17** ۋېۋۈك پادىشاھلارنى ئۇرۇۋەتكۈچىگە
تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **18** ھەم مەشھۇر پادىشاھلارنى
ئۆلتۈرگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **19** جۈملىدىن
ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھوننى ئۆلتۈرگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى
مەڭگۈلۈكتۇر؛ **20** ـ ھەم باشان پادىشاھى ئوگنى ئۆلتۈرگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار،
چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **21** ئۇلارنىڭ زېمىننى مىراس ئۆچىن بە رگۈچىگە
تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **22** يۇنى بەندىسى ئىسرائىلغا
مىراس قىلىپ بە رگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **23**
ھالىمىز خاراب ئەھۋالدا، بىزلەرنى ئەسلىگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى
مەڭگۈلۈكتۇر؛ **24** بىزنى ئە زگەنلەردىن قۇتۇلدۇرغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ
مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **25** بارلىق ئەت ئىگىلىرگە ئوزۇق بە رگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار،
چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ **26** ئەرشلەردىكى تە ڭرىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار،
چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر!

137 بابىلدىكى دەريا-ئېرىقلار يېنىدا بىز ئولتۇردۇق؛ زىئوننى ئەسلىگىنىمىزدە، بەرھەق
يىغا كۆتۈردۇق؛ **2** چىلتارىمىزنى ئارىسىدىكى سە ۋگەتلە رگە ئېسىپ قويدۇق. **3** چۈنكى بىزنى
سۈرگۈن قىلغانلار بىزدىن ناخشا تەلەپ قىلدى؛ بىزنى زارلاتقۇچىلار بىزدىن تاماشا تەلەپ
قىلىپ: ـ «ھەي، زىئون ناخشىلىرىدىن بىرنى بە رگە ئېيتقىنا» ـ دېيىشتى. **4** ياقا يۇرتىدا ئۇرۇپ
پەرۋەردىگارنىڭ ناخشىسىنى قانداقۇ ئېيتايلى؟ **5** ئەي يېرۇسالېم، مەن سېنى ئۇنتۇسام، ئوڭ قولۇم
[ماھارىتىنى] ئۇنتۇسۇن! **6** سېنى ئەسلىمىسەم، ـ يېرۇسالېمنى ئەڭ چوڭ خورسەنلىكىمدىن ئەۋزەل
كۆرمىسەم ـ تىلىم تاكالىيىغا چاپلىشىپ قالسۇن! **7** ئى پەرۋەردىگار، ئېدوم بالىلىرىدىن ھېساب
ئالغاندا، يېرۇسالېمنىڭ يېشىغا چۈشكەن كۈننى يادىڭغا كەلتۈرگەيسەن؛ چۈنكى ئۇلار: «ئۇنى
يەر بىلەن يە كسان قىلىڭلار، ئۇلىغچە يەر بىلەن يە كسان قىلىڭلار!» دېيىشتى. **8** ئى بۇلىنىش
ئالدىدا تۇرغان بابىل قىزى، بە رگە قىلغان قىلمىشلىرىڭنى ئۆز ئۆڭىگە قايتۇرغۇچى بەختلىكتۇر! **9**
بوۋاقلىرىڭنى ئېلىپ تاشقا ئاتقۇچى كىشى بەختلىكتۇر!

138 داۋۇت يازغان كۈي: ـ پۈتۈن قەلبىم بىلەن ساڭا تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ بارلىق
ئىلاھلار ئالدىدا سېنى كۈيلەيمەن. **2** پاك-مۇقەددەسلىكىڭنىڭ ئىبادەتخانىسىغا قاراپ باش
ئۇرىمەن؛ تۆ زگەرمەس مۇھەببىتىڭ ھەم ھەقىقەت-ساداقىتىڭ ئۈچۈن نامىڭنى تەبرىكلەيمەن؛
چۈنكى سەن پۈتۈن نام-شۇھرىتىڭدىنمۇ يە كەرەك، ۋەدە گۈدە ئوردىغىنىڭنى ئۈلۈغ قىلغانسەن.
3 ساڭا ندا قىلغان كۈنىدە، ماڭا جاۋاب بە رگەنسەن؛ جىنىمگە كۈچ كىرگۈزۈپ، مېنى
رىغبەتلەندۈ رگەنسەن. **4** ئاغزىڭدىكى سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا، ئى پەرۋەردىگار، جاھاندىكى بارلىق
شاھلار سېنى مەدھىيىلەيدۇ؛ **5** ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرىدا يۇرۇپ ناخشا ئېيتىدۇ؛ چۈنكى
ئۇلۇغدۇر پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى. **6** چۈنكى پەرۋەردىگار ئالىيدۇر؛ بىراق تۆ ھالى
بوشلارغا نەزەر سالىدۇ؛ تە كەبىۋلارنى بولسا ئۇ يىراقتىن تونۇپ يېتىدۇ. **7** زۇلمەت-مۇشەققەتلەر
ئارىسىدا ماڭغان بولسامۇ، سەن مېنى جانلاندۇرىسەن؛ دۈشمەنلىرىمنىڭ غەزىپىنى تەسۇشقا قولۇڭنى
ئۇزارتىسەن، ئوڭ قولۇڭ مېنى قۇتقۇزىدۇ. **8** پەرۋەردىگار ماڭا تەۋە ئىشلارنى پۈتكۈزىدۇ؛ مېھىر-
مۇھەببىتىڭ، ئى پەرۋەردىگار، مەڭگۈلۈكتۇر؛ ئۆز قوللىرىڭ ياسىغانى تاشلاپ كەتمىگەيسەن!

139 نەغمىچىلەرنىڭ يېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي:
ـ ئى پەرۋەردىگار، سەن مېنى تەكشۈرۈپ چىقتىڭ، ھەم مېنى بىلىپ يەتتىڭ؛ **2** ئۆزۈڭ
ئولتۇرغىنىمنى، ئۇرغىنىمنۇ بىلىسەن؛ يىراقتا ئۇرۇقلۇق كۆڭلۈمدىكىنى بىلىسەن. **3** باسقان
قەدەملىرىمنى، ياتقانلىرىمنى ئۆتىكەمە گۈن ئۆتكۈزىدۇڭ؛ بارلىق يوللىرىم ساڭا ئايانىدۇر. **4** بەرھەق،
تىلىمغا بىر سۆز كېلە- كەلمەستىلا، ئى پەرۋەردىگار، مانا سەن يۇنى ئەينى يېچە بىلەيسەن.

5 سەن مېنى ئالدى- كەينىمدىن ئوراپ تۇرسەن، قولۇڭنى مېنىڭ ئۈستۈمگە قوندۇرغانسەن. 6 بۇنداق بىلىم ماڭا شۇنچىلىك تىلسمات بىلىندۇ! شۇنداق يۈكسەك كېكى، مەن ئۇنى بىلىپ يېتەلمەيدىگەنمەن. 7 روھىڭدىن نېرى بولۇشقا نەلەر رگىمۇ بارالايتتىم؟ ھۇزۇر ئۆڭدىن تۇرۇۋىنى قاچۇرۇپ نەلەر رگە بارالايتتىم؟ 8 ئاسمانلارغا چىقسام، مانا سەن ئاشۇ يەردە، تەھتىسارادا ئورۇن سالسامۇ، مانا سەن شۇ يەردە؛ (Sheol h7585) 9 سەھەرنىڭ قاناتلىرىنى ئېلىپ ئۇچۇپ، دېڭىزنىڭ ئەڭ چەت يەرلىرىدە تۇرسام، 10 ھەتتا ئاشۇ جايدا قولۇڭ مېنى يېتەكلەيدۇ، ئوڭ قولۇڭ مېنى يۈلەيدۇ. 11 مەن: «قاراڭغۇلۇق مېنى ياپسا، ئەتراپىدىكى يورۇقلۇق چوقۇم كېچە بولىدۇ» ـ دېسەم، 12 قاراڭغۇلۇقمۇ سەندىن يوشۇرۇنالمايدۇ، كېچىمۇ ساڭا كۈندۈزدەك ئايدىڭىدۇر، قاراڭغۇلۇقمۇ [ساڭا] يورۇقتەك كېتىر. 13 بەرھەق، سەن مېنىڭ ئىچىرىمنى ياسىغانسەن، ئانامنىڭ قورسىقىدا مېنى توقۇغانسەن؛ 14 مەن سېنى مەدھىيلەيمەن، چۈنكى مەن سۈرلۈك ۋە كارامەت ياسالغانمەن؛ سېنىڭ قىلغانلىرىڭ كارامەت تىلسماتتۇر، بۇنى جىنىم ئۇيدان بىلىدۇ. 15 مەن يوشۇرۇن جايدا ياسالغىنىمدا، يەر تە گلىرىدە ئەپچىللىك بىلەن توقۇلۇپ شەكللەندۈرۈلگىنىمدە، ئۈستخانىلىرىم سەندىن يوشۇرۇن ئەمەس ئىدى. 16 ئەزالىرىم تېخى ئاپىردە بولمىغان كۈنلەردە، ئۇلار ياسىلۇاتقان كۈنلەردە، كۆزۈڭ تېخى شەكللەنمىگەن جىسمىمنى كۆرۈپ يەتكەنىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئاللىبۇرۇن دەپتىرىڭدە يېزىلغانىدى. 17 ئاھ تە كۈم، ئېلىرىڭ ماڭا نەقەدەر قىممەتلىكتۇر! ئۇلارنىڭ يىغىندىسى شۇنچە زوردۇر! 18 ئۇلارنى ساناي دېسەم، ئۇلار دېڭىزدىكى قۇملاردىنمۇ كۆپتۇر؛ ۇيقۇدىن كۆزۈمنى ئاچسام، مەن يەنىلا سەن بىلەن بىللىدۇرمەن! 19 ئاھ، سەن رەزىللەرنى ئۆلتۈرۈۋەتسەڭ ئىدىڭ، ئى خۇدا! قانخور كىشىلەر، مەندىن يىراق بولۇش! 20 چۈنكى ئۇلار سېنىڭ ئوغرىلۇق ھىيلىلىك بىلەن سۈزلەيدۇ، سېنىڭ شەھەرلىرىڭ ئۇلار تەرىپىدىن ئازدۇرۇلدى. 21 ساڭا ئۆچمەن بولغانلارغا، ئى پەرۋەردىگار، مەمۇ ئۆچمەن؟ ساڭا قارشى چىققانلارغا مەمۇ يىرگىنىمەنغۇ؟ 22 ئۇلارغا چىش-تىرنىقىمغىچە ئۆچمەنمەن؛ ئۇلارنى ئۆز دۈشمەنلىرىم دەپ ھېسابلايمەن. 23 مېنى كۆزىنىپ تەكشۈ رگەيسەن، ئى تە كۈم! مېنىڭ قەلبىمنى بىلىپ يەتكەيسەن! مېنى سىناپ، غەملىك ئۇيلىرىمنى بىلگەيسەن؛ 24 مەندە [ئۆز ئۆگىگە] ئازار بە رگۈدەك يولنىڭ بار-يوقلۇقىنى كۆ رگەيسەن؛ ۋە مېنى مە ڭگۈلۈك يولا ئۆڭدا يېتە كلىگەيسەن!

140

تەغىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلىدىغان دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ رەزىل ئادەمدىن، ئى پەرۋەردىگار، مېنى ئازاد قىلغايسەن؛ زوراۋان كىشىدىن مېنى ساقلىغايسەن. 2 ئۇلار كۆڭلىدە يامانلىقلارنى ئويلىماقتا؛ ئۇلار ھەر كۈنى جەم بولۇشۇپ ئۇرۇش چىقارماقچى. 3 تىلىنى يىلاننىڭكىدەك ئىتتىك قىلىدۇ، كوبرا يىلاننىڭ زەھىرى لەۋلىرى ئاستىدا ئوردىدۇ؛ سېلاھ. 4 رەزىل ئادەمنىڭ قوللىرىدىن مېنى ئامان قىلغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ پۇتلىرىمنى پۇتلاشنى قەستىلەيدىغان زوراۋان كىشىدىن ساقلىغايسەن. 5 تە كەبىۋرلار مەن ئۈچۈن قىلتاق، تانىلارنى يوشۇرۇپ تە يارلىدى؛ يول يېيدا تور يايدى، مەن ئۈچۈن تۇزاقلارنى سالدى؛ سېلاھ. 6 مەن پەرۋەردىگارغا: «سەن مېنىڭ تە كۈمدۇرسەن» ـ دېدىم، ۋىلىنشىلىرىم ساداسىغا قۇلاق سالغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ 7 پەرۋەردىگار رەب نىجاتلىقىمنىڭ كۈچىدۇر، سەن جەڭ كۈنىدە بېشىمنى يېپىپ قوغدىغانسەن. 8 رەزىل ئادەمنىڭ ئۈمىدىنى ئىجابەت قىلمىغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ ئۇلارنىڭ ھىيلىلىرىنى ئاققۇزمىغايسەن؛ بولمىسا ئۇزلىرىنى چوڭ ئۇتۇۋالىدۇ. سېلاھ. 9 مېنى قورشۇلغانلارنىڭ بولسا، لەۋلىرىدىن چىققان شۇملۇق ئۇلارنىڭ ئۆز بېشىغا چۈشسۈن؛ 10 ئۈستىگە چوغلار ياغدۇرۇلسۇن؛ ئۇلار ئوتقا، قايتىدىن چىقالمىغۇدەك ھاڭلارغا تاشلۇ يتىلسۇن، 11 تىل چېقىمچى ئادەمنىڭ يەر يۈزىدە ئورنى بولمىسۇن؛ بالا يىشىپەت زوراۋانلارنى تۇ ڭگەشكۈچە ئوۋلايدۇ؛ 12 مەن بىلىمەنكى، پەرۋەردىگار ئېزىلگەنلەرنىڭ دەۋاسىنى سورايدۇ، يوقسۇلنىڭ ھەققىنى ئېلىپ بېرىدۇ؛ 13 بەرھەق، ھەققانىيلار نامىڭغا تەشەككۈر ئېيتىدۇ؛ كۈنگۈل دۈرۈسلار ھۇزۇر ئۆڭدا ياشايدۇ.

141

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار، مەن ساڭا ندا قىلدىم؛ ينىمغا تېزدىن كەلگەيسەن، ساڭا ندا قىلغىنىمدا ئاۋازىمنى ئاڭلىغايسەن. 2 دۇئايىمنى ئاڭلىغىنىڭدا، ساڭا سۈنۈلغان خۇشبۇيدەك يېقىملىق بولسۇن، قولۇمنىڭ كۆتۈرۈلۈشى سۈنۈلغان كەچلىك قۇربانلىقتەك قوبۇل بولسۇن. 3 ئاغزىم ئالدىدا كۆزەتچى تۇرغۇزغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، لەۋلىرىم دەرۋازىسىنى ساقلىغايسەن؛ 4 كۆڭلۈمنى ھېچقانداق يامان ئىشقا، قەبىھلىك قىلغۇچىلارغا شېرىك بولۇپ، رەزىللىك قىلىشقا مايىل قىلمىغايسەن. مېنى ئۇلارنىڭ نېمەتلىرىدىن ھېچ يېگۈزمىگەيسەن! 5 ھەققانىي ئادەم مېنى ئۇرسۇن ـ بۇ ماڭا مېھرىبانلىقتۇر؛ ماڭا تەنبىھ بەرسۇن ـ بۇ بولسا، بېشىم رەت قىلمايدىغان، قويۇلغان ئېسىل مايدەك بولىدۇ. چۈنكى مېنىڭ دۇئايىم يەنىلا شۇلارنىڭ رەزىللىكلىرىگە قارشى بولىدۇ. 6 ئۇلارنىڭ ھاكىملىرى تىك يارلاردىن تاشلۇپتىلىگەندە، [خەلق] مېنىڭ سۈزلىرىنى ئاڭلايدۇ؛ چۈنكى بۇ سۈزلەر شېرىندۇر. 7 بىرسى ئوتۇن يارغاندا يا ۋە چېچىلغان يېرىندىلاردەك، مانا، ئۇستىخانىلىرىمىز تەھتىسارا ئىشىكى ئالدىدا چېچۇلىتىلدى؛ (Sheol h7585) 8 بەرھەق، كۆزلىرىم ساڭلا تىكىلىپ قارايدۇ، پەرۋەردىگار رەببىم؛ ساڭا تايىنىمەن؛ جىنىمنى خاراب قىلىپ تاشلىۋەتمىگەيسەن. 9 ئۇلارنىڭ ماڭا سالغان قىلتىقىدىن، قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ تۇزاقلىرىدىن مېنى ساقلىغايسەن؛ 10 رەزىللەر تۇزىنىڭ تورلىرىغا يېقىلسۇن، مەن بولسام ـ ئۇتۇپ كېتىمەن.

142

داۋۇت غاردا يوشۇرۇنۇپ تۇرغان ۋاقىتتا يازغان «ماسقىل»: ـ مەن پەرۋەردىگارغا ئاۋازىمنى ئاڭلىتىپ ئاڭلىتىپ نالە-پەريياد كۆتۈرىمەن؛ پەرۋەردىگارغا ئاۋازىم بىلەن يېلىنمەن؛ 2 ئۇنىڭ ئالدىدا داد-زارلىرىنى تۆكىمەن؛ ئۇنىڭغا ئاۋارىچىلىكىمنى ئېيتىمەن. 3 روھىم ئىچىمدە تۇڭشەي دەپ قالغاندا، شۇ چاغدا باسقان يولۇمنى بىلگەنسەن؛ مەن ماڭغان يولدا ئۇلار ماڭا قىلتاق سالدى. 4 ئوڭ يېنىمغا قاراپ باققايسەن؛ ئەترابىدا مېنى تونۇيدىغان ئادەم يوقتۇر؛ پاناھگاھ يوقاپ كەتتى؛ ھېچ ئادەم جىنىمغا كۆيۈنمەيدۇ. 5 مەن ساڭا پەريياد كۆتۈردۈم، ئى پەرۋەردىگار؛ ساڭا: «سەن مېنىڭ باشپاناھىمسەن، تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا بولغان نېسىۋەمدۇرسەن» ـ دېدىم. 6 مېنىڭ پەريادىمغا قۇلاق سالغايسەن؛ چۈنكى مەن ئىنتايىن خاراب ئەھۋالغا چۈشۈرۈلدۈم؛ مېنى قوغلىغۇچىلىرىمدىن قۇتۇلدۇرغايسەن؛ چۈنكى ئۇلار مەندىن كۈچلۈكتۇر. 7 سېنىڭ نامىڭنى تەبرىكلىشىم ئۈچۈن، جىنىمنى تۇرمىدىن چىقارغايسەن؛ ھەققانىيلار ئەترابىدا ئولىشىدۇ؛ چۈنكى سەن ماڭا زور مېھرىبانلىق كۆرسىتىسەن.

143

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار، دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن؛ يېلىنىشلىرىمغا قۇلاق سالغايسەن؛ ھەققەت-ساداقىتىڭدە ھەم ھەققانىيلىقىڭدە ماڭا جاۋاب بە رگەيسەن. 2 ئۆز قۇلۇڭنى سوراققا تارتىشقا تۇرمىغايسەن؛ چۈنكى نەزىرىڭدە تىرىكلەرنىڭ ھېچىرىسى ھەققانىي ئىسپاتلانمايدۇ. 3 چۈنكى دۈشمەن جىنىمغا زىيانكەشلىك قىلماقتا؛ ئۇ ھاياتىمنى دەپسەندە قىلدى؛ مېنى خۇددى ئۆلگلى ئۆزۈن بولغانلاردەك، قاراڭغۇ جايلاردا تۇرۇشقا مەجبۇر قىلدى. 4 شۇڭا روھىم ئىچىمدە تۇڭشەي دەپ قالدى؛ ئىچىمدە قەلبىم سۈندى. 5 مەن قەدىمكى كۈنلەرنى ئەسلەيمەن؛ سېنىڭ بارلىق قىلغانلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىمەن؛ قوللىرىڭ ئىشلىگەنلىرىنى خىيالىمدىن ئوتكۈزىمەن. 6 قوللىرىمنى ساڭا قاراپ سوزۇپ ئىنتىلىمەن؛ جېنىم چاڭقىغان زېمىندەك ساڭا تەشنادۇر. سېلاھ. 7 ماڭا تېزدىن جاۋاب بە رگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ روھىم ھالدىن كېتىدۇ؛ دىدارىڭنى مەندىن يوشۇرمىغايسەن؛ بولمىسا مەن ھاڭغا چۈشىدىغانلاردەك بولىمەن. 8 مېھىر-مۇھەببىتىڭنى تاڭ سەھەردە ئاڭلاتقايسەن؛ چۈنكى تايانغىنىم سەن؛ مېڭىشىم كېرەك بولغان يولنى ماڭا بىلدۈ رگەيسەن؛ چۈنكى جىنىم ساڭا تەلمۈرۈپ قارايدۇ؛ 9 مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، دۈشمەنلىرىمدىن، باشپاناھ ئىزدەپ سېنىڭ يېنىڭغا قاچىمەن. 10 ئۆز ئىرادە ڭگە ئەمەل قىلىشىمغا مېنى ئۆگەتكەيسەن، چۈنكى سەن مېنىڭ خۇدايىمدۇرسەن؛ سېنىڭ مېھرىبان روھىڭ مېنى تۈپۈز زېمىنىدا يېتە كلىگەي؛ 11 ئۆز نام-شۆھرىتىڭ ئۈچۈن مېنى جانلاندۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ ئۆز ھەققانىيلىقىڭدە جىنىمنى ئاۋارىچىلىكتىن ئازاد قىلغايسەن. 12 ھەم مېھىر-شەپقىتىڭدە دۈشمەنلىرىمنى ئۈزۈپ تاشلىۋەتكەيسەن؛ جىنىمنى خار قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى ھالاك قىلغايسەن؛ چۈنكى مەن سېنىڭ قۇلۇڭدۇرمەن.

144

داۋۇت يازغان كۈي: ـ قوللىرىمغا جەڭ قىلىشنى، بارماقلىرىمغا ئۇرۇشنى ئۆگىتىدىغان، مېنىڭ قورام تېشىم پەرۋەردىگارغا تەشە ككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! 2 مېنىڭ ئۆ زگەرمەس شەپقىتىم ۋە مېنىڭ قورغىنىم، مېنىڭ ئېگىز مۇنارىم ۋە نىجاتكارىم، مېنىڭ قالقىنىم ۋە تايانغىنىم، مەن ئۇنىڭدىن ھىمايە تاپمەن؛ ئۇ ئۆز خەلقىمنى قول ئاستىمدا يېيىۋىنداۋرىغۇچىدۇر! 3 ئى پەرۋەردىگار، سەن ئۇنىڭدىن خەۋەر ئالدىڭىمۇ؟ ئادەم دېگەن زادى نېمە؟ ئۇنىڭ ئوغرۇلۇق ئۇيلايدىگىنىمۇ؟ 4 ئادەم بولسا بىر نەپەسىتۇرلا، خالاس؛ ئۇنىڭ كۈنلىرى ئۆتۈپ كېتىۋاتقان بىر كۆلە ڭگىدۇر، خالاس. 5 ئى پەرۋەردىگار، ئاسمانلارنى ئېگىلدۈرۈپ چۈشكەيسەن؛ تاغلارغا تېگىپ ئۇلاردىن ئىس-تۈتەك چىقارغايسەن؛ 6 چاقىقلارنى چاققۇزۇپ ئۇلارنى تارقىتىۋەتكەيسەن؛ ئوقلىرىڭنى ئېتىپ ئۇلارنى قىيقاس-سۈرىگە سالغايسەن؛ 7 يۇقىرىدىن قوللىرىڭنى ئۇزىتىپ، مېنى ئازاد قىلغايسەن، مېنى ئۇلۇغ سۇلاردىن، ياقا يۇرتىتىكىلەرنىڭ

چاكىگىلدىن چىقارغايسەن. 8 ئۇلارنىڭ ئاغزىدا قۇرۇق گەپ سۆزلەيدۇ، ئوڭ قولى ئالدامچى قولدۇر. 9 ئى خۇدا، مەن ساڭا ئاتاپ يېڭى ناخشا ئېيتىمەن؛ ئونتارغا تەڭكەش بولۇپ ساڭا كۆيلەرنى ئېيتىمەن. 10 سەن پادىشاھلارغا نىجاتلىق-غەلبە بېغىشلايسەن؛ قۇلۇڭ داۋۇتنى ئەجەللىك قىلمىچتىن قۇتۇلدۇرۇسەن. 11 مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن، يات يۇرتىكىلەرنىڭ قولىدىن ئازاد قىلغايسەن؛ ئۇلارنىڭ ئاغزىدا قۇرۇق گەپ سۆزلەيدۇ، ئوڭ قولى ئالدامچى قولدۇر. 12 شۇنداق قىلىپ ئوغۇللىرىمىز ياشلىقىدا پۇختا يېتىلگەن كۆچەتتەك رگە توخشايدۇ، قىزلىرىمىز ئوردىچە نەقىشلەنگەن تۈۋرۈكلەردەك بولىدۇ؛ 13 ئاشلىق ئامبارلىرىمىز تولدۇرۇلۇپ، تورلۇك-تورلۇك ئوزۇقلار بىلەن تەمىنلەيدىغان، قويلىرىمىز ئوتلاقلىرىمىزدا مىڭلاپ، تۆمەنلەپ قوزىلايدىغان؛ 14 كالىلىرىمىز بوغاز بولىدىغان؛ ھېچكىم بىسىپ كىرمەيدىغان، ھېچكىم [چەڭگە] چىقمايدىغان؛ كوچىلىرىمىزدا ھېچ جېدەل-خۇغا بولمايدىغان؛ 15 ئەھۋالى شۇنداق بولغان خەلق ئىمدىگەن بەختلىكتۇر! خۇداسى پەرۋەردىگار بولغان خەلق بەختلىكتۇر!

145

مەدھىيە: داۋۇت يازغان كۆي: ـ مەن سېنى مەدھىيلەپ ئۇلۇغلايمەن، خۇدايىم، ئى پادىشاھ؛ نامىڭنا ئەبەدىلئەبەدىگىچە تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرىمەن. 2 ھەر كۈنۈى ساڭا تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرىمەن، نامىڭنا ئەبەدىلئەبەدىگىچە تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرىمەن! 3 ئۇلۇغدۇر پەرۋەردىگار، زور مەدھىيىلە رگە لايىقتۇر! ئۇنىڭ ئۇلۇغلۇقىنى سۈرۈشتۈرۈپ بولغىلى بولماس، 4 بىر دەۋر يېڭى بىر دەۋ رگە سېنىڭ قىلغانلىرىڭنى ماختايدۇ، ئۇلار قۇدرەتلىك قىلغانلىرىڭنى جاكارلايدۇ؛ 5 مەن ھەيۋىتىڭنىڭ شەرىپىلىك جۇلالىقىنى، ۋە كارامەت مۆجىزىلىرىڭنى سېغىنىپ سۆزلەيمەن؛ 6 : شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قورقۇنچلۇق ئىشلىرىڭنىڭ قۇدرىتىنى بايان قىلىدۇ، مەنمۇ ئۇلۇغ ئەمەللىرىڭنى جاكارلايمەن! 7 ئۇلار زور مېھرىبانلىقىڭنى ئەسلەپ، ئۇنى مۇبارە كلەپ تارقىتىدۇ، ھەققانىيلىقىڭ توغرۇلۇق يۇقىرى ئاۋازدا كۆيلەيدۇ. 8 پەرۋەردىگار مېھىر-شەپقەتلىك ھەم رەھىمدىلدۇر، ئاسان غەزەپلەنمەيدۇ، ئۇ زور مېھىر-مۇھەببەتلىكتۇر؛ 9 پەرۋەردىگار ھەممىگە مېھرىباندۇر، ئۇنىڭ رەھىمدىللىقلىرى بارچە يارىتىقانلىرىنىڭ ئۈستىدىدۇر؛ 10 سېنىڭ بارلىق ياسىغانلىرىڭ سېنى مەدھىيىلەيدۇ، ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ مۇمىن بەندىلىرىڭ ساڭا تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرىدۇ. 11 ئۇلار پادىشاھلىقىڭنىڭ شەرىپىدىن خەۋەر بېرەتكۈزىدۇ، كۈچ-قۇدرىتىڭنى سۆزلەيدۇ؛ 12 شۇنداق قىلىپ ئىنسان بالىلىرىغا قۇدرەتلىك ئىشلىرىڭ، پادىشاھلىقىڭنىڭ شەرەپلىك مەيۋىسى ئايان قىلىنىدۇ. 13 سېنىڭ پادىشاھلىقىڭ ئەبەدىي پادىشاھلىقتۇر، سەلتەنىتىڭ ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىچىدۇر. 14 پەرۋەردىگار يېقىلايدىغانلىرىڭ ھەممىسىنى يۇلىدىدۇ، ئېگىلىپ قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى تۈرغۇزىدۇ. 15 ھەممەيلەننىڭ كۆزلىرى ساڭا تىكىلىپ كۈتىدۇ؛ تۈلارغا تۈز ۋاقتىدا رىزقىنى تەقسىم قىلىپ بېرىسەن؛ 16 قولۇڭنى ئېچىشىڭ بىلەنلا، بارلىق جان ئىگىلىرىنىڭ ئارزۇسىنى قاندۇرۇسەن. 17 پەرۋەردىگار بارلىق يوللىرىدا ھەققانىيدۇر، ياسىغانلىرىنىڭ ھەممىسىگە مۇھەببەتلىكتۇر. 18 پەرۋەردىگار تۈزىگە ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسىگە يېقىندۇر، تۈزىگە ھەقىقەتتە ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسىگە يېقىندۇر؛ 19 ئۇ تۈزىدىن ئەيمىنىدىغانلارنىڭ ئارزۇسىنى ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ، ئۇلارنىڭ پەريادىنى ئاڭلاپ ئۇلارنى قۇتقۇزىدۇ. 20 پەرۋەردىگار تۈزىنى سۆيىگەنلەرنىڭ ھەممىسىدىن خەۋەر ئالىدۇ، ۋەزىللەرنىڭ ھەممىسىنى يوقىتىدۇ. 21 ئاغزىم پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيىسىنى ئېيتىدۇ، بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئەبەدىلئەبەد ئۇنىڭ مۇقەددەس نامىغا تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرغاي!

146

ھەمدۇسانا! ئى جېنىم، پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلە! 2 مەن ھايات بولساملا، پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەيمەن؛ ۋۇجۇدۇم بار بولسىلا خۇدايىمغا كۆي ئېيتىمەن. 3 ئېسىلزادىلە رگىمۇ، ئىنسان بالىسىغمۇ تايانما گىلار، ئۇلاردا ھېچ مەدەت-نىجاتلىق يوقتۇر. 4 مانا، ئۇنىڭ نەپىسى كېتىدۇ، ئۇ تۈز ئۈيرىقىغا قايتىپ كېتىدۇ؛ شۇ كۈندىلا ئارزۇ-نىيەتلىرى يوقاپ كېتىدۇ. 5 ياقۇپنىڭ تەڭرىسى مەدەتكارى بولغان ئادەم، پەرۋەردىگار خۇداسىنى تۈز ئۈمىدى قىلغان ئادەم بەختلىكتۇر! 6 ئۇ ئاسمانلارنى، زېمىننى، دېڭىزنى ھەم ئۇنىڭدا بار مەۋجۇداتلارنى يارىتىقانىدۇر؛ ئۇ ھەقىقەت-ساداقەتتە مەڭگۈ تۇرىدۇ؛ 7 ئېزىلگۈچىلەر ئۈچۈن ئۇ ھۆكۈم سۈرىدۇ، ئاچ قالغانلارغا نان بېرىدۇ. پەرۋەردىگار مەھبۇسلارنى ئازاد قىلىدۇ؛ 8 پەرۋەردىگار كورلارنىڭ كۆزلىرىنى ئاچىدۇ، پەرۋەردىگار ئېگىلىپ قالغانلارنى تۈرغۇزىدۇ، پەرۋەردىگار ھەققانىيلارنى سۆيىدۇ. 9 پەرۋەردىگار مۇساپىرلاردىن خەۋەر ئالىدۇ، يېتىم-يېسىرلەرنى، تۇل خوتۇنىنى يۇلىيىدۇ، بىراق ۋەزىللەرنىڭ يولىنى ئەگرى-بۇگرى قىلىدۇ. 10 پەرۋەردىگار مەڭگۈگە ھۆكۈم سۈرىدۇ، ئى زىئون، سېنىڭ خۇدايىڭ دەۋردىن-دەۋرگىچە ھۆكۈم سۈرىدۇ! ھەمدۇسانا!

147

ھەمدۇسانا! يامنى مەدھىيىلە گىلار! بەرھەق، بۇنداق قىلىش شېرىندۇر، خۇدايىمزنى كۆيلە گىلار! مەدھىيە ئوقۇش ئىنسانغا يارىشىدۇ. 2 پەرۋەردىگار يېروسالېمنى بىنا قىلماقتا؛ ئىسرائىلنىڭ سۈرگۈن قىلىنغانلىرىنى ئۇ يىغىپ كېلىدۇ؛ 3 ئۇ كۆڭلى سۇنۇقلارنى داۋالايدۇ؛ ئۇلارنىڭ يارىلىرىنى تاڭىدۇ. 4 ئۇ يۇلتۇزلارنىڭ سانىنى سانايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسگە بىر-بىرلەپ ئىسىم قويىدۇ. 5 ئۇلۇغدۇر رەببىمىز؛ زور قۇدرەتلىكتۇر؛ ئۇنىڭ چۈشىنىشى چەكسىزدۇر. 6 پەرۋەردىگار ياۋاش مۇمىنلەرنى يۇلىپ كۆتۈرىدۇ؛ ۋەزىللەرنى يەر گىچە تۆۋەن قىلىدۇ. 7 پەرۋەردىگارغا تەشە ككۇرلەر بىلەن ناخشا ئېيتىگىلار، كۆيلەرنى چىلتارغا تەڭشەپ ئېيتىگىلار! 8 ئۇ ئاسمانىنى بۇلۇتلار بىلەن قاپلىتىدۇ، زېمىنغا يامغۇرنى يېگىتىدۇ، تاغلاردا ئوت-چۆپلەرنى ئۈستۈرىدۇ؛ 9 ماللارغا ئوزۇق، تاغ قاغىسىنىڭ چۈچىلىرى زارلاغاندا، ئۇلارغا ئوزۇق بېرىدۇ؛ 10 ئات كۈچىدىن ئۇ زوق ئالمايدۇ؛ ئادەمنىڭ چەپدەس پۇتلىرىنى خورسەنلىك دەپ بىلمەيدۇ؛ 11 پەرۋەردىگار بەلكى ئۇزدىن ئەيمىنىدىغانلارنى، ئۇزىنىڭ ئۈ زگەرمەس مۇھەببىتىگە ئۈمىد باغلىغانلارنى خورسەنلىك دەپ بىلىدۇ. 12 پەرۋەردىگارنى ماختا گىلار، ئى يېروسالېم؛ خۇدايىڭنى مەدھىيىلە، ئى زىئون. 13 چۈنكى ئۇ دەرۋازىلىرىڭنىڭ تاقاقلىرىنى مەھكەم قىلىدۇ، سېنىڭدە ئۇرۇۋاتقان پەرزەنتلىرىڭگە بەخت-بەركەت بەردى. 14 ئۇ چەت-چېگرالىرىڭدا تارام-تىنچلىق يۈرگۈزىدۇ، سېنى بۇغداينىڭ ئېسىلى بىلەن قانائەتلەندۈرىدۇ. 15 ئۇ تۈز ئەمر-پېشارەتلىرىنى يەر يۈزىگە ئەۋەتىدۇ؛ ئۇنىڭ سۆز-كالامى ئىنتايىن تېز يۈگۈرىدۇ. 16 ئۇ ئاق قارنى يۈ ڭدەك بېرىدۇ، قىراۋنى كۈلدەردەك تارقىتىدۇ. 17 ئۇنىڭ مۇزنى نان تۇۋاقلىرىدەك قىلىپ پارچىلىۋېتىدۇ؛ ئۇنىڭ سوغۇقى ئالدىدا كىم تۇرالىسۇن؟ 18 ئۇ سۆزىنى ئەۋەتىپ، ئۇلارنى ئېرىتىدۇ، ئۇنىڭ شامىلىنى چىقىرىپ، سۇلارنى ئاققۇزىدۇ. 19 ئۇ تۈز سۆز-كالامىنى ياقۇپقا، بەلگىلىمىلىرىنى ھەم ھۆكۈملىرىنى ئىسرائىلغا ئايان قىلىدۇ؛ 20 ئۇ باشقا ھېچبىر ئەلگە مۇنداق مۇئامىلە قىلمىغاندۇر؛ ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىنى بولسا، ئۇلار بىلىپ باققان ئەمەس. ھەمدۇسانا!

148

ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگارنى ئاسمانلاردىن مەدھىيىلە گىلار، يۇقىرى جايلاردا ئۇنى مەدھىيىلە گىلار، 2 ئۇنى مەدھىيىلە گىلار، بارلىق پەرىشتىلىرى، ئۇنى مەدھىيىلە گىلار، بارلىق قوشۇنلىرى! 3 ئۇنى مەدھىيىلە گىلار، ئى قۇياش ھەم ئاي، ئۇنى مەدھىيىلە گىلار، ھەممە پارلاق يۇلتۇزلار، 4 ئۇنى مەدھىيىلە گىلار، ئاسمانلارنىڭ ئاسمانلىرى، ئاسماندىن يۇقىرى جايلاشقان سۇلار! 5 بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيىلىسۇن؛ چۈنكى ئۇ بۇيرۇغان ھامان، ئۇلار ياراتىلغاندۇر، 6 ئۇ ئۇلارنى ئەبەدىلئەبەد دگىچە تۇرغىزدى؛ ئۇلار ئۆچۈن ۋاقتى ئۆتمەيدىغان بەلگىلىمىنى بۇيرۇغان. 7 پەرۋەردىگارنى زېمىندىن مەدھىيىلە گىلار، دېڭىزدىكى بارلىق ئەجدىھالار، دېڭىزنىڭ بارلىق تە گلىرى؛ 8 ئوت، مۇلدۈز، قار، تۇمان، ئۇنىڭ سۆزىگە ئەمەل قىلىدىغان جۈدۈنلۈق شامال؛ 9 تاغلار ھەم بارلىق د ۇگلەر، مېۋىلىك دەرەخلەر، بارلىق كېدىر دەرەخلىرى، 10 ياۋايى ھايۋانلار، بارلىق مال-ۋارانلار، تۆمىلىگۈچىلەر ھەم ئۇچار-قاناتلار؛ 11 جاھان پادىشاھلىرى ۋە بارلىق قوۋملار، ئەمىرلەر ھەم يەر يۈزىدىكى بارلىق ھاكىم-سوتچىلار، 12 ھەم يىگىتلەر ھەم قىزلار، بوۋايلار ۋە ياشلار، ـ 13 ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيىلىسۇن، چۈنكى يەقەتلا ئۇنىڭ نامى ئالىيدۇر، ئۇنىڭ ھەيۋىتى يەر ھەم ئاسماندىن ئۈستۈن ئۇرىدۇ. 14 ھەم ئۇ ئۆز خەلقىنىڭ مۇڭگۈزىنى، يەنى بارلىق مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ مەدھىيىسىنى ئېگىز كۆتۈرگۈ زگەن؛ ئۇلار ئىسرائىل بالىلىرى، ئۆزىگە يېقىن بىر خەلقتۇر! ھەمدۇسانا!

149

ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگارغا ئاتاپ يېڭى بىر ناخشىنى ئوقۇگىلار، مۇمىن بەندىلەرنىڭ جامائىتىدە ئۇنىڭ مەدھىيىسىنى ئېيتىگىلار! 2 ئىسرائىل ئۆز يارىتىقۇچىسىدىن شادلانسۇن؛ زىئون ئوغۇللىرى ئۆز پادىشاھىدىن خۇش بولغاي! 3 ئۇلار ئۇنىڭ نامىنى ئۈسسۈل بىلەن مەدھىيىلىسۇن؛ ئۇنىڭغا كۆيلەرنى داپ ھەم چىلتارغا تەڭشەپ ئېيتسۇن! 4 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىدىن سۆيۈنەر؛ ئۇ ياۋاش مۇمىنلەرنى نىجاتلىق بىلەن بېزەيدۇ؛ 5 ئۇنىڭ مۇمىن بەندىلىرى شان-شەرەپتە روھلىنىپ شاد بولغاي، ئورۇنلىرىدا يېتىپ شاد ئاۋازنى يا گۈاتقاي! 6 ئاغزىدا ئە گۈگە يۈكسەك مەدھىيىلىرى بولسۇن، قوللىرىدا قوش بىسلىق قىلىچ ئۆتۈلسۇن؛ 7 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئەللەر ئۈستىدىن قىساس، خەلقلەر گە جازا بەجا يۈرگۈزىدۇ؛ 8 ئەللەرنىڭ پادىشاھلىرىنى زەنجىرلەر بىلەن، ئاقسۆڭەك كىلىرىنى تۈمۈر كىشەنلىرى بىلەن باغلايدۇ؛ 9 ئۇلارنىڭ ئۈستىگە پۈتۈلگەن ھۆكۈمنى بەجا كەلتۈرىدۇ ـ ئۇنىڭ بارلىق مۇمىن بەندىلىرى مۇشۇ شەرەپكە نېسىپ بولدۇ! ھەمدۇسانا!

150 ھەمدۇسانا! تەكۈنى تۈنۈك مۇقەددەس جايدا مەدھىيلە كۆلار، قۇدرىتى پارلاپ
تۇرىدىغان ئەرشلەردە تۈنى مەدھىيلە كۆلار، **2** تۈنى قۇدرەتلىك ئىشلىرى ئۈچۈن مەدھىيلە كۆلار،
غايەت تۆلۈغلۇق تۈچۈن تۈنى مەدھىيلە كۆلار، **3** تۈنى بۇرغا ساداسى بىلەن مەدھىيلە كۆلار، تۈنى
راۋاب ھەم چىلتار بىلەن مەدھىيلە كۆلار، **4** تۈنى داپ ھەم تۈسسۈل بىلەن مەدھىيلە كۆلار، تۈنى
تارلىق سازلار ھەم نەي بىلەن مەدھىيلە كۆلار، **5** تۈنى جارا كۆلتى چاكۆلار ھەم ياكۆاق چاكۆلار
بىلەن مەدھىيلە كۆلار، **6** بارلىق نەپەس ئىگىلىرى ياھنى مەدھىيلىسۇن! ھەمدۇسانا!

پەند-نەسىھەتلەر

1 ئىسرائىل پادىشاھى داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايمانىنىڭ پەند-نەسىھەتلىرى: ـ 2 بۇ پەند-نەسىھەتلەر
ساكا ئەقىل-پاراسەت، ئەدەپ-ئەخلاقنى ئۆرگىنىپ، سېنى شېرەتلىك سۆزلەرنى چۈشىنىدىغان
قىلىدۇ؛ 3 ساكا داناللىق، ھەققانىيلىق، پەم-پاراسەت ۋە دۇرۇسلۇقنىڭ يولىيورۇق-تەربىيىسىنى
قوبۇل قىلىدۇرىدۇ. 4 بۇ [پەند-نەسىھەتلەر] نادانلارنى زېرەك قىلىپ، ياشلارنى بىلىملىك ۋە
سەزگۈر قىلىدۇ؛ 5 بۇلارغا قۇلاق سېلىشنى بىلەن دانالار بىلىمنى ئاشۇرىدۇ، يورۇتۇلغان كىشىلەر
تېخىمۇ دانا مەسلىھەتكە ئېرىشىدۇ، 6 شۇنداقلا پەند-نەسىھەتلەر ھەم تەمسىللەرنىڭ مەنىسىنى،
دانىشمەنلەرنىڭ ھېكمەتلىرى ھەم تىلسىم سۆزلىرىنى چۈشىنىدىغان قىلىدۇ. 7 پەرۋەردىگارنىڭ
قورقۇنۇش بىلىمنىڭ باشلىنىشىدۇر؛ ئەخمەقلەر دانالىقنى ۋە تەربىينى كۆزگە ئىلمايدۇ. 8 ئى ئوغلۇم،
ئاتاڭنىڭ تەربىيىسگە قۇلاق سال، ئاناڭنىڭ سۆز-نەسىھەتىدىن ئايرىلما؛ 9 چۈنكى تۇلار سېنىڭ
بېشىڭغا تاقالغان گۈل چەمبىرەك، بوينۇڭغا ئېسىلغان مارجان بولىدۇ. 10 ئى ئوغلۇم، يامانلار
سېنى ئازدۇرسا، تۇلارغا ئە گەشمىگىن. 11 ئە گەر تۇلار: ـ يۈر، تۇزاق قۇرۇپ ئادەم تۇتۇرەيلى؛
يوشۇرۇنۇپلىپ، بەرەر بىگۇناھ كەلگەندە ئۇرايلى! 12 تەھتىسارادەك تۇلارنى يۇتۇۋېتەيلى، ساق
بولسىمۇ، ھاكىنا چۈشكەنلەردەك تۇلارنى يېقىتايلى؛ (Sheol h7585) 13 تۇلاردىن خىلمۇخىل
قىممەتلىك مال-دۇنياغا ئىگە بولۇپ، ۋەيلىرىمىزنى ئولجا بىلەن تولدۇرىمىز. 14 بىز بىلەن شېرىك بول،
ھەمياننىمىز بىر بولسۇن، دېسە، ـ 15 ئى ئوغلۇم، تۇلارغا يولداش بولما، تۇز ۋۇكىنى تۇلارنىڭ ئىزىدىن
نېرى قىل! 16 چۈنكى تۇلارنىڭ پۇتلىرى رەزىللىككە يۈگۈرىدۇ، قولىنى قان قىلىش ئۈچۈن
ئالدىرايدۇ. 17 ھەرقانداق ئۇچار قانات ۋەيۋېپ قالغىنا تۇزاق ۋەيۋش بىكار ئاۋارىچىلىكتۇر، 18
لېكىن بۇلار دەل تۇز قېنىنى تۆكۈش ئۈچۈن ساقلايدۇ؛ تۇز جانلىرىغا زامىن بولۇشنى كۆزلىدۇ.
19 ئەپسى يوغىناپ كەتكەن ھەربىر ئادەمنىڭ يولىلىرىنىڭ ئاقىۋىتى مانا شۇنداق؛ [ھارام مال-
دۇنيا] تۇز ئىگىلىرىنىڭ جېنىنى ئالىدۇ. 20 [ۋېيۋك] داناللىق كوچىدا ئوچۇق-ئاشكارا كىتاب
قىلماقتا، چوڭ مەيدانلاردا ساداسىنى ئاگلاتماقتا. 21 كوچا دوقۇشلىرىدا ئادەملەرنى چاقىرماقتا،
شەھەر دەرۋازىلىرىدا سۆزلىرىنى جاكارلىماقتا: ـ 22 ئى ساددىلار، قاچانغىچە مۇشۇنداق نادانلىققا
بېرىلىسىلەر؟ مەسخىرە قىلغۇچىلار قاچانغىچە مەسخىرىلىكتىن ھۇزۇر ئالىسۇن؟ ئەخمەقلەر قاچانغىچە
بىلىمدىن نەپرەتلەنىسۇن؟! 23 تەنبىھلىرىمگە قۇلاق سېلىپ ماڭغان يولۇڭلاردىن يانغان بولسا ئاگلار
ئىدى! روھىمنى سىلە رگە تۆكۈپ بېرەتتىم، سۆزلىرىمنى سىلە رگە بىلدۈرگەن بولاتتىم. 24 لېكىن
چاقىرسام، ئاڭلىمىدىلار، قولۇمنى تۇزارتسام، ھېچقايسىلار قارىمىدىلار. 25 نەسىھەتلىرىمنىڭ
ھەممىسگە پەرۋا قىلمىدىلار، تەنبىھىمنى ئاگلاشنى قىلچە خالىمىدىلار. 26 شۇڭا، بېشىڭلارغا
بالا يېقىلىپ كەلگەندە كۈلىمەن، ۋەھىمە سىلە رگە يېتىشى بىلەن مەسخىرە قىلىمەن. 27 ھالاكەت
ئېلىپ كەلگەن ۋەھىمە ئۈستۈڭلە رگە چۈشكەندە، ۋەيرانچىلىق سىلە رگە قەيۋىتىزدەك كەلگەندە،
سىلەر ئېغىر قايغۇغا ۋە ئازابقا مۇپتىلا بولغىنىڭلاردا ـ 28 تۇ چاغدا مۇشۇ كىشىلەر مەندىن
ئۈتۈنۈپ چاقىرىدۇ، مەن پەرۋا قىلمايمەن، مېنى تەلەپلەرنى ئىزدىسىمۇ، تاپالمايدۇ. 29 تۇلار بىلىمگە
نەپرەتلەنگىنىدىن، پەرۋەردىگارنى ئەيمىنىشنى ئالىمىغىنىدىن، 30 مېنىڭ نەسىھىتىمنى قىلچە قەبۇل
قىلمۇسى يوقلۇقىدىن، تەنبىھىمگىمۇ پەرۋا قىلمىغىنىڭلاردىن، 31 تۇلار تۇز بېشىنى يەيدۇ؛ تۇز
قەستلىرىدىن تولۇق ئازاب تارتىدۇ؛ 32 چۈنكى ساددىلارنىڭ يولدىن چىقىشى ئۆز جىنىغا زامىن
بولىدۇ؛ ئەخمەقلەر راھەتلىك ئۇرمۇشىدىن ئۆزلىرىنى ھالاك قىلىدۇ. 33 لېكىن ماڭا قۇلاق سالغانلار
ئامان-ئېسەن ياشايدۇ، بالا يېقىلالاردىن، غەم-ئەندىشىلەردىن خالىي بولۇپ، خاتىرجەم ئۈتىرىدۇ.

2 ئى ئوغلۇم، ئە گەر سۆزلىرىمنى قوبۇل قىلساڭ، نەسىھەتلىرىمنى قەلبىڭگە پۈكسەڭ، 2
ئە گەردە داناللىققا قۇلاق سالساڭ، يورۇقلۇققا ئېرىشىشكە كۆڭۈل بەرسەڭ، 3 ئە گەر ئە قىل-
پاراسەتكە تەشنا بولۇپ ئىلتىجا قىلساڭ، يورۇقلۇققا ئېرىشىش ئۈچۈن يۈقىرى ئاۋازدا يېلىنساڭ، 4
ئە گەر كۈمۈشكە ئىنتىلگەندەك ئىنتىلسەڭ، يوشۇرۇن گۆھەرنى ئىزدىگەندەك ئىزدىسەڭ، 5
ئۇنداقتا پەرۋەردىگارنى [ھەقىقىي] قورقۇشنى بىلدىغان بولىسەن، ۋە ساكا خۇدانى تونۇش
نېسىپ بولىدۇ. 6 چۈنكى پەرۋەردىگار دانالىق بە رگۈچىدۇر؛ ئۇنىڭ ئاغزىدىن بىلىم بىلەن
يورۇقلۇق چىقىدۇ. 7 ئۇ دۇرۇس ياشاۋاتقانلار ئۈچۈن مول ھېكمەت تە يارلاپ ۋە يغاندۇر،
ئۇ ۋىجدانلىق ئادەملەر ئۈچۈن قالقاندۇر. 8 ئۇ ئادىللىق قىلغۇچىلارنىڭ يولىرىنى ئاسرايدۇ،
ئىخلاسمەن بەندىلىرىنىڭ يولىنى قوغدايدۇ. 9 ئۇ چاغدا ھەققانىيلىق، ئادىللىق ۋە دۇرۇسلۇقنى،
شۇنداقلا ھەرقانداق گۈزەل يولنى چۈشىنىدىغان بولىسەن. 10 داناللىق قەلبىڭگە كىرىشى
بىلەنلا، بىلىم كۆڭلۈڭگە يېقىشى بىلەنلا، 11 پەم-پاراسەت سېنى قوغدايدۇ، يورۇقلۇق سېنى
ساقلايدۇ. 12 تۇلار سېنى يامان يولدىن، تىلى زەھەر ئادەملەردىن قۇتقۇزىدۇ؛ 13 يەنە توغرا
يولدىن چەتنىگەنلەردىن، قاراڭغۇ يوللاردا ماڭىدىغانلاردىن، 14 رەزىللىك قىلىشنى ھۇزۇر
كۆرىدىغانلاردىن، يامانلىقنىڭ زىيانلىرىنى خۇشالىلىق دەپ بىلىدىغانلاردىن، 15 يەنە ئە گرى
يوللاردا ماڭىدىغانلاردىن، قىڭغىر يولدا ماڭىدىغانلاردىن قۇتقۇزىدۇ. 16 [داناللىق] سېنى بۇزۇق
ئايالدىن، يەنە شىرىن سۆزلەر بىلەن ئازدۇرماقچى بولغان نامەھرەم ئايالدىن قۇتقۇزىدۇ. 17
[بۇنداق ئايالار] ياش ۋاقتىدا تە گىگەن جورىسىنى تاشلاپ، خۇدا ئالدىدىكى نىكاھ قەسمىنى
ئۇنتۇغان ۋاپاسىزلاردىندۇر. 18 ئۇنىڭ ۋە يگە باردىغان يول ئۆلۈمگە ئاپىرىدىغان يولدۇر، ئۇنىڭ
ماڭىدىغان يوللىرى ئادەمنى ئەرۋاھلار ماكانىغا باشلايدۇ. 19 ئۇنىڭ قېشىغا بارغانلارنىڭ
بىرىمۇ قايتىپ كەلگىنى يوق، ئۇلاردىن بىرىمۇ ھاياتلىق يولىرىغا ئېرىشكىنى يوق. 20 [شۇلارنى
چۈشىنىسەڭ] ياخشىلارنىڭ يولىدا ماڭىسەن، ھەققانىيلارنىڭ يوللىرىنى تۇتىسەن. 21 چۈنكى
دۇرۇس ئادەم زېمىندا ياشاپ قالالايدۇ، مۇ ئۇكەمەل كىشى يۈ يەردە ماكانلىشالايدۇ. 22 لېكىن
رەزىللەر زېمىندىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ، ۋاپاسىزلار ئۇنىڭدىن يۇلۇۋېتىلىدۇ.

3 ئى ئوغلۇم، تەلىمىنى ئۇنتۇما، دېگىنلىرىنى ھەمىشە كۆڭلۈڭدە چىڭ تۇت. 2 چۈنكى
ئۇ ساكا ھەر يىللىق كۈنلەر، ئۈزۈن ئۆمۈر ۋە خاتىرجەملىك قوشۇپ بېرىدۇ. 3 مېھرىبان ۋە
ھەق-سەممىي بولۇشتىن ۋاز كەچمە، بۇلارنى بوينۇڭغا ئېسىۋال، قەلبىڭگە پۈتۈل. 4 شۇنداق
قىلغاندا خۇدا ۋە بەندىلىرىنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپاتقا لايىق بولىسەن، دانىشمەن ھېسابلىنىسەن. 5
ئۆز ئەقلىڭگە تايانمايلا، پەرۋەردىگارغا چىن قەلبىڭ بىلەن تايانغىن؛ 6 قاندىقالا ئىش قىلساڭ،
پەرۋەردىگارنى تونۇشقا ئىنتىل، ئۇ ساكا توغرا يولارنى كۆرسىتىدۇ. 7 ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى ئەقىللىق
ساناما؛ پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىپ، يامانلىقتىن يىراق يول. 8 شۇنداق قىلغىنىڭدا، بۇ ئىشلار
دەرىجىگە دەرمان، ئۆستىخانلىرىڭغا يىلىك بولىدۇ. 9 پەرۋەردىگارنىڭ ھۆرمىتىنى قىلىپ مال-
دۇنيايىڭدىن ھەدىيەلەرنى سۇنغىن، ئېتىزىڭدىن تۇنجى چىققان مەھسۇلاتلىرىڭدىن ئۇنىڭغا ئاتىغىن؛
10 شۇنداق قىلغىنىڭدا، ئامبارلىرىڭ ئاشلىققا تولۇپ تاشىدۇ، شاراب كۈچلە كلىرىڭدە يېڭى
شاراب ئېشىپ-ئېشىپ ئۈزىدۇ. 11 ئى ئوغلۇم، پەرۋەردىگارنىڭ تەربىيىسگە بىپەرۋالىق قىلما،
ئۇنىڭ تەنبىھىدىن بەزمە. 12 چۈنكى، ئاتا ئەزىز كۆرگەن ئوغلىغا تەنبىھ-تەربىيە بە رگەندەك،
پەرۋەردىگار كىمنى سۆيگەن بولسا ئۇنىڭغا تەنبىھ-تەربىيە بېرىدۇ. 13 داناللىققا مۇيەسسەر
بولغان كىشى، يورۇقلۇققا ئىگە بولغان كىشى ئەمدىگەن بەختلىك-ھە! 14 چۈنكى داناللىقنىڭ
پايدىسى كۈمۈشنىڭ پايدىسىدىن كۆپتۈر، قىممىتى ساپ ئالتۇننىڭكىدىنمۇ زىيادىدۇر. 15 ئۇ
لەئەل-ياقۇتلاردىن قىممەتلىكتۇر، ئىنتىزار بولغان ھەرقانداق نەرسە ئۇنىڭ ھېچىرىنمۇ ئۇنىڭغا تەڭ
كەلمەستۇر. 16 داناللىقنىڭ ئوڭ قولىدا ئۈزۈن ئۆمۈر، سول قولىدا بايلىق ۋە شۆھرەت باردۇر. 17
ئۇنىڭ يوللىرى ساكا خۇش پۇراق ۋېيۋلۇر، ئۇنىڭ بارلىق تەرىقىلىرى سېنى ئارام تاپقۇزۇر. 18 ئۇ
ئۇ زىنى تاپقان ئادەمگە «ھاياتلىق دەرىخى»دۇر، ئۇنى چىڭ تۇتقان كىشى ئەمدىگەن بەختلىك!
19 پەرۋەردىگار داناللىق بىلەن يەر-زېمىننى يەرپا قىلدى، ھېكمەت بىلەن ئاسمانىنى ئورناتتى.
20 ئۇنىڭ بىلىمى بىلەن يەرنىڭ چوڭقۇر قاتلاملىرى يېرىلدى، ھەمدە بۇلۇتلاردىن شەبنەم
چۈشتى. 21 ئى ئوغلۇم! [داناللىق بىلەن بىلىمنى] كۆز ۋۇگدىن چىقارما، پىشقان ھېكمەت ۋە پەم-
پاراسەتنى چىڭ تۇت. 22 شۇنىڭ بىلەن تۇلار جىنىڭغا جان قوشىدۇ، بوينۇڭغا ئېسىلغان ئېسىل
مارجاندەك ساكا گۈزەللىك قوشىدۇ. 23 شۇ چاغدا يولۇڭدا ئامان-ئېسەن ماڭالايسەن، يولدا
پۇتلاشمايسەن. 24 ياتقاندا ھېچ ئەمدىن قورقمايسەن، يېتىشىڭ بىلەنلا تاتلىق تۇخلايسەن. 25
بېشىڭغا دەھشەتلىك ۋەھىمە چۈشكەندە قورقمىغىن، رەزىللەرنىڭ ۋەيرانچىلىقىدىن غەم قىلمىغىن!
26 چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ تايانچىڭدۇر، ئۇ پۇتۇڭنى قايقىتىلارىدىن ئېرى قىلىدۇ. 27 پەقەت
قولۇڭدىن كەلسىلا، ھاجەتمەنلەردىن ياخشىلىقنى ئايمىغىن. 28 قولۇم-قوشنىلىرىڭ سېنىڭدىن ئۇ يتە
سوراپ كىرسە، «قايتىپ كېتىپ، ئەتە كەلگىن، ئەتە بېرەي» ـ دېمىگىن. 29 قوشنىاڭغا
زىيانكەشلىك نىيىتىدە بولما، چۈنكى ئۇ ساكا ئىشىنىپ ياشىغىنىڭدا خاتىرجەم ياشايدۇ. 30 بىرسى ساكا
زىيان يەتكۈزمىگەن بولسا، ئۇنىڭ بىلەن سەۋەبسىز ماجىرالاشما. 31 زۇلۇمخور كىشىگە ھەسەت
قىلما، ئۇنىڭ يول-تەدبىرلىرىدىن ھېچنىمىنى تاللىما. 32 چۈنكى قىڭغىر يوللارنى ماڭىدىغانلار
پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە يەرگىنچىلىكتۇر، لېكىن ئۇنىڭ سىرداش دوستلۇق دۇرۇس ياشاۋاتقان
ئادەمگە تەئەللۇقتۇر. 33 پەرۋەردىگارنىڭ لەنىتى رەزىللىك قىلغۇچىنىڭ ئۆيىدىدۇر، لېكىن ئۇ
ھەققانىي ئادەمنىڭ ئۆيىگە بەخت ئاتا قىلۇر. 34 بەرھەق، مەسخىرە قىلغۇچىلارنى ئۇ مەسخىرە

قىلدۇ، لېكىن كىچىك پېشل كىشىلە رگە شەپقەت كۆرسىتىدۇ. 35 دانالار شۇھرەتكە ۋارىسلىق قىلدۇ، لېكىن ھاماقەتلەر رەسۋا قىلىنىدۇ.

4 ئى ئوغۇللار، ئاتا-ئانىلارنىڭ نەسىھەتلىرىنى تاكالىماڭلار، كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار، يوروقلۇقتا ئېرىشىسىلەر. 2 چۈنكى سىلە رگە ئۆگىتىدىغانلىرىم ياخشى بىلىمدۇر، كۆرسەتمىلىرىمدىن ۋاز كەچمە گلار. 3 چۈنكى مەنمۇ تاتامنىڭ يۇمران بالىسى ئىدىم، تاناممنىڭ ئارزۇلۇق يالغۇز ئوغلى ئىدىم، 4 تاتام ماڭا ئۆگىتىپ مۇنداق دېدى: ـ سۆزلىرىمنى ئېسىڭدە تۇت؛ كۆرسەتمىلىرىمگە رىئايە قىل، شۇنىڭ بىلەن ياشنايسەن. 5 دانالىقنى ئالغىن، ئەقىل تاپ، ئېيتقان سۆزلىرىمنى ئۇنتۇما، ئۇلاردىن چىقما. 6 [دانالىقتىن] ۋاز كەچمە، ئۇ سېنى ساقلايدۇ؛ ئۇنى سۆيگىن، ئۇ سېنى قوغدايدۇ. 7 دانالىق ھەممە ئىشنىڭ بېشىدۇر، شۇڭا دانالىقنى ئالغىن؛ بارلىقىڭنى سەرپ قىلىپ بولسا ئۆز، ئەقىل تاپقىن. 8 [دانالىقنى] ئەززىلگىن، ئۇ سېنى كۆتۈرىدۇ؛ ئۇنى چىڭ قۇچاقلىغاندا، سېنى ھۆرمەتكە سازاۋەر قىلىدۇ. 9 بېشىڭغا تاقالغان گۈل چەمبىرەكتەك [ساڭا گۈزەللىك ئېلىپ كېلىدۇ]، ساڭا شۇھرەتلىك تاج ئىنئام قىلىدۇ. 10 ئى ئوغۇلۇم، قۇلاق سالغىن، سۆزلىرىمنى قوبۇل قىلغىن، شۇندا ئومۇر ۋۇجۇدىڭ يىللىرى كۆپ بولىدۇ. 11 مەن ساڭا دانالىق يولىنى ئۆگىتەي، سېنى دۇرۇسلۇق يوللىرىغا باشلاي. 12 ماڭغىنىڭدا قەدەملىرىڭ چە كلەمەيدۇ، يۈگۈرسەڭ يېقىلىپ چۈشمەيسەن. 13 ئالغان تەربىيە كۈنى چىڭ تۇت، قوۋۇقلىدۇر، ئۇ ھاياتىڭ بولىدۇر. 14 يامان ئادەملەر ماڭغان يولغا كىرمە، رەزىللەرنىڭ ئىزىنى باسما. 15 ئۇلارنىڭ [يولىدىن] توزۇڭنى قاچۇر، [يولىغا] يېقىن يولىما؛ ئۇنىڭدىن يانداپ ئۆتۈپ كەت، نېرى كەتكىن. 16 چۈنكى [يامانلار] بەرەر رەزىللىك قىلمىغۇچە ئۇخلىيالماس، بەرەرسىنى يېقىتمىغۇچە ۋىجۈسى كەلمەس. 17 يامانلىق ئۇلارنىڭ ئوزۇقىدۇر، زوراۋانلىق ئۇلارنىڭ شارابىدۇر. 18 لېكىن ھەققانىيلارنىڭ يولى گويا تاڭ نۇرىدۇر، كۈن چۈش بولغۇچە بارغانسېرى يورۇيدۇ. 19 يامانلارنىڭ يولى زۇلمەت كېچىدەك قاپقارا ئاڭغۇ، ئۇلار يېقىلىپ، نېمىگە پۇتلىشىپ كەتكىنىنى بىلمەيدۇ. 20 ئى ئوغۇلۇم، سۆزلىرىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلا، گەپلىرىمگە قۇلاق سال. 21 ئۇلارنى كۆز ۋۇجۇدە تۇتقىن، يۈرىكىڭنىڭ قېنىدا قەدىرلەپ ساقلىغىن. 22 چۈنكى سۆزلىرىم تاپقانلار تۇچۇن ھاياتتۇر، ئۇلارنىڭ پۈتۈن تېنىگە سالامەتلىكتۇر. 23 قەلبىڭنى «ھەممىدىن ئەۋز» دەپ ساپ تۇت، چۈنكى بارلىق ھايات ئىشلىرى قەلبتىن باشلىنىدۇ. 24 ئاغزىڭنى ئە گرى گەپتىن يىراق تارت، لەۋلىرىڭ ئېزىتقۇلۇقتىن نېرى بولسۇن. 25 كۆزۈڭنى ئالدىڭغا تۈز تىككىن، نەزىرىڭنى ئالدىڭغا توغرا تاشلا؛ 26 ماڭدىغان يولۇڭنى ئوبدان ئويلانغىن، شۇنداق قىلساڭ ئىشلىرىڭ پۈختا بولىدۇ. 27 ئوڭغا، سولغا قايىمغىن؛ قەدەملىرىڭنى يامانلىق يولىدىن نېرى تارت.

5 ئى ئوغۇلۇم، دانالىقىمغا كۆڭۈل قويغىن، ئىدراكلىك سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغىن. 2 شۇنداق قىلغىنىڭدا ئىشقا سەزگۈرلۈك بىلەن قارايدىغان بولسەن، لەۋلىرىڭ پەم-پاراسەتنى ئېرىلىمايدۇ. 3 چۈنكى بۇزۇق خوتۇنىڭ ئاغزىدىن ھەسەل تامىدۇ، لەۋلىرى زەيتۇن يېغىدىن سىلىقتۇر، 4 لېكىن تۇنىڭ ئاقىۋىتى كەكرەدەك ئاچچىق، ئىككى بىسلىق قىلىچتەك ئۆتكۈر. 5 تۇنىڭ قەدەملىرى تۇۋۇم گىرداۋىغا ئېلىپ بارىدۇ، تۇتقان يولى گور رگە باشلايدۇ. (Sheol h7585) 6 ھاياتلىق يولىنى قىلچە بىلگۈم يوق دەپ، باسقان قەدەملىرى تۇراقسىز بولىدۇ، نە گە بارىدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەيدۇ. 7 شۇڭا، ئى ئوغۇللارىم، سۆزلىرىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار، مېنىڭ دېگەنلىرىمدىن چىقما گلار. 8 تۇنداق خوتۇندىن يىراق قاچ! ئىشىكى ئالدىغىمۇ يېقىن يولىما! 9 بولمىسا، ئىززەت-ئابرۇيۇڭنى باشقىلارغا تۇتقۇزۇپ قويىسەن، [ياشلىق] يىللىرىڭنى رەھىمسىزلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىسەن! 10 يات ئادەملەر بايلىقلىرىڭ بىلەن ئۆزىنى تولدۇرىدۇ، جاپالىق ئەجىرلىرىڭنىڭ مېۋىسى ياقا يۇرتلۇقنىڭ ۋەيگە تۇتۇپ كېتىدۇ؛ 11 ئەجىلىڭدە نالە-پەريات كۆتۈرگىنىڭدە، ئەزابى-بەدىنىڭ يەم بولغاندا، 12 شۇ چاغدا سەن: ـ «ئاھ، نەسىھەتلەردىن نىمانچە نەپرەتلەنگەندىمەن! كۆڭۈلۈمدە تەبىھەلەرنى نىمانچە كەمسىتكەندىمەن! 13 نېمىشقا ئۇستازلىرىمنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمىغاندىمەن؟ ماڭا تەربىيە بە رگەنلە رگە قۇلاق سالمىغاندىمەن؟ 14 جامەئىدە تىنمۇ، جامائەت ئالدىدىمۇ ھەرخىل نومۇسقا قالغاندەك بولدۇم!» ـ دەپ قالسەن. 15 ئۆز ۋۇجۇڭنىڭ كۈچلىكىڭدىكى سۇنى ئىچكىن، ئۆز بۇلقىڭنىڭ ئېقىنلىرىدىن سۈزىن ھۇزۇرلان. 16 بۇلاقلىرىڭ ئۆزرىغۇپ ھەر يە رگە تارقىلىپ كەتسە [بولامدۇ]؟ ئېرىقلىرىڭدىكى سۇلار كوچىلاردا ئېقىپ يۈرسە بولامدۇ؟ 17 بۇلار ساڭلا خاس بولسۇن، يات كىشىلە رگە تە گمىسۇن! 18 بۇلقىڭ بەخت-بەركەتلىك بولغاي! ياشلىقىڭدا ئالغان خوتۇنۇڭ بىلەن ھۇزۇرلان. 19 ئۇ چىشى كىبىكىتەك چىرايلىق! جەرەندەك سۆيۈملۈك! ئۇنىڭ باغرىدىن ھەمىشە قانائەتتە بولغايسەن، ئۇنىڭ قاينىق مۇھەببىتىدىن دائىم خۇشاللىققا پاتقايسەن. 20 ئى ئوغۇلۇم، نېمىشقا يات ئايالغا شەيدا بولسەن؟ نېمىشقا يات خوتۇننىڭ قوينىغا تۈز ۋۇجۇڭنى تاتىسەن؟ 21 چۈنكى ئىنسانىڭ ھەممە قىلغانلىرى پەرۋەردىگارنىڭ كۆز ئالدىدا ئاشكارىدۇر، ئۇ تۇنىڭ ھەممە ماڭىغان يولىرىنى تارازىغا سېلىپ تۇرىدۇ. 22 يامان ئادەمنىڭ تۇز قەبىھلىكلىرى ئۆزىنى تۇزاققا چۈشۈرىدۇ، ئۇ تۇز گۇناھى بىلەن سىرتماققا ئېلىنىدۇ. 23 ئۇ يولىيروقتىن مەھرۇم بولغانلىقىدىن جىنىدىن ئايرىلىدۇ، چېكىدىن ئاشقان ھاماقەتلىكى ئۆپەيلىدىن يولدىن ئېزىپ كېتىدۇ.

6 ئى ئوغۇلۇم، ئە گەر دوستۇڭغا بورۇن بولغان بولساڭ، يات كىشىنىڭ قەرزىنى تۇتلە شكە قول بېرىشىپ ۋەدە بە رگەن بولساڭ، 2 ئە گەر تۇز سۆز ۋۇجۇدىن ئىلىنغان بولساڭ، تۇز ۋەدەڭ بىلەن باغلىنىپ قالساڭ، 3 ئۇ يېقىنىڭنىڭ قولىغا چۈشكەنلىكىڭ ئۈچۈن، ئامال قىلىپ تۇز ۋۇجۇڭنى ئۇنىڭدىن قۇتقۇزۇ ـ دەرھال يېقىنىڭنىڭ يېنىغا بېرىپ، تۇز ۋۇجۇڭنى كەمتەر تۇتۇپ [شۇ ئىشتىن] خالىي قىلىشىنى ئۆتۈنۈپ سورا. 4 جەرەن شىكارچىنىڭ قولىدىن قۇتۇلۇشقا ترىشقاندەك، قۇش ئۇۋۇچىنىڭ قولىدىن چىقىشقا ترىشقاندەك، قۇتۇلىمغۇچە ئۇخلاپ ياتما، ھەتتا ئۇ ئۆگدەپ تارامۇ قالما. 6 ئى ھۆرۈن، چۈمۈلىنىڭ يېنىغا بېرىپ [ئۇنىڭدىن ئۆگەن]، ئۇنىڭ تىرىكچىلىك يوللىرىغا قاراپ دانا بول. 7 ئۇلارنىڭ باشلىقى، ئەمەلدارى، ھۆكۈمدارى يوق بولسىمۇ، 8 لېكىن ئۇلار يازدا يىلىنىڭ ئېھتىياجى ئۈچۈن ئاش تەيلىۋالىدۇ، ھوسۇل پەسلىدە ئوزۇق تە يارلىۋالىدۇ. 9 ئى ھۆرۈن، قاچانغىچە ئۇخلاپ ياتىسەن؟ قاچان ئورنۇڭدىن تۇرىسەن؟ 10 سەن: ـ بىردەم كۆز يۇمۇۋالاي، بىردەم ئۇخلىۋالاي، بىردەم قولۇمنى قوشتۇرۇپ يېتىۋالاي، ـ دەيسەن. 11 لېكىن ئۇخلاپ ياتقاندا، مىسكىنلىك قارا-چىدەك كېلىپ سېنى باسىدۇ، يوقسۇلۇق خۇددى قوراللىق بۇلاڭچىدەك ھۇجۇمغا ئوتىدۇ. 12 ئەرزىمەس، پەيلى بۇزۇق ئادەم ھەممىلا يەردە يالغان ئېيتىپ، پەسلىكنى سۆزلەيدۇ. 13 ئۇ كۆز قىسىپ، پۇتلىرى بىلەن ئىشارە قىلىپ، بارمىقاللىرى بىلەن كۆرسىتىدۇ؛ 14 كۆڭلىدە ئالدامچىلىقلا يانىدۇ؛ ئۇ دائىم رەزىللىكنىڭ كويىدا بولىدۇ، ھەممىلا يەردە جىدەل-ماجىرا تېرىيىدۇ. 15 شۇڭا ئۇنىڭغا بىكىتىلگەن بالا يېقىزا ئۇنى ئۇيۇقسىز باسىدۇ، ئۇ بىراقلا داۋالىغۇسىز يانچىلىدۇ. 16 پەرۋەردىگار نەپرەتلىنىدىغان ئالتە نەرسە بار، بەرھەق، يەتتە نەرسە ئۇنىڭغا يېرگىنچلىكتۇر. 17 ئۇلار بولسا، تە كەبىۋلۇق بىلەن قارايدىغان كۆز، يالغان سۆزلەيدىغان تىل، بۇگۇناھلارنىڭ قېنىنى تۆكىزىدىغان قول، 18 سۈيىقەست ئېلىيدىغان كۆڭۈل، يامانلىق قىلىشقا تېز يۈگۈرەيدىغان پۇتلار، 19 يالغان سۆزلەيدىغان ساختا گۇۋاھچى، يۇرادەر-قېرىنداشلىرى تارىسىغا بۇلىگۈنچىلىك سالغۇچى كىشىدۇر. 20 ئى ئوغۇلۇم، ئاتا-ئانىڭ ئەمرىگە ئەمەل قىل؛ ئاناڭنىڭ كۆرسەتمىسىدىن چىقما. 21 ئۇلارنىڭ سۆزىنى قەلبىڭگە تېڭىپ، ئۇلارنى يېنىۋىڭغا مارجاندەك قىلىپ ئېسىۋال. 22 يولغا چىققىنىڭدا ئۇلار سېنى يېتە كلەيدۇ، ئۇخلىغىنىڭدا ئۇلار سېنى ساقلايدۇ، ۋىجۇدىن ۋىغانغىنىڭدا ئۇلار سېنى خەۋەرلەندۈرىدۇ. 23 چۈنكى [خۇدانىڭ] پەرمانى يورۇق چىراغ، ئۇنىڭ مۇقەددەسىي قانۇنى نۇردۇر؛ تەربىيەنىڭ تەنبىھلىرى بولسا ھاياتلىق يولىدۇر. 24 ئۇلار سېنى بۇزۇق خوتۇندىن ساقلىغۇچى، يات خوتۇننىڭ شېرىن سۆزلىرىدىن يىراق قىلغۇچىدۇر. 25 ئۇنىڭ گۈزەللىكىگە كۆڭلۈڭنى يالغىمىغىن، ئۇنىڭ قاش-كۆز ئوينىتىشى سېنى تاسىرگە تالمىسۇن. 26 چۈنكى بۇزۇق ئايالار ئۆپەيلىدىن ئادەملەر بىر پارچە نانغىمۇ زار بولىدۇ، يات ئادەمنىڭ [زىناخور] ئايالى بولسا كىشىنىڭ قىممەتلىك جىنىنى ئۆزىگە ئوۋ قىلىۋالىدۇ. 27 ئوتنى قوينۇڭغا ساساڭ، ئۇز كىيىمىڭنى كويدۇرمەمسەن؟ 28 چوغىنى ئۈستىدە دەسىسەپ ماڭساڭ پۇتۇڭنى كويدۇرمەمسەن؟ 29 باشقىلارنىڭ ئايالى بىلەن بىر ئورۇندا ياتىدىغان كىشى شۇنداق بولىدۇ؛ كىم ئۇنىڭغا تېگسە كەتسە ئاقۇبىتىدىن قۇتۇلالمايدۇ. 30 ئاچ قالغاندا قورسىقىنى ۋىيغۇزۇش ئۈچۈن ئوغرىلىق قىلغان كىشىنى باشقىلار كەمستىمەيدۇ، 31 شۇنداق ئوۋۇقلۇق ئۈ ئۈتۈلۈپ قالسا، ئىگىسىگە يە تتىنى تولە شكە توغرا كېلىدۇ؛ ئۇ ئۆز ۋۇجۇدىكى ھەممە نەرسىسىنى تاپشۇرىدۇ. 32 مالىۋىڭ، باشقىلارنىڭ خوتۇنى بىلەن زىنا قىلغۇچى ئۇنىڭ ئۈچۈن [پەھىم بولۇپ]، تولمۇ غەيلەتلىكتۇر؛ ئۇنداق قىلغۇچى ئۆز-ئۆزىنى ھالاك قىلىدۇ. 33 ئۇ زەخمەت يەيدۇ، شەرمەندە بولىدۇ، ئۇنىڭ رەسۋاسى ھېچ ئۆچۈرۈلمەيدۇ. 34 چۈنكى كۈنلەش ئوتى ئەرنى دەرغەزەپكە كەلتۈرىدۇ؛ ئىنتىقام ئالغان كۈندە ئۇ ھېچ رەھىم قىلمايدۇ. 35 تولام پۇلى بېرەي دېسە كۆڭ ئۈ قوبۇل قىلمايدۇ، ھەرقانچە سوۋغا-سالام بەرسە كۆڭ ئۈنى بىسىتۇرغىلى بولمايدۇ.

7 ئى ئوغۇلۇم، سۆزلىرىمگە ئەمەل قىل، تاپشۇرۇقلىرىمنى يۈرىكىڭدە ساقلا. 2 تاپشۇرۇقلىرىمغا ئەمەل قىلساڭ، ياشنايسەن، ئەتەلىرىمنى كۆز قارىچۇقۇڭنى ئاسرىغاندەك ئاسرا. 3 ئۇلارنى بارمىقاللىرىڭغا تېڭىپ قوي، قەلب تاختاڭغا يېزىۋال. 4 دانالىقنى، سەن ھەدە-سىڭلىم، دېگىن، پەم-پاراسەتنى «تۇغقىنىم» دەپ چاقىر. 5 شۇنداق قىلساڭ، ئۇلار سېنى يات خوتۇندىن

يىراقلاشتۇردىۋ، ئاغزىدىن سىلىق سۆز چىقىدىغان يوچۇن ئايالدىن نېرى قىلىدۇ. 6 [بىر قېتىم] ۋىنىڭ دېرىزە كۆزنە كلىرىدىن تاشقىرىغا قارىغىنىمدا، 7 بىرنەچچە ياش، ساددا يىگىتلەرنى كۆردۈم، تۇلارنىڭ ئىچىدە بىر ئەقىلسىزنى كۆرۈپ قالدىم، 8 ئۇ كوچا ۋىلاپ يۈزۈق [خوتۇن تۇرۇشلۇق] دوقمۇشتىن ئوتۇپ، ئائىدىن ئۇنىڭ ئۆيى تەرەپكە قاراپ ماڭدى. 9 كەچقۇرۇن قاراڭغۇ چۈشكەندە، زۇلمەت كىچىە، ئاي قاراڭغىسىدا [ئىشىكى ئالدىدىن ئوتتى]. 10 مانا، ۋىدىن بىر خوتۇن چىقىپ ئۆنى كۆتۈۋالدى، كىيىمى پاھىشە ئايالىلارنىڭكىدەك بولۇپ، نىيىتى ھىيلە-مىكىر ئىدى. 11 ئاغزى بىشىم-ھاياسىز، ناھايىتى جاھىل بىر خوتۇن، ئۇ ۋىيدە تۇرمايدۇ، 12 بىردە مەھەللىدە، بىردە مەيدانلاردا، ئۇ كوچىلاردىكى ھەر دوقمۇشتا پايلاپ يۈرىدۇ. 13 ھېلىقى ياش يىگىتنى تارتىپ، ئۆنى سۈيۈپ، نومۇسسىزلارچە ئۇنىڭغا: ـ 14 «ۋېژىمدە «ئىناقلىق قۇربانلىقى» گۇشى بار، مەن بۈگۈن خۇداغا قەسەم قىلغان قۇربانلىقنى قىلدىم، 15 شۇڭا مەن سىزنى چاقىرغىلى چىقتىم، دىدارىڭىزغا تەپلۇنۇپ ئىزدىدىم. ئەمدى سىزنى تېپىۋالدىم! 16 كارۋىتىمغا مىسىرنىڭ كەشتىلىك، يوللۇق لىباس يايقۇچلىرىنى يايتىم. 17 ئوروندۇق-كۆرىلىرىمگە خۇش پۇراق مۇرمەكىكى، مۇئەتىەر ۋە قوۋزاق دارچىنىلارنى چاچتىم. 18 كېلىڭ، تاڭ ئاتقۇچە مۇھەببەتلىشەيلى، ئۇيناپ ھۇزۇرلىنايلى، كۆڭلىمىز قانىغۇچە ئۆزئارا ئەيش-ئىشرەت قىلايلى، 19 ئېرىم ۋىدە يوق، يىراق سەپەر رگە چىقىپ كەتتى. 20 ئۇ بىر ھەمىيان پۇل ئېلىپ كەتتى، ئاي تولغۇچە ئۆ ۋىگە كەلمەيدۇ» ـ دېدى. 21 ئايال كۆپ شېرىن سۆزلىرى بىلەن راسا قىزىقتۇردى، چىرايلىق گەپلىرى بىلەن ئۆنى ئەسىر قىلىۋالدى. 22 سويۇشقا ئېلىپ ماڭغان ئۆكۈزدەك، ھاماقەت كىشى كىشەن بىلەن جازاغا ماڭغاندەك، قىلتاققا چۈشكەن قۇشتەك، يىگىت ئۆنىڭ كەيندىن ماڭدى. جىگىرىنى ئوق تېشىپ ئۆتمىگۈچە، ئۇ بۇ ئىشنىڭ ھاياتىغا زامىن بولىدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەيدۇ. 24 ئى ئوغۇللىرىم، سۆزلىرىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار، دېگەنلىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار، 25 قەلبىڭلارنى يۇنداق خوتۇنىنىڭ يولىغا كەتكۈزمە گلار، ئۇنىڭ ئالدىم خالىتىسىغا چۈشۈپ كەتمە گلار. 26 يۇنداق ئايال نۇرغۇن كىشىلەرنى يىقىتىپ يارىلاندۇرغان، ئۇنىڭ بوغۇزلىغان ئادەملىرى تولمۇ كۆپتۇر، 27 ئۇنىڭ ئۆيى بولسا تەھتىسارانىڭ كىرىش ئېغىزىدۇر، ئادەمنى «ھالاكەت مېھمانخانىسى»غا چۈشۈرۈش يولىدۇر. (Sheol h7585)

8

[قۇلاق سال،] دانالىق چاقىرۋاتامدۇ؟ يورۇقلۇق سادا چىقىرۋاتمامدۇ؟ 2 يولالارنىڭ ئېگىز جايلىرىدىن، دوقمۇشلاردىن ئۆ تۇرۇۋن ئالىدۇ، 3 شەھەر رگە كىرىدىغان قوۋۇقلارنىڭ يېنىدا، ھەرقانداق دەرۋازا ئېغىزلىرىدا ئۆ مۇراجىئەت قىلماقتا: ـ 4 «ئى مۇتەۋەرلەر، سىلە رگە مۇراجىئەت قىلىمەن، ھەي، ئادەم بالىلىرى، سادانى سىلەر ئۆچۈن قىلىمەن، 5 گۈدەك بولغانلار، زېرەك كىلىكنى ئۆگىنىۋېلىڭلار، ئەخمەق بولغانلار، يورۇقلۇققا ئېرىشىڭلار! 6 ماڭا قۇلاق سېلىڭلار، چۈنكى گۈزەل نەرسىلەرنى دەپ بېرىمەن، ئاغزىمنى ئېچىپ، دۇرۇس ئىشلارنى [سىلە رگە] يەتكۈزىمەن. 7 ئېيتقانلىرىم ھەقىقەتتۇر، ئاغزىم رەزىللىكتىن نەپرەتلىنىدۇ؛ 8 سۆزلىرىمنىڭ ھەممىسى ھەق، ئۇلاردا ھېچقانداق سىيلىگەرلىك يا كى ئە گىتمىلك يوقتۇر. 9 ئۇلارنىڭ ھەممىسى چۈشەنگەنلەر ئۈچۈن ئېنىق، بىلىم ئالغانلار ئۈچۈن دۇرۇس-توغرىدۇر. 10 كۆمۈشكە ئېرىشكەندىن كۆرە، نەسىھەتلىرىمنى قوبۇل قىلىڭلار، ساپ ئالتۇننى ئېلىشتىن كۆرە بىلىمنى ئېلىڭلار. 11 چۈنكى دانالىق لەئەل-ياقۇتلاردىن ئەۋزەل، ھەرقانداق ئەتىۋارلىق نەرسە گۈ تۈنگىغا تەڭ كەلمەستۇر. 12 مەن بولسام دانالىقمەن، زېرەك كىلىك بىلەن بىللە تۇرىمەن، ئىستىقامەتتىن كېلىپ چىققان بىلىمنى ئايان قىلىمەن. 13 پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش ـ يامانلىققا نەپرەتلىنىش دېمەكتۇر، تەكەبباۇرلۇق، مەغرۇرلۇق، يامان يول ھەم شۇم ئېغىزنى ئۆچ كۆرىمەن. 14 مەندە ئۇيدان مەسلىھەتلەر، پىشقان ھېكمەت بار؛ مەن دېگەن يورۇقلۇق، قۇدرەت مەندىدۇر. 15 پادىشاھلار مەن ئارقىلىق ھۆكۈم سۈرىدۇ، مەنسز ھاكىملار ئادىل ھۆكۈم چىقارماس. 16 مەن ئارقىلىقلا ئەمىرلەر ئىدارە قىلىدۇ، ئالىيجانابلار، يەر يۈزىدىكى بارلىق سورا چىلار [توغرا] ھۆكۈم قىلىدۇ. 17 كىمكى مېنى سۈيسە، مەنمۇ ئۆنى سۈيمەن، مېنى تەلەۋرۈپ ئىزدىگەنلەر مېنى تاپالايدۇ؛ 18 مەندە بايلىق، شۆھرەت، ھەتتا كونىرماس، كۆزىمەس دۆلەت ۋە ھەققانىيەتمۇ بار. 19 مەندىن چىققان مېۋە ئالتۇندىن، ھەتتا ساپ ئالتۇندىن قىممەتلىكتۇر، مەندىن ئالىدىغان دارامەت ساپ كۈمۈشتىنمۇ ئۇستۇندۇر. 20 مەن ھەققانىيەت يولىغا ماڭىمەن، ئادالەت يولىنىڭ ئوتتۇرىسىدا يۈرىمەنكى، 21 مېنى سۈيگەنلەرنى ئەمەلىي ئەنسىلە رگە مىراس قىلدۇرىمەن؛ ئۇلارنىڭ خەزىنىلىرىنى تولدۇرىمەن. 22 پەرۋەردىگار ئىشلىرىنى باشلىشىدىلا، قەدىمدە ياسىغانلىرىدىن بۇرۇنلا، مەن ئۇنىڭغا تەۋەدۇرمەن. ئەزەلدىن تارتىپلا ـ مۇقەددەسمەدە، يەر-زېمىن يارىتىلماستىلا، مەن تىكلەنگەنمەن. 24 چوڭقۇر ھاكىلار، دېڭىز-ئوكيانلار ئېرىدە بولۇشتىن ئاۋۋال، مەن مەيدانغا چىقىرىلغانمەن؛ مول سۇ ئۆرغۇپ ئۆزىدىغان بۇلاقلار بولماستىنلا، 25 ئېگىز تاغلار ئۆز ئورۇنلىرىغا ۋېژىلماستىنلا، ئۆپىلىكلەر شەكىللەنمەستىنلا، [پەرۋەردىگار] بېياۋان زېمىن، كەڭ دالالارنى، ئالەمنىڭ ئەسلىدىكى توپا-چاڭلىرىنىمۇ تېخى ياراتماستىنلا، مەن مەيدانغا چىقىرىلغانمەن. 27 ئۇ ئاسمانلارنى بىنا قىلىۋاتقىنىدا، دېڭىز يۈزىگە ئۆيۈق سىزىقنى سىزىۋاتقىنىدا، ئەرشتە بۇلۇتلارنى ئۇرۇنلاشتۇرۇپ، چوڭقۇر دېڭىزدىكى بۇلاق-مەنبەلەرنى مۇستەھكەملەۋاتقىنىدا، دېڭىز سۈلىرىنى بېكىتكەن دائىرىدىن ئېشىپ كەتمىسۇن دەپ پەرمان چۈشۈرۈۋاتقىنىدا، بېياۋان زېمىننىڭ تۈللىرىنى قۇرۇۋاتقىنىدا، مەن تۇ يەردە ئىدىم، 30 شۇ چاغدا گويا ئۆستا بىر ھۈنەرۋەندەك ئۆنىڭ يېنىدا تۇرغانىدىم، مەن ھەردائىم ئۆنىڭ ئالدىدا شادلىنىاتىم، مەن ئۆنىڭ كۈندىلىك دىلتارامى ئىدىم، يەر-زېمىندىن شادلىنىپ، دۇنيادىكى ئىنسانلاردىن خۇرسەنلىك تېپىپ يۈرەتتىم، 32 شۇڭا ئى بالىلار، ئەمدى ماڭا قۇلاق سېلىڭلار، چۈنكى يوللىرىمنى چىڭ تۇتقانلار نەقەدەر بەختە تاپار! 33 تالغان نەسىھەتكە ئەمەل قىلىپ، دانا بولغىن، ئۆنى رەت قىلما. 34 سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ، ھەر كۈنۈى دەرۋازىلىرىم ئالدىدىن كەتمەي، ئىشىكلىرىم ئالدىدا مېنى كۈتىدىغان كىشى نەقەدەر بەختلىكتۇر! 35 كىمكى مېنى تاپسا ھاياتنى تاپىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ شەپقىتىگە ھېسىپ بولىدۇ. 36 لېكىن ماڭا گۇناھ قىلغان ھەر كىم ئۆز جېنىغا زىيان كەلتۈرىدۇ، مېنى يامان كۆز رگەنلەر ئۆلۈمنى دوست تۇتقان بولىدۇ».

9

دانالىق ئۆزىگە بىر ئۆي سېلىپ، ئۆنىڭ يەتتە تۈۋرۈكىنى ئورناتتى. 2 ئۇ مالىلىرىنى سويۇپ، ئېسىل شارابلىرىنى ئارىلاشتۇرۇپ تەيارلاپ، زىياپەت داستىخىنىنى يايدى؛ 3 دېدە كلىرىنى [مېھمان چاقىرشقا] ئەۋەتتى، ئۆزى شەھەرنىڭ ئەڭ ئېگىز جايلىرىدا تۇرۇپ: 4 «ئى ساددىلار، بۇ يەر رگە كېلىڭلار، ـ دەپ چاقىرىۋاتىدۇ؛ نادانلارغا: 5 قېنى، نانلىرىمدىن ئېغىز تېگىپ، مەن ئارىلاشتۇرۇپ تەيارلىغان شارابلاردىن ئىچىڭلار، 6 نادانلار قاتاردىن چىقىپ، ھاياتقا ئېرىشىڭلار، يورۇقلۇق يولدا مېڭىڭلار»، ـ دەۋاتىدۇ. 7 ھاكاۋۇرلارغا تەنبىھ بە رگۈچى ئاھانەتكە تۇچرايدۇ، قەبىھلەرنى ئەيبلىگۈچى ئۆزىگە داغ كېلتۈرىدۇ. 8 ھاكاۋۇرلارنى ئەيبلىمە، چۈنكى ئۇ ساڭا ئۆچ بولۇپ قالىدۇ؛ ھالىۋىكى، دانا كىشىنى ئەيىبلىسەڭ، ئۇ سېنى سۆيىدۇ. 9 دانا ئادەمگە دەۋەت قىلساڭ، ئەقلى تېخىمۇ تولۇق بولىدۇ؛ ھەققانىي ئادەمگە دۇرۇس يول كۆرسەتسەڭ، بىلىمى تېخىمۇ ئاشىدۇ. 10 پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش دانالىقنىڭ باشلىنىشىدۇر، مۇقەددەسنى بولغۇچىنى تونۇش يورۇقلۇقتۇر. 11 مەن [دانالىق] سەندە بولسام، كۈنلىرىڭنى ئۇزارتىمەن، ئۆمرۈڭنىڭ يىللىرى كۆپەيىر. 12 سەندە دانالىق بولسا، پايدىنى كۆردىغان ئۆزۈڭسەن، دانالىقنى مازاق قىلساڭ زىيان تارتىدىغانمۇ ئۆزۈڭسەن. 13 نادان خوتۇن ئاغزى بىسەرەمجان، ئەقلىسىزدۇر، ھېچنىمە بىلمەستۇر. 14 ئۇ ئىشىك ئالدىدا ئولتۇرۇپ، شەھەرنىڭ ئەڭ ئېگىز جايلىرىدا ئورۇن ئېلىپ، 15 ئۆدۈل يۈتۈپ كېتىۋاتقانلارغا: 16 «كىمكى ساددا بولسا، بۇ يەر رگە كەلسۇن!» ـ دەۋاتىدۇ، ۋە ئەقلىسىزلەرنى: 17 «ئوغرىلىقچە ئېچىكەن سۇ تاتلىق بولىدۇ، ئوغرىلاپ يېگەن نان تەملىك بولىدۇ!» ـ دەپ چاقىرىۋاتىدۇ. 18 لېكىن چاقىرىلغۇچى تۇلۇكلەرنىڭ ئۆنىڭ ۋىيدە ياتقانلىقىدىن بىخەۋەردۇر، ئۆنىڭ [يۇرۇنقى] مېھمانلىرىنىڭ ئاللىقاچان تەھتىسارانىڭ تە گلىرىگە چۈشۈپ كەتكەنلىكىنى ئۇ سەزمەس. (Sheol h7585)

10

پادىشاھ سۈلايمانىنىڭ پەند-نەسىھەتلىرى: ـ دانا ئوغۇل ئاتىسىنى شاد قىلار، ئەقلىسز ئوغۇل ئانىسىنى قايغۇ-ھەسرەتكە سالار. 2 ھارام بايلىقلارنىڭ ھېچ پايدىسى بولماس؛ ھەققانىيەت ئىنسانى تۇلۇمدىن قۇتۇلدۇرار. 3 پەرۋەردىگار ھەققانىي ئادەمنىڭ جىنىنى ئاچ قويماس؛ لېكىن ئۇ قەبىھلەرنىڭ نەپسىنى بوغۇپ قويار. 4 ھۇزۇنلۇق كىشىنى گادايى قىلار؛ تىشچانلىق بولسا باياشات قىلار. 5 يازدا ھوسۇلنى يىغۇالغۇچى ـ دانا ئوغۇلدۇر؛ لېكىن ئورما ۋاقتىدا ئۇخلاپ ياتقۇچى ـ خجالەتكە قالدۇرىدىغان ئوغۇلدۇر. 6 پەرىكەت ھەققانىي ئادەمنىڭ بېشىغا چۈشەر؛ ئەمما زوراۋانلىق يامانلارنىڭ ئاغزىغا ئۇرار. 7 ھەققانىي ئادەمنىڭ يادىكىرى مۇبارەكتۇر؛ يامانلارنىڭ نامى بولسا، سېىىق قالار. 8 دانا ئادەم يولىورۇق-نەسىھەتلەرنى قوبۇل قىلار؛ كوت-كوت، نادان كىشى ئۆز ئايىغى بىلەن پۈتلىشار. 9 غۇبارسىز يۈ رگەن كىشىنىڭ يۈرۈش-تۇرۇشى ئۇراقلىقتۇر؛ يوللىرىنى ئە گرى قىلغانلىرى كىرى ئاخىرى ئاشكارىلىنىدۇ. 10 كۆز ئىشارىتىنى قىلىپ يۈرىدىغانلارنى ئادەمنى داغدا قالدۇرار؛ كوت-كوت، نادان كىشى ئۆز ئايىغى بىلەن پۈتلىشار. 11 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئاغزىنى ھاياتلىق بۇلىقىدىر، ئەمما زوراۋانلىق يامانلىنىڭ ئاغزىغا ئۇرار. 12 ئۆچمەنلىك جىدەل قوزغار؛ مېھىر-مۇھەببەت ھەممە گۈناھلارنى يېپار. 13 ئەقىل-ئىدراقلىق ئادەمنىڭ ئاغزىدىن دانالىق تېپىلار؛ ئەقلىسزلىنىڭ دۈمبىسىگە پالاق تېگەر. 14 دانا ئادەملەر

بلىملەرنى زىيادە تۆپلار، لېكىن ئەخمەقنىڭ ئاغزى ئۇنى ھالا كەتكە يېقىنلاشتۇرار. 15 مال-دۇنيالىرى گويا مەزمۇت شەھەردەك باينىڭ كاپالىتىدۇر؛ مىسكىنىى ھالاك قىلىدىغان ئىش دەل تۆنۈگۈ نامرالتىقىدۇر. 16 ھەققانىيلارنىڭ ئەجرىلىرى جانغا جان قوشار، قەبىھلەرنىڭ ھوسۇلى گۈناھنىلا كۆپەيتىشتۇر. 17 ئەسىھەتنى ئاڭلاپ ئۇنى ساقلىغۇچى ھاياتلىق يولىغا ماگار، تەنبىھلەرنى رەت قىلغان كىشى يولدىن ئازغانلاردۇر. 18 ئاداۋەت ساقلىغان كىشى يالغان سۆزلەمچى قالماس، تۇھمەت چاپلىغانلار ئەخمەقتۇر. 19 گەپ كۆپ بولۇپ كەتسە، گۈناھتىن خالي بولماس، لېكىن ئاغزىغا ئىگە بولغان ئەقىللىقتۇر. 20 ھەققانىي ئادەمنىڭ سۆزى خۇددى ساپ كۈمۈش، ياماننىڭ ۋىلىرى تولمۇ ئەرزىمەستۇر. 21 ھەققانىي ئادەمنىڭ سۆزلىرى نۇرغۇن كىشىنى قۇزۇقتىلەر، ئەخمەقلەر ئەقلى كەملىكىدن تۆلەر. 22 پەرۋەردىگارنىڭ ئاتا قىلغان بەركىتى ئادەمنى دۆلەتمەن قىلار، ئۇ بەركىتىگە ھېچبىر چاپا-مۇشەققەت قوشماس. 23 ئەخمەق قەبىھلىكنى تاماشا دەپ بىلەر؛ ئەما دانالىق يوروتۇلغان كىشىنىڭ [خۇرسەنلىكىدۇر]. 24 يامان كىشى ئېمىدىن قورقسا شۇنىڭغا تۇچرار، ھەققانىي ئادەمنىڭ تارزۇسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلار. 25 يامان ئادەم قېيۇنىدەك ئۆتۈپ يوقار، لېكىن ھەققانىي ئادەم مەڭگۈلۈك تۈلدە كىتۈر. 26 ئادەم ئاچچىق سۆز يۇتۇۋالغاندەك، كۆزىگە ئىس-تۈتەك كىرىپ كەتكەندەك، ھۆرۈن ئادەمنى ئىشقا ئەۋەتكەنگە شۇنداق بولار. 27 پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش ئۆمۈرنى ئۇزۇن قىلار، يامانلىنىڭ ئۆمرى قىسقارتىلار. 28 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئۈمىدى خۇرسەنلىك ئېلىپ كېلەر؛ لېكىن رەزىلنىڭ كۈتكىنى يوققا چىقار. 29 پەرۋەردىگارنىڭ يولى دۇرۇس ياشاۋاتقانلارغا باشپاناھدۇر؛ قەبىھلىك قىلغۇچىلارغا بولسا ھالا كەتتۈر. 30 ھەققانىيلارنىڭ ئورنى مۇستەھكەمدۇر؛ يامانلار زېمىندا ئۆزۈن تۇرماس. 31 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئاغزىدىن دانالىق چىقار؛ لېكىن شۇملۇق تىل كېسىپ تاشلىنار. 32 ھەققانىي ئادەمنىڭ سۆزى كىشىگە موك خۇشياقار؛ يامان ئادەمنىڭ ئاغزىدىن شۇملۇق چىقار.

11

يالغان تارازا پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۈر؛ تادىل جىڭ ئېتىش ئۇنى خۇرسەن قىلار. 2 تەكەببۇرلۇق بىلەن بەرگە شەرمەندىچىلىك تەگشىپ كېلەر؛ لېكىن دانالىق كىچىك پېشىللارغا ھەمراھ بولار. 3 توغرىلارنىڭ سەممىيلىكى ئۆزىنى يېتەكلەر؛ لېكىن كازىۋىلارنىڭ ئەگرىلىكى ئۆزىنى ۋەيران قىلار. 4 خۇدانىڭ غەزەپ كۈندە مال-دۇنيانىڭ پايدىسى بولماس؛ لېكىن ھەققانىيەت ئادەمنى قۇتقۇزار. 5 كامىل ئادەمنىڭ ھەققانىيلىقى ئۆزىنى تۈز يولغا باشلار، يامان ئادەم ئۆز يامانلىقىدىن يېقىلار. 6 دۇرۇس ئادەملەرنىڭ ھەققانىيلىقى ئۆزلىرىنى قۇتقۇزار؛ لېكىن كازىۋىلار ئۆز ھىيلە-نەيرەڭىدىن ئۈتۈلار. 7 رەزىل ئادەم تۇلىسە، ئۇنىڭ ئۈمىدى يوققا چىقار، گۈناھكارنىڭ ئۈمىدى ئاخىرى قۇرۇق قالار. 8 ھەققانىي ئادەم قىينىچىلىقتىن خالي قىلىنار، رەزىل ئادەم ئۇنىڭ ئورنىغا ئۆتىلار. 9 مۇناپىقلار ئۆز ئاغزى بىلەن يېقىنىنى بۇزار؛ لېكىن ھەققانىيلار بىلىمى بىلەن قۇتقۇزۇلار. 10 ھەققانىي ئادەم رونىق تاپسا، شەھەر خۇش بولار؛ رەزىل ئادەم ھالاك بولسا، خەلق تەنتەنە قىلار. 11 توغرىلارنىڭ بەركىتى تىلەشلىرى بىلەن شەھەر گۈللىنەر؛ لېكىن رەزىللەرنىڭ تىلى بىلەن ۋەيران بولار. 12 ئۆز يېقىنىنى سۈكىدىغان كىشى ـ ئەقىلسىزدۇر؛ ئەما يوروتۇلغان ئادەم ئاغزىنى يىغار. 13 گەپ توشۇغۇچى مەخپىيەتلەرنى ئاشكارىلار؛ سادىق ئادەم ئامانەتكە خىيانەت قىلماس. 14 يولبورۇق كەم بولسا، ئەل-يۇرت يېقىلار؛ ئۇلۇغ بىر مەسلىھەتچى بولسا، ئەل نىجات تاپار. 15 ياتقا بورۇن بولغان كىشى زىيان تارتماي قالماس؛ قول بېرىشىپ كېپىل بولۇشنى يامان كۆرگەن كىشىنىڭ قۇلىقى تىنچ بولار. 16 شاپائەتلىك ئايال ئىززەت-ھۆرمەتنى قولدىن بەرمەس؛ زوراۋانلار بايلىقنى قولدىن بەرمەس. 17 رەھىمدىل ئۆز-ئۆزىگە بەخت يارىتار، رەھىمسىز ئۆز تېنىنى ئاغرىتار. 18 يامان ئادەملەرنىڭ ئالغان ئىش ھەققى ئۇلارنى ئالدار، بەركەتسىز بولار؛ ئەما ھەققانىيەت تېرىغۇچى ئادەم ئەمەلىي ئىنئام ئالار. 19 ھەققانىيەت ئادەمگە ھاياتلىق تاپقۇزار؛ يامانلىقنى كۆزلەپ يۈرىدىغان كىشى ئۆلۈمگە يۈز تۇتار. 20 نىيىتى بۇزۇق كىشى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۈر؛ ئەما يولى دىيانەتلىك كىشىلەر ئۈنىڭ خۇرسەنلىكىدۇر. 21 قول تۇتۇشۇپ بىرلەشسىمۇ، يامانلار جازاغا تارتىلماي قالماس؛ لېكىن ھەققانىيلارنىڭ نەسلى نىجات تاپار. 22 چىرايلىق ئەما ھېتىقسىز خوتۇن، چوشقىنىڭ ئېمىشۇقىغا ئالتۇن ھالقا سالغاندەك كىتۈر. 23 ھەققانىيلارنىڭ تارزۇسى پەقەت ياخشى مېۋە ئېلىپ كېلەر، يامانلارنىڭ كۈتكىنى غەزەپ-نەپرەتتۈر. 24 بىراۋ ھەردىلەرچە تارقاتسىمۇ، گۈللىنەر؛ يەنە بىراۋ بېرىشكە تېگىشلىكنى ئايىمسىمۇ، پەقەت نامراتلىشار. 25 مەرد ئادەم ئەتلىنەر؛ باشقىلارنى سۇغارغۇچى ئۆزىمۇ سۇغىرىلار. 26 ئاشلىقنى ساتماي بېسىۋالغان كىشى ئەلنىڭ لەنىتىگە ئۇچرايدۇ؛ لېكىن ئاشلىقنى سېتىپ بەرگۈچىگە بەركەت تىلىنەر. 27 ياخشىلىقنى ئىزدەپ ئىنتىلگەن ئادەم شاپائەت تاپار؛ يامانلىقنى ئىزدىگەن ئادەم ئۆزى يامانلىق كۆرەر. 28 ئۆز مال-دۇنياسىغا تايانغۇچى يېقىلار؛ ھەققانىي كىشى يېۋىرماقتەك كۆكىرەر. 29 ئۆز ئۆيىگە ئازارچىلىق سالغان كىشى شامالغا مىراس بولار؛ ئەقىلسىز ئادەم ئاقلانىنىڭ قۇلى بولۇپ قالار. 30 ھەققانىينىڭ بىرىدىغان مېۋىسى «ھاياتلىق دەرىخى»دۇر؛ دانا كىشى كۆڭۈللەرنى [ھاياتلىققا] مايىل قىلار. 31 قاراكارلار، ھەققانىي ئادەم بۇ دۇنيادا [سەۋەنلىكى ئۈچۈن] بەدەل تۆلىگەن يەردە، رەزىللەر بىلەن گۈناھكارلارنىڭ ئاقىۋىتى قانداق بولار؟

12

كىمكى تەربىيىنى قەدرلىسە، بىلىمنىمۇ سۆيگۈچىدۇر؛ لېكىن تەنبىھكە نەپرەتلەنگەن نادان-ھاماقەتتۈر. 2 ياخشى نىيەتلىك ئادەم پەرۋەردىگارنىڭ ئىلتىپاتىغا ئېرىشەر؛ ئەما پەرۋەردىگار ھىيلە-مىكىرلىك ئادەمنىڭ گۇناھىنى يېكتەر. 3 ئادەملەر يامانلىق قىلىپ ئامانلىق تاپالماس؛ لېكىن ھەققانىيلارنىڭ يىلتىزى تەۋرەنمەس. 4 پەزىلەتلىك ئايال ئېرىنىڭ تاجىدۇر؛ ئەما ئۇنى ۋۇجۇدىغا سالغۇچى خوتۇن ئۆزىنىڭ ئۆستىخىنىى چىرىتەر. 5 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئوي-پىكرى دۇرۇس ھۆكۈم چىقىرار؛ يامانلارنىڭ نەسىھەتلىرى مەككارلىقتۇر. 6 يامانلارنىڭ سۆزلىرى قان تۆكىدىغان قىلىناقتۇر؛ لېكىن دۇرۇسنىڭ سۆزى ئادەمنى قىلىناقتىن قۇتۇلدۇرار. 7 يامانلار ئاغدۇرۇلۇپ، يوقىلار؛ لېكىن ھەققانىيلارنىڭ ئۆيى مەزمۇت تۇرار. 8 ئادەم ئۆز زېرىكلىكى بىلەن ماختاشقا سازاۋەر بولار؛ ئەگرى نىيەتلىك كىشى كۆزگە ئىلىنماس. 9 پىقىر تۇرۇپ خىزمەتكارى بار كىشى، ئۆزىنى چوڭ تۇتۇپ تاج يۈرگەن كىشىدىن ياخشىدۇر. 10 ھەققانىي ئادەم ئۆز ئۇلىغىنىمۇ ئاسرار؛ ئەما رەزىل ئادەمنىڭ بولسا ھەتتا رەھىمدىلىقىمۇ زالىملىقتۇر. 11 تېرىشىپ تېرىقچىلىق قىلغان دېھقانىنىڭ قورسىقى توق بولار؛ ئەما خام خىيالىلارغا يېرىلگەن كىشىنىڭ ئەقلى يوقتۇر. 12 يامان ئادەم يامانلىق قىلىتىغىنى كۆزلەپ ئولتۇرار؛ ئەما ھەققانىي ئادەمنىڭ يىلتىزى مېۋە بېرىپ تۇرار. 13 يامان ئادەم ئۆز ئاغزىنىڭ گۇناھىدىن تۇتۇلار، ھەققانىي ئادەم مۇشەققەت-قىينىچىلىقتىن قۇتۇلار. 14 ئادەم ئۆز ئاغزىنىڭ مېۋىسىدىن قانائەت تاپار؛ ئۆز قولى بىلەن قىلغانلىرىدىن ئۆتىگۈنا ياندۇرۇلار. 15 ئەخمەق ئۆز يولىنى توغرا دەپ بىلەر؛ ئەما دەۋەتكە قۇلاق سالغان كىشى ئاقىلانىدۇر. 16 ئەخمەقنىڭ ئاچچىقى كەلسە، تېزلا بىلىنەر؛ زېرەك كىشى ھاقارەتكە سەۋر قىلار، سەۋىچىلىكنى ئاشكارىلىماس. 17 ھەقىقەتنى ئېيتقان كىشىدىن ئادالەت بىلىنەر؛ يالغان گۇۋاھلىق قىلغۇچىدىن ئالداۋچىلىق بىلىنەر. 18 بەزىلەرنىڭ بېنىكلىك بىلەن ئېيتقان گەپىي ئادەمگە سانجىلغان قىلىچقا ئوخشار؛ بىراق ئاقىلانىنىڭ تىلى دەر دەك دەرماندۇر. 19 راستچىل مەڭگۈ تۇرغۇزۇلىدۇ؛ لەۋزى يالغان بولسا بىردەملىكتۈر. 20 يامانلىقنىڭ كويىدا يۈرگۈچىنىڭ كۆڭلىدە ھىيلە ساقلانغاندۇر؛ ئامانلىقنى دەۋەت قىلغۇچىلار خۇشاللىققا چۆمەر. 21 ھەققانىي ئادەمنىڭ بېشىغا ھېچ كۈلپەت چۈشمەس؛ قەبىھلەر بالا-يېقىزاغا چۆمۈلەر. 22 يالغان سۆزلەيدىغانلىنىڭ لەۋلىرى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۈر؛ لېكىن لەۋزىدە تۇرغانلارغا ئۇ ئايىرىن ئېيتار. 23 پەملىك ئادەم بىلىمنى يوشۇرار؛ بىراق ئەخمەق نادانلىقنى جاكارلار. 24 تىرشىچان قول ھوقۇق تۇتار، ھۆرۈن قول ئالۋانغا تۇتۇلار. 25 كۆڭۈلنىڭ غەم-ئەندىشىسى كىشىنى مۇڭچەيتەر؛ لېكىن مېھرىبانە بىر سۆز كىشىنى روھلاندۇرار. 26 ھەققانىي كىشى ئۆز دوستى بىلەن بەرگە يول ئىزدەر؛ بىراق يامانلارنىڭ يولى ئۆزلىرىنى ئاداشتۇرار. 27 ھۆرۈن ئۆزى تۇتقان ئوۋنى پىشۇرۇپ يېيەلەمس؛ بىراق ئەتىۋارلىق بايلىقلار تىرشىچانلا مەنسۇپتۇر. 28 ھەققانىيلىقنىڭ يولىدا ھايات تېپىلار، شۇ يولدا ئۆلۈم كۆرۈنمەستۇر.

13

دانا ئوغۇل تاتىسىنىڭ تەربىيىسىگە كۆڭۈل قويار، مەسخىرە قىلغۇچى تەنبىھكە قۇلاق سالماس. 2 ئادەم دۇرۇس ئېغىزىنىڭ مېۋىسىدىن ھۇزۇرلىنار؛ تۇزۇكورلار زوراۋانلىققا ھەۋەس قىلىپ زوراۋانلىققا تۇچرار. 3 سۆزدە ئېھتىياتچان كىشى جېنىنى ساقلاپ قالار؛ ئاغزى ئىتتىك ھالا كەتكە تۇچرار. 4 ھۆرۈننىڭ ئارزۇ-تىلىكى بار، لېكىن ئېرىشەلەمس؛ لېكىن تىرشىچان ئەتلىنەر. 5 ھەققانىي ئادەم يالغانچىلىقتىن يىرگىنەر؛ قەبىھ بولسا سېپسىپ، شەرمەندە بولار. 6 يولى دۇرۇسنى ھەققانىيەت قوغدار؛ لېكىن گۇناھكارنى رەزىللىك يېقىتار. 7 بەزىلەر ئۆزىنى باي كۆرسەتكىنى بىلەن ئەمەلىيەتتە قۇرۇق سۈلەتتۈر؛ بەزىلەر ئۆزىنى يوقسۇل كۆرسەتكىنى بىلەن زور بايلىقلىرى باردۇر. 8 ئۆز بايلىقى گۈر ئۈگە تۇتۇلغان باينىڭ جېنىغا ئارا تۇرار؛ بىراق يوقسۇللار ھېچ ۋەھىمىنى ئاڭلىماس. 9 ھەققانىي ئادەمنىڭ نۇرى شادلىنىپ پارلار؛ بىراق يامان ئادەمنىڭ چىرىغى ئۆچۈرۈلەر. 10 كىبرلىكتىن پەقەت جېدەل-ماجىرالا چىقار؛ دانالىق بولسا نەسىھەتنى ئاڭلىغانلار بىلەن بللىدۇر. 11 ئىشلىمەي تاپقان ھارام بايلىق بەركەتسىزدۇر؛ تەر تۆكۈپ ھالال تاپقان گۈللىنەر. 12 تەلمۈرگىنىگە كۈتۈپ ئېرىشەلەسلىك كۆڭۈلنى سۈنۈق قىلار، لېكىن

تەشنالىقتا ئېرىشكىنى «ھاياتلىق دەرىخى»دۇر. 13 [خۇدانىڭ] كالام-سۆزىگە پىسەنت قىلىمغان ئادەم گۇناھنىڭ تولىمىگە قەرزدار بولار، لېكىن پەرمانىنى قەدرلىگەن ئادەم ياخشىلىق كۆزەر. 14 ئاقلانىنىڭ تەلىمى ھاياتلىق بە رگۈچى بۇلاقتۇر، تۆ سېنى تۆلۈم تۇزاقلىرىدىن قۇتۇلدۇرار. 15 ئاقلانلىك ئادەمنى ئىلتىپاتقا ئېرىشتۈرەر، بىراق تۇزكورلارنىڭ يولى ئە گرى-بۇگرى، جاپالىق بولار. 16 پەم-پاراسەتلىك ئادەم بىلىمى بىلەن ئىش كۆرەر، ھاماقەت تۆز نادانلىقىنى ئاشكارىلار. 17 رەزىل ئالاقچى بالا-قازاغا ئۆچرار، سادىق ئەلچى بولسا دەر دىگە دەرماندۇر. 18 تەربىيەنى رەت قىلغان ئادەم نامراتلىشىپ ۋەيانقا قالار؛ ئەمما تەنبىھنى قوبۇل قىلغان ھۆرمەتكە ئېرىشەر. 19 ئەمەلگە ئاشقان ئارزۇ كىشىگە شېرىن ۋېۋلار؛ لېكىن ئەخمەقلەر يامانلىقنى تاشلاشنى يامان كۆرەر. 20 ئاقلانلەر بىلەن بىللە يۈ رگەن دانا بولار، بىراق ئەخمەقلە رگە ھەمراھ بولغان نالە-پەريادتا قالار. 21 بالايىقازا گۇناھكارلارنىڭ كەيندىن بىسىپ ماكار؛ لېكىن ھەققانىيلار ياخشىلىقنىڭ ئەجرىنى تاپار. 22 ياخشى ئادەم پەرزەنتلىرىنىڭ پەرزەنتلىرىگە مىراس قالدۇرار؛ گۇناھكارلارنىڭ يىغقان مال-دۇنيالىرى ھەققانىيلار ئۈچۈن تېپىلىدۇ. 23 يوقسۇلنىڭ تاشلاندۇق يېرى مول ھوسۇل بېرەر، لېكىن ئادالەتسىزلىكتىن ئۇ ۋەيران بولار. 24 ئاياقنى ئايىغان كىشى ئوغلىنى ياخشى كۆرمەس؛ بالىنى سۆيگەن كىشى ئۇنى ئەستايىدىل تەربىيىلەپ جازالار. 25 ھەققانىي ئادەم كۆڭلى قانائەت تاپقۇچە ئوزۇق يەر؛ يامانىنىڭ قورسىقى ئاچ قالار.

14 ھەربىر دانا ئايال ئۆز ئائىلىسىنى ئاۋات قىلار؛ ئەخمەق ئايال ئائىلىسىنى ئۆز قولى بىلەن ۋەيران قىلار. 2 دۇرۇسلۇق يولىدا ماڭىدىغان كىشى پەرۋەردىگاردىن قورقار؛ قىڭغىر يولدا ماڭغان كىشى [خۇدانى] كۆز ئۆگە ئىلماس. 3 ئەخمەقنىڭ تەكەبىۋۇر ئاغزى ئۆزىگە تاياق بولار؛ ئاقلانىنىڭ لەۋلىرى ئۆزىنى قوغدار. 4 ئۇلاغ بولمىسا، ئېغىل پاك-پاكىز تۇرار؛ بىراق ئۈكۈزنىڭ كۈچى بولغاندىلا [ساڭغا] ئاشلىق تولار. 5 ئىشەنچلىك گۇۋاھچى يالغان ئېيتماس؛ ساختا گۇۋاھچى يالغان گەپنى نەپەسىتەك تىنار. 6 ھاكاۋۇرلار دانالىق ئىزدەپ تاپالماس؛ بىراق يوروقۇلغان ئادەمگە بىلىم ئېلىش ئاسانغا چۈشىمە. 7 بىراۋنىڭ ئاغزىدا بىلىم يوقلۇقىنى بىلىپ يەتكەندە، ئۆزىڭدىن ئۆز ئۆڭۈنى نېرى تارت. 8 ئەقىل-پاراسەتلىك كىشىنىڭ دانالىقى ئۆز يولىنى ۋەيلىنىشتىدۇر؛ ئەخمەقلەرنىڭ ئەقىلسىزلىكى بولسا ئۆزلىرىنىڭ ئالدىنىشىدۇر. 9 ئەخمەقلەر بولسا «ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى»نى كۆز ئۆگە ئىلمايدۇ، ھەققانىيلار ئارىسىدا بولسا ئىلتىپات تېپىلار. 10 كۆڭۈلدىكى دەردنى پەقەت ئۆزىلا كۆتۈرەلەر؛ كۆڭۈلدىكى خۇشلۇققىمۇ باشقىلار شېرىك بولالماس. 11 يامانىنىڭ ئۆيى ئۆرۈلۈپ چۈشەر؛ ھەققانىي ئادەمنىڭ چېدىرى گۈلىنىپ كېتەر. 12 ئادەم بالىسىغا توغرىدەك كۆرۈندىغان بىر يول بار، لېكىن ئاقىۋىتى ھالاكەتكە باردىغان يوللاردۇر. 13 ۋەيۋەن-كۈلكە بولسا قەلبتىكى غەم-قايغۇنى پاياندا، خۇشاللىق ئۆتكۈنچى كەتكەندە، غەم-قايغۇ يەنىلا قالار. 14 توغرا يولدىن بۇزۇلۇپ يانغان ئادەم ھامان ئۆز يولىدىن ۋېرىلار؛ ياخشى ئادەم ئۆز ئىشىدىن قانائەتلىنەر. 15 ساددىلار ھەممە گەپكە ئىشىنىپ كېتەر؛ لېكىن پەم-پاراسەتلىك كىشى ھەربىر قەدەمنى ئاۋايلاپ باسار. 16 دانا ئادەم ئېھتىياتچان بولۇپ ئاۋارىچىلىكتىن نېرى كېتەر؛ ئەخمەق ھاكاۋۇرلۇق قىلىپ، ئۆزىگە ئىشىنىپ ئالدىغا ماكار. 17 تېرىكچىلىك ئەخمەقلىق قىلار؛ نەيرەڭ ئۆزاز ئادەم نەپرەتكە ئۇچرار. 18 ساددىلار ئەخمەقلىققا ۋارىسلىق قىلار؛ پەم-پاراسەتلىكلەر بىلىمنى ئۆز تاجى قىلار. 19 يامانلار ياخشىلارنىڭ ئالدىدا ئىگىلەر؛ قەبىھلەر ھەققانىينىڭ دەرۋازىلىرى ئالدىدا [باش ئۇرار]. 20 نامراتنى كىشى ھەتتا ئۆز يېقىنىغىمۇ يامان كۆرۈنەر. باينىڭ دوستى بولسا كۆپتۈر. 21 يېقىنىنى پەس كۆز ئۆگەن گۇناھكاردۇر؛ لېكىن مىسكىنلە رگە رەھىم قىلغان بەرىكەت تاپار. 22 يامانلىق ۋەيلىغانلار يولدىن ئاداشقانلاردىن ئەمەسمۇ؟ بىراق ياخشىلىق ۋەيلىغانلار رەھىم-شەپقەت، ھەقىقەت-سادىقلىققا مۇيەسسەر بولار. 23 ھەممە مېھنەتتىن پايدا چىقار، بىراق قۇرۇق پاراكلار ئادەمنى موھتاجلىقتا قالدۇرار. 24 ئاقلانىلەر تۇچۇن بايلىقلار بىر تاجدۇر؛ ئەخمەقلەرنىڭ نادانلىقىدىن پەقەت يەنە شۇ نادانلىقلا چىقار. 25 ھەققانىي گۇۋاھلىق بە رگۈچى كىشىلەرنىڭ ھاياتىنى قۇتقۇزار؛ يالغان-ياۋۇداق سۆزلەيدىغان [گۇۋاھچى] يالغان گەپنى نەپەسىتەك تىنار. 26 پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغانلار كۆچلۈك يۈلەنچۈكى بار، ئۆزىنىڭ بالىلىرىغۇ ھىمايىگە ئىگە بولار. 27 پەرۋەردىگاردىن قورقۇش ھاياتنىڭ بۇلقىدۇر؛ ئۇ كىشىنى ئۆچەللىك تۇزاقلاردىن قۇتقۇزار. 28 پادىشاھنىڭ شان-شەرىپى پۇقرالىرىنىڭ كۆپلىكىدىدۇر؛ پۇقرالىرىنىڭ كەملىكى ئەمىرنىڭ ھالاكىتىدۇر. 29 ئېغىر-بېسىق كىشى ئىنتايىن ئاقىل كىشىدۇر، چېچىلغاق ئەخمەقلىقنى ئۇلۇغلار. 30 خاتىرجەم كۆڭۈل تەننىڭ ساقلىقىدۇر؛ ھەسرەت چېكىش بولسا سۆڭەك كەمرىنى چىرىتار. 31 مىسكىننى بوزەك قىلغۇچى ـ پەرۋەردىگارغا ھاقارەت قىلغۇچىدۇر؛ ھاجەتمەندلە رگە شاپائەت قىلىش ئۇنى ھۆرمەتلىگەنلىكتۇر.

32 يامان ئۆز يامانلىقى ئۈچىدە يېقىتىلار؛ ھەققانىي ئادەم ھەتتا سە كراتتا ياتقاندىمۇ خاتىرجەم بولار. 33 يوروتۇلغان كىشىنىڭ كۆڭلىدە دانالىق ياتار؛ بىراق ئەخمەقنىڭ كۆڭلىدىكىسى ئاشكارا بولماي قالماس. 34 ھەققانىيەت ھەرقايسى ئەللى يۇقىرى كۆتۈرەر؛ گۇناھ ھەرقانداق مىللەتنى نومۇسقا قالدۇرار. 35 پادىشاھنىڭ ئىلتىپاتى ئەقىللىق خىزمەتكارنىڭ بېشىغا چۈشەر؛ بىراق ئۆزىنىڭ غەزىپى نومۇستا قالدۇرغۇچى ئۈياتسىز خىزمەتكارنىڭ بېشىغا چۈشەر.

15 مۇلايىم جاۋاب غەزەپنى باسار؛ قوپال سۆز ئاچچىقنى قوزغار. 2 ئاقلانىلەرنىڭ تىلى بىلىمنى جارى قىلار، ئەخمەقنىڭ ئاغزى قۇرۇق گەپ تۆكەر. 3 پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ھەر يەردە يۈرەر؛ ياخشى-يامانلارنى كۆرۈپ تۇرار. 4 شىپا يەتكۈزگۈچى تىل خۇددى بىر «ھاياتلىق دەرىخى»دۇر؛ تىلى ئە گرىلىك كىشىنىڭ روھىنى سۇندۇرار. 5 ئەخمەق ئاتىسىنىڭ تەربىيىسىگە پىسەنت قىلماس؛ لېكىن ئاتىسىنىڭ تەنبىھىگە قۇلاق سالغان زېرەك بولار. 6 ھەققانىينىڭ ئۆيىدە گۆھەرلەر كۆپتۈر؛ بىراق يامانىنىڭ تاپاۋىتى تۆزگە ئاۋارىچىلىك تېپار. 7 دانانىڭ لەۋلىرى بىلىم تارقىتار؛ ئەخمەقنىڭ كۆڭلىدىن ھېچ بىلىم چىقماس. 8 يامانلارنىڭ قۇربانلىقى پەرۋەردىگارغا يېرگىنچلىكتۇر؛ دۇرۇسلارنىڭ دۇئاسى ئۇنىڭ خۇرسەنلىكىدۇر. 9 يامانلارنىڭ يولى پەرۋەردىگارغا يېرگىنچلىكتۇر؛ لېكىن ھەققانىيەتنى ئىنتىلىپ ئىزدىگۈچىنى ئۇ ياخشى كۆرەر. 10 توغرا يولدىن چىققانلار تازابلىق تەربىيىنى كۆرەر؛ ئەنبىھگە ئۆچ بولغۇچى ئۆلەر. 11 ئەھتىسارا ۋە ھالاكەت پەرۋەردىگارنىڭ كۆز ئالدىدا ئوچۇق ئۇچرىغان يەردە، ئىنسان كۆڭلىدىكى ئوي-پىكرىنى قانداقۇ ئۇنىڭدىن يوشۇرالىسۇن؟! (Sheol h7585) 12 ھاكاۋۇر تەنبىھ بە رگۈچىنى ياقتۇرماس؛ ئۇ ئاقلانلەردىن نەسىھەت ئېلىشقا بارماس. 13 كۆڭۈل شاد بولسا، خۇش چىراي بولار؛ دەرد-ئەلەم تارتسا، روھى سۇنار. 14 يوروتۇلغان كۆڭۈل بىلىمنى ئىزدەر؛ ئەقىلسىزنىڭ ئاغزى نادانلىقنى ئوزۇقى قىلار. 15 ئېزىلگەنلەرنىڭ ھەممە كۈنلىرى ئەستە تۇتەر؛ بىراق شاد كۆڭۈل ھەر كۈننىڭ ھېيتتەك تۇتىكۈزەر. 16 زور بايلىق بىلەن بىئارامىلىق تاپقاندىن، ئازغا شۈكۈر قىلىپ، پەرۋەردىگاردىن ئەيمەنگەن ئەۋزەل. 17 نەپرەت ئۈچىدە يېگەن بوردىاق گۆشتە قىلىنغان كاتتا زىياپەتتىن، مېھىر-مۇھەببەت ئۈچىدە يېگەن كۆچكات ئەۋزەل. 18 تېرىككەك كىشى جېدەل چىقرار؛ ئېغىر-بېسىق تالاش-تارتىشلارنى تىنچلاندۇرار. 19 ھۆرۈنىنىڭ يولى تىكەنلىك قاشىدۇر، دۇرۇس ئادەمنىڭ يولى كۆتۈرۈلگەن يولدەك داغدامدۇر. 20 دانا ئوغۇل تاتسىنى شاد قىلار؛ ئەقىلسىز ئادەم ئانىسىنى كەمسىتەر. 21 ئەقلى يوق كىشى ئەخمەقلىقى بىلەن خۇشتۇر؛ يوروتۇلغان كىشى يولىنى توغرىلاپ ماكار. 22 مەسلىھەتسىز ئىش قىلغاندا نىشانلار ئەمەلگە ئاشماس؛ مەسلىھەتچى كۆپ بولغاندا مۇددىئالار ئەمەلگە ئاشۇرۇلار. 23 كىشىگە جايىدا بە رگەن جاۋابىدىن خۇش بولار، دەل ۋاقتىدا قىلغان سۆز نەقەدەر ياخشىدۇر! 24 ھاياتلىق يولى ئەقىللىق كىشىنى يۇقىرىغا باشلايدۇ كى، ئۇنى چوكۇمۇر تەھتىسارادىن قۇتقۇزار. (Sheol h7585) 25 پەرۋەردىگار تەكەبىۋۇرنىڭ ئۆينى يۇلۇۋېتەر؛ بىراق ئۆتۈل خوتۇنلارغا پاسىلارنى تۇرغۇزار. 26 يامانلارنىڭ ئوي-پىكرى پەرۋەردىگارغا يېرگىنچلىكتۇر؛ بىراق ساپ دىلنىڭ سۆزلىرى سۆيۈملۈكتۇر. 27 ئاچ كۆز كىشى ئۆز ئائىلىسىگە ئاۋارىچىلىك كەلتۈرەر؛ پارا ئېلىشقا نەپرەتلەنگەن كىشى كۆن كۆرەر. 28 ھەققانىي ئادەم قانداق جاۋاب بېرىشتە قايتا-قايتا ئويلىنار؛ يامان ئادەمنىڭ ئاغزىدىن شۇملۇق تۆكۈلەر. 29 پەرۋەردىگار يامان ئادەمدىن يىراقتۇر؛ بىراق ئۇ ھەققانىينىڭ دۇئاسىنى ئاڭلار. 30 خۇش كۆزلەر كۆڭۈلنى شادلاندۇرار؛ خۇش خەۋەر ئۇستىخانلارغا گۆش-مايي قوندۇرار. 31 ھاياتلىققا ئېلىپ باردىغان تەنبىھكە قۇلاق سالغان كىشى دانالارنىڭ قاتاردىن ئورۇن تالار. 32 تەربىيەنى رەت قىلغان ئۆز جېنىنى خار قىلار، تەنبىھگە قۇلاق سالغان يوروتۇلار. 33 پەرۋەردىگاردىن قورقۇش ئادەمگە دانالىق ئۆگىتەر؛ ئاۋۋال كەمتەرلىك بولسا، ئادەن شۆھرەت كېلەر.

16 كۆڭۈلدىكى نىيەتلەر ئىنسانغا تەۋەدۇر؛ بىراق تىلنىڭ جاۋابى پەرۋەردىگارنىڭ ئىلكىدىدۇر. 2 ئىنسان ئۆزىنىڭ ھەممە قىلغان ئىشىنى پاك دەپ بىلەر؛ لېكىن قەلبدىكى نىيەتلەرنى پەرۋەردىگار تارازىغا سېلىپ تارتىپ كۆرەر. 3 نىيەت قىلغان ئىشلىرىڭنى پەرۋەردىگارغا ئاپىشۇرغىن، شۇنداق قىلغاندا پىلانلىرىڭ پىشىپ چىقار. 4 پەرۋەردىگار بارلىق مەۋجۇدىيەتنىڭ ھەربىرىنى مەلۇم مەقسەت بىلەن ئاپىريدە قىلغان؛ ھەتتا يامانلارنىمۇ بالا يېتىپەت كۈنى ئۈچۈن يارىتىقاندۇر. 5 تەكەبىۋۇرلۇققا تولغان كۆڭۈللەرنىڭ ھەربىرى پەرۋەردىگارغا يېرگىنچلىكتۇر؛ قول تۇتۇشۇپ بىرلەشسىمۇ، جازاسىز قالماس. 6 مۇھەببەت-شەپقەت ۋە ھەقىقەت بىلەن گۇناھلار كافارەت قىلىنىپ يېپىلار، پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش ئادەملەرنى يامانلىقتىن خالي

قلار. 7 ئادەمنىڭ ئىشلىرى پەرۋەردىگارنى خۇرسەن قىلسا، ئۇ ھەتتا دۈشمەنلىرىنمۇ ئۆزىنىڭ بىلەن ئىناقلاشتۇرار. 8 ھالال ئالغان ئاز، ھارام ئالغان كۆپتىن ئەۋزەلدۇر. 9 ئىنسان كۆڭلىدە تۆز يولىنى توختىتار؛ ئەمما قەدەملىرىنى تورغىلايدىغان پەرۋەردىگاردۇر. 10 ھەتتا پادىشاھنىڭ لەۋلىرىگە قارىتىپ ئەپسۇن ئوقۇلىسىمۇ، ئۇنىڭ ئاغزى توغرا ھۆكۈمدىن چەتنەمەس. 11 ئادىل تارازا-مىزانلار پەرۋەردىگارغا خاستۇر، تارازا تاشلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۇ ياسىغاندۇر. 12 پادىشاھ رەزىللىك قىلسا يەرگىنچلىكتۇر، چۈنكى تەخت ھەققانىيەت بىلەنلا مەھكەم تۇرار. 13 ھەققانىي سۆزلىگەن لەۋلەر پادىشاھلارنىڭ خۇرسەنلىكىدۇر؛ ئۇلار دۇرۇس سۆزلىگۈچىلەرنى ياخشى كۆرەر. 14 پادىشاھنىڭ قەھرى گويا ئۆلۈمنىڭ ئەلچىسىدۇر، بىراق دانا كىشى [ئۆنىڭ غەزىپىنى] تىنچلاندۇرار. 15 پادىشاھنىڭ چىرايىنىڭ نۇرى كىشىگە جان كىرگۈزەر، ئۇنىڭ شەپقىتى ۋاقتىدا ياغقان «كېيىنكى ياغمۇر»دۇر. 16 دانالىق ئېلىش ئالتۇن ئېلىشتىن نەقەدەر ئەۋزەلدۇر، يورۇتۇلۇشنى تاللاش كۈمۈشنى تاللاشتىن شۇنچە ئۈستۈندۇر! 17 دۇرۇس ئادەمنىڭ ئېگىز كۆتۈرۈلگەن يولى يامانلىقتىن ئايرىلىشتۇر، ئۆز يولىغا ئېھتىيات قىلغان كىشى جېنىنى ساقلاپ قالار. 18 مەغرۇرلۇق ھالاك بولۇشتىن ئاۋۋال كېلەر، تەكەبباۇرلۇق يىقىلىشتىن ئاۋۋال كېلەر. 19 كەمتەر بولۇپ مىسكىنلەر بىلەن باردى- كەلدىدە بولۇش، تەكەببۇرلار بىلەن ھارام مال بۆلۈشكەندىن ئەۋزەلدۇر. 20 كىمكى ئىشنى پەم-پاراسەت بىلەن قىلسا پايدا تاپار؛ پەرۋەردىگارغا تايانغان بولسا، بەخت-ساۋادەت كۆرەر. 21 كۆڭلى دانا كىشى ساۋ گەك ئاتىلار؛ يېقىملىق سۆزلەر ئادەملەرنىڭ بىلىمنى ئاشۇرار. 22 پەم-پاراسەت ئۆزىگە ئىگە بولغانلارغا ھاياتلىقنىڭ بۇلقىدۇر، ئەقىلسىزلە رگە تەلىم بەرمەكنىڭ ئۆزى ئەقىلسىزلىكتۇر. 23 ئاقىلانە كىشىنىڭ قەلبى ئاغزىدىن ئەقىل چىقرار، ئۇنىڭ لەۋزىگە بىلىمنى زىيادە قىلار. 24 يېقىملىق سۆزلەر گويا ھەسەلدۇر، كۆڭۈلدىرنى خۇش قىلىپ تەنگە داۋادۇر. 25 ئادەم بالىسقا توغرىدەك كۆرۈندىغان بىر يول بار، لېكىن ئاقىۋىتى ھالاكەتكە باردىغان يوللاردۇر. 26 ئىشلىگۈچىنىڭ ئىشتىپى ئۆنى ئىشقا سالار، ئۇنىڭ قارنى ئۆزىگىمۇ ھەيدەكچىلىك قىلار. 27 مۇتەھەم كىشى يامان گەپنى كولاپ يۈرەر؛ ئۇنىڭ لەۋلىرى لاۋۇلداپ تۇرغان ئوتقا ئوخشار. 28 ئەگرى ئادەم جېدەل-ماجىرا ئۇغدۇرغىچىدۇر؛ غەيۋەتچى يېقىن دوستلارنى ئايرىۋېتەر. 29 زوراۋان كىشى يېقىن ئادەمنى ئازدۇرار؛ ئۆنى يامان يولغا باشلاپ كېرەر. 30 كۆزنى يۇمۇۋالغان كىشى يامان نىيەتنى ۋەيلار؛ لېۋىنى چىشلىگەن كىشى يامانلىققا تەييارلىنىدۇر. 31 ھەققانىيەت يولدا ئاقارغان چاچ، ئادەمنىڭ شۇنچە ئۇزۇن ياشىغانلىقىدىن كىشى پاۋالاندىن ئەۋزەلدۇر، ئۆزىنى تۇتۇۋالغان شەھەر ئالغاندىنمۇ ئۈستۈندۇر. 33 چەك ئېتىلىپ كەتكەن تاشلانغىنى بىلەن، لېكىن ئەنجىسى پۈتۈنلەي پەرۋەردىگاردىندۇر.

17

قۇربانلىق گۆشلىرىگە تولغان جېدەلمىك ئۈيدىن، بىر چىشلەم قۇرۇق نان يەپ، كۆڭۈل تىنچلىقتا بولغان ئەۋزەل. 2 خىزمەتكار چېۋەر بولسا، خوجىسىنىڭ نومۇسىتا ۋەيغۇچى ئوغلىنى باشقۇرار، كەلگۈسىدە ئۇ خوجىسىنىڭ ئوغلى قاتاردا تۇرۇپ ئۆزىنىڭ مىراسىنى تەقسىم قىلار. 3 ساپال قازان كۆمۈشنى تاۋلار، چاناق ئالتۇننى تاۋلار، بىراق ئادەمنىڭ قەلبىنى پەرۋەردىگار سىنار. 4 قەبىھ كىشى يامان سۆزلە رگە ئىشىنەر، يالغانچى پىتنىچىلەرنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالار. 5 مىسكىنلەرنى مەسخىرە قىلغۇچى، ئۆزىنى ياراتقۇچىنى ھاقارەتلىگۈچىدۇر؛ باشقىلارنىڭ بەختسىزلىكىدىن خۇشال بولغان كىشى جازاسىز قالماس. 6 قېرىلارنىڭ نەۋرىلىرى ئۆلارنىڭ تاجىدۇر؛ پەرزەنتلەرنىڭ پەخرى ئۆلارنىڭ ئاتىلىرىدۇر. 7 ئەخمەق يارىشىق گەپ قىلسا ئۆنىڭغا ياراشماس؛ مۇتەئەر يالغان سۆزلىسە ئۆنىڭغا تېخىمۇ ياراشماس. 8 پارا ـ ئۆنى يە رگۈچىنىڭ نەزىردە ئېسىل بىر گۆھەردۇر؛ گويا ئۆنى نەگلا ئىشلەتسە مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشىدىغاندەك. 9 باشقىلارنىڭ خاتالىقىنى يېۋىتۈپ كەچۈرگەن كىشى مېھىر-مۇھەببەتنى كۆزلەر؛ كونا خامانىنى سوريغان كىشى يېقىن دوستلارنى دۈشمەن قىلار. 10 ئاقىلانىگە سىگەگەن بىر ئېغىز تەنبىھ، ئەخمەققە ئۇرۇلغان يۈز دەرىدىن ئۈنۈملۈكتۇر. 11 يامانلار پەقەت ئاسىيلىقنى كۆزلەر؛ ئۆنى جازالاشقا رەھىمسىز بىر ئەلچى ئەۋەتىلەر. 12 ئەخمەقانە ئىش قىلۇاتقان نادان كىشىگە ئۇچراپ قالغاندىن كۆرە، يالىدىرىدىن ئايرىلغان ئېيىققا يولۇقۇپ قالغان ياخشى. 13 كىمكى ياخشىلىققا يامانلىق قىلسا، ئىشىكىدىن بالايىقازا نېرى كەتمەس. 14 جېدەلنىڭ باشلىنىشى توسمىنى سۇ ئېلىپ كەتكەنگە ئوخشايدۇ؛ شۇڭا جېدەل پارتلاشتىن ئاۋۋال تالاش-تارتىشتىن قول ئۈزگىن. 15 يامانلىق ئاقلىغان، ھەققانىيغا قارا چاپلىغان، ئوخشاشلار پەرۋەردىگارغا يەرگىنچلىكتۇر. 16 ئەخمەقنىڭ كۆڭلى دانالىقنى ئەتۋارلىمىسا، قاندىقۇ ئۆنىڭ قولدا دانالىقنى سېتىۋالغۇدەك پۇلى بولسۇن؟ 17 [ھەقىقىي] دوست ھەردائىم ساگا مۇھەببەت كۆرسىتەر، [ھەقىقىي] قېرىنداش يامان كۈنلۈك ئۈچۈن يارىدەمگە دۇنياغا كەلگەندۇر. 18 ئەقىلسىز كىشى قول بېرىپ، يېقىنى ئۈچۈن كېپىل بولىدۇ. 19 جېدەلگە ئامراق گۇناھقا ئامراقتۇر؛ بوسۇغىنى ئېگىز قىلغان ھالا كەتنى ئىزدەر. 20 نىيىتى بۇزۇلغان ياخشىلىق كۆرمەس؛ تىلىدا ھەق-ناھەقنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلغۇچى بالاغا يولۇقار. 21 بالا ئەخمەق بولسا، ئاتا غەم-قايغۇغا پاتار؛ ھاماقەتنىڭ ئاتىسى خۇشاللىق كۆرمەس. 22 شاد كۆڭۈل شىپالىق دورىدەك تەنگە داۋادۇر؛ سۈنۈق روھ-دىل ئادەمنىڭ يىلكىنى قۇرۇتار. 23 چېرىك ئادەم يەڭ ئېچىدە پارنى قوبۇل قىلار؛ ئۇ ئادالەتنىڭ يولىنى بۇرمىلار. 24 دانالىق يورۇتۇلغان كىشىنىڭ كۆز ئالدىدا تۇرار؛ بىراق ئەقىلسىزنىڭ كۆزى خىيالىكەشلىك قىلىپ قۇۋۇپتا يۈرەر. 25 گالۋاڭ بالا ئاتىنى ئازابقا سالار؛ ئۆنى تۇغقۇچىنىڭكۆ دەردنى بولار. 26 ھەققانىيلارغا جەرىمانە قويۇشقا قەتئىي بولماس؛ ئەمىرلەرنى ئادالەتنى قوللىغىنى ئۈچۈن دۇمبالاشقا بولماس. 27 بىلىمى بار كىشى كەم سۆزلۈك بولار؛ يورۇتۇلغان ئادەم ئالتىس ئېغىر-بېسىق بولار. 28 ھەتتا ئەخمەقۇ ئاز سۆزلىسە دانا ھېسابلىنار؛ تىلىنى تەڭگىنلىگەن كىشى دانىشمەن سانىلار.

18

كۆپچىلىكتىن ئايرىلىپ يالغۇز يۈرگەن كىشى ھامان ئۆز نەپسىگە چوغ تارتار، ھەرقانداق چىن ھېكمەتكە ھامان جان-جەھلى بىلەن قارشى چىقار. 2 ئەخمەق يورۇتۇلۇشقا قىزىقماس؛ قىزىقىدىغىنى پەقەت ئۆز ۋىلىغانلىرىنى كۆرسىتىشلا، خالاس. 3 يامان كىشى كەلسە، نەپرەتمۇ پەيدا بولار، نومۇسسىز ئىش ئىزا-ئاھانەتنىن ئايرىلىماس. 4 ئادەمنىڭ سۆزلىرى چوڭقۇر سۇلارغا ئوخشار؛ دانالىق بۇلىقى ئېرىق سۈيىدەك ئۆ رگەشلەپ ئاقار. 5 يامانغا يان بېسىشقا، سوراقتا ھەققانىيغا ئۆۋال قىلىشقا قەتئىي بولماس. 6 ئەخمەقنىڭ لەۋلىرى ئۆنى جېدەلگە باشلار؛ ئۆنىڭ ئاغزى «مېنى دۇمبالا» دەپ تەكلىپ قىلار. 7 ئەخمەقنىڭ ئاغزى ئۆز يېشىغا ھالا كەتىۋر؛ ئۆنىڭ لەۋلىرى ئۆز جېنىغا قايقاندۇر. 8 غەيۋەتخورنىڭ سۆزلىرى ھەرخىل نازۇنچەتلەردەك، كىشىنىڭ قەلبىگە چوڭقۇر سىڭىدۇرلەر. 9 ئىشىدا ھۆرۈن بولغان كىشىمۇ، بۇزغۇنچى بىلەن ئۇلپەتداش بولىدۇ. 10 پەرۋەردىگارنىڭ نامى مەرمۇت مۇنارىدۇر؛ ھەققانىيلار ئۆنىڭ ئېچىگە يۈگۈرۈپ كىرىپ يۇقىرىدا ئامان بولار. 11 باي ئادەم مال-دۇنياسىنى «مۇستەھكەم شەھىرىم» دەپ بىلەر؛ نەزىردە ئۆزىنى ساقلايدىغان ئېگىز سېپىلدەك تۇرار. 12 بىتچىت بولۇشتىن ئاۋۋال، كۆڭۈلگە تەكەببۇرلۇق كېلەر؛ ئاۋۋال سۆزلىگۈچىنىڭ سۆزلىرى ئۇرۇنلۇق كۆرۈنەر، لېكىن قارشى تەرەپ سوئال قويۇپ ئىشنى سۈرۈشتۈرەر. 13 ئەخمەق ئاتىلاش جېدەللەرنى تۆگىتەر؛ غوجىلارنىڭ ئارىسىدىكى ئىشنىمۇ ھەل قىلار. 14 رەنجىگەن قېرىنداشنىڭ كۆڭلىنى ئېلىش مۇستەھكەم شەھەرنى ئېلىشتىنمۇ تەس؛ جېدەل-ماجىرا قورغانلىنىڭ تاقاق-بالداقلىرىغا ئوخشاشتۇر. 20 ئادەم [دۇرۇس] سۆزلىگەنلىكىدىن قورسىقى توق بولار؛ ئۆز كۆڭلىدىن چىققان سۆزلىرىدىن مول ھوسۇل ئالار. 21 ھايات-مامات تىلنىڭ ئىلكىدىدۇر؛ كىمكى ئۆنىڭ تەسىرىنى ئەتۋارلىسا ئۆنىڭ مېۋىسىدىن يەر. 22 خوتۇنى تاللاپ ئالغان كىشى ياخشىلىق تاپىدۇ؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ مەرھەمىتىگە ئېرىشكەن بولىدۇ. 23 مىسكىنلەر پەس ئاۋازدا يېلىنىپ سۆزلەر؛ باي بولسا قوپاللىق بىلەن جاۋاب بېرەر. 24 دوستىنى كۆپ ئۆتقان كىشى خاراب بولار؛ لېكىن قېرىنداشتىنمۇ يېقىن باغلانغان بىر دوست باردۇر.

19

پەزىلەتلىك يولدا ماڭغان كەمبەغەل، ھىيلىگەر سۆزلۈك ئەخمەقتىن ياخشىدۇر. 2 يەنە، غەيرىتى بار كىشى بىلىمسز بولسا بولماس؛ ئالدىراڭغۇ يولدىن چىقار. 3 كىشىنىڭ ئەخمەقلىقى ئۆز يولىنى ئاستىن-ئۈستىن قىلىۋېتەر؛ شۇنداق تۇرۇقلۇق ئۇ كۆڭلىدە پەرۋەردىگاردىن رەنجىپ ئاغرىنار. 4 بايلىق دوستىنى كۆپ قىلار؛ مىسكىنلەر بار دوستىدىنمۇ ئايرىلىپ قالار. 5 يالغان گۇۋاھلىق قىلغان جازالانمايى قالماس؛ يالغان ئېيتقۇچىمۇ جازادىن قۇتۇلالماس. 6 تولا ئادەم سېخىيدىن ئىلتىپات كۆزلەر؛ سوۋغات بېرىپ تۇرغۇچىغا ھەمە كىشى دوستۇر. 7 نامراتلاشقاندىن قېرىنداشلىرىمۇ زىرىكەر؛ ئۇنىڭ دوستلىرى يىراق قاچار، يالۋۇرۇپ قوغلىسىمۇ، ئۇلار تېپىلماس. 8 پەم-پاراسەتكە ئېرىشكۈچى ئۆزىگە كويۇنەر؛ نۇرنى ساقلىغان كىشىنىڭ بەختى بولار. 9 يالغان گۇۋاھلىق قىلغان جازالانمايى قالماس؛ يالغان ئېيتقۇچىمۇ ھالاك بولار. 10 ھەشەمەتلىك تۇرمۇش ئەخمەققە ياراشماس؛ قۇلنىڭ ئەمەلدارلار ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرۈشى

تىخمۇ قاملاشماس. 11 دانىشمەنلىك ئىگىسىنى ئاسانلىقچە ئاچچىقلاتمايدىغان قىلار، خاتالىقنى يۈتۈۋېتىپ كەچۈرۈش ئۇنىڭ شۆھرىتىدۇر. 12 پادىشاھنىڭ غەزىپى شىرنىڭ ھۇۋلىشىغا ئوخشاش دەھشەتلىك بولار، ئۇنىڭ شەپقىتى يۇمران ئوت-چۆپكە چۈشكەن شەبنەمدەك شېرىندۇر. 13 ئەخمەق ئوغۇل تاتىسى ئۆچۈن بالاىيىقازادۇر، تۆرۈشقاق خوتۇنىنىڭ زارلاشلىرى توختىماي تېمىپ چۈشكەن تاڭچە-تاڭچە يېغىنغا ئوخشاشتۇر. 14 تۆي بىلەن مال-مۈلۈك ئاتا-بوۋالاردىن مىراستۇر، بىراق پەم-پاراسەتلىك خوتۇن پەروەردىگارنىڭ ئاتىپاتىدىندۇر. 15 ھۇرۇنلۇق كىشىنى غەيلەت ۋېقۋىغا غەرق قىلار، بىكار تەلەپ ئاچارچىلىقنىڭ دەردىنى تارتار. 16 [پەروەردىگارنىڭ] ئەمرىگە ئەمەل قىلغان كىشى ئۆز جېنىنى ساقلار، ئۆز يوللىرىدىن ھېزى بولمىغان كىشى ئۆلەر. 17 كەمبەغەللە رگە رەھىمدىللىق قىلغان، پەروەردىگارغا قەرز بە رگەن بىلەن باراۋەردۇر؛ ئۇنىڭ شەپقىتىنى [پەروەردىگار] قايتۇرار. 18 پەرزەنتىڭنىڭ تەربىيىنى قوبۇل قىلمىغىنا ئۆمىدۋار بولۇپ، ئۆزى جازالاپ تەربىيە بېرىپ تۇرغىن؛ لېكىن ئۆزى ئۆلتۈگۈچە خار بولسۇن دېگۈچى بولما. 19 قەھرلىك كىشى جازا تارتار؛ ئۆزى قۇتقۇزماقچى بولساڭ، قايتا-قايتا قۇتقۇزۇشۇڭ كېرەك. 20 نەسىھەتنى تاڭلىغىن، تەربىيەنى قوبۇل قىلغىن، ئۇنداق قىلغانلا كېيىنكى كۈنلىرىڭدە دانا بولىسەن. 21 كىشىنىڭ كۆڭلىدە نۇرغۇن نىيەتلەر بار؛ ئاخىرىدا پەقەت پەروەردىگارنىڭ دالالىتى-ھىدايىتىدىن چىققان ئىش ئاقار. 22 كىشىنىڭ بىقەملىقى ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىدىندۇر؛ مىسكىن بولۇش يالغانچىلىقتىن ياخشىدۇر. 23 پەروەردىگاردىن ئەيمىنىش كىشىنى ھاياتقا ئېرىشتۈرەر؛ ئۇ كىشى خاتىرجەم، توق ياشاپ، بالاىيىقازا چۈشۈرۈلۈشىدىن خالىي بولار. 24 ھۇرۇن قولىنى سۈنۈپ قاچىغا تىققىنى بىلەن، غىزانى ئاغزىغا سىلىشتىمۇ ھۇرۇنلۇق قىلار. 25 ھاكاۋۇرغا قىلىنغان تاياق جازاسى ساددىغا قىلىنغان ئىبرەتتۇر، يورۇتۇلغان كىشىگە بېرىلگەن تەنبىھ، ئۇنىڭ بىلىمىنى تېخىمۇ زىيادە قىلار. 26 تاتىسىنىڭ مېلىنى بۇلىغان، ئانىسىنى ئۈيدىن ھەيدەپ چىقارغان، رەسۋالىق، ئىزا-ئاھانەت قالدۇرغۇچى ئوغۇلدۇر. 27 ئى ئوغۇل، نەسىھەتكە قۇلىقىڭنى يۇپۇرۇۋالساڭ، ئەقىلنىڭ تەلىملىردىن يىراقلاشقىنىڭدۇر. 28 پەسكەش گۇۋاھچى ئادالەتنى مازاق قىلىۋېچىدۇر، يامان ئادەمنىڭ ئاغزىنى رەزىللىكنى يۇتار. 29 ھاكاۋۇرلار ئۈچۈن جازالار تەيىيارلىنىدۇر، ئەخمەقلەرنىڭ دومبىسىگە ئۇرىدىغان قامچا تەيىيارلىنىدۇر.

20

شاراب كىشىنى رەسۋا قىلار، ھاراق كىشىنى غالىجىرلاشتۇرار؛ كىمكى ئۇنىڭغا بېرىلىپ ئېزىپ كەتسە، ئەقىلسىزدۇر. 2 پادىشاھنىڭ غەزىپى شىرنىڭ مۇركىرىشىگە ئوخشاش قورقۇنچلۇقتۇر؛ ئۇنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈرگەن، ئۆز جېنىغا جازا چۈشۈرەر. 3 ئۆزىنى ماجىرادىن نېرى قىلىش كىشىنىڭ ئىززىتىدۇر؛ بىراق ھەربىر ئەخمەق ئۆزىنى باسالماس. 4 ھۇرۇن ئادەم قىشتا يەر ھەيدىمەس؛ يېغىم ۋاقىتىدا يوقلۇقتا قېلىپ ئاشلىق تىلەر. 5 كىشىنىڭ كۆڭلىدىكى ئوي-نىيەتلىرى چوڭقۇر سۇغا ئوخشاشتۇر؛ يورۇتۇلغان ئادەم ئۇلارنى تارتىپ ئالالايدۇ. 6 ئۆزىنى سادىق دەيدىغانلار كۆپتۈر؛ بىراق ئىشەنچلىك بىر ئادەمنى كىم تاپالىسۇن؟ 7 ھەققانىي ئادەم دىيانەتلىك يولدا ماڭار، ئۇنىڭ پەرزەنتلىرىگە بەختىيار-بەركەت قالدۇرۇلار! 8 پادىشاھ ئادالەت تەختىدە ئولتۇرغاندا، ھەممە يامانلىقنى كۆزى بىلەن قوغلايدۇ. 9 كىم ئۆزىنى گۇناھدىن تازىلاندىم، ۋىجدانىم پاكلاندى، دېيەلەيدۇ؟ 10 ئىككى خىل تارازا ئېشى، ئىككى خىل كۈزە ئىشلىتىش، ئوخشاشلا پەروەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر. 11 ھەتتا بالا ئۆز خىسلىتى بىلەن بىلىنەر؛ ئۇنىڭ قىلغانلىرىنىڭ پاك، دۇرۇس يا كى ئەمەسلىكى ھەربىرىمىزنى كۆرۈنۈپ تۇرار. 12 كۆرىدىغان كۆزنى، ئاڭلايدىغان قۇلاقنى، ھەر ئىككىسىنى پەروەردىگار ياراتتى. 13 ۋېقۋىغا ئامراق بولما، نامراتلىققا تۇچرايسەن؛ كۆزۈڭنى ئېچىپ ۋېغاق بول، ئېنىڭ مول بولار. 14 خېرىدار مال ئالغاندا: «ناچار ئىكەن، ناچار ئىكەن!» دەپ قاقشايدۇ؛ ئېلىپ كەتكەندىن كېيىن [«ئېسىل نەرسە، تەرىزان ئالدىم» دەپ] ماختىنىدۇ. 15 ئالتۇن بار، لەئەل-ياقۇتلارمۇ كۆپتۈر؛ بىراق بىلىمنى بېغىشلىغان لەۋلەر ئېمىدىگەن قىممەتلىك گۆھەردۇر! 16 ياتقا كېپىل بولغان كىشىدىن قەر زگە تونىنى تۇتۇپ ئالغىن؛ يات خوتۇنغا كاپالەت بە رگەن كىشىدىن كاپالەت پۇلى ئال. 17 ئالداپ ئېرىشكەن تاماق تاتلىقتۇر، كېيىن، ئۇنىڭ يېگىنى شېغىل بولار. 18 پلانلار مەسلىھەت بىلەن بېكىتىلەر، پىشقان كۆرسەتمە بىلەن جەڭ قىلغىن. 19 گەپ توشۇغۇچى سىرلارنى ئاشكارىلار؛ شۇڭا ۋالاقتە كەككىر بىلەن ئارىلاشما. 20 كىمكى ئاتا-ئانىسىنى ھاقارەت قىلسا، ئۇنىڭ چىرىغى زۇلمەت قاراڭغۇسىدا ئۆچەر! 21 تېز ئېرىشكەن مىراس ھامان بەركەتلىك بولماس. 22 يامانلىققا يامانلىق قايتۇراي دېمە، پەروەردىگارغا تايىنىپ كۈت، ئۇ دەردىڭگە يېتەر. 23 ئىككى خىل تارازا ئېشى پەروەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر؛ ساختا ئېلچەم قەتئىي يارىماس. 24 ئىنسانىنىڭ ھاياتلىق قەدەملىرىنى پەروەردىگار بەلگىلەيدۇ؛ ئۇنداقتا ئىنسان ئۆز مۇساپىسىنى نەدىن بىلىسۇن؟ 25 بىر نەرسىنى يېنىكلىك بىلەن «[خۇداغا] ئاتالغان!» دەپ ۋەدە بېرىش، قەسەملەردىن كېيىن ئىككىلىنىپ قايتا ئۆيلىنىش، ئۆز جېنىنى قىلتاققا چۈشۈرۈپ رگەنگە باراۋەر. 26 دانا پادىشاھ يامانلارنى ۋېيانى سورۇغاندەك سورۇۋۇپتىدۇ، خامان ئەپكەندەك تۆزلۇق بىلەن يانچۇيتەر. 27 ئادەمنىڭ روھ-ۋىجدانى ـ پەروەردىگارنىڭ چىرىغىدۇر، ئۇ قەلبىنىڭ ھەربىر تە گلىرىنى تەكشۈرۈپ پەرق ئېتەر. 28 مېھىر-شەپقەت ۋە ھەققەت پادىشاھنى ساقلايدۇ؛ ئۇ مېھىر-شەپقەت بىلەنلا ئۆز تەختىنى مۇستەھكەملەيدۇ. 29 ياش يىگىتلەرنىڭ قاۋۇللۇقى ئۇلارنىڭ پەخرىدۇر؛ قېرىلارنىڭ ئىززىتى ئاق چاچلىرىدۇر. 30 تەربىيە يارىلىرى يامانلىقنى تازىلاپ چىقىرار، تاياق ئىزلىرى ئىچ-باغىرنى تازا قىلار.

21

پادىشاھنىڭ كۆڭلى ئېرىقلاردىكى سۇدەك پەروەردىگارنىڭ قولىدىدۇر؛ [پەروەردىگار] قەيە رگە تونغىلىسا، شۇ تەرەپكە ماڭىدۇ. 2 ئىنسان ئۆزىنىڭ ھەممە قىلغان ئىشىنى توغرا دەپ بىلەر؛ لېكىن پەروەردىگار قەلبىدىكى نىيەتلەرنى تارازىغا سېلىپ تارتىپ كۆرەر. 3 پەروەردىگارنىڭ نەزىرىدە، ھەققانىيلىق بىلەن ئادالەت يۈرگۈزۈش قۇربانلىق قىلىشتىن ئەۋزەلدۇر. 4 تە كەبۈر كۆزلەر، مەغرۇر قەلب، يامانلارنىڭ چىرىغى ـ ھەممىسى گۇناھتۇر. 5 ئەستايىدىل كىشىلەرنىڭ ئۈيلىرى ئۇلارنى پەقەت بايلىقىغا ئىلتىلىققا يېتە كلەر؛ چېچىلاڭغۇلارنىڭ ئۈيلىرى بولسا، ئۇلارنى پەقەت يوقسۇزلۇققىلا يېتە كلەر. 6 ياغلىما تىل بىلەن ئېرىشكەن بايلىقلار، ئولۇمنى ئىزدەپ يۈ رگەنلەر قوغلاپ يۈ رگەن بىر تۇتۇنلا، خالاس. 7 يامانلارنىڭ زالىملىقى ئۆزلىرىنى چىرمۇالار؛ چۈنكى ئۇلار ئادالەت يولدا مېڭىشنى رەت قىلغان. 8 جىنايەتكار ماڭىدىغان يول ناھايىتى ئە گىدۇر؛ ساپ دىل ئادەمنىڭ ھەركىتى ئېتىزدۇر. 9 سوقۇشقاق خوتۇن بىلەن [ئازادە] ئۆيدە بىللە ئولتۇرغاندىن كۆرە، ئۇۋىنىڭ بىر بۇلۇڭىدا [يالغۇز] يېتىپ قېيقان ياخشى. 10 يامان كىشىنىڭ كۆڭلى يامانلىققىلا ھېرىسمەندۇر؛ ئۇ يېقىنىغىمۇ شاپائەت كۆرسەتمەس. 11 ھاكاۋۇرنىڭ جازاغا تارتىلىشى، بىلىمسىز گەپ ئېتىرەت بولار؛ دانا كىشى قوبۇل قىلغان نەسىھەتلەردىن تېخىمۇ كۆپ بىلىم ئالار. 12 ھەققانىي بولغۇچى يامانىنىڭ ئۆيىنى كۆزلەر؛ ئۇ ھامان يامانلارنى يامانلىققا قوبۇپ يېقتار. 13 مىسكىنلەرنىڭ نالىسىغا قۇلىقىنى يۈپۈتۈپ كارى بولمىغۇچى، ئاخىرى ئۆزى پەرياد كۆتۈرەر، بىراق ھېچكىم پەرۋا قىلماس. 14 يوشۇرۇن سوۋغات غەزەپنى باسار؛ يەڭ ئىچىدە بېرىلگەن پارا قەھر-غەزەپنى پەسەيتەر. 15 ئادالەتنى بەجا كەلتۈرۈش ھەققانىيلارنىڭ خۇشاللىقىدۇر، بىراق يامانلىق قىلغۇچىلارغا ۋەھىمىدۇر. 16 ھېكمەت يولىدىن ئېزىپ كەتكەن كىشى، ئەرۋاھلارنىڭ جاماەتىنى ئىچىدىكىلەردىن بولۇپ قالار. 17 تاماشاغا بېرىلگەن كىشى نامرات قالار، ياغ چاينىشاقا، شاراب ئىچىشكە ئامراق بېيىماس. 18 يامان ئادەم ھەققانىي ئادەم ئۆزىنى گۇزۇ پۇلىنىڭ ئورنىدا قالار؛ [ئېزىلگەن] دۇرۇسلارنىڭ ئورنىغا ئىپلاسلار قالار. 19 سوقۇشقاق ۋە ئېرىككەك ئايال بىلەن ئورتاق تۇرغاندىن، چۆل-باياۋاندا يالغۇز ياشىغان ياخشىدۇر. 20 ئاقىلانىنىڭ ئۆيىدە بايلىق بار، زەيتۇن مايى بار؛ بىراق ئەخمەقلەر ئايقىنىنى ئۆزىنىڭ يۇتۇپ-چاچار. 21 ھەققانىيەت، مېھىربانلىقنى ئىزدىگۈچى ئادەم، ھايات، ھەققانىيەت ۋە ئىززەت-ھۆرمەتكە ئېرىشەر. 22 دانا كىشى كۆچلۈكلەر شەھىرىنىڭ سېپىلىغا يامىشار، ئۇلارنىڭ تايانچى بولغان قورغىنىنى غۇلىتار. 23 ئۆز تىلىغا، ئاغزىغا ئىگە بولغان كىشى، جېنىنى ئاۋارىچىلىكلەردىن ساقلاپ قالار. 24 چوڭچىلىق قىلغانلار، «ھاكاۋۇر»، «ھالى چوڭ»، «مازاچى» ئاتىلار. 25 ھۇرۇن كىشى ئۆز ئەپسىدىن ھالاك بولار، چۈنكى ئۇنىڭ قولى ئىشقا بارماس؛ 26 نەپسى يامان بولۇپ ئۆز كۆزى بىلەن ھەمە قىلىپ يۈرەر؛ بىراق ھەققانىي ئادەم ھېچنىمىنى ئايماي سەدىقە قىلار. 27 يامان ئادەمنىڭ قۇربانلىقى پەروەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر؛ ئەزىل ئەغەرزەدە ئەپكېلىنگەن بولسا ئېخىمۇ شۇنداقتۇر! 28 يالغان گۇۋاھلىق قىلغۇچى ھالاك بولار؛ ئەينى ئەھۋالنى ئاڭلاپ سۆزلىگەن كىشىنىڭ سۆزى ئەبەد دگىچە ئاقار. 29 يامان ئادەم يۈزىنى قىلىن قىلار؛ دۇرۇس كىشى يولنى ئۈيلاپ پۇختا باسار. 30 پەروەردىگارغا قارشى تۇرالايدىغان ھېچقانداق دانالىق، ئەقىل-پاراسەت يا كى تەدبىر يوقتۇر. 31 ئاتلار جەڭ كۈنى تۆچۈن تەيار قىلىنغان بولسىمۇ، بىراق غەلبە-نىجات پەقەت پەروەردىگاردىندۇر.

22

ياخشى نام زور بايلىققا ئىگە بولۇشتىن ئەۋزەل؛ قەدىر-قىممەت ئالتۇن-كۈمۈشتىن ئوستۇندۇر. 2 گادايى بىلەن باي بىر زېمىندا ياشار؛ ھەر ئىككىسىنى ياراتقان پەروەردىگاردۇر. 3 زېرەك كىشى بالاىيىقازانى ئالدىن كۆرۈپ قاچار، ساددىلار ئالدىغا بېرىپ زىيان تارتار. 4 ئۆزىنى تۆۋەن تۇتۇپ، پەروەردىگاردىن ئەيمىنىشنىڭ بەركىتى ـ بايلىقتا، ئىززەت-ھۆرمەت ۋە ھاياتتۇر. 5 ھىيلىگەرلەرنىڭ يولدا تىكەنلەر، تۇزاقلار ياتار؛ ئۆز يولىغا ھېزى بولغان كىشى

تۆلاردىن يىراق بولار. 6 بالىغا كىچىكىدە مىجەزىگە قاراپ دۇرۇس تەربىيە بەرسەڭ، چوڭ بولغاندا تۆ شۇيولدىن چىقماس. 7 بايلار مىسكىنلەرنى باشقۇرۇر؛ قەرزدار قەرز ئىگىسىنىڭ قۇلىدۇر. 8 ناھەقلىق تۆرۇقىنى چاچقانىنىڭ ئالدىغان ھوسۇلى بالا-يىتىم-تىزىر؛ تۆنىڭ غەزەب-ھەيۋىسى چۈشەر. 9 سىخىي ئادەم بەركىدە تاپار، چۈنكى تۆ مىسكىنلە رگە تۆز نېنىدىن بۇلۇپ بەرگۈچىدۇر. 10 ھاكاۋۇرنى قوغلىۋەتسەڭ، جىدەل-ماجىرا بىسىلار؛ چىلىشمەسلىكلەر ۋە شەرمەندىچىلىكلەر تۈگەر. 11 پاك نىيەتنى قەدرلەيدىغان كىشىنىڭ سۆزلىرى گۈزەلدۇر؛ شۇڭا پادىشاھ تۆنىڭ بىلەن دوست بولار. 12 پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ئىلىم-ھەققەتنى ساقلار؛ تۆ ئېپلاسلارنىڭ سۆزلىرىنى ئېچىپ تاشلاپ بىكار قىلار. 13 ھۆرۈن ئادەم: «تاشقىرىدا بىر شىر تۇرىدۇ، كوچىغا چىقسام ئۆلتۈرۈلىمەن!» ـ دەيدۇ. 14 زىناخور ئايالنىڭ ئاغزى چوڭقۇر بىر ئورىدۇر؛ پەرۋەردىگار نارازى بولغان كىشى ئۆنىڭغا چۈشۈپ كېتەر. 15 نادانلىق سەبىي بالىلارنىڭ قەلبىگە باغلانغىلىقتۇر؛ بىراق تەربىيە تايىقى بۇنى ئۆنىڭدىن يىراق قىلار. 16 مىسكىنلەرنى ئېزىش بىلەن بايي بولغان، ۋە بايلارغا سوۋغات سۇنىدىغان كىشى، ئاخىرى پەقەت يوقسۇلۇقتا قالار. 17 قۇلاق سال، ساۋاق ئاقىلانىلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئۇگىتەي؛ كۆڭۈل قويۇپ بىلىمىنى ئۆگەنگىن. 18 تۇلارنى قەلبىڭگە چىڭ تۇتساڭ، تۇلار ساۋاق شېرىن بولار، لەۋلىرىڭگە سەپ بولۇپ تەييار تۇرىدۇ. 19 چىن قەلبىڭ بىلەن پەرۋەردىگارغا تايىنىشىڭ ئۈچۈن، بۇگۈن [يۇ ھېكەتلىك سۆزلەرنى] باشقا بىرسىگە ئەمەس، بەلكى ساۋاۋىتكىزدۇم. 20 ئۆنىڭدىن مانا ئوتتۇزنى يازدىم، بۇنىڭ ئېچىدە نەسىھەتلەر ھەم بىلىم بار. 21 بۇلار بىلەن ھەققەتنىڭ سۆزلىرىنىڭ دەرۋەقە ھەققەت ئىكەنلىكىنى بىلەلەيسەن، ۋە شۇنداق قىلىپ سېنى ئەۋەتكۈچىلە رگە ھەققەتنىڭ سۆزلىرى بىلەن جاۋاب قايتۇرالايسەن. 22 يوقسۇلدىن بۇلاپ ئالما، ئۇ كەمبەغەل تۇرسا، ئاجىز مۇمىنلەرنى سوراق ئۇرنىدا بوزەك قىلما. 23 چۈنكى پەرۋەردىگار تۇلارنىڭ دەۋاسىنى كۆتۈرەر، تۇلاردىن بۇلاپ ئالغانلاردىن يۇلاپ ئالار. 24 مىجەزى ئىتتىك ئادەم بىلەن دوست بولما، قەھرلىك ئادەم بىلەن ئارىلاشما، 25 بولمىسا، تۆنىڭ يامان يولىنى ئۆگىنىپ قېلىپ، قىلتاققا چۈشسەن. 26 باشقىلارغا [كېپىل بولۇپ] قول بە رگۈچىلەردىن بولما، قەرزلەرنى تولەشكە كاپالەت بە رگۈچىلەردىن بولما، 27 سېنىڭ قايتۇرالىغۇدەك نەرسەڭ بولغان بولسا، تۇلار ئورۇن-كۆرپىلىرىڭنى بىكاردىن-بىكار ئاستىڭدىن ئېلىپ كەتمىگەن بولاتتى! 28 ئاتا-بوۋىلىرىڭ پاسىلىنى بەلگىلەپ بە رگەن كونا چېگرا تاشلىرىنى يۇتكىمە. 29 ئىشنى ئەستايىدىل ۋە چاققان پېچىرىدىغان كىشىنى كۆر رگەنمىدىڭ؟ ئۇ پەس ئادەملەرنىڭ خىزمىتىدە بولماس؛ پادىشاھلارنىڭ ئالدىدا تۇرار.

23

كاتتا ئەرباب بىلەن ھەمداستىخان بولساڭ، ئالدىڭدىكى كىم ئىكەنلىكىنى ئوبدان ۋىلان. 2 ئىشتىيىڭ يامان بولسا، گېلىڭغا پىچاق تە كىلەپ تۇرغانلىقىڭ تۆز ۋۇجۇدۇڭنى تارت. 3 تۆنىڭ نازۇنېمەتلىرىنى تاما قىلما، تۇلار ئادەم ئالدايدىغان تاماقلاردۇر. 4 باي بولىمەن دەپ تۆز ۋۇجۇدۇڭنى ۋېرانما؛ تۆز ۋۇجۇدۇڭ زېھنىڭنى بۇ ئىشقا قارانما. 5 [بايلىقلارغا] كۆز تىكىشىڭ بىلەنلا، تۇلار يوق بولىدۇ، پۇل-مال دەرۋەقە قانۇنىگە قانات ياساپ، خۇددى بۇركۇتتەك ئاسمانغا تۇچۇپ كېتەر. 6 ئاچ كۆزلىنىڭ نېنىنى يېمە، تۆنىڭ ئېسىل نازۇنېمەتلىرىنى تاما قىلما؛ 7 چۈنكى تۆنىڭ كۆڭلى قانداق بولغانلىقىڭ، تۆزىمۇ شۇنداق. ئۇ ئاغزىدا: ـ قېنى، ئالىسلا، ئىچىسلە! ـ دېسىمۇ، بىراق كۆڭلىدە سېنى ئۆيلىغىنى يوق. 8 يېگەن بىر يۇتۇم ئالىمىنىڭ قۇسۇۋېتىسەن، تۆنىڭغا قىلغان چىرايلىق سۆزلىرىڭنى بىكارغا كەتكەن بولىدۇ. 9 ئەخمەققە يول كۆرسىتىپ سالما، چۈنكى تۆ ئەقىل سۆزلىرىڭنى كىز رگە ئىلماس. 10 قەدىمدە بىكىتكەن يەرنىڭ پاسىل تاشلىرىنى يۇتكىمە، يېتىملارنىڭ ئېتىزلىرىغىمۇ ئاياغ باسما؛ 11 چۈنكى تۇلارنىڭ ھەجەمەت-قۇتقۇزغوچىسى ئىنتايىن كۈچلۈكتۈر، تۆ تۆزى تۇلار تۆچۈن تۈستە ئۇ ئىشنى دەۋا قىلار. 12 ئەسىھەتكە كۆڭۈل قوي، ئىلىم-بىلىمگە رگە قۇلاق سال. 13 بالا ئۈچۈن تەربىيە بېرىشتىن ئېرىنمە، ئە گەر تاياق بىلەن ئۇرساڭ، تۇ تۇلۇپ كەتمەيدۇ؛ 14 سەن ئۇنى تاياق بىلەن ئۇرساڭ، بەلكىم ئۇنى تەھتىسارادىن قۇتقۇزۇۋالىسەن. (Sheol h7585) 15 ئى ئوغۇلۇم، دانا بولساڭ، مېنىڭ قەلبىم قانچە خۇش بولار ئىدى! 16 ئاغزىڭدا ئورۇنلۇق سۆزلەر بولسا، ئىچ-ئېچىمدىن شادلىنىمەن. 17 گۈناھ سادىر قىلغۇچىلارغا رەشك قىلما، ھەردائىم پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشتە ئۇرغىن؛ 18 شۇنداق قىلغىنىڭدا جەزمەن كۆرىدىغان ياخشى كۆزنۈڭ بولىدۇ، ئارزۇ-ئۈمىدىڭ بىكارغا كەتمەس. 19 ئى ئوغۇلۇم، سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ دانا بول، قەلبىڭنى [خۇدانىڭ] يولىغا باشلىغىن. 20 مەيخورلارغا ئارىلاشما، نەپسى يامان گۈشخورلار بىلەن باردى-كەلدى قىلما؛ 21 چۈنكى ھارافكەش بىلەن نەپسى يامان ئاخىرىدا يوقسۇلۇقتا قالار، غەپلەت ۋېقىۋسىغا پاتقانلارغا جەندە كىيىمنى كىيگۈزەر. 22 سېنى تاپقان ئاتاڭنىڭ سۆزىنى ئاڭلا، ئاناڭ قېرىغاندا ئۇنىڭغا ھۆرمەتسىزلىك قىلما. 23 ھەققەتنى سېتىۋال، ئۇنى ھە رگىز سېتىۋەتمە. دانالىق، تەربىيە ۋە يورۇتۇلۇشنىمۇ ئال. 24 ھەققانىي بالىنىڭ ئاتىسىنى چوڭ خۇشاللىق تاپار؛ دانا ئوغۇلنى تاپقان ئاتىسى ئۇنىڭدىن خۇرسەن بولار. 25 ئاتا-ئاناڭنى سۆيۈندۈرۈۋ، سېنى تۇغقان ئاناڭنى خۇش قىل. 26 ئى ئوغۇلۇم، قەلبىڭنى ماڭا تاپشۇر؛ كۆزلىرىڭنى ھايانلىق يوللىرىمغا تىكىلىۋال! 27 چۈنكى پاھىشە ئايال چوڭقۇر ئورىدۇر، بۇزۇق يات ئايال تار زىندانىدۇر؛ 28 تۇلار قارا-چىدەمگە مۆركۈۋلىپ، ئىنسانىيەت ئارىسىدىكى ۋاپاسىزلارنى كۆپەيتەر. 29 كىمدە ئازاب بار؟ كىمدە دەرد-ئەلەم؟ كىم جىدەل ئىچىدە قالار؟ كىم ئالە-پەريياد كۆتۈرەر؟ كىم سەۋەبسىز يارىلىنار؟ كىمنىڭ كۆزى قىزىرىپ كېتەر؟ 30 دەل شاراب ئۇستىدە ئۇزۇن ئولتۇرغان، ئەبجەش شارابنى ئېتىشقا ئالدىرىغان مەيخورلار! 31 شاراينىڭ ئاجايىب قىزىللىقىغا، ئۇنىڭ جامدىكى جۇلالىقىغا، كىشىنىڭ گېلىدىن شۇنداق سىلىق ئوتكەنلىكىگە مەپتۇن بولۇپ قالما! 32 ئاخىرىدا ئۇ زەھەرلىك يىلاندەك چېقىۋالىدۇ، ئوق يىلاندەك نەشتىرىنى سانجىيىدۇ. 33 كۆز ئالدىڭدا ئەلىتە مەنزىرىلەر كۆرۈنىدۇ، ئاغزىڭدىن قالايمىقان سۆزلەر چىقىدۇ. 34 خۇددى دېڭىز-ئوكيانلاردا لەيلەپ قالغاندەك، يەلكەنلىك كېمىنىڭ موما ياغىچى ئۈستىدە ياتقاندەك بولىسەن. 35 سەن چوقۇم: ـ بىرسى مېنى ئۇردى، لېكىن مەن يارىلانمىدىم! بىرسى مېنى تاياق بىلەن ئۇردى، بىراق ئاغرىقىنى سەزمىدىم!» ـ دەيسەن. بىراق سەن يەنە: «ھوشۇمغا كەلسەملا، مەن يەنىلا شارابنى ئىزدەيمەن! ـ دەيسەن.

24

يامانلارغا رەشك قىلما، تۇلار بىلەن باردى-كەلدى قىلىشنى ئارزۇ قىلما؛ 2 چۈنكى تۇلارنىڭ كۆڭلى زوراۋانلىقنىلا ئويلار، تۇلارنىڭ ئاغزى ئازار يەتكۈزۈشنى سۆزلەر. 3 ئائىلە بولسا دانالىق ئاساسىدا بەرپا قىلىنار؛ چۈشىنىش بىلەن مۇستەھكەملىنەر. 4 بىلىم بىلەن ئۆيىنىڭ خانىلىرى ھەرخىل قىممەتلىك، ئېسىل گۈھەرلە رگە تولدۇرۇلار. 5 دانا ئادەم زور كۈچكە ئىگەدۇر؛ بىلىمى بار ئادەم قۇدرىتىنى ئاشۇرار. 6 پۇختا نەسىھەتلەر بىلەن جەڭ قىلغىن؛ غەلبە بولسا بىردىنبىر ئۇلۇغ مەسلىھەتچى بىلەن بولار. 7 دانالىق ئەقىلسىز ئادەمگە نىسبەتەن تولىمۇ ئېگىز، چۈشىنىكسىزدۇر؛ [چوڭلار] شەھەر دەرۋازىسى ئالدىغا يىغىلغاندا ئۇ زۇۋان ئاچالماس. 8 ئەسكىلىكنى نىيەتلىگەن ئادەم «ئىيقەسىتچى» ئاتىلار. 9 ئەخمەقلىقتىن بولغان نىيەت گۇناھدۇر؛ ھاكاۋۇر كىشى ئادەملە رگە يەرگىنچلىكتۇر. 10 بېشىڭنا ئېغىر كۈن چۈشكەندە جاسارەتسىز بولساڭ، كۈچسىز ھېسابلىنىسەن. 11 [سەۋەبسىز] ئۆلۈمگە ئاتىلغانلارنى قۇتقۇزغىن؛ بوغۇزلىنىش خەۋپىدە ئۇرغانلاردىن يارىدەم قىلۋېتىڭنى تارتما؛ 12 ئە گەر سەن: «بۇ ئىشتىن خەۋىرىمز يوقتۇر» دېسەڭ، ھەر ئادەمنىڭ كۆڭلىنى تارازىغا سالغۇچى بۇنى كۆرمەمسۇ؟ جىنىڭنى ھايات ساقلىغۇچى ئۇنى بىلمەمسۇ؟ ئۇ ھەربىر ئىنسان بالىسىنىڭ ئۆز قىلغانلىرى ۋىجە ئۆلارنىڭ ئۆزىگە ياندۇرماسمۇ؟ 13 ئى ئوغۇلۇم، ھەسەل [تاپساڭ] ئىستىمال قىل، ئۇ ياخشىدۇر. ھەرە كۆنىكىدىن ئالغان ھەسەل بولسا تاتلىق ئېتىيدۇ؛ 14 دانالىق بىلەن تونۇشساڭ، ئۆمۈ كۆڭلۈڭگە شۇنىڭدەك بولار؛ ئۇنى تاپقىنىڭدا جەزمەن ياخشى كۆرىدىغان كۆنۈلۈڭ بولىدۇ، ئارزۇ-ئۈمىدىڭ بىكارغا كەتمەس. 15 ئى رەزىل ئادەم، ھەققانىينىڭ ئۆيىگە يوشۇرۇن ھۇجۇم قىلىشنى كۆزلىمە، ئۇنىڭ ئۇرالغوسىنى بۇلىغۇچى بولما! 16 چۈنكى ھەققانىي يەتتە قېتىم يىقىلىپ چۈشىمە، بىراق ئاخىرى يەنە ئورنىدىن تۇرار. لېكىن رەزىل كىشى كۆزلىپەت ئىچىگە پۈتلىشىپ چۈشىمە. 17 رەقىبىڭ يىقىلىپ كەتسە خۇش بولۇپ كەتمە، دۈشمىنىڭ پۈتلىشىپ چۈشسە شادلانما؛ 18 پەرۋەردىگار بۇنى كۆ رگەندە، بۇ قىلمىڭنى ياخشى كۆرمەيي، بەلكىم غەزىبىنى رەقىبىڭگە چۈشۈرمەسلىكى مۇمكىن. 19 يامانلار [راۋاج تاپسا]، بىئارام بولۇپ كەتمە، رەزىللە رگە رەشك قىلما. 20 چۈنكى يامانلارنىڭ كېلىچىكى يوقتۇر، ئۇنىڭ چىرىغىمۇ ئۆچۈرۈلۈمەر. 21 ئى ئوغۇلۇم، پەرۋەردىگاردىن قورققىن، پادىشاھنىمۇ ھۆرمەت قىل. قۇتراتقۇچىلار بىلەن ئارىلاشما. 22 بۇنداق كىشىلە رگە كېلىدىغان بالا-يىتىيەت ئۇشتۇمتۇت بولار، [پەرۋەردىگار بىلەن پادىشاھنىڭ] تۇلارنى قانداق يوقىتىدىغانلىقىنى بىلەمسەن؟ 23 بۇلارمۇ ئاقىلانىلەرنىڭ سۆزلىرىدۇر: ـ سوت قىلغاندا بىر تەرەپكە يان بىسىش قەتئىي بولماس. 24 جىنايەتچىگە: «ئەيبسىز سەن» دەپ ھۆكۈم چىقارغان كىشىگە، خەلقلەر لەنەت ئېيتار، ئەل-يۇرتلار ئۇنىڭدىن نەپرەتلىنەر. 25 بىراق تۇلار جىنايەتچىنىڭ گۇناھىنى ئېچىپ تاشلىغان كىشىدىن خۇرسەن بولار، تۇلار ئۇنىڭغا بەخت-ساۋادەت تىلىشەر. 26 دۇرۇس جاۋاب بە رگۈچى، گويا كى كىشىنىڭ لەۋلىرىگە سۆيگۈچىدۇر. 27 ئاۋۋال سىرتتا ئىشلىرىڭنى يولىنى ھازىرلاپ، ئېتىز-ئېرىقلىرىڭنى تەييارلا، ئاندىن ئۆيۈڭنى سالغىن. 28 يېقىنىڭغا قارشى ئاساسسىز گۇۋاھلىق قىلما؛ ئاغزىڭدىن ھېچ يالغانچىلىق چىقارما. 29 «ئۇ ماڭا قانداق قىلغان بولسا، مەنمۇ ئۇنىڭغا شۇنداق قىلىمەن، ئۇنىڭ ماڭا قىلغىنىنى ئۇزىگە ياندۇرىمەن»، دېگۈچى بولما. 30 مەن ھۆرۈننىڭ ئېتىزلىقىدىن ئۆتتىم، ئەقىلسىزنىڭ ئۈزۈمزارلىقى يېنىدىن ماڭدىم، 31 مانا، ھەر يېرىدىن

تىكەنلەر تۆسۈپ چىققان، خوخىلار يەر يۈزىنى بىسىپ كەتكەن، قورۇق تېپى تۆرۈلۈپ كەتكەن!
32 ئۇلارنى كۆرگەچ، ئۇيدان ئۆيلاندىم، كۆرگىنىمدىن ساۋاق ئالدىم: ـ 33 سەن: «يەنە بىردەم
كۆزۈمنى يۇمۇۋالاي، يەنە بىردەم ئۆخلىۋالاي، يەنە بىردەم پۇت-قولۇمنى ئالماپ يېتىۋالاي» ـ
دېسەڭ، 34 نامراتلىق بۇلاڭچىدەك سېنى بىسىپ كېلەر، ھاجەتمەنلىك قالقانلىق ئەسكەردەك ساڭا
ھۇجۇم قىلار.

25

تۆۋەندە بايان قىلىنىدىغانلىرىمۇ سۈلايمانىنىڭ يەنە-نەسىھەتلىرى؛ بۇلارنى يەھۇدانىڭ
پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ ئوردىسىدىكىلەر كۆچۈرۈپ خاتىرىلىگەن: ـ 2 پەرۋەردىگارنىڭ
ئۆلۈغلۇق ـ ئۆزىنىڭ قىلغان ئىشىنى ئاشكارىلىمىغىنىدا، پادىشاھلارنىڭ ئۆلۈغلۇق ـ بىر ئىشنىڭ
سىرنى يېشەلگىنىدە. 3 ئەرشنىڭ ئېگىزلىكىنى، زېمىننىڭ چوڭقۇرلۇقىنى، ۋە پادىشاھلارنىڭ
كۆڭلىدىكىنى مۆچەرلەپ بىلگىلى بولماس. 4 ئاۋۋال كۈمۈشنىڭ پوقى ئېرىلىپ تاۋلانسا، ئاندىن
زە رگەر نەپىس بىر قاچا ياساپ چىقار. 5 ئاۋۋال پادىشاھنىڭ ئالدىدىكى رەزىل خىزمەتكارلىرى
قوغلۇۋېتىلسە، ئاندىن ئۆتنىڭ تەختى ئادالەت تۈسىگە قورۇلار. 6 پادىشاھنىڭ ئالدىدا تۇرۇۋېلىپ
ھەممىنىڭ ئالدى قىلىپ كۆرسەتمە، [ئۆتنىڭ ئالدىدىكى] ئەمىرىلەرنىڭ ئورنىدا تۇرۇۋالما؛ 7
ئورنۇڭنى تۆز ئۆڭىدىن يۇقىرى جانابقا بېرىپ، ئۆتنىڭ ئالدىدا پەۋ گاھقا چۈشۈرۈلگىنىڭدىن كۆرە،
تۆزگىلەرنىڭ سېنى تو رگە تەكلىپ قىلغىنى ياخشىدۇر. 8 ئالدىراپ دەۋاغا بارمىغىن، مۇبادا
بېرىپ، يېقىنىڭ [ئۆستۈن چىقىپ] سېنى لەت قىلسا، قانداق قىلىسەن؟ 9 يېقىنىڭ بىلەن
مۇنازىرىلەشسەڭ، باشقىلارنىڭ سىرنى ئاچما. 10 بولمىسا، بۇنى بىلگۈچىلەر سېنى ئەيىبلەيدۇ،
سېبىنى نامدىن قۇتۇلالمايسەن. 11 ۋاقتى-جايىدا قىلىنغان سۆز، كۈمۈش رامكىلارغا تىزىلغان ئالتۇن
ئالمىلاردۇر. 12 [قۇلاققا] ئالتۇن ھالقا، نەپىس ئالتۇندىن ياسالغان زىننەت ۋېۋىمى يارىشاقنادەك،
ئاقىلانىنىڭ ئاگاھلاندۇرۇشى كۆڭۈل قېيغانىنىڭ قۇلىقىغا يارىشار. 13 خۇددى ئورما ۋاقتىدىكى
تومۇزدا [ئېچىكەن] قار سۈيىدەك، ئىشەنچلىك ئەلچى تۆزىنى ئەۋەتكۈچىلە رگە شۇنداق بولار؛ ئۇ
خوجايىنلىرىنىڭ كۆڭىنى-قارىنى ياشارتار. 14 يامغۇرى يوق بۇلۇت-شامال، يالغان سوۋغاتنى
ۋەدە قىلىپ ماختانغۇچىغا ئوخشاشتۇر. 15 تۆزۈنغىچە سەۋر-تاقەت قىلىنسا، ھۆكۈمدارمۇ
قايىل قىلىنار، يۇمشاق تىل سۆ ڭەك كەلدىنۇ ئوتەر. 16 سەن ھەمسەل تېپىۋالدىڭمۇ؟ ئۇنى يېقەت
ۋېغىچىلا يە، كۆپ يېسەڭ ياندۇرۇۋېتىسەن. 17 قوشنا ئۆيىڭ بوسۇغىسىغا ئاز دەسسە، ئۇلار
سەندىن ۋېزىپ، تۆچ بولۇپ قالمىسۇن. 18 يالغان گۇۋاھلىق بىلەن يېقىنىغا قارا چاپلىغۇچى،
خۇددى گۇررزە، قىلىچ ۋە ئوتكۈر ئوققا ئوخشاشتۇر. 19 سۈنۈق چىش بىلەن چايناش،
توكۇر پۇت [بىلەن مېڭىش]، كۆزلەپ كۆنىدە ۋاپاسىز كىشىگە ئۈمىد باغلىغاندەك كىتۇر. 20
قىش كۆنىدە كىشىلەرنىڭ كىيىمنى سالدۇرۇۋېتىش، يا كى سۇدا ئۈستىگە ئاچچىق سۇ قۇيۇش،
قايغۇلۇق كىشىنىڭ ئالدىدا ناخشا ئېيتقاندەكتۇر. 21 دۈشمىنىڭنىڭ قورسىقى ئاچ بولسا، نان بەر؛
ئۈسسىغان بولسا سۇ بەر، 22 شۇنداق قىلساڭ، بېشىغا كۆمۈر چوغىنى تېپلاپ سالغان بولسەن؛
ۋە پەرۋەردىگار بۇ ئىشنى ساڭا ياندۇرىدۇ. 23 شىمال تەرەپتىن چىققان شامال قاتتىق يامغۇر
ئېلىپ كەلگەندەك، چېقىمچى شۇم چىرايىنى كەلتۈرەر. 24 سوقۇشقاق خوتۇن بىلەن [ئازادە]
ئۆيدە بىللە تۇرغاندىن كۆرە، ئۇ ۋۇگىنىڭ بىر بۇلۇڭىدا [يالغۇز] يېتىپ-قېيقان ياخشى. 25 ئۈسساپ
كەتكەن كىشىگە مۇزدەك سۇ بېرىلگەندەك، يىراق يۇرتتىن كەلگەن خۇش خەۋەرمۇ ئەنە
شۇنداق بولار. 26 پىتىقدىلىپ سۈزىى لېيىپ كەتكەن بۇلاق، سۈزىى بۇلغۇۋېتىلگەن قۇدۇق،
رەزىلله رگە يول قۇيغان ھەققانىي ئادەمگە ئوخشاشتۇر. 27 ھەسەلنى ھەددىدىن زىيادە يېيىش
ياخشى بولماس؛ بىراق تۇلۇغلۇقنى ئىزدەشنىڭ تۆزى تۇلۇغ ئىشتۇر. 28 تۆزىنى تۇتالمايدىغان كىشى،
ۋەيران بولغان، سېپىلسىز قالغان شەھەر رگە ئوخشايدۇ.

26

يازدا قار يېغىش، ئورما ۋاقتىدا يامغۇر يېغىش قاملاشمىغانىدەك، ئىززەت-ھۆرمەت
ئەخمەققە لايىق ئەمەسىتۇر. 2 لەيلەپ تۆچۈپ يۈ رگەن قۇرچاقچىتەك، تۆچىقان قارلىغاچ يە رگە
قونمىغانىدەك، سەۋەبسىز قارغىش كىشىگە زىيان كەلتۈرەلمەس. 3 ئاتقا قامچا، ئېشەككە
نوختا لازىم بولغىنىدەك، ئەخمەقنىڭ دۈمبىسىگە تاياق لايىقتۇر. 4 ئەخمەقنىڭ ئەخمەقانە
گەپى يېچىچە تۇنىڭغا جاۋاب بەرمىگىن، جاۋاب بەرسەڭ تۆزۈڭ تۆزنىڭغا ئوخشاپ قېلىشىڭ
مۇمكىن. 5 ئەخمەقنىڭ ئەخمەقانە گەپى يېچىچە تۇنىڭغا جاۋاب بە رگىن، جاۋاب بەرمىسەڭ
تۆ تۆزىنىڭ ئەخمەقلىقىنى ئەقىللىق دەپ چاغلار. 6 تۆز پۇتىنى كېسىۋەتكەندەك، تۆز بېشىغا
زۇلەت تىلىگەندەك، ئەخمەقتىن خەۋەر يوللاشمۇ شۇنداق بىر ئىشتۇر. 7 توكۇرنىڭ كارىغا
كەلمىگەن پۇتلىرىدەك، ئەخمەقنىڭ ئاغزىغا سېلىنغان پەند-نەسىھەتمۇ بىكار بولۇر. 8 سالىغىا
تاشنى باغلاپ ئاتقاندەك، ئەخمەققە ھۆرمەت بىلدۈرۈشمۇ ئەخمەقانە ئىشتۇر. 9 ئەخمەقنىڭ
ئاغزىغا سېلىنغان پەند-نەسىھەت، مەستىنىڭ قولىغا سانچىلغان تىكەندە كىتۇر. 10 تۆز يېقىنلىرىنى
قارىسىغا زەخىملەندۈ رگەن قوۋىياچىدەك، ئەخمەقنى يا كى تۇدۇل كەلگەن ئادەمنى ياللاپ
ئىشلەتكەن خوجايىنمۇ ئوخشاشلا زەخىملەندۈرگۈچىدۇر. 11 ئىت ئايلىنىپ كېلىپ تۆز قۇسۇقىنى
يالىغاندەك، ئەخمەق ئەخمەقلىقىنى قايتىلار. 12 تۆزىنى دانا چاغلاپ مەمنۇن بولغان كىشىنى
كۆرد ۇڭمۇ؟ تۇنىڭغا ئۈمىد باغلىماقتىن ئەخمەققە ئۈمىد باغلىماق ئەۋزەلدۇر. 13 ھۆرۈن تۈادەم:
«تاشقىدىدا دەھشەتلىك بىر شىر تۇرىدۇ، كوچىدا بىر شىر يۈرىدۇ!» ـ دەپ [ۋېدىن چىقماس].
14 تۆز مۇجۇقدا ئېچىلىپ-يېپىلىپ تۇرغىنى ئىشىكنىڭ ئۆخشاش، ھۆرۈن كارىۋاتىدا يېتىپ تۇ
ياق-بۇ ياققا تۇرۇۋىلەكتە. 15 ھۆرۈن قولىنى سۈنۈپ قاچىغا تىقىشنى بىلەن، غىزانى ئاغزىغا
سېلىشتىنمۇ ئېرىنەر. 16 ھۆرۈن تۆزىنى پەم بىلەن جاۋاب بە رگۈچى يە تتە كىشىدىنمۇ دانا سانار.
17 كوچىدا كېلىۋېتىپ، تۆزنىڭ مۇناسىۋەتسىز ماجىراغا ئارىلاشقان كىشى، ئىتنىڭ قۇلىقىنى تۇتۇپ
سوزغانغا ئوخشاش خەتە رگە دۇچار بولار. 18 تۆز يېقىنلىرىنى ئالداپ «يەقەت چاقچاق قىلىپ
قويدۇم!» دەيدىغان كىشى، ئوتقاشلارنى، ئوقلارنى، ھەرخىل ئۆجەللىك قورالالارنى ئاتقان تەلۋىگە
ئوخشايدۇ. 20 ئوتۇن بولمىسا ئوت تۇچەر؛ غەيۋەت بولمىسا، جېدەل بېسىلار. 21 چوغلار
ئۈستىگە چاچقان كۆمۈردەك، ئوت ئۈستىگە قېيغان ئوتۇندەك، جېدەلچى جېدەلنى ئۇلغايتار. 22
غەيۋەتخورنىڭ سۆزلىرى ھەرخىل نازۇنۇمەتلەردەك، كىشىنىڭ قەلبىگە چوڭقۇر سىڭىۋېرىلەر.
23 يالقۇنلۇق لەۋلەر رەزىل كۆڭۈلنى رگە قوشۇلغاندا، ساپال قاچىغا كۈمۈش ھەل بە رگەنگە
ئوخشاشتۇر. 24 ئاداۋەت ساقلايدىغان ئادەم تۇچىنى گەپلىرى بىلەن يايىسۇ، كۆڭلىدە قات-
قات سۈيىقەست ساقلايدۇ. 25 ئۇنىڭ سۆزى چىرايلىق بولسىمۇ، ئىشىنىپ كەتمىگىن؛ قەلبىدە
يەتتە قات ئېپلاسلىق باردۇر. 26 تۇ تۇچەمىلىكىنى چىرايلىق گەپ بىلەن يايىسۇ، لېكىن رەزىللىكى
جامائە تىنىڭ ئالدىدا ئاشكارىلىنار. 27 كىشىگە ئورا كولىغان تۆزى چۈشەر، تاشنى دومىلاتقان
كىشىنى تاش دۈمىلاپ قايتىپ كېلىپ ئۇنى يانجار. 28 ساختا تىل تۆزى زىيانكەشلىك قىلغان
كىشىلە رگە نەپرەتلىنەر، خۇشامەت قىلغۇچى ئېغىز ئادەمنى ھالا كەتكە ئىتتىرەر.

27

ئەتىكى كۈنۈڭ توغرۇلۇق ماختانما، چۈنكى بىر كۈنى نېمە بولىدىغىنىڭمۇ بىلمەيسەن. 2
سېنى باشقىلار ماختىسۇن، تۆز ئاغزىڭ مۇنداق قىلمىسۇن، يات ئادەم سېنى ماختىسۇن، تۆز
لەۋلىرىڭ تۇنداق قىلمىسۇن. 3 تاش ئېغىر، قۇم خېلى جىڭ ياسار، بىراق ئەخمەق كەلتۈرىدىغان
خاپچىلىق ئىككىسىدىن تېخىمۇ ئېغىردۇر. 4 غەزەپ رەھىمسىزدۇر، قەھر بولسا كەلكۈندەك
ئادەمنى ئېقىتىپ كېتەر، بىراق كىم ھەسەتخورلۇق ئالدىدا تاقابىل تۇرالىسۇن؟ 5 ئاشكارا تەسىيلەش
يوشۇرۇن مۇھەببەتتىن ئەلادۇر. 6 دوستىنىڭ قولىدىن يېگەن زەخىملەر سادىقلىقتىن بولىدۇ؛
بىراق دۈشمەننىڭ سۈيۈشلىرى ھىيلىگەرلىكتۇر. 7 توق كىشى ھەسەل كۆنىكىدىنمۇ بىزاردۇر،
ئاچ كىشىگە ھەرقانداق ئاچچىق نەرسىمۇ تاتلىق بىلىنەر. 8 يۇرت ماكاندىن ئايرىلغان كىشى،
تۇۋاسىدىن ئايرىلىپ يۈ رگەن قۇشقا ئوخشار. 9 ئەتىر ۋە خۇشبۇي كۆڭۈلنى ئاچار، جان كۆيەر
دوستىنىڭ سەممىي مەسلىھەتى كىشىنى رىغبەتلەندۈرەر. جان كۆيەر دوستىنىڭ سەممىي،
خۇشخۇي مەسلىھەتى كىشىنى خۇش قىلۇر. 10 تۆز دوستۇڭنى، ئاتاڭنىڭ دوستىنىمۇ ئۇنۇتما؛
بېشىڭغا كۈن چۈشكەندە قېرىندىشىڭنىڭ ئۆيىگە كىرىپ يېلىنما؛ يېقىندىكى دوست، يىراقتىكى
قېرىندىشىتىن ئەلا. 11 ئى ئوغلۇم، دانا بول، كۆڭلۈمنى خۇش قىل، شۇنداق قىلغىنىڭدا مېنى
مەسخىرە قىلىدىغانلارغا جاۋاب بېرەلەيسەن. 12 زېرەك كىشى بالايىقازالى ئالدىن كۆرۈپ قاچار؛
ساددىلار ئالدىغا بېرىپ زىيان تارتار. 13 يانتا كىيىل بولغان كىشىدىن قەر رگە تونىنى تۇتۇپ
ئالغىن؛ يات خوتۇنغا كاپالەت بە رگەن كىشىدىن كاپالەت پۇلى ئال. 14 قاق سەھەردە تۇرۇپ،
يۇقىرى ئاۋازدا دوستىغا بەختە تىلىگەنلىك، تۆزنى قارغاش ھېسابلىنار. 15 يامغۇرلۇق كۈندىكى
توختىماي چۈشكەن تامچە-تامچە يېغىن، ۋە سوقۇشقاق خوتۇن بىر-بىرىگە ئوخشاشتۇر. 16 تۇنى
تەڭگەنلەش بورانىنى توسۇقانغا، يا كى ياغنى ئوڭ قول بىلەن چاڭگاللىغانغا ئوخشاشتۇر. 17 تۇمۇرنى
تۇمۇ رگە بىلىسە تۇتكۈرلەشكەندەك، دوستلارمۇ بىر-بىرىنى تۇتكۈرلەشتۈرەر. 18 ئەنجۈر كۆچىتىنى
پەرۋىش قىلغۇچى تۇنىڭدىن ئەنجۈر يەيدۇ؛ خوجايىنىنى ئاسراپ كۈتكەن قۇل ئىززەت تاپىدۇ. 19
سۇدا ئادەمنىڭ يۈزى ئەكىس ئەتكەندەك، ئىنسانلىنىڭ قەلبىنىڭ قانداقلىقى تۆز يېنىدىكى كىشى
تارقىلىق بىلىنەر. 20 ئەھتىسارا ۋە ھالا كەت ھەرگىز تويمىغانىدەك، ئادەمنىڭ [تاج] كۈزلىرى
قانائەت تاپماس. (Sheol h7585) 21 ساپال قازان كۈمۈشنى، چاناق ئالتۇننى تاۋلار، ئادەم
بولسا ماختالغاندا سىنىلار. 22 ئەخمەقنى بۇغداي بىلەن بە رگە سەندىلەدە تالقان قىلىپ سوقسا ئۇنى،
ئەخمەقلىقى يەنىلا تۇنىڭدا تۇرار. 23 پادىلىرىڭنىڭ ئەھۋالىنى ئۇيدان بىلىپ تۇر، مال-ۋارانلىرىڭدىن

ياخشى خەۋەر ئال؛ 24 چۈنكى بايلىقنىڭ مەڭگۈ كاپالىتى يوماس، تاج-تەختمۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە تۇرامدۇ؟ 25 قۇرۇغان چۆپلەر ئورۇلغاندىن كېيىن، يۈمران چۆپلەر توسۇپ چىققاندا، تاغ باغىردىنمۇ ياۋاپى چۆپلەر يىغىلغاندا، 26 شۇ چاغدا قوزىلارنىڭ يۈگلىرى قىرقىلىپ كىيمىڭ بولار؛ تۆچكىلەرنى ساتقان پۇلغا بىر ئېتىز كېلەر، 27 ھەمدە تۆچكىلەرنىڭ سۈتىدىن سېنىڭ ھەم ئائىلىدىكىلەرنىڭنىڭ ئوزۇقلۇقىنى، دېدە كىلىرىڭنىڭ قورسىقىنى تەمىنلەشكىمۇ يېتەر.

28

يامانلار ھېچكىم قوغلىمىسىمۇ قاچار؛ بىراق ھەققانىيلار شىر يۈرەك باتۇر كېلەر. 2 يۈرتنا گۇناھلار كۆپەيسە، تۆنۈك ئەمىرلىرى كۆپ ئالمىشار، لېكىن ئۇنى سوربغۇچى يورۇتۇلغان ۋە بىلىملىك بولسا، يۈرت ئامان-مۇقىم تۇزۇن تۇرار. 3 مىسكىنلە رگە زۇلۇم سېلىۋاتقان بىر كەمبەغەل، خۇددى [زىرائەتلەرنى] ياتقۇزۇپ دېنىنى قېيمايدىغان قارا يامغۇرغا ئوخشايدۇ. 4 تەۋرات قانۇنىدىن ۋاز كەچكەنلەر يامانلارنى ياخشى دەپ ماختار؛ بىراق قانۇننى تۇتقۇچىلار ئۇلارغا قارشى كۈرەش قىلار. 5 رەزىللەر ئادالەتنى چۈشىنەمەس؛ بىراق يەۋەردىگارنى ئىزدىگۈچىلەر ھەممە ئىشنى چۈشىنەر. 6 يەزىلەتلىك يولدا ماڭغان مىسكىن كىشى، ساختا، ئىككى يۈزلىمە باي ئادەمدىن ياخشىدۇر. 7 تەۋرات-قانۇننىغا ئىتائەت قىلغان يىگىت ئەقىللىق ئوغۇلدۇر؛ بىراق نان قېيىلارغا ھەمراھ بولغۇچى ئاتىسىنى نومۇسقا قالدۇرار. 8 جازاتخورلۇق قىلىپ يۇقىرى تۈسۈم ئالغۇچى باينىلار تاپقان كىشى، ئاخىرىدا بۇلارنى مىسكىنلە رگە خەيرىخاھلىق قىلغۇچىنىڭ قولىغا تۆتكۈزۈش ئۈچۈن تەيلىغاندۇر. 9 كىمكى تەۋرات قانۇنىنى ئاڭلىمايمەن دەپ قۇلىقىنى يوپۇرسا، ھەتتا دۇئالىرىمۇ لەنىتى بولۇپ قالار. 10 كىمكى دۇرۇسلارنى يامان يولغا ئازدۇرسا، ئۆزى كولىغان ئورىسىغا ئۆزى چۈشەر؛ بىراق پاك-دىيانەتلىك ئادەم ياخشىلىققا مىراسخور بولار. 11 باي دەۋەقە ئۆزىنى دانا سانار؛ بىراق يورۇتۇلغان مىسكىن ئۇنى ھامان كۆرۈپ يېتەر. 12 ھەققانىيلار غالىبىيەتلىك بولسا، جاھانىنى تەنتەنە قاپلار؛ بىراق يامانلار مەرتىۋىگە چىقسا، خالايىق ئۆزلىرىنى قاچۇرار. 13 ئۆز گۇناھلىرىنى يوشۇرغان كىشى رونىاق تاپماس؛ بىراق ئۇلارنى تونۇپ ئىقرار قىلسۇ، ئۇلاردىن ۋاز كەچكەن كىشى رەھىم-شەپقەتكە ئېرىشەر. 14 [يەۋەردىگارىدىن] ھەردائىم قورقۇپ يۈرگەن كىشى ئىشۇنچە بەختلىكتۇر! بىراق كۆڭلىنى تاش قىلغان بالا يىشاپەتكە قالار. 15 ھۆركىرەپ تۇرغان شىر، ياكى [ئوۋنى ئىزدەپ] كېزىۋاتقان ئېيىق قاندىك بولسا، يوقسۇل پۇقرالارنىڭ ئۈستىدىكى رەزىل ھاكىمىمۇ شۇنداقتۇر. 16 يورۇتۇلمىغان ئەمىر ھامان زور بىر زالىم بولۇپ چىقار، بىراق ھارام بايلىقلارغا نەپرەتلەنسە، تەختىدە ئۇزۇن ئولتۇرار. 17 قان تۆككەن كىشى قەبرىز بىلەن ھاكىڭا قاراپ يۈگۈرەر؛ ئۇنى ھېچكىم توسمىسۇن! 18 سەممىي، دىيانەتلىك يولدا ماڭغان قۇتۇلار؛ ئىككى يولدا ماڭغان ساختا كىشى ئۇلارنىڭ بىردە ھامان يىقىلىپ چۈشەر. 19 ئۆز يېرىگە تىرشىپ ئىشلىگەن دېھقانىنىڭ نېنى يېتىپ ئاشار؛ بىراق بىكار يۈرۈپ خام خىياللارنى قوغلىغان كىشىنىڭ يوقسۇللۇقى مول بولار! 20 راستچىل كىشىنىڭ بەختى كۆپەيسە، بىراق باي بولۇشقا ئالدىرىغان كىشى جازادىن قېچىپ قۇتۇلالماس. 21 بىرىگە يان بېسىش قەتئىي بولماس، چۈنكى بەزىلەر ھەتتا بىر بۇردا نان ئۈچۈنمۇ گۇناھ ئۆتكۈزەر. 22 نەپسى ئېيماس كىشى بايلىقلارنى كۆزلەپ ئالدىرايدۇ، ئۇ نامراتلىقنىڭ ئۆز بېشىغا چۈشىدىغىنىدىن بىخەۋەردۇر. 23 باشقىلارنىڭ خاتالىقىنى ئوچۇق ئەيىبلىگەن كىشى، ھامان خۇشامەت قىلغۇچىغا قارىغاندا كۆپرەك ئىلتىپات تاپار. 24 ئاتا-ئانىسىنىڭ تەتەللۇقاتىنى ئوغرىلاپ، «يۇ ھېچقانداق گۇناھ ئەمەس» دېگەن كىشى، ھالاك قىلغۇچىنىڭ شېرىكىدۇر. 25 نەپسى ئېيمغۇر كىشى جىدەل-ماجىرا تېرىيدۇ؛ بىراق يەۋەردىگارغا تايانغان كىشى ئەتلىنەر. 26 ئۆزىنىڭ كۆڭلىگە ئىشەنگەن كىشى ئەخمەقتۇر؛ بىراق دانالىق بىلەن ماڭغان نىجات تاپار. 27 نامراتلارغا خەيرىخاھلىق قىلدىغان كىشى ھوساتلىق تارتماس؛ لېكىن ھاجەتمەنىنى كۆرسەمۇ كۆرمەسكە سالغان كىشى كۆپلىگەن قارغىشقا ئۇچرار. 28 يامانلار مەرتىۋىگە چىقسا، خالايىق ئۆزلىرىنى قاچۇرار؛ لېكىن ئۇلار زاۋال تاپسا، ھەققانىيلار راۋاج تاپار.

29

قايتا-قايتا ئەيىبلىنىپ ئۆرۈپ يەنە يوينى قاتىقلىق قىلغان كىشى، ئۈيقىسىزدىن داۋالىغۇسىز يانجىلار. 2 ھەققانىيلار گۈللەنسە، پۇقرالىرى شادلىنار، قەبىھلەر ھوقۇق تۈتسا پۇقرا نالە-پەريات كۆتۈرەر. 3 دانالىقنى سۆيگەن ئوغۇل ئاتىسىنى خۇش قىلار؛ بىراق پاھىشىلە رگە ھەمراھ بولغان ئۆتنۈك مال-مۈلكىنى بۇزۇپ-چاچار. 4 پادىشاھ ئادالەت بىلەن يۈرتنىڭ تىنچ قىلار؛ بىراق باج-سىلىق سالغان بولسا، ئۇنى ۋەيران قىلار. 5 ئۆز يېقىنىغا خۇشامەت قىلغان كىشى، ئۆتنۈك پۇتلىرىغا تور تەيىرلاپ ۋەيغاندۇر. 6 رەزىل ئادەمنىڭ گۇناھى ئۆزىگە قايقان ياساپ قۇرار؛ بىراق ھەققانىي كىشى ناخشىلار بىلەن شادلىنار. 7 ھەققانىي كىشى مىسكىنىنىڭ دەۋاسىغا كۈڭۈل بۆلۈر؛ بىراق يامانلار بولسا بۇ ئىشنى چۈشىنەمەس. 8 ھاكاۋۇر كىشىلەر شەھەرنى قۇترىتىپ داۋالىغۇتار؛ بىراق ئاقىللارنىلەر ئاچچىق غەزەپلەرنى ياندۇرار. 9 دانا كىشى ئەخمەق بىلەن دەۋالاشسا، ئەخمەق ھۆرپىيىدۇ ياكى كۈلىدۇ، نەتىجىسى ھامان تىنچلىق بولماس. 10 قانخورلار پاك-دىيانەتلىكلە رگە نەپرەتلىنەر؛ دۇرۇسلارنىڭ جېنىنى بولسا، ئۇلار قەستلەر. 11 ئەخمەق ھەردائىم ئىچىدىكى ھەممىنى ئاشكارا قىلار؛ بىراق دانا ئۆزىنى بېسۇالار. 12 ھۆكۈمدار يالغان سۆزلە رگە قۇلاق سالسا، ئۆتنۈك بارلىق خىزمەتكارلىرى يامان ئۆگەنمەي قالماس. 13 گادايى بىلەن ئۇنى ئە زگۈچى كىشى بىر زېمىندا ياشار؛ ھەر ئىككىسىنىڭ كۆزىنى نۇرلاندۇرغۇچى پەرۋەردىگارىدۇر. 14 يوقسۇللارنى دىيانەت بىلەن سورىغان پادىشاھنىڭ بولسا، تەختى مەڭگۈ ئۆگە مەھكەم تۇرار. 15 تاياق بىلەن تەنبىھ-نەسىھەت بالىلارغا دانالىق يەتكۈزەر؛ بىراق تۆز مەيلىگە قويۇپ بېرىلگەن بالا ئانىسىنى خىجالەتكە قالدۇرار. 16 يامانلار گۈللىنىپ كەتسە، ناھەقلىق كۆپەيەر؛ لېكىن ھەققانىيلار ئۇلارنىڭ يىقىلغىنىنى كۆرەر. 17 ئوغۇلۇڭنى تەربىيەلىسەڭ، ئۇ سېنى ئارام تاپقۇزار؛ ئۇ كۆڭلۈڭنى سۆيۈندۈرەر. 18 [يەۋەردىگارنىڭ] ۋەھيىسى بولمىغان ئەلنىڭ پۇقرالىرى يولدىن چىقىپ باشپاناھسىز قالار؛ لېكىن تەۋرات-قانۇننىغا ئە مەل قىلىدىغان كىشى بەختلىكتۇر. 19 قۇلنى سۆز بىلەنلا تۈزەتكىلى بولماس؛ ئۇ سۆزۈڭنى چۈشەنگەن بولسىمۇ، ئېتىبار قىلماس. 20 ئاغزىنى باسالمايدىغان كىشىنى كۆز رە گەنمۇ؟ ئۇنىڭدىن ئۈمىد كۈتكەندىن، ئەخمەقتىن ئۈمىد كۈتۈش ئەۋزەلدۇر. 21 كىمكى ئۆز قۇلىنى كىچىكىدىن تارتىپ ئۆز مەيلىگە قويۇپ بەرسە، كۈنلەرنىڭ بىردە ئۇنىڭ بېشىغا چىقار. 22 تېرىككەك كىشى جىدەل-ماجىرا قوزغاپ تۇرار؛ ئاسان ئاچچىقلىنىدىغان كىشىنىڭ گۇناھلىرى كۆپۈز. 23 مەغرۇرلۇق كىشىنى پەس قىلار؛ بىراق كەمتەرلىك كىشىنى ھۆرمەتكە ئېرىشتۈرەر. 24 ئوغرى بىلەن شېرىك بولغان كىشى ئۆز جېنىغا دۈشمەندۇر؛ ئۇ سوراقچىنىڭ [گۇۋاھ بېرىشكە] ئاگاھلاندۇرۇشىنى ئاڭلىسىمۇ، لېكىن راست گەپ قىلىشقا پېتىنالماس. 25 ئىنسان بالىسىدىن قورقۇش ئادەمنى تۇزاققا چۈشۈرىدۇ؛ بىراق كىمكى پەرۋەردىگارغا تايانغان بولسا، ئۇ بىخەتەر قوتۇرۇلۇەر. 26 كۆپ كىشىلەر ھۆكۈمدارىدىن ئىلتىپات ئىزدەپ يۈرەر؛ بىراق ئادەمنىڭ ھەق-رىزقى پەقەت پەرۋەردىگارنىڭلا قولىدىدۇر. 27 ناھەقلەر ھەققانىيلارغا يەرگىنچىلىكتۇر؛ دۇرۇس يولدا ماڭغان كىشىلەر يامانلارغا يەرگىنچىلىكتۇر.

30

توۋەندىكىلەر يا كەھنىڭ ئوغلى ئاگۇرغا ۋەھيي بىلەن كەلگەن سۆزلەردۇر: بۇ ئادەم ئىتىيەلگە، يەنى ئىتىيەل بىلەن ئۇكالغا مۇنداق سۆزلەرنى دېگەن: ـ 2 مەن دەرۋەقە ئىنسانلار تارىسىدىكى ئەڭ نادىنى، ھايۋانغا توخشاشتۇرمەن، مەندە ئىنسان ئەقلى يوق. 3 دانالىقنى ھېچ ئۆگەنمىدىم، ئەڭ پاك-مۇقەددەس بولغۇچى ھەققىدىمۇ ساۋاتىم يوقتۇر. 4 كىم ئەرشكە كۆتۈرۈلگەن، ياكى ئەرشتىن چۈشكەن؟ كىم شامالنى قوللىرىدا تۇتقان؟ كىم سۇلارنى ئۆز تونىغا ئۆگەپ قويغان؟ كىم يەر-زېمىننىڭ چېگرالىرىنى بەلگىلىگەن؟ ئۆتنۈك ئىسمى نېمە؟ ئۆتنۈك ئوغلىنىڭ ئىسمى نېمە؟ بىلەمسەن-يوق؟ 5 تە ڭرىنىڭ ھەربىر سۆزى سىنىلىپ ئىسپاتلىنىپ كەلگەندۇر؛ ئۇ ئۆزىگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسىنى قوغدايدىغان قالقاندۇر. 6 ئۆتنۈك سۆزلىرىگە ھېچ نەرسە قوشما؛ ئۇنداق قىلسالڭ، ئۇ سېنى ئەيىبلەيدۇ، سېنىڭ يالغانچىلىقىڭ ئاشكارىلىنىدۇ. 7 ئى [خۇدايىم]، سەندىن ئىككى نەرسىنى تىلەيمەن؛ مەن تۇلگۈچە بۇلارنى مەندىن ئايىمغايلىسەن: ـ 8 ساختىلىق ۋە يالغانچىلىقنى مەندىن يىراق قىلغايسەن؛ مېنى گادايمۇ قىلماي، بايمۇ قىلماي، بەلكى ئېھتىياجىمغا لايىقلا رىزىق بە رگەيسەن. 9 چۈنكى زىيادە ۋەيۇپ كەتسەم، سەندىن يېنىپ: «پەرۋەردىگار دېگەن كىم؟» ـ دەپ قېلىشىم مۇمكىن. ياكى گادايى بولۇپ قالسام، ئوغرىلىق قىلىپ، سەن خۇدايىمنىڭ نامىغا داغ كەلتۈرۈشۈم مۇمكىن. 10 خوجايىننىڭ ئالدىدا ئۆتنۈك قۇلى ئۈستىدىن شىكايەت قىلما، بولمىسا ئۇ سېنى قارغاپ لەنەت قىلىدۇ، ئەيىبكار بولىسەن. 11 ئۆز ئاتىسىنى قارغايدىغان، ئۆز ئانىسىغا بەخت تىلىمەيدىغان بىر دەۋر بار؛ 12 ئۆزىنى پاك چاغلايدىغان، ئەمەلىيەتتە مەينەتچىلىكىدىن ھېچ يۇيۇلمىغان بىر دەۋر بار؛ 13 بىر دەۋر بار ـ ئاھ، كىبىرلىكىدىن نەزىرى ئېمىدىگەن ئۈستۈن، ھاكاۋۇرلۇقىدىن ھالى ئېمىدىگەن چوڭ! 14 ئۆتنۈك ئاجىزلار ۋە يوقسۇللارنى يالماپ يۇتۇۋېتىدىغان چىشلىرى قىلىچتەك، ئېزىق چىشلىرى پىچاقتەك بولغان بىر دەۋر بار! 15 زېلۋاڭنىڭ ئىككى قىزى بار، ئۇلار ھەردائىم: «بە رگىن، بە رگىن» دەپ توۋلىشار. ھە رگىز ۋەيۈمايدىغان ئۈچ نەرسە بار، ھە رگىز قانائەتلەنمەيدىغان تۆت نەرسە بار، ئۇلار بولسىمۇ: ـ 16 گۆر، تۇغماس خوتۇنىنىڭ قارنى، سۇغا ۋەيۈمىغان قۇرغاق يەر، ۋە ھە رگىز «بولدى، ۋەيدۇم» دېمەيدىغان ئوتتىن ئىبارەت. (Sheol h7585) 17 ئاتىسىنى مەتخىرە قىلدىغان، ئانىسىنى كەمسىتىدىغان كۆزنى بولسا، قاغا-قۇزغۇنلار چوقۇلار، بۇرۇكۈتنىڭ بالىلىرىمۇ ئۆنى يەر. 18 مەن ئۈچۈن ئىنتايىن تىلسىمات ئۈچ نەرسە بار، ئۇنداق، مەن چۈشىنەلەيدىغان تۆت ئىش بار: ـ 19

بۇركۇتنىڭ ئاسماندىكى ئۇچۇش يولى، يىلاننىڭ تاشتا بېغىرلاپ ماڭىدىغان يولى، كېمىنىڭ دېڭىزدىكى يولى ۋە يىگىتنىڭ قىزغا ئاشىق بولۇشتىكى يولىدۇر. **20** زىناخور خوتۇنىنىڭ يولىمۇ شۇنداقتۇر؛ ئۇ بىرنېمنى يەپ بولۇپ ئاغزىنى سۈرتىۋېتىپ كىشىدەك: «مەن ھېچقانداق ياماناتلىقنى قىلمىدىم!» ـ دەيدۇ. **21** يەر-زېمىن ئۆچ نەرسە ئاستىدا بىئارام بولار، ئۇ كۆتۈرەلمەيدىغان تۆت ئىش بار: ـ **22** پادىشاھ بولغان قۇل، تاماققا تويغان ھاماقەت، **23** نەپرەتكە پاتقان، ئە رگە تەگكەن خوتۇن، ئۆز خانىمنىڭ ئورنىنى باسقان دېدەك. **24** يەر يۈزىدە تېنى كىچىك، لېكىن ئىنتايىن ئەقىللىق تۆت خىل جانىۋار بار: ـ **25** چۈمۈلىلەر كۈچلۈك خەلق بولمىسىمۇ، بىراق يازدا ئوزۇق تەييارلۇۋېلىشنى بىلىدۇ؛ **26** سۈغۈرلار ئۆزى ئاجىز بىر قوۋۇم بولسىمۇ، خادا تاشلارنىڭ ئارىسىغا ئۆۋا سالىدۇ؛ **27** چېكەتكىلەرنىڭ پادىشاھى بولمىسىمۇ، لېكىن قاتار تىزىلىپ رەتلىك ماڭىدۇ؛ **28** كەسىلىنچۈكنى قول بىلەن تۇتۇۋالغىلى بولىدۇ، لېكىن خان ئوردىلىرىدا ياشايدۇ. **29** قەدەملىرى ھەيۋەتلىك ئۆچ جانىۋار بار، كىشىگە زوق بېرىپ ماڭىدىغان تۆت نەرسە بار: ـ **30** ھايۋاناتلار ئىچىدە ئەڭ كۈچلۈك، ھېچ نېمىدىن قورقماس شىر، **31** زىلۋا بەيگە ئىتى، تېكە، ۋە پۇقرالىرى قولالايدىغان پادىشاھدۇر. **32** ئە گەر سەن ئەخمەقلىق قىلىپ ئۆز ئۈكۈنى بەك يۇقىرى ئورۇنغا قويۇۋالغان بولساڭ، ۋە ياكى تەلۋە بىر ئويدا بولغان بولساڭ، قولۇڭ بىلەن ئاغزىڭنى يۇم! **33** كالا سۈتى قوچۇلسا سېرىق مايي چىقار، بىرىنڭ بۇرنى مىجىلسا، قان چىقار، ئاداۋەت قوزغاپ ئىنتىقام ۋېلىسا جېدەل-ماجىرا چىقار.

31 تۇۋەندىكىلەر، پادىشاھ لەمۇئەلگە ئۆنىڭ ئانىسى ئارقىلىق ۋەھيي بىلەن كەلگەن سۆزلەردۇر، ئانىسى بۇ سۆزلەرنى ئۆنىڭغا ئۈگەتكەن: **2** ئى ئوغلۇم، ئى مېنىڭ ئامرىقىم، قەسەملەر بىلەن تىلىگەن ئارزۇلۇقۇم، مەن ساڭا نېمە دەيي؟ **3** كۈچ-قۇۋۋىتىڭنى ئايال-خوتۇنلار تەرىپىگە سەرپ قىلمىغىن، ياكى پادىشاھلارنىمۇ ۋەيران قىلىدىغان ئىشلارغا يېرىلگۈچى بولما! **4** ئى لەمۇئەل، شاراب ئىچىش پادىشاھلارغا لايىق ئەمەس، ئەمىرلە رگىمۇ ھاراققا خۇمار بولۇش يارامسىز. **5** بولمىسا ئۇلار شاراب ئىچىپ، [مۇقەددەس] بەلگىلىمىلەرنى ئۇنتۇپ، بوزەك بەندىلىرىنىڭ ھەققىنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلۋېتىشى مۇمكىن. **6** كۈچلۈك ھاراق ئۆلگۈسى كەلگەنلە رگە، ھەسرەتكە چۆمگەنلە رگە بېرىلسۇن! **7** ئۇلار شارابنى ئىچىپ، مىسكىنلىكىنى ئۇنتۇپ، قايىتىدىن دەرد-ئەلەمنى ئېسىگە كەلتۈرمىسۇن! **8** ئۆزلىرى ئۈچۈن گەپ قىلالمايدىغانلارغا ئاغزىڭنى ئاچقىن، ھالاك بولايي دېگەنلەرنىڭ دەۋاسىدە گەپ قىل. **9** سۆزۈت قىلما، ئۇلار ئۈچۈن لىلا ھۆكۈم قىل، ئېزىلگەنلەرنىڭ ۋە مىسكىنلەرنىڭ دەردىگە دەرمان بول. **10** يەزىلەتلىك ئايالنى كىم تاپالايدۇ؟ ئۇنىڭ قىممىتى لەئەل-ياقۇتلاردىنمۇ زور ئېشىپ چۈشىدۇ. **11** ئېرىنىڭ كۆڭلى ئۇنىڭغا تايىنىپ خاتىرجەم تۇرىدۇ، ئۇ بولغاچقا ئېرىنىڭ ئالغان ئولجىسى كەم ئەمەستۇر! **12** ئۇ ئۆمۈر بويى ئېرىگە ۋاپادار بولۇپ ياخشىلىق قىلىدۇ، ئۇنى زىيانغا ئۇچراتمايدۇ. **13** ئۇ قويي يۈڭى ۋە كەندىر تېپىپ، ئۆز قولى بىلەن جان دەپ ئەجىر قىلىدۇ. **14** ئۇ سودا كېمىلىرىگە ئوخشاش، [ئائىلىنى بېقىشتىكى] ئوزۇق-تۈلۈكلەرنى يىراق جايلاردىن توشۇيدۇ. **15** : تاڭ يورۇماستا ئۇ ئورنىدىن تۇرىدۇ، ئائىلىسىدىكىلە رگە يېمەكلىك تەييارلايدۇ، خىزمەتكار-دېدە كلە رگە نىسۋىسىنى تەقسىم قىلىدۇ. **16** ئۇ بىر پارچە ئېتىزنى ئۆزى كۆرۈپ ئالىدۇ؛ قولى بىلەن يىغقان دارامەتتىن ئۇ بىر ئۈزۈمزار بىنا قىلىدۇ. **17** [ئىشقا قاراپ] ئۇ بېلىنى كۈچ بىلەن باغلار، بىلە كلىرىنى كۈچلەندۈرەر، **18** ئۆز ئىشىنىڭ پايدىلىقلىقىغا كۆزى يېتەر، كېچىچە چىرىغىنى ئۆچۈرمەي ئىش قىلار. **19** ئۇ قوللىرى بىلەن چاقنى چۆرەر، بارماقلىرى يىپ ئۆرچۈقىنى تۇتار. **20** ئاجىزلارغا ياردەم قولىنى ئۆزىتار، ھاجەتمەنلە رگە قوللىرىنى سوزار. **21** قار ياغقاندا ئۇ ئائىلىسى توغرۇلۇق ئەندىشە قىلمايدۇ، ئۆيىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىگە قىزىل كىيىملەر كىيدۈرۈلگەن. **22** كارىۋات يايقۇچلىرىنى ئۆزى توقۇيدۇ؛ ئۆزىنىڭ كىيىم-كېچەكلىرى كاتاپ ۋە سۈسۈن رەختىتىندۇر. **23** ئېرىنىڭ شەھەر دەرۋازىلىرىدا ئابرۇيى بار، شۇ يەردە ئۇ يۇرتتىكى ئاقساقللار قاتارىدىن ئورۇن ئالىدۇ. **24** ئۇ نەپىس كاتاپتىن كىيىم-كېچەك تىكىپ ئۇنى ساتىدۇ؛ بەلۋاغلارنى تىكىپ سودىگەرلەرنى تەمىنلەيدۇ. **25** كىيىمى كۈچ-قۇدرەت ۋە ئىززەت-ھۆرمەتتۇر؛ ئۇ كېلەچەككە ئۈمىد بىلەن كۈلۈپ قارايدۇ. **26** ئاغزىنى ئاچسىلا، دانا سۆز قىلىدۇ، تىلىدا مېھرىبانە نەسىھەتلەر بار. **27** ئائىلىسىدىكى ئىشلاردىن دائىم خەۋەر ئالىدۇ، بىكارغا نان يېمەيدۇ. **28** پەرزەنتلىرى ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇنىڭغا بەخت-بەركەت تىلەيدۇ؛ ئېرىمۇ مۇبارە كلەپ ئۇنى ماختاپ: ـ **29** «پەزىلەت بىلەن ياشىغان ئايالىلار كۆپتۈر، بىراق سەن ئۇلارنىڭ ھەممىسىدىنمۇ ئېشىپ چۈشىسەن» ـ دەيدۇ. **30** گۈزەللىك سېھىرى ئالدامچىدۇر، ھۆسن-جامالمۇ پەقەت بىر كۆپۈك، خالاس، پەقەت پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغان ئايالا ماختىلىدۇ! **31** ئۇ ئۆز مېھنىتىنىڭ مېۋىلىرىدىن بەھرىمەن بولسۇن! ئەجرىلىرى ئۆزى دەرۋازىلاردا ھۆرمەت-شۆھرەتكە ئېرىشتۈرسۇن!

هېكمەت توپلىغۇچى

1 يېرۇسالېمدا پادىشاھ بولغان، داۋۇتنىڭ ئوغلى «ھېكمەت توپلىغۇچى»نىڭ سۆزلىرى: ـ **2** «بەھەلىك تۈستىگە بەھەلىك!» ـ دەيدۇ «ھېكمەت توپلىغۇچى» ـ «بەھەلىك تۈستىگە بەھەلىك! ھەممە ئىش بەھەلىكتۇر!» **3** قۇياش ئاستىدا تارتقان جاپالىرىدىن ئىنسان نېمە پايدىنا ئېرىشەر؟ **4** بىر دەۋر تۈتىدۇ، يەنە بىر دەۋر كېلىدۇ، بىراق يەر-زېمىن مەڭگۈگە داۋام قىلىدۇ؛ **5** كۈن چىقىدۇ، كۈن پاتىدۇ؛ ۋە چىقىدىغان جايىغا قاراپ يەنە ئالدىراپ ماڭىدۇ. **6** شامال جەنۇبقا قاراپ سوقىدۇ، ئاندىن يۇرۇلۇپ شىمالغا قاراپ سوقىدۇ، تۇ ئايلىنىپ-ئايلىنىپ، ھەردائىم تۈز ئايلانما يولىغا قايتىدۇ. **7** بارلىق دەريالار دېڭىزغا قاراپ ئاقىدۇ، بىراق دېڭىز تولمايدۇ؛ دەريالار قايسى جايغا ئاققان بولسا، تۆلار يەنە شۇ يەرگە قايتىدۇ. **8** بارلىق ئىشلار جاپاغا تولغاندۇر؛ ئۇنى ئېيتىپ تۈگەتكۈچى ئادەم يوقتۇر؛ كۆز كۆرۈشتىن، قۇلاق ئاڭلاشتىن ھەرگىز توىمايدۇ. **9** بولغان ئىشلار يەنە بولىدىغان ئىشلاردۇر؛ قىلغان ئىشلار يەنە قىلىنىدۇ؛ قۇياش ئاستىدا ھېچقانداق يېڭىلىق يوقتۇر. **10** «مانا، بۇ يېڭى ئىش» دېگلى بولىدىغان ئىش بارمۇ؟ تۇ بەرىبىر بىزدىن بۇرۇنقى دەۋرلەردە ئاللىقاچان بولۇپ تۈگىگەن ئىشلاردۇر. **11** بۇرۇنقى ئىشلار ھازىر ھېچ ئەسلىمىدە يوق؛ ۋە كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىشلارمۇ تۇلاردىن كېيىن ياشايدىغانلارنىڭ ئېسىگە ھېچ كەلمەيدۇ. **12** مەنكى ھېكمەت توپلىغۇچى يېرۇسالېمدا ئىسرائىلغا پادىشاھ بولغانمەن؛ **13** مەن دانالىق بىلەن ئاسمانلار ئاستىدا بارلىق قىلىنغان ئىشلارنى قېتىرقىنىپ ئىزدەشكە كۆڭۈل قويدۇم ـ خۇلاسەم شۇكى، خۇدا ئىنسان بالىلىرىنىڭ تۈز-تۈزىنى بەندە قىلىپ ئۆيرىتىش ئۈچۈن، تۇلارغا بۇ ئېغىر جاپانى تەقدىم قىلغان! **14** مەن قۇياش ئاستىدىكى بارلىق قىلىنغان ئىشلارنى كۆرۈپ چىقتىم؛ ـ مانا، ھەممىسى بەھەلىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىشتىن ئىبارەتتۇر. **15** ئەگرىنى تۈز قىلغىلى بولماس؛ كەمنى تولۇق دەپ سانىغىلى بولماس. **16** مەن تۈز كۆزگۈمدە ۋىلىنىپ: «مانا، مەن تۇلۇغلىنىپ، مەندىن ئىلگىرى يېرۇسالېم ئۈستىگە بارلىق ھۆكۈمە سۈز رەگەندىن كۆپ دانالىققا ئېرىشتىم؛ مېنىڭ كۆڭۈلۈم نۇرغۇن دانالىق ۋە بىلىمگە ئېرىشتى» ـ دېدىم. **17** شۇنىڭ بىلەن دانالىقنى بىلىشكە، شۇنىڭدەك تەلۇلىك ۋە ئەخمىقانلىكنى بىلىپ يېتىشكە كۆڭۈل قويدۇم؛ مۇشۇ ئىشنىمۇ شامال قوغلىغانلىقىدەك ئىش دەپ بىلىپ يەتتىم. **18** چۈنكى دانالىقنىڭ كۆپ بولۇشى بىلەن ئازاب-ئۇقۇبەتمۇ كۆپ بولىدۇ؛ بىلىمنى كۆپەيتكۈچىنىڭ دەرد-ئەلەمىمۇ كۆپەيىدۇ.

2 مەن كۆڭۈلۈمدە: «قېنى، مەن ئۆزۈمگە تاماشىنىڭ تەمىنى تېتىغۇزۇپ باقىمەن؛ كۆڭۈلۈم ئېچىلسۇن!» ـ دېدىم. بىراق مانا، بۇمۇ بەھەلىكتۇر. **2** مەن كۈلكىگە-چاقچاققا «تەلۇلۇك!» ۋە تاماشىغا «ئۇنىڭ زادى نېمە پايدىسى؟» ـ دېدىم. **3** كۆڭۈلۈمدە ئۆز بەدىنىمنى شاراب بىلەن قانداق روھلاندۇرغىلى بولىدىغانلىقىنى (دانالىق بىلەن ئۆزۈمنى يېتە كىلگەن ھالدا) بىلىشكە بېرىلىپ ئىزدەندىم، شۇنىڭدەك «ساناقلىق كۈنلىرىدە ئىنسان بالىلىرىغا ياخشىلىق يەتكۈزىدىغان نېمە پايدىلىق ئىشلار بار؟» دېگەن ئۇگۈنىنى يەشىسەم دەپ ئەخمىقانلىكنى قانداق ئۇتۇپ يېتىشىم كېرەكلىكىنى ئىنتىلىپ ئىزدىدىم. **4** مەن ئۆلۈغ قۇرۇلۇشلارغا كىرىشتىم؛ ئۆزۈم ئۈچۈن ئۆيلەرنى سالدىم؛ ئۆزۈم ئۈچۈن ئۈزۈمزارلارنى تىكتىم؛ **5** ئۆزۈم ئۈچۈن شاھانە باغ-باغچىلارنى ياسىدىم، ئۇلاردا ھەرخىل مېۋە بېرىدىغان دەرەخلەرنى تىكتىم؛ **6** ئۆزۈم ئۈچۈن ئورماندىكى باراقسان دەرەخلەرنى ئۆيدان سۇغىرىش ئۈچۈن، كۆچەك كەلەرنى ياساپ چىقتىم؛ **7** قۇللارغا ۋە دېدە كەلە رگە ئىگە بولدۇم؛ ئۆيمىزدە تۇلاردىن تۇغۇلغانلارمۇ مېنىڭكى ئىدى؛ يېرۇسالېمدا مەندىن ئىلگىرى بولغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭكىدىن كۆپ مال-ۋارانلار، قوي ۋە كالا پادىلىرىم بار بولدى. **8** ئۆز-تۈزۈمگە ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى، پادىشاھلارنىڭ ھەم ھەرقايسى ئۆلكىلەرنىڭ ھەرخىل ئەتۋارلىق ئالاھىدە گۈھەرلىرىنى يىغدىم؛ قىز-يىگىت ناخشىچىلارغا ھەمدە ئادەم بالىلىرىنىڭ دىلىكويەرلىرىگە، يەنى كۆپلىگەن گۈزەل كېنىزە كەلە رگە ئىگە بولدۇم. **9** ئۆلۈغ بولدۇم، يېرۇسالېمدا مەندىن ئىلگىرى بولغانلارنىڭ ھەممىسىدىن زىيادە رونىق تاپتىم؛ شۇنداق بولغىنى بىلەن دانالىقىم مەندىن كەتمىدى. **10** كۆزلىرىگە نېمە ياققان بولسا، مەن شۇنى ئۇنىڭدىن ئايمىدىم؛ ئۆز كۆڭۈلۈمگە ھېچقانداق خۇشاللىقنى ياق دېمىدىم؛ چۈنكى كۆڭۈلۈم بارلىق ئەجرىمدىن شادلاندى؛ مانا، بۇلار ئۆز ئەجرىمدىن بولغان نېسىۋەم ئىدى. **11** ئاندىن ئۆز قولۇم ياسىغانلارنىڭ ھەممىسىگە، شۇنداقلا سىكىلۇ رگەن ئەجرىمنىڭ نەتىجىسىگە قارىسام، مانا، ھەممىسى بەھەلىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىش ئىدى؛ بۇلار قۇياش ئاستىدىكى ھېچ پايدىسى يوق ئىشلاردۇر. **12** ئاندىن زېھنىمنى يېغىپ ئۇنى دانالىققا، تەلۇلۇك ۋە ئەخمىقانلىككە قاراشقا قويدۇم؛ چۈنكى پادىشاھتىن كېيىن تۇرىدىغان ئادەم نېمە قىلالايدۇ؟ ـ قىلىسىمۇ ئاللىقاچان قىلىنغان ئىشلاردىن ئىبارەت بولىدۇ، خالاس! **13** شۇنىڭ بىلەن نۇر قاراڭغۇلۇقتىن ئەۋزەل بولغاندەك، دانالىقنىڭ بىغەرەزلىكتىن ئەۋزەللىكىنى كۆرۈپ يەتتىم. **14** دانا كىشىنىڭ كۆزلىرى بېشىدىدۇر، ئەخمەق بولسا قاراڭغۇلۇقتا ماڭىدۇ؛ بىراق تۇلارغا ئوخشاش بىرلا ئىشنىڭ بولىدىغانلىقىنى چۈشىنىپ يەتتىم. **15** كۆڭۈلۈمدە: «ئەخمەققە بولىدىغان ئىش ماڭىمۇ ئوخشاش بولىدۇ؛ ئەمدى مېنىڭ شۇنداق دانا بولۇشۇمنىڭ زادى نېمە پايدىسى؟!» ـ دېدىم. ئاندىن مەن كۆڭۈلۈمدە: «بۇ ئىشمۇ ئوخشاشلا بەھەلىكتۇر!» ـ دېدىم. **16** چۈنكى مەڭگۈگە دانا كىشى ئەخمەققە نىسبەتەن ھېچ ئارتۇق ئەسلىمىدىدۇ؛ چۈنكى كەلگۈسىدىكى كۈنلەردە ھەممە ئىش ئاللىقاچان تۇنىغۇلۇپ كېتىدۇ؛ ئەمدى دانا كىشى قانداق تۇلىدۇ؟ ـ ئەخمەق كىشى بىلەن بىللە! **17** شۇڭا مەن ھاياتقا تۇچ بولدۇم؛ چۈنكى قۇياش ئاستىدا قىلىنغان ئىشلار ماڭا ئېغىر كېلەتتى؛ ھەممىسى بەھەلىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىش ئىدى. **18** شۇنىڭدەك مەن قۇياش ئاستىدىكى بارلىق ئەجرىمگە تۇچ بولدۇم؛ چۈنكى بۇنى مەندىن كېيىن كەلگەن كىشىگە قالدۇرماسلىققا ئامالىم يوق ئىدى. **19** ئۇنىڭ دانا ياكى ئەخمەق ئىكەنلىكىنى كىم بىلىدۇ؟ ئۇ بەرىبىر مەن چاپالىق بىلەن سىكىلۇ رگەن ھەمدە دانالىق بىلەن ئادا قىلغان قۇياش ئاستىدىكى بارلىق ئەجرىم ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرىدۇ. بۇمۇ بەھەلىكتۇر. **20** ئاندىن مەن رابىدىن ياندىم، كۆڭۈلۈم قۇياش ئاستىدىكى جاپا تارتقان بارلىق ئەجرىمدىن ئۈمىدسىزلىنىپ كەتتى. **21** چۈنكى ئەجرىنى دانالىق، بىلىم ۋە ئەپ بىلەن قىلغان بىر ئادەم بار؛ بىراق ئۇ ئەجرىنى ئۇنىڭغا ھېچ ئىشلىمىگەن باشقا بىرسىنىڭ ئېسىۋىسى بولۇشقا قالدۇرۇشى كېرەك. بۇمۇ بەھەلىك ۋە ئىنتايىن ئاچچىق كۆڭلەتتۇر. **22** چۈنكى ئىنسان قۇياش ئاستىدا ئۇنىڭ ئۆيرىتىپ، ئۇزىنىڭ بارلىق ئەمگەكلىرى ۋە كۆڭۈلىنىڭ ئىنتىلىشلىرىدىن نېمىگە ئىگە بولىدۇ؟ **23** چۈنكى ئۇنىڭ بارلىق كۈنلىرى ئازابلىقتۇر، ئۇنىڭ ئەجرى غەشىلىكتۇر؛ ھەتتا كېچىدە ئۇنىڭ كۆڭۈلى ھېچ ئارام تاپمايدۇ. بۇمۇ بەھەلىكتۇر. **24** ئىنسان ئۈچۈن شۇنىڭدىن باشقا ياخشى ئىش يوقكى، ئۇ يېيىشى، ئىچىشى، ئۆز جىنىنى ئۇز ئەجرىدىن ھۇزۇر تاللىدۇرۇشىدىن ئىبارەتتۇر، بۇنى خۇدانىڭ قولىدىدۇر، دەپ كۆرۈپ يەتتىم. **25** چۈنكى ئۇنىڭسىز كىم يېيەلىسۇن ياكى بىسىپ ئىشلىيەلىسۇن؟ **26** چۈنكى ئۇ ئۆز نەزىرىگە ياقىدىغان ئادەمگە دانالىق، بىلىم ۋە شادلىقنى ئاتا قىلىدۇ؛ بىراق گۇناھكار ئادەمگە ئۇ مال-مۈلۈك يىغىپ-ۋېلاشقا جاپالىق ئەمگەكنى بېرىدۇ، شۇنىڭدەك ئۇ يىغىپ-ۋېلىغىنىنى خۇدانىڭ نەزىرىدە ياخشى بولغانغا تاپشۇرىدىغان قىلىدۇ. بۇمۇ بەھەلىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىشتىن ئىبارەتتۇر.

3 ھەربىر ئىشنىڭ مۇۋاپىق پەسلى بار، ئاسمانلار ئاستىدىكى ھەممە ئارزۇنىڭ ئۆز ۋاقتىمۇ بار؛ **2** تۇغۇلۇشنىڭ بىر ۋاقتى بار، ئۆلۈشنىڭمۇ بىر ۋاقتى بار، تىكىش ۋاقتى بار، تىكىلگەننى سۈكۈش ۋاقتى بار؛ **3** ئۆلتۈرۈش ۋاقتى بار، ساقايتىش ۋاقتى بار، يۆزۈش ۋاقتى بار، قۇرۇش ۋاقتى بار؛ **4** يىغلاش ۋاقتى بار، كۈلۈش ۋاقتى بار، ماتەم تۇتۇش ۋاقتى بار، تۇسسۇل ئويناش ۋاقتى بار؛ **5** تاشلارنى چۆرۈۋېتىش ۋاقتى بار، تاشلارنى يىغىپ-ۋېلاش ۋاقتى بار؛ قۇچاقلاش ۋاقتى بار، قۇچاقلاشتىن تۇزنىڭ تارتىش ۋاقتى بار؛ **6** ئىزدەش ۋاقتى بار، يوقالدى دەپ ۋاز كېچىش ۋاقتىمۇ بار؛ **7** يىرتىش ۋاقتى بار، تىكىش ۋاقتى بار؛ سۈكۈت قىلىش ۋاقتى بار، سۆز قىلىش ۋاقتى بار؛ **8** سۆيۈش ۋاقتى بار، نەپرەتلىنىش ۋاقتى بار؛ ئۇرۇش ۋاقتى بار، تىنچلىق ۋاقتى بار.

9 ئىشلىگەن تۇز ئىشلىگىنىدىن نېمە پايدا ئالدى؟ **10** مەن خۇدا ئىنسان بالىلىرىغا يۈكلىگەن، ئىشلەپ جاپا تارتىش كېرەك بولغان ئىشنى كۆرگەنمەن. **11** ئۇ ھەربىر ئىشنىڭ ۋاقتى كەلگەندە گۈزەل بولىدىغانلىقىنى بېكىتكەن؛ ئۇ يەنە ھەممىگە ئىگىلۋالىدىغان ئىنسانلارنىڭ كۆڭلىگە سالغان؛ شۇڭا، ئىنسان خۇدانىڭ تۇز ھاياتىغا باشتىن تاخىرغىچە نېمىنى بېكىتكەنلىكىنى بىلىپ يەتمەستۇر. **12** ئىنسانلارغا ھاياتدا شادلىنىش ۋە ياخشىلىق قىلىشتىن باشقا ئەۋزەل ئىش يوق ئىكەن دەپ بىلىپ يەتتىم. **13** شۇنداقلا يەنە، ھەربىر كىشىنىڭ يېيىش-ئىچىشى، ئۆزىنىڭ بارلىق ئەجرىدىن ھۇزۇر ئېلىشى، مانا بۇ خۇدانىڭ سوۋغىسىدۇر. **14** خۇدانىڭ قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى بولسا، ھەمىشە ئۆگۈلۈك بولىدۇ، دەپ بىلىمەن؛ ئۇنىڭغا ھېچنەرسىنى قوشۇشقا ۋە ئۇنىڭدىن ھېچنەرسىنى ئېلىۋېتىشكە بولمايدۇ؛ خۇدانىڭ ئۇلارنى قىلغانلىرىنىڭ سەۋەبى ئىنسانىنى ئۆزىدىن ئەمىندۇرۇشتۇر. **15** ھازىر بولغانلىرى ئۆتكەندىمۇ بولغانىدۇر؛ كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىش ئاللىقاچان بولغانىدۇر، خۇدا ئۆتكەن ئىشلارنى سورايدۇ. **16** مەن قۇياش ئاستىدا يەنە شۇ ئىشنى كۆردۈمكى ـ سوراق تۇرىندا، شۇ يەردە ھېلىھەم رەزىلىك تۇرىدۇ؛ ھەققانىيلىق تۇرۇش كېرەك بولغان جايدا، مانا رەزىلىك تۇرىدۇ! **17** مەن كۆڭۈلۈمدە: «خۇدا ھەققانىي ھەم رەزىل ئادەمنى سوراققا تارتىدۇ؛ چۈنكى ھەربىر ئارزۇ-مەقسەت ۋە ھەربىر ئىشنىڭ ئۆز ۋاقتى بار» ـ دېدىم. **18** مەن كۆڭۈلۈمدە: ـ بۇنداق بولۇشى ئىنسان بالىلىرىنىڭ سەۋەبىدىندۇر؛ خۇدا تۇلارنى سىنىماقچى، [بۇ ئىشلار] تۇلار

تۆزلىرىنڭ پەقەت ھايۋانلارغا ئوخشاش ئىكەنلىكىنى كۆرۈشتى ئۇچۇن بولغان، دەپ ئويلىدىم. 19 چۈنكى ئىنسان بىللەرنىڭ بېشىغا كېلىدىغىنى ھايۋانلارغىمۇ كېلىدۇ، ئۇلارنىڭ كۆرىدىغىنى ئوخشاش بولىدۇ. ئۇلاردىن ئالدىنقىسى قانداق ئۆلگەن بولسا، كېيىنكىسىمۇ شۇنداق ئۆلىدۇ، ئۇلاردا ئوخشاشلا بىرلا نەپەس باردۇر. ئىنسانلارنىڭ ھايۋانلاردىن ھېچ ئارتۇقچىلىقى يوق، چۈنكى ھەممە ئىش بىھەنلىكتۇر. 20 ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىر جايغا بارىدۇ؛ ھەممىسى توپا-چاڭدىن چىققان، ھەممىسى توپا-چاڭغا قايتىدۇ. 21 كىم ئادەم بىللەرنىڭ روھىنى بىلىدۇ؟ ئۇ يۇقىرىغا چىقامدۇ، يۇنى كىم بىلىدۇ؟ ھايۋانلارنىڭ روھى، ئۇ يەر تېگىگە چۈشەمدۇ، كىم بىلىدۇ؟ 22 شۇنىڭ بىلەن مەن ئىنسانلارنىڭ ئۆز ئەجرىدىن ھۇزۇرلىنىشىدىن ئارتۇق ئىش يوقتۇر، دەپ كۆردۈم؛ چۈنكى مانا، بۇ ئۆزىنىڭ نېسىۋىسىدۇر؛ چۈنكى ئۇنى ئۆزىدىن كېيىن بولىدىغان ئىشلارنى كۆرۈشكە كىم ئېلىپ كېلىدۇ؟

4 ئاندىن مەن قايتىدىن زېھنىمنى يېغىپ قۇياش ئاستىدا دائىم بولۇۋاتقان بارلىق زورلۇق-زۇمبۇلۇقنى كۆردۈم، مانا، ئېزىلگەنلەرنىڭ كۆز ياشلىرى! ئۇلارغا ھېچ كىم يەتكۈچى يوق ئىدى؛ ئۇلارنى ئە زۇلغانلارنىڭ كۆچلۈك يۇلەنچۈكى بار ئىدى، بىراق ئېزىلگەنلە رگە ھېچ كىم يەتكۈچى يوق ئىدى. 2 شۇڭا مەن ئاللىقاچان ئولۇپ كەتكەن ئۆلگۈچىلەرنى تىنچ ھايات بولغان تىرىكلەردىن ئۈستۈن دەپ تەرىپلىدىم؛ 3 شۇنداقلا بۇ ئىككى خىل كىشىلەردىن بەختلىك تىنچ ئاپىرىدە بولمىغان كىشىدۇر؛ چۈنكى ئۇ قۇياش ئاستىدا قىلىنغان ياماناللىقلارنى ھېچ كۆرۈپ باقمىغان. 4 ئاندىن مەن بارلىق ئەجىر ۋە بارلىق خىزمەتنىڭ ئۆتۈقلىرىدىن شۇنى كۆرۈپ يەتتىمكى، ئۇ ئىنسانلارنىڭ بىقىنىى كۆرەلەسلىكىدىن بولىدۇ. بۇمۇ بىھەنلىك ۋە شامالنى قوغلىغانلىقتۇر. 5 ئەخمەق قول قوشتۇرۇپ، ئۆز گۆشىنى يەيدۇ. 6 جايا چېكىپ شامالنى قوغلاپ ئوچۇمنى توشقۇزىمەن دېگەندىن، چاڭگىلىنى توشقۇزۇپ خاتىرجەملىكتە بولۇش ئەلادۇر. 7 مەن يەنە زېھنىمنى يېغىپ، قۇياش ئاستىدىكى بىر بىھەنلىكنى كۆردۈم؛ 8 بىرسى يالغۇز، تىكەندەك بولسىمۇ، شۇنداقلا نە ئوغلى نە تاكا-ئۇكىسى بولمىسىمۇ ـ بىراق ئۆزىنىڭ چاپاسىنىڭ ئاخىرى بولمايدۇ، ئۆزىنىڭ كۆزى بايلىقلارغا تويمايدۇ. ئۇ: «مەن يۇنداق چاپالىق ئىشلەپ، جىنمىدىن زادى كىمگە ياخشىلىق قالدۇرىمەن؟» ـ دېگەننى سورىمايدۇ. بۇمۇ بىھەنلىك ۋە ئېغىر چاپادىن ئىبارەتتۇر. 9 ئىككى بىردىن ياخشىدۇر؛ چۈنكى ئىككى بولسا ئەمگىكىدىن ياخشى ئىنئام ئالىدۇ. 10 يېقىلىپ كەتسە، بىرسى ھەمراھىنى يۇلەپ كۆتۈرىدۇ؛ بىراق يالغۇز ھالەتتە يېقىلىپ كەتسە، يۇلىگۈدەك باشقا بىرسى يوق بولسا، بۇ كىشىنىڭ ھالىغا ۋاي! 11 يەنە، ئىككىسى بىللە ياتسا، بىر-بىرىنى ئىلىنتىدۇ؛ لېكىن بىرسى يالغۇز ياتسا قانداق ئىلىنتىلىشۇن؟ 12 يەنە، بىراۋ يالغۇز بىر ئادەمنى بېكىتۋالغان بولسا، ئىككىسى ئۆنىگىغا تاقابىل تۇرالايدۇ؛ شۇنىڭدەك تۆچ قات تارغىماچا ئاسان ئۈزۈلمەس. 13 كەمبەغەل ئەمما ئاقىل يىگىت يەنە نەسىھەتنىڭ ئەتىۋارىنى قىلمايدىغان قېرى ئەخمەق پادىشاھتىن ياخشىدۇر، 14 چۈنكى گەرچە ئۇ بۇ پادىشاھنىڭ پادىشاھلىقىدا كەمبەغەل بولۇپ تۇغۇلغان بولسىمۇ، ئۇ زىنداندىن تەختكە ئولتۇرۇشقا چىقتى. 15 مەن قۇياش ئاستىدىكى بارلىق تىرىكلەرنىڭ ئاشۇ ئىككىنچىنى، يەنى [پادىشاھنىڭ] ئورنىنى باسقۇچىنى، شۇ يېگىتنى قوللايدىغانلىقىنى كۆردۈم. 16 بارلىق خەلق، يەنى ئۇلارنىڭ ئالدىدا تۇرغان بارلىق پۇقرالار ساناقسىز بولسىمۇ، بىراق ئۇلاردىن كېيىنكىلەر يېگىتنىمۇ رازى بولمايدۇ؛ بۇمۇ بىھەنلىك ۋە شامالنى قوغلىغانلىقتۇر.

5 خۇدانىڭ ئۆيىگە بارغاندا، ئاۋايلاپ يۈرگىن؛ ئەخمەقلەرچە قۇربانلىقلارنى سۇنۇش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئاڭلاپ ۋىسۇنۇش ئۈچۈن يېقىنلاشقىن؛ چۈنكى ئەخمەقلەر رەزىللىك قىلىۋاتقىنى بىلمەيدۇ. 2 ئاغزىڭنى يىنىكلىك بىلەن ئاچما، كۆڭلۈڭ خۇدا ئالدىدا ھېتىمنى ئېيتىشقا ئالدىرمىسۇن؛ چۈنكى خۇدا ئەرشىلەردە، سەن يەر يۈزىدىدۇرسەن؛ شۇڭا سۆزلىرىڭ ئاز بولسۇن. 3 چۈنكى ئىش كۆپ بولسا چۈشىۋە كۆپ بولغاندەك، گەپ كۆپ بولسا، ئەخمەقنىڭ گېپى بولۇپ قالىدۇ. 4 خۇداغا قەسەم ئىچسەڭ، ئۇنى ئادا قىلىشنى كېچىكتۈرمە، چۈنكى ئۇ ئەخمەقلەردىن ھۇزۇر ئالمايدۇ، شۇڭا قەسەمگىنى ئادا قىلغىن. 5 قەسەم ئىچىپ ئادا قىلمىغاندىن كۆرە، قەسەم ئىچمەسلىكىڭ تۆزۈكتۈر. 6 ئاغزىڭ تېنىڭنى گۇناھىنىڭ ئىختىيارىغا قويۇۋەتمىسۇن؛ پەرشتە ئالدىدا: «خاتا سۆزلەپ سالدىم» دېمە؛ نېمىشقا خۇدا گېپىڭدىن غەزەپلىنىپ قوللىرىڭ ياسىغانىنى ھالاك قىلىدۇ؟ 7 چۈنكى چۈش كۆپ بولسا بىھەنلىكمۇ كۆپ بولىدۇ، گەپ كۆپ بولسىمۇ ئوخشاشتۇر، شۇڭا، خۇدادىن قورققىن! 8 سەن نامراتلارنىڭ ئېزىلگەنلىكىنى ياكى يەرلىك مەنسەپدارلارنىڭ ھەق-ئادالەتنى زوراۋانلارچە قلىرىپ قويغانلىقىنى كۆرسەڭ، بۇ ئىشلاردىن ھەيران قالما، چۈنكى مەنسەپداردىن يۇقىرى يەنە بىرسى كۆزلىمە كتە، ۋە ئۇلاردىنمۇ يۇقىرىسىمۇ باردۇر. 9 بىراق ئېمىلا بولمىسۇن يەر-ۋېراق ھەممە ئادەمگە پايدىلىقتۇر، ھەتتا پادىشاھنىڭ ئۆزىمۇ يەر-ۋېراققا تايىنىدۇ. 10 كۈمۈشكە ئامراق كۈمۈشكە قانماس، بايلىقلارغا ئامراق ئۆز كىرىمگە قانماس؛ بۇمۇ بىھەنلىكتۇر. 11 مال-مۈلۈك كۆپەيسە، ئۇلارنى يېگۈچىلىرىمۇ كۆپىيىدۇ؛ مال ئىگىسگە ئۇلارنى كۆزلەپ، ئۇلاردىن ھۇزۇر ئېلىشتىن باشقا ئەمە پايدىسى بولسۇن؟ 12 ئاز يېسۇن، كۆپ يېسۇن، ئەمگەكچىنىڭ ئۇيقۇسى تاتلىقتۇر؛ بىراق باينىڭ توقلۇق ئۇنى ئۇخلاتماس. 13 مەن قۇياش ئاستىدا زور بىر كۈلپەتنى كۆردۈم ـ ئۇ بولسىمۇ، ئىگىسى ئۆزىگە زىيان يەتكۈزىدىغان بايلىقلارنى توپلاشتۇر؛ 14 شۇنىڭدەك، ئۇنىڭ بايلىقلىرى بالا يېشىپەت ئۆپەيلدن يوقىلىشىدىن ئىبارەتتۇر. ئۇنداق ئادەمنىڭ بىر ئوغلى بولسا، [ئوغلىنىڭ] قولىغا قالدۇرغۇدەك ھېچنېمىسى يوق بولىدۇ. 15 ئۇ ئاپىسىنىڭ قورسىقىدىن يالىڭاچ چىقىپ، كەتكەندەكلا يالىڭاچ پېتى كېتىدۇ؛ ئۇ ئۆزىنىڭ چاپالىق ئەمگىكىدىن قولىغا ئالغۇدەك ھېچنېمىنى ئېپكەتەلمەيدۇ. 16 مانا بۇمۇ ئېغىر ئەلەملىك ئىش؛ چۈنكى ئۇ قانداق كەلگەن بولسا، يەنە شۇنداق كېتىدۇ؛ ئەمدى ئۇنىڭ شامالغا ئېرىشىش ئۈچۈن ئەمگەك قىلغىنىنىڭ نېمە پايدىسى؟ 17 ئۇنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە يەپ-ئىچكىنى قاراڭغۇلۇقتا بولۇپ، غەشىلىك، كېسەللىكى ۋە خاپىلىقى كۆپ بولىدۇ. 18 مانا نېمىنىڭ يارامىلىق ۋە گۈزەل ئىكەنلىكىنى كۆردۈم ـ ئۇ بولسىمۇ، ئىنسانلارنىڭ خۇدا ئۇنىگىغا تەقدىم قىلغان ئۆمرىنىڭ ھەربىر كۈنلىرىدە يېيىش، ئىچىش ۋە قۇياش ئاستىدىكى بارلىق مېھنىتىدىن ھۇزۇر ئېلىشتۇر؛ چۈنكى بۇ ئۇنىڭ نېسىۋىسىدۇر. 19 خۇدا ھەربىرىنى بايلىقلارغا، مال-دۇنياغا ئىگە بولۇشقا، شۇنىڭدەك ئۇلاردىن پايدىلىنىشقا، ئۆز رىزقىنى قوبۇل قىلىشقا، ئۆز ئەمگىكىدىن ھۇزۇر ئېلىشقا مۇيەسسەر قىلغان بولسا ـ مانا بۇلار خۇدانىڭ سوۋغىتىدۇر. 20 چۈنكى ئۇ ئۆمرىدىكى تېز ئۆتىدىغان كۈنلىرى ئۈستىدە كۆپ ئويلامايدۇ؛ چۈنكى خۇدا ئۇنى كۆڭلىنىڭ شادلىقى بىلەن بەند قىلىدۇ.

6 قۇياش ئاستىدا بىر يامان ئىشنى كۆردۈم، ئۇ ئىش ئادەملەر ئارىسىدا كۆپ كۆرۈلىدۇ ـ 2 خۇدا بىرسىگە بايلىقلار، مال-دۇنيا ۋە ئىززەت-ھۆرمەت تەقسىم قىلىدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئۆز كۆڭلى خالىغىنىدىن ھېچنەرسىسى كەم بولمىدى؛ بىراق خۇدا ئۇنىڭغا بۇلاردىن ھۇزۇر ئېلىشقا مۇيەسسەر قىلمىدى، بەلكى يات بىر ئادەم ئۇلاردىن ھۇزۇر ئالىدۇ؛ مانا بۇ بىھەنلىك ۋە ئېغىر ئازابتۇر. 3 بىرسى يۈز بالا كۆرۈپ كۆپ يىل ياشىشى مۇمكىن، بىراق ئۇنىڭ يىل-كۈنلىرى شۇنچىلىك كۆپ بولسىمۇ، ئۇنىڭ جېنى بەختىنى كۆرمىسە، ھەتتا گۈرنى كۆرمىگەن بولسىمۇ، ئۇغۇلۇپ چاچراپ كەتكەن بوۋاق ئۇنىڭدىن ئەۋزەلدۇر دەيمەن. 4 چۈنكى چاچرىغان بالا بىھەنلىك بىلەن كېلىدۇ، قاراڭغۇلۇقتا كېتىدۇ، قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ ئىسمىنى قاپلايدۇ؛ 5 ئۇ كۈننىمۇ كۆرمىگەن، بىلمىگەن؛ بىراق ھېچ بولمىغاندا ئۇ بىرىنچىسىگە نىسبەتەن ئارام تاپقاندۇر. 6 بەرھەق، ھېلىقى كىشى ھەتتا ئىككى ھەسسە مىڭ يىل ياشىغان بولسىمۇ، بىراق بەختنى كۆرمىسە، ئەھۋالنى ئوخشاشتۇر ـ ھەربىر كىشى ئوخشاش بىر جايغا بارىدۇ ئەمەسمۇ؟ 7 ئادەمنىڭ تارتقان بارلىق چاپاسى ئۆز ئاغزىنى ئۈچۈندۇر؛ بىراق ئۇنىڭ ئىشتىھاسى ھەرگىز قانمايدۇ. 8 شۇنداقتا دانا كىشىنىڭ ئەخمەقتىن نېمە ئارتۇقچىلىقى بولسۇن؟ نامراتلار كىشى ياشىقىلار ئالدىدا قانداق مېڭىشنى بىلگەن بولسىمۇ، ئۇنىڭ نېمە پايدىسى بولسۇن؟ 9 كۆزنىڭ كۆرۈشى ئارزۇ-ھەۋەسنىڭ ۋەيان-ۋەيان يۈرۈشىدىن ئەۋزەلدۇر. بۇنداق قىلىشمۇ بىھەنلىك ۋە شامالنى قوغلىغانلىقتۇر ئىشتۇر. 10 ئۆتۈپ كەتكەن ئىشلارنىڭ بولسا ئاللىقاچان نامى بېكىتىلىپ ئاتالغان؛ ئىنسانىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىمۇ ئايان بولغان؛ شۇڭا ئىنسانىنىڭ ئۆزىدىن قۇدرەتلىك بولغۇچى بىلەن قارشىلىشىشقا بولمايدۇ. 11 چۈنكى گەپ قانچە كۆپ بولسا، بىھەنلىك شۇنچە كۆپ بولىدۇ؛ بۇنىڭ ئىنسانغا نېمە پايدىسى؟ 12 چۈنكى ئىنسانىنىڭ ئۆمرىدە، يەنى ئۇنىڭ سايەدەك تېزلا ئۆتىدىغان مەنسىز ئۆمرىدىكى بارلىق كۈنلىرىدە ئۇنىڭغا نېمىنىڭ پايدىلىق ئىكەنلىكىنى كىم بىلىشۇن؟ چۈنكى ئىنسانغا ئۇ كەتكەندىن كېيىن قۇياش ئاستىدا نېمە ئىشنىڭ بولىدىغانلىقىنى كىم دەپ بېرەلىسۇن؟

7 ياخشى نام-ئابروي قىممەتلىك ئۇتتىيادىن ئەۋزەل، ئادەمنىڭ تۇلۇش كۈنى ئۇغۇلۇش كۈنىدىن ئەۋزەلدۇر. 2 ماتەم ئۆتۈش ئۆيىگە بېرىش زىيارەت-توي ئۆيىگە بېرىشتىن ئەۋزەل؛ چۈنكى ئاشۇ يەردە ئىنسانىنىڭ ئاقىۋىتى ئايان قىلىنىدۇ؛ تىرىك بولغانلار يۈنى كۆڭلىگە پۈكۈشى كېرەك. 3 غەشلىك كۈلكىدىن ئەۋزەلدۇر؛ چۈنكى چىراينىڭ پەرشانلىقى بىلەن قەلب ياخشىلىنىدۇ. 4 دانا كىشىنىڭ قەلبى ماتەم ئۆتۈش ئۆيىدە، بىراق ئەخمەقنىڭ قەلبى تاماشىنىڭ ئۆيىدىدۇر. 5 ئەخمەقلەرنىڭ ناخشىسىنى ئاڭلىغاندىن كۆرە، دانا كىشىنىڭ تەنبىھىنى ئاڭلىغىن؛ 6 چۈنكى ئەخمەقنىڭ كۈلكىسى قازان ئاستىدىكى يانتاقلارنىڭ پاراسلىشىدەك، خالاس، بۇمۇ بىھەنلىكتۇر. 7 جەبىر-زۇلۇم دانا ئادەمنى نادانغا ئايلاندۇرىدۇ، پارا بولسا قەلبنى ھالاك قىلىدۇ. 8 ئىشنىڭ

ئايىغى بېشىدىن ئەۋزەل؛ سەۋر-تاقەتلىك روھ تە كەبىۋىر روھتىن ئەۋزەلدۇر. 9 روھىڭدا ئالدا
بولۇشقا ئالدىرىما؛ چۈنكى خاپىلىق ئەخمەقلەرنىڭ باغرىدا قونۇپ ياتىدۇ. 10 «ئىمىشقا بۇرۇنقى
كۈنلەر ھازىرقى كۈنلەردىن ئەۋزەل؟» ـ دېمە؛ چۈنكى سېنىڭ بۇنداق سورىغىنىڭ داناليقتىن
ئەمەس. 11 داناليق مىراسقا ئوخشاش ياخشى ئىش، قۇياش نۇرى كۆرگۈچىلە رگە پايدىلىقتۇر.
12 چۈنكى داناليق پۇل پاناھ بولغاندەك، پاناھ بولىدۇ؛ بىراق داناليقنىڭ ئەۋزەللىكى شۇكى، ئۇ
تۇز ئىگىلىرىنى ھاياتقا ئېرىشتۈرىدۇ. 13 خۇدانىڭ قىلغانلىرىنى ۋېلاپ كۆر؛ چۈنكى ئۇ ئە گرى
قىلغانىنى كىم تۈز قىلالىسۇن؟ 14 ئاۋات كۈندە ھۇزۇر ئال، ۋە يامان كۈندىمۇ شۇنى ۋېلاپ
كۆر: ـ خۇدا ئۇلارنىڭ بىرىنى، شۇنداقلا يەنە بىرىنىمۇ تەڭ ياراتقاندۇر، شۇنىڭ بىلەن ئىنسان
ئۆزى كەتكەندىن كېيىن بولىدىغان ئىشلارنى بىلىپ يېتەلمەيدۇ. 15 مەن بۇنىڭ ھەممىسىنى بىمەنە
كۈنلىرىمدە كۆرۈپ يەتتىم؛ ھەققانىي بىر ئادەمنىڭ ئۆز ھەققانىيلىقى بىلەن يوقلىپ كەتكەنلىكىنى
كۆردۇم، شۇنىڭدەك رەزىل بىر ئادەمنىڭ ئۆز رەزىللىكى بىلەن ئۇمرىنى ئۇزارتاقانلىقىنى كۆردۇم.
16 ئۆزۈڭنى دەپ ھەددىدىن زىيادە ھەققانىي بولما؛ ۋە ئۆزۈڭنى دەپ ھەددىدىن زىيادە
دانا بولما؛ سەن ئۆز-ئۆزۈڭنى ئالاقزادە قىلماڭچىمۇسەن؟ 17 ئۆز ئۆزۈڭنى دەپ ھەددىدىن زىيادە
رەزىل بولما، ياكى ئەخمەق بولما؛ ئۆز ئەجىلىڭ توشمايلا ئۆزۈڭ ئۆلە ئىچىمۇسەن؟ 18 شۇنىڭ،
بۇ [ئاگاھنى] چىڭ تۇت، شۇنىڭدىن ئۇ [ئاگاھنىمۇ] قولۇڭدىن بەرمىگىنىڭ ياخشى؛ چۈنكى
خۇدادىن قورقىدىغان كشى ھەر ئىككىسى بىلەن ئۆتۈۋالۇق بولىدۇ. 19 داناليق دانا كشىنى بىر
شەھەرنى باشقۇرىدىغان ئون ھۆكۈمراندىن زىيادە كۈچلۈك قىلىدۇ. 20 بەرھەق، يەر يۈزىدە دائىم
مېھرىبانلىق يۈرگۈزىدىغان، گۇناھ سادىر قىلمايدىغان ھەققانىي ئادەم يوقتۇر. 21 يەنە، خەقلەرنىڭ
ھەممىلا گەپ-سۆزلىرىگە ئانچە دىققەت قىلىپ كەتمە، بولمىسا، ئۆز خىزمەتكارىڭنىڭ ساڭا
لەنەت ئوقۇغانلىقىنى ئاڭلاپ قېلىشىڭ مۇمكىن. 22 چۈنكى كۆڭۈڭدە، ئۆز ئۆڭىڭدۇ شۇنىڭغا
ئوخشاش باشقىلارغا كۆپ قېتىم لەنەت قىلغانلىقىڭنى ئۇيدان بىلىسەن. 23 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى
داناليق بىلەن سىناپ باقتىم، ھەن: «دانا بولىمەن» دېسەمۇ، ئۇ ئەمما ئۆز ماھىدىن يىراق ئىدى. 24 بارلىق
يۇز بە رگەن ئىشلار بولسا ئەقىلىمزدىن يىراق، شۇنىڭدەك ئىنتايىن سىرلىقتۇر؛ كىم ئۇنى ئىزدەپ
بىلىپ يېتەلىسۇن؟ 25 مەن چىن كۆڭۈلمدىن داناليق ۋە ئەقلىي بىلىمنى بىلىشكە، سورۇشتۇرۇشكە
ۋە ئىزدەشكە، شۇنداقلا رەزىللىكنىڭ ئەخمەقلىقىنى، ئەخمەقلىقنىڭ تەلۋىلىك ئىكەنلىكىنى بىلىپ
يېتىشكە زېھىنمنى يىغدىم. 26 شۇنىڭ بىلەن كۆڭلى تور ۋە قىلتاق، قوللىرى ئاسارەت بولغان
ئاياللىنىڭ تۇزۇمدىن ئاچچىق ئىكەنلىكىنى بايقىدىم؛ خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان كشى ئۇنىڭدىن تۇزنى
قاچۇرىدۇ، بىراق گۇناھكار ئادەم ئۇنىڭغا تۇتۇلۇپ قالىدۇ. 27 بۇ بايقىغانلىرىمنا قارا، ـ دەيدۇ
ھېكەمەت توپلىغۇچى ـ پاكىتلارنى بىر-بىرىگە باغلاپ سىلىشتۇرۇپ، ئەقىل ئىزدىدىم؛ 28 مېنىڭ
قەلبىم ئۇنى يەنىلا ئىزدىمە كتە، بىراق تىنچى تاپالمىدىم! ـ مىڭ كشى ئارىسىدا بىر دۇرۇس ئە رىكە كنى
تاپتىم ـ بىراق شۇ مىڭ كشى ئارىسىدىن بىرمۇ دۇرۇس ئايالنى تاپالمىدىم. 29 مانا كۆرگىن، مېنىڭ
بايقىغانلىرىم پەقەت مۇشۇ بىرلا ـ خۇدا ئادەمنى ئەسلى دۇرۇس ياراتقان؛ بىراق ئادەملەر بولسا
نۇرغۇنلىغان ھىيلە-مىكىرلەرنى ئىزدەيدۇ.

8

كىم دانا كىشىگە تەڭ كېلەلەيدۇ؟ كىم ئىشلارنى چۈشەندۈرۈشنى بىلىدۇ؟ كىشىنىڭ داناليقى
چىرايىنى نۇرلۇق قىلىدۇ، يۈزىنىڭ سۈرىنى يورۇتىدۇ. 2 پادىشاھنىڭ پەرمانىغا قۇلاق سېلىشىڭنى
دەۋەت قىلىمەن؛ بولۇپمۇ خۇدا ئالدىدا ئېچىكەن قەسەم تۈپەيلىدىن شۇنداق قىلغىن. 3 ئۇنىڭ ئالدىدىن
چېقىپ كېتىشكە ئالدىرىما، يامان بىر دەۋانى قوللاشتا چىڭ تۇرما؛ چۈنكى پادىشاھ نېمىنى خالىسا
شۇنى قىلىدۇ. 4 چۈنكى پادىشاھنىڭ سۆزى ھوقۇقتۇر؛ كىم ئۇنىڭغا: «تۈزلىرى نېمە قىلىلا؟»
ـ دېيەلىسۇن؟ 5 كىم [پادىشاھنىڭ] پەرمانىنى تۇتقان بولسا ھېچ يامانلىقنى كۆرمەيدۇ؛ دانا
كىشىنىڭ كۆڭلى ھەم پەيتنى ھەم يولنى پەملىيەلەيدۇ. 6 چۈنكى ھەربىر ئىش-ئارزۇنىڭ پەيتى ۋە
يولى بار؛ ئىنسان كېيىنكى ئىشلارنى بىلمىگەچكە، ئۇنىڭ دەرد-ئەلىمى ئۇزىنى قاتتىق باسىدۇ. كىم
ئۇنىڭغا قاندا بولىدىغانلىقىنى ئېيتالىسۇن؟ 8 ھېچكىم ئۆز روھىغا ئىگە بولالماس، يەنى ھېچكىمنىڭ
ئۆز روھىنى ئۆزىدە قالدۇرۇش ھوقۇقى يوقتۇر؛ ھېچكىمنىڭ ئۆلۈش كۈنىنى ئۆز قولىدا تۇتۇش
ھوقۇقى يوقتۇر، شۇ جەڭ قېچىشقا رۇخسەت يوقتۇر؛ رەزىللىك رەزىللىككە پېرىلگۈچىلەرنى
قۇتقۇزماس. 9 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈپ چىقتىم، شۇنداقلا قۇياش ئاستىدا قىلىنغان ھەربىر
ئىشقا، ئادەمنىڭ ئادەم ئۈستىگە ھوقۇق تۇتقانلىقى بىلەن تۇلارغا زىيان يەتكۈزىدىغان مۇشۇ
ۋاقىتقا كۆڭۈل قويدۇم. 10 شۇنىڭدەك رەزىللەرنىڭ دەپنە قىلىنغانلىقىنى كۆردۇم؛ تۇلار
ئەسلىدە مۇقەددەس جايغا كىرىپ-چىقىپ يۈرەتتى؛ تۇلار [مۇقەددەس جايدىن] چىقىپلا،
رەزىل ئىشلارنى قىلغان شۇ شەھەر ئېچىدە ماختىلىدۇ تىنچى! بۇمۇ بەىنلىكتۇر! 11 رەزىللىك
ئۈستىدىن ھۆكۈم تېزدىن بەجا كەلتۈرۈلمىگەچكە، شۇڭا ئىنسان بالىلىرىنىڭ كۆڭلى رەزىللىكنى
يۈرگۈزۈشكە پۈتۈنلەي بېرىلىپ كېتىدۇ. 12 گۇناھكار يۈز قېتىم رەزىللىك قىلىپ، كۆنلىرىنى
تۇزارتىسىمۇ، خۇدادىن قورقىدىغانلارنىڭ ئەھۋالى تۇلاردىن ياخشى بولىدۇ دەپ بىلىمەن؛ چۈنكى
تۇلار ئۆزىنى ئالدىدا قورقىدۇ. 13 بىراق رەزىللەرنىڭ ئەھۋالى ياخشى بولمايدۇ، ئۇنىڭ كۆنلىرى
سايىدەك تېزلا ئۆتۈپ، كۆنلىرى ئۇزارتىلمايدۇ؛ چۈنكى ئۇ خۇدا ئالدىدا قورقمايدۇ. 14 يەر
يۈزىدە يۈرگۈزۈلگەن بىر بەىنلىك بار؛ بېشىغا رەزىللەرنىڭ قىلغىنى يېچە كۈن چۈشىدىغان
ھەققانىي ئادەملەر بار، بېشىغا ھەققانىي ئادەملەرنىڭ قىلغىنى يېچە يا خشىلىق چۈشىدىغان رەزىل
ئادەملەرمۇ بار. مەن بۇ ئىشنىمۇ بەىنلىك دېدىم. 15 شۇڭا مەن تاماشىنى تەرىپلىدىم؛ چۈنكى
ئىنسان ئۈچۈن قۇياش ئاستىدا يېيىش، ئىچىش ۋە ھۇزۇر ئېلىشتىن ياخشى ئىش يوقتۇر، شۇنداق
قىلىپ ئۇنىڭ ئەمگىكىدىن بولغان مېۋە خۇدا تەقدىم قىلغان قۇياش ئاستىدىكى ئۆمرىنىڭ بارلىق
كۈنلىرىدە ئۇنىڭگە ھەمراھ بولىدۇ. 16 كۆڭلۈمنى داناليقنى ۋە يەر يۈزىدە قىلىنغان ئىشلارنى بىلىپ
يېتىش ئۈچۈن قۇيغانىدا، شۇنداقلا خۇدا قىلغان بارلىق ئىشلارنى كۆرگىنىمدە شۇنى بايقىدىم: ـ
ئىنسان ھەتتا كېچە-كۈندۈز كۆزلىرىگە ئۇيقۇنى كۆرسەتمىسىمۇ، قۇياش ئاستىدىكى بارلىق ئىشنى
بىلىپ يېتەلمەيدۇ؛ ئۇ ئۇنى چۈشىنىشكە قانچە ئىنتىلسە، ئۇ شۇنچە بىلىپ يېتەلمەيدۇ. ھەتتا دانا كشى
«بۇنى بىلىپ يەتتىم» دېسىمۇ، ئەمەلىيەتتە ئۇ ئۇنى بىلىپ يەتمەيدۇ.

9

مەن شۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئېنىقلاش ئۈچۈن كۆڭۈل قويدۇم؛ شۇنى بايقىدىمكى، مەيلى
ھەققانىي كشى ياكى دانا كشى بولسۇن، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ بارلىق قىلغانلىرى خۇدانىڭ
قولىدىدۇر، دەپ بايقىدىم؛ ئىنسان ئۆزىگە مۇھەببەت ياكى نەپرەتنىڭ كېلىدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەيدۇ.
ئۇنىڭ ئالدىدا ھەرقانداق ئىش بولۇشى مۇمكىن. 2 ھەمە ئادەمگە ئوخشاش ئىشلار ئوخشاش
پېتى كېلىدۇ؛ ھەققانىي ۋە رەزىل كىشىگە، مېھرىبان كشىگە، پاك ۋە ناپاك، قۇربانلىق قىلغۇچى ۋە
قۇربانلىق قىلمىغۇچىغىمۇ ئوخشاش قىسمەت بولىدۇ؛ ياخشى ئادەمگە قانداق بولسا، گۇناھكارغا
شۇنداق بولىدۇ؛ قەسەم ئېچىكۈچىگە ۋە قەسەم ئېچىشتىن قورقۇچىغىمۇ ئوخشاش بولىدۇ. 3
مانا بۇ ھەممىگە ئوخشاشلا بۇ ئىشنىڭ كېلىدىغانلىقى قۇياش ئاستىدىكى ئىشلار ئارىسىدا كۆزلىگەنلىك
ئىشتۇر؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئىنسان بالىلىرىنىڭ كۆڭۈللىرى ياماناقتا تولغان، پۈتۈن ھاياتىدا كۆڭلىدە
تەلۋىلىك تۇرىدۇ؛ ئاندىن ئۇلار ئۆلگەنلە رگە قوشۇلىدۇ. 4 چۈنكى تىرىكلە رگە قوشۇلغان كشى
ئۈچۈن بولسا ئۈمىد بار؛ چۈنكى، تىرىك ئىت ئۆلگەن شىردىن ئەلا. 5 تىرىكلەر بولسا ئۆزلىرىنىڭ
ئۆلىدىغانلىقىنى بىلىدۇ؛ بىراق ئۆلگەنلەر بولسا ھېچنېمىنى بىلمەيدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھېچ ئىنئامى يەنە
بولمايدۇ؛ ئۇلار ھەتتا ئادەمنىڭ ئېسىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىدۇ، قايتا كەلمەيدۇ. 6 ئۇلارنىڭ
مۇھەببىتى، نەپرىتى ۋە ھەسەتخورلۇقىمۇ ئاللىقاچان يوقالغان؛ قۇياش ئاستىدا قىلىنغان ئىشلارنىڭ
ھېچقايسىسىدىن ئۇلارنىڭ مەڭگۈ ئۈگە قايتا نېسىۋىسى يوقتۇر. 7 بارغىن، ئېنىكىنى خۇشاللىق بىلەن
يەپ، شاراب كىنى خۇشخۇيلۇق بىلەن ئىچكىن؛ چۈنكى خۇدا ئاللىقاچان مۇنداق قىلىشىڭنى رازى
بولغان. 8 كىيىم-كېچىك كلىرىڭ ھەردائىم ئاپاق بولسۇن، خۇشبۇي مايى بېشىڭنى كەتمىسۇن. 9
خۇدا ساڭا قۇياش ئاستىدا تەقسىم قىلغان ھەمە ئۈمرى ۋۇجۇدىڭ بارلىق كۈنلىرىدە، يەنى ھەىنلىكتە
ئۆتكۈز ئۈگەن بارلىق كۈنلىرىڭدە، سۈيىمۇلۇك ئايالىڭ بىلەن بىللە ھاياتىنى ھۇزۇر ئالغىن، چۈنكى بۇ
سېنىڭ ھاياتىڭدىكى نېسىۋەڭ ۋە قۇياش ئاستىدىكى بارلىق تارتقان جاپايىڭنىڭ ئەجرىدۇر. 10
قولۇڭ تۇتقانى بارلىق كۈچۈڭ بىلەن قىلغىن؛ چۈنكى سەن بارىدىغان تەھتىسارادا ھېچ خىزمەت،
مەقسەت-پىلان، بىلىم ياكى ھېكمەت بولمايدۇ. (Sheol h7585) 11 مەن زېھىنمنى يېغىپ،
قۇياش ئاستىدا كۆردۈمكى، مۇسابىقىدە غەلبە يەلتاپانغا بولماس، يا جە گدە غەلبە پالۋانغا بولماس،
يا نان دانا كىشىگە كەلمەس، يا بايلىقلار يورۇتۇلغانلارغا كەلمەس، يا ئىلتىپات بىلىملىكلە رگە
بولماس ـ چۈنكى پەيت ۋە تاسادىپىلىق ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە كېلىدۇ. 12 بەرھەق، ئىنسانمۇ ئۆز
ۋاقتى-سائىتىنى بىلمەيدۇ؛ بېلىقلار رەھىمسىز تورغا ئېلىنغاندەك، قۇشلار تاپان-ئۆزاققا ئىلىنغاندەك،
بۇلارنىڭ ئوخشاش ئىنسان بالىلىرى يامان بىر كۈندە ئۆزاققا ئىلىندۇ، ئۆزاق بېشىغا چۈشىدۇ. 13
مەن يەنە قۇياش ئاستىدا داناليقنىڭ بۇ مىسالىنى كۆردۈم، ئۇ مېنى چوڭقۇر تەسىرلەندۈردى؛ 14
كىچىك بىر شەھەر بار ئىدى؛ ئۇنىڭغا قارشى ۋېۋۈك بىر پادىشاھ چىقىپ، ئۇنى قورشاپ، ئۇنىڭغا
ھۇجۇم قىلىدىغان يوغان پوتەيلەرنى قۇردى. 15 بىراق شەھەردىن نامرات بىر دانا كشى تېپىلىپ
قالدى؛ ئۇ ئۇنى ئۆز داناليقى بىلەن قۇتۇلدۇردى؛ بىراق كېيىن، ھېچكىم بۇ نامرات كشىنى
ئېسىگە كەلتۈرمىدى. 16 شۇنىڭ بىلەن مەن: «داناليق كۈچ-قۇدرەتتىن ئەۋزەل» ـ دېدىم؛
بىراق شۇ نامرات كىشىنىڭ داناليقى كېيىن كۆز ئۈگە شلىنمايدۇ، ئۇنىڭ سۆزلىرى ئاڭلانمايدۇ.
17 دانا كىشىنىڭ جىمجىتلىقتا ئېيتقان سۆزلىرى ئەخمەقلەر ئۈستىدىن ھوقۇق سۈرگۈچىنىڭ

ۋارقىراشلىرىدىن ئېنىق ئاڭلىنار. 18 دانالىق تۆرۈش قوراللىرىدىن ئەۋزەلدۇر؛ بىراق بىر گۇناھكار زور ياخشىلىقنى ھالاك قىلىدۇ.

10

خۇددى تۇلۇك چۈشلەر ئەتىرنىڭ سېىستۇپتىدىغاندەك، ئازراققىنە ئەخمەقلىق تارازىدا دانالىق ۋە ئىززەت-ھۆرمەتنىمۇ ئېغىر توختايدۇ. 2 دانالىقنىڭ كۆڭلى ئوڭغا مايىل، ئەخمەقنىڭكى سولغا. 3 ئەخمەق كىشى ھەتتا يولدا مېڭىۋاتقاندىمۇ، ئۇنىڭ ئەقلى كەم بولغاچقا، ئۇ ئەخمەق ئىكەنلىكىنى ھەممىگە ئايان قىلىدۇ. 4 ھۆكۈمدارنىڭ ساڭا ئاچچىقى كەلسە، ئورنۇڭدىن ئىستىپا بەرمە؛ چۈنكى تىنچ-سەۋرچانلىق خاتا-سەۋەنلىكتىن بولغان زور خاپىلىقنى تىنچىتىدۇ. 5 قۇياش ئاستىدا يامان بىر ئىشنى كۆردۈمكى، ئۇ ھۆكۈمدارىدىن چىققان بىر خاتا ئىشتۇر ـ 6 ئەخمەقلەر يۇقىرى مەنسەپتە، شۇنىڭ بىلەن تەڭ بايلار پەس ئورۇندا ئولتۇرىدۇ؛ 7 مەن قۇلالارنىڭ ئاتقا مىنگەنلىكىنى، ئەمىرلەرنىڭ قۇلالاردەك پىيادە ماڭغانلىقنى كۆردۈم. 8 ئورىنى كولىغان كىشى ئۆزىگىڭا يېقىلىشى مۇمكىن؛ تامنى بۇزغان كىشىنى يىلان چېقىشى مۇمكىن؛ 9 تاشلارنى يۆتكىگەن كىشى تاش تەرىپىدىن يارىلىنىشى مۇمكىن؛ ئوتۇن يارىدىغان كىشى خەۋپىگە ئۇچرايدۇ. 10 پالتا گال بولسا، بىرسى تىغنى بىلىمسە، پالتىنى كۆچەپ چېپىشقا توغرا كېلىدۇ؛ بىراق دانالىق ئادەمنى ئۇتۇق-مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشتۈرىدۇ. 11 يىلان ئۇيىنتىلماي تۇرۇپ، يىلانچىنى چاقسا، يىلانچىغا نېمە پايدا؟ 12 دانا كىشىنىڭ سۆزلىرى شەپقەتلىكتۇر؛ بىراق ئەخمەقنىڭ لەۋلىرى ئۆزىنى يۇتىدۇ. 13 سۆزلىرىنىڭ بېشى ئەخمەقلىق، ئاينىغى رەزىل تەلۋىلىكتۇر؛ 14 ئەمما ئەخمەق يەنىلا گەپنى كۆپەيتىدۇ. بىراق ھېچكىم كەلگۈسىنى بىلمەيدۇ؛ ئۇنىڭدىن كېيىنكى ئىشلارنى كىم ئۇنىڭغا ئېيتالىسۇن؟ 15 ئەخمەقلەر جاپاسى بىلەن ئۆزلىرىنى ۋېرىتىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ھەتتا شەھەر رەگە باريدىغان يولنىمۇ بىلمەيدۇ. 16 ئى زېمىن، پادىشاھىڭ بالا بولسا، ئەمىرلىرىڭ سەھەردە زىياپەت ئۆتكۈزسە، ھالىڭغا ۋاي! 17 ئى زېمىن، پادىشاھىڭ مۇنتۇەرىنىڭ ئوغلى بولسا ۋە ئەمىرلىرىڭ كەيپ ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئۆزىنى قۇۋۋەتلەش ئۈچۈن مۇۋاپىق ۋاقىتدا زىياپەت ئۆتكۈزسە، بۇ سېنىڭ بەختىڭ! 18 ھۆرۈنلۇقتىن ئۆينىڭ تورۇسى غۇلاي دەپ قالىدۇ؛ قوللارنىڭ بوشلۇقىدىن ئۆيدىن يامغۇر ئوتىدۇ. 19 زىياپەت كۈلكە ئۈچۈن تەييارلىنار، شاراب ھاياتنى خۇش قىلار؛ لېكىن پۇل ھەممە ئىشنى ھەل قىلار! 20 پادىشاھقا لەنەت قىلما، ھەتتا ۋۇ ۋۇڭدىمۇ تىللىما؛ ھۆجرا گۈڭمۇ بايلارنى تىللىما؛ چۈنكى ئاسماندىكى بىر قۇش ئاۋازىڭنى تارتىدۇ، بىر قانات ئىگىسى بۇ ئىشنى ئايان قىلىدۇ.

11

نانلىرىڭنى سۇلارغا ئەۋەت؛ كۆپ كۈنلەردىن كېيىن ئۇنى قايتىدىن تاپىسەن. 2 بىر ئۇلۇشنى يەتتە كىشىگە، سەككىزىگىمۇ بەرگىن؛ چۈنكى يەر يۈزىدە نېمە يامانلىق بولىدىغانلىقىنى بىلمەيسەن. 3 بۇلۇتلار يامغۇرغا تولغان بولسا، تۆزلىرىنى زېمىن ئۈستىگە بوشىتىدۇ؛ دەرەخ شىمال تەرەپكە تۆرۈلسە، ياكى جەنۇب تەرەپكە تۆرۈلسە، قايسى تەرەپكە چۈشكەن بولسا، شۇ يەردە قالىدۇ. 4 شامالنى كۆزىتىدىغانلار تېرىقچىلىق قىلمايدۇ؛ بۇلۇتلارغا قارايدىغانلار ئورما ئورمايدۇ. 5 سەن شامالنىڭ يولىنى بىلمىگىنىڭدەك ياكى ۋېيدا بارنىڭ ھامىلىسىنىڭ ئۈستىخانىلىرىنىڭ بالىياتقۇدا قانداق ئۆسىدىغانلىقىنى بىلمىگىنىڭدەك، سەن ھەممىنى ياسىغۇچى خۇدانىڭ قىلغىنىنى بىلمەيسەن. 6 سەھەردە ئۇرۇقۇڭنى تېرىغىن، كەچتىمۇ قولۇڭنى ئىشتىن قالدۇرما؛ چۈنكى نېمە ئىشنىڭ، ئۇ ياكى بۇ ئىشنىڭ پايدىلىق بولىدىغانلىقىنى ۋە ياكى ھەر ئىككىسىنىڭ ئوخشاشلا ياخشى بولىدىغانلىقىنى بىلمەيسەن. 7 نۇر شېرىن بولىدۇ، ئېتىپنى كۆرۈشىمۇ ھۇزۇرلۇق ئىشتۇر. 8 شۇڭا بىرسى كۆپ يىل ياشىغان بولسا، بۇلارنىڭ ھەممىسىدىن ھۇزۇر تالىسۇن. ھالبۇكى، ئۇ يەنە قاراڭغۇلۇق كۈنلىرىنى ئېسىدە تۇتسۇن، چۈنكى ئۇلار كۆپ بولىدۇ؛ كەلگۈسىدىكى ئىشلارنىڭ ھەممىسى بىمەنىلىكتۇر! 9 ياشلىقىڭدىن ھۇزۇر تال، ئى يىگىت؛ ياشلىقىڭ كۈنلىرىدە كۆڭلۈڭ تۆزۈكىگە خۇشاللىقنى يەتكۈزگەي؛ كۆڭلۈڭ خالىغىنى ۋېيىچە ۋە كۆزلىرىڭ كۆرگىنى ۋېيچە يۈرگىن؛ بىراق شۇنى بىلگىنكى، بۇلارنىڭ ھەممىسى ئۈچۈن خۇدا سېنى سوراققا تارتىدۇ. 10 ئەمدى كۆڭلۈڭدىن غەشلىكنى ئېلىپ تاشلا، تېنىڭدىن يامانلىقنى نېرى قىل؛ چۈنكى ياللىق ۋە ياشلىقمۇ بىمەنىلىكتۇر.

12

ئەمدى يامان كۈنلەر بېشىڭغا چۈشمىگۈچە، شۇنداقلا سەن: «بۇلاردىن ھېچ ھۇزۇرۇم يوقتۇر» دېگەن يىللار يېقىنلاشمىغۇچە ياشلىقىڭدا ياراتقۇچىڭنى ئېسىگىدە چاڭ تۇت؛ 2 قۇياش، يورۇقلۇق، ئاي ۋە يۇلتۇزلار قاراڭغۇلىشىپ، يامغۇردىن كېيىن بۇلۇتلار قايتىپ كەلمىگۈچە ئۇنى ئېسىگىدە تۇتقىن. 3 شۇ كۈنى «ۋېرىنىڭ كۆزەتچىلىرى» تىترەپ كېتىدۇ؛ پالۋانلار ئېگىلىدۇ، ئە زۇگۈچىلەر ئازلىقتىن توختاپ قالىدۇ؛ دېرىزىلەردىن سىرتقا قاراپ تۇرغۇچىلار غۇۋالىشىپ كېتىدۇ؛ 4 كوچىغا قارايدىغان ئىشىكلەر ئېتىلىدۇ؛ تۈگمەننىڭ ئاۋازى پەسىيىدۇ، كىشىلەر قۇشلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىسىلا چۈچۈپ كېتىدۇ، «ناخشىچى قىزلار»نىڭ سايراشلىرى سۈس ئاڭلىنىدۇ؛ 5 كىشىلەر ئېگىزدىن قورقىدۇ، كوچىلاردا ۋەھىمىلەر بار دەپ قورقۇپ يۈرىدۇ؛ بادام دەرىخى چېچەكلەيدۇ؛ چېكەتكە ئادەمگە يۈك بولىدۇ، شىندىر مېۋىسى سولىشىدۇ؛ چۈنكى ئىنسان مەڭگۈلۈك ماكانىغا كېتىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن تەڭ، ماتەم تۈتقۇچىلار كوچىدا ئايلىنىپ يۈرىدۇ؛ 6 كۈمۈش تانا تۈزۈلگۈچە، ئالتۇن چىنە چېقىلغۇچە، ئاپۇڭۋا بۇلاق يېنىدا پارە-پارە بولغۇچە، قۇدۇقتىكى چاق كاردىن چىققۇچە، 7 توپا-چاڭ ئەسلى ۋېرىققا قايتقۇچە، روھ تۈزىنى بە رگەن خۇداغا قايتقۇچە ـ ئۇنى ئېسىگىدە تۇتقىن! 8 ھەممىنىڭ ئۈستىگە ھەممىنىڭ!» ـ دەيدۇ ھېكمەت توپلىغۇچى ـ «ھەممىنىڭ ئۈستىگە ھەممىنىڭ! ھەممە ئىش ھەممىنىڭكىتۇر!» 9 شۇنىڭدەك، ھېكمەت توپلىغۇچى دانا بولۇپلا قالماستىن، ئۇ يەنە خەلققە بىلىم ئۆگىتەتتى؛ ئۇ ۋېلىنىپ، كۆپ پەند-نەسىھەتلەرنى تارازىغا سېلىپ، رەتلەپ چىقتى. 10 ھېكمەت توپلىغۇچى يېقىملىق سۆزلەرنى تېپىشقا ئىنتىلگەن؛ ئۇشۇبۇ يېزىلغىنى بولسا دۇرۇس، ھەققەت سۆزلىرىدىن ئىبارەتتۇر. 11 دانا كىشىنىڭ سۆزلىرى زىخقا ئوخشايدۇ؛ ئۇلارنىڭ يىغىندىسى چېڭ بېكىتىلگەن مىختەكتۇر. ئۇلار بىرلا پادىچى تەرىپىدىن بېرىلگەندۇر. 12 ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئى ئوغلۇم، بۇلاردىن سىرت ھەرقانداق يېزىلغانلاردىن پەخەس بول؛ چۈنكى كۆپ كىتابلارنىڭ يېزىلىشىنىڭ ئايىغى يوق، شۇنىڭدەك كۆپ ئۆگىنىش تەنىنى ۋېرىتىدۇ. 13 بىز پۈتۈن ئىشقا دىققەت قىلايلى، خۇدادىن قورققىن ۋە ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە تەنىنى ۋېرىتىدۇ. 14 چۈنكى بۇ ئىنسانىنىڭ تولۇق مەجبۇرىيىتىدۇر؛ 14 چۈنكى ئادەم قىلغان ھەربىر ئىش، جۈملىدىن بارلىق مەخپىي ئىشلار، ياخشى بولسۇن، يامان بولسۇن، خۇدا ئۇلارنىڭ سوربىنى قىلىدۇ.

كۆيلەرنىڭ كۆيى

1 «كۆيلەرنىڭ كۆيى» ـ سۈلايمانىنىڭ كۆيى. **2** «ئۆ ئوتلۇق ئاغىزى بىلەن مېنى سۈيسۈن، چۈنكى سېنىڭ مۇھەببىتىڭ شاراپتىن شېرىندۇر. **3** خۇشپۇراقتۇر سېنىڭ ئەتىرلىرىڭ؛ قۇيۇلغان پۇراقلىق ماي سېنىڭ نامىڭدۇر؛ شۇڭلاشتا قىزلار سېنى سۈيىدۇ. كۆكۈلۈمنى تۈرۈۋەتكەن مەھلىيا قىلغايسەن ـ بىز ساڭا ئەگىشىپ يۈگۈرەيلى! ـ پادىشاھ مېنى تۈرۈ خۇجرىلىرىغا ئەكىرگەي!» **4** «بىز سەندىن خۇشال بولۇپ شادلىنىمىز؛ سېنىڭ مۇھەببەتلىرىڭنى شاراپتىن ئارتۇق ئەسلەپ تەرىپلەيمىز». **5** «ئۇلار سېنى دۇرۇسلۇق بىلەن سۈيىدۇ». ـ «قارا تەنلىك بولغىنىم بىلەن چىرايلىقمەن، ئى يېرۇسالېم قىزلىرى! بەرھەق، كېدارلىقلارنىڭ چېدىرلىرىدەك، سۈلايمانىنىڭ پەردىلىرىدەك قارىمەن. **6** ماڭا تىكلىپ قارىماڭلار، چۈنكى قاردۇرمەن، چۈنكى ئاپتاپ مېنى كۆيدۈردى؛ ئانامنىڭ ئوغۇللىرى مەندىن رەنجىگەن؛ شۇڭا ئۇلار مېنى ئۈزۈمزارلارنى باققۇچى قىلدى؛ شۇڭا ئۆز ئۈزۈمزارىمنى باقالمىغانمەن». **7** «ھەي، جىنىم سۈيگىنىم، دېگىنە، پاداڭنى قەيەردە باقسىسەن؟ ئۆنى كۈن قىيامىدا قەيەردە ئارام ئالغۇزىسەن؟ مەھراھلىرىڭنىڭ پادىلىرى يېنىدا چۈمپەردىلىك ئايالالاردەك يۈرۈشۈمنىڭ نېمە ھاجىتى؟» **8** «ئى قىز-ئايالالار ئارىسىدىكى ئەڭ گۈزىلى، ئە گەر سەن بۇنى بىلمىسەڭ، پادامنىڭ باسقان ئىزلىرىنى يېسىپ مېڭىپ، پادىچىنىڭ چېدىرى يېنىدا ئۆز ئوغلاقلىرىڭنى ئوزۇقلاندۇرغىن». **9** «ئى سۈيۈملۈكۈم، مەن سېنى پىرەۋئۇننىڭ جەڭ ھارۋىلىرىغا قېتىلغان بىر بايتالغا ئوخشاتىمەن؛ **10** سېنىڭ مەڭزىلىرىڭ تىزلىغان مۇنچاقلار بىلەن، ۋېنۇئۇڭ مارجانلار بىلەن گۈزەللىدۇر. **11** بىز ساڭا كۈمۈش كۈزلەر قۇيۇلغان، ئالتۇندىن زىبۋ-زىننەتلەرنى ياساپ بېرىمىز». **12** «پادىشاھ توي داستىخىندا ئولتۇرغىنىدا، سۈمبۈل مەلھىمىم پۇراق چاچىدۇ؛ **13** مېنىڭ سۈيۈملۈكۈم، ئۇ ماڭا بىر مونەك مۇرمە ككىدۇر، ئۇ كۆكسىلىرىم ئارىسىدا قونۇپ قالىدۇ؛ **14** مېنىڭ سۈيۈملۈكۈم ماڭا ئەن- گەدىدىكى ئۈزۈمزارلاردا ئۆسكەن بىر غۇنچە خېنە گۈللىدە كەتتۇر». **15** «مانا، سەن گۈزەل، ئامىرقىم! مانا، سەن شۇنداق گۈزەل! كۆزلىرىڭ پاختە كەلىرىڭكىدە كەتتۇر!» **16** «مانا، سەن گۈزەل، سۈيۈملۈكۈم، بەرھەق، يېقىملىق ئىكەنسەن؛ بىزنىڭ ئورۇن- كۆرىمىز پېشىلدۇر؛ **17** ۋېمىزدىكى لىمىلار كېدىر دەرىخىدىن، ۋاسىلىرىمىز ئارچىلاردىندۇر.

2 مەن بولسام شارۇن ئوتلىقىدىكى زەپىران، خالاس، جىلغىلاردا ئۆسكەن بىر نىلۇپەر، خالاس!» **2** «تىكەن-جىغانلار ئارىسىدىكى نىلۇپەردەك، مانا ئىنسان قىزلىرى ئارىسىدا مېنىڭ ئامرىقىم شۇنداقتۇر!». **3** «ئورماندىكى دەرەخلەر ئارىسىدا ئۆسكەن ئالما دەرىخىدەك، ئوغۇل باللار ئارىسىدىدۇر مېنىڭ ئامرىقىم. ئۆنىڭ سايىسى ئاستىدا دىلىم ئالەمچە سۈيۈنۈپ ئولتۇردۇم، ئۆنىڭ مېۋىسى ماڭا شېرىن ئېتىدى؛ **4** ئۇ مېنى شارابخانىغا ئېلىپ كىردى؛ ئۆنىڭ ئۈستۈمدە كۆتۈز رەڭدىن ئۇغىنى مۇھەببەتتۇر. **5** مېنى كىشمىش پوشكاللار بىلەن قۇۋۋەتلەڭلار، ئالمىلار بىلەن مېنى يېڭىلاندۇرۇڭلار، چۈنكى مۇھەببەتتىن زەئىپلىشىپ كەتتىم؛ **6** ئۆنىڭ سول قولى بېشىم ئاستىدا، ئۆنىڭ ئوڭ قولى مېنى سىلاۋاتىدۇ. **7** ئى يېرۇسالېم قىزلىرى، جەرەنلەر ۋە دالادىكى ماراللارنىڭ ھۆرمىتى بىلەن، سىلە رەڭە تاپىلايمەنكى، مۇھەببەتنىڭ ۋاقىت-ساۋىتى بولمىغۇچە، ئۆنى ۋېغانماڭلار، قوزغىماڭلار!» **8** «سۈيۈملۈكۈمنىڭ ئاۋازى! مانا، ئۇ كېلىۋاتىدۇ! تاغلاردىن سەكرەپ، ئېدىرلاردىن ۋېناقلاپ كېلىۋاتىدۇ! **9** مېنىڭ سۈيۈملۈكۈم جەرەن ياكى ياش بۇغىدە كەتتۇر؛ مانا، ئۇ بىزنىڭ ۋېنىڭ تېمىنىڭ كەينىدە تۇرىدۇ؛ ئۇ دېرىزىلەردىن قارايدۇ، ئۇ پەنجىرە-پەنجىرىلەردىن ماراپ باقىدۇ». **10** «مېنىڭ سۈيۈملۈكۈم ماڭا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئورە ئۇگدىن تۇر، ئامرىقىم، مېنىڭ گۈزىلىم، مەن بىلەن كەتكىن؛ **11** چۈنكى مانا، قىش ئۆتۈپ كەتتى، يامغۇر يېغىپ تۈگىدى، ئۇ كېتىپ قالدى؛ **12** يەر يۈزىدە گۈللەر كۆرۈندى؛ ناخشىلار سايراش ۋاقتى كەلدى، زېمىنىمىزدا پاختە كىنىك ساداسى ئاڭلانماقتا؛ **13** ئەنجۈر دەرىخى قىشلىق ئەنجۈرلىرىنى پىشۇرماقتا، ئۈزۈم تالىرى چىچەك كەلەپ ئۆز پۇرىقىنى چاچماقتا؛ ئورە ئۇگدىن تۇر، مېنىڭ ئامرىقىم، مېنىڭ گۈزىلىم، مەن بىلەن كەتكىن! **14** ئاھ مېنىڭ پاختىكىم، قورام تاش يېرىقى ئىچىدە، قىيا دالدىسىدا، ماڭا ئاۋازىڭنى ئاڭلاتقايسەن، چۈنكى ئاۋازىڭ شېرىن، جامالىڭ يېقىملىقتۇر!» **15** «تۇلكىلەرنى تۇتۇۋالايلى، يەنى ئۈزۈمزارلارنى بۇزغۇچى كىچىك تۇلكىلەرنى تۇتۇۋالايلى؛ چۈنكى ئۈزۈمزارلىرىمىز چىچەك كىلىمە كەتە». **16** «سۈيۈملۈكۈم مېنىڭكىدۇر، مەن ئۇنىڭكىدۇرمەن؛ ئۇ نىلۇپەرلەر ئارىسىدا پادىسىنى بېقىۋاتىدۇ». **17** «تاڭ ئاتقۇچە، كۆلە ئۆگىلەر قېچىپ يوقىغۇچە، ماڭا قاراپ بۇرۇلۇپ كەلگىن، ئى سۈيۈملۈكۈم، ھىجرانلىق تاغلىرى ئۈستىدىن سەكرەپ كېلىدىغان جەرەن ياكى بۇغىدەك بولغىن!».

3 «ئورۇن- كۆرپەمدە يېتىپ، كېچە- كېچىلەردە، جىنىمنىڭ سۈيگىنىنى ئىزدەپ تەلمۈرۈپ ياتتىم، ئىزدىدىم، بىراق تاپالمايىتتىم؛ **2** مەن ھازىر تۇرۇۋې، شەھەرنى ئايلىنايې، كوچىلاردا، مەيدانلاردا، جىنىمنىڭ سۈيگىنىنى ئىزدەيمەن» ـ دېدىم؛ ئىزدىدىم، بىراق تاپالمايىتتىم؛ **3** شەھەرنى چارلىغۇچى جىسىمە ئۇچىراپ ماڭا ئۇچرىدى، مەن ئۇلاردىن: ـ «جىنىمنىڭ سۈيگىنىنى كۆردۈڭلارمۇ؟» ـ دەپ سوردىم. **4** ـ ئۇلاردىن ئايرىلىپلا جىنىمنىڭ سۈيگىنىنى تاپتىم؛ ئۇنى ئانامنىڭ ئۆيىگە، ئۇز قورسىقىدا مېنى ھاملىدار بولغانلىنىڭ ھۇجرىسىغا ئېلىپ كىرمىگۈچە، ئۇنى ئۇتۇۋېلىپ قەتئىي قويۇپ بەرمەيتتىم». **5** «ئى يېرۇسالېم قىزلىرى، جەرەنلەر ۋە دالادىكى ماراللارنىڭ ھۆرمىتى بىلەن، سىلە رەڭە تاپىلايمەنكى، مۇھەببەتنىڭ ۋاقىت-ساۋىتى بولمىغۇچە، ئۇنى ۋېغانماڭلار، قوزغىماڭلار». **6** «بۇ زادى كىم، چۈل-بىاباندىن كېلىۋاتقان؟ ئىس- ئۇتەك تۇتۇر ۋېكلىرىدەك، مۇرمە ككى ھەم مەستىكى بىلەن پۇرىتىلغان، ئەتىرپۇرۇشىنىڭ ھەرخىل ئىپار- ئەنبەرلىرى بىلەن پۇرىتىلغان؟» **7** «مانا، ئۇنىڭ تەختىراۋانى، ئۇ سۈلايمانىنىڭ ئۇزىنىڭكىدۇر؛ ئەتراپىدا ئاتمىش پالۋان يۈرىدۇ، ئۇلار ئىسرائىلدىكى باتۇرلاردىندۇر. **8** ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇز قىلىچى ئۇتۇقلۇق، جەڭ قىلىشقا تەربىيىلەنگەنلەردۇر؛ ئۇنلەردىكى ۋەسۋەسىلە رگە تەيار ئۇرۇۋې، ھەممىسى ئۇز قىلىچىنى يانچىشقا ئاسىدۇ». **9** «سۈلايمان پادىشاھ ئۆزىنى ئۈچۈن ئالاھىدە بىر شاھانە سايىۋەنلىك كارۋاتى ياسىغان؛ لىۋانىدىكى ياغاچلاردىن ياسىغان. **10** ئۇنىڭ ئۇۋۇر ۋېكلىرى كۈمۈشتىن، يۈلەنچۈكى ئالتۇندىن، سېلىنچىسى بولسا سۈسۈن رەختتىن؛ ئىچى مۇھەببەت بىلەن بېزەلگەن، يېرۇسالېم قىزلىرى تەرىپىدىن. **11** چىقىڭلار، ئى زىئون قىزلىرى، سۈلايمان پادىشاھقا قاراپ بېقىڭلار، توي يولغان كۈنىدە، كۆڭلى خۇشال بولغان كۈنىدە، تانىسى ئۇنىڭغا تاجنى كىيگۈز رگەن قىيابەتتە ئۇنىڭغا قاراپ بېقىڭلار!»

4 «مانا، سەن گۈزەل، سۈيۈملۈكۈم! مانا، سەن گۈزەل! چۈمپەردەڭ كەينىدە كۆزلىرىڭ پاختە كەلەردەك ئىكەن، چاچلىرىڭ گىلئاد تېغى باغرىدا ياتقان بىر توپ ئۆچكىلەردە كەتۇر. **2** چىشلىرىڭ يېڭىلا ۋېيۇلۇشتىن چىققان قىرقلىغان بىر توپ قويلاردەك؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى قوشكىزىگە ئۇغقانلاردىن، ئۇلار تارىسىدا ھېچبىرى كەم ئەمەستۇر. **3** لەۋلىرىڭ پەرەڭ تال يىپتەك، گەپلىرىڭ يېقىملىقتۇر؛ چۈمبىلىڭ كەينىدە چېكىلىرىڭ پارچە ئانارىدۇر. **4** ۋېنۇئۇڭ بولسا، قورالخانا يولۇشقا تەيارلىغان داۋۇتنىڭ مۇنارىدە كەتۇر، ئۇنىڭ ئۇستىگە مىڭ قالقان ئېسىقلىقتۇر، ئۇلارنىڭ ھەممىسى پالۋانلارنىڭ سىپارلىرىدۇر. **5** ئىككى كۆكسۈڭ خۇددى ئىككى مارالدۇر، نىلۇپەر ئارىسىدا ئوزۇقلىنىۋاتقان جەرەننىڭ قوشكىزە كلىرىدە كەتۇر؛ **6** تاڭ ئاتقۇچە، كۆلە ئۆگىلەر قېچىپ يوقىغۇچە، مەن ئۇزۇمنى مۇرمە ككە تېغىغا، مەستىكى د ۇگىگە ئېلىپ كېتىمەن. **7** سەن پۈتۈنلەي گۈزەل، ئى سۈيۈملۈكۈم، سەندە ھېچ داغ يوقتۇر». **8** «لىۋاندىن مەن بىلەن كەلگىن، ئى جۈرەم، مەن بىلەن لىۋاندىن كەلگىن ـ ئاماناھ چوققىسىدىن قارا، سېنىر ھەم ھەرمون چوققىلىرىدىن، يەنى شىرلار ئۇۋىلىرىدىن، يىلپىزلارنىڭ تاغلىرىدىن قارا!» **9** «سەن كۆزۈڭنى ئالامەت سۈيۈندۇردۇڭ، ئى سىڭلىم، ئى جۈرەم، كۆزۈڭنىڭ بىر لەپ قىلىپ قارىشى بىلەن، بوينۇڭدىكى مارجانلىرىڭ بىر تال ھالقىسى بىلەن، كۆكۈلۈمنى سۈيۈندۇردۇڭ. **10** سېنىڭ مۇھەببەتىڭ نېمىدېگەن گۈزەل، ئى سىڭلىم، ئى جۈرەم! سېنىڭ مۇھەببەتلىرىڭ شاراپتىن شۇنچە شېرىن! سېنىڭ ئەتىرلىرىڭنىڭ پۇرىقى ھەرقانداق ئېتىتقۇدىن پەيزىدۇر! **11** لەۋلىرىڭ، ئى جۈرەم، ھەرە كۆنىكىدەك تېمىتىدۇ، تىلىڭ ئاستىدا بال ۋە سۈت بار؛ كىيىم- كېچە كلىرىڭنىڭ پۇرىقى لۇۋانىنىڭ پۇرىقىدۇر؛ **12** سەن چېچەتلەنگەن بىر باغدۇرسەن، ئى سىڭلىم، ئى جۈرەم! ئېتىكلىك بىر بۇلاق، يېپىقلىق بىر فونتاندۇرسەن. **13** شاخلىرىڭ بولسا بىر ئانارلىق «ئېرەن باغچىسى»دۇر؛ ئۇنىڭدا قىممەتلىك مېۋىلەر، خېنە سۈمبۈل ئۆسۈمۈلۈكلىرى بىلەن، **14** سۈمبۈلار ۋە ئىپارلار، كالامۇس ۋە قوۋزاقدارچىن، ھەرخىل مەستىكى دەرەخلىرى، مۇرمە ككە، مۇئەتتەر بىلەن ھەمە ئېسىل ئېتىتقۇلار بار. **15** باغلارنا بىر فونتان سەن، ھاياتلىق سۈلىرىنى بېرىدىغان، لىۋاندىن ئاقىدىغان بىر بۇلاقسەن». **16** «ۋېيغان، شىمالدىكى شامال، كەلگىن، ئى جەۋبتىكى شامال! مېنىڭ بېغىم ئۈستىدىن ئۇچۇپ ئۆتكەي، شۇنىڭ بىلەن ئېتىتقۇلىرى سىرتقا پۇراق چاچىدۇ! سۈيۈملۈكۈم ئۆز بېغىغا كىرسۇن! ئۇزىنىڭ قىممەتلىك مېۋىلىرىنى يېسۇن!»

5 «مەن ئۆز بېغىمغا كىردىم، مېنىڭ سىڭلىم، مېنىڭ جۈرەم؛ مۇرمە ككەمنى ئېتىتقۇلىرىم بىلەن يىغدىم، ھەرە كۆنىكىمنى ھەسىلم بىلەن يېدىم؛ شاراپنى سۈتلىرىم بىلەن ئىچتىم». «دوستلىرىم، يە گىلار! ئىچىگىلار، كۆكۈلۈڭلەر خالىغانچە ئىچىگىلار، ئى ئاشىق-مەشۇقلار!» **2** «مەن ئۇخلاۋاتاتتىم، بىراق كۆكۈلۈم ۋېيغاق ئىدى: ـ ـ سۈيۈملۈكۈمنىڭ ئاۋازىنى! مانا، ئۇ ئىشىكنى قېقىۋاتىدۇ: ـ ـ

«ماگا ئىچىپ بەر، ئى سىكلىم، ئى ئامرىقىم؛ مېنىڭ ياختىكىم، مېنىڭ غۇبارسىزىم؛ چۈنكى بېشىم شەبنەم بىلەن، چاچلىرىم كېچىدىكى نەملىك بىلەن ھۆل-ھۆل بولۇپ كەتتى!» **3** «مەن تۇشەك كىيىملىرىمنى سېلىۋەتكەن، قانداقمۇ ئۇنى يەنە كىيىۋالاي؟ مەن پۇتلىرىمنى يۇدۇم، قانداقمۇ تۇلارنى يەنە بۇلغاي؟» **4** سۈيىملاۋكۇم قولىنى ئىشىك تۈشۈكىدىن تىقتى؛ مېنىڭ ئىچ-باغرىلىرىم ئۇنىڭغا تەۋرۈپ كەتتى؛ **5** سۈيىملاۋكۇمگە ئېچىشقا قوپتۇم؛ قوللىرىمدىن مۇرەم كېكى، بارماقلىرىمدىن سۈيۇق مۇرەم كېكى تېمىدى، تاقاقنىڭ تۈتقۇچلىرى ئۈستىگە تېمىدى؛ **6** سۈيىملاۋكۇمگە ئاچتىم؛ بىراق سۈيىملاۋكۇم يۇرۇلۇپ، كېتىپ قالغانىدى. ئۇ سۆز قىلغاندا روھىم چىقىپ كەتكەنىدى؛ ئۇنى ئىزدىدىم، بىراق تاپالمىدىم؛ ئۇنى چاقىردىم، بىراق ئۇ جاۋاب بەرمىدى؛ **7** شەھەرنى ئايلىنىدىغان جىبىسىچىلەر مېنى ئۇچرىتىپ مېنى ئۇردى، مېنى يارىلاندۇردى؛ سېپىللاردىكى كوزىرىتچىلەر چۈمپەردەمنى مەندىن تارتىۋالدى. **8** ئى يېرۇسالىم قىزلىرى، سۈيىملاۋكۇمنى تاپسا گالار، ئۇنىڭغا نېمە دەيسىلەر؟ ئۇنىڭغا، سۈيگىنىڭ: «مەن مۇھەببەتىن زەئىپلىشىپ كەتتىم! ـ دېدى، دە گالار». **9** «سېنىڭ سۈيىملاۋكۇڭنىڭ باشقا بىر سۈيىملاۋكتىن قانداق ئارتۇق يېرى بار، ئى، ئاياللار ئارىسىدىكى ئەڭ گۈزىلى؟ سېنىڭ سۈيىملاۋكۇڭنىڭ باشقا بىر سۈيىملاۋكتىن قانداق ئارتۇق يېرى بار؟ ـ سەن بۇ رەڭ شۇنداق تاپىلىنىۋېتىپ». **10** «مېنىڭ سۈيىملاۋكۇم ئاپاق ۋە پارقىراق، يۈزە كىلىك ئەزىمەت، ئون مىڭ ئارىسىدا تۇغدەك كۆرۈنۈەرلىكتۇر؛ **11** ئۇنىڭ بېشى ساپ ئالتۇنىدىنمۇ، يۇدۇر چاچلىرى ئاتنىڭ يايلىدەك، تاغ قاغىسىدەك قارا. **12** ئۇنىڭ كۆزلىرى ئېقىنلار بويىدىكى ياختە كەبۇتەك، سۈت بىلەن يۇيۇلغان، يارىشىقىدا قويۇلغان؛ **13** ئۇنىڭ مە گۈللىرى بىر تەختىدەك پۇراقلىق ئۆسۈملۈكتە كىتۇر؛ ئايىنغان يېقىملىق گۈللۈكتەك؛ ئۇنىڭ لەۋلىرى نىلۇپەر، تۇلار سۈيۈق مۇرەم كىكىنى تېمىتىدۇ؛ **14** ئۇنىڭ قوللىرى ئالتۇن تۈرۈبىلار، ئېچىگە بېرىل ياقۇتلار قويۇلغان. قورسىقى نەقىشلىك پىل چىشلىرىدىن ياسالغان، كۆك ياقۇتلار بىلەن يېزەلگەن. **15** ئۇنىڭ پۇتلىرى مەرمەر تۈۋۈرۈكلەر، ئالتۇن ئۈستىگە تىكىلىنگەن. ئۇنىڭ سالاپىتى لۇباننىكىدەك، كېدىر دەرەخلىرىدەك كۆركەم-ھەيۋەتلىكتۇر. **16** ئۇنىڭ ئاغزى بە كۆپ شېرىندۇر؛ بەرھەق، ئۇ پۈتۈنلەي گۈزەلدۇر؛ بۇ مېنىڭ سۈيىملاۋكۇم، ـ بەرھەق، بۇ مېنىڭ ئامرىقىم، ئى يېرۇسالىم قىزلىرى!»

6

«سېنىڭ سۈيىملاۋكۇڭ نە گە كەتكەندۇ، قىز-ئاياللار ئارىسىدا ئەڭ گۈزەل بولغۇچى؟ سېنىڭ سۈيىملاۋكۇڭ قەيە رگە بۇرۇلۇپ كەتتى؟ بىز سەن بىلەن بىللە ئۇنى ئىزدەيلى!» **2** «مېنىڭ سۈيىملاۋكۇم ئۆز بېغىغا چۈشتى، ئېتىتقۇ ئوتياشلىقلارغا چۈشتى. باغلاردا ئۈزۈقلىنىشقا، نىلۇپەرلەرنى يىغىشقا چۈشتى. **3** مەن مېنىڭ سۈيىملاۋكۇمنىڭكىدۇرمەن، ۋە سۈيىملاۋكۇم مېنىڭكىدۇر، ئۇ ئۆز پادىسىنى نىلۇپەرلەر ئارىسىدا باقىدۇ» **4** «سەن گۈزەل، ئى سۈيىملاۋكۇم، تىرزاھ شەھىرىدەك گۈزەل، يېرۇسالېمدەك يېقىملىق، تۇغلارنى كۆتۈرگەن بىر قوشۇندەك ھەيۋەتلىكتۇرسەن؛ **5** ئاھ، كۆزلىرىڭنى مەندىن كەتكۈزگىن! چۈنكى ئۇلار مېنىڭ ئۈستۈمدىن غالىب كېلىۋاتىدۇ؛ چاچلىرىڭ گىلئاد تېغى باغرىدا ياتقان بىر توپ ئۆچكىلەردەك كەتتۈر. **6** چىشلىرىڭ يېڭىلا ۋۇلۇشتىن چىققان قىرقلىغان بىر توپ قويلاردەك؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى قوشكېزەك تۇغقانلاردىندۇر؛ ئۇلار ئارىسىدا ھېچبىرى كەم ئەمەستۇر؛ **7** چۈمبىلىڭ كەينىدە چېكىلىرىڭ پارچە ئانارىدۇر. **8** ئاتمىش خانىش، سەكسەن كېنىزە كۆۋ بار؛ قىزلار ساناقسىز؛ **9** بىراق مېنىڭ ياختىكىم، غۇبارسىزىم بولسا بىردىنبىردۇر؛ ئانىسىدىن تۇغۇلغانلار ئىچىدە تەڭداشسىز بولغۇچى، تۇرنىنى تۇغقۇچىنىڭ تاللىغىنىدۇر. قىزلار ئۇنى كۆرۈپ، ئۇنى بەختلىك دەپ ئاتاشتى، خانىشلار ۋە كېنىزە كەلەرمۇ كۆرۈپ ئۇنى ماختاشتى». **10** «تاڭ سەھەر جاھانغا قارىغاندەك، ئايدەك گۈزەل، ئايدەك ئاق روشەن، ئىلىق قۇياشتەك يورۇق، تۇغلارنى كۆتۈرگەن قوشۇنلاردەك ھەيۋەتلىك بولغۇچى كىمدۇر؟» **11** «مېغىزلار بېغىغا چۈشتۈم، جىلغىدىكى گۈل-گىياھلارنى كۆرۈشكە، ئۈزۈم تېلىنىڭ بىخلىغان-بىخلىمىغانلىقىنى كۆرۈشكە، ئانارلارنىڭ چېچە گىلىگەن-چېچە گىلىمىگەنلىكىنى كۆرۈشكە؛ **12** بىراق بىلە-بىلمەي، جىنىم مېنى كۆتۈرۈپ، ئېسىل خەلقىمنىڭ جەڭ ھارۇلىرى ئۈستىگە قويغانىكەن». **13** «قايتقىن، قايتقىن، ئى شۇلامىت ـ قايتقىن، قايتقىن، بىزنىڭ ساڭا قارىغۇمىز باردۇر!» «سىلەر شۇلامىتنىڭ نېمىسىگە قارىغۇڭلار بار؟» «"ئىككى بارگاھ" ئۈسسۈلغا چۈشكەن ۋاقىتدىكىدەك ئۇنىڭغا قارايمىز!»

7

«ئى شاھزادىنىڭ قىزى، كەشلىرىڭدە سېنىڭ قەدەملىرىڭ نېمىدېگەن گۈزەل! تولغىغان يامپاشلىرىڭ گۈھەرلەردەك، چېۋەر ھۈنەرۋەن قولىنىڭ ھۈنىرىدۇر. **2** كىندىكىڭ يۇمۇلاق بىر قەدەھتۇر؛ ئۇنىڭ ئەبجەش شارابى كەم ئەمەس؛ قورسىقىڭ بۇغداي دۆۋىسىدۇر، ئەترايىغا نىلۇپەرلەر ئولىشىدۇ. **3** ئىككى كۆكسۈڭ ئىككى مارالدەك، جەرەننىڭ قوشكېزىكىدۇر؛ **4** بوينۇڭ پىل چىشلىرىدىن ياسالغان مۇنارىدۇر؛ كۆزلىرىڭ بات-رابىم قوۋۇق بويىدىكى ھەشبون كۆچىلە كلىرىدەك، بۇرنۇڭ دەمەشقتە قارايدىغان لۇبان مۇنارىدە كتۇر؛ **5** ئۈستۈڭدە بېشىڭ كارمەل تېغىدەك تۇرىدۇ؛ بېشىڭدىكى تۈرۈمە چاچلىرىڭ سۈسۈن رەڭلىكتۇر؛ پادىشاھ يۇدۇر چاچلىرىڭنىڭ مەھبۇسىدۇر. **6** ئى سۈيگىنىم، ھۆزۈرلار ئۈچۈن شۇنچە گۈزەل، شۇنچە يېقىملىقتۇرسەن! **7** سېنىڭ ۋىزۇڭ پالما دەرىخىدەك، كۆكسۈڭ ئۈزۈم غۇنچىلىرىدە كتۇر. **8** مەن: ـ «پالما دەرىخى ئۈستىگە چىقىمەن، شاخلىرىنى تۈتۈپ يامىشىمەن؛ كۆكسىلىرىڭ دەرەۋەقە ئۈزۈم تال غۇنچىلىرىدەك، بۇرنۇڭنىڭ پۇرىقى ئالمىلاردەك، تاكالىلىرىڭنىڭ تەمى ئەڭ ئېسىل شارابدە كتۇر...». **9** «...مېنىڭ سۈيىملاۋكۇمنىڭ گېلىدىن سىلىق تۆتۈپ، لەۋلەر، چىشلاردىن تېىىلىپ چۈشسۈن...! **10** مەن مېنىڭ سۈيىملاۋكۇمنىڭكىدۇرمەن، ئۇنىڭ تەقاززاسى ماڭا قارىتىلىدۇ». **11** «ئى سۈيىملاۋكۇم، كېلەيلى، ئېتىزلارغا چىقايلى، يېزىلاردا تۈنەپ كېلەيلى، **12** ئۈزۈمزارلىققا چىقىشقا بالدۇر ئورۇندىن تۇرايلى، ئۈزۈم تاللىرىنىڭ بىخلىغان-بىخلىمىغانلىقىنى، چېچە گىلەرنىڭ ئېچىلغان-ئېچىلمىغانلىقىنى، ئانارلارنىڭ بەرق تۇرغان-تۇرمىغانلىقىنى كۆرەيلى؛ ئاشۇ يەردە مۇھەببەتلىرىمنى ساڭا بېغىشلايمەن. **13** مۇھەببەتگۈللەر ئاشۇ يەردە تۈز پۇرىقىنى پۇرىتىدۇ؛ ئىشىكلىرىمىز ئۈستىدە ھەرخىل ئېسىل مېۋە-چۈملەر باردۇر، يېڭى ھەم كونىمۇ باردۇر؛ سەن ئۇچۈن ئۇلارنى تويلاپ تەييارلىدىم، ئى سۈيىملاۋكۇم!»

8

«ئاھ، ئاپامنىڭ كۆكسىنى شورىغان ئىنىمدەك بولساگىدى! سېنى تالادا ئۇچراتار بولسام، سۈيەتتىم، ۋە ھېچكىم مېنى كەمىستمەيتتى. **2** مەن سېنى يېتە كلەيتتىم، ئاپاڭنىڭ ۋىيگە ئېلىپ كىرەتتىم، سەن ماڭا تەلىم بېرەتتىڭ؛ مەن ساڭا ئېتىتقۇ شارابىدىن ئىچكۈزەتتىم؛ ئانارلىرىمنىڭ شەربىتىدىن ئىچكۈزەتتىم. **3** ئۇنىڭ سول قولى بېشىم ئاستىدا بولاتتى، ئۇنىڭ ئوڭ قولى مېنى سلايتتى!». **4** «سىلە رگە ئاپىلايمەنكى، ئى يېرۇسالېم قىزلىرى ـ «ئۇنىڭ ۋاقىت-سائىتى بولمىغۇچە، سىلەر مۇھەببەتنى ئويغاتماگىلار، قوزغىماگىلار!» **5** «دالادىن چىقىۋاتقان بۇ زادى كىم؟ ئۆز سۈيىملاۋكۇمگە يۆلىنىپ؟» «مەن ئالما دەرىخى ئاستىدا سېنى ئويغاتقانىدىم؛ ئاشۇ يەردە ئاپاڭ تولغاق يەپ سېنى دۇنياغا چىقارغانىدى؛ ئاشۇ يەردە سېنى تۇغقۇچى تولغاق يەپ سېنى چىقارغانىدى». **6** «مېنى كۆكۈڭگە مۇھۇرلەدەك، بىلىكىڭگە مۇھۇرلەدەك ياسىقايسەن؛ چۈنكى مۇھەببەت ئۆلۈمدەك كۈچلۈكتۈر، مۇھەببەتنىڭ قىزغىنلىقى تەمتىساراۋەدەك ۋەھىمىز؛ ئۇنىڭدىن چىققان ئوت ئۈچقۇنلىرى، ـ ياھنىڭ دەھشەتلىك بىر يالقۇنىدۇر! (Sheol h7585) **7** كۆپ سۈلار مۇھەببەتنى ئۆچۈرەلەيدۇ؛ كەلكۈنلەر ئۇنى غەرق قىلالمايدۇ؛ بىرسى: «ئۆي-تەۋەللۇقاتلىرىمنىڭ ھەممىسىنى بېرىپ مۇھەببەتكە ئېرىشىمەن» دېسە، ئۇنداقتا ئۇ ئادەم كىشىنىڭ نەزىرىدىن پۈتۈنلەي چۈشۈپ كېتىدۇ». **8** «بىزنىڭ كىچىك سىڭلىمىز باردۇر، بىراق ئۇنىڭ كۆكسى يوقتۇر؛ سىڭلىمىزغا ئەچىلەر كەلگەن كۈندە بىز ئۇنىڭ ئۈچۈن نېمە قىلىمىز؟» **9** «ئە گەر ئۇ سېپىل بولسا، بىز ئۇنىڭغا كۈمۈش مۇنار سالىمىز؛ ئە گەر ئۇ ئىشىك بولسا، بىز ئۇنى كېدىر تاختايلار بىلەن قاپلايمىز». **10** «ئۆزۈم بىر سېپىلدۇرمەن، ھەم مېنىڭ كۆكسىلىرىم مۇنارلاردە كتۇر؛ شۇڭا مەن ئۇنىڭ كۆز ئالدىدا خاتىرجەملىك تاپقان بىرسىدەك بولدۇم». **11** «سۇلايمانىنىڭ باغال-ھامۇندا ئۈزۈمزارى بار ئىدى، ئۈزۈمزارنى باغۋەنلە رگە ئىجارىگە بەردى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى مېۋىسى ئۈچۈن مىڭ تەڭگە ئاپىرىپ بېرىشى كېرەك ئىدى؛ **12** ئۈزۈمنىڭ ئۈزۈمزارىم مانا مېنىڭ ئالدىمدا تۇرىدۇ؛ ئۇنىڭ مىڭ تە گەڭگىسى ساڭا بولسۇن، ئى سۇلايمان، شۇنىڭدەك ئىككى يۈز تەڭگە مېۋىسىنى باققۇچىلارغا بولسۇن». **13** «ھەي باغلاردا تۇرغۇچى، ھەمراھلار ئاۋازىڭنى ئاڭلىغۇسى بار؛ ماڭىمۇ ئۇنى ئاڭلاتقۇزغايسەن». **14** «ئى سۈيىملاۋكۇم، تېز بولە، جەرەن يا كى ياش بۇغدەك بول، ئېتىتقۇلار تاغلىرى ئۈستىدە يۈگۈرۈپ!»

یەشایا

1 توززیا، یوتام، ئاهاز ۆە هەزەکیالار یەهۆداغا پادشاھ بولغان ۆاقىتلاردا، یېرۇسالېم ۆە یەهۆدا توغرىسىدا، ئامۇرنىڭ ئوغلى یەشایا كۆرگەن غایىبانە ۆەھيي-ئالامەتلەر: ـ **2** «ئى ئاسمانلار، ئاڭلاڭلار! ئى یەر-زېمىن، قۇلاق سال! چۈنكى پەرۋەردىگار سۆز ئېيتتى: ـ «مەن باللارنى بېقىپ چوڭ قىلدىم، بىراق ئۇلار ماڭا ئاسىيلىق قىلدى. **3** كالا بولسا ئىگىسىنى تونۇيدۇ، ئېشەك كۆز خوجايىنىنىڭ ئوقۇرىغا [ماڭىدىغان يولنى] بىلىدۇ، بىراق ئىسرائىل بىلمەيدۇ، تۆز خەلقىم ھېچ يورۇتۇلغان ئەمەس. **4** ئاھ، گۇناھكار «يات ئەل»، قەبىھلىكنى تېپلاپ تۆزىگە يۈكلىگەن خەلق، رەزىللەرنىڭ بىر نەسلى، نىجىس بولۇپ كەتكەن باللار! ئۇلار پەرۋەردىگاردىن يىراقلاشتى، («ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى»نى كۆزىگە ئىلمىدى، ئۇلار كەينىگە يانىدى. **5** نېمىشقا يەنە دۈمبالانغۇلار كېلىدۇ؟ نېمىشقا ئاسىيلىق قىلىۋېرىسىلەر؟ پۈتۈن باشلىرىلار ئاغرىپ، يۈرىكىلار پۈتۈنلەي زەئىپلىشىپ كەتتى، **6** بېشىڭلاردىن ئايىغىڭلارغىچە ساق يېرىلار قالمىدى، پەقەت يارا-جاراھەت، ئىششىق ۆە يېرىك بىلەن تولدى، ئۇلار تازىلاتمىغان، تېڭىلمىغان ياكى ئۇلارغا ھېچ مەلھەم سۈرتۈلمىگەن. **7** ۆەتىنىڭلار چۆلەشتى، شەھەرلىرىڭلار كۆيۈپ ۆەيرانە بولدى، يەر-زېمىنىڭلارنى بولسا، یاتلار كۆز ئالدىڭلاردىلا يۇتۇۋېلىۋاتىدۇ؛ ئۇ یاتلار تەرىپىدىن دەپسەندە قىلىنىپ چۆللىشىپ كەتتى. **8** ئەمدى ئۆزۈمزارغا سىلىنغان چەللىدەك، تەرخەمە كىلىككە سىلىنغان كەپىدەك، مۇھاسىرىگە چۈشكەن شەھەردەك، زىئونىڭ قىزى زەئىپ قالدۇرۇلدى. **9** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار بىر-ئاز ئازغىنە «قالدىسى»ن قالدۇرمىغان بولسا، بىز سودوم شەھىرىگە ئوخشاپ قالاتىۋق، گوموررا شەھىرىنىڭ ھالىغا چۈشۈپ قالاتىۋق. **10** ئى سودومنىڭ ھۆكۈمرانلىرى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ قويۇڭلار، «ئى گوموررانىڭ خەلقى، خۇدايىمىزنىڭ قانۇن-نەسىھىتىگە قۇلاق سېلىڭلار! **11** سىلەر زادى نېمە دەپ ماڭا ئاتاپ نۇرغۇنلىغان قۇربانلىقلارنى سۇنىسىلەر؟» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. ـ «مەن كۆيدۈرمە قوچقار قۇربانلىقىگالاردىن، بورداق مالنىڭ یاغلىرىدىن قېيۋېتىپ كەتتىم، بۇقىلار، پاقىلانلار، تېكىلەرنىڭ قانلىرىدىن ھېچ خۇرسەن ئەمەسمەن. **12** سىلەر مېنىڭ ئالدىمغا كىرىپ كەلگىنىڭلاردا، سىلەردىن ھويلا-ئاۋلىلىرىمنى شۇنداق دەسسەپ-چەيلەشنى كىم ئەلەپ قىلغان؟ **13** بېھۇدە «ئاشلىق ھەدىيە»لەرنى ئېلىپ كېلىشنى بولدى قىلىڭلار، خۇشبۇي بولسا ماڭا يىرگىنچلىك بولۇپ قالدى. «يېڭى ئاي» ھېيتلىرى ۆە «شابات كۈن»لىرىگە، جامائەت ئىبادەت سورۇنلىرىغا چاقىرىلىشلارغا ـ قىسقىسى، قەبىھلىكتە ئۆتكۈزۈلگەن داغدۇغىلىق يىغىلىشلارغا چىدىغىچىلىكىم قالمىدى. **14** «يېڭى ئاي» ھېيتلىرىڭلاردىن، بېكىتىلگەن ھېيت-بايرىمىڭلاردىن قەلبىم نەپرەتلىنىدۇ؛ ئۇلار ماڭا يۈك بولۇپ قالدى؛ ئۇلارنى كۆتۈرۈپ يۈرۈشتىن چارچاپ كەتتىم. **15** قولۇڭلارنى كۆتۈرۈپ دۇئاغا یايغىنىڭلاردا، كۆزۈمنى سىلەردىن ئېلىپ قاچىمەن؛ بەرھەق، كۆپلەپ دۇئالارنى قىلغىنىڭلاردا، ئاڭلىمايمەن؛ چۈنكى قوللىرىڭلار قانغا ۋېيالدى. **16** تۆزۈڭلارنى ۋېيۋېپ، پاكلىنىڭلار؛ قىلمىشلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكىنى كۆز ئالدىمدىن نېرى قىلىڭلار، رەزىللىكنى قىلىشتىن قولۇڭلارنى تۆزۈڭلار؛ **17** ياخشىلىق قىلىشنى ئۆگىنىڭلار؛ ئادىللىقنى ئىزدە كۈلار، زومىگەرلە رگە تەنبىھ بېرىڭلار، يېتىم-يېسىرلەرنى ناھەقلىقتىن خالاس قىلىڭلار، تۇل خوتۇنلارنىڭ دەۋاسىنى سوراڭلار. **18** ئەمدى كېلىڭلار، بىز مۇنازىرە قىلىشايلى، دەيدۇ پەرۋەردىگار، سىلەرنىڭ گۇناھكار قىپ-قىزىل بولسىمۇ، يەنىلا قاردەك ئاقىرىدۇ؛ ئۇلار قىزىل قۇرۇتەك توق قىزىل بولسىمۇ، يۇڭدەك ئاپىاق بولىدۇ. **19** ئەگەر ئىتائەتمەن بولۇپ، ئاڭلىساڭلار، زېمىندىكى ئېسىل مەھسۇلاتنىن بەھرىمەن بولىسىلەر؛ **20** بىراق رەت قىلىپ يۈز تۇرسىسىلار، قىلىچ بىلەن تۆجۈقتۇرۇلىسىلەر» ـ چۈنكى پەرۋەردىگار تۆز ئاغزى بىلەن شۇنداق دېگەن. **21** سادىق شەھەر قانداقۇ يامىشە بولۇپ قالدى!؟ ئەسلىدە ئۇ ئادالەت بىلەن تولغاندى، ھەققانىيلىق ئۇنى ماكان قىلغاندى، بىراق ھازىر قاتىللار ئۇنىڭدا ئۇرۇۋاتىدۇ. **22** كۆزمۇشۇڭ بولسا داشقالغا ئايلىنىپ قالدى، شارابىڭغا سۇ ئارىلىشىپ قالدى؛ **23** ئەمىرلىرىڭ ئاسىيلىق قىلغۇچىلار، ئوغرىلارغا ئۆلپەت بولدى؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى پارىغا ئامراق بولۇپ، سوغا-سالاملارنى كۆزلەپ يۈرمەكتە؛ ئۇلار يېتىم-يېسىرلەر ئۈچۈن ئادالەت ئىزدىمەيدۇ؛ تۇل خوتۇنلارنىڭ دەۋاسى ئۇلارنىڭ ئالدىغا يېتەمەيدۇ. **24** شۇڭا ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار ـ يەنى ئىسرائىلدىكى قۇدرەت ئىگىسى ئېيتىدۇ: ـ مەن كۈشەندىلىرىمنى [جازالاپ] پۇخادىن چىقىمەن، دۈشمەنلىرىمدىن قىساس ئالىمەن؛ **25** قولۇمنى ئۈستۈڭگە تە گگىزۈپ، سېنى تاۋلاپ، سەندىكى داشقالنى تەلتۈكۈس تازىلايمەن، سەندىكى بارلىق ئارىلاشمىلارنى ئېلىپ تاشلايمەن. **26** ھۆكۈمران-سوراقچىلىرىڭلارنى ئاۋۋالقىدەك، مەسلىھەتچىلىرىڭلارنى دەسلەپتىكىدەك ھالغا كەلتۈرىمەن. كېيىن سەن «ھەققانىيلىقنىڭ ماكانى»، «سادىق شەھەر» ـ دەپ ئاتىلىسەن. **27** ئەمدى زىئون ئادىللىق بىلەن، ۆە ئۇنىڭغا قايتىپ كەلگەنلەر ھەققانىيلىق بىلەن قۇتقۇزۇلۇپ ھۆر قىلىنىدۇ. **28** بىراق ئاسىيلار ۆە گۇناھكارلار بىردەك ئۈجۈقتۇرۇلىدۇ، پەرۋەردىگاردىن يۈز ئۆرىگۈچىلەر بولسا ھالاك بولىدۇ. **29** شۇ چاغدا سىلەر تەشنا بولغان دۇب دەرەخلىرىدىن نومۇس قىلىسىلەر، تاللىغان باغلاردىن خجىل بولىسىلەر. **30** چۈنكى ئۆز ئۇگلار خۇددى يوپۇرماقلىرى قۇرۇپ كەتكەن دۇب دەرىخىدەك، سۈسىز قۇرۇق بىر باغدەك بولىسىلەر. **31** شۇ كۈنى كۈچىي بارلار ئوتقا شام پىلكى، ئۇلارنىڭ ئەجرى بولسا، ئۇچقۇن بولىدۇ؛ بۇلار ھەر ئىككىسى تە گلا كويۇپ كېتىدۇ؛ ئۇلارنى ئۆچۈرۈشكە ھېچكىم چىقمايدۇ.

2 بۇلار ئامۇرنىڭ ئوغلى یەشایا یېرۇسالېم ۆە یەھۆدا توغرىسىدا كۆرگەن كالامدۇر: ـ **2** ئاخىر زامانلاردا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى جايلاشقان تاغ تاغلارنىڭ بېشى بولۇپ بېكىتىلىدۇ، ھەممە دۆلۋۈ-ئېگىزلىكتىن ئۈستۈن قىلىپ كۆتۈرۈلىدۇ؛ بارلىق ئەللەر ئۆنىڭغا قاراپ ئېقىپ كېلىشىدۇ. **3** نۇرغۇن خەلق-مىللەتلەر چىقىپ بىر-بىرىگە: ـ «كېلىڭلار، بىز پەرۋەردىگارنىڭ تېغىغا، یاقۇپنىڭ خۇداسىنىڭ ئۆيىگە چىقايلى؛ ئۇ ئۆز يوللىرىدىن بىر-ئاز ئۆگىنىدۇ، بىز ئۆنىڭ ئەترىتىدە ماڭىمىز» ـ دېيىشىدۇ. ـ چۈنكى قانۇن-يولىيورۇق زىئوندىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامى یېرۇسالېمدىن چىقىدىغان بولىدۇ. **4** ئۇ ئەللەر ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىدۇ، نۇرغۇن خەلقلەرنىڭ ھەق-ناھەقلىرىگە كېسىم قىلىدۇ؛ ئۇنىڭ بىلەن ئۇلار قىلىچلىرىنى ساپان چىشلىرى، نەيزىلىرىنى ئورغاق قىلىپ سوقۇشىدۇ، بىر ئەل يەنە بىر ئەلگە قىلىچ كۆتۈرمەيدۇ، ئۇلار ھەم يەنە ئۇرۇشنى ئۆگەنمەيدۇ. **5** ـ «ئى یاقۇپ جەمەتىدىكىلەر، كېلىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ نۇرىدا ماڭايلى!».

6 ـ سەن ئۆز خەلقىڭ بولغان یاقۇپ جەمەتىنى تاشلاپ قويدۇڭ؛ چۈنكى ئۇلار شەرقتىكى خۇراپاتلار بىلەن تولدۇرۇلدى؛ ئۇلار فىلىستىيلەردەك پال سالىدۇ؛ ئۇلار چەتئەللىكلەر بىلەن قول تۇتۇشىدۇ؛ **7** زېمىنى بولسا ئالتۇن-كۈمۈشكە تولۇپ كەتتى؛ بايلىقلىرى تۈگىمەس؛ يەر-زېمىنى ئاتلارغىمۇ تولۇپ كەتتى، جەڭ ھارۋىلىرى ھەم تۈگىمەس؛ **8** زېمىنى بۇتلار بىلەتمۇ لىق بولۇپ كەتتى؛ ئۇلار ئۆز قوللىرى بىلەن یاسىغانلىرىغا، بارماقلىرى بىلەن شە كىللەندۈ رگەنلىرىگە سەجدە قىلىشىدۇ. **9** شۇنىڭ بىلەن پۇقرالار چۆگىلدۈرۈلىدۇ، مۆتىۋەرلەرمۇ تۆۋەن قىلىنىدۇ؛ سەن ئۇلارنىڭ قەددىنى رۇسلىمايسەن ھەم ھېچ كەچۈرۈم قىلمايسەن. **10** ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ ۆەھشىتىدىن، ھەيۋىسىنىڭ شان-شەرىپىدىن تۈرۈگىنى قاچۇر، [خادا] تاشلار ئېچىگە كىرىۋال، توپا-چاڭلار ئېچىگە مۆكىزۋال! **11** چۈنكى ئادەمنىڭ تە كەبىۋر كۆزلىرى یە رگە قارىتىلىدۇ، ئىنسانلارنىڭ ھاكاۋۇرلۇقى پەس قىلىنىدۇ؛ شۇ كۈنىدە یالغۇز پەرۋەردىگارلا ئۈستۈن دەپ مەدھىيىلىنىدۇ. **12** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ شۇنداق بىر كۈنى تە يىار تۇرىدۇ: ـ شۇ كۈنى ھەربىر تە كەبىۋر ۆە مەمەدانلارنىڭ ئۈستىگە، تۆزنى یۇقىرى سانىغانلارنىڭ ئۈستىگە چۈشىدۇ (شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ ھەممىسى پەس قىلىنىدۇ!)، **13** شۇنىڭدەك لۇۋاننىڭ ئېگىز، پەلە كىگە يېتىدىغان بارلىق كېدىر دەرەخلىرىنىڭ ئۈستىگە، باشاندىكى بارلىق دۇب دەرەخلىرىنىڭ ئۈستىگە، **14** ئېگىز تاغلارنىڭ ھەممىسگە، یۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بارلىق د ۆگلەرنىڭ ئۈستىگە، **15** ھەربىر ھەيۋەتلىك مۇنارلارنىڭ ئۈستىگە، ھەربىر مۇستەھكەم سېپىلنىڭ ئۈستىگە، **16** تارشىشتىكى ھەربىر سودا كېمىسىنىڭ ئۈستىگە، شۇنداقلا بارلىق گۈزەل كېمە گەۋدىسىنىڭ ئۈستىگە شۇ كۈنى چۈشۈشكە تە يىار تۇرىدۇ. **17** ئادەملەرنىڭ كۆزە كۈلىگى تۆۋەن قىلىنىپ چۈشۈرۈلۈپ، ئىنسانلارنىڭ تە كەبىۋرلىقى پەس قىلىنىدۇ؛ شۇ كۈنىدە یالغۇز پەرۋەردىگارلا ئۈستۈن دەپ مەدھىيىلىنىدۇ. **18** بۇتلار بولسا ھەممىسى كۆزدىن يوقىلىدۇ. **19** پەرۋەردىگار یەرنى دەھشەتلىك سىلكىندۇرۇشكە ئورنىدىن تۇربىدىغان چاغدا، تۇلار تۆزلىرىنى ئۈنىڭ ۆەھشىتىدىن، ئۈنىڭ ھەيۋىسىنىڭ شان-شەرىپىدىن قاچۇرۇپ، خادا تاش غارلىرىنىڭ ئېچىگە، یەر یۈزىدىكى ئۆڭكۈرلە رگە كىرىۋالىدۇ؛ **20** شۇ كۈنىدە كىشىلەر تۆزىگە چوقۇنۇشقا یاسىغان كۈمۈش بۇتلىرى ۆە ئالتۇن بۇتلىرىنى قارىغۇ چاشقانلارغا ۆە شەپەرە گە رگە تاشلاپ بېرىدۇ؛ **21** پەرۋەردىگار یەرنى دەھشەتلىك سىلكىندۇرۇشكە ئورنىدىن تۇربىدىغان چاغدا، تۇلار تۆزلىرىنى ئۈنىڭ ۆەھشىتىدىن، ئۈنىڭ ھەيۋىسىنىڭ شان-شەرىپىدىن قاچۇرۇپ، خادا تاش چاكارلىرىنىڭ ئېچىگە، یارىلارنىڭ یېرىقلىرىغا كىرىۋالىدۇ؛ **22** ئۇمىدىگارلىرى نەپسى دىمىغىدىلا تۇربىدىغان ئىنسانلاردىن ئۈزۈڭلار، چۈنكى ئىنسان زادى نېمە ئىدى؟!

3 چۈنكى، قارا! ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار، يېرۇسالىم ۋە يەھۇدانا قۇزۇۋەت ۋە يۆلەنچۈك بولغان [بارلىق نەرسىلەرنى يوق قىلدۇ]، ـ يەنى قۇزۇۋەت بولغان پۈتكۈل تاش-نان، يۆلەنچۈك بولغان ھەممە سۇ، **2** پالۋان ۋە لەشكەر، سوتچى ۋە پەيغەمبەر، پالچى ۋە ئاقساقال، **3** ئەللىك بېشى، مۆتىۋەر ۋە مەسلىھەتچى، ھۈنەرۋەن ئۇستىلار ۋە جادۇ قىلغۇچىلارنى يوق قىلدۇ. **4** ـ «[ئۆلارنىڭ ئورنىغا] ياشلارنى ئەمەلدار قىلىمەن، بەختۋي بالىلار ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ئىدارە قىلىدۇ. **5** پۇقرالار بىر-بىرىنى ئېزىدۇ، ھەربىرى قوشنىسى تەرىپىدىن ئېزىلىدۇ؛ بالىلار قېرىلارغا، مۇنچىھەملەر مۆتىۋەرلە رگە ئەدەپسىزلىك قىلىدۇ، **6** شۇ كۈنى بىرسى ئاتا جەمەتىدىكى قېرىندىشىنى تۇتۇۋېلىپ، تۇنىگىغا: ـ «سىزنىڭ كىيىم-كېچەكىڭىز بار؛ بەزگە يېتەكچى بولۇڭ؛ بۇ خارابلەر قولىڭىز ئاستىدا بولسۇن»، ـ دەيدۇ، ئۇ جاۋابەن قولنى كۆتۈرۈپ [قەسەم ئىچىپ]: «دەرىدىگالارغا دەرمان بولالمايمەن؛ ۋېيۋەندىۋا يا تاش-نان يا كىيىم-كېچەك يوق، مېنى خەلققە يېتەكچى قىلماڭلار!» ـ دەيدۇ. **8** چۈنكى يېرۇسالىم پۈتلىشىدۇ-چۈشكۈنلىشىدۇ، يەھۇدا بولسا يىقىلىدۇ، سەۋەبى، ئۇلارنىڭ تىلى ۋە ئىللەتلىرى پەرۋەردىگارغا قارشى چىقىپ، شەرەپ ئىگىسىنىڭ كۆزلىرى ئالدىدا ئىسيانكارلىق قىلدى. **9** ئۇلارنىڭ چىرايى ئۆزلىرىگە قارشى گۇۋاھلىق بېرىدۇ؛ ئۇلار سودوم شەھىرىدەك گۇناھنى ھېچ يوشۇرمايي، ئوچۇق-ئاشكارا جاكارلايدۇ. ئۇلارنىڭ جېنىغا ۋاي! ئۇلار يامانلىقنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرگەن! **10** ھەققانىيلارغا ئېيتقىنىڭىز، ئۇلار ئامان-ئېسەنلىكتە ئۆرىدۇ، ئۇلار ئۆز ئەمەللىرىنىڭ مېۋىسىنى يەيدۇ؛ **11** رەزىلە رگە ۋاي! بېشىغا يامانلىق چۈشىدۇ، چۈنكى ئۆز قولى بىلەن قىلغانلىرى ئۆزىگە يانىدۇ. **12** مېنىڭ خەلقىمدە بولسا، بالىلار ئۇلارنى خار قىلىدۇ، ئايالار ئۇلارنى ئىدارە قىلىدۇ؛ ئى خەلقىم! سىلەرنى يېتەكلەۋاتقانلار سىلەرنى ئازدۇرىدۇ، ئۇلار ماڭىدىغان يوللىرىڭلارنى يوق قىلىدۇ. **13** پەرۋەردىگار ئۆز دەۋاسىنى سوراشقا ئورۇن ئالدى، خەلق-مىللەتلەر ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىشقا تۇرە تۇرىدۇ، **14** پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنىڭ ئاقساقاللىرى ۋە ئەمەلدارلىرى بىلەن دەۋالىشىپ، ئۇلارغا: ـ ئۈزۈمزارنى يەپ ت ۇزىگەتكەنلەر سىلەر ئۆز ئۆگىلار، ئاجىز مۇمىنلەردىن ئالغان ئوڭجا ۋېۋىگىلاردا ياتىدۇ، دەيدۇ. **15** ـ سىلەرنىڭ خەلقىمنى ئاشۇنداق ئېزىپ، ئاجىز مۇمىنلەرنىڭ يۈزلىرىگە دەسسەپ زادى نېمە قىلغىنىڭلار؟ ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار. **16** پەرۋەردىگار يەنە مۇنداق دېدى: ـ «زىئون قىزى-ئايالىرى تە كەبىۋرلۇق قىلىپ، قاش-كەپىكلىرىنى سۈزۈپ، كۆزلىرىنى ۋېينىتىپ، ناز قىلىپ تايىقىگلىشىپ، پۇتلىرىنى جىلدىرلىتىپ مېڭىپ يۈرۈشىدۇ، **17** شۇڭا رەب زىئون قىزى-ئايالىرىنىڭ باش چوققىلىرىنى تاز قىلىدۇ، پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ۋېيات يەرلىرىنى ئېچىۋېتىدۇ». **18** ئاشۇ كۈنى رەب ئۇلارنى گۈزەللىكىدىن مەھرۇم قىلىدۇ؛ ـ ئۇلارنىڭ ئوشۇق جىلدىراقلىرىنى، باش جىيە كلىرىنى، ئاي شە كىللىك مارجانلىرىنى، **19** ھالقىلىرىنى، بىلەزۈكلىرىنى، چۈمپەردە-چاچۇانلىرىنى، **20** روماللىرىنى، ئوشۇق زەنجىرلىرىنى، پوتلىرىنى، ئەتىردانلىرىنى، تىلتۇمارلىرىنى، **21** ئۈزۈكلىرىنى، بۇرۇن ھالقىلىرىنى، **22** ھېيتلىق تونلىرىنى، يېۋقۇلىرىنى، پۇ رىكەنجىلىرىنى، ھەمیانلىرىنى، **23** ئەينە كلىرىنى، ئاپىئاق ئىچ كوينە كلىرىنى، سەللىلىرىنى ۋە تور پەردىلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ تاشلايدۇ. **24** ئەمدى شۇنداق بولىدۇ كى، ئەتىر پۇرىقىنىڭ ئورنىغا بەتۈيلۇق، پوتىنىڭ ئورندا ئارغامچا، چىرايلىق ياسىغان چاچلارنىڭ ئورندا تاز بېشى، كېلىشكەن تونىڭ ئورندا بۇز رەختىلەر، گۈزەللىكىنىڭ ئورندا داغمال تامغىسى بولىدۇ. **25** سېنىڭ يىگىتلىرىڭ قىلىچلىنىپ، باتۇرلىرىڭ جە ڭدە يىقىلىدۇ. **26** [زىئوننىڭ] قوۋۇقلىرى زار كۆتۈرۈپ ماتەم تۇتىدۇ، ئۇ يالىڭاچلانغان ھالدا يە رگە ئولتۇرۇپ قالىدۇ.

4 شۇ كۈنى يەتتە ئايال بىر ئەرنى تۇتۇۋېلىپ، تۇنىگىدىن: ـ «بىز ئۆز نېنىمىزنى يەيمىز، ئۆز كىيىم-كېچەكلىرىمىزنى كىيىمىز؛ پەقەت بىزنى رەسۋالىقتىن خالاس قىلىش ئۈچۈن، بىزنى نامىڭىزغا تەۋە قىلىشىڭىزنى ئۈتۈنىمىز!» ـ دەيدۇ. **2** شۇ كۈنى «پەرۋەردىگارنىڭ شېخى» ئۇنىڭ گۈزەللىكى ھەم شەرىپىنى كۆرسەتكۈچى بولىدۇ، زېمىن بە رگەن مېۋە بولسا، قېچىپ قۇتۇلغان ئىسرائىلدىكىلە رگە شۇھرەت ۋە گۈزەللىك كەلتۈرىدۇ. **3** ھەم شۇنداق ئىش بولىدۇ كى، زىئوندا قالغانلار، يېرۇسالېمدا توختىتىلغانلار، يەنى يېرۇسالېمدا ھايات دەپ تىزىملانغانلارنىڭ ھەممىسى پاك-مۇقەددەس دەپ ئاتىلىدۇ. **4** شۇ چاغدا رەب ئالدىلىت يۈرگۈزگۈچى روھ ھەم كويدۈرگۈچى روھ بىلەن، زىئون قىزلىرىنىڭ پاسقىلىقىنى ۋېيۇپ، يېرۇسالېمنىڭ قان داغلىرىنى تازىلايدۇ. **5** شۇ چاغدا پەرۋەردىگار كۈندۈزدە زىئون تېغىدىكى ھەربىر تۈيي، شۇنداقلا بارلىق ئىبادەت سورۇنلارنىڭ ئۈستىگە ئىس-تۈتەك ۋە بۇلۇت، كەچتە بولسا ئوت يالقۇنىنىڭ جۇلالىسىنى يارىتىدۇ، چۈنكى شان-شەرەپنىڭ ئۈستىدە سايىۋەن بار بولىدۇ. **6** شۇ كۈنى، كۈندۈزدە تومۇز ئىسسىقىقا سايە قىلىدىغان، خەتەردىن پاناھلىنىدىغان، بوران-يامغۇرلارغا دالدا بولىدىغان بىر سايىۋەنلىك كەپە بولىدۇ».

5 مەن ئۆز سۆيگەن يارىمغا، مېنىڭ سۆيىملۇكۇم ئۈچۈن ئۆز ئۈزۈمزارى توغرۇلۇق بىر كۈي ئېيتىپ بېرەي؛ سۆيىملۇكۇمنىڭ مۇنبەت بىر دۆڭ ئۈستىدە ئۈزۈمزارى بار ئىدى؛ **2** ئۇ ھەممە يېرىنى كولاپ تاشلارنى ئېلىپ تاشلىدى، ئەڭ ئېسىل ئۈزۈم تېلى تىكتى؛ ئۇ ئۈزۈمزار ئوتتۇرىسىغا كۆزىتىش مۇنارى سالدى، ئۈزۈمزار ئېچىدىمۇ شاراپ كۆچىكى قازدى، ئاندىن ئۈزۈمدىن ياخشى ھوسۇل كۈتتى؛ بىراق بۇنىڭ ئورنىغا، ئۈزۈمزار ئاچچىق ئۈزۈملەرنىلا بەردى. **3** قېنى، ئى يېرۇسالېمدىكىلەر ۋە يەھۇدانىڭ ئادەملىرى، مەن بىلەن ئۈزۈمزارىمنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ھۆكۈم چىقىرىڭلار! **4** مېنىڭ ئۈزۈمزارىمدا قىلغۇدەك يەنە نېمە ئىشىم قالدى؟ ياخشى ئۈزۈملەرنى كۈتكىنىمدە، نېمىشقا يەقەت ئاچچىق ئۈزۈملا چىقىرىپ بەردى؟ **5** ئەمدى ھازىر ئۆز ئۈزۈمزارىمنى نېمە قىلىدىغىنىمنى سىلە رگە ئېيتىپ بېرەي: ـ ئۇنىڭ چىتلاقلىرىنى ئېلىپ تاشلايمەن؛ ئۇ يۇتۇۋېتىلىدۇ؛ ئۇنىڭ تاملىرىنى چېقىپ غۇلىتىمەن، ئۇ چەيلىنىدۇ. **6** مەن ئۇنى چۈلۈڭكە ئايلاندۇرىمەن؛ ھېچكىم ئۇنى چاتاپ-ئۇتاپ، پەرۋىش قىلمايدۇ، جىغانلار ۋە تىكەنلەر ئۇنىڭدا ئۈسۈپ چىقىدۇ؛ بۇلۇتلارغا ئۇنىڭ ئۈستىگە ھېچ يامغۇر ياغدۇرماڭلار دەپ ۋېيۇۋېمەن. **7** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۈزۈمزارى ـ ئىسرائىل جەمەتى، ئۇنىڭ خۇشالىقى بولغان ئۈسۈملۈك بولسا ـ يەھۇدادىكىلەردۇر، ئۇ ئادالەت مېۋىسىنى كۈتكەن، بىراق مانا ئەمدى زۇلۇم كۆردى، ھەققانىيلىقنى كۈتكەن، بىراق مانا ئەمدى ناله-يېرياد بولدى! **8** خەقلە رگە ھېچ ئورۇن قالدۇرمايي ۋېينى-ۋېگە، ئېتىزنى-ئېتىزغا تۇلىغانلارغا ۋاي! ئۆز ئۆگىلارنى يالغۇز زېمىندا قالدۇرماڭچىمۇسىلەر؟ **9** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مېنىڭ قۇلىقىمغا مۇنداق دېدى: ـ «كېپىلگەن ۋەيلەر، دەرۋەقە ھەيۋەتلىك، ھەشەمەتلىك ۋەيلەر ئادەمزاتسىز، خاراب بولىدۇ. **10** بەرھەق، قىرىق مولۇق ئۈزۈمزار پەقەت ئالتە كۆپ شاراب بېرىدۇ، ئوتتۇز كۆزە دان بولسا پەقەت ئۈچ كۆزە ھوسۇل بېرىدۇ. **11** مەي ئېچىشكە ئالدىراپ تاڭ ئاتقاندا ئورنىدن تۇرغانلارغا، قاراڭغۇ چۈشىشىگە قارىماي، شارابتىن كەيىپ بولغۇچە يىسىپ ئولتۇرغانلارغا ۋاي! **12** ئۇلارنىڭ زىياپەتلىرىدە چىلتار ۋە لىرا، تەمبۇر ۋە نەي، شاراپمۇ بار؛ بىراق ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ قىلغانلىرىغا ۋە قول ئىشلىرىغا ھېچ ئېتىۋار قىلمايدۇ. **13** شۇ سەۋەبتىن ئۆز خەلقىم بىلىمدىن خەۋەرسىز بولغانلىقى تۈپەيلىدىن سۈرگۈن بولۇپ كېتىدۇ؛ ئېسىلزادىلىرى ئېچىرقىشىپ، پۇقرالىرى ئۇسسىزلۇقتىن قۇرۇپ كېتىدۇ. **14** شۇڭا تەھتىسارا نەپسىنى يوغىنىتىپ، ئاغزىنى ھالاك ئاچىدۇ؛ ئۇلارنىڭ شۈھرەتلىرى، توپ-توپ ئادەملىرى، قىقاس-سۈرەن كۆتۈرگۈچىلىرى ۋە نەغمە ئېيتقۇچىلىرى بىراقلا ئېچىگە چۈشۈپ كېتىدۇ. (Sheol h7585) **15** پۇقرالار ئېگىلدۇرۇلىدۇ، مۇتىۋەرلەرمۇ تۆۋەن قىلىنىدۇ، تە كەبىۋرلارنىڭ كۆزلىرى يە رگە قارىتىلىدۇ؛ **16** بىراق ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئادالەت يۈرگۈزگىنىدە ئۈستۈن دەپ مەدھىيىلىنىدۇ، پاك-مۇقەددەس بولغۇچى تە كرىنى ھەققانىيلىقىدىن پاك-مۇقەددەس دەپ بىلىنىدۇ. **17** شۇ چاغدا قوزىلار ئۆز يايلاقلىرىدا ئوزغانىدەك ئوتلايدۇ؛ مۇساپىرلارمۇ بايلارنىڭ ۋەيرانە ۋېلىرىدە ئوزۇقلىنىدۇ. **18** قەبىھلىكنى ئالداملىقىنىڭ يېپلىرى بىلەن، گۇناھنى ھارۋا ئارغامچىسى بىلەن تارتقانلارغا ۋاي! **19** يەنى: «[خۇدا] ئالدىرسۇن! ئىشلىرىنى ئۆزى ئىتتىكەرەك ئادا قىلسۇن، شۇنىڭ بىلەن بىز ئۆزى كۆرەلەيمىز! «ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى»نىڭ نىيەت قىلغىنى يېقىنلىشىپ ئىشقا ئاشۇرۇلغاي، بىز ئۆزى بىلۇالايلى!» ـ دېگەنلە رگە ۋاي! **20** يامانىنى ياخشى، ياخشىنى يامان دېگۈچىلە رگە، قاراڭغۇلۇقنى نۇرنىڭ، نۇرنى قاراڭغۇلۇقنىڭ ئورنىغا قويغۇچىلارغا، ئاچچىقنى تاتلىقنىڭ، تاتلىقنى ئاچچىقنىڭ ئورنىغا قويغۇچىلارغا ۋاي! **21** ئۆزلىرىنى دانا دەپ چاغلىغانلارغا، ئۆز نەزىرىدە ئۆزلىرىنى ئەقىللىق دەپ قاريغانلارغا ۋاي! **22** شاراب ئېچىشكە باتۇر بولغانلارغا، ھاراقنى ئەبجەش قىلىشتا قەھرمان بولغانلارغا، **23** يەنى پارا ئۈچۈن رەزىلەرنى ئاقلاپ، شۇنىڭ بىلەن ھەققانىيلارنىڭ ئادالىتىنى رەت قىلغۇچىلارغا ۋاي! **24** شۇڭا، ئوت يالقۇنلىرى سامانلارنى يۇتۇۋېتىگەندەك، يالقۇنلاردا مەھگىگەنلەر سولىشىپ يوقالغاندەك، ئۇلارنىڭ يىلتىزلىرى چىرىپ كېتىدۇ، گۈل-چېچەك كىرى چاڭ-توزا گۈدەك توزۇپ كېتىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ يولىيورۇق-قانۇننى چەتكە قاققان، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ سۆز- كالامىنى كۆز ئۆگە تىلىغاندى. **25** شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۆز خەلقىگە قاراپ قاينايدۇ، ئۇ تۇلارغا قاراپ قولىنى كۆتۈرۈپ، ئۇلارنى ئۇرۇپ يېقىتىدۇ. تاغلار تەۋرىنىپ كېتىدۇ؛ ئۇلۇكلەر ئەخلەتلەردەك كوچىلار ئوتتۇرىسىدا دۈۋە-دۈۋە بولىدۇ. مۇشۇنداق ئىشلار بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قايتۇرۇلمايي تۇرىدۇ. **26** ئۇ يىراقتىكى ئەللەرنى چاقىرىپ ئۇغىنى كۆتۈرىدۇ، ئۇ يەر يۈزىنىڭ چەت ياقىسىدىن بىر ئەلنى ئۇشقىرتىپ چاقىرىدۇ؛ مانا ئۇلار تېزدىن ئالدىراپ كېلىدۇ! **27** ئۇلاردىن ھېچبىرى چارچاپ كەتمەيدۇ، پۇتلىشىپمۇ كەتمەيدۇ.

هىچبىرى م ۇگدىمەيدۇ، ئۇخلىمايدۇ، باغلىغان بەلۋاغلىرىدىن ھىچبىرى بوشىمايدۇ، چورۇقلىرىنىڭ بوغقۇچلىرىدىن ھىچبىرى ئۈزۈلمەيدۇ؛ **28** ئۇلارنىڭ ئوقلىرى ئىتتىك، بارلىق ئوقيالىرىنىڭ كىرىچلىرى تارتىلىپ تەيىار تۇرىدۇ، ئاتلىرىنىڭ ۋىياقلىرى چاقماق تېشىدەك بولىدۇ، [جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ] چاقلىرى قېيۇنتازدەك ئايلىنىدۇ؛ **29** ئۇلارنىڭ ھۆركىرەشلىرى شىرنىڭكىدەك بولىدۇ، ئۇلار ئارسلانلاردەك ھۆركىرىشىدۇ، دەرۋەقە، ئۇلار ئوۋغا ئېرىشكەندە غاژ-غاژ قىلىپ ھۆر پىيىشىدۇ، ئوۋنى قۇتقۇزغۇدەك ھىچكىم يوقتۇر، ئۇلار ئۆز ئېلىپ كېتىدۇ. **30** شۇ كۈنى ئۇلار دېڭىزلار ھۆر-كۈزۈرگەندەك ئوۋغا ھۆركىرىشىدۇ؛ ئەگەر بەرەسى يەر-زېمىنغا قارىغۇدەك بولسا، پەقەت قاراڭغۇلۇق، دەرد-ئەلەمنىلا كۆرىدۇ! ھەرقانداق نۇر بۇلۇت-تۇمان تەرىپىدىن غۇۋالىشىدۇ.

6 ئۆزۈيا پادىشاھ ئالەمدىن ئۆتكەن يىلى مەن رەبنى كۆردۈم، ئۇ ئىنتايىن يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بىر تەختتە ئولتۇراتتى؛ ئۇنىڭ تونى مۇقەددەس ئىبادەتخانىنا بىر كەلگەندى. **2** ئۇنىڭ ئۈستىدە سارافلار يەرۋازار قىلىپ تۇراتتى؛ ھەربىرىنىڭ ئالتە تال قانىتى بار ئىدى؛ ئىككى قانىتى بىلەن ئۇ يۈزىنى ياپاتتى، ئىككى قانىتى بىلەن ئۇ پۇتىنى ياپاتتى، ۋە ئىككى قانىتى بىلەن ئۇ يەرۋازار قىلىپ تۇراتتى. **3** ئۇلاردىن بىرى باشقا بىرسىگە: ـ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، مۇقەددەس، مۇقەددەس، مۇقەددەس، مۇقەددەستۇر! بارلىق يەر يۈزى ئۇنىڭ شان-شەرىپىگە تولغان!» ـ دەپ توۋلاۋاتاتتى. **4** توۋلىغۇچىنىڭ ئاۋازىدىن دەرۋازىنىڭ كېشىە كلىرى تەۋرىنىپ كەتتى، ئۆي ئىس-تۈتەك بىلەن قاپلاندى. **5** شۇنىڭ بىلەن مەن: ـ «ۋۇزۇمگە ۋاي! مەن ئۆزگەرگەن! چۈنكى مەن لەۋلىرى ناپاك ئادەممەن ھەم ناپاك لەۋلۈك خەلق بىلەن ئارىلىشىپ تۇرۇپ، ئۆز كۆزۈم بىلەن پادىشاھقا، يەنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنى قارىدىم!» ـ دېدىم. **6** شۇنىڭ بىلەن سارافلاردىن بىرى قولىدا قۇربانگاھتىن بىر چوغنى لاخشىگرغا قىسىپ ئېلىپ، يېنىمغا ئۇچۇپ كەلدى؛ **7** ئۇ ئۇنى ئاغزىمغا تەگكۈزۈپ: ـ «مانا، بۇ لەۋلىرىڭگە تەگدى؛ سېنىڭ قەبىھلىكىڭ ئېلىپ تاشلاندى، گۇناھىڭ كافارەت بىلەن كەچۈرۈم قىلىندى» ـ دېدى. **8** ئاندىن مەن رەبنىڭ: ـ «مەن كىمنى ئەۋەتەمەن؟ كىم بىزگە ۋەكىل بولۇپ باريدۇ؟» دېگەن ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. شۇنىڭ بىلەن مەن: ـ «مانا مەن! مېنى ئەۋەتكەيسەن» ـ دېدىم. **9** ۋە ئۇ: «بارغىن؛ مۇشۇ خەلققە مۇنداق دەپ ئېيتقىن: ـ «سىلەر ئاڭلاشنى ئاڭلايسىلەر، بىراق چۈشەنمەيسىلەر؛ كۆرۈشنى كۆرۈسىلەر، بىراق بىلىپ يەتمەيسىلەر. **10** مۇشۇ خەلقنىڭ يۈرىكىنى تاش قىلغىن؛ ئۇلارنىڭ قۇلاقلىرىنى ئېغىر، كۆزلىرىنى كور قىلغىن؛ بولمىسا، ئۇلار كۆزلىرى بىلەن كۆرەلەيدىغان، قۇلىقى بىلەن ئاڭلىيالايدىغان، كۆڭلى بىلەن چۈشىنەلەيدىغان قىلىنىپ، يولىدىن يانىدۇرۇلۇپ ساقايتىلغان بولاتتى». **11** ئاندىن مەن: ـ «رەب، بۇ ئەھۋال قاچانغىچە داۋاملىشىدۇ؟» ـ دەپ سورىۋىدىم، ئۇ جاۋابەن: ـ «تا شەھەرلەر خاراب قىلىنىپ ئاھالىسىز، ئۆيلەر ئادەمزاتسىز، زېمىن پۈتۈنلەي چۆلگە ئايلىنىپ بولغۇچە، **12** پەرۋەردىگار ئادەملىرىنى يىراقلارغا يۆتكەپ، زېمىندىكى تاشلۇۋىتىلگەن يەرلەر كۆپ بولغۇچە بولىدۇ» ـ دېدى. **13** «ھالبۇكى، زېمىندا ئادەملەرنىڭ ئوندىن بىربالا قالىدۇ؛ ئۇلار [زېمىنغا] قايتىپ ئېلىپ يەنە يۇتۇۋىتىلىدۇ، كېسىلگەن بىر دۇب يا كى ئارئار دەرىخىنىڭ كۆتىكىدەك بولىدۇ؛ كۆتەك بولسا «مۇقەددەس نەسىل» بولۇر.

7 يەھۇدا پادىشاھى ئاھاز (ئۈزۈيانىڭ نەۋرىسى، يوتامنىڭ ئوغلى) تەختكە ئولتۇرغان كۈنلىردە، مۇنداق ئىش بولدى: ـ سۈريەنىڭ پادىشاھى رەزىن ۋە ئىسرائىل پادىشاھى رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاھ يېرۇسالېمغا قارشى جەڭ قىلدى، لېكىن ئۇستۈنلۈككە ئېرىشەلمىدى. **2** داۋۇتنىڭ جەمەتىگە: ـ «سۈريە ئەفرائىم بىلەن ئىتتىپاقلىشىپ بىرلەشمە قوشۇن قۇردى» ـ دېگەن خەۋەر كەلدى. شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ جەمەتىدىكىلەرنىڭ كۆڭلى ۋە خەلقىنىڭ كۆڭلى ئورمانلار شامالدا سىلكىنىپ كەتكەندەك سىلكىنىپ كەتتى. **3** ئاندىن يەرۋەردىگار يەشاياغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن ۋە ئوغلۇڭ شېئار-جاشۇب چىقىپ، كىر يۇغۇچىلارنىڭ ئېتىزىنىڭ يېنىدىكى يولغا، يۇقىرى كۆلچەك نورىنىڭ بېشىغا بېرىپ، ئاۋۇ يەردە ئاھاز بىلەن كۆرۈشكىن. **4** سەن ئۇنىڭغا: ـ «سەن ئېھتىيات بىلەن كۆزۈڭنى توق تۇت! بۇ ئىككى كېۋىمەس ئوتقاشنىڭ كۆتىكىدىن، يەنى رەزىن ھەم سۈريەنىڭ ۋە رەمالىيانىڭ ئوغلىنىڭ دەشتى-غەزەبلىرىدىن قورقما، يۈرە كۈادى بولۇپ كەتمە! **5** چۈنكى سۈريە، ئەفرائىم ۋە رەمالىيانىڭ ئوغلى سېنى قەستلەپ: ـ **6** «بىز يەھۇداغا بىسىپ كىرىپ پارا كەندىچىلىك ئوتغىدۇرۇپ، ئۆزىمىز ئۈچۈن تالان-تاراج قىلىپ، ئۇنىڭغا بىر پادىشاھنى، يەنى تابەئەلنىڭ ئوغلىنى تىكلەيلى!» دېگەندى. **7** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «بۇ سۆز ئاقايدۇ، ھىچ ئەمەلگە ئاشمايدۇ؛ **8** چۈنكى سۈريەنىڭ بېشى دەمەشىق شەھىرى ۋە دەمەشىق شەھىرىنىڭ بېشى رەزىندۇر، خالاس؛ ۋە ئالتمىش يەش يىل ئىچىدە ئەفرائىم شۇنداق بىتچىت بولىدۇ كى، ئۇلارنى «بىر خەلق» دېگلى بولمايدۇ؛ **9** ۋە ئەفرائىمنىڭ بېشى ساماريە شەھىرىدۇر، ساماريە شەھىرىنىڭ بېشى رەمالىيانىڭ ئوغلىدۇر، خالاس، سىلەر بۇلارغا ئىشەنمىسە گىلار، مۇستەھكەملەنمەيسىلەر» ـ دېگەن». **10** يەنە پەرۋەردىگار يەنە ئاھازغا سۆز قىلىپ: ـ **11** «ئۆزۈڭ ئۈچۈن بېشارەت سورا؛ مەيلى يەرنىڭ تېگىدە يا كى پەلە كنىڭ قەرىدە بولسۇن سوراۋەر» ـ دېدى. **12** بىراق ئاھاز جاۋابەن: «مەن ھەم سورىمايمەن ھەم پەرۋەردىگارنى سىناقتا قويمايمەن» ـ دېدى. **13** ئاندىن [يەشايا]: ـ ئەمدى ئى داۋۇت جەمەتىدىكىلەر، ئاڭلاڭلار قېرىۋۇتىلار، ئادەملەرنىڭ سەۋر-تاقىتىنى قېرىمغىنىڭلارنى تاز دەپ، سىلەر خۇدايىمنىڭ سەۋر-تاقىتىنىمۇ قېرىمغىلىۋاتامسىلەر؟ **14** شۇنىڭ رەب ئۆزى سىلە ئۈچۈن بېشارەت بېرىدۇ: ـ مانا، پاك قىز ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىدۇ، ئۇ ئۇنىڭ ئىسمىنى «ئىمانۇئېل» دەپ ئاتايدۇ. **15** ياخشىلىقنى تاللاپ، يامانلىقنى رەت قىلىشنى بىلگۈچە ئۇ پىشلاق ۋە ئال يەيدۇ. **16** چۈنكى بۇ ياش بالا ياخشىلىقنى تاللاپ، يامانلىقنى رەت قىلىشنى بىلگۈچە، سەن نەپرەتلىنىدىغان بۇ ئىككى پادىشاھنىڭ يەر-زېمىنلىرى تاشلىنىپ قالىدۇ. **17** چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ ۋە ئاتا ئۆيۈڭ جەمەتىگە ئەفرائىم يەھۇدادىن ئايرىلغان كۈندىن ۋىيان بولۇپ باقمىغان قاتتىق كۈنلەرنى چۈشۈرىدۇ. ئۇ كۆنلەر بولسا ئاسۇريەنىڭ پادىشاھىدىن ئىبارەتتۇر! **18** شۇ كۈنى پەرۋەردىگار مىسىرنىڭ پىنھان ئېرىقلىرىدىكى پاشىلارنى ۋە ئاسۇريەدىكى ھەرىلەرنى ئۈشقىرتىپ چاقىرىدۇ؛ **19** ئۇلارنىڭ ھەممىسى كېلىپ ھەربىر خىلۋەت جىلغىلارغا، تاشلارنىڭ ھەربىر ئاراچلىرىغا، ھەممە يانتاقلارغا ۋە ھەممە يايلاقلارغا غۇژۇرلىدە قونۇشىدۇ. **20** ئاشۇ كۈنى، رەب ئەفرات دەرياسىنىڭ نېرىسىدىن ئىجارىگە ئالغان بىر ئۈستىرا بىلەن، يەنى ئاسۇريە پادىشاھى بىلەن چاچ چۈشۈرىدۇ؛ مۇشۇ ئۈستىرا باشنىڭ چېچىنى، پۇتنىڭ ئۆكلىرىنى ۋە ساقالنىمۇ چۈشۈرۈۋېتىپ غىرىدايدۇ؛ **21** شۇ كۈنلەردە بىر كىشى ياش بىر سىيىر ۋە ئىككى قوي باقىدۇ، **22** ئۇلارنىڭ شۇنچە كۆپ سۈت بە رگىنىدىن ئۇ سېرىق مايى يەيدۇ؛ دەرۋەقە، زېمىندا قالغانلارنىڭ ھەممىسى سېرىق مايى ۋە بال يەيدۇ. **23** ۋە شۇنداق بولىدۇ كى، ھەر تېلى بىر كۈمۈش تەڭگىگە يارايدىغان، مىڭ تېلى بار ئۈزۈمزارلىق بولغان ھەربىر جاي جىغانلىققا ۋە تىككەنلىككە ئايلىنىپ كېتىدۇ؛ **24** ئاشۇ يە رگە ئادەملەر يەقەت ئوقيا كۆتۈرۈپ كېلىدۇ، چۈنكى پۈتكۈل زېمىن جىغانلىققا ۋە تىككەنلىككە ئايلىنىپ كېتىدۇ. **25** ئىلگىرى كەتمەن چېپىلغان ھەربىر تاغلىق جىلغىلارغا بولسا، ـ ئۇلار ئۇ يەرلەر رگە جىغانلاردىن ۋە تىككەنلەردىن قورقۇپ بارمايدۇ؛ بۇ يەرلەر پەقەت كاللارنى ئوتلىتىدىغان، قويلار دەسسەپ-چەيلەيدىغان جايلار بولۇپ قالىدۇ، خالاس.

8 پەرۋەردىگار ماڭا: ـ «چوڭ بىر تاختاينى قولۇڭغا ئېلىپ، ئېنىق ھەرپلەر بىلەن: ـ «ماخار-شالال-خاش-باز» دەپ يازغىن» ـ دېدى. **2** مەن شۇنداق قىلىپ ئۈزۈمگە ئىشەنچلىك گۇۋاھچىلار: سۈپىتىدە مۇشۇنى خاتىرىلەشكە كاھىن بولغان ئۈريا ۋە يەرەبەقيانىڭ ئوغلى زە كەريانى چاقىرىۋالدىم. **3** ئاندىن مەن ئايال پەيغەمبەر بىلەن بىللە ياتتىم. شۇنداق قىلىپ ئۇ ھامىلدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ماڭا: ـ «ئۇنىڭ ئىسمىنى «ماخار-شالال-خاش-باز» دەپ ئاتىغىن»؛ **4** چۈنكى بالا «دادا»، ئاپا» دەپ چاقىرىشنى بىلگۈچە، دەمەشىق بايلىقلىرى ۋە سامارىيەدىكى ئولجا ئاسۇريە پادىشاھى تەرىپىدىن بۇلاپ ئېلىپ كېتىلىدۇ» ـ دېدى. **5** پەرۋەردىگار يەنە ماڭا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **6** «مۇشۇ خەلق شىلوئاھ ئوستۇكىدىكى لەرزان ئېقىۋاتقان سۈلارنى رەت قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئورنىدا رەزىن ۋە رەمالىيانىڭ ئوغلىدىن خۇرسەن بولغاچقا، **7** شۇڭا مانا، رەب ئۇلارنىڭ ئوستىگە دولقۇنلاپ ئاقىدىغان، ئەلۋەك ئەفرات دەرياسىنىڭ سۈلىرىنى، ـ يەنى ئاسۇريەنىڭ پادىشاھىنى تولۇق ھەيۋە-شۆھرىتى بىلەن ئېلىپ كېلىدۇ؛ ئۇ دەريادەك بارلىق ئېرىق-ئوستە گلىرىدىن تېشىپ كېتىدۇ؛ ھەممە قىرغاقلىرىنى بۇسۇپ تاشلايدۇ؛ **8** ئۇ تا كى يەھۇداغىچە شىددەت بىلەن تېشىپ، ھەتتا يېنىغىچە كېلىدۇ؛ ئۇ قانالىرىنى يايغاندا پۈتكۈل زېمىنىڭنا سايە بولۇپ چۈشىدۇ، ئى ئىمانۇئېل! **9** ـ غەزەپلىنۇيېرىگلار، ئى ئەللەر، بىراق سۇندۇرۇلىسىلەر! جاھانىنىڭ بارلىق چەت جايلىرى قۇلاق سېلىگلار! [جەڭ ئۈچۈن] بېلىگلارنى باغلاۋېرىگلار، سۇندۇرۇلىسىلەر! [جەڭ ئۈچۈن] بېلىگلارنى باغلاۋېرىگلار، سۇندۇرۇلىسىلەر! **10** پىلانىگلارنى تۈزۈۋېرىگلار، ئۇ بىكارغا كېتىدۇ؛ مەسلىھەتىگلارنى قىلىۋېرىگلار، ئۇ مۇۋاپىقلاشمايدۇ؛ سەۋەبى ـ ئىمانۇئېل!». **11** چۈنكى پەرۋەردىگار كۈچلۈك قولىنى ماڭا تەگكۈزۈپ، مېنىڭ بۇ خەلقىنىڭ يولىدا ماڭماسلىقىمغا يولىرۇقى بېرىپ، مۇنداق سۆز قىلدى: ـ **12** «مۇشۇ كىشىلەر كۆپ ئىشلاردا «سۈيىقەست بار» دېسە، سىلەر بولسا گلار «سۈيىقەست بار» دەپ يۈرمە گلار؛ ئۇلارنىڭ قورقىنىدىن سىلەر قورقما گلار، يا كى ھىچ ۋەھىمگە چۈشمە گلار، **13** پەقەت ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىلا ھەممىدىن ئۈستۈن دەپ بىلگىلار؛ ئۇ سىلەرنىڭ قورقىدىغىنىگلار بولسۇن، سىلەرنىڭ ۋەھىمە گلار بولسۇن! **14** ئۇ بىر مۇقەددەس پاناھگاھ

بولدۇ، ھەمدە ئىسرائىلدىكى ئىككى جەمەت ئۇچۇن پۇتلىكاشاڭ تاش، ئادەمنى يېقىتىدىغان قورام تاش، پىرۇساپىدىكىلەر ئۆچىرىمۇ قىلتاق ۋە تاپانتۇزاق بولدۇ؛ 15 ئۇلاردىن كۆپلەر [ئۆنگىنا] پۇتلىشىپ، يېقىلىپ، يانچىلىپ، قىلتاققا چۈشۈپ، ئەسىرگە ئېلىنىدۇ». 16 ـ «بۇ گۇۋاھنامىنى ۋۇگەپ، تەۋرات قانۇنىنى مېنىڭ مۇخلىسلىرىم ئارىسىدا پېچەتلەپ قېيغىن. 17 مەن بولسام، يۈزنى ياقۇپ جەمەتىدىن يوشۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگارنى كۈتىمەن؛ ۋە مەن ئۇنى تەلمۈرۈپ ساقلايمەن. 18 قاراڭلار، ماڭا ۋە پەرۋەردىگار ماڭا بە رگەن بىللارغا، بىز زىئون تېغىنى تۇز ماكانى قىلغان ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئىسرائىلدا نامايان قىلغان پېشارەت ۋە كارامەتلەرنىڭ سۈپىتىدۇرمىز». 19 ـ باشقىلار سىلە رگە: ـ «بىز ۋېچىر-ۋېچىر، گۈدۈڭ-گۈدۈڭ قىلدىغان «ئەرۋاھلارنى چاقىرغۇچى»لار ۋە داخانلاردىن يول سورايلى» ـ دېسە، سىلەر جاۋاب بېرىپ: ـ «بىر خەلقنىڭ تۇز خۇداسىنى ئىزدەپ يول سورىشى كېرەك ئەمەسمۇ؟ تىرىكلەرنىڭ تۇلۇكلەردىن يول سورىشى توغرىمۇ؟!» ـ دە گلار. 20 ـ تەۋرات قانۇنى ۋە گۇۋاھنامە ئاساس قىلىنسۇن! مۇشۇلارنى ئاساس قىلىپ سۆز قىلمىسا، ئۇلارغا تاڭ نۇرى چۈشمەيدۇ! 21 ئە كسچە، ئۇلار قىسلىغان، ئاچ ھالدا زېمىنى كېزىپ يۈرىشىدۇ، ئاچ قالغان چاغدا، ئۇلار غەزەپلىنىپ ئاسمانغا قاراپ، پادىشاھىنى ھەم خۇداسىنى قارغاپ تىلايدۇ، 22 ئۇلار يە رگە قارىسا، مانا، جاپا-مۇشەققەت، قاراڭغۇ-زۇلمەت، ھەسرەت-نادامەت ۋە پارا كەندىچىلىك تۇرىدۇ، ئۇلار قاپ-قاراڭغۇلۇققا ھەيدۇ ئېتىلىدۇ.

9

بىراق، ھەسرەت-نادامەتكە قالغانلارغا زۇلمەت بولۇۋەرمەيدۇ، ئۇ ئۆتكەن زامانلاردا زەبۇلۇن زېمىنى ۋە نافتالى زېمىنى خار قىلدۇرغان؛ بىراق كەلگۈسىدە ئۇ مۇشۇ يەرنى، يەنى «يات ئەللەرنىڭ ماكانى» گاللىيە گە، جۈملىدىن «دېڭىزيولى» ۋىيدىكى جايلار ۋە ئىئوردان دەرياسىنىڭ قارشى قىرغاقلىرىغا شان-شۆھرەت كەلتۈرىدۇ، 2 قاراڭغۇلۇقتا مېڭىپ يۈ رگەن كىشىلەر زور بىر نۇرنى كۆردى؛ ئۇلارغا سايىسىنىڭ يۇرتىدا تۇرغىچىلارغا بولسا، دەل ئۇلارنىڭ ئۈستىگە نۇر پارلىدى. 3 ـ سەن ئەلنى ئاۋۇتىۋېتىڭ، ئۇلارنىڭ شادلىقنى زىيادە قىلدىڭ؛ خەلقلەر ھوسۇل ۋاقتىدا شادلانغانىدەك، جەڭ قولجىسىنى ئۈلەشتۈ رگەن ۋاقىتتا خۇشاللىققا چۆمگەندەك؛ ئۇلار ئالدىڭدا شادلىنىپ كېتىدۇ. 4 چۈنكى مىدىيانىنىڭ [ئۆستىدىن غەلبە قىلغان] كۈنگە ئوخشاش، سەن ئۇنىڭغا سېلىنغان يوغۇنتۇرۇقنى، مۇرىسىگە چۈشكەن ئېگىشنى، ئۇلارنى ئە زگۈچىنىڭ تايىقىنى سۈندۇرۇۋېتىپ تاشلىۋەتتىڭ. 5 چۈنكى [ئەشكەرلەرنىڭ] ئۇرۇشتا كىيگەن ھەربىر ئۆتۈكلىرى، قانغا مىلەنگەن ھەربىر تونلىرى بولسا يەقەتلا ئوت ئۈچۈن يېقىلغۇ بولىدۇ. 6 چۈنكى بىز ئۈچۈن بىر بالا ئۇغۇلدى؛ بە زگە بىر ئوغۇل ئاتا قىلىندى؛ ھۆكۈمرانلىق بولسا ئۇنىڭ زىممىسىگە قويۇلدۇ؛ ئۇنىڭ نامى: ـ «كارامەت مەسلىھەتچى، قۇدرەتلىك تە ڭرى، مەڭگۈلۈك ئاتا، ئامان-خاتىرجەملىك شىگىسى شاھزادە» دەپ ئاتىلىدۇ. 7 ئۇ داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغاندا ۋە پادىشاھلىقىغا ھۆكۈمرانلىق قىلغاندا، شۇ چاغدىن باشلاپ تا ئەبەدىلئەبە دگىچە، ئۇنى ئادالەت ھەم ھەققانىيلىق بىلەن تىكلەيدۇ، شۇنداقلا مەرمۇت ساقلايدۇ، ئۇنىڭدىن كېلىدىغان ھۆكۈمرانلىق ۋە ئامان-خاتىرجەملىكنىڭ ئېشىشى پۈتەمەس-ئۆگىمەس بولىدۇ. ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئوتلۇق مۇھەببىتى مۇشۇلارنى ئادا قىلىدۇ. 8 رەب ياقۇپ جەمەتىگە بىر سۆز ئەۋەتتى، ئۇ پات ئاردا ئىسرائىلغا چۈشىدۇ؛ 9 بارلىق خەلق، يەنى ئەفرائىم ۋە سامارىيەدىكىلەر شۇ [سۆزنىڭ] تونغىلىقىنى بىلگەن بولسىمۇ،: ـ لېكىن كۆڭلىدە تە كەبىۋرلىشىپ يوغىنلىق قىلىپ، ئۇلار: ـ 10 ـ «خىشلار چۈشۈپ كەتتى، بىراق ئۇلارنىڭ تونرىغا يونۇلغان تاشلار بىلەن قايتا ياسايمىز؛ ئېرەن دەرەخلىرى كېسىلىپ بولدى، بىراق ئۇلارنىڭ ئورنىدا كېدىر دەرەخلىرىنى ئىشلىتىمىز» ـ دېيىشىدۇ؛ 11 شۇڭا پەرۋەردىگار رەزىنىنىڭ كۈشەندىلىرىنى [ئىسرائىلغا] قارشى كۆچلەندۈردى، [ياقۇپنىڭ] دۈشمەنلىرىنى قوزغىدى. 12 شەرقتىن سۈريەلىكلەر، غەربتە پىلىستىيەلەر، ئۇلار ئاغزىنى ھاڭدەك ئېچىپ ئىسرائىلنى يۇتۇۋالدۇ. ئىشلار شۇنداق دېيىلگەندەك بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قايتۇرۇلماي تۇرىدۇ. 13 بىراق خەلق ئۇنىڭغا قايتىپ كېلىشنى ئىزدىمىدى، ئۇلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدىمەيۋاتىدۇ. 14 شۇڭا پەرۋەردىگار بىر كۈن ئىچىدە ئىسرائىلنىڭ بېشى ۋە قۇيرۇقىنى، پالما شىخنى ۋە قومۇشنى كېسىپ تاشلايدۇ؛ 15 مويسىپىت ۋە مۇھتەرەملەر بولسا باشتۇر، يالغانچىلىق ئۆگىتىدىغان يەغىنەمبەر ـ قۇيرۇقتۇر. 16 چۈنكى مۇشۇ خەلقنىڭ يېتەكچىلىرى ئۇلارنى ئازدۇرىدۇ، يېتە كلەنگۈچىلەر بولسا يۇتۇۋېلىنىپ يوقىلىدۇ. 17 شۇڭا رەب ئۇلارنىڭ يىگىتلىرىدىن خۇرسەنلىك تاپمايدۇ، يېتىم-يېسىرلىرى ۋە تۇل خوتۇنلىرىغا رەھىم قىلمايدۇ؛ چۈنكى ھەربىرى ئېپلاس ۋە رەزىلىك قىلغۇچى، ھەممە ئېغىزدىن چىققىنى پاسقىلىقتۇر. ھەممىسى شۇنداق بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قايتۇرۇلماي تۇرىدۇ. 18 چۈنكى رەزىلىك ئوتىدەك كويىدۇ، ئۇ جىغان ۋە تىكەنلەرنى يۇتۇۋالدۇ، ئۇ ئورمانلىقنى باراقسان جايلىرى تارىسىدا ئىتىشىدۇ، ئۇلار ئىس-تۈتە كلىك تۈۋرۈك بولۇپ پۇرقىراپ پۇقىرىغا تورلەيدۇ؛ 19 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ دەرغەزىپى بىلەن زېمىن كويىدۇرۇپ تاشلىنىدۇ، خەلق بولسا ئوتنىڭ يېقىلغۇسى بولىدۇ، خالاس، ھېچكىم ئۇز قېرىندىشىنى ئايام رەھىم قىلمايدۇ. 20 بىرسى ئوڭ تە رەپتە گۆش كېسىپ يەپ، تويمايدۇ، سول تە رەپتىن يالماپ يەيمۇ، قانائەتلەنمەيدۇ؛ ھە ركىم ئۇز بىلكىنى يەيدۇ؛ 21 مەنەسسەھ ئەفرائىمنى، ئەفرائىم بولسا مەنەسسەھنى يەيدۇ؛ ئۇنىڭ ئۇستىگە ئىككىسىمۇ يەھۇداغا قارشى تۇرىدۇ. ھەممىسى شۇنداق بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قايتۇرۇلماي تۇرىدۇ.

10

قەبىھلىك قانۇنلىرىنى تۈزگۈچىلە رگە، ئازابلىق يەرمان-ھۆكۈملەرنى يازغۇچىلارغا ۋاي! 2 تۇل خوتۇنلارنى ئۇلجىمىز قىلايلى، يېتىم-يېسىرلارنى بۇلاپ-تالايلى دەپ، ئۇلار مىسكىنلە رگە ئادالەتنى بەرمەي، خەلقىمدىكى ئاجىز-بېچارىلەردىن ھوقۇقنى بۇلاپ كېتىدۇ. 3 ھېساب ئالىدىغان كۈنىدە، يەنى يىراقتىن كەلگەن ۋەيۋەتسىز بالا يېتىشىپەت كۈنىدە، نېمە قىلىسىلەر؟ كىمدىن باشپاناھلىق ئىزدەپ يۈرىسىلەر؟ بابلىق-شۇھرىتىگەلارنى نە گە ئامانەت قويىسىلەر؟ 4 تۇلارغا ئەسىرلەر ئارىسىدا ز وكۆيىپ ئولتۇرۇشتىن، يا كى ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىدا يېقىلىشتىن باشقا ھېچنېمە قالمىدى! ھەممىسى شۇنداق بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قايتۇرۇلماي تۇرىدۇ. 5 قولىغا غەزىپىمنىڭ توقمىقى ئۆتەقۇزۇلغان، ئۆزۈمنىڭ دەرغەزىپىمنىڭ تايىقى بولغان ئاسۇريەلىككە ۋاي! 6 مەن ئۇنى خۇداسىز بىر «يات ئەل» گە، دەرغەزىپىم قارىتىلغان خەلقىمگە زەربە بېرىشكە ئەۋەتىمەن؛ ئۇنىڭغا ئولجا ئۆتۈۋېلىشقا، غەنىيمەتنى بۇلاشقا، [خەلقىمنى] كوچىلاردىكى لاي-پاتقاقلارنى دەسسىگەندەك دەسسىشكە بۇيرۇيمەن. 7 بىراق [ئاسۇريەلىكنىڭ] كۆزدە ئۆتمىنى مۇشۇ ئەمەس، ئۇ شۇنداق ھېچ ۋىلىغان ئەمەس. ئۇنىڭ ئۈيلىغىنى ۋەيران قىلىش، كۆپ دۆلەتلەرنى يوقىتىشتىن ئىبارەتتۇر. 8 ئۇ: ـ «مېنىڭ سەردارلىرىمنىڭمۇ ھەممىسى پادىشاھلارغا باراۋەر ئەمەسمۇ؟ 9 كالنو شەھىرى كارىكىمىش شەھىرىگە، خامات شەھىرى ئارپاد شەھىرىگە، سامارىيە شەھىرى دەمەشق شەھىرىگە ئوخشاش ئەمەسمۇ؟ 10 مەبۇدلىرى سامارىيەنىڭ ۋە يېرۇساپىمنىڭكىدىن ئۈلۈغ بولغىنى بىلەن، مېنىڭ قولۇم مۇشۇ مەبۇدقا تەۋە بولغان پادىشاھلىقلارغا ئىگە بولۇشقا يەتكۈدەك تۇرسا، 11 سامارىيە ۋە ئۇنىڭ مەبۇدلىرىنى قاندا قىلغان بولسام، يېرۇسالىم ۋە ئۇنىڭ مەبۇدلىرىنى ئوخشاشلا شۇنداق قىلمامدىمەن؟» ـ دەيدۇ. 12 بىراق رەب زىئون تېغى ۋە يېرۇساپىمدا پۈتكۈل جازا ئىشنى پۈتكۈزۈپ بولغاندىن كېيىن، ئۇ: ـ «مەن ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ كۆڭلىدىكى باشباشتاقلىقىنىڭ ئاقۇۋىتىنى [ئۇنىڭغا چۈشۈرىمەن]، ئۇنىڭ كۆزلىرىدىكى كىبرلىك نەزەرلىرىنى جازالايمەن» دەيدۇ. 13 چۈنكى ئۇ: ـ «بۇ ئىشلارنى ئۇز قولۇمنىڭ كۈچى بىلەن، ئۇز دانالىقىم بىلەن مەن قىلغانىمەن؛ چۈنكى مەن ئەقىللىقتۇرمەن؛ مەن ئەللەرنىڭ پاسىللىرىنى يوقاتىم، ئۇلارنىڭ خەزىنىلىرىنى بۇلۇالدىم، تەختىكە ئولتۇرغانلارنى باتۇر كەبى چۈشۈرۈپ تاشلىدىممەن؛ 14 مەن قولۇمنى بىر قۇش ئۇۋىسىغا ئۇزاتقاندەك ئەللەرنىڭ بايلىقلىرىغا ئۇزاتتىم، بىرسى تاشلىۋېتىلگەن تۇخۇملارنى تە رگەندەك مەن پۈتكۈل دۇنيانى يىغقانىمەن؛ ئۇلاردىن ھېچبىرىمۇ قانالىرىنى پالاقلاتمىدى، تۇمشۇقىنى ئاچمىدى، يا كى چۈك-چۈك قىلىپ ئاۋاز چىقارمىدى» ـ دەيدۇ. 15 پالتا ئۇزىنى ئىشلەتكۈچىسىگە لاپ ئاتسا بولامدۇ؟ ھەرە ھەربىرگۈچىگە پوچىلىق قىلسا بولامدۇ؟ شۇنداق ئىش ئىكەن، خۇددى تاياق ئۇزىنى كۆتۈرگۈچىسىنى ئېزىنىتالىسا بولدىغاندەك، خۇددى ھاسا ياغاچ ئەمەس بولغۇچىنى كۆتۈر رگەندەك بولاتتى ئەمەسمۇ؟! 16 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار شۇ [ئاسۇريەلىكنىڭ] پالۋانلىرى ئارىسىغا ئورۇقلىتىش كېسىلىنى ئەۋەتىدۇ، ئۇنىڭ شان-شەرىپىنىڭ ئاتىسىدا لاۋۇلداپ يالقۇنلايدىغان بىر ئوتنى ياقىدۇ. 17 «ئىسرائىلنىڭ نۇرى»نىڭ ئۇزى ئوت، ئۇنىڭدىكى مۇقەددەس بولغۇچى يالقۇن بولىدۇ، ئۇ بىر كۈن ئىچىدە ئۇنىڭ جىغانلىرى ۋە تىكەنلىرىنى كويىدۇرۇپ، يۇتۇۋالىدۇ. 18 ھەم ئۇنىڭ ئورمانزارلىق ۋە باغ-ئېتىزلىرىنىڭ شان-شەرىپىنى، جان ۋە تېنىنى كويىدۇرۇپ كۈل قىلىۋېتىدۇ، ئۇلار بەھەينى جۈدەپ كېتىۋاتقان كېسەل ئادەمدەك بولۇپ قالىدۇ. 19 يونۇنىڭ بىلەن ئورمانزارلىقتىكى دەرەخلەرنىڭ قېپ قالغىنى شۇنچە ئاز بولىدۇكى، كىچىك بالا ئۇلارنى ساناپ خاتىرىلىيەلەيدۇ.

20 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ئىسرائىلنىڭ قالدى خەلقى، يەنى ياقۇپنىڭ جەمەتىدىن قېچىپ قايتقانلار ئۇزىلىرىنى تۇرغۇچىغا ئىككىنچى تايانمايدۇ، بەلكى ئۇلار ھەقىقەتەن پەرۋەردىگار، يەنى «ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى»غا تايىنىدۇ. 21 بەرھەق، بىر «قالدى» قايتىپ كېلىدۇ، يەنى ياقۇپنىڭ «قالدىسى» قۇدرەتلىك تە ڭرىنىڭ ئېنىغا قايتىپ كېلىدۇ. 22 ئى ئىسرائىل، خەلقىڭ

دېگۈزدىكى قۇمدەك كۆپ بولغىنى بىلەن، پەقەت بىر قالدىسى قايتىدۇ؛ [چۈنكى] ھەققانىيلىق بىلەن يۈرگۈزۈلگەن، بىر ھالا كەتنىڭ تېشىپ ئۈستۈڭلارغا چۈشۈشى بېكىتىلگەندۇر، **23** چۈنكى بىر ھالا كەتنى ـ بېكىتىلگەن بىر ھالا كەتنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار پۈتكۈل يەر يۈزىدە ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ. **24** شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ « ـ ئى زىئون تېغىدا تۇرغان خەلقىم، ئاسۇرىيەدىن قورقما! ئۇ سېنى تاياق بىلەن ئۇرىدىغان، ۋە مىسىرلىقلاردەك ساكا قاراپ ھاسىسنى كۆتۈرىدىغان بولسىمۇ، **25** پەقەت ئازغىنە ۋاقىت ئۆتۈشى بىلەنلا، سىلە رگە قاراتقان مۇشۇ دەرغەزىپىم ۋ ئۇگەپ، غەزىپىمنى ئۆلارغا ھالا كەت چۈشىنۈن دەپ قارىتىمەن. **26** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار بولسا، ئۆلارغا قامچا بىلەن ھۈجۈم قوزغايدۇ؛ ئۆلارنىڭ ھالى «ئورەبنىڭ قورام تېشى»دا بولغان مىديان قىرغىنچىلىقىدەك ھالەتتە بولىدۇ؛ ئۇ ھاسىسنى دېگۈزغا قارىتىپ، ئۇنى مىسىرلىقلارنىڭ ئۈستىگە كۆتۈرگەنىدەك كۆتۈرىدۇ؛ **27** ئاندىن شۇ كۈندە شۇنداق بولىدۇ كى، ئۇنىڭ يۈكى مۈرە گۈدىن، ۋېيىنتۇرۇقى بوينۇگۈدىن ئېلىپ تاشلىنىدۇ؛ مايلىرىڭ سەۋەبىدىن، ۋېيىنتۇرۇق سۇنۇدۇرۇپ يوقىتىلىدۇ. **28** مانا، ئۆلار ئايانتا يېتىپ، مگرۇندىن ئۆتكەن، مىخماشتا يۈك-تاقلىرىنى قۇيۇپ قويىدۇ؛ **29** ئۆلار بوسۇغا-داۋاندىن ئۆتكەن، گىبىادا قونۇپ قالدۇ؛ راماھ تىترەپ كېتىدۇ؛ ساۋۇلنىڭ يۈرتى گىبىئاھدىكىلەر بولسا قېچىپ كەتكەن؛ **30** ئى گاللىمنىڭ قىزى، پەريادىڭنى كۆتۈرا! ھەي لائىش، ئاگلاپ قوي! ئى بىچارە ئاناۋوت! **31** مادمەناھ بولسا قاچتى؛ گىبىمدىكىلەر بەدەر قاچتى، **32** شۇ كۈن ئۆتمىگۈچە ئۆلار نوب دۆگىدە توختاپ قالدۇ؛ ئاشۇ يەردە ئۆ زىئون قىزنىڭ تېغىغا، يەنى يېرۇسالېمدىكى دۆگىگە قاراپ مۇشتىنى ۋېيىنتىدۇ. **33** مانا، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار چوڭ شاخلارنى شىددەت بىلەن كېسىۋېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئېگىز ئوسكەنلەر كېسىپ يېقىتىلىدۇ؛ ھالى ئۈستۈنلەر پەسلەشتۈرۈلىدۇ. **34** ئۇ تۇمۇز [قوراللار] بىلەن ئورمانلىقنىڭ باراقسان يەرلىرىنى كېسىپ قاقاسلىق قىلىۋېتىدۇ؛ لېۋان بولسا ئۆلۈغ بىرسى تەرىپىدىن يېقىتىلىدۇ.

11 ۋە بىر تال نوتا يەسسەنىڭ دەرىخىنىڭ كۆتىكىدىن ئۈنۈپ چىقىدۇ؛ ئۇنىڭ يىلتىزىدىن ئۈنۈپ چىققان بىر شاخ كۆپ مېۋە بېرىدۇ. **2** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ روھى، يەنى دانالىقنىڭ ۋە يورۇتۇشنىڭ روھى، نەسىھەت ۋە كۈچ-قۇدرەتنىڭ روھى، بىلىم ۋە پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ تۇرىدۇ؛ **3** ئۇنىڭ خۇرسەنلىكى بولسا پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش ئىبارەت بولىدۇ؛ ئۇ كۆزى بىلەن كۆرگىنىگە ئاساسەن ھۆكۈم چىقارمايدۇ، ياكى قۇلىقى بىلەن ئاڭلىغىنىغا ئاساسەن كېسىم قىلمايدۇ. **4** ئۇ نامراتلارغا ھەققانىيلىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ، يەر يۈزىدىكى مىسكىن-مۆمىنلەر ئۈچۈن ئادالەت بىلەن كېسىم قىلىدۇ، ئۇ جاھانتى ئاغزىدىكى زاكون تايىقى بىلەن ئۇرىدۇ، رەزىللەرنى لەۋلىرىدىن چىققان نەپەسى بىلەن ئۆلتۈرىدۇ. **5** ئۇنىڭ بەۋېغى ھەققانىيلىق، چاتراقلىقى بولسا سادىقلىق بولىدۇ. **6** بۈرە بولسا قوزا بىلەن بىللە ئۇرىدۇ، يىلپىز ئوغلاق بىلەن بىللە، موزاي، ئارسلان ۋە بوردا كالا بىلەن بىللە ياتىدۇ؛ ئۇلارنى يېتىلگۈچى كىچىك بىر بالا بولىدۇ. **7** كالا ئېيىق بىلەن بىللە ئوزۇقلىنىدۇ؛ ئۇلارنىڭ بالىلىرى بىللە يېتىشىدۇ، شىر بولسا كالىدەك سامان يەيدۇ. **8** ئەمەدىغان بالا كوبرا يىلانىنىڭ تۇشۇكىگە يېقىن ئويناپدۇ، ئەمچە كەتىن ئايرىلغان بالا قولىنى زەھەرلۈك يىلانىنىڭ ئۇۋىسىغا تىقىدۇ؛ **9** مېنىڭ مۇقەددەس تېغىمنىڭ ھەممە يېرىدە ھېچ زىيانكەشلىك بولمايدۇ؛ ھېچ يۈزغۇچىلىق بولمايدۇ؛ چۈنكى خۇددى سۇلار دېگۈزنى قاپلىغانىدەك، پۈتكۈل جاھان پەرۋەردىگارنى بىلىش-تونۇش بىلەن قاپلىنىدۇ. **10** شۇ كۈندە «يەسسەنىڭ يىلتىزى» ھەرقايسى ئەل-مىللەتلەر ئۈچۈن تۇغ سۈپىتىدە كۆتۈرۈلۈپ تۇرىدۇ؛ بارلىق ئەللەر ئۇنى ئىزدەپ كېلىپ يىغىلىدۇ، ۋە ئۇ تارامگاھقا تاللىغان جاي شان-شەرەپكە تولىدۇ. **11** شۇ كۈنى رەب ئىككىنچى قېتىم ئۆز خەلقىنىڭ ساقالىغان قالدىسىنى قايتۇرۇش ئۈچۈن، يەنى ئاسۇرىيە، مىسىر، پاتروس، كۇش، ئېلام، شىنار، خامات ۋە دېگۈزدىكى يىراق تاراللاردىن قايتۇرۇش ئۈچۈن ئۆز قولىنى يەنە ئۇزارتىدۇ. **12** ئۇ ئەللەرنى چاقىرىش ئۈچۈن بىر تۇغ كۆتۈرىدۇ، شۇنداق قىلىپ ئۇ يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن ئىسرائىلنىڭ غېريىلىرىنى جەم قىلىپ، يەھۇدادىن تارقىلىپ كەتكەنلەرنى يىغىدۇ. **13** شۇنىڭ بىلەن ئەفرائىمغا بولغان ھەسەتخورلۇق يوقايدۇ، يەھۇدانى خارلىغانلارمۇ ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ؛ ئەفرائىم يەھۇداغا ھەسەت قىلمايدۇ، يەھۇدا بولسا ئەفرائىمنى خورلىمايدۇ. **14** بىراق ئۆلار غەرب تەرەپتە فىلىستىيلەرنىڭ مۇرىسىگە ئۈچۈپ چۈشىدۇ؛ ئۆلار بىرلىكتە شەرقتىكى خەلقلەردىن ئوجا تالىدۇ؛ ئۆلار ئېدوم ۋە موئاب ئۈستىگە قولىنى ئۇزارتىدۇ؛ ئاممونىيلارمۇ ئۆلارغا بېقىنىدۇ. **15** پەرۋەردىگار مىسىردىكى دېگۈزنۈك «تىل»نى يوق قىلىدۇ؛ ئۇ كۈچلۈك پېژغىرن شامال بىلەن [ئەفرات] دەرياسىنىڭ ئۈستىگە قولىنى بېغىرلىتىپ ئۈچۈرىدۇ، ئۇنى ئادەم ئايىغى قۇرۇق ھالدا مېڭىپ ئوتكۈزدەك يەتتە ئېرىق قىلىپ ئۇرىدۇ؛ **16** شۇنىڭ بىلەن ئۆز خەلقىنىڭ قالدىسى ئۈچۈن، مىسىردن چىققان كۈندە ئىسرائىل ئۈچۈن تەيىارلىنىپ يولغا ئوخشاش، ئاسۇرىيەدە قالغانلار ئۈچۈن ئاشۇ يەردىن كېلىدىغان بىر كۆتۈرۈلگەن ئېگىز يول بولىدۇ.

12 ـ ۋە شۇ كۈنى سەن: ـ ـ ئى پەرۋەردىگار، مەن سېنى مەدھىيلەيمەن؛ سەن ماڭا غەزەپلەنگىنىڭ بىلەن، غەزەپىڭ مەندىن يۈتكىلىپ كەتتى، ۋە سەن ماڭا تەسەللى بەردىڭ. **2** مانا، تەڭرى مېنىڭ نىجاتىدۇر؛ مەن ئۇنىڭغا تايىنىمەن، قورقمايمەن، ياھ پەرۋەردىگار مېنىڭ كۈچۈم ۋە ناخشامدۇر؛ ئۇ يەنە مېنىڭ نىجاتىم بولدى، ـ دەيسەن. **3** ـ شادلىق بىلەن سىلەر نىجاتلىق قۇدۇقلىرىدىن سۇ تارتىسىلەر. **4** شۇ كۈندە سىلەر: ـ «پەرۋەردىگارغا رەھمەت ئېيتىڭلار، ئۇنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلىڭلار؛ ئۇنىڭ ئەمەللىرىنى خەلقلەر ئارىسىدا ئايان قىلىڭلار، ئۇنىڭ نامىنىڭ زور ئابرۇيى تاپقانلىقىنى جاكارلاڭلار. **5** پەرۋەردىگارغا كۈيلەر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلغان؛ مانا بۇ پۈتكۈل جاھانغا ئايان قىلىنسۇن! **6** زىئوندىكىلەر، تەنتەنە قىلىپ جار سېلىڭلار، چۈنكى ئارا ئاگلاردا تۇرغان ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى ئۇيۇكتۇر!» ـ دەيسىلەر.

13 ئامونىنىڭ ئوغلى يەشايا كۆز رگەن، شۇنداقلا ئۆنىڭغا يۈزلەنگەن بابىل توغرىسىدىكى ۋەھيي: ـ **2** [بابىل] ئاقسىز ئۈگە كلىرىنىڭ قوۋۇقلاردىن ئۈتۈپ كىرىشى ئۈچۈن، قاقاس تاغ ئۈستىدە تۇغ كۆتۈرۈڭلار، ئاۋازلىرى يۇقىرى ئاۋازدا چاقىرىڭلار، قولۇڭلارنى پۇلا گۈمبىز ئىشارەت قىلىڭلار. **3** مەن بولسام، مەخسۇس تاللىغانلىرىمغا بۇيرۇق چۈشۈرۈپ رگەنمەن، ئۆز پالۋانلىرىمنى، يەنى تەكەبىۋرلۇقتىن يايراپ كەتكەن ئادەملىرىمنى غەزەپىمنى بەجا كەلتۈرۈشكە چاقىردىم. **4** ئاگلاڭلار، ۋېيۇك بىر ئەلنىڭ ئادەملىرىدەك توپ-توپ ئادەملەرنىڭ تاغلاردا يا ئۆزاتقان قىيقاس-سۈرەنلىرىنى، ھەمىمە ئەل-يۇرتلار ۋە پادىشاھلىقلار [جەڭگە] يىغىلىپ دولقۇنلاتقان قايناپ-تاشقىنلىقنى! ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار قوشۇنلارنى جەڭگە يىغىدۇ. **5** ئۇلار، يەنى پەرۋەردىگار ۋە ئۇنۇ غەزەپىنىڭ قوراللىرى، يىراق يۇرتتىن، ھەتتا ئاسمانلارنىڭ قەرىدىنمۇ پۈتكۈل جاھانىنى ھالاك قىلىشقا كەلگەن. **6** ۋەيداد چېكىپ مۇۋۇلا كلار! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى يېقىنلاشتى؛ ئۇ ھەممگە قادىردىن كېلىدىغان ھالا كەتتەك كېلىدۇ. **7** بۇنىڭدىن ھەربىر قول بوشىشىپ كېتىدۇ، ھەممە ئادەمنىڭ يۈرىكى ئېرىپ كېتىدۇ. **8** ئۇلار ۋەھىمىگە چۈشىدۇ؛ ئازاب-ئۇقۇبەت ۋە قايغۇ-ھەسرەت ئۇلارنى قاپلايدۇ، تولغىقى تۇتقان ئايالدەك ئۇلار تولغىنىپ كېتىدۇ، ئۇلار بىر-بىرىگە ۋەھىمە ئىچىدە تىكىلىپ قارىشىدۇ، يۈزلىرى بولسا يالقۇنىدەك قىزىرىپ كېتىدۇ. **9** مانا پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى كېلىدۇ، شۇ كۈن جىمى يەر-جاھانتى ۋەيران قىلىشقا، رەھىمسىز بولۇپ، غەزەپ ۋە قەھر بىلەن تولغاندۇر؛ ئۇ گۇناھكارلارنى جاھاندىن يوقىتىدۇ. **10** چۈنكى ئاسماندىكى يۇلتۇزلار ھەم يۇلتۇز تۈركۈملىرى نۇرىنى بەرمەيدۇ؛ قۇياش بولسا چىقىپلا قاراڭغۇلىشىدۇ، ئايمۇ ھېچ يورۇمايدۇ. **11** مەن دۇنيانى رەزىللىكى ئۈچۈن، قەبىھلەرنى گۇناھلىرى ئۈچۈن جازالايمەن؛ ھاكاۋۇرلارنىڭ تە كەبىۋرلۇقىنى ۋ ئۇگەل يوقىتىمەن؛ زوراۋانلارنىڭ كىبىرلىرىنى پەس قىلىمەن. **12** مەن ئىنسانلارنى ساپ ئالتۇندىن ئاز قىلىمەن، ئادەمنى ھەتتا ئوفىردىكى ئالتۇندىن ئاز قىلىمەن. **13** شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىدە، ئۇنىڭ قاينىغان قەھرلىك كۈنىدە، مەن [خۇدا] ئاسمانلارنى تەۋرىتىمەن، يەر بولسا ئۆز ئورنىدىن يۇتكىلىدۇ؛ **14** شۇڭا ئۇۋۇلانغان بىر جەرەندەك، ھېچكىم يىغمايدىغان بىر پادىدەك، ھەربىرىمىز ئۆز ئەل-جامائىتىنى ئىزدەپ كەتمەكچى بولىدۇ، ھەربىرى ئۆز يۇرت-ماكانىغا قاچماقچى بولىدۇ؛ **15** قېچىپ ئۇتۇلغانلارنىڭ ھەممىسى سانچىپ ئۆلتۈرۈلىدۇ، ئەسىرگە چۈشكەنلەرمۇ قىلىچلىنىدۇ. **16** ئۇلارنىڭ بالىلىرىمۇ كۆز ئالدىدا پارە-پارە قىلىنىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئۆيلىرى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ؛ ئايالىلىرىمۇ ئاياغ ئاستى قىلىنىدۇ. **17** مانا، مەن ئۇلارغا قارشى ئۇرۇشقا مېدىئالىقلارنى قوزغايمەن، ئۇلار كۈمۈشلە رگە ھېچ قارىمايدۇ، ئالتۇندىن بولسا ئۇلار زوق ئالمايدۇ. **18** ئۇلارنىڭ ئوقيالىرى يىگىتلەرنى ئۆتەمە-توشۇك قىلىۋېتىدۇ، ئۇلار بالىياتقۇنىڭ مېۋىسىگە ھېچ رەھىم قىلمايدۇ، كۆزلىرى بالىلارنى ھېچ ئايمايدۇ. **19** پادىشاھلىقلارنىڭ گۈھىرى، كالدىيەلەرنىڭ پەخرلىنىدىغان گۈزەللىكى بولغان بابىل بولسا، خۇدانىڭ سودوم ۋە گومورىرا شەھەرلىرىنى ئۆروۋۇتكىنىگە ئوخشاش بولىدۇ. **20** ئۇ يەردە ھېچكىم ھە رگىز ئۇرمايدۇ، دەۋرىدىن-دەۋرگىچە ئۇ ئادەمزاتسىز قالىدۇ. ئەرەبلەر بولسا شۇ يەردە چېدىر تىكەمەيدۇ، ماڭچىلار يالدىرىنى شۇ يەردە ياتقۇزمايدۇ. **21** بىراق چۆل-بىاباۋاندىكى جانۋارلار شۇ يەردە قونىدۇ، ئۇلارنىڭ [خاراب] ۋېيلىرىگە ھۆۋۈلايدىغان مەخلۇقلار تولىدۇ، ھۇۋقۇشلار شۇ يەردە ماكانلىشىدۇ، «ئۆچكە جن»لار سەكرەپ ئويناقلىشىدۇ. **22** ياۋايى ئىتلار قەلئە-قورغانلاردا، چىلبۆرىلەر ئۈنىڭ

هەشەمەتلىك ئوردىلىرىدا ھۆژۇلىشىدۇ، بەرھەق، ئۇنىڭ ۋاقتى توشۇشقا تاز قالدى، ئۇنىڭ كۆزلىرى ئۆزۈنغا بارمايدۇ.

14 چۈنكى پەرۋەردىگار ياقۇبقا رەھىمدىللىك كۆرسىتىدۇ، يەنە ئىسرائىلنى تاللايدۇ، ئۇ ئۆلارنى ئۆز يۇرت-زېمىنىدا ماكانلاشتۇرىدۇ. شۇنىڭ بىلەن يات ئادەملەر ئۆلار بىلەن بىرلىشىپ، ياقۇپ جەمەتىگە قوشۇلىدۇ. 2 ھەرقايسى ئەل-مىللەتلەر ئۆلارنى ئېلىپ ئۆز يۇرتىغا ئاپىرىدۇ، ئىسرائىل جەمەتى بولسا پەرۋەردىگارنىڭ زېمىنىدا ئۆلارغا قۇل ۋە دېدەك سۈپىتىدە ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ، ئۆلار ئۆزلىرىنى ئۆتكۈن قىلغانلارنى ئۆتىدۇ، ئۆزلىرىنى ئە زۇلىمىنىڭ ئۈستىدىن ئىدارە قىلىدۇ. 3 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار سىلە رگە ئازابىتىن، ساراسىمىدىن ۋە ئەسىر بولۇپ مەجبۇرلانغان مۇشەققەتلىك قۇلۇقتىن ئارامىلىق بە رگەن كۈنىدە، 4 سىلەر بابىل پادىشاھى توغرىسىدا مۇنداق ماقال-تەمسىلنى ئېيتىسىلەر: ـ «قارا، بۇ جازاتخور قانداق ھالاك بولدى، تالان-تاراج قىلىپ ئالتۇن تۆپلىغۇچى قانداق يوقالدى! 5 پەرۋەردىگار رەزىللەرنىڭ ھاسىسىنى، ھاكىملارنىڭ زاكون تايىقىنى، 6 يەنى خەلق-مىللەتلەرنى ئاچچىقى بىلەن ئۇرۇلۇكسىز ئۇرغانىنى، ئەللە رگە غەزەپ قىلىپ تەزگىنسىز زىيانكەشلىك قىلغانىنى سۈندۇرۇۋەتتى. 7 پۈتكۈل يەر يۈزى ئارام تېپىپ تىنچلىنىدۇ، ئۆلار ناخشا ئېيتىپ تەنتەنە قىلىدۇ. 8 قارىغايلار بولسا ھالىڭدىن شادلىنىدۇ، لۇزاندىكى كېدىرلارمۇ: ـ «سەن گۈر ۋەڭدە ياتقۇزۇلغاندىن كېيىن، ھېچبىر كەسكۈچى بىزنى قورقاتمايدۇ!» ـ دەيدۇ. 9 سەن چۈشۈشۈڭ بىلەن تەھتىساراددىكلەر سېنى قارشى ئېلىشقا ساراسىمە بولۇپ كېتىدۇ، سەن ئۆچۈن ئۆلۈكلەرنىڭ روھلىرى، جاھاندىكى جىمىكى «ئۆچكە جىنلار» قوزغىلىدۇ، ئەللەرنىڭ ھەممە پادىشاھلىرى تەختىلىردىن تۇرغۇزۇلىدۇ، (Sheol h7585) 10 ئۆلارنىڭ ھەممىسى ساڭا قاراپ مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنىڭ ھالىڭۇ بىزلەرنىڭكىدەك بوشاپ كەتتىمۇ؟ بىزگە ئوخشاش بولۇپ قالدىڭۇسەن؟!» 11 سېنىڭ شانۇ-ھەيۋىتىڭ چىلتارلىرىڭنىڭ ئاۋازلىرى بىلەن بىللە تەھتىساراغا چۈشۈرۈلۈپ تۆگىدى، ئاستىڭا چىۋىن قۇرتى مېزىلداپ كېتىدۇ، ئۈستۈڭنى سازا گالار قاپلاپ كېتىدۇ. (Sheol h7585) 12 ئى چولپان، سەھەر بالىسى، سەن قانداق قىلىپ ئاسماندىن يەقىلىپ چۈشكەنسەن! ئى تېنى ئۆتكەندىلا ئەللەرنى يە رگە يەقتىقۇچى، سەن يەر يۈزىگە تاشلۇۋىتىلدىڭ! 13 سەن ئەسلىدە كۆڭۈڭدە: ـ «مەن ئاسمانلارغا چىقىمەن، تەختىمنى خۇدانىڭ يۇلتۇزلىرىدىن ئۈستۈن قىلىمەن، مەن جامائەتنىڭ تېغىدا، يەنى شىمال تەرەپىلەردىكى ئولتۇرىمەن، 14 مەن بۇلۇتلارنىڭ ئېگىز جايلىرىدىن يۇقىرىغا ئورلەيمەن، ھەممىدىن ئالى بىلەن تەڭ بولىمەن!» ـ دېدىڭ. 15 ھالبۇكى سەن تەھتىساراغا، چوڭقۇر ھاكىنىڭ تېگىگە چۈشۈرۈلدۇڭ». (Sheol h7585) 16 سېنى كۆر رگەنلەر ساڭا يېقىندىن سىنچىلاپ قاراپ: ـ «جاھانى زىلزىلىگە كەلتۈرگەن، پادىشاھلىقلارنى تىترەتكەن ئادەم مۇشۇمىدۇ؟ 17 يەر يۈزىنى چۆل-بىاباۋان قىلىپ، ئۇنىڭدىكى شەھەرلەرنى غۇلاتقان، ئۇتقان ئەسىرلەرنى ئۆز يۇرتىغا ھېچ قويۇپ بەرمىگەن مۇشۇمىدۇ؟» ـ دېيىشىدۇ. 18 مانا ئەللەرنىڭ شاھلىرى بىرىمۇ قالماي «شان-شەرەپ»تە، [قاراڭغۇلۇقتىكى] ئۆز ۋېيدە يېتىشىدۇ، 19 بىراق سەن كەمىستىلگەن [چېرىگەن] بىر شاخ كەبى، ئۇلتۇرۇلگەنلەرنىڭ دۇۋىسى ئاستىدا، قىلىچ بىلەن سانجىلغان، ھاڭنىڭ تەھتىگە چۈشىدىغانلارغا ئوخشاش، ئايىغ ئاستىدا دەسسەپ-چەيلەنگەن ئۇلۇكتەك، ئۆز گۈر ۋەڭدىن مەھرۇم بولۇپ تاشلۇۋىتىلدىڭ. 20 سەن ئاشۇ پادىشاھلار بىلەن بىرگە دەپنە قىلنىمايسەن، چۈنكى ئۆز يۇرتۇڭنى ۋەيران قىلغانسەن، ئۆز خەلقىڭنى ئۆلتۈرۈۋەتكەنسەن، رەزىللىك قىلغۇچىلارنىڭ نەسلى ھەرگىز يەنە تىلغا ئېلىنمايدۇ. 21 ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىھلىكلىرى ئۈچۈن ئوغۇللىرىنى قەتل قىلىشقا تەييار قىلىڭلار، شۇنداق قىلغاندا، ئۆلار ئورنىدىن تۇرۇپ يەر-جاھانغا ئىشغال قىلمايدۇ، يەر يۈزىنى شەھەر رگە توشقۇزۇۋېتىلەيدۇ. 22 چۈنكى مەن ئۆلارغا قارشى چىقىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ مەن بابىلدىن ئۆزىنىڭ نامىنى ۋە ئۆزىنىڭ قالدۇقلىرىنى، نەسىل-پەرزەنتلىرىنى ئۆزۈڭۈپ تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، 23 ـ ۋە ئۆنى ھۇۋۇقشىنىڭ ماكانىغا، سازلىقلارغا ئايلاندۇرىمەن، ھالاكەت سۈپۈرگىسى بىلەن ئۆنى سۈپۈرۈپ تاشلايمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 24 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق قەسەم ئىچىدىكى، ـ مەن قانداق ئويلىسام، شۇنداق بولىدۇ، قانداق مەقسىتىنى كۆزلىگىگە پۈكسەم، شۇ تىكىلىنىدۇ، 25 مەقسىتىم ئۆز زېمىنىمدا ئاسۇريەلىكنى قىيما-چىيما قىلىشتىن ئىبارەت؛ ئۆز تاغلىرىمدا ئۆنى دەسسەپ-چەيلەيمەن؛ ئۇ سالغان ۋېزىتۇرۇق خەلقىمنىڭ ۋېيندىن، ئۇ ئارتقان يۈك مۇرىسىدىن ئېلىپ تاشلىنىدۇ. 26 مانا بۇ پۈتكۈل يەر يۈزى توغرىلۇق ئىرادە قىلىنغان مەقسەتتۇر، مانا بۇ بارلىق ئەللەرنىڭ ئۈستىگە ئۆزارتىلغان قولدۇر. 27 پەرۋەردىگار مۇنداق مەقسەتنى پۈككەنكەن، كىم ئۆنى توسالىسۇن؟ ئۇنىڭ قولى ئۆزارتىلغانكەن، كىم ئۆنى يانداۋرالىسۇن؟ 28 ئاھاز پادىشاھ ئۆلگەن يىلدا مۇنداق ۋەھيي يۈكلەندى: ـ 29 ئى فىلىستىيە، ھەممىگالار، «بىزنى ئۇرغان تاياق سۇندى» دەپ شادلانماگلار، چۈنكى يىلاننىڭ يىلتىزىدىن زەھەرلۈك بىر يىلان چىقىدۇ، ئۇنىڭ نەسلى بولسا دەھشەتلىك ئۇچار يىلان بولىدۇ. 30 شۇنىڭ بىلەن يوقسۇللارنىڭ ئۇنچە باللىرى ئۆزۈقلىنىدۇ، مۇمىنلەر بولسا تىنچ-ئامانلىقتا ياتىدۇ؛ بىراق مەن يىلتىزىڭنى ئاچارچىلىق بىلەن يوقىتىمەن قالغان قىسمىڭۇ ئۆتەرەپتىن ئولتۇرۇلىدۇ. 31 شۇڭا ئى قوۋۇق، ناله كۆتۈرگىن، ئى شەھەر، پەرياد چەكىكىن! ئى فىلىستىيە، سەن بولساڭ ئېرىپ كەتكەنسەن! چۈنكى شىمال تەرەپتىن ئىس-تۈتەك كېلىپ بىر تۈزۈرۈك ئورلەيدۇ؛ ئۇنىڭ يىغلىغان قوشۇنلىرىدا ھېچكىم سەپىسىز قالمايدۇ. 32 ئەمدى بۇ ئەلنىڭ ئەلچىلىرىگە قانداق جاۋاب بېرىش كېرەك؟ ـ «زىئۇنىنى تىكلىگۈچى پەرۋەردىگارىدۇر، ئۇنىڭ خەلقى ئۆچىدىكى ئېزىلگۈچىلەر ئۇنىڭدىن باشپاناھ تاپىدۇ» ـ دېگىن!»

15 موئاب توغرىسىدا يۈكلەنگەن ۋەھيي؛ ھالاكەتلىك بىر كەچتىلا، موئابنىڭ ئار شەھىرى ۋەيران قىلىنىدۇ؛ ھالاكەتلىك بىر كەچتىلا، موئابنىڭ كىر شەھىرى يوق قىلىنىدۇ؛ 2 يىغا-زارلار كۆتۈرۈش ئۈچۈن، مانا ئۇ بۇتخانىسىغا، دىبونغا، شۇنداقلا [بارلىق] ئېگىزلىكلىرىگە چىقتى؛ موئاب نېبو ۋە مەدەبا شەھەرلىرى ئۈچۈن پەرياد كۆتۈرىدۇ؛ ھەممە باشلار تاقىر كۆرۈنىدۇ، جىمىكى ساقاللار كېسىلىپ چۈشۈرۈلدى. 3 كوچىلاردا ئۆلار بۇز كىيىدۇ؛ ئۆگزىلىرىدە، مەيدانلىرىدا، ھەربىر ئادەم كۆز ياشلىرىنى ياغدۇرۇپ پەرياد كۆتۈرىدۇ. 4 ھەشبونغا، ئېلىئالاھ شەھەرلىرىگە يىغا ئولىشىدۇ، ئاۋازلىرى ياھاز شەھىرىگىمۇ يېتىپ بارىدۇ. شۇڭا موئابنىڭ ئەسكەرلىرىمۇ ندا قىلىدۇ؛ ئۇنىڭ ۋۇجۇد-ياغرىنى تىترەك باسىدۇ. 5 مېنىڭ قەلبىممۇ موئاب ئۈچۈن يىغا-زار كۆتۈرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ قاچقۇنلىرى زوئارغا ھەم ئە گلات-شىلى-شىجاغا بەدەر قاچىدۇ، مانا ئۇلار ئوپلىشىپ، يىغلىغان پېتى لۇھىتقا چىقىدىغان داۋان يولى بىلەن يۇقىرىغا ماڭىدۇ؛ ھورونائىمغا چۈشىدىغان يولدا ئۆزۈپ ھالاكەتىنى ناله-زار كۆتۈرىدۇ. 6 چۈنكى نىمرىمدىكى سۇلار قۇرۇپ كېتىدۇ؛ ئوت-چۆپلەر سولىشىپ، گۈل-گىياھ ئۆگەپ كېتىدۇ؛ ھېچ ياپ-يېشىللىق قالمايدۇ. 7 شۇڭا ئۇلار بايلىقلىرى، تاپقان-تە رگىنىنى يىغىپ [تەرەپك ۋادىسى»دىن ئوتقىمە كچى بولىدۇ؛ 8 ئۇلارنىڭ كۆتۈرگەن يىغىسى موئابنىڭ چېگراسىغا، ئاھۇز-زارلىرى ئە گلائىمغا، يىغانلىرى بەئەر-ئىلىمغا يېتىدۇ. 9 دىمونىنىڭ سۇلىرى قانغا ئولۇپ كېتىدۇ، چۈنكى دىمونىنىڭ ئۈستىگە تېخىمۇ كۆپ بالا-ياشىيەتنى ئوپلايمەن؛ چۈنكى موئابنىڭ قاچقۇنلىرى ھەم زېمىنىدا قالغانلىرىنىڭۇ ئۈستىگە بىر شىرنى ئەۋەتىمەن.

16 «ئەمدى [غەللە-پاراق] قوزىسىنى سىلا [رايوندىن] ئېلىپ، چۆل-بىاباۋاندىن ئوتتۇپ زېمىنلارنىڭ ھۆكۈمرانىغا، يەنى زىئون قىزىنىڭ تېغىغا ئەۋەتكىن!» 2 ئۇۋۇسىدىن چۈۋۈلۈپ پاتىپاراق بولۇپ كەتكەن قۇشلاردەك، موئاب قىزلىرى ئارنون دەرياسىنىڭ كېچىكلىرىدە [ئالاقزادە] يۈرىدۇ. 3 «ياراسەت بىلەن ھۆكۈم قىلىڭلار!» 4 «[ئى زىئون قىزى]، سايىڭىزنى چۈشۈرۈپ چۈشتىكى يورۇقلۇقتى تۈن قاراڭغۇسىدەك قىلىڭ، شۇ غېرىبلارنى يوشۇرۇپ قويغايسىز؛ قوغلانغانلارنى ئاشكارىلاپ قويمىغايسىز! مېنىڭ موئابدىكى مۇساپىرلىرىمنى ئۆزىڭىز بىلەن بىللە ئۈرغۇزغايسىز؛ ئۇلار ئۆچۈن ۋەيران قىلغۇچىنىڭ ئالدىدا باشپاناھ بولغايسىز!». 5 «[ئۆتۈتۈشۈڭلار توغرا]، چۈنكى ئە زگۈچى يوقىلىدۇ، ھالاكەت يوق بولىدۇ، ئە زگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى زېمىندىن يوقىلىدۇ. ئۇ ئۆگرەمەس مېھىر-شەپقەت بىلەن بىر تەخت تىكىلىنىدۇ؛ «داۋۇتنىڭ چېدىرى» ئۈچىدىكى شۇ تەختە ئۈستىدە بىرسى ئولتۇرىدۇ. ئۇ بولسا، ھەققەتەن ئادالەت يۈرگۈزىدىغان، شۇنداقلا ئادالەتنى ئىزدەيدىغان، ھەققانىيلىقنى ئىلگىرى سۈرىدىغان بولىدۇ. 6 ـ بىز موئابنىڭ ھاكاۋۇرلۇقى توغرىسىدا ئاڭلىدۇق (ئۇ ئىنتايىن ھاكاۋۇر!)، يەنى ئۇنىڭ ھاكاۋۇرلۇقى، تە كەبىۋرلۇقى، نوچىلىق قىلىدىغانلىقى توغرىسىدا ئاڭلىدۇق؛ بىراق ئۇنىڭ چوڭ گەپلىرى بىكار بولىدۇ! 7 شۇڭا موئاب موئاب ئۈچۈن زار يىغلايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى زار-زار يىغلايدۇ؛ قايغۇ-ھەسرەتكە چۈمۈپ كىر-ھارەسەتنىڭ «كىشمىش پوشكاللىرى» ئۈچۈن زار-زار يىغلاڭلار! 8 ھەشبون رايوندىكى ئېتىزلار، سىبماھدىكى ئۈزۈم تاللىرىمۇ يىگلەپ كېتىدۇ؛ ئەللەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۈنىڭ سەرخىل ئۈسۈملۈكلىرىنى ئۈزۈپ چەيلەيدۇ؛ ئۇلار ئە سلىدە يائازە رگىچە يېتىپ، چۆل-دالالارنى كە زگەندى؛ پىيلە كلىرى سوزۇلۇپ، «[ئۇلۇك] دېڭىز»نىڭ نېرىسغا يەتتى. 9 شۇڭا مەن يائازەرنىڭ زار-يىغىسى بىلەن بىللە سىبماھنىڭ ئۈزۈم تىلى ئۈچۈن يىغلايمەن؛ ئى ھەشبون، ئېلىئالاھ، ئۆز كۆز ياشلىرىم بىلەن سىلەرنى سۇغىرىمەن! چۈنكى يازلىق مېۋىلىرىڭگە، ھوسۇلۇڭ ئۈستىگە ئەتىنە بىر سادا يا كۆتىلىدۇ. 10 خۇشاللىق مېۋىلىك باغلاردىن مەھرۇم قىلىنىپ،

شادلىقمۇ يوق قىلىندۇ؛ ئۇزۇمزارلىقلاردا نە ناخشا ئاۋازلىرى ئاڭلانمايدۇ، نە تەنتەنە قىلىنمايدۇ؛ دەسسىگۈچىلەر ئۇزۇم كۆچىتىگە كىرىپ چەيلىمەيدۇ. چۈنكى مەن ئۇزۇم كۆچەت كىرىدىكى خۇشال ۋارقىراشلارنى توختاتىمەن. **11** شۇڭا ئىچ-باغرىلىرىم موئاب ئۈچۈن چالغان چىلتاردەك ئاغرىپ مۇڭلۇق يا كۆيۈدۇ، ئېچىم كىر-ھەرەسدىكلەر ئۈچۈنمۇ شۇنداق؛ **12** شۇنداق بولىدۇكى، موئاب ئۆزىنى قۇرىتىپ دۇئا قىلغىلى ئۆزىنىڭ «يۇقىرى ئورنى»غا چىقىپ كەلگەندە، يا كى دۇئا قىلغىلى «مۇقەددەس ئۆيى» گە كىرگەندە، ئۇ مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشەلمەيدۇ. **13** مانا مۇشۇ سۆزلەرنى پەرۋەردىگار موئاب توغرۇلۇق بۇرۇن ئېيتقان. **14** براق ھازىر پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ «ئۈچ يىل ئىچىدە مەدىكار ھېسابلىغاندەك، موئابنىڭ كۆپلىگەن قوشۇن-ئاھالىسى بولغىنى بىلەن، ئۇنىڭ پەخىرلەنگەن شۇھرىتى يەكسان بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ قالدۇقلىرى بولسا ئىنتايىن ئاز ۋە ھالسىز بولىدۇ».

17

دەمەشق توغرۇلۇق يۇكلەنگەن ۋەھيى: ـ مانا، دەمەشق شەھەر بولۇپ ئورۇۋۇرمەيى، ناھايىتى بىر دۆۋە خارابىلىققا ئايلاندۇرۇلىدۇ. **2** ئاروئەردىكى شەھەرلەر ئادەمزاتسىز بولۇپ، قوي پادىلىرىغا قالدۇرۇلىدۇ، ئۇلار تىنچ-ئامان ياتىدۇ، ئۇلارنى قورقىتىدۇدەك ھېچبىر ئادەممۇ كۆرۈنمەيدۇ. **3** ئەفرائىمدا بولسا، قورغانلىق شەھەرلەر يوقىلىدۇ، دەمەشقتىكى شاھانە ھوقۇق، سۈرىيەنىڭ قالدۇقلىرى يوقىلىدۇ؛ ئۇلار «ئىسرائىلنىڭ شۆھرىتى»دەك يوق بولىدۇ. ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري يولغان پەرۋەردىگار. **4** شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ياقۇپنىڭ شۆھرىتى سۈسلىشىپ، تېنىدىكى سېمىز ئەتلەر سىزىپ كېتىدۇ. **5** ئۇلارنىڭ ھالى بولسا ئورمىچى بۇغداي ئورغاندىن كېيىن، يەنى بىلىكى بىلەن يىغىپ ئورغاندىن كېيىن، ھەتتا رەفايىم جىلغىسىدا ئادەملەر باشاقلارنى تە رگەندىن كېيىنكى ھالەتكە ئوخشاش، [قالغىنى يوق دېيەرلىك بولىدۇ]؛ **6** ھالبۇكى، يەنە ئازراق تە رگۈدەك باشاق، زەيتۇن دەرىخى سىلكىنگەندىن كېيىن، ئەڭ ئۈچىدا ئىككى-ئۈچ تال مېۋە، كۆپ مېۋىلىگەن شاخلىردا تۆت-بەش تال مېۋە قالدۇرۇلىدۇ، ـ دەيدۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يولغان پەرۋەردىگار. **7** ـ شۇ كۈنى ئىنسان بولسا ياراتقۇچىسىغا نەزىرنى تىكىدۇ، كۆزۈى ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس يولغۇچىدا بولىدۇ. **8** ئۇلار ئۆز قۇربانگاھلىرىغا، يەنى ئۆز قولى بىلەن ياسىغانلىرىغا، يا كى بارماقلىرى بىلەن شەكىللەندۈرگەنلىرىگە ھېچ قارىمايدۇ، نە «ئاشەراھ»لارغا نە «كۈن تۈۋرۈكلىرى» گە ھېچ ئۈمىد باغلىمايدۇ. **9** شۇ كۈندە ئۆزىنىڭ قورغانلىق شەھەرلىرى، ئەسلىدىكى ئىسرائىلارنىڭ تالدىدا چاتقاللىققا ۋە تاقىر تاغلارغا ئايلاندۇرۇلغان خارابە شەھەرلەردەك، ھەممىسى ۋەيران بولۇپ كېتىدۇ. **10** چۈنكى نىجاتىڭ بولغان خۇدانى ئۇنتۇپ قالدىڭ، كۈچۈڭ بولغان «قورام تاش بولغۇچى»نى ئەسلىمىدىڭ؛ شۇڭا سەن «سەرخىل» ئۈسۈملۈكلەرنى تىكىپ قويغىنىڭ بىلەن، ۋە ياقا يۇرتىكى ئۈزۈم تاللىرىنى تىككىنىڭ بىلەن، **11** ئۇلارنى تىككەن كۈنلىرى ياشارتقىنىڭ بىلەن، تىككەن ئەتىسىلا ئۇلارنى چېچەك كەلتىكىنىڭ بىلەن، ھوسۇلغا ئېرىشكەن كۈندە، ئۇ پەقەت بىر ياتمان داۋالىغۇسىز قايغۇ-ھەسرەت بولىدۇ، خالاس! **12** ھەي! كۆپ خەلقلەرنىڭ چۇقان-سۈرەنلىرى! ئۇلار دېڭىز-ئوكيانلارنى ئۇرغۇتۇپ دولقۇنلاردەك شاۋقۇنلارنى كۆتۈرىدۇ، ئاھ، ئەللەرنىڭ قايناپ-تاشقىنلىرى! دولقۇنلانغان كۆچلۈك سۈلالىردەك ئۇلار قاينام-تاشقىنلارنى كۆتۈرىدۇ. **13** ئەللەر ئۇلۇغ سۈلالىرنىڭ قاينام-تاشقىنلىردەك دولقۇنلىنىپ كېتىدۇ؛ براق ئۇ ئۇلارنىڭ دەككىسىنى بېرىشى بىلەنلا، ئۇلار يىراققا بەدەر قېچىپ كېتىدۇ، ئۇلار تاغدىكى ئوت-چۆپلەرنىڭ توپا-توپانلىرى شامالدا يىراقلارغا ئۇچۇرۇۋېتىلگەنىدەك، قارا قويۇن تالدىدا چاڭ-توزا گلار قويۇن بولغانىدەك ھەيدۈېتىلدۇ! **14** كەچتە ـ ۋەھىمە! تاڭ سەھەردە ـ يوق بىراق! مانا بىزنى بۇلاپ كەتكەنلەرنىڭ ئېسۇسىي، بىزدىن ئوڭلا-غەنىيىمەت ئېلىۋالغانلارنىڭ ئاقىۋىتىدۇر!

18

ئاھ، ئېفىئوپىيە دەريالىرىنىڭ ۋىلىرىدىكى قاناتلارنىڭ ۋۇزلىدىغان ئاۋازلىرى بىلەن قاپلانغان يەر-زېمىن! ـ سەن قومۇش كېمىلەر ئۈستىدە ئەلچىلەرنى دېڭىزدىن ئوتكۈزۈپ ئەۋەتسەن؛ ـ ئى يەل تاپان خەۋەرچىلەر، ئېگىز ۋىلاۋق ھەم سىلق تېرىلىك بىر ئەلگە، يىراق-يېقىنلارغا قورقۇنچ بولدىغان بىر مىللەتكە، زېمىنى دەريالار تەرىپىدىن بۇلۇنگەن، كۆچلۈك، تاجاۋۇزچى بىر ئەلگە [قايتىپ] بېرىڭلار! **3** جاھاندا ئۈرۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى، جىمىكى يەر يۈزىدىكىلەر! تاغلاردا بىر تۇغ كۆتۈرۈلگەندىلا، كۈر ئۈگلار! كاناي چېلىنغاندىلا، ئاڭلاڭلار! **4** چۈنكى پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ مەن تىنچلىقتا تۇرىمەن، نۇر ئۈستىدە يالىداپ تۇرغان ئىسسىقتەك، ئىسسىق ھوسۇل ھە رگىلىدىكى شەبنەملىك بۇلۇتتەك، ئۆز تۇرالغۇمدا كۆزىتىمەن؛ **5** چۈنكى ھوسۇل ئېلىش ئالدىدا، ئۈزۈم چېچەك كىلىگەندىن كېيىن، چېچەك كەلەر ئۈزۈم بولغاندا، ئۇ پۈتىغىچە پىچاقلار بىلەن بىخلارنى كېسىپ، ھەم شاخلىرىنى كېسىپ تاشلايدۇ. **6** ئۇلار يېغىشتۇرۇلۇپ تاغدىكى قۇشلارغا، يەر يۈزىدىكى ھايۋانلارغا قالدۇرۇلىدۇ. ئالغۇر قۇشلار ئۇلاردىن ئۈزۈگىلىنىپ يازنى ئوتكۈزىدۇ، يەر يۈزىدىكى ھايۋانلار ئۇلار بىلەن قىشنى ئوتكۈزىدۇ. **7** شۇ كۈندە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگارغا بىر سوۋغات ئېلىپ كېلىنىدۇ؛ يەنى ئېگىز ويلاۋق ھەم سىلق تېرىلىك بىر مىللەتتىن، يىراق-يېقىنلارغا قورقۇنچ بولدىغان بىر ئەلدىن، زېمىنى دەريالار تەرىپىدىن بۇلۇنگەن، كۆچلۈك، تاجاۋۇزچى بىر مىللەتتىن بىرىلىدۇ، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري پەرۋەردىگارنىڭ نامى بولغان جايغا، يەنى زىئون تېغىغا ئېلىپ كېلىنىدۇ.

19

مىسىر توغرۇلۇق يۇكلەنگەن ۋەھيى: ـ مانا، پەرۋەردىگار تېز ئۈچىدىغان بۇلۇت ئۈستىگە مىنىپ، مىسىرغا يېتىپ كېلىدۇ؛ مىسىردىكى بۇتلار ئۇنىڭ ئالدىدا تەۋرىنىپ كېتىدۇ، مىسىرنىڭ يۈرىكى بولسا ئىچىدىن ئېرىپ كېتىدۇ. **2** ـ «ۋە مەن مىسىرلىقلارنى بىر-بىرىگە قارشى قۇتراشتىرىمەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆز قېرىنداشلىرىغا قارشى ئۇرىشىدۇ، ئۆز قوشنىلىرى بىلەنمۇ سوقىشىدۇ، شەھەر بىلەن شەھەر، پادىشاھلىق بىلەن پادىشاھلىق بىر-بىرىگە قارشى ئۇرىشىدۇ؛ **3** ۋە مىسىرنىڭ روھى ئۆز ئىچىدىن يوقاپ كېتىدۇ، مەن ئۇلارنى مەسلىھەتسىز قالدۇرىمەن؛ شۇڭا ئۇلار بۇتلارنى ۋە ئەرۋاھلارنى، ئەرۋاھلارنى چاقىرغۇچىلارنى ھەم پالچىلارنى ئىزدەپ مەسلىھەت سورايدۇ؛ **4** مەن مىسىرلىقلارنى رەھىمسىز بىر ھۆكۈمرانلىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئەشەددىي بىر پادىشاھ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلىدۇ» ـ دەپ جاكارلايدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان رەب پەرۋەردىگار؛ **5** ھەم سۈلار «دېڭىز»دىن يوقايدۇ، دەريانىڭ قاغىراپ ئۇتۇنلەي قۇرۇپ كېتىدۇ؛ **6** دەريالارنى سېىسىقچىلىق قاپلايدۇ، مىسىرنىڭ ئۈستىدىكى قاناللارنى قاغىراپ تۇگەيدۇ؛ قومۇشلار ھەم يېكىنلەر سولىشىدۇ؛ **7** نىل دەريانىڭ يۇيىدىكى يەرلەر، نىل دەريانىسىنىڭ قويۇلۇش ئاغزىدىكى يەرلەر گىياھسىز قالىدۇ، نىل دەريانىڭ يۇيىدىكى زىرائەتلەرنىڭ ھەممىسى قۇرۇپ، توزۇپ، يوقىلىدۇ. **8** بېلىقچىلار بولسا زار قاقشايدۇ؛ نىل دەرياسىغا قارماق تاشلىغۇچىلارنىڭ ھەممىسى ناله كۆتۈرىدۇ؛ سۈلارنىڭ ئۈستىگە تور يايغۇچىلارنىڭ بېشى ساڭگىلاپ كېتىدۇ. **9** زىغىرچىلار ھەم لىباس توقۇغۇچىلار خجالەتچىلىكتە قالىدۇ، **10** جەمئىيەتنىڭ «تۈۋرۈك»لىرى پارە-پارە بولۇپ، مەدىكارلارنىڭ كۆڭلىمۇ يېرىم بولىدۇ. **11** تولىمۇ ئەخمەق زوئان شەھىرىنىڭ ئەمەلدارلىرى! پىرەۋئۈننىڭ ئەڭ دانا مەسلىھەتچىلىرىدىن ئەخمىقانە مەسلىھەتلەر چىقىدۇ! سىلەر قاندائۇ پىرەۋئۈنگە: ـ «مەن بولسام دانالارنىڭ ئەۋلادى، قەدىمكى پادىشاھلارنىڭ نەسلىدۇرمەن!» ـ دەۋاتقانسىلەر تېخى؟ **12** [مىسىر]، سېنىڭ دانىشمەنلىرىڭ ھازىر قېنى؟ ئۇلار دانىشمەن بولسا، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مىسىر توغرىسىدا نېمىلەرنى كۆزلىگەنلىكىنى ساڭا ئايان قىلسۇن! **13** زوئان شەھىرىنىڭ ئەمەلدارلىرى نادانلاشتى، مەمفىس شەھىرىنىڭ ئەمەلدارلىرى ئالدىنىپ كەتتى؛ مىسىر قەبىلىلىرىنىڭ «بۇرجەك تاش»لىرى بولسا ئۇلارنى ئېزىقتۇرۇپ قويدى. **14** پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئارىسىغا بىر قايمۇقتۇرغۇچى روھنى ئارىلاشتۇرۇۋەتتى؛ شۇڭا بىرسى مەست بولۇپ ئۆز قۇسۇقىدا ئېپىلىپ ئەلەڭ-سەلەڭ بولغاندەك، ئۇلار مىسىردىكىلەرنى ھەربىر ئىشىدا ئەلەڭ-سەلەڭ قىلىۋەتتى. **15** شۇنىڭ بىلەن مىسىرغا، باش، قۇيرۇق، پالما شېخنى يا كى قومۇشلار قىلالىغۇدەك ھېچقانداق ئامال قالمايدۇ. **16** شۇ كۈنى مىسىردىكىلەر قىز-تاياللارغا ئوخشاپ قالىدۇ، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار قولىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تە گلىشى بىلەن تىترەپ قورقىدۇ، **17** ھەمدە يەھۇدا زېمىنى بولسا مىسىرغا ۋەھىمە بولۇپ قالىدۇ، چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان رەب پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزىگە نىسبەتەن ئىرادىسى تۇرىدىغان ئىرادىسى تۇرىدىغان بىكىتكەن ئىرادىسى تۇيۇلىدىغان، يەنى ئۇنىڭ ئۆزلىرىگە قارىتىلغان ئىرادىسى تۇيۇلىدىغان، كىمگە يەھۇدانىڭ گېپى قىلىنسىلا شۇ چۆچۈيدۇ. **18** شۇ كۈنى قاناتانىڭ تىلى سۆزلەيدىغان، ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگارغا بېقىنىپ سادىقلىق قەسىمى قىلىدىغان مىسىرنىڭ بەش شەھىرى بولىدۇ؛ ئۇلاردىن بىرى «ھالاك شەھىرى» دەپ ئاتىلىدۇ. **19** شۇ كۈنى مىسىرنىڭ زېمىنى ئوتتۇرىسىدا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان بىر قۇربانگاھ، ھەم چېگرىسىدا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان بىر تۈۋرۈك بولىدۇ. **20** بۇلار بولسا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگارغا ھەم بەلگە ھەم شاھىت بولىدۇ؛ چۈنكى ئە زگۈچىلەر تۇيەلىدىن ئۇلار پەرۋەردىگارغا ناله كۆتۈرگەن بولىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى ئە ركىنلىككە چىقىرىدىغان بىر قۇتقۇزغۇچى ھەم قوغدىغۇچىنى ئەۋەتىدۇ. **21** پەرۋەردىگار مىسىرلىقلارغا تونۇتۇلۇپ ئايان قىلىنىدۇ؛ شۇ كۈنى مىسىر پەرۋەردىگارنى تونۇيدۇ؛ ئۇلار ئۇنىڭغا قۇربانلىق ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن ئىبادەت قىلىدۇ؛ ئۇلار پەرۋەردىگارغا قەسەم ئىچىدۇ ۋە ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىدۇ. **22** پەرۋەردىگار مىسىرنى ئۇرىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى ئۇرىدۇ ھەم ساقايتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا قايتىدۇ؛ ئۇ

تۇلارنىڭ دۇئا-تىلاۋىتىنى قوبۇل قىلىپ تۇلارنى ساقايتىدۇ. 23 شۇ كۈنى مىسىردىن ئاسۇرىيە گە ماڭىدىغان، ئېگىز كۆتۈرۈلگەن تۈز يول ئېچىلىدۇ؛ ئاسۇرىيەلىكلەر مىسىرغا كىرىدۇ، مىسىرلىقلار ئاسۇرىيە گە كىرىدۇ؛ مىسىر ئاسۇرىيە بىلەن بىللە [خۇدانىڭ] خىزمەت-ئىبادىتىدە بولىدۇ. 24 شۇ كۈنى ئىسرائىل مىسىر ۋە ئاسۇرىيە بىلەن بىر بولۇپ، ئۈچىسى، يەر يۈزىدىكىلە رگە بەخت يەتكۈزگۈچىلەر بولىدۇ. 25 ساماۋىى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار تۇلارغا بەخت ئاتا قىلىپ: ـ «خەلقىم بولغان مىسىرغا، تۆز قولۇمنىڭ ئىجادى بولغان ئاسۇرىيە گە ۋە تۆز مىراسىم بولغان ئىسرائىلغا بەخت يار بولسۇن!» ـ دەيدۇ.

20

ئاسۇرىيەنىڭ [سەردارى بولغان] «تارتان» ئاشدود شەھىرىگە كېلىپ مۇھاسىرە قىلغان يىلى ئاسۇرىيە پادىشاھى سارگون ئۇنى ئېۋەتكەن (ئۇ ئاشدودقا قارشى جەڭ قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى): ـ 2 ـ شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئاموسنىڭ ئوغلى يەشايا ئارقىلىق سۆز قىلغاندىن كېيىن ئۇنىڭغا: ـ «چاترىقىڭنى بوز ئىچ تامىلىڭنى سىلىۋەت، پۇتۇڭدىكى كەشىڭنى سىلىۋەت» ـ دېگەندىن؛ ئۇ شۇنداق قىلدى، يالىڭاچ ۋە يالاڭ ئاياغ مېڭىپ يۈردى. 3 ۋە پەرۋەردىگار ئاخىرىدا مۇنداق دېدى: ـ «مىنىڭ قۇلۇم يەشايا مىسىر ۋە ئېفىئوپىيە تونغىرۇلۇق خەۋەر بېرىدىغان بېشارەت ھەم كارامەت سۈپىتىدە بولۇش ئۈچۈن يالىڭاچ ھەم يالاڭ ئاياغ ئۈچ يىل مېڭىپ يۈرگەندەك، 4 ئوخشاشلا مىسىرلىق ئەسىرلەر ۋە ئېفىئوپىيەلىك سۈرگۈنلەر ياش بولسۇن، قېرى بولسۇن، يالىڭاچ ھەم يالاڭ ئاياغ، كاسىسى ئوچۇق ھالدا ئاسۇرىيە پادىشاھى تەرىپىدىن مىسىرنى شەرمەندىلىكتە قالدۇرۇپ، يالاپ ئېيكېتىلىدۇ. 5 تۇلار بولسا قورقۇشۇپ، تۆز تايانچىسى بولغان ئېفىئوپىيەدىن ۋە پەخرى بولغان مىسىردىن تۈرمىسىزلىنىپ كېتىدۇ. 6 شۇنىڭ بىلەن بۇ دېڭىز بويىدىكىلەر: ـ «مانا بۇ ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ ۋەسۋەسىدىن قورقۇپ باشپاناھلىق ئىزدەپ بارغان تايانچىمىزغۇ، بىزلەر ئەمدى قانداقۇ قۇتۇلالايمىز؟» ـ دېيىشىدۇ»».

21

«دېڭىزنىڭ چۆل-باياۋىنى» توغرىسىدا يۈكلەنگەن بىر ۋەھيە: ـ «جەنۇب تەرەپتە قويۇنتارلار تۆتۈپ كېتىۋاتقاندەك، دەھشەتلىك زېمىندىن بىر تىمىلار كېلىۋاتىدۇ!». 2 ـ تازابلىق بىر ۋەھيە-كۆرۈنۈش ماڭا ئايان قىلىندى؛ خائىن خائىنلىق قىلىۋاتىدۇ، بۇلاڭچى بۇلاڭچىلىق قىلىۋاتىدۇ. «ئى ئېلام، ئورۇنۇڭدىن تۇر، چىق! مېدىيا، مۇھاسىرە قىلىپ قورشىۋال!» تۆنىڭ سەۋەبىدىن كۆتۈرۈلگەن ھەممە ناله-پەريادلارنى تۈگىتىۋەتتىم. 3 ـ شۇڭا ئىچ-باغرىم ئاغرىق-تازاب بىلەن تولدى، تولغىقى تۇتقان ئايالنىڭ تازابلىرىدەك، كۆز رگەنلىرىمدىن تولغىنىپ كەتتىم، ئاڭلىغىنىمدىن پارا كەندە بولدۇم. 4 شۇڭا كۆزگۈم پارا كەندە بولۇپ ھاسىراپ كەتتىم، مېنى دەھشەت قورقۇنچ باستى، ئۇ مەن زوق ئالىدىغان كېچىنى سارىاسمە بولىدىغان كېچىگە ئايلاندۇردى. 5 تۇلار داستىخان ۋە گىلەم-كۆرپىلەرنىمۇ سالدۇ، تۇلار يېيىشىدۇ، ئىچىشىدۇ؛ «ھەي ئېسىلزادىلەر، ئورنۇڭلاردىن تۇرۇپ قالقانىنى مايلاڭلار!» 6 چۈنكى رەب ماڭا: ـ «بارغىن، كۆز رگەنلىرىنى ئەينى يېچە ئېيتىدىغان بىر كۆزەتچىنى تەخلىپ قويغىن» ـ دېگەندى. 7 ـ «ئۇ چەڭ ھارۋىلىرىنى، جۈپ-جۈپ ئاتلىق ئەسكەرلەرنى، چەڭ ھارۋىلىرىنى ئېشەك كەلەر بىلەن، چەڭ ھارۋىلىرىنى تۆگىلەر بىلەن كۆز رگەندە، ئۇ دىققەت بىلەن، ناھايىتى دىققەت بىلەن كۆزەتسۇن!» 8 ئۇ جاۋابەن شىردەك توۋلىدى: ـ «رەب، مەن كۆزەت مۇنارىدا ئۈزۈلۈكسىز كۆزۈن يېنى تۇرىمەن، ھەر كېچىدە كۆزەتتە تۇرىمەن؛ 9 ـ ۋە مانا، ئۇ چەڭ ھارۋىلىرى جۈپ-جۈپ ئاتلىق ئەسكەرلەر بىلەن كېلىۋاتىدۇ!» ۋە يەنە جاۋاب بېرىپ شۇنداق دېگەن: ـ بابىل بولسا يېقىلدى، يېقىلىپ چۈشتى، ۋە ئۇ ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ ھەربىر ئۈيما مەيۈدلىرىنى يە رگە تاشلاپ پارە-پارە قىلىۋەتتى!». 10 ـ ئى مېنىڭ تېپىلىگەن دانلىرىم، مېنىڭ خامىنىمدىكى بۇغداىلىرىم، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ساماۋىى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگاردىن ئاڭلىغانلىرى سىلە رگە ئېيتىپ بەردىم!

11 «دۇماھ» توغرىلۇق يۈكلەنگەن ۋەھيە؛ بىرسى سېئىردىن كېلىپ مەندىن: ـ «ئى كۆزەتچى، كېچىنىڭ قانچىلىكى ئۆتتى؟ ئى كۆزەتچى، كېچىنىڭ قانچىلىكى ئۆتتى؟» ـ دەپ سورايدۇ.

12 كۆزەتچى جاۋابەن مۇنداق دەيدۇ: ـ «سەھەر كېلىدۇ، كېچىمۇ كېلىدۇ؛ يەنە سورىغىڭ بولسا، يەنە كېلىپ سورا؛ يولۇڭدىن قايتىپ ماڭ يېقىن كەل!» 13 ئەرەبىيەنىڭ كېچىسى توغرىلۇق يۈكلەنگەن ۋەھيە: ـ «ئى دېدانلىقلارنىڭ كارۋانلىرى، سىلەر ئەرەبىيەدىكى جاڭگالدا قونۇپ قالىسىلەر، 14 تۈرسىاب كەتكەنلە رگە سۇ ئاپىرىپ بېرىڭلار! ئى تېمادىكىلەر، نانلىرىڭلارنى ئېلىپ قاچقانلارنى كۆتۈۋېلىڭلار! 15 چۈنكى تۇلار قىلىچلاردىن، غىلايتىن ئېلىنغان قىلىچتىن، كېرىلگەن ئوقيادىن، تۈرۈشنىڭ تازابىدىن قاچىدۇ. 16 چۈنكى رەب ماڭا شۇنداق دېگەن: ـ بىر يىل ئېچىدە مەدىكار ھېسابلىغاندەك، ئاندىن كېدارنىڭ بار شەرىپى يوقىلىدۇ، 17 ئوقياچىلارنىڭ قالدۇقلىرى، يەنى كېدارنىڭ پالۋان-باتۇر بولغان ئوغۇللىرى ئاز قالىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى شۇنداق سۆز قىلغان».

22

ئالامەت كۆرۈنۈش بېرىلگەن جىلغا توغرىسىدا يۈكلەنگەن ۋەھيە: ـ سىلەر ھەممىگىلار ئۆگۈنلەرنىڭ ئۈستىگە چىقىۋالغىنىگىلار زادى نېمە قىلغىنىگىلار؟ 2 سىلەر خۇشاللىق دەپدەبىسىنى كۆتۈرىدىغان، ئاراڭ-چۈر ئۆتكۈنا تولغان يۇرت، شادلىنىدىغان شەھەر؛ سىلەردىن تۆلىتۈرۈلگەنلەر قىلىچ بىلەن چېپىلغان ئەمەس، ياكى جەڭگەردە تۆلگەن ئەمەس؛ 3 ئەمىرلىرىگىلارنىڭ ھەممىسى بىراقلا قېچىشتى؛ تۇلار ئوقياسىز ئەسىر بولدى، يىراققا قاچقان بولسىمۇ، سىلەردىن تېپىۋېلىنغانلارنىڭ ھەممىسى بىرلىكتە ئەسىر بولدى. 4 شۇڭا مەن: ـ «ئەزىزىگىلارنى مېنىڭدىن ئېلىگىلار، مېنى قاتتىق يىغلاشقا قويۇڭلار، خەلقىمنىڭ بۇلىنىپ كېتىشى توغرىلۇق ماڭا تەسەللى بېرىشكە تالىدىراپ تۆز ئۈگىلارنى ئۆپراتماڭلار» ـ دېدىم. 5 چۈنكى ساماۋىى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگاردىن «ئالامەت كۆرۈنۈش بېرىلگەن جىلغا»نىڭ بېشىغا بىر كۈن چۈشىدۇ؛ ئۇ بولسا ئاۋارىچىلىك بولىدىغان، ئايلاغ ئاستى قىلىنىپ پېتىقىدىلىدىغان، ئادەملەر قايمۇقتۇرۇلىدىغان، سېپىل سوقۇلۇپ چېقىلىدىغان، تاغلارغا قاراپ يالۇۋۇرۇپ چىرقىرايدىغان بىر كۈنى بولىدۇ. 6 ئېلام جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئادەملىرى بىلەن، ئاتلىق ئەسكەرلىرى بىلەن ئۇقدانىنى كۆتۈرۈپ كېلىدۇ، كىر بولسا قالقانىنى ئېچىپ تەييار قىلىدۇ. 7 ۋە شۇنداق بولىدۇ ئۆكى، ئەڭ گۈزەل جىلغىلىرىڭ جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن تولۇپ كېتىدۇ، ئاتلىق ئەسكەرلەر دەرۋازاڭ ئالدىدا سەپ تارتىپ تۇرىدۇ. 8 تۇلار يەھۇدانىڭ تۈسىتىدىكى قالقانىنى ئېلىپ تاشلايدۇ؛ بىراق سەن [زىئون] شۇ كۈنىدە «ئورمان سارايى»دىكى قورالالارغا تۈمىد باغلىغانسەن، 9 سىلەر داۋۇتنىڭ شەھىرىنىڭ يوسۇلۇكىنى كۆپ ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، پەستىكى كۆچەك سۇلىرىنى بىر يەرگە يىغىپ سۇ ئامبىرى قىلدىگلار؛ 10 يېرۇسالېمدىكى ئۆيلەرنى ساناپ، تۇلارنىدە بەزىلىرىنى بۇزۇپ سېپىلنى مۇستەھكەملەش ئۈچۈن ئىشلەتتىگىلار، 11 شۇنداقلا كونا كۆچلىچەكتىكى سۇلارنى ئىككى سېپىل ئوتتۇرىسىغا يىغىپ تامبار قىلدىگلار؛ بىراق مۇشۇلارنى ياراتقۇچىغا ھېچ قارىمىدىگلار، يۇرۇندىن يۇرۇن يۇلارنى شەكىللەندۈرۈپ بېكىتكۈچىگە ھېچ تۈمىد باغلىمىدىگلار! 12 شۇ كۈنى ساماۋىى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار سىلەرنى يىغلاپ ماتەم تۇتۇشقا، چاچنى چۇشۇرۇپ پاينەكچاش بولۇشقا، بۆز كىيىم كىيىشكە مۇزاۋىئەت قىلدى. 13 بىراق يۇلارنىڭ ئورنىدا، مانا خۇشاللىق ۋە شادلىق، كاللارنى سويۇش، قويلارنى بوغۇزلاش، گۆشلەرنى يېيىش، شارابلارنى ئېچىش، «يەيلى، ئىچەيلى، چۈنكى ئەتە دۇنيادىن كېتىمىز» ـ دېيىشىلەر بولدى! 14 ساماۋىى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار تەرىپىدىن قۇلىقىمغا ئايان قىلىنىدىكى، «بەرھەق، مۇشۇ گۇناھ سىلەر تۆلىمگۈچە كەچۈرۈلمەيدۇ» ـ دەيدۇ ساماۋىى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار. 15 ساماۋىى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار مانا شۇنداق دەيدۇ: ـ «بارغىن، مۇشۇ غوجىدار، ئوردىنى باشقۇرىدىغان مۇشۇ شەبنانىڭ يىنىغا كىرگىن، ئۇنىڭغا: ـ 16 ساڭا مۇشۇ يەردە نېمە بار؟ ياكى مۇشۇ يەردە كىمىڭ بار؟ بىرسى ئېگىزلىككە ئۆزى ئۈچۈن بىر گۈر قازغاندەك، ئۆزى قورام تاشتىن بىر قونالغۇنى يونۇغاندەك، ئۆزۈڭ ئۈچۈن بىر گۈر كولىدىگىنۇ؟ 17 مانا ھەي پالۋان، پەرۋەردىگار سېنى ئۆز چاڭگىلغا ئېلىپ، چىڭ سىقىمداپ، 18 ئاندىن پومداقتەك سېنى بىپايان، يىراق بىر زېمىنغا تاشلۇۋېتىدۇ. سەن ئاشۇ يەردە ئۆلىسەن، ھەم ئاشۇ يەردە ھەيۋەتلىك جەڭ ھارۋىلىرىڭنى قالدۇرۇ، ئى غوجاڭنىڭ جەمەتىگە شەرمەندىلىك كەلتۈرگۈچى! 19 مەن سېنى مەنسىپىڭدىن ئېلىۋېتىمەن، شۇنىڭ بىلەن سېنى ئورنۇڭدىن چۈشۈرۈۋېتىمەن. 20 شۇ كۈنىمۇ شۇنداق بولىدۇ ئۆكى، مەن ھىلقىيانىڭ ئوغلى ئۆز قۇلۇم بولغان ئېلىئاكىمنى چاقىرىمەن؛ 21 سېنىڭ تونۇڭنى كىيدۈرىمەن، سېنىڭ پوتاڭ بىلەن ئۆنىڭ بېلىنى چىڭ قىلىمەن، ھۆكۈمرانلىقىڭنى ئۆنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ يېرۇسالېمدىكىلە رگە ۋە يەھۇدا جەمەتىگە ئاتا بولىدۇ. 22 داۋۇت جەمەتىنىڭ ئاچقۇچىنى مەن ئۆنىڭ مۇرىسىدە قويىمەن؛ ئۇ ئاچىسا، ھېچكىم ئېتىلمەيدۇ، ئەتسە، ھېچكىم ئاچالمايدۇ. 23 مەن ئۆنى مۇقىم بىر جايغا قوزۇقى قىلىپ بېكىتىمەن؛ ئۇ بولسا ئاتىسىنىڭ جەمەتى ئۈچۈن شەرەپلىك ھوقۇقى-تەخت بولىدۇ؛ 24 خەلق ئۆنىڭ ئۈستىگە ئاتىسىنىڭ جەمەتىنىڭ بارلىق شۇھرەتلىرىنى يۈكلەيدۇ؛ يەنى بارلىق ئۆزۈق-نەسىللىرىنى، بارلىق كىچىك قاچا-قۇچىلارنى، پىيالە-جاملاردىن تارتىپ بارلىق كۆپ-ئىدىشلارغىچە ئاسىدۇ. 25 شۇ كۈنىدە ـ دەيدۇ ساماۋىى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار: ـ مۇقىم جايغا بېكىتىلگەن قوزۇقى بولسا، ئېگىلىپ كېتىدۇ ۋە كېسىپ تاشلىنىدۇ؛ ئۆنىڭ ئۈستىگە ئېسىلغان يۈكلەر ئۈزۈۋېپ تاشلىنىدۇ»، ـ چۈنكى پەرۋەردىگار شۇنداق دېگەندى.

23

تۇر توغرۇلۇق يۇكلەنگەن ۋەھيي: ـ ـ ئى تارششتىكى كىمىلەر، ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار! چۈنكى تۇ خاراب قىلندى، شۇ يەردە تۆتي يوق، پورتمۇ يوق. سىپىرۇس ئارىلىدن بۇ خەۋەر [كىمىدىكىلەر] گە ئايان قىلندۇ. 2 زىدوندىكى سودىگەرلەر دېڭىزدن تۆتۈپ سىلەرنى تەمىنلەپ كەلدى، ئى ئارالدىكىلەر، ئەمدى شۇنك بولۇڭلار! 3 شىھوردىكى بىپايان سۈلار ئۈستىدىن يۈتكىگەن دانلار، يەنى نىل دەرياسىنىڭ ھوسۈلى تۇزنىڭ دارامتى بولغاندىي، تۇ ئەلەرنىڭ بازىرى بولغاندىي! 4 ئى زىدون، خجالەت بول، چۈنكى دېڭىز ـ يەنى تۇزغا قورغان بولغان دېڭىز دەيدۇ كى: ـ «مەندە ھېچ تولغاق بولمىدى، ھېچ تۇغمىدىم، يىگىتلەرنى يا كى قىزلارنى ھېچ باقمىغانىدەك كەمنى!» 5 مۇشۇ خەۋەر مىسىرغا يەتكەندە، ئۇلارمۇ بۇ خەۋەر خۇددى تۇرغا كەلگەندەك قاتتىق ئازابلىنىدۇ. 6 ـ سىلەر دېڭىزدىن تۆتۈپ تارششقا كېتىڭلار! ئى دېڭىز ۋىيدىكىلەر، ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار! 7 سىلەرنىڭ قەدىم ئەيىامدىن بار بولغان، شاد-خۇراملىققا تولغان شەھىرىگلار مۇشۇمۇ؟! مانا ئۇلارنىڭ پۇتلىرى ئۆزلىرىنى مۇساپىر قىلىشقا يىراقلارغا كۆتۈرۈپ باردۇ! 8 تاجلارنى ئىلتىپات قىلغۇچى بولغان، سودىگەرلىرى ئەمىرلەر بولغان، دەلالىلىرى جاھاندا ئابۇيلۇقلار ھېسابلانغان تۇرنىڭ بۇ تەغدىرىنى كىم بېكىتكەن؟ 9 ـ بۇلارنى بېكىتكۈچى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري پەرۋەردىگارىدۇر! مەقسىتى بولسا شان-شۇھرەتنىن كېلىپ چىققان جىمى تەكەبىۋارلۇقنى رەسۋا قىلىش، جاھاندىكى جىمىكى يۈز-تابۇيلۇقلارنى پەسلەشتۈرۈشتىن ئىبارەت! 10 تارششىنىڭ قىزى، نىل دەرياسىدەك تۇز زىمىنىڭدا ئە ركىن-ئازادە يىلىرا! چۈنكى [تۇردىن] كەلگەن تەڭگىن ھازىر يوق. 11 چۈنكى پەرۋەردىگار قولىنى دېڭىز ئۈستىگە ئۇزىتىپ، دۆلەتلەرنى تەۋرىتىدۇ، تۇ قاناتان تورغۇلۇق ئەمر قىلغان، ئۆنگىدىكى قەلئە-قورغانلارنى يوقۇتۇلسۇن دەپ پەرمان چۈشۈرگەن. 12 ۋە: ـ «ئى باسقۇنچىلىققا ئۇچىرىغان زىدون قىزى، سەن ئىككىنچى ھېچ تەتىنەتە قىلمايسەن؛ ئورۇ ئۇڭدىن تۇرۇپ، سىپىرۇس ئارىلىغا تۇتۇپ كەتكىن، ھەتتا شۇ يەردە سەن ھېچ ئارام تاپمايسەن» ـ دېدى. 13 قارا كالار، بابىل-كالدىيلەرنىڭ زىمىنىنى! بۇ يەرنىڭ خەلقى بولۇپ باقمىغانىدەك قىلدۇ؛ ئاسۇريە ئۆنى چۈل-بىاباۋان جانىۋارلىرى ئۈچۈن ماكان قىلغان، پوتەيلەرنى ياساپ، تۇلارنىڭ ساراي-ئوردىلىرىنى ۋەيران قىلىپ، خارابلىككە ئايلاندۇرۇۋەتكەن. 14 ئى تارششىتىكى كىمىلەر، ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار! چۈنكى قورغىنىڭلار خاراب قىلىندى. 15 ۋە شۇ كۈنى بولىدۇ كى، پادىشاھنىڭ كۈنلەرنى ھېسابلىغىنىدەك، تۇر يەتمىش يىل ئۇنۇتۇلىدۇ. يەتمىش يىل ئۆتكەندىن كېيىن، تۇرنىڭ ئەھۋالى پاھىشە ئايالنىڭ ناخشىسىدەك بولىدۇ؛ 16 چىلتارنى ئېلىپ، شەھەرنى ئايلىنىپ يۈر، ئى ئۇنۇتۇلغان پاھىشە ئايال! تۇز ئۈگىگە يەنە خەقىنىڭ دىققىتىنى تارتاي دېسەڭ، بىيقىملىق بىر يەدە چىلىپ، كۆپرەك ناخشىلارنى ئېيت! 17 ئەمدى شۇنداق بولىدۇ كى، يەتمىش يىلنىڭ ئۆتۈشى بىلەن، پەرۋەردىگار تۇرنى يوقلايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن تۇ يەنە ئۆزىنى ئىجارىگە بېرىپ، يەر يۈزىدىكى ھەممە پادىشاھلىقلار بىلەن يەنە بۇزۇۋېچىلىق قىلىدۇ؛ 18 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ مالىدىن ۋە ئۆزىنى سېتىپ، تاپقان پۇلى بولسا پەرۋەردىگارغا تاتىلىپ مۇقەددەس بولىدۇ؛ تۇ خەزىنىگە سېلىنمايدۇ يا كى ۋېلانمايدۇ؛ چۈنكى ئۇنىڭ مۇشۇ سودىسى بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغانلار ئۈچۈن ئايرىم قىلىنىدۇ؛ تۇ ئۇلارغا قانغۇچە يەپ-ئىچىشكە، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ئېسىل كىيىم-كېچەك كىلىرى ئۈچۈن ئىشلىتىلىدۇ.

24

مانا، پەرۋەردىگار يەر يۈزىنى بەربات، ۋەيران قىلىپ، ئۇنى ئاستىن-ئۈستىن قىلىۋېتىپ، ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارنى تەرەپ-تەرەپكە تارقىتىدۇ؛ 2 شۇ ۋاقىتتا شۇنداق بولىدۇ كى، خەلقىلەر قانداق بولسا، كاھىن شۇنداق بولىدۇ؛ قۇل قانداق بولسا، خوجايىنى شۇنداق بولىدۇ؛ دېدەك قانداق بولسا، ئايال خوجايىنى شۇنداق بولىدۇ؛ سېتىۋالغۇچى قانداق بولسا، سېتىۋېتىكۈچى شۇنداق بولىدۇ؛ ئۆتىنە ئالغۇچى قانداق بولسا، ئۆتىنە بە رگۈچى شۇنداق بولىدۇ؛ ئۆسۈم ئالغۇچى قانداق بولسا، ئۆسۈم بە رگۈچى شۇنداق بولىدۇ. 3 يەر يۈزى پۈتۈنلەي بەربات قىلىنىدۇ، پۈتۈنلەي يۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار مۇشۇ سۈزنى قىلدى. 4 يەر يۈزى ماتەم تۇتىدۇ، تۇ زەئىپلىشىدۇ، جاھان ھالسىزلىنىپ زەئىپلىشىدۇ، يەر يۈزىدىكى بە گ-تورىلەرمۇ ھالدىن كېتىدۇ. 5 يەر-زىمىن ئۆزىدە تۇرۇۋاتقانلار تەرىپىدىن بۇلغىنىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار كۆرسەتمە-قانۇندىن چەتلىگەن؛ [تەبىئەتنىڭ] قانۇنىيەت-تەرتىپىنى تۇ ئۆگەرتىۋەتكەن، مەڭگۈلۈك تەھدىنىمۇ يوققا چىقىرىۋەتكەن. 6 شۇڭا لەنەت يەر يۈزىنى يۇتۇۋالدى، ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلار «گۈناھى بار» دەپ ھېسابلىنىدۇ، شۇڭا يەر يۈزىدىكىلەر يۇتۇۋېلىنىدۇ، ئىنسانلار ئاز قالىدۇ. 7 يېڭى شاراب ئۈگىدي دەپ قالدى، ئۈزۈم تاللىرى بولسا سولىشىپ كېتىدۇ؛ كەيلىكتىن كۆڭلى خۇش ئادەملەرمۇ ئۆھ تارتىشىدۇ؛ 8 داپلارنىڭ شوخ سادالىرى توختايدۇ، كۆڭۈل ئېچىۋاتقانلارنىڭ ۋاراڭ-چۇر ئاۋازىمۇ ئۈگەيدۇ، چىلتارنىڭ شادلىق مۇڭلىرىمۇ توختايدۇ. 9 شاراب ئىچكەنلەرنىڭ ناخشىسى يوقايدۇ؛ ھاراق ئىچكەنلە رگە ھاراق ئاچچىق ۋېيلىدۇ. 10 تەرتىپسىز، مەنىسىز شەھەر بۇزۇلىدۇ؛ ھېچكىم كىرمىسۇن دەپ ھەممە ۋەيلە ئېتىلىدۇ؛ 11 كوچىلاردا شاراب ئۈچۈن ناله-پېريات كۆتۈرۈلىدۇ؛ بار شاد-خۇراملىق تۈتەككە ئايلىنىدۇ؛ يەر-زىمىندىكى شادلىق يوقايدۇ. 12 شەھەردە پەقەت ۋەيرانچىلىقلا قالىدۇ، دەروازا بولسا چېقىلغان، ھەممىسى ـ خاراب بولىدۇ! 13 چۈنكى خەلق-مىللەتلەرنىڭ ئارىسىدا، يەر-جاھانىنىڭ ئۈستۈرىسىدا شۇنداق بولىدۇ كى، زەيتۇن دەرىخىنى قاققاندىن كېيىن قېپ قالغان زەيتۇنلاردەك، ئۆزۈم ھوسۈلىنى يىغۇالغاندىن كېيىن تە رگۈدەك بىرنەچىلا ئۆزۈم قالغاندەك، بىر قالدىسى قالدۇرۇلىدۇ. 14 [قالدىلار] بولسا ئاۋازلىرىنى يۇقىرى كۆتۈرىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ ھەيۋىسىگە قاراپ تەنتەنە قىلىدۇ؛ تۇلار دېڭىز تەرەپتىن سۈرەن سالىدۇ. 15 شۇڭا پەرۋەردىگارنى شەرقتىمۇ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى غەربتىكى يىراق ئارالىلاردىمۇ ئۇلۇغلاڭلار، 16 جاھاننىڭ چەت-چەگىلىرىدن بىز ناخشىلارنى ئاڭلىدۇق: ـ «ھەققانىي بولغۇچىغا شان-شەرەپ بولسۇن!» بىراق مەن شۇنداق دېدىم: ـ «ئاھ، مېنىڭ يادا ئاڭغۇلۇقۇم! مېنىڭ يادا ئاڭغۇلۇقۇم! ھالىغا ۋاي! چۈنكى خائىنلار خائىنلىق قىلىۋاتىدۇ؛ بەرھەق، خائىنلار نومۇسسىزلارچە خائىنلىق قىلۇاتىدۇ! 17 ئى يەر يۈزىدە ئۆرۈۋاتقان ئىنسانلار! ۋەھىمە، ئورا ۋە تۇزاق بېشىڭغا چۈشىدۇ؛ 18 ۋە شۇنداق بولىدۇ كى، ۋەھىمە ساداسىدن قاچقانلار ئوربغا چۈشىدۇ، ئوربدن چىققان بولسا تۇزاققا تۇتۇلىدۇ. چۈنكى ئاسماندىكى دېرىزىلەر ئېچىلىدۇ، يەر ئۇللىرى تەۋرەپ كېتىدۇ. 19 يەر مۇتلەق دەرىجىدە كېتىدۇ، يەر پۈتۈنلەي پارە-پارە بولۇپ كېتىدۇ، يەر دەھشەتلىك تەۋرىنىدۇ. 20 يەر مەست ئادەمدەك ئىلەڭ-سىلەڭ ماڭىدۇ، خۇددى لاپاستەك ئوغاڭشىپ قالىدۇ. چۈنكى ئۇنىڭدىكى ئاسىيلىق گۇناھى ئۇزىنى قاتتىق باسىدۇ، تۇ يېقىلىپ، ئىككىنچى تۇرالمايدۇ. 21 شۇ كۈنىدە شۇنداق بولىدۇ كى، پەرۋەردىگار يۇقىرىدا ئوغرىنى قوشۇنلارنى يۇقىرىدا، ۋە يەر يۈزىدىكى پادىشاھلارنى يەر يۈزىدە جازالايدۇ. 22 تۇلار ئورە كەك يىغىلىدىغان بىر توپ ئەسىرلەردەك يىغۇلىنىدۇ، گۈنداننىغا سولاپ ۋېيلىدۇ، ئوزغۇن كۈنلەردىن كېيىن تۇلار جازالىنىدۇ. 23 ئاي ۋۇياتلىقتا قالىدۇ، كۈنمۇ خجىل بولۇپ كۆرۈنمەيدۇ، چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار زىئون تېغىدا، يەنى يېرۇسالېمدا سەلتەنەتنى يۈرگۈزىدۇ، ئۇنىڭ شان-شەرىپى ئۆز ئاقساقاللىرى ئالدىدا پارلايدۇ!

25

پەرۋەردىگار، سەن مېنىڭ خۇدايىم؛ مەن سېنى ئۈستۈن دەپ مەدھىيلەيمەن، مەن سېنىڭ نامىڭنى مۇبارە كلەيمەن، چۈنكى سەن كارامەت ئىشلارنى، سادىقلىق ۋە ھەققەت ئىچىدە قەدىمدىن ۋىيان قىلىبكەگە ۋۇككەنلىرىڭنى بەجا كەلتۈرگەنسەن. 2 چۈنكى سەن شەھەرنى خارابلىك، قەلئە-قورغانلىق يۇرتنى خاراب، ياتلارنىڭ ئوردىسىنى شەھەر بولالماس قىلغانسەن، تۇ ئىككىنچى ھەرگىز قۇرۇلمايدۇ. 3 شۇڭا ھېلىقى كۈچلۈك خەلق سېنى ئۇلۇغلايدۇ، ئەشەددىي ئەللەرنىڭ ھېلىقى شەھىرى سەندىن قورقىدۇ؛ 4 چۈنكى سەن مىسكىنلە رگە قورغان، يوقسۇللارنىڭ دەردى-ھاجىتىگە قورغان، بورانغا دالدا، ئىسسىققا سايە بولغانسەن؛ چۈنكى ئەشەددىيلەرنىڭ زەربە دولقۇنى تامغا ئۇرۇلغان بورانەدەك، قانىجىراق يەرنى باسقان ئىسسىق ھاۋادەك بولدى. بىراق ئىسسىق ھاۋا بۇلۇت سايىسى بىلەن توسۇلغانىدەك، سەن ياتلارنىڭ چۈقان-سۈرەنلىرىنى پەسەيتىسەن؛ ئەشەددىيلەرنىڭ غەلبە ناخشىسى پەس قىلىنىدۇ. 6 ۋە مۇشۇ تاغدا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار بارلىق قوۋملار ئۈچۈن زىيافەت قىلىدۇ ـ مايلىق بىچە كلىكلەر، سوزىدۇرۇلگەن كونا شارابلار، يىلىكى توق مايلىق بىچە كلىكلەر، سوزىدۇرۇلگەن، ياخشى ساقلانغان كونا شارابلاردىن بولغان زىيافەت بولىدۇ؛ 7 ۋە ئۇ مۇشۇ تاغدا ھەممە قوۋملارنى ياپىدىغان چېمبەردىنى، بارلىق ئەللەرنى ياپىدىغان يايقۇچنى يوقىتىدۇ؛ 8 ئۇ ئۆلۈمنى مەڭگۈ ئۇگە يۇتۇپ يوقىتىدۇ! رەب پەرۋەردىگار ھەربىر يۈزدىكى ياشلارنى سۈرتۈپتىدۇ؛ پۈتكۈل يەر-زىمىن ئالدىدا ئۆز خەلقىنىڭ شەرمەندىلىكىنى ئېلىپ تاشلايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار شۇنداق ئېيتقان. 9 ۋە شۇ كۈنىدە دېيىلىدۇ كى: ـ «مانا، خۇدايىمىز مۇشۇ، بىز ئۇنىڭغا تەلمۈرۈپ كەلگەن، تۇ بىزنى قۇتقۇزىدۇ؛ مانا، مۇشۇ پەرۋەردىگارىدۇر، بىز ئۇنىڭغا تەلمۈرۈپ كەلگەن، بىز شادلىنىپ ئۈنىڭ نىجات-قۇتقۇزىدۇرۇشىدىن خۇرسەن بولىمىز. 10 چۈنكى مۇشۇ تاغدا پەرۋەردىگارنىڭ قولى قونۇپ تۇرىدۇ؛ ۋە سامان ئازگادا تېزەك بىلەن چەيلەنگەندەك، موئاب ئۆنىڭ پۇتلىرى ئاستىدا چەيلىنىدۇ؛ 11 [موئاب] ئاشۇ [تېزە كلىك] ئازگادىن ئۇزۇپ چىقىشى ئۈچۈن قولىنى كېرىدۇ، بىراق ئۇنىڭ قولى چېچەر بولغىنى بىلەن، [رەب] ئۇنىڭ تە كەبىۋارلۇقىنى پەس قىلىدۇ. 12 ئۇ سېپىللىرىڭنىڭ ئېگىز مۇداپىئەلىك قورغانلىرىنى غۇلىتىپ، يەر بىلەن يە كسان قىلىپ، توپا-چاڭغا ئايلاندۇرىدۇ.

26 شۇ كۈنىدە پەرۋەردىگار زېمىندا مۇنۇ نىخشا ئېتىلدى: ـ «مۇستەھكەم بىر شەھىرىمىز بار؛ ئۇ نىجاتلىقى ئۈچۈنكىنا سېپىل ۋە تېرە كەمەر قىلىپ بېكىتىپ قويىدۇ. **2** ۋاپادارلىقتا چىڭ تۇرغان ھەققانىي ئەلنىڭ كىرىشى ئۈچۈن، دەرۋازىلارنى ئېچىپ بېرىڭلار! **3** كىم ئۆزىنىڭ ئەقىدە، ئوي-خىيالى ساۋاۋ باغلىغان بولسا، سەن ئۇنى مۇتلەق خاتىرجەملىكتە ساقلايسەن؛ چۈنكى ئۇ ساۋاۋ ئىشىڭ-ئېشقاد باغلىغانلىقىدۇر. **4** ھەۋۋۋگە پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار، چۈنكى ياھ پەرۋەردىگار ھەققەتەن ئەبەدىلىكەبەدلىك بىر قورام تاشتۇر. **5** چۈنكى ئۇ يۇقىرىدا تۇرغانلارنى پەسكە چۈشۈرىدۇ، ئاشۇ ئالىي شەھەرنى، ئۇ پەس قىلىدۇ؛ ئۇنى يەر گەۋ چۈشۈرۈپ، تۇپا-چاڭغا ئايلاندۇرىدۇ. **6** ئۇ پۇت بىلەن چەيلىنىدۇ؛ ئۇ مۇھتىلەرنىڭ پۇتلىرى، مىسكىنلەرنىڭ قەدەملىرى بىلەن چەيلىنىدۇ! **7** ھەققانىيلارنىڭ يولى بولسا تۈزدۇر، ئى ئەلۋەتتە تۈز يولۇڭنى بولغۇچى، سەن ھەققانىي ئادەم ئۈچۈن ئۇنىڭ يولىنى ئوڭ قىلىسەن. **8** ئى يەھۋەردىگار، بىز دەرھەققەت سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭنىڭ يولىدا مېڭىپ، سېنى كۈتۈپ كەلدۇق؛ جېنىمىزنىڭ تەشنالىقى شۇدۇركى، نامىڭ ۋە شۇھرىتىڭ ئاشسۇن! **9** ۋۇجۇدۇم بىلەن كېچىلەردە ساۋاۋ تەشنا بولدۇمەن؛ بەرھەق، تاڭ سەھەرلەردىمۇ روھىم بىلەن ئىچ-ئېچىمدىن سېنى ئىزدىدىم؛ چۈنكى ھۆكۈملىرىڭ يەر يۈزىدە كۈرۈنگەن بولسا، يەر يۈزىدىكىلەر ھەققانىيلىقنى ئۆگىنىدۇ. **10** رەزىل ئادەمگە رەھىم كۆرسىتىلسىمۇ، ئۇ يەنىلا ھەققانىيلىقنى ئۆگەنمەيدۇ؛ ھەتتا دۇرۇسلۇق تۇرغان زېمىندىمۇ ئۇ يەنىلا ئادىلسىزلىق قىلىۋېرىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ شانۇ-شەۋكىتىنى كۆرمەيدۇ. **11** ئى يەھۋەردىگار، قولۇڭ كۆتۈرۈلدى، بىراق ئۇلار كۆرمەيدۇ. ھالبۇكى، ئۆز خەلقىڭگە بولغان ئوتلۇق مۇھەببىتىڭنى ئۇلار كۆرىدۇ ھەم خجىل بولىدۇ؛ كۆشەندىلىرىڭ ئوچۈن [تەيارلانغان] ئوت ئۇلارنى بەرھەق يۇتۇۋېتىدۇ. **12** ئى يەھۋەردىگار، سەن بىزگە خاتىرجەملىك نېسىپ قىلىسەن؛ چۈنكى بىزنىڭ ئەمەللىرىمىزنىڭ ھەممىسىنى ئۆزۈڭ ۋۇجۇقا چىقارغانسەن. **13** دەرۋەقە، ئى يەھۋەردىگار خۇدايىمىز، ئىلگىرى سەندىن باشقا «رەبلەر» ئۈستىمىزدىن ھۆكۈمرانلىق قىلغان؛ ئەمدىلىكتە پەقەت ساۋاۋ تايىنىپلا نامىڭنى ئەسلەپ تىلغا ئالىمىز. **14** ئۇلار بولسا ئۆلدى، قايتىدىن ياشىمايدۇ؛ ئەرۋاھ بولۇپ كەتتى، قايتا تىرىلمەيدۇ؛ چۈنكى سەن ئۇلارنى جازالاپ يوقاتتىڭ، ئۇلارنى ئادەملەرنىڭ ئېسىدىمۇ قىلچە قالدۇرمىدىڭ. **15** سەن ئەلنى ئۆلغايتقانسەن، ئى يەھۋەردىگار؛ ئەلنى ئۆلغايتقانسەن، ئۆزۈڭگە شان-شەرەپ كەلتۈرگەنسەن؛ زېمىننىڭ چېگرالىرىنى ھەرتەرەپكە ئۇزارتقانسەن. **16** ئى يەھۋەردىگار، ئۇلار دەرد-ئەلەمنى ئېچىدە قالغاندا، سېنى ئىزدىدى؛ تەربىيىلىك جازالىشىڭ ئۇلارنىڭ ياشىغا چۈشكەندە، ئۇلار ئاھ ئۇرۇپ، پېچىرلاپ بىر دۇئانى قىلدى: ـ **17** «يوشىنىش ئالدىدا تۇرغان، تولغىقى ئۆتۈپ، ئاغرىقتىن ۋارقىرىغان بىر ھامىلدار ئايالدەك، بىز سېنىڭ ئالدىڭدا شۇنداق بولدۇق، ئى يەھۋەردىگار. **18** بىز ئىككى قات بولۇپ، تولغاققا چۈشتۈق، بىراق يەقەت يەللا چىقارغىدۇق، يەر يۈزىدىكىلەر ئۈچۈن ھېچ نىجات-قۇتقۇزۇشنى يەتكۈزمىدۇق، دۇنيادىكى ئادەملەر ھېچ تۇغۇلمىدى». **19** «ساۋاۋ ئەۋۋە ئۆلگەن ئادەملەر ياشايدۇ؛ مېنىڭ جەسىتىمنىڭ [تىرىلىشى بىلەن تەڭ] ئۇلار مۇ تىرىلىدۇ. ئى تۇپا-چاڭدا ياتقانلار؛ ئويغىنىپ ناخشا يا ئېيتىڭلار! شەبنىمىڭ تاڭ سەھەرنىڭ شەبنىمىدە كەتۈر؛ يەر-زېمىن ئۆزىدە ئۆلگەنلەرنى تۇغۇپ بېرىدۇ. **20** ئى خەلقىم، كېلىڭلار، ئۆيۈڭلارغا كىرىپ، كەينىڭلاردىن ئىشىكىلەرنى ئېتىپ قويۇڭلار؛ مېنىڭ دەرغەزىپىم ئوتكۈچە، ئۆزۈڭنى بىر دەملىك يوشۇرۇۋال. **21** چۈنكى قارا، پەرۋەردىگار ئۆز جايىدىن چىقىپ، يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ گۇناھىنى ئۆزلىرىگە قايتۇرماقچى؛ يەر بولسا ئۈستىگە ئۆكۈلگەن قانلارنى ئاشكارىلايدۇ، ئۆزىدە ئۆلتۈرۈلگەنلەرنى ھامان يېپىۋەرمەيدۇ.

27 شۇ كۈنىدە پەرۋەردىگار ئۆزىنىڭ دەھشەتلىك، ئۇيزۇك ۋە كۈچلۈك شەمشىرى بىلەن ئۆچقۇر يىلان لېۋىئاتانى، يەنى ئولغانغۇچى يىلان لېۋىئاتانى جازالايدۇ؛ ئۇ يەنە دېڭىزدا ئۇرغان ئەجدىھانى ئۆلتۈرىدۇ. **2** شۇ كۈنى ساپ شاراب بېرىدىغان بىر ئۈزۈمزار بولدۇ! ئۇ توغرىلۇۋۇق ناخشا ئېيتىڭلار! **3** ئۈزۈم پەرۋەردىگار ئۆزى ساقلايمەن؛ مەن ھەر دەققە ئۆزى سۇغىرىمەن؛ بىرسى ئۆنگىنا زىيان يەتكۈزمىسۇن دەپ كېچە-كۈندۈز ساقلايمەن. **4** غەزەپ مەندە قالمىدى؛ ئاھ، ماگا قارشى جەڭ قىلىدىغان تىكەنلەر يا كى جىغانلار بولسائىدى! ئۇنداق بولسا مەن ئۇلارغا قارشى يۈرۈش قىلاتتىم، ئۇلارنى يېغىشتۇرۇپ كۆيدۈرۈۋېتەتتىم! **5** بولمىسا ئۇ مېنى باشپاناھلىق قىلىپ ئۆتسۇن؛ ئۇ مەن بىلەن بىرلىكتە خاتىرجەملىكتە بولسۇن، دەرھەققەت، ئۇ مەن بىلەن بىرلىكتە خاتىرجەملىكتە بولسۇن! **6** كەلگۈسى كۈنلەردە، ياقۇپ يىلتىز تارتىدۇ؛ ئىسرائىل بىخلىنىپ، چېچەك كەلىدۇ؛ ئۇلار يۈزىگىلا يەر يۈزىنى مېۋە-چېۋە بىلەن قاپلايدۇ. **7** [پەرۋەردىگار ئىسرائىلنى] ئۇرغانلارنى ئۇرغانچىلىك [ئىسرائىلنى] ئۇرۇپ ياققانمۇ؟ ئۇ قىرغانلارەدەك [ئىسرائىل] قىرىلىپ ياققانمۇ؟ **8** سەن ئۇلارنى ئەيبلىگەندە ئۆچەمدىن توۋەن جازالاپ ئۇلارنى پالۋەتكەنسەن؛ شەرق شامىلى چىققان كۈندە ئۆز ئۆتىنىڭ زەربىلىك شامىلى بىلەن ئۇلارنى قوغلىۋەتكەن. **9** ئەمدى شۇ يول بىلەن ياقۇپنىڭ قەبىھلىكى كەچۈرۈم قىلىنىدۇ، ـ ئۆتىنىڭ گۇناھىنىڭ ئېلىپ تاشلانغانلىقىنىڭ پىشقان مېۋىسى شۇ بولىدۇ: ـ ئۇ قۇربانگاھتىكى ھەممە تاشلارنى كۆكۈرگەن-تالقان قىلىدۇ، «ئاشەراھ»لارنى ۋە «كۈن تۇۋۇرۇكلىرى»نى زادىلا تۇرغۇزمايدۇ. **10** چۈنكى مۇستەھكەملەنگەن شەھەر غېرىب بولۇپ قالىدۇ، ئادەمزاتسىز ماكان ھەم تاشلۇۋېتىلگەن باياۋاندەك بولىدۇ؛ شۇ يەردە موزاي ئوزۇقلىنىدۇ، شۇ يەردە يېتىپ، ئۆتىنىڭ شاخلىرىنى يەيدۇ. **11** ئۆتىنىڭ شاخلىرى سولىشىش بىلەن ئۆزۈلىدۇ؛ ئايالار كېلىپ ئۇلارنى ئوتۇن قىلىپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. چۈنكى بۇ بىر يورۇتۇلمىغان خەلق، شۇڭا ئۇلارنى ياراتقۇچى ئۇلارغا رەھىم قىلمايدۇ؛ ئۇلارنى شەكىللەندۈرگۈچى ئۇلارغا شەپقەت كۆرسەتمەيدۇ. **12** ۋە شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار ئەفرات دەرياسىنىڭ ئېقىملىرىدىن تارتىپ مىسىر ۋادىسىغىچە ھەر يەرنى سىلكىيدۇ؛ ۋە سىلەر بىر-بىرلەپ تېرىپ يېغۇلىنىسىلەر، ئى ئىسرائىل بالىلىرى! **13** ۋە شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ئۇيۇق كاناي چېلىنىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيە زېمىندا ئۆزگىشىدە دەپ قالغانلار، ۋە مىسىر زېمىندا مۇساپىر بولغانلار كېلىدۇ؛ ئۇلار يېرۇسالېمدا مۇقەددەس تاغ ئۈستىدە پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىدۇ.

28 ئەفرائىمدىكى مەيخورلارنىڭ بېشىدىكى تە كەبىۋىرلۇق بىلەن تاقىۋالغان گۈزەللۈك تاجىغا ۋاي! مۇنەپەت جىلغىنىڭ بېشىغا تاقىۋالغان، يەنى ئۇلارنىڭ سولىشىپ قالغان «پەخرى» بولغان گۈزەللىگە ۋاي! ئى شارابنىڭ ئەسىرى بولغانلار! **2** مانا، رەب بىر كۈچ ۋە قۇدرەت ئىگىسىنى ھازىرلىدى؛ ئۇ بولسا، مۇلدۇرلۇك جۈدۈن ھەم ۋەيران قىلغۇچى بورانىدەك، دەھشەت بىلەن تاشقان كەلكۈن سۈلىرىدەك، ئەشىددىيلەرچە [تاجنى] يە رگە ئۇرىدۇ. **3** ئەفرائىمدىكى مەيخورلارنىڭ بېشىدىكى تە كەبىۋىرلۇق بىلەن تاقىۋالغان گۈزەللۈك تاجى ئاياغ ئاستىدا چەيلىنىدۇ؛ **4** ۋە مۇنەپەت جىلغىنىڭ بېشىدا تاقىۋالغان، ئۇلارنىڭ «پەخرى» بولغان سولىشىپ قالغان گۈزىل بولسا، بالدۇر پىشقان ئەنجۈرىدەك بولىدۇ؛ ئۇنى كۆرگەن كىشى كۆرۈپلا، قولىغا ئېلىپ كاپ ئېتىپ يۇتۇۋالىدۇ. **5** شۇ كۈنىدە، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنىڭ قالدىسى ئۈچۈن شەرەپلىك بىر تاج، شۇنداقلا كۆركەم بىر چەمبىرەك بولىدۇ. **6** ئۇ يەنە ھۆكۈم چىقىرىشقا ئولتۇرغانلارغا تورغىرا ھۆكۈم چىقارغۇچى روھ، ۋە دەرۋازىدا جەڭنى چېكىنىدۈرگۈچىگە كۈچ بولىدۇ. **7** بىراق بۇلارمۇ شاراب تارقىلىق خاتالاشتى، ھاراق بىلەن ئېزىقىپ كەتتى: ـ ھەم كاھىن ھەم پەيغەمبەر ھاراق تارقىلىق ئېزىقىپ كەتتى؛ ئۇلار شاراب تەرىپىدىن يۇتۇۋېتىلىنغان؛ ئۇلار ھاراق ئۈچەيلىدىن ئەلەڭ-سەلەڭ بولۇپ ئېزىقىپ كەتتى؛ ئۇلار ئالدىن كۆرۈشتىن ئاداشتى، ھۆكۈم قىلىشتا ئېزىقىشتى؛ **8** چۈنكى ھەممە داستىخان بوش ئورۇن قالماي قۇسۇق ۋە نىجاسەت بىلەن تولدى. **9** «ئۇ كىمگە بىلىم ئۆگەتمەكچىدۇ؟ ئۇ زادى كىمنى مۇشۇ خەۋەرنى چۈشىنىدىغان قىلماقچىدۇ؟» **10** ئېزىزلاندۇرۇلغانلارغا ئەمەسمۇ؟! ئۇ ھەچ كىتىن ئېرىلغان بوۋاقلارغا ئەمەسمۇ؟! چۈنكى خەۋەر بولسا ۋەزمۇۋەز، ۋەزمۇۋەزدۇر، قۇرمۇقۇر، قۇرمۇقۇردۇر، بۇ يەردە ئازراق، شۇ يەردە ئازراق بولىدۇ... **11** چۈنكى دۇدۇقلايدىغان لەۋلەر ۋە يات بىر تىل بىلەن ئۇ مۇشۇ خەلققە سۆز قىلىدۇ. **12** ئۇ ئۇلارغا: ـ «مانا، ئارام مۇشۇ يەردە، ھالى يوقلارنى ئارام ئالدۇرۇڭلار، يېڭىلىنىش مۇشۇدۇر» ـ دېگەن، بىراق ئۇلار ھېچنېمىنى ئاڭلاشنى خالىمىغان. **13** شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇلارغا: ـ «ۋەزمۇۋەز، ۋەزمۇۋەزدۇر، قۇرمۇقۇر، قۇرمۇقۇردۇر. مۇشۇيە رگە ئازراق، شۇ يە رگە ئازراق بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئالدىغا كېتىۋېتىپ، پۇتلىشىپ، ئۇ ۋۇلا چۈشىدۇ، سۇنىدۇرۇلۇپ، تۇزاققا چۈشۈپ ئوتۇلۇپ قالىدۇ. **14** ـ شۇڭا ھەي سىلەر مازاق قىلغۇچىلار، يېرۇسالېمدا تۇرغان مۇشۇ خەلقنى ئىدارە قىلغۇچىلار، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ قويۇڭلار! **15** چۈنكى سىلەر: ـ «بىز ئۆلۈم بىلەن ئەھدە تۈزىدۇق، تەھتىسارا بىلەن بىللە بىر كېلىشىم بېكىتتۇق، قامچا ئاشقىنىدەك ئۆتۈپ كەتكەندە، ئۇ بىزگە تە گمەيدۇ؛ چۈنكى يالغانچىلىقنى باشپاناھىمىز قىلدۇق، يالغان سۆزلەر ئاستىدا مۇكۈنۈۋالدۇق» ـ دېدىڭلار، **16** (Sheol h7585) شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، زىئوندا ئۆل بولۇش ئۆچۈن بىر تاش، سىناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن بىر تاش، قىممەتلىك بىر بۇرجەك تېشى، ئىشەنچلىك ھەم مۇقىم ئۆل تېشىنى سالغۇچى مەن بوىنمەن. ئۇنىڭغا ئىشىنىپ تايانغان كىشى ھېچ ھودۇقلايدۇ؛ ئالدىرىمايدۇ. **17** ۋە مەن ئادالەتنى ئۆلچەم تانىسى قىلىمەن، ھەققانىيلىقنى بولسا تىك ئۆلچىگۈچ يىپ قىلىمەن؛ مۇلدۇر باشپاناھى بولغان يالغانچىلىقنى سۈپۈرۈپ تاشلايدۇ، ۋە كەلكۈن مۇكۈنۈۋالغان جايىنى تېشىپ ئەپكېتىدۇ. **18** شۇنىڭ بىلەن ئۆلۈم بىلەن تۈز ئۇگەن ئەھدە ئۇلار بىكار قىلىۋېتىلىدۇ؛ سىلەرنىڭ تەھتىسارا بىلەن بېكىتكەن كېلىشىمىڭلار ئاقىلايدۇ؛ قامچا تاشقىنىدەك ئۆتۈپ كەتكەندە، سىلەر ئۇنىڭ بىلەن چەيلۇۋېتىلىسىلەر. (Sheol h7585) **19** ئۇ ئۆتۈپ كېتىشى بىلەنلا سىلەرنى ئۇتىدۇ؛ ھەم

سەھەر-سەھەرلەردە، ھەم كىچە-كۈندۈزلەردىمۇ تۇ تۈتۈپ تۇرىدۇ، بۇ خەۋەرنى پەقەت ئاگلاپ چۈشىنىشنىڭ تۈزىلا ۋەھىمىگە چۈشۈش بولدۇ. **20** چۈنكى كارىۋات سوزۇلۇپ يىتىشقا قىسقىلىق قىلىدۇ، يوتقان بولسا ئادەم تۇگۈلۈپ يانسىمۇ تارلىق قىلىدۇ. **21** چۈنكى پەرۋەردىگار تۈز ئىشنى، يەنى تۈزۈنىڭ ئەيىبىنى ئەملىنى يۈرگۈزۈش ئۈچۈن، تۈزنىگە يات بولغان ئىشنى ۋۇجۇدقا چىقىرىش ئۈچۈن، پەرزىم تېخىدا تۇرغىنىدەك ئورنىدىن تۇرىدۇ، ئۇ گىبئون جىلغىسىدا غەزەپلەنگىنىدەك غەزەپلىنىدۇ، **22** شۇڭا مازاق قىلغۇچىلار بولماگلار، بولمىسا، كىشىلەرنىڭلار چىڭ بولىدۇ، چۈنكى مەن ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگاردىن بىر ھالاكەت توغرىسىدا، يەنى پۈتكۈل يەر يۈزىگە قەتئىيلىك بىلەن بېكىتكەن بىر ھالاكەت توغرىسىدىكى خەۋەرنى ئاڭلىغانمەن. **23** ـ قۇلاق سېلىڭلار، ئاۋازىمنى ئاڭلاگلار، تىكشىگلار، سۆزلىرىمنى ئاڭلاگلار. **24** يەر ھەيدىگۈچى دېھقان تېرىش ئۈچۈن يەرنى كۈن بويى ھەيدەمدۇ؟ ئۇ پۈتۈن كۈن يەرنى ئاغدۇرۇپ، چالمىلارنى ئېزەمدۇ؟ **25** ئۇ يەرنىڭ يۈزىنى تەكشىلىگەندىن كېيىن، قاراكۈز بەدىيانى تاشلاپ، زىرىنى چېچىپ، بۇغداينى تاپلاردا سېلىپ، ئارپىنى تېرىشقا بېكىتىلگەن جايغا، قارا بۇغداينى ئېتىز قىرلىرىغا تېرىمامدۇ؟ **26** چۈنكى ئۇنىڭ خۇداسى ئۇنى توغرا ھۆكۈم قىلىشقا نەسىھەت قىلىدۇ، ئۇ ئۇنىڭغا ئۆگىتىدۇ. **27** بەرھەق، قاراكۈز بەدىيان چىشلىق تىرنا بىلەن تېپىلمەيدۇ، تۇلۇق زىرە ئۈستىدە ھەيدەلمەيدۇ، بەلكى قاراكۈز بەدىيان بولسا قامچا بىلەن سوقۇلىدۇ، زىرە بولسا تۇمۇز-تاياق بىلەن ئۇرۇلۇپ دان ئاجرىتىلىدۇ. **28** ئۇن تارتىشقا دانىنى ئېزىش كېرەك، ئەمما [دېھقان] ئۇنى مەڭگۈ ئۇنى تېپىۋەرمەيدۇ، ئۇ ھارۋا چاقلىرى يا كى ئات ئۇياقلىرى بىلەن ئۇنى مەڭگۈ ئۇنى تېپىۋەرمەيدۇ؛ **29** مۇشۇ ئىشمۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگاردىن كېلىدۇ؛ ئۇ نەسىھەت بېرىشتە كارامەت، دانالىقتا ئۇلۇغدۇر.

29

ئاريئەلگە، داۋۇت تۈز ماكانى قىلغان ئاريئەلگە ۋاي! يەنە بىر يىل يىلارغا قوشۇلسۇن، ھېيت-بايراملار يەنە ئايلىنىپ كەلسۇن؛ **2** بىراق مەن دەرد-ئەلەمنى ئاريئەلگە كەلتۈرىمەن؛ داد-پەريادلار كۆتۈرۈلۈپ ئاڭلىنىدۇ، ئۇ ماڭا ھەقىقەتەن بىر «ئاريئەل» بولىدۇ. **3** چۈنكى مەن سېنى قاپساپ چېدىرلار تىكتۈرۈپ، سېنى قامال قىلىپ مۇھاسىرە ئىستىھكاملىرىنى سالىمەن، پوتەيلىرى بىلەن سېنى قورشۇالىمەن. **4** شۇنىڭ بىلەن پەس قىلىنىسەن، سەن يەر تېگىدىن سۆزلەيدىغان، گەپلىرىڭ پەستىن، يەنى توپا-چاڭدىن كېلىدىغان، ئاۋازىڭ ئەرۋاھلارنى چاقىرغۇچىنىڭكىدەك يەر تېگىدىن چىقىدۇ، سۆزلىرىڭ توپا-چاڭدىن شۇئىلاپ چىققاندەك بولىدۇ؛ **5** شۇ چاغدا دۈشمەنلىرىڭنىڭ قوپى خۇددى يۈمشاق توپا-چاڭلاردەك، ياۋۇزلارنىڭ قوپى شامال تۇچىرلۇپ تاشلايدىغان توپاندەك توزۇپ كېتىدۇ. بۇ ئىش بىردىنلا، ئۈيۈقسىز بولىدۇ! **6** ئەمدى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار سېنىڭ ينىڭغا كېلىدۇ، گۈلدۈرماما، يەر تەۋرەش، كۈچلۈك شاۋقۇن، قەيۋىتاز، بوران ۋە يۇتۇۋالغۇچى ئوت يالقۇنلار بىلەن سەندىن ھېساب ئالىدۇ. **7** شۇنداق قىلىپ ئاريئەلگە قارشى جەڭ قىلىدىغان، يەنى ئۇنىڭغا ۋە قەلئىە-قورغانلىق مۇداپىئەلە رگە جەڭ قىلىۋاتقان بارلىق ئەللەرنىڭ ئۇرغۇنلىغان قوشۇنلىرى كېچىسى كۆز رگەن چۈشتىكى كۆرۈنۈشتەك يوقاپ كېتىدۇ. **8** ئاچ قالغان بىرسى چۈش كۆز رگەندە، چۈشىدە بىر نېمە يەيدۇ، بىراق ئۇيغانسا، مانا قورسىقى قۇرۇق تۇرىدۇ؛ چاڭقىغان بىرسى چۈش كۆز رگەندە، چۈشىدە سۇ ئىچىدۇ، بىراق ئۇيغانسا، مانا ئۇ ھالدىن كېتىدۇ، ئۇ يەنىلا ئۇسسۇزلۇققا تەشنا بولىدۇ، مانا زىئون تېغىغا قارشى جەڭ قىلىۋاتقان ئەللەرنىڭ ئۇرغۇنلىغان قوشۇنلىرى دەل شۇنداق بولىدۇ. **9** ئەمدى ئارسىلدى بولۇڭلار، قايمۇقۇپ كېتىڭلار! ئۆزۈڭلارنى قارىغۇ قىلىپ، قارىغۇ بولۇڭلار! ئۇلار مەست بولدى، بىراق شاراپتىن ئەمەس! ئۇلار ئىلە گۈلىشىپ قالدى، بىراق ھاراقتىن ئەمەس! **10** چۈنكى پەرۋەردىگار سىلە رگە غەپلەت ئۇيقۇسى باسقۇچى بىر روھنى تۆكۈپ، كۆزۈڭلارنى ئېتىۋەتتى؛ ئۇ پەيغەمبەرلەر ۋە باش-كۆزۈڭلار بولغان ئالدىن كۆر رگۈچىلەرنىمۇ چۈمكىۋەتتى. **11** مۇشۇ كۆز رگەن پۈتكۈل ۋەھيى بولسا، سىلەر ئۈچۈن پېچەتلۈپتىلگەن بىر يۈگىمە كىتابدەك بولۇپ قالدى؛ خەق كىتابنى ساۋاتلىق بىرسىگە بېرىپ: ـ «ئوقۇپ بېرىشكۈنۈنى ئوقۇنىمەن» ـ دېسە، ئۇ: ـ «ئوقۇيالمايمەن، چۈنكى پېچىتى بار ئىكەن» ـ دەيدۇ. **12** كىتاب ساۋاتسىز بىرسىگە بېرىلىپ: ـ «ئوقۇپ بېرىشكۈنۈنى ئوقۇنىمەن» ـ دېيىلسە، ئۇ: ـ «مەن ساۋاتسىز» ـ دەيدۇ. **13** ۋە رەب مۇنداق دەيدۇ: ـ «مۇشۇ خەلق ئاغزى بىلەن ماڭا يېقىنلاشقاندا، تىلى بىلەن مېنى ھۆرمەتلىگەنده، بىراق قەلبى بولسا مەندىن يىراق ئۇتۇرغاچقا، مەندىن بولغان قورقۇشى بولسا، پەقەت ئىنسان بالىسىنىڭ پەتۋالىرىدىنلا بولدۇ، خالاس، **14** شۇڭا مانا، مەن مۇشۇ خەلق ئارىسىدا يەنە بىر كارامەت كۆرسىتىمەن؛ كارامەت بىر ئىشنى كارامەت بىلەن قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ دانىشمەنلىرىنىڭ دانالىقى يوقىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئاقىللىرىنىڭ ئەقىللىرى يوشۇرۇنۇۋالغان بولىدۇ». **15** ئۇزىنىڭ پۈككەن نىيەتلىرىنى پەرۋەردىگاردىن يوشۇرۇش ئۈچۈن ئاستىن يە رگە كىرىۋالغان، تۈز ئىشلىرىنى قاراڭغۇلۇقتا قىلىدىغان، ۋە «بىزنى كىم كۆرىدۇ» ۋە «كىم بىزنى بىلىگەن» دېگەنلە رگە ۋاي! **16** ئاھ، سىلەرنىڭ تەتۈرالۇقىڭلار! ساپالچىنى سىغىز لايغا ئوخشاتقىلى بولامدۇ؟ شۇنداقلا ئىش ئۆزىنى ئىشلىگۈچىگە: «ئۇ مېنى ئىشلىمىگەن»، يا كى شە كللەندۈرۈلگەن ئۆزىنى شە كللەندۈرگۈچىگە: «ئۇنىڭ ئەقلى يوق» دېىە بولامدۇ؟! **17** چۈنكى قىسقا ۋاقىت ئېچىدىلا، لۇبان مېۋىلىك باغغا ئايلاندۇرۇلىمامدۇ؟ مېۋىلىك باغ بولسا ئورمان ھېسابلانمامدۇ؟ **18** شۇ كۈندە گاسلار شۇ يۈگىمە كىتابنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلايدىغان، قارىغۇلار زۇلمەت ھەم قاراڭغۇلۇقتىن چىقىپ كۆزلىرى كۆر رىدىغان بولىدۇ؛ **19** مۇمىنلەر بولسا پەرۋەردىگاردىن تېخىمۇ خۇرسەن بولىدۇ؛ ئىنسانلار ئارىسىدىكى مىسكىنلەر ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىدىن شادلىنىدۇ. **20** رەھمسىز بولغۇچى يوقايدۇ، مازاق قىلغۇچى غايىب بولىدۇ؛ قەبھىلىك پۇرىستىنى كۆتىدىغانلارنىڭ ھەممىسى ھالاك قىلىنىدۇ؛ **21** مانا [مۇشۇنداق ئادەملەر] ئادەمنى بىر سۆز تۇچۇنلا جىنايەتچى قىلىدۇ، دەرۋازىدا تۇرۇپ رەزىللىككە تەنبىھ بە رگۈچى ئۈچۈن ئۇزاق تەيىارلاپ قويىدۇ، ھەققانىي ئادەمنىڭ دەۋاسىنى سەۋەبسىز بىكار قىلىۋېتىدۇ. **22** شۇڭا شېراھىم ئۈچۈن بەدەل تۇلەپ قۇتقۇزغان پەرۋەردىگار ياقۇبنىڭ جەمەتى توغرىلۇقتا مۇنداق دەيدۇ: ـ «ھازىر بولسا ياقۇپ خجىللىققا قالمايدۇ، ھازىر بولسا ئۇ تىت-تىت بولۇپ چىرايى تاتىرىپ كەتمەيدۇ؛ **23** چۈنكى [ياقۇپ] قولۇمنىڭ ئىشلىگەن ئەملى بولغان، ئۇز ئارىسىدا تۇرغان ئەۋلادلىرىنى كۆ رگەن ۋاقىتدا، ئۇلار نامىمنى مۇقەددەس دەپ ئۇلۇغلايدىغان، ياقۇبنىڭ مۇقەددەس بولغۇچىسىنى پاك-مۇقەددەس دەپ بىلىدىغان، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىدىن قورقىدىغان بولىدۇ. **24** روھى ئېزىپ كەتكەنلەر يورۇتۇلىدىغان، قاقشاپ يۇ رگەنلەر نەسىھەت-بىلىم قوبۇل قىلىدىغان بولىدۇ.

30

«ئاسىي ئوغۇللارنىڭ ئەھۋالىغا ۋاي!» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، - «ئۇلار پىلانلارنى تۈزەمچىگى، بىراق مەندىن ئىلىمايدۇ؛ ئۇلار مۇداپىئە توسۇقىنى بەرپا قىلىدۇ، بىراق ئۇ مېنىڭ روھىم ئەمەس؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار گۇناھى ئۈستىگە گۇناھ قوشۇۋالىدۇ. **2** ئۇلار مەندىن ھېچ سورىمايلا مىسىرغا يول ئالدى؛ پىرەئۇننىڭ قانىتى ئاستىدىن پاناھ ئىزدەپ، مىسىرنىڭ سايىسىگە ئىشىنىپ تايىنىدۇ يەنە! **3** چۈنكى پىرەئۇننىڭ قانىتى بولسا سىلەرنى يە رگە تاشلاپ لەت قىلىدۇ. مىسىرنىڭ سايىسىگە ئىشىنىپ تايىنىش سىلە رگە باش قېتىمچىلىق بولىدۇ. **4** پىرەئۇننىڭ ئەمىرلىرى زوئان شەھىرىدە بولسىمۇ، ئۇنىڭ ئەلچىلىرى ھانەس شەھىرىگە ھەردائىم كېلىپ تۇرسىمۇ، **5** ئاۋام ھەممىسى ئۇزىگە پايدىسى بولمايدىغان، ھېچ يارىدىمى ۋە پايدىسى تە گەيدىغان، بەلكى لەت قىلىپ يە رگە تاشلايدىغان، ھەتتا رەسۋا قىلىدىغان بىر خەقتىن نومۇس قىلىدىغان بولىدۇ. **6** نە گەۋدىكى ئۇلاغلار توغرىسىدا يۈكلەنگەن ۋەھيى: ـ ئۇلار جاپالىق، دەرد-ئەلەملىك زېمىندىن ئۆتىدۇ؛ شۇ يەردىن چىشى شىرلار ۋە ئە رىكلەك شىرلار، چار يىلان ۋە ۋەھشىي ئۇچار يىلانلۇق چىقىدۇ؛ ئۇلار بايلىقلىرىنى ئېشە كلەرنىڭ دۆمبىسىگە، گۆھەرلىرىنى تۆگە لوككىلىرىغا يۈكلەپ، ئۇزىلىرىگە ھېچ پايدا يەتكۈزمەيدىغان بىر خەلقنىڭ يىنىغا كۆتۈرۈپ باردۇ. **7** مىسرا؟ ئۇلارنىڭ يارىدىمى بىكار ھەم قۇرۇقتۇر! شۇڭا مەن ئۇنى: «ھېچنېمىنى قىلىپ بەرمەيدىغان راھاب» دەپ ئاتىغانمەن. **8** ـ ئەمدى بۇ سۆزنىڭ كەلگۈسى زامانلار ئۈچۈن، گۆۋاھلىق سۈپىتىدە ئەبەدىلئەبەد دگە تۇرۇۋېرىشى ئۈچۈن، ھازىر بېرىپ بۇنى ھەم تاش تاختىغا ھەم يۈگىمە كىتابقا يېزىپ قويغىن. **9** چۈنكى بۇلار بولسا ئاسىي بىر خەلق، نائەھلى ئوغۇللار، پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-تەربىيىسىنى ئاڭلاشنى خالىمايدىغان ئوغۇللاردۇر. **10** ئۇلار ئالدىن كۆر رگۈچىلە رگە: ـ «ۋەھيىنى كۆرمە گلار!»، ۋە پەيغەمبەرلە رگە: «بە رگە توغرا بېشارەتلەرنى كۆرسەتمە گلار، بە رگە ئادەمنى ئازادە قىلىدىغان، يالغان بېشارەتلەرنى كۆرسىتىڭلار؛ **11** سەنلەر [دۇرۇس] يولدىن چىقىش، [توغرا] تەرىقىدىن يانلىش! ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنى ئالدىمىزدىن يوق قىلىش!» ـ دەيدۇ. **12** ـ ئەمدى ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ «چۈنكى سىلەر مۇشۇ خەۋەرنى چەتكە قېقىپ، زۇلۇمنى يۈلەنچۈك قىلىپ، بۇرمىلانغان يولغا تايانغىنىڭلار تۈپەيلىدىن، **13** شۇڭا مۇشۇ قۇبەھىلىك سىلە رگە ئېگىز تامنىڭ بىر يېرىقىدەك بولىدۇ، تام پۈلتىيىپ قالغاندا، ئۇ بىراقلا ئۇنى چېقىۋېتىدۇ؛ **14** خۇددى ساپال چىنە ھېچ ئايمايى چېقىۋېتىلگەندەك ئۇ ئۇنى چېقىۋېتىدۇ؛ ئۇنىڭدىن ھەتتا ئوچاقتىن چوغ ئالغۇدەك، ياكتىن سۇ ئوسقۇدەك بىرەر پارچىسىمۇ قالمايدى». **15** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ «يىنىمغا توۋا بىلەن قايتىپ كېلىپ ئارام تاپىسىلەر، قۇتقۇزۇلىسىلەر، خاتىرجەملىكتە ھەم ئامان-ئېسەنلىكتە كۈچ ئالىسىلەر!»، ـ بىراق سىلەر رەت قىلغانسىلەر. **16** سىلەر: ـ «ياق، بىز ئاتلارغا مىنىپ قاچىمىز» ـ دېدىڭلار، شۇڭا سىلەر راست قاچىسىلەر! ۋە «بىز چاپقۇر

ئۇلاغلارغا منىپ كېتىمىز» ـ دېدىگلار، ـ شۇنۇڭ سىلەرنى قوغلىغۇچىلارمۇ چاپقۇر بولىدۇ. **17** مىڭگلار بىرىنىڭ ۋەھىمىسىدىن قاچىسىلار، بەشىنىڭ ۋەھىمىسىدە [ھەممىگلار] قاچىسىلار، قىبچىپ، تاغ تۈستىدىكى يىگانە بايراق خادىسدەك، دۆڭ تۈستىدىكى تۇغدەك قالىسىلار. **18** ۋە شۇنۇڭ سىلە رگە مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىمەن دەپ، پەروەردىگار كۈتىدۇ، شۇنۇڭ ئۈ سىلە رگە رەھىم قىلىمەن دەپ ئورندىن قوزغىلىدۇ، چۈنكى پەروەردىگار ھۆكۈزىم-ھەققەت چىقارغۇچى خۇدادۇر، ئۇنى كۈتكەنلەرنىڭ ھەممىسى بەختلىكتۇر! **19** چۈنكى خالايىق يەنىلا زىئوندا، يەنى يېروسالېمدا تۇرىدۇ، شۇ چاغدا سىلەر يەنە ھېچ يىغىلمايسىلەر، كۈتۈڭ رگەن نالە كۈدە ئۈ تۈزىنى ساڭا ئىنتايىن شەپقەتلىك كۆرسىتىدۇ، ئۈ نالە كۈنى ئاڭلىنىسلا، جاۋاب بېرىدۇ. **20** رەب سىلە رگە نان ئۈچۈن مۇشكۇللۇكنى، سۇ ئۈچۈن ئازاب-ئوقۇبەتنى بەرسىمۇ، شۇ چاغدا سېنىڭ ئۈستازىڭ يەنە يوشۇرۇنۇپ-مەھىدۇ، بەلكى كۆزۈڭ ئۈستازىڭنى كۆرىدۇ؛ **21** سىلەر ئوڭ تەرەپكە بۇرۇلسا گلار، ياكى سول تەرەپكە بۇرۇلسا گلار، قۇلىقىڭ كەينىڭدىن: ـ «يول مانا مۇشۇ، ئۇنىڭدا مېڭگلار!» دېگەن بىر ئاۋازنى ئاڭلايسىەن. **22** شۇ چاغدا سىلەر ئويۇلغان مەھبۇدلىرىڭلارغا بىرىلگەن كۆزمۇش ھەلگە، قېيما مەھبۇدلىرىڭلارغا بىرىلگەن ئالتۇن ھەلگىمۇ داغ تە گكۈزىسىلەر، سىلەر ئۈلارنى ئادەت لاتىسىنى تاشلىغاندەك تاشلىۋېتىسىز: ـ «نېرى تۇر» ـ دەيسىلەر. **23** ئۈ سەن تېرىيدىغان ئۈرۇقۇڭ ئۈچۈن يامغۇر ئەۋەتىدۇ، يەردىن چىقىدىغان ئاشلىق-مەھسۇلات ھەم كۆچ-قۇۋۋەتلىك ھەم مول بولىدۇ، شۇ كۈنى ماللىرىڭ كەڭ-ئازادە يايلاقلاردا يايلايدۇ، **24** يەر ھەيدىگەن كالا ۋە ئېشەك كەمر بولسا، گۈزەرجەك ۋە ئارا بىلەن سورۇغان، ئۈزلانغان ھەلەپ يەيدۇ. **25** چوڭ قىرغىنچىلىق بولغان كۈنى، يەنى مۇنارلار ئۈرۈلگەن كۈنى، ھەربىر ئۈلۈغ تاغدا ۋە ھەربىر ئېگىز د ۈڭدە بولسا، ئەنھارلار ۋە ئېرىقلار بولىدۇ. **26** پەروەردىگار ئۈز خەلقىنىڭ جاراھىتىنى تاڭىدىغان، ئۈلارنىڭ قامچا يارىسىنى ساقايتقان شۇ كۈنىدە، ئاي شولىسى قۇياش نۇرىدەك بولىدۇ، قۇياش نۇرى بولسا يەتتە ھەسسە كۆچلۈك بولىدۇ، يەنى يەتتە كۈندىكى نۇرغا باراۋەر بولىدۇ. **27** مانا، پەروەردىگارنىڭ نامى يىراقتىن كېلىدۇ، ئۈنىڭ قەھرى يالقۇنلىنىپ، قويۇق ئىس-ئۈتە كلىرى كۆتۈرۈلىدۇ، لەۋلىرى غەزەپكە تولۇپ، تىلى يۇتۇۋالغۇچى يانغىن ئوتتەك بولىدۇ. **28** ئۈنىڭ نەپەسى خۇددى تېشىپ ۋېيۇنغا يېتىدىغان كەلكۈندەك بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۈ ئەللەرنى بىمەنىلىكنى يوقاتقۇچى غەلۋىر بىلەن تاسقايىدۇ، شۇنداقلا خەلق-مىللەتلەرنىڭ ئاغزىغا ئۈلارنى ئازدۇرىدىغان يۇگەن سالىدۇ. **29** مۇقەددەس بىر ھېيت ئۈتكۈزۈلگەن كېچىدىكىدەك، كۈڭۈلگىلاردىن ناخشا ئۈرغۇچ چېقىدۇ، ئىسرائىلغا ۋېۋىتاش بولغان پەروەردىگارنىڭ تېغىغا نەي ناۋاسى بىلەن چىققان بىرسىنىڭ خۇشالىققىدەك، كۈڭۈلگىلار خۇشال بولىدۇ. **30** پەروەردىگار ھەيبەتلىك ئاۋازىنى ياڭرىتىدۇ، ئۈ قاينىغان قەھرى، يۇتۇۋالغۇچى يالقۇنلۇق ئوت، گۈلدۈرماملىق يامغۇر، بوران-شاۋقۇن، مۇلدىرلەر بىلەن ئۈز بىلىكىنى سوزۇپ كۆرسىتىدۇ. **31** چۈنكى پەروەردىگارنىڭ ئاۋازى بىلەن ئاسۇرىيە يانچىلىدۇ، ـ باشقىلارنى ئۈرۈش تايىقى [بولغان ئاسۇرىيە] يانچىلىدۇ! **32** ۋە پەروەردىگار تەيىارلىغان كالتەك بىلەن ھەر قېتىم ئۈنى ئۈرغاندا، بۇنىڭغا داپلار ھەم چىلتارلار تەگگەش قىلىنىدۇ؛ ئۈ قولىنى ۋېيىنتىپ زەرب قىلىپ ئۈنىڭ بىلەن كۈرەش قىلىدۇ. **33** چۈنكى توفەت قەدىمدىن تارتىپ تەيىار ئۈرنىغاندىدى، بەرھەق، پادىشاھ ئۈچۈن تەيىارلانغان، [پەروەردىگار] ئۈنى چوڭقۇر ھەم كەڭ قىلغان؛ ئۈتۈنلىرى كۆپ يالقۇنلۇق بىر گۈلخان بار، پەروەردىگارنىڭ نەپەسى بولسا گۈڭگۈرت ئېقىمىدەك ئۈنى ئۈتاشتۇرىدۇ.

31 ـ ياردەم ئىزدەپ مىسىرغا بارغانلارنىڭ ھالىغا ۋاي! ئۈلار ئاتلارغا تايىنىپ، كۆپ بولغانلىقىدىن جەڭ ھارۇلىرىغا، ئىنتايىن كۈچلۈك بولغانلىقىدىن ئاتلىق ئەسكەرلە رگە ئىشىنىپ كەتتى! بىراق ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىغا قارىمايدۇ، پەروەردىگارنى ئىزدىمەيدۇ. **2** بىراق ئۈمۇ دانادۇر! ئۈ كۈلپەت ئېلىپ كېلىدۇ، دېگەنلىرىنى قايتۇرۇۋالمايدۇ؛ ئۈ بۇزۇقلارنىڭ جەمەتىگە، شۇنداقلا قەبىھلىك قىلغۇچىلارغا ياردەمدە بولغانلارغا قارشى ئورندىن قوزغىلىدۇ. **3** مىسىرلىقلار تە گرى ئەمەس، ئادەملەر خالاس، ئۈلارنىڭ ئاتلىرى بولسا روھتىن ئەمەس، ئەتىن خالاس؛ پەروەردىگار بولسا قولىنى ئۈزارتىدۇ، ياردەم بە رگۈچى بولسا پۈتلىشىدۇ؛ ياردەم بېرىلگۈچى بولسا يىقىلىدۇ؛ ئۈلار ھەممىسى بىراقلا يوقىلىدۇ. **4** چۈنكى پەروەردىگار ماڭا مۇنداق دېگەن: ـ «ئوۋنى ئۈتۈۋالغان شىرىياكى ئارسلانىڭ بىر تەرەپ قىلىشقا تەپ-تەپ پادىچىلار چاقىرىلغاندا، شىرىياكى ئارسلان ئۈلارنىڭ ئاۋازلىرىدىن ھېچ قورقماي، شاۋقۇنلىرىدىن ھېچ ھودۇقماي، بەلكى ئوۋنى ئاستىغا بىسۇۋلىپ غار-غۇر تالىغىنىدەك، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەروەردىگارمۇ ئوخشاشلا زىئون تېغى ۋە ئېگىزلىكلىرى ئۈچۈن چۈشۈپ جەڭ قىلىدۇ. **5** ئۈستىدە پەرۋاز قىلىدىغان قۇشلاردەك ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەروەردىگار ئۈز قانىتى ئاستىغا يېرۇسالېمنى ئالىدۇ، قانىتى ئاستىغا ئېلىپ، زىئونى قۇتقۇزىدۇ، ئۈنىڭ «ئۈتۈۋېپ كېتىشى» بىلەن زىئون نىجاتلىققا ئېرىشىدۇ. **6** سىلەر دەھشەتلىك ئاسىيلىق قىلغان ئىگە گلارنىڭ يېنىغا تۈۋا قىلىپ قايتىگلار، ئى ئىسرائىل بالىلىرى! **7** چۈنكى شۇ كۈنىدە ئىنسانلار ھەربىرى ئۈزىنى ئۈچۈن ئۈز قولى بىلەن ياسىغان كۈمۈش بۇتلارنى ۋە ئالتۇن بۇتلارنى: ـ «گۇناھتۇر!» دەپ تاشلىۋېتىدۇ». **8** «شۇ چاغدا ئاسۇرىيە قىلىچ بىلەن يىقىلىدۇ، بىراق باتۇرنىڭ قىلىچى بىلەن ئەمەس؛ بىر قىلىچ ئۈنى يۇتۇۋالىدۇ، بىراق قىلىچ ئادەتتىكى ئادەمنىڭكى بولمايدۇ؛ ئۈ جېنىنى ئېلىپ قىلىچتىن قاچىماقچى بولىدۇ؛ ئارىسىدىكى يىگىتلىرى ئالۋانغا سېلىنىدۇ. **9** ۋەھىمىدىن ئۈنىڭ «ئۈل تېشى» يوقايدۇ، ئۈنىڭ سەرداربلىرى جەڭ ئۈچىدىن ئالاقزادىلىشىدۇ» ـ دەپ جاكارلايدۇ زىئوندا ئوتى كۆيۈۋاتقان، يېرۇسالېمدا خۇمدېنى يالقۇنلاۋاتقان پەروەردىگار.

32 مانا، ھەققانىيلىق بىلەن ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچى بىر پادىشاھ چىقىدۇ، ئەمىرلەر بولسا توغرا ھۆكۈم چىقىرىپ ئىدارە قىلىدۇ. **2** ھەم شامالغا دالدا بولغۇدەك، بورانغا پاناھ بولغۇدەك، قاغچىراق جايغا ئېرىق-سۇلاردەك؛ چاڭقاپ كەتكەن زېمىنغا قورام تاشنىڭ سايىسىدەك بولغان بىر ئادەم چىقىدۇ. **3** شۇنىڭ بىلەن كۆرگۈچىلەرنىڭ كۆزلىرى ھېچ تورلاشمايدۇ، ئاڭلايدىغانلارنىڭ قۇلىقى ئېنىق تىڭشايدۇ؛ **4** بە ئچاشنىڭ كۆڭگى بىلمىنى تونۇپ يېتىدۇ، كېكەچنىڭ تىلى تېز ھەم ئېنىق سۆزلەيدۇ. **5** پەسەندىلەر ئەمدى پەزىلەتلىك دەپ ئاتالمايدۇ، پىقىسق ئېپلاسلار ئەمدى مەرد دەپ ئاتالمايدۇ، **6** چۈنكى پەسەندە ئادەم پەسلىكنى سۆزلەيدۇ، ئۈنىڭ كۆڭگى يۇزۇڭچىلىق تەيىارلايدۇ، ئېپلاسلىق قىلىشقا، پەروەردىگارغا داغ كەلتۈرۈشكە، ئاچلارنىڭ قورسىقىنى ئاچ قالدۇرۇشقا، چاڭقىغانلارنىڭ ئىچىملىكىنى يوقىتۇۋېتىشكە نىيەتلىنىدۇ. **7** بەرھەق، ئېپلاس ئادەمنىڭ تەدبىرلىرى قەبىھتۇر، ئۈ قەستەرنى پەملەپ ئولتۇرىدۇ، مۇمىنلەرنى يالغان گەپ بىلەن، يوقسۇلنىڭ دەۋاسىدا گەپ قىلىپ ئۈنى ئۈمىران قىلىشنى پەملەپ ئولتۇرىدۇ. **8** پەزىلەتلىك ئادەمنىڭ قىلغان نىيەتلىرى بەرھەق پەزىلەتلىكتۇر؛ ئۈ پەزىلەتتە مۇقىم تۇرىدۇ. **9** ئورنۇڭلاردىن تۇرۇپ، ئى خاتىرجەم ئايالار، ئاۋازىمنى ئاڭلاڭلار! ئى ئەندىشسىز قىزلار، سۆزلىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار! **10** بىر يىل ئۈتە-ئۈتمەيلا، ئى بىغەم ئايالار، پارا كەندە قىلىنىسىلەر! چۈنكى ئۈزۈم ھوسۇلى بىكارغا كېتىدۇ، مېۋە يىغىش يوق بولىدۇ. **11** ئى خاتىرجەم ئايالار، تىترە گلار! ئى ئەندىشسىز قىزلار، پاتىپاراق بولۇڭلار! كىيىملىرىڭلارنى سېلىۋېتىڭلار، ئۈز ئۈڭلارنى يالاڭ قىلىڭلار، چاترىقىڭلارغا يۈز باغلاڭلار! **12** گۈزەل ئېتىز-باغلار ئۈچۈن، مېۋىلىك ئۈزۈم تاللىرى ئۈچۈن مەيدە گلارغا ئۈرۈپ ھەسرەت چېكىڭلار! **13** ئۈستىدە تىكەن-يانتاقلار ئۈسىدىغان ئۈز خەلقىمنىڭ زېمىنى ئۈچۈن، شاد-خۇرام ۋېيلە، ئۈاراڭ-چۈرۈڭ قىلىپ ۋېنايدىغان بۇ شەھەر ئۈچۈن قايغۇر ئۈگلار! **14** چۈنكى ئوردا تاشلىنىدۇ، ئادەملەر بىلەن لىق تولغان شەھەر ئادەمزاتسىز بولىدۇ، ئىستىھكام ۋە كۆزەت مۇنارلىرى ئۈزۈن زامانغىچە پەقەتلا ياۋايى ئېشەك كەمر زوق ئالىدىغان، قوي پادىلىرى ئوزۇقلىنىدىغان بوز يەرلەر بولىدۇ. **15** تاكى روھ بە رگە يۇقىرىدن ئۈكۈلگۈچە، دالالار مېۋىلىك باغ-ئېتىزلار بولغۇچە، مېۋىلىك باغ-ئېتىزلار ئورمانزار دەپ ھېسابلانغۇچە شۇ پېتى بولىدۇ. **16** شۇ چاغدا ئادالەت دالانى، ھەققانىيلىق مېۋىلىك باغ-ئېتىزلارنى ماكان قىلىدۇ. **17** ھەققانىيلىقتىن چىقىدىغىنى خاتىرجەملىك بولىدۇ، خاتىرجەملىكنىڭ نەتىجىسى بولسا مەڭگۈ ئۈگە بولىدىغان تارام-تىنچلىق ۋە ئامان-ئېسەنلىك بولىدۇ. **18** شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم خاتىرجەم ماكانلاردا، ئىشەنچلىك ئۈرالغۇلاردا ۋە تىنچ تارامگاھلاردا ئۈرىدۇ. **19** ئورمان كېسىلسە يېقىتلىغاندا مۇلدۇر ياغىسىمۇ، شەھەر پۈتۈنلەي يەر بىلەن يەكسان قىلىۋېتىلسىمۇ، **20** سۇ ۋىيدا ئۈرۈق تېرىغۇچىلار، كالا ۋە ئېشەك كەمرنى كەڭ دالاغا ئۈيۈۋېتىدىغانلار بەختلىكتۇر!

33 ئى ئۈرزۈڭ ۋۇلاڭ-تالاڭ قىلىنمىغان، باشقىلارنى ۋۇلاڭ-تالاڭ قىلغۇچى، باشقىلار ساڭا ئاسىيلىق قىلىمىغان، ئۈرزۈڭ ئاسىيلىق قىلغۇچى، سېنىڭ ھالىڭغا ۋاي! سەن ۋۇلاڭ-تالاڭنى بولدى قىلىشڭ بىلەن، ئۈرزۈڭ ۋۇلاڭ-تالاڭ قىلىنسەن؛ سەن ئاسىيلىقنى بولدى قىلىشڭ بىلەن، ئۈرزۈڭ ئاسىيلىققا ئۈچراپسەن؛ **2** ئى پەروەردىگار، بىر رگە مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن؛ بىز سېنى ئۈمىد بىلەن كۈتۈپ كەلدۇق؛ ئۈتۈنمىزگى، سەن ھەر سەھەر [ئىسرائىلغا] كۈچلۈك بىلەك-قول، قىينىچىلىق پەيتىدىمۇ نىجاتىمىز بولغايسەن. **3** توپ-توپ ئادەملەرنىڭ غوڭغا-چۇقانلىرىدن خەلقلەر بەدەر قاچىدۇ؛ سەن [خۇدا] قەددىڭنى تىك قىلىشڭ بىلەن ئەللەر پىتراپ كېتىدۇ؛ **4** چېكەتكە لىچىنكىلىرى ئوت-كۆكەلەرنى يىغىپ يەۋالغاندەك، سىلە رگە بىكتىپ بېرىلگەن ئوجا يىغۇبلىنىدۇ، چېكەتكەلەر ئۈيان-ۋېيان يۈگۈز رگەندەك ئادەملەر ئوجا ئۈستىدە ئۈيان-ۋېيان يۈگۈزۈرۈشىدۇ. **5** پەروەردىگار ئۈستۈن تۇرىدۇ، بەرھەق، ئۈنىڭ ئۈرالغۇسى يۇقىرىدىدۇر، ئۈ زىئونغا ئادالەت ۋە

هەققانیلق تولدۇردی؛ 6 ئۇ بولسا كۆنلىرىگىلارنىڭ تىنچ-ئامانلىقى، نىجاتلىق، دانالىق ۋە بىلىمنىڭ بايلىقلىرى بولىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇش ئۇنىڭ ئۆزىگە گۆھەردۇر. 7 مانا، ئۇلارنىڭ پاۋانلىرى سىرتتا تۇرۇپ نالە-پەريياد كۆتۈرىدۇ؛ سۈلھ-ئەھدە تۈز ئۇچۇن ئەلچىلەر قاتتىق يىغلىشىدۇ؛ 8 يوللار تاۋەمسىز قالدى، ئوتكۈنچى يولچىلار يوق بولدى؛ ئۇ ئەھدىنى بۇزۇپ تاشلىدى، شەھەرلەرنى كۆزىگە ئىلمايدۇ، تاۋەملەرنى ھېچ كىشىگە ئېتىبار قىلمايدۇ. 9 زېمىن ماتەم تۇتىدۇ، زەيتۇنلىشىدۇ، لۇۋان خجالەتتىن سولىشىدۇ، شارون چۆل-بىياۋانغا ئايلاندى، باشان ۋە كارمەل بولسا قىرىپ تاشلاندى. 10 مانا ھازىر ئۇرنۇمدىن تۇرىمەن، ــ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ــ ھازىر ئۆزۈمنى ئۈستۈن كۆرسىتىمەن، ھازىر قەددىمنى كۆتۈرىمەن. 11 ــ سىلەرنىڭ ۋېۋۈگلاردا قۇرۇق ئوت-چۆپلا بار، ياخال تۇغىسىلەر، تۇز نەپەسلىرىگلار ئوت بولۇپ تۇز ۋۇگلارنى يۇتۇۋېتىدۇ؛ 12 ئەللەر بولسا ھاك كۆيدۈرۈلگەندەك كۆيدۈرۈلىدۇ؛ ئورۇلغان جىغان-تىكەنلەردەك ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىلىدۇ. 13 ــ ئى يىراقتىكىلەر، مېنىڭ قىلغانلىرىمنى ئاڭلاڭلار؛ يېقىندىكىلەر، مېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىمنى تونۇپ يېتىگلار. 14 زىئوندىكى گۇناھكارلار قورقىدۇ؛ ۋەھىمە ئېپلاسلارنى بېسىۋالىدۇ. [ئۇلار]: «ئارىمىزدىكى كىم مەڭگۈلۈك يۇتقۇر ئوت بىلەن بىللە تۇرىدۇ؟ كىم ئەبەدىلئەبەد يالقۇنلار بىلەن بىر ماكاندا بولىدۇ؟» ــ دەيدۇ. 15 ــ «ھەققانىيلق يولدا ماڭىدىغان، دۇرۇس-ئىلا گەپ قىلىدىغان، زالىملىقتىن كەلگەن ھارام پايدىغا نەپرەتلىنىدىغان، پارىلارنى سۈنغۇچىلارنى قولىنى پۇلاڭشىتىپ رەت قىلىدىغان، قانىنىڭ گېپى بولسىلا قۇلقىنى يوپۇرۇپ ئاڭلىمايدىغان، پەسلىك-رەزىللىككە قاراشنى رەت قىلىپ، كۆزىنى قاچۇرىدىغان؛ 16 ئۇ يۇقىرىنى ماكان قىلىدۇ؛ قورام تاشلار ئۇنىڭ قورغىنى بولۇپ، يۇقىرى ئۇنىڭ باشپاناھى بولىدۇ؛ تۇز رىستىق ئۇنىڭغا بېرىلىدۇ، ئۇنىڭ سۇيى كاپالەتلىك بولىدۇ». 17 ــ «كۆزلىرىڭ پادىشاھنى گۈزەللىكىدە كۆرىدۇ؛ كۆزلىرىڭ ئۇزۇنغا سوزۇلغان زېمىنغا نەزەر سالىدۇ. 18 كۆڭلۈڭ ۋەھىمە توغرىسىدا چوڭقۇر ئويغا پاتىدۇ؛ رويخەتچى بەگ قېنى؟ ئولچىنى ئوچلەيدىغان تارازىچى بەگ قېنى؟ ئىستىھكام-مۇنارلارنى سانىغۇچى بەگ قېنى؟ 19 قايتىدىن ئەشەددىي خەلقنى كۆرمەيسەن، ــ سەن ئاڭقىرالمايدىغان، بوغۇزىدا سۈزلەيدىغان، دۈدۈقلاپ گەپ قىلىدىغان، گېپىنى چۈشىنەلمەيدىغان بىر خەلقنى ئىككىنچى كۆرمەيسەن. 20 ئىبادەت ھېيتلىرىمىز ئوتكۈزۈلىدىغان شەھەر زىئونغا قارا؛ سېنىڭ كۆزۈڭ يېرۇسالېمنىڭ تىنچ-ئامان ماكان بولغانلىقىنى، قورۇقلىرى ھە رگىز يۇلۇمايدىغان، تانىلىرى ھە رگىز ئۈزۈلمەيدىغان، ئىككىنچىسى يۇتكەلمەيدىغان چىدىر بولغانلىقىنى كۆرىدۇ؛ 21 شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى بەزگە كۆرۈنىدۇ، ــ ئۇ تۇزى دەريالار، كەڭ ئوستە كلەر ئېقىپ تۇرىدىغان بىر جاي بولىدۇ؛ پالاقلار بىلەن ھەيدەلگەن ھېچقانداق كېمە ئۇ جايدا قاتناميدۇ، ۋە ياكى ھېچ ھەيۋەتلىك كېمە ئۇ جايدىن ئوتمەيدۇ؛ 22 چۈنكى پەرۋەردىگار بىزنىڭ نىجاتكار-ھاكىمىمىز، پەرۋەردىگار بەزگە قانۇن بەرگۈچىدۇر، پەرۋەردىگار ــ بىزنىڭ پادىشاھىمىز، ئۇ بىزنى قۇتقۇزىدۇ! 23 سېنىڭ تانا-ئارغامچىلىرىڭ بوشىغان بولسىمۇ، [ئىسرائىل] يەلكەن خادىسىنىڭ تۇرۇمىنى مۇستەھكەم قىلالمىسىمۇ، يەلكەننى يېيىپ چىقىرالمىسىمۇ، ئۇ چاغدا زور بىر ئولجا ئۈلەشتۈرۈلىدۇ، ھەتتا ئاقساق-توكۇرلار مۇ ئولجىنى ئالىدۇ. 24 شۇ چاغدا شۇ يەردە تۇرغۇچى: «مەن كېسەل» دېمەيدۇ؛ شۇ جايىنى ماكان قىلغان خەلقنىڭ گۇناھلىرى كەچۈرۈم قىلىنىدۇ.

34

يېقىن كېلىڭلار، ئى ئەللەر، ئاڭلاڭلار! ئى قوۋم-خەلقلەر، قۇلاق سېلىڭلار! يەر-زېمىن ۋە ئۇنىڭدىكى بارلىق مەۋجۇداتلار، جىمى ئالەم ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىن چىققان ھەممە مەۋجۇداتلار، تىكىشىڭلار! 2 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەللە رگە قاراتا غەزىپى بار، ئۇنىڭ دەرغەزىپى ئۇلارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرىغا قارشى تۇرىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى ھالاكەتكە پۈتۈپ قويغان، ئۇلارنى قىرغىنچىلىققا تاپشۇرۇۋېتىدىكەن؛ 3 ئۇلاردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر سىرتقا تاشلۇۋېتىلىدۇ، جەسەتلىرىدىن سىىسىقچىلىق پۇرايدۇ، تاغلار ئۇلارنىڭ قېنى بىلەن ئېرىتىلىدۇ؛ 4 ئاسمانلاردىكى جىمىكى جىسىم-قوشۇنلار چىرىپ يوق بولىدۇ، ئاسمانلار ۋېۋۈگىمە كىتابدەك تۈرۈلىدۇ؛ ئۆزۈم تېلىنىڭ ۋېۋۈرماقلىرى خازان بولۇپ، سولىشىپ چۈشكەندەك، يىگلەپ كەتكەن ئەنجۈر شىبخىدىن چۈشكەندەك، ئۇلارنىڭ جىمىكى جىسىم-قوشۇنلىرى يېقىلىدۇ؛ 5 چۈنكى شەمشىرىم ئاسمانلاردا [قان بىلەن] سۈغۈرۇلدى، قاراڭلار، شەمشىرىم مېنىڭ ھالاكەت لەنىتىمگە ئۇچىرىغان خەلققە، يەنى ئېدوم ئۈستىگە جازالاش ئۈچۈن چۈشىدۇ؛ 6 پەرۋەردىگارنىڭ بىر شەمشىرى بار؛ ئۇ قانغا ۋىيالىدى، ئۇ ياغلىق نەرسىلەرنىڭ يېغى بىلەن، ئۆچكە-قوزىلارنىڭ قېنى بىلەن، قوچقار بۈرىكىنىڭ يېغى بىلەن ئوزۇقلاندۇرۇلغان، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بوزراھ شەھىرىدە بىر قۇربانلىقى، ئېدومدا زور بىر قىرغىنچىلىقى بار. 7 مۇشۇ قىرغىنچىلىقلار بىلەن ياۋايى كالىلار، توربۇقالار ۋە كۆچلۈك يۇقىلارمۇ يىقىلىدۇ. ئۇلارنىڭ زېمىنى قانغا چۇمۇلىدۇ، توپا-چاڭلىرى ياغ بىلەن مايلىنىپ كېتىدۇ. 8 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قىساس ئالىدىغان بىر كۈنى، زىئون دەۋاسىدىكى ھېساب ئالىدىغان يىلى بار. 9 [ئېدومدىكى] ئېقىنلار قارىمايغا، ئۇنىڭ توپىلىرى گۈڭگۈرتكە ئايلاندۇرۇلىدۇ؛ زېمىنى بولسا كويۈۋاتقان قارىماي بولىدۇ. 10 ئۇنىڭ ئوتى كىچىە-كۈندۈز تۈچۈرۈلمەيدۇ؛ ئىس-تۈتە كلىرى مەڭگۈ ئۆكە تۈرلەيدۇ؛ ئۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە خارابلىكتە تۇرىدۇ؛ ھېچكىم ئىككىنچى ئۇ يەر گە ئاياغ باسمايدۇ. 11 چۈل ھۈۋۈقۇشى ۋە چىرقىرىغۇچى ھۈۋۈقۇشلار ئۇنى ئىگىللىدۇ؛ چوڭ ھۈۋۈقۇش ۋە قاغا-قۇزغۇنلار شۇ يەردە ئۇۋۇلايدۇ؛ خۇدا ئۇنىڭغا «تەرتىپسىزلىك-جەنىلىكنى تۇچلەيدىغان تانا»نى، ۋە «قۇپ-قۇرۇقلۇقنى تۇچلەيدىغان تىك تۇچلىگۈچ»نى تارتىدۇ. 12 بىرسى كېلىپ [ئېدومنىڭ] ئېسىلزادىلىرىنى پادىشاھلىقىنى [ئىدارە قىلىشقا] چاقىرسا، ئۇلاردىن ھېچكىم بولمايدۇ؛ ئۇنىڭ ئەمىرلىرى يوق قىلۇۋېتىلگەن بولىدۇ. 13 ئوردىلىرىدا تىكەنلەر، قەلئە-قورغانلىرىدا چاققاق-جىغانلار تۇسۇپ چېقىدۇ؛ ئۇ چىلبۇرىلەرنىڭ ماكانى، «ھۈۋۈقۇشلارنىڭ ئوردىسى» بولىدۇ. 14 شۇ يەردە چۈل-بىياۋاندىكى جانىۋارلار، ياۋايى ئىتلار جەم بولىدۇ؛ ھەربىر «ئۆچكە جن» ئۆز قېرىندىشىغا توۋلايدۇ؛ تۈن مەخلۇقلىرى شۇ يەردە ماكانلىشىدۇ، ئۇنى ئۆزىگە ئارامگاھ قىلىپ ئۆرىدۇ. 15 «ئوق يىلان» شۇ يەردە ئۇۋۇلايدۇ، ئۇنىڭ سايىسىدە تۇخۇملايدۇ، بالىلىرىنى يىغىپ باقىدۇ. قورۇلتاز-تاپقۇشلار ھەربىرى ئۆز جۈپى بىلەن شۇ يەردە توپلىنىدۇ؛ 16 پەرۋەردىگارنىڭ ۋېۋۈگىمە كىتابىدىن ئىزدەپ ئوقۇپ باققىن؛ ئۇلاردىن ھېچبىرى چۈشۈپ قالمايدۇ؛ ھېچقايسىسىنىڭ ئۆز جورىسى كەم بولمايدۇ، چۈنكى ئۆزىنىڭ ئاغزى ئۇلارغا ۋېيرۇغان؛ ئۇنىڭ ئۆز روھى ئۇلارنى توپلىغان. 17 چۈنكى [پەرۋەردىگار] ئۆزى ئۇلار ئۈچۈن چەك تاشلاپ، ئۆز قولى بىلەن زېمىنغا تانا تارتىپ ئۇلارغا تەقسىم قىلىپ بە رگەن؛ ئۇلار ئۇنىڭغا مەڭگۈ ئۆگىدارلىق قىلىدۇ، دەۋردىن-دەۋرگىچە شۇ يەرنى ماكان قىلىدۇ.

35

ــ دالا ھەم قاغىجراپ كەتكەن جايلار ئۇلار ئۈچۈن خۇشال بولىدۇ، چۈل-بىياۋان شادلىنىپ زەپىرانەك چېچەك كىلەيدۇ؛ 2 ئۇ بەرق ئۇرۇپ چېچەك كىلەيدۇ، شادلىققا شادلىق قوشۇلۇپ تەنتەنە قىلىدۇ؛ لۇۋانىڭ شان-شەرىپى، كارمەل ۋە شارونىدىكى گۈزەللىك ۋە سۈز ئۇنىڭغا بېرىلىدۇ؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىنى، خۇدايىمىزنىڭ گۈزەللىكى ۋە ھەيۋىتىنى كۆرىدۇ. 3 ئاجىز قوللارنى كۈچلەندۈرۈڭلار، ئېگىلىپ ماڭىدىغان تىزلارنى چىڭىتىڭلار، 4 يۈرىكى ئاغقانلارغا: ــ «چىدىڭ تۇرۇڭلار! قورقماڭلار! مانا، خۇدايىڭلارغا قاراپ بېقىڭلار، قىساس كېلىدۇ ــ خۇدانىڭ ھېساب ئېلىش كۈنى كېلىدۇ! ئۇ تۈزى كېلىدۇ، سىلەرنى قۇتقۇزىدۇ!» ــ دەڭ! 5 ئاندىن قارىغۇنىڭ كۆزى ئېچىلىدۇ، گاسىنىڭ قۇلاقلىرى ئوچۇق قىلىنىدۇ، 6 ئاندىن ئاقساق-توكۇرلار كېپىكتەك ئۇياقلاپ سەكرەيدۇ، گاچىنىڭ تىلى ناخشا ئېيتىدۇ؛ چۈنكى دالادا سۈلار، چۈل-بىياۋانلاردا دەريا-ئېقىنلار تۇرغۇپ تاشىدۇ؛ 7 پۇچغىرىن چۈل-جەزىرە كۆچىگە كىكە، چاكىقىغان يەرلەر بۇلاقلارغا ئايلىنىدۇ؛ چىلبۇرىلەرنىڭ ماكانى ــ ئۇلار ياتقان جاي، قومۇش ۋە يېگەنلەر تۇسۇپ، چىمەنلىككە ئايلىنىدۇ. 8 شۇ يەردە ئېگىز كۆتۈرۈلگەن بىر يول، ئېتىۋز بىر يول بولىدۇ؛ ئۇ «پاك-مۇقەددەسلىكنىڭ يولى» دەپ ئاتىلىدۇ؛ ناپاكلار ئۇنىڭدىن ئۆتۈشكە بولمايدۇ، شۇ يول مەخسۇس شۇلار ئۈچۈن بېكىتىلىپ ياسالغانىكى، ــ ھەتتا نادانلارمۇ ئۇنىڭدا ئېزىپ كەتمەيدۇ؛ 9 شۇ يەردە شىر بولمايدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ھېچ يىرتقۇچ ھايۋان (ئۇلار شۇ يەردە ھېچ ئېپىلمايدۇ) ــ نىجات ئازىلىق ھۆرلۈككە چىققانلار شۇ يەردە ماڭىدۇ! 10 پەرۋەردىگارنىڭ بەدەلى تۇلەپ قۇتقۇزغانلىرى قايتىپ كېلىدۇ، كۆيلەرنى ئېيتىپ زىئونغا يېتىپ كېلىدۇ، ئۇلارنىڭ باشلىرىغا مەڭگۈلۈك شاد-خۇراملىق قونىدۇ؛ ئۇلار خۇشاللىق ۋە شادلىققا چۆمگەن بولىدۇ؛ قايغۇ-ھەسرەت ھەم ئۆھ-نادامەتلەر بەدەر قاچىدۇ.

36

ھەزەكىيانىڭ ئون توتىنچى يىلى شۇنداق بولدىكى، ئاسۇرىيە پادىشاھى سەننائخېرىب يەھۇدانىڭ بارلىق قەلئە-قورغانلىق شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىپ چېقىپ، ئۇلارنى ئىشغال قىلدى. 2 ئاندىن ئاسۇرىيە پادىشاھى «راب-شاكەھ» [دېگەن سەردارنى] چوڭ بىر قوشۇن بىلەن لاقىش شەھىرىدىن يېرۇسالېمغا ئەۋەتتى. ئۇ كىر يۇغۇچىلارنىڭ ئېتىزىنىڭ ۋىيدىكى يولدا، يۇقىرى كۆچىلە كنىڭ نورىنىڭ يېشىغا كېلىپ تۇردى. 3 شۇنىڭ بىلەن ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردىنىڭ دۇئانىچىگى بولغان شەبنا ۋە ئاسافنىڭ ئوغلى، ئوردا مىرزىبىگى بولغان يوئاھلار ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى 4 ۋە راب-شاكەھ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ــ سىلەر ھەزەكىيانغا: ــ «ئۇلۇغ پادىشاھ، يەنى ئاسۇرىيە پادىشاھى ساڭا مۇنداق دېدى، دە گىلار: ــ «سېنىڭ مۇشۇ ئىشەنگەن تايانچىڭ زادى نېمىگە؟ سەن: (ئۇ پەقەت گەپلا، خالاس!) ــ «ئۇرۇش قىلىش تەدبىر-مەسلىھەتىمىز ھەم كۈچىمىز بار» ــ دەيسەن، سەن زادى كىمگە تايىنىپ

ماگا قارشى ئۇكتە قوپسەن؟ 6 مانا، سەن يېرىقى بار ئاشۇ قومۇش هاسا، يەنى مىسىرغا تايىنىسەن! بىرسى ئۇنىڭغا يۆلەنسە، ئۇنىڭ قولىغا سانچىپ كىرىدۇ؛ مانا مىسىر پادىشاھى پىرەۋنگە تايانغانلارنىڭ هەممىسى شۇنداق بولىدۇ! 7 ئە گەر سەن ماگا: «بىز خۇدايىمىز يولغان پەرۋەردىگارغا تايىنىمىز» ـ دېسەڭ، هەرگە كىيا ئۆزى يەھۇدادىكىلە رگە ۋە يېرۇسالېمدىكىلە رگە: «سىلەر پەقەت يېرۇسالېمدىكى مۇشۇ ئىبادەتگاه ئالدىدىلا پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشىڭلار كېرەك» دەپ، شۇ [پەرۋەردىگارغا] ئاتالغان «يۇقىرى جايلار»نى هەم قۇربانگاهلارنى يوق قىلىۋەتتىمغۇ؟ تۇلار ئاشۇ پەرۋەردىگارنىڭ يۇقىرى جايلىرى ئەمەسمىدى؟ 8 ئەمدى خوجام ئاسۇرىيە پادىشاھى بىلەن بىر توختاماغا كەل: ـ «ئە گەر سەندە ئاتقا مىنەلىگۈدەك ئەسكەرلىرىڭ بولسا، مەن ساگا ئىككى مىڭ ئاتنى بىكارغا بېرەي!» 9 سەندە ئۇنداقلار بولمىسا، خوجامنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئەڭ كىچىكى بولغان بىر لەشكەر بېشىنى قانداقۇ چېكىندۈرەلەيسىلەر؟! سەن جەڭ هارۋىلىرى ۋە ئاتلارنى ئېلىش ئۈچۈن مىسىرغا تايىنىسەن تېخى! 10 مەن ئەمدى مۇشۇ زېمىننى هالاك قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگارسىز كەلدىممۇ؟ پەرۋەردىگار دەرۋەقە ماگا: «مۇشۇ زېمىننى هالاك قىلىشقا چىققىن!» ـ دېدى.»» 11 ئېلىئاكىم، شەبنا ۋە يوئاه راب-شاكەھگە: ـ «پېقىرلىرىغا ئارامىي تىلدا سۆزلىسىلە، بىز بۇنى چۈشىنىمىز. بۇ ئۆز ئىبرانىي تىلدا سۆزلىمىسىلە، گەپلىرى سېپىلدا تۇرغانلارنىڭ قۇلىقىغا كىرمىسۇن!» ـ دېدى. 12 براق راب-شاكەھ: ـ «خوجام مېنى مۇشۇ گەپنى خوجاكلارغا ۋە سىلە رگىلا ئېيتىشقا ئەۋەتكەنمۇ؟ مۇشۇ گەپنى سىلە بىلەن بىرلىكتە سېپىلدا ئولتۇرغانلارغا دېيىشكە ئەۋەتكەن ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇلار سىلە بىلەن بىرلىكتە تۆز پوقىنى يېگۈچى هەم تۆز سۈيدۈكىنى ئىچكۈچى بولىدۇ!» ـ دېدى. 13 ئاندىن راب-شاكەھ ئىبرانىي تىلدا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ «ئۇلۇغ پادىشاه، يەنى ئاسۇرىيە پادىشاهنىڭ سۆزلىرىنى ئاگلاپ قويۇڭلار!» ـ دەپ ۋارقىرىدى. 14 «پادىشاه مۇنداق دەيدۇ: ـ «هەزىكىيا سىلەرنى ئالداپ قويمىسۇن! چۈنكى ئۇ سىلەرنى قۇتقۇزالمايدۇ. 15 ئۇنىڭ سىلەرنى: ـ «پەرۋەردىگار بىزنى جەزمەن قۇتقۇزىدۇ؛ مۇشۇ شەهەر ئاسۇرىيە پادىشاهنىڭ قولىغا چۈشۈپ كەتمەيدۇ» دەپ پەرۋەردىگارغا تايانىدۇرۇشىغا يول قويما گلار!». 16 هەزىكىياغا قۇلاق سالما گلار، چۈنكى ئاسۇرىيە پادىشاهى مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن بىلەن سۈلهىلىشىپ، مەن تەرەپكە ئۆتۈگلار، شۇنداق قىلسا گلار هەربىرىگلار ئۆز ئۈگلارنىڭ ئۈزۈم باركىدىن هەم ئۆز ئۈگلارنىڭ ئەنجۈر دەرىخىدىن مېۋە يەيسىلەر، هەربىرىگلار ئۆز سۇ كۇچلىكىگلاردىن سۇ ئىچىسىلەر؛ 17 تا مەن كېلىپ سىلەرنى يۇغدايلىق هەم شارابلىق بىر زېمىنغا، ئېنى بار هەم ئۈزۈمزارلىرى بار بىر زېمىنغا، ـ زېمىنگلارغا ئوخشاش بىر زېمىنغا ئاپىرىپ قويغۇچە يەپ-ئىچىۋېرىگلار! 18 هەزىكىيانىڭ سىلە رگە: ـ «پەرۋەردىگار بىزنى قۇتقۇزىدۇ» دەپ ئىشەندۈرۈشىگە يول قويما گلار! ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاه-يۇتلىرىنىڭ بىرى ئۆز زېمىنىنى ئاسۇرىيە پادىشاهنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانمۇ؟ 19 خامات ۋە ئارپاد دېگەن يۇرتلارنىڭ ئىلاه-يۇتلىرى قېنى؟ سەفاروائىم شەهىرىنىڭ ئىلاه-يۇتلىرى قېنى؟ ئۇلار ساماريەنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزغانمۇ؟! 20 مۇشۇ ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاه-يۇتلىرىدىن ئۆز زېمىنىنى قۇتقۇزغان زادى كىم بار؟ شۇنداق ئىكەن، پەرۋەردىگار يېرۇسالېمنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزالمامدۇ؟»». 21 ئاگىلغۇچىلار سۆزكۈت قىلىپ ئۇنىڭغا جاۋابەن هېچقانداق بىر سۆز قىلمىدى؛ چۈنكى پادىشاهنىڭ ئېرىۋۇق شۇكى: ـ «ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمە گلار». 22 ئاندىن ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردا دىۋانبېگى شەبنا ۋە ئاسافنىڭ ئوغلى، ئوردا مىرزىبېگى يوئاهلار كىيىم-كېچە كلىرىنى يىرتىشىپ، هەزىكىيانىڭ يېنىغا كېلىپ، راب-شاكەھنىڭ گەپلىرىنى ئۇنىڭغا ئۇقتۇردى.

37

شۇنداق بولدىكى، هەزىكىيا بۇنى ئاگلىغاندا، كىيىم-كېچە كلىرىنى يىرتىپ، ئۆزىنى بۇز بىلەن قاپلاپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىردى. 2 ئۇ ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردا دىۋانبېگى شەبنا ۋە كاھىنلارنىڭ ئاقساقاللىرىنى بۇز يېپىنچاقلىغان پېتى ئامۇزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەر رگە ئەۋەتتى. 3 ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ «هەزىكىيا مۇنداق دەيدۇ: ـ «بالىلار تۇغۇلاي دەپ قالغاندا ئانىنىڭ تۇغقۇدەك ھالى قالمىغاندەك، مۇشۇ كۈن كۈلپەت چۈشىدىغان، رەسۋا ۋە مازاق قىلىنىدىغان بىر كۈندۈر. 4 ئۆز خوجىسى بولغان ئاسۇرىيە پادىشاهى تىرىك خۇدانى مازاق قىلىشقا ئەۋەتكەن راب-شاكەھنىڭ گەپلىرىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ نەزىرىگە ئېلىپ تىكشىسا، بۇلارنى ئاگلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭ شۇ گەپلەر ئۈچۈن ئۇنىڭ دە كىكىسىنى بېرەرمىكىن؟ شۇڭا قېپ قالغان قالدىلار ئۈچۈن ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ، بىر دۇئايىڭنى بەرسەڭ»» ـ دېدى. 5 شۇ گەپلەر بىلەن هەزىكىيانىڭ خىزمەتكارلىرى يەشايانىڭ ئالدىغا كەلدى. 6 يەشايا ئۇلارغا: ـ «خوجايىنىگلارغا: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدى: ـ «ئاسۇرىيە پادىشاهنىڭ چاپارمەنلىرىنىڭ سەن ئاگلىغان ئاشۇ ماگا كۆپۈرلۈق قىلغۇچى گەپلىرىدىن قورقما؛ 7 مانا، مەن ئۇنىڭغا بىر روهنى كىرگۈزىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىغۋانى ئاگلاپ، ئۆز يۇرتىغا قايتىدۇ. ئۇ ئۆز زېمىنىدا ئۇنىڭغا ئۇنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرگۈزىمەن» ـ دە گلار» ـ دېدى. 8 راب-شاكەھ كەلگەن يولى بىلەن قايتىپ ماگىنادا، ئاسۇرىيە پادىشاهىنىڭ لاقىش شەهىرىدىن چېكىنگەنلىكىنى ئاگلاپ، ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى، ئاسۇرىيە پادىشاهى لىبناه شەهىرىگە قارشى جەڭ قىلۋاتقانىدى. 9 ئاندىن پادىشاه: «ئېفىئوپىيە پادىشاهى تىرھاكاھ سەرگە قارشى جەڭ قىلماقچى بولۇپ يولغا چىقتى» دېگەن خەۋەرنى ئاگلىدى. شۇ خەۋەرنى ئاگلىغاندا ئۇ يەنە هەزىكىياغا ئەلچىلەرنى مۇنداق خەت بىلەن ئەۋەتتى: ـ 10 «سىلەر يەھۇدا پادىشاهى هەزىكىياغا مۇنداق دە گلار: ـ «سەن تايىنىدىغان خۇدايىڭنىڭ ساگا: «يېرۇسالېم ئاسۇرىيە پادىشاهىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلمايدۇ» دېگىنىگە ئالدانما؛ 11 مانا، سەن ئاسۇرىيە پادىشاهلىرىنىڭ هەممە ئەل-يۇرتلارنى نېمە قىلغانلىرىنى، ئۇلارنى ئىلاه-يۇتلىرىغا ئاتاپ هالاك قىلغانلىقىنى ئاگلىغانسەن، ئەمدى ئۆزۈڭ قاندىقۇ قۇتقۇزۇلۇسەن؟ 12 ئاتا-بوۋىلىرىم هالاك قىلغان ئەللەرنى بولسا، ئۇلارنىڭ ئىلاه-يۇتلىرى قۇتقۇزغانمۇ؟ گوزان، هاران، رەزەف شەهىرىدىكىلەرنىچۇ؟ تېلاسساردا تۇرغان ئىدەنلەرنىچۇ؟ 13 خامات پادىشاهى، ئارپاد پادىشاهى، سەفارۋائىم، خىنا هەم ئىۋۋاه شەهەرلىرىنىڭ پادىشاهلىرى قېنى؟»». 14 هەزىكىيا خەتنى ئە گەلگۇچىلەرنىڭ قولىدىن ئېلىپ ئوقۇپ چىقتى. ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا خەتنى يېيىپ قويدى. 15 هەزىكىيا پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 16 «ئى كېرۇبلار ئۈستىدىرسدا تۇرغان، ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى: ـ سەن ئۆز ئۈگۈدۈرسەن، جاهاندىكى بارلىق ئەل-يۇرتلارنىڭ ئۈستىدىكى خۇدا پەقەت ئۆز ئۈگۈدۈرسەن؛ ئاسمان-زېمىنى ياراتقۇچىسەن. 17 ئى پەرۋەردىگار، قۇلىقىڭنى تۇۋەن قىلىپ ئاگلىغايسەن، كۆزۈڭنى ئاچقايسەن، ئى پەرۋەردىگار، كۆز رگەيسەن، سەنناخىرىبنىڭ ئادەم ئەۋەتىپ مەگىگۇ هايات خۇدانى هاقارەتلەپ ئېيتقان ھەممە گەپلىرىنى ئاگلىغايسەن! 18 ئى پەرۋەردىگار، ئاسۇرىيە پادىشاهلىرى ھەقىقەتەن ھەممە يۇرتلارنى ۋە شۇلارغا بېقىندى بولغان يۇرتلارنىمۇ خارابە قىلىپ، 19 ئۇلارنىڭ ئىلاه-يۇتلىرىنى ئوتقا تاشلىۋەتكەن؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئىلاهلىرى ئىلاه ئەمەس، بەلكى ئىنسان قولى بىلەن ياسالغانلار، ياغاچ ۋە تاش، خالاس، شۇڭا ئاسۇرىيەلىكلەر ئۇلارنى هالاك قىلدى. 20 ئەمدى، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، جاهاندىكى بارلىق ئەل-يۇرتلارغا سېنىڭ، پەقەت سېنىڭلا پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىڭنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن، بىزنى ئۇنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغايسەن!». 21 شۇنىڭ بىلەن ئامۇزنىڭ ئوغلى يەشايا هەزىكىياغا سۆز ئەۋەتىپ مۇنداق دېدى: ـ ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سەن ماگا سەناخىرىب توغرىۋۇلۇق دۇئا قىلىشىڭ بىلەن، 22 پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا قارىتا دېگەن سۆزى شۇدۇركى: ـ «پاك قىز، يەنى زىئوننىڭ قىزى سېنى كەمىستىدۇ، سېنى مازاق قىلىپ كۆلىدۇ، يېرۇسالېمنىڭ قىزى كەينىگە قاراپ بېشىنى چايقايدۇ؛ 23 سەن كىمنى مازاق قىلىپ كۆپۈرلۈق قىلدىڭ؟ سەن كىمگە قارشى ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ، نەزىرىڭنى ئۈستۈن قىلدىڭ؟ ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىغا قارشى! 24 قۇللىرىڭ ئارقىلىق سەن رەبنى مازاق قىلىپ: ـ «مەن ئۇرغۇنلىغان جەڭ هارۋىلىرىم بىلەن تاغ چوققىلىرىغا، لۇۋان تاغ باغىرلىرىغا يېتىپ كەلدىمكى، ئۇنىڭ ئېگىز كېدىر دەرەخلىرىنى، ئېسىل قارىغايلىرىنى كېسۋېتىمەن؛ مەن ئۇنىڭ ئەڭ يۇقىرى ئېگىزلىكىگە يامىشىپ چىقىپ، ئۇنىڭ ئەڭ بۇك-باراقسان ئورمانزارلىقىغا كىرىپ يېتىمەن. 25 ئۆزۈم قۇدۇق كولاپ سۇ ئىچتىم؛ پۇتۇمنىڭ ئۈچىدىلا مەن مىسىرنىڭ بارلىق دەريا-ئوسته گلىرىنى قۇرۇتۇۋەتتىم ـ دېدىڭ. 26 ـ سەن شۇنى ئاگلاپ باقمىغانمىدىڭ؟ ئۆزۈندىن ۋىيان مەن شۇنى بېكىتكەنمەنكى، قەدىمدىن تارتىپ شەكىللەندۈرگەنمەنكى، هازىر ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇرۇدۇمىكى، مانا، سەن قەلئە-قورغانلىق شەهەرلەرنى خارابلە رگە ئايلاندۇردۇڭ؛ 27 شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەردە ئۆرۈۋاتقانلار كۈچسىزلىنىپ، يە رگە قارىتىپ قويۇلدى، شەرمەندە قىلىندى، ئۇلار ئېتىزدىكى ئوتىنەك، يۇمۇران كۈك چۆپلەردەك؛ ئۆزگىدىكى ئوت-چۆپىنى ئۈستىمىدە قۇرۇپ كەتكەندەك بولدى. 28 براق سېنىڭ ئولتۇرغىنىڭنى، ئورۇڭدىن تۇرغىنىڭنى، چىقىپ-كىرگىنىڭنى ۋە ماگا قارشى غالجىرلىشىپ كەتكىنىڭنى بىلمەن؛ 29 ماگا قارشى غالجىرلىشىپ كەتكەنلىكىڭنىڭ، ھاكاۋۇرلىشىپ كەتكەنلىكىڭنىڭ قۇلىقىمغا يەتكىنى تۇيەيلىدىن، مەن قارمىقىمنى بۇرنىڭدىن ئوتكۈزىمەن، يۇگىنىمنى ئاغزىڭغا سالىمەن، ئۆزۈڭنى كەلگەن يول بىلەن سېنى قايتۇرىمەن. 30 ئى [هەزىكىيا]، شۇ ئىش ساگا ئالامەت بېشارەت بولىدۇ ـ، ـ مۇشۇ يىلى ئۆزۈلۈكدىن ئۇسكەن، ئىككىنچى يىلى شۇلاردىن چىققانلارمۇ رىزىقلار بولىدۇ؛ ئۈچىنچى يىلى بولسا تېرىيسىلەر، ئورىسىلەر، ئۆزۈم كۆچەكلىرىنى تىكىسىلەر؛ ئۇلاردىن چىققان مېۋىلەرنى يەيسىلەر. 31 يەھۇدا جەمەتىدىكى قۇتۇلغان قالدىسى بولسا يەنە تۆۋەنگە قاراپ يىلتىز تارتىدۇ، يۇقىرىغا قاراپ مېۋە بېرىدۇ؛ 32 چۈنكى يېرۇسالېمدىن بىر قالدىسى، زىئون تېغىدىن قېچىپ قۇتۇلغانلار چىقىدۇ، ساماۋۇى

قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئوتلۇق مۇھەببىتى مۇشۇنى ئادا قىلدۇ. **33** شۇنىڭا پەرۋەردىگار ئاسۇريە پادىشاھى توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇ نە مۇشۇ شەھەر رگە يېتىپ كەلمەيدۇ، نە ئۇنىڭغا بىر تال ئوقۇ ئاتمايدۇ؛ نە قالقانىنى كۆتۈرۈپ ئالدىغا كەلمەيدۇ، نە ئۇنىڭغا قارىتا قاشىلار تىكىپ ياسىمايدۇ. **34** ئۇ قايسى يول بىلەن كەلگەن بولسا، شۇ يول بىلەن قايتىدۇ ۋە مۇشۇ شەھەر رگە كەلمەيدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **35** ـ چۈنكى ئۆزۈم ئۈچۈن ۋە مېنىڭ قۇللۇم داۋۇت ئۈچۈن بۇ شەھەرنى ئەترابىدىكى سېپىلدەك قوغداپ قۇتقۇزىمەن». **36** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى چىقىپ، ئاسۇريەلىكلەرنىڭ بارگاھىدا بىر يۈز سەكسەن بەش مىڭ ئەسكەرنى ئۇردى. مانا، كىشىلەر ئەتىگەندە ئورندىن تۇرغاندا، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۆلگەنلىكىنى كۆردى! **37** شۇنىڭا ئاسۇريە پادىشاھى سەناخېرىب چېكىنىپ، يولغا چىقىپ، ننەۋە شەھىرىگە قايتىپ ئۇردى. **38** شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۆز ئىلاھى نىسروقنىڭ بۇتخانىسىدا ئۆنىڭغا چوقۇنۇۋاتقاندا، ئوغۇللىرى ئادرامەلەك ھەم شارىئېزەر ئۇنى قىلىچلاپ ئولتۇرۇۋۇەتتى؛ ئاندىن ئۇلار ئارارات دېگەن يۇرتقا قېچىپ كەتتى. ئۇنىڭ ئوغلى ئېسارھاددون ئۇنىڭ ئورندا پادىشاھ بولدى.

38

شۇ كۈنلەردە ھەزەكىيا ئەجەل كەلتۈرگۈچى بىر كېسەلگە مۇپتىلا بولدى. ئامۇزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەر ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ ئۆيۈڭ توغرۇلۇق ۋەسىيەت قىلغىن؛ چۈنكى ئەجەل كەلدى، ياشىمايسەن، ـ دېدى. **2** ھەزەكىيا يۈزىنى تام تەرىپكە قىلىپ پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: **3** ـ ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ ئالدىڭدا ھەقىقەت ۋە پاك دىل بىلەن مېڭىپ يۈرگەنلىكىمنى، نەزىرىڭ ئالدىڭدا دۇرۇس بولغان ئىشلارنى قىلغانلىقىمنى ئەسلەپ قىيغايسەن، ـ دېدى. ۋە ھەزەكىيا يىغلاپ ئېقىپ كەتتى. **4** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەشايانىڭا يېتىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **5** بېرىپ ھەزەكىيانى مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار، ئاتاڭ داۋۇتنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم، كۆز ياشلىرىڭنى كۆردۈم؛ مانا، كۆزلىرىڭگە يەنە ئون بەش يىل قوشىمەن؛ **6** شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى ۋە بۇ شەھەرنى ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىمەن؛ مەن سېپىل بولۇپ بۇ شەھەرنى قوغدايمەن. **7** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزى ئېيتقان ئىشنى جەزمەن قىلىدىغانلىقىنى ساڭا ئىسپاتلاش ئۈچۈن پەرۋەردىگاردىن مۇنداق بېشارەتلىك ئالامەت بولىدۇ، **8** مانا، مەن قۇياشنىڭ ئاھاز پادىشاھ قۇرغان پەلەمپەيلىرىگە ئۆستىگە چۈشكەن سايىسىنى ئون قەدەم كەينىگە ياندۇرىمەن». شۇنىڭ بىلەن قۇياشنىڭ چۈشكەن سايىسى ئون باسقۇچ كەينىگە ياندى. **9** يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيا كېسەل بولۇپ، ئاندىن كېسىلىدىن ئەسلىگە كەلگەندىن كېيىن مۇنداق خاتىرىلەرنى يازدى: **10** ـ («مەن: «ئۆمرۈمنىڭ ئوتتۇرىسىدا تەھتىسارانلىق بېرىۋاتىمەن، قالغان يىللىرىمدىن مەھرۇم بولدۇم» ـ دېدىم. **(Sheol h7585)** **11** مەن: ـ «تىرىكلىرنىڭ زېمىنىدا تۇرۇپ خۇدايىم ياھنى، ياھنى كۆرەلەيدىغان، شۇنداقلا «ھەممە نەرسە يوق بولغان» جايدا تۇرغانلار بىلەن بىللە تۇرۇپ، ئىنسانىمۇ كۆرەلەيدىغان بولدۇم» ـ دېدىم. **12** مېنىڭ تۇرالغۇم چارۇچىنىڭ چېدىرىدەك ئۆزۈمدىن يۇتكىلىپ كەتتى؛ مەن بايكار ئۆز توقۇغىنىنى ئۆرۈۋەتكىنىدەك ھاياتىمنى تۈرۈۋەتتىم؛ ئۇ مېنى توقۇش دەستگاھىدىن كېسىۋەتتى؛ تاڭ بىلەن كەچ ئارىلىقىدا سەن [خۇدا] جىنىمنى ئالىسەن؛ **13** تاڭ ئاتقۇچە مەن كۆتۈپ، ئۆزۈمنى تىنچلاندۇرۇپ يۇرىمەن، بىراق ئۇ شىرنا ئوخشاش ھەممە سۆڭەكلىرىمنى سۇندۇرغانىدەك قىلىدۇ؛ تاڭ بىلەن كەچ ئارىلىقىدا سەن [خۇدا] جىنىمنى ئالىسەن. **14** مەن قارلىغاچ يا كى تۇرنىدەك ۋېڭىرلاپ يۇرىمەن؛ پاختە كىتەك ئاھ-ئۇھ ئۇرىمەن؛ كۆزلىرىم يۇقىرىغا قاراش بىلەن ئاجىزلىشىپ كېتىدۇ؛ ئى رەب، مېنى زۇلۇم باستى! جىنىمغا كېپىل بولغىن! **15** نېمە دېيەم بولار؟ چۈنكى ئۇ ماڭا سۆز قىلدى ۋە ئۆزى مۇشۇ ئىشنى قىلدى! جىنىم تارىقتىن ئازاب ئۆپەيلدىن مەن بار يىللىرىمدا قەدەملىرىمنى ساناپ يېسىپ ئاۋايلاپ ماڭىمەن. **16** ئى رەب، ئادەملەر مۇشۇنداق ساۋاقلار بىلەن ياشىشى كېرەك؛ روھىم مۇشۇ ساۋاقلاردىن ھاياتىنى تاپىدۇ؛ سەن مېنى ئەسلىمگە كەلتۈرۈپ، مېنى ھايات قىلدىڭ! **17** مانا، ئۆزۈمنىڭ بەختىنى-تىنچلىقىم ئۈچۈن ئازاب ئۆستىگە ئازاب تارتىم؛ ماڭا بولغان سۆيگۈڭ ئۆپەيلىدىن جىنىمنى ھالاكەت ھاڭىدىن چىقارىدىڭىز؛ سەن ھەممە گۇناھلىرىمنى كەينىگە چۈرۈۋۇەتتىڭىز. **18** چۈنكى تەھتىسارا ساڭا رەھمەت ئېيتالمايدۇ؛ ئۆلۈم سېنى مەدھىيىلەيدۇ؛ ھاڭنا چۈشۈۋاتقانلار سېنىڭ ھەقىقەت-ۋاپالىقىڭنا ئۈمىد باغلىيالمايدۇ. **(Sheol h7585)** **19** ئۆزۈم بۇگۈن قىلغىنىمدەك ساڭا رەھمەت ئېيتىدىغانلار تىرىكلەر، تىرىكلەردۇر؛ ئاتا بولغۇچى ئوغۇللىرىغا ھەقىقەت-ۋاپالىقىڭنى بىلدۈرىدۇ. **20** پەرۋەردىگار مېنى قۇتقۇزۇشقا نىيەت ئالغىنىدۇر؛ بىز يولساق، قالغان ئۆمرىمىزدە ھەر كۈنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ساز چىلىپ مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتىمىز!». **21** (يەشايا بولسا: ـ «ئەنجۈر پوشكىلى تەيارلاپ، يارىسىغا چاپلاڭلار، ئۇ ئەسلىگە كېلىدۇ»، دېگەندى **22** ۋە ھەزەكىيا: ـ «مېنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقىدىغانلىقىمنى ئىسپاتلايدىغان قانداق بېشارەتلىك ئالامەت بېرىلىدۇ؟» دەپ سورىغاندى).

39

شۇ پەيتتە بالادانىڭ ئوغلى بابىل پادىشاھى مېرۇداق-بالادان ھەزەكىيانىڭ كېسىلى بولۇپ يېتىپ قالغانلىقىنى ھەم ئەسلىگە كەلگەنلىكىنى ئاڭلىغاچقا، ھەزەكىيانا خەتلەرنى ھەدىيە بىلەن ئەۋەتتى. **2** ھەزەكىيا ئەلچىلەرنى خۇشاللىق بىلەن كۈتۈپ، ئۆزىنىڭ خەزىنە-ئامبارلىرىدا ساقلانغان نەرسىلىرىنى كۆرسەتتى؛ يەنى كۈمۈشنى، ئالتۇننى، دورا-دەرمانلارنى، سەرخىل مايلارنى، ساۋۇت-قوراللارنى ساقلايدىغان ئۆينىڭ ھەممىسىنى ۋە بايلىقلىرىنىڭ بارلىقىنى كۆرسەتتى؛ ئۆزىنىڭ ئوردىسى ۋە پاكى پۈتكۈل پادىشاھلىقى ئىچىدىكى نەرسىلەردىن ھەزەكىيا ئۇلارغا كۆرسەتمىگەن بىرىمۇ قالمىدى. **3** ئاندىن يەشايا پەيغەمبەر ھەزەكىيانىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭدىن: ـ «مۇشۇ كىشىلەر نېمە دېدى؟ ئۇلار سېنى يوقالماقتا نەدىن كەلگەن؟» ـ دەپ سوردى. ھەزەكىيا: ـ «ئۇلار يىراق بىر يۇرتتىن، يەنى بابىلدىن كەلگەن»، دېدى. **4** يەشايا يەنە: ـ «ئۇلار ئوردامدا كۈنمۇ كۈردى؟» دەپ سوردى. ھەزەكىيا: ـ «ئوردامدا بار نەرسىلەرنى ئۇلار كۈردى؛ بايلىقلىرىمنىڭ ئارىسىدىن ئۇلارغا كۆرسەتمىگەن بىرىمۇ قالمىدى» ـ دېدى. **5** يەشايا ھەزەكىيانا مۇنداق دېدى: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ قويغىن: ـ **6** ـ مانا شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ئوردا ئۆيىدا بار نەرسىلەر ۋە بۇگۈنگە قەدەر ئاتا-بوۋىلىرىڭ ۋېرىلاپ، ساقلاپ قويغان ھەممە نەرسە بابىلغا ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ ھېچنەرسە قالمايدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **7** ـ ھەمدە [بابىللىقلار] ئوغۇللىرىڭنى، يەنى ئۆز ئۇقۇمىدىن بولغان ئەۋلادلىرىڭنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بابىل پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدا ئاغۋات بولىدۇ. **8** شۇنىڭ بىلەن ھەزەكىيا ئۆز-ئۆزىگە: «ئۆز كۈنلىرىمدە بولسا ئامان-تىنچلىق، [خۇدانىڭ] ھەقىقەت-ۋاپالىقى بولىدىكەنغۇ» دەپ، يەشايانا: ـ «سىز ئېيتقان پەرۋەردىگارنىڭ مۇشۇ سۆزى ياخشى ئىكەن» ـ دېدى.

40

خەلقىمگە تەسەللى بېرىڭلار، تەسەللى بېرىڭلار، دېيىلا يۇرىدۇ خۇدايىڭلار؛ **2** يېرۇسالېمنىڭ قەلبىگە سۆز قىلىپ ئۇنىڭغا جاكارلاڭلاركى، ئۇنىڭ جەبىر-جاپالىق ۋاقتى ئاخىرلاشتى، ئۇنىڭ قەبىھلىكى كەچۈرۈم قىلىندى؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىن بارلىق گۇناھلىرىنىڭ ئورنىغا شۈككى ھەسسىلەپ [مېھىر-شەپقىتىنى] ئالدى. **3** ئاڭلاڭلار، دالادا بىرسىنىڭ توۋلىغان ئاۋازىنى! «پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى تەيارلاڭلار، چۆل-باياۋاندا خۇدايىمىز ئۈچۈن بىر يولنى كۆتۈرۈپ ئېچىڭ قىلىڭلار! **4** بارلىق جىلغىلار كۆتۈرۈلىدۇ، بارلىق تاغ-دۆڭلەر پەس قىلىندۇ، ئەگرى-توقايلار تۈزلىنىدۇ، ئۆڭمۈل-دوڭمۇل-د وڭلۇق يەرلەر تەكشىلىنىدۇ. **5** پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى كۆرۈنىدۇ، ۋە بارلىق تەن ئىگىلىرى ئۇنى تەڭ كۆرىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز ئاغزى شۇنداق سۆز قىلغان!». **6** ـ ئاڭلاڭلار، بىر ئاۋاز «جاكارلا» دەيدۇ؛ جاكارلىغۇچى بولسا مۇنداق سوراپ: ـ «مەن نېمىنى جاكارلايمەن؟» ـ دېدى. [جاۋاب بولسا: ـ] «بارلىق تەن ئىگىلىرى ئوت-چۆپتۇر، خالاس؛ ۋە ئۇلارنىڭ بارلىق ۋاپالىقى دالادىكى گۈلگە ئوخشاش؛ **7** ئوت-چۆپ سولىشىدۇ، گۈل خازان بولىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۈستىگە پۈۋلەيدۇ؛ بەرھەق، [بارلىق] خەلقىمۇ ئوت-چۆپتۇر! **8** ئوت-چۆپ سولىشىدۇ، گۈل خازان بولىدۇ؛ بىراق خۇدايىمىزنىڭ كالام-سۆزى مەڭگۈ ئۆگۈ قېتىدۇ!» **9** ـ ئى زىئونغا خۇش خەۋەر ئېلىپ كەلگۈچى، يۇقىرى بىر تاغقا چىققىن؛ يېرۇسالېمغا خۇش خەۋەرنى ئېلىپ كەلگۈچى، ئاۋازىڭنى كۈچەپ كۆتۈرگىن؛ ئاۋازىڭنى كۆتۈرگىن، قورقمىغىن! يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىگە: ـ «مانا، خۇدايىڭلارغا قارا!» دېگىن! **10** مانا، رەب پەرۋەردىگار كۈچ-قۇدرىتىدە كېلىۋاتىدۇ، ئۇنىڭ بىلىكى ئۆزى ئۈچۈن ھوقۇق يۈرگۈزىدۇ؛ مانا، ئۇنىڭ ئالغان مۇكاپاتى ئۆزى بىلەن بىللە، ئۇنىڭ ئۆزىنىڭ ئىنئامى ئۆزىگە ھەمراھ بولىدۇ. **11** قويچىدەك ئۆز ئۆز پادىسىنى باقىدۇ؛ ئۆز قوزىلارنى بىلەك-قولىغا يىغىدۇ؛ ئۇلارنى قۇچاقلاپ ماڭىدۇ، ئېمىتكۇچىلەرنى ئۆز مۇلايىملىق بىلەن يېتىپ كېلىدۇ. **12** كىم دەريا-ئوكيانلارنىڭ سۈلىرىنى ئوچۇمىدا ئۆلچەپ بەلگىلىگەن، ئاسمانلارنى غېرىچلاپ بېكىتكەن، جاھانىڭ توپا-چاڭلىرىنى مىسقاللاپ سالغان، تاغلارنى تارازىدا تارازىلاپ، دۆگلەرنى چىگلا تارتىپ ئورناتقان؟ **13** كىم پەرۋەردىگارنىڭ روھىغا يولىيورۇق بە رگەن؟ كىم ئۇنىڭغا مەسلىھەتچى بولۇپ ئۇگەتكەن؟ **14** ئۇ كىم بىلەن مەسلىھەتلەشكەن، كىم ئۇنى ئەقىللىق قىلىپ تەربىيىلىگەن؟ ئۇنىڭغا ھۆكۈم-ھەققەت چىقىرىش يولىدا كىم يېتىپ كېلىگەن، يا كى ئۇنىڭغا بىلىم ئۆگەتكەن، يا كى ئۇنىڭغا يورۇتۇلۇش يولىنى كىم كۆرسەتكەن؟ **15** مانا، ئۇنىڭ ئالدىدا ئەل-يۇرتلار ئۇنىڭغا نىسبەتەن چېلىكتە قالغان بىر تامچا سۈدەك، تارازىدا قالغان

توپا-چاڭدەك هېسابلىنىدۇ، مانا، ئۇ ئاراللارنى زەررىچە نەرسىدەك قولىغا ئالىدۇ، **16** پۈتكۈل لۇژان بولسا [قۇربانگاھ] ئوتىغا، ئۆتنىڭ ھايۋانلىرى بولسا بىر كۈيدۈرمە قۇربانلىققا يەتمەيدۇ. **17** ئەل-يۇرتلار ئۆتنىڭ ئالدىدا ھېچنەرسە ئەمەستۇر، ئۇنىڭغا نىسبەتەن ئۇلار يوقتىڭ ئاربىلىقدا، قۇرۇق-مەنىسىز دەپ ھېسابلىنىدۇ. **18** ئەمدى سىلەر تەڭرىنى كىمگە ئوخشاتماقچىسىلەر؟ ئۇنى نېمىگە ئوخشىتىپ سېلىشتۇرىسىلەر؟ **19** [بىر بۇتقىمۇ؟!] ئۇنى ھۈنەرۋەن قىلىپقا قۇيۇپ ياسايدۇ، زە رگەر ئۇنىڭغا ئالتۇن ھەل بېرىدۇ، ئۇنىڭغا كۈمۈش زەنجىرلەرنى سوقۇپ ياسايدۇ. **20** يوقسۇللارنىڭ بېغىشلىغۇدەك ئۇنداق ھەدىيىلىرى بولمىسا، چىرىمەيدىغان بىر دەرەخنى تاللايدۇ، ئۇ لىكشىپ قالمىغۇدەك بىر بۇتنى ئويۇپ ياساشقا ئۇستا بىر ھۈنەرۋەن ئىزدەپ چاقىرىدۇ. **21** سىلەر بىلمەمسىلەر؟ سىلەر ئاڭلاپ باقمىغانمۇسىلەر؟ سىلە رگە ئەزەلدىن ئېيتىلمىغانمىدۇ؟ يەر-زېمىن ئاپىرىدە بولغاندىن تارتىپ چۈشىنىمەيۋاتامسىلەر؟ **22** ئۇ يەر-زېمىننىڭ چەمبىرىكىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرىدۇ، ئۇنىڭدا ئاۋرۇۋاتقانلار ئۆتنىڭ ئالدىدا چاڭقىلىرىدەك تۇرىدۇ، ئۇ ئاسمانلارنى پەردىدەك تارتىدۇ، ئۇلارنى خۇددى ماكان قىلىدىغان چېدىرىدەك يايىدۇ، **23** ئۇ ئەمىرلەرنى يوققا چىقىرىدۇ، جاھانداىكى سوتچى-بە گلەرنى ئارتۇقچە قىلىدۇ. **24** ئۇلار تىكىلمەيۋاتىدۇ؟ ئۇلار تېرىلمەيۋاتىدۇ؟ ئۇلارنىڭ غولى يىلتىز تارتىۋاتىدۇ؟ ـ بىراق ئۇ ئۈستىگىلا پۈژۈلەپ، ئۇلار سولىشىپ كېتىدۇ، قۇيۇن ئۇلارنى ۋېرىنىدەك ئېلىپ تاشلايدۇ. **25** ئەمدى مېنى كىمگە ئوخشاتماقچىسىلەر؟ ماڭا كىم تە ڭداش بولالىسۇن؟» ـ دەيدۇ مۇقەددەسنى بولغۇچى. **26** كۆزلىرىڭلارنى يۇقىرىغا كۆتۈرۈپ، قاراڭلار! مۇشۇ مەۋجۇداتلارنى كىم ياراتقانىدۇ؟ ئۇلارنى كىم تۈركۈم-تۈركۈم قوشۇنلار قىلىپ تەرتىپلىك ئەپچىقىدۇ؟ ئۇ ھەممىسنى نامى بىلەن بىر-بىرلەپ چاقىرىدۇ، ئۆتنىڭ كۈچىنىڭ ئۇلۇغلۇقى، قۇدرىتىنىڭ زورلۇقى بىلەن، ئۇلاردىن بىرىمۇ كەم قالمايدۇ. **27** ـ ئېمىشقا شۇنى دەۋېرىسەن، ئى ياقۇپ؟ ئېمىشقا مۇنداق سۆزلەۋېرىسەن، ئى ئىسرائىل: ـ «مېنىڭ يولۇم پەرۋەردىگاردىن يوشۇرۇندۇر، خوداىم مېنىڭ دەۋاىمغا ئېرەن قىلماي ئوتتۇېرىدۇ!»؟ **28** سىلەر بىلمىگەنمۇسىلەر؟ ئاڭلاپ باقمىغانمۇسىلەر؟ پەرۋەردىگار ـ ئەبەدىلئەبەدلىك خۇدا، جاھاننىڭ قەرىلىرىنى ياراتقۇچىدۇر! ئۇ يا ھالسىزلانمايدۇ، يا چارچىمايدۇ، ئۆتنىڭ ئوي-بىلىمىنىڭ تېگىگە ھە رگىز يەتكىلى بولمايدۇ. **29** ئۇ ھالدىن كەتكەنلە رگە قۇدرەت بېرىدۇ، ماغدۇرسىزلارغا ئۇ بەرداشلىقنى ھەسسىلەپ ئاۋۇتىدۇ. **30** ھەتتا يىگىتلەر ھالدىن كېتىپ چارچاپ كەتسىمۇ، باتۇرلار بولسا پۈتلىشىپ يېقىلىسىمۇ، **31** بىراق پەرۋەردىگارغا تەمىلەرۋېپ كۆتكەنلەرنىڭ كۈچى يېڭىلىنىدۇ، ئۇلار بۇركۈتلەردەك قانات كېرىپ ئۇرىلەيدۇ، ئۇلار يۈگۈرۈپ، چارچىمايدۇ، يولدا مېڭىپ، ھالدىن كەتمەيدۇ!

41

ـ ئى ئاراللار، سۈكۈت قىلىپ مېنىڭ ئالدىمغا كېلىڭلار، خەلقلەرمۇ كۈچىنى يېڭىلسۇن! ئۇلار يېقىن كەلسۇن، سۆز قىلسۇن، توغرا ھۆكۈم قىلىش ئۈچۈن ئۈزئارا يېقىنلىشايلى!» **2** «كىم شەرقتىكى بىرسنى ۋېيغىتىپ، ئۇنى ھەققانىيلىق بىلەن ئۆز خىزمىتىگە چاقىردى؟ ئۇ ئەللەرنى ئۆتنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ، ئۇنى پادىشاھلار ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلدۇرىدۇ، ئۇلارنى ئۆتنىڭ قىلىچىغا تاپشۇرۇپ توپا-چاڭغا ئايلاندۇرىدۇ، ئۇلارنى ئۆتنىڭ ئوقياسى ئالدىدا شامال ئۈچۈرغان پاخاك-توپاندەك قىلىدۇ. **3** ئۇ ئۇلارنى قوغلۇپتىپ، پۈتىنى يە رگە تە گكۈزمەي دېگۈدەك ماڭىدۇ، ئامان-ئېسەنلىك ئۆچىدە ئوتتۇېرىدۇ؟ **4** ئەلمىساقتىن تارتىپ دەۋرلەرنى «بارلىققا كەل» دەپ چاقىرىپ، بۇلارنى بېكىتىپ ئادا قىلغان كىم؟ مەن پەرۋەردىگار ئاۋۋال بولغۇچىدۇرمەن، ئاخىرى بولغانلار بىلەنمۇ بىللە بولغۇچىدۇرمەن، مەن دېگەن «ئۇ»دۇرمەن». **5** ئاراللار شۇ ئىشلارنى كۆرۈپ قورقىشىدۇ، جاھاننىڭ چەت-چېتىدىكىلەر تىترەپ كېتىدۇ، ئۇلار بىر-بىرىگە يېقىنلىشىپ، ئالدىغا كېلىدۇ، **6** ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز قوشنىسىغا يارەدەم قىلىپ، ئۆز قېرىندىشىغا: «يۈرە كلىك بول!» ـ دەيدۇ. **7** شۇنىڭ بىلەن ئەقتاشچى زە رگەرنى رىغبەتلەندۈرىدۇ، مېتالنى يايىلاقلاپ بولقا ئۇيناتقۇچى سەندەلنى بازغان بىلەن سوققۇچىنى رىغبەتلەندۈرۈپ: «كەپشەرلىگىنى ياخشى!» دەيدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنى لىكشىپ قالمىسۇن دەپ بۇتنىڭ پۇتىنى مىخلار بىلەن بېكىتىدۇ. **8** بىراق سەن، ئى قۇلۇم ئىسرائىل، ئى ئۆزۈم تاللىغان ياقۇپ، ئىبراھىم مېنىڭ دوستۇمنىڭ ئەۋلادى: ـ **9** مەن جاھاننىڭ قەرىدىن ئېلىپ كەلگەن، يەرنىڭ ئەڭ چەتلىرىدىن چاقىرىغنىم سەن ئىكەنسەن، مەن ساڭا «سەن مېنىڭ قۇلۇمدۇرسەن، مەن سېنى تاللىغان، سېنى ھە رگىز چەتكە قاقمايمەن» ـ دېگەنىدىم. **10** ـ قورقما؛ چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن؛ ۋەيران-ۋەيران قاراپ ھودۇقماڭلار، چۈنكى مەن سېنىڭ خوداىڭدۇرمەن؛ مەن سېنى كۈچەيتىمەن، بەرھەق، مەن ساڭا يارەدەمدە بولىمەن! بەرھەق، مەن ئۆزۈمنىڭ ھەققانىيلىقىمنى بىلدۈرگۈچى ئۇلۇق قولۇم بىلەن سېنى يۈلەيمەن. **11** مانا، ساڭا قاراپ غالىجىرلىشىپ كەتكەنلەرنىڭ ھەممىسى خىجىل بولۇپ شەرمەندە بولىدۇ، ساڭا شىكايەت قىلغۇچىلار يوق دېيەرلىك بولىدۇ، ھالاك بولىدۇ. **12** سەن ئۇلارنى ئىزدىسەڭ، ھېچ تاپالمايسەن، سەن بىلەن دەۋالاشقۇچىلار ـ ساڭا قارشى ئۇرۇش قىلغۇچىلار يوق دېيەرلىك، ھېچ بولۇپ باقمىغاندەك ئۇلاردىن. **13** چۈنكى مەن پەرۋەردىگار خۇداىڭ ئۇڭ قولۇڭنى تۇتۇپ ئۇرۇپ، ساڭا: ـ «قورقما، مەن ساڭا يارەدەمدە بولىمەن!» دەيمەن. **14** قورقما، سەن قۇرت بولغان ياقۇپ، ئىسرائىلنىڭ بالىلىرى! مەن ساڭا يارەدەمدە بولىمەن!» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، يەنى سېنىڭ ھەجەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭ، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەسنى بولغۇچى. **15** مانا، مەن سېنى كۆپ ھەم ئۆتكۈر چىشلىق يېڭى بىر دان ئايرىغۇچى تىرنا قىلىمەن؛ سەن تاغلارنى يانجىپ، ئۇلارنى پارە-پارە قىلىۋېتىسەن، د ۆگلەرنىمۇ كۆكۈزم-تالقانغا ئايلاندۇرۇۋېتىسەن. **16** سەن ئۇلارنى سوروۋېسەن، شامال ئۇلارنى ئۇچۇرۇپ كېتىدۇ، قۇيۇن ئۇلارنى تارقىتىۋېتىدۇ؛ ۋە سەن پەرۋەردىگار بىلەن شادلىنىسەن، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەسنى بولغۇچىنى ئېتىبارلىنىپ مەدھىيەلەيسەن. **17** بوزە كلەر ۋە يوقسۇللار سۇ ئىزدەيدۇ، لېكىن سۇ يوق، ئۇلارنىڭ تىلى تېز ئوسسۇزلۇقتىن قاغىراپ كېتىدۇ؛ مەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئاڭلايمەن، مەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئۇلاردىن ۋاز كەچمەيمەن. **18** مەن قاقاس ئېگىزلىكلەردە دەريالارنى، جىلغىلار ئۆچىدە يۇلاقلارنى تاچىمەن؛ دالانى كۆچلەكەكە ئايلاندۇرىمەن، تاتىراڭ يەردىن سۇلارنى ئۇرغۇتۇپ سۇ بىلەن قاپلاپ بېرىمەن. **19** دالادا كېدىر، ئاكاتسىيە، خاداس ۋە زەيتۇن دەرەخلىرىنى ئوستۇرۇپ بېرىمەن؛ چۆل-باياۋاندا ئارچا، قارىغاي ۋە بوكسۇس دەرەخلىرىنى بە رگە تىكىمەن؛ **20** شۇنداق قىلىپ ئۇلار بۇلارنى كۆرۈپ، بىلىپ، ئويلىنىپ: ـ «پەرۋەردىگارنىڭ قولى مۇشۇلارنى قىلغان، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەسنى بولغۇچى ئۇنى ياراتقان!» دەپ تەڭ چۈشىنىشىدۇ. **21** ـ مۇھاكىمىلىرىڭلارنى ئوتتۇرىغا قويۇڭلار، دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ كۆچلۈك سەۋەبلىرىڭلارنى چىقىرىڭلار، دەيدۇ ياقۇپنىڭ پادىشاھى. **22** ـ [يۈتلىرىڭلار] ئېلىپ كېرىلسۇن، بە رگە ئېمىلەرنىڭ يۈز بېرىدىغانلىقىنى ئېيتىپ ئۇلىگىرىڭ ئىشلارنى، ئۇلارنىڭ ئۆتىدە-يۈجۈرلىرىگىچە كۆز ئالدىمىزدا كۆرسەتسۇن، شۇنداقلا يۇلاردىن چىقىدىغان نەتىجىلەرنى بە رگە بىلدۈرۈش ئۈچۈن ئېيتىپ بەرسۇن؛ ـ يا كى بولىسا، كەلگۈسىدىكى ئىشلارنى ئاڭلاپ بىلەيلى؛ **23** سىلەرنىڭ ئىلاھلىق ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىشىمىز ئۈچۈن، كېيىنكى يۈز بېرىدىغان ئىشلارنى بە رگە يانلار قىلىڭلار، قاندىقلا بولىسۇن، بىزنى ھاڭ-تاڭ قىلىپ ئۇنى تەڭ كۆرىدىغان قىلىش ئۈچۈن، بىرەر ياخشى ئىش يا كى يامان بىر ئىشنى قىلىڭلار! **24** مانا، سىلەر يوقتىڭ ئاراللىرىسىلەر، ئىشلىگىنىڭلارمۇ يوق ئىشتۇر؛ سىلەرنى تاللىغۇچى بىر لەنىتىدۇر. **25** بىرسىنى شىمال تەرەپتىن قوزغىدىم، ئۇ كېلىدۇ؛ ئۇ كۈنچىقىشتىن مېنىڭ نامىمنى جا كارلاپ كېلىدۇ؛ ئۇ بىرسى ھاك لايىنى دەسسىگەندەك، ساپالچى لاي چەيلىگەندەك ئەمەلدارلارنىڭ ئۈستىگە ھۇجۇم قىلىدۇ؛ **26** بە رگە ئۇقتۇرۇش ئۈچۈن، كىم مۇقەددەمدىن ۋەيان بۇنى ئېيتىپتۇ؟ يا كى بىزنى («ئۇ ھەققەتىدۇر») دېگۈزۈپ بۇ ئىشتىن بۇرۇن ئۇنى ئالدىنئالا ئېيتقان؟ ياق، ھېچكىم ئېيتمايدۇ؛ بەرھەق، ھېچكىم بايان قىلمايدۇ؛ سۆز ئۇڭلارنى ئاڭلىيالمىغۇچى بەرھەق يوقتۇر! **27** مەن دەسلەپتە زىئونغا: ـ «مۇشۇ ئىشلارغا كۆز تىكىپ تۇرۇڭلار! كۆز تىكىپ تۇرۇڭلار!» دېدىم، يېرۇسالېمغا خۇش خەۋەرنى يەتكۈزگۈچىنى ئەۋەتىپ بەردىم. **28** مەن قارىسام، شۇلار ئارىسىدا ھېچكىم يوق ـ مەسلىھەت بە رگۈدەك ھېچكىم يوق، شۇلاردىن سورىسام، جاۋاب بە رگۈدەك ھېچكىممۇ يوق. **29** قاراڭلار، ئۇلار ھەممىسى قۇرۇق؛ ئۇلارنىڭ ياسىغانلىرى يوق ئىشتۇر، قېيما مەبۇدلىرى قۇرۇق شامالدەك مەنىسىزدۇر.

42

قاراڭلار، مانا مەن يۈلەيدىغان ئۆز قۇلۇمغا! جېنىمنىڭ خۇشاللىقى بولغان مېنىڭ تاللىغنىم؛ مەن ئۆز روھىمنى ئۆنىڭ ۋۇجۇدىغا قوندۇرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەللە رگە ھۆكۈم-ھەققەتنى يەتكۈزۈپ بېرىدۇ. **2** ئۇ نە ۋاراقراپ-جارقىرىمايدۇ، نە چۇقان كۆتۈرەمىدۇ نە ئاۋازىنى كوچىلاردا ئاڭلاتمايدۇ. **3** تا كى ئۇ غەلىبە بىلەن توغرا ھۆكۈملەرنى چىقارغۇچە، يانچىلغان قومۇشنى سۇندۇرمايدۇ، تۈتەپ ئۆچەي دەپ قالغان پىلىكنى ئۆچۈرمەيدۇ؛ **4** ھۆكۈم-ھەققەتنى يەر يۈزىدە تىكلىمگۈچە، ئۇ ھالسىزلانمايدۇ، كۆڭلى يانمايدۇ؛ ئاراللارمۇ ئۆتنىڭ يەرمان-قانۇنىنى تەمىلۈرۈپ كۆتىدۇ. **5** ئاسمانلارنى يارتىپ ئۇلارنى كە رگەن، يەر-زېمىننى ھەم ئۆتنىڭدىن چىققانلارنى يايغان، ئۇنىڭدا ئۇرۇقۇاتقان خەلقلەر نەپەس، ئۆتنىڭ ئۈستىدە مېڭىۋاتقانلارغا روھ بە رگۈچى تە ڭرى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ **6** مەنكى پەرۋەردىگار سېنى ھەققانىيلىق بىلەن شۇنىڭغا چاقىرغانىدىكى، ـ سېنىڭ قولۇڭنى تۇتمەن، سېنى قوغداپ ساقلايمەن، ھەم سېنى خەلققە ئەھدە سۈپىتىدە، ئەللە رگە بىر نۇر قىلىپ بېرىمەن؛ **7** قارىغۇ كۆزلەرنى ئېچىشقا، زىندانىدىن مەھبۇسلارنى، تۇرمىدە قاراڭغۇلۇق ئۆچىدە ئولتۇرغانلارنى قۇتقۇزۇشقا سېنى [ئەۋەتمەن]. **8** مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن، مېنىڭ نامىم شۇدۇر، شان-شەرىپىمنى باشقا بىرسىگە، ماڭا تەۋە بولغان مەدھىينى ۋەيما مەبۇدلارغا بەرمەيمەن. **9** مانا، ئالدىنقى ئىشلار بولسا ئەمەلگە ئاشۇرۇلغان؛

سىلە رگە يېڭى ئىشلارنى جاكارلايمەن، ئۇلار تېخى يۈز بەرمىگۈچە، مەن ئۇلارنى سىلە رگە بايان قىلىمەن. 10 ـ پەرۋەردىگارغا يېڭى ناخشا ئېيتىڭلار، ئى دېڭىزدا يۈرگەنلەر ھەم ئۇنىڭ ئىچىدىكى ھەممە مەۋجۇداتلار، ئاراللار ھەم ئۇلاردا ئۇرغانلارمۇ، جاھانىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن ئۇنى مەدھىيىلەڭلار! 11 دالا ھەم ئۇنىڭدىكى شەھەرلەر، كېدار قەبىلىسىدىكىلەر ئۇرغان كەتىلەر ئاۋازىنى كۆتۈرسۈن، سېلادىكىلەر يۇقىرى ئاۋازدا ناخشا ئېيتسۇن، تاغلارنىڭ چوققىلىرىدىن تەنتەنە قىلسۇن! 12 ئۇلار پەرۋەردىگارنى ئۇلۇغلىسۇن، ئۇنىڭ مەدھىيىلىرى ئاراللاردىمۇ جاكارلانسۇن. 13 پەرۋەردىگار پالۋانلەك چىقىدۇ، باتۇر لەشكەردەك ئوتلۇق مۇھەببىتىنى قوزغايدۇ، ئۇ ۋاقىرايدۇ، بەرھەق شىددەك ھۇركىرەيدۇ، دۈشمەنلىرى ئۈستىگە زور كۈچ-قۇدرىتىنى كۆرسىتىدۇ. 14 ـ «مەن ئەبەدىلئەبەد سۈكۈتتە ئۇرۇپ كەلدىم، جىم ئۇرۇپ ئۆزۈمنى بېسۇۋلىپ كەلدىم، بىراق ھازىر تولغىقى ئۆتقان ئايالدەك ئىنچىقلاپ توۋلايمەن، ھەم ھاسىرايمەن ھەم ئىڭرايمەن! 15 مەن تاغلارنى ھەم د ۆگەلىرنى چۆلدەرتىمەن، ئۇلارنىڭ ھەممە يېشىلىقلىرىنى قۇرۇتۇۋېتىمەن، دەريالارنى ئاراللارغا ئايلاندۇرۇۋېتىمەن، كۆچەك كەلەرنىمۇ قاغىجىرىتىمەن. 16 قارىغۇلارنى ئۆزىنى بىلىگەن بىر يول بىلەن ئاپىرىپ قويىمەن، ئۇلارنى ئۇلار بىلمىگەن يوللاردا يېتىپ كەلىمەن، ئۇلارنىڭ ئالدىدا قاراڭغۇلۇقنى نۇر، ئەگرى-توقاي يەرلەرنى تۈپتۈز قىلىمەن. مەن مۇشۇ ئىشلارنى قىلماي قالمايمەن، ئۇلاردىن ھېچ ۋاز كەچمەيمەن. 17 ئېيما مەيۋىدلارغا ئايانغانلار، قېيما مەيۋىدلارغا: «سىلەر ئىلاھلىرىمىزدۇر» دېگەنلەر بولسا، ئۇلار يولدىن ياندۇرۇلماي قالمايدۇ، قاتتىق شەرمەندە قىلىنىدۇ. 18 ـ «ئاڭلاڭلار، ئى گاسلار! قارىغۇلار، كۆزۈڭ ئۆچۈن قاراڭلار! 19 مېنىڭ قۇلۇمدىن باشقا يەنە كىم قارىغۇ؟ مېنىڭ ئەۋەتكەن «ئەلچىم»دىن باشقا يەنە كىم گاس؟ كىم مەن بىلەن ئەھدىلەشكەندەك شۇنچە قارىغۇدۇ؟ كىم پەرۋەردىگارنىڭ قۇلىدەك شۇنچە قارىغۇدۇ؟ 20 سەن نۇرغۇن ئىشلارنى كۆرگىنىڭ بىلەن، بىراق نەزىرىڭگە ھېچ ئالمايسەن، ئۇنىڭ قۇلىقى ئېچىلغىنى بىلەن، ئۇ ئاڭلىمايدۇ». 21 پەرۋەردىگار ئۆز ھەققانىيلىقى ئۈچۈن لايىق كۆردىكى، تەۋرات-قانۇننى ئۇلۇغ ھەم شان-شەرەپلىك دەپ كۆرسەتتى. 22 بىراق شۇلار بولسا ئوڭما ئېلىنغان ھەم بۇلالىڭ-تالاڭ قىلىنغان بىر خەلقتۇر، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئورا-تۇزاقتا ئۆتۈلغان، گۈندىخانىلاردا قامىلىپ غايىب بولىدۇ، ئۇلار غەنىيمەت بولىدۇ، ھېچكىم قۇتقۇزمايدۇ، ئۇلار ئوڭما بولىدۇ، ھېچكىم: «قايتۇرۇپ بېرىش!» دېمەيدۇ. 23 بىراق ئاراڭلاردا كىم بۇنىڭغا قۇلاق سالسۇن؟ كىم بۇلارنى ئاكلاپ كەلگۈسى زامانلارغا كۆڭۈل قويسۇن؟ 24 ئەمدى كىم ياقۇبنى ئوڭما قىلغان؟ كىم ئىسرائىلنى بۇلاڭچىلارغا تاپشۇرۇپ بە رگەن؟ بۇنى قىلغىنى بولسا، بىز گۇناھ قىلىپ كەمىستىكەن پەرۋەردىگار ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىشنى خالىمايتۇق، ياكى ئۇنىڭ قانۇنىغا ئىتائەت قىلمايتۇق. 25 شۇڭا ئۇ ئۇلار ئۈستىگە غەزەپ-قەھرىنى، ئۇرۇشنىڭ زوراۋانلىقىنى تۆكۈپ چۈشۈردى، بۇلار ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئوت تۇتاشتۇردى، بىراق ئۇ توتۇپ يەتمىدى، بۇلار ئۇنى كۆيدۈردى، بىراق ئۇ ھېچ ساۋاق ئالمىدى.

43 بىراق ھازىر ئى ياقۇب، سېنى ياراتقۇچى پەرۋەردىگار، ئى ئىسرائىل، سېنى شەكىللەندۈرگۈچى مۇنداق دەيدۇ: ـ «قورقما، چۈنكى مەن ساڭا ھەمجەمەت بولۇپ سېنى قۇتقۇزغان، سېنى ئۆز نامىم بىلەن ئاتىغانىمەن، سەن مېنىڭكىدۇرسەن! 2 سەن سۇلاردىن ئۆتكىنىڭدە، مەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن، دەريالاردىن ئۆتكىنىڭدە، ئۇلار سېنى غەرق قىلمايدۇ، سەن ئوتنا مېڭىپ يۈرگىنىڭدە، سەن كۆيمەيسەن، يالقۇنلار ئۈستىڭدە ئوت ئالمايدۇ. 3 چۈنكى مەن بولسام خۇدايىڭ پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى، قۇتقۇزغۇچىڭدۇرمەن، سېنى قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن مىسرنى بەدەل قىلىپ بەردىم، ئورنۇڭغا ئېفىئوپىيە ھەم سېبانى ئالماشتۇردۇم. 4 سەن نەزىرىمدە قىممەتلىك بولغاچقا، مەن ساڭا ئىززەت-ھۆرمەت كەلتۈرگەن ھەم سېنى سۆيگەن، شۇڭا مەن يەنە ئورنۇڭغا ئادەملەرنى، جېنىڭغا خەلقلەرنى تۇتۇپ بېرىمەن؛ 5 قورقما، چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللەدۇرمەن، مەن نەسلىڭنى شەرقتىن، سېنى غەربتىن يىغىپ ئەپكېلىمەن، 6 مەن شىمالغا: ـ «تاپشۇر ئۇلارنى!» ۋە جەنۇبقا: ـ «ئۇلارنى تۇتۇپ قالما! ئوغۇللىرىمنى يىراقتىن، قىزلىرىمنى جاھانىنىڭ چەت-چەتلىردىن ئەپكېلىپ بەر» 7 مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتالغان ھەربىرسىنى، مەن ئۆز شان-شەرىپىم ئۈچۈن ياراتقان ھەربىرسىنى ئەپكېلىپ بەر!» ـ دەيمەن، ـ «مەن ئۇنى شەكىللەندۈردۈم، مەن ئۇنى ئاپىريدە قىلدىم!»». 8 ئۇ «كۆزى بار» قارىغۇ خەلقنى، يەنى «قۇلىقى بار» گاسلارنى ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. 9 ـ «بارلىق ئەللەر يىغىلسۇن، خەلقلەر جەم بولسۇن! ئۇلاردىن كىممۇ مۇنداق ئىشلارنى جاكارلىيالىسۇن؟ يەنى كىم مۇشۇنداق «ئىلگىركى ئىشلار»نى [ئالدىنئالا] بار-گە ئاڭلىتىپ باققان؟ بار بولسا، ئۆزلىرىنى ئىسپاتلاشقا گۇۋاھچىلىرىنى ئالدىغا كەلتۈرسۈن، بولمىسا، ئۇلار بۇ ئىشلارنى ئاڭلىغاندىن كېيىن: ـ «بۇ بولسا ھەققەت!» دەپ ئېتىراپ قىلسۇن! 10 سىلەر [خەلقىم] مېنىڭ گۇۋاھچىلىرىم، ھەم مەن تاللىغان قۇلۇم [مەن ئۇچۈن] گۇۋاھچىدۇر، شۇنداق ئىكەن، سىلەر مېنى تونۇپ، ماڭا ئىشىنىپ، ھەم چۈشىنىپ يەتكەيسىلە رگە: ـ «مەن دېگەن «ئۇ»دۇرمەن، مەندىن ئىلگىرى ھېچ ئىلاھ ئىكەللەنمىگەن، ھەم مەندىن كېيىنمۇ ھېچ شەكىللەنمەيدۇ؛ 11 مەن، مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ مەندىن باشقا قۇتقۇزغۇچى يوقتۇر». 12 ـ ئاراڭلاردا «يات ئىلاھ» بولمىغان ۋاقىتتا، مەن [مەقسىتىمنى] جاكارلىغان، مەن قۇتقۇزغان ھەم شۇ ئىشلارنىڭ داڭقىنى چىقارغانىمەن؛ شۇڭا سىلەر مېنىڭ تەڭرى ئىكەنلىكىمگە گۇۋاھچىسىلە ر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 13 «بەرھەق، ئەزەلدىن ۋېيان مەن دېگەن «ئۇ»دۇرمەن، مېنىڭ قولۇمدىن ھېچكىمنى قۇتقۇزالمايدۇ؛ مەن ئىش قىلسام، كىم توسالىسۇن؟ 14 ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭلار بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەرنى دەپ مەن بابىلنى جازالاتقۇزۇپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى، جۈملىدىن كالدىيلەرنى، قاچقۇن سۈپىتىدە ئۆزلىرى خۇشياللىق بىلەن يەخىرلەنگەن كېمىلە رگە ئولتۇرۇشقا چۈشۈرۈۋېتىمەن. 15 مەن بولسام پەرۋەردىگار، سىلە رگە مۇقەددەس بولغۇچى، ئىسرائىلنى ياراتقۇچى، سىلەرنىڭ پادىشاھىڭلاردۇرمەن. 16 دېڭىزدىن يولنى چىقارغۇچى، داۋالغۇغان سۈلالەردىن يول ئاچقۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ 17 (ئۇ جەڭ ھارۋىسىنى ۋە ئاتنى، قوشۇن-كۈچلەرنى چىقارغۇچىدۇر: ـ ئۇلار بىراقلا يېقىلىدۇ، ئۇرالمايدۇ؛ ئۇلار ئۆچۈپ قالغان، چىراغ پىلىكىدەك ئۆچۈرۈلگەن) 18 ـ مۇشۇ ئۆتكەن ئىشلارنى ئەسلىمە كىلار، قەدىمكى ئىشلار توغرۇلۇقۇ ئويلانماڭلار، 19 چۈنكى مانا مەن يېڭى بىر ئىشنى قىلىمەن؛ ئۇ ھازىرلا بارلىققا كېلىدۇ، سىلەر ئۇنى كۆرمەي قالامسىلەر؟! مەن ھەتتا دالالاردىمۇ يول ئاچىمەن، چۆل-باياۋاندا دەريالارنى بارلىققا كەلتۈرىمەن! 20 دالادىكى ھايۋانلار، چىلبۆرىلەر ھەم ھۇۋقۇشلار مېنى ئۇلۇغلايدۇ؛ چۈنكى مەن ئۆز خەلقىم، يەنى ئۆز تاللىغىنىمغا ئېچىملىك تەمىنلىشكە، دالالاردا سۇلارنى، چۆل-باياۋانلاردا دەريالارنى چىقىرىپ بېرىمەن. 21 مەن مۇشۇ خەلقنى ئۆزۈمۈ ئۈچۈن شەكىللەندۈرگەنمەن؛ ئۇلار ماڭا بولغان مەدھىيىلەرنى ئېيتىپ ئايان قىلىدۇ. 22 بىراق، ئى ياقۇب، سەن نامىمنى چاقىرغىنىڭ بىلەن ئۆزۈمنى ئىزدىمىدىڭ، ئى ئىسرائىل، ئەگەر سېنى مەندىن كۆزگىلۇڭ يېنىپ ھارىسىندىڭ؛ 23 سەن ئېلىپ كەلگەن «كويدۇرمە قۇربانلىق» قويلىرىڭنى ماڭا قىلغان ئەمەس، «ئىناق قۇربانلىق»لىرىڭ بىلەن مېنى ھۆرمەتلىگەن ئەمەسسەن؛ مەن «ئاشلىق ھەدىيە»نى قىلىش بىلەن سېنى «قۇللۇق»قا قويماقچى ئەمەسمەن، خۇشبۇيۇ يېقىپ سېنى ھارىسىندۇرماقچى بولغان ئەمەسمەن! 24 سەن پۇلنى خەجلەپ ماڭا ھېچ ئېگىر ئېلىپ كەلمىگەنسەن، سەن «ئىناق قۇربانلىق»لىرىڭنىڭ يېغى بىلەن مېنى رازى قىلىپ قانائەتلەندۈرگەن ئەمەسسەن، ئەگەر سېنى گۇناھلىرىڭ بىلەن مېنى قۇللۇققا قويماقچى بولغانسەن، ئىتائەتسىزلىكىڭ بىلەن مېنى ھارىسىندۇردۇڭ. 25 مەن، مەن ئۆزۈمۈ ئۈچۈنلا سېنىڭ ئاسىيلىقلىرىڭنى ئۆچۈرىۋەتكۈچىمەن، مەن سېنىڭ گۇناھلىرىڭنى ئېسىمگە كەلتۈرمەيمەن. 26 ئەمدى ئۆتمۈشۈڭ توغرۇلۇقۇ مېنى ئەسلىتىپ قويغىن، مۇنازىرە قىلىشايلى، ئۆز ئۇچۇن ئاقلىنىۋەرگىنىڭ بولسا دەۋە رگىن! 27 بىرىنچى ئاتاڭ گۇناھ قىلغان، سېنىڭ شەرھىچىلىرىڭ بولسا ماڭا ئاسىيلىق قىلدى. 28 شۇڭا مەن ئىبادەتخانامدىكى يېتە كلىگۈچىلەرنى ناپاك قىلىمەن، ھەمدە ياقۇبنى ھالاك لەنىتىگە ئۆچراشقا، ئىسرائىلنى رەسۋاچىلىقتا قالدۇرۇشقا بېكىتتىم.

44 بىراق ھازىر، ئى ياقۇب مېنىڭ قۇلۇم، ئى مېنىڭ تاللىغىنىم ئىسرائىل، ئاڭلا! ـ 2 سېنى ياسىغان، بالىياتقۇدىن تارتىپلا سېنى شەكىللەندۈرگەن، ساڭا ياردەمدە بولغۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «قورقما، ئى مېنىڭ قۇلۇم ياقۇب، ئى مېنىڭ تاللىغىنىم «يەشۇرۇن»، قورقما! 3 چۈنكى مەن ئۆسساپ كەتكەنلىك ئۈستىگە سۇنى، قاغىجىراق يەرنىڭ ئۈستىگە كەلكۈنلەرنى قۇيۇپ بېرىمەن؛ نەسلىڭ ئۈستىگە روھىمنى، يەرزەتلىرىڭ ئۈستىگە بەركىتىمنى قويىمەن؛ 4 ئۇلار يۈمران چۆپلەر ئارىسىدىن، ئېرىق-ئوستە گۈلەر يېنىدىكى مەجنۇن تاللارەدەك ئۆسىدۇ؛ 5 بىرسى: «مەن پەرۋەردىگارغا تەۋەمەن» ـ دەيدۇ، يەنە بىرسى بولسا ياقۇبنىڭ ئىسمى بىلەن ئۆزىنى ئاتايدۇ، يەنە باشقا بىرسى قولى بىلەن: «مەن پەرۋەردىگارغا تەۋەمەن» دەپ يازىدۇ، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ ئىسمىنى ئۆزىنىڭ ئىسمىگە يانداش قوشىدۇ. 6 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پەرۋەردىگار، يەنى ئىسرائىلنىڭ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىسى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن بولسام ئۇنىڭ ھەم ئاخىرىدۇرمەن، مەندىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۇر. 7 قېنى، كىم مېنىڭ قەدىمكى خەلقىمنى تىكەپ بېكىتكىنىمدەك بىر ئىشنى جاكارلاپ، ئالدىنئالا بايان قىلىپ، ئاندىن ئۇنى مېنىڭ ئالدىمغا مەندەك تىكەپ قويالايدۇ؟ قېنى، كىم كېيىنكى ئىشلارنى، كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىشلارنى ئالدىنئالا بايان قىلالىسۇن! 8

قورقاكلار، ساراسمىگە چۈشۈپ كەتمە گۈمۈر! مەن ئىلگىرى مۇشۇلارنى سىلە رگە ئاگلىنىپ، ئالدىن بايان قىلغان ئەمەسمۇ؟ مۇشۇ توغرۇلۇق سىلەر مېنىڭ گۇۋاھچىلىرىمدۇرسىلەر. مەندىن باشقا ئىلاھ بارمۇ؟ ھەرھەق، باشقا قورام تاش يوق، ھېچبىردىن خەۋىرىم يوقتۇر. **9** ئويۇغان مەبۇدنى شەكلىلەندۈ رگەنلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئەھمىيىتى يوق، ئۇلارنىڭ ئەتىۋارلىغان ئەرسىلىرىنىڭ ھېچ پايدىسى يوقتۇر، مۇشۇلارغا بولغان «گۇۋاھچىلار» بولسا، ئۆزلىرى قارىغۇ، ھېچنېمىنى بىلمەس، دەرۋەقە ئەتىجىسى ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىگە شەرمەندىلىكتۇر. **10** كىم بىر «ئىلاھ»نى شەكلىلەندۈ رگەن بولسا، ھېچ پايدىسى يوق بىر مەبۇدنى قويغان، خالاس! **11** [مەبۇدنىڭ] بارلىق ھەمراھلىرى شەرمەندە بولىدۇ؛ مەبۇدنى ياسىغۇچىلار بولسا ئادەمدۇر، خالاس؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى يىغىلىپ، ئورنىدىن تۇرۇپ كۈرسۈن، ئۇلار قورقۇشۇپ، شەرمەندىچىلىكتە قالىدۇ. **12** مانا تۈمۈرچى سايمانلىرنى [قولىغا ئېلىپ]، چوغلار ئۈستىدە [مۇشۇ نەرسىنى] بازغانلىرى بىلەن سوقۇپ شەكلىلەندۈرىدۇ؛ ئاندىن ئۇ كۈچلۈك قولى بىلەن ئۇنىڭغا ئىشلەيدۇ؛ بىراق ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىپ ماغدۇرىدىن قالىدۇ، سۇ ئېچىمەي ئۇ ھالسىزلىنىپ كېتىدۇ. **13** ياغاچچى بولسا ياغاچ ئۈستىگە ئۆچەم يېپىنى تارتىدۇ، ئۇ قەلەم بىلەن ئۈستىگە ئەندىزە سىزىدۇ؛ ئۇنى رەندە بىلەن رەندىلەيدۇ؛ ئۇ يەنە رىكا بىلەن سىزىپ جىجايدۇ؛ ئاخىردا ئۇ ئۇنى ئادەمنىڭ گۈزەللىكىگە ئوخشىتىپ ئىنسان ئەقىۋ-ئۇرقىنى شەكلىلەندۈرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆيدە ئۇرۇشقا تەيىار قىلىنىدۇ. **14** مانا ئۇ بىر كۈنى ئۆزى ئۆچۈن كېدىر دەرەخلىرىنى كېسىشكە چىقىدۇ! (ئۇ ئەسلىدە ئارچا ۋە دۇب دەرەخلىرىنى ئېلىپ ئۆزى ئۆچۈن ئورمانلىق ئارىسىغا تىكىپ چوڭ قىلغاندى؛ ئۇ قارىغايمۇ تىككەندى، يامغۇر ئۇنى ئۆندۈردى). **15** مۇشۇ ياغاچلاردىن ئوتۇن ئېلىنىدۇ؛ بىرسى ئۇنىڭدىن ئېلىپ، ئىسىنىدۇ؛ مانا، ئۇ ئوت يېقىپ، نان يېقىۋاتىدۇ؛ ئۇ يەنە ئۇنىڭدىن ئېلىپ بىر ئىلاھنى ياسايدۇ ھەم ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىدۇ؛ ئۇنى ئويۇلغان مەبۇد قىلىپ ئۇنىڭغا باش ئۇرىدۇ. **16** دېمەك، يېرىمنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، يېرىمى بىلەن گۆش يەيدۇ؛ ئۇ كاۋاب قىلىپ قانغۇچە يەيدۇ؛ يەرھەق، ئۇ ئىسسىنىپ، ئۆز-ئۆزىگە: ـ «ئاھ، راھەتلىنىپ ئىسسىنىۋەمەن، ئوتنى كۆرۈۋاتىمەن!» ـ دەيدۇ. **17** بىراق قالغىنى بىلەن ئۇ بىر ئىلاھنى ياسايدۇ؛ بۇ ئۇنىڭ ماەبۇدى بولىدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭ ئالدىغا يېقىلىپ ئىبادەت قىلىدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭغا دۇئا قىلىپ: «مېنى قۇتقۇزغايسەن، چۈنكى سەن مېنىڭ ئىلاھىمدۇرسەن» ـ دەيدۇ. **18** بۇ [كىشىلەر] ھېچ بىلمەيدۇ، ھېچ چۈشىنىمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئۇلارنى كۆرمىسۇن دەپ كۆزلىرىنى، ئۇلارنى چۈشىنىمىسۇن دەپ كۆڭلىنى سۇۋاق بىلەن سۇۋۇۋەتكەن. **19** ئۇلاردىن ھېچبىردە مۇشۇلارنى كۆڭلىگە كەلتۈرۈپ: ـ «ياغاچنىڭ يېرىمنى مەن ئوتتا كۆيدۈردۈم، يېرىمنىڭ چوغلىرى ئۈستىدە مەن نان ياقتىم، مەن كاۋابمۇ قىلىپ يەۋالدىم؛ قالغىنىنى بىر لەنەتلىك نەرسە قىلامتىم؟ مەن بىر پارچە ياغاچقا باش ئۇرامتىم!» ـ دېگۈدەك ھېچ بىلم يا كى يورۇتۇلۇش يوقتۇر. **20** ئۇنىڭ يېگىنى كۈللەردۇر! ئۇنىڭ كۆڭلى ئېزىقتۇرۇلغان! ئۇ ئۆز-ئۆزىنى ئازدۇردى! شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆزىنىڭ جېنىنى قۇتقۇزالمايدۇ، يا كى: «مېنىڭ ئوڭ قولۇمدا بىر ساختىلىق بار ئەمەسمۇ؟» ـ دېيەلمەيدۇ. **21** مۇشۇ ئىشلارنى ئېسىگە ئۆت، ئى ياقۇب، ئى ئىسرائىل، چۈنكى سەن مېنىڭ قۇلۇمدۇرسەن، مەن سېنى ياسىپ شەكلىلەندۈردۈم، سەن مېنىڭ قۇلۇمدۇرسەن، ئى ئىسرائىل، سەن مېنىڭ ئېسىمدىن ھېچ چىقمايسەن! **22** ئىتائەتسىزلىكلىرىڭنى بۇلۇتنى ئۆچۈرۈۋەتكەندەك، گۇناھلىرىڭنى تۇمانىنى ئۆچۈرۈۋەتكەندەك ئۆچۈرۈۋەتتىم، مېنىڭ يېنىمغا قايتىپ كەل، چۈنكى مەن سېنى ھەججەمەتلىك قىلىپ ھۆرلۈككە سېتىۋالدىم. **23** ئى ئاسمانلار، ناخشا ئېيتىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار شۇ ئىشنى قىلغان! ئى يەرنىڭ تېگىدىرى، شادلىنىپ، يا كۆڭلىگىلا! ئى تاغلار، ئورمانلار ۋە ئۇلاردىكى ھەربىر دەرەخلەر، يا كۆنىپ ناخشىلار ئېيتىڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگار ياقۇبنى ھەججەمەتلىك قىلىپ ھۆرلۈككە سېتىۋالدى، ئۇ ئىسرائىل ئارقىلىق گۈزەللىكىنى كۆرسىتىدۇ!». **24** «سېنىڭ ھەججەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭ بولغان، سېنى بالىياتقۇدا ياساپ شەكلىلەندۈ رگەن پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن بۇلسام ھەممىنى ياراتقۇچى، ئاسمانلارنى يالغۇز كە رگەنمەن، ئۆز-ئۆزۈمدىنلا يەر-زېمىننى يايغان پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ **25** (ئۇ بولسا يالغان [پەيغەمبەرلەرنىڭ] بېشارەتلىرىنى بىكار قىلغۇچى، پالچىلارنى قايمۇقتۇرغۇچى، دانالارنى يولدىن ياندۇرغۇچى، ئۇلارنىڭ بىلىملىرىنى نادانلىققا ئايلاندۇرغۇچى)، **26** ئۆز قۇلىنىڭ سۆزىنى ئەمەلگە ئاشۇرغۇچى، روسۇل-ئەلچىلىرىنىڭ نەسىھەتلىرىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك قىلغۇچى، يېروسالېمغا: «سەن ئاھالىلىك بولىسەن»، يەھۇدا شەھەرلىرىگە: «قايتىدىن قۇرۇلىسىلەر؛ خارابە گۈلارنى ئەسلىگە كەلتۈرىمەن» ـ دېگۈچى، **27** چوڭقۇر دېڭىزغا: «قۇرۇق بول، دەريالىرىڭنى قۇرۇتىمەن» ـ دېگۈچى، **28** ھەم قورەش توغرىسىدا: «ئۇ مېنىڭ قوي پادىچىم، ئۇ مېنىڭ كۆڭۈلمدىكىگە تولۇق ئەمەل قىلىپ، يېروسالېمغا: «قۇرۇلىسەن»، ھەم ئىبادەتخانىغا: «سېنىڭ ئۇلۇڭ سېلىنىدۇ» دەيدۇ» ـ دېگۈچىدۇر): ـ

45 پەرۋەردىگار ئۆزى «مەسىھ قىلغىنى»غا، يەنى ئەللەرنى ئۆنكۈگا بېقىندۇرۇش ئۈچۈن ئۆزى ئۈچۈك قولىدىن تۇتۇپ يۈلگەن قورەشكە مۇنداق دەيدۇ: ـ (بەرھەق، مەن ئۇنىڭ ئالدىدا پادىشاھلارنىڭ تامبىلىنى يەشتۈرۈپ يالگاڭلىتىمەن، «قوش قاناتلىق دەرۋازىلار»نى ئۇنىڭ ئالدىدا ئېچىپ بېرىمەن، شۇنىڭ بىلەن قوۋۇقلار ئىككىنچى ئېتىلمەيدۇ) ـ **2** «مەن سېنىڭ ئالدىڭدا مېڭىپ ئېگىزلىكلەرنى تۈز قىلىمەن؛ مىس دەرۋازىلارنى چېقىپ تاشلايمەن، تۈمۈر تاقاقلىرىنى سۇندۇرۇۋېتىمەن؛ **3** ۋە ساڭا قاراڭغۇلۇقتىكى گۆھەرلەرنى، مەخپىي جايلاردا ساقلانغان يوشۇرۇن بايلىقلارنى بېرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن تۈز ئۈگىگە ئىسىم قويۇپ سېنى چاقىرغۇچىنى، يەنى مەن پەرۋەردىگارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى دەپ بىلىپ يېتىسەن. **4** مەن تۈز قۇلۇم ياقۇپ، يەنى تۈز تاللىنغىن ئىسرائىل ئۈچۈن، ئىسمىڭنى ئۆزۈم قويغان، سەن مېنى بىلمىگىنىڭ بىلەن، مەن يەنىلا ساڭا ئىسىم قويدۇم. **5** مەن بۇلسام پەرۋەردىگار، مەندىن باشقا بىرى يوق، مەندىن باشقا خۇدا يوقتۇر؛ سەن مېنى تونۇمىغىنىڭ بىلەن، مەن بىلىكنى ياغلاپ چىڭىتىمىگى، **6** كۈنچىقىشتىن كۈنپېتىشقىچە بولغانلارنىڭ ھەممىسى مەندىن باشقا ھېچقاناندا بىرىنىڭ يوقلۇقىنى بىلىپ يېتىدۇ؛ مەن بۇلسام پەرۋەردىگار، باشقا بىرى يوقتۇر. **7** ئۇرنى شەكلىلەندۈ رگۈچى، قاراڭغۇلۇقنى ياراتقۇچىدۇرمەن، بەخت-خاتىرجەملىكنى ياسىغۇچى، بالا-يىشاپەتنى ياراتقۇچىدۇرمەن؛ مۇشۇلارنىڭ ھەممىسىنى قىلغۇچى مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن». **8** ـ «ئى ئاسمانلار، يۇقىرىدىن ياغدۇرۇڭ بېرىڭلار، بۇلۇتلارمۇ ھەققانىيلىق تۆكۈپ بەرسۇن؛ يەر-زېمىن ئېچىلسۇن، نىجات ھەم ھەققانىيلىق مېۋە بەرسۇن؛ زېمىن ئىككىسىنى تەڭ ئۈستۈرسۇن! مەن، پەرۋەردىگار، بۇنى ياراتمايمۇ قېرىمايمەن». **9** ـ «ئۆز ياراتقۇچىسىنىڭ ئۈستىدىن تەرىز قىلماققى بولغانلا ۋاي! ئۇ يەر-زېمىندىكى چىنە پارچىلىرى تارىسىدىكى بىر پارچىسى، خالاس! سىغىز لاي ئۆزىنى شەكلىلەندۈرگۈچى ساپالچىغا: ـ «سەن نېمە ياساۋاتىسەن؟» دېمىسە، يا كى ياسىغىنىڭ ساڭا: «سېنىڭ قولۇڭ يوق» دېمىسە بولامدۇ؟ **10** ئۆز ئاتىسىغا: «سەن نېمە تۇغدۇرماقچى؟» يا كى بىر ئايالغا: ـ «سېنى نېمىنىڭ تولغىقى تۇتتى؟» ـ دەپ سوريغانغا ۋاي! **11** ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى، يەنى ئۆزى ياسىغۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەمدى كەلگۈسى ئىشلار توغرىلۇق سوريامچىمۇسىلەر يەنە؟ ئۆز ئوغۇللىرىم توغرىلۇق، ئۆز قولۇمدا ئىشلىگىنىم توغرىلۇق ماڭا بۇيرۇق بەرمەكچىمۇسىلەر!؟ **12** مەن يەھەتلا يەر-زېمىننى ياسىغان، ئۇنىڭغا ئىنسانىنى ياراتقۇچىدۇرمەن، خالاس! ئۆز قولۇم بولسا ئاسمانلارنى كە رگەن؛ ئۇلارنىڭ ساماۋى قوشۇنلىرىنىمۇ سەپكە سالغانمەن. **13** مەن ئۇنى ھەققانىيلىق بىلەن ئۆزىغۇزغان، ئۇنىڭ يارلىق يوللىرىنى تۈز قىلدىم؛ ئۇ بولسا شەھىرىمنى قۇرىدۇ، نە ھەق نە ئىنئام سوريماي ئۇ ماڭا تەۋە بولغان ئەسىرلەرنى قويۇپ بېرىدۇ» ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **14** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مىسىرنىڭ مەھسۇلاتلىرى، ئېفىئوپىيەنىڭ ۋە ئېگىز ۋىلۇقلار بولغان سىبائىيلارنىڭ مالىلىرى ساڭا تۇتىدۇ، ئۇلار ئۆزلىرى سېنىڭكى بولىدۇ، ساڭا ئەگىشىپ ماڭىدۇ؛ ئۇزلىرى كىشەن-زەنجىرلەنگەن پېتى سەن تەرەپكە تۇتىدۇ، ئۇلار ساڭا باش ئۇرۇپ سەندىن ئىلتىجا بىلەن تۇتۇنۇپ: ـ «پەرھەق، تەڭرى سەندە ئوردىدۇ، باشقا بىرى يوق، باشقا ھېچقاناندا خۇدا يوقتۇر» دەپ ئېتىراپ قىلىدۇ. **15** «ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، نىجاتكار، دەرھەقىقەت ئۆزىنى يوشۇرۇۋالغۇچى بىر تە كۈدۈرسەن!». **16** ئۇلار ھەممىسى ئىستىسناسىز خىجىل بولۇپ، شەرمەندە بولىدۇ؛ مەبۇدنى ياسىغانلار شەرمەندە بولۇپ، بىرلىكتە كېتىپ قالىدۇ؛ **17** ئىسرائىل بولسا پەرۋەردىگار تەرىپىدىن مەڭگۈلۈك نىجات-قۇتۇلۇش بىلەن قۇتقۇزۇلىدۇ؛ ئەبەدىلەبەد دېگىچە خىجىل بولمايسىلەر، ھېچ شەرمەندىچىلىكنى كۆرمەيسىلەر. **18** چۈنكى ئاسمانلارنى ياراتقان، يەر-زېمىننى شەكلىلەندۈرۈپ ياسىغان، ئۇنى مەزمۇت قىلغان خۇدا بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ (ئۇ ئۇنى قۇرۇق-مەنىسىز بولۇشقا ئەمەس، بەلكى ئادەمزاتنىڭ تۇرالغۇسى بولۇشقا ياراتقانىدى) «مەن بولسام پەرۋەردىگار، باشقا بىرى يوقتۇر؛ **19** ـ مەن مەخپىي ھالدا يا كى زېمىندىكى بىرەر قاراڭغۇ جايدا سۆز قىلغان ئەمەسمەن، مەن ياقۇبقا: «مېنى ئىزدىشىڭلار بېھۇدىلىك» دېگەن ئەمەسمەن، مەن پەرۋەردىگار ھەق سۆزلەيمەن، تۈز گەپ قىلىمەن، **20** يىغىلىڭلار، كېلىڭلار، ئى ئەللەردىن قاچقانلار، جەم بولۇپ ماڭا يېقىنلىشىڭلار، ئۆزى ئويغان يۇتنى كۆتۈرۈپ، ھېچ قۇتقۇزالمايدىغان بىر «ئىلاھ»قا دۇئا قىلىپ يۈرىدىغانلارنىڭ بولسا ھېچ بىلمىسى يوقتۇر. **21** ئەمدى ئۇلار ئۆز گەپلىرىنى بايان قىلىش ئۈچۈن يېقىن كەلسۇن؛ مەيلى، ئۇلار مەسلىھەتلىشىپ باقسۇن! كىم مۇشۇ ئىشنى قەدىمدىنلا جاكارلىغاندى؟ كىم ئۆزۈندىن بېرى ئۇنى بايان قىلغان؟ ئۇ مەن پەرۋەردىگار ئەمەسمۇ؟ دەرۋەقە، مەندىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۇر؛ ھەم ئادىل خۇدا ھەم قۇتقۇزغۇچىدۇرمەن، مەندىن باشقا بىرى يوقتۇر. **22** ئى يەر-زېمىنىڭ چەت-ياقىلىرىدىكىلەر، ماڭا كەلىپلەنۈپ قۇتقۇزۇلۇڭلار! چۈنكى مەن تە كۈدۈرمەن، باشقا ھېچبىرى يوقتۇر؛ **23** مەن ئۆزۈم بىلەن قەسەم ئىچىگەنمەن، مۇشۇ سۆز

هەققانیلق بىلەن ئاغزىمدىن چىقتى، ھەرگىز قايتمايدۇ: ـ «ماگۇ بارلىق تىزلار پۈكۈلىدۇ، بارلىق تىللار ماگۇ [ئىتائەت ئېچىدە] قەسەم ئىچىدۇ». **24** شۇ چاغدا: «ھەققانىيلىق ۋە كۈچ بولسا پەقەت پەرۋەردىگارىدىنلا» ـ دېيىلىدۇ، كىشىلەر دەل تۇنىڭغا قىيىشغا كېلىدۇ، غالىجىرلىشىپ، تۇنىڭغا غەزەپلەنگەنلەرنىڭ ھەممىسى شەرمەندە بولىدۇ. **25** ئىسرائىلنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ھەققانىي قىلىنىدۇ، ۋە ئۇلار ئۇنى داڭلىشىدۇ.

46

بەل بولسا تىز پۈكتى، نىبو ئېگىشىۋاتىدۇ، ئۇلارنىڭ مەبۇدلىرى ئۇلاغلارنىڭ زېمىمىسىگە، كالىلارنىڭ زېمىمىسىگە چۈشتى، سىلەر كۆتۈرگەن تەرسىلىرىگلار ئەمدى ئۇلاغلارغا ئارتىلغان بولۇپ، ھالسىز ئۇلاغلارغا ئېغىر يۈك بولدۇ! **2** ئۇلار ئېگىشىدۇ، بىرلىكتە تىز پۈكىشىدۇ؛ ئۇلار مۇشۇ يۈكنى قۇتقۇزالمايدۇ، بەلكى ئۆزلىرى تەسىرگە چۈشىدۇ. **3** ئى ياقۇبنىڭ جەمەتى، شۇنداقلا ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قالدىسى، ئاتا گالارنىڭ قورسىقىدىكى چاغدىن تارتىپ ئۆستۈمگە ئارتىلغانلار، بالىياتقۇدىكى چاغدىن تارتىپ كۆتۈرۈلۈپ كەلگەنلەر، ـ ماگۇ قۇلاق سېلىڭلار! **4** سىلەر قېرىغىچەمۇ مەن يەنىلا شۇنداقتۇرمەن، چېچىگلار ئاقارغىچەمۇ مەن سىلەرنى يۈدۈپ يۈرىمەن؛ سىلەرنى ياسىغان مەندۇرمەن، سىلەرنى كۆتۈرىمەن؛ سىلەرنى يۈدۈپ قۇتقۇزىمەن. **5** ئەمدى مېنى كىمگە ئوخشىتماقچى، ياكى كىمنى ماگۇ تەڭ قىلماقچىسىلەر؟ ئۇنى ماگۇ ئوخشاش دەپ، سىلەر كىمنى مەن بىلەن سېلىشتۇرماقچىسىلەر؟ **6** ئۇلار بولسا ھەميياندىن ئالتۇننى چېچىپ بېرىپ، كۈمۈشنىمۇ تارازىغا سالىدۇ، بىر زە رگەرنى ياللۇۋالدۇ، ئۇ بىر مەبۇدنى ياساپ بېرىدۇ؛ ئۇلار يىقىلىدۇ، دەرۋەقە چوقۇندۇ! **7** ئۇلار ئۇنى مۇرىسىگە ئارتىدۇ، ئۇنى كۆتۈرۈپ، ئۆز ئورنىغا قويىدۇ، ئاندىن ئۇ ئاشۇ يەردە تۇرىدۇ، ئۇ ئورنىدىن قوزغىلالمايدۇ؛ بىرسى ئۇنىڭغا يېلىنىپ تىلەيدۇ، لېكىن ئۇ جاۋاب بەرمەيدۇ، ئۇ كىشىنى ئاۋۇرلىچىكىدىن قۇتقۇزمايدۇ. **8** مۇشۇ ئىشلارنى ئېسىگلاردا تۇتۇڭلار، شۇنداقلا ئۆزۈڭلارنى ھەققىي ئە ركە كلەردەك كۆرسىتىڭلار، ئى، ئىتائەتسىزلەر، يۈنى ئېسىگلارغا كەلتۈرۈڭلار، **9** ئىلگىركى ئىشلارنى، يەنى قەدىمدىن بولغان ئىشلارنى ئېسىگلارغا كەلتۈرۈڭلار، چۈنكى مەن تە كرىدۇرمەن، باشقا بىرى يوقتۇر، مەن خۇدادۇرمەن، ماگۇ ئوخشاشلار يوقتۇر، **10** مەن: «مېنىڭ بېكتىكنىم ئورۇنلىنىدۇ، كۆزگۈمگە بارلىق پۈكىگەنلەرنى ئەمەلگە ئاشۇرمايمۇ قويمايمەن» دەپ، ئىشنىڭ نەتىجىسىنى باشتىلا، ئالدىنئالا تېخى قىلىنمىغان ئىشلارنى ئايان قىلىپ ئېيتقۇچىدۇرمەن؛ **11** كۈنچىقىشتىن يىرتقۇچ بىر قۇشنى، يەنى كۆزگۈمگە پۈكىكىنىمنى ئادا قىلغۇچى بىر ئادەمنى يىراق يۇرتىن چاقىرغۇچىدۇرمەن. بەرھەق، مەن سۆز قىلغان، بەرھەق، مەن ئۇنى چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرىمەن؛ بۇنى نىيەت قىلغانىمەن، بەرھەق، مەن ئۇنى ۋۇجۇدقا چىقىرىمەن. **12** ئى ھەققانىيلىقتىن يىراق كەتكەن جاھىللار، ماگۇ قۇلاق سېلىڭلار: ـ **13** مەن ھەققانىيلىقىمنى يېقىن قىلىمەن، ئۇ يىراقلاشمايدۇ؛ شۇنىڭدەك مېنىڭ نىجاتىم ھەم كېچىكمەيدۇ؛ مەن زىئونغا نىجات يەتكۈزۈپ، ئىسرائىلغا جۈلالىق-گۈزەللىكىمنى تەكەپ بېرىمەن».

47

«ئى بابىلنىڭ پاك قىزى، كېلىپ توپا-چاڭغا ئولتۇر؛ ئى كالدىيەلەرنىڭ قىزى، تەختسىز بولۇپ يە رگە ئولتۇر! چۈنكى سەن «لاتاپەتلىك ۋە نازۇك» دەپ ئىككىنچى ئاتالمايسەن. **2** «ۋۇگەن تېشىنى چۈرۈپ، ئۇن تارت ئەمدى، چۈمپەردە كۈنى ئېچىپ تاشلا، كۆزگىلىككىنى سېلىۋەت، پاچىقىنى يالىڭاچلا، دەريالاردىن سۇ كېچىپ ئۆت، **3** ۋۇياتلىقىڭ ئېچىلىدۇ، بەرھەق، نومۇسۇڭغا تېگىلىدۇ، مەن ئىنتىقام ئالىمەن، ھېچكىمنى ئاياپ قىلمايمەن. **4** بىزنىڭ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىمىز بولسا، «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار» ئۇنىڭ نامى، ئۇ ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىدۇر. **5** ئى كالدىيەلەرنىڭ قىزى، سۈكۈت قىلىپ جم ئولتۇر، قاراڭغۇلۇققا كىرىپ كەت؛ چۈنكى بۇنىڭدىن كېيىن ئىككىنچى «سەلتەنەتلەرنىڭ خانىشى» دەپ ئاتالمايسەن. **6** مەن ئۆز خەلقىمدىن غەزەپلەندىم، شۇڭا ئۆزۈمنىڭ مىراسىمنى يۇلغۇەتتىم، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرۇپ بەردىم، سەن بولساڭ ئۇلارغا ھېچقانداق رەھىم كۆرسەتمىدىڭ؛ ياشانغانلارنىڭ ئۆستىگىمۇ ۋېنتىزۇقلارنى ئىنتايىن ئېغىر قىلىپ سالدىڭ؛ **7** شۇنىڭ بىلەن سەن: ـ «مەن مەڭگۈ ئۇگە خانىش بولىمەن» دەپ، مۇشۇ ئىشلارنى كۆڭۈلۈڭدىن ھېچ ئوتكۈزمىدىڭ؛ ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتىنى ھېچ ئويلاپ باقمىدىڭىسەن. **8** ئەمدى ھازىر، ئى ئەندىشسىز ياشاپ كەلگۈچى، ئۆز-ئۆزىگە: «مەنلا باردۇرمەن، مەندىن باشقا ھېچكىم يوقتۇر، مەن ھە رگىز تۇل ئايالنىڭ جاپاسىنى ياكى بالىلاردىن مەھرۇم بولۇشنىڭ جاپاسىنى تارتمايمەن» ـ دېگۈچى، ئى سەن ئەيش-ئىشرەتكە بېرىلگۈچىسەن، شۇنى ئاڭلاپ قوي: ـ **9** «دەل مۇشۇ ئىككى ئىش، ـ بالىلاردىن مەھرۇم بولۇش ۋە تۇلۇق ـ بىر دەققىدە، بىر كۈن ئېچىدىلا بېشىڭغا تەڭ چۈشىدۇ؛ نۇرغۇنلىغان جاد ۋۇگەرلىكلىرىڭ ۋېرىپىلىدىن، بەك كۆپ ئەپسۇنلىرىڭ ئۆچۈن ئۇلار تولۇق بېشىڭغا كېلىدۇ. **10** چۈنكى سەن ئۆز ۋۇگىنىڭ رەزىللىكىگە تايانغانسەن، سەن «ھېچكىم مېنى كۆرمەيدۇ» ـ دېدىڭ؛ سېنىڭ دانالىقىڭ ۋە بىلىمىڭ ئۆز ۋۇگىنى ئېزىقتۇرۇپ، سەن كۆڭلۈڭدە: ـ «مەنلا باردۇرمەن، مەندىن باشقا بىرى يوقتۇر» ـ دېدىڭ. **11** بىراق بالا يېتىپەت سېنى يېسىپ كېلىدۇ؛ سەن ئۇنىڭ كېلىپ چىقىشىنى بىلمەيسەن؛ ھالا كەت بېشىڭغا چۈشىدۇ؛ سەن ھېچقانداق «ھامي پۇلى» بىلەن ئۇنى توسالمايسەن، سەن ھېچ كۈتمىگەن ۋەيرانچىلىق ۋېيۇقىسز سېنى يېسىپ چۈشىدۇ. **12** تەمدى قېنى، ياشلىقىڭدىن تارتىپ ئۆز ۋۇگىنى ۋېرىتىپ كەلگەن ئەپسۇنلىرىڭنى، شۇنداقلا نۇرغۇنلىغان جاد ۋۇگەرلىكلىرىڭنى ھازىر ئوقۇپ ئۆرىۋەر، كەم بىلىشۇن، سەن ئۇلاردىن پايدا كۆرۈپ قالامسەن؟ بەرەر ئېمنى تەۋرىتىپ قويالارسەن ھەرقاچان؟! **13** سەن ئالغان مەسلىھەتلىرىڭ بىلەن ھالسىزلىنىپ كەتتىڭ؛ ئەمدى ئاسمانلارغا قاراپ تەبىر بە رگۈچىلەر، يۇلتۇزلارغا قاراپ پالچىلىق قىلغۇچىلار، يېڭى ئايلارنى كۆزىتىپ مۇنەجىملىك قىلىپ ئىشلارنى («ئالدىنئالا ئېيتقۇچىلار») ئورندىن تەڭ تۇرۇپ بېشىڭغا چۈشىدىغانلاردىن سېنى قۇتقۇزسۇن! **14** مانا، ئۇلار پاخالدەك بولۇپ كېتىدۇ؛ ئوت ئۇلارنى كۆيدۈرۈۋېتىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى يالقۇنلىنىڭ قولىدن قۇتقۇزالمايدۇ؛ بىراق ئۇلاردا ئادەمنى ئىسىنتىقۇدەك ھېچ كۆمۈر، ياكى ئادەم ئىسىنغۇدەك ھېچ گۈلخان يوقتۇر! **15** سېنى ئاۋۇرە قىلغان، ياشلىقىڭدىن تارتىپ سەندە سودا قىلغانلار ساگۇ مۇشۇنداق پايدىسز بولدۇ؛ ھەربىرى ئۆز يولىنى ئىزدەپ كېتىپ قالدۇ، سېنى قۇتقۇزغۇدەك ھېچكىم يوقتۇر.

48

ئى ياقۇبنىڭ جەمەتى، «ئىسرائىل»نىڭ ئىسمى بىلەن ئاتالغانلار، «يەھۇدا بۇلاقلىرى»دىن چىققانسىلەر، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى ئىشلىتىپ قەسەم قىلغۇچىسىلەر، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنى تىلغا ئالغۇچىسىلەر، بىراق بۇلار ھەقىقەت ھەم ھەققانىيلىقتىن ئەمەس! مۇنۇلارنى ئاڭلاپ قويۇڭلار: ـ **2** (چۈنكى ئۇلار «مۇقەددەس شەھەر»نىڭ نامىنى ئىشلىتىپ ئۆزلىرىگە ئىسىم قىلىدۇ، تېخى ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا («تايىنار»مىش! ئۇنىڭ نامى بولسا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگاردۇر!) **3** مەن بۇرۇنلا «ئىلگىركى ئىشلار»نى ئالدىنئالا بايان قىلدىم؛ ئۇلار ئۆز ئاغزىمدىن چىققان، مەن ئۇلارنى ئاڭلاتتىم؛ مەن بۇلارنى ۋېيۇقسىز ۋۇجۇدقا چىقىرىپ، ئۇلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى؛ **4** چۈنكى مەن سېنىڭ جاھىللىقىڭنى، ۋېيۇڭنىڭ يەيلىرىنىڭ تۇمۇرى، يۈزۈڭنىڭ داپتەك ئىگەنلىكىنى بىلدىم؛ **5** سېنىڭ: «مېنىڭ بۇتۇم مۇشۇلارنى قىلدى»، ياكى «ئويما مەبۇدۇم، قېيما مەبۇدۇم بۇلارنى ۋېيرۇدى» ـ دېمەسلىكىڭ ئۈچۈن، شۇڭا مەن بالدۇر مۇشۇلارنى ساگۇ بايان قىلدىم؛ ئىش يۈز بە رگۈچە ئۇلارنى ساگۇ ئاڭلىتىپ ئۇردۇم. **6** سەن بۇلارنى ئاڭلىغانسەن؛ ئەمدى ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈپ باق! بۇنى راست دەپ ئېتىراپ قىلمامسىلەر؟ مەن بايانتىن «يېڭى ئىشلار»نى، يەنى ساقلىنىپ يوشۇرۇنغان ئىشلارنى بايان قىلدىم، سەن بۇلارنى بىلگەن ئەمەسسەن. **7** سېنىڭ: «دەرۋەقە، مېنىڭ ئۇلاردىن بالدۇر خەۋىرىم بار ئىدى» دېمەسلىكىڭ ئۈچۈن، ئۇلار بۇرۇن ئەمەس، ھازىرلا يارىتىلىدۇ؛ مۇشۇ كۈندىن ئىلگىرى سەن ئۇلارنى ئاڭلاپ باقمىغانسەن. **8** بەرھەق، سەن قۇلاق سالمىدىڭ، بەرھەق، سەن خەۋىرمۇ ئالمىدىڭ، بەرھەق، سېنىڭ قۇلىقىڭ خېلى بۇرۇنلا ئېچىلماي ئېتكىلىك قالدى؛ چۈنكى مەن سېنىڭ ۋاپاسىزلىق قىلۇۋېرىدىغانلىقىڭنى، بالىياتقۇدىكى چېغىڭدىن تارتىپ («ئاسىي» دەپ ئاتىلىدىغانلىقىڭنى بىلدىم. **9** ئۆز نامىم ئۈچۈن غەزىپىمنى كېچىكتۈرىمەن، شۇھرىتىم ئۈچۈن سېنى ئۆزۈپ ئاتلىمايمەن دەپ غەزىپىمنى بېسىۋالدىم؛ **10** قارا، مەن سېنى تاۋلىدىم، بىراق كۈمۈشنى تاۋلىغاندەك تاۋلاندۇرمىدىم، مەن ئازاب-ئوقۇبەتنىڭ خۇمدانىدا سېنى تاللۇالدىم؛ **11** ئۆز سەۋەبىدىن، ئۆز سەۋەبىدىن مەن مۇشۇنى قىلمەن؛ مېنىڭ نامىمغا داغ تەگسە قانداق بولىدۇ؟ مەن ئۆزۈمنىڭ شان-شۇھرىتىمنى باشقا بىرسىگە ئۆتكۈزۈپ بەرمەيمەن. **12** ئى ياقۇب، ئى چاقىرغىنىم ئىسرائىل! ماگۇ قۇلاق سالغىن؛ مەن «ئۇ»دۇرمەن؛ مەن ئۇنچىدۇرمەن، بەرھەق ھەم ئاخىرقىدۇرمەن؛ **13** مېنىڭ قولۇم يەر-زېمىننىڭ ئۇلىنى سالغان، ئوڭ قولۇم ئاسمانلارنى كە رگەن؛ مەن ئۇلارنى چاقىرسامىلا، ئۇلار جەم بولۇپ ئورندىن تۇرىدۇ. **14** ھەممىگلار، جەم بولۇپ يىغىلىگلار، ئاگلاپ قويۇڭلار؛ [بۇتلار] تارىسدا قايىسىسى مۇشۇنداق ئىشلارنى بايان قىلغان؟ پەرۋەردىگار ياخشى كۆرگەن كىشى بولسا ئۇنىڭ كۆڭلىدىكى ئىشلارنى بابىلدا ئادا قىلىدۇ؛ ئۇنىڭ بىلەك-قولى كالدىيەلەرنىڭ ئۇستىگە زەرب بىلەن چۈشىدۇ؛ **15** مەن، مەن سۆز قىلغانىمەن؛ دەرھەققەت، مەن ئۇنى چاقىردىم؛ مەن ئۇنى ئالدىغا چىقىرىۋالدىم؛ ئۇنىڭ يولى مۇۋەپپەقىيەتلىك بولىدۇ. **16** ـ ماگۇ يېقىن كېلىگلار، مۇشۇنى ئاڭلاپ قويۇڭلار؛ مەن ئەزەلدىن سۆزۈمنى يوشۇرۇن قىلغان ئەمەس، [سۆزۈم] ئەمەلگە ئاشۇرۇلغىنىدىمۇ يەنىلا شۇ يەردە بولغانمەن؛

هازر بولسا رەب پەرۋەردىگار ۋە تۇنىڭ روھى مېنى ئەۋەتتى! 17 ھەججەمەت-نىجاتكارىڭ پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ «تۆز ۋۇگۇھ پايدا بولسۇن دەپ ساڭا ۋۇگۇھتكۇچى، ساڭا تېگىشلىك بولغان يولدا سېنى يېتە كىلگۈچى مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭمۇرمەن، 18 سەن مېنىڭ پەرمانلىرىمغا قۇلاق سالغان بولساڭدى! تۇنداق بولغاندا بەخت-خاتىرجەملىكىڭ دەريادەك، ھەققانىيلىقىڭ دېڭىز دولقۇنلىرىدەك بولاتتى! 19 سېنىڭ نەسلىڭ بولسا تۇنىڭ قۇملىرىدەك، ئىچ-قارنىڭدىن چىققان پەرزەنتلىرىڭ قۇم دانىچىلىرىدەك سانسىز بولاتتى! تۇلارنىڭ ئىسمى مېنىڭ ئالدىمدا ھەم رگىز تۆرىۋۇۋىتىلمەيدىغان يا كى يوقىتۇۋىتىلمەيدىغان بولاتتى! 20 بابىلدىن چىقىڭلار، كالدىيلەردىن قېچىپ كېتىڭلار! ناخشا ئاۋازلىرىنى يا كۆتىپ مۇشۇنى جا كارلا ڭلار، بۇ خەۋەرنى ئا ڭلىتىڭلار، جاھاننىڭ چەت-ياقىلىرىغىچە ئۇنى يەتكۈزۈپ مۇنداق دە ڭلار: ـ «پەرۋەردىگار تۆز قۇلى ياقۇبنى ھەججەمەتلىك قىلىپ قۇتقۇزدى! 21 تۇلار چۆل-باياۋانلاردىن ئۆتكەندە ھېچ ئۇسساپ قالمىدى؛ ئۇ سۇلارنى تاشتىن ئاققۇزۇپ بەردى؛ بەرھەق، ئۇ تاشنى يارغۇزدى، سۇلار ئۇنىڭدىن ئۇرغۇپ چىقتى!». 22 «رەزىللەر ئۈچۈن» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، «بەخت-خاتىرجەملىك يوقتۇر».

49

«ئى ئاراللار، مېنىڭ گېپىمنى ئا ڭلا ڭلار، يىراقتىكى ئەل-يۇرتلار، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار! بالىياتقۇدىكى چېغىمدىن تارتىپ پەرۋەردىگار مېنى چاقىردى، ئاپامنىڭ قورسىقىدىكى چېغىمدىن تارتىپ ئۇ مېنىڭ ئىسمىمنى تىلغا ئالدى؛ 2 ئۇ ئاغزىمنى ئوتكۈر قىلىچتەك قىلدى، تۆز قولىنىڭ سايىسى ئاستىدا مېنى يوشۇرۇپ كەلدى، مېنى سىلىقلانغان بىر ئوق قىلدى؛ ئۇ مېنى ئوقدىنىغا سېلىپ ساقلىدى، 3 ۋە ماڭا: «سەن بولساڭ تۆز ۋۇجۇدىم مېنىڭ گۈزەللىك-جۇلالىقىم ئايان قىلىنىدىغان تۆز قۇلۇم ئىسرائىلدۇرسەن» ـ دېدى». 4 ئەمما مەن: ـ «مېنىڭ ئەجرىم بىكارغا كەتتى، ھېچنېمىگە ئېرىشمەي كۆچ-ماغدۇرۇمنى قۇرۇق سەرپ قىلدىم؛ شۇنداقتىمۇ ياھالىنىشىم بولسا پەرۋەردىگاردىدۇر، مېنىڭ ئەجرىمنىمۇ خۇدايىمغا تاپشۇردۇم» ـ دېدىم؛ 5 ئەمدى مېنى تۆز قولى بولۇشقا، ياقۇبنى تۇۋا قىلىپ ئۇنىڭ يىنىغا قايتۇرۇشقا مېنى بالىياتقۇدا شە كللەندۇ رگەن پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ (ئىسرائىل قايتۇرۇلۇپ يىنىغا توپلانمىغان بولسىمۇ، مەن يەنىلا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە شان-شەرەپكە ئىگە بولدۇم، شۇنىڭدەك خۇدايىم مېنىڭ كۆچۈمدۇر) 6 ـ ئۇ مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنىڭ ياقۇب قەبىلىلىرىنى [گۇناھتىن قۇتقۇزۇپ] تۇرغۇزۇشقا، ھەمدە ئىسرائىلدىكى «ساقلانغان سادىقلار»نى بەختكە قايتۇرۇشقا قۇلۇم بولۇشۇڭ سەن ئۈچۈن زەررىچىلىك بىر ئىشتۇر؛ مەن ئىچى سېنى ئەللە رگە نۇر بولۇشقا، يەر يۈزىنىڭ چەت-ياقىلىرىغىچە نىجاتىم بولۇشۇڭ ئۈچۈن سېنى ئاتىدىم». 7 ئەمدى ئىسرائىلنىڭ ھەججەمەت-قۇتقۇزغۇچىسى، ئۇنىڭدىكى مۇقەددەس بولغۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئادەملەر ئىچ-ئىچىدىن نەپرەتلىنىدىغان كىشىگە، يەنى كۆپچىلىك لەنىتى دەپ قارىغان، ئەمەلدارلارغا قۇل قىلىنغان كىشىگە مۇنداق دەيدۇ: ـ «سۈزىدە تۇرغۇچى پەرۋەردىگار، يەنى سېنى تاللىغان ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ سەۋەبىدىن، پادىشاھلار كۆزلىرىنى ئېچىپ كۆرۈپ ئورنىدن تۇرىدۇ، ئەمەلدارلار مۇ باش ئۇرىدۇ؛ 8 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «شايانەت كۆرسىتىلىدىغان بىر پەيتتە دۇئايىڭنى ئىجابەت قىلىشنى بېكىتكەنمەن، نىجات-قۇتقۇزۇلۇش يەتكۈزۈلىدىغان بىر كۈندە مەن ساڭا يارىدەمدە بولۇشۇمنى بېكىتكەنمەن؛ مەن سېنى قوغدايمەن، سېنى خەلقىمگە ئەھدە سۈپىتىدە بېرىمەن؛ شۇنداق قىلىپ سەن زېمىننى ئەسلىگە كەلتۈرسەن، [خەلقىمنى] خارابە بولۇپ كەتكەن مىراسلىرىغا ۋارىسلىق قىلدۇرسەن، 9 سەن مەھبۇسلارغا: «ئۈياققا چىقىڭلار»، قاراڭغۇلۇقتا ئولتۇرغانلارغا: «نۇرغا چىقىڭلار» ـ دەيسەن؛ تۇلار يولار بويىدىمۇ ئولتاب يۈرىدۇ، ھەتتا ھەر بىر تاغىر تاغىلاردىن ئوزۇقلۇق تاپىدۇ؛ 10 تۇلار تاج قالمايدۇ، ئۇسساپ كەتمەيدۇ، تومۇز ئىسسىقمۇ، قۇياش تەپتىمۇ تۇلارنى ئۇرمايدۇ، چۈنكى تۇلارغا رەھىم قىلغۇچى تۇلارنى يېتە كەلىدۇ، ئۇ تۇلارغا بۇلاقلارنى ويلىتىپ يول باشلايدۇ. 11 شۇنىڭدەك مەن بارلىق تاغلىرىمنى يول قىلىمەن، مېنىڭ يوللىرىم بولسا ئېگىز كۆتۈرۈلىدۇ. 12 مانا، مۇشۇ كىشىلەر يىراقتىن كېلىۋاتىدۇ، مانا، بۇلار بولسا شىمالدىن ۋە غەربتىن كېلىۋاتىدۇ، ھەم مۇشۇلار سىنىم زېمىنىدىمۇ كېلىۋاتىدۇ. 13 خۇشاللىقتىن توۋلا ڭلار، ئى ئاسمانلار؛ ئى يەر-زېمىن، شادلان، ناخشىلارنى يا كۆتىڭلار، ئى تاغلار، چۈنكى پەرۋەردىگار تۆز خەلقىگە تەسەللى بەردى، ئۇزىنىڭ خار بولغان يېقىر-مۇھىنلىرىگە رەھىم قىلدۇ. 14 بىراق زىئون بولسا: ـ «پەرۋەردىگار مەندىن ۋاز كەچتى، رەببىم مېنى ئۇنتۇپ كەتتى!» ـ دەيدۇ. 15 ئانا تۇزى ئېمىتىۋاتقان بوۋىقىنى ئۇنتۇيالامدۇ؟ تۇز قورسىقىدىن تۇغقان ئوغلىغا رەھىم قىلماي تۇرالامدۇ؟ ھەتتا تۇلار ئۇنتۇغان بولسىمۇ، مەن سېنى ئۇنتۇيالمايمەن. 16 مانا، مەن سېنى تۇز ئالقانلىرىمغا ئويۇپ پۈتكەنمەن؛ [خارابە] تامىلىرىڭ ھەردائىم كۆز ئالدىمدىدۇر. 17 ئوغۇل بالىلىرىڭ [قايتىشقا] ئالدىرىۋاتىدۇ؛ ئەسلىدە سېنى ۋەيران قىلغانلار، خاراب قىلغانلار سېنىڭدىن يىراق كېتىۋاتىدۇ، 18 بېشىڭنى ئېگىز كۆتۈرۈپ ئەتراپىڭغا قاراپ باق! تۇلارنىڭ ھەممىسى جەم بولۇپ قېشىڭغا قايتىپ كېلىۋاتىدۇ! تۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، سەن تۇلارنى تۆز ۋۇگۇھ زىبۇ-زىننەتلەر قىلىپ كىيىسەن؛ تويى بولىدىغان قىزدەك سەن تۇلارنى تاقايىسەن؛ 19 چۈنكى خارابە ھەم چۈلدەرەپ كەتكەن جايلىرىڭ، ۋەيران قىلىنغان زېمىنىڭ، ھازىر كېلىپ، تۇرماچىلىق بولغانلار تۆپەيلىدىن ساڭا تارچىلىق قىلىدۇ؛ ئەسلىدە سېنى يۇتۇۋالغانلار يىراقلاپ كەتكەن بولىدۇ. 20 سېنىڭدىن جۇدا قىلىنغان بالىلىرىڭ بولسا ساڭا: ـ «مۇشۇ جاي تۇرۇشۇمغا بەك تارچىلىق قىلىدۇ؛ ماڭا تۇرغۇدەك بىر جاينى بوشىتىپ بەرسەڭ!» ـ دەيدۇ؛ 21 سەن كۆڭلۈڭدە: ـ «مەن بالىلىرىمدىن ئايرىلىپ قالغان، غېرىب-مۇساپىر ۋە سۈرگۈن بولۇپ، ئۇيان-ۇيان ھەيدىۋېتىلگەن تۇرسام، كىم مۇشۇلارنى ماڭا تۇغۇپ بەردى؟ كىم تۇلارنى بېقىپ چوڭ قىلدى؟ مانا، مەن غېرىب-يالغۇز قالدۇرۇلغانىمەن؛ ئەمدى مۇشۇلار زادى نەدىن كەلگەندۇر؟» ـ دەيسەن. 22 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن ئەللە رگە قولۇمنى كۆتۈرۈپ ئىشارەت قىلىمەن، ئەل-مىللەتلە رگە كۆرۈنىدىغان بىر تۇغنى تىكلەيمەن؛ تۇلار ئوغۇللىرىڭنى قۇچىقىدا ئېلىپ كېلىشىدۇ؛ تۇلار قىزلىرىڭنى ھاياش قىلىپ كېلىدۇ. 23 پادىشاھلار بولسا، «ئاتاق دادىلىرىڭ» خانىشلار بولسا ئىنىكىنىلىرىڭ بولىدۇ؛ تۇلار ساڭا يېشىنى يە رگە تە گكۈزۈپ تەزىم قىلىپ، پۇتلىرىڭ ئالدىدىكى چاڭ-توپىنىمۇ يالايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسەن؛ چۈنكى ماڭا ئۈمىد باغلاپ كۈتكەنلەر ھە رگىز يە رگە قاراپ قالمايدۇ. 24 ئولجىنى باتۇرلاردىن ئېلىۋالغىلى بولامدۇ؟ ھەققانىيەت جازاسى سەۋەبىدىن ئۇتقۇن قىلىنغان بولسا قۇتۇلدۇرغىلى بولامدۇ؟ 25 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھەتتا باتۇرلاردىن ئەسىرلەرنىمۇ قايتۇرۇۋالغىلى، ئەشەددىيلەردىن ئولجىنى قۇتقۇزۇۋالغىلى بولىدۇ؛ ۋە سەن بىلەن دەۋالاشقانلار بىلەن مەنمۇ دەۋالىشىمەن، شۇنىڭ بىلەن بالىلىرىڭنى قۇتقۇزۇپ ئازاد قىلىمەن. 26 سېنى ئە رگۈچىلەرنى تۆز گۆشى بىلەن ئۆزىنى ئوزۇقلاندۇرىمەن؛ تۇلار يېگۈ شاراب ئىچكەندەك تۆز قېنى بىلەن مەست بولۇپ كېتىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ بارلىق ئەت ئىگىلىرى مەن پەرۋەردىگارنىڭ سېنىڭ قۇتقۇزغۇچىڭ ھەم ھەججەمەت-نىجاتكارىڭ، ياقۇبقا كۈچ-قۇدرەت بولغۇچى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ.

50

پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن قويۇۋەتكەن ئاناڭلارنىڭ تالاق خېتى قېنى؟ ماڭا قەرز بە رگۈچىلەرنىڭ قايىسىسىغا سەلىرنى سېتىۋەتكەنمەن؟ مانا، سىلەر تۆز گۇناھلىرىڭلار تارقىلىق تۆز-تۆز ۋۇگۇھلارنى سېتىۋەتكەنسىلەر، سىلەرنىڭ ئاسىيلىقلىرىڭلار تۆپەيلىدىن ئاناڭلار قويۇۋېتىلگەندى. 2 مەن سىلەردىنمۇ سورايمەن: مەن كەلگىنىمدە، نېمىشقا ھېچ ئادەم چىقمىدى؟ مەن چاقىرغىنىمدا، نېمىشقا ھېچكىم «مانا مەن» دەپ جاۋاب بەرمىدى؟ ھۆرلۈككە چىقىرىشقا قولۇم قىسقىلىق قىلامدۇ؟ قۇتقۇزغۇدەك كۈچۈم يوقىدۇ؟ مانا، مەن بىر ئەيىبلەپلا دېڭىزنى قۇرۇقتۇپ، دەريالارنى چۆلگە ئايلاندۇرۇۋېتىمەن؛ سۇ يولىغاچقا تۇلارنىڭ بېلىقلىرى سېسىپ كېتىدۇ، تۇسسىزلۇقتىن تۇلىدۇ؛ 3 ئاسمانلارنى قارىلىق بىلەن كىيدۇرىمەن، تۇلارنىڭ كىيىم-كېچىە كلىرىنى [قارا] بۇزدىن قىلىمەن». 4 «رەب پەرۋەردىگار مېنىڭ جاپا چە ككەنلەرنىڭ كۆڭلىنى ياساشنى بىلىشىم ئۈچۈن ماڭا تەلىم-تەربىيە ئالغۇچىلارنىڭ تىلىنى تەقدىم قىلدى؛ ئۇ مېنى ھەر سەھەر ئويغىتىپ تۇرىدۇ، تەربىيىلەنگەنلەرنىڭ قاتارىدا مېنىڭ قۇلىقىمنى ئويغىتىدۇ. 5 رەب پەرۋەردىگار قۇلىقىمنى ئاچتى؛ مەن بولسام ئىتائەتسىزلىك قىلمىدىم، يا كى يولدىن باش تارتمىدىم. 6 دۇمبەمنى ساۋېغۇچىلارغا، مە رگۈلىرىمنى تۈك يۇلغۇچىلارغا تۇتۇپ بە ردىم؛ خورلۇق ھەم تۈكۈرۈشلەردىن يۈزۈمنى قاچۇرمىدىم؛ 7 بىراق رەب پەرۋەردىگار ياردىممىدە بولىدۇ؛ شۇڭا مەن يە رگە قاراپ قالمايمەن؛ شۇڭا مەن [نېيىتىمنى ئەتتىي قىلىپ] يۈزۈمنى تاللىماستەك چىڭ قىلدىم؛ خىجىللىققا قالدۇرۇلمايدىغانلىقىمنى بىلىمەن. 8 مېنى ئاقلىغۇچى يېنىمىدىدۇر؛ كىم ماڭا تەرز-شىكايەت قىلالىسۇن؟ بار بولسا بىرلىكتە دەۋالىشايلى، كىم مېنىڭ ئۆستۈمدىن ئەيىبلىمەكچى بولسا، ئالدىمغا كەلسۇن! 9 ماڭا ياردەمدە بولغۇچى پەرۋەردىگاردۇر، ئەمدى مېنى ئەرز قىلالايدىغان كىمكەن؟ تۇلارنىڭ ھەممىسى بىر تال كىيىمدەك ئەسكىرەپ كېتىدۇ، پەرۋانىلەر تۇلارنى يۇتۇۋېتىدۇ». 10 ـ «ئاراڭلاردا پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغان، تۇنىڭ قۇلىنىڭ سۈزىگە ئىتائەت قىلىدىغان كىم بار؟ قاراڭغۇلۇقتا ماڭىدىغان، يورۇقلۇق بولمىغان كىشى بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئىشىنىپ خاتىرجەملەنسۇن، خۇداسىغا يۈلەنسۇن! 11 مانا، تۇزلىرى ئۇچۇن ئوت ياقىدىغان، ئەتراپىڭلارنى مەشئەللەر بىلەن ئوراپدىغان ھەمىڭلار! قېنى، تۇز ئوتۇڭلارنىڭ نۇردا، تۇز ۋۇگۇلار ياققان مەشئەللەر ئارىسىدا مېڭىڭلار، بىراق سىلەر شۇنى قولۇمدىن ئالىسىلە رکى: ـ «ئازاب-ھەسرەت ئىچىدە ياتىسىلەر!».

51 «ئى مەققانىيلىققا ئىتتىلگۈچىلەر، پەرۋەردىگارنى ئىزدىگۈچىلەر، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار: ـ سىلەرنى يونۇپ چىقارغان تاشقا، سىلەرنى كولاپ چىقارغان ئۇرە-ككە نەزەر سېلىڭلار، **2** ئاتا-ئاۋىنىڭلار ئىبراھىمغا، سىلەرنى تۇغۇپ بە رگەن ساراھقا نەزەر سېلىڭلار، چۈنكى مەن ئۇنى يالغۇز چېغىدا چاقىردىم، ئۇنىڭغا بەخت ئاتا قىلدىم، ھەم ئۇنى ئاۋۇندۇردۇم. **3** چۈنكى پەرۋەردىگار زىئونغا تەسەللى بەرمەيدۇ قېرىمايدۇ؛ ئۇنىڭ بارلىق خارابە يەرلىرىگە چوقۇم تەسەللى بېرىدۇ؛ ئۇ چوقۇم ئۇنىڭ جاڭگالىرىنى ئېرەن باغچىسىدەك، ئۇنىڭ چۆل-باياۋانلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ بېغىدەك قىلىدۇ؛ ئۇنىڭدىن خۇشئاللىق ھەم شاد-خۇرام‌لىق، رەھمەتلەر ھەم ناخشا ئاۋازلىرى تېپىلىدۇ. **4** مېنىڭ خەلقىم، گېيىمنى ئاڭلاڭلار، ئۇز ئېلىم، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار؛ چۈنكى مەندىن بىر قانۇن-تەلىم كېلىدۇ، ۋە مەن ھۆكۈزىم-ھەققىنىمنى ئەل-يۇرتلار ئۈچۈن بىر نۇر قىلىپ تىكلەيمەن. **5** مېنىڭ ھەققانىيلىقىم سىلە رگە يېقىن، مېنىڭ نىجاتىم يولغا چىقتى؛ مېنىڭ بىلە كلىرىم ئەل-يۇرتلارغا ھۆكۈزىم-ھەققەتنى ئېلىپ كېلىدۇ؛ ئاراللار مېنى كۈتۈپ ئۈمىد باغلايدۇ، ئۇلار مېنىڭ بىلىكىمگە تايىنىدۇ. **6** يېشىڭلارنى كۆتۈرۈپ ئاسمانلارغا، ئاستىڭلاردا ئۇرغان يەر-زېمىنغىمۇ قاراپ بېقىڭلار، چۈنكى ئاسمانلار ئىس-تۈتەكتەك غايىب بولىدۇ، يەر-زېمىن بولسا بىر تال كىيىمدەك كونىراپ كېتىدۇ؛ ئۇنىڭدا ئۇرۇقۇاتقانلارمۇ ئوخشاشلا تۇلىدۇ، بىراق نىجاتىم بولسا ئەبەدىلئەبە دگىچىدۇر، مېنىڭ ھەققانىيلىقىم ھە رگىز يانجىلمايدۇ. **7** ئى ھەققانىيلىقىمنى بىلگەنلەر، كۆڭلىگە قانۇن-تەلىمنى پۈككەن خەلق، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار، ئىنسانلارنىڭ ھاقارەتلىرىدىن قورقماڭلار، ئۇلاردىكى كۆپۈرلۈق ۋە غالجىرلاشلاردىن پاتىراق بولۇپ كەتمە ڭلار، **8** چۈنكى كۈيە ئۇلارنى كىيىنى يەۋالغاندەك يەۋالىدۇ، قۇرت يۇڭۇ يەۋالغاندەك يەۋالىدۇ، بىراق ھەققانىيلىقىم ئەبەدىلئەبە دگىچىدۇر، مېنىڭ نىجاتىم دەۋرىدىن-دەۋرگىچىدۇر. **9** ئى يېغان، ئۇيغان، كۆچنى ئۆزۈڭگە كىيم قىلىپ كېگىڭىسەن، ئى پەرۋەردىگارنىڭ بىلىكى! قەدىمكى ۋاقىتلاردا، ئۆتكەن زامانلاردىكى دەۋرلەردە ئۇيغانغىنىڭدەك ئۇيغان! راھابنى قىيما-چىيما قىلىپ چېپىۋەتكەن، ئەجدىھانى سانجىپ زەخىملەندۈرگەن ئەسلى سەن ئەمەسمۇ؟ **10** دېڭىزنى، دەھشەتلىك ھاكاردىكى سۇلارنى قۇرۇتۇپ‌تىپ، دېڭىزنىڭ تېگىدىن سەن ھەجەمەمەتلىك قىلىپ قۇتقۇزغانلارنىڭ ئۆتۈش يولى قىلغان ئەمەسمۇ؟ **11** شۇڭا پەرۋەردىگار بەدەل تۆلەپ قۇتقۇزغانلار قايتىپ كېلىدۇ، ئۇلار ناخشىلارنى ئېيتىپ زىئونغا يېتىپ كېلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ باشلىرىغا مەڭگۈلۈك شاد-خۇرام‌لىق قوندۇ؛ ئۇلار خۇشئاللىق ۋە شادلىققا ئېرىشىدۇ؛ قايغۇ-ھەسرەت ھەم ئۆھ-ئادامەتلەر بەدەر قاچىدۇ. **12** سىلە رگە تەسەللى بە رگۈچى ئۆزۈم، ئۆزۈمدۇرمەن؛ ئۇلۇش ئالدىدا ئۇرغان بىر ئىنساندىن، تېنى ئوت-چۆپلە رگە ئايلىنىپ كېتىدىغان ئىنسان بالىسىدىن قورقۇپ كەتكىنىڭ نېمىسى؟ **13** ئاسمانلارنى كە رگەن، يەر-زېمىنىڭ ئۇلىنى ياسىغۇچىڭ پەرۋەردىگارنى ئۇنتۇپ يۈرىسەن، شۇنداقلا كۈن ۋېنى ھالا كەت يۈرگۈزمەيچە بولغان زالىمنىڭ قەھرىدىن توختاۋسىز قورقۇپ يۈرىسەن؛ ئەمدى زالىمنىڭ قەھرى قېنى؟ **14** باش ئەگكەن ئەسىر بولسا تېزدىن بوشىتىلىدۇ؛ ئۇ ھاڭغا چۈشمەيدۇ، شۇنىڭ بىلەن تۆلەيدۇ، ئۇنىڭ رىسقىمۇ ئۇگۈمە قالمايدۇ. **15** مەن بولسام دېڭىزنى قوزغاپ، دولقۇنلارنى ھۇركىرەتكۈچى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ‌ئۇرمەن؛ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار» مېنىڭ نامىمدۇر، **16** ۋە ئاسمانلارنى تىكلەشكە، يەر-زېمىننىڭ ئۇلىنى سېلىشقا، ۋە زىئونغا: «سەن مېنىڭ خەلقىمدۇر» دېيىشكە، مەن سۆزۈمنى ئاغزىڭغا قويغانىمەن، سەن [قۇلۇمنى] قولۇمنىڭ سايىسى بىلەن ياپقانىمەن. **17** ئى پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىكى قەھرلىك قەدەھنى ئىچىۋەتكەن يېرۇسالېم، ئۇيغان، ئۇيغان، ئورنۇڭدىن تۇر، ئادەمنى ۋەھىمىگە سالغۇچى جام-قەدەھنى سەن ئىچتىڭ، بىراقلا كۆتۈرىۋەتتىڭ؛ **18** ئۇنىڭ تۇغۇپ بە رگەن بارلىق بالىلىرى ئارىسىدا ئۇنى يېتە كلىگۈدەك ھېچكىم يوق، ئۇنىڭ بېقىپ چوڭ قىلغان بارلىق بالىلىرىدىن ئۇنىڭ قولىنى تۇتۇپ يۈلگۈدەك ھېچىرىمۇ يوق. **19** بۇ ئىككى ئىش يېشىڭغا چۈشتى ـ (كىم سەن ئۈچۈن ئىچ ئاغرىتىپ يىغلار؟!) ـ بۇلاڭچىلىق ھەم ۋەيرانچىلىق، ئاچارچىلىق ھەم قىلىچ، مەنمۇ ساڭا تەسەللى بېرەلەيمەڭمىكەن؟ **20** سېنىڭ بالىلىرىڭ ھالسىزلىنىپ ھوشىدن كەتتى، تورغا چۈشكەن جەرەندەك ھەربىر كوچىنىڭ دوقمۇشىدا ياتىدۇ؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ قەھرى بىلەن، خۇدايىڭنىڭ تەنبىھى بىلەن تولدۇرۇلدى؛ **21** شۇڭا ھازىر بۇنى ئاڭلاپ قوي، ئى خار بولغان، ـ مەست بولغان، بىراق شاراب بىلەن ئەمەس: ـ **22** ئۆز خەلقىنىڭ دەۋاسىنى يۈرگۈزگۈچى رەببىڭ پەرۋەردىگار، يەنى سېنىڭ خۇدايىڭ مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن قولۇڭدىن ئادەمنى ۋەھىمىگە سالىدىغان جام-قەدەھنى، يەنى قەھرىمگە تولغان قەدەھنى ئېلىۋالدىم، سەن ئىككىنچى ئۇنىڭدىن ھېچ ئىچمەيسەن؛ **23** مەن ئۇنى سېنى خارلىۋاتقانلارنىڭ قولىغا ئۆتكۈزەمەن؛ ئۇلار ساڭا: «بىز ئۆستۈڭدىن دەسسەپ ئۆتىمىز، ئېگىلىپ تۇر» دېدى؛ شۇنىڭ بىلەن سەن تېنىڭنى يەر بىلەن تەڭ قىلىپ، ئۆستۈڭدىن ئۆتكۈچىلەر ئۈچۈن ئۆز ۋۇجۇدىڭنى كوچىدىكى يول قىلدىڭ».

52 ـ ئۇيغان، ئۇيغان، ئى زىئون، كۈچۈڭنى كىيىۋال، ئى يېرۇسالېم، مۇقەددەس شەھەر، گۈزەل كىيىم-كېچەك كىيىڭ؛ چۈنكى يۇندىن باشلاپ سۈننەت قىلىنمىغانلار يا كى ناپاكلار ئىچىڭگە ئىككىنچى كىرمەيدۇ. **2** توپا-چاڭدىن چىقىپ ئۆزۈڭنى سىلكىۋەت؛ ئورنۇڭدىن تۇر، ئولتۇرۇۋال، ئى يېرۇسالېم؛ ئۆز ۋۇجۇدىڭنى ۋېنە ۋۇجۇدىڭ زەنجىرلەردىن بوشىتىۋەتكىن، ئى ئۆتقۇن بولغان زىئون قىزى! **3** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر ئۆز ۋۇجۇدىڭلارنى پۇلسىز سېتىۋەتكەنسىلەر؛ پۇلسىز قايتۇرۇپ سېتىۋېلىنىسىلەر». **4** چۈنكى مۇنداق دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار: ـ خەلقىم دەسلەپتە مىسىرغا مۇساپىر سۈپىتىدە چۈشكەنىدى، شۇنداقلا يېقىندا ئاسۇريە ئۇلارنى ئە زگەن يەردە، **5** (ئەمدى ھازىر خەلقىم پۇلسىز ئېلىپ كېلىنگىنىدە، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار) مېنىڭ كارىم بولامدىكەن؟ ئۇلار ئۆستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچىلار ئۇلارنى زار قاقشاتقان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ شۇنداقلا نامىم بولسا كۈن ۋېنى توختاۋسىز ھاقارەتلەنگەن تۇرسا، مېنىڭ كارىم بولامدىكەن؟!» **6** شۇڭا ئۆز خەلقىم مېنىڭ نامىمنى بىلىدۇ؛ شۇڭا شۇ كۈنى ئۇلار مېنىڭ «ئۆز» ئىكەنلىكىمنى، شۇنداقلا ئۇلارغا: «كۆز، مېنى!» دەيدىغانلىقىمنى بىلىدۇ. **7** تاغلار ئۈستىدە خۇش خەۋەر ئېلىپ كەلگۈچىنىڭ ئاياغلىرى ئېمىدىگەن گۈزەل-ھە! ئۇ ئارام-خاتىرجەملىكنى جاكارلايدۇ، بەختلىك خۇش خەۋەرنى ئېلىپ كېلىدۇ، نىجات-قۇتقۇلۇشنى ئېلان قىلىدۇ، ئۇ زىئونغا: «خۇدايىڭ ھەممىگە ھۆكۈمرانلىق سۈرىدۇ!» **8** كۈزەتچىلىرىڭنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلا! ئۇلار ئاۋازىنى كۆتۈرىدۇ، ناخشىلارنى يا كۈتىپ توۋلايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار زىئونغا ئېلىپ قايتقاندا، ئۇلار ئۆز كۆزى بىلەن كۆرىدۇ! **9** ئى يېرۇسالېمنىڭ خارابىلىرى، ناخشىلارنى يا كۈتىپ ئەتەنە قىلىڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە تەسەللى بە رگەن، ئۇ يېرۇسالېمنى ھەجەمەمەتلىك قىلىپ قۇتقۇزغان! **10** پەرۋەردىگار ئەللەرنىڭ ھەممىسنىڭ ئالدىدا ئۆز مۇقەددەس بىلىكىنى ئېچىپ ئايان قىلغان؛ شۇنىڭ بىلەن يەر-زېمىننىڭ بارلىق چەت-ياقىلىرى خۇدايىمىزنىڭ نىجات-قۇتقۇلۇشىنى كۆرىدۇ. **11** چىقىپ كېتىڭلار، چىقىپ كېتىڭلار، ھېچ ناپاك نەرسىگە تە گمەي شۇ يەردىن چىقىپ كېتىڭلار، ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىپ كېتىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس قاچا-قوچىلىرىنى كۆتۈرگۈچىلەر، ئۆزۈڭلارنى پاك تۇتۇڭلار؛ **12** چۈنكى سىلەر ئالدىرىغان پېتى ئەمەس، ياتىپاراق قاچقان پېتى ئەمەس چىقىپ كېتىسىلەر؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئالدىڭلاردا ماڭىدۇ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئارقا مۇھاپىزىتچىڭلار بولىدۇ. **13** «ـ كۆز ۋۇلا رکى، مېنىڭ قۇلۇم دانالىق بىلەن ئىش كۆرىدۇ؛ ئۇ [ئالەم ئالدىدا] كۆتۈرۈلىدۇ، يۈقىرى ئورۇنغا چىقىرىلىدۇ، ناھايىتى ئالىي ئورۇنغا ئېرىشتۈرۈلىدۇ. **14** لېكىن ئۇرغۇن كىشىلەر سېنى كۆرۈپ، ئىنتايىن ھەيران قېلىشىدۇ، ـ چۈنكى ئۇنىڭ چىرايى باشقا ھەرقانداقىسىدىن كۆپ زەخىملەنگەن، [قۇلنىڭ] قىياپىتى شۇ دەرىجىدە يۈزۈۋېتىلگەنكى، ئۇنىڭدا ھەتتا ئادەم سىياقىمۇ قالمغان! **15** ئۇ شۇ يول بىلەن ئۇرغۇن ئەللەرنىڭ ئۈستىگە [قان] چاچىدۇ. ھەتتا شاھ-پادىشاھلارمۇ ئۇنىڭ كارامىتىدىن ئاغزىنى ئۇۋۇپلا قالىدۇ؛ چۈنكى ئۇزاترىگە ئەۋلەدنى ئېيتىلمىغانى ئۈچۈن كۆرىدىغىنى ئۈچۈن ئاڭلاپ باقمىغانى چۈشىنىدىغىنى ئۈچۈن

ئاچمدی؛ ئۇ خۇددی بوغۇزلاشقا يىتىلەپ مېڭلغان پاقلاندەك بوغۇزلاشقا ئېلىپ مېڭلدی، شۇنداقلا يۈزۈك قىرقىغچىلار ئالدىدا قوي ئۆن-تىنسىز ياتقانداەك، ئۇ زادىلا ئېغىز ئاچمدی. **8** ئۇ قامىپ قويۇلۇپ، ھەق سوراقتىن مەھرۇم بولۇپ ئېلىپ كېتىلدی، ئەمدی ئۇنىڭ ئەۋلادىنى كىممۇ بايان قىلالىسۇن؟! چۈنكى ئۇ تىرىكلەرنىڭ زېمىندىن ئېلىپ كېتىلدی، مېنىڭ خەلقىمنىڭ ئاسىيلىقى ئۈچۈن ئۇ ۋاپا بىلەن ئۇرۇلدی. **9** كىشىلەر ئۇنى رەزىللەر بىلەن ئورتاق بىر گۆر رگە بىكىتكەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇ تۆۋلىمىدە بىر باي بىلەن بىللە بولدی، چۈنكى ئۇ ھېچقاچان زوراۋانلىق قىلىپ باقمىغان، ئۇنىڭ ئاغزىدىن بىرەر ئېغىزمۇ ھىيلە-مىكىرلىك سۆز تېپىلماس. **10** براق ئۇنى ئېزىشنى لايىق كۆرگەن پەرۋەردىگارىدۇر، ئۇ ئۇنى ئازابقا چۈمۈلدۈرگۈزدی. گەرچە ئۇ توز جىنىنى گۇناھنى ۋېيىدىغان قۇربانلىق قىلغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇ توزنىڭ ئۇرۇق-ئەۋلادلىرىنى چوقۇم كۆرۈپ تۇرىدۇ، شۇنداقلا ئۇنىڭ كۆرىدىغان كۆزلىرى ئۇزارتىلىدۇ؛ ۋە پەرۋەردىگارنىڭ كۆڭلى سۈيۈندىغان ئىشلار ئۇنىڭ ئىلكىدە بولۇپ، راۋاج تېپىپ ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. **11** ئۇ توزنى تارتقان جاپانىڭ مېۋىسىنى كۆرۈپ مەمنۇن بولىدۇ، ھەققانىي بولغۇچى مېنىڭ قۇلۇم توزنىڭ بىلىملىرى بىلەن نۇرغۇن كىشىلە رگە ھەققانىيلىقنى يەتكۈزىدۇ. چۈنكى ئۇ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكلىرىنى توزنىڭ ۋۇجۇدىغا ئېلىدۇ. **12** بۇ ئىشلىرى ئۈچۈن مەن شۇ «نۇرغۇن كىشىلەر»نى ئۇنىڭغا ھەدىيە قىلىپ ئېسىۋىسى قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ توزنى كۆچلۈكلەرنى غەنىمەت سۈپىتىدە ئۆلەشتۈرۈپ بېرىدىغان بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇ تا ئۆلۈشكە قەدەر «[شاراب ھەدىيە]»نى تۆككەنىدەك، توز جىنىنى تۆتۈپ بەردی، شۇنداقلا توزنىڭ ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنىڭ قاتاردا سانىلىشىغا يول قويدی. شۇنىڭ بىلەن ئۇ نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ گۇناھىنى توز ئۈستىگە ئالدی، توزنىڭ ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنىڭ ئورنىغا قويۇپ ئۆلار ئۈچۈن دۇئا قىلدی».

54

ـ تەنتەنە قىل، ئى پەرزەنت كۆرمىگەن تۇغماس ئايال! ناخشىلارنى ياڭرات، شادلىنىپ توۋلا، ئى تولاغق تۇتۇپ باقمىغان ئايال! ـ چۈنكى غېرىب ئايالنىڭ باللىرى ئېرى بار ئايالنىڭكىدىن كۆپتۇر! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ **2** چېدىرىڭنىڭ ئورنىنى كېڭەيتىپ، تۇرالغۇلىرىڭنىڭ ئېتىكلىرىنى ئۇلار يايلىسۇن؛ كۆچۈڭنى ھېچ ئايمای چېدىر تانىلىرىڭنى ئۇزارتقىن، قوزۇقلىرىڭنى چىڭايتقىن؛ **3** چۈنكى سەن ئوڭ ۋە سول تەرىپىگە كېڭىيىسەن؛ سېنىڭ ئەۋلادىڭ باشقا ئەللەرنى ئىگەلەيدۇ، ئۇلار غېرىب شەھەرلەرنى ئاھالىلىك قىلىدۇ. **4** قورقما، چۈنكى سەن ھېچ خجالەتتە بولمايسەن، ھېچ ۋۇياتقا قالدۇرۇلمايسەن، چۈنكى يە رگە ھېچ قارىتىلىپ قالمايسەن، چۈنكى ياشلىقىڭدىكى خجىلچانلىقنى تۇنۇيسەن، تۇلۇقۇڭنىڭ ئاھانىتىنى ھېچ ئېسىڭگە كەلتۈرەلمەيسەن. **5** چۈنكى سېنى يارىتىپ شەكىللەندۈرگۈچىڭ بولسا سېنىڭ ئېرىڭ، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامى؛ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭ بولسا ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى، ئۇ بارلىق يەر-زېمىننىڭ خۇداسى دەپ ئاتىلىدۇ. **6** چۈنكى پەرۋەردىگار سېنى چاقىردی، ـ خۇددی ئېرى ئۆزىدىن ۋاز كەچكەن، كۆڭلى سۇنۇق بىر ئايالدەك، ياشلىقىدا ياتلىق بولۇپ ئاندىن تاشلۇۋېتىلگەن بىر ئايالنى چاقىرغاندەك چاقىردی» ـ دەيدۇ سېنىڭ خۇدايىڭ؛ **7** مەن بىر دەقىقە سەندىن ئايرىلىپ كەتتىم، براق زور كۆيۈمچانلىق بىلەن سېنى يىغىمەن يىغىمەن؛ **8** غەزىپىمنىڭ تېشىشى بىلەن مەن بىر دەقىقىلا يۈزۈمنى سەندىن يوشۇرۇپ قويدۇم؛ براق مەھگۈلۈك مېھىر-مۇھەببىتىم بىلەن ساڭا كۆيۈمچانلىق كۆرسىتىمەن» ـ دەيدۇ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭ پەرۋەردىگار. **9** مۇشۇ ئىشلار خۇددی نۇھ [پەيغەمبەر] دەۋرىدىكى تۇپان سۇلىرىدەك بولىدۇ ـ مەن نۇھ دەۋرىدىكى سۇلار ئىككىنچى يەر يۈزىنى بېسىپ تۇتمەيدۇ دەپ قەسەم ئىچكىنىمدەك، ـ مەن شۇنداق قەسەم ئىچكەنىدىكى، سەندىن ئىككىنچى غەزەپلەنمەيمەن، ساڭا ئىككىنچى تەنبىھ بەرمەيمەن. **10** چۈنكى تاغلار يوقىلىدۇ، دۆڭلەرمۇ يۇتكىلىپ كېتىدۇ، براق مېھىر-مۇھەببىتىم سەندىن ھەرگىز كەتمەيدۇ، ساڭا ئارام-خاتىرجەملىك بە رگەن ئەھدەمنى سەندىن نېرى بولمايدۇ» ـ دەيدۇ ساڭا كۆيۈمچانلىق قىلغۇچى پەرۋەردىگار. **11** ئى خار بولغان، بوراندا ۋەيان-ۋەيان چايقالغان، ھېچ تەسەللى قىلىنمىغان [قىز]، مانا، مەن تاشلىرىڭنى رەڭدار سېمونت لاي بىلەن قىرلايمەن، كۆك ياقۇتلار بىلەن ئۇلۇڭنى سالىمەن؛ **12** پارقىراق مۇنارلىرىڭنى لەئەللەردن، دەرۋازىلىرىڭنى چاقناق ياقۇتلاردىن، بارلىق سېپىللىرىڭنى جاۋاھىراتلاردىن قىلىپ ياسايمەن. **13** سېنىڭ بالىلىرىڭنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگار تەربىيىدە ئۆگىتىلىدۇ؛ بالىلىرىڭنىڭ ئارام-خاتىرجەملىكى زور بولىدۇ! **14** سەن ھەققانىيلىق بىلەن تىكلىنىسەن؛ سەن زۇلۇمدىن يىراق، (چۈنكى سەن ھېچ قورقمايسەن) ۋەھشەتتىنمۇ يىراق تۇرغۇچى بولىسەن، چۈنكى ئۇ ساڭا ھېچ يېقىنلاشمايدۇ. **15** مانا، بىرەرسى ھامان يېغىلىپ ساڭا ھۇجۇم قىلسا، (براق بۇ ئىش مېنىڭ ئىختىيارىمدا بولغان ئەمەس)، كىمكى يېغىلىپ ساڭا ھۇجۇم قىلسا سېنىڭ سەۋەبىڭدىن يىقىلىدۇ. **16** مانا، كۆمۈر ئوتىنى يەلپۈتۈپ، ئۆزىگە مۇۋاپىق بىر قورالنى ياسىغۇچى تۆمۈرچىنى مەن ياراتقانىمەن، ھەم خار قىلىش ئۈچۈن ھالاك قىلغۇچىنىمۇ مەن ياراتقانىمەن، **17** ساڭا قارشى ياسالغان ھېچقانداق قورال كارغا كەلمەيدۇ؛ ساڭا ئەرز-شىكايەت قىلغۇچى ھەربىر تىلنى سەن مات قىلىسەن. مانا شۇلار پەرۋەردىگارنىڭ قۇللىرىنىڭ ئالدىغان مىراسىدۇر! ئۇلارنىڭ ھەققانىيلىقى بولسا مەندىندۇر!

55

ھوي! بارلىق ئۆسىپ كەتكەنلەر، سۇغا كېلىڭلار! پۇلى يوقلار، كېلىڭلار، ئاش-نان سېتىۋېلىپ يە ڭلار، مانا كېلىڭلار، نە پۇل نە بەدەل تۆلىمەيلا شاراب ھەم سۈت سېتىۋېلىڭلار، **2** نېمىشقا ھەققىي ئاش-نان بولمايدىغان نەرسىگە پۇل خەجلەيسىلەر؟ ئەجىرىڭلارنى تاەدىمنى ھېچ قانائەتلەندۈرمەيدىغان نەرسىلەر ئۈچۈن سەرپ قىلىسىلەر؟ گېپىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار، ياخشىسىدىن يە ڭلار، كۆڭۈڭلار موچىلىقتىن قانائەتلىنىدۇ؛ **3** ماڭا قۇلاق سېلىڭلار، يېنىمغا كېلىڭلار، ئاڭلاڭلار، جېنىڭلار ھاياتقا ئېرىشىدۇ؛ ۋە مەن سىلەر ئۈچۈن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە تۈزۈپ بېرىمەن: ـ شۇ ئەھدە ـ داۋۇتقا ۋەدە قىلىنغان مېھىر-شەپقەتلەردۇر! **4** مانا، مەن ئۇنى ئەل-يۇرتلارغا گۇۋاھچى سۈپىتىدە، ئەل-يۇرتلارغا يېتەكچى ھەم سە ركەردە سۈپىتىدە تەقدىم قىلدىم ـ **5** ـ «مانا، سەن تونۇ ئۇگىگە يات بىر ئەلنى چاقىرىسەن، سېنى بىلمىگەن بىر ئەل ينىڭغا يۈگۈرۈپ كېلىدۇ؛ سەۋەبى بولسا پەرۋەردىگار خۇدايىڭ، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ تونۇلىدۇر، چۈنكى ئۇ سېنى ئۇلۇغلاپ ساڭا گۈزەللىك-جۈلالىقنى يار قىلدی». **6** ـ ئىزدە ڭلار پەرۋەردىگارنى، ئۇ تونۇنى تاپقۇزماقچى بولغان پەيتتە؛ ئۇ يېقىن تۇرغان ۋاقىتدا ئۇنىڭغا ندا قىلىڭلار! **7** رەزىل ئادەم تونۇ يولنى، ناھەق ئادەم ئۆز ئوي-خىيالىرىنى تاشلىسۇن، پەرۋەردىگارنىڭ ينىغا قايتىپ كەلسۇن، ئۇ ئۇنىڭغا رەھىمدىللىق كۆرسىتىدۇ، خۇدايىمىزنىڭ ينىغا قايتىپ كەلسۇن، ئۇ زور كەچۈرۈم قىلىدۇ. **8** چۈنكى مېنىڭ ئۇيلىغانلىرىم سىلەرنىڭ ئۇيلىغانلىرىڭلار ئەمەس، مېنىڭ يوللىرىم بولسا سىلەرنىڭ يوللىرىڭلار ئەمەستۇر؛ **9** چۈنكى ئاسمان يەردىن قانچە يۇقىرى بولغىنىدەك، مانا ئۆز يوللىرىم سىلەرنىڭ يوللىرىڭلاردىن، مېنىڭ ئۇيلىغانلىرىم سىلەرنىڭ ئۇيلىغانلىرىڭلاردىن شۇنچە يۇقىرىدۇر. **10** يامغۇر ھەم قار ئاسماندىن چۈشۈپ، يە ر يۈزىنى سۇغىرىپ ئۇنى كۆكەرتىپ، چېچەك كىلىتىپ، تېرىغۇچىغا ئۇرۇقنى، يېگۈچىگە ئاش-نانىنى تەمىنلىگۈچە قايتمايدىغانىدەك، **11** مانا مېنىڭ ئاغزىمدىن چىققان سۆز- كالامىم شۇنداقتۇر؛ ئۆز كۆڭلۈمدىكىنى ئەمەلگە ئاشۇرمىغۇچە، ئۇنى ئەۋەتىش مەقسىتىمگە تولۇق يەتمىگۈچە، ئۇ ئۆزۈمگە بىكاردىن-بىكار قايتمايدۇ. **12** چۈنكى سىلەر شاد-خۇرام ھالدا چىقىسىلەر؛ ئارام-خاتىرجەملىكتە يېتىپ كىلىنىپ چىقىسىلەر؛ تاغلار ھەم د ۆڭلەر سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ناخشا ياڭرىتىدۇ، دالالاردىكى بارلىق دەل-دەرەخلەر چاۋاك چېلىشىپ تەتەنە قىلىدۇ؛ **13** يانتاقلىقىنىڭ ئورنىدا قارىغاي، جىغانلىقىنىڭ ئورنىدا خاداس دەرىخى ئۈسىدۇ؛ مۇشۇلار بولسا پەرۋەردىگارغا بىر نام كەلتۈرىدۇ، مەڭگۈگە ئۆزۈلمەس كارامەت بولىدۇ.

56

پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئادالەت ھەم ھىدايەتنە چىڭ تۇرۇڭلار، ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزۈپىركلار؛ چۈنكى مېنىڭ نىجاتىم يېقىنلاشتی، ھەققانىيلىقم ئايان قىلناي دەۋاتىدۇ، **2** مۇشۇلارنى قىلغۇچى كىشى، مۇشۇلاردا چىڭ تۇرغۇچى ئىنسان بالىسى ـ شابات كۈنىنى بۇلغىمای پاك-مۇقەددەس ساقلىغۇچى، قولىنى ھەرقانداق رەزىللىكتىن تارتقۇچى كىشى ئىبىدىگەن بەختلىكتۇر! **3** تۇرنى پەرۋەردىگارغا باغلىغان يات يۇرتلۇق ئادەم: ـ «پەرۋەردىگار چوقۇم مېنى ئۆز خەلقىدىن ئايرۇۋېتىدۇ!»، يا كى ئاغۋات بولغان كىشى: ـ «مانا، قاقشال بىر دەرەخمەن!» دېگۈچى بولىسۇن. **4** چۈنكى پەرۋەردىگار: ـ مەن ئۆز «شابات كۈنلىرىم»نى ساقلايدىغان، كۆڭۈلمدىكى ئىشلارنى تاللىغان، ئەھدەمدە چىڭ تۇرىدىغان ئاغۋاتلارغا مۇنداق دەيمەنكى: ـ **5** مەن ئۇلارغا ئۆز ۋۇجۇمدە، يەنى ئۆز تاملىرىم ئۆچىدە ئۇرۇن ھەم نام-ئاتاق ئاتا قىلىمەن؛ مۇشۇ نام-ئاتاق ئوغۇل-قىزلىرى بارلارنىڭكىدىن ئەۋزەلدۇر؛ مەن ئۇلارغا ئۆزۈلمەس، مەڭگۈلۈك نامنى بېرىمەن. **6** پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا، ئۇنىڭ نامىغا سىغىنىشقا، ئۇنىڭ قۇللىرى بولۇشقا پەرۋەردىگارغا ئۆزىنى باغلىغان، شابات كۈنىنى بۇلغىمای پاك-مۇقەددەس ساقلىغان، ئەھدەمنى چىڭ تۇتقان يات يۇرتلۇقنىڭ پەرزەنتلىرىنى بولسا، **7** ئۇلارنىمۇ ئۆز مۇقەددەس تىغىمغا ئېلىپ كېلىمەن، مېنىڭ دۇئا گاھ بولغان ۋۇجۇمدە ئۇلارنى خوشال قىلىمەن؛ ئۇلارنىڭ كويدۇرمە قۇربانلىقلىرى ھەم تەھىە كىكۆر قۇربانلىقلىرى مېنىڭ قۇربانگاھىم ئۈستىدە قوبۇل قىلىنىدۇ؛ چۈنكى مېنىڭ ۋۇجۇم «بارلىق ئەل-يۇرتلار ئۈچۈن دۇئا قىلىنىدىغان ئۆي» دەپ ئاتىلىدۇ. **8** ئىسرائىلدىن تارقىلىپ كەتكەن غېرىبلارنى يىغىپ قايتۇرىدىغان رەب پەرۋەردىگار: ـ مەن يەنە

ئۆنىكىڭا باشقىلارنى، يەنى يىغىلىپ بولغانلارغا باشقىلارنمۇ قوشۇپ يىغىمەن! ـ دەيدۇ. **9** ـ ئى دالالاردىكى بارلىق ھايۋانلار، كېلىپ ئوزۇقتىن ئېلىڭلار، ئورمانلىقتىكى بارلىق ھايۋانلار، كېلىڭلار! **10** [ئىسرائىلنىڭ] كۆزىرتچىلىرى ھەممىسى قارىغۇ، ئۇلار ھېچ بىلمەيدۇ؛ ھەممىسى قاۋاشنى بىلمەيدىغان گاڭا ئىتلار، چۈشە كەپ ياتىدىغان، ۋېقىغا ئالىمراقلار! **11** مۇشۇ ئىتلار بولسا نەپسى يامان، ۋېغانىنى بىلمەيدۇ، ئۇلار بولسا [خەلقىمنى] «باققۇچى»لارمىش تىنچى! ئۇلار يوروۋتۇلۇشنى ھېچ بىلمەيدۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى خالىغانچە يول تاللاپ قىيىپ كەتكەن، بىرسىمۇ قالمايى ھەربىرى ئۆز مەنپەئىتىنى كۆزلەپ يۈرگۈچىلەر! **12** ئۇلار: «قېنى، شاراب كەلتۈرىمەن، ھاراقنى قانغۇچە ئىچەيلى، ئەتىمۇ بولسا بۈگۈنكىدەك بولىدۇ، تېخىمۇ موچىلىق بولىدۇ يەنە!» ـ دەۋېرىدۇ.

57

ھەققانىي ئادەم ئالەمدىن ئۆتىدۇ، ھېچكىم بۇنىڭغا كۆڭۈل بۆلمەيدۇ، مېھرىبان ئادەملەر يىغىپ ئېلىپ كېتىلىدۇ، بىراق ھېچكىم ۋىلاپ چۈشىنەلمەيدۇكى، ھەققانىي ئادەملەر يامان كۈنلەرنى كۆرمىسۇن دەپ يىغىپ ئېلىپ كېتىلىدۇ. **2** ئۇ بولسا ئارام-خاتىرجەملىك ئىچىگە كىرىدۇ؛ يەنى ئۆزلىرىنىڭ دۈرۈس يولدا ماڭغان ھەربىر كىشى، ئۆز ئورندا يېتىپ ئارام ئالىدۇ. **3** بىراق سەنلەر، ئى جاد ئۇگەر ئايالنىڭ بالىلىرى، زىناخور بىلەن پاھىشە ئايالنىڭ نەسلى؛ ۋىياقتا يېقىن كېلىڭلار، **4** سىلەر كىمنى مازاق قىلۋاتىسىلەر؟ يا كى كىمگە قارشى ئاغزىڭلارنى كالچايتىپ، تىلىڭلارنى ئۆزۈن چىقىرىسىلەر؟ سىلەر بولسا ئالار ئاسىيلىقتىن تۇرەلگەن بالىلار، ئالدامچىلىقنىڭ نەسلى ئەمەسمۇسىلەر؟ **5** ھەربىر چوڭ دەرەخ ئاستىدا، ھەربىر يېشىل دەرەخ ئاستىدا شەھۋانىيلىق بىلەن كويۇپ كەتكۈچى، كىچىك بالىلارنى جىلغىلارغا ھەم خادا تاشلارنىڭ پېرىقلىرىغا ئېلىپ سويغۇچىسىلەر! **6** ئېرىقتىكى سىلقىلانغان تاشلار ئارىسىدا سېنىڭ نېسىۋەڭ باردۇر؛ شۇلار، شۇلارلا سېنىڭ تەقسىماتىڭدۇر؛ شۇنداق، سەن ئۇلارغا ئاتاپ «شاراب ھەدىيەسى»نى قۇيۇپ، ئۇلارغا «تاشلىق ھەدىيە»نمۇ سۇنۇپ بەردىڭغۇ؛ ئەمدى مۇشۇلارغا رازى بولۇپ ئۆزۈمنى بېسۋالسام بولامتى؟ **7** سەن يۇقىرى، ئېگىز بىر تاغ ئۈستىدە ئۇرۇن- كۆرپە سېلىپ قىيدۇڭ، سەن ئاشۇ يەردىمۇ قۇربانلىقلارنى قىلىشقا چىقتىڭ. **8** ئىشىكلەرنىڭ كەينىگە ۋە كەينى كېشىگە كلىرىگە («ئەسلەتمىلىرىڭ»نى بېكىتىپ قىيدۇڭ؛ چۈنكى سەن مەندىن ئايرىلدىڭ، سەن يالىڭاچلىنىپ ئورنۇڭغا چىقتىڭ، ئورۇن- كۆرپە ئۆنى كېڭەيتىپ [خېرىدارلىرىڭ] بىلەن ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئەھدىلەشتىڭ، ئۇلارنىڭ ئورۇن- كۆرىسىگە كۆزۈڭ چۈشتى، سەن ئۇلاردا كۆچ-ھوقۇقنى كۆرۈپ قالدىڭ. **9** سەن زەيتۇن مېيى ھەدىيىسىنى ئېلىپ، ئەتىرلىرىڭنى ئۈستىبىشىگىگە بولۇشىغا چېچىپ، پادىشاھنىڭ ئالدىغا باردىڭ؛ ئەلچىلىرىڭنى يىراققا ئەۋەتتىپ، ھەتتا تەھتىساراغا يەتكۈچە ئۆزۈڭنى پەس قىلدىڭ. **(Sheol h7585)** **10** سەن بىسىپ ماڭغان بارلىق يوللىرىڭدا چارچىغىنىڭ بىلەن، يەنە: «يوق يەپتىمەن، بولدى بەس!» دەپ قېيمىدىڭ تېخى، ئېزىپ يۈرۈشكە يەنىلا كۆچۈڭنى يىغدىڭ، ھېچ جاق قېيمىدىڭ. **11** سەن زادى كىمدىن يۈرە كۆزادە بولۇپ، قورقۇپ يۈرىسەن، يالغان گەپ قىلىپ، مېنى ئېسىگىگە ھېچ كەلتۈرمەي، كۆڭلۈڭدىن ھېچ ئوتكۈزمىدىڭ. مەن ئۆزۈنغىچە سۈكۈتتە تۇرۇپ كەلدىم ئەمەسمۇ؟ سەن يەنىلا مەندىن ھېچ قورقۇپ باقمىدىڭ! **12** سېنىڭ «ھەققانىيلىقىڭ»نى ھەم «توچىلىرىڭ»نى بايان قىلىمەن: ـ ئۇلارنىڭ ساڭا ھېچ پايدىسى يوقتۇر! **13** چىرقىرىغانلىرىڭدا سەن يىغىپ توپلىغان [بۇتلار] كېلىپ سېنى قۇتقۇزسۇن! بىراق شامال پۈۋ قىلىپ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆچۈرۈپ كېتىدۇ، بىر نەپەسلا ئۇلارنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ بىراق ماڭا تايانغۇچى زېمىنغا مىراسلىق قىلىدۇ، مېنىڭ مۇقەددەسىم تېغىمغا ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ. **14** [شۇ چاغدا]: ـ «يولنى كۆتۈرۈڭلار، كۆتۈرۈڭلار، ئۇنى تەييارلاڭلار، خەلقىمنىڭ يولىنى بوشىتىپ بارلىق پۈتلىكاشاڭلارنى ئېلىپ تاشلاڭلار» دېيىلىدۇ. **15** چۈنكى نامى «مۇقەددەس» بولغۇچى، يۇقىرى ھەم ئالىي بولغۇچى، ئەبەدلىكەبە دۆنچە ھايات بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن يۇقىرى ھەمدە مۇقەددەس جايدا، ھەم شۇنداقلا روھى سۈنۈق ھەم كىچىك پېشل ئادەم بىلەن بىللە تۇرىمەنكى، كىچىك پېشل ئادەمنىڭ روھىنى يېڭىلايمەن، دىلى سۈنۈقنىڭ كۆڭلىنى يېڭىلايمەن. **16** چۈنكى مەن ھە رگىز مەڭگۈ ئۇگەر ئەرز قىلىپ ئەيىبلىمەيمەن، ھەم ئەبەدلىكەبە دۆنچە غەزەپلەنمەيمەن؛ شۇنداق قىلسام ئىنسانىنىڭ روھى مېنىڭ ئالدىمدا سۈسلىشىپ يوقايدۇ، ئۆزۈم ياراتقان نەپەس ئىگىلىرى تۈگىشىدۇ. **17** ئۇنىڭ ئۆز نەپسانىيەتلىك قەبىھلىكىدە مەن ئۇنىڭدىن غەزەپلىنىپ، ئۇنى ئۆرغىتىمەن؛ مەن ئۇنىڭدىن يوشۇرۇن ئۆرۈپ، ئۇنىڭغا غەزەپلەنگەنلىكىم بىلەن، ئۇ يەنىلا ئارقىسىغا چېكىنگىنىچە ئۆز يولىنى مېڭىۋەردى؛ **18** مەن ئۇنىڭ يوللىرىنى كۆرۈپ يەتكەن تەقدىردىمۇ، مەن ئۇنى ساقايتىمەن؛ مەن ئۇنى يېتە كلەيمەن، مەن لەۋلەرنىڭ مېۋىسىنى يارىتىمەن، ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭدىكى ھەسرەت چەككۈچىلە رگە يەنە تەسەللى بېرىمەن؛ يىراق تۇرۇۋاتقانلار، يېقىن تۇرۇۋاتقانغىمۇ مۇتلەق ئارام-خاتىرجەملىك بولسۇن! ۋە مەن ئۇنى ساقايتىمەن! **20** بىراق رەزىللەر بولسا تىنچلىنىشنى ھېچ بىلمەيدىغان، دولقۇنلىرى لاي-لاتقىلارنى ئۆرغىتۈۋاتقان، داۋالغۇۋاتقان دېڭىزدەك كتۈر. **21** رەزىللە رگە، ـ دەيدۇ خۇدايىم ـ ھېچ ئارام-خاتىرجەملىك بولماس.

58

ـ ندا قىلىپ جاكارلىغىن، ئاۋازىڭنى قۇيۇپ بېرىپ بولۇشىچە توۋلا، ئاۋازىڭنى كانايدەك كۆتۈر، مېنىڭ خەلقىمگە ئۇلارنىڭ ئاسىيلىقىنى، ياقۇپنىڭ جەمەيىتىگە گۇناھلىرىنى بايان قىلغىن. **2** بىراق ئۇلار مېنى ھەر كۈنى ئىزدەيدىغان، ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزىدىغان، مېنىڭ يوللىرىمنى بىلىشنى خۇشاللىق دەپ بىلىدىغان، خۇداسىنىڭ ھۆكۈم-يەرمانلىرىنى تاشلىۋەتمەيدىغان بىر ئەلگە ئوخشايدۇ؛ ئۇلار مەندىن ھەققانىيلىقنى بىكىتىدىغان ھۆكۈم-يەرمانلارنى سورايدۇ؛ ئۇلار خۇداغا يېقىنلىشىشنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىدۇ. **3** [ئاندىن ئۇلار]: ـ «بىز روزا تۇتىۋۇق، تەھدى نېمىشقا سەن كۆزۈڭگە ئىلمىدىڭ؟ بىز جىنىمىزنى قىينىدۇق، تەھدى نېمىشقا بۇنىڭدىن خەۋىرىڭ يوق؟» ـ [دەپ سورايدۇ]. ـ قاراڭلار، روزا كۈنى ئۆز كۆڭۈلۈڭلاردىكىنى قىلۇپرىسىلەر، خىزمەتچىلىرىڭلارنى قاتتىق ئىشلىتىسىلەر، **4** سىلەرنىڭ روزا تۇتۇشلىرىڭلار جەڭگى-جىدەل چىقىرىش ئۈچۈنمۇ؟ قەبىھ قوللىرىڭلار مۇشت بىلەن ئادەم ئۇرۇشنى مەقسەت قىلغان ئۇخشىمامدۇ؟ ھازىرقى روزا تۇتۇشلىرىڭلارنىڭ مەقسىتى ئاۋازىڭلارنى ئەرشىلەردە ئاڭلىنىش ئۈچىمۇ؟ **5** مەن تاللىغان شۇ روزا تۇتۇش كۈنى ـ ئادەملەرنىڭ جىننى قىينايدىغان كۈنمۇ؟ بېشىنى قومۇشتەك ئېگىپ، ئاستىغا بۇز ۋە كۈللەرنى يېيىش كېرەك بولغان كۈنمۇ؟ سىلەر مۇشۇنداق ئىشلارنى «روزا»، «پەرۋەردىگار قوبۇل قىلغۇدەك بىر كۈن» دەۋاتامسىلەر؟ **6** مانا، مەن تاللىغان روزا مۇشۇنۇكى: ـ رەزىللىك-زۇلۇمنىڭ ئاسارەتلىرىنى بوشىتىش، ۋېيۇتۇرۇقنىڭ تاسمىلىرىنى يېشىش، ئېزىلگەنلەرنى بوشىتىپ ھۆر قىلىش، ھەرقانداق ۋېيۇتۇرۇقنى چېقىپ تاشلاش ئەمەسمىدى؟ **7** ئاش-ئىنىڭنى ئاچلارغا ئۈلەشتۈرۈشۈڭ، ھاجەتمەن مۇساپىرلارنى ھىمايە قىلىپ ۋېيۇگىگە ئاپىرىشىڭ، يالىڭاچلارنى كۆرگىنىڭدە، ئۇنى كىيدۈرۈشۈڭ، ئۆز ئۇقىنى ئۆزۈڭ بىلەن بىر جان بىر تەن بولغانلاردىن قاچۇرماسلىقىڭنى ئىبارەت ئەمەسمۇ؟ **8** شۇنداق قىلغاندا نۇرۇڭ تاڭ سەھەردەك ۋالىلدە ئېچىلىدۇ، سالامەتلىكىڭ تېزدىن ئەسلىگە كېلىپ ياشنايسەن؛ ھەققانىيلىقىڭ ئالدىڭدا ماڭىدۇ؛ ئارقاڭدىكى مۇھاپىزەتچىڭ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى بولىدۇ. **9** سەن چاقىرساڭ، پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىدۇ؛ ندا قىلسەن، ئۇ: «مانا مەن!» دەيدۇ. ئەگەر ئارا كالاردىن ۋېيۇتىرۇقنى، تە گەيدىغان بارماقنى، ھەم توھمەت گەپلىرىنى يوق قىلساڭ، **10** جىنىڭنى ئاچلار ئۈچۈن پىدا قىلساڭ، ئېزىلگەنلەرنىڭ ھاجەتلىرىدىن چىقساڭ، شۇ چاغدا نۇرۇڭ قارا ئۈگۈلۈقتا كۆتۈرۈلىدۇ؛ زۇلمىتىڭ چۈشتەك بولىدۇ، **11** ھەم پەرۋەردىگار سېنىڭ دائىملىق يېتە كلىگۈچىڭ بولىدۇ، جىنىڭنى قۇرغاقچىلىق بولغان ۋاقىتلىرىڭ قامىدايدۇ، ئۆستىخانلىرىڭنى كۈچەيتىدۇ، سەن سۇغىرىلىدىغان بىر باغ، سۇلىرى ئۈرغۇپ تۈگىمەيدىغان، ئادەمنى ئالدىمايدىغان بىر بۇلاق بولىسەن؛ **12** سەندىن تورەلگەنلەر كونا خارابىلەرنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقىدۇ؛ نۇرغۇن دەۋرلەر قالدۇرغان ئۇلارنى قايتىدىن كۆتۈرىسەن، شۇنىڭ بىلەن «يۇسۇلگەن تاملارنى قايتىدىن ياسىغۇچى، كوچا-يول ۋە ئۇرالغۇلارنى ئەسلىگە كەلتۈرگۈچى» دەپ ئاتىلىسەن. **13** ئەگەر سەن شابات كۈنىدە قەدەملىرىڭنى ساناپ ماڭساڭ، يەنى مېنىڭ مۇقەددەسىم كۈنۈمدە ئۆز ئۇنىڭىكى كۈگۈلۈڭدىكىلەرنى قىلماي، شاباتنى «خۇشاللىق»، پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەسىم كۈنىنى «ھۆرمەتلىك كۈن» دەپ بىلسەڭ، ھەم ئۇنى ھۆرمەتلەپ، ئۆز يوللىرىڭدا ماڭماي، ئۆز بىلگىنىڭنى ئىزدىمەي، قۇرۇق پاراڭ سالمىساڭ، **14** ئۇنداقتا پەرۋەردىگارنى كۆرگۈڭنىڭ خۇشاللىقى دەپ بىلىسەن، ھەم مەن سېنى يەر يۈزىدىكى يۇقىرى جايلارغا مىنگۈزۈپ ماڭدۇرىمەن؛ ئاتاڭ ياقۇپنىڭ مىراسى بىلەن سېنى ئۇزۇقلاندۇرىمەن ـ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز ئاغزى بىلەن شۇنداق سۆز قىلدى.

59

ـ قاراڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ قولى قۇتقۇزالمىغىدەك كۈچسىز بولۇپ قالغان ئەمەس؛ يا كى ئۇنىڭ قۇلىقى ئاڭلىمىغىدەك ئېغىر بولۇپ قالغان ئەمەس، **2** بىراق سىلەرنىڭ قەبىھلىكىڭلار سىلەرنى خۇدايىڭلاردىن يىراقلاشتۇردى، گۇناھىڭلار ئۇنىڭ يۈزىنى سىلەردىن قاچۇرۇپ تىلىككىلارنى ئۇنىڭغا ئاڭلاتقۇزمىدى. **3** چۈنكى قوللىرىڭلار قان بىلەن، بارماقلىرىڭلار قەبىھلىك بىلەن مىلەنگەن، لەۋلىرىڭلار يالغان گەپ ئېيتقان، تىلىڭلار كالىلرلاپ قېرىشىپ سۆزلىگەن؛ **4** ھەققانىيلىق تەرەپتە سۆزلىگۈچى يوقتۇر، ھەققەتنە تەرەپتە تۇردىغان ھۆكۈم سورىغۇچى يوقتۇر؛ ئۇلار يوق بىر نەرسىگە تايىنىپ، ئالدامچىلىق قىلماقتا؛ ئۇلارنىڭ قورسىقىدىكىسى زىياندىش، ئۇلارنىڭ تۇغۇقۇاتقىنى قەبىھلىك؛ **5** ئۇلار چار يىلانىنىڭ تۇخۇملىرىنى تورەلدۇرىدۇ، تۇمۇجۇڭكىنىڭ تورنى تورلايدۇ، كىم ئۇنىڭ تۇخۇملىرىنى يىسە ئۆلىدۇ؛ ئۇلاردىن بىرى چېقىلسا زەھەرلىك يىلان چىقىدۇ. **6** ئۇلارنىڭ تورلىرى كىيىم بولالمايدۇ، ئۆزلىرى ئىشلىگەنلىرى بىلەن ئۆزلىرىنى ياپالمايدۇ؛

ئىشلىگەنلىرى بولسا قەبىھ ئىشلاردۇر؛ تۆلارنىڭ قولدا زوراۋانلىق تۇرىدۇ؛ 7 قەدەملىرى يامانلىق تەرەپكە يۈگۈرىدۇ؛ گۇناھسىز قانىنى تۆكۈشكە ئالدىرايدۇ؛ تۆلارنىڭ ۋەيلىرى قەبھىلىك توغرىسىدىكى ۋەيلارۇدۇر؛ بارغانلا يەردە ۋەيرانچىلىق ۋە ھالاكەت تېپىلىدۇ. 8 تىنچلىق-ئارامىلىق يولىنى تۆلار ھېچ تونۇمايدۇ، يېزۇقلىرىدە ھېچ ھەققەت-ئادالەت يوقتۇر؛ تۆلار يوللىرىنى ئەگرى-توقاي قىلىۋالدى، كىم يۇلاردا ماڭغان بولسا تىنچ-ئارامىلىقنى كۆرەمەيدۇ. 9 ـ شۇڭا ھەققەت-ئادالەت بىزدىن يىراق تۇرىدۇ؛ ھەققانىيلىق يېتىپ بىزنى چۈرىگىگەن ئەمەس؛ نۇرنى كۈتىمىز، بىراق يەنىلا قاراڭغۇلۇق! بىرلا غىل-پال پارلىغان يورۇقلۇقىمۇ كۈتىمىز، يەنىلا زۇلەتتە ماڭىمىز. 10 قارىغۇلاردەك بىز تامنى سىلاشتۇرۇپ ئېزەيمىز، كۆزسىز بولغاندەك سىلاشتۇرىمىز؛ گۈگۈمدا تۇرغاندەك چۈشتىمۇ پۇتلىشىپ كېتىمىز، چەت ياقلاردا تۇلۇگلەردەك يۈرىمىز. 11 ئېيقىلاردەك نەرە تارتىمىز، ياختە كەلەردەك قاتتىق ئاۋاز تارتىمىز؛ بىز ھۆكۈم-ھەققەتنى كۈتۈپ قارايمىز، بىراق ئۇ يوق؛ نىجات-قۇتقۇلۇشنى كۈتىمىز، بىراق ئۇ بىزدىن يىراقتۇر؛ 12 چۈنكى ئىتائەتسىزلىكلىرىمىز ئالدىمىزدا كۆپىيىپ كەتتى، گۇناھلىرىمىز بىزنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق بېرىدۇ؛ چۈنكى ئىتائەتسىزلىكلىرىمىز ھەردائىم بىز بىلەن بىللىدۇر؛ قەبھىلىكلىرىمىز بولسا، بەرگە روشەندۇر: ـ 13 چۈنكى پەرۋەردىگارغا ئىتائەتسىزلىك قىلماقتىمىز، ۋاپاسىزلىق قىلماقتىمىز، تۇنگۈدىن يۈز ئۆرىمەكتىمىز، زۇلۇمنى ھەم ئاسىيلىقنى تەرغىب قىلماقتىمىز، يالغان سۆزلەرنى ئويدۇرۇپ، ئىچ-ئېچىمىزدىن سۆزلىمەكتىمىز؛ 14 ئادالەت-خالىسلىق بولسا يولدىن يېنىپ كەتتى؛ ھەققانىيلىق يىراقتا تۇرىدۇ؛ چۈنكى ھەققەت كوچىدا پۇتلىشىپ كېتىدۇ، دۇرۇس-دىيانەتنىڭمۇ كىرگۈدەك يېرى يوقتۇر. 15 شۇنىڭ بىلەن ھەققەت يوقاي دەپ قالدى؛ تۆرۈمنى يامانلىقتىن نېرى قىلاي دېگەن ئادەم خەقنىڭ ئولجا نىشانى بولۇپ قالدى! 16 ھەم پەرۋەردىگار كۆردى؛ ھۆكۈم-ھەققەتنىڭ يوقلۇقى ئۈنىڭ نەزىرىدە ئىنتايىن يامان بىلىندى. ۋە ئۇ [ئامال قىلغۇدەك] بىرمۇ ئادەمنىڭ يوقلۇقىنى كۆردى؛ [گۇناھكارلارغا] ۋەكىل بولۇپ دۇئا قىلغۇچى ھېچكىمنىڭ يوقلۇقىنى كۆرۈپ، ئازابلىنىپ كۆڭۈلى پارا كەندە بولدى. شۇڭا ئۇنىڭ ئۆز بىلىكى ئۆزىگە نىجات كەلتۈردى؛ ئۇنىڭ ئۆز ھەققانىيلىقى ئۆزىنى قولالاپ چىداملىق قىلدى؛ 17 ئۇ ھەققانىيلىقنى قالقان-ساۋۇت قىلدى، بېشىغا نىجاتلىق دۇبۇلغىسىنى كىيدى؛ قىساس لباسىنى كىيم قىلدى، مۇھەببەتلىك قىزغىنلىقنى تون قىلىپ كىيدى. 18 ئادەملەرنىڭ قىلغانلىرى يوچەق، ئۇ تۆلارغا قايتۇرىدۇ؛ رەقىبلىرىگە قەھەر چۈشۈرىدۇ، دۈشمەنلىرىگە ئىشلىرىنى قايتۇرىدۇ، چەت ئاراللاردىكىلەرگىمۇ ئۇ ئىشلىرىنى قايتۇرىدۇ. 19 شۇنىڭ بىلەن تۆلار غەربتە پەرۋەردىگارنىڭ نامىدىن، كۈنچىقىشتا ئۇنىڭ شان-شەرىپىدىن قورقىدۇ، دۈشمەن كەلگىنىدەك بىسىپ كىرگىنىدە، ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭغا قارشى بىر تۇغنى كۆتۈرۈپ بېرىدۇ؛ 20 شۇنىڭ بىلەن ھەمچەمەت-قۇتقۇزغۇچى زىئونغا كېلىدۇ، ئۇ ياقۇپ جەمەتىدىكىلەر ئارىسىدىن ئىتائەتسىزلىكتىن يېنىپ توۋا قىلغانلارغا يېقىنلىشىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ 21 مەن بولسام، مانا، مېنىڭ تۆلار بىلەن بولغان ئەھدەم شۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ «سېنىڭ ئۈستۈڭگە قونۇپ تۇرغان مېنىڭ روھىم، شۇنداقلا مەن سېنىڭ ئاغزىڭغا قويغان سۆز- كالامىم بولسا، يۇنگۈدىن باشلاپ ئەبەدىلئەبەد دېگىچە ئۇ ئاغزىڭدىن، نەسىلىڭنىڭ ئاغزىدىن يا كى نەسىلىڭنىڭ نەسىلىنىڭ ئاغزىدىن ھەرگىز چۈشمەيدۇ! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

60

ـ ئورە، ئۇكۇن تۇر، نۇر چاچ! چۈنكى نۇرۇڭ يېتىپ كەلدى، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئۈستۈڭگە كۆتۈرۈلدى! 2 چۈنكى قاراڭغۇلۇق يەر-زېمىنى، قاپقارا زۇلمەت ئەل-يۇرتلارنى باسىدۇ؛ بىراق پەرۋەردىگار ئۈستۈڭگە كۆتۈرۈلدۈ، ئۇنىڭ شان-شەرىپى سېنىڭگە كۆرۈنىدۇ؛ 3 ھەم ئەللەر نۇرۇڭ بىلەن، پادىشاھلار سېنىڭ كۆتۈرۈلگەن يورۇقلۇقۇڭ بىلەن ماڭىدۇ. 4 بېشىڭنى كۆتۈر، ئەتراپىڭغا قاراپ باق؛ تۆلارنىڭ ھەممىسى جەم بولۇپ يېغىلىدۇ، تۆلار يېنىڭغا كېلىدۇ، ـ ئوغۇللىرىڭ يىراقتىن كېلىدۇ، قىزلىرىڭ يانىپاشلارغا ئارتىلىپ كۆتۈرۈپ كېلىنىدۇ. 5 شۇ چاغدا كۆرىسەن، كۆزلىرىڭ چاقناپ كېتىدۇ، يۈرەك كىلىرىڭ تېپچە كەپ، ئىچ-ئېچىگگە پاتماي قالىسەن؛ چۈنكى دېڭىزدىكى بايلىقلار سەن تەرەپكە يۈرۈلۈپ كېلىدۇ، ئەللەرنىڭ مال-دۇنياليرى يېنىڭغا كېلىدۇ. 6 توپ-توپ بولۇپ كەتكەن تۆگىلەر، ھەم مدىيان ھەم ئەفاھدىكى تايالاقلار سېنى قاپلايدۇ؛ شېبادىكىلەرنىڭ ھەممىسى كېلىدۇ؛ تۆلار ئالتۇن ھەم خۇشبۇي ئېلىپ كېلىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيىلىرىنى جاكارلايدۇ. 7 كېدارنىڭ بارلىق قوي پادىلىرى يېنىڭغا يىغىلىدۇ؛ نېبايوتنىڭ قوچقارلىرى خىزمىتىڭگە بولىدۇ؛ تۆلار مېنىڭ قوبۇل قىلىشىمغا ئېرىشىپ قۇربانگاھىمغا چىقىرىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن گۈزەللىك-جۇلالىقىمنى ئايان قىلىدىغان ئۆيۈمنى گۈزەللەشتۈرىمەن. 8 كەپتەرخانىلىرىغا قايتىپ كەلگەن كەپتەرلەردەك، ئۇچۇپ كېلىۋاتقان بۇلۇتىمەك كېلىۋاتقان كىمدۇ؟ 9 چۈنكى ئاراللار مېنى كۈتىدۇ، شۇلار تارىسىدىن ئوغۇللىرىڭنى يىراقتىن ئېلىپ كېلىشكە، تۆز ئالتۇن-كۈمۈشلىرىنى بىللە ئېلىپ كېلىشكە، تارشىشتىكى كېمىلەر بىرىنچى بولىدۇ. تۆلار خۇدايىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ يېنىغا كېلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ ساڭا گۈزەللىك-جۇلالىق كەلتۈردى. 10 يات ئادەملەرنىڭ بالىلىرى سېپىللىرىڭنى قۇرىدۇ، تۆلارنىڭ پادىشاھلىرى خىزمىتىڭگە بولىدۇ؛ چۈنكى غەزىپىمدە مەن سېنى ئۇردۇم؛ بىراق شاپائىتىم بىلەن ساڭا رەھىم-مېھرىبانلىق كۆرسەتتىم. 11 دەرۋازىلىرىڭ ھەردائىم ئوچۇق تۇرىدۇ؛ (تۆلار كېچە-كۈندۈز ئېتىلمەيدۇ) شۇنداق قىلغاندا ئەللەرنىڭ بايلىقلىرىنى ساڭا ئېلىپ كەلگىلى، تۆلارنىڭ پادىشاھلىرىنى ئالدىڭغا يېتىپ كەلگىلى بولىدۇ. 12 چۈنكى ساڭا خىزمەتتە بولۇشنى رەت قىلىدىغان ئەل يا كى پادىشاھلىق بولسا يوقىلىدۇ؛ مۇشۇنداق ئەللەر پۈتۈنلەي بەربات بولىدۇ. 13 مېنىڭ مۇقەددەس جايىمنى گۈزەللەشتۈرۈشكە، لۇئانىڭ شەرىپى، ـ ئارچا، قارىغاي ۋە بوكسۇس دەرەخلىرىنى ھەممىسى ساڭا كېلىدۇ، شۇنداق قىلىپ ئايىغىم تۇرغان يەرنى شەرەپلىك قىلىمەن. 14 سېنى خارلىغانلارنىڭ بالىلىرى بولسا ئالدىڭغا ئېگىلگىنىچە كېلىدۇ؛ سېنى كەمسىتكەنلەرنىڭ ھەممىسى ئايىغىڭغا باش ئۇرىدۇ؛ تۆلار سېنى «پەرۋەردىگارنىڭ شەھىرى»، «ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ زىئونى» دەپ ئاتايدۇ. 15 سەن تاشلۇۋېتىلگەن ھەم نەپرەتكە ئۇچرىغانلىقىڭ ئۈچۈن، ھېچكىم زېمىنىڭدىن ئوتمىگەن؛ ئەمدىلىكتە مەن سېنى مەڭگۈلۈك بىر شان-شۆھرەت، ئەۋلاد-ئەۋلادلارنىڭ بىر خۇرسەنلىكى قىلىمەن. 16 ئەللەرنىڭ سۈتىنى ئېمىسەن، پادىشاھلارنىڭ ئەمچىكىدىن ئەمگەندەك [مېھىر-شەپقىتىگە] ئېرىشىسەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن مەن پەرۋەردىگارنى ئۆز ۋۇجۇدۇڭ نىجاتكارىڭ ھەم ھەمچەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭ، «ياقۇپتىكى قۇدرەت ئىگىسى» دەپ بىلىسەن. 17 مىسنىڭ ئورنىغا ئالتۇننى، تۆمۈرنىڭ ئورنىغا كۈمۈشنى ئەپكېلىپ ئالماشتۇرىمەن؛ يېغاچنىڭ ئورنىغا مىسنى، تاشلارنىڭ ئورنىغا تۆمۈرنى ئەپكېلىپ ئالماشتۇرىمەن؛ سېنىڭ ھاكىمىلىرىڭنى بولسا تىنچ-ئارامىلىق، بەگلىرىڭنى ھەققانىيلىق قىلىمەن. 18 زېمىنىڭدا زوراۋانلىقنىڭ ھېچ ساداسى بولمايدۇ، چېگرالىرىڭ ئېچىدە ۋەيرانچىلىق ۋە ھالاكەتمۇ يوق بولىدۇ؛ سەن سېپىللىرىڭنى «نىجات»، دەرۋازىلىرىڭنى «مەدھىيە» دەپ ئاتايسەن. 19 ئە قىياش كۈندۈزدە ساڭا نۇر بېرىلمەيدۇ، نە ئايىنىڭ جۇلاسى ساڭا يورۇقلۇق بەرمەيدۇ؛ بەلكى پەرۋەردىگار سېنىڭ مەڭگۈلۈك نۇرۇڭ بولىدۇ، سېنىڭ خۇدايىڭ گۈزەل جۇلالىقىڭ بولىدۇ. 20 سېنىڭ قىياشىڭ ئىككىنچى يامىمايدۇ، ئېيىڭ تولۇنلۇقىدىن يانمايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ مەڭگۈلۈك نۇرۇڭ بولىدۇ، ھەسرەت-قايغۇلۇق كۈنلىرىڭگە خاتىمە بېرىلىدۇ. 21 سېنىڭ خەلقىڭنىڭ ھەممىسى ھەققانىي بولىدۇ؛ يەر-زېمىنغا مەڭگۈگە ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ؛ تۆلارنىڭ مېنىڭ گۈزەل جۇلالىقىمنى ئايان قىلىشى ئۈچۈن، تۆلار تۆز قولۇم بىلەن تىككەن مايسا، تۆز قولۇم بىلەن ئىشلىگىنم بولىدۇ. 22 سەبىي بالا بولسا مىڭغا، ئەڭ كىچىگى بولسا تۆلۇغ ئەلگە ئايلىنىدۇ، مەنكى پەرۋەردىگار بۇلارنى تۆز ۋاقتىدا تېزدىن ئەمەلگە ئاشۇرىمەن.

61

«رەب پەرۋەردىگارنىڭ روھى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا، چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى ئاجىز بېزىگەنلە رگە خۇش خەۋەرلەر يەتكۈزۈشكە مەسىھلىگەن. ئۇ مېنى سۈنۈق كۆڭۈللەرنى ياساپ ساقايتىشقا، ئۈتقۇنلارغا ئازادلىقنى، چۈشەپ قويۇلغانلارغا زىندانىنىڭ ئېچىۋېتىلىدىغانلىقىنى جاكارلاشقا ئەۋەتتى؛ 2 پەرۋەردىگارنىڭ شاپائەت كۈرسىتىدىغان يىلىنى، ھەم خۇدايىمىزنىڭ قىناسلىق كۈنىنى جاكارلاشقا، بارلىق قايغۇ-ھەسرەت چەككەنلە رگە تەسەللى بېرىشكە مېنى ئەۋەتتى. 3 زىئوندىكى ھەسرەت-قايغۇ چەككەنلە رگە، كۈللەرنىڭ ئورنىغا گۈزەللىكنى، ھەسرەت-قايغۇنىڭ ئورنىغا سۈركىلىدىغان شاد-خۇرراملىق مېيىنى، غەشلىك-مەيۈسلۈك روھىنىڭ ئورنىغا، ھەدەسىيە تونىنى كىيدۈرۈشكە مېنى ئەۋەتتى؛ شۇنداق قىلىپ تۆلار «ھەققانىيلىقنىڭ چوڭ دەرەخلىرى»، «پەرۋەردىگارنىڭ تىككەن مايىسلىرى» دەپ ئاتىلىدۇ، تۆلار ئارقىلىق ئۆزىنىڭ گۈزەللىك-جۇلالىقى ئايان قىلىنىدۇ. 4 تۆلار قەدىمكى خارابزارلىقلارنى قايتىدىن قۇرىدۇ، ئەسلىدە ۋەيران قىلىنغان جايلارنى قايتىدىن تىكەيدۇ، خارابە شەھەرلەرنى، دەۋۇردىن-دەۋۇر رگە ۋەيرانلىقتا ياتقان جايلارنى يېڭىباشتىن قۇرىدۇ؛ 5 ياقا يۇرتلۇقلار تۇرغۇزۇلۇپ، پادىلىرىڭنى باقىدۇ؛ ياتلارنىڭ بالىلىرى قوشچىلىرىڭلار، ئۈزۈمچىلىرىڭلار بولىدۇ. 6 بىراق سىلەر بولسا گلار، «پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرى» دەپ ئاتىلىسىلەر؛ سىلەر توغرا گلاردا: «تۆلار خۇدايىمىزنىڭ خىزمەتكارلىرى» دېيىلىدۇ؛ ئۇزۇقلىرىڭلار ئەللەرنىڭ بايلىقلىرى بولىدۇ، سىلەر تۆلارنىڭ شان-شەرەپلىرىگە ئورتاق بولىسىلەر. 7 خورلىنىپ، شەرمەندىلىكتە قالغىنىڭلارنىڭ ئورنىغا ئىككى ھەسسە نېسىۋە گلەر بېرىلىدۇ؛ رەسۋا قىلىنغانلىقىنىڭ ئورنىغا تۆلار تەقسىماتىدا شادلىنىپ تەتەنە قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن تۆلار زېمىنغا ئىككى ھەسسىلەپ ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ؛ مەڭگۈلۈك شاد-خۇرراملىق تۆلارنىڭكى بولىدۇ. 8 چۈنكى مەن پەرۋەردىگار تورغرا ھۆكۈم، ھەققەتنى

ئەززلەيمەن؛ كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىشتا ھەرقانداق بۇلاڭچىلىق ۋە ئالداڭچىلىققا نەپرەتلىنىمەن؛ مەن تۇلارغا ھەقىقەت بىلەن تېگىشلىكنى قايتۇرۇپ بېرىمەن؛ مەن تۇلار بىلەن مەھگىگولۇك بىر ئەھدىنى تۈزىمەن. **9** شۇنداق قىلىپ تۇلارنىڭ نەسىلىنىڭ داڭقى ئەللەر ئارىسىدا، پەرزەنتلىرىنىڭ داڭقى خەلقى-ئالەم ئارىسىدا چىقىدۇ، تۇلارنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى تۇلارنى تونۇپ ئېتىراپ قىلىدۇ ئۆكى، «تۇلار بولسا پەرۋەردىگار بەخت ئاتا قىلغان نەسىلدۇر»». **10** ـ «مەن پەرۋەردىگارنى زور شاد-خۇراملىق دەپ بلىپ شادلىنىمەن، جېنىم خۇدايىم ۋېيىلدىن خۇشاللىنىدۇ؛ چۈنكى توي قىلدىغان يېگىت تۈزىگە «كاھىنلۇق سەللە» كىيىۋالغاندەك، توي قىلدىغان قىز لەئەل-ياقۇتلار بىلەن تۈزىنى پەردازلىغاندەك، تۇ نىجاتلىقىنىڭ كىيىم-كېچىكىنى ماڭا كىيدۈردى، ھەققانىيلىق تونى بىلەن مېنى پۈركەندىردى. **11** چۈنكى زېمىن تۈزىنىڭ بىخنى چىقارغىنىدەك، باغ تۈزىدە تېرىلغانلارنى ئۈندۈرگىنىدەك، رەب پەرۋەردىگار ئوخشاشلا بارلىق ئەللەرنىڭ ئالدىدا ھەققانىيلىقنى ھەم مەدھىينى ئۈندىرىدۇ».

62

ـ «تاكى زىئوننىڭ ھەققانىيلىقى جۈلالىنىپ چاقناپ چىققۇچە، تۇنىڭ نىجاتى لاۋۇلداۋاتقان مەشئەلدەك چىققۇچە، زىئون تۇچۇن ھېچ ئارام ئالمايمەن، يېرۇسالېم تۇچۇن ھە رگىز سۈكۈت قىلمايمەن؛ **2** ھەم ئەللەر سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭنى، بارلىق پادىشاھلار شان-شەرىپىڭنى كۆرىدۇ؛ ھەم سەن پەرۋەردىگار تۇز ئاغزى بىلەن ساڭا قېيىدىغان يېڭى بىر ئىسىم بىلەن ئاتىلىسەن؛ **3** شۇنداقلا سەن پەرۋەردىگارنىڭ قولىدا تۇرغان گۈزەل بىر تاج، خۇدايىڭنىڭ قولىدىكى شاھانە باش چەمبىرىكى بولىسەن. **4** سەن ئىككىنچى: «ئاجراشقان، تاشلۇۋېتىلگەن» دەپ ئاتالمايسەن، زېمىنىڭ ئىككىنچى: «ۋەيران قىلىپ تاشلۇۋېتىلگەن» دەپ ئاتالمايدۇ؛ بەلكى سەن: «مېنىڭ خۇشاللىقىم دەل تۇنىڭدا!»، دەپ ئاتىلىسەن، ھەم زېمىنىڭ: «ئىگاھلانغان» دەپ ئاتىلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سەندىن خۇشاللىق ئالىدۇ، زېمىنىڭ بولسا ياتلىق بولىدۇ. **5** چۈنكى يېگىت قىزغا باغلانغاندەك، ئوغۇللىرىڭ ساڭا باغلىنىدۇ؛ توي يېگىنى قىزدىن شادلانغاندەك، خۇدايىڭ سېنىڭدىن شادلىنىدۇ. **6** مەن سېپىللىرىڭدا كۆزەتچىلەرنى بېكىتىپ قويدۇم، ئى يېرۇسالېم، تۇلار كۈندۈزمۇ ھەم كېچىسىمۇ ئارام ئالمايدۇ؛ ئى پەرۋەردىگارنى ئەسلەتكۈچى بولغانلار، سۈكۈت قىلما گلار! **7** تۇ يېرۇسالېمنى تىكلىگۈچە، تۇنى يەر-جاھاننىڭ ئوتىۋىرىسىدا رەھمەت-مەدھىيىلەرنىڭ سەۋەبى قىلغۇچە، تۇنىڭغا ھېچ ئارام بەرمە گلار!». **8** پەرۋەردىگار ئۆڭ قولى ھەم تۇز كۈچى بولغان بىلىكى بىلەن مۇنداق قەسەم ئېچتى: ـ «مەن زىرائەتلىرىڭنى دۈشمەنلىرىڭگە ئوزۇق بولۇشقا ئىككىنچى بەرمەيمەن؛ چايا تارتىپ ئىشلىگەن يېڭى شارابنىمۇ ياتلارنىڭ پەرزەنتلىرى ئىككىنچى ئېچمەيدۇ؛ **9** زىرائەتلەرنى ئوروپ يىغقانلار تۇزلىرىلا تۇنى يەپ پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەيدۇ؛ [تۇزۇملەرنى] ئۈ زگەنلەر مۇقەددەس ۋېزىمنىڭ سەينالىرىدا ئۈلىردىن ئېچىدۇ». **10** ـ ئوتۇگلار، دەرۋازىلاردىن ئوتۇگلار! خەلقنىڭ يولىنى تۈز قىلىپ تەيارلا گلار! يولنى كۆتۈر ۋگلار، كۆتۈر ۋگلار، تاشلارنى ئېلىپ تاشلۇۋېتىگلار، خەلق-مىللەتلەر ئۈچۈن [يول كۆرسىتىدىغان] بىر تۇغنى كۆتۈر ۋگلار. **11** مانا، پەرۋەردىگار جاھاننىڭ چېتە-ياقىلىرىغا مۇنداق دەپ جاكارلىدى: ـ زىئون قىزىغا مۇنداق دەپ ئېيتقىن: ـ «قارا، سېنىڭ نىجات-قۇتۇلۇشۇڭ كېلىۋاتىدۇ! قارا، تۇنىڭ تۇزى تالغان مۇكاپىتى تۇزى بىلەن بىللە، تۇنىڭ تۇزىنىڭ ئىناملىرى تۇزىگە ھەمراھ بولىدۇ. **12** ۋە خەقلەر تۇلارنى: «پاك-مۇقەددەس خەلق»، «پەرۋەردىگار ھەمچەمەتلىك قىلىپ قۇتقۇزغانلار» دەيدۇ؛ سەن بولسالا: «ئىنتىلىپ ئىزدەلگەن»، «ھېچ تاشلۇۋېتىلمىگەن شەھەر» دەپ ئاتىلىسەن.

63

«بوزراھ شەھىرىدىن چىققان، ئۇستىبېشى قېنىق قىزىل رەڭلىك، كىيىم-كېچەك كلىرى قالتىس-كارامەت، زور كۈچ بىلەن قول سىلىپ مېڭۋاتقان، ئىدومدىن مۇشۇ يەر گە كېلىۋاتقۇچى كىم؟» «ھەققانىيلىق بىلەن سۆزلىگۈچى مەن، قۇتقۇزۇشقا كۈچ-قۇدرەتكە ئىگە بولغۇچىدۇرمەن». **2** «ئۇستىبېشىڭىكىسى نېمىشقا قىزىل، قاندافىسگە كىيىم-كېچەك كلىرىڭ شاراب كۆچىكىنى چەيلىگۈچىنىڭكىگە ئوخشاپ قالدى؟». **3** «مەن يالغۇز شاراب كۆچىكىنى چەيلىدىم، بار ئەل-يۇرتلاردىن ھېچكىم مەن بىلەن بىللە بولغىنى يوق؛ مەن ئۇلارنى غەزىپىمدە چەيلىدىم، قەھرىمدە ئۇلارنى دەسسۈەتتىم، ئۇلارنىڭ قانلىرى كىيىم-كېچەك كلىرىم ئۈستىگە چاچىردى، مېنىڭ پۈتۈن ئۈستىبېشىم ۋىيالدى؛ **4** چۈنكى قەلبىمگە قىساس كۈنى پۈركۈلگەندى، شۇنداقلا مەن ھەمجەمەتلىرىمنى قۇتقۇزىدىغان يىل كەلدى؛ **5** مەن قارىسام، ياردەم قىلغۇدەك ھېچكىم يوق ئىدى، ھېچكىمنىڭ قوللىمايدىغانلىقىنى كۆرۈپ ئازابلىنىپ كۆزگۈزەم پارا كەندە بولدى، شۇڭا تۇز بىلىكم تۇزۇمگە نىجات كەلتۈردى؛ تۇز قەھرىم بولسا، مېنى قولاپلار ماڭا چىدام بەردى؛ **6** شۇنىڭ بىلەن ئەل-يۇرتلارنى غەزىپىمدە دەسسۈەتكەنىدىم، قەھرىمدە ئۇلارنى مەست قىلىۋەتتىم، قانلىرىنى يە رگە تۆكۈۋەتتىم». **7** «مەن پەرۋەردىگارنىڭ شەپقەتلىرى توغرۇلۇق ئەسلىتىپ سۆزلەيمەن؛ پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيە گە لايىق قىلغانلىرى، تۇنىڭ رەھمىدىللىقلىرىغا ئاساسەن، تۇنىڭ نۇرغۇنلىغان شەپقەتلىرىگە ئاساسەن، پەرۋەردىگارنىڭ يە رگە قىلغان ئىلتىپاتلىرى، ئىسرائىل جەمەتىگە ئىلتىپات قىلغان زور ياخشىلىقلىرى توغرۇلۇق ئەسلىتىپ سۆزلەيمەن؛ **8** تۇ تۇلارنى: ـ «تۇلار مېنىڭ خەلقىم، ئالداڭچىلىق قىلمايدىغان بالىلار» دەپ، تۇلارنىڭ قۇتقۇزغۇچىسى بولدى. **9** تۇلارنىڭ بارلىق دەردىلىرىگە تۇمۇز دەردداش ئىدى، «تۇنىڭ يۈزىدىكى پەرشتىسى» بولسا تۇلارنى قۇتقۇزغان، تۇ تۇز مۇھەببىتى ھەم رەھمىدىللىقى بىلەن تۇلارنى ھەمجەمەتلىك قىلىپ قۇتقۇزغان، تاشۇ قەدىمكى بارلىق كۈنلەردە تۇلارنى تۇزىگە ئارتىپ كۆتۈرگەن؛ **10** بىراق تۇلار ئاسىيلىق قىلىپ تۇنىڭ مۇقەددەس روھىغا ئازار بەردى، شۇڭا تۇلاردىن يۈز ئۆرۈپ تۇ تۇلارنىڭ دۈشمىنگە ئايلىنىپ، تۇلارغا قارشى جەڭ قىلدى. **11** بىراق تۇ: ـ «مۇسا پەيغەمبىرىم! مېنىڭ خەلقىم!» دەپ ئېنى كۈنلەرنى ئەسلەپ توختىدى. ئەمدى تۇز [پادىسى بولغانلارنى] پادىچىلىرى بىلەن دېڭىزدىن چىقىرىۋالغۇچى قېنى؟ تۇزنىڭ مۇقەددەس روھىنى تۇلارنىڭ ئارىسىغا تۇرغۇزۇپ قويغۇچى قېنى؟ **12** تۇنىڭ گۈزەل شەرەپلىك بىلىكى مۇساىنىڭ ئۆڭ قولى ئارقىلىق تۇلارنى يېتە كلىگۈچى بولدى، تۇزى تۇچۇن مەڭگۈلۈك بىر نامنى تىكلەپ، تۇلار ئالدىدا سۇلارنى بۇلۇۋەتكۈچى، **13** تۇلارنى دالادا ئەركىن كېزىپ يۈرىدىغان ئاتتەك، ھېچ پۇتلاشتۇرمامي تۇلارنى دېڭىزنىڭ چوڭقۇر يەرلىرىدىن تۇتكۇزگۈچى قېنى؟ **14** مالار جىلغىغا ئوتلاشقا چۈشكەنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ روھى تۇلارغا ئارام بەردى؛ سەن تۇزۇڭ گۈزەل-شەرەپلىك بىر نامغا ئېرىشىش ئۈچۈن، سەن مۇشۇ يولالار بىلەن خەلقىڭنى يېتە كلىدىڭ. **15** ئاھ، ئاسمانلاردىن نەزىرىڭنى چۈشۈرگىن، سېنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىڭ، گۈزەللىك-شەرىپىڭ تۇرغان ماكانىڭدىن [ھالىمىزغا] قاراپ باق! قېنى ئوتلۇق مۇھەببىتىڭ ۋە كۈچ-قۇدرىتىڭ!؟ ئېچىكنى ئاغرىتىشلىرىڭ، رەھمىدىللىقلىرىڭ قېنى؟ تۇلار ماڭا كەلگەندە بېسىلىپ قالدىمۇ؟ **16** چۈنكى گەرچە ئىبراھىم بىزنى تونۇمىسىمۇ، ياكى ئىسرائىل گەرچە بىزنى ئېتىراپ قىلمىسىمۇ، سەن ھامان بىزنىڭ ئاتىمىز؛ سەن پەرۋەردىگار بىزنىڭ ئاتىمىزدۇرسەن، ئەزەلدىن تارتىپ «ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىمىز» سېنىڭ نامىڭدۇر. **17** ئى پەرۋەردىگار، نېمىشقا بىزنى يوللىرىڭدىن ئازدۇرغانسەن؟ نېمىشقا تۇز ۋۇجۇدىن قورقۇشتىن ياندۇرۇپ كۆزگىمىزنى تاش قىلغانسەن؟! قۇللىرىڭ تۇچۇن، تۇز مىراسىڭ بولغان قەبىلىلەر تۇچۇن، يېنىمىزغا يېنىپ كەلگەيسەن! **18** مۇقەددەس خەلقىڭ پەقەت ئازغىنە ۋاقىتلا [تەۋەلىكىڭ] گە ئىگە بولالىغان؛ دۈشمەنلىرىمىز مۇقەددەس جايىڭنى ئاياغ ئاستى قىلدى؛ **19** شۇنىڭ بىلەن بىز تۇزۇندىن ۋېيان سەن ئىداره قىلىپ باقمىغان، سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتىلىپ باقمىغان بىر خەلقتەك بولۇپ قالدۇق!

64

ئاھ، سەن ئاسمانلارنى يىرتىۋېتىپ، يە رگە چۈشكەن بولساڭىدى! تاغلار بولسا يۈزۈڭ ئالدىدا تېرىپ كېتەتتى! مانا مۇشۇنداق بولغاندا تۇتۇرۇققا ئوت ياققانىدەك، ئوت سۇنى قاينىتاندەك، سەن نامىڭنى دۈشمەنلىرىڭگە ئايان قىلغان بولاتتىڭ، ئەللەر يۈز ۋۇجۇدىنلا تىترەپ كېتەتتى! **3** سەن بىز كۈتمىگەن دەھشەتلىك ئىشلارنى قىلغان ۋاقىتتىڭدا، سەن چۈشكەندىڭ، يۈز ۋۇجۇدىن تاغلار راستلا تېرىپ كەتتى! **4** سەندىن باشقا تۇزىگە تەلمۈرۈپ كۈتكەنلەر تۇچۇن ئىشلىگۈچى بىر خۇدانى، ئادەملەر ئەزەلدىن تا ئالاپ باقمىغان، قۇلاققا يېتىپ باقمىغان، كۆز كۆرۈپ باقمىغاندۇر! **5** سەن ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزۈشنى خۇرسەنلىك دەپ بىلگەن ئادەمنىڭ، يەنى يوللىرىڭدا مېڭىپ، سېنى سېغىنغانلارنىڭ ھاجىتىدىن چىققۇچى ھەمراھىدۇرسەن؛ بىراق مانا، سەن غەزەپتە بولدۇڭ، بىز بولساق گۇناھتا بولدۇق، تۇنداق ئىشلار تۇزۇن بولۇپ ئوردى، ئەمدى بىز قۇتقۇزۇلامدۇق؟ **6** ئەمدى بىز ناپاك بىر نەرسىگە ئوخشاش بولدۇق، قىلىۋاتقان بارلىق «ھەققانىيەتلىرىمىز» بولسا بىر ئەۋرەت لاتىسىغلا ئوخشايدۇ، خالاس؛ ھەممىز يوپۇرماقتەك خازان بولۇپ كەتتۇق، قەبىھلىكلىرىمىز شامالدەك بىزنى ئۇچۇرۇپ تاشلىۋەتتى. **7** سېنىڭ نامىڭنى چاقىرىپ ندا قىلغۇچى، ئىلتىپاتىڭنى تۇتۇشقا قوزغالغۇچى ھېچ يوقتۇر؛ چۈنكى سەن يۈز ۋۇجۇدىنى بىزدىن قاچۇرۇپ يوشۇردۇڭ، قەبىھلىكلىرىمىزدىن بىزنى سولاشتۇرغۇزدۇڭ. **8** بىراق ھازىر، ئى پەرۋەردىگار، سەن بىزنىڭ ئاتىمىزدۇرسەن؛ بىز سىغىز لاي، سەن بىزنىڭ ساپالچىمىزدۇرسەن؛ ھەممىز بولساق قولا ۋۇجۇدا ياسالغاندۇرمىز؛ **9** ئى پەرۋەردىگار، بەرگە قاراتتىن غەزىپىڭنى زور قىلمىغايسەن، قەبىھلىكنى مە ئۈگۈنچە ئەسلەپ يۈرمىگىن؛ مانا، قارىغىن، ھەممىز سېنىڭ خەلقىڭدۇرمىز! **10** مۇقەددەس شەھەرلىرىڭ چاڭگال، زىئوننى چاڭگال بولۇپ قالدى، يېرۇسالېم ۋەيران بولدى؛ **11** ئاتا-بوۋىمىز سېنى مەدھىيىلىگەن جاي، پاك-مۇقەددەسلىك، گۈزەل-پارلاقلىق تۇرالغۇسى بولغان ۋېيمىز بولسا ئوت بىلەن كويۇپ كۈل بولدى؛ قەدىر-

قىممەتلىك نەرسىلىرىمزنىڭ ھەممىسى ۋەيران قىلۇىتىلدى. 12 مۇشۇ ئىشلار ئالدىدا تۇز ۋۇكۇنى چەتكە ئالامسەن، ئى پەرۋەردىگار؟ سۈكۈت قىلىپ تۇرامسەن؟ بىزنى بولۇشچە خار قىلىپ تۇرۇۋېرەمسەن؟»

65

ئەزەلدىن مېنى ئىزدىمىگەنلە رگە مېنى سوراش يولىنى ئاچتىم؛ مەن تۇرۇۋمگە ئىتىلمىگەنلە رگە تۇرۇمنى تاپقۇزدۇم. مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتالمىغان يات بىر ئەلگە مەن: ـ «ماۋۇ قارا، ماۋۇ قارا» ـ دېدىم. 2 بىراق يامان يولدا ماڭدىغان، تۇرۇنىڭ پىكىر-خىيالىغا ئەگىشىپ ماڭدىغان، ئاسىيلىق قىلغۇچى بىر خەلققە بولسا مەن كۈن بويى قولۇمنى تۇزىتىپ ئىتىلىپ كەلدىم. 3 يەنە باغلاردا قۇربانلىق قىلىپ، ئۇلارنى خىشىلدق سۈپىلار ئۈستىدىمۇ كويدۇرۇپ، كۈز ئالدىمدىلا زەردەمگە تېگىدىغان بىر خەلق؛ 4 ئۇلار قەبىرىلەر ئارىسىدا ئولتۇرىدۇ، مەخپىي جايلاردىمۇ تۈنەپ ئولتۇرىدۇ؛ ئۇلار چوشقا گۆشىنى يەيدۇ، قازان-قاچىلىرىدا ھەرقانداق يەرگىنچلىك نەرسىلەرنىڭ شوربىسى بار. 5 ئۇلار: «تۇرۇۋك بىلەن بول، ماۋۇ يېقىنلاشقۇچى بولما؛ چۈنكى مەن سەندىن پاكمەن» ـ دەيدۇ؛ مۇشۇلار دىمىغىدا كەرگەن ئىس-تۈتەك، كۈن بويى تۈچەمدە تۇرىدىغان ئوخۇر! 6 مانا، مېنىڭ ئالدىمدا يازىلىپ قالغان ئۇ: ـ مەن سۈكۈت قىلىپ تۇرمايمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ بەلكى ھەم سىلەرنىڭ قەبىھلىكلىرىگىلارنى، شۇنداقلا تاغ چوققىلىرىدا ئىسىرىق ياققان، دۆڭلار ئۈستىدىمۇ مېنى ھاقارەتلىگەن ئاتا-بوۋىلىرىگىلارنىڭ قەبىھلىكلىرىنى بىرلىكتە قايتۇرىمەن، ـ شۇلارنى تۇز قۇچاقلىرىغا قايتۇرىمەن؛ بەرھەق، مەن ئىلگىركى قىلغانلىرىنى تۇز قۇچاقلىرىغا تۆلىچەپ قايتۇرىمەن. 8 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ساپاق ئۈزۈمنىڭ «سارقىندى شىرنە»سى كۆرۈنگەندە، خەقلەرنىڭ: «ئۇنى چەيلۇۋىتىپ ۋەيران قىلمىسۇن، چۈنكى ئۇنىڭدا بەركەت تۇرىدۇ» دېگىنىدەك، مەن تۇز قۇللىرىمنىڭ سەۋەبىدىنلا شۇنداق قىلىمەنكى، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ۋەيران قىلمايمەن. 9 شۇنداق قىلىپ مەن ياقۇپتىن بىر نەسىلنى، يەھۇدادىمۇ تاغلىرىمغا بىر ئىگىدارنى چىقىرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ تاللىغانلىرىم [زېمىنغا] ئىگە بولىدۇ، مېنىڭ قۇللىرىم شۇ يەردە ماكانلىشىدۇ. 10 مېنى ئىزدىگەن خەلقىم ئۈچۈن، شارون بولسا يەنە قوي پادىلىرىغا قوتان، ئاخور بولسا كالا پادىلىرىغا قونالغۇ بولىدۇ. 11 بىراق پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، مۇقەددەس تېغىمنى ئۇنتۇغۇچى، «تەلەي» [دېگەن بۇت] ئۈچۈن داستىخان سالغۇچى، «تەقدىر» [دېگەن بۇت] ئۈچۈنمۇ ئەبجەش شارابنى قويۇپ قاچىلارنى تولدۇرغۇچىسىلەر، 12 مەن سىلەرنى قىلىچقا «تەقدىر» قىلدىم، سىلەرنىڭ ھەممىگلار قىرغىنچىلىقتا باش ئېگىسىلەر؛ چۈنكى مەن چاقىردىم، سىلەر جاۋاب بەرمىدىگلار؛ مەن سۈز قىلدىم، سىلەر قۇلاق سالمىدىگلار، ئەكسىچە ئەزىرىمدە يامان يولغانلىرى قىلىۋاتىسىلەر، مەن ياقتۇرمايدىغانلىرى تاللىغانسىلەر. 13 شۇڭا، رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مېنىڭ قۇللىرىم يەيدۇ، سىلەر ئاچ قالىسىلەر؛ مانا، مېنىڭ قۇللىرىم ئىچىدۇ، بىراق سىلەر ئۈسسۈز قالىسىلەر؛ مانا، مېنىڭ قۇللىرىم شادلىنىدۇ، سىلەر شەرمەندىلىكتە قالىسىلەر؛ 14 مانا، كۆڭلىدىكى شاد-خۇرراملىقتىن قۇللىرىم ناخشا ئېيتىدۇ، سىلەر كۆڭۈلدىكى ئازابىدىن زار-زار يىغلايسىلەر، روھ-قەلب سۈنۈقلۇقىدىن نالە-پەريياد كۆتۈرىسىلەر. 15 ئىسمىگلارنى مېنىڭ تاللىغانلىرىغا لەنەت بولۇشقا قالدۇرىسىلەر. رەب پەرۋەردىگار سېنى ئۆلتۈرىدۇ، ھەم ئۆزىنىڭ قۇللىرىغا باشقا بىر ئىسمىنى قويۇپ بېرىدۇ. 16 شۇنىڭ ئۈچۈن كىمكى ئۆزىگە بىر بەختنى تىلىسە، «ئامىن» دېگۈچى خۇدانىڭ نامى بىلەن ئاشۇ بەختنى تىلەيدۇ؛ كىمكى قەسەم ئىچمەكچى بولسا، ئەمدى «ئامىن» دېگۈچى خۇدانىڭ نامى بىلەن قەسەم ئىچىدۇ؛ چۈنكى يۇرۇنقى دەرد-ئەلەملەر ئۇنتۇلغان بولىدۇ، چۈنكى ئۇلارنى كۆزۈمدىن يوشۇردۇم. 17 چۈنكى قارا كۆلەر، مەن يېڭى ئاسمانلارنى ۋە يېڭى زېمىنى يارىتىمەن؛ ئىلگىركى ئىشلار ھېچ ئەسلىمەيدۇ، ھەتتا ئەسكە كەلمەيدۇ. 18 ئەكسىچە سىلەر مېنىڭ يارىتىدىغانلىقىمدىن خۇشالىنىڭلار، مەڭگۈ ۋە شاد-خۇرراملىقتا بولۇڭلار، چۈنكى مەن يېروسالېمنى شاد-خۇرراملىق، ئۇنىڭ خەلقىنى خۇشاللىق بە رگۈچى قىلىپ يارىتىمەن. 19 ئۆزۈمۈ يېروسالېمدىن شاد-خۇرراملىقتا بولىمەن، شۇنداقلا ئۆز خەلقىمدىن خۇشالىنىمەن؛ ئۇنىڭدا نە يىغا ئاۋازى، نە نالە-پەريادلار ئىككىنچى ئاڭلانمايدۇ، 20 ئۇنىڭدا يەنە بىرنەچچە كۈنلۈك چاچراپ كەتكەن بوۋاق بولمايدۇ، ياكى ۋاقتى توشماي ۋاقتسىز كەتكەن بوۋاي بولمايدۇ، يۈز ياشقا كەرگەن بولسا «يىگىت» سانىلىدۇ، شۇنىڭدەك گۈناھكار يۈز ياشقا كىرىپ ئۆلگەن بولسا «خۇدانىڭ لەنتىگە ئۇچىرىغان» دەپ ھېسابلىنىدۇ. 21 ئۇلار ۋەيلەرنى سالىدۇ، ئۇلاردا ئۈرىدۇ؛ ئۇلار ئۈزۈمزارلارنى بەرپا قىلىدۇ، ئۇلاردىن مېۋە يەيدۇ؛ 22 ئۇلار ياسىغان ۋەيلەردە، باشقا بىرسى ئۈرمايدۇ، تىكلىگەن ئۈزۈمزارلاردىن، باشقا بىرسى مېۋە ئېلىپ جەيدۇ؛ چۈنكى خەلقىمنىڭ كۈنلىرى دەرەختىكى ئۈمرىدەك بولىدۇ؛ مېنىڭ تاللىغانلىرىم ئۆزلىرى ئۆز قولى بىلەن ياسىغانلىرىدىن ئۆز ئۈمرىدە تولۇق بەھرىمەن بولىدۇ. 23 ئۇلارنىڭ قىلغان ئەمگىكى بىكارغا كەتمەيدۇ، ياكى ئۇلارنىڭ بالىلىرى ئۈچۈنلىغاندا كېلەچىكى ئوغرۇلۇق ۋەھىمە مەۋجۇت بولمايدۇ؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگار بەختە ئاتا قىلغان نەسىلدۇر، ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرىمۇ شۇنداق. 24 ۋە شۇنداق بولىدۇ ئۈكى، ئۇلار ندا قىلىپ چاقىرماستىنلا، مەن ئىجابەت قىلىمەن؛ ئۇلار دۇئا قىلىپ سۈزلەۋاتىمىندىلا، مەن ئۇلارنى ئاڭلايمەن. 25 بۈرە ھەم پاقلان بىلەن بىللە ئوزۇقلىنىدۇ، شىر بولسا كالىدەك سامان يەيدۇ، يىلاننىڭ رىزقى بولسا توپا-چاڭلا بولىدۇ. مېنىڭ مۇقەددەسىم تېخىمىنىڭ ھەممە يېردە ھېچ زىيانكەشلىك بولمايدۇ؛ ھېچ بۇزغۇنچىلىق بولمايدۇ، دەيدۇ پەرۋەردىگار.

66

«پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئاسمانلار مېنىڭ تەختىم، زېمىن بولسا ئاياغلىرىمغا تەختىپەرىدىدۇر، ئەمدى ماڭا قانداق تۈيى-ئىمارەت ياسىماقچىسىلەر؟ ماڭا قانداق يەر ئارامگاھ بولالايدۇ؟ 2 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى مېنىڭ قولۇم ياراتقان، ئۇلار شۇنداق بولغاچقىلا بارلىققا كەلگەن ئەمەسمىدى؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ لېكىن مەن نەزىرىمنى شۇنداق بىر ئادەمگە سالىمەن: ـ مۇمىن-كەمتەر، روھى سۈنۈق، سۈزلىرىمنى ئاڭلىغاندا قورقۇپ تىترەك باسىدىغان بىر ئادەمگە نەزىرىمنى سالىمەن. 3 كالا سويغان كىشى ئادەمنىمۇ ئۆلتۈرىدۇ، قوزىنى قۇربانلىق قىلغان كىشى ئىتنىڭ بوينىنى سۇندۇرۇپ ئۆلتۈرىدۇ، ماڭا ھەدىيە تۈتقۇچى چوشقا قېنىنىمۇ ئۆتۈپ بەرمە كچىدۇر، دۇئاسىنى ئەسلىتىشكە خۇشۇيۇ ياققۇچى مەيۋىدقىمۇ مەددىيە ئۆقۇيدۇ؛ بەرھەق، ئۇلار ئۆزى ياقتۇرىدىغان يوللىرىنى تاللىغان، كۆڭۈلى يېرگىنچلىك نەرسىلىرىدىن خۇرسەن بولىدۇ. 4 شۇڭا مەنمۇ ئۇلارنىڭ كۈزلىمىتىلىرىنى تاللايمەن، ئۇلار دەل قورقىدىغان ۋەھىمىلەرنى بېشىغا چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى مەن چاقىرغىنىمدا، ئۇلار جاۋاب بەرمىدى؛ مەن سۈز قىلغىنىمدا، ئۇلار قۇلاق سالمىدى؛ ئەكسىچە نەزىرىمدە يامان يولغانىنى قىلدى، مەن ياقتۇرمايدىغانىنى تاللىدى». 5 «ئى پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ئالدىدا قورقۇپ تىترەيدىغانلار، ئۇنىڭ دېگىنىنى ئاڭلاڭلار: ـ «سىلەرنى نامىمغا [سادىق بولغانلىقىڭلار] تۈپەيلىدىن چەتكە قاققانلار بولسا، يەنە سىلەردىن نەپرەتلىنىدىغان قېرىنداشلىرىڭلار سىلە رگە: ـ «قېنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلۇغلۇق ئايان قىلىنسۇن، شۇنىڭ بىلەن شادلىقىڭلارنى كۆرەلەيدىغان بولىمىز!» ـ دېدى؛ بىراق شەرمەندىلىكتە قالغانلار ئۆزلىرى بولىدۇ. 6 ئاڭلاڭلار! ـ شەھەردىن كەلگەن چۇقان-سۈزىنەلەر! ئاڭلاڭلار! ـ ئىبادەتخانىدىن چىققان ئاۋازنى! ئاڭلاڭلار! ـ پەرۋەردىگار ئۆز دۈشمەنلىرىگە [يامانلىقلىرىنى] قايتۇرۇۋاتىدۇ!» 7 ـ تولغىقى ئۈتمەيلا ئۆز بوشىنىدۇ، ئاغرىقى ئۈتمەيلا، ئوغۇل بالا ئۆزىدۇ! 8 كىمنىڭ مۇشۇنداق ئىش ئوغرۇلۇق خەۋرى باردۇ؟ كىم مۇشۇنداق ئىشلارنى كۆرۈپ باققان؟ زېمىن بىر كۈن ئىچىدىلا ئۆزىدىغان ئىش بارمۇ؟ دەققە ئىچىدىلا بىر ئەلنىڭ ئۆزۈلۈشى مۇمكىنمۇ؟ چۈنكى زىئونىڭ ئەمدىلا تولغىقى ئۈتۈشىغا، ئۇ ئوغۇل بالىلىرىنى ئۇغدى! 9 بىرسىنى بوشىنىش ھالىتىگە كەلتۈرگەن بولسام، مەن بالىنى چىقارغۇزمامۇ قالامتىم؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، مەن ئۆزۈم ئۇغدۇرغۇچى ئۈرسام، بالىياتقۇنى ئېتىۋېتەمدىمەن؟ ـ دەيدۇ خۇدايىڭ. 10 يېروسالېم بىلەن بىللە شاد-خۇرراملىقتا بولۇڭلار؛ ئۇنى سۆيگۈچىلەر، ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇشالىنىڭلار! ئۇنىڭ ئۈچۈن قايغۇ-ھەسرەت چەكىگەنلەر، ئۇنىڭ بىلەن بىللە شادلىق بىلەن شادلىنىڭلار! 11 چۈنكى سىلەر ئۇنىڭ تەسەللى بېرىدىغان ئەمچە كلىرىدىن ئېمىپ قانائەتلىنىسىلەر؛ چۈنكى سىلەر قانغۇچە ئېمىپ چىقىسىلەر، ئۇنىڭ شان-شەرىپىنىڭ زورلۇقىدىن كۆكۈلۈڭلار خۇرسەن بولىدۇ». 12 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئۇنىڭغا تاشقان دەريادەك ئارام-خاتىرجەملىكنى، تېشىپ كەتكەن ئېقىمدەك ئەللەرنىڭ شان-شەرەپلىرىنى سۈنۈپ بېرىمەن؛ سىلەر ئېمىسىلەر، سىلەر يانپاشقا ئېلىنىپ كۆتۈرۈلىسىلەر، ئېتە كتە ئە كىلتىلىسىلەر. 13 خۇددى ئانا بالىسىغا تەسەللى بە رگەندەك، مەن شۇنداق سىلە رگە تەسەللى بېرىمەن؛ سىلەر يېروسالېمدا تەسەللىگە ئىگە بولىسىلەر. 14 سىلەر بۇلارنى كۆز رگەندە كۆكۈلۈڭلار شادلىنىدۇ، سۆڭەك كلىرىڭلار يۈمران ئوت-چۆپتەك ياشناپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۆز قۇللىرىغا ئايان قىلىنىدۇ، ئۇ دۈشمەنلىرىگە قەھرىنى كۆرسىتىدۇ. 15 چۈنكى غەزىبىنى قەھر بىلەن، تەنبىھىنى ئوت يالقۇنلىرى بىلەن چۈشۈرۈشى ئۈچۈن، مانا، پەرۋەردىگار ئوت بىلەن كېلىدۇ، ئۇ جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن قويۇندەك كېلىدۇ. 16 چۈنكى ئوت بىلەن ھەم قىلىچ بىلەن پەرۋەردىگار بارلىق ئەت ئىگىلىرىنى سوراق قىلىپ جازالايدۇ؛ پەرۋەردىگار ئۆلتۈرگەنلەر تۈرغۇن بولىدۇ. 17 «باغچىلار»غا كىرىش ئۈچۈن پاكىزلىنىپ، ئۆزلىرىنى ئايرىم ئۈتۈپ، ئوتىردا ئۆزغۇچىنىڭ كېيىگە كەرگەنلەر، شۇنداقلا چوشقا گۆشىنى، يەرگىنچلىك بولغانىنى، جۈملىدىن چاشقانلارنى يەيدىغانلار بولسا جىمىسى تەڭ ئۆگىنىشىدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 18 چۈنكى ئۇلارنىڭ قىلغانلىرى ھەم ئويلىغانلىرى مېنىڭ ئالدىمىدىدۇر؛ بىراق بارلىق ئەللەر، ھەممە تىلدا سۈزلەيدىغانلارنىڭ يىغىلىدىغان ۋاقتى كېلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار كېلىپ مېنىڭ شان-شەرىپىمنى كۆرىدۇ؛ 19 ۋە مەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بىر

كارامەت بەلگىنى تىكلەيمەن؛ ھەم ئۇلاردىن قېچىپ قۇتۇلغانلارنى ئەللە رگە ئەۋەتىمەن؛ نام-شۆھرىتىمنى ئاڭلىمىغان، شان-شەرىپىمنى كۆرۈپ باقمىغان تارشىشقا، لۇئىيە گە، ئوقياچىلىقتا داڭقى چىققان لۇدقا، ۋىبال، گرېتسىيە گە ھەم يىراق چەتەلدىكى ئاراللارغا ئۇلارنى ئەۋەتىمەن؛ ئۇلار ئەللەر ئارىسىدا مېنىڭ شان-شەرىپىمنى جاكارلايدۇ. 20 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار «ئاشلىق ھەدىيە»نى پاكىز قاچىلارغا قويۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كەلگەندەك، شۇلار بولسا، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بېغىشلىغان ھەدىيە سۈپىتىدە قېرىنداشلىرىگىلارنىڭ ھەممىسىنى ئەللەردىن ئېلىپ كېلىدۇ؛ ئۇلارنى ئاتلارغا، جەڭ ھارۋىلىرىغا، سايۋەنلىك ھارۋا-زەمبىللە رگە، قېچىرلارغا ھەم نار تۆگىلە رگە مىندۈرۈپ مۇقەددەس تېغىمغا، يەنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 21 ھەم مەن ئۇلاردىن بەزىلىرىنى كاھىنلار ھەم لاۋىيلار بولۇشقا تاللايمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 22 چۈنكى مەن يارىتىدىغان يېڭى ئاسمانلار ھەم يېڭى زېمىن ئۆزۈمنىڭ ئالدىدا دائىم تۇرغاندەك، سېنىڭ نەسلىڭ ھەم ئىسمىڭ تۇرۇپ ساقلىنىدۇ. 23 ھەم شۇنداق بولىدۇكى، يېڭى ئايمۇ يېڭى ئايدا، شابات كۈنىمۇ شابات كۈنىدە، بارلىق ئەت ئىگىلىرى مېنىڭ ئالدىمغا ئىبادەت قىلغىلى كېلىدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 24 ـ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سىرتقا چىقىپ، ماڭا ئاسىيلىق قىلغان ئادەملەرنىڭ جەسەتلىرىگە قارايدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنى يەۋاتقان قۇرتلار ئۆلمەيدۇ؛ ئۇلارنى كۆيدۈرۈۋاتقان ئوت ئۆچمەيدۇ؛ ئۇلار بارلىق ئەت ئىگىلىرىگە يىرگىنچلىك بىلىنىدۇ.

یەرەمیا

1 بنیامین قەبىلىسى زېمىندىكى ئاناتوت پېزىسدا تۇرۇۋاتقان كاھىنلاردىن بولغان ھىلقىيانىڭ ئوغلى يەرەمىيانىڭ سۆزلىرى [تۇۋەندە خاتىرىلىنىدۇ]: ـ **2** يەھۇدا پادىشاھى، ئامونىڭ ئوغلى يوسىيانىڭ كۆنلىرىدە، يەنى ئۇ تەختكە ئولتۇرغان ئون تۆرتىنچى يىلدا [يەرەمىياغا] پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى كەلدى؛ **3** يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىمنىڭ كۆنلىرىدە ھەمدە يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى زەدەكىيانىڭ ئون بىرىنچى يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە، يەنى شۇ يىلنىڭ بەشىنچى ئېيىدا يېرۇسالېمدىكىلەر سۈرگۈن قىلىنغۇچە ئۇنىڭغا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەنە كېلىپ تۇردى. **4** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ: **5** ـ ئاناڭنىڭ قورسىقىدا سېنى ئاپىرىدە قىلىشتىن ئىلگىرىلا مەن سېنى بىلەتتىم؛ سەن بالىياتقۇدىن چىقىشتىن بۇرۇن سېنى تۇرۇمگە ئاتاپ، ئەللە رگە پەيغەمبەر بولۇشقا تىكلىدىم، ـ دېيىلدى. **6** مەن بولسام: ـ ئاۋلا، پەرۋەردىگار! مەن گەپ قىلىشنى بىلمەيمەن؛ چۈنكى مەن گۈدەك بالىدۇرمەن، دېدىم. **7** لېكىن پەرۋەردىگار ماڭا: ـ تۇرۇڭنى گۈدەك بالا، دېمە؛ چۈنكى مەن سېنى كىمگە ئەۋەتسەم، سەن شۇلارغا بارىسەن؛ ۋە مەن سېنى نېمە دە دەپ بۇيرۇسام، سەن شۇنى دەيسەن. **8** ئۇلاردىن قورقما؛ چۈنكى سېنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن مەن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن، ـ دېدى. **9** ۋە پەرۋەردىگار قولىنى سوزۇپ ئاغزىمغا تەگكۈزدى، پەرۋەردىگار ماڭا: مانا، تۇرۇ سۆزلىرىمنى ئاغزىڭغا قىيدۇم؛ **10** قارا، مۇشۇ كۈنى مەن سېنى يۇلۇش، سۇۋۇش، ھالاك قىلىش ۋە تۇرۇش، قۇرۇش ۋە تېرىپ تۇستۇرۇش ئۈچۈن ئەللەر ۋە پادىشاھلىقلار ئۈستىگە تىكلىدىم، ـ دېدى. **11** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ: «يەرەمىيا، نېمنى كۆرۈۋاتسەن؟» ـ دېيىلدى. مەن: «بادام دەرىخىنىڭ شېخىنى كۆرۈۋاتىمەن» ـ دېدىم. **12** پەرۋەردىگار ماڭا: «كۆرگىنىڭ ياخشى بولدى؛ چۈنكى مەن سۆزۈمنىڭ ئەمەلىيلىشىشى ئۈچۈن سۆزۈمنى كۆزىتىپ تۇرىمەن» ـ دېدى. **13** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا ئىككىنچى قېتىم كېلىپ: «نېمنى كۆرۈۋاتسەن؟» ـ دېيىلدى. مەن: «پورۇق-پورۇق قاينىۋاتقان، ئاغزى شىمال تەرىپىدن قىيسايغان بىر قازانىنى كۆردۈم» ـ دېدىم. **14** پەرۋەردىگار ماڭا: ـ كۆلۈپەت شىمال تەرەپتىن كېلىپ بۇ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۈستىگە بۇسۇپ كېلىدۇ ـ دېدى. **15** ـ چۈنكى مانا، مەن شىمالىي پادىشاھلىقلارنىڭ بارلىق جەمەتلىرىنى چاقىرىمەن، ـ دېدىۋ پەرۋەردىگار، ـ تۇلار كېلىدۇ، پادىشاھلار ھەربىرى تۇز تەختىنى يېرۇسالېم قوۋۇقلىرى ئالدىغا سېلىپ، ھەمە سېپىللارغا ۋە يەھۇدانىڭ بارلىق شەھەرلىرىگە ھۇجۇمغا تەييارلىنىدۇ؛ **16** شۇنىڭ بىلەن مەن [يەھۇدادىكىلەرنىڭ] بارلىق رەزىللىكلىرى ئۈچۈن تۇلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈملەرنى جاكارلايمەن؛ چۈنكى تۇلار مەندىن ۋاز كېچىپ، باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىپ، تۇز قوللىرى ياسىغانلىرىغا چوقۇندى. **17** سەن ئەمدى بېلىڭنى باغلاپ تۇرۇ: ئۇڭدىن تۇرۇپ، ساڭا ۋېرۇغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى تۇلارغا ئېيت؛ تۇلار ئالدىدا ھودۇقۇپ كەتمىگىن؛ بولمىسا مەن سېنى تۇلار ئالدىدا ھودۇقتۇرىمەن. **18** قارا، مەن بۇگۈن سېنى يەھۇدانىڭ پادىشاھلىرىغا، ئەمىرلىرىگە، كاھىنلىرىغا ھەم يۇتكۇل زېمىن خەلقىگە قارشى تۇرغۇچى مۇستەھكەم شەھەر، تۆمۈر تۈۋرۈك ۋە مىس سېپىللاردەك تىكلىدىم. **19** تۇلار ساڭا قارشى جەڭ قىلىدۇ، لېكىن سېنىڭ ئۈستۈڭدىن غەلبە قىلالمايدۇ ـ چۈنكى مەن سېنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن، ـ دېدىۋ پەرۋەردىگار.

2 ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** بېرىپ يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ قۇلاقلىرىغا مۇنداق جار سالغىن: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن سېنىڭ ياش ۋاقتىڭدىكى ۋاپادارلىقىڭنى، يەنى قىزنىڭ ئاشىقىغا بولغان مۇھەببىتىدەك سېنىڭ چۈل-بىاۋاندا، يەنى تېرىلمىغان يەرلەردە ماڭا ئەگىشىپ يۈرگەنلىرىڭنى سېنىڭ تۇرچۇن ئەسلەيمەن. **3** شۇ چاغدا ئىسرائىل خەلقى يەرۋەردىگارغا پاك، ئالاھىدە ئاتالغان، تۇلار ئۈنىڭ تۇز ھوسۇلىنىڭ تۇنجىسى مېۋىسى دەپ قارالغاندى، تۇلارنى يەۋالماقچى بولغانلارنىڭ ھەممىسى گۇناھكار دەپ ھېسابلانغاندى ھەم تۇلارنىڭ باشلىرىغا بالا-ئىشاپەت چۈشكەندى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **4** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى ياقۇبنىڭ جەمەتى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ بارلىق ئائىلە-تاۋابئاتلىرى: ـ **5** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئاتا-بوۋلىرىڭلار مەندە زادى قانداق ئادالەتسىزلىكلەرنى بايقاپتۇ، تۇلار مەندىن شۇنچە يىراقلىشىدۇ؟ تۇلار نېمىشقا بىمەنە بۇتلارغا باش تۇرۇپ، تۇزلىرى بەمەنە بولۇپ كەتتى؟ **6** تۇلار ھېچقاچان: «بىزنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقىرىپ، بىاۋاندىن، يەنى چۈل-دەشت ۋە تىك تاۋ-ئاللار بىلەن قاپىلانغان جايلاردىن، قۇرغاقچىلىق ۋە تۇلۇم سايىسى ئوراپ تۇرغان يەرلەردىن، ئادەمزات تۇتمەيدىغان ھەمدە ئىنسان تۇرمايدىغان شۇ بىاۋاندىن بىزنى ئۆتكۈز دېگەن پەرۋەردىگار قېنى؟» دەپ سوراپ قويۇشمايتىغۇ؟ **7** مەن سىلەرنى مېۋىسى ھەم مولچىلىقىدىن ھۇزۇرلىنىش ئۈچۈن مۇنبەت بىر زېمىنغا ئېلىپ كەلگەنمەن؛ سىلەر كېلىپ زېمىنىمنى بۇلغىدىڭلار، مېنىڭ مىراسىمنى يېرگىنچلىك بىر نەرسىگە ئايلاندۇرۇپ قويدۇڭلار. **8** كاھىنلار: «پەرۋەردىگار قېنى؟» دەپ ھېچ سوراپ قويمىدى؛ تەۋراتلار-قانۇن ئىجرالىرى مېنى ھېچ تونۇمىدى، خەلق پادىچىلىرى ماڭا ئاسىيلىق قىلدى؛ پەيغەمبەرلەر بولسا باتىلنىڭ نامىدا بېشارەت بەردى، تۇلارنىڭ ھەممىسى ھېچ پايدىسىز بەمەنە نەرسىلە رگە ئەگىشىپ كەتتى. **9** شۇڭا سىلەر بىلەن دەۋالاشماقچىمەن، بىللىرىڭلارنىڭ بالىلىرى بىلەن دەۋالىشىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **10** ـ سىلەر سىپرۇسنىڭ دېڭىز ۋىلىرىغا ئۆتۈپ بېقىڭلار، كېدارغا تەكشۈرۈشكە ئادەم ئەۋەتىپ بېقىڭلار ـ مۇشۇنداق بىر ئىش زادى بولۇپ باققانمۇ-يوق دەپ كۆرۈپ بېقىڭلار ـ **11** قايسى بىر ئەل ئۆز ئىلاھلىرىنى (تۇلار ھېچ ئىلاھ ئەمەس، ئەلۋەتتە) ئۆز رگەرتكەنمۇ؟ لېكىن مېنىڭ خەلقىم ئۆزلىرىنىڭ شان-شەرىپى بولغۇچىسىنى بولسا پايدىسىز-بەمەنە بىر نەرسىگە ئالماشتۇرغان. **12** بۇنىڭغا ئەجەبلىنىڭلار، ئى ئاسمانلار، ھاڭ-تاڭ بولۇڭلار! ساراسىمگە چۈشۈڭلار! چۆچۈڭلار! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **13** ـ چۈنكى مېنىڭ خەلقىم ئىككى رەزىل ئىشنى قىلدى؛ تۇلار ھاياتلىق سۇ مەنبەسى بولغان مەندىن ۋاز كەچتى؛ ئاندىن تۇزلىرى ئۈچۈن سۇ ئازگاللىرىنى، يەنى سۇ تۇرمايدىغان يېرىق سۇ ئازگاللىرىنى يونۇپ چىقتى. **14** ئىسرائىل ئەسلى قۇلمىدى؟ تۇ خوجايىننىڭ ئۆيىدە تۇغۇلغان قۇلمىدى؟ نېمىشقا ئەمدى تۇ ئولجىغا ئايلىنىپ قالدى؟ **15** ياش شىرلار ئۇنى ئولجا قىلىپ ھۇركىرىدى، تۇلار ئاۋازىنى قويۇۋەتتى، تۇلار [ئىسرائىل] زېمىنىنى ۋەيرانە قىلدى، شەھەرلىرى كويدۇرۇلدى، ئادەمزاتسىز قالدى. **16** ئۇنىڭ ئۈستىگە ھەتتا نوف ۋە تاھپانەس شەھىرىدىكىلەرمۇ چوققاڭنى يېرىۋەتتى. **17** بۇ ئىشلارنى ئۆزۈڭ كەلتۈرۈپ چىقارغان ئەمەسمۇ؟ ـ چۈنكى ساڭا يول باشلاۋاتقىنىدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى ۋاز كەچكەندىك. **18** ئەمدى بۇگۈنكى كۈندە يەنە شىھور دەرياسىنىڭ سۇيىنى ئىچىش ئۈچۈن مىسىرنىڭ يولىنى باسقىنىڭ نېمىسى؟ [ئەفرات] دەرياسىنىڭ سۇيىنى ئىچىش ئۈچۈن ئاسۇرىيەنىڭ يولىنى باسقىنىڭ نېمىسى؟ **19** ئۆز رەزىللىكىڭ ئۆزۈڭگە ساۋاق ئېلىپ كېلىدۇ، ئۆزۈڭنىڭ يىنىمدىن چەتنەپ كەتكىنىڭ ئۆزۈڭگە تەنبىھ بولىدۇ؛ ئەمدى سېنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى ۋاز كەچكىنىڭ ۋە مېنىڭ قورقۇنچۇمنىڭ سەندە بولماسلىقىنىڭ ئىنتايىن رەزىل ھەمدە زەردابقا تولغان ئىش ئىكەنلىكىنى بىلىپ قوي، ـ دەيدۇ رەب، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **20** چۈنكى سەن قەدىمدىلا مەن ساڭا سالغان ۋېزىنۇرۇقنى يۇزۇپ، ئۈنىڭ رىشتىنى ئۈزۈپ تاشلىۋەتكەنسەن؛ سەن: «قۇللۇق ۋۇجۇدىنا بولمايمەن!» دېدىڭ. چۈنكى بارلىق دۆڭ-ئېگىزلىكتە ۋە بارلىق يېشىل دەرەخ ئاستىدا سەن پاھىشە ئايالدەك كېرىلىپ ياتقانسەن. **21** لېكىن مەن بولسام سېنى ئەسلى ئېسىل سورتلۇق ئۈزۈم تېلىدىن، سەرخىل ئۇرۇقتىن تىككەندىم، سەن ماڭا نىسبەتەن قاندىقۇيات ۋە ياۋا بىر سېىىتق ئۈزۈم تېلىغا ئايلىنىپ قالدىڭ؟ **22** چۈنكى سەن شۇلتا بىلەن يۇيۇنساڭمۇ، كۆپ ئاقارتقىچ سوپۇن ئىشلەتسە ئۆز سېنىڭ قەبىھلىكىڭ مېنىڭ ئالدىمدا تېخى داغ بولۇپ تۇرىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **23** سەن قاندىقۇ: «مەن ھېچ بۇلغانغان ئەمەسمەن، مەن «باتالار»غا ھېچ ئە گەشمىدىم!» دېيەلەيسەن؟ جىلغىدا ماڭغان يولۇڭنى كۆرۈپ باق، قىلمىشلىرىڭنى ئېقىرار قىل ـ سەن ئۆز يوللىرىدا ئۇيان-ئۇيان قاتراپ يۈرىدىغان چاقماق ھىگگاندۇرسەن! **24** سەن چۈل-بىاۋاننا ئادەتلەنگەن، ھەۋىسى قوزغالغاندا شامالنى پۇراپ يۈرىدىغان بىر ياۋايى مادا ئېشىكسەن! كۆيلىگەندە كىم ئۇنى توسالىسۇن؟ ئۇنى ئىزدىگەن ھاڭگىلار ئۆزلىرىنى ھېچ ئاۋىرىتمايدۇ؛ شۇ ۋاقىتلاردا ئۇنى ئىزدەپ تاپماق تاساندۇر. **25** [ئى ئىسرائىل]، [بىكار يۈگۈرۈپ]، پۇتۇڭنى ئاياغسىز، گېلىڭنى تۇسسۇلۇقسىز قىلىپ قويما! لېكىن سەن بۇنىڭغا: «ياق! خام خىيال قىلما! چۈنكى مەن بۇ يات [ئىلاھلارنى] ياخشى كۆرۈپ قالدىم، تۇلارنىڭ كەيندىن ماڭىمەن!» ـ دېدىڭ. **26** ئوغرى تۇتۇلۇپ قېلىپ خىجالەتكە قالغانىدەك، ئىسرائىل جەمەتىمۇ خىجالەتكە قالدۇ ـ يەنى ئۆزلىرى ۋە تۇلارنىڭ پادىشاھلىرى، كاھىنلىرى ۋە پەيغەمبەرلىرى ـ **27** تۇلار ياغاچ كۆتىكىگە: «ئاتام!» ۋە تاشقا: «سەن مېنى تۇغدۇردۇڭ!» دەيدۇ؛ چۈنكى تۇلار يۈزىنى ماڭا قارانماي، تە كسچە ماڭا ئارقىسىنى قىلدى؛ لېكىن كۆلۈپەت يېشىغا چۈشكەندە تۇلار: «ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، بىزنى قۇتقۇزغايسەن!» دەيدۇ. **28** ئەمدى ئۆزۈڭگە ياسىغان ئىلاھلىرىڭ قېنى!؟ كۆلۈپەت يېشىڭغا چۈشكەندە سېنى قۇتقۇزالايدىغان بولسا، تۇلار ئورنىدن تۇرسۇن! ـ چۈنكى شەھەرلىرىڭ قانچە كۆپ بولسا بۇتلىرىڭمۇ شۇنچە كۆپتۇر، ئى يەھۇدا! **29** نېمىشقا سىلەر مەن بىلەن دەۋاغا چۈشتىڭلار؟ سىلەر ھەممىگلار ماڭا ئاسىيلىق قىلغانسىلەر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **30** بىللىرىڭنى بىكار دىن بىكار تۇرۇپ قويدۇم؛ تۇلار ھېچ

تەربىنى قوبۇل قىلمىدى. ئۇز قىلىچىڭ يىرتقۇچ شىردەك پەيغەمبەرلىرىڭنى يەۋەتتى. **31** ئى بۇ دەۋر كىشىلىرى! پەروەردىگارنىڭ سۆزىگە كۆڭۈل قويۇڭلار! مەن ئىسرائىلغا چۆل-بىاباۋان يا كى قاپقارا ئاڭقۇلۇق باسقان زېمىن بولۇپ باققانمۇ؟ مېنىڭ خەلقىم نېمىشقا: «نە گالا بارساق تۇز ئە رىكمىز، ئەمدى بىنىڭگا يەنە كەلمەيمىز!» ـ دەيدۇ؟ **32** قىز زىبۇ-زىننەتلىرىنى ئۇنۇتۇيالامدۇ؟ توي قىلىدىغان قىز توي كىيىملىرىنى ئۇنۇتۇيالامدۇ؟ لېكىن ئۇز خەلقىم سان-ساناقسىز كۈنلىردە مېنى ئۇنتۇدى. **33** سەن ئىشق ئىزدەپ باردىغان يوللارغا شۇنچە ماھىر بولۇپ كەتتىڭ! بەرھەق، ھەتتا ئەڭ يۇزۇق ئايالارغا يوللىرىڭنى كۆرسەتتىڭ. **34** ئۇنىڭ ئۇستىگە تونۇڭنىڭ پەشلىرىدە گۇناھسىز نامراتلارنىڭ قېنى بار! سەن ئۇلارنى تېمىڭنى تېشىپ ئوغرىلىققا كەرگىنى ئۆچۈن ئۆلتۈردىڭىز؟! ئىشلارنىڭ ھەممىسى شۇنداق تۇرسىمۇ، **35** سەن تېخى: «مەندە گۇناھ يوق؛ [رەب] مەندىن رەنجۈەرمەيدۇ!» دەيسەن. بلىپ قوي! مەن ئۇستۈڭدىن ھۆكۈم چىقىرىمەن، چۈنكى سەن: «مەن گۇناھ سادىر قىلمىدىم!» ـ دەۋىرىسەن. **36** سەن نېمىشقا يۈنچۈالا ئۆيان-ۋىيان قاتراپ ئالا كۆڭۈلۈڭ قىلىسەن؟ سەن ئاسۇرىيە تەرىپىدىن يە رگە قارىتىلغانىدەك مىسىر تەرىپىدىمۇ يە رگە قارىتىلىسەن. **37** بەرھەق، سەن مىسىردىن قولىڭنى بېشىڭغا ئالغان پېتى چىقىسەن؛ چۈنكى پەروەردىگار سەن يۈلەنگۈچ قىلغانلارنى چەتكە قاقتى؛ سەن ئۇلاردىن ھېچ پايدا كۆرمەيسەن.

3

شۇنداق دېيىلىدۇكى، بىرسى ئايالنى قويۇۋەتسە، ئايال ئۇنىڭدىن ئاجراشسا ۋە كېيىن ئۇ باشقا ئە رگە ياتلىق بولغان بولسا، بىرىنچى ئېرى ئۇنىڭ بىلەن قايتا يارىشىۋالسا بولامدۇ؟ بۇنداق ئىش بۇ زېمىننى مۇتلەق بۇلغىمامدۇ؟ لېكىن سەن شۇنچە كۆپ ئاشىنلىرىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق قىلىپ ئۇرۇۋېپ يەنە يېنىمغا قايتاي دەۋاتامسەن تېخى؟ **2** بېشىڭنى كۆتۈرۈپ يۇقىرىغا قاراپ باق؛ ـ سەن زادى نەدە يات ئىلاھلار بىلەن بۇزۇقلۇق ئۆتكۈزمىگەنسەن؟! ـ سەن چۆل-بىاباۋاندا كۆتۈپ ئولتۇرغان ئەرەبدەك ئۇلارنى يولىلار بويى كۆتۈپ ئولتۇرغانسەن؛ زېمىننى بۇزۇقلۇقلىرىڭ ۋە رەزىللىكىڭ بىلەن بۇلغىغانسەن. **3** شۇنىڭ ئۈچۈن قاتتىق يامغورلار تۇتۇپ قېلىنىپ ساڭا بېرىلمىدى ھەمدە «كېيىنكى يامغورلار» ياغمىدى. لېكىن سەندە تېخى پاھىشە ئايالنىڭ قېلىن يۈزى بار، ئىزا تارتىشنى ھېچ بىلگۈڭ يوقتۇر. **4** ھەتتا سەن بايانتىن ماڭا: «ئى ئاتام، ياشلىقىمدىن باشلاپ ماڭا يېتەكچى ھەمراھ بولۇپ كەلدىڭ!» ـ دەيسەن، ۋە: ـ **5** «ئۇ ھەردائىم غەزىپىنى ساقلامدۇ؟ ئۇ غەزىپىنى ئاخىرغىچە ئۆتامدۇ؟» ـ دەيسەن. مانا، سەن شۇنداق دېگىنىڭ بىلەن، لېكىن سەن قولۇڭدىن كېلىشچە رەزىللىك قىلغانسەن. **6** يوسىيا پادىشاھنىڭ كۈنلىردە پەروەردىگار ماڭا: «ۋاپاسىز ئىسرائىلنىڭ نېمە قىلغانلىقىنى كۆردىڭمۇ؟ ئۇ بارلىق ئېگىز تاغقا چىقىپ ھەم بارلىق يېشىل دەرەخ ئاستىغا كىرىپ شۇ يەرلەردە پاھىشىدەك بۇزۇقلۇق قىلغان» ـ دېدى. **7** ـ «مەن: ئۇ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى قىلغاندىن كېيىن، چوقۇم يېنىمغا قايتىپ كېلىدۇ» ـ دېدىم؛ لېكىن ئۇ قايتىپ كەلمىدى. ئۇنىڭ ئاسىي سىڭلىسى، يەنى يەھۇدا بۇنى كۆردى؛ **8** لېكىن ۋاپاسىز ئىسرائىلنىڭ بارلىق زىنا قىلغانلىرى ئۈچەيلىدىن ئۇنىڭغا تالاق خېتىنى بېرىپ ئۇنى قويۇۋەتكىنىمنى كۆرۈپ، ئاسىي سىڭلىسى يەھۇدا قورقمىدى، بەلكى ئۆزىمۇ بېرىپ پاھىشىلىك قىلدى. **9** شۇنداق بولدىكى، ئۇز بۇزۇقچىلىقىنى شۇنچە كىچىك ئىش دەپ قارىغاچقا، ئۇ ھەتتا ياغاچ ۋە تاش بىلەن زىنا قىلىپ زېمىننى بۇلغىۋەتتى. **10** بۇلارنىڭ ھەممىسگە قارىماي ئىسرائىلنىڭ ئاسىي سىڭلىسى يەھۇدا تېخى پۈتۈن كۆڭلى بىلەن ئەمەس، پەقەت ساختىلىق بىلەن يېنىمغا قايتىپ كەلگەندەك بولۇڭالدى، ـ دەيدۇ پەروەردىگار. **11** پەروەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «ۋاپاسىز ئىسرائىل ئۇزىنى ئاسىي يەھۇدادىن ھەققانىي كۆرسەتتى. **12** بارغىن، شىمالغا قاراپ بۇ سۆزلەرنى جاكارلاپ مۇنداق دېگىن: ـ «قايتىپ كەل، ئى يولدىن چىققۇچى ئىسرائىل، ـ دەيدۇ پەروەردىگار ـ ۋە مەن ساڭا قاپقىمنى قايتا ئۇرمەيمەن؛ چۈنكى مەن رەھىمدىل، ـ دەيدۇ پەروەردىگار ـ مەن غەزىپىمنى مەڭگۈ ساقلاپ ئۇرمايمەن. **13** پەقەت سېنىڭ قەبىھلىكىڭنى، ـ پەروەردىگار خۇدايىڭغا ئاسىيلىق قىلغانلىقىڭنى، ئۇيان-ۋىيان قاتراپ يۈرۈپ ئۆزۈڭنى ھەربىر يېشىل دەرەخ ئاستىدا يات ئىلاھلارغا بېغىشلىغانلىقىڭنى، شۇنىڭدەك ئاۋازىمغا ھېچ قۇلاق سالمىغانلىقىڭنى ئىقرار قىلىساڭلا [مەندىن رەھىم-شەپقەت كۆرىسەن] ـ دەيدۇ پەروەردىگار. **14** قايتىپ كېلىڭلار، ئى يولدىن چىققۇچى بالىلار، ـ دەيدۇ پەروەردىگار ـ چۈنكى مەن سىلەرنى ھەقىقىي سۈيگۈچىدۇرمەن؛ [سىلەر شۇنداق قىلىساڭلارلا] مەن سىلەردىن تاللىغانلارنى، يەنى ھەرقايسى شەھەردىن بىردىن، ھەرقايسى جەمەتتىن ئىككىدىن پۇقرانى زىئونغا قايتۇرۇپ كېلىمەن. **15** مەن سىلە رگە كۆڭۈلدىكىدەك خەلق پادىچىلىرىنى تەقسىم قىلىمەن؛ ئۇلار سىلەرنى دانالىق-بىلىم، تەقىل-پاراسەت بىلەن بېقىپ ئۈزۈقلاندۇرىدۇ. **16** شۇنداق بولدۇكى، شۇ كۈنلەردە سىلەر زېمىندا كۆپەيىپ، كۆپ پەرزەنتلىك بولغىنىڭلاردا، ـ دەيدۇ پەروەردىگار، ـ سىلەر: «پەروەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى!» دەپ يەنە تىلغا ئالمايسىلەر؛ ئۇ ھېچ ئېسىڭلارغا كەلمەيدۇ، ئۇنى ھېچ ئەسلىمەيسىلەر ۋە ئۇنى ھېچ سېغىنمايسىلەر؛ سىلەر باشقا بىر ساندۇقنى ياسىمايسىلەر. **17** شۇ تاپتا ئۇلار يېرۇسالېمنى «پەروەردىگارنىڭ تەختى» دەپ ئاتايدۇ؛ بارلىق خەلقلەر ئۇنىڭغا يىغىلىدۇ، ـ يەنى پەروەردىگارنىڭ نامىغا، يېرۇسالېمغا يىغىلىدۇ؛ ئۇلار قەلبىدىكى زەرىلى جاھىللىقىغا قايتىدىن ھېچ تە گىشىپ ماڭمايدۇ. **18** شۇ كۈنلەردە يەھۇدا جەمەتى ئىسرائىل جەمەتى بىلەن بىرلىكتە ماڭىدۇ؛ ئۇلار شىمال زېمىندىن بىللە چىقىپ مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا مىراس بولۇشقا تەقدىم قىلغان زېمىنغا كېلىدۇ. **19** مەن: «مەن سېنى بالىلىرىم قاتىرىغا قويۇپ، ساڭا گۈزەل زېمىننى، يەنى كۆپلىگەن ئەللەرنىڭ زېمىنلىرى ئارىسىدىكى ئەڭ كۆركەم جايىنى مىراس قىلىپ ئاتا قىلىشنى شۇنچىلىك خالايتىم!» ـ دېدىم، ۋە: «سەن مېنى «مېنىڭ ئاتام» دەيسەن، ۋە مەندىن يۈز ئۆرۈمەيسەن!» ـ دېدىم. **20** لېكىن بەرھەق، ئاسىيلىق قىلغان ئايال ئۇز جۈرىسىدىن ئايرىلغاندەك، سىلەر ماڭا ئاسىيلىق قىلغانسىلەر، ئى ئىسرائىل جەمەتى، ـ دەيدۇ پەروەردىگار. **21** يۇقىرى جايلاردىن بىر ئاۋاز ئاڭلىنىدۇ! ئۇ بولسا ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەرنىڭ يىغا-پەريادلىرى، چۈنكى ئۇلار ئۇز يولىنى بۇرمىلىغان، پەروەردىگار خۇدايىنى ئۇنتۇغان. **22** ـ قايتىپ كېلىڭلار، ئەي يولدىن چىققۇچى بالىلار، مەن سىلەرنىڭ يولدىن چىقىپ كېتىشىڭلارغا شىپا بولىمەن. ـ «مانا، بىز بىنىڭغا بارىمىز؛ چۈنكى سەن پەروەردىگار خۇدايىمىزدۇرسەن» ـ دە گىلار! **23** ـ بەرھەق، ئېگىزلىكلەردە ھەم تاغلاردا ئا گىلىنىلغان [بۇتپەرەسلىكنىڭ] قىيقاس-سۈرەنلىرى بىھۇدە ئىشتۇر! بەرھەق، ئىسرائىلنىڭ قۇتقۇزۇش-نىجاتى پەروەردىگار خۇدايىمىزدىلا دۇر. **24** لېكىن ياشلىقىمىزدىن تارتىپلا، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ئەجرىنى، يەنى ئۇلارنىڭ كالا-قوي پادىلىرىنى، قىز-ئوغۇللىرىنى ئاشۇ ۋۇيات-نومۇس يەپ كەتكەن؛ **25** ئەتىجىدە بىز ۋۇيات-خىجىللىق ئۆچىدە ياتىۋېتىپ، قالايمىقانچىلىق ۋە تالاقزادىلىك بىزنى قاپلىۋالدى، چۈنكى ياشلىقىمىزدىن تارتىپ بۇگۈنكى كۈنگىچە قەدەر بىز ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىز ھەممىمىز پەروەردىگار خۇدايىمىز ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلىپ كەلدۇق، پەروەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئاۋازىغا ھېچ قۇلاق سالمىدۇق.

4

ـ «بۇ يوللىرىمدىن بۇرۇلاي!» دېسەڭ، ئى ئىسرائىل ـ دەيدۇ پەروەردىگار ـ ئەمدى مېنىڭ يېنىمغا بۇرۇلۇپ قايتىپ كەل! ئە گەر بۇ يەرگىنچىلىكلىرىڭنى كۆزۈمدىن نېرى قىلساڭ، ۋە شۇنداقلا يولدىن يەنە تېنەپ كەتمىسەڭ، **2** ـ ئە گەر سەن: «پەروەردىگارنىڭ ھايات بىلەن!» دەپ قەسەم ئېچىنىڭىز، ئۇ قەسەم ھەققەت، ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق بىلەن بولسا، ئۇنداقتا يات ئىلاھلىرىڭ ئۇنىڭ نامىدا ئۇزلىرىگە بەخت تىلىشىدۇ ۋە ئۇنى ئۇزىنىڭ پەخىر-شۇھرىتى قىلىدۇ. **3** چۈنكى پەروەردىگار يەھۇدا كىشىلىرى ۋە يېرۇسالېمدىكىلەر ئۈچۈن مۇنداق دېيىدۇ: ـ «بوز يېرىكلارنى چېيىپ ئاغدۇر ۋە ئۇكلار، تىكەنلىك تارىسىغا ئۇرۇق چاچماڭلار! **4** ئۇزلىرىڭلارنى پەروەردىگارنىڭ يولىدا سۈننەت قىلىڭلار، قەلبىڭلارنى سۈننەت قىلىڭلار، ئى يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا ئۇرۇۋاتقانلار! ـ بولمىسا، مېنىڭ قەھرىم پارتلاپ ئوت بولۇپ سىلەرنى كۆيدۈرۈۋېتىدۇ؛ قىلىشلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن ئۇنى ئۇچۇرلەيدىغان ھېچكىم چىقمايدۇ. **5** ـ يەھۇدادا مۇشۇلارنى ئېلان قىلىپ، يېرۇسالېمدا: ـ «زېمىن-زېمىنلا كانايى چېلىڭلار!» ـ دەپ جاكارلا ڭلار، «يىغىلىڭلار! مۇستەھكەم شەھەرلە رگە قېچىپ كىرەيلى!» ـ دەپ ندا قىلىڭلار! **6** زىئونى كۆرسىتىدىغان بىر ئۇغىنى تىكلە ڭلار؛ دەرھال قېچىڭلار، كېچىكىپ قالما ڭلار! چۈنكى مەن كۆزلەپت، يەنى زور بىر ھالا كەتنى شىمالدىن ئېلىپ كېلىمەن. **7** شىر ئۇز چاتقالىلىقىدىن چىقتى، «ئەللەرنى يوقاتقۇچى» يولغا چىقتى؛ ئۇ ئۇز جايىدىن چىقىپ زېمىنىڭنى ۋەيران قىلىشقا كېلىدۇ؛ شەھەرلىرىڭ ۋەيران قىلىنىپ، ئادەمزاتسىز بولىدۇ. **8** بۇ سەۋەبتىن ئۇزلىرىڭلارغا بۇز كىيىم ئوراڭلار، داد-پەريات كۆتۈرۈپ نالە قىلىڭلار! چۈنكى پەروەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى بىزدىن يانمىدى! **9** شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ـ دەيدۇ پەروەردىگار، ـ پادىشاھنىڭ يۈرىكى، ئەمىرلەرنىڭ يۈرىكىمۇ سۇ بولۇپ كېتىدۇ، كاھىنلار ئالاقزادە بولۇپ، پەيغەمبەرلەر تەئەججۈپلىنىدۇ. **10** ـ ئاندىن مەن: ـ ئاھ، رەب پەروەردىگار! بەرھەق سەن بۇ خەلقنى، جۈملىدىن يېرۇسالېمنى: «سىلەر ئامان-تىنچ بولىسىلەر» دەپ ئالدىدىڭ؛ ئەمەلىيەتتە بولسا قىلىچ جانغا يېتىپ كەلدى، دېدىم. **11** ـ شۇ چاغدا بۇ خەلققە ۋە يېرۇسالېمغا مۇنداق دېيىلىدۇ: «چۆل-بىاباۋاندىكى ئېگىزلىكلەردىن چىققان تىسسىق بىر شامال خەلقىمنىڭ قىزنىڭ يولغا قاراپ چۈشىدۇ، لېكىن ئۇ خامان سورۇشقا ياكى دان ئايرىشقا مۇۋاپىق كەلمەيدۇ! **12** ـ بۇنىڭدىن ئەشەددىي بىر شامال مەندىن چىقىدۇ؛ مانا، مەن ھازىر ئۇلارغا جازا ھۆكۈملىرىمنى جاكارلايمەن. **13** مانا، ئۇ توپ بۇلۇتلاردەك كېلىدۇ، ئۇنىڭ جەڭ ھارۋىلىرى قارا قويۇندەك كەتۈر، ئۇنىڭ ئاتلىرى بۇركۈتلەردىن تېزدۇر! ـ «ھالىمىزغا ۋاي! چۈنكى بىز نابۇت بولدۇق!» **14** ـ ئى يېرۇسالېم، ئۇز قۇتقۇزۇشۇڭ ئۈچۈن قەلبىڭنى رەزىللىكتىن

ۋېژۈەت؛ قاچانغىچە كۆڭلۈڭگە بەھۈدە ئوي-خىياللارنى پۈكۈپ تۇرسەن؟ 15 چۈنكى دان دىياردىن، ئەفرائىمدىكى ئېگىزلىكلەردىنمۇ ئازاب-كۈلپەتنى ئېلان قىلدىغان بىر ئاۋاز ئاڭلىنىلدۇ: ـ 16 ئۇلار: «ئەللە رگە ئېلان قىلىڭلار، يېرۇسالېمغىمۇ ئاڭلىتىڭلار: ـ مانا، قورشاۋغا ئالغۇچىلار يىراق يېۇرتىدىن كېلىۋاتىدۇ! ئۇلار يەھۇدا شەھەرلىرىگە قارشى جەڭ چۇقانلىرىنى كۆتۈرۈشكە تەييار! ـ دەيدۇ. 17 ئېتىزلىقنى مۇداپىئە قىلىۋاتقانلاردەك، ئۇلار يېرۇسالېمنى قورشىۋالدۇ، چۈنكى ئۇ ماڭا تاسىيلىق قىلغان، ـ دەيدۇ پەروەردىگار. 18 سېنىڭ يولۇڭ ۋە قىلمىشلىرىڭ مۇشۇلارنى تۈز بېشىڭغا چۈشۈردى، بۇ رەزىللىكىڭنىڭ ئاقىۋىتىدۇر، بەرھەق، ئۇ ئازابلىقتۇر، يۈرىكىڭگىمۇ سانجىيدۇ!». 19 ـ [مەن]: «ئاھ، ئىچ-باغرىم! ئىچ-باغرىم! تولغاقتا چۈشتىم! ئاھ، كۆڭلۈم ئازابلاندى! يۈرىكىم دۈپۈلدەۋاتىدۇ، سۈكۈت قىلىپ تۇرالمايمەن، چۈنكى مەن كانايىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايمەن، جەڭ چۇقانلىرى جېنىمغا سانجىدى. 20 ئۈيەت ئۈستىگە ئۈيەت چۈشتى! پۈتكۈل زېمىن ۋەيران بولدى، چېدىرلىرىم دەققىدە بەربات قىلىندى، يەردىلىرىم ھايت-ھۇيىتىنىڭ ئېچىدە يىرتىپ تاشلاندى! 21 قاچانغىچە تۇغقا قاراپ تۇرۇشۇم، جەڭ ئاۋازلىرىنى ئاڭلىشىم كېرەك؟» ـ [دېدىم]. 22 ـ «چۈنكى مېنىڭ خەلقىم نادانلىقتۇر، ئۇلار مېنى ھېچ تونۇمىغان؛ ئۇلار ئۆقىلى يوق باللار، ئۇلار ھېچ يوروقتۇلمىغان؛ رەزىللىككە نىسبەتەن ئۇلار دانادۇر، ئەمما ياخشىلىققا نىسبەتەن ئۇلار بىلمىسزدۇر». 23 ـ «مەن يەر يۈزىگە قاردىم، مانا، ئۇ شەكلسىز ۋە قۇرۇق-قۇرۇق بولدى؛ ئاسمانلارغىمۇ قاردىم، ئۇ نۇرسىز قالدى، 24 تاغلارغا قاردىم، مانا، ئۇلار زىلزىلىگە كەلدى، بارلىق دۆڭلەر ئەشەددىي سىلكىنىپ كەتتى. 25 قاراپ تۇرۇۋەردىم، ۋە مانا، ئىنسان يوق ئىدى، ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلارمۇ ئۇزۇلىرىنى دالدىغا ئالدى. 26 مەن قاردىم، مانا، باغ-ئېتىزلار چۆل-بىاباۋانغا ئايلاندى، بارلىق شەھەرلەر يەروەردىگار ئالدىدا، يەنى ئۇنىڭ قاتتىق غەزىبى ئالدىدا ۋەيران بولدى. 27 چۈنكى يەروەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «پۈتكۈل زېمىن ۋەيران بولىدۇ، ئەمما مەن ئۇنى پۈتۈنلەي يوقاتمايمەن. 28 بۇنىڭ ئۈچىنىدىن پۈتكۈل يەر يۈزىنى ماتەم تۇتىدۇ، يۇقىرىدا ئاسمان قارىلىق بىلەن قاپلىنىدۇ؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلدىم، مەن شۇنداق نىيەتكە كەلگەنمەن، مەن ئۇنىڭدىن ئۆكۈنمەيمەن، ئۇنىڭدىن ھېچ يانمايمەن؛ 29 ئاتلىقلار ۋە ئوقيالىقلارنىڭ شاۋقۇن-سۈرەنى بىلەن ھەربىر شەھەردىكىلەر قېچىپ كېتىدۇ؛ ئۇلار چاتقاللىقلارغا كىرىپ مۈكۈزۈلدۈ، تاشلار ئۈستىگە چىقىۋالدۇ؛ بارلىق شەھەرلەر تاشلىنىپ ئادەمزاتسىز قالدۇ. 30 ـ سەن، ئى ھالاك بولغۇچى، نېمە قىلماقچىسەن؟ گەرچە سەن پەرەڭ كىيىملەرنى كىيگەن بولساڭمۇ، ئالتۇن زىبۇ-زىننەتلەرنى تاقىغان بولساڭمۇ، كۆز-قاشلىرىڭنى ئوسما بىلەن پەردازلىغان بولساڭمۇ، ئۆزۈڭنى ياسىغىنىڭ بىكاردۇر؛ سېنىڭ ئاشىقلىرىڭ سېنى كەمسىتىدۇ؛ ئۇلار جېنىڭنى ئىزدەۋاتىدۇ. 31 چۈنكى مەن ئوغاقتا چۈشكەن ئايالنىڭكىدەك بىر ئاۋازنى، ئۇنچە بالىنى تۇغقاندىكىدەك ئازابدا بولغان زىئون قىزىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاۋاتىمەن؛ ئۇ قوللىرىنى سوزۇپ: «ھالىمغا ۋاي! بۇ قاتىللار ئۈچىيىلدىن ھالىمدىن كەتتىم!» دەپ ھاسىرىماقتا.

5

[پەروەردىگار]: ـ يېرۇسالېمنىڭ رەستە-كوچىلىرىدا ۋايان ئايلىنىپ يۈگۈرۈڭلار، ئوبدان كۆزۈپ بىلۈپلىڭلار، مەيدانلىرىدىن ئىزدەپ كۆرۈڭلار، ئادالەت بىلەن ئىش كۆردىغان، ۋەدىسىدە تۇرۇۋشقا ئىنتىلىدىغان بىرلا ئادەمنى تاپساڭلار، شۇندا مەن بۇ [شەھەرنى] كەچۈرىمەن! 2 گەرچە ئۇلار: «پەروەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچكەن بولسىمۇ، ئۇلار يالغاندىن سۆزلەيدۇ، [دېدى]. 3 ـ ئى پەروەردىگار، كۆزۈڭ ئادالەت-بىتەرەپلىكنى ئىزدەپ يۈرىدۇ ئەمەسمۇ؟ سەن بۇلارنى ئۇردۇڭ، لېكىن ئۇلار ئازابلانمايدۇ؛ سەن ئۇلارنى ئابۇت قىلىپ ئۆگىتىۋەتتىڭ، لېكىن ئۇلار تەربىيە قوبۇل قىلىشنى رەت قىلىپ، ئۇلار يۈزلىرىنى تاشتىن قاتتىق قىلدى، ئۇلار يولدىن يېنىشنى رەت قىلدۇ» 4 ـ مەن: «شۇبھىسىزكى، بۇنداق قىلغانلار پەقەت نامراتلار، ئۇلار نادانلار، چۈنكى ئۇلار يەروەردىگارنىڭ يولىنى، خۇداسىنىڭ ھۆكۈم-كۆرسەتمىلىرىنى بىلمەيدۇ» ـ دېدىم. 5 ـ «مەن مۇتەۋەرلەرنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇلارغا سۆزلەيمەن؛ چۈنكى ئۇلار يەروەردىگارنىڭ يولىنى، خۇداسىنىڭ ھۆكۈم-كۆرسەتمىلىرىنى بىلدۈ». بىراق ئۇلارمۇ ۋېژىتۈرۈقتى ئۈزۈل-كېسىل بۇزۇپ، رەشتىلىرىنى ئۈزۈپ تاشلىغان. 6 ـ شۇڭا ئورماندىن چىققان بىر شىر ئۇلارنى ئۆلتۈرىدۇ، باياۋاندىن چىققان بىر بۆرە ئۇلارنى ۋەيران قىلىدۇ، يىلپىز شەھەرلەر ئۈگە قاراپ پايلايدۇ، شەھەرلەردىن چىققان ھەربىرى تىتما-تىتما قىلىنىدۇ، چۈنكى ئۇلارنىڭ تاسىيلىقلىرى كۆپەيىپ، ۋاپاسىزلىقلىرى ئاۋۇيدۇ. 7 مەن زادى نېمىگە ئاساسەن سېنى كەچۈرەمەن؟ سېنىڭ بالىلىرىڭ مەندىن ۋاز كېچىپ، خۇدا ئەمەسلەر گە قەسەم ئىچمە كتە؛ مەن ھەممە ھاجەتلىرىدىن چىققان بولساممۇ، لېكىن ئۇلار زىناخورلۇق قىلىپ، پاھىشىلەرنىڭ ئۆيگە توپ-توپ بولۇپ مېڭىۋاتىدۇ. 8 ئۇلار سەمرىگەن ئىشقۇاز ئايغىرلار، ئۇلار ھەربىرى ئۆز يېقىنىنىڭ ئايالىغا ھەۋەس قىلىپ كىشنەۋاتىدۇ. 9 بۇ ئىشلار ئۈچىيىلدىن ئۇلارنى جازالىماي قويامدىم؟ ـ دەيدۇ پەروەردىگار، ـ مېنىڭ جېنىم مۇشۇنداق بىر ئەلدىن قىساس ئالماي قويامدۇ؟ 10 ئۈنىڭ ئۈزۈمى چۈنە كلىرىدىن ئۈتۈپ، تاللىرىنى ۋەيران قىلىڭلار؛ لېكىن ئۇلارنى پۈتۈنلەي ئابۇت قىلما گلار؛ شاخلىرىنى قىرىپ تاشلا گلار، چۈنكى ئۇلار پەروەردىگارنا تەۋە ئەمەستۇر، 11 چۈنكى ئىسرائىل جەمەتى ۋە يەھۇدا جەمەتى ماڭا مۇئەلىق ۋاپاسىزلىق قىلدى، ـ دەيدۇ پەروەردىگار. 12 ئۇلار: «ئۇ ھېچنېمە قىلمايدۇ! بەزگە ھېچ ئاپەت چۈشمەيدۇ؛ نە قىلىچ نە قەھەتچىلىكنى كۆرمەيمىز!» ـ دەپ پەروەردىگاردىن تېنىپ كەتتى. 13 پەيغەمبەرلەر بولسا پەقەت بىر شامالدىن ئىبارەت بولىدۇ، خالاس، [پەروەردىگارنىڭ] سۆز-كالامى ئۇلاردا يوقتۇر؛ ئۇلارنىڭ سۆزلىرى ئۆز بېشىغا يانسۇن! 14 شۇڭا پەروەردىگار، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا ماڭا مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ خەلق مۇشۇ سۆزنى قىلغىنى ئۈچۈن، مانا، مەن ئاغزىڭغا سالغان سۆزلىرىمنى ئوت، بۇ خەلقىنى ئوتۇن قىلىمەنكى، ئوت ئۇلارنى كويدۇرۇپ تاشلايدۇ. 15 ـ مانا، مەن يىراقتىن بىر ئەللى ئېلىپ كېلىمەن، ئى ئىسرائىل جەمەتى، ـ دەيدۇ پەروەردىگار، ـ ئۇ كۆزچاۋك بىر ئەل، قەدىمىي بىر ئەل، تىلىنى سەن بىلمەيدىغان ۋە گەپلىرىنى سەن ھېچ چۈشىنەلمەيدىغان بىر ئەل بولىدۇ، 16 ئۇلارنىڭ ئوقۇدىنى يوغان ئېچىلغان بىر گۈرۈدۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر پالۋانلاردۇر. 17 ئۇلار ھوسۇلىڭنى ۋە نېنىڭنى يەپ كېتىدۇ، ئوغۇل-قىزلىرىڭنى يەپ كېتىدۇ، كالا-قوي پادىلىرىڭنى يەپ كېتىدۇ، ئۈزۈم تاللىرىڭنى ۋە ئەنجۈر دەرەخلىرىڭنى يەپ كېتىدۇ؛ ئۇلار سەن تايانغان مۇستەھكەم شەھەرلىرىڭنى قىلىچ بىلەن ۋەيران قىلىدۇ. 18 ھالبۇكى، ـ دەيدۇ پەروەردىگار، ـ شۇ كۈنلەردىمۇ سىلەرنى پۈتۈنلەي ئۆزگەشتۈرمەيمەن. 19 شۇ چاغدا [خەلقىڭ]: «پەروەردىگار خۇدايىمىز نېمىشقا مۇشۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى بېشىمىزغا چۈشۈر گەن؟» ـ دەپ سورىسا، ئەمدى سەن [يەرەمىيا] ئۇلارغا: «سىلەر مەندىن يۈز ئۆرۈپ، ئۆز زېمىنىڭلاردا يات ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولغىنىڭلاردەك، سىلەر ئۆز ۋەتىنىڭلار بولمىغان بىر زېمىندا يات بولغانلارنىڭ قۇللۇقىدا بولىسىلەر» ـ دېگىن. 20 ـ ياقۇپنىڭ جەمەتىدە شۇنى جاكارلىغىنىڭ ۋە يەھۇدا ئارىسىدا شۇنى ئېلان قىلغىنىڭ، 21 «ۋېنى ئاڭلا گلار، ئى نادان ۋە ئەقلى يوق، كۆزى ئۈرۈپ كۆرمەيدىغان، قۇلىقى ئۈرۈپ ئاڭلىمايدىغان بىر خەلق: ـ 22 مەندىن قورقمامسىلەر؟ ـ دەيدۇ پەروەردىگار، ـ دېگىز سۈيى ئۆچۈن ساھىلنى مەڭگۈلۈك چە كلىمە قىلىپ، «بۇ يەردىن ئۆتمە» دەپ بېكىتكەن مېنىڭ ئالدىمدا تەۋرىمەمسىلەر؟ مانا، دولقۇنلىرى ئۇ رەكىشلىگىنى بىلەن ئۇلار ساھىل ئۈستىدىن ھېچ غەلبە قىلمايدۇ؛ شاۋقۇنلىغىنى بىلەن بۇ چە كتىن ھە رگىز ھالقىپ ئۆتەلمەيدۇ. 23 لېكىن بۇ خەلقىنىڭ جاھىل ۋە ئاسىيلىق كۆڭلى باردۇر؛ ئۇلار يولدىن چىقىپ ئۆز يېشىمچىلىق قىلىپ كەتتى. 24 ئۇلار كۆڭلىدە: «ئۆز ۋاقتىدا يامغۇرلارنى، يەنى ئۈۋۈلۈقى ھەم كېيىنكى يامغۇرلارنى بە رگۈچى، بەزگە ھوسۇل پەسلىنى يېكىتىپ ئامان-ئېسەن ساقلىغۇچى پەروەردىگار خۇدايىمىزدىن ئەيمىنەيلى» دېگەننى ھېچ دېمەيدۇ. 25 سىلەرنىڭ قەبىھلىكلىرىڭلار مۇشۇ ئىشلارنى سىلە رگە ئېسىپ قىلمىغان؛ سىلەرنىڭ گۇناھلىرىڭلار سىلەردىن بەرىكەتنى مەھرۇم قىلغان. 26 چۈنكى خەلقىم ئارىسىدا رەزىللەر باردۇر؛ ئۇلار پەستىرمىدا ياتقان قىلتاقچىلاردەك پايلاپ يۈرىدۇ؛ ئۇلار تۇزاق سېلىپ، ئادەملەرنى ئۈتۈۋالدۇ. 27 ئۇتقان قۇشلارغا تولغان قەپەستەك، ئۇلارنىڭ ئۆيلىرى ئالدامچىلىقتىن ئېرىشكەن ماللار بىلەن تولغان؛ ئۇلار ئۇ يول بىلەن ۋەيران بولدى، ئۇلار سەمىز ئىشلارنى قىلىشقا ماھىر بولۇپ كەتتى. 28 ئۇلار سەمرىپ، پارقىراپ كەتتى؛ بەرھەق، ئۇلار رەزىل ئىشلارنى قىلىشقا ماھىر بولۇپ كەتتى؛ ئۇلار ئۆز مەنپەئەتىنى كۆزلەپ خەقلەرنىڭ دەۋاسىنى، يېتىم-يېسىرلەرنىڭ دەۋاسىنى سورىمايدۇ، نامراتلارنىڭ ھوقۇقىنى قوغدايدىغان ھۆكۈمنى ئۇلار چىقارمايدۇ. 29 بۇ ئىشلار ئۈچىيىلدىن ئۇلارنى جازالىماي قويامدىم؟! ـ دەيدۇ پەروەردىگار، ـ مېنىڭ جېنىم مۇشۇنداق بىر ئەلدىن قىساس ئالماي قويامدۇ؟ 30 زېمىندا ئىنتايىن قورقۇنچلۇق ۋە يەرگىنچلىق بىر ئىش سادىر قىلىنىۋاتكى ـ 31 پەيغەمبەرلەر يالغان-ساختا بېشارەتلەرنى بەرمەكتە، كاھىنلار بولسا ئۆز ھوقۇق دائىرىسىنى كېڭەيتىپ ھۆكۈمرانلىق قىلماقتا؛ مېنىڭ خەلقىممۇ بۇ ئىشلارنى ياقتۇرىدۇ. لېكىن بۇلارنىڭ ئاقىۋىتىدە قانداق قىلىسىلەر؟

6

جىنىڭلارنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن يېرۇسالېم شەھىردىن قېچىڭلار، ئى بىنيامىن جەمەتىدىكىلەر! تەكوئا يېزىسىدا كانايى چېلىڭلار! بەيت-ھاككەرەمدە ئىس سىگنالىنى كۆتۈرۈڭلار! چۈنكى بالا-ياشىپەت، يەنى دەھشەتلىك ھالاكەت شىمال تەرەپتىن پەيدا بولىدۇ. 2 زىئون قىزى، يەنى نازىنىن ساھىبجامالنى، مەن نابۇت قىلىمەن. 3 يېرۇسالېمغا قارشى چىقۇاتقان پادا باققۇچىلارمۇ ئۆز پادىلىرىنى ئېيىكلىدۇ؛ ئۇلار يېرۇسالېمنى قورشاۋغا ئېلىپ چېدىرلىرىنى تىكىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆزى ئىگىلىگەن جايدا پادا باقىدۇ. 4 [ئۇلار]: «ئۇنىڭغا قارشى جەڭگە تەييارلىنىڭلار! تۇرۇڭلار، يەرەمىيا

چۈش ۋاقتىدىن پايدىلىنىپ ھۇجۇم قىلايلى!»، «ئاياللا! كۆزۈن پاتاي دەپ قاپتۇ، كەچتىكى سايلەر تۆزراۋاتىدۇ!» ـ [دەيدۇ]، [ئادىن]: **5** «شۇنگا، كىچىچە ھۇجۇم قىلىپ چىقايلى، ئۇنىڭ مۇستەھكەم ئوردىلىرىنى يوقىتايلى!» ـ دەيدۇ. **6** ـ چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار تۆلارغا مۇنداق دەيدۇ: ـ دەرەخلەرنى كېسىپ، تۆلار بىلەن پىرۇسالىم ئەتراپىدا دۆلۈڭ-پوتەيلەرنى ياسا گىلار، چۈنكى ئۇ جازالانماسا بولمايدىغان شەھەردۇر، ئۇنىڭدا بارلىق ئىشلار زۇلۇم-زومىگەرلىكتۇر. **7** قۇدۇق ئۆز سۈلرىنى ئۆزىنىڭ چىقارغاندەك، ئۆمۈ رەزىللىكلىرىنى ئۆزىنىڭ چىقارماقتا؛ ئۇنىڭدىن زۇلۇمەت-زوراۋانلىق ۋە ھالاكەت سادالىرى ئاڭلانماقتا؛ مېنىڭ كۆز ئالدىمدا ھەمىشە ئاغرىق-كېسەللەر ھەم يارىلانغانلار پەيدا بولماقتا. **8** ئى يېرۇسالىم، تەلىم-تەربىيە قوبۇل قىل، بولمىسا جېنىم سەندىن ۋاز كېچىدۇ، ـ بولمىسا، مەن سېنى خارابلىك، ئادەمزاتسىز بىر زېمىن قىلۇۋىتىمەن. **9** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دەيدۇ: ـ تۆلار ئۆزۈم تېلىنى پاساڭدىغۇچىلاردەك ئىسرائىلنىڭ قالدىسىنى پاساڭدايدۇ؛ شۇڭا سەن ئۆزۈم ئۆزگۈچىدەك ئۆزۈم تېلىدىكى شاخلار ئۈستىدىن يەنە بىر قېتىم قولۇڭنى ئۆتكۈزگىن! **10** [مەن]: ـ مەن ھازىر كىمگە سۆز قىلىپ ئاگاھلاندۇراي؟ تۆلاردىن ئاڭلىغۇدەك زادى كىم بار؟ مانا، تۆلارنىڭ قۇلاقلىرى سۈنەتسىز قىلىنمىغان، تۆلار ھېچ ئاڭلىمايدۇ. مانا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى تۆلارغا ئېغىر كېلىدۇ؛ تۆلارغا ھېچ خۇشياقايدۇ، ـ [دېدىم]. **11** ـ قەلبىم پەرۋەردىگارنىڭ غەزەپ ئوتلىرى بىلەن تولۇپ تاشتى؛ ئۇنى ئېچىمگە سىغدۇرۇشتىن ھالسىراپ كەتتىم؛ ئۇنى كوچىدىكى بالىلار، يىگىتلەرنىڭ مەشرەپ سورۇنلىرىغا تۆككەيسەن. ئەر-ئايالىلار، قېرىلار ھەم ياشانغانلارمۇ بۇنىڭدىن مۇستەسنا بولمىسۇن! **12** ـ تۆلارنىڭ ۋەيلىرى، ئېتىزلىرى ئايالىرى بىلەن بىللە تۇرگىنە رگە تاپشۇرۇلىدۇ؛ چۈنكى مەن قولۇمنى زېمىندىكىلە رگە سوزىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **13** ـ چۈنكى ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە تۆلارنىڭ ھەممىسى ئاچكۆزلۈكىگە بېرىلگەن؛ پەيغەمبەردىن كاھىنغىچە ھەممىسى ئوخشاشلا ئالدامچىلىق قىلىدۇ؛ **14** تۆلار: «ئامان-ئېسەنلىك! ئامان-ئېسەنلىك!» دەپ خەلقىمنىڭ قېزىنىڭ يارىسىنى سۈسلۇق بىلەن قول ئۇچىدا چالا تېڭىپ قويدى. لېكىن ئامان-ئېسەنلىك يوقتۇر! **15** تۆلار يىرگىنچلىك ئىشلارنى سادىر قىلغىنىدىن خىجىل بولدىڭمۇ؟ ـ ياق، تۆلار ھېچ خىجىل بولمىدى، ھەتتا قىزىرىشنىمۇ تۆلار ھېچ بىلمەيدۇ. شۇڭا تۆلار يېقىلىپ تۆلگەنلەر ئىچىدە يېقىلىپ تۆلىدۇ؛ تۆلارنى جازالاشقا كەلگىنىمدە تۆلار پۈتلىشىپ كېتىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **16** شۇڭا پەرۋەردىگار [ئۆز خەلقىگە] مۇنداق دەيدۇ: ـ سەلەر ئۆت ئاچا يولدا ئۆرۈۋاتىسىلەر، شۇڭا يولۇڭلارنى ئوبدان كۆزۈپ قويۇڭلار، قەدىمكى، ياخشىلىققا ئېلىپ بارغان يولىلارنى سوراپ، تۆلاردا مېڭىڭلار، شۇنداق قىلغاندا جىنىڭلار ئوبدان ئارام تاپىدۇ. لېكىن تۆلار: «بىز شۇلاردا ماڭايمىز!» ـ دەيدۇ. **17** مەن: سىلە رگە «كاتاينىڭ ئاگاھ ساداسىغا قۇلاق سېلىڭلار!» دەيدىغان ئاگاھ بە رگۈچى كۆزەتچىلەرنى تىكلىدىم؛ لېكىن سەلەر: «قۇلاق سالمايمىز» دېدىڭلار. **18** شۇڭا ئى ئەللەر، ئاڭلاڭلار، گۆزۈاھچىلار بولۇپ تۆلار ئارىسىدا بولىدىغان ئىشلارنى بىلىپ قويۇڭلار! **19** ئاڭلا، ئى يەر-زېمىن! قارا، مەن بۇ خەلقىنىڭ بېشىغا كۆلىپەت، يەنى تۆلارنىڭ ئۇيىي-خىيالىرىنىڭ ئاقىۋىتىنى چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى تۆلار سۆزلىرىگە قۇلاق سالمىغان؛ مېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇمنى بولسا، تۆلار چەتكە ئاققان. **20** ـ ئەمدى زادى نېمە مەقسەتتە شېبادىن چىققان خۇشبۇي، يېراق يۇرتتىن ئېلىپ كېلىنگەن ئېگىر ماڭا سۈنۈلىدۇ؟ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭلار قويۇل قىلارلىق ئەمەس، سىلەرنىڭ «تەشە ككور قۇربانلىق»لىرىڭلار مېنى خۇرسەن قىلمايدۇ. **21** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ خەلق ئالدىغا پۈتلىكاشلارنى سالىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ھەم ئاتىلار ھەم ئوغۇللار بىللە پۈتلىشىدۇ، قوشنىلار ۋە دوستلار ئوخشاشلا نابۇت بولىدۇ. **22** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قارا، شىمالىي زېمىندىن بىر خەلق كېلىدۇ، يەر يۈزىنىڭ ئەڭ قەرىلىردىن ئۇلۇغ بىر ئەل قوزغىلىدۇ؛ **23** تۆلار ئوقيا ۋە قىلىچ بىلەن قورالىلىنىدۇ؛ تۆلار زالىم، ھېچ رەھىم قىلمايدۇ؛ تۆلارنىڭ ئاۋازىنى دېڭىز دولقۇنىدەك شاۋقۇنلايدۇ؛ تۆلار ئاتلارغا مىنىدۇ، جەڭگىۋار ئادەملەردەك سەپ-سەپ بولۇپ تۇرىدۇ؛ تۆلار ساڭا قارشى جەڭ قىلىشقا كېلىدۇ، ئى زىئون قىزى! **24** «بىز تۆلار ئوغرۇلۇق خەۋەر ئاڭلىدۇق، قولىمىز بوشىشىپ كەتتى؛ غەشلىك، تولغاقتا قالغان ئايالدەك ئازاب بىزنى ئوتتى» ـ [دېدىم]. **25** «دالاغا چىقماڭلار، يولار بىلەن ماڭماڭلار، چۈنكى دۇشمەننىڭ قىلىچى بار، تەرەپ-تەرەپىلەرنى ۋەھىمە باسىدۇ. **26** ئى خەلقىمنىڭ قىزى، سەن تۆز ۋۇجۇڭگە بۇز كىيىم كىيىۋال، كۆللەر ئىچىدە ئېغىناپ يات؛ تۆز ۋۇجۇڭنىڭ بىر تال ئوغلى ۋۇجۇدىن جۇدا بولغاندەك قاتتىق يىغلاپ ماتەم تۇت؛ چۈنكى بۇلالاڭ-تالاڭ قىلغۇچى بە رگە قاراپ قۇيۇقسىز كېلىدۇ». **27** [پەرۋەردىگار ماڭا]: ـ مەن سېنى رودا سىنىغۇچى قىلىپ تىكلىدىم، خەلقىم بولسا خۇددى تەكشۈرۈلىدىغان رودىدەك بولىدۇ؛ سېنى تۆلارنىڭ يوللىرىنى كۆزىتىپ سىناشقا تىكلىدىم؛ ـ [دېدى]. **28** ـ تۆلارنىڭ ھەربىرى ئاسىينىڭ ئاسىيسى، تۆلار تۆھمەت چاپلاپ ئۇيان-ۋىيان قاتراپ يۈرمەكتە، تۆلار مىس ۋە تۆمۈرنىڭ تۆزىدۇر، ھەممىسى چىرىپ كەتكەندۇر؛ **29** تۆمۈرچىنىڭ كۆزۈكىمۇ كويۇپ كەتتى، قوغۇشۇن بولسا ئوتنا يەم بولدى؛ رودىنى ئېرىتىپ تاۋلاش بىكار بولدى؛ خەلقەم يامانلاردىن خالىي بولمىدى. **30** تۆلار «داشقال كۈمۈش» دەپ ئاتىلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار تۆلارنى رەت قىلدى.

7 پەرۋەردىگاردىن يەرەمىياغا مۇنداق بىر سۆز كەلدى: ـ **2** پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى دەرۋازىدا تۇرۇپ مۇشۇ سۆزنى جاكارلاپ: «پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن مۇشۇ دەرۋازىلاردىن كىرىۋاتقان بارلىق يەھۇدالار!» ـ دېگىن. **3** ـ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ يوللىرىڭلار ھەم قىلمىشلىرىڭلارنى تۈزىتىڭلار؛ شۇنداق بولغاندا مەن سىلەرنى مۇشۇ يەردە مۇقىم تۇرغۇزىمەن. **4** «پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى دەل مۇشۇدۇر!» دەپ ئالدامچى سۆزلە رگە تاينىپ كەتمە گلار. **5** ئە گەر سىلەر ھەققەتەن يوللىرىڭ ھەم قىلمىشلىرىڭلارنى تۈزەتسە گلار، ـ ئە گەر كىشىلەر ۋە قوشنىلار تارىسىدا ئادالەت يۈرگۈزسە گلار، **6** ـ ئە گەر سىلەر مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ھەم تۇل خوتۇنلارنى بوزەك قىلمىشتىن، مۇشۇ يەردە گۇناھسىز قانلارنى تۆكۈشتىن، ـ شۇنداقلا تۆز ۋۇجۇڭلارغا زىيان يەتكۈزۈپ، باشقا ئىلاھلارغا ئە گىشىپ كېتىشتىن قول ئۈزسە گلار، ـ **7** شۇنداق قىلغىنىڭلاردا مەن سىلەرنى مۇشۇ يەردە، يەنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەدىمدىن تارتىپ مە ڭگۈگۈچە تەقدىم قىلغان بۇ زېمىندا مۇقىم تۇرىدىغان قىلىمەن. **8** لېكىن مانا، سىلەر ھېچقانداق پايدا يەتكۈزمەيدىغان ئالدامچى سۆزلە رگە تاينىپ كەتكەنسىلەر. **9** ئەمدى نېمە دېگۈلۈك؟! ئوغرىلىق، قاتىللىق، زىناخورلۇق قىلىپ، ساختا قەسەم ئىچىپ، باتىلغا ئىسرىق يېقىپ ۋە سىلەر ھېچ تونۇمىغان يات ئىلاھلارغا ئە گىشىپ، **10** ئاندىن مېنىڭ نامىمدا ئاتالغان مۇشۇ ۋەيگە كىرىپ مېنىڭ ئالدىمدا تۇرۇپ: «بىز قۇتقۇزۇلغان!» دەمسىلەر؟! مۇشۇ لەنەتلىك ئىشلاردا تۇرۇۋېرىش ئۈچۈن قۇتقۇزۇلغانمۇسىلەر؟! **11** مېنىڭ نامىمدا ئاتالغان مۇشۇ تۇيې سىلەرنىڭ نەزىرىڭلاردا بۇلاڭچىلارنىڭ تۇۋىسىمۇ؟! مانا، مەن تۇزۇم بۇ ئىشلارنى كۆز رگەنىدە، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **12** شۇڭا، مەن ئەسلىدە تۇز نامىمدا تۇرالغۇ قىلغان شىلوھ دېگەن جايغا بېرىپ، خەلقىم ئىسرائىلنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن ئۇنى نېمە قىلىۋەتكەنلىكىنى كۆزۈۋې بېقىڭلار! **13** ئەمدى ھازىر، سىلەر مۇشۇنداق قىلمىشلارنى سادىر قىلغىنىڭلار تۈپەيلىدىن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن سىلە رگە تاڭ سەھەردە تۇرنۇمدىن تۇرۇپ سۆز قىلىپ كەلدىم، لېكىن سىلەر ھېچ قۇلاق سالمىدىڭلار؛ مەن سىلەرنى چاقىردىم، لېكىن سىلەر ماڭا جاۋاب بەرمىدىڭلار ـ **14** ئەمدى مەن شىلوھدىكى ئۇينى قاناتى قىلغان بولسام، سىلەر تايانغان، شۇنداقلا نامىم قويۇلغان بۇ ئۇينى ۋە مەن سىلە رگە ھەم ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تەقدىم قىلغان بۇ زېمىنىمۇ شۇنداق قىلىمەن؛ **15** مەن سىلەرنىڭ بارلىق قېرىنداشلىرىڭلار، يەنى ئەفرائىمنىڭ بارلىق نەسلىنى ھەيدىۋەتكىنىمدەك سىلەرنىمۇ كۆزۈمدىن يىراق ھەيدەيمەن. **16** ئەمدى سەن، [يەرەمىيا]، بۇ خەلق ئۈچۈن دۇئا قىلما، تۆلار ئۈچۈن نالە-پەرياد كۆتۈرمە يا كى تىلەك تىلىمە، مېنىڭ ئالدىمدا تۇرۇپ تۆلارنىڭ [گۇناھلىرىنى] ھېچ تىلىمە، چۈنكى مەن ساڭا قۇلاق سالمايمەن. **17** تۆلارنىڭ يەھۇدا شەھەرلىرىدە ۋە يېرۇسالىم كوچىلىرىدا نېمە قىلغانلىرىنى كۆرۈۋاتمامسەن؟ **18** بالىلار ئوتۇن تېرىدۇ، ئاتىلار ئوت قالايدۇ، ئايالار قەستەن مېنى رەنجىتىشكە «ئاسمانىنىڭ خانىشى» ئۈچۈن پوشكاللارنى سىلىشتىن خېمىرنى يۇغۇرىدۇ، شۇنىڭدەك يات ئىلاھلارغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قويىدۇ. **19** ئازابلىنىپ غەزەپلىنىدىغىنى مەنمۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ تۆز يۈزلىرىگە شەرم چاپلاپ، ئازابلىنىدىغىنى تۆزلىرى ئەمەسمۇ؟ **20** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مېنىڭ غەزىپىم ۋە قەھرىم مۇشۇ جايغا تۆكۈلىدۇ؛ ئىنسان ئۈستىگە، ھايۋان ئۈستىگە، دالادىكى دەرەخلەر ئۈستىگە، ئېرىقتىكى مېۋىلەر ئۈستىگە تۆكۈلىدۇ؛ ئۇ ھەمىنى كۆيدۈرىدۇ، ئۇنى ھېچ ئۆچۈرەلمەيدۇ. **21** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ بېرىۋېرىڭلار، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭلارنى باشقا قۇربانلىقلارغا قوشۇپ قويۇڭلار، بارلىق گۆشلىرىنى يېۋېلىڭلار! **22** چۈنكى مەن تۆلارنى مىسىر زېمىنىدن قۇتقۇزۇپ چىقارغان كۈندە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا «كۆيدۈرمە قۇربانلىق»لار يا كى باشقا قۇربانلىقلار توغرىسىدا گەپ قىلمىغان ۋە يا كى ئەمر بەرمىگەندىم؛ **23** بەلكى مەن تۆلارغا مۇنداق ئەمر قىلىپ: «ئاۋازىمغا قۇلاق سېلىڭلار، شۇنداق قىلىپ مەن سىلەرنىڭ خۇداىلار بولىمەن، سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر؛ مەن تۆز ۋۇجۇڭلارغا ياخشىلىق بولسۇن دەپ ۋۇيرۇغان بارلىق يولدا مېڭىڭلار» ـ دەپ ۋۇيرۇغاندىم. **24** لېكىن تۆلار ھېچ ئاڭلىمىغان، ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغان، بەلكى تۆز رەزىل كۆڭۈلدىكى جاھىللىقى بىلەن تۆز خىيال-خاھىشلىرىغا

ئەگىشىپ مېڭىۋە رگەن؛ ئۇلار ئالدىغا ئەمەس، بەلكى كەينىگە ماڭغان. 25 ئاتا-بوۋىلىرىگىلار مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن تارتىپ بۈگۈنكى كۈنگە قەدەر مەن قۇللىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنى يېنىگىلارغا ئەۋەتىپ كەلدىم، مەن ھەر كۈنى تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئۇلارنى ئەۋەتىپ كەلدىم. 26 لېكىن خەلقىم ئاڭلىمىغان، ھېچ قۇلاق سالمىغان؛ ئۇلار بوينىنى قاتتىق قىلغان؛ رەزىللىكتە ئاتا-بوۋىلىرىدىن ئېشىپ كەتكەن. 27 سەن بۇ سۆزلەرنى ئۇلارغا ئېيتىسەن؛ لېكىن ئۇلار ساڭا قۇلاق سالمايدۇ، سەن ئۇلارنى [توۋا قىلىشقا] چاقىرسەن، لېكىن ئۇلار جاۋاب بەرمەيدۇ. 28 ـ سەن ئۇلارغا: ـ «پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىمىغان ۋە ھېچ تۈزىتىشنى قوبۇل قىلمىغان خەلق دەل مۇشۇ!» ـ دەيسەن. ئۇلاردىن ھەققەت-ۋاپالىق يوقاپ كەتتى، بۇ ئۇلارنىڭ ئېغىزىدىن ئۈزۈلۈپ كەتتى. 29 چېچىكىنى چېشىۋېتىپ ئۆزى تاشلىۋەت؛ يۇقىرى جايلاردا بىر مەرسىيە ئوقۇغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار تۇز غەزىپىنى چېشىۋىرمەكچى بولغان بۇ دەۋرنى رەت قىلىپ، ئۆزىگىدىن ۋاز كەچتى. 30 چۈنكى يەھۇدادىكىلەر كۆز ئالدىمدا رەزىللىك قىلغان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇلار مېنىڭ نامىمدا ئاتالغان ئۆيگە يېرگىنچلىك تەرسىلەرنى ئەكىرىپ ئۆزى بۇلغىغان؛ 31 ۋە تۇز ئوغۇل-قىزلىرىنى ئوتتا قۇربانلىق قىلىپ كۆيدۈرۈش ئۈچۈن «ھىنىمنىڭ ئوغلى»نىڭ جىلغىسىدىكى توفەتنىڭ يۇقىرىدىكى جايلارنى قۇرغان؛ بۇنداق ئىشنى مەن ھېچ بۇيرۇمىغانمەن، ئۇ ئۆيۈمغا ھېچ كىرىپ باقمىغاندۇر. 32 شۇڭا، مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ «توفەت» يا كى «ئىن-ھىنىمنىڭ جىلغىسى» ئەمدى ھېچ تىلغا ئېلىنمايدۇ، بەلكى «قەتلى جىلغىسى» دېيىلىدۇ، چۈنكى ئۇلار توفەتتە جەسەتلەرنى يەر قالمىغۇچە كۆمىدۇ. 33 بۇ خەلقنىڭ جەسەتلىرى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارنىڭ ۋە زېمىندىكى جانىۋارلارنىڭ تاۋامى بولىدۇ، ئۇلارنى ئۇلۇكلەردىن قورقۇتۇپ ھەيدەيدىغان ھېچكىم بولمايدۇ. 34 مەن يەھۇدا شەھەرلىرىدىن ھەم يېرۇسالېم شەھەرلىرىدىن ئۈيۈن-تاماشىنىڭ ساداسىنى، شاد-خورام ملىق ساداسىنى ۋە توي بولۇۋاتقان يېگىت-قىزنىڭ ئاۋازىنى مەھرۇم قىلمەن؛ چۈنكى زېمىن ۋەيرانە بولىدۇ.

8

شۇ چاغدا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇلار يەھۇدانىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ئۈستىخانلىرىنى، ئۇلارنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئۈستىخانلىرىنى، كاھىنلارنىڭ ئۈستىخانلىرىنى، پەيغەمبەرلەرنىڭ ئۈستىخانلىرىنى ۋە يېرۇسالېمدا ئۇرغانلارنىڭ ئۈستىخانلىرىنى گۆرلىرىدىن ئېلىپ چىقىرىدۇ؛ 2 شۇنداق قىلىپ ئۇلار بۇلارنى قۇياش، ئاي ۋە ئاسمانلاردىكى بارلىق جىسىملار ئاستىدا يايىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار بۇلارنى سۆيگەن، بۇلارنىڭ قۇللۇقىدا بولغان، بۇلارغا ئە گەشكەن، بۇلارنى ئىزدىگەن، بۇلارغا چوقۇنغان؛ ئۇلارنىڭ جەسەتلىرى بىر يەر گە ھېچ يىغىلمايدۇ، ھېچ كۆمۈلمەيدۇ؛ ئۇلار زېمىن يۈزىدە ئوغۇت بولۇپ ياتىدۇ. 3 مەن بۇلاردىن قالغانلىرىنى ھەيدىگەن جايلاردا، بۇ رەزىل ھەمەتىنى بارلىق تىرىك قالغانلار ھاياتنىڭ ئورنىغا ماماتنى تاللايدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. 4 ئەمدى سەن ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئادەملەر يېقىلسا قايتىدىن تۇرمامدۇ؟ بىرسى يولدىن چېقىپ كەتسە قايتىپ كەلمەمدۇ؟ 5 نېمىشقا يېرۇسالېمدىكى بۇ خەلق ھەمىشە يولدىن چېقىش بىلەنلا يېنىمدىن يىراقلاپ كېتىدۇ؟ ئۇلار ئالدامچىلىقنى چىڭ تۇتىدۇ، يېنىمغا قايتىپ كېلىشنى رەت قىلىدۇ. 6 مەن كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلىدىم، لېكىن ئۇلار دۇرۇسلۇقنى سۆزلىمەيدۇ؛ ئۇلارنىڭ رەزىللىكلىرىدىن: «مەن زادى نېمىلەرنى قىلىپ قويدۇم؟!» دەپ توۋا قىلمىغان ھېچكىم يوق، ئات جەنگىگە يۈرۈلۈپ ئېتىلغاندەك ھەربىرسى تۆز يولىغا يۈرۈلۈپ ئېتىلىدۇ. 7 ھەتتا ئاسماندىكى لەيلە كۆز تۆرنىگە بېكىتىلگەن ۋاقىتلىرىنى بىلىدۇ؛ ياختەك، قارلىغاچ ۋە تۇرنىلارمۇ كۆچۈپ كېلىدىغان ۋاقىتلىرىنى ئېسىدە تۇتىدۇ؛ لېكىم مېنىڭ خەلقىم مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلارغا بېكىتكەنلىرىنى ھېچ بىلمەيدۇ. 8 سىلەر قانداقمۇ: «بىز دانادۇرمىز، پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇنى بىزدە باردۇر!» دەيسىلەر؟ مانا، بەرھەق، تۈلىما-كۆچۈرگۈچىلەرنىڭ يالغانچى قەلىمى ئۇنى بۇرمىلىغان. 9 دانىشمەنلەر خىجىل بولىدۇ، ئۇلار يە رگە قاراپ قالدى، مانا، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى چەتكە ئاققاندىن كېيىن، ئۇلاردا زادى نېمە دانالىق قالدۇ؟ 10 شۇڭا مەن ئۇلارنىڭ ئايالىرىنى باشقىلارغا، ئۇلارنىڭ ئېتىزلىرىنى يېڭى ئىگىلىرىگە تاپشۇرۇپ بېرىمەن؛ چۈنكى ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئاچكۆزلۈككە بېرىلگەن؛ پەيغەمبەرمۇ كاھىنغىچە ھەممىسى ساختا ئىش كۆرىدۇ. 11 ئۇلار: «ئامان-ئېسىمنلىك! ئامان-ئېسىمنلىك!» دەپ خەلقىمنىڭ قىزنىڭ يارىسىنى سۈسلۇق بىلەن قول تۇچىدا چالا تېڭىپ قويدى. لېكىن ئامان-ئېسىمنلىك يوقتۇر! 12 ئۇلار يېرگىنچلىك ئىشلارنى سادىر قىلغىنىدىن خىجىل بولدىمۇ؟ ـ ياق، ئۇلار ھېچ خىجىل بولمىدى، ھەتتا قىزىرىشنىمۇ ئۇلار ھېچ بىلمەيدۇ. شۇڭا ئۇلار يېقىلىپ ئۆلگەنلەر ئىچىدە يېقىلىپ ئۆلىدۇ؛ ئۇلارنى جازالاشقا كەلگىنىمدە ئۇلار پۇتلىشىپ كېتىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 13 مەن ئۇلارنىڭ ھوسۇلىنى ئېلىپ تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ئۈزۈم تېلىدا ئۈزۈملەر، ئەنجۈر دەرىخىدە ئەنجۈرلەر ھېچ قالمىدى، يوپۇرماقلىرى سولىشىپ كەتتى؛ مەن ئۇلارغا نېمە بېغىشلىغان بولسام، ئەمدى شۇلار ئۇلاردىن ئۆتۈكزۇۋۇتۇپىلىنىدۇ. 14 «بىز نېمىشقا مۇشۇ يەردە بىكار ئولتۇرۇۋېرىمىز؟ يىغىلايلى، مۇستەھكەم شەھەرلە رگە كىرىپ شۇ يەرلەردە [كۆزەش قىلىپ] ئۆلگىشەيلى! چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزنى ئۆزگەشتۈرۈپ، بىزگە ئوت سۈيىنى بەردى، چۈنكى بىز پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. 15 ئامان-تىنچلىقنى ئۈمىد قىلىپ كۈتۈپ قالدۇق، لېكىن ھېچ ياخشىلىق بولمىدى، شىپا ۋاقتىنى كۈتۈۋىتىپ، لېكىن مانا، ۋەھىمە باستى! 16 دۈشمەن ئاتلىرىنىڭ خاتىرىلىشىدىن دان زېمىنىدىن تارتىپ ئاڭلانماقتا؛ ئايغىرلىرىنىڭ كىشنەشىلىرى پۈتكۈل زېمىنى قورقۇنچ تەۋرەتمەكتە. ئۇلار زېمىن ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇرۇۋاتقان ھەممىنى، شەھەرنى ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى يوقىتىشقا كېلىدۇ!». 17 ـ مانا، مەن ئارا ئاڭلارغا يىلانلارنى، يەنى ھېچكىم سېھىرلەيلەيدىغان زەھەرلىك يىلانلارنى ئەۋەتىمەن، ئۇلار سىلەرنى چاقىدۇ» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 18 [مەن]: «مېنىڭ دەردۇ-ئەلەمىم داۋالىغۇسىز! يۈرىكىم زەيىپلىشىپ كەتتى!» ـ [دېدىم]. 19 «مانا، خەلقىمنىڭ قىزنىڭ ئىنتايىن يىراق يۇرتىدىن كۆتۈرۈلگەن پېرىيادىنىڭ ساداسى! [ئۇلار] ـ «پەرۋەردىگار زىئوندا ئەمەسمۇ؟ زىئوننىڭ پادىشاھى ئۇ يەردە تۇرمامدۇ؟!» ـ [دەيدۇ]. نېمىشقا ئەمدى ئۇلار مېنى ئۆيمۇ مەيۋىدىرى بىلەن، ئەرزىمەس يات نەرسىلەر بىلەن غەزەپلەندۈردىدۇ؟!» 20 ـ «ئۇرما ۋاقتى ئۆتۈپ كەتتى، ياز تۈگىدى، لېكىن بىز بولساق يەنىلا قۇتقۇزۇلمىدۇق!» 21 «خەلقىمنىڭ قىزنىڭ سۈنۈق يارىسى تۈپەيلىدىن ئۈزۈم سۈنۈقمەن؛ ماتەم تۈتمەن، دەككە-دۈككە مېنى بىسىۋالدى، ـ 22 گىلېئادتا ئۇتىيا تېپىلمامدىكەن؟ ئۇ يەردە تېۋىپ يوقمىكەن؟ نېمىشقا ئەمدى مېنىڭ خەلقىمنىڭ قىزىغا داۋا تېپىلمايدۇ؟!».

9

ئاھ، مېنىڭ بېشىم سۈنىك بېشى، كۆزۈم ياشنىڭ بۇلىقى بولسىدى! ئۇنداقتا خەلقىمنىڭ قىزى ئارىسىدىكى ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئۈچۈن كېچە-كۈندۈز يىغلايتتىم! 2 ئاھ، مەن ئۈچۈن چۆل-ياۋاۋاندا يولۇچىلار چۈشكىدەك بىر ئۇرالغا يولۇقسىدى! ئۇنداقتا خەلقىمنى تاشلاپ، ئۇلاردىن ئايرىلغان بولاتتىم! چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى زىناخورلار، مۇناپىقلارنىڭ بىر جامائىتىدۇر! 3 ـ ئۇلار ئوقياچى لەشكەرلەر ئوقيايىنى ئېگىلدۈ رگەندەك تىلنى يالغانچىلىققا ئېگىلدۈرۈشكە تەييارلىغان؛ ئۇلار زېمىندا ئۈستۈنلۈك قازانغان، بىراق بۇ سەممەيلىك بىلەن بولغان ئەمەس؛ ئۇلار رەزىللىك ئۈستىگە رەزىللىك قىلغان، مېنى ھېچ تونۇپ بىلمىگەن» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 4 ـ ھەربىرىگىلار ئۆز يېقىنلىرىدىن ھېزىر بولۇڭلار، قېرىنداشلىرىڭلارغا ھېچ تايانما ڭلار؛ چۈنكى ھەربىر قېرىنداش پەقەتلا ئالدىغۇچى، خالاس، ھەربىر يېقىنلىرىڭ بولسا توھمەتخورلۇقتا يۈرمەكتە. 5 ئۇلار ھەربىرى ئۆز يېقىنلىرىغا ئالدامچىلىق قىلماقتا، ھېچكىم ھەققەتنى سۆزلىمەيدۇ؛ ئۇلار ئۆز تىلىنى يالغان سۆزلەشكە ئۈگىتىدۇ، ئۇلار قەبىھلىكتە ئۆزلىرىنى ئۆيرىتىدۇ. 6 ئۇلار جەبىر-زۇلۇم ئۈستىگە جەبىر-زۇلۇم قىلماقتا، ئالدامچىلىقتىن يەنە بىر ئالدامچىلىققا ئۇچىمەكتە؛ ئۇلار مېنى تونۇشنى رەت قىلدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 7 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۇلارنى ئېرىتىپ تاۋلاپ سىنايمەن؛ خەلقىمنىڭ قىزنىڭ رەزىللىكىگە ماڭا باشقا يول قالمىدىمۇ؟ 8 ئۇلارنىڭ تىلى ئەجەل ئوقىدۇر، ئۇ ئالدامچىلىق سۆزلەيدۇ؛ ھەربىر ئېغىز سۈزدە يېقىنى بىلەن تىنچ-ئامانلىقنى سۆزلەيدۇ، لېكىن كۆڭلىدە قىلتاق تەييارلايدۇ. 9 بۇ ئىشلار ئۈچۈن ئۇلارنى جازالىماي قويامدىم؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مېنىڭ جىنىم مۇشۇنداق بىر ئەللەرنى قىساس ئالماي قويامدۇ؟ 10 «تاغلاردىكى يايلاقلار ئۈچۈن يىغا ۋە ناله-پەريات كۆتۈرىمەن، دالادىكى ئوتلاقلار ئۈچۈن مەرسىيە ئوقۇيمەن؛ چۈنكى ئۇلار كويۇپ كەتتىكى، ھېچكىم ئۇ يەردىن ئۆتمەيدۇ؛ كاللارنىڭ ھۆركىرەشلىرى ئاڭلانمايدۇ؛ ھەم ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ھەم ھايۋانلاتلارمۇ قېچىپ، شۇ يەردىن كەتتى!». 11 ـ مەن يېرۇسالېمنى خارابلاشقان توپ-توپ دۆۋە، چىلبۇرىلەرنىڭ بىر ئۇرالغىسى قىلىمەن؛ يەھۇدا شەھەرلىرىنى ئادەم ئۆتىمايدىغان دەرىجىدە ۋەيرانە قىلىمەن. 12 ـ كىم بۇ ئىشلارنى چۈشىنىشكە دانىشمەن بولدۇ؟ كىم پەرۋەردىگارنىڭ ئاغىزىدىن سۆز ئېلىپ بۇلارنى چۈشەندۈرەلەيدۇ؟ نېمىشقا زېمىن ۋەيرانە، ھېچكىم ئۆتمىگۈدەك، كويۇپ چۆل-ياۋاۋاندەك بولۇپ كەتتى؟ 13 پەرۋەردىگار دەيدۇ، ـ چۈنكى ئۇلار مەن ئۇلار ئالدىغا قويغان تەۋرات-قانۇنىنى تاشلۇۋەتكەن، مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالمىغان ۋە ئۇنىڭدا ماڭمىغان، 14 بەلكى ئۆز قەلبىدىكى جاھىللىققا ئە گىشكەن، ئاتا-بوۋىلىرى ئۇلارغا ئۆگەتكەندەك بائالىلارنىڭ كەينىگە ئە گىشىپ كەتكەن، 15 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ خەلققە كەرىنى يېگۈزىمەن، ئۇلارغا ئۆت سۈيىنى ئىچكۈزىمەن، 16 ئۇلارنى ئۇلار يا كى ئاتا-بوۋىلىرى ئىلگىرى ھېچ تونۇمايدىغان

ئەللەر ئارىسغا تارقىتىمەن، مەن ئۇلارنى يوقاتقۇچە ئۇلارنىڭ كەيندىن قوغلاشقا قىلچىنى ئەۋەتىمەن. 17 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ كۆڭۈل قويۇڭلار، ماتەمچى ئايالىلارنى چاقىرىڭلار، يىغلاشقا ئەڭ تۇستا بولغان قىز-ئايالىلارنى چاقىرىپ چاقىرىڭلار! 18 ـ بەرھەق، ئۇلار تېز كەلسۇن، بىز ئۆچۈن زور يىغا كۆتۈرۈشۈڭ، بىزنىڭ كۆزلىرىمىزدىن ياشلار تاراملاپ تۆكۈلسۇن، چاناقلىرىمىزدىن ياش تامچىلىرى ئاقسۇن ـ 19 چۈنكى زىئوندىن يىغا ئاۋازى ئاڭلىنىپ: ـ «بىز قانچىلىك بۇلاڭ-تالاڭ قىلىندۇق! قانچىلىك شەرمەندە بولدۇق! ئۇلار ئۇزالغۇلىرىمىزنى ئىرۇۋەتتى، بىز زېمىنىمىزنى تاشلىدۇق!» ـ دېيىلدۇ. 20 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى ئايالىلار، ئۆنۈك ئاغزىدىكى سۆز ئۈچۈن قۇلاق سېلىڭلار، قىزىلارغا يىغلاشنى ئۆگىتىڭلار، ھەربىرىڭلار يېقىنلىرىڭلارغا مەرسىيە ئوقۇتۇڭلار، 21 چۈنكى ئۆلۈم بولسا دېرىزىلىرىمىزدىن يامىشىپ كىرگەن، ئوردا-ئىستىھكاملىرىمىزغىمۇ كىرگەن، ئۇ بالىلارنى كوچىلاردىن، يىگىتلەرنى رەستە-مەيدانلاردىن يۇلۇپ تاشلىغان. 22 [يېقىنلىرىڭلارغا] ئۇقتۇرۇپ: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بەرھەق، جەسەتلەر دالادا تېزەك كەتكە يېقىلىدۇ، ئۇلار ئورمېچىنىڭ ئورغىقىنىڭ ئاستىغا يېقىلغان، لېكىن ھېچكىم يىغمايدىغان باشاقتەك يە رگە چېچىلدۇ!» ـ دە گەلەر! 23 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ دانا كىشى دانالىقى بىلەن، كۈچلۈك كىشى كۈچلۈكلىكى بىلەن، باي بايلىقلىرى بىلەن پەخىرلىنىپ ماختانمىسۇن؛ 24 پەخىرلىنىپ ماختىغۇچى بولسا شۇنىڭىن، يەنى مېنى، يەر يۈزىدە مېھىر-مۇھەببەت، ئادالەت ۋە ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزگۈچى مەن پەرۋەردىگارنى تونۇپ يەتكەنلىكىدىن پەخىرلىنىپ ماختانسۇن؛ چۈنكى مېنىڭ خۇرسەنلىكىم دەل مۇشۇ ئىشلاردىندۇر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 25 مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن خەتنە قىلمىغانلارنى خەتنە قىلىنغانلار بىلەن بىللە جازالايمەن؛ 26 يەنى مىسىر، يەھۇدا، ئېدوم، ئامموننىلار ۋە موئابىيلار، جۈملىدىن چۆل-بياباندا ئولتۇرۇۋاتقان، چېكە چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋەتكەن ئەللەرنى جازالايمەن؛ چۈنكى بۈ ئەللەرنىڭ ھەممىسى خەتنىسىزدۇر؛ ئىسرائىلنىڭ بارلىق جەمەتىمۇ كۆڭلىدە خەتنىسىزدۇر.

10 پەرۋەردىگارنىڭ سىلە رگە ئېيتقان سۆزىگە قۇلاق سېلىڭلار، ئى ئىسرائىل جەمەتى: ـ 2 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەللەرنىڭ يوللىرىنى ئۆگەنمە گىلار، گەرچە ئەللەر ئاسماندىكى ھادىسە-ئالامەتلەردىن قورقۇپ دە كەكە-دۇككىگە چۈمگەن بولسىمۇ، سىلەر بۇلاردىن ھېچ چۆچۈپ كەتمە گىلار. 3 چۈنكى ئەللەرنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرى بەھىنلىكتۇر؛ ھەممىسى ئورمانلىقتىن كېسىلگەن دەرەختىن، ياغاچچىنىڭ ئىسكىنىسى بىلەن ئويۇلغان نەرسىگە ئاساسلانغانلىقىدۇر. 4 ئۇلار بۇنى ئالتۇن-كۈمۈش بىلەن ھەللەيدۇ، ئۇنى يېقىلمىسۇن دەپ ئۇلار بولقا، مىخلار بىلەن بېكىتىدۇ. 5 بۇنداق بۇتلار تەرخەمە كلىكتە تۇرىدىغان بىر قارانچۇقتۇر، خالاس؛ ئۇلار ھېچ سۆزلىيەلمەيدۇ، ئۇلار باشقىلار تەرىپىدىن كۆتۈرۈلۈشى كېرەك، چۈنكى ئۇلار ماگىلمايدۇ. ئۇلاردىن قورقما گىلار، چۈنكى ئۇلار رەزىللىك قىلالمايدۇ، ئۇلارنىڭ قولىدن ياخشىلىق قىلىشمۇ كەلمەيدۇ. 6 ـ ساگا ئوخشايدىغان ھېچكىم يوق، ئى پەرۋەردىگار، سەن ئۇلۇغ، كۈچ-قۇدرىتىڭ بىلەن نامىڭ ئۇلۇغدۇر. 7 كىم سەندىن قورقماي تۇرالىسۇن، ئى بارلىق ئەللەر ئۈستىگە ھۆكۈمران پادىشاھ!؟ چۈنكى بۇ ساگا تېگىشلىكتۇر؛ چۈنكى ئەللەردىكى دانىشمەنلەر ئارىسىدا ۋە بارلىق پادىشاھلىقلار ئارىسىدا ساگا ئوخشاش ھېچكىم يوقتۇر. 8 [ئەللەرنىڭ] ھەممىسى ئىستىسناسىز ئەقلى يوق، نادانلاردۇر؛ بۇ ئەرزىمەسلەر ياغاچتۇر، خالاس! ئۇلار تەلىم بېرەلەمدۇ!؟ 9 سوقۇپ يالپاقلانغان كۈمۈش تارشىشتىن ئېلىپ كېلىنىدۇ، ئالتۇنمۇ ئوفازدىن ئېلىپ كېلىنىدۇ؛ ئاندىن ھۈنەرۋەن ۋە زە رگەرلەرنىڭ قولى بۇ ياسىغىنىغا كۆك ۋە سۈسۈن رەخت بىلەن كىيىم كىيگۈزىدۇ ـ بۇلارنىڭ ھەممىسى شۇ بىھىسىزكى، دانىشمەن ئۈستىلارنىڭ ئەجىرىدۇر! 10 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدانىڭ ئۆزى ھەققەتىدۇر، ئۇ ھايات خۇدادۇر، مەڭگۈلۈكنىڭ پادىشاھىدۇر، ئۇنىڭ غەزىپى ئالدىدا يەر-زېمىن تىترەيدۇ، ئەللەر ئۇنىڭ قەھرىنى كۆتۈرەلەيدۇ. 11 ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: «ئاسمان بىلەن زېمىنى يارىتمىغان ئىلاھلار، ئۇلار زېمىن يۈزىدىن ۋە ئاسمان ئاستىدىن يوقايدۇ!». 12 [پەرۋەردىگار بولسا] يەر-زېمىنى كۈچ-قۇدرىتى بىلەن ياسىغان، ئالەمنى دانالىقى بىلەن بەرپا قىلغان، ئاسمانلارنى ئەقىل-پاراسىتى بىلەن يايغۇچىدۇر. 13 ئۇ ئاۋازىنى ۋېيۋۇەتسە، ئاسمانلاردا سۇلار شاۋقۇنلايدۇ، ئۇ يەر چەتلىرىدىن بۇلۇت-تۇمانلارنى ئۈرلىتىدۇ، ئۇ يامغۇرلارغا چاقماقلارنى ھەمراھ قىلىپ بېكىتىدۇ، ۋە شامالنى ئۆز خەزىنىلىرىدىن چىقىرىدۇ. 14 مۇشۇ كىشىلەرنىڭ ھەربىرى ئەقىلسىز، بىلىمدىن مەھرۇملاردۇر؛ زە رگەرلەرنىڭ ھەربىرى ئۆزلىرى ئويغان بۇت تەرىپىدىن شەرمەندىگە قالىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ ۋېيما ھەيكىلى يالغانچىلىق، ئۇلاردا ھېچ تىنىق يوقتۇر. 15 ئۇلار بەھىنلەردۇر، مازاق ئوبيېكتىدۇر، جازالىنىش ۋاقتى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە كەلگەندە، ئۇلار يوقىتىلىدۇ. 16 ياقۇبنىڭ نىسىۋىسى بولغۇچى بۇلارده‌ك ئەمەستۇر، چۈنكى بارلىق مەۋجۇداتنى ياسىغۇچى شۇدۇر؛ ئىسرائىل بولسا ئۇنىڭ ئۆز مىراسى بولغان قەبىلىدۇر؛ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامىدۇر. 17 زېمىندىن چىقىشقا يۈك-تاقىڭنى يىغىشتۇرۇپ ئال، ئى مۇھاسىرىگە ئېلىنغۇچى قىز؛ 18 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن بۇ ۋاقىتتا زېمىندىكىلەرنى ئېلىپ ئۆ يەردىن چۆرۈۋېتىمەن ۋە ئۇلارنىڭ كۆڭلى تونۇپ يەتكۈچە ئازار بېرىمەن!». 19 جاراھىتىم ئۆچۈن ھالىمغا ۋاي! مېنىڭ يارام داۋالىغۇسىزدۇر! بىراق ئەسلىدە مەن: «بۇ پەقەت بىر كېسەللىك، خالاس، ئۆتىگىنا چىدىغۇدەك كەمەن» ـ دەپتىكەنمەن. 20 مېنىڭ چېدىرىم ھالاك بولدى، بارلىق تانىلىرىم ئۈزۈلدى؛ بالىلىرىم مەندىن جۇدا بولۇپ، ئۇلار يوق بولدى؛ چېدىرىمنى قايتىدىن سوزۇپ تىككۈدەك، چېدىر پەردىلىرىنى ئاسقۇدەك ھېچكىم قالمىدى. 21 چۈنكى خەلق پادىچىلىرى ئەقىلسىز بولۇپ، پەرۋەردىگارنى ئىزدەپ يول سورىمايدۇ؛ شۇڭا ئۇلار دانىشمەنلەردەك ئىش كۆرەلمەيدۇ، ئۇلارنىڭ بارلىق پادىسى تارقىلىپ كەتتى. 22 ئاڭلاڭلار! بىر گەپنىڭ شەپسىسى! مانا، ئۇ كېلىدۇ، شىمالىي زېمىندىن چىققان زور بىر چۇقان-سۈرەن! يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىنى بىر ۋېيرانە، چىلۋىرىلەرنىڭ ئۇرالغۇسغا ئايلاندۇرغۇچى كېلىۋاتىدۇ! 23 بىلىمەنكى، ئى پەرۋەردىگار، ئىنسانىڭ ئۆز يولىنى بېكىتىشى ئۆز قولىدا ئەمەستۇر، مېڭىۋاتقان ئادەمنىڭ ئۆزىدە قەدەملىرىنى خالىغانچە تاشلاش قۇدرىتى بولماستۇر؛ 24 پەرۋەردىگار، مېنى تۈزىگىنىمدە، لېكىن غەزىپىڭ بىلەن ئەمەس، ئادىل ھۆكۈمىڭ بىلەن تۈزىگىنىمدە، بولمىسا سەن مېنى يوققا باراۋەر قىلىسەن.

25 قەھرىڭنى سېنى تونۇمايدىغان ئەللەر ھەمدە نامىڭنا ندا قىلمايدىغان جەمەتلەر ئۈستىگە تۆككەيسەن؛ چۈنكى ئۇلار ياقۇبنى يەپ كەتكەن؛ بەرھەق، ئۇلار ئۇنى يۇتۇپ ئۇ گەشتۈرۈپ، ئۇرغان جايىنى مۇتلەق ۋېيران قىلغان.

11 يەرەميانا پەرۋەردىگاردىن كەلگەن سۆز مۇنداق ئىدى: 2 ـ بۇ ئەھدىنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سېلىڭلار، شۇنداقلا يەھۇدا كىشىلىرىگە، يېرۇسالېمدا ئولتۇرۇۋاتقانلارغا ئۇلارنى يەتكۈزۈڭلار، 3 ـ سەن يەرەميا ئۇلارغا مۇنداق ئېيتقىن: ـ ـ پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ ئەھدىنىڭ سۆزلىرىگە كىم پۈيسۈنمىسا ئۇ لەنەتتە قالىدۇ؛ 4 مەن بۇ ئەھدىنى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىر زېمىندىن، يەنى تومۇر تاۋلايدىغان خۇمداندىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان كۈندە ئۇلارغا ئالىپلاپ: «ئاۋازىمغا قۇلاق سېلىپ، بۇ سۆزلە رگە، يەنى مەن سىلە رگە تاپشۇرغان بارلىق ئەمرلە رگە ئەمەل قىلىڭلار، شۇنداق قىلغىنىڭلاردا، سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر، مەن سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن؛ 5 شۇنداق بولغىنىدا مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا: «سىلە رگە سۈت ھەم بال ئېقىپ تۇرىدىغان بىر زېمىن تەقدىم قىلىمەن» دەپ ئېچىكەن قەسەمنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن» ـ دېگەندىم. سىلەر بۇگۈنكى كۈندە دەل شۇ زېمىندا تۇرۇۋاتىسىلەر! مەن بولسام جاۋابەن «ئامىن، پەرۋەردىگار!» ـ دېدىم. 6 پەرۋەردىگار ماگا مۇنداق دېدى: ـ يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدە، يېرۇسالېمنىڭ كوچىلىرىدا بۇ سۆزلەرنى جاكارلا: ـ بۇ ئەھدىنىڭ بارلىق سۆزلىرىگە قۇلاق سېلىپ ئەمەلگە ئاشۇر ۇڭلار! 7 چۈنكى مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنا مىسىر زېمىندىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان كۈندىن بۇگۈنكى كۈنگىچە «مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سېلىڭلار!» دەپ جېكىلەپ ئاگاھلاندۇرۇپ كېلىۋاتىمەن، مەن تالاي سەھەردە ئۇرنۇمدىن تۇرۇپ ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرۇپ كەلدىم. 8 لېكىن ئۇلار ھېچ ئاڭلىمىغان ياكى قۇلاق سالمىغان؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى رەزىل كۆڭۈللىرىدىكى جاھىللىققا ئە گىشىپ ماڭغان؛ شۇنىڭ بىلەن مەن بۇ ئەھدىدىكى بارلىق سۆزلەرنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈردۈم، مەن بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارغا تاپىلىغانىدىم، لېكىن ئۇلار ھېچ ئەمەلگە ئاشۇرمىغان. 9 پەرۋەردىگار ماگا مۇنداق دېدى: ـ يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا ئولتۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئارىسىدا بىر سۈيىقەست بايقالدى؛ 10 ئۇلار سۆزلىرىنى ئاڭلاشنى رەت قىلغان ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىھلىكىرىگە قايتىپ كەتتى؛ ئۇلارنىڭ ئىبادىتىدە بولايلى دەپ باشقا ئىلاھلارغا ئە گىشىپ كەتتى. ئىسرائىل جەمەتى ھەم يەھۇدا جەمەتى ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن تۈزگەن ئەھدەمنى بۇزدى. 11 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھېچ قۇتۇلالماس ئاپەت چۈشۈرىمەن؛ ئۇلار ماگا پېرياد كۆتۈرىدۇ، لېكىن مەن ئۇلارنى ئاڭلىمايمەن. 12 ئاندىن يەھۇدانىڭ شەھەرلىرى ۋە يېرۇسالېمدا ئولتۇرۇۋاتقانلار ئىسرىق يېقىپ چوقۇنغان بۇتلارنى ئىزدەپ ئۇلارغا پېرياد كۆتۈرىدۇ، لېكىن ئاپەت چۈشكەن ۋاقتىدا ئۇلار بۇلارنى ھېچ قۇتقۇزالمايدۇ. 13 چۈنكى شەھەرلىرىڭ قانچە كۆپ بولغانسېرى، بۇتلىرىڭ شۇنچە كۆپ بولدى، ئى يەھۇدا، يېرۇسالېمنىڭ كوچىلىرى قانچە كۆپ بولغانسېرى، سىلەر «يەرگىنجلىك بولغۇچى»غا شۇنچە قۇربانگاھلارنى قۇرد ۇڭلار، يەنى باتۇلغا ئىسرىق يېقىش ئۈچۈن قۇربانگاھلارنى بەرپا قىلدىڭلار. 14 ئەمدى سەن، [ئى يەرەميا]، بۇ خەلق ئۈچۈن دۇئا قىلما، ئۇلار ئۈچۈن ھېچ پېرياد ياكى

تىلاۋەت قىلما؛ چۈنكى ئاپەت بىشىغا چۈشۈشى بىلەن ئۇلار ماڭا ندا قىلغان ۋاقتىدا مەن ئۇلارنى ئاڭلىمايمەن. **15** ـ مېنىڭ سۆيۈملۈك خەلقىمنىڭ ۋەيۋەدە تۇرۇشىغا نېمە ھەققى؟ چۈنكى كۆپىنچىگىلار تۆزۈگىلارنىڭ رەزىل مەقسەتلىرىگە يېتىشكە ئورۇنىسىلەر؛ سىلەر رەزىللىكىگىلار ئەمەلگە ئاشىقاندا خۇرسەن بولىسىلار، ئۇنداقتا [مۇقەددەس گۆشلىر] مۇشۇ ئاسىيلىقىگىلارنى سىلەردىن ئېلىپ تاشلىيالامدۇ؟ **16** پەرۋەردىگار ئىسمىگىنى «يالپىيشل، مول مېۋىلىك؛ باراقسان زەيتۇن دەرىخى» دەپ ئاتىغانىدى، لېكىن [پەرۋەردىگار] دەرەخكە شاۋقۇنلايدىغان زور بىر ئوتنى سالدۇ ۋە شاخلىرى يوق قىلىندۇ. **17** چۈنكى سېنى تىككەن ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ساڭا قاراپ كۆزلەپەت بېكىتىپ جاكارلىغان؛ سەۋەبى، ئىسرائىل جەمەتى ۋە يەھۇدا جەمەتى تۆزىنىڭ مەنپەئەتىنى كۆزلەپ رەزىللىك قىلىپ، باشلىغا ئىسرىق يېقىپ، مېنىڭ غەزىپىمنى كەلتۈردى. **18** «پەرۋەردىگار ماڭا خەۋەر يەتكۈزدى، شۇنىڭ بىلەن مەن چۈشەندىم، ئۇ ماڭا ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنى ئايان قىلدى؛ **19** مەن بولسام خۇددى بوغۇزلاشقا يېتىلەپ ماڭغان كۆزۈك پاقىلاندەك ئىدىم، مەن ئەسلى ئۇلارنىڭ ماڭا قاراپ: «دەرەخنى مېۋىسى بىلەن يوقىتايلى، ئۇنىڭ ئىسمى قايتا ئەسكە ھېچ كەلتۈرۈلمىسۇن، ئۇنى تىرىكلەر زېمىنىدن ئۈزۈۋېپ تاشلايلى» دېگەن قەستلىرىنى ھېچ بىلمەيتتىم؛ **20** لېكىن سەن، ئى ئادىل ھۆكۈم چىقارغۇچى، ئادەمنىڭ ۋىجدان-قەلبىنى سىنىغۇچى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، سېنىڭ ئۇلارنىڭ ئۆستىگە چۈشۈرىدىغان قىساسكىنى ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆرۈشكە نېسىپ قىلغايسەن؛ چۈنكى دەۋايىمنى ساڭلا ئايان قىلىپ تاپشۇردۇم». **21** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار [ماڭا] مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بېشارەت بەرمە، بولمىسا جېنىڭ قولىمىزدا ئۆگىشىدۇ» ـ دەپ ساڭا دوق قىلىپ يۈرگەن ئاناتوتتىكى ئادەملەر جېنىڭنى ئىزدەپ يۈرىدۇ. ئەمدى ئۇلار توغرىسىدا مۇنداق سۆزۈم بار: ـ **22** ـ بۇ ئىشقا قاراپ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: ـ مانا، مەن ئۇلارنى جازالايمەن؛ يىگىتلەر قىلىچ بىلەن ئۆلىدۇ، ئوغۇل-قىزلىرى بولسا قەھەتچىلىك بىلەن ئۆلىدۇ. **23** ئۇلاردىن ھېچبىر قالدىسى قالمايدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇلار جازالىنىدىغان يىلدا، شۇ ئاناتوتتىكى ئادەملەر ئۈستىگە ئاپەت چۈشۈرىمەن.

12 مەن دەۋايىمنى ئالدىڭىدا ئېلىپ كەلسەم، ئادىل بولۇپ كەلدىڭ، ئى پەرۋەردىگار؛ لېكىن سەن بىلەن ئۆز ھۆكۈملىرىڭ توغرۇلۇق سۆزلەشمەكچىمەن؛ نېمىشقا رەزىللەرنىڭ يولى روناق تاپىدۇ؟ ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى نېمىشقا كەڭرى-ئازادىلىكتە تۇرىدۇ؟ **2** سەن ئۇلارنى يەر يۈزىگە تىككەنسەن، ئۇلارمۇ يىلتىز تارتقان؛ ئۇلار تۇسۇپ گۈللىنىدۇ، ئۇلار مېۋىلەيدۇ، سەن ئۇلارنىڭ ئاغزىغا يېقىن ئوخشايسەن، لېكىن ۋىجدانىدىن يىراقسەن؛ **3** لېكىن سەن، ئى پەرۋەردىگار، مېنى بىلىسەن؛ سەن مېنى كۆرۈۋېپ كەلگەنسەن، ئۆز ئۆڭگە بولغان سادىقلىقىمنى سىنىغانسەن. ئۇلارنى بوغۇزلاشقا بېكىتىلگەن قويلاردەك ئايرىپ سۆرەپ چىققايسەن، ئۇلارنى قەتل كۈنىگە ئايرىغايسەن. **4** زېمىن قاچانغىچە قاغىرايدۇ، ئېتىزدىكى ئوت-چۆپلەر قاچانغىچە قۇرغان ھالەتتە تۇرىدۇ؟ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ رەزىللىكى ۋەيىلىدىن ھايۋانلار ھەم ئۇچار-قاناتلار قاچانغىچە يوقاپ ئۆگەيدۇ؟ چۈنكى بۇ خەلق: «خۇدا] ئاقۇتىمىزنى ھېچ كۆرمەيدۇ» دەۋاتىدۇ. **5** ـ سەن يۈگۈر ئگەن لەشكەرلەر بىلەن بەسلەشكەندە، ئۇلار سېنى ھالسىراتقان بولسا، ئەمدى سەن ئاتلار بىلەن بەسلەشسەڭ قاندىق بولار؟ سەن يەقەت ئامان-تىنچلىقتا تۇرغان زېمىندىلا خاتىرجەم بولۇپ [ماڭا] ئىشىنىسەن، ئەمدى ئىشوردان دەريالىسى ۋىيدىكى قۇيۇق چاتقاللىقلاردا قاندىق يۈرىسەن؟ **6** چۈنكى ھەتتا ئۆز قېرىنداشلىرىڭ، ئاتاڭنىڭ جەمەتىمۇ ساڭا ئاسىيلىق قىلغان. ئۇلارمۇ سېنى يوقىتىش ئۈچۈن ئاۋازىنى قۇيۇپ بە رگەن. گەرچە ئۇلار ساڭا مېھرىلىك سۆزلەرنى قىلغان بولسىمۇ، ئۇلارغا ئىشەنمە!» **7** ـ ئۆزۈم ئاتىلەمدىن ۋاز كېچىمەن، مىراسىمنى تاشلۇۋېتىمەن، جان-جىگىرىمنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن. **8** مېنىڭ مىراسىم [بولغان خەلق] بولسا ماڭا ئورمانلىقتىكى بىر شە رگە ئوخشاش بولۇپ قالدى؛ ئۇلار ماڭا قارشى ئاۋازىنى كۆتۈردى، شۇڭا مەن ئۇلارنى يامان كۆرىمەن. **9** مېنىڭ مىراسىم ماڭا سار-بۇركۈت يا كى چىلبۆرىدەك بولۇپ قالدى ئەمەسمۇ؟ لېكىن ئۇنىڭ ئەتراپىغا باشقا سار-بۇركۈتلەر ئولاشماقتا! بېرىڭلار، ئۇلارنى يەۋېتىشكە بارلىق دالادىكى ھايۋانلارنى يىغىپ كېلىڭلار! **10** نۇرغۇنلىغان خەلق پادىچىلىرى ئۆزۈمزارىمنى ھالاك قىلدى، ئۇلار مېنىڭ نېسىۋەمنى ئاياغ ئاستى قىلدى، ئۇلار مېنىڭ يېقىملىق نېسىۋەمنى غېرىب بىر چۆل-بىياۋانغا ئايلاندۇرىدۇ، **11** ئۇلار ئۇنى غېرىب قىلۋېتىدۇ، ئۇ مېنىڭ ئالدىمدا غېرىب ھەم قاغىراق تۇرىدۇ؛ پۈتكۈل زېمىن غېرىب قالدى، ئەمما ھېچ ئادەم يۈنىگۈنى بۇلەيدۇ. **12** چۆل-بىياۋاندىكى بارلىق ئېگىزلىكلەر ئۈستىگە ھالاك قىلغۇچىلار غۇژۇلداپ چىقىپ كېلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قىلىچى زېمىننىڭ بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە ھەممىنى يۇتىدۇ؛ ھېچ ئەت ئىگىسىنىڭ تىنچ-خاتىرجەملىكى بولمايدۇ. **13** [خەلقىم] بۇغداينى تېرىغان بولسىمۇ، لېكىن تېگەنلەرنى ئورىيدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى ۋېراتقىنى بىلەن، پايدا كۆرمەيدۇ، شۇڭا [ناچار] مەھسۇلاتلىرىڭلار ۋېرەيلىدىن، پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى ۋېرەيلىدىن، يە رگە قاراپ قالىسىلەر. **14** مەنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىم ئىسرائىلنى ۋارىس قىلغان مىراسقا چاڭگىل سالغان، زېمىنىمنىڭ ھەممە رەزىل قوشنىلىرى توغرۇلۇق مۇنداق دەيمەن: ـ مانا، مەن ئۇلارنى ئۆز زېمىنىدىن يۇلۇپ تاشلىمەن، شۇنىڭدەك يەھۇدا جەمەتىنى ئۇلار تارىسىدىن يۇلۇۋالىمەن؛ **15** لېكىن شۇنداق بولىدۇ كى، ئۇلارنى يۇلۇۋالغاندىن كېيىن مەن بۇ يولدىن يېنىپ، ئۇلارغا ئىچىمنى ئاغرىتىمەن، ئۇلارنىڭ ھەربىرىنى ئۆز مىراسىغا، ھەربىرىنى ئۆز زېمىنىغا قايتۇرىمەن. **16** شۇنداق قىلىپ، ئە گەر (ئۇلار ئۆتكەندە خەلقىمگە باشالىنىڭ ئىسمىغا قەسەم ئىچىشنى ئۆگەتكەندەك) كۆڭۈل قويۇپ خەلقىمنىڭ يوللىرىنى ئۆگەنسە، جۈملىدىن مېنىڭ نامىمغا قەسەم ئىچىشنى ئۆگەنسە، ـ ئەمدى ئۇلارغا خەلقىم ئارىسىدىن [مۇقەم] ئورۇن بېرىلسە، ئۇلار گۈللەندۈرۈلىدۇ. **17** بىراق ئۇلار ئاڭلىمىسا، مەن شۇ ئەللى مۇتلەق يۇلۇپ تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

13 پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ بارغىن، كاتاپ ئىچ تامبالىق ئال، بېلىگىگە باغلا؛ لېكىن ئۇنى سۇغا چىلىما. **2** شۇڭا پەرۋەردىگار ماڭا دېگەندەك مەن بىر ئىچ تامبالىق ئالدىم ۋە بېلىمگە باغلاپ قويدۇم. **3** ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىككىنچى قېتىم ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **4** «سەن يۇلغا ئالغان، بېلىگىگە باغلانغان ئىچ تامبالىق ئېلىپ، ئورا ئۇگۈن تۇر، فراتقا بېرىپ شۇ يەردە تاشنىڭ يېرىقىغا يوشۇرۇپ قوي». **5** شۇڭا مەن باردىم ۋە پەرۋەردىگار ماڭا ۋەيۋەغاندەك ئۇنى فراتقا يوشۇرۇپ قويدۇم. **6** كۆپ كۈنلەر ئۆتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگار ماڭا: «ئورا ئۇگۈن تۇر، فراتقا بېرىپ، مەن ساڭا شۇ يە رگە يوشۇرۇشقا بۇيرۇغان ئىچ تامبالىق قولۇڭغا ئال» ـ دېدى. **7** شۇڭا مەن فراتقا باردىم؛ مەن يوشۇرغان يەردىن ئىچ تامبالىق كولاپ چىقتىم قولۇمغا ئالدىم؛ مانا، ئىچ تامبال سېپىسىپ چىرىپ كەتكەنىدى، پۈتۈنلەي كىيگۈسىز بولغانىدى. **8** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **9** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن يەھۇدانىڭ پەخرىنى ۋە يېرۇسالېمنىڭ چوڭ پەخرىنى مۇشۇ ھالدا يوقىتىمەن؛ **10** مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئاڭلاشنى رەت قىلغان، كۆڭلىدىكى جاھىللىقىدا ماڭىدىغان، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇلۇقىدا بولۇپ، ئۇلارغا ئىبادەت قىلىشقا ئىنتىلىدىغان بۇ رەزىل خەلق پۈتۈنلەي كاردىن چىققان بۇ ئىچ تامبالىغا ئوخشاش بولىدۇ. **11** چۈنكى خۇددى ئىچ تامبال ئادەمنىڭ چاتىرىغىا چىڭ باغلانغانىدەك، ئۇلارمۇ ماڭا [يېقىن] بىر خەلق بولسۇن، ماڭا نام-ئابروي، مەدھىيە ۋە شان-شەرەپ كەلتۈرسۇن دەپ، مەن ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ۋە يەھۇدانىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ئۆزۈمگە چىڭ باغلاندۇرغانىمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ لېكىن ئۇلار ھېچ قۇلاق سالمىدى. **12** ئۇلارغا مۇشۇ سۆزنى دېگىن: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ھەممە شاراب ئىدىشى شاراب بىلەن تولۇشى كېرەك». ئۇلار ساڭا: «ئەجەبا، ھەممە شاراب ئىدىشى شاراب بىلەن تولۇشى كېرەك ئەمەس بىلىمەدۇق؟» ـ دەيدۇ، **13** سەن ئۇلارغا مۇنداق دەيسەن: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ زېمىندا بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنى، داۋۇتقا ۋە كەل بولۇپ تۇنىڭ تەختىگە تۇلتۇرغان پادىشاھلارنى، كاھىنلارنى ۋە يەغەمبەرلەرنى ھەمدە يېرۇسالېمدا بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنى مەستلىك-بېھوشلۇق بىلەن تولدۇرىمەن. **14** مەن ئۇلارنى بىر-بىرىگە، يەنى ئاتا بىلەن ئوغۇللىرىنمۇ ئوخشاشلا بىر-بىرىگە سوقۇشقا سالىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ مەن ئۇلارغا ئىچىمنى ئاغرىتمايمەن، ئۇلارنى ئايىمايمەن، ئۇلارغا رەھىم قىلمايمەن؛ ئۇلارنى ناۋۇت قىلىشقا ھېچنەرسە مېنى توسۇمايدۇ. **15** ئاڭلاڭلار، قۇلاق سېلىڭلار، ھالى چوڭ بولماڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلغان. **16** ئەمدى ئۇ بېشىڭلارغا زۇلمەت چۈشۈرگىچە، پۇتۇڭلار زاۋال چۈشكەن تاغلاردا پۇتلاشقاندەك پۇتلاشقۇچە، ئۇ سىلەر ئىزدىگەن نۇرنى ئۇلۇم سايىسىغا، قاپقاراڭغۇلۇققا ئايلاندۇرغۇچە، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا لايىق شان-شەرەپ قايتۇرۇڭلار! **17** بۇنى ئاڭلىمىساڭلار، سىلەرنىڭ ھاكاۋۇرلۇقۇڭلار ۋەيۋەيلىدىن جىنىم يوشۇرۇنچە يىغلايدۇ؛ ئاچچىق يىغلاپ كۆز ياشلىرىم ئېقىپ تاشىدۇ؛ چۈنكى سىلەر، ئى پەرۋەردىگارنىڭ پادىسى، سۈرگۈن قىلىنىسىلەر. **18** پادىشاھ ۋە خانىشقا: «تەختىڭلاردىن چۈشۈپ يە رگە تۇلتۇرۇڭلار، چۈنكى كۆز رىكەم تاجلىرىڭلار بېشىڭلاردىن چۈشۈرۈلىدۇ» ـ دېگىن. **19** جەنۇبدىكى شەھەرلەر قورشۇلۇپتىپ تاقىلىدۇ؛ ئۇلارنى ئاچىدىغان ھېچكىم بولمايدۇ؛ پۈتكۈل يەھۇدا سۈرگۈن بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئەسىرگە چۈشۈپ سۈرگۈن بولىدۇ. **20** بېشىڭنى كۆتۈر، [ئى زىئون]،

شمالدن چىققانلارغا قارا؛ ساڭا تاپشۇرۇلغان پادا، يەنى يېقىملىق پاداڭ نە گە كەتكەندۇ؟ 21 [پەرۋەردىگار] سېنى باشقۇرۇشقا دوستلىرىڭنى بېكىتكىنىدە سەن نېمە دېيەلەيتىڭ؟ ئەسلى تۇرۇۋاڭ تۇلارغا باشقۇرۇشنى ۋە ئۆگەتكەن تۇرساڭ! شۇ تاپتا تولغاق تۇتقان ئايالدەك ئازاب-ئوقۇبەتلەر سېنى تۇتمامدۇ؟ 22 سەن ئە گەر كۆڭلۈڭدە: بۇ ئىشلار نېمىشقا يېشىمغا چۈشتى؟ ـ دەپ سورىساڭ، بۇ ئىشلار قەبىھلىكىڭ ئىنتايىن ئېغىر بولغانلىقىدىن بولدى ـ كوينىكىڭ سالدۇرۇپ تاشلاندى، يوتلىرىڭ زوراۋانلىقتا ئاشكارىلاندى. 23 ئېفىئوپىيەلىك قارا تېرىسىنى تۇ ئۆگەرتەلەمدۇ؟ يا كى يىلپىز چىپار تە ئىگىلىرىنى تۇ ئۆگەرتەلەمدۇ؟ ئۇنداق بولغاندا سىلەر رەزىللىكنى قىلىشتا كۆنگەنلەرمۇ ياخشىلىقنى قىلالايدىغان بولىسىلەر! 24 ئەمدى چۆل-باياۋاندىكى شامال ھەيدىۋەتكەن سامانەدەك مەن سىلەرنى ھەيدەپ چاچىمەن. 25 بۇ سېنىڭ ئاقىۋىتىڭ بولدۇ، مەن ساڭا بېكىتكەن نىسىۋەڭ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، چۈنكى سەن مېنى ئۇنتۇغانىسەن، يالغانچىلىققا تايانغانسەن. 26 شۇڭا مەن كوينىكىڭنۇڭ يەشلىرىنى يوزۇڭ ئۈستىگە كۆتۈرۈپ تاشلايمەن، نومۇسۇڭ كۆرۈنىدۇ. 27 ئاھ، سېنىڭ زىنالىرىڭ، ئايغىرنىڭكىدەك يوخۇر كىشىنىشلىرىڭ، ئېگىزلىكەردە ۋە ئېتىزلاردا بولغان يۇزۇڭچىلىقلىرىڭنۇڭ يەسكەشلىكى! ـ يارلىق يېرۇسالېم! ھالىڭغا ۋاي، ئى يېرۇسالېم! سەن پاك قىلىنىشنى قاچانغىچە رەت قىلماڭچىسەن؟!

14

پەرەمىياغا چۈشكەن، پەرۋەردىگارنىڭ قۇرغاقچىلىقلار توغرۇلۇق سۆزى: ـ 2 يەھۇدا ماتەم تۇتىدۇ، تۇنىڭ دەرۋازىلىرى زاۋالغا يۈز تۇتماقتا، خەلق يە رگە چاپلىشىپ قارىلىق تۇتىدۇ، يېرۇسالېمدىن نالە-يېرياد كۆتۈرۈلە كتە. 3 مۇتەرەملىرى چاپارەملىرىنى سۇ ئە كىلىشكە ئەۋەتىدۇ، تۇلار سۇ ئا ز گالىلىرىغا باريدۇ، لېكىن ھېچ سۇ تاپالمايدۇ؛ تۇلارنىڭ كۆپلىرى قۇرۇق قايتىپ كېلىدۇ، تۇلار يە رگە قاراپ قالىدۇ، ساراسىمگە چۈشىدۇ؛ تۇلار بېشىنى يېپىپ تۇۋەن ساڭگىلىتىدۇ. 4 ھېچ يامغۇر يولىمۇچىقا يە رىزىنى يېرىلىپ كەتتى؛ يە ر ھەيدىگۈچىلەر يە رگە قاراپ بېشىنى يېپىپ تۇۋەن ساڭگىلىتىدۇ. 5 مارال بولسا دالادا بالا قوزىلايدۇ، ئاندىن قوزىسىدىن ۋاز كېچىدۇ، چۈنكى ئوت-چۆپ يوق. 6 يا ۋا ئېشە كلەر ئېگىزلىكەردە تۇرۇپ چىلبۆرىلەردەك ھاسىراپ كېتىدۇ؛ ئۇزۇق ئىزدەپ كۆزلىرى قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ، چۈنكى ئوزۇق يوق. 7 ـ ئى پەرۋەردىگار، قەبىھلىكلىرىمىز بىزنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق بە رگىنى بىلەن، تۇز ۋۇجۇدۇڭنىڭ نامىڭ ئۈچۈن بىر ئىشنى قىلغايسەن! چۈنكى بىزنىڭ يوا ۋۇجۇدىن چىقىپ كېتىشىمىز ئىنتايىن كۆپتۇر؛ بىز سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. 8 ئى ئىسرائىلنىڭ ئازرۇسى، كۈلپەت چۈشكەندە ئۇلارنىڭ قۇتقۇزغۇچىسى بولغۇچى، سەن نېمىشقا بە رگە زېمىنىمىزدىكى مۇساپىرەدەك، بىر كېچىلا قونماقچى بولغان بىر يولۇچىدەك بولىسەن؟ 9 نېمىشقا ھېچ ئامالسىز كىشىدەك، ھېچكىمنى قۇتقۇزالمايدىغان بىر پالۋانغا ئوخشاش بولىسەن؟ لېكىن سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئارىمىزدا تۇرىسەن، بىز سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغانلىرىمىز؛ بىزدىن ۋاز كېچىپ كەتمە! 10 پەرۋەردىگار مۇشۇ خەلققە مۇنداق دەيدۇ: ـ تۇلار دەرھەقىقەت [مەندىن] تېزىپ، كېزىشكە ئامراقتۇر؛ تۇلار قەدەملىرىنى [يامان يولدىن] ھېچ تەزگىنلىمەيدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ تۇلاردىن ھېچقانداق خۇرسەنلىكى يوق؛ ئەمدى ھازىر تۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ئېسىگە كەلتۈرۈپ تۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى جازالايدۇ. 11 ئاندىن پەرۋەردىگار ماڭا: ـ بۇ خەلقنىڭ بەخت-بەركىتى ئۈچۈن دۇئا قىلما ـ دېدى. 12 ـ تۇلار روزا تۇتقانىدا، پەريادىنى ئاڭلىمايمەن؛ تۇلار كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى ئاشلىق ھەدىيەلەر بىلەن سۈنغانىدا، مەن تۇلارنى قوبۇل قىلمايمەن؛ مەن تۇلارنى قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابالار ئارقىلىق يوقىتىمەن.

13 مەن بولسام: ـ ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! مانا، پەيغەمبەرلەر تۇلارغا: «سىلەر قىلىچنى ھېچ كۆرمەيسىلەر، قەھەتچىلىككىمۇ دۇچ كەلمەيسىلەر، چۈنكى مەن بۇ يە ردە سىلەرنىڭ ئامان-ئېسەنلىكىڭلارغا كاپالەتلىك قىلىمەن» دەيدۇ، ـ دېدىم. 14 ئەمدى پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ پەيغەمبەرلەر مېنىڭ نامىمدا يالغان بېشارەتلەر بېرىدۇ؛ مەن تۇلارنى ئەۋەتمىگەنمەن، تۇلارنى بۇيرۇغان ئەمەسمەن، ۋە تۇلارغا گەپ قىلغنىم يوق. تۇلار سىلە رگە ساختا كۆرۈنۈش، پاچىلىق، ئەرزىمەس نەرسىلەر توغرۇلۇق تۇز كۆڭلىدىكى خام خىياللارنى ئېيتىپ بېشارەت بەرمەكتە. 15 شۇڭا پەرۋەردىگار: ـ مېنىڭ نامىمدا بېشارەت بېرىۋاتقان، مەن ئەۋەتمىگەن، يەنى: «قىلىچ ۋە قەھەتچىلىك بۇ زېمىنغا ھېچ كەلمەيدۇ» دەيدىغان پەيغەمبەرلەر توغرۇلۇق: ـ بۇ پەيغەمبەرلەر قىلىچ ۋە قەھەتچىلىك بىلەن يوقىتىلىدۇ؛ 16 تۇلار بېشارەت بە رگەن خەلقنىڭ بولسا، قىلىچ ۋە قەھەتچىلىك تۇيۇيلىدىن جەسەتلىرى يېرۇسالېم كوچىلىرىغا تاشلۇېتىلىدۇ، تۇلارنىڭ تۇزلىرىنى، ئايالىلىرىنى، قىز-ئوغۇللىرىنى كۆمگۈدەك ھېچكىم قالمايدۇ؛ مەن تۇلارنىڭ رەزىللىكىنى تۇز يېشىغا تۇكىمەن. 17 سەن تۇلارغا شۇ سۆزنى ئېيتىسەن: ـ «كۆزلىرىمدىن كېچە-كۈندۈز ياش توختىمىسۇن؛ چۈنكى مېنىڭ پاك قىزىم بولغان خەلقىم يارىسى بۇسۇلۇگەندەك قاتتىق بىر زەرب يەپ، ئىنتايىن ئېغىر يارىلاندى»، ـ دەيدۇ. 18 مەن دالاغا چىقسام، مانا قىلىچتىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر؛ شەھەر گە كىرسەم، مانا قەھەتچىلىكتىن سولىشىپ كەتكەنلەر! چۈنكى پەيغەمبەر ھەم كاھىن ھەر ئىككىسىلا بىلمىسۇن-نادان بولۇپ، تۇلار زېمىنىدا تۇز سودىسى بىلەنلا بولۇپ كەتتى. 19 سەن يەھۇدادىن نېمىشقا ۋاز كەچتىڭ؟ جىنىڭ زىئۇندىن زېرىكتىمۇ؟ سەن نېمىشقا بىزنى شۇنچە داۋالىغۇسىز دەرىجىدە ئۈرغاندىڭ؟ بىز ئارام-تىنچلىقنى كۈتىۋېتىپ، لېكىن ھېچ قۇتلۇق كۆزلەر يوقتۇر، شىپالىق بىر ۋاقىتنى كۈتىۋېتىپ، لېكىن مانا دە ككە-د ۋىككە ئۆچىدىدۇرمىز! 20 ئى پەرۋەردىگار، رەزىللىكىمىزنى، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ قەبىھلىكىنى تونۇپ ئېقرار قىلىمىز؛ چۈنكى سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. 21 تۇزۇڭ نامىڭ ئۈچۈن [يېرۇسالېمنى] كۆز ۋۇجۇدۇڭ ئىلمايى قېيمىغايسەن؛ شان-شەرەپلىك تەختىڭ بولغان جايىنى رەسۋا قىلمىغايسەن، ئەھدە ڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرگەيسەن، ئۇنى بۇزمىغايسەن! 22 ئەللەر چوقۇنىدىغان «ئەرزىمەسلەر» ئارىسىدا يامغۇر ياغدۇرغۇچى بارمىدۇ؟ يېغىنلى ئاسمانلار تۇزلىرىلا بېرەمدۇ؟ [يۇلارنى ئەمەلدە كۆرسەتكۈچى] سەن ئەمەسمۇ، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز! شۇڭا سېنى تەلەپنۇپ كۈتىمىز؛ چۈنكى سەنلا بۇلارنى قىلغۇچىدۇرسەن.

15

پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «مۇسا يا كى سامۇئىل [پەيغەمبەرلەر] ئالدىمدا تۇرغان بولسىمۇ، كۆڭلۈم بۇ خەلققە ھېچ قارىمايتتى. تۇلارنى كۆز ئالدىمدىن كەتكۈزۈۋەت! تۇلار مەندىن نېرى چىقسىپ كەتسۇن! 2 ئە گەر تۇلار سەندىن: «بىز نە گە چىقىپ كېتىمىز؟» دېسە، سەن تۇلارغا: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ تۇلۇمگە بېكىتىلگەنلەر تۇلۇمگە، قىلىچقا بېكىتىلگەنلەر قىلىچقا، قەھەتچىلىككە بېكىتىلگەنلەر قەھەتچىلىككە، سۈرگۈن بولۇشقا بېكىتىلگەنلەر سۈرگۈن بولۇشقا كېتىدۇ» ـ دەيسەن. 3 چۈنكى مەن تۆت خىل جازا بىلەن تۇلارنىڭ تۇستىگە چۈشىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ قىلتۇرۇش تۇچۇن قىلىچ، تىتما-تىتما قىلىش تۇچۇن ئىتلار، يۇتۇش ۋە ھالاك قىلىش تۇچۇن ئاسماندىكى تۇچار-قاناتلار ۋە يە ر-زېمىندىكى ھايۋاناتلارنى جازا بولۇشقا بېكىتىمە؛ 4 يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ ئوغلى مانا سسەھنىڭ يېرۇسالېمدا قىلغانلىرى تۈپەيلىدىن مەن تۇلارنى يە ر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلار ئارىسىدا ۋەھىمگە سالغۇچى بىر ئوبيېكت قىلىمەن. 5 چۈنكى كىم ساڭا ئىچىنى ئاغرىتىدۇ، ئى يېرۇسالېم؟ كىم سەن تۇچۇن ئاھ-زار تۇرىدۇ؟ كىم ئەھۋالىڭنى سوراشقا يولدا توختاپ يېنىڭغا باريدۇ؟ 6 سەن مېنى تاشلىۋەتكەنسەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ سەن چېكىنىپ كەتتىڭ؛ مەن تۇستۇڭگە قولۇمنى سوزۇپ سېنى نابۇت قىلىشقا تۇرىدۇم؛ مەن [ساڭا] ئىچىمنى ئاغرىتىشتىن ھالسىراپ كەتتىم. 7 شۇڭا مەن تۇلارنى زېمىندىكى شەھەر قوۋۇقلىرىدا يەلپۇگۈچ بىلەن سورۇېتىمەن؛ مەن تۇلارنى باللىلاردىن جۇدا قىلىمەن ۋە خەلقىمنى نابۇت قىلىمەن؛ تۇلار تۇز يوللىرىدىن ھېچ يانمىدى. 8 كۆز ئالدىمدا تۇلارنىڭ تۇل خوتۇنلىرى دېڭىز قۇملىرىدىن كۆپىيىپ كېتىدۇ؛ چۈش ۋاقىتىدا مەن تۇلارغا، يەنى يىگىتلەرنىڭ ئانىسىغا بىر ھالاك قىلغۇچىنى ئېلىپ كېلىمەن؛ مەن تۇشتۇمتۇت تۇلارنىڭ بېشىغا دەرد ۋە ۋەھىمە چۈشۈرىمەن. 9 ۋە يەتە بالىنى تۇغقان ئانا سولىشىپ تىنىقىدىن قالايى دەپ قالدۇ؛ كۈپكۈندۈزدە بۇ ئانىنىڭ ۋىجاىشى ۋۇيۇقسىز [مەغرىپكە] پاتىدۇ؛ تۇ شەرمەندە بولۇپ خورلۇق-ھاقارەتلە رگە تۇچرايدۇ. تۇلاردىن قالغانلارنى بولسا مەن دۇشمەنلەر ئالدىدا قىلىچقا تاپشۇرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 10 ئاھ، ئانا، ھالىمغا ۋاي، چۈنكى سەن مېنى پۈتكۈل زېمىن بىلەن قارشىلىشىدىغان بىر ئادەم، تۇلار بىلەن ئېلىشىدىغان بىر ئادەم سۈپىتىدە تۇغقانسەن! مەن تۇلارغا تۇستۇمگە قەرزمۇ بەرمىدىم، يا كى تۇلاردىن تۇستۇمگە قەرزمۇ ئالمىدىم؛ لېكىن تۇلارنىڭ ھەربىرى مېنى قارغايدۇ! 11 پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، مەن بەختىگە سېنى ئازاد قىلىمەن؛ كۈپلەت ۋە بالا-ئىشاپەت بولغان كۈندە مەن ساڭا دۇشمەننى چىرايلىق تۇچراشتۇرىمەن.

12 تۇمۇر سۇنامدۇ؟ شىمالدىن چىققان تۇمۇر، يا كى مىس سۇنامدۇ؟ 13 بەلىكى قىلغان بارلىق گۇناھلىرىڭ تۇپەيلىدىن، تۇ چېتىگىدىن بۇ چېتىگىگىچە مەن بايلىقلىرىڭ ھەم خەزىنىلىرىڭنى ئولجا بولۇشقا ھەقسىز تاپشۇرىمەن؛ 14 مەن سېنى دۇشمەنلىرىڭ بىلەن بىللە سەن ھېچ بىلمەيدىغان بىر زېمىنغا تۇتكۈزىمەن؛ چۈنكى غەزىپىمدە بىر تۇت قوزغالدى، تۇ تۇستۇڭگە چۈشۈپ سېنى كۈيدۈرىدۇ. 15 ئى پەرۋەردىگار، سەن ھالىمنى بىلىسەن؛ مېنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن، ماڭا يېقىن كېلىپ مەندىن خەۋەر ئالغايسەن ۋە ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلاردىن ئىنتىقامىمنى ئالغايسەن؛ سەن تۇلارغا سەۋر-تاقەت كورسەتكۈڭ بولسىمۇ، مېنى يوقاتمىغايسەن! مېنىڭ سېنى دەپ خورلىنىۋاتقانلىقىمنى بىلگەيسەن. 16 سۈزلىرىڭگە ئېرىشىپ، تۇلارنى يەۋالدىم؛ سۈزلىرىڭ ھەم مېنى شادلاندۇرغۇچى ۋە قەلبىمنىڭ خۇشاللىقى بولغان؛ چۈنكى مەن سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغانمەن، ئى پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا! 17 مەن بەزمە قىلغۇچىلارنىڭ

سورۇندا ئويناپ-كۈلۈپ ئولتۇرمىدىم، سېنىڭ مېنى تۇتقان قولۇڭ تۇپەيلىدىن يالغۇز ئولتۇردۇم، چۈنكى سەن مېنى [ئۆلارنىڭ قىلغانلىرى بىلەن] قاتتىق غەزەپلەندۈردۈڭ. **18** مېنىڭ تازابىم نېمىشقا توختىمايدۇ، مېنىڭ يارامنىڭ داۋاسى يوق، نېمىشقا شىپا تاپمايدۇ؟ سەن ماڭا خۇددى «ئالدامچى ئېرىق» ۋە ئېۋۇقسىز غايىب بولىدىغان سۈلدەك بولماڭچىسەن؟ **19** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن ھازىرقى ھالىتىڭدىن يېنىپ يېنىمغا قايتساڭ، مەن قايتىدىن سېنى ئالدىمدىكى خىزمەتتە تۇرۇشقا ياندۇرۇپ كېلىمەن؛ سەن قىممەتلىك [سۆزلەر] بىلەن ئەرزىمەس [سۆزلەرنى] پەرقلەندۈرەلىسەڭ، سەن يەنە ئاغزىمدەك بولىسەن؛ بۇ خەلق سەن تەرەپكە قايتىپ كەلسۇن، لېكىن سەن ئۆلارنىڭ تەرىپىگە ھەرگىز قايتماسلىقىڭ كېرەك؛ **20** ۋە مەن سېنى بۇ خەلققە نىسبەتەن مىستىن قۇرۇلغان، مۇستەھكەم بىر سېپىل قىلىمەن؛ ئۆلار ساڭا ھۇجۇم قىلىدۇ، لېكىن ئۆلار ئۈستۈڭدىن غەلبە قىلالمايدۇ، چۈنكى مەن سېنى قۇتقۇزۇشقا، ئۆلاردىن خالاس قىلىشقا سەن بىلەن بىللىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **21** ـ بەرھەق، مەن سېنى رەزىللەرنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزىمەن؛ ئەشەددىيلەرنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزىدىغان نىجاتكارىڭ بولىمەن.

16

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا چېپىلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** سەن ئايال زاتىنى ئەرىگىگە ئالمايسەن، شۇنداقلا مۇشۇ زېمىندا ئوغۇل-قىز پەرزەنت تاپمايسەن. **3** چۈنكى پەرۋەردىگار بۇ يەردە تۇغۇلغان ئوغۇل-قىزلار، بۇ زېمىندا ئۆلارنى تۇغقان ئانىلار ۋە ئۆلارنى تۇغدۇرغان ئاتىلار توغرىسىدا مۇنداق دەيدۇ: ـ **4** ئۆلار ئەلەملىك كېسەللەر بىلەن تولىدۇ؛ ئۆلار ئۆچۈن ھېچ ماتەم تۇتۇلمايدۇ، ئۆلار كۆمۈلمەيدۇ؛ ئۆلۈكلىرى تېزە كەتمەك ئۈچۈن يۈزىدە ياتىدۇ، ئۆلار قىلىچ، قەھەتچىلىك بىلەن يەپ كېتىلىدۇ؛ جەسەتلىرى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ۋە زېمىندىكى ھايۋاناتلار ئۈچۈن ئوزۇق بولىدۇ. **5** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن [يەرەمىيا]، ھازا بولۇۋاتقان ھېچبىر ۋىگىگە كىرمە، يا كى ئۆلگەنلەر ئۈچۈن ئاھ-زار كۆتۈرۈش يا كى ئۈكۈنۈشكە بارما؛ چۈنكى مەن بۇ خەلقتىن خاتىرجەملىكىمنى، مېھىر-مۇھەببىتىمنى ۋە رەھىمدىللىكىمنى ئېلىپ تاشلىدىم، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **6** ئۆلۈغلاردىن تارتىپ پەسلە رگىچە بۇ زېمىندا ئۆلىدۇ، ئۆلار يەر گە كۆمۈلمەيدۇ، ھېچكىم ئۆلار ئۈچۈن ئاھ-زار كۆتۈرمەيدۇ، يا كى ئۆلارنى دەپ، يا ئەتلىرىنى تىلمايدۇ، يا چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋۈتمەيدۇ؛ **7** ئۆلار قارىلىق ئۈتقانلارنى يوقلاپ، نان ئوشتۇرمايدۇ، ئۆلگەنلەر ئۈچۈن كۈڭۈل سورىمايدۇ؛ ئاتا-ئانىسى ئۆلگەنلەر ئۈچۈن ھېچكىم تەسەللى قەدەھىنى سۇنمايدۇ. **8** سەن بولساڭ ئەل-يۇرت بىلەن بىللە يەپ-ئىچىشكە تويى-بەزمە بولغان ۋىگىمۇ كىرمە؛ **9** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۆز كۆزلىرىڭلاردا ۋە ئۆز كۈز ئالدىڭلاردا، بۇ يەردىن تاماشىنىڭ ساداسىنى، شاد-خۇراملىق ساداسىنى ۋە تويى بولۇۋاتقان يېگىت-قىزنىڭ ئاۋازلىرىنى توختىتىمەن. **10** شۇنداق بولىدۇكى، سەن بۇ خەلققە بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئېيتقىنىڭدا، ئۆلار سەندىن: «نېمىشقا پەرۋەردىگار مۇشۇنداق زور بىر كۈلپەتنى بېشىمىزغا چۈشۈرۈشكە بېكىتكەن؟ بىزنىڭ قەبىھلىكىمىز زادى نېمە؟ پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئالدىدا زادى سادىر قىلغان نېمە گۇناھىمىز باردۇ؟» ـ دەپ سورايدۇ. **11** ئەمدى سەن ئۆلارغا مۇنداق دەيسەن: ـ چۈنكى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مەندىن ۋاز كەچكەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ھەمدە باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ ئۆلارنىڭ قۇلۇقىدا بولغان، ئۆلارغا چوقۇنغان، ئۆلار مەندىن ۋاز كەچكەن، تەۋرات-قانۇنۇمنى ھېچ تۇتمىغان؛ **12** سىلەر بولىساڭلار، ئاتا-بوۋىلىرىڭلاردىن تېخىمۇ يەتەر قىلغانسىلەر، مانا، ھەربىرىڭلار ئۆز رەزىل كۆڭۈلدىكى جاھىللىقىنىڭ كەينىگە كىرىپ، ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغانسىلەر؛ **13** شۇڭا مەن سىلەرنى بۇ زېمىندىن ئېلىپ، سىلەر يا كى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ھېچ بىلمەيدىغان باشقا بىر زېمىنغا تاشلايمەن؛ سىلەر شۇ يەردە كېچە-كۈندۈز باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇلۇقىدا بولىسىلەر، چۈنكى مەن سىلە رگە ھېچ مېھىرنى كۆرسەتمەيمەن. **14** شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ «ئىسرائىلارنى مىسىر زېمىندىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دېگەن قەسەم قىلىندىن ئىشلىتىلمەيدۇ، **15** بەلكى [شۇ كۈنلەردە] «ئىسرائىلارنى شىمالىي زېمىندىن ۋە ئۆزى ئۈچۈن ئۆلارنى ھەيدىگەن بارلىق زېمىنلەردىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم ئېچىلىدۇ. چۈنكى مەن ئۆلارنى ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا قايتۇرىمەن. **16** ھالبۇكى، مانا ھازىر بولسا، مەن نۇرغۇن بېلىقچىلارنى ئەۋەتىپ ئۆلارنى تۇتقۇزۇشقا چاقىرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئاندىن نۇرغۇن ئۈۋچىلارنى ئەۋەتىپ ئۆلارنى قىغلاپ ئۈۋلاشقا چاقىرىمەن؛ ئۆلار ئۆلارنى ھەربىر تاغدىن، ھەربىر ئېگىزلىكتىن، قىيا تاشلارنىڭ غار-قىسىلچاقلىرىدىن تېپىۋالىدۇ. **17** چۈنكى كۆزلىرىم ئۆلارنىڭ بارلىق يوللىرى ئۈستىدە ئۈردۇ؛ ئۆلار ئالدىمدا ھېچ سۈقۇنالمىدى، ئۆلارنىڭ قەبىھلىكى كۆزلىرىمدىن ھېچ يوشۇرۇلمىدى. **18** لېكىن مەن ئاۋۋال ئۆلارنىڭ قەبىھلىكىنى ۋە گۇناھىنى بېشىغا ھەسسىلەپ قايتۇرىمەن؛ چۈنكى ئۆلار زېمىنىمنى يېرگىنچلىك نەرسىلەرنىڭ ئۆلۈكلىرى بىلەن يۇلغىنان، مېنىڭ مىراسىمنى لەنەتلىك نەرسىلىرى بىلەن تولدۇرغان. **19** ـ ئى پەرۋەردىگار، سەن مېنىڭ كۈچۈم ۋە قورغىنىمسەن، ئازاب-ئۇقۇبەت كۈنىدە باشپاناھىمسەن. ئەللەر بولسا يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن يېنىگىنا كېلىدۇ ۋە: «بەرھەق، ئاتا-بوۋىلىرىمىز يالغانچىلىق ھەم بىمەنىلىككە مىراسخورلۇق قىلغان، بۇ نەرسىلەردە ھېچ پايدا يوقتۇر. **20** ئىنسانلار ئۆز-ئۆزىگە خۇدالارنى ياسىيالامدۇ؟! لېكىن ياسىغىنى خۇدا ئەمەستۇر!» ـ دەيدۇ. **21** ـ شۇڭا، مانا، مەن بۇ قېتىم [بۇ رەزىل خەلققە] شۇنى ئۇيدان بىلدۈرىمەن، ـ ئۆلارغا مېنىڭ قولۇم ۋە كۈچ-قۇدرىتىمنى ئۇيدان بىلدۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆلار مېنىڭ نامىمنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ!

17

يەھۇدانىڭ گۇناھى ئالماس ئۇچلۇق تۇمۇر قەلەم بىلەن تاشتاختاي كەبى يۈرە كلىرىگە ۋە قۇربانگاھلىرىدىكى مۈڭگۈزلە رگە ئويۇلغان؛ **2** باللىرىمۇ يېشىل دەرەخلەر يېنىدا تىكەلەنگەن، ئېگىز دۆڭلەر ئۈستىدە ياسىغان [بۇتلىرىنىڭ] قۇربانگاھلىرىنى ۋە «ئاشەراھ»لىرىنى ھەردائىم سېغىنىدۇ. **3** مەن تاغلىرىڭلاردا ۋە ئېتىزلىرىڭلاردا، ھەم بايلىقلىرىڭنى ھەم خەزىنىلىرىڭنى، ـ سېنىڭ «يۇقىرى جايلار»ىڭنى يۇنىڭ سىرتىدا ئەمەس ـ بۇ چېتىگىگىچە بولغان گۇناھىڭ تۆپەيلىدىن ئولجا بولۇشقا تاپشۇرىمەن؛ **4** ئۆز ۋۇجۇدۇڭ شورى، مەن ساڭا تەقدىم قىلغان مىراسىڭ قولۇڭدىن كېتىدۇ؛ مەن سەن تونۇمايدىغان بىر زېمىندا سېنى دۈشمەنلىرىڭنىڭ قۇللۇقىغا تاپشۇرىمەن؛ چۈنكى سىلەر غەزىبىمگە ئوت يېقىپ ئۆنى قوزغىنىسىلەر، ئۇ مەڭگۈ ئۆچ كويىدۇ. **5** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ ئادەمگە تايانغان، ئادەمنىڭ ئەت-گۆشىنى تايانچى قىلغان، قەلبى پەرۋەردىگاردىن چەتنىگەن ئادەمنىڭ ھالىغا لەنەت بولسۇن! **6** ئۇ چۆل-باياۋاندا ئوسكەن قارا ئارچا چاتقىلىدەك بولىدۇ؛ بەختىيا-خىشلىق كەلسىمۇ ئۇ بۇنى كۆرمەيدۇ؛ ئۇ بەلكى چۆلدىكى قاغىيراق يەرلەردە، ئادەمزاتسىز شورلۇق بىر زېمىندا ئۇرىدۇ. **7** پەرۋەردىگارغا تايانغان، پەرۋەردىگارنى تايانچ قىلغان ئادەم بەختىيار بولىدۇ! **8** ئۇ سۈلار بويىدا تىكەلەنگەن، ئېرىق بويىدا كەڭ يىلتىز تارتقان دەرەخدەك؛ پېژغىرىم ئىسسىقتىن ئۇ قورقمايدۇ، ئۇنىڭ يېپۇرماقلىرى ھەمىشە يېشىلدۇر، قۇرغاقچىلىق يىلى ئۇ سولاشمايدۇ ۋە مېۋە بېرىشتىن قالمايدۇ.

9 قەلب ھەممىدىن ئالدامچى، ئۇنىڭ داۋاسى يوقتۇر. كىمدۇ ئۇنى چۈشىنەلىسۇن؟ **10** مەنكى پەرۋەردىگار ئىنسان قەلبىنى كۆزىتىپ تەكشۈرىمەن؛ ھەربىرىسگە ئۆز يوللىرى يېچە، قىلغان ئەمەللىرىنىڭ مېۋىسى يېچە تەقسىم قىلىش ئۈچۈن، ئىنسان ۋىجدانىنى سىناپمەن. **11** خۇددى ئۆزى تۇغمىغان تۇخۇملارنى يېسۇلغان كەكلىكتەك؛ ھارامدىن بايلىقلارغا ئېرىشكەن كىشىمۇ شۇنداق بولىدۇ؛ كۈنلىرىنىڭ يېرىمى ئۆتەمەيلا ئېرىشكىنىدىن ئايرىلىدۇ، ئۇ ئاخىرىدا ئەخمەق بولۇپ چىقىدۇ. **12** شان-شەرەپلىك بىر تەخت، ئەزەلدىن يۇقىرىغا تىكەلەنگەن، دەل بىزنىڭ باشپاناھىمىز بولغان جايدۇر؛ **13** ئى پەرۋەردىگار، سەن ئىسرائىلنىڭ ئۈمىدىسەن! سەندىن ۋاز كەچكەن ھەممەيلەن يە رگە قاراپ قالىدۇ، سەندىن يىراقلاشقانلار ئۆيراقتا ياتقانلار تارىسدا تىزىلىنىدۇ؛ چۈنكى ئۆلار ھاياتلىق سۈلىرىنىڭ مەنبەسى بولغان پەرۋەردىگاردىن ۋاز كەچكەن. **14** مېنى ساقايتقىن، ئى پەرۋەردىگار، مەن شۇنىڭ بىلەن جەزمەن ساقايتىلىمەن! مېنى قۇتقۇزغىن، شۇنىڭ بىلەن جەزمەن قۇتقۇزۇلىمەن! ـ چۈنكى ئۆزۈڭ مېنىڭ مەدھىيەمدۇرسەن! **15** مانا، ئۆلار ماڭا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-يېشارىتى قېنى؟! قېنى، ئۇ ئەمەلگە ئاشۇرۇلسۇن!» ـ دەيدۇ. **16** لېكىن مەن بولسام، ساڭا ئە گەشكىنىمدە «پادا باققۇچى» بولۇشتىن ھېچ قاچقان ئەمەسمەن، ۋە ئەجەل كۈنىنى ھېچ ئارزۇ قىلىغانىمەن، ـ سەن بىلىسەن! ئاغزىمدىن بارلىق چىققانلار سېنىڭ يۈز ئالدىڭدا بولغان. **17** ماڭا ۋەھىمە بولمىغايسەن؛ كۈلپەتلىك كۈنىدە سەن مېنىڭ باشپاناھىمدۇرسەن. **18** ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلار يە رگە قاراپ قالسۇن، لېكىن مېنى يە رگە قاراتمىغايسەن! ئۆلار دەككە-دۇككىگە چۈشسۇن، لېكىن مېنى دەككە-دۇككىگە چۈشۈرمىگەيسەن؛ ئۆلارنىڭ بېشىغا كۈلپەت كۈنىنى چۈشۈ رگەيسەن؛ ئۆلارنى ئىككى ھەسسىلىك ھالاكەت بىلەن ئۇرۇل-كىبسىل پاچاقلاپ تاشلىغايسەن! **19** پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېگەن: ـ بارغىن، يەھۇدا پادىشاھلىرى شەھەر رگە كىرىدىغان ۋە چىقىدىغان «خەلقنىڭ يالىرى» دېگەن دەرۋازىدا، ھەمدە يېرۇسالېمنىڭ بارلىق دەرۋازىلىرىدا تۇرغىن، ئۆلارغا مۇنداق دېگىن: ـ **20** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى مۇشۇ دەرۋازىلاردىن كىرىدىغان يەھۇدانىڭ پادىشاھلىرى، بارلىق يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدا ئۇرۇۋاتقان خالايىق! **21** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۆز جېنىڭلارغا ھېزىر بولۇڭلار! «شاباب» كۈنىدە ھېچقانداق يۈكنى كۆتۈرمە ڭلار، يېرۇسالېمنىڭ دەرۋازىلىرىدىن ھېچنەرسىنى ئېيكىرمە ڭلار؛ **22** شاباب كۈنلىرىدە ئۆيلىرىڭلاردىن ھېچ يۈكنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ

چىقماكلار، ۋە ھېچقانداق ئەمگەك قىلماكلار، بەلكى مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا ۋېرىۋغىنىمدەك، شاباتنى كۆزنى تۆرۈمگە ئاتالغان مۇقەددەس بىر كۈن دەپ قارا كلار. 23 لېكىن ئۇلار ھېچ ئاڭلىمىغان ياكى قۇلاق سالمىغان، بەلكى ئاڭلىماسلىققا ھەم تەربىيىنى قوبۇل قىلماسلىققا يۈزىنى قاتتىق قىلغان. 24 شۇنداق بولدى ئۇ كى، سىلەر ئاۋازىمنى كۆزگۈل قوبۇپ ئاڭلىماكلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ يەنى شاباتنى كۆزنىدە شەھەر دەرۋازىلىرىدىن ھېچ يۈكنى ئېلىپ كىرمىسە كلار ۋە ھېچ ئەمگەك قىلماسلىق ئارقىلىق شاباتنى كۆزنىنى ماڭا پاك-مۇقەددەس بىر كۈن ھېسابلىسا كلار، 25 بۇ شەھەر دەرۋازىلىرىدىن داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرىدىغان پادىشاھلىرى ۋە ئەمىرلىرى جەڭ ھارۋىلىرىغا ئولتۇرۇپ ۋە ئاتلارغا مىنىپ كىرىدۇ، ئۇلار، ئۇلارنىڭ ئەمىرلىرى، يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارمۇ كىرىپ-چىقىشىدۇ، بۇ شەھەر مەڭگۈ ئاۋات بولىدۇ. 26 شۇنداق قىلسا كلار، خەلقلەر يەھۇدا شەھەرلىرىدىن، يېرۇسالېم ئەتراپىدىكى يېزىلاردىن، بنيامىننىڭ زېمىنىدىن، ئەغەربتىكى «شەفەلاھ» ئېگىزلىكىدىن، جەۋۇبتىكى [تاغلىقتىن]، يەھۇدادىكى جەۋۇبنى باياۋاتلاردىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە «كويدۇرمە قۇربانلىق»لار، «ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى»، «ئاشلىق ھەدىيە»لەر ۋە خۇشبۇيلارنى ئېلىپ، [پەرۋەردىگارغا بولغان] رەھمەتلىرىنى ئېيتىشقا كىرىدىغان بولىدۇ. 27 لېكىن سىلەر ماڭا قۇلاق سالمىسا كلار، يەنى شاباتنى كۆزنىنى تۆرۈمگە پاك-مۇقەددەس ھېسابلىماي، شاباتنى كۆزنىدە يېرۇسالېمنىڭ دەرۋازىلىرىدىن يۈك كۆتۈرۈپ كىرسە كلار، ئەمدى مەن دەرۋازىلارغا بىر ئوت ياقىمەن، ئۇ يېرۇسالېمدىكى ئوردىلارنى يەۋېتىدۇ، ئۇنى ھېچ ئۆچۈرەلمەيدۇ.

18

بۇ سۆز پەرۋەردىگاردىن يەرەمىياغا كېلىپ، مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 «ئور: ئۇكىدىن تۈر، ساپالچىنىڭ ئۆيىگە چۈشكىن، مەن ساڭا سۆزلىرىمنى ئاڭلىتىمەن». 3 شۇڭا مەن ساپالچىنىڭ ئۆيىگە چۈشتۈم، ۋە مانا، ساپالچى غالتەك ئۈستىدە بىر نەرسىنى ياساۋاتقاندى. 4 ئۇ سىغىز لايدىن ياساۋاتقان قاچا تۈرۈپ-تۈرۈپ قولى ئاستىدا بۇزۇلاتتى. شۇ چاغدا ساپالچى شۇ لايدىن تۈزى لايىق كۆرگەن باشقا بىر قاچىنى ياسايتتى. 5 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 6 «ئى ئىسرائىل جەمەتى، بۇ ساپالچى قىلغانىدەك مەن ساڭا قىلالمامدىم؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. ـ مانا، سىغىز لاينىڭ ساپالچىنىڭ قولىدا بولغىنىغا ئوخشاش، سىلەر مېنىڭ قولۇمدىسىلەر، ئى ئىسرائىل جەمەتى. 7 بەزىدە مەن مەلۇم بىر ئەل، مەلۇم بىر مەملىكەت توغرۇلۇق، يەنى ئۆتنۈڭ يۇلۇتۇشى، بۇزۇلۇتۇشى ۋە ھالاك قىلىنىشى توغرۇلۇق سۆزلەيمەن؛ 8 شۇ چاغ مەن ئاگاھلاندۇرغان شۇ ئەل ياماناللىقىدىن توۋا قىلسۇ ياكىسا، مەن ئۇلارغا قىلماقچى بولغان ياماناللىقتىن ياتىمەن. 9 مەن يەنە بەزىدە مەلۇم بىر ئەل، مەلۇم بىر مەملىكەت توغرۇلۇق، يەنى ئۆتنۈڭ قۇرۇلۇشى ۋە تىكىپ ئۆستۈرۈلۈشى توغرۇلۇق سۆزلەيمەن؛ 10 شۇ چاغ شۇ ئەل كۆز ئالدىمدا ياماناللىق قىلسۇ ئاۋازىمنى ئاڭلىمىسا، مەن يەنە ئۇلارغا ۋەدە قىلغان، ئۇلارنى بەركەتلىمەكچى بولغان ياخشىلىقتىن ياتىمەن. 11 ئەمدى ھازىر يەھۇدادىكىلەر ۋە ۋە پېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارغا مۇنداق دېگىن: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن سىلە ۋە ياماناللىق تەييارلاۋاتىمەن، سىلە ۋە قارشى بىر پىلان تۈزىۋاتىمەن، شۇڭا ھەربىرىڭلار رەزىل يولۇڭلاردىن يېنىڭلار، يوللىرىڭلارنى ۋە قىلمىشلىرىڭلارنى تۈزىتىڭلار. 12 ـ لېكىن ئۇلار: «ياق! خام خىيال قىلما! بىز ئۆز پىلانلىرىمىزغا ئەگىشىۋېرىمىز، ئۆز ئەزىلى كۆڭلىمىزدىكى جاھىللىقىمىز بويىچە قىلىۋېرىمىز» ـ دەيدۇ. 13 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەللەر ئارىسىدىن: «كىم مۇشۇنداق ئىشنى ئاڭلاپ باققان؟!» دەپ سوراكلار. «پاك قىز» ئىسرائىل دەھشەتلىك يىرگىنچلىك ئىشنى قىلغان! 14 لۇبان قارلىرى ئايدالادىكى قىيالىقتىن يوقاپ كېتەمدۇ؟ ئۆنۈك يىراقتىن چۈشكەن مۇزدەك سۇلىرى قۇرۇپ كېتەمدۇ؟ 15 لېكىن مېنىڭ خەلقىم بولسا مېنى ئۇنتۇغان؛ ئۇلار يوق بىر نەرسىلە ۋە خۇشبۇيى ياقىدۇ، مانا، بۇلار ئۇلارنى ياشاۋاتقان يولدىن، يەنى قەدىمدىن بولغان يوللاردىن پۈتلاشتۇرۇپ، كۆتۈرۈلۈپ تۈز قىلىنمىغان بىر يولدا ماڭدۇرغان. 16 شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ زېمىنىنى دەھشەت باسىدىغان ھەم دائىم كىشىلەر تۆش-تۆش قىلىدىغان ئېيىبكت قىلىدۇ، ئۇنىڭدىن ئۆتۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى دەھشەت يېسىپ، ۋىشىنى چايقىشىدۇ. 17 مەن خۇددى شەرقتىن چىققان شامالدەك ئۇلارنى دۈشمەن ئالدىدا تارقىتىۋېتىمەن؛ مەن بالا-ئىشاپەت كۈنىدە ئۇلارغا يۈزۈمنى ئەمەس، بەلكى ئارقامنى قىلىمەن». 18 كىشىلەر: «كېلىڭلار، يەرەمىياغا قەست قىلايلى، چۈنكى يا كاھىنلاردىن قانۇن-تەربىيە، يا دانىشمەنلەردىن ئەقىل-نەسىھەت يا پەيغەمبەرلەردىن سۆز-بېشارەت كەملىك قىلمايدۇ. كېلىڭلار، تىلمىزنى بىر قىلىپ ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلايلى، ئۇنىڭ سۆزلىرىدىن ھېچقايسىسىغا قۇلاق سالمايلى» ـ دېيىشتى. 19 ـ ئى پەرۋەردىگار، ماڭا قۇلاق سالغايسەن، ماڭا قارشىلاشىدىغانلارنىڭ دەۋاتقانلىرىنى ئاڭلىغايسەن. 20 ياخشىلىققا ياماناللىق قىلىش بولامدۇ؟ چۈنكى ئۇلار جېنىم ئۈچۈن ئورا كولىغان؛ مەن ئۇلارغا ياخشى بولسۇن دەپ، غەزىپىڭنى ئۇلاردىن ياندۇرۇش ئۈچۈن سېنىڭ ئالدىڭدا [دۇئا قىلىپ] تۇرغانلىقىمنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن. 21 شۇڭا بالىلىرىڭنى قەھەتچىلىككە تاپشۇرغايسەن، قىلىچنىڭ بىسىغا ئېلىپ بە رگەيسەن؛ ئاياللىرى بالىلىردىن جۇدا قىلىنىپ ئۆل قالسۇن، ئەرلىرى ۋاباغا-ئۆلۈم بىلەن يوقالسۇن، يىگىتلەر جەڭدە قىلىچلانسۇن. 22 ئۇلارنىڭ ئۇستىگە باسمىچىلارنى ئېلىپ كەلگىنىڭدە ۋېلىرىدىن ناله-پەريات ئاڭلانسۇن، چۈنكى ئۇلار مېنى تۇتۇشقا ئورا كولىغان، پۇتلىرىم ئۈچۈن قىسماقلارنى يوشۇرۇۋېتىپ سالغان. 23 ئەمدى سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ مېنى قەتىل قىلىشقا بولغان قەستلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۇيدان بىلىسەن؛ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكلىرىنى كەچۈرمىگەيسەن، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى كۆزۈڭدىن ئالدىدىن يۇمىغايسەن؛ بەلكى ئۇلار سېنىڭ ئالدىڭدا يىقىتىلسۇن، غەزىپىڭ چۈشكەن كۈنىدە ئۇلارنى بىر تەرەپ قىلغايسەن.

19

پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بارغىن، ساپالچىدىن بىر ساپال كوزىنى ئالغىن؛ ئاندىن ئەلنىڭ ئاقساقالىلىردىن ۋە كاھىنلارنىڭ ئاقساقالىلىردىن بىرنەچىنى ئالىپىرىپ، 2 «ساپال پارچىلىرى» دەرۋازىسىغا يېقىن بولغان «ھىننومنىڭ ئوغلىنىڭ جىلغىسى»غا بېرىپ شۇ يەردە مەن ساڭا ئېيتىدىغان سۆزلەرنى جاكارلىغىن. 3 مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاكلار، ئى يەھۇدانىڭ پادىشاھلىرى ۋە يېرۇسالېمدىكىلەر! ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن مۇشۇ يە رگە بالا-ئىشاپەتنى چۈشۈرىمەنكى، كىمكى ئۇنى ئاڭلىسىلا قۇلاقلىرى زىڭىلداپ كېتىدۇ. 4 چۈنكى بۇ خەلق مەندىن ۋاز كېچىپ، بۇ يەرنى ماڭا «يات» قىلغان، ئۇنىڭدا نە ئۆزلىرى، نە ئاتا-بوۋىلىرى، نە يەھۇدا پادىشاھلىرى ھېچ تونۇمىغان باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇيى ياققان؛ ئۇلار بۇ يەرنى گۇناھسىزلارنىڭ قانلىرى بىلەن تولدۇرغان. 5 ئۇلار باتالغا ئۆز بالىلىرىنى كويدۇرمە قۇربانلىقلار سۈپىتىدە كويدۇرۇش ئۈچۈن باتالنىڭ «يۇقىرى جايلار»ىنى قۇرغان، مەن بۇنداق بىر ئىشنى ھېچقاچان بۇيرۇپ باقمىغان، ھېچ ئېيتمىغان، ئۇ ھە رگىز ئويۇمغا كىرىپ باقمىغان. 6 شۇڭا مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بۇ يەر كەلگۈسىدە «توفەت»، يا كى «ھىننومنىڭ ئوغلىنىڭ جىلغىسى» دەپ ئاتالمايدۇ، بەلكى «قەتل جىلغىسى» دەپ ئاتىلىدۇ. 7 مەن بۇ يەردە يەھۇدا ھەم يېرۇسالېمنىڭ پىلان-تەدبىرلىرىنى قۇرۇق قىلىۋېتىمەن؛ مەن ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قىلىچى بىلەن، يەنى جانلىرىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىدا يىقىتىمەن؛ مەن جەسەتلىرىنى ئاسمانىدىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە يەر-زېمىنىدىكى ھايۋاناتلارغا ئوزۇق بولۇشقا بېرىۋېتىمەن. 8 مەن بۇ شەھەرنى دەھشەت باسىدىغان ھەم كىشىلەر تۆش-تۆش قىلىدىغان ۋىيىبكت قىلىمەن؛ ئۇنىڭدىن ئۆتۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ بارلىق يارا-ۋايالىرى ئۈچۈن دەھشەت بىسىپ ئۆشقىرىدۇ. 9 مەن ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ ھەم جانلىرىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قاتتىق قىستاپىدىغان قورشاۋۇنىڭ بىسىمى ئاستىدا ئوغۇللىرىنىڭ گۆشىنى ھەم قىزلىرىنىڭ گۆشىنى يەيدىغان قىلىمەن، ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز يېقىنلىرىنىڭ گۆشىنى يەيدۇ. 10 ئەمدى سەن ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئاياغىنى ھەمراھلىرىڭنىڭ كوزىنى ئالدىدا ھېلىقى كوزنى چېقىۋەتكىن؛ 11 شۇنداق قىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بىرسى ساپالچىنىڭ كوزىسىنى قايتىدىن ھېچ ياسىيالمىغۇدەك دەرىجىدە چېقىۋەتكىنىدەك مەنمۇ بۇ خەلق ۋە بۇ شەھەرنى شۇنداق چېقىۋېتىمەن. ئۇلار جەسەتلىرىنى توفەتتە كۆمىدۇ، ھەتتا كۆمگۈدەك يەر قالمىغۇچە. 12 مەن بۇ يەرنى ۋە بۇنىڭدا ئۇرۇۋاتقانلارنىمۇ مۇشۇنداق قىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بۇ شەھەرنى توفەتكە ئوخشاش قىلىمەن. 13 يېرۇسالېمدىكى ۋېلىر ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ ۋېلىرى، ـ يەنى ئۇلارنىڭ ئۆگۈلىرىدە ئۇرۇپ ئاسماندىكى بارلىق يۇلتۇز-سەيىارىلە رگە خۇشبۇيى ياققان ۋە مەندىن باشقا يات ئىلاھلارغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى تۆككەن بارلىق ۋېلىرى خۇددى توفەت دېگەن جايدەك بۇلغانغان جايلار بولىدۇ. 14 ۋە يەرەمىيا پەرۋەردىگار ئۇنى بېشارەت بېرىشكە ئەۋەتكەن توفەتتىن قايتىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ ھويلىسىغا كىرىپ ئۇرۇپ بارلىق خەلقىگە مۇنداق دېدى: 15 ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ شەھەر ۋە ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىگە قاراپ ئېيتقان بالا-ئىشاپەتنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى ئۇلار ۋىينى قاتتىق قىلىپ مېنىڭ سۆزلىرىمنى ھېچقاچان ئاڭلىمىدى.

20

ئەمدى ئىممەرنىڭ ئوغلى، كاھىن پاشخۇر ـ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە «ئامانلىق ساقلاش بېگى»مۇ ئىدى، يەرەمىيانىڭ بۇ بېشارەتلەرنى يە رگەنلىكىنى ئاڭلىدى. 2 پاشخۇر يەرەمىيا پەيغەمبەرنى ئۇرغۇزدى ۋە ئۇنىڭ پۇتىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى «بنيامىننىڭ يۇقىرى

دەرۋازىسى»نىڭ يېنىدىكى تاقاققا سالدى. 3 ئىككىنچى كۆزنى، پاشخۇر يەرەمىيانى تاقاقتىن بوشاتتى؛ يەرەمىيا تۇنىگىغا: ـ يەرۋەردىگار ئىسمىگىنى پاشخۇر ئەمەس، بەلكى «ماگور-مىسسابىب» دەپ ئاتىدى، دېدى. 4 ـ چۈنكى يەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن سېنى تۆز ئۆگىگە ۋە بارلىق ئاغىنىلىرىڭگە ۋەھىمە سالغۇچى ئوبيېكت قىلىمەن؛ تۇلار دۇشمەنلىرىڭ قىلىچى بىلەن يىقىلىدۇ، سەن تۆز كۆزۈڭ بىلەن بۇنى كۆرىسەن؛ مەن بارلىق يەھۇدانى بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئۇ تۇلارنى بابىلغا ئېلىپ كېتىدۇ ھەمدە تۇلارنى قىلىچ بىلەن ئۇرىدۇ. 5 مەن بۇ شەھەرنىڭ ھەممە بايلىقلىرى ـ بارلىق مەھسۇلاتلىرى، بارلىق قىممەت نەرسىلىرى ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ بارلىق خەزىنىلىرىنى دۇشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ تۇلار تۇلارنى ئولجا قىلىپ بۇلۇۋېلىپ بابىلغا ئېلىپ كېتىدۇ. 6 سەن بولساڭ، ئى پاشخۇر، ھەممە ئويدىكىلىرىڭ بەرگە سۈرگۈن بولۇپ كېتىسىلەر؛ سەن بابىلغا كېلىسەن؛ سەن شۇ يەردە دۇنياىدىن كېتىسەن، شۇ يەر گە كۆمۈلىسەن؛ سەن ھەم سېنىڭ يالغان بېشارەتلىرىڭگە قۇلاق سالغان ئاغىنىلىرىڭمۇ شۇنداق بولىدۇ. 7 ئى يەرۋەردىگار، سەن مېنى قايىل قىلىپ [يەيغەمبەرلىككە] كۆندۈردۈڭ، مەن شۇنداقلا كۆندۈرۈلدۇم؛ سەن مەندىن زور كەلدىڭ، شۇنداقلا غەلبە قىلدىڭ؛ مەن پۈتۈن كۈن تاپا-تەننىڭ ئوبيېكتى بولىمەن؛ ھەممە كىشى مېنى مازاق قىلىدۇ. 8 مەن قاچانلا سۆز قىلسام، «زوراۋانلىق ھەم بۇلاڭچىلىق كېلىدۇ» دەپ جاكارلىشىم كېرەك؛ شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى مېنى پۈتۈن كۈن ئاھانەت ۋە مەسخىرىنىڭ ئوبيېكتى قىلىدۇ. 9 لېكىن مەن: «مەن ئۇنى تىلغا ئالمايمەن، ۋە يا كى ئۇنىڭ نامى بىلەن ئىككىنچى سۆز قىلمايمەن» دېسەم، ئۇنىڭ سۆزى قەلبىمدە لاۋۇلداپ ئوت بولۇپ، سۆڭەك كلىرىمگە قاپسالغان بىر يالقۇن بولىدۇ؛ ئېچىمگە سىغدۇرۇشقا ھالم قالمايي، ئېيتماي چىداپ تۇرالمايمەن. 10 شۇنداق، قىلۇبىرىمەن، گەرچە مەن نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ پېچىرلاشقان قەستلىرىنى ئاڭلىساممۇ؛ تەرەپ-تەرەپلەرنى ۋەھىمە باسىدۇ! «ئۇنىڭ ئۆستىدىن ئەرز قىلىڭلار! ئۇنىڭ ئۆستىدىن ئەرز قىلايلى!» دەپ، بارلىق ئۇلپەت-ھەمراھلىرىم پۇتلىشىپ كېتىشىمنى پايلاپ يۈرمەكتە؛ تۇلار «ئۇ بەلكىم ئالدىنار، شۇنداق بولغاندا بىز ئۇنىڭ ئۆستىدىن غەلبە قىلىمىز، ئۇنىڭدىن ئىنتىقام ئالالايمىز» دېيىشۇاتىدۇ. 11 لېكىن يەرۋەردىگار بولسا قۇدرەتلىك ۋە دەھشەتلىك بىر پالۋاندەك مەن بىلەن بىللىدۇر؛ شۇڭا ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلار يۇتۇلىشىپ غەلبە قىلالمايدۇ؛ تۇلار مۇۋەپپەقىيەت قازانمىغاچقا، قاتتىق خجىل بولۇپ يە رگە قاراپ قالدۇ، تۇلارنىڭ بۇ رەسۋاچىلىقى مەڭگۈلۈك بولۇپ، ھە رگىز ئۇنىتۇلمايدۇ. 12 ئەمدى سەن، ئى ھەققانىيلارنى سىنايدىغان، ئىنسانلىنىڭ ۋىجدانى ۋە قەلبىنى كۆرىدىغان ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان يەرۋەردىگار، تۇلارنىڭ ئۆستىگە بولغان قىساسىڭنى ماڭا كۆرگۈز زگەيسەن؛ چۈنكى مەن دەۋايىمنى ئالدىڭغا ۋېرىغانمەن. 13 يەرۋەردىگارنى كۈي ئېيتىپ ماختاڭلار، ئۇنى مەدھىيىلە كۆلەر؛ چۈنكى ئۇ نامرات كىشىنى رەزىللىك قىلغۇچىلاردىن قۇتقۇزغان. 14 مېنىڭ تۇغغۇلغان كۈنۈمگە لەنەت بولسۇن؛ ئاپام مېنى تۇغقان كۈنى مۇبارەك بولسۇن! 15 ئاتامغا خەۋەر ئېلىپ: «ساڭا ئوغۇل بالا تۇغۇلدى!» دەپ ئۇنى ئالامەت شادلاندۇرغان ئادەمگە لەنەت بولسۇن! 16 بۇ ئادەم يەرۋەردىگار رەھىم قىلماي غۇلاتقان شەھەرلەردەك بولسۇن؛ ئۇ ئەتىگەندە ناۋە، چۈشتە ئالاقزادىلىك چۇقانلىرىنى ئاڭلىسۇن ـ 17 چۈنكى ئۇ مېنى بالىياتقۇدىن چۈشكىنىمدىلا ئۆلتۈرۈۋەتمىگەن؛ ئاپام مېنىڭ گۆرۈم بولىشىدى، ئۇنىڭ قورسىقى مەن بىلەن تەڭ ھەمىشە چوڭ بولىشىدى! 18 ئېمىشقا مەن جاپا-مۇشەققەت، ئازاب-ئۇقۇبەتنى كۆرۈشكە، كۆنلىرىمنى خجىلەت-ئاھانەت ئىچىدە ئۆتكۈزۈشكە بالىياتقۇدىن چىققانىدىمەن؟

21

پادىشاھ زەدەكىيا مالكىيانىڭ ئوغلى پاشخۇرنى ھەم مائاسىياھنىڭ ئوغلى، كاھىن زەفانىيانى ئەۋەتكەنىدە، يەرەمىياغا يەرۋەردىگاردىن تۆۋەندىكى مۇنۇ بىر سۆز كەلدى: ـ 2 ([تۇلار]: «بىز ئۈچۈن يەرۋەردىگاردىن يارىدەم سوريغىن؛ چۈنكى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار بەرگە ھۇجۇم قىلدۇ؛ يەرۋەردىگار ئۇزىنىڭ [ئۆتكەنكى] كارامەت قىلغان ئىشلىرى ۋىجىە، بەزگىمۇ ئوخشاش مۇئامىلە قىلىپ، ئۇنى يېنىمىزدىن يانىدۇرارمىكىن؟») ـ [دەپ سوريدى]. 3 يەرەمىيا تۇلارغا: ـ زەدەكىياغا مۇنداق دەگلار، ـ دېدى) 4 ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن قوللىرىڭلار ئۇتقان، سىلەرنى قورشۇالغان بابىل پادىشاھى ھەم كالدىيلە رگە سېپىل سىرتىدا جەڭ قىلىشقا ئىشلىتىدىغان، جەڭ قوراللىرىڭلارنى قايرۋېتىمەن ۋە بۇلارنى بۇ شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىدا يىغىۋالىمەن؛ 5 مەن ئۆزۈمۈ سوزۇلغان قولۇم ۋە كۈچلۈك بىلىكىم بىلەن، غەزىپىم بىلەن، قەھرىم بىلەن ۋە ھەسسىلەڭگەن ئاچچىقىم بىلەن سىلە رگە جەڭ قىلىمەن! 6 مەن بۇ شەھەردە تۇرۇۋاتقانلارنى، ئىنسان بولسۇن، ھايۋان بولسۇن ئۇرىمەن؛ ئۇلار دەھشەتلىك بىر ۋابا بىلەن ئۆلىدۇ. 7 ئاندىن كېيىن، ـ دەيدۇ يەرۋەردىگار، ـ يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانى، خىزمەتكارلىرىنى، خەلقىنى، يەنى بۇ شەھەردە ۋابادىن، قىلىچتىن ۋە قەھەتچىلىكتىن قېلىپ قالغانلار بولسا، مەن ئۇلارنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا، ئۇلارنىڭ دۇشمەنلىرىنىڭ قولىغا ۋە جىنىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ نېبوقادنەسار ئۇلارنى قىلىچ تىغى بىلەن ئۇرىدۇ، ئۇ نە ئۇلارنى ئايىمايدۇ، نە ئۇلارغا ئىچىنى ھېچ ئاغرىتمايدۇ، نە رەھىم قىلمايدۇ. 8 لېكىن سەن بۇ خەلققە مۇنداق دېيىشىڭ كېرەك: «يەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئالدىڭلاردا ھايات يولى ۋە مامات يولىنى سالىمەن؛ 9 كىم بۇ شەھەردە قالماقچى بولسا، قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن ئۆلىدۇ؛ لېكىن كىم شەھەردىن چىقىپ، سىلەرنى قورشۇالغان كالدىيلە رگە تەسلىم بولسا، ئۇ ھايات قالىدۇ؛ ئۇنىڭ جېنى ئۆزىگە ئالغان ئولجىدەك بولىدۇ. 10 چۈنكى مەن بۇ شەھەر گە ياخشىلىق ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى يامانلىق قىلىش ئۈچۈن يۈزۈمنى قاراتقۇزدۇم، ـ دەيدۇ يەرۋەردىگار؛ ئۇ بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ، ئۇ ئۇنى ئوت سېپىلىغا كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. 11 ۋە يەھۇدا پادىشاھىنىڭ جەمەتى ئوغرۇلۇق يەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: ـ 12 ئى داۋۇتنىڭ جەمەتى، يەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھەر ئەتىگەندە ئادالەت بىلەن ھۆكۈم چىقىرىڭلار، بۇلانغان كىشىنى ئە زگۈچىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇڭلار؛ بولمىسا، قىلغانلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكى تۆپەيلىدىن، قەھرىم يارتالاپ، ئۆتىمەك ھەممىنى كۆيدۈرىدۇ؛ ئۇنى ئۆچۈرەلەيدىغان ھېچكىم بولمايدۇ؛ 13 مانا، مەن ساڭا قارشىدۇرمەن، ئى جىلغا ئۈستىدە، تۈزلە ئۆلىكتىكى قىيادا ئولتۇرغۇچى، يەنى «كىم ئۆستىمىزگە چۈشۈپ ھۇجۇم قىلالىسۇن، كىم ئۆيلىرىمىزگە بېسىپ كىرەلىسۇن؟!» دېگۈچى، ـ دەيدۇ يەرۋەردىگار. 14 مەن سىلەرنىڭ قىلمىشىڭلارنىڭ مېۋىسى بويىچە سىلە رگە يېقىنلىشىپ جازالايمەن، ـ دەيدۇ يەرۋەردىگار؛ ۋە مەن ئۇنىڭ ئورمانلىقىدا بىر ئوت ياقىمەن، ئۇ بولسا ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى ھەممىنى كۆيدۈرۈپ ئۆچىتىدۇ.

22

يەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: «بارغىن، يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئوردىسىغا چۈشۈپ بۇ سۆزنى شۇ يەردە قىلغىن: ـ 2 يەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا، ئى داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇچى، يەھۇدا پادىشاھى ـ سەن، ئەلەمدار-خىزمەتكارلىرىڭ ۋە مۇشۇ دەرۋازىلاردىن كىرىپ-چىقىدىغان خەلقىڭ، ـ 3 يەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق يۈرگۈزۈڭلار، بۇلانغان كىشىنى ئە زگۈچىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇڭلار؛ مۇساپىرلارنى، يېتىم-يېسىرلەرنى ۋە تۇل خوتۇنلارنى ھېچ خارلىماڭلار يا كى بوزەك قىلماڭلار، گۇناھسىز قانلارنى بۇ يەردە تۆكمەڭلار. 4 سىلەر بۇ ئەمرىلە رگە ھەقىقەتەن ئەمەل قىلسا ئاڭلار، ئەمدى داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغان پادىشاھلار، يەنى تۇلار، ئۇلارنىڭ ئەمەلدار-خىزمەتكارلىرى ۋە خەلقى جەڭ ھارۋىلىرىغا ئولتۇرۇپ ۋە ئاتلارغا مىنىپ بۇ ۋېنىڭ دەرۋازىلىرىدىن كىرىپ چىقىشىدۇ. 5 بىراق سىلەر بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىمىسا ئاڭلار، مەن ئۆز نامىم بىلەن قەسەم ئىچىمەنكى، ـ دەيدۇ يەرۋەردىگار، ـ بۇ ئوردا بىر خارابە بولىدۇ. 6 چۈنكى يەرۋەردىگار يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئۆيى توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن ماڭا خۇددى گىلېئاد، لۇۋاننىڭ چوققىسىدەك بولغىنىڭ بىلەن، بەرھەق مەن سېنى بىر چۆل-بايابان، ئادەملەر ۋاز كەچكەن شەھەرلەردەك قىلىمەن. 7 مەن ھەربىرى يا خشى قوراللانغان ۋەيران قىلغۇچىلارنى ساڭا قارشى ئەۋەتىمەن؛ تۇلار «ئېسىل كېدىرلىرىڭنى» كېسىۋېتىپ، ئوتقا تاشلايدۇ. 8 نۇرغۇن ئەللەر بۇ شەھەردىن ئۆتۈپ، ھەربىرى يېقىندىن: «ئېمىشقا يەرۋەردىگار بۇ ئۇلۇغ شەھەرنى بۇنداق قىلغاندۇ؟» دەپ سورايدۇ. 9 ۋە تۇلار جاۋابەن: «چۈنكى تۇلار يەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئەھدىسىدىن ۋاز كېچىپ، باشقا ئىلاھلارغا چوقۇنۇپ تۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرگەن» ـ دەيدۇ. 10 ئۇلۇگىنگە يىغلىماڭلار، ئۇنىڭ ئۆچۈن ئاھ-زارلىماڭلار؛ بەلكى سۈرگۈن بولغىنى ئۆچۈن قاتتىق يىغلاڭلار، چۈنكى ئۇ ئۆز يۇرتىغا ھېچقاچان قايتىپ كەلمەيدۇ. 11 چۈنكى يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى، يەنى تاتسىي يوسىيانىڭ ئورنىغا تەختىگە ئولتۇرغان، بۇ يەردىن سۈرگۈن بولغان شاللۇم توغرۇلۇق يەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ئۇ ھە رگىز بۇ يە رگە قايتمايدۇ؛ 12 چۈنكى ئۇ ئەسىر قىلىنىپ ئاپىرىلغان يېرىدا ئۆلىدۇ، ئۇ بۇ زېمىننى ئىككىنچى كۆرمەيدۇ. 13 ۋېينى ئادىلسىزلىق بىلەن، بالىخانا-راۋاقلىرىنى ئادالەتسىزلىك بىلەن قۇرغانىنىڭ ھالىغا ۋاي! ئۇ قوشنىسىنى بىكار ئىشلىتىپ، ئەمگىكىگە ھېچقانداق ھەق بەرمەيدۇ؛ 14 ئۇ: «ئۆزۈمگە كەڭتاشا بىر ئوردىنى، ئازادە راۋاقلار بىلەن قوشۇپ سالىمەن؛ تامىلىرىغا دېرىزىلەرنى كەڭ چىقىرىمەن؛ تامىلىرىنى كېدىر تاختىلىرى بىلەن بېزەيمەن، ۋېيلىرىنى يەرەڭ سىرلايمەن» ـ دەيدۇ. [ئۇنىڭ ھالىغا ۋاي]! 15 سەن كېدىر ياغىچىدىن ياسالغان تاختىلارنى چاپلاپ، [ئاتا-بوۋىلىرىڭ] بىلەن بەسلەشسەڭ قاندىقۇ پادىشاھ بولۇشقا لايىق بولىسەن؟ سېنىڭ ئاتاڭ يەپ-ئىچىشكە تەشە ككۈر ئېيتىپ، ئادالەت ۋە دۇرۇس ئىشلارنى يۈرگۈزگەن ئەمەسمۇ؟ شۇڭا ئۇ

بۇنىڭ ياخشىلىقىنى كۆرگەن. **16** ئۇ مۇمىنلەرنىڭ ۋە نامراتلارنىڭ دەۋاسىنى توغرا سوريغان، شۇنىڭا خەقنىڭ ئەھۋالى ياخشى ئىدى. بۇنداق ئىش مېنى تونۇشتىن ئىبارەت ئەمەسمۇ؟» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **17** ـ بىراق كۆزۈڭ ۋە كۆڭلۈڭ بولسا پەقەت تۆز جازانە-مەنپەئەتىگىلا ئېرىشىش، گۇناھسىزلارنىڭ قېنىنى تۆكۈش، زورلۇق-زۇمبۇلۇق ۋە بۇلاڭچىلىق قىلىش يەتتىنى كۆزلەپ تىكىلگەندۇر. **18** شۇنىڭا پەرۋەردىگار يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىم توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ خەلق ئۆنىڭ تۆلۈمىدە: «ئاھ، ئاكام! ئاھ، سىڭلىم!» دەپ ئاھ-زارلار كۆتۈرمەيدۇ، ياكى ئۆنىڭ ئۆچۈن: «ئاھ، بېگىم! ئاھ، ئۆنىڭ ھەيۋىسى!» دەپ ئاھ-زارلار كۆتۈرمەيدۇ؛ **19** ئۇ ئېشىە كىنىك دەپنىسىدەك كۆمۈلىدۇ، جەسىتى يېرۇسالىم دەرۋازىلىرىنىڭ سىرتىغا چۆرۈپ تاشلىنىدۇ. **20** لۇبانغا چىقىپ يېرىاد قىل، باشاندا ئاۋازىڭنى كۆتۈر، ئابارىمنىڭ چوققىلىرىدىمۇ ناله كۆتۈر؛ چۈنكى سىنىڭ «ئاشنىلىرىڭ»نىڭ ھەممىسى نابۇت قىلىندى. **21** مەن ئامان-ئېسەن تۇرغىنىڭدا ساڭا ئاگاھلاندۇردۇم، لېكىن سەن: «ئاڭلىمايمەن!» ـ دەيدىڭ. ياشلىقىڭدىن تارتىپلا بۇنداق قىلىپ مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالماسلىق دەل سىنىڭ يولۇڭ بولۇپ كەلگەن. **22** شامال بارلىق «باققۇچى»لىرىڭىا «باققۇچى» بولۇپ تۆلارنى ئۆچۈرۈپ كېتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئاشنىلىرىڭ سۈرگۈن بولۇشقا چىقىدۇ؛ بەرھەق، سەن شۇ چاغدا بارلىق رەزىللىكىڭ ئۆيىيلىدىن خجىل بولۇپ رەسۋا بولىسەن. **23** ئى «لۇۋان»دا تۇرغۇچى، كېدىر دەرەخلىرى ئۈستىگە ئۆۋىلىغۇچى، سەن لوغاق ئۆتقان ئايالنىڭ ئازابلىرىدەك، دەرد-ئەلەملەر بېشىڭغا چۈشكەندە قانچىلىك ئىڭرىماق كېتەرسەن! **24** ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم ئىچمەنكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ سەن يەھوئاكىمنىڭ ئوغلى كونىيا ھەتتا ئۇنىڭ قولۇمدىكى مۆھۈرلۈك ئۈزۈك بولسا ئىڭۇ، مەن سېنى شۇ يەردىن يۇلۇپ تاشلايمەن؛ **25** مەن سېنى جېنىڭنى ئىزدىگۈچىلىرىنىڭ قولىغا ۋە سەن قورققان ئادەملەرنىڭ قولىغا، يەنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا ۋە كالدىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن. **26** مەن سېنى ھەم سېنى تۇغقان ئاناڭ ئىككىكىلارنى تۆز ۋەتەنلەر تۇغۇلمىغان يات بىر يۇرتقا چۆرۈپ ئىتىمەن؛ سىلەر شۇ يەردە تۆلىسىلەر. **27** جېنىڭلار قايتىپ كېلىشكە شۇنچە تەشنا بولغان بۇ زېمىنغا بولسا، سىلەر ھە رگىز قايتىپ كېلەلمەيسىلەر. **28** كونىيا دېگەن بۇ كىشى چېقىلغان، نەزە رگە ئېلىنمايدىغان ساپال كوزىمۇ؟ ھېچكىم قارىمايدىغان بىر قاچىمۇ؟ ئەمدى نېمىشقا تۇلار، يەنى ئۇ ۋە ئۇنىڭ ئەسلى بولغانلار چۆرۈپ ئىتىلگەن، تۇلار تونۇمايدىغان بىر يۇرتقا تاشلۇپ ئىتىلدۇ؟ **29** ئى زېمىن، زېمىن، زېمىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا! **30** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ ئادەم «پەرزەنتسىز، تۆز كۆنىدە ھېچ غەلىبە قىلالمىغان بىر ئادەم» دەپ يازغىن؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئەسلىدىن ھېچقانداق ئادەم غەلىبە قىلىپ، داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇپ يەھۇدا ئارىسىدا ھۆكۈم سۈرمەيدۇ.

23

مېنىڭ يايلىقىمدىكى قويلارنى ھالاك قىلغۇچى ۋە تارقىتىۋەتكۈچى پادا باققۇچىلارنىڭ ھالىغا ۋاي! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **2** شۇڭا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار تۆز خەلقىنى شۇنداق بېقىۋاتقان باققۇچىلارغا مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر مېنىڭ پادامنى تارقىتىۋەتكەنسىلەر، تۆلارنى ھەيدىۋەتكەنسىلەر ۋە تۆلارنى ئىزدىمىگەنسىلەر ۋە تۆلاردىن ھېچ خەۋەر ئالمىغانسىلەر، مانا، مەن سىلەرنىڭ قىلمىشلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكىنى تۆز بېشىڭلارغا چۈشۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ **3** ۋە پادامنىڭ قالدىسىنى بولسا، مەن تۆلارنى ھەيدىۋەتكەن بارلىق پادىشاھلىقلاردىن يىغىمەن، تۆلارنى تۆز يايلاقلىرىغا قايتۇرىمەن؛ تۆلار ئاۋۇپ كۆپىيىدۇ. **4** مەن تۆلارنىڭ ئۈستىگە تۆلارنى ھەققىي باقىدىغان باققۇچىلارنى تىكلەيمەن؛ شۇنىڭ بىلەن تۆلار ئىككىنچى قورقايدۇ ياكى پارا كەندە بولمايدۇ، تۆلاردىن ھېچقايسىسى كەم بولمايدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **5** مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇ ئۇ كېلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن داۋۇت تۇچۇن بىر «ھەققانىي شاخ»نى تۇستۇرۇپ تىكلەيمەن؛ ئۇ پادىشاھ بولۇپ دانالىق بىلەن ھۆكۈم سۈرۈپ، زېمىندا ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق يۈرگۈزىدۇ. **6** ئۇنىڭ كۈنلىردە يەھۇدا قۇتقۇزۇلىدۇ، ئىسرائىل ئامان-تىنچلىقتا تۇرىدۇ؛ ئۇ شۇ نامى بىلەن ئاتىلىدۇ ئۇ كى ـ «پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمىز». **7** شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇ ئۇ كى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ «ئىسرائىللارنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دېگەن قەسەم قايتىدىن ئىشلىتىلمەيدۇ، **8** بەلكى شۇ كۈنلەردە «ئىسرائىللارنى شىمالدىكى زېمىندىن ۋە تۆرىنى قۇيلارنى ھەيدىگەن بارلىق پادىشاھلىقلاردىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچىلىدۇ. ئاندىن تۇلار تۆز يۇرتىدا تۇرىدۇ.

9 پەيغەمبەرلەر توغرۇلۇق: ـ مېنىڭ كۆڭلۈم ئىچ-ياغرىمدا سۇنۇقتۇر، سۆڭەك كلىرىمنىڭ ھەممىسى تىترەيدۇ؛ مەن مەست بولغان ئادەمدەك، شاراب تەرىپىدىن يېڭىلگەن ئادەمگە ئوخشايمەن؛ بۇنداق بولۇشۇم پەرۋەردىگار ۋە ئۇنىڭ پاك-مۇقەددەس سۆزلىرى ئۈچۈيلىدىندۇر؛ **10** چۈنكى زېمىن بولسا زىناخورلارغا تولغان؛ تۇلارنىڭ يۈگۈرۈشلىرى توغرا يولدا ئەمەس، تۇلارنىڭ ھوقۇق ھەققانىيلىق يولدا ئەمەس. شۇڭا [پەرۋەردىگارنىڭ] لەنىتى ئۈچۈيلىدىن زېمىن قاغىرايدۇ؛ دالادىكى ئوت-چۆپ سولىشىدۇ؛ **11** چۈنكى ھەم پەيغەمبەر ھەم كاھىن ھارام بولدى، ھەتتا تۆز ۋۇجۇدىمۇ تۇلارنىڭ رەزىل قىلمىشلىرىنى بايقىدىم، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **12** ـ شۇڭا تۇلارنىڭ يولى تۇزلىرىگە قارا كۆغۈلۈقتا ماڭىدىغان، تېپىلغاق يوللاردەك بولىدۇ؛ تۇلار بۇ يوللاردا پۈتلىشىپ، يېقىلىدۇ؛ چۈنكى تۇلار جازالىنىدىغان يىلدا مەن تۇلارنىڭ بېشىغا يامانلىق چۈشۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **13** مەن ئاۋۇتلا سامارىيەدىكى پەيغەمبەرلەردە ئەخمەقلىقنى كۆرگەنمەن؛ تۇلار باتالنىڭ نامىدا بېشارەت بېرىپ، خەلقىم ئىسرائىلنى ئازدۇرغان؛ **14** بىراق يېرۇسالېمدىكى پەيغەمبەرلەردىمۇ يىرگىنچلىك بىر ئىشنى كۆردۈم؛ تۇلار زىناخورلۇق قىلىدۇ، يالغانلىقتا ماڭىدۇ، رەزىللىك قىلغۇچىلارنىڭ قولىنى كۆچەيتىدۇ ئۇ كى، نەتىجىدە ھېچقايسىسى رەزىللىكىدىن يانمايدۇ؛ تۇلارنىڭ ھەممىسى ماڭا سودومدەك؛ [يېرۇسالېمدا] تۇرۇۋاتقانلار ماڭا گومورراەدەك بولدى.

15 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار پەيغەمبەرلەر توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن تۇلارنى ئەمەن بىلەن ئۇزۇقلاندۇرىمەن، تۇلارغا ئۇت سۈيىنى ئىچكۈزىمەن؛ چۈنكى يېرۇسالېمدىكى پەيغەمبەرلەر ھاراملىقنىڭ مەنبەسى بولۇپ، ھاراملىق تۇلاردىن پۈتكۈل زېمىنغا تارقىلىپ كەتتى. **16** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلە رگە بېشارەت بېرىۋاتقان پەيغەمبەرلەرنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالماڭلار؛ تۇلار سىلەرنى بىمەنىلىككە يېتە كلەيدۇ؛ تۇلارنىڭ سۆزلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئاغزىدىن چىققان ئەمەس، بەلكى تۆز كۆڭلىدە تەسەۋۋۇر قىلغان بىر كۆرۈنۈشنى سۆزلەۋاتىدۇ. **17** تۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى كۆزىگە ئىلمايدىغانلارغا: «سىلەر ئامان-تىنچلىقتا تۇرىسىلەر» دەيدۇ ۋە تۆز كۆڭلىنىڭ جاھىلىقىدا ماڭىدىغانلارنىڭ ھەربىرىگە: «ھېچقانداق يامانلىق بېشىڭلارغا چۈشمەيدۇ» ـ دەيدۇ. **18** بىراق تۇلاردىن قايسى بىرسى پەرۋەردىگارنىڭ كېڭىشىدە تۇنىڭ سۆز- كالامىنى بايقاپ چۈشىنىش ۋە ئاڭلاش ئۈچۈن تۇرغان؟ تۇلاردىن كىم تۇنىڭ سۆزىنى قۇلاق سېلىپ ئاڭلىغان؟ **19** مانا، پەرۋەردىگاردىن چىققان بىر بوران-چاپقۇن! تۇنىڭدىن قەھر چىقتى؛ بەرھەق، دەھشەتلىك بىر قارا قۇيۇن چىقىپ كەلدى؛ ئۇ پىرقراپ رەزىللەرنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. **20** تۇنىڭ كۆڭلىدىكى نىيەتلىرىنى ئادا قىلىپ تولۇق ئەمەل قىلغۇچە، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى يانمايدۇ؛ ئاخىرقى كۈنلەردە سىلەر بۇنى ئۇبدان چۈشىنىپ يېتىسىلەر. **21** مەن بۇ پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتمىگەنمەن، لېكىن تۇلار خەۋەرنى جار قىلىشقا قاتىرغان؛ مەن تۇلارغا سۆز قىلمىدىم، لېكىن تۇلار بېشارەت بە رگەن. **22** ھالبۇكى، تۇلار مېنىڭ كېڭىشمىدە تۇرغان بولسا، مېنىڭ خەلقىمگە سۆزلىرىمنى ئاڭلاتقۇزغان بولسا، ئەمدى تۇلار بۇنداق ئىشلارنى قىلمىشلىرىنىڭ رەزىللىكىدىن يانىدۇرغان بولاتتى. **23** مەن پەقەت بىر يەردىلا تۇرىدىغان خۇدامۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن يىراق-يىراقلاردىكى ھەرجايدا تۇرىدىغان خۇدا ئەمەسمۇ؟ **24** بىرسى يوشۇرۇن جايلاردا مۇكۈۋالسا مەن ئۇنى كۆرەلمەدىمەنمۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئاسمان-زېمىن مەن بىلەن تولدۇرۇلغان ئەمەسمۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **25** مەن مېنىڭ نامىمدا يالغان بېشارەتلەر بېرىدىغان پەيغەمبەرلەرنىڭ: «بىر چۈش كۆردۈم! بىر چۈش كۆردۈم!» دېگەنلىرىنى ئاڭلىدىم؛ **26** بۇنداق پەيغەمبەرلەر يالغان بېشارەتلەرنى بېرىدۇ، تۇلار تۆزىنىڭ كۆڭلىدىكى ئېزىتقۇ تەسەۋۋۇرلىرىدىن پەيغەمبەرلەر بولۇشۇلغان. ئەمدى تۇلار بۇنداق ئىشلارنى قاچانغىچە كۆڭلىگە پۈكىدۇ؟ **27** تۇلار ھەربىرى قاچانغىچە تۆز يېقىنىغا ئېيتقان چۈشلىرى ئارقىلىق (خۇددى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ باتالنا چوقۇنۇپ نامىمنى تۇنتۇغىنىغا ئوخشاش) خەلقىمگە نامىمنى ئۇنتۇلدۇرۇشنى پەملەيدۇ؟ **28** چۈشنى كۆرگەن پەيغەمبەر، چۈشنى ئېيتىپ بەرسۇن؛ مېنىڭ سۆزۈمنى ئاڭلىغان كىشى بۇ سۆزۈمنى ئەستايىدىللىق بىلەن سۆزلىسۇن، ياخانلىنىڭ بۇغداي بىلەن سېلىشتۇرغىچىلىك نېمىسى باردۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **29** ـ مېنىڭ سۆزۈم خۇددى كويدۇرگۈچى بىر ئوت ۋە تاشنى چاقىدىغان بازغان ئەمەسمۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **30** شۇڭا مانا، مەن پەيغەمبەرلە رگە قارشىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ تۇلارنىڭ ھەربىرى تۆز بېقىنىدىن «مېنىڭ سۆزلىرىم»نى ئوغرىلاپ دوراۋچىلىق قىلىدۇ. **31** مانا، مەن پەيغەمبەرلە رگە قارشىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ تۇلار تۆز تىللىرىنى چاينىپ: «[پەرۋەردىگار] دەيدۇ...» دەپ بېشارەت بېرىدۇ. **32** مانا، يالغان چۈشلەرنى بېشارەت قىلىپ يۇلارنى يەتكۈزۈپ، يالغانچىلىقنى ۋە باشباشتاقلىقنى بىلەن مېنىڭ خەلقىمنى ئازدۇرغانلارغا قارشىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن تۇلارنى ئەۋەتمىگەنمەن، تۇلارنى ئېيۇرۇغان ئەمەسمەن؛ تۇلار بۇ خەلققە ھېچقانداق پايدا يەتكۈزمەيدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **33** ئەمدى ياكى بۇ خەلق، ياكى پەيغەمبەر، ياكى كاھىن سەندىن: «پەرۋەردىگارنىڭ ساڭا يۈكلىگەن سۆزى نېمە؟» دەپ سورىسا، سەن

ئۇلارغا: «قايسى يۇك؟! مەن سىلەرنى تۆزۈمدىن يىراق تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **34** «پەرۋەردىگارنىڭ يۇكلىگەن سۆزى» دەيدىغان ھەرقايسى پەيغەمبەر، كاھىن يا كى خەلق بولسا، مەن بۇ كىشىنى ۋە يىدىكلەر بىلەن تەڭ جازالايمەن. **35** ئەمدى سىلەرنىڭ ھەربىرىڭلار تۆز يېقىنلىرى ۋە ھەربىرىڭلار تۆز قېرىندىشىدىن مۇشۇنداق: «پەرۋەردىگار نېمە جاۋاب بەردى؟» ۋە «پەرۋەردىگار نېمە دېدى؟» دەپ سورىشىڭلار كېرەك. **36** سىلەر «پەرۋەردىگارنىڭ يۇكلىگەن سۆزى» دېگەننى قايتىدىن ئاغزىڭلارغا ئالمايسىلەر، چۈنكى ھەربىرىڭلارنىڭ تۆز سۆزى تۆزىگە يۇك بولىدۇ، چۈنكى سىلەر خۇداىمىز، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، تىرىك خۇدانىڭ سۆزلىرىنى بۇرمىلىغانسىلەر. **37** ھەربىرىڭلار پەيغەمبەردىن مۇشۇنداق: «پەرۋەردىگار ساڭا نېمە دەپ جاۋاب بەردى؟» ۋە «پەرۋەردىگار نېمە دېدى؟» دەپ سورىشىڭ كېرەك. **38** لېكىن سىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ يۇكلىگەن سۆزى» دەۋە ئېگىنىڭلار تۆپەيلىدىن، مانا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ يۇكلىگەن سۆزى» دەۋىرىسىلەر ۋە مەن سىلە رگە: ««پەرۋەردىگارنىڭ يۇكلىگەن سۆزى» دېمە ڭلار» دەپ خەۋەر ئەۋەتكەنمەن، **39** شۇڭا مانا، مەن سىلەرنى پۈتۈنلەي ئۇنۇتىۋېتەن، مەن سىلەرنى سىلە رگە ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تەقدىم قىلغان شەھەر بىلەن تەڭ يۇزۈمدىن يىراق تاشلايمەن؛ **40** مەن ئۇسۇزۇڭلارغا مەڭگۈ رەسۋاچىلىق ۋە مەھرگىز ئۇنتۇلمايدىغان مەڭگۈلۈك شەرمەندىلىكنى چۈشۈرىمەن!

24

بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يېرۇسالېمدىن يەھوئاكىمنىڭ ئوغلى، يەھۇدا پادىشاھى يەكونياھ، يەھۇدا ئەمىر-شاھزادىلىرى، ھۈنەرۋەنلەر ۋە تۆمۈرچىلەرنى ئەسىرگە ئېلىپ بابىلغا سۈرگۈن قىلغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگار ماڭا تۆز ئىبادەتخانىسى ئالدىدىكى ئىككى سېۋەت ئەنجۈرنى «مانا كۆز» دەپ كۆرسەتكەن. **2** بىر سېۋەتتە دەسلەپكى پىشقان ئەنجۈردەك ئىنتايىن ياخشى ئەنجۈرلەر بار ئىدى؛ ئىككىنچى سېۋەتتە يېگىلى بولمايدىغان، ئىنتايىن ناچار ئەنجۈرلەر بار ئىدى. **3** ئاندىن پەرۋەردىگار ماڭا: «نېمە كۆردۈڭ، يەرەمىيا؟» ـ دەپ سوردى. مەن: «ئەنجۈرلەرنى كۆردۈم؛ ياخشىلىرى بولسا ئىنتايىن ياخشىكەن؛ ناچارلىرى يېگىلى بولمايدىغان، ئىنتايىن ناچار ئىكەن» ـ دېدىم. **4** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **5** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن يەھۇدادىن سۈرگۈن بولغانلارنى، يەنى مېنىڭ بۇ يەردىن كالدىيەلىرنىڭ زېمىنغا ئەۋەتكەنلىرىنى بۇ ياخشى ئەنجۈرلەردەك ياخشى دەپ قارايمەن؛ **6** مەن ئۇلارغا ياخشى بولسۇن دەپ كۆزۈمنى ئۇلارغا تىكىمەن ۋە ئۇلارنى بۇ زېمىنغا قايتۇرىمەن؛ مەن ئۇلارنى غۇلىتىپ تاشلىمايمەن، بەلكى ئۇلارنى قۇرىمەن؛ ئۇلارنى يۇلۇپ تاشلىمايمەن، بەلكى تىكىپ تۈستۈرىمەن. **7** مەن ئۇلارغا مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلدىغان، مېنى توۋىدىغان بىر قەلبنى تەقدىم قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ، مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن؛ چۈنكى ئۇلار پۈتۈن قەلبى بىلەن ينىمغا قايتىدۇ. **8** لېكىن ناچار ئەنجۈرلەر، يەنى يېگىلى بولمايدىغان، ئىنتايىن ناچار ئەنجۈرلەر قانداق بولغان بولسا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بەرھەق، مەن يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانى، ئەمىر-شاھزادىلىرىنى ۋە يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ قالغان قىسمىنى، بۇ زېمىندا قالغانلارنى ۋە مىسىردا تۇرۇۋاتقانلارنى شۇنىڭغا ئوخشاش قىلىمەن؛ **9** مەن ئۇلارنى يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلارغا ۋەھىمە سالغۇچى بىر ئۇيىبىكت بولۇشقا، كۈلپەتكە چۈشۈشكە تاپشۇرىمەن؛ مەن ئۇلارنى ھەيدىۋەتكەن بارلىق جايلاردا ئۇلارنى رەسۋاچىلىقنىڭ ئۇيىبىكتى، سۆز-چۆچەك، تاپا-تەننىنىڭ ئۇيىبىكتى ۋە لەنەت سۆزلىرى بولۇشقا تاپشۇرىمەن. **10** مەن ئۇلارغا ھەم ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىندىن يوقىتىلغۇچە ئۇلار ئارىسىغا قىلىچ، ھەمەتچىلىك ۋە ۋابانى ئەۋەتىمەن.

25

يوسىيانىڭ ئوغلى، يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىمنىڭ تۆتىنچى يىلدا (يەنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ بىرىنچى يىلدا) يەھۇدانىڭ بارلىق خەلقى توغرۇلۇق يەرەمىياغا كەلگەن سۆز، ـ **2** بۇ سۆزنى يەرەمىيا پەيغەمبەر يەھۇدانىڭ بارلىق خەلقى ۋە يېرۇسالېمدا بارلىق تۇرۇۋاتقانلارغا ئېيتىپ مۇنداق دېدى: ـ **3** ئامۇننىڭ ئوغلى، يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئون ئۈچىنچى يىلدىن باشلاپ بۈگۈنگىچە كۈنگىچە، بۇ يىگىرمە ئۈچ يىل يەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ تۇرغان ۋە مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئۆزۈم سىلە رگە سۆزلەپ كەلدىم، لېكىن سىلەر ھېچ قۇلاق سالمىدىلار، **4** ۋە پەرۋەردىگار سىلە رگە بارلىق خىزمەتكارلىرى بولغان پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتىپ كەلگەن، ئۇ تاڭ سەھەردە ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇلارنى ئەۋەتىپ كەلگەن، لېكىن سىلەر قۇلاق سالماي ھېچ ئاڭلىمىدىلار. **5** ئۇلار: «سىلەر ھەربىرىڭلار يامان يولۇڭلاردىن ۋە قىلمىشلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكىدىن توۋا قىلىپ يانسا ڭلار، مەن پەرۋەردىگار سىلە رگە ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەدىمدىن تارتىپ مەڭگۈگىچە تەقدىم قىلغان زېمىندا تۇرۇۋېرىسىلەر. **6** باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ ئۇلارنىڭ قۇلۇقىدا بولۇپ چوقۇنماڭلار، مېنى قوللىرىڭلار ياسىغانلار بىلەن غەزەپلەندۈرمە ڭلار، مەن سىلە رگە ھېچ يامانلىق كەلتۈرمەيمەن» ـ دەپ جاكارلىدى. **7** لېكىن سىلەر ماڭا قۇلاق سالمىدىڭلار، مېنى قوللىرىڭلار ياسىغانلار بىلەن غەزەپلەندۈرۈپ تۆز ۋۇجۇدىڭلارغا زىيان كەلتۈردۈڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **8** شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر مېنىڭ سۆزلىرىمگە قۇلاق سالمىغان بولغاچقا، **9** مانا، مەن شىمالدىكى ھەممە جەمەتلەرنى ۋە مېنىڭ قۇلۇمنى، يەنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنى چاقىرتىمەن، ئۇلارنى بۇ زېمىنغا، ئۇنىڭدا يارلىق تۇرۇۋاتقانلارغا ھەمدە ئەتراپتىكى ھەممە ئەللە رگە قارشىلىشىشقا ئېلىپ كېلىمەن؛ مەن [مۇشۇ زېمىندىكىلەر ۋە ئەتراپتىكى ئەللەرنى] پۈتۈنلەي ۋەيران قىلىپ، ئۇلارنى تولىمۇ ۋەھىمىلىك قىلىمەن ھەم ئۆش-تۆش ئۇيىبىكتى، دائىملىق بىر خارابلىك قىلىمەن؛ **10** مەن ئۇلاردىن تاماشىنىڭ ساداسىنى، شاد-خۇراملىق ساداسىنى، توپى بولۇۋاتقان يېگىت-قىزنىڭ ئاۋازىنى، ئۈزۈگىنە تېشىنىڭ ساداسىنى ۋە چىراغ نۇرىنى مەھرۇم قىلىمەن؛ **11** بۇ پۈتۈكۈل زېمىن ۋەيرانە ۋە دەھشەت سالغۇچى ئۇيىبىكت بولىدۇ، ۋە بۇ ئەللەر بابىل پادىشاھىنىڭ يەتمىش يىل قۇلۇقىدا بولىدۇ. **12** ۋە شۇنداق بولىدىكى، يەتمىش يىل توشقاندا، مەن بابىل پادىشاھىنىڭ ۋە ئۇنىڭ ئېلىنىڭ ئېشىغا، شۇنداقلا كالدىيەلىرنىڭ زېمىنى ئۈستىگە تۆز قەبىلىكىنى چۈشۈرۈپ، ئۇنى مەڭگۈگە خارابلىك قىلىمەن. **13** شۇنىڭ بىلەن مەن شۇ زېمىن ئۈستىگە مەن ئۇنى ئەيىبلىگەن بارلىق سۆزلىرىمنى، جۈملىدىن بۇ كىتابتا يېزىلغانلارنى، يەنى يەرەمىيانىڭ بارلىق ئەللەرنى ئەيىبلىگەن ئېشارەتلىرىنى چۈشۈرىمەن. **14** چۈنكى كۆپ ئەللەر ھەم ئۇلۇغ پادىشاھلار [بۇ پادىشاھ ھەم قوۋملىرىنمۇ] قۇل قىلىدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ قىلغان ئىشلىرى ۋە قوللىرى ياسىغانلىرى ۋىجىچە ئۇلارنى جازالايمەن. **15** چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ماڭا [ئالامەت كۆرۈنۈشتە] مۇنداق دېدى: ـ مېنىڭ قولۇمدىكى غەزىپىمگە تولغان قەدەھنى ئېلىپ، مەن سېنى ئەۋەتكەن بارلىق ئەللە رگە ئىچكۈزگىن؛ **16** ئۇلار ئىچىدۇ، ۋەيان-ۋەيان ئىرغاڭلايدۇ ۋە مەن ئۇلار ئارىسىغا ئەۋەتكەن قىلىچ تۆپەيلىدىن ساراڭ بولىدۇ. **17** شۇڭا مەن بۇ قەدەھنى پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىن ئالدىم ۋە پەرۋەردىگار مېنى ئەۋەتكەن بارلىق ئەللە رگە ئىچكۈزدۈم؛ **18** ـ يەنى يېرۇسالېمغا، يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىگە، ئۇنىڭ پادىشاھلىرىغا ۋە ئەمىر-شاھزادىلىرىگە، يەنى ئۇلارنى بۇگۈنكى كۈندىكىدەك بىر خارابە، ۋەھىمە، ئۆش-تۆش ئۇيىبىكتى بولۇشقا ھەم لەنەت سۆزلىرى بولۇشقا قەدەھنى ئىچكۈزدۈم؛ **19** مىسىر پادىشاھى پىرەئۇنگە، خىزمەتكارلىرىغا، ئەمىر-شاھزادىلىرىغا ھەم خەلقىگە ئىچكۈزدۈم؛ **20** بارلىق شالغۇت ئەللەر، ئۆز زېمىنىدىكى بارلىق پادىشاھلار، فىلىستىيەلىرنىڭ زېمىنىدىكى بارلىق پادىشاھلار، ئاشكېلوندىكىلەر، گازادىكىلەر، ئە كرونىدىكىلە رگە ۋە ئاشدودنىڭ قالدۇقلىرىغا ئىچكۈزدۈم؛ **21** ئېدومدىكىلەر، موئابدىكىلەر ۋە ئاممونىيلار، **22** تۇرنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى ھەم زىدوننىڭ بارلىق پادىشاھلىرى، دېڭىز بويىدىكى بارلىق پادىشاھلار، **23** دېداندىكىلەر، تېمادىكىلەر، بۇزدىكىلەر ۋە چېكە چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋېتىدىغان ئەللەر، **24** ئەرەبىيەدىكى بارلىق پادىشاھلار ۋە چۆل-باياۋاندا تۇرۇۋاتقان شالغۇت ئەللەرنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى، **25** زىمرىدىكى بارلىق پادىشاھلار، ئېلامدىكى بارلىق پادىشاھلار، مېدىئالقلارنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى، **26** شىمالدىكى بارلىق پادىشاھلارغا، يىراقتىكى بولسۇن، يېقىندىكى بولسۇن، بىر-بىرلەپ ئىچكۈزدۈم؛ جاھاندىكى بارلىق پادىشاھلىقلارغا ئىچكۈزدۈم؛ ئۇلارنىڭ ئارقىدىن شېشاقنىڭ پادىشاھىمۇ [قەدەھنى] ئىچىدۇ.

27 ئاندىن سەن ئۇلارغا: «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىچىڭلار، مەست بولۇڭلار، قۇسۇڭلار، مەن ئارا ڭلارغا ئەۋەتكەن قىلىچ تۆپەيلىدىن يېقىلىپ قايتىدىن دەس تۇرما ڭلار» ـ دېگىن. **28** ۋە شۇنداق بولىدىكى، ئۇلار قولۇڭدىن ئېلىپ ئىچىشنى رەت قىلسا، سەن ئۇلارغا: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر چوقۇم ئىچىسىلەر!» ـ دېگىن. **29** چۈنكى مانا، مەن ئۆز نامىم بىلەن ئاتالغان شەھەر ئۈستىگە ئاپەت چۈشۈرگىلى تۇرغان يەردە، سىلەر جازالانماي قالامسىلەر؟ سىلەر جازالانماي قالمايسىلەر، چۈنكى مەن يەر يۈزىدە بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئۈستىگە قىلىچنى چۈشۈشكە چاقىرىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **30** ئەمدى سەن [يەرەمىيا]، ئۇلارغا مۇشۇ بېشارەتنىڭ سۆزلىرىنىڭ ھەممىسىنى جاكارلىغىن: ـ پەرۋەردىگار يۇقىرىدىن شىرىدەك ھۇركىرەيدۇ، تۆز مۇقەددەس تۇرالغۇسىدىن ئۆز ئاۋازىنى قوياتىدۇ؛ ئۆ تۆزنى تۇرۇۋاتقان جايى ئۈستىگە ھۇركىرەيدۇ، ئۆ تۆزۈم چەيلىگۈچىلەر توۋلىغاندەك يەر يۈزىدە بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنى ئەيىبلەپ توۋلايدۇ. **31** ساداسى يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە يېتىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەللەر بىلەن دەۋاسى بار؛ ئۆ ئەت ئىگىلىرىنىڭ ھەممىسى ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ رەزىللەرنى بولسا، ئۇلارنى قىلىچقا تاپشۇرىدۇ، ـ پەرۋەردىگار

شۇنداق دەيدۇ. 32 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، بالا يېشىپەت ئەلدىن ئەلگە ھەممىسى ئۈستىگە چىقىپ تارقىلىدۇ، يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن دەھشەتلىك بۇران-چاپقۇن چىقىدۇ. 33 پەرۋەردىگار ئۆلتۈرگەنلەر يەرنىڭ بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە ياتىدۇ، ئۆلارغا ماتەم تۇتۇلمايدۇ، ئۆلار بىر يەرگە يىغىلمايدۇ، ھېچ كۆمۈلمەيدۇ، ئۆلار يەر يۈزىدە تېزەكتەك ياتىدۇ. 34 ئى باققۇچىلار، زارلاڭلار، ناله كۆتۈرۈڭلار! تۇپا-چاڭ ئىچىدە ئېغىنىڭلار، ئى پادا يېتەكچىلىرى! چۈنكى قىرغىن قىلىنىش كۈنلىرىڭلار يېتىپ كەلدى، مەن سىلەرنى تارقىتىۋېتىمەن؛ سىلەر ئۈرۈلگەن ئېسىل چىنەدەك پارچە-پارچە چېقىلىسىلەر. 35 پادا باققۇچىلىرىنىڭ باشپاناھى، پادا يېتەكچىلىرىنىڭ قاچار يولى يوقاپ كېتىدۇ. 36 باققۇچىلارنىڭ ئازابلىق پېريادى، پادا يېتەكچىلىرىنىڭ زارلاشلىرى ئاڭلىنىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆلارنىڭ يايلاقلىرىنى ۋەيران قىلاي دەۋاتىدۇ، 37 پەرۋەردىگارنىڭ دەھشەتلىك غەزىپى تۆپەيلىدىن، تىنچلىق قوتانلىرى خارابە بولىدۇ. 38 پەرۋەردىگار ئۆز ئۆۋىسىنى تاشلاپ چىققان شىرە كەتتۈر، ئە زگۈچىنىڭ ۋەھشىيلىكى تۆپەيلىدىن، ۋە [پەرۋەردىگارنىڭ] دەھشەتلىك غەزىپى تۆپەيلىدىن، ئۆلارنىڭ زېمىنى ۋەيرانە بولماي قالمايدۇ.

26

يەھۋدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىم ئەختىكە ئولتۇرغان مەھ زگىلنىڭ بېشىدا شۇ سۆز پەرۋەردىگاردىن كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ ھويلىسىدا تۇرۇپ ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرگەن يەھۇدانىڭ بارلىق شەھەرلىرىدىكىلە رگە مەن ساڭا ئېيتقان ھەربىر سۆزلەرنى جاكارلىغىن، ئەينەن ئېيتقىن! 3 ئۆلار بەلكىم ئاڭلاپ قېيار، ھەربىرى ئۆز رەزىل يولىدىن يانار، شۇنداق قىلسا، مەن قىلمىشلىرىنىڭ رەزىللىكى تۆپەيلىدىن يېشىنا كۆيلەپت چۈشۈرمەكچى بولغان نىيىتىمدىن يانىمەن. 4 سەن ئۆلارغا مۇنداق دېگىن: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ماڭا قۇلاق سالماي، مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا قويغان تەۋرات-قانۇنۇمدا ماڭىسالار، 5 مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئەۋەتكەن خىزمەتكارلىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىمىساڭلار (سىلەر ئۆلارغا ھېچ قۇلاق سالماي كەلگەنسىلەر!)، 6 ئۇنداقتا، مەن شىلوھنى قانداق قىلغان بولسام، ئەمدى بۇ ۋەيىنىمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش قىلىمەن، بۇ شەھەرنى يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللە رگە لەنەت سۆزى قىلىمەن». 7 شۇنىڭ بىلەن كاھىنلار، پەيغەمبەرلەر ۋە بارلىق خەلق يەرەمىيانىڭ بۇ سۆزلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە جاكارلىغانلىقىنى ئاڭلىدى. 8 شۇنداق بولدىكى، يەرەمىيا بارلىق خەلقلە رگە پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا تاپىلىغان بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئېيتىپ بە رگەندىن كېيىن، كاھىنلار ۋە پەيغەمبەرلەر ۋە بارلىق خەلق ئۇنى تۇتۇۋېلىپ: «سەن چوقۇم ئۆلۈشۈڭ كېرەك! 9 سەن نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بېشارەت بېرىپ: «بۇ ئۆي شىلوھدەك بولىدۇ، بۇ شەھەر خارابە، ئادەمزاتسىز بولىدۇ!» ـ دېدىڭ؟» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق خەلق يەرەمىياغا دوق قىلىپ ئۇنى ئورۇۋېلىشتى. 10 يەھۇدا ئەمىرلىرى بۇ ئىشلارنى ئاڭلىدى؛ ئۆلار پادىشاھلىق ئوردىسىدىن چىقىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىردى، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى «يېڭى دەرۋازا»دا سوتقا ئولتۇردى. 11 كاھىنلار ۋە پەيغەمبەرلەر ئەمىرلە رگە ۋە خەلقلە سۆزلەپ: «بۇ ئادەم ئۆلۈمگە لايىق، چۈنكى سىلەر ئۆز قۇلاقلىرىڭلار بىلەن ئاڭلىغانىدەك ئۇ مۇشۇ شەھەرنى ئەيىبلەپ بېشارەت بەردى» ـ دېدى. 12 ئاندىن يەرەمىيا بارلىق ئەمىرلە رگە ۋە بارلىق خەلقلە سۆزلەپ مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگار مېنى بۇ ئۆينى ئەيىبلەپ، بۇ شەھەرنى ئەيىبلەپ، سىلەر ئاڭلىغان بۇ بارلىق سۆزلەر بىلەن بېشارەت بېرىشكە ئەۋەتكەن. 13 ھازىر يوللىرىڭلارنى ۋە قىلمىشلىرىڭلارنى تۈزىتىڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاڭلار! شۇنداق بولغاندا، پەرۋەردىگار سىلە رگە جاكارلىغان كۈپلەتىنى يانىدۇ. 14 لېكىن مەن بولسام، مانا، قوللىرىڭلاردىمەن؛ ماڭا كۆزۈڭلە رگە نېمە ياخشى ۋە دۇرۇس كۆرۈلسە شۇنداق قىلىڭلار، 15 پەقەت شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى، مېنى ئۆلتۈرۈۋەتسە كۆپر گۈناھسىز قانىنىڭ جازاسىنى ئۆز بېشىڭلارغا، بۇ شەھەر رگە ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇرۇۋاتقانلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرىسىلەر؛ چۈنكى دېگىنىم ھەق، پەرۋەردىگار ھەقىقەتەن بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى قۇلاقلىرىڭلارغا دېيىشكە مېنى ئەۋەتكەن». 16 ئەمىرلەر ۋە بارلىق خەلق كاھىنلارغا ۋە پەيغەمبەرلە رگە: «بۇ ئادەم ئۆلۈمگە لايىق ئەمەس، چۈنكى ئۇ بىزگە پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ نامىدا بىزگە سۆزلىدى» ـ دېدى. 17 ئاندىن زېمىندىكى بەزى ئاقساقاللار ئورنىدىن تۇرۇپ خەلق كېڭىشىگە مۇنداق دېدى: ـ 18 «موراەشەتلىك مىكاھ يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ كۈنلىرىدە بارلىق يەھۇدا خەلقىگە بېشارەت بېرىپ: ـ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ زىئون تېغى ئېتىزدەك ئاغدۇرۇلىدۇ، يېرۇسالىم دۆڭۈ-تۆپىلەر بولۇپ قالىدۇ، «ئۆي جايلاشقان تاغ» بولسا، ئورمانلىقنىڭ ئوتىنىرىسىدىكى يۇقىرى جايلارلا بولىدۇ، خالاس» ـ دېگەنىدى. 19 يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيا ۋە بارلىق يەھۇدا خەلقى مىكاھنى ئۆلۈمگە ھەكۇم قىلغانمۇ؟ ھەزەكىيا يەرەۋەردىگاردىن قورقۇپ، پەرۋەردىگاردىن ئۆتۈنگەن ئەمەسمۇ؟ ۋە پەرۋەردىگار ئۆلۈرگا قىلماقچى بولۇپ جاكارلىغان كۈپلەتىنى يانغان ئەمەسمۇ؟ بىز [يېۋىلدىن ياغىسىق] ئۆز جېنىمىز ئۈستىگە زور بىر كۈپلەتنى چۈشۈرگەن بولامدىمىز؟». 20 (پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا يەرەمىيانىڭ بارلىق دېگەنلىرىدەك بۇ شەھەرنى ۋە بۇ زېمىننى ئەيىبلەپ بېشارەت بە رگەن، كىرىئات-يېئارىملىق شەمەياىنىڭ ئوغلى ئۇرىيا ئىسملىك يەنە بىر ئادەم بار ئىدى. 21 پادىشاھ يەھوئاكىم ۋە بارلىق پالۋانلىرى، بارلىق ئەمىرلىرى ئۆزىنىڭ ئاڭلىغاندا، پادىشاھ ئۇنى ئولتۇرۇشكە ئىنتىلگەن؛ لېكىن ئۇرىيا بۇنى ئاڭلىغاندا قورقۇپ، مىسىرغا قاچتى. 22 لېكىن يەھوئاكىم چاپارمەنلەرنى، يەنى ئاكبورنىڭ ئوغلى ئەلناتان ۋە باشقىلارنى مىسىرغا ئەۋەتكەن؛ 23 ئۇلار ئۇرىيانى مىسىردىن ئېلىپ چىقىپ پادىشاھ يەھوئاكىمنىڭ ئالدىغا ئاپارغان، ئۇ ئۇنى قىلىچلاپ، جەسىتىنى پۇقرالارنىڭ گۇرىۋىگىگە تاشلىۋەتكەن). 24 ـ ھالبۇكى، شۇ چاغدا شافاننىڭ ئوغلى ئاھىكام ئۇلارنىڭ يەرەمىيانى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىپ خەلقنىڭ قولىغا تاپشۇرماسلىقى ئۈچۈن، ئۇنى قوللىدى.

27

يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى زەدەكىيانىڭ تەختكە ئولتۇرغان دەسلەپكى مەھ زگىلدە، شۇ سۆز پەرەمىياغا پەرۋەردىگاردىن كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ ئاسارەتلەر ۋە ۋېۋىنتىرۇۋقلارنى ياساپ ئۆز بوينۇڭغا سال؛ 3 بۇ ۋېۋىنتىرۇۋقلارنى ئېدومنىڭ پادىشاھىغا، موئابنىڭ پادىشاھىغا، ئاممونىيلارنىڭ پادىشاھىغا، تۇرنىڭ پادىشاھىغا ۋە زىدوننىڭ پادىشاھىغا يېرۇسالېمغا، يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئالدىغا كەلگەن ئۇلارنىڭ ئۆز ئەلچىلىرىنىڭ قولى ئارقىلىق ئەۋەتكىن؛ 4 ھەربىرىنى ئۆز خوجايىنلىرىغا شۇنداق بىر خەۋەرنى يەتكۈزۈشكە بۇيرۇغىن: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇدايى مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۆز خوجايىنلىرىڭلارغا مۇنداق دە گىلار: ـ 5 مەن زېمىن ۋە زېمىن يۈزىدە ئۆرۈۋاتقان ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنى زور قۇدرىتىم ۋە سوزۇلغان بىلىكىم بىلەن ياراتقانىمەن؛ ۋە كىم كۆزۈمگە لايىق كۆرۈنسە، بۇلارنى شۇلارغا تەقدىم قىلىمەن. 6 ھازىر مەن بۇ زېمىنلەرنىڭ ھەممىسىنى بابىل پادىشاھى، مېنىڭ قۇلۇم بولغان نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم؛ ھەتتا دالادىكى ھايۋانلارنىمۇ ئۇنىڭ قۇللۇقىدا بولۇشقا تەقدىم قىلدىم. 7 بارلىق ئەللەر ئۇنىڭ، ئوغلىنىڭ ھەم نەۋرىسىنىڭ قۇللۇقىدا بولىدۇ؛ تاندىن ئۆز زېمىننىڭ ۋاقتى-ساىتىنى توشقاندا، كۆپ ئەللەر ۋە ئۇلۇغ پادىشاھلار ئۇنىمۇ قۇللۇققا سالىدۇ. 8 شۇنداق بولىدىكى، قايسى ئەل ياكى پادىشاھلىق بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇشنى، يەنى يېنىنى بابىل پادىشاھىنىڭ ۋېۋىنتىرۇقى ئاستىغا قويۇشنى رەت قىلسا، مەن شۇ ئەلنى نېبوقادنەسارنىڭ قولى ئارقىلىق يوقاتقۇزغۇچە قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن جازالايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 9 ـ سىلەر بولساڭلار، «بابىل پادىشاھىنىڭ قۇللۇقىدا ھېچ بولمايسىلەر» دېگەن پەيغەمبەرلىرىڭلارغا، پالچىلىرىڭلارغا، چۈش كۆرگۈچىلىرىڭلارغا، رەم ئاچقۇچىلىرىڭلارغا ياكى جاد ۋۇگەرلىرىڭلارغا قۇلاق سالماڭلار؛ 10 چۈنكى ئۇلار سىلە رگە يالغانچىلىق قىلىپ بېشارەت بېرىدۇ؛ [گەپلىرىگە كىرسە ڭلار]، سىلەرنى ئۆز يۇرتۇڭلاردىن سۈرگۈن قىلىدۇ؛ چۈنكى ئۆزۈم سىلەرنى يۇرتۇڭلاردىن ھەيدەيمەن، سىلەر نابۇت بولىسىلەر. 11 لېكىن قايسى ئەل يېنىنى بابىل پادىشاھىنىڭ ۋېۋىنتىرۇقى ئاستىغا قويۇپ قۇللۇقىغا كىرسە، شۇ ئەلنى ئۆز يۇرتىدا تۇرغۇزىمەن، ئۇلار ئۆنىڭدا تېرىقچىلىق قىلىپ ياشايدۇ. 12 ـ مەن يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىياغىمۇ شۇ سۆزلەر بويىچە مۇنداق دېدىم: «بوينۇڭلارنى بابىل پادىشاھىنىڭ ۋېۋىنتىرۇقى ئاستىغا قويۇپ ئۆنىڭ ۋە ئۆنىڭ خەلقىنىڭ قۇللۇقىدا بولساڭلار، ھايات قالىسىلەر. 13 ئەمدى نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ بابىل پادىشاھىنىڭ قۇللۇقىغا بويسۇنمىغان ھەرقايسى ئەللەر ئوغرىسىدا دېگىنىدەك، سەن ۋە خەلقىڭ قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن ئۆلىمەكچى بولىسىلەر؟ 14 پەيغەمبەرلەرنىڭ: «بابىلنىڭ قۇللۇقىدا بولمايسىلەر» دېگەن سۆزلىرىگە قۇلاق سالماڭلار، چۈنكى ئۇلار سىلە رگە يالغانچىلىقتىن بېشارەت قىلىدۇ. 15 مەن ئۇلارنى ئەۋەتكەن ئەمەس، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ لېكىن ئۇلار مېنىڭ نامىمدا يالغاندىن بېشارەت بېرىدۇ؛ بۇ سۆزلەرنىڭ ئاقىۋىتى شۇكى، مەن سىلەرنى يۇرتۇڭلاردىن ھەيدۋېتىمەن، شۇنىڭدەك نابۇت بولىسىلەر؛ سىلەر ۋە سىلە رگە بېشارەت بە رگەن پەيغەمبەرلەر نابۇت بولىسىلەر». 16 ئاندىن مەن كاھىنلارغا ۋە بۇ بارلىق خەلقلە مۇنداق دېدىم: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلە رگە بېشارەت بېرىدىغان پەيغەمبەرلەرنىڭ: «مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى قىممەتلىك قاچا-قۇچىلار پات ئارىدا بابىلدىن قايتۇرۇلىدۇ» دېگەن سۆزلىرىگە قۇلاق سالماڭلار، چۈنكى ئۇلار سىلە رگە يالغانچىلىقتىن

بېشارەت قىلدۇ. **17** تۆلارغا قۇلاق سالماڭلار، بابىل پادىشاھنىڭ قۇللۇقىدا بولساڭلار، ھايات قالىسىلەر، بۇ شەھەر نېمىشقا ۋەيران بولسۇن؟ **18** ئە گەر بۇلار ھەققىتەن پەيغەمبەرلەر بولسا ھەم پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى تۇلاردا بولسا، تۇلار ھازىر پەرۋەردىگارنىڭ ئويىدە، يەھۇدا پادىشاھنىڭ ئوردىسىدا ۋە يېرۇسالېمنىڭ تۇزىدە قالغان قىممەتلىك قاچا-قۇچىلار بابىلغا ئېلىپ كېتىلمىسۇن دەپ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارغا دۇئا-تىلاۋەت قىلسۇن! **19** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار شۇنداق [مىس] تۇۋرۇك، [مىس] «دېگۈن»، داس ھارۋىلىرى ۋە بۇ شەھەردە قالغان [قىممەتلىك] قاچا-قۇچىلار توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ **20** (بۇلارنى بولسا بابىل پادىشاھى ئىبوقادنەسار يەھوئاكىمنىڭ ئوغلى يەھۇدا پادىشاھى يەكونىياھنى يەھۇدادىكى ۋە يېرۇسالېمدىكى بارلىق ئېسىلزاد-ئەمەرلەر بىلەن تەڭ يېرۇسالېمدىن بابىلغا سۈرگۈن قىلغاندا تۆ ئېلىپ كەتمىگەندى) **21** بەرھەق، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئويىدە، يەھۇدا پادىشاھنىڭ ئوردىسىدا ۋە يېرۇسالېمدا قالغان [قىممەتلىك] قاچا-قۇچىلار توغرۇلۇق ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ **22** تۆلارمۇ بابىلغا ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ تۇلار مەن تۇلاردىن قايتىدىن خەۋەر ئالىدىغان كۈنگىچە شۇ يەردە تۇرىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار: ـ شۇ ۋاقىت كەلگەندە، مەن تۇلارنى ئېلىپ بۇ يەر گە قايتۇرۇپ بېرىمەن.

28 شۇ يىلدا، يەھۇدا پادىشاھى زە كەريا تەختكە ئولتۇرغان دەسلەپكى مە زگىلدە، يەنى تۆتىنچى يىل، بەشىنچى ئايدا، ئاززۇرنىڭ ئوغلى، گىبىئون شەھىرىدىكى ھاننانيا پەيغەمبەر، كاھىنلار ۋە بارلىق خالايىق ئالدىدا پەرۋەردىگارنىڭ ئويىدە مۇ ماگ: ـ **2** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن بابىل پادىشاھنىڭ ۋېنتۇرۇقۇنى سۇندۇرۇپتىم! **3** بابىل پادىشاھى ئىبوقادنەسار مۇشۇ يەردىن ئېپكەتكەن، بابىلغا ئاپارغان، پەرۋەردىگارنىڭ ئويىدىكى قاچا-قۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى بولسا، ئىككى يىل تۆتەيلا مەن مۇشۇ يە رگە قايتۇرۇپ ئېپكېلىمەن؛ **4** ۋە مەن يەھۇدا پادىشاھى، يەھوئاكىمنىڭ ئوغلى يەكونىياھنى يەھۇدادىن بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغانلارنىڭ ھەممىسى بىلەن تەڭ مۇشۇ يە رگە قايتۇرۇپ بېرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى مەن بابىل پادىشاھنىڭ ۋېنتۇرۇقۇنى سۇندۇرۇپتىمەن!» ـ دېدى. **5** ئاندىن يەرەمىيا پەيغەمبەر كاھىنلار ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئويىدە تۇرغان بارلىق خالايىق ئالدىدا ھاننانيا پەيغەمبە رگە سۆز قىلدى. **6** يەرەمىيا پەيغەمبەر مۇنداق دېدى: «ئامىن! پەرۋەردىگار شۇنداق قىلسۇن! پەرۋەردىگار سېنىڭ بېشارەت بە رگەن سۆزلىرىڭنى ئەمەلگە ئاشۇرسۇنكى، تۆ تۆزىنىڭ ۋېيدىكى قاچا-قۇچىلار ۋە يەھۇدادىن بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغانلارنىڭ ھەممىسىنى مۇشۇ يە رگە قايتۇرسۇن! **7** لېكىن تۆز قۇلىقىڭغا ۋە بارلىق خەلقىنىڭ قۇلىقىغا سېلىپ قۇيۇلىدىغان مېنىڭ بۇ سۆزۈمنى ئاڭلا! **8** ـ مېنىڭ ۋە سېنىڭدىن بۇرۇن، قەدىمدىن تارتىپ بولغان پەيغەمبەرلەرمۇ نۇرغۇن پادىشاھلىقلار ۋە ئۆلۈغ دۆلەتلەر توغرىلۇقۇ، ئۇرۇش، ئاپەت ۋە ۋابالار توغرىلۇقۇ بېشارەت بېرىپ كەلگەن؛ **9** تىنچلىق-ئاۋاتلىق توغرىلۇقۇ بېشارەت بە رگەن پەيغەمبەر بولسا، شۇ پەيغەمبەرنىڭ سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاندا، ئۇ ھەققىتەن پەرۋەردىگار ئەۋەتكەن پەيغەمبەر دەپ تونۇلغاندۇر!». **10** ئاندىن ھاننانيا پەيغەمبەر يەرەمىيا پەيغەمبەرنىڭ ۋېيندىكى ۋېيۇنتۇرۇقنى ئېلىپ ئۆنى سۇندۇرۇۋەتتى. **11** ھاننانيا خەلق ئالدىدا سۆز قىلىپ: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن شۇنىڭغا ئوخشاش، ئىككى يىل تۆتەيلا بابىل پادىشاھى ئىبوقادنەسارنىڭ ۋېيۇنتۇرۇقنى بارلىق ئەللەرنىڭ ۋېيندىن ئېلىپ سۇندۇرۇپتىمەن!» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن يەرەمىيا پەيغەمبەر چېقىپ كەتتى. **12** ھاننانيا پەيغەمبەر يەرەمىيا پەيغەمبەرنىڭ ۋېيندىكى ۋېيۇنتۇرۇقنى ئېلىپ ئۆنى سۇندۇرۇۋەتكەندىن بىرئاز كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **13** بارغىن، ھاننانياغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سەن ياغاچتىن ياسالغان ۋېيۇنتۇرۇقنى سۇندۇرغىنىڭ بىلەن، لېكىن ئۆنىڭ ئورنىغا تۆمۈردىن بولغان ۋېيۇنتۇرۇقنى سېلىپ قويدۇڭ! **14** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن شۇنىڭغا بۇ بارلىق ئەللەرنىڭ ۋېينغا تۆمۈردىن ياسالغان ۋېيۇنتۇرۇقنى سالىمەنكى، تۇلار بابىل پادىشاھى ئىبوقادنەسارنىڭ قۇللۇقىدا بولىدۇ؛ بەرھەق، تۇلار ئۆنىڭ قۇللۇقىدا بولىدۇ؛ مەن ئۆنىڭغا ھەتتا دالادىكى ھايۋانلارنىمۇ تەقدىم قىلغانمەن». **15** ئاندىن يەرەمىيا پەيغەمبەر ھاننانيا پەيغەمبە رگە: «قۇلاق سال، ھاننانيا! پەرۋەردىگار سېنى ئەۋەتكەن ئەمەس! سەن بۇ خەلقنى يالغانچىلىققا ئىشەندۈرگەنسەن! **16** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مانا، مەن سېنى يەر يۈزىدىن ئەۋەتىۋېتىمەن! سەن دەل مۇشۇ يىلدا تۆلىسەن، چۈنكى سەن ئادەملەرنى پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلدىڭلا دەۋەت قىلغانسەن». **17** ھاننانيا پەيغەمبەر دەل شۇ يىلى يەتتىنچى ئايدا تۆلدى.

29 يەرەمىيانىڭ يېرۇسالېمدىن سۈرگۈن بولغانلار ئارىسىدىكى ھايات قالغان ئاقساقاللارغا، كاھىنلارغا، پەيغەمبەرلە رگە ۋە ئېبوقادنەسار ئەسىر قىلىپ بابىلغا ئېلىپ كەتكەن بارلىق خەلققە يېرۇسالېمدىن يوللىغان خېتى: ـ **2** (خەت پادىشاھ يەكونياھ، خانىش، ۋەزىرلەر، يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدىكى شاھزادە-ئەمىرلەر ۋە ھۈنەرۋەنلەر يېرۇسالېمدىن كەتكەندىن كېيىن، **3** شافانانىڭ ئوغلى ئەلاساھنىڭ ۋە ھىلقىيانىڭ ئوغلى گەماريانىڭ قولى بىلەن يوللانغان ـ يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا بۇ كىشىلەرنى بابىل پادىشاھى ئىبوقادنەسارنىڭ ئالدىغا يوللىغان). يوللىغان خەت مۇنداق: ـ **4** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يېرۇسالېمدىن بابىلغا سۈرگۈنگە ئەۋەتكەنلەرنىڭ ھەممىسگە مۇنداق دەيدۇ: ـ **5** ۋېيلەرنى قۇرۇڭلار، ئۆلارنا تۇرۇڭلار؛ باغلارنى بەرپا قىلىڭلار، تۇلارنىڭ مېۋىسىنى يە ڭلار؛ **6** ۋېيلىنىڭلار، ئوغۇل-قىزلىق بولۇڭلار؛ ئوغۇللىرىڭلار ئۈچۈن قىزلارنى ئېلىپ بېرىڭلار، قىزلىرىڭلارنى ئەرلە رگە ياتلىق قىلىڭلار؛ تۇلارمۇ ئوغۇل-قىزلىق بولسۇن؛ شۇ يەردە كۆپىيىڭلار كى، ئازىيىپ كەتمە ڭلار؛ **7** مەن سىلەرنى سۈرگۈنگە ئەۋەتكەن شەھەرنىڭ تىنىچ-ئاۋاتلىقىنى ئىزدە ڭلار، ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ تىنىچ-ئاۋاتلىقى بولسا، سىلەرمۇ تىنىچ-ئاۋات بولىسىلەر. **8** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ ئاراڭلاردىكى پەيغەمبەرلە ر ۋە سىلەرنىڭ پالچىلىرىڭلار سىلەرنى ئالداپ قېيمىسۇن؛ سىلەر تۇلارغا كۆز گۈز ئۈمەن چۈشلە رگە قۇلاق سالماڭلار؛ **9** چۈنكى تۇلار مېنىڭ نامىمدا يالغاندىن بېشارەت بېرىدۇ؛ مەن تۇلارنى ئەۋەتكەن ئەمەسمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **10** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بابىلغا يېكىتلىگەن يىلىمىز يىل توشقاندا، مەن سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا كېلىپ سىلە رگە ئىلتىپات كۆرسىتىمەنكى، سىلەرنى مۇشۇ يۇرتقا قايتۇرۇشۇم بىلەن سىلە رگە قىلغان شاپائەتلىك ۋەدەمنى ئادا قىلىمەن؛ **11** چۈنكى تۆزۈمنىڭ سىلەر توغرۇلۇق پىلانلىرىمنى، ئاپەت ئېلىپ كېلىدىغان ئەمەس، تىنىچ-ئاۋاتلىق ئېلىپ كېلىدىغان، ئاخىردا سىلە رگە ئۈمىدۋار كېلەچەكنى ئاتا قىلىدىغان پىلانلىرىمنى ئۇبدان بىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **12** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ماڭا ندا قىلىپ، يىنىمغا كېلىپ ماڭا دۇئا قىلىسىلەر ۋە مەن سىلەرنى ئاڭلايمەن. **13** سىلەر مېنى ئىزدەيسىلەر ۋە مېنى تاپىسىلەر، چۈنكى سىلەر پۈتۈن قەلبىڭلار بىلەن ماڭا ئىنتىلىدىغان بولىسىلەر. **14** مەن تۆزۈمنى سىلە رگە تاپقۇزىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ ۋە مەن سىلەرنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، مەن سىلەرنى ھەيدىۋەتكەن بارلىق ئەللەردىن ۋە ھەيدىۋەتكەن بارلىق جايلاردىن يىغىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن سىلەرنى ئېلىپ، ئەسلى سۈرگۈن قىلىپ ئايرىغان يۇرتقا قايتۇرىمەن. **15** سىلەر: «پەرۋەردىگار بە رگە بابىلدا پەيغەمبەرلەرنى تىكلىدى» دېسە ڭلار، **16** ئەمدى پەرۋەردىگار داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغان پادىشاھ ۋە بۇ شەھەردە تۇرۇۋاتقان بارلىق خەلق، يەنى سىلەر بىلەن بىللە سۈرگۈن قىلىنمىغان قېرىنداشلىرىڭلار توغرۇلۇقۇ شۇنى دەيدۇ: ـ **17** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن تۇلارنى ئازابلايدىغان قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا ئەۋەتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن تۇلارنى خورىدى سېىسغان، بىيگى بولمايدىغان ناچار ئەنجۈرلەردەك قىلىمەن؛ **18** تۇلارنى قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن قوغلايمەن؛ تۇلارنى يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلارغا ھەيدەپ ئايرىمەن؛ تۇلارنى شۇ ئەللە رگە ۋەھىمە، لەنەت، دەھشەت، تۆش-تۆش قىلىندىغان ۋە رەسۋا قىلىنىدىغان ۋە يىبىكت قىلىمەن. **19** چۈنكى مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ، خىزمەتكارلىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتىپ سۆزلىرىمنى تۇلارغا ئېيتقىنىم بىلەن، تۇلار قۇلاق سالمىغان، سىلەر [سۈرگۈن بولغانلارمۇ] ھېچ قۇلاق سالمىغانسىلەر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **20** لېكىن ئى سىلەر سۈرگۈن بولغانلار، مەن يېرۇسالېمدىن بابىلغا ئەۋەتكەنلەر، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: ـ **21** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مېنىڭ نامىمدا سىلە رگە يالغاندىن بېشارەت بېرىدىغان كولايانىڭ ئوغلى ئاھاب توغرۇلۇقۇ ۋە مائاسىياھنىڭ ئوغلى زەدەكىيا توغرۇلۇقۇ مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن تۇلارنى بابىل پادىشاھى ئىبوقادنەسارنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، ئۇ تۇلارنى كۆز ئالدىڭلاردا تۇلۇمگە مەھكۇم قىلىدۇ؛ **22** شۇنىڭ بىلەن تۇلار مىسال قىلىنىپ بابىلدا تۇرغان يەھۇدادىكى بارلىق سۈرگۈن قىلىنغانلارنىڭ ئاغزىدا: «پەرۋەردىگار سېنى بابىل پادىشاھى ئىبوقادنەسار ئوتتا كاۋاپ قىلغان زەدەكىيا ۋە ئاھابدەك قىلسۇن!» دېگەن لەنەت سۆزى بولىدۇ؛ **23** چۈنكى تۇلار ئىسرائىل ئىچىدە ئېپلاسلىق قىلغان، قوشنىلارنىڭ ئايالىرى بىلەن زىنا قىلغان ۋە مېنىڭ نامىمدا يالغان

سۆزلەرنی، مەن ئۆلارغا هیچ تاپلىغان سۆزلەرنی قىلغان؛ مەن بۇلارنی بىلگۈچی ۋە گۇۋاھ بولغۇچىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **24** «سەن يەرەمىيا نەھەلەملىك شېمايانا مۇنداق دېگىن: ـ **25** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سەن تۆز نامىڭدا يېرۇسالېمدىكى بارلىق خەلققە، كاھىن بولغان ماتاسىياھنىڭ ئوغلى زەفانىياغا ۋە بارلىق كاھىنلارغا خەتلەر يوللىغىنىڭ تۆپەيلىدىن، ـ **26** ([سەن زەفانىياغا مۇنداق يازغان]: «يەرۇشەردىگار سېنى كاھىن يەھۇيادانىڭ ئورنىغا كاھىن تىكلىگەن ئەمەسمۇ؟ ئۇ سېنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە شۇنىڭغا نازارەتچى قىلغانىكى، بېشارەت بېرىدىغان پەيغەمبەر بولۇۋالغان ھەربىر ئەلۋىنى بېسىش ئۈچۈن پۇتى ۋە يوينىغا تاقاق سېلىنىشىڭ كېرەك. **27** ئەمدى سەن نېمىشقا سىلە رگە ئۆزىنى پەيغەمبەر قىلىۋالغان ئاناتوتلۇق يەرەمىيانى ئەيىبلىمىدىڭ؟ **28** چۈنكى ئۇ ھەتتا بابىلدا ئورۇۋاتقان بىزلە رگىمۇ: «شۇ يەردە بولغان ۋاقىتلار ئۇزۇن بولىدۇ، شۇنۇڭا ۋىيلەرنی سېلىنگلار، ئۆلاردا ئۇرۇنۇگلار، باغلارنی يەرىپا قىلىگلار، ئۆلارنىڭ مېۋىسىنی يەگلار» دەپ خەت يوللىدى!») **29** ـ زەفانىيا مۇشۇ خەتنی يەرەمىيا پەيغەمبەر ئالدىدا ئوقۇدى. **30** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزی يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **31** بارلىق سۈرگۈن بولغانلارغا خەت يوللاپ مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار نەھەلاملىق شەمايا توغرۇلۇق مۇناق دەيدۇ: چۈنكى مەن ئۇنى ئەۋەتمىگەن بولساممۇ، شېمايانىڭ سىلە رگە بېشارەت بېرىپ، سىلەرنی يالغانچىلىققا ئىشەندۈرگەنلىكى ئۈچۈندىن، **32** شۇنۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، نەھەلاملىق شېمايانی نەسلى بىلەن بىللە جازالايمەن؛ مۇشۇ خەلق ئارىسىدا ئۇنىڭ ھېچقانداق نەسلى تېپىلمايدۇ، ئۇ مەن ئۆز خەلقىم ئۈچۈن قىلماقچى بولغان ياخشىلىقنی ھېچ كۆرمەيدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار: ـ چۈنكى ئۇ ئادەملەرنی ماڭا ئاسىيلىققا قۇتراتتى.

30

پەرۋەردىگاردن يەرەمىياغا كەلگەن سۆز: ـ **2** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ساڭا ھازىر دەيدىغان مۇشۇ بارلىق سۆزلىرىمنی يازمىغا يازغىن؛ **3** چۈنكى مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن خەلقىم ئىسرائىل ھەم يەھۇدانى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ئۇلارنی ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا قايتۇرىمەن، ئۇلار ئۇنىڭغا ئىگە بولىدۇ. **4** پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل توغرۇلۇق ۋە يەھۇدا توغرۇلۇق دېگەن سۆزلىرى تۆۋەندىكىدەك: ـ **5** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئاڭلىنىلىدۇ ئالاقازادىلىك ھەم قورقۇنچلۇقنىڭ ئاۋازى، بولسۇن نەدە ئامان- تىنچلىق! **6** سوراڭلار، شۇنى كۆرۈپ بېقىڭلاركى، ئەر بالا تۇغامدۇ؟ مەن نېمىشقا ئەمدى تولاقلىقا چۈشكەن ئايالدەك ھەربىر ئەر كىنىشنىڭ چاتىرىقىنى قولى بىلەن تۇتقانلىقىنى كۆرىمەن؟ نېمىشقا يۈزلىرى تاتىرىپ كەتكەندۇ؟ **7** ئايھاي، شۇ كۈنى دەھشەتلىكتۇر! ئۇنىڭغا ھېچقانداق كۈن ئوخشىمايدۇ، ئۇ ياقۇبنىڭ ئازاب- ئۇقۇبەت كۈنىدۇر، لېكىن ئۇ ئۇنىڭدىن قۇتقۇزۇلىدۇ. **8** شۇ كۈندە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۇكى، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ مەن ئۇنىڭ ۋېزىنتىرۇقىنى بويۇنۇڭدىن ئېلىپ سۇندۇرۇۋېتىمەن، ئاسارەتلىرىڭنی بۇزۇۋېتىپ تاشلايمەن، يات ئادەملەر ئۇنی ئىككىنچى قۇللۇققا چۈشۈرمەيدۇ. **9** شۇنىڭ ئورنىدا ئۆلار پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ھەمدە مەن ئۆلار ئۈچۈن قايتىدىن تىكلەيدىغان داۋۇت پادىشاھىنىڭ قۇللۇقىدا بولىدۇ. **10** ئەمدى سەن، ئى قۇلۇم ياقۇب، قورقما، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ ئالاقازادە بولما، ئى ئىسرائىل؛ چۈنكى مانا، مەن سېنى يىراق يەرلەردىن، سېنىڭ نەسلىڭنى سۈرگۈن بولغان زېمىندىن قۇتقۇزىمەن؛ ياقۇب قايتىپ كېلىدۇ، ئارام تىپىپ ئازادە ئۆرىدۇ ۋە ھېچكىم ئۇنى قورقۇتمايدۇ. **11** چۈنكى مەن سېنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن سېنى تارقىتىۋەتكەن ئەللەرنىڭ ھەممىسىنى تۈگەتىۋەتسەمۇ، لېكىن سېنى پۈتۈنلەي تۈگەتىۋەتمەيمەن، پەقەت ئۆستۈرۈلگەن ھۆكۈم چىقىرىپ تەربىيە-ساۋاق بېرىمەن؛ سېنى جازالىماي قويۇپ قويمايمەن. **12** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: سېنىڭ زېدەڭ داۋالغۇسىز، سېنىڭ ياراڭ بولسا ئىنتايىن ئېغىردۇر. **13** سېنىڭ دەۋايىڭنی سورايدىغان ھېچكىم يوق، يارالىڭنی تاڭغۇچى يوقتۇر، ساڭا شىپالىق دورىلار يوقتۇر، **14** سېنىڭ بارلىق ئاشىنلىرىڭ سېنى ئۇنتۇغان؛ ئۇلار سېنىڭ ھالىڭنی ھېچ سورىمايدۇ. چۈنكى مەن سېنى دۈشمەندەك زەرب بىلەن ئۇرغانىمەن، رەھىمسىز بىر زالىمدەك ساڭا ساۋاق بولسۇن دەپ ئۇرغانىمەن، چۈنكى سېنىڭ قەبىھلىكىڭ ھەددى-ھىسابسىز، گۇناھلىرىڭ ھەددىدىن زىيادە بولغان. **15** نېمىشقا زېدەڭ ئۈچەيلدىن، دەرد-ئەلەمڭ داۋالغۇسىز بولغانلىقى ئۈچەيلدىن پېرياد كۆتۈرىسەن؟ قەبىھلىكىڭنڭ ھەددى-ھىسابسىز بولغانلىقىدىن، گۇناھلىرىڭ ھەددىدىن زىيادە بولغانلىقىدىن، مەن شۇلارنی ساڭا قىلغانىمەن. **16** لېكىن سېنى يۇتۇۋالغانلارنىڭ ھەممىسى يۇتۇۋېلىنىدۇ؛ سېنىڭ بارلىق كۈشەندىلىرىڭ بولسا سۈرگۈن بولىدۇ؛ سېنى بۇلىغانلارنىڭ ھەممىسى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ؛ سېنى ئۇۋ قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئۇۋلىنىدىغان قىلىمەن. **17** چۈنكى مەن ساڭا تېڭىش تېگىپ قويىمەن ۋە يارىلىرىڭنی ساقايتىمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ چۈنكى ئۇلار سېنى: «غېرىب-بىچارە، ھېچكىم ھالىنى سورىمايدىغان زىئون دەل مۇشۇدۇر» دەپ ھاقارەتلىگەن. **18** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ياقۇبنىڭ چېدىرلىرىنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ئۇنىڭ ئۇرالغۇلىرى ئۆستىگە رەھىم قىلىمەن؛ شەھەر خارابىلىرى ئۆل قىلىنىپ قايتىدىن قۇرۇلىدۇ، ئوردا- قەلئە ئۆز جايىدا يەنە ئادەمزاتلىق بولىدۇ. **19** شۇ جايلاردىن تەشەككۈر كېيلىرى ۋە شاد- خۇرامىلىق سادالىرى ئاڭلىنىدۇ؛ مەن ئۇلارنی كۆپەيتىمەنكى، ئۇلار ئەمدى ئازايمايدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ ھۆرمىتىنی ئاشۇرىمەن، ئۇلار ھېچ پەس بولمايدۇ. **20** ئۇلارنىڭ بالىلىرى قەدىمدىكىدەك بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ جامائىتى ئالدىمدا مەزمۇت ئۇرغۇزۇلىدۇ؛ ئۇلارنى خورلىغانلارنىڭ ھەممىسىنى جازالايمەن. **21** ئۇلارنىڭ بېشى ئۇزلىرىدىن بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھۆكۈم سۈرگۈچىسى ئۆزلىرى ئۆتكۈرلىسىدىن چىقىدۇ؛ مەن ئۇنى ئۇنۇ يېنىمغا كەلتۈرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ماڭا يېقىن كېلىدۇ؛ چۈنكى يېنىمغا كەلگۈچى [جېنىنى] تەۋەككۈل قىلغۇچى ئەمەسمۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **22** ـ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر، مەن سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن. **23** مانا، پەرۋەردىگاردىن چىققان بىر بوران-چاپقۇن! ئۇنىڭدىن قەھر چىقتى؛ بەرھەق، دەھشەتلىك بىر قارا قۇيۇن چىقىپ كېلىدى؛ ئۇ پىرقىراپ رەزىللەرنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. **24** كۆزگىدىكى نىيەتلىرىنى ئادا قىلىپ تولۇق ئەمەل قىلغۇچە، پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى يانمايدۇ؛ ئاخىرقى كۈنلەردە سىلەر بۇنى چۈشىنىپ يېتىسىلەر.

31

شۇ ۋاقىتتا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئىسرائىلنىڭ جەمەئەتلىرىنڭ خۇداسى بولىمەن، ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ. **2** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قىلىچتىن ئامان قالغان خەلق، يەنى ئىسرائىل، چۆل-باياۋاندا ئىلتىپاتقا ئىگە بولغان؛ مەن كېلىپ ئۇلارنى ئارام تاپقۇزىمەن. **3** پەرۋەردىگار يىراق يۇرتتا بەرگە كۆرۈنۈپ: «مەن سېنى مەڭگۈ بىر مۇھەببەت بىلەن سۆيۈپ كەلدىم، شۇنۇڭا مەن ئۆز رەھمىمنى مېھرىبانلىق بىلەن سېنى ئۆزۈمگە تارتىپ كەلگەنمەن. **4** مەن سېنى قايتىدىن قۇرىمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن قۇرۇلىسەن، ئى ئىسرائىل قىزى! سەن قايتىدىن داپلىرىڭنی ئېلىپ شاد-خۇرام قىلغانلارنىڭ ئۆسىسۈللىرىغا چىقىسەن. **5** سەن قايتىدىن سامارىيەنىڭ تاغلىرى ئۈستىگە ئۈزۈمزارلار تىكىسەن؛ ئۇلارنى تىككۈچىلەر ئۆزلىرى تىكىپ، مېۋىسىنى ئۆزلىرى يەيدۇ. **6** چۈنكى ئەفرائىمنىڭ ئېگىزلىكىدە تۇرغان كۈزەتچىلەر: «ئۇرۇگلار، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا ئىبادەت قىلىشقا زىئونغا چىقايلى!» ـ دەپ ندا كۆتۈرىدىغان كۈنى كېلىدۇ. **7** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ياقۇب ئۈچۈن شاد-خۇرامىلىق بىلەن ناخشا ئېيتىڭلار، ئەللەرنىڭ بېشى بولغۇچى ئۈچۈن ئايھاي كۆتۈرۈڭلار، جاكارلاڭلار، مەدھىيە ئوقۇپ: «ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ خەلقىڭنى، يەنى ئىسرائىلنىڭ قالدىسىنى قۇتقۇزغايسەن!» ـ دە ئاڭلا! **8** مانا، مەن ئۇلارنى شىمالىي يۇرتلاردىن ئېيىكلىمەن، يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىردىن يىغىمەن؛ ئۇلار تارىسىدا ئەمىلار ۋە توكورلار بولىدۇ؛ ھامىلدار ۋە تۇغاي دېگەنلەر بىللە بولىدۇ؛ ئۇلار ئۇلۇغ بىر جامائەت بولۇپ قايتىپ كېلىدۇ. **9** ئۇلار يىغا-زارلار كۆتۈرۈپ كېلىدۇ؛ ئۇلار دۇئا-تىلاۋەت قىلغاندا ئۇلارنى يېتىپ كەلتۈرىمەن؛ مەن ئۇلارنى ئېرىق-تۈستە گۈمر ۋىيدا، ھېچ پۈتلاشمايدىغان تۈز يول بىلەن يېتىپ كەلتۈرىمەن؛ چۈنكى مەن ئىسرائىلغا ئاتا بولىمەن، ئەفرائىم بولسا مېنىڭ تۇنجى ئوغلۇمدۇر. **10** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى ئەللەر، دېگىز بويىدىكى يىراق يۇرتلارغا: ـ «ئىسرائىلنى تارقاتقۇچى ئۇنى قايتىدىن يىغىدۇ، پادا باققۇچى پادىسىنى باققاندەك ئۇ ئۇلارنى باقىدۇ؛ **11** چۈنكى پەرۋەردىگار ياقۇبنى بەدەل تۆلەپ قۇتۇلدۇرغان، ئۇنىڭغا ھەججەمەت بولۇپ ئۆزىدىن زور كۈچلۈك بولغۇچىنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزغان!» ـ دەپ جاكارلاڭلار. **12** ئۇلار كېلىپ زىئوندىكى ئېگىزلىكلەردە شاد-خۇرامىلىقتا توۋلايدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئىلتىپاتىدىن، يەنى بېكىڭ شارابىدىن، زەيتۇن مېيىدىن، مال-ۋاراننىڭ قوزىلىرىدىن بەرق ئۇرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ جېنى خۇددى مول سۇغىرىلغان باغدەك بولىدۇ، ئۇلار ئىككىنچى ھېچ سولاشمايدۇ. **13** شۇ چاغدا قىزلار ئۆسسۈلدا شادلىنىدۇ، يىگىتلەر ۋە مويسىپىتلارمۇ تەڭ شۇنداق بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ ئاھ-زارلىرىنى شاد-خۇرامىلىققا ئايلاندۇرىمەن؛ مەن ئۇلارغا تەسەللى بېرىپ، دەرد-ئەلەمنىڭ ئورنىغا ئۇلارنى شادلىققا چۈمدۈرىمەن. **14** مەن كاھىنلارنى مولچىلىق بىلەن ۋېغۇزىمەن، خەلقىم ئىلتىپاتىمغا قانائەت قىلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **15** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ راماھ شەھىرىدە بىر سادا، ئاچچىق يىغا-زارلىنىڭ يىغىنى ئاڭلىنىدۇ، ـ بۇ راھىلەنىڭ ئۆز بالىلىرى ئۈچۈن كۆتۈرگەن ئاھ-زارلىرى؛ چۈنكى ئۇ بالىلىرى بولمىغاچقا، تەسەللىنى قوبۇل قىلمايۋېغان كۆتۈرىدۇ. **16** پەرۋەردىگار [ئۇنىڭغا] مۇنداق دەيدۇ: ـ يىغا-زارلىنىڭ توختاتىڭ، كۆزلىرىڭنی ياشلاردىن ئۆتۈ قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆۋلىنىدىغان قىلىمەن. **17** چۈنكى مەن ساڭا تېڭىش تېگىپ قويىمەن ۋە يارىلىرىڭنی ساقايتىمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ چۈنكى ئۇلار سېنى: «غېرىب-بىچارە، ھېچكىم ھالىنى سورىمايدىغان زىئون دەل مۇشۇدۇر» دەپ ھاقارەتلىگەن. **18** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ياقۇبنىڭ چېدىرلىرىنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ئۇنىڭ ئۇرالغۇلىرى ئۆستىگە رەھىم قىلىمەن؛ شەھەر خارابىلىرى ئۆل قىلىنىپ قايتىدىن قۇرۇلىدۇ، ئوردا- قەلئە ئۆز جايىدا يەنە ئادەمزاتلىق بولىدۇ. **19** شۇ جايلاردىن تەشەككۈر كېيلىرى ۋە شاد- خۇرامىلىق سادالىرى ئاڭلىنىدۇ؛ مەن ئۇلارنى كۆپەيتىمەنكى، ئۇلار ئەمدى ئازايمايدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ ھۆرمىتىنی ئاشۇرىمەن، ئۇلار ھېچ پەس بولمايدۇ. **20** ئۇلارنىڭ بالىلىرى قەدىمدىكىدەك بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ جامائىتى ئالدىمدا مەزمۇت ئۇرغۇزۇلىدۇ؛ ئۇلارنى خورلىغانلارنىڭ ھەممىسىنى جازالايمەن. **21** ئۇلارنىڭ بېشى ئۇزلىرىدىن بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھۆكۈم سۈرگۈچىسى ئۆزلىرى ئۈچۈن چىقىدۇ؛ مەن ئۇنى ئۇنۇ يېنىمغا كەلتۈرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ماڭا يېقىن كېلىدۇ؛ چۈنكى يېنىمغا كەلگۈچى [جېنىنى] تەۋەككۈل قىلغۇچى ئەمەسمۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **22** ـ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر، مەن سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن. **23** مانا، پەرۋەردىگاردىن چىققان بىر بوران-چاپقۇن! ئۇنىڭدىن قەھر چىقتى؛ بەرھەق، دەھشەتلىك بىر قارا قۇيۇن چىقىپ كېلىدى؛ ئۇ پىرقىراپ رەزىللەرنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. **24** كۆزگىدىكى نىيەتلىرىنى ئادا قىلىپ تولۇق ئەمەل قىلغۇچە، پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى يانمايدۇ؛ ئاخىرقى كۈنلەردە سىلەر بۇنى چۈشىنىپ يېتىسىلەر.

تارت؛ چۈنكى مۇنۇ تارتقان جاپايىكۈن مېۋە بولدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ تۈلار دۈشمەننىڭ زېمىندىن قايتىدۇ؛ **17** بەرھەق، كېلەچىكىڭ ئۈمىدلىك بولىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ۋە سېنىڭ بالىلىرىڭ يەنە تۈز چېگرىسىدىن كىرىپ كېلىدۇ. **18** مەن دەرۋەقە ئەفرائىمنىڭ تۆزى توغرۇلۇق ئۈكۈنۈپ: «سەن بەرگە شاش تورپاققا تەربىيە ىە رگەندەك ساۋاق-تەربىيە بەردىڭ؛ ئەمدى بىزنى توۋا قىلدۇرغايسەن، بىز شۇنىڭ بىلەن توۋا قىلىپ قايتىپ كېلىمىز؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدۇرسەن، **19** چۈنكى بىز توۋا قىلدۇرۇلۇشىمىز بىلەن ھەقىقەتەن توۋا قىلدۇق؛ بىز تۆزىمىزنى تونۇپ يەتكەندىن كېيىن، يوتىمىزنى ئۇردۇق؛ بىز ياشلىقىمىزدىكى [قىلمىشىنىڭ] شەرم-ھىياسى تۆپەيلىدىن نومۇس قىلىپ، خجالەتتە قالدۇق!» ـ دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم. **20** ـ ئەفرائىم ماڭا نىسبەتەن جان-جىگەر بالام ئەمەسمۇ؟ چۈنكى مەن ئۇنى ئەيىبلىگەن تەقدىردىمۇ، ئۇنى ھەردائىم كۆزگۈزمەد سېغىنىمەن؛ شۇڭا ئىچ-باغرىم ئۇنىڭغا ئاغرىۋاتىدۇ؛ مەن ئۇنىڭغا رەھىم قىلمىسام بولامىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **21** ـ شۇڭا تۆز ئۈگىگە يول بەلگىلىرىنى بېكىتىپ قويغىن؛ سەن سۈرگۈنگە ماڭىدىغان يولغا، شۇ كۆتۈرۈلگەن يولغا كۆڭۈل قويۇپ دىققەت قىلغىن، ھازىر شۇ يول بىلەن قايتىپ كەل، ئى جان-جىگىرىم ئىسرائىل قىزى، مۇشۇ شەھەرلىرىڭگە قاراپ قايتىپ كەل! **22** سەن قاچانغىچە تېنەپ يۈرىسەن، ئى يولدىن چىققۇچى قىزىم؟ چۈنكى پەرۋەردىگار يەر يۈزىدە يېڭى ئىش يارىتىدۇ: ـ ئايال كىشى باتۇرنىڭ ئەتراپىدا پېيىشىپ خەۋەر ئالدۇ! **23** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئۇلارنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرگىنىمدە يەھۇدانىڭ زېمىندا ۋە شەھەرلىرىدە خەقلەر يەنە [پېرۇسالىم توغرىلۇق]: «پەرۋەردىگار سېنى بەختلىق قىلغاي، ئى ھەققانىيلىق تۇرغان جاي، پاك-مۇقەددەسلىكنىڭ تېغى!» دەيدىغان بولىدۇ. **24** شۇ يەردە يەھۇدا ـ شەھەرلىرىدىكىلەر، دېھقانلار ۋە پادا باققۇچى كۆچمەن چارۋىچىلار ھەممىسى بىللە تۇرىدۇ. **25** چۈنكى مەن ھېرىپ كەتكەن جان ئىگىرىنىڭ ھاجىتىدىن چىقىمەن، ھەربىر ھالدىن كەتكەن جان ئىگىرىنى يېڭىلاندۇرىمەن. **26** ـ مەن [يەرەمىيا] بۇنى ئاڭلاپ ۋىغاندىم، ئەتراپقا قاردىم، ناھايىتى تاتلىق تۇخلاپتىمەن. **27** مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئىسرائىل جەمەتىدە ۋە يەھۇدا جەمەتىدە ئىنسان نەسلىنى ۋە ھايۋانلارنىڭ نەسلىنى تېرىپ تۇىستۇرىمەن. **28** شۇنداق بولىدۇكى، مەن ئۇلارنى يۇلۇش، سۇكۇش، ھالاك قىلىش، ئاغدۇرۇش ئۈچۈن، ئۇلارغا نەزىرىنى سالغاندەك، مەن ئۇلارنى قۇرۇش ۋە تىكىپ تۇىستۇرۇش ئۈچۈنمۇ ئۇلارغا نەزىرىنى سالىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **29** شۇ كۈنلەردە ئۇلار يەنە: «ئاتىلار ئاچىچىق-چۈچۈك ئۈزۈملەرنى يېگەن، شۇڭا بالىلارنىڭ چىشى قېرىق سېزىلىدۇ» دېگەن مۇشۇ ماقالنى ھېچ ئىشلەتمەيدۇ. **30** چۈنكى ھەربىرسى تۆز گۇناھى ئۈچۈن ئۆلىدۇ؛ ئاچىچىق-چۈچۈك ئۈزۈملەرنى يېگەنلەرنىڭ بولسا، ئۆزىنىڭ چىشى قېرىق سېزىلىدۇ. **31** مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئىسرائىل جەمەتى ۋە يەھۇدا جەمەتى بىلەن يېڭى ئەھدە تۈزىمەن؛ **32** بۇ ئەھدە ئۆلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن تۇ زگەن ئەھدىگە ئوخشىمايدۇ؛ شۇ ئەھدىنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىنى قولىدىن تۇتۇپ مىسىردىن قۇتقۇزۇپ يېتىپ كېلىگىنىمدە ئۇلار بىلەن تۇ زگەنىدىم، گەرچە مەن ئۇلارنىڭ يولدىشى بولغان بولساممۇ، مېنىڭ ئۇلار بىلەن تۇزۇشكەن ئەھدەمنى بۇزغان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **33** چۈنكى شۇ كۈنلەردىن كېيىن، مېنىڭ ئىسرائىل جەمەتى بىلەن تۇزىدىغان ئەھدەم مانا شۇ: ـ مەن تۆز تەۋرات-قانۇنلىرىنى ئۇلارنىڭ ئىچىگە سالىمەن، ھەمدە ئۇلارنىڭ قەلبىگىمۇ يازىمەن. مەن ئۇلارنىڭ ئىلاھى بولىمەن، ئۇلارمۇ مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ. **34** شۇندىن باشلاپ ھېچكىم تۆز يېقىنىغا ياكى تۆز قېرىندىشىغا: ـ «پەرۋەردىگارنى تونۇغىن» دەپ ئۆگىتىپ يۈرمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە ھەممىسى مېنى تونۇپ بولغان بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى كەچۈرىمەن ھەمدە ئۇلارنىڭ گۇناھىنى ھەرگىز ئېسىگە كەلتۈرمەيمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **35** ۋىياشىنى كۈندۈزدە نۇر بولسۇن دەپ يە رگەن، ئاي-يۇلتۇزلارنى كېچىدە نۇر بولسۇن دەپ بەلگىلىگەن، دولقۇنلىرىنى شارقىرتىپ دېڭىزنى قوزغايدىغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ (ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامىدۇر): ـ **36** ـ مۇشۇ بەلگىلىگەنلىرىم مېنىڭ ئالدىمدىن يوقاپ كەتسە، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئەمدى ئىسرائىلنىڭ ئەۋلادلىرىمۇ مېنىڭ ئالدىمدىن بىر ئەل بولۇشتىن مەڭگۈ قېلىشى مۇمكىن. **37** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ يۇقىرىدا ئاسمانلار مۆلچەرلەنسە، تۆۋەندە يەر ئۇلارنى تەكشۈرۈلۈپ بىلىنسە، ئەمدى مەن ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئەۋلادلىرىنىڭ قىلغان ھەممە قىلمىشلىرى تۆپەيلىدىن تۆلاردىن ۋاز كېچىپ تاشلىغۇچى بولىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **38** مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ شەھەر مەخسۇس ماڭا ئاتىلىپ «ھانانىيەلنىڭ مۇنارى»دىن «دوقۇش دەرۋازىسى»غىچە قايتىدىن قۇرۇلىدۇ؛ **39** ئۆلچەم تانىسى قايتىدىن ئۆلچەش ئۈچۈن شۇ يەردىن «گارەب دۆكى» گىچە، ئاندىن گوئاتقا بۇرۇلۇپ سوزۇلىدۇ؛ **40** جەسەتلەر ۋە [قۇربانلىق] كۈلىلىرى تاشلىنىدىغان پۈتكۈل جىلغا، شۇنداقلا كىدرون دەرياسىغىچە ھەم شەرقكە قاراپدىغان «ئات دەرۋازىسى»نىڭ دوقۇشىغىچە يانتاقى ئېتىزلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارغا پاك-مۇقەددەدىس دەپ ھىسابلىنىدۇ، شەھەر قايتىدىن ھېچ يۇلۇپ تاشلانمايدۇ، ھە رگىز قايتىدىن ئاغدۇرۇپ تاشلانمايدۇ.

32

يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانىڭ ئوننىنچى يىلى، يەرەمىياغا پەرۋەردىگاردىن كەلگەن سۆز تۆۋەندە خاتىرىلەنگەن (شۇ يىل نېبوقادنەسارنىڭ ئون سە ككىزنىچى يىلى ئىدى؛ **2** شۇ چاغدا بابىل پادىشاھىنىڭ قوشۇنى يېرۇسالېمنى قورشۇۋالغاندى؛ يەرەمىيا پەيغەمبەر بولسا يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدىكى قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا قاماپ قويۇلغاندى. **3** چۈنكى يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا ئۇنى ئەيىبلەپ: «نېمىشقا سەن: «مانا، مەن بۇ شەھەرنى بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئۇ ئۇنى ئىشغال قىلىدۇ؛ يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا كالدىيلەرنىڭ قولىدىن قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ؛ چۈنكى ئۇ بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلماي قالمايدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭ بىلەن يۈز ئۈرانە سۆزلىشىدۇ، ئۆز كۆزى بىلەن ئۇنىڭ كۆزىگە قارايدۇ. ئۇ زەدەكىيانى بابىلغا ئاپىرىدۇ، ئۇ مەن ئۇنىڭغا يېقىنلىشىپ تولۇق بىر تەرەپ قىلغۇچە شۇ يەردە تۇرىدۇ، دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ سىلەر كالدىيلەر بىلەن قارشىلاشسا گالىرمۇ غەلبە قىلالمايسىلەر!» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار» ـ دەپ بېشارەت بېرىسەن؟» ـ دەپ ئۇنى قاماپ قويغاندى). **6** يەرەمىيا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى ـ دېدى: ـ **7** مانا، تاغاڭ شاللۇمنىڭ ئوغلى ھانامەئەل ينىڭغا كېلىپ: «تۆزۈڭ ئۈچۈن ئاناتوتىكى ئېتىزىنى سېتىۋال؛ چۈنكى ئۇنى سېتىۋېلىشقا سېنىڭ ھەققىمەتلىك ھوقۇقۇڭ بار» ـ دەيدىغان بولىدۇ. **8** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك تاغامنىڭ ئوغلى ھانامەئەل، قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا ينىمغا كېلىپ ماڭا: «بنيامىننىڭ زېمىندىكى مېنىڭ ئاناتوتىكى ئېتىزىنى سېتىۋالغايسەن؛ چۈنكى ھەققىمەت سېنىڭكىدۇر؛ تۆزۈڭ تۆچۈن سېتىۋال» ـ دېدى؛ ئاندىن مەن ئۇنىڭ ھەققىتەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتىم. **9** شۇڭا مەن تاغامنىڭ ئوغلى ھانامەئەلدىن ئاناتوتىكى بۇ ئېتىزنى سېتىۋالدىم، پۇلنى، يەنى ئون يەتتە شە كەل كۈمۈشنى گەرگە سېلىپ تۆلىدىم. **10** مەن توختام خېتىگە ئىمزا قويۇپ، ئۇستىگە مۆھۈرنى بېسىپ پېچەتلىدىم، بۇنىڭغا گۇۋاھچىلارنى گۇۋاھ بەرگۈزدۈم، كۈمۈشنى تارازىغا سالدىم؛ **11** توختام خېتىنى قولۇمغا ئالدىم، ـ بىرسىدە سودا تۈزۈمى ۋە شەرتلىرى خاتىرىلىنىپ پېچەتلەنگەن، يەنە بىرسى پېچەتلەنمىگەندى ـ **12** ۋە مەن تاغامنىڭ ئوغلى ھانامەئەلنىڭ كۆز ئالدىدا، بۇ سودا خېتىگە ئىمزا قويغان گۇۋاھچىلار ۋە قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا ئولتۇرغان يەھۇدىيلارنىڭ ھەممىسى ئالدىدا خەتلەرنى مائاسىياھنىڭ نەۋرىسى، نېرىيانىڭ ئوغلى بولغان بارۇققا تاپشۇردۇم. **13** ئۇلارنىڭ ئالدىدا مەن بارۇققا مۇنداق تاپىلاپ دېدىم: ـ **14** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ خەتلەرنى، يەنى پېچەتلەنگەن ۋە پېچەتلەنمىگەن بۇ توختام خەتلىرىنى ئېلىپ، بۇلار تۆزۈن ۋاقىتقىچە ساقلانسۇن دەپ ساپال ئىدىش ئىچىگە سالغىن؛ **15** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ كەلگۈسىدە بۇ زېمىندا ھەم ۋەيلەر، ھەم ئېتىزلار، ھەم تۆزۈمزارلار قايتىدىن سېتىۋېلىنىدۇ. **16** مەن توختام خېتىنى نېرىيانىڭ ئوغلى بولغان بارۇققا تاپشۇرغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ مۇنداق دېدىم: ـ **17** «ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! مانا، سەن ئاسمان-زېمىننى تۆزۈكتىنى زور قۇدرىتىڭ ۋە سوزۇلغان بىلىكىڭ بىلەن ياسىغانسەن؛ ساڭا ھېچقانداق ئىش تەس ئەمەستۇر، **18** سەن مىڭلىغان كىشىلە رگە رەھىم-شەپقەت كۆرسىتىسەن ھەمدە ئاتىلارنىڭ قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنىمۇ كېيىن بالىلىرىنىڭ قوينىغا قايتۇرىسەن؛ ئاھ سەن ئۇلۇغ، قۇدرەت ئىگىسى تە رىدۇرسەن ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار سېنىڭ نامىڭدۇر؛ **19** ئوي-نىشانلىرىڭدا ئۇلۇغ، قىلغان ئىشلىرىڭدا قۇدرەتلىكسەن؛ كۆزلىرىڭ بىلەن ئىنسان بالىلىرىنىڭ تۆز يوللىرى ۋە قىلغانلىرىنىڭ مېۋىسى يېچىپ ھەربىرىگە [ئىنئام ياكى جازا] قايتۇرۇش ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ بارلىق يوللىرىنى كۆزلىگۈچىدۇرسەن؛ **20** ـ سەن بۇگۈنكى كۈنىگىچە مىسىر زېمىندا، ئىسرائىل ئىچىدە ھەم بارلىق ئىنسانلار ئارىسىدا مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى ھەم كارامەتلەرنى ئايان قىلىپ كەلگەنسەن؛ شۇ كۈنگىچە بۇگۈنگىچە سېنىڭ نامىڭ ئېغىزدىن-ئېغىزغا تارقىلىپ كەلمەكتە. **21** سەن مۆجىزىلىك ئالامەتلەر، كارامەتلەر قۇدرەتلىك قولۇڭ، سوزۇلغان بىلىكىڭ ۋە دەھشەتلىك ۋەھىشەت ئارقىلىق تۆز خەلقىڭ ئىسرائىلنى مىسىر زېمىندىن چىقارغانسەن؛ **22** سەن ئۇلارغا ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلىمەن دەپ قەسەم قىلغان، سۈت ھەم بال ئېقىپ تۇرىدىغان بۇ زېمىننى تەقدىم قىلغانسەن. **23** ئۇلار دەرۋەقە زېمىنغا كىرىپ ئۇنىڭغا ئىگە بولغان؛ لېكىن ئۇلار سېنىڭ ئاۋازىڭغا قۇلاق سالمىغان، تەۋرات-قانۇنۇڭدا ماڭىغان؛

ئۇلارغا ئەمر قىلغانلارنىڭ ھېچقايسىسىغا ئەمەل قىلمىغان، شۇڭا سەن بۇ كۆزلەپتەلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈر رگەنسەن. **24** مانا، شەھەرنى بىسىپ كىرىش ئۈچۈن سېپىلغا سېپىلىپ چىقىرىلغان ئوكۇلۇك-يوتەيلە رگە قارىغايسەن! قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا ئۇيەيلدىن شەھەر ھۇجۇم قىلىۋاتقان كالدىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلماي قالمايدۇ، سەن ئالدىنئالا ئېتىقىنىڭ ھازىر ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى، مانا، ئۆزۈڭنى كۆرىسەن. **25** لېكىن سەن، ئى رەب پەرۋەردىگار، گەرچە شەھەر كالدىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدىغان بولسىمۇ، ماڭا: «ئۆزۈڭنى ئۆچۈن ئېتىزنى كۆزىمۇشكە سېتىۋال ۋە يۈنى گۇۋاھچىلارغا كۆرگۈزگىن!؟» ـ دېدىڭ». **26** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **27** مانا، مەن پەرۋەردىگار، بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ خۇداسىدۇرمەن؛ ماڭا تەس چۈشىدىغان بىرەر ئىش بارمىدۇ؟ **28** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ شەھەرنى كالدىيلەرنىڭ قولىغا ۋە بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، ئۇلار ئۇنى ئىگىلىدۇ. **29** بۇ شەھەر رگە ھۇجۇم قىلىۋاتقان كالدىيلەر ئۇنىڭغا بىسىپ كىرىپ ئوت قويۇپ ئۇنى كۆيدۈرۈۋېتىدۇ؛ ئۇلار شەھەردىكىلەرنىڭ ئۆيلىرىنمۇ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، ئۇلار بۇ ئۆيلەرنىڭ ئۆگزىلىرى ئۈستىدە مېنى غەزەپلەندۈرۈپ باۋالغا ئىسرىق ياقتىن، يات ئىلاھلارغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيغان. **30** چۈنكى ئىسرائىللار ۋە يەھۇدالار ياشلىقىدىن تارتىپ كۆز ئالدىمدا پەقەت رەزىللىكلا قىلىپ كەلمەكتە؛ ئىسرائىللار پەقەتلا ئۆز قوللىرى ياسىغانلار بىلەن غەزىپىمنى قوزغىغاندىن باشقا ئىش قىلمىغان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **31** چۈنكى بۇ شەھەر قۇرۇلغان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنكى كۈنگىچە مېنىڭ غەزىپىم ۋە قەھرىمنى شۇنداق قوزغىغۇچى بولۇپ كەلدىكى، مەن ئۇنى ئۆز يۈزۈم ئالدىدىن يوقاتمىسام بولمايدۇ. **32** ئىسرائىللار ۋە يەھۇدالار ـ ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرى، ئەمىرلىرى كاھىنلىرى، پەيغەمبەرلىرى، يەھۇدا ئادەملىرى ۋە يېرۇسالېمدا ئولتۇرۇۋاتقانلارنىڭ مېنى غەزەپلەندۈرگەن بارلىق رەزىللىكى تۈپەيلىدىن [شەھەرنى يوقىتىمەن]. **33** ئۇلار ماڭا يۈزىنى قاراتقان ئەمەس، بەلكى ماڭا ئارقىسىنى قىلىپ تەتۈر قاريغان، گەرچە مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئۇلارغا ئۆگەتكەن بولساممۇ، ئۇلار ئاڭلىماي تەلىم-تەربىيىنى قوبۇل قىلمىغان ۋەت قىلغان. **34** ئۇلار ئۆز نامىم بىلەن ئاتالغان ئۆيدە يەرگىنچىلىك بۇتلىرىنى سېپىلىپ ئۇنى بۇلغىغان؛ **35** ئۇلار ئۆز ئوغۇل-قىزلىرىنى ئوتتىن ئوتكۈزۈپ «مولەك» گە ئاتاپ قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن «ھىنوممنىڭ ئوغلىنىڭ جىلغىسى»دىكى، باۋالغا يېغىشلانغان «يۇقىرى جايلار»نى قۇرۇپ چىققان؛ مەن ئۇلارنىڭ بۇنداق ئىش قىلىشىنى زادى ئېيتىپ باقمىغانمەن؛ ئۇلارنىڭ يەھۇدانى گۇناھقا پاتقۇزۇپ، مۇشۇنداق لەنەتلىك ئىش قىلىشۇن دېگەن ئوي-نىيەتتە ھېچقاچان بولۇپ باقمىغانمەن. **36** سىلەر مۇشۇ شەھەر توغرۇلۇق: «دەرھەقىقەت، ئۇ قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا ئارقىلىق بابىل پادىشاھنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى!» ـ دەۋاتىسىلەر؛ لېكىن پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇشۇ شەھەر توغرۇلۇق ھازىر مۇنداق دەيدۇ: ـ **37** مانا مەن، مەن ئۇلارنى غەزىپىم، قەھرىم ۋە زور ئاچچىقىم بىلەن ھەيدىۋەتكەن بارلىق پادىشاھلىقلاردىن يىغىمەن، مەن ئۇلارنى قايتىدىن مۇشۇ يەر رگە ئېپىكچىلەمەن، ئۇلارنى ئامان-تىنچلىقتا تۇرغۇزىمەن. **38** ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ، مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن. **39** مەن ئۇلار ۋە ئۇلاردىن كېيىن بولغان بالىلىرىنى بارلىق كۈنلىرىدە مەندىن ئەيمىنىپ ياخشىلىق كۆرسۈن دەپ، ئۇلارغا بىر قەلب، بىر يولنى ئاتا قىلىمەن. **40** مەن ئۇلارغا ئىلتىپات قىلىشتىن قولۇمنى ئىككىنچى ئۆزىمەسلىكىم ئۈچۈن ئۇلار بىلەن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە تۈزىمەن؛ ئۇلارنىڭ قايتىدىن يېنىمدىن چەتلىمەسلىكى ئۈچۈن مەن قەلبىگە قورقۇنچۇمنى سالىمەن. **41** مەن ئۇلارغا ياخشىلىق ئاتا قىلىشتىن ھۇزۇر ئېلىپ شادلىنىمەن ۋە پۈتۈن قەلبىم، پۈتۈن جېنىم بىلەن ئۇلارنى مۇشۇ زېمىنغا تىكىپ تۇرغۇزىمەن! **42** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن خۇددى بۇ خەلقىنىڭ بېشىغا بۇ دەھشەتلىك كۈلپەتنىڭ ھەممىسىنى چۈشۈرگىنىمدەك، مەن ئۇلار توغرۇلۇق ۋەدە قىلغان بارلىق بەخت-بەركەتلەرنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىمەن؛ **43** سىلەر مۇشۇ زېمىن توغرۇلۇق: «ئۇ ۋەيرانە، ئادەمزاتسىز ۋە ھايۋاناتسىزدۇر؛ كالدىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلغان!» دەيسىلەر. لېكىن كەلگۈسىدە ئۇنىڭدا ئېتىزلار قايتىدىن سېتىۋېلىنىدۇ! **44** بىنيامىننىڭ يۇرتىدا، يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى يېزىلىردا، يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدە، [جەۋبتىكى] تاغلىق شەھەرلىرىدە، غەربتىكى «شەفەلاھ» ئېگىزلىكىدىكى شەھەرلەردە، [يەھۇدانىڭ] جەۋبىي باياۋانلىرىدىكى شەھەرلەردىمۇ كىشىلەر ئېتىز ياقتۇرىدىغان بولىدۇ، چۈنكى مەن ئۇلارنى ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

33 يەرەمىيا تېخى قاراۋۇلۇلارنىڭ ھويلىسىدا قاماپ قويۇلغان ۋاقتىدا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا ئىككىنچى قېتىم كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئىشنى قىلغۇچى مەن پەرۋەردىگار، ئىشنى شەكىللەندۈرگۈچى ھەم ئۇنى يېتىكتۈچى مەنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيمەن ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ نامىمدۇر ـ **3** ماڭا ئىلتىجا قىل، مەن ساڭا جاۋاب قايتۇرىمەن، شۇنداقلا سەن بىلمەيدىغان، ئۈيۈك ھەم تىلسىمات ئىشلارنى ساڭا ئايان قىلىمەن. **4** چۈنكى [دۇشمەننىڭ] دۇلۇڭ-يوتەيلىرىگە ھەم قىلىچىغا تاقابىل تۇرۇشقا ئىستىھكاملار قىلىش ئۈچۈن چېقىلغان بۇ شەھەردىكى ۋەيلەر ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ ئوردىلىرى توغرۇلۇق ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ **5** «كالدىيلەر بىلەن قارشىلىشىمەن» دەپ شەھەر رگە كەرگەنلەرنىڭ ھەممىسى، پەقەت مەن غەزىپىم ۋە قەھرىمدە ئۆرتىۋەتكەنلەرنىڭ جەسەتلىرى بىلەن بۇ ۋەيلەرنى تولدۇرۇش ئۈچۈن كەلگەنلەر، خالاس. چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ بارلىق رەزىللىكى تۈپەيلىدىن يۈزۈمنى بۇ شەھەردىن ئوروپ يوشۇرغانىمەن. **6** ھالبۇكى مانا، مەن بۇ شەھەر رگە شىپا قىلىپ دەردىگە دەرمان بولىمەن؛ مەن ئۇلارنى ساقايتىمەن، ئۇلارغا چەكسىز ئارامبەخش ھەم ھەققەتنى يېشىپ ئايان قىلىمەن. **7** مەن يەھۇدانى ھەم ئىسرائىلنى سۈرگۈندىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ئۇلارنى ئاۋۋالقىدەك قۇرۇپ چىقىمەن. **8** مەن ئۇلارنى مەن بىلەن قارشىلىشىپ گۇناھقا پېتىپ سادىر قىلغان بارلىق قەبىھلىكىدىن پاكلاندۇرىمەن، مېنىڭ ئالدىمدا گۇناھقا پېتىپ، ماڭا ئاسىيلىق قىلغان بارلىق قەبىھلىكلىرىنى كەچۈرىمەن؛ **9** يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر مەن ئۇلارغا يەتكۈزگەن بارلىق ئىلتىپاتنى ئاڭلايدۇ، شۇنىڭ بىلەن بۇ [شەھەر] كىشىنى شادلاندۇرۇپ، ئۆزۈمگە مەدھىيەلەرنى قوزغاپ، شان-شەرەپ كەلتۈرۈپ نام-شۆھرەت ھاسىل قىلىدۇ؛ ئەللەر مەن ئۇلارغا يەتكۈزگەن بارلىق ئىلتىپات ۋە ئارامبەخشلىكتىن [مەندىن] قورقۇپ تىترەيدىغان بولىدۇ. **10** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر مۇشۇ يەر توغرۇلۇق: «ئۇ بىر خارابلىك، ئادەمزاتسىز ۋە ھايۋاناتسىز بولدى!» دەيسىلەر ـ دۇرۇس. لېكىن خارابە بولغان، ئادەمزاتسىز، ئاھالىسىز، ھايۋاناتسىز بولغان يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدە ۋە يېرۇسالېم كوچىلىرىدا **11** يەنە تاماشىنىڭ ساداسى، شاد-خۇرراملىق ساداسى ۋە ۋېنى بولۇۋاتقان يېگىت-قىزنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىدۇ، شۇنداقلا پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيگە «تەشەككۇر قۇربانلىقلىرى»نى ئاپارغانلارنىڭ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار مېھرىبانلىقتۇر، ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر» دەيدىغان ئاۋازلىرى قايتىدىن ئاڭلىنىدۇ، چۈنكى مەن سۈرگۈن بولغانلارنى قايتۇرۇپ زېمىندىكى ئاۋاتلىقنى ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **12** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ خارابە بولغان ئادەمزاتسىز ۋە ھايۋاناتسىز بولغان بۇ يەردە ۋە ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىدە قوي باققۇچىلارنىڭ ئۆز پادىلىرىنى ياتقۇزىدىغان قوتانلىرى قايتىدىن بار بولىدۇ. **13** [جەۋبىي] تاغلىقتىكى شەھەرلەردە، [غەربتىكى] يەھۇدانىڭ «شەفەلاھ» ئېگىزلىكىدىكى شەھەرلەردە، جەۋبىي باياۋانلاردىكى شەھەرلەردە، بنيامىننىڭ يۇرتىدا، يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى يېزىلىردا ۋە يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدىمۇ قوي پادىلىرى ئۇلارنى سانىغۇچىنىڭ قولى ئاستىدىن قايتىدىن ئۆتىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **14** مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇ كى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئىسرائىل جەمەتىگە ھەم يەھۇدا جەمەتىگە ئېيتقان شەپقەتلىك ۋەدەمگە ئەمەل قىلىمەن. **15** شۇ كۈنلەر ۋە ئۇ چاغدا مەن داۋۇتنى نەسىلدىن «ھەققانىي شاخ»نى زېمىندا ئۆستۈرۈپ چىقىرىمەن؛ ئۇ زېمىندا تورغا ھۆكۈم ۋە ھەققانىيلىق يۈرگۈزىدۇ. **16** شۇ كۈنلەردە يەھۇدا قۇتقۇزۇلىدۇ، يېرۇسالېم ئارامبەخشتە تۇرىدۇ؛ [شۇ چاغدا] يېرۇسالېم: «پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمىزدۇر» دېگەن نام بىلەن ئاتىلىدۇ. **17** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ داۋۇتنىڭ ئىسرائىل جەمەتىنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇشقا لايىق نەسىلى ئۈزۈلۈپ قالمايدۇ، **18** ياكى لاۋىيلاردىن بولغان كاھىنلاردىن، «كويدۈرمە قۇربانلىق»، «ئاشلىق ھەدىيە» ۋە ياشقا قۇربانلىقلارنى مېنىڭ ئالدىمدا دائىم سۇنىدىغان ئادەم ئۈزۈلۈپ قالمايدۇ. **19** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **20** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر مېنىڭ كۈندۈز بىلەن تۈن ئۆزگەن ئەھدەمنى ۋە كېچە بىلەن تۈن ئۆزگەن ئەھدەمنى بۇزۇپ، كۈندۈز ۋە كېچىنى ئۆز ۋاقتىدا كەلمەيدىغان قىلىپ قويساڭلار، **21** شۇ چاغدا مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت بىلەن تۈز ئۆزگەن ئەھدەم بۇزۇلۇپ، ئۇنىڭغا: «ئۆز تەختىگىگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر ئوغلۇڭ دائىم بولىدۇ» دېگىنىم ئەمەلگە ئاشمۇرۇلمايدۇ ۋە خىزمەتكارلىرىم، كاھىنلار بولغان لاۋىيلار بىلەن تۈز ئۆزگەن ئەھدەم بۇزۇلغان بولىدۇ. **22** ئاسمانلاردىكى قوشۇنلار بولغان يۇلتۇزلارنى ساناپ بولغىلى بولمىغاندەك، دېڭىزدىكى قۇملارنى تۇچىپ بولغىلى بولمىغاندەك، مەن قۇلۇم داۋۇتنىڭ نەسلىنى ۋە ئۆزۈمگە خىزمەت قىلىدىغان لاۋىيلارنى كۆپەيتىمەن. **23** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **24** بۇ خەلقنىڭ: «پەرۋەردىگار ئۆزى تاللىغان بۇ ئىككى

جەمەئىين ژاز كېچىپ، تۆلارنى تاشلىدى» دېگىننى بايقىمىدىڭىزمۇ؟ شۇڭا تۆلار مېنىڭ خەلقىمنى: «كەلگۈسىدە ھېچ بىر ئەل-دۆلەت بولمايدۇ» دەپ كۆز ئۆگە تۇلمايدۇ. **25** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مېنىڭ كۈندۈز ۋە كېچىنى بېكىتكەن ئەھدەم تۈزگىرىپ كەتسە، ياكى ئاسمان-زېمىندىكى قانۇنىيەتلەرنى بېكىتمىگەن بولسام، **26** مەن ياقۇپنىڭ نەسىلىدىن ۋە داۋۇتنىڭ نەسىلىدىن ژاز كېچىپ تۆلارنى تاشلايدىغان بولمەن، شۇنىڭدەك ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپنىڭ نەسىلى ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرۈش ئۈچۈن [داۋۇتنىڭ] نەسىلىدىن ئادەم تاللىمايدىغان بولمەن! چۈنكى بەرھەق، مەن تۆلارنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ تۆلارنى ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، تۆلارغا رەھىمدىللىق كۆرسىتىمەن.

34 بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار، پۈتۈن قوشۇنى ۋە ھۆكۈمرانلىقىغا بېقىنغان بارلىق پادىشاھلىقلار ۋە ئەللەرنىڭ ھەممىسى يېرۇسالېمغا ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى بارلىق شەھەرلەر رەگە جەڭ قىلغان ۋاقىتىدا، پەرۋەردىگاردىن يەرەمىياغا كەلگەن سۆز: ـ **2** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ زەدەكىيانىڭ ينىغا بېرىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، بۇ شەھەرنى بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، ئۇ ئۇنىڭغا ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. **3** سەن بولساڭ، ئۇنىڭ قولىدىن قاچالمايسەن، بەلكى سەن تۇتۇلۇپ ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىسەن، سېنىڭ كۆزلىرىڭ بابىل پادىشاھىنىڭ كۆزلىرىگە قارايدۇ، ئۇنىڭ بىلەن يۈز تۇرانە سۆزلىشىسەن ۋە سەن بابىلغا سۈرگۈن بولۇپ كېتىسەن. **4** لېكىن، ئى يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا، پەرۋەردىگار سېنىڭ ئۈزىرا ئۆلۈ مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن قىلىچ بىلەن ئۆلمەيسەن، **5** سەن ئامان-تىنچلىقتا ئۆلىسەن، ئاتا-بوۋىلىرىڭ بولغان ئۆز ئۆڭدىن ئىلگىركى پادىشاھلار ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ خۇشۇيۇ ياققاندەك تۆلار ئوخشاشلا سەن ئۈچۈنمۇ [خۇشۇيۇ] ياقىدۇ؛ تۆلار سەن ئۈچۈن: «ئاھ، شاھىم!» دەپ ماتەم تۇتىدۇ؛ چۈنكى مەن شۇنداق ۋەدە قىلغانمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **6** ئاندىن يەرەمىيا پەيغەمبەر بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىياغا يېرۇسالېمدا ئېيتتى. **7** شۇ چاغدا بابىل پادىشاھىنىڭ قوشۇنلىرى يېرۇسالېمدا ۋە يەھۇدادىكى قالغان شەھەرلەردە، يەنى لاقىشتا ۋە ئازىكاھتا جەڭ قىلىۋاتاتتى؛ چۈنكى يەھۇدادىكى مۇستەھكەم شەھەرلەر تارىسىدىن پەقەت بۇلارلا ئىشغال بولمىغاندى. **8** پادىشاھ زەدەكىيا [قۇللىرىمغا] ئازادلىق جاكارلايلى دەپ يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ ھەممىسى بىلەن ئەھدىنى كېسىپ تۇ ئۆگەندىن كېيىن، پەرۋەردىگاردىن تۇۋەندىكى بۇ سۆز يەرەمىياغا كەلدى **9** (ئەھدە يېنچە ھەربىرى ئۆز ئىبرانىي قۇللىرىنى، ئەر بولسۇن، قىز-ئايال بولسۇن، قويۇۋېتىشى كېرەك ئىدى؛ ھېچقايسىسى ئۆز قېرىندىشى بولغان يەھۇدىيىنى قۇللۇقتا قالدۇرماسلىقى كېرەك ئىدى. **10** ئەھدىگە قوشۇلغان بارلىق ئەمىرلەر ۋە بارلىق خەلق شۇنىڭغا، يەنى ھەرقايسىسىمز ئۆز قۇلى ياكى دېدىكىنى قويۇۋېتەيلى، تۆلارنى قۇللۇقتا قالدۇرۇۋەرمەيلى دېگەن سۆزگە بويسۇندى. تۆلار بويسۇنۇپ تۇلارنى قويۇۋەتتى. **11** لېكىن ئۇنىڭدىن كېيىن تۇلار بۇ يولدىن يېنىپ قويۇۋەتكەن قۇل-دېدەك كەلەرنى ئۆزىگە قايتۇرۇۋالدى. تۇلار بۇلارنى قايتىدىن مەجبۇرىي قۇل-دېدەك قىلۋالدى). **12** ـ شۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **13** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىرنىڭ زېمىنىدىن، يەنى «قۇللۇق ئۆيى»دىن چىقارغىنىمدا، تۇلار بىلەن ئەھدە تۈزگەندىم؛ **14** [شۇ ئەھدە يېنچە] ھەربىرىڭلار يەتتىنچى يىلدا سىلە رەگە ئۆزىنى ساتقان ھەرقايسى قېرىندىشىڭلار بولغان ئىبرانىي كىشىلىرىنى قويۇۋېتىشىڭلار كېرەك؛ ئۇ قۇللۇقۇ ئۆڭدا ئالتە يىل بولغاندىن كېيىن، سەن ئۇنى ئازادلىققا قويۇۋېتىشىڭ كېرەك، دېگەندىم. لېكىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلار بۇنى ئاڭلىماي ھېچ قۇلاق سالمىغان. **15** لېكىن سىلەر بولسا ئۆزلىرى، [شۇ يامان يولدىن] يېنىپ، كۆز ئالدىمدا دۇرۇس ئىشنى كۆرۈپ، ھەربىرىڭلار ئۆز يېقىنىغا «ئازاد بول» دەپ جاكارلىدىڭلار، شۇنىڭدەك ئۆز نامىم بىلەن ئاتالغان ئۆيدە ئەھدە تۈزۈدىڭلار، **16** لېكىن سىلەر يەنە يېنىپ مېنىڭ نامىمنى داغ كەلتۈرۈپ، ھەربىرىڭلار ئۆز رايىغا قويۇۋەتكەن قۇلنى ھەم ئىختىيارىغا قويۇۋەتكەن دېدەكنى قايتۇرۇۋېلىپ قايتىدىن ئۆز ئۆڭلارغا قۇل-دېدەك بولۇشقا مەجبۇرلىدىڭلار. **17** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر ماڭا قۇلاق سالمىدىڭلار، ھەربىرىڭلار ئۆز قېرىندىشىڭلارغا، ھەربىرىڭلار ئۆز يېقىنىڭلارغا ئازاد بولۇڭلار دەپ ھېچ جاكارلىمىدىڭلار، مانا، مەن سىلە رەگە بىر خىل ئازادلىقنى ـ يەنى قىلىچقا، ئاپاغا ۋە قەھەتچىلىككە بولغان بىر ئازادلىقنى جاكارلايمەن؛ سىلەرنى بەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلارغا بىر ۋەھىمىشە باسقۇچى قىلىمەن. **18** شۇنىڭ بىلەن مەن ئەھدەمنى بۇزغان، كۆز ئالدىمدا كېسىپ تۇ ئۆگەن ئەھدىنىڭ سۆزلىرىگە ئەمەل قىلمىغان كىشىلىرىنى بولسا، تۇلار تۇزلىرى سويۇپ ئىككى پارچە قىلىپ، ئوتتۇرىسىدىن ئۆتكەن ھېلىقى موزايدەك قىلىمەن؛ **19** يەھۇدانىڭ ئەمىرلىرى ۋە يېرۇسالېمنىڭ ئەمىرلىرى، ئوردىدىكى ئەلەمدارلار، كاھىنلار، شۇنىڭدەك موزاينىڭ ئىككى پارچىسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۆتكەن بارلىق خەلقنى بولسا، **20** مەن تۇلارنى دۇشمەنلىرىنىڭ قولىغا، جېنىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن جەسەتلىرى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە زېمىندىكى ھايۋانلارغا ئوزۇق بولىدۇ؛ **21** يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا ۋە ئۇنىڭ ئەمىرلىرىنىمۇ دۇشمەنلىرىنىڭ قولىغا، جېنىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىغا، شۇنداقلا سىلە رەگە ھۇجۇم قىلىشتىن چىكىنىپ تۇرغان بابىل پادىشاھىنىڭ قوشۇنىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن. **22** مانا، مەن ئەمر قىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ۋە تۇلار بۇ شەھەر ئالدىغا يەنە كېلىدۇ، تۇلار ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ؛ ۋە مەن يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىنى ۋەيرانە، ھېچ ئادەمزاتسىز قىلىمەن.

35 يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىمنىڭ كۈنلىردە، پەرۋەردىگاردىن يەرەمىياغا سۆز كېلىپ: ـ **2** «رەكابنىڭ جەمەتىدىكىلەرنىڭ ينىغا بېرىپ تۇلار بىلەن سۆزلىشىپ تۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئاپىرىپ، ئۇنىڭ كىچىك ئۆيلىرىنىڭ بىرىگە تە كىلىپ قىلىپ تۇلارنىڭ ئالدىغا شاراب تۇتقىن» ـ دېيىلدى. **3** شۇنىڭ بىلەن مەن خاباززىنيانىڭ نەۋرىسى، يەرەمىيانىڭ ئوغلى جاتىازانىيانى، ئۇنىڭ ئۇكىلىرىنى ۋە بارلىق بالا-چاقىلىرىنى، شۇنىڭدەك رەكابنىڭ يېتەكزۇل جەمەتىنى ئېلىپ كېلىشكە چىقتىم؛ **4** مەن تۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە، ئىگەللىيانىڭ ئوغلى، خۇدانىڭ ئادىمى بولغان ھاناننىڭ ئوغۇللىرىغا تەۋەلىك ئۆيگە ئاپاردىم، بۇ ئۆي ئەمىرلەرنىڭ ئۆينىڭ يېنىدا، شاللۇمنىڭ ئوغلى، ئىشىكچاقا ماتاسىياھنىڭ ئۆينىڭ ئۈستىدە ئىدى؛ **5** مەن رەكابنىڭ جەمەتىدىكىلەرنىڭ ئالدىغا شارابقا لىق تولغان پىيالىلەر ۋە قەدەھلەرنى قويۇپ تۇلارغا: «شارابقا ئىچىڭ تېگىڭلار!» ـ دېدىم. **6** تۇلار ماڭا مۇنداق دېدى: «بىز شارابنى ئىچمەيمىز؛ چۈنكى ئەجدادىمىز رەكابنىڭ ئوغلى يوناداب بىر ئۆگەن: «سىلەر ۋە ئۇغۇللىرىڭلار ئەۋلادلىرىڭلار زادى شاراب ئىچمە گلار؛ **7** يەنە ئېگىلىپ ئۆيلەرنى قۇرما گلار، نە تۇرۇق تېرىما گلار، نە ئۇنۇمزارلارنى تىكمە گلار، نە بۇلاردىن ھېچقايسىسىغا زادى ئىگە بولما گلار، بارلىق كۈنلىرىڭلاردا چېدىرلاردا تۇرۇڭلار؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر تۇرۇۋاتقان زېمىندا ئۇزۇن كۈنلەرنى كۆرىسىلەر» ـ دەپ ئەمر قىلدۇرغان. **8** شۇنىڭ بىلەن بىزنىڭ ئەجدادىمىز رەكابنىڭ ئوغلى يوناداب: «بارلىق كۈنۈڭلەردە زادى شاراب ئىچمە گلار» دېگەن ئاۋازنا قۇلاق سېلىپ، بىز ۋە بىزنىڭ ئايالىرىمىز ھەم ئوغۇل-قىزلىرىمىز ئۈنىڭ ئەمرىگە تولۇق ئەمەل قىلىپ كەلگەنمىز؛ **9** بىز يەنە ئۆزىغۇدەك ئۆيلەرنى سالمىغان، بىزدە ھېچ ئۇزۇمزار، ئېتىز، ئۇرۇق دېگەنلەر يوق؛ **10** بەلكى بىز چېدىرلاردا تۇرۇپ كەلدۇق، ئەجدادىمىز يوناداب بىزگە بارلىق ئەمر قىلغانلىرىغا ئەمەل قىلىپ كەلدۇق. **11** لېكىن بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار زېمىنغا يېسىپ كىرگەندە، شۇنداق ئىش بولدىكى، بىز: «بابىلى، كالدىيلەرنىڭ قوشۇنى ھەم سۈرىيەنىڭ قوشۇنىدىن قېچىپ يېرۇسالېم شەھىرىگە كىرەيلى» ـ دېدۇق. مانا شۇ سەۋەبتىن يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتىمىز». **12** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **13** «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ بارغىن، يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارغا مۇنداق دېگىن: ـ بۇنىڭدىن تەربىيە ئالمامسىلەر، شۇنىڭدەك مېنىڭ سۆزلىرىمگە قۇلاق سالمامسىلەر؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **14** ـ مانا، ئەر رەكابنىڭ ئوغلى يوناداب ئۈنىڭ ئوغۇل-پەرزەنتلىرىگە «شاراب ئىچمە گلار» دەپ تاپىلىغان سۆزلىرىگە ئەمەل قىلىنىپ كەلگەن؛ بۇگۈنكى كۈنگىچە تۇلار ھېچ شاراب ئىچمەي باقمىغان، چۈنكى تۇلار ئاتىسىنىڭ ئەمرىگە ئىتائەت قىلغان. لېكىن مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ سىلە رگە سۆز قىلىپ كەلگەن بولساممۇ، سىلەر ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغانسىلەر. **15** مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ قۇللىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتىپ: «ھەربىرىڭلار ھازىر ئۆز رەزىل يولۇڭلاردىن يېنىپ، قىلمىشىڭلارنى تۈزىتىڭلار، باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ چوقۇنماڭلار، شۇنداق قىلسا گلار مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تەقدىم قىلغان زېمىندا ئۇزۇۋېرىسىلەر» دەپ كەلگەنمەن؛ لېكىن سىلەر ماڭا قۇلاق سالماي ھېچ ئاڭلىمىغانسىلەر. **16** بەرھەق، رەكابنىڭ ئوغلى يوناداب ئەۋلادلىرى ئاتىسىنىڭ تۇلارغا تاپىلىغان ئەمرىگە ئەمەل قىلغان؛ لېكىن بۇ خەلق ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغاندۇر. **17** شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن يەھۇدانىڭ ئۈستىگە ھەم يېرۇسالېمنىڭ ئۈستىگە مەن ئالدىنئالا ئېيتقان بارلىق بالا-يىتاپەتنى چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى مەن تۇلارغا سۆز قىلغان، لېكىن تۇلار ئاڭلىمىغان؛ مەن تۇلارنى چاقىرغان، لېكىن تۇلار جاۋاب بەرمىگەن».

18 ئاندىن يەرەمىيا رەكاب جەمەتىگە مۇنداق دېدى: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سىلەر ئاتا گلار يوناداب ئەمرىگە

ئىتائەت قىلىپ، بارلىق يولىورۇقلىرىنى تۇتۇپ، سىلە رگە تاپىلىغانلىرىنىڭ ھەممىسى يېنىچە ئىش كۆرۈپ كەلگەنسىلەر، ـ **19** ئەمدى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ رە كابنىڭ ئوغلى يونادابنىڭ نەسىلىدىن ئالىدىمدا خىزمەت قىلغۇچى ھەرگىز تۈزۈلۈپ قالمايدۇ.

36

36 يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىمنىڭ تۇتىنچى يىلى، يەرەمىياغا پەرۋەردىگاردىن تۇۋەندىكى سۆز كەلدى: ـ **2** تۆز ۇگگە ئورام قەغەز ئالغىن، ئۇنىڭغا يوسىيانىڭ كۈنلىرىدە ساڭا سۆز قىلغىنىمدىن تارتىپ بۇگۈنكى كۈنگىچە مەن ئىسرائىلنى ئەيىبلىگەن، يەھۇدانى ئەيىبلىگەن ھەم بارلىق ئەللەرنى ئەيىبلىگەن، ساڭا ئېيتقان سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى يازغىن. **3** يەھۇدانىڭ جەمەتى بەلكىم مەن يېشىغا چۈشۈرمەكچى بولغان بالا-ئىشلەپتىنى ئاڭلاپ، ھەربىرى تۆزلىرىنىڭ رەزىل يولىدىن يانارمىكىن؛ ئۇلار شۇنداق قىلسا، مەن ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ۋە گۇناھىنى كەچۈرۈم قىلىمەن. **4** شۇنىڭ بىلەن يەرەمىيا نېرياىنىڭ ئوغلى بارۇقنى چاقىردى، بارۇق يەرەمىيانىڭ ئاغزىدىن چىققانلىرىنى ئاڭلاپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزىگە ئېيتقان سۆزلىرىنىڭ ھەممىسىنى بىر ئورام قەغەز ئۈستىگە يازدى. **5** يەرەمىيا بارۇققا تاپىلاپ مۇنداق دېدى: ـ تۆزۈم قامالىپ قويۇلغانمەن؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىشىمگە رۇخسەت يوق؛ لېكىن تۆزۈڭ بېرىپ كىرگىن، **6** پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە روزا تۇتقان بىر كۆزنىدە، سەن ئاغزىمدىن چىققانلىرىنى ئاڭلاپ يازغان، پەرۋەردىگارنىڭ بۇ ئورام يازمىدا خاتىرىلەنگەن سۆزلىرىنى خەلقنىڭ قۇلاقلىرىغا يەتكۈزگىن؛ ھەممە شەھەرلەردىن كەلگەن يەھۇدادىكىلەرنىڭ قۇلقىغىمۇ يەتكۈزگىن. **7** ئۇلار بەلكىم پەرۋەردىگار ئالدىغا دۇئا-تىلاۋىتىنى قىلىپ ھەربىرى تۆزلىرىنىڭ رەزىل يولىدىن يانارمىكىن، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بۇ خەلققە ئاڭغالانىدۇرغان غەزىپى ۋە قەھرى دەھشەتلىكتۇر. **8** نېرياىنىڭ ئوغلى بارۇق يەرەمىيا پەيغەمبەر ئۇنىڭغا تاپىلىغىنىنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىنى ئوقۇپ جاكارلىدى. **9** يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىم تەختكە ئولتۇرغان بەشىنچى يىلى توققۇزىنچى ئايدا شۇنداق بولدىكى، بارلىق يېرۇسالېمدىكىلەر ھەمدە يەھۇدا شەھەرلىردىن چىقىپ يېرۇسالېمغا كەلگەن بارلىق خەلق ئۆچۈن، پەرۋەردىگار ئالدىدا بىر مە زگىل روزا تۇتۇشىمىز كېرەك دەپ ئېلان قىلىندى. **10** شۇ ۋاقىت بارۇق پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، پۇتۇرىكى شافاننىڭ ئوغلى گەماريانىڭ ئۆيىدە تۇرۇپ، يەرەمىيانىڭ سۆزلىرىنى بارلىق خەلقنىڭ قۇلقىغا يەتكۈزۈپ ئوقۇدى؛ بۇ ئۆي پەرۋەردىگارنىڭ ئۈينىڭ يۇقىرىقى ھويلىسىدىكى «يېڭى دەرۋازا»غا جايلاشقانىدى. **11** شافاننىڭ نەۋرىسى، گەماريانىڭ ئوغلى مىكاھ بولسا يازمىدىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىنىڭ ھەممىسىگە قۇلاق سالدى. **12** ئاندىن ئۇ پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا چۈشۈپ پۇتۇچىنىڭ ئۆيىگە كىرىۋىدى، مانا، ئەمىرلەرنىڭ ھەممىسى شۇ يەردە ئولتۇراتتى؛ پۇتۇچىكى ئەلىشاما، شېمايانىڭ ئوغلى دېلايا، ئاكبورنىڭ ئوغلى ئەلناتان، شافاننىڭ ئوغلى گەماريا ۋە ھانانيانىڭ ئوغلى زەدە كىيا قاتارلىق بارلىق ئەمىرلەر شۇ يەردە ئولتۇراتتى. **13** شۇنىڭ بىلەن مىكاھ بارۇقنىڭ سۆزلىگەنلىرىنى خەلقنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزۈپ ئوقۇغانىدا تۆزى ئاڭلىغان بارلىق سۆزلەرنى ئۇلارغا بايان قىلدى. **14** شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەمىرلەر كۆزىنىڭ چەۋرىسى، شەلەمىيانىڭ ئەۋرىسى، نەتانيانىڭ ئوغلى يەھۇدينى بارۇقنىڭ ئەۋرىسى ھەشۇبقا كېلىپ ئۇنىڭغا: «سەن خەلقنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزۈپ ئوقۇغان ئورام يازمىنى قولۇڭغا ئېلىپ ئېنىمىزغا كەل» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن نېرياىنىڭ ئوغلى بارۇق ئورام يازمىنى قولىغا ئېلىپ ئۇلارنىڭ ئېنىغا كەلدى. **15** ئۇلار ئۇنىڭغا: «ئولتۇر، ئۇنى قۇلقىمىزغا يەتكۈزۈپ ئوقۇپ بەر» ـ دېدى. بارۇق ئۇنى ئۇلارغا ئاڭلىتىپ ئوقۇدى. **16** شۇنداق بولدىكى، ئۇلار بارلىق سۆزلەرنى ئاڭلىغانىدا، ئالاقزادە بولۇپ بىر-بىرىگە قارىشىپ: «بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى پادىشاھقا يەتكۈزمىسەك بولمايدۇ» ـ دېدى. **17** ئاندىن بارۇقتىن: «يۈزگە دېگىن ئەمدى، سەن بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى قانداق يازدىڭ؟ ئۇلارنى يەرەمىيانىڭ ئۆز ئاغزىدىن ئاڭلىدىڭمۇ؟» ـ دەپ سوردى. **18** بارۇق ئۇلارغا: «ئۇ بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆز ئاغزى بىلەن ماڭا ئېيتتى، مەن ئورام قەغەز ئۈستىگە يازدىم» ـ دېدى. **19** ئەمىرلەر بارۇققا: «بارغىن، سەن ۋە يەرەمىيا مۇكۆژىلىگىلار. قەيەردە بولسا كىلار ھېچكىمگە بىلدۈرمە گىلار» ـ دېدى. **20** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئورام يازمىنى پۇتۇچىكى ئەلىشامانىڭ ئۆيىگە تەقىپ قويۇپ، ئوردىغا كىرىپ پادىشاھنىڭ ئېنىغا كېلىپ، بۇ بارلىق سۆزلەرنى ئۇنىڭ قۇلقىغا يەتكۈزدى. **21** پادىشاھ يەھۇدينىي يازمىنى ئېلىپ كېلىشكە ئەۋەتتى، ئۇ ئۇنى ئەلىشامانىڭ ئۆيىدىن ئېيىكەلدى. يەھۇدىي ئۇنى پادىشاھنىڭ قۇلقىغا ۋە پادىشاھنىڭ يېنىدا تۇرغان بارلىق ئەمىرلەرنىڭ قۇلاقلىرىغا يەتكۈزۈپ ئوقۇدى. **22** شۇ چاغ توققۇزىنچى ئاي بولۇپ، پادىشاھ «قىشلىق ئوي»دە ئولتۇراتتى؛ ئۇنىڭ ئالدىدىكى ئوچاقتا ئوت قالاقلىق ئىدى. **23** شۇنداق بولدىكى، يەھۇدىي ئۇنىڭدىن ئۈچ-تۆت سەھىپىنى ئوقۇغاندا، پادىشاھ قەلەمتىراشى بىلەن بۇ قىسمىنى كېسىپ، يازمىنىڭ ھەممىسىنى بىر-بىرلەپ ئوتنا كويۇپ يوقىغۇچە ئوچاقتىكى ئوتقا تاشلىدى. **24** لېكىن بۇ بارلىق سۆزلەرنى ئاڭلىغان پادىشاھ ياكى خىزمەتكارلىرىنىڭ ھېچقايسىسى قورقىدى، ئۇلاردىن كىيىم-كېچەك كىلىرىنى يىرتقانلار يوق ئىدى. **25** ئۇنىڭ ئۈستىگە ئەلناتان، دېلايا ۋە گەماريالار پادىشاھتىن ئورام يازمىنى كۆيدۈرمەسلىكنى ئۆتۈنگەنىدى، لېكىن ئۇ ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى. **26** پادىشاھ بولسا شاھزادە يېراھمەئەل، ئازرىئەلنىڭ ئوغلى سېرايا ۋە ئابدەئەلنىڭ ئوغلى شەلەمىيانى پۇتۇچىكى بارۇقنى ۋە يەرەمىيا پەيغەمبەرنى قولغا ئېلىشقا ئەۋەتتى؛ لېكىن پەرۋەردىگار ئۇلارنى يوشۇرۇپ ساقلىدى. **27** پادىشاھ بارۇق يەرەمىيانىڭ ئاغزىدىن ئاڭلاپ يازغان سۆزلەرنى خاتىرىلىگەن ئورام يازمىنى كۆيدۈرۈۋەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **28** يەنە بىر ئورام قەغەزنى ئېلىپ، ئۇنىڭغا يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىم كۆيدۈرۈۋەتكەن بىرىنچى ئورام يازمىدا خاتىرىلەنگەن بارلىق سۆزلەرنى يازغىن. **29** ۋە يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىمغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن بۇ ئورام يازمىنى كۆيدۈرۈۋەتتىڭ ۋە مېنىڭ ئوغرۇلۇقۇ: سەن بۇنىڭغا: «بابىل پادىشاھى چوقۇم كېلىپ بۇ زېمىننى ۋەيران قىلىدۇ، ئۇنىڭدىن ھەم ئىنسانىي ھەم ھايۋانىي يوقىتىدۇ» ـ دەپ يېزىشقا قاندىقۇ پېتىندىڭ؟» ـ دېدىڭ. **30** شۇڭا پەرۋەردىگار يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىم ئوغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇنىڭ نەسىلىدىن داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇشقا ھېچ ئادەم بولمايدۇ؛ ئۇنىڭ جەسىتى سىرتقا تاشلۇۋېتىلىپ كۈندۈزدە ئىسسىقتا، كېچىدە قىراۋدا ئوچۇق ياتىدۇ. **31** مەن ئۇنىڭ ۋە نەسىلىنىڭ بېشىغا، خىزمەتكارلىرىنىڭ بېشىغا قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى چۈشۈرىمەن؛ مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە، يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئۈستىگە ھەم يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئۈستىگە مەن ئۇلارغا ئاگاھلاندۇرغان بارلىق كۆلپەتلەرنى چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى ئۇلار ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغان. **32** شۇنىڭ بىلەن يەرەمىيا باشقا بىر ئورام قەغەزنى ئېلىپ نېرياىنىڭ ئوغلى بارۇققا بەردى؛ ئۇ يەرەمىيانىڭ ئاغزىغا قاراپ يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىم ئوتنا كۆيدۈرۈۋەتكەن ئورام يازمىدا خاتىرىلەنگەن ھەممە سۆزلەرنى يازدى؛ ئۇلار بۇ سۆزلە رگە ئوخشايدىغان باشقا كۆپ سۆزلەرنمۇ قوشۇپ يازدى.

37

37 بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار زەدە كىيانى يەھۇدانىڭ زېمىنغا پادىشاھ قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىمنىڭ ئوغلى كونىيانىڭ ئورنىغا ھۆكۈم سۈردى. **2** ئۇ، ياكى خىزمەتكارلىرى، ياكى زېمىندىكى خەلق پەرۋەردىگارنىڭ يەرەمىيا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتقان سۆزلىرىگە ھېچ قۇلاق سالمىدى. **3** پادىشاھ زەدە كىيا شەلەمىيانىڭ ئوغلى يەھۇكالنى ھەم كاھىن مائاسىيانىڭ ئوغلى زەفانىيانى يەرەمىيا پەيغەمبەرنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: «پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا بىز ئۈچۈن دۇئا قىلغايسەن» ـ دېگۈزدى **4** (شۇ چاغدا يەرەمىيا زىندانىدا قاماقلىق ئەمەس ئىدى)، ئۇ خەلق تارىسىغا چىقىپ-كىرىشكە ئەركىن ئىدى. **5** پىرەئۇننىڭ قوشۇنى مىسىردىن چىققانىدى؛ يېرۇسالېمنى قورشۇالغان كالدىيلەر بۇلارنىڭ خەۋرىنى ئاڭلاپ يېرۇسالېمدىن چېكىنىپ كەتكەنىدى). **6** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىيا پەيغەمبەر ئارقىلىق كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **7** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەرنى ماڭا ئىلتىجا قىلدۇرۇپ ئىزدەشكە ئەۋەتكەن ئەۋەتىدا پادىشاھىغا مۇنداق دە گىلار: ـ مانا، سىلە رگە يارەدەم بېرىمز دەپ چىقىپ كەلگەن پىرەئۇننىڭ قوشۇنى بولسا، تۆز زېمىنىغا، يەنى مىسىرغا قايتىپ كېتىدۇ. **8** ئاندىن كالدىيلەر بۇ شەھەر ئۈستىگە كېلىپ جەڭ قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلىدۇ، ئۇنى ئوت ئۆيۈپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. **9** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ تۆز-تۆز ۇگگىلارنى ئالداپ: «كالدىيلەر بىزدىن چېكىنىپ كەتكەن» ـ دېمە گىلار؛ ئۇلار كەتكەن ئەمەس! **10** چۈنكى گەرچە سىلەر تۆز ۇگگىلارغا جەڭ قىلىدىغان كالدىيلەرنىڭ تولۇق قوشۇنىنى ئۇرۇۋېتەكەن بولسا گىلارمۇ ۋە ئۇلارنىڭكىدىن پەقەت يارىلانغانلارلا قالغان بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ھەربىرى يەنىلا ئۆز چېدىرىدىن ئۇرۇپ بۇ شەھەرنى ئوت ۋەيۈپ كۆيدۈرۈۋېتەكەن بولاتتى. **11** پىرەئۇننىڭ قوشۇنى ئۆپەيلىدىن كالدىيلەرنىڭ قوشۇنى يېرۇسالېمدىن چېكىنىپ ئۇرغان ۋاقىتتا، شۇ ۋەقە يۈز بەردى: ـ **12** يەرەمىيا بىنيامىندىكى زېمىنغا يول ئېلىپ، شۇ يەردىكى يۇرتداشلىرى ئارىسىدىن ئۆز نېسىۋىسىنى ئىگىلەش ئۈچۈن يېرۇسالېمدىن چىققانىدا، **13** ئۇ «بىنيامىن دەرۋازىسى»غا يەتكەندە، ھانانيانىڭ نەۋرىسى، شەلەمىيانىڭ ئوغلى كۆزەت بېگى ئىريا شۇ يەردە ئۇرىتتى؛ ئۇ: «سەن كالدىيلە رگە چېكىنىپ تەسلىم بولماقچىسەن!» دەپ ئۇنى ئۇتۇۋالدى. **14** يەرەمىيا: «يالغان! مەن كالدىيلەر تەرەپكە قېچىپ تەسلىم بولماقچى ئەمەسمەن!» ـ دېدى. لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى؛ ئىريا يەرەمىيانى قولغا ئېلىپ ئۇنى ئەمىرلەر ئالدىغا ئاپاردى. **15** ئەمىرلەر بولسا يەرەمىيادىن غەزەپلىنىپ ئۇنى

تۇرغۇزۇپ، تۆنى دىۋانبىگى يوناتانىنڭ ئويىدىكى قامانخانىغا سولىدى، چۈنكى تۆلار شۇ ۋېنى زىندانغا تاپلالاندۇرغانىدى. 16 يەرەمىيا زىنداندىكى بىر گۈندىخانىغا قامىلىپ، شۇ يەردە تۆزۈن كۈنلەر ياتقاندىن كېيىن، 17 زەدەكىيا پادىشاھ ئادەم ئەۋەتىپ شۇ يەردىن ئوردىسىغا ئېلىپ كەلدى. تۆ شۇ يەردە ئاستىرتىن تۆنىكدىن: «پەرۋەردىگاردىن سۆز بارمۇ؟» دەپ سوردى. يەرەمىيا: «بار؛ سەن بابىل پادىشاھنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىسەن» ـ دېدى. 18 يەرەمىيا زەدەكىيا پادىشاھقا ئىلتىجا قىلىپ: ـ «مەن ساڭا يا كى خىزمەتكارلىرىڭغا يا كى بۇ خەلققە نېمە گۇناھ قىلغىنىمغا، بۇ زىندانغا قاماپ قويدۇڭلار؟ 19 سىلە رگە بېشارەت بېرىپ: «بابىل پادىشاھى ساڭا يا كى بۇ زېمىنغا جەڭ قىلمىشقا چىقمايدۇ!» دېگەن پەيغەمبەرلىرىڭلار قېنى؟» ـ دېدى 20 ـ «ئەمدى ئى پادىشاھ تەقسىر، سۆزلىرىمگە قۇلاق سېلىشىڭنى تۆتۈنمەن؛ ئىلتىجايىم ئالدىڭدا ئىجابەت بولسۇن، دەپ تۆتۈنمەن؛ دىۋانبىگى يوناتانىنڭ ئويىگە مېنى قايتىقۇزمىغايسەن، سەن تۆنداق قىلساڭ، شۇ يەردە ئۆلىمەن». 21 زەدەكىيا پادىشاھ يەرمان چۈشۈرۈپ، يەرەمىيانى قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا تۇرغۇزۇشنى، شۇنىڭدەك شەھەردىكى ھەممە نان ئۈگەپ كەتمىسىلا، تۆنىكتا ھە رگۈنى «ناۋاي كوچىسى»دىن بىر نان بېرىلىشنى تاپىلدى، شۇنىڭ بىلەن يەرەمىيا قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا تۇردى.

38

ماتتانىنڭ ئوغلى سەفاتىيا، پاشخۇرنىڭ ئوغلى گەدالىيا، شەمەلىيانىڭ ئوغلى جۈكال ۋە مالكىيانىڭ ئوغلى پاشخۇرلار بولسا يەرەمىيانىڭ خەلققە: ـ 2 «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ شەھەردە قېلىپ قالغان ئادەملەر بولسا قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن ئۆلىدۇ؛ لېكىن كىمكى چىقىپ كالدىيە رگە تەسلىم بولسا ھايات قالىدۇ؛ جېنى ئۆزىگە ئولجىدەك قالىدۇ؛ ئۇ ھايات قالىدۇ. 3 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ شەھەر چوقۇم بابىل پادىشاھنىڭ قوشۇننىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ، ئۇ ئۇنى ئىشغال قىلىدۇ» ـ دەۋاتقان سۆزلىرىنى ئاڭلىدى. 4 ئەمىرلەر پادىشاھقا: «سىلدىن ئۆتۈنىمىز، بۇ ئادەم ئۇلۇمگە مەھكۇم قىلىنسۇن؛ چۈنكى ئېمىشقا ئۇنىڭ بۇ شەھەردە قېلىپ قالغان جەڭگىۋار لەشكەرلەرنىڭ قوللىرىنى ۋە خەلقنىڭ قوللىرىنى ئاجىز قىلمىشىغا يول قويۇلسۇن؟ چۈنكى بۇ ئادەم خەلقنىڭ مەنپەئەتىنى ئەمەس، بەلكى زىيىنىنى ئىزدەيدۇ» ـ دېدى. 5 زەدەكىيا پادىشاھ: «مانا، ئۇ سىلەرنىڭ قوللىرىڭلارغا تاپشۇرۇلىدى؛ سىلەرنىڭ يولۇڭلارنى توسقۇدەك مەن پادىشاھ قانچىلىك بىر ئادەم ئىدىم؟» ـ دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەرەمىيانى تۇتۇپ قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدىكى شاھزادە مالكىيانىڭ سۇ ئازگىلغا تاشلۇەتتى؛ ئۇلار يەرەمىيانى ئارغامچىلار بىلەن تۆنىكتا چۈشەردى؛ ئازگىلدا بولسا سۇ بولماي، پەقەت پاتقاقلا بار ئىدى؛ يەرەمىيا پاتقاققا پېتىپ كەتتى. 7 ئەممۇ پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى بىر ئاغۋات ئېفىئو پىيەلىك ئەبەد-مەلەك يەرەمىيانىڭ سۇ ئازگىلغا قاماپ قويۇلغانلىقىنى ئاڭلىدى (شۇ چاغدا پادىشاھ بولسا «بنيامىن دەرۋازىسى»دا ئولتۇراتتى). 8 ئەبەد-مەلەك ئوردىدىن چىقىپ پادىشاھنىڭ يېنىغا بېرىپ تۆنىكتا: 9 «ئى پادىشاھىئالەم، بۇ ئادەملەرنىڭ يەرەمىيا پەيغەمبەر رگە بارلىق قىلغىنى، ئۇنى سۇ ئازگىلغا تاشلۇەتكىنى ئىنتايىن ئەسەبىي رەزىللىكتۇر؛ ئۇ ئاشۇ يەردە قەھەتچىلىكتىن ئۆلۈپ قالىدۇ، چۈنكى شەھەردە ئوزۇقۇق-تۈلۈك قالمىدى» ـ دېدى. 10 پادىشاھ ئېفىئو پىيەلىك ئەبەد-مەلەككە ۋېرىۋۇق بېرىپ: «مۇشۇ يەردىن ئوتتۇز ئادەمنى ئوزۇڭ بىلەن ئېلىپ بېرىپ، يەرەمىيا پەيغەمبەرنى ئۆلۈپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن سۇ ئازگىلىدىن ئېلىپ چىقارغىن» ـ دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن ئەبەد-مەلەك ئادەملەرنى ئېلىپ ئۆلارغا يېتە ئېچىلىك قىلىپ، پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىننىڭ ئاستىدىكى ۋېگە كىرىپ شۇ يەردىن لاتا-پۈتا ۋە جۈل-جۈل كىيىملەرنى ئېلىپ، شۇلارنى تانىلار بىلەن ئازگىلغا، يەرەمىيانىڭ يېنىغا چۈشۈرۈپ بەردى. 12 ئېفىئو پىيەلىك ئەبەد-مەلەك يەرەمىيانىغا: ـ بۇ لاتا-پۈتا ۋە جوندىق كىيىملەرنى قولتۇقلىرىڭ ھەم تانىلار ئارىسىغا تىقىپ ئۇيغىن ـ دېدى. يەرەمىيا شۇنداق قىلدى. 13 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەرەمىيانى تانىلار بىلەن تارتىپ، سۇ ئازگىلدىن چىقاردى؛ يەرەمىيا يەنىلا قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا تۇردى. 14 پادىشاھ زەدەكىيا ئادەم ئەۋەتىپ يەرەمىيا پەيغەمبەرنى پەرۋەردىگارنىڭ ئويىدىكى ئۈچىنچى كىرىش ئىشىكىگە، تۆز ىنىغا ئاپارغۇزدى. پادىشاھ يەرەمىيانىڭ: ـ مەن سەندىن بىر ئىشنى سورىماقچىمەن؛ ئۇنى مەندىن يوشۇرمىغايسەن ـ دېدى. 15 يەرەمىيا زەدەكىيانىڭ: «مەن ئۇنى ساڭا ئايان قىلسام، سەن مېنى جەزمەن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمامسەن؟ مەن ساڭا مەسلىھەت بەرسەم، سەن ئاڭلىمايسەن!» ـ دېدى. 16 پادىشاھ زەدەكىيا يەرەمىيانىڭ ئاستىرتىن قەسەم ئىچىپ تۆنىكتا: «بىر ئۈگە جان-تىنىق ئاتا قىلغان پەرۋەردىگارنىڭ ھايات بىلەن قەسەم ئىچىمەنكى، مەن سېنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايمەن، يا كى سېنى جىنىڭنى ئىزدىگۈچى كىشىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرمايمەن» ـ دېدى. 17 يەرەمىيا زەدەكىيانىا: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن ئىختىيارەن بابىل پادىشاھنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ يېنىغا چىقىپ تەسلىم بولساڭ، جېنىڭ ھايات قالىدۇ ۋە بۇ شەھەر ئوتىنا كويدۇرۇۋۇتىلمەيدۇ؛ سەن ۋە ئۆيدىكىلىرىڭ ھايات قالىسىلەر. 18 لېكىن سەن چىقىپ بابىل پادىشاھنىڭ ئەمىرلىرىگە تەسلىم بولمىساڭ، بۇ شەھەر كالدىيەلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ، ئۇلار ئۆتۈنگەنلا ئوت ۋېيۋېپ كويدۇرۇۋۇتىدۇ؛ سەن ئۇلارنىڭ قولىدىن قاچالمايسەن ـ دېدى. 19 پادىشاھ زەدەكىيا يەرەمىيانىا: «مەن كالدىيە رگە چىقىپ تەسلىم بولغان يەھۇدىيلاردىن قورقىمەن؛ كالدىيەلەر بەلكىم مېنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇشى، ئۇلار مېنى قىيىن-قىستاق قىلىشى مۇمكىن» ـ دېدى. 20 يەرەمىيا مۇنداق دېدى: ـ ئۇلار سېنى تاپشۇرمايدۇ. سەندىن ئۆتۈنمەنكى، گېپىمگە كىرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىغا ئىتائەت قىلغايسەن، شۇنداق قىلساڭ ساڭا ياخشى بولىدۇ، جېنىڭ ھايات قالىدۇ. 21 لېكىن سەن چىقىپ تەسلىم بولۇشنى رەت قىلساڭ، پەرۋەردىگار ماڭا ئايان قىلغان ئىش مۇنداق: ـ 22 مانا، يەھۇدا پادىشاھنىڭ ئوردىسىدا قالغان بارلىق قىز-ئايالار بابىل پادىشاھنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېتىلىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بۇ [قىز-ئايالار] ساڭا [تەنە قىلىپ]: «سېنىڭ جان دوستلىرىڭ سېنى ئېزىقتۇردى، ئۇلار سېنىڭ ئۆستە ئۈگىدىن غەلبە قىلدى، ئەمدى ھازىر پۇتلىرىڭ پاتقاقتا پېتىپ كەتكەندە، ئۇلار يۈز ئۆرۈپ ساڭا ئارقىسىنى قىلدى!» ـ دەيدۇ. 23 سېنىڭ بارلىق ئايالىرىڭ ھەم بالىلىرىڭ كالدىيە رگە ئېلىپ كېتىلىدۇ. سەن ئۆزۈڭ ئۇلارنىڭ قولىدىن قاچالمايسەن؛ چۈنكى سەن بابىل پادىشاھنىڭ قولى بىلەن ئۇتۇۋۇلىنىسەن، شۇنداقلا سەن بۇ شەھەرنىڭ ئوتىنا كويدۇرۇۋۇتىلىشىگە سەۋەبچى بولىسەن. 24 زەدەكىيا يەرەمىياغا مۇنداق دېدى: ـ سەن بۇ سۆھبىتىمزنى باشقا ھېچكىمگە چاندۇرمىغىن، شۇندىلا سەن ئۆلمەيسەن. 25 ئەمىرلەر مېنىڭ سەن بىلەن سۆزلەشكىنىمنى ئاڭلاپ يېنىڭغا كېلىپ سەندىن: «سېنىڭ پادىشاھقا نېمە دېگەنلىرىڭنى، شۇندىلا ئۆتۈنۈپ ساڭا قانداق سۆزلەرنى قىلغانلىقىنى بەرگە ئېيت؛ ئۇنى بىزدىن يوشۇرما، شۇنداق قىلساڭ بىز سېنى ئۆلتۈرمەيمىز» دېسە، 26 ئۇنداقتا سەن ئۇلارغا: «مەن پادىشاھنىڭ ئالدىغا: «مېنى يوناتانىنڭ ئۆيىگە قايتىقۇزمىغايسەن، بولمىسا، مەن شۇ يەردە ئۆلىمەن» ـ دېگەن ئىلتىجانىمنى ۋېيغانمەن» ـ دەيسەن. 27 دەرۋەقە ئەمىرلەرنىڭ ھەممىسى يەرەمىيانىڭ يېنىغا كېلىپ شۇنى سوردىى؛ ئۇ ئۇلارغا پادىشاھ بۇيرۇغان بۇ بارلىق سۆزلەر بويىچە جاۋاب بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار جىمىپ كېتىپ ئۇنىڭ يېنىدىن چىقىپ كەتتى؛ چۈنكى بۇ ئىش ھېچكىمگە چاندۇرۇلمىغانىدى. 28 شۇنداق قىلىپ يېرۇسالېم ئىشغال قىلىنغۇچە يەرەمىيا قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا تۇردى.

39

يېرۇسالېم ئىشغال قىلىنغاندا تۆۋەندىكى ئىشلار يۈز بەردى: ـ يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانىڭ توققۇزىنچى يىلى ئوننىنچى ئايدا، بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار ۋە بارلىق قوشۇنى يېرۇسالېمغا جەڭ قىلىشقا كېلىپ ئۇنى مۇھاسىرىگە ئالدى، 2 زەدەكىيانىڭ ئون بىرىنچى يىلى، تۆتىنچى ئايىنىڭ توققۇزىنچى كۈنىدە، ئۇلار شەھەر سېپىلىدىن بۇسۇپ كىردى. 3 شۇنىڭ بىلەن بابىل پادىشاھىنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ھەممىسى، يەنى سامىگارلىق نە رگال-شارەزەر، باش خەزىنىچى نېبۇ-سارسىقىم، باش سېھىرگەر نە رگال-شارەزەر ۋە بابىل پادىشاھلىقىنىڭ باشقا ئەمەلدارلىرى كىرىپ «ئوتتۇرا دەرۋازا»دا ئولتۇردى. 4 يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا ۋە بارلىق جەڭگۇار لەشكەرلەر ئۇلارنى كۆرۈپ قاچاقچى بولۇپ، تۈن كېچىدە شەھەردىن بەدەر تىكۈچىتشى؛ ئۇ پادىشاھنىڭ باغچىسى ئارقىلىق، «ئىككى سېپىل» ئارىلىقىدىكى دەرۋازىدىن چىقىپ [ئىئوردان جىلغىسىدىكى] «ئاراباھ تۈزلە كۆلۈكى» گە قاراپ قېچىشتى. 5 كالدىيەلەرنىڭ قوشۇنى ئۇلارنى قوغلاپ يېرىخو تۈزلە كۆلۈكىدە زەدەكىياغا يېتىشىپ ئۇنى قولغا ئېلىپ خامات زېمىنىدىكى ريبلاھ شەھىرگە، بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ ئالدىغا ئاپاردى؛ ئۇ شۇ يەردە ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقاردى. 6 بابىل پادىشاھى ريبلاھ شەھىرىدە زەدەكىيانىڭ ئوغۇللىرىنى كۆز ئالدىدا ئۆلتۈرۈۋۈتتى؛ بابىل پادىشاھى يەھۇدادىكى بارلىق مۇتەئەرلەرنىمۇ ئۆلتۈرۈۋۈتتى. 7 ئۇ زەدەكىيانىڭ كۆزلىرىنى ئويۇپ، ئۇنى بابىلغا ئېلىپ ئۇچىزىن مىس كىشەنلەپ بىلەن كىشەنلەپ قويدى. 8 كالدىيەلەر پادىشاھنىڭ ئوردىسىنى ۋە پۇقرالارنىڭ ئۆيلىرىنى ئوت ۋېيۋېپ كويدۇرۇپ يېرۇسالېمنىڭ سېپىللىرىنى كۆزمۇرۇپ تاشلىدى. 9 شاھانە قاراۋۇل بىگى نېبۇزار-ئادان شەھەردە قېلىپ قالغان باشقا خەلقنى، ئۆزىگە تەسلىم بولۇپ چىققانلارنى، يەنى قالغان خەلقنىڭ ھەممىسىنى قولغا ئېلىپ، بابىلغا سۈرگۈن قىلدى. 10 ھالبۇكى، قاراۋۇل بىگى نېبۇزار-ئادان يەھۇدا زېمىنىدا ھېچ تەۋەلىكى بولمىغان بەزى نامراتلارنى قالدۇردى، شۇ چاغدا ئۇ ئۇلارغا ئۆزۈمزارلار ۋە ئېتىزلارنى تەقسىملەپ بەردى. 11 بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يەرەمىيا توغرىسىدا قاراۋۇل بىگى نېبۇزار-ئادان ئارقىلىق: «ئۇنى تېپىپ ئۇنىڭغا خەۋەر ئال، ئۇنىڭغا ھېچ زىيان يەتكۈزمە؛ ئۇ نېمىنى خالسا شۇنى ئۇنىڭغا قىلىپ بەر» ـ دەپ پەرمان چۈشۈرگەندى. 13 شۇڭا قاراۋۇل بىگى

ئىبۇزار-ئادان، شۇنداقلا باش خەزىنىچى ئىبۇشازبان، باش سىھەرگەر نە رگال-شارەزەر ۋە بابىل پادشاھىنىڭ باشقا باش ئەمەلدارلىرىنىڭ ھەممىسى ئادەم ئەۋەتىپ **14** يەرەمىيانى «قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسى»دىن ئېلىپ شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانىڭ تۆز ۋىيگە ئاپىرىشى ئۈچۈن تۈنۈگۈن قولىغا تاپشۇرغىزدى. لېكىن يەرەمىيا پۇقرالار تارىسىدا تۇردى. **15** يەرەمىيا «قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسى»دا قاماپ قويۇلغان ۋاقىتدا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى تۈنۈگۈنا كېلىپ مۇنداق دېيىلگەندى: ـ **16** بارغىن، ئېفىئو پىيەلىك ئەبەد-مەلەككە مۇنداق دېگىن: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن تۆز سۆزلىرىمنى مۇشۇ شەھەر ئۈستىگە چۈشۈرىمەن، ئاۋات-ھالاۋەت ئەمەس، بەلكى بالا-يىتىپەت چۈشۈرىمەن، شۇ كۈنى بۇ ئىشلار تۆز كۆزۈڭ ئالدىدا يۈز بېرىدۇ. **17** لېكىن شۇ كۈنى مەن سېنى قۇتقۇزىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ سەن قورقىدىغان ئادەملەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلمايسەن، **18** چۈنكى مەن چوقۇم سېنى قۇتقۇزىمەن؛ سەن قىلىچلانمايسەن، بەلكى تۆز جېنىڭ تۆز ۋۇجۇدۇڭغا ئولجىدەك قالىدۇ؛ چۈنكى سەن ماڭا تايىنىپ كەلگەنسەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار».

40 قاراۋۇل بىگى ئىبۇزار-ئادان ئۈنى راماھ شەھىردىن قويۇۋۇتكەندە، پەرۋەردىگار يەرەمىياغا سۆز قىلدى. ئۇ چاغدا ئىبۇزار-ئادان يېرۇسالىم ھەم يەھۇدادىكى بارلىق ئەسىرلەرنى ئېلىپ بابىلغا سۈرگۈن قىلماقچى ئىدى؛ يەرەمىيامۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا زەنجىر بىلەن باغلانغان ھالدا ئېلىپ مېڭىلغانىدى. **2** قاراۋۇل بىگى يەرەمىيانى بىر چەتكە تارتىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭ مۇشۇ يەر گە بالا-يىتىپەت چۈشۈرىمەن دەپ ئاگاھلاندۇردى؛ **3** مانا، پەرۋەردىگار تۆز دېگىنى يېچە شۇنداق قىلىپ ئۇنى كەلتۈردى؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلغانسىلەر ۋە ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىغانسىلەر، شۇڭا بۇ ئىش بېشىڭلارغا چۈشتى. **4** لېكىن مەن قولۇڭنى ئىشكىللەنگەن زەنجىرلەردىن يېشىپ سېنى قويۇۋېتىمەن؛ مەن بىلەن بىللە بابىلغا بېرىش ساڭا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، قېنى كەل، مەن سەندىن خەۋەر ئالمەن؛ ئەمما مەن بىلەن بىللە بابىلغا بېرىشنى مۇۋاپىق ئەمەس دەپ قارسالڭ، كېرەك يوق. مانا، پۈتكۈل زېمىن ئالدىڭدا تۇرىدۇ؛ قەيە گە بېرىش ساڭا لايىق، دۇرۇس كۆرۈنسە شۇ يە گە بارغىن». **5** يەرەمىيا تېخى يېنىدىن ماڭماي تۇرۇپ، ئىبۇزار-ئادان ئۇنىڭغا: «بولدى، شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانىڭ يېنىغا قايت؛ بابىل پادىشاھى ئۇنى يەھۇدادىكى شەھەرلە گە مۇئەيىنلىك قىلىشقا بەلگىلىگەن؛ خەلق تارىسىدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇرىۋەر، يا كى ھەرقاندەك ياشقا يە گە باراي دېسەڭ شۇ يە گە بارغىن» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن قاراۋۇل بىگى ئۇنىڭغا ئوزۇق-تولۇق ھەمدە بىر سوۋغات بېرىپ ئۇنى قويۇۋەتتى. **6** شۇنىڭ بىلەن يەرەمىيا مىزپاھ شەھىرىگە، شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى؛ ئۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە، پۇقرالار ئارىسىدا تۇردى. **7** دالادا قالغان يەھۇدانىڭ لەشكەر باشلىقلىرى ھەم لەشكەرلىرى بابىل پادىشاھىنىڭ شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى زېمىن ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا بەلگىلىگەنلىكىنى، شۇنىڭدەك ئۇنىڭغا بابىلغا سۈرگۈن بولمىغان زېمىندىكى يوقسۇل ئەر-ئاياللار بالا-چاقىلىرى بىلەن تاپشۇرۇلغانلىقىنى ئاڭلاپ قالدى؛ **8** شۇنىڭ بىلەن بۇ لەشكەر باشلىقلىرى ئادەملىرى بىلەن مىزپاھ شەھىرىگە، گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى؛ باشلىقلىرى بولسا نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل، كارېئاھنىڭ ئوغۇللىرى يوھانان ھەم يوناتان، تانخۇمەتنىڭ ئوغلى سىراياۋ، نەتوفاتلىق ئەفاينىڭ ئوغۇللىرى ۋە مائاكاتلىق بىرسىنىڭ ئوغلى يەزانيا ئىدى. **9** شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيا ئۇلار ۋە ئادەملىرىگە: «كالدىيلە رگە بېقىنىشتىن قورقماڭلار؛ زېمىندا ئولتۇراقلىشىپ بابىل پادىشاھىغا بېقىنىڭلار، شۇنداق قىلساڭلار سىلە رگە ياخشى بولىدۇ. **10** مەن بولسام كالدىيلەر زېمىنغا كەلگەندە [سىلە رگە] ۋەكىل بولۇپ ئولتۇرىمەن دېگەن ئۈچۈن مىزپاھ شەھىردە تۇرىمەن؛ سىلەر بولساڭلار، شاراب، ئەنجۈر-خورمىلار ۋە زەيتۇن مېيى مەھسۇلاتلىرىنى ئېلىپ كۆپ-ئىدىشىڭلارغا قويۇڭلار، تۆز ئۈگىلار تۇتقان شەھەرلەردە تۇرۇۋېرىڭلار» ـ دەپ قەسەم ئىچتى. **11** ئوخشاشلا موئابدا، ئامموئىيلار ئارىسىدا، ئېدومدا ھەم باشقا ھەربىر يۇرتلاردا تۇرغان يەھۇدىيلارمۇ بابىل پادىشاھى يەھۇدادا خەلقنىڭ بىر قالدىسىنى قالدۇرغان ۋە ئۇلار ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى بەلگىلىگەن دەپ ئاڭلىدى؛ **12** شۇنىڭ بىلەن بارلىق يەھۇدىيلار ھەيدەپ تارقىتىۋېتىلگەن ھەمە جاي-يۇرتلاردىن قايتىپ، يەھۇدا زېمىنىغا، مىزپاھ شەھىرىگە، گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلار شاراب، ئەنجۈر-خورمىلارنىڭ مەھسۇلاتلىرىنى زور كە ئۆچىلىكتە ئالدى. **13** كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان ۋە دالادا قالغان لەشكەرلەرنىڭ بارلىق باشلىقلىرى مىزپاھ شەھىرىگە، گەدالىيانىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: **14** «سەن ئامموئىيلار پادىشاھى بائالىس نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىلنى سېنى ئۆلتۈرۈشكە ئەۋەتكەنلىكىنى بىلەمسەن؟» ـ دېيىشتى. لېكىن ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيا ئۇلارنىڭ گېپىگە ئىشەنمىدى. **15** كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان مىزپاھدا گەدالىياغا ئاستىرتىن سۆز قىلىپ: «ماڭا رۇخسەت قىلغايسەن، باشقىلار ئۇنىڭدىن خەۋەر تاپقۇچە مەن بېرىپ نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىلنى ئۆلتۈرەي؛ ھېچكىم بۇنى بىلمەيدۇ. ئۇنىڭ سېنى ئۆلتۈرۈپ، شۇنىڭ بىلەن ئەتراپىڭدا يىغىلغان يەھۇدادىكىلەرنىڭ ھەممىسى تارقىتىۋېتىلسە، يەھۇدانىڭ قالدىسى يوقىتىۋېتىلىشىنىڭ نېمە ھاجىتى بار؟ ـ دېدى. **16** بىراق گەدالىيا كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھاننانغا: «سەن ئۇنداق قىلما؛ چۈنكى سەن ئىشمائىل توغرۇلۇق يالغان ئېيتىۋاتىسەن» ـ دېدى.

41 ئەمدى يەتتىنچى ئايدا شۇنداق بولدىكى، شاھزادە، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ باش ئەمەلدارلىرىدىن بىرى بولغان ئېلىشامانىڭ نەۋرىسى، نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئون ئادەم ئېلىپ مىزپاھقا، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى؛ ئۇلار شۇ يەردە، يەنى مىزپاھدا نان ئوشتۇپ غىزالانغاندا، **2** نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ھەم ئۇ ئېيىكەلگەن ئون ئادەم ئورنىدىن تۇرۇپ، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىياغا قىلىچ چاپتى؛ ئۇلارنىڭ شۇنداق قىلىشى بابىل پادىشاھى يەھۇدا زېمىنى ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىققا بەلگىلىگەنىنى ئولتۇرۇشتىن ئىبارەت ئىدى. **3** ئىشمائىل مىزپاھدا گەدالىياغا ھەمراھ بولغان بارلىق يەھۇدىيلار ۋە شۇ يەردە تۇرۇۋاتقان بارلىق كالدىي جەنگىۋار لەشكەرلەرنى ئولتۇرۇۋەتتى. **4** شۇنداق بولدىكى، گەدالىيانى ئولتۇرۇۋەتكەندىن كېيىن، ئىككىنچى كۈنىگىچە ھېچكىم تېخى ئۇنىڭدىن خەۋەر تاپمىغانىدى، **5** مانا شەقەم، شىلوھ ھەم سامارىيەدىن سەكسەن ئادەم يېتىپ كەلدى. ئۇلار ساقلىنى چۇشۇۋ رگەن، كېيىملىرىنى يىرتقان، ئەتلىرىنى تىلغان، پەرۋەردىگارنىڭ ۋىيگە سۈنۈشقا قولدا ھەدىيەلەرنى ھەم خۇشبۇينى تۇتقان ھالدا كەلگەنىدى. **6** نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئۇلارنى قارشى ئېلىشقا ماڭىمىنچە يېغلىغانغا سېلىپ مىزپاھدىن چىقتى؛ ئۇلارغا: «مەرھەمەت، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيا بىلەن كۆرۈشۈشكە ئاپىرىگەن» ـ دېدى. **7** شۇنداق بولدىكى، ئۇلار شەھەر ئوتتۇرىسىغا يەتكەندە، نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان ئادەملەر ئۇلارنى ئولتۇرۇپ جەسەتلىرىنى سۇ ئارىگىلىغا تاشلىۋەتتى. **8** ھالبۇكى، ئۇلار ئارىسىدىن ئون ئادەم ئىشمائىلغا: «بىزنى ئولتۇرۇۋەتمە، چۈنكى دالادا بىزنىڭ يوشۇرۇپ قويغان بۇغداي، ئارپا، زەيتۇن مېيى ۋە ھەسەل قاتارلىق ئوزۇق-تۇلۇقىمىز بار» ـ دېدى. شۇڭا ئۇ قولىنى يېغىپ، بۇرادەرلىرى ئارىسىدىن ئۇلارنى ئولتۇرمىدى. **9** ئىشمائىل ئولتۇرگەن ئادەملەرنىڭ جەسەتلىرىنى تاشلىۋەتكەن بۇ ئارىگىلا بولسا، ئىنتايىن چوڭ ئىدى؛ ئۇنى ئەسلى پادىشاھ ئاسا ئىسرائىل پادىشاھى باۋاشادىن قورقۇپ كولاپ ياسىغاندى. نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل بۇ ئارىگىنى جەسەتلەر بىلەن تولدۇردى. **10** ئىشمائىل مىزپاھتا تۇرغان خەلقنىڭ قالدىسىنىڭ ھەممىسىنى، جۈملىدىن قاراۋۇل بىگى ئىبۇزار-ئادان ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىياغا تاپشۇرغان پادىشاھنىڭ قىزلىرى ۋە مىزپاھدا قالغان بارلىق كىشىلەرنى ئەسىرگە ئېلىپ كەتتى؛ نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئۇلارنى ئەسىرگە ئېلىپ ئاممونىيلارنىڭ قېشىغا ئۆتۈشكە يول ئالدى. **11** كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان ۋە ئۇنىڭ قېشىدىكى ھەممە لەشكەر باشلىقلىرى نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل سادىر قىلغان بارلىق رەزىللىكتىن خەۋەر تاپتى؛ **12** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بارلىق ئادەملىرىنى ئېلىپ نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىلغا جەڭ قىلىشقا چىقتى؛ ئۇلار گىبىئوندىكى چوڭ كۆل يېنىدا ئۇنىڭ بىلەن ئۇچراشتى. **13** ئىشمائىلنىڭ قولدا تۇرغان بارلىق خەلق كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان ھەم ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بولغان بارلىق لەشكەر باشلىقلىرىنى كۆرگەندە خۇشال بولدى. **14** ئىشمائىل مىزپاھدىن ئېلىپ كەتكەن بارلىق خەلق يولدىن يېنىپ، كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھاننانىڭ يېنىغا كەلدى. **15** لېكىن نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل سەككىز ئادەمى بىلەن يوھاناندىن قېچىپ، ئاممونىيلار تەرىپىگە ئۆتۈپ كەتتى. **16** ئاندىن كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان ھەم ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بولغان بارلىق لەشكەر باشلىقلىرى نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى ئولتۇرگەندىن كېيىن مىزپاھدىن ئېلىپ كەتكەن خەلقنىڭ قالدىسىنىڭ ھەممىسىنى تۆز قېشىغا ئالدى؛ ئۇ ئۇلارنى، يەنى جەنگىۋار لەشكەرلەر، قىز-ئاياللار، بالىلار ۋە ئوردا ئەمەلدارلىرىنى گىبىئوندىن ئېلىپ كەتتى. **17** ئۇلار كالدىيلەردىن قۇزغىنى قاچۇرۇش ئۈچۈن مىسىرغا قاراپ يول ئېلىپ بەيت-لەھەمگە يېقىن بولغان گېرۇت-قەمخامدا توختاپ تۇردى. **18** سەۋەبى بولسا، ئۇلار كالدىيلەردىن قورقاتتى؛ چۈنكى بابىل پادىشاھى زېمىن ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىققا بەلگىلىگەن ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئولتۇرۇۋەتكەنىدى.

42 بارلىق لەشكەر باشلىقلىرى، جۈملىدىن كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان ھەم ھوشايانىڭ ئوغلى يەزانيا ۋە ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە بارلىق خەلق **2** يەرەمىيا پەيغەمبەرنىڭ يېنىغا

كېلىپ تۇنىكىدىن: «تەلىپىمزنى ئىجابەت قىلغايسەن، پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا خەلقىنىڭ قالدىسى بولغان بىزلەر تۇچۇن دۇئا قىلغايسەنكى (كۆزۈڭ كۆرگىنىدەك بۇرۇن كۆپ بولغان بىزلەر ھازىر ئىنتايىن ئاز قالدۇق)، **3** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بەرگەن ۋەدىسىدىن يول، قىلىدىغان ئىشنى كۆرسەتكەي» ـ دەپ ئىلتىجا قىلدى. **4** پەرەمىيا پەيغەمبەر تۇلارغا: «ماقۇل! مانا، مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا سۆزلىرىڭلار بويىچە دۇئا قىلىمەن؛ شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار سىلە رگە قاندىق جاۋاب بەرسە، مەن ئۆزىنى سىلە رگە ھېچنېمىنىڭ قالدۇرمايۋاتقان بىلەن بايان قىلىمەن» ـ دېدى. **5** تۇلار پەرەمىياغا: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئەۋەتىپ بەرگەن يەتكۈزىدىغان سۆزىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلمىساق، پەرۋەردىگار بەرگەن ھەقىقىي، گېپىدە تۇرۇۋىدىغان گۇۋاھچى بولۇپ ئەيبلىسۇن!» ـ دېدى. **6** «بىز سېنى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ يىنىغا ئەۋەتمىز؛ جاۋاب ياخشى بولسۇن يامان بولسۇن، تۇنىڭ ئاۋازىغا ئىتائەت قىلىمىز؛ بىز خۇدايىمىزنىڭ ئاۋازىغا ئىتائەت قىلغاندا، بەرگەي ياخشى بولىدۇ». **7** شۇنداق بولدىكى، ئون كۈندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى پەرەمىياغا كەلدى. **8** تۇ كاريۋاھنىڭ ئوغلى يوھانان، لەشكەر باشلىقلىرىنىڭ ھەممىسى ۋە ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە بارلىق خەلقنى چاقىرىپ **9** تۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «سىلەر مېنى تەلىپىڭلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يەتكۈزۈشكە ئەۋەتكەنسىلەر، تۇ مۇنداق دېدى: ـ **10** «سىلەر يەنىلا مۇشۇ زېمىندا تۇرۇەرسە گەلارلا، مەن سىلەرنى قۇرۇپ چىقىمەن؛ سىلەرنى غۇلاتمايمەن؛ مەن سىلەرنى تىكىپ تۇستۇرىمەن، سىلەرنى يۇلمايمەن؛ چۈنكى مەن ۋېشىگەلارغا چۈشۈز رگەن بالا ۋېتىپەتكە ئۈكۈنىمەن. **11** سىلەر قورقىدىغان بابىل پادىشاھىدىن قورقا گەلار؛ تۇنىكىدىن قورقا گەلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى مەن سىلەرنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، تۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن سىلەر بىلەن بىللە بولىمەن. **12** مەن سىلە رگە شۇنداق رەھىمدىللىقنى كۆرسىتىمەنكى، تۇ سىلە رگە رەھىم قىلىدۇ، شۇنۇڭ بىلەن سىلەرنى تۇز زېمىنىگەلارغا قايتىشقا يول قويىدۇ. **13** بىراق سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالماي «بۇ زېمىندا قەتئىي تۇرمايمىز» ـ دېسە گەلار **14** ۋە: «ياق، بىز مىسىر زېمىنىغا بارايلى، شۇ يەردە نە تۇرۇشنى كۆرمەيمىز، نە كاناي-ئاگاھ سىگالنى ئاگلىمايمىز، نە نانغا زار بولمايمىز؛ شۇ يەردە ياشايمىز» ـ دېسە گەلار، **15** ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاگلا گەلار، ئى يەھۇدانىڭ بۇ قالدىسى بولغان سىلەر: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر مىسىرغا كىرىپ، شۇ يەردە تۇلتۇراقلىششىقا قەتئىي نىيەتكە كەلگەن بولسا گەلار، **16** ئەمدى شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر قورقىدىغان قىلىچ مىسىردا سىلە رگە يېتىشىدۇ، سىلەر قورقىدىغان قەھەتچىلىك مىسىردا سىلە رگە ئەگىشىپ قوغلاپ باردۇ؛ شۇ يەردە سىلەر تۇلىسىلەر. **17** شۇنداق بولىدۇكى، مىسىرغا كىرىپ شۇ يەردە تۇرايلى دەپ قەتئىي نىيەت قىلغان ئادەملەرنىڭ ھەممىسى قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن تۇلىدۇ؛ تۇلارنىڭ ھېچقايسىسى تىرىك قالمايدۇ ۋە يا كى مەن يېشىغا چۈشۈرىدىغان بالا ۋېتىپەتىن قۇتۇلالمايدۇ. **18** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ غەزىپىم ۋە قەھرىم يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ يېشىغا چۈشۈرۈلگەندەك، سىلەر مىسىرغا كىرگىنىڭلاردا، قەھرىم يېشىگەلارغا چۈشۈرۈلىدۇ؛ سىلەر لەنەتكە قالىدىغان ۋە دەھشەت باسىدىغان ۋېيىكت، لەنەت سۆزى ھەم رەسۋاچىلىقنىڭ ۋېيىكتى بولىسىلەر ۋە سىلەر بۇ زېمىننى قايتىدىن ھېچ كۆرمەيسىلەر. **19** پەرۋەردىگار سىلەر، يەنى يەھۇدانىڭ قالدىسى توغرۇلۇق: «مىسىرغا بارما گەلار!» ـ دېگەن. ـ ئەمدى شۇنى بىلىپ قويۇگەلا رکى، مەن بۇگۈنكى كۈندە سىلەرنى ئاگاھلاندۇردۇم!». **20** ـ سىلەرنىڭ مېنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ يىنىغا ئەۋەتكىنىڭلار «پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا بىز ئۈچۈن دۇئا قىلغايسەن؛ پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بەرگەنىمە دېسە، بەرگەي يەتكۈزۈپ بەرسەڭ بىز شۇنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىمىز» دېگۈزگىنىڭلار تۇز ئۈگەلارنى ئالداپ جىنىڭلارغا زامىن بولۇشتىن ئىبارەت بولدى، خالاس. **21** مەن بۇگۈنكى كۈندە سىلە رگە تۇنىڭ دېگىنىنى ئېيتىپ بەردىم؛ لېكىن سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا ۋە يا كى تۇنىڭ مېنى سىلەرنىڭ يىنىڭلارغا ئەۋەتكەن ھېچقايسى ئىشتا تۇنىڭغا ئىتائەت قىلمىدىڭلار. **22** ئەمدى ھازىر شۇنى بىلىپ قويۇگەلا رکى، سىلەر تۇلتۇراقلىشايلى دەپ باردىغان جايدا قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن تۇلىسىلەر».

43

شۇنداق بولدىكى، يەرەمىيا تۇلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى بارلىق خەلققە ئېيتىپ تۈگەتتى (خۇداسى پەرۋەردىگار يەرەمىيانى تۇلارغا بۇ بارلىق سۆزلەرنى ئېيتىش ئۈچۈن ئەۋەتكەن)، ـ **2** شۇنۇڭ بىلەن ھوشىيانىڭ ئوغلى ئازاريا ۋە كاريۋاھنىڭ ئوغلى يوھانان ۋە شۇنداقلا بارلىق ھالى چوڭ ئادەملەر يەرەمىياغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن يالغان ئېيتىۋاتىسەن! خۇدايىمىز پەرۋەردىگار سېنى بەرگەن: «سىلەر مىسىردا ئولتۇراقلىششى ئۈچۈن بارما گەلار!» دېيىشكە ئەۋەتكەن ئەمەس، **3** بەلكى نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇق چوقۇم سېنى بەرگەن قارشىلاشتۇرۇۋې، بىزنى كالدىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇشقا كۆشكۈرتمە كىتە، شۇنۇڭ بىلەن تۇلار بىزنى تۇلۇمگە مەھكۇم قىلىدۇ يا كى بىزنى بابىلغا سۈرگۈن قىلىدۇ». **4** شۇنۇڭ بىلەن كاريۋاھنىڭ ئوغلى يوھانان، لەشكەر باشلىقلىرىنىڭ ھەممىسى ۋە بارلىق خەلق پەرۋەردىگارنىڭ: «يەھۇدا زېمىندا تۇرۇۋېر قىلىگلار» دېگەن ئاۋازىغا قۇلاق سالمىدى، **5** بەلكى كاريۋاھنىڭ ئوغلى يوھانان ۋە بارلىق لەشكەر باشلىقلىرى ھەيدۇ بىلگەن بارلىق ئەللەردىن يەھۇدا زېمىندا ئولتۇراقلىششقا قايتىپ كەلگەن يەھۇدانىڭ پۈتۈن قالدىسىنى، **6** يەنى ئەرلەر، قىز-ئايالار، بالىلار ۋە پادىشاھنىڭ قىزلىرىنى، جۈملىدىن قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالياغا تاپشۇرغان ھەربىر كىشىنى ھەمدە يەرەمىيا پەيغەمبەر ھەم نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇقنى ئېلىپ، **7** مىسىر زېمىنغا كىرىپ كەلدى؛ تۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە ئىتائەت قىلمىدى. تۇلار تاھپانەس شەھىرىگە يېتىپ كەلدى. **8** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا تاھپانەستە كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **9** پەھۇدىيلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا، قوۇڭغا بىرنەچچە چوڭ تاشلارنى ئېلىپ پىرەئونىڭ تاھپانەستىكى ئوردىسىنىڭ كىرىش يولىنىڭ يېنىدىكى خىشلىق يولدىكى سېغىز لايغا كۆمۈپ يوشۇرۇۋې، **10** تۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن مېنىڭ قۇلۇم بولغان بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنى چاقىرىپ ئېپكېلىمەن، تۇ مەن كۆمۈپ يوشۇرغان بۇ تاشلار ئۈستىگە تۇز تەختىنى سالىدۇ؛ تۇلارنىڭ ئۈستىگە شاھانە چېدىرىنى يېيىپ تىكىدۇ. **11** تۇ كېلىپ مىسىر زېمىنىدا جەڭ قىلىدۇ؛ تۇلۇمگە يېكتىلگەنلەر تۇلىدۇ، سۈرگۈن بولۇشقا يېكتىلگەنلەر سۈرگۈن بولىدۇ، قىلىچقا يېكتىلگەنلەر قىلىچلىنىدۇ. **12** مەن مىسىردىكى بۇتلارنىڭ ۋېلىرىگە ئوت ياقتۇرغۇزىمەن؛ تۇ تۇلارنى كۆيدۈرۈۋې، بۇتلىرىنى ئېلىپ سۈرگۈن قىلىدۇ؛ قوي پادىچىسى تۇز تونىنى كىيگەندەك نېبوقادنەسارمۇ مىسىر زېمىننى تۇزنىگە كىيىۋالىدۇ؛ تۇ شۇ يەردىن تامان-ئېسەن چېقىدۇ. **13** تۇ مىسىر زېمىنىدىكى «قۇياش ئىبادەتخانىسى»دىكى تۇزۇر ئۈكەلرنى چېقىۋېتىدۇ؛ تۇ مىسىردىكى بۇتلىرىنىڭ ۋېلىرىگە ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ.

44

مىسىردا تۇرغان، يەنى مىگدولدا، تاھپانەستە، نوفتا ۋە [مىسىرنىڭ جەنۇبىي جەۋرىي] پاتروس زېمىنىدا تۇرغان بارلىق يەھۇدىيلار توغرۇلۇق بۇ سۆز پەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن يېرۇسالېم ھەم يەھۇدادىكى ھەممە شەھەرلەر تۇستىگە چۈشۈز رگەن بارلىق بالا ۋېتىپەتنى كۆز رگەنسىلەر؛ مانا، تۇلارنىڭ سادىر قىلغان رەزىللىكى تۇپەيلىدىن بۇگۈنكى كۈندە تۇلار خارابلىك بولۇپ، ئادەمزاتسز قالدى؛ چۈنكى تۇلار نە تۇزلىرى، نە سىلەر، نە ئاتا-بوۋىلىرىگلار بىلمەيدىغان يات ئىلاھلارغا چوقۇنۇشقا، خۇشبۇيى يېقىشقا يېرىپ، مېنى غەزەپلەندۈرگەن. **4** مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ قۇللىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنى سىلە رگە ئەۋەتىپ: «مەن نەپرەتلىنىدىغان بۇ يەرگىنىشلىك ئىشنى قىلغۇچى بولما گەلار!» ـ دەپ ئاگاھلاندۇرغانىمەن. **5** لېكىن تۇلار ئىتائەت قىلمىغان، ھېچ قۇلاق سالمىغان؛ تۇلار رەزىللىكىدىن، يات ئىلاھلارغا خۇشبۇيى يېقىشتىن قولىنى زادى ئۈزمىگەن. **6** شۇنۇڭ بىلەن قەھرىم ھەم غەزىپىم [تۇلارغا] تۆكۈلگەن، يەھۇدادىكى شەھەرلەردە ھەم يېرۇسالېمدىكى رەستە-كوچىلاردا يېقىلغان، كۆيگەن؛ تۇلار بۇگۈنكى كۈندە ۋەيرانە ۋە خارابلىك بولۇپ قالدى. **7** شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر نېمىشقا تۇز-تۇز ئۈگەلارغا زور كۈلپەت كەلتۈرمە كچىسىلەر، تۇز ئۈگەلارغا ھېچقانداق قالدى قالدۇرماي تۇز ئۈگەلاردىن، يەنى يەھۇدانىڭ ئىچىدىن ئەر-ئايال، بالا-بوۋاقلارنى ئۈزمە كچىسىلەر!؟ **8** نېمىشقا تۇز قوللىرىڭلارنىڭ ياسىغىنى بىلەن، سىلەر ئولتۇراقلاشقان مىسىر زېمىندا يات ئىلاھلارغا خۇشبۇيى يېقىپ مېنى غەزەپلەندۈرىسىلەر؟ شۇنداق قىلىپ سىلەر ھالاك بولۇپ يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر تارىسىدا لەنەت سۆزى ۋە رەسۋا قىلىنىدىغان بىر ۋېيىكت بولىسىلەر. **9** سىلەر يەھۇدا زېمىندا ھەم يېرۇسالېمنىڭ رەستە-كوچىلىرىدا سادىر قىلىنغان رەزىللىكنى، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىگلارنىڭ رەزىللىكنى، يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ رەزىللىكنى ۋە تۇلارنىڭ ئايالىلىرىنىڭ رەزىللىكنى، سىلەرنىڭ تۇز رەزىللىكىگلارنى ھەم ئايالىرىگلارنىڭ رەزىللىكنى ئۇنۇتۇپ قالدىگلارمۇ؟ **10** بۇگۈنكى كۈنگە قەدەر خەلقىگلار تۇزىنى ھېچ تۇۋەن تۇتمىدى، مەندىن ھېچ قورقىدى، تۇلار مەن سىلەرنىڭ ئالدىگلارغا ھەم ئاتا-بوۋىلىرىگلارنىڭ ئالدىغا قويغان تەۋرات-قانۇنۇمدا يا كى بەلگىلىمىلىرىمدە ھېچ ماڭغان ئەمەس. **11** شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ھېشىگلارغا كۈلپەت چۈشۈرۈۋې، بارلىق

يەھۇدانى ھالاك قىلغۇچە سىلە رگە يۈزۈمنى قارىتىمەن؛ **12** مەن مىسىر زېمىنىغا شۇ يەردە ئولتۇراقلىشالىي دەپ قەتئىي نىيەت قىلغان يەھۇدانىڭ قالدىسغا قول سالمەن، ئۇلارنىڭ ھەممىسى مىسىر زېمىنىدا ئۆگىنىشىدۇ؛ مىسىر زېمىندا يېقىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە قىلىچ بىلەن، قەھەتچىلىك بىلەن ئۆلىدۇ؛ ئۇلار قىلىچ بىلەن ۋە قەھەتچىلىك بىلەن ئۆلىدۇ، ئۇلار لەنەت ئۇقۇلىدىغان ۋە دەھشەت باسقۇچى ئوبيېكت، لەنەت سۆزى ھەم رەسۋا قىلىنىدىغان بىر ئوبيېكت بولىدۇ. **13** مەن مىسىر زېمىندا تۇرىۋاتقانلارنى پېرۇسالېمنى جازالىغانىدەك قىلىچ بىلەن، قەھەتچىلىك بىلەن ۋە ۋابا بىلەن جازالايمەن؛ **14** شۇنىڭ بىلەن مىسىر زېمىندا ئولتۇراقلىشالىي دەپ شۇ يەر گە كەرگەن يەھۇدانىڭ قالدىسىدىن يەھۇدا زېمىنغا قايتىشقا ھېچقايسىسى قاچالمايدۇ ياكى ھېچكىم قالمايدۇ، شۇ يەر گە قايتىپ ئولتۇراقلىشىشقا ئىنتىزار بولسىمۇ، قاچالىغان ئاز بىر قىسمىدىن باشقىلىرى ھېچقايسىسى قايتمايدۇ». **15** ئاندىن تۇز ئايالىرىنىڭ يات ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىدىغانلىقىنى بىلگەن بارلىق ئەرلەر، ۋە يېنىدا تۇرغان بارلىق ئايالار، ـ زور بىر توپ ئادەملەر، يەنى مىسىرنىڭ [شىمالىي تەرىپى ۋە جەنۇبىي تەرىپى] پاتروستىن كەلگەن بارلىق خەلق يەرەمىياغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ **16** «سەن پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بىزگە ئېيتقان سۆز گە كەلسەك، بىز ساڭا ھېچ قۇلاق سالمايمىز! **17** ئەكسىچە بىز چوقۇم تۇز ئاغزىمىزدىن چىققان بارلىق سۆزلە رگە ئەمەل قىلىمىز؛ تۇزىمىز، ئاتا-بوۋىلىرىمىز، پادىشاھلىرىمىز ۋە ئەمىرلىرىمىز يەھۇدادىكى شەھەرلەردە ھەم يېرۇسالېمدىكى رەستە-كوچىلاردا قىلغىنىدەك بىزلەر «ئاسمانلارنىڭ خانىشى»غا خۇشبۇي يېقىۋېرىمىز ۋە ئۇنىڭغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيۇۋېرىمىز؛ چۈنكى ئەينى چاغدا بىزنىڭ ئىنسىزىق پۇتۇن بولۇپ، توققۇزىمىز تەل، ھېچ كۆلپەتنى كۆرمەي ئۆتكەن. **18** ئەمما «ئاسمانلارنىڭ خانىشى»غا خۇشبۇي يېقىشنى ۋە ئۇنىڭغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيۇشنى توختاتقىنىمىزدىن باشلاپ، بىزنىڭ ھەممە نەرسىمىز كەم بولۇپ، قىلىچ بىلەن ھەم قەھەتچىلىك بىلەن ھالاك بولۇپ كەلدۇق. **19** بىز ئايالار «ئاسمانلارنىڭ خانىشى»غا خۇشبۇي يېقىنىمىزدا ۋە ئۇنىڭغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيغىنىمىزدا، بىزنىڭ ئۇنىڭغا ئوخشىتىپ پوشكاللارنى ئېتىشىمىزنى ھەم ئۇنىڭغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيۇشىمىزنى ئەرلىرىمىز قوللىمىغانمۇ؟». **20** يەرەمىيا بارلىق خەلققە، ھەم ئەرلەر ھەم ئايالارغا، مۇشۇنداق جاۋابنى بە رگەنلەرنىڭ ھەممىسگە مۇنداق دېدى: ـ **21** ـ «پەرۋەردىگارنىڭ ئېسىدە قىلىپ كۆڭلىگە تە گكەن ئىش دەل سىلەر، ئاتا-بوۋىلىرىڭلار، پادىشاھلىرىڭلار، ئەمىرلىرىڭلار شۇنداقلا زېمىندىكى خەلقنىڭ يەھۇدادىكى شەھەرلەردە ھەم يېرۇسالېمدىكى رەستە-كوچىلاردا ياققان خۇشبۇيى ئەمەسمۇ؟ **22** ئاخىردا پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ قىلمىشىڭلارنىڭ رەزىلىلىگە ھەم سادىر قىلغان يىرگىنچلىك ئىشلىرىڭلارغا چىداپ تۇرالمىغان؛ شۇڭا زېمىنىڭلار بۇگۈنكى كۈندىكىدەك خارابلىك، ئادەمنى دەھشەت باسقۇچى، لەنەت ئوبيېكتى ۋە ئادەمزاتسىز بولغان. **23** سەۋەبى، سىلەر خۇشبۇي ياققانىسىلەر، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلىپ، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمايسىلەر، ئۇنىڭ نە تەۋرات-قانۇنىدا، نە بەلگىلىمىلىرىدە نە ئاڭ-گۇۋاھلىقلىرىدا ھېچ ماڭىمغانىسىلەر، شۇڭا بۇگۈنكى كۈندىكىدەك بۇ بالا-ئىشىپەت بېشىڭلارغا چۈشتى». **24** يەرەمىيا بارلىق خەلققە، بولۇپمۇ بارلىق ئايالارغا مۇنداق دېدى: ـ «ئى مىسىردا تۇرغان بارلىق يەھۇدا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! **25** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر ئايالار تۇز ئاغزىڭلار بىلەن: «بىز «ئاسمانلارنىڭ خانىشى»غا خۇشبۇي يېقىش، ئۇنىڭغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيۇش ئۈچۈن ئېچىڭ قەسەملىرىڭىزگە چوقۇم ئەمەل قىلىمىز» دېگەنسىلەر ۋە ئۇنىڭغا تۇز قوللىرىڭلار بىلەن ئەمەل قىلغانسىلەر. ئەمدى قەسەملىرىڭلاردا چىڭ تۇرۇۋېرىڭلار! قەسەملىرىڭغا تولۇق ئەمەل قىلۇېرىڭلار! **26** لېكىن شۇنداق بولغاندا، ئى مىسىردا تۇرغان بارلىق يەھۇدا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! مانا، مەن ئۆزۈمنىڭ ئۇلۇغ نامىم بىلەن قەسەم قىلغانىدىكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مىسىرنىڭ بارلىق زېمىندا تۇرۇۋاتقان يەھۇدالىق ھېچقايسى كىشى مېنىڭ نامىمنى تىلغا ئېلىپ: «رەب پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قايتىدىن قەسەم ئىچمەيدۇ. **27** مانا، مەن ئۇلارنىڭ ئۇسىتىگە ئاۋات-ھالاۋەت ئەمەس، بەلكى بالا-ئىشىپەت چۈشۈرۈش ئۈچۈن ئۇلارنى كۆزلەۋاتىمەن؛ شۇڭا مىسىردا تۇرۇۋاتقان يەھۇدادىكى بارلىق كىشىلەرنىڭ ھەممىسى ئۆگىگۈچە قىلىچ ۋە قەھەتچىلىك بىلەن ھالاك بولىدۇ. **28** قىلىچتىن قۇتۇلۇپ قاچقانلار بولسا ئىنتايىن ئاز بىر توپ ئادەملەر بولۇپ، مىسىر زېمىندىن يەھۇدا زېمىنىغا قايتىپ كېلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مىسىر زېمىنىغا ئولتۇراقلىشالىي دەپ كەلگەن يەھۇدانىڭ قالدىسى كىمنىڭ سۆزىنىڭ، مېنىڭكى ياكى ئۇلارنىڭ ئىناۋەتلىك بولغانلىقىنى ئىسپاتلاپ بىلىپ يېتىدۇ. **29** مېنىڭ سىلەرنى بۇ يەردە جازالايدىغانلىقىمغا، مېنىڭ سۆزلىرىمنىڭ چوقۇم سىلە رگە كۆلپەت كەلتۈرمەي قويمايدىغانلىقىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلە رگە شۇ ئالدىنئالا بېشارەت بولىدۇ ئۆكى، ـ

دەيدۇ پەرۋەردىگار، **30** ـ مانا، مېنىڭ يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانى ئۇنىڭ دۈشمىنى، جېنىنى قوغلاپ ئىزدىگەن بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا ئاپشۇرغىنىمدەك مەن ئوخشاشلا مىسىر پادىشاھى پەرەئون خوفرانى ئۇز دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا ھەمدە جېنىنى ئىزدىگەن كىشىلەرنىڭ قولىغا ئاپشۇرىمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار».

45 يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىمنىڭ تۇتىنچى يىلى، نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇق يەرەمىيانىڭ ئاغزىغا قاراپ بۇ سۆزلەرنى ئۇرام قەغەز گە يازغىنىدا، يەرەمىيا پەيغەمبەر ئۇنىڭغا بۇ سۆزنى ئېيتقان: ـ **2** «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سەن بارۇق ئوغرىۋۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ **3** سەن: «ھالىمغا ۋاي! چۈنكى پەرۋەردىگار قايغۇمغا دەرد-ئەلەم قوشۇپ قويدى؛ مەن ئاھ-زارلار قىلىشتىن چارچىدىم، زادىلا ئارام تاپالمىدىم!» ـ دېدىڭ. **4** [پەرەمىيا]، سەن ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ ـ مانا، مەن قۇرۇپ چىققانلىرىمنى ھازىر ئۆزلىتىمەن، مەن تىككەنلىرىمنى، يەنى بۇ پۈتكۈل جاھانىنى ھازىر يۇلۇپ تاشلايمەن. **5** مەن بۇنداق قىلغان يەردە سەن ئۆزۈڭنى ئۈچۈن ئۈلۈغ ئىشلارنى ئىزدىشىڭگە توغرا كېلەمدۇ؟ بۇلارنى ئىزدىمە؛ چۈنكى مانا، مەن بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئۇستىگە بالا-ئىشىپەت چۈشۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ لېكىن جېنىڭنى سەن باردىغان بارلىق يەرلەردە ئۆز ۋۇجۇدىگە ئولجا قىلىپ بېرىمەن».

46 يەرەمىيا پەيغەمبەر گە كەلگەن پەرۋەردىگارنىڭ ئەللەر توغرىسىدا سۆزى ئۇۋۇندە: ـ **2** مىسىر توغرىسىدا: ئەفرات دەرياسى بويىدىكى كارىكىمىش شەھىرىنىڭ يېنىدا تۇرۇۋاتقان، پەرەئون-نەقنىڭ قوشۇنى توغرىسىدا (بۇ قوشۇنۇى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىمنىڭ تۇتىنچى يىلى بىتچىت قىلغان): ـ **3** «قالقان-سىپارلارنى ئېلىپ سەپكە چۈشۈڭلار! جەڭگە چىقىشقا تەييارلىنىڭلار! **4** ئاتلارنى ھارۋىلارغا قېتىڭلار! ئاتلىرىڭلارغا مىنىڭلار! بېشىڭلارغا دۇبۇلغا سىلىپ سەپتە تۇرۇڭلار! نەيزىلىرىڭلارنى بىلەپ ئىتىكلىتىڭلار! ساۋۇت-قۇياقلارنى كىيۇۋېلىڭلار! **5** لېكىن مەن نېمىنى كۆرىمەن؟! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مانا، مۇشۇ [لەشكەرلەر] دەككە-دۇككىگە چۈشۈپ چېكىنىدۇ؛ باتۇر-پالۋانلىرى بىتچىت قىلىنىپ كەينىگە قارىماي يەدەر قاچىدۇ! تەرەپ-تەرەپلەرنى ۋەھىمە باسىدۇ! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **6** ـ ئەمدى ئەڭ چاققانلارمۇ قاچالمايدۇ، باتۇر-پالۋانلارمۇ ئامان-ئېسەن قۇتۇلۇپ قالمايدۇ؛ مانا، شىمال تەرىپىدە، ئەفرات دەرياسى بويىدا ئۇلار يۇتلىشىپ يېقىلىدۇ! **7** سۇلىرى دەريالاردەك تۇزلىرىنى دولقۇنلىتىپ، نىل دەرياسى [كەلكۈن كەبى] كۆتۈرۈلگەندەك ئۇزىنى كۆتۈرگەن كىمدۇر؟! **8** سۇلىرى دەريالاردەك تۇزلىرىنى دولقۇنلىتىپ، نىل دەرياسىدەك ئۇزىنى كۆتۈرگەن دەل مىسىر ئۇزىدۇر؛ ئۇ: «مەن ئۇزۇمنى كۆتۈرۈپ يۇتكۈل يەر يۈزىنى قاپلايمەن؛ مەن شەھەرلەر ھەم ئۇلاردا تۇرۇۋاتقانلارنى يوقىتىمەن!» ـ دەيدۇ. **9** ئېتىلىڭلار، ئى ئاتلار! ھە دەپ ئالغا يېسىپ كېچىڭلار، ئى جەڭ ھارۋىلىرى! قالقان كۆتۈرگەن ئېغىشۇپىيە ھەم لۇۋىيەدىكىلەر، ئوقيالىرىنى ئېگىلدۈرگەن لىدىيەدىكىلەر، پالۋان-باتۇرلار جەڭگە چىقىسۇن! **10** لېكىن بۇ كۈن بولسا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ كۈندۇر، ئۇ قىساسلىق بىر كۈن، يەنى ئۇز ياۋلىرىدىن قىساس ئالىدىغان كۈنى بولىدۇ؛ ئۇنىڭ قىلىچى كىشىلەرنى ۋەيغۇچە يۇتىدۇ، ئۇ قانغۇچە ئۇلارنىڭ قانلىرىنى ئىچىدۇ؛ چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگارنىڭ شىمالىي زېمىندا، ئەفرات دەرياسى بويىدا قىلماقچى بولغان بىر قۇربانلىقى بار! **11** گىلئىادقا چىقىپ تۇتىيا ئۈزدەپ تاپ، ئى مىسىرنىڭ قىزى! لېكىن سەن ئۇز ۋۇجۇدىگە نۇرغۇن دورىلارنى ئالسا ئۆز بىكار؛ سەن ئۈچۈن ھېچ شىپالىق يوقتۇر! **12** ئەللەر خىجالىتىڭ توغرۇلۇق ئاڭلايدۇ، سېنىڭ پەريادلىرىڭ يۇتكۈل يەر يۈزىگە پۇر كېتىدۇ؛ پالۋان پالۋانغا يۇتلىشىدۇ، ئىككىسى تەڭ مەغلۇپ بولۇپ يېقىلىدۇ!

13 پەرۋەردىگارنىڭ بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ مىسىر زېمىنىغا تاجاۋۇز قىلىپ كېرىشى توغرىسىدا يەرەمىيا پەيغەمبەر گە ئېيتقان سۆزى: ـ **14** مىسىردا جاكارلا، مگدولدا ئىلان قىل، نوفتا ۋە تاھپانەستىمۇ ئىلان قىل: چېڭ تۇر، چە گگە بەل باغلا؛ چۈنكى قىلىچ ئەتراپىڭدىكىلەرنى يۇتۇۋاتىدۇ؛ **15** سېنىڭ باتۇرلىرىڭ نېمىشقا سۈپۈرۈپ تاشلىنىدۇ؟ ئۇلار چېڭ تۇرالمايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى سەپتىن ئىتتىرىپ يەنتۇپ بىتىدۇ. **16** ئۇ ئۇلاردىن كوپلىرىنى پۇتلاشتۇرىدۇ، بەرھەق، ئۇلار قاچىقاندا بىر-بىرىگە پۇتلىشىپ يېقىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار: «بولە، تۇرايلى، زومىگەرنىڭ قىلىچىدىن قېچىپ ئۇز خەلقىمىز گە ۋە ئانا يۇرتىمىزغا قايتىپ كېتەيلى!» ـ دەيدۇ؛ **17** شۇ يەر گە [قايتقاندا] ئۇلار: «مىسىر پادىشاھى پەرەئون يەقەت بىر قىيقاس-سۈرەن، خالاس! ئۇ پەيتنى بىلمەي ئوتكۈزۈۋەتتى!» ـ دەيدۇ. **18** ئۇز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ پادىشاھ، نامى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ تاغلار ئارىسىدا تابور تېغى

بولغاندەك، كارمەل تىغى دېگۈز يوپدا [ئاسمانغا تاقىشىپ] تۇرغاندەك بىرسى كېلىدۇ. 19 ئەمدى سەن، ئى مىسىردا تۇرۇۋاتقان قەز، سۇرگۈن بولۇشقا لايىق يۈك-تاقالارنى تەييارلاپ قوي، چۈنكى نوف خارابە بولۇپ كۆيدۈرۈلىدۇ، ھېچ ئادەمزاتسىز بولىدۇ. 20 مىسىر يولىسا چىرايلىق بىر ئىنە كەتۈر، لېكىن ئۇنى نىشان قىلغان بىر كۆكۈيۈن كېلىۋاتىدۇ، شىمالدىن كېلىۋاتىدۇ! 21 ئۇنىڭ ئارىسىدىكى ياللاغما لەشكەرلەر بولسا بوراداق تورپاقلاردەك بولىدۇ، ئۇلارمۇ تارقىغا يۈرۈلۈپ، بىرلىكتە قېچىشىدۇ، ئۇلار چىڭ تۇرۇۋالمايدۇ، چۈنكى كۈلپەتلىك كۈن، يەنى جازالىنىش كۈنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. 22 [مىسرنىڭ] ئاۋازى يىلاننىڭكىدەك «كۆش-كۆش» قىلىپ ئاڭلىنىدۇ، چۈنكى [دۈشمەن] قوشۇنلىرى بىلەن ئاتلىنىپ، ئوتۇن كەسكۈچىلەردەك تۇنىكىغا قارشى پالتىلارنى كۆتۈرۈپ كېلىدۇ. 23 تورمانلىقى قويۇقلۇقىدىن كەرگۈسىز بولسىمۇ، ئۇلار ئۇنى كېسىپ يېقتىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى كەسكۈچىلەر چېكەتكە تويىدىن كۆپ، سان-ساناقسىز بولىدۇ. 24 مىسىرنىڭ قىزى خىجالەتتە قالدۇرۇلىدۇ؛ ئۇ شىمالىي ئەلنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ. 25 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن نو شەھىرىدىكى بۇت ئامونىي، پىرەئۇنى، شۇنداقلا مىسىر ۋە ئۇنىڭ ئىلاھلىرى بىلەن پادىشاھلىرىنى جازالايمەن؛ بەرھەق، پىرەئۇن ۋە ئۇنىڭغا تايانغانلارنىڭ ھەممىسىنى جازالايمەن؛ 26 مەن ئۇلارنى ئۇلارنىڭ جېنىنى ئىزدىگۈچىلەر، يەنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا ھەم خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن. بىراق كېيىن، [مىسىر] قەدىمكى زامانلاردەك قايتىدىن ئاھالىلىك بولىدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 27 لېكىن سەن، ئى قۇلۇم ياقۇپ، قورقما، ئالاقزادە بولما، ئى ئىسرائىل؛ چۈنكى مانا، مەن سېنى يىراق يۇرتتىن، نەسلىڭنى سۇرگۈن بولغان زېمىندىن قۇتقۇزۇپ چىقىرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ قايتىپ، خاتىرجەملىك ۋە ئارامبەخشتە تۇرىدۇ، ھېچكىم ئۇنى قورقۇتمايدۇ. 28 قورقما، ئى قۇلۇم ياقۇپ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن؛ مەن سېنى تارقىتىۋەتكەن ئەللەرنىڭ ھەممىسىنى ئۈگەشتۇرىۋەتمۇ، لېكىن سېنى پۈتۈنلەي ئۈگەشتۈرمەيمەن، پەقەت ئۈستۈڭدىن ھۆكۈم چىقىرىپ تەربىيە-ساۋاق بېرىمەن، سېنى جازالىماي قويمايمەن.

47

پىرەۋن گازا شەھىرىگە زەربە بېرىشتىن ئىلگىرى، يەرەمىيا پەيغەمبەر رگە كەلگەن، پەرۋەردىگارنىڭ فىلىستىيلەر توغرىسىدىكى سۆزى: ـ 2 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، شىمالدىن [دولقۇنلۇق] سۈلار ئۆرلەيدۇ؛ ئۇلار تېشىپ بىر كەلكۈن بولىدۇ؛ ئۇ زېمىن ۋە ئۇنىڭدا ئۇرغان ھەممىنىڭ ئۈستىدىن، شەھەر ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇراقلاشقانلارنىڭ ئۈستىدىن تاشقىن بولۇپ باسىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئادەملىرى ناله-پەريات كۆتۈرىدۇ، زېمىندا بارلىق ئۇرۇۋاتقانلار [ئازابتىن] ناله-زار قىلىدۇ؛ 3 تولپارلىرىنىڭ ئۇياقلىرىنىڭ تاراقشىشلىرىنى، جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ تاراقلاشلىرىنى، چاقلىرىنىڭ گۈلدۈرلەشلىرىنى ئاڭلاپ، ئاتىلار ئۆز باللىرىدىن خەۋەر بېلىشقىمۇ قوللىرى بوشاپ، ئارقىغىمۇ قارىمايدۇ. 4 چۈنكى بارلىق فىلىستىيلەرنى نابۇت قىلىدىغان كۈن، ھەم ئۇر ۋە زىدونىنى ئۇلارغا يارىدەمدە بولغىدەك بارلىق قالغان ئادەملەردىن مەھرۇم قىلىدىغان كۈن يېتىپ كەلدى، چۈنكى پەرۋەردىگار فىلىستىيلەرنى، يەنى كېرىت ئارىلىدىن چىقىپ كەلگەنلەرنىڭ قالدۇقىنى نابۇت قىلىدۇ. 5 گازانىڭ ئۈستى تاقىرلىق بولىدۇ؛ ئاشكېلون شەھىرىدىكىلەر داڭ قېتىپ قالىدۇ، قاچانغىچە ئەتلىرىڭلارنى تىلىسىلەر، ئى فىلىستىيە كۆچلىرىدىن ئامان قالغانلار؟ 6 ئاپلا، ئى پەرۋەردىگارنىڭ قىلىچى، سەن قاچانغىچە تىنمايسەن؟ ئۆز قىنىڭغا قايتقىن، ئارام ئېلىپ تىنچلانغىن! 7 لېكىن ئۇ قانداقمۇ توختىيالسۇن؟ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا پەرمان چۈشۈرگەن؛ ئاشكېلون شەھىرىگە ھەم دېڭىز يېدىكىلە رگە زەرب قىلىشقا ئۇنى بېكىتكەندۇر!

48

مۇئاب توغرىۋلۇق: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ نېبونىڭ ھالىغا ۋاي! چۈنكى ئۇ خارابە قىلىندۇ؛ كىرىئاتايىم خىجالەتكە قالدۇرۇلۇپ، ئىشغال قىلىندۇ؛ يۇقىرى قورغان بولسا خىجالەتكە قالدۇرۇلۇپ ئالاقزادە بولۇپ كەتتى. 2 مۇئاب يەنە ھېچ ماختىلايدۇ؛ ھەشبوندا كىشىلەر ئۇنىڭغا: «ئۇنى ئەل قاتاردىن يوقىتايلى» دەپ سۈيىقەست قىلىدۇ؛ سەۋىمۇ، ئى مادەمەن، ئۇ ئۈگەشتۈرۈلىسەن؛ قىلىچ سېنى قوغلايدۇ. 3 ھورونائىمدىن ئاۋ-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ: ـ «ئاھ، ۋەيرانچىلىق، دەھشەتلىك پاتىپاراڭچىلىق!» 4 مۇئاب بىتىچت قىلىندى! ئۇنىڭ كىچىكلىرىدىن پەريادلىرى ئاڭلىنىدۇ. 5 بەرھەق، لۇھىتقا چىقىدىغان داۋان يولدىن توختىماي يىغلار كۆتۈرۈلىدۇ؛ ھورونائىمغا چۈشىدىغان يولدا ھالا كەتتىن ئازابلىق ناله-پەريادلار ئاڭلىنىدۇ. 6 قېچىڭلار، جېنىڭلارنى ئېلىپ يۇگۇر ۋۇگلار! چۈلدىكى بىر چاتقال بولۇڭلار! 7 چۈنكى سەن ئۆز قىلغانلىرىڭغا ۋە بايلىقلىرىڭغا تايانغانلىقىڭ ئۈچۈن، سەمۇ ئەسىرگە چۈشىسەن؛ [ئۇتۇقۇ] كېموش، ئۇنىڭ كاھىنلىرى ھەم ئەمىرلىرى بىلەن بىللە سۈرگۈن بولىدۇ. 8 ۋەيران قىلغۇچى ھەربىر شەھەر رگە جەڭ قىلىدۇ، شەھەرلەردىن ھېچقايسى قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ؛ پەرۋەردىگار دېگەندەك جىلغىمۇ خارابە بولىدۇ، تۈزلە گۈلگۈز ھالا كەتكە يۇزلىنىدۇ. 9 دالىدىكى بېرىپ قېچىش ئۈچۈن مۇئابقا قاناتلارنى بېرىڭلار! چۈنكى ئۇنىڭ شەھەرلىرى خارابلىك، ئادەمزاتسىز بولىدۇ 10 (پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىنى كۆڭۈل قويۇپ قىلمىغان كىشى لەنەتكە قالسۇن! قىلىچىنى قان تۆكۈشتىن قالدۇرغان كىشى لەنەتكە قالسۇن!). 11 مۇئاب ياشلىقىدىن تارتىپ كەلگۈدەك-كۆشادە ياشاپ تارزا ئاڭىرى ئۈستىدە تىنغان شارابىدەك ئەندىشسىز بولۇپ كەلگەن؛ ئۇ ھېچقاچان كۆزىتىن كۆزىگە قويۇلغان ئەمەس، ياكى ھېچ سۈرگۈن بولغان ئەمەس؛ شۇڭا ئۇنىڭ تەمى بىرخىل بولۇپ، پۇرىقى ھېچ ئۆز ئۆگەرمىگەن. 12 شۇڭا ـ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئۇنىڭ يىنىغا ئۇلارنى ئۆز كۆپىدىن ئۆتكىدىغان ئۆتكىچىلەرنى ئەۋەتەمەن؛ ئۇلار ئۇنىڭ كۆپلىرىنى قۇرۇقلىدايدۇ، ئۇنىڭ چوڭۇنلىرىنى چىقىۋېتىدۇ. 13 ئۆتكەندە ئىسرائىل جەمەتى ئۆز تايانچىسى بولغان بەيت-ئەل ئۈچۈنلا يە رگە قاراپ قالغانىدەك موئابمۇ كېموش ئۈچۈنلا يە رگە قاراپ قالىدۇ. 14 سىلەر قاندىقى: «بىز باتۇر، جەڭگۈار پالۋانمىز!» ـ دېيەلەيسىلەر؟ 15 موئابنىڭ زېمىنى خارابە قىلىنىدۇ؛ (دۈشمەن) ئۇلارنىڭ شەھەرلىرىنىڭ [سېپىللىرىغا] چىقىدۇ؛ ئۇنىڭ ئېسىل يىگىتلىرى قەتل قىلىنىشقا چۈشىدۇ، ـ دەيدۇ پادىشاھ، يەنى نامى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. 16 ـ موئابنىڭ ھالاكىتى يېقىنلاشتى، ئۇنىڭ كۈلپىتى بېشىغا چۈشۈشكە ئالدىرايدۇ. 17 ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى ھەممىيلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار، ئۇنىڭ نام-شۆھرىتىنى بىلگەنلەر: «كۆچلۈك شاھانە ھاسىسى، گۈزەل تايىقىمۇ شۇنچە سۇندۇرۇلدىغۇ!» ـ دە گىلار. 18 شان-شۆھرىتىڭدىن چۈشۈپ قانىچىرالىق كەتكەن يەردە ئولتۇر، ئى دىبونا! تۇرۇۋاتقان قىز؛ چۈنكى موئابنى ھالاك قىلغۇچى ساڭا جەڭ قىلىشقا يېتىپ كەلدى؛ ئۇ تىستىھكام-قورغانلىرىڭنى بەربات قىلىدۇ. 19 يول يېدا كۆزەت قىل، ئى ئاروئەردە تۇرۇۋاتقان قىز؛ بەدەر تىكىۋاتقان ئەردىن ۋە قېچىۋاتقان قىزدىن: «نېمە بولدى؟» دەپ سورا؛ 20 «موئاب خىجالەتكە قالدى، چۈنكى ئۇ بىتىچت قىلىندى!» [دەپ جاۋاب بېرىلىدۇ]. ئاھ-زار تارتىپ ناله-پەريات كۆتۈرۈڭلار؛ ئارنوندا: «موئاب ھالاك قىلىندى» ـ دەپ جاكارلا گىلار. 21 جازا ھۆكۈمى تۈزلە گۈلك جىلىدىن ئۈستىگە چىقىرىلدى؛ ھولون، ياھاز ۋە مەفائات ئۈستىگە، 22 دىبون، نېبو ھەم بەيت-دىبلاتائىم ئۈستىگە، 23 كىرىئاتايىم، بەيت-گامۇل ھەم بەيت-مېئون ئۈستىگە، 24 كېرىئوت، بوزراھ ھەم موئابدىكى يىراق-يېقىن بارلىق شەھەرلەرنىڭ ئۈستىگە چىقىرىلدى. 25 موئابنىڭ مۈڭگۈزى كېسۈۋېتىلدى، ئۇنىڭ بىلىكى سۇندۇرۇلدى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 26 ـ ئۇنى مەست قىلىڭلار، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارغا ئالدىدا ھاكاۋۇرلۇق قىلغان؛ موئاب ئۆز قۇسۇقىدا ئېغىناپ ياتسۇن، ئۇنىڭ بىلەن رەسۋا قىلىنسۇن. 27 چۈنكى سەن [موئاب] ئىسرائىلنى مازاق قىلغان ئەمەسمۇ؟ ئۇ ئوغرىلار قاتاردا تۇتۇۋېلىنغانمۇ، سەن ئۇنى تىلغا ئالساڭلا بېشىڭنى چايقايسەن؟! 28 شەھەرلەردىن چىقىپ تاش-قىيالار ئارىسىنى تۇرالغۇ قىلىڭلار، ئى موئابدا تۇرۇۋاتقانلار، غار ئاغزىدا ئۇۋۇلىغان پاختىنە كىتەك بولۇڭلار! 29 بىز موئابنىڭ ھاكاۋۇرلۇقى (ئۇ ئىنتايىن ھاكاۋۇر!)، يەنى ئۇنىڭ تە كەبىۋرلۇقى، ھاكاۋۇرلۇقى، كۆڭلىدىكى مەغرۇر-كۆزە ئۈگىگى توغرىسىدا ئاڭلىدۇق. 30 مەن ئۇنىڭ نوچىلىق قىلىدىغانلىقىنى بىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بىراق [نوچىلىقى] كارغا يارىمايدۇ؛ ئۇنىڭ چوڭ گەپلىرى بىكار بولىدۇ. 31 شۇڭا مەن موئاب ئۈچۈن زار يىغلايمەن، موئابنىڭ ھەممىسى ئۈچۈن زار-زار كۆتۈرىمەن؛ كىر-خارەسەتىكلەر ئۈچۈن ئاھ-پىغان ئاڭلىنىدۇ. 32 ئى سىبماھتىكى ئۈزۈم تېلى، مەن ياتازەرنىڭ زار-يىغىسى بىلەن تەڭ سەن ئۈچۈن يىغلايمەن؛ سېنىڭ پىلە كلىرىڭ سوزۇلۇپ، ئەسلىدە «ئۇلۇك دېڭىز»نىڭ نېرىغا يەتكەندى؛ ئۇلار ئەسلىدە ياتازەر شەھىرىگىچىمۇ يەتكەندى. لېكىن سېنىڭ يازلىق مېۋىلىرىڭگە، ئۈزۈم ھوسۇلۇڭ ئۈستىگە بۇزغۇچى چېپىپ كېلىدۇ. 33 شۇنىڭ بىلەن شادلىق ۋە خۇشاللىق موئابنىڭ باغ-ئېتىزلىردىن ۋە زېمىندىن مەھرۇم قىلىندۇ؛ مەن ئۈزۈمنى كۆچلە كلەردىن شارابنى يوقىتىمەن؛ ئۈزۈمنى چەيلىگۈچىلەرنىڭ ئەتىنەتە ئاۋازلىرى قايتىدىن ياڭرىمايدۇ؛ ئاۋازلار بولسا ئەتىنەتە ئاۋازلىرى ئەمەس، جەڭ ئاۋازلىرى بولىدۇ. 34 چۈنكى ناله-پەريادلار ھەشبوندىن كۆتۈرۈلۈپ، ياھازغىچە ۋە ئېلىئالىغىچە يېتىدۇ؛ ناله ئاۋازلىرى زوئاردىن كۆتۈرۈلۈپ، ھورونائىمغىچە ۋە ئە گلات-شېلىشىياغىچە يېتىدۇ؛ ھەتتا نىمرىمدىكى سۈلارمۇ قۇرۇپ كېتىدۇ. 35 مەن موئابنا «يۇقىرى جايلار»دا قۇربانلىق قىلغۇچىلارنى ۋە يات ئىلاھلارغا خۇشبۇيى ياقتۇچىلارنى يوقىتىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 36 ـ شۇڭا مېنىڭ قەلبىم موئاب ئۈچۈن نەيدەك مۇڭلۇق مەرسىيە كۆتۈرىدۇ؛ مېنىڭ قەلبىم كىر-ھەرەسىتىكلەر ئۈچۈنمۇ نەيدەك مۇڭلۇق مەرسىيە كۆتۈرىدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئىگىلىۋالغان بايلىق-خەزىنىلەر يوقاپ كېتىدۇ. 37 ھەممە باش تاقىر قىلىدۇرۇلغان، ھەممە ساقال

چۈشۈرۈلگەن، ھەممە قول تىتما-تىتما كېىىلگەن، ھەممە چاتىراقتا بۇز كىىلگەن. 38 مۇتابنىڭ بارلىق تۆي ئۇۋگىلىرى ئۈستىدە ۋە مەيدانلاردا ماتەم تۈتۈشتىن باشقا ئىش بولمايدۇ، چۈنكى مەن مۇتابنى ھېچكىمگە ياقايدىغان بىر قاچىدەك چېقىپ تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، 39 ـ تۇلار پىغاندىن زارلىشىدۇ، [مۇتاب] شۈنچىلىك پارە-پارە قىلىۋېتىلدى ۋېكى، تۇ خجىالەتتىن كۆيچىلىككە ئارقىسىنى قىلدۇ؛ مۇتاب ئەتراپىدىكى ھەممە تەرىپىدىن رەسۋا قىلىندىغان، ۋەھىمە سالغۇچى ئوبيېكت بولدۇ. 40 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، بىرسى بۇركۈتتەك قاناتلىرىنى كېرىپ [پەرۋاز قىلىپ]، مۇتاب ئۈستىگە شۇڭغۇپ چۈشىدۇ. 41 شەھەرلىرى ئىشغال بولىدۇ، ئىستىھكاملار ئىگىلۈىلىنىدۇ، شۇ كۈنى مۇتابدىكى پالۋانلارنىڭ يۈرىكى تولغاققا چۈشكەن ئايالنىڭ يۈرىكىدەك بولىدۇ. 42 مۇتاب ئەل قاتاردىن يوقىتىلىدۇ، چۈنكى تۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا ھاكاۋۇرلۇق قىلغان؛ 43 ۋەھىشەت، ئورا ۋە قىلتاق بېشىڭلارغا چۈشۈشنى كۆزىمە كتە، ئى مۇتابدا تۇرۇۋاتقانلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 44 ـ ۋەھىشەتنىڭ قاچقان ئورىغا يېقىلىدۇ؛ ئوردىن چىققان قىلتاققا تۇتۇلىدۇ؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئۈستىگە، يەنى مۇتاب ئۈستىگە جازالىنىش يېتىپ چۈشۈرىمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 45 قاچقانلار ھەشبون [سىپىلىنىڭ] دالدىسىدا تۇرۇپ ئامالسىز قالدۇ؛ چۈنكى ھەشبوندىن ئوت، ھەم [مەھرۇم] سىھون [پادىشاھ]نىڭ زېمىنى ئوتىۋىرىسىدىن بىر يالقۇن پارتلاپ چىقىدۇ ۋە مۇتابنىڭ چېكىلرىنى، سوقۇشقاق خەقلىنىڭ باش چوقۇمىلرىنى يۇتۇۋالىدۇ. 46 ھالىڭغا ۋاي، ئى مۇتاب! كېموشقا تەۋە بولغان ئەل نابۇت بولدى؛ ئوغۇللىرىڭ تەسىرگە چۈشىدۇ، قىزلىرىڭ سۈرگۈن بولىدۇ. 47 لېكىن، ئاخىرقى زامانلاردا مۇتابنى سۈرگۈنلۈكىدىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. مۇتاب ئۈستىگە چىقىرىدىغان ھۆكۈم مۇشۇ يەرگىچە.

49

ئامۇنىيلار توغرۇلۇق. پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىلنىڭ پەرزەنتلىرى يوقمىكەن؟ ئۇنىڭ مىراسخورلىرى يوقمىدۇ؟ ئەمدى نېمىشقا ملىكوم گادنىڭ زېمىنىغا ۋارىسلىق قىلدى، ملىكومغا تەۋە بولغان خەلق نېمىشقا گادنىڭ شەھەرلىرىدە تۇرىدۇ؟ 2 شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئامۇنىيلارنىڭ رابباھ شەھىرىدە جەڭ سادالىرىنى ئاڭلىتىمەن؛ تۇ خارابلىك دۆڭ بولىدۇ، ئەۋە شەھەرلىرى ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈلىدۇ؛ ئىسرائىل قايتىدىن تۇزلىرىنى ئىگىلۋالغانلارغا ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 3 ـ زارلاڭلار، ئى ھەشبون! چۈنكى ئائى شەھىرى خارابە قىلىنغان! رابباھ قىزلىرى، تۇزۇڭلارغا بۇز رەختىنى باغلاپ ماتەم تۇتۇڭلار، سىپىل ئىچىدە ۋەيان-ۋەيان پاتىپارلىق يۈگۈرۈڭلار؛ چۈنكى ملىكوم ۋە ئۇنىڭ كاھىنلىرى، ئۇنىڭغا ئەۋەلمك ئەمىرلىرى سۈرگۈن بولىدۇ. 4 نېمىشقا كۆچ-ھەيۋىتىڭنى داڭلايسەن؟ سېنىڭ كۆزۈڭ ئېقىپ كېتىۋاتىدۇ، ئى: «كىم ماڭا يېقىنلىشىشقا پېتىنالىسۇن؟» دەپ تۇز بايلىقلىرىڭغا تايانغان، ئاسىيلىق قىلغۇچى قىزا! 5 مانا، مەن بارلىق ئەتراپىڭدىكىلەردىن ۋەھىشەت چىقىرىپ ئۈستۈڭگە چۈشۈرىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار، ـ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەربىرىڭلار ھەيدۇ-پىتىلىسىلەر، ئالدىنى- كەيىنگە قارىماي قاچىسىلەر، قاچقانلارنى يەنە يىغغۇچى ھېچكىم بولمايدۇ. 6 لېكىن كېيىنكى كۈنلەردە، ئامۇنىيلارنى سۈرگۈنلۈكىدىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 7 ئېدوم توغرۇلۇق: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خوداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ تېمانىدا ھازىر دانالىق تېپىلمامدۇ؟ دانىشمەنلىردىن نەسىھەت يوقاپ كەتمىدۇ؟ تۇلارنىڭ دانالىقىنى دات يېىسپ قالغانمۇ؟! 8 بۇرۇلۇپ قېچىڭلار، پىنھان جايلاردىن تۇرالغۇ تېپىپ تۇرۇڭلار، ئى دېدانىدا تۇرۇۋاتقانلار! چۈنكى مەن ئەسىۋاڭنا تېگىشلىك بالا-يىشاپەتنى، يەنى ئۇنى جازالايدىغان كۈننىنى بېشىغا چۈشۈرىمەن. 9 ئۈزۈم ئۈزگۈچىلەر يېنىڭغا كەلسىمۇ، تۇلار تازراق ۋاسا گالىرنى قالدۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ ئوغرىلار كېچىلەپ يېنىڭغا كىرسىمۇ، تۇلار تۇزلىرىگە چۈشۈلگۈلا بۇزۇپ، ئوغرىلايدۇ ئەمەسمۇ؟ 10 مەن ئەسىۋاڭنى يالىڭاچلۇۋېتىمەن، ئۇ يوشۇرۇنغۇدەك جاي قالمىغۇچە دالدا جايلىرىنى ئېچىپ تاشلايمەن؛ ئۇنىڭ نەسىلى، قېرىنداشلىرى ھەم قوشنىلىرى يوقايدۇ، ئۇ ئۆزى يوق بولىدۇ. 11 لېكىن يېتىم-يېسىرلىرىڭنى قالدۇر، مەن ئۇلارنىڭ ھاياتىنى ساقلايمەن؛ ئۇل خوتۇنىڭلار ماڭا تايانسۇن. 12 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، [غەزىپىمنىڭ] قەدەھىدىن ئىچىشكە تېگىشلىك بولمىغانلار چوقۇم ئۇنىڭدىن ئىچمەي قالمايدىغان يەردە، سەن جازالانماي قالامسەن؟ سەن جازالانماي قالمايسەن؛ سەن چوقۇم ئۇنىڭدىن ئىچىسەن. 13 چۈنكى ئۆز نامىم بىلەن قەسەم ئىچىكەنمىكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بوزراھ دەھشەت باسىدىغان ھەم رەسۋا قىلىنىدىغان بىر ئوبيېكتى، خارابلىك ۋە لەنەت سۈزى بولىدۇ؛ ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى شەھەرلىرى دائىملىق خارابلىك بولىدۇ. 14 مەن پەرۋەردىگاردىن شۇ بىر خەۋەرنى ئاڭلاشقا مۇيەسسەر بولدۇم، ـ ۋە بىر ئەلچى ئەللەر ئارىسىغا ئەۋەتىلگەندى ـ ئۇ: «ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىشقا يىغىلىڭلار! ئۇنىڭغا جەڭ قىلىشقا ئورنۇڭلاردىن ئۇرنۇڭلار!» ـ دەپ خەۋەر بېرىدۇ. 15 مانا، مەن سېنى ئەللەر ئارىسىدا كىچىك، ئىنسانلار ئارىسىدا كەمسىتىلگەن قىلىمەن. 16 سېنىڭ ئۇرۇگلىرىڭ ۋەدەشىدە سالدىغانلىقىڭ، كۆزۈڭ ۋۇجۇدىڭ تەكەبىۋرلۈقۇڭ ئۆز ئۈستۈڭنى ئالداپ قويدى؛ ھەي تىك قىيانىڭ يېرىقلىرى ئىچىدە تۇرغۇچى، تۇرالغۇڭ ئېگىزلىكىنىڭ يۇقىرى تەرىپىدە بولغۇچى، گەرچە سەن چاڭگاڭنى بۇركۈتنىڭكىدەك يۇقىرى ياسىساڭمۇ، مەن شۇ يەردىن سېنى چۈشۈرۈۋېتىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 17 ـ ۋە ئېدوم تولىمۇ ۋەھىمىلىك بولىدۇ؛ ئېدومدىن ئۆتىدىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ بارلىق يارا-ۋايالىرى تۈپەيلىدىن ۋەھىمىگە چۈشۈپ، تۆش-تۆش قىلىدۇ. 18 سودوم، گومورىا ۋە ئۇلارنىڭ ئەتراپىدىكى شەھەرلىرى بىلەن بىرگە تۇرۇۋۇتىلگەندەك ئېدومۇ شۇنداق بولىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ھېچكىم شۇ يەردە يەردىمايدۇ، ئىنسان بالىسى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشمايدۇ. 19 مانا، ئىئوردان دەرياسىدىكى چاۋۇر-چاتقاللىقتىن چىقىپ، دائىم ئېقىپ تۇرىدىغان شۇ سۈلار ۋىيدىكى يايلاقتىكى [قۇيلارنى] تارقاتقان بىر شىرەدەك مەن [ئېدومدىكىلەرنى] بەدەر قاچقۇزىمەن، ئەمدى كىمنى خالىسام مەن ئۇنى ئېدومنىڭ ئۈستىگە تىكلەيمەن؛ چۈنكى ماڭا كىم تەڭ كېلەلەيدۇ؟ كىم مېنىڭدىن ھېساب ئېلىشقا مېنى چاقىرالايدۇ؟ مېنىڭ ئالدىمدا تۇرالايدىغان پادا باققۇچى بارمۇ؟ 20 شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ ئېدومنى جازالاشتىكى مەقسىتىنى، شۇنىڭدەك تېمانىدىكىلەرنى جازالاش نىيىتىنى ئاڭلاڭلار: ئۇلارنىڭ كىچىكلىرىمۇ تارتىپ ئېيېكېتىلىدۇ؛ بەرھەق، قىلمىشلىرى تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگار ئۈستىگە قىلىدۇ. 21 ئۇلارنىڭ يېقىلىپ كەتكەن ساداسىنى ئاڭلاپ يەر يوزىدىكىلەر تەۋرىنىپ كېتىدۇ؛ ناله-پەريادلىرى «قىزىل دېڭىز»غىچە ئاڭلىنىدۇ. 22 مانا، بىرسى بۇركۈتتەك قانات يېيىپ پەرۋاز قىلىپ، بوزراھ ئۈستىگە شۇڭغۇپ چۈشىدۇ. شۇ كۈنى ئېدومدىكى پالۋانلارنىڭ يۈرىكى تولغاققا چۈشكەن ئايالنىڭ يۈرىكىدەك بولىدۇ. 23 دەمەشىق توغرۇلۇق: ـ خامات، ئارپاد شەھىرىدىكىلەر خجالەتكە قالدۇرۇلدۇ؛ چۈنكى ئۇلار شۇم خەۋەر ئاڭلايدۇ؛ ئۇلارنىڭ يۈرىكى سۇ بولۇپ كېتىدۇ، داۋۇلغۇپ كەتكەن دېڭىزدەك ئۇلار ھېچ تىنچلىنالمايدۇ. 24 دەمەشىق زەئىپلەشتى، قېچىشقا بۇرۇلىدۇ؛ ئۇنى ۋەھىمە باسىدۇ؛ ئازابلار تولغاققا چۈشكەن ئايالنى ئۇتقاندەك، ئازاب ۋە دەرد-قايغۇ ئۇنى ئۇتىدۇ. 25 نام-داڭقى چىققان يۇرت، مەن ھۇزۇر ئالغان شەھەر شۇ دەرىجىدە تاشلۇۋېتىلگەن بولدۇ! 26 شۇڭا ئۇنىڭ يىگىتلىرى كوچىلىردا يېقىلىدۇ، جەڭگىۋار پالۋانلار شۇ كۈنى يوقىتىلىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار؛ 27 ـ ھەم مەن دەمەشىقنىڭ سېپىلىگە بىر ئوت ياقىمەن، ئۇ بەن-ھادادنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ. 28 بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يەگگەن كېدار توغرۇلۇق ھەم ھازورنىڭ پادىشاھلىقلىرى تۇغقۇلۇق سۈز: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئورنۇڭلار تۇر، كېدارغا ھۇجۇم قىلىپ، شەرقتىكى ئادەملەرنى بۇلاڭ!» ـ دېيىلدۇ؛ 29 ھۇجۇم قىلغانلار ئۇلارنىڭ چېدىرلىرى ھەم پادىلىرىنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ ئۇلارنىڭ چېدىر پەردىلىرى، بارلىق قاچا-قۇچا، تۆگىلىرىنى بۇلاپ كېتىدۇ؛ خەق ئۇلارغا: «تەرەپ-تەرەپلەرنى ۋەھىمە باسىدۇ!» دەپ ۋارقىرايدۇ. 30 قېچىپ كېتىڭلار، بەدەر تىكىپ پىنھان جايلاردىن تۇرالغۇ تېپىپ تۇرۇڭلار، ئى ھازوردىكىلەر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار سىلە رگە جەڭ قىلىشقا قەست قىلغان، سىلە رگە قارىپ نىيىتى بۇزۇلغان. 31 ـ ئورنۇڭلار تۇر، سېپىل-دەۋۋازىلارغا ئىگە بولمىغان ئارامخۇدا ياشاپ، تىنچ-ئامان تۇرغان ئەلگە جەڭ قىلىشقا چىق؛ ئۇلار يالغۇز تۇرىدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، 32 ـ ئۇلارنىڭ تۆگىلىرى ئولجا، توپ-توپ مال-ۋارانلىرى غەنىيمەت بولىدۇ؛ مەن چېكە چاچلىرىنى چۈشۈپ رگەنلەرنى تۆت شامالغا تارقىتىمەن، ئۇلارنىڭ ىىشىغا ھەر ئەتراپىدىن كۆزلەپ چۈشۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ 33 ـ ھازور بولسا چىلبۇرىلەرنىڭ تۇرالغۇسى، مەڭگۈ ۋەيرانە بولىدۇ. ھېچكىم شۇ يەردە تۇرمايدۇ، ئىنسان بالىسى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشمايدۇ. 34 يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا تەختكە ئولتۇرغان دەسلەپكى ۋاقىتلاردا، يەرمىيا پەيغەمبەر رگە كەلگەن پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى مۇنداق ئىدى: ـ 35 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئىلامنىڭ غولۇقۇق كۆچى بولغان ئوقياسىنى سۇندۇرىمەن. 36 ئاسمانلارنىڭ تۆت چېتىدىن تۆت شامالنى چىقىرىپ ئىلامنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىمەن؛ مەن ئۇلارنى بۇ تۆت شامالغا تارقىتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئىلامدىن ھەيدەلگەنلەرنىڭ بارمايدىغان ئەل-مەملىكىتىلەر قالمايدۇ. 37 مەن ئىلامنى دۈشمەنلىرى ئالدىدا ھەم جېنىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ئالدىدا دە كەك-دۈككەگە چۈشۈرىمەن؛ دەھشەتلىك غەزىپىمنى بېشىغا تۆكۈپ، كۆلۈپەتلەرنى چۈشۈرىمەن؛ ئۇلارنى بەربات قىلغۇچە مەن قىلىچنى ئۇلارنىڭ كەينىدىن قوغلاشقا ئەۋەتىمەن. 38 مەن تۇز تەختىمنى ئىلامدا تىكلەيمەن، شۇ يەردىن پادىشاھى ۋە شاھزادىلىرىنى يوق قىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 39 ـ

لېكىن ئاخىرقى زامانلاردا، مەن ئېلامنى سۈرگۈنلۈكىدىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەروەردىگار.

50

پەروەردىگار يەرەمىيا پەيغەمبەر ئارقىلىق بابىل توغرۇلۇق، يەنى كالدىيەلەرنىڭ زېمنى توغرۇلۇق ئېيتقان سۆز: ـ 2 ئەللەر ئارىسىدا شۇ خەۋەرنى ئېلان قىلىپ جاكارلاڭلار، تۇغ كۆتۈرۈڭلار، جاكارلاڭلار، ئۇنى يوشۇرماڭلار! ـ «بابىل ئىشغال قىلىندى، بەل بولسا خىجالەتكە قالدۇرۇلدى، ماردۇك پاتپاراق بولۇپ كەتتى، بابىلنىڭ ئۇيما بۇتلىرى خىجالەتكە قالدۇرۇلدى، يەرگىنجلىك نەرسىلىرى پاتپاراقچىلىققا چۈشتى!» ـ دە ئاڭلار. 3 چۈنكى شىمالدىن ئۇنىڭغا جەڭ قىلماقچى بولغان بىر ئەل كېلىدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭ زېمنىنى ۋەيران قىلىدۇ، ھېچكىم شۇ يەردە تۇرمايدۇ؛ ئىنسان ھەم ھايۋانمۇ قېچىپ كېتىدۇ، ئۇلار يوق بولىدۇ. 4 شۇ كۈنلەردە، شۇ چاغدا، ـ دەيدۇ پەروەردىگار، ـ ئىسرائىل خەلقى كېلىدۇ، ئۇلار ھەم يەھۇدا خەلقى بىلەن بىللە كېلىدۇ، ئۇلار يېغلىغان ھالدا مېڭىپ پەروەردىگار خۇداسىنى ئىزدەشكە كېلىدۇ. 5 ئۇلار زىئوننىڭ يولىنى سورايدۇ، يۈزلىرىنى ئۇنىڭغا قارىتىپ: «ھە رگىز ئۇنتۇلماس مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە بىلەن ئۆزىمىزنى پەروەردىگارغا باغلايلى» ـ دەيدۇ. 6 ـ مېنىڭ خەلقىم ئازغان قويلاردۇر؛ ئۇلارنىڭ باققۇچىلىرى ئۇلارنى ئازدۇرغان، ئۇلارنى تاغلاردا تېنىتىپ يۈرگەن، ئۇلار تاغدىن دۆڭگە كېزىپ يۈرۈپ، ئۆز ئارامگاھىنى ئونتۇغاندۇر. 7 ئۇلارنى ئۇچراتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنى يەپ كەتكەن، كۇشەندىلىرى ئۇلار توغرۇلۇق: «بىزدە [بۇ ئىشلاردا] ھېچ گۇناھ يوق، چۈنكى ئۇلار ئاتا-يوۋلىرىنىڭ ئۈمىدى بولغان پەروەردىگار، يەنى ھەققانىيلىقنىڭ يايلاق-تۇراغزىسى بولغان پەروەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلغان!» ـ دېگەن. 8 [ئى خەلقىم]، بابىل ئوتتۇرىسىدىن قېچىڭلار، كالدىيەلەرنىڭ زېمنىنى تاشلاپ چىقىڭلار، پادىنى يېتە كلىگۈچى تېكەلەردەك بولۇڭلار. 9 ـ چۈنكى مانا، شىمالىي زېمىندىن بابىلغا ھۇجۇم قىلماقچى بولغان زور بىر توپ ئۇلۇغ ئەللەرنى قوزغىتىمەن؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى ئۇنىڭغا قارشى سەپكە قوشىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن بابىل شۇ يەردىن چىققانلار تەرىپىدىن ئەسىرگە چۈشىدۇ. ئۇلارنىڭ ئوقلىرىنىڭ ھەممىسى باتۇر مەھ رگەنلەرنىڭكىدەك بولىدۇ، ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى جەڭدىن قۇرۇق قول كەلمەيدۇ. 10 كالدىيە بولسا ئوجا بولىدۇ؛ ئوجا ئالغان بارلىق بۇلغۇچىلار ئۇنىڭدىن قانائەتلىنىدۇ، ـ دەيدۇ پەروەردىگار؛ 11 ـ چۈنكى سىلەر شادلانغانسىلەر، سىلەر يىلىراپ كەتكەنسىلەر، ئى مىراسىم بولغان [خەلقىمنى] بۇلاڭ-تالاڭ قىلغۇچىلار! چۈنكى سىلەر چىمەنده ئۇرغان موزايلاردەك سەكرىگەنسىلەر، ئايغىرلاردەك خۇشالىققىنى كىشىنگەنسىلەر! 12 ئەمدى ئانا [يۇرتۇڭ] زور خىجالەتكە قالدۇرۇلىدۇ، رەسۋاچىلىق سىنى ئۇغغۇچىنى قاپلايدۇ؛ مانا، ئۇ ئەللەرنىڭ داشقىلى، ـ بىر جاڭگال، قاغىبراق يەر ۋە چۆل-باياۋان بولۇپ قالىدۇ. 13 پەروەردىگارنىڭ غەزىپى تۈپەيلىدىن، ئۇنىڭ ھېچ ئاھالىسى بولمايدۇ، ھەلكى تولۇق تاشلۇۋېتىلگەن بولىدۇ؛ بابىلدىن ئۆتىدىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ بارلىق يارا-ۋايالىرى تۈپەيلىدىن ۋەھىمىگە چۈشۈپ تۆش-تۆش قىلىدۇ. 14 بابىلغا جەڭ قىلىش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئەترابىدا سەپكە تىزىلىڭلار، بارلىق ئوقياچىلار؛ ئۇنىڭغا ئېتىڭلار، ئوقلارنى ھېچ ئايىماڭلار، چۈنكى ئۇ پەروەردىگار ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلغان. 15 ئۇنىڭ ئەترابىدا جەڭ چۇقانلىرىنى كۆتۈرۈڭلار، ئۇ تەسلىم بولۇپ قول كۆتۈرىدۇ؛ مۇنارلىرى تۆرۈلىدۇ، سېپىللىرى غۇلىتىلىدۇ، چۈنكى بۇ پەروەردىگارنىڭ ئالغان قىساسىدۇر. ئۇنىڭدىن قىساس ئېلىڭلار؛ ئۇ باشقىلارغا نېمە قىلغان بولسا ئۇنىڭغىمۇ شۇنى قىلىڭلار. 16 بابىلدىن ئۇرۇق تېرىغۇچى ھەم ھوسۇل ۋاقىتىدىكى ئورغاق سالغۇچىلارنى يوق قىلىڭلار، زۇلۇمكارنىڭ قىلىچىنىڭ قورقۇنچى تۈپەيلىدىن بۇلارنىڭ ھەرىبىرى ئۆز ئېلىگە قايتىپ، ھەرىبىرى ئۆز ئانا يۇرتىغا قاچىسۇن! 17 ئىسرائىل تارقىتىۋېتىلگەن قوي پادىسىدۇر؛ شىرلار ئۇلارنى ھەيدىۋەتكەن؛ دەسلەپتە ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئۇلارنى يەپ كەتكەن، ئاخىرىدا بۇ بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار ئۇنىڭ ئۈستىخانلىرىنى ئېزىپ غاجىلىغان. 18 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەروەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىنىڭ يىنىغا كېلىپ، ئۇنى جازالىغىنىمدەك، مەن بابىل پادىشاھىنى ھەم زېمنىنى جازالايمەن. 19 مەن ئىسرائىلنى قايتىدىن ئۆز يايلىقىغا قايتۇرىمەن، ئۇ كارمەل تېغىدا، باشان زېمىندا ئوزۇقلىنىدۇ، ئۇنىڭ جېنى ئەفرائىم تېغى ئۈستىدە ھەم گىلېئاد زېمىندا قانائەتلىنىدۇ. 20 شۇ كۈنلەردە، شۇ چاغدا، ـ دەيدۇ پەروەردىگار، ـ ئىسرائىلنىڭ قەبىھلىكى ئىزدەلسە، ھېچ تېپىلمايدۇ؛ يەھۇدانىڭ گۇناھلىرى ئىزدەلسە، ھېچ تېپىلمايدۇ، چۈنكى مەن قالدۇرغان قالدىسىنى كەچۈرۈم قىلىمەن. 21 ـ مېراتانىڭنىڭ زېمىنغا زەرب بىلەن جەڭ قىلىشقا، پېكودتا ئۇرۇۋاتقانلارغىمۇ جەڭ قىلىشقا چىقىڭلار؛ ئۇلارنى ۋەيران قىلىڭلار، قالدۇقىنىمۇ ھالاك قىلىڭلار، ـ دەيدۇ پەروەردىگار، ـ مەن نېمىنى ساڭا بۇيرۇغان بولسام شۇنى ئادا قىلىڭلار. 22 جەڭ سادالىرى [بابىل] زېمىندا ئاڭلىنىدۇ، ئۇ زور ھالاكەتنىڭ ساداسىدۇر! 23 ئەسلىدە پۈتكۈل يەر يۈزىنى ئۇرغان بازغان شۇ دەرىجىدە سۇندۇرۇپ چېقىۋېتىلدىغۇ! بابىل ئەللەر ئارىسىدا شۇنچە بىر دەھشەت باسقۇچى بولۇپ چىققانتىغۇ! 24 مەن سالا ئۇزاق قۇزدۇم، سەن، ئى بابىل، ھېچ بىلمەيلا ئۇنىڭغا تۇتۇلدۇڭ؛ پەروەردىگار بىلەن قارشىلىششىڭ ئۈپەيلىدىن سەن تېپىلىپ تۇتۇلدۇڭ. 25 پەروەردىگار قورال ئامبىرىنى ئېچىپ، غەزىپىدىكى قوراللىرىنى ئېلىپ چىقاردى؛ چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەروەردىگار كالدىيەلەرنىڭ زېمىندا قىلىدىغان ئىشى باردۇر. 26 ئۇنىڭ ھەر چەت-چەتلىرىدىن كېلىپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىڭلار، ئامبارلىرىنى ئېچىۋېتىڭلار؛ ئۇنىچىلەرنى دۆۋىلىگەندەك ئۇنى خارابە-خارابە قىلىپ دۆۋىلەپ ۋەيران قىلىڭلار؛ ئۇنىڭ ھېچنېمىسىنى قالدۇرماڭلار! 27 ئۇنىڭ بارلىق توريۇقلىرىنى ئۆلتۈرۈۋېتىڭلار! ئۇلار سويۇلۇشقا چۈشسۇن! ئۇلارنىڭ ھالىغا ۋاي! چۈنكى ئۇلارنىڭ كۈنى، يەنى جازالىنىش ۋاقتى يېتىپ كەلدى. 28 ئاڭلاڭلار! زىئوننا كېلىپ، پەروەردىگار خۇدايىمىزنىڭ قىساسىنى، يەنى ئىبادەتخانىسى ئۈچۈن ئالغان قىساسىنى جاكارلايدىغان، بابىل زېمىنىدىن قاچقان پاناھ ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاڭلار! 29 بابىلغا ھۇجۇم قىلىش ئۈچۈن ئوقياچىلارنى، يەنى بارلىق كامانىنى ئەگكۈچىلەرنى چاقىرىڭلار، بابىلنىڭ ئەترىپىدا بارگاھ قۇرۇپ قورشۇۋېلىڭلار، ھېچكىمنى قاچقۇزمىماڭلار؛ ئۆز قىلمىشىنى ئۆز يېشىغا چۈشۈرۈڭلار، ئۇ ئېمىلەرنى قىلغان بولسا، ئۇنىڭغىمۇ شۇنى قىلىڭلار، چۈنكى ئۇ پەروەردىگارغا ـ ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىغا قارشى كۆزە كۆپەپ كەتكەندى. 30 شۇڭا ئۇنىڭ يىگىتلىرى كوچىلىردا يىقىلىدۇ؛ شۇ كۈندە ئۇنىڭ بارلىق جەڭچى پالۋانلىرى يوقىتىلىدۇ، ـ دەيدۇ پەروەردىگار. 31 مانا، مەن ساڭا قارشىدۇرمەن، ئى كۆزە كۆپەپ كەتكۈچى، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەروەردىگار، ـ چۈنكى سېنىڭ كۈنۈڭ، يەنى مەن يېنىڭغا يېقىن كېلىپ جازالايدىغان كۈن يېتىپ كەلدى؛ 32 كۆزە كۆپەپ كەتكۈچى پۈتلىشىپ يىقىلىدۇ، ھېچكىم ئۇنى قايتىدىن يۈلەپ تۇرغىزمايدۇ؛ بەرھەق، مەن ئۇنىڭ شەھەرلىرىگە ئوت ياقىمەن، ئۇ ئۇنىڭ ئەترىپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىنى كۆيدۈرۈپ يۇتۇپ كېتىدۇ. 33 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەروەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىللار يەھۇدالار بىلەن بىللە ئېزىلىپ خورلۇقنى كۆرگەن؛ ئۇلارنى ئەسىر قىلغانلار ئۇلارنى قاتتىق قامىۋېتىۋالىدى؛ ئۇلارنى قويۇۋېتىشنى رەت قىلغان. 34 لېكىن ئۇلارنىڭ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىسى كۈچلۈكتۇر؛ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەروەردىگار ئۇلارنىڭ دەۋاسىنى ئەستايىدىللىق بىلەن سورايدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ زېمىنغا ئارىملىق بېرىدۇ، بابىلدىكىلەر گەۋ ئارامسىزلىق يەتكۈزىدۇ. 35 كالدىيەلەر ئۈستىگە، بابىلدا ئۇرۇۋاتقانلار ئۈستىگە ھەمدە بابىلنىڭ ئەمرىلىرى ۋە دانىشمەنلىرى ئۈستىگە قىلىچ چۈشىدۇ، ـ دەيدۇ پەروەردىگار؛ 36 قىلىچ پالچىلار ئۈستىگە چۈشكەندە، ئۇلار ھاماقەت-ئەھمەقلەردەك كۆرۈندۈ؛ قىلىچ ئۇلارنىڭ پالۋانلىرى ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇلار پاتپاراق بولۇپ كېتىدۇ؛ 37 قىلىچ ئۇلارنىڭ ئاتلىرى ئۈستىگە، جەڭ ھارۇللىرى ئۈستىگە، ئۇلارنىڭ ئەسلىرىدە ئۇرغان بارلىق يات ئەلەشكەرلەر ئۈستىگە چۈشىدۇ، ئۇلار ئايالىلاردەك بولىدۇ؛ قىلىچ خەزىنىلىرى ئۈستىگە چۈشىدۇ، ئۇلار بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ. 38 قۇرغاقچىلىق ئۇلارنىڭ سۈلىرى ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇلار قۇرۇپ كېتىدۇ؛ بۇلارنىڭ سەۋەبى زېمىنى ئۇيما بۇتلارغا تولۇپ، ئۇلار قورقۇنچلۇق مەبۇدلار تۈپەيلىدىن تەۋەنشىپ كەتكەن. 39 شۇڭا چۈلدىكى جانۋارلار ۋە چىلبۆرىلەر بىرلىكتە شۇ يەردە تۇرىدۇ، شۇ يەردە ھۇۋقۇشلار ماكانلىشىدۇ؛ ئۇ مەڭگۈگە ئادەمزاتسىز بولىدۇ، دەۋردىن-دەۋرگە ھېچ ئاھالىلىك بولمايدۇ. 40 خۇدا سودوم ۋە گومورىرانى ئەترىپىدىكى شەھەرلىرى بىلەن بىللە ئۆرۈۋەتكىنىدەك، ھېچكىم شۇ يەردە تۇرمايدۇ، ئىنسان بالىلىرى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشمايدۇ، ـ دەيدۇ پەروەردىگار. 41 ـ مانا، شىمالدىن بىر خەلق، ئۇلۇغ بىر ئەل چىقىپ كېلىدۇ، يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن ئوزغۇن پادىشاھلار قوزغىلىدۇ. 42 ئۇلار ئوقيا ھەم نەيزىنى تۇتۇپ قوراللىنىدۇ، ئۇلار ۋەھشىي، ھېچ رەھىم كۆرسەتمەيدىغان بولىدۇ؛ ئاتلىرىنا مىنگەندە ئۇلارنىڭ ئاۋازلىرى دېڭىزدەك شاۋقۇنلايدۇ؛ ئۇلار جەڭگە ئاتلانغان ئادەملەردەك سەپ-سەپ بولۇپ، ساڭا ھۇجۇم قىلماقچى، ئى بابىل قىزى! 43 بابىل پادىشاھى ئۇلارنىڭ خەۋرىنى ئاڭلىپلا قوللىرى تىترەپ بوشاپ كېتىدۇ؛ غەم-قايغۇ ئۇنى تۇتىدۇ، تولغاققا چۈشكەن ئايالدەك ئازابلار ئۇنى بىسۇئالدۇ. 44 مانا، ئىئوردان دەرياسى ۋېيدىكى چاۋار-چاتقاللىقتىن چىقىپ، دائىم ئېقىپ تۇرىدىغان شۇ سۈلار ۋېيدىكى يايلاقتىكى ۋەيلارنى تارقاتقان بىر شىرەدەك مەن بابىلدىكىلەرنى بەدەر قاچقۇزىمەن. ئەمدى كىمنى خالىسام مەن ئۇنى ئۇنىڭ ئۈستىگە تىكلەيمەن؛ چۈنكى ماڭا كىم تەڭ كېلەلەيدۇ؟ كىم مېنىڭدىن ھېساب ئېلىشقا مېنى چاقىرالايدۇ؟ مېنىڭ ئالدىمدا تۇرالايدىغان پادا باققۇچى بارمۇ؟ 45 شۇڭا پەروەردىگارنىڭ بابىلنى جازالاشتىكى مەقسىتىنى، شۇنىڭدەك كالدىيەلەرنىڭ زېمىنى

جازالاش نىيتنى ئاگلاگلار: ئۇلارنىڭ كىچىكلىرىمۇ تارتىپ ئېيىكىتىلدۇ؛ بەرھەق، قىلمىشلىرى ۆزىيىلدىن [پەرۋەردىگار] ئۆتىنگ يايلىقىنى ۆمىرانە قىلدۇ. **46** بابىلنىڭ ئىشغال قىلىنغانلىقىنى ئاگلاپ يەر يۈزىنى تەۋرىنىپ كېتىدۇ؛ ئۆتىنگ نالە-پەريادى بارلىق ئەللە رگىچە ئاگلىنىدۇ.

51

پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بابىلنى سوقىدىغان ھەم «لەب-كامامي»دا ئۆرۈۋاتقانلارنى سوقىدىغان بىتىچت قىلغۇچى شامالنى قوزغاپ چىقىرىمەن؛ **2** مەن بابىلغا يات ئادەملەرنى ئەۋەتىمەن؛ ئۇلار ئۆنى سوروۋۇپتىدۇ، زېمىننى يەر بىلەن يە كسان قىلۇپتىدۇ؛ ئۆنىڭ بېشىغا كۆزلېپەت چۈشكەن كۈندە ئۇلار ئۆنىڭغا تەرەپ-تەرەپتىن قارشىلىششقا كېلىدۇ. **3** ئۆنىڭ ئوقياچىلىرىغا كىرىچنى تارتقۇدەك، ئورنىدىن ئۆرغۇچىلارغا دۈبۈلغا-ساۋۇت كىيگۈدەك پۇرسەت بەرمە گلار؛ ئۆنىڭ يىگىتلىرىنىڭ ھېچقايىسىسىنى ئاياپ قېيما گلار؛ ئۆنىڭ پۈتكۈل قوشۇنىنى بىتىچت قىلگىلار. **4** كالدىيەلىرنىڭ زېمىندا سانجىلغانلار، كوچىلىردا قىلىچلانغانلار يېقىلىشۇن! **5** چۈنكى ئىسرائىل ياكى يەھۇدامۇ ئۆز خۇداسى تەرىپىدىن، يەنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار تەرىپىدىن تاشلۇپتىلگەن ئەمەس؛ چۈنكى [بابىلنىڭ] زېمىنى ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى ئالدىدا سادىر قىلغان گۇناھ بىلەن تولغاندۇر. **6** [بارلىق ئەللەر]، بابىل ئىچىدن قېچىگلار، ئۆز جىنگىلارنى ئېلىپ بەدەر قېچىگلار! ئۆنىڭ ئەبەىلىكىگە چىتىلىپ قېلىپ ھالاك بولما گلار، چۈنكى بۇ پەرۋەردىگارنىڭ قىساس ئالدىغان ۋاقىتىدۇر، ئۆ قىلمىشىنى ئۆز بېشىغا قايتۇرىدۇ. **7** بابىل پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىكى پۈتكۈل جاھانىنى مەست قىلغۇچى ئالتۇن قەدەھ بولغان؛ ئەللەر ئۆنىڭ شاربىدىن ئىچىگەن؛ ئەللەر شۇنىڭ بىلەن ساراڭ بولۇپ كەتكەن. **8** بابىل ئۇيۇقسىز يېقىلىپ بىتىچت بولدۇ؛ ئۆنىڭغا ئاھ-زار كۆتۈرۈگلار! ئۆنىڭ ئازابلىرى ئۆچۈن تۈتىيا ئېلىگلار، ئۆ بەلكىم ساقايتىلارمىكەن؟ **9** «بىز بابىلنى ساقايتاچقىدۇق، لېكىن ئۆ ساقايمىدى؛ ئۆنىڭدىن ۋاز كىچىپ ھەممىمىز ئۆز يۇرتىمىزغا قايتايلى، چۈنكى ئۆنىڭ ئۆستىگە چىقىرىلىدىغان ھۆكۈم جازاسى ئاسمانغا تاقىشىپ، كۆككە يېتىدۇ». **10** ـ «پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمىزنى بارلىققا كەلتۈرگەندۇر، كېلىيلى، زىئوندا پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ قىلغان ئىشنى جاكارلايلى!» **11** ـ ئۇقلارنى ئۆچىلاگلار! قالقانلارنى ئۆتۈگلار! پەرۋەردىگار مېدىئانىڭ پادىشاھلىرىنىڭ روھىنى ئۆرغىتىۋى، چۈنكى ئۆنىڭ نىيىتى بابىلغا قارشىدۇر، ئۆنى بەربات قىلىش ئۆچۈندۇر؛ بۇ پەرۋەردىگارنىڭ قىساسىدۇر، يەنى ئۆنىڭ ئىبادەتخانىسى ئۆچۈن ئالغان قىساسىدۇر. **12** بابىلنىڭ سېپىللىرىغا قارىتىپ جەڭ ئۇچىنى كۆتۈرۈگلار، كۆزەتنى ئېخىمۇ چىڭراق قىلگىلار، كۆزەتچىلەرنى [بابىلنى چۆرىدىتىپ] سەپتە تۇرغۇزۇگلار، بۇكتۇرمە قويۇگلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار بابىلدىكىلەرنىڭ جازاسى ئوغرۇلۇق نېمىلەرنى دېگەن بولسا، ئۆ شۇنى كۆزگىنىدە پەملەپ، ئۆنى ئادا قىلىدۇ. **13** ـ ئى ئەلۋۈك سۇلار ئۈستىدە ئۆرغۇچى، بايلىقلىرى نۇرغۇن بولغۇچى، ئەجىلىڭ يېتىپ كەلدى، جىنىڭ ئۆچىنىپ ئۆزۈلۈش ۋاقتى توشتى. **14** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۆزى بىلەن قەسەم قىلىپ: «توپ-توپ چېكەتكەردەك مەن سېنى ئادەملەر بىلەن تولدۇرىمەن؛ ئۆلار سېنىڭ ئۈستۈڭدىن غەلبە تەنتەنىلىرىنى كۆتۈرىدۇ» دېدى. **15** ـ ئۆ بولسا يەر-زېمىنى كۈچ-قۇدرىتى بىلەن ياساپ، ئالەمنى دانالىقى بىلەن بەرپا قىلىپ، ئاسمانلارنى ئەقىل-پاراسىتى بىلەن يايغۇچىدۇر؛ **16** ئۆ ئاۋازىنى ۋېۋۈۋەتسە، ئاسمانلاردا سۇلار شاۋقۇنلايدۇ؛ ئۆ يەر چەتلىرىدىن بۇلۇت-تۇمانلارنى ئۆرىلىتىدۇ؛ ئۆ يامغۇرلارغا چاقماقلارنى ھەمراھ قىلىپ بېكىتىدۇ؛ شامالنى ئۆز خەزىنىلىرىدىن چىقىرىدۇ. **17** بۇ [بۇتپەرەسلەرنىڭ] ھەربىرى ئەقلسىز، بىلىمدىن مەھرۇملاردۇر، ھەربىر زە رگەر ئۆزى ۋېيغان بۇت تەرىپىدىن شەرمەندىگە قالدۇ؛ چۈنكى ئۆنىڭ قېيما ھەيكىلى يالغانچىلىق، ئۆلاردا ھېچ تىنىق يوقتۇر. **18** ئۆلار بەمەنلەردۇر، مازاق ۋېيىكتىدۇر؛ ئۆلارنىڭ ئۆستىگە جازالىنىش ۋاقتى كەلگەندە، ئۆلار يوقىتىلىدۇ. **19** ياقۇپنىڭ نېسىۋىسى بولغۇچى بۇلاردەك ئەمەستۇر، چۈنكى ھەممنى ياسىغۇچى شۇدۇر، سىرائىل بولسا ئۆنىڭ ئۆز مىراسى بولغان قەبىلىسىدۇر، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۆنىڭ نامىدۇر. **20** سەن [ئىسرائىل] مېنىڭ گۈرزىمە، مېنىڭ جەڭ قوراللىرىمدۇرسەن؛ سېنىڭ بىلەن مەن ئەللەرنى بىتىچت قىلمەن، سېنىڭ بىلەن پادىشاھلىقلارنى تارمار قىلمەن؛ **21** سېنىڭ بىلەن ھەم ئات ھەم ئات مىنگۈچىنى بىتىچت قىلمەن، سېنىڭ بىلەن ھەم جەڭ ھارۇسى ھەم ھەيدىگۈچىسىنى بىتىچت قىلمەن؛ **22** سېنىڭ بىلەن ھەم ئەر ھەم ئايالنى بىتىچت قىلمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم قېرى ھەم ياشلارنى بىتىچت قىلمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم يىگىت ھەم قىزنى بىتىچت قىلمەن؛ **23** سېنىڭ بىلەن ھەم پادىچى ھەم قوي پادىسىنى بىتىچت قىلمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم دېھقان ھەم ۋېزىتىرۇققا قېتىلغان كالىلىرىنى بىتىچت قىلمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم ۋالىيلار ھەم ھۆكۈمرانلارنى بىتىچت قىلمەن. **24** ـ مەن كۆز ئالدىگلاردا بابىلنىڭ ھەم بارلىق كالدىيەلىرنىڭ زىئوندا قىلغان بارلىق رەزىللىكىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرۈپ ياندۇرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **25** ـ مانا، مەن سەن [بابىلغا] قارشىمەن، ئى ئۆل ئۆتكۈزۈل يەر يۈزىنى ھالاك قىلغۇچى تاغ؛ مەن قولۇمنى ئۆستۈڭگە سوزۇپ، سېنى تىك يارلاردىن غۇلىتىپ، دومىلىتىپ چۈشۈرۈپ، سېنى كۆيۈپ ئۆتگىگەن بىر يانار تاغ قىلمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **26** شۇنىڭ بىلەن ئۆلار سەندىن بۇرجەك چىقىرىش ئۆچۈنمۇ تاش تاپالمايدۇ، ياكى ئۆل ئۆتچىنمۇ ھېچىيەردىن تاش تاپالمايدۇ؛ چۈنكى سەن مەڭگۈ ئۆگە بىر ۋېيرانە بولىسەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **27** ـ زېمىندا جەڭ ئۇغنى كۆتۈرۈگلار، ئەللەر ئارىسىدا كاناي چېلىگلار، بابىلغا جەڭ قىلىشقا ئەللەرنى تەييارلا گلار، ئارارات، مىنى ۋە ئاشكىناز پادىشاھلىقلىرىنى چاقىرىپ يىغىگلار، ئۆنىڭغا ھۇجۇم قىلغۇچى قوشۇنلارغا بىر سەردار بېكىتىگلار، ئاتلارنى توپ-توپ چېكەتكە لېچىنكىلىردەك زېمىنغا تۇرىكزىملەپ چىقىرىگلار؛ **28** ئۆنىڭغا جەڭ قىلىشقا ئەللەرنى تەييارلا گلار، ـ مېدىئالقلارنىڭ پادىشاھلىرى، ئۆلىيلىرى ۋە بارلىق ھۆكۈمدارلىرىنى، شۇنداقلا ئۆ ھۆكۈم سۈ رگەن زېمىنلارنىڭ بارلىق ئادەملىرىنى تەييارلا گلار! **29** شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىنى تەۋرىنىپ ئازابلىنىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بابىلغا قارشى باغلىنىش نىيىتىلىرى، يەنى بابىلنىڭ زېمىنىنى ھېچ ئادەم تۇرمايدىغان چۆل-باياۋان قىلۇپتىش نىيىتى ئەمەلگە ئاشماي قالمايدۇ. **30** بابىلدىكى پالۋانلار تۇرۇشتىن قول ئۆزىدۇ؛ ئۆلار قورغانلىرىدا ئامالسىز ئولتۇرىدۇ؛ ئۆلارنىڭ دەرمانى قالمايدۇ، ئۆلار ئايالىلارەدەك بولۇپ قالىدۇ؛ ئۆنىڭ ئۆرالغۇلىرىغا ئوت ۋېيۇلىدۇ؛ دەرۋازا سالاسۇنلىرى سۇندۇرۇلىدۇ. **31** يۈگۈرۈپ كېلىۋاتقان بىر چاپارمەن يەنە بىر چاپارمەنگە، بىر خەۋەرچى يەنە بىر خەۋەرچىگە بابىل پادىشاھنىڭ ئالدىدىلا ئۆچرىشىپ قېلىپ ئۆنىڭغا: ـ «سىلىنىڭ پۈتكۈل شەھەرلىرى ئۆ چەتتىن بۇ چەتكىچە ئىشغال قىلىنىدى؛ **32** دەريا كېچىكلىرى ئىگىلۋېلىنىدى، قومۇشلۇقلار ئوتتا كويدۇرۇلدى، پالۋانلىرى دەككە-دۇككىگە چۈشۈشتى!» ـ دەپ جاكارلىشىدۇ. **33** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ بابىلنىڭ قىزى تەكشىلىنىپ چىڭىلىدىغان ۋاقتى بولغان خاماندەك بىسىلىدۇ، بىردەمدىلا، ئۆنىڭ ھوسۇلى ئورۇلىدىغان ۋاقتى يېتىپ بولدۇ! **34** زىئوندا ئۆرغۇچى قىز: ـ «بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار مېنى يۇتۇپ، مېنى غاجىلاپ ئە زگەن؛ ئۆ ئىچىمنى بوشتىلغان قاچىدەك قىلىپ قويغان؛ ئۆ ئەجدىھادەك مېنى يۇتۇپ، ئۆزىنى نازۇ-نېمەتلىرىم بىلەن ۋېيغۇزغان، مېنى قۇزۇقداپ پاك-پاكىز قىلىۋەتكەن. ماگا، مېنىڭ ئېنىمگە قىلغان زوراۋانلىقى بابىلنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈلسۇن» ـ دەيدۇ، ۋە يېرۇسالىم: «مېنىڭ قانلىرىم كالدىيەدە ئۆرغۇچىلارنىڭ بېشىغا ئۆكۈلسۇن» ـ دەيدۇ. **36** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن سېنىڭ دەۋاىىڭنى سورايمەن، سەن ئۆچۈن قىساس ئالىمەن؛ مەن ئۆنىڭ دېڭىزىنى قۇرۇتىمەن، بۇلىقىنى قانچىرىتىمەن. **37** بابىل بولسا دۆۋە-دۆۋە خارابىلەر، چىلبۇرىلەرنىڭ ئۆرالغۇسى بولىدۇ؛ زېمىنى ئادەمنى دەھشەت باسىدىغان ھەم دائىم ئۆش-ئۆش قىلىنىدىغان ۋېيىكت بولىدۇ، ھېچ ئادەم شۇ يەردە ئورمايدۇ. **38** ئۆلارنىڭ ھەممىسى ياش شىرلاردەك ھۇۋلىشىدۇ؛ ئارسلانلاردەك بىر-بىرىگە خىرىس قىلىشىدۇ؛ **39** ئۆلارنىڭ كەيپىياتى قىزىپ كەتكەندە، مەن ئۆلارغا بىر زىياپەت تەييارلاپ قوچىدىكى، ئۆلارنى مەست قىلۇپتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆلار يىراپ-ياشناپ كېتىدۇ، ـ ئاندىن مەڭگۈ ئۆگە ۋېقىغا غەرق بولۇپ، قايتىدىن ھېچ ۋېغانمايدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **40** بوغۇزلاشقا يېتىلگەن قوزىلاردەك ۋە بىللە يېتىلەنگەن قوچقارلار ھەم تېكىلەردەك مەن ئۆلارنى بوغۇزلاشقا چۈشۈرىمەن. **41** شېشاقنىڭ ئىشغال قىلىنغانلىقىغا قارا! پۈتكۈل يەر يۈزىنىڭ پەخرىنىڭ تۇتۇلغانلىقىغا قارا! بابىلنىڭ ئەللەر ئارىسىدا ئادەمنى دەھشەت باسىدىغان ۋېيىكتى بولغانلىقىغا قارا! **42** دېڭىز بابىل ئۆستىدىن ئورلەپ كەتتى؛ ئۆ تۇرغۇنلىغان دولقۇنلار بىلەن غەرق بولدى. **43** ئۆنىڭ شەھەرلىرى ئادەمنى دەھشەت باسىدىغان ۋېيىكت، قاغىراق يەر، بىر چۆل، ھېچكىم ئۆرمايدىغان زېمىن بولدى، ھېچقانداق ئىنسان بالىسى قايتىدىن شۇ يەرلەردىن ئۆتمەيدۇ. **44** مەن بابىلدا بەلنى جازالايمەن؛ مەن ئۆنىڭ ئاغىزىدىن يۇتۇۋالغىنىنى ياندۇرىۋالىمەن؛ ئەللەر قايتىدىن ئۆنىڭغا قاراپ ئېقىپ كېلىشمەيدۇ، بەرھەق، بابىلنىڭ سېپىلى غۇلاپ كېتىدۇ. **45** ئۆنىڭ ئوتىۋرىسىدىن چىقىگلار، ئى خەلقىم! ھەربىرىگلار پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپىدىن ئۆز جېنىگلارنى ئېلىپ بەدەر قېچىگلار! **46** سىلەر زېمىندا ئاگلىنىۋاتقان پىتنە-ئىغۋادىن يۈرىكىگلارنى سۇ قىلما گلار ۋە قورقا گلار؛ بۇ يىل بىر پىتنە-ئىغۋا، كېلەر يىلى يەنە بىر پىتنە-ئىغۋا چىقىدۇ، زېمىندا زۇلۇم-زوراۋانلىق پارتلايدۇ، ھۆكۈمدارلار ھۆكۈمدارلارغا قارشى چىقىدۇ. **47** شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىپ ئۈكى، مەن بابىلدىكى ئويما مەيۋىلارنى جازالايمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۆنىڭ پۈتكۈل زېمىنى خجىلەتكە قالدۇرۇلىدۇ، ئۆنىڭدا ئولتۇرۇلغانلەر ئۆنىڭ ئۆچىدە يىقىلىدۇ؛ **48** شۇنىڭ بىلەن ئاسمان ۋە زېمىن ۋە ئۆلاردا بار بولغانلار بابىل ئۆستىدىن شادلىقتىن يا گۈيىدۇ؛ چۈنكى شىمالدىن ھالاك قىلغۇچىلار ئۆنىڭغا جەڭ قىلىشقا كېلىدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **49** بابىل

ۆپەیلدن پۆتکۆل یەر یۆزدەکی تۆلتۆرۆلگەنلەر یەقملغاندەك، بابل ئسرائىلدا تۆلتۆرۆلگەنلەر ۆپەیلدن بابل یەقملماي قالمایدۆ. **50** قلىچتىن قاچقانلار، یەراق کېتىکلار، ھایال بولما کلار، چەت یەرلەردن پەرۆەردەگارنى سىغىنىکلار، پىرۆسالېمنى ئېسىکلارغا کەلتۆر ۆکلار. **51** «بىز خجالەتکە قالدۆق، چۆنکى ھاقارەتکە تۆچىردۆق، شەرمەندىچىلىکتىن یۆزىمىز تۆکۆلدى، چۆنکى یات تادەملەر پەرۆەردىگارنىڭ ۆىدىکى مۆقەددەس جایلارغا بىسىپ کىردى!». **52** شۆگا شۆ کۆنلەر کېلىدۆکى، ـ دەیدۆ پەرۆەردىگار، ـ مەن ئۆنىڭدىکى ۆىما مەبۆدلارنى جازالایمەن؛ ئۆنىڭ پۆتکۆل زىمىنى ویىدا یارىلىنىپ جان ھەلۆمىدا ئىڭزىشىدۆ. **53** بابىل ئاسمانلارغا کۆتۆرۆلگەن بولسىمۆ، ئۆنىڭ یۆقىرى ئىستىھکام-قورغىنى مۆستەھکەملەنگەن بولسىمۆ، لېکىن مېنىڭدىن ئۆنىڭغا ھالاك قىلغۆچىلار یېتىپ باردىغان بولدى، ـ دەیدۆ پەرۆەردىگار. **54** بابىلدىن نالە-پەریادنىڭ ئاۋازى، کالدىیلەرنىڭ زېمىندىن زور ھالا کەتىنىڭ سادامى کۆتۆرۆلدۆ. **55** چۆنکى پەرۆەردىگار بابىلنى ھالاك قىلماقچى بولدۆ؛ ئۆ ئۆنىڭدىن ۆاراڭ-چۆر ۆکلىرىنى یوقىتىدۆ، سۆلارنىڭ دولقۆنلىرى ئۆ رکەشلەۆاتقان سۆلاردەك شارقىرایدۆ، ئۆلارنىڭ ئاۆازى شاۆقۆنلاپ کېلىدۆ. **56** چۆنکى ھالاك قىلغۆچى ئۆنىڭغا، یەنى بابىلغا جەڭ قىلىشقا کېلىدۆ، شۆنۆك بىلەن ئۆنىڭ پاۆانلىرى ئەسىرگە چۆشىدۆ؛ ئۆلارنىڭ ئوقیالىرى سۆندۆرۆلىدۆ، چۆنکى پەرۆەردىگار ـ قىساسلار ئالغۆچى ئە کۆدۆر، ئۆ یامانلىقنى یاندۆرمايي قالمایدۆ. **57** ـ مەن ئۆنىڭ ئەمىرلىرى، دانىشمەنلىرى، ۆالىیلىرى، ھۆکۆمدارلىرى ۆە پاۆانلىرىنى مەست قىلىمەن؛ ئۆلار مەڭگۈ ئۆگە ئۆخلایدۆ ۆە قایتىدىن ھىچ ئۆیغانمایدۆ ـ دەیدۆ پادىشاھ، ـ نامى ساماۆى قوشۆنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۆەردىگار. **58** ساماۆى قوشۆنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۆەردىگار مۆنداق دەیدۆ: ـ بابىلنىڭ کەڭ سېپىللىرى یەر بىلەن یەکسان قىلىنىدۆ، ئۆنىڭ ئېگىز دەرۆازىلىرى پۆتۆنلەي کویدۆرۆلىدۆ، شۆنۆك بىلەن ئەللەرنىڭ جان تىکىپ تاپقان مېھنىتى بېھۆدە بولدۆ، ئەل-یۆرتلارنىڭ تۆزلىرىنىڭ جاپالىق ئەجرى پەقەت ئوتقا یېقىلغۆ بولدۆ. **59** یەھۆدا پادىشاھى زەدە کىیا ئەختکە ئولتۆرغان ئوتىنچى یىلى، بابىلغا بارغىنىدا ماھسىیاھنىڭ نەۆرىسى، نېریانىڭ ئوغلى سىرایا زەدە کىیاغا ھەمراە بولۆپ بارغان (سىرایا باش غوجدار ئىدى). یەرەمىیا پەیغەمبەر ئۆنىڭغا سۆز تاپىلىغان. **60** یەرەمىیا ئوراىم قەغەز ۆگە بابىلنىڭ بېشىغا چۆشىدىغان بارلىق کۆلپەتلەرنى، ـ یەنى بابىل توغرۆلۆق پۆتۆکلۆك بۆ بارلىق سۆزلەرنى یازغانىدى؛ **61** ۆە یەرەمىیا سىرایاغا مۆنداق دېدى: ـ سەن بابىلغا یېتىپ بارغاندا، بۆ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئوقۆپ چىقىپ ۆە: ـ **62** «پەرۆەردىگار، سەن بۆ جاي توغرۆلۆق: ـ مەن ئۆنى یەکسان قىلىمەنکى، ئۆنىڭدا ھېچکىم، نە ئىنسان نە ھایۆان تۆرمایدىغان، مەڭگۈ ۆگە بىر ۆىیرانە بولدۆ ـ دېگەنسەن» ـ دەیسەن؛ **63** شۆنداق قىلىپ بۆ یازمىنى ئوقۆپ چىققاندىن کېیىن، ئۆنىڭغا تاش تېڭىپ، ئەفرات دەریاسىنىڭ ئوتتۆرىسىغا چۆرۆۆەت، **64** ۆە: «مەن ئۆنىڭ ئۆستىگە چۆشۆرمەکچى بولغان کۆلپەتلەر ۆپەیلدن، بابىل [شۆ تاشقا] ئوخشاشلا غەرق بولۆپ قایتىدىن تۆرىمەیدۆ؛ ئۆلار ھالدىن کېتىدۆ» ـ دەیسەن. یەرەمىیانىڭ سۆزلىرى مۆشۆ یەردە تۆگىدى.

52

زەدە کىیا یەھۆداغا پادىشاھ بولغاندا یىگىرمە بىر یېشىدا ئىدى؛ ئۆ یېرۆسالېمدا ئون بىر یىل ھۆکۆم سۆردى. ئۆنىڭ ئانىسى لىبناھلىق یەرەمىیانىڭ قىزى بولۆپ، ئىسمى ھامۆتال ئىدى. **2** ئۆ [پادىشاھ] یەھۆئاکىمنىڭ قىلغىنىدەك، پەرۆەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل ئىشلارنى قىلدى. **3** پەرۆەردىگارنىڭ یېرۆسالېمغا ھەم یەھۆداغا قاراتقان غەزىپى ۆېپىلدن، پەرۆەردىگار ئۆلارنى ئۆز ھۆزۆرىدىن ھەیدۆەتکىچە بولغان ئارىلىقتا، تۆۆەندىکى ئىشلار یۆز بەردى. بىرنېچىدن، زەدە کىیا بابىل پادىشاھىغا ئىسیان کۆتۆردى. **4** شۆنداق بولدىکى، ئۆنىڭ سەلتەنىتىنىڭ توققۆزىنچى یىلى ئونىنچى ئايىنىڭ ئونىنچى کۆنىدە بابىل پادىشاھى ئىبوقەدنەسار پۆتکۆل قوشۆنىغا یېتە کېلىك قىلىپ یېرۆسالېمغا ھۆجۆم قىلىشقا کەلدى؛ ئۆلار ئۆنى قورشۆۆلىپ بارگاھ قۆرۆپ، ئۆنىڭ ئەتراپىدا قاشا-پوتەیلەرنى قۆرۆۆشتى. **5** شۆنىڭ بىلەن شەھەر زەدە کىیانىڭ ئون بىرنچى یىلغىچە مۆھاسىرىدە تۆردى. **6** شۆ یىلى تۆتىنچى ئايىنىڭ توققۆزىنچى کۆنى شەھەردە ئېغىر قەھەتچىلىك ھەممىنى باسقان ۆە زېمىندىکىلەر ئۆچۆنمۆ ھىچ ئاش-ئۆزۆق قالمىغانىدى. **7** شەھەر سېپىلى بۆسۆلدى؛ بارلىق جەڭگۈار لەشکەرلەر قاچماقچى بولۆپ، تۆن کېچىدە شەھەردىن بەدەر تىکۆتىشتى. ئۆلار پادىشاھ باغچىسىغا یېقىن «ئىككى سېپىل» ئارىلىقىدىکى دەرۆازىدىن کېتىشتى (کالدىیلەر بولسا شەھەرنىڭ ھەمە تەرىپىدە بار ئىدى). ئۆلار [ئىئوردان جىلغىسىدىکى] «ئارابا»ھ تۆزلە کۆلۆکى»نى ۆىلاپ قېچىشتى. **8** لېکىن کالدىیلەرنىڭ قوشۆنى پادىشاھنى قوغلاپ یېرىخو تۆزلە کۆلىکىدە زەدە کىیاغا یېتىشتى؛ ئۆنىڭ پۆتۆن قوشۆنى ئۆنىڭدىن تارقىلىپ کەتکەندى. **9** ۆە ئۆلار پادىشاھنى تۆتۆپ، خامات زېمىندىکى ریبلاھ شەھىرىگە، بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا ئاپاردى؛ ئۆ [شۆ یەردە] ئۆنىڭ ئۆستىدىن ھۆکۆم چىقاردى. **10** بابىل پادىشاھى زەدە کىیانىڭ ئوغۆللىرىنى ئۆنىڭ کۆز ئالدىدا قەتل قىلدى؛ ئۆ یەھۆدانىڭ بارلىق ئەمىرلىرىنمۆ ریبلاھ شەھىردە قەتل قىلدى؛ **11** ئاندىن زەدە کىیانىڭ کۆزلىرىنى ۆېۆۆەتتى؛ بابىل پادىشاھى ئۆنى مىس کىشەنلەر بىلەن باغلاپ بابىلغا ئېلىپ کېلىپ، ئۆلگۈچە زىندانغا قاماپ قویدى. **12** بەشىنچى ئايىنىڭ ئونىنچى کۆنىدە (ۆە بابىل پادىشاھى ئىبوقادنەسارنىڭ ئون توققۆزىنچى یىلى ئىدى) بابىل پادىشاھىنىڭ خىزمىتىدە بولغان، پاسبان بېگى نېبۆزار-ئادان یېرۆسالېمغا یېتىپ کەلدى. **13** ئۆ پەرۆەردىگارنىڭ ئۆیىنى، پادىشاھنىڭ ئوردىسىنى ۆە شەھەردىکى بارلىق ۆېیەرنى کویدۆرۆۆەتتى؛ بارلىق بەھەیۆەت ئىمارەتلەر رگە ئۆ ئوت قویۆپ کویدۆرۆۆەتتى. **14** ۆە پاسبان بېگى یېتە کېلىکىدىکى کالدىیلەرنىڭ پۆتکۆل قوشۆنى یېرۆسالېمنىڭ ئەتراپىدىکى پۆتکۆل سېپىلنى ئۆرۆۆەتتى. **15** پاسبان بېگى نېبۆزار-ئادان زىمىندىکى ئەڭ نامرات کىشىلەردن بىر قىسمىنى، شەھەردە قالغان باشقا کىشىلەرنى، بابىل پادىشاھى تەرەپکە قېچىپ تەسلىم بولغانلارنى ۆە قالغان ھۆنەرۆەنلەرنى ئەسىر قىلىپ ئۆلارنى ئېلىپ کەتتى. **16** لېکىن پاسبان بېگى نېبۆزار-ئادان زىمىندىکى ئەڭ نامراتلارنىڭ بىر قىسمىنى ئۆزۆمزارلىقلارنى پەرۆىش قىلىشقا ۆە تېرىقچىلىق قىلىشقا قالدۆردى. **17** کالدىیلەر پەرۆەردىگارنىڭ ۆىدىکى مىستىن یاسالغان ئىککى تۆۆرۆکنى، داس تە گىلکلىرىنى ۆە پەرۆەردىگارنىڭ ۆىدىکى مىستىن یاسالغان «دېڭىز»نى چېقىپ، بارلىق مىسلىرىنى بابىلغا ئېلىپ کەتتى. **18** ئۆلار یەنە [ئىبادەتتە ئىشلىتىلىدىغان] ئىدىشلار، گۆزجەك-بەلگۈرجە کلەر، لاخشىگرلار، قاچىلار، پىیالە-تەخسىلەر ھەم مىستىن یاسالغان بارلىق ئەسۆابلارنى ئېلىپ کەتتى؛ **19** داسلار، خۆشۆیدانلار، قاچىلار، کۆزلدانلار، چىراغدانلار، پىیالىلەر ۆە جام-قەدەھلەرنى بولسا، ئالتۆندىن یاسالغان بولسىمۆ، کۆمۆشتىن یاسالغان بولسىمۆ، ئۆلارنىڭ ھەممىسىنى پاسبان بېگى ئېلىپ کەتتى. **20** سۆلەیمان پادىشاھ یەرەمىیا پەیغەمبەرنىڭ ئېلى ئۆچۆن مىستىن یاساتقان ئىککى تۆۆرۆك ۆە «دېڭىز»، شۆنداقلا ئۆنىڭ تەگلىكى بولغان ئون ئىککى ۆۆقىنى ئۆ ئېلىپ کەتتى؛ چىنىكى بۆ مىس سایمانلارنىڭ ئېغىرلىقىنى ئۆچەپ ئىش مۆمكىن ئەمەس ئىدى. **21** ئىککى تۆۆرۆك بولسا، ھەربىرىنىڭ ئېگىزلىكى ئون سەككىز گەز؛ ئايلانمىسى ئون ئىککى گەز کېلەتتى؛ ھەربىرىنىڭ ئىچى کاۆاك بولۆپ، مىسنىڭ قېلىنلىقى توت بارماق ئىدى. **22** تۆۆرۆکنىڭ ئۆستىدىکى بېشى بولسا مىس بولۆپ، ئېگىزلىكى بەش گەز ئىدى؛ ئۆنىڭ پۆتۆن ئايلانمىسى تور شە کلىدە ھەم ئانار نۆخسىسى بىلەن بېزەلگەندى، ھەممىسى مىستىن ئىدى؛ ئىککىنچى تۆۆر ۆکمۆ ئۆنىڭغا ئوخشاش بولۆپ، ئۆمۆ ئانار نۆخسىسى بىلەن بېزەلگەندى. **23** ھەربىر تۆۆر ۆکنىڭ بېشىنىڭ یانلىرىدا توقسان ئالتە ئانار نۆخسىسى بار ئىدى؛ تورىدا جەمئي بولۆپ یۆز ئانار نۆخسىسى بار ئىدى. **24** پاسبان بېگى نېبۆزار-ئادان بولسا باش کاھىن سىرایا، ئورۆنباسار کاھىن زەفانىیا ۆە ئىبادەتخانىدىکى ئۆچ نەپەر ئىشىکچاقارنمۆ ئەسىرگە ئالدى. **25** ئۆ شەھەردىن لەشکەرلەرنى باشقۆرىدىغان بىر ئاۆغۇت ئەمەلدارنى، شەھەردىن تاپقان ئورىدا مەسلىھەتچىلىرىدىن یەتتىنى، یەرلىك خەلقنى لەشکەرلىككە تىزىملىغۆچى، یەنى قوشۆننىڭ سەردارىنىڭ کاتىپىنى ۆە شەھەردىن ئالتمىش نەپەر یەرلىك کىشىنى ئوتتى. **26** پاسبان بېگى نېبۆزار-ئادان بۆلارنى بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا، ریبلاھنا ئېلىپ باردى. **27** بابىل پادىشاھى خامات زېمىندىکى ریبلاھدا بۆ کىشىلەرنى قىلىچلاپ ئۆلتۆرۆۆەتتى. شۆ یول بىلەن یەھۆدا ئۆز زېمىندىن سۆرگۈن قىلىندى. **28** نېبوقادنەسار سۆرگۈن قىلغان کىشىلەرنىڭ سانى مۆنداق ئىدى: ـ یەتتىنچى یىلى ئۆچ مىڭ یىگىرمە ئۆچ یەھۆدىي؛ **29** نېبوقادنەسارنىڭ ئون سەککىزىنچى یىلى ئۆ یېرۆسالېمدىن سەککىز یۆز ئوتىز ئىککى کىشىنى سۆرگۈن قىلدى؛ **30** نېبوقادنەسارنىڭ یىگىرمە ئۆچىنچى یىلى پاسبان بېگى نېبۆزار-ئادان یەھۆدىیلاردىن یەتە یۆز قىرىق بەش کىشىنى سۆرگۈن قىلدى؛ ھەمىي بولۆپ سۆرگۈن قىلىنغانلارنىڭ سانى توت مىڭ ئالتە یۆز کىشى ئىدى. **31** شۆنداق بولدىکى، یەھۆدا پادىشاھى یەھوئاکىن سۆرگۈن بولغان ئوتىنچى یەتتىنچى یىلى ئون ئىککىنچى ئايىنىڭ یىگىرمە بەشىنچى کۆنى ئىش یۆز بەردى: ئەۆىل-مېرۆداق بابىلغا پادىشاھ بولغان ىرىنچى یىلى، ئۆ یەھۆدا پادىشاھى یەھوئاکىننىڭ قەدىنى کۆتۆرۆپ، ئۆنى زىندانىدىن چىقاردى؛ **32** ئۆ ئۆنىڭغا مۆلایىم سۆز قىلىپ، ئۆنىڭ ئورنىنى بابىلدا ئۆنىڭ بىلەن بىرگە تۆرغان باشقا پادىشاھلارنىڭ ئورنىدىن یۆقىرى قىلدى؛ **33** شۆنىڭ بىلەن یەھوئاکىن زىندانىدىکى کىيىملىرىنى سېلۆېتىپ، ئۆمرىنىڭ قالغان ھەربىر کۆنىدە ھەردائىم پادىشاھ بىلەن بىللە ھەمداستىخان بولۆشقا مۆیەسسەر بولدى. **34** ئۆنىڭ نېسىۆىسى بولسا، بابىل پادىشاھىنىڭ ئۆنىڭغا بېغىشلىغان داىملىق ئىلتىماۆى ئىدى؛ بۆ ئىلتىماۆ کۆندىلىك ئىدى، یەنى ئۆ ئۆنىڭغا تاکى ئالەمدىن ئۆتکىچە ئۆمرىنىڭ ھەربىر کۆنى مۆیەسسەر قىلىنغان.

يەرەمىيانىڭ يىغا-زارلىرى

1 (ئالەف) ئاھ! ئىلگىرى ئادەملەر بىلەن لىق تولغان شەھەر، ھازىر شۇنچە يىگانە ئولتۇرىدۇ! ئەللەر تارىسدا كاتىپ بولغۇچى، ھازىر تۈل خوتۇندەك بولدى! تۆلكىلەر تۈستىدىن ھۆكۈم سۈ رگەن مەلىكە، ھاشارغا تۆتۈلدى! **2** (بەت) تۈ كىچىچە ئاچچىق يىغا كۆتۈرمەكتە، مەڭزىدە كۆز ياشلىرى تارامىلماقتا؛ ئاشىنلىرى تارىسىدن، ئۇنىڭغا تەسەللى بىرىدىغان ھىچبىرى يوقتۇر؛ بارلىق دوستلىرى ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلدى، ئۇلار ئۇنىڭغا دۇشمەن بولۇپ كەتتى. **3** (گىمەل) يەھۇدا جەبىر-جاپا ھەم ئېغىر قۇللۇق ئاستىدا، سۈرگۈنلۈككە چىقتى؛ ئۇ ئەللەر تارىسدا مۇساپىر بولدى، ھىچ ئارام تاپمايدۇ؛ ئۇنى قوغلىغۇچىلارنىڭ ھەممىسى، ئۇنىڭغا يىتىشۈپلىپ، ئۇنى تار يولدا قىستايدۇ؛ **4** (دالەت) ھىچكىم ھىيتلارغا كەلمىگەنلىكى ئۈچۈىلدىن، زىئونغا باردىغان يوللار ماتەم تۇتماقتا. بارلىق قوۋۇقلىرى چۈلدەرەپ قالدى، كاھىنلىرى ئاھ-زار كۆتۈرمەكتە، قىزلىرى دەرد-ئەلەم ئىچىدىدۇر، ئۆزى بولسا، قاتتىق ئازابلاناماقتا. **5** (ئې) كۈشەندىلىرى ئۇنىڭغا خوجايىن بولدى، دۇشمەنلىرى روناق تاپماقتا؛ چۈنكى ئۇنىڭ كۆپلىگەن ئاسىيلىقلىرى ئۈچۈىلدىن، پەرۋەردىگار ئۇنى جەبىر-جاپاغا قويدى. ئۇنىڭ بالىلىرى كەملەسكە كەتتى، كۈشەندىسىگە ئەسىر بولۇپ سۈرگۈن بولدى. **6** (ۋاۋ) بارلىق ھۆرمەت-شۆھرىتى زىئونىڭ قىزىدىن كەتتى؛ ئەمىرلىرى يايلاقتى تاپالمىغان كىيىكلەردەك بولدى؛ ئۇلارنىڭ ئۈۋچىدىن ئۆزىنى قاچۇرغۇدەك ھىچ دەرمانى قالمىدى. **7** (زائىن) خارلانغان، سە رگەردان بولغان كۈنلىرىدە، خەلقى كۈشەندىسىنىڭ قولىغا چۈشكەن، ھىچكىم يارىدەم قولىنى سوزمىغان چاغدا، يېرۇسالىم قەدىمدە ئۆزىگە تەۋە بولغانلىرىنى، قىممەتلىك بايلىقلىرىنى يادىغا كەلتۈرمەكتە، كۈشەندىلىرى ئۇنىڭغا مەسخىرىلىك قارايتتى، كۈشەندىلىرى ئۇنىڭ نابۇت بولغانلىقىنى مەسخىرە قىلىشتى. **8** (خەت) يېرۇسالىم ئەشەددىي ئېغىر گۇناھ سادىر قىلغان، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ھارام بولدى؛ ئۇنىڭ يالكاچلىقىنى كۆرگەچكە، ئۇنى ھۆرمەتلىگەنلەر ھازىر ئۇنى كەمىستىدۇ؛ ئۆياتنا، ئۇھ تارتقىنىچە ئۇ كەينىگە بۇرۇلدى. **9** (تەت) ئۇنىڭ ئۆز ھەيزىرى ئېتە كىلىرىنى بۇلغىۋەتتى؛ ئۇ ئاقۇۋتىنى ھىچ ئۈيلىمىغانىدۇر؛ ئۇنىڭ يىقىلىشى ئاجايىب بولدى؛ ئۇنىڭغا تەسەللى بە رگۈچى يوقتۇر؛ ـ «ئاھ پەرۋەردىگار، خارلانغىنىمغا قارا! چۈنكى دۇشمەن [ھالىمدىن] ماختىنىپ كەتتى!» **10** (يود) كۈشەندىسى قولىنى ئۇنىڭ قىممەتلىك نەرسىلىرى ئۈستىگە سوزدى، ئۆزىنىڭ مۇقەددەس جايىغا ئەللەرنىڭ بىسىپ كىرگەنلىكىنى كۆردى، سەن ئەسلى ئۆلارنى ئىبادەت جامائىتىگە «كىرىشكە بولمايدۇ» دەپ مەنئى قىلغانغۇ! **11** (كاف) بىر چىشىلەم نان ئىزدەپ، ئۇنىڭ خەلقىنىڭ ھەممىسى ئۆھ تارتماقتا؛ جىنىنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈنلا، ئۆلار قىممەتلىك نەرسىلىرىنى ئاشلىققا تېگىشتى. «ئاھ پەرۋەردىگار، قارا! مەن ئەرزىمەس سانالدىم. **12** (لامەد) ئەي ئوتۇپ كېتىۋاتقانلار، بۇ سىلەر ئۈچۈن ھىچ ئىش ئەمەسمۇ؟ قاراپ باق، مېنىڭ دەرد-ئەلەمدەك باشقا دەرد-ئەلەم بارمىدۇ؟ پەرۋەردىگار ئوتلۇق غەزىپىنى چۈشۈرۈگەن كۈندە، ئۇنى مېنىڭ ئۈستۈمگە يۈكلىدى. **13** (مەم) ئۇ يۇقىرىدىن ئوت ياغدۇردى، ئوت سۆڭەك كىلىرىمدىن ئوتۇپ كۆيدۈردى. ئۇ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلدى. ئۇ پۇتلىرىم ئۈچۈن تور-ئۈزاقتى قويۇپ قويدى، مېنى كەينىمگە ياندۇردى، ئۇ مېنى نابۇت قىلدى، كۈن بويى ئۇ مېنى زەئىپلەشتۈردى. **14** (نۇن) ئاسىيلىقلىرىم ۋېزىتىۋۇق بولۇپ ۋېزىمغا باغلاندى؛ قوللىرى تانىنى چىڭ چىگىپ چەمبەرچاس قىلۋەتتى؛ ئاسىيلىقلىرىم ۋېزىمغا ئارتىلدى؛ ئۇ دەرماتىنى مەندىن كەتكۈزدى؛ رەب مېنى مەن قارشىلىق كۆرسىتەلەيدىغانلارنىڭ قولىدىرغا تاپشۇردى. **15** (سامەق) رەب بارلىق باتۇرلىرىمنى ئوتتۇرۇمدىلا يە رگە ئۇرۇۋەتتى؛ ئۇ مېنىڭ خىل يىگىتلىرىنى ئېزىشكە، ئۈستۈمدىن ھۆكۈم چىقىرىشقا كېڭەش چاقىردى. رەب گويا ئۇزۇم كۆچىكىدىكى ئۈزۈملەرنى چەيلىگەندەك، يەھۇدانىڭ پاك قىزىنى چەيلەۋەتتى. **16** (ئايىن) مۇشۇلار ۋېيىلدىن تارىلاپ يىغلىماقتىمەن؛ مېنىڭ كۆزلىرىم، مېنىڭ كۆزلىرىمدىن سۇ ئېقىۋاتىدۇ؛ ماڭا تەسەللى بە رگۈچى، جىنىمنى ئەسلىگە كەلتۈرگۈچى مەندىن يىراقتۇر؛ بالىلىرىمنىڭ كۈنگىلى سۈنۈقتۇر، چۈنكى دۇشمەن غەلبە قىلدى. **17** (پې) زىئون قولىنى سوزماقتا، لېكىن ئۇنىڭغا تەسەللى بە رگۈچى يوق؛ پەرۋەردىگار ياقۇپ ئوغرۇلۇق پەرمان چۈشۈردى ـ قوشنىلىرى ئۇنىڭ كۈشەندىلىرى بولسۇن! يېرۇسالىم ئۆلار ئارىسدا نىجىس نەرسە دەپ قارالدى. **18** (تساده) پەرۋەردىگار ھەققانىيدۇر، چۈنكى مەن ئۇنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلدىم! ئەي، بارلىق خەلقلەر، ئاڭلاڭلار! دەردلىرىمگە قارا ئاڭلار! پاك قىزلىرىم، ياش يىگىتلىرىم سۈرگۈن بولدى! **19** (كوف) ئاشنىلىرىنى چاقىردىم، لېكىن ئۆلار مېنى ئالدىغانىدى؛ جان ساقلىغۇدەك ئوزۇق-تۈلۈك ئىزدەپ يۈرۈپ، كاھىنلىرىم ھەم ئاقساقاللىرىم شەھەردە نەپەسىتىن قالدى. **20** (رەش) قارا، ئى پەرۋەردىگار، چۈنكى ئازار چېكىۋاتىمەن! ھەددىدىن زىيادە ئاسىيلىق قىلغىنىم ئۈچۈن-باغرىم قىينىلىۋاتىدۇ، يۈرىكىم ئۆرتىلىپ كەتتى. سىرتتا قىلىچ [ئائىنىسى بالىسىدىن] جۇدا قىلدى، ۋېلىرىمدە بولسا تۇلۇم-ۋابا ھۆكۈم سۈرمەكتە! **21** (شىين) [خەقلەر] ئاھ-زارلىرىمنى ئاڭلىدى؛ لېكىن تەسەللى بە رگۈچىم يوقتۇر؛ دۇشمەنلىرىنىڭ ھەممىسى كۆزلىتىمدىن خەۋەردار بولۇپ، بۇ قىلغىنىڭدىن خۇشال بولدى؛ سەن جاكارلىغان كۈنىنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈر رگەيسەن، شۇ چاغدا ئۇلارنىڭ ھالى مېنىڭكىدەك بولىدۇ. **22** (تاۋ) ئۇلارنىڭ بارلىق رەزىللىكىنى كۆز ئالدىڭغا كەلتۈر رگەيسەن، بارلىق ئاسىيلىقلىرىم ئۈچۈن مېنى قانداق قىلغان بولساڭ، ئۇلارغىمۇ شۇنداق قىلغايسەن؛ چۈنكى ئاھ-زارلىرىم نۇرغۇنىدۇر، قەلبىم ئازابتىن زەئىپلىشىپ كەتتى!

2 (ئالەف) رەب غەزەپ بۇلۇتى بىلەن زىئون قىزىنى شۇنداق قاپلىدى! ئۇ ئىسرائىلنىڭ شەرەپ-جۇلاسىنى ئاسماندىن يە رگە چۈرۈۋەتتى، غەزىپى چۈشكەن كۈندە ئۆز تەختىپەرنى ھىچ ئېسىمدە قالدۇرمىدى. **2** (بەت) رەب ياقۇبنىڭ بارلىق ئۆزالغۇلىرىنى يۇتۇۋەتتى، ھىچ ئايىمدى؛ ئۇ قەھرى بىلەن يەھۇدانىڭ قىزىنىڭ قەلئە-قورغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى غۇلاتتى، ئۇ پادىشاھلىقنى ئەمىرلىرى بىلەن نومۇسقا ۋېيۇپ، يەر بىلەن يەكسان قىلىۋەتتى. **3** (گىمەل) ئۇ قاتتىق غەزەپتە ئىسرائىلنىڭ ھەممە مۈڭگۈزلىرىنى كېسىۋەتتى؛ دۇشمەننى توسۇغان ئوڭ قولىنى ئۇنىڭ ئالدىدىن تارتىۋالدى؛ لاۋۇلداپ كۆيگەن ئۆز ئەتراپىنى يەپ كەتكۈچى ئوتەك؛ ئۇ ياقۇبنى كۆيدۈرۈۋەتتى. **4** (دالەت) دۇشمەندەك ئۇ ئوقياسىنى كەردى، ئۇنىڭ ئوڭ قولى ئېتىشقا تەييارلانغاندەك؛ كۆزىگە ئىسسىق كۆرۈنگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى كۆشەندىسى كەبى قىردى؛ زىئون قىزىنىڭ چېدىرى ئۆچىدە، قەھرىنى ئوتەك ياغدۇردى؛ **5** (خې) رەب دۇشمەندەك بولدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى يۇتۇۋالدى، ئوردىلىرىنىڭ ھەممىسىنى يۇتۇۋالدى؛ ئۇنىڭ قەلئە-قورغانلىرىنى يوقاتتى، يەھۇدانىڭ قىزىدا ماتەم ۋە يىغا-زارلارنى كۆپەيتتى. **6** (ۋاۋ) ئۇ ئۇنىڭ كەپسىنى باغچىنى پاچاقلاتقاندەك پاچاقلاتتى؛ ئۇ ئىبادەت سورۇنلىرىنى يوقىتىۋەتتى؛ پەرۋەردىگار زىئوندا ھېيت-بايراملار ھەم شاباتلارنى [خەلقىنىڭ] ئېسىدن چىقىرىۋەتتى؛ غەزەپ ئوتى بىلەن پادىشاھ ھەم كاھىننى چەتكە قېقىۋەتتى. **7** (زائىن) رەب قۇربانگاھىنى تاشلىۋەتتى، مۇقەددەسىن جايىدىن ۋاز كەچتى؛ ئۇ زىئوندىكى ئوردىلارنىڭ سېپىللىرىنى دۇشمەننىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ ھەتتا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە، ئۇلار ھېيت-ئايەم كۈندىكىدەك تەنتەنە قىلىشتى! **8** (خەت) پەرۋەردىگار زىئون قىزىنىڭ سېپىلىنى چېقىۋېتىشنى قارار قىلغان؛ ئۇ ئۇنىڭغا [ھالاك] تۆلچەم تانىسىنى تارتىپ قويغان؛ ئۇ قولىنى چېقىشتىن ھىچ ئۆزمىدى؛ ئۇ ھەم ئىستىھكاملارنى ھەم سېپىلنى زارلاتتى؛ ئىككىسى تەڭ ھالسىراپ قايغۇرماقتا. **9** (تەت) ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى يەر تېگىگە غەرق بولۇپ كەتتى؛ ئۇ ئۇنىڭ تومۇر-تاقاقلىرىنى پارە-پارە قىلىۋەتتى. پادىشاھى ھەم ئەمىرلىرى ئەللەر تارىسىغا پالاندى؛ تەۋراتتىكى تەربىيە-يولىورۇق يوقاپ كەتتى، پەيغەمبەرلىرى پەرۋەردىگاردىن ۋەھيي-كۆرۈنۈشلەرنى ئىزدەپ تاپالمايدۇ. **10** (يود) زىئون قىزىنىڭ ئاقساقاللىرى، يەردە زۇۋان سۈرمەيى ئولتۇرماقتا؛ ئۇلار باشلىرىغا توپا-چاڭ چېچىشتى؛ ئۇلار بېلىگە بۆز يۆگۈۋېلىشتى؛ يېرۇسالىمنىڭ پاك قىزلىرىنىڭ باشلىرى يە رگە كىرىپ كەتكۈدەك بولدى. **11** (كاف) مېنىڭ كۆزلىرىم تارىلىغان ياشلىرىمدىن ھالدىن كەتتى؛ ئىچى-باغرىلىرىم زەردابقا تولدى، جىگىرىم يەر يۈزىگە تۆكۈلۈپ پارە-پارە بولدى، چۈنكى خەلقىمنىڭ قىزى نابۇت قىلىندى، چۈنكى شەھەر كوچىلىرىدا نارسىدىلەر ھەم بوۋاقلار ھوشسىز ياتماقتا. **12** (لامەد) ئۇلار شەھەر كوچىلىرىدا يارىلانغانلاردەك ھالدىن كەتكەندە، ئانىلىرىنىڭ قوچىقىدا يېتىپ جان تالاشقاندا، ئانىلىرىغا: «ئېچەك-ئىچمەك نەدە؟» دەپ يالۇۋۇرۇشماقتا. **13** (مەم) مەن دەرىگىگە گۈۋاھچى بولۇپ، سېنى نېمىگە ئوخشىتارىمەن؟ سېنى نېمىگە سېلىشتۇرارىمەن، ئى پەرۋىسالىم قىزى؟ ساڭا تەسەللى بېرىشتە، نېمىنى ساڭا تەڭ قىلارمەن، ئى زىئوننىڭ پاك قىزى؟ چۈنكى سېنىڭ ياراڭ دېڭىزدەك چە كسىزدۇر، كىم سېنى ساقايتالىسۇن؟ **14** (نۇن) پەيغەمبەرلىرىڭنىڭ سەن ئۈچۈن كۆز رگەنلىرى بەھەنلىك ھەم ئەخمەقلىقتۇر؛ ئۇلار سېنىڭ قەبھىلىكىڭنى ھىچ ئاشكارە قىلمىدى، شۇنداق قىلىپ ئۇلار سۈرگۈن بولۇشۇڭنىڭ ئالدىنى ئالمىدى. ئەكسىچە ئۇلارنىڭ سەن ئۈچۈن كۆز رگەنلىرى يالغان بېشارەتلەر ھەم ئېزىتقۇلۇقلاردۇر. **15** (سامەق) يىنىڭدىن ئۆتۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ساڭا قاراپ چاۋاكلىشىدۇ؛ ئۇلار ئۇشقىرتىپ يېرۇسالىمنىڭ قىزىغا باش چايقاشماقتا: ـ «گۈزەللىكنىڭ چەۋەرىمى، يۇتكۈل جاھانىڭ خۇرسەنلىكى» دەپ ئاتالغان شەھەر مۇشۇمىدۇ؟» **16** (پې) بارلىق دۇشمەنلىرىڭ ساڭا قاراپ ئاغزىنى يوغان ئېچىپ [مازاق قىلماقتا]، ئۇش-ئۇش قىلىشىپ، چىشلىرىنى غۇجۇرلاتماقتا؛ ئۇلار: «بىز ئۇنى يۇتۇۋالدۇق! بۇ بەرھەق بىز كۈتكەن كۈندۇر! بىز بۇنى ئۆز كۆزىمىز بىلەن كۆرۈشكە مۇيەسسەر بولدۇق!» ـ دېمە كتە. **17** (ئايىن) پەرۋەردىگار ئۆز نىيەتلىرىنى ئىشقا ئاشۇردى؛ قەدىمدىن تارتىپ ئۆزىنىڭ بىكىتكەن

سۈزىگە ئەمەل قىلدى؛ ئۇ ھېچ رەھىم قىلماي غۇلاتتى؛ ئۇ دۈشمەننى ئۈستۈ-ۋېگىن شادلاندۇردى؛ كۆشەندىلىرىگىنىڭ مۇڭگۈزىنى يۇقىرى كۆتۈردى. 18 (تىساده) ئالارنىڭ كۆڭگىلى رەببگە ئىدا قىلماقتا! ئى زىئون قىزىنىڭ سىپىلى! ياشلىرىڭ دەريادەك كېچە-كۈندۈز ئاقسۇن! تۆز ۋېگىگە ئارام بەرمە؛ ياش تاجىلىرىڭ تارىماشتىن ئارام ئالمىسۇن! 19 (كوف) تۈن كېچىدە ئورۇغ-ۋېگىن تۈر، كەچتە جىبىدەك باشلىنىشى بىلەن ئىدا قىل! كۆڭۈڭنى رەببنىڭ ئالدىغا سۈدەدەك تۆك؛ نارسىدىلىرىگىنىڭ ھاياتى ئۈچۈن ئۆنىگىڭا قوللىرىڭنى كۆتۈر! ئۇلار بارلىق كوچىلىرىڭ دوقمۇشىدا قەھەتچىلىكتىن ھالدىن كەتمە كىتە. 20 (رەش) قارا، ئى پەرۋەردىگار، ئەيلاپ باققايسەن، سەن كىمگە مۇشۇنداق مۇئامىلە قىلىپ باققان؟! ئايالار تۈز مېۋىلىرى ـ ئە رگە بوۋاقلىرىنى يېيىشكە بولامدۇ؟ كاھىن ھەم پەيغەمبەرنى رەببنىڭ مۇقەددەس جايىدا ئۆلتۈرۈشكە بولامدۇ؟! 21 (شىين) ياشلار ھەم قېرىلار كوچىلاردا يېتىشماقتا؛ پاك قىزلىرىم ۋە ياش يىگىتلىرىم قىلىچلىنىپ يىقىلدى؛ ئۇلارنى غەزىپىڭ چۈشكەن كۈنىدە قىردىڭسەن، ئۇلارنى ھېچ ئايمايى سويدۇڭسەن. 22 (تاۋ) سەن ھېيت-بايرام كۈنىدە جامائەتنى چاقىرغاندەك، مېنى تەرەپ-تەرەپلەردىن بېسىشقا ۋەھىمىلەرنى چاقىردىڭ؛ پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپ كۈنىدە قاچقانلار ياكى تىرىك قالغانلار يوق ئىدى؛ تۆزۈم ئە ركىلىتىپ چوڭ قىلغانلارنى دۈشمىنم يەپ كەتتى.

3

(ئالەف) مەن ئۇنىڭ غەزىپ تايىقىنى يەپ جەبىر-زۇلۇم كۆرگەن ئادەمدۇرمەن. 2 مېنى ئۇ ھەيدىۋەتتى، نۇرغا ئەمەس، بەلكى قاراڭغۇلۇققا ماڭدۇردى؛ 3 بەرھەق، ئۇ كۈن پېيى قولىنى ماڭا قايتا-قايتا ھۇجۇم قىلدۇردى؛ 4 (بەت) ئەتىرىمنى ۋە تېرىلىرىمنى قاقشال قىلىۋەتتى، سۆڭەكلىرىمنى سۇندۇرۇۋەتتى. 5 ئۇ ماڭا مۇھاسىرە قۇردى، ئۆت سۈيى ۋە جاپا بىلەن مېنى قاپسۇلدى. 6 ئۇ مېنى ئۆلگلى ئۆزۈن بولغانلاردەك قاپقاراڭغۇ جايلارنا ئۆرۈشقا مەجبۇر قىلدى. 7 (گىمەل) ئۇ مېنى چىقالمايدىغان قىلىپ چىتلاپ قورشۇشلۇدى؛ زەنجىرىمنى ئېغىر قىلدى. 8 مەن ۋارقىراپ ندا قىلسامۇ، ئۇ دۇئايىمنى ھېچ ئىشتىمىدى. 9 ئۇ يوللىرىمنى جېپسىلاشقان تاش تام بىلەن توسۇۋالدى، چىغىر يوللىرىمنى ئە گرى-توقاي قىلىۋەتتى. 10 (دالەت) ئۇ ماڭا پايلاپ ياتقان ئېيىقتەك، پىستىرمىدا ياتقان شىرەدەك كەتتۈر. 11 مېنى يوللىرىمدىن يۇراپ تېتىما-تىتما قىلدى؛ مېنى ۋەيران قىلىۋەتتى. 12 ئۇ ئوقياسىنى كېرىپ، مېنى ئوقىنىڭ قارىسى قىلدى. 13 (خې) ئوقدىنىدىكى ئوقلارنى بۇرە كلىرىمگە سانجىتىۋەتتى. 14 مەن ئۆز خەلقىمگە رەسۋا ئوبيېكتى، كۈن پېيى ئالارنىڭ مەخسىرە ناخشىسىنىڭ نىشانى بولدۇم. 15 ئۇ ماڭا زەردابنى ۋېغۇچە يۇتقۇزۇپ، كەكرە سۈيىنى ۋېغۇچە ئىچكۈزدى. 16 (ژاۋ) ئۇ چىشلىرىمنى شىغىل تاشلار بىلەن چېقىۋەتتى، مېنى كۈللەردە ئۆڭگۈلدۇردى؛ 17 جىنىم تىنچ-خاتىرجەملىكتىن يىراقلاشتۇرۇلدى؛ ئارامىمەخسىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى ئۇنتۇپ كەتتىم. 18 مەن: «دەرمانىم قالمىدى، پەرۋەردىگاردىن ئۈمىدىم قالمىدى» ـ دېدىم. 19 (زائىن) مېنىڭ خار قىلىنغانلىرىمنى، سە رگەدان بولغانلىرىمنى، ئەمەن ۋە ئۆت سۈيىنى [يەپ-ئىچكىنىمنى] ئېسىڭگە كەلتۈرگەيسەن! 20 جىنىم بۇلارنى ھەردائىم ئەسلەۋاتىدۇ، يە رگە كىرىپ كەتكۈدەك بولماقتا. 21 لېكىن شۇنى كۆڭۈلۈمگە كەلتۈرۈپ ئەسلەيمەنكى، شۇنىڭ بىلەن ئۈمىد قايتىدىن يانىدۇ، ـ 22 (خەت) مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز رەھمىدىن مېھرىبانلىقلىرى! شۇڭا بىز ئۆزەگىشىدۇق، چۈنكى ئۇنىڭ رەھىمدىللىقلىرىنىڭ ئايىغى يوقتۇر، 23 ئۇلار ھەر سەھەردە يېڭىلىنىدۇ؛ سېنىڭ ھەققەت-سادىقلىقىڭ تولمۇ مولدۇر! 24 ئۆز-ئۆزۈمگە: «پەرۋەردىگار مېنىڭ نىسىۋەمدۇر؛ شۇڭا مەن ئۇنىڭغا ئۈمىد باغلايمەن» ـ دەيمەن. 25 (تەت) پەرۋەردىگار ئۆزىنى كۈتكەنلە رگە، ئۆزىنى ئىزدىگەن جان ئىگىسىگە مېھرىبانىدۇر؛ 26 پەرۋەردىگارنىڭ نىجاتىنى كۈتۈش، ئۇنى سۈكۈت ئىچىدە كۈتۈش ياخشىدۇر. 27 ئادەمنىڭ ياش ۋاقتىدا ۋېيىتۈرۈقنى كۆتۈرۈشى ياخشىدۇر. 28 (يود) ئۇ يېگانە بولۇپ سۈكۈت قىلىپ ئولتۇرسۇن؛ چۈنكى رەب يۈنى ئۆنىگىڭا يۈكلىدى. 29 يۈزىنى ۋېيا-ئېيراقتا تە گكىزسۇن، ـ ئېھتىمال، ئۈمىد بولۇپ قالار؟ 30 مە گزىنى ئۇرغۇچىغا ئۇتۇپ بەرسۇن؛ تىل-ئاھانەتلەرنى ۋېغۇچە ئىشتىسۇن! 31 (كاف) چۈنكى رەب ئەبەدىل-ئەبەد ئىنساندىن ۋاز كەچمەيدۇ؛ 32 ئازار بە رگەن بولسىمۇ، ئۇ زگەرمەس مېھرىبانلىقلىرىنىڭ مولۇقى بىلەن ئىچىنى ئاغرىتىدۇ؛ 33 چۈنكى ئۇ ئىنسان بالىلىرىنى خار قىلىشنى ياكى ئازابلاشنى خالىغان ئەمەستۇر. 34 (لامەد) يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەسىرلەرنى ئاياغ ئاستىدا يانجىشقا، 35 ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئالدىدا ئادەمنى ئۆز ھەققىدىن مەھرۇم قىلىشقا، 36 ئىنسانغا ئۆز دەۋاسىدا ئۇۋال قىلىشقا، ـ رەب بۇلارنىڭ ھەممىسىگە گۆۋاھچى ئەمەسمۇ؟ 37 (مەم) رەب ئۇنى ئېيرۇمغان بولسا، كىم دېگىننى ئەمەلگە ئاشۇرالىسۇن؟ 38 كۆپلەتلەر بولىسۇن، بەخت-ساۋادەت بولىسۇن، ھەممىسى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئاغزىدىن كەلگەن ئەمەسمۇ؟ 39 ئەمدى تىرىك بىر ئىنسان نېمە دەپ ئاغرىنىدۇ، ئادەم بالىسى گۈناھلىرىنىڭ جازاسىدىن نېمە دەپ ۋايسايدۇ؟ 40 (نۇن) يوللىرىمىزنى تەكشۈرۈپ سىناپ بىلەيلى، پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا يەنە قايتايلى؛ 41 قوللىرىمىزنى كۆتۈگىمىز بىلەن بىللە ئەرشتىكى تەڭرىگە كۆتۈرەيلى! 42 بىز ئىتائەتسىزلىك قىلىپ سەندىن يۈز ئۆرىدۇق؛ سەن كەچۈرۈم قىلمىدىڭ. 43 (سامەق) سەن ئۆزۈڭنى غەزەپ بىلەن قاپلاپ، بىزنى قوغلىدىڭ؛ سەن ئۆلتۈرىدۇڭ، ھېچ رەھىم قىلمىدىڭ. 44 سەن ئۆزۈڭنى بۇلۇت بىلەن قاپلىغانسەنكى، دۇئا-تىلاۋەت ئۆتىگىدىن ھېچ ئۆتەمەلەس. 45 سەن بىزنى خەلقلەر ئارىسىدا داشقال ۋە نىجاسەت قىلدىڭ. 46 (پې) بارلىق دۈشمەنلىرىمىز بە رگە قاراپ ئاغزىنى يوغان ئېچىپ [مازاق قىلدى]؛ 47 ئۈستىمە رگە چۈشتى ئالاقزادىلىك ۋە ئۇرا-توزاق، ۋەيرانچىلىق ھەم ھالاكەت. 48 خەلقىمىنڭ قىزى نابۇت بولغىنى ئۈچۈن، كۆزۈمدىن ياشلار ئۆستەكتۈ بولۇپ ئاقاقتا. 49 (ئايىن) كۆزۈم ياشلارنى ئۈزۈلمەي ئۆكۈۋاتىدۇ؛ ئۇلار ھېچ توختىيالمايدۇ، 50 تاكى پەرۋەردىگار ئاسمانلاردىن تۆۋەنگە نەزەر سىلىپ [ھالىمىزغا] قارىغۇچە. 51 مېنىڭ كۆزۈم روھىمغا ئازاب يەتكۈزمەكتە، شەھىرىمىنڭ بارلىق قىزلىرىنىڭ ھالى ئۈچەيلدىن. 52 (تىساده) ماڭا سەۋەبسىز دۈشمەن بولغانلار، مېنى قۇشتەك ھەدەپ ئۆۋلاپ كەلدى. 53 ئۇلار ئورىدا جىنىمنى ئۆزمەكچى بولۇپ، ئۆستۈمگە تاشنى چۈرىدى. 54 سۇلار بېشىمدىن ئېشىپ ئاقتى؛ مەن: «ئۆزۈپ تاشلاندىم!» ـ دېدىم. 55 (كوف) ھاكىنىڭ تۈۋلىرىدىن نامىڭنى چاقىرىپ ندا قىلدىم، ئى پەرۋەردىگار، 56 سەن ئاۋازىمنى ئاڭلىدىڭ؛ قۇتۇلدۇرۇشقا نداىمغا قۇلىقىڭنى يۇپۇرۇۋالمىغىن! 57 ساڭا ندا قىلغان كۈنىدە ماڭا يېقىن كەلدىڭ، «قورقما» ـ دېدىڭ. 58 (رەش) ئى رەب، جىنىمنىڭ دەۋاسىنى ئۆزۈڭ سوردىڭ؛ سەن ماڭا ھەمجەمەت بولۇپ ھاياتىمنى قۇتقۇزدۇڭ. 59 ئى پەرۋەردىگار، ماڭا بولغان ئۇۋاللىقنى كۆردۈڭسەن؛ مەن ئۆچۈن ھۆكۈم چىقارغايسەن، 60 سەن ئۇلارنىڭ ماڭا قىلغان بارلىق ئۆچەمىلىكىنىڭ، بارلىق قەستلىرىنى كۆردۈڭسەن. 61 (شىين) ئى پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ ئاھانەتلىرىنى، مېنى بارلىق قەستلىگەنلىرىنى ئاڭلىدىڭسەن، 62 ماڭا قارشى تۇرغانلارنىڭ شۇئرلاشلىرىنى، ئۇلارنىڭ كۈن پېيى كەينىمدىن كۆزۈر-كۆزۈر ئىشلىشىۋاتقانلىرىنى ئاڭلىدىڭسەن. 63 ئولتۇرغانلىرىدا، تۇرغانلىرىدا ئۇلارغا قارىغايسەن! مەن ئۇلارنىڭ [مەسخىرە] ناخشىسى بولدۇم. 64 (تاۋ) ئۇلارنىڭ قوللىرى قىلغانلىرى ۋېچچە، ئى پەرۋەردىگار، بېشىغا جازا ياندۇرغايسەن؛ 65 ئۇلارنىڭ كۆڭۈللىرىنى كاج قىلغايسەن! بۇ سېنىڭ ئۇلارغا چۈشىدىغان لەنىتىڭ بولىدۇ! 66 غەزەپ بىلەن ئۇلارنى قوغلىغايسەن، ئۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئاسمانلىرى ئاستىدىن يوقاتقايسەن!

4

(ئالەف) ئاھ! ئالتۇن شۇنچە جۇلاسىز بولۇپ كەتتى! ساپ ئالتۇن شۇنچە تۈتۈق بولۇپ كەتتى! مۇقەددەس ۋېدىكى تاشلار ھەربىر كوچىنىڭ بېشىغا تۆكۈلۈپ چېچىلدى! 2 (بەت) زىئوننىڭ ئوغۇللىرى شۇنچە قىممەتلىك، ساپ ئالتۇنغا تېگىشكىزىسز ئىدى، ھازىر ساپال كوزىلارىدەك، ساپالچىنىڭ قولى ياسىغانلىرىچىلىكۈ [قىممىتى يوق] دەپ قارىلىۋاتىدۇ! 3 (گىمەل) ھەتتا چىلبۇرىلەر ئەمچىكىنى تۈتۈپ بېرىپ بالىلىرىنى ئېمىتىدۇ؛ لېكىن مېنىڭ خەلقىم چۆلدىكى تۈگىمۇشلارغا ئوخشاش رەھىمسىز بولدى. 4 (دالەت) بوۋاقنىڭ تىلى تۇسىسۇزلۇقتىن تاگلىنىغا چاپلىشىۋاتىدۇ؛ كىچىك بالىلار نان تىلەمە كتە، ھېچكىم ئۇلارغا ئوشتۇپ بەرمەيۋاتىدۇ. 5 (خې) نازۇنچەمتەلەرنى يەپ كۆزىگەنلەر كوچىلاردا سارغىيىپ يۈرىدۇ؛ سۈسۈن كىيىم كىيدۈرۈلۈپ چوڭ قىلىنغانلار تېزە كلىكنى قۇچاقلاپ يېتىۋاتىدۇ. 6 (ژاۋ) خەلقىمنىڭ قىزىنىڭ قەبىلىكىگە چۈشكەن جازا سودومنىڭ گۇناھىنىڭ جازاسىدىن ئېغىردۇر؛ چۈنكى سودوم بىراقلا ئۆرۈۋېتىلگەندى، ھېچ ئادەمنىڭ قولى ئۇنى قىينىمىغاندى. 7 (زائىن) خەلقىمنىڭ «نازارىي»لىرى بولسا قاردىن ساپ، سۈتتىن ئاق، تېنى قىزىل ياقۇتلاردىن پارقىراق ئىدى، تەقى-ئۇرۇق كۈك ياقۇتتەك ئىدى. 8 (خەت) ھازىر چىرايلىرى قۇزۇمدىن قارا؛ كوچىلاردا كىشىلەر تونىيالمىغۇدەك بولۇپ قالدى، بىر تېرە-بىر ئۈستىخان بولۇپ قالدى؛ ئۇ قاقشالدىشىپ ياغاچتەك بولۇپ كەتتى. 9 (تەت) قىلىچتا ئۆلتۈرۈلگەنلەر قەھەتچىلىكتە ئۆلگەنلەردىن بەختلىكتۇر؛ چۈنكى ئۇلار قاقشال بولۇپ كەتمە كتە، ئېيراقنىڭ مېۋىلىرى بولمىغاچقا يېقىلىۋاتقان. 10 (يود) باغرى يۇمشاق ئاياللار ئۆز قوللىرى بىلەن بالىلىرىنى قاينىتىپ پىشۇردى؛ خەلقىمنىڭ قىزى نابۇت قىلىنغىنىدا بالىلار ئۇلارنىڭ گۈشى بولۇپ قالدى. 11 (كاف) پەرۋەردىگار قەھرىنى چۈشۈرۈپ پىغاندىن چىقتى، ئوتلۇق غەزىپىنى تۆكتى؛ زىئوندا بىر ئوت يېقىپ، ئۇنىڭ ئۇلىرىنى يۇتۇۋەتتى. 12 (لامەد) يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ۋە جاھاندا بارلىق ئۆزۈۋاتقانلار بولسا، ئە كۈشەندە نە دۈشمەننىڭ يېرۇسالېمنىڭ قوۋۇقلىرىدىن بۇسۇپ كىرىدىغانلىقىغا ئىشەنمەيتتى. 13 (مەم) ھالبۇكى، پەيغەمبەرلىرىنىڭ گۇناھلىرى ئۈچەيلدىن، كاھىنلىرىنىڭ قەبىلىكلىرى ئۈچەيلدىن، ئۇلارنىڭ [زىئوندا] ھەققانىيلارنىڭ قانلىرىنى تۆككەنلىكى ئۈچەيلدىن، ـ بۇ ئىش [بېشىغا] چۈشتى! 14 (نۇن) ھازىر ئۇ ئىسىيدۇ؛ ئۇ ھېچ رەھىم قىلماي غۇلاتتى؛ ئۇ دۈشمەننى ئۈستۈ-ۋېگىن شادلاندۇردى؛ كۆشەندىلىرىگىنىڭ مۇڭگۈزىنى يۇقىرى كۆتۈردى. 18 (تىساده) كۆڭلىگە رەببگە ندا قىلماقتا! ئى زىئون قىزىنىڭ سىپىلى! ياشلىرىڭ دەريادەك كېچە-كۈندۈز ئاقسۇن! تۆز ۋېگىگە ئارام بەرمە؛ ياش تاجىلىرىڭ تارىماشتىن ئارام ئالمىسۇن! 19 (كوف) تۈن كېچىدە ئورۇغ-ۋېگىن تۈر، كەچتە جىبىدەك باشلىنىشى بىلەن ئىدا قىل! كۆڭۈڭنى رەببنىڭ ئالدىغا سۈدەدەك تۆك؛ نارسىدىلىرىگىنىڭ ھاياتى ئۈچۈن قىلىنىڭا قوللىرىڭنى كۆتۈر! ئۇلار بارلىق كوچىلىرىڭ دوقمۇشىدا قەھەتچىلىكتىن ھالدىن كەتمە كتە. 20 (رەش) قارا، ئى پەرۋەردىگار، ئەيلاپ باققايسەن، سەن كىمگە مۇشۇنداق مۇئامىلە قىلىپ باققان؟! ئايالار تۈز مېۋىلىرى ـ ئە رگە بوۋاقلىرىنى يېيىشكە بولامدۇ؟ كاھىن ھەم پەيغەمبەرنى رەببنىڭ مۇقەددەس جايىدا ئۆلتۈرۈشكە بولامدۇ؟! 21 (شىين) ياشلار ھەم قېرىلار كوچىلاردا يېتىشماقتا؛ پاك قىزلىرىم ۋە ياش يىگىتلىرىم قىلىچلىنىپ يىقىلدى؛ ئۇلارنى غەزىپىڭ چۈشكەن كۈنىدە قىردىڭسەن، ئۇلارنى ھېچ ئايمايى سويدۇڭسەن. 22 (تاۋ) سەن ھېيت-بايرام كۈنىدە جامائەتنى چاقىرغاندەك، مېنى تەرەپ-تەرەپلەردىن بېسىشقا ۋەھىمىلەرنى چاقىردىڭ؛ پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپ كۈنىدە قاچقانلار ياكى تىرىك قالغانلار يوق ئىدى؛ تۆزۈم ئە ركىلىتىپ چوڭ قىلغانلارنى دۈشمىنم يەپ كەتتى.

ئۇلار قارغۇلاردەك كوچىلاردا تېنەپ يۈرمە كتە، ئۇلار قانغا بۇلغانغانىكى، ھېچكىم كىيىملىرىگە تە گكۈچى بولمايدۇ. 15 (سامەق) خەق ئۇلارغا: «يوقۇلۇش! ناپاكلار! يوقۇلۇش! يوقۇلۇش، بە رگە تە گكۈچى بولۇشما!» دەپ ۋارقىرىشماقتا. ئۇلار قېچىپ تەرەپ-تەرەپكە سە رگەردان بولۇپ كەتتى، لېكىن ئەللەر: «ئۇلارنىڭ ئارىمىزدا تۇرۇشىغا بولمايدۇ!» ـ دەۋاتىدۇ. 16 (پې) پەرۋەردىگار ئۆزى ئۇلارنى تارقىتىۋەتتى، ئۇ ئۇلارنى قايتا نەزىرىگە ئالمايدۇ، كاھىنلارنىڭ ھۆرمىتى قىلىنمىدى، ياشانغانلارمۇ ھېچ مېھرىبانلىق كۆرمىدى. 17 (ئايىن) كۆزىمىز يارىدەمنى بېھۇدە كۈتۈپ ھالدىن كەتتى، دەرۋەقە بىزنى قۇتقۇزالمىغان بىر ئەلنى كۈتۈپ كۆزەت مۇنارلىرىمىزدا تۇرۇپ كەلدۇق. 18 (تساده) دۈشمەنلىرىمىز ئىزىمىزدىن قوغلاپ يۈردى، شۇڭا كوچىلاردا يۈرەلەيتۇق؛ ئەجىلىمىز يېقىنلاشتى، كۈنلىرىمىز توشتى؛ چۈنكى ئەجىلىمىز كەلدى! 19 (كوف) پېيىمىز گە چۈشكەنلەر ئاسماندىكى بۇركۈتلەردىن ئىتتىك؛ تاغلاردىمۇ بىزنى قوغلاپ يۇگۈردى، باياۋاندىمۇ بىزنى بۇكتۈرمىدە پايلاشتى. 20 (رەش) جېنىمىزنىڭ نەپىسى بولغان، پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلغىنى ئۇلارنىڭ ئورا-تۇزاقلىرىدا تۇتۇلدى؛ بىز ئۇ توغرىسىدا: «ئۇنىڭ سايىسىدە ئەللەر ئارىسىدا ياشايمىز» دەپ ۋەيلىدۇق! 21 (شىين) ئى ئۇز زېمىندا تۇرغۇچى، ئېدومنىڭ قىزى، خۇشال-خۇرام يايرىغىن! لېكىن بۇ [جازا] قەدەھى ساڭىمۇ تۇتىدۇ، سەمۇ مەست بولىسەن، يالىڭاچلىنىسەن! 22 (تاۋ) قەبىلىكىڭنىڭ جازاسىغا خاتىمە بېرىلىدۇ، ئى زىئون قىزى؛ ئۇ سېنى سۈرگۈنلۈككە قايتا ئېلىپ كەتمەيدۇ، لېكىن، ئى ئېدوم قىزى، ئۇ سېنىڭ قەبىلىكىڭنى جازالايدۇ، ئۇ گۇناھلىرىڭنى ئېچىپ تاشلايدۇ!

5 بېشىمىزغا چۈشكەنلەرنى ئېسىڭگە كەلتۈرگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ قارا، بىزنىڭ رەسۋاچىلىقتا قالغىنىمىزنى نەزىرىڭگە ئالغايسەن! 2 مىراسىمىز ياتلارغا، ۋەيلىرىمىز ياقا يۈرتلۇقلارغا تاپشۇرۇلدى. 3 بىز يېتىم-يېسىرلەر، ئاتىسىزلار بولۇپ قالدۇق، ئانىلىرىمىزمۇ تۇل قالدى. 4 ئىچىدىغان سۇنى سېتىۋېلىشىمىز كېرەك؛ ئوتۇننى پەقەت پۇلغا ئالغىلى بولىدۇ. 5 بىزنى قوغلىغۇچىلار تاپ باستۇرۇپ كېلىۋاتىدۇ؛ ھالسىراپ، ھېچ ئارام تاپالمايمىز. 6 جان ساقلىغۇدەك بىر چىشلەم نانىنى دەپ، مىسىر ھەم ئاسۇرىيە گە قول بېرىپ يېسۇنغانمىز. 7 ئاتا-بوۋىلىرىمىز گۇناھ سادىر قىلىپ دۇنيادىن كەتتى؛ بىز بولساق، ئۇلارنىڭ قەبىلىكىنىڭ جازاسىنى كۆتۈرۈشكە قالدۇق. 8 ئۇستىمىزدىن ھۆكۈم سۈرگۈچىلەر قۇللارىدۇر؛ بىزنى ئۇلارنىڭ قولىدىن ئازاد قىلغۇچى يوقتۇر. 9 دالادا قىلىچ ۋېيىلىدىن، ئىنسىمىزنى تېپىشقا جېنىمىزنى تەۋەككۈل قىلماقتىمىز. 10 تېرىمىز تونۇردەك قىزىق، ئاچلىق ۋېيىلىدىن قىزىتما بىزنى باسماقتا. 11 زىئوندا ئاياللار، يەھۇدا شەھەرلىرىدە پاك قىزلار ئايلىغ ئاستى قىلىندى. 12 ئەمىرلەر قولىدىن دارغا ئېسىپ قويۇلدى؛ ئاقساقاللارنىڭ ھۆرمىتى ھېچ قىلىنمىدى. 13 ياش يىگىتلەر يارغۇنچاقتا جاپا تارتماقتا، ئوغۇل بالىلىرىمىز ئوتۇن يۈكىدىنى يۈدۈپ دەلدە كۆشىپ ماڭماقتا. 14 ئاقساقاللار شەھەر دەرۋازىسىدا ئولتۇرماس بولدى؛ يىگىتلەر نەغمە-ناۋادىن قالدى. 15 شاد-خۇرالىق كۈزىگىمىزدىن كەتتى، ئۇسسۇل ئوينىشىمىز ماتەمگە ئايلاندى. 16 بېشىمىزدىن تاج يېقىلدى؛ ھالىمىزغا ۋاي! چۈنكى بىز گۇناھ سادىر قىلدۇق! 17 بۇنىڭ ۋېيىدىن يۈرە كلىرىمىز مۇجۇلدى؛ بۇلار ۋېيىدىن كۆزلىرىمىز قاراڭغۇلاشتى ـ 18 زىئون تېغىغا قاراپ كۆزلىرىمىز قاراڭغۇلاشتى، چۈنكى ئۇ چۆلدەرەپ كەتتى، چىلبۆرە ئۇنىڭدا پايلاپ يۈرمە كتە. 19 سەن، ئى پەرۋەردىگار، مەڭگۈ ئۆكۈم سۈرىسەن؛ تەختىڭ دەۋرىدىن-دەۋرىگە داۋاملىشىدۇ. 20 سەن نېمىشقا بىزنى دائىم ئۇنۇتۇيسەن؟ نېمىشقا شۇنچە ئۇزۇنغىچە بىزدىن ۋاز كېچىسەن؟ 21 بىزنى يېنىڭغا قايتۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار! شۇنداق بولغاندا بىز قايتالايمىز! كۈنلىرىمىزنى قەدىمكىدەك ئەسلىگە كەلتۈرگەيسەن، 22 ـ ئە گەر سەن بىزنى مۇتلەق چەتكە قاقمىغان بولساڭ، ئە گەر بىزدىن چە كسىز غەزەپلەنمىگەن بولساڭ!

ئەزاكىيال

1 ئوتۇزىنچى يىلى، تۆتىنچى ئاينىڭ بەشىنچى كۈنىدە، مەن كېۋار دەرياسىغا سۈرگۈن قىلىنغانلار تارىسىدا تۇرغان مەرگىلدە، مانا ئاسمانلار ئېچىلىپ، مەن خۇدانىڭ تالاممەت كۆرۈنۈشلىرىنى كۆردۈم. **2** تۆتىنچى ئاينىڭ بەشىنچى كۈنى ـ يەھوئاكىننىڭ سۈرگۈن بولغانلىقىنىڭ بەشىنچى يىلى ئىدى ـ **3** كالدىيەلەرنىڭ زېمىنىدا، كېۋار دەرياسى بويىدا، بۈزىنىڭ ئوغلى ئەزاكىيال كاھىنىغا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى كەلدى ـ شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ قولى تۇنىڭ ۋۇجۇدىغا قوندى. **4** مەن كۆردۈم، مانا! شىمالدىن بوران-چاپقۇن كۆتۈرۈلدى؛ يوغان بىر بۇلۇت ۋە تۇنى ئوراپ تۇرغان بىر ئوت، تۇنىڭ ئەتراپىدا بىر يورۇقلۇق جۇلالىنىپ تۇراتتى؛ ئوتتۇرىسىدىن، يەنى شۇ ئوت ئىچىدىن، ئىسسىقتىن جۇلالانغان پارقىراق مەستەك بىر كۆرۈنۈش كۆرۈندى. **5** يەنە تۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىن، توت ھايات مەخلۇق كۆرۈندى؛ تۇلارنىڭ كۆرۈنۈشى شۇنداق ئىدىكى: ـ تۇلاردا ئىنسانىنىڭ قىيابىتى بار ئىدى؛ **6** تۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ تۆتىن يۈزى بار ئىدى؛ ھەربىرىنىڭ تۆتىن قانىتى بار ئىدى. **7** تۇلارنىڭ تۆپىزى پۈتلىرى بار ئىدى، تاپانلىرى بولسا موزاينىڭ ۋىقلىرىغا ئوخشايتتى؛ تۇلار پارقىرىتىلغان مەستەك پارلاپ تۇراتتى. **8** توت يېنىدا، قاناتلىرى ئاستىدا ئىنسانىنىڭكىدەك بىردىن قولى بار ئىدى؛ تۆتىسىنىڭ ھەربىرىنىڭ تۆتىن يۈزى ۋە تۆتىن قانىتى بار ئىدى؛ **9** تۇلارنىڭ قاناتلىرى بىر-بىرىگە تۇتاش ئىدى؛ تۇلار يۈرگەندە ھېچياققا بۇرۇلمايتتى؛ تۇلار ھەممىسى تۆدۈل تالدىغا يۈرەتتى. **10** تۇلارنىڭ يۈز كۆرۈنۈشلىرى ئىنسانىنىڭكىدەك ئىدى؛ تۆت تۆتىسىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە شىرنىڭكىدەك يۈزى بار ئىدى؛ تۆتىسىنىڭ سول تەرىپىدە بۇقىنىڭكىدەك يۈزى بار ئىدى؛ تۆتىسىنىڭ بۇركۈتىنىڭكىدەك يۈزىمۇ بار ئىدى. **11** تۇلارنىڭ يۈزلىرى ئەنە شۇنداق ئىدى. قاناتلىرى يۇقىرىدا كېرىلىپ تۇراتتى؛ ھەربىرىنىڭ ئىككى قانىتى ئىككى تەرىپىدىكى مەخلۇقنىڭ قانىتىغا تۇتىشاتتى؛ يەنە ئىككى قانىتى تۆز تېنىنى يېپىپ تۇراتتى. **12** تۇلارنىڭ ھەربىرى تۆدۈلغا قاراپ ماڭاتتى؛ تۇلاردا بولغان روھ نە گە بارىمەن دېسە، تۇلار شۇ يە رگە ماڭاتتى؛ تۇلار ماڭغاندا ھېچقايسى تەرەپكە بۇرۇلمايتتى. **13** ھايات مەخلۇقلارنىڭ قىيابىتى بولسا، كۆيۈپ يالقۇنلاپ تۇرغان ئوتنىڭ چوغىدەك، مەشئەللەردەك ئىدى؛ مۇشۇ ئوت ۋىان-ۋىان ئايلىنىپ مەخلۇقلار تارىسىدا يۈرەتتى؛ ئوت ئىنتايىن يالقۇنلۇق ئىدى، تۆتىنچى چاقاقلار چېقىپ تۇراتتى؛ **14** ھايات مەخلۇقلار چاقاقتەك پال-پۇل قىلىپ ۋىياقتىن-ۋىياققا يۈگۈرۈپ تۇراتتى. **15** مەن ھايات مەخلۇقلارغا قاردىم، مانا ھايات مەخلۇقلارنىڭ ھەربىرىنىڭ يېنىدا يەردە تۇردىغان، تۇلارنىڭ يۈزىگە تۆدۈلانغان بىردىن چاق تۇراتتى؛ **16** چاقلارنىڭ شەكلى ۋە ياسلىشى بېرىل ياقۇتنىڭ كۆرۈنۈشىدە ئىدى؛ تۆتىسىنىڭ بىرخىللا كۆرۈنۈشى بار ئىدى؛ تۇلارنىڭ شەكلى ۋە ياسلىشى بولسا، چاقنىڭ ئىچىدە چاق باردەك ئىدى. **17** مەخلۇقلار ماڭغاندا، تۇلار يۈزلەگەن تەرەپنىڭ ھەممىسگە تۆدۈل ماڭاتتى؛ ماڭغاندا تۇلار ھېچ بۇرۇلمايتتى. **18** چاقلارنىڭ تۇلتاكلىرى بولسا، ئىنتايىن ئېگىز ھەم دەھشەتلىك ئىدى؛ تۇلار تۆتىسىنىڭ تۇلتاكلىرىنىڭ پۈتۈن ئەترابى كۆزلەر بىلەن تولغانىدى. **19** ھايات مەخلۇقلار ماڭغاندا، چاقلار تۇلارغا ياندىشىپ ماڭاتتى؛ ھايات مەخلۇقلار يەردىن كۆتۈرۈلگەندە، چاقلارمۇ كۆتۈرۈلەتتى.

20 روھ نە گە ماڭ دېسە، تۇلار شۇ يە رگە ماڭاتتى ـ دېمەك، تۇلارنىڭ روھى [روھقا] ئەگىشىپ ماڭاتتى. چاقلار تۇلار بىلەن تەڭ كۆتۈرۈلەتتى؛ چۈنكى مەخلۇقلارنىڭ روھى چاقلاردا ئىدى. **21** مەخلۇقلار ماڭغاندا، چاقلارمۇ ماڭاتتى؛ مەخلۇقلار توختىغاندا، چاقلارمۇ توختايتتى؛ تۇلار يەردىن كۆتۈرۈلگىنىدە، چاقلارمۇ تۇلارغا قوشۇلۇپ تەڭ كۆتۈرۈلەتتى؛ چۈنكى ھايات مەخلۇقلارنىڭ روھى چاقلاردا ئىدى. **22** ھايات مەخلۇقلارنىڭ باشلىرى تۆستىدە بىر يوغان كۆز يەتكۈسز گۈمبەز رَگە ئوخشايدىغان بىر نەرسە تۇراتتى؛ تۇ خرۇستاللەدەك دەھشەتلىك پارقىراپ، تۇلارنىڭ بېشى تۆستىدە يېيىلىپ تۇراتتى. **23** بۇ گۈمبەزدەك نەرسىنىڭ تاستىدا تۇلارنىڭ قاناتلىرى كېرىلىپ، بىر-بىرگە تېگىشىپ تۇراتتى؛ ھەربىر مەخلۇقنىڭ تۆز تېنىنىڭ ئىككى يېنىنى ياپىدىغان ئىككىدىن قانىتى بار ئىدى. **24** تۇلار ماڭغاندا، مەن قاناتلىرىنىڭ ساداسىنى ئاڭلىدىم ـ تۇ تۇلۇغ سۈلارنىڭ شارقىرىغان ساداسىدەك، ھەمگە قادىرنىڭ ئاۋازىدەك ـ قوشۇننىڭ يۈرۈش قىلىۋاتقان چاغدىكى سۈرەن-شاۋقۇنلىرىنىڭ ساداسىدەك ئىدى؛ تۇلار توختاپ تۇرغان چاغلاردا، تۇلار قاناتلىرىنى تۆۋەنگە چۈشۈرەتتى. **25** ۋە تۇلارنىڭ بېشى تۆستىدىكى گۈمبەزدەك نەرسە تۆستىدىن بىر ئاۋاز ئاڭلاندى. تۇلار توختاپ تۇرغان چاغلاردا، تۇلار قاناتلىرىنى تۆۋەنگە چۈشۈرەتتى. **26** تۇلارنىڭ بېشى تۆستىدىكى گۈمبەزدەك نەرسە تۆستىدە، كۆك ياقۇت كەبى بىر تەختنىڭ سىيماسى تۇراتتى؛ بۇ تەخت سىيماسىنىڭ تۆستىدە، تولىمۇ يۇقىرىدا، ئىنسان قىيابىتىدە كۆرۈنگەن بىر زات تۇراتتى. **27** ۋە مەن بۇ زاتنى بېلىنىڭ ئۈستى تەرىپىنىڭ تۇرقى مەستەك پارقىرغان، ئەترابىنى ئوت ئوراپ تۇرغان قىيابەتتىكى بىر كۆرۈنۈشتە كۆردۈم؛ ۋە بېلىنىڭ ئاستى تەرىپىنىڭ تۇرقى، ئوتنىڭ قىيابىتىدە ئىدى، تۇنىڭ ئەتراپىدا كۆچلۈك يورۇقلۇق تۇراتتى. **28** بۇ ئەتراپىدا تۇرغان كۆچلۈك يورۇقلۇقنىڭ كۆرۈنۈشى بولسا، ياممۇرلۇق كۈنىدىكى بۇلۇتنا پەيدا بولغان ھەسەن-ھۈسەننىڭ كۆرۈنۈشىدەك ئىدى. بۇ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىنىڭ قىيابىتىنىڭ كۆرۈنۈشى ئىدى. بۇنى كۆرۈپلا مەن دۈم يىقىلدىم؛ ۋە مەن سۆزلەۋاتقان بىرسىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىم.

2 ۋە تۇ ماڭا: ئى ئىنسان ئوغلى، ئورنۇڭدىن دەس تۇر، ۋە مەن ساڭا سۆز قىلىمەن، ـ دېدى. **2** تۇ ماڭا سۆز قىلغاندا، روھ ماڭا كىرىپ، مېنى دەس تۇرغۇزدى؛ ۋە مەن ماڭا سۆز قىلغۇچىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ تۇردۇم. **3** ۋە تۇ ماڭا: ـ «ئى ئىنسان ئوغلى، مەن سېنى ئىسرائىل بالىلىرىغا، يەنى ماڭا ئاسىيلىق قىلغان ئاسىي «يات ئەللەر» گە ئەۋەتىمەن؛ بۇگۈنگە قەدەر ھەم ئۇلار ھەم ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى ماڭا يۈز تۇرۇپ ئاسىيلىق قىلىپ كەلمەكتە»، ـ دېدى. **4** ـ «بۇ بالىلار بولسا نومۇسسىز ۋە كۆزگە قاتتىقتۇر؛ مەن سېنى ئۇلارغا ئەۋەتىمەن؛ سەن ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ!» ـ دېگىن ـ **5** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەيلى قۇلاق سالسۇن، سالمىسۇن (چۈنكى ئۇلار ئاسىيلىق قىلىدىغان بىر جەمەەت) ـ ئۆزلىرى ئاراسىدا ھەقىقىي بىر پەيغەمبەرنىڭ ئۇرغانلىقىنى تونۇپ يېتىدۇ. **6** ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، گەرچە ساڭا تىكەن-جىغانلار ھەمراھ بولسىمۇ، ۋە سەن چاپانلارنىڭ ئارىسىدا تۇرساڭمۇ، ئۇلاردىن قورقما، ۋە سۆزلىرىدىنمۇ قورقما، شۇنداق، ئۇلارنىڭ سۆزلىرىدىن قورقما، ۋە زەردىلىك قاراشلىرىدىن دە ككە-د ۇككىگە چۈشمە؛ چۈنكى ئۇلار ئاسىي بىر جەمەەتتۇر. **7** سەن ئۇلار تىكىشىسۇن، تىكىشمىسۇن مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئۇلارغا يەتكۈز؛ چۈنكى ئۇلار ئاسىيلىق قىلغۇچىلاردۇر. **8** ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ساڭا ئېيتقان سۆزلىرىمگە قۇلاق سال؛ بۇ ئاسىي جەمەەتىمگە تەتۈر بولمىغىن؛ ئاغزىڭنى ئېچىپ، مەن ساڭا بە رگىنىمنى يېگىن». **9** ـ مەن قارىسام، مانا ماڭا سوزۇلغان بىر قول تۇرۇپتۇ؛ ۋە مانا، تۇنىڭدا بىر ئورام يازما تۇرۇپتۇ. **10** تۇ كۆز ئالدىمدا تۇنى ئېچىپ يېيىپ قويدى؛ تۇنىڭ ئالدى-كەينىنىڭ ھەممە يېرىگە خەت يېزىلغانىدى؛ تۇنىڭغا يېزىلغانلىرى مەرسىيە، ماتەم سۆزلىرى ۋە دەرد-ئەلەملەردىن ئىبارەت ئىدى.

3 ۋە تۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، ئېرىشكىنىڭنى يېگىن؛ بۇ يازمىنى يەپ، بېرىپ ئىسرائىل جەمەەتىگە سۆز قىلغىن، دېدى. **2** شۇنىڭ بىلەن مەن ئاغزىمنى ئاچتىم، تۇ ماڭا يازمىنى يېگۈزدى. **3** تۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، قورسىقىڭنى توق قىلىپ، ئىچى-باغرىڭنى مەن ساڭا بە رگەن بۇ ئورام يازما بىلەن تولدۇرغىن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن مەن يېدىم، ئاغزىمدا تۇ ھەسەلدەك تاتلىق ئىدى. **4** ۋە تۇ ماڭا مۇنداق دېدى: «ئى ئىنسان ئوغلى، بارغىن، ئىسرائىل جەمەەتىگە بارغىن، مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئۇلارغا يەتكۈزگىن. **5** چۈنكى سەن غەيرىي يېزىقتىكى ياكى تىلى تەس بىر ئەلگە ئەمەەس، بەلكى ئىسرائىل جەمەەتىگە ئەۋەتىلدىڭ؛ **6** ـ غەيرىي يېزىقتىكى ھەم تىلى تەس، سۆزلىرىنى چۈشەنگىلى بولمايدىغان كۆپ ئەللە رگە ئەۋەتىلمىدىڭ؛ مەن سېنى شۇلارغا ئەەتكەن بولسام، ئۇلار ساڭا قۇلاق سالاتتى! **7** بىراق ئىسرائىل جەمەەتى ساڭا قۇلاق سالمايدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ھېچبىرى ماڭا قۇلاق سىلىشنى خالىمايدۇ؛ چۈنكى پۈتۈن ئىسرائىل جەمەەتىنىڭ قايىتى توڭ ۋە كۆڭلى قاتتىقتۇر. **8** مانا، مەن يۈز ۋۇكىنى ئۇلارنىڭ يۈزلىرىگە قارشى تاشتەك؛ ۋە سېنىڭ پېشانە كىنى ئۇلارنىڭ پېشانىلىرىغا قارشى تاشتەك قىلدىم. **9** بەرھەق، سېنىڭ پېشانە كىنى چاقماق تېشىدىن قاتتىق، ھەتتا تالماستەك قىلدىم. ئۇلاردىن قورقما، ۋە ئۇلار ئۆيىلىدىن دە ككە-د ۇككىگە چۈشمە؛ چۈنكى ئۇلار ئاسىي بىر جەمەەتتۇر». **10** ۋە تۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، مېنىڭ ساڭا ئېيتماقچى بولغان ھەممە سۆزلىرىمنى كۆڭلۈڭگە بۇكۈپ قويغىن، ئۇلارنى كۆزۈل قويۇپ ئاڭلىغىن. **11** ۋە ھازىر بارغىن، سۈرگۈن بولغانلارغا، يەنى ئۆز ئىلىڭدىكىلە رگە سۆز قىل، ئۇلار ئاڭلىسۇن، ئاڭلىمىسۇن ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ!» ـ دېگىن! ـ دېدى. **12** شۇنىڭ بىلەن روھ مېنى كۆتۈردى، مەن ئارقامدىن زور شارقىرىغان بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم ـ «پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىگە تەشە ككۈر-مەدھىيە تۆز جايلىرىدا ئۇقۇلسۇن!» ـ **13** ـ ھايات مەخلۇقلارنىڭ قاناتلىرىنىڭ بىر-بىرگە تېگىشكەن ئاۋازى، ۋە ئۇلارنىڭ يېنىدىكى چاقلارنىڭ ئاۋازلىرى بەھەيۋەت شارقىراق بىر سادا ئىدى. **14** ۋە روھ مېنى كۆتۈرۈپ، يىراققا ئاپاردى؛ ۋە مەن قاتتىق ئازاب، روھسىزلىق غەزەپ بىلەن باردىم، ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا كۈچلۈك ئىدى. **15** شۇنىڭ بىلەن مەن تەل-ئابىب شەھىرىدە سۈرگۈن

بولغانلار، یەنی کېڭاز دەریاسی بویىدا تۇرغانلارنىڭ بىنىغا يېتىپ كەلدىم، مەن تۆلار تۇرغان جايدا ئولتۇردۇم؛ تۆلارنىڭ ئارىسىدا يەتتە كۈن ھالڭ-تاڭ قېتىپ ئولتۇردۇم. **16** مانا يەتتە كۈن توشۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **17** «ئى ئىنسان ئوغلى، مەن سېنى ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن كۆزەتچى قىلىپ تىكلىدىم، سەن مېنىڭ ئاغزىمدىن سۆزنى ئاڭلاپ، تۆلارغا مەندىن بولغان ئاگاھنى يەتكۈزگىن. **18** مەن رەزىلە رگە: «سەن جەزمەن تۆلىسەن» ـ دېسەم، براق سەن ئۇنى ئاگاھلاندۇرمىساڭ ـ يەنى بۇ رەزىل ئادەمنى ھاياتقا ئېرىشىشۈن دەپ رەزىل يولدىن ياندۇرۇپ، ئۇنى ھاياتقا ئېرىشىشۈن دەپ ئاگاھلاندۇرمىساڭ، شۇ رەزىل ئادەم ئۆز قەبىھلىكىدە تۆلىدۇ؛ براق مەن ئۇنىڭ قېنى ئۈچۈن سەندىن ھېساب ئالىمەن. **19** براق سەن ئاشۇ رەزىل ئادەمنى ئاگاھلاندۇرسا-ئۆز، ئۇ رەزىلىكىدىن، يەنى ئۆز رەزىل يولدىن يانمىسا، ئۇ ئۆز قەبىھلىكىدە تۆلىدۇ؛ لېكىن سەن ئۆز جېنىڭنى قۇتقۇزۇپ قالىسەن. **20** يا كى بولمىسا بىر ھەققانىي ئادەم ئۆز ھەققانىيلىقىدىن يېنىپ، قەبىھلىك قىلىدىغان بولسا، ئۇنىڭ ئالدىغا چوماق سالسام، ئۇ تۆلىدۇ؛ چۈنكى سەن ئۇنى ئاگاھلاندۇرمىدىڭ، ئۇ ئۆز گۇناھىدا تۆلىدۇ، ۋە ئۇ قىلغان ھەققانىي ئىشلار ئەسلىمىدىۋۇ، براق ئۇنىڭ قېنى ئۈچۈن سەندىن ھېساب ئالىمەن. **21** ۋە ئەگەر سەن ھەققانىي ئادەمنى گۇناھ سادىر قىلما دەپ ئاگاھلاندۇرۇپ تۇرساڭ، ۋە ئۇ گۇناھ سادىر قىلمىسا، ئۇ چاغدا ئۇ جەزمەن ھايات قالىدۇ، چۈنكى ئۇ ئاگاھقا كۆڭۈل قويدى؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئۆز جېنىڭنى قۇتقۇزۇپ قالىسەن». **22** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا تۇراتتى، ئۇ ماڭا: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، تۈزلە گۈلىككە بارغىن، مەن شۇ يەردە سەن بىلەن سۆزلىشىمەن، ـ دېدى. **23** شۇنىڭ بىلەن مەن ئورنۇمدىن تۇرۇپ، تۈزلە گۈلىككە چىقتىم؛ ۋە مانا، مەن كېڭاز دەریاسی بویىدا تۇرۇپ كۆز رگەن شان-شەرەپتەك، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى شۇ يەردە تۇراتتى؛ كۆرۈپلا مەن دۇم يېقىلدىم. **24** ۋە روھ ئېچىمگە كىرىپ مېنى تىك تۇرغۇزدى، ئۇ ماڭا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «بارغىن، ۋېگە كىرىپ ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى بەند قىلغىن. **25** ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، مانا، تۆلار ئارغامچىلارنى ئۈستۈڭگە سېلىپ، تۆلار بىلەن سېنى باغلايدۇ؛ بۇنىڭ بىلەن سەن تالاغا چىقالمايسەن، ئەل-يۇرت ئېچىگە ھېچ كىرەلمەيسەن. **26** شۇنداقلا تۆلارغا تەنبىھ بەرگۈچى بولالمىدىڭ ئۈچۈن، مەن سېنى گاچا قىلىپ، تىلىڭنى تاگلىپىكىڭغا چاپلاشتۇرىمەن؛ چۈنكى تۆلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر. **27** ۋە مەن سەن بىلەن سۆزلەشكىنىمدە، ئاغزىڭنى ئېچىپ، سەن تۆلارغا: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ!» دەيسەن؛ كىم ئاڭلايمەن دېسە ئاڭلىسۇن، كىم ئاڭلىمايمەن دېسە ئاڭلىمىسۇن؛ چۈنكى تۆلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر.

4

ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، بىر كېسەك كىنى ئېلىپ ئۆز ئالدىڭغا قويغىن؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە بىر شەھەرنى ـ يەنى يېرۇسالېمنى ئۇيۇپ قويغىن. **2** ئاندىن ئۇنى مۇھاسىرىگە ئېلىپ، ئۇنىڭغا پوتەيلەرنى قۇرۇپ، سېپىلغا چىقىدىغان بىر دۆگلۈك ياساپ، ئۇنىڭ ئەتراپىغا بارگاھلارنى تىكىپ ۋە سېپىلنى بۇسكۇچىگە بازغانلارنى تىكلەپ قويغىن. **3** بىر تومۇر تاختىنى ئېلىپ، ئۇنى تۆزۈك بىلەن شەھەرنىڭ ئارىسىغا تىكلە، يۈزۈڭنى ئۇنىڭغا قارىتىپ تىكلە؛ ئۇ مۇھاسىرىگە ئېلىنىدۇ، سەن ئۆزۈك ئۇنى مۇھاسىرىگە ئالىسەن، بۇ ئىشنىڭ ئۆزى ئىسرائىل جەمەتىگە بېشارەت بولىدۇ. **4** ۋە سەن، سول يېنىڭگە ياتىپاشلاپ ياتقىن؛ ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قەبىھلىكىنى ئۆز ئۈستۈڭگە قوي؛ سولغا ياتىپاشلاپ قانچە كۈن ياتساڭ، سەن شۇنچە كۈن ئۆلارنىڭ قەبىھلىكىنى كۆتۈرىسەن. **5** مەن ساڭا يېتىش كېرەك بولغان كۈنلەرنى ئۆلارنىڭ قەبىھلىك قىلغان يىللىرى بويىچە، يەنى ئۈچ يۈز توقسان كۈن قىلىپ بېكىتكەنمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قەبىھلىكىنى كۆتۈرىسەن. **6** بۇ كۈنلەر تۈگىگەندىن كېيىن، سەن يەنە ئۆڭ يانىپاشلاپ يېتىپ، يەھۇدا جەمەتىنىڭ قەبىھلىكىنى كۆتۈرىسەن؛ ساڭا قىرىق كۈنىنى بېكىتكەنمەن، ھەربىر كۈن بىر يىلنى ئىپادىلەيدۇ. **7** ۋە سەن يۈز ۋۇجۇڭنى يېرۇسالېمنىڭ مۇھاسىرىسىگە قارىتىپ، يېڭىڭنى تۆز رگەن ھالدا، ئۇنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىسەن؛ **8** ۋە مانا، مەن ئۈستۈڭگە ئارغامچىلارنى سالىمەنكى، سەن مۇھاسىرىنىڭ كۈنلىرىنى تۈگەتمىگۈچە ئۆيان-ئۆيانغا ھېچ ئۆرۈلمەيسەن. **9** ۋە سەن ئۆز ۋۇجۇڭگە بۇغداي، ئارپا، يۇرچاق، قىزىل ماش تېرىق ۋە قارا بۇغدايلارنى ئېلىپ بىر ئىدىش ئېچىگە سال؛ ۋە بۇنىڭدىن ئۆزۈڭنى ئۈچۈن تاماق تەيارلايسەن؛ سەن بۇنى ياتىپاشلاپ ياتقان كۈنلەردە، يەنى ئۆچ يۈز توقسان كۈندە يەيسەن؛ **10** سەن يەيدىغان تاماق بولسا مىقدارى بويىچە ھەر كۈنى يىگىرمە شە كەلدىن بولۇشى كېرەك؛ سەن ئۇنى بەلگىلەنگەن ۋاقىتلاردا يەيسەن؛ **11** ۋە [ھەر كۈنى] سۇنمۇ نورما بويىچە، يەنى ئالتىدىن بىر ھىن ئېچىسەن؛ [ھەر كۈندىكى] بەلگىلەنگەن ۋاقىتلاردا ئېچىسەن. **12** سەن ئۇنى ئارپا كۆمىچى شە كىدە قىلىپ يەيسەن؛ سەن ئۇنى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئىنسان نىجاسىتى ئۈستىدە پىشۇرىسەن». **13** پەرۋەردىگار: «ئىسرائىللار مەن ئۇلارنى ھەيدەپ چىقىرىدىغان ئەللەر ئارىسىدا ئۇزۇپ شۇ ھارام يولدا ئۆز ئىنىنى ھارام يەيدۇ» ـ دېدى. **14** ئاندىن مەن: «ئى پەرۋەردىگار! مەن ئۆزۈمنى ھېچقاچان بۇلغاپ قويمىدىم، ۋە ياشلىقىمدىن تارتىپ ۋۇجۇڭگە قەدەر مەن ئۆزى ئۆلگەندىن، يا كى يىرتقۇچلار يوغۇپ قويغان نەرسىدىن ھېچ چىمىنىمنى ھېچقاندا يېرىگىنچلىك گۆشكە ئاغزىم تېگىپ باقمىغان!» ـ دېدىم. **15** ۋە ئۇ ماڭا: «مانا، مەن ساڭا ئىنسانىنىڭ نىجاسىتىنىڭ ئورنىغا كالىنىڭ تېزىكىنى بەردىم؛ سەن ئىنىڭنى شۇنىڭ ئۈستىدە پىشۇرىسەن» ـ دېدى. **16** ۋە ئۇ ماڭا: «ئى ئىنسان ئوغلى، مانا مەن يېرۇسالېمدا ئۆلارغا يۇلۇنچۇك بولغان نانىنى قۇرۇتۇشىمەن؛ ئۆلار نانىنى تارازىغا سېلىپ، ئۇنى تەشۋىش ئېچىدە يەيدۇ، سۇنى ئۆچىدىم بىلەن ئالاقزىدىلىك ئېچىدە ئىچىدۇ؛ **17** چۈنكى نان ۋە سۇ ئۆلاردىن قالىدۇ؛ ئۆلار بىر-بىرىگە قارىشىپ دەھشەت باسىدۇ، ئۆز قەبىھلىكىدىن قۇرۇپ كېتىدۇ».

5

«ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئۆزۈڭ ئۆتكۈر بىر قىلىچنى ئال؛ ئۇنى ئۈستىرا سۈپىتىدە ئىشلىتىپ، چېچىڭ ۋە ساقالىڭغا سۈرتۈپ قوي؛ ئاندىن تارازىنى ئېلىپ ئالغان چاچلارنى تەڭ بۆلگىن. **2** مۇھاسىرە كۈنلىرى تۈگىگەندە، ئۇچتىن بىرىنى شەھەر ئىچىدە كويدۇرگىن؛ يەنە ئۇچتىن بىرىنى ئېلىپ شەھەر ئەتراپىغا چېپىۋەتكىن؛ يەنە ئۇچتىن بىرىنى شامالغا سوررۇەتكىن؛ مەن بىر قىلىچنى سۇغۇرۇپ ئۆلارنى قوغلايمەن. **3** سەن يەنە ئۆلاردىن بىرنەچچە تالنى ئېلىپ تونۇڭنىڭ پېشىگە تىقىپ قويغىن؛ **4** بۇلاردىن يەنە نەچچە تالنى ئېلىپ ئوت ئېچىگە تاشلاپ كويدۇرۇەتكىن؛ بۇلاردىن پۈتۈن ئىسرائىل جەمەتىگە ئوت تۇتىشىپ كېتىدۇ». **5** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، بۇ يېرۇسالېم؛ مەن ئۇنى ئەللەرنىڭ دەل ئوتتۇرىسىغا ئورنىلاشتۇردۇم؛ باشقا مەملىكەتلەر ئۇنىڭ ۋۇجۇرىسىدە تۇرىدۇ؛ **6** براق ئۇ مېنىڭ ھۆكۈملىرىمگە قارشىلىشىپ رەزىللىكتە ئەللەردىنمۇ ئاشۇرۇۋەتتى، يەنىگىلىرىمگە قارشىلىشىشتا ۋۇجۇرىسىدىكى مەملىكەتلەردىنمۇ ئاشۇرۇۋەتتى؛ چۈنكى مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى ئۆلار رەت قىلدى، مېنىڭ بەلگىلىرىم بولسا، ئۆلاردا ئاقايدۇ. **7** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سىلەر ۋۇجۇرە گۈلدىكى ئەللەردىنمۇ بە كرەك باشىياشقاللىق قىلغانلىقىڭلاردىن، مېنىڭ بەلگىلىرىمدە ماڭماسلىقىڭلاردىن ۋە ھۆكۈملىرىمنى ئۇتماسلىقىڭلاردىن، ھەتتا ۋۇجۇرە گۈلدىكى ئەللەرنىڭ ھۆكۈملىرىدىنمۇ ماڭماسلىقىڭلار ئۆپەيلىدىن، **8** ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن ئۆزۈمكى ساڭا قارشىمەن، [ئى يېرۇسالېم]؛ سېنىڭ ئاراڭغا ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا جازالارنى يۈرگۈزىمەن؛ **9** ۋە سېنىڭ بارلىق يىرگىنچلىكلىرىڭ تۈپەيلىدىن ئاراڭدا ئۆزۈم قىلىپ باقمىغان ھەمدە كەلگۈسى ئىككىنچى قىلمايدىغان ئىشنى قىلىمەن. **10** شۇنىڭ بىلەن ئاتىلار ئۆز بالىلىرىنى يەيدىغان بولىدۇ، بالىلار ئۆز ئاتىلىرىنى يەيدىغان بولىدۇ؛ ۋە مەن ساڭا جازالارنى يۈرگۈزىمەن، ۋە سېنىڭ بارلىق قالغانلىرىڭنىڭ ھەممىسىنى ھەر تەرەپتىن چېقىقان شامالغا سوررۇەتىمەن. **11** شۇڭا، مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ چۈنكى سەن مېنىڭ مۇقەددەس جايىمنى ئۆز ۋۇجۇڭنىڭ بارلىق لەنەتلىك نەرسىلىرىڭ ھەم بارلىق يىرگىنچلىكلىرىڭ بىلەن بۇلغىنىڭ ئۈچۈندىن، بەرھەق، مەن سىلەرنى قىرغىن قىلىمەن؛ كۆزۈم ساڭا رەھىم قىلمايدۇ، ئېچىمنىمۇ ساڭا ئاغرىتمايمەن. **12** شەھەردىكىلەردىن ئۈچتىن بىر قىسمى ۋابا كېسىلى بىلەن ئۆلىدۇ ھەمدە ئاراڭلاردا بولىدىغان ئاچارچىلىقتىن بېشىنى يەيدۇ؛ ئۇچتىن بىر قىسمى ۋۇجۇرە گۈلدە قىلىچلىنىدۇ؛ ۋە مەن ئۇچتىن بىر قىسمىنى ھەر تەرەپتىن چېقىقان شامالغا سوررۇەتىمەن، ئاندىن بىر قىلىچنى غىلاپتىن سۇغۇرۇپ ئۆلارنى قوغلايمەن. **13** شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ غەزىپىم بېسىقىدۇ، مېنىڭ قەھرىمنى ئۆلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈپ قونغۇزۇپ، پىغاندىن چىقىمەن؛ مەن ئۆز قەھرىمنى ئۆلار ئۈستىگە تۆكۈپ تۈگەتكەندىن كېيىن، ئۆلار مەن پەرۋەردىگارنىڭ رەزىللىكىگە چىدىمايدىغان ئوتۇمدىن سۆز قىلغانلىقىمنى تونۇپ يېتىدۇ. **14** ۋە مەن سېنىڭ ۋۇجۇرە گۈلدىكى ئەللەر ئارىسىدا ھەمدە ئوتۇپ كېتىۋاتقانلارنىڭ كۆز ئالدىدا سېنى ۋەيرانە قىلىمەن ۋە مەسخىرە ئوبيېكتى قىلىمەن؛ **15** سېنىڭ ئۈستۈڭگە غەزەپ ھەم قەھەر ۋە قەھرلىك ئەيىبلەر بىلەن جازالارنى يۈرگۈزگىنىمدە سەن ۋۇجۇرە گۈلدىكى ئەللە رگە خورلۇق ۋە تاپا-تەننىنىڭ ئوبيېكتى، بىر ئىبرەت ھەم ئالاقزادىلىك چىقارغۇچى بولىسەن؛ چۈنكى مەن پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلدىم! **16** مەن ئۇلارغا ھالاكەت ئېلىپ كەلگۈچى، ئاچارچىلىق زەھەرلىك ئوقلىرىنى ياغدۇرغىنىمدا، سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلاردىكى ئاچارچىلىقنى كۈچەيتىمەن، ۋە يۇلۇنچۇك بولغان ئىنىڭنى چۈرۈۋۈتۈپتىمەن. **17** ۋە ئۈستۈڭلارغا ئۆز بالىلىرىڭلارنى ئۆز ۋۇجۇڭلاردىن جۇدا قىلىدىغان ئاچارچىلىق ھەم يىرتقۇچ ھايۋانلارنى ئەۋەتىمەن؛ ۋابا كېسىلىرى ۋە قان ئۆككۈچىلەر ئاراڭلارغا يامراپ كېتىدۇ؛ ئۈستۈڭلارغا قىلىچ چۈشۈرىمەن، مەنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلدىم!».

6 پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ تاغلىرىغا يۈزۈڭنى قارىتىپ تۆلارنى ئەيىبلەپ مۇنداق دەپ بېشارەت بەرگىن: ـ **3** «ئىسرائىلنىڭ تاغلىرى، رەب پەرۋەردىگارنىڭ سۈزىنى ئاڭلاپ قويۇڭلار: رەب پەرۋەردىگار تاغلار ۋە ئېگىزلىكلە رگە، ۋادىلار ۋە جىلغىلارغا مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۆستۈڭلارغا بىر قىلىچنى چۈشۈرۈپ، «يۇقىرى جاي»لىرىڭلارنى ۋەيران قىلىمەن. **4** شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ قۇربانگاھلىرىڭلار ۋەيرانە بولىدۇ، «كۈن تۈۋرۈك»لىرىڭلار يۇزۇلىدۇ؛ سىلەردىن تۆتۈرۈلگەنلەرنى بۇتلىرىڭلارنىڭ تالىدىغا تاشلايمەن. **5** ئىسرائىللاردىن بولغان تۇۋاقلىرىنى تۆز بۇتلىرى تالىدىغا ياتقۇزىمەن؛ قۇربانگاھلىرىڭلار ئەترابىغا ئۆستىخانلىرىنى چېچىۋېتىمەن. **6** سىلەر تۇرغان بارلىق جايلاردا شەھەرلەر يەر بىلەن يەكسان قىلىنىدۇ، «يۇقىرى جايلار» ۋەيرانە بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن قۇربانگاھلىرىڭلار ھالاك بولىدۇ، بۇتلىرىڭلار چېقىلىپ يوقىلىدۇ، «كۈن تۈۋرۈك»لىرىڭلار كېسىلىپ غۇلىتىلىدۇ، ۋە ئەمەلە ياسىغانلىرىڭلار يوق قىلىۋېتىلىدۇ؛ **7** ۋە تۆلتۈرۈلگەنلەر تارا-تارىدا يېقىلىشى بىلەن، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **8** بىراق مەن سىلەردىن بىر قالدىنى قالدۇرىمەن؛ چۈنكى يات مەملىكەتلە رگە تارقىتىۋېتىلگىنىڭلاردا، سىلەردىن ئەللەر تارىسىدا قىلىچتىن قۇتۇلۇپ قالغانلار بولىدۇ. **9** ۋە سىلەردىن [قىلىچتىن] قۇتۇلۇپ قالغانلار سۈرگۈن قىلىنغان مەملىكەتلەردە مەندىن يانغان ۋاپاسىز قەلبلىرى ۋە بۇتلىرىغا پاھىشۋازلاردەك ھەۋەس قىلغان كۆزلىرى بىلەن باغرىمنى پارە-پارە قىلغانلىقىنى ئېسىگە كەلتۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن تۆلار قىلغان رەزىللىكلىرى ھەم يەرگىنچلىك قىلمىشلىرى تۈپەيلىدىن تۆز-تۆزلىرىدىن نەپرەتلىنىدۇ. **10** ۋە تۆلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ مەن مۇشۇ كۆلەمتىنى سىلەرنىڭ بېشىگالىرىغا چۈشۈرىمەن دېگەنلىكىم بىكاردىن-بىكار ئەمەس». **11** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئالقىنىڭنى-ئالقىنىڭنا ئۇرۇپ، پۇتۇڭ بىلەن يەرنى تەپكىن: «ئىسرائىل جەمەتىنىڭ بارلىق قەبىھ، يەرگىنچلىك قىلمىشلىرى ئۈچۈن ۋاي! چۈنكى ئۇلار قىلىچ، ئاچارچىلىق ۋە ۋابا كېسىلى بىلەن يېقىلىدۇ» ـ دېگىن! **12** يىراقتا تۇرغان ۋابادىن تۆلىدۇ؛ يېقىندا تۇرغان قىلىچ بىلەن يېقىلىدۇ؛ ھەم تىرىك قالغان، يەنى مۇھاسىرىگە چۈشكەن كىشى ئاچارچىلىقتىن تۆلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ تۆلارغا بولغان قەھرىنى چۈشۈرۈپ پېغىنىدىن چىقىمەن. **13** ئەمدى تۆلاردىن تۆلىتۈرۈلگەنلەر تۇر بۇتلىرى تارىسىدا، تۆلارنىڭ قۇربانگاھلىرى ئەترابىدا، تۆز بۇتلىرىغا خۇشبۇي ياققان ھەر بىر ئېگىز دۆڭ ئۈستىدە، تاغ چوققىلىردا، بارلىق يېشىل دەرەخ ۋە باراقسان دۇب ئاستىدا ياتقان چاغدا، تۆلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. **14** ۋە مەن تۆز قولۇمنى تۆلارنىڭ ئۈستىگە سوزىمەن، تۆلار ھەر تۇرغان جايلىرىدا زېمىننى دىبلاتتىكى چۆل-بياۋاندىن بەتەر ۋەيران قىلۋېتىمەن. ئاندىن تۆلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

7 پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** «سەن ئاڭلا، ئى ئىنسان ئوغلى، رەب پەرۋەردىگار ئىسرائىل زېمىنىغا مۇنداق دېدى: خاتىمە! زېمىننىڭ تۆت بۇلۇڭىغا خاتىمە بېرىلدى! **3** ساڭا ھازىر خاتىمە بېرىلدى! تۆز غەزىپىمنى بېشىڭغا چۈشۈرىمەن، تۆز يوللىرىڭ ۋىجىە ئۈستۈڭگە ھۆكۈم چېقىرىپ جازالاپ، تۆز ۋۇجۇدۇڭنىڭ بارلىق يەرگىنچلىك ئىشلىرىڭنى تۆز بېشىڭغا ياندۇرىمەن. **4** مېنىڭ كۆزۈم ساڭا رەھىم قىلمايدۇ ھەم ئېچىنمىدۇ ساڭا ئاغرىتمايمەن؛ ئەكسىچە تۆز يوللىرىڭنى بېشىڭغا ياندۇرىمەن، تۆز يەرگىنچلىكلىرىڭ تۆز تارا-كا بولىدۇ؛ ئاندىن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر». **5** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «بالا-يىتىپەت! ھېچ بولۇپ باقىغان بالا-يىتىپەت كېلىدۇ! مانا، ئۇ كېلىدۇ! **6** خاتىمە، خاتىمە! ئۇ ساڭا قارشى قوزغالدى! مانا، ئۇ كېلىۋاتىدۇ! **7** ھالاكەت يېنىڭغا كەلدى، ئى زېمىننى تۇرغۇچى، ۋاقىت-سائىتى توشتى، ئاشۇ كۈن يېقىنلاشتى، خۇشاللىق ۋاقىرىشلىرى ئەمەس، بەلكى داۋالغۇلۇق بىر قىياس-سۈرەن تاغلارنى ئاڭلىنىدۇ. **8** مەن تېزلا قەھرىنى ئۈستۈڭگە تۆكۈپ، ساڭا قاراتقان غەزىپىم بىلەن پېغىنىدىن چىقىمەن؛ مەن تۆز يوللىرىڭ ۋىجىە ئۈستۈڭگە ھۆكۈم چېقىرىپ جازالاپ، تۆز ۋۇجۇدۇڭنىڭ بارلىق يەرگىنچلىكلىرىڭنى بېشىڭغا قايتۇرۇپ چۈشۈرىمەن. **9** مېنىڭ كۆزۈم ساڭا رەھىم قىلمايدۇ ھەم ئېچىنمىدۇ ساڭا ئاغرىتمايمەن؛ مەن تۆز يوللىرىڭنى بېشىڭغا ياندۇرىمەن، ۋە تۆز يەرگىنچلىك ئىشلىرىڭ تۆز تارا-كا چۈشىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر تۆز ۋۇجۇدىڭنى تۆرغۇچىنىڭ مەن پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **10** مانا، ئاشۇ كۈن! مانا ئۇ كېلىدى! ھالاكەت چېقىپ يۇرىۋاتىدۇ! ـ تاياق بىخلاندى، ھاكاۋۇرلۇق چېچەك كىلدى! **11** زوراۋانلىق يېتىپلا رەزىللىك تايىقى بولۇپ چىقتى؛ تۆلارنىڭكىدىن ھېچنەرسە قالمايدۇ ـ تۆلارنىڭ ئادەملەر توپىدىن، دۆلەت-بايلىقلىردىن يا كى ھەيۋىسىدىن ھېچنىمە قالمايدۇ. **12** ۋاقىت-سائىتى كەلدى، كۈنى يېقىنلاشتى؛ ئالغۇچى خۇشال بولۇپ كەتمىسۇن، ساتقۇچى ماتەم تۇتمىسۇن؛ چۈنكى قاتتىق غەزەپ مۇشۇ بىر توپ كىشىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۈستىگە چۈشىدۇ. **13** چۈنكى گەرچە ئالغۇچى بىلەن ساتقۇچى تىرىك قالسىمۇ، ساتقۇچى تۆزى سېتىۋەتكىنىگە قايتىدىن ئىگە بولمايدۇ؛ چۈنكى بۇ توپ كىشىلەر توغرۇلۇق كۆرۈنگەن بېشارەت ئىناۋەتسىز بولمايدۇ؛ تۆلاردىن ھېچقايسىسى قەبھىلىكى بىلەن تۆز ھاياتىنى ساقلىيالمايدۇ. **14** تۆلار كانايىنى چېلىپ ھەممىنى تەييارلىدى، بىراق ھېچكىم جەڭگە چىقمايدۇ؛ چۈنكى مېنىڭ غەزىپىم مۇشۇ بىر توپ كىشىلەرنىڭ ھەممىسىگە قارىتىلغان. **15** تالادا قىلىچ، ئېچىدە ۋابا ۋە ئاچارچىلىق تۇرىدۇ؛ دالادا بولغان كىشىنى قىلىچ، شەھەردە بولغان كىشىنى بولسا، ۋابا ۋە ئاچارچىلىق تۆنى يۇتۇۋېتىدۇ. **16** ۋە تۆلاردىن قۇتۇلۇپ قېلىپ بۇلاردىن قاچقانلار تاغلاردا يۇرۇپ ھەربىرى تۆز قەبھىلىكى تۈپەيلى جىلغىدىكى پاختە كەلەردەك بۇقۇلداپ ماتەم تۇتىدۇ. **17** ھەربىرىنىڭ قولى دەرمانسىزلىنىدۇ؛ تىزلىرى سۈيدۈك بىلەن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ كېتىدۇ؛ **18** تۆلار تۆزىگە يوز كىيمىنى باغلايدۇ؛ ۋەھشەت تۆلارنى باسىدۇ؛ ھەرقايسىنىڭ يۈزىدە خىجالەت، باشلىرى تاقىر كۆرۈنىدۇ. **19** تۆلار تۆز كۈمۈشلىرىنى كوچىلارغا تاشلايدۇ؛ تۆلارنىڭ ئالتۇنلىرى بۇلغانغان نەرسىدەك بولىدۇ؛ تۆلارنىڭ ئالتۇن-كۈمۈشلىرى پەرۋەردىگار غەزىپىنى كۆرسەتكەن كۈنىدە تۆلارنى قۇتقۇزمايدۇ؛ تۆلار بۇلاردىن ئاچلىقىنى قاندۇرالمايدۇ، قورسىقىنى تولدۇرالمايدۇ، چۈنكى بۇ نەرسىلەر تۆلارغا تاۋەملەرنى پۇتلاشتۇردىغان قەبھىلىك بولدى. **20** تۆ تۇنىڭ گۈزەل بېزەكىنى ھەيۋە بىلەن تىكلىدى؛ بىراق تۆلار تۇنىڭ ئېچىدە يەرگىنچلىك مەبۇدلارنى ھەمدە لەنەتلىك نەرسىلىرىنى ياسىدى؛ شۇڭا مەن ئۇنى تۆلار ئۈچۈن پاسكىنچىلىققا ئايلاندۇرىمەن. **21** مەن ئۇنى ئۇلجا سۈپىتىدە يات تاۋەملەرنىڭ قولىغا، غەنىمەت قىلىپ يەر يۈزىدىكى رەزىلە رگە تاپشۇرىمەن؛ تۆلار ئۇنى بۇلىغايدۇ. **22** مەن يۈزۈمنى تۆلاردىن تۇرۇۋېتەن، ۋە كىشىلەر مېنىڭ ئەزىز جايىمنى بۇلىغايدۇ؛ زوراۋانلار كىرىپ ئۇ يەرنى بۇلىغايدۇ. **23** زەنجىرنى تەييارلا گلار؛ چۈنكى زېمىن قانلۇق جىنايەتلە رگە، شەھەر زوراۋانلىققا تولغان. **24** شۇڭا مەن ئەللەر ئىچىدىكى ئەڭ رەزىلىنى كەلتۈرىمەن؛ تۆلار تۆلارنىڭ ئۆيلىرىگە ئىگە بولىدۇ؛ مەن زومىگەرلەرنىڭ ھاكاۋۇرلۇقىنى يوقىتىمەن؛ تۆلارنىڭ «مۇقەددەس جايلىرى» بۇلغىنىدۇ. **25** ۋەھشەت كېلىۋاتىدۇ! تۆلار تىنچ-ئامانلىقنى ئىزدەيدىغان بولىدۇ، بىراق ھېچ تاپالمايدۇ. **26** ئاپەت ئۈستىگە ئاپەت، شۇم خەۋەر ئۈستىگە شۇم خەۋەر كېلىدۇ؛ تۆلار پەيغەمبەردىن بېشارەت سورايدۇ، بىراق كاھىنلاردىن تەۋراتنىڭ بىلىمى، ئاقساقاللاردىن، مويسىپىتلەردىن نەسىھەت يوقاپ كېتىدۇ. **27** پادىشاھ ماتەم تۇتىدۇ، شاھزادە ئۈمىدسىزلىككە چۆمۈلىدۇ، زېمىندىكى خەلقلەرنىڭ قوللىرى تىترەپ كېتىدۇ؛ مەن تۆلارنى تۆز يوللىرى بۇيىچە بىر تەرەپ قىلىمەن، تۆز ھۆكۈملىرى بۇيىچە تۆلارغا ھۆكۈم چېقىرىپ جازالايمەن؛ شۇنىڭ بىلەن تۆلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ.

8 ئالتىنچى يىلى، ئالتىنچى ئاينىڭ بەشىنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، مەن تۆز ۋۇيۇمدە ئولتۇرغىنىمدا، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىمۇ مېنىڭ ئالدىمدا ئولتۇرغىنىدا، رەب پەرۋەردىگارنىڭ قولى ۋۇجۇدۇمغا چۈشتى. **2** مەن قاردىم، مانا، ئوتنىڭ قىيابىتىدە بىر زاتنىڭ كۆرۈنۈشى تۇراتتى؛ بېلىنىڭ تۆۋىنى ئوت تۇرقىدا تۇراتتى؛ بېلىنىڭ تۆستى بولسا جۇلالىغان يورۇقلۇق، قەرىتلىغان مىس پارقىرىغاندەك كۆرۈنۈش تۇراتتى. **3** ئۇ قولىنىڭ كۆرۈنۈشىدەك بىر شەكلىنى سوزۇپ، بېشىمدىكى بىر تۇتام چاچىنى تۇتتى؛ روھ مېنى ئاسمان بىلەن زېمىن ئوتتۇرىسىغا كۆتۈرۈپ، خۇدانىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشلىرىدە يېرۇسالېمغا، يەنى ئىبادەتخانىنىڭ شىمالغا قارايدىغان ئېچىكى دەرۋازىسىنىڭ يوسۇغىسىغا ئاپاردى. ئاشۇ يەر «پاك-مۇقەددەسلىككە قارشىلاشقان مەبۇد»، يەنى خۇدانىڭ پاك-مۇقەددەسىن غەزىپىنى قوزغايدىغان مەبۇد تۇرغان جاي ئىدى. **4** مانا، مەن تۆزلە گىلىكتە كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشتەك، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى شۇ يەردە تۇراتتى. **5** ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، بېشىڭنى كۆتۈرۈپ شىمال تەرەپكە قاراپ باق، دېدى. مەن بېشىمنى كۆتۈرۈپ شىمال تەرەپكە قاردىم، مانا، قۇربانگاھنىڭ دەرۋازىسىنىڭ شىمالىي تەرىپىدە، بوسۇغىدا شۇ «پاك-مۇقەددەسلىككە قارشىلاشقان مەبۇد» تۇراتتى. **6** ۋە ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، ئۇلارنىڭ بۇنداق قىلمىشلىرىنى ـ ئىسرائىل جەمەتىنىڭ مېنى مۇقەددەسىمدىن جايىمدىن يىراق كەتكۈزىدىغان، مۇشۇ يەردە قىلغان ئىنتايىن يەرگىنچلىك ئىشلىرىنى كۆرىدۇ ئۇكىسەن؟ بىراق سەن تېخىمۇ يەرگىنچلىك ئىشلارنى كۆرىسەن، ـ دېدى. **7** ۋە ئۇ مېنى ئىبادەتخانا ھويلىسىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا ئاپاردى، مەن قاردىم، مانا، تامدا بىر تۇشۇك تۇراتتى. **8** ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، تامنى كولاپ تەشكىن، دېدى. مەن تامنى كولاپ تەشتىم، مانا، بىر ئىشىك تۇراتتى. **9** ئۇ ماڭا: ـ كىرگىن، ئۇلارنىڭ مۇشۇ يەردە قىلغان رەزىل يەرگىنچلىك ئىشلىرىنى كۆرۈپ

باق، دېدى. **10** مەن كىرىپ قاردىم، مانا، ئەتراپىدىكى تاملارغا نەقىش قىلىنغان ھەرخىل تۈمىلىگۈچى ھەم يىرگىنچلىك ھايۋانلارنى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ ھەممە بۇتلىرىنى كۆردۈم. **11** ۋە بۇلارنىڭ ئالدىدا ئىسرائىل جەمەتىنىڭ يەتمىش ئاقساقىلى تۇراتتى. تۇلارنىڭ ئوتىۋرىسىدا شافانىنىڭ ئوغلى ياتانىيا تۇراتتى؛ تۇلارنىڭ ھەربىرى قولىدا تۈز خۇشبۇيدىنىنى تۇتۇپ تۇراتتى؛ خۇشبۇي قويۇق بۇلۇتىمەك تۈرلەپ چىقتى. **12** ۋە تۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتىدىكى ئاقساقاللارنىڭ قاراڭغۇلۇقتا، يەنى ھەربىرىنىڭ تۈز مەبۇد نەقىش قىلىنغان ھۇجرىسىدا نېمە قىلغانلىقىنى كۆرد ۇڭۇ؟ چۈنكى تۇلار: «پەرۋەردىگار بىزنى كۆرمەيدۇ؛ پەرۋەردىگار زېمىننى تاشلاپ كەتتى» ـ دەيدۇ، ـ دېدى. **13** ۋە تۇ ماڭا: ـ يەنە سەن تۇلارنىڭ تېخىمۇ يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى كۆرىسەن، دېدى. **14** تۇ مېنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ شىمالىي دەرۋازىسىنىڭ بوسۇغىسىغا ئاپاردى، مانا، شۇ يەردە «تاممۇز ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ» يىغلاۋاتقان ئايالار ئولتۇراتتى. **15** ۋە تۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، سەن مۇشۇلارنى كۆرد ۇڭۇ؟ يەنە سەن تېخىمۇ يىرگىنچلىك ئىشلارنى كۆرىسەن، ـ دېدى. **16** ۋە تۇ مېنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ ئىچكى ھويلىسىغا ئاپاردى. مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ كىرىش يولىدا، پېشايۋان ۋە قۇربانگاھنىڭ ئوتتۇرىسىدا، يىگىرمە بەش ئادەم، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىغا ئارقىسىنى قىلىپ شەرقتە قاراپ قۇياشقا چوقۇنۇاتاتتى. **17** ۋە تۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، سەن مۇشۇلارنى كۆرد ۇڭۇ؟ يەھۇدا جەمەتى تۈزى مۇشۇ يەردە قىلغان يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى يېنىك دەپ، تۇلار يەنە يۇنۇق تۈستىگە زېمىننى جەبىر-زۇلۇم بىلەن تولدۇرۇپ مېنىڭ ئاچچىقىمنى قايتا-قايتا قوزغاتسا بولامدۇ؟ ۋە مانا، تۇلارنىڭ يەنە شاخنى بۇرنىغا تۇتۇشتۇرىشىنىغا قارا! **18** شۇڭا مەن قەھر بىلەن تۇلارنى بىر تەرەپ قىلىمەن؛ مېنىڭ كۆزۈم تۇلارغا رەھىم قىلمايدۇ، ئېچىمىمۇ تۇلارغا ئاغرىتمايەن؛ تۇلار قۇلىقىمغا يۇقىرى ئاۋازدا نىدا قىلسىمۇ، تۇلارنى ئاڭلىمايەن، ـ دېدى.

9 تۇ قۇلىقىمغا كۆچلۈك بىر ئاۋازدا تۇۋلاپ: ـ يېقىن كېلىڭلار، شەھەر ئۈستىدىكى بولغۇچىلار، ھەربىرىڭلار تۈز ھالاكەت قوراللىرىنى قولۇڭلارغا تۇتۇڭلار، ـ دېدى. **2** ۋە مانا، ئالتە كىشىنىڭ [ئىبادەتخانىنىڭ] شىمالىغا قارايدىغان «يۇقىرى دەرۋازا» تەرەپتىن كېلىۋاتقىنىنى كۆردۈم. ھەربىرىسى قولىدا بىتچىت قىلغۇچى قوراللىنى تۇتقان؛ تۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا يېنىغا پۇتۇچىنىڭ سياھدىنى ئېسىقلىق تۇرغان، كاتاپ كىيىملەرنى كىيگەن بىرسى بار ئىدى؛ ۋە تۇلار [ئىبادەتخانىغا] كىرىپ، مىس قۇربانگاھنىڭ يېنىدا تۇردى. **3** شۇ چاغدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى ئەسلى تۇرغان كېرۇبتىن كۆتۈرۈلۈپ ئۆينىڭ بوسۇغىسىدا تۇردى. پەرۋەردىگار يېنىغا پۇتۇچىنىڭ سياھدىنى ئېسىقلىق تۇرغان، كاتاپ كىيىملەرنى كىيگەن كىشىنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ **4** شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىدىن، يەنى يېرۇسالېمنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئوتۇپ، شەھەر ئېچىدە ئوتكۈزۈلگەن بارلىق يىرگىنچلىك ئىشلار ۋە يېيىلدىن ئاھ-نادامەت چەككەن كىشىلەرنىڭ پېشانىلىرىگە بىر بەلگە سالغىن، ـ دېدى. **5** ۋە ماڭا ئاڭلىتىپ باشقا كىشىلە رگە: ـ بۇ كىشىنىڭ كەينىدىن شەھەرنى كېزىپ، ئادەملەرنى قىرىڭلار، كۆزۈڭلار رەھىم قىلمىسۇن، ئۇلارغا ئېچىڭلارنى ئاغرىتمىڭلار! **6** بىرنىۋ قېيماي ھەممىنى ـ قېرىلار، ياش يىگىت-قىزلار، بوۋاق-بالىلار ۋە ئايالىلارنى قېيماي ئولتۇرۇۋېتىڭلار؛ پەقەت بەلگە قويۇلغان كىشىلە رگە يېقىنلاشمىڭلار، بۇ ئىشنى تۈز مۇقەددەس جايىدىن باشلاڭلار، ـ دېدى. شۇڭا ئۇلار خۇدانىڭ ئۆيى ئالدىدا تۇرغان ھېلىقى ئاقساقالاردىن باشلىغان. **7** ۋە تۇ ئۇلارغا: ـ ئۆينى بۇلغاڭلار، ھويلىلىرىنى ئولتۇرۇلگەنلەر بىلەن تولدۇرۇڭلار، ئەمدى بېرىڭلار! ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار چىقىپ شەھەر ۋەيىچە ئادەملەرنى قىرىشقا باشلىدى. **8** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ئادەملەرنى قىرغىنىدا، مەن يالغۇز قالدىم، ئۆزۈمنى يە رگە دۇم تاشلىدىم ۋە: ـ ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! سەن يېرۇسالېمنى قارىتىلغان قەھرىڭنى تۆككەنده ئىسرائىلنىڭ بارلىق قالدىسىنى ھالاك قىلامسەن؟ ـ دېدىم. **9** ۋە تۇ ماڭا: ـ ئىسرائىل ۋە يەھۇدا جەمەتىنىڭ ئىنتايىن رەزىل، چۈنكى ئۇلار: «پەرۋەردىگار زېمىننى تاشلاپ كەتتى؛ پەرۋەردىگار بىزنى كۆرمەيدۇ» ـ دەيدۇ. **10** «مەن بولسام، مېنىڭ كۆزۈم ئۇلارغا رەھىم قىلمايدۇ، ئېچىمىمۇ ئۇلارغا ئاغرىتمايەن؛ مەن ئۇلارنىڭ يولىنى تۈز بېشىغا چۈشۈرىمەن، ـ دېدى. **11** ۋە مانا، يېنىغا پۇتۇچىنىڭ سياھدىنى ئاسقان، كاتاپ كىيىملەرنى كىيگەن كىشى قىلغان ئىشنى مەلۇم قىلىپ: «ماڭا سەن پېرىۋغان ئىشنى ئورۇندىدىم» ـ دېدى.

10 مەن قاردىم، مانا، كېرۇبلارنىڭ بېشى ئۈستىدىكى گۈمبەز ئۈستىدە، كۆك ياقۇتنىڭ قىياپىتىدەك بىر تەختنىڭ كۆرۈنۈشى تۇراتتى، **2** ۋە [تەختكە ئولتۇرغۇچى] كاتاپ كىيىملەرنى كىيگەن كىشىگە: «كېرۇبلارنىڭ ئاستىدىكى چاقلارنىڭ تارىسىغا كىر، قوللىرىڭنى كېرۇبلار

تارىسىدا كۆيۈۋاتقان چوغلارغا تولدۇرۇپ، تۇلارنى شەھەر ئۈستىگە چېچىۋەت» ـ دېدى. مەن قاردىم، تۇ شۇنداق قىلىشقا باشلىدى. **3** بۇ كىشى كىرگەنده كېرۇبلار ئۆينىڭ ئوڭ تەرىپىدە تۇراتتى؛ [شان-شەرەپلىك] بۇلۇت ئۆينىڭ ئىچكى ھويلىسىنى تولدۇردى. **4** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى كېرۇب ئۈستىدىن چىقىپ، ئۆينىڭ بوسۇغىسىغا كەلگەندە، ئۆي بۇلۇتقا تولدى، ھويلا بولسا پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىنىڭ جۇلالىقىغا چۈمگەن. **5** كېرۇبلارنىڭ قاناتلىرىنىڭ ساداسى ھەممىدن قادىرنىڭ سۆزلىگەن چاغدىكى ئاۋازىدەك بولۇپ، سىرتتىكى ھويلىغا ئاڭلىنىپ تۇراتتى. **6** ۋە شۇنداق بولدىكى، [رەب] كاتاپ كىيىملەرنى كىيگەن كىشىگە: «چاقلار تارىسىدىن، يەنى كېرۇبلار تارىسىدىن ئوت ئالغىن» ـ دەپ ۋېرۋغىنىدا، تۇ كىرىپ بىر چاقنىڭ يېنىدا تۇردى. **7** ۋە كېرۇبلاردىن بىرى تۈز قولىنى كېرۇبلار ئوتتۇرىسىدىكى ئوتقا سوزۇپ ئۆنگىدىن ئوت ئېلىپ، كاتاپ كىيىملەرنى كىيگەن كىشىنىڭ قوللىرىغا سالدى؛ تۇ بۇنى ئېلىپ چىقىپ كەتتى **8** (كېرۇبلارنىڭ قاناتلىرى ئاستىدا، ئادەمنىڭ قوللىرىنىڭ قىياپىتى كۆرۈنۈپ تۇراتتى). **9** مەن قاردىم، مانا، كېرۇبلارنىڭ يېنىدا تۆت چاق بار ئىدى، بىر كېرۇبنىڭ يېنىدا بىر چاق، يەنە بىر كېرۇبنىڭ يېنىدا يەنە بىر چاق تۇراتتى، چاقلارنىڭ قىياپىتى بولسا بېرىل ياقۇتنىڭ كۆرۈنۈشىدە ئىدى. **10** تۇلارنىڭ شەكلى بولسا، تۆتىلىسىنىڭ ئوخشاش ئىدى، يەنى چاق ئېچىدە چاق باردەك كۆرۈنەتتى. **11** كېرۇبلار ماڭغاندا، تۇلار يۈزلەنگەن تۆتىلا تەرەپكە تۇدۇل قاراپ ماڭاتتى؛ ماڭغاندا تۇلار ھېچ بۇرۇلمايتتى، بەلكى بېشى قايسى تەرەپكە قاريغان بولسا، تۇلار شۇ تەرەپكە ماڭاتتى، تۇلار ماڭغاندا ھېچ بۇرۇلمايتتى. **12** تۇلارنىڭ پۈتۈن تېنى، دۇمبىلىرى، قوللىرى، قاناتلىرى ۋە تۇلارنىڭ چاقلىرىمۇ، يەنى تۆتىسىگە تەۋە چاقلارنىڭ ئەتراپى كۆزلەر بىلەن تولغاندى. **13** چاقلارنى بولسا: «پىرقىرايدىغان چاقلار!» ـ دەپ ئاتىغىنىنى تۈز قۇلقىم بىلەن ئاڭلىدىم. **14** ھەربىر كېرۇبنىڭ تۆت يۈزى بار ئىدى، بىرىنچىسى كېرۇبنىڭ يۈزى، ئىككىنچىسى ئادەمنىڭ يۈزى، ئۈچىنچىسى شىرنىڭ يۈزى، تۆتىنچىسى بۇركۈتنىڭ يۈزى ئىدى. **15** كېرۇبلار يۇقىرىغا ئۆرلىدى. بۇلار دەل مەن كېۋار دەريىسى بويىدا كۆرگەن ھايات مەخلۇقلار ئىدى. **16** كېرۇبلار ماڭغاندا، چاقلارمۇ تۇلارغا يانداشىپ ماڭاتتى؛ كېرۇبلار يەردىن ئۆرلەشكە قاناتلىرىنى كۆتۈرگىنىدە، چاقلارمۇ تۇلارنىڭ يېنىدىن بۇرۇلۇپ كەتمەيتتى. **17** تۇلار تۇرغاندا، چاقلارمۇ تۇراتتى؛ تۇلار كۆتۈرۈلگەنده، چاقلارمۇ تۇلار بىلەن كۆتۈرۈلەتتى؛ چۈنكى ھايات مەخلۇقلارنىڭ روھى چاقلاردا ئىدى. **18** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئۆينىڭ بوسۇغىسى ئۈستىدىن چىقىپ، كېرۇبلار ئۈستىدە تۇردى؛ **19** كېرۇبلار قاناتلىرىنى كېرىپ، كۆز ئالدىمدا يەردىن كۆتۈرۈلدى، تۇلار ئۆيدىن چىققاندا، چاقلارمۇ تۇلارنىڭ يېنىدا ئىدى؛ تۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ شەرقىي دەرۋازىسىدا تۇراتتى؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى تۇلارنىڭ ئۈستىدە يۇقىرى تۇراتتى. **20** بۇلار بولسا دەل مەن كېۋار دەريىسى بويىدا كۆرگەن، ئىسرائىل خۇداسىنىڭ ئاستىدا تۇرغان مەخلۇقلار ئىدى؛ تۇلارنىڭ كېرۇبلار ئىكەنلىكىنى بىلدىم. **21** تۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ تۆتىنچى يۈزى، ھەربىرىنىڭ تۆتىنچى قانىتى، قاناتلىرى ئاستىدا ئىنسان قولى سياقىدىكى قوللىرى بار ئىدى. **22** تۇلارنىڭ يۈزلىرىنىڭ قىياپىتى بولسا، تۇلار مەن كېۋار دەريىسى بويىدا كۆرگەن يۈزلەر ئىدى، تۇلارنىڭ تۇرقى ۋە يۈزلىرى مەن كۆرگەنگە ئوخشاش ئىدى؛ تۇلارنىڭ ھەربىرى تۈز تۇدۇلغا قاراپ ماڭاتتى.

11 روھ مېنى كۆتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ شەرقىي، يەنى شەرقتە قارايدىغان دەرۋازىسىغا ئاپاردى؛ ۋە مانا، دەرۋازىنىڭ بوسۇغىسىدا يىگىرمە بەش ئادەم تۇراتتى؛ مەن تۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئاۋامنىڭ ئاقساقىلى بولغان، ئازۇرنۇرنىڭ ئوغلى چائارانىيا ھەم بەنايانىڭ ئوغلى پىلاتىيانى كۆردۈم. **2** ۋە تۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، قەبىھلىكنى ئويلاپ چىققۇچى، مۇشۇ شەھەردە رەزىل مەسلىھەت بە رگۈچى ئادەملەر دەل بۇلاردۇر. **3** تۇلار: «ۋەيلەرنى سېلىش ۋاقتى يېقىنلاشتى ئەمەسمۇ؟ بۇ شەھەر بولسا قازان، بىز بولساق، ئېچىدىكى گۆش» ـ دەيدۇ. **4** شۇڭا تۇلارنى ئەيىبلەپ بېشارەت بە رگىن؛ ـ بېشارەت بە رگىن، ئى ئىنسان ئوغلى! ـ دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ روھى ۋۇجۇدۇمغا تۇرۇلۇپ چۈشۈپ، ماڭا سۆز قىلغان: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ» ـ دېگىن. «سىلەرنىڭ شۇنداق دېگىنىگىلارنى، ئى ئىسرائىل جەمەتى، كۆڭۈلۈڭگە رگە پۈككەن ئوي-پىكرىڭلارنى، مەن بىلىمەن. **6** سىلەر مۇشۇ شەھەردە ئادەم تۇلتۇرۇشنى كۆپەيتكەنسىلەر؛ سىلەر رەستە-كوچىلارنى تۇلتۇرۇلگەنلەر بىلەن تولدۇرغانسىلەر». **7** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر تۇلتۇ رگەن كىشىلەر بولسا، دەل شۇ گۆشتۇر، شەھەر بولسا قازاندۇر؛ بىراق سىلەرنى بولسا تۇنگۈدىن تارتىۋالىمەن. **8** سىلەر قىلىچتىن قورقۇپ كەلگەنسىلەر، ۋە مەن ئۈستۈڭلارغا بىر قىلىچ چۈشۈرىمەن» ـ دەيدۇ

رەب پەرۋەردىگار. **9** «شۇنىڭ بىلەن مەن سىلەرنى شەھەردىن تارتۇپلىپ، يات ئادەملەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلاردىن ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. **10** سىلەر قىلچىلىنىپ يىقىلىسىلەر، ئىسرائىل چېگرالىرىدا ئۈستۈڭلارغا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن؛ ۋە سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **11** بۇ شەھەر سىلەر ئۈچۈن «قازان» بولمايدۇ، ھەم سىلەرمۇ ئۇنىڭكى «گۆش»ى بولمايسىلەر؛ مەن ئىسرائىل چېگرالىرىدا ئۈستۈڭلاردىن ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. **12** ۋە سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر؛ سىلەر مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە يۈرمىگەن، ھۆكۈملىرىم ۋىچە ماڭمىغانسىلەر، بەلكى ۋېچۈرە گۈلدىكى ئەللەرنىڭ ھۆكۈملىرى ۋىچە ماڭغانسىلەر». **13** شۇنداق بولدىكى، مەن پېشاۋەت بېرىۋاتقىنىمدا، بەنايانىڭ ئوغلى پىلاتىيا جان ئۈزدى. مەن دۇم يىقىلدىم: «ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! سەن ئىسرائىلنىڭ قالدىسىنى پۈتۈنلەي يوقاتماقچىمۇسەن؟» ـ دەپ قاتتىق ئاۋازدا ندا قىلدىم. **14** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **15** ئى ئىنسان ئوغلى، يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ: «پەرۋەردىگاردىن يىراق كېتىڭلار! چۈنكى مۇشۇ زېمىن بىزگىلا مىراس قىلىپ تەقدىم قىلىنغان!» دېگەن گېپى، سېنىڭ قېرىنداشلىرىڭ، يەنى سېنىڭ قېرىنداشلىرىڭ بولغان سۆزگۈنلە رگە ھەم ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتىگە قارىتىپ ئېيتىلغان. **16** شۇڭا ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: گەرچە مەن ئۇلارنى يىراق يەرلە رگە، ئەللەر ئارىسىغا يۆتكىۋەتكەن ھەم مەملىكەتلەر ئىچىگە تارقىتىۋەتكەن بولساممۇ، ئۇلار بارغان يەرلەردىمۇ مەن ئۆزۈم ئۇلارغا كىچىككىنە بىر پاك-مۇقەددەس باشپاناھ بولىمەن». **17** شۇڭا مۇنداق دېگىن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن سىلەرنى ئەللەردىن يىغىمەن، تارقىتىۋېتىلگەن مەملىكەتلەردىن سىلەرنى جەم قىلىمەن، ئاندىن ئىسرائىل زېمىنىنى سىلە رگە قايتۇرۇپ تەقدىم قىلىمەن. **18** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇ يەر گە قايتىپ كېلىدۇ، ئۇلار بارلىق لەنەتلىك نەرسىلىرىنى ھەم بارلىق يىرگىنچلىك ئىشلىرىنى ئۇ يەردىن يوق قىلىدۇ. **19** مەن ئۇلارغا بىر قەلبنى بېرىمەن، ئىچىگىلارغا يېڭى بىر روھنى سالىمەن؛ مەن ئۇلارنىڭ ئېنىدىن تاشتەك قەلبنى ئېلىپ تاشلايمەن، ئۇلارغا مېھرىلىك بىر قەلبنى بېرىمەن. **20** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە يۈرىدۇ، مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى چىڭ تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىلىدۇ. ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ، مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن. **21** بىراق كۆڭۈللىرى لەنەتلىك نەرسىلە رگە ۋە يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىغا بېغىشلانغانلار بولسا، مەن ئۇلارنىڭ يوللىرىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرىمەن»، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار». **22** كېرۇبلار قاناتلىرىنى يايدى، ئۇلارنىڭ چاقلىرى ئۆز يېنىدا ئۇراتتى؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى ئۇلار ئۈستىدە يۇقىرى ئۇراتتى؛ **23** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىپ، شەھەرنىڭ شەرق تەرىپىدىكى تاغ ئۈستىدە توختىدى. **24** شۇنىڭ بىلەن روھ مېنى كۆتۈرۈپ، خۇدانىڭ روھى بە رگەن بۇ كۆرۈنۈشتە مېنى كالدىيە گە، يەنى سۈرگۈن بولغانلارغا ئاپاردى؛ شۇئان مەن كۆرگەن بۇ كۆرۈنۈش مەندىن كەتتى. **25** شۇنىڭ بىلەن مەن سۈرگۈن بولغانلارغا پەرۋەردىگار ماڭا كۆرسەتكەن بارلىق ئىشلارنى سۆزلەپ بەردىم.

12

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، سەن ئاسىي بىر جەمەت ئارىسىدا تۇرسەن؛ ئۇلارنىڭ كۆرۈشكە كۆزى بار ئەمما كۆرمەيدۇ، ئاڭلاشقا قۇلىقى بار، ئەمما ئاڭلىمايدۇ، چۈنكى ئۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر. **3** ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، سۈرگۈن بولغۇچىنىڭ يۈك-تاقلىرىنى تەييارلاپ قويغىن؛ ۋە كۈندۈزدە ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا سۈرگۈن بولغۇچىدەك ئۆز جايىڭدىن باشقا جايغا بارغىن. گەرچە ئۇلار ئاسىي بىر جەمەت بولسىمۇ، ئېھتىماللىقى يوق ئەمەسكى، ئۇلار چۈشىنىپ يېتىدۇ. **4** كۈندۈزدە ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا سۈرگۈن بولۇشقا تەييارلىغان يۈك-تاقلارىدەك يۈك-تاقلىرىڭنى ئېلىپ چىق؛ ئاندىن كەچ كىرەي دېگەندە ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا سۈرگۈن بولدىغان كىشىلەرىدەك جايىڭدىن چىقىپ كەتكىن؛ **5** تامنى كولاپ تېشىپ، يۈك-تاقلىرىڭنى ئېلىپ چىققىن؛ **6** ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا بۇنى مۇر ئۈگىگە ئېلىپ، گۈزگۈمدا كۆتۈرۈپ چىقىپ كەتكىن؛ يەرنى كۆرەلەسلىكىڭ ئۈچۈن يۈز ئۆتۈنى يالىقىن؛ چۈنكى مەن سېنى ئىسرائىل جەمەتىگە بېشارەت قىلدىم. **7** ۋە مەن ۋېيرۇلغان ۋىچە شۇنداق قىلدىم، كۈندۈزدە مەن سۈرگۈن بولغۇچى كىشىدەك يۈك-تاقلىرىمنى ئېلىپ چىقتىم؛ ۋە كەچ كىرگەندە قولۇم بىلەن تامنى كولاپ تېشىپ، يۈل-تاقلىرىمنى چىقىرىپ، گۈزگۈمدە ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا مۇرەمگە ئېلىپ كۆتۈرۈپ ماڭدىم. **8** ئەتىگەندە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **9** «ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتى، يەنى ئاسىي بىر جەمەت، سەندىن: «بۇ نېمە قىلغىنىڭ؟» دەپ سوريغان ئەمەسمۇ؟ **10** ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: بۇ يۈكلەنگەن ۋەھىي يېرۇسالېمدىكى شاھزادە ھەم شۇ يەردىكى بارلىق ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر توغرۇلۇقتۇر» ـ دېگىن. **11** ئۇلارغا: «مەن سىلەر ئۈچۈن بېشارەت. مەن قانداق قىلغان بولسام، ئەمدى ئۇلارغىمۇ شۇنداق ئىشلار قىلىدۇ؛ ئۇلار ئەسىر بولۇپ سۈرگۈن بولىدۇ» ـ دېگىن. **12** ئۇلار ئارىسىدىكى شاھزادە ئۆز يۈك-تاقلىرىنى گۈزگۈمدە مۇرىسىدە كۆتۈرۈپ چىقىدۇ؛ ئۇلار تامنى كولاپ تېشىپ ئۇ ئۆشۈكتىن نەرسىلىرىنى چىقىرىدۇ؛ ئۇ ئۆز يۈزىنى يېپىپ زېمىنى كۆرەلەيدىغان بولىدۇ. **13** شۇنىڭ بىلەن ئۆز تورۇمنى ئۇنىڭ ئۈستىگە يايمەن، ئۇ مېنىڭ قىلتىقىمدا تۇتۇلىدۇ؛ مەن ئۇنى كالدىيەنىڭ زېمىنى بولغان بابىلغا ئاپىرىمەن، بىراق ئۇ ئۇ يەرنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرمەيدۇ، ئۇ شۇ يەردە ئۆلىدۇ. **14** ئۇنىڭغا يارىدەملەشكەن ۋېچۈرىسىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىنى ھەم بارلىق قوشۇنلىرىنى مەن بارلىق شامالغا تارقىتىۋېتىمەن؛ مەن قىلىچنى غىلاپتىن سۇغۇرۇپ ئۇلارنى قوغلايمەن. **15** مەن ئۇلارنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىۋەتكىنىمدە، مەملىكەتلەر ئىچىگە تاراتقىنىمدا ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. **16** بىراق ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى ئاز بىر قىسمىنى، قىلىچ، ئاچارچىلىق ھەم ۋابا كېسىلىدىن خالاس قىلىمەن؛ مەقسىتم شۇكى، ئۇلارغا ئۇزلىرى باردىغان ئەللەردە ئۇزلىرىگە يەرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى ئېتىراپ قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ». **17** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **18** «ئىنسان ئوغلى، ئۆز ئېنىڭنى تىترىگەن ھالدا يېگىن، سۈيۈكۈڭنى دىر-دىر قىلىپ ئەنسىرىگەن ھالدا ئىچكىن؛ **19** ھەم شۇ زېمىندىكى كىشىلە رگە مۇنداق دەپ ئېيتقىن: «رەب پەرۋەردىگار يېرۇسالېمدىكىلەر ۋە ئىسرائىل زېمىنىدە ئۇرۇۋاتقانلار توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: «ئۇلار ئۆز ئېنىنى ئەنسىرەش ئىچىدە يەيدۇ، سۈيىنى دەككە-دۇككىدە ئىچىدۇ؛ چۈنكى زېمىندە ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ جەبىر-زۇلۇمى ۋېيىلدىن، ئۇ يەر ھەممىسى يەكسان قىلىنىدۇ. **20** ئاھاللىك شەھەرلەر خارابە بولۇپ، زېمىن ۋېيرانە بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر». **21** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **22** «ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل زېمىنىدە: «كۈنلەر ئۇزارتىلىدۇ، ھەر بىر ئالامەت كۆرۈنۈش بىكارغا كېتىدۇ» دېگەن ماقالىنى ئېيتقىنى نېمىسى؟ **23** ئەمدى ئۇلارغا: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن بۇ ماقالنى يوق قىلىمەن، ئىسرائىلدا بۇ ماقال ئىككىنچى ئىشلىتىلمەيدۇ؛ سەن ئەكسىچە ئۇلارغا: «كۈنلەر يېقىنلاشتى، ھەر بىر ئالامەت كۆرۈنۈشنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشىمۇ يېقىنلاشتى» ـ دېگىن. **24** چۈنكى ئىسرائىل جەمەتىدە يالغان «ئالامەت كۆرۈنۈش» ياكى ئادەمنى ئۆچۈرۈدىغان پاچىلىقلار قايتا بولمايدۇ. **25** چۈنكى مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ مەن سۆز قىلىمەن، ھەم قىلغان سۆزۈم چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ، يەنە كېچىكتۈرۈلمەيدۇ. چۈنكى سىلەرنىڭ كۈنلىرىگالاردا، ئى ئاسىي جەمەت، مەن سۆز قىلىمەن ھەم ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار». **26** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **27** «ئى ئىنسان ئوغلى، مانا، ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر سېنىڭ توغرۇلۇق: «ئۇ كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر ئۆزۈن كۈنلەردىن كېيىنكى ۋاقىتلارنى كۆرسىتىدۇ، ئۇ بە رگە يىراق كەلگۈسى توغرۇلۇق بېشارەت بېرىدۇ» ـ دەيدۇ. **28** شۇڭا ئۇلارغا: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مېنىڭ سۆزلىرىمدىن ھېچقايسىسى يەنە كېچىكتۈرۈلمەيدۇ، بەلكى قىلغان سۆزۈم ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار» ـ دېگىن».

13

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** «ئى ئىنسان ئوغلى، سەن ئىسرائىلنىڭ بېشارەت بە رگۈچى پەيغەمبەرلىرى، يەنى ئۆز تەسەۋۋۇرى بىلەن بېشارەت بە رگۈچىلەرنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ: «پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار!» ـ دېگىن. **3** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۆز روھىغا ئەگىشىپ ماڭىدىغان، ھېچ ۋەھىينى كۆرمىگەن ھاماقەت پەيغەمبەرلەرنىڭ ھالىغا ۋاي! **4** ئى ئىسرائىل، سېنىڭ پەيغەمبەرلىرىڭ خۇددى خارابىلەر ئارىسىدا يۈرۈۋاتقان تۈلكىلەردەك بولدى. **5** سىلەر بۇسۇلۇگەن جايلارغا چىقمىغانسىلەر، ئۆزىڭ پەرۋەردىگارنىڭ كۈنىدە بولدىغان جەڭدە پۇختا تۇرۇشنى ئۈچۈن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ بۇزۇلغان تېمىنى ھېچ ياسىمىدىلار. **6** «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ» دېگۈچىلەر بولسا پەقەت ساختا بىر كۆرۈنۈشنى ۋە يالغان پالنى كۆرگەنلەردىن ئىبارەتتۇر، پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئەۋەتمىگەن؛ بىراق ئۇلار ئۆز سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشىنى ئۈمىد قىلدۇ. **7** سىلەر «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ» دېگىنىڭلاردا، مەن ھېچ سۆز قىلمىغان تۇرسام، سىلەر ساختا بىر «ئالامەت كۆرۈنۈش»نى كۆرگەن، يالغان پالنى ئېيتقان ئەمەسمۇ؟ **8** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر ۋەيدۇرما سۆزلىگىنىڭلار، يالغان «ئالامەت كۆرۈنۈش»لەرنى كۆرگىنىڭلار ئۈچۈنلا، ئەمدى مانا، مەن سىلە رگە قارشىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، **9** ـ مېنىڭ قولۇم ساختا «ئالامەت كۆرۈنۈش»نى كۆرگەن ۋە يالغان پالنى ئېيتقان پەيغەمبەرلەر

بىلەن قارشىلىشىدۇ، ئۇلار تۆز خەلقىمىنىڭ كېڭىشىدە ئولتۇرمايدۇ، ئۇلار ئىسرائىل جەمەتىنىڭ نەسەبنامىسىدە خاتىرىلەنمەيدۇ، ئۇلار ئىسرائىلنىڭ زېمىنىغا ھېچ كىرگۈزۈلمەيدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىگىلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **10** بەرھەق، ئۇلار تىنچ-ئامانلىق بولىغاندىمۇ «تىنچ-ئامانلىق!» دەپ جار سېلىپ، خەلقىمنى ئېزىقتۇرغانلىقى ئۈچۈن، بىرسى نېپىز ئارا تامنى قوپۇرسا، ئۇلار كېلىپ پەقەت ئۆنى ھاك سۈۋاق بىلەن ئاقارتىپ قويغانلىقى ئۈچۈن ـ **11** تامنى ھاك سۈۋاق بىلەن ئاقارتىۋاتقانلارغا: «بۇ تام يىقىلدۇ!» دېگىن! كەلكۈندەك بىر يامغۇر ياغىدۇ! ئى يوغان مۆلدۈرلەر، سىلەر چۈشىسىلەر! دەھشەتلىك بىر شامال چىقىدۇ، **12** ۋە مانا، تام ئۇرۇلۇپ چۈشكەندە، خەق سىلەردىن: «سىلەر بۇ تامنى سۈۋىغان ھاك سۈۋاق قېنى!» دەپ سورىمامدۇ؟ **13** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئۆز قەھرىم بىلەن دەھشەتلىك بىر شامال پارتلىتىپ چىقىرىمەن، مېنىڭ ئاچچىقىمدىن كەلكۈندەك بىر يامغۇر ۋە ھەممىنى ھالاك قىلدىغان قەھرلىك مۆلدۈرلەر ياغىدۇ. **14** شۇنىڭ بىلەن مەن سىلەر ھاك سۈۋاق بىلەن ئاقارتقان تامنى غۇلىتىپ، ئۇنىڭ ئۆلۈنى ئاشكارە قىلىپ، ئۆنى يەر بىلەن يەكسان قىلىمەن؛ ئۇ غۇلاپ چۈشكەندە، سىلەر ئۆنىڭ ئارىسىدا ھالاك بولىسىلەر؛ ۋە مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگىلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **15** شۇنداق قىلىپ مەن قەھرىمنى تام ھەم ئۆنى ھاك سۈۋاق بىلەن ئاقارتقانلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈپ يېغىندىن چىقىمەن؛ ۋە: «تام يوق بولدى، شۇنداقلا ئۆنى ھاك سۈۋاق بىلەن ئاقارتقانلار، يەنى يېرۇسالىم توغرۇلۇق بېشارەت بە رگۈچى، ھېچ تىنچ-ئامانلىق بولمىغاندىمۇ ئۇ توغرۇلۇق تىنچ-ئامانلىقنى كۆرسەتكەن «ئالامەت كۆرۈنۈش»نى كۆرگەن ئىسرائىلنىڭ پەيغەمبەرلىرىمۇ يوق بولدى» ـ دەيمەن». **17** «ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئۆز تەسەۋۋۇرى ۋىجىچە بېشارەت بە رگۈچى ئۆز خەلقىڭنىڭ قىزلىرىغا يۈز ئۆگۈنى قارىتىپ، ئۇلارنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ **18** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئۆز بىغىشلىرىنىڭ ھەربىرىگە [سىھىرلىك] بىلەز ئۆكەرنى قاداپ، جانلارنى تۇزاققا ئېلىش ئۈچۈن ھەرقانداق ئېگىز-پاكار ئادەملەرنىڭ بېشىغا پەرەنجىنى ياسىغانلارغا ۋاي! ئەمدى سىلەر ئۆز خەلقىمنىڭ جانلىرىنى تۇزاققا چۈشۈرۈپ، جانلىرىڭلارنى ساق قالدۇرىمز دەۋاتامسىلەر؟ **19** نەچچە ئوتام ئارپا، نەچچە چىشلەم نانىي دەپ سىلەر ماڭا كۆيۈرلۈق قىلىپ، يالغان سۆز ئۈگە قۇلاق سالىدىغان مېنىڭ خەلقىمگە يالغانچىلىقىڭلار ئارقىلىق ئۆلەمسىگە تېگىشلىكلىرىنى ئولتۇرۇپ، ئىرىك قالماسلىققا تېگىشلىكلىرىنى ھايات قالدۇرماقچىمۇسىلەر؟ **20** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن سىلەرنىڭ قۇشلارنى تۇزاققا چۈشۈۋ ئۈگەندەك كىشىلەرنى تۇزاققا چۈشۈرگۈچى سىھىرلىك «تېگىش»لىرىڭلارغا قارشىمەن؛ مەن ئۇلارنى بىلىكىڭلاردىن يېرتىپ تاشلايمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر قۇشلارنى تۇزاققا چۈشۈ ۋگەندەك ئۇتقان كىشىلەرنى ئە ركىنلىككە ئۇچۇرۇۋېتىمەن. **21** مەن سىلەرنىڭ پەرەنجىلىرىڭلارنىمۇ يىرتىپ تاشلۇۋېتىپ، خەلقىمنى قولۇڭلاردىن قۇتقۇزىمەن؛ ئۇلار يەنە قولۇڭلاردا ئوۋلا بولۇپ تۇرمايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگىلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **22** سىلەر يالغانچىلىق بىلەن، ئۆزۈڭ ئازار بەرمىگەن ھەققانىي ئادەملەرنىڭ كۆڭلىگە ئازار بە رگەنلىكىڭلار ئۈچۈن، شۇنداقلا رەزىل ئادەملەرنىڭ ھاياتىنى ساقلاپ قۇتقۇزۇشقا ئۇلارنى رەزىل يولدىن يانىدۇرمامي، ئە كسىچە ئۇلارنىڭ قولىنى كۆچەيتكىنىڭلار ئۈچۈن، **23** سىلەر قۇرۇق «ئالامەت كۆرۈنۈش»لەرنى ئىككىنچى بولۇپ كۆرمەيسىلەر، يا كى يالغان پالچىلىق قىلمايسىلەر؛ مەن ئۆز خەلقىمنى قولۇڭلاردىن قۇتقۇزىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگىلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر».

14

ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنىڭ بەزىلىرى مېنىڭ يېنىمغا كېلىپ ئىمدا ئولتۇرۇشتى. **2** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **3** «ئى ئىنسان ئوغلى، مۇشۇ ئادەملەر ئۆز بۇتلىرىنى كۆڭلىگە تىكىپ، ئادەملەرنى پۈتلاشتۇرىدىغان ئۆز قەبىھلىكىنى كۆز ئالدىغا قويغاندىكى. ئەمدى ئۇلارنىڭ مېنى ئىزدەپ مەندىن يول سوراشنى قوبۇل قىلامدىمەن؟ **4** ئەمدى ئۇلارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئىسرائىل جەمەتىدىكى كۆڭلىدە ئۆز بۇتلىرىنى تىكىپ، ئادەملەرنى پۈتلاشتۇرىدىغان ئۆز قەبىھلىكىنى كۆز ئالدىغا قويۇپ، ئاندىن پەيغەمبەر ئالدىغا كېلىدىغان ھەربىر ئادەمنى بولسا، مەنكى پەرۋەردىگار ئۆزىنىڭ كۆپلۈكى ۋىجىچە جاۋاب قايتۇرىمەن. **5** شۇنداق قىلىپ مەن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ كۆڭلىنى ئۆزۈمگە ئىگىلەرنىمەن؛ چۈنكى ئۇلار بارلىق بۇتلىرى بىلەن ماڭا يات بولۇپ كەتتى». **6** ـ شۇڭا ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «توۋا قىلىڭلار! بۇتلىرىڭلاردىن يېنىپ [يېنىمغا] قايتىپ كېلىڭلار! بارلىق يىرگىنچلىك قىلمىشىڭلاردىن يۈز ئۆگۈڭلارنى ئۇرۇڭلار! **7** چۈنكى ئىسرائىل جەمەتىدىكى ئۆزلىرىنى مەندىن ئايرىپ، ئۆز بۇتلىرىنى كۆڭلىدە تىكىپ، ئادەملەرنى پۈتلاشتۇرىدىغان ئۆز قەبىھلىكىنى كۆز ئالدىغا قويۇپ، ئۆزلار ئىسرائىل جەمەتىدىكى كېلىپ مېنى ئىزدەپ ياكى شۇنىڭغا ئوخشاش ئىسرائىلدا ئولتۇرۇۋاتقان ھەرقايسى مۇساپىرلار بولسا، مەنكى پەرۋەردىگار ئۆزۈم ئۈلارغا جاۋاب قايتۇرىمەن؛ **8** مەن مۇشۇ كىشىنى بىر ئاگاھ بېشارىتى قىلىپ ئۆنى سۆز-چۆچەككە قالدۇرۇشقا يۈزۈمنى ئۆنىڭغا قارشى قىلىمەن؛ مەن خەلقىمنىڭ ئارىسىدىن ئۆنى ئۈزۈۋېتىۋاتىلايمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگىلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **9** بىراق پەيغەمبەر ئۆزى ئېزىقتۇرۇلۇپ، بىر بېشارەتلىك سۆز قىلغان بولسا، ئۇ چاغدا ئۆزۈم پەرۋەردىگار شۇ پەيغەمبەرنى ئېزىقتۇغا ئۇچراتقانىمەن؛ مەن ئۆنىڭغا قارشى قولۇمنى ئۈزارتىپ، ئۆنى خەلقىم ئارىسىدىن ھالاك قىلىمەن. **10** ئۇلار قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ، پەيغەمبەر رگە بېرىلىدىغان جازا بىلەن سورىغۇچىغا بېرىلىدىغان جازا ئوخشاش بولىدۇ. **11** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل جەمەتى يەنە مەندىن چەتەپ كەتمەيدۇ، ياكى يەنە ئاسىيلىقلىرى بىلەن ئۆزلىرىنى بۇلغىمايدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ خەلقىم، ۋە مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار». **12** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **13** «ئى ئىنسان ئوغلى، مەلۇم بىر زېمىن ماڭا ئاسىيلىق قىلىپ گۇناھ قىلغاندا، مەن شۇنىڭ بىلەن قولۇمنى ئۇنىڭغا قارشى ئۈزارتىپ، ئۇلارنىڭ يولا نىچۈكى بولغان ئىنىنى قۇرۇقتۇۋېتىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاچارچىلىقنى ئەۋەتىمەن ھەم ئىنسان ۋە ھايۋانلارنى ئۇنىڭدىن ئۈزىمەن؛ **14** ئەمدى ئۇ چاغدا نۇھ، دانىيال ۋە ئايۇپنىڭ ئىبارەت ئۈچ ھەزرەت ئۇنىڭدا بولسىمۇ، ئۇلار ئۆز ھەققانىيلىقى ۋەيەلىدىن پەقەت ئۆز جانلىرىنلا ساقلىيالغان بولاتتى ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **15** ئە گەر مەن زېمىندىن يىرتقۇچ ھايۋانلارنى ئوتكۈزسەم، ئۇلار ئۆنى بالىلىرىدىن جۇدا قىلسا، ھايۋانلار تۈپەيلىدىن ئۇنىڭدىن ئوتكۈچى ھېچبىر ئادەم بولماي، ئۇ ۋېرانە بولسا، **16** ئەمدى مەن ئۇ چاغدا ئۆزۈم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ مۇشۇ ئۈچ ھەزرەت ئۇنىڭدا ئۇرۇۋاتقان بولسىمۇ، ئۇلار نە ئۆز ئوغۇللىرى نە قىزلىرىنى قۇتقۇزالمايتى؛ ئۇلار پەقەت ئۆز جانلىرىنى قۇتقۇزالايتى، زېمىنىڭ ئۆزى ۋېرانە بېتى قالاتتى. **17** ياكى بولمىسا مەن شۇ زېمىنغا قىلىچنى چۈشۈرۈپ، ئۇنىڭدىن ئىنسان ھەم ھايۋانىنى ئۈزۈۋۈەتكەن بولسام، **18** ئەمدى ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ مۇشۇ ئۈچ ھەزرەت ئۇنىڭدا ئۇرۇۋاتقان بولسىمۇ، ئۇلار نە ئۆز ئوغۇللىرى نە قىزلىرىنى ساقلاپ قۇتقۇزالمايتى؛ ئۇلار پەقەت ئۆز جانلىرىنى قۇتقۇزالايتى. **19** ياكى بولمىسا مەن شۇ زېمىنغا ۋابا كېسىلىنى چۈشۈرۈپ، ئۆز قەھرىمنى قان تۆكتۈرۈلۈشى بىلەن ئۇستىگە تۆكسەم، ئۇنىڭدىن ئىنسان ھەم ھايۋانىنى ئۈزۈۋۈەتكەن بولسام، **20** ئەمدى ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ نۇھ، دانىيال ۋە ئايۇپنىڭ ئىبارەت ئۈچ ھەزرەت ئۇنىڭدا ئۇرۇۋاتقان بولسىمۇ، ئۇلار نە ئۆز ئوغلىنى نە قىزىنى قۇتقۇزالمايتى؛ ئۇلار پەقەت ھەققانىيلىقى بىلەن ئۆز جانلىرىنى قۇتقۇزالايتى. **21** ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەمدى شۇنداق بولغاندىن كېيىن، ئىنسان ھەم ھايۋانىنى ئۈزۈۋۈپتىش ئۈچۈن يېرۇسالىمغا تۆت جازامنى، يەنى قىلىچ، ئاچارچىلىق، يىرتقۇچ ھايۋان ۋە ۋابا كېسىلىنى چۈشۈرسەم قانداق بولار؟ **22** بىراق مانا، ئۇنىڭدا قېلىپ قالغانلار بولىدۇ، يەنى ئوغۇل-قىزلار ئۇنىڭدىن چىقىرىلىپ قۇتقۇزۇلىدۇ، مانا، ئۇلار سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا چىقىپ، سىلەر ئۇلارنىڭ يوللىرى ھەم قىلمىشلىرىنى كۆرۈپ يېتىسىلەر؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مەن يېرۇسالىمغا چۈشۈ رگەن كۈلپەت، يەنى ئۇنىڭغا چۈشۈرۈلگەن بارلىق ئىشلار ئوتغۇرۇلۇق تەسەللى ئالىسىلەر؛ **23** ئەمدى سىلەر ئۇلارنىڭ يوللىرى ھەم قىلمىشلىرىنى كۆرگىنىڭلاردا، ئۇلار سىلە رگە تەسەللى ئېيىچىلىدۇ؛ سىلەر مېنىڭ ئۇنىڭدا بارلىق قىلغان ئىشلىرىمنى بىكاردىن-بىكار قىلمىغانلىقىمنى تونۇپ يېتىسىلەر، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار».

15

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** «ئى ئىنسان ئوغلى، ئۈزۈم تېلى ياغىچنىڭ باشقا دەرەخ ياغاچلىرىدىن نېمە ئارتۇقچىلىقى بار، ئۇنىڭ شىبخىنىڭ ئورماندىكى دەرەخلەر ئارىسىدا نېمە ئالاھىدىلىكى بار؟ **3** ئۇنىڭدىن بىرەر جابدۇقنى ياساشقا ماتېريال ئالغانىنىڭ پايدىسى بارمۇ؟ ئۇنىڭدىن چىنىلەرنى ئاسقۇدەك قىرۇقنى ياسىغىلى بولامدۇ؟ **4** مانا، ئۇ ئوتقا يېقىلغۇ بولغاندا، ئوت ئۇنىڭ ئىككى ئوچىنى كۆيدۈ ئۈگەندە، ئوتىۋېسىمۇ يېرىم كۆيگەندە، ئەمدى ئۇنى بىرەر ئىشقا ئىشلەتكىلى بولامدۇ؟ **5** مانا، ئۇ سالامەت بولغاندا، ھېچقانداق ئىشقا ئىشلەتكىلى بولمىغان يەردە، ئەمدى ئوت ئۇنى كۆيدۈرۈپ يەپ كەتكەندە، ئۇنىڭ بىرەر ئىشقا ئىشلەتكىلى بولامدۇ؟ **6** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن ئورماندىكى دەرەخلەر ئارىسىدىكى ئۈزۈم تېلىنىڭ ياغىچنى ئوتقا تاپشۇرغىنىمدەك، يېرۇسالىمدا ئولتۇرۇۋاتقانلارنى ئوتقا تاپشۇرىمەن. **7** يۈزۈمنى ئۇلارغا قارشى قىلىپ قارىسامەن؛ ئۇلار بىر ئوتىدىن چىقسا، باشقا بىر ئوت ئۇلارنى يەۋېتىدۇ. ئۇلار يۈزۈمنى

ئۇلارغا قارشى بولۇپ قاراتقاندا، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى توتۇپ يېتىسىلەر.
8 ئۇلارنىڭ قىلغان ۋاپاسىزلىقلىرى تۈپەيلىدىن مەن زېمىنى ۋەيرانە قىلىمەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار».

16

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، تۆزىنىڭ يېرۇسالېمنىڭ يۈزىگە سېلىپ مۇنداق دېگىن: ـ 3 رەب پەرۋەردىگار يېرۇسالېمغا مۇنداق دەيدۇ: «سېنىڭ ئەسلىي زاتىڭ ۋە تۇغۇلۇشۇڭ قانائانىيلارنىڭ زېمىندا بولغان؛ سېنىڭ ئاتاڭ ئامورىي، ئاپاڭ ھىتتي قىز ئىدى. 4 سېنىڭ تۇغۇلۇشۇڭغا كەلسەك، سەن تۇغۇلغان كۈنۈڭدە كىندىكىڭ كېسىلمىگەن، سەن سۇدا يۇيۇلۇپ پاكىز قىلىنمىغان؛ ھېچكىم ساڭا تۇز سۈركىگەن ياكى سېپىن زاكىلمىغان. 5 ھېچكىمنىڭ كۆزى مۇشۇ ئىشلار تۈچۈن ساڭا رەھىم قىلمىغان ياكى ئىچىنى ساڭا ئاغرىتمىغان؛ ئەكسىچە سەن دالاغا تاشلۇپتىلگەنسەن، چۈنكى تۇغۇلغان كۈنۈڭدە ئەمىستىلگەنسەن. 6 شۇ چاغدا مەن يېنىڭدىن ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، سېپىن تۆز قېنىڭدا ئېغىنىپ ياتقىنىڭنى كۆرگەن؛ ۋە مەن تۆز قېنىڭدا ياتقان ھالىتىڭدە ساڭا: «ياشىغىن!» ـ دېدىم. بەرھەق، سەن تۆز قېنىڭدا ياتقان ھالىتىڭدە مەن ساڭا: «ياشىغىن!» ـ دېدىم. 7 مەن سېنى دالادىكى ئوت-چۆپلەردەك ئاينىتىم؛ سەن تۆسۈپ خېلى بوي تارتىپ چىرايلىق بېزىلىپ ۋايىغا يەتتىڭ؛ كۆكسىلىرىڭ شەكللەندى، چاچلىرىڭ ئۆزۈن تۆسۈق؛ بىراق سەن ئىچى ئۇغما-يالىڭاچ ئىدىڭ. 8 مەن يەنە يېنىڭدىن ئۆتۈۋېتىپ ساڭا قاردىم؛ مانا، ئىشق-مۇھەببەت مەۋزۇلىڭ يېتىپ كەلدى؛ مەن تونۇمىنىڭ پېشىنى ئۈستۈڭگە يېيىپ قويۇپ، يالىڭاچلىقىڭنى ئەتىم؛ مەن ساڭا قەسەم ئىچىپ، سەن بىلەن بىر ئەھدە تۈزىدۇم، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ۋە سەن مېنىڭكى بولدۇڭ. 9 مەن سېنى سۇ بىلەن يۇيۇپ، قېنىڭنى ئېنىقلىۋېتىپ، ساڭا يۇراقلىق مايىنى سۈرتىۋىدىم. 10 مەن ساڭا كەشتىلىك كۆڭلەكنى كىيگۈزۈپ، ئايىغىڭغا دەلفىن تېرىسىدىن تىككەن كەشىلەرنى سايتىم، سېنى نېپىس كاتاب بىلەن ئوراپ، يېپەك بىلەن يېپىپ قويدۇم.
11 سېنى زىۋ-زىننەتلەر بىلەن پەردازلىدىم، قوللىرىڭغا بىلەرۋىلەرنى، ۋېنۇۋىڭغا مارجانىنى تاقاپ قويدۇم؛ 12 بۇرنۇڭغا ھالقىنى، قۇلاقلىرىڭغا زىرىلەرنى، بېشىڭغا گۈزەل تاجنى كىيگۈزدۈم.
13 شۇنداق قىلىپ سەن ئالتۇن-كۈمۈش بىلەن پەردازلاندىڭ؛ كىيىم-كېچەك كلىرىڭ نېپىس كاپاپ، يېپەك ۋە كەشتىلىك رەختتىن ئىدى. يېگىنىڭ ئاق ئۇن، بال ھەم زەيتۇن مېيى ئىدى؛ سەن ئىنتايىن گۈزەل بولۇپ، خانىش مەرتىۋىسىگە كۆتۈرۈلدۈڭ. 14 گۈزەللىكىڭ ۋېپەيلىدىن ئەللەردە داڭقىڭ چىقتى؛ چۈنكى مەن ساڭا كۆركەملىكىمنى بېغىشلىشىم بىلەن گۈزەللىكىڭ كامالەتكە يەتتى، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 15 بىراق سەن گۈزەللىكىڭگە تايىنىپ، داڭقىڭنى پايدىلىنىپ ياھىشە بولدۇڭ؛ سەن ھەربىر تۈتكۈچى كىشىگە پاھىشە مۇھەببەتلىرىڭنى تۆكتۈڭ؛ گۈزەللىكىڭ تۈنۈگى بولدى! 16 سەن كىيىم-كېچەك كلىرىڭنى ئېلىپ تۈرلۈك تۈرلۈك رەڭگارەڭ بېزەلگەن «يۇقىرى جايلار»نى ياساپ، ئاندىن ئۇلارنىڭ ئۈستىدە بۇزۇقلۇق قىلغانسەن. بۇنداق ئىشلار يۈز بېرىپ باقمىغان، ۋە ئىككىنچى يۈز بەرمەيدۇ! 17 سەن مەن ساڭا بېغىشلىغان گۈزەل زىۋ-زىننەتلىرىم ۋە ئالتۇن-كۈمۈشۈم بىلەن ئە ركەك مەيۋىلارنى ياساپ ئۇلار بىلەن بۇزۇقلۇق قىلغانسەن. 18 سەن تۆز كەشتىلىك كىيىملىرىڭنى ئېلىپ ئۇلارغا كىيگۈزدۈڭ؛ مېنىڭ مېيىم ۋە مېنىڭ خۇشبۇيۇمنى ئۇلارغا سۈنۈپ بېغىشلىدىڭ؛ 19 مەن تۆز ئۈگىگە بە رگەن ئىنىمنى، مەن ساڭا تۈزۈققا بە رگەن ئاق ئاۋ، زەيتۇن مېيى ۋە بالنى بولسا، سەن ئۇلارنىڭ ئالدىغا خۇشبۇراق ھەدىيە سۈپىتىدە ئاتاپ سۈندۈڭ: ئىشلار دەل شۇنداق ئىدى! ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 20 ـ ئۇنىڭ ئۈستىگە سەن تۆزۈمگە تۇغۇپ بە رگەن قىز-ئوغۇللىرىڭنى ئېلىپ، مەيۋىلارنىڭ ئوزۇق بولسۇن دەپ ئۇلارنى قۇربانلىق قىلدىڭ. سېنىڭ بۇزۇقلۇقۇڭ ئازلىق قىلغانلىقىڭ، 21 سەن مېنىڭ بالىلىرىمنى سويۇپ ئۇلارنى ئوتتىن ئۆتكۈزۈپ مەيۋىلارغا ئاتاپ قويدۇڭمۇ؟ 22 سېنىڭ بارلىق يېرگىنىلىك قىلمىشلىرىڭ ھەم پاھىشە بۇزۇقلۇقلىرىڭدا، سەن ياشلىقىڭدا ئۇغما-يالىڭاچ بولۇپ تۆز قېنىڭدا ئېغىنىپ ياتقان كۈنلىرىڭنى ھېچقاچان ئېسىڭگە كەلتۈرمىدىڭ. 23 ئەمدى سېنىڭ بۇ رەزىللىكلىرىڭدىن كېيىن ـ (ۋاي! ھالىڭغا ۋاي! ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار) 24 سەن يەنە ئۆزۈڭ ئۈچۈن بىر پەشتاق قۇرۇپ، ھەربىر مەيدانغا بىر «يۇقىرى جاي»نى ياسىدىڭ؛ 25 سەن ھەربىر كوچىنىڭ بېشىدا «يۇقىرى جاي»ىڭنى سالدىڭ؛ سەن تۆز گۈزەللىكىڭنى يېرگىنىلىك قىلىپ، تېنىڭنى ھەربىر ئۆتكۈچىگە ئۆتۈپ، پۇتۇڭنى ئېچىپ ئۆز ئۇۋىڭنى بېرىپ پاھىشە بۇزۇقلۇقۇڭنى كۆپەيتتىڭ.
26 سەن ئىشتۇاز ئەرلىكى چوڭ قوشنىڭ بولغان مىسىرلىقلار بىلەن بۇزۇقلۇق ئۆتكۈزدۈڭ؛ مېنىڭ ئاچچىقىمنى قوزغاپ، پاھىشە بۇزۇقلۇقۇڭنى كۆپەيتتىڭ. 27 ۋە مانا، مەن ئۆز قولۇمنى ئۈستۈڭگە ئۇزارتىپ، سېنىڭ نېسىۋەڭنى ئازايتىپ قويدۇم. مەن سېنىڭدىن نەپرەتلىنىدىغان، بۇزۇق يولۇڭدىن نومۇس قىلىپ چۆچىگەنلەرنىڭ، يەنى فىلىستىيلەرنىڭ قىزلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم.
28 سەن يەنە قانىماي يەنە ئاسۇرىيلىكلەر بىلەن بۇزۇقلۇق ئۆتكۈزدۈڭ؛ بۇزۇقلۇق ئۆتكۈز رگەندىن كېيىن يەنە قانائەت قىلمىدىڭ. 29 شۇڭا سەن سودىگەرنىڭ زېمىنى، يەنى كالدىيە بىلەن بولغان بۇزۇقلۇقۇڭنى كۆپەيتىپ، بۇنىڭدىن يەنە قانائەت قىلمىدىڭ. 30 مۇشۇنداق بارلىق ئىشلارنى، يەنى نومۇسسىز پاھىشە ئايالنىڭ ئىشلىرىنى قىلىسەن، نېمانچە سۈيۈق سېنىڭ قەلبىڭ! ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، 31 تۆز ئۈگىنىڭ پەشتىقىڭنى ھەر كوچىنىڭ بېشىدا قۇربىدىغان، ھەربىر مەيداندا «يۇقىرى جاي»ىڭنى ياسايدىغان! تۆنۈك تۈستىگە سەن پاھىشە ئايالدەك تەمەس ئىدىڭ، چۈنكى سەن ھەقنى ئەزىرىگە ئالمايتىڭ! 32 ئى ۋاپاسىز ئايال، ئېرىنىڭ ئورنىدا يات ئادەملە رگە كۆرگۈل بېرىدىغان! 33 خەقلەر پاھىشە ئايالغا ھەمىشە ھەق بېرىدۇ؛ بىراق سەن ئاشىنىلىرىڭنى بۇزۇقلۇق مۇھەببەتلىرىدىن ھۇزۇر ئېلىشقا ھەربىرىدىن پېنىڭغا كەلسۇن دەپ ئۇلارنىڭ ھەممىسگە ئۈستەك بېرىپ ئىنئام قىلىسەن؛ 34 بۇزۇقلۇقتا سەن باشقا ئايالارنىڭ ئە كىسىدەن، چۈنكى ھېچكىم سېنىڭ بۇزۇق مۇھەببىتىڭنى ئىزدەپ كەلمىدى؛ سەن ئۈستەك بەردىڭ؛ ھېچ ھەق ساڭا بېرىلمىدى ـ سەن ھەققەتەن ئۇلارنىڭ ئە كىسىسەن! 35 شۇڭا، ئى پاھىشە ئايال، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا! 36 ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سېنىڭ تە گگىلىرىڭ تۆكۈلۈپ، ئاشىنىلىرىڭ بىلەن بولغان بۇزۇقلۇقلىرىڭ بىلەن سېنىڭ ۋېيات يېرىڭ ئاشكارىلانغانلىقى تۈپەيلىدىن، بارلىق يېرگىنىلىك مەبۇدلىرىڭ تۈپەيلىدىن، ئۇلارغا ئاتاپ سۈنغان بالىلىرىڭنىڭ قېنى تۈپەيلىدىن ـ 37 شۇڭا مانا، مەن سېنىڭ تۆز ئۈگىگە ئەيش-ئىشرەت مەنبەسى قىلغان، بارلىق سۈيگەن ھەم بارلىق نەپرەتلەنگەن ئاشىنىلىرىڭنى يىغىمەن ـ مەن ئۇلارنى ساڭا قارشى چېقىرىپ ئەترابىڭدىن يىغىپ، سېنىڭ ۋېيات يېرىڭنى ئۇلارغا ئاشكارە قىلىمەن، ئۇلار سېنىڭ بارلىق ۋېيات يېرىڭنى كۆرىدۇ. 38 شۇنىڭ بىلەن سېنى بۇزۇقلۇق قىلغان ھەم قان تۆككەن ئايالارنى جازالىغانىدەك جازالايمەن؛ مەن قەھەر بىلەن، ئوتەك غەزىپىمنىڭ تەلىپى بىلەن ئۈستۈڭگە قانلىق جازانى چۈشۈرىمەن؛ 39 ۋە مەن سېنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، ئۇلار سېنىڭ پەشتاقلىرىڭنى غۇلىتىدۇ، سېنىڭ «يۇقىرى جاي»لىرىڭنى چېقىپ تاشلايدۇ؛ ئۇلار كىيىم-كېچەكلىرىڭنى ئۆستۈڭدىن سالدۇرۇۋېتىپ تاشلاپ، گۈزەل زىۋ-زىننەتلىرىڭنى بۇلاپ-تالاپ، سېنى ئۇغما-يالىڭاچ قالدۇرىدۇ. 40 ئۇلار ساڭا قارشى بىر توپ كىشىلەرنى يىغىپ ئېيىقلىدۇ، ئۇلار سېنى چالما-كېسەك قىلىدۇ ھەم سېنى قىلىچلىرى بىلەن چېپىۋېتىدۇ. 41 ئۇلار ۋېيلىرىڭنى ئوت بىلەن كۆيدۈرىدۇ، كۆپ ئايالارنىڭ كۆز ئالدىدا ئۈستۈڭگە جازالارنى چۈشۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى پاھىشە ئايال بولۇشتىن قالدۇرىمەن؛ سەن يەنە ھېچقانداق «مۇھەببەت ھەققى»نى بەرمەيسەن. 42 شۇنىڭ بىلەن مەن ساڭا قاراتقان قەھرىمنى توختىتىمەن، مېنىڭ مۇقەددەسلىكىمدىن چىققان غەزەپ سەندىن كېتىدۇ؛ مەن تىنچلىنىپ قايتا ئاچچىقلانمايمەن. 43 سەن ياشلىق كۈنلىرىڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرمىدىڭ، ئە كسىچە مۇشۇ قىلمىشلىرىڭ بىلەن مېنى غەزەپلەندۈردۈڭ؛ شۇڭا مانا، تۆز يولۇڭنى تۆز بېشىڭغا قايتۇرىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ شۇنىڭ بىلەن بۇ بۇزۇقلۇقنى باشقا يېرگىنىلىك قىلمىشلىرىڭ ئۈستىگە قوشۇپ ئىككىنچى قىلمايسەن. 44 مانا، ماقالارنى ئىشلىتىدىغانلارنىڭ ھەممىسى سەن توغرۇلۇق: «ئانىسى قاندەك بولسا، قىزى شۇنداق بولار» دېگەن بىر ماقالنى تىلغا ئالىدۇ. 45 سەن تۆز ئىرى ھەم بالىلىرىدىن نەپرەتلەنگەن ئاناڭنىڭ قىزىدۇرسەن؛ ھەم تۆز ئەرلىرى ھەم بالىلىرىدىن نەپرەتلەنگەن ئاچا-سىڭىلىرىڭنىڭ ئارىلىقىدىكىسەن؛ سېنىڭ ئاناڭ بولسا ھىتتي، سېنىڭ ئاتاڭ ئامورىي ئىدى. 46 سېنىڭ ئاچاڭ بولسا سول تەرىپىڭدە تۇرغان سامارىيە، يەنى ئۇ ۋە ئۇنىڭ قىزلىرى؛ سىگلىڭ بولسا ئوڭ تەرىپىڭدە تۇرغان سودوم ۋە ئۇنىڭ قىزلىرى. 47 سەن نە ئۇلارنىڭ يوللىرىدىدا ماڭمىغان، نە ئۇلارنىڭ يېرگىنىلىك قىلمىشلىرى بويىچە ئىش قىلمىغانسەن؛ ياق! بەلكى قىسقىغىنە بىر ۋاقىت ئىچىدە سەن بارلىق يوللىرىڭدا ئۇلاردىن يۇزۇق بولۇپ كەتتىڭ.
48 تۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ سىگلىڭ سودوم، يەنى ئۇ ۋە ئاچا-سىڭىلىرى سەن ياكى سېنىڭ قىزلىرىڭنىڭ قىلمىشلىرىدەك قىلمىدى؛ 49 مانا، مۇشۇ سىگلىڭ سودومنىڭ قەبىھلىكى ـ ئۇ ۋە قىزلىرىنىڭ تە كەبىۋلۇق، نانلىرى مول، ئەندىشسىز ئازادلىك كۈنلىرىدە ئاجىز-نامراتلارنىڭ قولىنى ھېچ كۆچەيتمىگەنلىكى ئىدى. 50 ئۇلار تە كەبىۋلىشىپ، مېنىڭ ئالدىمدا يېرگىنىلىك ئىشلارنى قىلدى؛ مەن بۇنى كۆرگىنىمدە، ئۇلارنى يوقاتتىم. 51 سامارىيە بولسا سېنىڭ گۇناھلىرىڭنىڭ يېرىمىدە كۆز گۇناھ سادىر قىلمىدى، سەن بولساڭ يېرگىنىلىك قىلمىشلىرىڭنى ئۇلارنىڭكىدىن كۆپ ئاۋۇتۇپ قىلدىڭ؛ شۇنداق قىلىپ سەن يېرگىنىلىك قىلمىشلىرىڭ تۈپەيلىدىن ئاچا-سىڭىلىڭنى خۇددى ھەققانىيدەك كۆرۈندۈرگەندىڭ.
52 سەن ئىسلىدە تۆز ئاچا-سىڭىلىڭنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇچى ئىدىڭ؛ ئەمدى سەۋەبۇ، تۆز شەرمەندىلىكىڭنى كۆتۈرۈپ يۈر! سېنىڭ ئۇلارنىڭكىدىن تېخىمۇ نەپرەتلىنىدىغان، بۇزۇق يوا ئۇگىدىن نومۇس قىلىپ چۆچىگەنلەرنىڭ، يەنى فىلىستىيلەرنىڭ قىزلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم.

ئۇلار سەندىن ھەققانىي كۆرۈندىۋ، شۇڭا سەئمۇ ئاچا-سىڭلىڭنى ھەققانىي كۆرسەتكىنىڭ تۆپەيلىدىن خجالەتتىكە قېلىپ شەرمەندىلىكىنى كۆتۈرۈپ يۈرا! **53** ۋە مەن ئۇلارنى سۈرگۈندىن، يەنى سودوم ھەم قىزلىرىنى سۈرگۈندىن، ساماريە ھەم قىزلىرىنى سۈرگۈندىن چىقىرىپ، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ئارىسىغا سۈرگۈن بولغانلىرىڭنى چىقىرىپ سۈرگۈنلۈكتىن ئەسلىگە كەلتۈرىمەن؛ **54** شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا تەسەللى بەرگىنىڭدە، سەن ئۆز شەرمەندىلىكىنى كۆتۈرىسەن، سېنىڭ بارلىق قىلمىشلىرىڭ تۆپەيلىدىن خجالەتتىكە قالىسەن. **55** سېنىڭ ئاچا-سىڭلىڭ، سودوم ھەم قىزلىرى ئەسلى ھالىغا، ساماريە ھەم قىزلىرىمۇ ئەسلى ھالىغا كېلىدۇ؛ سەئمۇ ۋە سېنىڭ قىزلىرىڭ ئەسلىي ھالىڭلارغا كېلىسىلەر. **56** سېنىڭ رەزىللىكىڭ پاش قىلىنمايۋ، تە كەبۈرلۈقتا يۈرگەن كۈنۈ ئۇنداق، سىڭلىڭ سودوم ئاغزىدا سۆز-چۆچەك بولغان ئەمەسمىدى؟ ئەمدى ھازىر سەن ئۆزۈڭ سۈريە قىزلىرى ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكىلەرنىڭ ھەمىسى ھەمدە فىلىستىيە قىزلىرى، يەنى سېنى كۆرگەن ئىلمايدىغان ئەتراپىڭدىكىلەرنىڭ مازاق ئوبيېكتى بولۇپ قالدىڭ. **58** سەن بۇزۇقلۇقۇڭ، يەرگىنىچلىك قىلمىشلىرىڭنىڭ جازاسىنى كۆتۈرىسەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار. **59** چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۆز قىلغانلىرىڭ، يەنى ئېچكە قەسەمكىنى كەمسىتىپ، ئەھدىنى بۇزغانلىقىڭ ۋىجە سېنى بىر تەرەپ قىلىمەن؛ **60** ھالبۇكى، مەن سېنىڭ بىلەن ياشلىق كۈنلىرىڭدە تۈزگەن ئەھدەمنى ئەسلەيمەن، ھەم سەن بىلەن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە تۈزىمەن. **61** شۇنىڭ بىلەن سەن ئۆز ئۇگدىن چوڭ ئاچىلىرىڭ ھەمدە سېنىڭدىن كىچىك سىڭىلىرىڭنى تاپشۇرۇۋالغىنىڭدا، سەن يوللىرىڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرۈپ خجالەتتىكە قالىسەن؛ چۈنكى مۇشۇ [ئاچا-سىڭلىرىڭنى] ساڭا قىزلار سۈپىتىدە تاپشۇرىمەن؛ بىراق بۇ ئىشلار سېنىڭدىكى ئەھدە تۈپەيلىدىن بولمايدۇ. **62** مەن ئۆز ئەھدەمنى سەن بىلەن تۈزىمەن، سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىسەن؛ **63** شۇنىڭ بىلەن سېنى كەچۈرۈم قىلغىنىمدا، سەن قىلمىشلىرىڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرۈپ خجىل بولۇپ، شەرمەندىلىكىڭ تۆپەيلىدىن قايتىدىن ئاغزىڭنى ھېچ ئاچمايسەن.» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

17

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، بىر تېپىشماقنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، ئىسرائىل جەمەتىگە بىر تەمسىلنى سۆزلەپ يېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ **3** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «كەڭ قاناتلىق، زىغ رەڭگارەڭ ئۆزۈن پەيلىك چوڭ بىر بۇركۈت لۇتانغا كېلىپ، شۇ يەردىكى ئېگىز كېدىر دەرىخىنىڭ ئۇچىدىكى شاخىنى ئالدى؛ **4** ئۇ ئەڭ يۇقىرى يۇمران بىخنى ئۈزۈۋېلىپ، ئۇنى سودىگەرنىڭ زىمىنغا ئاپىرىپ، تىجارەتچىلەرنىڭ شەھىرىگە تىكتى. **5** ئۇ يەنە زىمىندىن ياشقا ئۇرۇقنى ئېلىپ باغلىق بىر ئېتىزغا تىكتى؛ ئۇنى مول سۇلار بويىدا سېلىپ، سۈگۈدەت تېلىدەك تىكلىدى. **6** ئۇ ئۆسۈپ، ئەڭ پېيىلىپ، پەس ۋىلاۋق ئۈزۈم تېلى بولۇپ چىقتى؛ ئۇنىڭ شاخلىرى [بۇركۈت] تەرەپكە قاراپ ئۆستى، يىلتىزلىرىمۇ ئۇنىڭ ئاستىغا سوزۇلدى. شۇ يول بىلەن ئۇ ئۈزۈم تېلى بولۇپ، شاخلاندى، بخلاندى. **7** ئەمدى كەڭ قاناتلىق، زىغ پەيلىك يەنە بىر چوڭ بۇركۈت پەيدا بولدى؛ ۋە مانا، بۇ ئۈزۈم تېلى «ئۇ مېنى سۇغارسۇن» دەپ، تىكىلگەن جۇنە كلىردىن يىلتىزلىرىنى ئۇنىڭغا قاراپ تارتتى، شاخلىرىنى ئۇنىڭغا قاراپ سوزدى؛ **8** مانا، ئۇ ئۇيدان شاخلاپ مېۋە بەرسۇن، ئېسىل ئۈزۈم تېلى بولسۇن دەپ مۇنبەت ئېتىزدا، مول سۇلار بويىغا تىكىلگەندى». **9** ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئۇ روناق تاپامدۇ؟ ئۇنى قاقشال قىلمۇ-يتىش ئۈچۈن [بۇركۈت] يىلتىزلىرىنى يۇلۇپ، مېۋىسىنى كېسىۋەتمەمدۇ؟ ئۇنىڭ يۇمران يوپۇرماقلىرى خازان بولىدۇ؛ شۇ چاغدا ئۇنى يىلتىزلىردىن يۇلۇۋېلىشقا كۈچلۈك بىر بىلەك ياكى نۇرغۇن خەلقلەرنىڭ ھېچ كېرىكى بولمايدۇ. **10** ئەمدى ھەتتا قايتىدىن تىكىلگەن بولسا، روناق تاپامدۇ؟ شەرق شامىلى ئۇنىڭغا تەگكەندىلا تازا قاغىراپ كەتمەمدۇ؟ ئۇ تىكىلىپ ئۆسكەن جۇنە كلىردە قاغىراپ كېتىدۇ». **11** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **12** «ئاسىي جەمەتىنى: «مۇشۇ ئىشلارنىڭ مەنىسىنى بىلەمسىلەر؟» دەپ سوراپ، ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: «مانا، بابىل پادىشاھى يېرۇسالېمغا كېلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھى ھەم شاھزادىلىرىنى ئېلىپ ئۆزى بىلەن بابىلغا قايتۇرۇپ ئاپاردى. **13** شۇ ۋاقىتتا ئۇ پادىشاھنىڭ نەسىلدىن بىر كىشىنى ئېلىپ ئۇنىڭ بىلەن ئەھدە تۈزۈپ ئۇنىڭغا قەسەم ئېچكۈزدى. ئۇ يەنە زىمىندىكى ئېسىل-مۆتىۋەر بولغانلارنى ئۇنىڭ بىلەن ئېلىپ كەتتى؛ **14** مەقسەت، پادىشاھلىقنىڭ تۈۋەن ئاجىز ھالەتتە بولۇپ، قەددىنى رۇسلىيالمايۋ، پەقەت ئۇنىڭ ئەھدىسىنى تۇتۇشى بىلەن جېنىنى جان ئەتكۈزۈش ئۈچۈن ئىدى. **15** بىراق ئۇ مىسىر بەرگە ئاتلار ھەم چوڭ قوشۇننى تەمىنلىسۇن دەپ ئەلچىلىرىنى شۇ يەر گە ئەۋەتتى، ئۇنىڭغا ئاسىيلىق قىلدى. ئەمدى ئۇ روناق تاپامدۇ؟ مۇنداق ئىشلارنى قىلغۇچى تىرىك قالامدۇ؟ ئۇ ئەھدىنى بۇزۇپ تىرىك قالامدۇ؟ **16** مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ بەرھەق ئۇ ئۆزىنى پادىشاھ قىلغان پادىشاھنىڭ زىمىنىدە، ـ يەنى ئۇنىڭ قەسىمىنى كەمسىتكەن، ئەھدىسىنى بۇزغان ھېلىقى پادىشاھنىڭ زىمىنىدە، ـ ئۇنىڭ يېنىدا، بابىلنىڭ ئوتىۋرىسىدا ئۆلىدۇ. **17** بولىدىغان جەڭدە، ئۇلار كېلىپ ئۇرغۇن كىشىلەرنى قىرىش ئۈچۈن [سېپىلغا] چىقىدىغان ئۆڭكۈركەرنى سېلىپ، پوتەيلەرنى قۇرغاندا، پىرەۋن كۈچلۈك قوشۇن ھەم ئۇرغۇنلىغان ئەسكەرلەرنى باشلاپ كەلمىسۇ، ئۇنىڭ ئۆچۈن ھېچنېمە قىلىپ بېرەلمەيدۇ. **18** ئۇ قەسەمنى كەمسىتىپ، ئەھدىنى بۇزدى، مانا، ئۇ قول ئېلىشىپ سۆز بەردى، بىراق ئۇ مۇشۇ ئىشلارنى قىلدى، شۇڭا ئۇ تىرىك قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ». **19** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بەرھەق، ئۇ كەمسىتكەن قەسىمىم ھەمدە بۇزغان ئەھدەمنى بولسا، بۇلارنى ئۆز بېشىغا كېيگۈزىمەن. **20** مەن ئۆز تورۇمنى ئۇستىگە يېيىپ تاشلايمەن، ئۇ مېنىڭ قىلتىقىمدا تۇتۇلىدۇ؛ مەن ئۇنى بابىلغا ئاپىرىمەن ھەمدە شۇ يەردە ماڭا قىلغان مۇتلەق ۋاپاسىزلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭ ئۇستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. **21** ئۇنىڭ بىلەن بىللە بارلىق قاچقانلار، بارلىق قوشۇنلىرى قىلىچ بىلەن يېقىلىدۇ؛ بۇلاردىن قالغانلار ھەربىر شامالغا تارقىتىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ سۆز قىلغانلىقىنى تونۇپ يېتىسىلەر». **22** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەنمۇ ئېگىز كېدىرنىڭ ئۇچىدىن بىخ ئېلىپ تىكىمەن؛ ئۇنىڭ ياپىراق شاخچىلىرىنىڭ ئۇچىدىن يۇمران بىرسىنى ئۈزۈپ، ئېگىز ھەيۋەتلىك تاغ ئۇستىگە تىكىمەن؛ **23** ئىسرائىل ئېگىزلىكىدىكى تاغقا مەن ئۇنى تىكىمەن؛ ئۇ ئۇيدان شاخلاپ، مېۋە بېرىپ، ئېسىل كېدىر دەرىخى بولىدۇ؛ ئۇنىڭ ئاستىغا ھەرقانداق ئۇچار-قاناتلار قوندۇ؛ ئۇنىڭ شاخلىرىنىڭ سايىسىدا ئۇلار قونۇپ ئۇرىدۇ؛ **24** شۇنىڭ بىلەن دالادىكى بارلىق دەرەخلەر بىلىدۇكى، مەنكى پەرۋەردىگار ئېگىز دەرەخنى پەس قىلدىم، پەس دەرەخنى ئېگىز قىلدىم، يېشىل دەرەخنى قاغىراتتىم، قاقشال دەرەخنى كۆكەرتىپ باراقسان قىلدىم؛ مەنكى پەرۋەردىگار مۇنداق سۆز قىلدىم ۋە شۇنى ئادا قىلىمەن».

18

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** «ئىسرائىل زىمىنى توغرۇلۇق سىلەر: «ئاتىلار ئاچچىق-چۈچۈك ئۆزۈملەرنى يېسە، بالىلارنىڭ چىشى قىرىق سېزىلىدۇ» دېگەن مۇشۇ ماقالنى ئىشلىتىدىغان كىشىلەر زادى نېمە دېمەكچىسىلەر؟ **3** مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، سىلەر ئىسرائىل ئۈچىدە مۇشۇ ماقالنى قايتىدىن ئىشلىتەلمەيسىلەر. **4** مانا، بارلىق جانلار مېنىڭكىدۇر؛ ئاتىنىڭ جېنى مېنىڭكىدەك، بالىنىڭ جىنىمۇ مېنىڭكىدۇر؛ گۇناھ سادىر قىلغۇچى جان ئۆگسىي بولسا، ئۇ ئۆلىدۇ. **5** بىرسى ھەققانىي بولسا، ئادىللىق ۋە ئادالەت يۈرگۈزىدىغان بولسا، **6** ـ ئۇ تە ئاغلار ئۈستىدە يۇتقا ئاتالغان تائامنى يېمىگەن، نە ئىسرائىل جەمەتىدىكى بۇتلارغا باش كۆتۈرۈپ ئۇلاردىن تىلىمگەن، نە قوشنىسىنىڭ ئايالىنى ھېچ بۇزمىغان، نە ئاي كۆرگەندە ئايالغا يېقىن كەلمىگەن **7** نە ھېچبىرىگە زۇلۇم-زۇمبۇلۇق ئىشلەتمىگەن، بەلكى قەرزدارىدىن كاپالەت ئالغانىنى قايتۇردىدىغان، بۇلاڭچىلىق قىلمىغان، ئۆز ئېنىنى ئاچ قالغانلارغا تەقسىم قىلىپ بە رگەن، يېلىك-يالىڭاچقا كىيم كىيگۈز ڭگەن؛ **8** پۇلنى ئۆسۈمگە بەرمەيدىغان، جازانە ئالمايدىغان، بەلكى قولىنى قەبىھلىكتىن تارتىپ، ئىككى ئادەم ئارىسىدا دۇرۇس ھۆكۈم چىقىردىغان؛ **9** مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە ماڭىدىغان، باشقىلارغا ئادىل مۇئامىلە قىلىش ئۈچۈن ھۆكۈملىرىمنى تۇتىدىغان بولسا ـ مانا مۇشۇ كىشى ھەققانىي، ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **10** ئە گەردە ئۇنى پۇشتى بولغان، زورلاۋانلىق قىلغۇچى، قان تۆككۈچى بولغان، شۇنداق ياماناقلارنىڭ بىرىنى ئۇنى قېرىندىشىغا قىلغان، ھەمدە يۇقىرىقى ياخشىلىقنىڭ ھېچقايسىسىنى قىلمىغان، بىر ئوغلى بولسا، ـ يەنى تاغلار ئۈستىدە يۇتقا ئاتالغان تائامنى يېگەن، قوشنىسىنىڭ ئايالىنى بۇزغان، **12** ئاجىز-نامراتلارغا زۇلۇم-زۇمبۇلۇق ئىشلەتكەن، بۇلاڭچىلىق قىلغان، قەرزدارىدىن كاپالەت ئالغانىنى قايتۇرمىغان، بۇتلارغا باش كۆتۈرۈپ ئۇلاردىن تىلىگەن، يېرگىنچلىك ئىشلارنى قىلغان، **13** پۇلنى ئۆسۈمگە بە رگەن، جازانە ئالغان بىر ئوغلى بولسا ـ ئەمدى ئۇ ھايات قالامدۇ؟ ئۇ ھايات قالمايدۇ؛ ئۇ مۇشۇنداق يېرگىنچلىك قىلمىشلارنى قىلغىنى ئۈچۈن ئۇ جەزمەن ئۆلىدۇ؛ ئۇنىڭ ئۆز قېنى ئۆز بېشى ئۈستىگە چۈشىدۇ. **14** بىراق مانا، مۇشۇ كىشىمۇ بىر ئوغۇل تاپسا، ئۇ ئاتىسىنىڭ سادىر قىلغان بارلىق گۇناھلىرىنى كۆرگەن بولسىمۇ، ھەم كۆرگىنى بىلەن شۇنداق قىلمىسا **15** ـ يەنى تاغلار ئۈستىدە يۇتقا ئاتالغان تائامنى يېمىگەن، ئىسرائىل جەمەتىدىكى بۇتلارغا باش كۆتۈرۈپ ئۇلاردىن تىلىمگەن، قوشنىسىنىڭ ئايالىنى بۇزمىغان، **16** ھېچبىرىگە زۇلۇم-زۇمبۇلۇق ئىشلەتمىگەن، قەرزدارىدىن كاپالەت ئېلىشنى ھېچ ئۆزگە ئۇمىغان، بۇلاڭچىلىق قىلمىغان، ئۆز ئېنىنى ئاچ قالغانلارغا تەقسىم قىلىپ بە رگەن، يېلىك-يالىڭاچقا كىيم كىيگۈز ڭگەن، **17** ئۆز قولىنى قەبىھلىكتىن تارتىدىغان، پۇلنى ئۆسۈمگە بەرمەيگەن، ئۆسۈم-جازانە ئالمىغان، بەلكى مېنىڭ ھۆكۈملىرىمگە ئەمەل قىلىدىغان، بەلگىلىمىلىرىمدە

ماگدىغان بولسا ـ تۇ توز ئاتسىنىڭ قەبىلىكى تۈپەيلىدن تۈلەيدۇ، ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ.
18 ئۇنىڭ ئاتىسى بولسا، زۇلۇم-زۇمبۇلۇقنى ئىشلەتكەن، توز قېرىندىشىغا بۇلاڭچىلىق قىلغان، توز خەلقى ئارىسىدا ناتوغرا ئىشلارنى قىلغانلىقى تۈپەيلىدن، مانا ئۇ توز قەبىلىكى ئۈچىدە تۇلىدۇ. **19** سىلەر: «نېمىشقا ئوغۇل ئاتىسىنىڭ قەبىلىكىنىڭ جازاسىنى كۆتۈرمەيدۇ؟» دەپ سورايسىلەر، بىراق ئوغۇل ئادىللىق ھەم ئادالەتنى يۈرگۈزگەن، مېنىڭ بارلىق بەلگىلىمىنى تۇتۇپ تۇلارغا ئەمەل قىلغان، ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ؛ **20** گۇناھ سادىر قىلغۇچى جان ئىگىسى تۇلىدۇ. ئوغۇل ئاتىسىنىڭ قەبىلىكىنىڭ جازاسىنى كۆتۈرمەيدۇ، ۋە يا كى ئاتا ئوغلىنىڭ قەبىلىكىنىڭ جازاسىنى كۆتۈرمەيدۇ؛ ھەققانىي كىشىنىڭ ھەققانىيلىقى توز ئۈستىدە تۇرىدۇ، رەزىل كىشىنىڭ رەزىللىكى توز ئۈستىدە تۇرىدۇ؛ **21** ۋە رەزىل كىشى بارلىق سادىر قىلغان گۇناھلىرىدىن يېنىپ تۇۋا قىلسا، مېنىڭ بارلىق بەلگىلىمىنى تۇتۇپ، ئادىللىق ھەم ئادالەتنى يۈرگۈزىدىغان بولسا، ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ، ئۇ تۈلەيدۇ. **22** ئۇنىڭ سادىر قىلغان بارلىق ئىتائەتسىزلىكلىرى ئۇنىڭ ھېسابىغا ئەسلەتمەيدۇ؛ ئۇ قىلغان ھەققانىيلىقى بىلەن ھايات بولىدۇ. **23** مەن رەزىل ئادەمنىڭ تۇلۇمىدىن ھۇزۇر تالامدىمەن؟ ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ئەكسىچە، مەندىكى ھۇزۇر ئۇنىڭ توز يولىدىن يېنىپ تۇۋا قىلغانلىقىدىن ئەمەسمۇ؟ **24** ھەققانىي كىشى توز ھەققانىيلىقىدىن يېنىپ، قەبىھلىك قىلغان، رەزىل ئادەملەرنىڭ يېرگىنچلىك قىلمىشلىرى بويىچە ئىش قىلغان بولسا، ئۇ ھايات قالامدۇ؟ ئۇنىڭ قىلغان ھەققانىيلىقلىرىدىن ھېچقايسىسى ئەسلەتمەيدۇ؛ ئۇتكۈز زگەن ئاسىيلىقى، سادىر قىلغان گۇناھ ئۈچىدە، ئۇ تۇلىدۇ. **25** ئەمما سىلەر: «رەبنىڭ يولى ئادىل ئەمەس» دەيسىلەر، ئەمدى، ئى ئىسرائىل جەمەتى، ئاڭلاڭلار، مېنىڭ يولۇم ئادىل ئەمەسمۇ؟ سىلەرنىڭ يوللىرىڭلار ئادىلسىزلىك ئەمەسمۇ؟ **26** ھەققانىي كىشى ھەققانىيلىقىدىن يېنىپ، قەبىھلىكنى تۇتكۈز زگەن بولسا، ئۇ تۇلىدۇ؛ ئۇتكۈز زگەن قەبىھلىكى بىلەن ئۇ تۇلىدۇ. **27** ھەم رەزىل ئادەم ئۇتكۈز زگەن رەزىللىكىدىن يېنىپ تۇۋا قىلسا، ئادىللىق ھەم ئادالەت يۈرگۈزىدىغان بولسا، ئۇ توز جېنىنى ھايات ساقلايدۇ. **28** چۈنكى ئۇ ئويلىنىپ، بارلىق ئۇتكۈز زگەن ئىتائەتسىزلىكلىرىدىن ياندى؛ ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ، ئۇ تۈلەيدۇ. **29** لېكىن ئىسرائىل جەمەتى «رەبنىڭ يولى ئادىل ئەمەس» دەيدۇ؛ ئى ئىسرائىل جەمەتى، مېنىڭ يوللىرىم ئادىل ئەمەسمۇ؟ ئادىل بولمىغىنى سىلەرنىڭ يوللىرىڭلار ئەمەسمۇ؟ **30** شۇڭا مەن ئۇستۇڭلارغا، يەنى ھەربىرىڭلارنى توز يوللىرىڭلار بويىچە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن، ئى ئىسرائىل جەمەتى، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. قايتىپ يېنىڭلا كېلىڭلار، بارلىق ئىتائەتسىزلىكلىرىڭلاردىن يېنىپ تۇۋا قىلىڭلار؛ شۇنداق بىلەن قەبىھلىك سىلە رگە قىلتاق بولمايدۇ. **31** توز ئۇڭلاردىن بارلىق ئۇتكۈز زگەن ئىتائەتسىزلىكلىرىڭلارنى تاشلۇۋېتىڭلار، توز ئۇڭلارغا يېڭى قەلب ۋە يېڭى روھنى تىكەڭلار؛ نېمىشقا تۈلەڭچىسىلەر، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟ **32** چۈنكى تۈلىدىغان كىشىنىڭ تۈلۈمىدىن ماڭا ھۇزۇر يوقتۇر، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار؛ شۇڭا يولۇڭلاردىن يېنىپ تۇۋا قىلىپ ھايات بولۇڭلار!».

19

ـ «ئەمدى سەن، ئىسرائىل شاھزادىلىرىگە بىر مەرسىيەنى ئاغزىڭغا ئېلىپ مۇنداق دەپ ئوقۇغىن: ـ **2** «شىرلار ئارىسىدا ئاناڭ قانداق بىر چىشى شىر ئىدى! تۇياش شىرلار ئارىسىدا ياتقان، تۇ تارسلانلىرنى بېقىپ قۇزۇقتىلدى. **3** تۇ تارسلانلىردىن بىرنى چوڭ قىلدى، تۇياش شىر بولۇپ چىقتى؛ تۇ ئوۋنى تۇتۇپ يېرتىشنى ۋۇگەندى، تۇ ئادەملەرنىمۇ يەۋېتەتتى. **4** ئەللەر تۇنىڭدىن خەۋەر ئاڭلىدى، تۇ تۇلارنىڭ ئورا توزىقىدا تۇتۇۋېلىندى، تۇلار تۇنىڭ بۇرنىغا ئىلمەك كىنى سېلىپ، مىسىر زىمىنىغا ئېيكەتتى. **5** چىش شىر تۇزنىڭ تارمىنىڭ بىكار كۈتكىنىنى، ئۈمىدىنىڭ يوقالغانلىقىنى كۆرۈپ، تۇ باشقا بىر تارسلىنى ئېلىپ، ئۇنى بېقىپ ياش شىر قىلدى؛ **6** تۇ شىرلار ئارىسىدا ۋېيان-ۋېيان كەزدى، تۇ ياش شىر بولۇپ، ئوۋنى تۇتۇپ يېرتىشنى ۋۇگەندى؛ تۇ ئادەملەرنىمۇ يەۋېتەتتى. **7** تۇ تۇلارنىڭ ئىستەكاملىرىنى بۇزۇپ، تۇلارنىڭ شەھەرلىرىنى خارابە قىلىۋېتتى، زىمىن ۋە ئۇنىڭ ئۈستىدىكى ھەممىسى ئۇنىڭ ھۇركىرىگەن ئاۋازى بىلەن دەككە-دۇككىگە چۈشتى. **8** ئاندىن ئەللەر ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى رايونلاردىن كېلىپ ئۇنىڭغا قارشى چىقتى؛ تۇلار ئۇنىڭ ئۈستىگە تورىنى يېيىپ تاشلىدى؛ تۇ تۇلارنىڭ ئورا توزىقىدا تۇتۇۋېلىندى. **9** تۇلار بۇرنىغا ئىلمەك سېلىپ قەپەسكە سولىدى، ئۇنى بابىلنىڭ پادىشاھىغا ئاپاردى؛ تۇلار ئۇنى تورلىرىغا ئېلىۋالدى، شۇنداق بىلەن ئۇنىڭ ئاۋازى ئىسرائىل تاغلىرىدا قايتىدىن ئاڭلانمايدۇ. **10** سېنىڭ ئاناڭ ئۈزۈمزارىڭدا بىر ئۈزۈم تېلى ئىدى، ئۇ سۇ يىيدا تىكەلنگەندى، سۈلارنىڭ مولالۇقىدىن، ئۇ ئىنتايىن مېۋىلىك، كۆپ شاخلىك بولدى. **11** ئۇنىڭ كۆچىلۈك شاخلىرى بار ئىدى، ھۆكۈم سۈرگۈچىلەرنىڭ شاھانە ھاسىلىرىغا لايىق ئىدى؛ ئۇنىڭ يېيى بۇلۇتلاردىنمۇ ئېگىز كۆتۈكە تاقاشتى، ئۇ ئېگىزلۈكى ۋە شاخلىرىنىڭ ئۇزۇنلۇقى بىلەن كۆزۈنەرلىك ئىدى؛ **12** بىراق ئۇ قەھەر بىلەن يۇلۇنىدى، ئۇ يەر گە تاشلاندى، شەرق شامىلى مېۋىسىنى قۇرۇتۇۋەتتى؛ ئۇنىڭ كۆچىلۈك شاخلىرى سۇندۇرۇلدى، قاغىراپ كەتتى؛ ئوت ئۇلارنى يۇتۇۋالدى. **13** ھازىر ئۇ چۆل-باياۋاندا، چاڭقاق، سۇسىز بىر يەردە تىكىلدى؛ **14** ئۇنىڭ شاخلىرىنىڭ بىرسىدىن ئوت چىقىپ، ئۇنىڭ بىخلىرى ھەم مېۋىسىنى يۇتۇۋالدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭدا ھۆكۈمدارنىڭ شاھانە ھاسىسى بولغۇدەك كۆچىلۈك شېخى قالمىدى. بۇ سۈزلەر مەرسىيەدۇر، بۇلار پەقەت مەرسىيە ئۈچۈنلا ئىشلىتىلدۇ».

20

يە تتىنچى يىلى، بەشىنچى ئاينىڭ ئونىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئىسرائىلنىڭ بەزى ئاقساقاللىرى پەرۋەردىگارنى ئىزدەپ ئۇنىڭدىن سورىغىلى مېنىڭ ئالدىمغا كېلىپ ئولتۇردى. **2** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **3** ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىغا سۈز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر مەندىن سورىغىلى كەلدىڭلارمۇ؟ توز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ مەن سىلەرنىڭ مەندىن سورىشىڭلارغا يولغا قويىمايمەن. **4** ئەمدى تۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرامسەن، ئى ئادەم بالىسى، ھۆكۈم چىقىرامسەن؟ تۇلارغا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يېرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى ئايان قىلىپ تۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ **5** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئىسرائىلنى تاللىغان كۈندە، ياقۇپ جەمەتىنىڭ نەسلىگە قول كۆتۈرۈپ قەسەم قىلىپ، مىسىر زىمىنىدا تۇرۇۋىنى تۇلارغا ئايان قىلغىنىمدا، يەنى تۇلارغا قول كۆتۈرۈپ قەسەم قىلىپ تۇلارغا: «مەن پەرۋەردىگار سېنىڭ خۇدايىڭدۇرمەن» دېگىنىمدە **6** ـ شۇ كۈنى مەن تۇلارنى مىسىر زىمىنىدىن چىقىرىپ تۇلار تۇچۇن ئالاھىدە ئىزدەپ تاپقان سۈت ھەم بال ئېقىپ تۇرىدىغان، ھەممە زىمىن ئارىسىدىكى ئەڭ گۈزەل زىمىننىڭ گۈلى بولغان زىمىنغا كىرگۈزۈش ئۈچۈن، قول كۆتۈرۈپ قەسەم قىلدىم. **7** مەن تۇلارغا: «ھەربىرىڭلار توز كۆز ئۈگلار ئالدىدىكى نەپرەتلىك نەرسىلەرنى تاشلۇۋېتىڭلار، مىسىرنىڭ بۇتلىرى بىلەن توز ئۈگلارنى بۇلغىماڭلار، مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردۇرمەن» ـ دېدىم. **8** لېكىن تۇلار ماڭا تاسىيلىق قىلىپ ماڭا قۇلاق سېلىشنى خالىمايتى، ھېچقايسىسى نە توز كۆزى ئالدىدىكى نەپرەتلىك نەرسىلەرنى تاشلۇۋەتمىدى، نە مىسىرنىڭ بۇتلىرىدىن ھېچ ئايرىلمىدى. ئاندىن مەن قەھرىمنى مىسىر زىمىنى ئۈچىدە تۇلارغا تۆكۈپ، تۇلارغا قارىتىقان ئاچچىقىمنى باسمەن، دېدىم ـ **9** ھالبۇكى، نامىمنىڭ تۇلار تۇرغان ئەللەر ئارىسىدا بۇلغانماسلىقى ئۈچۈن، توز نامىم ئۈچۈن ھەركەت قىلدىم؛ چۈنكى مەن بۇ ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا تۇلارنى مىسىردىن چىقىرىشىم بىلەن توز ئۈزۈمنى ئايان قىلغانىدىم؛ **10** شۇڭا مەن تۇلارنى مىسىر زىمىنىدىن [تولۇق] چىقىرىپ، چۈل-باياۋانغا ئاپاردىم. **11** ۋە مەن بەلگىلىمىنى بېرىپ، توز ھۆكۈملىرىمنى تۇلارغا ئايان قىلدىم ـ تۇلارغا ئەمەل قىلىدىغان كىشى تۇلارنىڭ سەۋەبىدىن ھاياتقا ئېرىشىدۇ. **12** توز ئۈزۈم ھەم تۇلار ئارىسىدىكى بېشارەت بولسۇن دەپ، مېنىڭ تۇلارنى پاك-مۇقەددەس قىلىدىغان پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىشى ئۈچۈن «شابات كۈن»لىرىمنى تۇلارغا بېغىشلىدىم؛ **13** لېكىن ئىسرائىل جەمەتى چۈل-باياۋاندا ماڭا تاسىيلىق قىلدى؛ چۈنكى تۇلار مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە ماڭمىدى، مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى چەتكە قاقتى (ئەگەر ئادەملەر بۇ ئەمرلەر گە ئەمەل قىلسا، تۇ تۇلارنىڭ سەۋەبىدىن ھاياتقا ئېرىشىدۇ) ۋە مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى قاتتىق بۇلغىدى؛ مەن تۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈل-باياۋاندا تۇلار ھالاك قىلىنغۇچە قەھرىمنى تۆكىمەن دېدىم ـ **14** ھالبۇكى، نامىمنىڭ ئەللەر ئارىسىدا بۇلغانماسلىقى ئۈچۈن، توز نامىم ئۈچۈن ھەركەت قىلدىم؛ چۈنكى مەن بۇ ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا تۇلارنى مىسىردىن قۇتقۇزۇپ چىقارغانىدىم. **15** مەن يەنە چۈل-باياۋاندا تۇلارغا سۈت ھەم بال ئېقىپ تۇرىدىغان، ھەممە زىمىننىڭ گۈلى بولغان زىمىنغا كىرگۈزمەيمەن دەپ، قولۇمنى كۆتۈرۈپ قەسەم قىلىمەن دېدىم **16** (چۈنكى تۇلارنىڭ قەلبى بۇتلىرىغا ئەگىشىپ كەتكەچكە، مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمنى چەتكە قاققان، مېنىڭ ھۆكۈملىرىمدە ماڭمىغان، مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى بۇزغان)؛ ـ **17** ھالبۇكى، كۆزۈم تۇلارغا رەھىم قىلىپ تۇلارنى ھالاك قىلمىدىم يا كى تۇلارنى چۈل-باياۋاندا تۈگىتىۋەتمىدىم. **18** مەن چۈل-باياۋاندا تۇلارنىڭ بالىلىرىغا مۇنداق دېدىم: «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ بەلگىلىمىدە ماڭماڭلار، نە تۇلارنىڭ ھۆكۈملىرىنى تۇتماڭلار نە بۇتلىرى بىلەن توز ئۈگلارنى بۇلغىماڭلار. **19** مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردۇرمەن؛ مېنىڭ بەلگىلىمىدە مېڭىپ، مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇپ تۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار، **20** مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى پاك-مۇقەددەس دەپ ئەتىۋارلا ڭلار؛ تۇ سىلەرنىڭ مېنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىمنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن مەن ۋە سىلەر ئوتتۇرىمىزدىكى بىر بېشارەتتۇر. **21** لېكىن بالىلىرىمۇ ماڭا تاسىيلىق قىلدى؛ تۇلار نە مېنىڭ بەلگىلىمىدە ماڭمىغان نە مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى تۇتمىغان (بىرسى تۇلارغا ئەمەل قىلسا، تۇ تۇلار بىلەن ھاياتقا ئېرىشىدۇ) تۇلار مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى بۇلغىغان؛ شۇڭا مەن قەھرىمنى تۇلار ئۈستىگە تۆكۈپ تۇلارغا

قاراتقان ئاچچىقىمنى چۈشۈرۈپ يېغاندىن چىقىمەن، دېدىم؛ **22** لېكىن جازادىن قولۇمنى تارتىپ، نامىمنى ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا بۇلغاۋىمىسۇن دەپ تۆز نامىم ئۈچۈن ھەرىكەت قىلدىم؛ مەن بۇ ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا تۇلارنى مىسىردىن قۇتقۇزۇپ چىقارغانىمەن. **23** چۈل-باياۋاتنا مەن قولۇمنى كۆتۈرۈپ تۇلارغا سىلەرنى ئەللەر تارىسىغا تارقىتىمەن، مەملىكەتلەر ئىچىگە تارىتىمەن دەپ قەسەم قىلىمەن، دېدىم؛ **24** چۈنكى تۇلار مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى ئادا قىلمىغان، بەلگىلىمىلىرىمنى چەتكە قاققان، مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى بۇزغان؛ تۇلار كۆزلىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ بۇتلىرىغا تىكمە تىكە ئىدى؛ **25** شۇڭا مەن تۇلارغا ياخشى بولمىغان بەلگىلىمىلەرنى، تۇلارنى ھاياتقا ئېلىپ بارمايدىغان ھۆكۈملەرنى بېغىشلىدىم؛ **26** ۋە تۇلارنى تۆز-تۆزىدىن سەسكەندۈرۈپ، مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىشى ئۈچۈن، مەن تۇلارنى تۆز ھەدىيەلىرى ئارقىلىق بۇلغىدىم، چۈنكى تۇلار ھەدىيە سۈپىتىدە بارلىق تۇنجى بالىلىرىنى ئاتاپ قۇياتتى. **27** شۇڭا، ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتىگە سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن:- ـ رەب يەھۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ:- ـ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار شۇ ئىشتىمۇ ماڭا كۈپۈرلۈق قىلغانىكى، تۇلار ماڭا ۋاپاسىزلىق قىلغان؛ **28** تۇلار مەن تۆز قولۇمنى كۆتۈرۈپ: «مۇشۇ زېمىننى سىلە رگە بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلغان يە رگە كىرگەندە، تۇلار شۇ يەردىكى تۈدۈل كەلگەن ھەربىر يۇقىرى دۆڭ ھەم باراقسان دەرەخنى كۆرۈپلا شۇ جايلاردا تۇلار قۇربانلىقلىرىنى قىلىپ، مېنى ئاچچىقلاندۇرىدىغان ھەدىيەلەرنى قىلاتتى؛ تۇلار شۇ يەردىمۇ «خۇشپۇراق ھەدىيە»لىرىنى پۇرىتىپ، «شاراب ھەدىيە»لىرىنى تۆكەتتى؛ **29** شۇنىڭ بىلەن مەن تۇلاردىن: «سىلەر چىقىدىغان بۇ يۇقىرى جاي دېگەن نېمە؟» دەپ سوردىم؛ شۇڭا بۇگۈنگە قەدەر تۇنىڭ ئىسمى «باماھ»دۇر. **30** شۇڭا ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دېگىن:- ـ رەب يەھۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ يولىدا تۆزۈلىرىڭلارنىمۇ بۇلغىماقچىمۇسىلەر؟ تۇلارنىڭ نەپرەتلىك قىلمىشلىرىغا تە گىشىپ يۈزۈقلۇق قىلماقچىمۇسىلەر؟ **31** ئەمدى سىلەر ھەدىيەلىرىڭلارنى سۇنۇپ، تۆز ئوغۇللىرىڭلارنى ئوتتىن ئوتكۈز رگەندە، سىلەر يەنىلا بۇگۈنگە قەدەر تۆز ئۇ رگىلارنى بارلىق بۇتلىرىڭلار بىلەن بۇلغاۋاتىسىلەر؛ ئەمدى مەن سىلەرنىڭ مېنى ئىزدەپ سورىشىڭلارغا يول قۇيامدىمەن، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟! مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب يەھۋەردىگار، ـ مەن سىلەرنىڭ مېنى ئىزدەپ سورىشىڭلارغا يول قۇيمايمەن! **32** شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ كۆڭۈلۈڭلەردىكى «بىز يات ئەللەردەك، باشقا يۇرتلاردىكى جەمەتلەردەك ياغاچ ھەم تاش مەبۇدلارغا چوقۇنىمىز» دېگەن كويۇكلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلمايدۇ!

33 مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب يەھۋەردىگار، مەن بەرھەق كۈچلۈك قول، ئۇزارتقان بىلىكىم ھەم تۆكۈپ ياغدۇرغان قاھىرىم بىلەن ئۈستۈڭلاردىن ھۆكۈمرانلىق قىلىمەن. **34** مەن كۈچلۈك قول، ئۇزارتقان بىلىكىم ھەم تۆكۈپ ياغدۇرۇلغان قاھىر بىلەن سىلەرنى ئەللەردىن چىقىرىپ ئېپكېلىمەن؛ تارقىتىلغان مەملىكەتلەردىن سىلەرنى يىغىمەن؛ **35** سىلەرنى ئەللە رگە تەۋە بولغان چۈل-باياۋاتنا كىرگۈزۈپ، شۇ يەردە ئۈستۈڭلاردىن يۈز تۇرانە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن؛ **36** تاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ ئۈستىدىن مىسىر زېمىنىدىكى چۈل-باياۋاتنا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالىغىنىمدەك، سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلاردىن يۈز تۇرانە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن، دەيدۇ رەب يەھۋەردىگار. **37** مەن سىلەرنى ھاسا ئاستىدىن ئوتكۈزۈپ، ئەھدىنىڭ رىشتىسىگە باغلاندۇرىمەن. **38** مەن ئارا كالاردىن ماڭا ۋاپاسىزلىق قىلغان ئاسىيلارنى شاللاپ چىقىرىمەن؛ تۇلارنى تۇرۇۋاتقان جايلاردىن چىقىرىمەن، بىراق تۇلار ئىسرائىل زېمىنىغا كىرمەيدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەر يەھۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **39** ـ ئەمدى سىلەر يولىڭلار، ئى ئىسرائىل جەمەتى، رەب يەھۋەردىگار سىلە رگە مۇنداق دەيدۇ: ـ ماڭا قۇلاق سالمايمىز دېسە كلار، بېرۇپىرىگلار، ھەربىرىڭلار تۆز بۇتلىرىڭلارغا چوقۇنۇپىرىگلار! بىراق سىلەر يەنە ھەدىيەلىرىڭلار ھەم مەبۇدلىرىڭلار بىلەن مېنىڭ نامىمنى ئىككىنچى بۇلغىمايسىلەر! **40** چۈنكى مېنىڭ مۇقەددەس تېغىمدا، يەنى ئىسرائىلنىڭ ئېگىزلىكىدىكى تاغدا، ـ دەيدۇ رەب يەھۋەردىگار، ـ بارلىق ئىسرائىل جەمەتى، تۇلارنىڭ ھەممىسى ماڭا زېمىنىدە تۇرۇپ خىزمەت قىلىدۇ، مەن ئۇ يەردە تۇلارنى قوبۇل قىلىمەن ۋە ئۇ يەردە مەن سىلەردىن «كۆتۈرمە ھەدىيە»لىرىڭلارنى، تۇنجى ھوسۇل بولغان كۆچەت-مېۋىلىرىڭلارنى، شۇنداقلا بارلىق مۇقەددەس دەپ ئېرىپ بېغىشلىغان نەسىرىلىرىڭلارنى ئەلەپ قىلىمەن. **41** مەن سىلەرنى ئەللەر ئارىسىدىن چىقىرىپ، مەملىكەتلەردىن ئېلىپ يىغقىنىمدا، ئېسىل خۇشبۇيدەك سىلەرنى قوبۇل قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا تارا كالاردا تۆزۈمنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىمنى كۆرسىتىمەن. **42** تاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قولۇمنى كۆتۈرۈپ: «مۇشۇ زېمىننى سىلە رگە بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلغان ئىسرائىل زېمىنىغا سىلەرنى كىرگۈزگىنىمدە، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر. **43** سىلەر ئۇ يەردە تۆز يوللىرىڭلارنى ۋە تۆز ئۇ رگىلارنى بۇلغىغان بارلىق قىلمىشلىرىڭلارنى ئەسلەيسىلەر؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا زىگەن رەزىل ئىشلىرىڭلار ئۈچۈن سىلەر تۆز-تۆز ئۇ رگىلارنى كۆز رگە ئىلىپسىلەر، تۆز-تۆز ئۇ رگىلاردىن نەپرەتلىنىسىلەر. **44** مەن رەزىل يوللىرىڭلارغا ئاساسەن ئەمەس، يا كى بۇزۇق قىلمىشلىرىڭلارغا ئاساسەن ئەمەس، بەلكى تۆز نامىم ئۈچۈن سىلە رگە شەپقەتلىك مۇئامىلە قىلغاندىن كېيىن، ئى ئىسرائىل جەمەتى، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر، ـ دەيدۇ رەب يەھۋەردىگار. **45** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى:- ـ **46** ئى ئىنسان ئوغلى، يۈز ئۇ گۈنى تېمان شەھىرىگە قارىتىپ، جەۋىتىكلەرنى ئەيىبلەپ، نە گەۋۋە ئورمانلىق دالاسىنى ئەيىبلەيدىغان بېشارەت بېرىپ، ـ **47** يەنى نە گەۋۋە ئورمانلىق دالاسىغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا؛ رەب يەھۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ساڭا بىر ئوت ياقىمەن؛ ئۇ سەندىكى ھەممە يېشىل دەرەخنى ھەمدە ھەممە قاقشال دەرەخنى يەۋېتىدۇ؛ يالقۇنلۇق ئوت ھېچ تۈچمەيدۇ، جەۋىتىنى شىمالغىچە پۈتكۈل يەر يۈزىنى ئۈنىڭ بىلەن كويۈپ كېتىدۇ؛ **48** بارلىق ئەت ئىگىلىرى مەنكى پەرۋەردىگار ئۇنى ياققانلىقىمنى كۆرۈپ يېتىدۇ؛ ئۇ ھېچقاچان ئۈچىزرۈلمەيدۇ!». **49** ۋە مەن:- ـ ئاھ، پەرۋەردىگار! تۇلار مەن توغرىلۇقىدا: «ئۇ پەقەت تەمسىللەرنىلا سۆزلەۋاتىدۇ» دەيدۇ! ـ دېدىم.

21 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى:- ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، يۈز ئۇ گۈنى يېرۇسالېمغا قارىتىپ، «مۇقەددەس جايلار»نى ئەيىبلەپ، ئىسرائىل زېمىنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ، **3** يەنى ئىسرائىل زېمىنىغا مۇنداق دېگىن:- ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ساڭا قارشىدۇرمەن؛ قىلىچىمنى غىلاپتىن سۇغۇرۇپ، سەندىن ھەم ھەققانىيلار ھەم رەزىللەرنى ئۈزۈپ تاشلايمەن. **4** مەن سەندىن ھەم ھەققانىيلار ھەم رەزىللەرنى ئۈزۈپ تاشلىماقچى بولغىنىم ئۈچۈن، قىلىچىم بارلىق ئەت ئىگىلىرى، يەنى جەۋىتىنى شىمالغىچە ھەممەيلەن بىلەن قارشىلىشىشقا غىلاپتىن چىقىدۇ؛ **5** شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەت ئىگىلىرى مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ تۆز قىلىچىمنى غىلاپتىن سۇغۇرغانلىقىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ قىلىچ غىلاپقا قايتىدىن يېنىپ كىرمەيدۇ. **6** ئەمدى ئۇھ تارتقىن، ئى ئىنسان ئوغلى؛ ئىچ-باغرىڭ ئېچىشقۇدەك دەرد-ئەلەم بىلەن ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇھ-زار قىل. **7** ۋە شۇنداق بولىدۇ كى، ئۇلار سەندىن: «نېمىشقا ئۇھ تارتىسەن؟» دەپ سوريىغاندا، سەن ئۇلارغا: «بولغان شۇم خەۋەر ئۈچۈن!» ماناى، ئۇ كېلىدۇ! بارلىق يۈرە كلەر ئېرىپ، بارلىق قوللار بوشاپ كېتىدۇ، بارلىق روھلار زەئىپلىشىپ، بارلىق تىزلار سۈيدۈك بىلەن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ كېتىدۇ؛ مانا ئۇ كېلىۋاتىدۇ! ئۇ يېتىپ كەلدى! ـ دەيدۇ رەب يەھۋەردىگار» ـ دېگىن. **8** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى:- ـ **9** ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن:- ـ رەب يەھۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ:- ـ مانا، بىر قىلىچ، بىر قىلىچ، بىسلانغان، پارقىرىتىلغان! **10** ئۇ زور قىرغىنچىلىق ئۈچۈن بىسلانغان، ئۇنى يالتىراشتا پارقىراتقان؛ ئۇ ئوغلۇمنىڭ شاھانە ھاسىسى ھەرقانداق ئاددىي تاياقنى كەمسىتكەنلىكى ئۈچۈيلىدىن، خوشال بولۇپ كېتىشىمە-ئۈگە توغرا كېلەمدۇ؟ **11** ئۇ قىلىچنى پارقىرىتىلىشقا، قول بىلەن ئۇتۇشقا بېكىتكەن؛ قىلىچ بىلەنگەن، پارقىرىتىلغان، قەتل قىلغۇچىنىڭ قولىغا ئۇتقۇزۇشقا تەييارلانغانىدۇر! **12** ناله-پەريياد كۆتۈرۈپ يېغان چەككىن، ئى ئىنسان ئوغلى، چۈنكى [قىلىچ] مېنىڭ خەلقىمگە قارشى چىققان؛ ئۇ ئىسرائىلنىڭ بارلىق شاھزادىلىرىگە قارشى چىققان، ئۇلار ئۇنى خەلقىم بىلەن تەڭ قىلىچقا تاپشۇرۇلغان، شۇڭا يانپىشىڭنا قاتتىق ئۇرۇپ قويغىن! **13** چۈنكى سىناق كەلدى، ئەمدى يۇ «شاھانە ھاسا» باشقا ياغاچلارنى كەمسىتكىنى بىلەن، ئۇ بىر-بىرىر ئۈزگىنىدۇ ئەمەسمۇ؟! ـ دەيدۇ رەب يەھۋەردىگار. **14** ـ ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بە رگىن، چاۋاك چالغىن! قىلىچ ئىككى قېتىم، ئۈچ قېتىم ئۇرۇپ قىرسۇن! ئۇ قىرغۇچى قىلىچ، ئۇلارنى ھەر تەرەپتىن قورشىۋالغان زور قەتل قىلغۇچى قىلىچتۇر! **15** ئۇلارنىڭ يۈرە كلىرىنى ئېرىسۇن دەپ، ئۇلاردىن نۇرغۇنلىرى پۈتلىشىپ كەتسۇن دەپ، مەن ئۇلارنىڭ بارلىق دەرۋازىلىرىغا تەھدىت سالغۇچى قىلىچنى قارىتىپ قويدۇم. ۋاي! ئۇ چاقاقتەك پارقىرىتىلغان، ئۇ قىرىشقا سۇغۇرۇلغان؛ **16** ئى قىلىچ، ئۇڭ تەرەپكە ئۇتكۈز بول! سول تەرەپكە بۇرۇلۇپ چاپ! بىسكىنى قەيە رگە قاراتقان بولسا شۇيە رگە چاپ! **17** مەنكى پەرۋەردىگار ئۆز قولۇم بىلەن چاۋاك چالىمەن، ئۆز قەھرىنى ئۆتكۈپ يېغاندىن چىقىمەن؛ مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلدىم. **18** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى:- ـ **19** سەن ئى ئىنسان ئوغلى، بابىل پادىشاھىنىڭ قىلىچىنىڭ مېڭىشىغا تەييارلانغان ئىككى يولنى بېكىتىپ قويغىن؛ ئىككىلىسى بىر زېمىندىن چىقىدىغان بولسۇن؛ [پېرۇسالېم] شەھىرىگە ماڭىدىغان يولنىڭ بېشىدا بىر يول بەلگىسىنى تىكلەپ قويغىن؛ **20** يەنى قىلىچنىڭ يېتىپ كېلىشى ئۈچۈن ئاممونىيلارنىڭ رابباھ شەھىرىگە بىر يول ھەمدە يەھۇداغا، يەنى ئىستىھكامى مەستەھكەم يېرۇسالېم شەھىرىگە يەنە بىر يولنى

بىكتىپ قويغىن؛ **21** چۈنكى بابىلنىڭ پادىشاھى ئاچا يولدا، يەنى ئىككى يولنىڭ بېشىدا پال ئاچقۇزىدۇ؛ ئۇ ئوقۇلارنى سىلكىيدۇ، «كۆچمە مەبۇدلار»دىن سورايدۇ، جىگەرنى تەكشۈرىدۇ. **22** ئەمدى سېپىلنى يۇسكۈچى بازغانلارنى تىكلەشتىن، قان تۆكۈشكە يۈرمان قىلىشتىن، جەڭ ئېلان قىلىپ توۋلاشتىن، دەروازىلارغا ئۇرۇلغۇچى بازغانلارنى تىكلەشتىن، سېپىلغا چىقىدىغان دۆگەڭكەلەرنى ياساشتىن، پوتەيلەرنى قۇرۇشتىن، يېرۇسالېمنى [مۇھاسىرىگە ئېلىشتىن] كۆرسىتىدىغان پال ئۆزىنىڭ ئوڭ قولىغا چۈشىدۇ؛ **23** گەرچە بۇ پال ئۇلارغا يالغان كۆرۈنگىنى بىلەن، ئۇلار ئىچىكەن قەسەملەر ۋېيىلدىن، يەھۇدادىكىلەرنى چاڭگىلغا ئالسۇن دەپ پادىشاھ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ئېسىگە كەلتۈردۈ. **24** ـ شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: سىلەرنىڭ ئاسىيلىقىڭلار ئاشكارىلىنىپ، بارلىق قىلمىشلىرىڭلاردا گۈناھلىرىڭلار كۆرۈنگەچكە، قەبىھلىكىڭلارنى ئەسكە كەلتۈرگىنىڭلار ۋېيىلدىن ـ يەنى تۇتۇۋېلىنىپ ئەسكە ئېلىنغىنىڭلار ۋېيىلدىن، سىلەر قولغا ئېلىنىسىلەر. **25** ئەمدى سەن، ئى ئىسرائىلنىڭ مۇناپىق ھەم رەزىل شاھزادىسى، قەبىھلىكىڭنىڭ جازالىنىش ۋاقتى-ساتىنى توشقىنىدا، كۆردىدىغان كۈنىڭ كېلىدۇ! **26** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ ـ سەللىنى ئۆزىڭدىن ئېلىۋەت، تاجنى ئېلىۋەت؛ ئىشلار ئۆز پېتىدا ئۆزگەرمەيدۇ، پەس ئۆرىگانى ئېگىز قىل، ئېگىز ئۆرىگانى پەس قىل؛ **27** ئۆنىڭ [تەختىنى] ئۆرۈۋەت، ئۆرۈۋەت، ئۆرۈۋەت! ئۆنىڭ ھوقۇقىنىڭ ئىگىسى كەلمىگۈچە، ئۇ يەنە مەھۋىزت بولمايدۇ، مەن ئۇنى ئۆزىڭگا تەقدىم قىلىمەن. **28** ئەمدى ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار ئامۇنىيلار ۋە ئۇلارنىڭ مازاقلىرى ئوغرىسىدا مۇنداق دەيدۇ: «بىر قىلىچ، بىر قىلىچ قەتل قىلىشقا سۈغۇرۇلغان، ئۇ ئادەمنى يەۋېتىشكە، چاقاقتەك يالتىراشقا پارقىرىتىلغان!» ـ دېگىن! **29** چۈنكى پاچىلار سەن قىلىچ ئوغۇر ئۈچۈن ۋۇچۇق ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى كۆرۈپ، سەن ئۆچۈن يالغاندىن بىر پال سالىدۇ، رەزىللەرنىڭ كۆردىدىغان كۈنى كەلگەندە، قەبىھلىكنىڭ جازالىنىش ۋاقتى-ساتىنى توشقاندا، بۇلار سېنى شۇ قىرىلغان رەزىللەرنىڭ ۋېزىلىرى ئۈستىگە قوشۇپ ياتقۇزىدۇ! **30** بۇ قىلىچنى ئۆز غىلاپىغا قايتۇرۇپ سال! مەن سېنىڭ ئۈستۈڭگە ئۆزۈڭ يارىتىلغان جايدا، يەنى سەن تۇرۇلگەن جايدا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. **31** شۇنىڭ بىلەن مەن ئۈستۈڭگە قەھرىمنى تۆكۈپ ياغدۇرۇپ، غەزىپىمنىڭ ئوتى قىلىپ يۇۋلايمەن؛ مەن سېنى قاتىللىققا ماھىر ياۋۇز ئادەملەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بېرىمەن؛ **32** سەن ئوتقا يېقىلغۇ بولىسەن؛ سېنىڭ قېنىڭ ئۆز زېمىنىڭدە تۆكۈلىدۇ؛ سەن قايتىدىن ئەسلەتمەيسەن؛ چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلغان.

22

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، قانلىق شەھەر ئۈستىگە ھۆكۈم چىقارمامسەن؟ ھۆكۈم چىقارمامسەن؟ ئەمدى ئۇنىڭ يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى يۈزىگە سېلىپ مۇنداق دېگىن: ـ **3** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئۆز جازا كۈنىنىڭ كېلىشى ئۈچۈن ئۆز ئىچىدە قان تۆككۈچى شەھەر، ئۆزىنى بۇلغاش ئۈچۈن ئۆزىگە مەبۇدلارنى ياسىغان شەھەر ـ **4** سەن تۆككەن قان ۋېيىلدىن گۈناھكار بولدۇڭ، ياسىغان مەبۇدلار ۋېيىلدىن ئۆز ۋۇجۇدىڭنى بۇلغىدىڭ، سەن ئۆز جازا كۈنلىرىڭنى يېقىنلاشتۇردۇڭ، يىللىرىڭنى توشتۇردۇڭ؛ شۇڭا مەن سېنى ئەللە رگە رەسۋا، بارلىق مەملىكەتلە رگە مازاقىنىڭ ۋېيىكتى قىلدىم. **5** ساڭا يېقىنلىكلەر ھەمدە سەندىن يىراقتىكىلەر سېنى مازاق قىلدۇ، ئى قىيا-چىياغا تولغان بەتاملىق شەھەر! **6** ئىسرائىلنىڭ شاھزادىلىرى، ھەر بىرىنىڭ ھوقۇقىدىن پايدىلىنىپ ئېچىكۈدە قاندىق قان تۆككەنلىكىگە قارا! **7** سېنىڭ ئېچىكۈدە ئۇلار ئاتا-ئانىسىنى كۆز ئۈگە تىلىمىغان؛ ئارا گۈلاردا مۇساپىرلارغا زۇلۇم-زۇمىۋۇلۇق قىلغان، يېتىم-يېسىرلەر ھەم تۇل خوتۇنلارغا ئۇۋال قىلغان؛ **8** مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نەرسىلىرىمنى سەن كەمسىتكەن، مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى يۇلغاپ يۈزغانىسەن؛ **9** سېنىڭ ئېچىكۈدە قانغا تەشنا تۆھمەتخور ئادەملەر بولغان، ئۇلار تاغلار ئۈستىدە يۈتىپەرەسلىك ئېشىنى يېگەن؛ سېنىڭ ئېچىكۈدە ئۇلار يۈزۈقلۇق پەسەندىلىك قىلغان؛ **10** سەندە ئۆز ئاتىسىنىڭ نومۇسىغا تەككەنلەر بار؛ ئاي كىر ۋگەن قىز-ئايالىلارنى ئاياغ ئاستى قىلغانلارمۇ بار. **11** بىرسى قوشنىسىنىڭ ئايالى بىلەن يىرگىنچلىك يۈزۈقلۇق قىلغان؛ يەنە بىرسى ئۆز كېلىنىنى يۈزۈپ شەھۋانىيەت قىلغان؛ سەندە بولغان يەنە بىرسى ئۆز سىڭلىسىغا، يەنە ئاتىسىنىڭ قىزىغا ياسقۇنچىلىق قىلغان. **12** ئۇلار قان تۆكۈش ئۈچۈن ئارا گۈا «سوۋغاتلار»نى قوبۇل قىلغان؛ سەن ئۆسۈم-جازانە ئالغان؛ سەن ئۆز قوشنىلىرىڭدىن ھارامنى مەجبۇرىي يۇلۇۋېلىپ، مېنى ئۇنتۇغانسەن ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **13** ۋاھ مانا، مەن ھارامنى مەجبۇرىي يۇلۇۋېلىشىڭغا ۋە سەن ئۆز ئارا گۈا تۆككەن قانلارغا قاراپ قولۇمنى-قولۇمغا ئۇردۇم! **14** مەن سېنى بىر تەرەپ قىلىدىغان كۈنلەردىمۇ يۈرىكىڭ يەنىلا توق، قوللىرىڭ چىڭ ئۇرۇۋېرەمدۇ؟ مەنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلدىم، ئۆزۈم ئۇنى ئادا قىلىمەن. **15** مەن سېنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىمەن، مەملىكەتلەر ئىچىگە تارىتىمەن، ئوتىۋۇا گۈا بولغان پەسەندىلىكىڭگە خاتىمە بېرىمەن. **16** ئەمدى سەن ئۆزۈڭ ئارقىلىق ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا يۇلغىنىسەن، ئاندىن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسەن. **17** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ **18** ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتى ماڭا خۇددى داشقال بولۇپ چىقتى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى خۇمداندا قالغان مىس، قەلەي، تومۇر ۋە قوغۇشۇنلارىدۇر، ئۇلار كۆمۈشنىڭ پوقى بولۇپ چىقتى. **19** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھەممىڭلار داشقال بولۇپ چىققاچقا، مانا ئەمدى مەن سىلەرنى يېرۇسالېم ئوتتۇرىسىغا يىغىمەن؛ **20** كىشىلەر ئۈستىگە ئوت پۈۋلەپ، ئۇلارنى ئېرىتىپ تاۋلاش ئۈچۈن كۆمۈش، مىس، تومۇر، قوغۇشۇن ۋە قەلەينى خۇمدان ئىچىگە يىغقاندەك، مەن غەزىپىم ۋە قەھرىم بىلەن سىلەرنى يىغىپ [شەھەر] ئىچىگە سېلىپ سىلەرنى ئېرىتىمەن. **21** شۇنداق، مەن سىلەرنى يىغىپ، غەزىپىمنىڭ ئوتىنى ئۈستۈڭگە رگە پۈۋلەپمەن، سىلەر ئوتنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئېرىپ كېتىسىلەر؛ **22** كۆمۈش خۇمداندا ئېرىتىلگەندەك، سىلەر شەھەر ئوتتۇرىسىدا ئېرىتىلىسىلەر؛ ۋە سىلەر مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز قەھرىنى ئۈستۈڭگە رگە تۆككەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **23** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ **24** ئى ئىنسان ئوغلى، شەھە رگە مۇنداق دېگىن: ـ غەزەپ چۈشكەن كۈندە سەن پاكلانمۇرۇلمىغان، يامغۇر چۈشمىگەن بىر زېمىنسەن. **25** ئۆز ئوجىسىنى تىتما قىلدىغان، ھۆركىرەيدىغان شىردەك ئۇلارنىڭ پەيغەمبەرلىرى ئۆنىڭدا سۈيىتەست ئىشلىتىدۇ، ئۇلار جانلارنى يەۋېتىدۇ، خەزىنىلەرنى، قىممەتلىك نەرسىلىرىنى بۇلۇۋالىدۇ، ئۇلار ئۆنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى تۇل خوتۇنلارنى كۆپەيتكە كتە. **26** ئۇنىڭ كاھىنلىرى تەۋرات-قانۇنۇمنى بۇزۇپ تاشلاپ، پاك-مۇقەددەس نەرسىلىرىنى بۇلغىنىڭ، ئۇلار پاك-مۇقەددەس بىلەن ئادەدتى نەرسىلەرنى پەرق قىلمايدۇ، ئۇلار «شابات كۈن»لىرىمگە كۆزىنى يۇمۇپ يۈرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئارىسىدا ماڭا بەتنام چاپلىنىدۇ. **27** ئۇنىڭ ئېچىدىكى شاھزادىلەر خۇددى ئوجىسىنى تىتما قىلدىغان بۆرىلەردەك؛ ئۇلار قان تۆكۈشىدۇ، جانلارنى نابۇت قىلىشىدۇ، ھارام مەنپەئەتنى بۇلىشىدۇ. **28** ئۇنىڭ پەيغەمبەرلىرى ئۇلارنىڭ [قىلمىشلىرىنى] «ھاك سۈۋاق» بىلەن ئاقارتقان، «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ!» دەپ ساختا كۆرۈنۈشلەرنى كۆرۈۋېلىپ، پال سېلىپ يالغانچىلىق يەتكۈزىدۇ؛ لېكىن پەرۋەردىگار ئۇلارغا سۆز قىلغان ئەمەس. **29** زېمىندىكى ئادەدتى پۇقرالارمۇ جەبىر-زۇلۇم قىلىشىپ، بۇلاڭ-تالاڭ قىلىدۇ، ئۇلار ئاجىز-نامراتلارنى بوزەك قىلىپ، مۇساپىرلارغا زۇلۇم سېلىپ ئۇۋال قىلىدۇ. **30** مەن ئۇلار ئارىسىدىن تامىنى قايتىدىن ياسىتىپ بېرىدىغان، مېنى ئۇلارنىڭ زېمىنىنى ۋەيران قىلىشىمدىن ياندۇرىدىغان، ئۇنىڭ يېرىقىنى ئەتكۈزەدەك، مېنىڭ ئالدىمدا ئۇرىدىغان ئارىچىى بىر ئەزىمەتنى ئىزدەپ كەلدىم؛ بىراق ھېچبىرىنى تاپالمىدىم. **31** شۇڭا مەن قەھرىمنى ئۈستىگە ئۆكسەمەن؛ غەزىپىمنىڭ ئوتى بىلەن مەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن؛ مەن ئۇلارنىڭ يوللىرىنى ئۆز بېشىغا قايتۇرىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

23

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، بىر ئانىدىن تۇغۇلغان ئىككى ئايال بار ئىكەن؛ **3** ئۇلار مىسىر زېمىنىدە ياھىشىلىك قىلغان؛ ئۇلار ياشلىقتا ياھىشىلىك قىلغان؛ شۇ يەردە ئۇلارنىڭ كۆكسىلىرى مىجىقلىنىپ، قىزلىق ئەمچەك ئېچىلىرى سىلانغان. **4** ئۇلارنىڭ ئىسىملىرى بولسا، چوڭىنىڭ ئوھولاھ، كىچىكىنىڭ ئوھولىباھ ئىدى؛ ئۇلار مېنىڭكى ئىدى؛ ئۇلار ئۇغۇل-قىزلارنى تۇغقان. ساماريە بولسا ئوھولاھ، يېرۇسالېم ئوھولىباھدۇر. **5** ئوھولاھ مېنىڭكى بولغان تەقدىردىمۇ يەنە يۈزۈقلۇق قىلغان ـ ئۇ ئاشىقلىرىغا، يەنى قوشنىلىرى بولغان ئاسۇرىيە رگە پەس ئارزۇ-ھەۋەسلەردە بولغان؛ **6** كۆك كىيىم كىيگەن، ئەمەلدار-ھۆكۈمدارلار، ھەممىسى كېلىشكەن يىگىتلەر، ئاتقا مىنگەن چەۋەندازلار ئىدى. **7** ئۇ ئۆز يۈزۈقلۇقىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بېغىشلىغان؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئاسۇرىيەنىڭ ئېسىلزادىلىرى ئىدى؛ ئۇ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى بارلىق قوزغاتقانلار بىلەن ۋە ئۇلارنىڭ بارلىق مەبۇدلىرى بىلەن ئۇ ئۆزىنى بۇلغىغان. **8** ئۇ يەنىلا مىسىردا بولغان ياھىشىلىكلىرىدىن ۋاز كەچمىدى، چۈنكى ئۇنىڭ ياشلىقىدا ئاشۇ يەردىكىلەر ئۇنىڭ بىلەن بىللە ياتقى، قىزلىق كۆكسىلىرىنى سىلاپ، ئۇ ئۆزۈقلۇقلىرىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۆكتى. **9** شۇڭا مەن ئۇنى ئۆز ئاشىنلىرىنىڭ، يەنى ئۇنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى قوزغاتقان ئاسۇرىيەلەرنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم، **10** ئۇلار ئۇنىڭ نومۇسىنى ئاشكارىلاپ، ئۇنىڭ ئۇغۇل-قىزلىرىنى ئېلىپ كېتىپ، ئۇنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ ئۇ ئايالىلار ئارىسىدا [يامان] ئاتاققا قالدى؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىلىپ جازالاندى. **11** ئۇنىڭ سىڭلىسى ئوھولىباھ بۇنى كۆرۈپ تۇرۇۋېتىپ، ئارزۇ-ھەۋەسلىرىدە ھەدىسدىن ئېشىمۇ يۈزۈق، ياھىشىلىكىرى ھەدىسىنىڭكىدىن كۆپ بولۇپ كەتتى. **12** ئۇ ئۆز قوشنىلىرى بولغان ئاسۇرىيەلە رگە پەس ئارزۇ-ھەۋەسلەرنى

قوزغاتقان؛ تۇلار ئەمەلدار-ھۆكۈمدارلار، ھەشەمەتلىك ساۋۇت، قورمىلارنى كىيگەن، ئاتقا مىنگەن چەۋەندازلار، تۇلارنىڭ ھەممىسى كېلىشكەن يىگىتلەر ئىدى. 13 مەن تۇنىڭ بۇلغىنىپ كەتكەنلىكىنى كۆردۇم، تۇلار شىككىسى بىر يولۇقۇ ئىدى. 14 تۇ تۇنىڭ پاھىشىلىكلىرىنى ئاشۇندىدى، چۈنكى تۇ تامدا يەرەڭ بىلەن سۈرەتلەنگەن ئادەملەرنى، يەنى كالدىيلەرنىڭ رەسىملىرىنى كۆردى؛ 15 تۇلارنىڭ بەللىرى پوتلار بىلەن ئورالغان، بېشىغا قىيرۇقلۇق سەللىلەر كىيىلگەن، تۇلارنىڭ ھەممىسى لەشكەر بېشىدەك، يەنى تۇغۇلغان يۇرتى كالدىيەدىكى بابىللىقلارنىڭ قىياپىتىدە ئىدى. 16 تۇ شۇئان تۇلارغا قاراپ تۇلارنىڭ شەھۋانىي ھەۋىسىنى قوزغىغان، شۇنىڭ بىلەن تۇلارنى ئىزدەپ كالدىيە گە ئەلچىلەرنى ئەۋەتكەن. 17 شۇنىڭ بىلەن بابىللىقلار تۇنىڭغا، يەنى تۇنىڭ ئاشىنلىق تۇرۇن-كۆرپىلىرىگە يېقىن كېلىپ، ئۇنى تۇز زىنالىرى بىلەن بۇلغىغان، تۇ تۇزنى تۇلار بىلەن بىللە بۇلغىغاندىن كېيىن تۇلاردىن بىزار بولدى. 18 تۇ تۇز بۇزۇقلۇقلىرىنى ئوچۇق قىلىپ، نومۇسىنى ئاشكارىلىشى بىلەن، جېنىم ھەدىسىدىن يىرگىنگەندەك تۇنىڭدىمۇ يىرگەندى. 19 بىراق تۇ يەنە تۇزنىڭ ياشلىق كۈنلىرىنى، يەنى مىسىر زېمىنىدا بۇزۇقلۇق پاھىشىلىك قىلغان كۈنلىرىنى ئېسىگە كەلتۈرۈپ تۇز بۇزۇقلۇقلىرىنى تېخىمۇ كۆپەيتتى. 20 تۇنىڭ ئەرلىكى ئېشەك مەدە كابىرىدەك، مەنىيسى ئاتلارنىڭكىدەك بولغان بابىلنىڭ پاھىشۋاز ئە رىكە كابىرگە قاراپ ھەۋەسلىرى قوزغالدى.

21 سەن ياشلىقىڭدىكى بۇزۇقلۇقلىرىڭغا، يەنى ياشلىقىڭدا مىسىرلىقلارنىڭ ئەمچە كابىرىڭنى سىلىغىنىغا يەنە تەشنا بولۇپ تەلمۈردۇڭ. 22 شۇڭا، ئى ئوھولىباھ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ مانا، مەن جېنىڭ ھازىر بىزار بولغان ئاشىنلىرىڭنى تۇز ئۈگىگە قارشى قوزغىتىمەن، تۇلارنى سەن بىلەن قارشىلىشىشقا ھەممە تەرىپىڭدىن ئېلىپ كېلىمەن؛ 23 بابىللىقلار، بارلىق كالدىيلەر، پېكودلار، شوئالار، كوئاللار ھەمدە ئاسۇرىيلەرنىڭ ھەممىسىنى تۇلار بىلەن تەڭ قوزغايمەن؛ تۇلارنىڭ ھەممىسى كېلىشكەن يىگىتلەر، ئەمەلدار-ھۆكۈمدارلار، تۇلۇغ ئە گلەر ۋە جانابلار، ھەممىسى ئاتقا مىنگەن چەۋەندازلاردۇر؛ 24 تۇلار قورال-ياراقلار، جەڭ ھارۇلىرى، يۈك ھارۇلىرى ھەم زور بىر توپ خەلقلەر بىلەن ساۋۇت قارشى چىقىدۇ؛ تۇلار تۇزلىرنى ھەممە تەرىپىگىدە سىپار-قالقانلار ۋە دۇبۇلغالارنى كىيىپ ساۋۇت قارشى سەپراس بولىدۇ؛ بېشىڭنا چۈشىدىغان تېگىشلىك جازانى تۇلارغا تاپشۇرىمەن، تۇلار تۇز ھۆكۈملىرى بويىچە جازالايدۇ. 25 مەن مۇقەددەسلىكىمدىن چىققان غەيرەتنى ساۋۇت قارىتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن تۇلار قەھەر بىلەن سېنى بىر تەرەپ قىلىدۇ. تۇلار سېنىڭ بۇرنۇڭ ۋە قۇلاقلىرىڭنى كېسىۋېتىدۇ؛ سەندىن ئاخىرقى قالغانلار قىلىچلىنىدۇ؛ تۇلار ئوغۇل-قىزلىرىڭنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ سەندىن يەنىلا قالغانلار ئوتتا يۇتۇۋېتىلىدۇ. 26 تۇلار سەندىن كىيىم-كېچەك كابىرىڭنى ئېلۋېلىپ، گۈزەل زىنۋار-زىننەتلىرىڭنى بۇلايدۇ. 27 شۇنىڭ بىلەن مەن سەندە مىسىر زېمىنىدا ياشلانغان يۇزۇقلۇقلىرىڭنى ۋە پاھىشىلىكلىرىڭنى توختىتىمەن؛ سەن بۇ ئىشلارغا يەنە تەلمۈرمەيسەن، مىسىرنى قايتا ئەسلىمەيسەن. 28 ـ چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن سېنى تۇزۇڭ نەپرەتلەنگەنلەرنىڭ قولىغا، يەنى جېنىڭ يىرگەنگەنلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ 29 تۇلار سېنى ئوچمەنلىك بىلەن بىر تەرەپ قىلىپ، بارلىق ئەجىرلىرىڭنى ئېلىپ كېتىپ، سېنى ئوغما-يالىڭاچ قالدۇرۇپ، پاھىشىلىكىرىڭنىڭ نومۇسىنى ئاشكارىلايدۇ. سەن ئەللەر بىلەن پاھىشىلىك قىلغانلىقىڭ، تۇلارنىڭ مەبۇدلىرى بىلەن تۇز ئۈگىنى بۇلغىغانلىقىڭ ئۈچۈىلىدىن، سېنىڭ بۇزۇقلۇقلىرىڭ ھەم پاھىشىلىكلىرىڭ بۇلارنى بېشىڭغا چۈشۈردى. 31 ھەدە گىنىڭ يولىدا تۇزۇڭ ماڭغانىسەن؛ شۇڭا مەن تۇنىڭدىكى قەدەھنى سېنىڭ قولۇڭغىمۇ تۇتقۇزدۇم. 32 ـ رەب يەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھەدە گىنىڭ قەدەھنى، چوڭقۇر ۋە چوڭ يار قەدەھنى سەمۇ ئىچىسەن، سەن رەسۋا بولۇپ مازاق قىلىنىسەن، چۈنكى تۇنىڭ ھەجمى چوڭدۇر؛ 33 سەن دەھشەتلىك ۋە ھالاكەت قەدەھى، يەنى ھەدە گىنىڭ سامارىيەنىڭ قەدەھى بىلەن مەستلىك ھەم دەرد-ئەلەمگە تولدۇرۇلىسەن؛ 34 سەن ئۇنى ئىچىۋېتىپ يەنە يالايسەن، ھەتتا تۇنىڭ پارچىلىرىنىمۇ غاجىلايسەن، ئاندىن كۆكسىلىرىڭنىمۇ يۇلۇپ تاشلايسەن، چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلدىم، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 35 شۇنىڭ تۇچۈن رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سەن مېنى ئۇنتۇپ تارقاتقىنا تاشلۇۋەتكەنلىكىڭ تۇچۈن، شۇڭا تۇز بۇزۇقلۇقۇڭ ھەم پاھىشىلىكلىرىڭنىڭ جازاسىنى كۆتۈرىسەن. 36 ۋە پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، سەن ئوھولىباھ ۋە ئوھولىباھ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرامسەن؟ ئەمدى تۇلارغا تۇز يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى ئايان قىلىپ كۆرسەتكىن. 37 چۈنكى تۇلار بۇزۇقلۇق قىلدى، قوللىرى قان بولدى، تۇلار تۇز بۇتلىرى بىلەن بۇزۇقلۇق قىلىپ، تۇنىڭ ئۈستىگە ماڭا تۇغقان تۇز بالىلىرىنى تۇلارنىڭ ئوزۇق سۈپىتىدە قۇربانلىق قىلىپ تۇتكۈزۈپ بېغىشلىدى. 38 تۇنىڭ ئۈستىگە تۇلار ماڭا شۇنداق ئىش قىلغانكى، ئوخشاش بىر كۈندە تۇلار مېنىڭ مۇقەددەسىمنى جايىمنى بۇلغاپ، «شابات كۈن»لىرىمنى بۇزغان. 39 چۈنكى تۇلار تۇز بالىلىرىمنى بۇتلىرىغا سويغان چاغدا، تۇلار ئوخشاش بىر كۈندە مۇقەددەسىمگە جايىمنى بۇلغاشقا كىردى، مانا، تۇلار مېنىڭ ۋۇيۇم ئوتىۋىرىسىدا شۇنداق قىلغان. 40 تۇنىڭ ئۈستىگە ئادەملەرنى يىراقتىن چاقىردى، تۇلارنى ئېلىپ كېلىشكە ئەلچى ئەۋەتتى؛ مانا، تۇلار كەلدى، سەن تۇلارنى دەپ يۇيۇنۇپ، كۆز-قاشلىرىڭغا ئوسما قويۇپ، تۇز ئۈگىنى زىبۇ-زىننەتلەر بىلەن بەرداز لىدىڭ؛ 41 ھەشەمەتلىك بىر دىۋاندا ئولتۇردۇڭ، تۇنىڭ ئالدىغا ئۈستىگە مېنىڭ خۇشۇيۇم ھەم زەيتۇن مېيىم قويۇلغان داستىخانى قويدۇڭ؛ 42 غەمسىز يۇ رگەن بىر توپ كىشىلەرنىڭ ئاۋازى ئۇنىڭدا ئاڭلاندى، چۈپرەندە ئادەملەر بىلەن بىللە چۆل-باياۋاندىن سېباۋىيلارمۇ ئېلىپ كېلىندى، تۇلار [ھەدە-سىڭلىنىڭ] قوللىرىغا بىلەزۇكلەر، بېشىغا چىرايلىق تاجلارنى سالدى. 43 ئەمدى مەن زىنا-بۇزۇقلۇقلار بىلەن ۋۇيراپ قېرىغان ياھشىت توغرۇلۇق: «تۇلار ئەمدى تۇنىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق قىلۋەرسۇن، چۈنكى تۇ ھەقىقەتەن [ياھشىت]» ـ دېدىم. 44 ـ شۇنىڭ بىلەن تۇلار ياھشىت ئايالغا يېقىنلاشقاندەك تۇنىڭغا يېقىن بېرىپ بىلە ياتتى؛ تۇلار شۇنداق قىلىپ ئوھولاھ ۋە ئوھولىباھ بۇ ئىككى بۇزۇق ئايالغا يېقىنلىشىپ بىللە ياتتى. 45 بىراق ھەققانىي ئادەملەر تۇلارنى زىناخور ئايالالارنى ۋە قان تۆكىگۈچى ئايالالارنى جازالىغانغا ئوخشاش، تۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايدۇ؛ چۈنكى تۇلار زىناخور ئايالالار، تۇلارنىڭ قوللىرى قاندۇر.

46 چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بىر توپ ئادەملەرنى تۇلارغا قارشى چىقىرىپ ئېلىپ كېلىمەن، تۇلارنى ھەرىيانغا ھەيدۋېتىشكە ۋە يۇلاڭچىلىق قىلىشقا تاپشۇرىمەن. 47 بۇ توپ كىشىلەر تۇلارنى تاشلار بىلەن چالما-كېسىمەك قىلىپ، قىلىچلىرى بىلەن چېپىپ سويىدۇ؛ تۇلار تۇلارنىڭ ئوغۇل-قىزلىرىنى تۇتۇزىدۇ، ئۇيلىرىنى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. 48 شۇنىڭ بىلەن مەن زېمىنده بۇزۇقلۇقنا خاتىمە بېرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئايالالار سىلەردىن ساۋاق ئېلىپ سىلەرنىڭ بۇزۇقلۇقلىرىڭنى دوراىمايدۇ. 49 تۇلار بۇزۇقلۇقۇڭنى تۇز بېشىڭغا قايتۇرۇپ چۈشۈرىدۇ، ۋە سىلەر مەبۇدلىرىڭلارغا چېتىشلىق بولغان گۇناھلارنى كۆتۈرىسىلەر؛ سىلەر مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر.

24

توققۇزنىچى يىل، ئونىنچى ئايىنىڭ ئونىنچى كۈنىدە، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ كۈننى، دەل مۇشۇ كۈننىڭ چىسلاسىنى يېزىۋالغىن؛ چۈنكى دەل مۇشۇ كۈندە بابىلنىڭ پادىشاھى يېرۇساليمنى مۇھاسىرىگە ئالدى. 3 ئاسىي جەمەتىنىڭ ئالدىغا بىر تەمسىلنى قويۇپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «قازانىنى ئوتنىڭ ئۈستىگە قويۇڭلار، ئوت ئۈستىگە قويۇڭلار، ئۇنىڭغا سۇ قويۇڭلار؛ 4 گۈش پارچىلىرى، ھەربىر ئېسىل گۈش پارچىلىرىنى، يۇت ۋە قولنى ئۇنىڭغا يىغىپ سېلىڭلار، ئېسىل ئۈستىخانلارنمۇ قوشۇڭلار؛ 5 قوي پادىسىدىن ئەڭ ئېسىللىرىنى ئېلىڭلار، ئۈستىخانلارنى پىشۇرۇشقا ئۇنىڭ ئاستىغا ئوتۇن توپلاپ قويۇڭلار، ئۇنى قاتتىق قاينىتىڭلار، ئۈستىخانلار ئوبدان قاينىسۇن. 6 ـ شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قانخور شەھەرنىڭ ھالىغا، يەنى دات باسقان قازانغا، ھېچ دېتى كەتمەيدىغان قازانغا ۋاي! ئۇنىڭدىكى ھەممىنى بىردىن-بىردىن ئال، ئۇنىڭغا ئېسىۋە چېكى تاشلانمىسۇن! 7 چۈنكى تۇ تۆككەن قان ئۇنىڭ ئوتىۋىرىسىدا تۇرىدۇ؛ تۇ قانىنى توپا بىلەن كۆمگىلى بولغۇدەك يە رگە ئەمەس، بەلكى تاقىر تاش ئۈستىگە تۆكتى. 8 ئەھرىمنى قوزغاش، ئىنتىقام ئېلىش ئۈچۈن، تۇ تۆككەن قاننىڭ يېپىلماسلىقى ئۈچۈن تاقىر تاش ئۈستىگە قالدۇردۇم. 9 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قانخور شەھەرنىڭ ھالىغا ۋاي! مەنمۇ ئۇنىڭ ئوتۇن دۆۋىسىنى يوغان قىلىمەن! 10 ئوتۇننى دۆۋىلەڭلار، ئوتنى يېقىپ چۈنچۈلالاڭلار، گۈش ئوبدان پىشسۇن، دورا-دەرمەكلەرنى قوشۇڭلار، ئۈستىخانلار كۆيۈپ كەتسۇن! 11 ئاندىن قازانىنى قىزتىپ، ئۇنىڭدىكى مىسنى قىپقىزىل قىلىڭلار، ئىچىدىكى داغ-كىرلار ئېرىتىلىپ، ئۇنىڭ دېتى چىقىرۇلىدىغان ئۈچۈن ئۇنى قۇرۇق پېتى چوغلار ئۈستىگە قويۇڭلار! 12 ئۇنىڭ قىلغان ئاۋارىچىلىكلىرى مېنى ۋېرىتتى؛ لېكىن ئۇنىڭ قىلىن دېتى ئۇنىڭدىن كەتمىدى، شۇڭا ئۇنىڭ دېتى ئوتتا تۇرىۋەرسۇن!

13 سېنىڭ پاسكىنىلىكىڭدە بۇزۇق پاھىشىلىك باردۇر، مەن سېنى پاكىزلىماقچى بولدۇم، لېكىن سەن پاسكىنىچىلىقتىن پاكىزلاندۇرۇلمايمەن دېدىڭ؛ ئەمدى قەھرىمنى ئۈستۈڭگە تۆكۈپ توختاتمىغۇچە سەن پاسكىنىچىلىقتىن پاكىزلاندۇرۇلمايسەن. 14 مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلدىم، ئۇ ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ، مەن ئۇنى ئادا قىلىمەن؛ مەن نە يۇنىڭدىن يانىمەن، نە ھېچ ساڭا ئىچىمنى ئاغرىتمايمەن، نە ئۇنىڭدىن ئۈكۈنىمەيمەن؛ تۇلار سېنىڭ يوللىرىڭ ۋە قىلمىشلىرىڭ بويىچە ئۈستۈڭگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايدۇ - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 15 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 16 «ئى ئىنسان ئوغلى، مەن سېنىڭ سۆيۈملۈك كۆز قارىچۇقۇڭنى بىر تۈرۈش بىلەن سەندىن ئېلىپ كېتىمەن؛ بىراق سەن ھېچ ماتەم تۇتما، ھېچ يىغلىما، ھېچ كۆز يېشى قىلما، 17 سۈكۈت ئىچىدە ئۆھ-زار تارتىسەن؛ تۇلگۇچى ئۈچۈن

هىچ ھازا تۇتما؛ سەللە ئۆنى بىشكۇغا ئوراپ، كەشلىرىگىنى پۇتۇڭغا باغلىغىن؛ يۈز ۋۇجۇدۇڭ توۋۇنىنى يېپىۋەتمە، ئادەملەر ئېيىپ رگەن ناندىن يېمە». **18** شۇنۇڭ بىلەن مەن ئەتىگەندە خەلقىمگە سۆز قىلدىم، كەچقۇرۇندا ئايالىم تۆلدى. ئىككىنچى كۈنى ئەتىگەندە مەن ئۇيرۇقلىنىپ يېنچە ئىش قىلدىم. **19** ئەمدى خالايىق ماڭا: «سىنىڭ بۇ قىلغان ئىشلىرىڭنىڭ نېمىنى كۆرسەتكەنلىكىنى دېمەمسەن؟» دېدى. **20** مەن ئۆلارغا مۇنداق دېدىم: ـ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ **21** ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن تۆز مۇقەددەس جايىمنى، يەنى سەن پەخرىلەنگەن كۆچ-تايانچىڭنى، كۆز ۋۇجۇدلارنى خۇشال قىلغۇچى، جېنىڭلار تەشنا بولغان نەرسىنى بۇلغاي دەۋاتىمەن؛ سىلەرنىڭ كەينىڭلاردا قالغان قىز-ئوغۇللار قىلىچ بىلەن يوقىلىدۇ. **22** شۇ تاپتا سىلەر مەن [ئەزاكىيال] ھازىر قىلغىنىمدەك قىلىسىلەر؛ سىلەر يۈز ۋۇجۇدلارنىڭ توۋۇنىنى يايمايسىلەر، ئادەملەر ئېيىپ رگەن ناندىن يېمەيسىلەر؛ **23** سەللە كلار پىشىكلاردا، كەشىكلار ئىياغلىرىڭدا بولۇۋېرىدۇ؛ سىلەر ھېچ ماتەم تۇتمايسىلەر ياكى ھېچ يىغلىمايسىلەر؛ سىلەر قەبىھلىكىلەرگىلا ئېچىدە سولىشىپ، بىر-بىرىڭلارغا قارىشىپ ئۆھ-زار تارتىسىلەر. **24** شۇنداق قىلىپ ئەزاكىيالنىڭ تۆزى سىلە رگە بېشارەت بولىدۇ؛ ئۇ قانداق قىلغان بولسا، سىلەر شۇنداق قىلىسىلەر؛ بۇ ئىش ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاندا، سىلەر مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى توۋۇپ يېتىسىلەر. **25** ـ ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، مەن ئۆلاردىن كۆچ-ئىستىكامىنى، ئۆلار پەخرىلەنگەن گۈزەرنى، سۆيۈملۈك كۆز قارىچۇقلىرىنى، جان-جىگىرى بولغان قىز-ئوغۇللىرىنى ئۆلاردىن مەھرۇم قىلىدىغان كۈنىدە، **26** ـ يەنى شۇ كۈنىدە، ساڭا بۇ خەۋەرنى قۇلىقىڭغا يەتكۈزۈش ئۈچۈن بىر قاچقۇن يېنىڭغا كەلمەمدۇ؟ **27** شۇ كۈنىدە ئاغزىڭ ئېچىلغان بولىدۇ، سەن بۇ قاچقۇن بىلەن سۆزلىشىسەن، يەنە ھېچ گاچا بولمايسەن؛ شۇنداق قىلىپ ئۆلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى توۋۇپ يېتىدۇ».

25 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، يۈز ۋۇجۇدنى ئاممونىيلارغا قارىتىپ، ئۆلارنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ **3** ـ ئاممونىيلارغا مۇنداق دېگىن ـ رەب پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مېنىڭ مۇقەددەس جايىم بۇلغانغاندا، ئىسرائىل زېمىنى ۋېيران قىلىنغاندا، يەھۇدا جەمەتى سۈرگۈن قىلىنغاندا سەن ئۆلارغا قاراپ: «ۋاھ! ياخشى بولدى!» دېگىنىڭ ئۈچۈندىلا، **4** ئەمدى مانا، مەن سېنى شەرقتىكى ئەللەرنىڭ ئىگىدارچىلىقىغا تاپشۇرىمەن؛ ئۆلار سېنىڭ ئاراڭدا بارگاھ قۇرۇپ، ئاراڭدا چېدىرلىرىنى تىكىدۇ؛ ئۆلار مېۋىلىرىڭنى يەپ، سۈتۈڭنى ئىچىدۇ. **5** مەن رابباھ شەھىرىنى تۆگىلەر ئۈچۈن ئوتلاق، ئاممونىيلارنىڭ يېرىنى قوي پادىلىرى ئۈچۈن ئارامگاھ قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى توۋۇپ يېتىسىلەر. **6** ـ چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سەن ئىسرائىل زېمىنغا قاراپ چاۋاك چېلىپ، پۇتۇڭنى تېپىچە كلىتىپ، قەلبىڭدىكى پۈتۈن تۇچمەنلىك بىلەن خۇش بولغانلىقىڭ تۈپەيلىدىن، **7** ئەمدى مانا، مەن ئۈستۈڭگە قولۇمنى تۇزارتىپ، سېنى ئەللە رگە ئولجا بولۇشقا تاپشۇرىمەن؛ مەن سېنى خەلقلەر ئىچىدىن ئۈزىمەن، مەملىكەتلەر ئىچىدىن يوقىتىمەن؛ مەن سېنى ھالاك قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى توۋۇپ يېتىسەن. **8** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى موئاب ۋە سېئىرنىڭ: «يەھۇدا پەۋقەت بارلىق باشقا ئەللەر بىلەن ئوخشاش، خالاس» دېگىنى ئۈچۈندىلا، **9** شۇڭا مانا، مەن موئابنىڭ يېنىنى ـ چېگراسىدىكى شەھەرلەرنى، زېمىننىڭ پەخرى بولغان بەيت-يەشموت، بائال-مېئون ۋە كىرىئاتايىم شەھەرلىرىدىن باشلاپ يېرىپ ئاچىمەن؛ **10** ئۆلارنى ئاممونىيلارنىڭ زېمىنى بىلەن بىللە شەرقتىكى ئەللە رگە تاپشۇرىمەن؛ مەن ئاممونىيلارنىڭ يەنە ئەللەر ئارىسىدا ئەسلىمىسىلىكى ئۈچۈن، ئۆلارنىڭ ئىگىدارلىقىغا تاپشۇرىمەن؛ **11** ۋە موئاب ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن؛ ئۆلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى توۋۇپ يېتىدۇ. **12** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى ئېدوم يەھۇدا جەمەتىدىن ئۆچ ئېلىپ يامانلىق قىلىپ، شۇنىڭدەك ئېغىر گۇناھكار بولغىنى ئۈچۈندىلا، ئىنتىقام ئالغىنى ئۈچۈندىلا، **13** ـ ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئېدومغا قولۇمنى سوزىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنى زېمىنىدىن ئادەملەر ھەم ھايۋانلاردىن مەھرۇم قىلىمەن؛ مەن ئۇنى تېمان شەھىرىدىن تارتىپ ۋېيران قىلىمەن؛ ئۆلار دېدان شەھىرىگىچە قىلىچ بىلەن يېقىلىدۇ. **14** شۇنىڭ بىلەن مەن خەلقىم ئىسرائىلنىڭ قولى ئارقىلىق ئېدوم ئۈستىدىن ئۆز ئىنتىقامىمنى ئالىمەن؛ ئۆلار مېنىڭ ئاچچىقىم ھەم قەھرىم ۋېنچە ئېدومدا ئىش قىلىدۇ، ئېدومىيلار مېنىڭ ئىنتىقامىمنىلا تېمە ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىدۇ؛ ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **15** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ فىلىستىيەلەر ئىنتىقام نىيىتى بىلەن ھەرىكەت قىلىپ، كونا ئۆچمەنلىكى بىلەن يەھۇدانى يوقىتايلى دەپ ئىچ-ئىچىدىن ئۆچ ئالغىنى ئۆچەيلىدىن، **16** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن فىلىستىيەنىڭ ئۈستىگە قولۇمنى تۇزارتىمەن؛ مەن كەرەتىيلەرنى قىرۇۋېتىمەن، دېڭىز بويىدىكىلەرنىڭ قالدۇقلىرىنىمۇ ۋەيران قىلىمەن. **17** مەن ئۆلارنىڭ ئۈستىگە قەھرىلىك تەنبىھلەرنى چۈشۈرۈپ قاتتىق ئىنتىقام ئالىمەن؛ ئۆلارنىڭ ئۈستىدىن ئىنتىقام ئالغىنىمدا ئۆلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى توۋۇپ يېتىدۇ.

26 ئون بىرنچى يىلى، ئايىنىڭ بىرنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، تۈرنىڭ يېرۇسالېم توغرۇلۇق: «ۋاھ! ياخشى بولدى! ئەللەرنىڭ دەرۋازىسى بولغۇچى ۋەيران بولدى! ئۇ ماڭا قاراپ قايرىلىپ ئېچىلدى؛ تۈرنىڭ ۋەيران قىلىنىشى بىلەن تۆزۈمنى يوقۇزىمەن!» دېگىنى ئۈچۈندىلا، **3** ـ شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، ئى تۈر، مەن ساڭا قارشىمەن، دېڭىز دولقۇنلارنى قوزغىغانىدەك، كۆپ ئەللەرنى سەن بىلەن قارشىلىشتا قوزغايمەن؛ **4** ئۆلار تۈرنىڭ سېپىللىرىنى بەربات قىلىپ، تۈرنىڭ مۇنارلىرىنى چېقىپ يوقىتىدۇ. ئۇنىڭ ئۈستىدىكى ئۆپىلىرىنى قىرىپ تاشلاپ، ئۇنى تاقىر تاش قىلىپ قويىمەن. **5** ئۇ پەۋقەت دېڭىز ئوتۇرىسىدىكى تورلار يېيىلىدىغان جاي بولىدۇ؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلدىم، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار؛ ئۇ ئەللەر ئۈچۈن ئولجا بولۇپ قالىدۇ. **6** ئۇنىڭ قۇرۇقلۇقتا قالغان قىزلىرى قىلىچ بىلەن قىرىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى توۋۇپ يېتىدۇ. **7** ـ چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن تۈر بىلەن قارشىلىشىشقا بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار، يەنى «پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى»نى، ئاتلار، جەڭ ھارۇلىرى بىلەن، ئاتلىق چەۋەندازلار، قوشۇن ۋە زور بىر توپ ئادەملەر بىلەن شىمال تەرىپىدىن چېقىرىپ ئېپىكېلىمەن. **8** ئۇ قۇرۇقلۇقتا قالغان قىزلىرىنى قىلىچ بىلەن سويىدۇ، ساڭا مۇھاسىرە پوتەيلىرىنى قۇرىدۇ، سېپىلنا چىقىدىغان دوڭقۇنى ياسايدۇ، ساڭا قاراپ قالقانلىرىنى كۆتۈرىدۇ. **9** ئۇ سېپىللىرىڭغا بۇسكۇچى بازغانلارنى قارىتىپ تىكەيدۇ، قورال-پالتىلىرى بىلەن مۇنارلىرىڭنى چېقىپ غۇلىتىدۇ. **10** ئۇنىڭ ئاتلىرىنىڭ كۆپلۈكىدىن ئۆلارنىڭ كۆتۈز رگەن چاڭ-توپىسى سېنى قاپلايدۇ؛ سېپىللىرى بۇسۇلگەن بىر شەھەر رگە بۇسۇپ كىرگەندەك ئۇ سېنىڭ قوۇقلىرىڭدىن كىرگەندە، سېپىللىرىڭ ئاتلىق ئەسكەرلەرنىڭ، چاقلارنىڭ ھەم جەڭ ھارۇلىرىنىڭ ساداسى بىلەن تەۋرىنىپ كېتىدۇ. **11** ئاتلىرىنىڭ ئۇياقلىرى بىلەن ئۇ بارلىق رەستە-كوچىلىرىڭنى چەيلەيدۇ؛ ئۇ پۇقرالىرىڭنى قىلىچ بىلەن قىرىدۇ، كۆچلۈك تۈۋرۈكلىرىڭ يە رگە يېقىلىدۇ. **12** ئۆلار بايلىقلىرىڭنى ئولجا، مال-تاۋارلىرىڭنى غەنىمەت قىلىدۇ؛ ئۆلار سېپىللىرىڭنى يۈزۈپ غۇلىتىپ، ھەشەمەتلىك ۋىلىرىڭنى خارابە قىلىدۇ؛ ئۆلار سېنىڭ تاشلىرىڭ، ياغاچ-لىملىرىڭ ۋە توپا-چاكىلىرىڭنى دېڭىز سۈلىرى ئىچىگە تاشلايدۇ. **13** مەن ناخشىلىرىڭنىڭ ساداسىنى تۈگىتىمەن؛ چىتارلىرىڭنىڭ ئاۋازى قايتىدىن ئاڭلانمايدۇ. **14** مەن سېنى تاقىر تاش قىلىمەن؛ سەن تورلار يېيىلىدىغان بىر جاي بولىسەن، خالاس؛ سەن قايتىدىن قۇرۇلمايسەن؛ چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق دېگەنمەن، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **15** رەب پەرۋەردىگار تۈرغا مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن غۇلاپ كەتكىنىڭدە، يارىلانغانلار ئاھ-زارلىغىندا، ئوتتۇر ئۇڭدا قىرغىن-چاپقۇن قىلىنغاندا، دېڭىزنىڭ چەت ياقىلىرى تەۋرىنىپ كېتىمەدۇ؟ **16** دېڭىزدىكى شاھزادىلەر تەختىلىردىن چۈشۈپ، تونلىرىنى بويافقا تاشلاپ، كەشتىلىك كىيىم-كېچەكلىرىنى سېلىۋېتىدۇ؛ ئۆلار تۈرگىنىڭ قورقۇنچ-تىترەك بىلەن پۈر رگەيدۇ؛ ئۆلار يە رگە ئولتۇرۇپ، ھېچ توختاۋسىز تىترەپ، ساڭا قاراپ سارىسىمگە چۈشىدۇ. **17** ئۆلار سەن ئۈچۈن بىر مەرسىيەنى ئوقۇپ ساڭا مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئى ئاھالىڭ دېڭىزدىكىلەردىن بولغان، داڭقى چىققان، دېڭىز ئۈستىدىن كۈچلۈك ھۆكۈم سۈ رگەن، تۈز ۋەھىشەتلىرىگىنى بارلىق دېڭىزدا تۇرۇۋاتقانلارغا سالغان شەھەر! سەن ۋە سەندا تۇرۇۋاتقانلار نەقەدەر ھالاك بولغان! **18** ھازىر سېنىڭ غۇلاپ كەتكەن كۈنۈڭدە، دېڭىز بويىدىكىلەر تىترەپ كېتىدۇ؛ دېڭىزدىكى ئارالىلار ۋە قىرغاقتىكىلەر سېنىڭ يوق بولۇپ كەتكىنىڭدىن دەككە-دۇككىگە چۈشۈپ قالىدى». **19** ـ چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن سېنى ئادەمزاتسىز شەھەرلەردەك، خارابە شەھەر قىلغىنىمدا، مەن ئۈستۈڭگە دېڭىز چوڭقۇرلۇقلىرىنى چىقىرىپ سېنى چۈكۈرگىنىمدە، ئۆلۈغ سۈلار سېنى بېسىپ يايقاندا، **20** شۇ تاپتا مەن سېنى ھاڭغا چۈشكەنلەر بىلەن بىللە چۈشۈرىمەن، قەدىمكى زامانىدىكىلەرنىڭ قاتارىغا چۈشۈرىمەن؛ سېنى يەرنىڭ تېگىلىرىدە تۇرغۇزىمەن؛ سېنىڭدە قايتىدىن ئادەمزات بولماسلىقى ئۈچۈن، سېنى قەدىمكى خارابىلەر تارىنىغا، ھاڭغا چۈشكەنلەر بىلەن بىللە بولۇشقا چۈشۈرىمەن؛ بىراق تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا بولسا گۈزەللىك تىكلەپ قويىمەن؛ **21** مەن سېنى باشقىلارغا بىر ئاگاھىي-ۋەھشەت قىلىمەن؛ سەن قايتىدىن ھېچ بولمايسەن؛ ئۆلار سېنى ئىزدەيدۇ، بىراق سەن مەڭگۈ ۋە تېپىلمايسەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

27 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، تۈر توغرۇلۇق بىر مەرسىيەنى ئاغرىكغا ئېلىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ **3** ئى دېڭىزلارنىڭ كىرىش ئاغزىدا تۇرۇقلۇق، دېڭىز ۋىلىرىدىكى كۆپ ئەللەر بىلەن سودىلاشقۇچى، رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئى تۈر، سەن «مېنىڭ گۈزەللىكىم كامالەتكە يەتتى!» دېدىڭ. **4** سېنىڭ چېگرالىرىڭ بولسا دېڭىزلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئىدى؛ سېنى ياسىغانلار گۈزەللىكىڭنى كامالەتكە يەتكۈزدى. **5** تۇلار بارلىق تاختايلىرىڭنى سىنىردىكى قارىغايلاردىن ياسىغان، ساڭا موما ئۆچۈن تۇلار لۇئاندىن كېدىر دەرىخىنى ئېپكەلگەن؛ **6** پالاقلىرىڭنى باشانىدىكى دۇب دەرەخلىردىن ياسىغان، پاۋۇباڭنى سەمىشت دەرەخلىردىن ياساپ، كۈپرۈس دېڭىز ۋىيدىكى پىل چىشى بىلەن نەقىشلىگەن. **7** يەلكىنىڭ مىسىردىن كەلتۈرۈلگەن كەشتىلىك لىباستىن ياسالغان، تۇغ ساڭا تۇغ بولغان؛ سايۋىنىڭ بولسا دېڭىز ۋىيدىكى ئېلىشاھدىكى كۈك ۋە سۆسۈن رەختلەردىن ئىدى؛ **8** زىدوندىكلەر ھەم ئاۋۋادىتكىلەر سېنىڭ پالاق تۈرغىچىلىرىڭ ئىدى، سەندە بولغان دانىشمەنلەر، ئى تۈر، سېنىڭ يول باشلىغۇچىلىرىڭ ئىدى. **9** گەبالدىكى ئاقساقاللار ۋە تۈنۈك دانىشمەنلىرى سەندە بولۇپ، كاۋاكلىرىڭنى ئېتەتتى؛ دېڭىز-ئوكياندىكى بارلىق كېمىلەر ۋە ئۇلارنىڭ دېڭىزچىلىرى مال ئالماشتۇرۇشقا يىنىڭغا كېلەتتى. **10** پارسلار، لۇدتىكلەر، لۇئىيەدىكلەر قوشۇنغا تىزىملىنىپ، سېنىڭ لەشكەرلىرىڭ بولغان؛ تۇلار قالقان-دۇبۇلغىلىرىنى ئۆستۈڭگە ئېسىپ، سېنى ھەيۋەتلىك قىلغان؛ **11** ئاۋۋادىتكىلەر قوشۇنىڭ بىلەن ھەر تەرىپىڭدە سېپىللىرىڭدا تۇرۇپ كۆزەتتە بولغان؛ گامادىتكىلەر مۇئارلىرىڭدا تۇرغان؛ تۇلار قالقان-قوراللىرىنى ئەتراپىڭغا، سېپىللىرىڭغا ئېسىپ قويغان؛ تۇلار گۈزەللىكىڭنى كامالەتكە يەتكۈزگەن؛ **12** تاۋۇرلىرىڭنىڭ مول بولغانلىقىدىن تارشىش ساڭا خېرىدار بولغان؛ مەھسۇلاتلىرىڭغا تۇلار كۈمۈش، تۆمۈر، قەلەي، قوغۇشۇن تېگىشىپ بە رگەن. **13** جاۋان، ژېيال ۋە مەشىك سەن بىلەن سودا قىلغان؛ تۇلار تاۋۇرلىرىڭغا ئادەملەرنىڭ جانلىرى، مىس قاچا-قازانلارنى تېگىشكەن. **14** تورگاماھ جەمەتىدىكىلەر مەھسۇلاتلىرىڭ ئۈچۈن ئاتلار، جەڭ ئاتلىرى ۋە قېچىرلارنى تېگىشىپ بە رگەن. **15** دېداندىكىلەر سەن بىلەن سودىلاشقان؛ دېڭىز ۋىلىرىدىكى كۆپ خەلق ساڭا خېرىدار بولغان؛ تۇلار ساڭا دەندان، ئەبنۇس ياغچىنى تۆلىگەن؛ **16** سۇرىيە قول ھۈنەرلىرىڭنىڭ مول بولغانلىقىدىن ساڭا خېرىدار بولغان؛ تۇلار مەھسۇلاتلىرىڭغا ماۋى ياقۇتلار، سۆسۈن رەختلەرنى، كەشتىلەرنى، نەپىس كاناپ رەختلەرنى، مارجانلارنى، قىزىل ياقۇتلارنى تېگىشىپ بە رگەن. **17** يەھۇدا ۋە ئىسرائىل زېمىنىدىكىلەردىمۇ سەن بىلەن سودىلاشقۇچىلار بولغان؛ تاۋۇرلىرىڭغا تۇلار مىننىتنىڭ بۇغداي‌لىرى، پىچىنلەر، ھەسەل، زەيتۇن مېيى، مەلھەم دورىلارنى تېگىشىپ بە رگەن. **18** دەمەشق قول ھۈنەرلىرىڭنىڭ مول بولغانلىقىدىن، ھەرخىل بايلىقلىرىڭ ئۈچۈن ساڭا خېرىدار بولۇپ ساڭا خېلبونىنىڭ شارابلىرىنى، ئاق يۇڭلارنى تېگىشىپ بە رگەن. **19** ۋېدان ۋە ئۈزالدىن چىققان جاۋاندىكىلەر مەھسۇلاتلىرىڭغا سوقۇلغان تۇمۇر، قوۋزاقدارچىن، ئېگىرنى تېگىشكەنىدى. **20** دېدان ساڭا ئات توقۇملىرىنى تېگىشىپ بە رگەن؛ **21** ئەرەبىستان ۋە كېدارىدىكى بارلىق شاھزادىلەر ساڭا خېرىدار بولدى؛ ساڭا ياخلانلار، قوچقارلار ۋە تۆچكىلەرنى تېگىشىپ بە رگەن. **22** شىبا ھەم رائامادىكى سودىگەرلەر سەن بىلەن تىجارەت قىلغان؛ مەھسۇلاتلىرىڭغا تۇلار ھەرخىل سەرخىل تېتىنتقۇلار، قىممەتلىك جاۋاھىراتلار ۋە ئالتۇن ئالماشتۇرۇپ بە رگەن. **23** ھاران، كانىەھ، ئېدەندىكىلەر ۋە شىبا، ئاشۇر، خىلماتىكى سودىگەرلەر سەن بىلەن تىجارەت قىلغان؛ **24** تۇلار ساڭا ھەشەمەتلىك كىيىم-كىچەك، سۆسۈن رەختلەر ۋە كەشتىلەر، رەڭمۇرەڭ گىلەملەرنى تېگىشىپ بە رگەن؛ يۇلارنىڭ ھەممىسى تۈگۈنچە كلىنىپ تانا-تارغاچلار بىلەن چىڭ باغلىنىپ، بازارىڭغا كېردى. **25** تارشىشتىكى كېمىلەر تاۋۇرلىرىڭنى كۆتۈرۈگەن كارۋانلاردەك بولغان، شۇنىڭ بىلەن سەن دېڭىز-ئوكياننىڭ باغرىدا مال بىلەن تولدۇرۇلۇپ، ئىنتايىن ئېغىرلىشىپ كەتكەنسەن؛ **26** سېنىڭ پالاق ئورغىچىلىرىڭ سېنى ئۆلۈغ سۇلارغا ئايداردى، شەرق شامىلى سېنى دېڭىز-ئۈكياننىڭ باغرىدا پارە-پارە قىلىۋەتتى؛ **27** سېنىڭ مال-مۈلۈكلىرىڭ، بازارلىرىڭ، دېڭىزچىلىرىڭ ۋە يول باشلىغۇچىلىرىڭ، كاۋاكلىرىڭنى ئەتكۈچىلەر، سەن بىلەن سودىلاشقان سودىگەرلەر، سەندە بولغان بارلىق لەشكەرلىرىڭ، جۈملىدىن كاۋاكلىرىڭ ئادەملەرنىڭ ھەممىسى سەن تۈرۈلۈپ كەتكەن كۈنۈ ئۇڭدە تۈرۈلۈپ دېڭىز-ئۈكياننىڭ قوينىغا غەرق بولۇپ كېتىدۇ. **28** يول باشلىغۇچىلىرىڭنىڭ ئاۋ-زارلىرىدىن دالادىكىلەر تەۋرەپ كېتىدۇ. **29** پالاق ئورغىچىلارنىڭ ھەممىسى، دېڭىزچىلار، دېڭىزدا بارلىق يول باشلىغۇچىلار تۈز كېمىلىرىدىن چۈشىدۇ؛ تۇلار قۇرۇقلۇقتا تۇرىدۇ؛ **30** تۇلار ساڭا قاراپ ئاۋازىنى ئاگلىنىپ، قاتتىق ئاھ-زار كۆتۈرىدۇ؛ تۇلار توپا-چاڭ چىقىرىپ بېشىغا چاچىدۇ؛ تۇلار كۈللەر ئۈچىدە ئېغىنايدۇ. **31** تۇلار سېنى دەپ چاچلىرىنى چۈشۈرۈپ تۈزلىرىنى تاز قىلىپ، بۇز كىيىملە رگە ئورايدۇ؛ تۇلار قاتتىق ماتەم تۇتۇپ سەن ئۈچۈن زور دەرد-ئەلەم ئۈچىدە يىغلايدۇ. **32** تۇلار ئاھ-زارلىرىنى كۆتۈرگىنىدە سەن ئۈچۈن بىر مەرسىيەنى ئوقۇپ، سەن توغرۇلۇقمۇ ھازا قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: ـ «تۈر دېڭىز-ئوكياننىڭ ئوتتۇرىسىدا، ھازىر جىمجىت قىلىنغان! ئەسلى كىم ئۇنىڭغا تەڭ كېلەلەيتتى؟ **33** مەھسۇلاتلىرىڭ دېڭىز-ئوكياننىڭ ئىچىدە كەتكەندە، سەن كۆپ خەلقلەرنى قانائەتلەندۈرگەن؛ بايلىقلىرىڭ ۋە تاۋارلىرىڭنىڭ مولالىقى بىلەن يەر يۈزىدىكى پادىشاھلارنى بېيىتقانسەن. **34** سەن سۇلارنىڭ چوڭقۇر تېگىدە دېڭىز-ئوكياننىڭ تەرىپىدىن پارە-پارە قىلىنغاندا، تاۋارلىرىڭ ھەم ئاراڭدا بولغان توپ-توپ ئادەملىرىڭ تۈرۈلۈپ غەرق بولۇپ كەتتى. **35** بارلىق دېڭىز ۋىيدىكىلەر ساڭا قاراپ ئالاقزادە بولغان؛ تۇلارنىڭ پادىشاھلىرى دەھشەت قورقۇپ، تۇلارنىڭ يۈزلىرىنى سۈر باسقان. **36** خەلقلەر تارسىدىكى سودىگەرلەر ساڭا قاراپ «تۇش-تۇش» قىلدى؛ سەن تۈرۈڭۈڭ بىر ۋەھشەت ئىدىڭ، ئەمدى قايتىدىن بولمايسەن»».

28 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، تۈرنىڭ شاھزادىسىگە مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنىڭ تۈرۈڭنى چوڭ تۇتۇپ: «مەن بىر ئىلاھتۇرمەن، مەن خۇدانىڭ تەختىگە، يەنى دېڭىز-ئوكياننىڭ باغرىدا ئولتۇرىمەن»، دېگەنسەن)، (ھېراق سەن ئىنسان، خۇدا ئەمەسسەن!) سەن تۈز كۆڭلۈڭنى خۇدانىڭ كۆڭلى دەپ ئويلاپ قالدىڭ. **3** مانا، سەن دانىيالدىن داناسەن؛ ھېچقانداق سىر سەندىن يوشۇرۇن ئەمەس؛ **4** داناللىقىڭ ۋە ئەقلىڭ بىلەن سەن بايلىقلارغا ئىگە بولدۇڭ، ئالتۇن-كۈمۈشنى خەزىنىلىرىڭگە توپلاپ قويدۇڭ؛ **5** تىجارەتتە بولغان زور داناللىقىڭ بىلەن بايلىقلىرىڭنى ئاۋۇتتۇڭ؛ بايلىقلىرىڭ تۆپەيلىدىن تۈز ئۇڭنى چوڭ تۇتتۇڭ: ـ **6** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن تۈز كۆڭلۈڭنى خۇدانىڭ كۆڭلى دەپ ئويلاپ كەتكەنلىكىڭدىن، **7** ئەمدى مانا، مەن يات ئادەملەر، يەنى ئەللەرنىڭ دەھشىتىنى ئۈستۈڭگە ئېپكېلىمەن؛ تۇلار داناللىقىڭنىڭ پارلاقلىقىنى يوقىتىشقا قىلىچلىرىنى سۇغۇرۇپ، شان-شەرىپىڭنى يۇلغايدۇ؛ **8** تۇلار سېنى ھاڭغا چۈشۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سەن دېڭىز-ئوكياننىڭ قوينىدا ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ تۇلۇمىدە ئۆلسەن. **9** ئەمدى سېنى ئۆلتۈرگۈچىنىڭ ئالدىدا: «مەن خۇدا» ـ دەمسەن؟ بىراق سەن ئۆز ئۇڭنى سانچىپ ئۆلتۈرىدىغانلىقىڭ قولى ئاستىدا تەڭرى ئەمەس، ئىنسان بولۇپ چىقىسەن. **10** سەن يات ئادەملەرنىڭ قولىدا ئەختە قىلىنمىغانلارغا لايىق بولغان ئۆلۈم بىلەن ئۆلىسەن؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلغان»، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **11** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **12** ئى ئىنسان ئوغلى، تۈرنىڭ پادىشاھى توغرۇلۇق ئاۋازىنىڭ كۆتۈرۈپ بۇ مەرسىيەنى ئاغرىكغا ئېلىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سەن، كامالەتنىڭ جەۋھىرى بولغان، داناللىققا تولغان، گۈزەللىكتە كامالەتكە يەتكەنىدىڭ؛ **13** سەن ئېدەم باغچىسى، يەنى خۇدانىڭ باغچىسىدا بولغانسەن؛ ھەربىر قىممەتلىك تاشلار، يەنى قىزىل ياقۇت، سېرىق گۆھەر ۋە ئالماس، بېرىل ياقۇت، ئاق ھېقىق، ئانىراتاش، كۈك ياقۇت، زۇمرەت ۋە كۈك قاشتاش ساڭا ئۆزگەك بولغان، ياقۇت كۈزلىرىڭ ۋە ئەققاشلىرىڭ ئالتۇن ئىچىگە ياسالغان؛ سەن يارتىلغان كۈنۈڭدە تۇلار تەييارلانغانىدى. **14** سەن بولساڭ مەسىھلەنگەن مۇھاپىزەتچى كېرۇب ئىدىڭسەن، چۈنكى مەن سېنى شۇنداق بېكىتكەنىدىم؛ سەن خۇدانىڭ مۇقەددەس تېغىدا بولغانسەن؛ سەن ئوتلۇق تاشلار ئارىسىدا يۈرەتتىڭ؛ **15** سەن يارتىلغان كۈندىن بېرى، سەندە قەبىھلىك پەيدا بولغۇچە، يوللىرىڭدا مۇكەممەل بولۇپ كەلگەنىدىڭ. **16** قىلغان سودىلىرىڭنىڭ كۆپ بولغانلىقىدىن سەن زورلۇق-زۇمبۇلۇق بىلەن تولۇپ، گۇناھ سادىر قىلغان؛ شۇڭا مەن سېنى خۇدانىڭ تېغىدىن ھارام نەرسە دەپ تاشلۇۋەتكەنمەن؛ مەن سېنى، ئى مۇھاپىزەتچى كېرۇب، ئوتلۇق تاشلار ئارىسىدىن ھەيدەپ يوقاتقانمەن؛ **17** سېنىڭ كۆڭلۈڭ گۈزەللىكىڭ بىلەن تە كەبۇرلىشىپ كەتتى؛ پارلاقلىقىڭ تۆپەيلىدىن سەن داناللىقىڭنى بۇغلىغانسەن؛ مەن سېنى يە رگە تاشلۇۋەتتىم؛ پادىشاھلار سېنى كورۇپ بېتىشى ئۈچۈن مەن سېنى تۇلار ئالدىدا ياتقۇزدۇم. **18** سېنىڭ قەبىھلىكلىرىڭنىڭ كۆپلۈكى تۆپەيلىدىن، قىلغان سوداگىنىڭ ئادىلسىزلىقى تۆپەيلىدىن، ئۆز مۇقەددەس جايلىرىڭنى بۇغلىغانسەن؛ مەن ئۆز ئۇڭدىن بىر ئوتنى چىقاردىم، ئۇ سېنى كۈيدۈرۈپ يەۋەتتى، شۇنىڭ بىلەن ساڭا قاراپ تۇرغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ كۆزى ئالدىدا، مەن سېنى يەردە قالغان كۈلگە رگە ئايلاندۇرۇۋەتتىم. **19** سېنى تونۇغانلارنىڭ ھەممىسى ساڭا قاراپ سارىسىمدە قالدۇ؛ سەن ئۆزۈڭۈ بىر ۋەھشەت بولۇپ قالدىڭ، ئەمدى قايتىدىن بولمايسەن». **20** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **21** ئى ئىنسان ئوغلى، يۈز ئۇڭنى زىدونغا قارىتىپ ئۇنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ **22** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن ساڭا قارشى، ئى زىدون؛ تۈزۈمۡ ئاراڭدا ئۇلۇغلىنىمەن؛ مەن ئۇنىڭ ئۈستىگە

ھۆكۈم چىقىرىپ جازالىغىنىمدا، تۆزۈمنى ئۆنىكىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىمنى كۆرسەتكىنىمدە، تۆلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. **23** مەن تۆلارغا ۋاباننى ئەۋىتىپ، رەستە-كوچىلىرىدا قان ئاققۇزىمەن؛ ئۆنىكىڭا قارشى چىققان قىلىچنىڭ ھەر ئەتراپىدا بولغانلىقىدىن ئوتتۇرىسىدا ئۆلتۈرۈلگەنلەر يىقىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن تۆلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ **24** تۆلار يەنە ئىسرائىل جەمەتىنى كۆز ئۆگە ئىلىغان ئەتراپىدىكىلەر ئارىسىدا، ئىسرائىل ئۆچۈن ئادەمنى سانجىغۇچى جىغان يا كى دەرد-ئەلەملىك تىكەن بولمايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن تۆلار مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ». **25** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن تۆلار تارقىتىلغان ئەللەر ئارىسىدىن ئىسرائىل جەمەتىنى قايتىدىن يىغقىنىمدا، تۆلاردا ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۆزۈمنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىمنى كۆرسەتكىنىمدە، ئەمدى تۆلار مەن ئۆز قۇلۇم بولغان ياقۇبقا تەقدىم قىلغان، ئۆزىنىڭ زېمىنىدا ئولتۇرىدۇ؛ **26** تۆلار ئۆنىكىڭا تىنچ-ئامانلىق ئۆچىدە ياشاپ، ۋېلەرنى سېلىپ ئۆزۈمزارلارنى تىكىدۇ؛ مەن تۆلارنى كۆز ئۆگە ئىلىيدىغان ئەتراپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۆستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالىغىنىمدا، تۆلار تىنچ-ئامانلىق ئۆچىدە ئۆرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن تۆلار مېنىڭ پەرۋەردىگار، تۆلارنىڭ خۇداسى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ».

29

ئوننىنچى يىلى، ئوننىنچى ئايىنىڭ ئون ئىككىنچى كۈنىدە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، يۈز ۋۇئنى مىسىر پادىشاھى پىرەۋنگە قارىتىپ ئۇنى ۋە مىسىرنىڭ بارلىق ئەھىلىپ ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنۇ سۆزلەرنى دېگىن: ـ **3** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئى ئۆز-ئۆزىگە: «بۇ دەريا ئۆزۈمنىڭكى، مەن ئۇنى ئۆزۈم ئۈچۈن ياراتقانىمەن» دېگۈچى بولغان، ئۆز دەريالىرى ئوتتۇرىسىدا ياتقان يوغان ئەجدىھا مىسىر پادىشاھى پىرەۋن، مانا، مەن ساڭا قارشىمەن! **4** مەن قارماقلارنى ئېڭەكلىرىگە سېلىپ، دەريالىرىڭدىكى بېلىقلارنى ئۆز قاسراقلىرىڭغا چاپلاشتۇرۇپ سېنى دەريالىرىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىرىمەن؛ دەريالىرىڭدىكى بارلىق بېلىقلار قاسراقلىرىڭغا چاپلىشىدۇ. **5** مەن سېنى، يەنى سەن ۋە دەريالىرىڭدىكى بارلىق بېلىقلارنى چۆل-باياۋانغا تاشلايمەن؛ سەن دالاغا چۈشۈپ يىقىلىسەن. ھېچكىم سېنى يىغمايدۇ، دەپنە قىلمايدۇ؛ مەن سېنى يەر يۈزىدىكى ھايۋانلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارنىڭ ئوزۇقى بولۇشقا تەقدىم قىلىمەن. **6** شۇنىڭ بىلەن مىسىردا بارلىق ئۆزۈۋاتقانلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ چۈنكى ئۆلار ئىسرائىل جەمەتىگە «قومۇش ھاسا» بولغان. **7** ئۆلار سېنى قول بىلەن ئۇتقاندا، سەن يېرىلىپ، ئۆلارنىڭ پۈتكۈل مۈرىلىرىنى تىلىۋەتتىڭ؛ ئۆلار ساڭا تايانغاندا، سەن سۇنۇپ، پۈتكۈل بەللىرىنى مىتكۈت قىلۋەتتىڭ». **8** ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ئۆستۈڭگە بىر قىلىچ چىقىرىپ، سەندىكى ئىنسان ۋە ھايۋانلارنى قىرۇۋېتىمەن. **9** مىسىر زېمىنى ۋەيرانە ۋە خارابىلەر بولۇپ قالىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ چۈنكى پىرەۋن: «نىل دەريىسى مېنىڭكى، مەن ئۆزۈم ياراتقانىمەن» دېگەنىدى. **10** شۇڭا مانا، مەن ساڭا ھەم سېنىڭ دەريالىرىڭغا قارشىمەن؛ مەن مىسىر زېمىنىنى مىگدولدىن سەۋەنگىچە، يەنى ئېفىئوپىيەنىڭ چېگرا-سىنچە پۈتۈنلەي خارابە-ۋەيرانە قىلۋېتىمەن. **11** قىرىق يىل ئۆچىدە، ئىنسانىنىڭ يا كى ھايۋاننىڭ ئايىغى ئۇنى بېسىپ ئۆتمەيدۇ ۋە ئۆنىكىڭا ھېچ ئادەم ئۆرىمايدۇ. **12** مەن مىسىر زېمىنىنى ۋەيران قىلىنغان زېمىنلار ئارىسىدا ۋەيران قىلىمەن؛ ۋە ئۆنىڭ شەھەرلىرى خارابە قىلىنغان شەھەرلەر ئارىسىدا قىرىق يىل ۋەيران بولىدۇ؛ مەن مىسىرلىقلارنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىۋېتىمەن، ئۆلارنى مەملىكەتلەر ئارىسىغا تارتىمەن». **13** بىراق رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «قىرىق يىلنىڭ ئاخىرىدا مەن مىسىرلىقلارنى تارقىتىلغان ئەللەردىن يىغىپ قايتۇرىمەن؛ **14** مەن مىسىرنى سۈرگۈندىن ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، ئۆلارنى پاتروس زېمىنىغا، يەنى ئۆزغۇلغان زېمىنغا قايتۇرىمەن؛ ئۆلار شۇ يەردە تۇۋەن دەرىجىلىك بىر مەملىكەت بولىدۇ. **15** ئۇ مەملىكەتلەر ئارىسىدا ئەڭ تۇۋەن تۇرىدۇ؛ ئۇ قايتىدىن ئۆزىنى باشقا ئەللەر ئۈستىگە كۆتۈرمەيدۇ؛ مەن ئۆلارنى پەسەيتىمەنكى، ئۆلار قايتىدىن باشقا ئەللەر ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرمەيدۇ. **16** [مىسىر] قايتىدىن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ تايانچىسى بولمايدۇ؛ ئەكسىچە ئۆلار دائىم ئىسرائىل ئۆچۈن ئۆتكۈدىن ياناپ ئىزدەش گۇناھىنىڭ ئەسلىتمىسى بولىدۇ؛ ئاندىن ئۆلار مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ». **17** يىگىرمە يەتتىنچى يىلى، بىرىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **18** ئى ئىنسان ئوغلى، بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار تۇرغا جەڭ قىلىشتا قوشۇننىڭ قاتتىق جاپالىق ئەمگەككە سالدى، شۇنىڭ بىلەن ھەربىر باش تاقىر بولۇپ كەتتى، ھەربىر مۈرە سۈركىلىپ يېغىر بولۇپ كەتتى؛ بىراق نە ئۇ نە قوشۇنى تۇر بىلەن قارشىلاشقان ئەمگەكتە ھېچقانداق ھەق ئالمىدى؛ **19** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن مىسىر زېمىنىنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارغا تەقدىم قىلىمەن؛ ئۇ ئۆنىڭ بايلىقىنى ئېلىپ، ئولجىسىنى بۇلاپ، غەنىمىتىنى ئۆتۈپ ئېلىپ كېتىدۇ؛ بۇلار ئۆنىڭ قوشۇنى ئۈچۈن ئىش ھەققى بولىدۇ. **20** مەن ئۇنىڭغا [ئۇرغا] جەڭ قىلغانلىقى ئىش ھەققى ئۈچۈن مىسىر زېمىنىنى تەقدىم قىلدىم، چۈنكى ئۆلار مېنى دەپ ئەجىر قىلدى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **21** ـ مەن شۇ كۈندە ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن بىر مۇڭگۈز ئوستۇرۇپ چىقىرىمەن، ۋە سەن [ئەزاكىيالنىڭ] ئاغزىگىنى ئۆلار ئارىسىدا ئاچىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ.

30

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بېرىپ: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر داد-پەريياد سېلىپ: «ۋاي شۇ كۈنى!» ـ دە گىلار!» ـ دېگىن. **3** چۈنكى كۈن يېقىنلاشتى؛ بەرھەق، پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى، بۇلۇتلار قاپلانغان كۈن يېقىنلاشتى؛ ئۇ ئەللەرنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان كۈندۇر. **4** شۇنىڭ بىلەن بىر قىلىچ مىسىر ئۈستىگە چۈشىدۇ؛ ئۆلتۈرۈلگەنلەر مىسىردا يېقىلغاندا، ئۇنىڭ زور بايلىقلىرى بۇلىنىپ كەتكەندە، ئۇنىڭ ئۇللىرى ئۆرۈلۈپ چۈشكەندە، ئېفىئوپىيەلىكلەر دەرد-ئەلەم تارتىدۇ. **5** ئېفىئوپىيە، پۇت، لۇد، بارلىق ئەرەبىيە، لۇئىيە ۋە ئەھدە قىلىنغان زېمىندىكىلەرمۇ مىسىر بىلەن بىللە قىلىچلىنىدۇ. **6** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مىسىرنى قوللايدىغانلار يىقىلىدۇ؛ ئۇنىڭ كۈچىدىن بولغان پەخرى يە رگە چۈشىدۇ؛ مىگدولدىن سەۋەنگىچە بولغان خەلق قىلىچلىنىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **7** ـ ئۆلار ۋەيران قىلىنغان زېمىنلار ئارىسىدا ۋەيران قىلىنىدۇ؛ ئۇنىڭ شەھەرلىرى خارابە قىلىنغان شەھەرلەر ئارىسىدا ياتىدۇ. **8** شۇنىڭ بىلەن، مەن مىسىرغا ئوت سالغىنىمدا، ئۇنىڭ ياردىمىدە بولغانلار سۈندۈرۈلغاندا، ئۆلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ **9** شۇ كۈنى ئەلچىلەر ئېفىئوپىيەنى قورقىتىش ئۈچۈن كېمىلەردە ئولتۇرۇپ مەندىن چىقىدۇ؛ مىسىرنىڭ بېشىغا چۈشكەن كۈندەك ئۆلارغىمۇ ئازاب-ئۇقۇبەت چۈشىدۇ؛ مانا، ئۇ كېلىۋاتىدۇ! **10** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن يەنە مىسىرنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولى بىلەن ئۆزۈتىمەن. **11** ئۇ ۋە ئۇنىڭ بىلەن كەلگەن خەلقى، يەنى ئەللەرنىڭ ئارىسىدىكى ئەڭ دەھشەتلىك زېمىننى ھالاك قىلىشقا ئېلىپ كېلىنىدۇ؛ ئۇلار مىسىر بىلەن قارشىلىشقا قىلىچلارنى سۇغۇرۇپ، زېمىنىنى ئولتۇرۇلگەنلەر بىلەن تولدۇرىدۇ. **12** مەن نىل دەريالىرىنى قۇرۇتىمەن، ۋە زېمىننى رەزىل ئادەملەرنىڭ قولىغا سېتىۋېتىمەن؛ زېمىن ۋە ئۇنىڭدا ئۇرغان ھەممىنى يات ئادەملەرنىڭ قولىدا ۋەيرانە قىلىمەن؛ مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلغان». **13** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن نوف شەھىرىدىن بۇتلارنى يوقىتىمەن، ئۇيغان مەبۇدلارنىڭ يوقىتىمەن؛ مىسىر زېمىندىن قايتىدىن شاھزادە بولماس؛ مەن مىسىر زېمىنىنى قورقۇنچتا چۈشۈرىمەن. **14** مەن پاتروس شەھىرىنى ۋەيرانە قىلىپ، زوئان شەھىرىدە ئوت سالىمەن، نو شەھىرى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. **15** مىسىرنىڭ ئىستىھكامى بولغان سىن شەھىرىنىڭ ئۈستىگە قەھرىمنى تۆكىمەن، نو شەھىرىنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىنى قىرۇۋېتىمەن. **16** مەن مىسىردا بىر ئوت سالىمەن؛ سىن ئازابلاردىن تولغىنىپ كېتىدۇ؛ نو شەھىرى بۆسۈلدۇ؛ نوف شەھىرى ھەر كۈنى ياۋلاردغا يولۇزلىنىدۇ. **17** ئاۋۇن ۋە پىبەسەت شەھەرلىرىدىكى يىگىتلەر قىلىچلىنىدۇ؛ بۇ شەھەرلەر سۈرگۈن قىلىنىدۇ. **18** مېنىڭ شۇ يەردە مىسىرنىڭ يوقىتىرۇۋېتىلىرى سۈندۈرغىنىمدا، تاھپانەس شەھىرىدە كۈن قارا كۆمۈلىشىدۇ؛ ئۇنىڭدا ئۆز كۈچىدىن بولغان پەخرى يوقىلىدۇ؛ بىر بۇلۇت ئۇنى قاپلايدۇ؛ ئۇنىڭ قىزلىرى سۈرگۈن قىلىنىدۇ. **19** مەن شۇنداق قىلىپ مىسىر ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن؛ ۋە شۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ». **20** ئون بىرىنچى يىلى، بىرىنچى ئايىنىڭ يەتتىنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **21** ئى ئىنسان ئوغلى، مەن مىسىر پادىشاھى پىرەۋننىڭ بىلىكىنى سۈندۈردۇم، ۋە مانا، ئۇ داۋالىنىشقا تېڭىلمىدى، يا كى قىلىچ ئۇتۇشقا تېڭىق بىلەن كۆچەيتىلمىدى. **22** ـ شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن مىسىر پادىشاھى پىرەۋنگە قارشىمەن؛ مەن ئۇنىڭ بىلە كلىرىنى، ھەم كۆچلۈك بولغىنىنى ھەم سۈندۈرۈلغان بىلىكنى ئۇزۇۋېتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن قىلىچنى قولىدىن چۈشۈرىمەن؛ **23** مىسىرلىقلارنى ئەللە رگە تارقىتىۋېتىمەن، مەملىكەتلەر ئارىسىغا تارتىمەن. **24** مەن بابىل پادىشاھىنىڭ قولىنى كۈچەيتىپ، قىلىچىنى ئۇنىڭ قولىغا ئۇتقۇزىمەن؛ مەن پىرەۋننىڭ بىلە كلىرىنى سۈندۈرىمەنكى، ئۇ بابىل پادىشاھى ئالدىدا ئەجىلى توشقان يارىلانغان ئادەمدەك ئاھ-زارلار بىلەن ئىڭىرايدۇ. **25** مەن بابىل پادىشاھىنىڭ بىلە كلىرىنى كۈچەيتىمەن، ۋە پىرەۋننىڭ بىلە كلىرى ساڭگىلاپ قالىدۇ؛ مەن ئۆز قىلىچىنى بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا ئۇتقۇزغىنىمدا، ئۇ ئۇنى مىسىر زېمىنى ئۈستىگە سوزغىنىدا، ئۆلار مېنىڭ

پەروەردگار ئەگەنلىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ **26** ۋە مەن مىسرلىقلارنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىمەن، مەملىكەتلەر ئىچىگە تارىتىمەن؛ ۋە تۇلار مېنىڭ پەروەردگار ئەگەنلىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

31

ئون بىرنچى يىلى، تۆنچىچى ئاينىڭ بىرنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، پەروەردگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، مىسىر پادىشاھى بىرەۋنگە ۋە ئۇنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىگە مۇنداق دېگىن: ـ ئەمدى سەن ئۆزۈڭلاۋۇ ئۆگدە كىم سەن بىلەن تەڭ بولالايدۇ؟ **3** مانا، ئاسۇرىيەمۇ لىۋانىدىكى بىر كېدىر دەرىخى ئىدى؛ ئۇنىڭ ئوۋرىلىقتا سايە بە رگەن گۈزەل شاخلىرى بولۇپ، ئۇ ئىنتايىن ئېگىز ۋىيلۇق ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۇچى بۇلۇتلارغا تاقاشقانىدى؛ **4** سۇلار ئۇنى يوغان قىلىپ، چوڭقۇر بۇلاقلار ئۇنى ئېگىز قىلىپ ئوستۈ رگەندى؛ ئېرىقلىرى ئۇنىڭ تۈۋىدىن، ئەترابىدىن ئېقىپ ئوتەتتى، تۇلار ئوز ئوستە گلىرىنى دالادىكى بارلىق دەرەخلەر رگىچە ئەۋەتكەنىدى. **5** شۇنىڭ بىلەن، ئۇ بخلانغان ۋاقىتتا، مول سۇلار بىلەن ئېگىزلىكى بارلىق دەرەخلەردىن ئېگىز بولغان، ئۇنىڭ شاخلىرى كوپەيگەن ۋە شاخچىلىرى ئوزۇن بولغان؛ **6** ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلار ئۇنىڭ شاخلىرىدا ئۇۋىلىغان، شاخچىلىرى ئاستىدا دالادىكى بارلىق جانىۋارلار باللىغان؛ ئۇنىڭ سايىسى ئاستىدا بارلىق ئۇلۇغ ئەللەر ياشىغان. **7** شۇنداق بولۇپ ئۇنىڭ شاخلىرى كېڭىيىپ، ئۇ ئۆزۈڭلاۋۇكىدە گۈزەللەشكەن؛ چۈنكى ئۇنىڭ يىلتىزلىرى مول سۇلارغا يەتكەن. **8** خۇدانىڭ باغچىسىدىكى كېدىر دەرەخلەرمۇ ئۇنى توسالمايتتى؛ قارىغايلار ئۇنىڭ شاخلىرىدەك، چىنار دەرەخلىرى ئۇنىڭ شاخچىلىرىدە كۆز كەلمەيتتى، خۇدانىڭ باغچىسىدىكى ھېچقانداق دەرەخ گۈزەللىكتە ئۇنىڭغا ئوخشىمايتتى. **9** مەن ئۇنى شاخلىرىنىڭ كوپلۈكى بىلەن گۈزەل قىلغانىمەن؛ خۇدانىڭ باغچىسىدا بولغان بارلىق دەرەخلەر، يەنى ئېرەمدىكى دەرەخلەر ئۇنىڭدىن ھەسەت قىلغانىدى. **10** شۇڭا رەب پەروەردگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى ئۇ ئوزىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، ئۆچىنى بۇلۇتلارغا تاقاشتۇرۇپ ئوزارتقانلىقى، ئېگىزلىكىدىن كۆزگىلىنىڭ تەكەببۇرلاشقانلىقى ئۆپەيلىدىن؛ **11** ئەمدى مەن ئۇنى ئوزۇڭلا-كېسىل بىر تەرەپ قىلىشقا ئۇنى ئەللەرنىڭ ئارىسىدىكى مۇستەبتىنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم؛ مەن ئۇنى رەزىللىكى ئۆپەيلىدىن ھەيدەپ چەتكە ئاققانىدىم. **12** يات ئادەملەر، يەنى ئەللەر ئارىسىدىكى ئەڭ ۋەھشىلەر ئۇنى كېسىپ تاشلىدى. شاخلىرى تاغلار ۋە بارلىق جىلغالارغا يېقىلىپ، ئۇنىڭ شاخچىلىرى زېمىندىكى بارلىق جىراللارغا سۈندۈرۈلۈپ ياتىدۇ؛ يەر يۈزىدىكى خەلقلەر ئۇنىڭ سايىسىدىن چېقىپ ئۇنىڭدىن نېرى كەتتى. **13** ئۇنىڭ يېقىلغان غولى ئۇستىگە ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلار قونۇپ ياشايدۇ؛ دالادىكى بارلىق جانىۋارلار شاخلىرى ئۈستىدە ئوربدۇ. **14** بۇنىڭ مەقسىتى، سۇلاردىن سۈغىرىلىدىغان دەرەخلەرنىڭ ھېچبىرى ئوزىنى ئېگىز كۆتۈرمىسۇن، يا كى ئۇچىنى بۇلۇتلارغا تاقاشتۇرمىسۇن، يا خشى سۈغىرىلىدىغان دەرەخلەرنىڭ ھېچبىرى ئۇنداق ئېگىزلىككە كۆتۈرۈلمىسۇن ئۇچۇنلا دۇر؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلۈمگە بېكىتىلگەن ـ يەرنىڭ تېگىگىگە چۈشۈشكە بېكىتىلگەنلەرنىڭ، ئۇلىدىغان ئادەم بالىلىرىنىڭ، ھاڭغا چۈشىدىغانلارنىڭ قاتاردىدۇر. **15** ـ شۇڭا رەب پەروەردگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇ تەھتىساراغا چۈشكەن كۈندە، مەن ئۇنىڭ ئۆچۈن بىر ماتەم ئۇتقۇزىغانىمەن؛ چوڭقۇر سۇلارنى ئېتىۋېتىپ ئۇنىڭ بۇلاق-ئېرىقلىرىنى توسۇۋەتكەنىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئۇلۇغ سۇلىرى ئەزگىنلەنگەن. مەن لۇبانىنى ئۇنىڭ ئۆچۈن قارىلىق كىيگۈزدۈم؛ ئۇنىڭ ئۆچۈن دالادىكى بارلىق دەرەخلەر سولىشىپ كەتتى. **(Sheol h7585 16)** مەن ئۇنى ھاڭغا چۈشىدىغانلار بىلەن بىللە تەھتىساراغا تاشلۇەتكىنىمدە، ئۇنىڭ يېقىلغان چاغدىكى ساداسى بىلەن ئەللەرنى تەۋرىتىۋەتتىم؛ شۇنىڭ بىلەن ئېرەم باغچىسىدىكى بارلىق دەرەخلەر، لۇبانىدىكى سەرخىل ۋە ئەڭ ئېسىل دەرەخلەر، يا خشى سۈغىرىلغان ھەممە دەرەخلەر يەر تېگىگىدە ئوزۇپ تەسەللى تاپقان. **(Sheol h7585) 17** ئۇنىڭ سايىسىدە ئوزغانلار ۋە ئەللەر ئارىسىدا ئۇنى قولالايدىغانلار ئۇنىڭ بىلەن تەڭ تەھتىساراغا، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ يېنىغا چۈشكەن. **(Sheol h7585) 18** قېنى ئېيتە، ئېرەم باغچىسىدىكى دەرەخلەرنىڭ قايسىسى شان-شەرەپ ۋە گۈزەللىكتە سەن [مىسرغا] تەڭ كېلەلەيتتى؟ بىراق سەنمۇ ئېرەم باغچىسىدىكى دەرەخلەر بىلەن تەڭ يەر تېگىگىگە چۈشۈرۈلىسەن؛ سەن خەتنە قىلىنمىغانلار ئارىسىدا، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر بىلەن بىللە ياتىسەن؛ مانا بۇ پىرەۋن ۋە ئۇنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىنىڭ ھەممىسىنىڭ ئېسىلىشىدۇر، دەيدۇ رەب پەروەردگار.

32

ئون ئىككىنچى يىلى، ئون ئىككىنچى ئاينىڭ بىرنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، پەروەردگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، مىسىر پادىشاھى پىرەۋن ئۈچۈن بىر مەرسىيەنى ئاغزىڭغا ئېلىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ سەن ئوزۇڭنى ئەللەر ئارىسىدا بىر شىرغا ئوخشاتقانسەن، بىراق سەن دېڭىز-ئوكىيانلار ئارىسىدىكى بىر ئەجدىھاسەن، خالاس، سەن پالاقلىشىپ ئېرىقلىرىڭنى ئېشىپ تاشتۇرۇپ، سۇلىرىنى ئاياغلىرىڭ بىلەن چالغىتىپ، دەريالىرىنى لېيىتىپ قويدۇڭ. **3** ـ ئەمدى رەب پەروەردگار مۇنداق دەيدۇ: ـ كۆپ ئەللەرنىڭ توپ-توپ ئادەملىرى ئالدىدا ئوز تورۇمنى ئۈستۈڭگە يېيىپ تاشلايمەن؛ ئۇلار سېنى تورۇمدا ئوتۇپ تارتىشىدۇ. **4** مەن سېنى قۇرۇقلۇقتا قالدۇرۇپ، دالاغا تاشلايمەن؛ ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلارنى ئۈستۈڭگە قوندۇرۇپ، يەر يۈزىدىكى جانىۋارلارنى سېنىڭدىن ۋېيىندۇرىمەن؛ **5** گۈشۈڭنى تاغلار ئۈستىگە قويىمەن، جىلغىلارنى پۈتكۈل ئەزايىڭ بىلەن تولدۇرىمەن، **6** مەن قېنىڭنىڭ ئېقىشلىرى بىلەن زېمىننى ھەتتا تاغلارغىچىمۇ سۇغىرىمەن، جىراللار سەن بىلەن توشۇپ كېتىدۇ. **7** نۇرۇڭنى ئۆچۈرگىنىمدە، مەن ئاسمانلارنى توسۇۋېتىمەن، يۇلتۇزلارنى قارا قىلىمەن، قۇياشنى بۇلۇت بىلەن قاپلايمەن، ئاي نۇر بەرمەيدۇ. **8** ئاسماندىكى بارلىق پارلايدىغان نۇرلارنى ئوستۈڭدە قارا قىلىپ، زېمىنگىگە قاراڭغۇلۇقنى قاپلايمەن، دەيدۇ رەب پەروەردگار. **9** مەن ئەللەر ئارىسىغا، يەنى سەن تونۇمىغان مەملىكەتلەر ئارىسىغا سېنىڭ ھالاكتىن [قالغان ئادەملىرىڭنى] ئېلىپ كەتكىنىمدە، كۆپ ئەللەرنىڭ يۈرىكىنى بىئارام قىلىمەن؛ **10** مەن كۆپ ئەللەرنى سەن بىلەن ئالاقزادە قىلىمەن، ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرى ساڭا قاراپ دەھشەتلىك قورقىشىدۇ؛ مەن قىلىچىمنى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئوينىتىمىنىدا، يەنى سېنىڭ يېقىلغان كۈنىڭدە ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئوز جان قايغۇسىدا ھەر دەقىقە تەۋرىنىدۇ. **11** ـ چۈنكى رەب پەروەردگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «بابىل پادىشاھىنىڭ قىلىچى ئۈستۈڭگە چېقىدۇ. **12** پالۋانلارنىڭ قىلىچلىرى بىلەن مەن سېنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىڭنى يېقىتىمەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئەللەر ئارىسىدىكى مۇستەبتىلەردۇر؛ ئۇلار مىسىرنىڭ پەخرىنى يوقىتىدۇ؛ ئۇنىڭ توپ-توپ ئادەملىرى قۇرۇقۇۋېتىلىدۇ. **13** مەن زور سۇلار بويىدىن بارلىق ھايۋانلىرىنىمۇ ھالاك قىلىمەن؛ ئىنسان ئايىغى قايتىدىن ئۇلارنى چالغانىمايدۇ، ھايۋانلارنىڭ ئۇياقلىرى قايتىدىن ئۇلارنى لېيىتمايدۇ. **14** شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلارنىڭ سۇلىرىنى تىندۇرىمەن؛ ئۇلارنىڭ ئېرىقلىرىنى سېپىسۇزۇك مايدەك ئاقتۇرىمەن، دەيدۇ رەب پەروەردگار. **15** ـ مەن مىسىر زېمىنىنى ۋەيرانە قىلغىنىمدا، زېمىن ئوزىنىڭ بارلىقىدىن مەھرۇم بولغىنىدا، مەن ئۇنىڭدىكى بارلىق ئوزۇۋاتقانلارنى ئوزۇۋاتكىنىمدە، ئەمدى ئۇلار مېنىڭ پەروەردگار ئەگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. **16** ـ بۇ بىر مەرسىيە؛ ئۇلار ئوزى ئوقۇيدۇ ـ ئەللەرنىڭ قىزلىرى ماتەم قىلىپ ئوقۇيدۇ؛ مەرسىيەنى ئۇلار مىسىر ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرىگە ئوقۇيدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەروەردگار. **17** ئون ئىككىنچى يىلى، ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدە [يەنە] مۇنداق بولدىكى، پەروەردگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **18** ئى ئىنسان ئوغلى، مىسىرنىڭ توپ-توپ ئادەملىرى ئوچۈن ئاھ-زار چەككىن؛ شۇنىڭدەك ئۇلارنى، يەنى ئوزى كۈچلۈك ئەللەرنىڭ قىزلىرى بىلەن بىللە ئوۋۇنگە، ھاڭغا چۈشىدىغانلارغا ھەمراھ بولۇشقا يەر تېگىگىگە چۈشۈرۈپ تاشلىۋەت؛ **19** گۈزەللىكتە سەن كىمدىن ئارتۇق ئىدىڭ؟ ئەمدى چۈشۈپ، خەتنە قىلىنمىغان بىلەن بىللە ياتا! **20** ئۇلار قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىغا يېقىلىدۇ، قىلىچ سۇغىرۇلدى؛ ئۇ ۋە ئوزىنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىنىڭ ھەممىسى سۆرەپ ئېلىپ كېتىلىدۇ! **21** ئەمدى پالۋانلارنىڭ ئارىسىدىكى باتۇر-ئەزىمەتلەر تەھتىسارانىڭ ئوتىۋېتىسىدا ئوزۇپ [مىسىر] ۋە ئوزى قوللىغانلارغا سۆز قىلىدۇ: «مانا، ئۇلار چۈشتى، ئۇلار جىم ياتىدۇ ـ خەتنە قىلىنمىغانلار، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر!». **(Sheol h7585) 22** ـ مانا، شۇ يەردىدۇر ئاسۇرىيە ۋە ئوزىنىڭ يېغىلغان قوشۇنى؛ ئوزىنىڭ گۈرلىرى ئوز ئەترابىدىدۇر؛ مانا ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلتۈرۈلگەن، قىلىچلانغان. **23** ئۇلارنىڭ گۈرلىرى چوڭقۇر ھاڭتىنىڭ تېگىدىدۇر؛ ئوزىنىڭ يېغىلغان قوشۇنى ئوز گۈرى ئەترابىدا ئوزىدۇ؛ ئۇلار تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا ئادەملە رگە ۋەھىمىت سالغانلار ـ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلتۈرۈلگەن، قىلىچلانغان. **24** مانا ئېلام ۋە ئوزىنىڭ گۈرلىرىڭ ئەترابىدا ئوزىنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلتۈرۈلگەن، قىلىچلانغان، ئۇلار خەتنە قىلىنمىغان پېتى يەر تېگىگىگە چۈشكەنلەر ـ يەنى تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا ئادەملە رگە ئوز ۋەھىمىتىنى سالغانلار! بىراق ھازىر ئۇلار ھاڭتا چۈشكەنلەر بىلەن بىللە ئىزا-ئاھانەتكە چۈمىدۇ. **25** كىشىلەر ئوزىنىڭ ئۆچۈن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىدا، توپ-توپ ئادەملىرى ئارىسىدا بىر ئورۇن راسلىغان؛ خەتنىنىڭ گۈرلىرى ئوزىنىڭ ئەترابىدىدۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى خەتنە قىلىنمىغانلار، قىلىچلانغانلار، شۇڭا ئۇلار ھاڭتا چۈشكەنلەر بىلەن بىللە ئىزا-ئاھانەتكە قالدۇ؛ ئۇلار ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىغا ياتقۇزۇلدۇ ـ گەرچە تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا ئۇلارنىڭ ۋەھىمىتى ئادەملە رگە سالغان بولسىمۇ! **26** مانا شۇ يەردە مەشەك بىلەن ئۇبال بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى بىلەن ئوردىدۇ؛ ئۇلارنىڭ گۈرلىرى ئوز ئەترابىدىدۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى خەتنە قىلىنمىغانلار، قىلىچلانغانلار ـ گەرچە ئۇلار تىرىك ئوزۇۋاتقانلارنىڭ زېمىنىدا ئوز ۋەھىمىتىنى ئادەملە رگە سالغان بولسىمۇ! **27** ئۇلار

جەڭ قوراللىرى بىلەن تەھتىساراغا چۈشكەن، قىلىچلىرى تۆز بېشى ئاستىغا قويۇلغان، خەتنە قىلىنماي تۇرۇپ يېقىلغان پالۋانلار تارىسدا ياتماىدۇ؛ تۇلارنىڭ قەبىلىلىرى تۆز ئوستىخانلىرى ئۈستىدە بولىدۇ ـ گەرچە تۇلار تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا باتۇرلارغىمۇ ۋەھشەت سالغان بولسىمۇ!
(Sheol h7585) 28 سەن [پىرەۋئۈ] خەتنە قىلىنمىغانلار تارىسدا تارمار بولۇپ، قىلىچ بىلەن تۆلتۈرۈلگەنلەر تارىسدا ياتىسەن. 29 مانا شۇ يەردە ئېدوم، تۆنۈك پادىشاھلىرى، بارلىق شاھزادىلىرىمۇ، تۇلار كۆچلۈك بولسىمۇ، قىلىچلانغانلار بىلەن بىللە ياتقۇزۇلدۇ؛ تۇلار خەتنە قىلىنمىغانلار تارىسدا، ھاڭغا چۈشىدىغانلار بىلەن بىللە ياتىدۇ. 30 مانا شىمالدىكى شاھزادىلەر، ھەممىسى؛ مانا بارلىق زىدونلىكلەر، تۆلتۈرۈلگەنلەر بىلەن بىللە چۈشكەن؛ گەرچە تۆز كۆچى بىلەن ۋەھشەت سالغان بولسىمۇ، تۇلار ھازىر خجالەتنە قالدى؛ تۇلار خەتنە قىلىنمىغان بولۇپ، قىلىچلانغانلار تارىسدا يېتىپ، ھاڭغا چۈشىدىغانلار بىلەن بىللە خجالەتكە قالدۇ. 31 پىرەۋن بۇلارنى كۆرىدۇ، شۇنىڭدەك تۆزىنىڭ قىلىچلانغان توپ-توپ ئادەملىرى توغرۇلۇق، يەنى تۆزى ۋە قوشۇنى توغرۇلۇق تۇلاردىن تەسەللى تاپىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 32 ـ گەرچە مەن تۆنۈك ۋەھشىتىنى تىرىك تۇرۇۋاتقانلارنىڭ زېمىنىغا سالدۇرغان بولساممۇ، بىراق تۆز خەتنە قىلىنمىغانلار تارىسغا، قىلىچ بىلەن تۆلتۈرۈلگەنلەر تارىسغا ياتقۇزۇلدۇ، ـ يەنى پىرەۋن ۋە تۆنۈك بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

33

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، ئەل-يۇرت ۋۇكىلىگە رگە سۆز يەتكۈزۈپ تۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ مەن قىلىچنى مەلۇم بىر زېمىن ئۈستىگە چىقارغىنىمدا، زېمىندىكى خەلق تۆز تارىسىدن بىر ئادەمنى تېپىپ تۆنى كۆزەتچى بېكىتسە، ـ 3 تۆز قىلىچنىڭ زېمىن ئۈستىگە چىققانلىقىنى كۆرۈپ، كاناي چېلىپ خەلقنى ئاگاھلاندۇرسا، 4 كىمدىكىم كاناي ئاۋازىنى ئاڭلاپ، ئاگاھنى ئالمىسا، قىلىچ كېلىپ تۆنى ئېلىپ كەتسە، ئەمدى تۆنۈك قېنى تۆز بېشى ئۈستىگە بولىدۇ. 5 تۆ كاناي ئاۋازىنى ئاڭلاپ، ئاگاھنى ئالمىغان؛ شۇڭا تۆنۈك قېنى تۆزىگە بولىدۇ؛ ئەگەر ئاگاھ ئالغان بولسا، جېنىنى قۇتقۇزغان بولاتتى. 6 بىراق كۆزەتچى قىلىچنىڭ كېلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ، كاناي چالماي، خەلقنى ئاگاھلاندۇرمىسا، ئەمدى قىلىچ كېلىپ تۇلار تارىسىدىن بىراۋنى ئېلىپ كەتسە، تۇنداقتا تۆ تۆز قەبىلىكىدە ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ بىراق تۆنۈك قېنى تۆزىدىن مەن كۆزەتچىدىن ھېساب ئالىمەن. 7 ئەمدى، ئى ئىنسان ئوغلى، مەن سېنى ئىسرائىل جەمەتىگە تۆزىدىن كۆزەتچى دەپ بېكىتكەنمەن؛ سەن مېنىڭ ئاغزىمدىن خەۋەر ئاڭلاپ، تۇلارغا مەندىن ئاگاھ يەتكۈزسەن. 8 مەن رەزىل ئادەمگە: «ئى رەزىل ئادەم، سەن چوقۇم تۆلىسەن» دېسەم، ۋە تۆزۈڭنى بۇ رەزىلنى يولدىن يانداۇرۇشقا سۆز قىلماي ئۆزى ئاگاھلاندۇرمىساڭ، تۆ رەزىل تۆز قەبىلىكىدە تۆلىدۇ؛ بىراق تۆنۈك قېنى تۆزىدىن سەندىن ھېساب ئالىمەن. 9 بىراق سەن رەزىلنى يولدىن يېنىش توغرۇلۇق ئاگاھلاندۇرساڭ، تۆ يولدىن يانمىسا، تۆ تۆز قەبىلىكىدە تۆلىدۇ؛ بىراق تۆزۈڭ تۆز جېنىڭنى قۇتقۇزۇپ قالىسەن. 10 ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتىگە سۆز قىلىپ: ـ سەلەر: «بىزنىڭ ئىتائەتسىزلىكىمىز ۋە گۇناھلىرىمىز بېشىمىزدىدۇر، بىز تۇلار بىلەن زەئىپلىشىپ كېتىۋاتىمىز؛ ئەمدى بىز قانداقمۇ ھاياتقا ئېرىشىمىز؟» دېيىسىلەر. 11 تۇلارغا سۆزۈمنى يەتكۈزۈپ: «مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ مەن رەزىل ئادەمنىڭ تۆلۈمىدىن ھېچ خۇرسەنلىكىم يوقتۇر، پەقەت تۇلارنى رەزىل يولدىن يېنىپ ھاياتقا ئېرىشسۇن دەيمەن؛ رەزىل يوللىرىگىلاردىن يېنىگلار، يېنىگلار! نېمىشقا تۆلگۈڭلار كېلىدۇ، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟!» ـ دېگىن. 12 ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئەل-يۇرت ۋۇكىلىگە رگە مۇنداق دېگىن: ـ ھەققانىي ئادەمنىڭ ھەققانىيلىقى ئاسىيلىق قىلغان كۈنىدە ئۇنى قۇتقۇزمايدۇ؛ ھەم رەزىل ئادەم بولسا، تۆ تۆز رەزىللىكىدىن يانغان كۈنىدە رەزىللىكىدىن يېقىلمايدۇ؛ ھەققانىي ئادەم گۇناھ سادىر قىلغان كۈنىدە، تۆ ئەسلىدىكى ھەققانىيلىقى بىلەن ھاياتىنا تۇرۇۋەرمەيدۇ. 13 مەن ھەققانىيغا: «سەن بەرھەق ھاياتقا ئېرىشىسەن» دېگىنىمدە، تۆ تۆز ھەققانىيلىقىغا تايىنىپ قەبىھلىك سادىر قىلسا، ئەمدى تۆنۈك ھەققانىي ئىشلىرىدىن ھېچقايسىسى ئەسلىمەيدۇ؛ ئەكسىچە تۆ تۆتكۈز ۋگەن قەبىھلىگە تۇتۇلىدىن تۆلىدۇ. 14 ئەمدى مەن رەزىلگە: «سەن چوقۇم تۆلىسەن» دېسەم، بىراق تۆ گۇناھىدىن يېنىپ، كۆز ئالدىمدا ئادالەت ۋە ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزسە ـ 15 رەزىل ئادەم قەرز ئۈكە كاپالەتكە ئالغان نەرسىنى قايتۇرۇپ بەرسە، ـ بۇلاڭچىلىقتا ئالغانى قايتۇرۇپ بەرسە ـ قەبىھلىك سادىر قىلماي، ھايات بەلگىلىمىلىرىدە ماڭسا ـ ئەمدى تۆ بەرھەق ھاياتقا تۆگە بولىدۇ، تۆ تۇتۇلمەيدۇ. 16 تۆنۈك سادىر قىلغان گۇناھلىرىدىن ھېچقايسىسى ئەسلىمەيدۇ؛ تۆ ئادالەت ۋە ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزگەن ـ تۆ بەرھەق ھاياتقا تۆگە بولىدۇ. 17 بىراق ئەل-يۇرت ۋۇكىلىگىلەر: «رەبنىڭ يولى ھەممىگە باراۋەر ئەمەس» دەيدۇ؛ ئەمەلىيەتتە تۇلارنىڭ يولى بولسا ھەممىگە باراۋەر ئەمەس. 18 ھەققانىي ئادەم تۆز ھەققانىيلىقىدىن يېنىپ، قەبىھلىكنى سادىر قىلسا، تۆ بۇنىڭدا تۇلدۇ. 19 رەزىل ئادەم تۆز رەزىللىكىدىن يېنىپ، ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق يۈرگۈزسە، بۇ ئىشلاردىن ھاياتقا تۆگە بولىدۇ. 20 لېكىن سەلەر: «رەبنىڭ يولى ھەممىگە باراۋەر ئەمەس» دېيىسىلەر، ئى ئىسرائىل جەمەتى، مەن ھەرقايسىلارغا تۆز يوللىرىگلار بويىچە تۆستۈكۈم رگە ھۆكۈم چىقىرىمەن! 21 ۋە شۇنداق بولىدىكى، سۈرگۈن بولغان ئون ئىككىنچى يىلى، ئوننىنچى ئايىنىڭ بەشىنچى كۈنىدە، يېرۇساليمدىن قاچقان بىرسى ينىمغا كېلىپ: «شەھەر بۇسۇلدى!» ـ دېدى. 22 ئەمدى قاچقان ئادەمنىڭ يېتىپ كېلىشىنىڭ ئالدىنقى ئاخشىمىدا پەرۋەردىگارنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇڭىمغا قونغانىدى؛ شۇنىڭ بىلەن تۆ ئاغزىمنى ئېچىپ قويدى؛ ئاغزىم ئېچىلىپ، مەن يەنە گاچا بولمىدىم. 23 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 24 ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل زېمىنىدىكى خارابە جايلاردا تۇرۇۋاتقانلار: «ئىبراھىم پەقەت بىر ئادەم تۇرۇۋېنۇ بۇ زېمىنغا مىراس بولغانىدى؛ بىراق بىز كۆپ ئادەممىز؛ ئەمدى زېمىن بەرىبىر بىزگە تەقدىم قىلىنىدى» ـ دەپ ئېيتىۋاتىدۇ. 25 شۇڭا تۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سەلەر گۆشنى قان بىلەن يەيسىلەر؛ سەلەر تۆز مەبۇدلىرىگلارنى باش كۆتۈرۈپ ئېزدەيسىلەر؛ سەلەر قان تۆكۈۋاتىسىلەر؛ ئەمدى سەلەر زېمىنغا مىراس بولامسىلەر؟ 26 سەلەر قىلىچىگلارغا تايىنىسىلەر، سەلەر يىرگىنچلىك ئىشلارنى چىقىرىسىلەر، ھەربىرىگلار تۆز قوشنىسىنىڭ ئايالىغا يۈزۈڭچىلىق قىلىدۇ. ئەمدى سەلەر زېمىنغا مىراس بولامسىلەر؟». 27 تۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بەرھەق، خارابە جايلاردا تۇرۇۋاتقانلار قىلىچلىنىپ يېقىلىدۇ؛ دالادا قالغانىنى ياۋايى ھايۋانلارنىڭ يەۋېتىشكە تاپشۇرىمەن؛ ئىستىھكاملار ۋە غارلاردا تۇرغانلارمۇ ۋابا كېسىلىدىن تۇلىدۇ. 28 مەن زېمىنىنى ۋەيرانە ۋە چۆل-باياۋان قىلىمەن؛ تۆنۈك كۆچىدىن بولغان يەخرى يوقىلىدۇ؛ ئىسرائىلنىڭ تاغلىرى ۋەيرانە بولىدۇ ۋېكى، تۇلاردىن تۆتكۈچى ھېچىر تاۋەم بولمايدۇ. 29 تۇلارنىڭ يۈرگۈز رگەن يىرگىنچلىك قىلمىشلىرى تۆرىيىلدىن مەن زېمىنىنى ۋەيرانە ۋە چۆل-باياۋان قىلغىنىمدا تۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ». 30 ـ ئەمدى سەن بولساڭ، ئى ئىنسان ئوغلى، ئەل-يۇرت ۋۇكىلىگىلەر ھەردائىم سېنى تاغىرىغا ئېلىپ ۋېلىرىنىڭ تامىلىرىنىڭ يېنىدا ۋە دەرۋازىلاردا سۆزلەپ بىر-بىرىگە ھەم ھەربىرى تۆز قېرىندىشىغا سەن توغرۇلۇق: «قېنى بېرىپ، پەرۋەردىگاردىن نېمە سۆز باركىن، ئاكلاپ كېلەيلى!» ـ دەيدۇ. 31 تۇلار جامائىت سۈپىتىدە يېنىڭغا كېلىپ، مېنىڭ خەلقىمىنىڭ سۈپىتىدە ئالدىڭدا ئولتۇرىدۇ؛ تۇلار سۆزلىرىڭنى ئاڭلايدۇ، بىراق تۇلارغا ئەمەل قىلمايدۇ؛ تۇلار ئاغزىنى بىلەن ساۋاق مۇھەببەت كۆرسىتىدۇ، بىراق كۆڭلى ھارام مەنپەئەتىگە تارتىدۇ؛ 32 مانا، سەن تۇلار ئۈچۈن پەقەت يېقىملىق ئاۋاز بىلەن،سازلىرى ئويدان تەڭشىلىپ ئېيتىلغان مۇھەببەت ناخشىسىسەن، خالاس؛ تۇلار سۆزلىرىڭنى ئاڭلايدۇ، بىراق تۇلارغا ئەمەل قىلمايدۇ. 33 ئەمدى يۈنىڭ ھەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلغىنىدا (ئۇ بەرھەق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ!) تۇلار بىر پەيغەمبەرنىڭ تۇلارنىڭ ئارىسىدا بولغانلىقىنى تونۇپ يېتىدۇ».

34

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بېرىپ ئىسرائىلنى باققۇچى پادىچىلارنى ئەيىبلەپ مۇنداق دېگىن: ـ پادىچىلارغا مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ تۇزلىرىنلا بېقىۋاتقان ئىسرائىلنىڭ پادىچىرىنىڭ ھالىغا ۋاي! پادىچىلارنىڭ پادىسىنى ئوزۇقلاندۇرۇش كېرەك ئەمەسمۇ؟ 3 سەلەر يېغىنى تۆز ئۈكىلەر يەيسىلەر، يۇڭىنى تۆز ئۈكىلەر كىيىسىلەر؛ بوردالغان ئېسىل مالنى سويۇسىلەر، لېكىن قويلارنى باقمايسىلەر. 4 ئاجىزلارنى كۈچەيتمىدىڭلار، كېسەللەرنى ساقايتمىدىڭلار، زەخىملەنگەنلەرنى تېڭىپ قويمىدىڭلار، تارقىلىپ كەتكەنلەرنى قايتۇرۇپ ئە كەلمىدىڭلار، ئېزىپ كەتكەنلەرنى ئىزدەپ بارمىدىڭلار، ئە كىسچە سەلەر زوراۋانلىق-زۇمبۇلۇق ۋە رەھىمسىزلىك بىلەن ئۇلار ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرۈپ كەلگەنسىلەر. 5 ئۇلار پادىچىسىز بولۇپ تارقىلىپ كەتتى؛ ئۇلار تارقىلىپ كېتىپ دالادىكى بارلىق ھايۋانلارغا ئوزۇق بولۇپ كەتتى. 6 مېنىڭ قويلىرىم بارلىق تاغلار تارىسىدىن، ھەر يۇقىرى ئېگىزلىك ئۈستىدە تېنەپ كەتتى؛ مېنىڭ قويلىرىم پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارقىپ كەتتى، بىراق ئۇلارنى تېپىشقا تىرىشقۇچى يوق ئىدى. 7 شۇڭا، ئى پادىچىلار، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: ـ 8 مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ قويلىرىمنىڭ پادىچىسى بولمىغاچقا، تۇلار ئوۋ بولۇپ قالدى، دالادىكى ھەربىر ھايۋانغا ئوزۇق بولدى، چۈنكى مېنىڭ پادىچىلىرىم تۆز پادامنى ئىزدىمەيدۇ، تۇلار پەقەت تۆزلىرىنى باقىدۇ، مېنىڭ قويلىرىمنى باقمايدۇ. 9 ـ شۇڭا، ئى پادىچىلار، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! 10 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن پادىچىلارغا قارشىمەن، مەن تۆز قويلىرىمنىڭ

هېسابنى تۇلاردىن ئالمەن، ۋە تۇلارنى پادىنى بېقىشتىن توختىتىمەن، شۇنىڭ بىلەن پادىچىلار تۆزلىرىنىمۇ ياقتۇرىدۇ؛ ۋە مەن قويلىرىمنى تۇلارغا يەنە ئوزۇق بولمىسۇن ئۈچۈن تۇلارنىڭ ئاغزىدىن قۇتۇلدۇرىمەن. **11** چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن تۆزۈم تۆز قويلىرىمنى ئىزدەپ تۇلارنىڭ ھالىنى سورايمەن؛ **12** پادىچى تۆزىنىڭ قويلىرى ئارىسىدا، تاراپ كەتكەن قويلارنى تېپىپ ياققانىدەك، مەنمۇ قويلىرىمنى ئىزدەپ باقمەن؛ تۇلار بۇلۇتلۇق قاراڭغۇ كۈندە تارىلىپ كەتكەن ھەربىر جايلاردىن مەن تۇلارنى قۇتۇلدۇرىمەن. **13** مەن تۇلارنى خەلقلەردىن ئېچىكتۈرۈپ، تۇلارنى مەملىكەتلەردىن يىغىمەن، تۆز زېمىنغا ئاپىرىمەن؛ مەن تۇلارنى ئىسرائىل تاغلىرى ئۈستىدە، ئېرىق-تۆستە كۆمۈيىدا ۋە زېمىندىكى بارلىق تۇرالغۇ جايلاردا باقمەن؛ **14** مەن تۇلارنى ئېسىل چېمەنزاردا باقمەن، ئىسرائىل تاغلىرى تۇلارنىڭ يايلىقى بولىدۇ، تۇلار شۇ يەردە ئۇيدان يايلاقتا ياتىدۇ؛ ئىسرائىل تاغلىرى ئۈستىدە، مۇنبەت چېمەنزاردا ئوزۇقلىنىدۇ. **15** مەن تۆزۈم تۆز پادامنى باقمەن، تۇلارنى ياتقۇزمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **16** ـ مەن يولدىن تېنىپ كەتكەنلەرنى ئىزدەيمەن، تارقىلىپ كەتكەنلەرنى قايتۇرىمەن؛ زەخمىلەنگەنلەرنى تېڭىپ قويىمەن، ئاجىزلارنى كۈچەيتىمەن؛ ىراق سەمىرىگەنلەر ۋە كۆچلۈكلەرنى يوقىتىمەن؛ پادامنى ئادالەت بىلەن باقمەن. **17** ئەمدى سىلە رگە كەلسەم، ئى مېنىڭ پادام، رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن قوي ۋە قوي ئارىسىدا، قوچقارلار ۋە تېكىلەر ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىمەن. **18** ئەمدى سىلەرنىڭ ياخشى چېمەنزارنى يېگىنىڭلار ئازلىق قىلىپ، چېمەندىكى قالغان ئوت-چۆپلەرنى ئاياغلىرىڭلار بىلەن چەيلۈۋېتىشىڭلار كېرەك كۈز؟ سىلەر سۈيىزۈك سۈلاردىن ئىچكەندىن كېيىن، قالغىنىنى ئاياغلىرىڭلار بىلەن لېيىتۈۋېتىشىڭلار كېرەك كۈز؟ **19** شۇڭا مېنىڭ قويلىرىمنا سىلەرنىڭ ئاياغلىرىڭلار چەيلۈەتكەنىنى يېيىشتىن، ئاياغلىرىڭلار دەسسەپ لېيىتۈۋېتكەنىنى ئىچىشتىن باشقا ئامال يوق. **20** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار تۇلارغا مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا مەن، مەن تۆزۈم سەمىرىگەن قويلار ۋە ئوزۇق قويلار ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىمەن. **21** چۈنكى سىلەر مۈزە-يانپاشلىرىڭلار بىلەن ئىتىترىپ، مۈڭگىزلىرىڭلار بىلەن تۇلارنى يەنە-تەرەپكە تارقىتىۋەتكۈچە ئۈسىسىلەر، **22** ـ مەن تۇلارنى يەنە ئوۋۇ ئوييىكتى بولمىسۇن دەپ تۆز پادامنى قۇتقۇزمەن، ۋە مەن قوي ۋە قوي ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىمەن. **23** مەن تۇلارنىڭ ئۈستىگە بىر پادىچىنى تىكلەيمەن، ئۇ تۇلارنى باقىدۇ، ئۇ بولسا مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت؛ ئۇ تۇلارنى بېقىپ، تۇلارغا پادىچى بولىدۇ؛ **24** ۋە مەنكى پەرۋەردىگار تۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن، مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت تۇلار ئارىسىدا ئەمىر بولىدۇ، مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلدىم. **25** مەن تۇلار بىلەن ئامان-خاتىرجەملىك بېغىشلايدىغان ئەھدىنى تۈزۈپ، يىرتقۇچ ھايۋانلارنى زېمىندىن ئۆچۈتىمەن؛ تۇلار بىخەتەر بولۇپ جاڭگالدا ئۇيىدۇ، ئورمانلىقلاردا قونۇپ ئۇخلايدۇ. **26** مەن تۇلارنى ھەم ئېگىزلىكىم ئەتراپىدىكى جايلارنى بەركەتلىك قىلىمەن؛ يامغۇر-يېغىنلارنى تۆز پەسلىدە ياغدۇرىمەن؛ بۇلار بەركەتلىك يامغۇرلار بولىدۇ. **27** دالادىكى دەرەخلەر مېۋىلىرىنى، ئېرىق ئۈندۈرمىلىرىنى بېرىدۇ؛ تۇلار تۆز زېمىندا بىخەتەر ئۇيىدۇ؛ مەن تۇلارنىڭ ۋېيتىزۇۋىق-تاسارەملىرىنى سۇندۇرۇپ، تۇلارنى قۇلۇقتا ئۆتكەنلارنىڭ قولىدىن قۇتۇلدۇرغىنىمدا، تۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ. **28** تۇلار يەنە ئەللە رگە ئوۋ بولمايدۇ، يەر يۈزىدىكى ھايۋانلار يەنە تۇلارنى يەۋەتمەيدۇ؛ تۇلار بىخەتەر ئۇيىدۇ، ھېچكىم تۇلارنى قورقاتمايدۇ. **29** مەن تۇلار ئۈچۈن داڭقى چىققان ئالاھىدە بىر بوستانلىق جاينى تەمىنلەيمەن؛ تۇلار قايتىدىن زېمىندا ئاچارچىلىقتا يىگۈپ قالمايدۇ، ياكى قايتىدىن ئەللەرنىڭ مازاق ئوييىكتى بولمايدۇ. **30** ئاندىن تۇلار مەنكى پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ تۇلار بىلەن بىللە بولىدىغانلىقىمنى ۋە تۆزلىرىنىڭ، يەنى ئىسرائىل مېنىڭ خەلقىم بولىدىغانلىقىنى بىلىپ يېتىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **31** ـ ئەمدى سىلەر بولىسا كالار، ئى مېنىڭ قويلىرىم، مېنىڭ چېمەنزارىمدىكى قويلىرىم، ئىنسانلاردۇرسىلەر، خالاس؛ مەن بولسام سىلەرنىڭ خۇدايىڭلاردۇرمەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

35

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى سېئىر تېغىغا قارىتىپ، بېشارەت بېرىپ ئۇنى ئەيبلەپ مۇنداق دېگىن: ـ **3** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، ئى سېئىر تېغى، مەن ساڭا قارشىمەن، مەن قولۇمنى ئۈستۈڭگە ئۇزارتىپ، سېنى بىر ۋېيرانە ۋە چۆل-باياۋان قىلىمەن. **4** مەن شەھەرلىرىڭنى خارابە قىلۋېتىمەن، ۋە سەن ۋېيرانە بولىسەن؛ ئاندىن سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسەن. **5** چۈنكى سەن مەڭگۈگە ئۆچمەنلىك ساقلاپ كەلگەنسەن، ئىسرائىللارنىڭ بېشىغا كۈلپەت چۈشكەن كۈنىدە، قەبىھلىكىنڭ جازالىنىش ۋاقتى-سائىتى توشقاندا، تۇلارنى قىلىچ كۈچىگە تاپشۇرۇپ بە رگەنلىكىڭ ئۈچۈن، **6** شۇڭا مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ مەن ساڭا قان تۆكۈلۈشنى بېكىتىم؛ قان سېنى قوغلايدۇ. سەن قان تۆكۈشتىن نەپرەتلەنمىگەنلىكىڭ ئۈچۈن، ئەمدى قان سېنى قوغلاپ يۈرىدۇ. **7** مەن سېئىر تېغىنى ۋېيرانە ۋە چۆل-باياۋان قىلىپ، ئۇنىڭدىن يىسىپ ئۆتكۈچى ھەم ئۇنىڭغا قايتىقۇچىنى ئۈزۈپ تاشلايمەن. **8** مەن ئۇنىڭ تاغلىرىنى ئۆلتۈرۈلگەنلەرى بىلەن تولدۇرىمەن؛ سېنىڭ ئېگىزلىكلىرىڭدە، سېنىڭ جىلغىلىرىڭدا، سېنىڭ بارلىق جىرىلىرىڭدا قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر يېقىلىدۇ. **9** مەن سېنى مەڭگۈگە ۋېيرانە قىلىمەن؛ سېنىڭ شەھەرلىرىڭ ئادەمزاتسىز بولىدۇ؛ ۋە سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **10** ـ چۈنكى سەن: «بۇ ئىككى ئەل، ئىككى مەملىكەت مېنىڭكى بولىدۇ، بىز تۇلارغا ئىگە بولىمىز» دېگىنىڭ ئۈچۈن ـ گەرچە مەن پەرۋەردىگار شۇ يەردە بولغان بولساممۇ ـ، **11** ئەمدى مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ مەن سېنىڭ نەپرىتىڭنى چىققان ئاچچىقىڭ يېچە ۋە ھەسىتىڭ يېچە ساڭا مۇئامىلە قىلىمەن؛ مەن ئۈستۈڭگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالىشىم بىلەن، مەن تۇلار تارىسىدا ئۆزۈمنى كۆرسىتىمەن. **12** شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئىسرائىل تاغلىرىغا قاراپ: «تۇلار ۋېيران بولدى، تۇلار بە رگە يەم بولۇشقا تەقدىم قىلىندى» دېگەن بارلىق ھاقارەتلىرىڭنى مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئاڭلىغىنىمنى سەنلەر تونۇپ يېتىسىلەر. **13** ئۆنىڭ ئۈستىگە ئاغزىڭلاردا سىلەر ماڭا قارشى چىقىپ ئۆز ئۈگىلارنى چوڭ كۆرسىتىپ، ماڭا كۆپۈرلۈق قىلغان سۆز ئۈگىلەرنى كۆپەيتكەنسىلەر، مەن تۇلارنى ئاڭلىدىم. **14** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ پۈتكۈل يەر يۈزى شادلىنىپ كەتكىنىدە، مەن سېنى ۋېيرانە قىلىمەن. **15** ئىسرائىل جەمەتىنىڭ مىراسى ۋېيران قىلىنغاندا بۇنىڭدىن سەن شادلانغىنىڭدەك، مەنمۇ ساڭا شۇنداق قىلىمەن؛ سەئىر، ئى سېئىر تېغى ۋە بارلىق ئېدوم ـ سىلەرنىڭ بارلىقىڭلار ۋېيرانە بولىدۇ، ۋە [ئېدومىيلار] مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

36

ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل تاغلىرىغا بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ ئىسرائىل تاغلىرى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: ـ **2** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ دۇشمەننىڭ سىلە رگە قاراپ: «ۋاھ! مەڭگۈ يۇقىرى جايلار بە رگە تەئەللۇق بولدى!» دېگىنى ئۈچۈنلىدىن، **3** شۇڭا بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بەرھەق، چۈنكى ئۇلار سىلەرنى ۋېيرانە قىلىپ، ئەللەردىن قالغانلىرىغا تەۋە قىلىشقا ھەرياندىن سىلەرنى ئە رگەنلىكى ئۈچۈنلىدىن، ۋە سىلەر ئەللەر ئارىسىدا سۆز-چۆچەك ۋە تۆھمەت ئوييىكتى بولۇپ قالغانلىقىڭلاردىن، **4** ئەمدى شۇڭا، ئى ئىسرائىل تاغلىرى، رەب پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: ـ رەب پەرۋەردىگار ئەللەردىن قالغانلىرىغا ئوڭلا ھەم مازاق ئوييىكتى بولۇپ قالغان تاغلار، ئېگىزلىكلەر، جىرالار ۋە جىلغىلارغا، ۋېيران بولغان خارابىلەر ۋە تاشلىۋېتىلگەن شەھەرلە رگە مۇنداق دەيدۇ: ـ **5** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ خۇشال بولۇشۇپ قەلبىدىكى پۈتۈن تۆچمەنلىكى بىلەن مېنىڭ زېمىنىمنى تۆزلىرىگە تەئەللۇق بولۇشقا بېكىتىپ، ئۇنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىۋالايلى دېگەن ئەللەردىن قالغانلىرىغا ۋە ئېدومدىكىلەرنىڭ ھەممىسىگە بەرھەق، مەن [ئۆز خەلقىمگە] بولغان قىزغىنلىقىمدىن چىققان ئاچچىق ئوتىدا سۆز قىلدىم: ـ **6** ئىسرائىل زېمىنى ئوغرۇلۇق بېشارەت بېرىپ، تاغلار، ئېگىزلىكلەر، جىرالار ۋە جىلغىلارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۆز [خەلقىمگە بولغان] قىزغىنلىقىمدىن قەھرىم بىلەن سۆز قىلدىم ـ چۈنكى سىلەر ئەللەرنىڭ مازاق-ئاھانەتلىرىنى يىگەنسىلەر، **7** ـ شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن قولۇمنى كۆتۈرۈپ شۇنداق قەسەم ئىچكەنكى، بەرھەق، ئەتراپىڭلاردىكى ئەللەر ئۆزىنىڭ مازاق-ئاھانەتلىرىنى ئۆزى ئىشتىدۇ. **8** لېكىن سىلەر، ئى ئىسرائىل تاغلىرى، شاخلىنىسىلەر، خەلقىم ئىسرائىلغا مېۋە بېرىسىلەر، چۈنكى ئۇلار پات ئاردىدا قايتىپ كېلىدۇ. **9** چۈنكى مانا، مەن سىلەر تەرەپكىلا دىققىتىمنى قارايمەن، سىلەر يۇمشىتىلىسىلەر ھەم تېرىلىسىلەر. **10** ۋە مەن ئۈستۈڭگە ئادەملەرنى، يەنى ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى، ئۇلارنىڭ بارلىقىنى كۆپەيتىمەن؛ شەھەرلەر ئاھالىلىك بولىدۇ، خارابىلەر قايتىدىن قۇرۇلىدۇ. **11** مەن ئۈستۈڭگە ئادەم ھەم ھايۋانلارنى كۆپەيتىمەن، ئۇلار ئاۋۇپ نەسىل كۆرىدۇ؛ مەن ئۆتكەن زامانلاردىكىدەك سىلەرنى ئولتۇراقلىق قىلىمەن؛ بەرھەق، ھالىڭلارنى ئەسلىدىكىدىن ئەۋزەل قىلىمەن؛ سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر. **12** مەن ئۈستۈڭگە ئادەملەرنى، يەنى خەلقىم ئىسرائىلنى ماڭدۇرىمەن؛ ئۇلار سىلە رگە ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ، سىلەر ئۇلارنىڭ مىراسى بولىسىلەر، سىلەر يەنە ئۇلارنى بالىلىردىن جۇدا قىلمايسىلەر. **13** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى ئۇلارنىڭ سىلە رگە: «سىلەر ئادەملەرنى يەيسىلەر، ئۆز ئېلىڭلارنى بالىلاردىن جۇدا قىلغانسىلەر!» دېگىنى ئۈچۈنلىدىن، **14** ئەمدى

سىلەر يەنە ئادەملەرنى يېمەيسىلەر، تۆز ئېلىكلارنى باللىردىن يەنە جۈدا قىلمايسىلەر، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **15** ـ مەن سىلە رگە يەنە ئاللەرنىڭ مازاق-ئاھانەتلىرىنى ئاكلاتقۇزمايمەن؛ سىلەر ئاللەرنىڭ تاپا-تەنسىنى يەنە كۆتۈرمەيسىلەر، سىلەر تۆز ئېلىكلارنى قايتىدىن يېقىتمايسىلەر، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **16** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا چېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ **17** ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتى تۆز زېمىندا تۇرغان چاغلاردا، ئۇلار تۆز يولى ھەم قىلمىشلىرى بىلەن ئۇنى بۇلغىغان؛ مېنىڭ ئالدىمدا ئۇلارنىڭ يولى ئاي كۆز رگەن ئايالنىڭ ناپاكلىقىغا ئوخشاش. **18** شۇڭا زېمىنغا تۆككەن قان ئۈچۈن، زېمىننى مەيۋىلىرى بىلەن بۇلغىغانلىقى ئۈچۈن، مەن قەھرىمنى ئۇلار ئۈستىگە تۆكتۈم؛ **19** مەن ئۇلارنى ئاللەلر ئارىسىغا تارقىتىۋەتتىم، ئۇلار مەملىكەتلەر ئىچىگە تارىلىپ كەتتى، مەن ئۇلارنىڭ يوللىرى ھەم قىلمىشلىرى بويىچە ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقاردىم. **20** ئۇلار باردىغان ھەرقايسى ئاللە رگە كەلگەندە، ئۇلار توغرىسىدا: «بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى، بىراق ئۇلار ئۇنىڭ زېمىندىن چىققان!» ـ دېيىلگەندە، ئۇلار يەنىلا مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نامىمنى بۇلغىغان؛ **21** بىراق مەن ئىسرائىل جەمەتى بارغان ھەرقايسى ئاللەلر ئارىسىدا بۇلغانغان پاك-مۇقەددەس نامىم ئۈچۈن كۆڭۈل بۇلدۇم. **22** شۇڭا ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن بۇ ئىشنى سىلەرنى دەپ ئەمەس، ئى ئىسرائىل جەمەتى، بەلكى سىلەر بارغان ھەرقايسى ئاللەلر ئارىسىدا سىلەر بۇلغىغان تۆز پاك-مۇقەددەس نامىم ئۈچۈن قىلمەن. **23** مەن ئاللەلر ئارىسىدا بۇلغانغان، تۆزۈمنىڭ ۋىۋۇك نامىمنى پاك-مۇقەددەس دەپ كۆرسىتىمەن؛ نامىمنى دەل سىلەر ئۇلار ئارىسىدا بۇلغىغان؛ ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا مەن ئۆزۈمنى سىلەرنىڭ ئاتا-ئاكىلاردا پاك-مۇقەددەس كۆرسەتكىنىمدە، ئاللەلر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **24** مەن سىلەرنى ئاللەلر ئارىسىدىن ئېلىپ، مەملىكەتلەر ئىچىدىن يىغىپ، سىلەرنى تۆز زېمىنىڭلارغا قايتۇرىمەن. **25** ـ مەن سۈپىسۈزۈك سۇنى ئۈستۈڭلارغا چاچىمەن، بۇنىڭ بىلەن سىلەر پاك بولىسىلەر. سىلەرنى ھەممە پاسكىنىلىقىلاردىن ۋە بۇتلىرىڭلاردىن پاكلايمەن. **26** مەن سىلە رگە يېڭى قەلب بېرىمەن، ئىچىڭلارغا يېڭى بىر روھ سالىمەن؛ تېنىڭلاردىكى تاش يۈرەكنى ئېلىپ تاشلاپ، مېھرىلىك بىر قەلبنى ئاتا قىلىمەن. **27** مېنىڭ روھىمنى ئىچىڭلارغا كىرگۈزۈپ، سىلەرنى ئەمر-يەرلىلىرىم بويىچە ماڭدۇرىمەن، ھۆكۈملىرىمنى ئۇتقۇزىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا ئەمەل قىلىسىلەر؛ **28** سىلەر مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تەقدىم قىلغان زېمىندا ياشايسىلەر؛ مېنىڭ قوۋمىم بولىسىلەر، مەن سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن. **29** مەن سىلەرنى بارلىق پاسكىنىچىلىكتىن قۇتقۇزىمەن؛ مەن بۇغداينى ئاۋۇن بولۇشقا بۇيرۇيمەن؛ ئۈستۈڭلا رگە ھېچ ئاچارچىلىقنى قويمايمەن؛ **30** مەن دەرەخلەرنىڭ مېۋىسىنى ۋە ئېتىزدىكى مەھسۇلاتلارنى ئاۋۇنتىمەنكى، سىلەر ئاچارچىلىق ئۆيەيلدىن ئاللەلر ئارىسىدا شەرمەندە بولمايسىلەر. **31** سىلەر رەزىل يوللىرىڭلار ۋە ناچار قىلمىشلىرىڭلارنى ئەسلەپ، قەبىھلىكىڭلار ۋە يىرگىنچلىك قىلغانلىرىڭلار ئۈچۈن تۆز-تۆز ئۆزۈڭلاردىن يىرگىنىسىلەر. **32** سىلە رگە مەلۇم بولسۇنكى، بۇ ئىشنى قىلىشىم سىلەر ئۈچۈن ئەمەس ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ تۆز يوللىرىڭلار ئۈچۈن خجىل بولۇپ شەرمەندە بولۇڭلار، ئى ئىسرائىل جەمەتى. **33** ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن قەبىھلىكىڭلاردىن پاكلىغان كۈندە، مەن شەھەرلەرنى ئاھالىلىك قىلىمەن، خارابە قالغان جايلارمۇ قايتىدىن قۇرۇلىدۇ. **34** ۋەيران قىلىنغان زېمىن ئوتۇپ كېتىۋاتقان ھەربىرىنىڭ كۆز ئالدىدا ۋەيرانە كۆرۈنسىمۇ، ئۇ قايتىدىن تېرىلىدۇ. **35** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار: «بۇ ۋەيران قىلىنغان زېمىن خۇددى ئېدەن باغچىسىدەك بولدى، خارابە، ۋەيران قىلىنغان شەھەرلەر ھازىر مۇستەھكەملەندى، ئاھالىلىك بولدى» ـ دەيدۇ. **36** ۋە ئەتراپىدا قالغان ئاللەلر مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ بۇزۇلغان جايلارنى قۇرغۇچى ھەم ۋەيرانە قىلىنغان يەرلەرنى قايتىدىن تېرىغۇچى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ؛ مەنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلدىم، بۇنىڭغا ئەمەل قىلىمەن. **37** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن يەنىلا ئىسرائىلنىڭ جەمەتىنىڭ بۇ ئىشلارنى تىلەيدىغان دۇئا-تىلاۋەتلىرىگە ئىجابەت قىلغۇچى بولىمەن؛ مەن قوي پادىسىدەك ئۇلارنىڭ ئادەملىرىنى ئاۋۇنتىمەن؛ **38** مۇقەددەس دەپ ئاتىرلىغان قۇربانلىق قوي پادىسىدەك، بېكىتىلگەن ھېيت-بايرامىلىرىغا بېغىشلانغان قوي پادىسى يېرۇسالېمغا تولدۇرۇلغاندەك، خارابە بولغان شەھەرلەر قايتىدىن ئادەم پادىلىرى بىلەن تولدۇرۇلدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ.

37

پەرۋەردىگارنىڭ قولى ۋۇجۇدۇمغا قوندى؛ پەرۋەردىگار مېنى روھى بىلەن كۆتۈرۈپ چىقىپ، بىر جىلغىنىڭ ئوتتۇرىسىغا تۇرغۇزدى؛ ئۇ يەر سۆڭەك كەلە رگە تولدى. **2** ئۇ مېنى سۆڭەك كەلەر ئەتراپىدىن ۋىياقتا-ۋىياقتا ئوتكۈزدى؛ مانا، بۇ ئوچۇق جىلغىدا [سۆڭەك كەلەر] ئىنتايىن نۇرغۇن ئىدى؛ ۋە مانا، ئۇلار ئىنتايىن قۇرۇپ كەتكەنىدى. **3** ئۇ مەندىن: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ سۆڭەك كەلەر قايتىدىن ياشىنامدۇ؟ ـ دەپ سوردى. مەن: ـ ئى رەب پەرۋەردىگار، سەن بىلىسەن، ـ دېدىم. **4** ئۇ ماڭا: ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ سۆڭەك كەلەر ئۈستىگە بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: «ئى قۇرۇق سۆڭەك كەلەر، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! **5** رەب پەرۋەردىگار بۇ سۆڭەك كەلە رگە مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن سىلە رگە بىر روھ-نەپەس كىرگۈزىمەن، ۋە سىلەر ھايات بولىسىلەر. **6** مەن ئۈستۈڭلا رگە پەي-سىكىرلەرنى سالىمەن، سىلەرنى تېرە بىلەن يايمەن، سىلە رگە روھ-نەپەس كىرگۈزىمەن؛ ۋە سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر». **7** شۇڭا مەن ۋېرىۋلغىنى ۋېيىچە بېشارەت بەردىم؛ مەن بېشارەت بېرىشىمگە، بىر شاۋقۇن كۆتۈرۈلدى، مانا جالاق-جۇلاق بىر ئاۋاز ئاڭلاندى، سۆڭەك كەلەر جېپىسلىشىپ، بىر-بىرىگە قوشۇلدى. **8** مەن كۆردۈم، مانا، پەي-سىكىرلەر ۋە ئەت ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چىقىپ ئۇلارنى قاپلىدى، بىراق ئۇلاردا ھېچ روھ-نەپەس يوقىدى. **9** ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، روھ-نەپەسكە بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ئۆت تەرەپتىن شامال كەلگەيسىلەر، ئى روھ-نەپەس، ۋە مۇشۇ ئۆلتۈرۈلگەنلەر تىرىلسۇن ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە پۈژلە رگىلە ر» ـ دېدى. **10** شۇڭا مەن ۋېرىۋلغاندەك بېشارەت بېرىۋىدىم، روھ-نەپەس ئۇلارغا كىردى-دە، ئۇلار ھايات بولۇپ تىك تۇردى ـ ۋېۋۈك بىر قوشۇنغا ئايلاندى. **11** ۋە ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ سۆڭەك كەلەر بولسا ئىسرائىلنىڭ پۈتۈن جەمەتىدۇر. مانا، ئۇلار: «بىزنىڭ سۆڭەك كەلىرىمىز قۇرۇپ كەتتى، ئۈمىدىمىز ئۈزۈلدى؛ بىز ئۈزۈلۈپ كەتتۇق!» ـ دەيدۇ. **12** شۇڭا بېشارەت بېرىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن گۈر ئۈگلەرنى ئېچىپ، سىلەرنى گۈر ئۈگلەردىن چىقىرىمەن، ئى مېنىڭ خەلقىم، سىلەرنى ئىسرائىل زېمىنىغا ئېلىپ كىرىمەن؛ **13** مەن گۈر ئۈگلەرنى ئاچقىنىمدا، سىلەرنى گۈر ئۈگلەردىن چىقارغىنىمدا، ئى مېنىڭ خەلقىم، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر. **14** ۋە مەن تۆز روھىمنى سىلە رگە كىرگۈزىمەن، سىلەر ھايات بولىسىلەر؛ ۋە مەن سىلەرنى تۆز زېمىنىڭلاردا تۇرغۇزىمەن؛ سىلەر مەنكى پەرۋەردىگارنى شۇنداق سۆزنى قىلىپ، شۇنى ئادا قىلدى، دەپ بىلىپ يېتىسىلەر». **15** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا چېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **16** ئى ئىنسان ئوغلى، بىر تاياقنى ئېلىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە «يەھۇدا ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بولغان ئىسرائىللار ئۈچۈن» دەپ يازغىن؛ يەنە بىر تاياقنى ئېلىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە «ئەفرائىم ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بولغان پۈتۈن ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر ئۈچۈن» دەپ يازغىن؛ **17** ۋە ئۇلارنى بىر-بىرىگە ئۇلاپ قوي؛ ئۇلار قول ئۇڭدا بىر بولسۇن. **18** خەلقىمدىكىلەر سەندىن: «بۇ ئىشلار بىلەن نېمىنى چۈشەندۈرمەكچى بەرگە دەپ بەرمەمسەن؟» دەپ سورىسا، **19** ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ئەفرائىمنىڭ ۋە ئۇنىڭغا ھەمراھ بولغان ئىسرائىل قەبىلىلىرىنىڭ قولى ئۇتقان يۈسۈپنىڭ تايىقىنى ئېلىپ، ئۇنى يەھۇدانىڭ تايىقىغا قوشۇپ ئۇلاپ، ئۇلارنى بىرلا تاياق قىلمەن؛ ئۇلار مېنىڭ قولۇمدا بىر تاياق بولدۇ. **20** سەن يازغان تاياقلارنى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا قول ئۇڭدا ئۇتۇپ ئۇلارغا شۇنداق دېگىن: ـ **21** «رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ئىسرائىل باللىرىنى بارغان ئەللەر ئارىسىدىن ئېلىپ، ئۇلارنى ھەريانىدىن يىغىپ تۆز زېمىنىغا ئېيىكلىمەن. **22** مەن ئۇلارنى ئىسرائىل تاغلىرىنىڭ ئۈستىدە بىر ئەل قىلمەن؛ بىر پادىشاھ ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە پادىشاھ بولىدۇ؛ ئۇلار قايتىدىن ئىككى ئەل بولمايدۇ، يا كى قايتىدىن ئىككى پادىشاھلىققا ھېچ بۆلۈنمەيدۇ. **23** ئۇلار تۆزلىرىنى قايتىدىن ئۇلارنىڭ مەيۋىلىرى، لەنەتلىك ئىشلىرى يا كى ئاسىيلىقلىرىنىڭ ھېچقايىسىسى بىلەن ھېچ بۇلغىمايدۇ؛ مەن ئۇلارنى گۇناھ ئوتكۈز زگەن ئولتۇراقلاشقان جايلىرىدن قۇتقۇزۇپ، ئۇلارنى پاكلاندۇرىمەن؛ ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولدۇ، مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن. **24** ۋە مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۇلارغا پادىشاھ بولدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ بىرلا پادىچىسى بولدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ ھۆكۈملىرىمدە مېڭىپ، مېنىڭ بەلگىلىمىنى ئۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىلىدۇ. **25** ئۇلار مېنىڭ قۇلۇم ياقۇبقا تەقدىم قىلغان، ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ئۇرۇپ كەلگەن زېمىندا ئولتۇرىدۇ؛ ئۇلار ئۇنىڭدا ئولتۇرىدۇ ـ ئۇلار، ئۇلارنىڭ بالىلىرى، ۋە باللارنىڭ بالىلىرى مەڭگۈ ئولتۇرىدۇ ـ مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۇلارنىڭ شاھزادىسى بولدۇ. **26** مەن ئۇلار بىلەن ئامان-خاتىرجەملىك بېغىشلايدىغان بىر ئەھدە ئۇزىمەن؛ بۇ ئۇلار بىلەن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە بولدۇ؛ مەن ئۇلارنى جايلىدا ماكانلاشتۇرۇپ ئاۋۇنتىمەن؛ ۋە مېنىڭ مۇقەددەسىمنى ئۇلار ئارىسىغا مەڭگۈ ئۈگۈ تكىلەيمەن. **27** مېنىڭ ئۇرالغۇ جايىم ئۇلاردا بولدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن، ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولدۇ. **28** مېنىڭ پاك-مۇقەددەسىم جايىم ئۇلار ئارىسىدا مەڭگۈ ئۈگۈ تكىلەنگەندە، ئەمدى ئەللەر ئۇرۇزۇم پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلنى پاك-مۇقەددەس قىلغۇچى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ».

38 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماگا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئىنسان ئوغلى، يوزۇڭنى
ماگوگ زېمىنىدىكى روش، مەشەك ۋە تۇبالنىڭ ئىمىرى گوگمّا قارىتىپ تۇنى ئەيىبلەپ
بېشارەت بېرىپ شۇنداق دېگىن: ـ **3** رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: «مانا، ئى گوگ، ـ
روش، مەشەك ۋە تۇبالنىڭ ئەمىرى، مەن ساگا قارشىمەن؛ **4** مەن سېنى ئارقىڭغا ياندۇرۇپ،
ئېڭىكىڭگە ئىلمە كەلمرنى سېلىپ، سەن ۋە پۈتۈن قوشۇنۇڭنى ـ ئاتلار ۋە ئاتلىق ئەسكەرلەرنى،
ھەممىسى تولۇق قوراللانغان، سىپار-قالقانلارنى كۆتۈرگەن، قىلىچ تۇتقان توپ-توپ كىشىلەرنى
جەڭگە چىقىرىمەن؛ **5** پارس، ئېفىئوپىيە ۋە پۈت، ھەممىسى قالقان-دۇبۇلغا بىلەن قوراللىنىدۇ **6**
ـ گومېر ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى، شىمالنىڭ ئەڭ قەردىن كەلگەن تور گاماھ
جەمەتى ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى، بۇ كۆپ ئەللەر ساگا ھەمراھ بولۇپ بىللە
بولىدۇ. **7** تۇرۇڭنى تەييارلا، سەن ۋە ساگا يىغلىغان بارلىق توپ-توپ ئادەملىرىڭ تەييارلانغان
پېتىدا بول؛ سەن تۇلارغا نازارەتچىلىك قىلىسەن. **8** كۆپ كۈنلەردىن كېيىن سەن [جەڭگە]
چاقىرىلىسەن؛ سەن ئاخىرقى يىللاردا قىلىچتىن قۇتقۇزۇلغان، كۆپ ئەللەردىن يىغىلغان خەلقنىڭ
زېمىنىغا، يەنى تۇزۇندىن بېرى ۋېيران قېلىنىپ كەلگەن ئىسرائىل تاغلىرىغا ھۇجۇم قىلىسەن؛
تۇنىڭ خەلقى ئەللەردىن يىغىلغان بولۇپ، تۇلارنىڭ ھەممىسى ئامان-ئېسەن تۇرۇۋېرىدۇ؛ **9** سەن،
بارلىق توپ ئادەملىرىڭ ۋە ساگا ھەمراھ بولغان تۇرغۇن ئەللەر بىلەن بىللە ئالغا يېسىپ، بوران-
چاپقۇنەدەك كېلىسەن؛ سەن يەر يۈزىنى قاپلىغان بۇلۇتتەك بولىسەن». **10** ـ رەب پەرۋەردىگار
مۇنداق دەيدۇ: «شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، كۆڭلۈڭگە باشقىچە خىيالار كىرىپ، سەن
رەزىل ھىيلە-نەيرەڭنى ۋىلاپ چىقىسەن؛ **11** سەن: «مەن سېپىلسىز يېزا- كەنتلەر جايلاشقان
زېمىنغا يېسىپ كىرىمەن، مەن ئامان-ئېسەن تۇرۇۋاتقان بىر خەلققە يېقىنلىشىمەن ـ تۇلارنىڭ
ھەممىسى سېپىلسىز، تاقاقسىز ۋە دەرۋازىسىز تۇرۇۋاتىدۇ»، دەيسەن، ـ **12** «شۇنىڭ بىلەن
ئولجىلارنى ئېلىپ، بۇلالاڭ-تالالاڭ قىلىمەن؛ قولۇمنى ئەسلىدە ۋېيران بولۇپ ئەمدىلىكتە ماكانلىق
بولغان جايلارغا، ئەللەردىن يىغىلغان، مال-دۇنياغا ئىگە بولغان، دۇنيانىڭ كىندىكىدە ياشاۋاتقان
خەلققە قارشى قىلىمەن». **13** شۇ تاپتا شىبا، دېدان، تارشىشتىكى سودىگەرلەر بارلىق ياش
شىرلىرى بىلەن سەندىن: «سەن ئولجا ئېلىشقا كەلدىڭمۇ؟ سەن توپ-توپ ئادەملىرىڭنى بۇلالاڭ-
تالالاڭ قىلىۋېلىشقا ـ ئالتۇن-كۈمۈشنى ئېلىپ كېتىشكە، مال-دۇنيانى ئېلىپ كېتىشكە، زور بىر
ئولجىغا ئېرىشۈۋېلىشقا يىغدىڭمۇ؟» ـ دەپ سورايدۇ. **14** شۇڭا بېشارەت بەرگىن، ئى ئىنسان
ئوغلى، گوگمّا شۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىل
ئامان-ئېسەن يولدىغان كۈنىنى، سەن بىلىپ يەتمەمسەن؟ **15** سەن تۇز جايىڭدىن، يەنى شىمالنىڭ
ئەڭ چەت جايىدىن چىقىسەن، سەن ۋە ساگا ھەمراھ بولغان تۇرغۇن ئەللەر، ھەممىسى ئاتلىق
بولۇپ، توپ-توپ ئادەملەر، چوڭ قوشۇن بولىسەن. **16** سەن يەر يۈزىنى قاپلىغان بۇلۇتتەك
خەلقىم ئىسرائىلغا قارشى چىقىسەن ـ بۇ ئاخىرقى زامانلاردا بولىدۇ ـ مەن سېنى تۇز زېمىنىمغا
قارشىلىشىشقا چىقىرىمەن؛ شۇنداق قىلىپ مەن سەن ئارقىلىق، ئى گوگ، ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا
تۇزۇمنىڭ پاك-مۇقەددەسىن ئىكەنلىكىمنى كۆرسەتكەندە، تۇلار مېنى توتۇيدۇ». **17** ـ رەب
پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: «مەن قەدىمكى زامانلاردا قۇللىرىم بولغان ئىسرائىلدىكى پەيغەمبەرلەر
ئارقىلىق بېشارەت قىلغان بىرسى سەن ئەمەسمۇ؟ تۇلار شۇ كۈنلەردە، شۇنداقلا كۆپ يىللاردىن
بېرى، مېنىڭ سېنى خەلقىمگە قارشىلىشىشقا چىقىرىدىغانلىقىم توغرىلۇق بېشارەت بەرگەن
ئەمەسمۇ؟ **18** ۋە شۇ كۈنى، يەنى گوگ ئىسرائىل زېمىنىغا قارشى چىققان كۈنى شۇنداق
بولىدۇكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ غەزىپىم بىلەن مېنىڭ قەھرىم تۇرلەپ چىقىدۇ. **19**
مېنىڭ [تۇز خەلقىمگە] بولغان قىزغىنلىقىمدىن، غەزەپ بىلەن شۇنداق سۆز قىلغانىكەن، ئىسرائىل
زېمىنىدا زور يەر تەۋرەش بولىدۇ؛ **20** شۇنىڭ بىلەن دېڭىزدىكى بېلىقلار، ئاسماندىكى قۇچار-
قاناتلار، دالادىكى ھايۋانلار، يەر يۈزىدىكى تۆمىلىگۈچى ھايۋانلار ۋە يەر يۈزىدە تۇرغان بارلىق
ئىنسانلار مېنىڭ يۈزۈم ئالدىدا تەۋرىنىپ كېتىدۇ؛ تاغلار تورۇلۇپ، تىك يارلار غۇلاپ كېتىدۇ،
بارلىق تاملار يەر گە تورۇلۇپ چۈشىدۇ. **21** مەن بارلىق تاغلىرىمدا تۇنىڭ بىلەن قارشىلىشىشقا بىر
قىلىچ چاقىرىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ ھەربىرسىنىڭ قىلىچى تۇز قېرىندىشىگە قارشى
چىقىدۇ. **22** مەن ۋابا كېسىلى ۋە قان تۆكۈش بىلەن تۇنىڭغا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالاشقا
كىرىشىمەن؛ مەن تۇنىڭغا، تۇنىڭ قوشۇنلىرى تۇرسىگە، تۇنىڭغا ھەمراھ بولغان تۇرغۇن ئەللەر
تۇرسىگە دەھشەتلىك يامغۇر، زور مۇلدۇر تاشلىرى، ئوت ۋە گۈنگۈرت ياغدۇرىمەن؛ **23** مەن
تۇزۇمنى تۇلۇغلاپ، تۇزۇمنى پاك-مۇقەددەسىن دەپ كۆرسىتىمەن؛ ۋە تۇرغۇن ئەللەرنىڭ كۆز
ئالدىدا نامايان بولىمەن، تۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

39 «ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، گوگنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ شۇنداق دېگىن: ـ
رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، ئى گوگ، ـ روش، مەشەك ۋە تۇبالنىڭ ئەمىرى،
مەن ساگا قارشىمەن؛ **2** مەن سېنى ئارقىڭغا ياندۇرۇپ، يېتىكلەپ، سېنى شىمالنىڭ ئەڭ
قەردىن چىقىرىمەن، ئىسرائىلنىڭ تاغلىرى ئۈستىگە تاجاۋۇز قىلدۇرىمەن؛ **3** مەن ئوقيايىڭنى
سول قوا ۋۇڭدىن تۈرۈپ تاشلىغۇزۇۋېتىمەن، ئوقلىرىڭنى ئۈڭ قوا ۋۇڭدىن چۈشۈرۈۋېتىمەن؛ **4** سەن
ئىسرائىل تاغلىرىنىڭ ئۈستىگە يېقىلىسەن؛ سەن ۋە سېنىڭ بارلىق قوشۇنلىرىڭ، ساگا ھەمراھ
بولغان ئەللەر يىقىلىسىلەر؛ مەن سېنى بارلىق يىرتقۇچ تۇچار-قاناتلارغا گۆش، دالادىكى بارلىق
ھايۋانلارغا ئوۋ بولۇشقا تەقدىم قىلىدىم. **5** سەن دالادا يېتىلىسەن؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۆز
قىلدىم، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **6** مەن ماگوگ ئۈستىگە ۋە دېڭىز بويىدا ئامان-ئېسەن
تۇرغانلارغا ئوت ياغدۇرىمەن؛ تۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. **7** مېنىڭ
پاك-مۇقەددەسىم نامىمنى خەلقىم ئىسرائىل تارىسىدا تونۇتىمەن؛ پاك-مۇقەددەسىم نامىمنىڭ قايتىدىن
بۇلغىنىشىغا قەتئىي يول قويمايمەن؛ ئەللەر مېنىڭ پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدا تۇرغان مۇقەددەسىم
بولغۇچىسى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ. **8** مانا، تۇ كېلىدۇ! بۇ ئىشلار چوقۇم بولىدۇ، ـ دەيدۇ رەب
پەرۋەردىگار، ـ بۇ دەل مەن ئېيتقان كۈنىدۇر. **9** ئىسرائىل شەھەرلىرىدە تۇرۇۋاتقانلار چىقىپ
قوراللارنى، جۈملىدىن سىپار-قالقانلار، ئوقيالار، توقاقلار ۋە نەيزىلەرنى كۆيدۈرۈپ ئوت قالايدۇ
ـ تۇلار يۈلار بىلەن يەتتە يىل ئوت قالايدۇ. **10** دالادىن ھېچ ئوتۇن ئېلىنمايدۇ، ئورمانلاردىن
ھېچ ياغاچ كېسىلمەيدۇ؛ چۈنكى تۇلار قوراللارنى ئوت قالاشقا ئىشلىتىدۇ؛ تۇلار تۇزلىرىدىن
ئولجا تۇتقانلارنى ئولجا تۇتىدۇ؛ تۇزلىرىنى يۇلالاڭ-تالالاڭ قىلغانلارنى يۇلالاڭ-تالالاڭ قىلىدۇ، ـ دەيدۇ
رەب پەرۋەردىگار. **11** ۋە شۇ كۈنىدە شۇنداق بولىدۇكى، ئىسرائىل زېمىنىدىن، يەنى دېڭىزنىڭ
شەرقىي قىرىغىدىن تۇتىدىغانلارنىڭ جىلغىسىدىن گوگمّا بىر يەرلىك بولۇشى تۇچۇن بىر تورۇنۇنى
بېرىمەن؛ بۇ يەرلىك بولسا تۇتكۇچىلەرنىڭ يولىنى توسىدۇ؛ تۇلار شۇ يەردە گوگ ۋە تۇنىڭ بارلىق
توپ-توپ ئادەملىرىنى كۆمىدۇ؛ تۇ «ھامون-گوگ جىلغىسى» دەپ ئاتىلىدۇ. **12** ئىسرائىل
جەمەتى زېمىننى ھالال قىلىش تۇچۇن، تۇلارنى يەتتە ئاي كۆمىدۇ؛ **13** زېمىندىكى بارلىق
خەلق تۇلارنى يەرلىككە قويىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن تۇزۇم تۇلۇغلانغان مۇشۇ كۈنىدە بۇ ئىش تۇلارغا
شەرەپ بولىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **14** تۇلار بىر نەچچە ئادەمنى زېمىنى داۋاملىق
ئارىلاپ، تاجاۋۇزچىلارنىڭ زېمىن يۈزىدە قالغان جەسەتلىرىنى كۆمۈشتەك ئالاھىدە ئىشنى
قىلىش تۇچۇن ئىزلەيدۇ؛ تۇلار شۇ يەتتە ئاي تۇزگىگەندە، ئاندىن جەسەتلەرنى ئىزدەش خىزمىتىنى
باشلايدۇ. **15** بۇ «زېمىندىن تۇتىكۇچىلەر» ئايلىنىپ يۈرىدۇ؛ ئە گەر بىرسى ئادەمنىڭ تۇستىخىنى
كۆرگەن بولسا، تۇ تۇنىڭ يېنىغا بىر بەلگە تىكلەيدۇ؛ «ئىزدەپ كۆمگۈچىلەر» تۇنى ھامون-
گوگ جىلغىسىغا دەپنە قىلغۇچە بەلگە تۇرىدۇ **16** ([جىلغىدا] «ھاموناھ» دەپ ئاتالغان بىر
شەھەر بولىدۇ). تۇلار شۇ يول بىلەن زېمىننى پاكلايدۇ». **17** ـ «ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى،
رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ ھەرقانداق تۇچار-قاناتلار، دالادىكى بارلىق ھايۋانلارغا
مۇنداق دېگىن: «يىغلىشىپ كېلىڭلار، مەن سىلە رگە قىلماقچى بولغان قۇربانلىقمغا، يەنى ئىسرائىل
تاغلىرى ئۈستىدە قىلىنغان چوڭ قۇربانلىققا ھەمراىلدىن جەم بولۇڭلار! سىلەر شۇ يەردە گۆش
يەپ، قان ئىچىسىلەر. **18** سىلەر باتۇرلارنىڭ گۆشىنى، يەر يۈزىدىكى شاھزادىلارنىڭ قېنىنى ـ
قوچقارلارنىڭ، تۇچكىلەرنىڭ، تورپاقلارنىڭ قېنىنى ئىچىسىلەر ـ تۇلارنىڭ ھەممىسى باشاندىكى
بوردالغان ماللاردۇر! **19** سىلەر مەن سىلە رگە قىلماقچى بولغان قۇربانلىقمدىن، تويغۇچە مايى
يەپ، تويغۇچە قان ئىچىسىلەر! **20** سىلەر داستخىنىمدا ئاتلار ۋە جەڭ ھارۇسىدىكىلەر، باتۇرلار،
بارلىق جەڭچى پالۋانلار بىلەن تويۇنىسىلەر» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **21** ـ ۋە مەن تۇز
شان-شەرىپىمنى ئەللەر ئارىسىغا كۆرسىتىمەن، بارلىق ئەللەر مېنىڭ يۈرگۈزگەن جازالىرىنى ۋە
تۇلارنىڭ ئۈستىگە قويغان قولۇمنى كۆرىدۇ. **22** ۋە شۇ كۈندىن تارتىپ ئىسرائىل جەمەتى مېنىڭ
پەرۋەردىگار، تۇلارنىڭ خۇداسى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ. **23** ئەللەر ئىسرائىل جەمەتىنىڭ
قەبىھلىكى، ماگا ئاسىيلىق قىلغانلىقى تۇپەيلىدىن سۈرگۈن بولغانلىقىنى بىلىپ يېتىدۇ؛ مانا، مەن
يۈزۈمنى تۇلاردىن يوشۇرۇپ، تۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم؛ تۇلارنىڭ ھەممىسى
قىلىچنىپ يېقىلدى. **24** تۇلارنىڭ پاسكىنىچلىقى ۋە ئاسىيلىقلىرى ۋىجە مەن تۇلارنى بىر تەرەپ
قىلدىم، يۈزۈمنى تۇلاردىن يوشۇردۇم». **25** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ مەن
ھازىر ياقۇبنى سۈرگۈن بولغانلىقىدىن ئەسلىگە قايتۇرۇپ، پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتى تۇستىگە رەھىم
قىلىپ، تۇز پاك-مۇقەددەسىم نامىم تۇچۇن ئۇتلۇق قىزغىنلىقىمنى كۆرسىتىمەن. **26** تۇز زېمىندا
ئامان-ئېسەن تۇرغىنىدا، ھېچكىم تۇلارنى قورقۇتمايدىغان چاغ كەلگەندە، مەن تۇلارنى ئەللەردىن
قايتۇرۇپ، دۈشمەنلىرىنىڭ زېمىنلىرىدىن يىغىنىمدا، ۋە كۆپ ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا تۇزۇمنىڭ

پاك-مۇقەددەس ئىگەنلىكىمنى كۆرسەتكىنمىدە، شۇ چاغدا ئۇلار خىجالىتىنى ۋە مەندىن يۈز تۇرۇپ قىلغان ئاسىيلىقىنىڭ بارلىق گۇناھىنى كۆتۈرىدۇ؛ **28** ئۇلار مېنىڭ ئۇلارنى ئەللەر ئارىسىغا سۈرگۈن قىلدۇرغانلىقىم ۋەيلىدىن، ۋە ئاندىن ئۇلاردىن ھېچقايسىسىنى شۇ يەردە قالدۇرماي تۇر زېمىنغا يىغقانلىقىم ۋەيلىدىن، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ؛ **29** ۋە مەن يۈزۈمنى ئۇلاردىن قايتا ھېچ يوشۇرمايمەن؛ چۈنكى مەن ئىسرائىل جەمەتى ئۈستىگە تۆز روھىمنى قۇيغان بولىمەن، ــ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

40 يىرىنىڭ سۈرگۈن بولغانلىقىمىزنىڭ يىگىرمە بەشىنچى يىلى، يىلنىڭ بېشىدا، ئايىنىڭ ئوننىنچى كۈنىدە، يەنى شەھەر يوسۇلغاندىن ئون تۆت يىل كېيىن ــ دەل ئاشۇ كۈنىدە پەرۋەردىگارنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمغا قوندى، ۋە ئۇ مېنى [شەھەر رگە] ئاپاردى. **2** خۇدانىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشلىرىدە ئۇ مېنى ئىسرائىل زېمىنىغا ئاپىرىپ، ئىنتايىن ئېگىز تاغ ئۈستىگە ئورۇنلاشتۇردى، تاغنىڭ جەنۇبىي تەرىپىدە شەھەردەك بىر قۇرۇلۇش تۇراتتى. **3** ئۇ مېنى شۇ يەر رگە ئاپاردى، مانا قولىدا كاناپ تانىسى ۋە تۆچلەم خادىسىنى تۇتقان، مىسىنىڭ كۆرۈنۈشىدە بولغان بىر كىشى؛ ئۇ دەرۋازىدا تۇراتتى. **4** بۇ كىشى ماڭا: «ئىنسان ئوغلى، كۆزلىرىڭ بىلەن كۆرۈپ، قۇلىقىڭ بىلەن ئاڭلاپ، كۆڭلۈڭنى مەن ساڭا كۆرسىتىدىغان بارلىق ئىشلارغا باغلىغىن؛ چۈنكى بۇنىڭ ساڭا كۆرسىتىلىشى ئۈچۈن سەن مۇشۇ يەر رگە ئېلىپ كېلىندىڭ. ئىسرائىل جەمەتىگە بارلىق كۆرگىنىڭنى ئايان قىل». **5** ۋە مانا، ئىبادەتخانىنىڭ ھەممە تەرىپىدە تام بار ئىدى. ئۇ كىشىنىڭ قولىدا ئالتە گەزلىك تۆچلەم خادىسى بار ئىدى، شۇ چاغدىكى «بىر گەز» بىر گەز بىر ئالىقانغا توغرا كېلەتتى. ئۇ تامنىڭ كەڭلىكىنى تۆچلىدى، بىر «خادا» چىقتى؛ ئېگىزلىكى بولسا، بىر «خادا» چىقتى. **6** ئۇ شەرققە قارايدىغان دەرۋازىغا كېلىپ، ئۇنىڭ پەلەمپەيلىرىگە چىقتى، ئۇنىڭ بوسۇغىسىنىڭ كەڭلىكىنى ئۆلچىدى، ئۇ بىر خادا چىقتى. يەنە بىر تەرىپىنىڭ كەڭلىكى بىر خادا چىقتى. **7** [دەرۋازىنىڭ ئېچىدىكى] ھەربىر «ئۈيۈق ئۆي»نىڭ ئۇزۇنلۇقى بىر خادا، كەڭلىكى بىر خادا ئىدى؛ ئۈيۈق ئۆيلەرنىڭ تارىلىقى بەش گەز ئىدى؛ دەرۋازىنىڭ ئېچىدىكى بوسۇغا، يەنى ئېچىرىگە قارايدىغان دەھلىزنىڭ تالدىدىكى بوسۇغىنىڭ [ئىككى تەرىپىنىڭ] ئۇزۇنلۇقى [ئالتە-ئالتە] بىر «خادا» چىقتى؛ **8** ئۇ دەرۋازىنىڭ ئېچىرىگە قارايدىغان دەھلىزنى ئۆلچىدى، [ئۇزۇنلۇقى] بىر خادا چىقتى. **9** ئۇ دەرۋازىنىڭ دالىنىنىڭ ئۇزۇنلۇقىنى ئۆلچىدى، سەككىز گەز چىقتى؛ ئۇنىڭ كېشىكىنىڭ يېنىدىكى تامنىڭ قېلىنلىقى ئىككى گەز چىقتى. مۇشۇ دالان ئېچىرىگە قارايتتى. **10** شەرققە قارىغان دەرۋازىنىڭ ئۆچەر، ئۇ تەرىپىدە ئۈچتىن، بۇ تەرىپىدە ئۈچتىن ئۈيۈق ئۆيلەر بار ئىدى. ئۆچىلىسى ئوخشاش ئۆچەمدە ئىدى؛ ئۆچ ۋېنىڭ ئىككى يان تېمى ئوخشاش قېلىنلىقتا ئىدى. **11** ئۇ دەرۋازىنى ئۆلچىدى، كەڭلىكى ئون گەز چىقتى؛ ئۇنىڭ جەمئىي ئۇزۇنلۇقى ئون ئۆچ گەز ئىدى. **12** بۇياندىكى ئۈيۈق ئۆيلەرنىڭ تالدىدا بىر گەز قېلىنلىقتىكى بىر توسما تام بار ئىدى، ۋە ئۇياندىكى ئۈيۈق ئۆيلەرنىڭ تالدىدا بىر گەز قېلىنلىقتا بىر توسما تام بار ئىدى، ھەرياندىكى ئۈيۈق ئۆيلەرنىڭ كەڭلىكى ئالتە گەز ئىدى. **13** ئۇ دەرۋازىنىڭ جەمئىي كەڭلىكىنى، يەنى بۇ تەرەپتىكى ئۈيۈق ۋېنىڭ ئۆگزىسىنىڭ [ئارقا لېۋىدىن] ئۇ تەرەپتىكى ئۈيۈق ۋېنىڭ ئۆگزىسىنىڭ [ئارقا لېۋىغىچە] يىگىرمە بەش گەز چىقتى؛ بۇ تەرەپتىكى ئۈيۈق ۋېنىڭ ئىشىكى بىلەن ئۇ تەرەپتىكى ئۈيۈق ۋېنىڭ ئىشىكى بىر-بىرىگە قارىشاتتى. **14** ئۇ ئېچىكى ھويلىغا كىرىش ئېغىزىدىكى تۈۋرۈكلەرنى ئۆلچىدى؛ ئۇلارنىڭ ئېگىزلىكى ئاتمىش گەز چىقتى؛ دەرۋازا تېمى بۇ ھويلىنىڭ تۈۋرۈكلىرىنى ئوراپ تۇرغانىدى. **15** دەرۋازىنىڭ تۈۋىدىن دالانىڭ ئېچىكى ئېغىزىغىچە ئەللىك گەز چىقتى. **16** ئۈيۈق ئۆيلەرنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۆدۈل تېمىدا، شۇنداقلا ئۈيۈق ئۆيلەرنىڭ تارىلىقىدا، دالانىڭ يېنىدا ئوخشاشلا روجەك كەمر بار ئىدى؛ مۇشۇ روجەك كەمر سىرتىغا قاراپ تاريىپ ماڭغان ئىدى؛ ھەربىر تارىلىقتىكى تام-تۈۋرۈكلەر رگە پالما دەرەخلىرى نەققىشلەنگەنىدى. **17** ئۇ مېنى سىرتقى ھويلىغا ئاپاردى، مانا، كىچىك خانىلار، ۋە سىرتقى ھويلىنى چۈرىدەپ ياسالغان تاش تاختايلىق سۇپا، سۇپىنىڭ ئۈستىگە ئوتتۇز كىچىك خانا سېلىنغان. **18** بۇ تاش تاختايلىق سۇپا ھويلىدىكى دەرۋازىلارغا تۇتاشقان، ئۇنىڭ كەڭلىكى ئۇلارنىڭ ئۇزۇنلۇقىغا باراۋەر ئىدى؛ بۇ «پەس تاش سۇپا» ئىدى. **19** ئۇ توۋەنكى دەرۋازىنىڭ ئىچى تەرىپىدىن ئېچىكى ھويلىنىڭ سىرتقى تېمىغىچە بولغان ئارىلىقنى ئۆلچىدى؛ شەرق ۋە شىمال تەرەپلەرنىڭمۇ يوز گەز چىقتى. **20** ئاندىن سىرتقى ھويلىغا كىرىدىغان، شىمالغا قارايدىغان دەرۋازىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ۋە كەڭلىكىنى ئۆلچىدى. **21** ئۇنىڭ بۇ تەرىپىدە ئۈچتىن ئۈيۈق ئۆي، ئۇ تەرىپىدە ئۈچتىن ئۈيۈق ئۆي بار ئىدى؛ ئۇنىڭ تۈۋرۈكلىرى، دالانلىرى بىرىنچى دەرۋازىنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز، كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز. **22** ئۇنىڭ دېرىزىلىرى، دالانلىرى، پالما دەرەخ نەقىشلىرى شەرققە قارايدىغان دەرۋازىنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى؛ كىشىلەر ئۇنىڭ يەتتە باسقۇچلۇق پەلەمپەيى بىلەن چىقاتتى؛ ئۇنىڭ دالىنى ئېچىكىرىگە قارايتتى. **23** ئېچىكى ھويلىدا شىمال ۋە شەرقتىكى دەرۋازىلارغا تۇدۇل بىردىن دەرۋازە تۇراتتى؛ ئۇ دەرۋازىدىن دەرۋازىغىچە ئۆلچەندى، يوز گەز چىقتى. **24** ئۇ مېنى جەنۇب تەرەپكە ئاپاردى، مانا، جەنۇبىدىمۇ قارايدىغان بىر دەرۋازا بار ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭ تۈۋرۈكلىرى، دالانلىرىنى ئۆلچىدى، ئۇلار باشقىلىرىغا ئوخشاش ئىدى. **25** دەرۋازىنىڭ ۋە دالىنىنىڭ ئەترابىدىكى دېرىزىلەر باشقىلىرىغا ئوخشاش ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز، كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز ئىدى. **26** ئۇنىڭغا چىقىدىغان يەتتە باسقۇچ بار ئىدى؛ ئۇنىڭ دالىنى ئېچىرىگە قارايتتى؛ ئۇنىڭ تۈۋرۈكلىرىدە پالما دەرىخىنىڭ نەقشى بار ئىدى، ئۇ تەرەپتە بىرى، بۇ تەرەپتە بىرى بار ئىدى. **27** ئېچىكى ھويلىغا كىرىدىغان، جەنۇبقا قارايدىغان بىر دەرۋازا بار ئىدى، ئۇ جەنۇبىي تەرەپتە دەرۋازىدىن دەرۋازىغا ئۆلچەندى، يوز گەز چىقتى. **28** ئۇ مېنى ئېچىكى ھويلىغا جەنۇبىي دەرۋازىدىن ئېلىپ كىردى؛ ۋە جەنۇبىي دەرۋازىنى ئۆلچەندى؛ ئۇنىڭ تۈۋرۈكلىرى باشقا دەرۋازىلەرنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى. **29** ئۇنىڭ ۋېنىڭ دېرىزىلىرى، ئارىلىق تاملىرى، دالىنىنىڭ ئۆچەرىدىكى باشقىلىرىنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى؛ ئۇنىڭ ۋە دالىنىنىڭ ئەترابىدىكى دېرىزىلەر بار ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز، كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز ئىدى. **30** ئەترابىدا ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش گەز، كەڭلىكى بەش گەز ئەترابىدا دالىنى بار ئىدى. **31** ئۇنىڭ دالىنى بولسا سىرتقى ھويلىغا قارايتتى؛ ئۇنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى ئىككى يان تۈۋرۈكىدە پالما دەرەخلەرنىڭ نەقشى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ چىقىش يولىنىڭ سەككىز باسقۇچلۇق پەلەمپەيى بار ئىدى. **32** ئۇ مېنى ئېچىكى ھويلىدا شەرق تەرەپكە ئاپاردى؛ ئۇ تەرەپتىكى دەرۋازىنى ئۆلچەندى؛ ئۇنىڭ ئۆچەرىدىكى باشقىلىرىغا ئوخشاش ئىدى. **33** ئۇنىڭ ۋېنىڭ ۋېلىرى، ئارىلىق تاملىرى، دالىنىنىڭ ئۆچەرىدىكى باشقىلىرىنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى؛ ئۇنىڭ ۋە دالىنىنىڭ ئەترابىدىكى دېرىزىلەر بار ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز، كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز ئىدى. **34** ئۇنىڭ دالىنى بولسا سىرتقى ھويلىغا قارايتتى؛ ئۇنىڭ [كىرىش ئېغىزىدىكى] ئۇ ۋە بۇ تەرەپىدىكى تۈۋرۈكىدە پالما دەرەخلەرنىڭ نەقشى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ چىقىش يولىنىڭ سەككىز باسقۇچلۇق پەلەمپەيى بار ئىدى. **35** ئۇ مېنى شىمالىي دەرۋازىغا ئاپاردى، ۋە ئۇنى ئۆلچەندى؛ ئۇنىڭ ئۆلچەملىرى باشقىلىرىغا ئوخشاش ئىدى. **36** ئۇنىڭ ۋېنىڭ ۋېلىرى، ئارىلىق تاملىرى، دالانلىرى [باشقىلىرىغا] ئوخشاش ئىدى؛ ئەترابىدا دېرىزىلەر بار ئىدى. ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز، ئۇنىڭ كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز ئىدى. **37** ئۇنىڭ دالىنىدىكى تۈۋرۈكلەر سىرتقى ھويلىغا قارايتتى؛ ئۇنىڭ [كىرىش ئېغىزىدىكى] ئىككى يان تۈۋرۈكىدە پالما دەرەخلەرنىڭ نەقشى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ چىقىش يولىنىڭ سەككىز باسقۇچلۇق پەلەمپەيى بار ئىدى. **38** ھەربىر دەرۋازا [ئىككى] تۈۋرۈكنىڭ يېنىدا ئىشىكلىك كىچىك ئۆي بار ئىدى؛ ئۇلار شۇ ۋېلىرىدە كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى ۋۇياتتى. **39** دەرۋازىنىڭ دالىنىدا ۋېياندا ئىككىدىن شىرە، ۋېياندا ئىككىدىن شىرە بار ئىدى؛ ئۇلار شىرەلەرنىڭ ئۈستىدە كويدۇرمە قۇربانلىق، گۇناھ قۇربانلىقى ۋە ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىنى سويدۇ. **40** شىمالىي دەرۋازىنىڭ دالىنىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى پەلەمپەينىڭ بىر يېنىدا ئىككى شىرە بار ئىدى؛ دالانىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ يەنە بىر يېنىدا ئىككى شىرە بار ئىدى. **41** شۇنىڭدەك دەرۋازىنىڭ ئۇ يېنىدا تۆت شىرە، بۇ يېنىدا تۆت شىرە بار ئىدى ــ جەمئىي سەككىز جوزا بار ئىدى؛ ئۇلار ئۇلارنىڭ ئۈستىدە قۇربانلىقلارنى سويدۇ. **42** يەنە تاشتىن يونۇپ ياسالغان، ئۆزۈنلۇقى بىر يېرىم گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز، ئېگىزلىكى بىر گەز كېلىدىغان تۆت شىرە بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە كويدۇرمە قۇربانلىقلار ۋە باشقا قۇربانلىقلارنى سويدىغان قورال-ئەسۋابلار ۋېزىلدى. **43** دەرۋازا ئۆچەر، تامىلرى ئۈستىگە بىر ئالقان ئۆزۈنلۇقتىكى جۈپ ئىلمە كىلىك كانارلار بېكىتىلگەن. شىرەلەر ئۈستىگە قۇربانلىق گۆشلىرى ۋېزىلدۇ. **44** ئېچىكى ھويلا ئۆچەر ۋە ئېچىكى دەرۋازىنىڭ سىرتىدا مەددىيە ناخشىچىلىرى ئۈچۈن ئىككى كىچىك ئۆي بار ئىدى؛ بىرى شىمالىي دەرۋازىنىڭ يېنىدا، جەنۇبقا يۈزلەنگەن؛ يەنە بىرى جەنۇبىي دەرۋازىنىڭ يېنىدا، شىمالغا يۈزلەنگەنىدى. **45** ئۇ ماڭا: «جەنۇبقا يۈزلەنگەن ئۆي كاھىنلار، يەنى ئىبادەتخانىغا مەسئۇللار ئۈچۈندۇر. **46** جەنۇبقا يۈزلەنگەن ئۆي كاھىنلار، يەنى قۇربانگاھ ۋەزىپىسىگە مەسئۇللار ئۈچۈندۇر. بۇلار بولسا زاد وكىنىڭ جەمەتىنىڭ ئوغۇلى پەرزەنتلىرى؛ شۇلارلا لاۋىي جەمەتىدىلەر ئارىسىدىن پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا خىزمەتتە بولۇشقا كىرەلەيدۇ» ــ دېدى. **47** ئۇ ھويلىنى ئۆلچەندى؛ ئۇزۇنلۇقى يوز گەز، كەڭلىكى يوز گەز، تۆت چاسىلىق ئىدى؛ قۇربانگاھ بولسا مۇقەددەسخانا ئالدىدا تۇراتتى. **48** ئۇ مېنى مۇقەددەسخانىنىڭ دالىنىغا ئاپاردى؛ ئۇ دالان ئېغىزىنىڭ ئىككى يېنىدىكى تاملارنىڭ ئۇزۇنلۇقىنى ئۆلچەندى، بىر تەرەپتىكىسى بەش گەز، يەنە بىر تەرەپتىكىسى بەش گەز چىقتى؛ دالان ئېغىزىنىڭ [ئۆزى ئون تۆت گەز ئىدى]؛ دالان ئېغىزىدىكى تامنىڭ [ئېچىكى تەرىپىنىڭ] كەڭلىكى بۇ تەرەپتە ئۈچ گەز، ئۇ

تەرىپى ئۇچ گەز ئىدى. 49 دالاننىڭ كەڭلىكى يىگىرمە گەز، ئۆزۈنلۈقى ئون بىر گەز ئىدى؛ ئۆنىڭغا چىقىدىغان پەلەمپەي بار ئىدى، تۈژۈرۈكىمۇ بار ئىدى، ئۇ يىنىدا بىرى، بۇ يىنىدا بىرى بار ئىدى.

41

ئۇ مېنى [مۇقەددەسخانىدىكى] مۇقەددەس جايىنىڭ ئالدىغا ئاپاردى؛ ئۇ جايىنىڭ كىرىش ئېغىزلىرىنىڭ ئىككى تەرىپىدىكى يان تامنى ئۆلچەندى، ھەر ئىككىسىنىڭ قېلىنلىقى ئالتە گەز چىقتى. 2 كىرىش ئېغىزلىرىنىڭ كەڭلىكى بولسا ئون گەز ئىدى؛ مۇقەددەس جايىنىڭ كىرىش ئېغىزلىرىدىكى توغرا تامنىڭ ئىچكى تەرىپىنىڭ كەڭلىكىنى ئۆلچەندى، ھەر ئىككىسى بەش گەز چىقتى؛ ئۇ مۇقەددەس جايىنىڭ ئۆزۈنلۈقىنى ئۆلچەندى، قىرىق گەز چىقتى؛ ئۇنىڭ كەڭلىكى يىگىرمە گەز چىقتى. 3 ئۇ ئىچكىرىگە قاراپ ماڭدى، ئەمدى مۇقەددەس جايغا كىرىش ئېغىزلىرىدىكى توغرا تامنىڭ كەڭلىكى ئىككى گەز؛ ئېغىزلىرىنىڭ كەڭلىكى ئالتە گەز ئىدى؛ [ئىككى تەرەپتىكى] توغرا تامنىڭ ئۆزۈنلۈقى بولسا، يەتتە گەز ئىدى. 4 ئۇ مۇقەددەس جايىنىڭ كەينىدىكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي»نىڭ ئۆزۈنلۈقىنى ئۆلچەندى، يىگىرمە گەز چىقتى، كەڭلىكىمۇ يىگىرمە گەز ئىدى. ئۇ ماڭا: «بۇ ئەڭ مۇقەددەس جاي» ـ دېدى. 5 ئۇ مۇقەددەسخانىنىڭ تېمىنى ئۆلچەندى، قېلىنلىقى ئالتە گەز چىقتى؛ يانداىكى كىچىك خانىلارنىڭ بولسا، كەڭلىكى توت گەز ئىدى؛ كىچىك خانىلار مۇقەددەسخانىنى چۇرىدەپ سېلىنغانىدى. 6 يىنىدىكى كىچىك خانىلار ئۈچ قەۋەتلىك، بىر-بىرىگە ئۈستىلە كىلىك ئىدى، ھەر قەۋەتتە ئوتتۇزدىن خانا بار ئىدى؛ كىچىك خانىلارنىڭ ئەتىرى مۇقەددەسخانىنىڭ تېمىغا چېقىپ قالماسلىقى ئۈچۈن، ئەتىرى كىچىك خانىلارنىڭ سىرتقى تېمىغا بېكىتىلگەنىدى. 7 يۇقىرىلىغانسېرى مۇقەددەسخانىنىڭ ئەترابىدىكى كىچىك خانىلار كېڭىيىپ بارغانىدى؛ چۈنكى مۇقەددەسخانىنىڭ ئەترابىدا قۇرۇلۇش بولغانلىقتىن بىنا ئېگىزلىگەنسېرى خانىلار كېڭەيگەن. شۇ سەۋەبتىن مۇقەددەسخانىمۇ ئېگىزلىگەنسېرى كېڭەيگەن. توۋەندىكى قەۋەتتىن يۇقىرىدىكى قەۋەتكىچە ئوتتۇرىدىكى قەۋەتنى ئارىلىق چىقىدىغان پەلەمپەي بار ئىدى. 8 مەن مۇقەددەسخانىنىڭ ئېگىز ئۆلۈق سۇپىسى بارلىقىنى كۆردۈم؛ ئۇ ھەم يىنىدىكى كىچىك خانىلارنىڭ ئۆلچى ئىدى؛ ئۇنىڭ ئېگىزلىكى توپتوغرا بىر «خادا» ئىدى، يەنى ئالتە «چوڭ گەز» ئىدى. 9 يىنىدىكى خانىلارنىڭ سىرتقى تېمىنىڭ قېلىنلىقى بەش گەز ئىدى. مۇقەددەسخانىنىڭ يىنىدىكى كىچىك خانىلار بىلەن [كاھىنلارنىڭ] ھۈجرىلىرى ئارىلىقىدىكى بوش يەرنىڭ كەڭلىكى يىگىرمە گەز ئىدى؛ بۇ بوش يەر مۇقەددەسخانىنىڭ ھەممە تەرىپىدە بار ئىدى. 11 يىنىدىكى كىچىك خانىلارغا كىرىش ئېغىزى بولسا بوش يە رگە قارايتتى؛ بىر كىرىش ئېغىزى شىمالغا، يەنە بىرى جەنۇبقا قارايتتى. سۇپا ئۆستىدىكى خانىلارنى چۇرىدىگەن بوش يەرنىڭ كەڭلىكى بەش گەز ئىدى. 12 غەربكە جايلاشقان، بوش يە رگە قارايدىغان بىنانىڭ ئۆزۈنلۈقى يەتمىش گەز ئىدى؛ بىنانىڭ سىرتقى تېمىنىڭ قېلىنلىقى بەش گەز؛ ئۇنىڭ كەڭلىكى توقسان گەز ئىدى. 13 ھېلىقى كىشى مۇقەددەسخانىنىڭ ئۆزىنى ئۆلچەندى؛ ئۇنىڭ ئۆزۈنلۈقى يۈز گەز ئىدى. بوش يەرنىڭ كەڭلىكى [يۈز گەز ئىدى]، بىنانىڭ تاملىرى قوشۇلۇپ جەمئىي كەڭلىكى يۈز گەز ئىدى. 14 مۇقەددەسخانىنىڭ ئالدى تەرىپى ۋە شەرقتە جايلاشقان ھويلىسىنىڭ كەڭلىكى يۈز گەز ئىدى. 15 ئۇ [مۇقەددەسخانىنىڭ] كەينىدىكى بوش يە رگە قارايدىغان بىنانىڭ كەڭلىكىنى، جۈملىدىن ئۇ ۋە بۇ تەرىپىدىكى كاردورنى ئۆلچەندى، يۈز گەز چىقتى. مۇقەددەسخانىنىڭ «مۇقەددەس جاي»ى بىلەن ئىچكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي»ى ۋە سىرتقا قارايدىغان دالىنى بولسا، ياغاچ تاختايلار بىلەن بېزەلگەن؛ ئۇنىڭ بوسۇغىلىرى، ئېچىدىكى ئۈچ جايىنىڭ ئەترابىدىكى روجە كلىرى ھەم دەھلىزلىرى بولسا، بوسۇغىسىدىن تارتىپ ھەممە يەر، پولدىن دېرىزىلە رگىچە ياغاچ تاختايلار بىلەن بېزەلگەن (دېرىزىلەر ئۆزى روجە كلىك ئىدى). 17 دالاندىن ئىچكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي»غىچە بولغان تورۇس، ئىچكى ۋە سىرتقى «مۇقەددەس جاي»نىڭ تاملىرىنىڭ ھەممە يېرى كېرۇب ۋە پالما دەرەخلىرى بىلەن ئۆلچەملىك نەقىشلەنگەنىدى. ھەر ئىككى كېرۇب تارىسىدا بىر پالما دەرىخى نەقىشلەنگەنىدى؛ ھەربىر كېرۇبنىڭ ئىككى يۈزى بار ئىدى. 19 كېرۇبنىڭ ئىنسان يۈزى بۇ تەرەپتىكى پالما دەرىخى نەقىشىگە قارايتتى؛ شىر يۈزى ئۇ تەرەپتىكى پالما دەرىخى نەقىشىگە قارايتتى، پۈتكۈل مۇقەددەسخانىنىڭ [ئىچكى] ھەممە تەرىپى شۇنداق ئىدى؛ 20 دالاننىڭ پولدىن تارتىپ تورۇسغىچە، شۇنىڭدەك «مۇقەددەس جاي»نىڭ تاملىرىغا كېرۇبلار ۋە پالما دەرەخلىرى نەقىش قىلىنغان. 21 «مۇقەددەس جاي»نىڭ ئىشىك كېشىە كلىرى بولسا، تۆت چاسىلق ئىدى؛ «ئەڭ مۇقەددەس جاي» ئالدىدىكى ئىشىك كېشىە كلىرىمۇ ئوخشاش ئىدى. 22 «[مۇقەددەس جاي]»[نىڭ] ئېگىزلىكى ئۈچ گەز؛ ئۆزۈنلۈقى ئىككى گەز بولغان قۇربانگاھى ياغاچتىن ياسالغان؛ ئۇنىڭ بۇرجە كلىرى، يۈزى ۋە تاملىرىنىڭ ھەممىسى ياغاچتىن ياسالغان؛ ھېلىقى كىشى ماڭا: «بۇ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرىدىغان شىرەدۇر» ـ دېدى. 23 [مۇقەددەسخانىنىڭ] «مۇقەددەس جاي» ھەم «ئەڭ مۇقەددەس جاي»نىڭ ھەربىرىنىڭ قوش قاناتلىق ئىشىكى بار ئىدى. 24 ھەربىر قانىتىنىڭ ئىككى قاتلىمى بار ئىدى؛ بۇ ئىككى قاتلام قاتلىناتتى؛ بۇ تەرەپتىكى قانىتىنىڭ ئىككى قاتلىمى بار ئىدى؛ ئۇ تەرەپتىكىسىنىڭمۇ ئىككى قاتلىمى بار ئىدى. 25 ئۇلارنىڭ ئۆستىگە، يەنى «مۇقەددەس جاي»نىڭ ئىشىكلىرى ئۆستىگە، تاملارنىڭ ئۆستىنى نەقشلىگەنىدەك، كېرۇبلار ۋە پالما دەرەخلىرى نەقشلەنگەنىدى؛ سىرتقى دالاننىڭ ئالدىدا ياغاچتىن ياسالغان بىر ئايۋان بار ئىدى. 26 دالاننىڭ ئۇ ۋە بۇ تەرەپىدە روجە كلەر ۋە پالما دەرەخ نەقشلىرى بار ئىدى. مۇقەددەسخانىنىڭ يىنىدىكى كىچىك خانىلار ۋە ئالدىدىكى ئايۋانىنىڭ شە كلىمۇ شۇنداق ئىدى.

42

ئۇ مېنى سىرتقى ھويلىغا، شىمال تەرىپىگە ئاپاردى، ئۇ مېنى يەنە «بوش يەر» گە ئۇتاشقان، ئىبادەتخانىنىڭ شىمالىي ئۆدۈلىغا جايلاشقان كىچىك خانىلارغا ئاپاردى. 2 خانىلارنىڭ جەمئىي ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز ئىدى؛ ئۆلارنىڭ كىرىش يولى شىمالغا قارايتتى؛ [خانىلارنىڭ] جەمئىي كەڭلىكى ئەللىك گەز ئىدى. 3 خانىلار ئىچكى ھويلىغا تەۋە يىگىرمە گەز كەڭلىكتىكى «بوش يەر» گە قارايتتى، شۇنداقلا سىرتقى ھويلىغا تەۋە «تاش تاختايلىق سۇپا»نىڭ ئۆدۈلىدا ئىدى. ئۈچ قەۋەتلىك خانىلارنىڭ كاردورىنىڭ بىر تەرىپىدىكى خانىلار يەنە بىر تەرىپىدىكى خانىلارنىڭ ئۆدۈلىدا ئىدى. 4 خانىلارنىڭ ئالدىدا ئون گەز كەڭلىكتە، يۈز گەز ئۇزۇنلۇقتا بىر كاردور بار ئىدى. خانىلارنىڭ ئىشىكلىرى شىمالغا قارايتتى؛ 5 يۇقىرىدىكى خانىلار توۋەندىكى ۋە ئوتتۇرىسىدىكى ئۈيلەردىن تار ئىدى؛ چۈنكى كاردورلار كۆپ ئورۇنىنى ئىگىلۋالغانىدى. 6 خانىلار ئۈچ قەۋەتلىك ئىدى، بىراق ھويلىغا ئوتاش خانىلارنىڭكىدەك تۈژۈر ئوكلىرى بولمىغاچقا، ئۇچىنچى قەۋەتتىكى خانىلار ئاستىنقى قەۋەتتىكى ۋە ئوتتۇرىدىكى خانىلاردىن تار ئىدى. 7 سىرتتىكى خانىلارنىڭ يىنىدىكى، يەنى ھويلىنى خانىلاردىن ئايرىپ تۇرىدىغان سىرتقى تامنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز ئىدى. 8 سىرتقى ھويلىغا ئوتاشقان خانىلارنىڭ بولسا، جەمئىي ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز ئىدى؛ مانا، مۇقەددەسخانىغا قارايدىغان تەرەپىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز ئىدى. 9 بۇ خانىلار ئاستىدا، سىرتقى ھويلىدىن كىرىدىغان، شەرق تەرەپكە قارايدىغان بىر كىرىش يولى بار ئىدى. 10 ئىبادەتخانىنىڭ جەنۇبىي تەرىپىدە، شەرقىي تەرىپىگە قارايدىغان ئىچكى ھويلىدىكى تامنىڭ كەڭلىكى بىلەن تەڭ بولغان، «بوش يەر» گە ئۇتاشقان، ئىبادەتخانىنىڭ ئۆزىگە قارايدىغان خانىلار بار ئىدى؛ 11 ئۇلارنىڭ ئالدىدىمۇ بىر كاردور بار ئىدى؛ ئۇلار شىمالغا قارايدىغان خانىلارغا ئوخشايتتى. ئۇلارنىڭ ئۇزۇنلۇقى ۋە كەڭلىكى، بارلىق چېقىش يوللىرى، شە كلى ۋە ئىشىكلىرى ئوخشاش ئىدى. 12 جەنۇبقا قارايدىغان بىر يۈزۈش خانىلارنىڭ ئىشىكى ئالدىدىكى كاردورنىڭ يېشىدا بىر كىرىش يولى بار ئىدى؛ بۇ كىرىش يولىمۇ شەرقتە قارايدىغان تامنىڭ يېنىدا ئىدى. 13 ۋە ئۇ ماڭا: «[ئىبادەتخانىنىڭ ھويلىدىكى] «بوش يەر» گە ئۇتاشلىق بۇ شىمالىي ۋە جەنۇبىي يۈزۈش خانىلار بولسا، مۇقەددەس خانىلاردۇر، پەرۋەردىگارغا يېقىنلىشالايدىغان كاھىنلار شۇ يەرلەردە «ئەڭ مۇقەددەس ھەدىيەلەر»نى يەيدۇ. ئۇلار شۇ يەرلەردە «ئەڭ مۇقەددەس ھەدىيەلەر»نى، يەنى ئاشلىق ھەدىيەلەرنى، گۇناھ قۇربانلىقلىرىنى ۋە ئىنتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىنى قويىدۇ؛ چۈنكى شۇ يەرلەر مۇقەددەستۇر. 14 كاھىنلار خۇدا ئالدىغا كىرگەندىن كېيىن، ئۇلار «مۇقەددەس جاي»دىن بۇ ئاستە سىرتقى ھويلىغا چىقمايدۇ، بەلكى شۇ يە رگە خىزمەت كىيىمىنى سېلىپ قويىدۇ، چۈنكى بۇ كىيىملەر مۇقەددەستۇر. ئۇلار يەقەت باشقا كىيىملەرنى كىيىپ، ئاندىن جامائەت ئۈرغىنى يە رگە چىقىدۇ» ـ دېدى. 15 ئۇ شۇنداق قىلىپ ئىبادەتخانىنىڭ ئىچكى كۆلىمىنى ئۆلچەگەندىن كېيىن، ئۇ مېنى شەرقتە قارايدىغان دەرۋازىدىن چىقاردى ۋە ئەترابىدىكى تامنى ئۆلچەندى. 16 ئۇ شەرقي تەرىپىنى ئۆلچەم خادىسى بىلەن ئۆلچەندى؛ ئۇ بەش يۈز خادا چىقتى. 17 ئۇ شىمالىي تەرىپىنى ئۆلچەم خادىسى بىلەن ئۆلچەندى؛ ئۇ بەش يۈز خادا چىقتى. 18 ئۇ جەنۇبىي تەرىپىنى ئۆلچەم خادىسى بىلەن ئۆلچەندى؛ ئۇ بەش يۈز خادا چىقتى. 19 ئۇ غەربىي تەرىپىگە بۇرۇلۇپ، ئۆلچەم خادىسى بىلەن ئۆلچەندى؛ ئۇ بەش يۈز خادا چىقتى. 20 ئۇ تۆت تەرىپىنى ئۆلچەندى؛ ئەترابىدا ئاۋام بىلەن پاك-مۇقەددەس بولغان جايلارنى ئايرىپ تۇرىدىغان، ئۇزۇنلۇقى بەش يۈز [خادا]، كەڭلىكى بەش يۈز [خادا] تام بار ئىدى.

43

ئۇ مېنى دەرۋازىغا، يەنى شەرقتە قارايدىغان دەرۋازىغا ئاپاردى؛ 2 مانا، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى شەرق تەرەپتىن كەلدى؛ ئۇنىڭ ئاۋازى ئۇلۇغ سۈلىنىڭ شارقىرىغان ساداسىدەك ئىدى، يەر يۈزى ئۇنىڭ شان-شەرىپى بىلەن يورۇتۇلدى. 3 مەن كۆرگەن بۇ ئالامەت كۆرۈنۈش بولسا، ئۇ شەھەرنى ھالاك قىلىشقا كەلگەن قېتىمدا كۆرگەن ئالامەت

كۆرۈنۈشتەك بولدى؛ ئالامەت كۆرۈنۈشلەر يەنە مەن كېڭار دەرياسى بويىدا تۇرۇپ كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشتەك بولدى؛ مەن دۇم يىقىلدىم. **4** پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى شەرقىدە قارايدىغان دەرۋازا ئالدىغا ئىبادەتخانىغا كىردى؛ **5** روھ مېنى كۆتۈرۈپ، ئىچكى ھويلىغا ئاپاردى؛ مانا، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئىبادەتخانىنى تولدۇردى. **6** ھېلىقى كىشى يېنىمدا تۇرغاندا، ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىدن بىرسىنىڭ سۆزلىگەن ئاۋازىنى ئاڭلىدىم؛ **7** ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ مېنىڭ تەختىم سىلىنغان جاي، مەن ئاياغ باسىدىغان، مەن ئىسرائىلار ئارىسىدا مەڭگۈ ئۆگە تۇرىدىغان جايدۇر؛ ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر ـ ئۆلارنىڭ تۆرىلىرى يا كى پادىشاھلىرى بۇزۇقلۇقى بىلەن يا كى «يۇقىرى جايلار»دا پادىشاھنىڭ جەسەتلىرى بىلەن مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نامىمنى يەنە ھېچ بۇلغىمايدۇ. **8** ئۆلار تۆرۈ بوسۇغىسىنى مېنىڭ بوسۇغىمنىڭ يېنىغا، ئىشىك كېبىشكىنى مېنىڭ ئىشىك كېبىشكىمنىڭ يېنىغا سالغان، ئۆلار بىلەن مېنى پەقەت بىر تاملا ئايرىپ تۇراتتى، ئۆلار مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نامىمنى يەرگىنچلىكلىرى بىلەن بۇلغىغان. شۇڭا مەن غەزىبىم بىلەن ئۆلارنى يوقىتىۋەتتىم. **9** ئەمدى ھازىر ئۆلار بۇزۇقلۇقىنى، پادىشاھلارنىڭ جەسەتلىرىنى مەندىن يىراق قىلسۇن؛ ۋە مەن ئۆلار ئارىسىدا مەڭگۈ ئۆگە تۇرىمەن. **10** ـ ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ تۆز قەبىلىكلىرىدىن خجالەت بولۇشى ئۈچۈن بۇ ئۆينى ئۆلارغا كۆرسىتىپ بەرگىن؛ ئۆلار كاللىسىدا ئىبادەتخانىنى ئۆلچەپ باقسۇن. **11** ئەگەردە ئۆلار تۆز قىلغانلىرىدىن خجىل بولسا، ئەمدى سەن مۇشۇ ئۆينىڭ شەكلىنى، ئۆنىڭ سىلىنىشىنى، چىقىش يوللىرىنى، كىرىش يوللىرىنى ۋە بارلىق لايىھىسىنى ۋە بارلىق بەلگىلىمىلىرىنى ـ شۇنداق، بارلىق شەكلىنى ۋە بارلىق قانۇنلىرىنى ئايان قىلىپ بەرگىن؛ ئۆلارنىڭ پۈتكۈل شەكلىنى ئېسىدە تۇتۇشى ھەم ئۆنىڭ بەلگىلىمىلىرىگە ئەمەل قىلىشى ئۈچۈن، ئۆنى ئۆلارنىڭ كۆز ئالدىغا يازغىن. **12** ئىبادەتخانىنىڭ قانۇنى شۇنداق بولىدۇ: ئۇ تۇرغان تاغنىڭ چوققىسىنىڭ بېكىتىلگەن پاسلىغىچە بولغان دائىرىسى «ئەڭ مۇقەددەس» بولىدۇ؛ مانا، بۇ ئىبادەتخانىنىڭ قانۇنىدۇر. **13** قۇربانگاھنىڭ «[چوڭ] گەز»دە ئۆلچەنگەن ئۆلچەملىرى شۇنداق ئىدى: ـ بۇ گەز بولسا بىر گەز قوشۇلغان بىر ئالىقان بولىدۇ. قۇربانگاھنىڭ ئەتراپىدىكى ئولىنىڭ ئېگىزلىكى بىر گەز، كەڭلىكى بىر گەز، ئەتراپىدىكى گىرۋىكى بولسا بىر ئالىقان ئىدى. مانا بۇ قۇربانگاھنىڭ ئۈلى ئىدى. **14** ئۆنىڭ ئولىدىن ئاستىنقى تەچىگىچە ئىككى گەز، كەڭلىكى بىر گەز ئىدى؛ بۇ «كىچىك تەچە»دىن «چوڭ تەچە» گىچە تۆت گەز، كەڭلىكى بىر گەز ئىدى؛ **15** قۇربانگاھنىڭ ئۈت سۇپىسىنىڭ ئېگىزلىكى تۆت گەز ئىدى، ئۈت سۇپىسىدا تۆت مۈڭگىز چىقىپ چىقىپ تۇراتتى. **16** قۇربانگاھنىڭ ئۈت سۇپىسىنىڭ تۆزۈنلۈقى ئون ئىككى گەز، كەڭلىكى ئون ئىككى گەز بولۇپ، تۆت تەرىپىدىكى ئىدى. **17** يۇقىرى تەچىگىچىمۇ تۆت چاسىلىق ئىدى، ئۆزۈنلۈقى ئون تۆت گەز، كەڭلىكى ئون تۆت گەز، ئەتراپىدىكى گىرۋىكى بولسا يېرىم گەز ئىدى؛ ئاستىنىڭ كەڭلىكى بىر گەز ئىدى؛ ئۆنىڭغا چىقىدىغان پەلەمپىيى شەرقىدە قارايتتى. **18** ئۇ ماڭا شۇنداق دېدى: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دېدىغۇ: بۇ قۇربانگاھ ئۈستىگە كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى سۈنۈش ۋە ئۈستىگە قان سېپىش ئۈچۈن ئۆنى ياسىغان كۈنىدە، شۇلار ئۆنىڭ بەلگىلىمىلىرى بولىدۇ: ـ **19** سەن لاۋۋىي قەبىلىسىدىن بولغان، يەنى مېنىڭ خىزمىتىمدە بولۇش ئۈچۈن ماڭا يېقىنلاشىدىغان زادوك نەسلىدىكىلەردىن بولغان كاھىنلارغا گۇناھ قۇربانلىقى سۇپىتىدە ياش بىر تورپاقنى بېرىسەن؛ **20** سەن ئۆنىڭ قېنىدىن ئازراق ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ مۈڭگۈزلىرىگە، چوڭ تەچىنىڭ ئۈت يۈرجىكىگە ھەم ئەتراپىدىكى گىرۋە كلىرى ئۈستىگە سۈرىسەن؛ شۇنۇڭ بىلەن سەن ئۆنى پاكىزلاپ ۋە ئۆنىڭغا كافارەت قىلىسەن. **21** سەن گۇناھ قۇربانلىقى بولغان تورپاقنى ئېلىپ ئۆنىڭ جەستىنى «مۇقەددەس جاي»نىڭ سىرتىدا بولغان، ئىبادەتخانىدىكى ئالاھىدە بېكىتىلگەن جايدا كويدۇرىسەن؛ **22** ئىككىنچى كۈنىدە سەن گۇناھ قۇربانلىقى سۇپىتىدە چېچىم بىر تېكىنى سۈنىسەن؛ ئۆلار قۇربانگاھنى تورپاق بىلەن پاكلاندۇرغاندەك تېكە بىلەن ئۆنى پاكلايدۇ. **23** سەن ئۆنى پاكلىغاندىن كېيىن، سەن چېچىم ياش بىر تورپاق، قوي پادىسىدىن چېچىم بىر قوچقارنى سۈنىسەن؛ **24** سەن ئۆلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا سۈنىسەن، كاھىنلار ئۆلارنىڭ ئۈستىگە تۇز سېپىدۇ ۋە ئۆلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كويدۇرمە قۇربانلىق سۇپىتىدە سۈندىدۇ. **25** يەتتە كۈن سەن ھەر كۈنى گۇناھ قۇربانلىقى سۇپىتىدە بىر تېكىنى سۈنىسەن؛ ئۆلار بىچېرىم ياش بىر تورپاقنى، قوي پادىسىدىن بىچېرىم بىر قوچقارنىمۇ سۈندىدۇ. **26** ئۆلار يەتتە كۈن قۇربانگاھ ئۈچۈن كافارەت قىلىپ ئۆنى پاكلايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆلار ئۆنى پاك-مۇقەددەس دەپ ئايرىيدۇ. **27** بۇ كۈنلەر تۈگىگەندە، سەككىزىنچى كۈنى ۋە شۇ كۈندىن كېيىن، كاھىنلار سىلەرنىڭ كويدۇرمە قۇربانلىقلىرىڭلارنى ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭلارنى قۇربانگاھ ئۈستىگە سۈندىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مەن سىلەرنى قوبۇل قىلىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

44 ۋە ئۇ مېنى ئىبادەتخانىنىڭ شەرقىگە قارايدىغان دەرۋازىسىغا ئاپاردى، ئۇ ئېتىكلىك ئىدى. **2** پەرۋەردىگار ماڭا: ـ بۇ دەرۋازا ئېتىكلىك تۇرىدۇ، ئۇ ئېچىلمايدۇ، ھېچكىم ئۇنىڭدىن كىرمەيدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئۇنىڭدىن كىرگەن، شۇڭا ئۇ ئېتىكلىك قالىدۇ. **3** پەقەت شاھزادە، شاھزادىلىك سۈپىتى بىلەن شۇ دەرۋازىنىڭ [كاربىدوربىدا] ئولتۇرۇپ پەرۋەردىگار ئالدىدا نان يېيىشكە بولىدۇ؛ ئۇ [دەرۋازىنىڭ] دالىندىن كىرىدۇ ۋە شۇ يولدىن چىقىدۇ، ـ دېدى. **4** ئۇ مېنى شىمالىي دەرۋازىدىن چېقىرىپ ئىبادەتخانىنىڭ ئالدىغا ئاپاردى؛ مەن كۆردۈم، مانا، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينى تولدۇردى؛ مەن دۇم يىقىلدىم. **5** پەرۋەردىگار ماڭا شۇنداق دېدى: ـ ئىنسان ئوغلى، مېنىڭ ساڭا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ بارلىق بەلگىلىمىلىرى ھەم قانۇنلىرى توغرىلۇقتا ئېيتقىنىلىرىمنى ھەممىسىنى كۆزۈل قويۇپ كۆزۈڭ بىلەن كۆر، قۇلقىڭ بىلەن ئاڭلا؛ ئىبادەتخانىنىڭ كىرىش يولى ۋە مۇقەددەس جاينىڭ چىقىش يوللىرىنى كۆزۈل قويۇپ ئېسىڭدە تۇت. **6** ئاندىن ئاسىيلارغا، يەنى ئىسرائىل جەمەتىگە شۇنداق دېگىن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ يەرگىنچلىك قىلمىشلىرىڭلارغا بولدى بەس، ئى ئىسرائىل جەمەتى! **7** سىلەر بارلىق يەرگىنچلىك قىلمىشلىرىڭلاردىن سىرت، ماڭا نان، قۇربانلىق مېيى ۋە قېنىنى سۈنغىنىڭلاردا، سىلەر يات ئادەملەرنى، قەلبىدە خەتنە قىلىنمىغان، ئېنىدە خەتنە قىلىنمىغانلارنى مېنىڭ مۇقەددەس جايىمدا، يەنى مېنىڭ ئۆيۈمدە تۇرۇپ ئۆنى بۇلغاشقا كىرگۈزدۈڭلار؛ ئۆلار ئەھدەمنى بۇزدى. **8** سىلەر مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نەرسىلىرىمگە مەسئۇلىيەت بىلەن سادىق بولماي، بەلكى مۇقەددەس جايىمدا تۇرۇڭلارنىڭ ئورنىغا مەسئۇل بولۇشقا [يات ئادەملەرنى] ئىشقا قويدۇڭلار». **9** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىل ئارىسىدا تۇرغان يات ئادەملەردىن، يەنى قەلبىدە خەتنە قىلىنمىغان، ئېنىدە خەتنە قىلىنمىغان ھەرقانداق يات ئادەمنىڭ مېنىڭ مۇقەددەس جايىمغا كىرىشىگە بولمايدۇ **10** لېكىن ئىسرائىلنىڭ مەندىن ئېزىپ كېتىشى بىلەن، مەندىن يىراقلىشىپ ئازغان، مەبۇدلىرىغا ئىنتىلگەن لاۋىي جەمەتىدىكىلەر ئۆز قەبىلىكىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ؛ **11** ھالبۇكى، ئۆلار يەنىلا مۇقەددەس ئورنۇمدا، ئۆي دەرۋازىلىرىدا نازارەچىلىك قىلىدىغان ۋە ئۆي خىزمىتىدە بولىدىغان خىزمەتكارلار بولىدۇ؛ ئۆلار خەلق ئۈچۈن كۆيدۈرمە ۋە باشقا قۇربانلىقلارنى سويىدۇ؛ ئۆلار خەلقنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ئۆلارنىڭ ئالدىدا تۇرىدۇ. **12** ئەمما خەلق مەبۇدلىرىغا چوقۇنغاندا، ئۆلار خەلقنىڭ شۇ ئىشلىرىدا، ئۆلارنىڭ خىزمىتىدە بولغانلىقى، شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل جەمەتىنى قەبىلىكىگە ئېلىپ بارىدىغان پۈتلىكاشالىڭ بولغانلىقى تۆپەيلىدىن، شۇڭا مەن ئۆلارغا قولۇمنى كۆتۈرۈپ قەسەم ئىچكەنىمدىكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ ئۆلار قەبىلىكىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ. **13** شۇڭا ئۆلار مەن ئۈچۈن كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى ئوتەشكە مېنىڭ يېنىمغا يېقىن كەلمەيدۇ، يا كى مېنىڭ مۇقەددەس نەرسىلىرىمگە، «ئەڭ مۇقەددەس» نەرسىلىرىمگە يېقىن كەلمەيدۇ؛ ئۆلار بەلكى ئۆز خجالىتىنى ۋە يەرگىنچلىك قىلمىشلىرىنىڭ جازاسىنى تارتىشى كېرەك. **14** بىراق مەن ئۆلارنى ۋە ئۆينىڭ ئۆزىنىڭ مۇلازىمىتىگە، ئۆنىڭ بارلىق خىزمىتىگە ۋە ئۆنىڭدا قىلىنىدىغان بارلىق ئىشلارغا مەسئۇل قىلىمەن. **15** بىراق ئىسرائىل مەندىن ئېزىپ كەتكەندە، ئۆز مۇقەددەس جايىمغا قاراشقا سادىق كاھىنلار، يەنى لاۋىيلار بولغان زادوكنىڭ ئەۋلادىلىرى ـ ئۆلار خىزمىتىمدە بولۇشقا يېنىمغا يېقىن كېلىدۇ؛ ئۆلار قۇربانلىقلارنىڭ مېيىنى ۋە قېنىنى سۈنۈشقا مېنىڭ ئالدىمدا تۇرىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **16** ئۆلار مۇقەددەس جايىمغا كىرىدۇ، مېنىڭ خىزمىتىمدە بولۇشقا داستخىنىمغا يېقىن كېلىدۇ؛ ئۆلار مېنىڭ تاپشۇرۇقۇمغا مەسئۇل بولىدۇ. **17** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئۆلار ئىچكى ھويلا دەرۋازىلىرىدىن كىرگەندە، كاتاب كىيىمنى كىيىشى كېرەك؛ ئىچكى ھويلا دەرۋازىلىرىدا يا كى مۇقەددەسخانا ئالدىدا خىزمەتتە بولغاندا، ئۆلاردا ھەرقانداق يۈڭدىن بولغان نەرسە بولمايدۇ؛ **18** يېشىغا كاتايىن تىكىلگەن سەللە، بېلىنىڭ تۇۋىنىگە كاتايىن تامبال كىيىدۇ، ئۆلار ئادەمنى تەرلىتىدىغان ھېچقانداق نەرسىنى كىيمەسلىكى كېرەك. **19** ئۆلار خەلقنىڭ ئالدىغا سىرتقى ھويلىغا چىققاندا، ئۆلار خىزمەت كىيىملىرىنى سېلىۋېتىپ، ئۆلارنى مۇقەددەس «كىچىك خانىلار»غا قويۇپ قويىدۇ؛ ئۆلار خەلقنىڭ بۇ كىيىملىرىنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىگە تېگىپ كېتىپ زىيانغا ئۇچىراملىقى ئۈچۈن باشقا كىيىملەرنى كىيىشى كېرەك. **20** ئۆلار چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋۈتەمسىلكى، يا كى چاچلىرىنى ئۆزۈن قويۇۋېتەمسىلكى لازىم؛ ئۆلار پەقەت قىسقا چاچ قويۇشى كېرەك. **21** ئىچكى ھويلىغا كىرگەندە ھېچقايسى كاھىن شاراب ئىچمەسلىكى كېرەك. **22** ئۆلار تۇل يا كى ئاجراشقان ئايالنى ئۆز ئەمرىگە ئالماسلىقى كېرەك؛ ئۆلار ئىسرائىل نەسلىدىن بولغان پاك قىزنى، يا كى كاھىندىن تۇل قالغان ئايالنى ئېلىشقا بولىدۇ. **23** ئۆلار خەلقىمگە پاك-مۇقەددەس بىلەن ئادەتتىكى پەرقنى ئۆگىتىدۇ؛ ئۆلارغا ھالال بىلەن ھارامنى قانداق پەرق ئېتىشنى كۆرسىتىدۇ. **24** ئەرز-دەۋالاردا ئۆلار ھۆكۈم چىقىرىش ئورنىدا بولىدۇ؛ ئۆلار

بۇلارنىڭ تۆستىگە تۆز ھۆكۈملىرىم ۋىچە ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ مەن بېكىتكەن بارلىق ھېيت-بايرامىلىرىم توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمىلىرىنى تۇتىدۇ؛ تۇلار مېنىڭ «شاباتىم كۈن»لىرىنى پاك-مۇقەددەس دەپ تەتۇرالىشى كېرەك. **25** تۆزىنى ناپاك قىلماسلىق ئۈچۈن تۇلار تۇلۇكنىڭ يېنىغا ھېچ بارماسلىقى كېرەك؛ ھالبۇكى، تۇلگەن ئاتىسى، ئانىسى، ئوغلى، قىزى، ئاكا-ئۇكىسى يا كى ئېرى يوق ئاچا-سىڭلىسى ئۈچۈن تۇلار تۆزىنى ناپاك قىلىشقا بولىدۇ. **26** تۆزىنى پاكلاندۇرغاندىن كېيىن، ئۆنىڭغا يەنە يەتتە كۈن سانىلىشى كېرەك؛ **27** تۆ مۇقەددەس جايغا كىرگەندە، يەنى مۇقەددەس جايدا خىزمەتتە بولۇشقا ئېچكى ھويلىغا كىرگەن شۇ كۈندە، تۆ تۆزى ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقىنى سۇنۇشى كېرەك، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **28** بۇ تۇلارغا مىراس بولىدۇ: ـ مەن تۆزۈم تۇلارغا مىراس بولىمەن؛ سىلەر تۇلارغا ئىسرائىل زېمىنىدىن ھېچقانداق ئىگلىكنى تەقسىم قىلمايسىلەر، مەن تۇلارنىڭ ئىگىلىكى بولىمەن. **29** تۇلار ئاشلىق ھەدىيە، گۇناھ قۇربانلىقى ۋە ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىدىن يەيدۇ؛ ئىسرائىلدا مەھسۇس خۇداغا ئاتالغان ھەرقانداق نەرسە تۇلارنىڭكى بولىدۇ. **30** تۇنجى چىققان ھەرقانداق مەھسۇلاتلارنىڭ ئىسىلى، بارلىق ۋە ھەرقانداق «كۆتۈرمە ھەدىيە»لەر كاھىنلار ئۈچۈن بولىدۇ. سىلەر [ئاڑپا-بۇغدىيىڭلارنىڭ] ھوسۇلىنىڭ تۇنجى خېمىرىنى كاھىنغا تەقدىم قىلىشىڭلار كېرەك؛ شۇنىڭ بىلەن بەخت-بەركەت ۋۇجۇدۇڭلا رگە ئاتا قىلىنىدۇ. **31** كاھىنلار تۆزلۈگىدىن تۇلگەن، يا كى يىرتقۇچلار بوغۇپ قويغان ھېچقانداق ھايۋان يا كى تۇچار-قاناتلاردىن يېيىشكە بولمايدۇ.

45

سىلەر زېمىننى مىراس قىلىپ بۇلۇش ئۈچۈن چەك تاشلاپ تەقسىم قىلغىنىڭلاردا، سىلەر «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە زېمىندىكى مۇقەددەس بىر تۇلۇشنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنىسىلەر، ئۇنىڭ تۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كە گىلىكى يىگىرمە مىڭ [خادا] بولىدۇ. بۇ پارچە يەر ھەر تەرەپتىكى چىگرىسىغچە مۇقەددەس ھىسابلىنىدۇ. **2** تۇ يەردىن بەش مىڭ [خادا] تۇزۇنلۇقتىكى، بەش مىڭ [خادا] كە گىلىكتىكى تۆت چاسىلق يەر مۇقەددەس جايغا ئايرىلىدۇ؛ ئۇنىڭ ئەتراپىدا بوش يەر بولۇش ئۈچۈن ئەللىك گەزلىك كە گىلىكتىكى يەر بۇلۇنىدۇ. **3** بۇ تۇلۇشتىن سەن تۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كە گىلىكى ئون مىڭ [خادا] بولغان يەرنى تۆۋەپە بۇلىسەن؛ بۇنىڭ ئىچى مۇقەددەس جاي، ئەڭ مۇقەددەس جاي بولىدۇ. **4** بۇ يەر زېمىننىڭ مۇقەددەس تۇلۇشى بولىدۇ؛ تۇ مۇقەددەس جايىنىڭ خىزمىتىدە بولغان، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا يېنىغا يېقىن كېلىدىغان كاھىنلار ئۈچۈن بولىدۇ؛ تۇ تۇلارنىڭ ۋىلىرى ئۈچۈن، شۇنداقلا مۇقەددەس جايىنىڭ ئورۇنلىششى ئۈچۈن مۇقەددەس ئورۇن بولىدۇ. **5** ئۆنگىدىن سىرت يەنە تۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ گەز، كە گىلىكى ئون مىڭ گەز بولغان يەر، ۋىنىڭ خىزمىتىدە بولىدىغان لاۋىيلارنىڭ ئىگىلىكى، يەنى تۇزلىرى تۇردىغان شەھەرلىرى ئۈچۈن بولىدۇ. **6** سىلەر بۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان مۇقەددەس تۇلۇشنىڭ يېنىدىن شەھەر ئۈچۈن كە گىلىكى بەش مىڭ [خادا]، تۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] يەرنى بۇلۇپ بېكىتىسىلەر، بۇ پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن بولىدۇ. **7** شاھزادىنىڭ تۇلۇشى بولسا، بۇ مۇقەددەس تۇلۇشنىڭ ئىككى تەرىپىگە تۇتىشىدۇ، شۇنداقلا شەھەر ئۈچۈن بولىدۇ. تۇ مۇقەددەس جايىنىڭ ئىككى تەرىپىگە تۇتىشىدۇ، يەنى غەربىي تەرىپى غەربكە قارايدىغان، شەرق تەرىپى شەرققە قارايدىغان ئىككى پارچە يەر بولىدۇ؛ بۇ پارچە يەرلەرنىڭ جەمئىي تۇزۇنلۇقى قەبىلىلەرنىڭ تۇلۇشىنىڭ تۇزۇنلۇقى بىلەن پاراللىل بولىدۇ. **8** بۇ يەر شاھزادىنىڭ ئىسرائىل زېمىنىدىكى ئىگىلىكى بولىدۇ؛ ۋە مېنىڭ شاھزادىلىرىم خەلقىمنى يەنە ھېچ ئەزمەيدۇ؛ زېمىن ئىسرائىل جەمەتىگە، قەبىلىلىرى ۋىچە بۇلۇپ تەقسىم قىلىنىدۇ. **9** رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ بۇلدى بەس، ئى ئىسرائىل شاھزادىلىرى! جەبىر-زۇلۇم ۋە بۇلاڭ-تالاڭنى تۆز ۋۇجۇدلاردىن نېرى قىلىپ، توغرا ھۆكۈم چىقىرىپ ئادالەت يۈرگۈزۈڭلار، مېنىڭ خەلقىمنى قايتا يېرىدىن ھەيدىۋەتكۈچى بولماڭلار، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **10** سىلەردە توغرا مىزان، توغرا ئەفاھ، توغرا «بات» بولسۇن. **11** «ئەفاھ» ۋە «بات» بولسا بىر تۇلچەم بولسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن بات خومىرنىڭ ئۇندىن بىرىگە، ئەفاھ خومىرنىڭ ئۇندىن بىرىگە باراۋەر بولسۇن؛ خومىر بولسا تۇلار ئىككىسى ئۈچۈن تۇلچەم بولسۇن. **12** بىر شە كەل بولسا يىگىرمە «گەراھ» بولسۇن. يىگىرمە شە كەل، يىگىرمە بەش شە كەل، ئون بەش شە كەل قوشۇلۇپ سىلە رگە «مىنا» بولىدۇ. **13** بۇ سىلەرنىڭ [شاھزادە ئۈچۈن] «كۆتۈرمە ھەدىيە» كۇلار بولىدۇ؛ بىر «خومىر» بۇغدايدىن ئالتىدىن بىر ئەفاھ بۇغداي، بىر «خومىر» ئارپىدىن ئالتىدىن بىر ئەفاھ ئارپا سۇنىسىلەر؛ **14** زەيتۇن مېيى بولسا، «بات» بىلەن تۇلچىنىدۇ، ھەربىر «كور»دىن ئۇندىن بىر بات سۇنىسىلەر (بىر «كور» ئون «بات» يا كى بىر «خومىر» بولىدۇ، چۈنكى ئون بات بىر خومىر بولىدۇ). **15** ئىسرائىلنىڭ سۈيى مول يايلاقلىرىدىن، ھەر ئىككى يۈز ۋياق پادىغا بىردىن پاخلان سۇنىسىلەر ـ بۇلار بولسا، «ئاشلىق ھەدىيە»، «كۆيدۈرمە قۇربانلىق»، «ئىناقلىق قۇربانلىق»لار بولۇپ، ئىسرائىللار ئۈچۈن كافارەت قىلىش ئۈچۈن بولىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **16** زېمىندىكى خەلقىنىڭ ھەممىسىنىڭ ئىسرائىلنىڭ شاھزادىسىگە سۇنغان بۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە» گە تۇھپىسى بولىدۇ. **17** شاھزادىنىڭ ۋەزىپىسى بولسا، ھېيتلە رگە، «يېڭى ئاي»لارغا، «شاباتىم كۈن»لە رگە، جۈملىدىن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ بارلىق «ئىبادەت سورۇن»لىرىغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلەر ۋە شاراب ھەدىيەلەرنى تەمىنلەشتىن ئىبارەت؛ ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن كافارەت ئېلىپ كېلىدىغان گۇناھ قۇربانلىقى، ئاشلىق ھەدىيە، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى تەمىنلىگۈچى دەل شۇ بولىدۇ. **18** رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ بىرىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە سەن بېچىرم ياش بىر تورپاقنى ئالىسەن، ئۇنىڭ بىلەن سەن مۇقەددەس جاينى پاكلايسەن. **19** كاھىن بۇ گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن ئېلىپ ئىبادەتخانىنىڭ ئىشىك كېشىگە كلىرىگە، قۇربانگاھنىڭ يۇقىرى تەكچىسىدىكى تۆت پۇرچەككە ۋە ئېچكى ھويلىنىڭ دەرۋازىسىنىڭ كىرىش يولىنىڭ كېشىگە كلىرىگە سۈرىدۇ؛ **20** شۇنىڭدەك يولدىن ئازغانلار يا كى نادانلار تۇچۇن سەن شۇ ئايىنىڭ يەتتىنچى كۈنىدە ئوخشاش ئىش قىلىشىڭ كېرەك؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئىبادەتخانا ئۈچۈن كافارەت قىلىسەن. **21** بىرىنچى ئايىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنىدە سىلەر «تۆتۈپ كېتىش» ھېيتى، يەنە كۇنۇلۇك بىر ھېيتنى تۇتكۇزىسىلەر؛ پېتىر نانى يېيىش كېرەك. **22** شۇ كۈنى شاھزادە تۆزى ۋە زېمىندىكى بارلىق خەلق ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تورپاقنى سۇنىدۇ. **23** ھېيتنىڭ يەتتە كۈنىنىڭ ھەربىرىدە ئۇ پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقى، يەنى يەتتە كۇنۇنىڭ ھەربىرىدە يەتتە تورپاق ۋە يەتتە قوچقارنى، ھەممىسىنى بېچىرم ھالدا سۇنىدۇ؛ ھەر كۈنى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكىنى سۇنىدۇ. **24** ئۇ ھەربىر تورپاققا بىر ئەفاھ ئاشلىق ھەدىيەنى، ھەربىر قوچقارغا بىر ئەفاھ ئاشلىق ھەدىيەنى قوشۇپ سۇنىدۇ؛ ھەربىر ئەفاھ ئۇنغا ئۇ بىر خىن زەيتۇن مېيىنى قوشۇپ سۇنىدۇ. **25** يەتتىنچى ئايىنىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدە باشلانغان ھېيتتا، ھېيتنىڭ يەتتە كۈنىنىڭ ھەربىرىدە ئۇ مۇشۇنداق گۇناھ قۇربانلىقلىرى، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلەرنى ۋە زەيتۇن مېيى قاتارلىقلارنى ئوخشاش سۇنۇشنى كېرەك.

46

رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئېچكى ھويلىنىڭ شەرققە قارايدىغان دەرۋازىسى ئالتە «ئىش كۈنى»دە ئېتىكلىك بولىدۇ؛ بىراق شابات كۈنىدە ئۇ ئېچىلىدۇ؛ ۋە «يېڭى ئاي» بولغان كۈنلىرىدە ئۇ ئېچىلىدۇ. **2** شاھزادە سىرتتىن شۇ دەرۋازىنىڭ دالىنىنىڭ يولى بىلەن كىرىدۇ، ئۇ كىرىش ئېغىزىنىڭ كېشىدىكى تېمى تۇۋىدە تۇرىدۇ؛ كاھىنلار بولسا ئۇنىڭ ئۈچۈن كۇيدۈرمە قۇربانلىقىنى، ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇنىدۇ؛ ئۇ دەرۋازىنىڭ بوسۇغىسىدا سەجدە قىلىدۇ ئاندىن چىقىدۇ؛ بىراق دەرۋازا كەچكىچە ئېتىلمەيدۇ. **3** زېمىندىكى خەلقمۇ شابات كۈنلىرىدە ۋە «يېڭى ئاي»لاردا شۇ دەرۋازىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ تۇۋىدە تۇرۇپ پەرۋەردىگار ئالدىدا سەجدە قىلىدۇ. **4** شابات كۈنىدە شاھزادە پەرۋەردىگارغا سۇنغان قۇربانلىق بولسا ئالتە بېچىرم پاخلان، بىر بېچىرم قوچقار بولىدۇ. **5** بۇلارغا قوشۇلىدىغان ئاشلىق ھەدىيەلەر قوچقارغا بىر ئەفاھ، پاخلانلارغا بولسا چامىنىڭ يېتىشىچە بولىدۇ؛ ھەربىر ئەفاھ ئۇنغا ئۇ بىر خىن زەيتۇن مېيىنى قوشۇپ سۇنىدۇ. **6** «يېڭى ئاي»نىڭ كۈنىدە ئۇ سۇنغان قۇربانلىق ياش بىر بېچىرم تورپاق، ئالتە پاخلان، بىر قوچقار بولىدۇ؛ تۇلارنىڭ ھەممىسى بېچىرم بولىدۇ. **7** بۇلارغا ئاشلىق ھەدىيەلەرنى قوشۇپ سۇنىدۇ؛ تورپاققا بىر ئەفاھ، قوچقارغا بىر ئەفاھ، پاخلانلارغا چامىنىڭ يېتىشىچە بولىدۇ؛ ھەربىر ئەفاھ ئۇنغا بىر خىن زەيتۇن مېيىنى قوشۇپ سۇنىدۇ. **8** شاھزادە كىرگەندە، دەرۋازىنىڭ دالىنى بىلەن كىرىدۇ؛ ۋە شۇ يول بىلەن چىقىدۇ. **9** زېمىندىكى خەلق ھېيت كۈنلىرىدە بېكىتىلگەن «ئىبادەت سورۇن»لىرىغا پەرۋەردىگار ئالدىغا كىرگەندە، سەجدە قىلىشقا شىمالىي دەرۋازىدىن كىرگەن كىشى جەنۇبىي دەرۋازىدىن چىقىدۇ؛ جەنۇبىي دەرۋازىدىن كىرگەن كىشى شىمالىي دەرۋازىدىن چىقىدۇ؛ ئۇ كىرگەن دەرۋازىدىن چىقمايدۇ، بەلكى ئۆزىدۇلما مېڭىپ چىقىدۇ. **10** خەلق كىرگەندە شاھزادە تۇلار بىلەن بىللە كىرىدۇ؛ تۇلار چىققاندا، بىللە چىقىدۇ. **11** ھېيت-بايرامىلاردا ۋە «ئىبادەت سورۇن»لىردا بولسا، ئۇ قوشۇنچە سۇنغان ئاشلىق ھەدىيەلەر تورپاققا بىر ئەفاھ، قوچقارغا بىر ئەفاھ، پاخلانلارغا بولسا چامىنىڭ يېتىشىچە بولىدۇ؛ ھەربىر ئەفاھ ئۇنغا ئۇ بىر خىن زەيتۇن مېيىنى قوشۇپ سۇنىدۇ. **12** شاھزادە پەرۋەردىگارغا خالىس كۇيدۈرمە قۇربانلىقنى يا كى خالىس ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇنماقچى بولسا، ئەمدى شەرققە قارايدىغان دەرۋازا ئۇنىڭ ئۈچۈن ئېچىلىدۇ؛ شابات كۈنىدە قىلغانىدەك، ئۇ تۆز كۇيدۈرمە قۇربانلىقىنى ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇنىدۇ؛ ئۇ قايتىپ چىقىدۇ؛ چىققاندىن كېيىن دەرۋازا ئېتىلىدۇ. **13** ھەر كۈنىدە سەن پەرۋەردىگارغا كۇيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە بىر ياشلىق بېچىرم پاخلانىنى سۇنىسەن؛

سەن هەر ئەتىگىنى تەيارلاپ بېرىسەن. **14** هەر ئەتىگەندە سەن تۆنىكۈنا قوشۇپ ئاشلىق هەدىيە، يەنى تۆندىن ئالتىدىن بىر ئەفاھ ۋە تۆنىنى مايلاشقا زەيتۈن مېيىدىن ئۈچتىن بىر هىن تەيارلايسەن؛ بۇ پەرۋەردىگارغا ئەبەدىي پەلگىمە بىلەن يېكىتلىگەن ئاشلىق هەدىيە بولىدۇ. **15** تۆلار هەر ئەتىگەندە پاخلانىق، تۆنۈك ئاشلىق هەدىيەسىنى زەيتۈن مېيى بىلەن ئەبەدىي كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنىدۇ. **16** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ شاھزادە تۆز مىراسىدن ئوغۇللىرىنىڭ بىرىسگە سوۋغا قىلغان بولسا، ئەمدى تۆيەنە ئاشۇ ئوغلىنىڭ تۆز ئوغۇل-ئەجدادلىرى ئۈچۈن بولىدۇ؛ مىراس يولى ۋىچە تۆ تۆلارنىڭ ئىگىلىكى بولىدۇ. **17** بىراق تۆ تۆز مىراسىدن تۆنۈك خىزمەتكارلىرىنىڭ بىرىگە سوۋغا بە رگەن بولسا، تۆ تۆنىكۈ «خالاس قىلىش يىلى»غىچە بولىدۇ؛ شۇ چاغدا تۆ شاھزادىگە قايتۇرۇلىدۇ؛ [شاھزادىنىڭ مىراسى] ئەسلى تۆز ئوغۇللىرىغىلا مەنسۇپ بولىدۇ. **18** ۋە شاھزادە خەلققە جەبىر-زۇلۇم سېلىپ، تۆلارنى مىراسىدىن ھەيدىۋەتمەيدۇ؛ تۆ ئوغۇللىرىغا تۆز ئىگىلىكىدىن مىراس تەقسىم قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم تۆز ئىگىلىكىدىن تارقىتىلمايدۇ. **19** ئاندىن [ھېلىقى كىشى] مېنى شىمالغا قارايدىغان، كاھىنلار تۇرۇجۇن بولغان مۇقەددەس «كىچىك خانىلار»غا دەرۋازىنىڭ يېنىدىكى كىرىش يولى بىلەن ئاپاردى؛ مانا، تۆنۈك غەرب تەرىپىدە مەخسۇس بىر جاي بار ئىدى؛ **20** تۆ ماڭ: «بۇ كاھىنلار ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىنى ۋە گۇناھ قۇربانلىقلىرىنى قاينىتىدىغان ھەم ئاشلىق ھەدىيەلەرنى پىشۇرىدىغان جايدۇر؛ بۇ جاينى بېكىتىشتىكى مەقسەت، خەلقنىڭ بۇ ئاشلارنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىگە تېگىپ كېتىپ زىيانغا تۇچرىماسلىقى ئۈچۈن، تۆلار بۇ [ئاشلارنى] سىرتقى ھويلىغا ئېلىپ چىقمايدۇ. **21** تۆ مېنى سىرتقى ھويلىغا ئاپىرىپ، مېنى ھويلىنىڭ تۆت بۇلۇڭىدىن تۆتكۈزدى؛ مانا، ھويلىنىڭ ھەربىر بۇلۇڭىدا [كىچىك] ھويلا بار ئىدى. **22** ھويلىنىڭ تۆت بۇلۇڭىدا، تۆرزۇنلۇق قىرىق گەز، كەڭلىكى تۆتىۋز گەز بولغان توسما تاملىق ھويلىلار بار ئىدى؛ بۇ تۆت ھويلىنىڭ تۆچەملىرى ئوخشاش ئىدى. **23** بۇ تۆت ھويلا ئېچىدە تەتراپىدا تاش تاختايلىق تەكچە بار ئىدى؛ تەكچە ئاستىدا ھەممە ئەتراپىدا قازان قاينىتىدىغان [ئوت قالايدىغان] جايلىرى بار ئىدى. **24** تۆ ماڭ: «بۇلار «گۈش قاينىتىش ئۆيلىرى»، مۇشۇ يەرلەردە ۋېنىڭ خىزمىتىدە بولغانلار خەلقنىڭ قۇربانلىقلىرىنى قاينىتىدۇ» ـ دېدى.

47

[ھېلىقى كىشى] مېنى ۋېنىڭ دەرۋازىسىغا قايتا ئاپاردى. مانا، ئىبادەتخانىنىڭ بوسۇغىسىدىن سۇلار شەرققە قاراپ ئېقىپ چىقىۋاتاتتى؛ چۈنكى ۋېنىڭ ئالدى شەرققە قارايتتى. سۇلار ۋېنىڭ ئاستىدىن، ئوڭ تەرىپىدىن، قۇربانگاھنىڭ جەنۇبي تەرىپىدىن ئېقىپ چۈشەتتى. **2** تۆ مېنى شىمالغا قارايدىغان دەرۋازىسىدىن چىقاردى؛ تۆ مېنى ئايلاندۇرۇپ شەرققە قارايدىغان دەرۋازىنىڭ سىرتىغا ئاپاردى؛ مانا، سۇلار ئوڭ تەرىپىدىن ئېقىپ تۇراتتى. **3** ھېلىقى كىشى قولىدا تۆچىگۈچ تاننى تۇتۇپ، شەرققە قاراپ ماڭدى؛ تۆ مىڭ گەز تۆچىدى، ئاندىن مېنى سۇلاردىن تۆتكۈزدى؛ سۇلار ئادەمنىڭ ئوشۇقىغا چىقاتتى. **4** تۆ يەنە مىڭ گەز تۆچىدى، ئاندىن مېنى سۇلاردىن تۆتكۈزدى؛ سۇلار ئادەمنىڭ تىزلىرىغا يەتتى. تۆ يەنە مىڭ گەز تۆچىدى، ئاندىن مېنى سۇلاردىن تۆتكۈزدى؛ سۇلار ئادەمنىڭ بېلىگە چىقاتتى. **5** تۆ يەنە مىڭ گەز تۆچىدى؛ تۆ مەن تۆتەلەيدىغان دەريا بولۇپ چىقتى؛ چۈنكى سۇلار تۇرلەپ كەتتى؛ تۆنىڭا سۈ ئۇزۇنگلى بولاتتى، تۆ تۆتكىلى بولمايدىغان دەريا بولۇپ چىقتى. **6** تۆ مەندىن: «ئىنسان ئوغلى، بۇنى كۆز رگەنسەن؟» دەپ سوردى؛ ئاندىن مېنى دەريانىڭ قىرغىقىغا قايتۇرۇپ ئاپاردى. **7** قىرغاققا قايتتىم، مانا، دەريانىڭ قىرغىقىدا، تۆ ۋە بۇ قېتىدا، ئىنتايىن كۆپ دەرەخلەر بار ئىدى. **8** تۆ ماڭا مۇنداق دېدى: «بۇ سۇلار يۇرتىنىڭ شەرقىگە چىقىدۇ؛ شۇ يەردىن تۆلار ئاراباھ تۈزلە ئگىلىگىگە چۈشۈپ، ئاندىن دېڭىزغا كىرىدۇ. تۆلار دېڭىزغا ئېقىپ كىرىشى بىلەن، دېڭىز سۇلىرى ساقايتىلىدۇ. **9** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، بۇ «جۇپ دەريا» قايىسى يە رگە ئېقىپ كەلسە، شۇ يەردىكى بارلىق سۈ ئۈزىدىغان جانۋارلار ياشايدۇ؛ دېڭىزدا نۇرغۇن بېلىقلار بولىدۇ؛ چۈنكى سۇلار شۇ يە رگە ئېقىپ كېلىدۇ، ۋە دېڭىز سۇلىرى ساقايتىلىدۇ؛ دەريا نە گە ئاقسا، شۇ يەرنىڭ ھەممىسى ھاياتقا ئىگە بولىدۇ. **10** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، بېلىقچىلار دېڭىز بويىدا تۇرىدۇ؛ ئەن-گەدىدىن ئەن-ئە گلائىمگىچە تۆلارنىڭ تورلىرى يېيىلىدىغان جايلىرى بولىدۇ؛ دېڭىز بېلىقلىرىنىڭ «ئوتىۋرا دېڭىز»دىكىدەك بەك كۆپ سورتلىرى بولىدۇ؛ **11** بىراق تۆنىڭ زەي-سازلىقلىرى ساقايتىلمايدۇ؛ تۆلار شورلۇق بولۇشقا تاپشۇرۇلىدۇ. **12** دەريا بويىدا، تۆ ۋە بۇ قېتىدا، ئوزۇق بولىدىغان ھەرخىل دەرەخلەر تۈسىدۇ. تۆلارنىڭ يېۋىرماقلىرى سولاشمايدۇ، تۆلار مېۋىسز قالمايدۇ؛ تۆلار ھەر ئايدا يېڭىدىن مېۋىلەيدۇ، چۈنكى ئۇنى سۇغىرىدىغان سۇلار مۇقەددەسىس جايدىن چىقىدۇ؛ تۆلارنىڭ مېۋىسى ئوزۇق، تۆلارنىڭ يېۋىرماقلىرى دورا-دەرمانلار بولىدۇ. **13** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇتۇەنده ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىگە زېمىن مىراس سۈپىتىدە بۆلۈنۈپ تەقسىم قىلىنىپ چېگرالار تەڭلىنىدۇ؛ يۇسۇپنىڭ قەبىلىسىگە ئىككى ئۈلۈش بۆلۈنىدۇ. **14** مەن قولۇمنى كۆتۈرۈپ ئاتا-بوۋىلىرىگىلارغا قەسەم ئىچكەندەك، سىلەر بىر-بىرىگىلارغا باراۋەرلىك بىلەن زېمىنى مىراس بولۇشقا بولىسىلەر؛ تۆ سىلە رگە مىراس بولىدۇ. **15** زېمىننىڭ [ئوت] تەرىپىنىڭ چېگرىسى مۇنداق: شىمالي تەرىپى، «ئوتىۋرا دېڭىز»دىن باشلىنىپ خەتلوننىڭ يولىنى ۋىلاپ، زەدات شەھىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىغىچە بولىدۇ؛ **16** تۆ خامات، بىروتاھ، سىبرائىم (دەمەشق بىلەن خاماتنىڭ چېگرىسىنىڭ ئوتىۋرىسىدا)، ھاۋۇرانىنىڭ چېگرىسىدا بولغان خازار-ھاتتىكون شەھەرلىرىنى تۆز ئىچىگە ئالىدۇ؛ **17** شۇنىڭدەك «ئوتىۋرا دېڭىز»دىن باشلانغان چېگرا ھازار-ئېنانغىچە سوزۇلىدۇ؛ تۆ دەمەشقنىڭ چېگرىسىنى ۋىلاپ، خاماتنىڭ شىمالي رايونىنىڭ چېگرىسىغا تۇتىشىدۇ؛ بۇ بولسا شىمالي تەرىپى بولىدۇ. **18** شەرق تەرىپىنىڭ چېگرىسى، ھاۋران بىلەن دەمەشقنىڭ ئوتىۋرىسىدىن باشلىنىپ، گىلىئاد ۋە ئىسرائىل زېمىنى بۇلۇپ تۇرىدىغان ئىئوردان دەريىسى بولىدۇ. سىلەر بۇنىڭدىن («ئوتىۋرا دېڭىز»)غىچە مىراسلارنى بۇلۇپ تۇرىدىغىسىلەر، بۇ بولسا شەرق تەرىپى بولىدۇ. **19** جەنۇبي تەرىپى بولسا، تامار شەھىرىدىن مېرىباھ-قەدەش دەرياسىنىڭ ئېقىنلىرىغىچە، ئاندىن مىسىر ۋادىسىدىن («ئوتىۋرا دېڭىز»)غىچە سوزۇلىدۇ. بۇ جەنۇبي چېگرا بولىدۇ. **20** غەربىي تەرىپى بولسا («ئوتىۋرا دېڭىز»)نىڭ تۈزى، خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىغىچە بولىدۇ؛ بۇ غەربىي چېگرىسى بولىدۇ. **21** سىلەر بۇ زېمىنى ئىسرائىلنىڭ قەبىلىسى ۋىچە تۆز-تارا گلاردا ئۇلۇشۇشۇڭلار كېرەك. **22** شۇنداق بولۇش كېرەككى، سىلەر تۆز-تارا گلار ۋە تارا گلاردا ئولتۇراقلاشقان، تارا گلاردا يالىلىق بولغان مۇساپىرلارغا تۇنى مىراس بولۇشقا چەك تاشلاپ بۆلىسىلەر، تۆلار سىلە رگە نىسبەتەن ۋەتىنىدە تۇغۇلغان ئىسرائىللارغا ئوخشاش بولۇشى كېرەك. تۆلار سىلەر بىلەن تەڭ چەك تاشلاپ ئىسرائىل قەبىلىلىرى تارىسىدىن مىراس تاللىسۇن. **23** مۇساپىر قايسى قەبىلە تارىسىدا ئولتۇراقلاشقان بولسا، سىلەر شۇ يەردىن تۇنىڭغا مىراس تەقسىم قىلىسىلەر، دېدىۋ رەب پەرۋەردىگار.

48

تۇۋەندە قەبىلىلەر نامى ۋىچە تىزىلىنىدۇ؛ شىمال تەرىپىدە دان قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشى بار. ئۇنىڭ چېگرىسى ئىسرائىل زېمىننىڭ شىمالي چېگرىسىمۇ بولىدۇ؛ تۆ خەتلوننىڭ يولىنى ۋىلاپ، خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىغىچە ۋە ھازار-ئېنان شەھىرىگىچە سوزۇلغان (ھازار-ئېنان دەمەشق چېگرىسىغا يانداش بولۇپ، دەمەشقنىڭ شىمالي تەرىپىدىكى خامات شەھىرىنىڭ يېنىدا). ئۇنىڭ ئۈلۈشى شەرقتىن غەربكىچە سوزۇلغاندۇر. **2** دانىنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن ئاشىر قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. **3** ئاشىرنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن نافتالى قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. **4** نافتالىنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن ماناسسەھ قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. **5** ماناسسەھنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن ئەفرائىم قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. **6** ئەفرائىمنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن رۇبەن قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. **7** رۇبەننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن يەھۇدا قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. **8** يەھۇدانىڭ چېگرىسىغا تۇتاشقان، شەرقتىن غەربكىچە سوزۇلغان زېمىن، سىلەرنىڭ «كۆتۈرمە ھەدىيە» گلار بولىدۇ؛ ئۇنىڭ كەڭلىكى يېگرمە بەش مىڭ [خادا]، ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى قەبىلە رگە تەقسىم قىلىنغان ئۈلۈشتىكىدەك بولىدۇ؛ مۇقەددەس جاي ئۇنىڭ دەل ئوتتۇرىسىدا بولىدۇ. **9** سىلەر پەرۋەردىگارغا ئالاھىدە ئاتىغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولسا، ئۇزۇنلۇقى يېگرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى ئون مىڭ [خادا] بولىدۇ. **10** بۇ مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» كاھىنلار ئۈچۈن بولىدۇ. شىمالي تەرىپىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يېگرمە بەش مىڭ [خادا]، غەربي تەرىپىنىڭ كەڭلىكى ئون مىڭ [خادا]، شەرقي تەرىپىنىڭ كەڭلىكى ئون مىڭ [خادا]، جەنۇبي تەرىپىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يېگرمە بەش مىڭ [خادا] بولىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ «مۇقەددەس جاي»ى ئۇنىڭ دەل ئوتتۇرىسىدا بولىدۇ. **11** بۇ يەر زادوك ئەۋلادلىرىدىن بولغان، پاك-مۇقەددەس دەپ ئاتىلىغان كاھىنلار ئۈچۈن بولىدۇ. ئىسرائىل ئېزىپ كەتكەندە، تۆلار لاۋىيلار ئېزىپ كەتكەندەك ئېزىپ كەتمىگەن، بەلكى مەن تاپشۇرغان مەسئۇلىيەتكە سادىق بولغاندى. **12** شۇنىڭ بىلەن بۇ ئالاھىدە «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان يەر بولسا پۈتۈن «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان زېمىننىڭ ئىچىدىن بولۇپ، تۆلارغا نىسبەتەن «ئەڭ مۇقەددەسىس بىر نەرسە» دەپ بىلىنىدۇ. تۆ لاۋىيلارنىڭ تۆلۈشىگە تۇتاشقان بولىدۇ. **13** كاھىنلارنىڭ تۆلۈشىنىڭ چېگرىسىغا تۇتاش بولغان يەر لاۋىيلارنىڭ تۆلۈشى بولىدۇ. ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى يېگرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى ئون مىڭ [خادا]. پۈتكۈل ئۇزۇنلۇقى يېگرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى ئون مىڭ [خادا] بولىدۇ. **14** تۆلار ئۇنىڭدىن يەرنى ھېچ ساتمايدۇ يا كى ئالماشتۇرمايدۇ. تۆلار بۇ زېمىننىڭ ئېسىلىنى باشقىلارغا ھېچ تۈتكۈزمەيدۇ؛ چۈنكى تۆ پەرۋەردىگارغا مۇقەددەسىس دەپ ئاتالغان. **15** قالغان يەر، كەڭلىكى بەش مىڭ

[خادا]، ئۆزۈنلۈق يىگرمە بەش مىڭ [خادا]، ئادەتتىكى يەر بولۇپ، شەھەر ئۆچۈن، يەنى ۋىلەر ۋە ئورتاق بوش يەر ئۆچۈن بولىدۇ. شەھەر ئۆنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولىدۇ. **16** شەھەرنىڭ تۆلچەملىرى مۇنداق بولىدۇ: شىمالىي تەرىپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا]، جەنۇبىي تەرىپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا]، شەرقىي تەرىپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا]، ۋە غەربىي تەرىپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا] بولىدۇ. **17** شەھەرنىڭ بوش يەرلىرى بولسا، شىمالغا قارايدىغان تەرىپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كە گۇمىكتە، جەنۇبقا قارايدىغان تەرىپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كە گۇمىكتە، شەرققە قارايدىغان تەرىپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كە گۇمىكدە، غەربكە قارايدىغان تەرىپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كە گۇمىكتە بولىدۇ. **18** قالغان ئىككى پارچە يەر مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان يە رگە تۇتىشىپ ئۇنىڭغا پاراللېل بولىدۇ. ئۇلارنىڭ ئۆزۈنلۈق شەرققە قارايدىغان تەرىپى ئون مىڭ [خادا]، غەربكە قارايدىغان تەرىپى ئون مىڭ [خادا]؛ بۇلار مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان يە رگە تۇتىشىدۇ؛ بۇلارنىڭ مەھسۇلاتلىرى شەھەرنىڭ خىزمىتىدە بولغانلارنى ئوزۇقلاندۇرىدۇ. **19** ئۇنى تەرىيدىغانلار، يەنى شەھەرنىڭ خىزمىتىدە بولغانلار ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىللىرى ئىچىدىن بولىدۇ. **20** پۈتكۈل «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولسا ئۆزۈنلۈق يىگرمە بەش مىڭ [خادا]، كە گۇمىكى يىگرمە بەش مىڭ [خادا] بولىدۇ؛ سىلەر بۇ تۆت چاسىلىق مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» گە شەھە رگە تەۋە جايلارنىڭ قوشۇپ سۇنىسىلەر. **21** مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» بىلەن شەھەرنىڭ ئىگىدارچىلىقىدىكى يەرنىڭ ئۇ ۋە بۇ تەرىپىدىكى قالغان زېمىنلەر شاھزادە ئۆچۈن بولىدۇ. «كۆتۈرمە ھەدىيە» گە يانداش شەرقتىن شەرققە سوزۇلغان يىگرمە بەش مىڭ [خادا] كە گۇمىكتىكى يەر ۋە غەربتىن غەربكە سوزۇلغان يىگرمە بەش مىڭ [خادا] كە گۇمىكتىكى يەر [قەبىلىلەرنىڭ] ئۇلۇشلىرىگە پاراللېل بولۇپ، بۇلار شاھزادە ئۆچۈندۇر؛ مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە»، جۈملىدىن ئىبادەتخانىنىڭ مۇقەددەس جايى ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا، **22** شۇنىڭدەك لاۋىيلارنىڭ ئۇلۇشى ۋە شەھەرنىڭ ئىگىلىكىمۇ شاھزادىنىڭ تەۋەلىكىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولىدۇ. يەھۇدانىڭ چېگرىسى ۋە بنيامىننىڭ چېگرىسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولغان بۇ زېمىنلار شاھزادە ئۆچۈن بولىدۇ. **23** قالغان قەبىلىلەرنىڭ ئۇلۇشلىرى بولسا: ـ بنيامىن قەبىلىسى ئۆچۈن شەرقتىن غەرب تەرەپكە سوزۇلغان بىر ئۇلۇشى بولىدۇ. **24** بنيامىننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن شىمىئون قەبىلىسىنىڭ بىر ئۇلۇشىدۇر. **25** شىمىئوننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن ئىسساكار قەبىلىسىنىڭ بىر ئۇلۇشىدۇر. **26** ئىسساكارنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن زەبۇلۇن قەبىلىسىنىڭ بىر ئۇلۇشىدۇر. **27** زەبۇلۇننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن گاد قەبىلىسىنىڭ بىر ئۇلۇشىدۇر. **28** گادنىڭ يان تەرىپى، يەنى جەنۇبىي تەرىپى، پۈتكۈل زېمىنىنىڭ جەنۇبىي چېگرىسى تامار شەھىرىدىن مېرىباھ-قەدەش دەريا سىنىڭ ئېقىنلىرىغىچە، ئائدىن [مىسىر] ۋادىسىنى ۋىلاپ «ئوتتۇرا دېڭىز»غىچە سوزۇلىدۇ. **29** بۇ سىلەر ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىگە مىراس بولۇشقا چەك تاشلاپ بۇلىدىغان زېمىن بولىدۇ؛ بۇلار ئۇلارنىڭ ئۇلۇشلىرى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **30** تۇۋەندە شەھەرنىڭ چىقىش يوللىرى بولىدۇ؛ ئۇنىڭ شىمالىي تەرىپىنىڭ كە گۇمىكى تۆت يۈز ئەللىك [خادا] بولىدۇ؛ **31** شەھەرنىڭ قوۋۇقلىرى ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىنىڭ نامى بىلەن بولىدۇ؛ شىمالىي تەرىپىدە ئۈچ قوۋۇق بولىدۇ؛ بىرى رۇبەننىڭ قوۋۇقى بولىدۇ؛ بىرى يەھۇدانىڭ قوۋۇقى بولىدۇ؛ بىرى لاۋىنىڭ قوۋۇقى بولىدۇ؛ **32** شەرقىي تەرىپىنىڭ كە گۇمىكى تۆت يۈز ئەللىك [خادا]، ئۇنىڭدا ئۈچ قوۋۇق بولىدۇ؛ بىرى يۈسۇپنىڭ قوۋۇقى بولىدۇ؛ بىرى بنيامىننىڭ قوۋۇقى بولىدۇ؛ بىرى دانىنىڭ قوۋۇقى بولىدۇ. **33** جەنۇبىي تەرىپىنىڭ تۆلچىمى تۆت يۈز ئەللىك [خادا]، ئۇنىڭدا ئۈچ قوۋۇق بولىدۇ؛ بىرى شىمىئونىنىڭ قوۋۇقى بولىدۇ؛ بىرى ئىسساكارنىڭ قوۋۇقى بولىدۇ؛ بىرى زەبۇلۇننىڭ قوۋۇقى بولىدۇ. **34** شەرقىي تەرىپىنىڭ كە گۇمىكى تۆت يۈز ئەللىك [خادا]، ئۇنىڭدا ئۈچ قوۋۇق بولىدۇ؛ بىرى گادنىڭ قوۋۇقى بولىدۇ؛ بىرى ئاشىرنىڭ قوۋۇقى بولىدۇ؛ بىرى نافتالىنىڭ قوۋۇقى بولىدۇ. **35** جەمئىي بولۇپ ئۇنىڭ ئايلانمىسى ئون سە ككىز مىڭ [خادا] بولىدۇ؛ شۇ كۈندىن باشلاپ شەھەرنىڭ نامى: «پەرۋەردىگار شۇ يەردە» بولىدۇ.

دانیال

1

یەھۇدا پادشاھی یەھویاکیم تەختکە ئولتۇرۇپ ئۇچىنچى يىلى، بابىل پادشاھى نېبوقادنەسار يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى مۇھاسىرە قىلىۋالدى. 2 رەب يەھۇدانىڭ پادشاھى يەھۇياكىمنى، شۇنداقلا خۇدانىڭ ئۆيىدىكى قاچا-قۇچىلارنىڭ بىر قىسمىنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى. ئۇ ئەسىرلەرنى شىنار زېمىنىغا، ئۆزى چوقۇنىدىغان مەبۇدنىڭ بۇتخانىسىغا ئېلىپ باردى ۋە بۇلاپ كەلگەن قاچا-قۇچىلارنى بۇتخانىنىڭ خەزىنىسىگە قويدى. 3 پادشاھ نېبوقادنەسار باش ئاغۋات غوجدارى ئاشپىنازغا ئەسىرگە چۈشكەن ئىسرائىللار ئىچىدىن خان جەمەتىدىكىلەردىن ۋە ئېسىلزادە يىگىتلەردىن بىرنەچچىدىن تاللاپ ئېلىپ چىقىشنى بۇيرۇدى. 4 بۇ ياشلار نۇقسانسىز، كېلىشكەن، دانىشمەن-ئۆقۇمۇشلۇق، مول بىلىملىك، مۇتەپەككۇر، ئوردا خىزمىتىدە بولۇشقا لايىقەتلىك، يەنە كېلىپ كالدىيلارنىڭ ئىلم-يەنلىرىنى ھەم تىلنى ئۆگىنەلەيدىغان بولۇشى كېرەك ئىدى. 5 پادشاھ تۇلار توغرىسىدا تۇلار تۆچ يىلغىچە ھەر كۈنى پادشاھ يەيدىغان نازۇ-نېمەتلەر ۋە شارابلار بىلەن تۈرۈقلاندۇرۇلسۇن، مۇددەت توشقاندا پادشاھنىڭ ئالدىدا خىزمەتتە بولسۇن دەپ بېكىتتى. 6 تاللانغان يەھۇدا قەبىلىسىدىكى ياشلاردىن دانىيال، ھانانيا، مىشائىل ۋە ئازارىيالار بار ئىدى. 7 ئاغۋات بېشى تۇلارغا يېڭى ئىسىملار، يەنى دانىيالغا بەلتەشاسار، ھانانياغا شادراك، مىشائىلغا مىشاك، ئازارىياغا ئەبەدنېگو دېگەن ئىسىملارنى قويدى. 8 دانىيال پادشاھ بەلگىلىگەن نازۇ-نېمەتلەر ۋە شاھانە شارابلىرى بىلەن ئۆزىنى [خۇدا ئالدىدا] ناپاك قىلماسلىققا بەل باغلىدى؛ شۇڭا ئۇ ئاغۋات بېشىدىن ئۆزىنىڭ ناپاك قىلىنماسلىقىغا يول قويۇشنى ئىلتىماس قىلدى. 9 ئەمدى خۇدا ئاغۋات بېشىنى دانىيالغا ئىلتىپات ۋە شاپائەت كۆرسىتىدىغان قىلغاندى. 10 لېكىن ئاغۋات بېشى دانىيالغا: ـ مەن ئۆز خوجام پادشاھتىن قورقىمەن. سىلەرنىڭ بېمەۋ-ئېچمىكىڭلارنى ئۆز ئۆزۈى بەلگىلىگەن؛ ئۇ ئە گەر سىلەرنى باشقا قۇرداش يىگىتلەردەك ساغلام چىراي ئەمەس ئىكەن دەپ قارىسا، ئۇنداقتا سىلەر پادشاھقا مېنىڭ كاللامنى ئالدۇرغۇچى بولىسىلەر، ـ دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن دانىيال كېلىپ ئاغۋات بېشى ئۆزىگە ۋە ھانانيا، مىشائىل ۋە ئازارىيالارغا تەينىلىگەن خوجىداردىن تەلەپ قىلىپ: 12 ـ كەمىنلىرىنى ئۈماچ، كۆچۈكات ۋە سۇ بىلەنلا يېقىپ ئون كۈنلۈك سىناق قىلىسلا. 13 ئاندىن بىزنىڭ چىرايىمىز بىلەن پادشاھنىڭ ئېسىل تامىقىنى يېگەن يىگىتلەرنىڭ چىرايىنى سېلىشتۇرۇپ باقسىلا، ئاندىن كۆزىتىشلىرى بويىچە كەمىنلىرىگە ئىش كۆرگەيلا! ـ دېدى. 14 غوجىدار تۇلارنىڭ گېپىگە كىرىپ، تۇلارنى ئون كۈن سىناپ كۆرۈشكە ماقۇل بولدى. 15 ئون كۈندىن كېيىن قارىسا، تۇلارنىڭ چىرايلىرى پادشاھنىڭ نازۇ-نېمەتلىرىنى يېگەن يىگىتلەرنىڭكىدىنمۇ نۇرلۇق ۋە تولغان كۆرۈندى. 16 شۇنىڭدىن كېيىن غوجىدار تۇلارغا پادشاھ بەلگىلىگەن نازۇ-نېمەتلەرنى ۋە ئېچىشكە بەلگىلىگەن شارابنى بەرمەي، تۇلارنىڭ ئورنىدا ئۈماچ، كۆچۈكاتلارنى بېرىشكە باشلىدى. 17 بۇ تۆت يىگىتنى بولسا، خۇدا تۇلارنى ھەرخىل ئەدەبىيات ۋە ئىلم-مەرىپەتتە دانىشمەن ۋە ئۆقۇمۇشلۇق قىلدى. دانىيالمۇ بارلىق غايىبانە ئالامەتلەر بىلەن چۈشلە رگە تەبىر بېرىشكە پاراسەتلىك بولدى. 18 پادشاھ بەلگىلىگەن مۇددەت توشقىنىدا، ئاغۋات بېشى يىگىتلەرنىڭ ھەممىسىنى نېبوقادنەسارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. 19 پادشاھ تۇلار بىلەن بىر-بىرلەپ سۆزلەشتى؛ ياش يىگىتلەرنىڭ ھېچقايىسىسى دانىيال، ھانانيا، مىشائىل ۋە تازارىيالارغا يەتمىدى. شۇڭا بۇ تۆتەيلەن پادشاھنىڭ خىزمىتىدە قالدى. 20 پادشاھقا دانالىق-ھېكمەت كېرەك بولغانلا يا كى يورۇتۇش كېرەك بولغان ھەرقانداق مەسىلىگە جاۋاب ئىزدىگەندە، تۇلارنىڭ جاۋابى ئۆنىڭ سەلتەنىتىدىكى بارلىق رەمچى-پالچى يا كى پىر-ئۆستازلىرىنىڭكىدىن ئون ھەسسە تۇغرا چىقاتتى. 21 دانىيال پارس پادشاھى قورەش تەختكە ئولتۇرغان بىرنچى يىلغىچە ئوردىدا داۋاملىق تۇردى.

2

نېبوقادنەسار تەختكە ئولتۇرۇپ ئىككىنچى يىلى، بىرنەچچە چۈش كۆردى؛ ئۇنىڭ روھى پارا كەندە بولۇپ، ۋىقۇسى قاچتى. 2 شۇڭا پادشاھ رەمچى-پالچى، پىر-ئۆستاز، جاد ۋە گەر ۋە كالدىي مۇنەجىملەرنى چۈشلىرىگە تەبىر بېرىشكە چاقىرىشنى بۇيرۇدى. تۇلار كېلىپ پادشاھنىڭ ئالدىدا تۇردى. 3 پادشاھ تۇلارغا: ـ مەن بىر چۈش كۆردۇم، بۇ چۈشنىڭ مەنىسىنى بىلىشكە كۆڭۈلۈم ناھايىتى تىت-تىت بولۇۋاتىدۇ، ـ دېدى. 4 ئاندىن كالدىيلار پادشاھقا (ئارامىي تىلىدا): ـ ئىلىيلىرى مەڭگۈ ياشىغايلا! قېنى كەمىنلىرگە چۈشلىرىنى ئېيتقايلا، بىز تەبىر بېرىمىز، ـ دېدى. 5 پادشاھ كالدىيلە رگە: ـ مەندىن بۇيرۇق! سىلەر تاۋۇتال كۆز رگەن چۈشۈمنى ئېيتىپ ئاندىن تەبىر بېرىشكىلار كېرەك. ئۇنداق قىلمىساڭلار قىيما-چىيما قىلىۋىتىلىسىلەر، ۋەيۋاڭلار ھاجەتخانىغا ئايلاندۇرۇۋۇپ ئىلىنىدۇ! 6 لېكىن چۈشۈمنى ئېيتىپ، ئۇنىڭغا تەبىر بېرەلىسە كىلار مەندىن سوۋغاتلار، ئىنئامىلار ۋە ئالىي ئىززەتنى مۇيەسسەر بولىسىلەر. ئەمدى چۈشۈمنى ئېيتىڭلار، تەبىر بېرىڭلار! ـ دېدى. 7 تۇلار پادشاھقا يەنە بىر قېتىم: ـ ئالىيلىرى چۈشلىرىنى ئېيتقايلا، ئاندىن تۇزلىرىگە تەبىرنى ئېيتىپ بېرىمىز، ـ دېدى. 8 بۇ چاغدا پادشاھ جاۋابەن: ـ شۈبھىسىزىكى، سىلەر يەرماتمىدىن قايتايدىغىنىمنى بىلگەچكە، ۋاقىتنى كەينىگە سۈرۈۋاتىسىلە. 9 لېكىن چۈشۈمنى ئېيتىپ بەرمىسە كىلار، سىلە رگە پەقەت ئۇيرۇقۇملا قالىدۇ. چۈنكى سىلەر ۋاقىت ئەھۋالىنى تۆ زگەرتىدۇ، دەپ بىلىپ تۇزئارا تىل بىركىتۈرۈپ، يالغانچىلىق قىلىپ مېنى ئالدىماقچى بولىسىلەر. شۇڭا چۈشۈمنى ئېيتىساڭلار، ئاندىن چۈشۈمگە ھەققەتەن تەبىر بېرەلەيدىغانلىقىڭلارنى شۇ چاغدىلا بىلىمەن، ـ دېدى. 10 كالدىيلەر پادشاھقا جاۋابەن: ـ دۇنيادا ئىلىيلىرىنىڭ سوربغان ئىشنى ئېيتىپ بېرەلەيدىغان ھېچبىر ئادەم يوقتۇر. ھېچقانداق پادشاھ، ئۇنىڭ قانداق تۇلۇغ يا كى كۆچلۈك بولۇشىدىن قەتئىنەزەر، رەمچى-پالچى، پىر-ئۆستازىيا كى كالدىي مۇنەجىملە رگە مۇنداق تەلەپنى قويغان ئەمەس. 11 چۈنكى ئالىيلىرىنىڭ سوربغانلىرى ھەققەتەن ئالامەت مۇشكۈل، ئىلاھلاردىن باشقا ھېچكىم ئۇنى ئايان قىلالمايدۇ. لېكىن ئىلاھلارنىڭ ماكانى ئىنسانلار تارىسىدا ئەمەس، ـ دېدى. 12 پادشاھ قاتتىق غەزەپلىنىپ ئاچچىقلانغان ھالدا، بابىل ئوردىسىدىكى بارلىق دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرۈشنى ئەمر قىلدى. 13 شۇنىڭ بىلەن پادشاھنىڭ بارلىق دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرۈش ئوغرىسىدىكى ئۇيرۇقى چۈشۈرۈلدى. شۇڭا [خىزمەتكارلىرى] دانىيال ۋە ئۇنىڭ دوستلىرىنمۇ ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن ئىزدىدى. 14 شۇ چاغدا دانىيال بابىلدىكى دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرۈش ئەمرىنى ئىجرا قىلغلى چىققان پادشاھنىڭ خۇسۇسىي مۇھاپىزەتچىلەر باشلىقى ئارىئوققا ئاقالىنە ۋە دانىشمەنلەرچە جاۋاب قايتۇرۇپ 15 ئۇنىڭدىن: ـ پادشاھنىڭ چۈشۈ رگەن پەرمانى نېمە ئۈچۈن شۇنچە جىددىي؟ ـ دەپ سوردى. ئارىئوق ئەھۋالنى دانىيالغا ئېيتىپ بەردى. 16 دانىيال دەرھال پادشاھ ئالدىغا كىرىپ، پادشاھتىن چۈشىگە تەبىر بە رگۈدەك ۋاقىت بېرىشنى تەلەپ قىلدى. 17 ئاندىن دانىيال ئۆيىگە قايتىپ، ئەھۋالنى دوستلىرى ھانانيا، مىشائىل ۋە ئازارىيالارغا ئېيتىپ بەردى. 18 ئۇ تۇلاردىن ئەرشتىكى خۇدادىن بۇ چۈشنىڭ شىرى توغرۇلۇق رەھىم-شەپقەت ئىلتىجا رەھىم-شەپقەت ئىلتىجا قىلىپ، مەن دانىيال ۋە دوستلىرىم تۇتمىزنىڭ بابىلدىكى باشقا دانىشمەنلەر بىلەن بىللە ھالاك قىلىنماسلىقىمىزنى تىلە گلار، دەپ تەلەپ قىلدى. 19 ئاندىن كېچىدە دانىيالغا غايىبانە كۆرۈنۈشتە شۇ سىرنىڭ يېشىمى ۋەھيي قىلىندى. شۇنىڭ بىلەن دانىيال ئەرشتىكى خۇداغا ھەمدۇسانالار ئوقۇپ مۇنداق دېدى: 20 «خۇدانىڭ نامى ئەبەدئەبەد مەدھىيىلەنگەي! چۈنكى دانالىق ۋە كۈچ-قۇدرەت ئۇنىڭكىدۇر. 21 ئۇ ۋاقىت، پەسىللەرنى ئۆ زگەرتكۈچىدۇر؛ ئۇ پادشاھلارنى يەتكىدۇ، ۋە پادشاھلارنى تىكەيدۇ؛ ئۇ دانالارغا دانالىق، ئاقىلانلارغا ھېكمەت بېرىدۇ. 22 ئۇ ئېچۇقتۇر ۋە سىرلىق ئىشلارنى ئاشكارىلىغۇچىدۇر، قاراڭغۇلۇقتا يوشۇرۇنغان ئىشلارنى يا خشى بىلگۈچىدۇر، نۇر ھەمىشە ئۇنىڭ بىلەن بىللىدۇر. 23 ئى ماكا دانالىق ۋە كۈچ بە رگەن ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ خۇداسى، ساكا شۈكۈر ۋە ھەمدۇسانالار ئېيتايلا! سەن ھازىرلا بىز دۇئا قىلغان ئىشنى ماكا ئاشكارىلىدىڭ، پادشاھنىڭ سوربغان ئىشنى بە رگە كۆرسىتىپ بەردىڭ». 24 ئاندىن دانىيال پادشاھ بابىلدىكى دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرۈشكە تەينىلىگەن ئارىئوقنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ بابىلدىكى دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرمىگەيلا. مېنى پادشاھنىڭ ئالدىغا باشلاپ كە رگەيلا، مەن پادشاھنىڭ چۈشىگە تەبىر بېرەي، ـ دېدى. 25 ئارىئوق شۇئان دانىيالنى پادشاھ نېبوقادنەسارنىڭ ئالدىغا باشلاپ كىرىپ، پادشاھقا: ـ «مەن يەھۇدىي ئەسىرلەر ئىچىدىن ئالىيلىرىنىڭ چۈشىگە تەبىر بېرەلەيدىغان بىر كىشىنى تاپتىم» ـ دېدى. 26 پادشاھ دانىيال (بەلتەشاسار دەپمۇ ئاتىلىدۇ) غا: «سەن مېنىڭ كۆ رگەن چۈشۈمنى ئايان قىلىپ، ئۇنىڭغا تەبىر بېرەلەمسەن؟ ـ دېدى. 27 دانىيال پادشاھنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ شۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئى ئالىيلىرى، سىلى سوربغان بۇ سىرنى دانىشمەن، پىر-ئۆستاز، رەمچى-پالچى ۋە مۇنەجىملار ئۇزلىرىگە يېشىپ بېرەلەيدۇ. 28 بىراق ئەرشتە سىرلارنى ئاشكارىلىغۇچى بىر خۇدا بار. ئۇ بولسا ئالىيلىرىغا ئاخىرقى زامانلىنىڭ كۆزلىرىدە نېمە ئىشلارنىڭ بولىدىغانلىقىنى ئايان قىلدى. ئەمدى ئۇزلىرىنىڭ چۈشىنى، يەنى ئالىيلىرى ئوخلاۋاتقاندا كۆ رگەن غايىبانە ئالامەتلەرنى ئېيتىپ بېرەي: ـ 29 ئى ئالىيلىرى، سىلى ئوخلاشقا ياتقاندا كەلگۈسىدىكى ئىشلارنى ئۇيلاپ ياتىلا. سىرلارنى بىردىنبىر ئاشكارىلىغۇچى ئۇزلىرىگە يوز بېرىدىغان ئىشلارنى كۆرسەتتى. 30 ماكا كەلسەك، بۇ سىرنىڭ ماكا ئايان قىلىنغىنى مېنىڭ باشقا جان ئىگىلىرىدىن ئارتۇق ھېكمەتكە ئىگە بولغانلىقىمدىن ئەمەس، بەلكى بۇ چۈشنىڭ تەبىرنى، شۇنداقلا شاھ ئالىيلىرىنىڭ كۆڭۈلىدىكى ئۇيلىرنى ئۇزلىرىگە مەلۇم قىلىش ئۈچۈندۇر. 31 ـ ئەي ئالىيلىرى، سىلى غايىبانە ئالامەتتە ئۇزلىرىنىڭ ئالدىلىرىدا تۇرغان گىگانت بىر ھەيكەلنى كۆردىلە. بۇ ھەيكەل ناھايىتى گەۋدىلىك بولۇپ، زور نۇر چاقناپ تۇرىدىغان ھەيۋەتلىك

ھەم قورقۇنچلۇق ئىدى. 32 ھەيكەلنىڭ بېشى ئېسىل ئالتۇندىن، كۆكرىكى ۋە قوللىرى كۈمۈشتىن، بەل ۋە ساغرىلىرى مىستىن، 33 پۇتا-پاچىقى تۆمۈردىن، پۇتى تۆمۈر بىلەن لاينىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان. 34 تۆزلىرى تۇنى كۆرۈۋاتقان چاغلاردا، ئادەم قولى بىلەن قېزىلمىغان بىر تاش كېلىپ ھەيكەلگە تۆرۈلۈپ تۇرنىڭ تۆمۈر بىلەن لاينىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان پۇتىنى چېقىۋەتتى. 35 تۇنىڭدىكى تۆمۈر، لاي، مىس، كۈمۈش، ئالتۇنلار شۇئان پارچە-پارچە قىلىنىپ، شامال تۇلارنى بەھەينى يازلق خاماندىكى تېپىلارنى تۇچۇرغاندەك، قايتا ھېچ تېپىلمىغۇدەك قىلىپ تۇچۇرۇۋەتتى. لېكىن ھېىلىق تاش يوغىناپ، پۈتكۈل جاھاننى قاپلىغان غايەت زور بىر تاغقا ئايلاندى. 36 كۆ رگەن چۈشلىرى مانا شۇدۇر. ئەمدى بىز تۆزلىرىگە بۇ چۈشنىڭ مەنىسىنى يېتىپ بېرىمىز. 37 ئەي ئالىيلىرى، تۆزلىرى پۈتكۈل پادىشاھلارنىڭ بىر پادىشاھى، ئەرشتىكى خۇدا سىلىگە پادىشاھلىق، نوپۇز، كۈچ ۋە شۆھرەت ئاتا قىلدى. 38 ئىنسان بالىلىرى، ھايۋاناتلار، تۇچار-قاناتلار مەيلى قەيەردە تۇرسۇن، خۇدا تۇلارنى قوللىرىغا تاپشۇرۇپ سىلىنى تۇلارنىڭ ھەممىسىگە ھاكىم قىلدى. سىلى ئۇ ھەيكەلنىڭ ئالتۇن بېشىدۇرسىلا. 39 تۇزلىردىن كېيىن يەنە بىر پادىشاھلىق كېلىدۇ. لېكىن ئۇ سىلىنىڭ پادىشاھلىقلىرىغا يەتمەيدۇ. ئۇنىڭدىن كېيىن ئۈچىنچى بىر پادىشاھلىق، يەنى مىس پادىشاھلىق كېلىپ پۈتكۈل يەر يۈزىگە ھاكىم بولىدۇ. 40 ئۇنىڭدىن كېيىنكى تۆتىنچى پادىشاھلىق بولسا تۆمۈردەك مۇستەھكەم بولىدۇ. تۆمۈر بارلىق باشقا نەرسىلەرنى چېقىۋېتىپ ۋېسۇندۇرغىنىدەك، شۇنىڭغا ئوخشاش بۇ تۆمۈر پادىشاھلىق ئۆز ئالدىنقى پادىشاھلارنىڭ ھەممىسىنى ئېزىپ چېقىۋېتىدۇ. 41 تۆزلىرى كۆ رگەندەك تۆمۈر بىلەن سېغىز لاينىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان پۇت ۋە بارماقلار بۇ پادىشاھلىقنىڭ بۆلۈنمە بولۇپ كېتىدىغىنىنى كۆرسىتىدۇ. بىراق بۇ پادىشاھلىق تۆمۈردەك كۈچىگە ئىگە بولىدۇ، چۈنكى سىلى كۆ رگەندەك، تۆمۈر بىلەن لاي ئارىلاشقان. 42 تۆمۈر بىلەن لاينىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان پۇتنىڭ بارماقلىرى ئۇ پادىشاھلىقنىڭ بىر قىسمىنىڭ كۈچىيىدىغانلىقىنى، بىر قىسمىنىڭ ئاجىزلىشىدىغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. 43 تۆزلىرى تۆمۈر بىلەن لاينىڭ ئارىلاشقانلىقىنى كۆردىلا. بۇ ئۇ [پادىشاھلىقنىڭ ھۆكۈمدارلىرى پادىشاھلىقنىڭ] پۇقرالىرى بىلەن ئىتتىپاقلاشماقچى بولغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. لېكىن تۆمۈر لاي بىلەن ئارىلاشمىغانىدەك، بىرلىشىپ كېتەلمەيدۇ. 44 ئۇ [ئاخىرقى] پادىشاھلار تەختتە ئولتۇرغان ۋە زېگدە، ئەرشتىكى خۇدا يەنىلەمۇ بىر پادىشاھلىق بەرپا قىلىدۇ. بۇ پادىشاھلىق ھەرگىز باشقا بىر خەلققە ئۆتمەيدۇ؛ ئەكسىچە ئۇ بۇ باشقا پادىشاھلىقلارنى ئۆزۈل-كېسىل گۇمران قىلىپ، ئۆزى مەڭگۈ مەۋجۇت ئۆرىدۇ. 45 تۆزلىرى ئادەم قولى بىلەن قېزىلمىغان بىر تاشنىڭ تاغدىن چىققىنىنى ۋە ئۇنىڭ ھەيكەلدىكى تۆمۈر، مىس، لاي، كۈمۈش، ئالتۇننى چېقىۋەتكەنلىكىنى كۆردىلا. شۇنگا تۇلۇغ خۇدا ئالىيلىرىغا كەلگۈسىدە يۈز بېرىدىغان ئىشلارنى بىلدۈرگەن. كۆ رگەن چۈشلىرى چوقۇم ئەمەلگە ئاشىدۇ، بېرىلگەن تەبىر مۇتلەق ئىشەنچلىكتۇر. 46 ئاندىن پادىشاھ نېبوقادنەسار تۆزنى يە رگە ئېتىپ دانىيالغا سەجدە قىلدى ۋە ئۇنىڭغا ھەدىيە بېرىپ خۇشپۇراق-ئىسرىق سېلىشنى ئەمر قىلدى. 47 پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ دەرۋەقە، سېنىڭ خۇدايىڭ ئىلاھلار ئىچىدە ئەڭ تۇلۇغ ئىلاھ، پادىشاھلارنىڭ خوجىسى ۋە سىرلارنى ئاشكارىلىغۇچى ئىكەن، چۈنكى سەن بۇ سىرنى يەشتىڭ! ـ دېدى. 48 ئاندىن پادىشاھ دانىيالنىڭ مەرتىۋىسىنى يۇقىرى قىلىپ، ئۇنىڭغا نۇرغۇن ئېسىل سوۋغاتلارنى تەقدىم قىلدى. ئۇ ئۇنى پۈتكۈل بابىل ئۆلكىسىگە ھاكىم بولۇشقا تەيىنلىدى ۋە ئۇنى بابىلدىكى دانىشمەن-ئەقىلدارلارنىڭ باش ئاقساقىلى قىلدى. 49 دانىيالنىڭ پادىشاھتىن تەلەپ قىلىشى بىلەن، پادىشاھ شادراك، مىشاك ۋە ئەبەدنېگولارنى بابىل ئۆلكىسىنىڭ مەھمۇرىي ئىشلىرىنى ئىدارە قىلىشقا تەيىنلىدى. دانىيال ئۆزى ئوردا خىزمىتىدە قالدى.

3

پادىشاھ نېبوقادنەسار ئالتۇندىن ئېگىزلىكى ئالتمىش گەز، كەڭلىكى ئالتە گەز كېلىدىغان بىر ھەيكەل ياساپ، بابىل ئۆلكىسىنىڭ دۇرا تۈزلە كۈلىگە ئورناتتى. 2 پادىشاھ بارلىق ۋەزىر، ۋالىي، ھاكىم، مەسلىھەتچى، خەزىنچى، سوتچى، سورىچىلارنى شۇندىقلا ھەرقايسى ئۆلكىلەردىكى باشقا ئەمەلدارلارنىڭ ھەممىسىنى پادىشاھ نېبوقادنەسار ئورناتقان بۇ ئالتۇن ھەيكەلنى تۆز ئىلاھىغا ئاتاش مۇراسىمىغا قاتىشىشقا پەرمان چۈشۈردى. 3 شۇنىڭ بىلەن ۋەزىرلەر، ۋالىيلار، ھاكىملار، مەسلىھەتچىلەر، خەزىنچىلەر، سوتچىلار، سورىچىلار، شۇندىقلا ھەرقايسى ئۆلكىلەردىكى باشقا ئەمەلدارلارنىڭ ھەممىسى ئاتاش مۇراسىمىغا جەم بولدى. تۇلار ھەيكەلنىڭ ئالدىدا تۇردى. 4 جاكارچى يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ ئەي ھەرقايسى ئەل-يۇرت، ھەرقايسى تائىپىلەردىن كەلگەنلەر، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋملار، 5 سىلەر سۈنايي، نەي، قالۇن، لىرا، زىلتار، بۇلمان ۋە باشقا ھەر خىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان، يە رگە باش ئۇرۇپ پادىشاھ نېبوقادنەسار تەرىپىدىن ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلىڭلار. 6 كىمكى باش ئۇرۇپ سەجدە قىلمىسا، شۇئان دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلىنىدۇ. ـ دەپ جاكارلىدى. 7 شۇنگا، سۈنايي، نەي، قالۇن، لىرا، زىلتار، بۇلمان ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان ھەرقايسى ئەل-يۇرت، ھەرقايسى تائىپىلەردىن كەلگەن، ھەرخىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋم يە رگە باش ئۇرۇپ نېبوقادنەسار ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلىشتى. 8 ئۇ چاغدا، بەزى كالدىيلەر ئالدىنقا چىقىپ يەھۇدىيلار ئۈستىدىن ئەرز قىلدى. 9 تۇلار پادىشاھ نېبوقادنەسارغا: ـ ئى ئالىيلىرى، مەڭگۈ ياشىغايلا! 10 ئالىيلىرى سۈنايي، نەي، قالۇن، لىرا، زىلتار، بۇلمان ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان ھەممىيلەن يە رگە باش ئۇرۇپ ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلسۇن، 11 شۇندىقلا كىمكى يە رگە باش ئۇرۇپ سەجدە قىلمىسا، ئۇ دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلانسۇن دەپ پەرمان قىلغاندىلا. 12 سىلى بابىل ئۆلكىسىنىڭ مەمۇرىي ئىشلىرىنى باشقۇرۇشقا تەيىنلىگەن بىرنەچچە يەھۇدىي، يەنى شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولار بار؛ ئى ئالىيلىرى، بۇ ئادەملەر سىلىگە ھۆرمەتسىزلىك قىلىۋاتىدۇ. تۇلار پادىشاھنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ ئىبادىتىدە بولمىدى يا كى پادىشاھ ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگەمۇ سەجدە قىلمايدۇ. ـ دېدى. 13 شۇنى ئاڭلاپ پادىشاھ نېبوقادنەسار دەرغەزەپ بولۇپ، شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارنى ئۆز ئالدىغا كەلتۈرۈشنى ئەمر قىلدى. شۇنىڭ بىلەن تۇلار بۇ ئۇچەيلەننى پادىشاھ ئالدىغا ئەپكەلدى. 14 نېبوقادنەسار تۇلارغا: ـ شادراك، مىشاك، ئەبەددنېگو، سىلەر راستتىن مېنىڭ ئىلاھلىرىمنىڭ خىزمىتىدە بولمىدىڭلارمۇ ھەم مەن ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلمىدىڭلارمۇ؟ 15 ھازىر سىلەر سۈنايي، نەي، قالۇن، لىرا، زىلتار، بۇلمان ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان، مەن ياساتقان ھەيكەلگە سەجدە قىلىشقا تەييار تۇرسا گۇلار، ياخشى. لېكىن سەجدە قىلمىسا گۇلار، سىلەر دەرھال دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلىنىسىلەر. شۇ چاغدا قانداق ئىلاھ كېلىپ سىلەرنى چاڭگىلىمدىن قۇتقۇزۇۋالدىكىن، قېنى؟! ـ دېدى. 16 شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولار پادىشاھقا جاۋابەن: ـ ئى نېبوقادنەسار، بۇ ئىشتا بىز تۆزىمىزنى ئاقلىشىمىز ھاجەتسىز. 17 بىز سەجدە قىلىپ كېلىۋاتقان خۇدايىمىز بىزنى دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانىدىن قۇتقۇزالايدۇ؛ ئى ئالىيلىرى، ئۇ چوقۇم تۇزلارنىڭ ئىلكىدىن بىزنى قۇتقۇزىدۇ. 18 لېكىن بىزنى قۇتقۇزمىغان تەقدىردىمۇ، ئالىيلىرىگە مەلۇم بولسۇنكى، بىز يەنىلا ئىلاھلىرىنىڭ خىزمىتىدە بولمايمىز ۋە سىلى ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلمايمىز. ـ دېدى. 19 بۇنى ئاڭلىغان ھامان پادىشاھ نېبوقادنەسارنىڭ تەرى بۇزۇلۇپ، شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارغا قاتتىق غەزەپلەندى. شۇنىڭ بىلەن ئادەملىرىگە خۇمدانىنى ئادەتتىكىدىن يەتتە ھەسسە قاتتىق قىزىتىشنى بۇيرۇدى. 20 ئۇ قوشۇنىدىكى ئەڭ قاۋۇل پاۋانلارغا شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارنى باغلاپ، دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلاشنى بۇيرۇدى. 21 شۇنىڭ بىلەن تۇلار تونلىرى، ئىشتانلىرى، سەللىلىرى ۋە باشقا لباس كېيىملىرى سېلىنمىغان ھالدا باغلىنىپ دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلاندى. 22 پادىشاھنىڭ ئەمرىنىڭ قاتتىقلىقى بىلەن خۇمدانىدىكى ئوت ئىنتايىن يالقۇنلاپ يېنىپ تۇراتتى، شۇنگا شقا خۇمدانىدىن چىقىۋاتقان يالقۇن شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارنى كۆتۈز رگەن ئەسكەرلەرنى كويدۇرۇپ تاشلىدى. 23 شۇندىق قىلىپ شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگو ئۇچەيلەن باغلاقلىق ھالدا دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا چۈشۈپ كەتتى. 24 ئاندىن نېبوقادنەسار چۆچ ۋگەن ھالدا ئورنىدن چاچراپ تۇرۇپ، مەسلىھەتچى ۋەزىرلىرىدىن: ـ بىز باغلاپ ئوت ئىچىگە تاشلىغىنىمىز ئۈچ ئادەم ئەمەسمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ـ تۇلار جاۋابەن «شۇندىق، ئى ئالىيلىرى! ـ دېدى. 25 پادىشاھ جاۋابەن: ـ مانا، مەن تۆت ئادەمنىڭ باغلاقسىز ھالدا ئوت ئىچىدە ئە ركىن مېڭىپ يۈرۈۋاتقىنىنى كۆرۈۋاتمەنغۇ، تۇلار قىلچە كۆيگەندەك ئەمەس، ھەمدە تۆتىنچى كىشى ئىلاھلارنىڭ ئوغلىدەك تۇرىدۇ! ـ دېدى. 26 شۇنىڭ بىلەن نېبوقادنەسار دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانىنىڭ ئاغزىغا يېقىن كېلىپ: ـ شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگو! ھەممىدن ئالىي ئىلاھنىڭ قۇللىرى، چىقىڭلار، مايافقا كېلىڭلار! ـ دەپ توۋلىدى. شۇنىڭ بىلەن شادراك، مىشاك ۋە ئەبەدنېگو ئوتتىن چىقتى. 27 بارلىق ۋەزىرلەر، ۋالىيلار، ھاكىملار ۋە پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچى ۋەزىرلىرى يىغىلىپ كېلىشىپ بۇ ئۇچەيلەننگە تىكىلىشىپ قاراشتى؛ تۇلارنىڭ قىلچە كۆيگەن يېرى يوق ئىدى، چاچ-ساقاللىرىمۇ كۆيمىگەن، كىيىم-كېچىە كلىرىمۇ شۇ پېتى ئىدى، ئۇسىتى-پىشىدىمۇ ئىس-تۈتۈننىڭ پۇرىقى يوق ئىدى. 28 نېبوقادنەسار مۇنداق دېدى: ـ شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارنىڭ خۇداسىغا شۈكۈر-سانالار بولغاي! ئۇ تۆز يەرشتىسىنى ئەۋەتىپ، تۆزگە تايانغان قۇللىرىنى قۇتقۇزۇۋالدى. تۇلار تۆزلىرىنىڭ ئىلاھىدىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھقا خىزمەت قىلماسلىق ئۈچۈن ۋە يا كى باش ئۇرۇپ سەجدە قىلماسلىق ئۈچۈن، يەقەت تۆز خۇدايىمىزنىڭلا ئىبادىتىدە بولىمىز دەپ پادىشاھنىڭ پەرمانىغا خىلاپلىق قىلىپ ھاياتىنى تەۋەككۈل قىلدى. 29 ئەمدى مەن شۇنداق پەرمان چۈشۈرىمەنكى:

قايسى ئەل-يۇرت بولسۇن، قايسى تائىپىلەردىن كەلگەن بولسۇن، قايسى تىلدا سۆزلىشىدىغانلار بولسۇن، شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارنىڭ خۇداسىغا قارا چاپلايدىكەن، پۈتۈن تېنى قىيما-قىيما قىلىنسۇن، ۋەيلەرى ھاجەتخانىغا ئايلاندۇرۇلسۇن! چۈنكى يۇنداق قۇتقۇزالايدىغان باشقا ئىلاھ يوق. **30** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگو ئۆچەيلەنتى قوستۇرۇپ، بابىل تۆلكىسىدە يۇقىرى مەنسەپكە تەينىلىدى.

4 «مەنكى پادىشاھ نېبوقادنەسساردىن يەر يۈزىدىكى ھەر بىر ئەل-يۇرتقا، ھەرقايسى تائىپىلە رگە، ھەرخىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋملارغا ئامان-ئېسەنلىك ئېشىپ-تېشىپ تۇرغاي! **2** ھەممىدىن ئالىي خۇدا ماگا كۆرسەتكەن ئالامەتلەرنى ۋە كارامەتلەرنى جاكارلاشنى لايىق تاپتىم. **3** ئۇنىڭ كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلىرى نېمىدېگەن ئۇلۇغ! ئۇنىڭ كارامەتلىرى نېمىدېگەن قالتىس! ئۇنىڭ پادىشاھلىقى پۈتمەس-تۈگەمەستۇر، ئۇنىڭ ھاكىملىقى دەۋردىن-دەۋرگىچە داۋاملىشىدۇ! **4** مەنكى نېبوقادنەسار ئۆيۈمدە بخارامان ئولتۇرغىنىمدا، ئوردامدا باياشات تۇرمۇش كۆچۈرۈۋاتقىنىمدا، **5** مېنى ئىنتايىن قورقىتىۋەتكەن بىر چۈشنى كۆردۈم، ئورنۇمدا ياتقىنىمدا بېشىمدىكى ئۆيلار ۋە كاللامدىكى غايىبانە ئالامەتلەر مېنى ئالاقزادە قىلدى. **6** بابىلدىكى بارلىق دانىشمەنلەرنى ئالدىمغا چاقىرتىشقا پەرمان بېرىپ، ئۇلارنىڭ چۈشۈمگە تەبىر بېرىشنى ئېيتۇدىم. **7** شۇنىڭ بىلەن بارلىق رەمچى-پالچى، پىر-ئۆستاز، كالدىيلەر ۋە مۇنەججىملار كېلىشتى. مەن چۈشۈمنى ئېيتىپ بەردىم، لېكىن ئۇلار ماگا تەبىرنى بېرەلمىدى. **8** لېكىن ئاخىردا دانىيال كىردى (ئۇنىڭ يەنە بىر ئىسمى بەلتەشاسار بولۇپ، مېنىڭ ئىلاھىمنىڭ نامىغا ئاساسەن قويۇلغان). مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى ئۇنىڭدا ئىكەن. مەن چۈشۈمنى ئېيتىپ، ئۇنىڭغا: **9** ـ ئەي پالچىلارنىڭ باشلىقى بەلتەشاسار، مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى سەندە ئىكەنلىكىنى، ساڭا ھېچقانداق سىر تەس كەلمەيدىغانلىقىنى بىلدىم، شۇڭا مېنىڭ كۆرگەن چۈشۈمدىكى غايىبانە ئالامەتلەرنى چۈشەندۈرگەيسەن، شۇنداقلا ئۇنىڭغا تەبىر بە رگەيسەن، ـ دېدىم. **10** ـ مەن ئورنۇمدا ياتقىنىمدا كاللامدا مۇنداق غايىبانە ئالامەتلەرنى كۆردۈم: مانا، يەر يۈزىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر تۈپ دەرەخ بار ئىكەن، ئۇ تولىمۇ ئېگىزمىش. **11** ئۇ بارغانسېرى چوڭ ھەم مەزمۇت تۇسۇپ، ئاسمانغا تاقىشىپتۇ، ئۇ دۇنياىنىڭ چەتلىرىگىمۇ كۆرۈنىدىكەن. **12** ئۇنىڭ يوپۇرماقلىرى چىرايلىق، مېۋىسى ئىنتايىن مول ئىكەن. ئۇنىڭدا يۇتكۈل دۇنياغا يەتكۈدەك ئوزۇق بار ئىكەن. ئۇنىڭ ئاستىدا دالادىكى ھايۋانلار سايىداشىدىكەن، شاخلىرىدا ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ماكان قىلىدىكەن؛ مېۋىسىدن بارلىق ئەت ئىگىلىرىمۇ ئوزۇقلىنىدىكەن. **13** ئورنۇمدا ياتىپ، كاللامدا كۆرگەن غايىبانە ئالامەتلەرنى كۆرۈۋاتىمەن، مانا، ئاسماندىن بىر كۆزەتچى مۇئەككەل، يەنى مۇقەددەس بىر پەرىشتە چۈشۈپ، **14** مۇنداق جاكارلىدى:- «دەرەختنى كېسىپ، شاخلىرىنى قىرقىپ، يوپۇرماقلىرىنى ۋە مېۋىلىرىنى قېقىپ چۈشۈرۈپ چېچىۋېتىڭلار. دەرەخ تۈۋىدىكى ياۋايى ھايۋانلار ئۇنىڭدىن يىراقلاشسۇن، ئۇنىڭ شاخلىرىدىكى قۇشلار تېزىپ كەتسۇن. **15** يەردە پەقەت كۆتۈكىنلا يىلتىزى بىلەن، مىس ۋە تۇمۇر بىلەن چەمبەرلەپ، يۇمران ئوت-چۆپلەر بىلەن دالادا قالدۇرۇڭلار. ئۇ ئاسماندىكى شەبنەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ تۇرسۇن. ئۇنىڭ ئىنسىسى ئوت-چۆپ يەيدىغان ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە دالادا قالدۇرۇلسۇن! چۈنكى يۇنداق قۇتقۇزالايدىغان باشقا ئىلاھ يوق. **30** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگو ئۆچەيلەنتى قوستۇرۇپ، بابىل تۆلكىسىدە يۇقىرى مەنسەپكە تەينىلىدى.

4 «مەنكى پادىشاھ نېبوقادنەسساردىن يەر يۈزىدىكى ھەر بىر ئەل-يۇرتقا، ھەرقايسى تائىپىلە رگە، ھەرخىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋملارغا ئامان-ئېسەنلىك ئېشىپ-تېشىپ تۇرغاي! **2** ھەممىدىن ئالىي خۇدا ماگا كۆرسەتكەن ئالامەتلەرنى ۋە كارامەتلەرنى جاكارلاشنى لايىق تاپتىم. **3** ئۇنىڭ كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلىرى نېمىدېگەن ئۇلۇغ! ئۇنىڭ كارامەتلىرى نېمىدېگەن قالتىس! ئۇنىڭ پادىشاھلىقى پۈتمەس-تۈگەمەستۇر، ئۇنىڭ ھاكىملىقى دەۋردىن-دەۋرگىچە داۋاملىشىدۇ! **4** مەنكى نېبوقادنەسار ئۆيۈمدە بخارامان ئولتۇرغىنىمدا، ئوردامدا باياشات تۇرمۇش كۆچۈرۈۋاتقىنىمدا، **5** مېنى ئىنتايىن قورقىتىۋەتكەن بىر چۈشنى كۆردۈم، ئورنۇمدا ياتقىنىمدا بېشىمدىكى ئۆيلار ۋە كاللامدىكى غايىبانە ئالامەتلەر مېنى ئالاقزادە قىلدى. **6** بابىلدىكى بارلىق دانىشمەنلەرنى ئالدىمغا چاقىرتىشقا پەرمان بېرىپ، ئۇلارنىڭ چۈشۈمگە تەبىر بېرىشنى ئېيتۇدىم. **7** شۇنىڭ بىلەن بارلىق رەمچى-پالچى، پىر-ئۆستاز، كالدىيلەر ۋە مۇنەججىملار كېلىشتى. مەن چۈشۈمنى ئېيتىپ بەردىم، لېكىن ئۇلار ماگا تەبىرنى بېرەلمىدى. **8** لېكىن ئاخىردا دانىيال كىردى (ئۇنىڭ يەنە بىر ئىسمى بەلتەشاسار بولۇپ، مېنىڭ ئىلاھىمنىڭ نامىغا ئاساسەن قويۇلغان). مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى ئۇنىڭدا ئىكەن. مەن چۈشۈمنى ئېيتىپ، ئۇنىڭغا: **9** ـ ئەي پالچىلارنىڭ باشلىقى بەلتەشاسار، مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى سەندە ئىكەنلىكىنى، ساڭا ھېچقانداق سىر تەس كەلمەيدىغانلىقىنى بىلدىم، شۇڭا مېنىڭ كۆرگەن چۈشۈمدىكى غايىبانە ئالامەتلەرنى چۈشەندۈرگەيسەن، شۇنداقلا ئۇنىڭغا تەبىر بە رگەيسەن، ـ دېدىم. **10** ـ مەن ئورنۇمدا ياتقىنىمدا كاللامدا مۇنداق غايىبانە ئالامەتلەرنى كۆردۈم: مانا، يەر يۈزىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر تۈپ دەرەخ بار ئىكەن، ئۇ تولىمۇ ئېگىزمىش. **11** ئۇ بارغانسېرى چوڭ ھەم مەزمۇت تۇسۇپ، ئاسمانغا تاقىشىپتۇ، ئۇ دۇنياىنىڭ چەتلىرىگىمۇ كۆرۈنىدىكەن. **12** ئۇنىڭ يوپۇرماقلىرى چىرايلىق، مېۋىسى ئىنتايىن مول ئىكەن. ئۇنىڭدا يۇتكۈل دۇنياغا يەتكۈدەك ئوزۇق بار ئىكەن. ئۇنىڭ ئاستىدا دالادىكى ھايۋانلار سايىداشىدىكەن، شاخلىرىدا ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ماكان قىلىدىكەن؛ مېۋىسىدن بارلىق ئەت ئىگىلىرىمۇ ئوزۇقلىنىدىكەن. **13** ئورنۇمدا ياتىپ، كاللامدا كۆرگەن غايىبانە ئالامەتلەرنى كۆرۈۋاتىمەن، مانا، ئاسماندىن بىر كۆزەتچى مۇئەككەل، يەنى مۇقەددەس بىر پەرىشتە چۈشۈپ، **14** مۇنداق جاكارلىدى:- «دەرەختنى كېسىپ، شاخلىرىنى قىرقىپ، يوپۇرماقلىرىنى ۋە مېۋىلىرىنى قېقىپ چۈشۈرۈپ چېچىۋېتىڭلار. دەرەخ تۈۋىدىكى ياۋايى ھايۋانلار ئۇنىڭدىن يىراقلاشسۇن، ئۇنىڭ شاخلىرىدىكى قۇشلار تېزىپ كەتسۇن. **15** يەردە پەقەت كۆتۈكىنلا يىلتىزى بىلەن، مىس ۋە تۇمۇر بىلەن چەمبەرلەپ، يۇمران ئوت-چۆپلەر بىلەن بىللە دالادا قالدۇرۇڭلار. ئۇ ئاسماندىكى شەبنەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ تۇرسۇن. ئۇنىڭ ئىنسىسى ئوت-چۆپ يەيدىغان ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە بولسۇن. **16** ئادەمىي ئەقلىدىن مەھرۇم قىلىنىپ، ئۇنىڭغا ياۋايى ھايۋانلارنىڭ ئەقلى بېرىلسۇن، شۇنداقلا شۇ ھالەتتە «يەتتە ۋاقىت» تۇرسۇن. **17** دۇنياىدىكى جان ئىگىلىرى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئىنسانلارنىڭ پادىشاھلىقىنىڭ ھەممىسىنى ئىدارە قىلىدىغانلىقى، شۇنداقلا ئۇنىڭ پادىشاھلىق ھوقۇقىنى تۇرنى تاللىغان كىشى (مەيلى ئۇ ھېچنېمىگە ئەرزىمەس ئادەم بولسىمۇ) گە بېرىدىغانلىقىنى بىلسۇن دەپ، بۇ ھۆكۈم قارىغۇچى مۇئەككەللەرنىڭ پەرمانى بىلەن، يەنى مۇقەددەس پەرىشتىلەرنىڭ قارار ئېيتۇقى بىلەن بەلگىلەنگەندۇر». **18** ـ مەن پادىشاھ نېبوغادنەسار مانا شۇنداق چۈشنى كۆردۈم. ئەي ۋە بەلتەشاسار، چۈشۈمگە تەبىر بە رگەيسەن. پادىشاھلىقىمدىكى دانىشمەنلەر ئىچىدە مەن ئۇچۇن يۇنۇكتا تەبىر بېرەلەيدىغان بىرمۇ ئادەم چىقمىدى. لېكىن سەن تەبىر بېرەلەيسەن، چۈنكى ئەڭ مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى سەندە ئىكەن. **19** شۇنىڭ بىلەن بەلتەشاسار دەپمۇ ئاتالغان دانىيال بىر ھازا ھەيرانلىقتا ئالاقزادە بولدى ۋە چۈش توغرىسىدا ئويلاپ تولىمۇ بىئارام بولدى. پادىشاھ:- ـ ئەي بەلتەشاسار، بۇ چۈش ۋە ئۇنىڭ تەبىرى سېنى ئالاقزادە قىلمىسۇن، ـ دېدى. بەلتەشاسار جاۋابەن:- ـ ئى ئىلىلىرى، بۇ چۈش سىلىدىن نەپرەتلەنگەنلە رگە بولسۇن، ئۇنىڭ تەبىرى ئۆزلىرىگە ئەمەس، دۇشمەنلىرىگە چۈشكەي! **20** بارغانسېرى ئۆسۈپ مەزمۇت بولغان، ئېگىزلىكى ئاسمانغا تاقىشىدىغان، پۈتكۈل دۇنياغا كۆرۈنىدىغان، يوپۇرماقلىرى چىرايلىق، مېۋىسى ئىنتايىن مول بولغان، پۈتكۈل دۇنياغا يەتكۈدەك ئوزۇق بولىدىغان، سايىسىدا ياۋايى ھايۋانلار تۇرىدىغان، شاخلىرىدا ئۇچار قۇشلار ماكان قىلىدىغان دەرەخ بولسا، يەنى سەن كۆز رگەن دەرەخ ـ دەل ئۆزلىرىدۇر، ئى ئىلىلىرى! ـ چۈنكى سىلى چوڭ ۋە مەزمۇت ئۆستىلا؛ سىلىنىڭ ھەيۋەتلىرى ئېشىپ پەلەككە يەتتى، ھۆكۈمرانلىقلىرى يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگە يېتىپ باردى. **22** ـ چۈنكى سىلى چوڭ ۋە مەزمۇت ئۆستىلا، سىلىنىڭ ھەيۋەتلىرى ئېشىپ پەلەككە يەتتى؛ھۆكۈمرانلىقلىرى يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگە يېتىپ باردى. **23** ئىلىلىرى قاراپ تۇرغان ۋاقىتلىردا ئاسماندىن بىر قارىغۇچى، يەنى بىر مۇقەددەس پەرىشتە چۈشۈپ: «بۇ دەرەختنى كېسىپ، خاراب قىلىڭلار. ھالبۇنۇكى، يەردە كۆتۈكىنلا يىلتىزى بىلەن قالدۇرۇڭلار، مىس ۋە تۇمۇر بىلەن چەمبەرلەپ، يۇمران ئوت-چۆپلەر بىلەن بىللە دالادا قالدۇرۇڭلار. ئۇ ئاسماندىكى شەبنەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ تۇرسۇن. «يەتتە ۋاقىت» بېشىدىن ئۆتكىچە ئۇنىڭ ئىنسىسى ئوت-چۆپ يەيدىغان ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە بولسۇن، ـ دەپتۇ. **24** ـ ئى ئىلىلىرى، چۈشلىرىنىڭ مەنىسى مانا شۇ ـ بۇلار بولسا ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ پەرمانى بىلەن خوجام پادىشاھنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان ئىشلار ـ **25** ئۇزلىرى كىشىلەر ئارىسىدىن ھەيدەپتىلىپ، ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە ياشايدىلا، كاللاردەك ئوت-چۆپ بىلەن ئوزۇقلاندۇرۇلىدىلا، دالادا ئاسماندىكى شەبنەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ تۇرىدىلا. تاكى سىلى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ پۈتكۈل ئىنسان پادىشاھلىقىنى ئىدارە قىلىدىغانلىقىنى ۋە ئۇنىڭ ھوقۇقىنى ئۆزى تاللىغان ھەرقانداق كىشىگە بېرىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتكۈچە، يەنە ئۇ ۋاقىت باشلىرىدىن ئۆتىدۇ. **26** «دەرەختنىڭ كۆتۈكىنى يىلتىزى بىلەن يەردە قالدۇرۇڭلار» دەپ ئېيرۇلغانىكەن، ئۇزلىرى ئەرشلەرنىڭ ھەممىنى ئىدارە قىلىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتكەندىن كېيىن پادىشاھلىقلىرى ئۆزلىرىگە قايتۇرۇلىدۇ. **27** شۇڭا ئى ئىلىلىرى، مېنىڭ نەسىھىتىم سىلگە لايىق كۆرۈلگەيدۇ، گۇناھلىرىدىن قول ئۈ زگەيلا، ئىشتا ھەققانىي بولغايلا، قەبىھلىكلىرىدىن توختاپ كەمبەغەللە رگە رەھىمدىللىك قىلغايلا. شۇنداق قىلغاندىلا بەلكىم داۋاملىق گۈلدەپ ياشنىمامىدىلا؟ **28** بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى پادىشاھ نېبوقادنەسارنىڭ بېشىغا چۈشتى. **29** ئون ئىككى ئايدىن كېيىن، ئۇ بابىلدىكى پادىشاھلىق ئوردىسىنىڭ ئۈگزىسىدە سەيلە قىلىۋېتىپ: **30** ـ قارا گلار، مەن ئۆز ئىزىتم ۋە شان-شۆھرىتىم ناماياں قىلىنسۇن دەپ، شاھانە ئوردامنىڭ جايلىشىشى ئۈچۈن زور كۆچۈرم بىلەن ياسىغان ھەيۋەتلىك بابىل شەھىرى مۇشۇ ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. **31** ئۇنىڭ سۆزى ئاغزىدىن تېخى تۈگۈزۈلمەيلا، ئاسماندىن بىر ئاۋاز چۈشۈپ: ـ ئەي پادىشاھ نېبوقادنەسار، بۇ سۆز ساڭا كەلدى: پادىشاھلىق سەندىن ئېلىندى. **32** سەن كىشىلەر ئارىسىدىن ھەيدەپتىلىپ، ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە ماكان قىلىسەن ۋە كاللاردەك ئوت-چۆپ يەيسەن؛ سەن ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئىنسان پادىشاھلىقىنى ئىدارە قىلىدىغانلىقىنى ۋە ئۇنىڭ ھوقۇقىنى ئۆزى تاللىغان ھەرقانداق كىشىگە تۇتقۇزىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتكۈچە يەتە ۋاقىت بېشىڭدىن ئۆتۈپ كېتىدۇ ـ دېيىلدى. **33** بۇ سۆز نېبوقادنەسارىدا شۇئان ئەمەلگە ئاشتى. ئۇ كىشىلەر ئارىسىدىن ھەيدەپتىلىپ، كاللاردەك ئوت-چۆپ يەپ، تېنى شەبنەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ كەتتى. ئۇنىڭ چاچلىرى بۇركۈتنىڭ يېلىرىدەك، تىرناقلىرى قۇشنىڭ تىرناقلىرىدەك تۇسۇپ كەتتى. **34** ئەمدى شۇ كۈنلەر توشقاندا، مەن نېبوقادنەسار ئاسمانغا كۆز تىكىپ قارىۋىدىم، ئەقىل-ھوشۇم ئەسلىگە كەلدى. مەن ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا ھەمدۇسانا ئېيتىپ، مەڭگۈ ھايات تۇرغۇچىنى مەدھىيىلەپ، ھۆرمەت ئېيلىدىم. ئۇنىڭ ھاكىملىقى مەڭگۈلۈك ھاكىملىقتۇر، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىدۇر. **35** ئۇنىڭ ئالدىدا يەر يۈزىدىكى بارلىق ئىنسانلار ھېچنېمە ھېسابلانمايدۇ؛ ئەرشتىكى قوشۇنلار ۋە زېمىندىكى ئىنسانلار ئارىسىدا ئۇ نېمە قىلىشنى خالىسا شۇنى قىلىدۇ؛ ئۇنىڭ قولىنى كىم توسالىسۇن يا كى ئۇنىڭدىن «نېمە قىلىسەن؟» دەپ سوراشقا جۈرئەت قىلالىسۇن؟ **36** شۇئانلا ئەقىل-ھوشۇم ئەسلىگە كەلدى، پادىشاھلىقىمنىڭ شان-شەرىپى، ئىززىتىم، پادىشاھلىق ھەيۋەمۇ ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. مەسلىھەتچى ۋەزىرلىرىم ۋە ئەمىر-ئېسىلزادىلىرىم مېنى ئىزدەپ كەلدى. پادىشاھلىقىم مۇستەھكەملەندى، بۇرۇنقىدىمۇ زور ھەيۋىگە يېگىباشتىن ئىگە بولدۇم. **37** ئەمدى مەنكى نېبوقادنەسار ئەرشتىكى پادىشاھقا ھەمدۇسانا ئوقۇيەمەن، ئۇنى تېخىمۇ ئۈلۈغلايمەن ۋە ئۇنى ئىززىتلەيمەن:- ـ ئۇنىڭ قىلغانلىرى ھەقتۇر، ئۇنىڭ يوللىرى توغرىدۇر؛ ئۇنىڭ تەكەببۇرلۇق يولىدا ماڭغانلارنىڭ ھەيۋىسىنى چۈشۈرۈش قۇدرىتى باردۇر!».

5 بىر كۈنى پادىشاھ بەلشازار ئەمىر-ئېسىلزادىلەردىن مىڭ كىشىنى تەكلىپ قىلىپ كاتتا زىياپەت بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىدا شاراب ئىچىپ، ئەيش-ئىشرەت كەيپىنى سۈردى. **2** پادىشاھ بەلشازار شارابنى تېتىپ كۆرۈپ، ئۆزى، ئەمىر-ئېسىلزادىلىرى، ئۆز خوتۇن-كېنىزەكلىرىنىڭ شارابنى ئاتىسى نېبوقادنەسار يېرۇسالېمدىكى مۇقەددەس ئىبادەتخانىدىن ئوللىغا ئالغان ئالتۇن-كۈمۈشتىن ياسالغان جام-قاچلاردا ئىچىشكە، شۇ جام-قاچلارنى ئېلىپ چىقىشنى بۇيرۇدى.

3 [نه ۋەرلەر] دەرھال بىرىپ خۇدانىڭ پىروسالېمدىكى مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدىن ئېلىپ كېلىنگەن ئالتۇن جام-قاچىلارنى ئېلىپ چىقتى، پادىشاھنىڭ تۆرىنى، ئەمىر-ئېسىلزادىلىرى، ئۇنىڭ خوتۇنلىرى ۋە كېنىزە كىلىرى تۆلارىدا شاراب ئىچتى. **4** تۆلار شاراب ئىچىكەچ، ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، تۆمۈر، ياغاچ ۋە تاشلاردىن ياسالغان بۇتلارنى مەدھىيىلەيلە. ھالبۇنۇك، سىلىنىڭ نەپەسلىرىنى تۆز قولىدا تۇتقان ۋە سىلىنىڭ بارلىق ھەركەتلىرىنى تۆز تىلىكىدە تۇتقان خۇدانى تۆلۈغلىمىدىلا. **24** شۇڭا، خۇدا بۇ قولنىڭ كېتىرۈلگەن قىسمىنى ئەۋەتىپ بۇ خەتنى يازدۇردى. **25** بۇ خەتنىڭ: «مىنې، مىنې، تە كەل، ۋېپارسىن» دېگەندىن ئىبارەت. **26** بۇنىڭ چۈشىنىدۇرۇلۇشى: ـ «مىنې» ـ خۇدا سىلىنىڭ پادىشاھلىقلىرىنىڭ ھېسابىنى قىلىپ، ئۇنى ئاياغلاشتۇردى. **27** «تە كەل» ـ سىلى تارازىدا تارتىلۇدىلا، كەم چىقتىلا. **28** «پەرەس» ـ پادىشاھلىقلىرى پارچىلىنىپ، مېدىئالىقلار بىلەن پارسلارغا تەۋە قىلىندى. **29** شۇنىڭ بىلەن بەلشازار دەرھال نە ۋەرلىرىگە ئەمر قىلىۋىدى، تۆلار دانىيالغا سۈسۈن رەنگلىك تونى كىيدۈرۈپ، يېنىغا ئالتۇن زەنجىرنى ئېسىپ قويدى، تۆ تۇ تورغرۇلۇق: «پادىشاھلىق ئۈچىدە تۇچىنچى دەرىجىلىك مەرتىۋىگە ئىگە بولسۇن» دەپ جاكارلىدى. **30** شۇ كېچە كالدىيلەرنىڭ پادىشاھى بەلشازار تۆلتۇرۇلدى. **31** پادىشاھلىق بولسا مېدىئالىق دارىئۇسنىڭ قولىغا ئوتتى. تۆ تەخمىنەن ئالتمىش ئىككى ياشتا ئىدى.

6

پادىشاھ دارىئۇس پۈتۈن پادىشاھلىقنى ئىدارە قىلىش ئۈچۈن بىر يۈز يىگىرمە ۋەزىرنى ھەرقايسى يۇرتلارنى باشقۇرۇشقا تەينىلەشنى مۇۋاپىق كۆردى. **2** يۇنىكۈن باشتا ئۇ بۇ ۋەزىرلەرنى نازارەت قىلىپ، بۇ ۋەزىرلەرنىڭ ھېسابىنى ئېلىش، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ ھوقۇق-مەنپەئەتى زىيانغا ئۇچرىمىسۇن دەپ دانىيال ۋە باشقا ئىككى كىشىنى نازارەتچىلىككە تەينىلىدى. **3** دانىيالدا ئالاھىدە بىر روھىي خۇسۇسىيەت بار بولغاچقا، ئۇ باشقا نازارەتچىلەردىن ۋە ۋەزىرلەردىن ئىقتىدارلىق چىقتى. شۇڭا پادىشاھ ئۇنى پۈتكۈل پادىشاھلىقنى ئىدارە قىلىشقا تەينىلىمەكچى بولدى. **4** شۇنىڭ بىلەن باشقا نازارەتچى ۋە ۋەزىرلەر ئۇنىڭ پادىشاھلىقتىكى مەمۇرىي ئىشلىرىدىن سەۋەنلىك ئىزدىدى. لېكىن تۆلار ئەرز قىلغۇدەك ھېچقانداق باھانە-سەۋەب يا كى سەۋەنلىك تاپالمىدى. چۈنكى دانىيال دىيانەتلىك ۋە ئىشەنچلىك بولۇپ، ئۇنىڭدىن قىلىچە كەمچىلىك يا كى سەۋەنلىك چىقىرالمىغانىدى. **5** شۇڭا شۇ ئادەملەر تۆزۈتارا: ـ دانىيالنىڭ خۇداسىنىڭ قانۇنىغا مۇناسىۋەتلىك ئىشلىرىدىن باشقا، ئۇنىڭدىن تە يىلىگۈدەك ھېچقانداق باھانە تاپالمايمىز، ـ دېيىشتى. **6** شۇڭا تۆلار تۆزۈتارا تىل بىركىتۈرۈپ پادىشاھنىڭ ئالدىغا كىرىپ: ـ پادىشاھ دارىئۇس ئالىيلىرى مەڭگۈ ياشىغايلا!

7 ئالىيلىرىنىڭ پادىشاھلىقلىرىدىكى بارلىق نازارەتچى، ۋالىي، ۋەزىر، مەسلىھەتچى، ھاكىم ۋە ئەمەلدارلار بىرلىكتە مەسلىھەتلەشتۈق؛ ھەرقانداق كىشى ئوتتۇز كۈن ئىچىدە ھەرقانداق تىلاھقا ھەرقانداق دۇئا-تىلاۋەت قىلىشقا ۋە يا كى ھەرقانداق كىشىدىن بىر نەرسە تىلەشكە رۇخسەت بولمىسۇن، ئۇ ئالىيلىرى، پەقەت سىلدىنلا تىلىشى رۇخسەت بولسۇن دېگەن شاھانە يارلىقنىڭ چۈشۈرۈلۈشىنى لايىق كۆردۇق. بۇ يەرمان قەتئي بولسۇن، كىمكى بۇ پەرمانغا خىلاپلىق قىلسا، تۆ شىرلار ئۆزۈكىرىگە تاشلانسۇن! **8** ئەمدى، ئۇ ئالىيلىرى بۇ پەرمانىنى بېكىتىپ چۈشۈز رگەيلا، ئۇنىڭ تۆز ئۆزىرتلىمەسلىكى ئۈچۈن يارلىقنامىگە ئىمزا قويغايلا، چۈنكى مېدىئا ۋە پارس قانۇنى ۋېچە، پەرمان چىقىرلىشى بىلەنلا تۆز ئۆزىرتىشكە بولمايدۇ، ـ دېدى. **9** شۇنىڭ بىلەن دارىئۇس پەرمانى بېكىتىپ يارلىقنامىنا قول قويدى. **10** دانىيال بۇ يارلىقنامىگە ئىمزا قويۇلغانلىقنى ئاڭلاپ، ئۆيىگە قايتتى. ئۇنىڭ ئۆينىڭ ئۈگزىسىدە بىر بالىخانا بولۇپ، دېرىزىسى يېروسالېمغا قارايدىغان بولۇپ، ئوچۇق تۇراتتى. ئۇ ئادەتتە ۋېچە دېرىزىنىڭ ئالدىدا تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ، ھەر كۈنى ئۈچ قېتىم خۇداغا دۇئا-تىلاۋەت قىلىپ شۈكۈر ئېيتاتتى. **11** لېكىن ھىلىقى ئادەملەر بىللە كېلىپ دانىيالنىڭ خۇداغا دۇئا ۋە تىلاۋەت قىلىۋاتقىنىنى كۆردى. **12** ئاندىن تۆلار بىرلىكتە پادىشاھنىڭ ئالدىغا بىرىپ پەرمان توغرىسىدا گەپ ئېچىپ: ـ ئۇ ئالىيلىرى، تۆزلىرى: ئوتتۇز كۈن ئىچىدە تۆزلىرىدىن باشقا ھەرقانداق تىلاھدىن يا كى ھەرقانداق ئىنسانىدىن بىرەر نېمىنى تىلىگەن ھەرقانداق كىشى شىرلار ئۆزۈكىرىگە تاشلانسۇن، دېگەن بىر پەرمانغا ئىمزا قويغان ئەمەسمۇ؟ ـ دەپ سوردى. پادىشاھ: ـ دەرۋەقە شۇنداق قىلدىم، مېدىئا ۋە پارس قانۇنى ۋېچە پەرمانى تۆ زگەرتكىلى بولمايدۇ، ـ دېدى. **13** ئاندىن تۆلار پادىشاھقا جاۋابەن: ـ يەھۇدادىن ئەسىر ئېلىپ كېلىنگەن كىشىلەردىن ھىلىقى دانىيال، ئۇ ئالىيلىرى، سىلىنى ۋە سىلى ئىمزا قويغان پەرمانىنى كۆز زگە ئالمايدۇ، بەلكى ھەر كۈندە ئۈچ قېتىم تۆز دۇئا-تىلاۋىتىنى قىلىۋاتىدۇ، ـ دېيىشتى. **14** بۇنى ئاڭلىغان پادىشاھ تۆز-تۆزىگە كايىپ، كۆڭۈل قويۇپ دانىيالنى قۇتقۇشۇشقا ئامال تاپماقچى بولۇپ، تۆ كۈن پاتقۇچە ھەرخىل قۇتقۇزۇش ئامالى ئۈستىدە ئىزدىنىپ يۈردى. **15** لېكىن ئاخىردا تۆ كىشىلەر يەنە تۆزۈتارا تىل بىركىتۈرۈپ پادىشاھنىڭ ئالدىغا جەم بولۇپ ئۇنىڭغا: ـ ئۇ ئالىيلىرى، تۆزلىرىگە مەلۇمكى، مېدىئالار ۋە پارسلارنىڭ قانۇنى دەل شۇكى، پادىشاھنىڭ بېكىتكەن ھەرقانداق قارارى يا كى پەرمانىنى

تۆ زگەرتىشكە بولمايدۇ، ـ دېيشتى. 16 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھنىڭ ئەمر قىلىشى بىلەن دانىيال تۆتۈپ كېلىنىپ، شىرلار ئۇۋىگىكورىگە تاشلاندى. پادىشاھ دانىيالغا: ـ سەن تۇزۇلدۇرمەي ئىبادەت قىلىدىغان خۇدايىڭ سېنى قۇتقۇزۇالدۇ! ـ دېدى. 17 بىر تاش ئېلىنىپ، ئۇۋىگىكورىنىڭ ئاغزى تۆتىنىڭ بىلەن ئېتىلدى، دانىيالنىڭ ئىشلىرىغا ھېچكىم ئارىلاشمىسۇن دەپ تۇنى پادىشاھ تۆز مۆھۈرى ۋە تۆتىنىڭ ئەمىر-ئەمەلدارلىرىنىڭ مۆھۈرلىرى بىلەن مۆھۈرلىدى. 18 ئاندىن پادىشاھ ئوردىغا قايتىپ كېلىپ كېچىنى روزا تۇتۇپ تۇتكۇزدى، تۇرنىڭ توقال-كېنىزە كلىرىدىن ھېچقايسىسىنى تۇز يېنىغا كەلتۈرمىدى، تۇ كېچىچە تۇخلىيالمىدى. 19 تاڭ ئېتىشى بىلەنلا پادىشاھ ئوردىندىن تۇرۇپ، ئالدراپ شىرلار ئۇۋىگىكورىگە باردى. 20 پادىشاھ ئۇۋىگىكو رگە يېقىنلىشىپ ئازابلانغان ھالدا دانىيالنى چاقىرىپ: ـ ئەي دانىيال، مەگگىز ھايات خۇدانىڭ قۇلى، سەن تۇزۇلەپس ئىبادەت قىلىدىغان خۇدايىڭ سېنى شىرلاردىن قۇتقۇزۇالمىدىمۇ؟ ـ دەپ تۇۋلىدى. 21 دانىيال جاۋابەن: ـ ئى ئالىيلىرى، مەگگىز ياشىغايلا! 22 خۇدايىمنىڭ پەرشتىسىنى ئەۋەتىپ شىرلارنىڭ ئاغزىنى يۇمدۇرۇشنى بىلەن تۇلار ماگا ھېچ زىيان-زەخمەت يەتكۈزەلمىدى، چۈنكى تۇ مەندىن ھېچقانداق ئەيىب كۆرمىدى. ئالىيلىرىنىڭ ئالدىدىمۇ مەن ھېچقانداق زىيان يەتكۈزگۈدەك ئىش قىلمىدىم، ـ دېدى. 23 يۇنى ئاگلاپ پادىشاھ ئىنتايىن خۇشال بولۇپ، ئادەملىرىنى دانىيالنى ئۇۋىگىكوردىن ئېلىپ چىقىشنى بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن تۇلار دانىيالنى ئۇۋىگىكوردىن ئېلىپ چىقتى. تۇنىڭدىن قىلچە زىيدە-زەخمەت تاپالمىدى، چۈنكى تۇ خۇداسىغا تايانغانىدى. 24 ئاندىن پادىشاھ بۇيرۇق چۈشۈردى، [نە ۋەكىلىرى] دانىيالنىڭ ئۆستىدىن شىكايەت قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى تۇتۇپ، تۇلارنى بالا-چاقىلىرى ۋە خوتۇنلىرى بىلەن قوشۇپ شىرلار ئۇۋىگىكورىگە تاشلۇەتتى. تۇلار ئۇۋىگىكور تېگىگە چۈشۈپ بولمايلا شىرلار ئېتىلىپ كېلىپ، تۇلارنىڭ ئۆستىخانلىرىنىمۇ چاياپ قىيما-چىيما قىلۇەتتى. 25 شۇ ئىشتىن كېيىن دارىئۇس پادىشاھ يەر يۈزىدە تۇروۋاتقان ھەرقايسى ئەل-يۇرت، ھەممە تائىپىلەر، ھەر تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋملارنىڭ ھەممىسگە مۇنداق پۈتۈك چۈشۈردى: ـ «ھەممىگىلارغا ئامانلىق ئېشىپ-تېشىپ تۇرغاي! 26 مەن تۇشىۋۇ يارلىقى چۈشۈرىمەنكى، پادىشاھلىقىمدىكى ھەربىر يۇرتتىكى پۇقرالار دانىيالنىڭ خۇداسى ئالدىدا تىترەپ قورقسۇن! ـ چۈنكى تۇ مەگگىز ھايات خۇداۋۇر، مەگگىز مۇئىمىدىكەم تۇ زگەرمەستۇر، تۇنىڭ پادىشاھلىقى ھالاك قىلىنماس، تۇنىڭ ھاكىمىيىتى ئەبەدىلئەبە دگىچە بولىدۇ. 27 تۇ بالا يېقازادىن قوغدايدۇ ۋە قۇتقۇزىدۇ، تۇ ئاسمانلاردىمۇ، يەر يۈزىدىمۇ ئالامەت- كارامەتلەرنى يارىتىدۇ، تۇ دانىيالنى شىرلارنىڭ چاڭگىللىدىن قۇتقۇزدى». 28 دانىيالنىڭ بولسا شۇ ئىشلاردىن كېيىن دارىئۇس ھۆكۈم سۈرگەن مەزگىلدە، شۇنداقلا پارس پادىشاھى قۇزەرش ھۆكۈم سۈرگەن ۋاقىتلاردا ئىشلىرى راۋاژان يۈرۈشتى.

7

بەلشازار بابىلغا پادىشاھ بولغان بىرىنچى يىلى دانىيال ئورندا يېتىپ چۈشىدە بىرىنچىچە غايىبانە ئالامەتلەرنى كۆردى. تۇ چۈشىدە كۆرگەنلىرىنى مۇنداق يەكۈنلەپ خاتىرىلىۋالدى: ـ 2 كېچىدە كۆرگەن غايىبانە كۆرۈنۈشتە مەنكى دانىيال شۇنى كۆردۇمكى، ئاسمانىنىڭ تۆت تەرىپىدىن شامال چىقىپ، «تۇلۇغ دېڭىز» يۈزىگە ئۇرۇلماقتا ئىدى. 3 دېڭىزدىن شەكىللىرى بىر-بىرىگە ئوخشىمايدىغان تۆت زور مەخلۇق چىقتى. 4 بىرىنچى مەخلۇق شىرغا ئوخشايتتى، لېكىن بۇركۈتنىڭ قانىتى بار ئىدى. مەن تۇنىڭغا قاراپ تۇرغىنىمدا، قاناتلىرى يۇلۇندى، ئاندىن تۇ يەردىن كۆتۈرۈلۈپ، ئىككى پۇتى يەر گە دەسسىتىلىپ ئادەمدەك تۇرغۇزۇلۇپ، تۇنىڭغا ئىنسانىي بىر قەلب بېرىلدى. 5 مانا يەنە بىر مەخلۇق، يەنى ئىككىنچىسى ئېيىققا ئوخشايتتى. تۇنىڭ بىر تەرىپى ئىككىنچى بىر تەرىپىدىن ئېگىزلىتىلدى. تۇنىڭ چىشلىرى ئۈچ قوۋۇرغىنى چىشلەپ تۇراتتى، بىر ئاۋاز تۇنىڭغا: «ئورنۇڭدىن تۇر، گۆشنى يېيىشىڭچە يەۋال!» ـ دېدى. 6 قاراپ تۇرغىنىمدا، مانا يەنە بىر مەخلۇق پەيدا بولدى. تۇ يىلپىزغا ئوخشايتتى، دۇمبىسىدە قۇشنىڭكىدەك تۆت قانىتى بار ئىدى، تۇنىڭ بېشى تۆت ئىدى. تۇنىڭغا ھاكىملىق ھوقۇقى بېرىلدى. 7 تۇنىڭدىن كېيىن كېچىدىكى غايىبانە كۆرۈنۈشلەردە قاراپ تۇرغىنىمدا، مانا تۇتىنچى بىر مەخلۇق پەيدا بولدى. تۇ ئىنتايىن قورقۇنچلۇق، دەھشەتلىك ۋە ئاجايىب كۆچلۈك ئىدى. تۇ يوغان تۇمۇر چىشلىرى بىلەن ئوۋۇنى چاياپ ئېزىپ يۇتۇپ، قالدۇقىنى پۇتلىرى بىلەن دەسسەپ-چەيلەيتتى. تۇ ئالدىنقى بارلىق مەخلۇققا ئوخشىمايتتى، تۇنىڭ ئون مۇئىگىزى بار ئىدى. 8 مەن بۇ مۇئىگىزلەرنى كۆزىتىۋاتقىنىمدا، مانا مۇئىگىزلەرنىڭ تارىسىدن يەنە بىر كىچىك مۇئىگىز تۇسۇپ چىقتى. بۇ كىچىك مۇئىگىزنىڭ ئالدىدا ئىسىلدىكى مۇئىگىزلەردىن ئۈچى يۇلۇۋېتىلدى. بۇ كىچىك مۇئىگىزنىڭ ئادەمنىڭكىدەك كۆزى ۋە چوڭ سۆزلەيدىغان ئاغزى بار ئىدى. 9 مەن قاراپ تۇرغىنىمدا، تۇ يەر گە بىرىنچىچە تەختىنىڭ قويۇلغانلىقىنى كۆردۇم، تۇلارنىڭ بىرىدە، «ئەزەلدىن بار بولغۇچى» ئورۇن ئېلىپ ئولتۇرۇپتۇ. تۇنىڭ كىيىملىرى قاردەك ئاپئاق، چاچلىرى ئاپئاق قوزا يۇڭىدەك ئىدى. تۇنىڭ تەختى ئوت لاۋۇلداپ تۇرغان يالقۇنلار بولۇپ، لاۋۇلداپ كويۈۋاتقان ئوت چاقلىرىنىڭ ئۆستىدە ئىدى. 10 تۇنىڭ ئالدىدىن گويا راۋان ئېقىپ تۇرغان دەريادەك ئوت يالقۇنى لاۋۇلداپ ئېقىپ تۇراتتى، تۇنىڭ خىزمىتىدە تۇرغۇچىلار تۆمەن مىڭلىغان ئىدى، تۇنىڭ ئالدىدا تۆز مىليونلىغان ھازىر تۇرغۇچىلار بار ئىدى. سوراق باشلانغانلىقى جاكارلىنىپ، دەستۇرلار ئېچىلدى. 11 ھېلىقى كىچىك مۇئىگىزنىڭ يوغان گەپلەرنى قىلۇاتقان ئاۋازىنىڭ دىققىتىمىز شۇنىڭغا تارتىلىپ قاراپ تۇراتتىم. قاراپ تۇرغىنىمدا، تۇتىنچىي مەخلۇق ئۆلتۈرۈلۈپ، تۇنىڭ جەسىتى ھالاك قىلىنىپ، ئوتقا تاشلاپ كويدۇرۇلۇشكە تاپشۇرۇلدى. 12 قالغان ئۈچ مەخلۇق بولسا، ھاكىمىيىتىدىن مەھرۇم قىلىندى، لېكىن ئۇلارنىڭ ئۆمرى يەنە بىر مەزگىل ئۇزارتىلدى. 13 كېچىدىكى غايىبانە كۆرۈنۈشلەردە مانا، مەن گويا ئىنسان ئوغلىغا ئوخشاش بىر زاتنىڭ ئاسماندىكى بۇلۇتلار بىلەن كەلگىنىنى كۆردۇم. تۇ «ئەزەلدىن بار بولغۇچى»نىڭ يېنىغا بېرىپ، تۇنىڭ ئالدىغا ھازىر قىلىندى. 14 ھەر تىل-يۇرت، ھەر تائىپە، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋملار تۇنىڭ خىزمىتىدە بولسۇن دەپ، سەلتەنەت، شۆھرەت ۋە پادىشاھلىق ھوقۇقى تۇنىڭغا بېرىلدى. تۇنىڭ سەلتەنىتى مەگگىز سولاشماس سەلتەنەتتۇر، تۇنىڭ پادىشاھلىقى مەگگىز ھالاك قىلنماس. 15 مەنكى دانىيالنىڭ ۋۇجۇدۇم، دىل-روھىم بەك بىئارامىلىققا چۈمدى، كاللامدىكى غايىبانە ئالامەتلەر مېنى ئىنتايىن ئالاقزادە قىلدى. 16 مەن يېقىن تۇرغۇچىلاردىن بىرىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، بۇ غايىبانە ئالامەتلەرنىڭ ھەقىقىتى توغرۇلۇق سوردىم. تۇ ماگا تەبىر بېرىپ چۈشەندۈرۈپ مۇنداق دېدى: ـ 17 «بۇ تۆت زور مەخلۇق كەلگۈسىدە دۇنيادا باش كۆتۈرىدىغان تۆت پادىشاھنى كۆرسىتىدۇ. 18 لېكىن ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى پادىشاھلىق ھوقۇقىنى قوبۇل قىلىدۇ، تۇلار تۇنىڭغا مەگگىز شىگدارچىلىق قىلىدۇ، ئەبەدىلئەبە دگىچە شۇنداق بولىدۇ». 19 مەن ياشقا ئۈچ مەخلۇققا ئوخشىمايدىغان تۆتىنچى مەخلۇق، يەنى زور قورقۇنچلۇق، تۇمۇر چىشلىق، مىس تىرناقلىق، ئوۋۇنى چاياپ ئېزىپ يۇتۇپ، ئاندىن قالدۇقلىرىنى ئاياغلىرى بىلەن دەسسەپ-چەيلەيدىغان ھېلىقى مەخلۇق توغرىسىدىكى ھەققەتنى، 20 شۇنداقلا تۇنىڭ بېشىدىكى ئون مۇئىگىزنىڭ ۋە كېيىن تۇسۇپ چىققان كىچىك مۇئىگىز توغرىسىدىكى ھەققەتنى تېخىمۇ ئېنىق بىلمەكچى بولدۇم ـ تۇنىڭ، يەنى ھېلىقى كىچىكىنىڭ ئالدىدا ئەسلىدە بار بولغان ياشقا ئۈچ مۇئىگىز يۇلۇۋېتىلگەن، كۆزلىرى ۋە يوغان گەپ قىلىدىغان ئاغزى بار بولۇپ، ئەنە ياشقا مۇئىگىزلە رگە قارىغاندا تېخىمۇ ھەيۋەتلىك ئىدى. 21 قاراپ تۇرغىنىمدا، تۇ كىچىك مۇئىگىز خۇدانىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى بىلەن جەڭ قىلىپ ئۇلاردىن ئۈستۈنلۈككە ئىگە بولدى، 22 «ئەزەلدىن بار بولغۇچى» كەلگەندە، ھۆكۈم قىلىش ھوقۇقى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىگە بېرىلدى. شۇنىڭ بىلەن بېكىتىلگەن ۋاقىتنى كېلىپ، [خۇدانىڭ] مۇقەددەس بەندىلىرى پادىشاھلىق ھوقۇقىنى ئۆتەكۈزۈۋالدى. 23 [تەبىر بە رگۈچى] چۈشەندۈرۈپ يەنە مۇنداق دېدى: ـ «تۇتىنچىي مەخلۇق كەلگۈسى دۇنيادا باش كۆتۈرىدىغان تۆتىنچى بىر پادىشاھلىق بولۇپ، تۇ باشقا ھەرقانداق پادىشاھلىقلارغا ئوخشىمايدۇ. تۇ پۈتۈكۈل دۇنيانى يۇتۇپ، ئۇنى ئاياغ ئاستى قىلىپ، كۆزكۈم-تالقان قىلىدۇ. 24 ئون مۇئىگىز بولسا، بۇ پادىشاھلىقتىن چىقىدىغان ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان ئون پادىشاھنى كۆرسىتىدۇ. كېيىن يەنە بىر پادىشاھ مەيدانغا چىقىدۇ، تۇ ئىلگىرىكى پادىشاھلارغا ئوخشىمايدۇ، تۇ ئۈچ پادىشاھنى ئۆزىگە بويسۇندۇرىدۇ. 25 تۇ ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا قارشى كۆپۈرۈلۈق سۆزلەرنى قىلىدۇ ھەمدە ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىنى ھالسىزلاندۇرىدۇ. تۇ كالېندارنى، ھېيت-ئايەملەرنى ۋە مۇقەددەس قانۇنلارنى تۇ زگەرتۈۋېتىشنى قەستلەيدۇ. خۇدانىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى «ئۈچ يېرىم ۋاقىت» تۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىغا تاپشۇرۇلىدۇ. 26 ئاندىن خۇدانىڭ سوتى ئېچىلىدۇ، بۇنىڭ بىلەن تۇنىڭ ئىدارە قىلىش ھوقۇقى تارتۇۋېلىنىپ، مەگگىزلۈك ئۆزۈل-كېسىل يوقىتىلىدۇ. 27 لېكىن تۇنىڭ پادىشاھلىقىنىڭ ھوقۇقى، يەنى دۇنيادىكى ھەرقايسى پادىشاھلىقلارنىڭ سەلتەنىتى ۋە شۆھرىتى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىگە، يەنى خۇدانىڭ تۇز خەلقىگە تۇتۇكزۇلىدۇ. تۇنىڭ پادىشاھلىقى مەگگىز بىر پادىشاھلىقتۇر، دۇنيادىكى پۈتۈن ھۆكۈمدارلار تۇنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ تۇنىڭغا ئىتائەت قىلىدۇ». 28 بۇ ئىش مانا مۇشۇ يە رگىچە بولدى. مەنكى دانىيال، تۇز ئەيلىرىم تۇزۇمنى ئالاقزادە قىلدى، چىرايىم تاتىرىپ كەتتى. براق بۇ ئىشنى قەلبىمدە پۈكۈپ ساقلىدىم.

8

پادىشاھ بەلشازار تەختىگە ئولتۇرۇپ تۇنچىچى يىلى، مەنكى دانىيال ئىككىنچى بىر غايىبانە ئالامەتنى كۆردۇم. 2 غايىبانە كۆرۈنۈشتە، تۇزۇمنى ئېلام ئولكىسىدىكى شۇشان قەلئەسىدە كۆردۇم. كۆرۈنۈشتە مەن ئۇلاي چوڭ تۇسىنىكى ۋېيدا ئىدىم. 3 بىشىمنى كۆتۈرۈپ قارىسام،

ئىككى مۇڭگۈزى بار بىر قوچقارنىڭ چوڭ تۆستەكڭ ئالدىدا تۇرغانلىقىنى كۆردۈم. ئۇنىڭ مۇڭگۈزىنى ئېگىز بولۇپ، بىر مۇڭگۈز يەنە بىردىن ئېگىز ئىدى؛ ئېگىزرەك بولغان مۇڭگۈز يەنە بىرسىدن كېيىنرەك تۆسۈپ چىققانىدى. **4** مەن قوچقارنىڭ غەرب، شىمال ۋە جەنۇب تەرەپلە رگە تۆسۈۋاتقىنىنى كۆردۈم. ھېچقانداق ھايۋان ئۇنىڭغا تەڭ كېلەلەيتتى ۋە ھېچكىم ھېچكىمنى ئۇنىڭ چاڭگىلدىن قۇتقۇزالمايتتى. ئۇ نېمە قىلسىنى خالىسا، شۇنى قىلاتتى، بارغانسېرى ھەيۋەتلىك بولۇپ كېتىۋاتاتتى. **5** مەن بۇ توغرۇلۇق ئويلاۋاتاتتىم، مانا، غەرب تەرەپتىن بىر تېكە پۇتلىرى يە رگە تە گمىگەن ھالدا پۈتۈن جاھاننى كېزىپ يۈگۈرۈپ كەلدى. ئۇنىڭ ئىككى كۆزى ئارىسىغا كۆزۈنەرلىك چوڭ بىر مۇڭگۈز تۆسۈپ چىققانىدى. **6** ئۇ مەن دەسلەپ كۆ رگەن ھېلىقى تۆستەكڭ يېنىدا تۇرغان ئىككى مۇڭگۈزلۈك قوچقارغا قاراپ قەھرى بىلەن شىددەتلىك ئېتىلدى. **7** مەن ئۇنىڭ قوچقارغا يېقىن كېلىپ، غەزەپ بىلەن قوچقارنى تۆسۈپ ئىككى مۇڭگۈزىنى سۇندۇرۇۋەتكەنلىكىنى كۆردۈم. قوچقارنىڭ قارشىلىق كۆرسەتكۈدەك ماداری قالمىغانىدى، تېكە ئۇنى يە رگە يېقىتىپ، دەسسەپ-چەيلىدى، تېكىنىڭ چاڭگىلىدىن ئۇنى قۇتقۇزۇالمىدىغان ئادەم چىقمىدى. **8** تېكە بارغانسېرى ھەيۋەتلىك بولۇپ كەتتى؛ لېكىن ئۇ خېلى كۆچىيىپ بولغاندا، چوڭ مۇڭگۈزى سۇنۇپ چۈشۈپ، ئەسلىدىكى جايىدىن ئاسمانىدىكى تۆت شامالغا قاراپ تۆرىدىغان، كۆ زگە كۆرۈنەرلىك تۆت مۇڭگۈز تۆسۈپ چىقتى. **9** بۇ تۆت مۇڭگۈزنىڭ ئېچىدىكى بىردىن يەنە بىر مۇڭگۈز تۆسۈپ چىقتى. ئۇ كىچىك مۇڭگۈز تۆسۈپ ئىنتايىن ھەيۋەتلىك بولدى، جەنۇب، شەرق تەرەپلە رگە ۋە «گۈزەل زېمىن»غا قاراپ تەسىر كۆچىنى كېڭەيتتى. **10** ئۇ ئىنتايىن ھەيۋەتلىك بولۇپ، ھەتتا ساماۋىي قوشۇندىكىلە رگە ھۇجۇم قىلغۇدەك دەرىجىگە يەتتى، ساماۋىي قوشۇندىكىلەردىن ۋە يۇلتۇزلاردىن بىرمۇنچىسىنى يە رگە تاشلاپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە دەسسىدى **11** (ئۇ تولىمۇ مەغرۇرلىنىپ، ھەتتا ساماۋىي قوشۇننىڭ سەرداری بىلەن تەڭ بولماقچى بولۇپ، ئىبادەتخانىدا سەردارغا ئاتاپ كۆندىلىك قۇربانلىق سۈنۈشنى ئەمەلدىن قالدۇردى، ھەمدە سەردارنىڭ ئىبادەتخانىسىدىكى «مۇقەددەس جاي»نى ۋەيران قىلىۋەتتى. **12** ئاسىيلىق تۈپەيلىدىن خۇدانىڭ خەلقى ۋە كۆندىلىك قۇربانلىق چوڭ مۇڭگۈز رگە تاپشۇرۇلدى). ئۇ ھەققەتنى ئاياغ ئاستى قىلىدۇ؛ ئۇنىڭ بارلىق ئىشلىرى ناھايىتى ئوڭۇشلۇق بولدى. **13** كەيىندىن، بىر مۇقەددەس [پەرىشتىنىڭ] سۆز قىلغانلىقىنى ئاڭلىدىم، شۇنىڭ بىلەن يەنە بىر مۇقەددەس [پەرىشتە] سۆز قىلغان [پەرىشتىدىن]: ـ غايىبانە ئالامەتتە كۆرۈنگەن بۇ ۋەقەلەر، يەنى «ۋەيران قىلغۇچى» ئاسىيلىق، كۆندىلىك قۇربانلىقنىڭ ئەمەلدىن قالدۇرۇلۇشى، ھەمدە مۇقەددەس ئىبادەتخانىدىكى «مۇقەددەس جاي»نىڭ ھەم خۇدانىڭ خەلقىنىڭ ئاياغ ئاستى قىلىنىشى قانچىلىك ۋاقىت داۋاملىشىدۇ؟ ـ دەپ سوربغانلىقىنى ئاڭلىدىم. **14** ھېلىقى پەرىشتە ماڭا جاۋابەن: ـ بۇ ئىشلار ئىككى مىڭ ئۈچ يۈز كېچە-كۈندۈز داۋاملىشىدۇ. بۇ مە رگىلدىن كېيىن مۇقەددەس ئىبادەتخانىدىكى «مۇقەددەس جاي» پاكىزلىنىپ ئەسلىگە كەلتۈرۈلىدۇ، ـ دېدى. **15** بۇ غايىبانە كۆرۈنۈشنى كۆ رگەندىن كېيىن، مەنكى دانىيال ئۇنىڭ مەنىسىنى ئويلاۋاتقىنىمدا، مانا، ئالدىمدا ئادەمنىڭ قىيابىتىدە بىرسى پەيدا بولۇپ ئۈرە تۈردى. **16** ئۇلاي ئۈستىگىنىڭ ئوتىرىسىدىن: ـ ئەي جەبرائىل، بۇ ئادەمگە غايىبانە ئالامەتنى چۈشەندۈرۈپ بەر، ـ دېگەن بىر ئادەمنىڭ كۆچلۈك ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. **17** [جەبرائىل] يېنىمغا كەلدى. كەلگەندە، مەن ناھايىتى قورقۇپ كېتىپ يە رگە يېقىلىپ دۇم چۈشتۈم. ئۇ ماڭا: ـ ئەي ئىنسان ئوغلى، سەن شۇنى چۈشىنىشىڭ كېرەككى، بۇ غايىبانە ئالامەت ئاخىر زامان توغرىسىدىدۇر، ـ دېدى. **18** ئۇ گەپ قىلىۋاتقاندا مەن بېھوش ھالدا يەردە دۇم ياتاتتىم. لېكىن ئۇ ماڭا شۇنداق بىر يېنىك تېگىپلا مېنى تۇرغۇزدى ۋە ماڭا مۇنداق دېدى: ـ **19** «مەن ھازىر ساڭا [خۇدانىڭ] غەزىبى كەلگەن مە رگىلدە كېيىنكى ئىشلارنىڭ قاندا بولىدىغانلىقىنى كۆرسىتىپ بېرەي. چۈنكى بۇ غايىبانە ئالامەت زامانلارنىڭ بېكىتىلگەن ئاخىرقى نۇقتىسى توغرىسىدىدۇر. **20** سەن كۆ رگەن ئىككى مۇڭگۈزلۈك قوچقار مېدىنا بىلەن پارس پادىشاھلىرىنى كۆرسىتىدۇ. **21** ياۋا تېكە بولسا گېرىتسىيە پادىشاھلىقى بولۇپ، كۆزىنىڭ ئوتىۋىرىسىدىكى كۆ زگە كۆرۈنەرلىك مۇڭگۈز بولسا، ئۇنىڭ بىرىنچى پادىشاھىدۇر. **22** ئۇ مۇڭگۈز سۇنۇپ كەتكەندىن كېيىن ئورنىدىن تۆسۈپ چىققان ھېلىقى تۆت مۇڭگۈز بۇ ئەلنىڭ تۆت پادىشاھلىققا بۆلۈنىدىغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. بىراق ئۇلارنىڭ كۈچى بىرىنچى پادىشاھلىققا يەتمەيدۇ. **23** بۇ پادىشاھلىقلارنىڭ ئاخىرقى مە رگىلدە، ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنىڭ گۈناھى تۇشۇشى بىلەن تولىمۇ نومۇسسىز، چىگىش مەسىلىلەرنى بىر تەرەپ قىلالايدىغان بىر پادىشاھ مەيدانغا چىقىدۇ. **24** ئۇنىڭ كۈچى خېلى زور بولىدۇ، لېكىن ئەمەلىيەتتە بۇ كۈچ ئۆزلۈكىدىن چىقمايدۇ؛ ئۇ مىسلى كۆرۈلمىگەن ۋەيرانچىلىقنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. ئۇنىڭ ئىشلىرى جەزمەن ئوڭۇشلۇق بولۇپ، نېمىنى خالىسا شۇنى قىلالايدۇ. ئۇ كۈچلۈكلەرنى ۋە [خۇدانىڭ] مۇقەددەس مۇمىن خەلقىنى يوقىتىدۇ. **25** ئۇز ئۈستاتىلىقى بىلەن ئۇنىڭ نازارىتى ئاستىدا ھەرقانداق ھىيلە-مىكىرلىك خېلى رونىاق تاپىدۇ. ئۇ كۆزگىدە تە كەبۈرلىشىپ ئۆزىنى چوڭ تۇتىدۇ؛ ياشقىلارنىڭ ئۆزلىرىنى بىخەتەر ھېس قىلغان ۋاقىتىدىن پايدىلىنىپ ئېيۇقسىز زەرب قىلىپ ئۇرغۇن كىشىلەرنى ھالاك قىلىدۇ؛ ئۇ ھەتتا ئۇچۇقتىن ئوچۇق «ئەمىرلەرنىڭ ئەمىرى» گە قارشى چىقىدۇ. لېكىن ئۇ ئاخىردا ئىنسانلارنىڭ قولىسىز ھالاك قىلىنىدۇ. **26** ساڭا ئايان قىلىنغان، ئاخشامدىن ئەتىگەنگىچە داۋاملاشقان بۇ غايىبانە ئالامەت ئەمەلگە ئاشمايى قالمايدۇ. لېكىن سەن ئۇنى ۋاقىتنىچە مەخپىي تۇت. چۈنكى ئۇ كۆپ كۈنلەر كېيىنكى كەلگۈسى ھەققىدىدۇر». **27** مەنكى دانىيال ماغدۇرۇمدىن قېلىپ، بىرنەچچە كۈن ئاغرىپ يېتىپ قالدىم. كېيىن ئورنۇمدىن تۇرۇپ يەنىلا پادىشاھنىڭ ئىشلىرىدا بولدۇم. لېكىن بۇ غايىبانە ئالامەت كۆزگۈمنى پارا كەندە قىلىۋەتكەندى. ئۇنىڭ مەنىسىنى يېشىلەيدىغان ئادەم يوق ئىدى.

9

مېدىئالىق ئاھاشۇيروشنىڭ ئوغلى دارىئۇسنىڭ بىرىنچى يىلىدا (ئۇ كالدىيەلەرنىڭ زېمىنىغا پادىشاھ قىلىنىدى) **2** يەنى تەختكە ئولتۇرغان بىرىنچى يىلى مەنكى دانىيال مۇقەددەس يازمىلارنى ئوقۇغىنىدا بىلەن يەرۇشەلەيمدىگىلەرنىڭ يەرەمىيا پەيغەمبەر رگە يەتكۈزگەن كالام-بېشارىتى ۋېچچە، يېروسالېمنىڭ خاراب بولىدىغان جازا مە زگىلى يەتمىش يىل ئىكەنلىكىنى چۈشىنىپ يەتتىم. **3** شۇنىڭ ئۈچۈن مەن رەب خۇدايىمغا روزا تۇتۇپ، بۇز رەختكە يۆگىنىپ، كۈل-ۋېيدا ئولتۇرۇپ، تۆنىكىمغا يىلىنىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىش بىلەن ئىزدىنىشكە بەل باغلىدىم. **4** مەن پەرۋەردىگار خۇدايىمغا دۇئا قىلىپ، گۇناھلىرىمنى ئىقرار قىلىپ مۇنداق دېدىم: ـ «ئاھ رەب، ئى سېنى سۆيۈپ، ئۇز ئەمرلىرىڭگە ئىتائەت قىلغۇچىلارغا ۋەدە-ئەھدە كۈدە ۋاپادار بولۇپ، ئۇ زگەرمەس مېھرىگىنى ئۇزاقۇكسىز كۆرسەتكۈچى ئۇلۇغ، سورلۇك تە كۈم! **5** بىز گۇناھ سادىر قىلدۇق، قەبىھلىك قىلدۇق، رەزىللىك بىلەن سېنىڭ ئەمر-ھۆكۈملىرىڭدىن ۋاز كېچىپ، ساڭا ئاسىيلىق قىلدۇق، **6** شۇنداقلا سېنىڭ نامىڭ بىلەن پادىشاھلىرىمىز، ئەمىرلىرىمىز، ئاتا-بوۋىلىرىمىز ۋە پۈتكۈل زېمىنىدىكى خەلققە سۆز-كالامىڭنى يە كۆز ئۈگەن قۇللىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلە رگە زادى قۇلاق سالمىدۇق. **7** ئى رەب، ھەققانىيەت سەندىلا تېپىلىدۇ، لېكىن ساڭا ئاسىيلىق ۋە ۋاپاسىزلىق قىلغانلىقىمىز تۈپەيلىدىن، بە-زگە، يەنى يەھۇدالارغا، يېروسالېمدىكىلە رگە ۋە بارلىق ئىسرائىللارغا، يېقىندا بولسۇن، يىراقتا بولسۇن، سەن بىزلەرنى سۈر گۈزىناۋىكەك ھەيدىۋەتكەن بارلىق يۇرتلاردا بولسۇن، پەقەت بۇگۈنكىدەك يۈزىمىزنى كۆتۈرەلمىگۈدەك شەرمەندىلىكلا قالدى. **8** ئى رەب، بە-زگە، يەنى پادىشاھلىرىمىزغا، ئەمىرلىرىمىز-گە ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىزغىمۇ يۈزىمىزنى كۆتۈرەلمىگۈدەك شەرمەندىلىك قالدى، چۈنكى بىز سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. **9** ئى رەب خۇدايىمىز، بىز ساڭا ئاسىيلىق قىلغان بولساقمۇ، سەندىن يەنىلا ئەھسەللىك ۋە مەغپىرەت- كەچۈرۈملەر تېپىلىدۇ. **10** بىز سەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمايى، قۇللىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئالدىمىزغا قويغان قانۇن-ھۆكۈملىرىڭدە ھېچ ماڭمىدۇق. **11** پۈتكۈل ئىسرائىل سېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭغا خىلاپلىق قىلىپ، ئاۋازىڭغا قۇلاق سالمايى سېنىڭدىن يۈز ئۆرىدى. دەرۋەقە، سېنىڭ قۇللۇقۇڭ مۇساغا چۈشۈرۈلگەن تەۋرات-قانۇنىدا پۈتۈلگەن لەنەت ھەمدە ئۇنىڭ قەسەمياد دىكى جازالار ئۈستىمىزگە ياغدۇرۇلدى؛ چۈنكى بىز سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. **12** سەن ئۆزۈڭ بە-زگە ۋە ئۈستىمىزدىن ھۆكۈمدارلىق قىلغۇچىمىزغا قارىتا دېگەنلىرىڭگە تەمەل قىلىپ بە-زگە زور ئېغىر كۈلپەتنى كەلتۈرۈدۈڭ؛ چۈنكى يېروسالېمدا قىلىنغان ئىشلار ئاسمان ئاستىدىكى ھەرقانداق ياشقا يۇرتىنا ئەزەلدىن قىلىنغان ئەمەس! **13** مۇساغا ئاپىلانغان ئەۋرات-قانۇندا پۈتۈلگەندەك، بۇ پۈتۈن كۈلپەت بە-زگە چۈشۈرۈلگەن بولسىمۇ، ئى يە رەۋەردىگار خۇدايىمىز، لېكىن بىز قەبىھلىكلىرىمىزدىن قول ئۈزۈپ، ھەققىنىڭىزنى چۈشىنىپ يېتىدىغان قىلغايسەن دەپ تىنچىپ سەندىن ئىلتىپاتىڭنى ئۈتۈنمىدۇق. **14** دەرۋەقە سەن پەرۋەردىگار شۇ كۈلپەتنى تەييارلاپ ساقلاپ، بىزنىڭ ئۈستىمىزگە چۈشۈردۈڭ؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، بارلىق قىلغان ئىشلىرىڭدا ئادىل بولۇپ كەلدىڭ؛ بىراق ئاۋازىڭغا قۇلاق سالمىدۇق. **15** ئەمدى، ئۇ ئىدى ئۆز خەلقىڭنى مىسىردىن چىقىرىپ، شۇ كۈلۈشقا بۇگۈنكىدەك ئۇز ئۈگىگە نام-شۆھرەت تىكلىدىڭ، ئى رەب خۇدايىمىز، ـ بىز گۇناھ سادىر قىلدۇق، بىز رەزىللىك قىلدۇق! **16** ئۇ ئۇتۇنمەن، ئى رەب، پۈتكۈل ھەققانىيلىقىڭا ۋېغۇن، يېروسالېم شەھىرىگە، يەنى مۇقەددەس تېغىڭغا بولغان قەھر-غەزىپىڭنى توختاتقايسەن! چۈنكى بىزنىڭ ئۇتۇنۇ زگەن گۇناھلىرىمىز ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ قىلغان قەبىھلىكلىرىنىڭ ۋەجىدىن، يېروسالېم ۋە خەلقىڭ بارلىق ئەتراپتىكىلىرىمىزنىڭ ھاقارەت ۋېيىكتى بولۇپ قالدۇق. **17** ئەمدى ئى خۇدايىمىز، قۇلۇڭنىڭ دۇئا ۋە ئەلەيلىرىگە قۇلاق سالغايسەن، ئۆزۈڭ ئۈچۈن ۋەيران قىلىنغان مۇقەددەس جايىڭنى جامالىڭنى

كۆرستىپ يورۇتقايسەن. 18 ئى خۇدايىم، قۇلاق سېلىپ ئاڭلىغايسەن! بىزنىڭ ۋە سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغان شەھەرنىڭ بېشىغا كەلگەن كۈلپەتلە رگە نەزەر سالغايسەن! بىزنىڭ ساڭا ئىلتىجا قىلغىنىمىز تۆزىمىزنىڭ قانداقتۇر ھەققانىي ئىش قىلغانلىقىمىزدىن ئەمەس، بەلكى سېنىڭ زور رەھىمدىللىقىڭنى تايانغانلىقىمىز سەۋىبىدىندۇر. 19 ئى رەب، ئاڭلىغايسەن! ئى رەب، كەچۈرگەيسەن! قۇلاق سېلىپ ئاڭلاپ ئامال قىلغايسەن! تۆزۈكۈنىڭ نام-شۆھرىتىڭ تۈچۈن ئەمدى تەخىر قىلمىغايسەن! چۈنكى سېنىڭ بۇ شەھىرىڭ ۋە بۇ خەلقىڭ تۆز نامىڭ ئاساسىدا ئاتالغانلىرى!». 20 مەن دۇئايىنى داۋاملاشتۇرۇپ، تۆزۈم ۋە خەلقىم ئىسرائىلنىڭ گۇناھلىرىنى ئىقرار قىلىپ ھەمدە خۇدايىمنىڭ مۇقەددەس تېغى ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىمغا يېلىنىپ، 21 تېخى دۇئا قىلىۋاتقىنىمدا، دەسلەپتە ماڭا غايىبانە ئالامەتتە كۆرۈنگەن جەبرائىل دېگەن زات يېنىمغا كېلىپ ماڭا قولىنى تەككۈزدى. مەن شۇ چاغدا تولىمۇ چارچاپ كەتكەنىدىم. ئۇ كەچلىك قۇربانلىق سۇنۇش ۋاقتى ئىدى. 22 جەبرائىل ماڭا ئەقىل بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئى دانىيال، مەن سېنى يورۇتۇپ، ئىشلارنى چوڭقۇر چۈشىنىۋەلىدىغان قىلىشقا كەلدىم. 23 سەن خۇداغا ئىلتىجا قىلىشقا باشلىشىڭ بىلەنلا، جاۋاب-كالام بېرىلدى؛ سەن ئىنتايىن سۆيۈلگەن ئادەم بولغاچقا، مەن ساڭا ئۆتۈنگە جاۋاب-كالامىنى يەتكۈزگىلى كەلدىم. ئەمدى بۇ جاۋاب-كالام ئۈستىدە پۇختا ئويلانغىن، غايىبانە كۆرۈنۈشنى كۆڭۈل قويۇپ چۈشەنگىن: 24 ـ «[خۇدا] تەرىپىدىن «يەتتە ھەسسە «يەتتە ۋاقىت»» سېنىڭ خەلقىڭ بىلەن مۇقەددەس شەھىرىڭ ئۈستىگە بېكىتىلگەن. بۇ ۋاقىتلار ئىتائەتسىزلىكلەرنى تەرىگىنلەش، گۇناھلارنى تۈگىتىش، قەبىھلىك ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈش، مەڭگۈلۈك ھەققانىيلىقنى ئۈستۈن تۇرۇنغا قويۇش، بۇ غايىبانە ئالامەت بىلەن پەيغەمبەرلەرنىڭ سۆز-كالاملىرىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ھەمدە مۇقەددەس ئىبادەتخانىدىكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي» بېكىشىتىن مەسىھلىنىش ئۈچۈن بېكىتىلگەندۇر. 25 شۇنى بىلىشىڭ ۋە چۈشىنىشىڭ كېرەككى، يېرۇسالېمنى يېكىشىتىش ئەسلىگە كەلتۈرۈپ بىنا قىلىش ۋېرىۋۇق جاكارلانغاندىن تارتىپ، مەسىھ دېگەن ئەمىر مەيدانغا چىققۇچە يەتتە ھەسسە «يەتتە ۋاقىت» قوشۇلغان ئاتمىش ئىككى ھەسسە «يەتتە ۋاقىت» ئۆتىدۇ. يېرۇسالېم شەھىرى يېكىشىتىن بىنا قىلىنىپ، مەيدان-كوچىلار ۋە سېپىل-ئىستېھكام بارلىققا كەلتۈرۈلىدۇ، ئەمما بۇ بىسەرەمجان كۈنلەردە بولىدۇ. 26 بۇ ئاتمىش ئىككى «يەتتە ۋاقىت» مە رگىلى ئۆتۈكەندىن كېيىن مەسىھ ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ، ئۆزىگە ھېچنەرسە قالمايدۇ. كەلگۈسىدە بولىدىغان ئەمىرنىڭ خەلقى بۇ شەھەر بىلەن مۇقەددەس ئىبادەتخانىنى گۈمران قىلىدۇ. بۇ ئاقىۋەت كەلكۈندەك بېسىپ كېلىدۇ، ئاخىرىغىچە جەڭگەر داۋاملىشىدۇ، ئۇ يەردە بولىدىغان ۋېيرانچىلىقلار بېكىتىلگەندۇر. 27 ئۇ [ئەمىر خۇدانىڭ] خەلقىنىڭ كۆپ قىسمى بىلەن ئاخىرغى بىر «يەتتە ۋاقىت»تا بىر [دوستلۇق] ئەھدىسىنى تاكامۇل قىلىدۇ، لېكىن بۇ «يەتتە ۋاقىت»نىڭ يېرىمىغا كەلگەندە، ئۇ [ئىبادەتخانىدىكى] قۇربانلىق ۋە ئاشلىق ھەدىيەلەرنى سۇنۇشنى ئەمەلدىن قالدۇرىدۇ. ئۇ چاغدا «ۋېيران قىلغۇچى يەرگىنچلىك نومۇسسىزلىق» [مۇقەددەس ئىبادەتخانىنىڭ] ئەڭ ئېگىز جايىغا قويۇلىدۇ. تاكى بالا-يىشاپەت، [يەنى خۇدا] بېكىتكەن كۈلپەت ۋېيران قىلغۇچى كىشىنىڭ بېشىغا ياغدۇرۇلغىچە شۇ يەردە تۇرىدۇ».

10

قورەش پارسقا سەلتەنەت قىلغان ئۈچىنچى يىلى، دانىيال (يەنە بىر ئىسمى بەلتەشاسار بولغان) غا بىر خەۋەر ۋەھيي قىلىندى. ئۇ خەۋەر ئىشەنچىلىكتۇر ـ لېكىن ناھايىتى قاتتىق جەڭ جۈدۈنلىرى توغرىسىدىدۇر. دانىيال بۇ خەۋەرنى چۈشەندى ۋە غايىبانە ئالامەت توغرىسىدا چۈشەنچىگە ئىگە بولدى. 2 ئۇ چاغدا مەنكى دانىيال تولۇق ئۈچ ھەپتە ئاھ-زار كۆتۈرۈپ ماتەم تۇتىۋىدۇم. 3 ئۈچ ھەپتىگىچە ھېچقانداق نازۇ-نېمەت يېمىدىم، گۆش يېمىدىم، شاراب ئىچمىدىم ۋە تېنىمگە پۇراقلىق مايى سۈرمىدىم. 4 بىرىنچى ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى، مەن تۈلۈغ دەريا، يەنى دىجلە دەرياسىنىڭ يېدىا تۇرۇپ، 5 بېشىمنى كۆتۈرۈپ كۆزۈمنى ئاسمانغا تىكتىم، كاناپ كىيىپ، بېلىگە ئۆفازدىكى ساپ ئالتۇن كەمەر باغلىغان بىر ئادەمنى كۆردۈم. 6 ئۇنىڭ تېنى سىرىق ياقۇتەك جۈلالىنىپ، يۈزلىرى چاقاقتەك يالتىراپ، كۆزلىرى يېنىپ تۇرغان ئوتەتەك چاقناپتى، ئۇنىڭ پۇت-قوللىرى پارقىراپ تۇرىدىغان مىستەك ۋالىلدايتتى؛ ئاۋازى زور بىر توپ ئادەمنىڭ ئاۋازىدەك جارالىدىتتى. 7 غايىبانە كۆرۈنۈشنى يالغۇز مەنكى دانىياللا كۆردۈم، يېنىمدىكىلەر ئالامەتنى كۆرمىگەندى. ئەمما زور بىر ۋەھىمە ئۇلارنى بېسىپ، ئىنتايىن تىترەپ كېتىشتى، مۆكۈنۈۋالغۇدەك يەرنى ئىزدەپ قېچىپ كەتتى. 8 ئۇ يەردە ئۇزۇم يالغۇز قېلىپ بۇ كارامەت غايىبانە كۆرۈنۈشنى كۆردۈم. قىلچە ماغدۇرۇم قالمدى، چىرايىم قاتتىق تۇزگىرىپ تۇلۇك ئادەمدەك بولۇپ قالدىم، پۇت-قوللىرىمدا بىرتازمۇ ماغدۇر قالمدى. 9 لېكىن ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان يە رگە يېقىلىپ دۇم چۈشتۈم، ھوشۇمدىن كەتتىم. 10 مانا، ئۇيۇقسىز بىر قول ماڭا تە گدى، مېنى شۇئان يۇلەپ يە رگە تۇت پۇتلۇق قىلىپ تۇرغۇزدى. 11 شۇ زات ماڭا: ـ ئەي دانىيال، ئىنتايىن سۆيۈلگەن ئادەم! سۆزلىرىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاپ چۈشەنگىن، تۇرە تۇرغىن! چۈنكى مەن سېنىڭ يېنىڭغا ئەۋەتىلدىم، ـ دېدى. ئۇ بۇ سۆزنى قىلىشى بىلەن، مەن تىترىگەن ھالدا ئورنۇمدىن تۇردۇم. 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «ئەي دانىيال، قورقما، چۈنكى سەن خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا چۈشىنىشكە ئېرىشىشكە، ئۆزۈڭنى تۇۋەن تۇتۇشقا كۆڭۈل قويغان بىرىنچى كۈندىن ۋېيان سېنىڭ دۇئا-تىلاۋىتىڭ ئىجابەت قىلىندى؛ ئېيتقانلىرىڭ ئۈچۈن مەن يېنىڭغا ئەۋەتىلدىم. 13 لېكىن، «پارس پادىشاھلىقىنىڭ ئەمىرى» ماڭا قارشى چىقىپ يولۇمنى يىگىرمە بىر كۈن توسۇۋالدى. مەن پارس پادىشاھلىرىنىڭ يېنىدا تۇرۇۋىم يالغۇز قالغاچقا، باش ئەمىرلەردىن بىرى مىكائىل ماڭا ياردەم قىلغىلى كەلدى. 14 مەن ساڭا ئاخىرقى زامانلاردا خەلقىڭنىڭ بېشىغا كېلىدىغان ئىشلارنى چۈشەندۈرگىلى كەلدىم. چۈنكى بۇ غايىبانە ئالامەت كۆپ كۈنلەر كېيىنكى كەلگۈسى توغرىسىدىدۇر». 15 ئۇ ماڭا بۇ گەپنى قىلىۋاتقاندا، يەرگەتلا يە رگە قارغىنىمچە زۇۋان سۈزەلەي ئۇرۇپ قالدىم. 16 مانا، گويا ئادەمگە ئوخشايدىغان بىرسى قولىنى ئۆزىتىپ لەۋلىرىمنى سلاپ قويۇدى، مەن ئاغزىمنى ئېچىپ ئالدىمدا تۇرغۇچىغا: ـ تەقسىر، بۇ غايىبانە كۆرۈنۈشتىن ئىچ-ئىچىمدىن ئازابلىنىمەن، ماغدۇرۇمدىن كەتتىم. 17 تەقسىرىنىڭ كەمىنە قۇللىرى قانداقۇ سىلى تەقسىرىم بىلەن سۆزلىشىشكە پېتىنالايتىم؟ چۈنكى ھازىرلا ماغدۇرۇم ئۈزگەپ، نەپەسىم ئۈزۈلدۇ، ـ دېدىم. 18 ئاندىن گويا ئادەمگە ئوخشايدىغان بىرى مېنى يەنە بىر قېتىم سلاپ، ماغدۇر كىرگۈزدى 19 ۋە: ـ ئى ئىنتايىن سۆيۈلگەن ئادەم، قورقما! ساڭا ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي. غەيرەتلىك بول، ئەمدى غەيرەتلىك بول! ـ دېدى. ئۇ شۇ سۆزنى دېيىشى بىلەنلا ماڭا تېخىمۇ ماغدۇر كىردى. مەن: ـ تەقسىر يەنە سۆز قىلغايلا، چۈنكى سىلى ماڭا ماغدۇر كىرگۈزدىلا، ـ دېدىم. 20 ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «مېنىڭ قېشىڭغا نېمىگە كەلگەنلىكىمنى بىلەمسەن؟ مەن ئەمدى قايتىپ بېرىپ، «پارسنىڭ ئەمىر» بىلەن جەڭ قىلىمەن؛ مەن ئۇ يە رگە بارغاندىن كېيىن، «گېرىتسىيەدىكى ئەمىر» مەيدانغا چىقىدۇ. 21 لېكىن مەن بېرىشتىن ئاۋۋال ھەققەتنىڭ كىتابىدا يېزىلگەن ۋەھيلەرنى مەن ساڭا بايان قىلىمەن. بۇ ئىشلاردا سىلەرنىڭ ئەمىرىڭلار مىكائىلدىن باشقا، ماڭا ياردەم بېرىدىغان ھېچكىم يوق.

11

مەن مېدىئالىق دارىئۇس پادىشاھ بولغان بىرىنچى يىلىدىلا، ئۇنى مۇستەھكەملەش ھەم كۈچەيتىش ئۈچۈن ئورنۇمدىن قوزغالغانىدىم. 2 ئەمدى مەن ساڭا ھەققەتنى ئېيتىپ بېرەي: ـ يۇنىڭدىن كېيىن پارسقا يەنە ئۈچ پادىشاھ ھۆكۈمرانلىققا چىقىدۇ؛ كېيىن تۆتىنچى پادىشاھ چىقىپ، باشقا پادىشاھلاردىنمۇ كوپتىن كۆپ مال-دۇنيانى توپلايدۇ، ئۇ مال-دۇنيالىرىدىن قۇدرەت تېپىپ، ھەممە يۇرتلارنى گېرىتسىيە گە جەڭ قىلىشقا قوزغايدۇ. 3 ئۇنىڭدىن كېيىن كۈچلۈك بىر پادىشاھ مەيدانغا چىقىدۇ، ئۇ زور پادىشاھلىقنى ئىدارە قىلىپ، ئېمىنى خالىسا شۇنى قىلىدۇ. 4 لېكىن ئۇ ھوقۇق يۈرگۈزۈۋاتقىنىدا، پادىشاھلىقى پارچىلىنىپ ئاسمانلىقنىڭ تۆت شامال تەرىپىگە بۆلۈنۈپ كېتىدۇ. ئۇنىڭ تەختىگە ئەۋلادلىرى ۋارىسلىق قىلالمايدۇ، كېيىنكى پادىشاھلىق ئۇ ھۆكۈم سۈرگەن ۋاقىتدىكىدەك كۈچلۈك بولمايدۇ؛ چۈنكى ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ئاغدۇرۇلۇپ، باشقىلارغا تەۋە بولۇپ كېتىدۇ. 5 ئۇنىڭدىكى سەردارلارنىڭ ئىچىدىن بىرى «جەنۇبىي پادىشاھ» بولۇپ كۈچىيىدۇ؛ لېكىن يەنە بىر سەردار ئۇنىڭدىنمۇ كۈچلۈك بولىدۇ ۋە ئۇنىڭ تېخىمۇ چوڭ پادىشاھلىقىنى سورايدۇ. 6 بىرنەچچە يىل ئۆتۈكەندىن كېيىن، [جەنۇبىي پادىشاھ شىمالىي پادىشاھ] بىلەن ئىتتىپاق تۈزىدۇ؛ جەنۇبىي پادىشاھنىڭ قىزى شۇ ئىتتىپاقنى مۇستەھكەملەش ئۈچۈن شىمالىي پادىشاھنىڭ يېنىغا باريدۇ. لېكىن كېيىن بۇ قىز ئېرىشكەن ھوقۇقىدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ؛ شىمالىي پادىشاھ ئۆزىمۇ ھوقۇقىنى قولدا ئۇتالمايى، مەزمۇت تۇرالمايدۇ. بۇ قىز ۋە ئۇنى ئېلىپ كەلگەنلەر، ئۇنىڭ بالىسى ھەم شۇ ۋاقىتلاردا ئۇنى قوللىغۇچىلارنىڭ ھەممىسىگە ساتقۇنلۇق قىلىنىدۇ. 7 ھالبۇكى، ئۇنىڭ [ئاتا جەمەت] ئۇغىنىدىن بىرى قوشۇنىنىڭ ھوقۇقىنى قولىغا ئېلىپ [پادىشاھ بولۇپ]، شىمالىي پادىشاھنىڭ قورغىنىغا بېسىپ كىرىپ، ئۇلارغا قارشى ھۇجۇم قىلىپ چوڭ غەلبە قىلىدۇ. 8 ئۇ ئۇلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى، قېيما مەيۋىلىرى ۋە بۇنخانىلىرىدىكى ئالتۇن-كۈمۈشتىن ياسالغان جام-قاچىلارنى مىسرغا ئېلىپ كېتىدۇ. ئۇ بىرنەچچە يىل شىمالىي پادىشاھتىن ئۆزىنى نېرى قىلىدۇ. 9 شىمالىي پادىشاھ جەنۇبىي پادىشاھنىڭ زېمىنىغا بېسىپ كىرىدۇ، لېكىن ئاخىرى ئۆز يۇرتىغا چېكىنىدۇ. 10 شىمالىي پادىشاھنىڭ شاھزادىلىرى قوزغىلىپ، زور قوشۇن تەشكىلىدۇ. شاھزادىلەردىن بىرى كەلكۈندەك كېلىپ جەنۇبقا بېسىپ كىرىدۇ. كېيىن ئۇ يەنە جەڭ قىلىپ، دۇشمەن قورغىنىغىچىمۇ بېسىپ كىرىدۇ. 11 جەنۇبىي پادىشاھ قاتتىق غەزەپتە قوشۇن تارتىپ جەنگە ئاتلىنىپ، شىمالىي پادىشاھقا ھۇجۇم قىلىدۇ. شىمالىي پادىشاھ زور بىر قوشۇننى جەنگە

سالدۇ، لېكىن تۆنىڭ شۇ زور قوشۇنى مەغلۇپ بولۇپ ئەسەرگە ئېلىنىدۇ. 12 شۇ زور قوشۇننىڭ ئەسەرگە ئېلىنىشى بىلەن جەۋزىي پادىشاھ ئىنىتايىن مەغرۇرلىنىدۇ. ئۇ تۈمەنلىگەن ئادەملەرنى يوقىتىدۇ، بىراق تۆنىڭ غەلىبىسى تۆزۈن داۋاملاشمايدۇ. 13 چۈنكى شىمالىي پادىشاھ يۈرتىغا قايتىپ، يۈرۈنقىدىنمۇ كۆپ ۋە كۆچلۈك قوشۇن تەشكىلەيدۇ. بېكىتلىگەن يىللار توشقاندىن كېيىن ئۇ زور قۇزغىدىتلىك قوشۇننى كۆپ تەمىناتلار بىلەن قوشۇپ باشلاپ كېلىدۇ. 14 ئۇ چاغدا ئۇرغۇن كىشىلەر جەۋزىي پادىشاھقا قارشى تۇرۇپ ئۆتىگۈچا قارشى قوزغىلاڭ كۆتۈرىدۇ. [ئى دانىيال ـ] سېنىڭ خەلقىڭ ئىچىدىكى زوراۋانلار مۇشۇ غايىبانە ئالامەتنىكى بېشارەتنى ئەمەلگە ئاشۇرماقچى بولۇپ، يوغانچىلىق قىلىدۇ، لېكىن ئۇلار مەغلۇپ بولىدۇ. 15 شىمالىي پادىشاھ پوتەي سىپلىپ مۇستەھكەم شەھەرنى مۇھاسىرە ھۆجۈمى قىلىپ بېسىۋالىدۇ. جەنۇبدىكى كۆچلەر، مەنتا ئەڭ خىل قوشۇنلارمۇ بەرداشلىق بېرەلمەيدۇ، ئۇلارنىڭ قارشىلىق قىلغۇدەك كۈچى قالمايدۇ. 16 شىمالدىكى ئاتاۋۇزچى بولسا ئۆزى خالىغانچە ئىش قىلىدۇ، ئۆتىگۈچا ھېچكىم قارشىلىق قىلالمايدۇ. ئۇ «گۈزەل زېمىن»نى ئىشغال قىلىدۇ، ئۇنىڭ قولىدا ئۇنى ۋەيران قىلغۇچى كۈچ بولىدۇ. 17 [شىمالىي پادىشاھ] بەل باغلاپ پادىشاھلىقىدىكى بارلىق كۆچلەرنى سەپەرۋەر قىلىپ [مىسىرغا] يول ئالىدۇ، ئۇ [مىسىر] بىلەن ئەھدە تۈزىدۇ، ئۆزى ئەھدىدە تۇرغاندەك قىلىدۇ. بىراق [مىسىرنىڭ] ھاكىمىيىتىنى ئاغدۇرۇۋېتىش ئۈچۈن ئۇ ئايالىرىنىڭ بىر قىزىنى [مىسىر] پادىشاھىغا بېرىدۇ. لېكىن [قىزى] ئاتىسى تەرەپتە تۇرمايدۇ، ئۇنى قوللىمايدۇ. 18 كېيىن ئۇ دېڭىز ۋىيدىكى يۇرتلارغا ھۆجۈم قىلىپ، نۇرغۇن ئادەملەرنى ئەسەرگە ئالىدۇ. لېكىن يات بىر سەردار ئۇنىڭ كىشىلەرنى خار قىلىشلىرىنى چە كەلەيدۇ ۋە ئەكسىچە، ئۆزىنىڭ بۇ خارلاشلىرىنى ئۆزىگە ياندۇرىدۇ. 19 ئۇ ئۆز يۇرتىدىكى قورغانلارغا چېكىنىپ كېلىدۇ. لېكىن ئاخىرىدا ئۇ پۈتلىنىپ يوقىلىپ كېتىدۇ. 20 كېيىن ئۇنىڭ ئورنىغا يەنە بىر پادىشاھ تەختكە ئولتۇرىدۇ؛ ئۇ پادىشاھلىقىنىڭ ئەڭ شان-شەرەپلىك جايىغا بىر زالىم ئالۋاڭچىنى ئەۋەتىدۇ. لېكىن ئۇ ئۆزۈن ئۆتمەيلا، ماماىنچىلىقمۇ يولماي، جەڭ يولماي ئولتۇزۇرلىدۇ». 21 ـ «شۇنىڭدىن كېيىن پەس بىر ئادەم ئۇنىڭ ئورنىغا چىقىپ شىمالىي پادىشاھلىقنى ئالىدۇ؛ ئەمما پادىشاھلىقنىڭ ھۆرمەت-شۆھرىتى ئۆتىگۈچا ھېچ تەۋە بولمايدۇ، دەپ قارىلىدۇ؛ لېكىن ئۇ خەلقنىڭ ئاسايىشلىق يەپتىدىن پايدىلىنىپ، يالاڭچىلىق ۋاستىلىرى بىلەن ھاكىمىيەتنى تارتىۋالىدۇ. 22 زېمىننا كەلكۈندەك يىسىپ كەرگەن كۆچلەرنى ئۇ ھەم كەلكۈندەك ھۆجۈم قىلىپ يوقىتىدۇ، شۇنىڭدەك ئۇ ھەتتا كى «[خۇدانىڭ] ئەھدىسىدە بېكىتىلگەن ئەمىر»نىمۇ يوقىتىدۇ. 23 شەرتنامە تۈزۈش ئارقىلىق ئۇ باشقا يۇرتلارنى ئالدايدۇ؛ ئادەملىرى كىچىك بىر قوشۇن بولسىمۇ، لېكىن ئۇنىڭ كۆچى ئاۋۇپ-ئاۋۇپ، قۇدرەت تاپىدۇ. 24 ئۇ خالايىقنىڭ ئاسايىشلىق يەپتىدىن پايدىلىنىپ، ئەڭ بايي ئۆلكىلە رگە تاجاۋۇز قىلىپ كىرىپ، ئاتىلىرى يا كى ئاتىلىرىنىڭ ئاتىلىرى زادى قىلىپ باقمىغان ئىشلارنى قىلىدۇ، يەنى ئۇ ئولجىنى، غەنىمەتلەرنى ۋە نۇرغۇن بايلىقلارنى قول ئاستىدىكىلىرىگە ئۈلەشتۈرۈۋېرىدۇ؛ مەلۇم بىر مەزگىلگىچە قورغانلارغىمۇ ھۆجۈم قىلىش قەستىدە بولىدۇ. 25 ئۇ ئۆز كۈچىنى ئىشقا سىپلىپ چوڭ غەيرەت بىلەن قوزغىلىپ، زور قوشۇننى باشلاپ، جەۋزىي پادىشاھقا ھۆجۈم قىلىدۇ. جەۋزىي پادىشاھمۇ ناھايىتى زور قۇدرەتلىك بىر قوشۇن بىلەن جەنگگە ئاتلىنىدۇ. لېكىن جەۋزىي پادىشاھ خائىنلارنىڭ يوشۇرۇن سۈيىقەستىگە ئۇچراپ، مۇۋەپپەقىيەت قازىنالمايدۇ. 26 چۈنكى ئۇنىڭ نازۇ-نېمەتلىرىنى يېگەنلەر ئۇنى يېقىتىدۇ. ئۇنىڭ قوشۇنى ھەممە يەرگە تارقىلىدۇ؛ نۇرغۇنلىرى ئۆلتۈرۈلىدۇ. 27 كېيىن، بۇ ئىككى پادىشاھ بىر-بىرىنى قەستلىشىپ، يامان نىيەت بىلەن بىر داستىخاندا تاماق يېيىشىپ، بىر-بىرىگە يالغان گەپ قىلىشىدۇ؛ لېكىن بۇ ئىشلار ھېچكىمگە پايدا يەتكۈزمەيدۇ، چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ ئاخىرى پەقەت بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا بولىدۇ. 28 [شىمالىي پادىشاھ] نۇرغۇن مال-مۇلۈكلەرنى ئېلىپ ئۆز يۇرتىغا قايتىدۇ. ئۇ كۆڭلىدە خۇدانىڭ خەلقى بىلەن ئۇ زگەن مۇقەددەس ئەھدىگە قارشى تۇرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەھدىگە قارشى ھەرىكەتلەرنى قىلىپ، ئاندىن ئۆز يۇرتىغا قايتىدۇ. 29 بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا شىمالىي پادىشاھ يەنىلا جەنۇبقا تاجاۋۇز قىلىدۇ؛ لېكىن بۇ قېتىمقى ئەھۋال ئىلگىرىكىگە ۋە يەنە كېلىپ ئەڭ ئاخىرقى قېتىمقىسىدىكى بىلەنمۇ ئوخشىمايدۇ. 30 چۈنكى كىتتىم ئارىلىدىن چىققان كېمىلەر ھۆجۈم قىلىپ كېلىدۇ. شۇڭا ئۇ دەرد-ئەلەم بىلەن چېكىنىدۇ ۋە [خۇدانىڭ] ئۆز خەلقى بىلەن ئۆز زگەن مۇقەددەس ئەھدىسىگە قاراپ ئىنتايىن غەزەپلىنىدۇ؛ ئۆتىگۈچا قارشى خالىغىنىنى قىلىدۇ؛ شۇنداقلا چېكىنىپ يانغاندا مۇقەددەس ئەھدىگە تاسىيلىق قىلغۇچىلارنى ئەتۋارلايدۇ. 31 ئۇنىڭ تەرىپىدە تۇرغان بىرنەچچە كۆچلەر قورغان بولغان مۇقەددەس ئىبادەتخانىنى بۇلىغايدۇ، «كۈندىلىك قۇربانلىق»نى ئەمەلدىن قالدۇرىدۇ ۋە «ۋەيران قىلغۇچى يېرگىنچلىك نومۇسسىزلىق»نى ئۆتىگۈچا ئورنىغا قويىدۇ. 32 ئۇ مۇقەددەس ئەھدىگە خائىنلىق قىلغۇچىلارنى خۇشامەت-ھىيلىگەرلىك بىلەن چىرىكلەشتۈرىدۇ؛ لېكىن ئۆز خۇداسىنى دوست تۇتقۇچى خەلق بولسا قەيسەرلىك بىلەن ھەرىكەت قىلىدۇ. 33 خەلق ئىچىدىكى ئاقىللار نۇرغۇن قېرىنداشلىرىغا تەلىم يەتكۈزىدۇ؛ لېكىن بىرنەچچە كۈنلەر ئۇلارنىڭ بەزىلىرى قىلىچتا يېقىلىدۇ، ئوتتا كۈيدۈرۈلۈپ ئۆلتۈرۈلىدۇ، زىندانغا چۈشىدۇ يا كى بۇلاڭ-تالاڭ ئۆچرايدۇ. 34 يېقىلغان ۋاقىتلىردا، خۇدانىڭ خەلقى تازغىنە يارىدەمگە ئىگە بولىدۇ. ئەمما نۇرغۇن كىشىلەر ئۇلارنىڭ قاتىرىغا خۇشامەت-ھىيلىگەرلىك بىلەن سوقۇنۇپ كىرىدۇ. 35 بەزى ئاقىللار يېقىلىدۇ. لېكىن ئۇلارنىڭ يېقىلىشى ئۆزلىرىنىڭ سىنىلىشى-تاۋلىنىشى، قىيامەت كۈنىگىچە پاكىنلىشى ئۈچۈندۇر. چۈنكى ئاخىرەت خۇدا بەلگىلىگەن ۋاقىتتىلا كېلىدۇ. 36 شىمالىي پادىشاھ ئۆز مەيلىچە قىلىۋېرىدۇ؛ ئۇ تە كەبىۋېرلىشىپ، ئۆزىنى ھەرقانداق ئىلاھلاردىنمۇ ئۈلۈغلاپ ئۈستۈن قويۇپ، ھەتتا ھەممە ئىلاھلارنىڭ ئىلاھى بولغۇچىغا ئاجايىب كۈپۈرلۈق سۆز قىلىدۇ؛ تا كى خۇدانىڭ غەزىپى تولۇق تۈگىگۈچە ئۇ داۋاملىق زور رونىاق تاپىدۇ. چۈنكى خۇدانىڭ بېكىتكىنى ئەمەلگە ئاشمايي قالمايدۇ. 37 بۇ پادىشاھ ئاتا-بوۋىلىرى چوقۇنغان ئىلاھلارغىمۇ پىسەنت قىلمايدۇ، ئايالىلارغىمۇ ھېچقانداق ھەۋەس قىلمايدۇ، ئەمەلىيەتتە ئۇ ھەرقانداق ئىلاھنى ھۆرمەتلىمەيدۇ، چۈنكى ئۇ ئۆزىنى ھەرقانداق ئىلاھتىن ئۈلۈغ دەپ قارايدۇ. 38 بۇلارنىڭ ئورنىدا ئۇ «كۆچلەر ئىلاھى»نى ھۆرمەتلەيدۇ؛ ئۇنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمۇ ئەزەلدىن چوقۇنمىغان بۇ ئىلاھنى بولسا ئۇ ئالتۇن، كۈمۈش، ياقۇت ۋە باشقا قىممەتلىك سوۋغاتلارنى تەقدىم قىلىپ ھۆرمەتلەيدۇ. 39 ئۇ ئەڭ مۇستەھكەم قورغانلارنى شۇنداق بىر غەيرىي ئىلاھقا تايىنىپ ئىگىلەيدۇ. كىمكى ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىغا يېقىنسا، ئۇ شۇلارغا شەرەپلىك مەنسەپ بېرىدۇ، ئۇلارنى كۆپچىلىكنى باشقۇرىدىغان قىلىدۇ ۋە ئىنئام سۈپىتىدە يەر-زېمىننى تەقسىم قىلىپ بېرىدۇ. 40 ئاخىر زامان كەلگەندە، جەۋزىي پادىشاھ ئەسكەر چىقىرىپ ئۆتىگۈچا ھۆجۈم قىلىدۇ. شىمالىي پادىشاھ جەڭ ھارۋىلىرى، ئاتلىق ئەسكەرلەر ۋە نۇرغۇن كېمىلەر بىلەن قەيىنەيدۇ؛ ئۇنىڭغا قايتۇرما زەربە بېرىدۇ، ئۇ بارلىق يۇرتلارغا تاجاۋۇز قىلىپ، كەلكۈندەك تېشىپ كەڭ يەر-زېمىنلارنى باسىدۇ. 41 ئۇ ھەتتا «گۈزەل زېمىن»غا يېسىپ كىرىدۇ؛ نۇرغۇن ئەللەر تازىدۇرۇلۇپ يېقىتىلىدۇ. لېكىن بۇلار، يەنى ئېدومىلار، موئابلار ۋە ئامونلارنىڭ چوڭلىرى ئۆتىگۈ قولىدن قۇتۇلۇپ قالىدۇ. 42 شىمالىي پادىشاھ بارلىق دۆلەتلە رگە قولىنى سوزىدۇ، مىسىر زېمىنىمۇ قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ. 43 ئۇ مىسىرنىڭ ئالتۇن-كۈمۈش بايلىقلىرى ۋە باشقا قىممەت باھالىق ۋەيۋانلىرىنى تالان-تاراج قىلىدۇ. لۇيىەلىكلەر ۋە ئېفىئوپىيىلىكلەر ئۆتىگۈچا ۋەيسۇئۇپ ئە گىشىدۇ. 44 كېيىن شەرق ۋە شىمالدىن كەلگەن شەپىلەر ئۇنى ئالاقزادە قىلىدۇ. ئۇ تېخىمۇ دەرغەزەپ بولۇپ نۇرغۇن كىشىنى قىرغىنچىلىق قىلىپ ئۆلتۈرىمەن دەپ جەڭ قوزغايدۇ 45 ۋە دېڭىزلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا، كۈز رىكەم مۇقەددەس تاغ تەرىپىگە ئوردا چىدىرلىرىنى تىكىدۇ. لېكىن ئۇنىڭ ئەجىلى شۇ يەردە توشىدۇ ۋە ھېچكىم ئۇنى قۇتقۇزمايدۇ».

12 ـ «ئۇ چاغدا، قېرىنداشلىرىڭنى «قوغدىغۇچى ئۈلۈغ ئەمىر» مىكائىل مەيدانغا چىقىدۇ. بىر ئازابلىق مەزگىل بولىدۇ، يۇرت-دۆلەت بارلىققا كەلگەندىن ۋەيان، شۇنداق چوڭ ئازاب يېتىپ كەلمەيدۇ. لېكىن بۇ چاغدا خەلقىڭ قۇتقۇزۇلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى نامى ھاياتلىق دەپتىرىگە يۈتۈلگەنلەرنىڭ ھەممىسى نىجاتلىققا ئېرىشىدۇ. 2 ئۇيقۇدا ياتقان ئۆلۈكلەردىن نۇرغۇنلىرى تىرىلىدۇ. ئۇلار مەڭگۈلۈك ھاياتىن بەھرىمەن بولىدۇ؛ قالغانلىرى نومۇسنا ھەم مەڭگۈلۈك رەسۋاچىلىققا تىرىلىدۇ. 3 ئاقىللار ئاسماندىكى گۈمبۈزدەك پارلاق جۈلالىنىدۇ؛ نۇرغۇن كىشىلەرنى ھەققانىيلىق يولىغا باشلاپ كەرگەنلەر يۇلتۇزلارغا ئوخشاش ئەبەدىلئەبەد پارلاپ تۇرىدۇ». 4 ئۇ ماڭا يەنە: ـ ئى دانىيال، سەن ئەمدى بۇ سۆزلەرنى توختات؛ مە زكۇر كىتابنىڭ تا كى دۇنيانىڭ ئاخىرقى كۈنلىرىگىچە شۇ پېتى تۇرۇشى ئۈچۈن ئۇنى پېچەتلەپ مۇھۇرلىۋەتكىن. نۇرغۇن كىشىلەر ۋەيان-ۋەيان يۈرىدۇ ۋە بىلىم ئاشىدۇ؛ ـ دېدى. 5 مەنكى دانىيال كۆزىدۇمكى، مانا ئىككى زات، بىرى دەريانىڭ بۇ تەرىپىدە، يەنە بىرى دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدە تۇرۇپتۇ. 6 ئۇلاردىن بىرى دەريا سۈيى ئۈستىدە تۇرغان ئاق كاتاپ كىيىم كىيگەن زاتتىن: ـ بۇ كارامەت ئىشلار تۈگىگىچە قانچىلىك ۋاقىت كېتىدۇ؟ ـ دەپ سوردى. 7 ئۇ دەريا سۈيى ئۈستىدە تۇرغان، كاتاپ كىيىم كىيگەن زات ئوڭ ۋە سول قولىنى ئاسمانغا قارىتىپ كۆتۈرۈۋېپ، مەڭگۈ ھايات بولغۇچىنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلىپ: ـ بىر ۋاقىت، ئىككى ۋاقىت، قوشۇنچە يېرىم ۋاقىت كېتىدۇ. [خۇدانىڭ] مۇقەددەس خەلقىنى پارچىلىغۇچى خورلۇق تاخىرلاشقاندا، بۇ ئىشلار تۈگىگىدۇ؛ ـ دېدى. 8 ئۇنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغان بولساممۇ، مەنسىنى چۈشىنەلمىدىم. شۇڭا مەن: ـ ئەقسىر، بۇ ئىشلارنىڭ ئاقىۋىتى قاندا بولىدۇ؟ ـ دەپ سوردىم. 9 ئۇ ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «ئەي دانىيال، يولۇڭغا ماڭ، چۈنكى بۇ سۆزلەر ئاخىر زامانغىچە مەخپىي تۈتۈلۈپ يېپىقلىق تۇرىدۇ. 10 نۇرغۇن كىشىلەر تازىلىنىدۇ، پاكلىنىدۇ ۋە تاۋلىنىدۇ. رەزىللەر بولسا، داۋاملىق

رەزىلىك قىلىۋېرىدۇ؛ تۆلاردىن ھېچكىم بۇنى چۈشىنەلەيدۇ، بىراق ئاقىللار چۈشىنىدۇ. **11** كۈندىلىك قۇربانلىق سۈنۈشنى ئەمەلدىن قالدۇرغان كۈندىن تارتىپ، يەنى «ۋەيران قىلغۇچى يەرگىنچىلىك نومۇسسىزلىق» قويۇلغان ۋاقىتتىن باشلاپ، بىر مىڭ ئىككى يۈز توقسان كۈن تۈتىدۇ. **12** ئاخىرغىچە سادىق بولۇپ، بىر مىڭ ئۈچ يۈز ئوتتۇز بەش كۈننى كۈتۈپ تۈتكۈ زۇگەنلەر نېمىدېگەن بەختلىك-ھە! **13** ئەمما سەن بولساڭ، ئاخىرغىچە يولۇڭدا مېڭىۋەرگىن. سەن ئارام تاپىسەن، ۋە كۈنلەرنىڭ ئاخىرىدا نېسىۋەڭگە مۇيەسسەر بولۇشقا قايتا تىرىلىسەن».

هوشیا

1 پەرۋەردىگارنىڭ كالامى ـ تۆززىيا، يوتام، ئاماز ۋە ھەزە كىيالار يەھۇداغا، يوئاشنىڭ ئوغلى يەروبوئام ئىسرائىلغا پادىشاھ بولغان ۋاقىتلاردا، كالام بەئەرنىڭ ئوغلى ھوشياغا كەلدى؛ **2** پەرۋەردىگارنىڭ ھوشيا ئارقىلىق كەلگەن سۆزنىڭ باشلىنىشى ـ پەرۋەردىگار ھوشياغا: «بارغىن، پاھىشلىككە بېرىلگەن بىر ئايالنى ئەمرىگىگە ئالغىن، پاھىشلىكتىن بولغان بالىلارنى تۆز قولۇڭغا ئالغىن؛ چۈنكى زېمىن پەرۋەردىگاردىن ۋاز كېچىپ پاھىشلىككە پۈتۈنلەي بېرىلدى» دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن تۆ بېرىپ دىبلائىمنىڭ قىزى گومەرنى ئەمرىگە ئالدى؛ ئايال تۆنىگىدىن ھاملىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغدى. **4** پەرۋەردىگار تۆنىگىغا: «تۆنىڭ ئىسمىنى «يىزرەئەل» دەپ قويغىن؛ چۈنكى يەنە ئازغىنا ۋاقىت تۆتكەندە، مەن «يىزرەئەل»نىڭ قېنىنىڭ ئىنتىقامىنى يەھۇنىڭ جەمەتى ئۈستىگە قويمەن ۋە ئىسرائىل جەمەتىنىڭ پادىشاھلىقىغا خاتىمە بېرىمەن. **5** ۋە شۇ كۈنىدە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۇ كى، مەن ئىسرائىلنىڭ ئوقياسىنى يىزرەئەل جىلغىسىدا سۇندۇرۇۋېتىمەن». **6** [گومەر] يەنە ھاملىدار بولۇپ، قىز تۇغدى. پەرۋەردىگار ھوشياغا: «تۆنىڭ ئىسمىنى «لو-رۇھاماھ» دەپ قويغىن؛ چۈنكى مەن ئىسرائىل جەمەتىگە ئىككىنچى رەھىم قىلمايمەن، تۆلارنى قەتئىي كەچۈرۈم قىلمايمەن، **7** براق يەھۇدا جەمەتىگە رەھىم قىلىمەن ۋە تۆلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئارقىلىق تۆلارنى قۇتقۇزىمەن؛ تۆلارنى ئوقياسىز، قىلىچسىز، جەڭسىز، ئاتلارسىز ۋە ئاتلىق ئەسكەرسىز قۇتقۇزىمەن» ـ دېدى. **8** گومەر لو-رۇھاماھنى ئەمچە كتىن ئايرىغاندىن كېيىن يەنە ھاملىدار بولۇپ ئوغۇل تۇغدى؛ **9** [رەب]: «تۆنىڭ ئىسمىنى: «لو-ئامى» دەپ قويغىن؛ چۈنكى سىلەر مېنىڭ خەلقىم ئەمەس ۋە مەن سىلە رگە [پەرۋەردىگار] بولمايمەن» دېدى. **10** ـ براق ئىسرائىلنىڭ بىللىرىنىڭ سانى دېڭىزدىكى قۇمدەك بولۇپ، ئۇنى ئۆلچىگلى يا كى سانغىلى بولمايدۇ؛ «سىلەر مېنىڭ خەلقىم ئەمەسسىلەر» دېيىلگەن جايدا شۇ ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۇ كى، تۆلارغا: «[سىلەر] تىرىك تەڭرىنىڭ ئوغۇللىرى!» ـ دېيىلدۇ. **11** ئىسرائىل بىللىرى ۋە يەھۇدا بىللىرى بىرگە يىغىلىدۇ، تۆزلارىگە بىرلا باشنى تىكلەيدۇ ۋە تۇرغان زېمىندىن چىقىدۇ؛ چۈنكى «يىزرەئەل»نىڭ كۈنى» تۇلۇغدۇر! ئا كا-ئۇكىلىرىگىلارغا «ئامى»! ([مېنىڭ خەلقىم]!)» ۋە سىڭىلىرىگىلارغا «رۇھاماھ! ([رەھىم قىلىنغان]!)» ـ دە گىلار!

2 ـ ئانا گىلارغا دەۋاينى يەتكۈزۈپ، تۆنىڭ بىلەن دەۋالىشىگىلار؛ چۈنكى ئۇ مېنىڭ ئايالىم ئەمەس ۋە مەن تۆنىڭ ئېرى ئەمەس؛ ئۇ پاھىشلىك تۇرقىنى چىرايىدىن، زىناخورلۇق ھالەتلىرىنى كۆكسىنىڭ ئارىسىدىن ياقاتسۇن! **3** بولمىسا، مەن ئۇنى قىپ-يالىڭاچ قىلىپ قويمەن، تۇغۇلغان كۈندىكىدەك ئاندىن تۇغما قىلىپ قويمەن؛ مەن ئۇنى خۇددى چۆل-بايا ۋۇانغا ئوخشاش قىلىمەن، ئۇنى بىر قاڭىراق يە رگە ئايلاندۇرىمەن، ئۇنى ئۇسسۇزلۇق بىلەن ئۆلتۈرىمەن؛ **4** ئۇنىڭ بىللىرىغا رەھىم قىلمايمەن، چۈنكى ئۇلار پاھىشلىكلەردىن تۇرەلگەن بىللاردۇر. **5** چۈنكى ئۇلارنىڭ ئانىسى پاھىشلىك قىلغان، ئۇلارنى قارىندا كۆتۈرگۈچى نومۇسسىزلىق قىلغان؛ چۈنكى ئۇ: «مەن ما گا نان ۋە سۇيۇمنى، يۇڭۇ ۋە كانايمنى، زەيتۇن مېيىم ۋە ئىچىملىك-شاراب لىرىمنى تەمىنلىگۈچى ئاشىنىلىرىمغا ئىنتىلىپ ئۇلارنى قوغلىشىمەن» ـ دېدى. **6** ـ شۇڭا مانا، مەن يولۇڭنى تىكەن-جىغانلىقلار بىلەن چىتلاپ قورشۇۋالىمەن؛ [ئىسرائىلنىڭ] ئەترابىنى تام بىلەن توسىمەن، ئۇ چىغىر يوللىرىنى تاپالمايدىغان بولىدۇ. **7** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاشىنىلىرىنى قوغلايدۇ، براق ئۇلارغا يېتىشەلمەيدۇ، ئۇلارنى ئىزدەيدۇ، تاپالمايدۇ، شۇ گالاشقا ئۇ: «مەن بېرىپ بىرىنچى ئېرىمنى تېپىپ، ئۇنىڭ يېنىغا قايتىمەن؛ چۈنكى ئەھۋالىم ھۆگۈنكىدىن ياخشى ئىدى» ـ دەيدۇ. **8** ـ ئۇ زىرائەتلەرنى، يېڭى شاراب ۋە زەيتۇن مېيىنى تەمىنلىگۈچىنىڭ مەن ئىكەنلىكىمنى، ئۇنىلىرى «باۋئال» بۇتلارنى ياساشقا ئىشلەتكەن كۈمۈش-ئالتۇننى كۆپ قىلغۇچىنىڭ مەن ئىكەنلىكىمنى زادى بىلمىدى. **9** شۇڭا مەن قايتىپ كېلىمەن، ئۇنىڭدىكى زىرائەتلىرىمنى ئۆز ۋاقتىدا، يېڭى شارابلىرىمنى ئۆز پەسلىدە ئېلىپ كېتىمەن، ئۆزۈمدىكى ئۇلارنىڭ يالىڭاچلىقىنى يېپىشقا كېرەك كلىك يۇڭۇ- كانايلىرىمنى بەرمەي قايتۇرۇپ كېتىمەن؛ **10** ھازىر مەن ئۇنىڭ نومۇسسىزلىقىنى ئاشىنىلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا ئاشكارىلايمەن، ھېچكىم ئۇنى قولۇمدىن قۇتقۇزالمايدۇ. **11** شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭ تامامىلىرىغا خاتىمە بېرىمەن؛ ئۇنىڭ ھېيتلىرىغا! ئۇنىڭ «يېڭى ئاي»لىرىغا! ئۇنىڭ «شابات»لىرىغا! قىسقىسى، ئۇنىڭ بارلىق «جامائەت ئىبادەت سورۇن»لىرىغا خاتىمە بېرىمەن! **12** ۋە مەن ئۇنىڭ ئۈزۈم تاللىرىنى ۋە ئەنجۈر دەرەخلىرىنى ۋەيران قىلىمەن؛ ئۇ يۇلارنى: «يۇلار بولسا ئاشىنىلىرىم ما گا بە رگەن ئىش ھەققىلىرىمدۇر!» دېگەندى، مەن يۇلارنى جا گىگالغا ئايلاندۇرىمەن، ياۋايى ھايۋانلار ئۇلارنى يەپ كېتىدۇ. **13** مەن ئۇنىڭ بېشىغا «باۋئال»لارنىڭ كۈنلىرىنى چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى ئۇ [شۇ كۈنلىردە] ئۇلارغا ئىسرىق سالاتتى، ئۇ ئۆزىنى ئۆز ئۇكىلىرى ۋە زىۋۇ-زىننەتلىرى بىلەن پەردازلاپ، ئاشىنىلىرىنى قوغلىشىپ، مېنى ئۇنىتۇدى ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **14** شۇڭا مانا، مەن ئۇنىڭ كۆڭلىنى ئالىمەن، ئۇنى دالاغا ئېلىپ كېلىمەن، كۆڭلىگە سۆزلەيمەن. **15** شۇنداق قىلىپ مەن ئۇنىڭغا شۇ يەردە ئۆزۈمزارلىرىنى قايتۇرىمەن، «ئاقور جىلغىسى»نى «ئۈمىد ئىشىكى» قىلىپ بېرىمەن؛ ئاندىن ئۇ شۇ يەردە ياشلىق كۈنلىرىدىكىدەك، مىسىر زېمىنىدىن چىققان كۈنىدەك كۆزىي- ناخشا ئېيتىدۇ. **16** ۋە شۇ كۈنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۇ كى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ«سەن مېنى «ئېرىم» دەپ چاقىرىسەن، ئىككىنچى مېنى «باۋئال»ىم دېمەيسەن. **17** چۈنكى مەن «باۋئال»لارنىڭ نامىلىرىنى سېنىڭ ئاغزىڭدىن ئېلىپ تاشلايمەن، ئۇلار بۇ نامى بىلەن ئىككىنچى ھېچقانداق ئەسلەتمەيدۇ. **18** شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلار ئۈچۈن دالادىكى ھايۋانلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ۋە يەر يۈزىدىكى ئۆمۈلگۈچىلەر بىلەن ئەھدە تۈزىمەن؛ مەن ئوقيا، قىلىچ ۋە جەڭنى سۇندۇرۇپ زېمىندىن ئېلىپ تاشلايمەن؛ [خەلقىمنى] تامان-ئېسەن ياتقۇزىمەن. **19** شۇنداق قىلىپ مەن سېنى ئەبەدىلئەبەد تۈزۈمگە باغلايمەن؛ ھەققانىيلىقتا، مېھىر-مۇھەببەتتە، رەھىم-شەپقەتلەردە سېنى تۈزۈمگە باغلايمەن؛ **20** ساداقەتلىكتە سېنى تۈزۈمگە باغلايمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن پەرۋەردىگارنى بىلىپ يېتىسەن. **21** ۋە شۇ كۈنىدە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۇ كى، «مەن ئاگلايمەن» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ «مەن ئاسمانلارنىڭ تەلىپىنى ئاگلايمەن، بۇلار يەر-زېمىننىڭ تەلىپىنى ئاگلايدۇ؛ **22** يەر-زېمىن زىرائەتلەرنىڭ، يېڭى شاراب ۋە زەيتۇن مېيىنىڭ تەلىپىنى ئاگلايدۇ، ۋە بۇلار «يىزرەئەل»نىڭ تەلىپىنى ئاگلايدۇ! **23** ۋە مەن ئۇنۇم ئۈچۈن ئۇنى زېمىندا تېرىيمەن؛ مەن «لو-رۇھاماھ»غا رەھىم قىلىمەن؛ مەن «لو-ئامى»غا: «مېنىڭ خەلقىم!» دەيمەن؛ ۋە ئۇلار مېنى: «مېنىڭ خۇدايىم!» ـ دەيدۇ.

3 ۋە پەرۋەردىگار ما گا: ـ يەنە بارغىن، ئاشىنىسى تەرىپىدىن سۆيۈلگەن، زىناخور بىر ئايالنى سۆيگىن، گەرچە ئىسرائىللار يات ئىلاھلار تەرىپىگە ئېغىپ كەتكەن، «كىشمىش پوشكال»لارنى سۆيگەن بولسىمۇ، [مەن] پەرۋەردىگار ئۇلارغا كۆرسەتكەن سۆيگۈمدەك سەن ئۇنى سۆيگىن، ـ دېدى **2** (شۇڭا مەن ئون بەش كۈمۈش تەڭگە، بىر خومىر بۇغداي ۋە يېرىم خومىر ئارىپغا ئۆزۈمگە قايتۇرۇۋالدىم)؛ **3** مەن ئۇنىڭغا: «سەن مەن ئۈچۈن ئۆزۈن كۈنلەر كۈتىسەن، سەن پاھىشلىك قىلمايسەن، سەن باشقا ئەرنىڭكى بولمايسەن، مەنمۇ سەن ئۈچۈن ئوخشاشلا سېنى كۈتەمەن» ـ دېدىم). **4** ـ «چۈنكى ئىسرائىللار ئۆزۈن كۈنلەر پادىشاھسىز، شاھزادىسىز، قۇربانلىقسىز، «تۇۋرۇك»سىز، «ئەفود»سىز ۋە ھېچ تۇيى بۇتلىرىسىز كۈتۈپ تۇرىدۇ. **5** ۋە كېيىنرەك، ئىسرائىل بالىلىرى قايتىپ كېلىدۇ ۋە پەرۋەردىگار بولغان خۇداسىنى ھەم داۋۇت پادىشاھىنى ئىزدەيدۇ؛ كۈنلەرنىڭ ئاخىرىدا ئۇلار تەۋرىنىپ ئەيمىنىپ پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا، شۇنداقلا ئۇنىڭ مېھرىبانلىقىغا قاراپ كېلىدۇ».

4 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئا گا كلار، ئى ئىسرائىل بالىلىرى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ زېمىندا ئۇرۇۋاتقانلار بىلەن قىلىدىغان دەۋاسى بار؛ چۈنكى زېمىندا ھېچ ھەققەت، ھېچ مېھرىبانلىق، خۇدانى ھېچ بىلىش-تونۇش يوقتۇر؛ **2** قارغاش-تىلاش، يالغانچىلىق، قاتىللىق، ئوغرىلىق، زىناخورلۇق ـ بۇلار زېمىندا يامراپ كەتتى؛ قان ئۈستىگە قان تۆكۈلىدۇ. **3** مانا شۇ سەۋەبتىن زېمىن ماتەم تۇتىدۇ، ئۇنىڭدا ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى جۈدەپ كېتىدۇ؛ ئۇلار دالادىكى ھايۋانلار ھەم ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار بىلەن بىللە جۈدەپ كېتىدۇ؛ بەرھەق، دېڭىزدىكى بېلىقلارمۇ يەپ كېتىلىدۇ. **4** ئەمدى ھېچكىم دەۋا قىلىشمىسۇن، ھېچكىم ئەيىبلەشمىسۇن؛ چۈنكى مېنىڭ دەۋايىم دەل سەن بىلەن، ئى كاھىن! **5** سەن كۈندۈزدە پۇتلىشىپ يېقىلىسەن؛ پەيغەمبەرمۇ سەن بىلەن كېچىدە تەڭ پۇتلىشىپ يېقىلىدۇ؛ ۋە مەن ئاناڭنى ھالاك قىلىمەن. **6** مېنىڭ خەلقىم بىلىمسىزلىكتىن ھالاك قىلىندى؛ ۋە سەنمۇ بىلىمنى چەتكە ئاققانىكەنسەن، مەنمۇ سېنى چەتكە قاقىمەنكى، سەن ما گا يەنە ھېچ كاھىن بولمايسەن، خۇدايىڭنىڭ قانۇن-كۆرسەتمىسىنى ئۇنتۇغانلىقىڭ ئۈچۈن، مەنمۇ سېنىڭ بالىلىرىڭنى ئۇنتۇيمەن. **7** ئۇلار كۆپەيگەنسېرى، ما گا قارشى كۆپ گۇناھ سادىر قىلدى، مەن ئۇلارنىڭ شان-شەرىپىنى شەرمەندىلىككە ئايلاندۇرۇۋېتىمەن. **8** ئۇلار خەلقىمنىڭ گۇناھىنى يەيدىغان بولغاچقا، ئۇلارنىڭ جىنى [خەلقىمنىڭ] قەبىلىلىگە ئىنتىزار بولىدۇ. **9** ۋە خەلقىم قاندىق بولسا، كاھىنلارمۇ شۇنداق بولىدۇ؛ مەن [كاھىنلارنىڭ] ئۇتقان يوللىرىنى ئۆز ئۈستىگە چۈشۈرىمەن، ئۆز قىلمىشلىرىنى بېشىغا قايتۇرىمەن. **10** ئۇلار يەيدۇ، براق تويمايدۇ؛ ئۇلار پاھىشلىك قىلىدۇ، براق ھېچ كۆپەيمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنى تىكشاشنى تاشلاپ كەتتى، **11** ئۆزلىرىنى پاھىشلىك، شاراب ۋە يېڭى شارابقا بېغىشلىدى؛ بۇ

ئىشلار ئادەمنىڭ ئەقىل-زېھنىنى بۇلاپ كېتىدۇ. 12 خەلقىم تۆز تايىقىدىن يولىورۇق سورايدۇ، تۆلارنىڭ هاسسىى تۆلارغا يول كۆرسىتەرمىش! چۈنكى پاھىشلىكنىڭ روهى تۆلارنى ئازدۇرىدۇ، تۆلار خۇداسىنىڭ ھىمايىسى ئاستىدىن پاھىشلىككە چىقىپ، 13 تاغ چوققىلىرىدا قۇربانلىق قىلىدۇ، دۆڭ-ئېگىزلىكلەردە، شۇنداقلا سايىسى ياخشى بولغاچقا دۇب ۋە تېرەك ۋە قاريا ئاغاچلار ئاستىدىمۇ ئىسرىق سالىدۇ؛ شۇڭا قىزلىرىڭلار پاھىشلىك، كېلىنلىرىڭلارمۇ زىناخورلۇق قىلىدۇ. 14 مەن قىزلىرىڭلارنى پاھىشلىكلىرى تۆچۈن، ياكى كېلىنلىرىڭلارنى زىناخورلۇقلىرى تۆچۈن جازالىمايمەن؛ چۈنكى [ئاتىلىرى] تۆزلىرىمۇ پاھىشلار بىلەن سىرتقا چىقىدۇ، «يۇتخانا پاھىشە»لىرى بىلەن بىللە قۇربانلىق قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن يورۇتۇلمىغان بىر خەلق يىقىتىلىدۇ. 15 سەن، ئى ئىسرائىل، پاھىشلىك قىلىشڭ بىلەن، يەھۇدا گۆناھقا چېتىلىپ قالمىسۇن! نە گىلگالغا كەلمە گلار، نە «بەيت-ئاۋەن» گە چىقما گلار، نە «يەھۋەۋەدىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم قىلما گلار. 16 چۈنكى تەرسا بىر قىسىر ئىنە كەتكەن؛ ئىسرائىل تەرسالىق قىلىدۇ؛ يەھۋەۋەدىگار قاندا قۇ پاخالانى باققاندەك، تۆلارنى كەڭ بىر يايلاقتا تۆزۈقلاندۇرسۇن؟ 17 ئەفرائىم بۇتلارغا چاپلاشتى، تۆنىڭ بىلەن ھېچكىمنىڭ كارى بولمىسۇن! 18 تۆلارنىڭ شاراپى تۆگىشى بىلەنلا، تۆلار تۆزلىرىنى پاھىشلىككە بېغىشلايدۇ؛ تۆلارنىڭ ئېسىلزادىلىرى نومۇسسىزلىققا ئەسەبىيلەرچە مەپتۇن بولىدى. 19 بىر شامال-روھ تۆلارنى قاناتلىرى ئىچىگە ئورىۋالدى، تۆلار قۇربانلىقلىرى تۆپەيلىدىن ئىزا-ئاھانەتكە قالىدۇ.

5

بۇنى ئا گلا گلار، ئى كاھىنلار، تىكىشا گلار، ئى ئىسرائىل جەمەتى، قۇلاق سېلىگلار، ئى پادىشاھنىڭ جەمەتى؛ چۈنكى بۇ ھۆكۈم سىلە رگە يېكىتىلگەن؛ چۈنكى سىلەر مىزپاھ شەھىرىدە بىر قىلتاق، تابور تېغىدا يېيىلغان بىر تور بولغانسىلەر. 2 ئاسىي ئادەملەرمۇ قىرغىن-چاپقۇنغا چۈكۈپ كەتتى؛ بىراق مەن تۆلارنىڭ ھەممىسىنى جازالىغۇچى بولۇمەن. 3 ئەفرائىمنى بىلىمەن، ئىسرائىل مەندىن يوشۇرۇن ئەمەس؛ چۈنكى ئى ئەفرائىم، سەن ھازىر پاھىشلىك قىلدىڭ، ئىسرائىل بۇلغانغانىدۇر. 4 تۆلارنىڭ قىلمىشلىرى تۆلارنى خۇداسىنىڭ ينىغا قايتىشىغا قويمايدۇ؛ چۈنكى پاھىشلىكنىڭ روهى تۆلار تارىسىدىدۇر، تۆلار پەرۋەردىگارنى ھېچ بىلمەيدۇ. 5 ئىسرائىلنىڭ تەكەبۇرلۇقى تۆزىگە قارشى گۆۋاھلىق بەرمەكتە، ئىسرائىل ۋە ئەفرائىم تۆز قەبىھلىكى بىلەن يىقىلىپ كېتىدۇ؛ يەھۇدامۇ تۆلار بىلەن تەڭ يىقىلىدۇ. 6 تۆلار قوي پادىلىرى ۋە كالا پادىلىرىنى ئېلىپ پەرۋەردىگارنى ئىزدەشكە باردىدۇ؛ بىراق تۆلار تۆزى تاپالمايدۇ؛ چۈنكى ئۆ تۆزىنى تارتىپ تۆلاردىن يىراقلاشتى. 7 تۆلار پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلدى، چۈنكى تۆلار بالىلارنى ھارامدىن تۆغدۇرغان؛ ئەمدى «يېڭى ئاي» تۆلارنى ئېسىۋىلىرى بىلەن يەپ كېتىدۇ. 8 گىبئىئاھتا سۈنايىنى، راماھدا كانايىنى چېلىگلار، بەيت-ئاۋەندە ئاگاھ سىگنالىنى ئا گلىتىگلار، كەينىڭدە! قارا، ئى بىنيامىن! 9 ئەفرائىم ئەيىبلىنىدىغان كۈندە ۋەيرانە بولىدۇ؛ مانا، ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئارىسىدا بېكىتىلگەن ئىشنى ئايان قىلدىم! 10 يەھۇدانىڭ ئەمىرلىرى پاسىل تاشلارنى يۇتكىگۈچىگە ئوخشاشتۇر، مەن تۆلار تۆستىگە غەزىپىمنى سۈدەك تۆكۈۋېتىمەن. 11 ئەفرائىم خورلانغان، جازالىمدا ئېزىلگەن، چۈنكى ئۆ تۆز بېشىمچىلىق قىلىپ «پاسكىنلىق»نى قوغلاپ يۈردى. 12 شۇڭا مەن ئەفرائىمغا كۈيە قۇرتى، يەھۇدا جەمەتىگە چىرىتكۈچ بولىمەن. 13 ئەمدى ئەفرائىم تۆزىنىڭ كېسىلىنى، يەھۇدا تۆز يارىسىنى كۆرگەندە، ئەفرائىم ئاسۇرىيەلىكنى ئىزدەپ باردى، «جىدەخور پادىشاھ»غا تەلىپىنى يوللىدى؛ بىراق تۆلار ئۆ ھەم سىلەرنى ساقايتالمايتى، - ھەم يارا گلارنىمۇ داۋالىيالمايتى. 14 چۈنكى مەن ئەفرائىمغا شىردەك، يەھۇدا جەمەتىگە تارسىلاندەك بولىمەن؛ مەن، يەنى مەنكى، تۆلارنى تىتما-تىتما قىلۋېتىپ، كېتىپ قالىمەن؛ تۆلارنى ئېلىپ كېتىمەن، قۇتقۇزالايدىغان ھېچكىم چىقمايدۇ؛ 15 مەن كېتىمەن، تۆلار گۇناھىنى تونۇپ يېتىپ، يۈزۈمنى ئىزدىمىگۈچە تۆز جايىغا قايتىپ ئۇرىمەن؛ بېشىغا كۈن چۈشكەندە تۆلار مېنى ئىنتىلىپ ئىزدەيدۇ.

6

«كېلىگلار، پەرۋەردىگارنىڭ ينىغا قايتايلى؛ چۈنكى ئۆ تىتما-تىتما قىلىۋەتتى، بىراق ساقايتىدۇ؛ ئۇرۇۋەتتى، بىراق بىزنى تېڭىپ قويىدۇ. 2 ئۆ ئىككى كۈندىن كېيىن بىزنى جانلاندۇرىدۇ؛ ئۈچىنچى كۈنى ئۆ بىزنى تىرىلدۈرىدۇ، بىز ئۆنىڭ يۈزى ئالدىدا ھايات ياشايمىز! 3 ۋە بىز ئۆنى بىلىدىغان بولىمىز! بىز پەرۋەردىگارنى ئونۇش ھەم بىلىش ئۈچۈن ئىنتىلىپ قوغلايمىز! ئۆنىڭ بىزنى قۇتقۇزۇشىقا چىقىشى تاڭ سەھەرنىڭ بولۇشىدەك مۇقەررەر، ئۆ يېنىمىزغا يامغۇردەك، يەر-زېمىنىنى سۈغىرىدىغان «كېيىنكى يامغۇر»دەك چۈشۈپ كېلىدۇ». 4 ئى ئەفرائىم، سېنى قاندا قىلسام بولار؟ ئى يەھۇدا، سېنى قاندا قىلسام بولار؟ چۈنكى ياخشىلىقىڭلار سەھەردىكى بىر پارچە بۇلۇتەك، تېزدىن يوقاپ كېتىدىغان شەبنەمدەك كۆزۈم. 5 شۇڭا مەن پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق تۆلارنى چېپىۋەتكەن؛ ئاغزىمدىكى سۆزلەر بىلەن تۆلارنى تۆلتۈرۈۋەتكەنمەن؛ مېنىڭ ھۆكۈمۈم تاڭ نۇرىدەك چىقىدۇ. 6 چۈنكى مەن قۇربانلىقلاردىن ئەمەس، بەلكى مېھىر-مۇھەببەتتىن، كۈيدۈرمە قۇربانلىقلاردىن كۆرە، خۇدانى تونۇش ھەم بىلىشتىن خۇرسەنلىك ئالىمەن. 7 بىراق تۆلار ئادەمئاتىدەك ئەھدىگە ئىتائەتسىزلىك قىلغان؛ تۆلار مانا شۇ يول بىلەن ماڭا ئاسىيلىق قىلغان. 8 گىلېئاد بولسا قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ شەھىرى، ئۇ قان بىلەن ۋەيلغان. 9 قاراڭلار ئادەمنى پايلىغانلەك، كاھىنلار ئوپى شە كەمگە باردىغان يولدا قاتىلىق قىلماقتا؛ بەرھەق، تۆلار ئېپلاسلىق قىلماقتا. 10 ئىسرائىل جەمەتىدە يىرگىنچلىك بىر ئىشنى كۆردۈم، ئەفرائىمنىڭ پاھىشلىكى شۇ يەردە تېپىلدۇ، ئىسرائىل بۇلغاندى. 11 يەنە ساڭىمۇ، ئى يەھۇدا، تېرىغان [گۆناھلىرىڭنىڭ] ھوسۇلى بېكىتىلگەندۇر!

7

مەن ئۆز خەلقىمنىڭ ئاسارىتىنى بۇزۇپ تاشلاپ، ئازادلىققا ئېرىشتۇرەي دېگەندە، مەن ئىسرائىلنى ساقايتاي دېگەندە، ئەمدى ئەفرائىمنىڭ قەبىھلىكى، سامارىيەنىڭ رەزىللىكىمۇ ئاشكارىلىنىدۇ؛ چۈنكى تۆلار ئالدامچىلىق قىلىدۇ، ئوغرىلار بولسا بۇسۇپ كىرىۋاتىدۇ، قاراڭلار ئوپى سىرتتا بۇلاڭچىلىق قىلۋاتىدۇ. 2 تۆلار كۆڭلىدە مېنىڭ تۆلارنىڭ بارلىق رەزىللىكلىرىنى ئېسىمدە تۇتقانلىقىمنى ئويلىمايدۇ؛ ھازىر تۆلارنىڭ قىلمىشلىرى تۆزلىرىنى قىستاۋاتىدۇ، بۇ ئىشلار كۆز ئالدىمدىدۇر. 3 تۆلار پادىشاھنى رەزىللىكلىرى بىلەن، ئەمىرلەرنى يالغان گەپلىرى بىلەن خۇرسەن قىلىدۇ، 4 تۆلارنىڭ ھەممىسى زىناخورلار؛ تۆلار ناۋاي ئوت سالغان تونۇرىدەك؛ ناۋاي خېمىرنى يۇغۇرۇپ، خېمىر بولغۇچە تۆنىڭ ئوتىنى يەنە تۇتلىتىدۇ؛ 5 پادىشاھىمىز [ئەيىركىلەنگەن] كۈنىدە، ئەمىرلەر شارابنىڭ كەپىي بىلەن تۆزلىرىنى زەئىپلەشتۈردى؛ [پادىشاھ] بولسا مازاق قىلغۇچىلار بىلەن قول ئېلىشىشقا ئىنتىلدى! 6 چۈنكى تۆلار كۆڭلىنى تونۇرىدەك قىزتىپ سۈيىقەست پۈكۈپ قويغاندى؛ كېچىچە تۆلارنىڭ غەزىپى چوغلىنىپ تۇرىدۇ؛ سەھەردىلا ئۆ يانغان ئوتتەك يالقۇنلاپ كېتىدۇ. 7 تۆلارنىڭ ھەممىسى تونۇردەك قىزىتىلىپ، تۆلار ئۆز سوراقچىلىرىنى يەپ كېتىدۇ؛ تۆلارنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى يىقىلدى ـ تۆلاردىن ھېچكىم مېنى ندا قىلىپ چاقىرمايدۇ! 8 ئەفرائىم يات قوۋملار بىلەن ئارىلىشىپ كەتتى؛ ئۆ «ئۆرۈلمىگەن بىر قوتۇرماچ»دەك كۆزۈم. 9 يات ئادەملەر ئۆنىڭ كۈچىنى يەپ كەتتى، بىراق ئۆ ھېچ سەزمەيدۇ؛ [بېشىنىڭ] ئۆ يەر-يۈز يېرىدە ئاق چاچلار كۆرۈنىدۇ، بىراق ئۆ ھېچ بىلمەيدۇ؛ 10 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ تە كەبۇرلۇقى ئۆزىگە قارشى گۆۋاھ بېرىدۇ؛ تۆلار پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ينىغا قايتمايدۇ، ياكى شۇنداق ئىشلار [بېشىغا] چۈشكەن بولسىمۇ، يەنىلا ئۆنى ئىزدىمەيدۇ. 11 ئەفرائىم ھېچ ئەقلى يوق نادان بىر پاختە كەتكەك؛ مىسىرغا قاراپ سىلىرايدۇ، ئاسۇرىيەنى ئىزدەپ باردۇ؛ 12 تۆلار بارغاندا، تۆلارنىڭ ئۈستىگە تورۇمنى تاشلايمەن؛ خۇددى ئاسماندىكى ئۇچىرار-قاناتلارنى تورغا چۈشۈۋ رگەندەك تۆلارنى چۈشۈرىمەن؛ [ۋۇ خەۋەر] تۆلارنىڭ جامائىتىگە يېتىشى بىلەنلا، تۆلارنى جازالايمەن. 13 تۆلارغا ۋاي! چۈنكى تۆلار مەندىن يىراقلىشىپ ئېنىپ كەتتى! تۆلار ھالاك بولسۇن! چۈنكى تۆلار ماڭا ۋاپاسىزلىق قىلدى! مەن تۆلارنى قۇتقۇزۇپ ھۇرلۇككە چىقىراي دېگەندە، تۆلار مەن توغرۇلۇق يالغان گەپ قىلدۇ! 14 تۆلار ئورندا يېتىپ نالە قىلغاندا، ماڭا كۆڭلىدە ھېچ ندا قىلمىدى؛ تۆلارنىڭ جامائىتىگە يىغىلىشى يەقەت ئاش ۋە يېڭى شاراب ئۈچۈندۇر، خالاس، تۆلار مەندىن چەتلەپ كەتتى. 15 بەرھەق، مەن ئەسلى تۆلارنى تەربىيىلىگەنمەن، تۆلارنىڭ بىلەكلىرىنى چىنىقتۇرۇپ كۈچەيتكۈ زگەندىم؛ بىراق تۆلار ماڭا قارشى يامانلىق قەستلەۋاتىدۇ. 16 تۆلار ئۈرۈلدى ـ بىراق بۇرۇلۇشنى ھەممىدن ئالىي بولغۇچىغا قايتىش ئۈچۈن ئەمەس؛ تۆلار ئالدامچى بىر ئۇقياغا ئوخشاش. تۆلارنىڭ ئەمىرلىرى تۆزلىرىنىڭ غالجىرانە تىل-ئاھانەتلىرى ۋەجىدىن قىلىچلىنىدۇ؛ بۇ ئىش مىسىر زېمىندا تۆلارنى مەسخىرىگە قالدۇرىدۇ.

8

كانايىنى ئاغزىڭغا سالغىن! پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈستىدە بىر قورۇلتاز ئايلىنىپ يۈرىدۇ! چۈنكى تۆلار مېنىڭ ئەھدەمنى بۇزغان، تەۋرات-قانۇنۇمغا ئىتائەتسىزلىك قىلغان. 2 تۆلار ماڭا: «ئى خۇدايىم، بىز ئىسرائىل خەلقى سېنى توتۇيمىز!» دەپ ۋارقىرايدۇ. 3 ئىسرائىل ياخشىلىق-مېھرىبانلىقنى تاشلىۋەتكەن؛ شۇڭا دۇشمەن ئۆنى قوغلايدۇ. 4 تۆلار تۆزلىرى پادىشاھلارنى تىكلىگەن، بىراق مەن ئارقىلىق ئەمەس؛ تۆلار يەزىلەرنى ئەمىر قىلغان، بىراق ئۆنىڭدىن خەۋىرىم يوق؛ تۆلار تۆز جىنغا زامىن بولۇش ئۈچۈن، تۆزلىرىگە بۇتلارنى كۈمۈش-ئالتۇنلىرىدىن ياسىغان. 5 ئى سامارىيە، سېنىڭ موزىيىڭ سېنى تاشلىۋەتتى! مېنىڭ غەزىپىم تۆلارغا قوزغالدى؛ تۆلار قاچانغىچە پاكلىقتىن يىراق تۇرىدۇ؟ 6 شۇ نەرسە ئىسرائىلدىن چىققانغۇ ـ ئۆنى يە ھۈنەرۋەن ياسىغان، خالاس، ئۆ خۇدا ئەمەس؛ سامارىيەنىڭ موزىيى دەرۋەقە پارە-پارە چېقىۋېتىلىدۇ! 7 چۈنكى تۆلار شامال تېرىدى، شۇڭا قارا قۇيۇنىنى ئورىدۇ! تۆلارنىڭ شادىسىدا ھېچ باشاقلار يوق،

ئۇ ھېچ ئاش بەرمەيدۇ، ھەتتا ئاش بە رگەن بولسىمۇ، يات ئادەملەر ئۇنى يۇتۇۋالغان بولاتتى. **8** ئىسرائىل يۇتۇۋېلىندى؛ ئۇلار يات ئەللەر ئارىسىدا يارىمىس بىر قاچا بولۇپ قالدى؛ **9** چۈنكى ئۇلار يالغۇز يۇ رگەن ياۋاپى ئېشىە كتەك ئاسۇريەنى ئىزدەپ چىقتى؛ ئەفرائىم «ئاشنا»لارنى ياللۇالدى. **10** گەرچە ئۇلار ئەللەر ئارىسىدىن «ياللۇالغان» بولسىمۇ، ئەمدى مەن ئۇلارنى يىغىپ بىر تەرەپ قىلىمەن؛ ئۇلار تېزلا «ئەمىرلەرنىڭ شاھى»نىڭ بىسىمى ئاستىدا تولغىنىپ كېتىدۇ. **11** ئەفرائىم «گۈناھ قۇربانلىق»لىرى ئۈچۈن قۇربانگاھلارنى كۆپەيتكىنى بىلەن، بۇلار گۈناھ قۇزغايدىغان قۇربانگاھلار بولۇپ قالدى. **12** مەن ئۇنىڭ ئۈچۈن تەۋرات-قانۇنۇمدا كۆپ تەرەپلىمە نەرسىلەرنى يازغان بولساممۇ، ئۇلار يات بىر نەرسە دەپ ھېسابلانماقتا. **13** ئۇلار قۇربانلىقلارغا ئامراق! ئۇلار ماڭا قۇربانلىقلارنى قىلىپ، گۆشىدىن يەيدۇ، بىراق پەروەردىگار بۇلاردىن ھېچ خۇرسەنلىك تاماپدۇ، ئۇ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ھازىر ئېسىگە كەلتۈرۈپ، گۇناھلىرىنى تۆز بېشىغا چۈشۈرىدۇ؛ ئۇلار مىسىرغا قايتىدۇ! **14** چۈنكى ئىسرائىل ئۆز ياسىغۇچىسىنى ئۇنتۇپ، «ئىبادەتخانا»لارنى قۇرىدۇ؛ يەھۇدا بولسا ئىستىھكاملاشتۇرۇلغان شەھەرلەرنى كۆپەيتكەن؛ بىراق مەن ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ئۈستىگە ئوت ئەۋەتىمەن، ئوت بۇلارنىڭ قەلئە-ئوردىلىرىنى يەپ كېتىدۇ.

9 ئى ئىسرائىل، يات ئەل-يۇرتلاردەك خۇشال بولۇپ شادلىنىپ كەتمە گلار؛ چۈنكى سەن خۇدايىڭدىن چەتەپ پاھىشىلىككە بېرىلدىڭ؛ ھەربىر خامانىدا سەن پاھىشە ھەققىگە ئامراق بولۇپ كەتتىڭ. **2** خامان ۋە شاراب كۆچلىكى ئۇلارنى باقالمايدۇ؛ يېڭى شاراب ئۇنى يە رگە قارىتىپ قويىدۇ. **3** ئۇلار پەروەردىگارنىڭ زېمىنىدا ئۆرۈمەرمەيدۇ، ئەفرائىم يەلىكى مىسىرغا قايتىدۇ، ئۇلار ئاسۇريەدە ھارام تاماقنى يەيدۇ. **4** ئۇلار پەروەردىگارغا ھېچ «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيمايدۇ، ئۇلارنىڭ قۇربانلىقلىرى ئۇنىڭغا ھېچ خۇرسەنلىك بولمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ نېنى ماتەم ئۈتكۈچىلارنىڭ نېنىدەك بولىدۇ؛ ئۇنى يېگەن ھەر كىم «ناپاك» بولىدۇ؛ بۇ نان ھەر رگىز پەروەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرمەيدۇ. **5** ئەمدى «جامائەتلەرنىڭ [ئىبادەت] سورۇنلىرى» كۆنىدە، «پەروەردىگارنىڭ ھېيتى» بولغان كۈنىدە قاندائ قىلارسىلەر؟ **6** چۈنكى مانا، ئۇلار ھەتتا ھالا كەتىن قاچقان بولسىمۇ، مىسىر ئۇلارنى يىغۇۋېلىپ، ئاندىن مېمفىس شەھىرى ئۇلارنى كۆمۈپ قويىدۇ. ئۇلارنىڭ قەدىرلىك كۈمۈش ۋېژىملىرىنى بولسا، چاققاقلار شىگىلدالىدۇ؛ ئۇلارنىڭ چېدىرلىرىنى يانتاق-تىكەنلەر باسىدۇ. **7** ئەمدى ھېسابلىشىش كۈنلىرى كەلدى، ياماناتلىق قايتۇردىغان كۈنلەر كەلدى؛ ئىسرائىل بۇنى بىلىپ يەتسۇن! سېنىڭ قەبىھلىكىڭنىڭ كۆپلۈكى تۈپەيلىدىن، زور نەپرىتىڭ بولغىنى تۈپەيلىدىن، پەيغەمبەر «ئەخمەق»، روھقا تەۋە بولغۇچى «ساراڭ» دەپ ھېسابلىنىدۇ. **8** پەيغەمبەر بولسا ئەفرائىم ئۈستىگە خۇدايىم بىلەن بىللە تۇرغان كۈزەتچىدۇر؛ بىراق ئۇنىڭغا بارلىق يوللىردا قىلتاقلار قويۇلغان، خۇداسىنىڭ ئۆيىدىمۇ نەپرەت ئۇنى كۈتمەكتە. **9** گىبىئاھنىڭ كۈنلىرىدىكىدەك ئۇلار تۇزلىرىنى چوڭقۇر بۇلغىغان، ئۇ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ئېسىگە كەلتۈرىدۇ، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى جازالايدۇ. **10** ـ چۆل-بىياۋاندا ئۇزۇم تۇچراپ قالغاندەك، مەن سەن ئىسرائىلنى تاپقان؛ ئەنجۈر دەرىخىدە تۇنجى پىشقان مېۋىنى كۆر رگەندەك، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى ياخشى كۆر رگەنمەن، ئاندىن ئۇلار «باۋائل-پېئور»نى ئىزدەپ باردى، ئۆزلىرىنى ئاتىۇ نومۇسلۇق نەرسىگە بېغىشلىدى، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ «سۆيگۈچىسى» گە ئوخشاش يىرگىنچلىك بولدى. **11** ئەفرائىمنىڭ بولسا، شان-شەرىپى قۇشتەك ئۇچۇپ كېتىدۇ ـ خۇددى ئۇغۇلۇش بولۇپ باقمىغاندەك، ھامىلە بولۇپ باقمىغاندەك، ۋېيدا ئاپىرىدە بولۇش بولۇپ باقمىغاندەك! **12** ھەتتا ئۇلار پەرزەنتلىرىنى چوڭ قىلغان بولسىمۇ، مەن لېكىن ئۇلارنى بىرىنى قالدۇرماي جۈدا قىلىمەن؛ بەرھەق، ئۇلاردىن ئايرىلىپ كەتكىنىمدىن كېيىن، ئۇلارنىڭ ھالىغا ۋاي! **13** مەن كۆر رگىنىمدە، ئەفرائىمنىڭ تەھۋالى چىمەنزاردا تىكەنگەن بىر «ئۆر شەھىرى»دەك ئىدى، بىراق ئەفرائىم بالىلىرىنى قەتل قىلغۇچىغا چىقىرىپ بېرىدۇ. **14** ئۇلارغا بە رگىن، ئى پەروەردىگار ـ زادى نېمە بە رگىنىڭ تۇزۇك؟ ـ ئۇلارغا بالا چۈشۈپ كېتىدىغان بالىياتقۇ، قۇرۇق ئەمچە كەلمۇى بە رگىن! **15** ئۇلارنىڭ بارلىق رەزىلىكىنى گىلگالدىن ئېقىلى بولىدۇ؛ چۈنكى مەن شۇ يەردە ئۇلاردىن نەپرەتلەندىم؛ ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنىڭ رەزىلىكى ئۈچۈن ئۇلارنى ئۆيۈمدىن ھەيدۋېتىمەن؛ مەن ئۇلارنى يەنە سۆيمەيمەن؛ ئۇلارنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ھەممىسى تەرسالىق قىلىدۇ. **16** ئەفرائىم ئەمدى ئۇرۇقۇ يېتىلدى؛ ئۇلارنىڭ يىلتىزى قاغىجراپ كەتتى، ئۇلار ھېچ مېۋە بەرمەيدۇ؛ ھەتتا ئۇلار مېۋە بەرسىمۇ، بالىياتقۇسىنىڭ سۆيۈملۈك مېۋىلىرىنى ئۆلتۈرۈۋېتىمەن. **17** مېنىڭ خۇدايىم ئۇلارنى چەتكە قاقتى، چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى؛ ئۇلار ئەللەر ئارىسىدا سەرسان بولىدۇ.

10 ئىسرائىل باراقسان بىر ئۈزۈم تېلىدۇر، ئۇ ئۆزى ئۈچۈن مېۋە چىقىرىدۇ؛ مېۋىسى كۆپەيگەنسېرى ئۇ قۇربانگاھلارنىمۇ كۆپەيتكەن؛ زېمىنىنىڭ ئېسىللىقىدىن ئۇلار «ئېسىل» بۇت تۈزۈر ئۈكلىرىنى ياسىدى. **2** ئۇلارنىڭ كۆڭلى ئالا، ئۇلارنىڭ گۇناھكارلىقى ھازىر ئاشكارىلىنىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرىنى چېقىپ غۇلىتىدۇ، ئۇلارنىڭ بۇت تۈزۈر ئۈكلىرىنى بۇزۇۋېتىدۇ. **3** چۈنكى ئۇلار يات ئاربدا: «بىزدە پادىشاھ يوق، چۈنكى پەروەردىگاردىن قورقىدۇق، پادىشاھىمىز بار بولسىمۇ، ئۇ بە رگە نېمە قىلىپ بېرىدۇ؟» ـ دەيدىغان بولىدۇ. **4** ئۇلار گەپلەرنى قىلىۋېرىدۇ، ئەھدىنى تۈزۈپ قويۇپ يالغاندىن قەسەم ئىچىدۇ، شۇڭا ئۇلار ئارىسىدىكى دەۋالىشىشلار ئېتىزدىكى چۈنە كلە رگە شۇمۇيا ئۈنۈپ كەتكەندەك بولىدۇ. **5** سامارىيەدە تۈرۈۋاتقانلار «بەيت-ئاۋەن»نىڭ مورىچى ئۈچۈن غەم-ئەندىشىگە چۈشىدۇ، «[بەيت-ئاۋەن]»[دىكلەر] دەرۋەقە ئۇنىڭ ئۈستىگە ماتەم تۇتىدۇ، ئۇنىڭ «بۇتپەرەس كاھىن»لىرىمۇ ئۇنىڭ ئۈچۈن شۇنداق قىلىدۇ؛ ئۇلار «بەيت-ئاۋەن»نىڭ «شان-شەرىپى» ئۈچۈن ئازابلىنىدۇ، چۈنكى ئۇ سۈرگۈن قىلىنىدى! **6** بەرھەق، شۇ نەرسە «جىدەنخور پادىشاھ» ئۈچۈن ھەدىيە قىلىنىپ، ئاسۇريە گە كۆتۈرۈلۈپ كېتىلىدۇ، ئەفرائىم ئىزا-ئاھانەتكە قالىدۇ، ئىسرائىل ئۆز «ئەقلى»دىن خىجىل بولىدۇ. **7** سامارىيەنىڭ بولسا، پادىشاھى دېڭىز دولقۇنلىرى ئۈستىدىكى خەشە كتەك يوقلىپ كەتتى؛ **8** «ئاۋەن»دىكى «يۇقىرى جايلار»، يەنى «ئىسرائىلنىڭ گۇناھى» بىتچەت قىلىنىدۇ؛ قۇربانگاھلىرىنى تىكەن-جىغانلار باسىدۇ؛ ئۇلار تاغلارغا: «ئۈستىمىزنى يېپىڭلار!»، د ئۆگلۈكە رگە: «ئۈستىمىزگە ئۆرۈلۈپ چۈشۈڭلار!» ـ دەيدۇ. **9** ـ ئى ئىسرائىل، گىبىئاھنىڭ كۈنلىرىدىن باشلاپ سەن گۇناھ قىلىپ كەلدىڭ؛ ئىشلار شۇ يېتى ئۆزىرۇەردى؛ رەزىلىكنىڭ بالىلىرى ئۈستىگە قىلىنغان جەڭ ئۇلارنى گىبىئاھتا يېتىۋەتمىدىمۇ؟ **10** مەن خالىغىنىمدا ئۇلارنى جازالايمەن؛ ئۇلار ئىككى گۇناھى ئۈچۈن ئەسىر گە چۈشۈشكە توغرا كەلگەندە، يات قوۋملار ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا يىغىلىدۇ. **11** ئەفرائىم بولسا كۈندۈزۈلگەن بىر ئىنە كتۇر، ئۇ خامان تېپىشكە ئامراق، مەن ئۇنىڭ چىرايلىق گەدىنىنى ئۇيراشتىن ئايام كەلدىم؛ بىراق ھازىر ئۇنىڭغا يۈگىتۈرۈۋق سىلىپ ھەيدەيمەن؛ يەھۇدا يەر ھەيدىسۇن! ياقۇپ ئۆزى ئۈچۈن يەرنى تىرىلىشى كېرەك. **12** ئۆز ۋۇجۇدلىرىغا ھەققانىيلىق بىلەن تېرىگلار، مېھىر-مۇھەببەت ئىچىدە ھوسۇل ئالىسىلەر؛ بوز يېرىگلارنى چاناپ ئېچىگلار؛ چۈنكى پەروەردىگارنى ئىزدەش ۋاقتى كەلدى، ـ تا ئۇ ئۇستۇڭلارغا ھەققانىيلىقنى ياغدۇرغىچە! **13** [بىراق] سىلەر رەزىلىكنى ئاغدۇرد ۋۇگلار، قەبىھلىك ھوسۇلىنى ئۈرد ۋۇگلار، يالغانچىلىقنىڭ مېۋىسىنى يېدىگلار، چۈنكى سەن ئۆز يولۇڭغا، يەنى باتۇرلىرىڭنىڭ كۆپلۈكىگە ئىشىنىپ تاياندىڭ، **14** قوۋملىرىڭ ئارىسىدا چۇقان-سۈرەن كۆتۈرۈلىدۇ؛ شالمان جەڭ كۈنىدە بەيت-ئاربەلنى بەربات قىلغانىدەك، بارلىق قورغانلىرىڭ بەربات قىلىنىدۇ؛ (شۇ كۈنى [بەيت-ئاربەلدىكى] ئانا-بالىلار تە گلا پارە-پارە قىلىۋېتىلىگەنمۇ؟) ـ **15** ئەمدى ئۇچىغا چىققان رەزىلىكىڭ ئۈچۈن سىلەر دىلا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ.

11 ئىسرائىل بالا چېغىدا، مەن ئۇنى سۆيدۇم، شۇنىڭ بىلەن ئوغلۇمنى مىسىردىن چىقىشقا چاقىردىم. **2** بىراق ئۇلار [خەقلىمنى] چاقىرىۋىدى، ئۇلار دەرھال ھۇزۇرۇمدىن چىقىپ كەتتى؛ ئۇلار «باۋائل»لارغا قۇربانلىق قىلىشقا باشلىدى، ئۇيما مەبۇدلارغا ئىسرىق سالدى. **3** ئەفرائىمغا مېڭىشنى ئۆگەتكۈچى ئۆزۈم ئىدىم، ئۇنىڭ قولىنى تۇتۇپ ۋە يۈلەپ ـ بىراق ئۇنىڭ ساقايتقۇچىنىڭ مەن ئىكەنلىكىمنى ئۇلار بىلمىدى. **4** مەن ئادەمچىلىكنىڭ كويۇنۇش رىشتىلىرى بىلەن، سۆيگۈنىڭ تارلىرى بىلەن ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى تارتىۋالدىم؛ مەن ئۇلارغا خۇددى ئېگىلىدىغان ۋۇيۇنتۇرۇقنى ئىلىۋەتكۈچى بىرسىدەك بولغانىمەن، ئېگىلىپ ئۇزۇم ئۇلارنى ئۈزۈۋالغانىدۇرغانىمەن. **5** ئۇلار مىسىرغا قايتىدىغان بولامدۇ؟ ئاسۇريەلىك دەرۋەقە ئۇلارنىڭ پادىشاھى بولىدىغان ئەمەسمۇ؟ ـ چۈنكى ئۇلار يېنىمغا قايتىشنى رەت قىلدى! **6** قىلىچ ئۇنىڭ شەھەرلىرىدە ھەرىيان ئۈينىتىلىدۇ، [دەرۋازىسىدىكى] تومۇز بالىدالارنى ۋەيران قىلىپ يەپ كېتىدۇ؛ بۇ ئۆز ئەقىللىرىنىڭ كاسىلىتىدۇر! **7** بەرھەق، مېنىڭ خەلقىم مەندىن چەتلەپ كېتىشكە مەپتۇن بولدى؛ ئۇلار ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا ندا قىلىپ چاقىرسىمۇ، لېكىن ھېچكىم ئۇلارنى كۆتۈرمەيدۇ. **8** مەن قاندائ قىلىپ ئىسرائىل! قاندائ قىلىپ تاشلاپ قويىمەن، ئى ئەفرائىم؟ مەن قاندائ قىلىپ [دۈشمەنگە] تاپشۇرىمەن، ئى ئىسرائىل؟! قاندائ قىلىپ ئادماھ شەھىرىدەك قىلىمەن؟! سېنى قاندائ زەبوئىم شەھىرىدەك بىر تەرەپ قىلىمەن؟! قەلبىم ئىچ-باغرىمدا قاياپ كېتىۋاتىدۇ، مېنىڭ بارلىق رەھىمدىللىقىم قوزغىلىۋاتىدۇ! **9** غەزىپىمنىڭ قەھرىنى يۈرگۈزمەيمەن، ئىككىنچى يەنە ئەفرائىمنى يوقاتمايمەن؛ چۈنكى مەن ئىنسان ئەمەس، تە گرىدۇرمەن، ـ يەنى ئارا گدا بولغان پاك-مۇقەددەس بولغۇچىدۇرمەن؛ مەن دەرغەزەپ

بىلەن كەلمەيمەن. **10** ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ كەينىدىن ماڭىدۇ، ئۇ شىرىدەك ھۆركىرەيدۇ، ئۇ ھۆركىرىگەندە، ئەمدى بالىلىرى غەربتىن تىترىگەن ھالدا كېلىدۇ، **11** ئۇلار مىسىردىن قۇشتەك، ئاسۇرىيە زېمىنىدىن پاختىسى كەتمەك تىترىگەن ھالدا چىقىپ كېلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى ئۆز ۋىلىرىگە ماكانلاشتۇرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

12

ئەفرائىم مېنى يالغان گەپلىرى بىلەن كۆمۈۋېتىدۇ، يەھۇدامۇ تە كۆڭگە، يەنى ئىشەنچلىك، پاك-مۇقەددەس بولغۇچىغا تۆتۈرۈقسىز بولدى. ئەفرائىمنىڭ بىگىنى شامالدۇر، ئۇ شەرق شامىلىنى قوغلاپ يۈرىدۇ، ئۇ كۈنلەپ يالغانچىلىق، زۇلۇم-زورلۇقنى كۆپەيتمەكتە؛ ئۇلار ئاسۇرىيە بىلەن ئەھدە تۈزىدۇ، شۇنىڭدەك مىسىرغا مايِ «سوغىلىى» كۆتۈرۈپ ئاپىرىلىدۇ. **2** پەرۋەردىگارنىڭ يەھۇدا بىلەنمۇ بىر دەۋاسى بار؛ ئۇ ياقۇبنى يوللىرى بويىچە جازالايدۇ، ئۇنىڭ قىلمىشلىرىنى ئۆز ئۈستىگە قايتۇرىدۇ. **3** ئۇ بالىياتقۇدا تۇرۇپ ئاكىسىنى تاپىشىدىن تۇتۇۋالغان، ئۆز كۈچى بىلەن خۇدا بىلەن ئېلىشقان؛ **4** ئۇ بەرھەق پەرىشتە بىلەن ئېلىشىپ، غەلبە قىلدى؛ ئۇ يىغلىدى، ئۇنىڭغا دۇئا-تىلاۋەت قىلدى؛ [خۇدا] ئۇنى بەيت-ئەلدە تېپىۋالدى، ۋە شۇ يەردە بەرگە سۆز قىلدى؛ **5** ـ يەنى پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا، ـ «پەرۋەردىگار» بولسا ئۇنىڭ خاتىرە نامىدۇر! **6** شۇڭا سەن، خۇدايىڭ ئارقىلىق، ئۇنىڭ يىنىغا قايت، مېھرىبانلىق ۋە ئادالەتنى قوا ئۇڭدىن بەرمە، خۇدايىڭغا تۈمىد باغلاپ، ئۇنى ئىزچىل كۈتكىن. **7** مانا بۇ سودىگەر! ئۇنىڭ قولىدا ئالدامچىلىق تارازىسى بار، ئۇ بوزەك قىلىشقا ئامرائتۇر. **8** ئەفرائىم: «مەن دەرۋەقە بېيىدىم، ئۆزۈمگە كۆپ بايلىقلارنى تېپىلدىم؛ بىراق ئۇلار بارلىق ئەجىرلىرىمدە مەندىن ھېچ گۇناھىي قەبىھلىكنى تاپالمايدۇ!» ـ دەيدۇ. **9** بىراق مىسىر زېمىنىدىن تارتىپ مەن پەرۋەردىگار سېنىڭ خۇدايىڭ بولغانمەن، مەن سېنى يەنە «[كەپىلەر] ھېيتى»دىكىدەك چېدىرلاردا تۇرغۇزىمەن! **10** «مەن پەيغەمبەرلە رگە سۆز قىلغانمەن، ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى كۆپەيتكەنمەن، شۇنداقلا پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق تەمسىللەرنى كۆرسەتكەنمەن. **11** گىلئاد قەبىھمۇ؟ ئۇلار بەرھەق پەقەت يارىماسلاردۇر! ئۇلار گىلگالدا توريۇقالارنى قۇربانلىق قىلدۇ؛ ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرى دەرۋەقە ئېتىز قىرلىرىدىكى تاش دۆۋىلىرىدەك كۆپتۇر! **12** (ياقۇب سۈرىيە گە قىچىپ كەتتى، شۇ يەردە ئىسرائىل خوتۇن ئېلىش ئۈچۈن ئىشلىگەن؛ بەرھەق، خوتۇن ئېلىش ئۈچۈن ئۇ قويلارنى باققاندى). **13** پەرۋەردىگار يەنە پەيغەمبەر ئارقىلىق ئىسرائىلنى مىسىردىن چىقىرىپ قۇتقۇزغان، پەيغەمبەر ئارقىلىق ئۇنىڭدىن خەۋەرمۇ ئالغان. **14** ئەفرائىم [خۇدانىڭ] قەھرىنى ئىنتايىن قاتتىق قوزغىغان؛ ئۇنىڭ رەببى ئۇ تۆككەن قان قەرزنى ئۇنىڭ گەدىنىگە ئارتىدۇ، شەرمەندىلىك-ئاھانەتنى ئۆز بېشىغا قايتۇرىدۇ.

13

[بۇرۇن] ئەفرائىم سۆز قىلغاندا، كىشىلەر ھۆرمەتلەپ تىترەپ كېتەتتى، ئۇ ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئارىسىدا كۆتۈرۈلگەن؛ بىراق ئۇ بائال ئارقىلىق گۇناھ قىلىپ ئۆلدى. **2** ئۇلار ھازىر گۇناھنىڭ ئۈستىگە گۇناھ سادىر قىلماقتا! ئۆزلىرىگە كۈمۈشلىرىدىن قۇيما مەبۇدلارنى، ئۆز ئەقلى ئۈيلاپ چىققان بۇتلارنى ياسىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ھۈنەرۋەنلىك ئەجرى، خالاس؛ بۇ كىشىلەر توغرۇلۇق: «ھەي، ئىنسان قۇربانلىقنى قىلغۇچىلار، موزايلارنى سۆيۈپ قۇچۇڭلار!» دېيىلدۇ. **3** شۇڭا ئۇلار سەھەردىكى بىر پارچە بۇلۇتتەك، تېزدىن غايىپ بولىدىغان تاڭ سەھەردىكى شەبنەمدەك، خاماندىن قارا قويۇندا ئۈچقان پاخالىدەك، تۈتۈنۈكتىن چىققان ئىس-تۈتەكتەك [تېزدىن] يوقاپ كېتىدۇ. **4** بىراق مىسىر زېمىنىدىن تارتىپ مەن پەرۋەردىگار سېنىڭ خۇدايىڭ بولغانمەن، سەن مەندىن باشقا ھېچ ئىلاھنى بىلمەيدىغان بولىسەن؛ مەندىن باشقا قۇتقۇزغۇچى يوقتۇر. **5** مەن چۆل-بىياۋاندا، قۇرغاقچىلىقنىڭ زېمىنىدا سەن بىلەن تونۇشتۇم؛ **6** ئۇلار ئوزۇقلاندۇرۇلۇپ، ۋەيۋىغان، ۋەيۋىغاندىن كېيىن كۆتۈلدە تەكەبىرلىشىپ كەتكەن؛ شۇڭا ئۇلار مېنى ئۇنتۇغان. **7** ئەمدى مەن ئۇلارغا شىرىدەك بولىمەن؛ يىلپىزدەك ئۇلارنى يول بويىدا پايلاپ كۈتىمەن؛ **8** كۈچۈكلىرىدىن مەھرۇم بولغان ئېيىقتەك مەن ئۇلارغا ئۇچراپ، يۈرەك چاۋىسىنى تىتۇۋېتىمەن، ئۇلارنى چىشى شىرىدەك ئەق مەيدانىدا يەۋېتىمەن؛ دالادىكى ھايۋانلار ئۇلارنى يىرتىۋېتىدۇ. **9** سېنىڭ ھالاكىتىڭ، ئى ئىسرائىل، دەل ماڭا قارشى چىققانلىقىڭ، يەنى يارىدەمچىگە قارشى چىققانلىقىڭدىن ئىبارەتتۇر. **10** ئەمدى بارلىق شەھەرلىرىڭدە ساڭا قۇتقۇزغۇچى بولىدىغان پادىشاھىڭ قېنى؟ سېنىڭ سوراقچى-ھاكىملىرىڭ قېنى؟ سەن بۇلار توغرۇلۇق: «ماڭا پادىشاھ ۋە شاھزادىلارنى تەقدىم قىلغايسەن!» دەپ تىلىگەن ئەمەسمۇ؟ ـ **11** مەن غەزىپىم بىلەن ساڭا پادىشاھنى تەقدىم قىلغانمەن، ئەمدى ئۇنى غەزىپىم بىلەن ئېلىپ تاشلىدىم. **12** ئەفرائىمنىڭ قەبىھلىكى چىڭ ئوراپ-قاچىلانغان، ئۇنىڭ گۇناھى جۈغلىنىپ ساقلانغان؛ **13** تولغاق باسقان ئايالنىڭ تازابلىرى ئۇنىڭغا چۈشىدۇ؛ ئۇ ئەقلسىز بىر ئوغۇلدۇر، چۈنكى بالىياتقۇنىڭ ئاغزى ئېچىلغاندا، ئۇ ھازىر بولمىغان! **14** مەن بەدەل تۆلەپ ئۇلارنى تەھتىسارانىڭ كۈچىدىن قۇتۇلدۇرىمەن؛ ئۇلارغا ھەيجەمەت بولۇپ ئۇلۇمدىن قۇتقۇزىمەن، ئەي، ئۇلۇم، سېنىڭ ۋابالىرىڭ قېنى؟! ئەي، تەھتىسارا، سېنىڭ ھالاكەتلىرىڭ قېنى؟! مەن بۇنىڭدىن پۇشايمان قىلمايمەن! **15** [ئەفرائىم] قېرىندىشلىرى ئارىسىدا «مېۋلىك» بولسىمۇ، شەرقتىن بىر شامال چىقىدۇ، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ چۆل-بىياۋاندىن چىققان بىر شامىلى كېلىدۇ؛ [ئەفرائىمنىڭ] بۇلىقى قۇرۇپ كېتىدۇ، ئۇنىڭ سۇ بېشى قانچىراپ كېتىدۇ؛ ئۇ [شامال] خەزىنىسىدىكى بارلىق نەپىس قاچا-قوچىلارنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىدۇ. **16** سامارىيەنىڭ ئۆز گۇناھى ئۆز زىممىسگە قويۇلىدۇ، چۈنكى ئۇ ئۆز خۇداسىغا ۋېيىنى قاتتىق قىلغان؛ ئۇلار قىلىچ بىلەن يىقىلىدۇ، بوۋاقلىرى پارە-پارە قىلىپ چېقىۋېتىلىدۇ، ھامىلىدار ئاياللىرى يېرۋېتىلىدۇ.

14

ئى ئىسرائىل، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ يىنىغا ئىككىلەنمەي قايتىپ كەل! چۈنكى ئۆز قەبىھلىكىڭ بىلەن پۈتلىشىپ يىقىلغانسەن. **2** ئۆز ئۇكۇلار بىلەن بىللە سۆزلەرنى ئېپكېلىگىلار، پەرۋەردىگارنىڭ يىنىغا قايتىگىلار؛ ئۇنىڭغا: ـ «بارلىق قەبىھلىكنى كەچۈرگەيسەن، شاپائەت بىلەن بىزنى قوبۇل قىلغايسەن، شۇنىڭ بىلەن بىز ساڭا لەۋلىرىمىزدىكى «بۇقا [قوربانلىقلار]»نى تۈتىمىز ـ دەگىلار. **3** ـ «ئاسۇرىيە بىزنى قۇتقۇزمايدۇ، ئاتلارغا مىنمەيمىز؛ بىز ھەرگىز ئۆز قولىمىز ياسىغىنىغا: ـ «خۇدايىمىز!» دېمەيمىز؛ چۈنكى سەندىلا يېتىم-يېسىرلار رەھىم-شەپقەت تاپىدۇ». **4** ـ مەن ئۇلارنى «تارقىغا چېكىنىشلىرى»دىن ساقايتىمەن، مەن ئۇلارنى چىن كۆڭۈلدىن خالاپ سۆيىمەن؛ چۈنكى مېنىڭ غەزىپىم ئۇنىڭدىن يانىدى. **5** مەن ئىسرائىلغا شەبنەمدەك بولىمەن؛ ئۇ نىلۇپەردەك بەرق ئۇرىدۇ، يىلتىزلىرى لۇئان [كېدىر] دەرىخىدەك يىلتىز تارتىدۇ؛ **6** ئۇنىڭ بىخلىرى شاخلاپ يېيىلىدۇ، ئۇنىڭ گۈزەللىكى زەيتۇن دەرىخىدەك، پۇرىقى لۇئان [كېدىر]نىڭكىدەك بولىدۇ. **7** خەلق قايتىپ كېلىپ، ئۇنىڭ سايىسى ئاستىدا ئولتۇرىدۇ، ئۇلار زىرائەتلەردەك ياشنايدۇ، ئۈزۈمۈم تېلىدەك چېچەك كەلىدۇ؛ لۇئاننىڭ شارابلىرى [ئاغزىدا قالغاندەك]، ئېسىدە شېرىن قالىدۇ. **8** ئەفرائىم: «مېنىڭ بۇتلار بىلەن يەنە نېمە كارىم!» ـ دەيدىغان بولىدۇ. «مەن ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىمەن، ئۇنىڭدىن خەۋەر ئالىمەن!»؛ «مەن ياپىيىشىل بىر قارىغايدۇرمەن»، «سېنىڭ مېۋەڭ مەندىندۇر!» **9** كىم دانا بولۇپ، بۇ ئىشلارنى چۈشىنەر؟ چېچەن بولۇپ، بۇلارنى بىلەر؟ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرى دۈرۈسىتۇر، ھەققانىيلار ئۇلاردا ماڭىدۇ، بىراق ئىتائەتسىزلەر ئۇلاردا پۈتلىشىپ يىقىلىدۇ.

يوئىل

1 پەرۋەردىگارنىڭ پىتۇئىلنىڭ ئوغلى يوئىلغا چۈشكەن سۆزى: ـ **2** «ئى قېرىلار، ئاڭلاڭلار، زېمىندا يارلىق تۇرۇۋاتقان ھەممەيلەن، قۇلاق سېلىڭلار، تۆز كۈنلىرىڭلاردا ياكى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ كۈنلىرىدىمۇ شۇنداق بىر ئىش بولۇپ باققانمۇ؟ **3** بالىلىرىڭلارغا شۇنى ئېيتىپ بېرىڭلار، بالىلىرىڭلار تۆز بالىلىرىغا ئېيتسۇن، ئۇلارمۇ كېلەر دەۋر ئۈچۈن ئېيتسۇن: ـ **4** «چىشلىگۈچى قۇرت» قالدۇرغانىنى چېكەتكە يەپ بولدى، چېكەتكە قالدۇرغانىنى چېكەتكە لىچىنكىلىرى يەپ بولدى، چېكەتكە لىچىنكىلىرى قالدۇرغانىنى «ۋەيرانچى قۇرت»لار يەپ بولدى. **5** ئەي، ھاراقكەشلەر، ۋېغىنىپ قاتتىق يىغلاڭلار، ھۆۋلىشىڭلار، ئى شاراب ئىچكۈچىلەر، يېڭى شاراب تۈپەيلىدىن ـ چۈنكى ئۆز ئاغزىڭدىن ئېلىپ تاشلاندى. **6** چۈنكى بىر خەلق، كۈچلۈك، سانسىزلىغان خەلق، زېمىنىم ئۈستىگە يېسىپ كەلدى؛ ئۇنىڭ چىشلىرى بولسا شىرنىڭ چىشلىرى، ئۇنىڭدا شىرنىڭ ھىكگاكۇ چىشلىرى باردۇر؛ **7** ئۆز مېنىڭ ئۈزۈم تاللىرىمنى ۋەيرانە قىلىۋەتتى، ئەنجۈر دەرىخىمنىڭ قوۋۇقلىرىنى سىيرىۋەتتى، ئۇلارنى يالىڭاچلاپ، تاشلىۋەتتى؛ ئۇلارنىڭ شاخلىرى ئاقلىۋېتىلدى. **8** ياشلىقىدىكى ئېرى ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ بۇز كىيىملە رگە ئوراناغان نەۋجۈۋاندەك قاتتىق پىغان چېكىڭلار، **9** پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى «ئاشلىق ھەدىيە»دىن ھەم «شاراب ھەدىيە»لەردىن مەھرۇم قىلىندى، كاھىنلار، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ خىزمەتچىلىرى ماتەم تۇتىدۇ. **10** ئېتىزلار چۈلدەرەپ كەتتى، زېمىن ماتەم تۇتىدۇ، چۈنكى زىرائەتلەر غازان بولدى، يېڭى شاراب قۇرۇپ كەتتى، زەيتۇن مېيى قاڭىرىدى. **11** ھەي دېھقانلار، ئۈيۈلۈڭلار؛ بۇغدايلار ھەم ئارپىلار ئۈچۈن يالۇۋرۇڭلار، ئى ئۈزۈمچىلەر، چۈنكى ئېتىزلارنىڭ ھوسۇللىرى قۇرۇپ كەتتى. **12** ئۈزۈم تىلى قاڭىراپ كەتتى، ئەنجۈر دەرىخى سولىشىپ قالدى، ئانار دەرىخى، خورما پالمىسى ھەم ئالما دەرىخىمۇ، دالادىكى بارلىق دەرەخلەر سولىشىپ كەتتى؛ بەرھەق، شادلىقمۇ ئادەم بالىلىرىدا سولىشىپ كەتتى. **13** بېلىكلارنى باغلاڭلار، پېرياد ئوقۇڭلار، ئى كاھىنلار، ھۆۋلا ڭلار، ئى قۇربانگاھنىڭ خىزمەتچىلىرى، كېچىچە بۇز كىيىملەرنى كىيىپ دۇئا يېتىڭلار، ئى خۇدانىڭ خىزمەتچىلىرى، چۈنكى خۇدايىڭلارنىڭ ئۆيىدىن «ئاشلىق ھەدىيە» ھەم «شاراب ھەدىيە» ئۈزۈلۈپ قالدى. **14** «روزا تۇتايلى» دەپ [خۇداغا] مەخسۇس بىر مەرگىنى ئېلىڭلار، جامائەتكە مەخسۇس يىغىلىمىز، دەپ جاكارلاڭلار، ئاقساقاللارنى، زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئۆيىگە يىغىپ، پەرۋەردىگارغا نالە كۆتۈرۈڭلار! **15** «ئاھ، شۇ كۈن! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى يېقىنلاشتى، ئۇ ھەممىگە قادىر تەرىپىدىن ھالاكەت بولۇپ كېلىدۇ. **16** مانا، غىزا كۆز ئالدىمىزدىن ئېلىپ تاشلاندى ئەمەسمۇ؟ شادلۇق، خۇشاللىق خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىدىن ئېلىپ تاشلاندى ئەمەسمۇ؟ **17** ئۇرۇقلار توپا-چاملىلار ئاستىدا چىرىپ كەتتى، ئامبارلار خارابلەشتى، بوغۇزخانىلار غۇلاپ چۈشتى، چۈنكى زىرائەتلەر غازاڭ بولدى. **18** چارپايلار شۇنداق ھۆركىرىشىپ كەتتى! كالا پادىلىرى پاتپاراق بولدى، ئوتلاقتىن تاپالمىغاچ؛ قوي پادىلىرىمۇ ئوزىنى «گۇناھسىز بار» دېگەندەك مەيۈسلەندى؛ **19** ئاھ، پەرۋەردىگار، ندا قىلىمەن ساڭا؛ چۈنكى ئوت يالقۇنلىرى جاڭگالدىكى ئوت-چۆپلەرنى يەۋەتتى، يالقۇن دالادىكى بارلىق دەرەخلەرنى كويدۇرۇۋەتتى. **20** دالادىكى ھايۋانلارمۇ ساڭا ندا قىلدۇ، چۈنكى ئېرىق-ئوستە گلەر قۇرۇپ كەتتى، ئوت-يالقۇن جاڭگالدىكى ئوت-چۆپلەرنى يەۋەتتى.

2 زىئون تېغىدا كاناي چېلىڭلار، مۇقەددەس تېغىمدا ئاگاھ سىگنالىنى ئاڭلىتىڭلار، زېمىندا تۇرغۇچى ھەممەيلەن دىر-دىر تىترىسۇن؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى كېلىدۇ، ئۇ يېقىنلىشىدۇر. **2** ئۇ كۈن بولسا قاراڭغۇ ھەم سۈر كۈن، بۇلۇتلار قاپلانغان ھەم قاپقاراڭغۇ زۇلمەت كۈن، ـ تاڭ سەھەر تاغلار ئۈستىگە يېيىلغاندەك، زور ھەم كۈچلۈك بىر خەلق كېلىدۇ؛ ئۇلارغا ئوخشاش بولغۇچىلار بولۇپ باقمىغان، ئۇلاردىن كېيىنمۇ، دەۋردىن-دەۋر گە يەنە بولمايدۇ. **3** ئۇلارنىڭ ئالدىدا كويدۈرگۈچى ئوت ماڭىدۇ، ئۇلارنىڭ كەينىدە بولسا بىر يالقۇن كويدۈرۈپ ئوتىدۇ؛ كېلىشتىن بۇرۇن زېمىن «ئېدەن باغچىسى»دەك، بىراق ئۇلارنىڭ تاپىنى تەگكەندىن كېيىن گۈل-گىياھسىز چۆل-باياۋان بولىدۇ؛ بەرھەق، ئۇلاردىن ھېچنېمە قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ. **4** ئۇلارنىڭ قىيافىتى ئاتقا ئوخشايدۇ، ئاتلىق لەشكەردەك چاپىدۇ. **5** جەڭ ھارۋىلىرى گۈلدۈرلىگەندەك سادا بىلەن ئۇلار تاغ چوققىلىرىدىن سەكرەپ ئوتىدۇ؛ ياخالىق پاراسلاپ كويدۇ رگەن ئوت ئاۋازىدەك تاراسلاپ ماڭىدۇ، دەبدەبىلىك سەپ تۈزەپ ئۇرغان كۈچلۈك قوشۇنىدەك يېرىدۇ، **6** ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئەللەر قاتتىق ئازابلىنىدۇ، ھەممە چىراي تاتىرىپ كېتىدۇ. **7** ئۇلار پالۋانلاردەك يۈگۈرىدۇ، جەڭچىلەردەك سېپىلدىن ئارتىلىپ ئوتىدۇ؛ ھەممىسى ئۆز ئالدىغا قاراپ يۈرۈش قىلىدۇ؛ سەپلىرىنى ھېچ بۇزمايدۇ. **8** ھېچقايسىسى ئۆز قېرىندىشىنى قىستىمايدۇ؛ ھەرقايسىسى ئۆز يولىدا ماڭىدۇ؛ قوراللارغا ئېتىلسىمۇ، يارىلانماي ئۇنۇپ ماڭىدۇ؛ **9** شەھەرنىڭ ھەممە يېرىگە چېپىشىدۇ؛ سېپىل ئۈستىدە يۈگۈرۈپ يۈرىدۇ؛ ۋەيلە رگە يامىشىپ چىقىدۇ؛ دېرىزىلەردىن ئوغرىدەك كىرىدۇ. **10** ئۇلار ئالدىدا يەر-زېمىنى تىترەك باسىدۇ، ئاسمانلار تەۋرىنىپ كېتىدۇ، ۋېياش ھەم ئاي قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ، يۇلتۇزلار جۇلالىنى قايتۇرۇۋالىدۇ. **11** پەرۋەردىگار ئۆز قوشۇنى ئالدىدا ئاۋازىنى قېرىۋېتىدۇ، چۈنكى ئۆزىنىڭ بارگاھى پايانسىزدۇر؛ ئۆزىنىڭ سۆزىنى ئورۇنلىغۇچى كۈچلۈكتۇر، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى ئۇلۇغ، ئىنتايىن دەھشەتلىكتۇر؛ كىم ئۇنى كۆتۈرەلىسۇن؟ **12** براق ھەتتا ھازىرمۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چىن كۆڭلۈڭلەر بىلەن، روزىلار بىلەن، يىغلار بىلەن ماتەم تۇتۇپ مېنىڭ يېنىمغا قايتىپ كېلىڭلار، **13** كىيىم-كېچەكلىرىنى ئەمەس، بەلكى يۈرەك-باغرىڭلارنى تىلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ يېنىغا قايتىپ بېرىڭلار، چۈنكى ئۇ مېھىر-شەپقەتلىك ھەم رەھىمدىل، ئاسان غەزەپلەنمەيدۇ، زور مېھىر-مۇھەببەتلىكتۇر، يامانلىقتىن يانىدىغان [خۇدا] دۇر. **14** كىم بىلىدۇ، ئۇ جازالاشتىن يېنىپ، رەھىم قىلىپ بىرەر بەركەتنى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا سۈنغۇدەك بىرەر «ئاشلىق ھەدىيە» ھەم «شاراب ھەدىيە»نى قالدۇرۇپ كېتەمدۇ تېخى؟ **15** زىئون تېغىدا كاناي چېلىڭلار، «روزا ئۇتايلى» دەپ [خۇداغا] مەخسۇس بىر مەرگىنى ئېلىڭلار، جامائەتكە مەخسۇس يىغىلىمىز، دەپ جاكارلاڭلار، **16** ئەلنى يىغىڭلار، جامائەتنى ياكالاندۇرۇڭلار، ئاقساقاللارنى جەم قىلىڭلار، بالىلارنى، ئېمۇاتقانلارنىمۇ يىغىڭلار، توي قىلىۋاتقان يىگىت ئۆز ئۆيىدىن، يانلىق بولىدىغان قىز ھۇجرىسىدىن چىقسۇن؛ **17** كاھىنلار، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ خىزمەتچىلىرى ئايۋان بىلەن قۇربانگاھ ئوتتۇرىسىدا يىغا-زار كۆتۈرسۇن، ئۇلار ئېيتسۇنكى، «ئى پەرۋەردىگار، ئۆز خەلقىڭگە ئېچىڭنى ئاغرىتقايسەن، ئۆز مىراسىڭنى خورلۇقتىن ساقلاپ، ئۇلارنى ئەللە رگە سۈز-چۈچەك بولۇشقا قويمىغايسەن؛ ئەل-يۇرتلار ئارىسىدا: «ئۇلارنىڭ خۇداسى قېنى؟» دېيىلمىسۇن». **18** ئاندىن پەرۋەردىگار ئۆز زېمىنغا ئوتۇلۇق مۇھەببىتىنى، ئۆز خەلقىگە رەھىم-شەپقەتنى كۆرسەتتى؛ **19** پەرۋەردىگار جاۋابەن ئۆز خەلقىگە مۇنداق دېدى: ـ «مانا، مەن سىلە رگە بۇغداي، يېڭى شاراب ۋە زەيتۇن مېيىنى ئەۋەتەمەن، سىلەر بۇلاردىن قاندۇرۇلىسىلەر؛ ۋە مەن سىلەرنى قايتىدىن ئەللەر ئارىسىدا شەرمەندە قىلىپ قويمايمەن؛ **20** ھەم شىمالدىن كەلگۈچىنى سىلەردىن يىراق قىلىپ، ئۇنىڭ ئالدى قىسمىنى شەرقىي دېڭىزغا، كەينى قىسمىنى غەربىي دېڭىزغا قوغلۇشىمەن، ئۇنى چۆل بىر زېمىنغا ھەيدۇشىمەن؛ ئۇنىڭ سېپىسقلىقى پۇراپ تۇرىدۇ، پاسىق ھىدى چىقىدۇ، چۈنكى ئۇ «چوڭ ئىشلارنى قىلغۇچىمەن» دەپ ئۆزىنى ئۇلۇغ قىلماقچى بولدى. **21** قورقما، ئى زېمىن؛ شادلىنىپ خۇشال بول، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلغان. **22** ئى دالادىكى ھايۋانلار، قورقاكلار، چۈنكى چۆلۈكتىكى ئوت-چۆپلەر بەرق تۇرماقتا؛ دەرەخ مېۋىسىنى بەرمەكتە، ئەنجۈر دەرىخى، ئۈزۈم تىلى تولۇق ھوسۇل بېرىدۇ. **23** ھەم سىلەر، زىئوننىڭ بالىلىرى، شادلىنىپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن خۇرسەن بولۇڭلار؛ چۈنكى ئۇ ھەققانىيلىق يېچىپ سىلە رگە «ئاۋۋالقى يامغۇرلار»نى بېرىدۇ؛ ئۇ سىلە رگە ھۆل-يېغىن بېرىدۇ، يەنى باشتا بولغاندەك «ئاۋۋالقى يامغۇرلار» ھەم «كېيىنكى يامغۇرلار»نى ياغدۇرىدۇ. **24** خامانلار بۇغدايغا تولغان بولىدۇ، ئىدىش-كۆپلەر يېڭى شاراب ھەم مايلارغا تولۇپ تاشىدۇ. **25** ۋە مەن سىلە رگە چېكەتكىلەر، چېكەتكە لىچىنكىلىرى، «ۋەيرانچى قۇرت»لار، «چىشلىگۈچى قۇرت»لار، يەنى مەن تارالگارنا ئەۋەتكەن ئۇلۇغ قوشۇنۇم يېگەن يىللارنى قايتۇرۇپ بېرىمەن؛ **26** سىلەر بولۇشىچە يەپ، قاندۇرۇلىسىلەر، شۇنىڭدەك سىلە رگە كارامەت ئىشلارنى كۆرسەتكەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ نامىنى مەدھىيىلەيسىلەر؛ شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم ھەرگىز يەنە خىجالەتكە قالمايدۇ. **27** سىلەر مېنىڭ ئىسرائىل ئىچىدە تۇرغانلىقىمنى، شۇنداقلا مەنكى پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىمنى، مەندىن باشقا ھېچكىم بولمايدىغانلىقنى بىلىسىلەر؛ شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم ھەرگىز يەنە خىجالەتكە قالمايدۇ. **28** ھەم كېيىن، مەن ئۆز روھىمنى بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئۈستىگە قۇيىمەن؛ سىلەرنىڭ ئوغۇل-قىزلىرىڭلار بېشارەت بېرىدۇ، قېرىلىرىڭلار ئالامەت چۈشىلەرنى كۆرىدۇ، يىگىتلىرىڭلار غايىبانە ئالامەت كۆرۈنۈشىلەرنى كۆرىدۇ؛ **29** بەرھەق، شۇ كۈنلەردە قۇللار ئۈستىگەمۇ، دېدە كلەر ئۈستىگەمۇ روھىمنى قۇيىمەن. **30** مەن ئاسمانلاردا، زېمىندە كارامەتلەرنى، قان، ئوت، ئىس-تۈتەك تۈۋرۈكلىرىنى كۆرسىتىمەن. **31** پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلۇغ ھەم دەھشەتلىك كۈنى كەلمىگۈچە، ۋېياش قاراڭغۇلۇققا، ئاي قانغا ئايلاندۇرۇلىدۇ. **32** ھەم شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۇكى، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلغانلارنىڭ

هەممىسى قۇتقۇزۇلىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار دېگىنىدەك، زىئون تېغىدا ھەم يېرۇسالېمدا، ھەمدە پەرۋەردىگار چاقىرماقچى بولغان «قالدىسى»لار ئۇچۇن قۇتقۇزۇش-نىجات بولىدۇ.

3 چۈنكى مانا، شۇ كۈنلەردە، شۇ پەيتتە، مەن يەھۇدا ھەم يېرۇسالېمنى ئاسارەتتىن قۇتۇلدۇرۇپ، ئازادلىققا ئېرىشتۈرگىنىمدە، **2** مەن بارلىق ئەللەرنىمۇ يىغىپ، ئۇلارنى «يەھوشافات جىلغىسى»غا چۈشۈرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ خەلقىمنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىۋەتكەنلىكىدىن، زېمىنىمنى بۆلۈپ پارچىلىۋەتكەنلىكىدىن، ئۇلارنى ئاشۇ يەردە مېنىڭ مىراسىم، يەنى خەلقىم ئىسرائىل ۋېيەيلىدىن سوراققا تارتىمەن. **3** ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇلار مېنىڭ خەلقىمنى دوغا تىكىپ چەك تاشلىغان؛ بىر يىگىتنى بىر پاھىشە ئايالغا ئالماشتۇرغان، بىر قىزنى «شاراب ئىچىمىز» دەپ شاراب ئۈچۈن ئالماشتۇرغان. **4** ھەي، تۇر ھەم زىدون، فىلىستىيەنىڭ بارلىق رايونلىرى، مەن سىلەرنى نېمە قىلىپتىمەن؟ سىلەر مەندىن نۇچ ئالماقچىمۇسىلەر؟ (بىراق مەندىن نۇچ ئالمىز دېسە گۇلار، نۇچنى تېزلا تۇز بېشىگۇلارغا قايتۇرۇپ بېرىمەن!) **5** كۆمۈشلىرىم، ئالتۇنلىرىمنى بۇلۇۋالغىنىگلار ۋېيەيلىدىن، گۈزەل گۆھەرلىرىمنى تۇز بۇتخانىلىرىگلارغا ئاپارغىنىگلار ۋېيەيلىدىن، **6** يەھۇدا بىللىرى ھەم يېرۇسالېمنىڭ بىللىرىنى تۇز چېگراسىدىن يىراق قىلماق ئۈچۈن ئۇلارنى گېرىكلارغا سېتىۋېتىكىنىگلار ۋېيەيلىدىن، **7** مانا، مەن ئۇلارنى سىلەر سېتىۋەتكەن جايىدا ئورنىدىن ئۇرغۇزىمەن، ھەمدە قىلغىنىگلارنى تۇز بېشىگلارغا قايتۇرىمەن. **8** ئوغۇل-قىزلىرىگلارنى يەھۇدا بىللىرىنىڭ قولىغا سېتىۋېتىمەن، ئۇلار شۇلارنى يىراقتىكى بىر ئەلگە، يەنى شابىيالىقلارغا سېتىۋېتىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلغان. **9** شۇنى ئەللەر ئارىسىدا جاكارلا گۇلار كى، «جەڭگە تەييارلىنىگلار، پالۋانلارنى قوزغاگۇلار، جەڭچىلەرنىڭ ھەممىسى يېقىنلاشسۇن، جەڭگە ھازىر بولسۇن؛ **10** سايان چىشلىرىنى قىلىچ قىلىپ، ئورغاقلىرىگلارنى نەيزە قىلىپ سوقۇشۇگلار؛ ئاجىز ئادەممۇ: «مەن كۈچلۈك» دېسۇن؛ **11** ئەتراپتىكى ھەممە ئەللەر، تېزدىن كېلىگلار، ھەممىگلار شۇ يەر گە جەم بولۇگلار!». «ئۆز ۋۇجۇدىڭ كۈچلۈكلىرىگنى ئاشۇ يەر گە چۈشۈ رگەيسەن، ئاھ پەرۋەردىگار!» **12** «ئەللەر قوزغىلىپ «يەھوسافات جىلغىسى»غا كەلسۇن؛ چۈنكى مەن شۇ يەردە ئولتۇرۇپ ئەتراپتىكى ھەممە ئەللەرنى سوراققا تارتىمەن. **13** ئورغاقنى سىلىگلار، چۈنكى زىرائەت پىشتى؛ كېلىگلار، چۈشۈپ چەيلەگلار، چۈنكى شاراب كۆلچەكلىرى لىق ئۈشۈقتۇر، ئىدىش-كۆپلەر تولۇپ تاشىدۇ. چۈنكى ئۇلارنىڭ رەزىللىكى زوردۇر» **14** ئاھ، ئورغۇن، ئورغۇن كىشىلەر «قارار جىلغىسى»دا! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى «قارار جىلغىسى»غا يېقىنلاشتى. **15** قۇياش ھەم ئاي قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ، يۇلتۇزلار ئۆز جۇلاسىنى قايتۇرۇۋالىدۇ. **16** پەرۋەردىگار زىئوندىن ھۇركىرەيدۇ، يېرۇسالېمدىن ئاۋازىنى قويۇۋېتىدۇ؛ ئاسمانلار، زېمىنلار سىلكىنىدۇ؛ لېكىن پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە باشپاناھ، ئىسرائىل بىللىرىغا كۈچ-ھىمايە بولىدۇ. **17** شۇنىڭ بىلەن سىلەر مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرنىڭ خۇدايىگلار ئىكەنلىكىمنى، ئۆز مۇقەددەس تېغىم زىئوندا ئولىدىغانلىقىمنى بىلىسىلەر؛ يېرۇسالېم پاك-مۇقەددەس بولىدۇ، ئۇنىڭدىن ھېچ يات ئادەملەر يەنە ئۆتمەيدۇ. **18** ھەم شۇ كۈنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، تاغلار يېڭى شارابنى تېمىتىدۇ، دۆڭ-ئېگىزلىكلەردىن سۈت ئاقىدۇ، يەھۇدادىكى بارلىق ئېرىق-ئۆستە گۈلدىردە لىق سۇ ئاقىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن بىر بۇلاق چىقىدۇ، شىتتىم جىلغىسىنى سۇغىرىدۇ. **19** مىسىر بولسا بىر چۆللۈك، ئېدوم ئادەمزاتسىز بىر چۆل-بىياۋان بولىدۇ، ئۇلارنىڭ يەھۇدا بىللىرىغا قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىقى ۋېيەيلىدىن، ئۇلار بۇلارنىڭ زېمىنىدا بىگۇناھ قانلارنى ئۆككەنلىكى ۋېيەيلىدىن. **20** بىراق يەھۇدا مەڭگۈگە تۇرىدۇ، يېرۇسالېم دەۋردىن-دەۋرگىچە قالىدۇ؛ **21** ھەم مەن ئۇلارنى ئۆككەن قانلارنىڭ پاكلاندۇرۇلمىغان گۇناھلىرىدىن پاكلاندۇرىمەن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار زىئوندا ماكانلاشقاندۇر.

ئاموس

1 تۆرزىيا يەھۋداغا، يوئاشنىڭ ئوغلى يەروبوئام ئىسرائىلغا پادىشاھ بولغان ۋاقىتلاردا، يەر تەۋرەشتىن ئىككى يىل ئىلگىرى، تەكوئادىكى چارۋىچىلار تارىسىدىكى ئاموسنىڭ ئىسرائىل توغرۇلۇق چىققان سۆزلىرى: ـ **2** ئۇ: «پەرۋەردىگار زىئون تېغىدىن ھۆركىرەيدۇ، يېرۇسالېمدىن ئاۋازىنى ۋېيۋېتىدۇ، پادىچىلارنىڭ ئوتلاقلىرى ماتەم تۇتىدۇ، كارمەل چوققىسى غازا گۈلىشىدۇ» ـ دېدى. **3** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «دەمەشقنىڭ ئۈچ گۈناھى، بەرھەق تۆت گۈناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۇشدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار گىلېئادتىكىلەرنى تۆمۈر تىرنىلىق سۈرەملەر بىلەن سوققاندى؛ **4** شۇنداقلا ھازائېلنىڭ ۋېيگە بىر ئوت ئەۋەتىمەن، ئۇ بەن-ھادادنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ. **5** دەمەشق دەرۋازىسىدىكى تۆمۈر بالداقنى سۇندۇرۇۋېتىمەن، ئاۋەن جىلغىسىدا تۇرغۇچىنى، بەيت-ئېدەندە شاھانە ھاسىسىنى ئۇتقۇچىنى ئۈزۈپ تاشلايمەن؛ سۈرىيەنىڭ خەلقى ئەسىرگە چۈشۈپ كىرغا ئېلىپ كېتىلىدۇ، ـ دېدى پەرۋەردىگار. **6** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «گازا شەھىرىنىڭ ئۈچ گۈناھى، بەرھەق تۆت گۈناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۇشدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار ئېدومغا تاپشۇرۇپ بېرىشكە، بارلىق ئۇتقۇنلارنى ئەسىر قىلىپ ئېلىپ كەتتى. **7** ھەم مەن گازانىڭ سېپىلىغا ئوت ئەۋەتىمەن، ئۇ ئۇنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ؛ **8** مەن ئاشدودتا تۇرغۇچىنى، ئاشكېلوندا شاھانە ھاسىنى ئۇتقۇچىنى ئۈزۈپ تاشلايمەن، ئە كرون شەھىرىگە قارشى قول كۆتۈرىمەن؛ فىلىستىيلەرنىڭ قالدۇقى يوقىلىدۇ، ـ دېدى رەب پەرۋەردىگار. **9** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «تۇرنىڭ ئۈچ گۈناھى، بەرھەق تۆت گۈناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۇشدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار بارلىق ئۇتقۇنلارنى ئېدومغا تاپشۇرۇۋەتتى، شۇنداقلا قېرىندىشلىق ئەھدىسىنى ئېسىگە ئالمىدى. **10** ھەم مەن تۇرنىڭ سېپىلىغا ئوت ئەۋەتىمەن، ئوت ئۇنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ. **11** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئېدومنىڭ ئۈچ گۈناھى، بەرھەق تۆت گۈناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۇشدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇ بارلىق رەھىم-شەپقەتنى تاشلۇۋېتىپ، قىلىچ بىلەن ئۇنى قېرىندىشىنى قوغلىغان؛ ئۇ يىرتلىغۇدەك غەزەپتە بولۇپ، دەرغەزىپتە بولغان ھالىتىنى ھەمىشە ساقلايدۇ؛ **12** ھەم مەن تېمان شەھىرىگە ئوت ئەۋەتىمەن، ئوت بوزراھنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ». **13** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئامموننىڭ ئۈچ گۈناھى، بەرھەق تۆت گۈناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۇشدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار چېگىرىنى كېڭەيتىمز دەپ، گىلېئادتىكى ھاملىدار ئايالىلارنىڭ قورساقلىرىنى يىرىۋەتتى. **14** ھەم مەن رابباھنىڭ سېپىلىغا ئوت ياقىمەن، جەڭ كۈنىدە قىيا-چىيالار ئىچىدە، قارا ۋېيۈنىنىڭ كۈنىدە قاتتىق بوران ئىچىدە، ئوت ئۇنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ؛ **15** ھەم ئۇلارنىڭ پادىشاھى ئەسىرگە چۇشىدۇ، ـ ئۇ ئەمىرلىرى بىلەن بىللە ئەسىرگە چۇشىدۇ، ـ دېدىۋ پەرۋەردىگار.

2 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ«موئابنىڭ ئۈچ گۈناھى، بەرھەق تۆت گۈناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۇشدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇ ئېدومنىڭ پادىشاھىنىڭ ئۆستخانىلىرىنى كۆيدۈرۈپ ھاك قىلىۋەتتى. **2** ھەم مەن موئاب ئۆستىگە ئوت ئەۋەتىمەن، ئوت كېرىئوتنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ؛ ۋە موئاب چۇقان-سۈرەنلەر بىلەن، قىيا-چىيالار بىلەن، كاناي ساداسى بىلەن ئۆلىدۇ. **3** ۋە مەن ئۇلارنىڭ ھاكىمىنى ئارىسىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن، ئۇنىڭ ئەمىرلىرىنى ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئۆلتۈرۈۋېتىمەن، ـ دېدىۋ پەرۋەردىگار. **4** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «يەھۇدانىڭ ئۈچ گۈناھى، بەرھەق تۆت گۈناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۇشدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇنىنى كەمىستتى، ئۇنىڭكى بەلگىلىمىلە رگە ئەمەل قىلمىدى؛ ئۇلارنىڭ ساختىلىقلىرى ئۆزلىرىنى ئاداشتۇرۇپ قويدى؛ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمۇ بۇلارغا ئە گىشىپ ماڭغانىدى. **5** ھەم مەن يەھۇدا ئۆستىگە ئوت ئەۋەتىمەن، ئوت يېرۇسالېمنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ. **6** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىلنىڭ ئۈچ گۈناھى، بەرھەق تۆت گۈناھى ئۈچۈن، ئۇنى جازاسىدىن قايتۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار ھەققانىيلارنى كۈمۈشكە سېتىۋەتتى، يوقسۇل ئادەمنى بىر جۈپ چورۇققا سېتىۋەتتى؛ **7** ئۇلار نامراتلارنىڭ بېشىدىكى چاڭ-توپىلىرىنى بوش ۋېيۋېتەيدۇ، ئاجىز مۇنىملەرنىڭ ئېسىۋىنى قايرىۋالىدۇ، ئاتا-بالا ئىككىسى مېنىڭ مۇقەددەس نامىمنى بۇلغاپ، ئوخشاش بىر قىزنىڭ يېنىغا ئەڭ باردى. **8** ئۇلار [قىزلارنى] ھەمە قورباننىڭىنىڭ يېنىغا ئېلىپ بېرىپ، قەر رگە رەنگە ۋېغان كىيىم-كىچە كەلەر ئۈستىدە ئۇلار بىلەن ياتىدۇ؛ ئۇلار ئۆز ئىلاھىنىڭ ۋېيدە جەرىمانە بىلەن ئالغان شارابنى ئىچمە كتە. **9** براق مەن ئامورىيلارنى ئۇلارنىڭ ئالدىدىن ھالاك قىلغانىمەن، ئامورىيلار كېدىر دەرىخىدەك ئېگىز، دۇب دەرىخىدەك

كۈچلۈك بولغان بولسىمۇ، مەن ئۇستىدىن ئۈنىڭ مېۋىسىنى، ئاستىدىن يىلتىزلىرىنى ھالاك قىلدىم. **10** ھەم ئامورىيلارنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىشىڭلار ئۈچۈن، سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقىپ، قىرىق يىل چۆل-باياۋاندا يېتە كلىدىم. **11** سىلەرنىڭ ئوغۇللىرىڭلاردىن بەزىلىرىنى پەيغەمبەر بولۇشقا، يىگىتلىرىڭلاردىن بەزىلىرىنى «نازارىي» بولۇشقا تۇرغۇزدۇم. شۇنداق ئە مەمىزى، ئى ئىسرائىل بالىلىرى؟ ـ دېدىۋ پەرۋەردىگار. **12** براق سىلەر نازارىيلارغا شاراب ئىچكۈزدۈ ۋىڭلار، ھەم پەيغەمبەرلە رگە: «پەيغەمبەرلىك قىلما ڭلار» ـ دەپ ۋېرىۋىد ۋىڭلار. **13** مانا، مەن سىلەرنى باسىمەن، خۇددى لىق ئۇنچە بېسىلغان ھارۋا يەرنى باسقانىدەك، سىلەرنى بېسىپ تۇرىمەن؛ **14** ھەم چاپقۇزلارنىڭۇ قاچار يولى يوقايدۇ، پالۋان ئۆز كۈچىنى ئىشلىتەلمەيدۇ، زەبەردەس باتۇر ئۆز جېنىنى قۇتقۇزالمايدۇ. **15** ئوقيانى تۇتقۇچى تىك تۇرالمايدۇ، يەتىپان قاچالمايدۇ، ئاتقا مىنگۈچى ئۆز جېنىنى قۇتقۇزالمايدۇ. **16** پالۋانلار تارىسىدىكى ئەڭ جىگەرلىك باتۇرمۇ شۇ كۈندە يالىڭاچ قېچىپ كېتىدۇ، ـ دېدىۋ پەرۋەردىگار.

3 پەرۋەردىگار سىلەرنى ئەيىبلەپ ئېيتقان بۇ سۆز-كالامنى ئاڭلاڭلار، ئى ئىسرائىل بالىلىرى، يەنى مەن مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقارغان بۇ پۈتكۈل جەمەمت: ـ **2** «پەر يۇزىدىكى بارلىق جەمەتلەر ئارىسىدىن پەقەت سىلەرنى تونۇپ كەلدىم؛ شۇڭا ئۆستۈڭلارغا بارلىق قەبىھلىكىلىرىڭلارنىڭ [جازاسىنى] چۈشۈرىمەن». **3** ئىككى كىشى بىر نىيەتسە بولمىسا، قانداقۇ بىللە ماڭالىسۇن؟ **4** ئوۋچىسى يوق شىر ئورماندا ھۆركىرەمدۇ؟ ئارسلان ھېچنېمىنى ئالمىغان بولسا تۈۋىسىدا ھۇۋلامدۇ؟ **5** تۇزاقتا يەچۈرك بولمىسا قۇش يە رگە يىقىلامدۇ؟ ئالغۇدەك نەرسە بولمىسا، قىسماق يەردىن ئېتىلىپ چىقامدۇ؟ **6** شەھەردە [ئاگاھ] كانىيە چېلىنسا، خەلق قورقامدۇ؟ پەرۋەردىگار قىلمىغان بولسا، شەھە رگە يامانلىق چۈشەمدۇ؟ **7** رەب پەرۋەردىگار تۇز قۇللىرى بولغان پەيغەمبەرلە رگە ئاۋۋال ئاشكارىلىماي تۇرۇپ، ئۇ ھېچ ئىش قىلمايدۇ. **8** شىر ھۆركىرىگەن ئۇرسا، كىم قورقايدۇ؟ رەب پەرۋەردىگار سۆز قىلغاندا، كىم [ئۇنىڭ] بېشارىتىنى يەتكۈزمەي ئۇرالايدۇ؟ **9** ئاشدودتىكى قەلئە-ئوردىلىرىدا، شۇنداقلا مىسىردىكى قەلئە-ئوردىلىردا ئېلان قىلىپ: ـ «سامارىيە تاغلىرى ئۈستىدە يىغىلىڭلار، ئۇنىڭ ئۈستۈرىسىدىكى زور قېيناس-سۈرەنلەرنى، ئۇنىڭ ئىچىدىكى جەبىر-زۇلۇملارنى كۆرۈپ بېقىڭلار» ـ دە ڭلار. **10** ـ ئۇلار ھەق ئىش قىلىشنى بىلمەيدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇلار ئوردىلىرىغا زۇلۇم-زوراۋانلىق بىلەن تارتۇالغانلىرىنى ھەم ئوجىلارنى جۈغلىغۇچىلار! **11** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا بىر ياۋا ئۇ زېمىنى قورشۇلدى! ئۇ مۇداپىئە ئۆنى ئېلىپ تاشلايدۇ، قەلئە-ئوردىلىرىڭ بۇلالىڭ-تالالىڭ قىلىنىدۇ. **12** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ پادىچى شىرنىڭ ئاغزىدىن ۋېينىڭ ئىككى پۇتىنى يا كى قۇلىقىنىڭ بىر پارچىسىنى قۇتقۇزۇپ ئالغاندەك، سامارىيىدە ئولتۇرغان ئىسرائىللارمۇ شۇنداق قۇتقۇزۇلىدۇ، ـ شەھەردە پەقەت كارىۋاتنىڭ بىر بۇرچىكى، دىۋاندىكى بىر پارچە دەمەشق لىباسىلا قالىدۇ! **13** ـ ئاڭلاڭلار، ياقۇبنىڭ جەمەتىدە گۈۋاھلىق بېرىڭلار، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا، **14** ـ مەن ئىسرائىلنىڭ تاسىيلىقلىرىنى تۈز بېشىغا چۈشۈ رگەن كۈندە، بەيت-ئەل شەھىرىنىڭ قۇربانگاھلىرىنىمۇ جازالايمەن، قۇربانگاھنىڭ بۇرچە كلىرىدىكى مۈڭگۈزلەر كېسىۋېتىلىپ يە رگە چۈشۈرۈلىدۇ. **15** مەن «قىشلىق ساراي» ۋە «يازلىق ساراي»نى بىراقلا ئۇرۇۋېتىمەن؛ پىل چىشى ئۆيلەرمۇ يوقىلىپ كېتىدۇ، كوپلىگەن ئۆيلەر ئۇتۇگىشىدۇ، ـ دېدىۋ پەرۋەردىگار.

4 ئى باشانىدىكى ئىنە كلەر، ساماريە تېغىدا ئۇتۇرۇپ، نامراتلارنى خارلاۋاتقان، مىسكىنلەرنى ئېزىۋاتقانلار، خوجىلىرىغا: «[شارابنى] ئېلىپ كېلىڭلار، بىز ئىچىمىز» دەيدىغانلار، بۇ سۆزنى ئاڭلاڭلار: ـ **2** رەب پەرۋەردىگار ئۆز پاك-مۇقەددەسلىكى بىلەن قەسەم ئىچكەنكى، مانا، بېشىڭلارغا شۇنداق كۈنلەر چۈشىدۇ كى، ئۇ سىلەرنى ئىلمە كلەر بىلەن، نەسىلىڭلارنى چاڭگاكلار بىلەن ئېلىپ كېتىدۇ. **3** ھەم سىلەر [ئايالار] ھەربىرىڭلار سېپىلنىڭ شوراليىدىن قىسلىپ ئۆتۈپ، ئۆدۈل مېڭىپ تىكۈېتىسىلە؛ ۋە سىلەر ھارمون تەرەپكە چۈرۈۋۈتىلىسىلە، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **4** ئەمدى بەيت-ئەلگە كېلىڭلار، تاسىيلىق قىلىڭلار! گىلگالدىمۇ تاسىيلىقنى كۆپەيتىڭلار! ئەتىگەندە قۇربانلىقلىرىڭلارنى، ھەر ئۈچىنچى كۈنى سىلەرنىڭ «ئوندىن بىر» ئۈلۈش ئۆشرىلىرىڭلارنى ئېلىپ كېلىڭلار، **5** «تەشەككۇر قۇربانلىقى»نى خېمىرتۇرۇچ بىلەن بىللە كۆيدۈر ۋىڭلار ـ سىلەر «خالىس قۇربانلىقلار»ىڭلارنى جاكارلاپ ماختىنىپ يۈر ۋىڭلار، چۈنكى بۇنداق قىلىشقا ئامراقسىلەر، ئى ئىسرائىللار! ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **6** «مەن ھەمە شەھەرلىرىڭلاردا «چىشىنىڭ پاكىزلىقى»نى چۈشۈردۈم، ھەممە يېرىڭلاردا سىلەرنى ئاش-نانغا بولغان ھاجەتمەن قىلدىم،

براق سىلەر يەنىلا يىنىمغا قاتىمدىكىلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **7** ھوسۇلغا تۈچ ئايلا قالغان بولسىمۇ، سىلەردىن يامغۇرنى تارتۇپلىپ بەرمىدىم؛ بىر شەھەر ئۈستىگە يامغۇر ياغدۇردۇم، يەنە بىر شەھەر رگە ياغدۇرمىدىم؛ بىر پارچە يەر ئۈستىگە يامغۇر ياغىدى، يەنە بىر پارچە يەر يامغۇرسىز قاغۋراپ قالدى، **8** شۇنىڭ بىلەن ئىككى، ئۈچ شەھەرنىڭ [پۇقرالىرى] سۇ تىلەپ باشقا بىر شەھەر رگە ئەلە گۈشىپ باردى، لېكىن قانمىدى؛ براق سىلەر يىنىمغا يەنىلا قايتمىدىكىلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **9** مەن سىلەرنى جۇدۇن ھەم ھال ئايىتى بىلەن ئۇردۇم، «ئاجىلىغۇچى قۇرت»لار ئۈرغۇنلىغان بېغىكلار، ئۈزۈمزارلىرىڭلار، ئەنجۈر دەرەخلىرىڭلار ھەم زەيتۇن دەرەخلىرىڭلارنى يەپ كەتتى؛ براق سىلەر يىنىمغا يەنىلا قايتمىدىكىلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **10** مەن تاراڭلارغا مىسىرغا چۈشۈرۈلگەن ئاپەتلەردەك ئاپەتنى ئەۋەتتىم، يىگىتلىرىڭلارنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرگۈزدۈم، ئاتلىرىڭلارنى ئوجا بولۇشقا ۋەيۋەتتىم، مەن قارا رگاھىكلاردىن [جەسەتلەرنىڭ] سېسىقچىلىقىنى پۇرۇنتۇۋەتتىم، ئۆنى دىمىغىكلارغىمۇ كىرگۈزدۈم، براق سىلەر يىنىمغا يەنىلا قايتمىدىكىلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **11** مەن تاراڭلاردىن بەزىلەرنى خۇدا سودوم ۋە گومورا شەھەرلىرىنى ئۆرۈۋەتكىنىدەك ئۆرۈۋەتتىم، شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئوتتىن تارتۇپلىنغان بىر چۈچۈلا ئۆتۈندەك بولۇپ قالدىڭلار، براق يىنىمغا يەنىلا قايتمىدىكىلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **12** شۇڭا مەن ساڭا شۇنداق قىلىشىم كېرەك دەۋاتىمەن، ئى ئىسرائىل؛ مەن ئۇنى ساڭا قىلىدىغانلىقىم ئۈچۈيلىدىن، خۇدايىڭ بىلەن كۈرۈشۈشكە تەييارلان، ئى ئىسرائىل! **13** چۈنكى مانا، تاغلارنى شەكىللەندۈرگۈچى، شامالنى ياراتقۇچى، ئىنسانغا تۈزلىرىنىڭ ئوي-پىكرىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى ئايان قىلغۇچى، تاڭ سەھەرنى قاراڭغۇلۇققا ئايلاندۇرغۇچى، يەر يۈزىدىكى يۇقىرى جايلارنىڭ ئۈستىدە دەسسەپ يۈرگۈچى دەل شۇدۇر، پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا ئۆنىڭ نامىدۇر!

5 ئى ئىسرائىل جەمەتى، بۇ سۆزنى، يەنى مەن سەن توغرۇلۇق ئوقۇيدىغان بىر مەرسىيەنى ئاڭلاپ قوي: ـ **2** «پاك قىز ئىسرائىل يىقىلدى، ئۇ قايتىدىن ئورنىدىن تۇرمايدۇ، ئۇ ئۆز ئۆيرىقىغا تاشلانغان، ئۆنى تۇرغۇزۇپ يۈلىگۈچى يوقتۇر». **3** چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ [ئىسرائىلنىڭ] مىڭ [لەشكەر] چىققان بىر شەھەرنىڭ يۈز [لەشكىرلا] تىرىك قالىدۇ، يۈز لەشكەر چىققان بىر شەھەرنىڭ ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن ئون [لەشكىرلا] تىرىك قالىدۇ، **4** چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دەيدۇ: ـ مېنى ئىزدە گلار، ھاياتقا ئېرىشىسىلەر، **5** بەيت-ئەلنى ئىزدىمە گلار، گىلگالغىمۇ بارما گلار، بەئەر-شىباغا سەپەر قىلما گلار، چۈنكى گىلگال ئەسىر گە ئېلىنىپ سۈرگۈن قىلنىماي قالمايدۇ، بەيت-ئەل يوققا چىقىدۇ. **6** پەرۋەردىگارنى ئىزدە گلار، ھاياتقا ئېرىشىسىلەر؛ بولمىسا ئۇ يۈسۈپ جەمەتىنى ئېچىدە ئوت كەبى پارتلاپ، ئۇنى يەپ كېتىدۇ، ھەم بەيت-ئەلدە ئوتنى ئۆچۈرگۈدەك ئادەم تېپىلمايدۇ. **7** ئى ئادالەتنى ئەمەتگە ئايلاندۇرغۇچى، ھەققانىيلىقنى يە گە تاشلىغۇچىلار، **8** سىلەر ئۇرىئون يۇلتۇز تورىكۈمى ۋە قەلب يۇلتۇز ئېينى ياراتقۇچى، تۈلۈم كۆلە گىگىسىنى تاڭ نۇرىغا ئايلاندۇرغۇچى، كېچىنى قارا گۈنلۈق بىلەن كېچىگە ئايلاندۇرغۇچى، دېڭىزدىكى سۇلارنى چاقىرىپ، ئۇلارنى يەر يۈزىگە قۇيغۇچىنى ئىزدە گلار، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامىدۇر. **9** ئۇ باتۇرلار ئۈستىگە ۋەيۋەتسىز ھالا كەتنى پارتلىتىدۇ، ئىستىھكام ئۈستىگە ھالا كەت چۈشۈرىدۇ. **10** شۇ [ئىسرائىللار] شەھەر دەرۋازىسىدا تەنبىھ بېرىدىغانلارغا تۆچ، دۇرۇس سۆزلەيدىغانلاردىن يىرگىنىدۇ. **11** تەمىدى سىلەر نامراتلارنى ئېزىپ، ئۇلاردىن بۇغداي «ھەدىيە»لەرنى ئالدىڭلار! ئويۇلغان تاشلاردىن ئويلەرنى سالدىڭلار، براق ئۇلاردا ئۇرمايسىلەر، سىلەر گۈزەل ئۈزۈمزارلارنى بەرپا قىلغانسىلەر، براق ئۇلارنىڭ شارابىنى ئىچەلمەيسىلەر. **12** چۈنكى سىلەرنىڭ ئاسىيلىقلىرىڭلارنىڭ قانچىلىك كوپلۇكىنى، سىلەرنىڭ گۇناھكارلىرىڭلارنىڭ قانچىلىك زور ئىكەنلىكىنى ئۇبدان بىلىمەن؛ ئۇلار ھەققانىي ئادەمنى ئېزىدۇ، ئۇلار پارا يەيدۇ، شەھەر دەرۋازىسىدا مىسكىنلەرنىڭ ھەققىنى قىلىرۋالىدۇ. **13** شۇڭا بۇنداق دەۋرىدە «پەملىك ئادەم» سۆزۈت قىلىدۇ، چۈنكى ئۇ رەزىل بىر دەۋردۇر. **14** ھايات ياشاش ئۈچۈن يامانلىقنى ئەمەس، مېھرىبانلىق-ياخشىلىقنى ئىزدە گلار، شۇنداق بولغاندا سىلەر دېگىنىڭلاردەك، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ھەققەتەن سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. **15** يامانلىقتىن نەپرەتلىنىڭلار، مېھرىبانلىق-ياخشىلىقنى سۆيۈگلار، شەھەر دەرۋازىسىدا ئادالەتنى ئورنىتىڭلار، شۇنداق قىلغاندا پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا بەلكىم يۈسۈپنىڭ قالدىسغا شاپائەت كۆرسىتەر. **16** شۇڭا پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا رەب مۇنداق دەيدۇ: ـ «بارلىق كەڭ رەستە-بازارلاردا ئاھ-زارلار ئاڭلىنىدۇ؛ ئۇلار ھەممە كوچىلاردا «ۋاي... ۋاي!...» دەپ ئاۋازىنى كۆتۈرىدۇ؛ ئۇلار دېھقانلارنىمۇ ماتەم تۇتۇشقا، ئاھ-زارلار كۆتۈرگۈچى «ئۇستىلار»نى يىغلاشقا چاقىرىدۇ. **17** ھەم بارلىق ئۈزۈمزارلاردىمۇ ئاھ-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چۈنكى مەن ئۆزۈم ئارا گلاردىن ئۆتۈپ كېتىمەن» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **18** پەرۋەردىگارنىڭ كۈنىگە تەقەززار بولغان سىلە رگە ۋاي! پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى سىلە رگە قاندائ ئاقىۋەتلەرنى كەلتۈرەر؟ ئۇ يورۇقلۇق ئەمەس، بەلكى قارا گۇمۇلۇق ئېلىپ كېلىدۇ. **19** ئۇ كۈنى بىرسى شىردىن قېچىپ، ئېيىققا ئۇچراپ ئاندىن ئۆيىگە كىرىپ، قولى بىلەن تامغا يۆلەنگەندە، يىلان ئۇنى چاققاندەك بىر ئىش بولىدۇ! **20** پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى يورۇقلۇق ئەمەس، بەلكى قارا گۇمۇلۇقلا ئېلىپ كېلىدۇ ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭدا پەقەت قارا گۇمۇلۇقلا بولۇپ، يورۇقلۇق ھېچ يوقىلايدىغۇ؟! **21** ھېيتلىرىڭلارغا نەپرەتلىنىمەن، ئۇلاردىن بىزار بولدۇم، ئىبادەت سورۇنلىرىڭلارنىڭ پۇرىقىنى پۇرىغۇم يوق. **22** چۈنكى سىلەر ماڭا «كويدۇرمە قۇربانلىق»لار ھەم «ئاش ھەدىيە»لىرىڭلارنى سۇنۇپ ئاتسا گلارمۇ، مەن ئۇلارنى قوبۇل قىلمايمەن؛ سىلەرنىڭ بوردىگ ماللىرىڭلار بىلەن قىلغان «ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭلار»غا قارىمايمەن. **23** مەندىن مۇناجاتلىرىڭلارنىڭ ساداسىنى ئېيىكتىگىلار، چىلتارلىرىڭلارنىڭ كويلىرىنى ئاڭلىمايمەن؛ **24** يۇنىڭ ئورنىدا ئادالەت خۇددى شارقىرامىدەك، ھەققانىيلىق ئەبەدىي ئاقىدىغان ئېقىمدەك دولقۇنلىسۇن! **25** سىلەر چۆل-بىاۋاندىكى قىرىق يىلدا قىلغان قۇربانلىق-ھەدىيىلەرنى ماڭا ئېلىپ كەلدىڭلارمۇ، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟! **26** بەرھەق، سىلەر «سۇككوت» دېگەن پادىشاھىڭلار، ھەم «قىئۇن» دېگەن يۇتلىرىڭلارنى، يەنى «يۇلتۇز ئىلاھى» گلارنى كۆتۈرۈپ ماڭدىڭلار! **27** ئەمدى مەن سىلەرنى ئەسىر قىلىپ، دەمەشقتىن يىراقلارغا سۈرگۈن قىلدۇرىمەن، ـ دەيدۇ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا» دېگەن نام بىلەن ئاتالغان پەرۋەردىگار.

6 ئى زىئوندا خاتىرجەم ئولتۇرغانلار ھەم سامارىيە تېغىغا تايىنىپ ئامان-ئېسەن ياشىغانلار! ئى ئەللەرنىڭ كاتتىسىنىڭ ئەربابلىرى! ئىسرائىل جەمەتى سىلەرنى ئىزدەپ كېلىدۇ ـ ـ سىلەرنىڭ ھالىڭلارغا ۋاي! **2** [سىلەر خەلققە]: ـ «كالنەھ شەھىرىگە بېرىپ كۆرۈگلار، شۇ يەردىن «ۋىيۇك خامات» شەھىرىگە بېرىگلار، ئاندىن فىلىستىيلەرنىڭ شەھىرى گاتقا چۈشۈپ بېقىگلار؛ بۇلار سىلەرنىڭ شىككى پادىشاھلىقىڭلاردىن ئەۋزەملۇ؟ ئۇلارنىڭ چېگىسى سىلەرنىڭكىدىن كەڭمۇ؟» ـ [دەپ ماختىنىپ سۆزلەيسىلەر]. **3** ئى يامان كۈننى كېچىكتۈرمەكچى بولغانلار! سىلەر جەبەر-زۇلۇمنىڭ ھۆكۈمرانلىقىنى ئورنىتىپ، ئۆنى ئۆز ئۆگلارغا يېقىن قىلماقچى بولىسىلەر، **4** پىل چىشىدا نەقىشلەنگەن كارىۋاتلار ئۈستىدە ياتىسىلەر، دېۋانلىرىگلار ئۈستىدە كېرىلىپ ياتىسىلەر، پادا توپىدىن پاخىلانلارنى، كالا قوتانلىرىدىن موزاينى تاللاپ يەيسىلەر، **5** چىلتار ئاھاڭىغا تەڭگەش قىلىپ ئېيتىسىلەر، داۋۇتدەك ئۆز ئۆگلارغا سازلارنى ئىجاد قىلىسىلەر، **6** شارابنى چىنىلەپ-چىنىلەپ ئىچىسىلەر، ئۆز ئۆگلارغا سەرخىل مايلىق ئەترىلەرنى سۈرتىسىلەر، ـ براق كۆڭۈلگلار يۈسۈپ جەمەتىنىڭ زىيان-زەخمىگە ئۈچۈن ھېچ ئازابلانمايدۇ! **7** شۇڭا ئۇلار ئۈنچە ئەسىر گە چۈشكەنلەر ئارىسىدا ئەسىر گە ئېلىنىدۇ؛ كېرىلىپ ياتقانلارنىڭ ئەيش-ئىشرىتى ئاخىرلىشىدۇ. **8** رەب پەرۋەردىگار ئۆز ھاياتى بىلەن قەسەم قىلغانكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، ـ مەن ياقۇپنىڭ غۇرۇرىدىن بىزار بولدۇم، ئۇنىڭ ئوردا-ئىستىھكاملىرىدىن نەپرەتلىنىمەن؛ مەن بۇ شەھەرنى، شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى ھەممىنى دۈشمىنگە تەگ لا ئۆتكۈزۈپ بېرىمەن؛ **9** ۋە شەھەرگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۇكى، بىر ۋىدە ئون ئادەم بولۇپ قالسا، بۇ ئونەيلەنمۇ ئۆلىدۇ. **10** ئەگەر مەلۇم بىر ئۇلۇگچىنىڭ ئۇغقىنى، يەنى ئۇلۇگچىنىڭ جەسىتىنى كۈيدۈرۈشكە مەسئۇل كىشى ئۈستىخانلارنى كۆتۈرۈپ ئۆيدىن چىقىۋېتىپ، ئۆيى ئىچىدىكى يەنە بىرسىدىن: ـ «قېنىڭدا يەنە بىرسى بارمۇ؟» دەپ سورىسا، ئۇ «يوق» دەيدۇ، ئاندىن [ئۇغقىنى] يەنە: «سۈكۈت! پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى تىلغا ئېلىشىمىزغا بولمايدۇ!» ـ دەيدۇ. **11** سەۋەبىنى، پەرۋەردىگار ۋىيۇق چۈشۈرىدۇ، ۋە چوڭ ئوينى پارە-پارە قىلۋېتىدۇ، كىچىك ئوينىمۇ چاك-چېكىدىن يېرىپ چېقىۋېتىدۇ. **12** ئاتلار تاش ئۈستىدە چاپالامدۇ؟ ئادەملەر ئاشۇ يەرنى كاللار بىلەن ئاغدۇرالامدۇ؟ براق سىلەر ئادالەتنى ئۆت سۈيۈقلىقىغا، ھەققانىيلىقنىڭ مېۋىسىنى ئەمەنگە ئايلاندۇرغانسىلەر ـ **13** ـ يوق بىر نەرسىدىن شادلىنىپ كەتكەنسىلەر، «ئۆز كۈچىمىز رگە تايىنىپ قۇدرەتكە ئىگە بولغانمىز» ـ دېگەنسىلەر. **14** چۈنكى مانا، ئى ئىسرائىل جەمەتى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، ـ مەن سىلەر بىلەن قارشىلىشىدىغان بىر ئەللىنى تۇرغۇزىمەن؛ ئۇلار خامات شەھىرىنىڭ داۋىندىن ئاراباھ ئېقىمىغىچە سىلەرنى خارلايدۇ.

7 رەب پەرۋەردىگار ماڭا كۆرسەتكىنى ـ كېيىنكى ئوت-چۆپ باش تارتقان ۋاقتىدا، مانا ئۇ چېكەتكىلەرنى ياسىدى (بۇ پادىشاھ ئۆزىگە ئوت-چۆپ ئورغاندىن كېيىنكى، ئىككىنچى قېتىملىق ئوت-چۆپ ئۆسكەن ۋاقت ئىدى) **2** ھەم شۇنداق بولدىكى، چېكەتكىلەر زېمىندىكى

ئوت-چۈپنى قالدۇرماي يەۋەتكەندىن كېيىن، مەن: ـ «ئى رەب پەرۋەردىگار، تۆتۈنۈپ قالاي، كەچۈرگەيسەن! ياقۇپ قانداقتۇ چىدىيالايدۇ؟ تۆ كىچىك تۇرسا!» ـ دېدىم. **3** پەرۋەردىگار ئەمدى تۇنداق قىلىشتىن ياندى: «ئەمدى تۇنداق بولمايدۇ» ـ دېدى پەرۋەردىگار. **4** رەب پەرۋەردىگار ماڭا كۆرسەتتى ـ مانا، رەب پەرۋەردىگار [خەلقى] بىلەن كۈرەش قىلىشقا ئوتنى چاقىردى؛ ئوت ھەتتا چوڭقۇر دېڭىزنىمۇ قۇرۇتتى، مىراس بولغان زېمىنىمۇ يەپ كەتتى؛ **5** ئەمدى مەن: ـ «ئى رەب پەرۋەردىگار، تۆتۈنۈپ قالاي، توختىغايسەن! ياقۇپ قانداقۇ چىدىيالايدۇ؟ تۆ كىچىك تۇرسا!» ـ دېدىم. **6** پەرۋەردىگار شۇنداق قىلىشتىن ياندى: «ئەمدى تۇنداق بولمايدۇ» ـ دېدى رەب پەرۋەردىگار. **7** ئەمدى تۆ ماڭا [مۇنداق بىر ئىشنى] كۆرسەتتى ـ ۋە مانا، رەب تىك تۆلچىگۈچ يېپ بىلەن قۇرۇلۇغان تام تۈزۈدە، قولىدا تىك تۆلچىگۈچ يېپنى تۇتقىنىچە تۇراتتى؛ **8** ۋە پەرۋەردىگار مەندىن: ـ «ئاموس، نېمنى كۆردۈڭ؟» دەپ سوردى. مەن: «تىك تۆلچىگۈچ يېپنى» ـ دېدىم. رەب: «مەن يەنە تۆز خەلقىم ئىسرائىل ئوتتۇرىسىغا تىك تۆلچىگۈچ يېپنى تىكلەيمەن؛ مەن يەنە تۇلارنى يولازلىماي تۇتۇپ كەتمەيمەن؛ **9** ھەم ئىسھاقتىكى «يۇقىرى جايلىرى» ھالاك بولىدۇ، ئىسرائىلنىڭ تاۋاپگاھلىرى ۋەيران قىلىنىدۇ، يەرەبوئام جەمەتىگە قىلىچ بىلەن ھۇجۇم قىلىشقا ئورتۇمدىن تۇرىمەن» ـ دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن بەيت-ئەلدىكى كاھىن ئامازىيا ئىسرائىل پادىشاھى يەرەبوئامغا خەۋەر يوللاپ: ـ «ئاموس ئىسرائىل جەمەتى ئارىسىدا تۇرۇۋېنۇ سىلىگە سۈيقەست قىلدى؛ زېمىن تۈنۈك قىلغان بارلىق گەپلىرىنى كۆتۈرەلمەيدۇ. **11** چۈنكى ئاموس: ـ «يەرەبوئام قىلىچتا تۆلىدۇ، ئىسرائىل ئەسىرگە ئېلىنىپ تۆز زېمىنىدىن سۈرگۈن بولماي قالمايدۇ» ـ دەيدۇ» ـ دېدى. **12** ئاندىن ئامازىيا ئاموسقا: ـ «ھەي ئالدىن كۆرگۈچى! بەس، يوقال، يەھۇدا زېمىنىغا قاچ، ئاشۇ يەردە بېشارەت بېرىپ، شۇ يەردە نان تېپىپ يە! **13** بىراق بەيت-ئەلدە يەنە بېشارەت بەرمە؛ چۈنكى تۆ پادىشاھنىڭ تاۋاپگاھى، شاھلىق ئېدىرى ـ دېدى. **14** ئاموس ئامازىياغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ «مەن ئەسلى پەيغەمبەر ئەمەس ئىدىم، ياكى پەيغەمبەرنىڭ ئوغلىمۇ ئەمەسمەن؛ بەلكى مەن بىر چارۋىچى، شۇنداقلا ئېرەن دەرەخلىرىنىڭ مېۋىسىنى تەرگۈچى ئىدىم. **15** بىراق پادا بېقىتقان چېغىمدا پەرۋەردىگار مېنى تۆز ئىلىكىگە ئالدى ۋە ماڭا: «بارغىن، خەلقىم ئىسرائىلغا بېشارەت بەر» ـ دېدى. **16** ئەمدى، ئى ئامازىيا، پەرۋەردىگارنىڭ سۈزىگە قۇلاق سال! سەن ماڭا: «ئىسرائىلنى ئەيىبلەيدىغان بېشارەتلەرنى بەرمە، ئىسھاق جەمەتىنى ئەيىبلەيدىغان سۆزلەرنى ئېيتما»، دېدىڭ. **17** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنىڭ ئايالىڭ شەھەردە پاھىشە بولىدۇ، ئوغۇل-قىزلىرىڭ قىلىچ بىلەن قىرىلىدۇ ۋە زېمىنىڭ تۆچەڭ تانسى تارتىلىشى بىلەن پارچىلىنىدۇ؛ سەن ناپاك بىر زېمىندا ئۆلىسەن؛ ۋە ئىسرائىل ئەسىرگە ئېلىنىپ تۆز زېمىنىدىن سۈرگۈن بولماي قالمايدۇ»».

8 رەب پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق بىر ئىشنى كۆرسەتتى؛ مانا، بىر سېۋەت يازلىق مېۋە. **2** ئاندىن ئۇ مەندىن: ئاموس، نېمنى كۆردۈڭ؟ ـ دەپ سوردى. مەن: «بىر سېۋەت يازلىق مېۋىنى» ـ دېدىم. پەرۋەردىگار ماڭا: ئەمدى خەلقىم ئىسرائىلغا زاۋال يەتتى، مەن يەنە تۇلارنى جازالىماي تۇتۇپ كەتمەيمەن، ـ دېدى. **3** ـ شۇ كۈنى ئوردىدىكى قىزلارنىڭ ناخشىلىرى قىيالارغا ئايلىنىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار؛ ـ جەسەتلەر كۆپ بولىدۇ؛ تۇلار جاي-جايلاردا سىرتقا تاشلىنىدۇ. سۈكۈت! **4** بۇنى ئاڭلاڭلار، ھەي مىسكىنلەرنى ئە زگۈچىلەر، زېمىنىدىكى ئاجىز مۇمىنلەرنى يوقاتمۇچى بولغانلار ـ **5** «ئاشلىقىمىزنى ساتماقچى ئىدۇق، يېڭى ئاي قاچاتمۇ ئاخىرلىشار، بۇغداي ياپمىسىنى ئاچاتۇق، شاباتنى كۈنى قاچان تۈگەر؟» ـ دەيدىغانلار، ـ شۇنداقلا «ئەفاھ»نى كىچىك قىلىپ، «شەكەل»نى چوڭ ئېلىپ، ئالدامچىلىق تۈچۈن تارازىنى يالغان قىلغانلار! **6** ـ نامراتلارنى كۈمۈشكە، مىسكىن ئادەمنى بىر جۈپ چورۇققا سېتىۋالماقچى بولغانلار، بۇغداينى سۈپۈرۈندىسى بىلەن قوشۇپ ساتماقچى بولغانلار! **7** پەرۋەردىگار ياقۇبنىڭ غۇرۇرى بىلەن شۇنداق قەسەم قىلدىكى، ـ بەرھەق، مەن ھەرگىز تۇلارنىڭ قىلغانلىرىدىن ھېچبىرىنى تۇنۇتمايمەن! **8** زېمىن بۇ ئىشلاردىن تەۋرىنىپ كەتمەمدۇ؟ ۋە ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ماتەم تۇتمامدۇ؟ تۇ نىل دەرياسىدەك ئۆرلەپ كېتىدۇ، ئۇ مىسىر دەرياسىدەك ئۇ رىكشلەپ، ئاندىن چۈكۈپ كېتىدۇ. **9** شۇ كۈنى شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ قۇياشنى چۈشتە پاتقۇزىمەن، زېمىنى شۇ ئوچۇق كۈندە قاراڭغۇلاشتۇرىمەن. **10** ھېيتلىرىڭلارنى مۇسىبەتكە، ھەممە ناخشىلىرىڭلارنى ئاھ-زارلارغا ئايلاندۇرۇپ،ئەمەن؛ ھەممە ئادەمنىڭ چاترىقى ئۈستىنى بۇز رەختە بىلەن ئورىغۇزىمەن، ھەربىر ئادەمنىڭ بېشىدا تاقىرلىق پەيدا قىلىمەن؛ بۇ ماتەمنى يە ككە-يېگانە بىر ئوغۇلنىڭ ماتىمىدەك، ھېيتىنىڭ ئاخىرىنى دەردىدەك بىر كۈن قىلىۋېتىمەن. **11** مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇ ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، زېمىنغا قەھەتچىلىكنى ئەۋەتىمەن، ـ ـ نانغا بولغان قەھەتچىلىك ئەمەس، ياكى سۇغا بولغان چاڭقاشمۇ ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامىنى ئاڭلاشقا بولغان قەھەتچىلىكنى ئەۋەتىمەن. **12** شۇنىڭ بىلەن تۇلار دېڭىزدىن دېڭىزغا، شىمالدىن شەرقتە كېزىپ ماڭىدۇ، تۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامىنى ئىزدەپ ۋەيان-ۋەيران يۈرۈپ، ئۇنى تاپالمايدۇ. **13** شۇ كۈنى گۈزەل قىزلار ھەم يىگىتلەرمۇ تۇسسىزلۇقتىن ھالدىن كېتىدۇ، **14** ھەم سامارىيەنىڭ گۇناھىنىڭ [نامى] بىلەن قەسەم ئىچكەنلەر، يەنى «ئىلاھىڭنىڭ تىرىكلىكى بىلەن، ئى دان!»، ياكى «بەئەر-شىبادىكى [ئىلاھىي] تىرىك يول بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچكەنلەر بولسا ـ تۇلار يىقىلىدۇ، ئورنىدىن ھەرگىز قايتىدىن تۇرالمايدۇ.

9 مەن رەبنىڭ قۇربانگاھىنىڭ يېنىدا تۇرغىنىنى كۆردۈم، تۇ مۇنداق دېدى: ـ ـ تۇۋۇرۇكلەرنىڭ باشلىرىنى تۇرۇكلار، بوسۇغىلار سىلكىنگىچە تۇرۇكلار، تۇلارنى [ئىبادەتخانىدىكىلەرنىڭ] باشلىرىغا چۈشۈرۈپ، پارە-پارە قىلىڭلار! مەن شۇ [بۇتپەرەسلەر]دىن ئەلۋەتە ئاخىرىدا قالغانلىرىنمۇ قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرىمەن؛ تۇلاردىن قاچاي دېگەنلەر قاچالمايدۇ، تۇلاردىن قۇتۇلاي دېگەنلەر قۇتۇلۇپ چىقالمايدۇ. **2** تۇلار تەھتىسارا ئىچىگە تېشىپ كىرسە، قولۇم ئاشۇ يەردىن تۇلارنى تارتىپ چىقىرىدۇ؛ تۇلار ئاسمانغا يامىشىپ چىقسا، مەن شۇ يەردىن تۇلارنى تارتىپ چۈشۈرىمەن؛ **(Sheol h7585)** **3** تۇلار كارمەل چوققىسىغا مۇكۈۋالسىمۇ، مەن تۇلارنى ئىزدەپ شۇ يەردىن ئالىمەن؛ تۇلار دېڭىز تېگىدە نەزىرىمدىن يوشۇرۇنۇۋالغان بولسىمۇ، مەن يىلاننى يۈرۈيمەن، تۇ تۇلارنى چاقىدۇ؛ **4** دۇشمەنلىرىگە ئەسىرگە چۈشكەن بولسىمۇ، مەن شۇ يەردە قىلىچنى يۈرۈيمەن، تۇ تۇلارنى ئۆلتۈرىدۇ؛ مەن ياخشىلىقنى ئەمەس، بەلكى يامانلىقنى يەكتۈزۈش ئۈچۈن كۆزلىرىنى تۇلارغا تىكىمەن. **5** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار، زېمىنغا تەگكۈچى بولسا دەل ئۇنىڭ ئۆزىدۇر؛ تۇ تېگىشى بىلەنلا، زېمىن ئېرىپ كېتىدۇ، ئۇنىڭدا ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ماتەم ئۇتىدۇ؛ زېمىن نىل دەرياسىدەك ئۆرلەپ كېتىدۇ ـ مىسرنىڭ دەرياسىدەك [ئۇ رىكشلەپ]، ئاندىن چۈكۈپ كېتىدۇ. **6** راۋاقلىرىنى ئەرشىلە رگە سېلىپ، ئاسمان گۈمبىزىنى يەر يۈزىگە بېكىتكۈچى شۇدۇر، دېڭىزدىكى سۈلارنى چاقىرىپ، تۇلارنى يەر يۈزىگە قويغۇچى ئۇدۇر؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامىدۇر. **7** سىلەر ماڭا نىسبەتەن ئېفىئوپىيە بالىلىرىغا ئوخشاش ئەمەسمۇ، ئى ئىسرائىل بالىلىرى؟ مەن ئىسرائىلنى مىسردىن ئېلىپ چىقارغان ئەمەسمۇ؟ فىلىستىيەلىرنى كېرىت ئارىلىدىن، سۈريەلىكلەرنى كىر شەھىرىدىن چىقارغان ئەمەسمۇ؟ **8** قارا ئاڭلار، رەب پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى «گۇناھكار پادىشاھلىق» ئۈستىگە چۈشتى ـ مەن يەر يۈزىدىن ئۇنى يوقىتىمەن؛ لېكىن مەن ياقۇپ جەمەتىنى تولۇق يوقىتىۋەتمەيمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **9** چۈنكى قارا ئاڭلار، مەن ئۇيۇقۇ چۈشۈرىمەن، شۇنىڭ بىلەن خۇددى بىرىى دانىنى غەلۋىردە ئاسقىنىدەك، ئىسرائىل جەمەتىنى ئەللەر ئارىسىدا ئاسقايمەن، بىراق تۇلاردىن ئەڭ كىچىكىمۇ يە رگە چۈشۈپ كەتمەيدۇ. **10** [ھالبۇكى]، خەلقىمنىڭ بارلىق گۇناھكارلىرى، يەنى: «كۈلپەت بە رگە ھە رگىز يېقىنلاشمايدۇ، بېشىمىزغا چۈشمەيدۇ» دېگۈچىلەر قىلىچ تېگىدە تۇلدۇ. **11** شۇ كۈنى مەن داۋۇتنىڭ يىقىلغان كەپسىنى يېگىباشتىن تىكلەيمەن، ئۇنىڭ يېرىقلىرىنى ئېتىمەن؛ ئۇنى خارابلىكتىن ئۇرۇشتاپ، ئەينى زامانىدىكى پىتىدەك قۇرىمەن. **12** شۇنىڭ بىلەن تۇلار ئېدومنىڭ قالدىسىغا ھەمدە نامىم بىلەن ئاتالغان بارلىق ئەللە رگە ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ، ـ دەيدۇ بۇنى ئىچىدىگۈچى پەرۋەردىگار. **13** مانا شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇ ئىكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ يەر ھەيدىگۈچى ھوسۇل يىغقۇچىغا يېتىشىۋالىدۇ، ئۈزۈملەرنى چەيلىگۈچى ئۇرۇق چاچقۇچىغا يېتىشىۋالىدۇ، تاغلار يېڭى شارابنى تېمتىپ، بارلىق دۆڭ-ئېگىزلىكلەر ئېرىپ كېتىدۇ. **14** ۋە خەلقىم ئىسرائىلنى ئاسارەتتىن قۇتۇلدۇرۇپ، ئازادلىققا ئېرىشتۈرىمەن؛ تۇلار خاراب شەھەرلەرنى قايتا قۇرۇپ، تۇلاردا ماكانلىشىدۇ؛ تۇلار ئۈزۈمزارلارنى تىكىپ، تۇلارنىڭ شارابىنى ئىچىدۇ؛ تۇلار باغلارنى بەرپا قىلىپ، مېۋىسىنى يەيدۇ. **15** مەن تۇلارنى تۇز زېمىنى ئۈستىگە تىكىمەن، تۇلار مەن تۇلارغا ئاتا قىلغان زېمىندىن ھەرگىز قايتىدىن يۇلۇۋېتىلمايدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار سېنىڭ خۇدايىڭ.

ئوبادىيا

1 ئوبادىيا كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈش: ـ رەب پەرۋەردىگار ئېدوم توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ (بىز پەرۋەردىگاردىن بۇ خەۋەرنى ئاڭلاشقا مۇيەسسەر بولدۇق) ـ «بىر ئەلچى ئەللەر ئارىسىغا ئەۋەتىلدى؛ ئۇ: «ئورنۇڭلاردىن تۇرۇڭلار، بىز ئۇنىڭغا قارشى جەڭ قىلىش ئۈچۈن تۇرايلى!» ـ دەپ خەۋەر بېرىدۇ. **2** مانا، مەن سېنى ئەللەر ئارىسىدا كىچىك قىلدىم؛ سەن [ئەللەر ئارىسىدا] قاتتىق كەمسىتىلگەن خەلق بولىسەن! **3** ھەي تىك قىيانىڭ پېرىقلىرى ئىچىدە تۇرغۇچى، تۇرالغۇسى يۇقىرى بولغۇچى، كۆڭۈلۈڭدە: «كىم مېنى يە رگە چۈشۈرەلىسۇن؟!» دېگۈچى، كۆڭۈلۈڭدىكى تە كەبىۋارلۇق تۈزۈڭنى ئالداپ قويدى! **4** سەن بۇركۈتتەك تۈزۈڭنى يۇقىرى كۆتۈرسە گۈۋ، چاكىگاڭنى يۇلتۇزلار ئارىسىغا تىزسا گۈۋ، مەن شۇ يەردىن سېنى چۈشۈرۈۋېتىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **5** يۇلاچىلار قېشىڭغا كەلسىمۇ، ئوغرىلار كېچىلەپ يېنىڭغا كىرسىمۇ، (ھەي، شۇنچە تۈزۈپ تاشلىنىسەن!) ئۇلار تۈزلىرىگە چۈشلۈقلا ئوغرىلايتتى ئەمەسمۇ؟ ئۈزۈم ئۈزگۈچىلەر يېنىڭغا كەلسىمۇ، ئازراق ۋاساكلارنى قالدۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ **6** بىراق ئەساۋنىڭ تەئەللۇقاتى قانداق ئاختۇرۇلدى! ئۇنىڭ يوشۇرۇن بايلىقلىرى قانداق تېپىپ چىقىلدى! **7** بارلىق ئىتتىپاقداشلىرىڭ سېنى چېگرايىڭغىچە ھەيدۇۋېتىدۇ؛ سەن بىلەن ئىناق ئۆتكەنلەر سېنى ئالداپ، ئۈستۈڭدىن غەلبە قىلىدۇ؛ نېنىڭنى يېگەنلەر ساڭا قىلتاق قۇرىدۇ؛ [سەن] دەرۋەقە يورۇتۇلمىغاندۇرسەن! **8** مەن شۇ كۈنى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئېدومدىن دانىشمەنلەرنى، ئەساۋدىن ئەقىل-پاراسەتنى يوقاتمامدىمەن؟ **9** شۇنىڭ بىلەن پالۋانلىرىڭ پارا كەندە بولىدۇ، ئى تېمان، شۇنىڭ بىلەن ئەساۋنىڭ تېغىدىكى ھەربىر ئادەم قىرغىنچىلىقتا قەتل قىلىنىدۇ. **10** ئۇكاڭ ياقۇپقا قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىقىڭ تۆپەيلىدىن، ئىزا-ئاھانەت سېنى قاپلايدۇ؛ سەن مەڭگۈگە ئۈزۈپ تاشلىنىسەن. **11** سەن بىر چەتتە [پەرۋاسىز] قاراپ تۇرغان كۈنى، يەنى ياقا يۇرتىكىلەر [بۇرادىرىڭنىڭ] مۇلكىنى بۇلاپ كەتكەن كۈنى، تاتىپىلەر ئۇنىڭ دەرۋازىلىرىدىن كىرىپ يېرۇسالېم ئۈستىگە چەك تاشلىغان كۈنى، سەن ئۇلارنىڭ بىر ئەزاسىغا ئوخشاش بولغانسەن. **12** بىراق قېرىندىشىڭنىڭ ئاپەتلىك كۈنىگە پەرۋاسىز قاراپ تۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى، يەھۇدانىڭ بالىلىرىنىڭ ھالاكەت كۈنىدە خۇشال بولۇپ كەتمەسلىكىڭ كېرەك ئىدى؛ كۈلپەتلىك كۈنىدە ئاغزىڭنى يوغان قىلماسلىقىڭ كېرەك ئىدى؛ **13** ئۇز خەلقىمنى ئاپەت باسقان كۈنىدە، ئۇلارنىڭ دەرۋازىسىغا كىرمەسلىكىڭ كېرەك ئىدى؛ ئۇلارنى ئاپەت باسقان كۈنىدە ئۇلارنىڭ دەرد-ئەلەمىگە ئېرەنسىز قاراپ تۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى، ئاپەت باسقان كۈنىدە قولۇڭنى مال-مۈلكىگە سوزماسلىقىڭ كېرەك ئىدى؛ **14** سەن شەھەردىن قېچىپ قۇتۇلغانلارنى ئۈزۈپ تاشلاش ئۈچۈن ئاچا يولدا تۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى؛ كۈلپەت باسقان كۈنىدە ئۇنىڭدىن قۇتۇلۇپ قالغانلارنى دۈشمەنگە تاپشۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى. **15** چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى بارلىق ئەللەر ئۈستىگە چۈشۈشكە يېقىن قالغاندۇر؛ سېنىڭ باشقىلارغا قىلغىنىڭدەك، ساڭىمۇ شۇنداق قىلىنىدۇ؛ ساڭا تېگىشلىك جازا ئۆز بېشىڭغا چۈشىدۇ؛ **16** چۈنكى سەن ئۆز مۇقەددەس تېغىمدا [غەزىپىمنى] ئىچكىنىڭدەك، بارلىق ئەللەرمۇ شۇنداق توختاۋسىز ئىچىدۇ؛ بەرھەق، ئۇلار ئىچىدۇ، يۇتىدۇ، ئاندىن ئۇلار ھېچ مەۋجۇت ئەمەستەك يوقاپ كېتىدۇ. **17** بىراق زىئون تېغى ئۈستىدە پاناھ-قۇتقۇزۇلۇش بولىدۇ، تاغ پاك-مۇقەددەس بولىدۇ؛ ياقۇپ جەمەتىنىڭ ئەئەللۇقاتلىرى ئۆزىگە تەۋە بولىدۇ؛ **18** ۋە ياقۇپ جەمەتى ئوت، يۈسۈپ جەمەتى يالقۇن، ئەساۋ جەمەتى ئۇلارغا پاخال بولىدۇ؛ [ئوت ۋە يالقۇن] ئەساۋ جەمەتى ئىچىدە يېقىلىپ، ئۇلارنى يۇتۇپ كېتىدۇ؛ ئەساۋ جەمەتىدىن ھېچبىرسى قالمايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلغان. **19** [يەھۇدانىڭ] جەۋىبىدىكىلەر ئەساۋنىڭ تېغىغا ئىگە بولىدۇ؛ شەفەلاھ تۈزلە گۈلىكىدىكىلەر فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىغا ئىگە بولىدۇ، بەرھەق، ئۇلار ئەفرائىمنىڭ دالاسى ھەم ساماريەنىڭ دالاسىغا ئىگە بولىدۇ؛ بىنيامىن گىلېئادقا ئىگە بولىدۇ؛ **20** سۈرگۈن بولغانلاردىن قېلىپ قالغان ئىسرائىللاردىن تەركىب تاپقان بۇ قوشۇن قانائاندىكىلەر ئىگە تەۋە بولغان زېمىنغا زارەفاتقىچە ئىگە بولىدۇ؛ سەفارادتا سۈرگۈنده تۇرغان يېرۇسالېمدىكىلەر بولسا جەنۇبتىكى شەھەرلە ئىگە بولىدۇ. **21** ئاندىن زىئون تېغى ئۈستىگە قۇتقۇزغۇچىلار چىقىدۇ، ئۇلار ئەساۋ تېغى ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن پادىشاھلىق پەرۋەردىگارغا تەۋە بولىدۇ!

يۇنۇس

1 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئامىتاينىڭ ئوغلى يۇنۇسقا يېتىپ كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: — **2** «ئور: ئۇلۇغ تۇر، دەرھال ننەۋە دېگەن ئاشۇ ۋىيۇك شەھەر رگە بېرىپ، ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ ئۇ يەردىكىلەرنى ئاگاھلاندۇرغىن؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ رەزىللىكلىرى مېنىڭ كۆزۈمگە قادىلىپ تۇرىدۇ». **3** براق يۇنۇس ئورنىدن تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ يۈزىدىن تۆزىنى قاچۇرۇش ئۈچۈن تارشىش دېگەن يۇرتقا كەتمەكچى بولدى. شۇڭا ئۇ يوپپا شەھىرىگە بېرىپ، تارشىشقا باردىغان كېمە تېپىپ، كىراسىنى تۆلەپ ئۇنىڭغا چۈشتى ۋە كېمىچىلەر بىلەن بىرلىكتە تارشىشقا بېرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ يۈزىدىن تۆزىنى قاچۇرماقچى بولدى. **4** پەرۋەردىگار بولسا زور بىر بورانىنى دېڭىزغا تاشلىدى، شۇڭا دېڭىزدا دەھشەتلىك قارا بوران چىقىپ، كېمە پارچىلىنىپ كەتكىلى تاس قالدى. **5** كېمىچىلەر بولسا بەك قورقۇپ كېتىپ، ھەرقايسىسى تۆز ئىلاھلىرىغا خىتاب قىلىپ دۇئا قىلىشتى؛ ئۇلار كېمىنى يېنىكلىسۇن دەپ ئۇنىڭدىكى يۈك-تاقالارنى دېڭىزغا تاشلۇۋەتتى. بىراق يۇنۇس بولسا، كېمىنىڭ ئاستى قەۋىتىگە چۈشۈۋېلىپ، شۇ يەردە تۇلۇقتەك تۆخلاۋاتقانىدى. **6** كېمە باشلىقى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: «ئەي، تۆخلاۋاتقان كىشى، بۇ قانداق قىلغىنىڭ؟ ئور: ئۇلۇغ تۇر، ئىلاھىڭنى سېغىنىپ ندا قىل! كىم بىلدۇ، ئىلاھىڭنىڭ نەزىرى چۈشۈپ بىزنى ھالاك قىلىدىن قۇتقۇزۇپ قالامدۇ تېخى؟» ـ دېدى. **7** ئۇلار بىر-بىرىگە: — كېلىڭلار، بۇ كۆلىيەتنىڭ كىمنىڭ ۋەجىدىن بېشىمىزغا چۈشكەنلىكىنى بىكىتىش ئۈچۈن چەك تاشلايلى، — دېيىشتى. شۇنداق قىلىپ ئۇلار چەك تاشلاشتى؛ ئاخىردا چەكتە يۇنۇس چىقىپ قالدى. **8** ئۇلار ئۇنىڭدىن: — قېنى، ئېيت، بېشىمىزغا چۈشكەن بۇ كۆلىيەت كىمنىڭ سەۋەبىدىن بولۇۋاتىدۇ؟ سېنىڭ تىرىكچىلىكىڭ نېمە؟ نەدىن كەلدىڭ؟ قايسى ئەل، قايسى مىللەتتىن سەن؟ — دەپ سوردى. **9** ئۇ ئۇلارغا: — مەن بولسام ئىبرانىي مىللىتىدىن، ئەرشىلەردىكى خۇدادىن، يەنى دېڭىزنى، يەر-زېمىننى ياراتقان پەرۋەردىگاردىن قورقۇنچىمەن، دېدى. **10** بۇ سۆز ئۇلارنى ئىنتايىن قورقۇتۇۋەتتى. ئۇلار: «سەن زادى نېمە ئىش قىلغان؟» — دەپ سوردى [چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ يۈزىدىن قاچقانلىقىنى بىلگەنىدى، چۈنكى ئۇلار بۇنى ئۇنىڭ ئۆز ئاغزىدىن ئاڭلىغانىدى]. **11** ئۇلار ئۇنىڭدىن: — ئەمدى بىز سېنى قانداق قىلساق دېڭىز بىز ئۈچۈن تىنچلىنىدۇ؟ — دەپ سوردى؛ چۈنكى دېڭىز دولقۇنى بارغانسېرى ئەۋج ئېلىپ كېتىۋاتاتتى. **12** ئۇ ئۇلارغا: — مېنى كۆتۈرۈپ دېڭىزغا تاشلۇۋېتىڭلار، شۇ چاغدا دېڭىز سىلەر ئۈچۈن تىنچلىنىدۇ؛ چۈنكى بىلىمەنكى، بۇ زور بوران مېنىڭ سەۋەبىدىن سىلە رگە چۈشتى، — دېدى. **13** براق بۇ ئادەملەر كۆچەپ پالاق ئۇرۇپ قىرغاققا يېتىشكە تىرشتى؛ ئەمما يېتەلمىدى، چۈنكى دېڭىز قېرىشقاندەك تېخىمۇ دولقۇنلاپ كېتىۋاتاتتى. **14** ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلىپ يېرىاد كۆتۈرۈپ: — ئاھ پەرۋەردىگار، سەندىن ئۆتۈنىمىز، بۇ ئادەمنىڭ جېنىنى ئالغانلىقىمىزنى بىزدىن كۆرمىگەيسەن! بىگۇناھ بىر ئادەمنىڭ قېنىنى ئۆكتىشىڭنى گۇناھىنى ئۈستىمىز رگە قويمىغايسەن! چۈنكى سەن پەرۋەردىگار ئۆز ۋىژدانىڭ خالىغىنىڭنى قىلدىڭ! — دەپ ندا قىلدى. **15** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يۇنۇسنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ دېڭىزغا تاشلۇۋەتتى؛ دېڭىز دولقۇنلىنىشتىن شۇئان توختىدى. **16** شۇنىڭ بىلەن بۇ ئادەملەر پەرۋەردىگاردىن قاتتىق قورقتى، ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىپ قەسەم ئىچىشتى. **17** براق پەرۋەردىگار يۇنۇسنى يۇتۇۋېلىشقا يوغان بىر بېلىقنى ئەۋەتكەنىدى. يۇنۇس بولسا بۇ بېلىقنىڭ قارىنىدا ئۈچ كېچە-كۈندۈز تۇردى.

2 يۇنۇس بېلىقنىڭ قارىنىدا تۇرۇپ پەرۋەردىگارغا مۇنداق دۇئا قىلدى: — **2** «مەن دەردىئەسمەندىن پەرۋەردىگارغا پېرياد كۆتۈردۈم، ئۇ ماڭا ئىجابەت قىلدى. مەن تەھتىسارانىڭ تەكتىدىن پېرياد قىلدىم، سەن ئاۋازىمغا قۇلاق سالدىڭ. (Sheol h7585) **3** چۈنكى سەن مېنى دېڭىز تەكتىگە، دېڭىز قارىنىغا تاشلۇۋەتتىڭ، كەلكۈن ئېقىنلىرى مېنى ئارىسىغا ئېلىۋالدى، سېنىڭ بارلىق دولقۇنلىرىڭ ھەم ئۇ رگەشلىرىڭ ئۈستۈمدىن ئۆتۈپ كەتتى؛ **4** ۋە مەن: «مەن نەزىرىڭدىن تاشلۇۋېتىلگەنمەن؛ براق مەن يەنىلا مۇقەددەس ئىبادەتخانا ئۆگىنا قاراپ ئۈمىد بىلەن تەلۋىرەمەن» ـ دېدىم. **5** سۇلار مېنى يۇتۇپ كەتكۈدەك دەرىجىدە ئورىۋالدى، دېڭىز تەكتى مېنى قاپسۇالدى؛ دېڭىز چۆپلىرى بېشىمغا چىرمىشۇالدى. **6** مەن تاغلارنىڭ تەگلىرىگىچە چۈشۈپ كەتتىم؛ يەر-زېمىن تېگىدىكى تاقاقلار مېنى ئەبەدىلئەبەد دىكچە قاماپ قويدى؛ ھالبۇكى، سەن جېنىمنى ھاڭ ئىچىدىن چىقاردىڭ، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم. **7** جېنىم ئىچىمدە ھالىدىن كەتكەندە پەرۋەردىگارنى ئېسىمگە كەلتۈردۈم، دۇئايىم ساڭا يېتىپ، مۇقەددەس ئىبادەتخانا ئۆگىنا كىرىپ كەلدى. **8** ھەمنە ئەرزىمەس بۇتلارغا چوقۇنغانلار تۆزىگە نىسىپ بولغان مېھرىبانلىقتىن مەھرۇم بولدۇ. **9** براق مەن بولسام تەشەككۇر سادايىم بىلەن ساڭا قۇربانلىق قىلىمەن؛ مەن ئېچىكەن قەسەملىرىمنى سېنىڭ ئالدىڭدا ئادا قىلىمەن. نىجات-قۇتقۇزۇش پەرۋەردىگارىندۇر!» **10** پەرۋەردىگار بېلىققا بۇيرۇدى، بېلىق يۇنۇسنى قۇرۇقلۇققا قەدەي قىلدى.

3 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىككىنچى قېتىم يۇنۇسقا يېتىپ مۇنداق دېيىلدى: **2** «ئورنىڭدىن تۇر، ننەۋە دېگەن ئاشۇ ۋىيۇك شەھەر رگە بېرىپ، مەن ساڭا تاپشۇرغان خەۋەرنى ئۇلارغا جاكارلا». **3** يۇنۇس ئورنىدن تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بويىچە ننەۋە شەھىرىگە باردى. ننەۋە بولسا ناھايىتى ۋىيۇك بىر شەھەر بولۇپ، شەھەرنىڭ تۆرىلا ئۈچ كۈنلۈك يول ئىدى. **4** يۇنۇس شەھەر ئىچىگە كىرىپ بىر كۈن ماڭدى، ئۇ: قىرىق كۈندىن كېيىن، ننەۋە شەھىرى ۋەيران قىلىنىدۇ! — دەپ جاكارلىدى. **5** ننەۋەدىكىلەر خۇدانىڭ سۆزىگە ئىشەندى. ئۇلار روزا ئۇتۇلىشۇن دەپ ئېلان قىلىپ، مۇتەئەرلەردىن تارتىپ ئەڭ كىچىككىگىچە ئۇلارنىڭ ھەممىسى بۆز كىيىم كىيدى. **6** بۇ سۆز پادىشاھقا يەتكەندە، ئۇمۇ تەختىدىن تۇرۇپ، تونىنى تاشلاپ بۆز كىيىم كىيىپ كۈلۈكتە كىرىپ ئولتۇردى. **7** ئۇ يەنە ئەمرى تارقىلىق پۈتكۈل ننەۋە شەھىرىگە مۇنۇلارنى جاكارلىدى: ـ «پادىشاھ ھەم ئاقسۆڭەك كەلەرنىڭ يارلىقى بويىچە، ننەۋە شەھىرىدىكى ھېچقانداق ئادەم، ئات-تۆلاغ، كالا، قوي پادىلىرى ھېچنەرسىگە ئېغىز تە گىمسۇن؛ ھېچنەرسىنى يېمىسۇن، سۈمۈ ئىچمىسۇن. **8** ھەر بىر ئادەم ۋە ھايۋان بۆز كىيىسۇن، ھەر بىرى خۇداغا قاتتىق پېرياد كۆتۈرسۇن؛ ھەر بىرى يامان يولدىن يانسۇن، ھەر بىرى قولىنى زوراۋانلىقتىن تۆزسۇن؛ **9** كىم بىلدۇ، بۇنىڭ بىلەن خۇدا قاتتىق غەزىبىدىن يېنىپ بىزنى ھالاك قىلماسمىكەن؟». **10** شۇنىڭ بىلەن خۇدا ئۇلارنىڭ ئەمەللىرىنى، يەنى يامان يوللاردىن يانغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇلارغا قاراتقان بالا-يىقازانى چۈشۈرۈشتىن يېنىپ، شۇ بالىياقازانى چۈشۈرمىدى.

4 ئەمما بۇ ئىش يۇنۇسنى ئىنتايىن نارازى قىلىپ، ئۇنى قاتتىق غەزەپلەندۈردى. **2** ئۇ پەرۋەردىگارغا: — «ئاھ، پەرۋەردىگار، ئۆز يۇرتۇمدىكى چاغدا سېنىڭ شۇنداق قىلىدىغانلىقىڭنى دېمىگەنمىدىم؟ شۇڭا مەن ئەسلىدە تارشىشقا قاچىماقچى بولغانىمەن؛ چۈنكى مەن بىلىمەنكى، سەن مېھىر-شەپقەتلىك، رەھىمدىل، ئاسان غەزەپلەنمەيدىغان، چوڭقۇر مېھرىبانلىققا تولغان، كىشىلەرنىڭ ۋېشىغا كۆلەپەت چۈشۈرۈشتىن يانغۇچى خۇدادۇرسەن. **3** ئەمدى پەرۋەردىگار، جېنىمنى مەندىن ئېلىپ كەت؛ ئۆلۈم مەن ئۈچۈن ياشاشتىن ئەۋزەل» — دېدى. **4** پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىن: — بۇنداق ئاچچىقلانغىنىڭ توغرىمۇ؟ — دەپ سوردى. **5** ئاندىن كېيىن يۇنۇس شەھەردىن چىقىپ، شەھەرنىڭ شەرقىي تەرىپىگە بېرىپ ئولتۇردى. ئۇ شۇ يەردە ئۆزىگە بىر چېدىر ياساپ، شەھەردە زادى نېمە ئىشلار بولا ركىن دەپ ئۇنىڭ سايىسىدە ئولتۇردى. **6** پەرۋەردىگار خۇدا يۇنۇسنى ئۆز پارا كەندىچىلىكىدىن قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، ئۇنىڭ بېشىغا سايە چۈشسۇن دەپ ئۇنىڭغا بىر كېچەك دەرەختىنى تۇستۇرۇپ تەييارلىدى. يۇنۇس كېچەك دەرەختىن ئىنتايىن خۇرسەن بولدى. **7** براق ئىككىنچى كۈنى تاڭ ئاتقاندا خۇدا بىر قورتنى تەييارلاپ ئەۋەتتى. قورت بۇ كېچەك دەرەختىنى پىلىكىگە زەربە قىلىپ ئۇنى قۇرۇتۇۋەتتى. **8** كۈن قىزارغاندا، خۇدا ئىنتايىن ئىسسىق بىر شەرق شامىلىنى تەييارلىدى، كۈن تەپتىنى يۇنۇسنىڭ بېشىغا چۈشۈردى، ئۇنى ھالدىن كەتكۈزدى. ئۇ ئۆزىگە ئۆلۈم تىلەپ: — ئۆلۈم مەن ئۈچۈن ياشاشتىن ئەۋزەل، — دېدى. **9** براق خۇدا ئۇنىڭدىن: — سېنىڭ ئاشۇ كېچەك دەرەخ سەۋەبىدىن شۇنداق ئاچچىقلىنىشىڭ توغرىمۇ؟ — دەپ سوردى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: — ھەئە، ھەتتا ئۆلگۈدەك ئاچچىقىم كەلگىنى توغرىدۇر، — دېدى. **10** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: — «سەن ھېچ ئەجرىڭنى سىڭدۇرمىگەن ھەم ئۆزۈڭنى ئۇستۇرمىگەن بۇ كېچەك دەرەخكە ئىچىڭنى ئاغرىتىشڭ؛ براق ئۇ بىر كېچىدىلا تۇزى تۇسۇپ، بىر كېچىدىلا قۇرۇپ كەتتى؛ **11** ئەمدى مېنىڭ ئۇلۇق قولى بىلەن سول قولنى پەرق ئېتەلمەيدىغان يۈز يىگىرمە مىڭ ئادەم ئولتۇراقلاشقان، شۇنداقلا نۇرغۇن مال-ۋارانلىرىمۇ بولغان نىنەۋەدەك بۇنداق ۋىيۇك شەھەردىكىلە رگە ئىچىمنى ئاغرىتىپ رەھىم قىلىشىمغا توغرا كەلمەمدۇ؟».

مكاھ

1 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ـ يوتام، ئاھاز ۋە ھەزەكىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولغان كۈنلەردە مورەشەتلىك مىكاھنا كەلگەن: ـ ـ ئۇ بۇلارنى ساماريە ۋە يېرۇسالىم توغرىسىدا كۆرگەن. **2** ئاگلاڭلار، ئى خەلقلەر، ھەممىگلار! قۇلاق سال، ئى يەر يۈزى ۋە ئۇنىڭدا بولغان ھەممىگلار: ـ رەب پەرۋەردىگار سىلەرنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق بەرسۇن، رەب مۇقەددەس ئىبادەخانىسىدن سىلەرنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق بەرسۇن! **3** چۈنكى مانا، پەرۋەردىگار تۆز جايىدىن چىقىدۇ، ئۇ چۈشۈپ، يەر يۈزىدىكى يۇقىرى جايلارنى چەيلەيدۇ، **4** ئۇنىڭ ئاستىدا تاغلار ئېرىپ كېتىدۇ، جىلغىلار يېرىلىدۇ، خۇددى موم ئوتنىڭ ئالدىدا ئېرىگەندەك، سۈلار تىك يارىدن تۆكۈلگەندەك بولىدۇ. **5** بۇنىڭ ھەممىسى ياقۇپنىڭ ئىتائەتسىزلىكى، ئىسرائىل جەمەتىدىكى گۇناھلار تۈپەيلىدىن بولىدۇ، ياقۇپنىڭ ئىتائەتسىزلىكى نەدىن باشلانغان؟ ئۇ ساماريەدىن باشلانغان ئەمەسمۇ؟ يەھۇدادىكى «يۇقىرى جايلار»[نى ياساش] نەدىن باشلانغان؟ ئۇلار يېرۇسالىمدىن باشلانغان ئەمەسمۇ؟ **6** شۇڭا مەن ساماريەنى ئېتىزدىكى تاش دۇۋىسىدەك، ئۈزۈم تاللىرى تىكىشكە لايىق جاي قىلىۋېتىمەن؛ مەن ئۇنىڭ تاشلىرىنى جىلغىغا دوملىتىپ تاشلايمەن، ئۇنىڭ ئۇللىرىنى يالىڭاچلايمەن؛ **7** ئۇنىڭ بارلىق ئۆيمە مەيۋىلىرى پارا-پارا چېقىۋېتىلىدۇ، ئۇنىڭ پاھىشىلىكتىن ئېرىشكەن بارلىق ھەدىيەلىرى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈلىدۇ؛ بارلىق بۇتلىرىنى ۋەيرانە قىلىمەن؛ چۈنكى ئۇ پاھىشە ئايالنىڭ ھەققى بىلەن يۇلارنى يىغىپ قوپلىدى؛ ئۇلار يەنە پاھىشە ئايالنىڭ ھەققى بولۇپ قايتىپ كېتىدۇ. **8** بۇلار ئۈچۈن مەن ئاھ-زار كۆتۈرىمەن، مەن ھۇۋلايمەن؛ يالىڭاياق، يالىڭاچ دېگۈدەك يۈرىمەن؛ مەن چىلبۆرىلەردەك ھۇۋلايمەن؛ ھۇۋقۇشلاردەك ماتەم تۈتۈپ يۈرىمەن. **9** چۈنكى ئۇنىڭ يارىلىرى داۋالغۇسىزدۇر، ئۇ ھەتتا يەھۇداغىچىمۇ يېتىپ، خەلقىمىنىڭ دەرۋازىسىغا، يەنى يېرۇسالېمغىچە يامىرىدى. **10** بۇ [ئاپەتنى] گات شەھىرىدە سۆزلىمە گلار، قەتئىي يىغلىما گلار، بەيت-لە-ئافراھ شەھىرىدە توپا-چاڭدا ئېغىنا گلار! **11** ئى شافىرىدا ئۆرۈۋاتقان قىز، يالىڭاچلىق ۋە شەرمەندىلىك ئىچىدە [ئەسىرلىككە] ئوت، زاتانادا ئۆرۈۋاتقان قىزلار تالاغا ھېچ چىققان ئەمەس؛ بەيت-ئېزەل ئاھ-زارلار كۆتۈرمەكتە، «[خۇدا] سەندىن مۇقىم جايىڭنى ئېلىپ كېتىدۇ!» **12** ماروىتا ئۆرۈۋاتقان قىز ياخشىلىققا تەلمۈرۈپ تىت-تىت بولۇۋاتىدۇ؛ بىراق يامانلىق پەرۋەردىگاردىن يېرۇسالېم دەرۋازىسىغا چۈشتى. **13** تۇلپارنى جەڭ ھارۋىسىغا قات، ئى لاقىشتا ئۆرۈۋاتقان قىز؛ (لاقىش بولسا، زىئون قىزىغا گۇناھنىڭ باشلانغان يېرى ئىدى!) چۈنكى سەندە ئىسرائىلنىڭ ئىتائەتسىزلىكى تېپىلدى. **14** شۇڭا سەن خۇشلىششى ھەدىيىلىرىنى مورەشەت-گات شەھىرىگە بېرىسەن؛ ئاقزىبنىڭ دۇكانلىرلىرى ئىسرائىل پادىشاھلىرىغا يالغانچىلىق يەتكۈزىدۇ؛ **15** مەن تىنچى ساڭا بىر «مىراسخور» ئەپكېلىمەن، ئى مارەشاھ شەھىرىدە ئۆرۈۋاتقان قىز؛ ئىسرائىلنىڭ شان-شەرىپى ئادۇللامغىمۇ چۈشۈپ كېلىدۇ. **16** تۆز ۋۇجۇنى تاقىرباش قىل، زوقۇڭ بولغان بالىلار ئۈچۈن چېچىڭنى چۈشۈرۈۋەت؛ قوروللىتازدەك ئايدىڭلاشلىقىڭنى كېڭەيت، چۈنكى ئۇلار سەندىن ئايرىلىپ سۈرگۈن بولۇشقا كەتتى.

2 ئورنىدا يېتىپ قەبىھلىكنى ئويلايدىغانلارغا ۋە يامانلىق ئەيلىگۈچىلەر رگە ۋاي! يەقەت ئۇلارنىڭ قولىدىن كەلىسلا، ئۇلار تاڭ ئېتىشى بىلەنلا ئۇنى ئادا قىلىدۇ، **2** ئۇلارنىڭ ئاچكۆز كۆزى ئېتىزلارغا چۈشسىلا، ئۇلار زوراۋانلىق قىلىپ بۇلۇۋالىدۇ، ئۆيلە رگىمۇ قىزىقىپلا قالسا، بۇلارنىمۇ ئېلىپ كېتىدۇ؛ ئۇلار باتۇر كىشىنىمۇ جەمەتى بىلەن بۇلايدۇ، ئادەمنى ئۆز مىراسلىرى بىلەن قوشۇپ چاڭگىلىغا كەرگۈزىۋالىدۇ. **3** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ ئائىلىگە قاراپ، ۋېۋىنىرىگلاردىن چىقىرالمايدىغان يامان بىر [ۋېۋىنىرۇرقى] ۋىلاپ تەيىارلىۋاتىمەن، سىلەر ئەمدى گىدىيىپ ماڭالمايسىلەر، چۈنكى شۇ كۈنلەر يامان كۈنلەر بولىدۇ. **4** شۇ كۈنى ئۇلار سىلەر توغرىلىگاردا تەمسىلى تىلغا ئېلىپ، ئېچىنىشلىق بىر زار بىلەن زارلايدۇ: ـ «بىز پۈتۈنلەي بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇق!؛ ئۇ خەلقىمىنىڭ نېسىۋىسىنى باشقىلارغا بۇلۇۋەتتى؛ ئۇنى مەندىن شۇنچە دەھشەتلىك مەھرۇم قىلدى! ئۇ ئېتىزلىرىمىزنى مۇناپىققا تەقسىم قىلىپ بەردى! **5** شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتى ئارىسىدىن، سىلەردە چەك تاشلاپ زېمىن ئۈستىگە تانا تارتىپ نېسىۋە بۇلگۇچىدىن بىرسىمۇ قالمايدۇ. **6** ئۇلار: «بېشارەت بەرمە گلارا» ـ دەپ بېشارەت بېرىدۇ! ئە گەر [پەيغەمبەرلەر] بۇ ئىشلار توغرىلۇق بېشارەت بەرمىسە، ئەمدى بۇ ئار-نومۇس بىزدىن ھە رگىز كەتمەيدۇ! **7** ئى ياقۇپ جەمەتى، «پەرۋەردىگارنىڭ روھى سەۋر-تاقەتسىزمۇ؟ بۇ ئىشلار راست ئۇنىڭ قىلغانلىرىمۇ؟» ـ دېگىلى بولامدۇ؟ مېنىڭ سۆزلىرىم دۇرۇس ماڭغۇچىغا ياخشىلىق كەلتۈرمەمدۇ؟ **8** بىراق تۈنۈگۈنلا مېنىڭ خەلقىم ھەتتا دۈشمەندەك ئورنىدن قوزغالدى؛ سىلەر خاتىرجەملىكتە يولدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقانلارنىڭ تونىنى ئىچ كىيىملىرى بىلەن سالدۇرۇۋۇالىسىلە رگى، ئۇلارنى خۇددى ئۇرۇشتىن قايتىقانلاردەك [كىيىمسىز] قالدۇرىسىلەر. **9** خەلقىم ئارىسىدىكى ئايالىلارنى ئۆزلىرىنىڭ ئۆلىنى ۋەيرىدىن قوغلايسىلەر؛ ئۇلارنىڭ ياش بالىلىرىنى سىلەر مېنىڭ گۈزەل گۈھىرىمدىن مەڭگۈ ئە گە ۋە مەھرۇم قىلىسىلەر. **10** ئورنۇڭلاردىن تۇرۇپ نېرى كېتىڭلار؛ چۈنكى ھالا كەتتى، يەنى ئازابلىق بىر ھالا كەتتى كەلتۈرىدىغان ناپاكلىق تۈپەيلىدىن، بۇ يەر سىلە رگە تەۋە ئارامگاھ بولمايدۇ. **11** ئە گەر بېھۇدىلىكتە، يالغانچىلىقتا يۈ رگەن بىرسى يالغان گەپ قىلىپ: ـ «مەن شاراب ۋە ھاراققا تايىنىپ سىلە رگە بېشارەت بېرىمەن» ـ دېسە، مانا، ئۇ شۇ خەلقتە پەيغەمبەر بولۇپ قالىدۇ! **12** مەن چوقۇم سېنى بىر پۈتۈن قىلىپ ۋۇيۇشتۇرىمەن، ئى ياقۇپ؛ مەن چوقۇم ئىسرائىلنىڭ قالدىسىنى يىغىمەن؛ مەن ئۇلارنى بوزراھدىكى قويلاردەك، تۆز يايلىقىدا يېغلىغان بىر پادىدەك جەم قىلىمەن؛ ئۇلار ئادەمنىڭ كۆپلۈكىدىن ۋاراڭ-چۇر ئۈگۈۋقتا تولىدۇ. **13** بىر «يۇسۇپ ئۆتكۈچى» ئۇلارنىڭ ئالدىغا چېقىپ ماڭىدۇ؛ ئۇلار بۇسۇپ چېقىپ، قوۋۇقتا يېتىپ بېرىپ، ئۇنىڭدىن چىقتى؛ ئۇلار بۇسۇپ چېقتى، يەنى قوۋۇقتا يېتىپ بېرىپ، ئۇنىڭدىن چىقتى؛ ئۇلارنىڭ پادىشاھى ئۇلارنىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئالدىغا ئۆتۈپ ماڭىدۇ.

3 مەن مۇنداق دېدىم: «ئاگلاڭلار، ئى ياقۇپنىڭ ھاكىملىرى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ ئەمىرلىرى! ئادىل ھۆكۈمنى بىلىش سىلە رگە خاس ئەمەسمۇ؟ **2** ئى ياخشىلىقنى ئۆچ كۆرگۈچى، يامانلىقنى ياخشى كۆرگۈچىلەر ـ سىلەر تۆز خەلقىمدىن تېرىسىنى، ئۆستىخانلىرىدىن گۆشىنى يۇلدىغان، ئۇلارنىڭ گۆشىنى يەيدىغان، تېرىسى سويۇلغۇچە ئۆستىدىن ساۋايدىغان، ئۆستىخانلىرىنى چاقىدىغان، ئۇلارنى قازانغا تەيىارلىغاندەك، داشقازاندىكى گۆشنى توغرىغاندەك توغرايسىلەر! **4** بۇنىڭدىن كېيىن ئۇلار پەرۋەردىگارغا ندا قىلىدۇ، بىراق ئۇ ئۇلارنى ئاڭلىمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىدىكى ھەر تۈرلۈك قەبىھلىكى ئۈچۈن، ئۇ چاغدا ئۇ يۈزىنى ئۇلاردىن قاچۇرۇپ يوشۇرىدۇ!». **5** پەرۋەردىگار تۆز خەلقىنى ئازدۇرغۇچى پەيغەمبەرلەر توغرىلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ (ئۇلار چىشلىرى بىلەن چىشلەيدۇ، «ئامان-تىنچلىق!» دەپ ۋارقىرايدۇ، كىمە رگىم ئۇلارنىڭ گېلىنى مايلىمىسا، شۇلارغا قارشى ئۇرۇش ھازىرلايدۇ!) **6** ـ شۇڭا سىلەرنى «ئالامەت كۆرۈنۈش»نى كۆرمەيدىغان بىر كېچە، پال سالغىلى بولمايدىغان قاراڭغۇلۇق باسىدۇ، پەيغەمبەرلەر ئۈچۈن قۇياش پاتىدۇ، كۈن ئۇلار ئۈستىدە قارا بولىدۇ، **7** «ئالامەت كۆرۈنۈشنى كۆرگۈچىلەر» شەرمەندە بولىدۇ، پالچىلار يە رگە قارىتىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى كالپۇكلىرىنى توسۇپ يۈزىدۇ؛ چۈنكى خۇدادىن ھېچ جاۋاب كەلمەيدۇ. **8** بىراق مەن بەرھەق پەرۋەردىگارنىڭ روھىدىن كۈچىگە تولغانمەن، ياقۇپقا تۆزنىشۇ ئىتائەتسىزلىكىنى، ئىسرائىلغا ئۆزنىشۇ گۇناھىنى جاكارلاش ئۈچۈن، توغرا ھۆكۈملە رگە ھەم قۇدرەتكە تولغانمەن. **9** بۇنى ئاگلاڭلار، ئۇتۇنمەن، ئى ياقۇپ جەمەتىنىڭ ھاكىملىرى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ ئەمىرلىرى! ئادىل ھۆكۈمگە تۇچ بولغانلار، بارلىق ئادالەتنى بۇرمىلايدىغانلار، **10** زىئونىنى قان تۆكۈش بىلەن، يېرۇسالېمنى ھەققانىيەتسىزلىك بىلەن قۇرىدىغانلار! **11** [زىئونىنىڭ] ھاكىملىرى پارىلار ئۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىدۇ، كاھىنلار ئۈچۈن تەلىم بېرىدۇ، «پەيغەمبەرلەر» پۇل ئۈچۈن پالچىلىق قىلىدۇ، بىراق ئۇلار «پەرۋەردىگارغا تايىنار»مىش تىنچى، ۋە: ـ «پەرۋەردىگار ئارىمىزدا ئەمەسمۇ؟ بە رگە ھېچ يامانلىق چۈشمەيدۇ» ـ دېيىشىدۇ. **12** شۇڭا سىلەرنىڭ ۋەجە گە ئاردىن زىئون تېنى ئېتىزدەك ئاغدۇرۇلىدۇ، يېرۇسالېم دۈڭ-تۆپىلىك بولۇپ قالىدۇ، «تۇي جايلاشقان تاغ» بولسا ئورمانلىقنىڭ ئوتىۋىسىدىكى يۇقىرى جايلاردە كلا بولىدۇ، خالاس.

4 بىراق ئاخىرقى زاماندا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى جايلاشقان تاغ تاغلارنىڭ بېشى بولۇپ بېكىتىلىدۇ، ھەممە دۈڭ-ئېگىزلىكتىن ئۈستۈن قىلىنىپ كۆتۈرۈلىدۇ، بارلىق خەلقلەر ئۇنىڭغا قاراپ ئېقىپ كېلىشىدۇ. **2** نۇرغۇن قوۋۇم-مىللەتلەر چىقىپ بىر-بىرگە: ـ «كېلىڭلار، بىز پەرۋەردىگارنىڭ تېغىغا، ياقۇپنىڭ خۇداسىنىڭ ئۆيىگە چىقىپ كېلەيلى؛ ئۇ تۆز يوللىرىدىن بە رگە ئۆگىتىدۇ، ۋە بىز ئۇنىڭ ئىزلىرىدا ماڭىمىز» ـ دېيىشىدۇ. چۈنكى قانۇن-يولىيورۇق زىئوندىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامى يېرۇسالېمدىن چىقىدىغان بولىدۇ. **3** ئۇ بولسا كۆپ خەلق-مىللەتلەر ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىدۇ، ئۇ كۈچلۈك ئەللەر، يىراقتا ئۇرغان ئەللەرنىڭ ھەق-ناھەقلىرىگە كېسىم قىلىدۇ؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇلار تۆز قىلىچلىرىنى ساپان چىشلىرى، نەيزىلىرىنى ئورغاق قىلىپ سوقۇشىدۇ، بىر ئەل يەنە بىر ئەلگە قىلىچ كۆتۈرمەيدۇ، ئۇلار ھەم يەنە ئۇرۇش قىلىشنى ئۈگەنمەيدۇ؛ **4** بەلكى ئۇلارنىڭ ھەربىرى تۆز تۈزۈم تېلى ۋە تۆز ئەنجۈر دەرىخى ئاستىدا ئولتۇرىدۇ، ۋە ھېچكىم ئۇلارنى

قورقاتمايدۇ، چۈنكى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردگار تۆز ئاغزى بىلەن شۇنداق ئېيتتى. **5** بارلىق خەلقلەر تۆز «ئىلاھ»ىنڭ نامىدا ماڭسۇن، بىراق بىز خۇدايىمىز پەرۋەردگارنىڭ نامىدا ئەبەدىلئەبەد دگىچە ماڭىمىز. **6** شۇ كۈنىدە، ـ دەيدۇ پەرۋەردگار، ـ مەن مېيىپ بولغۇچىلارنى، ھەيدۇ ئېتىلگەنلەرنى ۋە تۆزۈم تۈزار بە رگەنلەرنى يىغىمەن؛ **7** ۋە مېيىپ بولغۇچىنى بىر «قالدى»، ھەيدۇ ئېتىلگەنىنى كۈچلۈك بىر ئەل قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردگار زىئون تېغىدا ئۇلار ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرىدۇ، شۇ كۈندىن باشلاپ مەڭگۈگىچە. **8** ۋە سەن، ئى پادىنى كۆزەتكۈچى مۇنار، ـ زىئون قىزنىڭ ئېگىنلىكى، [پادىشاھلىق] ساڭا كېلىدۇ؛ ـ ـ بەرھەق، ساڭا ئەسلىدىكى ھوقۇق-ھۆكۈمرانلىق كېلىدۇ؛ پادىشاھلىق يېرۇسالىم قىزىغا كېلىدۇ. **9** ئەمدى سەن ھازىر نېمىشقا ندا قىلىپ ناله كۆتۈرىسەن؟ سەندە پادىشاھ يوقمىدى؟ سېنىڭ مۇشاۋىرىڭۇ ھالاك بولغانمىدى، ئايالنى تولغاق تۇتقاندەك ئازابلار سېنى تۇتۇۋالغانمىدى؟ **10** ئازابقا چۈش، تولغاق تۇتقان ئايالدەك تۇغۇشقا تولغىنىپ تىرىشقىن، ئى زىئون قىزى، چۈنكى سەن ھازىر شەھەردىن چىقىسەن، ھازىر دالادا تۇرىسەن، سەن ھەتتا بابىلغىمۇ چىقىسەن. سەن ئاشۇ يەردە قۇتقۇزۇلىسەن، ئاشۇ يەردە پەرۋەردگار ساڭا ھەمجەمەت بولۇپ دۈشمەنلىرىڭدىن قۇتقۇزىدۇ. **11** ۋە ھازىر نۇرغۇن ئەللەر: ـ «تۆۋاغ ئاستى قىلىنىپ يۇلغانسۇن! كۆزىمىز زىئوننىڭ [ئىزاسىنى] كۆرسۇن!» ـ دەپ ساڭا قارشى جەڭ قىلىشقا يىغىلىدۇ؛ **12** بىراق ئۇلار پەرۋەردگارنىڭ ۋەيلىرىنى بىلمەيدۇ، ئۇنىڭ نىشانىنى چۈشىنەمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئېنچىلەرنى خامانغا يىغقاندەك تۆ ئۇلارنى يىغىپ قويدى. **13** ئورۇڭدىن تۇرۇپ خامانىنى تەپ، ئى زىئون قىزى، چۈنكى مەن مۇڭگىزۇڭنى تۆمۈر، ۋۇياقلىرىڭنى مىس قىلىمەن؛ نۇرغۇن ئەللەرنى سوقۇپ پارە-پارە قىلىۋېتىسەن، مەن ئۇلارنىڭ غەنىمىتىنى پەرۋەردگارغا، ئۇلارنىڭ مال-دۇنياليرىنى پۈتكۈل يەر-زېمىن ئىگىسىگە بېغىشلايمەن.

5 ئەمدى تۆز ئۇگلار قوشۇن-قوشۇن بولۇپ يىغىلگىلار، ئى قوشۇن قىزى؛ چۈنكى بىرسى بىزنى مۇھاسىرىگە ئالدى؛ ئۇلار ئىسرائىلنىڭ ھاكىم-سوراقچىسىنىڭ مەڭزىگە ھاسا بىلەن ئۇرىدۇ؛ **2** (سەن، ئى بەيت-لەھەم-ئەفراتاھ، يەھۇدادىكى مىڭلىغان [شەھەر-يېزىلار] ئارىسىدا ئىنتايىن كىچىك بولغان بولساڭمۇ، سەندىن مەن ئۇچۇن ئىسرائىلغا ھاكىم بولغۇچى چىقىدۇ؛ ئۇنىڭ [ھۇزۇرۇمدىن] چىقىشلىرى قەدىمدىن، يەنى ئەزەلدىن بار ئىدى) **3** شۇڭا تولغاق تۇتقان ئايال تۇغۇپ بولغۇچە، ئۇ ئۇلارنى [دۈشمەنلىرىگە] تاشلاپ قويىدۇ، شۇ چاغدا ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بولغان قالدىسى ئىسرائىلنىڭ يېنىغا قايتىپ كېلىدۇ. **4** ئۇ بولسا پەرۋەردگارنىڭ كۈچى بىلەن، پەرۋەردگار خۇداسىنىڭ نامىنىڭ ھەيۋىتىدە پادىسىنى بېقىشقا ئورنىدىن تۇرىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار مەزمۇت تۇرۇپ قالىدۇ؛ چۈنكى ئۇ شۇ چاغدا يەر يۈزىنىڭ قەرىلىرىگىچە ئۇلۇغ دەپ بىلىنىدۇ. **5** ۋە بۇ ئادەم ئارام-خاتىرجەملىكىمىز بولىدۇ؛ ئاسۇرىيەلىك زېمىنىمىزغا بۇسۇپ كىرگەندە، ئوردىلىرىمىزنى دەسسەپ چەيلىگەندە، بىز ئۇنىڭغا قارشى يەتتە خەلق پادىچىسىنى، سەككىز قابىلىيەتلىك يېتەكچىنى چىقىرىمىز؛ **6** ئۇلار ئاسۇرىيە زېمىنىنى قىلىچ بىلەن، نىمرودنىڭ زېمىنىنى ئۆتكەلبردە خارابە قىلىدۇ؛ ۋە ئاسۇرىيەلىك زېمىنىمىزغا بۇسۇپ كىرگەندە، چېگىرىمىز ئىچىنى چەيلىگەندە، ئۇ ئادەم بىزنى ئۇنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ. **7** ۋە ياقۇبنىڭ قالدىسى نۇرغۇن خەلقلەر ئارىسىدا پەرۋەردگاردىن چۈشكەن شەبنەمدەك بولىدۇ، چۆپ ئۈستىگە ياغقان يامغۇرلاردەك بولىدۇ، بۇلار ئىنسان ئۈچۈن كېچىكمەيدۇ، ئادەم بالىلىرىنڭ [ئەجرىنى] كۈتۈپ تۇرمايدۇ. **8** ياقۇبنىڭ قالدىسى ئەللەر ئارىسىدا، يەنى نۇرغۇن خەلقلەر ئارىسىدا ئورماندىكى ھايۋانلار ئارىسىدىكى شىردەك بولىدۇ، قوي پادىلىرى ئارىسىدىكى ئارسلاندەك بولىدۇ، شىر ئوتكەندە ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن، ھېچكىم قۇتقۇزۇپ ئالالمىغۇدەك چەيلەپ دەسسەيدۇ، تىتما-تىت قىلىپ يېرىتۋېتىدۇ. **9** قولۇڭ كۆشەندىلىرىڭ ئۈستىگە كۆتۈرۈلىدۇ، بارلىق دۈشمەنلىرىڭ ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. **10** شۇ كۈندە شۇنداق بولىدۇ ئۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردگار، مەن ئارا گلاردىن بارلىق ئاتلىرىڭنى ئۈزۈپ تاشلايمەن، جەڭ ھارۇلىرىڭنى ھالاك قىلىمەن. **11** زېمىنىڭدىكى شەھەرلىرىڭنى يوقىتىمەن، بارلىق ئىستىھكاملىرىڭنى غۇلىتىمەن. **12** سېھىرلەرنى قولۇڭدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن؛ سىلەردە پالچىلار بولمايدۇ. **13** مەن ئويما مەبۇدلىرىڭنى، «بۇت تۇزۇرۇك»لىرىڭلارنى ئوتتۇر ئۇڭدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن؛ سەن تۆز قولۇڭنىڭ ياسىغىنىغا ئىككىنچى باش ئۇرمايسەن. **14** ئارا گدىن «ئاشىراھ»لىرىڭنى يۇلۇۋېتىسەن، ۋە شەھەرلىرىڭنى ھالاك قىلىمەن؛ **15** ۋە [ماڭا] قۇلاق سالمىغان ئەللەرنىڭ ئۈستىگە ئاچىقى ۋە دەرغەزەپ بىلەن ئىنتىقامنى يۈرگۈزىمەن.

6 پەرۋەردگارنىڭ نېمە دەۋاتقىنىنى ھازىر ئاڭلاڭلار: ـ «ئورنۇڭدىن تۇر، تاغلار ئالدىدا دەۋايىڭنى بايان قىل، ئېگىزلىكلەر ئاڭلاۋاتقىن». **2** «ئى تاغلار، ۋە سىلەر، يەر-زېمىنىنىڭ تۈز ئۆگەرمەس ئۇللىرى، پەرۋەردگارنىڭ دەۋاسىنى ئاڭلاڭلار، چۈنكى پەرۋەردگارنىڭ تۆز خەلقى بىلەن بىر دەۋاسى بار، ئۇ ئىسرائىل بىلەن مۇنازىلىشىپ ئەيىبىنى كۆرسەتمەكچى؛ **3** ئى خەلقلەر، مەن ساڭا زادى نېمە قىلدىم؟ سېنى نېمە ئىشتا بىزار قىلىپتىمەن؟ مېنىڭ خاتالىقىم توغرۇلۇقى گۇۋاھلىق بېرىشكىن! **4** چۈنكى مەن سېنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقاردىم، سېنى قۇللۇقتا ماكانىدىن ھۆرلۈككە قۇتقۇزدۇم؛ ئالدىڭدا يېتە كلەشكە مۇسا، ھارۇن ۋە مەريەملەرنى ئەۋەتتىم. **5** ئى خەلقلەر، پەرۋەردگارنىڭ ھەققانىيلىقلىرىنى بىلىپ يېتىشكىلار ئۈچۈن، مۇئاب پادىشاھى بالاكنىڭ قاندای نىيىتىنىڭ بارلىقىنى، بېئورنىڭ ئوغلى بالائامنىڭ ئۇنىڭغا قاندای جاۋاب بە رگەنلىكىنى، شىتتىمدن گىلگالغىچە نېمە ئىشلار بولغانلىقىنى ھازىر ئېسىگىلارغا كەلتۈرۈڭلار. **6** ـ مەن ئەمدى نېمىنى كۆتۈرۈپ پەرۋەردگار ئالدىغا كېلىمەن؟ نېمە بىلەن ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى خۇدانىڭ ئالدىدا ئېگىلىمەن؟ ئۇنىڭ ئالدىغا كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى، بىر يىلىق موزايلارنى ئېلىپ كېلەمدىم؟ **7** پەرۋەردگار مىڭلىغان قوچقارلاردىن، مىڭمىلىگەن زەيتۇن مېيى دەريالىرىدىن ھۇزۇر ئالامدۇ؟ ئىتائەتسىزلىكىم ئۈچۈن تۇنجى بالامنى، تېنىمنىڭ پۈشتىنى جىنىمنىڭ گۇناھىغا ئاتاملىمامدۇ؟ **8** ئى ئىنسان، ئۇ ساڭا نېمە ئىشنىڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى كۆرسەتتى، بەرھەق، پەرۋەردگار سەندىن نېمە تەلەپ قىلغانلىقىنى كۆرسەتتى ـ ئادالەتنى يۈرگۈزۈش، مېھرىبانلىقنى سۆيۈش، سېنىڭ خۇدايىڭ بىلەن بىللە كەمتەرلىك بىلەن مېڭىشتىن باشقا يەنە نېمە ئىشىڭ بولىسۇن؟ **9** پەرۋەردگارنىڭ ئاۋازى شەھەر ئۈگە ختاب قىلىپ چاقىرىدۇ؛ (پەم-دانالىق بولسا نامىڭنا ھۆرمەت بىلەن قارايدۇ!) ئەمدى ھۆكۈم پالقىنى ۋە ئۇنى بېكىتكىنىنى ئاڭلاڭلار: ـ **10** رەزىل ئادەمنىڭ ئۆيىدە رەزىللىكتىن ئالغان بايلىقلار يەنە بارمىدۇ؟ كەم تۇچەيدىغان يەرگىنچلىك تۇچلىم يەنە بارمىدۇ؟ **11** بىئادىل تارازا بىلەن، بىر خالتا ساختا تارازا تاشلىرى بىلەن پاك بولالامدىم؟ **12** چۈنكى شەھەرنىڭ بايلىرى زوراۋانلىق بىلەن تولغان، ئۇنىڭ ئاھالىسى يالغان گەپ قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئاغزىدىكى تىلى ئالدامچىدۇر. **13** شۇڭا مەن سېنى ئۇرۇپ كېسىەل قىلىمەن، گۇناھلىرىڭ ۋەيەيلىدىن سېنى خارابە قىلىمەن. **14** يەيسەن، بىراق ئويۇنلىمايسەن، ئوتىۋرا گىدا ئاچ-يوشۇلۇق قالىدۇ، سەن مۇلكىڭنى ئېلىپ يۆتكەمەكچى بولسەن، بىراق ساقلىيالمايسەن، ساقلاپ قالدۇرغىنىڭ بولسىمۇ، ئۇنى قىلىچقا تاپشۇرىمەن. **15** تېرىيسەن، بىراق ھوسۇل ئالمايسەن، زەيتۇنلارنى چەيلەيسەن، بىراق تۆز ئۇگىنى مېيىنى سۈرتۈپ مەسىھ قىلالمايسەن، يېگۈ شارابنى چەيلەپ چىقىرىسەن، بىراق شاراب ئىچەلمەيسەن. **16** چۈنكى «ئومرىنىڭ بەلگىلىمىلىرى»نى، «ئاھابنىڭ جەمەتىدىكىلەر قىلغانلىرى»نى تۇتىسەن؛ سەن ئۇلارنىڭ نەسىھەتلىرىدە ماڭىسەن، شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى خارابە، سەندە تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئىسقىرتىش ئوبيېكتى قىلىمەن؛ سەن خەلقىمدىكى شەرمەندىچىلىكنى كۆتۈرىسەن.

7 مېنىڭ ھالىمغا ۋاي! چۈنكى مەن خۇددى يازدىكى مېۋىلەر يىغىلىپ، ئۈزۈم ھوسۇلىدىن كېيىنكى ۋاساگدىن كېيىن ئاچ قالغان بىرسىگە ئوخشايمەن، يېگۈدەك ساپاق يوقتۇر؛ جىنىم تەشنا بولغان تۇنجى ئەنجۈر يوقتۇر! **2** ئىخلاسمەن كىشى زېمىنىدىن يوقاپ كەتتى، ئادەملەر ئارىسىدا دۈرۈس بىرسىمۇ يوقتۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى قان تۆكۈشكە پايىلماقتا، ھەربىرى تۆز قېرىندىشىنى تور بىلەن ئوۋلايدۇ. **3** رەزىللىكنى پۇختا قىلىش ئۈچۈن، ئىككى قولى ئۇنىڭغا تەيىارلانغان؛ ئەمىر «ئىنئام»نى سورايدۇ، سوراقچىمۇ شۇنداق، مۇتەۋەر جانىب بولسا تۆز جىنىنىڭ نەپسىنى ئاشكارا ئېيتىپ بېرىدۇ؛ ئۇلار جەم بولۇپ رەزىللىكنى توقۇشماقتا. **4** ئۇلارنىڭ ئەڭ ئېسىل خۇددى جىغاندەك، ئەڭ دۈرۈسى بولسا، شوخىلىق توسۇقتىن بەتتەردۇر. ئەمدى كۆزەتچىلىرىڭ [قورقۇچ] كۈنىدىن كېلىدىغان كۈنى يېتىپ كەلدى، ئۇلارنىڭ ئالاقازادە بولۇپ كېتىدىغان ۋاقتى ھازىر كەلدى. **5** ئۇلىتىگىگە ئىشەنمە، جان دوستۇڭغا تايانما؛ ئاغزىڭنىڭ ئىشىكىنى قۇچقىدا ياتقۇچىدىن يېپىپ يۈر. **6** چۈنكى ئوغۇل ئاتىسىغا بېھۇرمەتلىك قىلىدۇ، قىز ئانىسىغا، كېلىن قېين ئانىسىغا قارشى قوزغىلىدۇ، كىشىنىڭ دۈشمەنلىرى ئۆز ئۆيىدىكى ئادەملىرىدىن ئىبارەت بولىدۇ. **7** بىراق مەن بولسام، پەرۋەردگارغا قاراپ ئۈمىد باغلايمەن؛ نىجاتمنى بە رگۈچى خۇدانى كۈتىمەن؛ مېنىڭ خۇدايىم ماڭا قۇلاق سالىدۇ. **8** ماڭا قاراپ خۇش بولۇپ كەتمە، ئى دۈشمنىم؛ گەرچە مەن يىقىلىپ كەتسەمۇ، يەنە قېيىمەن؛ قاراڭغۇلۇقتا ئولتۇرسام، پەرۋەردگار ماڭا يوروقلۇق بولىدۇ. **9** مەن پەرۋەردگارنىڭ غەزىپىگە چىداپ تۇرىمەن ـ چۈنكى مەن ئۇنىڭ ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلدىم ـ تۆ مېنىڭ دەۋايىمنى سوراپ، مەن ئۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىپ يۈرگۈزگۈچە كۆتىمەن؛ ئۇ مېنى يوروقلۇقتا چىقىرىدۇ؛ مەن ئۇنىڭ

هەققانیلىقىنى كۆرىمەن. 10 ۋە مېنىڭ دۈشمىنىم بۇنى كۆرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ماڭا: «پەرۋەردىگار
خۇدايىڭ قېنى» دېگەن ئايالنى شەرمەندىلىك باسىدۇ؛ مېنىڭ كۆزۈم ئۇنىڭ [مەغلۇبىيىتىنى]
كۆرىدۇ؛ ئۇ كوچىدىكى پاتقاقتەك دەسسەپ چەيلىنىدۇ. 11 ـ سېنىڭ تام-سېپىللىرىڭ قۇرۇلىدىغان
كۈنىدە، شۇ كۈندە ساڭا بېكىتىلگەن پاسىلىڭ يىراقلارغا يۇتكىلىدۇ. 12 شۇ كۈندە ئۆلار يېنىڭغا
كېلىدۇ؛ ـ ئاسۇرىيەدىن، مىسىر شەھەرلىرىدىن، مىسىردىن [ئەفرات] دەرياسىغىچە، دېڭىزدىن
دېڭىزغىچە ۋە تاغدىن تاغغىچە ئۆلار يېنىڭغا كېلىدۇ. 13 بىراق يەر يۈزى بولسا ئۆزىنىڭ ئۈستىدە
ئۇرۇۋاتقانلار تۆپەيلىدىن، يەنى ئۆلارنىڭ قىلمىشلىرىنىڭ مېۋىسى تۆپەيلىدىن خارابە بولىدۇ. 14
ـ ئۆز خەلقىڭنى، يەنى ئورماندا، كارمەل ئوتىۋىسىدا يالغۇز ئۇرۇۋاتقان ئۆز مىراسىڭ بولغان
پادىنى، تاياق-ھاساڭ بىلەن ئوزۇقلاندۇرغايسەن، قەدىمكى كۈنلەردىكىدەك، ئۆلار باشان ھەم
گىلېئاد چىمەنزارلىرىدا قايتىدىن ئوزۇقلانسۇن! 15 ـ سەن مىسىر زېمىنىدىن چىققان كۈنلەردە
بولغاندەك، مەن ئۆلارغا كارامەت ئىشلارنى كۆرسىتىپ بېرىمەن. 16 ئەللەر بۇنى كۆرۈپ بارلىق
ھەيۋىسىدىن خىجىل بولىدۇ؛ قولىنى ئاغزى ئۈستىگە يايىدۇ، قۇلاقلىرى گاس بولىدۇ؛ 17 ئۆلار
يىلاندەك توپا-چاڭنى يالايدۇ؛ يەر يۈزىدىكى تۆمىلىگۈچىلەردەك ئۆز تۆشۈكلىرىدىن تىترىگەن
پېتى چىقىدۇ؛ ئۆلار قورقۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ يېنىغا كېلىدۇ، ۋە سېنىڭ تۆپەيلىڭ تىۋۇ
قورقىدۇ. 18 قەيىلىكىنى كەچۈرىدىغان، ئۆز مىراسى بولغانلارنىڭ قالدىسىنىڭ ئىتائەتسىزلىكىدىن
ئۆتىدىغان تەكۈدۈرسەن، ئۇ ئاچچىقىنى مەڭگۈگە ساقلاۋەرمەيدۇ، چۈنكى ئۇ مېھىر-مۇھەببەتنى
خۇشاللىق دەپ بىلىدۇ. كىم ساڭا تەڭداش ئىلاھدۇر؟ 19 ـ ئۇ يەنە بىرگە قاراپ ئىچىنى
ئاغرىتىدۇ؛ قەيىلىكلىرىمىزنى ئۇ دەسسەپ چەيلەيدۇ؛ سەن ئۆلارنىڭ بارلىق گۇناھلىرىنى دېڭىز
تەگلىرىگە ئاشلايسەن. 20 ـ سەن قەدىمكى كۈنلەردىن بېرى ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قەسەم قىلغان
ھەققەت-ساداقەتنى ياقۇپقا، ئۇ زۆرىمەس مۇھەببەتنى ئىبراھىمغا بەتكۈزۈپ كۆرسىتىسەن.

ناهۇم

1 ننەۋە شەھىرى توغرىسىدا يۈكلەنگەن ۋەھيي ـ ئەلكوشلۇق ناهۇم كىتۋ رگەن ئالامەت كۆرۈنۈش خاتىرىلەنگەن كىتاب. **2** پەرۋەردىگار ئوتلۇق مۇھەببەتلىك، ئىنتىقام ئالغۇچى بىر خۇدادۇر، بەرھەق، پەرۋەردىگار بىر ئىنتىقام ئالغۇچى، دەرغەزەپ ئىگىسىدۇر؛ پەرۋەردىگار ياۋلىرىدىن ئىنتىقام ئالىدۇ، دۈشمەنلىرى ئۈچۈن ئاداۋەت ساقلايدۇ. **3** پەرۋەردىگار ئاسانلىقچە ئاچچىقلانمايدۇ، كۈچ-قۇدرەتتە ئۇلۇغدۇر، گۇناھى بارنى ھېچ ئاقلىمايدۇ؛ پەرۋەردىگار ـ ئۇنىڭ يولى قارا قويۇندا ۋە بوراندىدۇر، بۇلۇتلار ئۇنىڭ ئاياغلىرى پۈرقىراتقان چاڭ-توزا گۈدۈر. **4** ئۇ دېڭىزغا تەنبىھ بېرىپ ئۇنى قۇرۇق قىلىدۇ، بارلىق دەريالارنى قۇرۇتۇۋېتىدۇ؛ باشان قاغجىراپ كېتىدۇ، كارمەلمۇ ھەم شۇنداق بولىدۇ، لۇباندىكى گۈل-گىياھمۇ قاغجىرايدۇ. **5** تاغلار ئۇنىڭ ئالدىدا تىترەپ كېتىدۇ، دۈگلەر ئېرىپ كېتىدۇ، يەر يۈزى ئۇنىڭ ھۇزۇرى ئالدىغا كۆتۈرۈلىدۇ، جاھان ھەم ئۇنىڭدا بارلىق ياشاۋاتقانلارمۇ شۇنداق بولىدۇ. **6** كىم ئۇنىڭ غەزىپى ئالدىدا تىك تۇرالىسۇن؟ كىم ئۇنىڭ ئاچچىقىنىڭ دەھشىتىدە قەدىنى كېرىپ تۇرالىسۇن؟ ئۇنىڭ دەرغەزىپى ئوتتەك تۆكۈلىدۇ، ئۇنىڭ ئالدىدا تاشلار پېرىلىدۇ. **7** پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، كۈلپەتلىك كۈندە باشپاناھدۇر، ئۆزىگە تايانغانلارنى ئۇ بىلىدۇ. **8** براق ئېشىپ تاشقان كەلكۈن بىلەن شۇ يەرنى پۈتۈنلەي ئۆزگەشتۈرىدۇ، قارا كۈنۈلۈق ئۇنىڭ دۈشمەنلىرىنى قوغلايدۇ. **9** سىلەر پەرۋەردىگار بىلەن قارشىلىشىپ نېمە ئويلاۋاتىسىلەر؟ ئۇ ئىشلىرىگىلارنى پۈتۈنلەي ئۆزگەشتۈرىدۇ؛ يامانلىق سىلەردىن ئىككىنچى قېتىم چىقمايدۇ. **10** ئۇلار قامغاقتەك بىر-بىرىگە چىرمىشۋالغان بولسىمۇ، ئۆز ھارقاملىردىن سۈزمە بولۇپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇلار قۇرۇق پاخالدەك پۈتۈنلەي يەپ كېتىلىدۇ. **11** سەندىن پەرۋەردىگارغا رەزىللىك ئويلىغۇچى چىققانىدى، ئۇ ئىبلىسنىڭ بىر نەسىھەتچىسىدۇر. **12** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئۇلارنىڭ تەپىلىقلىرى تولۇق، سانى زور كۆپ بولسىمۇ، ئۇلار ئوخشاشلا ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ، شۇنداقلا كەلىسىگە كېتىدۇ؛ مەن سالغا ئازار قىلغنىم بىلەن، [ئى خەلقىم]، قايتىدىن سالغا ئازار قىلمايمەن. **13** ھازىر مەن ئۇنىڭ ۋېيىنىتۇرۇقىنى يوينۇ ۋۇگدىن سۇندۇرۇپ ئېلىۋاتىمەن، ۋە ئاسارەتلىرىڭنى بۇسۇپ تاشلايمەن. **14** پەرۋەردىگار سەن توغرۇلۇق پەرمان چۈشۈپ رگەنكى، سېنىڭ نامىڭ قايتىدىن تېرىلمەيدۇ؛ بۇتۇڭنىڭ ئويىدىن مەن ئويما ھەيكەل، قويما ھەيكەلنى يوقىتىمەن، مەن قەبرەڭنى تەييارلاۋاتىمەن، چۈنكى سەن پەسەندىدۇرسەن. **15** مانا تاغلار ئۈستىدە، خۇش خەۋەرنى ئېلىپ كەلگۈچىنىڭ ئاياغلىرىغا، ئارام-خاتىرجەملىكنى جاكارلىغۇچىنىڭ ئاياغلىرىغا قارا! ھېيتلىرىڭنى تەبرىكلە، ئى يەھۇدا، ئېچىكەن قەسەملىرىڭنى ئادا قىل؛ چۈنكى ئۇ رەزىل بولغۇچى زېمىنىڭدىن ئىككىنچى ئۆتمەيدۇ، ئۇ پۈتۈنلەي ئۈزۈپ تاشلانغان بولىدۇ.

2 بىتچىت قىلىدىغان بىرسى كۆز ئالدىڭغىلا كەلدى، ئەمدى ئىستىھكام ئۈستىدە كۆزەت قىل، يولغا قارا، بېلىڭنى باغلا، كۈچلىرىڭنى يىغىپ تېخىمۇ كۈچەيت! **2** (چۈنكى پەرۋەردىگار ياقۇپنىڭ شان-شەرىپىنى ئەسلىگە كەلتۈردى، ئۇنى ئىسرائىلنىڭ شان-شەرىپىگە لايىق دەرىجىدە ئەسلىگە كەلتۈردى، چۈنكى قۇرۇقدىغۇچىلار ئۇلارنى قۇرۇقداپ قويغاندى، ئۇلارنىڭ ئۈزۈم تال شاخلىرىنى ۋەيران قىلغاندى). **3** [بىتچىت قىلغۇچىنىڭ] پالۋانلىرىنىڭ قالقانلىرى قىزىل ۋىالدى، ئۇنىڭ باتۇرلىرى پەرە كىيىۋالىدى؛ تەييارلىق كۈنىدە، جەڭ ھارۇلىرى پولاتنىڭ جۇلاسىدا يالتىراپ كېتىدۇ، نەيزىلەر ئوينىتىلىدۇ؛ **4** جەڭ ھارۇلىرى كوچىلاردا گۈلدۈرلىشىپ چېپىشۇاتىدۇ، كەڭ يوللاردا بىر-بىرىگە سوقۇلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ قىياپىتى مەشئەللەردەك بولىدۇ، ئۇلار چاقاقلاردەك يۈگۈرۈشىدۇ. **5** [سەردار] ئەمىرلىرىگە ئەمر چۈشۈرىدۇ؛ ئۇلار يۈرۈش قىلغىنىدا ئالدىرىغىندىن بىر-بىرىگە پۈتلىشىپ ماڭىدۇ؛ ننەۋەنىڭ سېپىلىغا قاراپ ئالدىرايدۇ [باشلىرىغا] بولسا «مۇھاسىرە قالقىنى» تەييارلىنىدۇ. **6** «دەريالارنىڭ دەرۋازىلىرى» ئېچىلىدۇ، [پادىشاھنىڭ] ئوردىسى ئېرىپ كېتىدۇ. **7** خوززىابنىڭ بولسا ئۇياتلىرى ئېچىلىدۇ ـ [دۈشمەن] تەرىپىدىن يالاپ ئېيكىتىلىدۇ، دېدە كىلىرى خۇددى يانچىلىغان كەلىرىنىڭ ساداسىدەك ئاھ-ئۇھ تارتىپ، مەيدىلىرىنى ئۇرۇپ كېتىدۇ. **8** ننەۋە ئاپىردە بولغاندىن بېرى كۆل سۈيىدەك [تىنچ] بولۇپ كەلدى، بىراق ئۇلار ھازىر قېچىپ كېتىدۇ... ئەي توختا! ئەي توختا! ـ بىراق ھېچكىم كەينىگە قارىمايدۇ. **9** كۈمۈشلەرنى بۇلۇۋېلىڭلار، ئالتۇنلارنى بۇلۇۋېلىڭلار؛ چۈنكى ئۇنىڭ شە ۋۈگەتلىك خەزىنىسىدىكى قىممەت قاچا-قوچىلىرىنىڭ سانى يوقتۇر. **10** ئۇ قۇرۇقدالغان، ۋەيران قىلىنغان، بەربات بولغان! يۈرىكى ئېرىپ كېتىدۇ، تىزلىرى بىر-بىرىگە جالاقلاپ تەگمەكتە، بەللىرى تولغاق ئۇتقاندەك تولغىنىدۇ، بارلىق يۈزلەر تاتىرىپ كېتىدۇ. **11** قېنى، شىرلارنىڭ ئۇۋىسى؟ ياش شىرلار ئوزۇقلىنىدىغان جاي، شىر، چىشى شىر، شىر ئارسىلىنى ھېچكىمدىن قورقماي يۈرگەن جاي قېنى؟ **12** شىر ئۆز ئارسىلانلىرىنى قاندۇرۇشقا ئوۋلارنى تىتما-تىتما قىلغاندى، چىشى شىرلىرى ئۆچۈن ئوۋلارنى بوغقاندى؛ ئۇنىڭكىلىرىنى ئوۋ بىلەن، ئۇۋىلىرىنى ئوۋلا بىلەن توشقۇزغاندىغىنىدىن. **13** مانا، مەن ساڭا قارشىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار؛ مەن سېنىڭ جەڭ ھارۇلىرىڭنى ئىس-تۈتەككە ئايلاندۇرۇپ كۆيدۈرۈۋېتىمەن؛ قىلىچ ياش شىرلىرىڭنى يەۋاتىدۇ، ئۇۋاڭنى يەر يۈزىدىن ئېلىپ تاشلايمەن، ئەلچىلىرىڭنىڭ ئاۋازلىرى قايتا ھېچ ئاڭلانمايدۇ.

3 قانلۇق شەھەر رگە ۋاي! ئۇ يالغانچىلىق، زۇلۇم-زوراۋانلىق بىلەن تولغان، ئۇ ئوۋلا ئېلىشتىن ھېچ قول ئۈز رگەن ئەمەس! **2** ئاھ، قامچىنىڭ قارسىلداشلىرى! چاقلىرىنىڭ داڭاڭشۇاتقان، ئاتلارنىڭ چاپچىۋاتقان، پىڭلداپ كېتىۋاتقان جەڭ ھارۇلىرىنىڭ سادالىرى! **3** قارا، ئاتلىق لەشكەرلەرنىڭ قاڭقىشلىرى، قىلىچلارنىڭ ۋالدىلداشلىرى، نەيزىلەرنىڭ يالىدىلداشلىرى، ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ كۆپلۈكى، ئۆلۈكلەر دۈۋە-دۈۋە! جەسەتلەرنىڭ سانى يوقتۇر؛ ئۇلار جەسەتلە رگە پۇتلىشىدۇ. **4** ـ سېھىرلەرنىڭ پىرى ئۈ، ـ ئەللەرنى پاھىشۋازلىقى، جەمەتلەرنى سېھىرلىرى بىلەن سېتىۋېتىدۇ، سەن شېرىنسۈزخەن پاھىشىنىڭ نۇرغۇن پاھىشىلىكىرى ئۈچىلىدىن، **5** مانا، مەن ساڭا قارشىلىشىپ چىققانىمەن، ـ ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، كۈڭلىمگىنىڭ ئېتىكىنى قايرىپ يۈزۈڭگە يېپىپ، سېنى ئاشكارىلايمەن، ئەللە رگە ۋۇيات يەرلىرىڭنى، پادىشاھلىقلارغا نومۇسۇڭنى كۆرسىتىمەن. **6** ئۈستۈڭگە نىجاسەتنى تاشلايمەن، سېنى شەرمەندىچىلىكتە قالدۇرىمەن، سېنى رەسۋا قىلىمەن. **7** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، سېنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى سەندىن قېچىپ: ـ «ننەۋە ۋەيران قىلىندى! ئۇنىڭ ئۈچۈن كىم ھازا تۇتىدۇ؟» ـ دەيدۇ؛ مەن ساڭا تەسەللى بە رگۈچىلەرنى نەدىن تېپىپ بېرىمەن؟ **8** سەن دەريالارنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرغىنى، ئەتراپىدا سۇلار بولغىنى، ئىستىھكامى دېڭىز بولغىنى، سېپىلى دېڭىز بولغان نو-ئامون شەھىرىدىن ئەۋزەلمۇسەن؟ **9** ئېفىئوپىيەمۇ، مىسىرمۇ ئۇنىڭ كۈچۈ-قۇدرىتى ئىدى، ئۇلارنىڭ كۈچى چەكسىز ئىدى؛ پۇت ھەم لۇيىەلىكلەر ئۇنىڭغا يارىدەمچى ئىدى، **10** ئۇمۇ ئىلىپ كېتىلىپ، ئەسىرلىككە چۈشكەن؛ بارلىق كوچا بېشىدا بوۋاقلىرى چۇرۇپ تاشلۇېتىلدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ مۆتىۋەرلىرى ئۈچۈن چەك تاشلىدى، ئۇنىڭ بارلىق ئەربابلىرى زەنجىردە باغلانغاندى. **11** سەنمۇ مەست بولىسەن؛ سەن مۆكۈنۈۋالىسەن، سەن دۈشمەندىن ھىمايە ئىزدەپ يۈرىسەن؛ **12** سېنىڭ بارلىق ئىستىھكاملىرىڭ خۇددى تۈنجى مېۋىگە كەرگەن ئەنجۈر دەرىخىنىڭ ئەنجۈرلىرىگە ئوخشايدۇ؛ بىرلا سىلكىسە، ئۇلار يېگۈچىنىڭ ئاغزىغا چۈشىدۇ. **13** مانا، خەلقىڭ شەھىرىڭدە قىز-ئايالىلارىدەك بولۇپ قالدى؛ زېمىنىڭنىڭ قوۋۇقلىرى دۈشمەنلىرىڭگە كەڭ ئېچىلدۇ؛ ئوت تۈمۈر تاقاقلىرىڭنى يەپ كېتىدۇ. **14** ئەمدى مۇھاسىرىگە تەييارلىق قىلىپ سۇ تارتىپ قوي! قورغانلىرىڭنى مۇستەھكەملە! سىغىز توپىدىن لاي ئېتىپ، ھاك لايىنى چەيلەپ قوي! خۇمدانىنى راسلاپ قوي! **15** ئوت سېنى شۇ يەردە يەپ كېتىدۇ؛ قىلىچ سېنى ئۈزۈپ تاشلايدۇ؛ ئۇ سېنى چېكەتكە لىچىنكىسىدەك يەۋاتىدۇ؛ ئەمدى ئۇزۇڭنى چېكەتكە لىچىنكىلىرىدەك كۆپ قىل، چېكەتكىدەك ئۇزۇڭنى زور كۆپ قىل! **16** سەن سودىگەرلىرىڭنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردىن كۆپ قىلدىڭ؛ مانا، چېكەتكە لىچىنكىسى قانات چىقىرىپ، ئۇچۇپ كېتىدۇ! **17** سېنىڭ ئەربابلىرىڭ چېكەتكىلەردەك، سەردارلىرىڭ مىجىر-مىجىر چاچقىنىزلاردەك بولىدۇ، مانا ئۇلار سوغۇق كۈنىدە چىتلار ئېچىگە كىرۈپلىپ ماكان قىلىدۇ؛ ۋەياش چىققاندا، ئۇلار قېچىپ كېتىدۇ، بارغان يېرىنى تاپقىلى بولمايدۇ. **18** چوپانلىرىڭ مۇگدەپ قالدى، ئى ئاسۇريەنىڭ پادىشاھى، سېنىڭ ئاقسۈڭگە كلىرىڭ جىم ياتىدۇ؛ خەلقىڭ تاغلار ئۈستىگە تارقىلىپ كەتتى، ھېچكىم ئۇلارنى يىغمايدۇ؛ **19** سېنىڭ ياراڭ داۋاسىز، سېنىڭ زەخمىڭ ئېغىردۇر، خەۋىرىڭنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۈستۈڭدىن چاۋاك چالىدۇ؛ چۈنكى توختاۋسىز رەزىللىكىڭ كىمنىڭ بېشىغا كەلمىگەندۇ؟

هاباككۇك

1 هاباككۇك پەيغەمبەر كۆرگەن، ئۇنىڭغا يۈكلەنگەن ۋەھيي: ـ **2** ئاھ پەرۋەردىگار، قاچانغىچە مەن ساڭا ندا قىلىمەن، سەن ئاڭلىمايسەن؟ مەن ساڭا: «زۇلۇم-زوراۋانلىق!» دەپ نالە-پەريياد كۆتۈرىمەن، بىراق سەن قۇتقۇزمايسەن. **3** سەن نېمىشقا ماڭا قەبھىلىكنى كۆرگۈزسەن، نېمىشقا جاپا-زۇلۇمغا قاراپ تۇرىسەن؟ چۈنكى بۇلاڭچىلىق، زۇلۇم-زوراۋانلىق كۆز ئالدىمدىدۇر، جەڭگى-جىدەلدەر بار، دەۋالار كۆپەيمەكتە. **4** شۇنىڭا قانۇن پالەچ بولۇپ قالدى، ئادالەت مەيدانىغا ھېچ چىقمايدۇ؛ چۈنكى رەزىللەر ھەققانىي ئادەمنى قىستىماقتا؛ شۇنىڭا ھۆكۈملەر يۇرملىنىپ چىقىرىلىدۇ. **5** ئەللەر ئارىسىدا بولىدىغان بىر ئىشنى كۆرۈپ بېقىڭلار، ئوبدان قاراڭلار، ھەيرانۇھەس قىلىڭلار! چۈنكى سىلەرنىڭ دەۋرىڭلاردا بىر ئىش قىلىمەنكى، بىرسى سىلە رگە بايان قىلغان تەغدىردىمۇ سىلەر ئىشەنمەيتىڭلار. **6** چۈنكى مانا، مەن ھېلىقى مىجەزى ئوسال ھەم ئالدىراقسان ئەل كالدىيلەرنى ئورنىدىن تۇرغۇزىمەن؛ ئەسلى تۇزىگە تەۋە ئەمەس ماكانلارنى ئىگىلەش ئۈچۈن، تۇلار يەر يۈزىنىڭ كەڭرى جايلىرىنى بىسىپ ماڭىدۇ؛ **7** تۇلار قورقۇنچلۇق دېگىننى ھېساب قىلىدۇ ھەم ئۆزىنى خالىغانچە يۇقىرى تۇتىدۇ؛ **8** تۇلارنىڭ ئاتلىرى يىلپىزلاردىن ئىتتىك، كەچتە ئوۋغا چىقىدىغان بۆرىلەردىن ئەشەددىيدۇر؛ ئاتلىق لەشكەرلەر ئاتلىرىنى مەغرۇرانە چاپچىتىدۇ، ئاتلىق لەشكەرلەر يىراقتىن كېلىدۇ، تۇلار ئوۋغا شۇڭغۇغان بۇركۈتىمەك تۆچۈپ يۈرىدۇ. **9** تۇلارنىڭ ھەممىسى زۇلۇم-زوراۋانلىققا كېلىدۇ؛ تۇلارنىڭ توپ-توپ ئادەملىرى يۈزلىرىنى ئالدىغا بېكىتىپ، ئالغا باسىدۇ؛ ئەسىرلەرنى قۇمدەك كۆپ يىغىدۇ. **10** بەرھەق، ئۇ پادىشاھلارنى مازاق قىلىدۇ، ئەمىرلەرنىمۇ نەزىرىگە ئالمايدۇ؛ ئۇ ھەمە ئىستىھكاملارنى مەسخىرە قىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ توپا-ئۆيراقلارنى دۆۋە-دۆۋە قىلىپ، تۇلارنى ئىشغال قىلىدۇ. **11** شۇنداق قىلىپ ئۇ شامالدەك غۇيۇلداپ ئۆتىدۇ، ھەددىدىن ئېشىپ گۇناھكار بولىدۇ؛ ئۇنىڭ بۇ كۈچ-قۇدرىتى ئۇزىگە ئىلاھ بولۇپ سانىلىدۇ. **12** سەن ئەزەلدىن بار بولغۇچى ئەمەسمۇ، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، مېنىڭ مۇقەددەس بولغۇچىم؟ بىز ئۆلمەيمىز، ئى پەرۋەردىگار؛ سەن ئۇنى جازالىگىنى ھەجا كەلتۈرۈش ئۈچۈن بېكىتكەنسەن؛ سەن، ئى قورام تاش بولغۇچى، ئۇنى [بۇ رگە] ئىبرەت قىلىپ تۇزىتىشكە بەلگىلەنسەن. **13** سېنىڭ كۆزۈڭ شۇنچە غۇبارسىز ئىدىكى، رەزىللىككە قاراپ تۇرمايتىڭ؛ ئەمدى نېمىشقا سەن مۇناپىقلىق قىلغانلارغا قاراپ تۇرىسەن، رەزىللەر تۇزىدىن ئادىل بولغان كىشىنى يۇتۇۋالغىنىدا، نېمىشقا سۈكۈت قىلىسەن؟ **14** سەن ئادەملەرنى خۇددى دېڭىزدىكى بېلىقلارەدەك، خۇددى تۈزلىرى ئۈستىدە ھېچ يېتە كلىگۈچىسى يوق ئۆملىگۈچى ھايۋانلارغا ئوخشاش قىلىسەن؛ **15** شۇ [كالدىي كىشى] ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى چاڭگىكىغا ئىلىندۇرىدۇ، ئۇلارنى تۇز تورى بىلەن تۇتۇۋالىدۇ، ئۇلارنى يىغما تورىغا يىغىدۇ، شۇنىڭ بىلەن خۇشال بولۇپ شادلىنىدۇ؛ **16** ۋە تورىغا قۇربانلىق سۇنىدۇ، يىغما تورىغا ئىسرىق سالىدۇ، چۈنكى شۇلار ئارقىلىق ئۇنىڭ ئېسۇسىي مول، نېمەتلىرى لەززەتلىك بولىدى. **17** ئەمدى ئۇ شۇ تەرىقىدە تورىنى توختاۋسىز بوشتىۋەرسە، شۇ تەرىقىدە ئەللەرنى ھېچ رەھىم قىلماي قىرىۋەرسە بولامدۇ؟

2 «ئەمدى مەن ئۆز كۆزىتىمدە تۇرۇۋېرىمەن، ئۆزۈمنى مۇنار ئۈستىدە دەس تىكەيمەن، ئۇنىڭ ماڭا نېمە دەيدىغانلىقىنى، شۇنىڭدەك ئۆزۈم بۇ داد-پەريادىم توغرۇلۇق قاندا قىلىنىدىغانلىقىنى كۆرۈۋالاي. **2** ھەم پەرۋەردىگار جاۋابەن ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «ئۇقۇغانلار يۈگۈرسۈن ئۈچۈن، بۇ كۆرۈنۈگەن ئالامەتنى يېزىۋال؛ ئۇنى تاختايلار ئۈستىگە ئېنىق ئۇيۇپ چىق؛ **3** چۈنكى بۇ كۆرۈنۈگەن ئالامەت كەلگۈسىدىكى بېكىتىلگەن بىر ۋاقىت ئۈچۈن، ئۇ ئادەملە رگە ئاخىرەتنى تەلپۈندۈرىدۇ؛ ئۇ يالغان گەپ قىلمايدۇ؛ ئۇزۇنغىچە كەلمەي قالسىمۇ، ئۇنى كۈتكىن؛ چۈنكى ئۇ جەزمەن يېتىپ كېلىدۇ، ھېچ كېچىكمەيدۇ. **4** قارا، تەكەبىۋارلىشىپ كەتكۈچىنى! ئۇنىڭ قەلبى ئۆز ئۈچىدە تۈز ئەمەس؛ بىراق ھەققانىي ئادەم ئۆز ئېتىقاد-سادىقلىقى بىلەن ھايات ياشايدۇ. **5** بەرھەق، شاراب ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلىدۇ، ـ ـ ئۇ تەكەبىۋار ئادەم، ئۈيدە تىنىم تاپمايدۇ، ھەۋىسىنى تەھتىسارادەك يوغان قىلىدۇ؛ ئۇ تۇلۇمدەك ھېچقاچان قانمايدۇ؛ ئۆزىگە بارلىق ئەللەرنى يىغىدۇ، ھەمە خەلقنى ئۆزىگە قارىتىۋالىدۇ. **(Sheol h7585) 6** بۇلارنىڭ ھەممىسى كېيىن ئۇ توغرۇلۇق تەمسىلنى سۆزلەپ، كىنايىلىك بىر تېپىشماقنى تىلغا ئالىدۇ: ـ «ئۆزىنىڭ ئەمەسنى مېنىڭ دەپ قوشۇۋالغۇچىغا ۋاي! ([بۇنداق ئىشلار] قاچانغىچە بولىدۇ؟!) گۆر ۋگە قېيغان نەرسىلەر بىلەن ئۆزىنى چىگىدىغۇچىغا ۋاي!» **7** سەندىن جازانە-قەرز ئالغۇچىلار بىراقلا قوزغالمامدۇ؟ سېنى تىترەتكۈچىلەر بىراقلا ئويغانمامدۇ؟ ئاندىن سەن ئۇلارغا ئولجا بولىمامسەن؟ **8** سەن نۇرغۇن ئەللەرنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغانلىقىڭ تۈپەيلىدىن، ھەم كىشىلەرنىڭ قانلىرى، زېمىن، شەھەر ھەم ئۇنىڭدا ئولتۇرۇۋاتقان ھەممىلەنگە قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىقىڭ تۈپەيلىدىن، ساقلىنىپ قالغان ئەللەر سېنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىدۇ؛ **9** ھالاكەت چاڭگىلىدىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن، تۇۋامنى يۇقىرىغا سالاي دەپ، نەپسى يوغىنىپ ئۆز جەمەتىگە ھارام مەنپەئەت يىغقۇچىغا ۋاي! **10** نۇرغۇن ئەللەرنى قىرىۋېتىپ قىلىپ، ئۆز جەمەتىگىلا ئاھانەت كەلتۈردۈڭ، ئۆز جىنىڭغا قارشى گۇناھ سادىر قىلدىڭ. **11** چۈنكى تامدىن تاش ندا قىلىدۇ، ياغاچلاردىن لىم جاۋاب بېرىدۇ: ـ **12** يۇرتنى قان بىلەن، شەھەرنى قەبھىلىك بىلەن قۇرغۇچىغا ۋاي!» **13** مانا، خەلقلەرنىڭ جان تىكىپ تاپقان مېھنىتىنىڭ پەقەت ئوتقا يېقىلغۇ قىلىنغانلىقى، ئەل-يۇرتلارنىڭ ئۆزلىرىنى بېھۇدە ھالسىراتقانلىقى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگاردىن ئەمەسمۇ؟ **14** چۈنكى خۇددى سۇلار دېڭىزنى قاپلىغاندەك، پۈتۈن يەر يۈزى پەرۋەردىگارنىڭ بىلىپ-تونۇش بىلەن قاپلىنىدۇ. **15** ئۆز يېقىنىڭغا ھاراقنى ئىچكۈزگۈچىگە ـ ـ ئۇنىڭ ۋېنات يېرىگە قارىشىڭ ئۈچۈن، تۇلۇم ۋىگىن قۇيۇپ، ئۇنى مەست قىلغۇچى ساڭا ۋاي! **16** شان-شەرەپنىڭ ئورنىدا شەرمەندىچىلىككە تولىسەن؛ ئۆز ئۆڭۈشۈڭ، خەتىنىلىكىڭ ئايان بولسۇن! پەرۋەردىگارنىڭ ئوڭ قولىدىكى قەدەھ سەن تەرەپكە يېتىپ كېلىدۇ، شان-شەرەپىڭنىڭ ئۇستىنى رەسۋايىيەسلىك باسىدۇ. **17** لۇبانغا قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىق، شۇنداقلا ھايۋانلارنى قورقىتىپ تۇلارغا يەتكۈزگەن ۋەيرانچىلىقمۇ، كىشىلەرنىڭ قانلىرى، زېمىن، شەھەر ھەم ئۇنىڭدا ئولتۇرۇۋاتقان ھەممىلەنگە قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىق ئۈچۈن، بۇلار سېنىڭ مەجبۇرىڭ چىقىرىدۇ. **18** ئويما مەبۇدنىڭ نېمە پايدىسى، ئۇنى ئۇنىڭ ياسىغۇچىسى ئۈيۈپ چىققان تۇرسا؟ قويما مەبۇدنىڭمۇ ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ساختا تەلىم بە رگۈچىنىڭ نېمە پايدىسى ـ ـ چۈنكى ئۇنى ياسىغۇچى ئۆز ياسىغىنىغا تايىنىدۇ، دېمەك، زۇۋانسىز «يوق بولغان نەرسىلەر»نى ياسايدۇ؟ **19** ياغاچقا «ئويغان!» دېگەن ئادەمگە، زۇۋانسىز تاشقا «ئۆرە!» دېگەنگە ۋاي! ئۇ ۋەز ئېيتامدۇ؟ مانا، ئۇ ئالتۇن-كۈمۈش بىلەن ھەللەندى، ئۇنىڭ ئىچىدە ھېچ نەپەس يوقتۇر. **20** بىراق پەرۋەردىگار ئۆز مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدىدۇر! يۈتكۈل يەر يۈزى ئۇنىڭ ئالدىدا سۈكۈت قىلسۇن!

3 هاباككۇك پەيغەمبەرنىڭ دۇئاسى، «شىگگائون» ئاھاڭىدا: ـ **2** «پەرۋەردىگار، مەن خەۋىرىڭنى ئاڭلىدىم، ئەمىنىپ قورقتۇم. ئى پەرۋەردىگار، يىللار ئارىسىدا ئىشىڭنى قايتىدىن جانلاندۇرغىلىسەن، يىللار ئارىسىدا ئىشىڭنى تونۇتقايسەن؛ دەرغەزەپتە بولغىنىڭدا رەھىمدىللىقنى ئېسىڭگە كەلتۈرگەيسەن! **3** تەڭرى تېمادىن، پاك-مۇقەددەس بولغۇچى پاران تېغىدىن كەلدى، سېلاھ! ئۇنىڭ شان-شەرىپى ئاسمانلارنى قاپلىدى، يەر يۈزىنى ئۇنىڭ مەدھىيىلىرى بىلەن تولدى؛ **4** ئۇنىڭ يارقىراقلىقى تاڭ نۇرىدەك بولدى، قولىدىن چاقاق چاقىنلىرىدەك ئىككى نۇر چىقتى؛ شۇ يەردە ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتى يوشۇرۇنۇپ تۇرىدۇ. **5** ئۇنىڭ ئالدىدىن ۋابا، پۈتۈنلىدىن چوغدەك يالقۇن چىقماقتا ئىدى؛ **6** ئۇ تۇرۇپ يەر يۈزىنى مولچەرلىدى، ئۇ قارىۋىدى، ئەللەرنى دە ككە-دۇككىگە سالدى، «مەڭگۈ تاغلار» پارە-پارە قىلىندى، «ئەبەدىي دۆڭ-ئېگىزلىكلەر» ئېگىلدۈرۈلدى، ئۇنىڭ يوللىرى بولسا ئەبەدىيدۇر. **7** مەن كۇشان قەبىلىسىنىڭ چېدىرلىرىنىڭ پارا كەندىچىلىكتە بولغانلىقىنى، مىدىيان زېمىندىكى پەردىلەرنى تىترەك ياسقانلىقىنى كۆردۈم. **8** پەرۋەردىگار دەريالارغا ئاچچىقلاندىمىكەن؟ سېنىڭ غەزىپىڭ دەريالارغا قارىتىلدىمىكەن؟ قەھرىڭ دېڭىزغا قارىتىلدىمىكەن؟ ئاتلىرىڭغا، نىجات-قۇتقۇزۇشنى ئېپكىلىدىغان جەڭ ھارۋىلىرىڭغا مىنىپ كەلگەنۋىدىسەن! **9** سېنىڭ ئوقىيايىڭ ئايان قىلىندى، سۈزۈڭۈ ۋىچە، [ئىسرائىل] قەبىلىلىرىگە ئىچكەن قەسەملىرىڭ ئۆچۈن ئايان قىلىندى! سېلاھ! سەن يەر يۈزىنى دەريا-كەلكۈنلەر بىلەن ئايرىۋەتتىڭ. **10** تاغلار سېنى كۆرۈپ، ئازابلىنىپ تولغىنىپ كەتتى؛ دولقۇنلاپ ئاققان سۇلار كەلكۈندەك ئۆتۈپ كەتتى؛ چوڭقۇر دېڭىز ئاۋازىنى ۋىۋۈپتىپ، قوللىرىنى يۇقىرىغا تورلەرتتى. **11** ئېتىلغان ئوقلىرىڭنىڭ پارقىراق نۇرىنى كۆرۈپ، پالىدىغان نەيزە-كۆنۈك يورۇقلۇقىنى كۆرۈپ، قۇياش ھەم ئاي ئۆز ئۇرالغىسىدا جىم تۇردى. **12** سەن ئاچچىقىڭدا يەر يۈزىدىن ئۆتۈپ يۈرۈش قىلدىڭ، ئەللەرنى غەزىپىڭدە زىرائەتنى سوققاندەك سوققىنىڭ؛ **13** ئۆز خەلقىڭنىڭ نىجات-قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن، سەن ئۆز مەسىھىڭ بىلەن بىللە نىجات-قۇتقۇزۇش ئۈچۈن چىقتىڭ؛ ئۇلنى ۋىنىغىچە ئىچىپ تاشلاپ، رەزىلنىڭ جەمەتىنىڭ بېشىنى ئۇرۇپ-يانچىپ، ئۇنىڭدىن ئىلىرۇەتتىڭ، سېلاھ! **14** سەن ئۇنىڭ نەيزىلىرى بىلەن سەردارلىرىنىڭ بېشىغا سانچىدىڭ؛ ئۇلار دەھشەتلىك قارا قۇيۇندەك مېنى تارقىتىۋېتىشكە چىقتى، ئۇلارنىڭ خۇشالىقى ئاجىز مۇمىنلەرنى يوشۇرۇۋۇن جايدا يالماپ يۇتۇشتىن ئىبارەتتۇر! **15** سەن ئاتلىرىڭ بىلەن دېڭىزدىن، يەنى دۆۋە-دۆۋە قىلىنغان ئۇلۇغ سۇلاردىن ئۆتۈپ ماڭدىڭ! **16** مەن بۇلارنى ئاڭلىدىم، ئىچى-باغرىمنى تىترەك باستى؛ ئاۋازىنى ئاڭلاپ كالپۇكلىرىم

در-در قىلدى، ئۆستىخانلىرىم چىرىپ كەتكەندەك بولدى، پۇتلىرىمنى تىترەك باستى؛ چۈنكى مەن كۆلپەتلىك كۆننده، يەنى ئۆز خەلقىمگە تاجاۋۇز قىلغۇچى بىسىپ كىرگەن كۆنندىمۇ، سەۋر-خاتىرجەملىكتە تۇرۇشۇم كېرەك. **17** چۈنكى ئەنجۇر دەرىخى چىچەك كىلمىسىمۇ، ئۆزۈم تاللىرىدا مېۋە بولمىسىمۇ، زەيتۇن دەرىخىگە قىلغان ئەجىر يوققا چىققان بولسىمۇ، ئېتىزلار ھېچ ھوسۇل بەرمىگەن بولسىمۇ، قوتاندىن قوي پادىسى ئۆزۈلگەن بولسىمۇ، ئېغىلدا كالا پادىسى يوق بولسىمۇ، **18** مەن ھامان پەرۋەردىگاردىن شادلىنىمەن، ماڭا نىجاتىمنى بەرگۈچى خۇدايىمدىن شادلىققا چۆمۈلىمەن، **19** پەرۋەردىگار، رەب، مېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىمدۇر؛ ئۇ مېنىڭ پۇتلىرىمنى كېيىكنىڭكىدەك قىلىدۇ، مېنى يۇقىرى جايلىرىمدا ماڭغۇزىدۇ! (بۇ كۈي نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن).

زەفانىيا

1 ئامونىنڭ ئوغلى يوسىيا يەھۇداغا پادشاھ بولغان ۋاقىتلاردا، ھەزەكىيانىڭ چەۋرىسى، ئاماريانىڭ ئەۋرىسى، گەدالىيانىڭ نەۋرىسى، كۇشىنىڭ ئوغلى زەفانىياغا يەتكەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى: ـ **2** مەن يەر يۈزىدىن ھەممىنى قۇرۇتۇۋېتىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **3** ـ ئىنسان ھەم ھايۋانىنى قۇرۇتۇۋېتىمەن، ئاسماندىكى تۇچار-قاناتلار ھەم دېڭىزدىكى بېلىقلارنى، بارلىق پۇتلىكاشا گۈللارنى رەزىل ئادەملەر بىلەن تەڭ قۇرۇتۇۋېتىمەن، ئىنسانىيەتنى يەر يۈزىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **4** ـ شۇنىڭ بىلەن مەن يەھۇدا ئۈستىگە، بارلىق يېرۇسالېمدىكىلەر ئۈستىگە قولۇمنى سوزىمەن؛ مۇشۇ يەردە «بائال»نىڭ قالدۇقىنى، «قېمار»لارنىڭ نامىنى كاھىنلار بىلەن بىللە ئۈزۈپ تاشلايمەن؛ **5** شۇنداقلا ئۆگزىدە تۇرۇپ ئاسماندىكى جىسىملارغا باش ئۇرىدىغانلارنى، پەرۋەردىگارغا باش ئۇرۇپ، شۇنداقلا ئۇنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلىپ تۇرۇپ، «مالكام»نىڭ نامى بىلەنمۇ قەسەم قىلىدىغانلارنى، **6** پەرۋەردىگاردىن تە ئگەنلەرنى، پەرۋەردىگارنى ئىزدىمەيدىغان يا كى ئۇنىڭدىن يول سوريمىغانلارنىمۇ ئۈزۈپ تاشلايمەن. **7** رەب پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرى ئالدىدا سۈكۈت قىلىڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى يېقىندۇر؛ چۈنكى پەرۋەردىگار قۇربانلىقنى تەييارلىدى، ئۇ مېھمانلارنى «تاھارەت قىلدۇرۇپ» ھالال قىلدى؛ **8** پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانلىقىنىڭ كۈنىدە شۇنداق بولىدۇ كى، مەن ئەمىرلەرنى، پادىشاھلارنىڭ ئوغۇللىرىنى ۋە يات ئەللەرنىڭ كېيىملىرىنى كىيىۋالغانلارنىڭ ھەممىسىنى جازالايمەن؛ **9** شۇ كۈنى مەن بوسۇغىدىن دەسسەمەي ئاتلايدىغانلارنى، يەنى زۇلۇم-زوراۋانلىق ھەم ئالدامچىلىققا تايىنىپ، خوجايىنلىرىنىڭ ۋەيلىرىنى تولدۇردىغانلارنى جازالايمەن. **10** شۇ كۈندە، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، «بېلىق دەرۋازىسى»دىن «ۋايداد»، «ئىككىنچى مەھەللە»دىن ھۆركىرەشلەر، دۆڭ-ئېگىزلىكلەردىن غايەت زور «گۈم-گۈم» قىلىپ ۋەيران قىلىنغان ئاۋازلار ئاڭلىنىدۇ. **11** «ھۆركىرەكلەر، ئى «ئۆيمانلىق مەھەللىسى»دىكىلەر؛ چۈنكى «سودىگەر خەلق»نىڭ ھەممىسى قىلچالاندى، كۈمۈش بىلەن چىكىڭغانلار قىرىلدى!» **12** ـ ۋە شۇ چاغدا شۇنداق بولىدۇ كى، مەن يېرۇسالېمنى چىراغلار بىلەن ئاختۇرىمەن؛ ئارزا كۆمرى ئۈستىدە تىنغان شارابتەك تۇرغان ئەندىشىسىز ئادەملەرنى، يەنى كۆڭلىدە: «پەرۋەردىگار ھېچ ياخشىلىقنى قىلمايدۇ، يامانلىقنىمۇ قىلمايدۇ» دېگەنلەرنى جازالايمەن. **13** ئەمدى بايلىقلىرى ئوڭلىنىپ، ۋەيلىرى بەربات بولىدۇ؛ ئۆلار ۋەيلەرنى سالغىنى بىلەن، ئۆلاردا تۇرمايدۇ؛ ئۈزۈمزارلارنى بەرپا قىلغىنى بىلەن، ئۆلارنىڭ شارابىنى ئىچمەيدۇ. **14** پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلۇغ كۈنى يېقىندۇر؛ بەرھەق يېقىندۇر، ئىنتايىن تېز يېتىپ كېلىدۇ؛ ئاڭلا، پەرۋەردىگارنىڭ كۈنىنىڭ سادالىسى! يېتىپ كەلگەندە پاۋاغىمۇ ئەلەملىك ۋارقىرايدۇ. **15** شۇ كۈنى قەھىر ئېلىپ كېلىدىغان بىر كۈن، كۈلپەتلىك ھەم دەرد-ئەلەملىك بىر كۈن، ۋەيرانچىلىق ھەم بەربادلىق چۈشىدىغان بىر كۈن، زۇلمەتلىك ھەم سۈرلۈك بىر كۈن، بۇلۇتلار ھەم قاپ-قاراڭغۇلۇق بىلەن قاپلانغان بىر كۈن، **16** ئىستىھكاملاشقان شەھەرلە رگە، سېپىلىنىڭ ئېگىز پوتەيلىرىگە ھۇجۇم قىلىدىغان، كاناي چېلىندىغان، ئاڭاھ سىگنالى كۆتۈرۈلىدىغان بىر كۈن بولىدۇ. **17** مەن ئادەملەر ئۈستىگە كۇلپەتلەرنى چۈشۈرىمەن، ـ ئۆلار قارىغۇلاردەك يۈرىدۇ؛ چۈنكى ئۆلار پەرۋەردىگارغا قارشى گۇناھ قىلدى؛ ئۆلارنىڭ قانلىرى توپا-چاڭدەك، ئۆلارنىڭ ئۆچەي-قېرىنلىرى پوقتەك تۆكۈلىدۇ؛ **18** پەرۋەردىگارنىڭ قەھرى چۈشكەن كۈندە ئالتۇن-كۈمۈشلىرى ئۆلارنى قۇتقۇزالمايدۇ؛ بەلكى پۈتكۈل جاھان ئۇنىڭ غەزەپ ئوتى تەرىپىدىن يەۋېتىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ بارلىق يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ئۈستىگە مۇتلەق بىر ھالاكەت دەھشەتلىك بىر ھالاكەت چۈشۈرىدۇ.

2 يىغىلىڭلار، تۆزۈگلارنى يىغىڭلار، ئى نومۇسسىز «يات ئەل»، **2** يارلىق چىققۇچە، كۈن تۇپاندەك تېز ئۆتۈپ كەتكۈچە، پەرۋەردىگارنىڭ ئاچىقى غەزىپى ئۈستۈڭگە رگە چۈشكۈچە، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى ئېلىپ كېلىدىغان كۈن ئۈستۈڭگە رگە چۈشكۈچە، **3** پەرۋەردىگارنى ئىزدە ڭلار، ئى ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىنى ئادا قىلغان زېمىندىكى كەمتەرلەر؛ ھەققانىيلىقنى ئىزدە ڭلار، كەمتەرلىكنى ئىزدە ڭلار، ئېھتىمال سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى بولغان كۈندە پاناھ تاپقان بولىسىلەر. **4** چۈنكى گازا تاشلانغان بولىدۇ، ئاشكېلون ۋەيرانە بولىدۇ؛ ئۆلار ئاشدودتىكىلەرنى چۈش بولمايلا ھەيدەۋېتىدۇ؛ ئەكرون يۇلۇپ تاشلىنىدۇ. **5** دېڭىز بويىدىكىلەر، يەنى قېرەت ئېلىدىكىلە رگە ۋاي! پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ساڭا قارشىدۇر، ئى قاناۋان، فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنى! ئاھالىڭ قالمىغۇچە مەن سېنى ھالاك قىلىمەن. **6** دېڭىز بويى پادىچىلار تۇچۇن چىمەنزار، قوي پادىلىرى تۇچۇن قوتانلار بولىدۇ؛ **7** دېڭىز بويى يەھۇدا جەمەتىنىڭ قالدىسى ئىگىدارچىلىقىدا بولىدۇ؛ ئاشۇ يەردە ئۆلار ئۇزۇقلىنىدۇ؛ ئاشكېلوننىڭ ۋەيلىرىدە ئۆلار كەچ كىرگەندە ياتىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇداسى ئۆلارنىڭ ينىغا بېرىپ ئۆلاردىن خەۋەر ئېلىپ، ئۆلارنى ئاسارەتتىن ئازادلىققا ئېرىشتۈرىدۇ. **8** مەن موئابنىڭ دەشنىمىنى، ئامۇنىيلارنىڭ ھاقارەتلىرىنى ئاڭلىدىم؛ ئۆلار شۇنداق قىلىپ مېنىڭ خەلقىمنى مازاق قىلىپ، ئۆلارنىڭ چېگرالىرىنى پايمال قىلىپ ماختىنىپ كەتتى. **9** شۇڭا مەن ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، مۇئاب جەزمەن خۇددى سودومدەك، ئامۇنىيلار خۇددى گومورادەك بولىدۇ ـ يەنى چاقماقلار ۋە شورلۇقلار قاپلانغان جاي، دائىم بىر چۆل-جەزىرە بولىدۇ؛ ھەم خەلقىمنىڭ قالدىسى ئۆلاردىن ئولجا ئالىدۇ، قوۋمىمنىڭ قالغانلىرى ئۆلارغا ئىگە بولىدۇ. **10** ئۆلارنىڭ تەكەبىۋارلىقىدىن بۇ ئىش بېشىغا كېلىدۇ؛ چۈنكى ئۆلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ خەلقىنى مازاق قىلىپ ماختىنىپ كەتتى. **11** پەرۋەردىگار ئۆلارغا دەھشەتلىك بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇ يەر يۈزىدىكى ئۈتىلارنىڭ ھەممىسىنى قۇرۇتۇۋېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن تەللەر، بارلىق چەت ئاراللىدىكىلەر ھەربىرى ئۆز جايىدا ئۆنىگىڭا ئىبادەت قىلىدۇ. **12** ئى ئېفىئوپىيەلەر، سىلەرمۇ مېنىڭ قىلىچىم بىلەن ئۆلتۈرۈلىسىلەر. **13** ئۇ قولىنى سوزۇپ شىمالغا تەگكۈزۈپ، ئاسۇرىيەنى ھالاك قىلىدۇ، ننەۋە شەھىرىنى ۋەيرانە، چۆل-باياۋاندەك قەھەتچىلىك جاي قىلىدۇ. **14** ئۆنىڭ ئوتتۇرىسىدا چارۋا پادىلىرى، شۇنداقلا ھايۋانلارنىڭ ھەرخىللىرى ياتىدۇ؛ چۆل ھۇۋقۇشى، چىرقىرىغۇچى ھۇۋقۇشلار ئۆنىڭ تۈژۈرۈك باشلىرىدا قونىدۇ؛ دېرىزىلىردىن سايراشلار ئاڭلىنىدۇ؛ بوسۇغىلىردا ۋەيرانلىق تۇرىدۇ؛ چۈنكى ئۇ بۇنىڭ كېدىر ياغاچ نەقشلىرىنى ئوچۇقچىلىقتا قالدۇرىدۇ؛ **15** مانا بۇ ئەندىشسىز ياشاپ كەلگۈچى شاد-خۇرام شەھەر، كۆڭلىدە: «مەنلا بارىدۇرمەن، مەندىن باشقا بىرى يوقتۇر» دېگەن شەھەر ـ ئۇ شۇنچىلىك بىر ۋەيرانە، ھايۋانلارنىڭ بىر قونالغۇسى بولۇپ قالدىغۇ! ئۇنىڭدىن ئۆتكۈچى ئۆتۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۇشقىرىتىدۇ، قولىنى سىلكىيدۇ.

3 ئاسىيلىق قىلغۇچى، بۇلغانغان، جەبىر-زۇلۇم يۈگىتكۈزگۈچى شەھەر رگە ۋاي! **2** ئۇ ئاۋازنى ئاڭلىمىدى، تەربىيىنى قوبۇل قىلمىدى؛ پەرۋەردىگارغا تايانمىدى، خۇداسىغا يېقىنلاشمىدى. **3** ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولغان ئەمىرلىرىنىڭ ھەممىسى ھۆركىرەيدىغان شىرلار، ئۇنىڭ سوراقچىلىرى بولسا كەچلىكى ئوۋلايدىغان، ئەتىگىنى غاجىلىغۇدەك ھېچنەرسە قالدۇرمايدىغان بۆرىلەردۇر؛ **4** ئۇنىڭ پەيغەمبەرلىرى ۋەرىنسىز، ئاسىي كىشىلەر؛ ئۇنىڭ كاھىنلىرى مۇقەددەس ئىبادەتخانىنى بۇلغايدىغانلار، تەۋرات-قانۇنغا بۇزغۇنچىلىق قىلىدىغانلار. **5** ھەققانىي پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىدۇر؛ ئۇ ھېچ ھەققانىيەتسىزلىك قىلمايدۇ؛ ھەر ئەتىگەندە ئادىل ھۆكۈمنى ئايان قىلىدۇ؛ ھۆكۈمىدە كەمچىلىك يوقتۇر؛ بىراق نامەرد ئادەم ھېچ نومۇسنى بىلمەيدۇ. **6** ـ مەن ئەللەرنى ئۈزۈپ تاشلىۋەتكەنمەن، ئۇلارنىڭ ئىستىھكام پوتەيلىرى ۋەيرانىدۇر؛ كوچىلىرىنى ھېچىر ئادەم ئۆتمىگۈدەك قىلىپ خارابە قىلغانمەن؛ شەھەرلىرى ئادەمزاتسىز، ھېچ ئۆرىغۇچىسى يوق قىلىنىپ ھالاك بولغان. **7** مەن: «پەقەت مەندىن قورقۇڭلار، تەربىيىنى قوبۇل قىلىڭلار» ـ دېدىم. شۇنداق بولغاندا ئۇنىڭغا ھەممە بېكىتكەنلىرىم چۈشۈرۈلەي، ماكانى ھېچ خانىۋەيران بولماس. بىراق ئۇلار بالدۇرلا ئورندىن تۇرۇپ، ھەممە ئىشلىرىنى ھارام قىلۇۋىتتى. **8** شۇڭا مېنى كۈتۈڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، مەن گۇۋاھلىق بېرىشكە تارتىلىدىغان قىزغالغان كۈنگىچە ـ چۈنكى مېنىڭ قارارىم ـ ئەللەرنى يىغىش، پادىشاھلىقلارنى جەم قىلىشتىن ئىبارەتكى، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قەھرىمنى، ھەممە دەھشەتلىك ئاچىقىمنى بېشىغا تۆكۈش ئۈچۈندۇر. چۈنكى يەر يۈزىنىڭ ھەممىسى ئاچىق غەزىپىمنىڭ ئوتى بىلەن كويدۇرۇۋېتىلىدۇ. **9** چۈنكى شۇ تاپتا بارلىق ئەللەرنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ندا قىلىپ چاقىرىشى ئۈچۈن، ئۇنىڭ خىزمىتىدە بىر جان بىر تەن بولۇشى ئۈچۈن، مەن ئۇلارنىڭ تىلىنى ساپ بىر تىلغا ئايلاندۇرىمەن، **10** چۈنكى ئېفىئوپىيە دەريالىرىنىڭ نېرىسىدىن مېنىڭ دۇئا-تىلاۋەتچىلىرىم، يەنى مەن تارقاتقانلارنىڭ قىزى، ماڭا سۈنۈلغان ھەدىيەنى ئېيىكلىدۇ. **11** شۇ كۈنى سەن ماڭا ئاسىيلىق قىلغان بارلىق قىلمىشلىرىڭ ئۈچەيلدىن ئىزا تارتىپ قالمايسەن، چۈنكى شۇ تاپتا مەن تەكەبىۋارلۇق ۋۇجۇدىن خۇشاللىنىپ كەتكەنلەرنى ئاراڭدىن ئېلىپ تاشلايمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن مۇقەددەس تېغىم ئۈچەيلدىن ھالىڭنى ئىككىنچى چوڭ قىلمايسەن، **12** ۋە مەن ئاراڭدا كەمتەر ھەم مىسكىن بىر خەلقنى قالدۇرىمەن، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا تايىنىدۇ. **13** ئىسرائىلنىڭ قالدىسى نە قەبىھلىك قىلمايدۇ، نە يالغان سۆزلىمەيدۇ، نە ئۇلارنىڭ ئاغزىدىن ئالدامچى تىل تېپىلمايدۇ؛ ئۇلار بەلكى ئوزۇقلىنىپ، ياتىدۇ، ھېچكىم ئۇلارنى قورقۇتمايدۇ. **14** يايراپ-ياشنا، ئى زىئون قىزى! تەنتەنە قىلىپ ۋارقىرا، ئى ئىسرائىل! پۈتۈن قەلبىڭ بىلەن خۇشال بولۇپ شادلان، ئى يېرۇسالېمنىڭ قىزى! **15** پەرۋەردىگار سېنى جازالايدىغان ھۆكۈملەرنى ئېلىپ

تاشلىدى، دۈشمىنىڭنى قايتۇرۇۋەتتى؛ ئىسرائىلنىڭ پادشاھى پەرۋەردىگار ئارا كۈىدۈر، يامانلىقنى
ئىككىنچى كۆرمەيسەن. **16** شۇ كۈنى يېرۇسالېمغا ئېيتىلىدۇكى، «قورقما، ئى زىئون! قوللىرىڭ
بوشاپ، ساڭگىلاپ كەتمىسۇن! **17** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئارا كۈدا، قۇتقۇزىدىغان قۇدرەت
ئىگىسىدۇر! ئۇ شادلىق بىلەن ئۈستۈڭدە شادلىنىدۇ؛ ئۆز مېھىر-مۇھەببىتىدە ئارام ئالىدۇ؛ ئۈستۈڭدە
ناخشىلار ئېيتىپ يايراپ-ياشنايدۇ. **18** جەمئىيەت سورۇنلىرىدىكى نومۇسسىز ئىبادەت قۇربەلىدىن
ئارا كۈلاردىن ئازابلانغانلارنى يىغمەن؛ بۇلارنىڭ شەرمەندىلىكىنى ئۇلارغا ئېغىر كېلەتتى. **19**
مانا، مەن شۇ تاپتا سېنى خارلىغانلارنىڭ ھەممىسىنى بىر تەرەپ قىلىمەن، ئاقساق بولغان قىزنى
قۇتقۇزىمەن تالاغا ھەيدۋېتىلگەن قىزنى يىغمەن؛ دەل ئۇلار خورلانغان بارلىق زېمىنلاردا ئۇلارنى
[ئۆزۈمگە] مەدھىيە كەلتۈرگۈچى، شۆھرەت بولغۇچى قىلىپ تىكلەيمەن. **20** مەن شۇ تاپتا، يەنى
سىلەرنى يىغقان ۋاقىتتا، سىلەرنى [ئۆيگە] ئېپكېلىمەن؛ چۈنكى مەن كۆز ئالدىڭلاردا سىلەرنى
ئاسارەتتىن ئازادلىققا چىقارغىنىمدا، سىلەرنى يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر ئارىسىدا شۆھرەتلىك،
[ئۆزەمگە] مەدھىيە كەلتۈرگۈچى قىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

ھاگاي

1 دارئۇس پادشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى، ئالتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ ۋالىيسى زەرۇبىبابەلگە ھەم يەھوزاداكنىڭ ئوغلى، باش كاھىن يەشۇئاغا كەلدى: ـ **2** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ خەلق: «ۋاقتى كەلمىدى، پەرۋەردىگارنىڭ ۆيىنى قۇرۇش ۋاقتى تېخى كەلمىدى» ـ دەيدۇ. **3** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **4** بۇ ئۆي تېخىچىلا خارابە تۇرسا، بۇ سەلەر تاختايدىن بېزەلگەن ۆيلىرىڭلاردا ياشايدىغان ۋاقتىمۇ؟ **5** مانا، پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ قىلۋاتقىنىڭلار ئۈستىدە كۆڭۈل قويۇپ ۆيلىنىڭلار! **6** تېرىغىنىڭلار كۆپ، يېغۇالدىغىنىڭلار ئاز؛ يەيسىلەر، بىراق تويمايسىلەر؛ ئىچىسىلەر، بىراق قانمايسىلەر، كىيىسىلەر، بىراق ھېچقانداق ئىلىمايسىلەر؛ ئىش ھەققى تالغوچى بولسا، خۇددى ئىش ھەققىنى تۇشۇك ھەمياناغا سالغانلا ئوخشاشتۇر. **7** ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قىلۋاتقىنىڭلار ئۈستىدە كۆڭۈل قويۇپ ۆيلىنىڭلار! **8** تاغقا چىقىپ، ياغاچنى ئېلىپ كېلىڭلار، ۆيىنى قۇرۇڭلار، شۇنداق قىلسا گالار مەن ئۇنىڭدىن خۇرسەن بولىمەن، شان-شەرەپكە ئېرىشىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **9** ـ سىلەر كۆپنى كۈتىۋاتىڭلار، مانا، ئېرىشكىنىڭلار ئاز بولدى؛ ئۇنى ۆيگە ئېپكەلگىنىڭلاردا، مەن ئۇنى پۈۋلاپ يوقاتىم، بۇ نېمە ئۈچۈن؟ ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار ـ ـ چۈنكى مېنىڭ ۆيۈمنىڭ خارابە بولغىنىغا قارىماي، ئۆز ۆيۈڭلارنى [سېلىشتۇرما] يۈگۈرۈشۈپ يۈرۈۋاتىسىلەر. **10** شۇڭا ئۆستۈڭلاردا ئاسمانلار شەبنەمنى بەرمەيدۇ، زېمىنمۇ ھوسۇلىنى بەرمەيدۇ؛ **11** مەن زېمىنغا، تاغقا، زىرائەتلە رگە، يېڭى شارابلارغا، زېيتۇن مېيىغا، ۋېراقىنىڭ ئۈندۈرمىلىرگە، ئىنسانلارغا، مال-ۋارانلارغا ۋە قولالردىكى بارلىق ئەجىرلە رگە قۇرغاقچىلىقنى چاقىردىم. **12** شۇنىڭ بىلەن شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى زەرۇبىبابەل ھەم يەھوزاداكنىڭ ئوغلى باش كاھىن يەشۇئا ۋە خەلقنىڭ قالدىسىنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئاۋازىغا، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ھاگاي پەيغەمبەرنى ئەۋەتىشى بىلەن، ئۇنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالدى؛ خەلق پەرۋەردىگار ئالدىدا قورقتى. **13** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەلچىسى ھاگاي پەرۋەردىگارنىڭ خەۋرىنى خەلققە يەتكۈزۈپ: ـ «مەن سىلەر بىلەن بىللىدۇرمەن» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ دېدى. **14** ۋە پەرۋەردىگار شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ ۋالىيسى زەرۇبىبابەلنىڭ روھىنى، شۇنداقلا يەھوزاداكنىڭ ئوغلى، باش كاھىن يەشۇئانىڭ روھىنى ھەم خەلق قالدىسىنىڭ ھەربىرىنىڭ روھىنى قوزغىدى؛ ئۇلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئۆيىگە كېلىپ ئىشلىدى. **15** بۇ دارئۇس پادشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى، ئالتىنچى ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى ئىدى.

2 يەتتىنچى ئاينىڭ يىگىرمە بىرىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: **2** ـ «شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ ۋالىيسى زەرۇبىبابەلگە، يەھوزاداكنىڭ ئوغلى، باش كاھىن يەشۇئاغا ھەمدە خەلقنىڭ قالدىسىغا سۆز قىلىپ تۇلاردىن: ـ **3** «ئارا گالاردىن ئەينى چاغدىكى شان-شەرەپتە بولغان بۇ ۆيىنى كۆرگەنلەردىن كىم بار؟ سىلەر ھازىر تۇنىڭغا قانداق قارايسىلەر؟ نەزىرىڭلاردا تۇ ھېچنىمىگە ئەرزىمەيدۇ، شۇنداقمۇ؟» ـ دەپ سوريغن. **4** ـ بىراق ھازىر، ئى زەرۇبىبابەل، جاسارەتلىك بول، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ يەھوزاداكنىڭ ئوغلى، باش كاھىن يەشۇئا، جاسارەتلىك بول؛ زېمىندىكى بارلىق خەلق، جاسارەتلىك بولۇپ ئىشلە گلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. ـ چۈنكى مەن سىلەر بىلەن بىللىدۇرمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار. **5** ـ مىسىردىن چىققان ۋاقتىڭلاردا سىلە رگە ئەھدە قىلغان سۆزۈم ۋە مېنىڭ روھىم ئارا گالاردا تۇرۇپ كەلدى؛ ھە رگىز قورقما گلار. **6** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ يەنە پەقەت ئازغىنا ۋاقىتتىن كېيىن مەن ئاسمانلار، يەر يۈزى، دېڭىز ھەم قۇرۇقلۇقنى تەۋرىتىمەن؛ **7** مەن بارلىق ئەللەرنى تەۋرىتىمەن، نەتىجىدە ئەللەرنىڭ سەرخىل ئەتۋار نەرسىلىرى ئېلىپ كېلىنىدۇ. مەن مۇشۇ ۆيىنى شان-شەرەپكە تولدۇرىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار. **8** ـ كۈمۈش مېنىكىي، ئالتۇن مېنىكىي، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار. **9** ـ بۇ ۆيىنىڭ كېيىنكى شان-شەرىي ئەسلىدىكىدىن زور بولىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار، ـ ۋە مەن مۇشۇ يەردە ئارامىلىك-خاتىرجەملىكنى ئاتا قىلىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار». **10** دارئۇس پادشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى، توققۇزنچى ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **11** «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ كاھىنلارغا سۆز قىلىپ تۇلاردىن تەۋرات-قانۇنى توغرۇلۇق: ـ **12** «بىرسى تونىنىڭ ئېتىكىدە «[خۇداغا] ئاتالغان گۆش»نى كۆتۈرۈپ كېتىۋاتقىنىدا، تۇنۇڭ ئېتىكى نانغا، تۇماچقا، شارابقا، زەيتۇن مايغا يا كى ھەرقانداق ئاش-ئوزۇققا مۇنداقلا تېگىپ كەتسە، تۇنداقتا تۇ نەرسىلەر «[خۇداغا] ئاتالغان» بولامدۇ؟» ـ دەپ سوريغن». كاھىنلار جاۋابەن: «ياق» ـ دېدى. **13** ۋە ھاگاي: «بىرسى جەسەتكە تېگىپ «ناپاك» بولغان بولسا، تۇ بۇ ئاش-ئوزۇقنىڭ قايسىبىرىگە تەگسە، تۇنداقتا ئاش-ئوزۇق ناپاك بولامدۇ؟» ـ دەپ سوريدى. كاھىنلار جاۋابەن: «تۇ ناپاك بولىدۇ» ـ دېدى. **14** ئاندىن ھاگاي جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ«پەرۋەردىگار: «ئەمدى بۇ خەلق، بۇ «يات ئەل» مېنىڭ ئالدىمدىمۇ شۇنداقتۇر، تۇلارنىڭ قولىدىكى ئىشلىگەنلىرىنىڭ ھەممىسىمۇ شۇنداقتۇر، شۇنىڭدەك تۇلارنىڭ شۇ يەردە ماگا ھەربىر سۇنغانلىرىمۇ ناپاكتۇر» ـ دەيدۇ. **15** ـ ئەمدى ھازىر كۆڭۈل قويۇپ ۆيلىنىڭلار ـ بۇگۈندىن باشلاپ، مۇشۇ ۋاقىتتىن تارتىپ كۆز ئۈگلار ـ تاكى پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىدىكى تاش ئۆستىگە يەنە بىر تال تاش قويۇلغۇچە، **16** شۇنىڭدىن ئىلگىرىكى كۈنلەردە، بىرسى «يىگىرمە كۈزە»لىك بىر دۆۋە ئاشلىقنى ئالغىلى كەلگەندە، مانا پەقەت ئون كۈزىلا چىقتى؛ بىرسى شاراب كۈپىدىن ئەللىك كومزەك ئالغىلى كەلسە، مانا پەقەت يىگىرمە كومزەك چىقتى. **17** مەن قولىڭلار بىلەن ئىشلىگەن بارلىق ئىشلىرىڭلاردا سىلەرنى جۈدۈن، ھال ۋە مۇلدۇر ئاپەتلىرى بىلەن ئۇرۇپ كەلدىم؛ بىراق سىلەر يېنىمغا قايتمىدىڭلار. **18** ئەمدى ئۇنۇتمەنكى، كۆڭۈل قويۇپ ۆيلىنىڭلار ـ بۇ كۈن، يەنى توققۇزنچى ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنىدىن باشلاپ، مۇشۇ ۋاقىتتىن تارتىپ، ـ يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ قايتا قۇرۇلۇشىنى باشلىغان كۈنىدىن كېيىنكى ئىشلارغا كۆڭۈل قويۇپ ۆيلىنىڭلار؛ **19** دانلار تامبارغا يىغىلدىمۇ؟ ئۈزۈم تاللىرى، ئەنجۈر، ئانار ھەم زەيتۇن دەرەخلىرى ھېچ مېۋە بەرمىدى. بىراق مەن بۇ كۈنىدىن باشلاپ سىلەرنى بەركەتلەيمەن». **20** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى شۇ ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى ھاگايغا ئىككىنچى قېتىم كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **21** ـ يەھۇداغا ۋالىي بولغان زەرۇبىبابەلگە سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ ـ «مەن ئاسمانلارنى، زېمىننى تەۋرىتىشكە تەمشىلۇاتىمەن؛ **22** پادشاھلىقلارنىڭ تەختىنى تۆرۈۋېتىمەن، ئەللەرنىڭ پادشاھلىقلىرىنىڭ كۈچىنى يوقىتىمەن؛ جەڭ ھارۋىلىرى ھەم ئۇنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغانلارنى تۆرۈۋېتىمەن؛ ئاتلار ۋە ئاتلىق ئەسكەرلەر، تۇلارنىڭ ھەربىرى تۆز قېرىندىشىنىڭ قىلىچى بىلەن مولالاق ئاتقۇزۇلىدۇ. **23** شۇ كۈندە ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار ـ مەن سېنى، يەنى شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى زەرۇبىبابەلنى ئالىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ ئاندىن سېنى خۇددى مۆھۈرلۈك تۆز ئۆزىمدەك قىلىمەن؛ چۈنكى مەن سېنى تاللىۋالدىم، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار».

زه كەريا

1 دارئۇس پادشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى سەككىزىنچى ئايدا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىددونىڭ ئەۋرىسى، بەرەكىيانىڭ ئوغلى زەكەريا پەيغەمبەر رەگە چىلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ـ «پەرۋەردىگار تاتا-بوۋىلىرىڭلاردىن ئىنتايىن قاتتىق غەزەپلەندى. **3** شۇڭا سەن تۇلارغا: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار: ـ «مېنىڭ يېنىمغا قايتىپ كېلىڭلار، مەن سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا قايتىپ كېلىمەن» دەيدۇ»، ـ دېگىن. **4** ـ تاتا-بوۋىلىرىڭلاردەك بولماڭلار؛ چۈنكى ئىلگىركى پەيغەمبەرلەر تۇلارغا: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار: ـ رەزىل يوللىرىڭلاردىن، رەزىل قىلمىشلىرىڭلاردىن يېنىپ توۋا قىلىڭلار، دېگەن»، ـ دەپ جاكارلىغان. بىراق تۇلار ماڭا قۇلاق سالمىغان، ۋىسۇئىمغان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **5** ـ سىلەرنىڭ تاتا-بوۋىلىرىڭلار ھازىر قېنى؟ پەيغەمبەرلەر بولسا، مەڭگۈ ياشامدۇ؟ **6** لېكىن مېنىڭ پەيغەمبەرلەر رەگە ۋىرۇغلىن سۆزلىرىم ۋە ئەگىشىلىرىم، تاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ بېشىغىمۇ چۈشكەن ئەمەسمىدى؟»، شۇنىڭ بىلەن تۇلار يولدىن يېنىپ: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار يوللىرىمىز ۋە قىلمىشلىرىمىز بويىچە بىزنى قانداق قىلمەن دېسە، شۇنداق قىلدى، ـ دېگەن. **7** دارئۇس پادشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى، ئون برنچى ئاي، يەنى «شىبات ئېيى»نىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ كالامى ئىددونىڭ ئەۋرىسى، بەرەكىيانىڭ ئوغلى زەكەريا پەيغەمبەر رەگە كەلدى. تۆ مۇنداق پېشارەتنى كۆردى: ـ **8** مەن كېچىدە [ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى] كۆردۈم؛ مانا، تورۇق ئاتقا مىنگەن بىر ئادەمنى كۆردۈم، تۆ چوڭقۇر ئېيمانلىقتىكى خاداس دەرەخلىرى ئارىسىدا تۇراتتى؛ تۆنىڭ كەينىدە تورۇق، ئالا-تاغىل ۋە ئاق ئاتلار بار ئىدى. **9** مەن تۆنگۈن: «تەقسىر، بۇلار نېمە؟» ـ دەپ سوردىم. مەن بىلەن سۆزلىشۋاتقان پەرىشتە ماڭا: «مەن ساڭا بۇلارنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىمەن» ـ دېدى. **10** خاداس دەرەخلىرى ئارىسىدا تۇرغان زات جاۋابەن: «بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يەر يۈزىنى ئۆيان-ئۆيان كېزىشكە ئەۋەتكەنلىرى» ـ دېدى. **11** بۇ ئاتلار خاداس دەرەخلىرى ئارىسىدا تۇرغان پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىگە جاۋاب قىلىپ: «بىز يەر يۈزىدە ئۆيان-ئۆيان كېزىپ كەلدۇق، مانا، پۈتكۈل يەر يۈزى تېنىچ، ئارامىلىقتا تۇرۇۋاتىدۇ» ـ دېدى. **12** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى جاۋابەن: «ئى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، قاچانغىچە سەن بۇ يەتمىش يىلدىن بېرى ئاچچىقلىنىپ كېلىۋاتقان يېرۇسالىم ۋە يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىگە رەھىم قىلمايسەن؟» ـ دېدى. **13** پەرۋەردىگار مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتىگە يېقىملىق سۆزلەر، تەسەللى بە رگۈچى سۆزلەر بىلەن جاۋاب بەردى. **14** شۇنىڭ بىلەن مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتە ماڭا مۇنداق دېدى: «سەن مۇنداق جاكارلىغىن: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار: «يېرۇسالىم ۋە زىئونغا بولغان ئوتلۇق مۇھەببىتىمدىن يۈرىكىم لاۋۇلداپ كۆيىدۇ! **15** شۇنىڭ بىلەن مەن ئە ركىن-ئازادلىكتە ياشىۋاتقان ئەللە رگە قاتتىق غەزەپلىنىمەن؛ چۈنكى مەن [خەلقىمگە] سەللا غەزەپلىنىپ قويۇدىم، تۇلار ھەددىدىن ئېشىپ [خەلقىمگە] زور ئازار قىلدى»، دەيدۇ. **16** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن يېرۇسالىمغا رەھىم-شەپقەتلەر بىلەن قايتىپ كەلدىم؛ مېنىڭ ۋېزىم تۆنىڭ ئۈچىدە قۇرۇلىدۇ» ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ «ۋە يېرۇسالىم ئۈستىگە «تۈچىدىم تانىسى» يەنە تارتىلىدۇ». **17** ـ يەنە مۇنداق جاكارلىغىن: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مېنىڭ شەھەرلىرىم يەنە ئاۋاتلىشىدۇ؛ پەرۋەردىگار يەنە زىئونغا تەسەللى بېرىدۇ ۋە يېرۇسالىمنى يەنە تاللىيالدۇ». **18** ئاندىن مەن بېشىمنى كۆتۈردۈم، مانا تۆت مۇڭگۈزنى كۆردۈم. **19** مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتىدىن: «بۇلار نېمە؟» دەپ سوردىم. تۆ ماڭا: «بۇ يەھۇدا، ئىسرائىل ۋە يېرۇسالىمنى تارقىتىۋەتكەن مۇڭگۈزلەردۇر» ـ دېدى. **20** ۋە پەرۋەردىگار ماڭا تۆت ھۈنەرۋەننى كۆرسەتتى. **21** مەن: «بۇ [ھۈنەرۋەنلەر] نېمە ئىش قىلغىلى كەلدى؟» دەپ سوردىم. تۆ: «مانا بۇلار بولسا يەھۇدادىكىلەرنى ھېچكىم قەددىنى رۇسلىيالمىغۇدەك دەرىجىدە تارقىتىۋەتكەن مۇڭگۈزلەر؛ بىراق بۇ [ھۈنەرۋەنلەر مۇڭگۈزلەرنى] دەككە-دۈككىگە چۈشۈرگىلى، يەنى ئەللەرنىڭ يەھۇدانىڭ زېمىنىنى تارقىتىۋېتىش ئۈچۈن كۆتۈرگەن مۇڭگۈزلىرىنى يە رگە تاشلىۋەتكىلى كەلدى!» ـ دېدى.

2 ئاندىن مەن بېشىمنى كۆتۈرۈپ، مانا قولىدا تۈچىدىم تانىسىنى تۇتقان بىر ئادەمنى كۆردۈم **2** ۋە تۆنگۈدىن: «نە گە بارىسەن؟» دەپ سوردىم. تۆ ماڭا: «مەن يېرۇسالىمنى تۈچىگىلى، تۆنىڭ كەڭلىكى ۋە ئۇزۇنلۇقىنى [تۈچىدىپ] بىلگىلى بارىمەن» ـ دېدى. **3** مانا، مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتە چىقتى، يەنە بىر پەرىشتە تۆنۈك بىلەن كۈتۈرۈشۈشكە چىقتى **4** ۋە تۆنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ يۈگۈر، بۇ ياش يىگىتكە سۆز قىل، تۆنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ «يېرۇسالىم تۇزىدە تۇرۇۋاتقان ئادەملەرنىڭ ۋە ماللارنىڭ كۆپلۈكىدىن سېپىلسىز شەھەرلەردەك بولىدۇ. **5** ـ ۋە مەن پەرۋەردىگار تۆنىڭ ئېتراپىغا ئوت-يالقۇن سېپىلى، تۆنىڭ ئۈچىدىكى شان-شەرىپى بولىمەن. **6** ـ ھوي! ھوي! شىمالىي زېمىندىن قېچىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى مەن سىلەرنى ئاسمانىدىكى تۆت تەرەپتىن چىققان شامالدەك تارقىتىۋەتكەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار». **7** «ـ ھەي! ئى بابىل قىزى بىلەن تۇرغۇچى زىئون، قاچقىن! **8** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ تۆز شان-شەرىپىنى دەپ تۆ مېنى سىلەرنى يۇلاڭ-تالاڭ قىلغان ئەللە رگە ئەۋەتتى؛ چۈنكى كىم سىلە رگە چېقىلسا، شۇ تۆزىنىڭ كۆز قارىچوقىغا چېقىلغان بولىدۇ. **9** چۈنكى مانا، مەن تۆز قولۇمنى تۇلارنىڭ تۈستىگە سىلكىيىمەن، تۇلار تۆزلىرىگە قۇل قىلىنغۇچىلارغا ئوچىرا بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىنى بىلىسىلەر. **10** ناخشىلارنى ياڭرىتىپ شادلان، ئى زىئون قىزى، چۈنكى مانا، كېلىۋاتىمەن، تاراڭدا ماكانلىشىمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار، **11** ـ ۋە شۇ كۈنىدە كۆپ ئەللەر پەرۋەردىگارغا باغلىنىدۇ، ماڭا بىر خەلق بولىدۇ؛ تاراڭدا ماكانلىشىمەن ۋە سىلەر ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىنى بىلىسىلەر؛ **12** شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار يەھۇدانى تۆزىنىڭ «مۇقەددەس زېمىنى»دا ئىبسۇسىي بولۇشقا مىراس قىلىدۇ ۋە يەنە يېرۇسالىمنى تاللىيالدۇ. **13** بارلىق ئەت ئىگىلىرى پەرۋەردىگار ئالدىدا سۈكۈت قىلىڭ! چۈنكى تۆ تۆزىنىڭ مۇقەددەس ماكانىدىن قوزغالدى!»

3 ئاندىن تۆ ماڭا پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئالدىدا تۇرۇۋاتقان باش كاھىن يەشۇئانى، شۇنىڭدەك يەشۇئانىڭ ئوڭ تەرىپىدە تۆنىڭ بىلەن دۇشمەنلىشىشكە تۇرغان شەيتانىنى كۆرسەتتى. **2** پەرۋەردىگار شەيتانغا: «پەرۋەردىگار سېنى ئەيىبلىسۇن، ئى شەيتان! بەرھەق، يېرۇسالىمنى تاللىۋالغان پەرۋەردىگار سېنى ئەيىبلىسۇن! بۇ [كىشى] ئوتتىن تارتىۋېلىنغان بىر چۈچۈلا ئوتۇن ئەمەسمۇ؟» ـ دېدى. **3** يەشۇئا بولسا پاسكىنا كىيىملەرنى كىيگەن ھالدا پەرىشتىنىڭ ئالدىدا تۇراتتى. **4** تۆ تۆنۈك ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلارغا: «بۇ پاسكىنا كىيىمنى تۆنىڭدىن سالدۇرۇۋېتىڭلار» ـ دېدى ۋە تۆنىڭغا: «قارا، مەن قەبىھلىكىڭنى سەندىن ئېلىپ كەتتىم، ساڭا ھېيتلىق كىيىم كىيگۈزدۈم» ـ دېدى. **5** مەن: «تۇلار بېشىغا پاكىز بىر سەللىنى ئورىسۇن!» ـ دېدىم. شۇنىڭ بىلەن تۇلار پاكىز بىر سەللىنى تۆنىڭ بېشىغا ئوراپ، تۆنىڭغا كىيىم كىيدۈردى؛ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بىر ياندا تۇراتتى. **6** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى يەشۇئاغا مۇنداق جېكىلدى: ـ **7** «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئە گەر يوللىرىمدا ماڭساڭ، تاپىلىغىنىمنى چېڭ تۇتساڭ، مېنىڭ ۋېزىمنى باشقۇرسەن، ھويلىلىرىمغا قارايدىغان بولىسەن؛ ساڭا يېنىمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇش ھوقۇقىنى بېرىمەن. **8** ـ ئى باش كاھىن يەشۇئا، سەن ۋە سېنىڭ ئالدىڭدا ئولتۇرغان ھەمراھلىرىڭ ئاڭلاڭلار (چۈنكى تۇلار بېشارەتلىك ئادەملەر): ـ مانا، مەن «شاخ» دەپ ئاتالغان قۇلۇمنى مەيدانغا چىقىرىمەن. **9** مانا، مەن يەشۇئانىڭ ئالدىغا قويغان تاشقا قارا! ـ بۇ بىر تاشنىڭ ئۈستىدە يەتتە كۆز بار، مانا، مەن تۆنىڭ نەقىشلىرىنى تۆزۈم ئويمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ ۋە مەن بۇ زېمىننىڭ قەبىھلىكىنى بىر كۈن ئىچىدىلا ئېلىپ تاشلايمەن. **10** شۇ كۈنى، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ ھەربىرىڭلار تۆز يېقىنىڭلارنى تۈزۈم تېلى ۋە ئەنجۈر دەرىخى تاستىغا ئولتۇرۇشقا تەكلىپ قىلىسىلەر».

4 ئاندىن مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتە قايتىپ كېلىپ مېنى ۋېغىتىۋەتتى. مەن خۇددى ۋېقۇسىدىن ۋېغىتىۋېتىلگەن ئادەمدەك بولۇپ قالدىم؛ **2** تۆ مەندىن: «نېمىنى كۆردۈڭ؟» دەپ سوردى. مەن: «مانا، مەن پۈتۈنلەي ئالتۇندىن ياسالغان بىر چىراغدانىنى كۆردۈم؛ تۆنىڭ تۈستى تەرىپىدە بىر قاچا، يەتتە چىرىغى ۋە يەتتە چىرىغا تۇتىشىدىغان يەتتە نەيچە بار ئىكەن؛ **3** تۆنىڭ يېنىدا ئىككى زەيتۇن دەرىخى بار، بىرسى ئوڭ تەرەپتە، بىرسى سول تەرەپتە»، دېدىم. **4** ئاندىن جاۋابەن مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتىدىن: «ئى تەقسىر، بۇلار نېمە؟» ـ دەپ سوردىم. **5** مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتە ماڭا جاۋابەن: «بۇلارنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمەمسەن؟» ـ دېدى. مەن: «ياق، تەقسىر» ـ دېدىم. **6** ئاندىن تۆ ماڭا جاۋابەن مۇنداق دېدى: «مانا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ زەرۇبىبابەلگە قىلغان سۆزى: «ئىش كۈچ-قۇدرەت بىلەن ئەمەس، ئىقتىدار بىلەن ئەمەس، بەلكى مېنىڭ روھىم ئارقىلىق پۈتىدۇ! ـ دەيدۇ

ساماؤی قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. 7 ـ ئى ۋىژۈك تاغ، سەن زادى كىم؟ زەرۋىبابەل ئالدىدا سەن تۈزلە گۈمبك بولىسەن؛ ئۇ [ئىبادەتخانىنىڭ] ئەڭ ئۈستىگە جىپسما تاشنى قويىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا: «ئىلتىپاتلىق بولسۇن! ئىلتىپات ئۇنىڭغا!» دېگەن تۈۋلاشلار يا ئۆراپ ئاڭلىنىدۇ». 8 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا چىلپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 9 «زەرۋىبابەلنىڭ قولى مۇشۇ ۋېينىڭ ئۆلىنى سالدى ۋە ئۇنىڭ قوللىرى ئۆنى پۈتتۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ساماؤى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىنى بىلىسىلەر. 10 كىم ئەمدى مۇشۇ «كىچىك ئىشلار بولغان كۈن»نى كۆزگە ئىلمىسۇن؟ چۈنكى بۇلار شادلىنىدۇ ـ بەرھەق، بۇ «يەتتە» شادلىنىدۇ ـ زەرۋىبابەلنىڭ قولى تۈتقان تىك ئۆچىدىم تېشىنى كۆرگەندە شادلىنىدۇ؛ بۇ «[يەتتە]» بولسا پەرۋەردىگارنىڭ پۈتكۈل يەر يۈزىگە سەپسىلىپ قاراۋاتقان كۆزلىرىدۇر». 11 مەن جاۋابەن پەرىشتىدىن: «چىراغدانانىڭ ئوڭ ۋە سول تەرىپىدە تۇرغان ئىككى زەيتۇن دەرىخى نېمە؟» دەپ سوردىم، 12 ۋە ئىككىنچى قېتىم سوئالنى قويۇپ ئۇنىڭدىن: «ئۆلارنىڭ يىندىكى ئىككى ئالتۇن نەيچە ئارقىلىق تۆزلىكىدىن «ئالتۇن» قويۇۋاتقان شۇ ئىككى زەيتۇن شىخى نېمە؟» دەپ سوردىم. 13 ئۇ مەندىن: «بۇلارنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمەمسەن؟» دەپ سوردى. مەن: «ياق، تەقسىر» ـ دېدىم. 14 ئۇ ماڭا: «بۇلار پۈتكۈل يەر-زېمىننىڭ ئىگىسى ئالدىدا تۇرۇۋاتقان «زەيتۇن مېيىدا مەسىھ قىلىنغان» ئىككى ئوغۇل بالىدۇر» ـ دېدى.

5

ئاندىن مەن يەنە پېشىمنى كۆتۈرۈپ، مانا بىر تۇچار ئورام يازمىنى كۆردۈم. 2 ئۇ مەندىن: «نېمىنى كۆردۈڭ؟» دەپ سوردى. مەن: «بىر تۇچار ئورام يازمىنى كۆردۈم، ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە گەز، كەڭلىكى ئون گەز ئىكەن» ـ دېدىم. 3 ئۇ ماڭا: «بۇ بولسا پۈتۈن زېمىن ئۈستىگە چىقىرىلغان لەنەتتۇر؛ چۈنكى ھەربىر ئوغرىلىق قىلغۇچى بۇ تەرىپىگە يېزىلغىنى ۋىجچە ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ؛ ۋە قەسەم ئىچكۈچىلەرنىڭ ھەربىرى ئۇ تەرىپىگە يېزىلغىنى ۋىجچە ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ». 4 ـ «مەن بۇ [يازمىنى] چىقىرىمەن» ـ دېدىۋ ساماؤى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، «ۋە ئۇ ئوغرىنىڭ ۋېگىگە ھەمدە نامىم بىلەن يالغانچى قەسەم ئىچكۈچىنىڭ ۋېگىگە كىرىدۇ ۋە شۇ ۋېيدە قونۇپ ئۆنى ياغاچ-تاشلىرى بىلەن قوشۇپلا يەۋېتىدۇ». 5 ئاندىن مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتە چىقىپ ماڭا: «ئەمدى پېشىڭنى كۆتۈرگىن، نېمىنىڭ چىقىۋاتقىنىنى كۆرۈپ باق» ـ دېدى. 6 مەن: «ئۇ نېمە؟» ـ دەپ سوردىم. ئۇ ماڭا: «بۇ چىقىۋاتقان «ئەفاھ» سېۋېتىدۇر»، ۋە: «بۇ بولسا [شۇ رەزىلىرىنىڭ] پۈتۈن زېمىندىكى قىياپىتىدۇر» ـ دېدى. 7 ئەفاھ سېۋېتىنىڭ ئاغزىدىن دۈملاق بىر قوغۇشۇن كۆتۈرۈلدى، مانا، ئەفاھ سېۋېتى ئىچىدە بىر ئايال ئولتۇراتتى. 8 ئۇ: «بۇ بولسا، رەزىللىك»تۇر» ـ دەپ، ئۆنى ئەفاھ سېۋېتى ئىچىگە قايتۇرۇپ تاشلاپ، ئەفاھنىڭ ئاغزىغا ئېغىر قوغۇشۇننى تاشلاپ قويدى. 9 يېشىمنى كۆتۈرۈپ، مانا ئىككى ئايالنىڭ چىقانلىقىنى كوردۇم؛ شامال ئۆلارنىڭ قاناتلىرىنى يەلپۈتۈپ تۇراتتى (ئۆلارنىڭ ئەيلە كىنىگىدەك قاناتلىرى بار ئىدى)؛ ئۆلار ئەفاھنى ئاسمان بىلەن زېمىننىڭ ئوتتۇرىسىغا كۆتۈردى. 10 مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتىدىن: «ئۆلار ئەفاھنى نە گە كۆتۈرۈپ ماڭىدۇ؟» ـ دەپ سوردىم. 11 ئۇ ماڭا: ئۆلار ئەفاھ ئۈچۈن «شىنار زېمنى»دا بىر تۇنۇي سېلىشقا كەتتى؛ تۇنۇي بەرپا قىلىنغاندىن كېيىن، ئەفاھ سېۋېتى شۇ يەردە تۇز ئۆرالغۇسىغا قويۇلدۇ» ـ دەپ جاۋاب بەردى.

6

ئاندىن مانا، مەن يەنە پېشىمنى كۆتۈرۈپ، ئىككى تاغ ئوتتۇرىسىدىن تۆت جەڭ ھارۋىسىنىڭ چىققانلىقىنى كۆردۈم. تاغلار بولسا مىس تاغلار ئىدى. 2 بىرىنچى جەڭ ھارۋىسىدىكى قىزىل ئاتلار ئىدى، ئىككىنچى جەڭ ھارۋىسىدىكى قارا ئاتلار ئىدى؛ 3 ئۈچىنچى جەڭ ھارۋىسىدىكى ئاق ئاتلار، تۆتىنچى جەڭ ھارۋىسىدىكى كۆچلۈك چىپار ئاتلار ئىدى. 4 مەن جاۋابەن مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتىدىن: «تەقسىر، بۇلار نېمە؟» ـ دەپ سوردىم. 5 پەرىشتە ماڭا جاۋابەن: «بۇلار پۈتكۈل يەر-زېمىننىڭ ئىگىسىنىڭ ھۇزۇرىدىن چىققان ئاسمانلارنىڭ تۆت روھى. 6 قارا ئاتلار قېتىلغان ھارۋا شىمالىي زېمىنلار تەرەپكە كىرىدۇ؛ ئاقلار ئۆلارنىڭ كەيىندىن ماڭىدۇ؛ چىپارلار بولسا جەنۇبىي زېمىنلار تەرەپكە ماڭىدۇ. 7 ئاندىن مۇشۇ كۆچلۈك ئاتلار چىقىپ يەر يۈزىدە ئۇياق-ئۇياق كېزىشكە ئالدىرايدۇ» ـ دېدى. ئۇ ئۆلارغا: «مېڭىڭلار، يەر يۈزىدە ئۇياق-ئۇياق مېڭىڭلار» ـ دېدى، ئۆلار يەر يۈزىدە ئۇياق-ئۇياق ماڭدى. 8 ۋە ئۇ ماڭا ئۈنلۈك ئاۋازدا: «قارا، شىمالىي يەر-زېمىنلار تەرەپكە ماڭغانلار مېنىڭ روھىمدىكى ئاچچىقنى شىمالىي زېمىن تەرەپتە بەسىقتۇردى» ـ دېدى. 9 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا چىلپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 10 سۈرگۈن بولۇپ كەلگەنلەردىن، يەنى ھەلداي، توبىيا ۋە يەدايادىن سوۋغاتلارنى قويۇل قىلغىن؛ شۇ كۈنى ئۆلار بابىلدىن چىلپ چۈشكەن ۋېگە، يەنى زەفانىيانىڭ ئوغلى يوسىيانىڭ ۋېگە كىرگىن؛ 11 شۇنداق، كۈمۈش ۋە ئالتۇننى قويۇل قىلغىن، بۇلاردىن چەمبەرسىمان بىر تاجنى توقۇپ ۋە تاجنى يەھوزادا كىنىڭ ئوغلى باش كاھىن يەشۇئانىڭ بېشىغا كىيگۈزگىن؛ 12 ۋە يەشۇئاغا: «ساماؤى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دېيدۇ: قارا گۈلار، «شاخ» دەپ ئاتالغان ئىنسان! ئۆ ئۆز ئۆزىدىن ئورندا شاخلىنىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنى قۇرىدۇ» ـ دېگەن. 13 «بەرھەق، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنى قۇرغۇچى دەل شۇ بولىدۇ؛ ئۇ شۇ شاھانە شان-شەرەپنى زىممىسىگە ئېلىپ، ئۆز تەختىگە ئولتۇرۇپ ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ئۇ تەختىگە ئولتۇرىدىغان كاھىن بولىدۇ؛ خاتىرجەملىك-ئارامىلىقنى ئېلىپ كېلىدىغان ھەمكارلىق ئۆلار ئىككىسى ئارىسىدا بولىدۇ. 14 مۇشۇ چەمبەرسىمان تاج يەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىدا خەلەم، توبىيا، يەدايالارغا ۋە زەفانىيانىڭ ئوغلىنىڭ مېھرىبانلىقىغا بىر ئەسلەتمە ئۈچۈن قويۇلدۇ. 15 ۋە يىراقتا تۇرۇۋاتقانلار چىلپ يەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنى قۇرۇش خىزمىتىدە بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ساماؤى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىنى بىلىسىلەر؛ ئە گەر پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىنى كۆزگۈل قويۇپ ئاڭلىساڭلار بۇ ئىش ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ».

7

دارىئوس پادىشاھنىڭ تۆتىنچى يىلى توققۇزىنچى ئاي، يەنى «خىسلەۋ»نىڭ تۆتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى زە كەرىياغا كەلدى. 2 شۇ چاغدا بەيت-ئەل شەھىرىدىكىلەر شېرەزەر ۋە رە گەم-مەلە كىلەرنى پەرۋەردىگاردىن ئىلتىپات سوراشقا ئەۋەتكەنىدى. 3 بەيت-ئەلدىكىلەر: «ساماؤى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدىكى كاھىنلاردىن، شۇنىڭدەك پەيغەمبەرلەردىن: «ھەربىرىمىز كۆپ يىللاردىن بېرى قىلغىنىمىزدەك، بەشىنچىسى ئايدا ھەربىرىمىز يەنىلا تۆزىمىزنى باشقىلاردىن ئايرىپ، يىغا-زارغا ئولتۇرۇشىمىز كېرەك مۇ؟» ـ دەپ سوراڭلار» دەپ تاپىلىغانىدى. 4 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا چىلپ مۇنداق دېيىلدى: ـ «زېمىندىكى بارلىق تۇرۇۋاتقان خەلققە ھەم كاھىنلارغا سۆز قىلىپ مۇنداق سورىغىن: ـ «سىلەر مۇشۇ يەتمىش يىلدىن بېرى بەشىنچى ئاي ۋە يەتتىنچى ئايلاردا روزا تۇتۇپ يىغا-زار قىلغىنىڭلاردا، سىلەر ماڭا، ھەققەتەن ماڭا روزا تۇتىۋاتىڭلارمۇ؟ 6 يېگىنىڭلار، ئىچكىنىڭلار، بۇ پەقەت تۆز ۋۇجۇدلار ئۈچۈنلا يەپ-ئىچكىنىڭلاردىن ئىبارەت بولدى ئەمەسمۇ؟ 7 بۇلار پېرۇسالىم ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى شەھەرلىرى ئاھالىلىك بولغان، تازا ئاۋاتلاشقان چاغلاردا، جەنۇبىي يېھودا ۋە تۆۋەن تۈزلە گۈمبك ئاھالىلىك بولغان چاغلاردا، پەرۋەردىگار بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق جاكارلىغان سۆزلەر ئەمەسمۇ؟ 8 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى زە كەرىياغا چىلپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 9 «ساماؤى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دېيدۇ: ـ «ھەققىي ئادالەتنى يۈرگۈزۈڭلار، بىر-بىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەت ۋە رەھىم-شەپقەت كۆرسىتىڭلار، 10 تۇل خوتۇن ۋە يېتىم-يېسىرلارنى، يات ئادەملەر ۋە نامراتلارنى بوزەك قىلماڭلار، ھېچكىم تۆز قېرىندىشىغا كۆڭلىدە يامانلىق ئويلىمىسۇن. 11 بىراق [ئاتا-بوۋىلىرىڭلار] ئاڭلاشنى رەت قىلغان، ئۆلار جاھىللىق بىلەن يېنىنى تولغاپ، ئاڭلىماسقا قۇلاقلىرىنى ئېغىر قىلغان، 12 ئۆلار تەۋرات قانۇنىنى ۋە ساماؤى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ تۆز روھى بىلەن بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئەۋەتكەن سۆزلىرىنى ئاڭلىماسلىق ئۈچۈن كۆزگىنى ئالماستەك قاتتىق قىلغانىدى؛ شۇڭا ساماؤى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگاردىن ئىنتايىن قاتتىق غەزەپ چۈشكەن؛ 13 شۇنداق بولدىكى، مەن ئۆلارنى چاقىرغانىدا ئۆلار ئاڭلاشنى رەت قىلغانىدەك، ئۆلار چاقىرغانىدا مەنمۇ ئاڭلاشنى رەت قىلدىم» ـ دەيدۇ ساماؤى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، 14 ـ «ۋە مەن ئۆلارنى ئۆلار تونۇمايدىغان بارلىق ئەللەر ئارىسىغا قارا قويۇن بىلەن تارقىتىۋەتتىم؛ ئۆلارنىڭ كېتىشى بىلەن زېمىن ۋەيران بولغان، ئاندىن ئۇنىڭدىن ئۆتكەنلەرمۇ، قايتقانلارمۇ بولغان ئەمەس؛ چۈنكى ئۆلارنىڭ سەۋەبىدىن ئىللىق زېمىن ۋەيرانە قىلىنغان».

8

ۋە ساماؤى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا چىلپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 «ساماؤى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مېنىڭ زىئونغا باغلىغان ئوتلۇق مۇھەببىتىم قايناپ تاشتى؛ مېنىڭ ئۇنىڭغا باغلىغان ئوتلۇق مۇھەببىتىم ئۆچەيبىلدىن [ئۇنىڭ دۈشمەنلىرىگە] غەزىپىم قايناپ تاشتى. 3 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن زىئونغا قايتىپ كەلدىم، پېرۇسالېمنىڭ ئوتتۇرىسىدا ماكانلىشىمەن؛ پېرۇسالېم «ھەققەت شەھىرى» دەپ ئاتىلىدۇ، ساماؤى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ تېغى «مۇقەددەس تاغ» دەپ ئاتىلىدۇ. 4 ساماؤى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «قېرى بوۋاي-مومايلار يەنە پېرۇسالېمنىڭ كوچىلىرىدا ئولتۇرىدىغان بولىدۇ؛ كۆزلىرى تۆزۈن بولۇپ، ھەربىرى ھاسىسىنى قولىدا تۇتۇپ ئولتۇرىدۇ؛ 5 شەھەرنىڭ كوچىلىرى ۋېناۋاتقان ئوغۇل-قىز

باللار بىلەن لىق تولدۇ. 6 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «بۇ ئىش شۇ كۈنلەردە بۇ خەلقنىڭ قالدىسىنىڭ كۆزىگە ئاجايىب كارامەت كۆرۈنىدىغىنى بىلەن، ئۇ مېنىڭ كۆزۈمگە كارامەت كۆرۈنەمدۇ؟» ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. 7 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن ئۆز خەلقىمنى شەرقىي زېمىنلاردىن، غەربىي زېمىنلاردىن قۇتقۇزىمەن؛ 8 مەن ئۇلارنى ئېلىپ كېلىمەن، ئۇلار يېرۇسالېمدا ماكانلىشىدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ خەلقىم، مەن ھەققەت ۋە ھەققانىيلىقتا ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن». 9 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىنىڭ ئۆلى سېلىنغان كۈنىدە ھازىر بولغان پەيغەمبەرلەرنىڭ ئاغزىدىن مۇشۇ كۈنلەردە بايان قىلىنۇاتقان مۇنۇ سۆزلەرنى ئىشىتىۋاتىسىلەر، مۇقەددەس ئىبادەتخانىنىڭ قۇرۇلۇشىغا قاتۇلۇقلار كۆچلۈك قىلىنسۇن! 10 چۈنكى شۇ كۈنلەردىن ئىلگىرى ئىنسان ئۈچۈن ئىش ھەققى يوق، ئات-ئۇلاغ ئۈچۈنمۇ ئىش ھەققى يوق ئىدى؛ جەبىر-زۇلۇم ئۈچەيلىدىن چىققۇچى يا كىرگۈچى ئۈچۈن ئامان-ئېسەنلىك يوق ئىدى؛ چۈنكى مەن ھەربىر ئادەمنى ئۆز يېقىنىغا دۇشمەنلەشتۈردۈم؛ 11 بىراق مەن بۇ خەلقنىڭ قالدىسىغا بۇرۇنقى كۈنلەردىكىدەك بولمايمەن، دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار؛ 12 چۈنكى ئۇرۇق ھوسۇلۇق بولىدۇ، ئۈزۈم تېلى مېۋىلەيدۇ، ئۆپراق ئۇندۇرمىلىرى بېرىدۇ، ئاسمانلار شەبنەملىرىنى بېرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن مەن بۇ خەلقنىڭ قالدىسىغا مۇشۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئىگە قىلىدۇرىمەن. 13 شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۆكى، سىلەر ئەللەر ئارىسىدا لەنەت بولۇپ قالغىنىڭلارنىڭ ئەكسىچە، ئى يەھۇدا جەمەتى ۋە ئىسرائىل جەمەتى، مەن سىلەرنى قۇتقۇزىمەن، سىلەر [ئۆلۈرغا] بەخت-بەركەت بولىسىلەر، قورقالگىلار، قوللىرىڭلار كۆچلۈك قىلىنسۇن! 14 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەرنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مېنىڭ غەزىپىمنى قوزغىغاندا مېنىڭ سىلە رگە يامانلىق يەتكۈزۈش ئۈچىدا بولغىنىم ۋە شۇ [جازا] يولدىن يانمىغىنىمدەك ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ 15 مەن ھازىر، مۇشۇ كۈنلەردە يەنە يېرۇسالېم ۋە يەھۇدا جەمەتىگە ياخشىلىق يەتكۈزۈش ئۈچىدا بولدۇم؛ قورقالگىلار. 16 مۇشۇ ئىشلارغا ئەمەل قىلىڭلار: ـ ھەربىرىڭلار ئۆز يېقىنىڭلارغا ھەقىقەتنى سۆزلەڭلار؛ دەرۋازىلىرىڭلاردا ھەقىقەتكە، ئامان-تىنچلىققا ئۇيغۇن ھۆكۈملەرنى يۈرگۈزۈڭلار، 17 ھېچكىم كۆڭلىدە ئۆز يېقىنىغا يامانلىق ئويلىمىسۇن؛ ھېچقانداق يالغان قەسەمگە شېرىك بولماڭلار، چۈنكى مەن دەل بۇلارنىڭ ھەممىسىگە نەپرەتلىنىمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار. 18 ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 19 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «تۆتىنچى ئايدىكى روزا، بەشىنچى ئايدىكى روزا، يەتتىنچى ئايدىكى روزا ۋە ئوننىنچى ئايدىكى روزا يەھۇدا جەمەتىگە خۇشاللىق ۋە شاد-خۇرامىلىق، بەختلىك ئىبادەت سورۇنلىرى بولىدۇ، شۇڭا ھەققەت ۋە خاتىرجەملىك-تىنچلىقنى سۆيۈڭلار. 20 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «نۇرغۇن قوۋملار ۋە كۆپ شەھەرلەرنىڭ ئاھالىسى يەنە مۇشۇ يەر رگە كېلىدۇ؛ 21 بىر شەھەردە ئۇرۇۋاتقانلار باشقا بىر شەھەر رگە بېرىپ ئۇلارغا: «پەرۋەردىگاردىن ئىلتىپات تىلەشكە، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدەشكە تېز بارايلى؛ مەنمۇ بارىمەن!» ـ دەيدىغان بولىدۇ. 22 كۆپ قوۋملار ۋە كۆچلۈك ئەللەر پەرۋەردىگاردىن ئىلتىپات تىلەشكە، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدەشكە يېرۇسالېمغا كېلىدۇ. 23 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «شۇ كۈنلەردە ھەرخىل تىلدا سۆزلەيدىغان ئەللەردىن ئون نەپەر ئادەم چىقىپ يەھۇدىي بىر ئادەمنىڭ تونىنىڭ ئېتىكىنى تۇتۇۋېلىپ ئۇنىڭغا: «بىز سەن بىلەن بارايلى؛ چۈنكى خۇدانى سەن بىلەن بىللىدۇر، دەپ ئاڭلىدۇق» ـ دەيدۇ.

9

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىدىن يۈكلەنگەن بېشارەت ـ خادراك زېمىنى ۋە دەمەشق ئۈستىگە قوندۇ (چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرى ئادەملەر ۋە ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلىرى ئۈستىدىدۇر)؛ 2 ئۇ بۇلارغا چېگىرداش بولغان خاماتقا، تۇر ۋە زىدون ئۈستىگىمۇ قوندۇ. تۇر تولىمۇ «دانا» بولغاچقا، 3 ئۆزى ئۈچۈن قورغان قۇرغان، كۆمۈشنى ۋېيدەك، ساب ئالتۇننى كوچىلاردىكى پاتقاقتەك دۆۋىلەپ قويغان. 4 مانا، رەب ئۇنى مال-دۇنياسىدىن ئايرۇۋېتىدۇ، ئۇنىڭ كۆچىنى دېڭىزدا يوق قىلىدۇ؛ ئۇ ئوت تەرىپىدىن يەپ كېتىلىدۇ. 5 ئاشكىلون بۇنى كۆرۈۋېپ قورقىدۇ؛ گازامۇ كۆرۈۋېپ ئازابلىنىپ تولغىنىپ كېتىدۇ؛ ئە كرونمۇ شۇنداق، چۈنكى ئۇنىڭ ئارزۇ-ئۈمىدى توزۇپ كېتىدۇ؛ پادىشاھ گازادىن يوقاپ كېتىدۇ؛ ئاشكىلون ئادەمزاتسىز قالىدۇ. 6 شۇنىڭ بىلەن ئاشدودتا ھارامدىن بولغان بىرسى تۇرىدۇ؛ مەن فىلىستىيلەرنىڭ مەغرۇرلۇقى ۋە پەخرىنى يوقىتىمەن. 7 مەن ئاغزىدىن قانلارنى، ئۇنىڭ ھارام يېگەن يەرگىنچلىك نەرسىلەرنى چىشلىرى ئارىسىدىن ئېلىپ كېتىمەن، ئاندىن قېلىپ قالغانلار بولسا، ئۇلار خۇدايىمىزغا تەۋە بولۇپ، يەھۇدادا يولباشچى بولىدۇ؛ ئە كرونىنىڭ ئۇرنى يەبۇس قەبىلىسىدىكىلەر رگە ئوخشاش بولىدۇ. 8 مەن قوشۇن تۆپەيلىدىن، يەنى ئۇنۇپ كەتكۈچى ۋە قايتىپ كېلىگۈچى تۆپەيلىدىن ئۆز ۋۇجۇم ئەترايىدا چېدىرىمنى تىكتۈرىمەن؛ ئەزگۈچى قايتىدىن ئۇنىڭدىن ئۆتمەيدۇ، چۈنكى ئۆز كۆزۈم بىلەن كۆزىتىمەن. 9 زور شادلان، ئى زىئون قىزى! تەنتەنىلىك ندا قىل، ئى يېرۇسالېم قىزى! قارا گىلار، پادىشاھىڭ يېنىڭغا كېلىدۇ؛ ئۇ ھەققانىي ۋە نىجاتلىق بولىدۇ، كەمتەر-مۇمىن بولۇپ، مادا ئېشىپ كەگە، يەنى ئېشەك تەخىيگە مىنىپ كېلىدۇ، 10 شۇنىڭ بىلەن مەن جەڭ ھارۇلىرىنى ئەفرائىمدىن، ئاتلارنى يېرۇسالېمدىن مەھرۇم قىلىۋېتىمەن؛ جەڭ ئۇقياسىمۇ ئېلىپ تاشلىنىدۇ، ئۇ بولسا ئەللە رگە خاتىرجەملىك-تىنچلىقنى جاكارلاپ يەتكۈزىدۇ؛ ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقى دېڭىزدىن دېڭىزغىچە، [ئەفرات] دەرياسىدىن يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە بولىدۇ. 11 ئەمدى سېنى بولسا، ساڭا چۈشۈرۈلگەن ئەھدە قېنى ۋېيىلدىن، مەن ئاراڭدىكى مەھبۇسلارنى سۇسىز ئورە كىتىن ئازادىلىققا چىقىرىمەن. 12 مۇستەھكەم جايىغا قايتىپ كېلىگىلار، ئى ئارزۇ-ئۈمىدىنىڭ مەھبۇسلىرى! بۇگۈن مەن جاكارلاپ ئېيتىمەنكى، تارتقان جازالىرىڭنىڭ ئە كسىنى ئىككى ھەسسىلەپ ساڭا قايتۇرىمەن. 13 چۈنكى ئۆزۈم ئۈچۈن يەھۇدانى ئۇقيادەك ئېگىلدۈردۈم، ئەفرائىمنى ئوق قىلىپ ئۇقياغا سالدىم؛ مەن ئوغۇل بالىلىرىڭنى ئورندىن ئۆرغۇزىمەن، ئى زىئون ـ ئۇلار سېنىڭ ئوغۇل بالىلىرىڭغا قارشى جەڭ قىلىدۇ، ئى گېرىتسىيە! ئى زىئون، مەن سېنى پالۋانىنىڭ قولىدىكى قىلىچتەك قىلىمەن. 14 پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئۈستىدە كۆرۈنىدۇ؛ ئۇنىڭ ئوقى چاقاقتەك ئېتىلىپ ئۇچىدۇ. رەب پەرۋەردىگار كانايى چالىدۇ؛ ئۇ جەۋىنىكى دەھشەتلىك قارا ۋېيىنلارنى بىللە ئېلىپ يۈرۈش قىلىدۇ. 15 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇلار ئۈچۈن مۇداپىئە بولىدۇ؛ ئۇلار سالغا تاشلىرىنى كۆزكۈم قىلىپ، دەسسەپ چەيلەيدۇ؛ ئۇلار ئىچۈپلىپ، شاراب كەبىنى سۇ رگەنلەردەك قىيقاس-سۈرەن كۆتۈرىدۇ؛ ئۇلار [قانغا] مىلەنگەن قۇربانگاھنىڭ بۇرچە كلىرىدەك، [قانغا] تولدۇرۇلغان قاچىلاردەك بولىدۇ. 16 شۇ كۈنى پەرۋەردىگار بولغان ئۇلارنىڭ خۇداسى ئۇلارنى ئۆزۈم باققان پادام بولغان خەلقىم دەپ بىلىپ قۇتقۇزىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار تاج گۆھەرلىرىدەك ئۇنىڭ زېمىنى ئۈستىدە كوتۇرۇلىدۇ. 17 شۇنچە زوردۇر ئۇنىڭ مېھرىبانلىقى، شۇنچە قالتىستۇر ئۇنىڭ گۈزەللىكى! زىرائەتلەر يىگىتلەرنى، يېڭى شاراب قىزلارنى ياشىنىدۇ!

10

پەرۋەردىگاردىن «كېينىكى يامغۇر» پەسلىدە يامغۇرنى تەلەپ قىلىگلار، پەرۋەردىگار چاقاقلارنى چاقتۇرۇپ، ئۇلارغا مول يامغۇرلارنى، شۇنىڭدەك ھەربىرىگە ئېتىزدا ئوت-چۆپلەرنى بېرىدۇ. 2 چۈنكى «تۇي بۇتلىرى» بەمنە گەپلەرنى ئېيتقان، پالچىلار يالغان «ئالامەت»لەرنى كۆرگەن، ئۆتۈرۈقسىز چۈشلەرنى سۆزلىگەن؛ ئۇلار قۇرۇق تەسەللى بېرىدۇ. شۇڭا خەلق قوي پادىسىدەك تېنىپ كەتتى؛ ئۇلار پادىچىسى بولمىغاچقا، ئازارىچە كتە. 3 مېنىڭ غەزىپىم پادىچىلارغا قوزغالدى، مەن مۇشۇ «تېكە» [يېتەكچىلەرنى] جازالايمەن؛ چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۆز پادىسىدىن، يەنى يەھۇدا جەمەتىدىن خەۋەر ئېلىشقا كەلدى؛ ئۇ چە كدە ئۇلارنى ئۆزىنىڭ ھەيۋەتلىك ئېتىدەك قىلىدۇ. 4 ئۇنىڭدىن [يەنى يەھۇدادىن] «بۇرچەك تېشى»، ئۇنىڭدىن «قوزۇق»، ئۇنىڭدىن «جەڭ ئۇقياسى»، ئۇنىڭدىن «ھەممىگە ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچى» چىقىدۇ. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار جە كدە، [دۇشمەنلەرنى] كوچىلاردىكى پاتقاقنى دەسسىگەندەك چەيلەيدىغان پالۋانلارەدەك بولىدۇ؛ ئۇلار جەڭ قىلىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن بىللىدۇر، ئۇلار ئاتلىق ئەسكەرلەرنىمۇ يە رگە قارىتىپ قويىدۇ. 6 مەن يەھۇدا جەمەتىنى كۈچەيتىمەن، يۈسۈپنىڭ جەمەتىنى قۇتقۇزىمەن؛ مەن ئۇلارنى قايتىدىن ئولتۇراقلىشىشقا قايتۇرىمەن، چۈنكى مەن ئۇلارغا رەھىم-شەپقىتنى كۆرسىتىمەن. ئۇلار مەن ھېچقاچان تاشلىۋەتمىگەندەك بولىدۇ، چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارمەن؛ مەن ئۇلارغا جاۋاب بېرىمەن. 7 ئەفرائىمدىكىلەر پالۋانلەدەك بولىدۇ، كۆڭۈللىرى شاراب كەبىنى سۇ رگەنلەردەك خۇشاللىنىدۇ؛ ئۇلارنىڭ بالىلىرى بۇنى كۆرۈپ خۇشاللىنىدۇ، ئۇلارنىڭ كۆڭۈلى پەرۋەردىگاردىن شادلىنىدۇ. 8 مەن ئۇشقىرتىپ، ئۇلارنى يىغىمەن؛ چۈنكى مەن ئۇلارنى بەدەل تۆلەپ ھۆرلۈككە چىقىرىمەن؛ ئۇلار ئىلگىرى كوپىيىپ كەتكەندەك كوپىيىدۇ. 9 مەن ئۇلارنى ئەللەر ئارىسىدا ئۇرۇقتەك چاچىمەن؛ ئاندىن ئۇلار مېنى يىراق جايلاردا تەسەللىيدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بالىلىرى بىلەن ھايات قېلىپ، قايتىپ كېلىدۇ. 10 مەن ئۇلارنى قايتىدىن مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ كېلىمەن، ئاسۇرىيەدىنمۇ چىقىرىپ يىغىمەن؛ ئۇلارنى گىلېئاد ۋە لۇبان زېمىنىغا ئېلىپ كەرگۈزىمەن؛ يەر-زېمىن ئۇلارنى پاتقۇزالمايۋ

قالدۇ. 11 شۇنداق قىلىپ، ئۇ جەھەر-جايا دېڭىزدىن ئوتۇپ، دېڭىزدىكى دولقۇنلارنى ئۇردىۋ، نىل دەريا‌سىنىڭ تەگلىرى قۇرۇپ كېتىدۇ؛ ئاسۇريەنىڭ مەغرۇرلۇقى ۋە يەخرى پەس قىلىنىدۇ، مىسىردىكى شاھانە ھاسىمۇ يوقىلىدۇ. 12 مەن ئۇلارنى پەرۋەردىگار ئارقىلىق كۈچەيتىمەن؛ ئۇلار ئۆزىنىڭ نامىدا ماڭىدۇ، دەيدۇ پەرۋەردىگار.

11

ئى لىۋان، ئوت سېنىڭ كېدىر دەرەخلىرىڭنى يەپ كېتىشى ئۈچۈن، دەرەزىلىرىڭنى ئاچ! 2 ۋاي‌ساكلار، ئى قاريغايلار، چۈنكى كېدىر يىقىلدى، ئېسىل دەرەخلەر ۋەيران قىلىندى؛ ۋاي‌ساكلار، ئى باشاندىكى دۇب دەرەخلىرى، چۈنكى باراقسان ئورمان يىقىتىلدى! 3 پادىچىلارنىڭ ۋايسىغان ئاۋازىنى ئاڭلا! چۈنكى ئۇلارنىڭ شەرىپى [بولغان چەمەن-يايلاق] ۋەيران قىلىندى، ئارسىلانلارنىڭ ھۆركىرىگەن ئاۋازىنى ئاڭلا! چۈنكى ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ يەخرى بولغان [يۈك-باراقسانلىقى] ۋەيران قىلىندى. 4 پەرۋەردىگار خۇدايىم مۇنداق دەيدۇ: ـ بوغۇزلاشقا يېكىتىلگەن پادىنى باققىن! 5 ئۇلارنى سېتىۋالغانلار ئۇلارنى بوغۇزلۇۋەتكەندە ھېچ گۇناھكار دەپ قارالمايدۇ؛ ئۇلارنى سېتىۋەتكەنلەر: «پەرۋەردىگارغا ش ۆكرى! چۈنكى بېيىپ كەتتىم!» ـ دەيدۇ، ئۇلارنىڭ تۆز پادىچىلىرى ئۇلارغا ئىچىنى ھېچ ئاغرىتمايدۇ. 6 چۈنكى مەن زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارغا يەنە ئىچىنى ھېچ ئاغرىتمايمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ ۋە مانا، مەن ئادەملەرنى، ھەربىرىنى تۆز يېقىنىنىڭ قولىغا ۋە تۆز پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ مانا، بۇلار زېمىنى خاراب قىلىدۇ، مەن ئۇلارنى بۇلارنىڭ قولىدىن ھېچ قۇتقۇزمايمەن. 7 شۇڭا مەن «بوغۇزلاشقا يېكىتىلگەن پادا»نى بېقىپ تۇردۇم، بولۇپمۇ پادىنىڭ ئارىسىدىكى مىسكىن مۇمىنلەرنى باقتىم. مەن تۆرزۇمگە ئىككى تاياقنى ئالدىم؛ بىرىنچىسىنى «شاپائەت»، ئىككىنچىسىنى «رىشتە» دەپ ئاتىدىم؛ شۇنىڭ بىلەن مەن پادىنى باقتىم. 8 شۇنىڭدەك مەن بىر ئاي ئىچىدە ئۈچ پادىچىنى ھالاك قىلدىم؛ مېنىڭ جېنىم بۇ [خەلقتىن] بىزار بولدى ۋە ئۇلارنىڭ جېنى مېنى ئۆچ كۆردى. 9 مەن: «مەن سىلەرنى باقمايمەن؛ ئۆلەي دەپ قالغانلىرى ئۆلۈپ كەتسۇن؛ ھالاك بولاي دەپ قالغانلىرى ھالاك بولسۇن؛ تىرىك قالغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرىنىڭ گۆشىنى يېسۇن» ـ دېدىم. 10 مەن «شاپائەت» دېگەن تايىقىمنى ئېلىپ سۇندۇرۇۋەتتىم، شۇنىڭدەك مېنىڭ بارلىق ئاللەر بىلەن بولغان ئەھدەمنى سۇندۇرۇۋەتتىم. 11 ئەھدە شۇ كۈنى بىكار قىلۇېتىلدى؛ شۇڭا پادا ئارىسىدىكى ماڭا دىققەت قىلغان مىسكىن مۇمىنلەر بۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. 12 ۋە مەن ئۇلارغا: «مۇۋاپىق كۆرسە گىلار، مېنىڭ ئىشى ھەققىمنى بېرىڭلار، بولمىسا بولدى قىلىڭلار» ـ دېدىم. شۇڭا ئۇلار مېنىڭ ئىشى ھەققىمگە ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگىنى تارازىغا سالدى. 13 ۋە پەرۋەردىگار ماڭا: «مانا بۇ ئۇلار ماڭا بېكىتكەن قالتىس باھا! ئۇنى ساپالچىنىڭ ئالدىغا تاشلاپ بەر!» دېدى. شۇنىڭ بىلەن مەن ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگىنى ئېلىپ بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە، ساپالچىنىڭ ئالدىغا چۈرۈۋەتتىم. 14 ئاندىن مەن يەھۇدا بىلەن ئىسرائىلنىڭ قېرىنداشلىقىنى ئۈزۈش ئۈچۈن، ئىككىنچى تايىقىمنى، يەنى «رىشتە»نى سۇندۇرۇۋەتتىم. 15 ئاندىن پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: «سەن ئەھمەدى يەنە ئەرزىمەس پادىچىنىڭ قوراللىرىنى ئال. 16 چۈنكى مانا، مەن زېمىندا بىر پادىچىنى ئورنىدىن ئۇرغۇزىمەنكى، ئۇ ھالاك بولاي دېگەنلەردىن خەۋەر ئالمايدۇ، تېنەپ كەتكەنلەرنى ئىزدىمەيدۇ، يارىلانغانلارنى ساقايتمايدۇ، ساغلاملارنىمۇ باقمايدۇ؛ ئۇ بەلكى سەمرىگەنلەرنىڭ گۆشىنى يەيدۇ، ھەتتا ئۇياقلىرىنى يىرىپ يەيدۇ. 17 پادىنى تاشلىۋەتكەن ئەرزىمەس پادىچىنىڭ ھالىغا ۋاي! قىلىچ ئۇنىڭ بىلىكى ۋە ئوڭ كۆزىگە چۈشىدۇ؛ ئۇنىڭ بىلىكى پۈتۈنلەي يىگىلەيدۇ، ئۇنىڭ ئوڭ كۆزى پۈتۈنلەي قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ.

12

پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل توغرۇلۇق سۆزىدىن يۈكلەنگەن بېشارەت: ـ ئاسمانلارنى يايغۇچى، يەرنىڭ ئۇلىنى سالغۇچى، ئادەمنىڭ روھىنى ئۇنىڭ ئىچىدە ياسىغۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ 2 مانا، مەن يېرۇسالېمنى ئەترابىدىكى بارلىق ئاللەلەر رگە كىشىلەرنى دەككە-دۇككىگە سالدىغان ئاپقۇر قىلىمەن؛ يېرۇسالېمغا چۈشىدىغان مۇھاسىرە يەھۇداغىمۇ چۈشىدۇ. 3 شۇ كۈنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۇكى، مەن يېرۇسالېمنى بارلىق ئاللەلەر رگە ئېغىر يۈك بولغان تاش قىلىمەن؛ كىم ئۇنى ئۆزىگە يۈكلىسە يارىلانماي قالمايدۇ؛ يەر يۈزىدىكى بارلىق ئاللەلەر ئۇنىڭغا جەڭ قىلىشقا يىغىلىدۇ. 4 شۇ كۈنى مەن ھەممە ئاتلارنى ساراسىمگە سېلىپ، ئاتلىقلارنى ساراڭ قىلىپ ئۇرىمەن؛ براق يەھۇدا جەمەتىنى كۆزۈمدە تۇتىمەن؛ ئەللەردىكى ھەربىر ئاتنى بولسا كورلۇق بىلەن ئۇرۇۋۇ يىتىمەن. 5 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدانىڭ يولباشچىلىرى كۆڭلىدە: «يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ خۇداسى ئارقىلىق ماڭا كۈچ بولىدۇ» دەيدۇ. 6 شۇ كۈنى مەن يەھۇدانىڭ يولباشچىلىرىنى ئوتۇنلار ئارىسىدىكى ئوتدانەدەك، ئۆنچىلەر ئارىسىدىكى مەشئەلدەك قىلىمەن؛ ئۇلار ئەترابىدىكى بارلىق ئاللەلەرنى، يەنى ئوڭ ۋە سول تەرىپىدىكىلەرنى يەۋېتىدۇ؛ يېرۇسالېمدىكىلەر يەنە ئۆز جايىدا، يەنى يېرۇسالېم شەھىرىدە ئۆزىدىغان بولىدۇ. 7 پەرۋەردىگار ئاۋۋال يەھۇدانىڭ چېدىرلىرىنى قۇتقۇزىدۇ؛ سەۋەبى ـ داۋۇت جەمەتىنىڭ شان-شەرىپى ھەم يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ شان-شەرىپى يەھۇدانىڭكىدىن ئۈلۈغلانماسلىقى ئۈچۈندۇر. 8 شۇ كۈنى پەرۋەردىگار يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنى قوغدايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى ئەلەڭشىپ قالغانلارمۇ شۇ كۈنى داۋۇتتەك پالۋان بولىدۇ؛ داۋۇت جەمەتى بولسا خۇدادەك، يەنى ئۇلارنىڭ ئالدىدىكى پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىدەك كۈچلۈك بولىدۇ. 9 شۇ كۈنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۇكى، يېرۇسالېمغا جەڭ قىلىشقا كەلگەن بارلىق ئاللەلەرنى ھالاك قىلىشقا كىرىشىمەن. 10 ۋە مەن داۋۇت جەمەتى ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ئۈستىگە شاپائەت يەتكۈزگۈچى ۋە شاپائەت تىلىگۈچى روھنى قۇيىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆزلىرى سانچىپ ئۆلتۈرگەن ماڭا يەنە قارايدۇ؛ بىرسىنىڭ ئوغلى ئۈچۈن ئوغلى ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ يىغا-زار كۆتۈرگەندەك ئۇلار ئۈچۈن ئۇ يىغا-زار كۆتۈرىدۇ؛ يەككە-يېگانە ئوغلىدىن جۇدا بولغۇچىنىڭ دەرد-ئەلەمى تارتىلىنىدەك ئۇلار ئۈچۈن ئۇ ئۈچۈن دەرد-ئەلەم تارتىدۇ. 11 شۇ كۈنى يېرۇسالېمدا غايەت زور يىغا-زار كۆتۈرۈلىدۇ، ئۇ مەگىددو جىلغىسىدىكى «خاداد-رىممون»دا كۆتۈرۈلگەن يىغا-زارەدەك بولىدۇ. 12 زېمىن يىغا-زار كۆتۈرىدۇ؛ ھەربىر ئائىلە ئايرىم ھالدا يىغا-زار كۆتۈرىدۇ. داۋۇت جەمەتى ئايرىم ھالدا، ئۇلارنىڭ ئايالىرى ئايرىم ھالدا، ناتان جەمەتى ئايرىم ھالدا، ئۇلارنىڭ ئايالىرى ئايرىم ھالدا؛ 13 لاۋىي جەمەتى ئايرىم ھالدا، ئۇلارنىڭ ئايالىرى ئايرىم ھالدا، شىمەي جەمەتى ئايرىم ھالدا، ئۇلارنىڭ ئايالىرى ئايرىم ھالدا؛ 14 بارلىق تىرىك قالغان ئائىلىلەر، يەنى ھەربىر ئائىلە ئايرىم-ئايرىم ھالدا ۋە ئۇلارنىڭ ئايالىرى ئايرىم ھالدا يىغا-زار كۆتۈرىدۇ.

13

شۇ كۈنى داۋۇت جەمەتى ھەم يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ئۈچۈن گۇناھنى ۋە پاسكىنلىقنى يۇيىدىغان بىر بۇلاق ئېچىلىدۇ. 2 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇ ئۇكى، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار؛ ـ مەن مەبۇدلارنىڭ نامىلىرىنى زېمىندىن يوقىتىمەنكى، ئۇلار يەنە ھېچ ئەسلەتمەيدۇ؛ ۋە مەن پەيغەمبەرلەرنى ۋە پاسكىنا روھنىمۇ زېمىندىن چىقىرىپ يۈتكۈۋېتىمەن. 3 شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۇكى، بىرەيلەن يەنىلا پەيغەمبەرچىلىك قىلىپ بېشارەت بېرەي دېسە، ئۇنىڭ ئۆزىنى تۇغقان ئاتا-تاۋىسى ئۇنىڭغا: «سەن ھايات قالمايسەن؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا يالغان گەپ قىلىۋاتىسەن» دەيدۇ؛ ئاندىن ئۆزىنى تۇغقان ئاتا-تاۋىسى ئۇنى بېشارەت بېرىۋاتقىنىدىلا سانچىپ ئۆلتۈرىدۇ. 4 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇ ئۇكى، پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەربىرى ئۆزلىرى بېشارەت بېرىۋاتقاندا كۆز رگەن كۈرۈنۈشتىن خىجىل بولىدۇ؛ ئۇلار خەقنى ئالداش ئۈچۈن ئىككىنچى چۈپۈرلۇق چاپانىنى كىيمەيدۇ، 5 ئۇ: «مەن پەيغەمبەر ئەمەس، مەن پەقەت تېرىقچىمەن؛ چۈنكى ياشلىقىمدىن تارتىپ ئۇيراق بىلەن تېرىكچىلىك قىلىۋاتىمەن» ـ دەيدۇ. 6 ئەمدى بىرسى ئۇنىڭدىن: «ھەي، ئەمدى سېنىڭ مەيدە گۈىكى بۇ زەخمەتلەر نېمە؟» ـ دېسە، ئۇ: «دوستلىرىمنىڭ ئۆيىدە يارىلىنىپ قالدىم» ـ دەپ جاۋاب بېرىدۇ. 7 ئۇيغان، ئى قىلىچ، مېنىڭ پادىچىمغا، يەنى مېنىڭ شېرىكىم بولغان ئادەمگە قارشى چىق، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار؛ ـ پادىچىنى ئۇرۇۋۇەت، قويلار پاتىراق بولۇپ تارقىتۋېتىلىدۇ، مەن قولۇمنى كىچىك پېشللارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈپ ئۇرغۇزىمەن. 8 زېمىندا شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ ئۇچتىن ئىككى قىسمى قىرىلىپ ئۆلىدۇ؛ بىراق ئۇچتىن بىر قىسمى ئۇنىڭدا تىرىك قالىدۇ. 9 ئاندىن مەن ئۇچىنچى قىسمىنى ئوتقا كىرگۈزىمەن، ئۇلارنى كۈمۈش ئاۋۇلغاندەك تاۋلايمەن، ئالتۇن سىنالغاندەك ئۇلارنى سىنايمەن؛ ئۇلار مېنىڭ نامىمنى چاقىرىپ ندا قىلىدۇ ۋە مەن ئۇلارغا جاۋاب بېرىمەن؛ مەن: «بۇ مېنىڭ خەلقىم» دەيمەن؛ ئۇلار: «پەرۋەردىگار مېنىڭ خۇدايىم» ـ دەيدۇ.

14

مانا، پەرۋەردىگارغا خاس كۈن كېلىدۇ؛ [ئۇ كۈنى] ئارا گۈىن مال-مۈلكۈڭ بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىپ بۇلۇشۇۋېلىنىدۇ. 2 مەن بارلىق ئەللەرنى يېرۇسالېمغا جەڭ قىلىشقا يىغىمەن؛ شەھەر ئىشغال قىلىنىدۇ، ۋەيلەر بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىپ، قىز-ئايالار ئاياغ-تاسى قىلىنىدۇ؛ شەھەرنىڭ يېرىمى ئەسىرگە چۈشۈپ سۈرگۈن قىلىنىدۇ، تىرىك قالغان خەلق شەھەردىن ئېلىپ كېتىلمەيدۇ. 3 ئاندىن پەرۋەردىگار چىقىپ شۇ ئەللەر بىلەن ئۇرۇشىدۇ، ئۇ ئۇنىڭ جەڭ قىلغان كۈنىدىكىدەك ئۇرۇشىدۇ. 4 ئۇنىڭ پۇتلىرى شۇ كۈنى يېرۇسالېمنىڭ شەرقىي تەرىپىنىڭ ئەڭ ئالدى بولغان زەيتۇن تېغىدا تۇرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن زەيتۇن تېغى ئوتتۇرىدىن شەرق ۋە غەرب تەرەپكە يېرىلىدۇ؛ زور يوغان بىر جىلغا پەيدا بولىدۇ؛ تاغنىڭ يېرىمى شىمال تەرەپكە، يېرىمى جەنۇب تەرەپكە يۇتكىلىدۇ.

5 ۋە سىلەر مېنىڭ تاغلىرىمنىڭ دەل مۇشۇ جىلغىسى بىلەن قاچىسىلەر؛ چۈنكى تاغلارنىڭ جىلغىسى ئازەلگىچە بارىدۇ؛ سىلەر يەھۇدا پادىشاھى ئۇززىيانىڭ كۈنلىرىدە بولغان يەر تەۋرەشتە قاچقىنىڭلاردەك قاچىسىلەر. ئاندىن پەروەردىگار خۇدايىم كېلىدۇ؛ ھەمدە سەن بىلەن بارلىق «مۇقەددەس بولغۇچىلار»مۇ كېلىدۇ! 6 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، نۇر توختاپ قالىدۇ؛ پارلاق يۇلتۇزلارمۇ قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ؛ 7 بىراق ئۇ پەروەردىگارغا مەلۇم بولغان ئالاھىدە بىر كۈن، يا كېچە يا كۈندۈز بولمايدۇ؛ شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، كەچ كىرگەندە، ئالەم يورۇتۇلىدۇ. 8 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ھاياتلىق سۇلىرى يېرۇسالېمدىن ئېقىپ چىقىدۇ؛ ئۇلارنىڭ يېرىمى شەرقىي دېڭىزغا، يېرىمى غەربىي دېڭىزغا قاراپ ئاقىدۇ؛ يازدا ۋە قىشتا شۇنداق بولىدۇ. 9 پەروەردىگار پۈتكۈل يەر يۈزى ئۈستىدە پادىشاھ بولىدۇ؛ شۇ كۈنى پەقەت بىر «پەروەردىگار» بولىدۇ، [يەر يۈزىدە] بىردىنبىر ئۇنىڭلا نامى بولىدۇ. 10 گىبادىن يېرۇسالېمنىڭ جەنۇبىدىكى رىمونغىچە بولغان پۈتۈن زېمىن «ئاراباھ»دەك تۈزلە گىلىككە ئايلاندۇرۇلىدۇ؛ يېرۇسالېم بولسا «بىنيامىن دەرۋازىسى»دىن «بىرىنچى دەرۋازا»غىچە ۋە يەنە «بۇرجەك دەرۋازىسى»غىچە، «ھانانىيەلنىڭ مۇنارى»دىن پادىشاھنىڭ شاراب كۆچىلىرىغىچە يۇقىرى كۆتۈرۈلىدۇ، لېكىن شەھەر يەنىلا تۆز جايىدا شۇ پېتى تۇرىدۇ؛ 11 ئادەملەر يەنە ئۇنىڭدا تۇرىدۇ. «ھالاك پەرمانى» يەنە ھېچ چۈشۈرۈلمەيدۇ؛ يېرۇسالېم خاتىرجەملىكتە تۇرىدۇ. 12 ۋە پەروەردىگار يېرۇسالېمغا جەڭ قىلغان بارلىق ئەللەرنى ئۇرۇشقا ئىشلەتكەن ۋابا شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار تۇرە بولسىلا گۈشلىرى چىرىپ كېتىدۇ؛ كۆزلىرى چاناقلىرىدا چىرىپ كېتىدۇ؛ تىللىرى ئاغزىدا چىرىپ كېتىدۇ. 13 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلارنىڭ ئارىسىغا پەروەردىگاردىن زور بىر ئالاقزادىلىك چۈشىدۇ؛ ئۇلار ھەربىرى تۆز يېقىنىنىڭ قولىنى ئۇتۇشىدۇ، ھەربىرىنىڭ قولى يېقىنىنىڭ قولىغا قارشى كۆتۈرۈلىدۇ. 14 يەھۇدامۇ يېرۇسالېمدا جەڭ قىلىدۇ؛ ئەتراپىدىكى بارلىق ئەللەرنىڭ مال-مۇلۇكلىرى جەم قىلىپ يىغىلىدۇ ـ سان-ساناقسىز ئالتۇن-كۈمۈش ۋە كىيىم-كېچەكلەر بولىدۇ. 15 ئات، قېچىر، تۆگە، ئېشەك، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ بارگاھلىرىدا بولغان بارلىق مال-ۋارانلار ئۇستىگە چۈشكەن ۋابا يۇقىرىقى ۋاباغا ئوخشاش بولىدۇ. 16 شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، يېرۇسالېمغا جەڭ قىلىشقا كەلگەن ھەممە ئەللەردىن بارلىق تىرىك قالغانلار ھەر يىلى يېرۇسالېمغا، پادىشاھقا، يەنى ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەروەردىگارغا ئىبادەت قىلىشقا ۋە « كەپىلەر ھېيتى»نى تەبرىكلەشكە چىقىدۇ. 17 شۇنداق بولىدۇكى، يەر يۈزىدىكى قوۋۇم-جەمەتلەردىن پادىشاھقا، يەنى ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەروەردىگارغا ئىبادەتكە چىقمىغانلار بولسا، ئەمدى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە يامغۇر ياغمايدۇ. 18 مىسىر جەمەتى چىقىپ ھازىر بولمىسا، ئۇلارغىمۇ يامغۇر بولمايدۇ؛ بىراق پەروەردىگار « كەپىلەر ھېيتى»نى تەبرىكلەشكە چىقمايدىغان بارلىق ئەللەر ئۈستىگە چۈشۈرىدىغان ۋابا ئۇلارغىمۇ چۈشۈرۈلىدۇ. 19 بۇ مىسىرنىڭ جازاسى، شۇنداقلا « كەپىلەر ھېيتى»نى تەبرىكلەشكە چىقمايدىغان بارلىق ئەللەرنىڭ جازاسى بولىدۇ. 20 شۇ كۈنى ئاتلارنىڭ قوڭغۇراقلىرى ئۈستىگە «پەروەردىگارغا ئاتلىپ پاك-مۇقەددەس بولسۇن!» دەپ يېزىلىدۇ؛ پەروەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق قاچا-قۇچىلارمۇ قۇربانگاھ ئالدىدىكى قاچىلارغا ئوخشاش ھېسابلىنىدۇ؛ 21 يېرۇسالېمدىكى ۋە يەھۇدادىكى بارلىق قاچا-قۇچىلارمۇ پەروەردىگارغا ئاتلىپ پاك-مۇقەددەس بولىدۇ؛ قۇربانلىق قىلغۇچىلار كېلىپ ئۇلارنى ئېلىپ قۇربانلىق گۈشلىرىنى پىشۇرىدۇ؛ شۇ كۈنى ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەروەردىگارنىڭ ئۆيىدە «قانائانلىق-سودىگەر» ئىككىنچى بولمايدۇ.

مالاکی

1 پەرۋەردىگاردىن مالاكىغا يۈكلەنگەن ۋەھيي، تۇ ئارقىلىق ئىسرائىلغا كەلگەن: ـ **2** ـ مەن سىلەرنى سۆيۈپ كەلدىم ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بىراق سىلەر: «سەن بىزنى قانداقمۇ سۆيۈپ كەلدىڭ؟» ـ دەيسىلەر. ئەساۋ ياقۇبقا ئاكا بولغان ئەمەسمۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بىراق ياقۇبنى سۆيدۇم، **3** ئەساۋغا نەپرەتلەندىم؛ ئۇنىڭ تاغلىرىنى چۆل قىلدىم، مىراسنى چۆل-بايا ۋاندىكى چىلبۆرىلە رگە تاپشۇرۇپ بەردىم. **4** ئېدوم: «بىز ۋەيران قىلىندۇق، بىراق بىز خارابىلەشكەن جايلارنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقىمىز» ـ دېسە، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ ئۇلار قۇرىدۇ، بىراق مەن ئۆرۈيمەن؛ خەقلەر ئۇلارنى «رەزىللىكنىڭ زېمىنى»، «پەرۋەردىگار مەڭگۈ ئۆگە غەزەپلىنىدىغان ئەل» دەپ ئاتايدۇ. **5** سىلەرنىڭ كۆزلىرىگلار بۇنى كۆرۈپ: «پەرۋەردىگار ئىسرائىل چېگرىسىنىڭ سىرتىدا ئۇلۇغلانىدى!» ـ دەيسىلەر. **6** ـ ئوغۇل ئاتىسىنى، قۇل ئىگىسىنى ھۆرمەتلەيدۇ؛ ئەمدى مەن ئاتا بولسام، ھۆرمىتىم قېنى؟ ئىگە بولسام، مەندىن بولغان ئەيمىنىش قېنى؟ ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار سىلە رگە شۇنداق دەيدۇ، ئى مېنىڭ نامىمنى كەمسىتكەن كاھىنلار! بىراق سىلەر: «بىز نېمە قىلىپ نامىڭنى كەمسىتىپتۇق؟» ـ دەيسىلەر. **7** سىلەر قۇربانگاھىم ئۈستىگە بۇلغانغان ئوزۇقنى سۇنىسىلەر؛ ئاندىن سىلەر: «بىز نېمە قىلىپ سېنى بۇلغاپ قويدۇق؟» ـ دەيسىلەر؛ ئەمەلىيەتتە سىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ داستىخىنىنىڭ تايىنى يوقتۇر» ـ دەيسىلەر. **8** كور مالنى قۇربانلىققا سۇنساڭلار، بۇ قەبىھلىك ئەمەسمۇ؟ توكۇر ياكى كېسەل مالنى قۇربانلىققا سۇنساڭلار، بۇ قەبىھلىك ئەمەسمۇ؟ ھازىر بۇنى سېنىڭ ۋالىيىڭغا سۇنۇپ باق؛ تۇ سەندىن خۇرسەن بولامدۇ؟ ساڭا يۈز-خاتىرە قىلامدۇ؟ ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **9** ـ ئەمدى، قېنى، سىلەر تەڭرىدىن بەرگە شەپقەت كۆرسەتكەيسەن دەپ تۆتۈنۈپ بېقىڭلار؛ قوۋۇڭلاردىن مۇشۇلار كەلگەندىن كېيىن، تۇ سىلەردىن ھەرقانداقىڭلارنى قوبۇل قىلامدۇ؟ ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **10** ـ ئاراڭلاردىن دەرۋازىلارنى ئېتىپ قويغۇدەك بىرسى چىقمامدۇ؟ شۇنداق بولغاندا سىلەر قۇربانگاھىمدا بىكاردىن-بىكار ئوت قالاپ يۈرمەيتىڭلار. مېنىڭ سىلەردىن ھېچ خۇرسەنلىكىم يوق، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ ۋە قوۋۇڭلاردىن ھېچقانداق «ئاشلىق ھەدىيە»نى قوبۇل قىلمايمەن. **11** كۈن چىقاردىن كۈن پاتارغا مېنىڭ نامىم ئەللەر ئارىسىدا ئۇلۇغ دەپ قارىلىدۇ، ھەربىر جايدا نامىمغا خۇشبۇيي سىلىنىدىغان بولىدۇ، پاك بىر «ئاشلىق ھەدىيە» سۇنۇلىدۇ؛ چۈنكى نامىم ئەللەر ئارىسىدا ئۇلۇغ دەپ قارىلىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **12** بىراق سىلەر بولساڭلار: «پەرۋەردىگارنىڭ داستىخىنى بۇلغانغان، ئۇنىڭ مېۋىسى، يەنى ئاش-ئوزۇقى نەپرەتلىكتۇر» ـ دېگىنىڭلاردا، سىلەر ئۇنى ھارام قىلىسىلەر، **13** ۋە سىلەر: «مانا، نېمىدېگەن ئاۋارىچىلىك!» دەيسىلەر ۋە ماڭا قاراپ دىمىغىڭلارنى قاقىسىلەر، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ سىلەر يارىلانغان، توكۇر ھەم كېسەل ماللارنى ئېلىپ كېلىسىلەر. قۇربانلىق-ھەدىيىلەرنى شۇ پېتى ئېلىپ كېلىسىلەر، مەن بۇنى قوۋۇڭلاردىن قوبۇل قىلامدىمەن؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **14** بەرھەق، پادىسىدا قوچقار تۇرۇپ، رەبكە قىلغان قەسىمنى ئادا قىلىش ئۈچۈن بۇلغانغان نەرسىنى قۇربانلىق قىلىدىغان ئالدامچى لەنەتكە قالدۇ، چۈنكى مەن ئۇلۇغ پادىشاھدۇرمەن، نامىم ئەللەر ئارىسىدا ھۆرمەتلىنىدىغان بولىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار.

2 ـ ئەمدى، ھەي كاھىنلار، بۇ ئەمر-پەرمان سىلە رگە چۈشتى: ـ **2** سىلەر ئاڭلىمىساڭلار، نامىمغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈشكە كۆڭۈل قويمىساڭلار، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ مەن ئاراڭلارغا لەنەتنى چۈشۈرۈپ ئەۋەتەمەن؛ سىلەرنىڭ بەركەتلىرىڭلارغىمۇ لەنەت قىلىمەن. بەرھەق، مەن ئاللىقاچان ئۇلارغا لەنەت ئۆتۈدۈم، چۈنكى سىلەر [شەرىپىمگە] كۆڭۈل قويمىدىڭلار. **3** مانا، مەن ئۆرۈقلىرىڭلارغا تەنبىھ بېرىمەن، سىلەرنىڭ يۈزۈڭگە رگە پوق، ھېيتىڭلاردىكى پوقنى سۈرتىمەن؛ بىرسى سىلەرنى شۇ پوق بىلەن بىللە ئاپىرىپ تاشلايدۇ. **4** شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ سىلە رگە بۇ ئەمرنى ئەۋەتكەنلىكىمنى بىلىسىلەر، مەقسىەت، مېنىڭ لاۋىي بىلەن تۈز ئۆگەن ئەھدەمنىڭ ساقلىنىۋېرىشى ئۈچۈندۇر، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **5** ـ مېنىڭ ئۆنۈگۈم بىلەن تۈز ئۆگەن ئەھدەم ھاياتلىق ھەم ئارام-خاتىرجەملىك ئېلىپ كېلىدۇ؛ ئۇنى مەندىن قورقىشۇن دەپ بۇلارنى ئۆنۈگۈنۈگۈم بەردىم؛ تۇ مەندىن قورقۇپ نامىم ئالدىدا تىترىگەنىدى. **6** ئاغزىدىن ھەققەتنىڭ تەلىم-تەربىيىسى چۈشىگەن، لەۋلىرىدىن ناھەقلىق تېپىلمىغان؛ تۇ ئارامىلىق-خاتىرجەملىك ھەم دۇرۇسلۇقتا مەن بىلەن بىللە ماڭىغان، نۇرغۇن كىشىلەرنى قايتۇرۇپ قالدۇرغان. **7** چۈنكى كاھىنلار لەۋلىرى ئىلم-بىلىمنى ساقلىشى كېرەك، خەقلەر ئۇنىڭ ئاغزىدىن تەۋرات-قانۇننى ئىزدىشى لازىم؛ چۈنكى تۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئەلچىسىدۇر. **8** ـ بىراق سىلەر يولدىن چەتنەپ كەتتىڭلار، سىلەر نۇرغۇن كىشىلەر ئۈچۈن تەۋرات-قانۇننى پۈتلىكاشا ئۆگىنىپ ئۇنىڭدا ئايلاندۇرۇۋۇۋەتتىڭلار؛ سىلەر لاۋىي بىلەن تۈزۈلگەن ئەھدىنى بۇزغانىسىلەر ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، **9** ـ شۇڭا مەن سىلەرنىمۇ پۈتۈن خەلق ئالدىدا نەپرەتلىك ۋە پەسكەش قىلدىم، چۈنكى سىلەر يوللىرىمنى تۇتمىغان، شۇنداقلا تەۋرات-قانۇننى ئىجرا قىلغاندا بىر تەرەپكە يان باسقان. **10** ـ بىزدە بىر ئاتا بار ئەمەسمۇ؟ بىزنى ياراتقۇچى پەقەت بىرلا تەڭرى ئەمەسمۇ؟ ئەمدى نېمىشقا ھەربىرىمىز تۈز قېرىندىشىمىزغا ۋاپاسىزلىق قىلىپ، ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن تۈز ئۆگەن ئەھدىسىنى بۇلغايمىز؟ **11** يەھۇدا ۋاپاسىزلىق قىلدى، ئىسرائىلدا ھەم يېرۇسالېمدا يىرگىنچلىك بىر ئىش سادىر قىلىندى؛ چۈنكى يەھۇدا پەرۋەردىگار سۆيگەن مۇقەددەس جايىنى بۇلغاپ، يات بىر ئىلاھنىڭ قىزىنى ئەمرىگە ئالدى. **12** ئۇنداق قىلغۇچى، يەنى ئازدۇرغۇچى بولسۇن، ئازدۇرۇلغۇچى بولسۇن، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارغا «ئاشلىق ھەدىيە»نى ئېلىپ كەلگۈچى بولسۇن، پەرۋەردىگار ئۇلارنى ياقۇبنىڭ چېدىرلىرىدىن ئۈزۈپ تاشلايدۇ. **13** سىلەر شۇنىڭدەك شۇنداق قىلىسىلە رگى، قۇربانگاھنى كۆز ياشلىرى، يىغا، ئاھ-زارلار بىلەن قاپلايسىلەر ـ چۈنكى ئۇ قۇربانلىق-ھەدىيىلە رگە ھېچ قارىمايدىغان بولدى، ئۇنىڭدىن ھېچ رازى بولماي قوۋۇڭلاردىن قوبۇل قىلمايدىغان بولدى. **14** بىراق سىلەر: «نېمىشقا؟» دەپ سورايسىلەر. ـ چۈنكى پەرۋەردىگار سەن ۋە ياشلىقىڭدا ئالغان ئايالىڭ ئوتتۇرىسىدا گۇۋاھچى بولغانىدى؛ سەن ئۇنىڭغا ۋاپاسىزلىق قىلدىڭ، گەرچە ئۇ سېنىڭ ھەمراھىڭ ۋە سەن ئەھدە تۈز ئۆگەن ئايالىڭ بولسىمۇ. **15** خۇدا [ئەر-ئايالنى] بىر قىلغان ئەمەسمۇ؟ شۇنداقلا، بۇنىڭغا روھىنى قالدۇرغان ئەمەسمۇ؟ [خۇدا] نېمىشقا ئۇلارنى بىر قىلدى؟ چۈنكى ئۇ ئۇلاردىن ئىخلاسمەن پەرزەنت كۈتكەنىدى. ئەمدى ھەربىرىڭلار تۈز قەلب-روھىڭلارغا دىققەت قىلىڭلار، ھېچقايسىسى ياشلىقتا ئالغان ئايالىغا ۋاپاسىزلىق قىلمىسۇن! **16** چۈنكى مەن تالاق قىلىشقا ئۆچتۇرەمەن، دەيدۇ ئىسرائىلنىڭ خۇدىسى پەرۋەردىگار، ـ شۇنىڭدەك تۈز تونىغا زومبۇرلۇق چاپلاشتۇرۇۋالغۇچىغا ئۆچەمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. ـ شۇڭا قەلب-روھىڭلارغا دىققەت قىلىڭلار، ھېچقايسىڭلار ۋاپاسىزلىق قىلمىڭلار! **17** ـ سىلەر سۆزلىرىڭلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ سەۋر-تاقىتىنى قېيمىدىڭلار، ئاندىن سىلەر: «بىز نېمە قىلىپ ئۇنىڭ سەۋر-تاقىتىنى قېيمايمىز؟» ـ دەيسىلەر. سەۋر-تاقىتىنى قېيمىغانلىقىڭلار بولسا دەل: «رەزىللىك قىلغۇچى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە ياخشىدۇر، ئۇ ئۇلاردىن خۇرسەن بولىدۇ»، يا كى «ئادالەتنى يۈرگۈزگۈچى خۇدا زادى نەدىدۇر؟» ـ دېگىنىڭلەردە بولامدۇ!

3 ـ مانا ئەمدى مەن ئۆز ئەلچىمنى ئەۋەتەمەن، ئۇ مېنىڭ ئالدىمدا يول تەييارلايدۇ؛ سىلەر ئىزدىگەن رەب، يەنى سىلەر خۇرسەنلىك دەپ بىلگەن ئەھدە ئەلچىسى ئۆز ئىبادەتخانىسىغا ۋىژىگىسز كىرىدۇ، مانا، ئۇ كېلىۋاتىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **2** ـ بىراق ئۇنىڭ كەلگەن كۈنىدە كىم چىدىيالىسۇن؟ ئۇ كۆرۈنگەندە كىم تۇرالىسۇن؟ چۈنكى ئۇ تاۋلىغۇچىنىڭ ئوتى، كىرچىنىڭ ئاقارتقۇچ شولتىسىدەك بولىدۇ؛ **3** ئۇ كۈمۈشنى تاۋلىغۇچى ھەم ئېرىغىدىغىچەدەك تاۋلاپ ئولتۇرىدۇ؛ لاۋىينىڭ بالىلىرىنى ساپلاشتۇرىدۇ، ئۇلارنى ئالتۇن-كۈمۈشنى تاۋلىغاندەك تاۋلايدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارغا ھەققانىيلىقتا قىلىنغان قۇربانلىق-ھەدىيەنى سۇنىدۇ. **4** ئاندىن يەھۇدا ھەم يېرۇسالېمنىڭ قۇربانلىق-ھەدىيىلىرى پەرۋەردىگارغا كونا زامانلاردىكىدەك، ئىلگىرىكى ۋاقىتلاردىكىدەك شېرىن بولىدۇ. **5** مەن ھېسىاب ئېلىشقا سىلە رگە يېقىن كېلىمەن؛ مەن سېھىر-رگەرلە رگە، زىناخورلارغا، يالغان قەسەم ئىچكۈچىلە رگە، مەدىكارلارنىڭ ھەققىنى تۇتۇۋېلىپ بوزەك قىلغۇچىلارغا، تۇل خوتۇنلار ھەم يېتىم-يېسىرلارنى خارلىغۇچىلارغا، يات ئادەملەرنى تۈز ھەققىدىن ئايرىۋەتكۈچىلە رگە، شۇنىڭدەك مەندىن ھېچ قورقمىغانلارغا تېزدىن ئەيىبلىگۈچى گۇۋاھچى بولىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **6** چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار ئۆ ئۆگەرمەستۈرمەن؛ شۇڭا سىلەر، ئى ياقۇبنىڭ ئوغۇللىرى، ئۆگىشىگىنىسىلەر. **7** ـ ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ كۈنلىرىدىن تارتىپ سىلەر بەلگىلىمىرىمدىن چەتنەپ، ئۇلارنى ھېچ ئۆتمىغانسىلەر. مېنىڭ يېنىمغا قايتىپ كېلىڭلار، مەن يېنىڭلارغا قايتىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ

ـ بىراق سىلەر: «بىز قانداقتۇ قايتىپ كېلىمىز؟» ـ دەيسىلەر. **8** ئادەم خۇدانىڭكىنى بۇلىسا بولامدۇ؟ ـ بىراق ماڭا مېنىڭكىنى بۇلاپ كەلدىڭلار. سىلەر يەنە: «بىز قانداقسىگە ساڭا بۇلاڭچىلىق قىلىۋاتىمىز» ـ دەيسىلەر. سىلەر «ئوندىن بىر» ئۈلۈش تۆشرىلىرىڭلارنى ھەم «كۆتۈرمە ھەدىيەلەر»نى سۇنغىنىڭلاردا شۇنداق قىلىسىلەر! **9** سىلەر ئېغىر بىر لەنەتكە قالدىڭلار، چۈنكى ماڭا بۇلاڭچىلىق قىلىۋاتىسىلەر ـ سىلەر بۇ پۈتكۈل «يات ئەل» شۇنداق قىلىۋاتىسىلەر! **10** ئەمدى ۋىژىمدە ئاشلىق بولۇش ئۈچۈن پۈتكۈل «ئوندىن بىر» ئۈلۈش تۆشرىنى ئامبارغا ئېلىپ كېلىڭلار ۋە شۇنداقلا مېنى سىناپ بېقىڭلار، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ مەن ئاسمانىنىڭ دېرىزىلىرىنى چوڭ ئېچىپ سىلە رگە پاتقۇزالمىغۇدەك بىر بەركەتنى تۆكۈپ بېرىدىغانلىقىمنى كۆرۈپ باقامسىلەر؟ **11** شۇنداق بولغاندىلا مەن سىلەرنى دەپ يەنە يالمىغۇچىنى ئەيىبلەيتەمەن، ئۇ تۇپراقىڭلاردىكى مېۋىلەرنى ۋەيران قىلمايمەن؛ سىلەرنىڭ باغ-ئېتىزلىرىڭلاردىكى تال ئۈزۈملەر ۋاقىتسىز تۆكۈلۈپ كەتمەيدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **12** ـ شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەللەر سىلەرنى بەختلىك دەپ ئاتايدۇ، چۈنكى پىرىڭلار ئادەمنى ھۆزۈرلاندۇرىدىغان بىر زېمىن بولىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **13** ـ سىلەرنىڭ سۆزلىرىڭلار ماڭا قاتتىق تەگدى، دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بىراق سىلەر يەنە: «بىز سەن بىلەن قارشىلىشىدىغان نېمە سۆز قىلدۇق؟» ـ دەيسىلەر. **14** ـ سىلەر: «خۇدانىڭ خىزمىتىدە بولۇش بېھۇدىلىكتۇر» ھەم: «ئۇنىڭ تاپشۇرۇقىنى چىڭ تۇتۇشىمىز ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئالدىدا ماتەم تۇتقان كىشىلەردەك يۈرۈشىمىزنىڭ نېمە پايدىسى؟» ـ دەيسىلەر، **15** ھەم شۇنىڭدەك: «تەكەببۇرلارنى بەختلىك دەپ ئاتايمىز؛ رەزىللىك قىلغۇچىلار رۇناق تاپىدۇ؛ ئۇلار بەرھەق خۇدانى سىنايدۇ، بىراق قۇتۇلۇپ كېتىدۇ» ـ دەيسىلەر. **16** پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىدىغانلار [بۇنى ئاڭلاپ] پات-پات بىر-بىرى بىلەن مۇڭداشتى؛ پەرۋەردىگار ئۇنى نەزىرىگە ئالدى، سۆزلىرىنى ئاڭلىدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭدىن قورقۇپ، ئۇنىڭ نامىنى سېغىنغانلار ئۈچۈن ئەسلەتمە بولغان بىر خاتىرە كىتاب يېزىلدى. **17** ـ بۇ كىشىلەر بولسا ئۆزۈمنىڭ ئالاھىدە گۆھەرىمنى يىغقان كۆنىدە مېنىڭكى بولىدۇ ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ۋە مەن خۇددى ئادەم ئۆز خىزمىتىدە بولغان ئوغلىغا ئىچىنى ئاغرىتقاندەك ئۇلارغا ئىچىمنى ئاغرىتىمەن. **18** سىلەر قايتىپ كېلىسىلەر ۋە ھەققانىيلار بىلەن رەزىللەرنى، خۇدانىڭ خىزمىتىدە بولغانلار بىلەن بولمىغانلارنى پەرق ئېتەلەيسىلەر.

4 ـ چۈنكى مانا شۇ كۈن، خۇمداندەك كۆيدۈرگۈچى كۈن كېلىدۇ؛ ھەربىر تەكەببۇرلۇق قىلغۇچى ھەم ھەربىر رەزىللىك قىلغۇچى پاخالدەك بولىدۇ؛ شۇ كېلىدىغان كۈن ئۇلارنى كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ ئۇلارغا نە يىلتىز نە شاخ قالدۇرۇلمايدۇ. **2** لېكىن ناممىدىن ئەيمىنىدىغان سىلەر ئۈچۈن، قاناتلىرىدا شىپا-دەرمان ئېلىپ كېلىدىغان، ھەققانىيلىقنى پارلىتىدىغان قۇياش ئورنىدىن تۇرىدۇ؛ سىلەر تالاغا چىقىپ بوردىاق موزايلاردەك قىيغىتىپ ئوينايسىلەر؛ **3** سىلەر رەزىللەرنى چەيلەپ دەسسۇۋېتىسىلەر؛ ئۇلار مەن تەييارلىغان كۈنىدە تاپىنىڭلار ئاستىدا كۈل بولىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **4** ـ مەن ھورەب تېغىدا پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈچۈن قۇلۇم مۇساغا ۋېيرۇغان قانۇنۇمنى، يەنى بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەرنى يادىڭلاردا تۇتۇڭلار. **5** ـ مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلۇغ ھەم دەھشەتلىك كۈنى كېلىشتىن ئاۋۋال مەن سىلە رگە ئىلياس پەيغەمبەرنى ئەۋەتىمەن. **6** ئۇ ئاتىلارنىڭ كۆڭلىنى بالىلارغا مايىل، بالىلارنىڭ كۆڭلىنى ئاتىلارغا مايىل قىلىدۇ؛ ئۇنداق بولمىغاندا مەن كېلىپ يەر يۈزىنى قارغاش بىلەن ئۇرۇۋېتىمەن.

NEW TESTAMENT

ئەيسا: ـ ئى ئاتا، ئۇلارنى كەچۈرگىن، چۈنكى ئۇلار ئۆزىنىڭ نېمە قىلۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ، ـ دېدى. [لەشكەرلەر] چەك تاشلاپ، ئۆزىنىڭ كىيىملىرىنى بۆلۈشۈۋالدى.
لۇقا 23:34

ماتتا

1 بۇ ئىبراھىمنىڭ ئوغلى ۋە داۋۇتنىڭ ئوغلى بولغان ئەيسا مەسىھنىڭ نەسەبنامە كىتابىدۇر: ـ
2 ئىبراھىمدن ئىسھاق تۇرەلدى، ئىسھاقتىن ياقۇپ تۇرەلدى، ياقۇپ يەھۇدا ۋە ئۇنىڭ ئاكا-
ئۇكىلىرىنىڭ ئاتىسى بولدى؛ 3 يەھۇدادىن تامار ئارقىلىق پەرەز ۋە زەراھ تۇرەلدى؛ پەرەزدىن
ھەزرون تۇرەلدى، ھەزروندىن رام تۇرەلدى، 4 رامدىن ئامىناداب تۇرەلدى، ئامىنادابدىن
ناھشون تۇرەلدى، ناھشوندىن سالمون تۇرەلدى، 5 سالموندىن راھاب ئارقىلىق بوئاز تۇرەلدى،
بوئازدىن رۇت ئارقىلىق ئوبەد تۇرەلدى، ئوبەدتىن يەسسە تۇرەلدى، 6 يەسسەدىن داۋۇت پادىشاھ
تۇرەلدى. داۋۇتتىن ئۇرىيانىڭ ئايالى ئارقىلىق سۇلايمان تۇرەلدى، 7 سۇلايماندىن رەھوبوئام
تۇرەلدى، رەھوبوئامدىن ئابىيا تۇرەلدى، ئابىيادىن ئاسا تۇرەلدى، 8 ئاسادىن يەھوشافات
تۇرەلدى، يەھوشافاتتىن يەھورام تۇرەلدى، يەھورامدىن ئۇززىيا تۇرەلدى، 9 ئۇززىيادىن يوتام
تۇرەلدى، يوتامدىن ئاھاز تۇرەلدى، ئاھازدىن ھەزەكىيا تۇرەلدى، 10 ھەزەكىيادىن مانا سسەھ
تۇرەلدى، مانا سسەھدىن ئامون تۇرەلدى، ئاموندىن يوشىيا تۇرەلدى؛ 11 بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغاندا
يوشىيادىن يەكونىيا ۋە ئۇنىڭ ئاكا-ئۇكىلىرى تۇرەلدى. 12 بابىلغا سۈرگۈن بولغاندىن كېيىن،
يەكونىياھدىن شىئالتىئەل تۇرەلدى، شىئالتىئەلدىن زەرۇببابەل تۇرەلدى، 13 زەرۇببابەلدىن
ئابىھۇد تۇرەلدى، ئابىھۇددىن ئېلىئاقىم تۇرەلدى، ئېلىئاقىمدىن ئازور تۇرەلدى، 14 ئازوردىن
زادوك تۇرەلدى، زاد وكتىن ئاقىم تۇرەلدى، ئاقىمدىن ئەلىھۇد تۇرەلدى، 15 ئەلىھۇدتىن ئەلئازار
تۇرەلدى، ئەلئازاردىن ماتتان تۇرەلدى، ماتتاندىن ياقۇپ تۇرەلدى، 16 ياقۇپتىن مەريەمنىڭ
ئېرى بولغان يۈسۈپ تۇرەلدى؛ مەريەم ئارقىلىق مەسىھ ئاتالغان ئەيسا تۇغۇلدى. 17 شۇنداق
بولۇپ، ئىبراھىمدن داۋۇتقىچە بولغان ئارىلىقتا جەمئىي ئون تۆت ئەۋلاد بولغان؛ داۋۇتتىن بابىلغا
سۈرگۈن قىلىنغىچە جەمئىي ئون تۆت ئەۋلاد بولغان؛ ۋە بابىلغا سۈرگۈن قىلىنىشتىن مەسىھ
كەلگۈچە جەمئىي ئون تۆت ئەۋلاد بولغان. 18 ئەيسا مەسىھنىڭ دۇنياغا كېلىشى مۇنداق بولدى:
ـ ئۇنىڭ ئانىسى مەريەم يۈسۈپكە يانلىق بولۇشقا ۋەدە قىلىنغاندى؛ لېكىن تېخى نىكاھ قىلىنمايلا،
ئۇنىڭ مۇقەددەس روھتىن ھامىلدار بولغانلىقى مەلۇم بولدى. 19 لېكىن ئۇنىڭ [يولغۇسى] ئېرى
يۈسۈپ، دۇرۇس كىشى بولۇپ، ئۇنى جەمئىيەت ئالدىدا خىجالەتكە قالدۇرۇشنى خالىماي،
ئۇنىڭدىن ئاستىرتىن ئاجراشىپ كېتىشنى نىيەت قىلدى. 20 ئەمما ئۇ مۇشۇ ئىشلارنى ۋىلاپ
يۈرگىنىدە، مانا پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى ئۇنىڭ چۈشىدە كۆرۈنۈپ ئۇنىڭغا: ـ ئەي
داۋۇتنىڭ ئوغلى يۈسۈپ، ئايالىڭ مەريەمنى ئۆز ئەمرىگە ئېلىشتىن قورقما؛ چۈنكى ئۇنىڭدا بولغان
ھامىلە مۇقەددەس روھتىن كەلگەن. 21 ئۇ بىر ئوغۇل تۇغىدۇ، سەن ئۇنىڭ ئىسمىنى ئەيسا
دەپ قويغىن؛ چۈنكى ئۇ ئۆز خەلقىنى گۇناھلىرىدىن قۇتقۇزىدۇ» ـ دېدى. 22 مانا بۇلارنىڭ
ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبىر ئارقىلىق دېگەنلىرىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇش ئۈچۈن بولغان،
دېمەك: ـ 23 «پاك قىز ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىدۇ؛ ئۇلار ئۇنىڭ ئىسمىنى ئىمانۇئېل
(مەنىسى «خۇدا بىز بىلەن بىللە») دەپ ئاتايدۇ». 24 يۈسۈپ ئويغىنىپ، پەرۋەردىگارنىڭ مۇئ
پەرىشتىسىنىڭ دېگىنى ۋىجىغ قىلىپ، مەريەمنى ئەمرىگە ئالدى. 25 لېكىن مەريەم بوشانغۇچە ئۇ
ئۇنىڭغا يېقىنلاشمىدى. بۇ مەريەمنىڭ تۇنجىسى ئىدى؛ يۈسۈپ ئۇنىڭغا ئەيسا دەپ ئىسىم قويدى.

2 ئەيسا ھېرود پادىشاھ ھۆكۈم سۈرگەن كۈنلەردە يەھۇدىيە ئۆلكىسىنىڭ بەيت-لەھەم
يېزىسىدا دۇنياغا كەلگەندىن كېيىن، مانا بەزى دانىشمەنلەر مەشرىقتىن يېرۇسالېمغا يېتىپ كېلىپ،
پۇقرالاردىن: 2 يەھۇدىيلارنىڭ [يېڭىدىن] تۇغۇلغان پادىشاھى قەيەردە؟ چۈنكى بىز ئۇنىڭ
يۇلتۇزىنىڭ كۆتۈرۈلگەنلىكىنى كۆردۇق. شۇڭا، ئۇنىڭغا سەجدە قىلغىلى كەلدۇق، ـ دېيىشتى. 3
بۇنى ئاڭلىغان ھېرود پادىشاھ، شۇنىڭدەك پۈتكۈل يېرۇسالېم خەلقىمۇ ئالاقزادىلىككە چۈشتى. 4 ئۇ
پۈتكۈل باش كاھىنلار ۋە خەلقنىڭ تەۋرات ئۇستازلىرىنى چاقىرىپ، ئۇلاردىن «مەسىھ قەيەردە
تۇغۇلۇشى كېرەك؟» ـ دەپ سوردى. 5 ئۇلار: «يەھۇدىيەدىكى بەيت-لەھەم يېزىسىدا بولۇشى
كېرەك، ـ چۈنكى پەيغەمبەر ئارقىلىق مۇنداق پۈتۈلگەن: ـ 6 «ئى يەھۇدىيە زېمىنىدىكى بەيت-
لەھەم، خەلقىڭ يەھۇدىيە يېتە كچىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئەڭ كىچىك بولمايدۇ؛ چۈنكى سەندىن بىر
يېتە كچى چىقىدۇ، ئۇ خەلقىم ئىسرائىللارنىڭ باققۇچىسى بولىدۇ» ـ دېيىشتى. 7 بۇنىڭ بىلەن، ھېرود
دانىشمەنلەرنى مەخپىي چاقىرتىپ، يۇلتۇزنىڭ قاچان پەيدا بولغانلىقىنى سۈرۈشتۈرۈپ بىلىۋالدى. 8
ئاندىن: «بېرىپ بالىنى سۈرۈشتە قىلىپ تېپىڭلار. تاپقان ھامان قايتىپ ماڭا خەۋەر قىلىڭلار، مەنمۇ
ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ سەجدە قىلىپ كېلەي» ـ دەپ، ئۇلارنى بەيت-لەھەمگە يولغا سالدى. 9
دانىشمەنلەر پادىشاھنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ يولغا چىقتى؛ ۋە مانا، ئۇلار شەرقتە كۆرگەن ھىلىقى
يۇلتۇز ئۇلارنىڭ ئالدىدا يول باشلاپ ماڭدى ۋە بالا ئۇرغان يەرگە كېلىپ توختىدى. 10
ئۇلار ھىلىقى يۇلتۇزنى كۆرگىنىدىن ئىنتايىن قاتتىق شادلىنىشتى 11 ھەم ئۆيگە كىرىپ، بالىنى
ئانىسى مەريەم بىلەن كۆرۈپ، يەرگە يېقىلىپ ئۇنىڭغا سەجدە قىلىشتى. ئاندىن، خەزىنىلىرىنى
ئېچىپ، ئالتۇن، مەستىكى، مۇرمەكىكى قاتارلىق سوۋغاتلارنى سۇنۇشتى. 12 ئۇلارغا چۈشىدە
ھېرودنىڭ يېنىغا بارماسلىق توغرىسىدىكى ۋەھيى كەلگەنلىكى ئۈچۈن، ئۇلار باشقا يول بىلەن ئۆز
يۇرتىغا قايتىشتى. 13 ئۇلار يولغا كەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى يۈسۈپنىڭ
چۈشىدە كۆرۈنۈپ: ئورنۇڭدىن تۇر! بالا ۋە ئانىسى ئىككىسىنى ئېلىپ مىسىرغا قاچ. مەن ساڭا
ئۇقتۇرغۇچىچە ئۇ يەردە تۇرغىن. چۈنكى ھېرود بالىنى يوقىتىشقا ئىزدەپ كېلىدۇ ـ دېدى. 14 شۇنىڭ
بىلەن ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، شۇ كېچىلا بالا ۋە ئانىسى ئىككىسىنى ئېلىپ مىسىرغا قاراپ يولغا
چىقتى. 15 ئۇ ھېرود ئۆلگۈچە شۇ يەردە تۇردى. شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبىر
ئارقىلىق ئالدىن ئېيتقان: «ئوغلۇمنى مىسىردىن مەن چاقىردىم» دېگەن سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى.
16 ھېرود بولسا دانىشمەنلەردىن ئالدانغانلىقىنى بىلىپ، قاتتىق غەزەپلەندى. ئۇ دانىشمەنلەردىن
ئېنىقلىغان ۋاقىتقا ئاساسەن، ئادەملەرنى ئەۋەتىپ بەيت-لەھەم يېزىسى ۋە ئەترابىدىكى ئىككى ياش
ۋە ئۇنىڭدىن تۆۋەن ياشتىكى ئوغۇل بالىلارنىڭ ھەممىسنى ئۆلتۈرگۈزدى. 17 شۇ چاغدا يەرەمىيا
پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتىلغان مۇنۇ سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: ـ 18 «راماھ شەھىرىدە بىر سادا،
ئاچچىق يىغا-زارنىڭ يىغانى ئاڭلىنار، بۇ راھىلەنىڭ بالىلىرى ئۈچۈن كۆتۈز رگەن ئاھ-زارلىرى؛
بالىلىرىنىڭ يوق قىلىۋېتىلگىنى ئۈچۈن ئەيلىدىن، تەسەللىنى قوبۇل قىلماي يىغان كۆتۈرىدۇ». 19 ئەمدى
ھېرود ئۆلگەندىن كېيىن، خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسى مىسىردا تۇرغان يۈسۈپنىڭ چۈشىدە كۆرۈنۈپ
ئۇنىڭغا: ـ 20 ئورنۇڭدىن تۇر! بالا ۋە ئانىسىنى ئېلىپ ئىسرائىل زېمىنىغا قايت! چۈنكى بالىنىڭ
جىنىنى ئالماقچى بولغانلار ئۆلدى، ـ دېدى. 21 يۈنىڭ بىلەن يۈسۈپ ئورنىدىن تۇرۇپ بالا ۋە
ئانىسىنى ئېلىپ ئىسرائىل زېمىنىغا قايتتى. 22 ئۇ تارخىلاۋىنىڭ ئاتىسى ھېرود پادىشاھنىڭ ئورنىغا
تەختكە ئولتۇرۇپ يەھۇدىيە ئۆلكىسىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىۋاتقىنىدىن خەۋەر تېپىپ، ئۇ يەر گە
قايتىشتىن قورقتى؛ ۋە چۈشىدە ئۇنىڭغا بىر ۋەھيى كېلىپ گالىلىيە زېمىنىغا بېرىپ، 23 ناسارەت
دەپ ئاتىلىدىغان بىر يېزىدا ئولتۇراقلاشتى. شۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق: «ئۇ ناسارەتلىك
دەپ ئاتىلىدۇ» دېيىلگىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى.

3 شۇ چاغلاردا، چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيا يەھۇدىيەدىكى چۆل-باياۋانغا كېلىپ 2 كىشىلە رگە:
ـ توۋا قىلىڭلار! چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى يېقىنلىشىپ قالدى! ـ دەپ جاكارلاشقا باشلىدى.
3 چۈنكى [چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيا] بولسا ئىلگىرى يەشايا پەيغەمبەر بېشارىتىدە كۆرسەتكەن
كىشىنىڭ دەل ئۆزى بولۇپ: ـ «باياۋاندا! توۋلايدىغان بىر كىشىنىڭ: رەبنىڭ يولىنى تەيارلا ڭلار،
ئۇنىڭ چىغىر يوللىرىنى تۈپتۈز قىلىڭلار! ـ دېگەن ئاۋازى ئاڭلىنىدۇ». 4 يەھيا [پەيغەمبەر] ئۆزگە
يۈڭىدىن قىلىنغان كىيىم كىيگەن، بېلىگە كۆن تاسما باغلىغاندى. يەيدىغىنى بولسا چېكەتكىلەر
بىلەن ياۋا ھەرە ھەسىلى ئىدى. 5 ئەمدى يېرۇسالېم شەھىرى، پۈتۈن يەھۇدىيە ئۆلكىسى ۋە
يۈتكۈل ئىئوردان دەريا ۋادىسىنىڭ ئەترابىدىكى كىشىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىشىپ، 6 گۇناھلىرىنى
ئىقرار قىلىشتى ۋە ئۇنىڭ ئۆزلىرىنى ئىئوردان دەرياسىدا چۈمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىشتى. 7
لېكىن پەرسىي ۋە سادۇقىي مەزھىپىدىكىلەردىن كۆپلىرىنىڭ ئۇنىڭ چۈمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغىلى
كەلگەنلىكىنى كۆرگىنىدە ئۇ ئۇلارغا: ـ ئەي يىلانلارنىڭ بالىلىرى! كىم سىلەرنى [خۇدانىڭ]
چۈشۈش ئالدىدا ئاتىرغان غەزىپىدىن قېچىكلار دەپ ئاگاھلاندۇردى؟! 8 ئەمدى توۋىغا لايىق
مېۋىنى كەلتۈرۈڭلار! 9 ۋە ئۆز ئىچىڭلاردا: «بىزنىڭ ئاتىمىز بولسا ئىبراھىمدۇر!» دەپ خىيال قىلىپ
يۈرمە ڭلار، چۈنكى مەن شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، خۇدا ئىبراھىمغا مۇشۇ تاشلاردىنمۇ
پەرزەنتىلەرنى ئاپىرىدە قىلالايدۇ. 10 پالتا ئالدىقاچان دەرەخلەرنىڭ يىلتىزىغا تەگمەپ قويۇلدى؛
ياخشى مېۋە بەرمەيدىغان ھەرقايسى دەرەخلەر كېسىلىپ ئوتقا تاشلىنىدۇ. 11 مەن دەرۋەقە
سىلەرنى توۋا قىلىشىڭلار ئۈچۈن سۇغا چۈمۈلدۈرىمەن. لېكىن مەندن كېيىن كەلگۈچى زات
مەندىن قۇدرەتلىكتۇر. مەن ھەتتا ئۇنىڭ كەشنى كۆتۈرۈشكىمۇ لايىق ئەمەسمەن؛ ئۇ سىلەرنى
مۇقەددەس روھقا ھەم ئوتقا چۈمۈلدۈرىدۇ. 12 ئۇنىڭ سوروقىغۇچى كۆرىكى قولىدا تۇرىدۇ، ئۇ ئۆز
خامىنىنى [ئوپا-سامانىنى] تەلتۈكۈس تازلايدۇ، ساپ بۇغداينى ئامبارغا يىغىدۇ، ئەمما ئوپا-سامانى
ئۆچمەس ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، ـ دېدى. 13 شۇ ۋاقىتتا، ئەيسا يەھيادىن چۈمۈلدۈرۈلۈشنى قوبۇل
قىلىش ئۈچۈن گالىلىيە ئۆلكىسىدىن ئىئوردان دەرياسى بويىغا، ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. 14 بىراق
يەھيا چۈمۈلدۈرۈشكە ئۇنىماي ئۇنى توسۇپ: ـ ئەسلى چۈمۈلدۈرۈلۈشنى مەن سەندىن قوبۇل قىلىشىم

كىرەك ئىدى، بىراق سەن مېنىڭ ئالدىمغا كەپسەنغۇ؟ ـ دېدى. **15** لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ھازىرچە شۇنىڭغا يول قويغىن؛ چۈنكى ھەققانىيلىقنىڭ بارلىق [تەلەپلىرىنى] ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن، شۇنداق قىلىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ؛ ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن، يەھيا ئۇنىڭغا يول قويدى. **16** ۋە ئەيسا چۆمۈلدۈرۈلۈپ بولۇپلا، سۈدىن چىقتى؛ ۋە سۈدىن چىقىشى بىلەن ماناۋ، ئەرشلەر ئۇنىڭغا ئېچىلىپ، خۇدانىڭ روھى كەپتەر قىياپىتىدە ئەرشتىن چۈشۈپ، ئۇستىگە قونۇۋاتقانلىقىنى كوردى. **17** ۋە ماناۋ، ئەرشتىن بىر ئاۋاز: ـ «بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇم، مەن ئۇنىڭدىن تولۇق خۇرسەنمەن!» ـ دەپ ئاڭلاندى.

4

ئاندىن ئەيسا روھنىڭ يېتەكچىلىكىدە ئىبلىسنىڭ سىناق-ئازدۇرۇشلىرىغا يۈزلىنىش ئۈچۈن چۆل-باياۋانغا ئىلىپ بېرىلدى. **2** ئۇ قىرىق كېچە-كۈندۈز روزا تۇتقاندىن كېيىن، ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىپ كەتكەندى. **3** ئەمدىنى ئازدۇرغۇچى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ ئە گەر سەن راستىنلا خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، مۇشۇ تاشلارنى نانغا ئايلانىشىڭا يۈرۈغىن! ـ دېدى. **4** لېكىن ئۇ جاۋابەن: ـ [تەۋراتتا]: «ئىنسان پەقەت نان بىلەنلا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئاغزىدىن چىققان ھەربىر سۆز بىلەنمۇ ياشايدۇ» دەپ يۈزلىگەن؛ ـ دېدى. **5** ئاندىن ئىبلىس ئۇنى مۇقەددەس شەھەر ۋە ئىلىپ بېرىپ، ئىبادەتخانىنىڭ ئەڭ ئېگىز جايىغا تۇرغۇزۇپ ئۇنىڭغا: **6** ـ خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، ئۆزۈڭنى پەسكە تاشلاپ باققىن! چۈنكى [تەۋراتتا]: «[خۇدا] ئۆز پەرىشتىلىرىگە سېنىڭ ھەققىڭدە ئەمر قىلىدۇ»، ۋە، «يۈتۈڭنىڭ تاشقا ئۇرۇلۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلار سېنى قوللىرىدا كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ» دەپ يۈزلىگەن ـ دېدى. **7** ئەيسا ئۇنىڭغا: «تەۋراتتا يەنە»، «پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى سىنىغۇچى بولما!» دەپمۇ يۈزلىگەن ـ دېدى. **8** ئاندىن، ئىبلىس ئۇنى ناھايىتى ئېگىز بىر تاغقا چىقىرىپ، ئۇنىڭغا دۇنيادىكى بارلىق پادىشاھلىقلارنى شەرەپلىرى بىلەن كۆرسىتىپ: **9** يە گە يېقىلىپ ماڭا ئىبادەت قىلساڭ، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ساڭا بېرىۋېتىمەن، ـ دېدى. **10** ئاندىن ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ يوقال، شەيتان! چۈنكى [تەۋراتتا]: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭغىلا ئىبادەت قىل، پەقەت ئۇنىڭلا ئىبادەت-خىزمىتىدە بول!» دەپ يۈزلىگەن، ـ دېدى. **11** بۇنىڭ بىلەن ئىبلىس ئۇنى تاشلاپ كېتىپ قالدى، ۋە مانا، پەرىشتىلەر كېلىپ ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولدى. **12** ئەمدى [ئەيسا] يەھيانىڭ تۇتقۇن قىلىنغانلىقىنى ئاڭلاپ، گالىلىيە گە يول ئالدى. **13** ئۇ ناسارەت يېزىسىنى تاشلاپ، زەبۇلۇن ۋە نافتالى رايوندىكى [گالىلىيە] دېگۈزى بويىدىكى كەپەرناھۇم شەھىرىگە كېلىپ ئورنۇلاشتى. **14** شۇنداق قىلىپ، يەشايا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتىلغان شۇ بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى، دېمەك: ـ **15** «زەبۇلۇن زېمىنى ۋە نافتالى زېمىنى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئېرىقى تەرىپىدىكى «دېڭىز يولى» بويىدا؛ «يات تەللەرنىڭ ماكانى» بولغان گالىلىيەدە، **16** قاراڭغۇلۇقتا ياشىغان خەلق پارلاق بىر نۇرنى كوردى؛ يەنى تۇلۇم كۆلە گۆگىسىنىڭ يۇرتىدا ئولتۇرغۇچىلارغا، دەل تۇلارنىڭ ئۈستىگە نۇر چۈشتى». **17** شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ، ئەيسا: «توۋا قىلىڭلار! چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى يېقىنلىشىپ قالدى!» ـ دەپ جار قىلىشقا باشلىدى. **18** [بىر كۈنى]، ئۇ گالىلىيە دېگۈزى بويىدا كېتىۋېتىپ، شىككى ئاكا-ئۇكا، يەنى پېترۇس دەپمۇ ئاتىلغان سىمون ئىسملىك بىر كىشىنى ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى ئاندرىياسنى كوردى. ئۇلار بېلىقچى بولۇپ، دېڭىزغا تور تاشلاۋاتاتتى؛ **19** ئۇ تۇلارغا: ـ مېنىڭ كەينىمدىن مېڭىڭلار ـ مەن سىلەرنى ئادەم ئۈتىۋېچى بېلىقچى قىلىمەن! ـ دېدى. **20** تۇلار شۇئان بېلىق تورلىرىنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئە گىشىپ ماڭدى. **21** ئۇ شۇ يەردىن ئۆتۈپ، شىككىنچى بىر ئاكا-ئۇكىنى، يەنى زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرى ياقۇپ ۋە ئىنىسى يۇھاننانى كوردى. بۇ شىككىسى كېمىدە ئاتىسى زەبەدىي بىلەن تورلىرىنى ئوڭشاۋاتاتتى. ئۇ تۇلارنىمۇ چاقىردى. **22** تۇلار دەرھال كېمىنى ئاتىسى بىلەن قالدۇرۇپ ئۇنىڭغا ئە گىشىپ ماڭدى. **23** ۋە ئەيسا گالىلىيەنىڭ ھەممە يېرىنى كېزىپ، تۇلارنىڭ سىناگوگلىرىدا تەلىم بېرىپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋرىنى جاكارلايتى، خەلق ئارىسىدا ھەرخىل كېسەللەرنى ۋە ئاجىز-مېيىپلارنى ساقايتتى. **24** ئۇ توغرۇلۇق خەۋەر پۈتكۈل سۈرىيە تۇلكىسىگە تارقالدى؛ ئۇ يەردىكى خالايىق ھەرخىل بىمارلارنى، يەنى ھەرتۈرلۈك كېسەللەر ۋە ئاغرىق-سىلاقلارنى ھەمدە جىن چاپلاشقانلارنى، تۇتقاقلىق ۋە پالەچ كېسىلىگە گىرىپتار بولغانلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى؛ ۋە ئۇ تۇلارنى ساقايتتى. **25** گالىلىيە، «ئون شەھەر» رايونى، يېرۇسالىم، يەھۇدىيە ۋە ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدىن كەلگەن توپ-توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ئە گىشىپ ماڭدى.

5

مۇشۇ توپ-توپ ئادەملەرنى كۆرۈپ ئۇ بىر تاغقا چىقتى؛ ئۇ ئۇ يەردە ئولتۇرغىنىدا، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. **2** ئۇ ئاغزىنى ئېچىپ تۇلارغا تەلىم بېرىشكە باشلىدى: ـ **3** مۇبارەك، روھتا نامرات بولغانلار! چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى تۇلارغا تەۋەدۇر. **4** مۇبارەك، يىغان چە كىگەنلەر! چۈنكى تۇلار تەسەللى تاپىدۇ. **5** مۇبارەك، ياۋاش-مۆمىنلەر! چۈنكى تۇلار يەر يۈزىگە مىراسخورىدۇر. **6** مۇبارەك، ھەققانىيلىققا تاج ۋە تەشنالار! چۈنكى تۇلار تولۇق قۇيۇنىدۇ. **7** مۇبارەك، رەھىمدىللار! چۈنكى تۇلار رەھىم كوردىدۇ. **8** مۇبارەك، قەلبى پاك بولغانلار! چۈنكى تۇلار خۇدانى كوردىدۇ. **9** مۇبارەك، تىنچلىق تەرەپدارلىرى! چۈنكى تۇلار خۇدانىڭ پەرزەنتلىرى دەپ ئاتىلىدۇ. **10** مۇبارەك، ھەققانىيلىق يولىدا زىيانكەشلىككە تۇچىرىغانلار! چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى تۇلارغا تەۋەدۇر. **11** مۇبارەك، مەن ئۈچۈن باشقىلارنىڭ ھاقارەت، زىيانكەشلىك ۋە ھەرتۈرلۈك توھمىتىگە تۇچىراسا گىلار، **12** شاد-خۇرام بولۇپ يېرا گىلار! چۈنكى ئەرشلەردە كاتتا ئىنئام سىلەر ئۈچۈن ساقلانماقتا؛ چۈنكى سىلەردىن ئىلگىركى پەيغەمبەرلەر رگىمۇ تۇلار مۇشۇنداق زىيانكەشلىكلەرنى قىلغان. **13** سىلەر يەر يۈزىدىكى تۇزدۇرسىلەر. ھالبۇكى، ئە گەر تۇز تۇز تەمىنى يوقاتسا، ئۇنىڭغا قايتىدىن تۇز تەمىنى قانداقمۇ كەرگۈزگىلى بولىدۇ؟ تۇ چاغدا، تۇ ھېچنېمىگە يارىماس بولۇپ، تاشلىنىپ كىشىلەرنىڭ ئايىغى ئاستىدا دەسسىلىشتىن باشقا ھېچ ئىشقا يارىمايدۇ. **14** سىلەر دۇنيانىڭ نۇرىدۇرسىلەر. تاغ ئۈستىگە سېلىنغان شەھەر يوشۇرۇنالمايدۇ. **15** ھېچكىم چىراغنى بېقىپ قويۇپ، ئۈستىگە سېۋەتنى كۆمتۈرۈپ قويماس، بەلكى چىراغداننىڭ ئۈستىگە قويىدۇ؛ بۇنىڭ بىلەن، ئۇ ئۆيدىكى ئېچىدىكى ھەممە ئادەملە رگە يورۇقلۇق بېرىدۇ. **16** شۇ تەرىقىدە، سىلەر نۇر ئۆگلارنى ئىنسانلار ئالدىدا شۇنداق چاقنىتىڭلار كى، ئۇلار ياخشى ئەمەللىرىڭلارنى كۆرۈپ، ئەرشتىكى ئاتا گىلارنى ئۇلۇغلىسۇن. **17** مېنى تەۋرات قانۇنىنى يا كى پەيغەمبەرلەرنىڭ يازغانلىرىنى بىكار قىلغلى كەلدى، دەپ ئويلاپ قالما گىلار. مەن ئۇلارنى بىكار قىلغلى ئەمەس، بەلكى ئەمەلگە ئاشۇرغلى كەلدىم. **18** چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى بەرەھق ئېيتىپ قويايكى، ئاسمان-زېمىن يوقىمىغۇچە، ئۇنىڭدا ئۇنىڭ ھەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلمىغۇچە تەۋراتتىكى «يود» بىر ھەرپ، ھەتتا بىرەر چېكىتمۇ بىكار قىلنمايدۇ. **19** شۇ سەۋەبتىن، تەۋرات قانۇنىنىڭ ئەقىدىلىرىگە، ھەتتا ئۇنىڭ ئەڭ كىچىكلىرىدىن بىرىنى بىكار قىلىپ، ۋە باشقىلارغا شۇنداق قىلىشنى ئۆگىتىدىغان ھەر كىم ئەرش پادىشاھلىقىدا ئەڭ كىچىك ھېسابلىنىدۇ، ئەمما ئە كسىچە، تەۋرات قانۇنى ئەقىدىلىرىگە ئەمەل قىلغانلار ۋە باشقىلارغا شۇنداق قىلىشنى ئۆگەتكۈچىلەر بولسا ئەرش پادىشاھلىقىدا ئۇلۇغ ھېسابلىنىدۇ. **20** چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ھەققانىيلىقىڭلار تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەرنىڭكىدىن ئاشمىسا، ئەرش پادىشاھلىقىغا ھېچقاچان كىرەلمەيسىلەر. **21** بۇرۇنقىلارغا «قاتىللىق قىلما، قاتىللىق قىلغان ھەرقانداق ئادەم سوراققا تارتىلىدۇ» دەپ ئېيتىلغانلىقىنى ئاڭلىغانسىلەر. **22** بىراق مەن ئۇنىڭغا شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، ئۇنى قېرىندىشىغا بىكاردىن-بىكار ئاچچىقلانغانلارنىڭ ھەربىرىمۇ سوراققا تارتىلىدۇ. ئۇنى قېرىندىشىنى «ئەخمەق» دەپ تىللىغان ھەر كىم ئالىي كېڭەشمىدە سوراققا تارتىلىدۇ؛ ئەمما قېرىندىشىنى «ئەۋە» دەپ ھاقارەتلىگەن ھەر كىم دوزاخنىڭ ئوتىغا لايىق بولىدۇ. **Geenna (g1067)** **23** شۇنىڭ ئۈچۈن، سەن قۇربانگاھ ئالدىغا كېلىپ [خۇداغا] ھەدىيە ئاتىماقچى بولغىنىڭدا، قېرىندىشىڭنىڭ سېنىڭدىن ئاغرىنغان يېرى بارلىقى يادىڭغا كەلسە، **24** ھەدىيە ئۆتىنى قۇربانگاھ ئالدىغا قويۇپ تۇرۇپ، ئاۋۋال قېرىندىشىڭ بىلەن يارىشىۋال. ئاندىن كېلىپ ھەدىيە ئۆتىنى ئاتا. **25** ئە گەر ئۇستە ئۆڭدىن دەۋا قىلماقچى بولغان بىرسى بولسا، ئۇنىڭ بىلەن بە رگە يولدا بولغىنىڭدا، ئۇنىڭ بىلەن تېزدىن يارىشىپ، دوست بولغىن. بولمىسا، ئۇ سېنى سوراققىغا، سوراققى بولسا گۈندىپايغا تاپشۇرىدۇ، سەن زىندانغا سولىتۇپتىلىسەن. **26** مەن سا گا شۇنى بەرەھق ئېيتىپ قويايكى، [قەرزىڭنىڭ] ئەڭ ئاخىرقى بىر تىيىنىنمۇ قېيماي تولىمىگۈچە، شۇ يەردىن چىقالمايسەن. **27** سىلەر «زىنا قىلما گىلار» دەپ ئېيتىلغانلىقىنى ئاڭلىغانسىلەر. **28** بىراق مەن ئۇنىڭغا شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، بىرەر ئايالغا شەھۋانىي نىيەت بىلەن قارىغان كىشى كۆڭلىدە ئۇ ئايال بىلەن ئاللىقاچان زىنا قىلغان بولىدۇ. **29** ئە گەر ئەمدى ئوڭ كۆزۈڭ سېنى گۇناھقا ئازدۇرسا، ئۇنى ئېيۇپ تاشلىۋەت. چۈنكى پۈتۈن بەدىنىڭنىڭ دوزاخقا تاشلانغىنىدىن كۆرە، بەدىنىڭدىكى بىر ئەزايىڭ يوق قىلىنغىنى كۆپ ئەۋزەل. **Geenna (g1067)** **30** ئە گەر ئوڭ قولۇڭ سېنى گۇناھقا ئازدۇرسا، ئۇنى كېسىپ تاشلىۋەت. چۈنكى پۈتۈن بەدىنىڭنىڭ دوزاخقا تاشلانغىنىدىن كۆرە، بەدىنىڭدىكى بىر ئەزايىڭ يوق قىلىنغىنى كۆپ ئەۋزەل. **Geenna (g1067)** **31** يەنە: ـ «كىمدىكىم ئايالىنى تالاق قىلسا، ئۇنىڭغا تالاق خېتىنى بەرسۇن» دەپمۇ يۈرۈلگان. **32** بىراق مەن ئۇنىڭغا شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، كىمدىكىم ئۇز ئايالىنىڭ يۈزۈقلۇق قىلمىشىدىن باشقا [ھەرقانداق ئىشنى باھانە قىلىپ] ئۇنى تالاق قىلسا، ئەمدى ئۇنى زىناغا تۇتۇپ بە رگەن بولىدۇ؛ تالاق قىلىنغان ئايالنى ئەمرىگە ئالغان كىشىمۇ زىنا قىلغان بولىدۇ. **33** سىلەر يەنە بۇرۇنقىلارغا «قەسەمگەن يانما، پەرۋەردىگارغا قىلغان قەسەمگە ئەمەل قىل» دەپ يېرۇلغانلىقىنى ئاڭلىغانسىلەر. **34**

براق مەن تۆزۈم شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايىكى، قەتئىي قەسەم قىلماڭلار، ئەرشنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلماڭلار، چۈنكى ئەرش خۇدانىڭ تەختىدۇر، **35** ياكى يەرنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلماڭلار، چۈنكى يەر يۈزى خۇدانىڭ تەختىپەيدۇر. پېرۇسالېمنى تىلغا ئېلىپمۇ قەسەم قىلماڭلار، چۈنكى ئۇ يەر ئۇلۇغ پادىشاھنىڭ شەھىرىدۇر. **36** مەنمۇ تۆز بېشىڭلارنى تىلغا ئېلىپمۇ قەسەم قىلماڭلار، چۈنكى سىلەرنىڭ چېچىڭلارنىڭ بىر تېلىنمۇ ئاق ياكى قارا رەڭگە تۆز رەڭىتىش قولۇڭلاردىن كەلمەيدۇ. **37** پەقەت دېگىنىڭلار «بولدۇ»، «بولدۇ»، ياكى «ياق، ياق، بولمايدۇ» بولسۇن. بۇنىڭدىن زىيادىسى رەزىل بولغۇچىدىن كېلىدۇ. **38** سىلەر «كۆز رەڭگە كۆز، چىشقا چىش» دەپ ۋېرۋلغىنىنى ئاڭلىغانسىلەر. **39** براق مەن تۆزۈم شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايىكى، ئەسكى بىلەن تەڭ بولماڭلار. كىمدە كىم ئوڭ مەڭزىڭگە تۇرسا، سول مەڭزىڭنىمۇ تۇتۇپ بەر؛ **40** ۋە بىرسى ئۇستۇڭدىن دەۋا قىلىپ، كۆڭلىڭنى ئالماقچى بولسا، چاپىنىڭنىمۇ بەر. **41** بىرسى ساڭا ئېلىك-تاقىنى يۈدكۈزۈپ[مىل قەدەمغا يول يۈرۈشكە زورلىسا، ئۇنىڭ بىلەن ئىككى مىل قەدەم ماڭ. **42** بىرسى سەندىن تىلىسە، ئۇنىڭغا بەر. بىرسى سەندىن ئۆتىنە-يېرىم قىلماقچى بولسا، ئۇنىڭغا ۋېژىڭنى تولغىما. **43** سىلەر «قوشنانىڭنى سۆيگىن، دۇشمىنىڭگە نەپرەتلەن» دەپ ئېيتىلغانىنى ئاڭلىغان. **44** براق مەن تۆزۈم شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايىكى، سىلە رگە دۇشمەنلىك بولغانلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار، سىلەردىن نەپرەتلەنگەنلە رگە ياخشىلىق قىلىڭلار، سىلە رگە زىيانكەشلىك قىلغانلارغا دۇئا قىلىڭلار. **45** شۇنداق قىلغاندا، ئەرشتىكى ئاتاڭلارنىڭ پەرزەنتلىرىدىن بولىسىلەر. چۈنكى ئۇ قۇياشنىڭ نۇرىنى ياخشىلارغىمۇ ۋە يامانلارغىمۇ چۈشۈرىدۇ، يامغۇرنىمۇ ھەققانىيلارغىمۇ، ھەققانىيەتسىزلە رگىمۇ ياغدۇرىدۇ. **46** ئەگەر سىلەر تۆز ئۇكىلارغا مۇھەببەت كۆرسەتكەنلە رگلا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتسە ڭلار، بۇنىڭ قانداقتۇ ئىنئامغا ئېرىشكۈچىلىكى بولسۇن؟ مەنمۇ باجگىرلارمۇ شۇنداق قىلىۋاتمامدۇ؟ **47** ئەگەر سىلەر پەقەت قېرىنداشلىرىڭلار بىلەنلا سالام-سەھەت قىلىشساڭلار، بۇنىڭ نېمە پەزىلىتى بار؟ مەنمۇ يات ئەللىكلەرمۇ شۇنداق قىلمىدىغۇ! **48** شۇڭا، ئەرشتىكى ئاتاڭلار مۇكەممەل بولغىنىدەك، سىلەرمۇ مۇكەممەل بولۇڭلار.

6

ھېزى بولۇڭلار كى، خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلىرىڭلارنى باشقىلارنىڭ ئالدىدا كۆز-كۆز قىلماڭلار. بۇنداق قىلساڭلار، ئەرشتىكى ئاتاڭلارنىڭ ئىنئامغا ئېرىشمەيسىلەر. **2** شۇڭا خەير-ساخاۋەت قىلغىنىڭدا، داۋراڭ سالما. ساختىپەزلەرلا سىناگوگلاردا ۋە كوچىلاردا ئادەملەرنىڭ ماختىشىغا ئېرىشىش ئۈچۈن شۇنداق قىلىدۇ. مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، ئۇلار كۆزلىگەن ئىنئامغا ئېرىشكەن بولىدۇ. **3** لېكىن سەن، خەير-ساخاۋەت قىلغىنىڭدا ئوڭ قولۇڭنىڭ نېمە قىلۋاتقىنىنى سول قولۇڭ بىلمىسۇن. **4** شۇنىڭ بىلەن خەير-ساخاۋىتىڭ يوشۇرۇن بولىدۇ ۋە يوشۇرۇن ئىشلارنى كۆرگۈچى ئاتاڭ ساڭا بۇنى قايتۇرىدۇ. **5** دۇئا قىلغان ۋاقتىڭدا، ساختىپەزلەردەك بولما، چۈنكى ئۇلار باشقىلارغا كۆز-كۆز قىلىش ئۈچۈن سىناگوگلار ياكى تۆت كوچا ئېغىزىدا تۇرۇۋېلىپ دۇئا قىلىشقا ئامراقتۇر. مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، ئۇلار كۆزلىگەن ئىنئامغا ئېرىشكەن بولىدۇ. **6** لېكىن سەن بولساڭ، دۇئا قىلغان ۋاقتىڭدا، ئېچىكىرى ئۆيگە كىرىپ، ئىشىكنى يېپىپ، يوشۇرۇن تۇرغۇچى ئاتاڭغا دۇئا قىلىڭلار، ۋە يوشۇرۇن كۆرگۈچى ئاتاڭ بۇنى ساڭا قايتۇرىدۇ. **7** دۇئا-تىلاۋەت قىلغاندا، [بۇتپەرەس] يات ئەللىكلەردىكىدەك قۇرۇق گەپلەرنى تەكرارلاۋەرمە ڭلار. چۈنكى ئۇلار دېگەنلىرىمىز كۆپ بولسا [خۇدا] تىلىگىنىمىزنى چوقۇم ئېچىپەت قىلىدۇ، دەپ ئويلايدۇ. **8** شۇڭا، سىلەر ئۇلارنى دوريماڭلار. چۈنكى ئاتاڭلار سىلەرنىڭ ئېھتىياجىڭلارنى سىلەر تىلىمەستىن بۇرۇنلا بىلىدۇ. **9** شۇنىڭ ئۈچۈن، مۇنداق دۇئا قىلىڭلار: ـ «ئى ئاسماندىكى ئاتامىز، سېنىڭ نامىڭ مۇقەددەس دەپ ئۇلۇغلانغاي. **10** پادىشاھلىقىڭ كەلگەي، ئىرادەڭ ئەرشتە ئادا قىلىنغاندەك يەر يۈزىدىمۇ ئادا قىلىنغاي. **11** بۈگۈنكى ئېنىمىزنى بۈگۈن بەرگە بە رگەيسەن. **12** بەرگە قەرزدار بولغانلارنى كەچۈرگىنىمىزدەك، سەمۇ قەرزلىرىمىزنى كەچۈرگەيسەن. **13** بىزنى ئازدۇرۇلۇشلارغا ئۇچراتقۇزمىغايسەن، بەلكى بىزنى رەزىل بولغۇچىدىن قۇتۇلدۇرغايسەن». **14** چۈنكى سىلەر باشقىلارنىڭ گۇناھ-سەۋەنلىكىنى كەچۈرسە ڭلار، ئەرشتىكى ئاتاڭلارمۇ سىلەرنى كەچۈرىدۇ. **15** براق باشقىلارنىڭ گۇناھ-سەۋەنلىكىنى كەچۈرمىسە ڭلار، ئەرشتىكى ئاتاڭلارمۇ گۇناھ-سەۋەنلىكىڭلارنى كەچۈرمەيدۇ. **16** روزا تۇتقان ۋاقتىڭلاردا، ساختىپەزلەردەك تاتىراڭىنۇ قىيافەتكە كىرىۋالماڭلار. ئۇلار روزا تۇتقىنىنى كۆز-كۆز قىلىش ئۈچۈن چىرايلىرىنى سولغۇن قىيافەتتە كۆرسىتىدۇ. مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، ئۇلار كۆزلىگەن ئىنئامغا ئېرىشكەن بولىدۇ. **17** ئەمدى سەن، روزا تۇتقىنىڭدا، چاچلىرىڭنى مايلاپ، يۈزۈڭنى ۋۇيۇپ يۈر. **18** شۇ چاغدا، روزا تۇتقىنىڭ ئىنسانلارغا ئەمەس، بەلكى پەقەت يوشۇرۇن تۇرغۇچى ئاتاڭغىلا كۆرۈنىدۇ؛ ۋە يوشۇرۇن كۆرگۈچى ئاتاڭ تۇنى ساڭا قايتۇرىدۇ.

19 يەر يۈزىدە تۆز ئۇكىلارغا بايلىقلارنى تېپلىماڭلار. چۈنكى بۇ يەردە يا كۆيە يەپ كېتىدۇ، يا دات باسىدۇ ياكى ئوغرىلار تام تېشىپ ئوغرىلاپ كېتىدۇ. **20** ئەكسىچە، ئەرشتە تۆز ئۇكىلارغا بايلىقلار تېپىلماڭلار. ئۇ يەردە كۆيە يېمەيدۇ، دات باسمايدۇ، ئوغرىمۇ تام تېشىپ ئوغرىلىمايدۇ. **21** چۈنكى بايلىقىڭ قەيەردە بولسا، قەلبىڭۇ شۇ يەردە بولىدۇ. **22** تەننىڭ چىرىغى كۆزدۇر. شۇڭا ئەگەر كۆزۈڭ ساپ بولسا، پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ يورۇتۇلىدۇ. **23** لېكىن ئەگەر كۆزۈڭ يامان بولسا پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ قاراڭغۇ بولىدۇ. ئەگەر ۋۇجۇد ئۇڭدىكى «يورۇقلۇق» ئەمەلىيەتتە قاراڭغۇلۇق بولسا، تۇ قاراڭغۇلۇق نېمىدېگەن قورقۇنچلۇق-ھە! **24** ھېچكىم [بىرلا ۋاقىتتا] ئىككى خوجايىننىڭ قۇللۇقىدا بولمايدۇ. چۈنكى تۇ ياكى بۇنى يامان كۆرۈپ، ئۇنى ياخشى كۆرىدۇ، ياكى بۇنىڭغا باغلىنىپ، ئۇنىڭغا ئېتىبارسىز قارايدۇ. [شۇنىڭغا ئوخشاش]، سىلەرنىڭ ھەم خۇدانىڭ، ھەم مال-دۇنيانىڭ قۇللۇقىدا بولۇشۇڭلار مۇمكىن ئەمەس. **25** شۇڭا مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ھاياتىڭلارغا كېرەكلىك يېمەك-ئىچمەك ياكى تۇچاڭلارغا كىيىدىغان كىيىم-كېچەكنىڭ غېمىنى قىلماڭلار. ھاياتلىق ئوزۇقتىن، تەن كىيىم-كېچەكتىن ئەزىز ئەمەسمۇ؟ **26** ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا قاراڭلار! ئۇلار تېرىمايدۇ، ئورمايدۇ، ئامبارلارغا يىغمايدۇ، لېكىن ئەرشتىكى ئاتاڭلار ئۇلارنىمۇ ئوزۇقلاندۇرىدۇ. سىلەر ئاشۇ قۇشلاردىن كۆپ ئەزىز ئەمەسمۇ؟ **27** ئاراڭلاردا قايسىڭلار غەم-قايغۇ بىلەن تۇرمۇڭلارنى بىرەر سائەت تۇزارتالايسىلەر؟ **28** سىلەرنىڭ كىيىم-كېچەكنىڭ غېمىنى قىلىشىڭلارنىڭ نېمە ھاجىتى؟! دالادىكى بېلۇچەرلەرنىڭ قانداق تۇسىدىغانلىقىغا قاراپ بېقىڭلار! ئۇلار ئەمگەك قىلمايدۇ، چاق ئېگىرمەيدۇ، **29** لېكىن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ھەتتا سۇلايمان تولۇق شان-شەرەپتە تۇرغاندىمۇ ئۇنىڭ كىينىدىكى نۇچەرلەرنىڭ بىر گۈلچىلىكىۋە يوق ئىدى. **30** ئەمدى خۇدا دالادىكى بۇگۈن بىچىلىسا، ئەتىسى قۇرۇپ ئوچاققا سىلىنىدىغان ئاشۇ گۈل-گىياھلارنى شۇنچە بېزىگەن يەردە، سىلەرنى تېخىمۇ كىيىندۈرمەمسۇ، ئەي ئىشەنچىسى ئاجىزلار! **31** شۇڭا «نېمە يەيمىز»، «نېمە ئىچەمىز»، «نېمە كىيىمىز؟» دەپ غەم قىلماڭلار. **32** چۈنكى يات ئەللىكلەر مانا شۇنداق ھەممە نەرسىگە ئىنتىلىدۇ، ئەمما ئەرشتىكى ئاتاڭلار سىلەرنىڭ بۇ ھەممە نەرسىلە رگە موھتاجلىقىڭلارنى بىلىدۇ؛ **33** شۇنداق ئىكەن، ھەممىدن ئاۋۋال خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ۋە ھەققانىيلىقىغا ئىنتىلىڭلار. ئۇ چاغدا، بۇلارنىڭ ھەممىسى سىلە رگە قوشۇلۇپ نېسىپ بولىدۇ. **34** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەتىنىڭ غېمىنى قىلماڭلار. ئەتىنىڭ غېمى ئەتىگە قالسۇن. ھەر كۈنىنىڭ دەردىنى شۇ كۈنگە تۆشۈلۈق بولىدۇ.

7

باشقىلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىپ يۈرمە ڭلار. شۇنداقتا [خۇدانىڭ] ھۆكۈمىگە ئۇچرىمايسىلەر. **2** چۈنكى سىلەر باشقىلار ئۈستىدىن قانداق باھا بىلەن ھۆكۈم قىلساڭلار، [خۇدامۇ] سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلاردىن شۇنداق باھا بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ. سىلەر باشقىلارنى قانداق تۆچىمە بىلەن تۆچلىسە ڭلار، [خۇدامۇ] سىلەرنى شۇنداق تۆچىمە بىلەن تۆچىيىدۇ. **3** ئەمدى نېمە ئۈچۈن بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى قىلىنى كۆرۈپ، تۆز كۆز ۋۇڭدىكى لىمنى بايقىيالمايسەن؟! **4** سەن قانداقمۇ بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى قىلنى ئېلىۋېتەي!» دېيەلەيسەن؟ چۈنكى مانا، تۆز ۋۇڭنىڭ كۆزىدە لىم تۇرىدۇ!؟ **5** ئەي ساختىپەز! ئاۋۋال تۆز ۋۇڭنىڭ كۆزىدىكى لىمنى ئېلىۋەت، ئاندىن ئېنىق كۆرۈپ، بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى قىلنى ئېلىۋېتەلەيسەن. **6** مۇقەددەس نەرسىنى ئىتلارغا بەرمە ڭلار، ياكى ئۇنچە-مەرۋايىتلىرىڭلارنى توڭگۈزلارنىڭ ئالدىغا تاشلاپ قويماڭلار. بولمىسا، ئۇلار بۇلارنى پۈتلىرىدا دەسسەپ، ئاندىن بۇرۇلۇپ سىلەرنى تالايدۇ. **7** تىلەڭلار، سىلە رگە ئاتا قىلىنىدۇ؛ ئىزدەڭلار، تاپىسىلەر؛ ئىشىكنى چېكىڭلار، ئېچىلىدۇ. **8** چۈنكى ھەربىر تىلىگۈچى تىلىگىنگە ئېرىشىدۇ؛ ئىزدىگۈچى ئىزدىگىنىنى تاپىدۇ؛ ئىشىكنى چە ككۈچىلە رگە ئىشىك ئېچىلىدۇ. **9** ئاراڭلاردا تۆز ئوغلى نان تەلەپ قىلسا، ئۇنىڭغا تاش بېرىدىغانلار بارمۇ؟! **10** ياكى بېلىق تەلەپ قىلسا، يىلان بېرىدىغانلار بارمۇ؟ **11** ئەمدى سىلەر رەزىل تۇرۇپمۇ تۆز پەرزەنتلىرىڭلارغا ياخشى ئىلتىپاتلارنى بېرىشنى بىلگەن يەردە، ئەرشتىكى ئاتاڭلار تۆزىدىن تىلىگەنلە رگە ياخشى نەرسىلەرنى تېخىمۇ ئىلتىپات قىلماسمۇ؟ **12** شۇڭا ھەر ئىشتا باشقىلارنىڭ تۆز ئۇكىلارغا قانداق مۇئامىلە قىلىشىنى ئۈمىد قىلساڭلار، سىلەرمۇ ئۇلارغا شۇنداق مۇئامىلە قىلىڭلار، چۈنكى تەۋرات قانۇنى ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ تەلىماتلىرى مانا شۇدۇر. **13** تار دەرۋازىدىن كىرىڭلار. چۈنكى كىشىنى ھالاكەتكە ئېلىپ بارىدىغان دەرۋازا كەڭ بولۇپ، يولى كەڭگاش ۋە داغدامدۇر، ۋە ئۇنىڭدىن كىرىدىغانلار كۆپتۇر. **14** براق ھاياتلىققا ئېلىپ بارىدىغان دەرۋازا تار، يولى قىستاڭ بولۇپ، ئۇنى تاپالايدىغانلارمۇ ئاز. **15** ئالدىڭلارغا قوي تېرىسىگە ئورىنۇۋېلىپ

كەلگەن، ئچى يىرتقۇچ چىلبۇرىدەك بولغان ساختا پەيغەمبەرلەردىن هوشيار بولۇڭلار. **16** سىلەر ئۇلارنى مېۋىلىرىدىن تونۇۋالالايسىلەر. تىكەندىن ئۈزۈملەر، قامغاقتىن ئەنجۈرلەر ئالغىلى بولامدۇ؟ **17** شۇنىڭغا ئوخشاش، هەر ياخشى دەرەخ ياخشى مېۋە بېرىدۇ، پور دەرەخ ناچار مېۋە بېرىدۇ. **18** ياخشى دەرەخ ناچار مېۋە بەرمەيدۇ، پور دەرەخ ياخشى مېۋە بەرمەيدۇ. **19** ياخشى مېۋە بەرمەيدىغان هەربىر دەرەخ كېسىلىپ ئوتقا تاشلىنىدۇ. **20** شۇنىڭدەك، مۇشۇنداق كىشىلەرنى مېۋىلىرىدىن تونۇۋالالايسىلەر. **21** ماڭا «رەببىم، رەببىم» دېگەنلەرنىڭ هەممىسىلا ئەرش پادىشاهلىقىغا كىرەلمەيدۇ، بەلكى ئەرشتە تۇرغۇچى ئاتامنىڭ ئىرادىسىنى ئادا قىلغانلارلا كىرەلەيدۇ. **22** شۇ كۈنىدە نۇرغۇن كىشىلەر ماڭا: «رەببىم، رەببىم، بىز سېنىڭ نامىڭ بىلەن ۋەهىي-بېشارەتلەرنى يەتكۈزدۇق، سېنىڭ نامىڭ بىلەن جىنلارنى قوغلىدۇق ۋە نامىڭ بىلەن نۇرغۇن مۇجىزىلەرنى كۆرسەتتۇق» دەيدۇ. **23** هالبۇكى، ئۇ چاغدا مەن ئۇلارغا: «سىلەرنى ئەزەلدىن تونۇمايمەن. كۆزۈمدىن يوقىلىڭلار، ئەي ئىتائەتسىزلەر!» دەپ ئېلان قىلىمەن. **24** ئەمدى هەربىرى بۇ سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ ئەمەل قىلغان بولسا، ئۇ تۆز ۋېينى قورام تاش ئۈستىگە سالغان پەم-پاراسەتلىك كىشىگە ئوخشايدۇ. **25** يامغۇر يېغىپ، كەلكۈن كېلىپ، بوران چىقىپ سوقسىمۇ، ئۇ ئۆيى ئۆرۈلمىدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئۆلى قورام تاشنىڭ ئۈستىگە سېلىنغان. **26** بىراق سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ ئۆرۈپ، ئەمەل قىلمايدىغان هەربىرى ۋېينى قۇمنىڭ ئۈستىگە قۇرغان ئەخمەقكە ئوخشايدۇ. **27** يامغۇر ياغقاندا، كەلكۈن كەلگەندە، بوران چىققاندا شۇ ئۆيى ئۆرۈلۈپ كەتتى؛ ئۇنىڭ ئۆرۈلۈشى ئىنتايىن دەهشەتلىك بولدى! **28** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئەيسا بۇ سۆزلىرىنى ئاخىرلاشتۇرغاندىن كېيىن، بۇ توپ-توپ خالايىق ئۇنىڭ ئەلىمىرىگە هەيرانۇمەس بولۇشتى. **29** چۈنكى ئۇنىڭ ئەلىمىرى تەۋرات ئۇستازلىرىنىڭكىگە ئوخشىمايتى، بەلكى تولىمۇ نوپۇزلۇق ئىدى.

8

ئۇ تاغدىن چۈشكەندە، توپ-توپ كىشىلەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. **2** ۋە مانا، ماخاۋ كېسىلى بار بولغان بىر كىشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، بېشىنى يە رگە ئۇرۇپ تىزلىنىپ: ـ ئەقىسى، ئە گەر خالىسىڭز، مېنى كېسىلمىدىن پاك قىلالايسىز! ـ دېدى. **3** ئەيسا ئۇنىڭغا قولىنى ئە گىگىزۋېپ ئۇرۇپ: ـ خالايمەن، پاك بولغىن! ـ دېدىدى، بۇ ئادەمنىڭ ماخاۋ كېسىلى شۇئان پاك بولۇپ ساقايدى. **4** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ هازىر بۇ ئىشنى هېچكىمگە ئېيتما، بەلكى ئۆزۈڭ بېرىپ كاهىنغا ئۆزۈڭنى كۆرسىتىپ، ئۇلاردا بىر گۈۋاهلىق بولۇش ئۈچۈن، مۇسا بۇ ئىشنا ئەمر قىلغان هەدىيە-قۇربانلىقنى سۇنغىن، ـ دېدى. **5** ئۇ كەپەرناهۇم شەهىرىگە بارغاندا، (رىملىق) بىر يۈزبېشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۇنىڭدىن يېلىنىپ: **6** ـ ئەقىسى، چاكىرىم پالەچ بولۇپ قېلىپ، بەك ئازابلىنىپ ۋېدە ياتىدۇ، ـ دېدى. **7** مەن بېرىپ ئۇنى ساقايتىپ قويايمۇ، ـ دېدى ئەيسا. **8** يۈزبېشى جاۋابەن: ـ ئەقىسى، تورۇسۇمنىڭ ئاستىغا كىرىشىڭ ئۈچۈن لايىق ئەمەسمەن. پەقەت بىر ئېغىزلا سۆز قىلىپ قويسىڭز، چاكىرىم ساقىيىپ كېتىدۇ. **9** چۈنكى مەنمۇ باشقا بىرسىنىڭ هوقۇقى ئاستىدىكى ئادەممەن، مېنىڭ قول ئاستىمدا لەشكەرلىرىم بار. بىرىگە بار دېسەم باردىدۇ، بىرىگە كەل دېسەم، كېلىدۇ. قۇلۇمغا بۇ ئىشنى قىل دېسەم، ئۇ شۇ ئىشنى قىلىدۇ، ـ دېدى. **10** ئەيسا بۇ گەپلەرنى ئاڭلاپ، هەيران بولدى. ئۆزى بىللە كەلگەنلەرگە: ـ مەن سىلە رگە شۇنى بەرەهەق ئېيتىپ قويايكى، يۇنداق ئىشەنچىنى هەتتا ئىسرائىللار ئارىسىدىمۇ تاپالمىغانىدىم. **11** سىلە رگە شۇنى ئېيتايكى، نۇرغۇن كىشىلەر كۈنچىقىش ۋە كۈنپېتىشتىن كېلىپ، ئەرش پادىشاهلىقىدا ئىبراهىم، ئىسهاق ۋە ياقۇپلار بىلەن بىر داستىخاندا ئولتۇرىدۇ. **12** لېكىن بۇ پادىشاهلىقنىڭ ئۆز يەرزەتلىرى بولسا، سىرتتا قاراڭغۇلۇققا تاشلىنىپ، ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرىدۇ؛ چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىدۇ، ـ دېدى. **13** ئاندىن، ئەيسا يۈزبېشىغا: ـ ۋېرۇڭگە قايت، ئىشەنگىنىڭدەك سەن ئۈچۈن شۇنداق قىلىنىدۇ، دېدى. هېلىقى چاكارنىڭ كېسىلى شۇ پەيتتە ساقايتىلدى. **14** ئەيسا پېترۇسنىڭ ۋېيگە بارغاندا، پېترۇسنىڭ قېينىئانىسىنىڭ قىزىپ ئورۇن ئۈچۈن يېتىپ قالغىنىنى كۆردى. **15** ئۇ ئۇنىڭ قولىنى ئۇتۇۋدى، ئۇنىڭ قىزتىسى ياندى. [ئايال] دەرهال ئورنىدن ئورۇپ، ئەيسانى كۈتۈشكە باشلىدى. **16** كەچ كىرگەندە، كىشىلەر جىن چاپلاشقان نۇرغۇن ئادەملەرنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. ئۇ بىر ئېغىز سۆز بىلەنلا جىنلارنى هەيدىۋەتتى ۋە بارلىق كېسەللەرنى ساقايتتى. **17** يۇنىڭ بىلەن، يەشايا پەيغەمبەر ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەن: «ئۇ تۆزى ئاغرىق-سىلاقلىرىمىزنى كۆتۈردى، كېسەللىرىمىزنى ئۈستىگە ئالدى» دېگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. **18** ئەيسا ئۆزىنى ئوروشالغان توپ-توپ كىشىلەرنى كۆرۈپ، [مۇخلىسلىرىغا] دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىغا ئۆتۈپ كېتىشنى ئەمر قىلدى. **19** شۇ چاغدا، تەۋرات ئۇستازلىرىدىن بىرى كېلىپ، ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، سەن قەيە رگە بارساڭ، مەنمۇ ساڭا ئە گەشىپ شۇ يە رگە بارىمەن، ـ دېدى. **20** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ تۈلكىلەرنىڭ ئۆڭكۈرلىرى، ئاسماندىكى قۇشلارنىڭ ئۇۋىلىرى بار؛ بىراق ئىنسانئوغلىنىڭ بېشىنى قويغۇدەك يېرىمۇ يوق، ـ دېدى. **21** مۇخلىسلىرىدىن يەنە بىرى ئۇنىڭغا: ـ رەب، مېنىڭ ئاۋۇال بېرىپ ئاتامنى يەرلىكىگە قويۇشۇمغا ئاجىزەت بە رگەيسەن، ـ دېدى. **22** بىراق ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ماڭا ئە گەشكىن، ۋە ئۆلۈكلەر ئۆز ئۆلۈكلىرىنى يەرلىكىگە قويسۇن، ـ دېدى. **23** ئۇ كېمىگە چۈشتى، مۇخلىسلىرىمۇ چۈشۈپ بىللە ماڭدى. **24** ۋە مانا، دېڭىز ئۈستىدە قاتتىق بوران چىقىپ كەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن دولقۇنلار كېمىدىن هالقىپ كېمىنى غەرق قىلۇېتەي دەپ قالدى. لېكىن ئۇ ئۇخلاۋاتاتتى. **25** مۇخلىسلار كېلىپ ئۇنى ئويغىتىپ: ـ ئى ئۇستاز، بىزنى قۇتۇلدۇرغايسەن! بىز هالاكەت ئالدىدا ئۆرىمىز ـ دېدى. **26** ـ ئېمىشقا قورقىسىلەر، ئى ئىشەنچى ئاجىزلار! ـ دېدى ئۇ ۋە ئورنىدىن تۇرۇپ، بوران-چاپقۇنغا ۋە دېڭىزغا تەنبىھ بېرىۋىدى، هەممىسى بىردىنلا تىنچىدى. **27** مۇخلىسلار ئىنتايىن هەيران بولۇپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ زادى قانداق ئادەمدۇ؟ هەتتا بوران-چاپقۇنلار ۋە دېڭىزمۇ ئۇنىڭغا ۋىژىنىدىكەن-هە! ـ دەپ كېتىشتى. **28** ئەيسا دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىدىكى گادارالىقلارنىڭ يۇرتىغا بارغىنىدا، جىن چاپلاشقان ئىككى كىشى گۈرلىرىدىن چىقىپ ئۇنىڭغا ئالدىغا كەلدى. ئۇلار ئىنۇنچە ۋەهشىي ئىدىكى، هېچكىم بۇ يەردىن ئۇتۇشۇكە جۈرئەت قىلالمايتتى. **29** ئۇنى كۆز رگەندە ئۇلار: ـ ئى خۇدانىڭ ئوغلى، سېنىڭ بىز بىلەن نېمە كارىڭ! سەن ۋاقىت-سائىتى كەلمەيلا بىزنى قىينىغىلى كەلدىڭمۇ؟ ـ دەپ توۋلىدى. **30** شۇ يەردىن خېلى يىراقتا چوڭ بىر توپ توڭگۈز پادىسى ئوتلاپ يۈرەتتى. **31** جىنلار ئەمدى ئۇنىڭغا: ـ ئە گەر سەن بىزنى قوغلىۋەتمەكچى بولساڭ، بىزنى توڭگۈز پادىسى ئىچىگە كىرگۈزۈۋەتكەيسەن، ـ دەپ يالۋۇرۇشتى. **32** ئۇ ئۇلارغا: ـ چىقىڭلار! ـ دېۋىدى، جىنلار چىقىپ، توڭگۈزلارنىڭ ئېنىگە كىرىۋالدى. مانا، پۈتكۈل توڭگۈز پادىسى تىك ياردن ئېتىلىپ چۈشۈپ، سۇلاردا غەرق بولدى. **33** لېكىن توڭگۈز باققۇچىلار بەدەر قېچىپ، شەهە رگە كىرىپ، بۇ ئىشنىڭ باش-ئاخىرىنى، جۈملىدىن جىن چاپلاشقان كىشىلەرنىڭ كەچۈرمىشلىرىنى خالايىققا ئېيتىپ بېرىشتى. **34** ۋە مانا، پۈتۈن شەهەردىكىلەر ئەيسا بىلەن كۆرۈشۈشكىلى چىقتى. ئۇلار ئۇنى كۆز رگەندە، ئۇنىڭ ئۆزلىرىنىڭ شۇ رايونىدىن ئايرىلىپ كېتىشىنى ئۆتۈندى.

9

شۇنىڭ بىلەن ئۇ كېمىگە چۈشۈپ دېڭىزدىن ئوتۇپ، ئۆزى ئۆرغان شەهە رگە قايتىپ كەلدى. **2** ۋە مانا، كىشىلەر زەمبىلگە ياتقۇزۇلغان بىر پالەچنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. ئەيسا ئۇلارنىڭ ئىشەنچىنى كۆرۈپ هېلىقى پالەچكە: ـ ئوغلۇم، يۈرە كلىك بول، گۇناهلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى، ـ دېدى. **3** ئاندىن مانا، تەۋرات ئۇستازلىرىدىن بەزىلىرى كۆڭلىدە: «بۇ ئادەم كۈپۈرلۈق قىلۋاتىدۇ!» دەپ ئويلىدى. **4** ئۇلارنىڭ كۆڭلىدە نېمە ئويلاۋاتقانلىقىنى بىلگەن ئەيسا ئۇلارغا: ـ نېمە ئۈچۈن كۆڭلۈڭلاردا رەزىل ئويلاردا بولىسىلەر؟ **5** «گۇناهلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى» دېيىش ئاسانمۇ يا كى «تۇر، ئۇكۇن تۇر، ماڭ!» دېيىشمۇ؟ ـ دېدى ۋە يەنە ئۇلارغا: ـ **6** ئەمما هازىر سىلەرنىڭ ئىنسانئوغلىنىڭ يەر يۈزىدە گۇناهلارنى كەچۈرۈم قىلىش هوقۇقىغا ئىگە ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، ـ ئۇ پالەچ كېسىلگە: ـ تۇر، ئۇكۇن تۇر، ئورۇن-كۆرپە ڭنى يىغىشتۇرۇپ ۋېرۇڭگە قايت، ـ دېدى. **7** هېلىقى ئادەم ئورنىدىن تۇرۇپ ۋېيگە قايتتى. **8** بۇنى كۆز رگەن توپ-توپ ئادەملەر قورقۇشۇپ، ئىنسانلارغا بۇنداق هوقۇقنى بە رگەن خۇدانى تۇلۇغلاشتى. **9** ئەيسا ئۇ يەردىن چىقىپ ئالدىغا كېتىۋېتىپ، باج يىغىدىغان ئورۇندا ئولتۇرغان، ماتتا ئىسملىك بىر [باجگىرنى] كۆردى. ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ماڭا ئە گەشكىن! ـ دېدى. ۋە ماتتا ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭغا ئە گەشتى. **10** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئەيسا [ماتتانىڭ] ۋېيدە مېهمان بولۇپ داستىخاندا ئولتۇرغاندا، نۇرغۇن باجگىرلار ۋە گۇناهكارلار ئورمۇ كىرىپ، ئەيسا ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى بىلەن هەمداستىخان بولدى. **11** يۇنى كۆز رگەن پەرىسىيلەر ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا: ـ ئۇستازىڭلار نېمىشقا باجگىر ۋە گۇناهكارلار بىلەن بىر داستىخاندا يەپ-ئىچىپ ئولتۇرىدۇ؟! ـ دېدى. **12** بۇ گەپنى ئاڭلىغان ئەيسا: ـ ساغلام ئادەملەر ئەمەس، بەلكى بىمارلار تېڭىپقا موهتاجدۇر. **13** سىلەر بېرىپ [مۇقەددەس يازمىلاردىكى]: «ئىزدەيدىغىنىم قۇربانلىقلار ئەمەس، بەلكى رەهىم-شەپقەت» دېيىلگەن شۇ سۆزنىڭ مەنىسىنى ئۆگىنىڭلار، چۈنكى مەن هەققانىيلارنى ئەمەس، بەلكى گۇناهكارلارنى چاقىرغىلى كەلدىم، دېدى. **14** شۇ ۋاقىتلاردا، يەهيا [پەيغەمبەرنىڭ] مۇخلىسلىرى ئەيسانىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ نېمىشقا بىز ۋە پەرىسىيلەر پات-پات روزا تۇتىمىز، لېكىن سىزنىڭ مۇخلىسلىرىڭىز تۇتمايدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **15** ئەيسا جاۋابەن: ـ توي بولۇۋاتقان يىگىت تېخى ئويدا هەمداستىخان ئولتۇغان چاغدا، توي مېهمانلىرى هازا تۇتۇپ ئولتۇرسا قانداق بولىدۇ!؟ ئەمما شۇ كۈنلەر كېلىپ ئۇكى، يىگىت ئۇلاردىن ئېلىپ كېتىلىدۇ، ئۇلار شۇ كۈندە روزا تۇتىدۇ. **16** هېچكىم كونا كۆڭلەكنى يېڭى رەختتىن ياماق سالمايدۇ. ئۇنداق قىلسا، يېڭى ياماق [كىرىشىپ]، كېيىمنى تارتىپ يىرتۇۋېتىدۇ. نەتىجىدە، يىرتىق تېخىمۇ يوغىناپ

كېتىدۇ. **17** شۇنىڭدەك، ھېچكىم يېڭى شارابنى كونا تۇلۇملارغا قاچىلىمايدۇ، ئەگەر ئۇنداق قىلسا، [شارابنىڭ ئېچىشى بىلەن] تۇلۇملار يېرىلىپ كېتىدۇ-دە، شارابمۇ تۆكۈلۈپ كېتىدۇ ھەم تۇلۇملارمۇ كاردىن چىقىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن كىشىلەر يېڭى شارابنى يېڭى تۇلۇملارغا قاچىلايدۇ، شۇنداق قىلغاندا، ھەر ئىككىلىسى ساقلىنىپ قالىدۇ. **18** ئۇ [يەھيانىڭ مۇخلىسلىرىغا] بۇ سۆزلەرنى قىلىۋاتقان ۋاقىتدا، مانا بىر ھۆكۈمدار كېلىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا باش ئۇرۇپ: ـ مېنىڭ قىزىم ھازىرلا تۇلۇپ كەتتى، ئەمما سىز بېرىپ ئۇنىڭغا قولىڭىزنى تەككۈزۈپ قويسىڭىز، ئۇ تىرىلىدۇ، دېدى. **19** ئەيسا ئورنىدىن تۇرۇپ، مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە ئۇنىڭ كەينىدىن ماكېدى. **20** ۋە مانا، يولدا خۇن تەۋرەش كېسىلىگە گىرىپتار بولغىنىغا ئون ئىككى يىل بولغان بىر ئايال ئەيسانىڭ ئارقىسىدىن كېلىپ، ئۇنىڭ تونىنىڭ پېشىنى سىلىدى. **21** چۈنكى ئۇ ئېچىدە «ئۇنىڭ تونىنى سىلىساملا، چوقۇم ساقىيىپ كېتىمەن» دەپ ۋېلىغانىدى. **22** ئەمما ئەيسا كەينىگە بۇرۇلۇپ، ئۇنى كۆرۈپ: ـ قىزىم، يۈرە كىلىك بول، ئىشەنچىڭ سېنى ساقايتتى! دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئايال شۇ سائەتتە ساقايدى. **23** ئەمدى ئەيسا ھېلىقى ھۆكۈمدارنىڭ ۋېگىگە كەرگەندە، نەي چېلىۋاتقان ۋە ھازا تۇتۇپ ۋاپاسۋاتقان كىشىلەر قوپىنى كۆرۈپ، **24** ئۇلارغا: ـ چىقىپ كېتىڭلار، بۇ قىز ئۇلمىدى، بەلكى ئۇخلاۋاتىدۇ، دېدى. [شۇنى ئاڭلاپ] كۈيچىلىك ئۇنى مەسخىرە قىلدى. **25** كىشىلەر چىقىرۋېتىلگەندىن كېيىن، ئۇ قىزنىڭ يېنىغا كىرىپ، ئۇنىڭ قولىنى تۇتۇۋىدى، قىز ئورنىدىن تۇردى. **26** بۇ توغرىسىدىكى خەۋەر پۈتۈن يۇرتىنا پۇر كەتتى. **27** ئەيسا ئۇ يەردىن چىققاندا، ئىككى قارىغۇ ئۇنىڭ كەينىدىن كېلىپ: ـ ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى، بىزگە رەھىم قىلغايسىز! ـ دەپ ندا قىلىشتى. **28** ئۇ ۋېگىگە كىرگەندىن كېيىن، شۇ ئىككى قارىغۇ ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. ئەيسا ئۇلاردىن: ـ سىلەر مېنىڭ بۇ ئىشقا قادىر ئىكەنلىكىمگە ئىشىنەمسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. ـ ئى رەببىم، ئىشىنىمىز، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. **29** ئۇ قولىنى ئۇلارنىڭ كۆزلىرىگە تەككۈزۈپ تۇرۇپ: ـ ئىشەنچىڭلار بويىچە بولسۇن! دېۋىدى، **30** ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ئېچىلدى. ئەيسا ئۇلارغا: بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتماڭلار! دەپ قاتتىق تاپىلىدى. **31** لېكىن ئۇلار ئۇ يەردىن چىقىپلا، ئۇنىڭ نام-شۆھرىتىنى پۈتكۈل يۇرتقا يېيىۋەتتى. **32** ئۇلار چىقىپ كېتىۋاتقاندا، كىشىلەر جن چاپلاشقان بىر گاچىنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. **33** ئۇنىڭغا چاپلاشقان جىننىڭ ھەيدىلىشى بىلەنلا، ھېلىقى ئادەم زۇۋانىغا كەلدى. خالايىق ئىنتايىن ھەيرانۇھەس بولۇپ: ـ بۇنداق ئىش ئىسرائىلدا زادى كۆرۈلۈپ باقمىغان، ـ دېيىشتى. **34** لېكىن پەرىسىيلەر: ـ ئۇ جىنلارنى جىنلارنىڭ ئەمىرىگە تايىنىپ قوغلايدىكەن، دېيىشتى. **35** ۋە ئەيسا بارلىق شەھەر ۋە يېزا-قىشلاقلارنى كېزىپ، ئۇلارنىڭ سىناگوگىلىرىدا تەلىم بېرىپ، ئەرش پادىشاھلىقىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلىدى ۋە ھەرخىل كېسەللەرنى ۋە ھەرخىل مېيىپ-ئاجىزلارنى ساقايتتى. **36** لېكىن ئۇ توپ-توپ ئادەملەرنى كۆرۈپ ئۇلارغا ئىچ ئاغرىتتى، چۈنكى ئۇلار خارلىنىپ پادىچىسز قوي پادىلىرىدەك پاناھسىز ئىدى. **37** شۇنىڭ بىلەن ئۇ مۇخلىسلىرىغا: ـ ھوسۇل دەرۋەقە كۆپ ئىكەن، بىراق [ھوسۇل ئېلىش ئۈچۈن] ئىشلەيدىغانلار ئاز ئىكەن. **38** شۇڭا ھوسۇلنىڭ ئىگىسىدىن، ئۆز ھوسۇلىڭنى يىغۇ-يلىشقا ئىشلەچىلەرنى جىددىي ئەۋەتكەيسەن، دەپ تىلەك قىلار، ـ دېدى.

10 ئۇ ئون ئىككى مۇخلىسنى يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا ناپاك روھلارنى قوغلاش ۋە ھەربىر كېسەللىكنى ھەم ھەربىر مېيىپ-ئاجىزنى ساقايتىش ھوقۇقىنى بەردى. **2** ئون ئىككى روسۇلنىڭ ئىسىملىرى تۆۋەندىكىچە: ئاۋۋالى پېترۇس دەپۋە ئاتىلىدىغان سىمون ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى ئاندىرياس، ئاندىن زەبەدىينىڭ ئوغلى ياقۇپ ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى يۇھانا، **3** فىلىپ ۋە بارتولومای، توماس ۋە باجىگىر ماتىتا، ئالفايىنىڭ ئوغلى ياقۇپ ۋە لەببائۇس دەپۋە ئاتىلىدىغان تاداي، **4** مىللەتپەرۋەر دەپ ئاتالغان سىمون ۋە كېيىن ئەيساغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدا ئىشقاريوت. **5** ئەيسا بۇ ئون ئىككىسىنى [خەلقنىڭ ئارىسىغا] مۇنداق تاپىلاپ ئەۋەتتى: ـ يات ئەللىكلەرنىڭ يوللىرىغا چىقماڭلار، ياكى سامارىيەلىكلەرنىڭ شەھەرلىرىگىمۇ كىرمەڭلار، **6** بەلكى تېنىگەن قوي پادىلىرى بولغان ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر ئارىسىغا بېرىڭلار. **7** بارغان يېرىڭلاردا: «ئەرش پادىشاھلىقى يېقىنلىشىپ قالدى!» دەپ جاكارلاڭلار. **8** ئاغرىق-سىلاقلارنى ساقايتىڭلار، ئۆلۈكلەرنى تىرىلدۈرۈڭلار، ماخاۋ كېسەللىرىنى ساقايتىڭلار، جىنلارنى ھەيدەۋېتىڭلار. سىلە رگە شاپائەت خالىس بېرىلگەندۈر، سىلەرمۇ خالىس ئىلتىپات قىلىڭلار. **9** بەۋۇيغىڭلارغا ئالتۇن، كۈمۈش ۋە مىس پۇللارنى باغلاپ ئېلىپ يۈرمەڭلار. **10** سەپەر ئۈچۈن بىرلا يەكتەكتىن باشقا نە خۇرجۇن، نە كەش، نە ھاسا ئېلىۋالماڭلار. چۈنكى خىزمەتكار ئۆز ئىشى ھەققىنى ئېلىشقا ھەقلىقتۇر. **11** ھەرقايسى شەھەر ياكى يېزىغا بارغان ۋاقىتىڭلاردا، ئالدى بىلەن شۇ يەردە كىمنىڭ ھۆرمەتكە لايىق مۇتەۋەر ئىكەنلىكىنى سوراڭلار، شۇنداق كىشىنى تاپقاندا، ئۇ يەردىن كەتكۈچە ئۆنىڭ ئۆيىدىلا تۇرۇڭلار. **12** بىرەر ۋېگىگە كىرگىنىڭلاردا، ئۇلارغا سالام بېرىڭلار. **13** ئەگەر ئۇ ئائىلىدىكىلەر [ھۆرمەتكە] لايىق مۇتەۋەر كىشىلەر بولسا، تىلىگەن ئامانلىقىڭلار ئۇلارغا ئىجابەت بولسۇن، ئەگەر ئۇلار لايىق بولمىسا، تىلىگەن ئامانلىقىڭلار ئۆزۈڭلارغا قايتسۇن. **14** سىلەرنى قوبۇل قىلمىغان، سۆزلىرىڭلارنى ئاڭلىمىغان كىمدە-كىم بولسا، ئۇلارنىڭ ئۆيىدىن ياكى شۇ شەھەردىن كەتكىنىڭلاردا، ئايىغىڭلاردىكى توپىنى قېقىۋېتىڭلار. **15** مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، قىيامەت كۈنىدە سودوم ۋە گومورىرا زېمىنىدىكىلەرنىڭ ھالى شۇ شەھەردىكىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. **16** مانا، مەن سىلەرنى قويلارنى بۆرىلەرنىڭ ئارىسىغا ئەۋەتكەندەك ئەۋەتىمەن. شۇڭا، يىلاندەك سەزگۈر، پاختەكتەك ساپ دىللىق بولۇڭلار. **17** ئىنسانلاردىن پەھەس بولۇڭلار؛ چۈنكى ئۇلار سىلەرنى ئوتۇۋېلىپ سوت مەھكىمىلىرىگە تاپشۇرۇپ بېرىدۇ، سىناگوگىلىرىدا قامچىلايدۇ. **18** ئۇلار ۋە شۇنداقلا يات ئەللىكلەر ئۈچۈن بىر گۈۋاھلىق بولۇشقا، سىلەر مېنىڭ سەۋەبىمدىن ئەمىرلەر ۋە پادىشاھلار ئالدىغا ئېلىپ بېرىلىپ سوراققا تارتىلىسىلەر. **19** لېكىن ئۇلار سىلەرنى سوراققا تارتقان ۋاقىتدا، قاندىق جاۋاب بېرىش ياكى نېمە جاۋاب بېرىشتىن ئەنسىرەپ كەتمەڭلار. چۈنكى شۇ ۋاقىت-سائىتىدە ئېيتىش تېگىشلىك سۆزلەر سىلە رگە تەمىنلىنىدۇ. **20** چۈنكى سۆزلىگۈچى ئۆز ئۆزۈڭلار ئەمەس، بەلكى ئاتا ئاڭلارنىڭ روھى سىلەر ئارقىلىق سۆزلەيدۇ. **21** قېرىنداش قېرىندىشىنى، ئاتا بالىسىنا خائىنلىق قىلىپ، ئۇلۇمگە تۇتۇپ بېرىدۇ. بالىلارمۇ ئاتا-ئانىسىنا قارشى چىقىپ، ئۇلارنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدۇرىدۇ. **22** شۇنداقلا سىلەر مېنىڭ نامىم ئۈچۈىلدىن ھەممە ئادەمنىڭ نەپرىتىگە تۇچرايسىلەر. لېكىن ئاخىرغىچە بەرداشلىق بە رگەنلەر بولسا قۇتقۇزۇلىدۇ. **23** ئۇلار سىلە رگە بۇ شەھەردە زىيانكەشلىك قىلسا، يەنە بىر شەھە رگە قېچىپ بېرىڭلار. چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئىنسانئوغلى قايتىپ كەلگۈچە سىلەر ئىسرائىلنىڭ بارلىق شەھەرلىرىنى ئارىلاپ [ۋەزىيىڭلار] تۈگىمەيدۇ. **24** مۇخلىس ئۇستازىدىن، قۇل خوجايىنىدىن ئۈستۈن تۇرمايدۇ. **25** مۇخلىس ئۇستازىغا ئوخشاش بولسا، قۇل خوجايىنىغا ئوخشاش بولسا رازى بولسۇن. ئۇلار ئۆينىڭ ئىگىسىنى «بەئەلزىبۇل» دەپ تىلىغان يەردە، ئۇنىڭ ئۆيىدىكىلىرنى تېخىمۇ قاتتىق ھاقارەتلىمەمدۇ؟ **26** شۇڭا ئۇلاردىن قورقماڭلار، چۈنكى ھېچقانداق يېپىق قويۇلغان ئىش ئاشكارىلانمای قالمايدۇ، ۋە ھېچقانداق مەخپىي ئىش ئايان بولماي قالمايدۇ. **27** مېنىڭ سىلە رگە قاراڭغۇدا ئېيتىدىغانلىرىمنى يورۇقتا ئېيتىۋېرىڭلار. قۇلىقىڭلارغا پىچىرلاپ ئېيتىلغانلارنى ئۆزىڭلارده جاكارلاڭلار. **28** تەنىنى ئۆلتۈرىمۇ، لېكىن ئادەمنىڭ جان-روھىنى ئۆلتۈرەلەيدىغانلاردىن قورقماڭلار، ئەكسىچە، تەن ۋە جان-روھىنى دوزاختا ھالاك قىلىشقا قادىر بولغۇچىدىن قورقۇڭلار. **29 (Geenna g1067)** ئىككى قۇشقاچنى بىر تىيىنگە سېتىۋالغىلى بولىدۇغۇ؟ لېكىن ئۇلاردىن بىرىمۇ ئاتا ئاڭلارسىز يە رگە چۈشمەيدۇ. **30** ئەمما سىلەر بولسا ئاڭلار، ھەتتا ھەربىر تال چېچىڭلارمۇ سانالغانىدۇر. **31** شۇڭا، قورقماڭلار. سىلەر نۇرغۇنلىغان قۇشقاچتىنمۇ قىممەتلىكتۇرسىلەر! **32** شۇڭا، مېنى ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا ئېتىراپ قىلغانلارنىڭ ھەربىرىنى مەنمۇ ئەرشتىكى ئاتامنىڭ ئالدىدا ئېتىراپ قىلىمەن؛ **33** بىراق ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا مەندىن تانغانلارنىڭ ھەربىرىدىن مەنمۇ ئەرشتىكى ئاتام ئالدىدا تانىمەن. **34** مېنىڭ دۇنياغا كېلىشىمنى تىنچلىق ئېلىپ كېلىش ئۈچۈندۇر، دەپ ئويلاپ قالماڭلار. مەن تىنچلىق ئەمەس، بەلكى قىلىچنى يۈرگۈزۈشكە كەلدىم. **35** چۈنكى مېنىڭ كېلىشىم «ئوغۇلنى ئاتىسىغا، قىزنى ئانىسىغا، كېلىنى قەينىئانىسىغا قارشى چىقىرىش» ئۈچۈن بولدۇ. **36** شۇنىڭ بىلەن «ئادەمنىڭ دۈشمەنلىرى ئۆز ئائىلىسىدىكى كىشىلەر بولىدۇ». **37** ئاتا-ئانىسىنى مەندىنمۇ ئەزىز كۆرىدىغانلار ماڭا مۇناسىپ ئەمەسىتۇر. ئۆز ئوغۇل-قىزىنى مەندىنمۇ ئەزىز كۆرىدىغانلارمۇ ماڭا مۇناسىپ ئەمەس. **38** ئۆزىنىڭ كېيىنى كۆتۈرۈپ، ماڭا ئەگەشمىگەنلەرمۇ ماڭا مۇناسىپ ئەمەس. **39** ئۆز ھاياتىنى ئايالىدىغان كىشى ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ؛ مەن ئۈچۈن ئۆز ھاياتىدىن مەھرۇم بولغان كىشى ئۇنىڭغا ئېرىشىدۇ. **40** سىلەرنى قوبۇل قىلغانلار مېنىمۇ قوبۇل قىلغان بولىدۇ؛ مېنى قوبۇل قىلغانلار بولسا مېنى ئەۋەتكۈچىنىمۇ قوبۇل قىلغان بولىدۇ. **41** بىر پەيغەمبەرنى پەيغەمبەرلىك سالاھىيىتىدە قوبۇل قىلغان كىشى پەيغەمبەر رگە خاس بولغان ئىنئامغا ئېرىشىدۇ. ھەققانىي ئادەمنى ئۇ ھەققانىي ئىكەن دەپ بىلىپ قوبۇل قىلغانلار ھەققانىي ئادەمگە خاس بولغان ئىنئامغا ئېرىشىدۇ. **42** مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، مېنىڭ بۇ شاكىچىكلىرىمدىن ئەڭ كىچىكى بىرىنى مېنىڭ مۇخلىسىم دەپ بىلىپ ئۇنىڭغا ھەتتا پەقەت بىرەر چىنە سوغۇق سۇ بە رگەن كىشىمۇ جەزمەن ئۆزىگە لايىق ئىنئامدىن مەھرۇم بولمايدۇ.

11 ئەيسا ئون ئىككى مۇخلىسنىڭ بۇ ئىشلارنى تاپىلاپ بولغاندىن كېيىن، ئۆزىمۇ شۇ يەردىكى ھەرقايسى شەھەرلەردە تەلىم بېرىش ۋە [خۇدانىڭ كالامىنى] جاكارلاش ئۈچۈن ئۇ

يەردن كەتتى. **2** زندانغا سولانغان يەھيا [پەيغەمبەر] مەسىھنىڭ قىلغان ئەمەللىرىنى ئاڭلاپ، مۇخلىسلىرىنى ئەۋەتىپ، تۆلار ئارقىلىق ئەيسادىن: **3** «كېلىشى مۇقەررەر زات تۆز ئۆڭۈ، ياكى باشقا بىرسىنى كۈتۈشىمىز كېرەكمۇ؟» ـ دەپ سوردى. **4** ئەيسا تۆلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ يەھيانىڭ يىنىغا قايتىپ بېرىپ، تۆز ئاڭلاۋاتقانلىرىڭلارنى ۋە كۆرۈۋاتقانلىرىڭلارنى بايان قىلىپ ـ **5** كورلار كۆرەلەيدىغان ۋە توكۇرلار ماڭالايدىغان بولدى، ماخاۋ كېسىلى بولغانلار ساقايتىلدى، گاسلار ئاڭلىيالايدىغان بولدى، تۆلگەنلەرمۇ تىرىلدۈرۈلدى ۋە كەمبەغەللەر رگە خۇش خەۋەر جاكارلاندى» ـ دەپ ئېيتىڭلار. **6** ۋە [ۋۇنىڭغا يەنە]: «مەندىن گۇمانلانمامي پۈتلىشىپ كەتمىگەن كىشى بولسا بەختلىكتۇر!» دەپ قويۇڭلار، ـ دېدى. **7** تۆلار كەتكەندە، ئەيسا توپ-توپ ئادەملە رگە يەھيا توغرۇلۇق سۆزلەشكە باشلىدى: ـ «سىلەر ئەسلى [يەھيانى ئىزدەپ] چۆلگە بارغىنىڭلاردا، زادى نېمىنى كۆرگلى باردىڭلار؟ شامالدا يەلپۈنۈپ تۇرغان قومۇشنىمۇ؟ **8** ياكى ئېسىل كىيىنگەن بىر ئەربابنىمۇ؟ مانا، ئېسىل كىيىملەرنى كىيگەنلەر خان ئوردىلىرىدىن تېپىلىدۇغۇ! **9** ئەمدى سىلەر نېمە كۆرگلى باردىڭلار؟ بىر پەيغەمبەرنىمۇ؟ دۇرۇس، ئەمما مەن شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، [يۇ بولسا] پەيغەمبەردىنمۇ ئۈستۈن بىر بولغۇچىدۇر. **10** چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردىكى]: ـ «مانا، يۇز ئالدىڭغا ئەلچىمنى ئەۋەتىمەن؛ ئۇ سېنىڭ ئالدىڭدا يولۇڭنى تەييارلايدۇ» ـ دەپ پۈتۈلگەن سۆز دەل ئۇنىڭ توغرىسىدا پۈتۈلگەندۇر. **11** مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئايالاردىن تۇغۇلغانلار تارىسىدا چۈمۈلدۈر گۈچى يەھيادىنمۇ تۆلۈغى تۇرغىزۇلغىنى يوق، ئەمما ئەرش پادىشاھلىقىدىكى ئەڭ كىچىك بولغىنىمۇ ئۇنىڭدىن تۆلۈغ تۇرىدۇ. **12** ئەمما چۈمۈلدۈر گۈچى يەھيا ئىتىزىغا چىققان كۈنلەردىن بۇگۈنكى كۈنگىچە، ئەرش پادىشاھلىقىغا كىرىش يولى ئىددەت بىلەن ئېچىلدى ۋە كىشىلەر ئۇنى شىددەت بىلەن تۇتۇۋالدۇ. **13** چۈنكى بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ بېشارەت بېرىش خىزمىتى، شۇنداقلا ئەۋراتتىكى يازمىلار ئارقىلىق بېشارەت يەتكۈزۈلۈش خىزمىتى يەھيا بىلەن ئاخىرلىشىدۇ. **14** ۋە ئە گەر شۇ سۆزنى قوبۇل قىلالسا گەر، «قايتىپ] كېلىشى مۇقەررەر بولغان ئىلياس [پەيغەمبەر]» بولسا، [يەھيانىڭ] تۇزىدۇر. **15** ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! **16** لېكىن بۇ دەۋرىدىكى كىشىلەرنى زادى كىمگە رگە ئوخشىتاي؟ تۆلار خۇددى رەستە-بازارلاردا ئولتۇرۇپلىپ، بىر-بىرىگە: **17** «بىز سىلە رگە سۈنايى چېلىپ بەرسە كۆڭ، تۆسىۋۇ ئېنىمىدىكىلار»، «ماتەم پەدىسىگە چېلىپ بەرسە كۆڭ، يىغا-زار قىلىدىكىلار» دەپ [قاقشايدىغان ئۇتۇرۇقسىز] بالىلارغا ئوخشايدۇ. **18** چۈنكى يەھيا كېلىپ زىياپەتتە ئولتۇرمايتتى، [شاراب] ئىچمەيتتى. شۇنىڭ بىلەن، تۆلار: «ئۇنىڭغا جىن چاپلىشىپتۇ» دېيىشىدۇ. **19** ئىنسانئوغلى بولسا كېلىپ ھەم يەيدۇ ھەم ئىچىدۇ ۋە مانا، تۆلار: «تازا بىر ۋىتامىن ۋە بىر مەيخور ئىكەن. ئۇ باجىگىرلار ۋە گۇناھكارلارنىڭ دوستى» دېيىشىدۇ. لېكىن دانالىق بولسا ئۆز پەرزەنتلىرى ئارقىلىق دۇرۇس دەپ تونۇلىدۇ». **20** ئاندىن ئۇ ئۆزى كۆپ مۇجىزىلەرنى كۆرسەتكەن شەھەرلەردە ئۆزۈۋاتقانلارنى توۋا قىلمىغانلىقى ئۈچۈن ئەيىبلەپ، مۇنداق دېدى: ـ **21** ھالىگلارغا ۋاي، ئەي قورازىنلىقلار! ھالىگلارغا ۋاي، ئەي بەيت-سائىدالقلار! چۈنكى سىلەردە كۆرسىتىلگەن مۇجىزىلەر تۇر ۋە زىدون شەھەرلىرىدە كۆرسىتىلگەن بولسا، ئۇ يەرلەردىكىلەر خېلى بۇرۇنلا بۇز كىيىمگە يۆگىنىپ، كۆلگە ملىنىپ توۋا قىلغان بولاتتى. **22** مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، قىيامەت كۈنىدە تۇر ۋە زىدوندىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى سىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. **23** ئەي ئەرشكە كۆتۈرۈلگەن كەپەرناھۇملۇقلار! سىلەر تەھتىساراغا چۈشۈرۈلىسىلەر. چۈنكى ئاراكلاردا يارتىلغان مۇجىزىلەر سودومدا يارتىلغان بولسا، تۇ شەھەر بۈگۈنگىچە ھالاك بولمىغان بولاتتى. (Hadēs g86) **24** ئەمما مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، قىيامەت كۈنىدە سودوم زېمىنىدىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى سىلەرنىڭكىدىنمۇ يېنىك بولىدۇ. **25** شۇ ۋاقىتلاردا، ئەيسا بۇ ئىشلارغا قاراپ مۇنداق دېدى: ـ ئاسمان-زېمىن ئىگىسى ئى ئاتا! سەن بۇ [ھەققەتلەرنى] دانىشمەن ۋە ئەقىللىلارىدىن يوشۇرۇپ، سەبىي بالىلارغا ئاشكارىلىغانلىقىڭ ئۈچۈن ساڭا مەدھىيىلەر ئوقۇيمەن! **26** بەرھەق، ئى ئاتا، نەزىرىڭدە بۇنداق قىلىش راۋا ئىدى. **27** ھەممە ماڭا ئاتامدىن تەقدىم قىلىندى؛ ئوغۇلنى ئاتىدىن باشقا ھېچكىم تونۇمايدۇ، ۋە ئاتىنىمۇ ئوغۇل ۋە ئوغۇل ئاشكارىلاشنى لايىق كۆرگەن كىشىلەردىن باشقا ھېچكىم تونۇمايدۇ. **28** ئەي جاپا كەشىلەر ۋە ئېغىر يۈك يۈكلەنگەن ھەممىگلار! مېنىڭ يېنىمغا كېلىگلار، مەن سىلە رگە ئارام‌لىق بېرەي. **29** مېنىڭ ۋىۋىتۇرۇقۇمنى كىيىپ، مەندىن ئۆگىنىگلار، چۈنكى مەن مۇمىن ۋە كەمتەرمەن؛ شۇنداق قىلغاندا، كۆڭۈلگلار ئارام تاپىدۇ. **30** چۈنكى مېنىڭ ۋىۋىتۇرۇقۇمدا بولۇش ئاسان، مېنىڭ ئارتىدىغان يۈكۈم يېنىكتۇر.

12

شۇ چاغلاردا بىر شابات كۈنى، ئەيسا بۇغدايلىقلاردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتى. قورسىقى ئېچىپ كەتكەن مۇخلىسلىرى باشاقلارنى ئۈزۈپ، يېيىشكە باشلىدى. **2** لېكىن بۇنى كۆرگەن پەرىسىيلەر ئۇنىڭغا: ـ قارا، مۇخلىسلىرىڭ شابات كۈنى تەۋراتنا چە كەلمىگەن ئىشنى قىلىۋاتىدۇ، دېيىشتى. **3** بىراق ئۇ تۆلارغا: ـ داۋۇت ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ ئاچ قالغاندا نېمە قىلغانلىقىنى [مۇقەددەس يازمىلاردىن] ئوقۇمىغانمۇسىلەر؟ **4** ئۇ خۇدانىڭ ئۆيىگە كىرىپ، [خۇداغا] ئاتالغان، شۇنداقلا ئۆزى ۋە ھەمراھلىرىغا نىسبەتەن تەۋرات قانۇنى بويىچە يېيىشكە بولمايدىغان «تەقدىم نانلار»نى [سوراپ ئېلىپ]، تۆلارنى [ھەمراھلىرى] بىلەن بىللە يېگەن. ئەسلىدە بۇ نانلارنى پەقەت كاھىنلارنىڭ يېيىشىگلا بولاتتى. **5** سىلەر تەۋراتتىن شۇنى ئوقۇپ باقمىغانسىلە رگى، ئىبادەتخانىدا ئىشلەيدىغان كاھىنلار شابات كۈنلىرى ئىشلەپ شابات تەرتىپىنى بۇزىسمۇ، گۇناھقا ۋىۋۇلمايدۇ. **6** بىراق مەن شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، بۇ يەردە ئىبادەتخانىدىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى بار. **7** ئە مدىلىكتە ئە گەر سىلەر [خۇدانىڭ] «[مۇقەددەس يازمىلاردا]: «ئىزدەيدىغىنىم قۇربانلىقلار ئە مەس، بەلكى رەھىم-شەپقەت» دېيىلگەن شۇ سۆزنىڭ مەنىسىنى بىلگەن بولسا گلار، بىگۇناھ كىشىلەرنى گۇناھكار دەپ بېكىتمەيتىگلار. **8** چۈنكى ئىنسانئوغلى شابات كۈننىڭ ئىگىسىدۇر. **9** ئۇ تۆ تۈ يەردىن ئايرىلىپ، تۆلارنىڭ سىناگوگىغا كىردى. **10** ۋە مانا، ئۇ يەردە بىر قولى يېگەلەپ قالغان بىر ئادەم بار ئىدى. تۆلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلىشقا سەۋەب تاپماقچى بولۇپ ئۇنىڭدىن: ـ شابات كۈنى كېسەل ساقايتىش تەۋرات قانۇنىغا ۋىيغۇنمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **11** لېكىن ئۇ تۆلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ بىرەرسىگلارنىڭ قوينى شابات كۈنى ئورىغا چۈشۈپ كەتسە، ئۇنى دەرھال تارتىپ چىقىرىۋالمايدىغان ئادەم بارمىدۇ؟ **12** ئىنسان بولسا قويدىن شۇنچە ئە تىبارلىقتۇر! شۇڭا، شابات كۈنى ياخشىلىق قىلىش تەۋرات قانۇنىغا ۋىيغۇندۇر. **13** ئاندىن ئۇ ھېلىقى كېسەلگە: ـ قولۇڭنى ئۇزات، ـ دېدى. ئۇ قولىنى ئۇزىتىشى بىلەنلا قولى ئىككىنچى قولىغا ئوخشاش ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. **14** بىراق پەرىسىيلەر تاشقىرىغا چىقىپ، ئۇنى قانداق يوقىتىش ھەققىدە مەسلىھەت قىلىشتى. **15** ئەمما ئەيسا بۇنى بىلۈپلىپ ئۇ يەردىن ئايرىلدى. توپ-توپ كىشىلەر ئۇنىڭغا ئە گىشىپ ماڭدى. ئۇ تۆلارنىڭ ھەممىسىنى ساقايتتى؛ **16** ئاندىن تۆلارغا ئۇنىڭنىڭ سالاھىيىتىنى ئاشكارىلىماسلىقنى قاتتىق تاپىلىدى. **17** بۇنىڭ بىلەن يەشايا پەيغەمبەر ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەن مۇنۇ سۆزلەر ئە مەلگە ئاشۇرۇلدى: **18** ـ «قارا گلار، مانا مەن تاللىغان ئۇز قۇلۇم! مېنىڭ سۆيىمىلۇكۇم، دىلىمنىڭ سۆيىگىنى! مەن ئۇز روھىمنى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا قوندۇرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەللە رگە ھۆكۈم-ھەققەتنى جاكارلايدۇ. **19** ئۇ نە تالاش-تارتىش قىلمايدۇ نە چۇقان كۆتۈرەمىدۇ، كوچىلاردا ئۇنىڭ كۆتۈ رگەن ئاۋازىنى ھېچ ئە گلىمىگىچە بولمايدۇ. **20** تاكى ئۇ غەلبە بىلەن توغرا ھۆكۈملەرنى چىقارغىچە، يانچىلغان قومۇشنى سۇندۇرمايدۇ، تۇتىۋەپ ئوچەي دەپ قالغان پىلىكنى ئوچۇرمەيدۇ، **21** ۋە ئەللەر ئۇنىڭ نامىغا ئۈمىد باغلايدۇ». **22** شۇ چاغدا، ئۇنىڭ ئالدىغا جىن چاپلىشىۋالغان كور ۋە گاڭا بىرى ئېلىپ كېلىندى. ئۇ ئۇنى ساقايتتى، كور گاڭىنى سۆزلىيەلەيدىغان ۋە كۆرەلەيدىغان قىلدى. **23** بارلىق خالايىق ھەيران بولۇشۇپ: ـ ئەجەبا، بۇ داۋۇتنىڭ ئوغلىمىدۇ؟ ـ دېيىشتى. **24** لېكىن پەرىسىيلەر بۇ سۆزنى ئاڭلاپ: ـ ئۇ پەقەت جىنلارنىڭ ئەمىرى بولغان بەئەلزىبۇقا تايىنىپ جىنلارنى قوغلۇۋىتىدىكەن، دېيىشتى. **25** لېكىن ئۇ ئۇلارنىڭ نېمە ئويلاۋاتقانلىقىنى بىلىپ تۆلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئۆز ئىچىدە بۆلۈنۈپ تۇرۇنارا سوقۇشقان ھەرقانداق پادىشاھلىق ۋەيران بولىدۇ؛ ھەرقانداق شەھەر ياكى ئائىلە ئۆز ئىچىدە بۆلۈنۈپ تۇرۇنارا سوقۇشسا زاۋاللىققا يۈز تۇتىدۇ. **26** ئە گەر شەيتان شەيتانىنى قوغلىسا، ئۇ ئۆز-ئۆزىگە قارشى چىققان بولىدۇ. ئۇنداقتا، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى قانداقۇ پۈت تىرەپ تۇرالىسۇن؟ **27** ئە گەر مەن جىنلارنى بەئەلزىبۇلغا تايىنىپ قوغلىسام، سىلەرنىڭ پەرزەنتلىرىگلار كىمگە تايىنىپ جىنلارنى قوغلايدۇ؟! شۇڭا تۆلار سىلەر توغرۇلۇق ھۆكۈم چىقارسۇن! **28** لېكىن مەن خۇدانىڭ روھىغا تايىنىپ جىنلارنى قوغلىغان بولسام، ئۇنداقتا خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەرۋەقە ئۇستۈڭلارغا چۈشۈپ نامايان بولدى. **29** بىر كىشى كۈچتۈڭگۈر بىرسىنىڭ ۋىيگە كىرىپ، ئۇنىڭ مال-مۈلكىنى قانداق بۇلاپ كېتەلىسۇن؟ پەقەت ئۇ شۇ كۈچتۈڭگۈرنى تاۋۇلال ياغلىيالسا، ئاندىن ۋىينى بۇلاڭ-تالاڭ قىلالايدۇ. **30** مەن ئەرەپتە تۇرمىغانلار ماڭا قارشى تۇرغۇچىدۇر. مەن ئەرەپكە [ئادەملەرنى] يىغمىغۇچىلار بولسا تورۇتۇۋەتكۈچىدۇر. **31** شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئىنسانلارنىڭ ئۈتكۈز رگەن ھەرتۈرلۈك گۇناھلىرى ۋە قىلغان كۈپۈرلۈقلىرىنىڭ ھەممىسى كەچۈرۈشكە بولىدۇ. بىراق ئىنسانلارنىڭ مۇقەددەس روھقا كۈپۈرلۈق قىلىش ھېچ كەچۈرۈلمەيدۇ. **32** ئىنسانئوغلىغا قارشى سۆز قىلغان كىمدە-كىم بولسا كەچۈرۈمگە ئېرىشەلەيدۇ؛ لېكىن مۇقەددەس روھقا قارشى گەپ قىلغانلار بولسا بۇ دۇنيادىمۇ، ئۇ دۇنيادىمۇ كەچۈرۈمگە ئېرىشەلەيدۇ. (aiōn g165) **33** دەرەخ ياخشى بولسا، مېۋىسىمۇ ياخشى

بولدۇ ـ یاکی دەرەخ پور بولسا، مېۋسىمۇ ناچار بولدۇ؛ چۈنكى ھەرقانداق دەرەخ تۆز مېۋىسىدن بلىنىدۇ. **34** ئەي يىلانلارنىڭ پەرزەنتلىرى! سىلەر رەزىل تۇرسا گلار، ئاغزىڭلاردىن قانداقۇ ياخشى سۆز چىقسۇن؟ چۈنكى ئادەمنىڭ قەلبىدە نېمە تولۇپ تاشقان بولسا ئېغىزدىن شۇ چىقىدۇ. **35** ياخشى ئادەم تۆز ياخشى خەزىنىسىدىن ياخشى نەرسىلەرنى چىقىرىدۇ. يامان ئادەم يامان خەزىنىسىدىن يامان نەرسىلەرنى چىقىرىدۇ. **36** مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئىنسانلار قىلغان ھەربىر ئېغىز قۇرۇق سۆزى ئۈچۈن سوراق كۈنى ھېساب بېرىدۇ. **37** چۈنكى تۆز سۆزلىرىڭ بىلەن يا ھەققانىي ئىسپاتلىنىسەن، يا سۆزلىرىڭلار بىلەن گۇناھكار دەپ بېكىتىلىسەن. **38** شۇ چاغدا بەزى تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر ئېغىزىنى ئاچىپ جاۋابەن: ئۇستاز، سەندىن بىر مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرگۈمىز بار، ـ دېدى. **39** لېكىن ئۇ ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ رەزىل ھەم زىناخور بۇ دەۋر بىر «ئالامەت»نىڭ كۆرسىتىلىشىنى ئىستەپ يۈرىدۇ، بىراق بۇ دەۋردىكىلەر رگە «يۇنۇس پەيغەمبەردە كۆرۈلگەن مۇجىزىلىك ئالامەت»تىن باشقا ھېچقانداق مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسىتىلمەيدۇ. **40** چۈنكى يۇنۇس پەيغەمبەر يوغان بېلىقنىڭ قورسىقىدا ئۈچ كېچە-كۈندۈز ياتقانىدەك، ئىنسانئوغلىمۇ ئۇ خىشالىدا ئۈچ كېچە-كۈندۈز يەرنىڭ باغرىدا ياتىدۇ. **41** سوراق كۈنى نىنەۋە شەھىرىدىكىلەر بۇ دەۋردىكىلەر بىلەن تەڭ قوپۇپ، بۇ دەۋردىكىلەرنىڭ گۇناھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى ئۇلار يۇنۇس [پەيغەمبەر] جاكارلىغان خەۋەرنى ئاڭلاپ، [يامانلىقىدىن] توۋا قىلغان، ۋە مانا، مۇشۇ يەردە يۇنۇس [پەيغەمبەر]دىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى تۇرىدۇ! **42** سوراق كۈنى «جەنۇبتىكى ئايال پادىشاھ»مۇ بۇ دەۋردىكىلەر بىلەن تەڭ تىرىلىپ، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى ئۇ سۇلايمانىنىڭ دانا سۆزلىرىنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر يۈزىنىڭ چېتىدىن كەلگەن، ۋە مانا، ھازىر مۇشۇ يەردە سۇلايماندىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى تۇرىدۇ. **43** ناپاك روھ بىراۋنىڭ ئېنىدىن چىقىرۇۋېتىلگەندىن كېيىن، ئۇ قۇرغاق دالالارنى چۆرگىلەپ يۈرۈپ، بەرەر ئارامگاھنى ئىزدەيدۇ، بىراق تاپالمايدۇ **44** ۋە: «مەن چىققان ماكانىغا قايتاي» دەيدۇ. شۇنىڭ بىلەن قايتىپ كېلىپ، شۇ ماكانىنىڭ يەنىلا بوش تۇرغانلىقىنى، شۇنداقلا پاكىز تازىلانغانلىقىنى ۋە رەتلەنگەنلىكىنى بايقايدۇ-ده، **45** بېرىپ ئۆزىدىنمۇ يەتتەر يەتتە جىنى باشلاپ كېلىدۇ؛ ئۇلار كىرىپ بىللە تۇرىدۇ. يۇنىڭ بىلەن ھېلىقى ئادەمنىڭ كېيىنكى ھالى بۇرۇنقىدىنمۇ تېخىمۇ يامان بولىدۇ. بۇ رەزىل دەۋردىكىلەرنىڭ ھالىمۇ مانا شۇنداق بولىدۇ. **46** ئۇ تۆپلاشقان خالايىققا داۋاملىق سۆزلەۋاتقانىدا، مانا، ئانىسى بىلەن ئىنىلىرى كېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشمەكچى بولۇپ تاشقىردا تۇرۇشتى. **47** شۇنىڭ بىلەن بىرەيلەن ئۇنىڭغا: ـ ئانىڭىز ۋە ئىنىلىرىڭىز سىز بىلەن سۆزلىشىمىز دەپ تاشقىردا تۇرىدۇ، ـ دېدى. **48** لېكىن ئۇ جاۋابەن شۇ خەۋەرنى يەتكۈزگەن كىشىدىن: «كىم مېنىڭ ئانام، كىم مېنىڭ ئىنىلىرىم؟» ـ دەپ سوردى. **49** ئاندىن ئۇ قولىنى سوزۇپ مۇخلىسلىرىنى كۆرسىتىپ: ـ مانا مېنىڭ ئانام، مانا مېنىڭ ئىنىلىرىم! **50** چۈنكى كىم ئەرشتىكى ئاتامنىڭ ئىرادىسىنى ئادا قىلسا، شۇ مېنىڭ ئاكا-ئىنىم، ئاچا-سىڭلىم ۋە ئانامدۇر، ـ دېدى.

13

شۇ كۈنى ئەيسا ئۆيدىن چىقىپ، دېڭىز يېدا ئولتۇراتتى. **2** ئەترايىغا توپ-توپ ئادەملەر ئولىشۇالغاچقا، ئۇ بىر كېمىگە چىقىپ ئولتۇردى. پۈتكۈل خالايىق بولسا دېڭىز يېدا تۇرۇشاتتى. **3** ئۇ ئۇلارغا تەمسىللەر بىلەن نۇرغۇن ھېكمەتلەرنى ئېيتىپ بېرىپ، مۇنداق دېدى: ـ مانا، ئۇرۇقچى چاچقۇچى ئۇرۇق چاچقىلى [ئېتىزغا] چىقىپتۇ. **4** ئۇرۇق چاچقاندا ئۇرۇقلارنىڭ بەزىلىرى چېغىر يول ئۈستىگە چۈشۈپتۇ، قۇشلار كېلىپ ئۇلارنى يەپ كېتىپتۇ. **5** بەزىلىرى تېشى كۆپ، تۇپىسى ئاز يەرلە رگە چۈشۈپتۇ. ئۇيەرنى چوڭقۇر بولمىغاچقا، تېزلا ئۈنۈپ چىقىپتۇ، **6** لېكىن كۈن چىقىشى بىلەنلا ئاپىتاپتا كۆيۈپ، يىلتىزى بولمىغاچقا قۇرۇپ كېتىپتۇ. **7** بەزىلىرى تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چۈشۈپتۇ، تىكەنلەر تۇسۇپ مايىسىلارنى بوغۇۋاپتۇ. **8** بەزىلىرى بولسا ياخشى ئۇيراققا چۈشۈپتۇ. ئۇلارنىڭ بەزىلىرى يۈز ھەسسە، بەزىلىرى ئاتمىش ھەسسە، يەنە بەزىلىرى ئوتتۇز ھەسسە ھوسۇل بېرىپتۇ. **9** قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! **10** مۇخلىسلىرى كېلىپ، ئۇنىڭدىن: ـ سەن نېمە ئۈچۈن ئۇلارغا تەمسىللەر ئارقىلىق تەلىم بېرىسەن؟ ـ دەپ سوردى. **11** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلەر ئەرش پادىشاھلىقىنىڭ سىرلىرىنى بىلىشكە مۇيەسسەر قىلىنىدىلار، لېكىن ئۇلارغا ئېسىپ قىلىنمىدى. **12** چۈنكى كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ، ئۇنىڭدا مولچىلىق بولىدۇ، ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا ئۇنىڭدا بار بولغانلىرىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ. **13** ئۇلارغا تەمسىل بىلەن سۆزلىشىمنىڭ سەۋەبى شۇكى، ئۇلار قارىسىمۇ كۆرمەيدۇ، ئاڭلىسىمۇ تىكشىمايدۇ ھەم ھەققىي چۈشىنىمەيدۇ. **14** يۇنىڭ بىلەن بەشايا پەيغەمبەر ئېيتقان بېشارەتنىڭ مۇنۇ سۆزلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: ـ «سىلەر ئاڭلاشنى ئاڭلايسىلەر، بىراق چۈشەنمەيسىلەر؛ قاراشنى قارايسىلەر، بىراق كۆرمەيسىلەر. **15** چۈنكى مۇشۇ خەلقنىڭ يۈرىكىنى ماي قاپلاپ كەتكەن، ئۇلار ئاڭلىغاندا قۇلاقلىرىنى ئېغىر قىلىۋالغان، ئۇلار كۆزلىرىنى ئۆخلىغاندەك يۇمۇۋالغان؛ ئۇنداق بولمىسىدى، ئۇلار كۆزلىرى بىلەن كۆرۈپ، قۇلىقى بىلەن ئاڭلاپ، كۆڭلى بىلەن چۈشىنىپ، تۆز يولدىن يانىدۇرۇۋالۇشى بىلەن، مەن ئۇلارنى ساقايتقىنى بولاتتىم. **16** لېكىن، كۆزلىرىڭلار بەختلىكتۇر! چۈنكى ئۇلار كۆرىدۇ؛ قۇلىقىڭلار بەختلىكتۇر! چۈنكى ئۇلار ئاڭلايدۇ. **17** مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، بۇرۇنقى نۇرغۇن پەيغەمبەرلەر ۋە ھەققانىي ئادەملەر سىلەرنىڭ كۆرگىنىڭلارنى كۆرۈشكە ئىنتىزار بولغان بولسىمۇ ئۇلارنى كۆرمىگەن؛ سىلەرنىڭ ئاڭلىغىنىڭلارنى ئاڭلاشقا ئىنتىزار بولغان بولسىمۇ ئۇلارنى ئاڭلىمىغان. **18** ئەمدى ئۇرۇق چاچقۇچى توغرىسىدىكى تەمسىلنىڭ مەنىسىنى ئاڭلاڭلار: **19** ئەگەر بىرى [ئەرش] پادىشاھلىقىنىڭ سۆز-كالامىنى ئاڭلاپ ئۇرۇپ چۈشەنمىسە، شەيتان كېلىپ ئۇنىڭ كۆڭلىگە چېچىلغان سۆزنى ئېلىپ كېتىدۇ، بۇ دەل چېغىر يول ئۈستىگە چېچىلغان ئۇرۇقلاردۇر. **20** تاشلىق يەرلە رگە چېچىلغان ئۇرۇقلار بولسا، ئۇلار سۆز-كالامنى ئاڭلاپ، خۇشاللىق بىلەن دەرھال قوبۇل قىلغانلارنى كۆرسىتىدۇ. **21** ھالبۇكى، قەلبىدە ھېچ يىلتىز يوملىغاچقا، پەقەت ۋاقىتلىق مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ؛ سۆز-كالامنىڭ ۋەجەدىن قېينىچلىق يا كى زىيانكەشلىككە تۇچرىغاندا، ئۇلار شۇئان يولدىن چەتەپ كېتىدۇ. **22** تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چېچىلغىنى شۇنداق ئادەملەرنى كۆرسەتكەنكى، ئۇلار سۆز-كالامنى ئاڭلىغىنى بىلەن، لېكىن بۇ دۇنيانىڭ ئەندىشىلىرى ۋە بايلىقنىڭ ئېزىقتۇرۇشى [قەلبىدىكى] سۆز-كالامنى بوغۇۋېتىدۇ-دە، ئۇلار ھوسۇلسىز قالىدۇ. **(aiōn g165)** **23** لېكىن ياخشى يە رگە چېچىلغان ئۇرۇقلار بولسا ـ سۆز-كالامنى ئاڭلاپ چۈشەنگەن ئادەملەرنى كۆرسىتىدۇ. بۇنداق ئادەملەر ھوسۇل بېرىدۇ؛ بىرسى يۈز ھەسسە، بىرسى ئاتمىش ھەسسە، يەنە بىرسى ئوتتۇز ھەسسە ھوسۇل بېرىدۇ. **24** ئۇ ئۇلارنىڭ ئالدىدا يەنە بىر تەمسىلنى بايان قىلدى: ـ ـەرش پادىشاھلىقى خۇددى ئېتىزغا ياخشى ئۇرۇقنى چاچقان بىر ئادەمگە ئوخشايدۇ. **25** ئۇ مەما كىشىلەر ۋىقۇغا چۈمگەن چاغدا، دۈشمىنى كېلىپ بۇغداي ئارىسىغا كۆزىمەك ئۇرۇقلىرىنى چېچىۋېتىپ، كېتىپتۇ. **26** ئەمدى مايىسىلار ئۇسۇپ، باشاق چىقارغاندا، كۆزىمە كمۇ ئاشكارلىنىشقا باشلاپتۇ. **27** خوجايىننىڭ چاكارلىرى كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ «ئەپەندى، سىز ئېتىزىڭىزغا ياخشى ئۇرۇق چاچقان ئەمەسمىدىڭىز؟ كۆزىمە كلەر نەدىن كېلىپ قالدى؟» دەپتۇ. **28** خوجايىن: «بۇنى بىر دۈشمەن قىلغان» ـ دەپتۇ. چاكارلار ئۇنىڭدىن: «سىز بىزنى بېرىپ ئۇلارنى ئوتۇۋېتىڭلار دېمەكچىمىز؟» ـ دەپ سوراپتۇ. **29** «ياق،» ـ دەپتۇ خوجايىن، «ئۇنداق قىلغاندا كۆزىمە كلەرنى يۇلغاندا، بۇغدايلارنىمۇ يۇلۇۋېتىشىڭلار مۇمكىن. **30** بۇ ئىككىسى ئورما ۋاقتىغىچە بىللە ئۇسىسۇن، ئورما ۋاقتىدا، مەن ئورمىچىلارغا: ـ ئالدى بىلەن كۆزىمە كلەرنى ئېرىپ يېغىپ، باغلاپ كويدۇرۇشكە قويۇڭلار، ئاندىن بۇغدايلارنى يېغىپ ئامبىرىمغا ئە كىرىڭلار، دەيمەن» ـ دەپتۇ خوجايىن. **31** ئۇ ئۇلارغا يەنە بىر تەمسىلنى ئېيتتى: ـ ـەرش پادىشاھلىقى خۇددى بىر ئادەم قولىغا ئېلىپ ئېتىزىغا چاچقان قىچا ئۇرۇقىغا ئوخشايدۇ. **32** قىچا ئۇرۇقى دەرۋەقە بارلىق ئۇرۇقلارنىڭ ئىچىدە ئەڭ كىچىك بولسىمۇ، ئۇ ھەرقانداق زىرائەتتىن ئېگىز ئۇسۇپ، دەرەخ بولىدۇ، ھەتتا ئاسماندىكى قۇشلار ئۇمۇ كېلىپ ئۇنىڭ شاخلىرىدا ئۇۋۇلايدۇ. **33** ئۇ ئۇلارغا يەنە بىر تەمسىلنى ئېيتتى: ـ ـەرش پادىشاھلىقى خۇددى بىر ئايال قولىغا ئېلىپ ئۈچ جاۋۇر ئۇنىنىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇپ، تاكى پۈتۈن خىمىر بولغۇچە ساقلىغان ئېچىتقۇغا ئوخشايدۇ. **34** ئەيسا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسنى تەمسىللەر بىلەن كۆپچىلىككە بايان قىلدى. ئۇ تەمسىلسىز ھېچقانداق تەلىم بەرمەيتتى. **35** بۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەر ئارقىلىق ئالدىنئالا ئېيتىلغان مۇنۇ سۆزلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: ـ «ئاغزىمنى تەمسىل سۆزلەش بىلەن ئاچىمەن، ئالەم ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى يوشۇرۇنۇپ كەلگەن ئىشلارنى ئېلان قىلىمەن». **36** ئىنىلىرىڭىز كېيىن، ئۇ كۆپچىلىكنى يولغا سېلىۋېتىپ ئۆيگە كىردى. مۇخلىسلىرى يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭدىن: ـ ئېتىزلىقتىكى كۆزىمەك توغرىسىدىكى تەمسىلنى بىـ زگە شەرھلەپ بەرسەڭ، ـ دەپ ئۇنىتۇندى. **37** ئۇ ئەمدى ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ ياخشى ئۇرۇقنى چاچقان كىشى ئىنسانئوغلىدۇر. **38** ئېتىزلىق بولسا ـ دۇنيا. ياخشى ئۇرۇق بولسا [ئەرش] پادىشاھلىقىنىڭ پەرزەنتلىرىدۇر، لېكىن كۆزىمەك رەزىل بولغۇچىنىڭ پەرزەنتلىرىدۇر. **39** كۆزىمەك چاچقان دۈشمەن ـ ئىبلىستۇر. ئورما ئورۇش ۋاقتى ـ زامان ئاخىرىدۇر. ئورمىچىلار ـ پەرىشتىلەردۇر. **(aiōn g165)** **40** كۆزىمە كلەر يۇلۇنۇپ، ئوتتا كويدۇرۇۋېتىلگىنىدەك، زامان ئاخىرىدىمۇ ئەنە شۇنداق بولىدۇ. **(aiōn g165)** **41** ئىنسانئوغلى پەرىشتىلىرىنى ئەۋەتىپ، ئۇلار ئىنسانلارنى گۇناھقا ئازدۇرغۇچىلارنىڭ ھەممىسنى، شۇنداقلا بارلىق ئىتائەتسىزلىك قىلغۇچىلارنى تۆز پادىشاھلىقىدىن شالالاپ چىقىپ، **42** خۇمدانىنىڭ لاۋۇلداپ تۇرغان ئوتىغا تاشلايدۇ. ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىدۇ. **43** ئۇ چاغدا ھەققانىيلار ئاتىسىنىڭ پادىشاھلىقىدا خۇددى قۇياشتەك جۇلالىنىدۇ. ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! **44**

ـ ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى ئېتىزدا يوشۇرۇلغان بىر خەزىنىگە ئوخشايدۇ، ئۇنى تېپىۋالغوچى خەزىنىنى قايتىدىن يوشۇرۇپ، خەزىنىنىڭ شاد-خۇراملىقى ئۆچىدە بار-يوقىنى سېتىۋېتىپ، شۇ ئېتىزنى سېتىۋالىدۇ. **45** يەنە كېلىپ، ئەرش پادىشاھلىقى ئېسىل تۇنچە-مەرۋايىتلارنى ئىزدىگەن سودىگەر رەڭ ئوخشايدۇ. **46** سودىگەر ناھايىتى قىممەت باھالىق بىر مەرۋايىتنى تاپقاندا، قايتىپ بېرىپ بار-يوقىنى سېتىۋېتىپ، ئۇ مۇ مەرۋايىتنى سېتىۋالىدۇ. **47** ـ يەنە كېلىپ، ئەرش پادىشاھلىقى دېڭىزغا تاشلىنىپ ھەرخىل بىلىقلارنى تۇتىدىغان تورغا ئوخشايدۇ. **48** تور توشقاندا، [بىلىقچىلار] ئۇنى قىرغاققا تارتىپ چىقىرىدۇ. ئاندىن ئولتۇرۇپ، ياخشى بىلىقلارنى ئىلغۇبلىپ، قاچىلارغا قاچىلاپ، ئەرزىمەسلەرنى تاشلۇۋېتىدۇ. **49** زامان ئاخىردا شۇنداق بولىدۇ، پەرىشتىلەر چىقىپ، رەزىل كىشىلەرنى ھەققانىي كىشىلەر ئارىسىدىن ئايرىيدۇ **(aiōn g165)** **50** ۋە خۇمداننىڭ لاۋۇلداپ تۇرغان ئوتىغا تاشلايدۇ. ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرىنى غۇجۇرلىتىدۇ. **51** ئەيسا ئۇلارىدىن: ـ بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى چۈشەندىڭلارمۇ؟ دەپ سوردى. چۈشەندۇق، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. **52** ئاندىن ئۇ ئۇلارغا: ـ شۇڭا، ئەرش پادىشاھلىقىنىڭ تەلىمگە مۇيەسسەر بولۇپ مۇخلىس بولغان ھەربىر تەۋرات ئۇستازى خۇددى خەزىنىسىدىن يېڭى ھەم كونا نەرسىلەرنى ئېلىپ چىقىپ تارقاتقۇچى ئۆي خوجايىنىغا ئوخشايدۇ، ـ دېدى. **53** ئەيسا بۇ تەمسىللەرنى سۆزلەپ بولغاندىن كېيىن، شۇنداق بولدىكى، ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، **54** ئۆز يۇرتىغا كەتتى ۋە ئۆز يۇرتىدىكى سىناگوگا خەلقىگە تەلىم بېرىشكە كىرىشتى. يۇنى ئاڭلىغان خالايىق ئىنتايىن ھەيران بولۇشۇپ: ـ بۇ ئادەمنىڭ بۇنچىۋالا دانالىقى ۋە مۇجىزە- كارامەتلىرى نەدىن كەلگەندۇ؟ **55** ئۇ پەقەت ھېلىقى ياغاچچىنىڭ ئوغلى ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مەريەم، ياقۇپ، يوسۇپ، سىمون ۋە يەھۇدالار ئۇنىڭ ئىنىلىرى ئەمەسمۇ؟ **56** ئۇنىڭ سىڭىللىرىنىڭ ھەممىسى بىزنىڭ ئارىمىزدىغۇ؟ شۇنداق ئىكەن، ئۇنىڭدىكى بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى زادى نەدىن كەلگەندۇ؟ ـ دېيىشەتتى. **57** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا ھەسەت-بىزار بىلەن قاريدى. شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ھەرقانداق پەيغەمبەر باشقا يەرلەردە ھۆرمەتسىز قالمايدۇ، پەقەت ئۆز يۇرتى ۋە ئۆز ئويىدە ھۆرمەتكە سازاۋەر بولمايدۇ. **58** ئۇلارنىڭ ئىمان-ئىشەنچىسىزلىكىدىن ئۇ ئۇ يەردە كۆپ مۇجىزە كۆرسەتمىدى.

14

ئۇ چاغلاردا، ھېرود ھاكىم ئەيسانىڭ نام-شۆھرىتىدىن خەۋەر تېپىپ، **2** خىزمەتكارلىرىگە: ـ بۇ ئادەم چۈمۈلدۇرگۈچى يەھيا بولىدۇ، ئۇ تۇلۇمدىن تىرىلگەن بولسا كېرەك. شۇنىڭ ئۈچۈن مۇشۇ ئالاھىدە قۇدرەتلەر ئۇنىڭدا كۆچىنى كۆرسەتمەكتە، ـ دېدى. **3** ھېرودنىڭ يۇنداق دېيىشىنىڭ سەۋەبى، ئۇ [ۋۇگەي] ئاكىسى فىلىپنىڭ ئايالى ھېرودىيەنىڭ ۋەجىدىن يەھيانى تۇتقۇن قىلىپ، زىندانغا تاشلىغانىدى. **4** چۈنكى يەھيا ھېرودقا [تەنبىھ بېرىپ]: «بۇ ئايالنى تارىتۇبلىشىڭ تەۋرات قانۇنىغا خىلاپتۇر» دەپ كەلگەنىدى. **5** ھېرود [شۇ سەۋەبتىن] يەھيانى ئولتۇرمەكچى بولغان بولسىمۇ، بىراق خالايىقتىن قورقاقنىدى، چۈنكى ئۇلار يەھيانى پەيغەمبەر، دەپ بىلەتتى. **6** ئەمما ھېرودنىڭ تۇغۇلغان كۈنى تەبرىكلەنگەندە، ئايالى ھېرودىيەنىڭ قىزى ئوتتۇرىغا چىقىپ تۇسسۇل ئويناپ بەردى. بۇ ھېرودقا بەك ياقتى؛ **7** شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ تۇنىگەنگە: ـ ھەرنېمە تىلىسەڭ شۇنى ساڭا بېرەي، دەپ قەسەم قىلدى. **8** لېكىن قىز ئانىسىنىڭ كۆشكۈرتۈشى بىلەن: ـ چۈمۈلدۇرگۈچى يەھيانىڭ كاللىسىنى ئېلىپ، بىر تەخسىگە قويۇپ ئە كەلسىلە، ـ دېدى. **9** پادىشاھ بۇنىڭغا ھەسرەت چەككەن بولسىمۇ، قەسەملىرى تۈپەيلىدىن ۋە داستىخاندا ئولتۇرغانلار ۋەجىدىن، [كاللىسىنى] ئېلىپ كېلىگلار، دەپ بۇيرۇدى. **10** ئۇ ئادەم ئەۋەتىپ، زىندانىدا يەھيانىڭ كاللىسىنى ئالدۇردى. **11** شۇنىڭ بىلەن كاللىسى بىر تەخسىگە قويۇلۇپ، قىزنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىنىدى. قىز بۇنى ئانىسىنىڭ ئالدىغا ئاپاردى. **12** [يەھيانىڭ] مۇخلىسلىرى بولسا بېرىپ، جەسەتنى ئېلىپ دەپنە قىلدى؛ ئاندىن بېرىپ ئەيساغا بۇ ئىشلارنى خەۋەر قىلدى. **13** ئەيسا بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ، ئۆزى يالغۇز پىنھان بىر جايغا كېتىۋىدى دەپ بىر كېمىگە ئولتۇرۇپ ئۇ يەردىن ئايرىلدى. خالايىق بۇنىڭ خەۋىرىنى تاپقاندا، ئەتراپتىكى شەھەرلەردىن كېلىشىپ، ئۇنىڭ كەينىدىن پىيادە ماڭدى. **14** ئۇ [قىرغاققا] چىقىپ كەتكىنىدە، زور بىر توپ ئادەملەرنى كۆرۈۋېدى، ئۇلارغا ئىچ ئاغرىتىپ، ئۇلارنىڭ ئاغرىقلىرىنى ساقايتتى. **15** كەچ كىرگەندە، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ بۇ چۆل بىر جاي ئىكەن، ۋاقىتمۇ بىر يە كەپ بېرىپ قالدى. خالايىقنى يولغا سېلىۋەتكەن بولساڭ، ئاندىن ئۇلار كەتتىلە رگە بېرىپ ئۆزلىرىگە ئوزۇق سېتىۋالسۇن، ـ دېدى. **16** لېكىن ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئۇلارنىڭ كېتىشىنىڭ ھاجىتى يوق، ئۆز ۋاڭلار ئۇلارغا ئوزۇق بېرىگلار، ـ دېدى. **17** لېكىن مۇخلىسلار: ـ بىزدە بەش نان بىلەن ئىككى دانە بېلىقتىن باشقا ھېچ نەرسە يوق، ـ دېيىشتى. **18** ئۇ: ـ ئۇلارنى ماڭا ئېلىپ كېلىگلار، دېدى. **19** ئۇ خالايىقنى چېۋاۋكىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرۇشقا بۇيرۇغاندىن كېيىن، بەش نان بىلەن ئىككى بېلىقنى قولىغا ئېلىپ، ئاسمانغا قاراپ [خۇداغا] تەشەككۇر ئېيتتى. ئاندىن نانلارنى ئوشتۇپ مۇخلىسلىرىغا بەردى، مۇخلىسلىرى خالايىققا ئۇلارنىشتۇرۇپ بەردى. **20** ھەممەيلەن يەپ قېنىۋىدى. [مۇخلىسلار] ئېشىپ قالغان پارچىلارنى لىق ئون ئىككى سېۋەتكە تېرىۋالدى. **21** ئۇزۇقلانغانلارنىڭ سانى ئايالار ۋە بالىلاردىن باشقا تەخمىنەن بەش مىڭ كىشى ئىدى. **22** تارقىدىلا، ئۇ مۇخلىسلىرىغا: ئۆزۈم بۇ خالايىقنى يولغا سېلىۋېتىمەن، ئاكىڭىزچە سىلەر كېمىگە ئولتۇرۇپ، دېڭىزنىڭ قارشى قىرغىقىغا ئۆتۈپ تۇر ۋاڭلار، دەپ بۇيرۇدى. **23** خالايىقنى يولغا سېلىۋېتىكەندىن كېيىن، ئۇ دۇئا قىلىش ئۈچۈن ئۆزى خىلۋەت تاغقا چىقتى. كەچ كىرگەندىمۇ ئۇ يەردە يالغۇز قالدى. **24** بۇ چاغدا، كېمە قىرغاقتىن خېلى كۆپ چاقىرىم يۇ رگەنىدى، لېكىن شامال قارشى يۈنلىشتىن چىقىۋاتقاچقا، كېمە دولقۇنلار ئۈچىدە چايقىلىپ تۇراتتى. **25** كېچە تۆتىنچە جىسىمك ۋاقىتدا، ئۇ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ، مۇخلىسلىرى تەرەپكە كەلدى. **26** مۇخلىسلار ئۇنىڭ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئالاقزادە بولۇپ: ـ ئالۋاستى ئىكەن! ـ دەپ قورقۇپ چۇقان سېلىشتى. **27** لېكىن ئەيسا دەرھال ئۇلارغا: ـ يۈرە كلىك بولۇڭلار، بۇ مەن، قورقماڭلار! ـ دېدى. **28** پېترۇس بۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئى رەب، بۇ سەن بولساڭ، سۇ ئۈستىدە مېڭىپ يېنىڭغا بېرىشىمغا ئەمر قىلغايسەن، ـ دېدى. **29** كەل، ـ دېدى ئۇ. پېترۇس كېمىدىن چۈشۈپ، سۇ ئۈستىدە مېڭىپ، ئەيساغا قاراپ كېتىۋاتاتتى؛ **30** لېكىن بورانىنىڭ قاتتىق چىقىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ قورقۇپ، سۇغا چۆكۈشكە باشلىدى: ـ رەب، مېنى قۇتقۇزۇۋالغايسەن! ـ دەپ ۋارقىردى. **31** ئەيسا دەرھال قولىنى تۇزىتىپ، ئۇنى تۇتۇۋالدى ۋە ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئىشەنچى ئاجىز بەندە، نېمىشقا گۇمان قىلدىڭ؟ ـ دېدى. **32** ئۇلار كېمىگە چىققاندا، شامال توختىدى. **33** كېمىدە ئولتۇرغانلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ سەجدە قىلىپ: ـ بەرھەق، سەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنسەن، ـ دېيىشتى. **34** ئۇلار دېڭىزنىڭ قارشى تەرىپىگە ئۆتۈكەندە، گىننىسارەت يۇرتىدا [قۇرۇقلۇققا] چىقتى. **35** ئۇ يەردىكى ئادەملەر ئۇنى تونۇپ قېلىپ، ئەتراپتىكى بارلىق جايلارغا خەۋەر ئەۋەتتى، شۇنىڭ بىلەن كىشىلەر بارلىق بىمارلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى؛ **36** ئۇلار ئۇنىڭدىن بىمارلارنىڭ ھېچبولمىغاندا ئۇنىڭ تونىنىڭ پېشىگە بولسىمۇ قولىنى تەگكۈزۈۋېلىشىغا يول قويۇشنى ئۆتۈندى. ئۇنىڭغا قولىنى تەگكۈزگەنلەرنىڭ ھەممىسى سەللىمازا ساقايدى.

15

بۇ چاغدا، تەۋرات ئۇستازلىرىدىن ۋە پەرىسىيلەردىن بەزىلىرى يېروسالېمدىن كېلىپ ئەيسانىڭ ئالدىغا بېرىپ: **2** ـ مۇخلىسلىرىڭ نېمىشقا ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ئەنئەنىلىرىگە خىلاپلىق قىلىدۇ؟ چۈنكى ئۇلار قوللىرىنى يۇماي تاماق يەيدىگەنغۇ، ـ دېدى. **3** لېكىن ئۇ ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلەرچۇ، سىلەر نېمىشقا ئەنئەنىمىزنى ساقلايمىز دەپ خۇدانىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلىسىلەر؟ **4** چۈنكى خۇدا: «ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل» ۋە «ئاتىسى يا كى ئانىسىنى ھاقارەتلىگەنلەر ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن» دەپ ئەمر قىلغان. **5** لېكىن سىلەر: ـ ھەرقانداق كىشى «ئاتىسى يا كى ئانىسىغا: ـ مەن سىلە رگە يارىدەم بەرگۈدەك نەرسىلەرنى ئاللىقاچان [خۇداغا] ئاتىۋەتتىم ـ دېىسلا، **6** ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسىغا ھۆرمەت-ۋاپادارلىق قىلىش مەھجۇرىيىتى قالمايدۇ، ـ دەيسىلەر. بۇنىڭ بىلەن ئەنئەنىگە كارلىرى دەپ، خۇدانىڭ ئەمرىنى يوققا چىقىرىۋەتتىڭلار.

7 ئەي ساختىپەزلەر! يەشايا يەيغەمبەر بىر رگەن مۇشۇ بېشارەت توپوغرا سىلەر توغرۇلۇق ئىگەن: ـ **8** «مۇشۇ خەلق ئاغزىدا مېنى ھۆرمەتلىگىنى بىلەن، بىراق قەلبى مەندىن يىراق. **9** ئۇلار ماڭا بېھۇدە ئىبادەت قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئۆگەتكەن تەلىملىرى پەقەت ئىنسانلاردىن چىققان پەتىۋالارلا، خالاس». **10** ئاندىن ئۇ خالايىقنى يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا: ـ قۇلاق سېلىڭلار ھەم شۇنى چۈشىنىڭلار كى، **11** ئىنسانىنى ناپاك قىلدىغىنى ئاغزىدىن كىرىدىغىنى ئەمەس، بەلكى ئاغزىدىن چىقىدىغىنىدۇر، ـ دېدى. **12** كېيىن مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ سېنىڭ بۇ سۆزۈڭنى پەرىسىيلەر ئاڭلاپ، ئۇنىڭدىن بىزار بولۇپ رەنجىگەنلىكىنى بىلدىڭمۇ؟ ـ دېدى. **13** لېكىن ئۇ مۇنداق جاۋاب قايتۇردى: ـ ئەرشتىكى ئاتام تىكىگەن ھەرقانداق تۇسۇملۇك يىلتىزىدىن يۇلۇنۇپ تاشلىنىدۇ. **14** سىلەر ئۇلارغا پىسەنت قىلماڭلار، ئۇلار كورلارغا يول باشلايدىغان كورلاردۇر. ئە گەر كور كورغا يول باشلىسا، ھەر ئىككىسى ئورىغا چۈشۈپ كېتىدۇ. **15** لېكىن پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ بايا ئېيتقان تەمسىلنى بەزگە چۈشەندۈرۈپ بە رگەيسەن، ـ دېدى. **16** لېكىن ئۇ: ـ سىلەرمۇ تېخىچە چۈشەنچىگە ئېرىشىمىدىڭلار؟! ـ دېدى. **17** ئېغىزغا كىرگەن بارلىق نەرسىلەرنىڭ ئاشقازان ئارقىلىق تەرەت بولۇپ چىقىپ كېتىدىغانلىقىنى تېخى چۈشەنمەمسىلەر؟ **18** لېكىن ئېغىزدىن چىقىدىغىنى قەلبتىن چىقىدۇ، ئىنسانى ناپاك قىلىدىغىنىمۇ شۇدۇر. **19** چۈنكى يامان ئويلار، قاتىللىق، زىناخورلۇق، بۇزۇقچىلىق، ئوغرىلىق، يالغان گۇۋاھلىق ۋە تۆھمەت

قاتارلىقلار قەلبتىن چىقىدۇ. **20** ئىنسانىڭ ناپاك قىلىدىغانلار مانا شۇلاردۇر، ۋېژىلمىغان قوللار بىلەن تاماق يېيىش ئىنسانىڭ ناپاك قىلمايدۇ. **21** ئەيسا ئۇ يەردىن چىقىپ، تۇر ۋە زىدون شەھەرلىرىنىڭ ئەتراپىدىكى يۇرتلارغا باردى. **22** مانا، ئۇ چەت يەرلەردىن كەلگەن قاناني بىر ئايال ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئى رەب! داۋۇتنىڭ ئوغلى، ھالىمغا رەھىم قىلغايسىز! قىزىمنى جىن چاپلىشىۋالغانكەن، قىينىلىپ كېتىۋاتىدۇ! ـ دەپ ئۇنىڭغا ندا قىلىپ زارلىدى. **23** لېكىن ئۇ ئۇ ئايالغا بىر ئېغىزمۇ جاۋاب بەرمىدى. مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ ينىغا كېلىپ: ـ بۇ ئايالنى يولغا سالساڭ! چۈنكى ئۇ كەينىمىزدىن تە گىشىپ ياۋۇزۇپ ندا قىلىۋاتىدۇ. ـ دېدى. **24** ئەمدى ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن پەقەت يولدىن تېنىگەن قوي پادىلىرى بولغان ئىسرائىل جەمەەتىدىكىلا رگە ئەۋەتىلگەنمەن، ـ دېدى. **25** ئەمما ھېلىقى ئايال ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ سەجدە قىلىپ: ـ رەب، ماڭا ياردەم قىلغايسەن! ـ دەپ ياۋۇزدى. **26** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ بالىلارنىڭ ئېنىنى كىچىك ئىتلارغا تاشلاپ بېرىش ياخشى ئەمەس، ـ دېدى. **27** لېكىن ھېلىقى ئايال: ـ دۇرۇس، ئى رەب، بىراق ھەتتا ئىتلارمۇ خوجايىنىنىڭ داستىخىندىن چۈشكەن ئۆۋۈقالارنى يەيدىغۇ، ـ دېدى. **28** شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئەي خانىم، ئىشەنچىڭ كۆزلۈك ئىكەن! تىلىگىنىڭدەك بولسۇن! ـ دېدى. ئۇ ئايالنىڭ قىزى شۇئان ساقىيىپ كەتتى. **29** ئەيسا ئۇ يەردىن چىقىپ، گالىلىيە دېڭىزىنىڭ يېنىدىن ئۆتۈپ، تاغقا چىقىپ ئولتۇردى. **30** ئۇنىڭ ئالدىغا توپ-توپ خالايىق يېغىلدى. ئۇلار توكۇر، قارىغۇ، گاچا، چولاق ۋە نۇرغۇن باشقا خىل كېسەللەرنىمۇ ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئايىغى ئالدىغا قويۇشتى، ئۇ ئۇلارنى ساقايتتى. **31** شۇنىڭ بىلەن خالايىق گاچىلارنىڭ سۆزلىيەلەيدىغان بولغانلىقىنى، چولاقلارنىڭ ساقايغىنىنى، توكۇرلارنىڭ ماڭغانلىقىنى ۋە قارىغۇلارنىڭ كۆرىدىغان بولغانلىقىنى كۆرۈپ، ھەيران بولدى ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنى ئۇلۇغلىدى. **32** ئاندىن ئەيسا مۇخلىسلىرىنى ينىغا چاقىرىپ: ـ بۇ خالايىققا ئېچىم ئاغرىيدۇ، چۈنكى ئۇلار ئۈچ كۈندىن بېرى ينىمىدا بولدى، يېگۈدەك بىر نەرسىسىمۇ قالمىدى. ئۇلارنى ۋېلىرىگە تاج قايتۇرۇشنى خالىمايمەن، يولدا ھالدىن كېتىشى مۇمكىن، ـ دېدى. **33** مۇخلىسلار ئۇنىڭغا: ـ بۇ چۆلدە بۇنچىۋالا ئادەمنى ۋىرىغۇزغۇدەك كۆپ نانىنى نەدىن تاپىمىز؟ ـ دېيىشتى. **34** ئەيسا ئۇلاردىن: قانچە ئېنىكلار بار؟ ـ دەپ سوردى. ـ يەتتە نان بىلەن بىرنەچچە تال كىچىك بېلىق بار، ـ دېيىشتى ئۇلار. **35** يۇنىڭ بىلەن ئۇ خالايىقنى يەردە ئولتۇرۇشقا ۋېرۇدى. **36** ئاندىن، يەتتە نان بىلەن بېلىقلارنى قولىغا ئېلىپ [خۇداغا] تەشەككۇر ئېيتىپ، ئۇلارنى ئوشتۇپ مۇخلىسلىرىغا بەردى، مۇخلىسلار خالايىققا ئۈلەشتۈردى. **37** ھەممەيلەن ئويغۇچە يېدى، ئاندىن [مۇخلىسلار] ئېشىپ قالغان پارچىلارنى يىغىپ يەتتە چوڭ سېۋەتنى توشقۇزدى. **38** تاماق يېگەنلەرنىڭ سانى بالىلار ۋە ئايالىلاردىن باشقا تۆت مىڭ كىشى ئىدى. **39** ئۇ خالايىقنى يولغا سالغاندىن كېيىن، كېمىگە چىقىپ، ماگادان يۇرتىنىڭ چەت يەرلىرىگە باردى.

16

ئەمدى پەرىسىيلەر بىلەن سادۇقىيلار ئۇنى سىناش مەقسىتىدە ينىغا كېلىپ، ئۇنىڭدىن بەرگە ئاسماندىن مۇجىزىلىك بىر ئالامەت كۆرسەتسەڭ، دەپ تەلەپ قىلىشتى. **2** بىراق ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ كەچتۇرۇن سىلەر قىزىل شەپەقنى كۆرگىنىڭلاردا، «ھاۋا ئەتە ئوچۇق بولىدۇ» دەيسىلەر **3** ۋە ئەتىگەندە: «بۈگۈن بوران چىقىدۇ، چۈنكى ئاسماننىڭ رەنگى قىزىل ھەم تۇتۇق»، دەيسىلەر. ئاسمان رەنگى-روينى يەرق ئېتەلەيسىلەر-يۇ، لېكىن بۇ زاماندا يۈز بېرىۋاتقان ئالامەتلەرنى يەرق ئېتەلەيسىلەر! **4** رەزىل ھەم زىناخور بۇ دەۋر «مۇجىزىلىك بىر ئالامەت»نىڭ كۆرسىتىلىشىنى ئىستەپ يۈرىدۇ. بىراق بۇ [دەۋردىكىلا رگە] «يۇنۇس پەيغەمبەردە كۆرۈلگەن مۇجىزىلىك ئالامەت»دىن باشقا ھېچقانداق مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسىتىلمەيدۇ. ئاندىن ئۇ ئۇلارنى تاشلاپ چىقىپ كەتتى. **5** مۇخلىسلىرى [دېڭىزنىڭ] ئۇ قېتىنا ئوتكىنىدە، نان ئېلىۋېلىشنى ئۇنتۇغانىدى. **6** ئەيسا ئۇلارغا: ـ ھوشيار بولۇڭلار، پەرىسىيلەر بىلەن سادۇقىيلارنىڭ ئېچىتقۇسىدىن ئېھتىيات قىلىڭلار، ـ دېدى. **7** [مۇخلىسلار] ئۆزئارا مۇلاھىزىلىشىپ: ـ نان ئە كەلمىگەنلىكىمىز ئۈچۈن بۇنى دەۋاتسا كېرەك، ـ دېيىشتى. **8** ئەيسا ئۇلارنىڭ نېمە [دېيىشۋاتقانلىقىنى] بىلىپ مۇنداق دېدى: ـ ئەي ئىشەنچى ئاجىزلار! نېمە ئۈچۈن نان ئە كەلمىگەنلىكىڭلار توغرىسىدا مۇلاھىزە قىلىسىلەر؟ **9** تېخىچە چۈشەنمىدىڭلارمۇ؟ بەش نان بىلەن بەش مىڭ كىشىنىڭ [ۋېغىزۇلغانلىقى]، قانچە سېۋەت ئوزۇق يېغۇلغانلىقىڭلار ئېسىڭلاردىن چىقتىمۇ؟ **10** يەتتە نان بىلەن تۆت مىڭ كىشىنىڭ [ۋېغىزۇلغانلىقى]، يەنە قانچە چوڭ سېۋەت ئوزۇق يېغۇلغانلىقىڭلارمۇ ئېسىڭلاردىن چىقتىمۇ؟ **11** سىلەر قانداقتۇر مېنىڭ سىلە رگە: «پەرىسىيلەر بىلەن سادۇقىيلارنىڭ ئېچىتقۇسىدىن ئېھتىيات قىلىڭلار» دېگىنىمنىڭ نان توغرۇلۇق ئەمەسلىكىنى چۈشەنمەيسىلەر؟ **12** مۇخلىسلار شۇندىلا ئۇنىڭ ناندىكى ئېچىتقۇدىن ئەمەس، بەلكى پەرىسىيلەر بىلەن سادۇقىيلارنىڭ تەلىمىدىن ئېھتىيات قىلىشنى ئېيتقانلىقىنى چۈشىنىپ يەتتى. **13** ئەيسا قەيسەريە-فىلىپپى رايونىغا كەلگىنىدە، ئۇ مۇخلىسلىرىدىن: كىشىلەر مەن ئىنسانئوغلىنى كىم دەپ بىلىدىكەن؟ ـ دەپ سوردى. **14** مۇخلىسلىرى: ـ بەزىلەر سېنى چۈمۈلدۇرگۈچى يەھيا، بەزىلەر ئىلياس [پەيغەمبەر] ۋە يەنە بەزىلەر يەرەمىيا يا كى باشقا پەيغەمبەرلەردىن بىرى دەپ بىلىدىكەن، ـ دەپ جاۋاب بەردى. **15** ئۇ ئۇلاردىن: ـ ئەمدى سىلەرچۇ؟ سىلەر مېنى كىم دەپ بىلىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. **16** سىمون پېترۇس: ـ سەن مەسىھ، مەڭگۈلۈك ھايات خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنسەن، ـ دەپ جاۋاب بەردى. **17** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ بەختلىكسەن، ئى يۇنۇس ئوغلى سىمون! بۇنى سا گا ئايان قىلغۇچى ھېچ ئەت-قان ئىگىسى ئەمەس، بەلكى ئەرشتىكى ئاتامدۇر. **18** مەن سا گا شۇنى ئېيتايىكى، سەن بولىسا ڭ پېترۇسدۇرسەن. مەن جاماەتىمنى بۇ ۋېژىلتاش ئۈستىگە قۇرىمەن. ئۇنىڭ ئۈستىدىن تەھتىسارانىڭ دەرۋازىلىرىمۇ غالىب كېلەلمەيدۇ. (Hadēs g86) **19** ئەرش پادىشاھلىقىنىڭ ئاچقۇچلىرىنى سا گا تاپشۇرىمەن؛ سەن يەر يۈزىدە تېنىنى باغلىسا ڭ ئەرشتىمۇ باغلانغان بولىدۇ، سەن يەر يۈزىدە تېنىنى ۋېژىپ بەرسەڭ، ئەرشتىمۇ ۋېژىپ بېرىلگەن بولىدۇ، ـ دېدى. **20** بۇ سۆزلەرنى ئېيتىپ بولۇپ، ئۇ مۇخلىسلىرىغا ئۇزۇنىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى ھېچكىمگە تىنماسلىقنى تاپىلىدى. **21** شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ، ئەيسا مۇخلىسلىرىغا ئۇزۇنىڭ يېرۇسالىمغا كېتىشى، ئاقساقاللار، باش كاھىنلار ۋە ئەۋرات ئۇستازلىرى تەرىپىدىن كۆپ ئازاب-ئوقۇبەت تارتىشى، ئولتۇرۇلۇشى مۇقەررەر بولغانلىقىنى، شۇندىقلا ئۈچىنچى كۈنى تىرىلدۈرۈلىدىغانلىقىنى ئايان قىلىشقا باشلىدى. **22** شۇنىڭ بىلەن پېترۇس ئۇنى بىر چەتكە تارتىپ، ئۇنى ئەيىبلەپ: ـ يا رەب، ساڭا رەھىم قىلىنغاي! بېشىڭغا بۇنداق ئىشلار قەتئىي چۈشمەيدۇ! ـ دېدى. **23** لېكىن ئۇ بۇرۇلۇپ پېترۇسقا قاراپ: ـ ئارقامغا ئوت، شەيتان! سەن ماڭا پۇتلىكاشلاڭسەن، سېنىڭ ۋېلىغانلىرىڭ خۇدانىڭ ئىشلىرى ئەمەس، ئىنسانىڭ ئىشلىرىدۇر، ـ دېدى. **24** ئاندىن ئەيسا مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: كىمدە كىم ماڭا ئە گىشىشنى خالىسا، ئۆزىدىن ۋاز كېچىپ، ئۇزۇنىڭ ئېستىسى كۆتۈرۈپ ماڭا ئە گەشسۇن! **25** چۈنكى ئۆز جېنىنى قۇتقۇزماقچى بولغان كىشى چوقۇم جېنىدىن مەھرۇم بولىدۇ، لېكىن مەن ئۈچۈن ئۆز جېنىدىن مەھرۇم بولغان كىشى ئۇنىڭغا ئېرىشىدۇ. **26** چۈنكى بىر ئادەم پۈتۈن دۇنياغا ئىگە بولۇپ جېنىدىن مەھرۇم قالسا، ئۇنىڭ نېمە پايدىسى بولىدۇ؟! ئۇ نېمىسىنى جېنىغا تېگىشىدۇ؟! **27** چۈنكى ئىنسانئوغلى ئاتىسىنىڭ شان-شەرىپى ئىچىدە پەرىشتىلىرى بىلەن كېلىش ئالدىدا ئۆرىدۇ؛ ۋە ئۇ ھەممە ئادەمنىڭ ئۆز ئەمەللىرىگە ئۆشۈلۈق جاۋاب قايتۇرىدۇ. **28** مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، بۇ يەردە ئۆرىغانلارنىڭ ئارىسىدىن ئۇلۇمنىڭ تەمىنى تېتىشتىن بۇرۇن جەرەمەن ئىنسانئوغلىنىڭ ئۆز پادىشاھلىقى بىلەن كەلگەنلىكىنى كۆرىدىغانلار باردۇر.

17

ۋە ئالتە كۈندىن كېيىن، ئەيسا پېترۇس، ياقۇپ ۋە ياقۇپنىڭ ئىنىسى يۇھاننانى ئېلىپ ئېلىپ، ئېگىز بىر تاغقا چىقتى. **2** ئۇ يەردە ئۇنىڭ سىياق ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا ئۆزگىرىپ، يۈزى قۇياشتەك پارلىدى، كېيىملىرى نۇردەك ئاپئاق بولۇپ چاقنىدى. **3** ۋە مانا، [مۇخلىسلارغا] مۇسا ۋە ئىلياس [پەيغەمبەرلەر] ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىۋاتقان ھالدا كۆرۈندى. **4** شۇنىڭ بىلەن پېترۇس ئەيسىغا: ـ ئى رەب، بۇ يەردە بولغىنىمىز ئېھتىيەتلىك ياخشى! خالىساڭ، بىرىنى ساڭا، بىرىنى مۇساغا، يەنە بىرىنى ئىلياسقا ئاتاپ بۇ يەر گە ئۈچ كەپە ياسايلى! ـ دېدى. **5** ئۇنىڭ گېپى تۈگىمەيلا، مانا نۇرلۇق بىر بۇلۇت ئۇلارنى قاپلىۋالدى. مانا، بۇلۇتتىن: «بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇمدۇر، مەن ئۇنىڭدىن خۇرسەنمەن. ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار!» دېگەن ئاۋاز ئاڭلاندى. **6** مۇخلىسلار بۇنى ئاڭلاپ ئۆزلىرىنى يە رگە تاشلاپ دۈم يېتىپ ۋەھىمگە چۈشتى. **7** بىراق ئەيسا كېلىپ، ئۇلارغا قولىنى تە گكۈزۈپ: قوپۇڭلار، قورقماڭلار، ـ دېدى. **8** ئۇلار بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، ئەيسادىن باشقا ھېچكىمنى كۆرمىدى. **9** ئاندىن چۈشۈۋېتىپ، ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئىنسانئوغلى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرۈلمىگۈچە، بۇ ئالامەت كۆرۈنۈشنى ھېچكىمگە ئېيتماڭلار، ـ دەپ تاپىلىدى. **10** ئاندىن مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن: ـ تەۋرات ئۇستازلىرى نېمە ئۈچۈن: «ئىلياس [پەيغەمبەر مەسىھ كېلىشتىن] ئاۋۋال قايتىپ كېلىشى كېرەك» دېيىشىدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **11** ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ ئىلياس [پەيغەمبەر] دەرۋەقە [مەسىھتىن] ئاۋۋال كېلىدۇ، ھەممە ئىشنى ئورنىغا كەلتۈرىدۇ. **12** ئەمما مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئىلياس ئاللىقاچان كەلدى، لېكىن كىشىلەر ئۇنى تونۇمىدى، بەلكى ئۇنىڭغا خالىغانچە مۇئامىلە قىلدى. شۇنىڭغا ئوخشاش، ئىنسانئوغلىمۇ ئۇلارنىڭ قولىدىدا ئازاب چېكىش ئالدىدا ئۆرىدۇ، ـ دېدى. **13** شۇ چاغدا مۇخلىسلار ئۇنىڭ چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيا توغرىسىدا سۆزلەۋاتقانلىقىنى چۈشەندى. **14** ئۇلار خالايىقىنىڭ ينىغا بارغىنىدا، بىر كىشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، تىزلىنىپ: **15** رەب، ئوغلۇمغا ئېچىنغىن ئاغرىتقايسەن! چۈنكى ئۇنىڭ ئۇتقاقلىق كېسىلى بار بولغاچقا، زور ئازاب چېكىۋاتىدۇ؛

چۈنكى تۇ دائىم ئوتنىڭ يا كى سۈنىڭ ئىچىگە چۈشۈپ كېتىدۇ. 16 ئۇنى مۇخلىسلىرىڭغا ئېلىپ كەلگەنىدىم، ساقايتالمىدى، ـ دېدى. 17 ئەيسا جاۋابەن: ـ ئەي ئېتىقادسىز ۋە تەتۈر دەۋر، سىلەر بىلەن قاچانغىچە ئۇراي؟! مەن سىلە رگە يەنە قاچانغىچە سەۋر قىلاي؟ ـ بالىنى ئالدىمغا ئېلىپ كېلىڭلار ـ دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا [جىنغا] تەنبىھ بېرىۋىدى، جىن بالدىن چىقىپ كەتتى، بالىمۇ شۇئان ساقايدى. 19 كېيىن، ئەيسا ئايرىم قالغاندا، مۇخلىسلار ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ بىز نېمە ئۈچۈن جىننى قوغلۇۋېتەلمىدۇق؟ ـ دەپ سوراشتى. 20 ئۇ ئۇلارغا: ـ ئىشەنچىڭلار يوقلىقى ئۈچۈن. مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، سىلەردە قىچا ئۇرۇقدەك زەررىچە ئىشەنچ بولسىلا، سىلەر تاۋۇ تاغقا: «بۇ يەردىن ئۇ يە رگە كۆچ» دېسە كلار، كۆچىدۇ؛ شۇندا قالا سىلە رگە مۇمكىن بولمايدىغان ھېچ ئىش بولمايدۇ. 21 بىراق، بۇنداق جىنلارنى دۇئا قىلىش ۋە روزا تۇتۇش بىلەن بولمىسا ھەيدىگلى بولمايدۇ ـ دېدى. 22 ئۇلار گالىلىيە تۆلكىسىدە ئايلىنىپ يۈرگىنىدە، ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئىنسانئوغلى [ساتقۇنلۇقتىن] ئىنسانلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ؛ 23 ئۇلار ئۇنى ئۆلتۈرىدۇ، لېكىن ئۈچىنچى كۈنى ئۇ تىرىلىدۇ ـ دېدى. بۇنى ئاڭلاپ مۇخلىسلار ئېغىر غەم-قايغۇغا چۈمۈپ كەتتى. 24 ئاندىن ئۇلار كەپەرناھۇم شەھىرىگە كەلگىنىدە، [ئىبادەتخانا] «ئىككى دراقا» [ېچىنى] يىغقۇچىلار پېترۇسنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ ئۇستازىڭلار «ئىككى دراقا»نى تولەمدۇ؟ ـ دەپ سوريدى. 25 تولەيدۇ؛ ـ دېدى پېترۇس. لېكىن ئۇ ئۆيگە كىرگىنىدىگلا، تېخى بىر نېمە دېمەستىلا ئەيسا ئۇنىڭدىن: ـ سىمون، سېنىڭچە بۇ دۇنيادىكى پادىشاھلار كىملەردىن باج ئالىدۇ؟ ئۆز پەرزەنتلىرىدىنمۇ، ياكى يات لاردىنمۇ، ـ دەپ سوريدى. 26 پېترۇس ئۇنىڭغا: ياتلاردىن، ـ دېۋىدى، ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداقتا، پەرزەنتلەر [باجدىن] خالىي بولىدۇ. 27 بىراق [باج يىغقۇچىلارغا] پۇتلىكاشاڭ بولماسلىقىمىز ئۈچۈن، دېڭىزغا بېرىپ قارماقنى تاشلا. تۇتقان بىرىنچى بېلىقنى ئېلىپ، ئاغزىنى ئاچساڭ، تۆت دراقىلىق بىر تەڭگە پۇل چىقىدۇ. ئۇنى ئېلىپ مەن ۋە سەن ئىككىمىزنىڭ ېچى ئۈچۈن ئۇلارغا بەر، ـ دېدى.

18

بۇ چاغدا، مۇخلىسلار ئەيسانىڭ يېنىغا كېلىپ: ئەرش پادىشاھلىقىدا كىم ئەڭ ئۇلۇغ؟ ـ دەپ سوريدى. 2 ئەيسا يېنىغا كىچىك بىر بالىنى چاقىرىپ، ئۇنى ئوتتۇرىدا تۇرغۇزۇپ، مۇنداق دېدى: 3 ـ مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئۆز يولۇڭلاردىن يېنىپ، كىچىك بالىلاردەك سەبىي بولمىسا كلار، ئەرش پادىشاھلىقىغا ھەرگىز كىرەلمەيسىلەر. 4 ئەمدى كىم ئۆزىنى بۇ كىچىك بالىدەك كىچىك پېشىل تۇتسا، ئۇ ئەرش پادىشاھلىقىدا ئەڭ ئۇلۇغ بولىدۇ. 5 بۇنداق كىچىك بىر بالىنى مېنىڭ نامىمدا قوبۇل قىلسا، ئۇ مېنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. 6 لېكىن ماڭا ئېتىقاد قىلغان بۇنداق كىچىكلەردىن بىرىنى [گۇناھقا] پۇتلاشتۇرغان ھەرقانداق ئادەمنى، ئۇ يوينىغا يوغان ئۈگەن تېشى ئېسىلغان ھالدا دېڭىزنىڭ تېگىگە چۆكتۈرۈۋېتىلگىنى ئەۋزەل بولاتتى. 7 ئىنسانىي گۇناھقا پۇتلاشتۇرىدىغان ئىشلار ۋېرەيلىدىن بۇ دۇنيادىكىلەرنىڭ ھالىغا ۋاي! پۇتلاشتۇرىدىغان ئىشلار مۇقەررەر بولىدۇ؛ لېكىن شۇ پۇتلاشتۇرغۇچى ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! 8 ئە گەر ئەمدى قولۇڭ يا كى ئىككى پۇتۇڭ سېنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرسا، ئۇنى كېسىپ تاشلىۋەت. چۈنكى ئىككى قولۇڭ يا كى ئىككى پۇتۇڭ بار ھالدا دوزاختىكى ئوتقا تاشلانغىنىڭدىن كۆرە، چولاق يا كى توكۇر ھالدا ھاياتلىققا كىرگىنىڭ ئەۋزەلدۇر. (aiōnios g166) 9 ئە گەر كۆزۈڭ سېنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرسا، ئۇنى ئويۇپ تۆز ئۇكۇن نېرى تاشلىۋەت. ئىككى كۆزۈڭ بار ھالدا دوزاختىكى ئوتقا تاشلانغىنىڭدىن كۆرە، بىرلا كۆزۈڭ بىلەن بولسىمۇ ھاياتلىققا كىرگىنىڭ ئەۋزەلدۇر. (Geenna g1067) 10 ـ بۇ سەبىي كىچىكلەرنىڭ ھېچبىرىگىمۇ سەل قاراشتىن ھېزى بولۇڭلار. چۈنكى شۇنى سىلە رگە ئېيتايكى، تۆلارنىڭ ئەرشتىكى پەرىشتىلىرى ئەرشتىكى ئاتامنىڭ جامالىنى ھەردائىم كۆرۈپ تۇرىدۇ. 11 چۈنكى ئىنسانئوغلى ھالا كەتكە ئازغانلارنى قۇتقۇزغىلى كەلدى. 12 قاندا ق قارايسىلەر؟ بىراۋنىڭ يۈز ۋېاق قوينى بولۇپ، ئۇنىڭدىن بىرى ئېزىپ ئېتىپ چۈشۈپ قالسا، ئۇ توقسان توققۇز قوينى تاغلارغا قويۇپ قويۇپ، ھېلىقى ئازغان قوينى ئىزدەيدىغۇ؟ 13 ۋە ئە گەر ئۇنى تېپىۋالسا، مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئۇ قوي ئۈچۈن بولغان خۇشاللىقى ئازمغان توقسان توققۇزنىڭكىدىن زور بولىدۇ. 14 شۇنىڭغا ئوخشاش، بۇ سەبىي كىچىكلەرنىڭ ھەرقاندىقىنىڭ ھالا كەتكە ئېزىپ قېلىشى ئەرشتىكى ئاتا كلارنىڭ ئىرادىسى ئەمەستۇر. 15 ـ ئەمدى ئە گەر قېرىندىشىڭ ساڭا زىيان سېلىپ گۇناھ قىلسا، ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ ئىككىڭلار خالىي چاغدا سەۋەنلىكىنى كۆرسىتىپ قوي. قېرىندىشىڭ سۆز ئۇ كىنى ئاڭلىسا، ئۇنى [ئېزىشتىن] قايتۇرۇۋالغان بولىسەن. 16 لېكىن ئاڭلىمىسا، يەنە بىر-ئىككى [گۇۋاھچىنى] ئېلىپ، ئۇنىڭ يېنىغا بارغىن. شۇنداق قىلىپ، ھەممە ئىش ئىككى-ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ سۆزى بىلەن قىلىنسۇن. 17 لېكىن ئە گەر [قېرىندىشىڭ] ئۇلارنىڭ سۆزىگىمۇ قۇلاق سالمىسا، ئەھۋالنى جامائەتكە يەتكۈزۈپ ئېيتقىن. ئە گەر ئۇ جامائەتنىكىلە رگە قۇلاق سالمىسا، ئۇنى يات ئەللىك يا كى باجگىر قاتاردا كۆرۈڭلار. 18 مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، سىلەر يەر يۈزىدە نېمىنى باغلىسا كلار، ئەرشتىمۇ شۇ باغلانغان بولىدۇ ۋە سىلەر يەر يۈزىدە نېمىنى قويۇپ بەرسە كلار، ئەرشتىمۇ قويۇپ بېرىلگەن بولىدۇ. 19 مەن يەنە شۇنى سىلە رگە بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، يەر يۈزىدە ئارا كلاردىن ئىككىسى ئۆزلىرى تىلىگەن بىر ئىش توغرۇلۇق قەلبى بىر بولۇپ ھەرقانداق نەرسىنى تىلەپ دۇئا قىلسا، ئەرشتىكى ئاتام ئۇلارنىڭ تىلىكىنى ئىجابەت قىلىدۇ. 20 چۈنكى ئىككى يا كى ئۈچىدىلەن مېنىڭ نامىم بىلەن قەيەردە يىغىلغان بولسا، مەن شۇ يەردە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بولىمەن. 21 ئاندىن پېترۇس ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئې رەب، قېرىندىشىمنىڭ ماڭا زىيان سېلىپ ئۆتكۈز ۈگەن قانچە قېتىملىق گۇناھىنى كەچۈرۈشۈم كېرەك؟ يەتتە قېتىممۇ؟ ـ دېدى. 22 ئەيسا ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، يەتتە قېتىم ئەمەس، يەتمىش ھەسسە يەتتە قېتىم! 23 ئەرش پادىشاھلىقى چاكارلىرى بىلەن ھېساب-كىتاب قىلماقچى بولغان بىر پادىشاھقا ئوخشايدۇ. 24 ھېساب-كىتابنى باشلىغىنىدا، ئۇنىڭغا ئون مىڭ تالانت پۇل قەرزدار بولغان بىر چاكار كەلتۈرۈلۈپتۇ. 25 چاكارنىڭ تۆلىگۈدەك ھېچنەرسىسى بولمىغاچقا، خوجىسى چاكارنىڭ تۇزىنى، خوتۇن بالا-چاقىسى ۋە بار-يوقىنى سېتىپ، قەرزىنى تولەشنى بۇيرۇپتۇ. 26 شۇڭا چاكار ئۇنىڭ ئالدىدا يە رگە يېقىلىپ باش ئۇرۇپ: «خوجام، ماڭا كەچۈلمىك قىلغايلا، مەن پۈتۈن قەرزىمنى چوقۇم تولەيمەن» دەپ يالۋۇرۇپتۇ. 27 چاكارنىڭ خوجىسى ئۇنىڭغا ئىچ ئاغرىتىپ، ئۇنى قويۇپ بېرىپ، قەرزىنى كەچۈرۈم قىلىپتۇ. 28 لېكىن چاكار ئۇ يەردىن چىقىپ، ئۆزىگە يۈز دىنار قەرزدار بولغان يەنە بىر چاكار بۇرادىرىنى ئۇچراتىپتۇ. ئۇنى ئۇتۇۋېلىپ، يوينىنى بوغۇپ ئۇرۇپ: «قەرزىنى تولە!» دەپتۇ. 29 بۇنىڭ بىلەن بۇ چاكار بۇرادىرى يە رگە يېقىلىپ ئۇنىڭدىن: «ماڭا كەچۈلمىك قىل، قەرزىنى چوقۇم قايتۇرىمەن» دەپ يالۋۇرۇپتۇ. 30 لېكىن ئۇ ئۇنىماپتۇ ۋە: «پۈتۈن قەرزىنى ئۆتىمىگۈچە زىندانىدا ياتسەن» دەپ ئۇنى زىندانغا تاشلىتىپتۇ. 31 بۇنداق ئىشنىڭ يۈز بە رگەنلىكىنى كۆ رگەن باشقا چاكارلار ئىنتايىن ئازابلىنىپ خوجىسىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئەھۋالنى باشتىن-ئاخىر سۆزلەپ بېرىپتۇ. 32 بۇنىڭ بىلەن خوجىسى ھېلىقى چاكارنى چاقىرتىپ: «ئەي رەزىل چاكار! ماڭا يېلىنغانلىقىڭ ئۈچۈن شۇنچە كۆپ قەرزىڭنىڭ ھەممىسىنى كەچۈردۇم. 33 مەن ساڭا ئىچ ئاغرىتىقىنىمدەك، سەنمۇ چاكار بۇرادىرىڭگە ئىچ ئاغرىتىشىڭنا تۇغرا كەلمەمدۇ؟!» دەپتۇ. 34 بۇنىڭ بىلەن خوجىسى غەزەبلىنىپ ئۇنى پۈتۈن قەرزىنى تولەپ بولغۇچە ئادەم قىينىغۇچى گۈندىپايلارنىڭ قولىدا تۇرۇشقا تاپشۇرۇۋېپ بېرىپتۇ. 35 شۇنىڭغا ئوخشاش، ئە گەر ھەربىرىڭلار ئۆز قېرىندىشلىرىڭلارنى چىن دىلىڭلاردىن كەچۈرمىسە كلار، ئەرشتىكى ئاتامنىڭ سىلە رگە ئوخشاش مۇئامىلە قىلىدۇ.

19

شۇنداق بولدىكى، ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئېيتىپ بولغاندىن كېيىن، گالىلىيە تۆلكىسىدىن ئايرىلىپ، يەھۇدىيە تۆلكىسىنىڭ چېت يەرلىرىگە، يەنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدىكى يېزىلارغا باردى. 2 توپ-توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ئە گىشىپ كەلگەن بولۇپ، ئۇ ئۇلارنى شۇ يە ردىلا ساقايتتى. 3 ئەمدى بەزى پەرىسىيلەر ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنى قىلتاققا چۈشۈرۈش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن: ـ بىر ئادەمنىڭ ھەرقانداق سەۋەبتىن ئايالىنى قويۇۋېتىشى تەۋرات قانۇنىغا ۋېغىزمۇ؟ ـ دەپ سوريدى. 4 شۇنىڭ بىلەن ئۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ [ئەۋرائىتى] شۇنى ئوقۇمىدىڭلارمۇ، مۇقەددەمدە ئىنسانلارنى يارىتقۇچى ئۇلارنى «ئەر ۋە ئايال قىلىپ يارىتى» ۋە 5 «شۇ سەۋەبتىن ئەر كىشى ئاتا-ئانىسىدىن ئايرىلىدۇ؛ ئايالى بىلەن بىرلىشىپ ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ». 6 شۇنداق ئىكەن، ئەر-ئايال ئەمدى ئىككى تەن ئەمەس، بەلكى بىر تەن بولىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا قوشقانىنى ئىنسان ئايرىمىسۇن. 7 پەرىسىيلەر ئۇنىڭدىن يەنە: ـ ئۇنداقتا، مۇسا [پەيغەمبەر] نېمە ئۈچۈن [تەۋرات قانۇنىدا] ئەر كىشى ئۆز ئايالىغا تالاق خېتىنى بەرسىلا ئاندىن ئۇنى قويۇۋېتىشكە بولىدۇ، دەپ ئېيرۇغان؟ ـ دەپ سوراشتى. 8 ئۇ ئۇلارغا: ـ تاش يۈرە كلىكىڭلاردىن مۇسا [پەيغەمبەر] ئايالىلىرىڭلارنى تالاق قىلىشقا رۇخسەت قىلغان؛ لېكىن ئالەمنىڭ باشلىمىدا بۇنداق ئەمەس ئىدى. 9 ئەمدى شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، ئايالىنى بۇزۇقلۇقتىن باشقا بىرەر سەۋەب بىلەن تالاق قىلىپ، باشقا بىرىنى ئەمرىگە ئالغان ھەرقانداق كىشى زىنا قىلغان بولىدۇ. 10 مۇخلىسلار ئۇنىڭغا: ـ ئە گەر ئەر بىلەن ئايالى ئوتتۇرىسىدىكى ئەھۋال شۇنداق بولسا، ئۇنداقتا ۋېلەنئەسلىك ياخشى ئىكەن، ـ دېدى. 11 ئۇ ئۇلارغا: ـ بۇ سۆزنى ھەممىلا ئادەم ئەمەس، پەقەت نېسىپ قىلىنغانلارلا قوبۇل قىلالايدۇ. 12 چۈنكى ئانىسىنىڭ بالياتقۇسىدىن تۇغما بەزى ئاغۇلاتلار بار؛ ۋە ئىنسان تەرىپىدىن ئاختا قىلىنغان بەزى ئاغۇلاتلارمۇ بار؛ ۋە ئەرش پادىشاھلىقى ئۈچۈن ئۆزىنى ئاغۇلات قىلغانلارمۇ بار. بۇ سۆزنى قوبۇل قىلالايدىغانلار قوبۇل قىلسۇن! ـ دېدى. 13 قولۇڭنى تە گىزۈپ دۇئا قىلغايسەن دەپ، بەزىلەر كىچىك بالىلىرىنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ

كەلدى. براق مۇخلىسلار ئېلىپ كەلگەنلەرنى ئەيىبلىدى. 14 ئەمما ئەيسا: ـ بالىلار مېنىڭ ئالدىمغا كەلتۈرۈلسۈن، ئۇلارنى توسماڭلار. چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى دەل مۇشۇنداقلارغا تەۋەدۇر، ـ دېدى. 15 ئۇ قوللىرىنى ئۇلارغا تەگكۈز ڭگەندىن كېيىن، ئۇ ئۇ يەردىن ئايرىلدى.

16 مانا، بىر كۈنى بىر سى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئۇستاز، مەن قانداق ياخشى ئىشنى قىلسام، مەڭگۈلۈك ھاياتنى ئېرىشىمەن؟ ـ دەپ سوردى. (aiōnios g166) 17 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ نېمىشقا مەندىن ياخشىلىق توغرىسىدا سورايسەن؟ «ياخشى بولغۇچىلار» بولسا پەقەت بىربالا بار. ئەمما ھاياتلىققا كىرىمەن دېسەڭ، ئەمرىلە ۋگە ئەمەل قىل، ـ دېدى. 18 قايسى ئەمرىلە ۋگە دەيسەن؟ ـ دەپ سوردى ئۇ. ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ «قاتىللىق قىلما، زىنا قىلما، ئوغرىلىق قىلما، يالغان گۇۋاھلىق بەرمە، 19 ئاتا-ئاناڭغا ھۆرمەت قىل ۋە قوشناڭنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆي» ـ دېدى. 20 ياش يىگىت ئۇنىڭغا: ـ بۇلارنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتىمەن. ئەمدى ماڭا يەنە نېمە كەم؟ ـ دېدى. 21 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئەگەر مەۋكەمەل بولۇشنى خالىساڭ، بېرىپ بار-يوقۇڭنى سېتىپ، پۇلىنى كەمبەغەللەر ۋگە بەرگىن. شۇنداق بىلەن ئەرشتە خەزىنەڭ بولىدۇ. ئاندىن كېلىپ ماڭا ئەگەشكىن، ـ دېدى. 22 يىگىت مۇشۇ سۆزنى ئاڭلاپ، قايغۇغا چۆمۈپ ئۇ يەردىن كېتىپ قالدى. چۈنكى ئۇنىڭ مال-مۈلكى ناھايىتى كۆپ ئىدى. 23 ئەيسا مۇخلىسلىرىغا: ـ مەن سىلە ۋگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، بايلارنىڭ ئەرش پادىشاھلىقىغا كىرىشى تەسلىكتىلا بولىدۇ. 24 ۋە يەنە شۇنى سىلە ۋگە ئېيتايكى، تۆگىنىڭ يېڭىنىڭ كۆزىدىن ئۆتۈشى باي ئادەمنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشىدىن ئاساندۇر! ـ دېدى. 25 مۇخلىسلار بۇنى ئاڭلاپ ئىنتايىن بەك ھەيران بولۇشۇپ: ـ ئۇنداقتا، كىم نىجاتقا ئېرىشەلەيدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. 26 ئەمما ئەيسا ئۇلارغا قاراپ: ـ بۇ ئىش ئىنسان بىلەن ۋۇجۇدقا چىقىشى مۇمكىن ئەمەس، لېكىن خۇداغا نىسبەتەن ھەممە ئىش مۇمكىن بولىدۇ، ـ دېدى. 27 يۇنۇس بىلەن پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ مانا، بىز ھەممىدىن ۋاز كېچىپ ساڭا ئەگەشتۇق! بىز يۇنۇس ئۆچۈن نېمىگە ئېرىشىمىز؟ ـ دەپ سوردى. 28 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن سىلە ۋگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئالەمدىكى ھەممە قايتىدىن يېڭىلانغىنىدا، ئىنسانئوغلى شانلىق تەختىدە ئولتۇرغان ۋاقتىدا، ماڭا ئەگەشكەن سىلەر ئون ئىككى تەختتە ئولتۇرۇپ، ئىسرائىلارنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىگە ھۆكۈم چىقىرىسىلەر. 29 مېنىڭ نامىم دەپ ۋەيلەر، ئاكا-ئۇكا، ئاچا-سىڭىل قېرىنداشلىرى، ئاتا-ئانىسى، ئايالى، بالىلىرى ياكى يەر-زېمىنلاردىن ۋاز كەچكەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۇلارغا يۈز ھەسسە ئارتۇق ئېرىشىدۇ ۋە مەڭگۈلۈك ھاياتقا مىراس بولىدۇ. (aiōnios g166) 30 لېكىن شۇ چاغدا نۇرغۇن ئالدىدا تۇرغانلار ئارقىغا ئوتىدۇ، نۇرغۇن ئارقىدا تۇرغانلار ئالدىغا ئوتىدۇ.

20

ـ چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى بىر يەر ئىگىسىگە ئوخشايدۇ. ئىگىسى ئۈزۈمزارلىقىدا ئىشلىشكە ئادەملەرنى ياللاش ئۈچۈن تاڭ سەھەردە سىرتقا چىقىپتۇ. 2 ئۇ ئىشلەچىلەر بىلەن كۈنلۈكى ئوچۈن بىر كۈمۈش دىناردىن بېرىشكە كېلىشىپ، ئۇلارنى ئۈزۈمزارلىقىغا ئەۋەتىپتۇ. 3 سائەت توققۇزلاردا ئۇ يەنە سىرتقا چىقىپ، بازاردا بىكار تۇرغان باشقا كىشىلەرنى كۆرۈپتۇ. 4 ئۇلارغا: «سىلەرمۇ ئۈزۈمزارلىقىمغا بېرىڭلار، ھەققىڭلارغا تېگىشلىكىنى بېرىمەن» ـ دەپتۇ. 5 ئۇلار ئۈزۈمزارلىقىغا بېرىپتۇ. چۈشتە ۋە سائەت ئۈچتىمۇ ئۇ يەنە چىقىپ يەنە شۇنداق قىلىپتۇ. 6 لېكىن [كەچقۇرۇن] سائەت بەشلىدە چىققاندا ئۇ يەردە تۇرغان يەنە باشقىلارنى كۆرۈپ، ئۇلاردىن: «نېمە ئۈچۈن بۇ يەردە كۈن بويى بىكار تۇرىسىلەر؟» دەپ سوراپتۇ. 7 ئۇلار: «بىزنى ھېچكىم ياللىمىدى» دەپ جاۋاب قايتۇرۇپتۇ. ئۇ ئۇلارغا: «ئۇنداقتا، سىلەرمۇ ئۈزۈمزارلىقىمغا بېرىپ ئىشلەڭلار» ـ دەپتۇ. 8 كەچ بولغاندا، ئۈزۈمزارلىق ئىگىسى غوجىدارىغا: «ئىشلەچىلەرنى چاقىرىپ، ئۇلڭ ئاخىرىدا كەلگەنلەردىن باشلاپ ئۈلڭ ئاۋۋال كەلگەنلە رگىچە ھەممىسىنڭ ئىش ھەققىنى بەر» دەپتۇ. 9 ئاۋۋال كەچقۇرۇن سائەت بەشتە ئىشقا كەلگەنلەر كېلىپ، ھەربىرى بىر كۈمۈش دىناردىن ئېلىپتۇ. 10 ئەڭ ئاۋۋال يالاپ كېلىنگەنلەرنىڭ توۋىتى كەلگەنده، ئۇلار: «تېخىمۇ كۆپ ئىش ھەققى ئالىمىزغۇ، دەپ ۋەيلىشىپتۇ، بىراق ئۇلارمۇ بىر كۈمۈش دىناردىن ئېلىپتۇ. 11 ئۇلار ئىش ھەققىنى ئالغىنى بىلەن يەر ئىگىسىدىن ئاغرىنىپ: 12 «بۇ ئاخىردا كەلگەنلەر پەقەت بىر سائەتلا ئىشلىدى، بىراق سىز ئۇلارنى كۈن بويى جاپالىق ۋە قاتتىق ئىسسىقنى چەككەن بىزلەر بىلەن باراۋەر ھېسابلىدىڭىزغۇ، دەپ غۇدۇرۇشىپتۇ. 13 لېكىن [يەر ئىگىسى] ئۇلارنىڭ بىرىگە جاۋاب قايتۇرۇپ: «يۇرادەر، ساڭا ناھەقلىق قىلغىنىم يوق! سەن بىلەن بىر كۈمۈش دىنارغا كېلىشمىگەنمىدۇق؟ 14 ھەققىڭنى ئېلىپ قايتىپ كەتكىن. بۇ ئاخىردا كەلگەنگىمۇ ساڭا ئوخشاش بە رگۈم بار. 15 ئۈزۈمىنىڭكىنى ئۆزۈم بىلگەنچە ئىشلىتىش ھوقۇقۇم يوقمۇ؟ سېخىي بولغانلىقىمغا كۆزۈڭ قىزىرىۋاتامدۇ؟ 16 شۇنداق قىلىپ «ئالدىدا تۇرغانلار ئارقىغا ئوتىدۇ، ئارقىدا تۇرغانلار ئالدىغا ئوتىدۇ»، چۈنكى چاقىرىلغانلار كۆپ، ئەمما تاللانغانلار ئاز بولىدۇ. 17 ئەيسا يېرۇسالېمغا چىقۋېتىپ، يولدا ئون ئىككى مۇخلىسىنى بىر چەتكە تارتىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: 18 ـ مانا بىز ھازىر يېرۇسالېمغا چىقىپ كېتىۋاتىمىز. ئىنسانئوغلى باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرىغا تاپشۇرۇلىدۇ. ئۇلار ئۇنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىدۇ 19 ئاندىن ئۇنى مەسخىرە قىلىپ، قامچىلاپ ۋە كېستىلەشكە يات ئەللىكلە رگە تاپشۇرىدۇ، لېكىن ئۇ ئۈچىنچى كۈنى قايتا تىرىلىدۇ.

20 شۇ چاغدا، زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئانىسى ئىككى ئوغلىنى ئېلىپ، ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭدىن بىر ئىشنى تەلەپ قىلماقچى بولۇپ سەجدە قىلدى. 21 نېمە تەلىپىڭ بار؟ ـ دەپ سوردى ئۇ. ئايال ئۇنىڭغا: ـ شۇنى ئەمىر قىلغايسەنكى، سېنىڭ پادىشاھلىقىڭدا بۇ ئىككى ئوغلۇمدىن بىرى ئوڭ يېنىڭدا، بىرى سول يېنىڭدا ئولتۇرسۇن، ـ دېدى. 22 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ سىلەر نېمە تەلەپ قىلىۋاتقىنىڭلارنى بىلمەيۋاتىسىلەر. مەن ئىچىشكە تەمشەلگەن قەدەھنى ئىچەلەمسىلەر؟ ئىچەلەيمىز، ـ دېيىشتى ئۇلار. 23 ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلەر ھەققەتەنمۇ مېنىڭ قەدەھىمدىن ئورتاق ئىچىسىلەر. براق ئوڭ ياكى سول يېنىمدا ئولتۇرۇش ئىنىۋىسى مېنىڭ ئىختىيارىدا ئەمەس، بەلكى ئاتام كىملە رگە تەيارلىغان بولسا، شۇلارغا نىسىپ بولىدۇ. 24 [قالغان] ئون مۇخلىس بۇنىڭدىن خەۋەر تاپقاندا، ئىككى قېرىندىشىدىن خاپا بولدى. 25 لېكىن ئەيسا ئۇلارنى يېنىغا چاقىرىپ، مۇنداق دېدى: ـ سىلە ۋگە مەلۇمكى، ئەللەردىكى ھۆكۈمرانلار قول ئاستىدىكىلەر ئۈستىدىن ۋېرۇقۇزلۇق قىلىپ ھاكىمىيەت يۈرگۈزىدۇ، ۋە ئۇلارنىڭ ھوقۇقدارلىرى ئۇلارنى خوجايىنلارچە ئىدارە قىلىدۇ.

26 براق سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا شۇنداق بولمىسۇن؛ بەلكى سىلەردىن كىم ئۈستۈن بولۇشنى خالىسا، سىلەرنىڭ خىزمەتكارلاردا بولسۇن؛ 27 ۋە كىم ئاراڭلاردىكىلەرنىڭ ئالدىنقىسى بولۇشنى خالىسا، سىلەرنىڭ قۇلۇڭلار بولسۇن. 28 ئىنسانئوغلىمۇ دەرۋەقە شۇ يولدا كۆپچىلىك خىزمەتىمدە بولسۇن دېمەي، بەلكى كۆپچىلىكنىڭ خىزمەتىدە بولاي ۋە جىنىمنى پىدا قىلىش بەدىلىگە نۇرغۇن ئادەملەرنى ھۆرلۈكتە ئېرىشتۈرەي دەپ كەلدى. 29 ئۇلار يېرىخو شەھىرىدىن چىققاندا، زور بىر توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. 30 ۋە مانا، يول بويىدا ئولتۇرغان ئىككى ئەما ئەيسانىڭ ئۇ يەردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقىنىنى ئاڭلاپ: ـ ئى رەب، داۋۇتنىڭ ئوغلى، بىزگە رەھىم قىلغايسەن، ـ دەپ توۋلىدى. 31 كۆپچىلىك ئۇلارنى «ئۇن چىقارماڭلار!» دەپ ئەيىبلىدى. لېكىن، ئۇلار: ـ يا رەب، ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى، بىزگە رەھىم قىلغايسەن! ـ دەپ تېخىمۇ قاتتىق توۋلىدى. 32 ئەيسا قەدەمنى توختىتىپ، ئۇلارنى چاقىرىپ: ـ سىلەر ئۈچۈن نېمە ئىش قىلىپ بېرىشىمنى خالىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. 33 يا رەب، كۆزلىرىمىز ئېچىلسۇن! ـ دېيىشتى ئۇلار. 34 ئەيسا ئۇلارغا ئىچ ئاغرىتىپ، قولىنى ئۇلارنىڭ كۆزلىرىگە تەگكۈزۈدى، كۆزلىرى شۇئان ئەسلىگە كېلىپ كۆرىدىغان بولدى؛ ئۇلار دەرھال ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى.

21

ئۇلار يېرۇسالېمغا يېقىنلاشىپ، زەيتۇن تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى بەيت-فاگى يېزىسىغا كەلگىنىدە، ئەيسا ئىككى مۇخلىسىغا مۇنۇلارنى تاپىلاپ ئالدىن ئەۋەتتى: 2 ـ سىلەر ئۇدۇلۇڭلاردىكى يېزىغا بېرىڭلار. بارساڭلارلا، باغلاقلىق بىر ئېشەك ۋە ئۇنىڭ يېنىدىكى بىر تەخەينى كۆرىسىلەر. ئۇلارنى يېشىپ ئالدىمغا يېتىلەپ كېلىڭلار. 3 ئەگەر بىرىسى سىلە رگە بىر نېمە دېسە، «رەبنىڭ بۇلارغا ھاجىتى چۈشتى» دەڭلار، ئۇ دەرھال ئۇلارنى قويۇپ بېرىدۇ. 4 بۇ پۈتۈن ۋەقە پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتىلغان مۇنۇ سۆزلەرنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن بولدى: ـ 5 «زىئون قىزىغا ئېيتىڭلار: ـ مانا، پادىشاھىڭ كېلىۋاتىدۇ، كەمتەر-مۇمىن بولۇپ، منىپ بىر ئېشەك كەك، ۋېۋىتىرۇۋقلۇق ئېشەك كىنىڭ تەخىيگە، كېلىۋاتىدۇ يېنىڭغا سېنىڭ». 6 ئەمدى ھېلىقى ئىككى مۇخلىس بېرىپ ئەيسانىڭ تاپىلىغىنىدەك قىلدى. 7 ئېشەك بىلەن تەخەينى يېتىلەپ كېلىپ، ئۈستىگە يېپىنچا-چاپانلىرىنى سالدى ۋە ئۇ ئۈستىگە مىندى. 8 ئەمدى توپ-توپ كىشىلەر يېپىنچا-چاپانلىرىنى يولغا يايانداز قىلىپ سالدى، يەنە بىر قىسمى دەرەخ شاخلىرىنى كېسىپ يولغا يايىتتى. 9 ئالدىدا ماڭغان ۋە كەينىدىن تە گەشكەن توپ-توپ خالايىق: ـ «داۋۇتنىڭ ئوغلىغا ھوسانا بولغاي! پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگۈچىگە مۇبارەك بولسۇن! ئەرشتىكىلادا تەسىە كىكۈر-ھوسانالار ئوقۇلسۇن!» ـ دەپ ۋارقىراشتى. 10 ئۇ يېرۇسالېمغا كەرگەنده، پۈتكۈل شەھەر لەرزىگە كەلدى. كىشىلەر: ـ بۇ زادى كىمدۇ؟ ـ دېيىشەتتى. 11 خالايىق: ـ بۇ گالىلىيە ئۇلۇكىسىدىكى ناسارەتلىك پەيغەمبەر ئەيسا، دەپ جاۋاب بېرىشەتتى. 12 ئەمدى ئەيسا ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرىپ، ئۇ يەردە ئېلىم-سېتىم قىلىۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ھەيدەپ چىقاردى. پۇل تېگىشكۈچىلەرنىڭ شەرەپلىرىنى ۋە ياختەك-كەپتەر ساتقۇچىلارنىڭ ئورۇندۇقلىرىنى ئۆرۈپ، 13 ئۇلارغا: ـ [مۇقەددەس يازمىلاردا] [خۇدانىڭ]: «مېنىڭ ۋېۋىم دۇئا-تىلاۋەتخانا دەپ ئاتىلىدۇ» دېگەن سۆزى يۈتۈلگەن، لېكىن سىلەر ئۇنى بۇلاڭچىلارنىڭ ئۇۋىسىغا ئايلاندۇرۇۋاتىسىلەر! ـ دېدى.

14 ئىبادەتخانا ھويللىردا بولغاندا قارىغۇ ۋە توكۇرلار ئۆنۈك ئالدىغا كەلدى، ئۇ ئۇلارنى ساقايتتى.
15 لېكىن باش كاھىنلار بىلەن تەۋرات ئۇستازلىرى ئۆنۈك ياراتقان مۆجىزىلىرىنى كۆرۈپ ۋە باللارنىڭ ئىبادەتخانىدا: «داۋۇتنىڭ ئوغلىغا ھوسانا-تەسىه كىكۆرلەر بولغاي!» دەپ توۋلىغىنىنى ئاڭلاپ غەزەپلەندى. **16** ئۇلار ئۆنىگىنا: ـ بۇ باللارنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىنى ئاڭلاۋاتامسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ ئۇلارغا: ـ ئاڭلاۋاتىمەن! سىلەر [مۇقەددەس يازمىلاردىن] شۇنى ئوقۇپ باقمىغانىكى، «ئۆز ئۆڭگە كىچىك بالىلار ۋە بوۋاقلارنىڭ تىلىرىدىن مەدھىيە سۆزلىرىنى م ۇكەممەل قىلدىڭ»» دېدى. **17** ئاندىن ئۇ ئۇلاردىن ئايرىلىپ، شەھەردىن چىقىپ بەيت-ئانىيا يېزىسىغا بېرىپ، شۇ يەردە قوندى. **18** ئەمدى سەھەردە، شەھەر گە قايتىپ كېتىۋاتقاندا، ئۆنۈك قورسىقى ئاچقاندى. **19** ئۇ يول بويىدىكى بىر تۇپ ئەنجۈر دەرىخىنى كۆرۈپ، ئۆنۈك يېنىغا باردى. لېكىن دەرەختىن يوپۇرماقتىن باشقا ھېچ نەرسە تاپالمايى، ئۇنىگىنا قاراپ: ـ ھازىردىن باشلاپ سەندىن مەڭگۈ مېۋە بولمىسۇن! ـ دېۋىدى، ئەنجۈر دەرىخى شۇئان قۇرۇپ كەتتى. (aiōn g165) **20** مۇخلىسلار بۇنى كۆرۈپ ئەنجەنجىلىپىنىپ: ـ ئەنجۈر دەرىخى نېمانچە تېزلا قۇرۇپ كەتتى! ـ دېدى.
21 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بەردى: ـ مەن سىلە گە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئە گەر ھېچ گۇمان بولماي ئىشەنچىگىلار بار بولسا، ئەنجۈر دەرىخىدە بولغان ئىشلار بولۇپلا قالماي، بەلكى سىلەر ھەتتا بۇ تاغقا: «بۇ يەردىن كۆتۈرۈلۈپ دېڭىزغا تاشلان!» دېسە گلەر، ئۇ شۇنداق بولىدۇ.
22 دۇئا قىلىپ نېمىنى تىلىسە گلەر، ئىشەنچىگىلار بولسىلا، شۇلارغا ئېرىشىسىلەر. **23** ئۇ ئىبادەتخانا ھويللىرىغا كىرگەندىن كېيىن، كىشىلە گە تەلىم بېرىۋاتقاندا، باش كاھىنلار ۋە ئاقساقالار ئۆنۈك ئالدىغا كېلىپ: ـ سەن قىلىۋاتقان بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تاينىپ قىلىۋاتسەن؟ ساڭا بۇ ھوقۇقنى كىم بە رگەن؟ ـ دەپ سوراشتى. **24** ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئاۋۋال سىلە گە بىر سوئال قويايى. ئە گەر سىلەر جاۋاب بەرسە گلەر، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تاينىپ قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتىمەن. **25** يەھيا يۇرگۈز زگەن چۆمۈلدۈرۈش نەدىن كەلگەن؟ ئەرشتىنمۇ، ياكى ئىنسانلاردىنمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار تۆزئارا مۇلاھىزە قىلىشىپ: ـ ئە گەر «ئەرشتىن كەلگەن» دېسەك، ئۇ بىـ زگە: «ئۇنداقتا، سىلەر نېمە ئۈچۈن ئۇنىگىنا ئىشەنمىدىڭلار؟» دەيدۇ. **26** ئە گەر: «ئىنسانلاردىن كەلگەن» دېسەك، خەلقتىن قورقىمىز، چۈنكى ئۇلار ھەممىسى يەھيانى پەيغەمبەر دەپ بىلىدۇ ـ دېيىشتى. **27** ئۇنىڭ بىلەن، ئۇلار ئېيىساغا: بىلمەيمىز، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. ـ ئۇنداقتا، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تاينىپ قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتمايمەن، ـ دېدى ئۇ ئۇلارغا. **28** ئەمدى بۇ ئىشقا قانداق قارايسىلەر؟ بىر ئادەمنىڭ ئىككى ئوغلى بار ئىكەن. ئۇ بىرىنچى ئوغلىنىڭ يېنىغا كېلىپ: «ئوغلۇم، بۈگۈن ئۈزۈمزارلىقىمغا بېرىپ ئىشلىگىن» دەپتۇ. **29** «بارمايمەن» دەپتۇ ئۇ، لېكىن كېيىن پۇشايمان قىلىپ يەنىلا بېرىپتۇ. **30** ئۇ ئىككىنچى ئوغلىنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغىمۇ شۇنداق دەپتۇ. ئۇ: «خوپ ئەپەندىم، باراي» دەپتۇ-يۇ، لېكىن بارماپتۇ. **31** بۇ ئىككىيلەنىڭ قايسىسى ئاتىسىنىڭ ئىرادىسىنى ئادا قىلغان بولدىڭ؟ ـ بىرىنچى ئوغلى، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن سىلە گە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ياجىگىرلار بىلەن پاھىشىلەر خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا سىلەردىن بۇرۇن كىرمەكتە. **32** چۈنكى گەرچە يەھيا [پەيغەمبەر] سىلە گە ھەققانىيەت يولىنى ئايان قىلغىلى كەلگەن بولسىمۇ، سىلەر ئۇنىگىنا ئىشەنمىدىگلار، لېكىن باجىگىرلار بىلەن پاھىشىلەر ئۇنىگىنا ئىشەندى. سىلەر بۇنى كۆرۈپ تۇرۇپ، ھەتتا كېيىنكى ۋاقىتلاردا يولۇڭلاردىن پۇشايمان قىلماي ئۇنىگىنا ئىشەنمىدىگلار. **33** يەنە بىر تەمسىلنى ئاڭلاڭلار: بىر يەر ئىگىسى بىر ئۈزۈمزارلىق بەرپا قىلىپ، ئەترابىنى چىتلاپتۇ. ئۇ ئۇنىڭدا بىر شاراب كۆچىگى قېزىپتۇ ۋە بىر كۆزەت مۇنارى ياسىپتۇ. ئاندىن ئۇ ئۈزۈمزارلىقنى باغۋەنلە رگە ئىجارىگە بېرىپ، ئۆزى ياقا يۇرتقا كېتىپتۇ. **34** ئۈزۈم پەسلى يېقىنلاشقاندا، ئۆزىگە تېگىشلىك ھوسۇلنى ئېلىۋېلىش ئۈچۈن قۇللىرىنى باغۋەنلەرنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. **35** لېكىن باغۋەنلەر قۇللىرىنى ئۇتۇپ، بىرىنى دۇمبالاپتۇ، بىرىنى ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ، يەنە بىرىنى چالما-كېسىمگە قىلىپتۇ. **36** ئۇ يەنە بىر قېتىم ئالدىنقىدىنمۇ كۆپ قۇللىرىنى ئەۋەتىپتۇ، بىراق باغۋەنلەر ئۇلارغىمۇ ئوخشاش مۇئامىلە قىلىپتۇ. **37** ئاخىردا، ئۇ «ئوغلۇمنىڭ ھۆرمەت قىلار» دەپ، ئوغلىنى ئەۋەتىپتۇ. **38** لېكىن باغۋەنلەر ئوغۇلنى كۆرۈپ، ئۆزئارا: «بۇ بولسا مىراسخور، كېلىگلار، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋېتىپ مىراسىنى ئىگىلىۋالايلى» دېيىشىپتۇ. **39** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنى تۇتۇپ ئۈزۈمزارلىقنىڭ سىرتىغا تاشلاپ ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ. **40** ئەمدى ئۈزۈمزارلىقنىڭ ئىگىسى كەلگەندە، شۇ باغۋەنلەرنى قانداق قىلار؟
41 ئۇلار ئۇنىگىنا: ـ بۇ ۋەزىل ئادەملەرنى ۋەھشىيلىك بىلەن يوقىتىدۇ. ئۈزۈمزارلىقنى بولسا مېۋىلىرىنى ئۆز ۋاقتىدا ئۆزىگە تاپشۇرىدىغان باشقا باغۋەنلە رگە ئىجارىگە بېرىدۇ، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. **42** ئەيسا ئۇلاردىن سوردى: ـ مۇقەددەس يازمىلاردىكى مۇنۇ سۆزلەرنى ئوقۇپ باقمىغانمۇسىلەر؟: ـ «تاچىلار تاشلىۋەتكەن تاش بولسا، بۇرجەك تېشى بولۇپ تىكلەندى. بۇ ئىش پەرۋەردىگارىدىندۇر، بۇ كۆزىمىز ئالدىدا كارامەت بىر ئىشتۇر». **43** شۇ سەۋەبتىن سىلە گە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلەردىن تارتۇلىنىپ، ئۆنىگىنا مېۋىلەرنى بېرىدىغان باشقا بىر ئەلگە ئاتا قىلىنىدۇ. **44** بۇ «تاش»قا يىقىلغان كىشى پارە-پارە بولۇپ كېتىدۇ؛ لېكىن بۇ تاش ھە ركىمنىڭ ئۈستىگە چۈشسە، ئۇنى كۆزۈمۈ-تالقان قىلىۋېتىدۇ. **45** باش كاھىنلار ۋە پەرىسىيلەر ئۇنىڭ ئېيتقان تەمسىلىرىنى ئاڭلاپ، ئۇلارنى ئۆزلىرىگە قارىتىپ ئېيتقانلىقىنى چۈشەندى. **46** ئۇنى تۇتۇش يولىنى ئىزدىگەن بولسىمۇ، لېكىن خالايىق ئۇنى پەيغەمبەر دەپ قارىغاچقا، ئۇلاردىن قورقۇشتى.

22

ئەيسا ئۇلارغا يەنە تەمسىللەر بىلەن مۇنداق دېدى: **2** ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى ئۆز ئوغلى ئۈچۈن توي زىياپىتىنى تەيىارلىغان بىر پادىشاھقا ئوخشايدۇ. **3** ئۇ چاكارلىرىنى توي زىياپىتىگە تە كلىپ قىلىنغانلارنى چاقىرىشقا ئەۋەتىپتۇ، لېكىن ئۇلار كېلىشكە ئۈنمەپتۇ. **4** ئۇ يەنە باشقا چاكارلىرىنى ئەۋەتىپ، ئۇلارغا تاپىلاپ: «چاقىرىلغانلارغا: ـ مانا، مەن زىياپىتىمنى تەيار قىلدىم؛ مېنىڭ تورپاقلىرىم، بورداق مالىلىرىم سويۇلدى، ھەممە نەرسە تەيار. زىياپەتكە مەرھەمەت قىلغايى، دەيدۇ، دەپ ئېيتىڭلار، ـ دەپتۇ. **5** بىراق ئۇلار تە كلىپنى ئېتىبارغا ئالمايى، بىرسى ئېتىزلىقىغا كەتسە، يەنە بىرى سودىسىغا كېتىپتۇ. **6** قالغانلىرى بولسا [پادىشاھنىڭ] چاكارلىرىنى تۇتۇۋېلىپ، خورلاپ ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ. **7** پادىشاھ بۇنى ئاڭلاپ قاتتىق غەزەپلىنىپ، ئەسكەرلىرىنى چىقىرىپ، ئۇ قاتىللارنى يوقىتىپ، ئۇلارنىڭ شەھىرىگە ئوت قويۇۋېتىپتۇ. **8** ئاندىن ئۇ چاكارلىرىغا: «توي زىياپىتى تەيار بولدى، لېكىن چاقىرىلغانلار [مېھمانلىققا] مۇناسىپ كەلمىدى. **9** ئەمدى سىلەر ئاچا يولىلارغا بېرىپ، ئۇدۇل كەلگەن ئادەملەرنىڭ ھەممىسىنى توي زىياپىتىگە تە كلىپ قىلىڭلار» دەپتۇ. **10** بۇنىڭ بىلەن چاكارلار يولىلارغا چىقىپ، ياخشى بولسۇن، يامان بولسۇن، ئۇدۇل كەلگەنلىكى ئادەملەرنىڭ ھەممىسىنى يىغىپ ئە كەپتۇ. توي سورۇنى مېھمانلار بىلەن لىق تولۇپتۇ.
11 پادىشاھ مېھمانلار بىلەن كۆرۈشكىلى كە ـ رگەندە، ئۇ يەردە زىياپەت كىيىمى كىيمىگەن بىر كىشىنى كۆرۈپتۇ. **12** پادىشاھ ئۇنىگىنا: «بۇرادەر، زىياپەت كىيىمى كىيمەي، بۇ يەر گە قانداق كىردىڭ؟» دەپ سوراپتۇ، بىراق ئۇ كىشى جاۋاب بېرەلمەي قاپتۇ. **13** پادىشاھ چاكارلىرىغا: «ئۇنى پۇت-قوللىرىدىن باغلاپ، تېشىدىكى قاراڭغۇلۇققا ئاچىقىپ تاشلاڭلار! ئۇ يەردە ياغ-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىدۇ» دەپتۇ. **14** چۈنكى چاقىرىلغانلار كۆپ، لېكىن تاللانغانلار ئازدۇر. **15** ئۇنىڭ بىلەن پەرىسىيلەر ئۇ يەردىن چىقىپ، قانداق قىلىپ ئۇنى ئۆز سۆزى بىلەن ئۇزاقتا چۈشۈرۈش ھەققىدە مەسلىھەتلەشتى. **16** ئۇلار مۇخلىسلىرىنى ھېرودىنىڭ تەرەپدارلىرى بىلەن بىللە ئۇنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپ: ـ ئۇستاز، سىلنى سەممىي ئادەم، كىشىلە رگە خۇدانىڭ يولىنى سادىقلىق بىلەن ئۆگىتىپ كېلىۋاتىدۇ ۋە ئادەملە رگە قەتئىي يوز-خاتىرە قىلماي ھېچكىمگە يان باسمايدۇ، دەپ بىلىمىز. **17** قېنى، قانداق ۋىلايلا؟ [رىم ئىمپېراتورى] قەيسە رگە باج-سىلىق تاپشۇرۇش تەۋرات قانۇنىغا ۋېنۇغۇ-يوق؟ ـ دېيىشتى. **18** لېكىن ئەيسا ئۇلارنىڭ رەزىل نىيىتىنى بىلىپ: ـ ئەي ساختىپەزلەر، مېنى نېمىشقا سىنىماقچىسىلەر؟ **19** قېنى، باجىغا تاپشۇرۇلىدىغان بىر تە ڭگە ماڭا كۆرسىتىڭلار، ـ دېدى. ئۇلار بىر دىنار پۇلىنى ئە كەلدى. **20** ئۇ ئۇلاردىن: ـ بۇنىڭ ئۈستىدىكى سۈرەت ۋە نام-ئىسىم كىمنىڭ؟ ـ دەپ سوردى. **21** قەيسەرنىڭ، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. ئۇ ئۇلارغا: ـ ئۇنداق بولسا، قەيسەرنىڭ ھەققىنى قەيسە رگە، خۇدانىڭ ھەققىنى خۇداغا تاپشۇرۇڭلار، ـ دېدى. **22** ئۇلار بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، ھەيران بولۇپ قېلىشتى-دە، ئۇنىڭ يېنىدن كېتىپ قالدى. **23** شۇ كۈنى، «ئۇلۇگەنلەر تىرىلمەيدۇ» دەپدىغان سادۇقىيلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ قىتسايىر سوئال قويدى: **24** ـ ئۇستاز، مۇسا [پەيغەمبەر تەۋراتنا]: «بىر كىشى بەرزەنتسىز ئۇلۇپ كەتسە، ئۇنىڭ ئاكا-ياكا ئىنىسى تۇل يە ڭگىسىنى ئە مرىگە ئېلىپ، قېرىندىشى ئۈچۈن نەسىل قالدۇرۇشى لازىم» دەپ تاپىلىغان. **25** بۇرۇن ئاتىمىزدا يەتتە ئاكا-ئۇكا بار ئىدى. چوڭى ۋىلەنگەندىن كېيىن ئۇلۇپ كەتتى. پەرزەنت كۆرمىگەنلىكتىن، ئايالىنى ئىككىنچى قېرىندىشىنىڭ ئە مرىگە قالدۇردى. **26** بىراق ئىككىنچىسىدىكى ئەھۋالمۇ ئۇنىڭكىگە ئوخشاش بولدى، ئاندىن بۇ ئىش ئۈچىنچىسىدە تاكى يەتتىنچى قېرىندىشىمىچە ئوخشاش داۋاملاشتى. **27** ئاخىردا، ئۇ ئايالمۇ ئۇلۇپ كەتتى. **28** ئەمدى تىرىلىش كۈنىدە بۇ ئايال يەتتە ئاكا-ئۇكىنىڭ قايسىسىنىڭ ئايالى بولدۇ؟ چۈنكى ئۇنى ھەممىسى ئە مرىگە ئالغان-دە! **29** ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلەر نە مۇقەددەس يازمىلارنى نە خۇدانىڭ قۇدرىتىنى بىلمىگەنلىكىڭلار ئۈچۈن ئازغانسىلەر. **30** چۈنكى ئۇلۇمدىن تىرىلگەندە ئىنسانلار ۋىلەنمەيدۇ، ئە رگە تە گمەيدۇ، بەلكى خۇدانىڭ ئەرشتىكى پەرىشتىلىرىگە ئوخشاش بولىدۇ. **31** ئەمدى ئۇلۇمدىن تىرىلىش مەسىلىسى ھەققىدە خۇدانىڭ سىلە گە ئېيتقان: **32** «مەن ئىبراھىم، ئىسھاق

ۋە ياقۇپلارنىڭ خۇداسىدۇرمەن!» دېگەن شۇ سۆزنى ئوقۇمىدىڭلارمۇ؟ خۇدا ئۇلۇكلەرنىڭ ئەمەس، بەلكى تىرىكلەرنىڭ خۇداسىدۇر!». **33** بۇ سۆزنى ئاڭلىغان خەلق ئۇنىڭ تەلىمىدىن ھەيرانۇھەس قېلىشتى. **34** پەرىسىيلەر ئۇنىڭ سادۇقىيلارنىڭ ئاغزىنى تۇۋاقلىغانلىقىنى ئاڭلاپ، بىر يەرگە جەم بولۇشتى. **35** ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى بىر تەۋرات-قانۇن ئارىستىسى ئۇنى سىناش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن: **36** ـ ئۇستازى، تەۋرات قانۇنىدىكى ئەڭ مۇھىم ئەمر قايسى؟ ـ دەپ قىستاپ سوردى. **37** ئۇ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ «پەروەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جېنىڭ، پۈتۈن زېھنىڭ بىلەن سۆيگىن» **38** ـ ئەڭ ئۇلۇغ، بىرىنچى ئورۇندا تۇرىدىغان ئەمر مانا شۇ. **39** ئۇنىڭغا ئوخشايدىغان ئىككىنچى ئەمر بولسا «قوشنا ئۆزۈڭنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆي». **40** پۈتۈن تەۋرات قانۇنى ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ سۆزلىرى بۇ ئىككى ئەمر رگە ئېسىلغان ھالدا ماڭىدۇ. **41** پەرىسىيلەر جەم بولۇپ تۇرغان ۋاقىتتا، ئەيسا ئۇلاردىن: **42** ـ مەسىھ توغرىسىدا قانداق ئويلاۋاتىسىلەر؟ ئۇ كىمنىڭ ئوغلى؟ ـ دەپ سوردى. داۋۇتنىڭ ئوغلى، ـ دېيىشتى ئۇلار. **43** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ئۇندىقتا، نېمە ئۈچۈن [زەبۇردا] داۋۇت مەسىھنى روھتا «رەببىم» دەپ ئاتاپ، ـ **44** «پەروەردىگار مېنىڭ رەببىمگە ئېيتتىكى: ـ «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى ئايىغىڭ ئاستىدا دەسسەتكۈچىڭە، ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن!» ـ دەيدۇ؟ **45** داۋۇت [مەسىھنى] مۇنداق «رەببىم» دەپ ئاتىغان تۇرسا، ئەمدى مەسىھ قانداقمۇ داۋۇتنىڭ ئوغلى بولىدۇ؟ **46** ۋە ھېچكىم ئۇنىڭغا جاۋابەن بىر ئېغىزمۇ سۆز قايتۇرالمىدى؛ شۇ كۈندىن ئېتىبارەن، ھېچكىم ئۇنىڭدىن سوئال سوراشقىمۇ پېتىنالمىدى.

23

بۇ سۆزلەردىن كېيىن، ئەيسا توپ-توپ خالايىققا ۋە مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: **2** ـ تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر مۇسا پەيغەمبەرنىڭ [ھۆكۈم چىقىرىش] ئورنىدا ئولتۇرغان بولىدۇ. **3** شۇڭا، ئۇلارنىڭ سىلە رگە ئېيتقان ھەممە سۆزلىرىگە كۆڭۈل قويۇپ، دېگەنلىرىنى قىلىڭلار. لېكىن ئۇلارنىڭ قىلغانلىرىدەك قىلما ڭلار، چۈنكى ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ دېگىنىگە ئۆزلىرى ئەمەل قىلمايدۇ؛ **4** بەلكى ئۇلار كۆتۈرەلمىگۈدەك ئېغىر يۈكلەرنى باغلاپ ئادەملەرنىڭ زىمىسىگە ئارتىپ قويىدۇ، ئەمما ئۆزلىرى بۇ يۈكلەرنى كۆتۈرۈشكە بىرمۇ بارمىقىنى مىدىرلىتىشنى خۇشىياقايدۇ. **5** ئۇلار ھەممە ئەمەللىرىنى ئىنسانلارغا كۆز-كۆز قىلىش ئۈچۈنلا قىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار «ئايەت قاپلىرى»نى كېڭ قىلىپ چىگۈپلىپ، تونلىرىنىڭ چۆچىلىرىنى ئۇزۇن ساڭگىلىتىپ قويىدۇ؛ **6** ئۇلار زىياپەتلەردە تورىدە، سىناگوگلاردا ئالدىنقى ئورۇنلارنى ئولتۇرۇشقا، **7** بازارلاردا كىشىلەرنىڭ ئۇلارغا بولغان [ئۆزۈن] سالامىلىرىغا ۋە ئۇستازلىرىنى «ئۇستاز، ئۇستاز» دەپ ئاتاشلىرىغا ئامراق كېلىدۇ. **8** بىراق سىلەر بولسا ڭلار «ئۇستاز» دەپ ئاتالمىشى قويۇل قىلما ڭلار، چۈنكى سىلەرنىڭ يالغۇز بىرلا ئۇستازىڭلار بار ۋە ھەممىڭلار قېرىنداشتۇرسىلەر. **9** يەر يۈزىدە ھېچقانداق كىشىنى «ئاتام» دېمە ڭلار، چۈنكى پەقەت بىرلا ئاتا ڭلار، يەنى ئەرشتە تۇرغۇچى باردۇر. **10** سىلەر «مۇئەللىم» دەپ ئاتالمىشىنمۇ قويۇل قىلما ڭلار، چۈنكى پەقەت بىرلا مۇئەللىم، يەنى مەسىھنىڭ ئۆزى باردۇر؛ **11** بەلكى ئارا ڭلاردا ئەڭ مەرتىۋىلىك بولغان كىشى سىلەرنىڭ خىزمەتچىلىرىدا بولىدۇ. **12** ئۆزىنى يۇقىرى تۇتماقچى بولغىنى تۆۋەن قىلىنىدۇ؛ ئۆزىنى تۆۋەن تۇتقىنى يۇقىرى قىلىنىدۇ. **13** بىراق ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! سىلەر ئەرش پادىشاھلىقىنىڭ ئىشىكىنى ئىنسانلارغا تاقاپ كېلىۋاتىسىلەر! يا ئۆز ڭلار كىرمەيسىلەر، يا كىرىشنى ئىستەگەنلەرنىڭ كىرىشىگە يول قويمايسىلەر. **14** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! سىلەر تۇل ئاياللارنىڭ مال-دۇنياسىنى يەۋاتىسىلەر، شۇنداقتىمۇ باشقىلار ئالدىدا تەقۋادار كۆرۈنۈسەك دەپ، ئۇزۇندىن-ئۇزۇن دۇئا قىلىسىلەر. شۇڭا، سىلەر تېخىمۇ ئېغىر جازاغا تارتىلىسىلەر. **15** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! سىلەر بىرلا ئادەمنى ئېتىقادىڭلارغا كىرگۈزۈش ئۈچۈن، دېڭىز ۋە قۇرۇقلۇقنى كېزىپ چىقىسىلەر. بىراق ئۇ كىشى كىرگۈزۈلگەندىن كېيىن، سىلەر ئۆزى ئۆزۈلىرىڭلاردىن ئىككى ھەسسە بەتتەر بولغان دوزاخىنىڭ پەرزەنتى قىلىپ يېتىشتۇرۇپ چىقىسىلەر. **(Geenna g1067)** **16** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي قارىغۇ يولباشچىلار! سىلەر: «ھەرقانداق كىشى ئىبادەتخانا بىلەن قەسەم قىلسا، ھېچنېمىسى يوق، بىراق ئىبادەتخانىدىكى ئالتۇننى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغانلار قەسىمىدە تۇرۇشقا قەرزدار بولىدۇ» دەيسىلەر. **17** ئەي كور ئەخمەقلەر! ئالتۇن ئۆلۈغمۇ ياكى ئالتۇننى مۇقەددەس قىلغان ئىبادەتخانىمۇ؟ **18** سىلەر يەنە: «ھەركىم قۇربانگاھ بىلەن قەسەم قىلسا، ھېچنېمىسى يوق، بىراق قۇربانگاھ ئۈستىدىكى ھەدىيەنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغانلار قەسىمىدە تۇرۇشقا قەرزدار بولىدۇ» دەيسىلەر. **19** ئەي كورلار! ھەدىيە ئۆلۈغمۇ ياكى ھەدىيىنى مۇقەددەس قىلغان قۇربانگاھمۇ؟ **20** شۇڭا، قۇربانگاھنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغۇچى بولسا ھەم قۇربانگاھ بىلەن ھەم ئۇنىڭ ئۈستىدىكى بارلىق نەرسىلەر بىلەن قەسەم قىلغان بولىدۇ. **21** ئىبادەتخانىنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغۇچىمۇ ھەم ئىبادەتخانىنى، ھەم «ئىبادەتخانىدا تۇرغۇچى»نى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغان بولىدۇ. **22** ئەرشنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغۇچى خۇدانىڭ تەختىنى ۋە تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلغان بولىدۇ. **23** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! چۈنكى سىلەر ھەتتا يالپۇز، ئارپىبەديان ۋە زىرىلەرنىڭ ئوندىن بىر ئۈلۈشىنى ئۆشرە قىلىپ خۇداغا ئاتايىسىلەر-يۇ، بىراق تەۋرات قانۇنىنىڭ تېخىمۇ ۋەزىنلىك تەرەپلىرى بولغان ئادالەت، رەھىمدىللىك ۋە ساداقەتنى ئېتىبارغا ھېچ ئالمايسىلەر. ئاۋۋالى مۇشۇ ئىشلارنى ئورۇندىشىڭلار كېرەك، ئاندىن شۇ ئىشلارنىڭ ئادا قىلىنىشى قويىماسلىقىڭلار كېرەك. **24** ئەي قارىغۇ يولباشچىلار! سىلەر [چىنە گۈەردىكى] پاشىنى سۈزۈپ ئېلىۋېتىسىلەر، لېكىن بىرەر تۆگىنى يۇتۇپ يېتىۋېتىسىلەر! **25** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! سىلەر چىنە-قاچىلارنىڭ ئېشىنىلا پاكىزلىغىنىڭلار بىلەن ئۇلارنىڭ ئىچى ھەرتۈرلۈك ھېرىسلىك ۋە ئىشرەتپەرەسلىككە تولغان. **26** ئەي قارىغۇ پەرىسي! ئاۋۋالى چىنە-قاچىنىڭ ئىچىنى پاكلا، شۇنداقتا ئېشىمۇ پاك بولىدۇ! **27** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! سىلەر ئاقارتىپ قويۇلغان، سىرتى چىرايلىق كۆرۈندىغان لېكىن ئىچى ئۆلۈكلەرنىڭ ئۆستىخانىلىرى ۋە ھەرخىل ناپاك نەرسىلە رگە تولغان قەبرىلە رگە ئوخشايسىلەر. **28** شۇنىڭدەك تېشىڭلاردىن ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا ھەققانىي ئادەملەردەك كۆرۈنىسىلەر، لېكىن ئىچىڭلار ساختىپەزلىك ۋە ئىتائەتسىزلىك بىلەن تولغان. **29** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! چۈنكى سىلەر پەيغەمبەرلەرنىڭ قەبرىلىرىنى ياساپ كېلىۋاتىسىلەر، ھەققانىيلارنىڭ مازارلىرىنى بېزەپ كېلىۋاتىسىلەر **30** ۋە سىلەر: «ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ زامانىدا ياشىغان بولساق ئىدۇق، ئۇلارنىڭ پەيغەمبەرلەرنىڭ قېنىنى تۆكۈشلىرىگە شېرىك بولمايتۇق» ـ دەيسىلەر. **31** شۇڭا سىلەر ئۆز سۆز ئۆڭلار بىلەن ئۆز ئۆڭلارنىڭ پەيغەمبەرلەرنى ئۇلتۇز رگەنلەرنىڭ ئەۋلادلىرى ئىكەنلىكىڭلارغا گۇۋاھلىق بەردىڭلار. **32** ئۇنداقتا، ئاتا-بوۋىلىرىڭلار باشلىغان قىلمىشلىرىنى ئولۇقلاڭلار! **33** ئەي يىلانلار! زەھەرلىك يىلانلارنىڭ نەسىلىرى! دوزاخ جازاسىدىن قانداقمۇ قۇتۇلالارسىلەر؟ **(Geenna g1067)** **34** شۇڭا مانا، سىلە رگە پەيغەمبەرلەر، دانىشمەنلەر ۋە ئالىملارنى ئەۋەتىپ تۇرىمەن. سىلەر ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنى ئېسىلتەپ ئۇلتۇرىسىلەر، بەزىلىرىنى سىناگوگىلىرىڭلاردا دەررەگە باسىسىلەر، شەھەردىن شەھەر رگە قوغلايسىلەر. **35** شۇنداق قىلىپ، ھەققانىي ھابىلنىڭ قان قەرزىدىن تارتىپ تاكى سىلەر ئىبادەتخانىدىكى مۇقەددەس جاي بىلەن قۇربانگاھنىڭ ئارىلىقىدا ئۇلتۇرگەن بەرەكىيانىڭ ئوغلى زەكەريانىڭ قان قەرزىگىچە، ھەققانىيلارنىڭ يەر يۈزىدە ئېقىتىلغان بارلىق قان قەرزلىرى بۇ دەۋرنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈلىدۇ. **36** مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، شۇ قىلمىشلارنىڭ جازاسىنىڭ ھەممىسى مۇشۇ دەۋرنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. **37** ئەي يېرۇسالىم، يېرۇسالىم! پەيغەمبەرلەرنى ئۇلتۇرىدىغان، تۆزگە ئەۋەتىلگەن ئەلچىلەرنى چالما-كېسىمەك قىلىدىغان شەھەر! مېكىيان چۈچىلىرىنى قانات ئاستىغا يىغقانىدەك پەرزەنتلىرىڭنى قانچە قېتىم قوينۇمغا ئالمالىقى بولدۇم، لېكىن سىلەر ئۇنىمىدىڭلار! **38** مانا، ئەمدى ئۆيۈڭلار سىلە رگە خارابە بولۇپ قالدۇ! **39** چۈنكى مەن شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، سىلەر: «پەروەردىگارنىڭ نامىدا كەلگۈچىگە مۇبارەك بولسۇن!» دېمىگۈچە، سىلەر مېنى قايتىدىن ھېچ كۆرەلمەيسىلەر.

24

ئەيسا ئىبادەتخانىدىن چىقىپ، ئالدىغا كېتىۋاتقاندا، مۇخلىسلىرى ينىغا كېلىپ ئۇنىڭ دىققىتىنى ئىبادەتخانا بىنالىرىغا ئارتماقچى بولدى. «مات.» **2** ئۇ ئۇلارغا: ـ مانا بۇلارنىڭ ھەممىسنى كۆرۈۋاتامسىلەر؟ مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ يەردە بىر تال تاشمۇ تاش ئۈستىدە قالمايدۇ، ھەممىسى قالدۇرۇلمايۋە گۈمران قىلىنىدۇ. ـ دېدى. **3** ئۇ زەيتۇن تېغىدا ئولتۇرغاندا، مۇخلىسلىرى ئاستىغىنا ئۇنىڭ ينىغا كېلىپ: ـ بەرگە ئېيتقىنچۇ، بۇ دېگەنلىرىڭ قاچان يۈز بېرىدۇ؟ سېنىڭ [قايتىپ] كېلىشىڭ ۋە زامانىڭ ئاخىرىنى كۆرسىتىدىغان قانداق ئالامەت بولىدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **(aiōn g165)** **4** ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ ھېزىر بولۇڭلار كى، ھېچكىم سىلەرنى ئازدۇرۇپ كەتمىسۇن. **5** چۈنكى نۇرغۇن كىشىلەر مېنىڭ نامىمدا كېلىپ: «مەسىھ مەن بولىمەن» دەپ، كۆپ ئادەملەرنى ئازدۇرىدۇ. **6** سىلەر ئۇرۇش خەۋىرىلىرى ۋە ئۇرۇش شەپىلىرىنى ئاڭلايسىلەر، بۇلاردىن ئالاقزادە بولۇپ كەتمە ڭلار؛ چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى مۇقەررەر. لېكىن بۇلار ئاخىرەت ئەمەس. **7** چۈنكى بىر مىللەت يەنە بىر مىللەت بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ، بىر پادىشاھلىق يەنە بىر پادىشاھلىق بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ. جاي-جايلاردا ئاچارچىلىق، ۋابالار ۋە يەر تەۋرەشلەر يۈز بېرىدۇ. **8** لېكىن بۇ ئىشلارنىڭ

يوز بېرىشى «تۆغۋتنىڭ تولغىقىنىڭ باشلىنىشى» بولىدۇ، خالاس. 9 ئاندىن كىشىلەر سىلەرنى تۇتۇپ، ئازاب-ئۇقۇبەتكە سېلىپ ئۆلتۈرىدۇ، مېنىڭ نامىم ۋەجىدىن پۈتكۈل ئەللەر سىلەردىن نەپرەتلىنىدۇ. 10 شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇنلار ئېتىقادىدىن تانىدۇ، بىر-بىرىنى تۇتۇپ بېرىدۇ ۋە بىر-بىرىگە تۆچەنلىك قىلىدۇ. 11 نۇرغۇن ساختا پەيغەمبەرلەر مەيدانغا چىقىپ، نۇرغۇن كىشىلەرنى ئازدۇرىدۇ. 12 ئىتائەتسىزلىك-رەزىللىكلەرنىڭ كۆپەيشى تۆپەيلىدىن، نۇرغۇن كىشىلەردىكى مېھىر-مۇھەببەت سوۋۇپ كېتىدۇ. 13 لېكىن ئاخىرغىچە بەرداشلىق بە رگەنلەر قۇتقۇزۇلىدۇ. 14 بارلىق ئەللە رگە ئاگاھ-گۇۋاھلىق بولسۇن ئۈچۈن، [خۇدانىڭ] پادىشاھلىقى ھەققىدىكى بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل دۇنياغا جاكارلىنىدۇ، ئاندىن زامان ئاخىرى بولىدۇ. 15 دانىيال پەيغەمبەر قەيت قىلغان «ۋېران قىلغۇچى يەرگىنچىلىك نومۇسسىزلىق»نىڭ مۇقەددەس جايدا تۇرغىنىنى كۆرگىنىڭلاردا (كىتابخان بۇ سۆزنىڭ مەنىسىنى چۈشەنگەي)، 16 يەھۇدىيە تۆلكىسىدە تۇرۇۋاتقانلار تاغلارغا قاچسۇن، 17 ئۆگىدە تۇرغان كىشى ئۆيدىكى نەرسە-كېرەكلىرىنى ئالغىلى چۈشمەيلا [قاچسۇن]. 18 ئېتىزلىقتا تۇرغان كىشىمۇ چاپىنىنى ئالغىلى ئۆيگە يانمىسۇن. 19 تۇ كۈنلەردە ھامىلدار ئايالللار ۋە بالا ئېمىتۇاتقانلارنىڭ ھالىغا ۋاي! 20 قاچىدىغان ۋاقىتلىرىنىڭ قىش ياكى شابات كۈنىگە توغرا كېلىپ قالماسلىقى ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار. 21 چۈنكى ئۇ چاغدا دۇنيا ئالەمبەدە بولغاندىن مۇشۇ چاغقىچە كۆرۈلۈپ باقمىغان ھەم كەلگۈسىدىمۇ كۆرۈلمەيدىغان دەھشەتلىك ئازاب-ئۇقۇبەت بولىدۇ. 22 ئۇ كۈنلەر ئازايتىلمىسا، ھېچقانداق ئەت ئىگىسى قۇتۇلالمايتى؛ لېكىن [خۇدانىڭ] تۆز تاللىغانلىرى ئۈچۈن ئۇ كۈنلەر ئازايتىلىدۇ. 23 ئە گەر ئۇ چاغدا بىرسى سىلە رگە: «قاراڭلار، بۇ يەردە مەسىھ بار!» ياكى «[مەسىھ] ئەنە ئۇ يەردە!» دېسە، ئىشەنمە ڭلار. 24 چۈنكى ساختا مەسىھلەر ۋە ساختا پەيغەمبەرلەر مەيدانغا چىقىدۇ، قالتىس مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئە گەر مۇمكىن بولىدىغان بولسا، ئۇلار ھەتتا [خۇدا] تاللىغانلارنىمۇ ئازدۇراتتى. 25 مانا، مەن بۇ ئىشلار يوز بېرىشتىن بۇرۇن سىلە رگە ئۆقتۇرۇۋ قىيدۇم. 26 شۇنىڭ ئۈچۈن، بىرسى سىلە رگە: «قاراڭلار، ئۇ چۆل-بايابانىدا!» دېسە، ئۇ يە رگە بارماڭلار. «قاراڭلار، ئۇ ئېچەكىردىكى ۋەيلەردە!» دېسە، ئىشەنمە ڭلار. 27 چۈنكى چاقماق شەرقتىن غەربكە يالت-يۇلت قىلىپ قانداق چاققان بولسا، ئىنسانئوغلىنىڭ كېلىشى شۇنداق بولىدۇ. 28 چۈنكى جەسەت قايسى يەردە بولسا، ئۇ يەردىمۇ قۇزغۇنلار تويلىشىدۇ! 29 ئۇ كۈنلەردىكى ئازاب-ئۇقۇبەتلەر ئۈتۈپ كەتكەن ھامان، قۇياش قارىيىدۇ، ئاي يورۇقلۇقىنى بەرمەيدۇ، يۇلتۇزلار ئاسماندىن تۆكۈلۈپ چۈشىدۇ، ئاسماندىكى كۈچلەر لەرزىگە كېلىدۇ. 30 ئاندىن ئىنسانئوغلىنىڭ ئالامىتى ئاسماندىن كۆرۈنىدۇ، يەر يۈزىدىكى پۈتكۈل قەبىلىلەر يىغا-زار كۆتۈرۈشىدۇ. ئۇلار ئىنسانئوغلىنىڭ كۈچ-قۇدرەت ۋە ئۇلۇغ شان-شەرەپ ئىچىدە ئاسماندىكى بۇلۇتلار ئۈستىدە كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرىدۇ. 31 ئۇ پەرىشتىلىرىنى زور جارا ڭلىق بىر كاناي ساداسى بىلەن ئەۋەتىدۇ، ئۇلار ئۆزىنىڭ تاللىغانلىرىنى دۇنيانىڭ تۆت بۇلۇڭىدىن، ئاسماننىڭ بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە ھەرىدەردىن يىغىپ بىر يە رگە جەم قىلىدۇ. 32 ئەنجۈر دەرىخىدىن مۇنداق تەمسىلنى بىلۈۋېلىڭلار ـ ئۆزىنىڭ شاخلىرى كۆكىرىپ يوپۇرماق چىقارغاندا، يازنىڭ يېقىنلاپ قالغانلىقىنى بىلىسىلەر. 33 خۇددى شۇنىڭدەك، [مەن بايا دېگەنلىرىمنىڭ] ھەممىسىنى كۆرگىنىڭلاردا، ئۆزىنىڭ يېقىنلاپ قالغانلىقىنى، ھەتتا ئىشىك ئالدىدا ئۇرۇۋاتقانلىقىنى بىلۈۋېلىڭلار. 34 مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ ئالامەتلەرنىڭ ھەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي ئۆتمەيدۇ، بۇ دەۋر ئۆتمەيدۇ. 35 ئاسمان-زېمىن يوقىلىدۇ، بىراق مېنىڭ سۆزلىرىم ھە رگىز يوقالمايدۇ. 36 لېكىن شۇ كۈنى ۋە ۋاقىت-سائىتىنىڭ خەۋىرىنى بولسا، ھېچكىم بىلمەيدۇ ـ ھەتتا ئەرشتىكى پەرىشتىلەرمۇ بىلمەيدۇ، ئۆزى پەقەت ئاتاملا بىلىدۇ. 37 ئەمدى نۇھ پەيغەمبەرنىڭ كۈنلىرىدە قانداق بولغان بولسا، ئىنسانئوغلى [قايتىپ] كەلگەندىمۇ شۇنداق بولىدۇ. 38 چۈنكى توپان كېلىشىدىن ئىلگىرىكى كۈنلەردە، نۇھ كېمىگە كىرىپ ئولتۇرغان كۈنگىچە، [شۇ زاماندىكى] كىشىلەر يەپ-ئىچىپ، ۋېلىنىپ ۋە ياتلىق بولۇپ كەلگەنىدى. 39 توپان ۋېژىقسىز كېلىپ ھەممىسىنى غەرق قىلغۇچە، كىشىلەر ئۆزىنىڭ خەۋىرسىز بولۇپ تۇرغانغا ئوخشاش، ئىنسانئوغلىنىڭ قايتىپ كېلىشىمۇ شۇنداق بولىدۇ. 40 ئۇ كۈنى، ئېتىزدا ئىككى كىشى تۇرغان بولىدۇ، ئۇلاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ؛ 41 ئىككى ئايال ئۈگمەن يېشىدا تۇرۇپ ئۇن تارتىۋاتقان بولىدۇ، ئۇلاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ. 42 شۇنىڭ ئۈچۈن، ھوشيار بولۇڭلار، چۈنكى رەببىڭلارنىڭ قايتىپ كېلىدىغان ۋاقتى-سائىتىنى بىلمەيسىلەر. 43 لېكىن شۇنى بىلىڭلاركى، ئە گەر ئۆي ئىگىسى ئوغرىنىڭ كېچىسى قايسى جەسىە كتە كېلىدىغانلىقىنى بىلگەن بولسا، سە گەك تۇرۇپ ئوغرىنىڭ ئۆينى تېشىپ كىرىشىگە ھە رگىز يول قويمايتى. 44 شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرمۇ تەييار تۇرۇڭلار. چۈنكى ئىنسانئوغلى سىلەر ئويلىمىغان ۋاقىت-سائەتتە قايتىپ كېلىدۇ! 45 خوجايىنى تۆز ئويدىكىلە رگە مەسئۇل قىلىپ، ئۆلارغا ئوزۇق-تۈلۈكىنى ۋاقتى-ۋاقتىدا تەقسىم قىلىپ بېرىشكە تەيىنلىگەن ئىشەنچلىك ۋە پەملىك چاكار كىم بولىدۇ؟ 46 خوجايىن [ئۇيىگە] قايتىقاندا، چاكىرىنىڭ شۇنداق قىلىۋاتقىنىنىڭ ئۆزىنگە كەلسە، بۇ چاكارنىڭ بەختىدۇر! 47 مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، خوجايىن ئۆنى پۈتۈن ئىگىلىكىنى باشقۇرۇشقا قويىدۇ. 48 لېكىن مۇبادا شۇ چاكار رەزىل بولۇپ كۆڭلىدە: «خوجايىنىم ھايال بولۇپ قالدۇ» دەپ ئويلاپ، 49 باشقا چاكار بۇرادەرلىرىنى بوزەك قىلىشقا ۋە ھاراقكەشلە رگە ھەمراھ بولۇپ يەپ-ئىچىشكە باشلىسا، 50 شۇ چاكارنىڭ خوجايىنى كۈتۈلمىگەن بىر كۈنى، ئويلىمىغان بىر ۋاقىتتا قايتىپ كېلىدۇ 51 ۋە ئۆنى كېسىپ ئىككى پارچە قىلىپ، ئۆنىڭ بىنىسۋاسىنى ساختىپەزلەر بىلەن ئوخشاش تەقدىردە بېكىتىدۇ. شۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىدۇ.

25

ئۇ ۋاقىتتا، ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى قوللىرىغا چىراغلارنى ئېلىپ ۋېنى بولغان يىگىتنى قاشىچە ئېلىشقا چىققان ئون قىز قولداشقا ئوخشايدۇ. 2 بۇ قىزلارنىڭ بەشى يەملىك، بەشى بولسا پەمسىز. 3 پەمسىز قىزلار چىراغلىرىنى ئالغان بولسىمۇ، يېنىغا ماي ئېلىۋالمايتۇ. 4 پەملىك قىزلار بولسا چىراغلىرى بىلەن بىللە، قاچىلىرىدا مايمۇ ئېلىۋالىدۇ. 5 يىگىت كېچىكىپ كەلگەچكە، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ۋېقۇ بېسىپ ئۇخلاپ قالىدۇ. 6 يېرىم كېچىدە: «مانا، يىگىت كەلدى، قارشى ئېلىشقا چىقىڭلار!» دېگەن ئاۋاز ئاڭلىنىپتۇ. 7 بۇنىڭ بىلەن بۇ قىزلارنىڭ ھەممىسى ئورنىدىن تۇرۇپ چىراغلىرىنى پەرلەپتۇ. 8 پەمسىز قىزلار پەملىك قىزلارغا: «چىراغلىرىمىز ئۆچۈپ قالغىلى ئاتىدۇ، مېيىڭلاردىن بېرىڭلارچۇ» دەپتۇ. 9 بىراق پەملىك قىزلار: «ياق، بولمايدۇ! بەرسەك، بىزگىمۇ ھەم سىلە رگىمۇ يەتمەسلىكى مۇمكىن. ياخشىسى، تۇرۇڭلار [مايى] سانتۇچىلارنىڭ يېنىغا بېرىپ سېتىۋېلىڭلار!» دەپتۇ. 10 لېكىن ئۇلار مايى سېتىۋالغىلى كېتىۋاتقاندا، يىگىت كېلىپ قالىپتۇ، تەييار بولۇپ بولغان قىزلار ئۆنىڭ بىلەن بىرلىكتە توي زىياپىتىگە كىرىپتۇ. ئىشىك تاقىلىپتۇ. 11 كېيىن قالغان قىزلار قايتىپ كېلىپ: «غوجام، غوجام، ئىشىكنى ئېچىۋەتكەيلا!» دەپتۇ. 12 بىراق ئۇ: «سىلە رگە بەرھەق ئېيتايكى، مەن سىلەرنى تونۇمايمەن» دەپ جاۋاب بېرىپتۇ. 13 شۇنىڭ ئۈچۈن سە گەك بولۇڭلار، چۈنكى نە ئىنسانئوغلىنىڭ كېلىدىغان كۈنىنى نە ساۋاتنى بىلمەيسىلەر. 14 [ئەرش پادىشاھلىقى] خۇددى ياقا يۈرتقا چىقماقچى بولۇپ، ئۆز چاكارلىرىنى چاقىرىپ دۇنياسىنى ئۇلارغا تاپشۇرغان ئادەمگە ئوخشايدۇ. 15 ئۇ ئادەم ھەربىر چاكارنىڭ قابلىيىتىگە قاراپ، بىرسىگە بەش تالانت، بىرىسىگە ئىككى تالانت، يەنە بىرسىگە بىر تالانت كۆزمۇش تە گىگە بېرىپ، ياقا يۈرتقا يول ئاتىپتۇ. 16 بەش تالانت تە گىگە ئالغان چاكار بېرىپ ئوقەت قىلىپ، يەنە بەش تالانت تە گىگە پايدا تېپىپتۇ. 17 شۇ يولدا ئىككى تالانت تە گىگە ئالغىنىمۇ يەنە ئىككى تالانت تە گىگە پايدا ئاتىپتۇ. 18 لېكىن بىر تالانت تە گىگە ئالغىنى بولسا بېرىپ يەرنى كولاپ، خوجايىنى بە رگەن پۇلنى كۆمۈپ يوشۇرۇۋېتىپتۇ. 19 ئەمدى ئۆزۈن ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، بۇ چاكارلارنىڭ خوجىسى قايتىپ كېلىپ، ئۇلار بىلەن ھېسابلىشىپتۇ. 20 بەش تالانت تە گىگە ئالغىنى يەنە بەش تالانت تە گىگىنى قوشۇپ ئېلىپ كېلىپ: «غوجام، سىلى ماڭا بەش تالانت تە گىگە تاپشۇرغاندىلا. قارىسلا، يەنە بەش تالانت تە گىگە پايدا ئالدىم» دەپتۇ. 21 خوجايىنى ئۆنىڭغا: «ۋېدان يېتۇ! ياخشى ۋە ئىشەنچلىك چاكار ئىكەنسەن! مەن ساڭا ھاۋالە قىلغان كىچىككىنە ئىشتا ئىشەنچلىك بولۇپ چىقتىڭ، سېنى كۆپ ئىشلارغا قويىمەن. كەل، خوجايىنىڭنىڭ خۇشاللىقىغا ئورتاق بول!» دەپتۇ. 22 ئىككى تالانت تە گىگە ئالغىنىمۇ كېلىپ: «غوجام، سىلى ماڭا ئىككى تالانت تە گىگە تاپشۇرغاندىلا. قارىسلا، يەنە ئىككى تالانت تە گىگە پايدا ئالدىم» دەپتۇ. 23 خوجايىنى ئۆنىڭغا: «ناھايىتى ياخشى! ياخشى ۋە ئىشەنچلىك چاكار ئىكەنسەن! مەن ساڭا ھاۋالە قىلغان كىچىككىنە ئىشتا ئىشەنچلىك بولۇپ چىقتىڭ، سېنى كۆپ ئىشلارغا قويىمەن. كەل، خوجايىنىڭنىڭ خۇشاللىقىغا ئورتاق بول!» دەپتۇ. 24 ئاندىن، بىر تالانت تە گىگە ئالغىنىمۇ كېلىپ: «غوجام، سىلنىڭ چىڭ ئادەم ئىكەنلىكىنى بىلەتتىم، چۈنكى تۆزلىرى تېرىمىغان يەردىن ھوسۇلنى ئورۇۋالالايلا، ھەمدە ئۆرۈق چاچمىغان يەردىمۇ خامان ئالىلا. 25 شۇڭا قورقۇپ، سىلنىڭ يە رگەن بىر تالانت تە گىگىلىرىنى يە رگە كۆمۈپ يوشۇرۇۋېتىپ قويغاندىم. مانا پۇللىرىنى ئالسىلا» دەپتۇ. 26 غوجىسى ئۆنىڭغا: «ئەي، يەرزىل، ھۇرۇن چاكار! سەن مېنى تېرىمىغان يەردىن ئورۇۋالىدىغان، ئۆرۈق چاچمىغان يەردىن خامان ئالىدىغان ئادەمدە دەپ بىلىپ، 27 ھېچ بولمىغاندا پۇلۇمنى جازاتخورلارغا ئامانەت قويۇشۇڭ كېرەك ئىدىغۇ! شۇنداق قىلغان بولساڭ مەن قايتىپ كەلگەندە پۇلۇمنى ئۆسۈمى بىلەن ئالغان بولاەتتىم ؟! 28 شۇڭا، ئۆنىڭ قولىدىكى تالانت تە گىگىنى ئېلىپ، ئۇن تالانت تە گىگە بار بولغانغا بېرىڭلار! 29 چۈنكى كىمدە بار بولسا، ئۆنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ، ئۆنىڭدا موچلىق بولىدۇ، ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا ئۆنىڭدا بار

بولغانلىرىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىندۇ. **30** بۇ يارامسىز چاكارنى تېشىدىكى قاراڭغۇلۇققا ئاچقىپ تاشلاڭلار! ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرىنى غۇجۇرلىتىدۇ» دەپتۇ. **31** ئىنسانئوغلى تۆز شان-شەرىپى ئىچىدە بارلىق پەرىشتىلىرى بىلەن بىللە كەلگىنىدە، شەرەپلىك تەختىدە ئولتۇرىدۇ. **32** بارلىق ئەللەر ئۇنىڭ ئالدىغا يىغىلىدۇ. ياخشى قويلارنى توچكىلەردىن ئايرىغىنىدەك ئۇ ئالۋارنى ئايرىيدۇ؛ **33** ئۇ قويلارنى ئوڭ يېنىغا، توچكىلەرنى سول يېنىغا ئايرىيدۇ. **34** ئاندىن پادىشاھ ئوڭ يېنىدىكىلەر ئۈچۈن: «ئەي ئاتام بەخت ئاتا قىلغانلار، كېلىڭلار! ئالەم ئۈچۈن يارىتىلىشتىن بېرى سىلەر ئۈچۈن تەييارلانغان پادىشاھلىققا ۋارىس بولۇپ ئىگە بولۇڭلار! **35** چۈنكى ئاچ قالغىنىمدا سىلەر ماڭا يېمەك كىلىك بەردىڭلار، ئۇسسۇز قالغىنىمدا ئۇسسۇلۇق بەردىڭلار، مۇساپىر بولۇپ يۈرگىنىمدە ئۆز ۆيۈڭلە رگە ئالدىڭلار، **36** يالىڭاچ قالغىنىمدا كىيدۈرد ۈڭلار، كېسەل بولۇپ قالغىنىمدا ھالىمدىن خەۋەر ئالدىڭلار، زىندانىدا ياتقىنىمدا يوقلاپ تۇرد ۈڭلار» ـ دەيدۇ. **37** ئۇ چاغدا، ھەققانىي ئادەملەر ئۇنىڭغا: «ئى رەب، بىز سېنى قاچان ئاچ كۆرۈپ ئوزۇق بەردۇق يا كى ئۇسسۇز كۆرۈپ ئۇسسۇلۇق بەردۇق؟ **38** سېنى قاچان مۇساپىر كۆرۈپ ۆيۈمە-رگە ئالدۇق يا كى يالىڭاچ كۆرۈپ كىيگۈزدۇق؟ **39** سېنىڭ قاچان كېسەل بولغىنىڭنى يا كى زىندانىدا ياتقىنىڭنى كۆرۈپ يوقلاپ باردۇق؟» دەپ جاۋاب بېرىدۇ. **40** ۋە پادىشاھ ئۇلارغا: «مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتايكى، مۇشۇ قېرىنداشلىرىمدىن ئەڭ كىچىكىدىن بىرەرسىگە شۇلارنى قىلغىنىڭلارمۇ، دەل ماڭا قىلغان بولد ۈڭلار» دەپ جاۋاب بېرىدۇ. **41** ئاندىن ئۇ سول يېنىدىكىلەر رگە: «ئەي لەنىتىلەر، كۆزۈمدىن يوقىلىڭلار! شەيتان بىلەن ئۇنىڭ پەرىشتىلىرىگە ھازىرلانغان مەڭگۈ ئوچىمەس ئوتقا كىرىڭلار! **(aiōnios g166) 42** چۈنكى ئاچ قالغىنىمدا ماڭا ئوزۇق بەرمىدىڭلار، ئۇسسۇز قالغىنىمدا ئۇسسۇلۇق بەرمىدىڭلار، **43** مۇساپىر بولۇپ يۈرگىنىمدە ئۆز ۆيۈڭلە رگە ئالمىدىڭلار، يالىڭاچ قالغىنىمدا كىيدۈرمىدىڭلار، كېسەل بولغىنىمدا ۋە زىندانىدا ياتقىنىمدا يوقلىمىدىڭلار» دەيدۇ. **44** ئۇ چاغدا، ئۇلار: «ئى رەب، سېنى قاچان ئاچ، ئۇسسۇز، مۇساپىر، يالىڭاچ، كېسەل يا كى زىندانىدا كۆرۈپ ئۇرۇپ خىزمىتىڭدە بولمىدۇق؟» دەيدۇ. **45** ئاندىن پادىشاھ ئۇلارغا: «مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتايكى، مۇشۇلاردىن ئەڭ كىچىكىدىن بىرىگە شۇنداق قىلمىغىنىڭلار ماڭىمۇ قىلمىغان بولد ۈڭلار» دەپ جاۋاب بېرىدۇ. **46** يۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەڭگۈلۈك جازاغا كىرىپ كېتىدۇ، لېكىن ھەققانىيلار بولسا مەڭگۈلۈك ھاياتقا كىرىدۇ. **(aiōnios g166)**

26

ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، مۇخلىسلىرىغا: **2** ـ سىلە رگە مەلۇمكى، ئىككى كۈندىن كېيىن «ئوتۇپ كېتىش ھېيتى» بولىدۇ، شۇ چاغدا ئىنسانئوغلى كېڭىتلىنىش ئۈچۈن ئوتۇپ بېرىلىدۇ، ـ دېدى. **3** باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللار قايافا ئىسىملىك باش كاھىننىڭ ساريىدا جەم بولۇشتى. **4** ئۇلار ئەيسانى قاندا قىلىپ ھىيلە-نەيرەڭ بىلەن تۇتۇپ ئولتۇرۇش توغرىسىدا مەسلىھەت قىلىشتى. **5** بىراق ئۇلار: ـ بۇ ئىش ھېيت-ئايەم كۈنلىرى قىلىنمىسۇن، بولمىسا، خەلق ئاۋىسىدا ماماناچىلىق چىقىشى مۇمكىن، ـ دېيىشتى. **6** ئەمدى ئەيسا بەيت-ئانىيا يېزىسىدا، «سىمون ماخاۋ»نىڭ ۆيىدە بولغىنىدا، **7** بىر ئايال ئۇنىڭ يېنىغا كىردى. ئۇ ئاق قاشتىپىنى شىپشىدە ناھايىتى قىممەتلىك ئەتىرنى ئېلىپ كەلگەن بولۇپ، ئەيسا داستىخاندا ئولتۇرغاندا، ئەتىرنى ئۇنىڭ بېشىغا قۇيدى. **8** لېكىن مۇخلىسلار بۇنى كۆرۈپ خاپا بولۇشۇپ: ـ زادى نېمىشقا بۇنداق ئىسراپچىلىق قىلىندۇ؟ **9** چۈنكى بۇ ئەتىرنى كۆپ پۇلغا سېتىپ، پۇلىنى كەمبەغەللە رگە سەدىقە قىلسا بولاتىغۇ! ـ دېيىشتى. **10** لېكىن ئەيسا ئۇلارنىڭ كۆڭۈلدىكىنى بىلىپ ئۇلارغا: ـ بۇ ئايالنىڭ كۆڭۈلىنى نېمە دەپ ئاغرىتىسىلەر؟ چۈنكى ئۇ مەن ئۈچۈن ياخشى بىر ئىشنى قىلدى. **11** چۈنكى كەمبەغەللەر دائىم سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا بولىدۇ، لېكىن مېنىڭ ئاراڭلاردا بولۇشۇم سىلە رگە دائىم نىسىپ بولۇۋەرمەيدۇ! **12** بۇ ئايالنىڭ بۇ ئەتىرنى بەدىنىمگە قۇيۇشى مېنىڭ دەپنە قىلىنىشىمغا تەييار بولۇشۇم ئۈچۈن بولدى. **13** مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قۇيايكى، بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل دۇنيانىڭ قەيىرىدە جاكارلانسا، بۇ ئايال ئەسىلىنىپ، ئۇنىڭ قىلغان بۇ ئىشى تەرىپلىنىدۇ، ـ دېدى. **14** بۇ ئىشتىن كېيىن، ئون ئىككىيلەندىن يەھۇدا ئىسقارىيوت ئىسىملىك بىرى باش كاھىنلارنىڭ ئالدىغا بېرىپ: **15** ـ ئۇنى ئوتۇپ بەرسەم، ماڭا نېمە بېرىسىلەر؟ ـ دېدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىغا ئوتىز كۈمۈش تەڭگە قويدى. **16** يەھۇدا شۇنىڭدىن ئېتىبارەن ئۇنى ئوتۇپ بېرىشكە مۇۋاپىق پۇرسەت ئىزدەشكە باشلىدى. **17** پېتىر نان ھېيتىنىڭ بىرىنچى كۈنى، مۇخلىسلار ئەيسانىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ ئوتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى يېيىشىڭ ئۈچۈن قەيەردە تەييارلىشىمىزنى خالايسەن؟ ـ دەپ سوردى. **18** ئۇ ئۇلارغا: ـ شەھەر رگە كىرىپ پالانچىنىڭ ۆيىگە بېرىپ ئۇنىڭغا: «ئوستاز: ـ ۋاقىت-سائىتىم يېقىنلىشىپ قالدى، ئوتۇپ كېتىش ھېيتىنى مۇخلىسلىرىم بىلەن بىرلىكتە ساينىڭ ۆي ۋىژىدە ئوتكۈزۈمەي ـ دەيدۇ» دەپ ئېيتىڭلار، ـ دېدى. **19** مۇخلىسلار ئەيسانىڭ تاپىلىغىنىدەك ئوتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى شۇ يەردە تەييارلىدى. **20** كەچقۇرۇن، ئۇ ئون ئىككىيلەن بىلەن داستىخاندا ئولتۇردى. **21** ئۇلار غىزالىنىۋاتقاندا ئۇ: ـ مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئاراڭلاردىكى بىرەيلەن ماڭا ساتقۇنلۇق قىلىدۇ، ـ دېدى. **22** [يۇنى ئاڭلاپ] ئۇلار ئىنتايىن قايغۇغا چېمۇيۇپ، بىر-بىرلەپ ئۇنىڭ: ـ يا رەب، مەن ئەمەسىمەن؟ ـ دەپ سوراشقا باشلىدى. **23** ئۇ جاۋابەن: ـ قولىدىكى نانىنى مەن بىلەن تەڭ تاۋاققا تۇتۇپ رگەن كىشى، ماڭا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى شۇ بولىدۇ. **24** ئىنسانئوغلى دەرۋەقە [مۇقەددەس يازمىلاردا] تۇرى توغرىسىدا يۈزلىگىنىدەك [ئۆلۈمگە] كېتىدۇ؛ بىراق ئىنسانئوغلىنىڭ ئوتۇپ بېرىلىشىگە ۋاستىچى بولغان ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! ئۇ ئادەم ئۇغۇلمىغان بولسا ياخشى بولاتتى! ـ دېدى. **25** ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلىدىغان يەھۇدا: ـ ئوستاز، مەن ئەمەسىمەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئۆزۈڭ دېدىڭ جۇمۇ، ـ دېدى. **26** ئۇلار غىزالىنىۋاتقاندا، ھەيسا بىر نانى قولىغا ئېلىپ [خۇداغا] تەشەككۇر-ھەمدۇسانا ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇنى ئوستۇتۇپ، مۇخلىسلىرىغا ئۇلاشتۇرۇپ بەردى ۋە: ـ ئېلىڭلار، يە گلار، بۇ مېنىڭ تېنىم، ـ دېدى. **27** ئاندىن، قولىغا جامنى ئېلىپ [خۇداغا] تەشەككۇر-ھەمدۇسانا ئېيتىپ، ئۇنى مۇخلىسلىرىغا تۇتۇپ: ـ ھەممەيلەن بۇنىڭدىن ئىچىڭلار. **28** بۇ مېنىڭ نۇرغۇن ئادەملەرنىڭ گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈم قىلىنشى ئۈچۈن تۆكۈلىدىغان، يېڭى ئەھدىنى تۇزىدىغان قېنىمدۇر. **29** لېكىن مەن شۇنى سىلە رگە ئېيتايكى، ئاتامنىڭ پادىشاھلىقىدا سىلەر بىلەن بىرلىكتە يېڭىدىن شارابنى ئىچمىگۈچە، ئۈزۈم تېلىنىڭ شەربىتىنى ھە رگىز ئىچمەيمەن، ـ دېدى. **30** ئۇلار مەدھىيە كۈيىنى ئېيتقاندىن كېيىن تالاغا چىقىپ، زەيتۇن تېغىغا قاراپ كېتىشتى. **31** ئاندىن ئەيسا ئۇلارغا: ـ بۇگۈن كېچە سىلەر ھەممىڭلار مېنىڭ ئۆيەيلىمىدىن تاندۇرۇلۇپ پۇتلىشىسىلەر، چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: ـ «مەن پادىچىنى ئۇرۇۋۇتىمەن، پادىدىكى قويلار پاتىراق بولۇپ تارقىتىۋىتىلىدۇ» دەپ يېزىلغىكەن. **32** لېكىن مەن تىرىلگەندىن كېيىن گالىلىيە گە سىلەردىن بۇرۇن بارىمەن، ـ دېدى. **33** پېتروس ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ھەممەيلەن سېنىڭ ئۆيەيلىگىنى تاندۇرۇلۇپ پۇتلاشسىمۇ، مەن ھە رگىز پۇتلاشمايمەن، دېدى. **34** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ مەن ساڭا بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇگۈن كېچە خوراز چىللاشتىن بۇرۇن، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن، ـ دېدى. **35** پېتروس ئۇنىڭغا: ـ سەن بىلەن بىللە ئۆلۈشۈم كېرەك بولسىمۇ، سەندىن ھە رگىز تانىمايمەن، ـ دېدى. قالغان مۇخلىسلارنىڭ ھەممىسىمۇ شۇنداق دېيىشتى. **36** ئاندىن ئەيسا ئۇلار بىلەن بىللە گېتسىمانە دېگەن يە رگە كەلدى. ئۇ مۇخلىسلارغا: «مەن ئۇ يافقا بېرىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىپ كەلگۈچە، مۇشۇ جايدا ئولتۇرۇپ تۇرۇڭلار» دېدى. **37** ئۇ پېتروسنى، شۇنداقلا زەبەدىينىڭ ئىككى ئوغلىنى بە رگە ئېلىپ ماڭدى ۋە قاتتىق ئازابلىنىپ، كۆڭۈلى تولىۋېرەشىنى بولۇشقا باشلىدى. **38** ئۇ ئۇلارغا: ـ جىنىم ئۆلىدىغاندەك بە كۆز ئازابلاناقتا. سىلەر بۇ يەردە قېلىپ، مەن بىلەن بىرلىكتە ۋىيغاق تۇرۇڭلار، ـ دېۋىدى، **39** سەل نېرىراق بېرىپ، تۇزنى يە رگە ئېتىپ دۇم يېتىپ دۇئا قىلىپ: ـ ئى ئاتام، مۇمكىن بولسا، بۇ قەدەھ مەندىن ئوتۇپ كەتسۇن! لېكىن بۇ ئىش مەن خالىغاندەك ئەمەس، سەن خالىغاندەك بولسۇن، ـ دېدى. **40** ئۇ مۇخلىسلارنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگىنىدە، ئۇلارنىڭ ئۇخلاپ قالغانلىقىنى كۆرۈپ، پېتروسقا: ـ مەن بىلەن بىللە بىرەر سائەتمۇ ۋىيغاق تۇرالمىدىڭلارمۇ؟! **41** ئېزىقتۇرۇلۇشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن، ۋىيغاق تۇرۇپ دۇئا قىلىڭلار. روھ پىداكار بولسىمۇ، لېكىن كىشىنىڭ ئەتلىرى ئاجىزدۇر، ـ دېدى. **42** ئۇ ئىككىنچى قېتىم بېرىپ، يەنە دۇئا قىلىپ: ـ ئى ئاتام، ئە گەر مەن بۇ قەدەھنى ئىچمىسەم ئۇ مەندىن كەتمىسە، ئۆندىقتا سېنىڭ ئىرادەڭ ئادا قىلىنسۇن، ـ دېدى. **43** ئۇ ئۇلارنىڭ يېنىغا [قايتىپ] كەلگىنىدە، يەنە ئۇخلاپ قالغانلىقىنى كۆردى، چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ۋېقۇغا ئىلىنغانىدى. **44** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلاردىن ئايرىلىپ ئۇچىنچى قېتىم بېرىپ، يەنە شۇ سۆزلەر بىلەن دۇئا قىلدى. **45** ئاندىن ئۇ مۇخلىسلارنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇلارغا: ـ سىلەر تىنچىپە ئۇخلاۋاتامسىلەر، تىنچىپە دەم ئېلىۋاتامسىلەر؟ مانا، ۋاقىت-سائىتى يېقىنلاشتى؛ ئىنسانئوغلى گۇناھكارلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ. **46** قوپۇڭلار، كېتىيلى؛ مانا، ماڭا ساتقۇنلۇق قىلىدىغان كىشى يېقىن كەلدى! ـ دېدى. **47** ئۇنىڭ سۆزى تېخى تۈگىمەيلا، ئون ئىككىيلەندىن بىرى بولغان يەھۇدا كەلدى؛ ئۇنىڭ يېنىدا باش كاھىنلار ۋە خەلق ئاقساقاللىرى تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەن، قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرگەن زور بىر توپ ئادەم بار ئىدى. **48** ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى ئۇلار بىلەن ئاللىبۇرۇن ئىشارەتنى بېكىتىپ: «مەن كىمنى سۆيسەم، ئۇ دەل شۇدۇر. سىلەر ئۇنى تۇتۇڭلار» دەپ كېلىشكەنىدى. **49** ئۇ ئۇدۇل ئەيسانىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ سالام، ئوستاز! ـ دەپ ئۇنى سۆيۈپ كەتتى. **50** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئاغىنەم، نېمە دەپ كەلدىڭ؟ ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن، ھېلىقى ئادەملەر ۋېيرۇلۇپ كېلىپ، ئەيساغا قول سېلىپ، ئۇنى تۇتقۇن قىلدى. **51** ۋە مانا، ئەيسانىڭ يېنىدىكىلەردىن بىرەيلەن قىلىچنى

سۇغۇرۇپ، باش كاھىننىڭ چاكىرىغا ئورۇۋىدى، ئۇنىڭ قۇلىقىنى شىلىپ چۈشۈرۈۋەتتى. 52 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ قىلىچىڭنى قىنىغا سال، قىلىچ كۆتۈز رگەنلەر قىلىچ ئاستىدا ھالاك بولىدۇ. 53 ياكى مېنى ئاتىسىغا ئىدا قىلالمايدىغان بولدى، دەپ ۋىلاپ قالدىڭمۇ؟! شۇنداق قىلسامۇ ئۇ ماڭا شۇئان ئون ئىككى قىسمدىن ئارتۇق پەرىشتە ماڭدۇرمامدۇ؟ 54 بىراق مەن ئۇنداق قىلسام، مۇقەددەس يازمىلاردىكى بۇ ئىشلار مۇقەررەر بولىدۇ دېگەن بېشارەتلەر قانداقمۇ ئەمەلگە ئاشۇرۇلسۇن؟ ـ دېدى. 55 شۇ پەيتتە ئەيسا ۋېلىشقان ئادەملە رگە قاراپ: ـ بىر قاراقچىنى تۇتىدىغاندەك قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرۈپ مېنى تۇتقىلى كەپسىلەرغۇ؟ مەن ھەر كۈنى ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا سىلەر بىلەن بىللە ئولتۇرۇپ تەلىم بېرەتتىم، لېكىن سىلەر ئۇ چاغدا مېنى تۇتمىدىڭلار. 56 لېكىن بۇ پۈتۈن ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى پەيغەمبەرلەرنىڭ مۇقەددەس يازمىلىرىدا ئالدىن ئېيتقانلىرىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن بولدى، ـ دېدى. بۇ چاغدا، مۇخلىسلارنىڭ ھەممىسى ئۇنى تاشلاپ قېچىپ كېتىشتى. 57 ئەمدى ئەيسانى تۇتقۇن قىلغانلار ئۇنى باش كاھىن قايافانىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. تەۋرات تۇستازلىرى بىلەن ئاقساقاللارمۇ ئۇ يەردە جەم بولۇشقاندى. 58 پېترۇس ئۇنىڭغا تاكى باش كاھىننىڭ ساريىنىڭ [ھويلىسىغچە] يېراقتىن تە گىشىپ كېلىپ، ئىشنىڭ ئاقىۋىتىنى كۆرۈش ئۈچۈن ئىچكىرىگە كىرىپ، قاراۋۇللارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇردى. 59 باش كاھىنلار، ئاقساقاللار ۋە پۈتۈن ئالىي كېڭەشمە ئەزالىرى ئەيسانى ئۆلۈم جازاسىغا مەھكۇم قىلىش ئۈچۈن، يالغان گۇۋاھ-ئىسپات ئىزدەيتتى. 60 نۇرغۇن يالغان گۇۋاھچىلار ئوتتۇرىغا چىققان بولسىمۇ، ئۆلار يۈلاردىن ھېچقانداق ئىسپاتقا ئېرىشەلمىدى. ئاخىردا، ئىككى يالغان گۇۋاھچى ئوتتۇرىغا چىقىپ: 61 ـ بۇ ئادەم: «مەن خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىنى بۇزۇپ تاشلاپ، ئۈچ كۈن ئىچىدە قايتا قۇرۇپ چىقالايمەن» دېگەن، دېدى. 62 باش كاھىن ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭغا: ـ قېنى، جاۋاب بەرمەمسەن؟ بۇلار سېنىڭ ئۇستۇڭدىن زادى قانداق گۇۋاھلىقلارنى بېرىۋاتىدۇ؟ ـ دېدى. 63 لېكىن ئەيسا سۈكۈت قىلىپ تۇرىۋەردى. باش كاھىن ئۇنىڭغا: ـ [مەڭگۈ] ھايات بولغۇچى خۇدا بىلەن سېنىڭ قەسەم قىلىشكىنى ۋىرۇيىمەنكى، بەرگە ئېيت، خۇدانىڭ ئوغلى مەسىھ سەنمۇ؟» ـ دېدى. 64 ئەيسا مۇنداق جاۋاب قايتۇردى: ـ شۇنداق، سېنىڭ دېگىنىڭدەك. لېكىن شۇنىمۇ سىلە رگە ئېيتايكى، بۇنىڭدىن كېيىن سىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ قادىر بولغۇچىنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇردىغىنىنى ۋە كۆكتىكى بۇلۇتلار ئۈستىدە كېلىدىغىنىنى كۆرىسىلەر. 65 شۇنىڭ بىلەن باش كاھىن تونلىرىنى يىرتىپ تاشلاپ: ـ ئۇ كۈپۈرلۈك قىلدى! ئەمدى باشقا ھەرقانداق گۇۋاھچىنىڭ نېمە ھاجىتى؟ مانا، ئۆزۈڭلار بۇ كۈپۈرلۈقنى ئاڭلىدىڭلار! 66 بۇنىڭغا نېمە دەيسىلەر؟ ـ دېدى. ـ ئۇ ئۆلۈم جازاسىغا لايىقتۇر! ـ دەپ جاۋاب قايتۇرۇشتى ئۇلار. 67 بۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭ يۈزىگە ئۆكۈرۈپ، ئۇنىڭغا مۇشت ئاتقىلى ئۇردى. بەزىلىرى ئۇنى كاچاتلاپ: 68 ـ ئەي مەسىھ، پەيغەمبەرچىلىك قىلمامسەن، ئېيتىپ باققىنا، سېنى كىم ئۇردى؟ ـ دېيىشتى. 69 ئەمدى پېترۇس سارايىنىڭ ئاشقىرىقى ھويلىسىدا ئولتۇراتتى. بىر دېدەك ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ سەن گالىلىيەلىك ئەيسا بىلەن بىر گە ئىدىڭمۇ، ـ دېدى. 70 لېكىن ئۇ ھەممەيلەننىڭ ئالدىدا ئىنكار قىلىپ: ـ سېنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىڭنى چۈشەنمىدىم! ـ دېدى. 71 ئاندىن ئۇ دالاغا چىققاندا، ئۇنى كۆرگەن يەنە بىر دېدەك ئۇ يەردە ئۇرغانلارغا: ـ بۇ ئادەمنۇ ناسارەتلىك ئەيسا بىلەن بىر گە ئىدى، ـ دېدى. 72 ئۇ يەنە ئىنكار قىلىپ: ـ مەن ئۇ ئادەمنى تونۇمايمەن! ـ دەپ قەسەم ئىچتى. 73 بىرئازدىن كېيىن، ئۇ يەردە ئۇرغانلار پېترۇسنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ شۈبھىسىزكى، سەن ئۇلارنىڭ بىرى ئىكەنسەن، چۈنكى تەلەپپۇزۇڭ سېنى پاش قىلدۇ، ـ دېيىشتى. 74 [پېترۇس] قاتتىق قارغاشلار بىلەن قەسەم قىلىپ: ـ ئۇ ئادەمنى زادى تونۇمايمەن! ـ دېيىشكىلا خوراز چىلدىدى. 75 پېترۇس ئەيسانىڭ: «خوراز چىلاشتىن بۇرۇن، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن!» دېگەن سۆزىنى ئېسىگە ئالدى. ئۇ تاشقىرىغا چىقىپ، قاتتىق يىغا-زار كۆتۈردى.

27

تاڭ ئارقاندىلا، پۈتۈن باش كاھىنلار بىلەن خەلق ئاقساقاللىرى ئەيسانى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدۇرۇش ئۈچۈن مەسلىھەتلەشتى. 2 ئۇلار ئۇنى باغلاپ ئاپىرىپ، ۋالىي پونتىئۇس پىلاتۇسقا تاپشۇرۇپ بەردى. 3 ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدا ئۇنىڭ ئۆلۈمگە ھۆكۈم قىلىنغانلىقىنى كۆرۈپ، بۇ ئىشلارغا پۇشايمان قىلدى ۋە باش كاھىنلار بىلەن ئاقساقاللارغا ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگىنى قايتۇرۇپ بېرىپ: 4 ـ مەن بىگۇناھ بىر جاننىڭ قېنى تۆكۈلۈشكە ساتقۇنلۇق قىلىپ گۇناھ ئۆتكۈزدۇم، ـ دېدى. بۇنىڭغا بىرنىمە كارىمىز؟ ئۆز ئىشىڭنى بىل! ـ دېيىشتى ئۇلار. 5 يەھۇدا كۈمۈش تەڭگىلەرنى ئىبادەتخانىنىڭ ئېچىگە چۈرىۋەتتى ۋە ئۇ يەردىن كېتىپ، تالاغا چىقىپ، ئېسىلىپ ئۆلۈۋالدى. 6 باش كاھىنلار كۈمۈش تەڭگىلەرنى يىغۇلىپ: ـ بۇ خۇن تولۇمى بولغان [تەڭگىلەردۇر]، ئۇلارنى ئىبادەتخانىنىڭ خەزىنىسىگە قويۇش ھارام، ـ دېيىشتى. 7 ئۇلار ئۆزئارا مەسلىھەتلىشىپ، بۇ پۈللار بىلەن ياقا يۇرتلۇقلارغا يەرلىك بولسۇن دەپ، ساپالچىنىڭ بىر پارچە ئېتىزلىقىنى سېتىۋالدى. 8 شۇڭا بۇ يەر ھازىرغىچە «قانلىق ئېتىز» دەپ ئاتىلىپ كەلمەكتە. 9 شۇ ئىش بىلەن يەرەمىيا پەيغەمبەر تەرىپىدىن يۇرۇن ئېيتىلغان مۇنۇ بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: ـ «ئىسرائىل خەلقى ئۇنىڭ ئۈچۈن باھالاپ بېكىتكەن باھاسىنى، يەنى ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگىنى ئۇلار ئېلىشتى، 10 ۋە پەرۋەردىگار ماڭا كۆرسەتكەنىدەك، ساپالچىنىڭ ئېتىزىنى سېتىۋېلىشقا خەجلەشتى». 11 ئەمدى ئەيسا ۋالىينىڭ ئالدىغا تۇرغۇزۇلدى. ۋالىي ئۇنىڭدىن: ـ سەن يەھۇدىلارنىڭ پادىشاھىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئېيتقىنىڭدەك، ـ دېدى ئەيسا. 12 لېكىن باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللار ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز-شىكايەت قىلغاندا، ئۇ بىر ئېغىزمۇ جاۋاب بەرمىدى. 13 بۇنىڭ بىلەن پىلاتۇس ئۇنىڭغا: ـ ئۇلارنىڭ سېنىڭ ئۈستۈڭدىن قىلغان شۇنچە كۆپ شىكايەتلىرىنى ئاڭلىماۋاتامسەن؟ ـ دېدى. 14 بىراق ئۇ [پىلاتۇسقا] جاۋابەن [شىكايەتلەرنىڭ] ھېرىسگىمۇ جاۋاب بەرمىدى. ۋالىي بۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران قالدى. 15 ھەر قېتىملىق [ئۆتۈپ كېتىش] ھېيتىدا، ۋالىينىڭ خالايىق تەلەپ قىلغان بىر مەھبۇسنى ئۇلارغا قويۇپ بېرىش ئادىتى بار ئىدى. 16 ئەينى ۋاقىتتا، [رىملىقلارنىڭ] بارابباس ئىسملىك ئاتاقى چىققان بىر مەھبۇسى (زىنداندا) ئىدى. 17 خالايىق جەم بولغاندا، پىلاتۇس ئۇلاردىن: ـ كىمنى سىلە رگە قويۇپ بېرىشىمنى خالايسىلەر؟ بارابباسنىمۇ ياكى مەسىھ دەپ ئاتالغان ئەيسانىمۇ؟ ـ دەپ سوردى 18 (چۈنكى ئۇ [باش كاھىن قاتارلىقلارنىڭ] ھەسەتخورلۇق قۇيەيلىدىن ئۇنى تۇتۇپ بە رگەنلىكىنى بىلەتتى). 19 پىلاتۇس «سوراق تەختى»دە ئولتۇرغاندا، ئايالى ئۇنىڭغا ئادەم ئەۋەتىپ: ـ ئۇ ھەققانىي كىشىنىڭ ئىشىغا ئارىلاشمىغىن. چۈنكى تۈنۈگۈن كېچە ئۇنىڭ سەۋەبىدىن چۈشۈمدە كۆپ ئازاب چەكتىم، ـ دەپ خەۋەر يەتكۈزدى. 20 لېكىن باش كاھىنلار ۋە ئاقساقللار بولسا خالايىقنى ماقۇل قىلىپ، بارابباسنى قويۇپ بېرىشى ۋە ئەيسانى يوقىتىشنى تەلەپ قىلدۇردى. 21 ۋالىي جاۋابەن ئۇلاردىن يەنە: ـ سىلە رگە بۇ ئىككىسىنىڭ قايىسىنى قويۇپ بېرىشىمنى خالايسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. بارابباسنى، ـ دېيىشتى ئۇلار. 22 پىلاتۇس ئەمدى: ـ ئۇنداق بولسا، مەسىھ دەپ ئاتالغان ئەيسانى قانداق بىر تەرەپ قىلاي؟ ـ دېدى. ھەممەيلەن: ـ ئۇ ئېستىلەنسۇن! ـ دېيىشتى. 23 پىلاتۇس: ـ نېمىشقا؟ ئۇ زادى نېمە يامانلىق ئۆتكۈزۈپتۇ؟ ـ دەپ سوردى. بىراق ئۇلار تېخىمۇ قاتتىق ۋاقىرىشىپ: ئۇ ئېستىلەنسۇن! ـ دەپ ئۇرۇۋېلىشتى. 24 پىلاتۇس سۆزلۈپىرىشنىڭ بەھۇدە ئىكەنلىكىنى، بەلكى بۇنىڭ ئورنىغا مالىمانچىلىق چىقىدىغانلىقىنى كۆرۈپ، سۇ ئېلىپ، كۆپچىلىكنىڭ ئالدىدا قولىنى يۇغاج: ـ بۇ ھەققانىي ئادەمنىڭ قېنىغا مەن جاۋابكار ئەمەسمەن، بۇنىڭغا ئۆزۈڭلار مەسئۇل بولۇڭلار! ـ دېدى. 25 پۈتۈن خەلق جاۋابەن: ـ ئۇنىڭ قېنى بىزنىڭ ئۈستىمىز رگە ۋە بالىلىرىمىزنىڭ ئۈستىگە چۈشسۇن! ـ دېيىشتى. 26 بۇنىڭ بىلەن پىلاتۇس بارابباسنى ئۇلارغا چىقىرىپ بەردى. ئەيسانى بولسا قاتتىق قامچىلاتقاندىن كېيىن، كېستىلەشكە [ئەشكەرلىرىگە] تاپشۇردى. 27 ئاندىن ۋالىينىڭ ئەشكەرلىرى ئەيسانى ئۇنىڭ ئوردىسىغا ئېلىپ كىرىپ، پۈتۈن ئەشكەرلەر توپىنى بۇ يەر گە ئۇنىڭ ئېتراپىغا يىغدى. 28 ئۇلار ئەيسانى يالىڭاچلاپ، ئۇچىسىغا يەرەڭ رەنگلىك تون كىيدۈرۈشتى. 29 تىكەنلىك شاخچىلارنى ئۇرۇپ بىر تاج ياساپ، بېشىغا كىيدۈردى ۋە ئوڭ قولىغا بىر قومۇشنى ئۇتقۇزدى. ئاندىن ئۇنىڭ ئالدىغا تىزلىنىپ: «ياشىغايلا، يەھۇدىلارنىڭ پادىشاھى!» دەپ مازاق قىلىشتى. 30 ئۇنىڭغا تۈكۈرۈشتى، قومۇشنى ئېلىپ ئۇنىڭ بېشىغا ئۇرۇشتى. 31 ئۇنى شۇنداق مازاق قىلغاندىن كېيىن، تونىنى سالدۇرۇپ، ئۇچىسىغا ئۆز كىيىملىرىنى كىيدۈردى ۋە كېستىلەش ئۈچۈن ئېلىپ مېڭىشتى. 32 ئۇلار ئاشقىرىغا چىققىنىدا، كۈرىنى شەھىرىلىك سىمون ئىسملىك بىر كىشىنى ئۇچرىتىپ، ئۇنى ئۇتۇپ كېلىپ ئەيسانىڭ ئۈستىگە ئىنگىنا مەجبۇرىي كۆتۈرگۈزدى. 33 ئۇلار گولگوتا، يەنى «باش سۆڭەك» دېگەن يەر گە كەلگەنىدە، 34 [ئەيساغا] ئۆچىش ئۈچۈن كەڭرە سۈپى ئارىلاشتۇرۇلغان ئاچچىق شاراب بەردى، لېكىن ئۇ ئۇنى تېتىپ باققاندىن كېيىن، ئۆچكلى ئۇنىمىدى. 35 ئەشكەرلەر ئۇنى كېستىلگەندىن كېيىن، چەك تاشلىشىپ كىيىملىرىنى ئوزئارا بۆلۈشۈۋالدى. 36 ئاندىن ئۇ يەردە ئولتۇرۇپ ئۇنىڭغا كۆزەتچىلىك قىلدى. 37 ئۇلار ئۇنىڭ بېشىنىڭ يۇقىرى تەرىپىگە «بۇ ئەيسا، يەھۇدىلارنىڭ پادىشاھىدۇر» دەپ يېزىلغان شىكايەتنامە تاختىنىنى بېكىتتى. 38 [ئەيسا] بىلەن تەڭ ئىككى قارا-چىمۇز كېستىكە مىخلانغان بولۇپ، بىرى ئوڭ تەرىپىدە، يەنە بىرى سول تەرىپىدە ئىدى. 39 بۇ يەردىن ئۆتكەنلەر باشلىرىنى چايقىشىپ، ئۇنى ھاقارەتلەپ: 40 ـ قېنى، سەن ئىبادەتخانىنى بۇزۇپ تاشلاپ، ئۈچ كۈن ئىچىدە قايتىدىن ياساپ چىقىدىغان ئادەم، ئەمدى ئۆزۈڭنى قۇتقۇزە! خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، كېستىنىن چۈشۈپ باققىنا! ـ دېيىشتى. 41 باش كاھىنلارمۇ، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە ئاقساقللار بىلەن بە رگە ئۇنى مەسخىرە قىلىپ: 42 ـ باشقىلارنى قۇتقۇزۇپتىكەن، ئۆزىنى قۇتقۇزالمايدۇ. ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىمىش! ئەمدى

كېيىنتىن چۈشۈپ باقسۇنچۇ، ئاندىن ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلىمىز. **43** ئۇ خۇداغا تايانغان! خۇدا
ئۇنى ئەزىزلىسە، ھازىر قۇتقۇزۇپ باققاي! چۈنكى ئۇ: «مەن خۇدانىڭ ئوغلى» دېگەنىدى، ـ
دېيىشتى. **44** ئۆنىڭ بىلەن تەڭ كېيىنلىكىگەن قاراقچىلارمۇ ئۇنى شۇنداق ھاقارەتلەشتى. **45**
ئەمدى كۈننىڭ ئالتىنچى سائىتىدىن توققۇزىنچى سائىتىگىچە پۈتكۈل زېمىننى قاراڭغۇلۇق باستى.
46 توققۇزىنچى سائەتلەردە ئەيسا يۇقىرى ئاۋازدا: «ئېلى، ئېلى، لەما ساۋاقتانى؟» يەنى «خۇدايىم،
خۇدايىم، مېنى نېمىشقا تاشلىۋەتتىڭ؟» دەپ قاتتىق ندا قىلدى. **47** ئۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ
بەزىلىرى يۇنى ئاڭلاپ: بۇ ئادەم ئىلياس [پەيغەمبەر] گە مۇراجىئەت قىلىۋاتىدۇ، ـ دېيىشتى. **48**
ئۇلارنىڭ ئىچىدىن بىرىيلەن دەرھال يۈگۈرۈپ بېرىپ بىر پارچە يۇلۇتنى ئە كېلىپ، ئۇنى ئاچچىق
شارابقا چىلاپ، قومۇشنىڭ ئۇچىغا سىلىپ ئۇنىڭغا ئىچكۈزۈپ قويدى. **49** براق باشقىلار: ـ
توختا! قاراپ باقايلى، ئىلياس [پەيغەمبەر] كېلىپ ئۇنى قۇتقۇزۇپ قالارمىكىن؟ ـ دېيىشتى.
50 ئەيسا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن يەنە بىر ۋارقىرىدى-دە، روھىنى قويۇۋەتتى. **51** ۋە مانا، شۇ
دەققىدە ئىبادەتخانىنىڭ [ئىچكىرى] پەردىسى يۇقىرىدىن تۆۋەنگە ئىككى پارچە يۇلۇپ يىرتىلدى.
يەر-زېمىن تەۋرىنىپ، تاشلار يېرىلىپ، **52** قەبرىلەر ئېچىلدى (ئۇ تىرىلگەندىن كېيىن، [ئۇلۇمدە]
ئۇخلاۋاتقان نۇرغۇن مۇقەددەسلەر بەندىلەرنىڭ تەنلىرىمۇ تىرىلدى؛ ئۇلار قەبرىلەردىن چىقتى ۋە
مۇقەددەس شەھەر گە كىرىپ، ئۇ يەردە نۇرغۇن كىشىلە گە كۆرۈندى). **54** ئەمدى ئەيسانى
كۆزەت قىلىۋاتقان يۈزبېشى ھەم يېنىدىكى لەشكەرلەر يەرنىڭ تەۋرىشىنى ۋە باشقا يۈز بە رگەن
ھادىسىلەرنى كۆرۈپ، ئىنتايىن قورقۇشۇپ: ـ ئۇ ھەققەتەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەن! ـ دېيىشتى.
55 ئۇ يەردە يەنە بۇ ئىشلارغا بىراقتىن قاراپ تۇرغان نۇرغۇن ئاياللارمۇ بار ئىدى. ئۇلار ئەسلىدە
ئەيسانىڭ خىزمىتىدە بولۇپ، گالىلىيەدىن ئۇنىڭغا ئە گىشىپ كەلگەنىدى. **56** ئۇلارنىڭ ئارىسىدا
ماگدالىلىق مەريەم، ياقۇپ بىلەن يۇسۇپنىڭ ئانىسى مەريەم، زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئانىسىمۇ
بار ئىدى. **57** كەچقۇرۇن، ئارىماتىيالىق يۈسۈپ ئىسىملىك بىر باي كەلدى. ئۇمۇ ئەيسانىڭ
مۇخلىسلىرىدىن ئىدى. **58** ئۇ پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئەيسانىڭ جەسىتىنى تەلەپ قىلدى.
پىلاتۇس جەسەتنى ئۇنىڭغا تاپشۇرۇشقا ئەمر قىلدى. **59** يۈسۈپ جەسەتنى ئېلىپ، پاكىز كاناپ
رەخت بىلەن ئوراپ كېيىنلىدى **60** ۋە ئۇنى ئۆزى ئۈچۈن قىيادا ئويدۇرغان يېڭى قەبرىسىگە
قويدى. ئاندىن قەبرىنىڭ ئاغزىغا يوغان بىر تاشنى دومىلىتىپ قويۇپ، كېتىپ قالدى **61** (شۇ
چاغدا ماگدالىلىق مەريەم بىلەن يەنە بىر مەريەمۇ ئۇ يەردە، قەبرىنىڭ ئۇدۇلىدا ئولتۇراتتى). **62**
ئەمدى ئەتىسى، يەنى «تەييارلاش كۈنى» ئۆتكەندىن كېيىن، باش كاھىنلار بىلەن پەرىسىيلەر
جەم بولۇشۇپ پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا كېلىپ: **63** ـ جانابلىرى، ھېلىقى ئالدامچىنىڭ ھايات ۋاقتىدا:
«مەن ئۈلۈپ ئۈچىنچى كۈنى تىرىلىمەن» دېگىنى ئېسىمىزدە بار. **64** شۇنىڭ ئۈچۈن، قەبىرى
ئۈچىنچى كۈنىگىچە مەھكەم قوغدىلىشى ئۈچۈن ئەمر بە رگەيسىز. ئۇنداق قىلمىسا، مۇخلىسلىرى
كېلىپ جەسەتنى ئوغرىلاپ كېتىپ، ئاندىن خەلققە: «ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلدى» دېيىشى مۇمكىن.
بۇنداق ئالدامچىلىق ئالدىنقىسىدىنمۇ بەتتەر بولىدۇ، ـ دېيىشتى. **65** پىلاتۇس ئۇلارغا: ـ بىر گۈرۈپپا
كۆزەتچى لەشكەرنى سىلە رگە تاپشۇردۇم. قەبرىنى قۇرىىگىلارنىڭ يېتىشچە مەھكەم قوغدا گىلار،
ـ دېدى. **66** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار [كۆزەتچى لەشكەرلەر] بىلەن بىللە بېرىپ، تاشنى پېچەتلەپ،
قەبرىنى مۇھاپىزەت ئاستىغا قويدى.

28

شابات كۈنى ئۆتۈپ، ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى تاڭ ئاتاي دېگەندە، ماگدالىلىق مەريەم
بىلەن يەنە بىر مەريەم قەبرىنى كۆرۈشكە كەلدى. **2** ۋە مانا، يەرلەر ۋىۋقىسىز قاتتىق تەۋرەپ
كەتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى ئاسماندىن چۈشۈپ، [قەبرىگە] بېرىپ، تاشنى بىر
چەتكە دومىلىتىپ، ئۈستىدە ئولتۇرغانىدى. **3** پەرىشتىنىڭ قىيافىتى چاقماقتەك، كىيىملىرى قاردەك
ئاپئاق ئىدى. **4** كۆزەتچىلەر ئۇنىڭدىن شۇنچە قورقۇشتىكى، تىترىشىپ، ئۆلۈكتەك قېتىپلا قالدى.
5 پەرىشتە ئاياللارغا قاراپ: ـ قورقماڭلار! سىلەرنىڭ كېيىنلىكىگەن ئەيسانى ئىزدەۋاتقىنىڭلارنى
بىلىمەن. **6** ئۇ بۇ يەردە ئەمەس؛ ئۇ ئۆزى ئېيتقاندەك تىرىلدۈرۈلدى. كېلىڭلار، رەب ياتقان
جايىنى كۆرۈڭلار؛ **7** ئاندىن دەرھال بېرىپ ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا: «ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلىپتۇ. ۋە مانا،
ئۇ سىلەردىن ئاۋۋال گالىلىيە گە بارىدىكەن، ئۇنى شۇ يەردە كۆرىدىكەنسىلەر» دە ڭلار. مانا مەن
بۇلارنى سىلە رگە ئېيتىپ بەردىم، ـ دېدى. **8** شۇڭا ئاياللار ھەم قورقۇنچ ھەم زور خۇشاللىق
ئىچىدە قەبرىدىن دەرھال ئايرىلىپ، ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا خەۋەر بېرىشكە يۈگۈرۈشتى. **9** ئۇلار
مۇخلىسلىرىنى خەۋەرلەندۈرۈشكە يولدا ماڭغاندا، مانا ئەيسا ئۇلارنىڭ ئالدىغا چىقىپ: ـ سالام
سىلە رگە! ـ دېدى. ئۇلارمۇ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭ پۇتىغا ئېسىلىپ، ئۇنىڭغا سەجدە قىلدى. **10**
ئاندىن ئەيسا ئۇلارغا: ـ قورقماڭلار! بېرىپ قېرىنداشلىرىمغا: گالىلىيە گە بېرىڭلار، دەپ ئۇقتۇرۇڭلار،
ئۇلار مېنى شۇ يەردە كۆرىدۇ، ـ دېدى. **11** ئاياللار تېخى يولدا كېتىۋاتقاندا، مانا كۆزەتچىلەرنىڭ
بەزىلىرى شەھەر گە كىرىپ، بولغان ۋەقەلەرنىڭ ھەممىسى توغرىسىدا باش كاھىنلارغا خەۋەر
قىلدى. **12** [باش كاھىنلار] ئاقساقاللار بىلەن بىر يە رگە يىغىلىپ مەسلىھەتلەشكەندىن كېيىن،
لەشكەرلە رگە بەك كۆپ پۇل بېرىپ: **13** ـ سىلەر: «ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى كېچىسى كېلىپ، بىز
ئۇخلاۋاتقاندا ئۇنىڭ جەسىتىنى ئوغرىلاپ ئە كېتىپتۇ» ـ دە ڭلار. **14** ئە گەر بۇ خەۋەر ۋالىينىڭ
قۇلىقىغا يېتىپ قالسا، بىز ئۇنى قايىل قىلىپ سىلەرنى ئاۋارىچىلىكتىن ساقلايمىز ـ دېدى. **15**
شۇنداق قىلىپ، لەشكەرلەر پۇلنى ئالدى ۋە ئۆزلىرىگە تاپىلانغاندەك قىلدى. شۇنىڭ بىلەن بۇ گەپ
بۇگۈنگىچە يەھۇدىيلار ئارىسىدا تارقىلىپ كەلمەكتە. **16** ئون بىر مۇخلىس گالىلىيە گە بېرىپ،
ئەيسا ئۇلارغا بېكىتكەن تاغقا چىقىشتى. **17** ئۇلار ئۇنى كۆرگىنىدە ئۇنىڭغا سەجدە قىلىشتى؛
لېكىن بەزىلىرى گۇمانلىنىپ قالدى. **18** ئەيسا ئۇلارنىڭ يېنىغا كېلىپ، مۇنداق دېدى: ـ ئەرشتە
ۋە يەر يۈزىدە بارلىق ھوقۇق ماڭا بېرىلدى. **19** شۇنىڭ ئۈچۈن، بېرىپ پۈتكۈل ئەللەرنى [ئۆزۈمگە]
مۇخلىس قىلىپ يېتىشتۈرۈڭلار، شۇنداقلا ئۇلارنى ئاتا، ئوغۇل ۋە مۇقەددەس روھنىڭ نامىغا
تەۋە قىلىپ چۆمۈلدۈرۈپ، **20** ئۇلارغا مەن سىلە رگە تاپىلىغان بارلىق ئەمرلە رگە ئەمەل قىلىشنى
ئۆگىتىڭلار. ۋە مانا، مەن زامان ئاخىرىغىچە ھەر كۈنى سىلەر بىلەن بىللە بولىمەن. **(aiōn g165)**

مارکۇس

1 خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنىڭ باشلىنىشى: **2** يەشايا پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىدا خاتىرىلەنگەندەك: ـ «مانا، ئالدىڭدا ئەلچىمنى ئەۋەتىمەن. ئۇ سېنىڭ يولۇڭنى ئالدىنئالا تەييارلايدۇ. **3** ئاكاللار، دالادا بىرسىنىڭ توۋلىغان ئاۋازىنى! ئۇ: «پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى تەييارلاڭلار، ئۇنىڭ ئۈچۈن چىغىر يوللىرىنى تۈپتۈز قىلىڭلار!» ـ دەيدۇ». **4** كىشىلەرنى چۆمۈلدۈرۈش ئېلىپ باردىغان يەھيا [پەيغەمبەر] چۆل-باياۋاندا پەيدا بولۇپ، گۇناھلارغا كەچۈرۈم ئېلىپ كېلىدىغان، توۋا قىلىشنى بىلدۈرىدىغان [سۇغا] «چۆمۈلدۈرۈش»نى جاكارلاشقا باشلىدى. **5** پۈتۈن يەھۇدىيە تۇلكىسىدىكلەر ۋە يېتىكۇل يېرۇسالېم شەھىرىدىكلەر ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىپ، گۇناھلىرىنى ئېقرار قىلىشى بىلەن ئۇنىڭ تەرىپىدىن ئىئوردان دەرياسىدا چۆمۈلدۈرۈلدى. **6** يەھيا بولسا تۆگە يۈڭىدىن قىلىنغان كىيىم كىيگەن، بېلىگە كۆن تاسما باغلىغانىدى، ېمە كىلىكى چېكەتكە بىلەن ياۋا ھەرە ھەسىلى ئىدى. **7** ئۇ مۇنداق دەپ جاكارلايتى: ـ مەندىن قۇدرەتلىك بولغان بىرى مەندىن كېيىن كېلىدۇ. مەن ھەتتا ئېگىشىپ كەشلىرىنىڭ بوغقۇچىنى يېشىشكىمۇ لايىق ئەمەسمەن! **8** مەن سىلەرنى سۇغىلا چۆمۈلدۈرىمەن، لېكىن ئۇ سىلەرنى مۇقەددەس روھقا چۆمۈلدۈرىدۇ. **9** شۇ كۈنلەردە، ئەيسا گالىلىيە تۇلكىسىنىڭ ناسارەت شەھىرىدىكىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىپ، گۇناھلىرىنى ئېقرار قىلىشى بىلەن ئۇنىڭ تەرىپىدىن ئىئوردان دەرياسىدا چۆمۈلدۈرۈلدى. **10** ئۇ سۇدىن چىققاندىلا، ئاسمانلارنىڭ يېرىلىپ، روھنىڭ كەپتەر قىياپىتىدە چۈشۈپ، ئۆز ئۈستىگە قونۇۋاتقانلىقىنى كۆردى. **11** شۇنىڭ بىلەن ئاسمانلاردىن: «سەن مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇم، مەن سەندىن تولۇق خورسەنمەن!» دېگەن بىر ئاۋاز ئاڭلاندى. **12** ۋە روھ دەرھال ئۇنى چۆل-باياۋانغا سۈيلەپ چىقاردى. **13** ئۇ چۈلدە قىرىق كۈن تۇرۇپ، شەيتان تەرىپىدىن سىنىلىپ تۇراتتى. ئۇ شۇ يەردە ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە ئىدى؛ شۇ كۈنلەردە پەرىشتىلەر ئۇنىڭ خىزمىتىنى قىلدى. **14** ئەمدى يەھيا سولانغاندىن كېيىن، ئەيسا گالىلىيە تۇلكىسىگە بېرىپ: «ۋاقىت-سائىتى توشتى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى يېقىنلاشتى! توۋا قىلىڭلار، خۇش خەۋەر رەگە ئىشىنىڭلار!» دەپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا باشلىدى. **16** [شۇ كۈنلەردە] ئۇ گالىلىيە دېڭىزى بويىدا كېتىۋېتىپ، سىمون بىلەن ئىنىسى ئاندرىياسنى كۆردى. ئۇلار بېلىقچى بولۇپ، دېڭىزغا تور تاشلاۋاتاتتى. **17** ئەيسا ئۇلارغا: ـ مېنىڭ كەينىمدىن مېڭىڭلار، مەن سىلەرنى ئادەم ئۈتۈۋچى بېلىقچى قىلىمەن! ـ دېدى. **18** ئۇلار شۇئان تورلىرىنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. **19** ئۇ شۇ يەردىن بىرئاز ئۆتۈپ زەبەدىينىڭ ئوغلى ياقۇپنى ئىنىسى يۇھاننا بىلەن كۆردى. بۇ شۇككىسى كېمىدە تۈرۈپ تورلىرىنى ئۈڭشاۋاتاتتى. **20** ئۇ شۇئان ئۇلارنىمۇ چاقىردى. ئۇلار ئاتىسى زەبەدىينى مەدىكارلار بىلەن بىللە كېمىدە قالدۇرۇپ، ئۇزلىرى ئۇنىڭ بىلەن ماڭدى. **21** ئۇلار كەپەرناھۇم شەھىرىگە كېردى. شاباتنى كۈنى ئۇ ئۈدۈل سىناگوگقا كىرىپ، تەلىم بېرىشكە باشلىدى. **22** خالايىق ئۇنىڭ تەلىمىگە ھەيرانۇھەس بولۇشتى. چۈنكى ئۇنىڭ تەلىملىرى تەۋرات ئۇستازلىرىنىڭكىگە ئوخشىماياتتى، بەلكى تولىمۇ ۋېۋزۇلۇق ئىدى. **23** سىناگوگنا ناپاك روھ چاپلاشقان بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇ: **24** ـ ئى ناسارەتلىك ئەيسا، بىز بىلەن كارىڭ بولمىسۇن! سەن بىزنى يوقاتقىلى كەلدىڭمۇ؟ مەن سېنىڭ كىملىكىڭنى بىلىمەن، سەن خۇدانىڭ مۇقەددەس بولغۇچىسىسەن! ـ دەپ توۋلايتى. **25** لېكىن ئەيسا [جىنغا] تەنبىھ بېرىپ: ـ ئاغزىڭنى يۇم، بۇ ئادەمدىن چىق! ـ دېدى. **26** ناپاك روھ ھېلىقى ئادەمنىڭ تېنىنى تارتىشتۇرۇپ، قاتتىق ۋارقىرىغىنچە ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتتى. **27** خالايىق ھەممىسى بۇنىڭدىن ئىنتايىن ھەيران بولۇپ، تۆزۈتارا غۇلغۇلا قىلىشىپ: ـ بۇ قانداق ئىش؟ يېڭى بىر تەلىمغۇ! چۈنكى ئۇ ھوقۇقى بىلەن ھەتتا ناپاك روھلارغىمۇ بۇيرۇق قىلالايدىكەن، ئۇلارمۇ ئۇنىڭ سۆزىگە ۋىسۇنىدىكەن، ـ دېيىشتى. **28** بۇنىڭدىن ئۇنىڭ شۆھرىتى شۇ ھامان پۈتۈن گالىلىيە ئۆلكىسىنىڭ ئەتراپىغا پۇر كەتتى. **29** ئۇلار سىناگوگدىن چىقىپلا، ياقۇپ ۋە يۇھاننا بىلەن سىمون ۋە ئاندرىياسنىڭ ۋېيگە باردى. **30** ئەمما سىمونىڭ قېينىتانىسى قىزىتما ئېچىدە يېتىپ قالغانىدى. ئۇلار دەرھال ئۇنىڭ ئەھۋالىنى [ئەيساغا] ئېيتتى. **31** ئۇ ئايالنىڭ قېشىغا بېرىپ، قولىدىن تۇتۇپ، يۈلەپ تۇرە تۇرغۇزدى. ئۇنىڭ قىزىتمىسى دەرھال ياندى ۋە ئۇ ئۇلارنى كۈتۈشكە كىرىشتى. **32** كەچقۇرۇن كۈن پاتقاندا، كىشىلەر بارلىق ئاغرىقلارنى ۋە جىن چاپلاشقانلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. **33** پۈتۈن شەھەردىكىلەر ئىشىك ئالدىغا توپلاشقاندى. **34** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ھەر تۈرلۈك كېسەللە رەگە گىرىپتار بولغان نۇرغۇن كىشىلەرنى ساقايتتى ۋە نۇرغۇن جىنلارنى كىشىلەردىن ھەيدەۋەتتى. لېكىن ئۇ جىنلارنىڭ گەپ قىلىشقا يول قويمىدى، چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلىشەتتى. **35** ئەتسىسى ئەتىگەن تاڭ تېخى ئاتماستىلا، ئۇ تورىندىن تۇرۇپ، [شەھەردىن] چىقىپ، خىلۋەت بىر جايغا بېرىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلدى. **36** سىمون بىلەن ئۇنىڭ ھەمراھلىرى ئۇنى ئىزدەپ چىقتى. **37** ئۇنى تاپقاندا: ـ ھەممە ئادەم سېنى ئىزدىشىۋاتىدۇ! ـ دېيىشتى. **38** ئۇ تۆۋلارغا: ـ باشقا يەرلە رگە، ئەترابتىكى يېزىلاردىمۇ سۆز-كالامنى جاكارلىشىم ئۈچۈن بارايلى. چۈنكى مەن دەل مۇشۇ ئىش ئۈچۈن كېلىشىم، ـ دېدى. **39** شۇنداق قىلىپ، ئۇ يۈتكۈل گالىلىيە ئۆلكىسىنى ئايلىنىپ، سىناگوگلاردا سۆز-كالامنى جاكارلايتى ھەمدە جىنلارنى كىشىلەردىن ھەيدۇۋېتەتتى. **40** ماخاۋ كېسىلى بار بىر كىشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ يېلىنىپ، تىزلىنىپ تۇرۇپ: ـ ئە گەر خالىسىڭز، مېنى كېسىلىمدىن پاك قىلالايسىز! ـ دەپ ئۆتۈندى. **41** ئەيسا ئىچى ئاغرىغاچ قولىنى سوزۇپ ئۇنىڭغا ئە گەكزۇپ تۇرۇپ: ـ خالايمەن، پاك قىلىنغىن! ـ دېۋىدى، **42** شۇ سۆز بىلەنلا ماخاۋ كېسىلى دەرھال ھاردىن كېتىپ، ئۇ پاك قىلىندى. **43** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ھازىر بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتما، بەلكى ئۆزۈڭ بېرىپ [مەسئۇل] كاھىنغا ئۆزۈڭنى كۆرسىتىپ، كاھىنلاردا گۇۋاھلىق بولۇش ئۈچۈن، مۇسا بۇ كېسىلدىن پاكلانغانلارغا ئە مر قىلغان [قۇربانلىقلارنى] سۇنغىن، ـ دەپ ئۇنى قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇپ يولغا سالدى. **45** براق ئۇ ئادەم چىقىپ، بۇ ئىشنى كۆپ يەرلەردە جار سېلىپ، كەڭ پىيۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ھېچقانداق شەھە رگە ئوچۇق-ئاشكارا كىرەلمەي، بەلكى شەھەرلەر سىرتىدىكى خىلۋەت جايلاردا ئۇرۇشقا مەجبۇر بولدى؛ خالايىق ھەر تەرەپتىن ئۇنىڭ يېنىغا توپلىشاتتى.

2 بىرنەچچە كۈندىن كېيىن ئۇ قايتىدىن كەپەرناھۇمغا كىردى. ئۇ ۋېدىكەن، دېگەن خەۋەر تارقىلىۋىدى، **2** شۇنچە كۆپ ئادەم ئۇ يە رگە يىغىلدىكى، ھەتتا ئىشىك ئالدىدىمۇ پۇت دەسسىگۈدەك يەر قالمىغانىدى. ئۇ ئۇلارغا سۆز-كالام يەتكۈزۈۋاتاتتى. **3** مانا شۇ ئەسنادا، بىرنەچچە ئادەم ئۇنىڭ ئالدىغا بىر پالەچنى ئېلىپ كەلدى؛ ئۇنى ئۇلاردىن تۆتى كۆتۈرۈپ ئە كەلگەنىدى. **4** ئادەمنىڭ كۆپلۈكىدىن ئۇنىڭغا يېقىنلىشالمالىي، ئۇلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئۆزگىنى تېشىپ، تۆشۈك ئاچقاندىن كېيىن پالەچنى زەمبىل بىلەن [ئەيسانىڭ ئالدىغا] چۈشۈردى. **5** ئەمدى ئەيسا ئۇلارنىڭ ئىشەنچىنى كۆرۈپ پالەچكە: ـ بالام، گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى، ـ دېدى. **6** لېكىن ئۇ يەردە ئولتۇرغان بەزى تەۋرات ئۇستازلىرى كۆڭلىدە گۇمانىي سۈئاللارنى قۇيۇپ: **7** «بۇ ئادەم نېمە ئۈچۈن مۇنداق دەيدۇ؟ ئۇ كۈپۈرلۈق قىلماقتىغۇ! خۇدادىن باشقا كىممۇ گۇناھلارنى كەچۈرۈم قىلالىسۇن؟» دېيىشتى. **8** ئەيسا شۇئان روھىدا ئۇلارنىڭ كۆڭۈللىرىدە شۇنداق گۇمانىي سۈئاللارنى قۇيۇۋاتقانلىقىنى بىلىپ يېتىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ سىلەر كۆڭۈلدە نېمىشقا مۇنداق سۈئاللارنى قويىسىلەر؟ **9** مۇشۇ پالەچكە: «گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى!» دېيىش ئاسانمۇ، يا كى «ئورنۇڭدىن تور، زەمبىل-كۆرپە ئۆڭنى يېغىشتۇرۇپ ماڭ!» دېيىش ئاسانمۇ؟ **10** ئەمما ھازىر سىلەرنىڭ ئىنسانئوغلىنىڭ يەر يۈزىدە گۇناھلارنى كەچۈرۈم قىلىش ھوقۇقىغا ئىگە ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، ـ ئۇ پالەچ كېسەلگە: **11** ـ ساڭا ئېيتايىكى، ئورنۇڭدىن تور، زەمبىل-كۆرپە ئۆڭنى يېغىشتۇرۇپ ۋېۋزۇگگە قايت! ـ دېدى. **12** ئۇ دەرھال ئورنىدىن دەس تۇرۇپ، زەمبىل-كۆرپىسىنى يېغىشتۇردى ۋە ھەممىلەنىڭ كۆز ئالدىدا [ۋېدىن] چىقىپ كەتتى. ھەممىلەن قاتتىق ھەيران قېلىپ خۇدانى ئۇلۇغلىشىپ: ـ مۇشۇنداق ئىشنى ئە زەلدىن كۆرۈپ باقمىغانىدۇق، ـ دېيىشتى. **13** ئۇ يەنە دېڭىز بويىغا قاراپ ماڭدى. كىشىلەر ئۇنى ئۇنىڭ ئەترابىغا ئولىشۋالدى. ئۇ ئۇلارغا تەلىم بەردى. **14** ئۇ يولدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقاندا، باج ئالىدىغان ئورۇندا ئولتۇرغان ئالفاينىڭ ئوغلى لاۋىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا: ـ ماڭا ئە گەشكىن، ـ دېدى. ئۇ ئورنىدىن تورۇپ، ئۇنىڭغا ئە گەشتى. **15** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ [لاۋىنىڭ] ۋېيدە داستىخاندا ئولتۇرغاندا، نۇرغۇن باجگىرلار ۋە گۇناھكارلار ئەيسا ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى بىلەن ھەمداستىخان بولدى. بۇنداق كىشىلەر خېلى كۆپ ئىدى، ئۇلارمۇ ئۇنىڭغا ئە گەشكەنىدى. **16** ئەمدى تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر ئۇنىڭ گۇناھكارلار بىلەن بىر داستىخاندا ئولتۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، مۇخلىسلىرىغا: ـ ئۇ نېمىشقا باجگىر ۋە گۇناھكارلار بىلەن بىر داستىخاندا يەپ-ئىچىپ ئولتۇرىدۇ؟! ـ دېيىشتى. **17** بۇنى ئاڭلىغان ئەيسا ئۇلارغا: ـ ساغلام ئادەم ئەمەس، بەلكى بىمارلار تېۋىپقا موھتاجدۇر. مەن ھەققانىيلارنى ئەمەس، بەلكى گۇناھكارلارنى چاقىرغىلى كەلدىم، ـ دېدى. **18** ئەمدى يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى بىلەن پەرىسىيلەر روزا تۇتۇۋاتاتتى. بەزىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ نېمىشقا يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى ۋە پەرىسىيلەرنىڭ مۇخلىسلىرى روزا تۇتىدۇ، لېكىن سېنىڭ مۇخلىسلىرىڭ تۇتمايدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **19** ئەيسا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ توي بولۇۋاتقان يىگىت تېخى ويدا ھەمداستىخان ئولتۇرغان چاغدا، مېھمانلىرى روزا تۇتۇپ ئولتۇرسا قانداق بولىدۇ!؟ توي بولۇۋاتقان يىگىت ويدا بولسىلا، ئۇلار ھېچقانداق روزا تۇتالمايدۇ. **20** ئەمما شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، يىگىت ئۇلاردىن ئېلىپ كېتىلىدۇ، ئۇلار شۇ كۈندە

روزا تۇتىدۇ. **21** ھېچكىم كونا كۆڭلەكنى يېڭى رەختتىن ياماق سالمايدۇ. ئۇنداق قىلسا، يېڭى ياماق [كىرىشىپ]، كونا كىيىمنى تارتىشتۇرۇپ يىرتۇشىدۇ، نەتىجىدە، يىرتىق تېخىمۇ يوغىناپ كېتىدۇ. **22** ھېچكىم يېڭى شارابنى كونا تۇلۇملارغا قاچىلىمايدۇ. ئەگەر ئۇنداق قىلسا، شارابنىڭ [ئېچىشى بىلەن] تۇلۇملار يېرىلىپ كېتىدۇ-دە، شارابمۇ تۆكۈلۈپ كېتىدۇ ھەم تۇلۇملارمۇ كاردىن چىقىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن يېڭى شاراب يېڭى تۇلۇملارغا قاچىلىنىشى كېرەك. **23** بىر شابات كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇ بۇغدايلىقلاردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتى. ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى يولدا مېڭىۋاتقاندا باشاقلارنى ئۈزۈۋشكە باشلىدى. **24** پەرىسىيلەر ئۇنىڭغا: ــ قارا، ئۇلار نېمىشقا شابات كۈنى [تەۋراتتا] چەكلەنگەن ئىشنى قىلدۇ؟ ــ دېيىشتى. **25** ئۇ ئۇلارغا: ــ [پادىشاھ] داۋۇتنىڭ ئۆزى ۋە ھەمراھلىرى ھاجەتمەن بولغاندا، يەنى ئاچ قالغاندا نېمە قىلغانلىقىنى [مۇقەددەس يازمىلاردىن] ئوقۇمىغانمۇسىلەر؟ **26** ــ دېمەك، ئابىياتار باش كاھىن بولغان ۋاقتىدا، ئۇ خۇدانىڭ ۋېگە كىرىپ، خۇداغا ئاتالغان، تەۋراتتا يەقەت كاھىنلارنىڭ يېيىشىگىلا بولىدىغان نانلارنى [سوراپ] يېگەن، شۇنداقلا ھەمراھلىرىغىمۇ يە رگەن؟ ــ دېدى. **27** ئۇ ئۇلارغا يەنە: ــ ئىنسان شابات كۈنى ئۈچۈن ئەمەس، شابات كۈنى ئىنسان ئۈچۈن يارىتىلدى. **28** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئىنسانئوغلى شابات كۈننىڭمۇ ئىگىسىدۇر، ــ دېدى.

3

ئۇ يەنە سىناگوگقا كىردى. شۇ يەردە بىر قولى يېگەپ كەتكەن بىر ئادەم بار ئىدى. **2** [پەرىسىيلەر] ئەيسانىڭ ئۇستىدىن ئەرز قىلايلى دەپ شابات كۈنىدە كېسەل ساقايتىدىغان-ساقايتمايدىغانلىقىنى پايلاپ يۈرەتتى. **3** ئەيسا قولى يېگەپ كەتكەن ئادەمگە: ــ ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، ئوتتۇرىغا چىققىن! ــ دېدى. **4** ئاندىن، سناگوگدىكىلەردىن: ــ تەۋرات قانۇنىغا ۋېيغۇن بولغىنى شابات كۈنى ياخشىلىق قىلىشمۇ، يا كى يامانلىق قىلىشمۇ؟ جانىنى قۇتقۇزۇشمۇ يا كى ھالاك قىلىشمۇ؟ ــ دەپ سوردى. لېكىن ئۇلار زۇۋان سۈرۈشمىدى. **5** ئۇ غەزەپ بىلەن ئەتراپىغا نەزەر سېلىپ ئۇلارغا كۆز يۈگۈرتۈپ، ئۇلارنىڭ تاش يۈرەك كىلىكىدىن قايغۇردى. ئاندىن ئۇ كېسەلگە: ــ قولۇڭنى ئۇزات، ــ دېدى. ئۇ قولىنى ئۇزىتىۋىدى، قولى ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. **6** ئەمدى پەرىسىيلەر دەرھال سىرتقا چىقىپ، ئۇنى قانداق يوقىتىش توغرىسىدا ھېرود [پادىشاھنىڭ] تەرەپدارلىرى بىلەن مەسلىھەت قىلىشتا باشلىدى. **7** ئاندىن ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە ئۇ يەردىن ئايرىلىپ دېڭىز يېنىغا كەتتى؛ گالىلىيە ئۆلكىسىدىن چوڭ بىر توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ باردى؛ شۇنداقلا ئۇنىڭ قىلغان ئەمەللىرىنى ئاڭلىغان ھامان، پۈتۈن يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىن، يېرۇسالىم شەھىردىن، ئىدۇمىيا ئۆلكىسىدىن، ئىئوردان دەرياسىنىڭ قارشى تەرىپىدىن، تۈر ۋە زىدون شەھەرلىرىنىڭ ئەتراپىدىكى جايلاردىن زور بىر توپ ئادەملەرمۇ ئۇنىڭ يېنىغا كېلىشتى. **9** ئۇ ئادەملەرنىڭ كۆپلىكىدىن ئۇزىنى قىستاپ قېيمىسۇن دەپ مۇخلىسلىرىغا كىچىك بىر كېمىنىڭ ئۇنىڭغا يېقىن تۇرۇشىنى تاپىلىدى. **10** چۈنكى ئۇ نۇرغۇن بىمارلارنى ساقايتقىنى ۋېيىلىدىن ھەرقانداق ۋابا-كېسەللىكلە رگە گىرىپتار بولغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا [قولۇمنى] بىر تەگكىزىۋالسام دەپ قىستىشىپ كېلىشكەنىدى. **11** ناپاك روھلار [چاپلىشىۋالغانلار] قاچانلا ئۇنى كۆرسە، ئۇنىڭ ئالدىغا يېقىلىپ: «سەن خۇدانىڭ ئوغلىسەن!» دەپ ۋارقىرىشاتتى. **12** لېكىن ئۇ [ناپاك روھلارغا] ئۆزىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى ئاشكارىلىماسلىققا قاتتىق تەنبىھ بېرىپ ئاگاھلاندۇراتتى. **13** ئۇ تاغقا چىقىپ، ئۆزى خالىغان كىشىلەرنى يېنىغا چاقىردى؛ ئۇلار ئۇنىڭ يېنىغا كېلىشتى. **14** ئۇ ئۇلاردىن ئون ئىككىسىنى ئۆزى بىلەن بىللە بولۇشقا، سۈز-كالامنى جاكارلاشقا، **15** كېسەللەرنى ساقايتىش ۋە جىنلارنى ھەيدەش ھوقۇقىغا ئىگە بولۇشقا تاللاپ بېكىتتى. **16** ئۇ [يېكىتكەن ئون ئىككى كىشى]: سىمون (ئۇ ئۇنىڭغا پېترۇس دەپ ئىسىم قويغان)، **17** زەبەدىينىڭ ئوغلى ياقۇپ ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى يۇھانا، (ئۇ ئۇلارنى «بىنىي-رە گان»، يەنى «گۈلدۈراما ئوغۇللىرى» دەپمۇ ئاتىغان)، **18** ئاندرىياس، فىلىپ، بارتولومەي، ماتىيا، توماس، ئالفاينىڭ ئوغلى ياقۇپ، تادەي، مىللەتپەرۋەر دەپ ئاتالغان سىمون **19** ۋە ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدا ئىسقارىيوتالاردىن ئىبارەت. **20** ئۇ ۋېگە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، ئۇ يە رگە يەنە شۇنچە نۇرغۇن ئادەملەر توپلاندىكى، ئۇلارنىڭ ھەتتا غىزالانغۇدەك ۋاقتى چىقمىدى. **21** [ئەيسانىڭ] ئائىلىسىدىكىلەر بۇنى ئاڭلاپ، ئۇنى تۇتۇپ كېلىشكە بېرىشتى. چۈنكى ئۇلار ئۇنى «ئەقلىنى يوقىتىپتۇ» دېگەنىدى. **22** يېرۇسالېمدىن چۈشكەن تەۋرات ئۇستازلىرى بولسا: «ئۇنىڭدا بەئەلزىبۇب بار»، ۋە «ئۇ يەقەت جىنلارنىڭ ئەمىرىگە تايىنىپ جىنلارنى قوغلۇۋېتىدىكەن»، دېيىشەتتى. **23** شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ [تەۋرات ئۇستازلىرىنى] يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا تەمسىللەرنى ئىشلىتىپ مۇنداق دېدى: ــ شەيتان شەيتانىنى قاندائۇ قوغلىسۇن؟ **24** ئەگەر پادىشاھلىق ئۆز ئىچىدە بۆلۈنۈپ ئۆزئارا سوقۇشقان بولسا شۇ پادىشاھلىق پۈت تىرەپ تۇرالمايدۇ، **25** شۇنىڭدەك ئەگەر بىر ئائىلە ئۆز ئىچىدە بۆلۈنۈپ ئۆزئارا سوقۇشسا شۇ ئائىلە پۈت تىرەپ تۇرالمايدۇ. **26** ئەگەر شەيتان ئۆز-ئۆزىگە قارشى چىقىپ بۆلۈنسە، ئۇ پۈت تىرەپ تۇرالماي، يوقالماي قالمايدۇ. **27** ھېچكىم كۈچىزىكىگىزنى بىرسىنىڭ ۋېگىگە كىرىپ، ئۇنىڭ مال-مۈلكىنى بۇلاپ كېتەلمەيدۇ ــ يەقەت ئۇ شۇ كۈچىزىكىگىزنى ئاۋۋال باغلىيالسا ئاندىن ئۇيىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلالايدۇ. **28** شۇنى سىلە رگە بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئىنسان بالىلىرى ئۆتكۈزگەن ئۇرلۇك گۇناھلىرىنىڭ ھەممىسىنى، شۇنداقلا ئۇلار قىلغان كۈپۈرلۈقلىرىنىڭ ھەممىسىنى كەچۈرۈشكە بولىدۇ. **29** بىراق كىمدىكىم مۇقەددەسۋە روھقا كۈپۈرلۈق قىلسا، ئەبەدىلئەبە دگىچە ھېچ كەچۈرۈلمەيدۇ، بەلكى مەڭگۈلۈك بىر گۇناھنىڭ ھۆكۈمى ئاستىدا ئۇرىدۇ. (aiōn g165, aiōnios g166) **30** [ئەيسانىڭ بۇ سۈزى] ئۇلارنىڭ «ئۇنىڭغا ناپاك روھ چاپلىشىپتۇ» دېگىنى ئۈچۈن [ئېيتىلغاندى]. **31** شۇ ۋاقىتتا ئۇنىڭ ئانىسى بىلەن ئىنىلىرى كەلدى. ئۇلار سىرتىدا تۇرۇپ، ئۇنى چاقىرىشقا ئادەم كەرگۈزدى. **32** بىر توپ خالايىق ئۇنىڭ ئەتراپىدا ئولتۇراتتى. ئۇلار: ــ مانا، ئانىڭىز، ئىنىلىرىڭىز سىزنى ئىزدەپ سىرتتا ئۇرىدۇ، ــ دېيىشتى. **33** ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ــ كىم مېنىڭ ئانام، كىم مېنىڭ ئىنىلىرىم؟ ــ دېدى. **34** ئاندىن، ئۇ ۋېچۈرىسىدە ئولتۇرغانلارغا قاراپ مۇنداق دېدى: مانا ئۇلار مېنىڭ ئانام ۋە ئىنىلىرىم! **35** چۈنكى كىمكى خۇدانىڭ ئىرادىسىنى ئادا قىلسا، شۇ مېنىڭ ئاكا-ئىنىم، ئاچا-سىڭلىم ۋە ئانامدۇر.

4

ئۇ يەنە دېڭىز يېنىدا [خەلققە] تەلىم بېرىشكە باشلىدى. ئۇنىڭ ئەتراپىغا زور بىر توپ ئادەملەر ئولىشىۋالغاچقا، ئۇ بىر كېمىگە چىقىپ دېڭىزدا ئولتۇردى؛ پۈتكۈل خالايىق بولسا دېڭىز قىرغىقىدا ئۇرۇشاتتى. **2** ئۇ ئۇلارغا تەمسىل بىلەن ئۇرغۇن ئىشلارنى ئۆگەتتى. ئۇ تەلىم بېرىپ مۇنداق دېدى: **3** ــ قۇلاق سېلىڭلار! ئۇرۇق چاچقۇچى ئۇرۇق چاچقىلى [ئېتىزغا] چىقىپتۇ. **4** ئۇرۇق چاچقاندا ئۇرۇقلاردىن بەزىلىرى چىغىر يول يېنىغا چۈشۈپتۇ، قۇشلار كېلىپ ئۇلارنى يەپ كېتىپتۇ. **5** بەزىلىرى ئۆيرىقى ئاز تاشلىق يە رگە چۈشۈپتۇ. ئوپىسى چوڭقۇر بولمىغانلىقتىن، تېزلا ئۈنۈپ چىقىپتۇ، **6** لېكىن كۈن چىقىش بىلەنلا ئاپتاپتا كۆيۈپ، يىلتىزى بولمىغاچقا قۇرۇپ كېتىپتۇ. **7** بەزىلىرى تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چۈشۈپتۇ، تىكەنلەر ئۇنىڭ ئۈستىگە مايىسلارنى بوغۇۋېلىپ، ئۇلار ھېچ ھوسۇل بەرمەپتۇ. **8** بەزىلىرى بولسا، ياخشى ئۆيرىققا چۈشۈپتۇ. ئۇلار ئۈستىگە ئاۋۇپ چوڭ بولغاندا ھوسۇل بېرىپتۇ. ئۇلارنىڭ بەزىلىرى ئوتتۇز ھەسسە، بەزىلىرى ئاتمىش ھەسسە، يەنە بەزىلىرى يۈز ھەسسە ھوسۇل بېرىپتۇ. **9** ــ ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! ــ دېدى ئۇ. **10** ئۇ ئۇنىڭ ئەتراپىدىكىلەر ھەم ئون شىككىيلەن بىلەن يالغۇز قالغاندا، ئۇلار ئۇنىڭدىن تەمسىللەر توغرىلۇق سوراشتى. **11** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ــ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ سىرىنى بىلىشكە سىلەر نېسىپ بولدۇڭلار. لېكىن سىرتتىكىلە رگە ھەممە ئىش تەمسىللەر بىلەن ئۇقتۇرۇلىدۇ؛ **12** بۇنىڭ بىلەن: «ئۇلار قاراڭىز قارايدۇ، بىراق كۆرمەيدۇ؛ ئاڭلاشنى ئاڭلايدۇ، بىراق چۈشىنىمەيدۇ؛ شۇنداق بولمىسىدى، ئۇلار يولدىن ياندۇرۇلۇپتى بىلەن، كەچۈرۈم قىلىناتتى» [دېگەن سۈز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى]. **13** ئاندىن ئۇ ئۇلارغا: ــ سىلەر مۇشۇ تەمسىلنىمۇ چۈشەنمىدىڭلارمۇ؟ ئۇنداقتا، قانداقۇ باشقا ھەرخىل تەمسىللەرنى چۈشىنەلەيسىلەر؟ ــ دېدى. **14** ئۇرۇق چاچقۇچى سۈز-كالام چاچىدۇ. **15** ئۇستىگە سۈز-كالام چېچىلغان چىغىر يول يېنى شۇنداق ئادەملەرنى كۆرسەتكەنكى، ئۇلار سۈز-كالامنى ئاڭلىغان ھامان شەيتان دەرھال كېلىپ ئۇلارنىڭ قەلبىگە چېچىلغان سۈز-كالامنى ئېلىپ كېتىدۇ. **16** بۇنىڭغا ئوخشاش، تاشلىق يەرلە رگە چېچىلغان ئۇرۇقلار بولسا، سۈز-كالامنى ئاڭلىغان ھامان خۇشاللىق بىلەن قوبۇل قىلغانلارنى كۆرسىتىدۇ. **17** ھالبۇكى، قەلبىدە ھېچ يىلتىز بولمىغاچقا، يەقەت ۋاقتىلىق تۇرىدۇ؛ سۈز-كالامنىڭ ئۈچىدىن قىينىچلىق يا كى زىيانكەشلىككە تۇچىرىغاندا، ئۇلار شۇئان يولدىن چەتنەپ كېتىدۇ. **18** تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چېچىلغىنى شۇنداق بەزى ئادەملەرنى كۆرسەتكەنكى، بۇ ئادەملەر سۈز-كالامنى ئاڭلىغىنى بىلەن، **19** لېكىن كۈنگىلگە بۇ دۇنياىنىڭ ئەندىشىلىرى، بايلىقلارنىڭ ئېزىنقتۇرۇشى ۋە باشقا نەرسىلە رگە بولغان ھەۋەسلەر كىرۋېلىپ، سۈز-كالامنى بوغۇۋېتىدۇ-دە، ئۇ ھېچ ھوسۇل چىقارمايدۇ. (aiōn g165) **20** لېكىن ياخشى ئۆيرىققا چېچىلغان ئۇرۇقلار بولسا ــ سۈز-كالامنى ئاڭلىشى بىلەن ئۇنى قوبۇل قىلغان ئادەملەرنى كۆرسىتىدۇ. بۇنداق ئادەملەر ھوسۇل بېرىدۇ؛ بىرسى ئوتتۇز ھەسسە، بىرسى ئاتمىش ھەسسە، يەنە بىرسى يۈز ھەسسە ھوسۇل بېرىدۇ. **21** ئۇ ئۇلارغا يەنە مۇنداق دېدى: ــ چىراغ سېۋەت يا كى كارۋاتنى ئاستىغا قويۇلۇش ئۈچۈن كەلتۈرۈلەمدۇ؟ ئۇ چىراغدانىنىڭ ئۈستىگە قويۇلۇش ئۈچۈن كەلتۈرۈلەمدۇ؟ **22** چۈنكى يوشۇرۇلغان ھېچقانداق ئىش ئاشكارىلانماي قالمايدۇ، شۇنىڭدەك ھەرقانداق مەخپىي ئىش يۈز يە رگەندىن كېيىن ئايان بولماي قالمايدۇ. **23** ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! **24** ئاڭلىغانلىرىڭلارغا كۆڭۈل بۆلۈڭلار!

چۈنكى سىلەر [باشقىلارغا] قانداق تۆچىمەم بىلەن تۆچىسە گىلار، سىلە رگىمۇ شۇنداق تۆچىمەم بىلەن تۆچىمەپ بېرىلىدۇ، ھەتتا تۆنىگىڭىز خۇ كۆپ قوشۇپ بېرىلىدۇ. **25** چۈنكى كىمدە بار بولسا، تۆنىگىغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ، ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا تۆنىگىڭا بار بولغانلىرىمۇ تۆنىگىڭدن مەھرۇم قىلىنىدۇ. **26** تۆ يەنە مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقى يەنە بىرسىنىڭ ئۇيرىقىغا تۇرۇق چاچقىنىغا ئوخشايدۇ: **27** تۆ تۇخلايدىغ، ئورۇندىن تۇرىدۇ، كېچە-كۈندۈزلەر تۇرتۇۋېرىپ، تۇرۇق بىخ تۇرۇپ تۇسىدۇ، لېكىن چاچقۇچى قانداق يول بىلەن تۇسىدىغانلىقىنى بىلمەيدۇ. **28** ئۇيراق تۇزلۇكدىن ھوسۇل بېرىدۇ، تۇرۇق ئاۋۋال بىخ تۇرىدۇ، كېيىن باش چىقىرىدۇ، ئاخىرىدا باشاقلار تولۇق دان تۇتىدۇ. **29** دان پىشقاندا، [چاچقۇچى] دەرھال ئورغاق سالىدۇ، چۈنكى ھوسۇل ۋاقتى كەلگەن بولىدۇ. **30** تۆ يەنە مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى نېمىگە ئوخشىتىمىز؟ ياكى قانداق بىر تەمسىل بىلەن سۈرەتلەپ بېرەلەيمىز؟ **31** تۆ گويا بىر تال قىچا ئۇرۇقىغا ئوخشايدۇ، تۆ يە رگە تېرىلغاندا، گەرچە يەر يۈزىدىكى بارلىق ئۇرۇقلارنىڭ ئېچىدە ئەڭ كىچىگى بولسىمۇ، **32** تېرىلغاندىن كېيىن، ھەرقانداق زىرائەتنىن ئېگىز تۇسۇپ شۇنداق چوڭ شاخلايدۇ ئۇكى، ئاسماندىكى قۇشلارمۇ ئۇنىڭ سايىسىگە قونىدۇ. **33** تۆ شۇنىڭغا ئوخشاش خالايىق ئاگلاپ چۈشىنەلىگۈدەك نۇرغۇن تەمسىللەر بىلەن سۆز-كالامنى يەتكۈزدى. **34** لېكىن تەمسىل كەلتۈرمەيۋە تۇرۇپ تۇلارغا ھېچقانداق سۆز قىلمايتى. لېكىن تۇز مۇخلىسلىرى بىلەن يالغۇز قالغىنىدا، تۇلارغا ھەممىنى چۈشەندۈرۈپ بېرەتتى. **35** شۇ كۈنى كەچ كىرگەندە، تۇ تۇلارغا: ـ دېڭىزنىڭ تۇ قىتىغا ئوتەيلى ـ دېدى. **36** خالايىقنى يولغا سېلىۋەتكەندىن كېيىن، تۇلار تۇنى كېمىدە ئولتۇرغان پېتى ئېلىپ يۈرۈپ كېتىشتى. تۇلار بىلەن بىللە ماگغان باشقا كېمىلەرمۇ بار ئىدى. **37** ۋە مانا، ئەشىددىي قارا ۋېزۇن چىقىپ كەتتى، شۇنىڭ بىلەن دولقۇنلار كېمىنى ئۇرۇپ، سۇ ھالقىپ كىرىپ، كېمىگە توشاي دەپ قالغاندى. **38** لېكىن تۇ كېمىنىڭ ئاياغ تەرىبىدە ياستۇققا باش قويۇپ ئۇيقۇغا كەتكەندى. تۇلار تۇنى ئويغىتىپ: ـ ئى تۇستاز، ھالاك بولۇۋاتقىنىمىزغا كارىڭ يوقمۇ؟ ـ دېدى. **39** تۇ ئورنىدن تۇرۇپ، بورانغا تەنبىھ بېرىپ، دېڭىزغا: «تىنچلان! جىم بول!» دېۋىدى، بوران توختاپ، چوڭقۇر بىر جىمجىتلىق ھۆكۈم سۈردى. **40** ـ نېمىشقا شۇنچە قورقىسىلەر؟ سىلەردە قانداقسىگە تېخىچە ئىشەنچ يوقمايدۇ؟ ـ دېدى تۇ تۇلارغا. **41** تۇلارنى ئىنتايىن زور بىر قورقۇنچ باستى، تۇلار بىر-بىرىگە: ـ بۇ ئادەم زادى كىمدۇ؟ ھەتتا شامال ۋە دېڭىزمۇ تۇنىڭغا ئىتائەت قىلىدىكەن-ھە! ـ دەپ كېتىشتى.

5 تۇلار دېڭىزنىڭ تۇ قىتىغا، گادارالقىلارنىڭ يۈرتىغا يېتىپ باردى. **2** تۇ كېمىدن چۈشۈشى بىلەنلا، ناپاك روھ چاپلاشقان بىر ئادەم گۇر ئۆڭكۈرلىردىن چىقىپ، تۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. **3** تۇ ئادەم ئۆڭكۈرلەرنى ماكان قىلغان بولۇپ، ھەتتا تۇنى ھېچكىم زەنجىرلەر بىلەنمۇ باغلىيالمايتى. **4** چۈنكى كۆپ قېتىم پۇت-قوللىرى كىشەن-زەنجىرلەر بىلەن باغلانغان بولسىمۇ، تۇ زەنجىرلەرنى ئۈزۈۋېتىپ، كىشەنلەرنى چېقىۋەتكەندى؛ ھېچكىم تۇنى يېڭىندۇرالمىغاندى. **5** تۇ كېچە-كۈندۈز مازارلىقتا ۋە تاغلار ئارىسىدا توختاۋسىز ۋارقىراپ-جارقىراپ يۈرەتتى، تۇز-تۇزىنى تاشلار بىلەن كېسىپ يارىلاندۇراتتى. **6** لېكىن تۇ ئەيسانى يىراقتىن كۆرۈپ، تۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، سەجدە قىلدى **7** ۋە قاتتىق ئاۋازدا ۋارقىراپ: ـ ھەممىدن ئالىي خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا، سېنىڭ مېنىڭ بىلەن نېمە كارىڭ! خۇدا ھەققى، سەندىن تۇتۇنۇپ قالاي، مېنى قىينىما! ـ دېدى **8** (چۈنكى ئەيسا تۇنىڭغا: «ھەي ناپاك روھ، تۇنىڭدىن چىق!» دېگەندى). **9** تۇ تۇنىڭدىن: ـ ئىسمىڭ نېمە؟ ـ دەپ سوردى. ـ ئىسمىم «قوشۇن» ـ چۈنكى ساتىمىز كۆپ، ـ دەپ جاۋاب بەردى تۇ. **10** ۋە تۇ ئەيسادىن تۇلارنى بۇ يۈرتتىن ھەيدىۋەتمىگەيسەن، دەپ كۆپ تۇتۇنۇپ يالۋۇردى. **11** تاغ باغرىدا چوڭ بىر توپ توگىگۈز پادىسى ئوتلاپ يۈرەتتى. **12** جىنلار تۇنىڭغا: ـ بىزنى مۇشۇ توگىگۈزلارغا ئەۋەتكىن، تۇلارنىڭ ئېچىگە كىرىپ كېتىشكە يول قويغايسەن، ـ دەپ يالۋۇرۇشتى. **13** ئەيسا دەرھال يول قويدى. شۇنىڭ بىلەن ناپاك روھلار چىقىپ، توگىگۈزلارنىڭ تېنىگە كىرىشى بىلەنلا، توگىگۈزلار تىك ياردىن ئېتىلىپ چۈشۈپ، دېڭىزغا غەرق بولدى. تۇلار ئىككى مىڭغا يېقىن ئىدى. **14** توگىگۈز باققۇچىلار بولسا تۇ يەردىن قېچىپ، شەھەر-يېزىلاردا بۇ ئىشلارنى پۈر قىلدى. شۇ يەردىكىلەر نېمە ئىش يۈز بە رگەنلىكنى كۆرگىلى چىقىشتى. **15** تۇلار ئەيسانىڭ يېنىغا كەلدى ۋە ئىلگىرى جىنلار چاپلىشىۋالغان ھىلىقى ئادەمنىڭ كېيىملەرنى كېيىپ، ئەس-ھوشى جايىدا ئولتۇرغىنىنى ـ يەنى «قوشۇن جىنلار» چاپلاشقان شۇ ئادەمنى كۆرۈپ، قورقۇپ كېتىشتى. **16** بۇ ۋەقەنى كۆ رگەنلەر جىنلار چاپلاشقان ئادەمدە نېمە يۈز بە رگەنلىكنى ۋە توگىگۈزلارنىڭ ئاقىۋىتىنى خەلققە بايان قىلىپ بەردى. **17** بۇنىڭ بىلەن خالايىق ئەيساغا: يۈرتلىرىمىزدىن چىقىپ كەتكەيسەن، دەپ يالۋۇرۇشقا باشلىدى. **18** تۇ كېمىگە چىقىۋاتقاندا، ئىلگىرى جىنلار چاپلاشقان ھىلىقى ئادەم تۇنىڭدىن: مەنمۇ سەن بىلەن بىللە باراي، دەپ تۇتۇنىدى. **19** لېكىن تۇ بۇنىڭغا تۇنماي: ـ تۇز ئۆيدىكىلىرىڭ ۋە يۈرتداشلىرىڭنىڭ يېنىغا بېرىپ، تۇلارغا پەرۋەردىگارنىڭ ساگا شۇنچىلىك تۇلۇغ ئىشلارنى قىلىپ بە رگەنلىكنى، تۇنىڭ ساگا رەھىم-شەپقەت كۆرسەتكەنلىكنى خەۋەرلەندۈرگىن، ـ دېدى. **20** تۇ قايتىپ بېرىپ، ئەيسانىڭ تۇزىگە قانداق تۇلۇغ ئىشلارنى قىلغانلىقىنى «ئون شەھەر رايونى»دا جار قىلىشقا باشلىدى. بۇنى ئاگلىغانلارنىڭ ھەممىسى تولمۇ ھەيران قېلىشتى. **21** ئەيسا قايتىدىن كېمە بىلەن دېڭىزنىڭ تۇ قىتىغا ئوتكەندە، زور بىر توپ خالايىق تۇنىڭ يېنىغا يىغىلدى؛ تۇ دېڭىز بويىدا تۇراتتى. **22** مانا، مەلۇم بىر سىناگوگنىڭ چوڭى يائىرۇس ئىسملىك بىر كىشى كەلدى. تۇ تۇنى كۆرۈپ ئايىغىغا يېقىلىپ: ـ كىچىك قىزىم ئۆلەي دەپ قالدى. بېرىپ تۇنىڭغا قوللىرىڭزنى تەككۈزۈپ قويسىڭىز، تۇ ساقايىپ ياشىغاي! ـ دەپ قاتتىق يېلىندى. **24** ئەيسا تۇنىڭ بىلەن بىللە باردى. زور بىر توپ خالايىقمۇ ئولىشىپ قىستاشقان ھالدا كەينىدىن مېڭىشتى. **25** خۇن تەۋرەش كېسىلىگە گىرىپتار بولغىنىغا ئون ئىككى يىل بولغان بىر ئايال بار بولۇپ، **26** تۇ نۇرغۇن تېۋىپلارنىڭ قولىدا كۆپ ئازاب تارتىپ، بار-يوقىنى خەجلەپ تۈگەتكەن بولسىمۇ، ھېچقانداق ئۈنۈمى بولماي، تېخىمۇ ئېغىرلىشىپ كەتكەندى. **27** بۇ ئايال ئەيسا ھەققىدىكى گەپلەرنى ئاگلاپ، خالايىقنىڭ ئوتتۇرىسىدن قىستىلىپ كېلىپ، ئارقا تەرەپتىن تۇنىڭ تونىنى سىلىدى. **28** چۈنكى تۇ كۆڭلىدە: «تۇنىڭ تونىنى سىلىساملا ساقايماي قالمايمەن» دەپ ئويلىغاندى. **29** خۇن ئۇژان توختاپ، ئايال كېسەل ئازابىدىن ساقايتىلغانلىقىنى تۇز تېنىدە سەزدى. **30** ئەيسا دەرھال ۋۇجۇدىدىن قۇدرەتنىڭ چىققانلىقىنى سېزىپ، خالايىقنىڭ ئېچىدە كەينىگە بۇرۇلۇپ: ـ كىيىمىمنى سىلىغان كىم؟ ـ دەپ سوردى. **31** مۇخلىسلىرى تۇنىڭغا: ـ خالايىقنىڭ تۇز ۋۇجۇدىنى قىستاپ مېڭۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ تۇرۇقلۇق، يەنە: «مېنى سىلىغان كىم؟» دەپ سورايسەنغۇ؟ ـ دېيىشتى. **32** بىراق ئەيسا تۇزىنى سىلىغۇچىنى تېپىش ئۈچۈن ئېچىدە ئەتراپىغا قاراۋاتاتتى. **33** تۇزىدە نېمە ئىشنىڭ يۈز بە رگەنلىكنى سە زگەن ئايال قورقۇپ-تىترىگەن ھالدا كېلىپ تۇنىڭ ئالدىغا يىغىلدى ۋە تۇنىڭغا ھەقىقىي ئەھۋالنى پۈتۈنلەي ئېيتتى. **34** تۇ تۇنىڭغا: ـ قىزىم، ئىشەنچىڭ سېنى ساقايتتى! تىنچ-خاتىرجەملىكتە قايت! كېسىلىڭنىڭ ئازابىدىن ساقايغىن، ـ دېدى. **35** تۇ بۇ سۆزنى قىلىۋاتقاندا، سىناگوگنىڭ چوڭىنىڭ ئۆيىدىن بەزىلەر بەزىلەر كېلىپ تۇنىڭغا: قىزىڭىز ئۆلدى. ئەمدى تۇستازنى نېمىشقا يەنە ئاۋارە قىلىسىز؟! ـ دېيىشتى. **36** لېكىن ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئاگلاپ دەرھال سىناگوگنىڭ چوڭىغا: قورقمىغىن! پەقەت ئىشەنچىتە بول! ـ دېدى. **37** تۇ پەقەت پېترۇس، ياقۇپ ۋە ياقۇپنىڭ ئىنىسى يۇھاننا بىلەن يولغا چىقتى، باشقا ھېچكىمنىڭ تۇزىنى بىلەن بىللە بېرىشىغا يول قويمىدى. **38** تۇ سىناگوگنىڭ چوڭىنىڭ ئۆيى ئالدىغا كەلگەندە، قىيقاس-چۇقانىنى، خالايىقنىڭ قاتتىق ناله-پەريات ۋە ئاھ-زار كۆتۈز رگەنلىكنى كۆرۈپ، **39** ئۆيگە كىرىپ تۇلارغا: ـ نېمىشقا قىيقاس-چۇقان ۋە ئاھ-زار كۆتۈزىسىلەر؟ بالا تۇلەپتۇ، تۇخلاپ قاپتۇ، ـ دېدى. **40** تۇلار تۇنى مەسخىرە قىلىشتى؛ لېكىن تۇ ھەممەيلەننى تاشقىرىغا چىقىرۋېتىپ، بالىنىڭ تاتا-تانىسىنى ۋە تۇز ھەمراھلىرىنى ئېلىپ، بالا ياتقان ئۆيگە كىردى. **41** تۇ بالىنىڭ قولىنى تۇتۇپ، تۇنىڭغا: «تالىتا كۇمى» دېدى. بۇ سۆزنىڭ مەنىسى «قىزىم، ساگا ئېيتىمەنكى، ئور: ئۇگىدىن تۇر» دېگەنلىك ئىدى. **42** قىز دەرھال ئورندىن تۇرۇپ ماگدى (تۇ ئون ئىككى ياشتا ئىدى). تۇلار بۇ ئىشقا مۇتلەق ھەيران قېلىشتى. **43** تۇ تۇلارغا بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتماسلىقنى قاتتىق تاپىلىدى، شۇنداقلا قىزغا يېگۈدەك بىرنېمە بېرىشنى ئېيتتى.

6 تۇ ئۇ يەردىن كېتىپ، تۇز يۈرتىغا كەلدى. تۇنىڭ مۇخلىسلىرىمۇ تۇنىڭغا ئەگىشىپ باردى. **2** شابات كۈنى كەلگەندە، تۇ سىناگوگدا تەلىم بېرىشكە كىرىشتى. تەمىنى ئاگلىغانلاردىن كۆپ ئادەم ئىنتايىن ھەيران بولۇشۇپ: ـ بۇ ئادەم بۇلارغا نەدىن ئېرىشكەندۇ؟ تۇنىڭغا مۇشۇنداق دانالىق قانداق بېرىلگەن؟ تۇنىڭ قولىدا مۇشۇنداق مۇجىزىلەر قانداق يارىتىلىدىغاندۇ؟ **3** تۇ ھىلىقى ياغاچچى ئەمەسمۇ، مەريەمنىڭ ئوغلى، شۇنداقلا ياقۇپ، يوسە، يەھۇدا ۋە سىمونلارنىڭ تاكىسىغۇ؟ تۇنىڭ سىڭىلىرىمۇ بۇ يەردە تارىمىزدا تۇرۇۋاتمامدۇ؟ ـ دېيىشتى. شۇنىڭ بىلەن تۇلار تۇنىڭغا ھەسەت-بزارلىق بىلەن قاربىدى. **4** شۇنىڭ بىلەن ئەيسا تۇلارغا: ـ ھەرقانداق پەيغەمبەر باشقا يەرلەردە ھۆرمەتسىز قالمايدۇ، پەقەت تۇز يۈرتى، تۇز تۇرۇقى-تۇغقانلىرى تارىسدا ۋە تۇز ۋۇجۇدىدە ھۆرمەتكە سازاۋەر بولمايدۇ، ـ دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن قوللىرىنى بىرقانچە بىمارنىڭ ئۈستىگە تە گىكۈزۈپ، تۇلارنى ساقايتقاندىن باشقا، شۇيەردە تۇ ھېچقانداق مۇجىزە يارىتالمىدى. **6** ۋە تۇ تۇلارنىڭ ئىمان-ئىشەنچىسزلىكىدىن ھەيران قالدى. **7** ئاندىن تۇ ئەتراپتىكى يېزا-كەنتلەرنى ئايلىنىپ تەلىم بەردى. تۇ ئون ئىككىيلەننى يېنىغا چاقىردى ۋە [خەلق تارىسغا] ئىككى-ئىككىدىن ئەۋەتىشكە باشلىدى. تۇ

ئۇلارغا ناپاك روھلارنى ھەيدەش ھوقۇقىنى بەردى، **8** ۋە ئۇلارغا: ـ سەپەردە يېنىكلارغا ھاسىدن باشقا نەرسە ئېلىۋالماڭلار، نە خورجۇن نە نان ئېلىۋالماڭلار، بەلۋاغقا پۇلۇڭ سالماڭلار، **9** پۇتۇڭلارغا كەشىلەرنى كىيىڭلار، بىراق ئىككى يەكتەك كىيىۋالماڭلار، ـ دەپ تاپىلدى. **10** ئۇ يەنە: ـ ئەر يۈرتقا بارغىنىڭلاردا]، كىمنىڭ ئۆيىگە [قوبۇل قىلىنىپ] كىرسە ئۇلار، ئۇ يۇرتىن كەتكۈچە شۇ ئۆيدىلا تۇرۇڭلار. **11** قايسى يەردىكىلەر سىلەرنى قوبۇل قىلمىسا، شۇنداقلا سۆزۈڭلارنى ئاڭلىمىسا، ئۇ يەردىن كەتكىنىڭلاردا، ئۇلارغا ئاگاھ-گۇۋاھ بولسۇن ئۈچۈن ئايىغىڭلاردىكى توپىنى قېقىۋېتىڭلار! ـ دېدى. **12** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يولغا چىقىپ، كىشىلەرنى گۇناھلىرىغا توۋا قىلىشقا جار سېلىپ ئۇندىدى. **13** ئۇلار نۇرغۇن جىنلارنى ھەيدىدى، نۇرغۇن بىمارلارنى زەيتۇن مېيى بىلەن مەسىھ قىلىپ ساقايتتى. **14** ئۇنىڭ نامى مەشھۇر بولغاچقا، ھېرود پادىشاھ ئۇنىڭ ھەققىدە ئاڭلاپ: «بۇ ئادەم [چوقۇم] تولۇمدىن تىرىلگەن چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيادۇر. شۇنىڭ ئۈچۈن مۇشۇ ئالاھىدە قۇدرەتلەر ئۇنىڭدا كۆچىنى كۆرسىتىدۇ» دەيتتى. **15** باشقىلار: [«ئۇ ئىلياس [پەيغەمبەر]» دېسە، يەنە بەزىلەر: «بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەردەك بىر پەيغەمبەر بولسا كېرەك» دېيىشەتتى. **16** بىراق بۇلارنى ئاڭلىغان ھېرود: ـ مەن كاللىسىنى ئالغان يەھيانىڭ ئۆزى شۇ ـ ئۇ تولۇمدىن تىرىلىپتۇ! ـ دېدى. **17** ھېرودنىڭ بۇنداق دېيىشىنىڭ سەۋەبى، ئۇ [ئۆزىگەي] ئاكىسى فىلىپنىڭ ئايالى ھېرودىيەنىڭ ۋۇجودىن ئادەم ئەۋەتىپ يەھيانى تۇتۇپ، زىندانغا تاشلىغانىدى. چۈنكى ئۇ شۇ ئايال بىلەن نىكاھلانغانىدى؛ يەھيا ھېرودقا [تەنبىھ بېرىپ]: «ئاكاڭنىڭ ئايالىنى تارتىۋېلىشىڭ تەۋرات قانۇنىغا خىلاپ» دەپ قايتا-قايتا دېگەنىدى. **19** شۇنىڭ ئۈچۈن ھېرودىيە يەھيانى ئادىۋەت ساقلايتتى؛ ئۇنى ئۆلتۈرمەكچى بولغان بولسىمۇ، لېكىن شۇنداق قىلالمايتتى. **20** چۈنكى ھېرود يەھيانى دىيانەتلىك ۋە مۇقەددەس ئادەم دەپ بىلىپ، ئۇنىڭدىن قورقاتتى، شۇڭلاشقا ئۇنى قوغدايتتى؛ ئۇ ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغان چاغلىرىدا ئالاقزادە بولۇپ كېتەتتى، لېكىن يەنىلا سۆزلىرىنى ئاڭلاشقا ئامراق ئىدى. **21** ئەمما [ھېرودىيە كۈتكەن] پەيت ئاخىر يېتىپ كەلدى؛ ھېرود تۇغۇلغان كۈنىدە ئۆز ئەمەلدارلىرى، مىڭبېشىلىرى ۋە گاللىلىيە ئۆلكىسىدىكى كاتتا ئەربابلارنى زىياپەت بىلەن كۈتۈۋالدى، **22** ھېلىقى ھېرودىيەنىڭ قىزى سورۇنغا چۈشۈپ ئۆسسۈل ئېيناپ بەردى. بۇ ھېرود ۋە ھەمداستىخان بولغانلارغا بە كۆز ياراپ كەتتى. پادىشاھ قىزغا: ـ مەندىن نېمە تەلەپ قىلساڭ، شۇنى بېرىمەن، ـ دېدى. **23** ئاندىن ئۇ قەسەم قىلىپ يەنە: ـ مەندىن نېمە تەلەپ قىلساڭ، ھەتتا پادىشاھلىقىمنىڭ يېرىمىنى دېسە كۆز شۇنى بېرىمەن، ـ دېدى. **24** قىز سىرتقا چىقىپ، ئانىسىدىن: ـ نېمە تەلەپ قىلاي؟ ـ دەپ سوريۇدى، ئانىسى: ـ چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيانىڭ كاللىسىنى تەلەپ قىل، ـ دېدى. **25** قىز دەرھال پادىشاھنىڭ ئالدىغا ئالدىراپ كىرىپ: ـ چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيانىڭ كاللىسىنى ھازىرلا بىر تەخسىگە قويۇپ ئەكېلىشلىرىنى خالايمەن، ـ دېدى. **26** پادىشاھ بۇنىڭغا ناھايىتى مەھسىرەت چەككەن بولسىمۇ، قەسەملىرى تۈپەيلىدىن ۋە داستىخاندا ئولتۇرغانلار ۋۇجىدىن، ئۇنىڭغا بە رگەن سۆزىدىن يانغۇسى كەلمىدى. **27** شۇڭا پادىشاھ دەرھال بىر جاللات ئەۋەتىپ، ئۇنىڭ كاللىسىنى ئېلىپ كېلىشنى ئەمر قىلدى. جاللات زىندانغا بېرىپ يەھيانىڭ كاللىسىنى ئېلىپ، **28** ئۇنى بىر تەخسىگە قويۇپ، قىزنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىپ ئۇنىڭغا بەردى. قىز ئۇنى ئانىسىغا تاپشۇردى. **29** بۇ ئىشنى ئاڭلىغان يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى كېلىپ، جەسىتىنى ئېلىپ كېتىپ بىر قەبرىگە قويدى. **30** قايتىپ كەلگەن رەسۇللار ئەيسانىڭ يېنىغا يىغىلدى، نېمە قىلغانلىرى ھەم نېمە تەلىم بە رگەنلىرىنى ئۇنىڭغا مەلۇم قىلىشتى. **31** كېلىپ-كېتىۋاتقانلار ناھايىتى كوپلىكىدىن ئۇلارغا تاماقلىنىشقىمۇ ۋاقىت چىقمىدى. شۇڭا ئۇ ئۇلارغا: ـ يۇرۇڭلار، مەن بىلەن خىلۋەت بىر جايغا بېرىپ، بىردەم ئارام ئېلىڭلار، ـ دېدى. **32** بۇنىڭ بىلەن ئۇلار كېمىگە چۈشۈپ، خىلۋەت بىر چۆل يە رگە قاراپ ماڭدى. **33** بىراق نۇرغۇن كىشىلەر ئۇلارنىڭ كېتىۋاتقانلىقىنى بايقاپ، ئۇلارنى توتۇۋېلىۋىدى، ئەترابتىكى بارلىق شەھەرلەردىن پىيادە يولغا چىقىپ، يۈگۈرۈپ، ئۇلاردىن بۇرۇن ئۇ يە رگە بېرىپ يىغىلىشتى. **34** ئەيسا كېمىدىن چۈشۈپ، زور بىر توپ ئادەمنى كۆرۈپ، ئۇلارنىڭ پادىچىسىز قوي پادىسىدەك بولغانلىقىغا ئىچ ئاغرىتتى. شۇڭا ئۇ ئۇلارغا كۆپ ئىشلارنى ئۆگىتىشكە باشلىدى. **35** كەچ كىرىپ قالغاندا، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ بۇ چۆل بىر جاي ئىكەن، كەچ كىرىپ كەتتى. **36** خالايىقنى يولغا سېلىۋەتكەن بولساڭ، ئۇلار ئەترابتىكى كەنت-قىشلاقلارغا بېرىپ، ئۆزلىرىگە نان سېتىۋالسۇن، چۈنكى ئۇلاردا يېگۈدەك نەرسە يوق، ـ دېدى. **37** لېكىن ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ ئۇلارغا ئۆزۈڭلار ئوزۇقۇق بېرىڭلار، ـ دېدى. مۇخلىسلار ئۇنىڭدىن: ـ ئىككى يۈز كۈمۈش دىنارغا ئۇلارغا نان ئەكېلىپ ئۇلارنى ئوزۇقلاندۇرامدۇق؟ ـ دەپ سوريدى. **38** ئەيسا ئۇلارغا: ـ قانچە ناننىڭلار بار؟ بېرىپ قاراپ بېقىڭلار، ـ دېدى. ئۇلار قاراپ باققاندىن كېيىن: ـ بەشى بار ئىكەن، يەنە ئىككى بىلىقمۇ بار ئىكەن، ـ دېيىشتى. **39** ئۇ ئۇلارغا كىشىلەرنى توپ-توپ قىلىپ يېشىل چىمەندە ئولتۇرغۇزۇشنى بۇيرۇدى. **40** خالايىق يۈزدىن، ئەللىكتىن سەپ-سەپ بولۇپ ئولتۇرۇشتى. **41** ئۇ بەش نان بىلەن ئىككى بىلىقنى قولىغا ئېلىپ، ئاسمانغا قاراپ [خۇداغا] تەشەككۈر-مەدھىيە ئېيتتى، ئاندىن نانلارنى ئوشتۇپ، كۆپچىلىككە تۈتۈپ بېرىش ئۈچۈن مۇخلىسلىرىغا بېرىپ تۇراتتى؛ ئىككى بىلىقنىمۇ ھەممەيلەنگە تارقىتىپ بەردى. **42** ھەممەيلەن يەپ ۋېيۇندى. **43** [مۇخلىسلار] ئېشىپ قالغان نان ۋە بىلىق پارچىلىرىنى لىق ئون ئىككى سېۋەتكە تېرىۋالدى. **44** نانلارنى يېگەن ئەرلەرنىڭ سانىلا بەش مىڭچە ئىدى. **45** بۇ ئىشتىن كېيىنلا، ئۇ مۇخلىسلىرىغا ئۆزۈم بۇ خالايىقنى يولغا سېلىۋېتىمەن، ئاڭىغىچە سىلەر كېمىگە ئولتۇرۇپ، دېڭىزنىڭ قارشى قىرىغىقىدىكى بەيت-سائىدا يېزىسىغا ئۆتۈپ تۇرۇڭلار، دەپ ئېيۇندى. **46** ئۇلارنى يولغا سېلىۋەتكەندىن كېيىن، ئۇ دۇئا-تىلاۋەت قىلىش ئۈچۈن تاغقا چىقتى. **47** كەچ كىرگەندە، كېمە دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىغا يەتكەندى، ئۇ تۇزى يالغۇز قۇرۇقلۇقتا ئىدى. **48** ئۇ مۇخلىسلىرىنىڭ پالاقنى كۆچەپ ئېقىۋاتقانلىقىنى كۆردى، چۈنكى شامال تەتۇر يۆنىلىشتە چىققانىدى. كېچە تۆتىنچى جېسىمەك ۋاقىتدا، ئۇ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ، مۇخلىسلىرى تەرەپكە كەلدى ۋە ئۇلارنىڭ يېنىدىن ئۆتۈپ كېتىدىغانىدەك قىلاتتى. **49** لېكىن ئۇلار ئۇنىڭ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنى ئالۋاستى ئوخشايدۇ، دەپ ۋىلاپ چۇقان سېلىشتى. **50** چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇنى كۆرۈپ ساراسىمگە چۈشتى. لېكىن ئۇ دەرھال ئۇلارغا: ـ يۈرە كىلىك بولۇڭلار، بۇ مەن، قورقماڭلار! ـ دېدى. **51** ئۇ كېمىگە، ئۇلارنىڭ يېنىغا چىققانىدىلا، شامال توختىدى. ئۇلار بۇنىڭدىن ھوشىدىن كەتكۈدەك دەرىجىدە قاتتىق ھەيران قېلىشىپ، نېمىنى ۋىلاشنى بىلمەيتتى؛ **52** چۈنكى ئۇلار نان بېرىش [مۇجىزىسىنى] تېخىچە چۈشەنمىگەنىدى، ئۇلارنىڭ قەلبى بىخۇد ھالەتتە ئۇراتتى. **53** ئۇلار دېڭىزنىڭ قارشى تەرىپىگە ئۆتۈپ، گىننىسارەت دېگەن يۇرتىنا [قۇرۇقلۇقتا] چىقىپ، كېمىنى باغلاپ قويدى. **54** ئۇلار كېمىدىن چۈشۈشى بىلەنلا، [خالايىق] ئۇنى دەرھال تونۇۋېلىپ، **55** ئەترابتىكى ھەممە جايلارغا يۈگۈرۈشۈپ باردى ۋە «ئۇ پالانچى يە رگە چۈشۈپتۇ» دەپ ئاگلىشى بىلەنلا، بىمارلارنى زەمبىلگە سېلىپ، شۇ يە رگە [ئۇنىڭ ئالدىغا] ئېلىپ بېرىشتى. **56** ئۇ مەيلى يېزا، مەيلى شەھەر ياكى قىشلاقلارغا بارسۇن، خەلق ئاغرىقلارنى بازارلارغا ئېلىپ چىقىپ ياتقۇزاتتى؛ ئۇلار ئۇنىڭدىن ئاغرىقلار ھېچ بولمىغاندا سېنىڭ يېپىنچاكىنىڭ پېشىگە بولسىمۇ قولىنى تەگكۈزۈۋالساق دەپ ئۆتۈندى. ئۇنىڭغا قولىنى تەگكۈز ئۈگەنلەرنىڭ ھەممىسى ساقايدى.

7

بۇ چاغدا، پەرىسىيلەر ۋە تەۋرات ئۇستازلىرىدىن بەزىلىرى يېرۇسالېمدىن كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىغا يىغىلدى، **2** شۇ پەرىسىيلەر ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن بەزىلىرىنىڭ تاماقتى قولىنى يۇماي، يەنى «ناپاك» ھالدا يەۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن: ـ مۇخلىسلىرىڭ نېمىشقا ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ تەنتەنىلىرىگە رىئايە قىلماي، يەلكىسى ۋېيۇلمغان قوللىرى بىلەن تاماق يەيدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى (چۈنكى يەرسىيلەر ۋە پۈتۈن يەھۇدىيلار ئاتا-بوۋىلىرى تەرىپىدىن قالدۇرۇلغان تەنتەنىنى چىڭ تۇتقاچقا، تاۋۇلۇق قوللىرىنى تەستايىدىللىق بىلەن يۇمىسا، تاماق يېمەيدۇ. شۇنىڭدەك بازاردىن قايتىپ كەلگەندىمۇ، ئۇلار قول يۇماي بىرنەرسە يېمەيدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا، پىيالە-قەدەھ، داس-چۆگۈن ۋە مىس قاچىلار ۋە دۇئالارنى ۋېيۇش توغرىسىدا تاپشۇرۇلغان نۇرغۇنلىغان تەنتەنىلەردىمۇ چىڭ تۇرىدۇ). **6** ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ يەشايا پەيغەمبەر سىلەر ساختىپەزلەر توغرىلا كاردا ئالدىنئالا تەپتوغرا بېشارەت بە رگەن! [ئۇنىڭ] يازمىسىدا پۈتۈلگەندەك: ـ «مۇشۇ خەلق ئاغزىدا مېنى ھۆرمەتلىگىنى بىلەن، بىراق قەلبى مەندىن يىراق؛ **7** ئۇلار ماڭا بېھۇدە ئىبادەت قىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئۆگەتكەن تەلىملىرى پەقەت ئىنسانلاردىن چىققان پەتىۋالارلا، خالاس». **8** چۈنكى سىلەر خۇدانىڭ ئەمرىنى تاشلاپ قويۇپ، ئىنسانلارنىڭ تەنتەنىسىنى چىڭ تۇتۇۋالدىكەنسىلەر ـ داس-چۆگۈن، پىيالە-قەدەھلەرنى ۋېيۇش ۋە شۇنىڭغا ئوخشاپ كېتىدىغان نۇرغان باشقا ئىشلارنى ئەتەنە قىلىپ يۈرىسىلەر. **9** ئۇ ئۇلارغا يەنە مۇنداق دېدى: ـ سىلەر تۇزلىرىڭلارنىڭ تەنتەنىسىنى چىڭ تۇتمىز دەپ خۇدانىڭ ئەمرىنى ئەپچىللىك بىلەن بىر چەتكە قايرىپ قويدۇڭلار! **10** چۈنكى مۇسا [پەيغەمبەر]: «ئاتاڭنى ھۆرمەت قىل» ۋە «ئاتىسى ياكى ئانىسىنى ھاقارەتلىگەنلەر تۇلۇمگە مەھكۇم قىلىنسۇن» دەپ ئەمر قىلغان. **11** لېكىن سىلەر: ـ بىرسى «ئاتىسى ياكى ئانىسىغا: ـ مەن سىلە رگە يارەدەم بە رگۈدەك نەرسىلەرنى ئالىلىقاچان «قۇربان قىلىپ» خۇداغا ئاتىۋەتتىم ـ دېسىلا، **12** شۇ كىشىنىڭ ئاتا-ئانىسىنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئېلىشقا بولمايدۇ، دەپ ئۇنىڭغىسىلەر. **13** شۇنداق قىلىپ، سىلەر [ئەۋلادلىرىڭلارغا] تاپشۇرغان ئەنتەنىلىرى بىلەن كۈمەرنى دەپ خۇدانىڭ ئەمرىنى يوققا چىقىرىۋەتتىڭلار، ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش كۆپ ئىشلارنى قىلىسىلەر. **14** ئاندىن خالايىقنى يەنە يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا: ـ ھەممىڭلار ماڭا قۇلاق

سىلىكلار ۋە شۇنى چۈشىنىكلاركى، **15** ئىنسانلىقنىڭ سىرتىدىن ئىچىگە كىرىدىغان نەرسىلەرنىڭ ھېچقانداقتى ئۇنى ناپاك قىلمايدۇ، بەلكى ئۆز ئىچىدىن چىقىدىغان نەرسىلەر بولسا، ئۇلار ئىنسانىنى ناپاك قىلىدۇ. **16** ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! ـ دېدى. **17** ئۇ خالايىقتىن ئايرىلىپ ئۆيگە كىرگەندە، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن بۇ تەمسىل ھەققىدە سوردى. **18** ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلەرمۇ تېخىچە چۈشەنمەي يۈرۈۋاتامسىلەر؟! سىرتتىن ئىنسانلىقنىڭ ئىچىگە كىرىدىغان ھەرقانداق نەرسىنىڭ ئۇنى ناپاك قىلالمايدىغانلىقىنى تونۇپ يەتمەيۋاتامسىلەر؟ **19** [سىرتتىن كىرگەن نەرسە] ئىنسانلىقنىڭ قەلبىگە ئەمەس، ئاشقازانىغا كىرىدۇ، ئاندىن ئۇ يەردىن تەرەت بولۇپ تاشلىنىدۇ، ـ دېدى (ئۇ بۇ گەپنى دېيىش بىلەن، ھەممە يېمە كىلىكلەرنى ھالال قىلىۋەتتى). **20** ئۇ يەنە سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ ئىنسانلىقنىڭ ئىچىدىن چىقىدىغىنىلا، ئىنسانىنى ناپاك قىلىدۇ. **21** چۈنكى شۇلار ـ يامان نىيەتلەر، زىناخورلۇق، جىنسىي بۇزۇقلۇقلار، قاتىللىق، ئوغرىلىق، ئاچكۆزلۈك، رەزىلىكلەر، ئالداملىچىلىق، شەھۋانىيلىق، ھەسەتخورلۇق، تىل-ئاھانەت، تەكەبىرلۇق ۋە ھاماقەتلىكلەر ئىنسانلىقنىڭ ئىچىدىن، يەنى ئۇنىڭ قەلبىدىن چىقىدۇ **23** ـ بۇ رەزىل ئىشلارنىڭ ھەممىسى ئىنسانلىقنىڭ ئىچىدىن چىقىپ، ئۇزىنى ناپاك قىلىدۇ. **24** ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، تۇر ۋە زىدون ئەتراپىدىكى رايونلارغا باردى ۋە بىر ۋېگىگە كىردى. گەرچە ئۇ بۇنى ھېچكىم بىلمىسۇن دېگەن بولسىمۇ، لېكىن يوشۇرۇپ قالالمىدى. **25** دەرۋەقە، ناپاك روھ چاپلاشقان كىچىك بىر قىزنىڭ ئانىسى ئۇنىڭ توغرىسىدىكى خەۋەرنى ئاڭلىغان ھامان يېتىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئايىغىغا يېقىلدى **26** (ئايال يۇنانلىق بولۇپ، سۈرىيە ئۆلكىسىدىكى فەنىكىي مىللىتىدىن ئىدى). ئۇ ئۇنىڭدىن قىزدىن جىننى ھەيدەۋېتىشنى ئۆتۈندى. **27** لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئالدى بىلەن باللار قورسىقىنى ۋېيىۋزىسۇن؛ چۈنكى باللارنىڭ ئېنىنى كىچىك ئىتلارغا تاشلاپ بېرىش توغرا ئەمەس، ـ دېدى. **28** لېكىن ئۇ بۇنىڭغا جاۋابەن: ـ دۇرۇس، ئې رەب، بىراق ھەتتا ئىتلارمۇ ئۈستەل ئاستىدا تۇرۇپ باللاردىن چۈشكەن نان ئۈۋاقلىرىنى يەيدىغۇ، ـ دېدى. **29** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ مۇشۇ سۆزۈڭ ئۈچۈنلا قايت، جىن قىزنىڭدىن چىقىپ كەتتى، ـ دېدى. **30** ئايال ۋېيىگە قايتىپ كەلگەندە، مانا قىز كارۋاتتا ياتاتتى، جىن ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتكەنىدى. **31** ئەيسا يەنە تۇر ۋە زىدون شەھىرىنىڭ ئەتراپىدىكى رايونلاردىن چىقىپ، «ئون شەھەر» رايونى ئوتتۇرىسىدىن ئۆتۈپ، يەنە گالىلىيە دېڭىزىغا كەلدى. **32** خالايىق ئۇنىڭ ئالدىغا تىلى ئېغىر، گاس بىر ئادەمنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئۈچىسىغا قولۇڭنى تەگكۈزۈپ قويىساڭ، دەپ ئۆتۈنۈشتى. **33** ئۇ ئۇ ئادەمنى خالايىقتىن ئايرىپ بىر چەتكە تارتىپ، بارماقلىرىنى ئۇنىڭ قۇلاقلىرىغا تىقتى، ئۈكۈرۈپ، [بارمىقىنى] ئۇنىڭ تىلىغا تەگكۈزدى. **34** ئاندىن ئۇ ئاسمانغا قاراپ ئوھ تارتىپ خورسىنغاندىن كېيىن، ئۇ ئادەمگە: «ئەففاتا» (مەنىسى «ئېچىل») دېدى. **35** ئۇ ئادەمنىڭ قۇلاقلىرى دەرھال ئېچىلىپ، تىلىمۇ ئېچىلىپ راۋان گەپ قىلىشقا باشلىدى. **36** ئەيسا ئۇلارغا بۇنى ھېچكىمگە ئېيتماسلىقنى تاپىلىدى. لېكىن ئۇلارغا ھەرقانچە تاپىلىغان بولسىمۇ، بۇ خەۋەرنى يەنىلا شۇنچە كەڭ تارقىتىۋەتتى. **37** خالايىق [بۇ ئىشقا] مۇتلەق ھەيران قېلىشىپ: ـ ئۇ ھەممە ئىشلارنى قالتىس قىلىدىكەن! ھەتتا گاسلارنى ئاڭلايدىغان، گاچىلارنى سۆزلەيدىغان قىلىدىكەن، ـ دېيىشتى.

8

شۇ كۈنلەردە، يەنە زور بىر توپ خالايىق يىغىلاندى. ئۇلارنىڭ يېگۈدەك ھېچنەمىسى بولمىغاچقا، ئۇ مۇخلىسلىرىنى يېنىغا چاقىرىپ: **2** ـ بۇ خالايىققا ئىچىم ئاغرىيدۇ. چۈنكى ئۇلار مېنىڭ يېنىمدا تۈرغىلى ئۈچ كۈن بولدى، ئۇلاردا يېگۈدەك ھېچنەرسىمۇ قالمىدى. **3** ئۇلارنى ۋېلىرگە ئاچ قوياق قايتۇرسام، يولدا ھالدىن كېتىشى مۇمكىن. چۈنكى بەزىلىرى يىراقتىن كەلگەنىكەن، ـ دېدى. **4** مۇخلىسلىرى بۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بۇنداق خىلۋەت بىر جايدا بۇ كىشىلەرنى تويدۇرغۇدەك نانى نەدىن تاپقىلى بولسۇن؟ ـ دېيىشتى. **5** ـ قانچە ئىنىكلار بار؟ ـ دەپ سوردى ئۇ. يەتتە، ـ دېيىشتى ئۇلار. **6** بۇنىڭ بىلەن ئۇ خەلقنى يەردە ئولتۇرۇشقا ۋېرىۋدى. ئاندىن يەتتە نانى قولىغا ئالدى ۋە [خۇداغا] تەشەككۈر-مەدھىيە ئېيتىپ ئوشۇپ، كۆچىلىككە ئوتۇشقا مۇخلىسلىرىغا بەردى. ئۇلار خالايىققا ئۈلەشتۈرۈپ بەردى. **7** [مۇخلىسلاردا] يەنە بىرقانچە كىچىك بېلىقمۇ بار ئىدى. ئۇ خۇداغا تەشەككۈر ئېيتىپ ئۇلارنى بەركەتلەپ، مۇخلىسلىرىغا ئۈلەشتۈرۈپ بېرىشنى ئېيتتى. **8** خالايىق ۋېغۇچە يېدى؛ ئۇلار ئېشىپ قالغان پارچىلارنى يەتتە سېۋەتكە تېرىۋالدى. **9** يېگەنلەر تۆت مىڭچە كىشى ئىدى. ئۇ ئۇلارنى يولغا سالدى، **10** ئاندىن مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە دەرھال كېمىگە چۈشۈپ، دالمانۇتا تەرەپلىرگە باردى. **11** پەرىسىيلەر چىقىپ، ئۇنى سىناش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن بەرگە ئاسماندىن بىر مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتسەڭ، دەپ تەلەپ قىلىشىپ، ئۇنىڭ بىلەن مۇنازىرىلەشكىلى تۇردى. **12** ئۇ ئۆچەت بىر ئۇلۇغ-كىچىك تىنىپ: ـ بۇ دەۋر نېمىشقا بىر «مۇجىزىلىك ئالامەت»نى ئىستەپ يۈرىدۇ؟ شۇنى سىلە رگە بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، بۇ دەۋ رگە ھېچقانداق مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسىتىلمەيدۇ، ـ دېدى. **13** ئاندىن ئۇلاردىن ئايرىلىپ، يەنە كېمىگە چىقىپ، دېڭىزنىڭ ئۇ چېتىگە ئۆتۈپ كەتتى. **14** مۇخلىسلار نان ئېلىپ كېلىشنى ئۇنۇتۇغان بولۇپ، كېمىدە بىر تال ناندىن باشقا يەيدىغىنى يوق ئىدى. **15** ئۇ ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرۇپ: ـ ئېھتىيات قىلىڭلار، پەرىسىيلەرنىڭ ئېچىتقۇسى ۋە ھېرودنىڭ ئېچىتقۇسىدىن ھېزىر بولۇڭلار، ـ دېدى. **16** مۇخلىسلار ئۆزئارا مۇلاھىزىلىشىپ: ـ ئۇنىڭ بۇنداق دېيىشى نان ئە كەلمىگەنلىكىمىزدىن بولسا كېرەك، ـ دېيىشتى. **17** ئەيسا ئۇلارنىڭ نېمە [دېيىشۋاتقانلىقىنى] بىلىپ: ـ نېمىشقا نان يوقلۇقى توغرىسىدا مۇلاھىزە قىلىسىلەر؟ سىلەر تېخىچە پەم-پاراسەت يا كى چۈشەنچىگە ئىگە بولىدىگىلارمۇ؟ قەلبىلىرىگىلار تېخىمۇ بىخۇدلىشىپ كېتىۋاتامدۇ؟ **18** كۆز ئۇگىلار تۇرۇپ كۆرمەيۋاتامسىلەر؟ قۇلىقىگىلار تۇرۇپ ئاڭلىمايۋاتامسىلەر؟ ئېسىگىلاردا يوقمۇ؟ **19** بەش مىڭ كىشىگە بەش نانى ئوشۇتۇغىنىمدا، پارچىلارغا لىق تولغان قانچە كىچىك سېۋەتنى يىغىۋالدىگىلار؟ ـ دېدى. ـ ئون ئىككىنى، ـ جاۋاب بەردى ئۇلار. **20** ـ يەتتە نانى تۆت مىڭ كىشىگە ئوشۇتۇغىنىمدا، پارچىلارغا لىق تولغان قانچە سېۋەتنى يىغىۋالدىگىلار؟ ـ دېدى ئۇ. ـ يەتتىنى، ـ جاۋاب بەردى ئۇلار. **21** ئۇ ئۇلارغا: ـ ئۇنداقتا، قاندىقىسىگە سىلەر تىنچى چۈشەنمەيسىلەر؟ ـ دېدى. **22** ئۇلار بەيت-سائىدا يېزىسىغا كەلدى؛ خالايىق بىر كور ئادەمنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا قولۇڭنى تەگكۈزۈپ قويىساڭ، دەپ ئۆتۈندى. **23** ئۇ كور ئادەمنىڭ قولىدىن ئۇتۇپ يېزىنىڭ سىرتىغا يېتىلەپ باردى؛ ئۇنىڭ كۆزلىرىگە ئۆكۈرۈپ، ئۈستىگە قوللىرىنى تەگكۈزۈپ: ـ بىرەر نەرسە كۆرۈۋاتامسەن؟ ـ دەپ سوردى. **24** ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ: ـ كىشىلەرنى كۆرۈۋاتىمەن؛ ئۇلار خۇددى مېڭىپ يۈرۈۋاتقان دەرەخلەردەك كۆرۈنۈۋاتىدۇ، ـ دېدى. **25** ئاندىن ئۇ قايتىدىن قوللىرىنى ئۇ ئادەمنىڭ كۆزلىرىگە تەگكۈزدى. ئۇ كۆزلىرىنى ئېچىۋېدى، كۆزلىرى ئەسلىگە كېلىپ، ھەممە نەرسىنى ئېنىق كۆردى. **26** ئەيسا ئۇنى ۋېيىگە قايتۇرۇپ: ـ يېزىغىمۇ كىرمە، يا كى يېزىدىكى ھېچكىمگە بۇ ئىشنى ئۇقتۇرما، ـ دەپ تاپىلىدى. **27** ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن چىقىپ قەيسەرىيە-فىلىپپى رايونىغا قاراشلىق كەنت-يېزىلارغا باردى. يولدا ئۇ مۇخلىسلىرىدىن: ـ كىشىلەر مېنى كىم دەيدۇ؟ ـ دەپ سوردى. **28** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ بەزىلەر سېنى چۈمۈلدۇرگۈچى يەھيا، بەزىلەر ئىلياس [پەيغەمبەر] ۋە يەنە بەزىلەر ئىلگىرىكى پەيغەمبەرلەردىن بىرى دەپ قارايدىكەن، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. **29** ئۇ ئۇلاردىن: ـ ئەمدى سىلەرچۇ، سىلەر مېنى كىم دەپ بىلىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. پېترۇس جاۋابەن: ـ سەن مەسىھدۇرسەن، ـ دېدى. **30** ئۇ ئۇلارغا ئۆزى توغرۇلۇق ھېچكىمگە تىنماسلىقنى جىددىي تاپىلىدى. **31** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىنسانئوغلىنىڭ نۇرغۇن ئازاب-ئۇقوبەت تارتىشى، ئاقساقالار، باش كاھىنلار ۋە تەۋراتنى ئۆستۈرگۈچىلەر تەرىپىدىن چەتكە قېقىلىشى، ئۆلتۈرۈلۈشى ۋە ئۈچ كۈندىن كېيىن تىرىلىدۇرۇلۇشى مۇقەررەر ئىكەنلىكىنى [مۇخلىسلىرىغا] ئۇگىتىشكە باشلىدى. **32** ئۇ بۇ ئىشنى ئوچۇق-ئاشكارا سۆزلەپ بەردى. بۇنىڭ بىلەن پېترۇس ئۇنى بىر چەتكە تارتىپ، ئۇنى ئەيىبلەشكە باشلىدى. **33** لېكىن ئۇ بۇرۇلۇپ مۇخلىسلىرىغا قاراپ، پېترۇسنى ئەيىبلەپ: ـ ئارقامغا تۇت، شەيتان! سېنىڭ ۋېلىغانلىرىڭ خۇدانىڭ ئىشلىرى ئەمەس، ئىنسانلىقنىڭ ئىشلىرىدۇر، ـ دېدى. **34** ئاندىن مۇخلىسلىرى بىلەن خالايىقنىمۇ چاقىرىپ مۇنداق دېدى: ـ كىمدە كىم ماڭا ئە گىشىشنى نىيەت قىلسا، ئۆزىدىن كېچىپ، ئۆزىنىڭ كېيىنىنى كۆتۈرۈپ ماڭا ئە گىشسۇن! **35** چۈنكى كىمدە كىم ئۆز جېنىنى قۇتقۇزاي دېسە، چوقۇم ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ؛ لېكىن كىمدە كىم مەن ئۈچۈن ۋە خۇش خەۋەر ئۈچۈن ئۆز جېنىدىن مەھرۇم بولسا، ئۇنى قۇتقۇزىدۇ. **36** چۈنكى بىر ئادەم پۈتكۈل دۇنياغا ئىگە بولۇپ، جېنىدىن مەھرۇم قالسا، بۇنىڭ نېمە پايدىسى بولسۇن؟! **37** ئۇ نېمىسىنى جېنىغا تېگىشىسۇن؟! **38** چۈنكى كىمدە كىم زىناخور ۋە گۇناھكار بۇ دەۋر ئالدىدا مەندىن ۋە مېنىڭ سۆزلىرىمدىن نومۇس قىلسا، ئىنسانئوغلىمۇ ئاتىسىنىڭ شان-شەرىپى ئىچىدە مۇقەددەس پەرىشتىلەر بىلەن بىللە كەلگىنىدە، ئۇنىڭدىن نومۇس قىلىدۇ.

9

ئۇ ئۇلارغا يەنە: ـ مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، بۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ ئارىسىدىن ئۆلۈمنىڭ تەمىنى تېتىشتىن بۇرۇن جەزمەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ كۈچ-قۇدرەت بىلەن كەلگەنلىكىنى كۆرىدىغانلار بارىدۇر. **2** ۋە ئالتە كۈندىن كېيىن، ئەيسا پېترۇس، ياقۇپ ۋە يۇھاننانى ئايرىپ ئېلىپ، ئېگىز بىر تاغقا چىقتى. ئۇ يەردە ئۇنىڭ سىياق ئۆلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا ئۆزگىرىپ، **3** كىيىملىرى يەر يۈزىدىكى ھېچبىر ئاقارتقۇچىمۇ ئاقارتالمىغىدەك دەرىجىدە پاقىراپ قاردەك ئاپئاق بولدى. **4** ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا مۇسا ۋە ئىلياس [پەيغەمبەرلەر] ۋېيۇقسىز كۆرۈنۈدى؛ ئۇلار ئەيسا بىلەن سۆزلىشىۋاتاتتى. **5** پېترۇس بۇ ئىشقا جاۋابەن ئەيسىغا: ـ ئۇستاز، بۇ يەردە بولغىنىمىز ئىنتايىن ياخشى بولدى! بىرىنى ساڭا، بىرىنى مۇسىغا، يەنە بىرىنى ئىلياسقا ئاتاپ

بۇ يە رگە تۇچ كەپە ياسايلى! ـ دېدى **6** (چۈنكى پېترۇس ئېمە دېيىشنى بىلمەي قالغاندى، چۈنكى تۇلار قورقۇنچىدا چۆمۈپ كەتكەنىدى). **7** ئۈيۇقسىز بىر پارچە بۇلۇت تۇلارنى قاپلىۋالدى ۋە بۇلۇتىدىن: «بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇمدۇر، ئۇنىڭغا قۇلاق سىلىڭلار!» دېگەن ئاۋاز ئاڭلاندى. **8** تۇلار لا يېپدە ئەتراپىغا قارىشۇبدى، لېكىن يەنە ھېچكىمنى كۆرمىدى، تۇز يېنىدا پەقەت ئېيسانلا كۆردى. **9** تۇلار تاغدىن چۈشۈۋاتقاندا، ئەيسا تۇلارغا، ئىنسانئوغلى تۇلۇمدىن تىرىلدۇرۇلمىگۈچە، كۆ رگەنلىرنى ھېچكىمگە ئېيتماسلىقنى ئەمر قىلىپ تاپىلدى. **10** تۇلار تۇنىڭ بۇ سۆزىنى كۆڭلىگە پۈكۈپ، («تۇلۇمدىن تىرىلىش» دېگەننىڭ زادى نېمە ئىكەنلىكى ھەققىدە تۇرئارا مۇلاھىزىلەشتى. **11** تۇلار تۇنىڭدىن يەنە: ـ تەۋرات تۇستازلىرى نېمە تۇچۇن: «ئىلياس [يەيغەمبەر مەسىھ كېلىشتىن ئاۋۋال قايتىپ كېلىشى كېرەك» دېيىشىدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **12** تۇ تۇلارغا جاۋابەن: ـ ئىلياس [يەيغەمبەر] دەرۋەقە [مەسىھتىن] ئاۋۋال كېلىدۇ، ئاندىن ھەممە ئىشنى ئورنىغا كەلتۈرىدۇ؛ ئەمدى نېمىشقا مۇقەددەس يازمىلاردا ئىنسانئوغلى كۆپ ئازاب-ئۇقۇبەت چېكىدۇ ۋە خورلىنىدۇ، دەپ يېزىلغان؟ **13** لېكىن مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتايكى، ئىلياس [يەيغەمبەر] دەرھەقىقەت كەلدى ۋە دەل مۇقەددەس يازمىلاردا تۇ ھەقىدە يېزىلغاندەك، كىشىلەر تۇنىڭغا نېمىنى خالىسا شۇنداق قىلدى. **14** تۇلار مۇخلىسلارنىڭ يېنىغا قايتىپ بارغىنىدا، زور بىر توپ ئادەملەرنىڭ تۇلارنىڭ ئەتراپىغا ئولىشۇالغانلىقىنى، بىرنەچچە تەۋرات تۇستازلىرىنىڭ تۇلار بىلەن مۇنازىرە قىلىشۇاتقانلىقىنى كۆردى. **15** تۇنى كۆ رگەن پۈتۈن خالايىق ئىنتايىن ھەيران بولۇشتى ۋە يۈگۈرۈپ كېلىپ تۇنىڭ بىلەن سالاملاشتى. **16** تۇ تۇلاردىن: ـ تۇلار بىلەن نېمە توغرۇلۇق مۇنازىرە قىلىشۇاتىسىلەر، ـ دەپ سوردى. **17** خالايىقتىن بىرەيلەن تۇنىڭغا: ـ تۇستاز، مەن ئوغلۇمنى سېنىڭ ئالدىڭغا ئېلىپ كەلدىم، چۈنكى تۇنىڭغا گاڭىما قىلغۇچى بىر روھ چاپلىشۇالغان. **18** ھەر قېتىم روھ تۇنى چىرمۇالسا، تۇنى تارتىشتۇرۇپ يېقىتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن بالىنىڭ ئاغزىنى كۆپۈكلىشىپ، چىشلىرى كىرىشىپ كېتىدۇ، قاقشال بولۇپ قالىدۇ. مۇخلىسلىرىڭدىن جىننى ھەيدەۋەتكەيسىلەر دەپ تىلدىم، بىراق تۇلار قىلالمىدى، ـ دېدى. **19** تۇ جاۋابەن: ـ ئەي ئېتىقادسىز دەۋر، سىلەر بىلەن قاچانغىچە تۇراي؟! مەن سىلە رگە يەنە قاچانغىچە سەۋر قىلاي؟ ـ بالىنى ئالدىمغا ئېلىپ كېلىڭلار ـ دېدى. **20** تۇلار بالىنى تۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى، ئەيسانى كۆرۈش بىلەنلا روھ بالىنىڭ پۈتۈن بەدىنىنى تارتىشتۇرۇۋۇەتتى. بالا يېقىلىپ، ئاغزىدىن كۆپۈك چىققان پېتى يەردە يۇمىلاپ كەتتى. **21** تۇ بالىنىڭ ئاتىسىدىن: ـ بۇ ئىش بېشىغا كەلگىنىگە قانچە تۇزۇن بولدى؟ ـ دەپ سوردى. تۇ: ـ كىچىكدىن تارتىپ شۇنداق، **22** جىن تۇنى ھالاك قىلىش تۇچۇن كۆپ قېتىم ئۇتقا ۋە سۇغا تاشلىدى. ئەمدى بىر ئامال قىلالسىاڭ، بىزگە ئىچ ئاغرىتىپ شاپائەت قىلغايسەن! ـ دېدى. **23** ئەيسا تۇنىڭغا: ـ («قىلالسىاڭ!») دەيسەنغۇ! ئىشەنچتە بولغان ئادەمگە ھەممە ئىش مۇمكىنىدۇر! ـ دېدى. **24** بالىنىڭ ئاتىسى دەرھال: ـ مەن ئىشىنىمەن؛ ئىشەنچىسىزلىكىمگە مەدەت قىلغايسەن! ـ دېدى يىغلاپ ندا قىلىپ. **25** ئەمدى ئەيسا كۆپچىلىكنىڭ يۈگۈرۈشۈپ كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ، ھېلىقى ناپاك روھقا تەنبىھ بېرىپ: ـ ئەي ئادەمنى گاس ۋە گاڭما قىلغۇچى روھ! پۈرۈق قىلمەنكى، تۇنىڭدىن چىق، ئىككىنچى كىرگۈچى بولما! ـ دېدى. **26** شۇ ھامان جىن بىر چىرقىرىدى-دە، بالىنى دەھشەتلىك تارتىشتۇرۇپ، تۇنىڭدىن چىقىپ كەتتى. بالا تۇلۇكتەك يېتىپ قالدى، خالايىقنىڭ كۆپىنچىسى «تۇ تۇلدى!» دېيىشتى. **27** لېكىن ئەيسا بالىنى قولىدىن تۇتۇپ يۇلدى، بالا تۇرنىدىن تۇردى. **28** ئەيسا ۋېگە كىرگەندىن كېيىن، مۇخلىسلىرى تۇنىڭ بىلەن يالغۇز قالغاندا تۇنىڭدىن: ـ بىز نېمە تۇچۇن جىننى ھەيدۇيەتەلمىدۇق؟ ـ دەپ سوراشتى. **29** تۇ تۇلارغا: ـ بۇ خىل [جىن] دۇئا ۋە روزىدىن باشقا يول بىلەن چىقىرىلماس، ـ دېدى. **30** تۇلار شۇ يەردىن ئايرىلىپ، گالىلىيەدىن تۇتۇپ كېتىۋاتاتتى. بىراق تۇ بۇنى ھېچكىمنىڭ بىلىشنى خالىمايتتى. **31** چۈنكى تۇ مۇخلىسلىرىغا: ـ ئىنسانئوغلى ئىنسانلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلۇپ، تۇلار تۇنى تۇلتۇرىدۇ. تۇلتۇرۇلۇپ تۇچ كۈندىن كېيىن تۇ تىرىلىدۇ، ـ دېگەن تەلىمنى بېرىۋاتاتتى. **32** لېكىن [مۇخلىسلار] بۇ سۆزنى چۈشەنمىدى ھەمدە تۇنىڭدىن سوراشقىمۇ پېتىنالمىدى. **33** تۇ كەپەرناھۇم شەھىرىگە كەلدى. ۋېگە كىرگەندە تۇ تۇلاردىن: ـ يولدا نېمە توغرىسىدا مۇلاھىزىلەشتىڭلار؟ ـ دەپ سوردى. **34** لېكىن تۇلار شۇك تۇردى، چۈنكى تۇلار يولدا قايسىمىز ئەڭ تۇلۇغ دەپ بىر-بىرى بىلەن مۇلاھىزىلەشكەنىدى. **35** تۇ تۇلتۇرۇپ، ئون ئىككىيلەنىنى يېنىغا چاقىرىپ، تۇلارغا: ـ كىم بىرىنچى بولۇشنى ئىستىگەن بولسا، شۇ ھەممىيلەننىڭ ئەڭ ئاخىرقىسى ۋە ھەممىيلەننىڭ خىزمەتكارى بولسۇن، ـ دېدى. **36** ئاندىن تۇ كىچىك بىر بالىنى ئوتتۇرىدا تۇرغۇزدى ۋە تۇنى قۇچىقىغا ئېلىپ تۇرۇپ، تۇلارغا مۇنداق دېدى: **37** ـ كىم مېنىڭ نامىمدا مۇشۇنداق كىچىك بالىنى قوبۇل قىلسا، مېنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. كىم مېنى قوبۇل قىلسا، تۇ مېنى ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. **38** يۇھاننا تۇنىڭغا: ـ تۇستاز، سېنىڭ نامىڭ بىلەن جىنلارنى ھەيدەۋاتقان بىرسىنى كۆردۇق. لېكىن تۇ بىز بىلەن بىرگە ساكا ئە گەشكەنلەردىن بولمىغاچقا، تۇنى توستۇق، ـ دېدى. **39** لېكىن ئەيسا: ـ تۇنى توسماڭلار. چۈنكى مېنىڭ نامىم بىلەن بىر مۇجىزە ياراتقان بىرسى تارقىدىنلا مېنىڭ تۇستۇمدىن يامان گەپ قىلىشى مۇمكىن ئەمەس. **40** چۈنكى بىرگە قارشى تۇرمىغانلار بىزنى قوللىغانلاردۇر. **41** چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، مەسىھكە مەنسۇپ بولغانلىقىڭلار تۇچۇن، مېنىڭ نامىمدا سىلە رگە ھەتتا بىرەر پىيالە سۇ بە رگەن كىشىمۇ تۇز ئىنئامىغا ئېرىشمەي قالمايدۇ. **42** لېكىن ماڭا ئېتىقاد قىلغان بۇنداق كىچىكەردىن بىرىنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان ھەرقانداق ئادەمنى، تۇ يېنىغا يوغان تۇزگەن تېشى ئېسىلغان ھالدا دېڭىزغا تاشلىۋېتىلگىنى ئەۋزەل بولاتتى. **43** ئە گەر ئەمدى قولۇڭ سېنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرسا، تۇنى كېسىپ تاشلىۋەت. چۈنكى ئىككى قولۇڭ بار ھالدا دوزاخقا، يەنى تۇچۇرۇلمەس ئوتقا كىرگىنىڭدىن كۆرە، چولاق ھالدا ھاياتلىققا كىرگىنىڭ ئەۋزەلدۇر. **44 (Geenna g1067)** چۈنكى دوزاختا شۇلارنى [يەيدىغان] قۇرت-قوڭغۇزلار تۇلەيدۇ، يالقۇنلۇق ئوت تۇچمەيدۇ. **45** ئە گەر ئەمدى پۈتۈڭ سېنى [گۇناھقا] پۈتلاشتۇرسا، تۇنى كېسىپ تاشلىۋەت. چۈنكى ئىككى پۈتۈڭ بار ھالدا دوزاخقا، يەنى تۇچۇرۇلمەس ئوتقا تاشلانغىنىڭدىن كۆرە، توكۇر ھالدا ھاياتلىققا كىرگىنىڭ ئەۋزەل. **46 (Geenna g1067)** چۈنكى دوزاختا شۇلارنى [يەيدىغان] قۇرت-قوڭغۇزلار تۇلەيدۇ، يالقۇنلۇق ئوت تۇچمەيدۇ. **47** ئە گەر كۆزۈڭ سېنى [گۇناھقا] پۈتلاشتۇرسا، تۇنى ئويۇپ تاشلىۋەت. ئىككى كۆزۈڭ بار ھالدا ئوتلۇق دوزاختا تاشلانغىنىڭدىن كۆرە، سىكار كۆزلۈك بولۇپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرگىنىڭ ئەۋزەل. **48 (Geenna g1067)** چۈنكى دوزاختا شۇلارنى [يەيدىغان] قۇرت-قوڭغۇزلار تۇلەيدۇ، يالقۇنلۇق ئوت تۇچمەيدۇ. **49** ھەممە ئادەم ئوت بىلەن تۇزلىنىدۇ ۋە ھەربىر قۇربانلىق تۇز بىلەن تۇزلىنىدۇ. **50** تۇز ياخشى نەرسىدۇر. ھالبۇكى، ئە گەر تۇز تۇز تۇزلۇقىنى يوقاتسا، تۇنىڭغا قايتىدىن تۇز تە مىنى قانداقمۇ كىرگۈزگلى بولىدۇ؟ تۇز ئۆزلىردا تۇز تېپىلسۇن ۋە بىر-بىرىڭلار بىلەن ئىناقلىقتا ئۆتۈڭلار.

10

تۇ ئۇ يەردىن قوزغىلىپ، يەھۇدىيە تۇلكىسى تەرەپلىرىدىن ئۆتۈپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدىكى رايونلارغىمۇ باردى. توپ-توپ ئادەملەر يەنە ئۇنىڭ ئە تراپىغا ئولىشۇالغانىدى. ئۇ ئادىتى بويىچە ئۇلارغا تەلىم بېرىشكە باشلىدى. **2** بەزى پەرىسىيلەر ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنى قىلتاققا چۈشۈرۈش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن: ـ بىر ئادەمنىڭ ئايالىنى تالاق قىلىشى تەۋرات قانۇنىغا ۋېرىغۇمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **3** لېكىن ئۇ جاۋابەن: ـ مۇسا [يەيغەمبەر] سىلە رگە نېمە دەپ بۇيرۇغان؟ ـ دېدى. **4** تۇلار: ـ مۇسا [يەيغەمبەر] كىشىنىڭ ئايالىنى بىر پارچە تالاق خېتى يېزىپلا تالاق قىلىشىغا رۇخسەت قىلغان، ـ دېيىشتى. **5** ئەيسا تۇلارغا: ـ تاش يۈرە كلىكىڭلاردىن ئۇ سىلە رگە بۇ ئەمرنى پۈتكەن؛ **6** لېكىن خۇدا ئالەم ئاپىرىدە بولغىنىدا [ئىنسانلارنى] «ئەر ۋە ئايال قىلىپ ياراتتى». **7** «شۇ سەۋەبتىن ئەر كىشى ئاتا-ئانىسىدىن ئايرىلىدۇ، ئايالى بىلەن بىرلىشىپ **8** ئىككىلىسى بىر تەن بولىدۇ». شۇنداق ئىكەن، ئەر-ئايال ئەمدى ئىككى تەن ئەمەس، بەلكى بىر تەن بولىدۇ. **9** شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا قوشقانىنى ئىنسان ئايرىمىسۇن، ـ دېدى. **10** تۇلار ۋېگە قايتىپ كېلىپ كىرگەندە، مۇخلىسلىرى تۇنىڭدىن بۇ ھەقتە سوردى. **11** تۇ تۇلارغا: ـ ئايالىنى تالاق قىلىپ، باشقا بىرىنى ئەمرىگە ئالغان كىشى ئايالىغا گۇناھ قىلىپ زىنا قىلغان بولىدۇ. **12** ئېرىنى قويۇۋېتىپ، باشقا ئە رگە تە گىگەن ئايالمۇ زىنا قىلغان بولىدۇ، ـ دېدى. **13** قوزۇكنى تە گكۈ زگەيسەن دەپ، كىشىلەر كىچىك بالىلىرىنى تۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىۋاتاتتى. بىراق مۇخلىسلار ئېلىپ كەلگەنلەرنى ئە يىبلىدى. **14** بۇنى كۆ رگەن ئەيسا ئاچچىقلىنىپ، مۇخلىسلىرىغا: بالىلار ئالدىمغا كەلسۇن، ئۇلارنى توسماڭلار. چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەل مۇشۇنداقلارغا تەۋەدۇر. **15** مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى سەبىي بالىدەك قوبۇل قىلمىسا، تۇنىڭغا ھە رگىز كىرەلمەيدۇ، ـ دېدى. **16** شۇنىڭ بىلەن ئۇ بالىلارنى قۇچىقىغا ئېلىپ، تۇلارغا قوللىرىنى تە گكۈزۈپ بەخت تىلىدى. **17** ئۇ يولغا چىققاندا، بىرسى تۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ كېلىپ، تۇنىڭ ئالدىدا تىزلىنىپ تۇنىڭدىن: ـ ئى ياخشى تۇستاز، مەن قانداق قىلسام مە ڭگۈلۈك ھاياتقا مىراسلىق قىلىمەن؟ ـ دەپ سوردى. **18 (aiōnios g166)** لېكىن ئەيسا تۇنىڭغا: ـ مېنى نېمىشقا ياخشى دەيسەن؟ پەقەت بىردىن، يەنى خۇدادىن باشقا ھېچكىم ياخشى ئەمەستۇر. **19** سەن تەۋراتىكى «زىنا قىلما، قاتىللىق قىلما، ئوغرىلىق قىلما، يالغان گۇۋاھلىق بەرمە، خىيانەت قىلما، ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل» دېگەن بۇ ھەرىز-پەرزلەرنى بىلىسەن، ـ دېدى. **20** تۇ ئادەم جاۋابەن: ـ ئۇستاز، بۇلارنىڭ ھەممىسىگە كىچىكمىدن تارتىپ ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتىمەن، ـ دېدى. **21** ئەيسانىڭ تۇنىڭغا قاراپ مۇھەببىتى قوزغالدى ۋە تۇنىڭغا: ـ سەندە يەنە بىر ئىش كەم. بېرىپ پۈتۈن مال-مۈلكىڭنى سېتىپ، پۇلنى يوقسۇللارغا

به رگىن ۋە شۇنداق قىلساڭ، ئەرشتە خەزىنەڭ بولىدۇ، ئاندىن كېلىپ كېيىنكى كۆتۈرۈپ ماڭ ئە گەشكىن! ـ دېدى. **22** لېكىن مۇشۇ سۆزنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ چىرايى تۇتۇلۇپ، قايغۇغا چۈمۈپ تۇيەردىن كەتتى. چۈنكى ئۇنىڭ مال-دۇنياسى ناھايىتى كۆپ ئىدى. **23** ئاندىن ئەيسا چۇرىسىگە سەپىسېلىپ قاراپ، مۇخلىسلىرىغا: ـ مال-دۇنياسى كۆپلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشى نېمىدېگەن تەس-ھە! **25** تۆگىنىڭ يېڭىنىڭ كوزىدىن ئۆتۈشى باي ئادەمنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشىدىن ئاسانىدۇر! ـ دېدى. **26** ئۇلار يۇنى ئاڭلاپ ئىنتايىن بەك ھەيران بولۇشۇپ، بىر-بىرىدىن: ئۇنداقتا، كىم نىجاتقا ئېرىشەلەيدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **27** ئەيسا ئۇلارغا قاراپ: ـ بۇ ئىش ئىنسان بىلەن ۋۇجۇدقا چىقىشى مۇمكىن ئەمەس، لېكىن خۇدا ئۈچۈن مۇمكىن ئەمەس بولمايدۇ؛ چۈنكى خۇداغا نىسبەتەن ھەممە ئىش مۇمكىن بولىدۇ؛ ـ دېدى. **28** يۇنۇس بىلەن پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ مانا، بىز يولىنى، ھەممىنى تاشلاپ ساڭا ئە گەشتۇق!؟ ـ دېگىلى تۇردى. **29** ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، مەن ئۈچۈن ۋە خۇش خەۋەر ئۈچۈن ۋېيى، ئاكا-ئۇكىلىرى، ئاچا-سىڭىلىرى، ئاتىسى، ئانىسى، ئايالى، بالىلىرى ياكى يەر-زېمىنلىردىن ۋاز كەچكەنلەرنىڭ ھەممىسى **30** بۇ زاماندا بۇلارنىڭ يۈز ھەسىسىگە، يەنى ئۆي، ئاكا-ئۇكا، ئاچا-سىڭىل، ئانا، بالىلار ۋە يەر-زېمىنلارغا (زىيانكەشلىكلەر قوشۇلغان ھالدا) مۇيەسسەر بولماي قالمايدۇ ۋە كېلىدىغان زاماندىمۇ مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشمەي قالمايدۇ. (aiōn g165, aiōnios g166) **31** لېكىن شۇ چاغدا نۇرغۇن ئالدىدا تۇرغانلار ئارقىغا ئۆتىدۇ، نۇرغۇن ئارقىدا تۇرغانلار ئالدىغا ئۆتىدۇ. **32** ئۇلار يېرۇسالېمغا چىقىدىغان يولدا ئىدى، ئەيسا ھەممىنڭ ئالدىدا كېتىۋاتاتتى. [مۇخلىسلىرى] بەك ھەيران ئىدى ھەمدە ئۇنىڭغا ئە گەشكەنلەرمۇ قورقۇنچ ئىچىدە كېتىۋاتاتتى. ئەيسا ئون ئىككەيلەننى يەنە ئوز يېنىغا تارتىپ، ئۇلارغا ئوز بېشىغا چۈشىدىغانلىرىنى ئۇقتۇرۇشقا باشلاپ: **33** ـ مانا بىز ھازىر يېرۇسالېمغا چىقىپ كېتىۋاتىمىز. ئىنسانئوغلى باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرىغا تاپشۇرۇلىدۇ. ئۇلار ئۇنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىدۇ ۋە يات ئەللىكە رگە تاپشۇرىدۇ. **34** ئۇلار بولسا ئۇنى مەسخىرە قىلىپ، قامچىلاپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۆكۈرىدۇ ۋە ئۇنى ئۆلتۈرىدۇ. لېكىن ئۈچ كۈندىن كېيىن ئۇ قايتا تىرىلىدۇ. ـ دېدى. **35** زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرى ياقۇپ بىلەن يۇھاننا ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئۇستاز، سەندىن نېمە تىلىسەك ئورۇنداپ بەرسەڭ، دەپ ئۆتۈنمىز. ـ دېيىشتى. **36** ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلە رگە نېمە قىلىپ بېرىشىمنى خالايسىلەر؟ ـ دېدى. **37** ـ سەن شان-شەرىپىڭدە بولغىنىڭدا، بىزمىزنى ئوڭ يېنىڭدا، بىرىمىزنى سول يېنىڭدا ئولتۇرغۇزغايسەن، ـ دېيىشتى ئۇلار. **38** ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ نېمە تەلەپ قىلغانلىقىڭلارنى بىلمەيۋاتىسىلەر. مەن ئىچىدىغان قەدەھنى ئىچەلەمسىلەر؟ مەن ۋېيۇل قىلىدىغان چۈمۈلدۈرۈشنى سىلەرمۇ ۋېيۇل قىلالامسىلەر؟ **39** ـ قىلالايمىز، ـ دېيىشتى ئۇلار. ئەيسا ئۇلارغا: ـ دەرۋەقە، مەن ئىچىدىغان قەدەھىمنى سىلەرمۇ ئىچىسىلەر ۋە مەن ۋېيۇل قىلىدىغان چۈمۈلدۈرۈلۈش بىلەن چۈمۈلدۈرۈلىسىلەر. **40** بىراق ئوڭ ياكى سول يېنىمدا ئولتۇرۇشقا نىسىپ بولۇش مېنىڭ ئىلكىمدە ئەمەس؛ بەلكى كىملە رگە تەييارلانغان بولسا، شۇلارغا بېرىلىدۇ. ـ دېدى. **41** يۇنۇسنىڭ خەۋەر تاپقان [قالغان] ئون [مۇخلىس] ياقۇپ بىلەن يۇھاننادىن خاپا بولۇشقا باشلىدى. **42** لېكىن ئەيسا ئۇلارنى يېنىغا چاقىرىپ، مۇنداق دېدى: ـ سىلە رگە مەلۇمكى، يات ئەللەر ئۈستىدىكى ھۆكۈمران دەپ ھېسابلانغانلار قول ئاستىدىكى خەلق ئۈستىدىن ۋېرۇقۇزلىق قىلىپ ھاكىمىيەت يۈرگۈزىدۇ، ۋە ھوقۇقدارلىرى ئۇلارنى خوجايىنلارچە ئىدارە قىلىدۇ. **43** بىراق سىلەرنىڭ ئارا ئاكىلاردا بۇنداق ئىش بولمايدۇ؛ بەلكى سىلەردىن كىم مەرتىۋىلىك بولۇشنى خالىسا، ئۇ سىلەرنىڭ خىزمىتكارلىرى بولسۇن؛ **44** ۋە كىم ئارا ئاكىلاردا بىرىنچى بولۇشنى ئىستىسە، ئۇ ھەممە ئادەمنىڭ قۇلى بولسۇن. **45** چۈنكى ئىنسانئوغلىمۇ دەرۋەقە شۇ يولدا كېچىلىك مېنىڭ خىزمىتىمدە بولسۇن دېمەي، بەلكى كۆپچىلىكنىڭ خىزمىتىدە بولاي ۋە جىنىمنى پىدا قىلىش بەدىلىگە نۇرغۇن ئادەملەرنى ھۆرلۈككە چىقىراي دەپ كەلدى. **46** ئۇلار يېرىخو شەھىرىگە كەلدى. [ئەيسا] مۇخلىسلىرى ۋە زور بىر توپ ئادەملەر بىلەن بىللە يېرىخودىن چىققان ۋاقىتتا، تىمايىنىڭ بارتىماي ئىسىملىك قارىغۇ ئوغلى يول ۋېيدا ئولتۇرۇپ، تىلەمچىلىك قىلۋاتاتتى. **47** ئۇ «ناسارەتلىك ئەيسا»نىڭ ئۇ يەردە ئىكەنلىكنى ئاڭلاپ: ـ ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى ئەيسا، ماڭا رەھىم قىلغايسەن! ـ دەپ توۋلاشقا باشلىدى. **48** نۇرغۇن ئادەملەر ئۇنى «ئۇن چىقارما» دەپ ئەيىبلىدى. لېكىن ئۇ: ـ ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى، ماڭا رەھىم قىلغايسەن، ـ دەپ تېخىمۇ ئۇنلۇك توۋلدى. **49** ئەيسا توختاپ: ئۇنى چاقىرىڭلار، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قارىغۇنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ يۈرە كىلىك بول! ئورنۇڭدىن تۇر، ئۇ سېنى چاقىرىۋاتىدۇ! ـ دېيىشتى. **50** ئۇ ئادەم چاپىننى سىلىپ تاشلاپ، ئورنىدىن دەس تۇرۇپ ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلدى. **51** ئەيسا جاۋابەن ئۇنىڭغا: ـ سەن مېنى نېمە قىل دەيسەن؟ ـ دەپ سوردى. قارىغۇ: ـ ئى ئۇستام، قايتا كۆرىدىغان بولسامىدى! ـ دېدى. **52** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ يولۇڭغا قايتىساڭ بولىدۇ؛ ئېتىقادىڭ سېنى ساقايتتى، ـ دېۋىدى، ئۇ شۇئان كۆرەلەيدىغان بولدى ۋە يول بويى ئەيسانى ئە گىشىپ ماڭدى.

11

ئۇلار يېرۇسالېمغا يېقىنلىشىپ، زەيتۇن ئېغىنىڭ ئېتىكىدىكى بەيت-فاگى ۋە بەيت-ئانىيا يېزىلىرىغا يېقىن كەلگىنىدە، ئۇ ئىككى مۇخلىسنى ئالدىن ماڭدۇرۇپ ئۇلارغا: ـ سىلەر ئۆدۈلۈڭلاردىكى يېزىغا بېرىڭلار. يېزىغا كىرىپلا، ئادەم بالىسى مىنىپ باقمىغان، باغلاقلىق بىر تەخەينى كۆرىسىلەر. ئۇنى يېشىپ بۇ يەر رگە يېتىلەپ كېلىڭلار. **3** ئە گەر بىرسى سىلەردىن: «نېمىشقا بۇنداق قىلىسىلەر؟» دەپ سوراپ قالسا، «رەبنىڭ بۇنىڭغا ھاجىتى چۈشتى ۋە ئۇ ھېلىلا ئۇنى بۇ يەر رگە ئەۋەتىپ بېرىدۇ» ـ دە ئېگىلار، ـ دەپ تاپىلىدى. **4** ئۇلار كېتىپ ئاچا يول ئۈستىدىكى ۋېنىك دەرۋازىسى سىرتىدا باغلاغلىق تۇرغان بىر تەخەينى كۆردى. ئۇلار تانىبى يەشتى. **5** ئۇ يەردە تۇرغانلاردىن بەزىلەر: ـ تەخەينى يېشىپ نېمە قىلىسىلەر؟ ـ دېيىشتى. **6** مۇخلىسلار ئەيسانىڭ ۋېيرۇخىنىدەك جاۋاب بەردى، ھېلىقى كىشىلەر ئۇلارغا يول قويدى.

7 مۇخلىسلار تەخەينى ئەيسانىڭ ئالدىغا يېتىلەپ كېلىپ، ئۈستىگە ئوز يېپىنچا-چاپانلىرىنى تاشلىدى؛ ئۇ ئۈستىگە مىندى. **8** ئەمدى نۇرغۇن كىشىلەر يېپىنچا-چاپانلىرىنى يولغا پايانداز قىلىپ سالدى؛ باشقىلىرى دەرەخلەردىن شاخ-شۇمبالارنى كېسىپ يولغا يايدى. **9** ئالدىدا ماڭغان ۋە كەيىندىن ئە گەشكەنلەر: «ھوسانا!! پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگۈچىگە مۇبارەك بولسۇن! **10** ئاتىمىز داۋۇتنىڭ كېلىدىغان پادىشاھلىقىغا مۇبارەك بولسۇن! ئەرشىئەلادا ئەشە كىكۆر-ھوسانالار ئۇقۇلسۇن!» ـ دەپ ۋاقىرىشاتتى. **11** ئۇ يېرۇسالېمغا بېرىپ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىردى؛ ۋە ئەتراپىدىكى ھەممىنى كوزدىن كېچۈرگەندىن كېيىن، ۋاقىت بىر يەر رگە بېرىپ قالغاچقا، ئون ئىككەيلەن بىلەن بىللە يەنە بەيت-ئانىياغا چىقتى. **12** ئەتىسى، ئۇلار بەيت-ئانىيادىن چىققاندا، ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىپ كەتكەندى. **13** يىراقتىكى ۋېيۇرماقلىق بىر تۇپ ئەنجۈر دەرىخىنى بايقاپ، ئۇنىڭدىن بىرەر مېۋە تاپالارمەنمىكىن دەپ يېنىغا باردى؛ لېكىن تۇۋۇگىگە كەلگەندە ۋېيۇرماقتىن باشقا ھېچ نەرسە تاپالمىدى. چۈنكى بۇ ئەنجۈر پىشىدىغان پەسىل ئەمەس ئىدى. **14** ئۇ دەرەخكە سۆز قىلىپ: ـ بۇنىڭدىن كېيىن مەڭگۈ ھېچكىم سەندىن مېۋە يېمىگەي! ـ دېدى. مۇخلىسلىرىمۇ بۇنى ئاڭلىدى. (aiōn g165) **15** ئۇلار يېرۇسالېمغا كەلدى؛ ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرىپ، ئۇ يەردە ئېلىم-سېتىم قىلىۋاتقانلارنى ھەيدەشكە باشلىدى ۋە پۇل تېگىشكۈچىلەرنىڭ شىرەلىرىنى، ياختەك-كەپتەر ساتقۇچىلارنىڭ ئورۇندۇقلىرىنى ئوروۇۋەتتى؛ **16** ۋە ھېچكىمنىڭ ھېچقانداق مال-ۋېيۇملارنى ئىبادەتخانا ھويلىلىردىن كۆتۈرۈپ ئوتۇشىگە يول قويمىدى. **17** ئۇ خەلققە: ـ مۇقەددەس يازمىلاردا: «مېنىڭ ۋېيۇم بارلىق ئەللەر ئۈچۈن دۇئا-تىلاۋەتخانا دەپ ئاتىلىدۇ» دەپ ۋېيۇتلىگەن ئەمەمىز؟ لېكىن سىلەر ئۇنى بۇلاڭچىلارنىڭ ئۇۋىسغا ئايلاندۇرۇۋەتتىڭلار! ـ دەپ تەلىم باشلىدى. **18** باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى بۇنى ئاڭلاپ، ئۇنى يوقىتىشنىڭ چارىسىنى ئىزدەشكە باشلىدى؛ پۇتكۈل خالايىق ئۇنىڭ تەلىمگە تەۋەججۈبلىنىپ قالغاچقا، ئۇلار ئۇنىڭدىن قورقاتتى. **19** كەچقۇرۇن، ئۇ [مۇخلىسلىرى] [بىلەن] شەھەرنىڭ سىرتىغا چىقىپ كەتتى. **20** ئەتىسى سەھەردە، ئۇلار ئەنجۈر دەرىخىنىڭ يېنىدىن ئوتۇپ كېتىۋېتىپ، دەرەخنىڭ يىلتىزىدىن قۇرۇپ كەتكەنلىكنى بايقاشتى. **21** [دەرەخنىڭ ھالىتىنى] ئېسىگە كەلتۈرگەن پېترۇس: ـ ئۇستاز، قارا، سەن قارغىنان ئەنجۈر دەرىخى قۇرۇپ كېتىپتۇ! ـ دېدى. **22** ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ ئىشەنچىدە بولۇڭلار. **23** مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، كىمەدە كىم بۇ تاغقا: بۇ يەردىن كۆتۈرۈلۈپ دېڭىزغا تاشلان!» دېسە ۋە شۇنداقلا قەلبىدە ھېچ گۇمان قىلماي، بەلكى ئېيتقىنىنىڭ ئەمەلگە ئاشىشىغا ئىشەنچ بار بولسا، ئۇ ئېيتقان ئىش ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەمەلگە ئاشىدۇ. **24** شۇ سەۋەبتىن مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىمەنكى، دۇئا بىلەن تىلىگەن ھەربىر نەرسە بولسا، شۇنىڭغا ئېرىشتىم، دەپ ئىشىنىڭلار، شۇنداً، تىلىگىنىڭلار ئەمەلگە ئاشىدۇ. **25** ۋە ئورنۇڭلاردىن تۇرۇپ دۇئا قىلغىنىڭلاردا، بىرەرسىگە غۇمىڭلار بولسا، ئۇنى كەچۈرۈڭلار. شۇنىڭ بىلەن ئەرشتىكى ئاتاڭلارمۇ سىلەرنىڭ گۇناھلىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلىدۇ. **26** لېكىن سىلەر باشقىلارنى كەچۈرۈم قىلمىساڭلار، ئەرشتىكى ئاتاڭلارمۇ سىلەرنىڭ گۇناھلىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلمايدۇ. **27** ئۇلار يېرۇسالېمغا قايتىدىن كىردى. ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا ئايلىنىپ يۈر رگەندە، باش كاھىنلار، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە ئاقساقاللار ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: **28** ـ سەن قىلۋاتقان بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تايىنىپ قىلىۋاتسەن؟ ساڭا بۇ ئىشلارنى قىلىش ھوقۇقىنى كىم بە رگەن؟ ـ دەپ سوردى. **29** ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ مەنمۇ سىلەردىن

بىر سوئال سورايى. سىلەر تۇنىڭغا جاۋاب بەرسە كەلەر، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تايىنىپ قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتىپ بېرىمەن: **30** ـ يەھيا يۇرگۈ رگەن چۈمۈلىدۇرۇش بولسا، ئەرشتىنمۇ، ياكى ئىنسانلاردىنمۇ؟ ماگۇ جاۋاب بەرسە كەلەرچۇ! **31** تۇلار تۇرتۇنارا مۇلاھىزە قىلىشىپ: ـ ئە گەر («ئەرشتىن كەلگەن») دېسەك، تۇ بىـ زگە: «تۇنداقتا، سىلەر نېمە ئۈچۈن يەھياغا ئىشەنمىدىڭلار؟» دەيدۇ. **32** ئە گەر: «ئىنسانلاردىن كەلگەن» دېسەك،... بولمايدۇ! ـ دېيىشتى (كۆپچىلىك يەھيانى پەيغەمبەر دەپ قارىغاچقا، تۇلار خەلقتىن قورقاتتى). **33** يۇنىڭ بىلەن، تۇلار ئېيىساغا: ـ بىلمەيمىز، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. ـ تۇنداقتا، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تايىنىپ قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتمايمەن، ـ دېدى تۇ تۇلارغا.

12

ئاندىن، تۇ تۇلارغا تەمسىللەر بىلەن سۆزلەشكە باشلىدى: ـ بىر كىشى بىر ئۈزۈمزارلىق بەرپا قىلىپ، ئەتراپىنى چىتلاپتۇ؛ تۇ بىر شاراب كولۇچكى قېزىپتۇ ۋە بىر كۆزەت مۇنارىنى ياساپتۇ. ئاندىن تۇ ئۈزۈمزارلىقنى باغۋەنلە رگە ئىجارىگە بېرىپ، تۇزى ياقا يۇرتقا كېتىپتۇ. **2** تۇزۇم پەسلى كەلگەندە، باغۋەنلەردىن ئۈزۈمزارلىقتىكى مېۋىلەردىن [تېگىشلىكىنى] ئەكېلىش ئۈچۈن بىر قۇلنى تۇلارنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. **3** لېكىن تۇلار تۇنى تۇتۇۋېلىپ دۇمبالاپ، قۇرۇق قول قايتۇرۇپتۇ. **4** خوجايىن يەنە بىر قۇلنى تۇلارنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ، تۇنى بولسا تۇلار چالما-كېسىك قىلىپ، باش-كۆزىنى يېرىپ، ھاقارەتلەپ قايتۇرۇپتۇ. **5** خوجايىن يەنە بىرسىنى ئەۋەتىپتۇ. لېكىن تۇنى تۇلار تۇلتۇرۇپتۇ. يەنە تولا قۇللارنى ئەۋەتىپتۇ، لېكىن تۇلار بەزىلىرىنى دۇمبالاپ، بەزىلىرىنى تۇلتۇرۇپتۇ. **6** خوجايىننىڭ يېنىدا پەقەت تۇنىڭ سۆيۈملۈك بىر تۇغلىلا قالغاچقا، تۇلار ئوغلۇمنىغۇ ھۆرمەت قىلار دەپ، تۇ تۇنى ئەڭ ئاخىرى بولۇپ باغۋەنلەرنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. **7** لېكىن شۇ باغۋەنلەر تۇزئارا: «بۇ بولسا مىراسخور، كېلىڭلار، تۇنى تۇلتۇرۇۋېتەيلى، شۇنىڭ بىلەن مىراسى بىزنىڭكى بولىدۇ!» دېيىشىپتۇ. **8** شۇڭا تۇلار تۇنى تۇتۇپ تۇلتۇرۇپ، ئۈزۈمزارلىقتىڭ سىرتىغا تاشلۇۋېتىپتۇ. **9** ئەمدى ئۈزۈمزارلىقنىڭ خوجايىنى قاندىق قىلىدۇ؟ تۇ تۇزى كېلىپ باغۋەنلەرنى قۇتلۇرىدۇ ۋە ئۈزۈمزارلىقنى باشقىلارغا بېرىدۇ. **10** ئەمدى سىلەر مۇقەددەس يازمىلاردىن مۇنۇ ئايەتنى ئوقۇپ باقمىغانمۇسىلەر؟ ـ «تاماچىلار تاشلۇۋەتكەن تاش بولسا، بۇرجەك تېشى بولۇپ تىكەنىدى. **11** بۇ ئىش پەروەردىگارىدىندۇر، بۇ كۆزىمىز ئالدىدا كارامەت بىر ئىشتۇر» **12** تۇلار تۇنىڭ بۇ تەمسىلى تۇزلىرىگە قارىتىپ ئېيتقانلىقىنى چۈشەندى؛ شۇڭا تۇلار تۇنى تۇتۇش يولىنى ئىزدەشتى، ھالبۇكى، خالايىقتىن قورقۇشۇپ، تۇنى تاشلاپ كېتىپ قالدى. **13** شۇنىڭدىن كېيىن، تۇلار بىرنەچچە پەرسىي ۋە ھېرودىنىڭ تەرەپدارلىرىنى تۇنى تۇز سۆزى بىلەن قىلىتاقتا چۈشۈرۈش مەقسىتىدە تۇنىڭ ئالدىغا ئەۋەتتى. **14** تۇلار كېلىپ تۇنىڭغا: ـ تۇستاز، سىلىنى سەممىي ئادەم، ئادەملە رگە قەتئىي يۈز-خاتىرە قىلمايدۇ، ھېچكىمگە يان باسمايدۇ، بەلكى كىشىلە رگە خۇدانىڭ يولىنى سادىقلىق بىلەن ئۆگىتىپ كېلىۋاتىدۇ، دەپ بىلىمىز. [سىلچە]، [رىم ئىمپېراتورى] قەيسە رگە باج-سىلىق تاپشۇرۇش تەۋرات قانۇنىغا ۋېخۇتمۇ-يوق؟ **15** زادى باج تاپشۇرامدۇق-تاپشۇرمامدۇق؟ ـ دېيىشتى. لېكىن تۇ تۇلارنىڭ ساختىپەزلىكىنى بىلىپ تۇلارغا: ـ نېمىشقا مېنى سىناۋاتىسىلەر؟ ماگۇ بىر «دىنار» پۇلنى ئەكېلىڭلار، مەن كۆرۈپ باقاي، ـ دېدى. **16** تۇلار پۇلنى ئېلىپ كەلدى، تۇ تۇلاردىن: ـ بۇنىڭ تۇستىدىكى سۈرەت ۋە نام-ئىسىم كىمنىڭ؟ ـ دەپ سوردى. ـ قەيسەرنىڭ، ـ دېيىشتى تۇلار. **17** ئەيسا تۇلارغا جاۋابەن: ـ [تۇنداق بولسا]، قەيسەرنىڭ ھەققىنى قەيسە رگە، خۇدانىڭ ھەققىنى خۇداغا تاپشۇرۇڭلار، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن تۇلار تۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. **18** ئاندىن «تۇلگەنلەر تىرىلمەيدۇ» دەيدىغان سادۇقىيلار تۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ قىستاپ سوئال قويدى: **19** ـ تۇستاز، مۇسا [پەيغەمبەر] تەۋراتتا بىـ زگە: «بىر كىشى تۇلۇپ كېتىپ، ئايالى تۇل قېلىپ، پەرزەنت كۆرمىگەن بولسا، تۇنىڭ تاكا ياكى ئىنىسى تۇل قالغان يەكگىسىنى ئەمرىگە ئېلىپ، قېرىندىشى تۇچۈن نەسىل قالدۇرۇشى لازىم» دەپ يازغان. **20** بۇرۇن يەتتە تاكا-ئۇكا بار ئىدى. چوڭى ۋېلىنىپ پەرزەنت قالدۇرمايلا تۇلدى. **21** ئىككىنچى قېرىندىشى يەكگىسىنى ئەمرىگە ئېلىپ، تۇمۇ پەرزەنت كۆرمەي تۇلدى. تۇچىنچىسىنىڭ ئەھۋالىمۇ تۇنىڭگىگە ئوخشاش بولدى. **22** شۇ تەرىقىدە يەتتىسى ئوخشاشلا تۇنى ئېلىپ پەرزەنت كۆرمەي كەتتى. ئاخىردا، تۇ ئايالمۇ ئالەمدىن تۇتتى. **23** ئەمدى تىرىلىش كۇنىدە تۇلار تىرىلگەندە، بۇ ئايال قايسىسىنىڭ ئايالى بولىدۇ؟ چۈنكى يەتتىسىنىڭ ھەممىسى تۇنى خوتۇنلۇققا ئالغان-دە! ـ دېيىشتى. **24** ئەيسا تۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلەر نە مۇقەددەس يازمىلارنى نە خۇدانىڭ قۇدرىتىنى بىلمىگىنىڭلاردىن سەۋەبىدىن مۇشۇنداق ئازغان ئەمەسمىسىلەر؟ **25** چۈنكى تۇلۇمدىن تىرىلگەندە ئىنسانلار ۋېيلەنمەيدۇ، ئە رگە تە گمەيدۇ، بەلكى ئەرشتىكى پەرىشتىلە رگە ئوخشاش بولىدۇ. **26** ئەمدى تۇلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى مەسىلىسى ھەققىدە [تەۋراتتا]، يەنى مۇساغا چۈشۈرۈلگەن كىتابتىكى «تىكەنلىك» ۋەقەسىدە، خۇدانىڭ تۇنىڭغا قانداق ئېيتقىنىنى، يەنى: «مەن ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسىدۇرمەن!» دېگىنىنى ئوقۇمىدىڭلارمۇ؟ **27** تۇ تۇلۇتكەلەرنىڭ خۇداسى ئەمەس، بەلكى تىرىكلەرنىڭ خۇداسىدۇر! شۇڭا سىلەر قاتتىق ئېزىپ كەتكەنسىلەر! **28** تۇلارغا يېقىن كەلگەن، مۇنازىرىلەشكەنلەرنى ئاڭلىغان ۋە ئەيسانىڭ تۇلارغا ياخشى جاۋاب بە رگەنلىكىنى كۆ رگەن بىر تەۋرات تۇستازى تۇنىڭدىن: ـ پۇتۇن ئەمرىلەرنىڭ ئىچىدە ئەڭ مۇھىمى قايسى؟ ـ دەپ سوردى. **29** ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئەڭ مۇھىم ئەمر شۇكى، «ئاڭلىغىن، ئەي ئىسرائىل! يەۋەردىگار خۇدايىمىز بولغان رەب بىردۇر. **30** يەۋەردىگار خۇدايىڭنى پۇتۇن قەلبىڭ، پۇتۇن جېنىڭ، پۇتۇن زېھنىڭ ۋە پۇتۇن كۈچۈڭ بىلەن سۆيگىن». مانا بۇ ئەڭ مۇھىم ئەمر. **31** تۇنىڭغا ئوخشايدىغان ئىككىنچى ئەمر بولسا: ـ «قوشنا ئىگىڭنى تۇز ۋۇجۇدۇڭ سۆيگەندەك سۆي». ھېچقانداق ئەمر بۇلاردىن تۇستۇن تۇرمايدۇ. **32** تەۋرات تۇستازى تۇنىڭغا: ـ توغرا ئېيتتىڭىز، تۇستاز، ھەقىقەت يېچە سۆزلىدىڭىز؛ چۈنكى تۇ بىردۇر، تۇنىڭدىن باشقىسى يوقتۇر؛ **33** ئىنسانىڭ تۇنى پۇتۇن قەلبى، پۇتۇن ئەقلى، پۇتۇن جېنى ۋە پۇتۇن كۈچى بىلەن سۆيۈشى ھەم قوشنىسىنىڭ تۇزىنى سۆيگەندەك سۆيۈشى بارلىق كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ھەم باشقا قۇربانلىق-ھەدىيەلەردىنمۇ ئارتۇقتۇر. **34** ئەيسا تۇنىڭ ئاقىلانىلىك بىلەن جاۋاب بە رگىنىنى كۆرۈپ: ـ سەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدىن يىراق ئەمەسسەن، ـ دېدى. شۇنىڭدىن كېيىن، ھېچكىم تۇنىڭدىن سوئال سوراشقا پېتىنالمىدى. **35** ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا تەلىم بە رگەندە، ئەيسا بۇلارغا جاۋابەن مۇنداق سوئالنى ئوتتۇرىغا قويدى: تەۋرات تۇستازلىرىنىڭ مەسىھنى «داۋۇتنىڭ ئوغلى» دېگىنىنى قانداق چۈشىنىسىلەر؟ **36** چۈنكى داۋۇت تۇزى مۇقەددەس روھتا مۇنداق دېگەنغۇ: ـ «پەروەردىگار مېنىڭ رەببىمگە ئېيتىكى: ـ «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرىڭ قىلغۇچە، مېنىڭ ئۇڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن!»». **37** داۋۇت [مەسىھنى] شۇنداق «رەببىم» دەپ تاتىغان تۇرسا، ئەمدى [مەسىھ] قانداقمۇ [داۋۇتنىڭ] ئوغلى بولىدۇ؟ تۇ يەردىكى توپ-توپ خەلق تۇنىڭ سۆزىنى خۇرسەنلىك بىلەن تاڭلايتتى. **38** تۇ تۇلارغا تەلىم بە رگىنىدە مۇنداق دېدى: ـ تەۋرات تۇستازلىرىدىن ھوشيار بولۇڭلار. تۇلار تۇزۇڭنى تونىلارنى كىيىۋالغان ھالدا كېرىلىپ يۈرۈشكە، بازارلاردا كىشىلەرنىڭ تۇلارغا بولغان [تۇزۇڭ] سالاملىرىغا، **39** سىناگوگلاردا تالدىنقى ئورۇنلاردا، زىياپەتلەردە تۇردە ئولتۇرۇشقا ئامراق كېلىدۇ. **40** تۇلار تۇل ئاياللارنىڭ بارلىق تۇيى-بىساتلىرىنى يەۋالدىۋ ۋە كۆز-كۆز قىلىپ يالغاندىن تۇزۇندىن-تۇزۇن دۇئالار قىلىدۇ. تۇلارنىڭ تارتىدىغان جازاسى تېخىمۇ ئېغىر بولىدۇ! **41** تۇ ئىبادەتخانىدىكى سەدىقە ساندۇقىنىڭ ئۈدۈلىدا ئولتۇرۇپ، تۇنىڭغا پۇللارنى تاشلاۋاتقان خالايىققا قاراپ تۇراتتى. تۇرغۇن بايلار تۇنىڭغا خېلى كۆپ پۇل تاشلاشتى. **42** نامرات بىر تۇل ئايالمۇ كېلىپ، تېىننىڭ تۇستىن بىرى قىممىتىدىكى ئىككى لەپتۇنى تاشلىدى. **43** تۇ مۇخلىسلىرىنى يېنىغا چاقىرىپ، تۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ نامرات تۇل ئايالنىڭ ئىشانە ساندۇقىغا تاشلىغىنى باشقىلارنىڭ ھەممىسنىڭ تاشلىغانلىرىدىن كۆپتۇر. **44** چۈنكى باشقىلار تۇزلىرىنىڭ ئېشىپ تاشقانلىرىدىن سەدىقە قىلدى؛ لېكىن بۇ ئايال نامرات تۇرۇۋېتۇ، تۇزىنىڭ بار-يوقىنى ـ تىرىكچىلىك قىلدىغىنىنىڭ ھەممىسنى سەدىقە تاشلىدى.

13

تۇ ئىبادەتخانىدىن چىقۋاتقاندا، مۇخلىسلىرىدىن بىرى تۇنىڭغا: ـ تۇستاز، قارا، بۇ نېمىدىگەن ھەيۋەتلىك تاشلار ۋە ئىمارەتلەر-ھە! ـ دېدى. **2** ئەيسا تۇنىڭغا جاۋابەن: ـ سەن بۇ ھەيۋەتلىك ئىمارەتلەرنى كۆرىد ۇڭمۇ؟ بىر تال تاشمۇ تاش ئۇستىدە قالمايدۇ، ھەممىسى قالدۇرۇلماي گۈمران قىلىنىدۇ، ـ دېدى. **3** تۇ زەيتۇن تېغىدا، يەنى ئىبادەتخانىنىڭ ئۈدۈلىدا ئولتۇرغاندا، پېترۇس، ياقۇپ، يۇھانا ۋە ئاندرىياسلار تۇنىڭدىن ئاستىغىنا: **4** ـ بە رگە ئېيتقىنىچۇ، بۇ ئىشلار قاچان يۈز بېرىدۇ؟ بۇ بارلىق ۋەقەلەرنىڭ يۈز بېرىدىغانلىقىنى كۆرستىدىغان نېمە ئالامەت بولىدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **5** ئەيسا تۇلارغا جاۋابەن سۆز باشلاپ مۇنداق دېدى: ـ ھېزىر بولۇڭلار كى، ھېچكىم سىلەرنى ئازدۇرۇپ كەتمىسۇن. **6** چۈنكى نۇرغۇن كىشىلەر مېنىڭ ناممىدا كېلىپ: «مانا تۇزۇم شۇدۇرمەن!» دەپ، كۆپ ئادەملەرنى ئازدۇرىدۇ. **7** سىلەر تۇرۇشى خەۋەرلىرى ۋە تۇرۇش شەپىلىرىنى ئاڭلىغىنىڭلاردا، بۇلاردىن ئالاقزادە بولۇپ كەتمە گلەر، چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى مۇقەررەر. لېكىن بۇ زامان ئاخىرى يېتىپ كەلگەنلىكى ئەمەس. **8** چۈنكى بىر مىللەت يەنە بىر مىللەت بىلەن تۇرۇشقا چىقىدۇ، بىر پادىشاھلىق يەنە بىر پادىشاھلىق بىلەن تۇرۇشقا چىقىدۇ. جاي-جايلاردا يەر تەۋرەشلەر يۈز بېرىدۇ، ئاچارچىلىقلار ۋە قالايمىقانچىلىقلار بولىدۇ. مانا بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى «تۇغۇتنىڭ تولغىقىنىڭ باشلىنىشى» بولىدۇ، خالاس. **9** سىلەر بولسا ئۆزۈڭلارنى تۇزۇڭلارغا پەخەس بولۇڭلار، چۈنكى كىشىلەر سىلەرنى تۇتقۇن قىلىپ سوت مەھكىمىلىرىگە

تاپشۇرۇپ بېرىدۇ، سناگوگلاردا قامچىلىنىسىلەر. سىلەر مېنىڭ سەۋەبىدىن ئەمىرلەر ۋە پادىشاھلار ئالدىغا ئېلىپ بېرىلىپ، ئۇلار ئۇچۇن بىر گۇۋاھلىق بولسۇن دەپ سوراققا تارتىلىسىلەر. **10** لېكىن بۇلاردىن ئاۋۋال خۇش خەۋەر پۈتكۈل ئەللە رگە جاكارلىنىشى كېرەك. **11** ئەمدى ئۇلار سىلەرنى ئاپىرىپ [سوراققا] تاپشۇرغاندا، ئىنە دېيىش ھەققىدە نە ئەندىشە نە مۇلاھىزە قىلماڭلار، بەلكى شۇ ۋاقىت-سائىتىدە سىلە رگە قايسى گەپ بېرىلسە، شۇنى ئېيتىڭلار، چۈنكى سۆزلىگۈچى سىلەر ئەمەس، مۇقەددەس روھتۇر. **12** قېرىنداش قېرىندىشىغا، ئاتا بالىسىغا خائىنلىق قىلىپ تۆلۈمگە تۇتۇپ بېرىدۇ. بالىلارمۇ ئاتا-ئانىسى بىلەن زىتلىشىپ، ئۇلارنى تۆلۈمگە مەھكۇم قىلدۇرىدۇ. **13** شۇنداقلا سىلەر مېنىڭ نامىم تۈپەيلىدىن ھەممە ئادەمنىڭ نەپرىتىگە تۇچرايسىلەر، لېكىن ئاخىرغىچە بەرداشلىق بە رگەنلەر قۇتقۇزۇلىدۇ. **14** «ۋەيران قىلغۇچى يىرگىنچلىك نومۇسسىزلىق»نىڭ تۇرزى تۇرۇشۇقا تېگىشلىك بولمىغان يەردە تۇرغىنىنى كۆرگىنىڭلاردا، (كىتابخان بۇ سۆزنىڭ مەنىسىنى چۈشىنىگەي) يەھۇدىيە تۆلۈكسىدە تۇرۇۋاتقانلار تاغلارغا قاچسۇن. **15** ئۆگزىدە تۇرغان كىشى ئۆيگە چۈشمەي ياكى ئۆيدىكى بىرەر نېمىنى ئالغىلى ئېچىگە كىرمەي [قاچسۇن]. **16** ئېتىزلاردا تۇرۇۋاتقان كىشى بولسا چاپىنىنى ئالغىلى ئۆيگە يانمىسۇن. **17** تۇ كۈنلەردە ھامىلدار ئايالار ۋە بالا ئېمىتىۋاتقانلارنىڭ ھالىغا ۋاي! **18** [قاچىدىغان] ۋاقىتىڭلارنىڭ قىشقا توغرا كېلىپ قالماسلىقى ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار. **19** چۈنكى تۇ چاغدا خۇدا ياراتقان دۇنيانىڭ ئېيىردە قىلىنغاندىن ئۇيان مۇشۇ چاغقىچە كۆرۈلۈپ باقمىغان ھەم كەلگۈسىدىمۇ كۆرۈلمەيدىغان زور ئازاب-ئۇقۇبەت بولىدۇ. **20** ئەگەر پەرۋەردىگار تۇ كۈنلەرنى ئازايتىسا، ھېچقانداق ئەت ئىگىسى قۇتۇلالمايدۇ. لېكىن تۇ تۇز تاللىغانلىرى ئۈچۈن تۇ كۈنلەرنى ئازايتىدۇ. **21** ئە گەر تۇ چاغدا بىرسى سىلە رگە: «قاراڭلار، بۇ يەردە مەسىھ بار!» ياكى «قاراڭلار، تۇ ئەنە تۇ يەردە!» دېسە، ئىشەنمە گىلار. **22** چۈنكى ساختا مەسىھلەر ۋە ساختا پەيغەمبەرلەر مەيدانغا چىقىدۇ، مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئە گەر مۇمكىن بولىدىغان بولسا، ئۇلار ھەتتا [خۇدا] تاللىغانلارنى ھەم ئازدۇرىدۇ. **23** شۇنىڭ ئۈچۈن، سىلەر ھوشيار بولۇڭلار. مانا، مەن بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى سىلە رگە ئالدىنئالا ئۇقتۇرۇپ قويدۇم. **24** ئەمدى شۇ كۈنلەردە، شۇ ئازاب-ئۇقۇبەت تۈتۈپ كەتكەن ھامان، قۇياش قاريىدۇ، ئاي يورۇقلۇقىنى بەرمەيدۇ، **25** يۇلتۇزلار ئاسماندىن تۆكۈلۈپ چۈشىدۇ، ئاسماندىكى كۈچلەر لەرزىگە كېلىدۇ. **26** ئاندىن كىشىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ تولۇغ كۈچ-قۇدرەت ۋە شان-شەرەپ بىلەن بۇلۇتلار ئىچىدە كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرىدۇ. **27** تۇ تۇز پەرشىتىلىرىنى ئەۋەتىدۇ، ئۇلار تۆنىڭ تاللىغانلىرىنى دۇنيانىڭ تۆت تەرىپىدىن، زېمىننىڭ چەتلىرىدىن ئاسمانىنىڭ چەتلىرىگىچە يىغىپ جەم قىلىدۇ. **28** ـ ئەنجۈر دەرىخىدىن مۇنداق تەمسىلنى بىلۇۋېلىڭلار: ـ تۆنىڭ شاخلىرى كۆكىرىپ يوپۇرماق چىقارغاندا، يازنىڭ يېقىنلاپ قالغانلىقىنى بىلىسىلەر. **29** خۇددى شۇنىڭدەك، [مەن بايا دېگەنلىرىمنىڭ] يۈز بېرىۋاتقانلىقىنى كۆرگىنىڭلاردا، تۇنىڭ يېقىنلاپ قالغانلىقىنى، ھەتتا ئىشىك ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى بىلۇۋېلىڭلار. **30** مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، بۇ ئالامەتلەرنىڭ ھەممىسى ئەمەلگە ئاشمۇرۇلماي تۇرۇپ، بۇ دەۋۇر تۈگەيدۇ. **31** ئاسمان-زېمىن يوقىلىدۇ، بىراق مېنىڭ سۆزلىرىم ھە رگىز يوقالمايدۇ. **32** لېكىن شۇ كۈنى ياكى ۋاقىت-سائىتى توغرۇلۇق خەۋەرنى ھېچكىم بىلمەيدۇ ـ ھەتتا نە ئەرشتىكى پەرشىتىلەرمۇ بىلمەيدۇ، نە ئوغۇل بىلمەيدۇ، ئۇنى پەقەت ئاتىلا بىلىدۇ. **33** ھوشيار بولۇڭلار، سە گەك بولۇپ دۇئا قىلىڭلار، چۈنكى تۇ ۋاقىت-سائىتىنىڭ قاچان كېلىدىغانلىقىنى بىلمەيسىلەر. **34** بۇ خۇددى ياقا يۇرتقا چىقماقچى بولغان ئادەمنىڭ ئەھۋالىغا ئوخشايدۇ. يولغا چىقىدىغان چاغدا، تۇ قۇللىرىغا تۇز ھوقۇقىنى بېكىتىپ، ھەربىرىگە تۇز ۋەزىپىسىنى تاپشۇرىدۇ ۋە دەرۋازىنۇەنىكۈۋ سە گەك بولۇشنى تاپىلايدۇ. **35** شۇنىڭدەك، سىلەرمۇ سە گەك بولۇڭلار، چۈنكى ئۆينىڭ ئىگىسىنىڭ [قايتىپ] كېلىدىغان ۋاقتىنىڭ ـ كەچقۇرۇنمۇ، تۈن يېرىمىمۇ، خوراز چىللىغان ۋاقتىمۇ يا كى سەھەر ۋاقتىمۇ ـ ئۇنى بىلمەيسىلەر؛ **36** تۇ ئۇيقۇسىز كەلگەندە، سىلەرنىڭ تۇخلاۋاتقىنىڭلارنىڭ ئۇستىگە چۈشمىسۇن! **37** سىلە رگە ئېيتقىنىمنى مەن ھەممىلەنگە ئېيتىمەن: سە گەك تۇر ۋۇگلار!

14

«ئۇتۇپ كېتىش» ھېيتى ۋە «پېتىر نان ھېيتى»غا ئىككى كۈن قالغاندى. باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى ئۇنى ھىيلە-نەيرەڭ بىلەن ئۇتۇپ ئۆلتۈرۈشنىڭ چارىسىنى ئىزدەيتتى. **2** چۈنكى ئۇلار: ـ بۇ ئىش ھېيت-ئايەم كۈنلىرى قىلىنمىسۇن. بولمىسا، خەلق ئارىسىدا ماۋاغىچىلىق چىقىشى مۇمكىن، ـ دېيىشەتتى. **3** ئەمدى ئۇ بەيت-ئانىيا يېزىسىدا، «سىمون ماخاۋ»نىڭ ئۆيىدە داستىخاندا ئولتۇرغاندا، ئاق قاشتېشى ششىدە ناھايىتى قىممەتلىك ساپ سۈمبۈل ئەترىنى كۈتۈرۈپ كەلگەن بىر ئايال ئۇنىڭ يېنىغا كىردى. ئايال ئاق قاشتېشى شېشىنى چېقىپ، ئەترىنى ئەيسانىڭ بېشىغا قويدى. **4** لېكىن بەزىلەر بۇنىڭغا خاپا بولۇشۇپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ ئەترنى نېمە دەپ شۇنداق ئىسراپ قىلىندۇ؟ **5** چۈنكى بۇ ئەترنى ئۈچ يۈز دىناردىن ئارتۇق پۇلغا ساتقىلى بولاتتى، پۇلى كەمبەغەللە رگە سەدىقە قىلىنسا بولامتى! ـ دېيىشتى. ئۇلار ئايالنى شۇنداق تاپا-تەنە قىلغىلى تۇردى. **6** لېكىن ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئۇنىڭ ئىختىيارىغا قويۇڭلار، نېمە دەپ ئۇنىڭ كۆڭلىنى ئاغرىتىسىلەر؟ ئۇ مېنىڭ ئۈستۈمگە ياخشى ئىش قىلدى. **7** چۈنكى كەمبەغەللەر دائىم ئارا ئاگلاردا بولىدۇ، خالىغان ۋاقىتلاردا ئۇلارغا خەير-ساخاۋەت كۆرسىتەلەيسىلەر؛ لېكىن مېنىڭ ئارا ئاگلاردا بولۇشۇم سىلە رگە دائىم نىسىپ بولۇۋەرمەيدۇ! **8** ئايال چامىنىڭ يېتىشىچە قىلدى؛ ئۇ مېنىڭ بەدىنىمنىڭ دەپنە قىلىنىشىغا ئالدىنئالا تەييارلىق قىلىپ، ئۇنىڭغا ئەتىر-ماي قويۇپ قويدى. **9** مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل دۇنيانىڭ قەيىرىدە جاكارلانسا، بۇ ئايال ئەسلىنىپ، ئۇنىڭ قىلغان بۇ ئىشى ئەرىپلىنىدۇ، ـ دېدى. **10** شۇ ۋاقىتتا، ئون ئىككىيلەندىن بىرى بولغان يەھۇدا ئىسقاريوت ئۇنى تۇلارغا تۇتۇپ بېرىش مەقسىتىدە باش كاھىنلارنىڭ ئالدىغا باردى. **11** ئۇلار بۇنى ئاڭلاپ خۇشال بولۇپ كەتتى ۋە ئۇنىڭغا پۇل بېرىشكە ۋەدە قىلىشتى. يەھۇدا ئۇنى تۇتۇپ بېرىشكە مۇۋاپىق پۇرسەت ئىزدەپ يۈرەتتى. **12** پېتىر نان ھېيتىنىڭ بىرىنچى كۈنى، يەنى ئۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ قۇربانلىق [قوزىسى] سويۇلىدىغان كۈنى، مۇخلىسلار ئۇنىڭدىن: ـ ئۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ [تامىقىنى] يېيىشىڭ ئۈچۈن بىزنىڭ قەيە رگە بېرىپ تەييارلىشىمىزنى خالايسەن؟ ـ دەپ سوردى. **13** ئۇ مۇخلىسلىردىن ئىككىيلەنىڭ ئالدىن ماڭغۇزۇپ ئۇلارغا: ـ شەھە رگە كىرىڭلار، ئۇ يەردە كوزىدا سۇ كۆتۈرۈۋاتقان بىر ئەر كىشى سىلە رگە ئۇچرايدۇ. ئۇنىڭ كەيىندىن مېڭىڭلار. **14** ئۇ ئادەم نە گە كىرسە شۇ ۋېنىڭ ئىگىسىگە: «ئۇستاز: مۇخلىسلىرىم بىلەن ئۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى يەيدىغان مېھمانخانا قەيەردە؟ ـ دەپ سوراۋاتىدۇ» ـ دە گىلار. **15** ئۇ سىلەرنى باشلاپ ئۈستۈنكى قەۋەتتىكى رەتلەنگەن سەرەمجانلاشتۇرۇلغان چوڭ بىر ئېغىز ۋېنى كۆرسىتىدۇ. مانا شۇ يەردە بەزگە تەييارلىق قىلىپ تۇرۇڭلار، ـ دېدى. **16** مۇخلىسلار يولغا چىقىپ شەھە رگە كىرىپ، يولۇققان ئىشلارنىڭ ھەممىسى ئۇ ئېيتقانىدەك بولدى. شۇ يەردە ئۇلار ئۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى تەييارلاشتى. **17** كەچ كىرگەندە، ئۇ ئون ئىككىيلەن بىلەن ۋېگە كەلدى. **18** ئۇلار داستىخاندا ئولتۇرۇپ غىزالانغاندا ئەيسا: ـ مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ئاراڭلاردىكى بىرەيلەن، مەن بىلەن بىللە غىزالىنۇاتقان بىرسى ماڭا ساتقۇنلۇق قىلىدۇ، ـ دېدى. **19** ئۇلار [بۇ سۆزدىن] قايغۇغا چۈمۈپ، بىر-بىرلەپ ئۇنىڭدىن: ـ مەن ئەمەستىمەن؟ ـ دەپ سوردى. يەنە بىرسى: ـ مەن ئەمەستىمەن؟ ـ دېدى. **20** لېكىن ئۇ ئۇلارغا: ـ [شۇ كىشى] ئون ئىككىيلەنىڭ بىرى، يەنى قولدىكى نانى مەن بىلەن تەڭ تاۋاققا ئۇتۇرگۇچى بولىدۇ. **21** ئىنسانئوغلى دەرۋەقە ئۆزى توغرىسىدا [مۇقەددەس يازمىلاردا] يۈزلىگەندەك ئالەمدىن كېتىدۇ؛ بىراق ئىنسانئوغلىنىڭ ئۇتۇپ بېرىلىشىگە ۋاسىتچى بولغان ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! ئۇ ئادەم ئۇغۇلمىغان بولسا ئۇنىڭغا ياخشى بولاتتى! ـ دېدى. **22** ئۇلار غىزالىنۇاتقاندا، ئەيسا بىر نانىنى قولىغا ئېلىپ تەشە ككۈر ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇنى ئوشتۇپ، مۇخلىسلىرىغا ئۇلەشتۈرۈپ بەردى ۋە: ـ ئېلىڭلار، بۇ مېنىڭ تېنىم، ـ دېدى. **23** ئاندىن ئۇ قولىغا جامنى ئېلىپ [خۇداغا] تەشە ككۈر ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇنى مۇخلىسلىرىغا سۇندى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭدىن ئىچىشتى. **24** ئۇ ئۇلارغا: ـ بۇ مېنىڭ قېنىم، نۇرغۇن ئادەملەر ئۈچۈن تۆكۈلىدىغان، يېڭى ئەھدىنى تۇزىدىغان قېنىمدۇر. **25** مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا يېڭىدىن شاراپنى ئىچىدىغان كۈنگىچە، ئۇزۇم تېلىنىڭ شەربىتىنى ھە رگىز ئىچمەيمەن، ـ دېدى. **26** ئۇلار بىر مەدھىيە كۈيىنى ئېيتقاندىن كېيىن تالاغا چىقىپ، زەيتۇن تېغىغا قاراپ كېتىشتى. **27** ئاندىن ئەيسا ئۇلارغا: سىلەر ھەممىڭلار تاندۇرۇلۇپ ئۇيتلىشىسىلەر، چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «مەن پادىچىنى ئۇرۇۋېتىمەن، قويلار پاتىراق بولۇپ تارقىتۇېتىلىدۇ» دەپ يېزىلگەن. **28** لېكىن مەن تىرىلگەندىن كېيىن گاللىلىيە گە سىلەردىن بۇرۇن بارىمەن، ـ دېدى. **29** لېكىن پېتروس ئۇنىڭغا: ـ ھەممەيلەن تاندۇرۇلۇپ يۈتالاشسىمۇ، مەن ھە رگىز يۈتالاشمايمەن، دېدى. **30** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ مەن ساڭا بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، بۈگۈن، يەنى بۈگۈن كېچە خوراز ئىككى قېتىم چىللىغۇچە، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن، ـ دېدى. **31** لېكىن پېتروس تېخىمۇ قەتئىيلىك بىلەن ئۇنىڭغا: ـ سەن بىلەن بىللە ئۆلىدىغان ئىش كېرەك بولسىمۇ، سەندىن ھە رگىز تانىمايمەن، ـ دېدى. قالغان ھەممىسىمۇ شۇنداق دېيىشتى. **32** ئاندىن ئۇلار گېتسىمانە دېگەن بىر جايغا كەلدى. ئۇ مۇخلىسلارغا: ـ مەن دۇئا-تىلاۋەت قىلىپ كەلگۈچە، مۇشۇ يەردە ئولتۇرۇپ تۇر ۋۇگلار، دېدى. **33** ئۇ پېتروس، ياقۇپ ۋە يۇھانانى بە رگە ئېلىپ ماڭدى ۋە سۇر بېسىپ، روھ-قەلبدە تولىمۇ پەرىشان بولۇشقا باشلىدى. **34** ئۇ ئۇلارغا: ـ جېنىم ئۆلىدىغاندەك بە كمۇ ئازابلاناماقتا. سىلەر بۇ يەردە قېلىپ، ئويغاق تۇرۇڭلار، ـ دېدى. **35** ئۇ سەل نېرىراق بېرىپ، ئۆزىنى يە رگە ئېتىپ دۇئا

ياتتى ۋە مۇمكىن بولسا، ئۇ دەققىنىڭ ئۆز بىشىغا چۈشمەي ئۆتۈپ كېتىشى ئۈچۈن دۇئا قىلىپ: **36** ـ ئى ئابا ئاتا، ساڭا ھەممە ئىش مۇمكىندۇر، بۇ قەدەھنى مەندىن ئوتكۈزۈۋەتكەيسەن! لېكىن بۇ ئىش مەن خالىغاندەك ئەمەس، سەن خالىغاندەك بولسۇن، ـ دېدى. **37** ئۇ [ئۆچەيلەنىڭ] يېنىغا قايتىپ كەلگىنىدە، ئۇلارنىڭ ئۇخلاپ قالغانلىقىنى كۆرۈپ، پېترۇسقا: ـ ئەي سىمون، ئۇخلاۋاتامسەن؟! بىر سائەتمۇ ئويغاق تۇرالمىدىڭمۇ؟! **38** ئېزىقتۇرۇلۇشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن، ئويغاق تۇرۇپ دۇئا قىلىڭلار، روھ پىداكار بولسىمۇ، لېكىن كىشىنىڭ ئەتىلىرى ئاجىزدۇر، ـ دېدى. **39** ئاندىن ئۇ يەنە بېرىپ، ئوخشاش سۆزلەر بىلەن قايتىدىن دۇئا قىلدى. **40** ئۇ ئۇلارنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگىنىدە، ئۇلارنىڭ يەنە ئۇخلاپ قالغانلىقىنى كۆردى، چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ئويقۇغا ئىلىنغانىدى. ئۇلار ئۇنىڭغا نېمە دېيىشنى بىلمەي قالدى. **41** ئۇ ئۈچىنچى قېتىم ئۇلارنىڭ يېنىغا قايتىپ ئۇلارغا: ـ سىلەر تىنچىە ئۇخلاۋاتامسىلەر، تىنچىە دەم ئېلىۋاتامسىلەر؟ ئەمدى بولدى بەس! ۋاقىت-سائىتى كەلدى؛ مانا، ئىنسانئوغلى گۇناھكارلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى! **42** قوپۇڭلار، كېتەيلى؛ مانا، ماڭا ساتقۇنلۇق قىلىدىغان كىشى يېقىن كەلدى! ـ دېدى. **43** ۋە شۇ دەققىدە، ئۇنىڭ سۆزى تېخى تۈگىمەيلا، مانا، ئون ئىككەيلەندىن بىرى بولغان يەھۇدا كەلدى؛ ئۇنىڭ يىنىدا باش كاھىنلار، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە ئاقساقاللار تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەن قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرگەن زور بىر توپ ئادەم بار ئىدى. **44** ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى ئۇلار بىلەن ئاللىبۇرۇن ئىشارەتنى بېكىتىپ: «مەن كىمنى سۆيىسەم، ئۇ دەل شۇدۇر. سىلەر ئۇنى تۇتۇپ، يالاپ ئېلىپ كېتىڭلار» دەپ كېلىشكەنىدى. **45** ئۇ كېلىپ ئۇدۇل [ئەيسانىڭ] ئالدىغا بېرىپ: ـ ئۇستاز، ئۇستاز!ـ دەپ ئۇنى سۆيۈپ كەتتى. **46** ئۇلار ئۇنىڭغا قول سېلىپ، ئۇنى تۇتقۇن قىلدى. **47** ۋە ئۇنىڭ يىنىدا تۇرغانلاردىن بىرەيلەن قىلىچىنى سۇغۇرۇپ، باش كاھىننىڭ چاكىرىغا ئۇرۇۋىدى، ئۇنىڭ قۇلقىنى شىلىپ چۈشۈرۈۋەتتى. **48** ئەيسا جاۋابەن ئۇلارغا: ـ بىر قاراقچىنى تۇتىدىغاندەك قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرۈپ مېنى تۇتقىلى كەپسىلەرغۇ؟ **49** مەن ھەر كۈنى ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا سىلەر بىلەن بىللە بولۇپ تەلىم بېرەتتىم، لېكىن سىلەر ئۇ چاغدا مېنى تۇتمىدىڭلار. لېكىن بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى مۇقەددەس يازمىلاردا ئالدىن پۈتۈلگەنلەرنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن بولدى، ـ دېدى. **50** بۇ چاغدا، ھەممەيلەن ئۇنى تاشلاپ قېچىپ كېتىشتى. **51** يەقەت ئۇچىسىغا كاتاپ رەخت يېپىنچاقلىۋالغان بىر يىگىت ئۇنىڭ كەيىندىن ئە گىشىپ ماڭدى. ياش ئەسكەرلەر ئۇنى تۇتۇۋېلىۋىدى، **52** لېكىن ئۇ كاتاپ رەختتىن بوشنىپ، يالىڭاچ پېتى ئۇلاردىن قېچىپ كەتتى. **53** ئەمدى ئۇلار ئەيسانى باش كاھىننىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. باش كاھىنلار، بارلىق ئاقساقاللار بىلەن تەۋرات ئۇستازلىرىمۇ ئۇ يە رگە ئۇنىڭ يىنىغا يىغىلدى. **54** پېترۇس ئۇنىڭغا تاكى باش كاھىننىڭ ساراي ىدىكى ھويلىنىڭ ئىچىگىچە يېراقتىن ئە گىشىپ كەلدى؛ ئۇ قاراۋۇللار بىلەن بىللە ئوتنىڭ ئوردا ئوتىسىنىپ ئولتۇردى. **55** باش كاھىنلار ۋە پۈتۈن ئالىي كېڭەشمە ئەزالىرى ئەيسانى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىش ئۈچۈن، گۇۋاھ-ئىسپات ئىزدىدى، ئەمما تاپالمىدى. **56** چۈنكى نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنى ئەرز قىلىپ يالغان گۇۋاھچىلىق بە رگەن بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ گۇۋاھلىقلىرى بىر-بىرگە ئۇدۇل كەلمەيتتى. **57** يەزى ئادەملەر ئورندىن تۇرۇپ، ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلىپ يالغان گۇۋاھلىق بېرىپ: **58** ـ بىز ئۇنىڭ: «ئىنسان قولى بىلەن ياسالغان بۇ ئىبادەتخانىنى بۇزۇپ تاشلاپ، ئىنسان قولى بىلەن ياسالمىغان باشقا بىر ئىبادەتخانىنى ئۈچ كۈن ئىچىدە ياساپ چىقىمەن» دېگەنلىكىنى ئاڭلىدۇق، ـ دېدى. **59** ھەتتا ئۇلارنىڭ بۇ ھەققىگە گۇۋاھلىقلىرىمۇ بىر-بىرگە ماس كەلمىدى. **60** ئاندىن باش كاھىن ھەممەيلەننىڭ ئالدىدا ئورندىن تۇرۇپ، ئەيسادىن: ـ قېنى، جاۋاب بەرمەمسەن؟ بۇلار سېنىڭ ئۇستىڭدىن زادى قانداق گۇۋاھلىقلارنى بېرىۋاتىدۇ؟ ـ دەپ سوردى. **61** لېكىن ئەيسا شۇك تۇرۇپ، ھېچقانداق جاۋاب بەرمىدى. باش كاھىن ئۇنى قىستاپ يەنە ئۇنىڭدىن: ـ سەن مۇبارەك بولغۇچىنىڭ ئوغلى مەسىھىمىسەن؟ ـ دەپ سوردى. **62** شۇنداق، مەن ئۇزۇم، ـ دېدى ئەيسا، ـ ۋە سىلەر كېيىن ئىنسانئوغلىنىڭ قۇدرەت ئىگىسىنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرىدىغانلىقىنى ۋە ئاسماندىكى بۇلۇتلار بىلەن كېلىدىغانلىقىنى كۆرىسىلەر. **63** شۇنىڭ بىلەن باش كاھىن تونلىرىنى يىرتىپ تاشلاپ: ـ ئەمدى باشقا ھەرقانداق گۇۋاھچىنىڭ نېمە ھاجىتى؟ **64** ئۆز ئاغىلار بۇ كۈپۈرلۈقنى ئاڭلىدىڭلار! ئەمدى بۇنىڭغا نېمە دەيسىلەر؟ ـ دېدى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇ ئۆلۈم جازاسىغا ۋىروللىشۇن، دەپ ھۆكۈم چىقىرىشتى. **65** ئاندىن بەزىلىرى ئۇنىڭغا تۈكۈرۈشكە باشلىدى، يەنە ئۇنىڭ كۆزلىرىنى تېڭىپ، مۇنشتلاپ: «قېنى، [پەيغەمبەرچىلىك] [قىلىپ] بېشارەت بېرە!» دېيىشتى. قاراۋۇللارمۇ ئۇنى شاپىلاق بىلەن كاچاتلىدى. **66** پېترۇس ساراينىڭ تۆۋەنكى ھويلىسىدا تۇرغاندا، باش كاھىننىڭ دېدە كلىرىدىن بىرى كېلىپ، **67** ئىسىنسىپ ئولتۇرغان پېترۇسنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا تىكىلىپ قاراپ: ـ سەنمۇ ناسارەتلىك ئەيسا بىلەن بىللە ئىدىڭغۇ، ـ دېدى. **68** لېكىن ئۇ تېنىپ: ـ سېنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىڭنى بىلمىدىم ھەم چۈشەنمىدىم، ـ دېدى-دە، تاشقىرىغا، دەرۋازىنىڭ ئالدىغا چىقىپ تۇردى. شۇ ئەسناسا خوراز بىر چىللىدى. **69** ئۇنى يەنە كۆرگەن ھېلىقى دېدەك يەنە ئۇ يەردە تۇرغانلارغا: ـ بۇ ئۇلاردىن بىرى، ـ دېگىلى تۇردى. **70** [پېترۇس] يەنە ئىنكار قىلدى. بىرئازدىن كېيىن، ئۇ يەردە تۇرغانلار پېترۇسقا يەنە: ـ بەرھەق، سەن ئۇلارنىڭ بىرىسەن. چۈنكى سەنمۇ گالىلىيەلىك ئىكەنسەنغۇ؟! ـ دېيىشتى. **71** لېكىن ئۇ قاتتىق قارغىشلار بىلەن قەسەم قىلىپ: ـ سىلەر دەۋاتقان ھېلىقى ئادەمنى تونۇمايمەن! ـ دېدى. **72** دەل شۇ چاغدا خوراز ئىككىنچى قېتىم چىللىدى. پېترۇس ئەيسانىڭ ئۆزىگە: «خوراز ئىككى قېتىم چىللىغۇچە، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن» دېگەن سۆزىنى ئېسىگە ئالدى؛ ۋە بۇلارنى ئويلاپ يىغلاپ كەتتى.

15

ئەتىسى تاڭ ئېتىشى بىلەنلا، باش كاھىنلار ئاقساقاللار، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پۈتكۈل ئالىي كېڭەشمىدىكىلەر بىلەن مەسلىھەتلىشىپ، ئەيسانى باغلاپ ئاپىرىپ، [ۋالىي] پىلاتۇسقا تاپشۇرۇۋېرىپ بەردى. **2** پىلاتۇس ئۇنىڭدىن: ـ سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ جاۋابەن: ـ ئېيتقىنىڭدەك، ـ دېدى. **3** باش كاھىنلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن قايتا-قايتىدىن ئەرز-شىكايەتلەرنى قىلىشتى. **4** پىلاتۇس ئۇنىڭدىن يەنە: ـ جاۋاب بەرمەمسەن؟ قارا، ئۇلار ئۈستۈڭدىن ئۇنچىۋالا شىكايەت قىلىۋاتىدۇ!؟ ـ دەپ سوردى. **5** بىراق ئەيسا يەنىلا ھېچ جاۋاب بەرمىدى؛ پىلاتۇس بۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران قالدى. **6** ھەر قېتىملىق [ئۆتۈپ كېتىش] ھېيتىدا، خالايىق قايسىبىر مەھبۇسنى تەلەپ قىلسا، ۋالىي ئۇنى قويۇپ بېرەتتى. **7** ئەينى ۋاقىتتا، زىنداندا باراباس ئىسملىك بىر مەھبۇس بار ئىدى. ئۇ ئۆزىنى بىلەن بىللە ئوپىلاڭ كۆتۈرگەن ھەمدە ئوپىلاڭدا قاتىللىق قىلغان نەچچەيلەن بىلەن تەڭ سولانغانىدى. **8** خالايىق چۈقان-سۈرەن سىلىپ ۋالىيدىن بۇرۇن ھەمىشە ئۇلارغا قىلغىنىدەك يەنە شۇنداق قىلىشنى تىلەشتى. **9** پىلاتۇس ئۇلارغا: ـ سىلەر يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىنى قويۇپ بېرىشىمنى خالامسىلەر؟ ـ دېدى **10** (چۈنكى ئۇ باش كاھىنلارنىڭ ھەسەتخورلۇقى ئۈچەيلىدىن ئۇنى تۇتۇپ بە رگەنلىكىنى بىلەتتى). **11** لېكىن باش كاھىنلار خالايىقنى: «بۇنىڭ ئورنىغا، باراباسنى قويۇپ بەر» دەپ تەلەپ قىلىشقا كۆشكۈرتتى. **12** پىلاتۇس جاۋابەن ئۇلاردىن يەنە: ـ ئۇنداق بولسا، سىلەر «يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» دەپ ئاتىغان كىشىنى قانداق بىر تەرەپ قىل دەۋاتىسىلەر؟ ـ دېدى. **13** ـ ئۇلار يەنە ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ: ـ ئۇنى كېرىتلىگىن! ـ دەپ ۋارقىرىشاتتى. **14** پىلاتۇس ئۇلارغا: ـ نېمىشقا؟ ئۇ نېمە رەزىللىك ئوتكۈزۈپتۇ؟ ـ دېدى. بىراق ئۇلار تېخىمۇ غاجىرلىشىپ: ـ ئۇنى كېرىتلىگىن! ـ دەپ ۋارقىراشتى. **15** شۇڭا پىلاتۇس، خالايىقنى رازى قىلماقچى بولۇپ، باراباسنى ئۇلارغا چىقىرىپ بەردى. ئەيسانى بولسا قامچىلاتقاندىن كېيىن، كېرىتىلەش ئۈچۈن [ئەشكەرلىرىگە] تاپشۇردى. **16** ئاندىن ئەشكەرلەر ئەيسانى ۋالىي ئوردىسىدىكى سەيناغا ئېلىپ كىرىپ، پۈتۈن ئەشكەرلەر ئۇ يەرنى بۇ يە رگە جەم بولۇشقا چاقىردى. **17** ئۇلار ئۇنىڭ ئۈچىسىغا سۈسۈن رەنگلىك تون كىيدۈرۈشتى، ئاندىن ئۇلار تىكەنلىك شاتىچىلاردىن توقۇغان بىر تاجنى بىشىغا كىيگۈزدى. **18** ئاندىن ئۇنى مۇبارەكلەپ: «ياشىغايلا، ئى يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى!» دېيىشتى. **19** ئاندىن بىشىغا قومۇش بىلەن ھەدەپ ئۇرۇپ، ئۇنىڭغا قاراپ تۈكۈرۈشتى ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا تىز پۈكۈپ، سەجدە قىلىشتى. **20** ئۇلار ئۇنى شۇنداق مازاق قىلغاندىن كېيىن، ئۇنىڭدىن سۈسۈن تونىنى سالدۇرۇۋېتىپ، ئۇچىسىغا ئۆز كىيىملىرىنى كىيدۈردى، ئاندىن ئۇلار ئۇنى كېرىتىلەش ئۈچۈن ئېلىپ چىقىشتى. **21** كۈرىنى شەھىردىن بولغان، سىمون ئىسملىك بىر كىشى يېزىدىن كېلىپ، ئۇ يەردىن ئۇتۇپ كېتىۋاتاتتى (بۇ كىشى ئىسكەندەر بىلەن رۇفۇسنىڭ ئاتىسى ئىدى). [ئەشكەرلەر] ئۇنى ئۇتۇپ كېلىپ، [ئەيسانىڭ] كېرىتىنى ئۇنىڭغا مەجبۇرىي كۆتۈرگۈزدى. **22** ئۇلار ئەيسانى گولگوتا (تەرجىمىسى، «باش سۆڭەك») دېگەن يە رگە ئېلىپ كەلدى؛ **23** ئاندىن ئۇلار ئۇنىڭغا ئىچىش ئۈچۈن مۇرمە كىكى ئارىلاشتۇرۇلغان ئاچچىق شاراب بەردى؛ لېكىن ئۇ ئۇنى قوبۇل قىلمىدى. **24** ئۇلار ئۇنى كېرىتىلگەندىن كېيىن، كىيىملىرىنى ئوزىنارا بۇلۇشۇۋېلىش ئۈچۈن، ھەرقايسىسىنىڭ ئۇلۇشىنى بېكىتىشكە ھەربىر كىيىمنىڭ ئۈستىگە چەك تاشلىدى. **25** ئۇنى كېرىتىلگەن ۋاقىت كۈنىنىڭ ئۈچىنچى سائىتى ئىدى. **26** ئۇنى ئەيبلىگەن شىكايەتنامىدە «يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» دەپ پۈتۈلگەنىدى. **27** ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ئىككى قاراقچىنمۇ كېرىتىلدى، بىرى ئوڭ تەرىپىدە، يەنە بىرى سول تەرىپىدە ئىدى. **28** شۇنداق قىلىپ، مۇقەددەس يازمىلاردىكى: «ئۇ جىنايەتچىلەرنىڭ قاتاردا سانالدى» دېگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. **29** ئۇ يەردىن ئوتۇكەنلەر باشلىرىنى چايقىشىپ، ئۇنى ھاقارەتلەپ: ـ ئوھۇي، سەن ئىبادەتخانىنى بۇزۇپ تاشلاپ، ئۈچ كۈن ئىچىدە قايتىدىن ياساپ چىقىدىغان ئادەم، **30** ئەمدى ئۆزۈڭنى قۇتقۇزۇپ كېيىنتىن چۈشۈپ باققىنا! ـ دېيىشتى. **31** باش كاھىنلار بىلەن تەۋرات ئۇستازلىرىمۇ ئوزئارا شۇنداق

مەخىرە قىلىپ: ـ تۇ باشقىلارنى قۇتقۇزۇپ،تىكەن، تۆزىنى قۇتقۇزالمايدۇ. **32** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بولغان مەسىھ ئەمدى كېيىنتىن چۈشۈپ باقسۇنچۇ، شۇنى كۆرسە كلا تۇنىكۇنا ئېتىقاد قىلىمىزا ـ دېيىشتى. تۇنىڭ بىلەن تەڭ كېيىنكىلەنگەنلەرمۇ تۇنى شۇنداق ھاقارەتلەيتتى. **33** ئەمدى [كۈننىڭ] ئالتىنچى سائىتى كەلگەندە، پۈتكۈل زېمىننى قاراڭغۇلۇق قاپلىدى ۋە توققۇزنىچى سائىتگىچە داۋام قىلدى. **34** توققۇزنىچى سائەتتە ئەيسا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: «ئىلوئى، ئىلوئى، لاما ساۋاقتانى؟»، مەنىسى: ـ «خۇدايىم، خۇدايىم، مېنى نېمىشقا تاشلىۋەتتىڭ؟» دەپ قاتتىق ندا قىلدى. **35** تۇ يەردە تۇرۇۋاتقانلارنىڭ بەزىلىرى بۇنى ئاڭلاپ: ـ مانا، تۇ ئىلياس پەيغەمبەر ۋگە ندا قىلۋاتىدۇ، ـ دېيىشتى. **36** تۇلاردىن بىرەيلەن يۇگۈرۈپ بېرىپ، بىر پارچە بۇلۇتنى ئاچچىق شارابقا چىلاپ، قومۇشنىڭ تۈچىغا سىلىپ تۇنىكۇنا ئىچكۈزۈپ: ـ توختاپ تۇر ۋۇگلار! قاراپ باقايلى، ئىلياس [پەيغەمبەر] تۇنى چۈشۈرگلى كېلەرمىكىن؟ ـ دېدى. **37** ئەيسا قاتتىق ۋارقىرىدى-دە، روھىنى قويۇۋەتتى. **38** ۋە [شۇ ئەسنادا] ئىبادەتخانىنىڭ ئېچىكرى پەردىسى يۇقىرىدىن تۆۋەنگە ئىككى پارچە بۇلۇپ يىرتىلدى. **39** ئەمدى تۇنىڭ تۇدۇلدا تۇرغان يۈزبېشى تۇنىڭ قانداق ندا قىلىپ روھىنى قويۇۋەتكەنلىكىنى كۆرۈپ: ـ بۇ ئادەم ھەقىقەتەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەن! ـ دېدى. **40** تۇ يەردە يەنە بۇ ئىشلارغا يىراقتىن قاراپ تۇرۇۋاتقان بىرنەچچە ئاياللارمۇ بار ئىدى. تۇلارنىڭ ئارىسىدا ماگدالىق مەريەم، كىچىك ياقۇپ بىلەن يوسەنىڭ ئانىسى مەريەم ۋە سالومىلار بار ئىدى. **41** تۇلار ئەسلىدە ئەيسا گالىلىيە تۇلكىسىدە تۇرغان ۋاقىتتا تۇنىكۇنا ئە گىشىپ، تۇنىڭ خىزمىتىدە بولغانلار ئىدى؛ يۇلاردىن باشقا تۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمغا بە رگە كەلگەن يەنە نۇرغۇن ئاياللارمۇ [تۇنىڭ ئەھۋالىغا] قاراپ تۇراتتى. **42** كەچقۇرۇن كىرىپ قالغاندا («تەييارلاش كۈنى»، يەنى شابات كۈنىنىڭ ئالدىنقى كۈنى بولغاچقا)، **43** ئالىي كېڭەشمىنىڭ تولمۇ مۇتەۋەر ئەزاسى، ئارىماتىيالىق يۇسۇپ بار ئىدى. ئۆمۈ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى كۈتۈۋاتقان بولۇپ، جۈرئەت قىلىپ [ۋالاي] پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا كىرىپ، تۇنىكۇنىڭ ئەيسانىڭ جەسىتىنى بېرىشنى تەلەپ قىلدى. **44** پىلاتۇس ئەيسانىڭ ئاللىقاچان تۇلگەنلىكىگە ھەيران بولدى؛ تۇ يۈزبېشىنى چاقىرىپ، تۇنىكۇنىڭ ئەيسانىڭ تۇلگىنىگە خېلى ۋاقىت بولدىمۇ، دەپ سوردى. **45** يۈز بېشىدىن ئەھۋالنى تۇققاندىن كېيىن، يۇسۇپكە جەسەتنى بەردى. **46** يۇسۇپ ئېسىل كاتاپ رەخت سېتىۋېلىپ، جەسەتنى [كېيىنتىن] چۈشۈرۈپ كاتاپ رەختتە كىپەنلىدى ۋە تۇنى قىيادا ئويۇلغان بىر قەبرىگە قويدى؛ ئاندىن قەبرىنىڭ ئاغزىغا بىر تاشنى دومىلىتىپ قويدى. **47** ۋە ماگدالىق مەريەم بىلەن يوسەنىڭ ئانىسى مەريەم تۇنىڭ قويۇلغان يېرىنى كۆرۈۋالدى.

16

شابات كۈنى تۈتۈشى بىلەنلا، ماگدالىق مەريەم، ياقۇپنىڭ ئانىسى مەريەم ۋە سالومىلار بېرىپ ئەيسانىڭ جەسىتىگە سۈرۈش ئۈچۈن خۇشبۇراقلىق ۋىيۇملارنى سېتىۋالدى. **2** ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى تۇلار بەك بالدۇر، تاڭ سەھەردە ئورندىن تۇرۇپ، كۈن چىقىشى بىلەن قەبرىگە باردى. **3** تۇلار تۇرۇتارا: «بە رگە قەبرىنىڭ ئاغزىدىكى تاشنى كىم دومىلىتىشىپ بېرەر؟» دېيىشتى. **4** لېكىن تۇلار باشلىرىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، تاشنىڭ بىر يانىغا دومىلىتۇۋېتىلگىنىنى كۆردى ـ ئەسلىدە تۇ تاش ناھايىتى يوغان ئىدى. **5** تۇلار قەبرىگە كە رگەندە، ئوڭ تەرەپتە ئولتۇرغان، ئاق تون كىيگەن، ياش بىر ئادەمنى كۆردى، ۋە قاتتىق دە ككە-د ۋككىگە چۈشتى. **6** لېكىن تۇ تۇلارغا: ـ دە ككە-د ۋككىگە چۈشمە گلار. سىلەر كېيىنكىلەنگۈچى ناسارەتلىك ئەيسانى ئىزدەۋاتىسىلەر. تۇ تىرىلدى، تۇ بۇ يەردە ئەمەس. مانا تۇلار تۇنى قويغان جاي! **7** لېكىن بېرىڭلار، تۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا ۋە پېترۇسقا: «تۇ گالىلىيە گە سىلەردىن ئاۋۋال باردىكەن؛ تۇ سىلە رگە ئېيتقىنىدەك، سىلەر تۇنى شۇ يەردە كۆرىدىكەنسىلەر» دە گلار، ـ دېدى. **8** تۇلار قەبرىدىن چىقىپلا بەدەر قاچتى. تۇلارنى تىترەك بىسىپ ھوشنى يوقىتاي دېگەندى؛ بەك قورقۇپ كەتكەچكە، ھېچكىمگە ھېچنېمنى ئېيتمىدى. **9** (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.) ئەيسا ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى تاڭ سەھەردە تىرىلگەندىن كېيىن، تاۋۋال ماگدالىق مەريەمگە كۆرۈندى. تۇ ئەسلىدە تۇنىكۇنا يەتتە جىنى ھەيدىۋەتكەندى. **10** مەريەم چىقىپ، ماتەم تۇتۇپ يىغلىشىپ تۇرغان، يۇرۇن تۇنىڭ بىلەن بىللە بولغانلارغا خەۋەر بەردى. **11** تۇنىڭ تىرىك ئىكەنلىكىنى ۋە مەريەمگە كۆرۈنگەنلىكىنى ئاڭلىغاندا، تۇلار ئىشەنمىدى. **12** بۇ ئىشلاردىن كېيىن، تۇ تۇلارنىڭ ئېچىدىكى يېزىغا كېتىۋاتقان ئىككىيلەنگە باشقا سىياقتا كۆرۈندى. **13** بۇلارمۇ قالغانلارنىڭ يېنىغا قايتىپ، تۇلارغا خەۋەر قىلغان بولسىمۇ، لېكىن تۇلار بۇلارغىمۇ ئىشەنمىدى. **14** ئاندىن تۇن بىرەيلەن داستىخاندا ئولتۇرۇپ غىزالىنىۋاتقاندا، تۇ تۇلارغا كۆرۈندى ۋە تۇلارنىڭ ئېتىقادسىزلىقى ۋە تاش يۈرە كلىكى تۇچۈن تۇلارنى تەنبىھ بېرىپ ئەيىبلىدى؛ چۈنكى تۇلار تۇزىنىڭ تىرىلگىنىنى كۆ رگەنلە رگە ئىشەنمىگەندى. **15** تۇ تۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ پۈتكۈل جاھانغا بېرىپ، يارىتىلغۇچىلارنىڭ ھەربىرىگە خۇش خەۋەرنى جاكارلا گلار. **16** ئېتىقاد قىلىپ، چۆمۈلدۈرۈشنى قويۇل قىلغانلار قۇتقۇزۇلىدۇ. ئېتىقاد قىلمىغانلار بولسا گۇناھقا بېكىتىلىدۇ. **17** ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ئىزلىرىغا مۇشۇنداق مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ئە گىشىپ ھەمراھ بولىدۇ: ـ تۇلار مېنىڭ نامىم بىلەن جىنلارنى ھەيدۋېتىدۇ، تۇلار يېڭى تىللاردا سۆزلەيدۇ، **18** تۇلار يىلانلارنى قوللىرىدا تۇتىدۇ، ھەرقانداق زەھەرلۈك نەرسىنى ئىچىسىمۇ، تۇلارغا زەرەر يەتكۈزمەيدۇ، قوللىرىنى بىمارلارغا تە گكۈزۈپ قويسا، كېسىللىرى ساقىيىپ كېتىدۇ. **19** شۇ گاۋ رەب تۇلارغا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى، خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇردى. **20** مۇخلىسلار چىقىپ، ھەر يە رگە بېرىپ خۇش خەۋەرنى جاكارلاپ يۈردى. رەب تۇلار بىلەن تەڭ ئىشلەپ، سۆز- كالامغا ھەمراھ بولۇپ ئە گىشكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەر بىلەن تۇنىكۇنا ئىسپات بەردى.

لۇقا

1 گەرچە نۇرغۇن ئادەملەر ئارىمىزدا مۇتلەق ئىشەنچلىك دەپ قارالغان ئىشلارنى توپلاپ
يېزىشقا كىرىشكەن بولسىمۇ، **2** (خوددى سۆز-كالامغا باشتىن-ئاخىر تۇز كۆزى بىلەن گۇۋاھچى
بولغانلار، شۇنداقلا ئۆزى ساقلاپ يەتكۈزگۈچىلەرنىڭ بەرگەن ئامانەت قىلغان بايانلىرىدەك)،
3 مەنمۇ بارلىق ئىشلارنى باشتىن تەپسىلي تەكشۈرۈپ ئېنىقلىغاندىن كېيىن، ئى ھۆرمەتلىك
تېئوفىلۇس جانابلىرى، سىلگە بۇ ئىشلارنى تەرتىپى ۋىجچە يېزىشنى لايىق تاپتىم. **4** بۇنىڭدىن
مەقسەت، سىلى قوبۇل قىلغان تەلىملەرنىڭ مۇتلەق ھەقىقەت ئىكەنلىكىگە جەزم قىلىشلىرى
ئۈچۈندۇر. **5** يەھۇدىيە ئۆلكىسىگە پادىشاھ بولغان ھېرود سەلتەنەت قىلغان كۈنلىردە، «ئابىيا»
كاھىنلىق نۆۋىتىدىن بىر كاھىن بار بولۇپ، ئىسمى زەكەريا ئىدى. ئۇنىڭ ئايالىمۇ ھارۇننىڭ
ئەۋلادىدىن بولۇپ، ئىسمى ئېلىزابىت ئىدى. **6** ئەلۋەتتە ئىككىسى خۇدانىڭ ئالدىدا ھەققانىي
كىشىلەر بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ پۈتۈن ئەمر-بەلگىلىمىلىرى ۋىجچە ئەيىبسىز ماگاڭىتى. **7** ئەمما
ئېلىزابىت تۇغماس بولغاچقا، ئۇلار پەرزەنت كۆرمىگەنىدى. ئۇنىڭ ئۇستىگە ئۇلار ئىككىسى
خېلىلا ياشىنىپ قالغانىدى. **8** ئۇ تۈز تۇرۇكزىمىدىكى كاھىنلار ئارىسىدا [ئىبادەتخانىدا] نۆۋەتچىلىك
ۋەزىپىسىنى خۇدا ئالدىدا ئادا قىلۋاتقانىدا، **9** [شۇ چاغدىكى] كاھىنلىق ئادىتى ۋىجچە، ئۇلار
پەرۋەردىگارنىڭ «مۇقەددەس جاي»غا كىرىپ خۇشبۇيۇ سىلىشقا مۆيەسسەر بولۇشقا چەك
تاشلىغاندا شۇنداق بولدىكى، چەك ئۇنىڭغا چىقتى. **10** ئەمدى ئۇ خۇشبۇيۇ سىلىۋاتقان ۋاقىتدا،
جامائەت تاشقىرىدا تۇرۇپ دۇئا قىلىشۋاتاتتى. **11** ئۇيۇقسىز پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى
ئۇنىڭغا خۇشبۇيگاھنىڭ ئوڭ تەرىپىدە كۆرۈندى. **12** ئۇنى كۆرگەن زەكەريا ھودۇقۇپ
قورقۇنچقا چۆمۈپ كەتتى. **13** بىراق پەرىشتە ئۇنىڭغا: ـ ئەي زەكەريا، قورقمىغىن! چۈنكى
تىلىكىڭ ئىجابەت قىلىندى، ئايالىڭ ئېلىزابىت ساگا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بېرىدۇ، سەن ئۇنىڭ ئىسمىنى
يەھيا قويغىن. **14** ئۇ ساگا شاد-خۇرامىلىق ئېلىپ كېلىدۇ، ئۇنىڭ دۇنياغا كېلىشى بىلەن نۇرغۇن
كىشىلەر شادلىنىدۇ. **15** چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە ئۇلۇغ بولىدۇ. ئۇ ھېچقانداق
ھاراق-شاراب ئىچمەيسىلىكى كېرەك؛ ھەتتا ئانىسىنىڭ قورسىقىدىكى ۋاقتىدىن تارتىپمۇ مۇقەددەس
روھقا تولدۇرۇلغان بولىدۇ. **16** ئۇ ئىسرائىللاردىن نۇرغۇنلىرىنى پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ يېنىغا
قايتۇرىدۇ. **17** ئۇ [رەببىنىڭ] ئالدىدا ئىلياس پەيغەمبەر رەگە خاس بولغان روھ ۋە كۈچ-قۇدرەتتە
بولۇپ، ئاتىلارنىڭ قەلبلىرىنى بالىلارغا مايىل قىلىپ، ئىتائەتسىزلەرنى ھەققانىيلارنىڭ ئاقىلانىلىكىگە
كىرگۈزۈپ، رەب ئۈچۈن تەييارلانغان بىر خەلقنى ھازىر قىلىش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭىدۇ. ـ
دېدى. **18** زەكەريا بولسا پەرىشتىدىن: مەنمۇ قېرىپ قالغان، ئايالىمۇ خېلى ياشىنىپ قالغان تۇرسا،
بۇ ئىشنى قانداق جەزم قىلالايمەن؟ ـ دەپ سوردى. **19** پەرىشتە جاۋابەن: ـ مەن خۇدانىڭ
ھۇزۇرىدا تۇرغۇچى جەبرائىلمەن. ساگا سۆز قىلىشقا، بۇ خۇش خەۋەرنى ساگا يەتكۈزۈشكە
مەن ئەۋەتىلدىم. **20** ۋاقىت-سائىتى كەلگەندە چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدىغان بۇ سۆزلىرىمگە
ئىشەنمىگەنلىكىڭ تۆپەيلىدىن، بۇ ئىشلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلغان كۈنگىچە مانا سەن تىلسىز تۇتۇلۇپ،
زۇۋانغا كېلەلمەيسەن، ـ دېدى. **21** ئەمدى جامائەت زەكەريانى كۈتۈپ تۇراتتى؛ ئۇلار ئۇ
مۇقەددەس جايدا نېمە ئۈچۈن بۇنچىۋالا ھايال بولدى، دەپ ھەيران قالغىلى تۇردى. **22** ئۇ
چىققاندا ئۇلارغا گەپ قىلالمىدى، ئۇنىڭ ئۇلارغا قول ئىشارەتلىرىنى قىلىشدىن، شۇنداقلا زۇۋان
سۈرەلمىگەنلىكدىن ئۇلار ئۇنىڭ مۇقەددەس جايدا بىرەر ئالامەت كۆرۈنۈشنى كۆرگەنلىكىنى
چۈشىنىپ يەتتى. **23** شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ [ئىبادەتخانىدىكى] خىزمەت مۇددىتى توشۇشى
بىلەنلا، ئۆز ۋىگىگە قايتتى. **24** دەرۋەقە، بىرنەچچە كۈندىن كېيىن ئۇنىڭ ئايالى ئېلىزابىت ھاملىدار
بولدى، ئۇ بەش ئايغىچە تالا-تۇز رەگە چىقماي: **25** «ئەمدى پەرۋەردىگار مېنىڭ ھالىمغا نەزىرىنى
چۈشۈرۈپ، مېنى خالايىق ئارىسىدا نومۇسقا قېلىشتىن خالاس قىلىپ، ماگا بۇ كۈنلەردە
شۇنچىلىك شاپائەت كۆرسەتتى» ـ دېدى. **26** [ئېلىزابىت ھاملىدار بولۇپ] ئالتە ئاي بولغاندا،
پەرىشتە جەبرائىل خۇدا تەرىپىدن گالىلىيە ئۆلكىسىدىكى ناسارەت دېگەن بىر شەھەر رەگە، پاك بىر
قىزنىڭ قېشىغا ئەۋەتىلدى. قىز بولسا داۋۇت [پادىشاھنىڭ] جەمەتىدىن بولغان يۈسۈپ ئىسىملىك
بىر كىشىگە دېپىشىپ قويۇلغانىدى؛ قىزنىڭ ئىسمى بولسا مەريەم ئىدى. **28** جەبرائىل ئۇنىڭ
ئالدىغا كىرىپ ئۇنىڭغا: ـ سالام ساگا، ئەي شەپقەتكە مۇيەسسەر بولغان قىز! پەرۋەردىگار ساگا
يارداۋ! ـ دېدى. **29** ئۇ پەرىشتىنى كۆرگەندە، ئۇنىڭ سۆزىدىن بەك ھودۇقۇپ كەتتى، كۆڭلىدە
بۇنداق سالام سۆزى زادى نېمىنى كۆرسىتىدىغانىدۇ، دەپ ئويلاپ قالدى. **30** پەرىشتە ئۇنىڭغا: ـ
ئەي مەريەم، قورقمىغىن. سەن خۇدا ئالدىدا شەپقەت تاپقانسەن. **31** مانا، سەن ھاملىدار بولۇپ
بىر ئوغۇل تۇغىسەن، سەن ئۇنىڭ ئىسمىنى ئەيسا دەپ قويىسەن. **32** ئۇ ئۇلۇغ بولىدۇ، ھەممىدىن
ئالىي بولغۇچىنىڭ ئوغلى دەپ ئاتىلىدۇ؛ ۋە پەرۋەردىگار خۇدا ئۇنىڭغا ئاتىسى داۋۇتنىڭ تەختىنى
ئاتا قىلىدۇ. **33** ئۇ ياقۇبنىڭ جەمەتى ئۈستىگە مەڭگۈ سەلتەنەت قىلىدۇ، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى
ئۈگىمەستۇر، ـ دېدى. **34** (aiōn g165) مەريەم ئەمدى پەرىشتىدىن: ـ مەن تىنچى ئەر كىشىگە
تەگمىگەن تۇرسام، بۇ ئىش قاندىقۇ مۇمكىن بولسۇن؟ ـ دەپ سوردى. **35** پەرىشتە ئۇنىڭغا
جاۋابەن: ـ مۇقەددەس روھ سېنىڭ ۋۇجۇدۇڭغا چۈشىدۇ ۋە ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ كۈچ-
قۇدرىتى ساگا سايە بولۇپ يېقىنلىشىدۇ. شۇڭا، سەندىن تۇغۇلىدىغان مۇقەددەس [پەرىزەنت]
خۇدانىڭ ئوغلى دەپ ئاتىلىدۇ. **36** ۋە مانا، تۇغقىنىڭ ئېلىزابىتمۇ ياشىنىپ قالغان بولسىمۇ، ئوغۇلغا
ھاملىدار بولدى؛ تۇغماس دېيىلگۈچىنىڭ قورساق كۆتۈرگىنىگە ھازىر ئالتە ئاي بولۇپ قالدى.
37 چۈنكى خۇدا بىلەن ھېچقانداق ئىش مۇمكىن بولماي قالمايدۇ. ـ دېدى. **38** مەريەم: ـ مانا
پەرۋەردىگارنىڭ دېدىكىمەن؛ ماگا سۆزۈڭ ۋىجچە بولسۇن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن پەرىشتە ئۇنىڭ
يېنىدىن كەتتى. **39** مەريەم شۇ كۈنلەردە ئورنىدىن قوپۇپ ئالدىراپ يەھۇدىيە تاغلىق رايوندىكى
بىر شەھەر رەگە باردى. **40** ئۇ زەكەريانىڭ ئۆيىگە كىرىپ، ئېلىزابىتقا سالام بەردى. **41** ۋە
شۇنداق بولدىكى، ئېلىزابىت مەريەمنىڭ سالىمنى ئاڭلىغاندىلا، قورسقىدىكى بوۋاق ئويناقلاپ
كەتتى. ئېلىزابىت بولسا مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن تەنتەنە قىلىپ مۇنداق
دېدى: ـ قىز-ئايالار ئىچىدە بەختلىكتۇرسەن، قورسقىڭدىكى مېۋىڭ بەختلىكتۇر! **43** ماگا شۇنداق
[شەرەپ] نەدىن كەلدىكىن، رەببىمنىڭ تانىسى بولغۇچى مېنى يوقلاپ كەلدى! **44** چۈنكى مانا،
سالىمىڭ قۇلىقىمغا كىرگەندىلا، قورسقىمدىكى بوۋاق سۆيۈنۈپ ئويناقلاپ كەتتى. **45** ئىشەنگەن
قىز نەقەدەر بەختلىكتۇر، چۈنكى ئۇنىڭغا پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ئېيتىلغان سۆز جەزمەن ئەمەلگە
ئاشۇرۇلىدۇ! **46** مەريەمنۇ خۇش بولۇپ مۇنداق دېدى: ـ «جېنىم رەببىنى ئۇلۇغلايدۇ، **47** روھىم
قۇتقۇزغۇچىم خۇدادىن شادلاندى، **48** چۈنكى ئۇ دېدىكىنىڭ مىسكىن ھالىغا نەزەر سالدى؛
چۈنكى مانا، شۇندىن باشلاپ بارلىق دەۋرلەر مېنى بەختلىك دەپ ئاتايدۇ؛ **49** چۈنكى قادىر
بولغۇچى مېنى ئۈچۈن ئۇلۇغ ئىشلارنى ئەمەلگە ئاشۇردى؛ مۇقەددەسىتۇر ئۇنىڭ نامى. **50** ئۇنىڭ
رەھىم-شەپقىتى دەۋرلەردىن-دەۋرگىچە ئۆزىدىن قورقىدىغانلارنىڭ ئۈستىدىدۇر، **51** ئۇ بىلىكى بىلەن
كۈچ-قۇدرىتىنى نامايان قىلدى، ئۇ تەكەبىۋارلارنى كۆڭلىدىكى نىيەت-خىيالىرى ئىچىدىلا تارمار
قىلدى. **52** ئۇ كۈچلۈك ھۆكۈمدارلارنى تەختىدىن چۈشۈردى، پېقىرلارنى ئېگىز كۆتۈردى.
53 ئۇ ئاچلارنى نازى-نېمەتلەر بىلەن ۋېۋىنداۋدى، لېكىن بايلارنى قۇرۇق قول قايتۇردى. **55** ئۇ
ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئېيتقىنىدەك، يەنى ئىبراھىم ھەم ئۇنىڭ نەسىلىگە مەڭگۈ ۋەدە قىلغىنىدەك، ئۇ
ئۆز رەھىم-شەپقىتىنى ئېسىدە تۇتۇپ، قۇلى ئىسرائىلنى ياردەمگە كەلدى». **56 (aiōn g165)**
مەريەم ئېلىزابىتنىڭ يېنىدا ئۈچ ئايچە تۇرۇپ، ئۆز ۋىگىگە قايتتى. **57** ئېلىزابىتنىڭ تۇغۇتىنىڭ ئاي-
كۈنى توشۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. **58** ئەمدى ئۇنىڭ قولۇم-قوشنىلىرى ۋە ئۇرۇقۇق-تۇغقانلىرى
پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا كۆرسەتكەن مېھىر-شەپقىتىنى شۇنچە ئۇلۇغلايتىقانلىقىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ
بىلەن تەڭ شادلاندى. **59** ۋە شۇنداق بولدىكى، بوۋاق ئۈچىنچى سەككىز كۈن بولغاندا،
خالايىق بالىنىڭ خەتنىسىنى قىلغىلى كەلدى. ئۇلار ئۇنىڭغا زەكەريا دەپ ئاتىسىنىڭ ئىسمىنى
قويماقچى بولۇشتى. **60** لېكىن ئانىسى جاۋابەن: ـ ياق! ئىسمى يەھيا ئاتالسۇن ـ دېدى. **61** ئۇلار
ئۇنىڭغا: ـ بىراق ئۇرۇقۇق-جەمەتىڭىز ئىچىدە بۇنداق ئىسىمدىكىلەر يوققۇ! ـ دېپىشتى. **62** شۇنىڭ
بىلەن ئۇلار بالىنىڭ ئاتىسىنى پەرزەنتىڭ-زگە نېمە ئىسىم قويۇشنى خالايسىز، دەپ ئىشارەت بىلەن
سوراشتى. **63** ئۇ بىر پارچە [موم] تاختاينى ئەكىلىشنى تەلەپ قىلىپ: «ئۇنىڭ ئىسمى يەھيادۇر»
دەپ يازدى. ھەممەيلەن ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. **64** شۇئان ئۇنىڭ ئاغزىنى ئېچىلدى، ئۇنىڭ تىلى
يېشىلىپ، زۇۋانغا كەلدى ۋە شۇنىڭ بىلەن خۇداغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئېيتتى. **65** ئۇلارنىڭ
ئۇپچۇرلىرىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىنى قورقۇنچ باستى؛ يەھۇدىيە تاغلىق رايونلىرىدا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى
ئەل ئاغزىدا پۇر كەتتى. **66** بۇ ئىشلاردىن خەۋەر تاپقۇچىلارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنى كۆڭلىگە
پۈكۈپ: «بۇ بالا زادى قانداق ئادەم بولار؟» دېپىشتى. چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قولى دەرۋەقە
ئۇنىڭغا يار ئىدى. **67** شۇ چاغدا بالىنىڭ تاتىسى زەكەريا مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇپ،
ھەيىي-بېشارەتنى يەتكۈزۈپ، مۇنداق دېدى: ـ **68** «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا
تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇلسۇن! چۈنكى ئۇ تۈز خەلقىنى يوقلاپ، ئۇلاردىن خەۋەر ئېلىپ، بەدەل
تۆلەپ ئۇلارنى ھۆر قىلدى. **70** ئۇ قەدىمدىن بېرى مۇقەددەس پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزى ئارقىلىق
ۋەدە قىلغىنىدەك، قۇلى بولغان داۋۇتنىڭ جەمەتى ئىچىدىن بىز ئۈچۈن بىر نىجات مۇئىگۈزىنى
ئۈستۈرۈپ تۇرغۇزدى؛ بۇ زات بىزنى دۈشمەنلىرىمىزدىن ۋە بىزنى ئۆچ كۆرىدىغانلارنىڭ قولىدىن
قۇتقۇزغۇچى نىجاتىۋىر. **(aiōn g165) 72** ئۇ شۇ يول بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئىلتىپات ئەيلەپ،

مۇقەددەس ئەھدىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش تۆچۈن، يەنى ئاتىمىز ئىبراھىمغا بولغان قەسىمنى ئېسىدە تۇتۇپ، بىزنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىدىن ئازاد قىلىپ، بارلىق كۈنلىرىمىزدە ھېچكىمدىن قورقماي، تۆز ئالدىدا ئىخلاسمەنلىك ۋە ھەققانىيلىق بىلەن، خىزمەت-ئىبادىتىدە بولىدىغان قىلدى. **76** ئەمدى سەن، ئى بالام، ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنىڭ پەيغەمبىرى دەپ ئاتىلىسەن؛ چۈنكى سەن رەببىنىڭ يوللىرىنى تەييارلاش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭىسەن. **77** ۋەزىپەڭ ئۇنىڭ خەلقىگە گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈم قىلىنىشى ئارقىلىق بولىدىغان نىجاتلىنىڭ خەۋىرىنى بىلدۈرۈشتۈر، **78** چۈنكى خۇدايىمىزنىڭ ئىچى-باغرىدىن تۆرغۈپ چىققان شېھىقەتلەر ۋەجىدىن، قاراڭغۇلۇق ۋە تۆلۈم كۆلە كۆڭگىسى ئۈچىدە ئولتۇرغانلارنى يورۇتۇش ئۈچۈن، پۇتلىرىمىزنى ئامانلىق يولىغا باشلاش ئۈچۈن، ئەرشتىن تاڭ شەپىتى ئۈستىمىزگە چۈشۈپ يوقلىدى. **80** بالا بولسا ئوسۇپ، روھتا كۈچلەندۈرۈلدى. ئۇ ئىسرائىل جامائىتىنىڭ ئالدىدا نامايان قىلىنغۇچە چۆللەردە ياشاپ كەلدى.

2

ئەمدى شۇ كۈنلەردە، [رىم ئىمپېراتورى] قەيسەر ئاۋغوستۇستىن بارلىق خەلقتىن باج ئېلىش ئۈچۈن تۆلارنىڭ رويخېتى تىزملانسۇن دەپ پەرمان چۈشتى. **2** تۇنجى قېتىملىق بۇ ئوپۇس تىزىملاش كىرىنىۋۇس سۈرىيە تۆلۈكسىنى ئىدارە قىلىپ تۇرغان ۋاقتىدا ئېلىپ بېرىلغاندى. **3** شۇنىڭ بىلەن ھەممە ئادەم ئوپۇسقا تىزىملىنىش ئۈچۈن ئۆز يۇرتلىرىغا قايتىش كېرەك بولدى. **4** يوسۇپمۇ داۋۇت [پادىشاھنىڭ] جەمەتىدىن بولغاچقا، شۇنداقلا ئۇنىڭ بۇاستىتە ئەۋلادى بولغاچقا، گاللىيە تۆلۈكسىدىكى ناسارەت شەھىرىدىن ئايرىلىپ، يەھۇدىيە تۆلۈكسىدىكى، داۋۇتنىڭ يۇرتى بەيت-لەھەم دېگەن شەھە رگە كەتتى. **5** ئوپۇسقا تىزىملىنىش ئۈچۈن لايىقى، بولغۇسى ئايالى مەريەمگۇ بىللە باردى. مەريەم ھامىلدار بولۇپ، قورسىقى خېلىلا يوغىناپ قالغاندى. **6** ۋە شۇنداق بولدىكى، تۇلار بەيت-لەھەمدە تۇرغان ۋاقتىدا مەريەمنىڭ تۇغۇتىنىڭ ئاي-كۈنى توشۇپ قالدى. **7** بىراق ساراينا تۇلارغا ئوڑۇن بولمىغاچقا، مەريەم شۇ يەردە ئۇنچە ئوغلىنى تۇغقاندا ئۇنى زاكلاپ، ئېغىلدىكى ئوقۇرغا ياتقۇزدى. **8** شۇ يەرنىڭ ئەتراپىدىكى بەزى پادىچىلار دالادا تۇراتتى؛ تۇلار كېچىچە تۇنەپ، پادىسىغا قارايتتى. **9** ۋە مانا، پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى تۇلارنىڭ ئالدىدا تۇراتتى، پەرۋەردىگارنىڭ پارلاق شەرىپى تۇلارنىڭ ئەتراپىنى يورۇتۇۋەتتى. تۇلار ئىنتايىن بەك قورقۇپ كەتتى. **10** بىراق پەرىشتە تۇلارغا: ـ قورقماڭلار! چۈنكى مانا، پۈتۈن خەلققە خۇشاللىق بولىدىغان بىر خۇش خەۋەرنى سىلە رگە ئېلان قىلىمەن. **11** چۈنكى بۈگۈن داۋۇتنىڭ شەھىرىدە سىلەر ئۈچۈن بىر قۇتقۇزغۇچى تۇغۇلدى. ئۇ ـ رەب مەسىھدۇر! **12** [ئۇنى] تېپىشىڭلار [ئۇچۈن] شۇ ئالامەت بولىدۇ ئۆكى، بوۋاقنى زاكلانغان ھالدا بىر ئوقۇردا ياتقان پېتىدە تاپىسىلەر، ـ دېدى. **13** بىردىنلا، پەرىشتىنىڭ ئەتراپىدا زور بىر توپ ساماۋى قوشۇندىكىلەر پەيدا بولۇپ، خۇدانى مەدھىيىلەپ: **14** «ئەرشىئەلادا خۇداغا شان-شەرەپلەر بولغاي! يەر يۈزىدە بولسا ئۇ سۆيۈندىغان بەندىلىرىگە ئارام-خاتىرجەملىك بولسۇن!» دېيىشتى. **15** پەرىشتىلەر تۇلاردىن ئايرىلىپ ئاسمانغا چىقىپ كېتىۋىدى، پادىچىلار بىر-بىرىگە: ـ بەيت-لەھەمگە يول ئېلىپ، پەرۋەردىگار بىزگە ئۇقتۇرغان، ئەمەلگە ئاشۇرغان بۇ ئىشنى كۆرۈپ كېلەيلى، ـ دېيىشتى. **16** شۇنىڭ بىلەن تۇلار ئالدىراپ شەھە رگە بېرىپ، مەريەم بىلەن يۈسۈپنى ۋە ئوقۇردا ياتقان بوۋاقنى ئىزدەپ تاپتى. **17** پادىچىلار [بوۋاقنى] كۆرگەندىن كېيىن، تۇزلىرىگە ئۇنىڭ ھەققىدە ئېيتىلغان سۆزلەرنى كەڭ تارقىتىۋەتتى. **18** يۇنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى پادىچىلارنىڭ دېگەنلىرىگە ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. **19** مەريەم بولسا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى كۆڭلىگە پۈكۈپ، چوڭقۇر ئويلىنىپ يۈرەتتى. **20** پادىچىلار كۆرگەن ۋە ئاڭلىغانلىرىنىڭ ھەممىسى ئۈچۈن خۇدانى تۇلۇغلاپ، مەدھىيە ئوقۇشقان پېتى قايتىشتى؛ بارلىق ئىشلار دەل تۇلارغا خەۋەرلەندۈرۈلگەندەك بولۇپ چىققانىدى. **21** بوۋاقنى خەتنە قىلىش ۋاقتى، يەنى سەككىزىنچى كۈنى توشقاندا، ئۇنىڭغا ئەيسا دەپ ئىسىم قويۇلدى. پەرىشتە بۇ ئىسمىنى ئۇ تېخى ئانىسىنىڭ بالىياتقۇسىدا ئاپىرىدە بولمايلا قويغاندى. **22** ئەمدى مۇسا [پەيغەمبەر رگە] چۈشۈرۈلگەن قانۇن يېچە يۈسۈپ بىلەن مەريەمنىڭ پاكلىنىش ۋاقتى توشقاندا تۇلار بالىنى يەرۇشەلەمدىگارغا ئاتاپ تاپشۇرۇش ئۈچۈن پېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى **23** (پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنىدا: «بارلىق تۇنجى ئوغۇل پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس مەنسۇپ ئاتىلىشى كېرەك») دەپ يېزىلغىنىدەك) **24** ۋە شۇنداقلا پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنىدا دېيىلگىنى يېچە، بىر جۈپ پاختەك ياكى ئىككى كەپتەر باچكىسىنى قۇربانلىققا سۇنۇش كېرەك ئىدى. **25** ۋە مانا شۇ چاغلاردا، پېرۇسالېمدا سىمېئون ئىسملىك بىر كىشى تۇراتتى. ئۇ ھەم ھەققانىي ۋە ئىخلاسمەن ئادەم بولۇپ، «ئىسرائىلنا تەسەللى بەرگۈچى»نى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتكەنىدى. مۇقەددەس روھ ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا يار ئىدى. **26** ئۇ مۇقەددەس روھتىن كەلگەن ۋەھيدىن تۇزۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھىنى كۆرمىگۈچە ئۆلۈم كۆرمەيدىغانلىقىنى بىلگەنىدى. **27** ئۇ مۇقەددەس روھنىڭ باشلىشى بىلەن ئىبادەتخانىنىڭ [ھويلىلىرىغا] كىردى؛ ئاتا-ئانىسى تەۋراتنا بېكىتىلگەن ئادەتنى ئېجىرىش ئۈچۈن بوۋاقنى ئەيسانى كۆتۈرۈپ كىرگەنىدە، **28** سىمېئون بوۋاقنى قۇچىقىغا ئېلىپ، خۇداغا تەشە ككۈر-مەدھىيە ئوقۇپ مۇنداق دېدى: ـ **29** «ئەمدى، ئى ئىگەم، ھازىر سۆزۈڭ يېچە قۇلۇڭنىڭ بۇ ئالەمدىن خاتىرجەملىك بىلەن كېتىشىگە يول قويغايسەن؛ **30** چۈنكى ئۆز كۆزۈڭۈم سېنىڭ نىجاتكىنى كۆردى، **31** ئۇنى بارلىق خەلقلەر ئالدىدا ھازىرلىغانسەن؛ **32** ئۇ ئەللە رگە ۋەھيي بولىدىغان نۇر، ۋە خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ شان-شەرىپىدۇر!» **33** بالىنىڭ ئاتا-ئانىسى بالا ھەققىدە ئېيتىلغانلىرىغا ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. **34** سىمېئون ئۇلارغا بەختە تىلەپ، ئاپىسى مەريەمگە مۇنداق دېدى: ـ مانا! بۇ بالا ئىسرائىلدىكى نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ يىقىلىشى ۋە نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ كۆتۈرۈلۈشى ئۈچۈن تەينىلەندى، شۇنداقلا كىشىلەر قارشى چىقىپ ھاقارەتلەيدىغان، [خۇدانىڭ] بېشارەتلىك ئالامىتى بولدۇ. **35** شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ كۆڭلىدىكى غەرەزلىرى ئاشكارىلىنىدۇ ـ ۋە بىر قىلىچمۇ سېنىڭ كۆڭلۈڭگە سانجىلىدۇ! **36** شۇ يەردە ئاشىر قەبىلىسىدىن بولغان فانۇئىلنىڭ قىزى ئانا ئىسملىك خېلى ياشانغان بىر ئايال يەپغەمبەرمۇ بار ئىدى. ئۇ قىز ۋاقتىدا ئە رگە تەگكەندىن كېيىن ئۇنىڭ بىلەن يەتتە يىل بىللە ياشاپ، **37** ئاندىن سە كسەن تۆت يىل تۇل تۇرغان ئىدى. ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدىن چىقماي، كېچە-كۈندۈز روزا تۇتۇشلار ۋە دۇئالار بىلەن خۇداغا ئىبادەت قىلاتتى. **38** ئۇ دەل شۇ يەتتە يېتىپ كېلىپ پەرۋەردىگارغا تەشە ككۈر ئېيتتى، ھەمدە يېرۇسالېمدا نىجات-ھۆرلۈكنى كۈتۈۋاتقان بارلىق خالايىققا بالا توغرىسىدا سۆز قىلدى. **39** [يۈسۈپ] بىلەن [مەريەم] تەۋراتنا بېكىتىلگەن بارلىق ئىشلارنى ئادا قىلغاندىن كېيىن، گاللىيە گە، ئۆز شەھىرى ناسارەتكە قايتتى. **40** بالا بولسا ئوسۇپ، دانا-ئاقىللىنىك بىلەن تولۇپ، روھتا كۈچلەندۈرۈلدى، خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىمۇ ئۇنىڭ ئۈستىدە ئىدى. **41** ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى ھەر يىلى ئۆتۈپ كېتىدىغان ھېيتىدا يېرۇسالېمغا باراتتى. **42** ئەيسا ئون ئىككى ياشقا كىرگەن يىل، تۇلار ئۇنى ئېلىپ، ھېيتنىڭ ئادىتى بويىچە يەنە چىقىپ باردى. **43** ھېيت كۈنلىرىنى ئوتكۈزۈگەندىن كېيىن، تۇلار ۋەيىگە قاراپ كېتىۋاتقاندا، بالا ئەيسا يېرۇسالېمدا قالدى. ئاتا-ئانىسىنىڭ بۇ ئىشتىن خەۋىرى يوق ئىدى، **44** بەلكى ئۇنى سەپەرداش-ھەمراھلىرى بىلەن بىللە كېلىۋاتىدۇ، دەپ ئويلاپ، بىر كۈن يول يۈردى. ئاندىن تۇلار ئۇنى تۇرۇقۇ-تۇغقانلارى ۋە دوست-يۇراۋەرلىرى ئارىسىدىن ئىزدەشكە باشلىدى؛ **45** ئىزدەپ تاپالماي، تۇلار كەينىگە يېنىپ يېرۇسالېمغا بېرىپ يەنە ئىزدىدى. **46** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۈچىنچى كۈنى تۇلار ئۇنى ئىبادەتخانا ھويلىسىدا تەۋرات ئۇستازلىرىنىڭ ئارىسىدا ئولتۇرۇپ، تۇلارنىڭ تەملىرىنى ئاڭلاۋاتقان ھەم تۇلاردىن سوئال سوراۋاتقانلىقىنى ئۇستىدە تاپتى. **47** ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ چۈشەنچىسىگە ۋە يە رگەن جاۋابلىرىغا ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. **48** ئاتا-ئانىسى ئۇنى كۆرۈپ ناھايىتى ھەيرانۇھەس بولۇشتى، ئۇنىڭ ئانىسى ئۇنىڭغا: ـ ۋاي بالام! نېمىشقا بۇ رگە شۇنداق مۇئامىلە قىلدىڭ؟ ئاتاڭ ئىككىمىز پارا كەندە بولۇپ سېنى ئىزدەپ كەلدۇق! ـ دېدى. **49** ئۇ تۇلارغا: ـ نېمىشقا مېنى ئىزدىدىڭلار؟ ئەجەبا، مېنىڭ ئاتامنىڭ ئىشلىرىدا بولۇشۇم كېرەكلىكىمنى بىلمەمتىڭلار؟ ـ دېدى. **50** لېكىن تۇلار ئۇنىڭ تۇلارغا ئېيتقىنىنى چۈشەنمىدى. **51** ئاندىن ئۇ تۇلار بىلەن ناسارەتكە قايتتى ۋە تۇلارنىڭ گېپىگە ئىزچىل ۋىجدانىتى. لېكىن ئانىسى بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى كۆڭلىگە پۈكۈپ قويدى. **52** شۇنداق قىلىپ، ئەيسا ئاقىللىنىك-دانالىقتا ۋە قامەتتە يېتىلىپ، خۇدا ۋە كىشىلەر ئالدىدا بارغانسېرى سۈيۈملە كتە ئىدى.

3

رىم ئىمپېراتورى تىبېرىئۇس قەيسەرنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون بەشىنچى يىلى، پونتىئۇس پىلاتۇس يەھۇدىيە تۇلكىسىنىڭ ۋالىيسى، ھېرود خان گاللىيە تۇلكىسىنىڭ ھاكىمى، ھېرود خاننىڭ ئىنىسى فىلىپ خان ئىتۇريە ۋە تراخونىتىس تۇلكىسىنىڭ ھاكىمى، لىسانياس خان ئابىلىنىي تۇلكىسىنىڭ ھاكىمى بولغاندا، **2** ھاناس ھەم قايافا باش كاھىنلىق قىلىۋاتقاندا، خۇدانىڭ سۆز-كالامى چۈلدە ياشاۋاتقان زە كەريانىڭ ئوغلى يەھياغا كەلدى. **3** ئۇ ئىئوردان دەرياسى ۋادىسىدىكى بارلىق رايونلارنى كېزىپ، كىشىلە رگە گۇناھلارغا كەچۈرۈم ئېلىپ كېلىدىغان، توۋا قىلىشنى بىلدۈرىدىغان [سۈغا] «چۈچۈلدۈرۈش»نى جاكارلاشنى باشلىدى. **4** خۇددى تەۋراتتىكى يەشايا پەيغەمبەرنىڭ سۆزلىرى خاتىرىلەنگەن قىسمىدا پۈتۈلگەندەك: «بايا‌ۋاندا توۋلىغۇچى بىر كىشىنىڭ: رەبنىڭ يولىنى تەييارلا گلار، ئۇنىڭ يوللىرىنى تۈز قىلىڭلار! ـ دېگەن ئاۋازى ئاڭلاندى. **5** بارلىق جىلغىلار تولدۇرۇلىدۇ، بارلىق تاغ-دۆڭلەر پەستلىتىلىدۇ؛ ئە گرى-توقاي جايلار تۈزلىنىدۇ؛ ئوكۇغۇل-دوكۇغۇل يەرلەر تە كشى يوللار قىلىنىدۇ. **6** شۇنداق قىلىپ، بارلىق ئەت ئىگىلىرى خۇدانىڭ نىجاتىنى كۆرەلەيدىغان بولىدۇ! ـ دەپ توۋلايدۇ». **7** يەھيا

ئەمدى ئالدىغا چۈمۈلدۈرۈشنى قويۇل قىلىشقا چىققان توپ-توپ خالايىققا: ـ ئەي زەھەرلىك يىلان بالىلىرى! كىم سىلەرنى [خۇدانىڭ] چۈشۈش ئالدىدا تۇرغان غەزىپىدىن قېچىكلار دەپ ئاگاھلاندۇردى؟! 8 ئەمدى توۋىغا لايىق مېۋىلەرنى كەلتۈرۈڭلار! ۋە تۆز ئىچىكلاردا: «بىزنىڭ ئاتىمىز بولسا ئىبراھىمدۇر!» دەپ خىيال ئەيلىمە گلار، چۈنكى مەن شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، خۇدا ئىبراھىمغا مۇشۇ تاشلاردىنمۇ پەرزەنتلەرنى يارىتىپ بېرەلەيدۇ. 9 پالتا ئاللىقاچان دەرەخلەرنىڭ يىلتىزىغا تەگمەپ قويۇلدى، ياخشى مېۋە بەرمەيدىغان ھەرقانداق دەرەخلەر كېسىپ ئوتقا تاشلىنىدۇ!» ـ دېدى. 10 [ئۇنىڭ ئەتراپىغا] توپلاشقان كىشىلەر ئەمدى ئۇنىڭدىن: ـ ئۇنداقتا، بىز قانداق قىلىشىمىز كېرەك؟ ـ دەپ سوردى. 11 ئۇ جاۋابەن: ـ ئىككى قۇر چاپىنى بار كىشى يوق كىشىگە بەرسۇن، يەيدىغىنى بار كىشىمۇ شۇنداق قىلسۇن، ـ دېدى. 12 بەزى باجىگىرلارمۇ چۈمۈلدۈرۈشنى قويۇل قىلغىلى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئۇستاز، بىز قانداق قىلىمىز؟ ـ دەپ سوردى. 13 ئۇ ئۇلارغا: ـ بەلگىلەنگەندىن ئارتۇق باج ئالماڭلار، ـ دېدى. 14 ئاندىن بەزى لەشكەرلەرمۇ ئۇنىڭدىن: ـ بىزچۈ، قانداق قىلىشىمىز كېرەك؟ ـ دەپ سوراشتى. ئۇ ئۇلارغا: ـ باشقىلارنىڭ پۇلىنى زوراۋاتلىق بىلەن ئېلىۋالماڭلار، ھېچكىمگە يالغاندىن شىكايەت قىلماڭلار ۋە ئىش ھەققىڭلارغا رازى بولۇڭلار، ـ دېدى. 15 ئەمدى خەلق تەقەززالىقتا بولۇپ ھەممەيلەن كۈتۈلمىدە يەھيا تورغۇلۇق «مەسىھ مۇشۇ كىشىمىدۇ؟» دەپ ئويلاشتى. 16 يەھيا ھەممەيلەنگە جاۋابەن: ـ مەن سىلەرنى دەرۋەقە سۇغا چۈمۈلدۈرىمەن. لېكىن مەندىن قۇدرەتلىك بولغان بىرسى كېلىدۇ، مەن ھەتتا كەشىلىرىنىڭ بوغقۇچىنى يېشىشكىمۇ لايىق ئەمەسمەن! ئۇ سىلەرنى مۇقەددەس روھقا ھەم ئوتقا چۈمۈلدۈرىدۇ. 17 ئۇنىڭ سورۇغۇچى كۆرىكى قولىدا تۇرىدۇ؛ ئۇ تۆز خامىنىنى تويا-سامانىدىن تەلتۈكۈس تازىلايدۇ، ساپ بۇغداينى ئامبارغا يىغىدۇ، ئەمما تويا-سامانىنى تۈچمەس ئوتىدا كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، ـ دېدى. 18 ئەمدى شۇنداق كۆپ باشقا نەسىھەتلەر بىلەن يەھيا خۇش خەۋەرنى خەلققە يەتكۈزدى. 19 [كېيىن]، ھاكىم ھېرود [ئۇگەي] ئاكىسىنىڭ ئايالى ھېرودىيەنى [تارتىۋالغانلىقى] تۈپەيلىدىن ۋە شۇنىڭدەك ئۇنىڭ بارلىق باشقا رەزىل قىلمىشلىرى تۈچۈن يەھيا تەرىپىدىن ئەيىبلەنگەن، 20 ھېرود بۇ بارلىق رەزىللىكىنىڭ ئۈستىگە يەنە شۇنى قىلدىكى، يەھيانى زىندانغا تاشلىدى. 21 شۇنداق بولدىكى، ھەممە خەلق يەھيادىن چۈمۈلدۈرۈشنى قويۇل قىلغاندا، ئەيسامۇ چۈمۈلدۈرۈشنى قويۇل قىلدى. ئۇ دۇئا قىلىۋاتقاندا، ئاسمانلار يېرىلىپ، 22 مۇقەددەس روھ كەپتەر سىياقىدا چۈشۈپ ئۇنىڭ ئۈستىگە قوندى. شۇنىڭ بىلەن ئاسماندىن: «سەن مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇم، مەن سەندىن تولۇق خورسەنمەن!» دېگەن بىر ئاۋاز تا گلاندى. 23 ئەيسا تۆز [خىزمىتىنى] باشلىغاندا، ئوتتۇزغا كىرىپ قالغاندىن، ئۇ (خەقنىڭ نەزىردە) يۈسۈپنىڭ ئوغلى ئىدى؛ يۈسۈپ خېلىينىڭ ئوغلى، 24 خېلىي ماتىتانىڭ ئوغلى، ماتىتات لاۋىينىڭ ئوغلى، لاۋۋي مەلكىينىڭ ئوغلى، مەلكىي يانىنايىنىڭ ئوغلى، يانىناي يۈسۈپنىڭ ئوغلى، 25 يۈسۈپ ماتىتاتىيانىڭ ئوغلى، ماتىتاتىيا ئاموسنىڭ ئوغلى، ئاموس ناھۇمنىڭ ئوغلى، ناھۇم ھېسلىنىڭ ئوغلى، ھېسلى ناگگەيىنىڭ ئوغلى، 26 ناگگەي ماھاتنىڭ ئوغلى، ماھات ماتىتاتىيانىڭ ئوغلى، ماتىتاتىيا سېمەينىڭ ئوغلى، سېمەي يۈسۈپنىڭ ئوغلى، يۈسۈپ يۈدانىڭ ئوغلى، 27 يۈدا يوئاننانىڭ ئوغلى، يوئانان رېساسنىڭ ئوغلى، رېسا زەرۇبىبابەلنىڭ ئوغلى، زەرۇبىبابەل سالتىيەلنىڭ ئوغلى، سالاتىيەل نېرىينىڭ ئوغلى، 28 نېرىي مەلكىينىڭ ئوغلى، مەلكىي ئاددىنىڭ ئوغلى، ئاددى قوسامنىڭ ئوغلى، قوسام ئېلمادامنىڭ ئوغلى، ئېلمادام ئېرنىڭ ئوغلى، 29 ئېر يوسەنىڭ ئوغلى، يوسە ئەلىئېزەرنىڭ ئوغلى، ئەلىئېزەر يورىمنىڭ ئوغلى، يورىم ماتىتانىڭ ئوغلى، ماتىتات لاۋىينىڭ ئوغلى، 30 لاۋۋي سىمېئونىڭ ئوغلى، سىمېئون يەھۇدانىڭ ئوغلى، يەھۇدا يۈسۈپنىڭ ئوغلى، يۈسۈپ يوناننىڭ ئوغلى، يونان ئەلىئاقىمنىڭ ئوغلى، 31 ئەلىئاقىم مېلېئاھنىڭ ئوغلى، مېلېئاھ مەننانىڭ ئوغلى، مەننا ماتىتانىڭ ئوغلى، ماتىتا ناتانىڭ ئوغلى، ناتان داۋۇتنىڭ ئوغلى، 32 داۋۇت يەسسەنىڭ ئوغلى، يەسسە ئوبەدنىڭ ئوغلى، ئوبەد بوئازنىڭ ئوغلى، بوئاز سالمونىڭ ئوغلى، سالمون ناھشونىڭ ئوغلى، ناھشون ئامىناداۋنىڭ ئوغلى، 33 ئامىناداب ئارامنىڭ ئوغلى، ئارام ھېزرونىڭ ئوغلى، ھېزرون پەرەزنىڭ ئوغلى، پەرەز يەھۇدانىڭ ئوغلى، 34 يەھۇدا ياقۇبنىڭ ئوغلى، ياقۇب ئىسھاقنىڭ ئوغلى، ئىسھاق ئىبراھىمنىڭ ئوغلى، ئىبراھىم تەراھنىڭ ئوغلى، تەراھ ناھورنىڭ ئوغلى، 35 ناھور سېروگنىڭ ئوغلى، سېروگ راغونىڭ ئوغلى، راغۇ پەلەگنىڭ ئوغلى، پەلەگ ئېبەرنىڭ ئوغلى، ئېبەر شېلاھنىڭ ئوغلى، 36 شېلاھ قائىنانىڭ ئوغلى، قائىنان ئارپاخشادنىڭ ئوغلى، ئارپاخشاد شەمنىڭ ئوغلى، شەم نۇھنىڭ ئوغلى، نۇھ لەمەخنىڭ ئوغلى، 37 لەمەخ مەتۇشەلاھنىڭ ئوغلى، مەتۇشەلاھ ھانوخنىڭ ئوغلى، ھانوخ يارەدنىڭ ئوغلى، يارەد ماھالالىلنىڭ ئوغلى، ماھالالىل قېنانىنىڭ ئوغلى، 38 قېنان ئېنوشنىڭ ئوغلى، ئېنوش سېتىنىڭ ئوغلى، سېت ئادەمئاتانىڭ ئوغلى، ئادەمئاتا بولسا، خۇدانىڭ ئوغلى ئىدى.

4 ئاندىن ئەيسا مۇقەددەس روھقا تولۇپ، ئىئوردان دەريالىسىدىن قايتىپ كېلىپ، روھ تەرىپىدىن چۆل-باياۋانغا ئېلىپ بېرىلدى. 2 ئۇ تۆت يەردە قىرىق كۈن ئىبلىس تەرىپىدىن سىنالدى. ئۇ بۇ كۈنلەردە ھېچنەرسە يېمىدى. كۈنلەر ئۈياغلاشقاندا، ئۇنىڭ قورسىقى تازا ئاچقاندى. 3 ئەمدى ئىبلىس ئۇنىڭغا: ـ سەن ئە گەر خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، مۇشۇ تاشقا: «نانغا ئايلان!» دەپ پۈرۈغىن ـ دېدى. 4 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ [تەۋراتتا]: «ئىنسان پەقەت نان بىلەنلا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ھەربىر سۆزى بىلەنمۇ ياشايدۇ» دەپ يېزىلغان، ـ دېدى. 5 ئىبلىس يەنە ئۇنى ئېگىز بىر تاغقا باشلاپ چىقىپ، بىر دەقىقە ئىچىدە دۇنيادىكى بارلىق دۆلەتلەرنى ئۇنىڭغا كۆرسەتتى. 6 ئىبلىس ئۇنىڭغا: ـ مەن بۇ ھاكىمىيەتنىڭ ھەممىسىنى ۋە ئۇنىڭغا تەۋە بارلىق شانۇشە ۋۇجۇدلارنى ساڭا تەقدىم قىلىمەن؛ چۈنكى بۇلار ماڭا تاپشۇرۇلغان، مەن ئۇنى كىمگە بېرىشنى خالىسام، شۇنىڭغا بېرىمەن. 7 ئە گەر باش قويۇپ ماڭا سەجدە قىلساڭ، بۇلارنىڭ ھەممىسى سېنىڭكى بولىدۇ، ـ دېدى. 8 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ [تەۋراتتا]: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭغىلا ئىبادەت قىل، پەقەت ئۇنىڭلا قۇللۇقىدا بول!» دەپ يېزىلغان، ـ دېدى. 9 ئاندىن ئىبلىس ئۇنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى ۋە ئۇنى ئىبادەتخانىنىڭ ئەڭ ئېگىز جايىغا تۇرغۇزۇپ: ـ خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، تۆز ۋۇجۇدۇڭنى پەسكە تاشلاپ باققىن! 10 چۈنكى [تەۋراتتا]: «[خۇدا] تۆز پەرىشتىلىرىگە سېنى قوغداش ھەقتىدە ئەمر قىلدۇ»؛ 11 ۋە، «يۈتۈۋۇجۇدۇڭنىڭ تاشقا تۇرۇلۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، تۇلار سېنى قوللىرىدا كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ» دەپ يېزىلغان، ـ دېدى. 12 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ «[تەۋراتتا]: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى سىنىغۇچى بولما!» دەپمۇ يېزىلغان، ـ دېدى. 13 ئىبلىس بارلىق سىناشلارنى تۈگىتىپ چىققاندىن كېيىن، ئۇنى ۋاقتىنچە تاشلاپ كېتىپ قالدى. 14 ئەيسا روھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ئىچىدە گاللىلىيە تۈلكىسىگە قايتىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خەۋەر-شۆھرىتى ئەتراپتىكى ھەربىر يۇرتلارغا تارقالدى. 15 ئۇ تۈلارنىڭ سىناگوگىلىردا تەلىم بېرىگلى تۇردى ۋە ئۇلارنىڭ ئۇلۇغلاشلىرىغا سازاۋەر بولدى. 16 ئۇ ئۆزى بېقىپ چوڭ قىلىنغان يۇرتى ناسارەتكە كېلىپ، شابات كۈنى ئادەتتىكىدەك سىناگوگىغا كىردى ۋە شۇنداقلا [مۇقەددەس يازمىلارنى] ئوقۇشقا ئۆرە تۇردى 17 ۋە ئەۋراتتىكى «يەشايا» دېگەن قىسىم ئۇنىڭغا تاپشۇرۇلدى. ئۇ ئورام يازمىنى ئېچىپ، مۇنۇ سۆزلەر يېزىلغان يەرنى تېپىپ ئوقۇدى: 18 ـ «پەرۋەردىگارنىڭ روھى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا، چۈنكى ئۇ مېنى يوقسۇللارغا خۇش خەۋەرلەر يەتكۈزۈشكە مەسىھ قىلدى. ئۇتقۇنلارغا ئازادلىقنى، ۋە كورلارغا كۆرۈش شىپاسىنى جاكارلاشقا، ئېزىلگەنلەرنى خالاس قىلىشقا، پەرۋەردىگارنىڭ شاپائەت كۈرسىتىدىغان يىلنى جاكارلاشقا مېنى ئەۋەتتى». 20 ئۇ يازمىنى تۈرۈۋېتىپ، سىناگوگ خىزمەتچىسىگە قايتۇرۇپ بېرىپ، ئولتۇردى. سىناگوگتا ئولتۇرغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ كۆزلىرى ئۇنىڭغا تىكىلىپ تۇراتتى. 21 ئۇ كۆپچىلىككە: ـ مانا بۇ ئايەت بۈگۈن قۇلىقىڭلارغا ئاڭلانغىنىدا ئەمەلگە ئاشۇرۇلماقتا، ـ دېدى. 22 ھەممىسى ئۇنىڭ ياخشى گېپىنى قىلىشىپ، ئۇنىڭ ئاغزىدىن چىقىۋاتقان شاپائەتلىك سۆزلىرىگە ھەيران قېلىشتى: ـ بۇ يۈسۈپنىڭ ئوغلى ئەمەسمۇ؟ ـ دېيىشتى. 23 ئۇ ئۇلارغا: ـ شۈبھىسىزكى، سىلەر ماڭا «ئەي تېۋىپ، ئاۋۋال تۆز ۋۇجۇدۇڭنى ساقايت!» دېگەن تەمسىلنى كەلتۈرۈپ، «خەۋەر ئېقىنىمزدەك، كەپەرناھۇم شەھىرىدە نېمە ئىشلار يۈز بە رگەن بولسا، مۇشۇ يەردىمۇ، تۆز يۇرت ۋۇجۇدۇمۇ شۇلارنى كۆرسەتمەمسەن؟» دەۋاتىسىلەر، ـ دېدى. 24 ـ بىراق شۇنى سىلە رگە بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ھېچقانداق پەيغەمبەر تۆز يۇرتى تەرىپىدىن قويۇل قىلىنغان ئەمەس. 25 مەن سىلە رگە شۇ ھەقىقەتنى ئەسلىتمەكى، ئىلياس [پەيغەمبەر]نىڭ ۋاقتىدا، ئاسمان تۆدا ئۈچ يىل ئالتە ئاي ئېتىلىپ، دەھشەتلىك بىر قەھەتچىلىك بارلىق زېمىننى باسقاندا، ئىسرائىلدا نۇرغۇن تۇل ئاياللار بار ئىدى؛ 26 بىراق ئىلياس تۇلارنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ قېشىغا ئەمەس، بەلكى زىدونىنىڭ زارەفات شەھىرىدىكى بىر تۇل ئايالنىڭ قېشىغىلا ئەۋەتىلگەن. 27 ۋە [ئۇنىڭغا ئوخشاش]، ئېلىشا پەيغەمبەرنىڭ ۋاقتىدا، ئىسرائىلدا ماخاۋ كېسىلىگە گىرىپتار بولغانلار نۇرغۇن بولسىمۇ، لېكىن سۇرىيەلىك نائاماندىن باشقا، ھېچقايسىسى ساقايتىلغان ئەمەس! ـ دېدى. 28 سىناگوگدىكىلار بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ، ھەممىسى قاتتىق غەزەپلەندى؛ 29 تورىندىن تۇرۇۋېتىپ، ئۇنى شەھەردىن ھەيدەپ چىقىرىپ، شۇ شەھەر جايلاشقان تاغنىڭ لېۋىگە ئەچىقىپ، تىك ياردىن تاشلۇۋەتمەكچى بولۇشتى. 30 لېكىن ئۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن بىمالال ئۆتۈپ، تۆز يولىغا چىقىپ كەتتى. 31 ئۇ گاللىلىيە تۈلكىسىنىڭ كەپەرناھۇم دېگەن بىر شەھىرىگە چۈشتى، ئۇ يەردە شابات كۈنلىرىدە خەلققە تەلىم بېرەتتى. 32 ئۇلار ئۇنىڭ تەلىمىگە ھەيران قېلىشتى، چۈنكى ئۇنىڭ سۆزى تولىمۇ ئوۋۇزلۇق ئىدى. 33 ئەمدى سىناگوگتا ناپاك جىننىڭ روھى چاپلاشقان بىر كىشى بولۇپ، [ئۇنىڭدىكى جىن] قاتتىق ئاۋازدا: 34 ـ ئەي ناسارەتلىك ئەيسا، سېنىڭ بىز بىلەن نېمە كارىڭ؟! بىزنى يوقاتقىلى كەلدىڭمۇ؟ مەن سېنىڭ كىملىكىڭنى بىلىمەن، خۇدانىڭ مۇقەددەس بولغۇچىسىسەن! ـ

دەپ توۋلاپ كەتتى. **35** لېكىن ئەيسا جىنغا تەنبىھ بېرىپ: ـ ئاغزىڭنى يۇم! ئۇنىڭدىن چىق! ـ دېۋىدى، جىن ھېلىقى ئادەمنى خالايىق ئوتتۇرىسىدا يەرگىتۋېتىپ، ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتتى. لېكىن ئۇنىڭغا ھېچ زەرەر يەتكۈزمىدى. **36** ھەممەيلەن يۇنگىدىن قاتتىق ھەيران بولۇشۇپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ زادى قانداق ئىش! ئۇ دەرۋەقە ھوقۇق ۋە قۇدرەت بىلەن ناپاك روھلارغا ئەمر قىلسىلا، ئۇلار چىقىپ كېتىدىكەن، ـ دېيىشتى. **37** شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خەۋەر-شۆھرىتى ئەتراپتىكى ھەربىر يۇرتلارغا تارقالدى. **38** ئەيسا سىناگوگتىن چىقىپ، سىمونىنىڭ ۋېگىگە كىردى. لېكىن سىمونىنىڭ قېينىئانىسى ئېغىر تەپ كېسىلى بولۇپ قالغانىدى؛ ئۇلار ئەيسادىن ئۇنىڭ ھاجىتىدىن چىقىشنى تۆتۈندى. **39** ئۇ ئايالنىڭ يېشىدا تۇرۇپ، تەپكە تەنبىھ بېرىۋىدى، تەپ شۇئان ئۇنىڭدىن كەتتى. ئۇ دەرھال ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇلارنى كۈتۈشكە باشلىدى. **40** كۈن پېتىشى بىلەنلا، كىشىلەر ھەرخىل كېسەللەر رگە گىرىپتار بولغان بىقىنلارى بولسىلا، ئۇلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. ئۇ ئۇلارغا بىر-بىرلەپ قولىنى تەگگىزۈپ، ئۇلارنى ساقايتتى. **41** كىشىلە رگە چاپلاشقان نۇرغۇن جىنلار ئۇلاردىن چىقىپ: «سەن خۇدانىڭ ئوغلى!» دەپ توۋلاپ كېتەتتى. لېكىن ئۇ ئۇلارغا تەنبىھ بېرىپ، سۆز قىلىشنىا يول قېيمىدى؛ چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى بىلەتتى. **42** كۈن چىقىشى بىلەن، ئۇ شەھەردىن چىقىپ، پىنھان بىر جايغا كەتتى. بىراق توپ-توپ خالايىق ئۇنى ئىزدەپ يۈرەتتى؛ ئۇلار ئۇنى تاپقاندا ئالدىغا كېلىپ، ئۇنى ئارىمىزدا قالسۇن دەپ كېتىشىدىن توسماقچى بولۇشتى. **43** لېكىن ئۇ ئۇلارغا: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى باشقا شەھەر-يېزىلارغىمۇ يەتكۈزۈشۈم كېرەك؛ چۈنكى مەن دەل بۇ ئىشقا ئەۋەتىلگەنمەن، ـ دېدى. **44** شۇنىڭ بىلەن ئۇ گالىلىيەدىكى سىناگوگلاردا تەلىم بېرىپ يۈرىۋەردى.

5

شۇنداق بولدىكى، ئۇ گېننىسارەت كۆلىنىڭ بويىدا تۇرغانىدا، خالايىق خۇدانىڭ سۆز-كالامىنى ئاڭلاش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولىشىپ قىستىلىشىپ تۇراتتى. **2** ئۇ كۆل بويىدا تۇرغان ئىككى كېمىنى كۆردى. بېلىقچىلار بولسا كېمىدىن چۈشۈپ، [قىرغاقتا] تورلىرىنى يۇيۇشۇۋاتاتتى. **3** ئۇ كېمىلەردىن بىرىگە، يەنى سىمونىنىكىگە چىقىپ، ئۇنىڭدىن كېمىنى قىرغاقتىن سەل يىراقلىتىشنى ئىلتىماس قىلدى. ئاندىن ئۇ كېمىدە ئولتۇرۇپ توپ-توپ خالايىققا تەلىم بەردى. **4** سۆزنى تۈگىگەندىن كېيىن، ئۇ سىمونغا: ـ كېمىنى چوڭقۇرراق يەر گە ھەيدەپ بېرىپ، بېلىقلارنى تۇتۇشقا تورلىرىڭلارنى سېلىڭلار، ـ دېدى. **5** سىمون ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئۇستاز، بىز پۈتۈن كېچىچە جاپا تارتىپ ھېچ نەرسە تۇتالمىدۇق. بىراق سېنىڭ سۆزۈڭ بىلەن تورنى سالسام سالايى، دېدى. **6** ئۇلار شۇنداق قىلىۋىدى، نۇرغۇن بېلىقلار تورغا چۈشتى؛ تور سۈكۈلۈشكە باشلىدى. **7** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار باشقا كېمىدىكى شېرىكلىرىنى ياردەمگە چاقىرىشقا ئىشارەت قىلىشتى. ئۇلار كېلىپ، [بېلىقلارنى] ئىككى كېمىگە لىق قاچىلىۋىدى، كېمىلەر چۆكۈپ كېتەي دەپ قالدى. **8** سىمون پېتروس بۇ ئىشنى كۆرۈپ، ئەيسانىڭ تىزلىرى ئالدىدا يېقىلىپ: ـ مەندىن يىراقلاشقايسەن، ئى رەب! چۈنكى مەن گۇناھكارمەن! ـ دېدى. **9** چۈنكى بۇنچە كۆپ بېلىق تۇتۇلغانلىقىدىن ئۇ ۋە ئۇنىڭغا بارلىق ھەمراھ بولغانلارنى ھەيرانلىق باسقانىدى. **10** ۋە سىمونىنىڭ شېرىكلىرى ـ زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرى ياقۇپ بىلەن يوھانناماۋ ھەم شۇنداق ھەيران قالدى. ئەمدى ئەيسا سىمونغا: ـ قورقمىغىن، يۇنىڭدىن كېيىن سەن ئادەم تۇتقۇچى بولىسەن ـ دېدى. **11** ئۇلار كېمىلەرنى قىرغاقتا چېقىرىپ، ھەممە نەرسىنى تاشلاپ قويۇپ، ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. **12** شۇنداق بولدىكى، ئۇ شەھەر-يېزىلارنىڭ بىرىدە بولغاندا، مانا شۇ يەردە، پۈتۈن بەدىنىنى ماخاۋ بىسىپ كەتكەن بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇ ئەيسانى كۆرۈپلا ئۇنىڭ ئايىغىغا تۆزنى ئېتىپ ئۇنىڭدىن: ـ تەقسىر، ئەگەر سەن خالىساڭ، مېنى ساقايتىپ پاك قىلالايسەن! ـ دەپ يالۋۇردى. **13** ئەيسا قولىنى سوزۇپ ئۇنىڭغا تەگگىزۈپ تۇرۇپ: ـ خالايمەن، پاكلانغىن! ـ دېۋىدى، بۇ ئادەمنىڭ ماخاۋ كېسىلى دەرھال ئۇنىڭدىن كەتتى. **14** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ھازىر بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتما، بەلكى ئۆزۈڭ بېرىپ كاھىنغا تۆزۈڭنى كۆرسىتىپ، ئۇلاردا بىر گۇۋاھلىق بولۇش ئۈچۈن، مۇسا بۇ ئىشتا ئەمر قىلغاندەك تۆز ۋاڭنىڭ ساقايتىلغىنىڭ ئۈچۈن بىر [قۇربانلىقنى] سۇنغىن، ـ دېدى. **15** لېكىن ئۇ توغرىسىدىكى خەۋەر تېخىمۇ تارقىلىپ يۈر كەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن توپ-توپ خەلق ئۇنىڭ سۆزنى ئاڭلاش ۋە تۆز ئاغرىق-كېسەللىرىنى ساقايتىشى ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىغا يېغىلىپ كېلەتتى. **16** ھالبۇكى، ئۇ پات-پات ئۇلاردىن چېكىنىپ چۆللۈك يەرلە رگە بېرىپ دۇئا قىلاتتى. **17** شۇ كۈنلەرنىڭ بىرىدە شۇنداق بولدىكى، ئۇ تەلىم بېرىۋاتقاندا، يىنىدا پەرىسىيلەر ۋە تەۋراتنى تەھللىرى ئولتۇراتتى. ئۇلار گالىلىيە، يەھۇدىيە ئۇلكىلىرىنىڭ ھەرقايسى يېزا-قىشلاقلىرى ۋە يېرۇسالېمدىن كەلگەنىدى. پەرۋەردىگارنىڭ كېسەللەرنى ساقايتىش كۈچ-قۇدرىتى ئۇنىڭغا يار بولدى. **18** شۇ پەيتتە، مانا بىرقانچە كىشى زەمبىلگە ياتقۇزۇلغان بىر پالەچنى كۆتۈرۈپ كەلدى. ئۇلار ئۇنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئەكىرىشكە ئىنتىلىشتى. **19** بىراق ئادەملەرنىڭ تولىلىقىدىن كېسەلنى ئەكىرىشكە ئامال تاپالمايى، ئۇلار ئۆگزىگە ئېلىپ چىقىپ، ئۆگزىدىكى كاھىشلارنى ئېچىپ، كېسەلنى ۋېنىڭ ئېچىگە زەمبىلدە ياتقان ھالدا خالايىقنىڭ ئوتتۇرىسىغا، ئەيسانىڭ ئالدىغا چۈشۈردى. **20** ئۇ ئۇلارنىڭ ئىشەنچىنى كۆرۈپ [پالەچكە]: ـ يۈرەدەر، گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى! ـ دېدى. **21** تەۋراتنى ئۆستازلىرى بىلەن پەرىسىيلەر ئۆكۈنۈلىرىدە: ـ بۇنداق كۈپۈرلۈق سۆزلىگەن بۇ ئادەم كىمدۇر؟! خۇدادىن باشقا گۇناھلارنى كەچۈرەلەيدىغان كىم بار؟ ـ دەپ ۋىلاشتى. **22** بىراق ئەيسا ئۇلارنىڭ كۆڭلىدە ئەيىب ئىزدەشلىرىنى بىلىپ ئېيتىپ، جاۋابەن: ـ سىلەر كۆڭلۈڭلاردا نېمىشقا ئەيىب ئىزدەيسىلەر؟ **23** «گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى!» دېيىش ئاسانمۇ يا كى «ئورنۇڭدىن تۇر، ماڭ!» دېيىشمۇ؟ **24** ئەمما ھازىر سىلەرنىڭ ئىنسانئوغلىنىڭ يەر يۈزىدە گۇناھلارنى كەچۈرۈم قىلىش ھوقۇقىغا ئىگە ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، ـ ئۇ پالەچ كېسەلگە: ـ ساڭا ئېيتايكى، ئورنۇڭدىن تۇر، ئورنۇڭنى يىغىشتۇرۇپ ۋېنىڭگە قايت! ـ دەپ ۋېرىۋىدى. **25** ھېلىقى ئادەم دەرھال ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئورنىدىن دەس تۇرۇپ، ئۆزىنى ياتقان زەمبىلىنى ئېلىپ، خۇدانى ئۇلۇغلىغىنچە ۋېنىگە قايتتى. **26** ھەممەيلەننى دەھشەتلىك ھەيرانلىق باستى، ئۇلار خۇدانى ئۇلۇغلىشىپ، قورقۇنچتا چۆمگەن ھالدا: ـ بىز بۇگۈن تىلسىمات ئىشلارنى كۆردۇق! ـ دېيىشتى. **27** بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئۇ يولغا چىقىپ، لاۋۋِي ئىسملىك بىر باجىگرنى كۆردى. ئۇ باج يىغىدىغان ئورۇندا ئولتۇراتتى. ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ماڭا ئە گەشكىن! ـ دېدى. **28** ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، ھەممىنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئە گەشتى. **29** لاۋۋِي ۋېيدە ئۆنىڭغا كاتتا بىر زىياپەت بەردى. ئۇلار بىلەن زور بىر توپ باجىگرلار ۋە باشقىلارمۇ شۇ يەردە ھەمداستىخان بولغانىدى. **30** بىراق پەرىسىيلەر ۋە ئۇلارنىڭ ئېقىمىدىكى تەۋراتنى ئۆستازلىرى غۇدۇڭشۇپ ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا: ـ سىلەر نېمىشقا باجىگر ۋە گۇناھكارلار بىلەن بىر داستىخاندا يەپ-ئىچىپ ئولتۇرىسىلەر؟! ـ دەپ ئاغرىنىشتى. **31** ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ ساغلام ئادەملەر ئەمەس، بەلكى كېسەل ئادەملەر تېۋىپقا موھتاجدۇر. **32** مەن ھەققانىيلارنى ئەمەس، بەلكى گۇناھكارلارنى توۋىغا چاقىرغىلى كەلدىم، ـ دېدى. **33** ئاندىن ئۇلار ئۇنىڭدىن: ـ نېمىشقا يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى دائىم روزا تۇتۇپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىدۇ، پەرىسىيلەرنىڭ مۇخلىسلىرىمۇ شۇنداق قىلىدۇ، لېكىن سېنىڭ مۇخلىسلىرىڭ يەپ-ئىچىپلا يۈرىدىغۇ! ـ دەپ سوراشتى. **34** ئۇ ئۇلارغا: ـ توي بولۇۋاتقان يىگىت تويدا توي مېھمانلىرى بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرغان چاغدا ئۇلارنى روزا تۇتقۇزالامسىلەر؟ **35** ئە ممۇ شۇ كۈنلەر كېلىدۇ ئۇ كى، يىگىت ئۇلاردىن ئېلىپ كېتىلىدۇ، ئۇلار شۇ كۈنلەردە روزا تۇتىدۇ. **36** ئۇ ئۇلارغا بىر تەمسىلمۇ كەلتۈردى: ـ ھېچكىم يېڭى كۈڭگە كتىن يىرتىپ، ئۇنى كونا كۈڭگە كەكەيامىغا ئۇلىمايدۇ. ئۇنداق قىلسا، يېڭى كۈڭگە كنىمۇ يىرتقان بولىدۇ، شۇنداقلا يېڭىدىن ئالغان ياماقۇ كونا كۈڭگە كەكەماس كەلمەيدۇ. **37** شۇنىڭدەك، ھېچكىم يېڭى شارابنى كونا ئۇلۇملارغا قاچىلىمايدۇ. ئۇنداق قىلسا، يېڭى شارابنىڭ [كۆپۈشى بىلەن] ئۇلۇملار يىرىلىدۇ-دە، شارابنىمۇ ئۆكۈلۈپ كېتىدۇ، ئۇلۇملارمۇ كاردىن چىقىدۇ. **38** شۇڭا يېڭى شاراب يېڭى ئۇلۇملارغا قاچىلىنىش كېرەك، شۇنداقتا ئىككىلىسى ساقلىنىپ قالىدۇ. **39** ئۇنىڭ ئۇستىگە، ھېچكىم كونا شارابنى كېيىن يېڭىسىنى ئېچىشنى خالىمايدۇ، چۈنكى ئۇ: «بولدى، كونىسى ياخشى!» دەيدۇ.

6

ئىككىنچى «مۇھىم شابات كۈنى»، ئۇ بۇغدايلىقلاردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتى. ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى باشاقلارنى ئۈزۈۋۈپلىپ، ئالىقىنىدا ئۇۋۇلاپ يەۋاتاتاتتى. **2** لېكىن يۇنى كۆ رگەن بەزى پەرىسىيلەر ئۇلارغا: ـ سىلەر نېمىشقا شابات كۈنى تەۋراتنا چە كلەنگەن ئىشنى قىلىسىلەر؟ ـ دېيىشتى. **3** ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ سىلەر ھەتتا داۋۇت [پەيغەمبەر] ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ ئاچ قالغاندا نېمە قىلغانلىقىنى [مۇقەددەس يازمىلاردىن] ئوقۇمىغانمۇسىلەر؟ **4** دېمەك، ئۇ خۇدانىڭ ۋېنىگە كىرىپ، [خۇداغا] ئاتالغان، [تەۋراتتا] كاھىنلاردىن باشقا ھەرقانداق ئادەمنىڭ يېيىشى چە كلەنگەن «تەقدىم نانلار»نى [سوراپ] ئېلىپ يىگەن ۋە ھەمراھلىرىغىمۇ بە رگەن ـ دەپ جاۋاب بەردى. **5** ئاخىرىدا ئۇ ئۇلارغا: ـ ئىنسانئوغلى شابات كۈنىنىڭمۇ ئىگىسىدۇر، ـ دېدى. **6** يەنە بىر شابات كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇ سىناگوگقا كىرىپ تەلىم بېرىۋاتاتتى. سىناگوگنا ئوڭ قولى يىگىلەپ كەتكەن بىر ئادەم بار ئىدى. **7** ئەمدى تەۋرات ئۆستازلىرى بىلەن پەرىسىيلەر ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھەرز قىلغۇدەك بىرەر ئىشنى ئىزدەپ تاپايلى دەپ، ئۇنىڭ شابات كۈنىمۇ كېسەل ساقايتىدىغان-ساقايتمايدىغانلىقىنى پايلاپ يۈرۈشەتتى. **8** بىراق ئەيسا ئۇلارنىڭ كۆڭلىدىكىنى بىلىپ، قولى يىگىلەپ كەتكەن ئادەمگە: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، ئوتتۇرىغا چىققىن! ـ دېۋىدى، ھېلىقى ئادەم ئورنىدىن قوپۇپ شۇ يەردە تۇردى. **9** ئاندىن ئەيسا ئۇلارغا: ـ سىلەردىن سوراپ باقايچۇ، تەۋراتقا ۋېغۇن بولغىنى شابات كۈنى ياخشىلىق قىلىشمۇ، يا كى يامانلىق قىلىشمۇ؟ جانىنى قۇتقۇزۇشمۇ

یاکی جانغا زامىن بولۇشمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **10** ئەتراپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسگە نەزەر سالغاندىن كېيىن، تۆ ھېلىقى ئادەمگە: ـ قولۇڭنى تۇزاتە، ـ دېدى. تۆ شۇنداق قىلىشى بىلەنلا قولى ئەسلىگە كەلتۈرۈلۈپ ئىككىنچى قولىغا ئوخشاش بولدى. **11** لېكىن ئۇلار غەزەپتىن ھوشىنى يوقىتىپ، ئەيسانىڭ قاندائ تاقابىل تۇرۇش توغرىسىدا مەسلىھەتلىشىشكە باشلىدى. **12** شۇ كۈنلەردە شۇنداق بولدىكى، تۆ دۇئا قىلىشقا تاغقا چىقتى ۋە تۆ يەردە خۇداغا كېچىچە دۇئا قىلدى. **13** تاڭ ئاتقاندا، مۇخلىسلىرىنى ئالدىغا چاقىرىپ، ئۇلارنىڭ ئىچىدىن ئون ئىككىيلەننى تاللاپ، ئۇلارنى رەسۇل دەپ ئاتىدى. **14** ئۇلار: سىمون (ئەيسا ئۇنى پېترۇس دەپمۇ ئاتىغان) ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى ئاندرىياس، ياقۇپ ۋە يۇھاننا، فىلىپ ۋە بارتولومايى، **15** ماتىتا ۋە توماس، ئالفاينىڭ ئوغلى ياقۇپ ۋە مىللەتپەرۋەر دەپ ئاتالغان سىمون، **16** ياقۇبنىڭ ئوغلى يەھۇدا ۋە كېيىن ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدا ئىشقاريوتلار ئىدى. **17** ئەيسا [رەسۇللىرى] بىلەن تاغدىن چۈشۈپ، بىر تۈزلەك گۈلكىتە تۇراتتى. شۇ يەردە نۇرغۇن مۇخلىسلىرى ھەمدە پۈتكۈل يەھۇدىيە تۆلكىسىدىن ۋە يېرۇسالېمدىن، تۇر ۋە زىدون شەھەرلىرىگە قارايدىغان دېڭىز بويىدىكى يۇرتلاردىن توپ-توپ كىشىلەر يىغىلىشتى. ئۇلار ئۇنىڭ تەلىملىرىنى ئاڭلاش ۋە كېسەللىرىگە شىپالىق ئىزدەش ئۈچۈن كەلگەنىدى. **18** ناپاك روھلاردىن ئازابلانغانلارمۇ شىپالىق تېپىشتى. **19** بۇ توپ-توپ ئادەملەرنىڭ ھەممىسى قوللىرىنى ئۇنىڭغا تەگكۈزۈۋېلىشقا ئىنتىلەتتى؛ چۈنكى كۈچ-قۇدرەت ئۇنىڭ ۋۇجۇدىدىن چىقىپ ئۇلارنىڭ ھەممىسگە شىپالىق بېرىۋاتاتتى. **20** شۇنىڭ بىلەن ئۇ يېشىنى كۆتۈرۈپ مۇخلىسلىرىغا قاراپ مۇنداق دېدى: ـ «مۇبارەك، ئەي يوقسۇللار! چۈنكى خۇدانىڭ پادشاھلىقى سىلەرنىڭكىدۇر. **21** مۇبارەك، ئەي ھازىر ئاچ قالغانلار! چۈنكى سىلەر تولۇق ۋېزىنسىلەر. مۇبارەك، ئەي يىغلاۋاتقانلار! چۈنكى كۈلدىرىدىن بولىسىلەر. **22** كىشىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ ۋەجىدىن سىلەردىن نەپرەتلەنسە، سىلەرنى تۈزلىرىدىن چەتكە قاقسا، سىلە رگە توھمەت-ھاقارەت قىلسا، نامىڭلارنى رەزىل دەپ قارغىسا، سىلە رگە مۇبارەك! **23** شۇ كۈنى شادلىنىپ ئەتىنەتە قىلىپ سە كىرە گەلەر. چۈنكى مانا، ئەرشتە بولغان ئىنئامىڭلار زوردۇر. چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى [پۈرۈنقى] پەيغەمبەرلە رگىمۇ ئوخشاش ئىشلارنى قىلغان. **24** ـ لېكىن ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي بايلار! چۈنكى سىلەر ئاللىقاچان راھەت-پاراغىتىڭلارغا ئىگە بولدىڭلار! **25** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي قارنى ۋېزىنغانلار! چۈنكى سىلەر ئاچ قالىسىلەر. ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي كۈلۈۋاتقانلار! چۈنكى ھازا ئۆتۈپ يىغلايسىلەر. **26** ھەممەيلەن سىلەرنى ياخشى دېگەندە، ھالىڭلارغا ۋاي! چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمۇ [پۈرۈنقى] ساختا پەيغەمبەرلە رگە شۇنداق قىلغان». **27** ـ بىراق ماڭا قۇلاق سالغان سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، دۈشمەنلىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار، سىلە رگە ئۆچ بولغانلارغا ياخشىلىق قىلىڭلار. **28** سىلەرنى قارىغانلارغا بەخت تىلە گىلار، سىلە رگە يامان مۇئامىلىدە بولغانلارغىمۇ دۇئا قىلىڭلار. **29** بىرسى مە گۈڭگە ئۇرسا، ئىككىنچى مە گۈڭىنىمۇ ئۆتۈپ بەر، بىرسى چاپىنىڭنى ئېلىۋالىمەن دېسە، كۆڭلىڭىزنىمۇ ئايىماي بە رگىن. **30** بىرسى سەندىن بىرنېمە تىلىسە، ئۇنىڭغا بە رگىن. بىرسى سېنىڭ بىرەر نەرسە ئۈچۈن ئېلىپ كەتسە، ئۇنى قايتۇرۇپ بېرىشنى سورىما. **31** باشقىلارنىڭ تۇز ۋۇگلارغا قانداق مۇئامىلە قىلىشنى ئۈمىد قىلسا گىلار، سىلەرمۇ ئۇلارغا شۇنداق مۇئامىلە قىلىڭلار. **32** ئەگەر سىلەر تۇز ۋۇگلارنى ياخشى كۆرگەنلە رگىلا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتسە گىلار، ئۇنداقدا سىلەردە نېمە شاپائەت بولىسۇن؟ چۈنكى ھەتتا گۇناھكارلارمۇ تۇزنى ياخشى كۆرگەنلە رگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىدىغۇ. **33** ئەگەر سىلەر تۇز ۋۇگلارغا ياخشىلىق قىلغانلارغىلا ياخشىلىق قىلسا گىلار، ئۇنداقتا سىلەردە نېمە شاپائەت بولىسۇن؟ چۈنكى ھەتتا گۇناھكارلارمۇ شۇنداق قىلىدىغۇ! **34** ئەگەر سىلەر قەرزنى «چوقۇم قايتۇرۇپ بېرىدۇ» دەپ ئۈيلىغانلارغا بەرسە گىلار، ئۇنداقتا سىلەردە نېمە شاپائەت بولىسۇن؟ چۈنكى ھەتتا گۇناھكارلارمۇ ئەينەن قايتۇرۇپ ئالىمىز دەپ باشقا گۇناھكارلارغا قەرز بېرىدىغۇ! **35** لېكىن سىلەر بولىسا گىلار، دۈشمەنلىرىڭلارغىمۇ مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار، ياخشىلىق قىلىڭلار، باشقىلارغا ئۆتەنە بېرىڭلار ۋە «ئۇلار بە رگە بېرنېمە قايتۇرىدۇ» دەپ ئۈيلىما گىلار. شۇ چاغدا، ئىنئامىڭلار زور بولىدۇ ۋە سىلەر ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ پەرزەنتلىرى بولىسىلەر. چۈنكى ئۇ تۇزكورلارغا ۋە رەزىلە رگىمۇ مېھىربانلىق قىلىدۇ. **36** ئاتا گىلار مېھىربان بولغىنىدەك سىلەرمۇ مېھىربان بولۇڭلار. **37** ـ باشقىلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىپ يۈرمە گىلار. بولمىسا، سىلەر [خۇدانىڭ] ھۆكۈمىگە ئۇچرايسىلەر. باشقىلارنى گۇناھقا بېكىتمە گىلار ۋە سىلەرمۇ گۇناھقا بېكىتىلمەيسىلەر. باشقىلارنى كەچۈرۈڭلار ۋە سىلەرمۇ كەچۈرۈم قىلىنىسىلەر. **38** بېرىڭلار ۋە سىلە رگىمۇ بېرىلىدۇ ـ ھەتتا چوڭ تۆلچىگۈچىكە لىق چىڭلاپ، سىلكىپ تولدۇرۇلۇپ ئۈستىدىن تېشىپ چۈشكىدەك دەرىجىدە قوينۇڭلارغا تۆكۈپ بېرىلىدۇ. سىلەر باشقىلارغا قانداق تۆلچەم بىلەن تۆلچەپ بەرسە گىلار، سىلە رگىمۇ شۇنداق تۆلچەم بىلەن تۆلچەپ بېرىلىدۇ. **39** ئاندىن تۆ ئۇلارغا تەمسىل ئېيتىپ مۇنداق دېدى: ـ قارىغۇ قارىغۇنى يېتىلەپ ماڭالامدۇ؟ ئۇنداق قىلسا، ھەر ئىككىسى ئورە ككە چۈشۈپ كەتمەمدۇ؟ **40** مۇخلىس ئۇستازىدىن ئۈستۈن تۇرمايدۇ؛ لېكىن تاكامۇلالاشتۇرۇلغىنى ئۇستازىغا ئوخشاش بولىدۇ. **41** ئەمدى نېمە ئۈچۈن بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى قىلنى كۆرۈپ، ئۆز كۆز ۋۇگىڭدىكى لىنى بايقىمايلايسەن؟! **42** سەن قانداقۇ ئۆز كۆز ۋۇگىڭە تۇرغان لىنى كۆرمەي تۇرۇپ بۇرادىرىڭغا: «قېنى، كۆز ۋۇگىڭدىكى قىلنى ئېلىۋېتەي!» دېيەلەيسەن؟! ئەي ساختىپەز! ئاۋۋال ئۆز ۋۇگىڭنىڭ كۆزىدىكى لىنى ئېلىۋەت، ئاندىن ئېنىق كۆرۈپ، بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى قىلنى ئېلىۋېتەلەيسەن. **43** چۈنكى ھېچقانداق ياخشى دەرەخ يامان مېۋە بەرمەيدۇ، ھېچقانداق يامان دەرەخمۇ ياخشى مېۋە بەرمەيدۇ. **44** ھەرقانداق دەرەخنى بە رگەن مېۋىسىدن پەرق ئەتكىلى بولىدۇ. چۈنكى تىكەندىن ئەنجۈرنى ئۈزۈگلى بولماس، يانتاقتىن ئۈزۈزۈم ئۈزۈگلى بولماس. **45** ياخشى ئادەم قەلبىدىكى ياخشىلىق خەزىنىسىدىن ياخشىلىق چىقىرىدۇ؛ رەزىل ئادەم قەلبىدىكى رەزىللىك خەزىنىسىدىن رەزىللىكنى چىقىرىدۇ. چۈنكى قەلب ئېغىزنى تولدۇرۇلغان بولىسا، ئېغىزدىن شۇ چىقىدۇ. **46** ـ سىلەر نېمىشقا مېنى «رەب! رەب!» دەيسىلەر-يۇ، بىراق سىلە رگە ئېيتقانلىرىمنى ئەمەلگە قىلمايسىلەر؟ **47** ئەمىسە، مېنىڭ ئالدىمغا كېلىپ، سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ ئەمەلگە قىلغان ھەر كىمنىڭ كىمگە ئوخشىغانلىقىنى سىلە رگە كۆرسىتىپ بېرەي: **48** ئۇ خۇددى چوڭقۇر كولاپ، ئۇلىنى قورام تاشنىڭ ئۈستىگە سېلىپ ئۆي سالغان كىشىگە ئوخشايدۇ. كەلكۈن كەلگەندە، سۇ ئېقىمى ئۇ ئۆينىڭ ئۈستىگە زەرب بىلەن ئۇرۇلغىنى بىلەن، ئۇنى مىدىر-سىدىر قىلالمىدى، چۈنكى ئۇ پۈختا سېلىنغان. **49** لېكىن سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ ئۇرۇپ، ئەمەلگە قىلمايدىغان كىشى بولسا، قۇرۇق يەرنىڭ ئۈستىگە ئۇلىنىز ئۆي سالغان كىشىگە ئوخشايدۇ. [كەلكۈن] ئېقىمى شۇ ئۆينىڭ ئۈستىگە ئۇرۇلۇشى بىلەن ئۇ ئۈرۈلۈپ كەتتى؛ ئۇنىڭ ئۈرۈلۈشى ئىنتايىن دەھشەتلىك بولدى!

7

ئەيسا كۆپچىلىككە بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، كەپەرناھۇم شەھىرىگە [قايتا] كىردى. **2** ئۇ يەردە مەلۇم بىر يۈز يېشىنىڭ ئەتىۋارلىق قۇلى ئېغىر كېسەل بولۇپ، سە كرايتا ياتاتتى. **3** يۈزبېشى ئەيسانىڭ خەۋرىنى ئاڭلاپ، بىرنەچچە يەھۇدىي ئاقساقالنى ئۇنىڭ ئېنىغا يېرىپ، ئۇنىڭ كېلىپ قۇلىنى قۇتقۇزۇشى ئۈچۈن ئۇنىڭ ئۈستىگە ئەۋەتتى. **4** ئۇلار ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلگەندە ئۇنىڭغا: ـ يۇ ئىشنى تىلگۈچى بولسا، تىلكىنى ئىجابەت قىلىشكىزنا ھەققەتەن ئەرزىيدىغان ئادەم. **5** چۈنكى ئۇ بىزنىڭ [يەھۇدىي] ئېلىمىزنى ياخشى كۆرىدۇ ۋە ھەتتا بىز ئۈچۈن بىر سىناگۇگۇ سېلىپ بەردى، ـ دەپ جىددىي قىيىنىتە ئۇتۇنۇشتى. **6** ئەيسا ئۇلار بىلەن بىللە باردى. بىراق ئۇيگە ئاز قالغاندا، يۈزبېشى ئەيسانىڭ ئالدىغا بىرنەچچە دوستىنى ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگۈزدى: ـ «ئەقسىر، ئۇلارنى ئاۋارە قىلمىسلا، ئۇلارنىڭ تورۇسۇمنىڭ ئاستىغا كېلىشلىرىگە ئەرزىمەيمەن. **7** شۇڭا ئۆزۈمنىمۇ سىلىنىڭ ئالدىلىرىغا بېرىشقا لايىق ھېسابلىمىدىم. سىلى پەقەت بىر ئېغىز سۆز قىلىپ قويسىلا، قۇلۇم ساقىيىپ كېتىدۇ. **8** چۈنكى مەنمۇ باشقا بىرسىنىڭ ھوقۇقى ئاستىدىكى ئادەممەن، قول ئاستىمدىمۇ لەشكەرلىرىم بار. بىرگە بار دېسەم باردۇ؛ بىرگە كەل دېسەم، كېلىدۇ؛ قۇلۇمغا بۇ ئىشنى قىل دېسەم، ئۇ شۇ ئىشنى قىلىدۇ». **9** ئەيسا بۇ گەپنى ئاڭلاپ [يۈزبېشىغا] تەەججۇبلەندى. ئۇ يۈرۈلۈپ كەينىگە ئە گەشكەن خالايىققا: دەرۋەقە، ھەتتا ئىسرائىلدىمۇ بۇنداق زور ئىشەنچنى تاپالمىغاندىم! ـ دېدى. **10** يۈزبېشى ئەۋەتكەن كىشىلەر قايتىپ بارغاندا، كېسەل بولغان قۇلنىڭ سەلىمازا ساقايغانلىقىنى كۆردى. **11** بۇ ئىشتىن كېيىن ئۇ نائىن دېگەن بىر شەھە رگە باردى. ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ۋە يەنە توپ-توپ كىشىلەر ئۇنىڭغا ئە گىشىپ ماڭدى. **12** ئۇ شەھەر قوۋۇقىغا يېقىنلاشقاندا، مانا كىشىلەر جىنازا كۆتۈرۈپ چىقۋاتقاندى. ئۆلگۈچى ئانىسىنىڭ يە ككە-يېگانە ئوغلى ئىدى، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئانىسى تۈل ئايال ئىدى. شەھەردىن چوڭ بىر توپ ئادەم ئايالنى ھەمراھ بولۇپ چىققاندى. **13** رەب ئۇنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئىچىنى ئاغرىتىپ: ـ يىغلىمغىن، ـ دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۈتۈپ، تاۋۇتقا قولىنى تە گگۈزىۋىدى، تاۋۇت كۆتۈرگەنلەر توختىدى. ئۇ: ـ يىگىت، ساڭا ئېيتىمەن، ئۇيغان! ـ دېدى. **15** ئۆلگۈچى بولسا رۇسلىنىپ تىك ئولتۇردى ۋە گەپ قىلىشقا باشلىدى. [ئەيسا] ئۇنى ئانىسىغا تاپشۇرۇپ بەردى. **16** ھەممەيلەننى قورقۇنچ بېسىپ، ئۇلار خۇدانى ئۇلۇغلاپ: ـ «ئارىمىزدا ئۇلۇغ بىر پەيغەمبەر ئۇرغۇزۇلدى!» ۋە «خۇدا ئۆز خەلقىنى يوقلاپ كەلدى!» ـ دېيىشتى. **17** ئۇنىڭ توغرىسىدىكى بۇ خەۋەر پۈتكۈن يەھۇدىيە زېمىنى ۋە ئەتراپتىكى رايونلارغا تارقىلىپ كەتتى. **18** يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى ئەمدى بۇ بارلىق ئىشلارنىڭ خەۋىرىنى ئۇنىڭغا يەتكۈزدى. يەھيا مۇخلىسلىرىدىن ئىككىيلەننى ئۇزىگە چاقىرىپ، **19** ئۇلارنى ئەيسانىڭ ئالدىغا ئەۋەتتىپ: «كېلىشى مۇقەررەر زات ئۆز ئۆڭۈ، ياكى باشقا بىرسىنى كۈتۈشىمىز كېرەكمۇ؟» دەپ سوراپ كېلىشكە ئەۋەتتى. **20** ئۇلار

ئەيسانىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيا بىزنى سەندىن: «كېلىشى مۇقەررەر زات تۇز ۋۇجۇد، ياكى باشقا بىرسىنى كۈتۈشىمىز كېرەكمۇ؟» دەپ سوراپ كېلىشكە يىنىگىنا ئەۋەتتى ـ دېدى. **21** دەل شۇ ۋاقىتتا [ئەيسا] ئاغىرىق-سىلاق ۋە كېسەل-ۋابا باسقان ۋە يامان روھلاردىن چاپلاشقان نۇرغۇن كىشىلەرنى ساقايتتى ۋە نۇرغۇن قارىغۇلارنى كۆرىدىغان قىلدى. **22** شۇنىڭ بىلەن تۇ [يەھيانىڭ مۇخلىسلىرىغا]: ـ سىلەر قايتىپ بېرىپ، يەھياغا تۇز ئاڭلىغان ۋە كۆز كۆرگىنلىرىڭلار توغرۇلۇق خەۋەر يەتكۈزۈڭ ـ «كورلار كۆرەلەيدىغان ۋە توكۇرلار ماڭالايدىغان بولدى، ماخاۋ كېسىلى بولغانلار ساقايتىلدى، گاسلار ئاڭىمالايدىغان بولدى، تۇلۇگىنلەرمۇ تىرىلدۈرۈلدى ۋە كەمبەغەللە رگە خۇش خەۋەر جاكارلاندى» ـ دەپ ئېيتىڭلار. **23** [ئۇنىڭغا يەنە]: «مەندىن گۇمانلانمامي پۇتلىشىپ كەتمىگەن كىشى بولسا بەختلىكتۇر!» دەپ قويۇڭلار، ـ دېدى. **24** يەھيانىڭ ئەچىلىرى كەتكەندىن كېيىن، تۇ توپ-توپ ئادەملە رگە يەھيا توغرۇلۇق سۆز ئېچىپ: ـ «سىلەر [بۇرۇن يەھيانى ئىزدەپ] چۆلگە بارغىنىڭلاردا، زادى نېمىنى كۆرگىلى باردىڭلار؟ شامالدا يەلپۈنۈپ تۇرغان قومۇشنىمۇ؟ **25** ياكى ئېسىل كىيىم كىيگەن بىر ئېرىبانىمۇ؟ مانا، ئېسىل كىيىملەرنى كىيگەن، ئەيش-ئىشرەت ئىچىدە ياشايدىغانلار پادىشاھلارنىڭ ئوردىلىردىن تېپىلىدۇغۇ! **26** ئەمدى سىلەر نېمە كۆرگىلى باردىڭلار؟ بىر پەيغەمبەرنىمۇ؟ دۇرۇس، ئەمما مەن شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، [ۋە بولسا] پەيغەمبەردىنمۇ ئۈستۈن بىر بولغۇچىدۇر. **27** چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردىكى]: ـ «مانا، يۇز ئالدىڭغا ئەلچىمنى ئەۋەتەمەن؛ تۇ سېنىڭ ئالدىڭدا يولۇڭنى تەييارلايدۇ» ـ دەپ يېزىلغان سۆز مانا دەل ئۇنىڭ توغرىسىدا يېزىلغاندۇر. **28** چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئايالالاردىن تۇغۇلغانلار ئارىسىدا يەھيادىنمۇ ئۈلۈغى يوق، ئەمما خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدىكى ئەڭ كىچىك بولغىنىمۇ ئۇنىڭدىن ئۈلۈغ تۇرىدۇ **29** [ئەمدى [يەھيانى] ئاڭلىغان پۇقرالار، ھەتتا باجىگىرلارمۇ خۇدانىڭ يولىنى توغرا دەپ يەھيانىڭ چۈمۈلدۈرۈشى بىلەن چۈمۈلدۈرۈلگەنىدى. **30** لېكىن پەرىسىيلەر ۋە ئەۋراتشۇناسلار يەھيانىڭ چۈمۈلدۈرۈشىنى قوبۇل قىلماي، خۇدانىڭ تۈزلىرىگە بولغان مەقسەت-ئىرادىسىنى (چەتكە قاققاندى). **31** لېكىن بۇ زامانانىڭ كىشىلىرىنى زادى كىملە رگە ئوخشىتاي؟ ئۇلار كىملە رگە ئوخشايدۇ؟ **32** ئۇلار خۇددى رەستە-بازارلاردا ئولتۇرۇۋېلىپ، بىر-بىرىگە: «بىز سىلە رگە سۇنايى چېلىپ بەرسە كۆز، ئۆسسۈل ئويناپمىدىڭلار»، «ماتەم يەدىسىگە چېلىپ بەرسە كۆز، يىغا-زار قىلىمىدىڭلار» دەپ [قاقشايدىغان ئۆتۈرۈقسز] بالىلارغا ئوخشايدۇ. **33** چۈنكى چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيا كېلىپ زىياپەتتە ئولتۇرمايتتى، [شاراب] ئىچمەيتتى. شۇنىڭ بىلەن سىلەر: «ئۇنىڭغا جن چاپلىشىپتۇ» دەپشىسىلەر. **34** ئىنسانئوغلى بولسا كېلىپ ھەم يەيدۇ ھەم ئىچىدۇ ۋە مانا سىلەر: «تازا بىر تويماس ۋە مەيخور ئىكەن. ئۇ باجىگىرلار ۋە گۇناھكارلارنىڭ دوستىدۇر» دېيىشىسىلەر. **35** لېكىن دانالىق بولسا ئۆزىنىڭ بارلىق پەرزەنتلىرى ئارقىلىق دۇرۇس دەپ تونۇلدۇ». **36** پەرىسىيلەردىن بىرى ئۇنىڭدىن ئۆيۈمدە مېھمان بولىسىڭز دەپ ئۆتۈندى. ئەمدى ئۇ پەرىسىينىڭ ئۆيىگە كىرىپ داستىخاندا ئولتۇردى. **37** ۋە مانا، ئۇ شەھەردە يۈزۈق دەپ تونۇلغان بىر ئايال ئەيسانىڭ بۇ پەرىسىينىڭ ئۆيىدە داستىخاندا ئولتۇرغانلىقىنى ئاڭلاپ، ئاق قاشتېشىدىن ياسالغان بىر قۇتىدا مۇرەم كىكى ئېلىپ كەلدى. **38** ئۇ يىغلىغان پېتى ئۇنىڭ كەينىدە، پۇتىغا يېقىن تۇرۇپ، كۆز ياشلىرى قەلىپ، پۇتلىرىنى ھۆل قىلۋەتتى، ئاندىن چاچلىرى بىلەن ئۇنىڭ پۇتلىرىنى ئېرتىپ قۇرۇتتى ھەم پۇتلىرىنى توختىماي سۆيۈپ، ئۆستىگە ئەتىر سۈردى. **39** ئەمدى ئۇنى چاقىرغان پەرىسىي بۇ ئىشنى كۆرۈپ، ئىچىدە: «بۇ ئادەم راست پەيغەمبەر بولغان بولسا، ئۆزىگە تېگىۋاتقان بۇ ئايالنىڭ كىم ۋە قانداق ئىكەنلىكىنى بىلەتتى. چۈنكى ئۇ بىر بۇزۇق!» دەپ ئويلىدى. **40** شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: سىمون، ساڭا دەيدىغان بىر گېپىم بار، ـ دېدى. ـ ئېيتىڭ، ئۇستاز، ـ دېدى سىمون. **41** ـ ئىككى ئادەم مەلۇم بىر قەرز ئىگىسىگە قەرزدار ئىكەن. بىرى بەش يۈز كۈمۈش دىنارغا، يەنە بىرى بولسا ئەللىك كۈمۈش دىنارغا قەرزدار ئىكەن. **42** لېكىن ھەر ئىككىسىنىڭ قەرزىنى قايتۇرغىلى ھېچنەرسىسى بولمىغاچقا، قەرز ئىگىسى مېھرىبانلىق قىلىپ ھەر ئىككىسىنىڭ قەرزىنى كەچۈرۈم قىپتۇ. سېنىڭچە، ئۇلارنىڭ قايسىسى ئۇنى يەك كۆرىدۇ؟ ـ دەپ سوردى ئەيسا. **43** سىمون جاۋابەن: ـ مېنىڭچە، [قەرزى] كۆپرەك كەچۈرۈم قىلىنغان كىشى، ـ دېدى. ـ تۇغرا ھۆكۈم قىلدىڭ، ـ دېدى ئەيسا. **44** ئاندىن ھېلىقى ئايالغا بۇرۇلۇپ، سىمونغا: ـ بۇ ئايالنى كۆردىڭمۇ؟ مەن ئۆيۈڭگە كىرگىنىم بىلەن، سەن پۇتلىرىمنى يۇيۇشقا سۇ بەرمىگەندىڭ؛ لېكىن ئۇ كۆز يېشى بىلەن پۇتلىرىمنى يۇدى ۋە چېچى بىلەن ئېرتىپ قۇرۇتتى. **45** سەن مېنى سالام بېرىپ سۆيمىدىڭ؛ لېكىن ئۇ مەن كىرگەندىن تارتىپ پۇتلىرىمنى سۆيۈشتىن توختىمىدى. **46** سەن بېشىمغىمۇ مايي سۈرىكىمگەندىڭ؛ بىراق ئۇ مېنىڭ پۇتلىرىمغا مۇرەم كىكنى سۈركەپ قويدى. **47** شۇڭا شۇنى ساڭا ئېيتىپ قويايكى، ئۇنىڭ نۇرغۇن گۇناھلىرى كەچۈرۈم قىلىندى. چۈنكى مانا، ئۇنىڭ كۆرسەتكەن مېھىر-مۇھەببىتى چوڭقۇر ئەمەسمۇ؟ ئەمما كەچۈرۈمى ئاز بولغانلارنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىنى كۆرسىتىشىمۇ ئاز بولىدۇ، ـ دېدى. **48** ئاندىن ئۇ ئايالغا: ـ گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى، ـ دېدى. **49** تۇلار بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرغانلار كۆڭلىدە: «كىشىلەرنىڭ گۇناھلىرىنمۇ كەچۈرۈم قىلغۇچى بۇ ئادەم زادى كىمدۇ؟» دېيىشتى. **50** ئەيسا ھېلىقى ئايالغا: ـ ئېتىقادىڭ سېنى قۇتقۇزدى؛ ئامان-خاتىرجەملىك بىلەن قايتقىن! ـ دېدى.

8

كېيىن، [ئەيسا] شۇ يۇرتلارنى كېزىپ، شەھەرمۇ-شەھەر، يېزىمۇ-يېزا خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى ئېلان قىلىپ چاكارلىدى؛ ئون ئىككىيلەمنى تۇ ئۇنىڭ بىلەن بە رگە باردى. **2** ئۇنىڭ بىلەن بىللە بارغانلاردىن يەنە يامان روھلاردىن ۋە ئاغىرىق-سىلاقلاردىن ساقايتىلغان بەزى ئاياللارمۇ بار ئىدى، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئوزىدىن يەتتە جن ھەيدەپ چىقىرىلغان مەريەم (ماگدالىتى دەپ ئاتالغان)، **3** ھېرود [خان]نىڭ ساراي غوجىداری خۇزانىڭ ئايالى يوئانا، سۇزانىا ۋە باشقا نۇرغۇن ئاياللارمۇ بار ئىدى. بۇلار ئۆز مال-مۈلۈكلىرى بىلەن تۇ [ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىنىڭ] ھاجەتلىرىدىن چىقاتتى. **4** چوڭ بىر توپ ئادەملەر يېغىلىنىدا، شۇندىقلا ھەرقايسى شەھەرلەردىن كىشىلەر ئۇنىڭ يېنىغا كەلگەندە، تۇ تۇلارغا بىر تەمسىل سۆزلەپ بەردى: **5** ـ «ئۇرۇق چاچقۇچى ئۇرۇق چاچقىلى [ئېتىزغا] چىقىپتۇ. ئۇرۇق چاچقاندا، ئۇرۇقلاردىن بەزىلىرى چېغىر يول ئۈستىگە چۈشۈپ، دەسسىلىپ كېتىپتۇ ۋە ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار كېلىپ ئۇلارنى يەپ كېتىپتۇ. **6** باشقا بەزىلىرى تاشلىق يە رگە چۈشۈپتۇ. يەردە نەملىك بولمىغاچقا، ئۇنۇپ چىققىنى بىلەن قۇرۇپ كېتىپتۇ. **7** باشقا بەزىلىرى تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چۈشۈپتۇ، تىكەنلەر مايىسىلار بىلەن تەڭ ئۆسۈپ مايىسىلارنى بوغۇۋاپتۇ. **8** باشقا بەزىلىرى بولسا ياخشى ئۆپراققا چۈشۈپتۇ. ئۇنگەندىن كېيىن، يۈز ھەسسە ھوسۇل بېرىپتۇ». بۇلارنى دېگەندىن كېيىن ئۇ يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار يۈنى ئاڭلىسۇن! دەپ توۋلىدى. **9** كېيىن ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن: ـ يۇ تەمسىلنىڭ مەنىسى نېمە؟ ـ دەپ سوردى. **10** ئۇ تۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ سىرلىرىنى بىلىش سىلە رگە نىسىپ قىلىندى. بىراق بۇ ئىشلار قالغان باشقىلارغا تەمسىللەر بىلەنلا ئېيتىلىدۇ. مەقسىتى شۇكى، «تۇلار قارىسىمۇ كۆرەمەيدۇ، ئاڭلىسىمۇ چۈشىنەمەيدۇ». **11** ئەمدى تەمسىلنىڭ مەنىسى مۇنداق: ـ ئۇرۇق بولسا، خۇدانىڭ سۆز- كالامىدۇر. **12** چېغىر يول بويىدىكىلەر بولسا مۇشۇلار: تۇلار سۆز- كالامنى ئاڭلايدۇ؛ لېكىن ئىبلىس كېلىپ، تۇلارنىڭ ئىشىنىپ قۇتقۇزۇلۇشىنىڭ ئالدىنى ئېلىشى ئۈچۈن تۇلارنىڭ قەلبىدىكى سۆزنى ئېلىپ كېتىدۇ. **13** تاشلىق يە رگە چۈشكەن ئۇرۇقلار سۆز- كالامنى ئاڭلىغان ھامان خۇشاللىق بىلەن قوبۇل قىلغانلارغا تەمسىل قىلىنغان. تۇلاردا يىلتىز بولمىغاچقا، پەقەت بىر مەھەل ئىشىنىپ، ئاندىن سىناق-مۇشكۇللۇك ۋاقتى كەلگەندە، [ئېتىقادىتىن] تېيىلىپ كېتىدۇ. **14** تىكەنلىككە چۈشكەن ئۇرۇقلار بولسا شۇنداق ئادەملەرنى كۆرسەتكەنكى، سۆزنى ئاڭلىغان بولسىمۇ، يولغا چىققاندىن كېيىن بۇ پانىي ھاياتتىكى ئەندىشىلەر، بايلىقلار ۋە ھالاۋەتلەرنىڭ ئېزىقتۇرۇشلىرى بىلەن بوغۇلۇپ، ئۇرۇق پىشمايي ھوسۇل بەرمەيدۇ. **15** لېكىن ياخشى ئۆپراققا چېچىلغان ئۇرۇقلار بولسا ـ سۆز- كالامنى ئاڭلاپ، سەممەي ۋە ياخشى قەلبى بىلەن ئۇنى ئۆتىدىغانلارنى كۆرسىتىدۇ؛ بۇنداق ئادەملەر سەۋرچانلىق بىلەن ھوسۇل بېرىدۇ. **16** ھېچكىم چىراغنى يېقىپ قويۇپ ئۈستىگە ئىدىشنى كۈمىتۈرۈپ قويماس يا كى كارۋات ئاستىغا ئۆرغۈزماس، بەلكى چىراغدانىنىڭ ئۈستىگە قويىدۇ؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇيگە كىرگەنلەر يورۇقلۇقنى كۆرىدۇ. **17** چۈنكى يوشۇرۇلغان ھېچنىداق ئىش ئاشكارىلانمايي قالمايدۇ، ۋە ھېچنىداق مەخپىي ئىش ئايان بولماي، يورۇقلۇققا چىقمايي قالمايدۇ. **18** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئاڭلىنىشىڭلارنىڭ قانداق ئىكەنلىكىگە كۆزگۈل قويۇڭلار! چۈنكى كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا ئېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ؛ ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا بار دەپ ھاسابلىغىنىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ. **19** ئەمدى ئۇنىڭ ئانىسى ۋە ئىنىلىرى ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشكلى كەلدى. لېكىن ئادەم نۇرغۇن بولغاچقا، يىنىغا چىلىملىگەنىدى. **20** شۇنىڭ بىلەن بىرسى ئۇنىڭغا: ـ ئانىڭىز ۋە ئىنىلىرىڭىز سىز بىلەن كۆرۈشمىز دەپ، سىرتتا تۇرىدۇ، ـ دېدى. **21** لېكىن ئۇ جاۋابەن: ـ مېنىڭ ئانام ۋە ئاكا-ئۇكا قېرىنداشلىرىم بولسا خۇدانىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلمايدۇر، دېدى. **22** ۋە شۇنداق بولدىكى، شۇ كۈنلەردىن بىرى، تۇ مۇخلىسلىرى بىلەن بىر كېمىگە چۈشۈپ، تۇلارغا: ـ كۆزلىنىڭ ئۈستىگە ئۆتىنىغا بارايلى، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن تۇلار يولغا چىقتى. **23** كېمە كېتىۋاتقاندا تۇ ئۇيقۇغا كەتكەنىدى. كۆزلىگە ئۇيۇقسىز قارا بوران كېلىپ، كېمىگە سۇ تولۇشۇپ كېتىپ، تۇلار خەۋىپتە قالدى. **24** مۇخلىسلار كېلىپ ئۇنى ئويغىتىپ: ـ ئۇستاز، ئۇستاز، ئۆگىنىشىدىغان بولدۇق! ـ دېدى. لېكىن ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، بورانغا ۋە داۋالغۇغان دولقۇنلارغا تەنبىھ بەردى؛ ھەممىسى توختاپ،

تىنچ بولدى. **25** ئۇ مۇخلىسلىرىغا قاراپ: ـ ئىشەنچىكلار نە گە كەتتى؟ ـ دېدى. ئۇلار ھەم قورقۇشۇپ، ھەم بە كۆز ھەيران بولۇپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ ئادەم زادى كىمدۇ، ۋېرىۋق قىلسا، ھەتتا شامالار ۋە دولقۇنلارمۇ ئۇنىڭغا ۋىيسۇندىكەن-ھە! ـ دەپ كېتىشتى. **26** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار گاللىيەنىڭ ئۇدۇلدىكى گېراسالىقلارنىڭ يۇرتىغا يېتىپ باردى. **27** ئۇ قىرغاققا چىقىشى بىلەنلا، ئۇزۇندىن بېرى جىنلار چاپلاشقان، شەھەردىن كەلگەن مەلۇم ئادەم ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. بۇ ئادەم كىيم كىيمەي، ھېچ ۋىدە تۇرمايي، گۆرلەر ئارىسىدا ياشايتى. **28** لېكىن ئۇ ئەيسانى كۆرۈپلا ۋارقىراپ، ئۇنىڭ ئايىغىغا يېقىلىپ قاتتىق ئاۋاز بىلەن: ـ ھەممىدن ئالىي خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا، سېنىڭ مەن بىلەن نېمە كارىڭ! سەندىن ئۆتۈنىمەنكى، مېنى قىينىما! ـ دەپ توۋلاپ كەتتى. **29** چۈنكى ئەيسا ناپاك روھنىڭ ئۇنىڭدىن چىقىشىنى بۇيرۇۋاتاتتى (چۈنكى جىن نۇرغۇن قېتىم ئۇنى ئۆتۈۋالغاندى؛ ئۇ چاغلاردا كىشىلەر ئۇنىڭ پۇت-قوللىرىنى كىشەن-زەنجىرلەر بىلەن باغلاپ ئۇنى قامەپ قېيغان بولسىمۇ، ئۇ زەنجىرلەرنى ئۈزۈپ قىيىپ چىققان ۋە جىن تەرىپىدىن چۆل-باياۋاتلارغا ھەيدەپ ئېلىنغانىدى). **30** ئەيسا بۇ ئادەمدىن: ـ ئىسمىڭ نېمە؟ ـ دەپ سوريۇدى، ئۇ: ـ ئىسمىم «قوشۇن»، ـ دېدى. چۈنكى نۇرغۇن جىنلار ئۇنىڭ ئېچىگە كىرىپ چاپلىشىۋالغانىدى. **31** ئەمدى ئۇلار ئەيسادىن ئۆتۈنۈپ تېگى يوق ھاڭغا كەتكۈزمەسلىكنى ئۆتۈنۈپ يالۋۇردى. **(Abyssos g12)** **32** شۇ يەردە تاغ باغرىدا چوڭ بىر توپ توڭگۇز پادىسى ئوزۇقلىنىۋاتاتتى. جىنلار ئەيسانىڭ يالۋۇرۇپ، توڭگۇزلارنىڭ تېنىگە كىرىشكە ئىجازەت بېرىشنى ئۆتۈندى. ئۇ ئۇلارغا ئىجازەت بەردى. **33** جىنلار شۇ ئادەمدىن چىقىپ، توڭگۇزلارنىڭ تېنىگە كىرىۋالدى؛ شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل توڭگۇز پادىسى تىك ياردىن ئېتىلىپ چۈشۈپ، كۆلگە غەرق بولدى. **34** توڭگۇزلارنى باققۇچىلارمۇ بۇ ۋەقەنى كۆرۈپ ئۇ يەردىن قېچىپ، شەھەر-يېزىلاردا بۇ خەۋەرنى تارقاتتى. **35** خالايىق زادى نېمە ئىش بولغانلىقىنى كۆرگىلى چىقتى؛ ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلگەندە، شۇ يەردە ئۇزىدىن جىنلار چىققان ھېلىقى ئادەمنىڭ كىيم-كېچەك كىيىپ، ئەس-ھوشى جايىدا ھالدا ئەيسانىڭ ئايىغى ئالدىدا ئولتۇرغىنىنى كۆردى، ئۇلار قورقۇپ كېتىشتى. **36** بۇ ۋەقەنى كۆرگەنلەرمۇ جىنلار چاپلاشقان ئادەمنىڭ قاندىق ساقايتىلغىنىنى كۆرىگىلىكە تەسۋىرلەپ بەردى. **37** ئاندىن گېراسالىقلارنىڭ يۇرتىدىكىلەر ۋە ئەتراپىدىكى بارلىق كىشىلەر ئۇنىڭ ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن كېتىشىنى ئۆتۈنۈشتى. چۈنكى دەھشەتلىك قورقۇنچ ئۇلارنى باسقانىدى. شۇڭا ئۇ كېمىگە چۈشۈپ، قايتىشقا يول ئالدى. **38** ئەمما جىنلار ئۆزىدىن چىقىپ كەتكەن ھېلىقى ئادەم ئۇنىڭغا، مەن سەن بىلەن بىللە كېتەي، ـ دەپ يالۋۇردى. لېكىن ئۇ ئۇنى يولغا سېلىپ: **39** ـ ۋېرىڭگە قايتىپ بېرىپ، خۇدانىڭ ساڭا شۇنچە چوڭ ئىشلارنى قىلىپ بە رگەنلىكىنى يەتكۈزگىن، ـ دېدى. ئۇ ئادەم قايتىپ بېرىپ، پۈتكۈل شەھەرنى ئارىلاپ، ئەيسانىڭ ئۇنىڭغا شۇنچە چوڭ ئىشلارنى قىلىپ بە رگەنلىكىنى ئېلان قىلدى. **40** ئەيسا قايتىپ كەلگىنىدە، شۇنداق بولدىكى، خالايىق ئۇنى خوشاللىق بىلەن قارشى ئېلىشتى؛ چۈنكى ھەممەيلەن ئۇنىڭ قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈپ تۇراتتى. **41** ۋە مانا، بىر كىشى، سىناگوگنىڭ چوڭى يولغان يائىروئۇس ئىسملىك كىشىمۇ ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئايىغىغا ئۆزىنى ئېتىپ، ئۇنىڭ ۋېگىگە بېرىشنى ئۆتۈندى. **42** چۈنكى ئۇنىڭ ئون ئىككى ياشلىق يالغۇز قىزى سە كراتتا ئىدى. ئەيسا ئۇ يە رگە بارغىنىدا، توپ-توپ كىشىلەر ئۇنىڭ ئە تراپىغا زىچ ئولىشىپ ئۇنى قىستىشاتتى. **43** ئارىسىدا خۇن تەۋرەش كېسىلگە گىرىپتار بولغىنىغا ئون ئىككى يىل بولغان بىر ئايال بار ئىدى؛ ئۇ بار-يوقىنى تېۋىپلارغا خەجلەپ تۈگەتكەن بولسىمۇ، ھېچقايسىسىدىن شىپا تاپمىغانىكەن. **44** ئۇ [ئەيسانىڭ] ئارقىسىدىن كېلىپ، ئۇنىڭ تونىنىڭ پېشىنى سىلىۋىدى، شۇئان خۇن توختىدى. **45** ئەيسا: ـ ماڭا قول تە گكۈ زگەن كىم؟ ـ دەپ سوريدى. ھەممەيلەن ئىنكار قىلغاندا، پېترۇسنۇ ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغانلارمۇ: ـ ئۇستاز، خالايىق توپ-توپ بولۇپ تۇت ئە تراپىڭنى ئولىشىپ، سېنى قىستىشۋاتقان يەردە، سەن («ماڭا تە گگەن كىم؟»، دەپ سورايسەنغۇ؟ ـ دېدى. **46** لېكىن ئەيسا: ـ ياق! بىرسى ماڭا تە گدى؛ چۈنكى ۋۇجۇدۇمدىن قۇدرەتنىڭ چىقىپ كېتىۋاتقىنىنى سەزدىم، ـ دېدى. **47** ھېلىقى ئايال ئۇزىنىڭ يوشۇرۇپ قالالمايدىغانلىقىنى بىلىپ، تىترىگەن ھالدا ئۇنىڭ ئالدىغا يېقىلدى ۋە كۆپچىلىك ئالدىدا ئۇزىنىڭ نېمە سەۋەبتىن ئەيسانىڭ قول تە گكۈ زگەنلىكىنى، شۇنداقلا شۇئان قاندىق ساقايغانلىقىنى ئېيتتى. **48** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ يۇرە كلىك بول، قىزىم، ئىشەنچىڭ سېنى ساقايتتى! ئامان-خاتىرجەملىك بىلەن ماڭغىن!ـ دېدى. **49** ئۇ سۆز قىلىۋاتقاندا، سىناگوگ چوڭىنىڭ ۋېدىن چىققان بىرەيلەن كېلىپ سىناگوگ چوڭىغا: ـ قىزىڭز جان ئۈزدى. ئەمدى ئۇستازنى كايىتمىغىن، ـ دېدى. **50** لېكىن ئەيسا بۇنى ئاڭلاپ ئۇنىڭغا: ـ قورقمغىن! پەقەت ئىشەنچىتە بول، ئۇ ساقىيىپ كېتىدۇ، ـ دېدى. **51** ئۇ ۋېگىگە بارغاندا پېترۇس، يۇھاننا، ياقۇپ ۋە قىزنىڭ ئاتا-ئانىسىدىن باشقا ھېچكىمنىڭ ئۇزى بىلەن بىللە ۋېگىگە كىرىشىگە رۇخسەت قىلمىدى. **52** ئۇ يەردىكىلەر ھەممىسى قىزغا ماتەم ئۇنۇۋىپ يىغا-زار كۆتۈرۈۋاتاتتى. لېكىن ئۇ: ـ بولدى، يىغلىماڭلار! چۈنكى قىز ئۆلمىدى، پەقەت ئۇخلاپ قاپتۇ! ـ دېدى. **53** ئۇلار بولسا قىزنىڭ ئاللىقاچان جان ئۈزدى دەپ بىلگەچكە، ئۇنى مەسخىرە قىلدى. **54** لېكىن ئۇ ئۇلارنى چىقىرۋېتىپ، قىزنىڭ قولىدىن تارتىپ: ـ بالام، ئورنۇڭدىن تۇر، ـ دەپ چاقىردى. **55** [قىزنىڭ] روھى قايتىپ كېلىپ، ئۇ دەرھال ئورنىدىن تۇردى. ئۇ قىزغا يېگۈدەك بىرنېمە بېرىشنى ئېيتتى. **56** قىزنىڭ ئاتا-ئانىسى ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. لېكىن ئۇ ئۇلارغا بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتماسلىقنى تاپىلىدى.

9

ئەيسا ئون ئىككىيلەنىنى چاقىرىپ، ئۇلارغا بارلىق جىنلارنى ھەيدەپتىش ۋە كېسەللەرنى ساقايتىشقا قۇدرەت ۋە ھوقۇق بەردى. **2** ئاندىن ئۇلارنى خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى جار قىلىش ۋە كېسەللەرنى ساقايتىشقا ئەۋەتتى. **3** ئۇ ئۇلارغا: ـ سەلەر سەپەر ئۈچۈن ھېچ نەرسە ئالمالىڭلار، نە ھاسا، نە خورجۇن، نە نان، نە پۇل ئېلىپالمالىڭلار، بىرەر ئارتۇق يە كتە كۆز ئېلىپالمالىڭلار. **4** ۋە قايسى ۋېگىگە [قوبۇل قىلىنىپ] كىرسە ئۇلار، ئۇ يۇرتتىن كەتكۈچە شۇ ۋىدە تۇرۇڭلار. **5** ئەمدى قايسى يەردىكى كىشىلەر سىلەرنى قوبۇل قىلمىسا، ئۇ شەھەردىن چىقىنىڭلاردا ئۇلارغا ئاڭ ھە-گۆۋاھ بولسۇن ئۈچۈن ئايىغىڭلاردىكى توپىنىمۇ قېقىۋېتىڭلار! ـ دېدى. **6** مۇخلىسلار يولغا چىقىپ، يېزا-قىشلاقلارنى ئارىلاپ خۇش خەۋەرنى ئېلان قىلىپ، ھەممە يەردە كېسەللەرنى ساقايتتى. **7** ئەمدى ھېرود ھاكىم ئۇنىڭ بارلىق قىلغانلىرىدىن خەۋەر تېپىپ، قايمۇقتۇپ قالدى. چۈنكى بەزىلەر: «مانا يەھيا ئۆلۈمدىن تىرىلىپتۇ!» دېسە، **8** يەنە بەزىلەر: «ئىلياس پەيغەمبەر [قايتا] پەيدا بولدى» ۋە يەنە باشقىلار: «قەدىمكى پەيغەمبەرلەردىن بىرى قايتىدىن تىرىلىپتۇ!» دەيتتى. **9** ھېرود: «مەن يەھيانىڭ كاللىسىنى ئالدۇرغانىدىم، ئەمدى مەن مۇشۇ گېپىنى ئاڭلاۋاتقان زات زادى كىمدۇ؟» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنى كۆرۈش پۇرسىتىنى ئىزدىدى. **10** روسۇللار بولسا قايتىپ كېلىپ، ئۆزلىرىنىڭ قىلغان ئىشلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئەيساغا مەلۇم قىلدى. ئۇ ئۇلارنى ئېلىپ، خۇپىيانە ھالدا بەيت-سائىدا دېگەن شەھەردىكى خىلۋەت بىر يە رگە كەلدى. **11** بىراق خالايىق بۇنىڭدىن خەۋەر تېپىپ ئۇنىڭغا ئە گىشىپ كەلدى. ئۇ ئۇلارنى قارشى ئېلىپ، ئۇلارغا خۇدانىڭ پادىشاھلىقى توغرىسىدا سۆزلىدى ۋە شىپاغا موھتاجلارنى ساقايتتى. **12** كۈن ئولتۇراي دېگەندە، ئون ئىككىيلەن ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ خالايىقنى يولغا سالساڭ، ئۇلار ئە تراپتىكى يېزا-قىشلاقلارغا ۋە ئېتىزلارغا بېرىپ قونغۇدەك جايلار ۋە ئوزۇق-تۈلۈك تاپسۇن؛ چۈنكى مۇشۇ يەر چۆلۈك ئىكەن، ـ دېدى. **13** لېكىن ئۇ ئۇلارغا: ـ ئۇلارغا ئوز ۋۇجۇدۇڭلار ئوزۇق بېرىڭلار، ـ دېدى، ـ بىزدە پەقەت بەش نان بىلەن ئىككى بىلىقتىن باشقا نەرسە يوق. بۇ بارلىق خەلقكە ئوزۇق-تۈلۈك سېتىۋېلىپ كېلەمدۇق؟! ـ دېيىشتى ئۇلار. **14** چۈنكى شۇ يەردە يىغلىغان ئەرلەرنىڭلا سانى بەش مىڭچە ئىدى. ئۇ مۇخلىسلارغا: ـ خالايىقنى ئەللىكتىن-ئەللىكتىن بۇلۇپ ئولتۇرغىزۇڭلار، ـ دېدى. **15** ئۇلار ئۇنىڭ دېگىنىچە قىلىپ ھەممىيلەننى ئولتۇرغىزدى. **16** ئەيسا بەش نان بىلەن ئىككى بىلىقنى قولىغا ئېلىپ، ئاسمانغا قاراپ [خۇداغا] تەشە ككۈر ئېيتىپ بۇلارنى بەركەتلىدى. ئاندىن ئۇلارنى ئوشتۇپ، خالايىققا سۈنۈپ بېرىش ئۈچۈن مۇخلىسلارغا بەردى. **17** ھەممىيلەن يەپ تويۇندى. ئاندىن شۇلاردىن ئېشىپ قالغان پارچىلىرىنى ئون ئىككى سېۋەتكە يىغىپ قاچىلىدى. **18** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ تۇزى يالغۇز دۇئا قىلۋاتقاندا، مۇخلىسلىرى يېنىدا ئوراتتى. ئۇ ئۇلاردىن: ـ خالايىق مېنى كىم دەيدۇ؟ ـ دەپ سوريدى. **19** ئۇلار جاۋابەن: ـ بەزىلەر سېنى چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيا، بەزىلەر ئىلياس [پەيغەمبەر]، ۋە يەنە بەزىلەر قەدىمكى پەيغەمبەرلەردىن بىرى تىرىلىپتۇ دەيدۇ، ـ دېدى. **20** ئۇ ئۇلاردىن: ـ سىلەرچۇ؟ سىلەر مېنى كىم دەپ بىلىسىلەر؟ ـ دەپ سوريدى. پېترۇس جاۋاب بېرىپ: ـ سەن خۇدانىڭ مەسىھىدۇرسەن، ـ دېدى. **21** ئۇ ئۇلارغا قاتتىق جېكىلەپ، بۇ ئىشنى ھېچكىمگە تىنما گلار، دەپ تاپىلىدى. **22** ـ چۈنكى ئىنسانئوغلىنىڭ نۇرغۇن ئازاب-ئۇقۇبەت تارتىشى، ئاقساقللار، باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى تەرىپىدىن چەتكە قېقىلىشى، ئۆلتۈرۈلۈشى ۋە ئۈچ كۈندىن كېيىن تىرىلدۈرۈلۈشى مۇقەررەر، ـ دېدى. **23** ئاندىن ئۇ ئۇلارنىڭ ھەممىسگە مۇنداق دېدى: ـ كىمدە كىم ماڭا ئە گىشىشنى نىيەت قىلسا، ئۆزىدىن كېچىپ، ھەر كۈنى ئۆزىنىڭ كېڭىستىنى كۆتۈرۈپ ماڭا ئە گىشسۇن! **24** چۈنكى كىمدە كىم ئۆز ھاياتىنى قۇتقۇزىمەن دەيدىكەن، چوقۇم ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ، لېكىن مەن ئۈچۈن ئۆز ھاياتىدىن مەھرۇم بولغان كىشى ھاياتىنى قۇتقۇزىدۇ. **25** چۈنكى بىر ئادەم پۈتۈن دۇنياغا ئىگە بولۇپ، ئۆزىنى ھالاك قىلسا يا كى ئۆزىدىن مەھرۇم قالسا، بۇنىڭ نېمە پايدىسى بولسۇن؟! **26** چۈنكى كىمدە كىم مەندىن ۋە مېنىڭ سۆزلىرىمدىن نومۇس قىلسا، ئىنسانئوغلى ئۆزىنىڭ شان-شەرىپى ئۈچىدە، ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ ۋە مۇقەددەس پەرىشتىلىرىنىڭ شان-شەرىپى ئۈچىدە قايتىپ كەلگىنىدە ئۇنىڭدىنمۇ نومۇس قىلىدۇ. **27** لېكىن مەن دەرھەقىقەت

سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ ئارىسىدىن تۆلۈمنىڭ تەمنى تېتىشتىن بۇرۇن جەزمەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى كۆرىدىغانلار باردۇر. **28** بۇ سۆزلەردىن تەخمىنەن سەككىز كۈن كېيىن شۇنداق بولدىكى، تۆ پېترۇس، يوھانا ۋە ياقۇبنى ئېلىپ، دۇئا قىلىش ئۈچۈن بىر تاغقا چىقتى. **29** تۆ دۇئا قىلىۋاتقىنىدا، ئۆزىنىڭ يۈزىنىڭ قىياپىتى تۆ رگەردى ۋە كىيىملىرى ئاپاق بولۇپ چاقاقتەك چاقنىدى. **30** ۋە مانا، ئىككى ئادەم پەيدا بولۇپ ئۆزىنىڭ بىلەن سۆزلىشىشۋاتقانىدى؛ تۆلار مۇسا ۋە ئىلياس [پەيغەمبەرلەر] ئىدى. **31** تۆلار پارلاق جۈلا ئىچىدە ئايان بولۇپ، ئۆزىنىڭ بىلەن يېرۇسالېمدا ئادا قىلىدىغان «دۇنيادىن ئۆتۈپ كېتىش»ى تو غرىسىدا سۆھبەتلەشتى. **32** ئەمدى پېترۇس ۋە ئۆزىنىڭ ھەمراھلىرىنى خېلى ئۇزگىدەك باسقانىدى؛ لېكىن تۆلارنىڭ ئۇيقۇسى تولۇق ئېچىلغاندا تۆلار ئۆزىنىڭ شان-شەرىپىنى ۋە ئۆزىنىڭ بىلەن بىللە تۇرغان ئىككى ئادەمزاتنى كۆردى. **33** ۋە شۇنداق بولدىكى، بۇ ئىككىسى ئەيسادىن ئايرىلىۋاتقاندا، پېترۇس ئۆزىنىڭ ئېمنى دەۋاتقانلىقىنى بىلمىگەن ھالدا ئەيساغا: ـ ئۇستاز، بۇ يەردە بولغىنىمىز ئىنتايىن ياخشى بولدى! بىرىنى ساڭا، بىرىنى مۇساغا، يەنە بىرىنى ئىلياسقا ئاتاپ بۇ يەر گە ئۈچ كەپە ياسايلى، ـ دېدى. **34** لېكىن ئۇ بۇ گەپلەرنى قىلىۋاتقانىدا، بىر پارچە بۇلۇت پەيدا بولۇپ تۆلارنى قاپلىۋالدى؛ تۆلار بۇلۇت ئىچىگە كىرىپ قالغىنىدا قورقۇشۇپ كەتتى. **35** بۇلۇتتىن ۋېۋقىسز بىر ئاۋاز ئاڭلىنىپ: ـ بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇمدۇر. ئۆزىنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار! ـ دېدى. **36** ئاۋاز ئاڭلانغاندىن كېيىن، قارىسا، ئەيسا ئۆزى يالغۇز قالغانىدى. تۆلار سۈكۈت قىلىپ قېلىشتى ۋە شۇ كۈنلەردە تۇرلىرى كۆر رگەن ئىشلاردىن ھېچقايسىسىنى ھېچكىمگە ئېيتمىدى. **37** ئەتىسى، تۆلار تاغدىن چۈشكەن ۋاقىتدا، زور بىر توپ كىشىلەر ئۆزىنى قارشى ئالدى. **38** مانا، توپنىڭ ئارىسىدىن بىرەيلەن ۋارقىراپ: ـ ئۇستاز، ئۆتۈنۈپ قالاي، ئوغلۇمغا ئېچىڭنى ئاغرىتىپ قاراپ قىيغايسەن! چۈنكى ئۇ مېنىڭ بىرلا بالام ئىدى. **39** مانا، ئۆزى دائىم بىر روھ ئۆتۈۋۈلىپ، ئۇ ئۆزىنچىلا ۋارقىراپ-جارقىراپ كېتىدىغان بولۇپ قالدى، ئۇ ئۆزىنىڭ بەدىنىنى تارتىشتۇرۇپ، ئاغزىدىن ئاق كۆپۈك كەلتۈرۈۋېتىدۇ. [جىن] ئۆزى دائىم دېگۈدەك قىيناپ، ئۆزىنگىنا ھېچ ئارام بەرمەيدۇ. **40** مەن مۇخلىسلىرىڭىزدىن روھنى ھەيدۋېتىشنى ئۆتۈنۈۋىدىم، بىراق تۆلار ئۆزىدا قىلالمىدى، ـ دېدى. **41** ئەيسا جاۋابەن: ـ ئەي ئېتىقادسىز ۋە ئەتىۋر دەۋر، سىلەر بىلەن قاچانغىچە تۇرۇپ، سىلە رگە سەۋر قىلاي؟ ـ ئوغلۇڭنى ئالدىمغا ئېلىپ كەلگىن ـ دېدى. **42** بالا تېخى يولدا كېلىۋاتقاندا، جىن ئۆزى يېقىتىپ، يۇتۇن بەدىنىنى تارتىشتۇردى. ئەيسا ناپاك روھقا تەنبىھ بېرىپ، بالىنى ساقايتتى ۋە ئۆزى ئاتىسىغا قايتۇرۇپ بەردى. **43** ھەممىلەر خۇدانىڭ شەرەپلىك كۈچ-قۇدرىتىگە قىن-قىنغا يامىغى تەگمەيدىغىنى. ھەممىسى ئەيسانىڭ قىلغانلىرىغا ھەيران قېلىشىپ تۇرغاندا، ئۇ مۇخلىسلىرىغا مۇنداق ئېيتتى: **44** ـ بۇ سۆزلەرنى قۇلاقلىرىڭلارغا ئېيدان سىڭدۈرۈپ قويۇڭلار. چۈنكى ئىنسانئوغلى پات ئاردا [ساتقۇنلۇقتىن] ئىنسانلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بېرىلىدۇ، ـ دېدى. **45** بىراق تۆلار بۇ سۆزنى چۈشىنەلمىدى. بۇنىڭ مەنىسى تۆلار چۈشىنىپ يەتمىسۇن ئۈچۈن تۆلاردىن يوشۇرۇلغانىدى. تۆلار ئۆزىنىڭىن بۇ سۆز توغرىلۇق سوراشقىمۇ پېتىنالمىدى. **46** ئەمدى مۇخلىسلار ئارىسىدا تۆلاردىن كىمنىڭ ئەڭ تۆلۈغ بولىدىغانلىقى توغرىلۇق تالاش-تارتىش پەيدا بولدى. **47** ئەمما ئەيسا تۆلارنىڭ كۆڭلىدىكى ۋىجدانى كۆرۈپ يېتىپ، كىچىك بىر بالىنى ئېلىپ يېنىدا تۇرغىزۇپ، **48** تۆلارغا: ـ كىم مېنىڭ نامىمدا بۇ كىچىك بالىنى قوبۇل قىلسا، مېنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ ۋە كىم مېنى قوبۇل قىلسا، مېنى ئەۋەتكۈچىنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. ئارا گلاردا تۆزىنى ئەڭ تۆۋەن تۇتقىنى بولسا تۆلۈغ بولىدۇ، ـ دېدى. **49** يۇھانا جاۋابەن ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، سېنىڭ نامىڭ بىلەن جىنلارنى ھەيدەۋاتقان بىرسىنى كۆردۇق. لېكىن ئۇ بىز بىلەن بە رگە ساڭا ئە گەشمىگەنلىكى ئۈچۈن ئۇنى توستۇق، ـ دېدى. **50** لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئۇنى توسما گلار. چۈنكى كىم سىلە رگە قارشى تۇرمىسا سىلەرنى قوللىغانلاردىندۇر، ـ دېدى. **51** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ ئاسمانغا ئېلىپ كېتىلىدىغان كۈنلىرىنىڭ توشۇشىغا ئاز قالغاندا، ئۇ قەتئىيلىك بىلەن يۈزىنى يېرۇسالېمغا بېرىشقا قاراتتى. **52** [شۇنىڭ ئۈچۈن] ئۇ ئالدىن ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى. تۆلار يولغا چىقىپ، ئۇنىڭ كېلىشىگە تەييارلىق قىلىش ئۈچۈن سامارىيە ئۆلكىسىدىكى بىر يېزىغا كىردى. **53** بىراق ئۇ يۈزىنى يېرۇسالېمغا قاراتقانلىقى ئۈچۈيلىدىن يېزىدىكىلەر ئەيسانى قوبۇل قىلمىدى. **54** ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن ياقۇب بىلەن يۇھانا بۇ ئىشنى كۆرۈپ: ـ ئى رەب، تۆلارنى كويدۇرۇپ يوقىتىش ئۈچۈن ئىلياس پەيغەمبەردەك ئاسماندىن ئوت يېغىشنى چىقىرىشىمىزنى خالامسەن؟ ـ دېدى. **55** لېكىن ئۇ بۇرۇلۇپ تۆلارنى ئەيىبلەپ: «سىلەر قانداق روھتىن بولغانلىقىڭلارنى بىلمەيدىكەنسىلەر» ـ دېدى. **56** ئاندىن تۆلار باشقا بىر يېزىغا ئۆتۈپ كەتتى. **57** ۋە شۇنداق بولدىكى، تۆلار يولدا كېتىۋاتقانىدا، بىرسى ئۇنىڭغا: ـ ئى رەب، سەن قەيە رگە بارما، مەن ساڭا ئە گەشىپ ماڭىمەن، ـ دېدى. **58** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ تۈلكىلەرنىڭ ئۆڭكۈرلىرى، ئاسماندىكى قۇشلارنىڭ ئۇۋىلىرى بار، بىراق ئىنسانئوغلىنىڭ بېشىنى قويغۇدەك يېرىمۇ يوق، ـ دېدى. **59** ئۇ يەنە باشقا بىرسىگە: ـ ماڭا ئە گەشكىن! ـ دېدى. لېكىن ئۇ: ـ رەب، ئاۋۋال بېرىپ ئاتامنى يەرلىكىگە قويغىلى ئىجازەت بە رگەيسەن، ـ دېدى. **60** لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا ـ ئۇلۇكلار ئۆز ئۇلۇكلىرىنى كۆمسۇن! بىراق سەن بولساڭ، بېرىپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى جاكارلىغىن، ـ دېدى. **61** يەنە بىرسى: ـ ئەي رەب، مەن ساڭا ئە گەشىمەن، لېكىن ئاۋۋال ۋىۋىمگە بېرىپ، ئۇيدىكىلىرىم بىلەن خوشلىشىشىمغا ئىجازەت بە رگەيسەن، ـ دېدى. **62** ـ كىم قولىدا قوشنىڭ ئۆتكۈچىنى ئۆتۈپ تۇرۇپ كەينىگە قارىسا، ئۇ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا لايىق ئەمەستۇر، ـ دېدى.

10

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، رەب مۇخلىسلاردىن يەنە يەتمىشنى تەيىنلەپ، ئۆزى بارماقچى بولغان بارلىق شەھەر-يېزىلارغا ئىككى-ئىككىدىن ئۆزىدىن بۇرۇن ئەۋەتتى. **2** ئۇ تۆلارغا مۇنداق تاپىلدىدى: ـ يېغىلدىغان ھوسۇل دەرۋەقە كۆپ، لېكىن ھوسۇلنى يىغقۇچى ئىشلەپچىلەر ئاز ئىكەن. شۇڭا ھوسۇل ئىگىسىدىن كويەرەك ئىشلەپچىلەرنى ئۆز ھوسۇلۇڭىنى يىغىشقا ئەۋەتكەيسەن، دەپ تىلەگلار. **3** مېڭىگلار! مەن قوزىلارنى بۆرىلەرنىڭ ئارىسىغا ئەۋەتكەندەك سىلەرنى ئەۋەتەمەن. **4** ھەمیان، خۇرجۇن ۋە كەشىلەر تالماگلار؛ يولدا كىشىلەر بىلەن سالامىلىشىشقا [توختىماگلار]. **5** قايسى ۋېگە كىرسە گلار، ئالدى بىلەن: «مۇشۇ ۋېدىكىلە رگە ئاراملىق بولغاي!» دە گلار. **6** ئۇ ۋېدە «ئارامىلق ئىگىسى» بولسا، تىلىگەن ئارامىلىگلار شۇ ۋېگە قونىدۇ؛ ئە گەر بولمىسا، ئۇ ئارامىلق ئۆز ئۈگلارغا يانىدۇ. **7** ئاندىن چۈشكەن ۋېدە تۇرۇپ يۇتكەملە گىلەر، شۇ ۋېدىكىلەرنىڭ بە رگىنىي يەپ-ئىچىگلار، چۈنكى ئىشلەمچى ئۆز ئىش ھەققىنى ئېلىشقا ھەقلىقتۇر. ئۇ ۋېدىن بۇ ۋېگە يۇتكىلىپ يۈرمە گلار. **8** سىلەر قايسى شەھە رگە كىرسە گلار، تۇلار سىلەرنى قوبۇل قىلسا، تۇلار ئالدىگلارغا نېمە قويسا شۇنى يە گلار. **9** ئۇ يەردىكى كېسەللەرنى ساقايتىپ، تۇلارغا: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلە رگە يېقىنلاشتى!» دە گلار. **10** بىراق سىلەر قايسى شەھە رگە كىرسە گلار، تۇلار سىلەرنى قوبۇل قىلمىسا، تۇلارنىڭ رەستە-كوچىلىرىغا چىقىپ كۆپچىلىككە: **11** «سىلە رگە ئاگاھ بولسۇن ئۆچۈن ھەتتا شەھىرىگىلارنىڭ ئايىغىمىزغا چاپلاشقان ئېپىسىنمۇ قېقىپ چۈشۈرۈۋېتىمىز! ھالبۇكى، شۇنى بىلىپ قويۇڭلار كى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلە رگە [راستىنلا] يېقىنلاشتى!» ـ دە گلار. **12** مەن سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، شۇ كۈنى ھەتتا سودوم شەھىرىدىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى بۇ شەھەردىكىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. **13** ھالىگلارغا ۋاي، ئەي قورازىنلىقلار! ھالىگلارغا ۋاي، ئەي بەيت-سائىدالقلار! چۈنكى سىلەردە كۆرىستىلگەن مۇجىزىلەر تۇر ۋە زىدون شەھەرلىرىدە كۆرىستىلگەن بولسا، ئۇ يەرلەردىكىلەر خېلى بۇرۇنلا بۇ زۆگە يۇگىنىپ، كۈلۈگە مىلىنىپ توۋا قىلغان بولاتتى. **14** قىيامەت كۈندە تۇر ۋە زىدوندىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى سىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. **15** ئەي ئەرشكە كۆتۈرۈلگەن كەپەرناھۇملۇقلار! سىلەر تەھتىساراغا چۈشۈرۈلىسىلەر! (Hadēs g86) **16** [ئۇ مۇخلىسلىرىغا يەنە]: ـ كىمدە كىم سىلەرنى تىڭشىسا، مېنىمۇ تىڭشىغان بولىدۇ؛ كىمدە كىم سىلەرنى چەتكە قاقسا، مېنىمۇ چەتكە قاققان بولىدۇ؛ كىم مېنى چەتكە قاققان بولسا، مېنى ئەۋەتكۈچىنىمۇ چەتكە قاققان بولىدۇ، ـ دېدى. **17** يەتمىش مۇخلىس خوشال-خۇرامىلق ئىچىدە قايتىپ كېلىپ: ـ ئى رەب! ھەتتا جىنلارمۇ سېنىڭ نامىڭ بىلەن بە رگە يېسۇندىكەن! ـ دەپ مەلۇم قىلدى. **18** ئۇ تۆلارغا: ـ مەن شەيتانىنىڭ ئاسماندىن چاقاقتەك چۈشۈپ كەتكەنلىكىنى كۆر گەنمەن. **19** مانا، مەن سىلە رگە يىلان-چايانلارنى دەسسەپ يانچىشقا ۋە دۈشمەننىڭ بارلىق كۈچ-قۇدرىتىنى يېسىپ تاشلاشقا ھوقۇق بەردىم. ھېچقاچان ھېچقانداق نەرسە سىلە رگە زەرەر يەتكۈزەلمەيدۇ. **20** لېكىن سىلەر روھلارنىڭ سىلە رگە يېسۈنغانلىقى ئۈچۈيلىدىن شادلانما گلار، بەلكى نامىگلارنىڭ ئەرشىلەردە پۈتۈلگەنلىكى ئۈچۈيلىدىن شادلىنىگلار، ـ دېدى. **21** شۇ ۋاقىتتا، ئەيسا روھتا خۇشاللىنىپ مۇنداق دېدى: «ئاسمان-زېمىن ئىگىسى ئى ئاتا! سەن بۇ ھەققەتلەرنى دانىشمەن ۋە ئەقىللىلاردىن يوشۇرۇپ، سەھبىي بالىلارغا ئاشكارىلىغانلىقىڭ ئۈچۈن سېنى مەدھىيلەيمەن! بەرھەق، ئى ئاتا، نەزىرىڭدە يۇنداق قىلىش راۋا ئىدى. **22** ھەممە ما گا ئاتامدىن تەقدىم قىلىندى؛ ئوغلۇنلۇك كىملىكىنى ئاتىدىن باشقا ھېچكىم بىلمەيدۇ، ۋە ئاتىنىڭمۇ كىملىكىنى ئوغۇل ۋە ئوغۇل ئاشكارىلاشنى لايىق كۆر رگەن كىشىلەردىن باشقا ھېچكىم بىلمەيدۇ». **23** ئاندىن ئۇ مۇخلىسلىرىغا بۇرۇلۇپ، تۇلارغا ئاستىغىنا: سىلەر كۆرىۋاتقان ئىشلارنى كۆر رگەن كۆزلەر ئەقەدەر بەختلىكتۇر! **24** چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، نۇرغۇن پەيغەمبەرلەر ۋە پادىشاھلار سىلەر كۆر رگەن ئىشلارنى كۆرۈشكە ئىنتىزار بولغىنى بىلەن تۇلارنى كۆرمىگەن؛ ۋە سىلەر ئاڭلاۋاتقان ئىشلارنى ئاڭلاشقا ئىنتىزار بولغىنى بىلەن، تۇلارنى ئاڭلاپ باقمىغان، ـ دېدى. **25** ۋە مانا، تەۋرات ئۇستازلىرىدىن بىرى ئورنىدىن تۇرۇپ ئەيسانى سىناماقچى بولۇپ: ـ

تۆستاز، مەكگۈلۈك هايانقا ۋارىس يولماق ئۈچۈن نېمە ئىشنى قىلىشىم كېرەك؟ ـ دەپ سوردى.

(aiōnios g166) 26 تۆ جاۋابەن: ـ تەۋرات قانۇندا نېمە پۈتۈلگەن؟ يۇنىگىنا تۆرۈلۈك قانداق قارايسەن؟ ـ دېدى. 27 هېلىقى كىشى جاۋابەن: ـ «پەروەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جىنىڭ، پۈتۈن كۈچۈڭ ۋە پۈتۈن زېھنىڭ بىلەن سۆيگىن»؛ ۋە «قوشنانىڭنى تۆز ۋۇجۇدۇڭنى سۆيگەندەك سۆي» ـ دېدى. 28 ئەيسا ئۇنىگىنا: ـ توغرا جاۋاب بەردىڭ. مانا شۇنداق قىلساڭ هايات بولىسەن، ـ دېدى. 29 لېكىن ئۆزىنى هەققانىي دەپ ئىسپاتلىماقچى بولۇپ، ئەيسادىن يەنە سوراپ: ـ ئەمدى «مېنىڭ قوشنام» كىمدۇر؟ ـ دېدى. 30 ئەيسا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ بىر ئادەم يېروسالېمدىن يېرىخو شەھىرىگە چۈشۈۋېتىپ، يولدا قاراقچىلارنىڭ قولىغا چۈشۈپ قاپتۇ. قاراقچىلار ئۇنىڭ كىيىم-كېچىك كىلىنى سالدۇرۇۋۇپلىپ، ئۇنى يارىلاندۇرۇپ، چالا تۇلۇك هالدا تاشلاپ كېتىپتۇ. 31 ۋە شۇنداق بولدىكى، مەلۇم بىر كاهىن شۇ يولدىن چۈشۈۋېتىپ، هېلىقى ئادەمنى كۆرۈپ، يولىنىڭ ئۇ چېتى بىلەن مېڭىپ ئۆتۈپ كېتىپتۇ. 32 شۇنىڭدەك بىر لاۋىيلىق [روهانىي] بۇ يەر رگە كەلگەندە، يېنىغا كېلىپ قاراپ قويۇپ، يولىنىڭ ئۇ چېتى بىلەن مېڭىپ ئۆتۈپ كېتىپتۇ. 33 لېكىن سەيىرەدە بولغان بىر سامارىيەلىك هېلىقى ئادەمنىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇنى كۆرۈپلا ئېچ ئاغرىتىپتۇ 34 ۋە ئالدىغا يېرىپ، جاراهەتلىرىگە مايى ۋە شاراب قويۇپ، تېڭىپ قويۇپتۇ. ئاندىن ئۇنى ئۆز ئۇلىغىقا مىنىدۈرۈپ، بىر سارايغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇ يەردە هالدىن خەۋەر ئالىپتۇ. 35 ئەتىسى يولغا چىققاندا، ئىككى كۈمۈش دىنارنى ئېلىپ سارايۇەنگە بېرىپ: «ئۇنىڭغا قاراپ قويۇڭ، يۇنىگىنا ئارتۇق چىقىم بولسا، قايتىشىمدا سەزگە تۆلەيمەن» دەپتۇ. 36 [ئەمدى ئەيسا هېلىقى ئۆتىنىدىن]: ـ سېنىڭچە، بۇ ئۈچ ئادەم ئىچىدە قايسىسى قاراقچىلارنىڭ قولىغا چۈشكەن هېلىقى كىشىگە [هەقىقىي] قوشنا بولغان؟ ـ دەپ سوردى. 37 ـ ئۇنىڭغا مېهرىبانلىق كۆرسەتكەن كىشى، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇ. ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداق بولسا، سەن هەم بېرىپ شۇنىڭغا ئوخشاش قىلغىن، ـ دېدى. 38 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ [مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە] يولدا كېتىۋېتىپ، مەلۇم بىر يېزىغا كىردى. ئۇ يەردە مارتا ئىسىملىك بىر ئايال ئۇنى ئۆيىگە چاقىرىپ مېهمان قىلدى. 39 مارتانىڭ مەريەم ئىسىملىك بىر سىڭلىسى بار ئىدى. ئۇ ئەيسانىڭ ئايىغى ئالدىدا ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭ سۆز-كالامىنى تىڭشىۋاتاتتى. 40 ئەمدى مېهمانلارنى كۈتۈش ئىشلىرىنىڭ كۆپلۈكىدىن كۆڭلى بۇلۇنۇپ كەتكەن مارتا ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئى رەب، سىڭلىمنىڭ مېنى مېهمان كۈتكىلى يالغۇز قويغىنىغا كارىڭ بولىمىدۇ؟ ئۇنى ماڭا يارده‌ملىشىشكە ئېيتقىن! ـ دېدى. 41 لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئەي مارتا، مارتا، سەن كۆپ ئىشلارنىڭ غېمىنى يەپ ئاۋارە بولۇپ يۈرۈۋاتسەن. 42 بىراق بىرلا ئىش زۆرۈردۇر، ۋە مەريەم شۇنىڭدىن تۆزگە ئىسىۋە بولدىغان ياخشى ئۈلۈشنى تاللىدى، بۇ ھە رگىز ئۇنىڭدىن تارتۇۋېلىنمايدۇ ـ دېدى.

11

ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئۇ بىر يەردە دۇئا قىلۋاتاتتى، دۇئا ئايالغا‌شقاندا، مۇخلىسلىردىن بىرى ئۇنىڭدىن: ـ ئى رەب، يەھيا ئۆز مۇخلىسلىرىغا ئۆگەتكىنىدەك، سەنمۇ بەزگە دۇئا قىلىشنى ئۆگەتسەڭ، ـ دېدى. 2 ئۇ تۆلارغا مۇنداق دېدى: ـ دۇئا قىلغىنىڭلاردا، مۇنداق دەڭلار: «ئى ئاتا، سېنىڭ نامىڭ مۇقەددەس دەپ ئۇلۇغلانغاي. سېنىڭ پادىشاهلىقىڭ كەلگەي. 3 هەر كۈنلۈك نېنىمىزنى بەزگە هەر كۈنى بە رگەيسەن. 4 بەزگە قەرزدار بولغان هەر كىمنى كەچۈرگىنىمىزدەك، سەنمۇ گۇناهلىرىمىزنى كەچۈرگەيسەن. بىزنى ئازدۇرۇۋلۇشلارغا ئۇچراتقۇزمىغايسەن». 5 ئۇ سۆزىنى [داۋام قىلىپ] تۆلارغا مۇنداق دېدى: ـ سىلەرنىڭ ئىچىلارىدىن بىرىڭلارنىڭ بىر دوستى بولۇپ، يېرىم كېچىدە ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ: ئەي دوستۇم، ماڭا ئۈچ نان ئۆتىنە بەرگىن؛ 6 چۈنكى ماڭا سەپەردىن بىر دوستۇم كەلدى ۋە ئۇنىڭ ئالدىغا قويغۇدەك بىر نەرسەم قالمايۋېتى، دېسە، 7 ئۇ ئۆينىڭ ئىچىدە ئۇرۇپ: «مېنى ئاۋارە قىلمىغىن، ئىشىك تاقاقلۇق، بالىلار ئورۇندا يىنىمدا ياتىدۇ. ساڭا ئېلىپ بېرىشكە قوپالمايمەن»، دېيىشى مۇمكىن. 8 سىلە رگە شۇنى ئېيتىمەنكى، گەرچە ئۇ ئۇنىڭ دوستى بولۇش سۈپىتى بىلەن بېرىشكە ئورنىدن تۇرمىسىمۇ، ئۇنىڭ خىجىل بولماي قايتا-قايتا يالۋۇرۇشى بىلەن ئۇ چوقۇم ئورنىدن تۇرۇپ، قانچە لازىم بولسا ئۇنىڭغا بېرىدۇ. 9 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلە رگە ئېيتايىكى، تىلەڭلار، سىلە رگە ئاتا قىلىنىدۇ؛ ئىزدەڭلار، تاپىسىلەر. ئىشىكنى چېكىڭلار، ئېچىلىدۇ. 10 چۈنكى هەربىر تىلىگۈچى تىلىگىنىگە ئېرىشىدۇ؛ ئىزدىگۈچى ئىزدىگىنىنى تاپىدۇ؛ ئىشىكنى چە ككۈچىلە رگە ئىشىك ئېچىلىدۇ. 11 ئاراڭلاردا ئاتا بولغۇچىلار ئۆز ئوغلى نان تەلەپ قىلسا، ئۇنىڭغا تاش بېرىدىغانلار بارمۇ؟! يا ئېگى بېلىق تەلەپ قىلسا، يىلان بېرىدىغانلار بارمۇ؟ 12 تۇخۇم تەلەپ قىلسا، چايان بېرىدىغانلار بارمۇ؟ 13 ئەمدى سىلەر رەزىل ئۇرۇپ ئۆز پەرزەنتلىرىڭلارغا ياخشى ئىلتىپاتلارنى بېرىشنى بىلگەن يەردە، ئەرشتىكى ئاتا ئۆزىدىن تىلىگەنلە رگە مۇقەددەس روهنى تېخىمۇ ئاتا قىلمامۇ؟ 14 ئەمدى ئۇ بىر كىشىدىن «ئادەمنى گاچا قىلغۇچى» جىننى ھەيدىۋەتكەنده، شۇنداق بولدىكى، جىن ئۇنىڭدىن چىققاندا، گاچا زۇۋانىغا كەلدى. خالايىق يۇنىگىنا ئىنتايىن ھەيران بولۇشتى. 15 بىراق ئۇلاردىن بەزىلىرى: «ئۇ جىنلارنى جىنلارنىڭ ئەمىرى بولغان بەئەلزەبۇلغا تايىنىپ ھەيدۋېتىدۇ» ـ دېدى. 16 ۋە باشقا بەزىلەر ئۇنى سىناش مەقسىتىدە ئاسماندىن بىر مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسىتىشىنى ئەپ تەلەپ قىلغىلى تۇردى. 17 لېكىن ئۇ ئۇلارنىڭ نېمە ئويلاۋاتقانلىقىنى بىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئۆز ئىچىدە بۆلۈنۈپ ئۇرۇشقان ھەرقانداق پادىشاھلىق ۋەيران بولىدۇ؛ ۋە ھەرقانداق ئائىلە ئۆز ئىچىدە بۆلۈنۈپ ئۇرۇشسا ساۋاقلىرى يوز تۇتىدۇ. 18 شۇنىڭغا ئوخشاش، ئە گەر شەيتان ئۆز-ئۆزىگە قارشى چىققان بولسا، ئۇنداقتا، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى قانداقۇ يۈز تەرەپ ئۇرالىنسۇن؟ چۈنكى سىلەر مېنى، «جىنلارنى بەئەلزەبۇلغا تايىنىپ ھەيدەيدىكەن» دەيسىلەر. 19 ئە گەر مەن جىنلارنى بەئەلزىبۇلغا تايىنىپ قوغلىسام، سىلەرنىڭ پەرزەنتلىرىڭلار كىمگە تايىنىپ جىنلارنى قوغلايدۇ؟! شۇڭا ئۇلار سىلەر توغرۇلۇق ھۆكۈم چىقارسۇن! 20 لېكىن مەن خۇدانىڭ بارمىقى بىلەن جىنلارنى قوغلىسام، ئۇنداقتا خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئۈستۈڭلارغا چۈشۈپ نامايان بولغان بولىدۇ. 21 تولۇق قوراللانغان كۆچتۈڭگۈر ئۆز ۋەيىنى قوغداپ تۇرغاندا، ئۇنىڭ مال-مۈلكى ئامان قالىدۇ؛ 22 لېكىن ئۇنىڭدىن كۆچتۈڭگۈر بىرى ئۇنىڭ ئۈستىگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى يە ڭسە، ئۇنىڭ تايانغان قوراللىرىنى تارتىۋالىدۇ ۋە مال-مۈلۈكلىرىنى ئولجا قىلىپ ئۆزىدىكىلە رگە تەقسىم قىلىپ بېرىدۇ. 23 مەن تەرەپتە تۇرمىغانلار ماڭا قارشى تۇرغۇچىدۇر. مەن تەرەپكە [ئادەملەرنى] يىغمىغۇچىلار بولسا تورۇتۇۋەتكۈچىدۇر. 24 ناپاك روھ بىراۋنىڭ ئىچىدىن چىقىرۋېتىلىشى بىلەن، ئۇ قۇرغاق جايلارنى چۆرگىلەپ يۈرۈپ بىرەر ئارامگاهنى ئىزدەيدۇ؛ بىراق تاپالمىغاندىن كېيىن، «مەن چىققان ماكانىمغا قايتايلى!» دەيدۇ. 25 شۇنىڭ بىلەن قايتىپ كېلىپ، شۇ ماكاننىڭ پاكىز تازىلانغانلىقىنى ۋە رەتلەنگەنلىكنى بايقايدۇ-دە، 26 بېرىپ ئۆزىدىنمۇ يەتتە روھنى باشلاپ كېلىدۇ؛ ئۇلار كىرىپ بىللە ئولىرىدۇ. ئۇنىڭ بىلەن ھېلىقى ئادەمنىڭ كېيىنكى ھالى بۇرۇنقىدىنمۇ تېخىمۇ يامان بولىدۇ. 27 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ بۇ گەپلەرنى قىلىۋاتقاندا، كۆپچىلىك ئاردىسىدا بىر ئايال ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ: ـ سېنى كۆتۈ رگەن قورساق ۋە ئېمىتكەن ئەمچەك بەختلىكتۇر! ـ دېدى. 28 بىراق ئۇ جاۋابەن: ـ بەلكى خۇدانىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىدىغانلار بەختلىكتۇر! ـ دېدى. 29 شۇ چاغدا، توپ-تاپ ئادەملەر ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئۇلاشقانىدا، ئۇ مۇنداق سۆزلەشكە باشلىدى: ـ بۇ دەۋر دەرۋەقە رەزىل بىر دەۋردۇر؛ ئۇ مۇجىزىلىك بىر ئالامەتنىڭ كۆرسىتىلىشىنى ئىستەپ يۈرىدۇ. بىراق يۇنىگىنا «يۇنۇس پەيغەمبەردە كۆرۈلگەن مۇجىزىلىك ئالامەت»تىن باشقا ھېچقانداق ئىككىنچى بىر ئالامەت كۆرسىتىلمەيدۇ. 30 چۈنكى يۇنۇس پەيغەمبەرنىڭ ئۆزى نىنەۋە شەھىرىدىكىلە رگە ئالامەت- كارامەت بولغىنىغا ئوخشاش، ئىنسانئوغلىمۇ بۇ دەۋ رگە يەنە شۇنداق بولىدۇ. 31 قىيامەت كۈنى «جەۋبىنى كەلگەن ئايال پادىشاھ»مۇ بۇ دەۋردىكىلەر بىلەن تەڭ تىرىلىپ، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى ئۇ سۈلەيمانىنىڭ دانا سۆزلىرىنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر يۈزىنىڭ چېتىدىن كەلگەن؛ ۋە مانا، سۈلەيمانىدىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى مۇشۇ يەردە تۇرىدۇ. 32 قىيامەت كۈنى نىنەۋەلىكلەر بۇ دەۋردىكىلەر بىلەن تەڭ قويۇپ، بۇ دەۋردىكىلەرنىڭ گۇناھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى نىنەۋەلىكلەر يۇنۇس پەيغەمبەر جاكارلىغان خەۋەرنى ئاڭلاپ توۋا قىلغان؛ ۋە مانا، يۇنۇس پەيغەمبەردىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى مۇشۇ يەردە تۇرىدۇ! 33 ھېچكىم چىراغنى بىقىپ قويۇپ، ئۇنى يوشۇرۇن جايدا قىيماس، ياكى ئۈستىگە سېۋەتنى كۆمۈتۈرۈپ قويماس، بەلكى چىراغدانىنىڭ ئۈستىگە قويىدۇ؛ يۇنىڭ بىلەن ئۇيگە كىرگەنلەر يورۇقلۇقنى كۆرىدۇ. 34 تەننىڭ چىرىغى كۆزدۇر. شۇڭا ئە گەر كۆزۈڭ ساپ بولسا، پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ يورۇقلىدۇ. لېكىن ئە گەر كۆزۈڭ خۇنۇك بولسا پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ قاراڭغۇ بولىدۇ. 35 شۇنىڭ ئۈچۈن ھېزى بولغىنكى، ۋۇجۇد ۋۇگۈىكى «يورۇقلۇق» قاراڭغۇلۇق بولمىسۇن! 36 ئەمدى ئە گەر بارچە ۋۇجۇدۇڭ يورۇق بولسا ۋە ئۇنىڭ ھېچ يېرى قاراڭغۇ بولمىسا، ۋۇجۇدۇڭ خۇددى چىراغ پارلاق نۇرى بىلەن سېنى يورۇتقانىدەك تامامەن ئايدىڭ بولىدۇ. 37 ئەيسا سۆز قىلىۋاتقانىدا، بىر پەرىسىي ئۇنى ئۆيىگە غىزاغا تەكلىپ قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆيگە كىرىپ، داستىخاندا ئولتۇردى. 38 لېكىن ھېلىقى پەرىسىي ئۇنىڭ تاماقتىن ئىلگىرى قول يۇمغىنىنى كۆرۈپ، ئىنتايىن ھەيران بولدى.

39 لېكىن رەب ئۇنىڭغا: ـ ئەمدى سىلەر ئەي پەرىسىيلەر، چىنە-قاچىلارنىڭ تېشىنىلا ۋەيۋېپ پاكىزلىغىنىڭلار بىلەن ئېچىلار ھەرتۈرلۈك ھېرىسلىك ۋە رەزىللىككە تولغانلىرىڭلار. 40 ئەي نادانلار، تېشىنى ياراتقۇچى ئېچىنمىغۇ ياراتقان ئەمەسمۇ؟! 41 ئەمدى ئۆز ئىچ-ئېچىلارىدىن خەيرخاھلىق قىلىڭلار ۋە مانا، ھەمە نەرسە سىلە رگە پاكىز بولىدۇ. 42 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي پەرىسىيلەر! چۈنكى سىلەر ھەتتا يالپۇز بىلەن سۈزانىنىڭ ۋە ھەرخىل دورا-دەرمانلارنىڭ ئۈندىن بىرىنى ئۆشرە قىلىپ خۇداغا ئاتايسىلەر-يۇ، بىراق ئادالەت ۋە خۇدانىڭ مۇھەببىتىنى ھېچ ئېتىبارغا

ئالماي كېتىۋېرىسىلەر. دەرۋەقە، ئاۋۋال مۇشۇ ئىشلارنى ئورۇندىشىڭلار كېرەك، ئاندىن شۇ ئىشلارنىڭ ئادا قىلماي قېرىماسلىقىڭلار كېرەك. **43** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي پەرىسىيلەر! چۈنكى سىلەر سىناگوگىلاردا ئالدىنقى ئورۇنلاردا ئولتۇرۇشقا، بازارلاردا كىشىلەرنىڭ سىلە رگە بولغان [ھۆرمەتلىك] سالامىلىرىغا ئامرىقىسىلەر. **44** سىلە رگە ۋاي! چۈنكى سىلەر خۇددى كىشىلەر كېتىۋېتىپ، ئۇستىگە دەسسەپ سېلىپمۇ سەزمەيدىغان ئۆتۈپ كەتكەن گۆرلەر رگە ئوخشايسىلەر! ـ دېدى. **45** تەۋرات ئەھلىلىرىدىن بىرى ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، بۇلارنى ئېيتقىنىڭ بىزگىمۇ ھاقارەت بولدى! ـ دېدى. **46** ئۇ ئۇنىڭغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلە رگىمۇ ۋاي، ئەي تەۋرات ئەھلىلىرى! چۈنكى سىلەر كۆتۈرەلمىگۈدەك ئېغىر يۈكلەرنى ئادەملەرنىڭ زىممىسىگە ئارتىپ قويىسىلەر-يۇ، ئەمما ئۆزۈڭلار بۇ يۈكلەرنى كۆتۈرۈشكە بىرمۇ بارمىقىڭلارنى تەگكۈزمەيسىلەر! **47** سىلە رگە ۋاي! چۈنكى پەيغەمبەرلەرنىڭ قەبرىلىرىنى ياساپ كېلىۋاتىسىلەر، لېكىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ئۆلارنى ئۆلتۈردى. **48** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلار قىلغانلىرىغا رازى بولغانلىقىڭلارغا گۇۋاھلىق بېرىسىلەر. چۈنكى ئۆلار پەيغەمبەرلەرنى ئۆلتۈردى ۋە سىلەر ئۇلارنىڭ قەبرىلىرىنى ياسايسىلەر. **49** بۇ سەۋەبتىنمۇ خۇدانىڭ دانالىقى دەيدۇكى: «مەن ئۆلارغا پەيغەمبەرلەر ۋە رىسۋالارنى ئەۋەتىمەن ۋە بۇلاردىن بەزىلىرىنى ئۆلار ئۆلتۈرىدۇ ۋە بەزىلىرىنى زىيانكەشلىك بىلەن قوغلۇپ بېتىدۇ». **50** شۇنىڭ بىلەن دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىن ۋىيانقى بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ تۆكۈلگەن قان قەرزلىرى، يەنى ھابىلنىڭ تۆكۈلگەن قېنىدىن تارتىپ تاكى [ئىبادەتخانىدىكى] قۇربانگاھ بىلەن مۇقەددەس جاي ئارىلىقىدا قەتل قىلىنغان [كاھىن] زە كەرىيانىڭ تۆكۈلگەن قېنىغىچە بارلىق قان قەرزلەر ئۈچۈن مۇشۇ دەۋردىكىلەردىن ھېساب ئېلىنىدۇ. مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، بۇلارنىڭ ھەممىسى مۇشۇ دەۋردىن ئېلىنىدىغان بولىدۇ! **52** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات ئەھلىلىرى! چۈنكى ھېكمەت خەزىنىسىنىڭ ئاچقۇچىنى ئېلىپ ئۆزۈپ، ئۆزۈڭلار ئۇنىڭ ئىچىگە كىرمىدىڭلار ۋە كىرەي دېگەنلەرنىمۇ كىرگۈزمىدىڭلار. **53** ئۇ شۇ يەردىن چىققاندىن كېيىن، تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن پەرىسىيلەر ئۇنىڭ بىلەن قاتتىق قارشىلىشىپ، ئۇنىڭغا كۆپ ئىشلارنى مۇزاكىرىلىشىشكە قىستىدى **54** ۋە ئۇنىڭ ئۇستىدىن شىكايەت قىلىشقا سۆزىدىن بىرەر ئەيىب تېپىۋېلىشقا پايلاپ يۈرەتتى.

12

1 شۇ چاغلاردا، مىڭلىغان كىشىلەر يىغىلىپ، بىر-بىرىنى دەسسەۋەتكۈدەك قىستا-قىستاڭ بولۇشۇپ كەتكەندە، ئۇ ئاۋۋال مۇخلىسلىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ پەرىسىيلەرنىڭ ئېچىتقۇسىدىن، يەنى ساختىپەزلىكىدىن ھوشيار بولۇڭلار. **2** چۈنكى يوشۇرۇلغان ھېچقانداق ئىش ئاشكارىلانماي قالمايدۇ، ۋە ھېچقانداق مەخپىي ئىش ئايان بولماي قالمايدۇ. **3** شۇڭا سىلەرنىڭ قاراڭغۇدا ئېيتقانلىرىڭلار يورۇقتا ئاڭلىنىدۇ، ۋېنىڭ ئېچىكىردە خۇپىيانە پېچىرلاشقانلىرىڭلارمۇ ئۆگزىلەردە جاكارلىنىدۇ. **4** مەن سىلەر دوستلىرىغا شۇنى ئېيتىمەنكى، تەننى ئۆلتۈرۈپ، باشقا ھېچ ئىش قىلالمايدىغانلاردىن قورقماڭلار. **5** لېكىن مەن سىلە رگە كىمدن قورقۇشۇڭلار كېرەكلىكىنى كۆرسىتىپ قويايى: ئۆلتۈ رگەندىن كېيىن، دوزاخقا تاشلاشقا ھوقۇقلۇق بولغۇچىدىن قورقۇڭلار، بەرھەق سىلە رگە ئېيتاي ـ ئۇنىڭدىن قورقۇڭلار! (Geenna g1067) **6** بەش قۇشقاچ ئىككى تىيىنگە سېتىلىدىغۇ؟ لېكىن ئۇلارنىڭ ھېچبىرىمۇ خۇدا تەرىپىدىن ئۇنتۇلۇپ قالغىنى يوق. **7** لېكىن ھەتتا ھەرىىر تال چېچىڭلارمۇ سانالغانىدۇر. شۇنداق ئىكەن، قورقماڭلار، سىلەر ئۇرغۇنلىغان قۇشقاچتىن قىممەتلىكسىلەر! **8** ـ بىراق مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، كىم مېنى ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا ئېتىراپ قىلسا، ئىنسانئوغلىمۇ ئۇنى خۇدانىڭ پەرىشتىلىرى ئالدىدا ئېتىراپ قىلىدۇ. **9** بىراق ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا مېنى تونۇمىغان كىشى، خۇدانىڭ پەرىشتىلىرى ئالدىدىمۇ تونۇلمايدۇ. **10** ئىنسانئوغلىغا قارشى سۆز قىلغان ھەرقانداق كىشى كەچۈرۈمگە ئېرىشىۋېلىدۇ، لېكىن مۇقەددەدىس روھقا كۈپۈرلۈق قىلغۇچى بولسا كەچۈرۈمگە ئېرىشىۋېلىدۇ. **11** لېكىن كىشىلەر سىلەرنى سىناگوگىلارغا ياكى ھۆكۈمدارلار ۋە ئەمەلدارلارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىپ سوراققا تارتقاندا، «[ئەر زگە] قانداق جاۋاب بەرسەم؟» ياكى «نېمە دېسەم بولار؟» دەپ ئەندىشە قىلماڭلار. **12** چۈنكى نېمە دېيىش كېرەكلىكىنى شۇ ۋاقتى-سائىتىدە مۇقەددەدىس روھ سىلە رگە ئۆگىتىدۇ. **13** كېيىنكىلىك ئارىسىدىن بىرسى ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، ئاكامغا [ئاتىمىزدىن] [قالغان] مىراسنى مەن بىلەن تەڭ ئۈلۈشىشكە ۋېرىگايلا ـ دېدى. **14** لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بۇرادەر، كىم مېنى سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلارغا سوتچى ياكى ئۈلەشتۈرگۈچى قىلدى؟ ـ دېدى. **15** ئۇ كېيىنكىلەرگە قاراپ: ـ پەخەس بولۇپ ئۆزۈڭلارنى ھەرخىل تاماخورلۇقتىن ساقلاڭلار. چۈنكى ئىنسانىڭ ھاياتى ئۇنىڭ مال-مۇلۇكلىرىنىڭ كۆپلۈگىگە باغلىق ئەمەستۇر، دېدى. **16** ئاندىن ئۇ ئۇلارغا مۇنداق بىر تەمسىلنى ئېيتىپ بەردى: ـ «بىر باينىڭ بىرى مول ھوسۇل بېرىپتۇ.

17 ئۇ كۆڭلىدە «قانداق قىلاي؟ چۈنكى بۇنچىۋالا ھوسۇلنى قويغۇدەك يېرىم يوق» ـ دەپ ئويلاپتۇ. **18** ئاندىن ئۇ: ـ «مۇنداق قىلاي: ـ ھازىرقى ئامبارلىرىمنى چۆزۈۋۈپتىپ، ئېخىمىز چوڭىنى ياساپ، بارلىق مەھسۇلاتلىرىم ۋە باشقا مال-مۇلۇكلىرىمنى شۇ يەر رگە يىغىپ ساقلايمەن! **19** ئاندىن ئۆز-ئۆزۈمگە: «ئەي جېنىم، يىغىپ ساقلىغان، كۆپ يىل يەتكۈدەك ئېخىمىلىرىڭ بار، راھەت ئېچىدە يەپ-ئىچىپ خوش بولغىن!» دەيدىغان بولىمەن» دەپ ئويلاپتۇ. **20** لېكىن خۇدا ئۇنىڭغا: «ئەي ئەخمەق، بۇگۈن كېچىلا جېنىڭ سەندىن تەلەپ قىلىپ ئېلىنىدۇ؛ ئۇنداقتا بۇ تۇپلىغىنىڭ كىمگە قالىدۇ؟» دەپتۇ. **21** خۇدانىڭ ئالدىدا دۆلەتمەن بولماي، ئۆزىگە خەزىنە يىغقانلىرىڭ ھالى شۇنداق بولار». **22** ئاندىن ئۇ مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: ـ شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ئۆزىمۇشۇڭلار توغرۇلۇق، نېمە يەرمىز يا كى نېمە كىيەرمىز، دەپ ئەندىشە قىلماڭلار. **23** چۈنكى ھاياتلىق بېمە كلىكتىن، تەن كىيىم-كېچەك كىتىن ئەزىزدۇر. **24** قۇزغىنلارغا قارا ڭلار! ئۇلار ئېرىمايدۇ ۋە يىغمايدۇ، ئۇلارنىڭ ئامبار، ئىسكىلاتلىرىمۇ يوق. لېكىن خۇدا ئۇلارنىمۇ ئوزۇقلاندۇرىدۇ. سىلەر قۇشلاردىن قانچىلىك ئەزىز-ھە! **25** ئارا ڭلاردا قايسىڭلار غەم-قايغۇ بىلەن ئۆمر ۋاقىلارنى بىرەر سائەت ئۇزارتالايسىلەر؟ **26** ئە گەر شۇنچىلىك كىچىككىنە ئىشمۇ قولۇڭلاردىن كەلمىسە، نېمە ئۈچۈن قالغان ئىشلار توغرىسىدا غەم-ئەندىشە قىلىسىلەر؟ **27** تېلۋېرەلەرنىڭ قانداق ئۆسىدىغانلىقىغا قاراپ بېقىڭلار! ئۇلار ئەمگەك كۆز قىلمايدۇ، چاقۇ ئېگىرمەيدۇ؛ لېكىن سىلە رگە شۇنى ئېيتايىكى، ھەتتا سۇلايمان تولۇق شان-شەرەپتە ئۆرىغاندىمۇ ئۇنىڭ كىينىشى نېلۋېرەلەرنىڭ بىر گۈلچىلىكىمۇ يوق ئىدى. **28** ئەي ئىشەنچى ئاجىزلار! ئەمدى خۇدا دالادىكى بۇگۈن ئېچىلىسا، ئەتىسى قۇرۇپ ئوچاققا سېلىنىدىغان ئاشۇ گۈل-گىياھلارنى شۇنچە بېزىگەن يەردە، سىلەرنى ئېخىمىز كىيىندۇرمەمىز؟! **29** شۇنداق ئىكەن، نېمە يەيمىز، نېمە ئېچىمىز دەپ باش قاتۇرماڭلار، ھېچنېمىدن ئەندىشە قىلماڭلار. **30** چۈنكى ھەرقايسى ئەلدىكىلەر مانا شۇنداق ھەمە نەرسىلە رگە ئىنتىلىدۇ. بىراق ئاتا ڭلار سىلەرنىڭ بۇ نەرسىلە رگە موھتاجلىقىڭلارنى بىلىدۇ؛ **31** شۇنداق ئىكەن، ئۇنىڭ پادىشاھلىقىغا ئىنتىلىڭلار ۋە ئۇ چاغدا، بۇلارنىڭ ھەممىسى سىلە رگە قوشۇلۇپ نېسىپ بولىدۇ. **32** قورقماڭلار، ئى كىچىك پادا! چۈنكى ئاتا ڭلار پادىشاھلىقنى سىلە رگە ئاتا قىلىشنى خۇش كۆردى. **33** مال-مۇلۇكۇڭلارنى سېتىپ، [كەمبەغەللە رگە] خەيرىخاھلىق قىلىڭلار. ئۆزۈڭلارغا ۋېرىمايدىغان ھەمیان، ئەرشىلەردە ھە رگىز تۈگەپ كەتمەيدىغان بىر خەزىنە ھازىرلا ڭلار، ـ شۇ يەردە ئوغرى يېقىن كەلمەيدۇ، كۆيە يەپ يوقاپ كەتمەيدۇ. **34** چۈنكى بايلىقىڭلار قەيەردە بولسا، قەلبىڭلارمۇ شۇ يەردە بولىدۇ. **35** سىلەر بېلىڭلارنى چىڭ باغلاپ، چىراغلىرىڭلارنى ياندۇرۇپ ئۆزۈڭلار، **36** خۇددى خوجايىنىنىڭ توي زىياپىتىدىن قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈپ ئۆزىگە ھەردائىم تەيار ئۆزۈڭلار. شۇنىڭ بىلەن خوجايىن كېلىپ ئىشىكنى قاققاندا، چاكارلار دەرھال چىقىپ ئىشىكنى ئاچىدىغان بولىدۇ. **37** خوجايىن قايتىپ كەلگەندە، چاكارلىرىنىڭ ئويغاق، تەيار ئۆزىغانلىقىنى كۆرسە، بۇ چاكارلارنىڭ بەختىدۇر! مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، خوجايىن ئۆزى بېلىنى باغلاپ، ئۇلارنى داستىخانغا ئولتۇرغۇزۇپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا كېلىپ شەخسەن ئۆزى ئۇلارنى كۆتۈۋالىدۇ! **38** ۋە ئە گەر خوجايىن ئىككىنچى يا كى ئۈچىنچى جېسىە كتە كەلسىمۇ، چاكارلىرىنىڭ شۇنداق ئويغاقلىقىنى كۆرسە، بۇ ئۇلارنىڭ بەختىدۇر! **39** لېكىن شۇنى بىلىپ قويۇڭلار كى، ئە گەر ئۆي ئىگىسى ئوغرىنىڭ كېچىدە قايسى ۋاقىتتا كېلىدىغانلىقىنى بىلگەن بولسا، ئۆ ئويغاق تۇرۇپ ئوغرىنىڭ ئۆيگە تېشىپ كىرىشىگە ھە رگىز يول قويماي تتى! **40** شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەرمۇ ھەردائىم تەيار تۇرۇڭلار، چۈنكى ئىنسانئوغلى سىلەر ئويلىمىغان ۋاقىت-سائەتتە قايتىپ كېلىدۇ. **41** پېترۇس ئۇنىڭدىن: ـ ئى رەب، سەن بۇ تەمسىلنى بىزگىلا قارىتىپ ئېيتىڭمۇ يا كى ھەممىلەنگە قارىتىپمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **42** رەب مۇنداق دېدى: ـ خوجايىنى ئۆز ئۆيىدىكىلە رگە ھەمسۈلى قىلىپ، ئۇلارغا تېگىشلىك بولغان ئاشلىقنى ۋاقتى-ۋاقتىدا تەقسىم قىلىپ بېرىشكە تەيىنلەيدىغان ئىشەنچلىك ۋە پەملىك خوجىدار كىم بولىدۇ؟ **43** خوجايىن ئۆيگە قايتقاندا، چاكىرىنىڭ شۇنداق قىلۋاتقىنىنىڭ ئۈستىگە كەلسە، بۇ چاكارنىڭ بەختىدۇر! **44** مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، خوجايىن ئۆزى پۈتۈن ئىگىلىكىنى باشقۇرۇشقا قويىدۇ. **45** لېكىن مۇبادا شۇ چاكار كۆڭلىدە: «خوجايىنىم ھايال بولۇپ قالدۇ» دەپ، باشقا چاكارلار ۋە دېدە كلەرنى بوزەك قىلىشقا ۋە يەپ-ئىچىپ، مەست بولۇشقا باشلىسا، **46** شۇ چاكارنىڭ خوجايىنى كۈتۈلمىگەن بىر كۈنى، ئۇيلىمىغان بىر ۋاقىتتا قايتىپ كېلىدۇ ۋە ئۇنى كېسىپ ئىككى پارچە قىلىپ، ئۇنىڭ نېسىۋىسىنى ئېتىقادسىزلار بىلەن ئوخشاش تەقدىردە بېكىتىدۇ. **47** ئەمدى خوجايىنىنىڭ ئىرادىسىنى بىلىپ تۇرۇپ، تەيارلىنىپ تۇرمىغان ۋە خوجايىنىنىڭ ئىرادىسى بويىچە قىلمىغان چاكار بولۇشىغا تاياق يەيدۇ. **48** بىراق خوجايىنىنىڭ ئىرادىسىنى بىلمەي تۇرۇپ، تاياق

يېيىشكە تېگىشلىك ئىشلارنى قىلغان چاكار ئازراق تاياق يەيدۇ. كىمگە كۆپ بېرىلسە، ئۇنىڭدىن تەلەپ قىلىنىدىغىنى كۆپ بولىدۇ. چۈنكى ئادەملەر كىمگە كۆپ ئامانەت قويغان بولسا، ئۇنىڭدىن تەلەپ قىلىدىغىنىمۇ كۆپ بولىدۇ. **49** مەن يەر يۈزىگە ئوت تاشلاپ ئۇتاشتۇرۇشقا كەلدىم ۋە بۇ ئوتنىڭ ئۇتىتىشىشنا نەقەدەر تەقەززىمەن! **50** لېكىن مەن ئالدى بىلەن بىر چۈمۈلدۈرۈش بىلەن چۈمۈلدۈرۈلۈشۈم كېرەك ۋە بۇ چۈمۈلدۈرۈلۈشۈم ئەمەلگە ئاشۇرۇلغىچە ئىنتايىن قىينىلىمەن! **51** سىلەر مېنى يەر يۈزىگە تىنچلىق ئېلىپ كەلدىمكىن، دەپ ئويلاپ قالدىڭلارمۇ؟ ياق، مەن شۇنى سىلە رگە ئېيتايكى، تىنچلىق ئەمەس، بۇلۇنۇش ئېلىپ كەلدىم! **52** چۈنكى بۇنىڭدىن كېيىن، بىر ئۆيدىكى بەش كىشى بۇلۇنىدۇ، ئۈچى ئىككىسىگە قارسى ۋە ئىككىسى ئۈچىگە قارشى بۇلۇنىدۇ. **53** ئاتا ئوغلىغا ۋە ئوغۇل ئاتىسىغا، ئانا قىزىغا ۋە قىز ئانىسىغا، قەينىتانا كېلىنگە ۋە كېلىن قەينىتانىسىغا قارشى تورىدۇ. **54** ئەيسا يەنە تۆۋەنلىتىش ئادەملە رگە مۇنداق دېدى: ـ سىلەر كۈنپېتىش تەرەپتىن بۇلۇتنىڭ چىققىنىنى كۆرسە گىلار، دەرھال «يامغۇر ياغىدۇ» دەيسىلەر، ۋە دەرۇۋەقە شۇنداق بولىدۇ. **55** جەنۇب تەرەپتىن شامالنىڭ چىققىنىنى كۆرسە گىلار، «ھاۋا ئىسسىيدۇ» دەيسىلەر ۋە دەرۇۋەقە شۇنداق بولىدۇ. **56** ئەي ساختىپەزلەر! سىلەر يەر بىلەن كۆكنىڭ رەڭگىنى پەرق ئېتەلەيسىلەر-يۇ، قاندىقسىگە بۇ زامانىنى پەرق ئېتەلەيسىلەر؟! **57** ئەمدى نېمىشقا قايسى ئىشلارنىڭ دۇرۇس ئىكەنلىكىگە تۆز ۋۇجۇدلار ھۆكۈم قىلىپ باقايسىلەر؟! **58** چۈنكى دەۋاگىرىڭ بىلەن بە رگە سوتچى ئالدىغا بارغىنىڭدا، ئۇنىڭ بىلەن يولدا كېتىۋاتقىنىڭدا، ئۇنىڭ بىلەن يارىشىپ دوست بولۇشقا ئىنتىلگىن؛ بولمىسا، ئۇ سېنى سوتچىغا، سوتچى بولسا گۇندىپايغا تاپشۇرىدۇ ۋە گۇندىپاي سېنى زىندانغا تاشلايدۇ. **59** مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، [قەرزىڭنىڭ] ئەڭ ئاخىرقى بىر تەيىنىنىمۇ قويماي تولىمگۈچە، شۇ يەردىن ھە رگىز چىقالمايسەن.

13

شۇ چاغدا، بىرنەچچە ئادەم ئۇنىڭغا [ۋالىي] پىلاتۇسنىڭ بىر قىسىم گاللىيەلىكلەرنىڭ قېنىنى تۆكۈپ، ئۇلارنىڭ قانلىرىنى ئۇلار قىلىۋاتقان [ئىبادەتخانىدىكى] قۇربانلىقنىڭ قانلىرى بىلەن ئارىلاشتۇرغانلىقىنى مەلۇم قىلدى. **2** ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ ئۇلارنىڭ بۇ ئازابلارىنى تارتقىنى ئۇچۈن بۇ گاللىيەلىكلەرنى باشقا گاللىيەلىكلەردىن گۇناھى ئېغىر دەپ قارامسىلەر؟ **3** مەن سىلە رگە ئېيتايكى، ئۇنداق ئەمەس! بەلكى سىلەر توۋا قىلمىسا گىلار، ھەممىگىلارمۇ ئوخشاش ئاقىۋەتتە ھالاك بولىسىلەر. **4** سىلوئام مەھەللىسىدىكى مۇنار ئۈرۈلۈپ چۈشۈپ، ئون سە ككىز كىشىنى بېسىپ ئۆلتۈرۈپ قويغان، سىلەر ئۇلارنى يېرۇسالېمدا ئۇرۇۋاتقان باشقىلاردىن قەيەپ، دەپ قارامسىلەر؟ **5** مەن سىلە رگە ئېيتايكى، ئۇنداق ئەمەس! بەلكى سىلەر توۋا قىلمىسا گىلار، ھەممىگىلارمۇ ئوخشاش ئاقىۋەتتە ھالاك بولىسىلەر. **6** ئاندىن ئۇ بۇ تەمسىلنى سۆزلەپ بەردى: ـ مەلۇم بىر كىشىنىڭ ئۆزۈمزارلىقىدا تىكلىگەن بىر تۈپ ئەنجۈر دەرىخى بار ئىكەن. ئۇ ئۇ دەرەختىن مېۋە ئىزدەپ كەپتۇ، لېكىن ھېچ مېۋە تاپالمايتۇ. **7** ئۇ باغۋەنگە: «قارا، ئۈچ يىلدىن بېرى بۇ ئەنجۈر دەرىخىدىن مېۋە ئىزدەپ كېلىۋاتىمەن، بىراق بىر تالمۇ مېۋە تاپالمدىم. ئۇنى كېسىۋەت! ئۇ نېمە دەپ يەرنى بىكاردىن-بىكار ئىگىلەپ تورىدۇ؟» دەپتۇ. **8** لېكىن باغۋەن: «خوجايىن، ئۇنىڭغا يەنە بىر يىل تە گىگىيلا. بۇ ۋاقىت ئىچىدە ئۇنىڭ تۈۋىدىكى توپىلارنى بوشتىپ، ئوغۇتلاپ باقاي. **9** ئە گەر كېلەر يىلى مېۋە بەرسە، ياخشى خوپ! بىراق بەرمىسە، كېسىۋەتكەيلا» دەپتۇ باغۋەن. **10** بىر شابات كۈنى، ئۇ بىر سىناگوگتا تەلىم بېرىۋاتاتتى. **11** مانا شۇ يەردە ئون سە ككىز يىلدىن بېرى زەئىپلەشتۈرگۈچى بىر جىن تەرىپىدىن تۈتۈلۈپ، دۈچېسىپ تۈرە تۇرالمايدىغان بىر ئايال بار ئىدى. **12** ئەيسا ئۇنى كۆرگەندە، يېنىغا چاقىرىپ: ـ خانىم، سەن بۇ زەئىپلىكىڭدىن ئازاد بولدۇڭ! ـ دېدى. **13** ئاندىن ئۇ قولىنى ئۇنىڭ ئۈچىسىغا قويۇۋېدى، ئايال دەرھال رۇسلىنىپ تىك تۇرۇپ، خۇدانى ئۇلۇغلىدى. **14** بىراق سىناگوگنىڭ چوڭى ئەيسانىڭ شابات كۈنى كېسەل ساقايتىشىدىن غەزەپلىنىپ، كۆپچىلىككە: ـ ئادەملەر ئىش قىلىش كېرەك بولغان ئالتە كۈن بار، شۇ كۈنلەردە كېلىپ ساقايتىلىگىلار، لېكىن شابات كۈنىدە ئۇنداق قىلما گىلار، ـ دېدى. **15** شۇڭا رەب ئۇنىڭغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئەي ساختىپەزلەر! ھەربىرىگىلار شابات كۈنى توريماق ۋە ئېشىكىگىلارنى ئوقۇردىن يېشىپ، سۇغارغىلى ياشلىمامسىلەر؟! **16** ئەمدى شەيتان مانا ئون سە ككىز يىل بوغۇپ كەلگەن، ئىبراھىمنىڭ بىر قىزى بولغان بۇ ئايال دەل شابات كۈنىدە بۇ سىرتماقتىن بوشىتىلسا، بۇ شابات كۈنىنىڭ يارىشىقى بولمامدۇ؟! **17** ئۇ مۇشۇ سۆزنى قىلغاندا، ئۇنىڭغا قارشى چىققانلار خجالەتكە قالدى، بىراق خالايىق ئۇنىڭ قىلۋاتقان ھەممە ئاجايىب ئىشلىرىدىن شادلىنىپ يايرىدى. **18** ئۇ سۆزنى [داۋاملاشتۇرۇپ] مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقى نېمىگە ئوخشايدۇ؟ مەن ئۇنى نېمىگە ئوخشىتاي؟ **19** ئۇ گويا بىر تال قىچا ئۇرۇقىغا ئوخشايدۇ، بىرسى ئۇنى ئېلىپ ئۆز بېغىدا تېرىغاندى، ئۇ ئوسۇپ يوغان دەرەخ بولدى، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار كېلىپ ئۇنىڭ شاخلىرىدا ئۇۋۇلدى. **20** ئۇ يەنە: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى نېمىگە ئوخشىتاي؟ ئۇ خۇددى ئېچىتقۇغا ئوخشايدۇ، بىر ئايال ئۇنى قولىغا ئېلىپ، ئۈچ جاۋۇر ئۇنىڭ تارىسىغا يوشۇرۇپ، تا كى پۈتۈن خىمىر بولغۇچە ساقلىدى، ـ دېدى. **22** [ئەيسا] يېرۇسالېمغا قاراپ سەپىرىنى داۋاملاشتۇرۇپ، بىسىپ ئۆتكەن ھەرقايسى شەھەر-يېزىلاردا تەلىم بېرىپ ما كىدى. **23** بىرەيلەن ئۇنىڭدىن: ـ ئى تەقسىر، قۇتقۇزۇلىدىغانلارنىڭ سانى ئازمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئەيسا كۆپچىلىككە مۇنداق جاۋاب بەردى: **24** ـ سىلەر تار ئىشىكتىن كىرىشكە كۈرەش قىلىڭلار. چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتايكى، نۇرغۇن ئادەملەر كىرەي دەپ ئىزدەنسىمۇ، ئەمما كىرەلمەيدۇ. **25** ۋېنىك ئىگىسى ئورنىدىن تۇرۇپ ئىشىكنى ئاقغاندىن كېيىن، سىلەر تاشقىردا تۇرۇپ ئىشىكنى قېقىپ: «رەب، بە رگە ئاچقىن!» دەپ يالۋۇرغىلى تۇرغىنىگلاردا، ئۇ سىلە رگە جاۋابەن: «سىلەرنىڭ نەلىكىگىلارنى بىلمەيمەن» ـ دەيدۇ. **26** ئاندىن سىلەر: «بىز سېنىڭ ئالدىڭدا يېگەن، ئىچكەن، سە ئەمۇ بىزنىڭ كوچىلىرىمىزدا تەلىم بە رگەن» دېسە گىلار، **27** ئۇ يەنە جاۋابەن: «سىلەرنىڭ نەلىكىگىلارنى بىلمەيمەن، مەندىن نېرى كېتىگىلار، ئەي قەبىھلىك قىلغۇچىلارا!» دەيدۇ. **28** سىلەر ئىبراھىم، ئىسھاق، ياقۇپ ۋە بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئىچىدە ئىكەنلىكىنى، ئۆزۈڭلارنىڭ سىرتقا تاشلۇۋېتىلگىنىگلارنى كۆرگىنىگلاردا، يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلار غۇچۇرلايدۇ. **29** ئۇ چاغدا، كىشىلەر مەشرىق بىلەن مەغرىبتىن ۋە شىمال بىلەن جەنۇبتىن كېلىشىپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا داستىخاندا ئولتۇرىدۇ. **30** شۇنىڭ بىلەن مانا، شۇ چاغدا ئالدىدا تۇرغانلاردىن ئارقىغا ئۆتىدىغانلار، ئارقىدا تۇرغانلاردىن ئالدىغا ئۆتىدىغانلار بار بولىدۇ. **31** دەل شۇ ۋاقىتتا بىرنەچچە پەرىسىلەر ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ مۇشۇ يەردىن چىقىپ ئۆز ۋۇجۇڭنى نېرىغا ئال. چۈنكى ھېرود سېنى ئولتۇرمەكچى، ـ دېدى. **32** ئۇ ئۇلارغا: ـ بېرىپ شۇ تۈلكىگە ئېيتىگلار: مانا مەن جىنلارنى ھەيدۇ ئېتىپ، بۇگۈن ۋە ئەتە شىپا بېرىمەن ۋە ئۈچىنچى كۈنى تاكامۇلاشتۇرۇلىمەن، دە گىلار. **33** ھالبۇكى، بۇگۈن ۋە ئەتە ۋە ئۈگۈنلۈككە مېڭىپ يۈرۈشۈم كېرەك كەتۈر؛ چۈنكى ھېچ پەيغەمبەرنىڭ ئولتۇرۇلۇشى يېرۇسالېمدىن باشقا ھېچقانداق جايدا مۇمكىن بولماس. **34** ئەي يېرۇسالېم، يېرۇسالېم! پەيغەمبەرلەرنى ئولتۇرىدىغان ۋە ساڭا ئەۋەتىلگەنلەرنى چالما-كېسىۋەك قىلىدىغان شەھەر! مەن قانچە قېتىملاپ مېكىيان ئۆز چوجىلىرىنى قانات ئاستىغا ئالغانىدەك سېنىڭ بالىلىرىڭنى قوينۇمغا ئالماقچى بولدۇم، لېكىن سىلەر خالىمىدىگلار. **35** مانا ۋېۋۈگلار تاشلىنىپ ۋېيرانە بولۇپ قالدۇ؛ ۋە مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، سىلەر «پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن كەلگۈچىگە مۇبارەك بولغاي!» دېمىگۈچە، مېنى يەنە كۆرەلمەيسىلەر.

14

ۋە شۇنداق بولدىكى، بىر شابات كۈنى ئۇ پەرىسىلەردىن بولغان بىر ھۆكۈمدارنىڭ ۋېيگە غىزاغا باردىي؛ ئەمدى ئۇلار ئۇنى پايلاپ يۈرۈۋاتاتتى. **2** ۋە مانا، ئۇ يەردە سۇلۇق ئىششىق كېسىلگە گىرىپتار بولغان بىر ئادەم بار ئىدى. **3** ئەيسا تەۋرات ئەھلىدىن ۋە پەرىسىلەردىن: ـ شابات كۈنى كېسەل ساقايتىش تەۋرات قانۇنىغا ۋېغۇنمۇ-يوق؟ ـ دەپ سوردى. **4** بىراق ئۇلار لام-جەم دېمىدى. ئۇ ھېلىقى كېسەلگە قولىنى تەگكۈزۈپ، ساقايتىپ يولغا سالدى. **5** ئاندىن ئۇ ئۇلاردىن يەنە: ـ ئارا گىلاردىن بىرىگىلارنىڭ مۇبادا شابات كۈندە ئېشىكى يا كالىسى قۇدۇققا چۈشۈپ كەتسە، ئۇنى دەرھال تارتىپ چىقارمايدىغان زادى كىم بار؟ ـ دەپ سوردى. **6** ۋە ئۇلار ئۇنىڭ بۇ سۆزلىرىگە ھېچ جاۋاب بېرەلمدى. **7** ئەيسا چاقىرلىغان مېھمانلارنىڭ ئۆزلىرىگە ئۇردىن ئورۇنلارنى قاندا ئالغىنىنى كۆرۈپ، ئۇلارغا مۇنداق بىر تەمسىلنى ئېيتىپ بەردى: **8** ـ بىرسى سېنى توي زىياپىتىگە تە كلىپ قىلسا، تورىدە ئولتۇرمىغىن. بولمىسا، سەندىن ھۆرمەتلىكرەك بىرسى تە كلىپ قىلىنغان بولسا، **9** ئۇ چاغدا سېنى ۋە ئۇنى چاقىرغان ساھىبخانا كېلىپ ساڭا: «بۇ كىشىگە ئۇرۇن بە رگەيسەن» دەپ قالسا، سەن خجالەتتە قېلىپ پە گاھنا چۈشۈپ قالسەن. **10** لېكىن سەن چاقىرىلغاندا، بېرىپ پە گاھدا ئولتۇرغىن. شۇنىڭ بىلەن سېنى چاقىرغان ساھىبخانا كېلىپ: «ئەي دوستۇم، يۇقىرىغا چىقىڭ» دېيىشى مۇمكىن ۋە شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ بىلەن داستىخاندا ئولتۇرغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئالدىدا ساڭا ئىززەت بولىدۇ. **11** چۈنكى ھە ركىم ئۆزىنى ئۈستۈن تۇتسا تۆۋەن قىلىنىدۇ ۋە كىمدە كىم ئۆزىنى تۆۋەن تۇتسا ئۈستۈن قىلىنىدۇ. **12** ئۇ ئۆزىنى مېھمانغا چاقىرغان ساھىبخانىغا مۇنداق دېدى: ـ مېھمانىنى تاماققا يا كى زىياپەتكە چاقىرغىنىڭدا، دوست-يۇرادەر، قېرىنداش، ئۇرۇق-تۇغقان يا كى باي قولۇم-قوشنىلىرىڭنى چاقىرمىغىن. چۈنكى ئۇلارمۇ سېنى مېھمانغا چاقىرىپ، مەرھەمىتىڭنى قايتۇرۇشى مۇمكىن. **13** شۇنىڭ ئۈچۈن زىياپەت بېرەي دېسەڭ، غېرىب-غۇرۇا، مېيىپ-ناكار، ئاقساق-چولاق، كور-ئەمالارنى چاقىرغىن **14** ۋە بەخت-بەركەت كۆرسەن؛ چۈنكى ئۇ كىشىلەرنىڭ ياخشىلىقىڭنى قايتۇرۇشنىڭ ئامالى

يوقتۇر. شۇنىڭ بىلەن ھەققانىيلارنىڭ قايتا تىرىلگەن كۈندە قىلغىنىڭ تۆز ۋۇجۇدىغا قايتۇرۇلىدۇ. **15** تۆنىڭ بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرغانلاردىن بىرى بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ، تۆنىگىگا: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا غىزالانغۇچىلار نېمىدېگەن بەختلىك-ھە! ـ دېدى. **16** بىراق ئۇ تۆنىگىگا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ بىر كىشى كاتتا زىياپەتكە تۈتۈش قىلىپ، نۇرغۇن مېھمانلارنى چاقىرىپ قويۇپتۇ. **17** داستىخان سېلىنغان شۇ سائەتتە، چاكىرنى ئەۋەتىپ، چاقىرىلغان مېھمانلارغا: «مەرھەمەت، ھەممە نەرسە تەيار بولدى!» دەپ ئېيتىپتۇ. **18** بىراق، مېھمانلارنىڭ ھەممىسى بارماسلىققا بىر-بىرلەپ تۈزۈرە-باھانە كۆرسەتكىلى تۇرۇپتۇ. بىرىنچىسى تۆنىگىگا: «مەن ھېلىلا بىر پارچە يەر سېتىۋالغانىدىم، بېرىپ كۆرۈپ كەلمىسەم بولمايدۇ. مېنى ئەپۇ قىلغايلا، بارالمايمەن» دەپتۇ. **19** يەنە بىرى: «مەن بەش قوشلۇق ئۆكۈز سېتىۋالدىم، ھازىر بېرىپ ئۇلارنى سىناپ كۆرۈشۈم كېرەك. مېنى ئەپۇ قىلغايلا، بارالمايمەن» دەپتۇ. **20** يەنە بىرسى: «مەن يېڭى ۋىلەنگەن، شۇڭا بارالمايمەن» دەپتۇ. **21** چاكار قايتىپ كېلىپ، بۇ ئىشلارنى خوجايىنىغا مەلۇم قېتىپتۇ. خوجايىن غەزەپلەنگەن ھالدا چاكىرىغا: «دەرھال شەھەرنىڭ چوڭ-كىچىك كوچىلىرىغا كىرىپ، غېرىب-غۇرۇپا، مېيىپ-ناكار، ئاقساق-چولاق ۋە كور-ئەمالارنى مۇشۇ يەرگە يېغىپ كەل» دەپتۇ. **22** ئاندىن چاكار قايتىپ كېلىپ: «خوجايىن، ئەمر بە رگىنىڭىزدەك ئادا قىلىندى، ۋە يەنە بوش ئورۇن بار!» دەپتۇ. **23** شۇنىڭ بىلەن خوجايىن چاكارغا: ـ «ۋىلەم مېھمانلارغا تولۇش ئۆچۈن يېزىلاردىكى چوڭ-كىچىك يولالار، مەھەللىلەرنى ئارىلاپ، ئۇدۇل كەلگەن ئادەمگىنى زورلاپ ئېلىپ كەلگىن! **24** چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتايكى، باشتا چاقىرىلغان ئادەملەرنىڭ ھېچقايسىسى داستىخىنىمدىن تېتىمايدۇ»، دەپتۇ. **25** ئەمدى توپ-توپ ئادەملەر تۆنىگىگا ھەمراھ بولۇپ كېتىۋاتاتتى. ئۇ بۇرۇلۇپ ئۇلارغا قاراپ مۇنداق دېدى: **26** ـ ماڭا ئە گەشكەنلەر [ماڭا بولغان سۆيۈشلىرىدىن] تۆز ئاتىسى ۋە ئانىسى، ئايالى ۋە بالىلىرى، ئاكا-ئۆكىلىرى ۋە ئاچا-سىڭىلىرى، ھەتتا تۆز جېنىنىمۇ يامان كۆرمىسە ماڭا مۇخلىس بولالماس. **27** كىمدە-كىم تۆزنىڭ كېيىنىي يۈدۈپ ماڭا ئە گەشمىسە ئۇ ماڭا مۇخلىس بولالماس. **28** ئاراڭلاردىن بىرسى مۇنار سالماقچى بولسا، ئالدى بىلەن ئولتۇرۇپ بۇ قۇرۇلۇشنى پۈتكۈزگۈدەك خراجەت تۆزۈمدە بارمۇ-يوق دەپ ھېساب قىلماسمۇ؟ **29** ئۇنداق قىلمىغاندا، ئۇلىنى سېلىپ پۈتكۈزەلمىسە، كۆز ۋەگىنلەرنىڭ ھەممىسى مازاق قىلىپ: «بۇ ئادەم بىنانى باشلاپ قويۇپ پۈتكۈزەلمىدى» ـ دېمەي قالمايدۇ. **31** ياكى بىر پادىشاھ يەنە بىر پادىشاھ بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقسا ئالدى بىلەن ئولتۇرۇپ: ـ مېنىڭ تۆستۈمگە كېلىدىغان يىگىرمە مىڭ كىشىلىك قوشۇن ئىگىسىگە مەن ئون مىڭ ئەسكىرىم بىلەن تاقابىل تۇرالارمەنمۇ؟ دەپ مۇنچىلەپ كۆرمەمدۇ؟! **32** ئە گەر ئۇ «سوقۇشالمايمەن» دەپ ۋىلىسا، دۈشمەن تىنچى يىراقتىكى چاغدا ئەلچى ئەۋەتىپ، سۈلھ شەرتلىرىنى سورايدۇ. **33** شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەردىن كىمدە-كىم [كۆڭلىدە] تۆزىنىڭ بار-يوقى بىلەن خوشلاشمىسا، ماڭا مۇخلىس بولالماس. **34** تۆز ياخشى نەرسىدۇر، ھالبۇكى، تۆز تۆز تەمىنى يوقاتسا، تۆنىگىغا قايتىدىن تۆز تەمىنى قانداقمۇ كىرگۈزگلى بولىدۇ؟ **35** ئۇ ئېرىققا ئىشلىتىشكە ياكى ئوغۇتقا تارىلاشتۇرۇشقىمۇ يارىمايى، تالاغا تاشلىنىدۇ. ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن!

15

ئەمدى باجگىرلار ۋە باشقا گۇناھكارلارنىڭ ھەممىسى تۆنىگە سۆزىنى ئاڭلاشقا تۆنىگە ئەتراپىغا ئولاشماقتا ئىدى. **2** لېكىن پەرىسىيلەر بىلەن تەۋرات تۆستازلىرى غۇدۇ ۋۇشۇپ: ـ بۇ ئادەم گۇناھكارلارنى قارشى ئالدىدا ۋە تۇلار بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرىدۇ! ـ دېيىشتى. **3** شۇڭا تۆ تۇلارغا مۇنۇ تەمسىلنى سۆزلەپ بەردى: **4** ـ ئە گەر ئاراڭلاردا بىرەيلەنىڭ يۈز ۋياق قوينى بولۇپ، تۇلاردىن بىرى يېتىپ كەتسە، توقسان توققۇزىنى چۆلدە قويۇپ قويۇپ يېتىپ كەتكىنىنى تاپقۇچە ئىزدىمەمسۇ؟ **5** ئۇنى تېپىۋالغاندا، شادلانغان ھالدا مۇرىسىگە ئارتىدۇ؛ **6** ئاندىن ئويىگە ئېلىپ كېلىپ، يار-بۇرادەرلىرى بىلەن قولۇم-قوشنىلىرىنى چاقىرىپ، تۇلارغا: «مەن يىتكەن قويۇمنى تېپىۋالدىم، مېنىڭ بىلەن تەڭ شادلىنىڭلار!» دەيدۇ. **7** مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتايكى، شۇنىڭغا ئوخشاش، توۋا قىلىۋاتقان بىر گۇناھكار ئۆچۈن ئەرشتە زور خۇرسەنلىك بولىدۇ؛ بۇ خۇرسەنلىك توۋىغا موھتاج بولمىغان توقسان توققۇز ھەققانىي كىشىدىن بولغان خۇرسەنلىكتىن كۆپ ئارتۇقتۇر. **8** ـ ياكى بىر ئايالنىڭ ئون كۈمۈش دىنارى بولۇپ، بىر دىنارنى يوقىتىپ قويسا، چىراغنى يېقىپ، تاكى ئۇنى تاپقۇچە ئۆينى سۈپۈرۈپ، زەن قويۇپ ئىزدىمەمسۇ؟ **9** ئۇنى تاپقاندا يار-بۇرادەر، قولۇم-قوشنىلىرىنى چاقىرىپ، تۇلارغا: «مېنىڭ بىلەن تەڭ شادلىنىڭلار، چۈنكى مەن يوقىتىپ قويغان دىنارىمنى تېپىۋالدىم» ـ دەيدۇ. **10** مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتايكى، شۇنىڭغا ئوخشاش توۋا قىلىۋاتقان بىر گۇناھكار ئۆچۈن خۇدانىڭ پەرىشتىلىرىنىڭ ئارىسىدا خۇرسەنلىك بولىدۇ. **11** تۆ سۆزىنى داۋام قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ مەلۇم بىر ئادەمنىڭ ئىككى ئوغلى بار ئىكەن. **12** كىچىك ئوغلى ئاتىسىغا: «ئەي ئاتا، مال-مۇلۇكتىن تېگىشلىك ئۈلۈشۈمنى ھازىرلا ماڭا بە رگىن» دەپ ئېيتىپتۇ. ۋە تۆ تۆز مال-مۇلۇكلىرىنى ئىككىسىگە تەقسىم قىلىپ بېرىپتۇ. **13** تۆزۈن ئۆتمەيلا، كىچىك ئوغلى بار-يوقىنى يىغىشتۇرۇپ، يىراق بىر يۇرتقا سەپەر قىلىپتۇ. ئۇ تۆ يەردە ئەيش-ئىشرەتلىك ئىچىدە تۆرمۇش كەچۈرۈپ مال-دۇنياسىنى بۇزۇپ-چېچىپتۇ. **14** دەل تۆ بار-يوقىنى سەرپ قىلىپ تۈگەتكەن ۋاقىتدا، تۆ يۇرتىدا قاتتىق ئاچارچىلىق بولۇپ، تۆ خېلىلا قىسىلچىلىقتا قالىپتۇ. **15** شۇنىڭ بىلەن تۆ بېرىپ، شۇ يۇرتنىڭ بىر پۇقراسىغا مەدىكار بولۇپ ياللىنىپتۇ؛ تۆ تۆنى ئېتىزلىقىغا چوشقا بېقىشقا ئەۋەتىپتۇ. **16** تۆ ھەتتا قورسىقىنى چوشقىلارنىڭ يېمى بولغان پۇرچاق پوستى بىلەن تويغۇزۇشقا تەقەززا بولىپتۇ؛ لېكىن ھېچكىم تۆنىگىغا ھېچنەرسە بەرمەپتۇ. **17** ئاخىر بېرىپ تۆ ھوشىنى تېپىپ: «ئاتامنىڭ شۇنچە كۆپ مەدىكارلىرىنىڭ ئالدىدىن يېمەك-ئىچمەك ئېشىپ-تېشىپ تۇرىدۇ؛ لېكىن مەن بولسام بۇ يەردە ئاچلىقتىن تۆلەي دەپ قالدىم! **18** ئورنۇمدىن تۇرۇپ، ئاتامنىڭ ئالدىغا بېرىپ تۆنىگىغا: ئەي ئاتا، مەن ئەرشنىڭ ئالدىدىمۇ ۋە سېنىڭ ئالدىڭدىمۇ گۇناھ قىلدىم. **19** ئەمدى سېنىڭ ئوغلۇڭ ئاتالىشقا لايىق ئەمەسمەن. مېنى مەدىكارلىرىڭ سۈپىتىدە قوبۇل قىلغايسەن! ـ دەيمەن» دەپ ئۆيلاپتۇ. **20** شۇنىڭ بىلەن ئورندىن تۇرۇپ ئاتىسىنىڭ ئالدىغا قايتىپ مېڭىپتۇ. لېكىن ئاتىسى يىراقتىلا تۇنى كۆرۈپ تۆنىگىغا ئىچى ئاغرىپ، ئالدىغا يۈگۈرۈپ چىقىپ، تۆنىڭ بوينىغا ئېسىلىپ تۇنى سۆيۈپ كېتىپتۇ. **21** ئوغلى: «ئاتا، مەن ئەرشنىڭ ئالدىدىمۇ، سېنىڭ ئالدىڭدىمۇ گۇناھ قىلدىم. ئەمدى سېنىڭ ئوغلۇڭ ئاتالىشقا لايىق ئەمەسمەن» ـ دەپتۇ. **22** بىراق ئاتىسى چاكارلىرىغا: «دەرھال ئەڭ ئېسىل تونىنى ئەكېلىپ تۆنىگىغا كىيدۈرۈڭلار، قولىغا ئۈزۈك سېلىڭلار، پۇتلىرىغا ئاياغ كىيدۈرۈڭلار؛ **23** ۋە بوردىقا تورىياقنى ئەكېلىپ سويۇڭلار، ئاندىن ئۇبدان يەپ، راۋۇرۇس تەبرىكلەيلى! **24** چۈنكى مېنىڭ بۇ ئوغلۇم تۆلۈگەندى، تىرىلدى، يىتىپ كەتكەندى، تېپىلدى!» ـ دەپتۇ. ئاندىن تۇلار تەبرىكلەشكىلى باشلاپتۇ. **25** ئەمدى چوڭ ئوغلى ئېتىزغا كەتكەنكەن. تۆ قايتىپ كېلىۋېتىپ ۋىگە يېقىن كەلگەندە ناغىمە-ناۋا بىلەن تۆسىۋىلىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپتۇ. **26** تۆ چاكارلاردىن بىرىنى چاقىرىپ، تۆنگىدىن نېمە ئىش بولۇۋاتقىنىنى سوراپتۇ. **27** چاكار تۆنىگىغا: ئۆكاڭ كەلدى ۋە ئاتاڭ تۆنى ساق-سالامەت تېپىۋالغانلىقى تۆچۈن بوردىقا تورىياقنى سويدى» دەپتۇ. **28** لېكىن [چوڭ ئوغلى] ۋىگە كىرگۈلى تۆنمەپتۇ. ۋە ئاتىسى چىقىپ تۆنىڭ ۋىگە كىرىشىنى تۆتۈنۈپتۇ. **29** تۆ ھەمما تۆ ئاتىسىغا جاۋاب بېرىپ: «قارا! مەن شۇنچە يىلدىن بېرى قۇلدەك خىزمىتىڭدە بولدۇم، ئەسلا ھېچبىر ئەمرىڭدىن چىقىپ باقمىدىم. بىراق سەن ماڭا ئەل-ئاغىنىلىرىم بىلەن خۇش قىلغىلى ھېچقاچان بىرەر ئوغلاقمۇ بەرمىدىڭ! **30** لېكىن سېنىڭ مال-مۇلۇكلىرىڭنى پاھىشىلە رگە خەجلەپ تۈگەتكەن بۇ ئوغلۇڭ قايتىپ كەلگەندە، سەن تۆنىڭ تۆچۈن بوردىق تورىياقنى سويۋېسەن» ـ دەپتۇ. **31** بىراق ئاتىسى يەنە تۆنىگىغا: «ئەي ئوغلۇم، سەن ھەردائىم مېنىڭ يېنىمدىسەن ۋە مېنىڭ بارلىقىم سېنىڭكىدۇر. **32** ئەمدى تەبرىكلەپ شادلىنىشقا لايىقتۇر؛ چۈنكى بۇ سېنىڭ ئۆكاڭ تۆلۈگەندى، تىرىلدى، يوقىلىپ كەتكەندى، تېپىلدى» ـ دەپتۇ.

16

تۆ مۇخلىسلىرىغا يەنە مۇنداق دېدى: ـ بىر باينىڭ بىر غوجدارى بار ئىكەن. بىرسى بايغا: «بۇ غوجدارىڭىز مال-مۇلكىڭىزنى بۇزۇپ چاچتى» دەپ شىكايەت قېتىپتۇ. **2** تۆ غوجدارنى چاقىرىپ، تۆنگىغا: «مېنىڭ سېنىڭ توغرا ئۇدا ئاڭلىغانلىرىم زادى قانداق گەپ؟ غوجدارلىقىڭدىكى ھېساب-كىتابنى ئېنىق تاپشۇر؛ چۈنكى مۇندىن كېيىن سەن غوجدار بولالمايسەن» ـ دەپتۇ. **3** غوجدار ئەمدى تۆز ئىچىدە: «نېمە قىلاي؟ چۈنكى خوجايىنىم مېنى غوجدارلىقتىن مەھرۇم قىلدۇ. كەتمەن چاپاي دېسەم تۆنچىلىك ماغدۇر يوق، تىلەمچىلىك قىلاي دېسەم نومۇس قىلىمەن. **4** ھە، تاپتىم! غوجدارلىقتىن قالغىنىمدا كىشىلەرنىڭ مېنى ۋەيلىرىگە قارشى ئېلىشى ئۈچۈن، نېمە قىلىشىمنى ئەمدى بىلدىم» دەپ **5** تۆز خوجايىنىغا قەرزدار بولغانلارنى بىردىن-بىردىن چاقىرىپ كېلىپ، بىرىنچىسىدىن: «خوجايىنىمغا قانچىلىك قەرزىڭىز بار؟» دەپ سورايتۇ. **6** ۋە قەرزدار: «يۈز تۇڭ زەيتۇن مېيى» دەپ جاۋاب بېرىپتۇ. غوجدار تۆنگىغا: «مانا، ھېسابات دەپتىرىڭنى ئېلىپ، بۇ يەردە ئولتۇرۇپ ئەللىك تۆڭغا تۆز ۋەگىنتۇپتىڭ!» دەپتۇ. **7** ئاندىن تۆ يەنە بىرىگە: «سىزچۇ، قانچىلىك قەرز بولدىڭىز؟» دەپ سورايتۇ. تۆ: «يۈز كۆزە بۇغدەي» دەپ جاۋاب بېرىپتۇ. غوجدار تۆنگىغا: «ھېسابات دەپتىرىڭنى ئېلىپ سە كسەن كۆزىگە تۆ ۋەگىنتۇپتىڭ!» دەپتۇ. **8** شۇنىڭ بىلەن تۆنىڭ خوجايىنى سەممىيەتسىز غوجدارنىڭ بۇ ئىشتىكى پەملىكلىكى تۆچۈن تۆنگىغا قايىل بولۇپ ماختىپتۇ. چۈنكى بۇ دۇنيانىڭ پەرزەنتلىرى تۆز دەۋرىدە تۇرنىڭ پەرزەنتلىرىدىن پەملىكتۇر. (aiōn g165) **9** ۋە مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، «ناھەق دۇنياغا تەۋە مال-دۇنيا» ئارقىلىق تۆز ۋۇجۇدلارغا دوست تۇتۇۋېلىڭلار، شۇنداق

قىلساڭلار، مال-دۇنيا كارغا كەلمەيدىغان بولغان [كۆنىدە] شۇ دوستلار سىلەرنى ئەبەدىي ماكانلارغا قارشى ئالدۇ. (aiōnios g166) 10 كىمكى كىچىككىنە ئىشتا سادىق بولسا، چوڭ ئىشتىمۇ سادىق بولىدۇ؛ ۋە كىمكى كىچىككىنە ئىشتا سەممىيەتسىز بولسا، چوڭ ئىشتىمۇ سەممىيەتسىز بولىدۇ. 11 شۇڭا ئە گەر «ناھەق دۇنياغا تەۋە بولغان مال-دۇنيا»دا سادىق بولمىساڭلار، كىم سىلە رگە ھەقىقىي بايلىقلارنى تاپشۇرسۇن؟ 12 ۋە باشقىلارنىڭ تەرىسلىرىدە سادىق بولمىساڭلار كىم سىلە رگە تۆز ۇڭلارنىڭ تەرىسىنى بەرسۇن؟ 13 ھىچكىم ئىككى خوجايىنغا تەڭ خىزمەت قىلالمايدۇ. چۈنكى ئۇ يا كى بۇنى يامان كۆرۈپ، ئۇنى ياخشى كۆرىدۇ؛ يا كى بۇنىڭغا تۆزنى پۈتۈنلەي بېغىشلاپ، ئۇنىڭغا ئېتىبارسىز قارايدۇ. [شۇنىڭغا ئوخشاش]، سىلەرنىڭمۇ بىرلا ۋاقىتتا ھەم خۇدانىڭ، ھەم مال-دۇنيانىڭ قۇللۇقىدا بولۇشۇڭلار مۇمكىن ئەمەس. 14 ئەمدى پەرىسىيلەر (ئۇلار پۇلغا ئامراق ئىدى) بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلاپ ئەيسانى مەسخىرە قىلىشتى. 15 ۋە ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «سىلەر تۆز ۇڭلارنى ئادەملەرنىڭ ئالدىدا ھەققانىي قىلىپ كۆرسەتكۈچىدۇرسىلەر، لېكىن خۇدا قەلبىڭلارنى بىلىدۇ. چۈنكى ئادەملەرنىڭ ئارىسىدا قەدرلىنىدىغىنى خۇدانىڭ نەزىرىدە يىرگىنچلىكتۇر. 16 تەۋرات قانۇنى ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرى [چۈمۈلدۇرگۈچى] يەھياغىچە ھىدايەت بولۇپ كەلدى؛ شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرى جاكارلىنىپ كېلىۋاتىدۇ؛ [پادىشاھلىققا] كىرمەكچى بولغانلارنىڭ ھەربىرى ئۇنىڭغا بۇسۇپ كىرۇبلىشى كېرەكتۇر. 17 لېكىن ئاسمان بىلەن زېمىننىڭ يوق قىلۇېتىلىشى تەۋراتنىڭ بىر چېكىتى بىكار قىلىنىشتىن ئاسانداۇر. 18 ـ ھەر كىم تۆز ئايالىنى تالاق قىلىپ باشقا بىرىنى ئالسا زىنا قىلغان بولىدۇ ۋە كىمكى تۆز ئېرىدىن تالاق قىلىنغانىنى ئالسا زىنا قىلغان بولىدۇ». 19 ـ بۇرۇن بىر باي ئادەم بار ئىدى؛ ئۇ سۈسۈن رەڭلىك تون ۋە كاناپ كىيىملەرنى كىيىپ، ھەر كۈنۈى ئەيش-ئىشرەت ئېچىدە تەنتەنە قىلاتتى. 20 ۋە پۈتۈن ئەزايىنى چاقا-جاھارەت بېسىپ كەتكەن لازارۇس ئىسىملىك بىر يوقسۇل بار ئىدى؛ ئۇ باينىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىغا [ھەر كۈنۈى] ياتقۇزۇپ قويۇلاتتى. 21 ئۇنىڭ داستىخىندىن چۈشۈپ قالغان پارچى-پۇراقلاردىن قورسىقىنى ۋېغۋزغۇشقا تەشنا ئىدى. ھالبۇكى، ئىتلار كېلىپ ئۇنىڭ يارىلىرىنى يالايتتى. 22 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، يوقسۇل ئۆلدى ۋە پەرىشتىلەر ئۇنى ئىبراھىمنىڭ قۇچىقىغا ئاپاردى. باي ھەم ئۆلۈپ دەپنە قىلىندى؛ 23 ۋە ئەھتىسارادا قاتتىق قىينىلىپ، بېشىنى كۆتۈرۈپ، يىراقتىن ئىبراھىمنى ۋە ئۇنىڭ قۇچىقىدىكى لازارۇسنى كۆرۈپ: (Hadēs g86) 24 «ئەي ئاتا ئىبراھىم، ماڭا رەھىم قىلغايسەن! لازارۇسنى ئەۋەتكەيسەن، ئۇ بارمىقىنىڭ ئۇچىنى سۈپا چىلاپ، تىلىمنى تېمىتسۇن سوۋۇتقاي. چۈنكى مەن بۇ ئوت يالقۇندا قاتتىق ئازابلىنىۋاتىمەن!» دەپ ۋارقىراپ يالۋاردى. 25 لېكىن ئىبراھىم مۇنداق دېدى: «ئەي ئوغلۇم، ھايات ۋاقتىڭدا ھالاۋەتنى يەتكۈچە كۆرگىنىڭنى ۋە لازارۇسنىڭ دەردە-بالا تارتقىنىنى يادىڭغا كەلتۈرگىن. ھازىر ئۇ تەسەللى تاپتى، ئەمما سەن ئازاب تارتىۋاتىسەن. 26 ۋە بۇلاردىن باشقا، بىز بىلەن سىلەرنىڭ ئارىلىقىمىزدا يوغان بىر ھاڭ بېكىتىلگەندۇركى، بۇ يەردىن سىلەر تەرەپكە ئۆتەيلى دېگەنلەر ئۆتەلەمەمەس ۋە ئاندىن بىز تەرەپكە ئۆتىمىز دېگەنلەر ئۆتەلەمەس». 27 ئەمدى باي يەنە: «ئۇنداقتا، ئى ئاتا، سەندىن [لازارۇسنى] ئاتامنىڭ ئۆيىگە ئەۋەتىشىڭنى ئۆتۈنىمەن. 28 چۈنكى مېنىڭ بەش ئاكا-ئۇكام بار، ئۇلارنىڭ بۇ ئازاب-ئۇقۇبەتلىك يە رگە كەلمەسلىكى ئۈچۈن [لازارۇس] ئۇلارنى قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇپ قويسۇن» ـ دېدى. 29 براق ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ ئۇنىڭغا: «ئۇلاردا مۇسا ۋە [پاشقا] پەيغەمبەرلەرنىڭ [ئاگاھ-گۇۋاھلىقى] بار؛ ئۇلار شۇلارنى ئاڭسۇن» ـ دېدى. 30 لېكىن ئۇ: «ياق، ئى ئىبراھىم ئاتا، ئە گەر ئۆلگەنلەردىن بىرى تىرىلىپ ئۇلارنىڭ ئالدىغا بارسا، ئۇلار توۋا قىلدۇ» ـ دېدى. 31 ئەمما ئىبراھىم ئۇنىڭغا: «ئە گەر ئۇلار مۇسا ۋە [پاشقا] پەيغەمبەرلەرنىڭ [گۇۋاھلىقىنى] ئاڭلىمىسا، ھەتتا ئۆلگەنلەردىن بىرسى تىرىلىسۇ، ئۇلار يەنىلا ئىشەنمىشى ۋەت قىلدۇ» ـ دېدى.

17

ئۇ مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: ـ ئىنسانى پۈتلاشتۇرىدىغان ئىشلار بولمايي قالمايدۇ؛ لېكىن شۇ پۈتلاشتۇرۇش ۋاسىتىچىسى بولغان ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! 2 بۇنداق ئادەمنىڭ بۇ كىچىك بالىلاردىن بىرىنى [گۇناھقا] پۈتلاشتۇرغان بولسا، يېنىغا تۇڭگەن تېشى ئېسىلغان ھالدا دېڭىزغا تاشلۇېتىلگىنى ئەۋزەل بولاتتى. 3 تۆز ۇڭلارغا ئاگاھ بولۇڭلار! ئە گەر قېرىندىشىڭ گۇناھ قىلغان بولسا، ئۇنىڭغا ئەنبىھ-نەسىھەت قىلغىن. ئۇ توۋا قىلسا ئۇنى ئەپۇ قىلغىن. 4 ۋە بۇيادا ئۇ بىر كۈن ئېچىدە ساڭا يەتتە مەرتىۋە گۇناھ قىلسا ۋە يەتتە مەرتىۋە ينىڭغا كېلىپ: توۋا قىلدىم، دېسە، ئۇنى يەنىلا ئەپۇ قىلغىن. 5 شۇنىڭ بىلەن رەسۇللار رەبگە: ئىشەنچ-ئېتىقادىمىزنى ئاشۇرغىن، ـ دېيىشتى. 6 ۋە رەب ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ سىلەردە قىچا ئۇرۇقدەك زەررىچە ئىشەنچ بولسا ئىدى، سىلەر ئاۋۇ ئۆجمە دەرىخىگە: «يىلتىزىڭدىن قومۇرۇلۇپ، دېڭىزغا كۆچۈپ تىكىل!» دېسە كەلەر، ئۇ سۈز ۇڭلارنى ئاڭلاپ كۆچەتتى. 7 لېكىن ئارا كەلەردىن كىمنىڭ يەر ھەيدەيدىغان يا كى مال باقىدىغان بىر قۇلى بولسا ۋە ئۇ ئېتىزلىقتىن قايتىپ كەلگەندە، ئۇنىڭغا: «تېزرەك كېلىپ داستىخاندا ئولتۇرغىن»، دەيدىغانلار بارمۇ؟ 8 ئۇ بەلكى ئۇنىڭغا: «مېنىڭ تامىقىمنى تەييار قىل، مەن يەپ-ئىچىپ بولغۇچە بېلىڭنى باغلاپ مېنى كۈتكىن، ئاندىن ئۆزۈڭ يەپ-ئىچكىن، دېمەمسۇ؟ 9 قۇل ئەمر قىلىنغىنىدەك قىلغىنى ئۈچۈن خوجايىن ئۇنىڭغا رەھمەت ئېيتامدۇ؟ مېنىڭچە، ئېيتمايدۇ. 10 شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرمۇ تۆز ۇڭلارغا ئەمر قىلىنغانلىرى ھەممىسىنى ئادا قىلغىنىڭلاردىن كېيىن: بىز ئەرزىمەس قۇللارمىز؛ بىز پەقەت تېگىشلىك بۇرجىمىزنى ئادا قىلدۇق، خالاس»، دەيدىغان بولىسىلەر. 11 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ يېرۇسالېمغا چىقىپ كېتىۋاتقانىدا، سامارىيە بىلەن گالىلىيەنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئوتتۇپ، 12 بىر كەنتكە كىرگىنىدە ماخاۋ كېسىلىگە گىرىپتار بولغان ئون ئادەم ئۇنىڭغا ئۇچراپ، يىراقتا توختاپ، 13 ئاۋازلىرىنى كۆتۈرۈپ: ئەي ئەيسا، ئۇستاز، بىزگە رەھىم قىلغايسەن، دەپ ئوتۈندى. 14 ئۇلارنى كۆ رگەندە ئۇ ئۇلارغا: بېرىپ تۆز ۇڭلارنى كاھىنلارغا كۆرسىتىڭلار، دېدى. ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار يولدا كېتىۋاتقانىدا، [ماخاۋدىن] پاكلاندى. 15 ئۇلاردىن بىرەيلەن ئۆزىنىڭ ساقايغىنىنى كۆ رگەندە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن خۇدانى ئۇلۇغلاپ، كەينىگە بۇرۇلۇپ، قايتتى. 16 ئۇ كېلىپ ئەيسانىڭ ئايىغىغا يېقىلىپ دوۋ يېتىپ ئەشە كىكۈر ئېيتتى. ئۇ سامارىيەلىك ئىدى. 17 ئەيسا بۇ ئىشقا قاراپ: پاك قىلىنغانلار ئون كىشى ئەمەسمىدى؟ قالغان توققۇزەيلەن قېنى؟ 18 بۇ يات ئەللىك مۇساپىردىن باشقا، خۇداغا ھەمدۇسانا ئوقۇغىلى ھېچكىم قايتىپ كەلمەپتىغۇ؟! ـ دېدى. 19 ئاندىن ئۇ ھېلىقى ئادەمگە: ـ «ئورنۇڭدىن تۇر، يولۇڭغا ماڭغىن! ئېتىقادىڭ سېنى ساقايتتى!» ـ دېدى. 20 [بىر كۈنى] پەرىسىيلەر ئۇنىڭدىن: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقى قاچان كېلىدۇ؟» دەپ سوريغانىدا ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ كېلىشىنى كۆز بىلەن كۆرگىلى بولماس؛ 21 كىشىلەر: «قارا كەلەر، ئۇ مانا بۇ يەردە» يا كى «ئۇ يەردە!» دېيەلمەيدۇ. چۈنكى مانا، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئارا كەلەردىدۇر. 22 كېيىن ئۇ مۇخلىسلىرىغا يەنە مۇنداق دېدى: ـ «شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، سىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ كۈنلىرىدىن بىرەر كۈنىنى بولسىمۇ كۆرۈشكە تەشنا بولىسىلەر، لېكىن كۆرەلەيسىلەر. 23 شۇ چاغدا كىشىلەر سىلە رگە: «مانا ئۇ بۇ يەردە»، ئۇ يا كى «مانا ئۇ يەردە!» دەيدۇ؛ سىلەر نە بارماكلار نە ئۇلارنىڭ كەيندىن يۈگۈرمە كلار. 24 چۈنكى گويا ئاسمانىڭ بىر چېتىدىن چاقاق چېقىپ يەنە بىر چېتىگىچە يورۇتىدىغاندەك، ئىنسانئوغلىنىڭ تۆز كۈنىدە ھەم شۇنداق بولىدۇ. 25 لېكىن ئۇ ئاۋۋال كۆپ ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنى تارتىشى بۇ دەۋردىكىلەر تەرىپىدىن چەتكە قېقىلىشى مۇقەررەردۇر. 26 ۋە نۇھ [پەيغەمبەرنىڭ] كۆنلىرىدە قانداق بولغان بولسا، ئىنسانئوغلىنىڭ كۈنلىرىدە ھەم شۇنداق بولىدۇ. 27 تاكى نۇھ كېمىگە كىرىپ ئولتۇرغان كۈنگىچە، كىشىلەر يەپ-ئىچىپ، ئۆيلىنىپ ۋە ياتلىق بولۇپ كېلىۋاتقانىدى؛ ئاندىن توپان كېلىپ ھەممىسىنى ھالاك قىلدى. 28 ھەم يەنە، لۇتنىڭ كۈنلىرىدە قانداق بولغان بولسا شۇنداق بولىدۇ ـ كىشىلەر يەپ-ئىچىپ، سودا-سېتىق قىلىپ، تېرىقچىلىق قىلاتتى ۋە ئۆيلەرنى سالاتتى. 29 لېكىن لۇت سودوم شەھىرىدىن چىققان كۈنى، ئاسماندىن ئوت بىلەن گۈگۈگزۇت يېغىپ، [بۇ شەھەردىكىلەرنىڭ] ھەممىسىنى ھالاك قىلدى. 30 ئەمدى ئىنسانئوغلى ئاشكارا بولىدىغان كۈندە ئەنە شۇنداق بولىدۇ. 31 شۇ كۈنى، ھە ركىم ئۆگۈمدە تۇرۇپ، نەرسە-كېرەكلىرى ئۆيىدە بولسىمۇ، ئالغىلى چۈشمىسۇن؛ ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش كىمكى ئېتىزلىقتا بولسا [ئۆيگە] ھېچ يانمىسۇن. 32 لۇتنىڭ ئايالىنى يادىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار! 33 كىمكى تۆز ھاياتىنى قۇتقۇزماقچى بولسا، ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ، لېكىن تۆز ھاياتىدىن مەھرۇم بولغان كىشى ئۇنىڭغا ئېرىشىدۇ. 34 سىلە رگە شۇنى ئېيتايكى، ئۇ كېچىدە ئىككى كىشىدە ئادەم بىر ئورۇندا ياتىدۇ؛ ئۇلاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ. 35 ئىككى ئايال يارغۇنچاق بېشىدا تۇرۇپ ئۇن تارتىۋاتقان بولىدۇ؛ ئۇلاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ». 37 ۋە ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: ئەي رەب، بۇ ئىشلار قەيەردە يۈز بېرىدۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ ئۇلارغا: جەسەت قايىسى يەردە بولسا، قۇزغۇنلار شۇ يە رگە توپلىشىدۇ!

18

ۋە ئۇ ئۇلارغا، بوشاشمايي، ھەردائىم دۇئا قىلىپ تۇرۇش كېرەكلىكى توغرىسىدا بىر تەمسىل كەلتۈرۈپ مۇنداق دېدى: 2 ـ «مەلۇم شەھەردە بىر سوتچى بار ئىكەن. ئۇ خۇدادىنمۇ قورقمايدىكەن، ئادەملە رگىمۇ پەرۋا قىلمايدىكەن. 3 شۇ شەھەردە بىر تۇل ئايال بار ئىكەن ۋە ئۇ دائىم سوتچىنىڭ ئالدىغا كېلىپ: «ئەيىبكاردىن ھەققىمنى ئېلىپ بە رگىن» دەپ تەلەپ قىلىدىكەن. 4 ئۇ خېلى ۋاقىتقىچە ئۇنى رەت قىپتۇ؛ بىراق كېيىن كۆڭلىدە: خۇدادىنمۇ قورقمايمەن،

ئادەملە رگىمۇ پەرۋا قىلمايمەن، **5** لېكىن بۇ تۈل خوتۇن مېنى ئاۋارە قىلىپ كېتىۋاتىدۇ، ئۇنىڭ ماڭا چاپلىشۇپلىپ مېنى ھالىمدىن كەتكىزۋۇۋەتمەسلىكى ئۈچۈن مەھرىمالدا ئۇنىڭ دەۋاينى سوراپ قويايي!» ـ دەپ ۋىلاپتۇ». **6** رەب: قارا گلار، ئادالەتسىز بۇ سوتچىنىڭ نېمە دېگەنلىرىگە! **7** ئۇ شۇنداق قىلغان يەردە، خۇدا ئۆزىگە كېچىە-كۈندۈز ندا قىلىۋاتقان تاللىنان بەندىلىرىگە قانداق قىلار؟ گەرچە خۇدا ئۆز بەندىلىرىگە ھەمدەردە بولۇش بىلەن بەرگە [رەزىللىككە] ئۆزۈنغىچە سەۋر-تاقەت قىلسىمۇ، ئاخىرىدا بەندىلىرىنىڭ دەردىگە يەتمەسمۇ؟ **8** مەن سىلە رگە ئېيتىپلايكى: ئۇ ئۆلارنىڭ دەردىگە يېتىپ ناھايىتى تېزلا ھەققىنى ئېلىپ بېرىدۇ! لېكىن ئىنسانوغلى كەلگەندە يەر يۈزىدە ئىمان-ئىشەنچ تاپالامدۇ؟ ـ دېدى. **9** ئۇ ئۆزلىرىنى ھەققانىي دەپ قاراپ، باشقىلارنى كۆزىگە ئىلمايدىغان بەزىلە رگە قارىتىپ، مۇنداق بىر تەمسىلنى ئېيتتى: **10** ـ ئىككى ئادەم دۇئا قىلغىلى ئىبادەتخانىغا بېرىپتۇ. بىرى پەرىسىي، يەنە بىرى باجگىر ئىكەن. **11** پەرىسىي ئۆرە تۇرۇپ ئۆز-ئۆزىگە مۇنداق دۇئا قىلىپتۇ: ـ «ئەي خۇدا، مېنىڭ باشقا ئادەملەردەك بۇلاڭچى، ئادالەتسىز، زىناخور ۋە ھەتتا بۇ باجگىردەك بولمىغىنم ئۈچۈن ساڭا شۈكۈرلا! **12** ھەر ھەپتىدە ئىككى قېتىم روزا تۇتىمەن ۋە تاپقانلىرىمنىڭ ئوندىن بىر ئۈلۈشىنى سەدىقە قىلىمەن». **13** براق ھېلىقى باجگىر يىراقتا تۇرۇپ بېشىنى كۆتۈرۈپ ئاسمانغا قاراشقىمۇ پېتىنالمايي مەيدىسىگە ئۇرۇپ تۇرۇپ: «ئەي خۇدا، مەن مۇشۇ گۇناھكارغا رەھىم قىلغايسەن!» ـ دەپتۇ. **14** مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتايكى، بۇ ئىككىيلەندىن [پەرىسىي] ئەمەس، بەلكى [باجگىر] كەچۈرۈمگە ئېرىشىپ ۋېيگە قايتىپتۇ. چۈنكى ھەر كىم ئۆزىنى ئۈستۈن تۇتسا تۆۋەن قىلنار، لېكىن كىمكى ئۆزىنى تۆۋەن تۇتسا ئۈستۈن كۆتۈرۈلەر. **15** ئەمدى قولىنى تەگكۈزسۇن دەپ، كىشىلەر كىچىك بالىلىرىنىمۇ ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلەتتى. لېكىن بۇنى كۆرگەن مۇخلىسلار ئۇلارنى ئەيىبلىدى. **16** ئەمما ئەيسا بالىلارنى يېنىغا چاقىرىپ: كىچىك بالىلارنى ئالدىمغا كەلگىلى قويۇڭلار، ئۇلارنى توسۇشىماڭلار. چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەل مۇشۇنداقلاردىن تەركىب تاپقاندۇر. **17** مەن سىلە رگە بەرەھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى: كىمكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى سەبىي بالىدەك قوبۇل قىلمىسا، ئۇنىڭغا ھەرگىز كىرەلمەيدۇ، ـ دېدى. **18** مەلۇم بىر ھۆكۈمدار ئەيسادىن: ئى ياخشى ئۇستاز، مەن گۈزۈلۈك ھاياتقا ۋارىس بولماق ئۈچۈن نېمە ئىشنى قىلىشىم كېرەك، ـ دەپ سوردى. (aiōnios g166) **19** لېكىن ئەيسا: مېنى نېمە ئۈچۈن ياخشى دەيسەن؟ ياخشىلىق بولغۇچى پەقەت بىرلا، يەنى خۇدادۇر. **20** ئەمرلەرنى بىلىسەن: ـ «زىنا قىلما، قاتىللىق قىلما، ئوغرىلىق قىلما، يالغان گۇۋاھلىق بەرمە، ئاتاڭنى ۋە ئاناڭنى ھۆرمەت قىل» ـ دېدى. **21** ـ بۇلارنىڭ ھەممىسگە كىچىكمىدىن تارتىپ ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتىمەن، ـ دېدى ئۇ. **22** ئەيسا بۇنى ئاڭلاپ ئۇنىڭغا: ـ سەندە يەنە بىر ئىش كەم. پۈتكۈل مال-مۈلكىڭنى سېتىپ، پۇلىنى يوقسۇللارغا ئۈلەشتۈرۈپ بە رگىن ۋە شۇنداق قىلساڭ، ئەرشتە خەزىنەڭ بولىدۇ، ئاندىن كېلىپ ماڭا ئە گەشكىن! ـ دېدى. **23** ئەمما ئۇ بۇ گەپنى ئاڭلاپ تولىمۇ قايغۇغا چۈمۈپ كەتتى، چۈنكى ئۇ ناھايىتى باي ئىدى. **24** تولىمۇ قايغۇغا چۈمۈپ كەتكەنلىكىنى كۆرگەن ئەيسا: ـ مال-دۇنياسى كوپلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشى نېمىدېگەن تەس-ھە! **25** تۆگىنىڭ يېڭىنىڭ كۆزىدىن ئوتۇشى باي ئادەمنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشىدىن ئاساندۇر! ـ دېدى. **26** بۇنى ئاڭلىغانلار: ـ ئۇنداق بولسا، كىم نىجاتقا ئېرىشەلىسۇن؟ ـ دېيىشتى. **27** ئەمما ئۇ جاۋابەن: ـ ئىنسانلارغا مۇمكىن بولمىغان ئىشلار خۇداغا مۇمكىنغۇر ـ دېدى. **28** ئەمدى پېترۇس: ـ مانا، بىز بار-يوقىمىزنى تاشلاپ ساڭا ئە گەشتۇق!؟ ـ دېدى. **29** ئۇ ئۇلارغا: ـ مەن سىلە رگە بەرەھەق شۇنى ئېيتايكى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئۈچۈن تۇي-ۋاق يا ئاتا-ئانىسى يا قېرىنداشلىرى يا ئايالى يا بالىلىردىن ۋاز كەچكەنلىرىنىڭ ھەربىرى **30** بۇ زامانىدا بۇلارغا كۆپ ھەسسىلەپ مۇيەسسەر بولىدۇ ۋە كېلىدىغان زامانىدىمۇ مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشمەي قالمايدۇ. ـ دېدى. (aiōn g165, aiōnios g166) **31** ئاندىن تۆگ ئوتى ئىككىيلەنىڭ تۆز يېنىغا ئېلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مانا، بىز ھازىر يېرۇسالېمغا چىقىۋاتىمىز ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ ئىنسانئوغلى توغرىسىدا يېزىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى [شۇ يەردە] ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. **32** چۈنكى ئۇ يات ئەللەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ ۋە ئۇلار ئۇنى مەسخىرە قىلىپ، خارلايدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە تۈكۈرىدۇ، **33** ئۇلار ئۇنى قامچىلىغاندىن كېيىن ئۇلۇتىرۇۋېتىدۇ؛ ۋە ئۇ ئۈچىنچى كۈنى قايتا تىرىلىدۇ، ـ دېدى. **34** براق ئۇلار بۇ سۆزلەردىن ھېچنېمىنى چۈشەنمىدى. بۇ سۆزنىڭ مەنىسى ئۇلاردىن يوشۇرۇلغان بولۇپ، ئۇنىڭ نېمە ئېيتقىنىنى بىلەلمەي قالدى. **35** ۋە شۇنداق ئىش بولدىكى، ئۇ يېرىخو شەھىرىگە يېقىنلاشقاندا، بىر كور كىشى يولنىڭ يېنىدا ئولتۇرۇپ تىلەمچىلىك قىلىۋاتاتتى. **36** ئۇ كۆپچىلىكنىڭ ئۇتۇپ كېتىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ: ـ نېمە ئىش بولغاندۇ؟ ـ دەپ سوردى. **37** خەۋ ئۇنىڭغا: ـ ناسارەتلىك ئەيسا بۇ يەردىن ئۇتۇپ كېتىۋاتىدۇ، ـ دەپ خەۋەر بەردى. **38** ـ ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى ئەيسا، ماڭا رەھىم قىلغايسەن! ـ دەپ ۋارقىراپ كەتتى ئۇ. **39** ۋە ئەيسانىڭ ئالدىدا مېڭىۋاتقانلار ئۇنى: ـ شۇنۇك ئولتۇر! دەپ ئەيبلەشتى. براق ئۇ: ـ ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى، ماڭا رەھىم قىلغايسەن! ـ دەپ تېخىمۇ قاتتىق ۋارقىردى. **40** ئەيسا قەدىمىنى توختىتىپ، ئۇنى ئالدىغا باشلاپ كېلىشنى بۇيرۇدى. ۋە قايرغۇ ئۇنىڭغا يېقىن كەلگەندە ئۇ ئۇنىڭدىن: **41** ـ سەن مېنى نېمە قىلىپ بەر، دەيسەن؟ ـ دەپ سوردى. ـ ئى رەببىم، قايتا كۆرىدىغان بولىسامىدى! ـ دېدى ئۇ. **42** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ كۆرىدىغان بولغىن! ئېتىقادىڭ سېنى ساقايتتى، ـ دېدى. **43** ۋە ئۇنىڭ كۆزى شۇئان ئېچىلدى، ئۇ ئەيسانى ئە گەشىپ، يول بويى خۇدانى ئۇلۇغلاپ ماڭدى. ۋە بارلىق خالايىقمۇ بۇنى كۆرۈپ خۇداغا مەدھىيە ئوقۇدى.

19

ئۇ يېرىخو شەھىرىگە كىرىپ ئۇنىڭدىن ئوتۇپ كېتىۋاتاتتى. **2** مانا شۇ يەردە زاكاي ئىسىملىك بىر كىشى بار ئىدى. ئۇ «باش باجگىر» بولۇپ، ئىنتايىن باي ئىدى. **3** ئۇ ئەيسانىڭ قانداق ئادەم ئىكەنلىكىنى كۆرۈشكە پۇرسەت ئىزدەۋاتاتتى، لېكىن ۋىنى پاكار بولغاچقا، خەلقنىڭ توللىقىدىن ئۇنى كۆرەلمەيتتى. **4** شۇڭا ئۇ ئالدىنى ئەرەپكە يۈگۈرۈپ بېرىپ، ئۇنى كۆرۈش ئۈچۈن بىر تۈپ ئۈجمە دەرىخىگە يامىشىپ چىقتى؛ چۈنكى ئەيسا ئۇ يول بىلەن ئوتەتتى. **5** ۋە ئەيسا ئۇ يەر گە كەلگەندە يۇقىرىغا قاراپ ئۇنى كۆرۈپ ئۇنىڭغا: ـ زاكاي، چاپسان چۈشكىن! چۈنكى مەن بۈگۈن سېنىڭ ۋېرىگىدە قونۇشۇم كېرەك، ـ دېدى. **6** ئۇ ئالدىراپ چۈشۈپ، خۇشاللىق بىلەن ئۇنى [ۋېيدە] مېھمان قىلدى. **7** بۇ ئىشنى كۆرگەن خالايىقنىڭ ھەممىسى: ئۇ گۇناھكار كىشىنىڭكىدە قونغىلى كىرىپ كەتتى! ـ دەپ غوتۇلدىشىپ كەتتى. **8** لېكىن زاكاي ئورنىدىن تۇرۇپ رەببگە: ـ ئى رەببىم، مانا، مۇلكۈمنىڭ يېرىمىنى يوقسۇللارغا بېرىمەن؛ ئە گەر براۋنى يالغاندىن شىكايەت قىلىپ ئۇنىڭدىن بىرنېمە ئۇندۇرۇۋالغان بولسام بىرگە تۆتىنى قايتۇرىمەن، ـ دېدى. **9** ئېنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇنىڭغا [قاراپ]: ـ بۈگۈن نىجات بۇ ۋېيگە كىردى، چۈنكى بۇ كىشى ھەم ئىبراھىمنىڭ ئوغلىدۇر! **10** چۈنكى ئىنسانئوغلى ئېزىپ كەتكەنلەرنى ئىزدەپ قۇتقۇزغىلى كەلدى، ـ دېدى. **11** خالايىق بۇ سۆزلەرنى تىڭشاۋاتقاندا ئۇ يەنە سۆز قىلىپ بىر تەمسىلنى قوشۇپ ئېيتتى. چۈنكى ئۇ يېرۇسالېمغا يېقىنلاشقاندىن ۋە ئۇلار: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەرھال نامايان بولىدىغۇ!؟» ـ دەپ ۋىلاشقاندىن. **12** شۇڭا ئۇ مۇنداق دېدى: بىر ئاقسۈڭەك پادىشاھلىق ئەختىگە ئېرىشىپ كېلىش ئۈچۈن يىراق بىر يۇرتقا قاراپ يولغا چىقىپتۇ. **13** [ئاۋۋال] ئۇ ئۆزىنىڭ ئون قۇلىنى چاقىرىپ، ئۇلارغا ئون تىلالىق ئۈلەشتۈرۈپ بېرىپ: «مەن قايتىپ كەلگۈچە [يۇنىڭ بىلەن] ئۇقەت قىلىڭلار» ـ دېدى. **14** براق ئۆز يۇرت پۇقرالىرى ئۇنىڭغا ئۆچ بولغاچقا، كەينىدىن ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ: «بۇ كىشىنىڭ ئۈستىمە-ئۈستە پادىشاھ بولۇشىنى خالىمايمىز!» دەپتۇ. **15** ۋە ئۇ پادىشاھلىق مەنسىپىگە ئېرىشىپ قايتىپ كەلگەندە شۇنداق بولدىكى، ھەربىرىنىڭ تىجارەت بىلەن قانچە پايدا تاپقىنىنى بىلىمكچى بولۇپ، پۇلىنى تاپشۇرغان ھېلىقى قۇللىرىنى ئۆز ئالدىغا چاقىرتىپتۇ. **16** ۋە ئاۋۋالقىسى كېلىپ: «ئى خوجام، سىلى بە رگەن تىلا ئون تىلا پايدا قىلدى» دەپتۇ. **17** «يارايسەن، ئەي ياخشى قۇل! سەن كىچىككىنە ئىشتا ئىشەنچلىك چىققانلىقىڭ ئۈچۈن ئون شەھەر رگە ھاكىم بولغىن» ـ دەپتۇ خوجايىن ئۇنىڭغا. **18** ئىككىنچىسى كېلىپ: «ئى خوجام، سىلى بە رگەن تىلا بەش تىلا پايدا قىلدى» دەپتۇ. **19** خوجايىن ئۇنىڭغا ھەم: «سەن ھەم بەش شەھەر رگە ھاكىم بولغىن» دەپتۇ. **20** لېكىن يەنە بىرسى كېلىپ: «ئى خوجام، مانا سىلى بە رگەن تىلا! بۇنى ياغلىتقا چىگىپ بىر جايدا قوۋۇپ ساقلىدىم. **21** چۈنكى سىلى قاتتىق ئادەم ئىكەنلا، سىلى ئامانەت قىلمىغانلىردىن پايدا ئۇندۇرۇپ، ئۇنىڭ تېرىمىغانلىردىن ھوسۇل يىغىلا. شۇنىڭ ئۈچۈن سىلىدىن قورقتۇم» دەپتۇ. **22** ئەمما [خوجايىنى] ئۇنىڭغا: «ئەي ئەسكى قۇل، ساڭا ئۆز ئاغزىڭدىن چىققان سۆزلىرىڭ ۋىجىھ ھۆكۈم قىلاي. سەن مېنىڭ ئامانەت قىلمايي ئۇندۇرۇۋالىدىغان، تېرىمايي تۇرۇپ يىغۇالىدىغان قاتتىق ئادەم ئىكەنلىكىمنى بىلىپ تۇرۇپ، **23** نېمە ئۈچۈن مېنىڭ پۇلۇمنى خەزىنىچىلە رگە ئامانەت قويمىدىڭ؟ مەن قايتىپ كەلگەندە، ئۇنى ئۆسۈمى بىلەن ئالماسمىدىم؟» ـ دەپتۇ. **24** ئاندىن ئۇ يېنىدىكىلە رگە: «ئۇنىڭدىكى تىلانى ئېلىپ ئون تىلا تاپقان قۇلغا بېرىڭلار!» دەپ بۇيرۇپتۇ. **25** ئۇلار ئۇنىڭغا: «ئى خوجا، ئۇنىڭ ئون تىلاسى ئۆزىدا!» ـ دەپتىكەن، **26** [ھوجايىن يەنە مۇنداق دەپتۇ]: «ـ چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتايكى، كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ؛ ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا ئۇنىڭدا بار بولغانلىرىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ. **27** ئەمدى ئۈستىگە پادىشاھ بولۇپ ھۆكۈم سۈرۈۋىشۈمنى خالىمغان دۈشمەنلىرىمنى بولسا، ئۇلارنى كەلتۈرۈپ، مېنىڭ ئالدىمدا قەتل قىلىڭلار».

28 ئۇ بۇ ئىشلارنى ئېيتقاندىن كېيىن، يېرۇسالېمغا چىقىشقا ئالدىغا قاراپ ماڭدى. **29** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ زەيتۇن تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى بەيت-فاگى ۋە بەيت-ئانيا يېزىلىرىغا يېقىن كەلگىنىدە، ئىككى مۇخلىسىغا مۇنۇلارنى تاپىلاپ ئالدىن ئەۋەتتى: **30** ـ سىلەر ئۇدۇلۇڭلاردىكى

يېزىغا بېرىڭلار. ئۇ يە رگە كىرىپلا ھېچ ئادەم بالىسى مىنىپ باقمىغان، باغلاقلىق بىر تەختەينى كۆرسىلەر. ئۇنى يېشىپ بۇ يە رگە يېتىلەپ كېلىڭلار. **31** ئۇ گەر بىرسى سىلەردىن: «نېمىشقا بۇنى يېشىسىلەر؟» دەپ سوراپ قالسا، سىلەر ئۇنىڭغا: «رەببىنىڭ بۇنىڭغا ھاجىتى چۈشتى» ـ دە ڭلار. **32** شۇنىڭ بىلەن ئە ۋەتىلگەنلەر بېرىۋىدى، ئىش دەل ئۇ ئۆلارغا ئېيتقانىدەك بولدى. **33** ئۇلار تەختەينى يېشىۋاتقاندا، ئۇنىڭ ئىگىلىرى ئۇلاردىن: ـ تەختەينى نېمىشقا يېشىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. **34** ئۇلار: ـ رەببىنىڭ ئۇنىڭغا ھاجىتى چۈشتى، ـ دېدى. **35** ئۇلار ئۇنى ئەيسانىڭ ئالدىغا يېتىلەپ كەلدى؛ ۋە يېپىنچا-چاپانلىرىنى تەختەينىڭ ئۈستىگە سېلىپ، ئەيسانى يۈلەپ ئۈستىگە مىندۇردى. **36** ئۇ كېتىپ بارغىنىدا، خەلقلەر يېپىنچا-چاپانلىرىنى يولغا پايانداز قىلىپ سالدى. **37** ۋە ئۇ زەيتۇن تېغىدىن چۈشۈش يولىغا يېقىنلاشقىنىدا، پۈتكۈل مۇخلىسلار جاماەتى شادلىنىپ، تەۋز كۆزى بىلەن كۆز رگەن قۇدرەتلىك مۆجىزىلەر ئۈچۈن ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ: «پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگەن پادىشاھ مۇبارە كتۇر! ئاسمانلاردا تىنىچ-ئىناقلىق تىكەنگەي، ئەرشىئەلادا شان-شەرەپ ئايان بولغاي!» دەپ تورۇلىشىپ خۇداغا مەدھىيە ئوقۇشقا باشلىدى. **39** لېكىن ئوپنىڭ ئىچىدە بەزى پەرىسىيلەر ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئۇستاز، مۇخلىسلىرىڭغا [مۇشۇ گەپلىرى ئۈچۈن] تەنبىھ بەر! ـ دېيىشتى. **40** بىراق ئۇ ئۆلارغا جاۋابەن: ـ سىلە رگە شۇنى ئېيتايىكى، بۇلار جىم تۇرغان بولسا، ھەتتا بۇ تاشلارمۇ چۇقان سېلىشقان بولاتتى، ـ دېدى. **41** ئەمدى ئۇ شەھە رگە يېقىنلىشىپ ئۇنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ ئۈچۈن يىغلاپ مۇنداق دېدى: **42** ـ [ئى يېرۇسالېم]! سەن بۇگۈن، بۇ كۈز ئۈگۈدە، تىنىچ-ئامانلىقىڭ ئۈچۈن نېمە كېرەك بولغىنىنى بىلسەڭ ئىدى! كاشكى، بۇ ئىشلار ھازىر كۆزلىرىڭدىن يوشۇرۇندۇر. **43** چۈنكى شۇنداق كۈنلەر بېشىڭغا كېلىدۇ كى، دۇشمەنلىرىڭ ئەترابىڭنى قاشا-ئىستىھكام بىلەن قورشاپ سېنى قامەپ تۇت تەرەپتىن قىستايدۇ. **44** ئۇلار سېنى ۋە [سېپىلىڭ]نىڭ ئىچىدىكى بالىلىرىڭنى يەر بىلەن يە كسەن قىلىپ، ھەتتا تاشنى تاشنىڭ ئۈستىدىمۇ قالدۇرمايدۇ؛ چۈنكى [خۇدا]نىڭ سېنى يوقلىغان پەيتىنى بىلىپ يەتمىدىڭ. **45** ۋە ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرىپ، ئۇ يەردە ئېلىم-سېتىم قىلىۋاتقانلارنى ھەيدەپ چىقىرىپ، **46** ئۇلارغا: ـ مۇقەددەس يازمىلاردا: «مېنىڭ ۋېرىم دۇئا-تىلاۋەتخانا بولىدۇ» دەپ پۈتۈلگەن بولسىمۇ، لېكىن سىلەر ئۇنى «بۇلاڭچىلارنىڭ ئۆۋىسى» قىلىۋالدىڭلار! ـ دېدى. **47** شۇ ۋاقىتلاردا ئۇ ھە ركۈنى ئىبادەتخانىدا تەلىم بېرەتتى. باش كاھىنلار، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە يۇرت چوكىلىرى ئۇنى يوقىتىشقا ئامال ئىزدىدى. **48** لېكىن ئۇلار قانداق قىل سېلىشنى بىلمەيتتى، چۈنكى بارلىق خەلق ئۇنىڭ سۆزىنى تىڭشاش ئۈچۈن ئۇنىڭغا قاتتىق يېپىشقانىدى.

20

ۋە شۇ كۈنلەردىن بىر كۈنى ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ ھويلىلىرىدا خەلققە تەلىم بېرىپ خۇش خەۋەرنى ئېلان قىلىۋاتقاندا، باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن ئاقساقاللار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭدىن: **2** ـ بە رگە ئېيتقىن: سەن قىلىۋاتقان بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇقتا ئاساسەن قىلىۋاتسەن؟ ساكا بۇ ھوقۇقنى كىم بە رگەن؟ ـ دەپ سوردى. **3** ئۇ ئۆلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەنمۇ سىلەردىن بىر ئىشنى سورايمەن، سىلەر ماكا ئېيتىپ بېرىڭلارچۇ، **4** ـ يەھيا يۇرگۈز رگەن چۆمۈلدۈرۈش ئە رشتىنمۇ، ياكى ئىنسانلاردىنمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **5** ئۇلار ئۆزئارا مۇلاھىزە قىلىشىپ: ـ ئە گەر «ئەرشتىن كەلگەن» دېسەك، ئۇ بە رگە: «ئۇنداقتا، سىلەر نېمە ئۈچۈن [يەھياغا] ئىشەنمىدىڭلار؟» دەيدۇ. **6** ئە گەر: «ئىنسانلاردىن كەلگەن» دېسەك، بۇ بارلىق خالايىق بىزنى چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرىدۇ. چۈنكى ئۇلار يەھيانىڭ پەيغەمبە ر ئىكەنلىكىگە ئىشەندۈرۈلگەن، ـ دېيىشتى. **7** ۋە ئۇلار: ـ [ئۇنىڭ] [ھوقۇقىنىڭ] قەيەردىن كەلگەنلىكىنى بىلمەيمىز، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. **8** ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئۇنداقتا، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇقتا ئاساسەن قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتمايمەن، ـ دېدى. **9** ئۇ خالايىققا مۇنۇ تەمسىلنى سۆزلەشكە باشلىدى: ـ «بىر كىشى بىر ئۈزۈمزارلىق بەرپا قىلىپ، ئۇنى باغۋەنلە رگە ئىجارىگە بېرىپ، ئۆزى ياقا يۇرتقا بېرىپ ئۇ يەردە ئۆزۈن ۋاقىت تۇرۇپتۇ. **10** ئۈزۈملەرنى يىغىدىغان مە زگىل كەلگەندە باغۋەنلەرنىڭ ئۈزۈمزارلىقتىكى مېۋىدىن ئۇنىڭغا بېرىشكە قۇللىرىدىن بىرنى ئۇلارنىڭ يېنىغا ئە ۋەتىپتۇ. لېكىن باغۋەنلەر ئۇنى ئۇرۇپ-دۇمبالاپ قۇرۇق قول ياندۇرۇۋېتىپتۇ. **11** ئۇ يەنە باشقا بىر قۇلنى ئە ۋەتىپتۇ. لېكىن ئۇلار ئۇنىمۇ دۇمبالاپ، خارلاپ، يەنە قۇرۇق قول قايتۇرۇۋېتىپتۇ. **12** ئۇ يەنە ئۈچىنچىسىنى ئە ۋەتىپتۇ؛ ئۇلار ئۇنىمۇ ئۇرۇپ يارىلاندۇرۇپ، تالاغا ھەيدەپ چىقىرۋېتىپتۇ. **13** [ئاخىردا] ئۈزۈمزارلىقنىڭ خوجايىنى: «قانداق قىلسام بولار؟ سۆيىملۇك ئوغلۇمنى ئە ۋەتەي؛ ئۇلار ئۇنى كۆرسە، ھېچ بولمىغاندا ئۇنىڭ ھۆرمىتىنى قىلار؟» دەپتۇ. **14** بىراق باغۋەنلەر ئۇنىڭ ئوغلىنى كۆرۈپ بىر-بىرى بىلەن مەسلىھەتلىشىپ: «بۇ بولسا مىراسخور؛ كېلىڭلار، ئۇنى جايلۇۋېتەيلى، ئاندىن مىراس بىزنىڭكى بولىدۇ» دېيىشىپتۇ. **15** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنى ئۈزۈمزارلىقنىڭ سىرتىغا ئاچقىپ ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ.

ئەمدى بۇنداق ئەھۋالدا ئۈزۈمزارلىقنىڭ خوجايىنى ئۇلارنى قانداق قىلىدۇ؟ **16** ئۇ كېلىپ ئۇ باغۋەنلەرنى يوقىتىپ ئۈزۈمزارلىقنى باشقىلارغا تاپشۇرىدۇ». خالايىق بۇنى ئاڭلاپ: ـ بۇنداق ئىشلار ھە رگىز بولمىسۇن! ـ دېيىشتى. **17** لېكىن ئۇ ئۇلارغا كۆزلىرىنى تىكىپ مۇنداق دېدى: ـ ئۇنداق بولسا، مۇقەددەس يازمىلاردا «تاپىلىغان تاشلىۋەتكەن تاش بولسا، بۇرجەك ئېتىش بولۇپ تىكىلەندى» دەپ يېزىلغان سۆز زادى نېمىنى كۆرسىتىدۇ؟ **18** بۇ «تاش»قا يېقىلغان كىشى پارە-پارە بولۇپ كېتىدۇ؛ لېكىن بۇ تاش ھە ركىمنىڭ ئۈستىگە چۈشسە، ئۇنى كۈكۈم-تالقان قىلىۋېتىدۇ. **19** باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى ئۇنىڭ بۇ تەمسىلى ئۆزلىرىگە قارىتىپ ئېيتقانلىقىنى بىلىپ شۇ ھامان ئۇنىڭغا قول سېلىش يولىنى ئىزدىدى؛ لېكىن ئۇلار خالايىقتىن قورقۇشتى. **20** شۇڭا ئۇلار ئۇنىڭ كەيندىن ماراپ، ئۇنى [رىم] ۋالىيسىنىڭ ھۆكۈمرانلىقىدا سوراققا تارتىشقا تاپشۇرۇش ئۈچۈن بىرنەچچە ئادەملەرنى سېتىۋېلىپ، سوقۇنۇپ كىرىشكە ئە ۋەتتى. ئۇلار سەمىمىي قىيابەتكە كىرۈپلىپ، ئۇنىڭ سۆزىدىن يوچۇق ئىزدەپ يۈرەتتى. **21** ئۇلار ئۇنىڭغا مۇنداق سوئال قويدى:ـ ئەي ئۇستاز، سىلىنى دۇرۇس سۆز قىلىدىغان ۋە دۇرۇس تەلىم بېرىدىغان، ھېچقانداق ئادەمنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى [قەتئىي] قىلمايدىغان، بەلكى خۇدانىڭ يولىنى سادىقلىق بىلەن ئۆگىتىپ كېلىۋاتقان ئادەم بىلىمىز. **22** [رىم ئىمپېراتورى] قەيسە رگە باج-سېلىق تاپشۇرۇش تەۋرات قانۇنىغا ۋېنۇغۇمۇ-يوق؟». **23** ئەمما ئۇ ئۇلارنىڭ ھىيلىسىنى كۆرۈپ يېتىپ ئۇلارغا: ـ نېمىشقا مېنى سىنىماقچىسىلەر؟ **24** ماكا بىر كۈمۈش دىنار كۆرسىتىڭلار. بۇنىڭ ئۈستىدىكى سۈرەت ۋە نام-ئىسىم كىمنىڭ؟ ـ دېدى. ئۇلار ئۇنىڭغا: قەيسەرنىڭكى، ـ دېدى. **25** ۋە ئۇ ئۇلارغا: ـ ئۇنداق بولسا، قەيسەرنىڭ ھەققىنى قەيسە رگە، خۇدانىڭ ھەققىنى خۇداغا تاپشۇرۇڭلار، ـ دېدى. **26** ئۇلار خالايىقنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ سۆزلىرىدىن ئۇنى تۇتۇۋالغۇدەك ھېچقانداق يوچۇق تاپالمىدى. ئۇلار ئۇنىڭ بۇ جاۋابىغا ھەيرانۇھەس بولۇپ، زۇۋانى تۇتۇلدى. **27** ۋە «ئۇلىگەنلەر تىرىلمەيدۇ» دەپ ئىنكار قىلىدىغان ساددۇقىيلارنىڭ يەنىلىرى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ سوئال قويۇپ مۇنداق دېدى: **28** ـ ئۇستاز، مۇسا [پەيغەمبە ر تەۋراتنا] بىـ زگە: «ئايالى بار، ئەمما پە رزەنت كۆرمىگەن كىشى ئۇلۇپ كەتسە، ئۇلگۈچىنىڭ تاكا ياكى ئىنىسى ئۇل قالغان يە گىگىسىنى ئەمرىگە ئېلىپ، قېرىندىشى ئۈچۈن نەسىل قالدۇرۇشى كېرەك» ـ دەپ يازغان. **29** ئەمدى يە تتە تاكا-ئۇكا بار ئىدى. چوڭى ۋە يلەنگەندىن كېيىن پە رزەنت كۆرمەي ئالەمدىن ئۇتتى. **30** ئىككىنچى قېرىندىشى ئايالىنى ئەمرىگە ئېلىپ، پە رزەنت كۆرمەي ئالەمدىن ئۇتتى. **31** ئاندىن ئۈچىنچىسى ئۇنى ئالدى، شۇنداق قىلىپ، يە تتىسى ئۇنى ئەمرىگە ئېلىپ پە رزەنت كۆرمەي ئۇلدى. **32** ھەممىسىدىن كېيىن ئايالمۇ ئۇلدى. **33** ئەمدى تىرىلىش كۈنىدە بۇ ئايال ئۇلارنىڭ قايىسىسىنىڭكى بولار؟ چۈنكى يە تتىسى ئۇنى خوتۇنلۇققا ئالغان-دە؟! **34** ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بە ردى: ـ بۇ ئالەمنىڭ پە رزەنتلىرى ۋېلىنىدۇ؛ يا تلىق بولىدۇ. **35 (aiōn g165)** لېكىن ئۇ ئالەمدىن نىسىۋە بولۇشقا، شۇنداقلا ئۇلۇكلەردىن تىرىلىشكە لايىق سانالغانلار ۋېلىنمەيدۇ، يا تلىق بولمايدۇ. **(aiōn g165) 36** چۈنكى ئۇلار يەنە ئۆلمەيدۇ، پە رشتىلە رگە ئوخشاش بولىدۇ، «ئۇلۇمدىن تىرىلىشتىن ئۇغۇلغان پە رزەنتلەر» بولغاچقا، ئۇلار خۇدانىڭ ئۇغۇللىرىدۇر. **37** ئەمدى ئۇلگەنلەرنىڭ تىرىلىدۇرۇلۇشىنى ھەتتا مۇسا [پەيغەمبە ر] ئۆزىمۇ ئايان قىلغان، چۈنكى [تەۋراتتىكى] «تىكەنلىك» دېگەن ۋەقەنىڭ خاتىرىسىدە ئۇ پەرۋەردىگارنى: «ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە يا قۇبنىڭ خۇداسى» دەپ بايان قىلغان. **38** ئۇ ئۆلۈكلەرنىڭ خۇداسى ئەمەس، بەلكى تىرىكلەرنىڭ خۇداسىدۇر؛ چۈنكى ئۇنىڭغا نىسبەتەن ھەممەيلەن تىرىكتۇر! **39** شۇنىڭ بىلەن تەۋرات ئۇستازلىرىدىن بىرقانچىسى باھا بېرىپ: ـ ئۇستاز، ياخشى ئېيتتىڭ، ـ دېدى. **40** چۈنكى ئۇلاردىن ھېچكىم يەنە ئۇنىڭدىن سوئال سوراشقا جۈرئەت قىلالمىدى. **41** ئەمدى ئۇ ئۇلارغا سوئال قويدى: ـ كىشىلەر مەسىھنى قاندائەسكە داۋۇتنىڭ ئوغلى دەيدۇ؟ **42** چۈنكى داۋۇت ئۆزى زەبۇردا: پەرۋەردىگار مېنىڭ ۋەيسىمگە ئېيتتىكى: ـ «مەن سېنىڭ دۇشمەنلىرىڭنى تەختىپەرىڭ قىلغۇچە، مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن!» ـ دېگەنغۇ؟ **44** ئەمما داۋۇت ئۇنى «رەببىم» دەپ چاقىرغان يەردە، ئۇنداقتا ئۇ قانداقمۇ ئۇنىڭ ئوغلى بولىدۇ؟ **45** ۋە بارلىق خالايىق قۇلاق سېلىپ ئاڭلاۋاتقاندا، ئۇ مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: ـ **46** ـ تەۋرات ئۇستازلىرىدىن ھوشيار بولۇڭلار. ئۇلار ئۇزۇن تونىلارغا كىيىۋالغان ھالدا غادىيىپ يۈرۈشكە، بازارلاردا كىشىلەرنىڭ ئۇلارغا بولغان سالامىلىرىغا، سىناگوگلاردا ئالدىنقى ئورۇنلاردا، زىيافەتلەردىمۇ تۇردە ئولتۇرۇشقا ئامراق كېلىدۇ. **47** ئۇلار تۇل ئايالانلارنىڭ بارلىق ئۆيى-يېساتلىرىنى يەۋالىدۇ ۋە كۆز-كۆز قىلىپ يالغاندىن ئۇزۇندىن-ئۇزۇن دۇئالار قىلىدۇ. ئۇلارنىڭ تارتىدىغان جازاسى تېخىمۇ ئېغىر بولىدۇ!

21

ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، بايلارنىڭ تۆرۡ سەدىقىلىرىنى [ئىبادەتخانىدىكى] ئىشانە ساندۇقىغا تاشلىغىنىنى كۆردى. 2 ئۇ يەنە ساندۇققا ئىككى تېنىنى تاشلاۋاتقان بىر نامرات تۇل ئايالنىمۇ كۆردى. 3 شۇنىڭ بىلەن تۆ: ـ مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ نامرات تۇل ئايالنىڭ تاشلىغىنى ھەممەيلەننىڭكىدىن كۆپتۇر. 4 چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى تۆرلىرىنىڭ ئاشقالىرىدىن ئىشانە قىلىپ، خۇداغا ئاتىغان سادىقىلە رگە قوشۇپ تاشلىدى؛ لېكىن بۇ ئايال نامراتلىقىغا قارىماي، تۆرۡنىڭ تىرىكچىلىك قىلىدىغىنىنى ھەممىسىنى ئىشانە قىلىپ تاشلىدى. 5 ۋە بەزىلەر ئىبادەتخانىنىڭ تەپىس تاشلار ۋە خۇداغا سۈنۈلغان ھەدىيەلەر بىلەن قانداق بېزەلگەنلىكى توغرىسىدا سۆزلىشۋاتاتتى. تۆ: 6 ـ سىلەر كۆرۈۋاتقان بۇ بارلىق نەرسىلە رگە نىسبەتەن، شۇ كۈنلەر كېلىۋېكى، ھەتتا بىر تال تاشمۇ تاش ئۈستىدە قالدۇرۇلمايي، ھەممىسى گۈمران قىلىنىدۇ، ـ دېدى. 7 ئۇلار تۆنىڭدىن: ـ ئۇستاز، بۇ دېگەنلىرىڭ قاچان يۈز بېرىدۇ؟ بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىدىغانلىقىنى ئايان قىلىدىغان قانداق ئالامەت بولىدۇ؟ ـ دەپ سوردى. 8 تۆ مۇنداق دېدى: ـ ئازدۇرۇلۇپ كېتىشتىن ھېزى بولۇڭلار. چۈنكى تولا كىشىلەر مېنىڭ نامىمنى سېتىپ: «مانا تۆزۈم شۇدۇرمەن!» ۋە «ئاشۇ ۋاقىت يېقىنلاشتى!» دەيدۇ. شۇڭا ئۇلارنىڭ كەينىگە كىرمە گىلار. 9 سىلەر تۆرۈش ۋە تو يىلا گىلارنىڭ خەۋىرىنى ئاڭلىغىنىڭلاردىن ئەمدى ھەسىمگە چۈشمە گىلار، چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ ئاۋۋالى يۈز بېرىشى مۇقەررەر. لېكىن بۇلار، زامان ئاخىرى يېتىپ كەلدى، دېگەنلىك ئەمەس. 10 ئاندىن تۆ يەنە مۇنداق دېدى: ـ بىر مىللەت يەنە بىر مىللەت بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ، بىر پادىشاھلىق يەنە بىر پادىشاھلىق بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ. 11 جاي-جايلاردا شىددەتلىك يەر تەۋرەشلەر، ئاچارچىلىقلار ۋە ۋابالار بولىدۇ، [يەر يۈزىدە] ۋەھشەتلەر ۋە ئاسماندا ھەيۋەتلىك ئالامەتلەر كۆرۈنىدۇ. 12 بىراق بۇ ھەربىر ۋەقەلەر يۈز بېرىشتىن ئىلگىرى، كىشىلەر سىلە رگە قول سېلىپ ئۇنتۇتۇن قىلىدۇ ۋە سىلە رگە زىيانكەشلىك قىلىپ، سىلەرنى سىناگوگلارنىڭ سوراقلىرىغا تاپشۇرىدۇ، زىندانلارغا تاشلايدۇ، ئۇلار مېنىڭ نامىم ئۈچۈنلا سىلەرنى پادىشاھ ۋە ھۆكۈمدارلارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باريدۇ، 13 ۋە بۇنىڭ بىلەن [ئۇلارنىڭ ئالدىدا] گۇۋاھلىق بېرىش پۇرسىتىگىلار چىقىدۇ. 14 ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەر زگە قانداق جاۋاب بېرىش توغرىسىدا ئالدىنئالا ھېچ ئويلاتماسلىققا قەلبىگىلاردا قەتئىي نىيەت قىلىگىلار. 15 چۈنكى مەن سىلە رگە بارلىق دۇشمەنلىرىگىلار رەددىيە ۋە رەت قىلالمىغۇدەك پاساھەتلىك تىل ۋە دانىشمەنلىك ئاتا قىلىمەن.

16 ھەتتا ئاتا-ئانا، ئاكا-ئۇكا، تۇرۇق-تۇغقان ۋە يار-بۇرادەرلىرىگىلارمۇ سىلە رگە خائىنلىق قىلىپ ئۇتۇپ بېرىدۇ ۋە ئۇلار ئاراگىلاردىكى بەزىلىرىگىلارنى ئۆلتۈرىدۇ. 17 سىلەر مېنىڭ نامىم ئۈچۈنلىدىن ھەممە ئادەمنىڭ نەپرىتىگە ئۇچرايسىلەر. 18 ھالبۇنۇكى، بېشىگىلاردىكى بىر تال چاچمۇ ھالاك بولمايدۇ! 19 سەۋر-چىداملىق بولغىنىگىلاردا، جېنىگىلارغا ئىگە بولالايسىلەر. 20 ـ لېكىن يېرۇسالېمنىڭ [دۇشمەن] قوشۇنلىرى تەرىپىدىن قورشۇلىنغانلىقىنى كۆرگىنىگىلاردا، ئۇنىڭ ۋەيران بولۇش ۋاقتى يېقىنلىشىپ قالىدۇ، دەپ بىلگىلار. 21 ئۇ چاغدا يەھۇدىيە ئۆلكىسىدە ئۆرۈۋاتقانلار تاغلارغا قاچىسۇن، شەھەر ئىچىدە ئۆرۈۋاتقانلار ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتسۇن، يېزىلاردا ئۆرۈۋاتقانلار شەھەر رگە كىرمىسۇن. 22 چۈنكى شۇ چاغ «ئىنتىقام جازاسىنى تارتىدىغان كۈنلەر»دۇر، شۇنىڭ بىلەن [مۇقەددەس يازمىلاردا] بارلىق پۈتۈلگەنلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. 23 ئەمدى شۇ كۈنلەردە ھامىلدار ئايالار ۋە بالا ئېمىتىدىغانلارنىڭ ھالىغا ۋاي! چۈنكى بۇ زېمىندا ئېغىر قىسىچلىق بولىدۇ ۋە [ئەرشتىكى] غەزەپ بۇ خەلقنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ، 24 ئۇلار قىلىچنىڭ بىسىدا يېقىتىلىدۇ ۋە ئۇنتۇتۇن قىلىنىپ، بارلىق ئەللە رگە ئېلىپ كېتىلىدۇ، «يات ئەللەرنىڭ ۋاقتى» توشقۇچىچە، يېرۇسالېم يات ئەللەرنىڭ ئاياغ ئاستىدا قالىدۇ. 25 ـ قۇياش، ئاي، يۇلتۇزلاردىمۇ ئالامەتلەر بولىدۇ، يەر يۈزىدىكى ئەللەر ئارىسىدا دېگۈز-ئوۋچىلارنىڭ گۈلدۈرلىشىدىن ۋە دولقۇنلارنىڭ داۋالغۇشلىرىدىن پارا كەندىچىلىك بولىدۇ. 26 ئادەملەر قورقۇپ، يەر يۈزىگە كېلىدىغان ئاپەتلەرنى ۋەھىمە ئىچىدە كۈتۈپ ئەس-ھوشىنى يوقىتىدۇ، چۈنكى ئاسماندىكى كۈچلەر لەرزىگە كېلىدۇ. 27 ئاندىن كىشىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ كۈچ-قۇدرەت ۋە ئۇلۇغ شان-شەرەپ بىلەن بىر بۇلۇت ئىچىدە كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرىدۇ. 28 لېكىن بۇ ئالامەتلەر كۆرۈنۈشكە باشلىغاندا، قەددىگىلارنى رۇسلاپ بېشىگىلارنى كۆتۈرۈگىلار، چۈنكى بۇ سىلەرنى ئازاد قىلىشتىكى نىجات يېقىنلاشتى، دېگەنلىكتۇر. 29 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق بىر تەمسىلنى سۆزلەپ بەردى: ـ ئەنجۈر دەرىخىنى ۋە باشقا بارلىق دەرەخلە رگە قارا گىلار. 30 ئۇلارنىڭ يېگىدىن بىخلانغاندا ئۇلارغا قاراپ، تۆزۈگىلار يازنىڭ يېتىپ كېلىشىگە ئاز قالغانلىقىنى بىلىسىلەر. 31 شۇنىڭدەك، بايا دېيىلگەن ئالامەتلەرنىڭ يۈز بېرىۋاتقانلىقىنى كۆرگىنىگىلاردا، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ يېقىن قالغانلىقىنى بىلىگىلار. 32 مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ ئالامەتلەرنىڭ ھەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلمايي تۇرۇپ، بۇ دەۋر تۈگىمەيدۇ. 33 ئاسمان-زېمىن يوقىلىدۇ، بىراق مېنىڭ سۆزلىرىم ھە رگىز يوقالمايدۇ.

34 ـ لېكىن تۆرۡ ئۆگىلارغا ئاگاھ بولۇڭلار كى، كۆڭۈللىرىگىلار ئەبىش-ئىشرەت، مەيخورلۇق ۋە تىرىكچىلىكنىڭ غەم-ئەندىشىلىرى بىلەن بخۇدالاشمىسۇن، شۇ كۈنى ئۈستۈڭگىلارغا ئۈيۈقسىز چۈشمىسۇن. 35 چۈنكى تۆ گويا تۇزاقتەك بارلىق يەر يۈزىدە ھەربىر تۇرۇۋاتقانلارنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. 36 شۇڭا ھەرقانداق ۋاقىتلاردا ھوشيار بولۇڭلار، يۈز بېرىش ئالدىدا تۇرۇۋاتقان بۇ ئىشلاردىن تۆرۡ ئۆگىلارنى قاچۇرۇپ ئىنسانئوغلى ئالدىدا ھازىر بولۇپ تۇرۇشقا لايىق ھېسابلىنىش ئۈچۈن ھەردائىم دۇئا قىلىگىلار، ـ دېدى. 37 ئەمدى تۆ كۈندۈزلىرى ئىبادەتخانىدا تەلىم بېرەتتى، ئاخشاملىرى شەھەردىن چىقىپ، كېچىنى زەيتۇن تېغى دەپ ئاتالغان تاغدا ئۆتكۈزەتتى. 38 ۋە بارلىق خەلق تۆنىڭ تەلىمنى ئاڭلىغىلى تاڭ سەھەردە ئىبادەتخانىغا كىرىپ، تۆنىڭ يېنىغا كېلەتتى.

22

ئەمدى پېتىر نان ھېيتى («تۆتۈپ كېتىش ھېيتى» دەپمۇ ئاتىلىدۇ) يېقىنلىشىپ قالغاندى. 2 باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۆستازلىرى تۆنى ئۆلتۈرمەكە مەھكۇم قىلىشقا ئامال ئىزدەپ يۈرەتتى؛ چۈمكى ئۇلار خەلقتىن قورقاتتى. 3 شۇ يەتتە ئون ئىككىيلەندىن بىرى بولغان، ئىشقاريوت دەپ ئاتالغان يەھۇدانىڭ كۆڭلىگە شەيتان كىردى. 4 ئۇ بېرىپ باش كاھىنلار ۋە ئىبادەتخانا پاسبان بە گلىرى بىلەن ئەيسانى قانداق قىلىپ ئۇلارغا تۇتۇپ بېرىش ئۈستىدە مەسلىھەتلەشتى. 5 ئۇلار ئىنتايىن خۇش بولۇپ، يەھۇداغا پۇل بېرىشكە كېلىشتى. 6 يەھۇدا ماقۇل بولۇپ، تۆنى خالايىقتىن ئايرىم قالغاندا ئۇلارغا تۇتۇپ بېرىشكە مۇۋاپىق پۇرسەت ئىزدەشكە كىرىشتى. 7 ئەمدى پېتىر نان ھېيتىنىڭ [بىرىنچى] كۈنى يېتىپ كەلگەندى. شۇ كۈنى «تۆتۈپ كېتىش ھېيتى»غا ئاتاپ قۇربانلىق [قوزا] سويۇلاتتى. 8 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا پېترۇس بىلەن يۇھاناغا: ـ بېرىپ بەرگە تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ [قوزىسىنى] بەرگە يىگىلى تەييارلا گىلار، ـ دەپ ئۇلارنى ئەۋەتتى. 9 ـ قەيەردە تەييارلىشىمىزنى خالايسەن؟ ـ دەپ سوردى ئۇلار. 10 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ شەھەر رگە كىرىسە گىلار، مانا ئۇ يەردە كوزىدا سۇ كۆتۈرۈۋاتقان بىر ئەر كىشى سىلە رگە ئۇچرايدۇ. تۆنىڭ كەينىدىن مېڭىپ ئۇ كىرگەن ۋۇجۇگ كىرىگىلار. 11 ۋە ئۇي ئىگىسىگە: «ئۆستاز: ـ مۇخلىسلىرىم بىلەن تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى يەيدىغان مېھمانخانا ئۇيى قەيەردە؟ـ دەپ سوراۋاتىدۇ» دە گىلار. 12 ئۇ سىلەرنى باشلاپ ئۈستۈنكى قەۋەتتىكى رەتلەنگەن سەرەمجانلاشتۇرۇلغان چوڭ بىر ئېغىز ۋېنى كۆرسىتىدۇ. مانا شۇ يەردە تەييارلىق قىلىپ تۇرۇگىلار. 13 شۇنىڭ بىلەن ئىككىسى بېرىۋىدى، ھەممە ئىشلار ئۇنىڭ ئېيتقىنىدەك بولۇپ چىقتى. ئۇلار شۇ يەردە تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى تەييارلاشتى. 14 ئەمدى ۋاقىتى-سائىتى كەلگەندە، ئەيسا داستىخاندا ئولتۇردى؛ ئون ئىككى روسۇل ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئولتۇرۇشتى. 15 ئاندىن تۆ ئۇلارغا: ـ مەن ئازاب چېكىشتىن ئىلگىرى، سىلەر بىلەن تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ بۇ تامىقىغا ھەمداستىخاندا بولۇشقا تولىمۇ ئىنتىزار بولۇپ كەلگەندىم. 16 چۈنكى سىلە رگە ئېيتايكى، بۇ ھېيت زىيابىتىنىڭ [ئەھمىيىتى] خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا ئەمەلگە ئاشۇرۇلمىغۇچە، مەن بۇنىڭدىن قايتا ئىچەيمەن، ـ دېدى. 17 ئاندىن تۆ بىر جامنى قولىغا ئېلىپ، تەشەككۇر ئېيتقان ۋە مۇخلىسلىرىغا: ـ بۇنى ئېلىپ ئاراگىلاردا تەقسىم قىلىپ [ئىچىگىلار]. 18 چۈنكى شۇنى ئېيتايكى، مۇندىن كېيىن خۇدانىڭ پادىشاھلىقى كەلمىگۈچە، ھە رگىز تۇزۇم شەرىبىدىن قەتئىي ئىچەيمەن، ـ دېدى. 19 ئاندىن تۆ بىر تال نانىنى قولىغا ئېلىپ، خۇداغا تەشەككۇر ئېيتقان ۋە تۆنى ئوشتۇپ، تۇلارغا تۇلەشتۇرۇپ بېرىپ: ـ بۇ مېنىڭ سىلەر ئۈچۈن پىدا بولىدىغان تېنىمدۇر. مېنى ئەسلەپ تۇرۇش ئۈچۈن بۇنىڭدىن يە گىلار، ـ دېدى. 20 تۆ شۇنىڭدەك تاماقتىن كېيىنكى جامنى قولىغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: ـ بۇ جامدىكى شاراب مېنىڭ سىلەر ئۈچۈن تۆكۈلىدىغان قېنىمدا بولغان يېڭى ئەھدىدۇر. 21 لېكىن مانا، مېنى ئۇتۇپ بە رگۈچىنىڭ قولى مېنىڭ بىلەن بىر داستىخاندىدۇر. 22 ۋە ئىنسانئوغلى دەرۋەقە ئۆزى توغرىسىدا بېكىتىلگەندەك [ئالەمدىن] كېتىدۇ؛ بىراق ئىنسانئوغلىنىڭ ئۇتۇپ بېرىلىشگە ۋاستىچى بولغان ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! 23 ئاندىن مۇخلىسلار بىر-بىرىدىن: ـ ئارىمىزدا زادى كىم مۇشۇنداق ئىشنى قىلىشى مۇمكىن؟ ـ دەپ مۇنازىرىگە چۈشۈپ كېتىشتى. 24 ئەمدى تۇلارنىڭ ئارىسىدا قايىسىمىز ئەڭ ئۇلۇغ سانىلىشىمىز كېرەك دېگەن تالاش-تارتىش پەيدا بولدى. 25 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئەللەردىكى پادىشاھلار قول ئاستىدىكى خەلق ئۈستىدىن ۋېرۇقۇزلۇق قىلىپ ئىدارە قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھوقۇقدارلىرى «خەلقپەرۋەر» دەپ ئاتىلىدۇ. 26 بىراق سىلەر شۇنداق بولما گىلار، بەلكى ئاراگىلاردىكى ئەڭ مەرتىۋىلىكى ئۇزىنى ئەڭ كىچىكىدەك ھېسابلىنىش ۋە يېتىكچى بولغانلار [ھەممەيلەنگە] خىزمەتكارىدەك بولسۇن. 27 كىم مەرتىۋىلىك، داستىخاندا ئولتۇرغانمۇ يا كى داستىخاندىكى كۆتكۈچىمۇ؟ داستىخاندا ئولتۇرغىنى ئەمەسمۇ؟ بىراق مەن بولسام ئاراگىلاردا خىزمىتىگىلاردا بولغۇچى كۆتكۈچىدە كتۇرمەن. 28 سىلەر بولسا گىلار، بېشىمغا سىناقلار كەلگەندە باشتىن-ئاخىر مەن بىلەن بىللە ھەمراھ بولغانسىلەر. 29 ۋە خۇددى

ئاتام ماگا پادشاهلىق هوقۇق بېكىتكەندەك، مەن سىلە رگىمۇ شۇنداق بېكىتىمەن. 30 شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پادشاهلىقىمدا مەن بىلەن بىر داستىخاندا يەپ-ئىچىسىلەر ۋە تەختىلەردە ئولتۇرۇپ، ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىسىلەر. 31 رەب يەنە [پېترۇسقا]: ـ «ئەي سىمون، سىمون! مانا، شەيتان ھەممىگلارنى خۇددى بۇغداي تاسقىغاندەك تاسقاپ سىناشنى تىلىگەن. 32 لېكىن ئېتىقادىڭ يوقىمىسۇن دەپ ساگا دۇئا قىلدىم. ئەمدى سەن توۋا قىلىپ تۇز يولغا قايتقاندىن كېيىن، قېرىنداشلىرىڭنى مۇستەھكەملىگىن» ـ دېدى. 33 ـ ئى رەب، ـ دېدى پېترۇس، ـ مەن سەن بىلەن بىللە زىندانغا تاشلىنىپ، بىللە تۇلۇمگە بېرىشقا تەييارمەن! 34 تۇ ئۇنىڭغا: ـ ئى پېترۇس، ساگا ئېيتايىكى، بۈگۈن خوراز چىلىغۇچە، سەن «ئۇنى تونۇمايمەن» دەپ مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن، دېدى. 35 ئاندىن، تۇ ئۇلاردىن: ـ سىلەرنى ھەميانسىز، خورجۇنسىز ۋە كەشىسز [سەپىە رگە] ئەۋەتكىنىمدە سىلەرنىڭ بىرەر نەرسە گلار كەم بولۇپ قالغانمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار: ـ ياق، دېدى. 36 شۇنىڭ بىلەن تۇ ئۇلارغا: ـ لېكىن ھازىر ھەر كىمنىڭ ھەميانى بولسا، ئۇنى ئالسۇن؛ شۇنداق ھەم خورجۇنى بولسا، ئۇنى ئالسۇن ۋە بىر كىمنىڭ قىلىچى بولمىسا، چاپىننى سېتىپ بىردىن قىلىچ ئالسۇن. 37 چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتايىكى، [مۇقەددەسىس يازمىلاردا]: «ئۇ جىنايەتچىلەر قاتاردا سانىلدۇ» دەپ پۈتۈلگەن سۆز مەندە چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. چۈنكى مېنىڭ تۇغرامىدىكى بارلىق ئىشلار تولۇق ئەمەلگە ئاشماي قالمايدۇ ـ دېدى. 38 ـ ئى رەب، قارىغىن، بۇ يەردە ئىككى قىلىچ بار ئىكەن، دېدى ئۇلار. ـ بولدى، يېتىدۇ! ـ دېدى تۇ ئۇلارغا. 39 ئاندىن تۇ چىقىپ، ئادىتى بويىچە زەيتۇن تېغىغا يول ئالدى؛ ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا ئەگىشىپ باردى. 40 تۇ يەر گە يېتىپ بارغاندا تۇ ئۇلارغا: ـ ئازدۇرۇلماسلىقلار ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار، ـ دېدى. 41 ئاندىن، ئۇلاردىن بىر تاش ئېتىمچە نېرىراق بېرىپ، تىزلىنىپ ئۇرۇپ: 42 ـ ئى ئاتا، خالىساڭ، بۇ قەدەھنى مەندىن ئېلىپ كەتكەيسەن. لېكىن مېنىڭ ئەمەس، بەلكى سېنىڭ ئىرادەڭ ئادا قىلىنسۇن ـ دەپ دۇئا قىلدى؛ 43 ۋە ئاسماندىن بىر پەرىشتە ئۇنىڭغا كۈرۈنۈپ ئۇنى قۇۋۋەتلەندۈردى. 44 ئۇ قاتتىق ئازابتا تولغىنىپ تېخىمۇ ئىخلاسلىق بىلەن دۇئا قىلىۋەردى. ئۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ تەرلىرى يە رگە تۆكۈلگەن قان ئاچىلىرىدەك چۈشۈشكە باشلىدى. 45 ئاندىن دۇئاسىنى تۈگەتىپ، ئورنىدىن ئۇرۇپ، مۇخلىسلىرىنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلارنىڭ غەمگە چۆكۈپ ھالسىزلىنىپ ھۇڭدەپ قالغانلىقىنى كۈرۈۋىدى، ئۇلارغا: 46 ـ ئۇخلاپ قالغىنىڭلار نېمىسى؟ ئازدۇرۇلۇشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن قېرىپ دۇئا قىلىڭلار، ـ دېدى. 47 ئۇنىڭ سۆزى تېخى ئاياغلاشماستىلا، بىر توپ ئادەملەر پەيدا بولدى. ئۇلارنى باشلاپ كەلگۈچى ئون ئىككەيلەندىن بىرى بولغان يەھۇدا دېگەن كىشى ئىدى؛ ئۇ ئەيسانى [سالام بېرىپ] سۆيگىلى قېشىغا باردى. 48 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئەي يەھۇدا، بىر سۆيۈش بىلەن ئىنسانئوغلىنى ئۇتۇپ بېرەرسەنمۇ؟ ـ دېدى. 49 ۋە ئەيسانىڭ ئەتراپىدىكىلەر نېمە ئىش يۈز بېرىدىغانلىقىنى بىلىپ يېتىپ: ـ ئى رەب، قىلىچ بىلەن ئۇرايلىمۇ؟ ـ دېدى. 50 ۋە ئۇلاردىن بىرى [قىلىچنى كۆتۈرۈپ]، باش كاھىننىڭ چاكىرىغا ئۇرۇپ، ئۇڭ قۇلقىنى شىلۋەتتى. 51 بىراق ئەيسا يۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بولدى، توختا! ـ دېدى، ئۇ قولىنى ئۇزىتىپ قۇلقىغا تەگكۈزۈپ، ئۇنى ساقايتتى. 52 ئەيسا ئۆزىنى ئۇتقىلى كەلگەن باش كاھىنلار، پاسبان بە گلىرى ۋە ئاقساقالارغا قاراپ: ـ بىر قاراقچىنى ئۇتىدىغاندەك قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرۈپ كېپىسلەرغۇ؟ 53 مۇقەددەس ئىبادەتخانىدا ھەر كۈنى سىلەر بىلەن بىللە ئىدىم، سىلەر قول سالمىدىڭلار. ھازىر بۇ سىلە رگە تەۋە بولغان ۋاقىت-سائەتتۇر ۋە قاراڭغۇلۇقتىڭ ھۆكۈم سۈرۈشىدۇر ـ دېدى. 54 ئۇلار ئەيسانى ئۇتۇۋېلىپ، باش كاھىننىڭ ۋېگە ئېلىپ كېلىشتى. پېترۇس يىراقتىن ئەگىشىپ ماكېدى. 55 ئەمدى ئۇلار ھويلىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئوت يېقىپ چۈرىسىدە [ئىسسىنىپ] ئولتۇرغاندا، پېترۇس ئۇلارنىڭ تارىسغا كىرىپ ئولتۇردى. 56 ئاندىن ئوتنىڭ نۇرىدا ئۇنىڭ ئولتۇرغىنىنى كۆرگەن بىر دېدەك ئۇنىڭغا تىكلىپ قاراپ ئۇرۇپ: ـ بۇ ئادەممۇ ئەيسا بىلەن بىللە ئىدى، ـ دېدى. 57 لېكىن ئۇ ئېنىپ: ـ ئەي خوتۇن، ئۇنى تونۇمايمەن! ـ دېدى. 58 ئاندىن ئۇزۇن ئۆتمەي، يەنە بىرەيلەن ئۇنى كۆرۈپ: ـ سەمۇ ئۇلاردىن ئىكەنسەن، ـ دېدى. لېكىن پېترۇس: ـ ئەي بۇرادەر، ئۇنداق ئەمەسمەن! ـ دېدى. 59 ئاندىن بىر سائەتچە ئۆتكەندە باشقا بىرەيلەن: ـ دەرھەققەت، بۇ ھەم ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى، چۈنكى ئۇمۇ گالىلىيەلىكتۇر، ـ دەپ چىڭ تۇرۇۋالدى. 60 لېكىن پېترۇس: ـ ھەي بۇرادەر، نېمە دەۋاتقىنىڭنى بىلمەيمەن! ـ دېدى. ۋە ئۇنىڭ سۆزى ئاياغلاشماستىلا، خوراز چىلىدى. 61 ئەمدى رەب كەينىگە بۇرۇلۇپ، پېترۇسقا تىكلىپ قاراپ قويدى. شۇنىڭ بىلەن پېترۇس رەبنىڭ سۆزىنى، يەنە: «بۈگۈن خوراز چىلاشتىن ئىلگىرى سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن» دېگەنلىكىنى يادىغا كەلتۈردى. 62 ۋە ئۇ تاشقىرىغا چىقىپ قاتتىق يىغلاپ كەتتى. 63 ئەمدى ئەيسانى ئۇتۇپ تۇرۇۋاتقانلار ئۇنى مەسخىرە قىلىشقا ۋە ساۋاپ-دۇمبىلاشقا باشلىدى؛ 64 ئۇنىڭ كۆزلىرىنى تېڭىپ ئۇنىڭدىن: ـ سېنى ئۇرغان كىمدۇ؟ قېنى، بېشارەت بە رگىن! ـ دەپ سوراشتى 65 ۋە ئۇنىڭغا يۇنىڭدىن باشقا يەنە نۇرغۇن ھاقارەتلەرنى ياغدۇردى. 66 تاڭ ئاتقاندا، خەلق ئاقساقاللىرى، يەنى باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى يىغىلىشتى. ئۇلار ئۇنى تۈز كېڭىشمىسىگە ئېلىپ بېرىپ 67 ئۇنىڭدىن: ـ ئېيتە، سەن مەسىھمۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ سىلە رگە ئېيتسامۇ، قەتئىي ئىشەنمەيسىلەر. 68 سىلەردىن بىرەر سوئال سوراسام، ھېچ جاۋاب بەرمەيسىلەر. 69 لېكىن بۇ ۋاقىتتىن باشلاپ ئىنسانئوغلى ھەممىگە قادىرنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرىدۇ، ـ دېدى. 70 ـ ئۇنداقتا، سەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنسەن-دە؟ ـ دېيىشتى ئۇلار. ئۇ: ـ دېگىنىڭلاردەك مەن شۇدۇرمەن! ـ دەپ جاۋاب بەردى. 71 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار: ـ ئەمدى باشقا گۇۋاھچىلىقنىڭ بە رگە نېمە ھاجىتى؟ چۈنكى ئۆزىمىز ئۇنىڭ ئۆز ئاغزىدىن چىققىنىنى ئاڭلىدۇق! ـ دېيىشتى.

23 ئاندىن [كېڭىشمىدىكىلەرنىڭ] ھەممىسى ئورنىدىن تۇرۇشۇپ، ئۇنى [ۋالىي] پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. 2 ئۇ يەردە ئۇلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلىپ: ـ ئۇزىنى مەسىھ، يەنى پادىشاھ دەپ ئاتۇۋېلىپ، خەلقىمىزنى ئازدۇرۇپ ۋە قۇترىتىپ، قەيسەر گە باج-سېلىق تاپشۇرۇشنى توسقان بۇ ئادەمنى بايقاپ ئۇنى ئۆتىۋق، ـ دېيىشتى. 3 پىلاتۇس ئۇنىڭدىن: ـ سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىمۇسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ ئېيتقىنىڭدەك، ـ دەپ جاۋاب بەردى. 4 ئاندىن پىلاتۇس باش كاھىنلار بىلەن كۆپچىلىككە: ـ بۇ ئادەمدىن بىرەر شىكايەت قىلغۇدەك ئىشنى تاپالمىدىم، ـ دېدى. 5 لېكىن ئۇلار تېخىمۇ قەتئىي ھالدا: ـ ئۇ گالىلىيەدىن تارتىپ تاكى بۇ يە رگىچە، پۈتكۈل يەھۇدىيەدىمۇ تەلىم بېرىپ بىلەن خەلقنى قۇترىتىدۇ. 6 پىلاتۇس «گالىلىيە» دېگەن سۆزنى ئاڭلاپ: ـ بۇ كىشى گالىلىيەلىكمۇ؟ ـ دەپ سوردى 7 ۋە ئۇنىڭ ھېرود [خانىنىڭ] ئىدارە قىلغان تۇپلىكىدىن كەلگەنلىكىدىن خەۋەر تېپىپ، ئۇنى ھېرودقا يولاپ بەردى (ئۇ كۈنلەردە ھېرودمۇ يېرۇسالېمدا ئىدى). 8 ھېرود ئەيسانى كۆ رگەندە ئىنتايىن خۇشال بولدى. چۈنكى ئۇ ئۇزۇندىن بېرى ئۇنىڭغا دائىر كۆپ ئىشلارنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭدىن بىر مۇجىزە كۆرۈش ئۈمىدىدە بولۇپ، ئۇنى كۆرۈش پۇرسىتىنى ئىزدەۋاتاتتى. 9 ئۇ ئەيسادىن كۆپ سوئاللارنى سوردى، لېكىن ئۇ ھېرودقا بىر ئېغىزمۇ جاۋاب بەرمىدى. 10 باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى يېقىن ئۇرۇپ ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھە دەپ ئەرز-شىكايەت قىلىۋاتاتتى. 11 ھېرود خان ۋە ئۇنىڭ لەشكەرلىرى ئۇنى خارلاپ مەسخىرە قىلىشىپ، ئۇنىڭغا شاھانە تون-كىيم كىيدۈرۈپ، ئۇنى يەنە پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا قايتۇرۇپ يوللىدى. 12 مانا شۇ كۈندىن باشلاپ، پىلاتۇس بىلەن ھېرود دوست بولۇپ قالدى؛ چۈنكى ئىلگىرى ئۇلار ئارىسىدا ئاداۋەت بولغانىدى. 13 ۋالىي پىلاتۇس باش كاھىنلارنى، [يەھۇدىي] ھۆكۈمدارلارنى ۋە خالايىقنى يىغىپ، 14 ئۇلارغا: ـ سىلەر بۇ ئادەمنىڭ ئۈستىدىن «خەلقنى ئازدۇرىدۇ ۋە قۇترىتىدۇ» دەپ شىكايەت قىلىپ ئۇنى ئالدىمىغا تارتىپ كەلدىڭلار. مانا، مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ئۇنى سوراق قىلغىنىم بىلەن، ئۇنىڭدىن سىلەر شىكايەت قىلغان جىنايەتلەردىن بىرىنىمۇ تاپالمىدىم. 15 ھېرودمۇ تاپمىدى؛ چۈنكى مەن سىلەرنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئەۋەتتىم. مانا، ئۇنىڭدا ئۆلۈمگە لايىق ھېچقانداق جىنايەت يوق ئىكەن. 16 شۇڭا مەن ئۇنى جازالاپ، ئاندىن قويۇپ بېرىمەن، ـ دېدى 17 (ئۇنىڭ ھەر قېتىملىق [ئۆتۈپ كېتىش] ھېيتىدا، [يەھۇدىي] [مەھبۇسلاردىن] بىرىنى ئۇلارغا قويۇپ بېرىش مەجبۇرىيىتى بار ئىدى). 18 لېكىن كۆپچىلىك تە گلا چۇقان سېلىشىپ: ـ بۇنى يوقىتىڭ! ـ بە رگە باراباسنى قويۇپ بېرىڭ! ـ دېيىشتى 19 (باراباس بولسا شەھەردە توپلاڭ كۆتۈرۈگەنلىكى ۋە قاتىللىق قىلغانلىقى ئۈچۈن زىندانغا تاشلانغان مەھبۇس ئىدى). 20 شۇنىڭ بىلەن پىلاتۇس ئەيسانى قويۇپ بېرىشنى خالاپ، كۆپچىلىككە يەنە سۆز قىلىغى ئۈردى. 21 لېكىن ئۇلار جاۋابەن يەنە چۇقان سېلىشىپ: ـ كېڭىتىلگىن، ئۇنى كېڭىتىلگىن! ـ دەپ ۋارقىراشتى. 22 [پىلاتۇس] ئۈچىنچى قېتىم ئۇلارغا: ـ نېمىشقا؟ ئۇ زادى نېمە ياماتلىق قىلغان؟ مەن ئۇنىڭدىن ئۆلۈمگە لايىق ھېچ جىنايەت تاپالمىدىم. شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئۇنى جازالاپ، قويۇپ بېرىمەن، ـ دېدى. 23 بىراق ئۇلار يەنىلا ھە دەپ چۇقان سېلىشىپ: «ئۇ كېڭىتىلىنىڭ!» دەپ تەلەپ قىلىپ چىڭ تۇرۇۋالدى. ئۇلارنىڭ ھەمەدە باش كاھىنلارنىڭ چۇقانلىرى تاخىر كۈچلۈك كەلدى. 24 پىلاتۇس ئۇلارنىڭ تەلىپى بويىچە ئادا قىلىنسۇن دەپ ھۆكۈم چىقاردى. 25 ۋە ئۇلارنىڭ تىلىگىنىنى، يەنى توپلاڭ كۆتۈرۈش ۋە قاتىللىق ئۈچۈن زىندانغا تاشلانغانىنى قويۇپ بېرىپ، ئەيسانى ئۇلارنىڭ خاھىشىغا تاپشۇرۇپ بەردى. 26 ۋە ئۇلار ئۇنى ئېلىپ كېتىۋاتقاندا، يولدا كۈرىنى شەھەرلىك سىمون ئىسملىك بىر كىشى سەھرادىن كېلىۋاتاتتى؛ ئۇلار ئۇنى ئۇتۇۋېلىپ، كېيىنى ئۇنىڭغا كۆتۈرگۈزۈپ، ئەيسانىڭ كەينىدىن ماكېدۇردى. 27 ئەيسانىڭ كەينىدە زور بىر توپ خەلق، شۇنداقلا ئۇنىڭغا ئېچىنىپ

يغا-زار كۆتۈرۈشۈاتقان ئايالالرمۇ ئه گىشىپ كېلىۋاتاتتى. 28 لېكىن ئەيسا كەينىگە بۇرۇلۇپ تۇلارغا: ـ ئەي يېرۇسالېمنىڭ قىزلىرى! مەن ئۆچۈن يىغلىماڭلار، بەلكى تۆز ئۆزۈڭلار ۋە بالىلىرىڭلار ئۈچۈن يىغلاڭلار! 29 چۈنكى سىلە رگە شۇنداق ئېغىر كۈنلەر كېلىدۇكى، كىشىلەر: «ئۇغماسلار، بالا كۆتۈرمىگەن قورساقلار ۋە ئېمىتمىگەن ئەمچە كلەر بەختلىكتۇر!» ـ دېيىشىدۇ. 30 شۇ چاغدا كىشىلەر تاغلارغا: «ئۇستىمىزگە تۈرۈل!»، ۋ ئۆگىلۈكلە رگە: «ئۇستىمىزنى ياپ!» دەپ ندا قىلىشىدۇ. 31 چۈنكى ئادەملەر يايىپىشل دەرەخىگە شۇنداق ئىشلارنى قىلغان يەردە، قۇرۇپ كەتكەن دەرەخىگە نېمە ئىشلار بولار؟! ـ دېدى. 32 شۇنىڭ جىنايەتچىمۇ تۇلۇمىگە مەھكۇم قىلىنغىلى ئۆزىنىڭ بىلەن تەڭ ئېلىپ كېلىنگەندى. 33 ۋە تۇلار «ياش سىۋۈك» دەپ ئاتالغان جايغا كەلگەندە، ئۇ يەردە ئۇنى ۋە يەنە ئىككى جىنايەتچىنى، بىرىنى ئۆزىنىڭ ئوڭ يىنىدا ۋە يەنە بىرىنى سول يىنىدا كېرىستكە تارتتى. 34 ئەيسا: ـ ئى ئاتا، تۇلارنى كەچۈرگىن، چۈنكى تۇلار تۆزىنىڭ نېمە قىلىۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ، ـ دېدى. [ئەشكەرلەر] چەك تاشلاپ، ئۆزىنىڭ كىيىملىرىنى بۆلۈشۈۋالدى. 35 خالايىق قاراپ تۇراتتى، يەھۇدىي ھۆكۈمدارلارمۇ يىنىدا تۇرۇپ ئۇنىڭغا دەمىغىنى قېقىپ مەسخىرە قىلىپ: باشقىلارنى قۇتقۇزۇپتىكەن! ئە گەر تۇ راستتىن خۇدانىڭ مەسىھى، ئۆزىنىڭ تاللىۋالغىنى بولسا، ئۆزىنى قۇتقۇزۇپ باقسۇن! ـ دېيىشتى. 36 ئەشكەرلەرمۇ ئۇنى مەسخىرە قىلىشىپ، يىنىغا بېرىپ ئۇنىڭغا سىركە تەگلەپ: 37 ـ ئە گەر سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى بولساڭ، ئۆزۈڭنى قۇتقۇزۇپ باق! ـ دېيىشتى. 38 ئۇنىڭ ئۈستىدىكى [تاختايغا] ۋېكچە، لاتىنچە ۋە ئىبرانىيچە ھەرپلەر بىلەن: «بۇ كىشى يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىدۇر» دەپ يېزىپ قويۇلغاندى. 39 ئۇنىڭ بىلەن بىللە كېرىستكە تارتىلغان ئىككى جىنايەتچىنىڭ بىرى ئۇنى ھاقارەتلەپ: ـ سەن مەسىھ ئەمەسمىدىڭ؟ ئەمدى ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى، بىزنىمۇ قۇتقۇزە! ـ دېدى. 40 بىراق يەنە بىرى ئۇنىڭ گىپىگە تەنبىھ بېرىپ: سەن ئۆزۈڭ ئوخشاش ھۆكۈمنىڭ تېگىدە تۇرۇپ خۇدادىن قورقامسەن؟ 41 بىزنىڭ جازالىنىشىمىز ھەقلىق، چۈنكى ئۆز قىلمىشلىرىمىزنىڭ تېگىشلىك جازاسىنى تارتىۋاتىمىز، لېكىن بۇ كىشى ھېچقانداق ناتوغرا ئىش قىلمىغانغۇ! ـ دەپ جاۋاب بەردى. 42 ئاندىن، ئۇ ئەيسىغا: ـ ئى رەب، پادىشاھلىقىڭ بىلەن كەلگىنىڭدە، مېنى ياد قىلغىن، ـ دېدى. 43 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ بەرھەق، مەن ساڭا ئېيتىپلىكى، بۇگۈن سەن مەن بىلەن بىللە جەننەتتە بولىسەن، ـ دېدى. 44 ھازىر ئالتىنچى سائەت بولۇپ، پۈتۈن زېمىننى توققۇزىنچى سائەتكىچە قارا ئۆكۈزلۈق باستى. 45 قۇياش نۇرىنى بەرمىدى ۋە ئىبادەتخانىنىڭ پەردىسى توساتتىن ئوتتۇرىسىدىن يىرتىلىپ ئىككى پارچە بولۇپ كەتتى. 46 ئەيسا قاتتىق ئاۋاز بىلەن ندا قىلغاندىن كېيىن: ـ ئى ئاتا! روھىمنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم، ـ دېدى-دە، تىنىقى توختاپ، جان ئۈزدى. 47 ئۇ يەردە تۇرغان يوزىبىشى يوز بە رگەن ئىشلارنى كۆرۈپ: ـ بۇ ئادەم ھەقىقەتەن دۇرۇس ئادەم ئىكەن! ـ دەپ خۇدانى ئۇلۇغلىدى. 48 ۋە بۇ مەنزىرىنى كۆرۈشكە يىغلىغان بارلىق خەلق يوز بە رگەن ئىشلارنى كۆرۈپ كۆڭۈلىگە كەلگەن ئۇ گىشىپ كەلگەن ئايالالر يىراقتا تۇرۇپ، بۇ ۋەقەلە رگە قاراپ تۇردى. 50 ۋە مانا شۇ يەردە كېڭىشىدىكىلەردىن يۈسۈپ ئىسىملىك بىرى بار ئىدى. ئۇ ئۆزىنى ئاقكۆڭۈل ۋە ئادىل ئادەم بولۇپ، تۇلارنىڭ مەسلىھەتىگە ۋە قىلغىنىغا قوشۇلمىغاندى. ئۆزىنى يەھۇدىيە ئولكىسىدىكى ئارىماتىيا دېگەن بىر شەھەردىن بولۇپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى تەلەپ قىلاتتى. 52 ئۇ ئۆزىنى پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئەيسانىڭ جەستىنى بېرىشنى تەلەپ قىلدى؛ 53 ۋە ئۇنى كېرىستىن چۈشۈرۈپ كاناپ بىلەن كېپەنلەپ، قورام تاشتىن ئويۇپ ياسالغان، ھېچكىم قويۇلمىغان بىر قەبىرىگە دەپنە قىلدى. 54 بۇ «تەييارلىق كۈنى» بولۇپ، شابات كۈنى يېقىنلىشىپ قالغاندى. 55 ۋە ئۇنىڭ بىلەن گالىلىيەدىن كەلگەن ئايالالر [يۈسۈپكە] ئە گىشىپ، قەبىرنى ۋە ئۇنىڭ جەسىتىنىڭ قاندىق قويۇلغىنىنى كۆردى. 56 ئاندىن يېنىپ بېرىپ ئەتىرلەر ۋە خۇش پۇراقلىق ۋۇيۇملارنى تەييار قىلدى ۋە [تەۋراتتىكى] ئەمر بويىچە شابات كۈنى ئارام ئېلىشتى.

24 ئەمدى ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە تاڭ يۇرۇي دەپ قالغاندا، ئايالالر تۆزلىرى تەييارلىغان ئەتىرلەرنى ئېلىپ، قەبىرگە كەلدى. 2 تۇلار قەبىرنىڭ ئاغزىدىكى تاشنىڭ دومىلىتىۋېتىلگەنلىكىنى كۆردى؛ 3 ۋە قەبىرگە كىرىپ قارىۋىدى، رەب ئەيسانىڭ جەسىتى يوق تۇراتتى. 4 ۋە شۇنداق بولدىكى، تۇلار يۈنىگەن پاتىپاراق بولۇپ تۇرغاندا، مانا، نۇر چاقناپ تۇرىدىغان كىيىملەرنى كىيگەن ئىككى زات تۇلارنىڭ يىنىدا ۋۇيۇقسىز پەيدا بولدى. 5 ئايالالر قاتتىق ۋەھىمگە چۈشۈپ، يۈزلىرىنى يە رگە يېقىشتى. ئىككى زات تۇلارغا: ـ نېمە ئۈچۈن تىرىك بولغۇچىنى تۇلۇمىلەرنىڭ ئارىسىدىن ئىزدەيسىلەر؟ 6 ئۇ بۇ يەردە ئەمەس، بەلكى ئۇ تىرىلدى! ئۇ تىخى گالىلىيەدە تۇرغان ۋاقتىدا، ئۇنىڭ سىلە رگە نېمىنى ئېيتقىنىنى، يەنى: «ئىنسانئوغلىنىڭ گۇناھكار ئادەملەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلۇپ، كېيىنلىنىپ، ئۈچىنچى كۈنى قايتا تىرىلىشى مۇقەررەردۇر» دېگەنلىرىنى ئەسلەپ بېقىڭلار! ـ دېدى. 8 ۋە تۇلار ئۇنىڭ [دەل] شۇنداق دېگىنىنى ئېسىگە ئېلىشتى؛ 9 ۋە قەبىردىن قايتىپ، بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى ئون بىرەيلەنگە، شۇنداقلا قالغان مۇخلىسلارنىڭ ھەممىسىگە يەتكىزدى. 10 روسۇلالرغا بۇ ئىشلارنى يەتكۈزگۈچىلەر بولسا ماگدالىنىڭ مەريەم، يوئانا ۋە ياقۇپنىڭ ئانىسى مەريەم ھەمدە تۇلار بىلەن بىللە بولغان باشقا ئايالالر ئىدى. 11 لېكىن [ئايالالرنىڭ بۇ ئېيتقانلىرى] تۇلارغا ئېھسانىدەك بىلىندى، تۇلار تۇلارنىڭ سۆزلىرىگە ئىشەنمىدى. 12 بىراق پېترۇس ئورنىدىن تۇرۇپ، قەبىرگە يۈگۈرۈپ باردى. ئۇ ئېگىلىشىپ قەبىرە ئىچىگە قارىۋىدى، يالغۇز كاناپ كىيىنلىكىنىڭ تىلىم-تىلىم پارچىلىرىنى كۆرۈپ، يوز بە رگەن ئىشلارغا ھەيران بولۇپ ئۆيگە قايتىپ كەتتى. 13 ۋە مانا، شۇ كۈندە تۇلاردىن ئىككىيلەن يېرۇسالېمدىن ئون بىر چاقىرىم يىراقلىقتىكى ئېمىئوس دېگەن كەنتكە كېتىپ باراتتى. 14 تۇلار يوز بە رگەن بارلىق ئىشلار توغرىسىدا سۆزلىشىپ كېتىۋاتاتتى. 15 ۋە شۇنداق بولدىكى، تۇلار سۆزلىشىپ-مۇلاھىزىلىشىپ كېتىۋاتقاندا، مانا ئەيسا ئۆزى تۇلارغا يېقىنلىشىپ كېلىپ، تۇلار بىلەن بىللە ماڭدى، 16 لېكىن تۇلارنىڭ كۆزلىرى ئۇنى تونۇشتىن توسۇلدى. 17 ئۇ تۇلاردىن: ـ كېتىۋېتىپ نېمە ئىشلار توغرۇلۇق مۇنازىرە قىلىشۇاتىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. تۇلار قايغۇلۇق قىياپەتتە توختاپ، 18 تۇلاردىن كلىوپاس ئىسملىك بىرى جاۋاب بېرىپ: ـ يېرۇسالېمدا تۇرۇۋېتىپ، مۇشۇ كۈنلەردە شۇ يەردە يوز بە رگەن ۋەقەلەردىن بىردىنبىر خەۋەر تاپمىغان مۇسابىر سەن ئوخشىمامسەن؟! ـ دېدى. 19 ۋە ئۇ تۇلاردىن: ـ نېمە ۋەقەلەر بولدى؟ ـ دەپ سوردى. «ناسارەتلىك ئەيسانىڭ مۇناسىۋەتلىك ۋەقەلەر!» ـ دېدى تۇلار، ـ «ئۇ تۆزى خۇدانىڭ ئالدىدىمۇ، بارلىق خەلقنىڭ ئالدىدىمۇ ئەمەلدە ۋە سۆزدە قۇدرەتلىك بىر پەيغەمبەر بولۇپ، 20 باش كاھىنلار ۋە ھۆكۈمدارلىرىمىز ئۇنى تۇلۇم ھۆكۈمگە تاپشۇرۇپ، كېستىلەتتى. 21 بىز ئېسىلدە ئۇنى ئىسرائىلغا ھەمجەمەت بولۇپ ئازاد قىلىدىغان زات ئىكەن، دەپ ئۈمىد قىلغانىدۇق. لېكىن ئىشلار شۇنداق بولدى، ھازىر بۇ ۋەقەلەر يوز بە رگىنىگە ئۈچىنچى كۈن بولدى؛ 22 يەنە ئېلىپ، ئارىمىزدىكى بىرىنچىچە ئايال ھەم بىزنى ھاڭ-تاڭ قالدۇرۇۋەتتى. چۈنكى تۇلار بۇگۈن تاڭ سەھەردە قەبىرگە بېرىپتىكەن، 23 ئۇنىڭ جەسىتىنى تاپالمىاي قايتىپ كېلىپ: «بۇ رگە بىرنەچچە پەرشتە غايىبانە كۆرۈنۈشتە ئايان بولۇپ، «ئۇ تىرىك!» دېدى» دەپ ئېيتىپتۇ. 24 يۇنىڭ بىلەن ئارىمىزدىن بىرنەچچەيلەن قەبىرگە بېرىپ، ئۇ ھەۋالىنىڭ دەل ئايالالرنىڭ ئېيتقىنىدەك ئىكەنلىكىنى بايقاپتۇ. لېكىن ئۇنى تۇلارمۇ كۆرمەپتۇ».

25 ئەيسا تۇلارغا: ـ ئەي نادانلار، پەيغەمبەرلەرنىڭ ئېيتقانلىرىنىڭ ھەممىسىگە ئىشىنىشكە قەلبى گاللار! 26 مەسىھنىڭ ئۆزىگە خاس شان-شەرىپىگە كىرىشتىن بۇرۇن، مۇشۇ جاپا-مۇشەققەتلەرنى بېشىدىن ئۆتكۈزۈشنى مۇقەررەر ئەمەسمىدى؟ ـ دېدى. 27 ئاندىن پۈتۈن تەۋرات-زەبۇردىن، مۇسا ۋە باشقا بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرىدىن باشلاپ ئۇ تۆزىنى ھەققىدە ئالدىن پۈتۈلگەنلىرىنى تۇلارغا شەرھ بېرىپ چۈشەندۈردى. 28 تۇلار باردىغان كەنتكە يېقىنلاشقاندا، ئۇ يىراقراق بىر يە رگە باردىغاندەك تۇراتتى. 29 لېكىن تۇلار ئۇنى تۇتۇۋېلىپ: ـ كېچ كىرىپ قالدى، ھېلىلا كۈن ئولتۇرىدۇ، بىز بىلەن بىللە قونۇپ قالغىن، ـ دەپ تۇتۇندى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ تۇلار بىلەن قونغىلى ۋۇيگە كىردى. 30 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ تۇلار بىلەن داستىخاندا ئولتۇرغاندا، نانىنى قولىغا ئېلىپ، خۇداغا تەشەككۈر ئېيتتى، ئاندىن نانىنى ئوشتۇپ تۇلارغا تۇتتى. 31 تۇلارنىڭ كۆزلىرى شۇئان ئېچىلىپ، ئۇنى تونۇدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ تۇلارنىڭ ئالدىدىن غايىب بولدى.

32 تۇلار بىر-بىرىگە: ـ ئۇ يولدا بىز بىلەن پاراڭلىشىپ، بە رگە مۇقەددەس يازمىلارغا شەرھ بە رگەندە، يۈرەك-باغرىمىز گويا ئوتىدەك يانمىدىمۇ؟! ـ دېيىشتى. 33 ۋە تۇلار شۇ ھامان تۇرۇپ يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلدى. تۇلار ئىككىسى ئون بىرەيلەن بىلەن تۇلارنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ بىر يە رگە يىغىلىپ تۇرغىنىنىڭ ئۈستىگىلا چۈشتى، تۇلار: «رەب راستتىن تىرىلىپتۇ. ئۇ سىمونغا كۆرۈنۈپتۇ!» دېيىشۇاتاتتى. 35 شۇنىڭ بىلەن تۇلار ئىككىيلەنمۇ يولدا يوز بە رگەن ئىشلارنى ۋە ئۇ نانى ئوشتۇۋاتقاندا ئۇنىڭ تۇزلىرىگە قاندىق تونۇلغىنىنى كېچىلىكتە سۆزلەپ بەردى. 36 ۋە تۇلار بۇ ئىشلار ئۈستىدە سۆزلىشىۋاتقاندا، [ئەيسا] ئۆزى توساتتىن ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا پەيدا بولۇپ: ـ سىلە رگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! ـ دېدى. 37 تۇلار بىرەر روھنى ئۈچراتىۋاتقۇ نېمە، دەپ خىيال قىلىپ، ئالاقزادە بولۇشۇپ ۋەھىمگە چۈشتى. 38 ئۇ تۇلارغا: ـ نېمىگە شۇنچە ئالاقزادە بولۇپ كەتتىكىلا؟ نېمىشقا قەلبىگىلاردا شەك-گۇمان چىقىپ تۇرىدۇ؟ 39 قوللىرىمغا ۋە پۇتلىرىمغا قاراپ بېقىڭلار! مېنىڭ ئۆزۈم ئىكەنلىكىمنى بىلىڭلار! مېنى تۇتۇپ كۆرۈۋېلىڭلار، روھنىڭ ئەت بىلەن سۆڭىگى يوق، لېكىن مەندە بارلىقنى كۆرىسىلەر، ـ دېدى. 40 ۋە شۇنداق دېگىچ تۇلارغا پۇت-قولىنى كۆرسەتتى. 41 تۇلار خۇشلۇقتىن [كۆزلىرىگە] ئىشەنگۈسى كەلمەي ھەيرانۇھەس تۇرغىنىدا ئۇ تۇلاردىن: ـ سىلەرنىڭ بۇ يەردە يېگۈدەك نەرسە كلار بارمۇ؟ ـ

دەپ سوردى. **42** تۆلار بىر پارچە بېلىق كاۋېپى ۋە بىر پارچە ھەسەل كۆنىكىنى تۆنىكۈغا سۈنۈۋىدى، **43** تۆ ئېلىپ تۆلارنىڭ ئالدىدا يېدى. **44** ئاندىن تۆ تۆلارغا: ـ مانا بۇ مەن سىلەر بىلەن بولغان ۋاقتىمدا سىلە رگە ئېيتقان: «مۇسا خاتىرىلىگەن تەۋرات قانۇنى، پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرى ۋە زەبۇردا مېنىڭ توغرامدا پۈتۈلگەنلىرىنىڭ ھەممىسى چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي قالمايدۇ» دېگەن سۆزلىرىم ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. **45** شۇنىڭ بىلەن تۆ مۇقەددەس يازمىلارنى چۈشىنىشى ئۈچۈن تۆلارنىڭ زېھىنلىرىنى ئاچتى **46** ۋە تۆلارغا مۇنداق دېدى: ـ [مۇقەددەس يازمىلاردا] شۇنداق ئالدىن پۈتۈلگەنكى ۋە شۇ ئىش مەسىھنىڭ تۆزىگە توغرا كەلدىكى، تۆ ئازاب چېكىپ، ئۆچىنچى كۈندە تۆلگەنلەر ئارىسىدىن تىرىلىدۇ، **47** ئاندىن تۆنىڭ نامى بىلەن «توۋا قىلىڭلار، گۇناھلارنىڭ كەچۈرۈمىگە مۇيەسسەر بولۇڭلار» دېگەن خەۋەر يېرۇسالېمدىن باشلاپ بارلىق ئەللە رگە جاكارلىنىدۇ. **48** سىلەر ئەمدى بۇ ئىشلارغا گۇۋاھچىدۇرسىلەر. **49** ۋە مانا، مەن ئاتامنىڭ ۋەدە قىلغىنىنى ۋۇجۇد ۋۇگلارغا ئەۋەتىمەن. لېكىن سىلەر يۇقىرىدىن چۈشىدىغان كۈچ-قۇدرەت بىلەن كىيگۈزۈلگۈچە، بۇ شەھەردە كۈتۈپ تۇرۇڭلار». **50** ۋە تۆ تۆلارنى بەيت-ئانىيا يېزىسىغىچە باشلاپ باردى ۋە قوللىرىنى كۆتۈرۈپ تۆلارنى بەرىكەتلىدى. **51** ۋە شۇنداق بولدىكى، تۆلارنى بەرىكەتلىگەندە تۆ تۆلاردىن ئايرىلىپ ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى. **52** تۆلار تۆنىڭغا سەجدە قىلىشتى ۋە زور خۇشال-خۇراملىق ئىچىدە يېرۇسالېمغا قايتىپ كېلىپ، **53** ھەردائىم ئىبادەتخانىدا تۇرۇپ خۇدانى شۈكۈر-سانا ئوقۇشۇپ تۇردى.

يۇھاننا

1 مۇقەددەمدە «كالام» بار ئىدى؛ كالام خۇدا بىلەن بىللە ئىدى ھەم كالام خۇدا ئىدى. **2** ئۇ مۇقەددەمدە خۇدا بىلەن بىللە ئىدى. **3** ئۇ ئارقىلىق بارلىق مەۋجۇداتلار يارىتىلدى ۋە بارلىق يارىتىلغانلارنىڭ ھېچبىرى ئۇنىڭسىز يارىتىلغان ئەمەس. **4** ئۇنىڭدا ھاياتلىق بار ئىدى ۋە شۇ ھاياتلىق ئىنسانلارغا نۇر ئېلىپ كەلدى. **5** ۋە نۇر قاراڭغۇلۇقتا پارلايدۇ ۋە قاراڭغۇلۇق بولسا نۇرنى ھېچ بىسىپ چۈشەلمىگەن ئەمەس. **6** بىر ئادەم خۇدادىن كەلدى. ئۇنىڭ ئىسمى يەھيا ئىدى. **7** ئۇ گۇۋاھلىق بېرىش ئۈچۈن، يەنى ھەمە ئىنسان ئۈزى ئارقىلىق ئىشەندۈرۈلسۇن، دەپ نۇرغا گۇۋاھچى بولۇشقا كەلگەندى. **8** [يەھيانىڭ] ئۈزى شۇ نۇر ئەمەس، بەلكى پەقەت شۇ نۇرغا گۇۋاھلىق بېرىشكە كەلگەندى. **9** ھەقىقىي نۇر، يەنى پۈتكۈل ئىنسانىي يورۇتقۇچى نۇر دۇنياغا كېلىۋاتقانىدى. **10** ئۇ دۇنيادا بولغان ۋە دۇنيا ئۇ ئارقىلىق بارلىققا كەلتۈرۈلگەن بولسىمۇ، لېكىن دۇنيا ئۇنى تونۇمىدى. **11** ئۇ ئۆزىنىڭكىلە رگە كەلگەن بولسىمۇ، بىراق ئۇنى ئۆز خەلقى قوبۇل قىلمىدى. **12** شۇنداقتىمۇ، ئۇ ئۆزىنى قوبۇل قىلغانلار، يەنى ئۆز نامىغا ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ھەممىسگە خۇدانىڭ پەرزەنتى بولۇش ھوقۇقىنى ئاتا قىلدى. **13** ئۇنى قوبۇل قىلغان مۇشۇلار يا قاندىن، يا ئەتىلەردىن، يا ئىنسان ئىرادىسىدىن ئەمەس، بەلكى خۇدادىن تۇرەلگەن بولىدۇ. **14** كالام ئىنسان بولدى ھەم ئارىمىزدا ماكانلاشتى ۋە بىز ئۇنىڭ شان-شەرىپىگە قاريدۇق؛ ئۇ شان-شەرەپ بولسا، ئاتىنىڭ يېنىدىن كەلگەن، مېھىر-شەپقەت ۋە ھەقىقەتكە تولغان بىردىنبىر بىگانە ئوغلىنىڭكىدۇر. **15** (يەھيا ئۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىپ: ـ مانا، مەن [سىلە رگە]: «مەندىن كېيىن كەلگۈچى مەندىن ئۈستۈندۇر، چۈنكى ئۇ مەن دۇنياغا كېلىشتىن بۇرۇنلا بولغاندى») دېگىنىم دەل مۇشۇ كىشىدۇر! ـ دەپ جار قىلدى) **16** چۈنكى ھەممىمىز ئۇنىڭدىكى تولۇپ تاشقانلاردىن ئىلتىپات ئۈستىگە ئىلتىپات ئالدۇق. **17** چۈنكى تەۋرات قانۇنى مۇسا [يەيغەمبەر] ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەندى، لېكىن مېھىر-شەپقەت ۋە ھەقىقەت ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق يەتكۈزۈلدى. **18** خۇدانى ھېچكىم كۆرۈپ باققان ئەمەس، بىراق ئاتىنىڭ قۇچىقىدا تۇرغۇچى، يەنى بىردىنبىر ئوغۇل ئۇنى ئايان قىلدى. **19** يېرۇسالېمدىكى يەھۇدىيلار يەھيادىن «سەن كىمسەن؟» دەپ سۈرۈشتە قىلىشقا كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنى ئۇنىڭ يېنىغا ئەۋەتكەندە، ئۇنىڭ ئۇلارغا جاۋابەن بە رگەن گۇۋاھلىقى مۇنداق ئىدى: **20** ئۇ ئېتىراپ قىلىپ، ھېچ ئىككىلەنمەي: ـ «مەن مەسىھ ئەمەسمەن» ـ دەپ ئېنىق ئېتىراپ قىلدى. **21** ئۇلار ئۇنىڭدىن: ـ ئۇنداقتا ئۆزۈڭ كىم بولسەن؟ ئىلياس [يەيغەمبەر]مۇسەن؟ ـ دەپ سوردى. ـ ياق، مەن ئۇ ئەمەسمەن، ـ دېدى ئۇ. ـ ئەمىسە، سەن ھېلىقى يەيغەمبەرمۇسەن؟ ـ دەپ سوردى ئۇلار، ئۇ يەنە: ـ ياق! ـ دېدى. **22** شۇنۇڭ ئۈچۈن ئۇنىڭدىن: ـ ئۇنداقتا، سەن زادى كىم بولسەن؟ بىزنى ئەۋەتكەنلە رگە جاۋاب بېرىشىمىز ئۈچۈن، [بىـ رگە ئېيتقىن]، ئۆزۈڭ توغرۇلۇق نېمە دەيسەن؟ ـ دەپ سوردى. **23** يەھيا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ يەشىايا يەيغەمبەر بۇرۇن ئېيتقاندەك، چۆلدە «رەبنىڭ يولىنى تۈز قىلىڭلار» دەپ توۋلايدىغان ئاۋازدۇرمەن! **24** ئەمدى [يېرۇسالېمدىن] ئەۋەتىلگەنلەر يەرسىيلەردىن ئىدى. ئۇلار يەنە يەھيادىن: ـ سەن يا مەسىھ، يا ئىلياس يا كى ھېلىقى يەيغەمبەر بولمىساڭ، نېمە دەپ كىشىلەرنى سۈنغا چۆمۈلدۈرىسەن؟ ـ دەپ سوردى. **26** يەھيا ئۇلارغا مۇنداق دەپ جاۋاب بەردى: ـ مەن كىشىلەرنى سۈنغىلا چۆمۈلدۈرىمەن، لېكىن ئارا گلاردا تۇرغۇچى سىلەر تونۇمىغان بىرسى بار؛ **27** ئۇ مەندىن كېيىن كەلگۈچى بولۇپ، مەن ھەتتا ئۇنىڭ كەشىنىك بوغقۇچىنى يېشىشكىمۇ لايىق ئەمەسمەن! **28** بۇ ئىشلار ئىئوردان دەريا سىنىڭ شەرقىي قېتىدىكى بەيت-ئانيا يېزىسىدا، يەنى يەھيا يەيغەمبەر كىشىلەرنى [سۈنغا] چۆمۈلدۈرۈۋاتقان يەردە يۈز بە رگەندى. **29** ئەتىسى، يەھيا ئەيسانىڭ ئۈزىگە قاراپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ مۇنداق دېدى: ـ مانا، پۈتكۈل دۇنيانىڭ گۇناھلىرىنى ئېلىپ تاشلايدىغان خۇدانىڭ قوزىسى! **30** مانا، مەن [سىلە رگە]: «مەندىن كېيىن كەلگۈچى بىرسى بار، ئۇ مەندىن ئۈستۈندۇر، چۈنكى ئۇ مەن دۇنيادا بولۇشتىن بۇرۇنلا بولغاندى» دېگىنىم دەل مۇشۇ كىشىدۇر! **31** مەن يۈزۈن ئۇنى بىلمىسەمۇ، لېكىن ئۇنى ئىسرائىلغا ئايان بولسۇن دەپ، كىشىلەرنى سۈنغا چۆمۈلدۈرگىلى كەلدىم. **32** يەھيا يەنە گۇۋاھلىق بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ مەن روھنىڭ پاختەك ھالىتىدە ئاسماندىن چۈشۈپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە قونغانلىقىنى كۆردۈم. **33** مەن ئۇنىڭ ئۈزىگە بىلمىگەندىم؛ لېكىن مېنى كىشىلەرنى سۈنغا چۆمۈلدۈرۈشكە ئەۋەتكۈچى ماگا: «سەن روھنىڭ چۈشۈپ، كىمنىڭ ئۈستىگە قونغانلىقىنى كۆرسەڭ، ئۇ كىشىلەرنى مۇقەددەس روھقا چۆمۈلدۈرگۈچى بولىدۇ!» دېگەندى. **34** مەن دەرۋەقە شۇ ئىشنى كۆردۈم، شۇڭا ئۇنىڭ ھەقىقەتەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنلىكىگە گۇۋاھلىق بەردىم! **35** ئەتىسى، يەھيا ئىككى مۇخلىسى بىلەن يەنە شۇ يەردە تۇراتتى. **36** ئۇ [ئۇ يەردىن] مېڭىپ كېتىۋاتقان ئەيسانى كۆرۈپ: ـ قارا گلار! خۇدانىڭ قوزىسى! ـ دېدى. **37** ئۇنىڭ بۇ سۆزىنى ئاڭلىغان ئىككى مۇخلىس ئەيسانىڭ كەيندىن مېڭىشتى. **38** ئەيسا كەينىگە بۇرۇلۇپ، ئۇلارنىڭ ئەگىشىپ كېلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ ئۇلاردىن: ـ نېمە ئىزدەيسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار: ـ رابى (بۇ [ئىبرانىيچە سۆز بولۇپ]، «ئۇستاز») دېگەن مەنىدە)، قەيەردە تۇرىسەن؟ ـ دېدى. **39** ـ بېرىپ كۆرۈڭلار، ـ دېدى ئۇ. شۇنىڭ بىلەن، ئۇلار بېرىپ ئۇنىڭ قەيەردە تۇرىدىغانلىقىنى كۆردى ۋە ئۇ كۈنى ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇردى (بۇ ۋاقىت شۇ كۈنىنىڭ ئونىنچى سائىتى ئىدى). **40** يەھيا [يەيغەمبەرنىڭ] يۇقىرىقى سۆزىنى ئاڭلاپ، ئەيسانىڭ كەيندىن ماڭغان ئىككىيلەنىنىڭ بىرى سىمون پېترۇسنىڭ ئىنىسى ئاندرياس ئىدى. **41** ئاندرياس ئاۋۋال ئۆز ئاكىسى سىمونى تېپىپ، ئۇنىڭغا: ـ بىز «مەسىھ»نى تاپتۇق! ـ دېدى («مەسىھ» ئىبرانىيچە سۆز بولۇپ، گۈېك تىلىدا «خرىستوس» دەپ تەرجىمە قىلىنىدۇ) **42** ۋە ئاكىسىنى ئەيسانىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. ئەيسا ئۇنىڭغا قاراپ: سەن يۇنۇسنىڭ ئوغلى سىمون، يۇنىڭدىن كېيىن «كىفاس» دەپ ئاتىلىسەن، ـ دېدى (مەنىسى «تاش»تۇر). **43** ئەتىسى، ئەيسا گالىلىيە ئۆلكىسىگە يول ئالماقچى ئىدى. ئۇ فىلىپنى تېپىپ، ئۇنىڭغا: ـ ماڭ ئەگىشىپ ماڭ! ـ دېدى **44** (فىلىپ بەيت-سائىدالىق بولۇپ، ئاندرياس بىلەن پېترۇسنىڭ يۇرتىدىشى ئىدى). **45** فىلىپ ناتانىيەلنى تېپىپ، ئۇنىڭغا: ـ مۇسا پەيغەمبەر تەۋراتتا ۋە باشقا پەيغەمبەرلەرمۇ [يازمىلىرىدا] بېشارەت قىلىپ يازغان زاتنى تاپتۇق. ئۇ بولسا يۇسۇپنىڭ ئوغلى ناسارەتلىك ئەيسا ئىكەن! ـ دېدى. **46** براق ناتانىيەل: ـ ناسارەت دېگەن جايدىن يەخشى بىرنېمە چىقامدۇ؟! ـ دېدى. كېلىپ كۆرۈپ باق! ـ دېدى فىلىپ. **47** ئەيسا ناتانىيەلنىڭ ئۆزىنىڭ ئالدىغا كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇ توغرۇلۇق: ـ مانا، ئېچىدە قىلچە ھىيلە-مىكىرسى يوق ھەقىقىي بىر ئىسرائىللىق! ـ دېدى. **48** ناتانىيەل: ـ مېنى قەيىرىمدىن بىلدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ فىلىپ سېنى چاقىرىشتىن ئاۋۋال، سېنىڭ ئەنجۈر دەرىخىنىڭ تۈۋىدە ئولتۇرغانلىقىڭنى كۆ رگەندىم، ـ دېدى. **49** ناتانىيەل جاۋابەن: ـ ئۇستاز، سەن خۇدانىڭ ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىسەن! ـ دېدى. **50** ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ سېنى ئەنجۈر دەرىخىنىڭ تۈۋىدە كۆ رگەنلىكىمنى ئېيتقانلىقىم ئۈچۈن ئىشىنىۋاتامسەن؟ بۇنىڭدىنمۇ چوڭ ئىشلارنى كۆرىسەن! ـ دېدى **51** ۋە يەنە: ـ بەرھەق، بەرھەق سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، سىلەر ئاسمانلار ئېچىلىپ، خۇدانىڭ پەرىشتىلىرىنىڭ ئىنسانئوغلىنىڭ ئۈستىدىن چىقىپ-چۈشۈپ يۈرىدىغانلىقىنى كۆرىسىلەر! ـ دېدى.

2 ئۈچىنچى كۈنى، گالىلىيەدىكى كانا يېزىسىدا بىر توي بولدى. ئەيسانىڭ ئانىسى [مەريەم] ئۇ يەردە ئىدى **2** ھەم ئەيسا ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىمۇ ۋىقا تە كلىپ قىلىنغانىدى. **3** تويدا شاراب تۈگەپ قالغاندا، ئەيسانىڭ ئانىسى ئۇنىڭغا: ـ ئۇلارنىڭ شارابلىرى تۈگەپ قاپتۇ، ـ دېدى. **4** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ خانىم، مېنىڭ سەن بىلەن نېمە كارىم؟ مېنىڭ ۋاقتى-سائىتىم تېخى كەلمىدى، ـ دېدى. **5** ئانىسى چاكارلارغا: ـ ئۇ سىلە رگە نېمە قىل دېسە، شۇنى قىلىڭلار، ـ دېدى. **6** ئەمدى شۇ يەردە يەھۇدىيلارنىڭ تاھارەت ئادىتى بويىچە ئىشلىتىلىدىغان، ھەربىرىگە ئىككى-ئۈچ تۈگىگەن سۇ سىغىدىغان ئالتە تاش كۈپ قويۇلغانىدى. **7** ئەيسا چاكارلارغا: ـ كۈپىلە رگە سۇ تولدۇرۇڭلار، ـ دېدى. ئۇلار كۈپىلەرنى ئاغزىغىچە تولدۇرۇشتى. **8** ئاندىن ئۇ ئۇلارغا يەنە: ـ ئەمدى يۇنگىدىن ئۈسۈپ توي باشقۇرغۇچىغا بېرىڭلار، ـ دېدى. ئۇلار ئۈنى ئاپىرىپ بەردى. **9** توي باشقۇرغۇچى شارابقا ئايلاندۇرۇلغان سۇدىن تېتىپ كۆ رگەندە (ئۇ ئۈنىڭ قەيەردىن كەلتۈرۈلگەنلىكىنى بىلمىدى، ئەمما يۇنى سۇ توشۇغان چاكارلار بىلەتتى) توي باشقۇرغۇچى ئۈنى بۇلۇڭتاقان يىگىتنى چاقىرىپ، **10** ئۇنىڭغا: ـ ھەربىر [توي قىلغۇچى] ياخشى شارابنى ئېنىنگ بېشىدا قويىدۇ، ئاندىن مېھمانلار قانىغۇچە ئىچكەندىن كېيىن، ناچىرنى قويىدۇ، ئەجەبا، سەن ياخشى شارابنى مۇشۇ چاغقىچە ساقلاپسەن! ـ دېدى. **11** بۇ بولسا، ئەيسا كۆزىسىدىكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنىڭ دەسلەپكىسى بولۇپ، گالىلىيەنىڭ كانا يېزىسىدا كۆرسىتىلگەندى. بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆزىنىڭ شان-شەرىپىنى ئايان قىلدى، ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. **12** بۇ ئىشتىن كېيىن ئۇ، ئانىسى، ئىنىلىرى ۋە مۇخلىسلىرى بىلەن كەپەرناھۇم شەھىرىگە چۈشۈپ، ئۇ يەردە بىرنەچچە كۈن تۇردى. **13** يەھۇدىيلارنىڭ «ئۆتۈپ كېتىش ھېيىتى»غا يېقىن قالغاندا، ئەيسا يېرۇسالېمغا باردى. **14** ئۇ ئىبادەتخانا [ھويلىلىرىدا] كالا، قوي ۋە كەپتەر-ياختەك ساتقۇچىلارنى ھەم ئۇ يەردە ئولتۇرغان پۇل تېگىشكۈچىلەرنى كۆردى. **15** ئۇ تاندىن قامچا ياساپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى قوي-كالىلىرى بىلەن قوشۇپ ئىبادەتخاندىن ھەيدەپ چىقاردى. پۇل تېگىشكۈچىلەرنىڭ پۇللىرىنى چېچىپ، شىرەلىرىنى ئۆرۈۋەتتى **16** ۋە ياختەك-كەپتەر ساتقۇچىلارغا: ـ بۇ نەرسىلەرنى بۇ يەردىن ئېلىپ كېتىڭلار! ئاتامنىڭ ۋەيىنى سودا-سېتىق ۋەيىنى

قىلىشۇالما! ـ دېدى. 17 بۇنى كۆرگەن مۇخلىسلىرى [زەيۇردا] مۇنداق پۈتۈلگىنىنى ئېسىگە ئېلىشتى: «سېنىڭ [مۇقەددەس] ۋېرىڭگىگە بولغان ئوتلۇق مۇھەببىتىم تۆرۈمنى چۈلغىۋالدى!». 18 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار تۆ ئىشلارغا ئىنكاس بىلدۈرۈپ تۇنجىكۈن: ـ بۇنداق ئىشلارنى قىلغانىكەنسەن، قېنى، بەرگە ئېمە مۇجىزىلىك ئالامەتنى كۆرسىتىپ بېرىسەن؟! ـ دەپ سوردى. 19 ئەيسا تۆلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ تۆشىنۇ ئىبادەتخانىنى چۈرۈۋۈەتسە گۈلار، مەن ئۈچ كۈن ئىچىدە ئۇنى يېڭۈاشتىن قۇرۇپ چىقىمەن، ـ دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن بۇ يەھۇدىيلار يەنە تۇنجىكۈنا: ـ بۇ ئىبادەتخانىنى ياساۋاتقىلى ھازىرغىچە قىرىق ئالتە يىل بولغان تۇرسا، سەن ئۇنى قانداقسىگە ئۈچ كۈندىلا قۇرۇپ چىقالايسەن؟! ـ دېدى. 21 ھالبۇكى، تۇنىڭ «ئىبادەتخانا» دېگىنى تۇنىڭ تۆز تېنىنى كۆرسەتكەنىدى. 22 شۇڭا، تۆ تۇلۇمدىن تىرىلگەندىن كېيىن، مۇخلىسلىرى تۇنىڭ بۇ دېگىنىنى ئېسىگە ئالدى ۋە شۇنداقلا مۇقەددەس يازمىلاردىكى بۇ ھەقتىكى بېشارەتكە ھەمدە ئەيسانىڭ ئېيتقان سۆزىگە ئىشەندى. 23 تۇتۇپ كېتىش ھېيتىدا، نۇرغۇن كىشىلەر تۇنىڭ يېرۇسالېمدا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرگەن بولۇپ، تۇنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلىشتى. 24 لېكىن ئەيسا پۈتكۈل ئىنسانلارنىڭ [قەلبىنىڭ] قانداق ئىكەنلىكىنى بىلگەچكە، تۇزنى تۇلارغا تاپشۇرمايتتى. 25 ئىنسان تۇغرۇلۇق ھېچكىمنىڭ تۇنىڭغا گۈزۈاھلىق بېرىشىنىڭ ھاجىتى يوق ئىدى؛ چۈنكى تۆ ئىنسانلارنىڭ قەلبىدە نېمە بار ئىكەنلىكىنى تۇزى بىلەتتى.

3

يەھۇدىيلار [كېڭەشمىسىنىڭ] پەرىسىيلەردىن بولغان نىكودىم ئىسىملىك بىر يولباشچىسى بار ئىدى. 2 بۇ ئادەم بىر كېچىسى ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ تۇستاز، سېنىڭ خۇدادىن كەلگەن تەلىم بە رگۈچى ئىكەنلىكىڭنى بىلىمىز. چۈنكى خۇدا تۇنىڭ بىلەن بىللە بولمىسا، ھېچكىمنىڭ سەن كۆرسەتكەن بۇ مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىشى قەتئىي مۇمكىن ئەمەس، ـ دېدى. 3 ئەيسا تۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ھېچكىم يۇقىرىدىن تۇغۇلمىغىچە، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى كۆرەلەيسەن! ـ دېدى. 4 نىكودىم: ـ ئادەم قېرىغىندا قانداقمۇ قايتىدىن تۇغۇلسۇن؟ ئانىسىنىڭ قورسىقىغا قايتا كىرىپ تۇغۇلۇشى مۇمكىنمۇ؟! ـ دەپ سوردى. 5 ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ھەم سۇدىن، ھەم روھتىن تۇغۇلمىغىچە، ھېچكىم خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرەلەيسەن! 6 تەبىئىي تۇغۇلغان بولسا ئەتىۋار، روھتىن تۇغۇلغان بولسا روھتۇر. 7 ساڭا: «يۇقىرىدىن تۇغۇلۇشۇڭلار كېرەك» دېگىنىمگە ھەيران قالما. 8 شامال خالىغان تەرەپكە سوقىدۇ، سەن تۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايسەن، لېكىن قەيەردىن كېلىپ، قەيە رگە باردىغىنىنى بىلمەيسەن. روھتىن تۇغۇلغان ھەربىرىمۇ شۇنداقتۇر. 9 نىكودىم يەنە جاۋابەن ئەيساغا: ـ بۇ ئىشلار قانداقمۇ مۇمكىن بولار؟ ـ دېدى. 10 ئەيسا تۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ «سەن ئىسرائىلنىڭ ئۇلىماسى تۇرۇپ، بۇنىمۇ بىلمەمسەن؟ 11 بەرھەق، بەرھەق، مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بىز بىلگىنىمىزنى ئېيتىمىز ۋە كۆرگىنىمىزگە گۈۋاھلىق بېرىمىز، لېكىن سىلەر بىزنىڭ گۈۋاھلىقىمىزنى قوبۇل قىلمايسىلەر. 12 سىلە رگە زېمىندىكى ئىشلارنى ئېيتسام ئىشەنمىگەن يەردە، ئەرشتىكى ئىشلارنى ئېيتسام قانداقۇ ئىشىنىسىلەر؟ 13 تۇزنى ئەرشتە بولۇپ، ئەرشتىن چۈشكۈچىدىن، يەنى ئىنسانئوغلىدىن باشقا ھېچكىم ئەرشكە چىقمىدى. 14 مۇسا چۈلدە [تۆچ] يىلانىنى كۆتۈرگەندەك، ئىنسانئوغلىمۇ ئوخشاشلا شۇنداق ئېگىز كۆتۈرۈلۈشى كېرەك. 15 شۇنداق بولغاندا، تۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ھەممىسى ھالاك بولماي، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشەلەيدۇ». (aiōnios g166) 16 چۈنكى خۇدا دۇنيادىكى ئىنسانلارنى شۇ قەدەر سۆيىدۇكى، تۇزنىڭ بىردىنبىر يېگانە ئوغلىنى پىدا بولۇشقا بەردى. مەقسىتى، تۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغان ھەربىرىنىڭ ھالاك بولماي، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىشى ئۈچۈندۇر. (aiōnios g166) 17 خۇدا ئوغلىنى دۇنيادىكى ئىنسانلارنى گۇناھقا يېكىتىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى تۇلارنىڭ تۇ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن دۇنياغا ئەۋەتتى. 18 كىمكى تۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچى بولسا، گۇناھقا يېكىتىلمەيدۇ؛ لېكىن ئېتىقاد قىلمىغۇچى بولسا ئاللىقاچان گۇناھقا يېكىتىلگەندۇر؛ چۈنكى تۇ خۇدانىڭ يەككە-يېگانە ئوغلىنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلمىغان. 19 ۋە گۇناھقا يېكىتىش سەۋەبى مانا شۇكى، نۇر دۇنياغا كەلگەن بولسىمۇ، ئىنسانلار نۇرنى ئەمەس، بەلكى قاراڭغۇلۇقنى ياخشى كۆردى؛ چۈنكى تۇلارنىڭ ئەمەللىرى رەزىل ئىدى. 20 چۈنكى رەزىللىك قىلغۇچى ھەربىرى نۇرنى يامان كۆرۈپ ۋە تۇزنىڭ قىلغان-ئەتكەنلىرىنىڭ ئاشكارا قىلىنماسلىقى ئۈچۈن نۇرغا كەلمەيدۇ؛ 21 لېكىن ھەققەتنى يۈرگۈزگۈچى بولسا، ئەمەللىرىنى خۇداغا تاپىنىپ قىلغانلىقى ئايان بولسۇن دەپ، نۇرغا كېلىدۇ. 22 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن يەھۇدىيە زېمىنىغا باردى، تۇ تۇ يەردە تۇلار بىلەن بىللە تۇرۇپ، كىشىلەرنى چۈمۈلدۈردى. 23 شۇ چاغدا يەھيا [يەيغەمبەرمۇ] سالىم يېزىسىنىڭ يېنىدىكى ئاينون دېگەن يەردە كىشىلەرنى چۈمۈلدۈرۈۋاتاتتى. چۈنكى تۇ يەرنىڭ سۇيى مول ئىدى. كىشىلەر تۇنىڭ ئالدىغا كېلىشىپ، چۈمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىشاتتى 24 (چۈنكى شۇ چاغدا يەھيا تېخى زىندانغا تاشلانمىغانىدى). 25 [شۇ ۋاقىتلاردا] يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى بىر يەھۇدىي كىشى بىلەن تاھارەت قائىدىلىرى توغرىسىدا بەس-مۇنازىرە قىلىشىپ قالدى. 26 ئاندىن مۇخلىسلار يەھيانىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ تۇستاز، ئىئوردان دەرياسىنىڭ تۇ قېتىدا سەن بىلەن بە رگە بولغان، تۇزۇڭ [تەرىپلەپ] گۇۋاھلىق بە رگەن ھېلىقى كىشى مانا ھازىر تۇزىنى كىشىلەرنى چۈمۈلدۈرۈۋاتىدۇ؛ ۋە ھەممە ئادەم تۇنىڭ يېنىغا كېتىشۋاتىدۇ، ـ دېدى. 27 يەھيا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئە گەر تۇنىڭغا ئەرشتىن ئاتا قىلىنمىغان بولسا، ئىنسان ھېچنەرسىگە ئىگە بولالمايدۇ. 28 مېنىڭ سىلە رگە: «مەن مەسىھ ئەمەس، پەقەت تۇنىڭ ئالدىدا ئەۋەتىلگەنمەن» دېگىنىمگە تۇزۇڭلار گۇۋاھچىسىلەر. 29 كېلىنچە كىنى ئەرىگە ئالغۇچى يىگىتتۇر؛ قولدىشى يىگىتنىڭ ئاۋازىنى كۈتىدۇ؛ قولداش تۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ، قەلبىدە تولىمۇ خۇرسەن بولىدۇ. شۇنىڭغا ئوخشاش، مەندىمۇ خۇرسەنلىك تولۇپ تاشىدى. 30 تۇنىڭ يۈكسىلىشى، مېنىڭ ئاجىزلىشىشىم مۇقەررەردۇر. 31 ئۈستۈندىن كەلگۈچى ھەممىدىن ئۈستۈندۇر. زېمىندىن كەلگۈچى زېمىنغا تەۋە بولۇپ زېمىندىكى ئىشلارنى سۆزلەيدۇ. ئەرشتىن كەلگۈچى ھەممىدىن ئۈستۈندۇر؛ 32 تۇزىنىڭ [ئەرشتە] كۆرگەن ۋە ئاڭلىغانلىرى بولسا، تۇ بۇلار توغرىلۇق گۇۋاھلىق بېرىدۇ؛ بىراق ھېچكىم تۇنىڭ گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلمايدۇ. 33 [ھالبۇكى]، كىمكى تۇنىڭ گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلغان بولسا، خۇدانىڭ ھەق ئىكەنلىكىگىمۇ مۇھۇرىنى باسقان بولىدۇ. 34 چۈنكى خۇدا ئەۋەتكىنى خۇدانىڭ سۆزلىرىنى سۆزلەيدۇ؛ چۈنكى خۇدا روھنى [تۇنىڭغا] تۆچەم بىلەن كەملەپ بەرمەس. 35 ئاتا ئوغلىنى سۆيىدۇ ۋە ھەممە ئىشلارنى تۇنىڭ قولىغا تاپشۇرغاندۇر. 36 ئوغۇلغا ئېتىقاد قىلغۇچى مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئىگىدۇر. لېكىن ئوغۇلغا ئىتائەت قىلمىغۇچى ھاياتنى ھېچ كۆرمەيدۇ، بەلكى خۇدانىڭ غەزىپى شۇنداقلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ. (aiōnios g166)

4

ئەمدى پەرىسىيلەرنىڭ «ئەيسانىڭ مۇخلىس قىلىپ چۈمۈلدۈ رگەنلىرى يەھيانىڭكىدىن كۆپ ئىكەن» دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىغىنىنى رەب ئۇققاندىن كېيىن 2 (ئەمەلىيەتتە ئەيسا ئۆزى ئەمەس، مۇخلىسلىرى چۈمۈلدۈرەتتى) 3 تۇ يەھۇدىيە تۇلكىسىدىن چىقىپ يەنە گالىلىيە گە كەتتى. 4 ئەمدى تۇيول ئۈستىدە ساماريە تۇلكىسىدىن ئۆتۈشى كېرەك ئىدى. 5 شۇنىڭ بىلەن تۇ ياقۇپ تۆز ئوغلى يۈسۈپكە بە رگەن ۋە يېقىن بولغان ساماريەنىڭ سىخار دېگەن بىر شەھىرىگە كەلدى. 6 شۇ يەردە «ياقۇپنىڭ قۇدۇقى» بار ئىدى. ئەيسا سەپىردە چارچىغىنىدىن قۇدۇقتىڭ قېشىغا كېلىپ ئولتۇردى. بۇ تەخمىنەن ئالتىنچى سائەت ئىدى. 7 ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى يېمە كلىك سېتىۋېلىش ئۈچۈن شەھە رگە كىرىپ كەتكەنىدى. شۇ چاغدا، ساماريەلىك بىر ئايال سۇ ئالغىلى كەلدى. ئەيسا تۇنىڭغا: ـ ماڭا ئىچكىلى سۇ بە رگىن، ـ دېدى. 9 ئايال تۇنىڭغا: ـ تۆزىڭىز يەھۇدىي تۇرسىڭىز، مەندەك ساماريەلىك بىر ئايالدىن قانداقلارچە ئىچكىلى سۇ تەلەپ قىلىپ قالدىڭىز؟ ـ دەپ سوردى (چۈنكى يەھۇدىيلار ساماريەلىكلەر بىلەن ھېچقانداق باردى-كەلدى قىلمايتتى). 10 ئەيسا تۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئە گەر سەن خۇدانىڭ سوۋغىتىنىنى ئېمىلىكى ۋە سەندىن سۇ سورىغۇچىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلسە ئىدى، تۇنداقتا سەن تۇنىڭدىن تىلەيتىڭ ۋە تۇ ساڭا ھاياتلىق سۇيىنى بېرەتتى. 11 ئايال تۇنىڭدىن: ـ تەقسىر، سۇ تارتقۇدەك ھېچنەرسىڭىز بولمىسا، تۇنىڭ تۇستىگە قۇدۇق چوڭقۇر تۇرسا، ھاياتلىق سۇيىنى نەدىن ئالىسىز؟ 12 ئەجەبا، بۇ قۇدۇقنى بە رگە [مىراس] قالدۇرغان تاتىمىز ياقۇپتىن تۇلۇغمۇسىز؟ بۇ قۇدۇقتىن تۇزىنى، ئوغۇللىرى ۋە مال-ۋارانلىرىمۇ سۇ ئىچكەن ـ دېدى. 13 ئەيسا تۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بۇ سۇنى ئىچكەن ھە ركىم يەنە تۇسسايدۇ. 14 ئەمما مەن بېرىدىغان سۇنى ئىچكۈچى ھە ركىم مەڭگۈ گە تۇسسىمايدىغان بولىدۇ ۋە بەلكى مەن تۇنىڭغا بېرىدىغان سۇ تۇنىڭ ئىچىدە تۇنى مەڭگۈلۈك ھاياتلىققا ئېلىپ باردىغان، تۇزغۇپ چىقىدىغان بىر بۇلاق بولىدۇ. ـ دېدى. (aiōn g165, aiōnios g166) 15 ئايال: ـ تەقسىر، ماڭا بۇ سۇدىن بە رگەيسىزكى، مەن يەنە تۇسسىمايدىغان ۋە مۇشۇ يە رگە سۇ تارتقىلى ئىككىنچى كەلگۈچى بولمايدىغان بولاي! ـ دېدى. 16 ئەيسا: ـ بېرىپ ئېرىڭنى بۇ يە رگە چاقىرىپ كەلگىن، ـ دېدى. 17 ـ ئېرىم يوق، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئايال. ـ ئېرىم يوق دەپ، راست ئېيتتىڭ. 18 چۈنكى بەش ئە رگە تە گىدىڭ ۋە ھازىر سەندە بولغىنى سېنىڭ ئېرىڭ ئەمەس. بۇنى توغرا ئېيتتىڭ! ـ دېدى ئەيسا. 19 ئايال تۇنىڭغا: ـ تەقسىر، ئەمدى كۆردۈمكى، سىز ئە ئىسلەدە پەيغەمبەر ئىكەنسىز! 20 تاتا-بوۋىلىرىمىز بۇ تاغدا ئىبادەت قىلىپ كەلگەن، لېكىن سىلەر [يەھۇدىيلار] «ئىبادەتنى يېرۇسالېمدا قىلىش كېرەك!» دەۋالىسىلەرغۇ؟ ـ دېدى. 21 ئەيسا تۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ خانىم، ماڭا ئىشەنگىن، شۇنداق بىر ۋاقىت-سائىتى كېلىدۇكى، سىلەرنىڭ تاتىنا ئىبادەت قىلىشىڭلار ئۈچۈن نە بۇ تاغدا يا كى نە يېرۇسالېمدا بولۇشۇڭلارنىڭ

هاجىتى قالمايدۇ. 22 سىلەر ئىبادەت قىلغىنىڭلارنى بىلمەيسىلەر؛ بىراق بىز كىمگە ئىبادەت قىلغىنىمىزنى بىلىمىز. چۈنكى نىجات-قۇتقۇزۇلۇش يەھۇدىيلار ئارقىلىق بولىدۇ. 23 لېكىن شۇنداق بىر ۋاقىت كېلىدۇ ـ ۋە شۇنداقلا ھازىر كەلدىكى، ھەقىقىي ئىبادەت قىلغۇچىلار ئاتىنا روھ ۋە ھەقىقەت بىلەن ئىبادەت قىلىدۇ. ئاتا تۆزىگە ئەنە شۇنداق ھەقىقىي ئىبادەت قىلغۇچىلارنى ئىزدىمەكتە. 24 خۇدا روھتۇر ۋە ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلغۇچىلار روھ ۋە ھەقىقەت بىلەن ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىشى كېرەكتۇر. 25 ئايال ئۇنىڭغا: ـ مەسىھنىڭ، يەنى «خرىستوس» دېگەننىڭ كېلىدىغانلىقىنى بىلىمەن. ئۇ كەلگەندە، بىزگە ھەممە ئىشلارنى ئېيتىپ بېرىدۇ ـ دېدى. 26 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ سەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقۇچى مەن دەل شۇدۇرمەن! ـ دېدى. 27 شۇ چاغدا ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى قايتىپ كەلدى. ئۇلار ئۇنىڭ بىر ئايال بىلەن سۆزلىشىۋاتقانلىقىغا ھاڭ-تاڭ قېلىشتى؛ لېكىن ھېچقايسىسى ئۇنىڭدىن: «ئۇنىڭدىن نېمە ئىزدەيسەن؟» يا كى «نېمىشقا ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىسەن؟» دەپمۇ سورىمىدى. 28 شۇنىڭ بىلەن ئايال كوزىسىنى تاشلاپ قويۇپ، شەھەر گە قايتىپ بېرىپ، كىشىلەر گە: 29 ـ يۈر ئۇكلار، ھاياتىمدا قىلغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ماڭا ئېيتىپ بە رگەن بىر كىشىنى كۆرۈپ كېلىڭلار. ئەجەبا، مەسىھ شۇمىدۇ؟ ـ دېدى. 30 بۇنىڭ بىلەن خالايىق شەھەردىن چىقىپ، ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىشكە باشلىدى. 31 شۇ ئارىلىقتا مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، بىر نەرسە يەۋالساڭچۇ؟ ـ دەپ ئۇتۇنۇشتى. 32 لېكىن ئۇ ئۇلارغا: ـ مېنىڭ سىلەر بىلمەيدىغان بىر يېمە كلىكىم بار، ـ دېدى. 33 مۇخلىسلار بىر-بىرىگە: ـ ئەجەبا، بىرسى ئۇنىڭغا يېگلى بىر نەرسە ئەكېلىپ بە رگەنمىدۇ؟ ـ دېيىشتى. 34 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مېنىڭ يېمە كلىكىم ـ مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ۋە ئۇنىڭ [ماڭا تاپشۇرغان] خىزمىتىنى تامامىلاشتۇر. 35 ـ سىلەر: «ھوسۇل يېغىشقا يەنە تورت ئاي قالدى» دەۋاتمامسىلەر؟ مانا، سىلە رگە ئېيتايىكى، يېشىكلارنى كۆتۈرۈپ ئېتىزلارغا قاراڭلار، زىرائەتلەر سارغىيىپ ئورۇشقا تەييار بولدى! 36 ۋە ئورمىچى ئىش ھەققىنى ئالىدۇ ۋە مەڭگۈلۈك ھاياتنى توپلانغان ھوسۇلنى يىغىدۇ، شۇنىڭ بىلەن تېرىغۇچى بىلەن ئورمىچى تەڭ شادلىنىدۇ. (aiōnios g166) 37 چۈنكى بۇ ئىشتا «بىرى تېرىيدۇ، يەنە بىرى يىغىدۇ» دېگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. 38 مەن سىلەرنى تۈرۈگلار ئەمگەك سىڭدۈرمىگەن ھوسۇلنى يىغىشقا ئەۋەتتىم؛ باشقىلار ئەمگەك قىلدى ۋە سىلەر ئۇلارنىڭ ئەمگىكىنىڭ مېۋىسىنى ئېلىشقا ئېسىپ بولدۇ گلار. 39 شۇ شەھەردىكى نۇرغۇن سامارىيەلىكلەر ھېلىقى ئايالنىڭ: «ئۇ ھاياتىمدا قىلغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ماڭا ئېيتىپ بەردى» دېگەن گۇۋاھلىق سۆزىنى ئاڭلاپ، ئەيساغا ئېتىقاد قىلدى. 40 شۇڭا، ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۇنىڭ تۇرالىرى بىلەن بىللە تۇرۇشنى ئۆتۈنۈشكىلى تۇردى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇ يەردە ئىككى كۈن تۇردى. 41 ئۇنىڭ سۆز-كالامى ئارقىلىق تېخىمۇ كۆپ ئادەم ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. 42 ئۇلار ئايالغا: ـ بىزنىڭ ئېتىقاد قىلىشىمىز ئەمدى سېنىڭ سۆزلىرىڭ سەۋەبىدىن ئەمەس، چۈنكى ئۆزىمىز ئۇنى ئاڭلىدۇق ۋە بىلدۇقكى، دۇنيانىڭ قۇتقۇزغۇچىسى دەل شۇ كىشىدۇر! ـ دېيىشتى. 43 بۇ ئىككى كۈندىن كېيىن ئۇ شۇ يەردىن چىقىپ گالىلىيە گە قاراپ ماڭدى 44 (چۈنكى ئەيسا ئۆزى: «ھېچبىر پەيغەمبەرنىڭ ئۆز يۇرتىدا ئىززىتى يوقتۇر» دەپ گۇۋاھلىق بە رگەنىدى). 45 شۇنىڭ بىلەن ئۇ گالىلىيە گە كەلگىنىدە، گالىلىيەلىكلەر ئۇنىڭ [ئۆتۈپ كېتىش] ھېيتىدا يېرۇسالېمدا قىلغان ئەمەللىرىنىڭ ھەممىسىنى كۆ رگەچكە، ئۇنى قارشى ئېلىشتى (چۈنكى ئۇلارمۇ ھېيتقا چىققانىدى).

46 ئەمدى ئەيسا بۇ قېتىم گالىلىيەدىكى كانا يېزىسىغا يەنە باردى (ئۇ دەل شۇ يەردە سۇنى شارابقا ئايلاندۇرغانىدى). [شۇ كۈنەردە]، كەپەرناھۇم شەھىرىدە ئوغلى كېسەل بولۇپ ياتقان بىر ئوردا ئەمەلدارى بار ئىدى. 47 ئۇ ئەيسانىڭ يەھۇدىيەدىن گالىلىيە گە كەلگەنلىكىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ ئالدىغا باردى ۋە: ـ [ۋۇيۇمگە] چۈشۈپ، سە كراتنا ياتقان ئوغلۇمنى ساقايتىپ بە رگەيلا! ـ دەپ توختىماي ئىلتىجا قىلدى. 48 شۇنىڭ بىلەن، ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ سىلەر [گالىلىيەلىكلەر] مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرمىگۈچە، ھېچ ئېتىقاد قىلمايسىلەر! ـ دېدى. 49 ئوردا ئەمەلدارى ئەيساغا: ـ تەقسىر، بالام ئۆلەستە چۈشكىيلا! ـ دېدى. 50 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ بارغىن، ئوغلۇڭ ھايات قالدى! ـ دېدى. ھېلىقى ئادەم ئەيسانىڭ ئېيتقان سۆزىگە ئىشىنىپ، ۋېيگە قاراپ ماڭدى. 51 يولدا كېتىپ بارغىنىدا، ئۇنىڭ قۇللىرى ئالدىغا چىقىپ، بالىلىرى ھايات، دەپ ئۇقتۇردى. 52 ئەمەلدار ئۇلاردىن ئوغلىنىڭ قايسى ساەتتىن باشلاپ ياخشىلىنىشقا يۈزلەنگەنلىكىنى سورىۋىدى، ئۇلار: ـ تۈنۈگۈن يەتتىنچى ساەتتە قىزىتمىسى ياندى، ـ دېيىشتى. 53 بالىنىڭ تاتسىى بۇنىڭ دەل ئەيسانىڭ ئۇزىگە: «ئوغلۇڭ ھايات قالدى!» دېگەن ساەتت ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۆزى پۈتكۈل ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن بىللە ئېتىقاد قىلىشتى. 54 بۇ ئەيسانىڭ يەھۇدىيەدىن گالىلىيە گە كەلگەندىن كېيىنكى كۆرسەتكەن ئىككىنچى مۆجىزىلىك ئالامىتى ئىدى.

5 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، يەھۇدىيلارنىڭ بىر ھېيتى يېتىپ كەلدى ۋە ئەيسا يېرۇسالېمغا چىقتى. 2 يېرۇسالېمدىكى «قوي دەرۋازىسى»نىڭ يېنىدا ئىبرانىي تىلدا «بەيت-ئەسدا» دەپ ئاتىلىدىغان بىر كۆلچەك بولۇپ، ئۇنىڭ ئەتراپىدا بەش پېشايۋان بار ئىدى. 3 بۇ پېشايۋانلار ئاستىدا بىر توپ بىمارلار، يەنى قارىغۇ، توكۇر ۋە پالەچلەر يېتىشاتتى. ئۇلار ئۇ يەردە يېتىپ كۆچە كنىڭ سۈيىنىڭ چايقىلىشىنى كۈتەتتى. 4 چۈنكى بىر پەرىشتە مەلۇم ۋاقىتلاردا كۆلچەككە چۈشۈپ سۈنى ئۇرغىتىدىكەن؛ سۇ ئۇرغىغاندا كۆلچەككە بىرىنچى بولۇپ چۈشكەن كىشى ئۇزىنى باسقان ھەرقانداق كېسەلدىن ساقىيىدىكەن. 5 ئەمدى ئۇ يەردە ئوتۇز سە ككىز يىلدىن بېرى ئاغىرىق ئازابى تارتقان بىر بىمار بار ئىدى. 6 ئەيسا بۇ ئادەمنىڭ شۇ يەردە ياتقىنىنى كۆردى ۋە ئۇنىڭ ئۇزۇندىن شۇ ھالەتتە ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئۇنىڭدىن: ـ ساقىيىشنى خالامسەن؟ ـ دەپ سوردى. 7 بىمار ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ تەقسىر، سۇ چايقالغاندا مېنى سۇغا چۈشۈرىدىغان ئادەم يوق. مەن چۈشەي دېگۈچە، باشقىلار مېنىڭ ئالدىمدا چۈشۈۋالىدۇ. ـ دېدى. 8 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئور! ۋۇكدن تۇر، ئوروۇن-كۆرپە كۆنى يىغىشتۇرۇپ ماڭغىن! ـ دېدى. 9 ھېلىقى ئادەم شۇئان ساقىيىپ، ئوروۇن-كۆرپىسىنى يىغىشتۇرۇپ كۆتۈرۈپ ماڭدى. شۇ كۈنى شابات كۈنى ئىدى. 10 شۇڭا [يەھۇدى] يەھۇدىيلار ساقايغان كىشىگە: ـ بۈگۈن شابات كۈنى تۇرسا، ئوروۇن-كۆرپە كۆنى كۆتۈرۈش [تەۋراتتا] ساڭا مەنئى قىلىنغان! ـ دېدى. 11 لېكىن ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ مېنى ساقايتقان كىشى ئۇزى ماڭا: «ئوروۇن-كۆرپە كۆنى يىغىشتۇرۇپ ماڭغىن» دېگەنىدى! ـ دېدى. 12 ئۇلار ئۇنىڭدىن: ـ ئەمدى ساڭا: «ئوروۇن-كۆرپە كۆنى يىغىشتۇرۇپ ماڭغىن» دېگەن كىشى كىم ئىكەن؟ ـ دەپ سوراشتى. 13 بىراق ساقايغان ئادەم ئۇنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلمەيتتى. چۈنكى ئۇ يەردە ئادەم كۆپ بولغانلىقتىن، ئەيسا ئۇزىنى دالىدىغا ئېلىپ، ئاستىغىنا كېتىپ قالدى. 14 بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئەيسا ھېلىقى ئادەمنى ئىبادەتخانىدا تېپىپ ئۇنىڭغا: ـ مانا، ساقايدىڭ. ئەمدى قايتا گۇناھ سادىر قىلما، بېشىڭغا تېخىمۇ ئېغىر كۈلپەت چۈشۈپ قالمىسۇن! ـ دېدى. 15 ھېلىقى ئادەم يەھۇدىيلارنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇزىنى ساقايتقان ئەيسا ئىكەنلىكىنى ئۇقتۇردى. 16 ئەيسا بۇ ئىشلارنى شابات كۈنى قىلغانلىقى ئۈچۈن، يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا زىيانكەشلىك قىلىشقا باشلىدى. 17 لېكىن ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئاتام تا ھازىرغىچە توختىماستىن ئىش قىلىپ كەلمە كتە، مەنمۇ ئىشلەيمەن! ـ دېدى. 18 شۇ سەۋەبتىن يەھۇدىيلار ئۇنى ئۆلتۈرۈشكە تېخىمۇ ئۇرۇناتتى؛ چۈنكى ئۇ شابات كۈنىنىڭ قائىدىسىنى بۇزۇپلا قالماستىن، يەنە خۇدانى «ئاتام» دەپ چاقىرىپ، ئۇزىنى خۇداغا باراۋەر قىلغانىدى. 19 شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ئوغۇل ئۆزۈلۈكسىز ھېچنېمە قىلالمايدۇ، بەلكى پەقەت ئاتىسىنىڭ نېمە قىلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئاندىن شۇ ئىشنى قىلىدۇ. ئاتا نېمە ئىش قىلسا، ئوغۇلمۇ شۇ ئىشنى ئوخشاشلا قىلىدۇ. 20 چۈنكى ئاتا ئوغۇلنى سۆيىدۇ ۋە ئۆزىنىڭ قىلىدىغان بارلىق ئىشلىرىنى ئۇنىڭغا ئايان قىلىدۇ ھەم سىلەرنى ھەيران قالدۇرۇشقا بۇلارنىمۇ تېخىمۇ زور ۋە ئۇلۇغ ئىشلارنى ئۇنىڭغا ئايان قىلىدۇ. 21 چۈنكى ئۆلگەنلەرنى ئاتا قانداق تىرىلدۈرۈپ، ئۇلارغا ھاياتلىق ئاتا قىلغان بولسا، ئوغۇلمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش ئۆزى خالىغان كىشىلە رگە ھاياتلىق ئاتا قىلىدۇ. 22 شۇنىڭدەك، ئاتا ئۆزى ھېچكىمنىڭ ئۆستىدىن ھۆكۈم چىقارمايدۇ، بەلكى بارلىق ھۆكۈم ئىشلىرىنى ئوغۇلغا تاپشۇرغان. 23 بۇنىڭدىن مەقسەت، ـ ئىنسانلارنىڭ ھەممىسى ئاتىغا ھۆرمەت قىلغانىدەك، ئوغۇلغىمۇ ئوخشاشلا ھۆرمەت قىلىشى ئۈچۈندۇر. كىمكى ئوغۇلنى ھۆرمەتلىمىسە، ئۇنى ئەۋەتكۈچى ئاتىنىمۇ ھۆرمەتلىمىگەنلەردىن بولىدۇ. 24 ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، سۆزۈمنى ئاڭلاپ، مېنى ئەۋەتكۈچىگە ئىشەنگەن ھە ركىم مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشكەن بولىدۇ؛ ئۇ ئادەم سوراققا تارتىلمايدۇ، بەلكى ئۆلۈمدىن ھاياتلىققا ئوتكەن بولىدۇ. (aiōnios g166) 25 ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ئۇلۇكلەرنىڭ خۇدانىڭ ئوغلىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايدىغان ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلمە كتە، شۇنداقلا ھازىر كەلدىكى، ئاڭلىغانلار ھاياتلىققا ئىگە بولىدۇ. 26 چۈنكى ئاتا ئۆزىدە ھەممىنى ئىگىلەيدىغان ئىقتىدار ئىگە بولىدۇ. 27 ھەتتا ئۇ ئۆزىدە ھەممىنى ھۆكۈم قىلىدىغان ھوقۇقنىمۇ بەردى، چۈنكى ئۇ ئىنسانئوغلىدۇر. 28 بۇنىڭغا تەەججۈب قىلما كلار، چۈنكى بارلىق گۈزەر ياتقانلار ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايدىغان ۋاقىت كېلىدۇ 29 ۋە ئۇلار شۇئان يەرلىكلەردىن چىقىشىدۇ، ياخشىلىق قىلغانلار ھاياتقا تىرىلىدۇ، يامانلىق قىلغانلار سوراققا تارتىلىشقا تىرىلىدۇ. 30 مەن ئۆزۈمدىن ھېچنېمە قىلالمايمەن، پەقەت [ئاتامدىن] ئاڭلىغىنىم بويىچە ھۆكۈم قىلىمەن؛ ۋە مېنىڭ ھۆكۈمۈم ھەققانىيدۇر، چۈنكى مېنىڭ ئىزدىگىنىم ئۆزۈمنىڭ ئىرادىسى ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشتۇر. 31 ـ ئە گەر ئۆزۈم ئۈچۈن ئۆزۈم گۇۋاھلىق بەرسەم گۇۋاھلىقىم ھەققەت ھېسابلانمايدۇ. 32 لېكىن مەن ئۈچۈن گۇۋاھلىق بېرىدىغان

باشقا بىرسى بار. ئۇنىڭ ماڭا بېرىدىغان گۆزۈاھلىقىنىڭ راستلىقىنى بىلىمەن. **33** سىلەر يەھياغا ئەلچى ئەۋەتكىنىگىلەردا، ئۇ ھەققەتكە گۇۋاھلىق بە رگەن **34** ([ئەمەلىيەتتە]، ماڭا ئىنسانلىنىڭ گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلىشىمىنىڭ كېرىكى يوق، مېنىڭ [يەھيا توغرۇلۇق] شۇنداق ئېيتىۋاقىنىم پەقەتلا سىلەرنىڭ قۇتقۇزۇلۇشۇڭلار ئۈچۈندۇر). **35** [يەھيا] بولسا كويۈپ نۇر چېچىپ تۇرغان بىر چىراغ ئىدى ۋە سىلەر ئۇنىڭ يورۇقىدا بىر مە زگىل شادلىنىشقا رازى بولدۇڭلار. **36** لېكىن يەھيانىڭ مەن ئۈچۈن بە رگەن گۇۋاھلىقىدىنمۇ ئۇلۇغ بىر گۇۋاھلىق بار. ئۇ بولسىمۇ، ئاتا ماڭا ئادا قىلىشقا تاپشۇرغان ئەمەللەر، يەنى مەن قىلىۋاتقان ئەمەللەر، بۇلار مېنىڭ توغرامدا ئاتىنىڭ مېنى ئەۋەتكىنىگە گۇۋاھلىق بېرىدۇ. **37** ۋە مېنى ئەۋەتكەن ئاتا ئۆزىمۇ مەن ئۈچۈن گۇۋاھلىق بە رگەندۇر. سىلەر ھېچقاچان ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىمىدىڭلار، قىياپىتىنى كۆرمىدىڭلار **38** ۋە ئۇنىڭ سۆز-كالامى سىلەرنىڭ ئىچىڭلاردىن ئورۇن ئالمىدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئەۋەتكىنى بولسا، ئۇنىڭغا ئىشەنمەيسىلەر. **39** مۇقەددەس يازمىلارنى قېتىرقىنىپ ئوقۇپ ئولتۇرىسىلەر؛ چۈنكى ئۇلاردىن مە ڭگۈلۈك ھاياتقا ئىگە بولدۇق، دەپ قارايسىلەر. دەل بۇ يازمىلار مەن ئۈچۈن گۇۋاھلىق بە رگۈچىدۇر. **(aiōnios g166) 40** شۇنداقتىمۇ سىلەر يەنىلا ھاياتلىققا ئېرىشىش ئۈچۈن مېنىڭ يېنىمغا كېلىشنى خالىمايسىلەر. **41** مەن ئىنسانلارنىڭ ماختىشىنى قوبۇل قىلمايمەن؛ **42** لېكىن مەن سىلەرنى بىلىمەنكى، ئىچىڭلاردا خۇدانىڭ مۇھەببىتى يوق. **43** مەن ئاتامنىڭ نامى بىلەن كەلگەنمەن، ئەمما سىلەر مېنى قوبۇل قىلمايسىلەر. ھالبۇكى، باشقا بىرسى ئۆز نامى بىلەن كەلسە، سىلەر ئۇنى قوبۇل قىلىسىلەر. **44** سىلەر بىر-بىرىڭلاردىن ئىززەت-شۇھرەت قوبۇل قىلىسىلەر-يۇ، يېگانە خۇدادىن كەلگەن ئىززەت-شۇھرەتنە ئىزتىلمىسە گۇمان، ئۇنداقتا سىلەر قانداقمۇ ئېتىقاد قىلالايسىلەر؟! **45** براق مېنى ئۇستىمىزدىن ئاتىغا شىكايەت قىلدۇ، دەپ ئويلىماڭلار. ئۇستۇڭلاردىن شىكايەت قىلغۇچى مەن ئەمەس، بەلكى سىلەر ئۈمىد باغلىغان مۇسا [يەيغەمبەردۇر]. **46** چۈنكى ئە گەر سىلەر راستىنى مۇسا [يەيغەمبە رگە] ئىشەنگەن بولسا ڭلار، ماڭىمۇ ئىشەنگەن بولاتتىڭلار. چۈنكى ئۇ [مۇقەددەس يازمىلاردا] مەن توغرۇلۇق يۈزتكەندۇر. **47** لېكىن ئۇنىڭ يۈزتكەنلىرىگە ئىشەنمىسە ڭلار، مېنىڭ سۆزلىرىمگە قانداقۇ ئىشىنىسىلەر؟!

6

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئېسا گاللىيە دېڭىزى (تىبېرياس دېڭىزى دەپمۇ ئاتىلىدۇ) نىڭ ئۇ قېتىغا ئوتتى. **2** زور بىر توپ خالايىق ئۇ كېسەللەرنى ساقايتقان مۇجىزىلىك ئالامەتلىرىنى كۆردى ۋە ئۇنىڭ كەيندىن ئە گىشىپ ماڭدى. **3** ئېسا تاغقا چىقىپ، ئۇ يەردە مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە ئولتۇردى. **4** ئۇ چاغدا يەھۇدىيلارنىڭ ھېيتى، يەنى «ئوتۇرۇپ كېتىش ھېيتى»غا ئاز قالغان ۋاقىت ئىدى. **5** ئېسا بېشىنى كۆتۈرۈپ، زور بىر توپ خالايىقنىڭ ئۆزىنىڭ ئالدىغا كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، فىلىپتن: ـ يۇلارغا يەيدىغانلا نانىنى نەدىن ئالىمىز؟ ـ دەپ سوردى **6** (لېكىن ئۇ بۇ سۆزنى فىلىپنى سىناش ئۈچۈن ئېيتقانىدى. چۈنكى ئۇ ئۆزىنىڭ نېمە قىلىدىغانلىقىنى بىلەتتى). **7** فىلىپ جاۋابەن: ـ ئىككى يۈز دىنارغا نان ئالساقۇ، ھەربىرىگە كىچىككىنە بىر چىشلەمدىن يېيىشكىمۇ يەتمەيدۇ! **8** مۇخلىسلاردىن بىرى، يەنى سىمون پېترۇسنىڭ ئىنىسى ئاندرىياس ئەيساغا: **9** ـ بۇ يەردە كىچىك بىر ئوغلۇن بالا بار، ئۇنىڭدا بەش ئارپا نان بىلەن ئىككى كىچىك بېلىق بار. لېكىن شۇنچە كۆپ خەلققە بۇ نېمە بولىدۇ؟! ـ دېدى. **10** ئېسا: ـ كۆپچىلىكنى ئولتۇرغۇزۇڭلار، ـ دېدى (ئۇ يەردە ئوت-چۆپ مول ئۆسكەنىدى). شۇنىڭ بىلەن ئەر كىشىلەر ئولتۇردى؛ ئۇلارنىڭ سانى بەش مىڭچە بار ئىدى. **11** ئېسا نانلارنى قولىغا ئېلىپ، [خۇداغا] تەشەككۈر ئېيتقاندىن كېيىن، ئولتۇرغانلارغا ئۆلەشتۈرۈپ بەردى. بېلىقلارنىمۇ شۇنداق قىلدى؛ كۆپچىلىك خالىغانچە يېدى. **12** ھەممەيلەن يەپ ۋېيۋغاندا، ئۇ مۇخلىسلىرىغا: ـ ئاشقان پارچىلارنى يىغىڭلار، ھېچ نەرسە زايە بولمىسۇن، ـ دېدى. **13** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بەش ئارپا نېنىدىن يەپ ئاشقان پارچىلىرىنى ئون ئىككى سېۋەتكە تولدۇرۇپ يىغىۋالدى. **14** ئەمدى خالايىق ئېيسانىڭ كۆرسەتكەن بۇ مۇجىزىلىك ئالامىتىنى كۆرۈپ: «دۇنياغا كېلىشى مۇقەررەر بولغان پەيغەمبەر ھەقىقەتەن مۇشۇ ئىكەن!» دېيىشتى. **15** شۇنىڭ بىلەن ئېسا ئۇلارنىڭ كېلىپ ئۇزىنى پادىشاھ بولۇشقا زورلىماقچى بولغانلىقىنى بىلىپ، ئۇلاردىن ئايرىلىپ، قايتىدىن تاغقا يالغۇز چىقىپ كەتتى. **16** كەچقۇرۇن، ئېيسانىڭ مۇخلىسلىرى دېڭىز بويىغا چۈشۈشتى. **17** ئۇلار بىر كېمىگە ئولتۇرۇپ، دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىدىكى كەپەرناھۇم شەھىرىگە قاراپ يول ئېلىشتى (قاراڭغۇ چۈشۈپ كەتكەنىدى ۋە ئېسا تىنچىپە ئۇلارنىڭ يېنىغا كەلمىگەنىدى). **18** قاتتىق بوران چىقىپ، دېڭىز دولقۇنلاپ كۆتۈرۈلۈۋاتاتتى. **19** مۇخلىسلار يالاق ئۈرۈپ ئون-ئون بىر چاقىرىمچە ماڭغانىدا، ئېيسانىڭ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ كېمىگە يېقىنلىشىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، قورقۇشۇپ كەتتى. **20** لېكىن ئۇ ئۇلارغا: ـ بۇ مەن، قورقماڭلار! ـ دېدى. **21** شۇنى ئاڭلاپ ئۇلار ئۇنى كېمىگە چىقىرىۋالغۇسى كەلدى؛ ئۇ كېمىگە چىقىپلا، كېمە دەرھال ئۇلار باردىغان يە رگە يېتىپ باردى. **22** ئەتىسى دېڭىزنىڭ ئۇ تەرىپىدە قالغان خالايىق [ئالدىنقى كۈنى] ئۇ يەردە ئېيسانىڭ مۇخلىسلىرى چىققان كېمىدن باشقا كېمىنىڭ يوقلۇقىنى، ئېيسانىڭ مۇخلىسلىرى شۇ كېمىگە چىققانلىقىنى، ئېيسانىڭ ئۇلار بىلە چىقمىغانلىقىنى، بەلكى مۇخلىسلىرىنىڭ ئۇزلىرىلا كەتكەنلىكىنى كۆز ئۆگىنىدى. **23** ھالبۇكى، بىرنەچچە كېمە-قولۇاق تىبېرياس شەھىرىدىن رەب ئەتىسىگە كۆكۈز ئېتىقاندىن كېيىن خەلق تا نى يېگەن يە رگە يېقىن كېلىپ توختىدى. **24** شۇنىڭ بىلەن خالايىق ئېيسانىڭ ۋە مۇخلىسلىرىنىڭ ئۇ يەردە يوقلۇقىنى كۆرۈۋېلا، كېمىلە رگە ئولتۇرۇپ، ئېيسانى ئىزدىگىلى كەپەرناھۇم شەھىرىگە ماڭدى. **25** ئۇلار ئۇنى دېڭىزنىڭ ئۇ تەرىپىدە تېپىپ ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، بۇ يە رگە قاچان كەلدىڭ؟ ـ دەپ سوراشتى. **26** ئېيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، سىلەر مېنى مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆز ئەگىلىكىڭلار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى نانلاردىن يەپ ۋېيۋغىنىڭلار ئۈچۈن ئىزدەيسىلەر. **27** بۇزۇلۇپ كېتىدىغان پانى ئۆزۈقلۇققا ئەمەس، بەلكى مە ڭگۈ ھاياتلىققا باقى قالىدىغان ئۆزۈقلۇققا ئىنتىلىپ ئىشلە ڭلار، بۇنى ئىنسانئوغلى سىلە رگە بېرىدۇ؛ چۈنكى ئۇنى ئاتا، يەنى خۇدا ئۆزى مۇھۇرلەپ تەستىقلىغان، ـ دېدى. **(aiōnios g166) 28** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭدىن: ـ نېمىگە ئىنتىلىپ ئىشلىسەك ئاتىدىن خۇدانىڭ ئىش-خىزمىتىدە ئىشلىگەن بولىمىز؟ ـ دەپ سوراشتى. **29** ئېيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ خۇدانىڭ ئىش-خىزمىتى دەل شۇكى، ئۇ ئەۋەتكىنىگە ئېتىقاد قىلىشىڭلاردۇر، ـ دېدى. **30** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەنە: ـ ئۇنداق بولسا سەن بىزنى كۆزۈۋېتىۋ ئۆگىگە ئىشەندۈرگۈدەك قانداق مۇجىزىلىك ئالامەت يارىتىسەن؟ زادى نېمە ئىش قىلىپ بېرىسەن؟ **31** ئاتا-بوۋىلىرىمىز چۆلدە يۇ رگەنىدە، [زەبۇردا]: «ئۇ ئۇلارغا ئەرشتىن چۈشۈرۈلگەن نان تەقدىم قىلدى» دەپ يۇتۇلگەنىدەك، «مانا»نى يېگەن ـ دېيىشتى. **32** ئېيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، سىلە رگە ئاسماندىن چۈشكەن نانى يە رگۈچى مۇسا ئەمەس، بەلكى مېنىڭ ئاتامدۇر؛ ئۇ [ھازىرمۇ] سىلە رگە ئاسماندىن چۈشكەن ھەقىقىي نانى بېرىۋاتىدۇ. **33** چۈنكى خۇدانىڭ نېنى بولسا يۇتۇكۇل دۇنياغا ھاياتلىق ئاتا قىلىدىغان، ئەرشتىن چۈشكۈچىدۇر. **34** ـ تەقسىر، ھەمىشە بە رگە شۇ نانى بېرىپ تۇرغايسەن! ـ دېيىشتى ئۇلار. **35** ئېيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ھاياتلىق نېنى ئۆزۈمدۇرمەن! مېنىڭ يېنىمغا كەلگەن ھە ركىم ھېچقاچان ئاچ قالمايدۇ، ماڭا ئېتىقاد قىلغان ھە رگىم ھېچقاچان ئۇسسىمايدۇ. **36** لېكىن سىلە رگە ئېيتقىنىمدەك، سىلەر مېنى كۆز ئەگىن بولسا ڭلارمۇ، ئېتىقاد قىلمايۋاتىسىلەر. **37** ئاتا ماڭا ئاتىشۇرغانلارنىڭ ھەربىرى يېنىمغا كېلىدۇ ۋە مېنىڭ يېنىمغا كەلگەنلەردن ھېچقايسىسىنى ھە رگىز تاشلىۋەتمەيمەن. **38** چۈنكى ئۆز ئىرادەمنى ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن ئەرشتىن چۈشتىم. **39** مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسى بولسا دەل شۇكى، ئۇنىڭ ماڭا تاپشۇرغانلىرىدىن ھېچبىرىنى يىتۈرمەي، بەلكى ئاخىرقى كۈنى ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى تىرىلدۈرۈشۈمدىن ئىبارەت. **40** چۈنكى مېنىڭ ئاتامنىڭ ئىرادىسى شۇكى، ئوغۇلغا كۆز تىكىپ قاراپ، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ھەربىرىنى مە ڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشتۈرۈشتۈر، ۋە مەن ئاخىرقى كۈنى ئۇلارنى تىرىلدۈرىمەن. **(aiōnios g166) 41** ئەمدى يەھۇدىيلار ئېيسانىڭ: «ئەرشتىن چۈشكەن نان ئۆزۈمدۇرمەن!» دېگىنى ئۈچۈن ئۇنىڭغا نارازى بولۇپ غوتۇلدىشىشقا باشلىدى: **42** ـ «بۇ يۈسۈپنىڭ ئوغلى ئەيسا ئەمەسمۇ؟ ئاتىسىنىمۇ، ئانىسىنىمۇ تونۇيدىغان تۇرساق، يەنە قانداقلارچە: ـ «ئەرشتىن چۈشتۈم!» دېيۋىن؟» ـ دېيىشەتتى ئۇلار. **43** ئېيسا جاۋابەن ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ [مېنىڭ توغرامدا] تۇرۇنلار غوتۇلدىشماڭلار. **44** مېنى ئەۋەتكەن ئاتا ئۆزى كىشىلەرنىڭ قەلبىنى تارتقۇزمىسا، ھېچكىم مېنىڭ يېنىمغا كېلەلەيدۇ؛ مېنىڭ يېنىمغا كەلگەن ھەربىرىنى ئاخىرقى كۈنى تىرىلدۈرىمەن. **45** پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرىدا: «ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە خۇدا تەرىپىدن ئۆگىتىلىدۇ» دەپ يۇتۇلگەندۇر. شۇنگا، ئاتىنىڭ [سۆزىنى] تىڭشىغان ۋە ئۇنىڭدىن ئۆگەنگەن ھەربىرى مېنىڭ يېنىمغا كېلىدۇ. **46** براق بۇ بىرە رگىم ئاتىنى كۆز ئەگىن دېگەنلىك ئەمەس، پەقەت خۇدانىڭ يېنىدن كەلگۈچى بولسا، ئۇ ئاتىنى كۆز ئەگەندۇر. **47** بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى مە ڭگۈلۈك ھاياتقا ئىگەندۇر. **(aiōnios g166) 48** ھاياتلىق نېنى ئۆزۈمدۇرمەن. **49** ئاتا-بوۋىلىرىڭلار چۆلدە «مانا» يېگىنى بىلەن يەنىلا ئۆلدى. **50** لېكىن مانا، ئەرشتىن چۈشكەن نان دەل شۇنداقكى، بىرسى ئۇنىڭدىن يېگەن بولسا ئۆلمەيدۇ. **51** ئەرشتىن چۈشكەن ھاياتلىق نېنى ئۆزۈمدۇرمەن؛ كىمدە كىم بۇ نان دىن يىسە، ئەبەدىلئەبە دگىچە ياشايدۇ. مەن بېرىدىغان شۇ نان بولسا مېنىڭ ئەت-تېنىمدۇر، پۈتكۈل دۇنيادىكىلار ھاياتقا ئىگە بولسۇن دەپ، مەن ئۇنى ئاتىماقچىمەن. **(aiōn g165) 52** بۇ سۆز بىلەن يەھۇدىيلار ئۆزئارا تالاش-تارتىش قىلىشقا باشلاپ: ـ بۇ ئادەم بىزنىڭ

يىيىشىمىرگە تۆزىنىڭ ئەت-تېنىنى قانداق بېرەلىسۇن؟! ـ دېيىشەتتى. 53 شۇڭا ئەيسا تۆلارغا مۇنداق دېدى: ـ ھەرھەق، ھەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، سىلەر ئىسرائىلغىنىڭ ئەت-تېنىنى يېمىگۈچە ۋە قېنىنى ئىچمىگۈچە، سىلەردە ھاياتلىق بولمايدۇ. 54 ئەت-تېنىمنى يېگۈچى ۋە قېنىمنى ئىچكۈچى مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشكەن بولىدۇ ۋە مەن ئۇنى ئاخىرقى كۈنى تىرىلدۈرىمەن. (aiōnios g166) 55 چۈنكى ئەت-تېنىم ھەقىقىي ئوزۇقلۇق، قېنىم بولسا ھەقىقىي ئىچىملىكتۇر. 56 ئەت-تېنىمنى يېگۈچى ۋە قېنىمنى ئىچكۈچى مەندە ياشايدۇ ۋە مەنمۇ ئۇنىڭدا ياشايمەن. 57 ھايات ئاتا مېنى ئەۋەتكەن ۋە مەن ئاتىنىڭ بولغانلىقىدىن ياشاۋاتقىنىمدەك، مېنى يېگۈچى كىشى ھەم مېنىڭ ۋاسىتەم بىلەن ياشايدۇ. 58 مانا بۇ ئەرشتىن چۈشكەن نانىدۇر. بۇ نان ئاتا-بوۋىلىرىڭلار يېگەن «[مانىنا]»دەك ئەمەس، چۈنكى تۆلار «[مانىنا]»نى يېيىشى بىلەن تۆلىدى، بىراق بۇ نانىنى ئىستېمال قىلغۇچى بولسا مەڭگۈ ياشايدۇ! (aiōn g165) 59 بۇ سۆزلەرنى ئۇ كەپەرناھۇمدىكى سىناگۇگدا تەلىم بەرگىنىدە ئېيتقانىدى. 60 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن نۇرغۇنلىرى بۇنى ئاڭلىغاندا: ـ بۇ تەلىم بەك ئېغىر ئىكەن! بۇنى كىم ئاڭلاپ كۆتۈرەلىسۇن؟ ـ دېيىشتى. 61 بىراق ئۆز ئىچىدە مۇخلىسلىرىنىڭ بۇ توغرىسىدا غوتۇلداشقىنىنى بىلگەن ئەيسا تۆلارغا: ـ بۇ سۆزۈم سىلەرنى تاۋدۇردىمۇ؟ 62 ئەمدى مۇبادا ئىسرائىلغىنىڭ ئەسلى كېلگەن جايىغا كۆتۈرۈلۈۋاتقىنىنى كۆرسە گىلار، قانداق بولار؟! 63 [ئىنسانغا] ھاياتلىق بە رگۈچى ـ روھتۇر. ئىنسانلىنىڭ ئەتلىرى بولسا ھېچقانداق پايدا بېرمەيدۇ. مەن سىلە رگە ئېيتقان سۆزلىرىم بولسا ھەم روھتۇر ۋە ھەم ھاياتلىقتۇر. 64 لېكىن تارا گىلاردىن ئېتىقاد قىلمىغان بەزىلەر بار، ـ دېدى (چۈنكى ئەيسا ئېتىقاد قىلمىغانلارنىڭ ۋە ئۆزىگە ساتقۇنلۇق قىلدىغانلىرىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى باشتىلا بىلەتتى). 65 شۇنىڭ بىلەن ئۇ مۇنداق دېدى: ـ مەن شۇ سەۋەبتىن سىلە رگە شۇنى ئېيتىمىكى، ئاتامدىن تاۋا قىلنىمىسا، ھېچكىم مېنىڭ يېنىمغا كېلەلەيدۇ! 66 شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ مۇخلىسلىردىن خېلى كۆپى چېكىنىپ چىقىپ، ئۇنىڭ بىلەن يەنە ماڭمايدىغان بولدى. 67 شۇڭا ئەيسا ئون شاگىردىنىدىن: ـ سىلەرمۇ، ھەم [مەندىن] كېتىشنى خالامسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. 68 سىمون پېترۇس ئۇنىڭغا جاۋاب قىلىپ: ـ ئى رەب، بىز كىمنىڭ يېنىغا كېتەتتۇق؟ مەڭگۈ ھاياتلىق سۆزلىرى سەندىلىدۇر! (aiōnios g166) 69 ۋە شۇنىڭغا ئىشەنىدۇق ۋە شۇنى بىلىپ يەتتۇقكى، سەن خۇدانىڭ مۇقەددەس بولغۇچىسىدۇرسەن! ـ دېدى. 70 ئەيسا تۆلارغا جاۋابەن: ـ مەن سىلەر ئون شاگىردىنىڭلارنى تاللىدىم ئەمەسمۇ، بىراق تارا گىلاردا بىرسى ئىبلىستۇر! ـ دېدى 71 (ئۇنىڭ بۇ دېگىنى ئىشقاريوتلۇق سىمونىنىڭ ئوغلى يەھۇدانى كۆرسەتكەنىدى، چۈنكى يەھۇدا ئون شاگىردىنىڭ بىرى بولغىنى بىلەن، كېيىن ئۆزىگە ساتقۇنلۇق قىلدى).

7

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا گالىلىيەدە ئايلىنىپ يۈردى. ئۇ يەھۇدىيەدە ئايلىنىپ يۈرۈشنى خالىمايتتى، چۈنكى [شۇ يەردىكى] يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا قەست قىلماقچى ئىدى. 2 بۇ چاغدا، يەھۇدىيلارنىڭ « كەپىلەر ھېيتى»غا ئاز قالغانىدى. 3 شۇڭا ئەيسانىڭ ئىنىلىرى ئۇنىڭغا: ـ مۇشۇ يەردىن ئايرىلىپ يەھۇدىيە گە بارغىن، شۇنىڭ بىلەن مۇخلىسلىرىڭۇ [كارامەت] ئەمەللىرىڭنى كۆرەلەيدۇ! 4 چۈنكى ئۆزىنى خەلق-ئالەمگە تونۇتماقچى بولغان ھېچكىم يوشۇرۇن جايدا ئىش قىلمايدۇ. بۇ ئەمەللەرنى قىلىۋاتقانىكەنسەن، ئۆزۈڭنى دۇنياغا كۆرسەت! ـ دېيىشتى. 5 چۈنكى ئۇنىڭ ئىنىلىرىمۇ ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلمىغانىدى. 6 شۇڭا ئەيسا تۆلارغا: ـ مېنىڭ ۋاقىت-سائىتىم تېخى كەلمىدى. لېكىن سىلە رگە نىسبەتەن ھەرۋاقىت مۇناسىۋەتلۇق. 7 بۇ دۇنيادىكى كىشىلەر سىلە رگە ھە رگىز ئۆچ بولمايدۇ، لېكىن مېنى ئۆچ كۆرىدۇ. چۈنكى مەن تۆلارنىڭ قىلمىشلىرىنى رەزىل دەپ گۇۋاھلىق بېرىۋاتىمەن. 8 سىلەر بۇ ھېيتقا بېرىۋېرىڭلار. مەن ھازىرچە بۇ ھېيتقا بارمايمەن، چۈنكى مېنىڭ ۋاقىت-سائىتىم تېخى يېتىپ كەلمىدى، ـ دېدى. 9 ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ، گالىلىيەدە قالدى. 10 ئەيسانىڭ ئىنىلىرى ھېيتقا چىققاندىن كېيىن، ئۇ ئۆزىمۇ ئۇنىڭغا باردى. ئەمما ئاشكارا ئەمەس، يوشۇرۇن باردى. 11 ھېيتتا يەھۇدىيلار ئۇنى ئىزدەپ: «ئۇ قەيەردىدۇر؟» دەپ سوراۋاتاتتى. 12 كىشىلەر ئارىسىدا ئۇنىڭ توغرىسىدا كۆپ غۇلغۇلا بولدى. بەزىلەر ئۇنى: «ياخشى ئادەم!» دېسە، يەنە بەزىلەر: «ياق، ئۇ خالايىقنى ئازدۇرۇۋاتىدۇ!» دېيىشتى. 13 بىراق يەھۇدىي [چوڭقۇردىن] قورقۇپ، ھېچكىم ئوچۇق-ئاشكارە ئۇنىڭ گېپىنى قىلمايتتى. 14 ھېيتنىڭ يېرىمى ئۆتكەندە، ئەيسا ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرىپ خەلققە تەلىم بېرىشكە باشلىدى. 15 يەھۇدىيلار: ـ بۇ ئادەم ھېچقانداق تەلىم ئالمىغان تۇرۇقلۇق، ئۇنىڭ قانداقمۇ مۇنچە كۆپ بىلىمى بولسۇن؟ ـ دەپ ھاڭ-تاڭ قېلىشتى. 16 ئەيسا تۆلارغا: ـ بۇ تەلىملەر مېنىڭ ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭكىدۇر. 17 ئۇنىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلىشقا ئۆز ئىرادىسىنى باغلىغان ھەر كىم بۇ تەلىم توغرۇلۇق ـ ئۇنىڭ خۇدادىن كەلگەنلىكىنى يا كى ئۆزلۈكۈمدىن ئېيتىۋاتقانلىقىمنى بىلىدۇ.

18 ئۆز ئالدىغا سۆزلىگەن كىشى ئۆز شان-شەرىپىنى ئىزدەيدۇ، لېكىن ئۆزىنى ئەۋەتكۈچىنىڭ شان-شەرىپىنى ئىزدەيدىغان كىشى ھەق-سادىقتۇر، ئۇنىڭدا ھەققانىيسىزلىق يوقتۇر. 19 مۇسا [پەيغەمبەر] سىلە رگە تەۋرات قانۇنىنى تاپشۇرغان ئەمەسمۇ؟ لېكىن ھېچقايسىڭلار بۇ قانۇنغا ئەمەل قىلمايۋاتىسىلەر! نېمىشقا مېنى ئۆلتۈرمەكچى بولىسىلەر؟ ـ دېدى. 20 كۆپچىلىك: ـ ساڭا جىن چاپلىشىپتۇ! سېنى ئۆلتۈرمەكچى بولغان كىم ئىكەن؟ ـ دېيىشتى. 21 ئەيسا تۆلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ مەن بىر كارامەتنى يارىتىشىم بىلەن ھەممىڭلار ھاڭ-تاڭ قېلىشتىڭلار. 22 ـ ئەمدى مۇسا [پەيغەمبەر] سىلە رگە خەتنە قىلىش توغرۇلۇق ئەمر قالدۇرغان (ئەمەلىيەتتە بولسا خەتنە قىلىش مۇسا پەيغەمبەردىن ئەمەس، ئاتا-بوۋىلاردىن قالغان)، شۇڭا سىلەر شابات كۈنىگە [توغرا كېلىپ قالسىمۇ] شۇ كۈننىدە ئادەمنىڭ خەتنىسىنى قىلۋېرىسىلەر. 23 ئەمدى تەۋرات قانۇنىغا خىلاپلىق قىلنىمىسۇن دەپ شابات كۈننىدە ئادەم خەتنە قىلنغان يەردە، مەن شابات كۈننىدە بىر ئادەمنى سەللىمازا ساقايتىسام، سىلەر نېمە دەپ ماڭا ئاچچىقلىنىسىلەر؟ 24 سىرتقى قىيافىتىگە قاراپ ھۆكۈم قىلماڭلار، بەلكى ھەققانىي ھۆكۈم قىلىڭلار! 25 ئۇ ئېقىنتا يېرۇسالېملىقلارنىڭ بەزىلىرى: ـ [چوڭلار] ئۆلتۈرمەكچى بولغان كىشى بۇ ئەمەسمىدى؟ 26 ئاشكارا سۆزلەۋاتىسىمۇ، ئۇنىڭغا قارشى ھېچ نەرسە دېمىدىغۇ! دەرۋەقە، ئاقساقالارنىڭ ئۇنىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتكەنمۇ؟ 27 ھالبۇكى، بۇ ئادەمنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى بىز ئېنىق بىلىمىز. لېكىن مەسىھ كەلگەندە، ئۇنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى ھېچكىم بىلمەيستىغۇ. ـ دېيىشتى. 28 شۇڭا ئەيسا ئىبادەتخانا ھويلىسىدا تەلىم بېرۋېتىپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق دېدى: ـ سىلەر مېنى تونۇيمىز ھەمدە مېنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىمنىمۇ بىلىمىز، [دەۋاتىسىلەر]؟! بىراق مەن ئۆزۈلۈكۈمدىن ئەمەس، مەن مېنى ئەۋەتكۈچىدىن [كەلدىم]، ئۇ ھەقتۇر، بىراق سىلەر ئۇنى تونۇمايسىلەر. 29 مەن ئۇنى تونۇيمەن. چۈنكى مەن ئۇنىڭ يېنىدىن كەلدىم، مېنى ئۇ ئەۋەتتى. 30 شۇڭا تۆلار ئۇنى تۇتۇش يولىنى ئىزدەيتتى، لېكىن ھېچكىم ئۇنىڭغا قول سالمىدى، چۈنكى ئۇنىڭ ۋاقىت-سائىتى تېخى يېتىپ كەلمىگەندى. 31 لېكىن خالايىق ئارىسىدىكى نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. تۆلار: «مەسىھ كەلگەندە بۇ كىشى كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەردىن ئارتۇق [مۇجىزە] يارىتالارمۇ؟!» دېيىشتى. 32 پەرىسىيلەر خالايىقتىڭ ئۇ توغرىسىدا غۇلغۇلا بولۇۋاتقانلىقىنى كەپ-سۆزلىرىنى ئاڭلىدى، شۇنىڭ بىلەن پەرىسىيلەر بىلەن باش كاھىنلار ئۇنى تۇتۇش ئۈچۈن بىرنەچچە قاراۋۇللارنى ئەۋەتتى. 33 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا: ـ يەنە بىرئاز ۋاقىت سىلەر بىلەن بىللە بولىمەن، ئاندىن مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ يېنىغا كېتىمەن. 34 مېنى ئىزدەيسىلەر، لېكىن تاپالمايسىلەر. مەن باردىغان يەر رگە بارالمايسىلەر، ـ دېدى. 35 يۇنىڭ بىلەن، يەھۇدىيلار بىر-بىرىگە: ـ ئۇ بىز تاپالمىغۇدەك قەيەرلە رگە بارار؟ گېپىگە ئارىسىدىكى تارقاق يەھۇدىي مۇھاجىرلارنىڭ يېنىغا بېرىپ، گېپىگلارغا تەلىم بېرەمدىغاندۇ؟ 36 «مېنى ئىزدەيسىلەر، لېكىن تاپالمايسىلەر. مەن باردىغان يە رگە بارالمايسىلەر» دېگىنى نېمىسىدۇ؟ ـ دېيىشتى. 37 ھېيتنىڭ ئاخىرقى ھەم ئەڭ كاتتا كۈنى، ئەيسا ئورنىدىن تۇرۇپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ كىمدە كىم ئۆسسىسا، مېنىڭ يېنىمغا كېلىپ ئىچسۇن! 38 ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى كىشىنىڭ خۇددى مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتىلغىنىدەك، ئىچ-باغرىدىن ھاياتلىق سۇيىنىڭ دەريالىرى ئېقىپ چىقىدۇ! ـ دەپ جاكارلىدى 39 (ئۇ بۇ سۆزنى ئۆزىگە ئېتىقاد قىلغانلارغا ئاتا قىلىندىغان مۇقەددەس روھقا قارىتا ئېيتقانىدى. [خۇدانىڭ] روھى تېخى ھېچكىمگە ئاتا قىلىنمىغانىدى، چۈنكى ئەيسا تېخى شان-شەرىپىگە كىرمىگەندى). 40 خالايىق ئۇچىدە بەزىلەر بۇ سۆزنى ئاڭلاپ: ـ [چىنلىقى مۇقەررەر بولغان] پەيغەمبەر ھەققەتەن مۇشۇ ئىكەن! ـ دېيىشتى. 41 بەزىلەر: «بۇ مەسىھ ئىكەن!» دېيىشەتتى. يەنە بەزىلەر بولسا: «ياق، مەسىھ گالىلىيەدىن چىقىتىمۇ؟ 42 مۇقەددەس يازمىلاردا، مەسىھ [پادىشاھ] داۋۇتنىڭ نەسىلىدىن ھەم داۋۇتنىڭ يۇرتى بەيت-لەھەم يېزىسىدىن چىقىدۇ، دېيىلمىگەنمىدى؟» ـ دېيىشتى. 43 يۇنىڭ بىلەن، خالايىق ئۇنىڭ ئۈچىدىن ئىككىگە بۆلۈنۈپ كەتتى. 44 بەزىلىرى ئۇنى تۇتايلى دېگەن بولسىمۇ، لېكىن ھېچكىم ئۇنىڭغا قول سالمىدى. 45 قاراۋۇللار [ئىبادەتخانىدىن] باش كاھىنلار بىلەن پەرىسىيلەرنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگەندە، تۆلار قاراۋۇللارغا: ـ نېمە ئۈچۈن ئۇنى تۇتۇپ كەلمىدىڭلار؟ ـ دەپ سوراشتى. 46 قاراۋۇللار: ـ ھېچكىم ھېچقاچان بۇ ئادەمدەك سۆزلىگەن ئەمەس! ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. 47 پەرىسىيلەر تۆلارغا جاۋابەن: ـ سىلەرمۇ ئازدۇرۇلۇپ ئۆكەتمۇ؟ 48 ئاقساقالاردىن يا كى پەرىسىيلەردىن ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغانلار بولغانمۇ؟! 49 لېكىن تەۋرات قانۇنىنى بىلمەيدىغان بۇ چۈپرەندىلەر لەنەتكە قالدۇ! ـ دېيىشتى. 50 تۆلارنىڭ ئارىسىدىن بىرى، يەنى بۇرۇن ئاخشامدا ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلگەن نىكودىم تۆلارغا: 51 ـ تەۋرات قانۇنىمىز ئاۋۋال كىشىنىڭ نېمە قىلغىنىنى ئۆزىدىن ئاڭلاپ بىلمەي تۇرۇپ، ئۇنىڭغا ھۆكۈم چىقىرامدۇ؟ 52 تۆلار جاۋاب قىلىپ: ـ سەنمۇ گالىلىيەدىنمۇ؟ [مۇقەددەس يازمىلارنى] كۆر،

قىترقىنىپ ئوقۇپ باق، گاللىلىيەدىن ھېچقانداق پەيغەمبەر چىقمايدۇ!ـ دېدى. 53 شۇنىڭ بىلەن [ئۇلارنىڭ] ھەربىرى ئۆز ئۆيىگە كەتتى.

8 ئەيسا بولسا زەيتۇن تېغىغا چىقىپ كەتتى. 2 ئەتىسى سەھەردە، ئۇ يەنە ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىردى ۋە خالايىقنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىشكەنىدى. ئۇ ئولتۇرۇپ، ئۇلارغا تەلىم بېرىشكە باشلىدى. 3 [شۇ چاغدا]، تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن پەرىسىيلەر زىنا قىلىپ ئۇتۇلۇپ قالغان بىر ئايالنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. ئۇلار ئايالنى ئوتتۇرىغا چىقىرىپ، 4 ئىنسكۇن: ـ ئۇستاز، بۇ ئايال دەل زىنا ئۈستىدە ئوتتۇۋېلىنىدى. 5 مۇسا [پەيغەمبەر] تەۋرات قانۇنىدا بۇ رەگە مۇشۇنداق ئايالارنى چالما-كېسىمك قىلىپ ئولتۇرۇشنى ئەمر قىلغان. ئەمدى سەنچە، ئۇنى قانداق قىلىش كېرەك؟ ـ دەپ سوراشتى. 6 ئەمدى ئۇلارنىڭ ئۇنداق دېيىشتىكى نىيىتى، ئۇنى ئۇزاققا چۈشۈرۈپ، ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلغۇدەك بىرەر باھانە ئىزدەش ئىدى. ئەمما ئەيسا ئېڭىشىپ، بارمىقى بىلەن يە رگە بىر نېمىلەرنى يازغىلى تۇردى. 7 ئۇلار شۇ سوئالنى توختىماي سوراۋاتاتتى، ئۇ رۇسلىنىپ ئۇلارغا: ـ ئارا گالىلەيدىكى كىم گۇناھسىز بولسا، [بۇ] [ئايالغا] بىرىنچى تاشنى تاشسۇن! ـ دېدى. 8 ئاندىن ئۇ يەنە ئېڭىشىپ، يە رگە يېزىشنى داۋاملاشتۇردى. 9 ئۇلار بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، ئالدى بىلەن ياشانغانلىرى، ئاندىن قالغانلىرى بىر-بىرلەپ [ھەممىسى] ئۇ يەردىن چىقىپ كېتىشتى. ئاخىرىدا ئەيسا ئوتتۇرىدا تۇرە تۇرغان ھېلىقى ئايال بىلەن يالغۇز قالدى. 10 ئەيسا رۇسلىنىپ ئۇرۇپ، شۇ ئايالدىن باشقا ھېچكىمنى كۆرمىگەن بولۇپ، ئۇنىڭدىن: خانىم، ساڭا ھېلىقى شىكايەت قىلغانلار قېنى؟ سېنى گۇناھقا بېكىتىدىغان ھېچكىم چىقمىدىمۇ؟ ـ دەپ سوروۋىدى، 11 ـ ھەزرەتلىرى، ھېچكىم چىقمىدى، ـ دېدى ئايال. ئەيسا: ـ مەنمۇ سېنى گۇناھقا بېكىتمەيمەن. بارغىن، بۇنىڭدىن كېيىن يەنە گۇناھ قىلمىغىن! ـ دېدى. 12 شۇڭا ئەيسا يەنە كوچىلىككە سۆز قىلىپ: ـ دۇنيانىڭ نۇرى ئۆزۈمدۇرمەن. ماڭا ئە گەشكەنلەر قاراڭغۇلۇقتا ماڭمايدۇ، ئەكسىچە ھاياتلىق نۇرىغا ئېرىشىدۇ، ـ دېدى. 13 پەرىسىيلەر: ـ سەن ئۆز ئۆڭىگە گۇۋاڭ گۇۋاھلىق بېرىۋاتىسەن. شۇڭا سېنىڭ گۇۋاھلىقىڭ راست ھېسابلانمايدۇ، ـ دېيىشتى. 14 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ ھەتتا مەن ئۆزۈمگە گۇۋاھلىق بەرسەمۇ، گۇۋاھلىقىم ھەقتۇر، چۈنكى مەن ئۆزۈمنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىمنى ۋە قەيە رگە باردىغانلىقىمنى بىلىمەن. لېكىن سىلەر قەيەردىن كەلگەنلىكىمنى ۋە قەيە رگە باردىغانلىقىمنى بىلمەيسىلەر. 15 سىلەر ئەت ئىگىلىرىنىڭ ئوچىمى يوچىچە ھۆكۈم قىلىسىلەر. بىراق مەن ھېچكىمنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم قىلمايمەن. 16 مەن ھۆكۈم قىلسامۇ، ھۆكۈمۈمۈم ھەقىقىدۇر؛ چۈنكى مەن يالغۇز ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكەن ئاتا [بۇ ئىشتا] مەن بىلەن بىللىدۇر. 17 سىلە رگە تەۋە بولغان تەۋرات قانۇنىدا: «ئىككى ئادەمنىڭ گۇۋاھلىقى بولسا راست ھېسابلىنىدۇ» دەپ يېزىلگەندۇر. 18 راست، مەن ئۆزۈم ئوغرامدا گۇۋاھلىق بولسا راست ھېسابلىنىدۇ، ۋە مېنى ئەۋەتكەن ئاتامۇ مېنىڭ ئوغرامدا گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 19 ئۇلار ئۇنىڭدىن: ـ ئاتاڭ قەيەردە؟ ـ دەپ سوراشتى. ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ سىلەر يا مېنى تونۇمايسىلەر، يا ئاتامنى تونۇمايسىلەر. مېنى تونۇغان بولسا گالىلار، ئاتامنىمۇ تونۇيىتىڭلار، ـ دېدى. 20 ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئىبادەتخانىدا تەلىم بە رگىنىدە، سەدىقە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئېيتقانىدى. بىراق ھېچكىم ئۇنى تۇتمىدى، چۈنكى ئۇنىڭ ۋاقىت-سائىتى تېخى يېتىپ كەلمىگەنىدى. 21 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارغا يەنە: مەن بۇ يەردىن كېتىمەن؛ سىلەر مېنى ئىزدەيسىلەر، لېكىن ئۆز گۇناھىگالار ئىچىدە ئۆلىسىلەر. مەن كېتىدىغان يە رگە سىلەر بارالمايسىلەر، ـ دېدى. 22 يۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار: ـ ئۇ: «مەن كېتىدىغان يە رگە سىلەر بارالمايسىلەر» دەيدۇ. بۇ ئۇنىڭ ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالمەن دېگىنىمدۇ؟ ـ دېيىشتى. 23 ئەيسا ئۇلارغا: ـ سىلەر تۆۋەندىندۇرسىلەر، مەن يۇقىرىدىندۇرمەن. سىلەر بۇ دۇنيادىندۇرسىلەر، مەن بۇ دۇنيادىن ئەمەسمەن. 24 شۇنىڭ ئۈچۈن سىلە رگە: «گۇناھلىرىگالار ئىچىدە ئۆلىسىلەر» دېدىم. چۈنكى سىلەر مېنىڭ «[ئەزەلدىن] بار بولغۇچى» ئىكەنلىكىمگە ئىشەنمىسە گالار، گۇناھلىرىگالار ئىچىدە ئۆلىسىلەر، ـ دېدى. 25 سەن زادى كىم؟ ـ دەپ سوراشتى ئۇلار. ئەيسا ئۇلارغا: ـ باشتا سىلە رگە نېمە دېگەن بولسام، مەن شۇ. 26 ئۆزۈمنىڭ سىلەرنىڭ توغرا گالىردا ۋە ئۈستۈڭلاردىن ھۆكۈم قىلىدىغان نۇرغۇن سۆزلىرىم بار؛ لېكىن مېنى ئەۋەتكۈچى ھەقتۇر ۋە مەن ئۇنىڭدىن نېمىنى ئاڭلىغان بولسا، يۇلارنىلا دۇنيادىكىلە رگە ئۇقتۇرۇۋېتىمەن، ـ دېدى. 27 ئۇلار ئۇنىڭ ئۇزلىرىگە ئېيتقانلىرىنىڭ ئاتا توغرۇلۇق ئىكەنلىكىنى چۈشىنەلمىدى. 28 شۇڭا ئەيسا مۇنداق دېدى: سىلەر ئىنسانئوغلىنى كوتۇز رگەندىن كېيىن، مېنىڭ «[ئەزەلدىن] بار بولغۇچى» ئىكەنلىكىمنى بىلىسىلەر ۋە شۇنداقلا ھېچ ئىشنى ئۆزالۇكىدىن قىلمىغانلىقىمنى، پەقەت ئاتىنىڭ ماڭا ئۆگەتكىنىلا سۆزلىگەنلىكىمنىمۇ بىلىسىلەر. 29 مېنى ئەۋەتكۈچى مەن بىلەن بىللىدۇر، ئۇ مېنى ئەسلا يالغۇز قويمىدى، چۈنكى مەن ھەمىشە ئۇنى خۇرسەن قىلىدىغان ئىشلارنى قىلىمەن. 30 ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلىۋاتقان چاغنىڭ ئۆزىدە، نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. 31 ئەيسا ئۆزىگە ئېتىقاد قىلغان يەھۇدىيلارغا: ـ ئە گەر مېنىڭ سۆز- كالامىمدىن چىقمايلا ئۆرساگلار، مېنىڭ ھەقىقىي مۇخلىسلىرىم بولغان بولىسىلەر، 32 ۋە ھەقىقەتنى بىلىسىلەر ۋە ھەقىقەت سىلەرنى ئازادلىققا ئېرىشتۈرىدۇ، ـ دېدى. 33 ئۇلار جاۋابەن: ـ بىز ئىبراھىمنىڭ نەسىلىمىز، ـ ھېچقاچان ھېچكىمنىڭ قۇللۇقىدا بولمىدۇق. سەن قانداقسىگە: ئازادلىققا ئېرىشىسىلەر، دەيسەن؟ ـ دېدى. 34 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، گۇناھ سادىر قىلغان كىشى گۇناھنىڭ قۇلىدۇر. 35 قۇل ئائىلىدە مەڭگۈ ئۆرىمەيدۇ، لېكىن ئوغۇل مەڭگۈ ئۆرىدۇ. (aiōn g165) 36 شۇنىڭ ئۈچۈن ئوغۇل سىلەرنى ئازاد قىلسا، ھەقىقىي ئازاد بولىسىلەر. 37 سىلەرنىڭ ئىبراھىمنىڭ نەسلى ئىكەنلىكىگالارنى بىلىمەن. بىراق مېنى ئولتۇرمەكچى بولۇۋاتىسىلەر، چۈنكى مېنىڭ سۆزۈم ئىچىگالاردىن ئورۇن تاپمىدى. 38 مەن ئاتامنىڭ يېنىدا كۆ رگەنلىرىمنى ئېيتىۋاتىمەن؛ سىلەر بولسا گالار ئۆز ئاتا گالاردىن كۆ رگەنلىرىگالارنى قىلىۋاتىسىلەر! 39 ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ بىزنىڭ ئاتىمىز ئىبراھىمدۇر، ـ دېدى. ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئە گەر ئىبراھىمنىڭ پەرزەنتلىرى بولسا گالار، ئىبراھىمنىڭ ئەمەللىرىنى قىلغان بولاتتىگالار! 40 بىراق ھازىر ئە كسىچە مېنى، يەنى خۇدادىن ئاڭلىغان ھەقىقەتنى سىلە رگە يەتكۈزگەن ئادەمنى ئولتۇرۇشۇكە قەستلەيسىلەر. ئىبراھىم ئۇنداق ئىشنى قىلمىغان. 41 سىلەر ئۆز ئاتا گالارنىڭ قىلغىنىنى قىلىۋاتىسىلەر! ـ دېدى. ـ بىز ھارامدىن بولغان ئەمەسمىز! بىزنىڭ پەقەت بىرلا ئاتىمىز بار، ئۇ بولسا خۇدادۇر! ـ دېيىشتى ئۇلار. 42 ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئاتا گالار خۇدا بولغان بولسا، مېنى سۆيگەن بولاتتىگالار، چۈنكى مەن خۇدانىڭ باغرىدىن چىقىپ، بۇ يە رگە كەلدىم. مەن ئۆزالۇكۇمدىن كەلگەن ئەمەسمەن، بەلكى ئۇنىڭ تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەنمەن. 43 سۆزلىرىمنى نېمىشقا چۈشەنمەيسىلەر؟ ئېنىقكى، مېنىڭ سۆز- كالامىم قۇلىقىگالارغا كىرمەيۋاتىدۇ! 44 سىلەر ئاتا گالار ئىبلىستىن بولغانلىرىلا ۋە ئۇنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگە ئەمەل قىلىشنى خالايسىلەر. ئۇ ئالەم ئاپىرىدە بولغاندىن تارتىپ قاتىل ئىدى ۋە ئۇنىڭدا ھەقىقەت بولمىغاچقا، ھەقىقەتتە ئۇرمىغان. ئۇ يالغان سۆزلىگەندە، ئۆز تەبىئىتىدىن سۆزلەيدۇ، چۈنكى ئۇ يالغانچى ۋە شۇنداقلا يالغانچىلىقنىڭ ئاتىسىدۇر. 45 لېكىن مەن ھەقىقەتنى سۆزلىگىنىم ئۈچۈن، ماڭا ئىشەنمەيسىلەر. 46 قايسىگالار مېنى گۇناھى بار دەپ دەللىلەيلەيسىلەر، قېنى؟ ھەقىقەتنى سۆزلىسەم، نېمە ئۈچۈن ماڭا ئىشەنمەيسىلەر؟ 47 خۇدادىن بولغان كىشى خۇدانىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلايدۇ؛ سىلەر ئۇلارنى ئاڭلىمايسىلەر، چۈنكى سىلەر خۇدادىن بولغان ئەمەسسىلەر! 48 يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئەجەبا، بىزنىڭ سېنى: «سامارىيەلىك ھەم جىن چاپلاشقان ئادەم»سەن دېگىنىمىز توغرا ئەمەسمۇ؟ ـ دېيىشتى. 49 ئەيسا جاۋابەن: ـ ماڭا جىن چاپلاشقىنى يوق، بەلكى مەن ئاتامنى ھۆرمەت قىلىمەن؛ لېكىن سىلەر ماڭا ھۆرمەتسىزلىك قىلىۋاتىسىلەر. 50 مەن ئۆز شان-شەرىپىمنى ئىزدىمەيمەن؛ لېكىن بۇنى ئىزدىگۈچى ھەم [ئۇنىڭ ئۈستىدىن] ھۆكۈم قىلغۇچى بىرسى بار. 51 بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، مېنىڭ سۆز- كالامىمنى تۇتىدىغان كىشى ئەبەدىلئەبەد ئۆلۈم كۆرمەيدۇ. (aiōn g165) 52 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا: ـ ساڭا دەرۋەقە جىن چاپلاشقانلىقىنى ئەمدى بىلدۇق! ھەتتا [ھەزرىتى] ئىبراھىم ۋە پەيغەمبەرلەرمۇ ئۆلگەن تۇرسا، سەن قانداقسىگە: «مېنىڭ سۆز- كالامىمنى تۇتىدىغان كىشى ئەبەدىلئەبەد ئۆلۈم تېتىمايدۇ» دەيسەن؟ (aiōn g165) 53 ئەجەبا، سەن ئاتىمىز ئىبراھىمدىن ئۇلۇغۇمسەن؟ ئۇ ئۆلدى، پەيغەمبەرلەر ھەم ئۆلدى!؟ سەن ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى كىم قىلماقچىسەن؟ 54 ئەيسا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ ئە گەر مەن ئۆزۈمنى ئۇلۇغلىسام، ئۇنداقتا ئۇلۇغلۇقۇم ھېچنەرسە ھېسابلانمايتتى. بىراق مېنى ئۇلۇغلىغۇچى ـ سىلەر «ئۇ بىزنىڭ خۇدايىمىز» دەپ ئاتايدىغان ئاتامنىڭ ئۆزىدۇر. 55 سىلەر ئۇنى تونۇمىدىگالار، لېكىن مەن ئۇنى تونۇيمەن. ئۇنى تونۇمايمەن دېسەم، سىلەردەك يالغانچى بولاتتىم؛ بىراق مەن ئۇنى تونۇيمەن ۋە ئۇنىڭ سۆز- كالامىنى تۇتمەن. 56 ئاتا گالار ئىبراھىم مېنىڭ كۈنۈمنى كۆرىدىغانلىقىنى يىلىراپ-ياشىنىدى ھەم دەرۋەقە ئۇنى ئالدىنئالا كۆرۈپ شادلاندى. 57 ـ سەن ئىچى ئەللىك ياشقا كىرمەي تۇرۇپ، ئىبراھىمنى كۆرد ۋەگۈ؟ ـ دېيىشتى ئۇلار. 58 ئەيسا ئۇلارغا: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئىبراھىم ئۇغۇلماستىلا، مەن بار بولغۇچىدۇرمەن! ـ دېدى. 59 يۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنى چالما-كېسىمك قىلغىلى قوللىرىغا يەردىن تاش ئالدى؛ لېكىن ئەيسا ئۇلارغا كۆزۈمدە، ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئوتۇپ ئىبادەتخانىدىن چىقىپ كەتتى.

9 ۋە ئۇ يولدا كېتىۋېتىپ، تۇغما قارىغۇ بىر ئادەمنى كۆردى. 2 مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن: ـ ئۇستاز، كىم گۇناھ قىلىپ ئۇنىڭ قارىغۇ تۇغۇلغىنىغا سەۋەب بولغان؟ ئۇ تۇغۇلۇپ يا ئاتا-ئانىسىمۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. 3 ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئۇزى يا كى ئاتا-ئانىسىنىڭ گۇناھ سادىر

قىلغانلىقىدىن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ تۆز ئەمەللىرى تۆنىكۈا ئايان قىلىنسۇن دەپ شۇنداق بولغان. 4 كۆننىڭ يورۇقىدا، مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئەمەللىرىنى ئادا قىلىشىم كېرەك. كەچ كىرسە، شۇ چاغدا ھېچكىم ئىش قىلالمايدۇ. 5 مەن دۇنيادا تۇرغان ۋاقتىمدا، دۇنيانىڭ نۇرى تۆزۈمدۇرمەن. 6 بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن، تۆيە رگە تۆكۈرۈپ، تۆكۈرۈكتىن لاي قىلىپ، لايىنى ھېلىقى ئادەمنىڭ كۆزلىرىگە سۈرۈپ قويدى 7 ۋە تۆنىكۈغا: «سىلوئام كۆلچىكى» گە بېرىپ ۋۇيۇۋەتكىن» دېدى («سىلوئام» [ئىبرانىيچە سۆز بولۇپ]، «ئەۋەتىلگەن» دېگەن مەنىنى بلدۇرىدۇ). شۇنىڭ بىلەن ھېلىقى ئادەم بېرىپ ۋۇيۇۋېدى، كۆزى كۆرىدىغان بولۇپ قايتىپ كەلدى. 8 قوشنىلىرى ۋە تۆ شگىرى تىلەچىلىك قىلغىنىدا تۇنى كۆ رگەنلەر: ـ بۇ ئولتۇرۇپ تىلەچىلىك قىلىدىغان ھېلىقى ئادەم ئەمەسمۇ؟ ـ دېيىشىپ كەتتى. 9 بەزىلەر: «ھەئە، شۇ ئىكەن» دېسە، يەنە بەزىلەر: «ياق، تۇ ئەمەس، لېكىن تۆنىكۈغا ئوخشايدىكەن» دېيىشتى. براق تۇ تۆزى: ـ مەن دەل شۇ كىشى بولىمەن! ـ دېدى. 10 ـ تۇنداقتا كۆزلىرىڭ قانداق ئېچىلدى؟ ـ دەپ سوراشتى ئۇلار. 11 تۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ ئەيسا ئىسملىك بىر كىشى [تۆكۈر ۋكىدىن] لاي قىلىپ كۆزلىرىمگە سۈرۈپ قويۇدى، ماڭا: «سىلوئام كۆلچىكىگە بېرىپ ۋۇيۇۋەتكىن» دېگەنىدى. مەن بېرىپ ۋۇيۇۋېدىم، كۆرەلەيدىغان بولدۇم. 12 ـ تۇ ھازىر قەيەردە؟ ـ دەپ سوراشتى ئۇلار. ـ بىلمەيمەن، ـ دېدى تۇ. 13 خالايىق ئىلگىرى قارىغۇ بولغان بۇ ئادەمنى پەرسىيلەرنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى 14 (ئەسلىدە ئەيسا لاي قىلىپ بۇ ئادەمنىڭ كۆزلىرىنى ئاچقان كۈن دەل شابات كۈنى ئىدى). 15 شۇنىڭ بىلەن پەرسىيلەر قايتىدىن بۇ ئادەمدىن قانداق كۆرەلەيدىغان بولغىنىنى سورۇيدى، تۇ ئۇلارغا: ـ تۇ كۆزلىرىمگە لاي [سۈرۈپ] قويدى، مەن ۋۇيۇۋېدىم ۋە مانا، كۆرەلەيدىغان بولدۇم! ـ دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن پەرسىيلەردىن بەزىلىرى: ـ تۇ ئادەم خۇدانىڭ يېنىدىن كەلگەن ئەمەس، چۈنكى تۇ شابات كۈنىنى ئۆتمەيدۇ، ـ دېيىشتى. يەنە بەزىلىرى: ـ تۇ گۇناھكار ئادەم بولسا، قانداقلارچە بۇنداق مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى يارىتالايتتى؟ ـ دېيىشتى. بۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بۆلۈنۈش پەيدا بولدى. 17 ئۇلار قارىغۇ ئادەمدىن يەنە: ـ تۇ كۆزلىرىڭنى ئېچىپتۇ، ئەمدى سەن تۇ توغرۇلۇق نېمە دەيسەن؟ ـ دەپ سوراشتى. تۇ: ـ تۇ بىر پەيغەمبەر ئىكەن، ـ دېدى. 18 يەھۇدىيلار كۆرەلەيدىغان قىلىنغان كىشىنىڭ ئاتا-تانىسىنى تېپىپ كەلمىگۈچە، بۇرۇن تۇنىڭ قارىغۇ ئىكەنلىكىگە ۋە ھازىر كۆرەلەيدىغان قىلىنغانلىقىغا ئىشەنمەيتتى. شۇڭا ئۇلار تۇنىڭ ئاتا-تانىسىنى چاقىرتىپ، 19 ئۇلاردىن: ـ بۇ سىلەرنىڭ ئوغلۇڭلارمۇ؟ تۇغما قارىغۇ، دەۋاتاتىكىلار؟ ئەمدى ھازىر قانداقلارچە كۆرەلەيدىغان بولۇپ قالدى؟ ـ دەپ سوراشتى. 20 ئاتا-تانىسى ئۇلارغا: ـ تۇنىڭ بىزنىڭ ئوغلىمىز ئىكەنلىكى، شۇنداقلا تۇغۇلۇشىدىنلا قارىغۇ ئىكەنلىكىنى بىلىمىز؛ 21 لېكىن ھازىر قانداقلارچە كۆرەلەيدىغان بولۇپ قالغانلىقىنى، كۆزلىرىنى كىم ئاچقانلىقىنى بىلمەيمىز. تۇ چوڭ ئادەم تۇرسا، [بۇنى] تۇزىدىن سوراڭلار، تۇ تۆزى دەپ بەرسۇن، ـ دەپ جاۋاب بەردى. 22 ئاتا-تانىسىنىڭ شۇنداق دېيىشى يەھۇدىيلاردىن قورققانلىقى ئۈچۈن ئىدى، چۈنكى يەھۇدىيلار كىمدە كىم ئەيسانى مەسىھ دەپ ئېتىراپ قىلسا، تۇ سىناگوگ جامائىتىدىن قوغلاپ چىقىرىلسۇن دەپ قارار قىلغانىدى. 23 شۇ سەۋەبتىن تۇنىڭ ئاتا-تانىسى: «تۇ چوڭ ئادەم تۇرسا، [بۇنى] تۇزىدىن سوراڭلار» دېگەنىدى. 24 پەرسىيلەر ئەسلىدە قارىغۇ بولغان ئادەمنى يەنە چاقىرىپ تۇنىڭغا: ـ خۇداغا شان-شەرەپ بېرىپ [قەسەم قىل]! بىز بۇ ئادەمنىڭ گۇناھكار ئىكەنلىكىنى بىلىمىز، ـ دېيىشتى. 25 تۇ مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ تۇ گۇناھكارمۇ، ئەمەسمۇ، بىلمەيمەن. براق مەن شۇ بىرلا ئىشنى بىلىمەنكى، قارىغۇ ئىدىم، ھازىر كۆرەلەيدىغان بولدۇم. 26 ئۇلار تۇنىڭدىن يەنە بىر قېتىم: ـ تۇ سېنى قانداق قىلدى؟ كۆزلىرىڭنى قانداق ئاچتى؟ ـ دەپ سوراشتى. 27 تۇ جاۋابەن: ـ سىلە رگە ئاللىقاچان ئېيتتىم، براق قۇلاق سالمىدىڭلار. سىلەر نېمە دەپ قايتىدىن ئاڭلاشنى خالاپ قالدىڭلار؟ سىلەرمۇ تۇنىڭ مۇخلىسلىرى بولاي دەۋاتامىسىلەر؟! ـ دېدى. 28 بۇنىڭ بىلەن، ئۇلار تۇنى قاتتىق تىلاپ: ـ سەن ھېلىقىنىڭ مۇخلىسى! بىز بوساق مۇسا [پەيغەمبەرنىڭ] مۇخلىسلىرىمىز. 29 خۇدانىڭ مۇساغا سۆزلىگەنلىكىنى بىلىمىز؛ لېكىن بۇ ئىمىنىڭ بولسا قەيەردىن كەلگەنلىكىنىمۇ بىلمەيمىز، ـ دېيىشتى. 30 ھېلىقى ئادەم ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب قايتۇردى: ـ ئاجايىپ ئىشقۇ بۇ! گەرچە سىلەر تۇنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى بىلىمىگىنىڭلار بىلەن، تۇ مېنىڭ كۆزلىرىمنى ئاچتى. 31 بىز بىلىمىزكى، خۇدا گۇناھكارلارنىڭ تىلەكلىرىنى ئاڭلىمايدۇ؛ براق تۇنۇگۈنگە ئىخلاسمەن بولۇپ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلغۇچىلارنىڭكىنى ئاڭلايدۇ. 32 دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىن تارتىپ، بىرەرسىنىڭ تۇغما قارىغۇنىڭ كۆزىنى ئاچقانلىقىنى ئاڭلاپ باققان ئەمەس. (aiōn g165) 33 ئە گەر بۇ ئادەم خۇدادىن كەلمىگەن بولسا، ھېچنېمە قىلالمىغان بولاتتى. 34 ئۇلار تۇنى: ـ سەن تۇپتىن گۇناھ ئىچىدە تۇغۇلغانلىغان تۇرۇقۇلۇق، بىزگە تەلىم بەرمەكچىمۇسەن؟ ـ دېيىشىپ، تۇنى [سىناگوگتىن] قوغلاپ چىقىرۋېتىشتى. 35 ئەيسا

تۇلارنىڭ تۇنى [سىناگوگتىن] قوغلاپ چىقارغانلىقىنى ئاڭلاپ، تۇنى ئىزدەپ تېپىپ: سەن، خۇدانىڭ ئوغلىغا ئېتىقاد قىلامسەن؟ ـ دەپ سوردى. 36 تۇ جاۋابەن: ـ تەقسىر، تۇ كىم؟ مەن تۇنىڭغا ئېتىقاد قىلاي، ـ دېدى. 37 ـ سەن ھەم تۇنى كۆردۈڭ ھەم مانا، ھازىر سەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان دەل شۇنىڭ تۆزى، ـ دېدى ئەيسا تۇنىڭغا. 38 ھېلىقى ئادەم: ـ ئى رەب، ئېتىقاد قىلىمەن! ـ دەپ، تۇنىڭغا سەجدە قىلدى. 39 ـ مەن كورلارنى كۆرىدىغان بولسۇن، كۆرىدىغانلارنى كور بولسۇن دەپ بۇ دۇنياغا ھۆكۈم چىقىرىشقا كەلدىم، ـ دېدى ئەيسا. 40 تۇنىڭ يېنىدىكى بەزى پەرسىيلەر بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ تۇنىڭدىن: ـ بىزمۇ كورمۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. 41 ئەيسا ئۇلارغا: ـ كور بولغان بولسا ئىدى، گۇناھسىزلار بولمايتتى؛ لېكىن سىلەر ھازىر «كۆرۈۋاتىمىز» دېگىنىڭلار ئۈچۈن سىلە رگە گۇناھ ھېسابلىنىۋېرىدۇ، ـ دېدى.

10

بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، قوي قوتىنىغا ئىشىكتىن كىرمەي، باشقا يەردىن يامىشىپ كىرگەن كىشى ئوغرى ۋە قاراچىدۇر. 2 ئىشكتىن كىرىدىغان كىشى بولسا قويلارنىڭ پادىچىسىدۇر. 3 ئىشىك باقار تۇنىڭغا ئىشىكنى ئېچىپ بېرىدۇ ۋە قويلار تۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ توۋلىدۇ؛ تۇ تۆز قويلىرىنىڭ ئىسملىرىنى بىر-بىرلەپ چاقىرىپ ئۇلارنى سىرتقا باشلاپ چىقىدۇ. 4 تۇ قويلىرىنىڭ ھەممىسنى سىرتقا چىقىرىپ بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭىدۇ، قويلارمۇ تۇنىڭ كەينىدىن تە گىشىپ مېڭىشىدۇ، چۈنكى ئۇلار تۇنىڭ ئاۋازىنى توۋلىدۇ. 5 لېكىن ئۇلار يات ئادەمنىڭ كەينىدىن ماڭمايدۇ، بەلكى تۇنىڭدىن قاچىدۇ، چۈنكى ئۇلار ياتلارنىڭ ئاۋازىنى تونۇمايدۇ. 6 ئەيسا بۇ تەمسىلنى ئۇلارغا سۆزلەپ بە رگىنى بىلەن، لېكىن ئۇلار تۇنىڭ تۇزىلىرىگە نېمە دەۋاتقانلىقىنى ھېچ چۈشەنمىدى. 7 شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا يەنە مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، قويلارنىڭ ئىشىكى تۆزۈمدۇرمەن. 8 مەندىن ئىلگىرى كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئوغرى ۋە قاراچىدۇر، لېكىن قويلار ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى. 9 ئىشىك تۆزۈمدۇرمەن. مەن ئارقىلىق كىرگىنى قۇتقۇزۇلىدۇ ھەم كىرىپ-چىقىپ، ئوت-چۆپلەرنى تېپىپ يېيەلەيدۇ. 10 ئوغرى بولسا پەقەت ئوغرىلاش، ئۆلتۈرۈش ۋە بۇزۇش ئۈچۈنلا كېلىدۇ. مەن بولسام ئۇلارنى ھاياتلىققا ئېرىشىشۇن ۋە شۇ ھاياتلىقى مول بولسۇن دەپ كەلدىم. 11 ياخشى پادىچى ئۆزۈمدۇرمەن. ياخشى پادىچى قويلار ئۈچۈن ئۆز جېنىنى پىدا قىلىدۇ. 12 لېكىن مەدىكار ئۇنداق قىلمايدۇ. ئۇ بەلكى نە قويلارنىڭ ئىگىسى نە پادىچىسى بولمىغاچقا، بۇرنىڭ كەلگىنىنى كۆرسە، قويلارنى تاشلاپ قاچىدۇ ۋە بۇرە كېلىپ قويلارنى تىتىپ تېرىپەرنى قىلىۋېتىدۇ. 13 ئەمدى مەدىكار بولسا پەقەت ھەقىنى دەپ ئىشلەپ، قويلارغا كۆڭۈل بۆلمەي بەدەر قاچىدۇ. 14 ياخشى پادىچى ئۆزۈمدۇرمەن. ئاتا مېنى تونىغىنىدەك مەن ئاتىنى تونۇغىنىمدەك، مەن ئۆزۈمنىڭكىلەرنى تونۇيەمەن ۋە ئۆزۈمنىڭكىلەرمۇ مېنى تونۇيدۇ؛ قويلار ئۈچۈن جېنىم پىدا. 16 بۇ قوتىتىدىن بولمىغان باشقا قويلىرىمدا بار. ئۇلارنىمۇ ئېلىپ باشلىشىم كېرەك ۋە ئۇلارمۇ ئاۋازىمنى ئاڭلايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن بىر پادا بولىدۇ، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ بىر پادىچىسى بولىدۇ. 17 ئاتا مېنى شۇ سەۋەبتىن سۆيىدۇكى، مەن جېنىمنى قايتۇرۇۋېلىشىم ئۈچۈن ئۇنى پىدا قىلىمەن. 18 جېنىمنى ھېچكىم مەندىن ئالالمايدۇ، مەن ئۇنى ئۆز ئىختىيارىم بىلەن پىدا قىلىمەن. مەن ئۇنى پىدا قىلىشقا ھوقۇقلۇقەن ۋە شۇنداقلا ئۇنى قايتۇرۇۋېلىشقىمۇ ھوقۇقلۇقەن؛ بۇ ئەمرنى ئاتامدىن ئېلىشۇرۇۋالغانىدىم. 19 بۇ سۆزلەر ۋېيىلدىن يەھۇدىيلار ئارىسىدا يەنە بۆلۈنۈش پەيدا بولدى. 20 ئۇلاردىن كۆپ ئادەملەر: ـ تۇنىڭغا جن چاپلىشىپتۇ، تۇ جۇياۋلۇقتىدۇ، نېمە ئۈچۈن تۇنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغۇدە كسىلەر؟ ـ دېيىشتى. 21 يەنە بەزىلەر بولسا: ـ جن چاپلاشقان ئادەمنىڭ سۆزلىرى بۇنداق بولمايدۇ. جن قانداقۇ قارىغۇلارنىڭ كۆزلىرىنى ئاچالىسۇن؟! ـ دېيىشتى. 22 قىش پەسلى بولۇپ، يېرۇسالېمدا «قايتا بېغىشلاش ھېيتى» ئوتكۈزۈلۈۋاتاتتى. 23 ئەيسا ئىبادەتخانىدىكى «سۇلايمانىنىڭ پېشايۋىنى»دا ئايلىنىپ يۈرەتتى. 24 يەھۇدىيلار تۇنىڭ ئەتراپىغا ئولىشىۋېلىپ: ـ بىزنى قاچانغىچە تىت-تىت قىلىپ ئۆتۈۋاتىسەن؟ ئە گەر مەسىھ بولساڭ، بە رگە ئوچۇقىنى ئېيت، ـ دېيىشتى. 25 ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ مەن سىلە رگە ئېيتتىم، لېكىن ئىشەنمەيسىلەر. ئاتامنىڭ نامى بىلەن قىلغان ئەمەللىرىمنىڭ ئۆزى ماڭا گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 26 براق مەن سىلە رگە ئېيتقىنىمدەك، سىلەر ئېتىقاد قىلمىدىڭلار، چۈنكى مېنىڭ قويلىرىمدىن ئەمەسسىلەر. 27 مېنىڭ قويلىرىم مېنىڭ ئاۋازىمنى ئاڭلايدۇ، مەن ئۇلارنى تونۇيەمەن ۋە ئۇلار ماڭا ئە گىشىدۇ. 28 مەن ئۇلارغا مەڭگۈلۈك ھايات ئاتا قىلىمەن، ئۇلار ئەسلا ھالاك بولمايدۇ. ھېچكىم ئۇلارنى قولۇمدىن تارتىۋالالمايدۇ. (aiōn g165, aiōnios g166) 29 ئۇلارنى ماڭا تەقدىم قىلغان ئاتام ھەممىدىن ئۈستۈندۇر ۋە ھېچكىم ئۇلارنى ئاتامنىڭ قولىدىن تارتىۋالالمايدۇ. 30 مەن ۋە ئاتا [ئەسلىدىلا] بىردۇرمىز. 31 يۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار يەنە ئۇنى چالما-كېسەك قىلىشماقچى بولۇپ،

يەردن قوللىرغا تاش ئېلىشتى. **32** ئەيسا تۆلارغا: ـ ئاتامدىن كەلگەن نۇرغۇن ياخشى ئەمەللەرنى سىلە رگە كۆرسەتتىم. بۇ ئەمەللەرنىڭ قايسىسى ئۈچۈن مېنى چالما- كېسىمك قىلماقچىسىلەر؟ ـ دېدى. **33** ـ سېنى ياخشى بىر ئەمەل ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى كۆپۈرلۈق قىلغىنىڭ ئۈچۈن چالما- كېسىمك قىلمىز. چۈنكى سەن بىر ئىنسان تۇرۇقلۇق، تۆز ۋۇجۇدىڭنى خۇدا قىلىپ كۆرسەتتىڭ! ـ دېدى يەھۇدىيلار جاۋابەن. **34** ئەيسا تۆلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلە رگە تەۋە مۇقەددەس قانۇندا («مەن ئېيتتىم، سىلەر ئىلاھلارسىلەر» دەپ پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ **35** خۇدا تۆز سۆز- كالامىنى يەتكۈزگەنلەرنى («ئىلاھلار» دەپ ئاتىغان يەردە (ۋە مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتىلغىنى ھەرگىز كۆچتىن قالمايدۇ) **36** نېمە ئۈچۈن ئاتا تۆزىگە خاس-مۇقەددەس قىلىپ پانىي دۇنياغا ئەۋەتكەن زات («مەن خۇدانىڭ ئوغلىمەن» دېسە، تۆ توغرۇلۇق «كۆپۈرلۈق قىلدىڭ!» دەيسىلەر؟ **37** ئە گەر ئاتامنىڭ ئەمەللىرىنى قىلمىسام، ماڭا ئىشەنمە گلەر. **38** براق قىلسام، ماڭا ئىشەنمىگەن ھالەتتىمۇ، ئەمەللەرنىڭ تۆزلىرىگە ئىشىنىشكلار. بۇنىڭ بىلەن ئاتىنىڭ مەندە ئىكەنلىكىنى، مېنىڭمۇ ئاتىدا ئىكەنلىكىمنى ھەق دەپ بىلىپ ئېتىقاد قىلىدىغان بولىسىلەر. **39** بۇنىڭ بىلەن تۇلار يەنە ئۇنى تۇتماقچى بولدى، براق ئۇ تۇلارنىڭ قوللىرىدن قۇتۇلۇپ، ئۇ يەردىن كەتتى. **40** ئاندىن ئۇ يەنە ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىغا، يەنى يەھيا [يەيغەمبەر] دەسلىپدە ئادەملەرنى چۆمۈلدۈرۈۋاتقان جايىغا بېرىپ، ئۇ يەردە تۇردى. **41** نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. تۇلار: ـ يەھيا ھېچ مۆجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتمىگەن، لېكىن ئۇنىڭ بۇ ئادەم توغرىسىدا بارلىق ئېيتقانلىرى راست ئىكەن! ـ دېيىشتى. **42** شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇنلىغان كىشىلەر بۇ يەردە ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى.

11

لازارۇس دېگەن بىر ئادەم كېسەل بولۇپ قالغاندى. ئۇ مەريەم ۋە ھەدىسى مارتا تۇرغان، بەيت-ئانيا دېگەن كەنتتە تۇراتتى **2** (بۇ مەريەم بولسا، رەببگە خۇشبۇي مايىنى سۈركىگەن، پۇتلىرىنى تۆز چاچلىرى بىلەن ئېرتىپ قۇرۇتقان ھېلىقى مەريەم ئىدى، كېسەل بولۇپ ياتقان لازارۇس ئۇنىڭ ئىنىسى ئىدى). **3** لازارۇسنىڭ ھەدىلىرى ئەيسىاغا خەۋەرچى ئەۋەتىپ: «ئى رەب، مانا سەن سۆيگەن [دوستۇڭ] كېسەل بولۇپ قالدى» دەپ يەتكۈزدى. **4** لېكىن ئەيسا بۇنى ئاڭلاپ: ـ بۇ كېسەلدىن تۇلۇپ كەتمەيدۇ، بەلكى بۇ ئارقىلىق خۇدانىڭ ئوغلى ئۇلۇغلىنىپ، خۇدانىڭ شان-شەرىپى ئايان قىلىنىدۇ ـ دېدى. **5** ئەيسا مارتا، سىڭلىسى ۋە لازارۇسنى تولىمۇ سۆيەتتى. **6** شۇڭا ئۇ لازارۇسنىڭ كېسەل ئىكەنلىكىنى ئاڭلىغان بولسىمۇ، تۆرتى تۇرۇۋاتقان جايدا يەنە ئىككى كۈن تۇردى. **7** ئاندىن كېيىن ئۇ مۇخلىسلىرىغا: ـ يەھۇدىيە گە قايتا بارايلى! ـ دېدى. **8** مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، يېقىندىلا [ئۇ يەردىكى] يەھۇدىيلار سېنى چالما- كېسىمك قىلماقچى بولغان تۇرسا، يەنە ئۇ يەر گە قايتا بارامسەن؟ ـ دېيىشتى. **9** ئەيسا مۇنداق دېدى: ـ كۈندۈزدە ئون ئىككى سائەت بار ئەمەسمۇ؟ كۈندۈزى يول ماڭغان كىشى پۇتلاشماس، چۈنكى ئۇ بۇ دۇنيانىڭ يورۇقىنى كۆرىدۇ. **10** لېكىن كېچىسى يول ماڭغان كىشى پۇتلاشىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭدا يورۇقلۇق يوقتۇر. **11** بۇ سۆزلەرنى ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇ: ـ دوستىمىز لازارۇس ئۇخلاپ قالدى؛ مەن ئۇنى ۋېقۇسىدىن ۋېغاتقىلى بارىمەن، ـ دەپ قوشۇپ قويدى. **12** شۇڭا مۇخلىسلار ئۇنىڭغا: ـ ئى رەب، ئۇخلىغان بولسا، ياخشى بولۇپ قالدۇ، ـ دېدى. **13** ھالبۇكى، ئەيسا لازارۇسنىڭ ئۆلۈمى توغرىلۇقتا ئېيتقاندى، لېكىن تۇلار ئۇ دەم ئېلىشنىڭ ۋېقىنى دەۋاتىدۇ، دەپ ۋىلاشتى. **14** شۇڭا ئەيسا تۇلارغا ئوچۇقتىن ئېيتىپ: ـ لازارۇس ئۆلدى، ـ دېدى. **15** ـ براق سىلەرنى دەپ، سىلەرنىڭ ئېتىقاد قىلىشىڭلار ئۈچۈن، [ئۇنىڭ قېشىدا] بولمىغانلىقىمغا خۇشالمەن. ئەمدى ئۇنىڭ يېنىغا بارايلى، ـ دېدى. **16** «قوشكىزەك» دەپ ئاتىلىدىغان توماس باشقا مۇخلىسلاشلىرىغا: ـ بىزمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە بارايلى ھەم ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئۆلەيلى، ـ دېدى.

17 ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن بەيت-ئانيا ئىچىگە كىرىپ، لازارۇسنىڭ يەرلىكىگە قويۇلغىنىغا ئاللىقاچان تۆت كۈن بولغانلىقى ئۇنىڭغا مەلۇم بولدى. **18** بەيت-ئانيا يېرۇسالېمغا يېقىن بولۇپ، ئۇنىڭدىن ئالتە چاقىرىمچە يىراقلىقتا ئىدى، **19** شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇن يەھۇدىيلار مارتا بىلەن مەريەمگە ئىنسى توغرىسىدا تەسەللى بەرگىلى تۇلارنىڭ يېنىغا كەلگەندى. **20** مارتا ئەمدى ئەيسانىڭ كېلىۋاتقىنىنى ئاڭلاپلا، ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى. لېكىن مەريەم بولسا ئۆيدە ئولتۇرۇۋېرىپ قالدى. **21** مارتا ئەمدى ئەيسىاغا: ـ ئى رەب، بۇ يەردە بولغان بولساڭ، ئىنىم ئۆلمىگەن بولاتتى. **22** ھېلىمۇ خۇدادىن نېمىنى تىلىسەڭ، ئۇنىڭ ساڭا شۇنى بېرىدىغانلىقىنى بىلىمەن، ـ دېدى. **23** ـ ئىنىڭ قايتا تىرىلىدۇ، ـ دېدى ئەيسا. **24** مارتا: ـ ئاخىرقى كۈندە، يەنە تىرىلىش كۈنىدە ئۇنىڭ جەزمەن تىرىلىدىغانلىقىنى بىلىمەن، ـ دېدى. **25** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ تىرىلىش ۋە ھاياتلىق مەن تۆزۈمدۇرمەن؛ ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى كىشى ئۆلسىمۇ، ھايات بولىدۇ؛ **26** ۋە ھايات تۇرۇپ، ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى ئەبەدىلىكەبەد ئۆلمەس؛ بۇنىڭغا ئىشىنەمسەن؟ (aiōn g165) **27** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئىشىنىمەن، ئى رەب؛ سېنىڭ دۇنياغا كېلىشى مۇقەررەر بولغان مەسىھ، خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنلىكىگە ئىشىنىمەن. **28** بۇنى دەپ بولۇپ، ئۇ بېرىپ سىڭلىسى مەريەمنى ئاستىغىنا چاقىرىپ: ـ ئۇستاز كەلدى، سېنى چاقىرىۋاتىدۇ، ـ دېدى. **29** مەريەم بۇنى ئاڭلاپ، دەرھال ئورنىدن تۇرۇپ، ئۇنىڭ ئالدىغا باردى **30** (شۇ پەيتتە ئەيسا تېخى يېزىغا كىرمىگەن بولۇپ، مارتا ئۇنىڭ ئالدىغا مېڭىپ، ئۇچراشىپ قالغان يەردە ئىدى). **31** ئەمدى [مەريەمگە] تەسەللى بېرىۋاتقان، ئۆيدە ئۇنىڭ بىلەن ئولتۇرغان يەھۇدىيلار ئۇنىڭ ئالدىراپ قوپۇپ سىرتقا چىقىپ كەتكىنىنى كۆرۈپ، ئۇنى قەبىرىگە بېرىپ شۇ يەردە يىغا-زار قىلغلى كەتتى، دەپ ۋىلاپ، ئۇنىڭ كېيىندىن مېڭىشتى. **32** مەريەم ئەمدى ئەيسا بار يە رگە بارغاندا ئۇنى كۆرۈپ، ئايىغىغا ئۆزىنى ئېتىپ: ـ ئى رەب، بۇ يەردە بولغان بولساڭ، ئىنىم ئۆلمىگەن بولاتتى! ـ دېدى. **33** ئەيسا مەريەمنىڭ يىغا-زار قىلغىنىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ بىلەن بىللە كەلگەن يەھۇدىي خەلقنىڭ يىغا-زار قىلىشقىنىنى كۆرگەنده، روھىدا قاتتىق پىغان چېكىپ، كۆڭۈلى تولمۇ بېئارام بولدى ۋە: **34** ـ ئۇنى قەيە رگە قويدۇڭلار؟ ـ دەپ سوردى. ـ ئى رەب، كېلىپ كۆرگىن، ـ دېيىشتى تۇلار. **35** ئەيسا كۆز يېشى قىلدى. **36** يەھۇدىي خەلقى: ـ قاراڭلار، ئۇ ئۇنى قانچىلىك سۆيگەن! ـ دېيىشتى. **37** ۋە تۇلاردىن بەزىلىرى: ـ قارىغۇنىڭ كۆزىنى ئاچقان بۇ كىشى كېسەل ئادەمنى تۇلۇمدىن ساقلاپ قالالماسمىدى؟ ـ دېيىشتى. **38** ئەيسا ئىچىدە يەنە قاتتىق پىغان چېكىپ، قەبرىنىڭ ئالدىغا باردى. قەبرى بىر غار ئىدى، ئۇنىڭ كىرىش ئاغزىغا چوڭ بىر تاش قويۇقلۇق ئىدى. **39** ئەيسا: ـ تاشنى ئېلىۋېتىڭلار! ـ دەپ تۇۋلدى. **40** تۇلگۇچى قول-پۇتلىرى كېپەنلەنگەن، ئېڭىكى تېڭىلغان ھالدا تاشقىرىغا چىقتى. ئەيسا تۇلارغا: ـ كېپەننى يېشىۋېتىپ، ئۇنى ئازاد قىلىڭلار! ـ دېدى. **45** مەريەمنىڭ يېنىغا يەتە قلىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئەمەللىرىنى كۆرگەن يەھۇدىيلار ئىچىدىن نۇرغۇنلىرى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. **46** لېكىن تۇلارنىڭ ئىچىدە بەزىلىرى پەرىسىيلەرنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئەيسانىڭ قىلغان ئىشلىرىنى مەلۇم قىلىشتى. **47** شۇڭا پەرىسىيلەر ۋە باش كاھىنلار يەھۇدىيلارنىڭ بىر كېڭىشمىسىنى يىغىپ: ـ قانداق قىلىشىمىز كېرەك؟ بۇ ئادەم نۇرغۇن مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى يارىتىۋاتىدۇ. **48** ئۇنىڭغا شۇنداق يول قويۇپ بېرىۋەرسەك، ھەممە ئادەم ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلىپ كېتىدۇ. شۇنداق بولغاندا، رىملىقلار كېلىپ بۇ بىزنىڭ جايىمىز ۋە قوۋىمىزنى ۋەيران قىلىۋېتىدۇ! ـ دېيىشتى. **49** تۇلارنىڭ ئىچىدە بىرى، يەنى شۇ يىلى باش كاھىن بولغان قايافا: ـ سىلەر ھېچنېمىنى بىلمەيدىكەنسىلەر! **50** پۈتۈن خەلقنىڭ ھالاك بولۇشىنىڭ ئورنىغا، بىرلا ئادەمنىڭ تۇلار ئۈچۈن تۇلۇشىنىڭ ئەۋزەللىكىنى چۈشىنىپ يەتمەيدىكەنسىلەر، ـ دېدى **51** (بۇ سۆزنى ئۇ تۆزۈلۈكدىن ئېيتمىغاندىدى؛ بەلكى ئۇ شۇ يىلى باش كاھىن بولغانلىقى ئۈچۈن، ئەيسانىڭ [يەھۇدىي] خەلقى ئۈچۈن، شۇنداقلا پەقەت ئۇ خەلق ئۈچۈنلا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ھەر يانغا تارقىلىپ كەتكەن پەرزەنتلىرىنىڭ ھەممىسىنى بىر قىلىپ ۋۇجۇشتۇرۇش ئۈچۈن ئۇلدىغانلىقىدىن ئالدىن بېشارەت بېرىپ شۇنداق دېگەندى). **53** شۇنىڭ بىلەن تۇلار مەسلىھەتلىشىپ، شۇ كۈندىن باشلاپ ئەيسانى ئۆلتۈرۈۋېتىشنى قەستلىدى. **54** شۇنىڭ ئۈچۈن ئەيسا ئەمدى يەھۇدىيلار تارىسىدا ئاشكارا يۈرمەيتتى، ئۇ ئۇ يەردىن ئايرىلىپ چۆلگە يېقىن رايوندىكى ئەفرائىم ئىسملىك بىر شەھىرگە بېرىپ، مۇخلىسلىرى بىلەن ئۇ يەردە تۇردى. **55** ئەمدى يەھۇدىيلارنىڭ «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى»غا ئاز قالغاندى. نۇرغۇن كىشىلەر تاھارەتنى ئادا قىلىش ئۈچۈن، ھېيتتىن ئىلگىرى يېزىلاردىن يېرۇسالېمغا چىقىشتى. **56** شۇنىڭ بىلەن بىللە شۇ كىشىلەر ئەيسانى ئىزدەشتى. تۇلار ئىبادەتخانىدا يېغىلغاندا بىر-بىرگە: ـ قانداق ئۇيلاۋاتىسىلەر؟ ئۇ ھېيت ئۈتكۈزگىلى كەلمەسمۇ؟ ـ دېيىشتى. **57** باش كاھىنلار بىلەن پەرىسىيلەر بولسا ئۇنى ئۇتۇش ئۈچۈن، ھە ركىمنىڭ ئۇنىڭ قەيەردىلىكىنى بىلسە، مەلۇم قىلىشى توغرۇلۇق پەرمان چىقارغاندى.

12

ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدىن ئالتە كۈن ئىلگىرى، ئەيسا ئۆزى تۇلۇمدىن تىرىلدۈرگەن لازارۇس تۇرۇۋاتقان جاي ـ بەيت-ئانيىاغا كەلدى. **2** شۇ ۋەجىدىن تۇلار ئۇ يەردە ئۇنىڭغا زىياپەت بەردى. مارتا مېھمانلارنى كۈتۈۋاتاتتى؛ لازارۇس بولسا ئەيسا بىلەن ھەمداستىخان

بولغانلارنڭ بىرى ئىدى. 3 مەريەم ئەمدى ناھايىتى قىممەت باھالىق ساپ سۈمبۈل ئەتىردىن بىر قاداق ئەكىلىپ، ئەيسانىڭ پۇتلىرىغا قۇيدى ئاندىن چاچلىرى بىلەن پۇتلىرىنى ئېرتىپ قۇرۇتتى. ئەتىرنىڭ خۇش پۇرىقى ۆيۈنى بىر ئالدى. 4 لېكىن ئۆنىڭ مۇخلىسلىرىدىن بىرى، يەنى ئۆنىڭغا پات ئاردا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى، سىمونىڭ ئوغلى يەھۇدا ئىسقاريوت: 5 ـ نېمىشقا بۇ [قىممەت باھالىق] ئەتىر كەمبەغەللە رگە سەدىقە قىلىپ بېرىلمىگە ئۈچ يۈز دىنارغا سېتىلمىدى؟ ـ دېدى 6 (ئۇ بۇ سۆزنى كەمبەغەللەرنڭ غېمىنى يېگەنلىكى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئوغرىى بولغانلىقى ئۈچۈن دېگەندى؛ چۈنكى ئۇ [مۇخلىسلارنڭ ئورتاق] ھەمياننىڭ ساقلىغۇچى بولۇپ، دائىم ئۆنىڭغا سېلىنغىنىدىن ئوغرىلىۋالاتتى). 7 ئەمدى ئەيسا: ـ ئايالنى ئۆز ئىختىيارىغا قويغىن! چۈنكى ئۇ بۇنى مېنىڭ دەپنە كۈنۈمۈ ئۈچۈن تەييارلىق قىلىپ ساقلىغاندۇر، 8 چۈنكى كەمبەغەللەر ھەمىشە سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ، لېكىن مەن ھەمىشە سىلەر بىلەن بىللە بولالمەن، ـ دېدى. 9 زور بىر توپ يەھۇدىيلار ئۆنىڭ شۇ يەردە ئىكەنلىكىدىن خەۋەر تېپىپ، شۇ يەر گە كەلدى. ئۇلارنىڭ كېلىشى يالغۇز ئەيسانى دەپلا ئەمەس، يەنە ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەن لازارۇسنىمۇ كۆرۈش ئۈچۈن ئىدى. 10 لېكىن باش كاھىنلار بولسا لازارۇسنىمۇ ئۆلتۈرۈشنى مەسلىھەتلەشكەندى، 11 چۈنكى ئۆنىڭ سەۋەبىدىن نۇرغۇن يەھۇدىيلار ئۆزلىرىدىن چېكىنىپ ئەيساغا ئېتىقاد قىلىۋاتاتتى. 12 ئەتىسى، «[ئۆتۈپ كېتىش] ھېيتى»نى ئۆتكۈزۈشكە كەلگەن زور بىر توپ خالايىق ئەيسانىڭ يېرۇسالېمغا كېلىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، 13 قوللىرىغا خورما شاخلىرى ئۆتۈشقان ھالدا ئۇنى قارشى ئالغىلى چىقىشتى ۋە: «تەشەككۇر-ھوسانا! پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگۈچى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا مۇبارەك بولغاي!» دەپ ۋارقىراشتى. 14 ئەيسا بىر تەختەينى تېپىپ، ئۆنىڭغا مىندى؛ خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق پۈتۈلگەندەك: ـ 15 «قورقا، ئې زىئون قىزى! مانا، پادىشاھىڭ ئېشەك تەختىگە مىنىپ كېلىۋاتىدۇ!». 16 ئەينى چاغدا ئۆنىڭ مۇخلىسلىرى بۇ ئىشلارنى چۈشەنمەيتتى، لېكىن ئەيسا شان-شەرەپتە تۇلۇغلانغاندىن كېيىن، بۇ سۆزلەرنىڭ ئۆنىڭ توغرۇلۇق يۈتۈلگەنلىكىنى، شۇنداقلا بۇ ئىشلارنىڭ دەرۋەقە ئۆنىڭگا شۇنداق يۈز بە رگەنلىكىنى ئېسىگە كەلتۈردى. 17 ئەمدى ئۇ لازارۇسنى قەبىردىن چاقىرىپ تىرىلدۈرگەن چاغدا ئۆنىڭ بىلەن بىللە بولغان خالايىق بولسا، بۇ ئىشقا گۇۋاھلىق بېرىۋاتاتتى. 18 ئەيسا ياراتقان بۇ مۇجىزىلىك ئالامەتنىمۇ ئاڭلىغاچقا، ئۇنى قارشى ئېلىشقا شۇ بىر توپ ئادەملەر چىقىشقاندى. 19 پەرىسىيلەر بولسا بىر-بىرىگە: ـ قارا كۆلەر، [بارلىق] قىلىنىۋاتقان ئىشلار كەتتى! مانا ئەمدى پۈتكۈل جاھان ئۆنىڭغا ئە گەشمە كتە! ـ دېيىشتى. 20 ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدا ئىبادەت قىلغىلى كەلگەنلەر ئارىسىدا بىرنەچچە گېرىكلارمۇ بار ئىدى. 21 بۇلار ئەمدى گالىلىيەنڭ بەيت-سائىدا يېزىسىدىن بولغان فىلىپنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ ئەيەندىم، بىز ئەيسا بىلەن كۆرۈشسەك، ـ دەپ تەلەپ قىلىشتى. 22 فىلىپ بېرىپ بۇنى ئاندرياسقا ئېيتتى، ئاندىن ئاندرياس ۋە فىلىپ ئىككىسى ئەيساغا مەلۇم قىلدى. 23 لېكىن ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ «ئىنسانئوغلىنىڭ شان-شەرەپتە تۇلۇغلىنىدىغان ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلدى. 24 بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇغداي دېنى ئېرىق ئىچىگە چۈشۈپ تۇىلمىگۈچە، ئۆزى يەنىلا يالغۇز قالىدۇ؛ لېكىن ئۇلىسە، مول ھوسۇل بېرىدۇ. 25 كىمدە كىم ئۆز ھاياتىنى ئايىسا ئۆنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ؛ لېكىن بۇ دۇنيادا ئۆز ھاياتىدىن نەپرەتلەنسە، ئۇنى مە ڭگۈلۈك ھاياتلىققا ساقلىيالايدۇ. (aiōnios g166) 26 كىمدە كىم خىزمىتىمدە بولۇشنى خالىسا، ماڭا ئە گەشسۇن. مەن قەيەردە بولسام، مېنىڭ خىزمەتچىمىمۇ شۇ يەردە بولىدۇ. كىمدە كىم مېنىڭ خىزمىتىمدە بولسا، ئاتا ئۆنىڭغا ئىززەت قىلىدۇ. 27 ھازىر جىنىم قاتتىق ئازابلىنىۋاتىدۇ. مەن نېمە دېيىشىم كېرەك؟ «ئاتا، مېنى بۇ سائەتتىن قۇتقۇزغىن!» دەيمۇ؟ لېكىن مەن دەل مۇشۇ ۋاقىت-سائەت ئۈچۈن كەلدىم. 28 ئاتا، نامىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈرگىن!». شۇئان، ئاسماندىن بىر ئاۋاز ئاڭلىنىپ: ـ ئۆنىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈردۇم ۋە يەنە ئۆنىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈرىمەن!» ـ دېيىلدى. 29 بۇنى ئاڭلىغان شۇ يەردە تۇرغان خالايىق: ـ ھاۋا گۈلدۈرلىدى، ـ دېيىشتى. يەنە بەزىلەر بولسا: ـ بىر پەرىشتە ئۆنىڭغا گەپ قىلدى، ـ دېيىشتى. 30 ئەيسا بولسا جاۋابەن: ـ بۇ ئاۋاز مېنى دەپ ئەمەس، سىلەرنى دەپ چۈشتى. 31 ئەمدى دۇنيانىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىلىش ۋاقتى كەلدى؛ ھازىر بۇ دۇنيانىڭ ھۆكۈمدارىنىڭ تاشقىرىغا قوغلىنىش ۋاقتى كەلدى. 32 ۋە مەن بولسام، يەرنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈلگىنىمدە، پۈتكۈل ئىنسانلارنى ئۆزۈمگە جەلىپ قىلىپ تارتىمەن، ـ دېدى 33 (ئۆنىڭ بۇنى دېگىنى ئۆزىنىڭ قانداق تۇلۇم بىلەن تۇىلدىغانلىقىنى كۆرسەتكىنى ئىدى). 34 خالايىق بۇنىڭغا جاۋابەن ئۆتكۈندىن: ـ بىز مۇقەددەس قانۇندىن مەسىھنىڭ ئەبە دگىچە قالىدىغىنى ئاڭلىغان؛ سەن قانداقسىگە «ئىنسانئوغلى كۆتۈرۈلۈشى كېرەك» دەيسەن؟! بۇ قانداقۇ «ئىنسانئوغلى» بولسۇن؟ ـ دەپ سوريدى. (aiōn g165) 35 شۇنىڭا ئەيسا ئۇلارغا: ـ نۇرنىڭ ئاراڭلاردا بولىدىغان ۋاقتى ئۆزۈن بولمايدۇ. شۇنىڭا قاراڭغۇلۇقنىڭ سىلەرنى بېسىۋالماسلىقى ئۈچۈن، نۇر بار ۋاقتىدا [ئۆتىنىڭلا] مېڭىڭلار، قاراڭغۇلۇقتا ماڭغان كىشى ئۆزىنىڭ قەيە رگە كېتىۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ. 36 نۇر ئاراڭلاردا بار ۋاقتىدا، ئۆنىڭغا ئىشىنىڭلار؛ يۇنۇك بىلەن نۇرنىڭ پەرزەنتىلىرى بولىسىلەر، ـ دېدى. ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن، ئۇلاردىن ئايرىلىپ يوشۇرۇنۇۋالدى. 37 گەرچە ئۇ ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا شۇنچە تولا مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتكەن بولسىمۇ، ئۇلار ئېتىق ئۆنىڭغا ئېتىقاد قىلمىدى. 38 شۇنىڭ بىلەن يەشايا پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىدا ئالدىنئالا كۆرسىتىلگەن بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇردى: «ئې پەرۋەردىگار، بىزنىڭ يېتكۈ زگەن خەۋىرىمىزگە كىممۇ ئىشەنگەن؟ ھەم «پەرۋەردىگارنىڭ بىلىكى» بولغۇچى كىممۇ ئايان قىلىنغان؟» 39 خالايىقنىڭ ئېتىقاد قىلمىغىنىنىڭ سەۋەبى دەل شۇ كى (خۇددى يەشايا پەيغەمبەر يەنە ئالدىنئالا ئېيتقاندەك): «[پەرۋەردىگار] ئۇلارنىڭ كۆزلىرىنى كور، قەلبىنى تاش قىلدى، مەقسەت، ئۇلارنىڭ كۆزلىرىنىڭ كۆرۈپ، قەلبىنىڭ چۈشىنىپ، [گۇناھلىرىدىن] يېنىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈندۇر؛ بولمىسا، مەن ئۇلارنى ساقايتقان بولاتتىم، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار]». 41 بۇ سۆزلەرنى يەشايا [پەيغەمبەر] (مەسىھنىڭ) شان-شەرىنى كۆرۈپ ئۆنىڭغا قارىتا ئالدىنئالا سۆز قىلغىنىدا ئېيتقانىدى. 42 ۋەھالەنكى، گەرچە ھەتتا يەھۇدىي ئاقساقاللىرىدىنمۇ نۇرغۇنلىغان ئادەملەر ئۆنىڭغا ئېتىقاد قىلغان بولسىمۇ، ئۇلار پەرىسىيلەر ۋەجىدىن قورقۇپ، ئۆزلىرىنىڭ سىناگوگتىن قوغلاپ چىقىرۇىتىلمەسلىكى ئۈچۈن ئۇنى ئېتىراپ قىلمىدى. 43 يۇنىڭ سەۋەبى، ئۇلار ئىنسانلاردىن كېلىدىغان ئىززەت-شۆھرەتنى خۇدادىن كېلىدىغان ئىززەت-شۆھرەتتىن ياخشى كۆرەتتى. 44 بىراق ئەيسا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق دېدى: ـ ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى ماڭلا ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىگە ئېتىقاد قىلغۇچىدۇر. 45 كىمكى مېنى كۆرگۈچى بولسا، مېنى ئەۋەتكۈچىنى كۆرگۈچى بولىدۇ. 46 مەن ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچىلار قاراڭغۇلۇقتا قالمىسۇن دەپ، نۇر سۈپىتىدە دۇنياغا كەلدىم. 47 بىرسى سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ، ئۇلارنى ئۇنتىسا، ئۇنى سوراققا تارتمايمەن؛ چۈنكى مەن دۇنيادىكىلەرنى سوراققا تارتقىلى ئەمەس، بەلكى دۇنيادىكىلەرنى قۇتقۇزغىلى كەلدىم. 48 بىراق مېنى چەتكە قاققۇچىنى، شۇنداقلا سۆزلىرىمنى قوبۇل قىلمىغانى بولسا، ئۇنى سوراققا تارتقۇچى بىرسى بار. ئۇ بولسىمۇ، مەن ئېيتقان سۆز- كالامىمدۇر. ئۇ ئاخىرقى كۈنى ئۇنى سوراققا تارتىدۇ. 49 چۈنكى مەن ئۆزۈمدىن سۆزلىگىنىم يوق، بەلكى مېنى ئەۋەتكەن ئاتا مېنىڭ نېمىنى دېيىشىم ۋە قانداق سۆزلىشىم كېرەكلىكىگە ئەمر بە رگەن. 50 ئۆنىڭ ئەمرىنىڭ مەڭگۈلۈك ھاياتلىق ئىكەنلىكىنى بىلىمەن. شۇنىڭا نېمىنى سۆزلىسەم، ئاتا ماڭا ئېيتقىنىدەك سۆزلەيمەن. (aiōnios g166)

13

ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدىن ئىلگىرى، ئەيسا بۇ دۇنيادىن ئايرىلىپ، ئاتىنىڭ يېنىغا بارىدىغان ۋاقىت-سائەتنىڭ يېتىپ كەلگەنلىكىنى بىلدى ۋە شۇنىڭ ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئۆز ئادەملىرىگە كۆرسىتىپ كەلگەن مېھىر-مۇھەببىتىنى ئاخىرغىچە تولۇق كۆرسىتىپ تۇردى. 2 ئەمدى كەچلىك تاماق يېيىلۇاتقانىدى؛ ئىبلىس ئاللىبۇرۇن سىمونىڭ ئوغلى يەھۇدا ئىسقاريوتنىڭ كۆڭلىگە ئەيساغا ساتقۇنلۇق قىلىش ۋەسۋەسىنى سالغانىدى. 3 ئەيسا ئاتىنىڭ ھەر ئىشنى ئۆنىڭ قولىغا تاپشۇرغىنىنى، ۋە ئۆزىنىڭ خۇدانىڭ يىنىدن كېلىپ، خۇدانىڭ يېنىغا قايتىدىغانلىقىنى بىلگەچكە، 4 داستىخاندىن تۇرۇپ، تون- كۆڭلىكىنى يېشىپ، بىر ئۆڭگە بىلەن يېلىنى باغلىدى. 5 ئاندىن جاۋۇزىغا سۇ قويۇپ، مۇخلىسلارنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇشقا ۋە بىلگە باغلىغان ئۆڭگە بىلەن سۈرتۈپ قۇرۇتۇشقا باشلىدى. 6 نۇۋەتە سىمون پېترۇسقا كەلگەندە، پېترۇس ئۆنىڭغا: ـ ئې رەب، پۇتۇمنى سەن يۇسىاڭ قانداق بولغىنى؟! ـ دېدى. 7 ئەيسا ئۆنىڭغا: ـ ئېمە قىلۋاتقىنىمنى ھازىر بىلمەيسەن، لېكىن كېيىن بىلىسەن، ـ دېدى. 8 پېترۇس: ـ سەن مېنىڭ پۇتۇمنى يۇسىاڭ ھەرگىز بولمايدۇ! ـ دېدى. ئەيسا ئۆنىڭغا جاۋابەن: ـ سېنى يۇمىسام، مېنىڭ بىلەن تەڭ ئېسىۋۇىڭ بولمايدۇ، ـ دېدى. (aiōn g165) 9 سىمون پېترۇس: ـ ئې رەب، ئۇنداقتا يەقەت پۇتلىرىمىلا ئەمەس، قوللىرىمنىمۇ، بېشىمنىمۇ يۇغلىيەسەن! ـ دېدى. 10 ئەيسا ئۆنىڭغا: ـ بەدىنى ۋۇيۇلۇپ، تامامەن پاكىز بولغان ئادەم يەقەت پۇتلىرىنى يۇسىلا قايتا ۋۇيۇنۇشنىڭ ھاجىتى بولمايدۇ. سىلەر پاكىز، لېكىن ھەممىگلار ئەمەس، ـ دېدى 11 (چۈنكى ئۇ ئۆزىنى كىمنىڭ ئۆتۈپ بېرىدىغانلىقىنى بىلەتتى؛ شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ «ھەممىگلارلا پاكىز ئەمەس» دېگەندى). 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ پۇتلىرىنى ۋۇيۇپ بولغاندىن كېيىن، تون- كۆڭلىكىنى كىيىپ، يەنە داستىخانغا ئولتۇرۇپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ سىلە رگە نېمە قىلغىنىمنى ئۇقتۇڭلارمۇ؟ 13 سىلەر مېنى «ئۇستاز» ۋە «رەب» دەيسىلەر ۋە راست ئېيتىسىلەر، مەن شۇنداقتۇرمەن. 14 ئە گەر مەن رەب ۋە ئۇستازىڭلار ئۇرۇقلۇق، پۇتلىرىڭلارنى يۇغانىكەنمەن، سىلەرمۇ بىر-بىرىڭلارنىڭ پۇتلىرىنى ۋۇيۇشۇڭلار كېرەك. 15 مەن سىلە رگە قىلغاندەك سىلەرنىڭۇ ھەم شۇنداق قىلىشىڭلار ئۈچۈن بۇ ئۈلگىنى قالدۇردۇم.

16 بەرهەق، بەرهەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، قۇل خوجايىنىدىن ئۈستۈن تۇرمايدۇ، ئەلچىمۇ تۇزنى ئەۋەتكۈچىدىن ئۈستۈن تۇرمايدۇ. **17** بۇ ئىشلارنى بىلگەنكەنسىلەر، شۇنداق قىلساڭلار بەختلىكسىلەر! **18** مەن بۇلارنى ھەممىڭلارغا قارىتىپ ئېيتمىدىم. مەن تاللىغانلىرىمنى بىلىمەن، لېكىن [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئالدىن پۈتۈلگەن: «مەن بىلەن ھەمداستىخان بولۇپ ئىنىمنى يېگەنمۇ ماڭا پۇت ئاتتى!» دېگەن بۇ سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي قالمايدۇ. **19** مەن بۇ ئىش يۈز بېرىشتىن ئاۋۋال ئۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، ئۇ ئىشلار يۈز بە رگەندە مېنىڭ «بار بولغۇچى» ئىكەنلىكىمگە ئىشىنىسىلەر. **20** بەرهەق، بەرهەق، سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، كىمكى مەن ئەۋەتكەن ھەرقانداق بىرسىنى قوبۇل قىلغان بولسا، مېنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ؛ ۋە مېنى قوبۇل قىلغۇچىلار مېنى ئەۋەتكۈچىنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. **21** ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئېيتقاندىن كېيىن، روھتا قاتتىق يېغان چېكىپ، مۇنداق گۇۋاھلىق بەردى: ـ بەرهەق، بەرهەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، تاراڭلاردا بىرەيلەن ماڭا ساتقۇنلۇق قىلدۇ! **22** مۇخلىسلار كىمنى دەۋاتقانلىقىنى بىلەلمەي، بىر-بىرىگە قاراشتى. **23** ئەمدى داستىخاندا مۇخلىسلاردىن بىرى ئەيسانىڭ مەيدىسىگە يۆلىنىپ ياتقانىدى؛ ئۇ بولسا «ئەيسا سۆيدىغان مۇخلىس» ئىدى. **24** سىمون پېترۇس ئۇنىڭدىن [ئەيسانىڭ] كىمنى دەۋاتقىنىنى سوراپ بېقىشنى ئىشارەت قىلدى. **25** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەيسانىڭ مەيدىسىگە يۆلىنىپ ئۇنىڭدىن: ـ ئى رەب، ئۇ كىمدۇر؟ ـ دەپ سوردى. **26** ئەيسا جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ بىر چىشلەم نانىنى ئاشقا تۇگزۇۋېپ كىمگە سۇنسام، شۇدۇر، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بىر چىشلەم نانىنى [ئاشقا] تۇگزۇۋېپ، سىموننىڭ ئوغلى يەھۇدا ئىسقارىيوتقا سۇندى. **27** يەھۇدا نانى ئېلىۋىدى، شەيتان ئۇنىڭ ئىچىگە كىردى. ـ قىلدىغىنىڭنى چاپسان قىل، ـ دېدى ئەيسا ئۇنىڭغا. **28** (ئەمدى داستىخاندا ئولتۇرغانلارنىڭ ھېچقايسىسى ئۇنىڭ [يەھۇداغا] بۇ سۆزلەرنى نېمە ئۈچۈن دېگىنىنى بىلمىدى. **29** يەھۇدا ئۇلارنىڭ ئورتاق ھەميانىنى تۇتقىنى ئۈچۈن، بەزىلەر ئەيسا ئۇنىڭغا: «بۇ-رگە كېرەك كىلىك ھېيتلىق نەرسىلەرنى ئېلىپ كەل» يا كى «كەمبەغەللە رگە بىرەر نەرسە بە» دەۋاتسا كېرەك، دەپ ۋېلاشتى). **30** يەھۇدا بۇ بىر چىشلەم نانىنى ئېلىپلا تاشقىرىغا چىقىپ كەتتى (بۇ چاغ كېچە ئىدى). **31** يەھۇدا تاشقىرىغا چىقىپ كەتكەندىن كېيىن، ئەيسا مۇنداق دېدى: ـ ئەمدى ئىنسانئوغلى ئۇلۇغلىنىدىغان ۋاقىت-سائەت يېتىپ كەلدى ۋە خۇدا ئۇ ئارقىلىق ئۇلۇغلىنىدۇ. **32** ۋە ئە گەر خۇدا ئۇنىڭدا ئۇلۇغلانسا، خۇدامۇ ئۇزىدە ئۇنى ئۇلۇغلايدۇ، شۇنداقلا دەرھال ئۇنى ئۇلۇغلايدۇ. **33** بالىلىرىم، سىلەر بىلەن بىللە بولىدىغان يەنە ئازغىنا ۋاقتىم قالدى. سىلەر مېنى ئىزدەيسىلەر، لېكىن مېنىڭ يەھۇدىيلارغا: «مەن باردىغان يە رگە سىلەر بارالمايسىلەر» دەپ ئېيتقىنىمدەك، يۇنى سىلە رگىمۇ ئېيتىمەن. **34** سىلە رگە يېڭى بىر ئەمر تاپشۇرىمەنكى، «بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار». سىلەرنى سۆيگىنىمدەك، سىلەرمۇ بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار. **35** تاراڭلاردا بىر-بىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببىتىڭلار بولسا، ھەممە ئادەم سىلەرنىڭ مېنىڭ مۇخلىسلىرىم ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىدۇ. **36** سىمون پېترۇس ئۇنىڭدىن: ـ ئى رەب، قەيە رگە بارسىەن؟ ـ دەپ سوردى. ئەيسا جاۋابەن: ـ مەن كېتىدىغان يە رگە ھازىرچە ئە گىشىپ بارالمايسەن، لېكىن كېيىن ماڭا ئە گىشىپ بارسىەن، ـ دېدى. **37** پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ ئى رەب، نېمە ئۈچۈن ھازىر سېنىڭ كەينىڭدىن ئە گىشىپ بارالمايمەن؟ سەن ئۈچۈن جېنىمنى پىدا قىلاي! ـ دېدى. **38** ئەيسا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ مەن ئۈچۈن راستىنلا جېنىڭنى پىدا قىلامسەن؟ بەرهەق، بەرهەق، ساڭا ئېيتىپ قويايكى، خوراز چىلىغۇچە، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن!

14

كۆڭۈلۈڭلارنى پاراكەندە قىلماڭلار! خۇداغا ئىشىنىسىلەر، ماڭىمۇ ئىشىنىڭلار. **2** ئاتامنىڭ ئۆيىدە نۇرغۇن ماكانلار بار. بولمىغان بولسا، يۇنى سىلە رگە ئېيتقان بولاتتىم؛ چۈنكى مەن ھەربىرىڭلارغا ئورۇن تەييارلاش ئۈچۈن شۇيە رگە كېتىپ بارىمەن. **3** مەن سىلە رگە ئورۇن تەييارلىغىلى باردىغانكەنمەن، چوقۇم قايتىپ كېلىپ، سىلەرنى ئۆزۈمگە ئالىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن، مەن قەيەردە بولسام، سىلەرمۇ شۇ يەردە بولىسىلەر. **4** سىلەر مېنىڭ قەيە رگە كېتىدىغانلىقىمنى ۋە ئۇ يە رگە باردىغان يولنى بىلىسىلەر. **5** توماس ئۇنىڭغا: ـ ئى رەب، سېنىڭ قەيە رگە كېتىدىغانلىقىڭنى بىلەيمىز. شۇنداق ئىكەن، يولنى قانداق بىلىمىز؟ ـ دېدى. **6** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ يول، ھەقىقەت ۋە ھاياتلىق ئۆزۈمدۇرمەن. مېنىڭسىز ھېچكىم ئاتىنىڭ يېنىغا بارالمايدۇ. **7** ئە گەر مېنى تونۇغان بولساڭلار، ئاتامنىمۇ تونۇغان بولاتتىڭلار. ھازىردن باشلاپ ئۇنى تونۇد ئۇڭلار ھەم ئۇنى كۆرد ئۇڭلار، ـ دېدى. **8** ـ ئى رەب، ئاتىنى بە-رگە كۆرسىتىپ قويساڭلا، شۇ كۇپايە، ـ دېدى فىلىپ. **9** ئەيسا ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ «ئى فىلىپ، سىلەر بىلەن بە-رگە بولغىنىمغا شۇنچە ۋاقىت بولدى، مېنى تېخىچە تونۇمىدىڭىزمۇ؟ مېنى كۆ رگەن كىشى ئاتىنى كۆ رگەن بولىدۇ. شۇنداق تۇرۇقلۇق، سەن نېمىشقا يەنە: «بە-رگە ئاتىنى كۆرسەتكەيسەن» دەيسەن؟ **10** مەن ئاتىدا، ئاتا مەندە ئىكەنلىكىگە ئىشەنمەمسەن؟ سىلە رگە ئېيتقان سۆزلىرىمنى ئۆزالۇكۈمدىن ئېيتقىنىم يوق؛ بەلكى مەندە تۇرۇۋاتقان ئاتا ئۇز ئەمەللىرىنى قىلىۋاتىدۇ. **11** مېنىڭ ئاتىدا بولغانلىقىمغا، ئاتىنىڭ مەندە بولغانلىقىغا ئىشىنىڭلار. يا كى ھېچبولمىغاندا، مېنىڭ قىلغان ئەمەللىرىمدىن ماڭا ئىشىنىڭلار. **12** بەرهەق، بەرهەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ماڭا ئىشەنگەن كىشى مېنىڭ قىلىۋاتقان ئەمەللىرىنى قىلالايدۇ؛ ۋە بۇلاردىنمۇ چىنمۇ ئۇلۇغ ئەمەللەرنى قىلىدۇ، چۈنكى مەن ئاتىنىڭ يېنىغا [قايتىپ] كېتىمەن. **13** ۋە ئاتىنىڭ ئوغلىدا ئۇلۇغلىنىشى ئۈچۈن، ھەرنېمىنى مېنىڭ نامىم بىلەن تىلىسە ئاڭلار، شۇلارنى ئىجابەت قىلىمەن. **14** مېنىڭ نامىم بىلەن ھەرقانداق نەرسىنى تىلىسە ئاڭلار، مەن سىلە رگە شۇنى ئىجابەت قىلىمەن». **15** ـ «مېنى سۆيسە ئاڭلار، ئەمرلىرىمگە ئەمەل قىلىسىلەر. **16** مەنمۇ ئاتىدىن تىلەيمەن ۋە ئۇ سىلە رگە ياشقا بىر ياردەمچى ئاتا قىلىدۇ. ئۇ سىلەر بىلەن ئەبە دگىچە بە-رگە بولىدۇ. (aiōn g165) **17** ئۇ بولىسمۇ ھەققەتنىڭ روھىدۇر. ئۇنى بۇ دۇنياىدىكىلەر قوبۇل قىلالمايدۇ، چۈنكى ئۇنى نە كۆرمەيدۇ، نە تونۇمايدۇ. بىراق سىلەر ئۇنى تونۇيىسىلەر، چۈنكى ئۇ سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتىدۇ ھەم سىلەردە ماكان قىلىدۇ. **18** مەن سىلەرنى يېتىم قالدۇرمايمەن، يېنىڭلارغا يەنە قايتىپ كېلىمەن. **19** ئازغىنا ۋاقىتتىن كېيىن، بۇ دۇنيا مېنى كۆرمەيدۇ، لېكىن سىلەر كۆرۈىسىلەر. مەن ھايات بولغانلىقىم ئۈچۈن، سىلەرمۇ ھايات بولىسىلەر. **20** شۇ كۈندە مېنىڭ ئاتامدا بولغانلىقىم، سىلەرنىڭ مەندە بولغانلىقىڭلار ۋە مەنمۇ ھەم سىلەردە بولغانلىقىمنى بىلىسىلەر. **21** كىم ئەمرلىرىمگە ئىگە بولۇپ ئۇلارنى تۇتسا، مېنى سۆيگۈچى شۇ بولىدۇ. مېنى سۆيگۈچىنى ئاتامنۇ سۆيىدۇ، مەنمۇ ئۇنى سۆيەمەن ۋە ئۇنىڭغا ئۆزۈمنى ئۇنىڭغا ئايان قىلىمەن». **22** يەھۇدا (يەھۇدا ئىسقارىيوت ئەمەس) ئۇنىڭدىن: ـ ئى رەب، سەن ئۇنىڭنى بۇ دۇنياىدىكىلەر رگە ئايان قىلماي، بىزگىلا ئايان قىلىشىڭ قانداق ئىش؟ ـ دەپ سوردى. **23** ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ «بىركىم مېنى سۆيسە، سۆزۈمنى تۇتىدۇ؛ ئاتامنۇ ئۇنى سۆيىدۇ ۋە [ئاتام] بىلەن ئىككىمىز ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە ماكان قىلىمىز. **24** مېنى سۆيمەيدىغان كىشى سۆزلىرىمنى تۇتمايدۇ؛ ۋە سىلەر ئاڭلاۋاتقان بۇ سۆز بولسا مېنىڭ ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكەن ئاتىنىڭكىدۇر. **25** مەن سىلەر بىلەن بىللە بولۇۋاتقان چېغىمدا، بۇلارنى سىلە رگە ئېيتتىم. **26** لېكىن ئاتا مېنىڭ نامىم بىلەن ئەۋەتىدىغان ياردەمچى، يەنى مۇقەددەس روھ سىلە رگە ھەممىنى ئۆگىتىدۇ ھەم مېنىڭ سىلە رگە ئېيتقان ھەممە سۆزلىرىمنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرىدۇ. **27** سىلە رگە خاتىرجەملىك قالدۇرىمەن، ئۆز خاتىرجەملىكىمنى سىلە رگە بېرىمەن؛ مېنىڭ سىلە رگە بە رگىنىم بۇ دۇنياىدىكىلەرنىڭ بە-رگىنىدەك ئەمەستۇر. كۆڭۈلۈڭلارنى پاراكەندە قىلماڭلار ۋە جۈرئەتسىز بولماڭلار. **28** سىلەر مېنىڭ: «مەن [سىلەردىن] ئايرىلىپ كېتىمەن، كېيىن يېنىڭلارغا يەنە قايتىپ كېلىمەن» دېگىنىمنى ئاڭلىدىڭلار. مېنى سۆيگەن بولساڭلار، ئاتىنىڭ يېنىغا كېتىدىغانلىقىم ئۈچۈن خۇرسەن بولاتتىڭلار. چۈنكى ئاتا مەندىن ئۇلۇغدۇر. **29** سىلەرنىڭ بۇ ئىشلار يۈز بە رگىنىدە ئىشىنىشىڭلار ئۈچۈن بۇ [ئىشلار] يۈز بېرىشتىن ئاۋۋال سىلە رگە ئېيتتىم. **30** مۇندىن كېيىن سىلەر بىلەن كۆپ سۆزلەشمەيمەن؛ چۈنكى بۇ دۇنيانىڭ ھۆكۈمدارى كېلىش ئالدىدا تۇرىدۇ ۋە مەندىن كەرگۈدەك ھېچ يوچۇق تاپالمايدۇ. **31** لېكىن بۇ دۇنيانىڭ ئادەملىرىنىڭ مېنىڭ ئاتىنى سۆيىدىغانلىقىمنى بىلىشى ئۈچۈن ئاتا ماڭا نېمە ئەمر قىلغان بولسا، مەن دەل شۇنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن. تۇرۇڭلار، بۇ جايدىن كېتەيلى».

15

ـ «ھەقىقىي ئۈزۈم تېلى» ئۆزۈمدۇرمەن، ئاتام بولسا باغۋەندۇر. **2** باغۋەن مەندىكى مېۋە بەرمەيدىغان ھەربىر شاخنى كېسىپ تاشلايدۇ. مېۋە بە رگەنلىرنى بولسا تېخىمۇ كۆپ مېۋە بەرسۇن دەپ، پاك قىلىپ پۇتاپ تۇرىدۇ. **3** ئەمدى سىلەر مەن سىلە رگە يەتكۈزگەن سۆزۈم ئارقىلىق ئاللىبۇرۇن پاك بولدۇڭلار. **4** سىلەر مەندە ئىزچىل تۇرۇڭلار، مەنمۇ سىلەردە ئىزچىل تۇرىمەن. شاخ تالدا تۇرمايى، ئۆزى مېۋە بېرەلمەيدىغىنىدەك، سىلەرمۇ مەندە ئىزچىل تۇرمىساڭلار، مېۋە بېرەلمەيسىلەر. **5** «ئۈزۈم تېلى» ئۆزۈمدۇرمەن، سىلەر بولساڭلار شاخلىرىدۇرسىلەر. كىم مەندە ئىزچىل تۇرسا، مەنمۇ شۇنداقلا ئۇنىڭدا تۇرغىنىمدا، ئۇ كۆپ مېۋە بېرىدۇ. چۈنكى مەنسىز ھېچنېمىنى قىلالمايسىلەر. **6** بىرسى مەندە تۇرمىسا، ئۇ [كېرە كسىز] شاختەك تاشلىنىپ، قۇرۇپ كېتىدۇ. يۇنداق شاخلار يىغىپ كېلىنىپ ئوتقا تاشلىنىدۇ. **7** سىلەر مەندە ئىزچىل تۇرساڭلار ۋە سۆزلىرىم سىلەردە ئىزچىل تۇرسا، نېمىنى تەلەپ قىلساڭلار، سىلە رگە شۇ ئىجابەت بولىدۇ. **8** سىلەرنىڭ كۆپ مېۋە بېرىشىڭلار، شۇنداقلا مېنىڭ مۇخلىسلىرىم ئىكەنلىكىڭلارنى ئىسپاتلىشىڭلار بىلەن شان-شەرەپ ئاتامغا كەلتۈرۈلىدۇ. **9** ئاتام مېنى سۆيگەنىدەك، مەنمۇ سىلەرنى سۆيىدۇم؛ مېنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىمدە ئىزچىل تۇرۇڭلار. **10** ئە گەر ئەمرلىرىمنى تۇتساڭلار، خۇددى مەن

ئاتامنىڭ ئەمرلىرىنى تۇتقان ۋە ھەمىشە ئۆزىڭ مېھىر-مۇھەببىتىدە تۇرغىنىمدەك، سىلەرمۇ ھەمىشە مېنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىمدە تۇرىسىلەر. **11** مېنىڭ خۇشاللىقىم سىلەردە بولسۇن ۋە شۇنىڭدەك خۇشاللىقىڭلار تولۇپ تاشسۇن دەپ، مەن بۇلارنى سىلە رگە ئېيتتىم. **12** مېنىڭ ئەمرىم شۇ‌ئىكى، مەن سىلەرنى سۆيگىنىمدەك، سىلەرمۇ بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار. **13** ئىنسانلارنىڭ تۆز دوستلىرى ئۈچۈن جېنىنى پىدا قىلىشتىن چوڭقۇر مېھىر-مۇھەببىتى يوقتۇر. **14** سىلە رگە ۋېرىۋغان ئەمرلىرىمنى ئادا قىلسا‌ڭلار، مېنىڭ دوستلىرىم بولىسىلەر. **15** ئەمدى مۇندىن كېيىن مەن سىلەرنى «قۇل» دەپ ئاتىمايمەن. چۈنكى قۇل خوجايىنىنىڭ نېمە قىلۋاتقىنىنى بىلمەيدۇ. تۆنىڭ ئورنىغا سىلەرنى «دوست» دەپ ئاتىدىم، چۈنكى ئاتامدىن ئاڭلىغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى سىلە رگە يەتكۈزدۈم. **16** سىلەر مېنى تاللىغىنىڭلار يوق، ئەكسىچە مەن سىلەرنى تاللىدىم ۋە سىلەرنى بېرىپ مېۋە بەرسۇن ھەمدە مېۋىلىرىڭلار دائىم ساقلانسۇن، مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتىدىن نېمە تىلىسە‌ڭلار، تۆ سىلە رگە بەرسۇن دەپ سىلەرنى تىكلىدىم. **17** سىلە رگە شۇنى ئەمر قىلىمەنكى، بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار. **18** بۇ دۇنيادىكىلەر سىلەردىن نەپرەتلەنسە، سىلەردىن ئاۋۋال مەندىن نەپرەتلەنگەنلىكىنى بىلىڭلار. **19** سىلەرمۇ بۇ دۇنيادىكىلەردىن بولغان بولىسا‌ڭلار، بۇ دۇنيادىكىلەر سىلەرنى تۆزىمىزنىڭكى دەپ، سۆيگەن بولاتتى. بىراق سىلەر بۇ دۇنيادىن بولمىغاچقا، بەلكى مەن سىلەرنى بۇ دۇنيادىن ئايرىپ تاللىغانلىقىم تۆچۈن، ئەمدى بۇ دۇنيادىكىلەر سىلەردىن نەپرەتلىنىدۇ. **20** مەن سىلە رگە ئېيتقان سۆزنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار: «قۇل خوجايىنىدىن تۆستۈن تۇرمايدۇ». تۆلار ماڭا زىيانكەشلىك قىلغان بولسا، سىلە رگىمۇ زىيانكەشلىك قىلىدۇ. مېنىڭ سۆزۈمنى تۇتقان بولسا، تۆلار سىلەرنىڭكىنىمۇ تۇتىدۇ. **21** بىراق مېنىڭ نامىم تۆپەيلىدىن تۆلار سىلە رگىمۇ شۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى قىلىدۇ، چۈنكى تۆلار مېنى ئەۋەتكۈچىنى تونۇمايدۇ. **22** ئە گەر مەن كېلىپ تۆلارغا سۆز قىلمىغان بولسام، تۆلاردا گۇناھ يوق دەپ ھېسابلىناتتى. لېكىن ھازىر گۇناھى ئۆچۈن تۆلارنىڭ ھېچ باھانىسى يوقتۇر. **23** كىمەدە كىم مەندىن نەپرەتلەنسە ئاتامدىنمۇ نەپرەتلەنگەن بولىدۇ. **24** مەن تۆلارنىڭ ئارىسىدا باشقا ھېچكىم قىلمىپ باقمىغان ئەمەللەرنى قىلمىغان بولسام، تۆلاردا گۇناھ يوق دەپ ھېسابلىناتتى. لېكىن تۆلار ھازىر [ئەمەللىرىمنى] كۆ رگەن تۇرۇقلۇق، يەنىلا ھەم مەندىن ھەم ئاتامدىن نەپرەتلەندى. **25** لېكىن بۇ ئىشلار تۆلارغا تەۋرات قانۇنىدا: «ھېچقانداق سەۋەبسىزلا مەندىن نەپرەتلەندى» دەپ يۆتۈلگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۆچۈن شۇنداق يۈز بەردى. **26** لېكىن مەن سىلە رگە ئاتىنىڭ يېنىدىن ئەۋەتىدىغان يارده‌مچى، يەنى ئاتىنىڭ يېنىدىن چىققۇچى ھەققەتنىڭ روھى كەلگەندە، تۆ ماڭا گۇۋاھلىق بېرىدۇ. **27** سىلەرمۇ ماڭا گۇۋاھلىق بېرىسىلەر، چۈنكى سىلەر باشتىن تارتىپ مەن بىلەن بىللە بولدۇڭلار.

16

سىلەرنىڭ پۈتلىشىپ كەتمەسلىكىڭلار ئۆچۈن بۇلارنى سىلە رگە ئېيتتىم. **2** تۆلار سىلەرنى سىناگوگىلارنىڭ جامائەتلىرىدىن قوغلاپ چىقىرۋېتىدۇ، ھەمدە شۇنداق بىر ۋاقىت-سائەت كېلىدۇكى، سىلەرنى ئۆلتۈرگۈچى ئۆزىنى خۇداغا خىزمەت قىلۋاتىمەن، دەپ ھېسابلايدۇ. **3** تۆلار بۇلارنى يا ئاتىنى، يا مېنى تونۇمىغانلىقى ئۆچۈن قىلىدۇ. **4** لېكىن مەن بۇ ئىشلارنى سىلە رگە ئېيتىمكى، ۋاقىت-سائىتى كەلگەندە، مەن شۇنداق ئالدىنئالا ئېيتقىنىمنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرەلەيسىلەر. **5** ـ مەن باشتا بۇلارنى سىلە رگە ئېيتمىدىم، چۈنكى مەن سىلەر بىلەن بىللە ئىدىم. لېكىن ئەمدى مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ يېنىغا قايتىپ كېتىمەن. شۇنداق تۆرۇقلۇق، تاراڭلاردىن ھېچكىم مەندىن: «نە گە كېتىسەن؟» دەپ سورىمايۋاتىدۇ. **6** ئە كسىچە، سىلە رگە بۇلارنى ئېيتقىنىم ئۆچۈن، قەلبىڭلار قايغۇغا چۆمۈپ كەتتى. **7** ئەمما مەن سىلە رگە ھەققەتنى ئېيتىپ قويايىكى، مېنىڭ كېتىشىم سىلە رگە پايدىلىقتۇر. چۈنكى ئە گەر كەتمىسەم، يارده‌مچى سىلە رگە كەلمەيدۇ. ئە مما كەتسەم، ئۇنى سىلە رگە ئەۋەتىمەن. **8** ئۆ كەلگەندە، بۇ دۇنيادىكىلە رگە گۇناھ توغرىسىدا، ھەققانىيلىق توغرىسىدا ۋە ئاخىرەت سورىقى توغرىسىدا ھەققەتنى بىلگۈزىدۇ. **9** ئۆ تۆلارنى گۇناھ توغرىسىدا بىلگۈزىدۇ، چۈنكى تۆلار ماڭا ئېتىقاد قىلمىدى. **10** تۆلارنى ھەققانىيلىق توغرىسىدا [بىلگۈزىدۇ]، چۈنكى تاتامنىڭ يېنىغا قايتىپ بارىمەن ۋە سىلەر مېنى يەنە كۆرەلەيسىلەر. **11** تۆلارنى ئاخىرەت سورىقى توغرىسىدا [بىلگۈزىدۇ]، چۈنكى بۇ دۇنيانىڭ ھۆكۈمدارى ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىلدى. **12** سىلە رگە ئېيتىدىغان يەنە كۆپ سۆزلىرىم بار ئىدى؛ لېكىن سىلەر تۆلارنى ھازىرچە كۆتۈرەلەيسىلەر. **13** لېكىن ئۆ، يەنى ھەققەتنىڭ روھى كەلگەندە، ئۆ سىلەرنى بارلىق ھەققەتكە باشلاپ بارىدۇ. چۈنكى ئۆ ئۆزلۈكىدىن سۆزلەيدۇ، بەلكى نېمنى ئاڭلىغان بولسا، شۇنى سۆزلەيدۇ ۋە كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىشلاردىن سىلە رگە خەۋەر بېرىدۇ. **14** ئۆ مېنى ئۇلۇغلايدۇ؛ چۈنكى ئۆ مەندە بار بولغانلىق تاپشۇرۇۋېلىپ، سىلە رگە جاكارلايدۇ. **15** ئاتىدا بار بولغانلىق ھەممىسى ھەم مېنىڭكىدۇر؛ مانا شۇنىڭ ئۆچۈن مەن: «ئۆ مەندە بار بولغانلىق تاپشۇرۇۋېلىپ، سىلە رگە جاكارلايدۇ» دەپ ئېيتتىم. **16** ئاز ۋاقىتتىن كېيىن، مېنى كۆرمەيسىلەر، ۋە يەنە بىرئاز ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، مېنى قايتا كۆرىسىلەر، چۈنكى مەن ئاتامنىڭ يېنىغا كېتىمەن». **17** شۇڭا مۇخلىسلارنىڭ بەزىلىرى بىر-بىرىگە: ـ بىزلە رگە: «ئاز ۋاقىتتىن كېيىن، مېنى كۆرمەيسىلەر، يەنە بىرئاز ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، مېنى قايتا كۆرىسىلەر» ۋە يەنە «چۈنكى مەن ئاتامنىڭ يېنىغا كېتىمەن» دېگىنى نېمە دېگىنىدۇ؟ **18** «ئاز ۋاقىتتىن كېيىن» دېگەن سۆزىنىڭ مەنىسى نېمە؟ ئۆ نىڭ نېمىلەرنى دەۋاتقانلىرىنى بىلمىدۇق، ـ دېيىشىدۇ. **19** ئەيسا ئۆلارنىڭ ئۆزىدىن نېمنى سورىماقچى بولغىنىنى بىلىپ ئۆلارغا مۇنداق دېدى: ـ «مېنىڭ «ئاز ۋاقىتتىن كېيىن، مېنى كۆرمەيسىلەر، يەنە بىرئاز ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، مېنى كۆرىسىلەر» دېگىنىمنىڭ مەنىسىنى بىر-بىرىڭلاردىن سوراۋاتامسىلەر؟ **20** بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، سىلەر يىغا-زار كۆتۈرۈۋىسىلەر، لېكىن بۇ دۇنيادىكىلەر خۇشال بولۇشۇپ كېتىدۇ؛ سىلەر قايغۇرىسىلەر، لېكىن قايغۇلىرىڭلار شادلىققا ئايلىنىدۇ. **21** ئايال كىشى ئۆغىتىۋاتقاندا ئازابلىنىدۇ؛ چۈنكى ئۆنىڭ ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلگەن؛ لېكىن بوۋىقى ئۆغىتىلۇپ بولغاندىن كېيىن، بىر پەرزەنتنىڭ دۇنياغا كەلگەنلىكىنىڭ شادلىقى بىلەن تارتقان ئازابىنى ئۇنتۇپ كېتىدۇ. **22** شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرمۇ ھازىر ئازابلىنىۋاتىسىلەر، لېكىن مەن سىلەر بىلەن قايتا كۆرۈشىمەن، قەلبىڭلار شادلىنىدۇ ۋە شادلىقىڭلارنى ھېچكىم سىلەردىن تارتىۋالالمايدۇ. **23** شۇ كۈندە سىلەر مەندىن ھېچنەرسە سورىمايسىلەر. بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، مېنىڭ نامىم بىلەن تاتىدىن نېمنى تىلىسە ئالار، ئۆ شۇنى سىلە رگە بېرىدۇ. **24** ھازىرغىچە مېنىڭ نامىم بىلەن ھېچنېمە تىلىمىدىڭلار. ئەمدى تىلە ڭلار، ئېرىشىسىلەر، بۇنىڭ بىلەن شادلىقىڭلار تولۇپ تاشىدۇ! **25** سىلە رگە بۇلارنى تەمسىللەر بىلەن ئېيتىپ بەردىم. بىراق شۇنداق بىر ۋاقىت كېلىدۇكى، ئۆ چاغدا سىلە رگە يەنە تەمسىللەر بىلەن سۆزلىمەيمەن، ئاتا توغرۇلۇقى سىلە رگە ئوچۇق ئېيتىمەن. **26** شۇ كۈنى تىلە ڭلىرىڭلارنى مېنىڭ نامىم بىلەن ئىلتىجا قىلىسىلەر. مەن سىلەر ئۆچۈن ئاتىدىن تەلەپ قىلىمەن، دەپ ئېيتمايمەن؛ **27** چۈنكى ئاتا ئۆزىمۇ سىلەرنى سۆيىدۇ؛ چۈنكى سىلەر مېنى سۆيىسىلەر ۋە مېنىڭ خۇدانىڭ يېنىدن كەلگەنلىكىمگە ئىشەنىدىڭلار. **28** مەن ئاتىنىڭ يېنىدن چىقىپ بۇ دۇنياغا كەلدىم؛ ئەمدى مەن يەنە بۇ دۇنيادىن كېتىپ ئاتىنىڭ يېنىغا بارىمەن». **29** مۇخلىسلىرى: ـ مانا سەن ھازىر ئوچۇق ئېيتىۋاتىسەن، تەمسىل كەلتۈرۈپ سۆزلىمىدىڭ! **30** بىز سېنىڭ ھەممىنى بىلگىنىڭنى، شۇنداقلا ھېچكىمنىڭ سەندىن سوئال سورىشىنىڭ ھاجىتى يوقلۇقىنى ئەمدى بىلىپ يەتتۇق. شۇنىڭدىن سېنىڭ خۇدانىڭ يېنىدن كەلگەنلىكىڭگە ئىشەندۇق، ـ دېيىشتى. **31** ئەيسا جاۋابەن ئۆلارغا: ـ ھازىر ئىشەنىدىڭلارمۇ؟ **32** مانا، شۇنداق ۋاقىت-سائىتى كېلىپ دەپ قالدى، شۇنداقلا كېلىپ قالدىكى، ھەمىڭلار مېنى يالغۇز تاشلاپ ھەربىرىڭلار تۆز يوللىرىڭلارغا تارقىلىپ كېتىسىلەر. بىراق مەن يالغۇز ئەمەسمەن، چۈنكى ئاتا مەن بىلەن بىللىدۇر. **33** سىلەرنىڭ مەندە خاتىرجەملىكىڭ ئۈچۈن بۇلارنى ئۆچۈن بۇلارنى سىلە رگە ئېيتتىم. بۇ دۇنياتا تۇرۇپ ئازاب-ئوقۇبەت تارتىسىلەر، ئە مما غەيرەتلىك بولۇڭلار! مەن بۇ دۇنيا ئۈستىدىن غەلبە قىلدىم!

17

ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن، كۆزلىرىنى ئەرشكە تىكىپ، مۇنداق دۇئا قىلدى: ـ ئى ئاتا، ۋاقىت-سائەت يېتىپ كەلدى؛ سەن ئوغلۇڭنى ئۇلۇغلاتقۇزغايسەن؛ بۇنىڭ بىلەن ئوغلا ۋۇجۇ سېنى ئۇلۇغلاتقۇزىدۇ؛ **2** يەنى، ئۆنىڭ سەن ئۆنىڭكا تاپشۇرغان ئىنسانلارغا مەڭگۈلۈك ھايات ئاتا قىلىشى ئۈچۈن، ئۆنىڭكا پۈتكۈل ئەت ئىگىلىرىدىن ئۈستۈن ھوقۇق ئاتا قىلغىنىڭدەك، ئۆنى ئۇلۇغلاتقۇزغايسەن. **(aiōnios g166)** **3** مەڭگۈلۈك ھايات شۇكى، بىردىنبىر ھەققىي خۇدا ـ سېنى ۋە سەن ئەۋەتكەن ئەيسا مەسىھنى تونۇشتىن ئىبارەتتۇر. **(aiōnios g166)** **4** مەن سېنىڭ ئەمەلى قىلىشىم ئۈچۈن تاپشۇرغان ئىشىڭنى ئورۇندىشىم بىلەن سېنى يەر يۈزىدە ئۇلۇغلاتقۇزدۇم. **5** ئى ئاتا، سېنىڭ ئالدىم ئاپىردە بولۇشتىن بۇرۇن مەن ئۆز ۋۇجۇدۇڭ يېنىڭدا ئىگە بولغان شان-شەرەپ بىلەن مېنى ئۆز ۋۇجۇدۇڭ يېنىڭدا ئۇلۇغلاتقۇزغايسەن. **6** سەن بۇ دۇنيادىن ماڭا تاللاپ بە رگەن ئادەملە رگە سېنىڭ نامىڭنى ئايان قىلدىم. تۆلار سېنىڭكى ئىدى، سەن تۆلارنى ماڭا بەردىڭ ۋە تۆلار سېنىڭ سۆز- كالامىڭنى ئۇتۇپ كەلدى. **7** تۆلار ھازىر سەن ماڭا بە رگەن ھەممە نەرسىلەرنىڭ سېنىڭدىن كەلگەنلىكىنى بىلدى. **8** چۈنكى سەن ماڭا تاپشۇرغان سۆزلەرنى تۆلارغا يەتكۈزدۈم؛ تۆلارمۇ بۇلارنى قوبۇل قىلدى، شۇنىڭ بىلەن سەندىن چىققىنىمنى ھەققەتەن بىلىپ يەتتى ھەمدە سېنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىڭگىمۇ ئىشەندى. **9** بۇلارغا دۇئا قىلمەن؛ بۇ دۇنيادىكى ئادەملە رگە ئەمەس، بەلكى سەن ماڭا بە رگەن ئادەملە رگە دۇئا قىلمەن؛ چۈنكى تۆلار سېنىڭكىدۇر. **10** مېنىڭ بارلىقىم سېنىڭكىدۇر ۋە سېنىڭ بارلىقىڭ بولسا مېنىڭكىدۇر ۋە مەن تۆلاردا شەرەپ تاپتىم. **11** مەن ئەمدى بۇ دۇنيادا تۇرۇۋەرمەيمەن؛ لېكىن تۆلار بۇ دۇنيادا

قالدی ۋە مەن سىنىڭغا كېتىۋاتىمەن. ئى مۇقەددەس ئاتا، سەن ماڭا بە رگەن نامىڭ ئارقىلىق ئۆلارنى ساقلىغىنىڭ، بىز ئىككىمىز بىر بولغىنىمىزدەك، ئۆلارمۇ بىر بولغاي. **12** مەن ئۆلار بىلەن بىللە بولغان ۋاقىتىمدا، سەن ماڭا بە رگەن نامىڭ بىلەن ئۆلارنى ساقلىدىم ھەم قوغدىدىم، ۋە مۇقەددەس يازمىلاردىكى بېشارەتنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى يولىدا، ئۆلارنىڭ ئېچىدىن ھالاكەتكە خاس بولغان كىشىدىن باشقا بىرمۇ يوقالمىدى. **13** مانا ئەمدى سىنىڭغا بارىمەن. مېنىڭ شادلىقىم ئۆلاردا تولۇپ تاشسۇن دەپ، بۇ سۆزلەرنى دۇنيادىكى ۋاقتىمدا سۆزلىدىم. **14** مەن ئۆلارغا سۆز- كالامىڭنى تاپشۇردۇم. مەن بۇ دۇنيادىن بولمىغىنىمدەك، ئۆلارمۇ بۇ دۇنيادىن بولمىغىنى ئۈچۈن، بۇ دۇنيانىڭ ئادەملىرى ئۆلاردىن نەپرەتلىنىدۇ. **15** ئۆلارنى بۇ دۇنيادىن ئالىرىۋېتىگەيسەن دەپ تىلىمەيمەن، بەلكى ئۆلارنى رەزىل بولغۇچىدىن ساقلىغايسەن، دەپ تىلەيمەن. **16** مەن بۇ دۇنيادىن بولمىغىنىمدەك، ئۆلارمۇ بۇ دۇنيادىن ئەمەسىتۇر. **17** ئۆلارنى ھەققەت ئارقىلىق تۇز ۋۇجۇدىغا مۇقەددەس قىلىپ ئاتىغۇزغايسەن، چۈنكى سۆز- كالامىڭ ھەققەتتۇر. **18** سەن مېنى دۇنياغا ئەۋەتكىنىڭدەك، مەنمۇ ئۆلارنى دۇنياغا ئەۋەتتىم. **19** ئۆلارمۇ ھەققەتتە مۇقەددەس قىلىنىپ تۇز ۋۇجۇدىغا ئاتالسۇن دەپ، تۇزۇمىنى ساڭا خاس ئاتايمەن. **20** مەن يالغۇز ئۆلار ئۈچۈنلا ئەمەس، يەنە ئۆلارنىڭ سۆزى ئارقىلىق ماڭا ئېتىقاد قىلىدىغانلار ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلىمەن. **21** ئۆلارنىڭ ھەممىسى بىر بولغاي؛ ئى ئاتا، سەن مەندە، مەن سەندە بولغاندەك، ئۆلارمۇ بىزدە بىر بولغاي، شۇنداق بولغاندا، بۇ دۇنيادىكىلەر مېنى سىنىڭ ئەۋەتكەنلىكىڭگە ئىشىنىدۇ. **22** سەن ماڭا ئاتا قىلغان شان-شەرەپنى ئۆلارغا ئاتا قىلدىمكى، بىز ئىككىمىز بىر بولغاندەك، ئۆلارمۇ بىر بولغاي؛ **23** يەنى مەن ئۆلاردا، سەن مەندە بولۇپ، ئۆلار بىرلىكتە كامىل قىلىنغاي. شۇ ئارقىلىق بۇ دۇنيادىكىلەر مېنى ئەۋەتكەنلىكىڭنى ھەم مېنى سۆيگىنىڭدەك ئۆلارنىمۇ سۆيگەنلىكىڭنى بىلىدۇ. **24** ئى ئاتا، سەن ماڭا بە رگەنلىرىڭنىڭ ھەممىسىنىڭ مەن بولغان يەردە مەن بىلەن بە رگە بولۇشىنى، شۇنداقلا مېنىڭ شان-شەرەپىمنى، يەنى سەن ئىلىم ئاپىرىدە بولۇشتىن بۇرۇن مېنى سۆيگەنلىكىڭ ئۈچۈن، ماڭا بە رگەن شان-شەرەپنى ئۆلارنىڭ كۆرۈشىنى خالايمەن. **25** ئى ھەققانىي ئاتا، بۇ دۇنيادىكىلەر سېنى تونۇمىغان، ئەمما مەن سېنى توتۇيمەن ۋە بۇلارمۇ مېنى سىنىڭ ئەۋەتكەنلىكىڭنى بىلدى. **26** ۋە مەن سىنىڭ نامىڭنى ئۆلارغا ئايان قىلدىم ۋە يەنە داۋاملىق ئايان قىلىمەن. شۇنىڭ بىلەن، سىنىڭ ماڭا كۆرسەتكەن مېھىر-مۇھەببىتىڭ ئۆلاردا بولىدۇ ۋە مەنمۇ ئۆلاردا بولاي.

18

ئەيسا بۇلارنى ئېيتقاندىن كېيىن، مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە تاشقىرىغا چىقىپ كىدرون جىلغىسىنىڭ ئۇ قېتىغا ئوتتى. ئۇ يەردە بىر باغچە بار ئىدى. ئەيسا بىلەن مۇخلىسلىرى ئۇ باغچىگە كىردى. **2** ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلىدىغان يەھۇدامۇ ئۇ يەردىن بىلەتتى، چۈنكى ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن پات-پات ئۇ يەردە يىغىلىپ ئولتۇراتتى. **3** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا بىر توپ رىم لەشكەرلىرى بىلەن باش كاھىنلار ھەم پەرىسىيلەر ئەۋەتكەن قاراۋۇللارنى باشلاپ بۇ يەر گە كەلدى. ئۆلارنىڭ قوللىرىدا پانۇس، مەشئەل ۋە قوراللار بار ئىدى. **4** ئەيسا ھېشىغا چۈشىدىغانلارنىڭ ھەممىسىنى بىلىپ، ئۆلارنىڭ ئالدىغا چىقىپ: ـ كىمنى ئىزدەيسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. **5** ناسارەتلىك ئەيسانى، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى ئۆلار. ئەيسا ئۆلارغا: ـ مانا مەن بولىمەن، ـ دېدى. (ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدامۇ ئۆلارنىڭ تارىسىدا تۇراتتى). **6** ئەيسا: «مانا مەن بولىمەن» دېۋىدى، ئۆلار تارقىسىغا يېنىپ يە رگە يىقىلىشتى. **7** شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۆلاردىن يەنە بىر قېتىم: ـ كىمنى ئىزدەيسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. ـ ناسارەتلىك ئەيسانى، ـ دېيىشتى ئۆلار. **8** ئەيسا: ـ سىلە رگە ئېيتىمىغۇ، مەن شۇ بولىمەن. ئە گەر ئىزدىگىنىڭلار مەن بولسام، بۇلارنى كەتكىلى قويۇڭلار، ـ دېدى. **9** يۇنىڭ بىلەن ئۇزىنىڭ: «[ئاتا]، سەن ماڭا بە رگەنلەردىن ھېچقايسىسىنى يىتىۋرمىدىم» دېگەن سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. **10** سىمون پېترۇسنىڭ يېنىدا بىر قىلىچ بولغاچ، ئۇ شۇئان ئۇنى سۇغۇرۇۋېتىپ، باش كاھىنىنىڭ چاكىرىغا بىرنى ئۇرۇۋېتىپ، ئوڭ قۇلىقىنى شىلىپ چۈشۈرۈۋۈەتتى. چاكارنىڭ ئىسمى مالكۇس ئىدى. **11** ئەيسا پېترۇسقا: ـ قىلىچنى غىلابقا سال! ئاتا ماڭا تاپشۇرغان قەدەھنى ئىچمەمدىم؟ ـ دېدى. **12** شۇنىڭ بىلەن، لەشكەرلەر توپى بىلەن مىڭبېشى ھەم يەھۇدىلارنىڭ قاراۋۇللىرى ئەيسانى ئۇتۇپ باغلاشتى. **13** ئاندىن ئۇنى ئالدى بىلەن ئاناسنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. ئاناس بولسا شۇ يىلى باش كاھىن بولۇپ تۇرغان قايافانىڭ قېينىتاسى ئىدى. **14** بۇرۇن يەھۇدىي كېڭىشمىسىدىكىلەر رگە: «پۈتۈن خەلقنىڭ [ھالاك بولۇشىنىڭ] ئورنىغا، بىرلا ئادەمنىڭ ئۆلار ئۈچۈن ھالاك بولۇشى ياخشى» دەپ مەسلىھەت بە رگەن كىشى دەل شۇ قايافا ئىدى. **15** ئەمدى سىمون پېترۇس بىلەن يەنە بىر مۇخلىس ئەيسانىڭ قېينىدىن ئە گىشىپ بارغاندى. ئۇ مۇخلىس باش كاھىنغا تونۇش بولغاچقا، باش كاھىنىنىڭ ساريىغا ئەيسا بىلەن تەڭ كىردى. **16** لېكىن پېترۇس بولسا دەرۋازىنىڭ سىرتىدا قالدى. شۇڭا باش كاھىنغا تونۇش بولغان ھېلىقى مۇخلىس تاشقىرىغا چىقىپ، دەرۋازىنۇەن قىز بىلەن سۆزلىشىپ، پېترۇسنى ئېچىكىرگە باشلاپ كىردى. **17** دەرۋازىنۇەن بولغان شۇ دېدەك پېترۇستىن: ـ سەنمۇ بۇ ئادەمنىڭ مۇخلىسلىرىدىن ئەمەسمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ياق، ئەمەس، ـ دېدى پېترۇس. **18** ئەمدى ھاۋا سوغۇق بولغانلىقى ئۈچۈن، چاكارلار ۋە قاراۋۇللار شاخاردىن گۈزلۈخان ياققان بولۇپ، ئۇنىڭ چۇرىسىدە ئىسىنىپ تۇرۇۋاتاتى. پېترۇسمۇ ئۇلارنىڭ يېنىدا تۇرۇپ ئىسىنىدى. **19** باش كاھىن بولسا ئەيسادىن مۇخلىسلىرى توغرىۋۇلۇق ۋە تەلىمى توغرىۋۇلۇق سوئال سوراشقا باشلىدى. **20** ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابېن مۇنداق بە رىدى: ـ مەن خەلق-ئالەم ئالدىدا ئاشكارا سۆز قىلغانمەن، بارلىق يەھۇدىيلار يىغىلىدىغان سىناگوگلاردا ۋە ئىبادەتخانىدا دائىم تەلىم بېرىپ كەلدىم، مەن يوشۇرۇن ھېچنېمە دېمىدىم. **21** بۇلارنى نېمىشقا مەندن سورايسەن؟ ئېيتقان سۆزلىرىمنى ئاڭلىغانلاردىن سورىغىن؛ مانا، ئۇلار نېمە دېگەنلىكىمنى بىلىدۇ. **22** ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندا، يېنىدا تۇرغان قاراۋۇللاردىن بىرى ئۇنى بىر كاچات تۇرۇۋې: ـ باش كاھىنغا مۇشۇنداق جاۋاب قايتۇرامسەن؟ ـ دېدى. **23** ـ ئە گەر يامان سۆز قىلغان بولسام، ئۇنىڭ يامان ئىكەنلىكىنى كۆرىۋېلىنىڭ ئالدىدا كۆرسەتكىن. ئەمما ئېيتقانلىرىم دۇرۇس بولسا، مېنى نېمە ئۈچۈن تۇرسەن؟ ـ دېدى ئەيسا ئۇنىڭغا. **24** يۇنىڭ بىلەن ئاناس ئۇنى باغلاقلىق پېتى باش كاھىن قايافاغا يوللىدى.

25 سىمون پېترۇس [ئوتىنىڭ] ئالدىدا ئىسىنىپ تۇرۇۋاتقاندى. [يېنىدىكىلەر]: ـ سەنمۇ ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن ئەمەسمىدىڭ؟ ـ دېيىشتى. ـ ياق، ئەمەسمەن، ـ دەپ تاندى پېترۇس. **26** ئۇ يەردە باش كاھىنىنىڭ چاكارلىرىدىن، پېترۇس قۇلىقىنى كېسىپ تاشلىغان كىشىگە ئۇغقان بىرسى بار ئىدى. ئۇ پېترۇسقا: ـ باغچىدە سېنى ئۇنىڭ بىلەن بىللە كۆ رگەندىمۇ؟! ـ دېدى. **27** پېترۇس يەنە تاندى. دەل شۇ چاغدا خوراز چىللىدى. **28** ئاندىن ئۇلار ئەيسانى قايافانىڭ يېنىدن رىملىق ۋالېينىڭ ئوردىسىغا ئېلىپ كەلدى (شۇ چاغدا تاڭ ئاتقاندىن). ئۇنى ئېلىپ كەلگەن [يەھۇدىيلار] بولسا ئۆزىمىزنى ناپاك قىلىپ يۇغىنىلىپ دەپ، ئوردىغا كىرمىدى. بولمىسا ئۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ داستىخىنىدن غىزالىنالمايتۇق. **29** شۇڭا [ۋالېي] پىلاتۇس سىرتقا چىقىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇلارغا: ـ بۇ ئادەمنىڭ ئۇستىدىن نېمە ئەرز قىلىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. **30** ئۇلار: ـ بۇ ئادەم جىنايەتچى بولمىسا، ئۇنى سىـ رگە تاپشۇرمىغان بولاتۇق، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. **31** ـ ئۇنى ئۆز ۋۇجۇدلار ئېلىپ كېتىپ، ئۆز قانۇنۇڭلار بويىچە ھۆكۈم چىقىرىڭلار! ـ دېدى پىلاتۇس ئۇلارغا. يەھۇدىيلار: ـ بىزنىڭ ھېچكىمنى ئۆلۈمگە ھەھكۇم قىلىش ھوقۇقىمىز يوق ئۇرسا، ـ دېيىشتى. **32** بۇ ئىشلار ئەيسانىڭ ئۆزى قانداق ئۆلۈم بىلەن ئۆلۈدىغىنى ئوتۇرىسىدىكى ئالدىن ئېيتقان بېشارەتلىك سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن يۈز بە ردى. **33** ئاندىن پىلاتۇس يەنە ئوردىسىغا كىرىپ، ئەيسانى چاقىرتىپ، ئۇنىڭدىن: ـ سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **34** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ بۇ سۇئالنى ئۆزۈڭ سوراۋاتامەسەن، ياكى باشقىلار مەن توغرىۋۇلۇق ساڭا شۇنداق ئېيتقانمۇ؟ ـ دېدى. **35** ـ مەن بىر يەھۇدىيمۇ؟! سېنى ماڭا تاپشۇرغانلار ئۆز خەلقىڭ ۋە باش كاھىنلارغۇ! نېمە [جىنايەت] ئۆتكۈز ۋە گەندىڭ؟ ـ دېدى پىلاتۇس. **36** ئەيسا جاۋابەن: ـ مېنىڭ پادىشاھلىقىم بۇ دۇنياغا تەۋە ئەمەستۇر. ئە گەر بۇ دۇنياغا تەۋە بولغان بولسا، خىزمەتچىلىرىم مېنىڭ يەھۇدىيلارغا تاپشۇرۇلماسلىقىم ئۈچۈن جەڭ قىلىۋاتقان بولاتتى. ھالبۇكى، مېنىڭ پادىشاھلىقىم بۇ يە رگە تەۋە ئەمەستۇر، ـ دېدى. **37** شۇڭا پىلاتۇس ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداقتا، سەن پادىشاھمۇ؟ ئەيسا جاۋابەن: ـ شۇنداق، ئېيتقىنىڭدەك، پادىشاھمەن. مەن شۇنىڭغا تۇغۇلغانلىمەن، ۋە شۇنىڭغا دۇنياغا كەلدىم: ـ ھەققەتكە گۇۋاھلىق بېرىشىم ئۈچۈندىن ئىبارەتتۇر. ھەققەتكە تەۋە بولغان ھەربىر كىشى بولسا مېنىڭ ئاۋازىمنى قۇلاق سالدۇ، ـ دېدى. **38** پىلاتۇس ئۇنىڭدىن: ـ «ھەققەت» دېگەن نېمە؟ ـ دەپ سوردى. پىلاتۇس مۇشۇلارنى دەپ، يەنە تاشقىرىغا، يەھۇدىيلارنىڭ ئالدىغا چىقىپ ئۇلارغا: ـ مەن ئۇنىڭدىن ھېچقانداق جىنايەت تاپالمىدىم. **39** لېكىن ھەر يىلى ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدا سىلەر ئۈچۈن [مەھبۇسلاردىن] بىرنى قويۇپ بېرىش قائىدەم بار. شۇڭا بۇ «يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى»نى سىلە رگە قويۇپ بېرىشىمنى خالامسىلەر؟ ـ دېدى. **40** ئۇلارنىڭ ھەممىسى جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ ئادەمنى ئەمەس، بارابباسنى قويۇپ بېرىڭ! ـ دەپ قىيقاس-سۈرەن سېلىشتى (بارابباس بولسا بىر قاراچى ئىدى).

19

شۇنىڭ بىلەن، پىلاتۇس ئەيسانى ئېلىپ بېرىپ قامچىلاتتى. **2** لەشكەرلەر تىكەنلىك شاخلارنى ئۆرۈپ، بىر تاج ياساپ، ئۇنىڭ بېشىغا كىيدۈرۈشتى ۋە ئۇنىڭغا [شاھانە] سۈسۈن رە گىلىك بىر تون كىيدۈرۈپ، **3** ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ياشىغايلا، ئى يەھۇدىيلارنىڭ «پادىشاھى»! ـ دەپ مەسخىرە قىلىشىپ، ئۇنىڭ يۈزىگە قايتا-قايتا كاچات سالدى. **4** پىلاتۇس بولسا يەنە ئوردىسىدىن چىقىپ، خالايىققا: ـ مانا! ئۇنىڭدىن ھېچقانداق جىنايەت تاپالمىغانلىقىمنى بىلىشىڭلار

ئۇچۇن، ئۇنى سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا ئېلىپ چىقتىم، ـ دېدى. **5** يۇنىڭ بىلەن ئەيسا بىشىغا تىكەنلىك تاج ۋە ئۆچىسىغا سۈسۈن تون كىيگۈزۈلگەن هالدا تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىلدى. پىلاتۇس تۇلارغا: ـ قاراڭلار، تۇ ئادەمگە! ـ دېدى. **6** باش كاهىنلار ۋە قاراۋۇللار ئۇنى كۆرۈپ: ـ ئۇنى كېستىلەڭ، كېستىلەڭ! ـ دەپ ۋارقىراشتى. پىلاتۇس تۇلارغا: ـ ئۇنى ئېلىپ بىرىپ ئۆزۈڭلار كېستىلەڭلار! چۈنكى مەن ئۇنىڭدىن هېچقانداق جىنايەت تاپالمىدىم! ـ دېدى. **7** يەهۇدىيلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بىزدە شۇنداق بىر قانۇن بار. شۇ قانۇنىمىزغا ئاساسەن ئۇ ئۆزلىگەنگە مەھكۇم قىلىنشى كېرەك، چۈنكى ئۇ ئۆزىنى خۇدانىڭ ئوغلى دەپ ئاتىۋالدى. **8** پىلاتۇس بۇ سۆزنى ئاڭلاپ تېخىمۇ قورقۇپ، **9** يەنە ئوردىسىغا كىرىپ، ئەيسادىن: ـ سەن زادى قەيەردىن كەلگەن؟ ـ دەپ سوردى. لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمىدى. **10** شۇڭا پىلاتۇس ئۇنىڭغا: ـ سەن ماڭا گەپ قىلمامسەن؟ سېنى قۇيۇپ بېرىشكە هوقۇقۇم بارلىقىنى، شۇنداقلا كېستىلەشكىمۇ هوقۇقۇم بارلىقىنى بىلمەمسەن؟ ـ دېدى. **11** ئەيسا جاۋابەن: ـ ساڭا ئەرشتىن بېرىلمىگەن بولسا، مېنىڭ ئۆستۈمدىن هېچقانداق هوقۇقۇڭ بولمىغان بولاتتى. شۇنىڭ ئۈچۈن مېنى ساڭا تاپشۇرۇپ بەرگەن ئادەمنىڭ گۇناهى تېخىمۇ ئېغىردۇر، ـ دېدى. **12** شۇ چاغدىن تارتىپ، پىلاتۇس ئۇنى قۇيۇۋېتىشكە ئامال ئىزدەيتتى. لېكىن يەهۇدىيلار ۋارقىرىشىپ: ـ بۇ ئادەمنى قۇيۇۋەتسەڭز، سىز قەيسەرنىڭ دوستى بولمىغان بولىسىز! ئۆزىنى پادىشاه دېگەن هەربىر كىشى قەيسەر گە قارشى چىققان بولدۇ! ـ دەپ چۇقان سېلىشتى. **13** پىلاتۇس بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ، ئەيسانى تاشقىرىغا چىقاردى ۋە («تاش تاختايلىق هويلا» دەپ ئاتالغان، ئىبرانىي تىلدا «گابباتا») دەپ ئاتالغان يەردە «سوراق تەختى» گە ئولتۇردى **14** (ئۇ ۋاقىت ئۆتۈپ كېتىش هېيتىنىڭ تەييارلىق كۈننىڭ ئالتىنچى سائىتى ئەترابىدا ئىدى). پىلاتۇس يەهۇدىيلارغا: مانا بۇ سىلەرنىڭ پادىشاهىڭلاردۇر! ـ دېدى. **15** لېكىن تۇلار ۋارقىرىشىپ: ـ يوقىتىڭ، يوقىتىڭ، ئۇنى كېستىلەڭ! ـ دېدى. پىلاتۇس تۇلارغا: ـ مېنى پادىشاهىڭلارنى كېستىلىگەن، دەمسىلەر؟ ـ دېدى. باش كاهىنلار جاۋابەن: ـ قەيسەردىن باشقا هېچقانداق پادىشاهىمىز يوقتۇر! ـ دەپ [توۋلاشتى]. يۇنىڭ بىلەن پىلاتۇس ئۇنى كېستىلىشكە تۇلارغا تاپشۇرۇپ بەردى. **16** [ئەشكەرلەر] ئەيسانى ئېلىپ ماڭدى. ئۇ ئۆز كېستىنى يۈدۈپ، «باش سۆڭەك جايى» (ئىبرانىي تىلدا «گولگوتا») دېگەن يە گە باردى. **18** تۇلار ئۇنى شۇ يەردە يەنە ئىككى كىشى بىلەن تەڭ كېستىكە تارتتى، بۇ تەرىپىدە بىرسى، ئۇ تەرىپىدە بىرسى ۋە ئەيسا تۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا كېستىكە تارتىلدى. **19** پىلاتۇس تاختىغا ئېلان يېزىپ كېستىكە يېكتىپ قويدى. ئۇنىڭغا: ـ «ناسارەتلىك ئەيسا ـ يەهۇدىيلارنىڭ پادىشاهى» دەپ يېزىلغانىدى. **20** ئەيسا كېستىلىنىدىغان يەر شەهەر گە يېقىن بولغاچقا، نۇرغۇن يەهۇدىيلار تاختىدىكى سۆزلەرنى ئوقۇدى. تاختىدىكى سۆزلەر ئىبرانىيچە، لاتىنچە ۋە گېرىكچە يېزىقتا يېزىلغانىدى. **21** شۇڭا يەهۇدىيلارنىڭ باش كاهىنلىرى پىلاتۇسقا: ـ «يەهۇدىيلارنىڭ پادىشاهى» دەپ يازماڭ، بەلكى «ئۇ ئۆزىنى مەن يەهۇدىيلارنىڭ پادىشاهى، دېگەن» دەپ يېزىڭ، ـ دېيىشتى. **22** بىراق پىلاتۇس جاۋابەن: ـ يازىدىغانىنى يېزىپ بولدۇم! ـ دېدى. **23** لەشكەرلەر ئەيسانى كېستىلگەندىن كېيىن، ئۇنىڭ كېيىملىرىنى ئېلىپ، تۆتكە بۇلۇپ، هەربىر لەشكەر بىر ئۈلۈشتىن ئېلىشتى؛ تۇلار هەم ئۆچدىكى ئوزۇن كۆڭلەك كىنىۋ ئېلىشتى؛ لېكىن بۇ كۆڭلەك تىكىلمىگەن، ئۆستىدىن ئايىغىچە بىر پۈتۈن توقۇلغانىدى. **24** شۇنىڭ ئۈچۈن لەشكەرلەر بىر-بىرگە: ـ بۇنى يىرتمايلى، بەلكى چەك تارتىشايلى، كىمگە چىقسا شۇ ئالسۇن، ـ دېيىشتى. بۇ ئىشلار مۇقەددەس يازمىلاردىكى مۇنۇ سۆزلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇش ئۈچۈن يۈز بەردى: ـ «تۇلار مېنىڭ كىيىملىرىمنى ئۆز ئارىسىدا ئۈلەشتى؛ مېنىڭ كۆڭلىگىمگە ئېرىشىش ئۈچۈن چەك تاشلاشتى». دەرۋەقە، لەشكەرلەر شۇنداق قىلىشتى. **25** ئەيسانىڭ كېستىنىڭ يېنىدا ئانىسى، ئانىسىنىڭ سىڭلىسى، كلوپاسنىڭ ئايالى مەريەم ۋە ماگدالىلىق مەريەملەر تۇراتتى. **26** ئەيسا ئانىسى بىلەن ئۆزى سۆيدىغان مۇخلىسىنىڭ بىرگە تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، ئانىسىغا: ـ ئى خانىم، مانا سېنىڭ ئوغلۇڭ! ـ دېدى. **27** ئاندىن ئۇ بۇ مۇخلىسقا: ـ مانا سېنىڭ ئاناڭ! ـ دېدى. شۇندىن ئېتىبارەن، ئۇ مۇخلىس ئۇنى ئۆزىنىڭ ئۆيىدە ئۇرغۇزدى. **28** ئاندىن ئەيسا هەممە ئىشلارنىڭ تامام بولغىنىنى بىلىپ (مۇقەددەس يازمىلاردىكى بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇش ئۈچۈن): ـ ئۇسساپ كەتتىم! ـ دېدى. **29** ئۇ يەردە سىركە شاراب بىلەن تولدۇرۇلغان بىر كوزا بار ئىدى. تۇلار بىر پارچە يۇلۇتنى سىركە شارابقا چىلاپ، بىر لىپە كۆگۈل غولىغا باغلاپ، ئەيسانىڭ ئاغزىغا تەگكۈدەك. **30** ئەيسا سىركە شارابنى ئېچىگەندىن كېيىن: ـ تامام بولدى! ـ دېدى-دە، بېشىنى تۇۋەن قىلىپ، روهىنى تاپشۇرۇپ بەردى. **31** ئۇ كۈنى [ئۆتۈپ كېتىش هېيتىنىڭ] تەييارلىق كۈنى بولغاچقا، كېستىلەنگەنلەرنىڭ جەسەتلىرىنى شابات كۈنىدە كېستە قالدۇرۇرماسلىق ئۈچۈن (شابات كۈنى «ئۇلۇغ كۈن» هېسابلانغاچقا) يەهۇدىيلار پىلاتۇستىن كېستىلەنگەنلەرنىڭ پۇتلىرىنى چېقىپ ئائدىن جەسەتلىرىنى كېستىتىن تېزرەك چۈشۈرۈۋېتىشنى تەلەپ قىلدى. **32** شۇنىڭ بىلەن لەشكەرلەر بىرىپ ئەيسا بىلەن بىللە كېستىلەنگەن بىرىنچى ئائدىن ئىككىنچى ئادەمنىڭ پۇتلىرىنى چاقتى. **33** لېكىن ئەيسانىڭ كەلگەنىدە، ئۇنىڭ ئاللىقاچان تۆلگەنلىكىنى كۆردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ پۇتىنى چاقمىدى. **34** ئەمما لەشكەرلەردىن بىرى ئۇنىڭ بېقىنىغا نەيزىنى سانچىۋىدى، شۇئان قان ۋە سۇ ئېقىپ چىقتى. **35** بۇنى كۆرگۈچى سىلەرنىڭ ئىشىنىشىڭلار ئۈچۈن گۇۋاهلىق بېرىدۇ؛ كۆرگۈچىنىڭ گۇۋاهلىقى هەقتۇر، ئۇ ئۆزىنىڭ ئېيتقانلىرىنى هەق دەپ بىلىدۇ. **36** بۇ ئىشلارنىڭ هەممىسى مۇقەددەس يازمىلاردا: «ئۇنىڭ بىر تال سۆڭىكىمۇ سۇندۇرۇلمايدۇ» ۋە يەنە بىر بېشارەتتە: «ئۇلار ئۆزلىرى سانچىغان ئادەمگە قارايدۇ» دەپ ئالدىن ئېيتىلغانلارنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن يۈز بەردى. **38** بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئارىماتىيالىق يۈسۈپ پىلاتۇستىن ئەيسانىڭ جەسىتىنى ئېلىپ كېتىشنى تەلەپ قىلدى (يۈسۈپ ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرىدىن ئىدى، لېكىن يەهۇدىيلاردىن قورقىنىى ئۈچۈن بۇنى مەخپىي تۇتاتتى)؛ پىلاتۇس رۇخسەت بەردى، شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ بېرىپ ئەيسانىڭ جەسىتىنى ئېلىپ كەتتى. **39** بۇرۇن بىر كېچىسى ئەيسانىڭ يېنىغا كەلگەن هىلىقى نىكودىمۇ مۇرەسكى بىلەن سەيرە ئارىلاشتۇرۇلغان خۇشبۇي دورا-دەرماندىن يۈز كىلوچە ئېلىپ، [ئۇنىڭ] [بىلەن بىللە] كەلدى. **40** ئىككىيلەن ئەيسانىڭ جەسىتىنى يەهۇدىيلارنىڭ دەپنە قىلىش ئادىتى بويىچە دورا-دەرمانلارنى چېچىپ، كاتاپ رەختىلەر بىلەن ئوراپ كېپەنلىدى. **41** ئەيسا كېستىلەنگەن يەردە بىر باغ بولۇپ، باغنىڭ ئۆچىدە تېخى هېچكىم يەرلەنمىگەن يېڭى بىر بوش يەرلىك بار ئىدى. **42** بۇ يەهۇدىيلارنىڭ هېيتىنىڭ تەييارلىق كۈنى بولغاچقا هەم بۇ يەرلىك يېقىن جايدا بولغانلىقى ئۈچۈن، تۇلار ئەيسانى شۇ يەرلىككە قويدى.

20

هەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى تاڭ سەھەر، ماگدالىلىق مەريەم قەبرىگە باردى ۋە قەبرىنىڭ تاغزىدىكى تاشنىڭ ئېلىۋېتىلگەنلىكنى كۆردى. **2** شۇڭا ئۇ يۈگۈرگىنىچە پېكىپ سىمون پېترۇس ۋە ئەيسا سۆيگەن هىلىقى مۇخلىسنىڭ يېنىغا كېلىپ، تۇلارغا: ـ تۇلار رەبنى قەبرىدىن يۇتكۈۋېتىپتۇ، ئۇنى قەيە رگە قويغىنىنى بىلمىدۇق! ـ دېدى. **3** پېترۇس بىلەن هىلىقى مۇخلىس تاشقىرىغا چىقىپ، قەبرىگە قاراپ يول ئالدى. **4** ئىككىيلەن تەڭ يۈگۈرۈپ ماڭدى، لېكىن هىلىقى مۇخلىس پېترۇستىن تېز يۈگۈرۈپ، قەبرىگە بىرىنچى بولۇپ يېتىپ باردى. **5** ئۇ ئېگىلىپ ئېچىگە قاراپ، كاتاپ كېپەنلەرنىڭ ئۆيەردە يېيىلىق تۇرغانلىقىنى كۆردى، لېكىن ئېچىكىگە كىرمىدى. **6** ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەلگەن سىمون پېترۇس يېتىپ كېلىپ، قەبرىگە كىردى ۋە ئۇ يەردە يېيىلىق تۇرغان كاتاپ كېپەنلەرنى، **7** شۇنداقلا ئەيسانىڭ بېشىغا ئورالغان ياغلىقىنىمۇ كۆردى. ياغلىق كېپەنلەر بىلەن بىر يەردە ئەمەس، بەلكى ئايرىم يەردە يۈگىلىك تۇراتتى. **8** ئائدىن قەبرىگە ئاۋۋال كەلگەن هىلىقى مۇخلىسمۇ قەبرىگە كىرىپ، ئەھۋالنى كۆرۈپ ئىشەندى **9** (چۈنكى تۇلار ئۇنىڭ تۇلۇمدىن قايتا تىرىلىشىنىڭ مۇقەررەرلىكى هەققىدە مۇقەددەس يازمىلاردىكى بېشارەتنى تېخىچە چۈشەنمەيتتى). **10** شۇنىڭ بىلەن ئىككىيلەن ئۆز ئۇرالغۇلىرىغا قايتىشتى. **11** ئەمما مەريەم بولسا قەبرىنىڭ سىرتىدا ئۆرۈپ يىغلاۋاتاتتى. ئۇ يىغلاپ ئۆرۈپ قەبرىنىڭ ئېچىگە ئېگىلىپ قارىۋىدى، **12** مانا ئاق كىيىم كىيگەن ئىككى پەرىشتە ئۇراتتى؛ تۇلارنىڭ بىرى ئەيسانىڭ جەسىتى قويۇلغان يەرنىڭ باش تەرىپىدە، يەنە بىرى ئاياغ تەرىپىدە ئولتۇراتتى. **13** تۇلار مەريەمدىن: ـ خانىم، نېمىشقا يىغلايسەن؟ ـ دەپ سوردى. ـ رەببىمنى ئېلىپ كېتىپتۇ، ئۇنى نە گە قويغانلىقىنى بىلەلمەيۋاتىمەن، ـ دېدى ئۇ تۇلارغا. **14** ئۇ شۇ سۆزلەرنى قىلىپلا، كەينىگە بۇرۇلۇۋىدى، ئەيسانىڭ شۇ يەردە تۇرغانلىقىنى كۆردى. لېكىن ئۇ ئۇنىڭ ئەيسا ئىكەنلىكىنى بىلمىدى. **15** ئەيسا ئۇنىڭدىن ـ خانىم، نېمىشقا يىغلايسەن، كىمنى ئىزدەيسەن؟ ـ دەپ سوردى. مەريەم ئۇنى باغۋەن شۇ، دەپ ئويلاپ: ـ تەقسىر، ئە گەر ئۇنى سىز شۇ يەردىن يۇتكۈۋەتكەن بولسىڭىز، قەيە رگە قويغانلىقىڭىزنى ئېيتىپ بە رگەيسىز. مەن ئۇنى ئېلىپ كېتىمەن، ـ دېدى. **16** مەريەم! ـ دېدى ئەيسا ئۇنىڭغا. مەريەم بۇرۇلۇپلا، ئىبرانىي تىلدا: ـ رابىونى! ـ دېدى (بۇ سۆز «ئۇستاز» دېگەن مەنىدە). **17** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ماڭا ئېسىلمىغىن! چۈنكى مەن تېخى ئاتامنىڭ يېنىغا چىقمىدىم. بېرىپ قېرىنداشلىرىمغا: مېنى «سىلەرنىڭمۇ ئاتا گالارنىڭ، يەنى مېنىڭ ئاتامنىڭ، سىلەرنىڭ خۇدايىڭلارنىڭ، يەنى مېنىڭ خۇدايىمنىڭ يېنىغا چىقمىدىم!» دەيدىغىن، ـ دەپ يەتكۈزگىن، دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن ماگدالىلىق مەريەم مۇخلىسلارنىڭ يېنىغا بېرىپ، تۇلارغا: «رەبنى كۆردۇم!» دېدى ۋە شۇنداقلا ئەيسا ئۆزىگە ئېيتقان ئۇ سۆزلەرنى تۇلارغا يەتكۈزدى. **19** شۇ كۈنى كەچتە، يەنى هەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى كەچتە، يەهۇدىيلاردىن قورقىنىلىق ئۈچۈن مۇخلىسلار يىغىلغان ئۆيدە ئىشىكلىرىنى هەم تاقۋالغانىدى، شۇ ۋاقىتتا، ئەيسا كېلىپ ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا [كۆرۈنۈپ]، ئۇرە تۇرغان هالدا تۇلارغا: ـ سىلە رگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! ـ دېدى. **20** بۇنى دەپ، قوللىرىنى ۋە بېقىنىنى

تۇلارغا كۆرسەتتى. شۇنىڭ بىلەن مۇخلىسلار رەبنى كۆرگىنىدىن شادلاندى. 21 شۇڭا ئەيسا تۇلارغا يەنە: ـ سىلە رگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! ئاتا مېنى ئەۋەتكىنىدەك، مەنمۇ سىلەرنى ئەۋەتىمەن، ـ دېدى. 22 بۇ سۆزنى ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇ تۇلارنىڭ ئۈستىگە بىر پۈۋلەپ: ـ مۇقەددەس روھنى قوبۇل قىلىڭلار. 23 كىمنىڭ گۇناھلىرىنى كەچۈرسە گۇلار، ئۇنىڭ گۇناھى كەچۈرۈم قىلىنىدۇ؛ كىمنىڭ گۇناھلىرىنى ئۇتۇۋالسا گۇلار، شۇنىڭ گۇناھى ئۇتۇۋېلىنىدۇ! ـ دېدى. 24 ئەمما ئون ئىككىيلەننىڭ بىرى، يەنى «قوشكېزەك» دەپ ئاتالغان توماس ئەيسا كەلگەندە تۇلارنىڭ يېنىدا ئەمەس ئىدى. 25 شۇڭا باشقا مۇخلىسلار ئۇنىڭغا: ـ بىز رەبنى كۆردۇق! ـ دېيىشتى. لېكىن توماس تۇلارغا: ـ ئۇنىڭ قوللىردا مىخلارنىڭ ئىزىنى كۆرمىگۈچە، مىخلارنىڭ ئىزىغا ئۆز بارمىقىمنى ۋە بەقىنىغا ئۆز قولۇمنى تىقىپ باقمىغۇچە، ھەرگىز ئىشەنمەيمەن، ـ دېدى. 26 سەككىز كۈندىن كېيىن، مۇخلىسلار يەنە شۇ ئۆيۈ ئىچىدە جەم بولغاندا، توماسمۇ تۇلار بىلەن بىللە ئىدى. ئىشىكلەر تاقاقلىق تۇرسىمۇ، ئەيسا كېلىپ تۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ: ـ سىلە رگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! ـ دېدى. 27 ئاندىن ئۇ توماسقا: ـ بارمىقىڭنى بۇ يەرگە تەگكۈزۈپ، قوللىرىمغا قارا. قولۇڭنى ئۇزىتىپ، بەقىنىمغا تىقىپ، گۇماندا بولماي، ئىشەنگۈچى بولغىن! ـ دېدى. 28 توماس ئۇنىڭغا: ـ مېنىڭ رەببىم ھەم مېنىڭ خۇدايىمسەن! ـ دەپ جاۋاب بەردى. 29 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ مېنى كۆرگەنلىكىڭ ئۈچۈن ئىشەندىڭ. كۆرمەي تۇرۇپ ئىشەنگۈچىلەر بەختلىكتۇر! ـ دېدى. 30 ئەيسا مۇخلىسلىرىنىڭ ئالدىدا بۇ كىتابتا خاتىرىلەنمىگەن باشقا نۇرغۇن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنىمۇ كۆرسەتتى. 31 لېكىن مۇشۇلار سىلەرنى ئەيسانىڭ مەسىھ، شۇنداقلا خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنلىكىگە ئىشەنسۇن ھەم بۇ ئارقىلىق [ئۇنىڭغا] ئېتىقاد قىلىپ، ئۇنىڭ نامى ئارقىلىق ھاياتلىققا ئېرىشسۇن، دەپ يېزىلدى.

21

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا تىبېرىياس دېڭىزىنىڭ بويىدا مۇخلىسلىرىغا يەنە بىر قېتىم كۆرۈندى. ئۇنىڭ بۇ قېتىمقى كۆرۈنۈشى مۇنداق بولدى: 2 سىمون پېترۇس، «قوشكېزەك» دەپ ئاتالغان توماس، گالىلىيەدىكى كانالىق ناتانىيەل، زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرى ۋە باشقا ئىككى مۇخلىس بىللە ئىدى. 3 سىمون پېترۇس: مەن بېلىق تۇتقىلى بارىمەن، ـ دېدى. كۆپچىلىك: بىزمۇ سەن بىلەن بىللە بارىمىز، ـ دېيىشتى. تۇلار تاشقىرىغا چىقىپ، كېمىگە ئولتۇردى، لېكىن شۇ بىر كېچە ھېچنەرسە تۇتالمىدى. 4 تاڭ ئاتاي دېگىنىدە، ئەيسا قىرغاقتا تۇراتتى، بىراق مۇخلىسلار ئۇنىڭ ئەيسا ئىكەنلىكىنى بىلمىدى. 5 شۇڭا ئەيسا: ـ بالىلار، سىلەردە يېگۈدەك بىر نەرسە يوقتۇ؟ ـ دەپ سوردى. ـ يوق، ـ دەپ جاۋاب بەردى تۇلار. 6 ئەيسا تۇلارغا ـ تورنى كېمىنىڭ ئوڭ تەرىپىگە تاشلاڭلار، شۇنداق قىلساڭلار تۇتىسىلەر، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن تۇلار تورنى [شۇ ياقتا] تاشلاپ، شۇنداق كۆپ بېلىق تۇتتىكى، ھەتتا تورنى تارتىپ چىقىرالمايا قالدى. 7 ئەيسا سۆيگەن مۇخلىس پېترۇسقا: ـ بۇ رەببۇ! ـ دېدى. سىمون پېترۇس ئۇنىڭ ئەيسا ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ، تونىنى ئۆزىگە يۆگەپ (چۈنكى [بېلىنىڭ ئاستى] يالىڭاچ ئىدى) ئۆزىنى دېڭىزغا تاشلىدى. 8 قىرغاقتىن ئانچە يىراق ئەمەس بولۇپ، تەخمىنەن ئىككى يۈز گەز يىراقلىقتا بولغاچقا، قالغان مۇخلىسلار بېلىق بىلەن تولغان تورنى تارتىپ كىچىك كېمىسى بىلەن قىرغاققا كەلدى. 9 تۇلار قىرغاققا چىققاندا، شاخاردىن يېقىلغان، ئۈستىدە بېلىق قويۇقلۇق گۈلخانىنى ۋە نانى كۆردى. 10 ئەيسا: ـ ئەمدى تۇتقان بېلىقىڭلاردىن ئەكېلىڭلار، ـ دېدى. 11 سىمون پېترۇس [كېمىگە] چىقىپ، تورنى قىرغاققا تارتىپ چىقاردى. تور چوڭ بېلىقلار بىلەن تولغان بولۇپ، جەمئىي بىر يۈز ئەللىك ئۈچ بېلىق بار ئىدى. بېلىق شۇنچە كۆپ بولغىنى بىلەن، تور يىرتىلمىغاندى. 12 ئەيسا: ـ كېلىڭلار، ناشتا قىلىڭلار، ـ دېدى. مۇخلىسلارنىڭ ئىچىدىن ھېچكىم ئۇنىڭدىن: ـ سەن كىم بولىسەن؟ ـ دەپ سوراشقا پېتىنالمىدى. چۈنكى تۇلار ئۇنىڭ رەب ئىكەنلىكىنى بىلدى. 13 ئەيسا نانىنى ئەكىلىپ تۇلارغا بەردى ھەم بېلىقلارنىمۇ شۇنداق قىلدى. 14 مانا بۇ ئەيسانىڭ تۇلىگەندىن كېيىن تىرىلىپ، تۇزىنى مۇخلىسلىرىغا ئۇچىنچى قېتىم ئايان قىلىشى ئىدى. 15 تۇلار ناشتا قىلغاندىن كېيىن، ئەيسا سىمون پېترۇستىن: ـ يۇنۇسنىڭ ئوغلى سىمون، سەن مېنى بۇلاردىنمۇ چوڭقۇر سۆيەمسەن؟ ـ دەپ سوردى. ـ شۇنداق رەب، مېنىڭ سېنى سۆيىدىغانلىقىمنى سەن بىلىسەن! ـ دېدى پېترۇس. ئەيسا ئۇنىڭغا: ئۇنداقتا، قوزىلىرىمنى ئوتلىتىپ باق! ـ دېدى. 16 ئۇ ئىككىنچى قېتىم يەنە ئۇنىڭدىن: ـ يۇنۇسنىڭ ئوغلى سىمون، مېنى سۆيەمسەن؟ ـ دەپ سوردى. پېترۇس يەنە: ـ شۇنداق، رەب، مېنىڭ سېنى سۆيىدىغانلىقىمنى بىلىسەن، ـ دېدى. ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداقتا، قويلىرىمنى باق، ـ دېدى. 17 ئۈچىنچى قېتىم ئۇنىڭدىن يەنە: ـ يۇنۇسنىڭ ئوغلى سىمون، مېنى سۆيەمسەن؟ ـ دەپ سوردى. پېترۇس ئەيسانىڭ ئۈچىنچى قېتىم ئۆزىدىن: «مېنى سۆيەمسەن؟» دەپ سورىغانلىقىغا كۆڭلى يېرىم بولۇپ: ـ رەب، سەن ھەممىنى بىلىسەن، سېنى سۆيىدىغانلىقىمنىمۇ بىلىسەن، ـ دېدى. ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداقتا، قويلىرىمنى ئوتلات. 18 بەرھەق، بەرھەق، ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ياش ۋاقتىڭدا بېلىكۈنى ئۆزۈڭ باغلاپ، قەيەر رگە باراي دېسەڭ شۇ يەر رگە ماڭاتتىڭ؛ لېكىن ياشىناغاندا، قوللىرىڭنى ئۆزىتىسەن ۋە باشقا بىرسى سېنى باغلاپ، سەن خالىمايدىغان يەر رگە ئېلىپ كېتىدۇ، ـ دېدى. 19 ئەيسا بۇ سۆزنى پېترۇسنىڭ قاندا ئۆلۈش ئارقىلىق خۇداغا شان-شەرەپ كەلتۈرىدىغانلىقىنى ئېنىق بىلدۈرۈش ئۈچۈن ئېيتتى. ئاندىن، ئۇنىڭغا يەنە: ـ ماڭا ئەگەشكۈچى بولغىن، ـ دېدى. 20 پېترۇس كەينىگە بۇرۇلۇپ، ئەيسا سۆيىدىغان مۇخلىسنىڭ ئەگىشىپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆردى (بۇ مۇخلىس كەچلىك تاماقتا ئەيسانىڭ قۇچىقىغا يۆلىنىپ: «ئى رەب، سېنى تۇتۇپ بېرىدىغان كىمدۇ؟» دەپ سوريغان مۇخلىس ئىدى). 21 پېترۇس ئۇنى كۆرۈپ، ئەيسادىن: ـ ئى رەب، بۇ ئادەم كېيىن قاندا بولار؟ ـ دەپ سوردى. 22 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئەگەر مەن قايتا كەلگۈچە ئۇنىڭ تۇرۇپ قېلىشىنى خالىسامۇ، سېنىڭ بۇنىڭ بىلەن نېمە كاربىڭ؟! ماڭا ئەگەشكۈچى بولغىن، ـ دېدى. 23 بۇنىڭ بىلەن قېرىندىاشلار ئارىسىدا «ھېلىقى مۇخلىس ئۆلمەيدۇ» دېگەن گەپ تارقالدى. لېكىن ئەيسا پېترۇسقا: «ئۇ ئۆلمەيدۇ» دېمىگەندى، بەلكى پەقەت: «ئەگەر مەن قايتا كەلگۈچە ئۇنىڭ تۇرۇپ قېلىشىنى خالىسامۇ، سېنىڭ بۇنىڭ بىلەن نېمە كاربىڭ؟!» دېگەندى. 24 بۇ ئىشلارغا گۇۋاھلىق بەرگۈچى ھەمدە بۇ ئىشلارنى خاتىرىلىگۈچى ئەنە شۇ مۇخلىستۇر. ئۇنىڭ گۇۋاھلىقىنىڭ ھەققەت ئىكەنلىكىنى بىلىمىز. 25 ئەيسا يۈلاردىن باشقا نۇرغۇن ئىشلارنىمۇ قىلغاندى؛ ئەگەر ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ يېزىلغان بولسا، مېنىڭچە يېزىلغان كىتابلار پۈتكۈل ئالەمنىڭ ئۆزىگە سىغمايتتى!

روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى

1 ئى [ھۆرمەتلىك] تېئوفىلوس، مەن دەسلەپ يازغان بايان ئەيسا تۆزى تاللىغان روسۇللارغا مۇقەددەس روھ تارقىلىق تەمرىلەرنى تاپشۇرۇپ ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەن كۈنگىچە بولغان تۇنىڭ بارلىق ئەمەللىرى ھەم بارلىق تەلىم بېرىشلىرىنىڭ باشلامىسى توغرىسىدا ئىدى. **3** تۇ ئازاب-ئوقۇبەتلەرنى تارتقاندىن كېيىن، تۇلارغا كۆپ ئىسپاتلار بىلەن تۆزىنىڭ تىرىك ئىكەنلىكنى كۆرسەتكەن؛ تۇ تۇلارغا قىرىق كۈن ئېچىدە كۆرۈنگەن بولۇپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ئائىت ئىشلار توغرۇلۇق سۆزلەپ بە رگەن؛ **4** ۋە تۇلار بىلەن جەم قىلىنغاندا مۇنداق ئەمر قىلدى: ـ «يېرۇسالېمدىن ئايرىلماي، سىلەر مەندىن ئاڭلىغان، ئاتىنىڭ ۋەدىسىنى كۈتۈڭلار. **5** چۈنكى يەھيا سۇدا چۆمدۇرۇپ رگەن، لېكىن سىلەر بولىسىلار كۆپ كۈنلەر تۆتەيي مۇقەددەس روھتا چۆمۈلدۈرۈلىسىلەر». **6** روسۇللار [ئۇنىڭ بىلەن] جەم قىلىنغاندا، تۇنىڭدىن: ـ ئى رەب، سەن مۇشۇ ۋاقىتتا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىقىنى ئەسلىگە كەلتۈرمەكچىمۇسەن؟ ـ دەپ سوراشقا باشلىدى. **7** تۇ تۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئاتا تۆز ھوقۇقىغا ئاساسەن بېكىتكەن ۋاقىت-پەيتلەرنى سىلەرنىڭ بىلىش ئېنىسۇغىدىن ئەمەس. **8** بىراق مۇقەددەس روھ ئۈستۈڭلارغا چۈشكەندە سىلەر كۈچ-قۇدرەتكە ئىگە بولىسىلەر، يېرۇسالېم، پۈتۈن يەھۇدىيە ۋە ساماريە ۋىنچە ھەم جاھانانىڭ چەتلىرىگىچە ماڭا گۇۋاھچى بولىسىلەر. **9** تۇ بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولۇپ، تۇلار قاراپ تۇرغاندا كۆتۈرۈلدى، بىر پارچە بۇلۇت تۇنى ئاربغا ئالدى-دە، تۇ تۇلارنىڭ نەزىردىن غايىب بولدى. **10** تۇ ئاسمانغا كۆتۈرۈلگىنىدە، تۇلار كۆزلىرىنى كۆككە تىكىپ قاراشقاندا، مانا ئېۋىقسىز تۇلارنىڭ يېنىدا ئاق كىيىم كىيگەن ئىككى ئادەم پەيدا بولۇپ: **11** ـ ئەي گالىلىيەلىكلەر، نېمىشقا تۇرە تۇرغىنىڭلارچە ئاسمانغا قاراپ قالدىڭلار؟ سىلەر سىلەردىن ئايرىلىپ ئەرشكە كۆتۈرۈلگەن شۇ ئەيسانىڭ ئاسمانغا قانداق كۆتۈرۈلگىنىنى كۆرگەن بولىسىلار، يەنە شۇ ھالدا قايتىپ كېلىدۇ، ـ دېدى. **12** ئاندىن تۇلار يېرۇسالېمغا يېقىن، تۇنىڭدىن بىر چاقىرىمچە يىراقلىقتىكى زەيتۇن تېغىدىن يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلدى. **13** تۇلار شەھەر رگە كىرىپ، تۇزلىرى تۇرۇۋاتقان ئۈينىڭ تۆستۈنكى قەۋىتىدىكى بىر ئۆيگە چىقتى. شۇ يەردە پېترۇس، يۇھانا، ياقۇپ، ئاندىرياس، فىلىپ، توماس، بارتولومەي، ماتتا، ئالفايىنىڭ ئوغلى ياقۇپ، «مەللەتپەرۋەر» سىمون ۋە [يەنە بىر] ياقۇبنىڭ ئوغلى يەھۇدا بار ئىدى. **14** بۇلار بىر جان بىر دىل بولۇپ تۇزۇلدۇرمەي بىرلىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىشتى؛ بۇ ئىشتا بىر يە رگە جەم بولغانلاردىن بىرقانچە ئايال، جۈملىدىن ئەيسانىڭ ئانىسى مەريەم ھەمدە ئەيسانىڭ ئىنىلىرىمۇ بار ئىدى. **15** شۇ كۈنلەرنىڭ بىردە، پېترۇس قېرىنداشلار ئوتتۇرىسىدا تۇرە تۇرۇپ (جەم بولۇشقانلار بىر يۈز يىگىرمىگە يېقىن ئىدى) مۇنداق دېدى: **16** ـ قېرىنداشلار، ئەيسانى تۇتقانلارغا يول باشلىغۇچى يولغان يەھۇدا ھەققىدە مۇقەددەس روھنىڭ بۇرۇن داۋۇت ئارقىلىق ئالدىن ئېيتقان مۇقەددەس يازمىلاردىكى سۆزلىرى ئەمەلگە ئېشىشى مۇقەررەر ئىدى. **17** چۈنكى [يەھۇدا] مۇ ئارىمىزدىن بىرى ھېسابلانغان ۋە [خۇدانىڭ] بۇ خىزمىتىدىن نېسىۋىسى بار ئىدى **18** (ئۇ قىلغان قەبىھلىكىنىڭ ئىنئامىدىن ئېرىشكەن پۇلغا بىر پارچە يەر سېتىۋالغانىدى، ئۇ شۇ يەردە پېشىچلاپ يىقىلىپ، ئۆچەي-قېرىنى چۈۋۈلۈۋېتى كەتتى؛ **19** بۇ ئىش پۈتكۈل يېرۇسالېمدىكىلار رگە مەلۇم بولۇپ، تۇلار تۇ يەرنى تۇز تىلى بىلەن «ھاقەلدەما» دەپ ئاتاشتى. يۇنىڭ مەنىسى «قان تۆكۈلگەن يەر» دېگەنلىكتۇر) **20** چۈنكى زەبۇردا [يەھۇداغا] [قارىغىنىدا] مۇنۇ سۆزلەر پۈتۈلگەن: ـ «ئۇنىڭ تۇرالغۇسى چۆلگە ئايلانسۇن، ئۇنىڭدا ھېچ تۇرغۇچى بولمىسۇن!» ۋە: ـ «ئۇنىڭ يېتەكچىلىك ئورنىغا باشقا بىرسى چىقسۇن!» **21** شۇنىڭ ئۈچۈن، رەب ئەيسانىڭ تىرىلگەنلىكىگە بىز بىلەن تەڭ گۇۋاھلىق بېرىشى ئۈچۈن، بىر كىشىنى تاللىشىمىز كېرەك. بۇ كىشى ئەيسا ئارىمىزدا يۈ رگەن كۈنلەردە، يەھيا [پەيغەمبەر]دىن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغان كۈندىن باشلاپ تا كې ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەن كۈنگىچە بىز بىلەن باشتىن-ئاخىر بىللە بولغان كىشىلەردىن بولۇشى كېرەك؛ ـ دېدى. **23** شۇنىڭ بىلەن تۇلار يۈسۇپ (يەنە بارساباس دەپمۇ ئاتالغان، يەنە بىر ئىسمى يۇستۇس) بىلەن ماتتىياس دېگەن ئىككى كىشىنى بېكىتىپ، مۇنداق دۇئا قىلىشتى: **24** ـ سەن، ئى ھەممە ئادەمنىڭ قەلبىنى بىلگۈچى پەروەردىگار! يەھۇدا تېپىلىپ بۇ خىزمەت ۋە روسۇللۇقتىن مەھرۇم بولۇپ تۆزىگە خاس بولغان يە رگە كەتتى. ئەمدى تۇ تاشلاپ قويغان خىزمەت ۋە روسۇللۇقنىڭ نېسىۋىسىگە ئىگە بولۇشقا بۇ ئىككىيلەندىن قايسىسىنى تاللىغانلىقىڭنى كۆرسەتكەيسەن! **26** ئاندىن تۇلار بۇ ئىككى كىشىگە چەك تاشلىۋىدى، چەك ماتتىياسقا چىقتى. شۇنىڭ بىلەن تۇ ئون بىر روسۇل بىلەن بىر قاتاردىن ئورۇن تالغان ھېسابلاندى.

2 ئەمدى «ئورما ھېيت» كۈنىنىڭ ۋاقتى-سائىتى توشقاندا، بۇلارنىڭ ھەممىسى يېرۇسالېمدا بىر يە رگە جەم بولغانىدى. **2** تاسماندىن ۋىزۋىقسز كۈچلۈك شامال سوققاندەك بىر تاۋاز ئاڭلىنىپ، تۇلار ئولتۇرۇۋاتقان ئۈينى بىر ئالدى. **3** ئوت يالقۇنىدەك تىللار تۇلارغا كۆرۈنۈپ، تۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۈستىگە تارقىلىپ قوندى. **4** تۇلارنىڭ ھەممىسى مۇقەددەدەس روھقا تولدۇرۇلۇپ، روھ تۇلارغا سۆز ئاتا قىلىشى بىلەن تۇلار نامەلۇم تىللاردا سۆزلىگىلى تۇردى. **5** تۇ چاغدا، يېرۇسالېمدا ئاسمان ئاستىدىكى بارلىق ئەللەردىن كەلگەن نۇرغۇن ئىخلاسمەن يەھۇدىي ئەرلەرمۇ تۇرۇۋاتقانىدى. **6** ئەمدى [ئېتىقادچىلارنىڭ] بۇ ئاۋازى ئاڭلىنىپ، توپ-توپ ئادەملەر شۇ يە رگە جەم بولۇشتى ھەمدە [ئېتىقادچىلارنىڭ] تۆزلىرى تۇرۇۋىشلۇق جايىدىكى تىللاردا سۆزلىشىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، تېڭىرقاپ قېلىشتى. **7** تۇلار ھەيران بولۇپ ئەئەججۈبلىنىپ: ـ قارا گىلار، سۆزلىشىۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى گالىلىيەلىكلەرغۇ؟ **8** قاندىقلارچە تۇلارنىڭ بىزنىڭ ئانا يۇرتىمىزدىكى تىللىرىمىزدا سۆزلىشىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاۋاتقانىدىمىز؟ **9** ئارىمىزدا پارتىيالار، مىدىيالار، ئىلاملار، شۇنداقلا مېسوپوتامىيە، يەھۇدىيە، كاپاد وكىيا، پونتۇس، ئاسىيا، **10** فرىگىيە ھەم پامفىلىيە، مىسىر، لۇئىيەنىڭ كۆرىنگە يېقىن جايلىرىدىن كەلگەنلەر، شۇنىڭدەك مۇشۇ يەردە مۇساپىر بولۇپ تۇرۇۋاتقان رىم شەھىرىدىن كەلگەنلەر ـ يەھۇدىيلار بولسۇن، تەۋرات ئېتىقادىغا كې رگەنلەر بولسۇن، كېرىتلار ۋە ئەرەبلەر بولسۇن، ھەممىز تۇلارنىڭ خۇدانىڭ قىلغان ئۇلۇغ ئەمەللىرىنى بىزنىڭ ئانا تىلىرىمىزدا سۆزلەۋاتقانلىقىنى ئاڭلاۋاتمىز! ـ دېيىشتى. **12** تۇلار ھاڭ-تاڭ قېلىپ ئالاقزادىلىك بىلەن بىر-بىرىگە: ـ بۇ زادى قانداق ئىشتۇ؟ ـ دېيىشتى. **13** ئەمما بەزىلەر: ـ بۇلار يېڭى شاراب بىلەن ئۇيدانلا مەست بولۇپ قاپتۇ! ـ دەپ مەتىخىرە قىلىشتى. **14** ئەمما پېترۇس قالغان ئون بىرەيلەن بىلەن ئورنىدىن تۇرۇپ، ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ كۆپچىلىككە مۇنداق دېدى: ـ ئەي يەھۇدىيەدىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا بارلىق تۇرۇۋاتقانلارا! بۇ ئىش سىلە رگە مەلۇم بولغايىكى، سۆزلىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار! **15** بۇلار سىلەر ئويلىغاندەك مەست ئەمەس، چۈنكى ھازىر پەقەت ئەتىگەن سائەت توققۇز بولدى. **16** ئەمەلىيەتتە بۇ دەل يوئېل پەيغەمبەر ئارقىلىق ئالدىن ئېيتىلغان شۇ ئىشتۇر: **17** ـ «خۇدا مۇنداق دېدى: «مەن ئاخىرقى كۈنلەردە تۆز روھىمنى بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئۈستىگە قۇيىمەن؛ سىلەرنىڭ ئوغۇل-قىزلىرىگلار ۋەھىيلىك بېشارەت يەتكۈزىدۇ، سىلەرنىڭ يىگىتلىرىگلار غايىبانە ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى كۆرىدۇ؛ سىلەرنىڭ قېرىلىرىگلار ئالامەت چۈشلەرنى كۆرىدۇ؛ **18** ھەرھەق، شۇ كۈنلەردە قۇللىرىم ئۈستىگىمۇ، دېدە كلىرىم ئۈستىگىمۇ روھىمنى قۇيىمەن، تۇلار بېشارەت يەتكۈزىدۇ. **19** مەن يۇقىرىدا ئاسمانلاردا كارامەت ئىشلار، تۆۋەندە، زېمىندا مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى، قان، ئوت، ئىس-تۈتەك تۈۋۈر ئۈكىلىرىنى كۆرسىتىمەن. **20** رەبنىڭ ئۇلۇغ ھەم كارامەت-شەرەپلىك كۈنى بولمىغۇچە، قۇياش قاراڭغۇلۇققا، ئاي قانغا ئايلاندۇرۇلىدۇ. **21** ھەم شۇ چاغدا شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۈكى، رەبنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسى قۇتقۇزۇلىدۇ». **22** ئەي ئىسرائىللار، مۇشۇ سۆزلەرنى تاڭلاڭلار. ناسارەتلىك ئەيسا بولسا، خۇدا تاراگلاردا تۇ تارقىلىق كۆرسەتكەن قۇدرەتلىك ئەمەللەر، كارامەتلەر ۋە مۇجىزىلىك ئالامەتلەر بىلەن سىلە رگە تەستىقلىغان بىر زات ـ بۇ ئىشلار ھەممىگلارغا مەلۇم ـ **23** تۇ كىشى خۇدانىڭ بېكىتكەن مەقسىتى ۋە ئالدىنئالا بلىشى ۋىنچە ساتقۇنلۇققا تۇچراپ تۇتۇپ بېرىلگەندىن كېيىن، سىلەر تۇنى تەۋرات قانۇنىسىز يۈ رگەن ئادەملەرنىڭ قولى تارقىلىق كېرىسلەپ تۇلتۇرگۇزۇپ ئۆلگەر. **24** لېكىن خۇدا تۇنى تۇلۇمنىڭ تازابلارىنىڭ ئىلكىدىن تازاد قىلىپ تىرىلدۈردى. چۈنكى تۇلۇمنىڭ تۇنى تۇتقۇن قىلىشى ھە رگىز مۇمكىن ئەمەس. **25** داۋۇت [زەبۇردا] تۇ توغرۇلۇق مۇنداق دۇئا قىلدىن ئېيتقان: «مەن پەروەردىگارنى ھەردائىم كۆز ئالدىمدا كۆرۈپ كېلىۋاتمەن؛ تۇ ئوڭ يېنىمدا بولغاچقا، مەن ھە رگىز تەۋرەنمەيمەن. **26** شۇڭا مېنىڭ قەلبىم خۇشاللاندى، مېنىڭ تىلىم شادلىنىپ يايرىدى؛ مېنىڭ تېنىم ئۈمىد-تارىزۇ ئىچىدە تۇرىدۇ؛ **27** چۈنكى سەن جىنىمنى تەھتىساراردا قالدۇرمايسەن، شۇنداقلا سېنىڭ مۇقەددەس بولغۇچىۋۇچۇڭنا چىرىشلەرنى كۆرگۈزمەيسەن. **28 (Hadēs g86)** سەن ماڭا ھايات يوللىرىنى كۆرسەتكەنسەن؛ ھۇزۇرۇڭ بىلەن مېنى شاد-خۇراملىققا تولۇپ تاشقۇزىسەن». **29** قېرىنداشلار، مەن تاتىمز [پادىشاھ] داۋۇت توغرۇلۇق ھېچ ئىككىلەنمەي شۇنى ئېيتىمەنكى، تۇ تۇلدى ۋە تۇنىڭ قەبرىسى بۇگۈنكى كۈنىگىچە ئارىمىزدا بار. **30** ئەمدى تۇ پەيغەمبەر بولۇپ، خۇدانىڭ تۇنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇشقا تۆز پۇشتىدىن بىرەيلەننى تۇرغۇزۇشقا قەسەم بىلەن ۋەدە بە رگەنلىكنى بىلەتتى. **31** تۇ مەسىھنىڭ [تۇلگەندىن كېيىن] تىرىلدۈرۈلىدىغىنى ئالدىنئالا كۆرۈپ يەتكەن ۋە بۇ مۇناسىۋەت بىلەن مەسىھنىڭ تەھتىساراردا قالدۇرۇلمايدىغىنى ۋە تېنىنىڭ چىرىمەيدىغىنى تىلغا ئالغان. **32 (Hadēs g86)** خۇدا دەل بۇ ئەيسانى تۇلۇمدىن تىرىلدۈردى، ۋە ھەممىز بۇ ئىشنىڭ گۇۋاھچىلىرىمىز. **33** تۇ خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا شان-شەرەپ

ئېچىدە ئولتۇرغۇزۇلۇپ، شۇنداقلا ئاتا ۋەدە قىلغان مۇقەددەس روھنى قوبۇل قىلىپ، ھازىر كورۇۋاتقان ھەم ئاكلاۋاتقانلىرىڭلارنى تۆكۈپ [بىزلە رگە] چۈشۈردى. **34** چۈنكى داۋۇت تۆزى ئەرشكە چىققان ئەمەس، لېكىن ئۆ مۇنۇ سەزلەرنى [زەبۇردا] ئېيتقان: ـ «پەرۋەردىگار مېنىڭ رەببىمگە ئېيتتىكى: ـ «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرىڭ قىلمىغۇچە، مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن!»». **36** شۇنىڭ ئۈچۈن، پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر شۇنى قەتئىي بىلسۇنكى، خۇدا سىلەر كېرىستىلگەن دەل ئۆشىبۇ ئەيسانى ھەم رەب ھەم مەسىھ قىلىپ تىكلىدى!». **37** بۇ سۆزلەر ئاكلىغانلارنىڭ يۈرىكىگە سانجىلغانىدەك قاتتىق تەككەن بولۇپ ئۇلار پېترۇس ۋە باشقا روسۇللاردىن: ـ ئى قېرىنداشلار، ئۇنداقتا بىز نېمە قىلىشىمىز كېرەك؟ ـ دەپ سوراشتى. **38** پېترۇس ئۇلارغا: ـ توۋا قىلىڭلار، ھەربىرىڭلار ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا گۇناھلىرىڭلارنىڭ كەچۈرۈم قىلىنىشى ئۈچۈن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىڭلار ۋە شۇنداق قىلساڭلار خۇدانىڭ ئىلتىپاتى بولغان مۇقەددەس روھ سىلە رگە ئاتا قىلىنىدۇ. **39** چۈنكى بۇ ۋەدە سىلە رگە ۋە سىلەرنىڭ بالىلىرىڭلارغا، يىراقتا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسگە، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز تۆزىگە چاقىرغانلارنىڭ ھەممىسگە ئاتا قىلىنىدۇ. **40** پېترۇس يەنە نۇرغۇن باشقا سۆزلەر بىلەن ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرۇپ ئۇلارغا: ـ سىلەر تۆز ئۈكلارنى بۇ ئېپلاس دەۋرىدىن قۇتقۇزۇڭلار! ـ دەپ جېكىلدى. **41** شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ سۆزىنى قوبۇل قىلغانلار چۆمۈلدۈرۈلۈشتى. شۇ كۈنى [جامائەتكە] قوشۇلغانلار ئۈچ مىڭچە كىشى ئىدى. **42** ئۇلار تۆزلىرىنى ئىزچىل ھالدا روسۇللارنىڭ تەلىمىگە، [ئېتىقادچىلارنىڭ] بىرلىك-ھەمدەملىكىگە، نانىنى ئوشتۇشقا ۋە دۇئالارغا بېغىشلىدى. **43** ۋە قورقۇنچ ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۈستىگە چۈشتى ۋە روسۇللارنىڭ ۋاستىسى بىلەن نۇرغۇن كارامەتلەر ۋە مۇجىزىلىك ئالامەتلەر يۈز بەردى. **44** پۈتۈن ئېتىقادچىلار داۋاملىق جەم بولۇپ بىللە ياشاپ، بارلىقنى ئورتاق تۇتۇشتى. **45** ئۇلار مال-مۈلۈكلىرىنى سېتىپ، پۇلىنى ھەر كىمنىڭ ئېھتىياجىغا قاراپ ھەممىسگە تەقسىم قىلىشاتتى. **46** ئۇلار ھەر كۈنى ئىبادەتخانا ھويلىسىغا بىر نىيەتتە جەم بولۇشاتتى، ئۆي-ۋەيلەردە خۇشال-خۇراملىق ۋە ئاق كۆڭۈللۈك بىلەن ئورتاق غىزالىنىشىپ، نانىنى ئوشتۇپ يېيىشىپ، **47** خۇداغا مەدھىيە ئوقۇشاتتى؛ ئۇلار پۈتكۈل خالايىقنىڭ ئىززىتىگە سازاۋەر بولدى. رەب ھەر كۈنى قۇتقۇزۇلۇۋاتقانلارنى جامائەتكە قوشاتتى.

3

بىر كۈنى ئىبادەتخانىدا دۇئا قىلىنىدىغان ۋاقىتتا، يەنى چۈشتىن كېيىن سائەت ئۈچتە، پېترۇس بىلەن يۇھاننامۇ ئىبادەتخانىغا چېقىپ بارغانىدى. **2** شۇ يەنىتە بىر تۇغما توكۇر ئادەمنى بۇ يەرگە ئېلىپ كېلىنۇاتقانىدى. ھەر كۈنى، كىشىلەر ئۇنى ئىبادەتخانىغا كىرگەنلەردىن سەدىقە تىلىسۇن دەپ، ئىبادەتخانىدىكى «گۈزەل دەرۋازا» ئالدىغا ئەكېلىپ قوياتتى. **3** ئۇ پېترۇس بىلەن يۇھاننانىڭ ئىبادەتخانىغا كىرىپ كېتىۋاتقىنىنى كۆرۈپ، ئۇلاردىن سەدىقە تىلىدى. **4** پېترۇس بىلەن يۇھانا ئۇنىڭغا نەزىرىنى سالدى. پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ بىزگە قارا! ـ دېدى. **5** ئۇ ئۇلاردىن بىر نەرسە كۈتۈپ، كۆزلىرىنى ئۆزەمىي قاراپ تۇراتتى. **6** بىراق پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ مەندە ئالتۇن يا كى كۈمۈش يوق؛ لېكىن قولۇمدا بارنى ساڭا بېرەي. ناسارەتلىك ئەيسا مەسىھنىڭ نامى بىلەن، تۇر! ئۈگۈن تۇرۇپ ماڭ! ـ دېۋىدى، **7** ئۇنى ئوڭ قولىدن تارتىپ، يۇلۇپ تۇرغۇزدى. ئۇ ئادەمنىڭ پۇت ۋە ئوشۇق بېغىشلىرى شۇئان كۈچلەندۈرۈلۈپ، **8** ئورنىدىن دەس تۇرۇپ مېڭىشقا باشلىدى. ئۇ مېڭىپ ۋە سەكرەپ، خۇداغا مەدھىيە ئوقۇغان ھالدا ئۇلار بىلەن بىللە ئىبادەتخانا ھويلىسىغا كىردى. **9** بارلىق خالايىق ئۇنىڭ مېڭىپ خۇداغا مەدھىيە ئوقۇغانلىقىنى كۆرۈپ **10** ئۇنىڭ ئىبادەتخانىدىكى «گۈزەل دەرۋازا» ئالدىدا سەدىقە تىلەپ ئولتۇرىدىغان ھېلىقى ئادەم ئىكەنلىكىنى تونۇپ، ئۇنىڭ ئالدىغا يۈز بەرگىنىگە ھەيران-ئەھەس بولۇپ داڭ قېتىپ قېلىشتى.

11 [ساقايغان كىشى] پېترۇس بىلەن يۇھاننىغا چىڭ ئېسىلىپ تۇرۇۋالغانىدا، ھەيران بولۇشقان بارلىق خەلق ئۇلارنىڭ يېنىغا [ئىبادەتخانىدىكى] «سۈلەيمان پېشايۋىنى» دېگەن يەرگە يۈگۈرۈپ كېلىشتى. **12** بۇ ئەھۋالنى كۆرگەن پېترۇس خالايىققا مۇنداق دېدى: ـ ئى ئىسرائىللار! بۇ ئىشقا نېمانچە ھەيران بولىسىلەر؟ بىز خۇددى تۆز كۈچ-قۇدرىتىمىز يا كى ئىخلاسمەنلىكىمىز رگە تايىنىپ بۇ ئادەمنى ماڭ دۈرغىنادەك بىزگە نېمانچە تىكىلىپ قارايسىلەر؟ **13** ئەمەلىيەتتە بولسا، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇبنىڭ خۇداسى تۆز خىزمەتكارى بولغان ئەيسانى شان-شەرەپ بىلەن تۇلۇغلىغان. بىراق سىلەر بولسا گلار شۇ ئەيسانى [رىملىقلارغا] تۇتۇپ بەردىگلار؛ ئاندىن [ۋالىي] پىلاتۇس ئۇنى قويۇپ بېرىشنى ھۆكۈم قىلغاندىن كېيىن، سىلەر پىلاتۇسنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭدىن ئېنىپ رەت قىلىشتىلگلار. **14** مانا سىلەر مۇقەددەس ۋە ھەققانىي بولغۇچىدىن ئېنىپ، ئۇنى رەت قىلىپ [ۋالىي پىلاتۇستىن] ئۇنىڭ ئورنىغا بىر قاتىلنى قويۇپ بېرىشنى تەلەپ قىلدىڭلار. **15** شۇنداق قىلىپ، ھاياتلىقنى بارلىققا كەلتۈرگۈچىنى ئولتۈرد ۇڭلار! بىراق خۇدا ئۇنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈردى، بىز مانا ئۇنىڭغا گۈۋاھچىدۇرمىز. **16** مانا ئۇنىڭ نامىغا قىلغان ئېتىقاد ئارقىلىق، ئۇنىڭ نامى سىلەر كۆرۈۋاتقان ۋە تونۇيدىغان بۇ ئادەمگە دەرمان كىرگۈزدى؛ ئۇنىڭ ئارقىلىق بولغان ئېتىقاد ئۇ كىشىنى كۆز ئالدىڭلاردا سەللىمازا ساق-سالامەت قىلدى.

17 ئەمدى قېرىنداشلار، سىلەرنىڭ ۋە شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ باشلىقلىرىڭلارنىڭمۇ بۇ ئىشنى غەپلەتتە قىلغانلىقىڭلارنى بىلىمەن. **18** لېكىن خۇدا بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ ئاغزى بىلەن ئالدىنئالا جاكارلىغانلىرىنى، يەنى ئۇنىڭ مەسىھنىڭ ئازاب-ئوقۇبەت تارتىدىغانلىقىنى شۇ يول بىلەن ئەمەلگە ئاشۇردى. **19** شۇنىڭ ئۈچۈن گۇناھكارلىرىڭنىڭ ئۆچۈرۈۋۈپتىلىشى ئۈچۈن ھازىر توۋا قىلىپ يولىلىرىڭلاردىن يۈزۈلۈڭلار! شۇنداق قىلغاندا، ئىنسانلارنىڭ جېنىنى بېكىتكۈچى ئەيسا-كۈنلەر پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن چېقىپ كېلىدۇ **20** ۋە ئۇ سىلەر ئۈچۈن ئالدىن تىكلەنگەن مەسىھ، يەنى ئەيسانى قېتىشكلارغا قايتىدىن ئەۋەتىدۇ. **21** ھازىرچە بولسا، خۇدانىڭ دەسلەپتىكى زامانلاردىن تارتىپ مۇقەددەس پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزىى بىلەن ئېيتقىنىدەك، ھەممە مەۋجۇداتلار يېڭىلىنىدىغان ۋاقىت كەلمىگۈچە، ئەرشىلەر ئۇنى قويۇل قىلىپ، ئۇنىڭغا ماكان بولىدۇ. **(aiōn g165)** **22** مۇسا دەرۋەقە مۇنداق دېگەنىدى: ـ «پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆز قېرىنداشلىرىڭلار تارىسىدىن ماڭا ئوخشاش بىر پەيغەمبەر تۇرغۇزىدۇ. ئۇنىڭ سىلە رگە ئېيتقان بارلىق سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭغا تولۇق ئىتائەت قىلىشىڭلار كېرەك! **23** چۈنكى بۇ پەيغەمبەرنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمايدىغانلارنىڭ ھەربىرى خەلق قاتارىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ». **24** دەرۋەقە، سامۇئىل [پەيغەمبەر] ۋە ئۇنىڭدىن كېيىن كېلىپ بېشارەتلەرنى يەتكۈزگەن پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەممىسى بۇ كۈنلەر توغرىسىدا ئالدىن ئېيتقان. **25** سىلەر بۇ پەيغەمبەرلەرنىڭ پەرزەنتلىرىسىلەر ۋە خۇدا ئاتا-بوۋاڭلار بىلەن تۈزگەن ئەھدىنىڭ پەرزەنتلىرىدۇرسىلەر ـ بۇ ئەھدە ۋېنچە خۇدا ئىبراھىمغا: «سېنىڭ نەسلىڭ ئارقىلىق يەر يۈزىدىكى بارلىق ئائىلە-جەمەتلە رگە بەختـ-بەرىكەت ئاتا قىلىنىدۇ» دەپ ۋەدە بە رگەن. **26** شۇڭا خۇدا ھەربىرىڭلارنى تۆز رەزىلىكلىرىڭلاردىن قايتۇرۇپ، سىلە رگە بەختـ-بەرىكەت ئاتا قىلىش ئۈچۈن، خىزمەتكارى ئەيسانى تۇرغۇزۇپ، ئۇنى ئاۋۋال سىلە رگە ئەۋەتتى.

4

پېترۇس بىلەن يۇھاننا خالايىققا گەپ قىلىۋاتقاندا، كاھىنلار، ئىبادەتخانا قاراۋۇللىرىنىڭ باشلىقى ۋە سادۇقىيلار ئۇلارنىڭ يېنىغا كېلىپ قالدى. **2** ئۇلار [روسۇللارنىڭ] خالايىققا تەلىم بېرىشى، جۈملىدىن «ئەيسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئۆلگەنلەر تىرىلدۈرۈلىدۇ» دەپ جاكارلىغىنى ئۈچۈن ئىنتايىن ئەسەبىيلەشتى. **3** ئۇلار ئۇلارنى تۇتقۇن قىلىپ، ئەتىسىگىچە تۇرمىگە سولاپ قويدى، چۈنكى كەچ كىرىپ قالغانىدى. **4** لېكىن جار قىلىنغان سۆز-كالامنى ئاڭلىغانلارنىڭ كۆپى ئېتىقاد قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئېتىقاد قىلغان ئەرلەرنىڭ سانىلا بەش مىڭغا يەتتى. **5** ئەتىسى، [يەھۇدىيلارنىڭ كېڭىشمىسىدىكى] باشلىقلار، ئاقساقاللار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى يېرۇسالېمدا توپلاندى. **6** ئۇلارنىڭ تارىسىدا باش كاھىن ئاننىاس، قايافاس، يۇھانا، ئىسكەندەر ۋە باش كاھىننىڭ باشقا جەمەتىدىكىلەر بار ئىدى. **7** ئۇلار [پېترۇس بىلەن يۇھاننانى] تارىسىغا تۇرغۇزۇپ: ـ سىلەر بۇ ئىشنى قايسى كۈچ-قۇدرەتكە تايىنىپ يا كى كىمنىڭ نامى بىلەن قىلدىڭلار؟ ـ دەپ سوريدى. **8** پېترۇس مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلغان ھالدا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: خەلقىنىڭ ھۆكۈمرانلىرى ۋە ئىسرائىلنىڭ ئاقساقللىرى! **9** ئەگەر بىز بۇگۈن بۇ توكۇر ئادەمگە كۆرسەتكەن ياخشىى ئەمەل ھەم ئۇنىڭ قانداق ساقايتىلغانلىقى سەۋەبلىك سوراققا تارتىلغان بولساق، **10** سىلەر ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى شۇنى بىلىۋىڭىز، سىلەر كېرىستىلگەن، ئەمما خۇدا تۇلۇمدىن تىرىلدۈرگەن ناسارەتلىك ئەيسا مەسىھنىڭ نامى بىلەن، ئۇنىڭ [كۈچ-قۇدرىتى] ئارقىلىق بۇ كىشى مۇشۇ يەردە ئالدىڭلاردا پۈتۈنلەي ساق-سالامەت تۇرىدۇ! **11** بۇ [ئەيسا] بولسا، [مۇقەددەس يازمىلاردا] [پۈتۈلگەندەك]، دەل سىلەر تاماچىلار ئېتىبارسىز دەپ تاشلىۋەتكەن، بىراق بۇرجەك ئېتىش بولۇپ تىكلەنگەن تاشتۇر. **12** ئۇنىڭدىن باشقا ھېچكىمدە نىجاتلىق يوق، چۈنكى پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدا ئىنسانلار ئارىسىغا تەقدىم قىلىنغان، ئەيسادىن باشقا بىزنى قۇتقۇزىدىغان ھېچقانداق بىر نام يوقتۇر. **13** پېترۇس بىلەن يۇھاننانىڭ بۇ جۈرئەتىنى كۆرگەن ھۆكۈمرانلار ئۇلارنىڭ ئۇقۇمىغان ئادەتتىكى ئادەملەردىن ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ھەيران بولۇشتى؛ ئۇلارنىڭ يۈزۈن ئەيسا بىلەن بىللە بولغانلىقىنمۇ بىلدى. **14** ئۇنىڭ ئۆستىگە، ساقايغان ھېلىقى ئادەمنىڭ ئۇلارنىڭ يېنىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇلار ھېچقانداق گەپ يانداۋۇرالمىدى. **15** شۇنىڭ بىلەن ھۆكۈمرانلار ئۇلارنى كېڭىشمىدىن چىقىشقا بۇيرۇدى، ئاندىن بىر-بىرى بىلەن مەسلىھەتلىشىپ: **16** ـ بۇلارنى قانداق قىلىمىز؟ چۈنكى ئۇلارنىڭ ۋاستىسى بىلەن خېلى كۆرۈنەرلىك مۇجىزىلىك بىر ئالامەت يۈز بە رگەنلىكى پۈتكۈل يېرۇسالېمدىكىلە رگە ئايان بولدى ۋە بىز ئۇنى ئىنكار قىلىشقا ئامالسىزمىز. **17**

لېكىن بۇ ئىشنىڭ خەلق ئىچىدە تېخىمۇ كەڭ يېيىلىپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلارغا يۇندىن كېيىن بۇ ئادەمنىڭ نامىدا ھېچكىمگە ھېچنېمە دېمەسلىكىگە ئاگاھ-تەھدىت سالايلى! ـ دېيىشتى. **18** شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى چاقىرتىپ، يۇندىن كېيىن ئەيسانىڭ نامىدا ھېچ سۆزلىمەسلىك يا كى تەلىم بەرمەسلىكنى قەتئىي پۈرۈدى. **19** لېكىن پېترۇس بىلەن يۇھانا: ـ خۇدانىڭ ئالدىدا سىلە رگە ئىتائەت قىلىش توغرىمۇ يا كى خۇداغىمۇ، يۇنىڭغا ئۆز ۋۇجۇدلار بىر نېمە دە گىلار! **20** ئەمما بىز بولىساق، كۆ رگەن ۋە ئاڭلىغانلىرىمىزنى ئېيتماي تۇرالمايمىز! ـ دەپ جاۋاب بەردى. **21** [ھۆكۈمرانلار] بولسا خالايىقتىن قورقۇپ، ئۇلارنى جازالاشقا لايىق سەۋەب تاپالماي، ئۇلارغا تېخىمۇ تەھدىت سېلىپ، قويۇپ بەردى. چۈنكى خالايىق بولغان ۋەقە تۆپەيلىدىن خۇدانى ئۇلۇغلىغاندى. **22** چۈنكى بۇ ساقايتىلىش مۇجىزىلىك ئالامىتى كۆرسىتىلگەن كىشىنىڭ يېشى قىرىقتىن ئاشقاندى. **23** ئۇلار قويۇپ بېرىلگەندىن كېيىن، ئۆز ھەمراھلىرىنىڭ يېنىغا قايتىپ كېلىپ، باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللارنىڭ قىلغان سۆزلىرىنى باشتىن-ئاخىر كۆپچىلىككە ئۇقتۇردى. **24** ئۇلار بۇنى ئاڭلىغاندا، ئاۋازىنى بىر نىيەت بىر دىل بىلەن خۇداغا كۆتۈرۈپ مۇنداق ندا قىلدى: ـ ئى ئىگىمىز، سەن ئاسمان-زېمىن، دېڭىز-ئوكيانلارنى ۋە ئۇلاردىكى بارلىق مەۋجۇداتلارنى ياراتقان خۇدادۇرسەن. **25** سەن مۇقەددەس روھ بىلەن خىزمەتكارىڭ بولغان داۋۇتنىڭ ئاغزى ئارقىلىق مۇنداق دېگەنغۇ: «ئەللەر نېمىشقا چۇقان سالدۇ؟ نېمە ئۈچۈن بىكاردىن-بىكار سۈيىقەست ئويلايدۇ؟ **26** دۇنيادىكى پادىشاھلار سەپ تارتىپ، ئەمەلدارلار يىغىلىشىپ، پەرۋەردىگار ۋە ئۇنىڭ مەسىھى بىلەن قارشىلىشقا جەم بولۇشتى». **27** ـ چۈنكى دەرۋەقە دەل بۇ شەھەردە ھېرود ھەم پونتىئۇس پىلاتۇس، يات ئەللىكلەر ھەم ئىسرائىل خەلقلىرى بىرلىشىپ، سەن مەسىھىلىگەن مۇقەددەس خىزمەتكارىڭ ئېيسانا قارشى چىقىپ توپلانغاندى، **28** شۇنىڭ بىلەن كۆچ-قۇدرىتىڭ ۋە ئىرادەڭ ۋىجىھ سەن بۇرۇنلا ئېمىنىڭ ئالدىغا ئاشۇرۇلۇشىنى بېكىتكەن بولساڭ، ئۇلار شۇلارنى قىلغان. **29** ئەمدى ئى پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ سېلىۋاتقان تەھدىتلىرىنى كۆ رگەيسەن، قۇللىرىڭنى سۆز- كالامىڭنى تولۇق يۈرە كلىك بىلەن سۆزلەپ يەتكۈزىدىغان قىلغايسەن؛ **30** ۋە كېسەللەرنى ساقايتىشقا قولۇڭنى تۇزىتىپ، مۇقەددەس خىزمەتكارىڭ ئېيسانىڭ نامىدا مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى ياراتقايسەن. **31** ئۇلارنىڭ دۇئاسى ئاياغلاشقاندا، ئۇلار تۇرغان يەر تەۋرىنىپ كەتتى. ئۇلار ھەممىسى مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇپ، خۇدانىڭ سۆز- كالامىنى يۈرە كلىك سۆزلەپ يەتكۈزۈشكە باشلىدى. **32** توپ-توپ ئېتىقادچىلار بىر جان-بىر دىل، بىر مەقسەتتە ئىدى. ھېچكىم ئۆزىگە تەتەللۇق پۇل-مېلىنى «تۆزۈمنىڭ» دېمەيتتى، بەلكى ھەممىسىگە ئورتاق ئىدى. **33** روسۇللار زور كۆچ-قۇدرەت بىلەن رەب ئەيسانىڭ تىرىلگەنلىكىگە گۇۋاھلىق بېرەتتى. خۇدانىڭ زور مېھرى-شەپقىتى ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۈستىگە قوندى. **34** ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكىلەرنىڭ ھېچنېمىگە ھاجىتى چۈشمەيتتى. چۈنكى يەر-زېمىن، ئۆي-جاي ئىگىدارلىرى بولغانلار ئۇلارنى سېتىپ، پۇلنى ئېلىپ كېلىپ **35** روسۇللارنىڭ ئايىغى ئالدىغا قوياتتى؛ ئاندىن ھەر ركىمنىڭ ئېھتىياجىغا قاراپ تەقسىم قىلناتتى. **36** ئۇلارنىڭ ئىچىدە لاۋىي قەبىلىسىدىن بولغان، سىپرۇستا تۇغۇلغان يوسۇپ ئىسىملىك بىرسى بار ئىدى (روسۇللار ئۇنى بارناباس، يەنى «رىغبەتلەندۈرگۈچى ئوغۇل بالا» دەپ ئاتىغان)؛ **37** ئۇنىڭمۇ بىر پارچە ئېتىزى بار ئىدى؛ ئۇ شۇ يولدا ئۇنى سېتىپ، پۇلنى ئېلىپ روسۇللارنىڭ ئايىغى ئالدىغا تاپشۇردى.

5 ئەمدى ئاناناىياس ئىسىملىك يەنە بىر ئادەمنۇ ئايالى سافىرا بىلەن بىر پارچە يېرىنى ساتتى. **2** ئاناناىياس پۇلنىڭ بىر قىسمىنى ئۆزىگە قالدۇردى، يەنى بىر قىسمىنى ئېلىپ كېلىپ، روسۇللارنىڭ ئايىغى ئالدىغا قويدى. ئايالىمۇ بۇنىڭدىن تولۇق خەۋەردار ئىدى. **3** بىراق پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ ئاناناىياس، نېمىشقا قەلبىڭنى شەيتاننىڭ ئىلكىگە تاپشۇرۇپ، مۇقەددەس روھقا يالغان ئېيتىپ، يەر ساتقان پۇلنىڭ بىر قىسمىنى ئۆز ئۈگىگە قالدۇردۇڭ؟ **4** يەر سېتىلمىغاندا، سېنىڭكى ئەمەسمىدى؟ سېتىلغاندىن كېيىن، پۇلۇ ئۆز ئىختىيارىڭدا بولمامتى؟ شۇنداق ئۆزۈڭقۇلۇق، نېمىشقا قەلبىڭدە بۇ ئىشنى نىيەت قىلدىڭ؟ سەن ئىنسانلارغا ئەمەس، بەلكى خۇداغا يالغان ئېيتتىڭ! ـ دېدى. **5** ئاناناىياس بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغان ھامان يىقىلىپ جان ئۈزدى. بۇ ئىشنى ئاڭلىغۇچىلارنى قاتتىق قورقۇنچ باستى. **6** ئەمدى ياش يىگىتلەر ئورنىدىن تۇرۇپ جەسەتنى كېپەنلەپ، سىرتقا ئاپىرىپ دەپنە قىلدى. **7** تەخمىنەن ئۈچ سائەتتىن كېيىن، [ئاناناىياسنىڭ] ئايالى كىرىپ كەلدى، بىراق ئۇ بولغان ۋەقەدىن خەۋەرسىز ئىدى. **8** پېترۇس ئۇنىڭدىن: ـ ماڭا ئېيتقىن، سىلەر يەرنى مۇشۇ پۇلغا ساتتىڭلارمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ـ شۇنداق، مۇشۇنچىلىك پۇلغا ساتتۇق، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇ. **9** پېترۇس: ـ سىلەر نېمە ئۈچۈن مۇقەددەس روھنى سناشقا تىل بىرىكتۈرد ۇڭلار؟ قارا، ئېرىنگىنى دەپنە قىلىپ كەلگەنلەرنىڭ پۇتلىرى ئىشىك تۈۋىدە تۇرىدۇ، ئۇلار سېنىمۇ ئە كېتىدۇ! ـ دېدى. **10** ئۇمۇ شۇئان ئۇنىڭ ئاياغلىرى ئالدىغا يىقىلىپ، جان بەردى. ھېلىقى ياش يىگىتلەر كىرىپ، ئۇنىڭ ئۆلگەنلىكىنى كۆردى؛ ئۇلار ئۇنىمۇ ئىلىپ بېرىپ ئېرىنگىڭ يېنىغا دەپنە قىلدى. **11** پۈتۈن جامائەتنى، شۇنداقلا بۇ ئىشنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەربىرىنى قاتتىق قورقۇنچ باستى. **12** روسۇللارنىڭ قولى ئارقىلىق خەلق ئىچىدە نۇرغۇن مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەر كۆرسىتىلدى (بارلىق [ئېتىقادچىلار] بىر نىيەتتە بولۇپ ئىبادەتخانىدىكى «سۈلايمان پېشايۋىنى»دا دائىم جەم بولاتتى. **13** بىراق باشقا كىشىلەر ئۇلارغا قوشۇلۇشقا جۈرئەت قىلالمايتى، ئەمما خالايىق ئۇلارنى ئىنتايىن ھۆرمەتلەيتتى. **14** شۇنداقتىمۇ، ئېتىقاد قىلغۇچىلار بارغانسېرى كۆپىيىپ، ھەم ئەرلەر ھەم ئايالار توپ-توپ بولۇپ رەبگە قوشۇلغىلى تۇردى). **15** شۇنىڭ بىلەن كىشىلەر ھەتتا پېترۇس تۇتۇپ كېتىۋاتقاندا ھېچبولمىغاندا ئۇنىڭ سايىسى بولسىمۇ ئۇستىگە چۈشسۇن دەپ، كېسەللەرنى كوچىلارغا ئېلىپ چىقىپ كۆرپە ۋە زەمبىلە رگە ياتقۇزۇپ قوياتتى. **16** يەنە توپ-توپ كىشىلەر يېرۇسالىم تەترابىدىكى شەھەر-يېزىلاردىن كېسەللەرنى ۋە ناپاك روھلار چاپلىشىۋالغان كىشىلەرنى ئېلىپ كېلەتتى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى ساقىيىپ قالىتىشاتتى. **17** باش كاھىن ۋە ئۇنىڭ تەرەپدارلىرى، يەنى سادۇقىي مەزھەپىدىكىلەر قوزغىلىپ بۇ ئىشلارغا غەزەپلىنىپ، **18** روسۇللارنى تۇتقۇن قىلىپ، قامانقانىغا قامىدى. **19** لېكىن شۇ كېچىە، رەبنىڭ بىر پەرىشتىسى قامانقانىنىڭ دەرۋازىلىرىنى ئېچىپ، روسۇللارنى ئېلىپ چىقىپ، ئۇلارغا: **20** ـ سىلەر ئىبادەتخانا ھويلىسىغا كىرىپ، خالايىققا بۇ ھاياتلىق توغرىسىدىكى ھەممە سۆزلەرنى جاكارلاڭلار ـ دەپ تاپىلدى. **21** روسۇللار بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، تاڭ ئاتقاندا ئىبادەتخانا ھويلىسىغا كىرىپ، كىشىلە رگە تەلىم بېرىشكە باشلىدى. باش كاھىن ۋە ئۇنىڭ تەرەپدارلىرى كەلگەندە، ئۇلار ئالىي كېڭىشمىدىكىلەر ۋە ئىسرائىلارنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىنى جەم بولۇشقا چاقىردى. ئاندىن [روسۇللار] ئېلىپ كەلىشۇن دەپ قامانقانىغا ئادەم ئەۋەتتى. **22** لېكىن سېپاھلار زىندانغا يېتىپ بارغاندا، روسۇللارنىڭ ئۇ يەردە يوقلۇقىنى بايقاپ قايتىپ بېرىپ، كېڭىشمىدىكىلەر رگە: **23** ـ بىز بارساق، زىندان مەھكەم تاقاقلىق تۇرۇۋېتىپ، قاراۋۇللارمۇ دەرۋازىلىردا كۆزىتەتتە تۇرۇۋېتىپ. لېكىن دەرۋازىلارنى ئېچىپ قارساق، ئۇچىدە ھېرىمۇ ئادەم يوق! ـ دەپ مەلۇمات بەردى. **24** بۇ خەۋەرنى ئاڭلىغان ئىبادەتخانىدىكى [مەسئۇل] كاھىن ھەم قاراۋۇللارنىڭ باشلىقى ۋە باش كاھىنلار: ـ «ئەمدى بۇ ئىش زادى قانداق بولۇپ كېتەر؟» دېيىشىپ ئالاقزادىلىككە چۈمدى. **25** دەل شۇ چاغدا، بىر كىشى كىرىپ: ـ قارا گلار، سىلەر زىندانغا قامىغان ئادەملەر ئىبادەتخانا ھويلىسىدا تۇرۇپ خالايىققا تەلىم بېرىۋاتىدىغۇ! ـ دەپ خەۋەر قىلدى. **26** يۇنىڭ بىلەن، ھېلىقى قاراۋۇللار باشلىقى سېپاھلىرىنى باشلاپ بېرىپ، [روسۇللارنى] ئېلىپ كەلدى. بىراق ئۇلار خالايىق بىزنى چالما-كېسەك قىلىشى مۇمكىن دەپ قورقۇپ، ئۇلارغا زورلۇق ئىشلەتمىدى. **27** ئۇلار [روسۇللارنى] ئېلىپ كەلگەندىن كېيىن، ئۇلارنى كېڭىشمىدىكىلەر ئالدىدا تۇرغىزدى. باش كاھىن ئۇلارنى سوراق قىلىپ: **28** ـ بىز ئەسلى سىلەرنى بۇ نامدا كىشىلە رگە تەلىم بەرمەڭلار، دەپ قاتتىق ئاگاھلاندۇرغانىدۇق. لېكىن مانا، سىلەر يەنە شۇ تەلىمگىلار بىلەن پۈتكۈل يېرۇسالېمنى قاپلىدىڭلار ھەمدە بۇ كىشىنىڭ قان قەرزىنى بەرگە ئارتماقچى بولۇۋاتىسىلەر! ـ دېدى. **29** لېكىن پېترۇس ۋە [باشقا] روسۇللار جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ ئىنسانلار ئەمەس، خۇداغا ئىتائەت قىلىش كېرەك! **30** سىلەر تۇتۇپ ياغىچقا ئېسىپ ئۆلتۈرگەن ئەيسانى، ئاتا-بوۋىمىزنىڭ خۇداسى تىرىلدۈردى. **31** خۇدا ئىسرائىل خەلقىنى توۋا قىلىشقا ۋە گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈلىشىكە مۇيەسسەر قىلىش ئۈچۈن، ئۆزى ئۈلۈغلاپ يېتەكچى ھەم قۇتقۇزغۇچى سۈپىتىدە ئۆزىنىڭ ئوڭ يېنىغا كۆتۈرۈپ ئولتۇرغۇزدى. **32** بىز بۇ ئىشلارغا گۇۋاھچىلارمىز؛ شۇنداقلا خۇدا ئۆزىگە ئىتائەت قىلغۇچىلارغا ئاتا قىلغان مۇقەددەس روھمۇ بۇ ئىشلارغا گۇۋاھچىدۇر. **33** ئۇلار بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ قەلبىگە سانجىلغاندەك بولۇپ [روسۇللارنى] ئۆلتۈرۈشكە مەسلىھەتلەشتى. **34** لېكىن كېڭىشمە ئىچىدە پۈتۈن خەلقنىڭ ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولغان پەرىسىي مەزھىپىدىكى گامالىيەل ئىسىملىك بىر تەۋرات ئۇستازى بار ئىدى. ئۇ ئورندىن تۇرۇپ: ـ ئۇلارنى بىردەم سىرتقا چىقىرىپ تۇرۇڭلار، ـ دەپ ئېيتىپ، **35** ئاندىن ئۇ [كېڭىشمىدىكىلەر رگە] مۇنداق دېدى: ـ ئەي ئىسرائىللار، سىلەر بۇ كىشىلەرنى بىر تەرەپ قىلىشتا ئۆزۈڭلارغا ئېھتىيات قىلىڭلار! **36** ئىلگىرى، ھېلىقى تەۋداس ئىسىملىك ئۆزىنى چوڭ ئۇتۇپ ئوتىۋىرغا چىققانىدى. ئۇنىڭغا تەخمىنەن تۆت يۈز ئادەم قوشۇلدى. بىراق ئۇ ئۆزى ئۆلتۈرۈلدى ۋە بارلىق ئەگەشكۈچىلىرى تارقىلىپ كېتىپ، ئۇنىڭ ئىشى يوققا چىقتى. **37** ئاندىن كېيىن ۋېرۇس تىزىملاش كۈنلىرىدە، گاللىلىيەلىك يەھۇدامۇ باش كۆتۈرۈپ چىقىپ، بىر توپ كىشىنى توپلاپ ئۆزىگە ئە گەشتۈرگەن. ئۇمۇ يوقىتىلىپ، بارلىق ئە گەشكۈچىلىرىمۇ تارقىتۇپىتىلگەن. **38** ئەمدى سىلە رگە نە سەھىتىم شۇكى: بۇ كىشىلەر بىلەن كارىڭلار بولمىسۇن! ئۇلارنى ئىختىيارىغا قويۇپ بېرىڭلار، چۈنكى ئە گەر بۇ ئېقىم يا كى بۇ ئىش پەقەت ئىنساندىن كەلگەن بولسا، جەزمەن يوققا

چىقدۇ. **39** لېكىن ئەگەر خۇدادىن بولسا، سىلەر ئۇلارنى يوقىتالمايسىلەر! ھەتتا تۆزۈگۈلار خۇداغا ھۇجۇم قىلغۇچىلار بولۇپ چىقىسىلەر!** 40** ئالىي كېڭەشمىدىكىلەر نەسىھىتىنى قوبۇل قىلدى؛ ئۇلار رەسۇللارنى چاقىرتىپ كىرىپ، ئۇلارنى قامچىلىتىپ، ئۇلارغا ھەرگىز ئەيسانىڭ نامىدا سۆزلىمەسلىكنى ئاگاھلاندۇردى. ئاندىن ئۇلارنى قويۇپ بەردى. **41** رەسۇللار ئۇ ھەدىنى كېڭەشمىنىڭ ئوتىۋرىسىدىن چىقىپ، ئۆزلىرىنىڭ نام تۆھپىسىنى خورلۇق ئازابى چېكىشكە لايىق كۆرۈلگەنلىكىدىن شادلاندى. **42** ئۇلار يەنىلا ھەر كۈنى ئىبادەتخانا ھويلىسىدا ۋە ئۆيمۇ-ئۆي بېرىپ تەلىم بېرىشتىن ۋە «ئەيسا ـ مەسىھدۇر!» دېگەن خۇش خەۋەرنى جاكارلاشتىن ھېچ توختىمىدى.

6 شۇ كۈنلەردە، مۇخلىسلارنىڭ سانى بارغانسېرى كۆپىيىپ، گېۋىكچە سۆزلەيدىغان يەھۇدىيلار يەرلىك ئىبرانىي قېرىنداشلارغا: ـ كۈندىلىك ئۈزۈق-تۈلۈك تەقسىم قىلىنىشتا ئارىمىزدىكى تۇل ئاياللار ئېتىبارغا ئېلىنمىدى، دەپ نارازلىق بىلدۈرۈشتى. **2** شۇڭا، ئون ئىككىيلەن پۈتكۈل مۇخلىسلارنى چاقىرىپ يىغىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ بىزنىڭ خۇدانىڭ سۆز- كالامىنى يەتكۈزۈش خىزمىتىنى تاشلاپ قويۇپ، ئۈزۈق-تۈلۈك تەقسىم قىلىش بىلەن بولۇپ كېتىشىمىز توغرا بولمايدۇ. **3** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئې قېرىنداشلار، ئارا كاللاردىكى نام-ئابرۇيى بار، مۇقەددەس روھقا ۋە دانالىققا تولغان يەتتە كىشىنى ئىلغاب تاللاڭلار، ۋە بىز ئۇلارنى بۇ ئىشقا مەسئۇل قىلىمىز. **4** بىز بولساق، تۆزىمىزنى دۇئا قىلىش ۋە سۆز- كالامنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا بېغىشلايمىز. **5** بۇ مەسلىھەت خالايىقنىڭ ھەممىسىنى خۇش قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىمان-ئىشەنچىگە ۋە روھقا تولغان ئىستېپان ئىسىملىك بىر ئادەمنى تاللىدى، ۋە يەنە فىلىپ، پروكوروس، نىكانور، تىمون، پارمىناس ھەمدە بۇرۇن تەۋرات ئېتىقادىغا كىرگەن ئانتاكىيالىق نىكولاسنى تاللاپ، **6** ئۇلارنى رەسۇللارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ چىقتى. رەسۇللار ئۇلارنىڭ [بۇ خىزمەتنى قىلىشى ئۈچۈن] قوللىرىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تەگكۈزۈپ تۇرۇپ، دۇئا قىلىشتى. **7** ۋە خۇدانىڭ سۆز- كالامى داۋاملىق تارقالدى؛ يېرۇسالېمدىكى مۇخلىسلارنىڭ سانمۇ بارغانسېرى زور دەرىجىدە كۆپەيدى. نۇرغۇن كاھىنلارمۇ [مەسىھ] ئېتىقادىغا ئىتائەت قىلىشقا كىرىشىۋاتاتتى. **8** ۋە ئىستېپان [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتى ۋە كۈچ-قۇدرىتىگە تولغان بولۇپ، خەلق ئىچىدە كارامەتلەر ۋە زور مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسەتتى. **9** بىراق «قۇللۇقتىن چىققان مۇزلەر» دەپ ئاتالغان سىناگوگتىكى بەزىلەر، يەنى كۈرىنى ۋە ئىسكەندەريە شەھەرلىرى ۋە كىلىكيە ھەم ئاسىيا ئۆلكىلىرىدىن كەلگەن بەزى [يەھۇدىيلار] ئىستېپانغا قارشى چىقىپ، ئۇنىڭ بىلەن مۇنازىرە قىلىشقا باشلىدى. **10** لېكىن ئۇلار ئۇ سۆز قىلغاندا ئۇنىڭدا بولغان دانالىق ۋە روھقا تاقابىل تۇرۇشقا ئامالسىز قالدى. **11** بۇنىڭ بىلەن ئۇلار بەزى ئادەملەرنىڭ ئاغزىنى مايلاپ: ـ بىز بۇ ئادەمنىڭ مۇسا ۋە خۇداغا قارىتا كۈپۈرلۈق سۆزلىگەنلىكىنى ئاڭلىدۇق، ـ دېگەنىنى ئۇلارنىڭ ئاغزىغا سالدى. **12** ئۇلار مۇشۇنداق قىلىپ خالايىقنى، ئاقساقالارنى ۋە ئەۋرات ئۇستازلىرىنى قۇتراتتى، ئاندىن ئىستېپاننىڭ ئالدىنى توسۇپ ئۇنى تۇتقۇن قىلىپ، ئالىي كېڭەشمىگە ئېلىپ باردى. **13** ئۇلار ساختا گۇۋاھچىلارنى ئوتتۇرىغا چىقىرىپ مۇنداق دېگۈزدى: ـ بۇ ئادەم بۇ مۇقەددەس جايغا ۋە ئەۋرات قانۇنىغا قارشى سۆزلەرنى قىلىشتىن توختىمايدۇ. **14** چۈنكى بىز ئۇنىڭ ھېلىقى ناسارەتلىك ئەيسا توغرۇلۇق: «ئۇ بۇ جايىنى ۋەيران قىلىدۇ ۋە مۇسا پەيغەمبەر بەرگەن تاپشۇرغان ئەنئەنىۋى قائىدە-يوسۇنلىرىمىزنى ئۇ ئۆزگەرتىدۇ!» دېگەنلىكىنى ئاڭلىدۇق. **15** كېڭەشمىدە ئولتۇرغانلارنىڭ ھەممىسى ئىستېپانغا كۆز تىكىپ قارىغىنىدا، ئۇنىڭ چىرايىنىڭ پەرىشتىنىڭكىدەك پارقىراق ئىكەنلىكىنى كۆردى.

7 باش كاھىن ئىستېپاندىن: ـ بۇلارنىڭ ئېيتقانلىرى راستمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **2** ئىستېپان مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ قېرىنداشلار ۋە ئاتا-بوۋىلار، سۆزۈمگە قۇلاق سېلىڭلار! ئاتىمىز ئىبراھىم تىنچى مېسوپوتامىيە رايوندا تۇرۇۋاتقاندا، يەنى ھاران شەھىرىگە كۆچۈپ ماكانلىشىشتىن ئىلگىرى، شان-شەرەپنىڭ ئىگىسى خۇدا ئۇنىڭغا ئايان بولۇپ: **3** «سەن تۆز يۇرتۇڭ ۋە تۇرۇق-جەمەتىڭنى ئايرىلىپ چىقىپ، مەن ساڭا كۆرسىتىدىغان زېمىنغا بارغىن» دېگەندى. **4** بۇنىڭ بىلەن ئۇ كالدىيەرنىڭ زېمىنىنى تاشلاپ، ھاران شەھىرىگە بېرىپ ئولتۇراقلاشتى. ئاتىسى ئۆلگەندىن كېيىن، خۇدا ئۇنى بۇ زېمىنغا، يەنى سىلەر ھازىر تۇرۇۋاتقان زېمىنغا يۆتكەپ كەلدى. **5** ئۇ ۋاقىتتا، [خۇدا] ئۇنىڭغا بۇ زېمىندىن مىراس بەرمىدى، ھەتتا ئۇنىڭغا تەۋە پۇت قويغىدەك ئۆز بىر يېر بەرمىگەندى. گەرچە ئۇ تېخىچە پەرزەنت كۆرمىگەن بولسىمۇ، [خۇدا] بۇ زېمىنى ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭ نەسىلىگە ئىگىلىكى بولۇش ئۈچۈن بېرىشكە ۋەدە قىلدى. **6** ئاندىن خۇدا ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: «سېنىڭ نەسىللىرىڭ ياقا يۇرتتا مۇساپىر بولۇپ تۇرىدۇ، شۇ يۇرتتىكىلەر ئۇلارنى قۇل قىلىپ تۆت يۈز يىل خورلايدۇ. **7** بىراق ئۇلارنى قۇللۇققا سالغان ئەلنى جازالايمەن»، دېدى خۇدا، «ۋە ئۇنىڭدىن كېيىن، [نەسىللىرىڭ] ئۇ يەردىن چىقىپ، بۇ يەردە مېنىڭ ئىبادەت-خىزمىتىمدە بولىدۇ». **8** كېيىن خۇدا ئىبراھىم بىلەن بەلگىسى خەتنە بولغان ئەھدىنى تۇ رگەن، شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق ئۇنىڭدىن تۇرەدىلى؛ [ئىبراھىم] ئۇنى سە ككىزنىچى كۈنى خەتنە قىلدى؛ شۇنداق قىلىپ ئىسھاقتىن ياقۇپ [تۇرەدىلى]، ياقۇپتىن ئون ئىككى «قەبىلە ئاتىسى» [تۇرەدىلى]. **9** كېيىن، «قەبىلە ئاتىلىرى» ئىنىسى يۈسۈپكە ھەسەت قىلىپ، ئۇنى مىسىرغا قۇللۇققا سېتىۋېتتى. لېكىن خۇدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، **10** ئۇنى بارلىق جەبىر-جاپالاردىن قۇتقۇزۇپ، ئۇنى مىسىر پادىشاھى پىرەۋۇننىڭ نەزىرىدە ئىلتىپاتقا ئىگە قىلىپ، ئۇنىڭغا دانىشمەنلىك ئاتا قىلدى. پادىشاھ ئۇنى مىسىرغا باش ۋەزىر، ئوردىسىغا باش غوجىدار قىلدى. **11** كېيىن، ئېغىر ئاچارچىلىق پۈتكۈل مىسىر ۋە قانائان يەرلىرىنى بېسىپ، زور قىينچىلىق بولدى. ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئۈزۈق-تۈلۈك تاپالمىدى. **12** ياقۇپ ئەمدى مىسىردا ئاشلىق بارلىقىنى ئاڭلىغان بولۇپ، [ئۇغۇللىرىنى] يەنى ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى تۇ يە رگە بىرنېچىە قېتىم ئەۋەتتى. **13** ئىككىنچى قېتىم بارغاندا، يوسۇپ ئاكىلىرىغا ئۆزىنى ئاشكارىلىدى. شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپنىڭ جەمەتىدىكىلەر پىرەۋۇن پادىشاھقا مەلۇم بولدى. **14** ئاندىن يۈسۈپ ئاتىسىنى ياقۇپنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. ئۇنىڭ يۇتۇن ئائىلە-جەمەتى بىلەن، جەمئىي يېتمىش بەش كىشىنى مىسىرغا ئۆزىگە چاقىردى. **15** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ مىسىرغا چۈشتى ۋە شۇ يەردە تۇلدى؛ كېيىن [ئۆزىگە بولغان] ئاتا-بوۋىلىرىمىزمۇ شۇ يەردە تۇلدى. **16** ئۇلارنىڭ جەسەتلىرى كېيىن شە كەم شەھىرىگە قايتۇرۇلۇپ، ئىبراھىم بۇرۇن ھامورنىڭ ئوغۇللىرىدىن مەلۇم پۇلغا سېتىۋالغان، شە كەمدىكى بىر يەرلىكىگە قويۇلدى. **17** لېكىن خۇدا ئىبراھىمغا ئەسلى قىلغان ۋەدىنىڭ ۋاقتى يېقىنلاشقاندا، مىسىردا تۇرۇۋاتقان [ئىسرائىل] خەلقىنىڭ نوپۇسى خېلى كۆپەيگەندى. **18** ئۇ ۋاقىتتا، يوسۇپتىن خەۋىرى بولمىغان يېڭى بىر پادىشاھ مىسىردا تەختكە چىقتى. **19** بۇ پادىشاھ قۇۋىمىزغا ھىيلە-مىكىرلەر بىلەن مۇئامىلە قىلىپ، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى ئېزىپ خورلىدى، ھەتتا ئۇلارنى تۆز بوۋاقلىرىنى ھايات قالدۇرماسلىقى ئۈچۈن تاشلۇۋېتىشكە مەجبۇر قىلدى. **20** مۇسا مانا شۇ چاغلاردا تۇغۇلغانىدى. ئۇ خۇدانىڭ ئالدىدا ئالاھىدە يېقىملىق بالا بولۇپ، ئاتىسىنىڭ ئۆيىدە ئۈچ ئاي يېقىملىق. **21** كېيىن ئۇ سىرتقا قويۇپ قويۇلغاندا، پىرەۋۇننىڭ قىزى ئۇنى [سۈدىن] ئېلىپ، ئۆز ئوغلى قىلىپ چوڭ قىلدى. **22** مۇسا مىسىرلىقلارنىڭ بارلىق بىلىم-ھېكمىتى بىلەن تەربىيىلىنىپ، سۆزدە ۋە ئەمەلدە ئىنتايىن قابىلىيەتلىك ئادەم بولۇپ چىقتى. **23** لېكىن ئۇنىڭ تۇغۇلغىنىغا قىرىق يىل توشقاندا، ئۆز قېرىنداشلىرى بولغان ئىسرائىللارنىڭ ھالىغا يېتىش نىيىتىگە كەلدى. **24** ئۇ ئۇلاردىن بىرىنىڭ ئۆۋال قىلىنىپ بوزەك قىلىنىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنى قوغداپ، خارلانغان كىشى ئۈچۈن ئىنتىقام ئېلىپ خارلىغۇچى مىسىرلىقنى ئۆلتۈردى. **25** چۈنكى ئۇ ئۆز قېرىنداشلىرىنى: ـ خۇدا مېنىڭ قولۇم ئارقىلىق ئۇ قۇتقۇزۇش يولىنى ئاچقان دەپ چۈشىنىدىغۇ، دەپ ئويلىغانىدى. لېكىن ئۇلار بۇنى چۈشەنمىدى. **26** ئەتىسى، مۇسا ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى بىر ئۇرۇش-جېدەلنى كۆرۈپ، ئارىسىغا كىرىپ ياراشتۇرماقچى بولۇپ: سىلەر قېرىنداش تۇرۇپ، نېمىشقا بىر-بىرىڭلارغا يولىسىزلىق قىلىۋاتىسىلەر؟ ـ دېدى. **27** بىراق قېرىندىشىنى يولىسىز بوزەك قىلغان كىشى ئۇنى چەتكە ئىتتىرۇۋېتىپ: ـ كىم سېنى بەرگەك باش ھەم سوراقچى بولسۇن دەپتۇ؟! **28** مېنىمۇ تۇنۇگۈنكى مىسىرلىقنى ئۆلتۈرگەندەك ئۆلتۈرمەكچىمۇسەن؟ ـ دېدى. **29** مۇسا بۇ سۆزنى ئاڭلاپ قورقۇپ، مىسىردن قېچىپ مىدیان زېمىنىغا بېرىپ، ئۇ يەردە مۇساپىر بولۇپ تۇرۇپ قالدى. ئۇ شۇ يەردە ئىككى ئوغۇل يەرزەنت كۆردى. **30** قىرىق يىل توشقاندىن كېيىن، سىناي تېغىنىڭ يېنىدىكى چۆلدە، كۆيۈۋاتقان بىر چاتقاللىقتىنىڭ ئوت يالقۇنىدا بىر پەرىشتە ئۇنىڭغا كۆرۈندى. **31** بۇ غايىبانە كۆرۈنۈشنى كۆ رگەن مۇسا ئۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران بولۇپ قالدى؛ بۇنىڭ قانداق ئىش ئىكەنلىكىنى بىلەي دەپ يېقىنراق بارغاندا پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىپ: **32** «مەن سېنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ خۇدايىى، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسىدۇرمەن» دېدى. مۇسا قورقۇنچتا تىترەپ، قاراشقىمۇ جۈرئىتى قىلالمىدى. **33** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا يەنە: ـ ئايىغىڭنى سېلىۋەت، چۈنكى سەن تۇرۇۋاتقان يەر مۇقەددەستۇر. **34** مەن دەرھەقىقەت مىسىردا تۇرۇۋاتقان خەلقىمنىڭ خارلىنىۋاتقانلىقىنى كۆردۇم، ئۇلارنىڭ نالە-پەريادلىرىنى ئاڭلىدىم. شۇڭا مەن ئۇلارنى ئېلىپ چىقىلى چۈشتۈم. ئەمدى بارغىن، مەن سېنى مىسىرغا ئەۋەتەي!» دېدى. **35** مانا ھېلىقى كىشىلەر: «كىم سېنى بەرگەك باش ھەم سوراقچى بولسۇن دەپتۇ!؟» دەپ رەت قىلغان دەل مۇشۇ مۇسانى، خۇدا ئۇنىڭغا چاتقاللىقتا كۆرۈنگەن پەرىشتىنىڭ قولى بىلەن ئىسرائىللارغا ھەم باش ھەم قۇتقۇزغۇچى بولۇشقا ئەۋەتتى. **36** ئەنە شۇ مۇسا خەلقىگە يېتىپ كېلىلىك قىلىپ، ئۇلارنى [مىسىردىن] چىقاردى ھەمدە مىسىر زېمىنىدا، قىزىل دېڭىزنىڭ ۋېيدا ۋە قىرىق يىلنى ئوتكۈز رگەن چۆلدە كارامەتلەرنى ۋە مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى

كۆرسەتتى. **37** ئەنە شۇ مۇسا تۆزى ئىسرائىللارغا: «خۇدا قېرىنداشلىرىڭلار ئارىسىدىن ماڭا ئوخشاش بىر پەيغەمبەرنى تىكلەيدۇ» دېگەنىدى. **38** چۈل-بايابانىدىكى جامائەتكە ھەمراھ بولغان، سىنائي تېغىدا تۆزىگە سۆز قىلغان پەرىشتە بىلەن بىللە بولغان، ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن بىللە بولغان ھەمراھ دەل ئەنە شۇ ئىدى، ھاياتلىق بەخش يەتكۈزىدىغان ۋەھيىلەرنى بىزگە يەتكۈزۈش ئۈچۈن قوبۇل قىلغۇچى بولغان دەل ئەنە شۇ ئىدى، **39** شۇنداق بولسىمۇ، ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىشنى خالمايي، ئۆزى چەتكە قېقىپ، كۆڭلىدە مىسىرغا قايتىشنى ئارزۇ قىلدى؛ **40** شۇڭا ئۇلار ھارۇنغا: ـ «بىزگە يول باشلايدىغان ئىلاھلارنى ياساپ بەرگىن! چۈنكى بىزنى مىسىر زېمىنىدن ئېلىپ چىققان ھېلىقى مۇسانىڭ نېمە بولۇپ كەتكەنلىكىنى بىلەلمىدۇق» دېدى. **41** شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈنلەردە ئۇلار موزاي شەكلىدە بىر بۇت ياساپ، بۇ مەيۋىدقا ئاتاپ قۇربانلىق سۇندى. شۇنداق قىلىپ ئۇلار تۆز قوللىرى بىلەن ياسىغان بىر نەرسىنى خۇشال-خۇرام‌لىق بىلەن تەبرىكلەشكە كىرىشتى. **42** لېكىن خۇدا ئۇلاردىن يۈزىنى ئۆرۈپ، ئۇلارنى ئاسمانىدىكى يۇلتۇز قوشۇنلىرىغا چوقۇنۇشقا قويۇپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەرلەرنىڭ مۇۋەددەسىن يازمىسىدا پۈتۈلگەندەك، [خۇدا ئۇلارنى مۇنداق ئەيىبلىدى]: ـ «سىلەر چۈل-بايابانىدا بولغان قىرىق يىل جەريانىدا قىلغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەرنى ھەققەتەن ماڭا ئېلىپ كەلگەنمۇسىلەر، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟ **43** بەرھەق، سىلەر چوقۇنۇش ئۈچۈن ياسىغان مەبۇدلار، يەنى «مولوق»نىڭ چېدىرى ھەم يۇتۇلۇۋ بولغان «رەمفان»نىڭ يۇلتۇز بەلگىسىنى كۆتۈرۈپ ماڭىدىگانلار، ئەمدى مەن سىلەرنى ئەسىر قىلىپ بابىلدىن يىراققا سۈرگۈن قىلدۇرىمەن». **44** ئاتا-بوۋىلىرىمىز چۆلدىن كە زگەن ۋاقىتدا، «ھۆكۈم-گۇۋاھلىق» چېدىرى ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا تىكلەنگەندى؛ ئۇ دەل مۇساغا سۆز-كالام يەتكۈزگۈچىنىڭ ۋىژۇئىنىدەك، كۆرسىتىلگەن ئۈرنەك يېچە ياسالغانىدى. **45** شۇ ئىبادەت چېدىرىنى ئالىتى-بوۋىلىرىمىز ئىلگىرىدىكىلەردىنمۇ ئىگىدارچىلىقىغا تاپۇشۇپ، يەشۇئانىڭ يېتەكچىلىكىدە، خۇدا ئۇلارنىڭ ئالدىدىلا قوغلىغان ئەللەرنىڭ زېمىنلىرىنى يېسىۋالغىنىدا، ئۇنى بۇ يەرگە ئېلىپ كەلگەن؛ ئۇ شۇنداقلا [پادىشاھ] داۋۇتنىڭ زامانىغىچە ئۈرغان. **46** داۋۇت خۇدانىڭ شاپائەتىگە ئېرىشىپ، ياقۇپنىڭ خۇداسى ئۈچۈن بىر مۇقىم ماكان سېلىشقا ئىجازەت سورىغان. **47** بىراق كېيىن، [خۇدا] ئۈچۈن ئىبادەتخانا سالغان [داۋۇت ئەمەس]، ئەمەلىيەتتە سۇلايمان بولدى. **48** ھالبۇكى، ئەڭ ئالىي بولغۇچى ئىنسانىنىڭ قولىدا ياسىغان ماكانلاردا تۇرمايدۇ، خۇددى پەيغەمبەر مۇنداق دېگىنىدەك: ـ **49** «ئاسمانلار مېنىڭ تەختىم، زېمىن بولسا ئاياغلىرىمغا تەختىپەدۇر، ئەمدى ماڭا قانداق قىلىپ ئىبادەت ياسىماقچىسىلەر؟ ماڭا قانداق يەر ئارامگاھ بولالايدۇ؟ **50** بۇلارنىڭ ھەممىسىنى مېنىڭ قولۇم ياراتقان ئەمەسمىدى؟» **51** ـ ئەي، يېنى قاتتىق، يۈرىكى ۋە قۇلىقى خەتىنسىز بولغانلار! سىلەر مۇۋەددەس روھ بىلەن دائىم قارشىلىشىسىلەر، سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلار نېمە قىلغان بولسا، شۇنى ئوخشاش قىلىۋاتىسىلەر! **52** پەيغەمبەرلەردىن زادى قايسىسىنا ئاتا-بوۋىلىرىڭلار زىيانكەشلىك قىلىپ باقمىغان؟ شۇنداق قىلىپ تۇلار «ھەققانىي بولغۇچى»نىڭ كېلىدىغانلىقىنى ئالدىن جاكارلىغۇچىلارنى ئۆلتۈرۈۋەتكەن. ئەمدى ئۇ تۆزى ھازىر كەلگەندە، سىلەر ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى ۋە قاتىل بولۇپ چىقتىڭلار، **53** ئى سىلەر تەۋرات قانۇنىنى پەرىشتىلەرنىڭ ئەمرى-تاپىلىغانلىرى بىلەن تاپشۇرۇۋېلىپ تۇرۇپ، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلمىغۇچىلار!» **54** [ئىستىپاننىڭ] بۇ سۆزلىرىنى ئاڭلىغان [ئالىي كېڭەشمىدىكىلەر] يۈرىكىگە [خەنجەر] سانجىلغاندەك بولۇپ، ئۇنىڭغا چىشلىرىنى غىژچۇرلاتتى. **55** لېكىن ئۇ بولسا مۇۋەددەس روھقا تولغان، كۆزلىرىنى كۆككە تىكىپ، خۇدانىڭ جۇلاسىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا ئەيسانىڭ تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، **56** ـ قارا ئاڭلار! ئاسمانلار ئېچىلىپ، ئىنسانئوغلىنىڭ خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا تۇرغانلىقىنى كۆرۈۋاتىمەن! ـ دېدى. **57** ئۇلار بۇنىڭغا قۇلاقلىرىنى قوللىرى بىلەن ئېتىۋېلىپ، ئاۋازىنى قاتتىق كۆتۈرۈپ ۋارقىرىشىپ بىرلىكتە ئۇنىڭغا يېپۇرۇلۇپ كېلىۋىدى، **58** ئۇنى شەھەرنىڭ سىرتىغا ئىتتىرىپ چىقىرىپ، چالما-كېسەك قىلىشقا باشلىدى. [ئۇنى تەرز قىلغان] گۇۋاھچىلار [ئۇنى چالما-كېسەك قىلىشتىن ئاۋۋال] چاپانلىرىنى ساۋۇل ئىسملىك بىر ياشنىڭ پۇتى ئالدىدا قويۇپ قويۇشتى. **59** ئۇلار ئىستىپانىنى چالما-كېسەك قىلغىنىدا تۇ: ـ ئى رەب ئەيسا، مېنىڭ روھىمنى قوبۇل قىلغايسەن! ـ دەپ ندا قىلدى. **60** ئاندىن ئۇ تىزلىنىپ تۇرۇپ قاتتىق ئاۋاز بىلەن: ـ ئى رەب، بۇ گۇناھنىڭ ھېسابىنى ئۇلاردىن ئالمغايسەن، ـ دېدى. ئۇ بۇ سۆزنى قىلىپ بولۇپلا جان ئۈزۈپ ئۇخلاپ كەتتى.

8 ئىستىپاننىڭ ئۆلتۈرۈلۈشىنى ساۋۇلمۇ قوللايتتى. شۇ كۈندىن باشلاپ، يېرۇسالېمدىكى جامائەتكە قارشىلىغان دەھشەتلىك زىيانكەشلىك قوزغالدى. روسۇلالاردىن باشقا بارلىق جامائەتنىكىلەر يەھۇدىيە ۋە سامارىيەنىڭ ھەرقايسى يۇرتلىرىغا تارقىلىپ كېتىشتى. **2** بەزى ئۇخلاسىمەن كىشىلەر ئىستىپانىنى دەپنە قىلىپ، ئۇنىڭغا قاتتىق يىغا-زارلارنى كۆتۈرۈشتى. **3** لېكىن ساۋۇل جامائەتكە ۋەيرانچىلىق سېلىپ، ئۆيمۇ-ئۆي ئاختۇرۇپ، ئەر-ئاياللىغا قارىماي ئۇلارنى سۈرەپ چىقىپ زىندانغا تاشلىدى. **4** ئەمدى تارقىلىپ كەتكەنلەر تارقالغان يۇرتلاردا كېزىپ سۆز-كالامنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلىدى. **5** ئۇلارنىڭ ئىچىدىن فىلىپ بولسا سامارىيەنىڭ مەلۇم بىر شەھىرىگە بېرىپ، يەرلىك كىشىلەر ئۈچۈن مەسىھنى جاكارلىدى. **6** توپ-توپ كىشىلەر ئۇنىڭ ئاڭلاپ ھەمدە ئۇ كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرۈپ، بىر جان بىر دىلى بىلەن ئۇنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالدى. **7** چۈنكى ناپاك روھلار بولسا، چاپلىشىۋالغان كىشىلەردىن قاتتىق ۋارقىرىغىنچە چىقىپ كەتتى. نۇرغۇن پالەچ، ئوكۇزلارمۇ ساقايتىلدى؛ **8** زور شاد-خۇرام‌لىق شۇ شەھەرنى قاپلىدى. **9** ئۇ شەھەردە ئەسلى جاد ئۇگەر-سېھىر رگەرلىك بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان سىمون ئىسملىك بىر ئادەم بار ئىدى، ئۇ شۇ يول بىلەن پۈتكۈل سامارىيەدىكىلەرنى ھاڭ-تاڭ قالدۇرۇپ، تۆزىنى قالتىس زات كۆرسەتمەكچى بولۇپ كەلگەنىدى. **10** پېقىردىن تارتىپ تامبالغىچە ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا ئىخلاص قىلىپ قارايتتى ۋە «خۇدانىڭ ئۇلۇغ كۈچى-قۇدرىتى مانا شۇ!» دېيىشەتتى. **11** خالايىق ئۇنىڭغا شۇنداق ئىخلاص قىلىشى ئۇنىڭ ئۆزۈندىن بېرى جاد ئۇگەر-سېھىر رگەرلىكى بىلەن ئۇلارنى ھاڭ-تاڭ قالدۇرۇپ كەلگەنلىكى ۋېچىلىدىن ئىدى. **12** لېكىن ئەمدى فىلىپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ۋە ئەيسا مەسىھنىڭ نامى توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلىغىنىدا ئۇلار ئۇنىڭ سۆزلىرىگە ئىشەندى ۋە ئەرلەر بولسۇن، ئايالار بولسۇن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. **13** سىمون ئۆزىمۇ ئىشەندى. ئۇ چۆمۈلدۈرۈلگەن بولۇپ، ھەمىشە فىلىپنىڭ يېنىدا يۈردى ھەمدە [فىلىپ] كۆرسىتىۋاتقان مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە قۇدرەتلىك ئىشلارغا قاراپ، ئىنتايىن ھەيران بولدى. **14** يېرۇسالېمدىكى روسۇلالار سامارىيەلىكلەرنىڭ خۇدانىڭ سۆزىنى قوبۇل قىلغانلىقىنى ئاڭلاپ، پېترۇس بىلەن يۇھاننانى ئۇلارغا ئەۋەتتى؛ **15** ئىككىيلەن ئۇ يەر گە چۈشۈشى بىلەنلا، ئۇلارنى مۇۋەددەس روھنىڭ ئاتا قىلىنغۇچىسى بولسۇن دەپ دۇئا قىلدى. **16** چۈنكى مۇۋەددەس روھ تېخى ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىغا چۈشمىگەنىدى؛ ئۇلار پەقەت رەب ئەيسانىڭ نامى بىلەن چۆمۈلدۈرۈلگەنىدى. **17** پېترۇس بىلەن يۇھاننا ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قولىنى تەگكۈزۈشى بىلەن، مۇۋەددەس روھ ئۇلارغا ئاتا قىلىنىدى. **18** لېكىن سىمون مۇۋەددەس روھنىڭ روسۇلالارنىڭ قولىنى تەگكۈزۈپ قويۇشى بىلەن ئاتا قىلىنغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇلارغا پۇل تەكلىپ: **19** ـ بۇ كۈچ-قۇدرەتنىمۇ ماڭىمۇ بېرىڭلاركى، مەنمۇ ھەر كىمنىڭ ئۈستىگە قولىرىمنى تەگكۈزسەم، ئۇنىڭغا مۇۋەددەس روھ ئاتا قىلىنسۇن، ـ دېدى. **20** لېكىن پېترۇس ئۇنىڭغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ خۇدانىڭ بۇ ئىلتىپاتىنى پۇلغا سېتىۋالغىلى بولىدۇ، دەپ ئويلىغىنىڭ ئۈچۈن، پۇلۇڭ سەن بىلەن تەڭ ھالاكەتكە بارسۇن! **21** سېنىڭ بۇ ئىشتا ھېچ ھەسسەڭ ياكى نېسىۋەڭ يوقتۇر! چۈنكى سېنىڭ نىيىتىڭ خۇدا ئالدىدا دۈرۈس ئەمەس! **22** شۇڭا، بۇ رەزىللىكىڭدىن توۋا قىلىپ، رەببىن، مۇمكىن بولسا كۆڭلۈمدىكى بۇ نىيىتىم كەچۈرۈم قىلىنغاي، دەپ تۆتۈن! **23** چۈنكى سېنىڭ ئاچچىق ھەسەتكە تولۇپ، ھەققانىيىزلىقىنىڭ ئاسارىتىدا ئىكەنلىكىڭ ماڭا مەلۇم. **24** سىمون تۇلارغا: ـ مەن ئۈچۈن رەبدىن تۆتۈنۈڭلاركى، سىلەر ئېيتقان ئىشلاردىن ھېچبىرى بېشىمغا كەلمىگەي! ـ دېدى. **25** پېترۇس بىلەن يۇھاننا يەنە شۇ يەردە ئاڭگە- گۇۋاھلىق بېرىپ رەبنىڭ سۆز- كالامىنى يەتكۈزگەندىن كېيىن، سامارىيەنىڭ ئۇرغۇن يېزا- كەنتلىرىگە بېرىپ خۇش خەۋەر يەتكۈزگىچە، يېرۇسالېمنا قايتىپ كەتتى. **26** شۇ ۋاقىتتا، خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسى فىلىپقا: ـ ئورە ۋۇگدىن تۇرۇپ جەنۇبقا قاراپ يېرۇسالېمدىن گازا شەھىرىگە ماڭىدىغان يول بىلەن ماڭ! ـ دېدى (شۇ يول چۆلدىكى يولدۇر). **27** شۇڭا فىلىپ ئورنىدىن تۇرۇپ يولغا چىقتى. ۋە مانا، يولدا ئېفىئوپىيە ئايال پادىشاھى كاندا ساسنىڭ بىر ئەمەلدارى، پۈتكۈل خەزىنىگە مەسئۇل ئېفىئوپىيەلىك ئاۋغات ۋەزىر ئۇراتتى. ئۇ يېرۇسالېمغا خۇداغا ئىبادەت قىلغلى بارغانىدى؛ ھازىر قايتىش يولدا ئۆزىنىڭ جەڭ ھارۇسىدا ئولتۇرۇپ، يەشايا پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىنى ئوقۇۋاتاتتى. **29** روھ فىلىپقا: ـ بۇ ھارۇسنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنىڭغا يېقىنلاشقىن، ـ دېدى. **30** فىلىپ يۈگۈرۈپ بېرىپ، [ۋەزىرنىڭ] يەشايا پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىدىن ئوقۇۋاتقانلىرىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭدىن: ـ ئوقۇۋاتقىنىڭنى چۈشىنىۋاتامسىز؟ ـ دەپ سوردى. **31** ۋەزىر ئۇنىڭغا: ـ بىرى ماڭا چۈشەندۈرۈپ بەرمىسە، مەن قانداقۇ چۈشىنەلەيمەن؟! ـ دەپ، فىلىپنى ھارۇسنىڭ يېنىدا ئولتۇرۇشقا ئۈندى. **32** ئۇ ئوقۇۋاتقان يازما قىسمى بولسا: «ئۇ گويا بوغۇزلاشقا يېتىلەپ مېڭىلغان قويدەك بوغۇزلاشقا ئېلىپ مېڭىلدى، قىرقىغۇچى ئالدىدا ئۈن-تىنسىز ياتقان قوزىدەك، ئۇ زادىلا ئېغىز ئاچمىدى. **33** ئۇ خورلىنىدۇ، ئۇ ھەق سوراقتىن مەھرۇم بولدى، ئەمدى ئۇنىڭ ئەۋلادىنى كىممۇ بايان قىلالىسۇن؟! چۈنكى ھاياتى يەر يۈزىدىن ئېلىپ كېتىلدى». **34** ئاغۋات فىلىپتىن: ـ دەپ بەرسىڭىز، يەپەيغەمبەرنىڭ بۇ سۆزى كىمگە قارىتىپ ئېيتىلغان؟ ئۆزىگىمۇ ياكى باشقا بىرسىگىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **35** فىلىپ

ئاغزىنى ئېچىپ شۇ يازمىنىڭ شۇ قىسمىدىن باشلاب، ئۆزىنگىنا ئەيسا توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلاپ بەردى. **36** تۆلار يولدا كېتىۋېتىپ، سۇ بار بىر يەر كەلگەندە، ئاغۋات: ـ مانا بۇ يەردە سۇ بار ئىكەن. [مۇشۇ يەردىلا] چۆمۈلدۈرۈلۈشىمگە قانداق توسالغۇ بار؟ ـ دېدى. **38** ئۇ هارۇنىنى توختىتىشنى بۇيرۇدى. فىلىپ ۋە ئاغۋات ئىككىسى بىللە سۇغا چۈشۈپ، ئۆزى چۆمۈلدۈردى. **39** تۆلار سۇدىن چىققاندا، رەبنىڭ روهى فىلىپنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ كەتتى. ئاغۋات ئۆزى قايتا كۆرمىدى، ئەمما ئۇ شادلىنىپ يولىنى داۋاملاشتۇردى. **40** فىلىپ بولسا ئاشدود شەھىرىدە پەيدا بولدى؛ ئۇ شۇ يۇرتنى كېزىپ، شۇ يەردىن قەيسەرىيە شەھىرىگە كەلگۈچە بولغان هەممە شەھەرلەردە خۇش خەۋەر جاكارلىدى.

9 ئەمما [شۇ چاغلار] ساۋۇل هەر نەپىسىدە رەبنىڭ مۇخلىسلىرىغا تېخىچە ئىزچىل قىرغىنچىلىق تەھدىتلىرى سېلىۋاتقان پەيت ئىدى. ئۇ باش كاهىننىڭ ئالدىغا بېرىپ، **2** دەمەشق شەھىرىدىكى سىناگوگلارغا تەۋسىيە خېتى يېزىپ بېرىشنى سوردى. شۇنداق بولغاندا، ئۇ دەمەشقتە [مەسىھ] يولدىكىلەردىن بىرەرسىنى، مەيلى ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن تېپىۋالسىلا، باغلاپ ئۆتكۈزۈن قىلىپ، يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىشكە رۇخسەت بولاتتى. **3** ساۋۇل يولغا چىقىپ، دەمەشق شەھىرىگە يېقىنلاشقاندا، ئېۋۇقسىز ئاسماندىن كۆزلۈك بىر نۇر چۈشۈپ، ئۆزىنگە ئەتراپىنى يورۇتۇۋەتتى. **4** ئۇ يەر گە يىقىلدى ۋە ئۆزىنگە: ـ ساۋۇل، ساۋۇل! ماگا نېمىشقا زىيانكەشلىك قىلىسەن؟ ـ دېگەن بىر ئاۋازنى ئاڭلىدى. **5** ـ ئى رەب، سەن كىمسەن؟ ـ دەپ سوردى ئۇ. ئاۋاز: ـ مەن سەن زىيانكەشلىك قىلىۋاتقان ئەيسادۇرمەن. **6** ئورنۇڭدىن تۇر، شەھەر گە كىر، نېمە قىلىشىڭ كېرەكلىكى ساگا ئېيتىپ بېرىلىدۇ؛ ـ دېدى. **7** ئۆزىنگە بىلەن بىللە ماڭغان ئادەملەر ئاۋازنى ئاڭلىسىمۇ، هېچكىمنى كۆرەلمىگەچكە، شۇ يەردە ئۇن چىقرالمايى تۇرۇپلا قالدى. **8** ساۋۇل يەردىن تۇرۇپ، كۆزلىرىنى ئېچىپ قارىدى، لېكىن هېچ نەرسىنى كۆرەلمىدى. هەمراهلىرى ئۇنى قولىدىن يېتىلەپ دەمەشققە ئېلىپ كىردى. **9** ئۇ ئۈچ كۈنگىچە كۆزى كۆرمەس بولۇپ نە يېمىدى نە ئىچمىدى. **10** دەمەشقتە ئاناناياس ئىسمىلىك مەلۇم بىر مۇخلىس بار ئىدى. رەب ئۆزىنگە بىر غايىبانە كۆرۈنۈشتە كۆرۈنۈپ ئۇنى: ـ ئاناناياس! ـ دەپ چاقىردى. ـ مانا مەن، ئى رەب، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇ. **11** رەب ئۆزىنگە: ـ سەن دەرهال «تۈز» دەپ ئاتالغان كوچىغا بېرىپ، يەھۇدانىڭ ئۆيىدىن تارسۇسلۇق ساۋۇل ئىسمىلىك بىرىنى سوراپ تاپ؛ چۈنكى مانا، ئۇ دۇئا- تىلاۋەت قىلىۋاتىدۇ. **12** ئۇ دۇئا قىلىۋاتقىنىدا، غايىبانە كۆرۈنۈشتە ئاناناياس ئىسمىلىك بىر كىشىنىڭ كېلىپ، كۆزىنى كۆرىدىغان قىلىش ئۈچۈن ئۈستىگە قولىنى تەگكۈزگەنلىكىنى كۆردى، ـ دېدى. **13** ئاناناياس: ـ ئى رەب، مەن بۇ ئادەمنىڭ خەۋىرىنى نۇرغۇن كىشىلەردىن ئاڭلىدىم، ئۇ يېرۇسالېمدىكى مۇقەددەس بەندىلىرىگىمۇ شۇنچە كۆپ زىيان- زەخمەت يەتكۈزگەن! **14** هازىر ئۇ مۇشۇ يەردە نامىڭغا ئىدا قىلغانلارنىڭ هەممىسىنى تۇتۇپ باغلاش ئۈچۈن باش كاهىنلاردىن هوقۇق ئالىۋۇ ـ دېدى. **15** لېكىن رەب ئۆزىنگە: ـ بارىۋەر! چۈنكى ئۇ نامىمنى ئەللەرنىڭ ۋە ئۇلارنىڭ پادىشاهلىرىنىڭ هەم ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا ئايان قىلىش ئۈچۈن تۈزۈمىگە ئالاهىدە تاللىغان بىر ئەسۋابتۇر. **16** چۈنكى مەن ئۆزىنگە نامىم ئۈچۈن قانچىلىك ئازاب- ئۇقوبەتلەرنى تارتىشىنىڭ مۇقەررەر ئىكەنلىكىنى ئايان قىلىمەن، ـ دېدى. **17** بۇنىڭ بىلەن ئاناناياس بېرىپ، شۇ ئۆيگە كىردى؛ ئۇ قوللىرىنى ساۋۇلنىڭ ئۈستىگە تەگكۈزۈپ ئۆزىنگە: ـ قېرىنداش ساۋۇل، رەب، يەنى بۇ يەر گە كېلىۋاتقان يول ئۈگۈدا ساگا كۆرۈنگەن ئەيسا، كۆزلىرىڭنى كۆرەلەيدىغان بولسۇن دەپ ۋە سېنىڭ مۇقەددەس روهقا تولدۇرۇلۇشۇڭ ئۈچۈن مېنى شەخسەن ئۆزى ئەۋەتتى، ـ دېۋىدى، **18** ساۋۇلنىڭ كۆزلىرىدىن خۇددى بېلىق قاسىرىقىدەك بولغان بىر نەرسىلەر چۈشۈپ، كۆزلىرى ئېچىلىپ كۆرەلەيدىغان بولدى. ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. **19** ئۇ غىزالانغاندىن كېيىن، قۇۋۋەتلىنىپ ماغدۇرغا كىردى. **20** [ساۋۇل] دەمەشقتىكى مۇخلىسلارنىڭ يېنىدا بىرنەچچە كۈن تۇردى ۋە ۋاقىتنى ئۆتكۈزمەي سىناگوگلارغا كىرىپ، «ئۇ كىشى خۇدانىڭ ئوغلىدۇر» دەپ ئەيسانى جاكارلاشقا باشلىدى. **21** ئۇنى ئاڭلىغانلار سۆزلىرىدىن ئىنتايىن هەيران بولۇشۇپ: ـ بۇ ئادەم يېرۇسالېمدا بۇ نامغا ئىدا قىلغۇچىلارنى قاتتىق ۋەيران قىلغان جىلىقى ئادەم ئەمەسمۇ؟ بۇ يەر گىمۇ مۇشۇنداقلارنى باغلاپ باش كاهىنلارغا ئېتۈۋېتىپ بېرىش مەقسىتىدە كەلگەنمىدۇ؟ ـ دېيىشتى. **22** لېكىن ساۋۇلنىڭ قايىل قىلىش كۈچى بارغانسېرى ئېشىپ، ئەيسانىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ دەمەشقتىكى يەھۇدىيلارنى پارا كەندىچىلىككە چۈمۈدۈردى. **23** كۆپ كۈنلەردىن كېيىن، يەھۇدىيلار ساۋۇلنى يوقاتماققا قەست قىلماقچى بولدى. **24** لېكىن ساۋۇل تۆلارنىڭ سۈيقەستىدىن خەۋەر تاپتى؛ ئۇنى ئۆتۈپ ئۆتلىتۇرۇش ئۈچۈن تۆلار كېچە- كۈندۈز شەھەرنىڭ قوۋۇقلىرىدا پايلاپ يۈردى. **25** لېكىن مۇخلىسلار بىر كۈنى كېچىدە ئۇنى چوڭ سېۋەتكە ئولتۇرغۇزۇپ، سېپىل [كامارىدىن] چۈشۈردى. **26** ساۋۇل يېرۇسالېمغا يېتىپ بېرىپ، ئۆيەردىكى مۇخلىسلارغا قوشۇلماقچى بولدى، لېكىن ئۇلارنىڭ هەممىسى ئۇنىڭ مۇخلىس ئىكەنلىكىگە ئىشەنمەي، ئۇنىڭدىن قورقتى. **27** بىراق بارناباس ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، روسۇللار بىلەن كۆرۈشتۈردى. ئۇ ئۇلارغا ساۋۇلنىڭ دەمەشقتىكى يولدا رەبنى قانداق كۆرگەنلىكىنى، رەبنىڭمۇ ئۇنىڭغا گەپ قىلغانلىقىنى چۈشەندۈردى ۋە ئۇنىڭ دەمەشقتە ئەيسانىڭ نامىدا قانداق جۈرئەتلىك بىلەن سۆز- كالام يەتكۈز ئەگىلىكىنى ئۇقتۇردى. **28** بۇنىڭ بىلەن، ساۋۇل يېرۇسالېمدا روسۇللار بىلەن بىللە ئۆچۈگۈ- تاشكارە يۈرۈپ، يۈرە كلىك هالدا رەبنىڭ نامىدا سۆز- كالام يەتكۈزەتتى. **29** ئۇ يەنە گېپكچە سۆزلىشىدىغان يەھۇدىيلار بىلەمۇ سۆزلىشىپ مۇنازىرىلىشەتتى؛ نەتىجىسى، ئۇلار ئۇنىڭغا قەست قىلماقچى بولدى. **30** قېرىنداشلار بۇ ئىشتىن خەۋەر تېپىپ، ئۇنى قەيسەرىيە شەھىرىگە ئېلىپ بېرىپ، ئاندىن ئۇ يەردىن تارسۇس دېگەن شەھەر گە يولغا سالدى. **31** ئۇ چاغدا، پۈتكۈل يەھۇدىيە، گالىلىيە ۋە سامارىيەدىكى جامائەتلەر [بىر مە زگىل] تىنچلىققا ئېرىشىپ، [ئېتىقادتا] قۇرۇلدى؛ رەبنىڭ قورقۇنچىدا مېڭىپ، مۇقەددەدەس روهنىڭ رىغبەت- تەسەللىسى بىلەن ئۇلارنىڭ سانلىرىمۇ بارغانسېرى كۆپەيمەكتە ئىدى. **32** شۇ ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، پېترۇس هەرقايسى جايلارنى ئارلاپ يۈ رگەندە، لىددا شەھىرىدىكى مۇقەددەدەس بەندىلەرنىمۇ يوقلاشقا چۈشتى. **33** ئۇ يەردە ئۇ ئەنىياس ئىسمىلىك بىر ئادەمنى ئۇچراتتى. بۇ ئادەم پالەچ بولۇپ، ئورۇن تۈتۈپ ياتقىلى سە ككىز يىل بولغانىكەن. **34** پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ ئەنىياس، ئەيسا، يەنى مەسىھ بولغۇچى سېنى ساقايتىدۇ. ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، پالىسكىنى يىغىشتۇر! ـ دېدى. ئۇ دەرهال ئورندىن تۇردى. **35** [ئەنىياسنى] كۆر گەن لىددا شەھىرىدىكى ۋە شارون رايوندىكىلەرنىڭ هەممىسى تۇۋا قىلىپ رەبگە باغلاندى. **36** يوپپا شەھىرىدە بولسا تابىتا ئىسمىلىك بىر ئايال مۇخلىس بار ئىدى (ئۇنىڭ ئىسمى گېپكچىدە «دوركاس» ئىدى). ئۇ هەردائىم ياخشى ئەمەللەر ۋە خەير- ساخاۋەتلىك ئىشلارغا بېرىلەتتى. **37** شۇ كۈنلەردە شۇنداق بولدىكى، ئۇ كېسەل بولۇپ، ئۆلۈپ كەتتى. كىشىلەر جەسىتىنى يۇيۇپ، ئۈستۈنكى قەۋەتتىكى بىر ئۆيگە ياتقۇزۇپ قويدى. **38** يوپپا شەھىرى لىددا شەھىرىگە يېقىن بولغاچقا، يوپپادىكى مۇخلىسلار پېترۇسنىڭ لىددادا ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ ئالدىغا ئىككى ئادەم ئەۋەتتى. ئۇلار: «هايال بولماي يېنىمىزغا كەلسەڭ!» ـ دەپ يېلىندى. **39** پېترۇس ئورندىن تۇرۇپ ئۇلار بىلەن بىللە يوپپاغا باردى. يوپپاغا يېتىپ كېلىشى بىلەن ئۇلار ئۇنى ئۈستۈنكى قەۋەتتىكى ئۆيگە باشلاپ چىقتى. بارلىق تۇل ئايالار پېترۇسنىڭ ئەتراپىغا ئولىشىپ، يىغا- زار قىلىشىپ ئۇنىڭغا دوركاسنىڭ ئۇلار بىلەن بىللە بولغان ۋاقىتىدا ئۇزلىرىگە تىكىپ بە رگەن كۆڭلەك- كىيىملىرىنى كورستىتىشتى. **40** لېكىن پېترۇس هەممەيلەننى چىقىرۋېتىپ، تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ دۇئا قىلدى. ئاندىن ئۇ جەسىتىگە قاراپ: ـ تابىتا، ئورنۇڭدىن تۇر! ـ دېدى. تابىتا كۆزىنى ئېچىپ، پېترۇسنى كۆرۈپ، ئورندا ئولتۇردى. **41** پېترۇس ئۇنىڭغا قولىنى ئۇزىتىپ ئۇنى يۈلەپ تۇرغۇزدى ۋە مۇقەددەدەس بەندىلەر بىلەن تۇل ئايالارنى چاقىرىپ، دوركاسنى ئۇلارغا تىرىك تاپشۇرۇپ بەردى. **42** بۇ خەۋەر پۈتكۈل يوپپا تارقىلىپ، نۇرغۇن كىشىلەر رەبگە ئېتىقاد قىلدى. **43** شۇنداق بولدىكى، پېترۇس يوپپادا سىمون ئىسمىلىك بىر كۈنچىنىڭ ئۆيىدە ئۇزۇن كۈنلەر تۇردى.

10 قەيسەرىيە شەھىرىدە كورنىلىي ئىسمىلىك بىر ئادەم بولۇپ، ئۇ [رىم] قوشۇنىدىكى «ئىتالىيەلىكلەر» قىسمىنىڭ يۈزىبېشى ئىدى. **2** ئۇ ئېخلاسمەن ئادەم بولۇپ، ئۆزى ۋە پۈتكۈل ئۆيىدىكىلەرى خۇدادىن قورقاتتى. ئۇ مەردلىك بىلەن نامراتلارغا خەير- ساخاۋەت قىلىپ، دائىم خۇداغا دۇئا- تىلاۋەت قىلاتتى. **3** بىر كۈنى چۈشتىن كېيىن سائەت ئۈچىلەردە، ئۇ غايىبانە بىر كۆرۈنۈشتە خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىنىڭ ئۆزىنىڭ يېنىغا كەلگەنلىكىنى ئوچۇق كۆردى. پەرىشتە ئۇنى: ـ كورنىلىي! ـ دەپ چاقىردى. **4** كورنىلىي ئۇنىڭغا كۈزلىرىنى تىكىپ قاتتىق چۆچۈپ: ـ تەقسىر، نېمە ئىش؟ ـ دەپ سوردى. پەرىشتە ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ دۇئالىرىڭ ۋە خەير- ساخاۋەتلىك ئىشلىرىڭ خۇدا ئالدىغا ئەسلەتمە قۇربانلىقتەك بېرىپ يەتتى. **5** ئەمدى سەن يوپپاغا ئادەم ئەۋەتىپ، پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون ئىسمىلىك ئادەمنى چاقىرتىپ كەل. **6** ئۇ سىمون ئىسمىلىك بىر كۈنچىنىڭ ئۆيىدە مېهمان بولۇپ ئۇرۇۋاتىدۇ. سىمونىنىڭ ئۆيى دېڭىز يېقىدا، ـ دېدى. **7** ئۇنىڭغا سۆزلىگەن پەرىشتە كەتكەندىن كېيىن، كورنىلىي ئۆيدىكى خىزمەتچىلەردىن ئىككىنى ۋە دائىم يېنىدا ئۇرۇپ خىزمەت قىلغۇچىلار ئىچىدىكى ئېخلاسمەن بىر لەشكەرنى چاقىردى. **8** بارلىق ئىشلارنى چۈشەندۈرگەندىن كېيىن، ئۇلارنى يوپپاغا ئەۋەتتى. **9** ئەتسى ئۇلار سەپەر قىلىپ شەھەر گە يېقىنلاشقاندا، چۈش ۋاقتى بولۇپ، پېترۇس دۇئا قىلىش ئۈچۈن ئۆگۈنگە چىقتى. **10** ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىپ كېتىپ، بىر نەرسە يەي دېدى. بىراق ئۇلار غىزا تەييارلاۋاتقاندا، غايىبانە بىر

ئالامەت پیترۆسنی ئورۆژالدی. 11 ئۆ ئاسمان ئچیلىپ، تۆت بۇرجىكىدىن باغلانغان ھالدا يەر يۈزنگە چۈشۈرۈلۈۋاتقان كەڭ داستىخاندەك بىر نەرسىنى كۆردى. 12 داستىخاندا ھەرخىل تۆت پۇتلۇق ھايۋانلار، يەر بىغىرلىغۇچىلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارمۇ بار ئىدى. 13 ئۇنىڭغا بىر ئاۋاز ئاكالاندى: ـ «ئور، ئۇكۇن تۇر، پیترۆس، ئۇلاردىن سويۇپ يە!» 14 ـ ياق، رەب، ھە رگىز بولمايدۇ! مەن ھېچقاچان ھېچقانداق ناپاك يا كى ھارام نەرسىنى يېگەن ئەمەسمەن! ـ دېدى پیترۆس. 15 ئاۋاز ئىككىنچى قېتىم كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ خۇدا ھالال دەپ پاكلىغانى سەن ھارام دېمە! ـ دېيىلدى. 16 بۇ ئىش ئۈچ قېتىم يۈز بېرىپ، ئاندىن داستىخاندەك بولغان شۇ نەرسە دەرھال ئاسمانغا ئېلىپ چىقىپ كېتىلدى. 17 پیترۆس كۆز رگەن غايىبانە ئالامەتنىڭ مەنىسى توغرىسىدا قايمۇقۇپ تۇرغاندا، مانا كورنىلىي ئەۋەتكەن كىشىلەر سىمونىڭ ئۆينى تېپىپ، دەرۋازا ئالدىدا تۇراتتى. 18 ئۇلار بىرسىنى چاقىرىپ، ئۇنىڭدىن پیترۆس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون دېگەن بىرسى بۇ يەردە تۇرامدۇ؟ ـ دەپ سوردى. 19 پیترۆس تېخىچە شۇ غايىبانە ئالامەتنىڭ مەنىسى ئۈستىدە ۋىجدانىدا ئويلىنۋاتقاندا، روھ ئۇنىڭغا: ـ مانا، سېنى ئۈچ ئادەم ئىزدەپ كەلدى. 20 ئور، ئۇكۇن تۇر، پەسكە چۈش، ھېچ ئىككىلەمەي ئۇلار بىلەن بىللە بارغىن. چۈنكى ئۇلارنى ئەۋەتكۈچى مەن! ـ دېدى. 21 پیترۆس پەسكە چۈشۈپ، ھېلىقى ئادەملە رگە: ـ سىلەر ئىزدىگەن كىشى مانا مەن بولىمەن. بۇ يە رگە كېلىش سەۋەبىڭلار نېمىكىن؟ ـ دېدى. 22 ئۇلار جاۋابەن: ـ ھەققانىي بىر ئادەم، خۇدادىن قورقىدىغان، شۇنداقلا پۈتكۈل يەھۇدىي خەلقى تەرىپىگە كورنىلىي ئىسىملىك رىملىق يۈزبېشى مۇقەددەس بىر پەرىشتە تەرىپىدىن سىزنى ئۆيىگە چاقىرتىپ، سىزدىن سۆز- كالام ئاڭلاشقا ئەمر قىلىنغان! ـ دېدى. 23 شۇڭا پیترۆس ئۇلارنى ئۆيگە تەكلىپ قىلىپ، قوندۇرۇپ مېھمان قىلدى. ئەتىسى ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇ ئۇلار بىلەن بىللە يولغا چىقتى. يوپپادىكى قېرىندىشلاردىن بەزىلىرى ئۇلارغا ھەمراھ بولۇپ ماكېتى. 24 ئىككىنچى كۈنى، ئۇلار قەيسەريە گە يېتىپ باردى. ئەمدى كورنىلىي ئۇچۇغانلىرى ۋە يېقىن يار-يۇرادەرلىرىنى ئۆيىگە چاقىرىپ، پیترۆسلارنى تەققەزارلىق بىلەن كۈتۈپ تۇراتتى. 25 پیترۆس ئۆيگە كە رگەندە، كورنىلىي ئالدىغا چىقىپ، ئايىغىغا ئۆزىنى ئېتىپ سەجدە قىلدى. 26 لېكىن پیترۆس [دەرھال] ئۇنى يۈلەپ تۇرغۇزۇپ: ـ ئور، ئۇكۇن تۇرغىن! مەنمۇ بىر ئىنسان، خالاس! ـ دېدى. 27 ئۇ كورنىلىيگە گەپ قىلغاچ ئۆيگە كىرىۋىدى، ئۇينىڭ ئىچىگە يىغىلغان توپ-توپ ئادەملەرنى كۆردى. 28 ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلە رگە مەلۇمكى، بىز يەھۇدىيلارنىڭ يات ئەللىكلەردىن بىرسى بىلەن باردى- كەلدى قىلىشى يا كى ئۇيلىرىگە كىرىشى تەۋرات قانۇن-ئەقىدىلىرىمىز گە خىلاپ. لېكىن خۇدا ماڭا ھېچقانداق ئادەمنى ناپاك يا كى ھارام دېمەسلىكىم كېرەكلىكىنى ئايان قىلدى. 29 شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر ئادەم ئەۋەتىپ مېنى چاقىرغاندا، ھېچ رەت قىلماي ئالدىگىلارغا كەلدىم. ئەمدى سورايمان، مېنى نېمە دەپ چاقىردىڭلار؟ ـ دېدى. 30 كورنىلىي مۇنداق دېدى: ـ تۆت كۈننىڭ ئالدىدا بۇگۈنكى مۇشۇ ۋاقتىقىچە روزا تۇتقىنىدىم، سائەت ئۈچىلەردە مەن ئۆيدە دۇئا قىلىۋاتاتتىم. ۋېيۇقسىز كېيىملىردىن نۇر چاقناپ تۇرىدىغان بىر ئادەم ئالدىمدا پەيدا بولۇپ تۇرە تۇردى: 31 «كورنىلىي! دۇئايىڭ ئىجابەت قىلىندى ۋە خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلىرىڭ خۇدا ئالدىغا ئەسلىمە قۇربانلىقتەك يەتتى. 32 شۇڭا يوپپاغا ئادەم ئەۋەتىپ، پیترۆس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون ئىسىملىك ئادەمنى چاقىرتىپ كەل. ئۇ دېڭىز يوپىدا ئولتۇراقلۇق سىمون ئىسىملىك بىر كۈنچىنىڭ ئۆيىدە مېھمان بولۇپ تۇرۇۋاتىدۇ» دېدى. 33 شۇنىڭ ئۈچۈن، دەرھال ئۆزلىرىنى چاقىرىپ كېلىشكە ئادەم ئەۋەتكەندىم. ئۆزلىرى كۆلىمىگە كېلىپ ياخشى قىلدىلا! ئەمدى بىز ھەممەيلەن خۇدا ئۆزلىرىگە ئەمر قىلغان بارلىق سۆزلەرنى ئاڭلاش ئۈچۈن خۇدانىڭ ئالدىدا ھازىر تۇرۇۋاتىمىز. 34 پیترۆس ئاغزىنى ئېچىپ مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، مەن خۇدانى ھېچقانداق ئادەمگە يۈز- خاتىرە قىلمايدۇ، دەپ چۈشىنىپ يەتتىم؛ بەلكى ھەر ئەلدىن بولغانلار ئېچىدە ئۇنىڭدىن قورقىدىغان ۋە ھەققانىيەت يۈرگۈزىدىغان كىشى بولسىلا، ئۇنىڭ ئالدىدا مەقبۇلدۇر. 36 خۇدا ئىسرائىل خەلقىگە يەتكۈزگەن سۆز- كالام، يەنى ئېيسا مەسىھ ئارقىلىق (ئۈپۈتكۈل مەۋجۇدالارنا رەببىدۇر) ئىناق-جاتىرىجەملىك جاكارلانغان خۇش خەۋەر سىلە رگە مەلۇمغۇ، 37 سىلەرنىڭمۇ يەھىيا [پەيغەمبەر] چۈمۈلدۈرۈش چاقىرىقىنى يەتكۈزگەندىن تارتىپ، گالىلىيەدىن باشلاپ پۈتكۈل يەھۇدىيە زېمىنىدىدا ئاسارەتلىك ئېيسا توغرۇلۇق گۈزۈاھلىقتىن ـ يەنى خۇدانىڭ قانداق قىلىپ ئۇنى مۇقەددەس روھ ۋە كۈچ- قۇدرەت بىلەن مەسىھلىگەنلىكى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ھەممە يەرنى كېزىپ، ياخشى ئەمەللەرنى قىلىپ، ئىبلىسنىڭ ئىلكىدە بولغانلارنىڭ ھەممىسنى ساقايتىقانلىقىدىن خەۋەرىڭلار باردۇر. چۈنكى خۇدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. 39 بىزمۇ ئۇنىڭ ھەم يەھۇدىيلارنىڭ زېمىنىدا ھەم يېرۇسالېمدا قىلغان ئىشلىرىنىڭ گۈزۈاھچىلىرى. ئۇلار ئۇنى ياغاچقا ئېسىشى بىلەنمۇ ئۆلتۈردى. 40 بىراق ئۈچىنچى كۈنى، خۇدا ئۇنى قايتا تىرىلدۈرۈپ نامايان قىلدى.

بىراق ھەممە كىشىلە رگە ئەمەس، پەقەت خۇدا ئۆزى ئالدى بىلەن تاللىغان گۈزۈاھچىلار، يەنى ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلگەندىن كېيىن ئۇنىڭ بىلەن ھەمداستىخان بولغان بىزلەرنىڭ ئارىمىزدا نامايان قىلدى. 42 ئۇ بىزگە خەلققە خۇش خەۋەر يەتكۈزۈشنى ۋە ئۆزىنىڭ خۇدا تەرىپىدىن تىرىكلەر ۋە ئۆلگەنلەرنىڭ سوراقچىسى قىلىنىپ ئەينىلەنگۈچى ئىكەنلىكىنى جاكارلاشنى ئەمر قىلدى. 43 بارلىق پەيغەمبەرلەر ئۇنىڭغا گۈزۈاھلىق بېرىدۇ ئۇكى، ھە ركىم ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغان بولسا ئۇنىڭ نامى ئارقىلىق گۇناھلىرى كەچۈرۈم قىلىنىدۇ. 44 پیترۆس تېخى بۇ سۆزلەرنى قىلۋاتقانىدا، مۇقەددەس روھ سۆز- كالامنى ئاڭلاۋاتقان ھەممە كىشىگە چۈشتى. 45 پیترۆس بىلەن بىللە كەلگەن خەتىنلىك بولغان ئىشەنگۈچىلەرنىڭ ھەربىرى مۇقەددەس روھنىڭ يات ئەللەردىكى رگىمۇ ئاتا قىلىنىپ تۆكۈلگەنلىكىنى كۆرۈپ بەك ھەيران بولۇشتى. 46 چۈنكى ئۇلارنىڭ [كارامەت نامەلۇم] تىلاردا سۆزلىشىپ خۇدانى ئۇلۇغلىغانلىقىنى ئاڭلىدى. شۇڭا پیترۆس: 47 ـ مۇشۇ كىشىلەر بىزگە ئوخشاش مۇقەددەس روھنى قوبۇل قىلغىچە بولغان بولسا، كىم ئۇلارنىڭ سۇغا چۈمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىشىنى توسالىسۇن؟! ـ دېدى. 48 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ رەببنىڭ نامىدا چۈمۈلدۈرۈلۈشىنى ۋىيرۇدى. ئاندىن ئۇلار پیترۆسنىڭ ئۇلار بىلەن بىرنەچچە كۈن تۇرۇشىنى ئۆتۈندى.

11

روسۇللار ۋە يۈتكۈل يەھۇدىيەدىكى باشقا قېرىنداشلار [يات] ئەللىكلەرنىڭمۇ خۇدانىڭ سۆز- كالامنى قوبۇل قىلغانلىقىنى ئاڭلىدى. 2 شۇڭا، پیترۆس يېرۇسالېمغا قايتقاندا، خەتىنلىك بولغان [ئىشەنگۈچىلەر] ئۇنى ئەيىبكە ئۇيرۇپ: 3 ـ سەن خەتنە قىلىنمغان ئادەملەرنىڭ ئۆيىدە مېھمان بولۇپ، ئۇلار بىلەن ھەمداستىخان بولدۇڭ؟! ـ دېدى. 4 بىراق پیترۆس پۈتۈن ئىشنى باشتىن-ئاخىرىغىچە ئۇلارغا بىر-بىرلەپ چۈشەندۈرۈپ 5 مۇنداق دېدى: ـ يوپپا شەھىرىدە دۇئا قىلىۋاتقىنىمدا، غايىبانە كۆرۈنۈش مېنى ئورۇپلىپ، بىر ئالامەتنى كۆردۈم. كەڭ داستىخاندەك بىر نەرسە تۆت بۇرجىكىدىن باغلانغان ھالدا ئاسماندىن چۈشۈپ، مېنىڭ يېنىمدا توختىدى. 6 ئۇنىڭغا كۆز تىكىپ قارىسام، ئېچىدە ھەرخىل تۆت پۇتلۇق ھايۋانلار، ياۋايى ھايۋانلار، يەر بىغىرلىغۇچىلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارمۇ بار ئىكەن. 7 ئاندىن: «ئور، ئۇكۇن تۇر پیترۆس، ئۇلاردىن سويۇپ يە!» دېگەن بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. 8 مەن: «ياق رەب، ھە رگىز بولمايدۇ! مەن ھېچقاچان ھەرقانداق ناپاك يا كى ھارام نەرسىنى ئاغزىمغا ئالغان ئەمەسمەن!» دېدىم. 9 بىراق ماڭا يەنە: «خۇدا ھالال دەپ پاكلىغان نەرسىنى سەن ھارام دېمە!» دېگەن ئاۋاز ئاڭلاندى. 10 بۇ ئىش ئۈچ قېتىم شۇنداق تەكرارلىنىپ، ئاخىر بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاسمانغا قايتىدىن تارتىپ كېتىلدى. 11 مانا دەل شۇ چاغدا، قەيسەريەدىن مېنى چاقىرىشقا ئەۋەتىلگەن ئۈچ كىشى مەن تۇرغان ۋەينىڭ ئالدىغا كەلدى. 12 مۇقەددەس روھ مېنى ھېچ ئىككىلەمەي ئۇلار بىلەن بىللە بېرىشقا ۋېيرۇدى. مۇشۇ ئالتە قېرىنداشمۇ مەن بىلەن بىللە باردى. [قەيسەريە گە يېتىپ كېلىپ]، ھېلىقى ئادەمنىڭ ۋەينىگە كىردۇق. 13 بۇ كىشى بىزگە ئۆزىنىڭ ۋەينىدە پەيدا بولۇپ تۇرغان بىر پەرىشتىنى قانداق كۆرگەنلىكىنى ئېيتتى. پەرىشتە ئۇنىڭغا: «سەن يوپپاغا ئادەم ئەۋەتىپ، پیترۆس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون ئىسىملىك بىر ئادەمنى چاقىرتىپ كەل، 14 ئۇ ساڭا سېنى ۋە يۈتكۈل ئائىلە ڭگە نىجاتلىق يەتكۈزىدىغان بىر خەۋەرنى ئېيتىپ بېرىدۇ» دېگەنىكەن. 15 مەن گەپنى باشلىغىنىمدا، مۇقەددەس روھ خۇددى باشتا بىزنىڭ ئۈستىمىزگە چۈشكىنىدەك، ئۇلارغىمۇ چۈشتى. 16 شۇ چاغدا، رەبنىڭ سۆز- كالامنى، يەنى: «يەھيا كىشىلەرنى سۇغا چۈمۈلدۈرگەن، لېكىن سىلەر بولسا گلار مۇقەددەس روھقا چۈمۈلدۈرۈلىسىلەر» دېگىنىنى ئېسىمگە ئالدىم. 17 شۇڭا، ئەگەر خۇدا ئەمدى مۇشۇلارغا بىز رەب ئەيسا مەسىھكە ئېتىقاد قىلغىنىمىزدن كېيىن بىزگە بە رگەن ئىلتىپاتقا ئېتىرىشىش ئىلتىپات ئاتا قىلغان بولسا، خۇدانى توسالغۇدەك مەن زادى كىم ئىدىم؟ 18 ئۇلار بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا، ئەيىبلەشتىن توختاپ، خۇداغا ھەدىسىيە ئوقۇپ: ـ بەرھەق، خۇدا ئەللە رگىمۇ ھاياتلىققا ئېلىپ باردىغان توۋا قىلىشنى ئېسىپ قىلىپتۇ! ـ دېيىشتى. 19 ئۇ چاغدا، ئىستىپاننىڭ ئىشى بىلەن زىيانكەشلىككە ئۇچراپ ھەرقايسى جايلارغا تارقىلىپ كەتكەنلەر فەنىكىيە رايونى، سىپرۇس ئاربلى ۋە ئانتاكىيا شەھىرى قاتارلىق جايلارغىچە يېتىپ بېرىپ، بۇ جايلاردا سۆز- كالامنى پەقەت يەھۇدىيلارغىلا يەتكۈزەتتى. 20 لېكىن ئۇلاردىن سىپرۇس ئاربلى ۋە كۈرىنى شەھىردىن كەلگەن بەزىلەر ئانتاكىيا شەھىرىگە بارغاندا، رەب ئەيسانىڭ خۇش خەۋىرىنى گېپكىلە رگىمۇ يەتكۈزدى. 21 رەبنىڭ قولى ئۇلار بىلەن بىللە بولۇپ، تولىمۇ نۇرغۇن كىشىلەر ئىشىنىپ توۋا قىلىپ رەببگە باغلاندى. 22 بۇ خەۋەر يېرۇسالېمدىكى جاماەتنىڭ قۇلىقىغا يېتىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بارناباسنى ئانتاكىياغىچە ئارىلاپ ئۆتۈشكە ئەۋەتتى. 23 بارناباس يېتىپ بېرىپ، خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى كۆرۈپ، خۇشال بولدى. ئۇ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى

جان-دىلىدن قەتئىيلىك بىلەن رەببىگە چىڭ باغلىنىشقا ربغبەتلەندۈردى. 24 چۈنكى ئۇ مۇقەددەس روھقا ۋە ئىمان-ئىشەنچىگە تولدۇرۇلغان بولۇپ، يا ئىخىتى بىر ئادەم ئىدى. شۇنىڭ بىلەن زور بىر توپ ئادەملەر رەببىگە قوشۇلدى. 25 شۇنىڭ بىلەن بارناباس تارسۇس شەھىرىگە ساۋۇلنى ئىزدەپ باردى. 26 ئۇنى تېپىپ ئانتاكىيا ئېلىپ كەلدى، شۇنداق بولدىكى، ئىككىيلەن جامائەت بىلەن بىللە ساق بىر يىل يىغىلىپ، ئۇنرغۇن ئادەمگە تەلىم بەردى. مۇخلىسلارنىڭ «خرىستىئانلار» دەپ ئۆنچى ئانتىلىش ئانتاكىدىن باشلاندى. 27 ئۇ كۈنلەردە بەزى پەيغەمبەرلەر يېروسالېمدىن ئانتاكىيا چۈشۈپ كەلدى. 28 بۇلاردىن ئاگابۇس ئىسملىك بىرەيلەن ئوتتۇرىغا چىقىپ، روھنىڭ ۋەھيىنى يەتكۈزۈپ، قاتتىق بىر ئاچارچىلىقنىڭ پۈتكۈل دۇنيانى باسىدىغانلىقىنى ئالدىن ئېيتتى (بۇ ئاچارچىلىق دەۋرىدە «كلاۋدىيۇس قەيسەر» ھۆكۈم سۈر رگەن ۋاقىتتا يۈز بەردى). 29 بۇنىڭ بىلەن [ئانتاكىيادىكى] مۇخلىسلارنىڭ ھەربىرى ئۆز قۇربىغا قاراپ پۇل يىغىپ، يەھۇدىيەدە ئۇرۇقۇاتقان قېرىنداشلارغا ياردەم بېرىشنى قارار قىلدى. 30 ئۇلار بۇ قارارنى ئادا قىلىپ، ئىشانىنى بارناباس ۋە ساۋۇلنىڭ قولى ئارقىلىق [يەھۇدىيەدىكى جامائەت] ئاقساقاللىرىغا يەتكۈزۈپ بەردى.

12

شۇ چاغلاردا، ھېرود پادىشاھ جامائەتتىكىلەردىن بەزىلىرىگە زىيانكەشلىك قىلماقچى بولۇپ ئۇلارغا قول سالدى. 2 ئۇ يۇھاننانىڭ ئاكىسى ياقوبنى قىلىچلاپ ئولتۇردى. 3 ئۇزىنىڭ بۇ قىلغان ئىشىنىڭ يەھۇدىيلارغا ياققانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇ پېترۇسنىمۇ ئوتتۇقۇن قىلدۇرۇدى (شۇ چاغدا «پېتىر نان ھېيىتى» مەزگىلى ئىدى). 4 پېترۇسنى ئوتتۇقاندىن كېيىن، ئۇنى زىندانغا تاشلاپ، تۆت لەشكەر بىر گۈرۈپپا قىلىنغان تۆت قاراۋۇۋۇل تەرىپىگە ئاپىشۇردى. ياھۇدا ھېيىتتىن كېيىن، ھېرود ئۇنى خالايىق ئالدىدا سوراق قىلماقچى ئىدى. 5 شۇڭا پېترۇس زىنداندا ئوتۇپ قېلىندى. لېكىن جامائەت خۇداغا جان-دىل بىلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلىشۇاتاتتى. 6 ئەمدى ھېرود ئۇنى ئېلىپ چىقىپ سوت قىلىشنىڭ ئالدىنقى كېچىسى، پېترۇس ئىككى زەنجىر بىلەن باغلاقلىق يېتى، ئىككى قاراۋۇلنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇخلاۋاتاتتى، ئىشىكنىڭ سىرتىدىمۇ بىرنەچچە قاراۋۇل زىندانىنى كۆزەت قىلىۋاتاتتى. 7 ۋە ئېيۇقسىز رەببنىڭ بىر پەرىشتىسى كۆرۈنۈپ، بىر نۇر كامېرىنى يورۇتتى. پەرىشتە پېترۇسنىڭ بىقىنىغا نوقۇپ: ـ تېز تۇر! ـ دەپ ئويغاتتى. ئۇنىڭ قوللىرىدىكى زەنجىر شۇ ھامان بوشاپ چۈشۈپ كەتتى. 8 پەرىشتە ئۇنىڭغا: ـ بېلىكنى باغلىۋال! كەشكىنىمۇ كىي! ـ دېدى. پېترۇس ئۇنىڭ دېگىنىنى قىلدى. ئاندىن ئۇ: ـ چاپىنىڭنى يېپىنچاقلاپ كەينىمدىن ماڭ! ـ دېدى. 9 پېترۇس ئۇنىڭغا ئەگىشىپ [كامېردىن] چىقتى. بىراق ئۇ پەرىشتىنىڭ ۋاستىسى بىلەن بولۇۋاتقان بۇ ئىشلارنىڭ راستلىقىنى بىلمەي، بەلكى بىر غايىبانە كۆرۈنۈش كۆرۈۋېتىپمەن، دەپ ئويلاۋاتاتتى. 10 ئۇلار بىرىنچى ۋە ئىككىنچى كۆزەتچىنى ئۆتۈپ، زىندانىنىڭ شەھىر گە چىقىدىغان تۆمۈر دەرۋازىسىغا بارغاندا، دەرۋازا ئۇلار ئۈچۈن ئۆزلۈكىدىن ئېچىلىپ كەتتى. ئۇلار چىقىپ، بىر كوچىدىن ئۆتكەندە، پەرىشتە ئۇيۇقسىز ئۇنىڭ يېنىدىن كەتتى. 11 شۇ چاغدا، پېترۇس ئېسىگە كېلىپ، ئۆز-ئۆزىگە: «دەۋرۇقە ئەمدى رەب ئۆز پەرىشتىسىنى ئەۋەتىپ، مېنى ھېرودنىڭ قولىدىن ۋە يەھۇدىي خەلقىنىڭ كۈتكەنلىرىنىڭ ھەممىسىدىن قۇتقۇزۇۋېتىپتۇ، دەپ بىلدىم» ـ دېدى. 12 ھەققىي ئەھۋالنى چۈشىنىپ يەتكەندە، ئۇ مارکۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان يۇھاننانىڭ ئانىسى مەريەمنىڭ ئۆيىگە باردى. ئۇ يەردە نۇرغۇن كىشىلەر يىغىلىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىۋاتاتتى. 13 ئۇ دەرۋازىنىڭ ئىشكىنى ۋاققاندا، رودا ئىسملىك بىر دېدەك ئاۋازىنى ئاڭلاپ چىقتى. 14 ئۇ پېترۇسنىڭ ئاۋازىنى تونۇپ، خۇشاللىقىدىن ئىشكىنى ئېچىشقىمۇ ئۇلىگۈرمەي ۋۇگۈرۈپ كېلىپ، ھەممەيلەنگە: ـ پېترۇس دەرۋازا ئالدىدا تۇرىدۇ! ـ دەپ خەۋەر قىلدى. 15 لېكىن ئۇلار: ـ ساراڭ بولۇپ قالدىڭغۇ! ـ دېيىشتى. بىراق ئۇ: ـ راست شۇنداق، دەپ تۇرۇۋالدى. ئۇلار: ـ ئۇ ئۇنىڭ پەرىشتىسى بولسا كېرەك! ـ دېيىشتى. 16 بىراق پېترۇس دەرۋازىنى قېقىۋەردى. ئۇلار ئېچىپ دەرۋازىنى ئېچىپ، ئۇنىڭ ئۇنى كۆرگەندە ھەممەيلەن ھاڭ-تاڭ بولۇشتى. 17 پېترۇس ئۇلارغا ئۆن چىقارماسلىققا قول ئىشارىتى قىلىپ، ئۇلارغا رەببنىڭ ئۆزىنى زىنداندىن قانداق ئېلىپ چىققانلىقىنى ئېيتىپ بەردى. ئاندىن كېيىن، ئۇ: ـ بۇ خەۋەرنى ياقوبقا ۋە قېرىنداشلارغا يەتكۈزۈپ قويۇڭلار، ـ دەپ، ئۆزى ئۇ يەردىن باشقا يەر گە كەتتى. 18 تاڭ ئاتقاندا، قاراۋۇللار پېترۇس زادى نېمە بولدى دەپ سارىسىمگە چۈشتى. 19 ھېرود ئۇنى ئىزدەپ ئۇنىڭ ئىز-دېرىكىنى تاپالمىغاچقا، قاراۋۇللارنى سوراق قىلىپ، ئۇلارنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشنى بۇيرۇدى. بۇ ئىشتىن كېيىن، ئۇ يەھۇدىيەدىن چۈشۈپ قەيسەريە شەھىرىگە بېرىپ شۇ يەردە تۇردى. 20 ئەسلىدە ھېرود [خان] بىلەن تۇر ۋە زىدوندىكىلەر ئارىسىدا قاتتىق جېدەل بار ئىدى. ھالبۇكى، تۇر ۋە زىدوندىكىلەر بىرلىشىپ، ھېرودنىڭ ئالدىغا كەلدى. ئۇنىڭ بىلەن يارىشۇبلىش ئۈچۈن ئۇلار ئالدى بىلەن خانىنىڭ بىلاستۇس ئىسملىك شەخسىي غوجدارىنى ئۆزلىرىگە يار-يۆلەك بولۇشقا قايىل قىلغاندى. چۈنكى بۇ يۇرتتىكىلەر ئاشلىقنى خانىنىڭ ئىلكىدىكى جايلاردىن ئالاتتى. 21 بەلگىلەنگەن كۈنۈشۈش كۈنىدە ھېرود شاھانە تونلىرىنى كىيىپ، سوراق تەختىدە ئولتۇرۇپ، ئۇلارغا نۇتۇق سۆزلىدى. 22 ئاڭلىغان خەلق: ـ بۇ ئادەمنىڭ ئاۋازىنى ئەمەس، بەلكى بىر ئىلاھنىڭ ئاۋازىدۇر! ـ دەپ ۋارقىراشتى. 23 شۇئان پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى خانىنى ئۇردى، چۈنكى ئۇ شان-شەرەپنى خۇداغا بېغىشلىمىدى. نەتىجىدە، ئۇ قۇرتقا يەم بولۇپ ئۆلدى. 24 ئەمما خۇدانىڭ سۆز-كالامى داۋاملىق بەرق ئۇرۇپ كېڭەيدى. 25 بارناباس بىلەن ساۋۇل يېروسالېمدا ئىشلىرىنى تاپشۇرۇش خىزمىتىنى ئادا قىلغاندىن كېيىن، ئانتاكىيا قايتىپ كەتتى. ئۇلار مارکۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان يۇھاننانى بىللە ئېلىپ باردى.

13

ئانتاكىيادىكى جامائەت ئىچىدە بەزى پەيغەمبەرلەر ۋە تەلىم بەرگۈچىلەر بار ئىدى. ئۇلار بارناباس، «قارا» دەپمۇ ئاتىلىدىغان شىمېئون، كۈرىنىلىك لۇكىئۇس، ھېرود خان بىلەن بىللە چوڭ بولغان مانائەن ۋە ساۋۇللار ئىدى. 2 ئۇلار رەببنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ روزا تۇتۇۋاتقان بىر مەزگىلدە، مۇقەددەس روھ ئۇلارغا: ـ بارناباس بىلەن ساۋۇلنى مەن ئۇلارنى قىلىشقا چاقىرغان خىزمەت ئۈچۈن ماڭا ئايرىپ قويۇڭلار، ـ دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن، ئۇلار يەنە روزا تۇتۇپ دۇئا قىلغاندىن كېيىن، ئىككىيلەننىڭ ئۈستىگە قوللىرىنى تەگكۈزۈپ ئۇزىتىپ قويدى. 4 ئۇلار مۇقەددەس روھ تەرىپىدن ئەۋەتىلگەن بولۇپ، سەلېۋكىيە شەھىرىگە بېرىپ، ئۇ يەردىن كىمىگە چىقىپ سىپرۇس ئارىلىغا قاراپ يولغا چىقتى. 5 سالامىس شەھىرىگە يېتىپ كېلىپ، ئۇلار يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگلىرىدا خۇدانىڭ سۆز-كالامىنى يەتكۈزۈشكە باشلىدى. يۇھانا ئۇلارنىڭ ياردەمچىسى ئىدى. 6 ئۇلار پۈتۈن ئارالنى ئارىلاپ چىقىپ، پافوس شەھىرىگە كەلدى. ئۇلار ئۇ يەردە بلىرىيەشۇئا ئىسملىك بىر كىشى بىلەن ئۇچراشىپ قالدى. ئۇ سېھىرگەر بولۇپ، ساختا پەيغەمبەر بولغان بىر يەھۇدىي ئىدى. 7 ئۇ كىشى بۇ [ئارالنىڭ] رىملىق ۋالىيسى سېرگىيۇس پاۋۇلىنىڭ ھەمراھى ئىدى. ۋالىي ئۇقۇمۇشلۇق بىر كىشى بولۇپ، بارناباس بىلەن ساۋۇلنى چاقىرتىپ، خۇدانىڭ سۆز-كالامىنى ئاڭلىماقچى بولدى. 8 لېكىن ھېلىقى سېھىرگەر (ئۇنىڭ گېرىكچە ئىسمى ئەلىماس بولۇپ، «سېھىرگەر») دېگەن مەنىدە) ئۇلارغا قارشى چىقىپ، ۋالىينىڭ راينىى ئېتىقادتىن قايتۇرۇشنى ئۇرۇنۇماقتا ئىدى. 9 بىراق مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلغان ساۋۇل (يەنە «پاۋۇلۇس» دەپمۇ ئاتىلىدۇ) ھېلىقى سېھىرگەر گە تىكىلىپ قاراپ 10 ئۇنىڭغا: ـ ئەي، قەلبىڭ ھەرخىل ھىيلىگەرلىك ۋە ئالدامچىلىق بىلەن تولغان ئىبلىسنىڭ ئوغلى، ھەممە ھەققانىيلىقنىڭ دۈشمىنى! پەرۋەردىگارنىڭ تۈز يوللىرىنى بۇرمىلاشنى زادى توختاتمامسەن؟! 11 ئەمدى رەببنىڭ قولى ئۈستۈڭگە چۈشتى! كۈزلىرىڭ كور بولۇپ، بىر مەزگىل كۈننىڭ يورۇقىنى كۆرەلەيسەن! ـ دېدى. شۇئان، بىر خىل تۇمان ۋە قاراڭغۇلۇق ئۇنى باستى. ئۇ يولنى سىلاشتۇرۇپ، كىشىلەردىن مېنى قولۇمدىن يېتىلەگلار، دەپ ئىلتىجا قىلاتتى. 12 يۈز بە رگەن ئىشنى كۆرگەن ۋالىي رەببنىڭ تەلىمىگە قاتتىق ھەيران بولۇپ، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. 13 پاۋۇلۇس بىلەن ئۇنىڭ ھەمراھلىرى كېمىگە چىقىپ، پافوستىن پامفىلىيە ئۆلكىسىدىكى پېرگە شەھىرىگە باردى. ئۇ يەردە يۇھانا ئۇلاردىن ئايرىلىپ يېروسالېمغا قايتتى. 14 پاۋۇلۇسلار بولسا پېرگە شەھىرىدىن چىقىپ، داۋاملىق مېڭىپ پىسىدىيە رايونىدىكى ئانتاكىيا شەھىرىگە بېرىپ، شابات كۈنى سىناگوگقا كىردى. 15 تەۋرات قىسمىلىردىن ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىردىن ئوقۇلغاندىن كېيىن، سىناگوگنىڭ چوكىلىرى ئۇلارنى چاقىرتىپ: ـ قېرىنداشلار، ئەگەر خالايىققا بىرەر نەسىھەت سۆز-كالام بولسا، ئېيتىڭلار، ـ دېدى. 16 پاۋۇلۇس ئورنىدن تۇرۇپ، قول ئىشىرتى قىلىپ، خالايىققا مۇنداق دېدى: ـ ئەي ئىسرائىللار ۋە خۇدادىن قورققانلار، قۇلاق سېلىڭلار! 17 بۇ ئىسرائىل خەلقىنىڭ خۇداسى ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى تاللىدى، ئۇلار مىسىردا مۇساپىر بولۇپ ياشىغان ۋاقىتلاردا ئۇلارنى ئۈلۈغ قىلدى، ئۇزىنىڭ ئېگىز كۈتۈر رگەن بىلىكى بىلەن ئۇلارنى مىسىردىن قۇتقۇزۇپ چىقتى. 18 ئۇ چۆلدە ئۇلارغا تەخمىنەن قىرىق يىل غەمخورلۇق قىلدى 19 ئاندىن قاناۋان زېمىنىدىكى يەتتە ئەللى يوقىتىپ، ئۇلارنىڭ زېمىنلىرىنى ئۇلارغا مىراس قىلىپ بەردى. 20 بۇ ئىشلارغا ئالدى-كەينى بولۇپ تەخمىنەن ئوتتۇ يۈز ئەللىك يىل كەتتى. كېيىن، تاكى ساموئىل پەيغەمبەر ئوتتۇرىغا چىققىچە، ئۇ ئۇلارغا باتۇر ھاكىملارنى تىكلەپ بەردى. 21 ئاندىن ئۇلار بەرگە بىر پادىشاھنى بەرسىكەن، دەپ [ساموئىل پەيغەمبەردىن] تىلىدى. شۇنىڭ بىلەن خۇدا ئۇلارغا بىنيامىن قەبىلىسىدىن كىش ئىسملىك ئادەمنىڭ ئوغلى ساۋۇلنى تىكلەپ بەردى. ئۇ قىرىق يىل ھۆكۈم سۈردى. 22 بىراق [خۇدا] ساۋۇلنى سەلتەنىتىدىن چۈشۈرۈپ، ئۇلارغا داۋۇتنى پادىشاھ قىلىپ ئۇرغۇزۇپ بەردى. خۇدا ئۇنىڭ ھەققىدە گۈۋاھلىق بېرىپ: «كۆڭلۈمدىكىدەك بىر ئادەمنى، يەنى يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇتنى تاپتىم. ئۇ مېنىڭ ئولۇق ئىرادەمگە ئەمەل قىلىدۇ»، ـ دېدى. 23 ئۇزى

ۋەدە قىلغاندەك خۇدا بۇ ئادەمنىڭ نەسىلىدىن ئىسرائىل خەلقىگە بىر قۇتقۇزغۇچى تەكىپ بەردى ـ تۇ بولسا ئەيسانىڭ تۇرىدۇر! **24** تۇ خەلقىنىڭ ئوتىۇرىسىغا چىقىشتىن ئالدۇئال، يەھيا [پەيغەمبەر] چىقىپ، بارلىق ئىسرائىل خەلقىنى توۋا قىلىشنى [بىلدۈرىدىغان] چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىڭلار، دەپ جاكارلىدى. **25** يەھيا [پەيغەمبەر] ۋەزىينى تاماملىغاندا، خالايىققا مۇنداق دېگەنىدى: «سىلەر مېنى كىم دەپ بىلىسىلەر؟ مەن سىلەر كۈتكەن زات ئەمەسمەن. بىراق مانا، مەندىن كېيىن بىرسى كېلىدۇ، مەن ھەتتا تۇنىڭ ئايىغ كىشىلىرىنى يېشىشكىمۇ لايىق ئەمەسمەن!» **26** ئەي قېرىنداشلار، ئىبراھىمنىڭ جەمەتىنىڭ نەسىللىرى ۋە ئاراڭلاردىكى خۇدادىن قورققانلار، بۇ نىجاتلىقنىڭ سۆز- كالامى سىلە رگە ئەۋەتىلدى! **27** يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ۋە تۇلارنىڭ ھاكىملىرى [ئەيسانى] تونۇمايى، تۇنىڭ ئۈستىدىن گۇناھكار دەپ ھۆكۈم چىقارغىنى بىلەن، ھەر شابات كۈنى ئوقۇلىدىغان پەيغەمبەرلەرنىڭ ئالدىن ئېيتقان سۆزلىرىنى ئەمەلگە ئاشۇردى. **28** گەرچە تۇلار تۇنىڭدىن تۇلۇم جازاسىغا ھۆكۈم قىلىشقا تېگىشلىك بىرەر گۇناھ تاپالمىغان بولسىمۇ، ۋالېي پىلاتۇستىن يەنىلا تۇنى تۇلۇمگە مەھكۇم قىلىشنى تۇتۇندى. **29** تۇلار [بۇ] [ئىشلارنى قىلىپ] مۇقەددەس يازمىلاردا تۇنىڭ ھەققىدە ئالدىن ئېيتۇلىگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى [تۇرلىرى بىلمىگەن ھالدا] ئەمەلگە ئاشۇرغاندىن كېيىن، تۇنىڭ جەستىنى كېيىنىتىن چۈشۈرۈپ، بىر قەبرىگە قويدى. **30** لېكىن خۇدا تۇنى تۇلۇمدىن تىرىلدۈردى! **31** تىرىلگەندىن كېيىن، تۇ بۇرۇن تۇرنى بىلەن گاللىلىيەدىن يېرۇسالېمغىچە ئەگىشىپ كەلگەنلە رگە تۇپ كۆزلەر ئۈچىدە [ئەچچە قېتىم] كۆرۈنۈپ تۇردى. بۇ كىشىلەر ھازىر [ئىسرائىل] خەلقىگە تۇنىڭ گۈزۈاھچىلىرى بولۇۋاتىدۇ. **32** بىزمۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنا قىلىنغان ۋەدىنىڭ خۇش خەۋىرىنى سىلە رگە ھازىر جاكارلايمىز ـ خۇدا ئەيسانى [ئاتىرىمىزدا] تىكەپ، بۇ ۋەدىنى تۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان بىزلە رگە ئەمەلگە ئاشۇردى. بۇ ھەقتە زەبۇرنىڭ ئىككىنچى كۆيىدە ئالدىنئالا مۇنداق پۈتۈلگەن: «سەن مېنىڭ ئوغلۇم، تۇزۇم سېنى بۈگۈنكى كۈندە تۇغدۇردۇم». **34** تەمدىلىكتە خۇدانىڭ ئەيساغا چىرىشنى قايتا كۆرگۈزمەي تۇلۇمدىن تىرىلدۈرىدىغانلىقى ھەققىدە تۇ [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق ئالدىن ئېيتقان: «داۋۇتقا ۋەدە قىلغان مېھىر-شەپقەتلەرنى سىلە رگە ئاتا قىلىمەن!» **35** شۇنىڭ يەنە بۇ ھەقتە يەنە بىر ئايەتتە: ـ «[ئۇ خۇدا]، سېنىڭ مۇقەددەس بولغۇچىۋۇڭنا تېنىنىڭ چىرىشنى كۆرگۈزمەيسەن». **36** چۈنكى داۋۇت دەرۋەقە خۇدانىڭ ئىرادىسى بويىچە تۇز دەۋرى ئۈچۈن خىزمەت قىلىپ، تۇز ئاتا-بوۋىلىرىغا قوشۇلۇپ تۇلۇمدە ئۆخلاپ تۇنىڭ تېنى چىرىپ كەتكەنىدى. **37** لېكىن خۇدا تۇلۇمدىن تىرىلدۈرگۈچى بولسا چىرىشنى ھېچ كۆرمىدى. **38** ئەمدى شۇنىڭا سىلەر شۇنى بىلىشىڭلار كېرەككى، ئۇ قېرىنداشلار، ھازىر گۇناھلاردىن كەچۈرۈم قىلىنىش يولى دەل شۇ كىشى ئارقىلىق سىلە رگە جاكارلىنىۋاتىدۇ. **39** مۇسا پەيغەمبەر رگە چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنى بىلەن سىلەر خالاس بولالمايۋاتقان ئىشلاردىن ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچىلار تۇ ئارقىلىق خالاس قىلىنىپ ھەققانىي قىلىنىدۇ! **40** شۇنىڭا، پەيغەمبەرلەر ئالدىن ئېيتقان شۇ بالا يىتاپەت بېشىڭلارغا چۈشىمىسلىكى ئۈچۈن ئېھتىيات قىلىڭلار! ـ **41** «قاراڭلار، ئى مازاق قىلغۇچىلار، ھەيرانۇھەس بولۇپ ھالاك بولۇڭلار! چۈنكى سىلەرنىڭ كۈنلىرىڭلاردا بىر ئىش قىلىمەنكى، ئۇنى بىرسى سىلە رگە ئېلان قىلسىمۇ سىلەر شۇ ئىشقا ھە رگىز ئىشەنمەيسىلەر!» **42** پاۋلۇس بىلەن بارناباس سىناگوگدىن چىقىۋاتقاندا، جامائەت تۇلارغا كېلەر كى شابات كۈنى بۇ ئىشلار ھەققىدە يەنە سۆزلەشنى يېلىندى. **43** سىناگوگتىكى جامائەت تاراقلاغاندا، نۇرغۇن يەھۇدىيلار ۋە خۇدادىن قورققان تەۋراتقا ئېتىقاد قىلغان يەھۇدىي تەمەسلەرمۇ پاۋلۇس بىلەن بارناباسقا ئە گەشتى. ئىككىسى تۇلارغا سۆز قىلىپ، تۇلارنى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىدە چىڭ تۇرۇشقا دەۋەت قىلدى. **44** كېيىنكى شابات كۈنى، پۈتۈن شەھەر خەلقى دېگۈدەك خۇدانىڭ سۆز- كالامىنى ئاڭلىغلى كېلىشتى. **45** بىراق يۇنداق توپ-توپ ئادەملەرنى كۆرگەن يەھۇدىيلار ھەسەتكە چۈمۈپ، پاۋلۇسنىڭ سۆزلىرىگە قارشى تەتۇر گەپ قىلىپ، تۇنىڭغا توھمەت قىلدى. **46** ئەمدى پاۋلۇس بىلەن بارناباس تېخىمۇ يۈرە كلىك ھالدا مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ سۆز- كالامىنى ئالدى بىلەن سىلەر [يەھۇدىي خەلقىگە] يەتكۈزۈش كېرەك ئىدى. لېكىن سىلەر تۇنى چەتكە قېقىپ تۇزۇڭلارنى مەڭگۈلۈك ھاياتقا لايىق كۆرمىگەندىن كېيىن، مانا بىز [سىلەردىن] بۇرۇلۇپ ئەللە رگە يۈزلىنىمىز! **(aiōnios g166)** **47** چۈنكى پەرۋەردىگار [مۇقەددەس يازمىلاردا] بىۋاسىتە مۇنداق ۋېيۇغان: ـ «مەن سېنى [يات] ئەللە رگە نۇر بولۇشقا، يەر يۈزىنىڭ چەت-ياقىلىرىغىچە نىجاتلىق بولۇشۇڭ ئۈچۈن سېنى ئاتىدىم». **48** ئەللەردىكىلەر بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، خۇشال بولۇشۇپ رەببىنىڭ سۆز- كالامىنى ئۇلۇغلاشتى، مەڭگۈلۈك ھاياتقا تېرىشىشكە بېكىتىلگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئېتىقاد قىلدى. **(aiōnios g166)** **49** مۇنداق قىلىپ، رەببىنىڭ سۆز- كالامى پۈتكۈل زېمىنغا تارقالدى. **50** بىراق يەھۇدىيلار خۇدادىن قورققان يۇقىرى تەبىقىلىك ئايالىلارنى ھەم شەھەر مۇتەۋەرلىرىنى قۇتراتىپ، پاۋلۇس بىلەن بارناباسقا زىيانكەشلىك قىلغۇزۇپ، تۇلار ئىككىسىنى تۇز يۇرتلىرىدىن قوغلاپ چىقاردى. **51** ئەمما پاۋلۇس بىلەن بارناباس تۇلارغا قاراپ ئاياغلىرىدىكى توپىنى قېقىشتۇرۇۋېتىپ، كونىا شەھىرىگە قاراپ ماڭدى. **52** [ئاتىناكاپدىكى] مۇخلىسلار بولسا خۇشاللىقتا ھەمدە مۇقەددەسىس روھقا تولدۇرۇلدى.

14

كونىا شەھىرىدە شۇنداق بولدىكى، پاۋلۇس بىلەن بارناباس يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگىغا كىرگەندە، جامائەتكە شۇنداق سۆزلىدىكى، نەتىجىدە يەھۇدىيلار ۋە گېرىكلەردىنمۇ تۇرغان كىشىلەر ئېتىقاد قىلدى **2** (ھالبۇكى، ئىشەنمىگەن يەھۇدىيلار [يات] ئەللىكلەرنىڭ كۆڭۈللىرىنى زەھەرلەپ، تۇلارنى قېرىنداشلارغا قارشى تۇرۇشقا قۇتراتتى). **3** شۇنىڭا [پاۋلۇس بىلەن بارناباس] تۇ يەردە خېلى تۇزۇن تۇرۇپ، رەببىگە تايىنىپ يۈرە كلىك ھالدا [خۇش خەۋەرنى] جاكارلىدى؛ رەب تۇلارنىڭ قوللىرى بىلەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىپ تۇز مېھىر-شەپقىتىنىڭ سۆز- كالامىغا گۇۋاھلىق بەردى. **4** بۇنىڭ بىلەن شەھەر خەلقى ئىككىگە بۇلۇنۇپ كېتىپ، بەزىلىرى يەھۇدىيلار تەرەپتە، بەزىلىرى بولسا روسۇللار تەرەپتە تۇردى. **5** ئاخىردا، بىر قىسىم يات ئەللىكلەر بىلەن يەھۇدىيلار ئارىسىدا (تۇز باشلىقلىرى بىلەن بىرلىكتە) روسۇللارنى قىيناپ، چالما-كېسىمەك قىلىش قۇتراتقۇلۇقى باش كۆتۈردى. **6** لېكىن تۇلار بۇ ئىشتىن خەۋەر تېپىپ، شۇ يەردىن قېچىپ لىكاۋۇنيا رايوندىكى لىسترا ۋە دەربە شەھەرلىرى ھەمدە ئەتراپتىكى يۇرتلارغا قاراپ ماڭدى. تۇلار شۇ يەرلەردە خۇش خەۋەرنى داۋاملىق جاكارلاۋەردى. **8** شۇ چاغدا، لىسترا شەھىردە پۈتۈلىردا ماغدۇرى يوق، ھېچ مېڭىپ باقمىغان بىر تۇغما پالەچ ئولتۇراتتى. **9** پاۋلۇس سۆز قىلىۋاتقاندا، بۇ ئادەم تۇنىڭغا قۇلاق سېلىپ ئولتۇراتتى. پاۋلۇس تۇنىڭغا كۆز تىكىپ تۇنىڭ ساقايتىلىشىغا ئىشەنچى بارلىقىنى كۆرۈپ يېتىپ، **10** يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ ئۇرنۇڭدىن دەس تۇر! ـ دېدى. ھېلىقى ئادەم شۇئان ئورنىدن دەس تۇرۇپ مېڭىشقا باشلىدى. **11** لېكىن پاۋلۇسنىڭ بۇ ئىشنى كۆرگەن توپ-توپ ئادەملەر لىكاۋۇنيا تىلى بىلەن: ـ ئىلاھلار ئىنسان قىيابىتىگە كىرىپ ئارىمىزغا چۈشۈپتۇ! ـ دەپ ۋارقىرىشىپ كەتتى. **12** تۇلار بارناباسنى «ئىلاھ زېئۇس» دەپ ئاتاشتى ۋە پاۋلۇسنى سۆزلەشتە باشلامچى بولغاچقا تۇنى «ئىلاھ ھېرمىس» دەپ ئاتاشتى. **13** شەھەرنىڭ سىرتىدا «زېئۇس ئىلاھ»نىڭ بۇتخانىسى بار ئىدى. شۇ [بۇتخاندىكى] كاھىن شەھەر دەرۋازىسىغا ئۆكۈز ۋە گۈل چەمبىرە كلەرنى ئېلىپ كېلىپ، خەلق بىلەن بىللە روسۇللارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلماقچى بولدى. **14** لېكىن روسۇللار بارناباس بىلەن پاۋلۇس بۇ ئىشنى ئاڭلاپ، كىيىم-كېچە كلىرىنى يىرتقان ھالدا، كوپچىلىكنىڭ ئارىسىغا يۈگۈرۈپ كىرىپ، ۋارقىراپ مۇنداق دېدى: **15** ـ خالايىق، بۇ ئىشلارنى نېمە دەپ قىلىۋاتىسىلەر؟! بىز سىلە رگە ئوخشاش ھېسسىياتتىكى ئىنسانلارمىز! بىز سىلە رگە بۇ ئەرزىمىس نەرسىلەرنى تاشلاپ، ئاسمان-زېمىن، دېڭىز-ئوكيان ۋە ئۇلاردىكى بارلىق مەخلۇقلارنى ياراتقۇچى ھايات خۇداغىلا ئىبادەت قىلىشىڭلار كېرەك دەپ جاكارلاۋاتىمىز! **16** بۇرۇنقى دەۋرلەردە، تۇ ھەرقايسى ئەللەرنى تۇز يوللىرىدا مېڭىشقا يول قويغان. **17** شۇنداق بولسىمۇ، تۇ تۇزىنى ئىسپاتلايدىغان گۇۋاھلىقنى قالدۇرمىغان ئەمەس. چۈنكى تۇ ھەمىشە سىلە رگە شاپائەت كۆرسىتىپ، يامغۇرنى تۇز ۋاقتىدا ئەرشتىن ياغدۇرۇپ مول ھوسۇل ئاتا قىلىپ، ئاش-تاماق بىلەن سىلەرنى ۋېغىزۇزۇپ، قەلبىڭلارنى خۇشاللىققا چۆمدۈرۈپ كەلدى. **18** ھەتتا تۇلار بۇ سۆزلەرنى قىلغان بولسىمۇ، خالايىقنىڭ تۇلارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىشنىڭ ئالدىنا توسۇۋالدى. **19** لېكىن ئانتاكىيا ۋە كونىا شەھەرلىردىن بەزى يەھۇدىيلار كېلىپ، كىشىلەرنى تۇزلىرىگە قايىل قىلىشى بىلەن، خەلق پاۋلۇسنى چالما-كېسىمەك قىلدى، ئاندىن تۇنى تۇلدى دەپ قاراپ، شەھەر سىرتىغا سۈرەپ ئاچقىپ تاشلىۋەتتى. **20** لېكىن مۇخلىسلار تۇنىڭ ئە تراپىغا تۇلاشقاندا، پاۋلۇس ئورنىدن تۇرۇپ، شەھەر رگە قايتىپ كىردى. ئەتىسى، تۇ بارناباس بىلەن بىللە دەربە شەھىرىگە كەتتى. **21** ئەمدى تۇلار دەربە شەھىردە خۇش خەۋەر جاكارلاپ، نۇرغۇن ئادەملەرنى [مەسىھگە] مۇخلىس بولۇشقا كىرگۈزگەندىن كېيىن، ئىككىيلەن لىسترا، كونىا ۋە ئانتاكىيا شەھەرلىرىگە قايتىپ باردى. **22** تۇلار تۇ يەرلەردە مۇخلىسلارنىڭ قەلبلىرىنى كۈچەيتىپ، تۇلارنى ئېتىقادتا چىڭ تۇرۇشقا رىغبەتلەندۈرۈپ، شۇنداقلا: ـ بىز خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشتە نۇرغۇن جاپا-مۇشەققەتلەرنى بېشىمىزدىن تۈتكۈزۈشىمىز مۇقەررەر بولىدۇ، ـ دەپ نەسىھەت قىلدى. **23** تۇلار يەنە ھەرقايسى جامائەت ئىچىدە ئاقساقالارنى تاللاپ بەلگىلەپ، دۇئا قىلىش ۋە روزا تۇتۇش ئارقىلىق تۇلارنى تۇزلىرى ئېتىقاد باغلىغان رەببگە تاپشۇردى. **24** ئىككىيلەن پىسىدىيە رايوندىن تۇتۇپ پامفىلىيە تۇلكىسىگە كەلدى. **25** تۇلار پە رگە شەھىردە سۆز- كالامنى يەتكۈز ئۈگەندىن كېيىن، ئاتالىيا شەھىرىگە باردى. **26** ئاندىن تۇ يەردىن كېمىگە چىقىپ، [سۈرىيەدىكى] ئانتاكىيا ئاتالىغان شەھەرگە باردى. تۇلار ئەۋەتىلىپ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ تۇرۇلغان ئىشلار ھەقىدە شۇ يەردىكىلەر تۇنىڭغا ئىبادەت قىلىپ، خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىگە تاپشۇرۇلۇپ قويۇلغان ئىدى.

كەتتى. تۇلار ئەسلىدە شۇيەردە تۆزلىرى ھازىر تاماملىغان بۇ ۋەزىيىنى ئادا قىلىشقا [جامائەتتىكىلەر تەرىپىدىن] خۇدانىڭ مېھرى-شەپقىتىگە تاپشۇرۇلغانىدى. **27** قايتىپ كەلگەندە، تۇلار جامائەتنى بىر يەرگە جەم قىلغانلار، تۇلارغا خۇدانىڭ تۆزلىرى ئارقىلىق قىلغان بارلىق ئەمەللىرىنى، شۇنداقلا خۇدانىڭ قاناتى قىلىپ ئەللە رەكەئىتقادىنىڭ بىر ئىشىكىنى ئاچقانلىقىنى سۆزلەپ بەردى. **28** تۇلار تۇ يەردە مۇخلىسلار بىلەن بىللە ئۆزۈن مەزگىل تۇردى.

15

شۇ چاغلاردا بەزىلەر يەھۇدىيە تۇلۇكسىدىن كېلىپ، [ئانتاكىيادىكى] قېرىنداشلارغا: ـ سىلەر مۇسا [پەيغەمبەر رگە] تاپشۇرۇلغان يوسۇن ۋىچچە خەتنە قىلىنمىسا گۇلار، قۇتقۇزۇلمايسىلەر! ـ دەپ تەلىم بېرىشكە باشلىدى. **2** بۇ ئىش توغرىسىدا چوڭ ماجىرا چىققان بولۇپ، پاۋلۇس بىلەن بارناباس ئىككىيلەن شۇ كىشىلەر بىلەن كەسكىن مۇنازىرە قىلىشقاندىن كېيىن، [قېرىنداشلار] پاۋلۇسنى، بارناباسنى، شۇنداقلا تۇلارنىڭ تارىسىدىن بىرنەچچەيلەننى بۇ مەسىلە توغرىسىدا روسۇللار ۋە ئاقساقللار بىلەن كۆرۈشۈشكە يېرۇسالېمغا بارسۇن دەپ بېكىتكەن. **3** شۇنداق قىلىپ تۇلار جامائەت تەرىپىدىن يولغا سېلىنىپ، سەپىردە فەنىكىيە رايونى ۋە سامارىيە تۇلۇكسىنى بېسىپ ئۆتۈپ، بارغانلار يېرىدە ئەللەرنىكۆز توۋا قىلىپ [ئېتىقاد] يولىغا كىرگەنلىكنى تەپسىلىي سۆزلىدى. بۇ خەۋەر بارلىق قېرىنداشلارنى زور شادلىققا چۆمگۈزدى. **4** پاۋلۇسلار يېرۇسالېمغا كەلگىنىدە، تۇلار جامائەتتىكىلەر، روسۇللار ۋە ئاقساقللار تەرىپىدىن قارشى ئېلىنىپ، كۆپچىلىككە خۇدانىڭ تۆزلىرى ئارقىلىق بارلىق قىلغان ئەمەللىرىنى بايان قىلىپ بەردى. **5** لېكىن پەرىسىي مەزھىپىدىكىلەردىن ئېتىقاد يولىغا كىرگەن بەزىلەر ئورنىدىن تۇرۇشۇپ: ـ مۇشۇ [يات ئەللىكلەرنى] خەتنە قىلىش كېرەك، شۇنداقلا تۇلارغا مۇساغا چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنىنى ئەمەل قىلىشى كېرە كلىكىنى جىكىلەش كېرەك! ـ دېدى. **6** شۇڭا روسۇلار بىلەن ئاقساقللار بۇ مەسىلىنى مۇزاكىرە قىلىش ئۈچۈن جەم بولۇشتى. **7** تۇزۇن سۆھبەتلىشىشتىن كېيىن، پېترۇس ئورنىدىن تۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ قېرىنداشلار، دەسلەپتىكى كۈنلەردە خۇدانىڭ ئېچىگلاردىن مېنى تاللاپ مېنىڭ ئاغزىم ئارقىلىق خۇش خەۋەردىكى سۆز- كالامنى يات ئەللىكلەر رگە ئاگلىتىپ تۇلارنىڭ ئېتىقاد قىلىشىدا ۋاسىتە قىلىشقا بېكىتكەنلىكىدىن خەۋىرىگلار بار. **8** ۋە ئىنسانلارنىڭ قەلبىنى بىلگۈچى خۇدا مۇۋەققەدەس روھنى بەرگە ئاتا قىلغىنىدەك، تۇلارغىمۇ ئاتا قىلدى. **9** شۇنداق قىلىپ، خۇدا تۇلارنى بىز بىلەن ھېچقانداق پەرقلەندۈرمەي، تۇلارنىڭ قەلبلىرىنى ئېتىقاد ئارقىلىق پاك قىلدى. **10** [ئەھۋال مانا شۇنداق ئىكەن]، ئەمدى سىلەر نېمە ئۈچۈن تۆزىمىز ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىزمۇ كۆتۈرەلمىگەن بىر يوئىنتۇرۇقنى مۇخلىسلارنىڭ يوينىغا ئارتماقچى بولۇپ، خۇدانى سىنىماقچى بولىسىلەر؟! **11** ئەمدىلىكتە، بىز بولساق رەب ئەيسانىڭ مېھىر-شەپقىتىگە تايىنىپ تۇلارغا ئوخشاش قۇتقۇزۇلىمىز، دەپ ئىشىنىمىز. **12** [بۇ سۆزدىن كېيىن]، بارناباس بىلەن پاۋلۇس چىقىپ، خۇدا تۆزلىرى ئارقىلىق يات ئەللىكلەرنىڭ ئارىسىدا كۆرسەتكەن بارلىق مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى ۋە كارامەتلەرنى بايان قىلىپ بەردى؛ كۆپچىلىك تۇلارغا قۇلاق سېلىپ سۈكۈتتە تۇردى. **13** تۇلارنىڭ سۆزى تۈگىگەندىن كېيىن، ياقۇپ مۇنداق دېدى: ـ قېرىنداشلار، ماگا قۇلاق سېلىڭلار! **14** بايانىن شىمئون خۇدانىڭ يات ئەللىكلەرنىمۇ باشتىنلا شاپائەت بىلەن يوقلاپ، تۇلارنىڭ تارىسىدىن تۆز نامى ئۈچۈن بىر خەلق چىقىرىدىغانلىقىنى چۈشەندۈرۈپ تۈگىتى. **15** پەيغەمبەرلەرنىڭ ئېيتقانلىرىمۇ بۇنىڭغا ۋەيغۇن كېلىدۇ، خۇددى [مۇۋەققەدەس يازمىلار دا] مۇنۇ سۆزلەر پۈتۈلگەندەك: ـ **16** ـ «مۇشۇ ئىشلاردىن كېيىن، مەن قايتىپ كېلىپ، داۋۇتنىڭ يىقىلغان چېدىرىنى يېڭىباشتىن قۇرۇپ تىكلەيمەن، ئۇنىڭ خاراب بىلىكلىرىنى قايتا يىنا قىلىپ، ئەسلىگە كەلتۈرىمەن. **18** شۇنداق قىلىپ، جاھانىدىكى باشقا ئىنسانلارمۇ، يەنى مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتالغان بارلىق ئەللەر مېنى ئىزدەپ تاپىدۇ» دەيدۇ بۇ ئىشلارنى ئەمەلگە ئاشۇرغۇچى ۋە شۇنداقلا تۇلارنى ئەزەلدىن ئايان قىلىپ كەلگەن پەرۋەردىگار!» **(aiōn g165)** **19** ـ شۇنىڭ تۈچۈن خۇلاسەم شۇكى، يات ئەللىكلەر تارىسىدىن توۋا قىلىپ خۇدانا ئېتىقاد باغلىغانلارغا ئاۋارە-ئىغىرچىلىك سېلىپ قويماسلىقىمىز كېرەك؛ **20** پەقەت تۇلارغا: «بۇتلارغا ئاتىلىپ بۇلغانغان نەرسىلەرنى يېيىشتىن، جىنسىي بۇزۇقلۇقتىن، قانىنى ۋە بوغۇپ سويۇلغان ھايۋانلارنىڭ گۆشىلىرىنىمۇ يېيىشتىن نېرى بولۇڭلار» دەپ تاپىلاپ، بىر پارچە خەت يازايلى. **21** چۈنكى قەدىمكى دەۋرلەردىن تارتىپ ھەر شەھەردە شابات كۈنىدە سىناگوگلاردا مۇسا [پەيغەمبەر]نىڭ ئېيتقانلىرى ئوقۇلۇپ، تۇنىڭ كۆرسەتمىلىرى ئۈگىتىلىپ كەلگەن. **22** شۇنىڭ بىلەن روسۇلار، ئاقساقللار، شۇنداقلا يېرۇسالېمدىكى پۈتۈكۈل جامائەتتىكىلەر تۆز تارىسىدىن بىرنەچچە ئادەمنى تاللاپ، تۇلارنى پاۋلۇس ۋە بارناباس بىلەن بىللە ئانتاكىياغا ئەۋەتىشنى لايىق كۆردى. ئەسلىدە قېرىنداشلار ئېچىدە باشلامچى بولغان يەھۇدا (بارساباس دەپمۇ ئاتىلىدۇ) بىلەن سىلاسلار بۇنىڭغا تاللاندى. **23** خەت بولسا تۇلارغا تاپشۇرۇلدى، تۇنىڭدا مۇنداق يېزىلغانىدى: ـ «ئى ئانتاكيا، سۈرىيە ۋە كىلىكىيەدە تۇرۇۋاتقان يات ئەللىك قېرىنداشلار، ـ [يېرۇسالېمدىكى] قېرىنداشلىرىڭلاردىن، روسۇللار بىلەن ئاقساقللاردىن سىلە رگە سالام! **24** ئارىمىزدىن بەزى كىشىلەر چېقىپ يىنىگلارغا بېرىپ، سۆزلىرى بىلەن بىئارامىلىقنى سېلىپ كۆڭۈلۈڭلارنى پارا كەندە قىلىپ قويغانلىقىنى ئاڭلىدۇق. لېكىن بىز تۇلارغا ھېچقانداق سۆز-ئەمر قىلمىدۇق. **25** شۇ سەۋەبتىن، بىز بۇ ئىشتا ئۈيلىرىمىز بىر يەردىن چىققاندىن كېيىن، ئارىمىزدىن تاللانغان بىرنەچچەيلەننى سۆيۈملۈك بارناباس ۋە پاۋلۇسىمىز بىلەن بىللە يىنىگلارغا ئەۋەتىشنى قارار قىلدۇق. **26** بۇ ئىككىيلەن رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ نامى ئۈچۈن ھاياتىنى خەتنە رگە تەۋە ئىككۈل قىلغان كىشىلەردۇر. **27** شۇڭا بىز يەھۇدا بىلەن سىلاسنى يازغانلىرىمىزنى سىلە رگە تۆز ئاغزىنى بىلەنمۇ سۆزلەپ بەرسۇن دەپ، يىنىگلارغا ئەۋەتتۇق. **28** گەپنىڭ پوسكىللىسىغا كەلسەك، مۇقەددەس روھقا، شۇنداقلا بىزلە رگىمۇ شۇ لايىق كۆرۈنگەنكى، تۆۋەندىكى زۇرۇر بولغان ئىشلاردىن سىرت، سىلە رگە ھېچقانداق باشقا ئىشنى يۈكلىمەسلىكىمىز كېرەك: **29** ـ بۇتلارغا ئاتالغان نەرسىلەردىن، قانىنى ۋە بوغۇپ سويۇلغان ھايۋانلارنىڭ گۆشىلىرىدىن يېيىشتىن ۋە جىنسىي بۇزۇقلۇقتىن نېرى بولۇش ـ سىلەر مۇشۇ بىرنەچچە ئىشتىن ساقلانسا گلار، ياخشى قىلغان بولىسىلەر. ئامان-خاتىرجەم بولۇڭلار!» **30** شۇنداق قىلىپ، تۇلار [قېرىنداشلار] تەرىپىدىن يولغا سېلىنىپ، ئانتاكيا گا باردى. تۇ يەردە پۈتۈن جامائەتتىكىلەرنى يىغىپ، خەتنى تۇلارغا تاپشۇردى. **31** تۇلار خەتنى ئوقۇپ، تۇنىڭدىن بولغان رىغبەت-تەسەللىدىن زور شادلاندى. **32** يەھۇدا ۋە سىلاسلار تۆزلىرىمۇ پەيغەمبەرلەردىن بولۇپ، تۇلار قېرىنداشلارنى نۇرغۇن سۆز-نەسىھەتلەر بىلەن رىغبەتلەندۈرۈپ، تۇلارنى قۇۋۋەتلەندۈردى. **33** [يەھۇدا ۋە سىلاسلار] تۇ يەردە بىر مەزگىلنى ئۆتكۈزگەندىن كېيىن، ئانتاكيادىكى قېرىنداشلارنىڭ سەپىرىگە ئامانلىق تىلىگەن ھالدا تۇزىتىشى بىلەن، تۇلار تۆزلىرىنى ئەۋەتكەن [يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ] قېشىغا قايتتى. **34** لېكىن پاۋلۇس ۋە بارناباس ئانتاكيادا قېلىپ، باشقا نۇرغۇن قېرىنداشلارنىڭ ھەمكارلىقىدا تەلىم بېرىپ رەبنىڭ سۆز-كالامىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلاپ تۇردى. **36** لېكىن يەنە بىرنەچچە كۈنلەردىن كېيىن پاۋلۇس بارناباسقا: بىز بۇرۇنقى رەبنىڭ سۆز- كالامىنى يەتكۈزگەن ھەممە شەھەر-يېزىلارغا بېرىپ، قېرىنداشلارنىڭ يىنىغا بېرىپ، ھالنى سوراپ كېلەيلى، ـ دېدى. **37** بارناباس بولسا يۇھاننا (مارکۇسمۇ دېيىلىدۇ)نى بىللە ئېلىپ بارماقچى بولغانىدى. **38** بىراق پاۋلۇس تالدىنقى قېتىم پامفىلىيە تۇلۇكسىدە تۇلاردىن ئايرىلىپ كەتكەن، رەبنىڭ خىزمىتىدە تۇلار بىلەن بىللە [داۋاملىق] سەپەر قىلمىغان مارکۇسنى يەنە ئېلىپ بېرىشنى ئاقىلانىلىك ئەمەس دەپ قاردى. **39** شۇنىڭ بىلەن ئىككىيلەن ئوتتۇرىسىدا بەك كەسكىن ئىختىلاپ بولۇپ، تاخىر بېرىپ تۇلار بىر-بىردىن ئايرىلىپ كېتىشتى. بارناباس مارکۇسنى ئېلىپ، كېمىگە ئولتۇرۇپ سىپرۇس ئارىلىغا كەتتى. **40** پاۋلۇس بولسا سىلاسنى تاللىدى؛ قېرىنداشلارنىڭ ئىككىيلەننى خۇدانىڭ شاپائىتىگە ئامانەت قىلىشى بىلەن تۇ ئىككىسى يولغا چىقتى. **41** تۇ ئەمدى سۈرىيە ۋە كىلىكىيە تۇلكىلىرىنى ئارىلاپ تۇتۇپ، [ھەرقايسى جايلاردا] جامائەتلەرنى قۇۋۋەتلەندۈردى.

16

ئاندىن تۇ دەربە ۋە لىسترا شەھەرلىرىگىمۇ باردى. مانا، شۇ يەردە ئېتىقادچى يەھۇدىي بىر ئايالنىڭ ئوغلى، تىموتي ئىسملىك بىر مۇخلىس بار ئىدى. تۇنىڭ تاتىسى بولسا گېرىك ئىدى. **2** لىسترا ۋە كونيا شەھەرلىرىدىكى قېرىنداشلارنىڭ ھەممىسى تۇنىڭ تۇغرۇلۇق ياخشى گۇۋاھلىق بېرەتتى. **3** پاۋلۇس تۇنى تۇزى بىلەن بىللە ئېلىپ ماگماقچى بولدى. بىراق بۇ يەردىكى يەھۇدىيلارنىڭ ھەممىسى [تىموتينىڭ] تاتىسىنىڭ گېرىك ئىكەنلىكىنى بىلگەچكە، پاۋلۇس تۇنى ئېلىپ خەتنە قىلدۇردى. **4** تۇلار شەھەر-يېزىلاردىن تۆتكەچ، يېرۇسالېمدىكى روسۇللار بىلەن ئاقساقللار [يات ئەللە رگە] بېكىتكەن بەلگىلىمىلەرنى تۇلارنىڭ رىئايە قىلىشى ئۈچۈن تاپشۇردى. **5** شۇنداق قىلىپ، جامائەتلەر ئېتىقادتا كۈچەيتىلىپ، سانلىرىمۇ كۈندىن-كۈنگە كۆپەيدى. **6** مۇقەددەس روھ تۇلارنىڭ تاسىيا تۇلكىسىدە سۆز- كالامنى جاكارلىشىمىز يول قويمىغان بولۇپ، پاۋلۇسلار ئەمدى فرىگىيە ۋە گالاتىيا رايونلىرىدىن تۆتۈپ، **7** مىسىيە رايونىغا كەلگەندىن كېيىن، بىتىنىيە تۇلكىسىگە كىرمەكچى بولدى. بىراق ئەيسانىڭ روھى تۇلارغا بۇنداق قىلىشقىمۇ يول قويمىدى. **8** شۇنىڭ بىلەن تۇلار مىسىيەدىن تۆتۈپ، دېڭىز بويىدىكى تروئاس شەھىرىگە چۈشتى. **9** شۇ كۈنى كەچتە، پاۋلۇسقا بىر غايىبانە كۆرۈنۈش كۆرۈنۈپ، ماكېدونىيەلىك بىر كىشى تۇنىڭ تالدىدا تۇرە تۇرۇپ: ـ [دېڭىزدىن] تۆتۈپ، ماكېدونىيە گە كېلىپ، بىزگە ياردەم بە رگەيسەن! ـ دەپ تۆتۈندى. **10** تۇ بۇ كۆرۈنۈشنى كۆرگەندىن كېيىن، رەب بىزنى جەزمەن تۇ كىشىلەرنىڭ قېشىغا بېرىپ، تۇلارغا خۇش خەۋەر جاكارلاشقا چاقىرغان، دېگەن خۇلاسگە كېلىپ، دەرھال ماكېدونىيە گە

بېرىشقا تەييارلاندۇق. **11** بىز كېمىگە چىقىپ، تروئاستىن يولغا چىقىپ، سامودراك ئارىلىغا قاراپ يول ئالدىۋى ۋە ئەتىسى [ماكېدونىيەدىكى] نېئاپولىس شەھىرىگە يېتىپ باردۇق. **12** ئۇ يەردىن ماكېدونىيەنىڭ شۇ رايونىدىكى فىلىپپى دېگەن مۇھىم شەھىرىگە ئۆتتۇق. بۇ يەر رىمدىكى بىر مۇستەملىكە شەھەر ئىدى. بىز بۇ يەردە بىرنەچچە كۈن تۇردۇق. **13** شابات كۈنى، [شەھەر] دەرۋازىسىدىن چىقىپ دەريا ساھىلىگە باردۇق، چۈنكى بىز ئۇ يەردە دۇئا-تىلاۋەت قىلىدىغان بىر جاي بار دەپ ۋەيلىدۇق، دەرۋەقە شۇنداق بولدى. بىز ئولتۇرۇپ، ئۇ يەر رگە يىغىلغان ئاياللارغا سۆزلەشكە باشلىدۇق. **14** ئۆلارنىڭ ئىچىدە سۈسۈن رەخت سودىسى قىلىدىغان، تىياتىرا شەھىرىلىك، خۇدادىن قورقىدىغان لىدىيا ئىسىملىك بىر ئايال بار ئىدى. رەب ئۆتىنىڭ قەلبىنى پاۋلۇسنىڭ ئېيتقانلىرىنى قوبۇل قىلىشقا ئاچتى. **15** ئۇ ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن چۆمۈلدۈرۈلگەن بولۇپ بىزدىن ئۆتۈنۈپ: ـ ئە گەر سىلەر مېنى [ھەققەتەن] رەبگە ئېتىقاد قىلغۇچى دەپ بىلسە گىلەر، مېنىڭ ۋەيىمگە بېرىپ ئۇرۇنگىلار! ـ دەپ چىڭ تۇرۇپ بىزنى ماقۇلالاتتى. **16** بىر كۈنى بىز شۇ دۇئا قىلىدىغان جايغا كېتىپ بارغىنىمىزدا، بىر دېدەك بۇ ـ زگە يولۇقتۇق؛ بۇ قىزنا پال سالغۇچى بىر جن چاپلىشىۋالغانىدى؛ دېدەك خوجايىنلىرىغا پال سېلىش يولى بىلەن نۇرغۇن پايدا تېپىپ بە رگەنىدى. **17** ئۇ يول بويى پاۋلۇس ۋە بىـ زگە ئە گىشىپ: ـ بۇ كىشىلەر ھەممىدىن ئالىي خۇدانىڭ قۇللىرى، ئۇلار سىلە رگە نىجاتلىق بېرىلىنى جاكارلايدۇ! ـ دەپ ۋارقىراپ ماكېدى. **18** ئۇ ئۇدا كۆپ كۈنلەر شۇنداق ۋارقىردى. بۇ ئىش پاۋلۇسنىڭ قەلبىنى ئازابلاپ، ئۇ قىزنا بۇرۇلۇپ، جىنغا: ـ ئەيسا مەسىھنىڭ نامى بىلەن بۇيرۇيمەنكى، ئۆتىنگىن چىق! ـ دېيىشىگلا، جن شۇئان چىقىپ كەتتى. **19** دېدە كنىڭ خوجايىنلىرى ئۆتىنگىنا باغلىغان پۇل تېپىش ئۈمىدىنىڭ يوققا چىققانلىقىنى كۆرۈپ، پاۋلۇس بىلەن سلاسقا قول سېلىپ، ئۇلارنى بازار مەيدانىغا سۈرەپ، ھۆكۈمدارلارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. **20** ئۇلار ئىككىيلەنگى سوراقچى ئەمەلدارلارنىڭ ئالدىغا چىقىرىپ: ـ بۇ ئادەملەر يەھۇدىيلار بولۇپ، شەھىرىمىزنى قالايمىقانلاشتۇرۇۋەتمەكتە. **21** بىز بولساق رىملىقلارمىز، ئۇلار قانۇنىمىزغا خىلاپ بولغان ۋە قوبۇل قىلىشقا يا كى يۈرگۈزۈشكە بولمايدىغان قائىدە-يوسۇنلارنى تەرغىب قىلىۋاتىدۇ! ـ دەپ شىكايەت قىلدى. **22** توپلانغان خالايىقمۇ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا قوزغالدى؛ سوراقچى ئەمەلدارلار ئۇلارنىڭ كېيىملىرىنى يىرتىپ يالىڭاچلاپ، كالتەك بىلەن دۇمبىلاشقا ئەمر چۈشۈردى. **23** ئىككىيلەنگى كالتەك بىلەن كۆپ دۇمبىلىغاندىن كېيىن، ئۇلارنى زىندانغا تاشلىدى ۋە شۇنداقلا گۈندىپانىي قاتتىق كۆزىتىشكە بۇيرۇدى. **24** ئۇ بۇيرۇقنى تاپشۇرۇۋېلىش بىلەن ئۇلارنى زىندانىنىڭ ئىچكىرىدىكى كامېرغا سولاپ، پۇتلىرىغا ئىشكەل سالدى. **25** ئوتتۇ يېرىمدا، پاۋلۇس بىلەن سلاس دۇئا قىلىپ، خۇداغا مەدھىيە كۈيلىرىنى ئېيتىۋاتاتتى. باشقا مەھبۇسلار بولسا قۇلاق سېلىپ ئاڭلاۋاتاتتى. **26** ئۇيۇقسىز قاتتىق يەر تەۋرەش يۈز بەردى؛ زىندانىنىڭ ئۇللىرىمۇ تەۋرىنىپ كەتتى ۋە زىندانىنىڭ ھەممە ئىشىكلىرى ئۇشۇتان ئېچىلىپ، ھەربىر مەھبۇسنىڭ كىشىلىرىمۇ چۈشۈپ كەتتى. **27** گۈندىپانىي ۋېقۇدىن ۋېغىنىپ، زىندانىنىڭ ئىشىكلىرىنىڭ ئوچۇق تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، مەھبۇسلار قېچىپ كېتىپتۇ دەپ ۋەيلاپ، قىلىچنى سۇغۇرۇپ ئېلىپ، ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالماقچى بولدى. **28** لېكىن پاۋلۇس قاتتىق ئاۋازدا: ـ ئۆز ۋۇجۇدىڭ زەرەر يەتكۈزمە، ھەممىمىز بارا! ـ دەپ ۋارقىردى. **29** گۈندىپانىي چىراغلارنى كەلتۈرۈگلار دەپ توۋلاپ ئىچكىرىگە ئېتىلىپ كىرىپ، تىترىگەن ھالدا پاۋلۇس بىلەن سلاسنىڭ ئايىغىغا يېقىلدى. **30** ئاندىن ئۇلارنى تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ: ـ قۇتقۇزۇلۇشۇم ئۈچۈن نېمە قىلىشىم كېرەك؟ ـ دەپ سوردى. **31** رەب ئەيساغا ئېتىقاد قىلغىن، ۋە شۇنداق قىلساڭ، ئۆزۈڭ ھەم ئائىلە گىلىكلەرمۇ قۇتقۇزۇلىدۇ! ـ دېدى ئۇلار. **32** شۇنىڭ بىلەن، ئىككىيلەن ئۆتىنگىنا ۋە ئۆتىنڭ بارلىق ئائىلىسىدىكىلەر رگە رەبنىڭ سۆز- كالامىنى يەتكۈزدى. **33** كېچىە شۇ سائەتتىنڭ ئۆزىدىلا [گۈندىپانىي] ئۇلارنى باشلاپ چىقىپ، يارىلىرىنى ۋۇيۇپ تازىلىدى؛ ئاندىن ئۇ دەرھال ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى؛ **34** ئىككىيلەنگى ئۆز ۋۇجۇگە باشلاپ كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا داستىخان سالدى. ئۇ پۈتكۈل ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن خۇداغا ئېتىقاد قىلغانلىقتىن زور شادلاندى. **35** ئەتىسى ئەتىگەندە، سوراقچى ئەمەلدارلار ياساۋۇللارنى زىندانغا ئەۋەتىپ: ـ ئۇ ئىككىيلەنگى قويۇۋېتىگلار! ـ دەپ بۇيرۇدى. **36** گۈندىپانىي بۇ سۆزنى پاۋلۇسقا يەتكۈزۈپ: ـ سوراقچى ئەمەلدارلار ئىككىگلارنى قويۇۋېتىش يارلىقىنى چۈشۈردى. سىلەر ئەمدى زىناندىن چىقىپ، تىنچ-ئامان يولۇڭلارغا چىقىگلار، ـ دېدى. **37** بىراق پاۋلۇس ياساۋۇللارغا: ـ بىز رىم پۇقرالىرى بولساقمۇ، ئەمەلدارلار بىزنى سوراق قىلمايلا خالايىقنىڭ ئالدىدا كالتەك بىلەن دۇمبىلاپ، زىندانغا تاشلىدى. ئەمدى ئۇلار ھازىر بىزنى يوشۇرۇنچە قوغلىماقچىمۇ؟ ياق، بۇنداق قىلسا بولمايدۇ! ئەمەلدارلار ئۆزلىرى كېلىپ بىزنى چىقارسۇن! ـ دېدى. **38** ياساۋۇللار بۇ سۆزلەرنى سوراقچى ئەمەلدارلارغا يەتكۈزدى. ئۇلار ئىككىيلەننىڭ رىم پۇقراسى ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ قورقۇپ كەتتى؛ **39** ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى ئېلىشقا [زىندانغا] بېرىپ، ئۇلارنى زىناندىن ئېلىپ چىققاندىن كېيىن، شەھەردىن چىقىپ كېتىشنى قايتا-قايتا ئۆتۈندى. **40** ئىككىيلەن زىناندىن چىقىشى بىلەن لىدىيانىڭ ۋېيگە باردى؛ ئاندىن ئۇ يەردە قېرىنداشلىرى بىلەن كۆرۈشۈپ، ئۇلارنى رىغبەتلەندۈرگەندىن كېيىن، يولغا چىقىپ كەتتى.

17 ئۇلار سەپرىنى داۋام قىلىپ ئامفىپولىس ۋە ئاپولونيا شەھەرلىرىدىن ئۆتۈپ، تېسالونىكا شەھىرىگە كەلدى. ئۇ يەردە يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگى بار ئىدى. **2** پاۋلۇس ئادىتى بويىچە ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىپ، ئۈدۈل ئۈچ شابات كۈنى ئۇ يەردە جەم بولغانلار بىلەن مۇقەددەس يازمىلارنى شەرھلەپ مۇنازىرىلىشىپ، **3** ئۇلارغا مەسىھنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەتلەر تارتقاندىن كېيىن ئۆلۈمدىن تىرىلىشى مۇقەررەر دەپ چۈشەندۈردى ھەم ئىسپاتلىدى ۋە: ـ مەن سىلە رگە جاكارلىغان مۇشۇ ئەيسا دەل مەسىھنىڭ ئۆزى شۇ! ـ دېدى. **4** [يەھۇدىيلارنىڭ] ئىچىدىن بەزىلەر قايىل بولۇپ ئىشىنىپ، پاۋلۇس بىلەن سلاسقا قوشۇلدى؛ شۇنداقلا خۇدادىن قورقىدىغان گېۋكەردىن زور بىر توپ ئادەملەر ۋە ئاز بولمىغان يۇقىرى تەبىقىدىكى گېۋك ئاياللارمۇ شۇنداق ئىشەندى. **5** بىراق يەھۇدىيلار بۇنىڭغا ھەسەت قىلىپ، بىرنەچچە قەبىھ ئادەملەرنى يىغىپ، بىر توپ كىشىلەرنى قېيلاپ، شەھەرنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلۇۋەتتى. يەھۇدىيلار پاۋلۇس بىلەن سلاسنى شەھەر خەلق [كېڭىشىگە] تاپشۇرۇپ بېرىش ئۈچۈن ئۇلارنى تۇتۇش مەقسىتىدە ياسون ئىسملىك بىرسىنىڭ ۋېيگە باستۇرۇپ باردى. **6** لېكىن ئۇلار ئىككىيلەننى تاپالماي ئۇلار ياسون ۋە باشقا بىرنەچچە قېرىشداشنى شەھەر ئەمەلدارلىرىنىڭ ئالدىغا تارتىپ ئېلىپ: ـ ھەممە جايلاردا ئالەمنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلۇۋەتكەن تاشۇ ئادەملەر مۇشۇ يەر گىمۇ يېتىپ كەلدى؛ **7** ياسون ئۇلارنى ۋېيدە قوبۇل قىلدى. ئۇلار ئەيسا ئىسملىك باشقا بىر پادىشاھ بار دەپ جاكارلاپ، قەيسەرنىڭ پەرمانلىرىغا قارشى چىقىۋاتىدۇ! ـ دەپ چۇقان سېلىشتى. **8** ئۇلار بۇ سۆزلەر بىلەن خالايىقنى ۋە شەھەر ئەمەلدارلىرىنى دەككە-دۇككىگە سېلىپ قويدى. **9** ئەمەلدارلار ياسون ۋە باشقا ئۇتۇپ كېلىنگەنلەردىن كاپالەت پۇلى ئالغاندىن كېيىن، ئۇلارنى قويۇۋەتتى. **10** قېرىنداشلار ھايال بولماي پاۋلۇس بىلەن سلاسنى شۇ كۈنى كېچىدە بېرىيا شەھىرىگە ئەۋەتىۋەتتى. ئۇلار ئۇ يەر گە يېتىپ بارغاندا، يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگىغا كىردى. **11** ئۇ يەردىكى [سىناگوگدىكىلەر] تېسالونىكادىكىلەر گە قارىغاندا ئېسىل خىسلەتلىك بولۇپ، سۆز- كالامنى قىزغىپ ئاڭلىدى ۋە ئۇلارنىڭ ئېيتقانلىرىنىڭ توغرا يا كى خاتالىقىنى ئېنىقلاپ بىلىش ئۈچۈن، ھەر كۈنىى مۇقەددەس يازمىلارنى قېتىرقىنىپ ئىزلەندى. **12** نەتىجىدە، ئۇلاردىن نۇرغۇن يەھۇدىيلار، ئېسىلزادە گېۋك ئاياللاردىن بىر قىسمى ۋە شۇنداقلا ئېسىل كۆپ گېۋك ئەرلەر ئېتىقاد قىلدى. **13** لېكىن تېسالونىكادىكى يەھۇدىيلار خۇدانىڭ سۆز- كالامنىڭ پاۋلۇس ئارقىلىق بېرىلدىغىنى جاكارلىنىۋاتقىنىنى ئاڭلاپ، ئۇ يەر گىمۇ بېرىپ قوپىلاڭ كۆتۈرمەكچى بولۇپ، ئامىنى قۇتراتتى. **14** شۇنىڭ بىلەن قېرىنداشلار پاۋلۇسنى دەرھال دېڭىز ۋىيغا ئەۋەتىۋەتتى. سىلاس بىلەن تموتىي بولسا بېرىيادا قالدى. **15** پاۋلۇسنى ئۇزىتىپ ماڭغانلار ئۇنى ئاۋىنا شەھىرىگىچە ئېلىپ باردى. ئاندىن ئۇلار پاۋلۇسنىڭ: ـ «سىلەر سىلاس بىلەن تموتىيغا مۇمكىنقەدەر مېنىڭ يېنىمغا تېزراق كەلسۇن دەپ يەتكۈزۈپ قوۋۇڭلار» دېگەن تاپشۇرۇقىنى ئېلىپ، [بېرىياغا] قايتىپ كەلدى. **16** پاۋلۇس ئاۋىنا شەھىرىدە سىلاس بىلەن تموتىينى كۈتۈپ تۇرغاندا، پۈتكۈل شەھەردىكىلەرنىڭ بۇتېرەسىلىككە بېرىلىپ كەتكەنلىكىنى كۆرۈپ، روھى قاتتىق ئازابلاندى. **17** شۇڭا ئۇ سىناگوگدا يەھۇدىيلار ۋە خۇدادىن قورقىدىغانلار بىلەن ھەم شۇنىڭدەك ھە ركۈنىى بازاردا تۇچرىغانلا كىشىلەر بىلەن مۇنازىرىلىشەتتى. **18** «ئېپىكۇرلار» ۋە «ستوئىكلار» دەپ ئاتالغان بەزى پەيلاسوپلارمۇ ئۇنىڭ بىلەن مۇنازىرىلىشىشكە باشلىدى. ئۇلاردىن بەزىلەر: ـ بۇ بىلەرمەن پوچى نېمە دەپ جۈپىلۇۋاتىدۇ؟ ـ دېيىشتى. يەنە بەزىلەر پاۋلۇسنىڭ ئەيسا ۋە ئادەملەرنىڭ ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرۈلىدىغانلىقى ھەققىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلىغانلىقىدىن: ـ ئۇ يات ئىلاھلارنىڭ تەرغىباتچىسى ئوخشايدۇ! ـ دېيىشتى. **19** شۇڭا، ئۇلار پاۋلۇسنى ئېلىپ «ئارىيوپاگۇس» دېگەن [كېڭىش] مەيدانىغا ئاپىرىپ: ـ سەن تارقىتىۋاتقان يېڭى تەلىمىڭنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىزمۇ بىلىمەك قانداق؟ **20** چۈنكى سەن بەزى غەيرىي ئىشلارنى قۇلىقىمىزغا يەتكۈزۈۋاتىسەن، بىز ئۇلارنىڭ مەنىسى زادى نېمە ئىكەنلىكىنى بىلگۈمىز بار، ـ دېيىشتى **21** (ئەمدى ئاۋىنالىقلار ۋە ئۇ يەردە تۇرۇۋاتقان چەتئەللىكلەرنىڭ ھەممىسى ۋاقتىنى بېرەر يېڭىلىقنى يەتكۈزۈش يا كى ئاڭلاشتىن باشقا ئىشقا سەرپ قىلمايتتى). **22** شۇڭا پاۋلۇس ئارىيوپاگۇس مەيدانىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چىقىپ مۇنداق دېدى: ئەي ئاۋىنا خەلقى! سىلەرنىڭ ھەر جەھەتتىن جن-ئىلاھلارغا چوقۇنۇشقا قاتتىق بېرىلگەنلىكىڭلارنى كۆردۈم. **23** چۈنكى ھەممە يەرنى ئارىلاپ، سىلەرنىڭ ئاۋاپگاھلىرىڭلارنى كۆزدىن كەچۈرگىنىمدە، ئۆستىگە «نامەلۇم بىر

خۇداغا ئاتالغان» دەپ پۈتۈلگەن بىغىشلىمىسى بار يەنە بىر قۇربانگاھنى كۆردۈم. ئەمدى مەن سىلەر تونۇمايي تۇرۇپ ئىبادەت قىلىۋاتقان شۇ [خۇدانى] مانا ھازىر سىلە رگە تونۇشتۇرۇپ جاكارلايي. **24** پۈتكۈل ئالەمنى ۋە ئۇنىڭدىكى بارلىق مەۋجۇداتلارنى ياراتقان خۇدا ئاسمان-زېمىنىڭ ئىگىسى بولۇپ، ئىنسانلارنىڭ قولى بىلەن ياسالغان ئىبادەتخانىلاردا تۇرمايدۇ، **25** ياكى بەرەر نەرسىگە ھاجىتى چۈشكەندەك ئىنسانلارنىڭ قوللىرىنىڭ ئەرجىگە موھتاج ئەمەستۇر، چۈنكى ئۇ تۆزى ھەممە جانۇارغا ھاياتلىق، نەپەس، شۇنداقلا [ئېھتىياجلىق بولغان] ھەممە نەرسىنى ئاتا قىلدۇ. **26** ئۇ بىرلا ئادەمدىن ئىنسانىيەتنىكى بارلىق مىللەتلەرنى بارلىققا كەلتۈردى، تۇلارنى يۈتۈن يەر يۈزىگە ئورنۇلاشتۇرۇپ، تۇلارغا خاس بولغان پەيت-پەسللەر ھەمدە تۇردىغان جايلىرىنىڭ پاسىللىرىنى ئالدىن بەلگىلەپ بەردى. **27** بۇلارنىڭ مېنى ئىزدىسۇن، بەلكىم سىلاشتۇرۇپ تاپسۇن» دېگەنلىكتۇر. ئەمەلىيەتتە، ئۇ ھېچقايسىمىزدىن يىراق ئەمەس. **28** چۈنكى بىز ئۇنىڭدا ياشايمىز، ھەرىكەت قىلىمىز ۋە ئۇنىڭدا ۋۇجۇدىمىز باردۇر؛ ئاراكلاردىكى بەزى شائىرلار ئېيتقىنىدەك: «بىز ئۇنىڭ نەسلىدۇرمىز!». **29** شۇنگا، خۇدانىڭ نەسلى بولغانچا، بىز تەڭرى بولغۇچىنى ئالتۇن-كۈمۈش ياكى تاشتىن ياسالغان، ھۈنەرۋەنلىك ماھارىتى ۋە تەسەۋۋۇرى بىلەن ۋۇجۇلغان بەرەر نەرسىگە ئوخشايدۇ، دەپ ئويلىماسلىقىمىز كېرەك. **30** شۇنگا خۇدا بۇرۇنقى زامانلاردىكىلەرنىڭ شۇنداق غەپلەتلىك ۋاقىتلىرىنى نەزىردىن ساقىت قىلغىنى بىلەن، لېكىن ھۆكۈنكى كۈندە ئۇ ھەممىلا يەردە پۈتۈن ئىنسانلارنى گۇناھلىرىغا توۋا قىلىشقا ئەمر قىلماقتا! **31** چۈنكى ئۇ تۈزى تىكلىگەن ئىنسان ئارقىلىق پۈتكۈل دۇنيانى ھەققانىيلىق بىلەن سوراق قىلىدىغان بىر كۈننى بەلگىلدى؛ ئۇ شۇنى تۈلۈمدىن تىرىلدۈرگەنلىكى بىلەن بۇ ئىشنىڭ مۇقەررەر ئىكەنلىكىگە ئىسپات بە رگەندى. **32** [پاۋلۇسنىڭ] «تۇلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى» ھەققىدە ئېيتقانلىرىنى ئاڭلىغاندا بەزىلەر شۇنى مەسخىرە قىلىشقا باشلىدى. يەنە بەزىلەر: ـ بۇ ئىش ھەققىدە سەندىن يەنە ئاڭلايلى، ـ دېدى. **33** بۇنىڭ بىلەن، پاۋلۇس مەيداندىن چىقىپ كەتتى. **34** بىراق بەزىلەر ئۇنىڭغا قوشۇلۇپ، ئېتىقاد قىلدى. بۇلارنىڭ ئىچىدە «ئاريوپاگۇس» كېڭىشىدە ھەيئەتلىردىن بىرى بولغان دىيونىسىۋس ۋە دامارىس ئىسملىك بىر ئايال، شۇنىڭدەك باشقا بىرقانچە كىشىمۇ بار ئىدى.

18

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، پاۋلۇس ئاۋىنا شەھىرىدىن ئىلىرىلىپ كورىنت شەھىرىگە باردى. **2** ئۇ ئۇ يەردە پونتۇس تۇلكىسىدە تۇغۇلغان ئاكۇيلا ئىسملىك بىر يەھۇدىي بىلەن ئۇنىڭ ئايالى پرىسكىلانى ئۇچراتتى. تۇلار [رىم] [ئىمپېراتورى] كلاۋدىيۇسنىڭ بارلىق يەھۇدىيلار رىم شەھىرىدىن چىقىپ كېتىشى كېرەك، دېگەن يارلىقى سەۋەبلىك يېقىندا ئىتالىيەدىن كەلگەنىدى. پاۋلۇس تۇلار بىلەن تونۇشۇپ، **3** تۇلار بىلەن كەسپداش بولغاچقا، بىللە تۇرۇپ ئىشلىدى (چۈنكى تۇلار چېدىرچىلىق بىلەن شۇغۇللىناتتى). **4** ھەربىر شابات كۈنىدە ئۇ يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگىغا كىرىپ، يەھۇدىيلار ۋە گېرىكلار بىلەن مۇنازىرىلىشىپ تۇلارنى [خۇدانىڭ سۆز- كالامىغا] قايىل قىلىشقا تىرىشاتتى. **5** بىراق سىلاس بىلەن تىموتي ماكېدونىيەدىن كەلگەندىن كېيىن، پاۋلۇس سۆز- كالامنى يەتكۈزۈشكە ئالدىرىدى، جان كۇيدۈرۈپ يەھۇدىيلارغا: ـ ئەيسا ـ مەسىھنىڭ تۇزىدۇر، دەپ گۇۋاھلىق بەردى. **6** لېكىن، تۇلار ئۇنىڭغا قارشى چىقىپ ئۇنى ھاقارەتلىدى. بۇنىڭ بىلەن پاۋلۇس پىشىنى قېقىپ، تۇلارغا: ـ تۇز قېنىڭلار تۇز بېشىڭلارغا چۈشسۇن! مەن بۇنىڭغا جاۋابكار ئەمەسمەن! بۇگۈندىن باشلاپ، مەن [سىلەردىن بۇرۇلۇپ] يات ئەللىكلە رگە بارىمەن، ـ دېدى. **7** يۇنىڭ بىلەن پاۋلۇس تۇلاردىن ئايرىلىپ، تىتىيۇس يۇستۇس ئىسملىك، خۇدادىن قورقىدىغان بىر كىشىنىڭ ئۆيىگە بېرىپ تۇردى. ئۇنىڭ ئۆيى سىناگوگىنىڭ يېنىدا ئىدى. **8** ئەمدى سىناگوگىنىڭ چوڭى كرىسپۇس پۈتۈن ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن رەببگە ئېتىقاد قىلدى. ئورغۇن كورىنتلىقلارمۇ بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ، ئېتىقاد قىلىپ چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. **9** رەب كېچىدە پاۋلۇسقا بىر غايىبانە كۆرۈنۈش ئارقىلىق ۋەھيي يەتكۈزۈپ ئۇنىڭغا: ـ قورقما، سۆزىڭنى قىلمايي سۆزلە، **10** چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللە. ھېچكىم ساڭا قول سىلىپ زەرەر يەتكۈزىمەيدۇ، چۈنكى مېنىڭ بۇ شەھەردە ئورغۇن كىشىلىرىم بار، ـ دېدى. **11** شۇنىڭ بىلەن پاۋلۇس ئۇ يەردە بىر يىل ئالتە ئاي ئۇرۇپ، ئۇ يەردىكى كىشىلەر ئارىسىدا خۇدانىڭ سۆز- كالامنى ئۆگەنتى. **12** ئەمما گاللىيو ئاخايا ئۆلكىسىنىڭ ۋالىيسى بولغان ۋاقىتدا، يەھۇدىيلار بىرلىشىپ پاۋلۇسنى ئۇتۇپ گاللىيونىڭ «سوراق تەختى»نىڭ ئالدىغا ئاپىرىپ، ئۇنىڭ ئۈستىدىن: بۇ ئادەم كىشىلەرنى قانۇنغا خىلاپ ھالدا خۇداغا ئىبادەت قىلىشقا قايىل قىلۋاتىدۇ! ـ دەپ شىكايەت قىلدى. **14** پاۋلۇس ئاغزىنى ئاچاي دەپ ئۇرۇشغا، ۋالىي گاللىيو يەھۇدىيلارغا: ـ دەرۋەقە، ئى يەھۇدىيلار، بۇ شىكايىتىڭلار بىرەر ناھەقلىق ياكى ئېغىر جىنايەت توغرىسىدا بولغان بولسا، سەۋرچانلىق بىلەن سىلە رگە قۇلاق سالسام ئورۇنلۇق بولاتتى. **15** بىراق بۇ ئىش [پەقەت] بەزى نام-ئىسىملار، سۆزلەر ۋە ئۆز ۋۇجۇدلارنىڭ [تەۋرات] قانۇنىدىكىلار ئۈستىدە تالاش-تارتىشلارغا چېتىشلىق ئىكەن، ئۇنى ئۆز ۋۇجۇدلار بىر تەرەپ قىلىڭلار! مانا ھازىر سىلە رگە ئوتۇشتۇرۇپ جاكارلايي. **24** پۈتكۈل ئالەمنى ۋە ئۇنىڭدىكى بارلىق مەۋجۇداتلارنى ياراتقان خۇدا ئاسمان-زېمىنىڭ ئىگىسى بولۇپ، ئىنسانلارنىڭ قولى بىلەن ياسالغان ئىبادەتخانىلاردا تۇرمايدۇ، **25** ياكى بەرەر نەرسىگە ھاجىتى چۈشكەندەك ئىنسانلارنىڭ قوللىرىنىڭ ئەرجىگە موھتاج ئەمەستۇر، چۈنكى ئۇ تۆزى ھەممە جانۇارغا ھاياتلىق، نەپەس، شۇنداقلا [ئېھتىياجلىق بولغان] ھەممە نەرسىنى ئاتا قىلدۇ. **26** ئۇ بىرلا ئادەمدىن ئىنسانىيەتنىكى بارلىق مىللەتلەرنى بارلىققا كەلتۈردى، تۇلارنى يۈتۈن يەر يۈزىگە ئورنۇلاشتۇرۇپ، تۇلارغا خاس بولغان پەيت-پەسللەر ھەمدە تۇردىغان جايلىرىنىڭ پاسىللىرىنى ئالدىن بەلگىلەپ بەردى. **27** بۇلارنىڭ مېنى ئىزدىسۇن، بەلكىم سىلاشتۇرۇپ تاپسۇن» دېگەنلىكتۇر. ئەمەلىيەتتە، ئۇ ھېچقايسىمىزدىن يىراق ئەمەس. **28** چۈنكى بىز ئۇنىڭدا ياشايمىز، ھەرىكەت قىلىمىز ۋە ئۇنىڭدا ۋۇجۇدىمىز باردۇر؛ ئاراكلاردىكى بەزى شائىرلار ئېيتقىنىدەك: «بىز ئۇنىڭ نەسلىدۇرمىز!». **29** شۇنگا، خۇدانىڭ نەسلى بولغاچقا، بىز تەڭرى بولغۇچىنى ئالتۇن-كۈمۈش ياكى تاشتىن ياسالغان، ھۈنەرۋەنلىك ماھارىتى ۋە تەسەۋۋۇرى بىلەن ۋۇجۇلغان بەرەر نەرسىگە ئوخشايدۇ، دەپ ئويلىماسلىقىمىز كېرەك. **30** شۇنگا خۇدا بۇرۇنقى زامانلاردىكىلەرنىڭ شۇنداق غەپلەتلىك ۋاقىتلىرىنى نەزىردىن ساقىت قىلغىنى بىلەن، لېكىن ھۆكۈنكى كۈندە ئۇ ھەممىلا يەردە پۈتۈن ئىنسانلارنى گۇناھلىرىغا توۋا قىلىشقا ئەمر قىلماقتا! **31** چۈنكى ئۇ تۈزى تىكلىگەن ئىنسان ئارقىلىق پۈتكۈل دۇنيانى ھەققانىيلىق بىلەن سوراق قىلىدىغان بىر كۈننى بەلگىلدى؛ ئۇ شۇنى تۈلۈمدىن تىرىلدۈرگەنلىكى بىلەن بۇ ئىشنىڭ مۇقەررەر ئىكەنلىكىگە ئىسپات بە رگەندى. **32** [پاۋلۇسنىڭ] «تۇلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى» ھەققىدە ئېيتقانلىرىنى ئاڭلىغاندا بەزىلەر شۇنى مەسخىرە قىلىشقا باشلىدى. يەنە بەزىلەر: ـ بۇ ئىش ھەققىدە سەندىن يەنە ئاڭلايلى، ـ دېدى. **33** بۇنىڭ بىلەن، پاۋلۇس مەيداندىن چىقىپ كەتتى. **34** بىراق بەزىلەر ئۇنىڭغا قوشۇلۇپ، ئېتىقاد قىلدى. بۇلارنىڭ ئىچىدە «ئاريوپاگۇس» كېڭىشىدە ھەيئەتلىردىن بىرى بولغان دىيونىسىۋس ۋە دامارىس ئىسملىك بىر ئايال، شۇنىڭدەك باشقا بىرقانچە كىشىمۇ بار ئىدى.

19

ئاپولوس كورىنت شەھىرىدىكى ۋاقىتدا، پاۋلۇس سەيەر قىلىپ، ئىچكى قۇرۇقلۇق ئارقىلىق ئەفەسۇس شەھىرىگە كەلدى. ئۇ يەردە بەزى مۇخلىسلار بىلەن ئۈچرىشىپ، **2** تۇلاردىن: ـ سىلەر ئېتىقاد قىلغىنىڭلاردا، مۇقەددەس روھ سىلە رگە ئاتا قىلىنغانمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ـ ياق، بىز ھەتتا مۇقەددەس روھ بار دېگەننى زادى ئاڭلىماپتۇكەنمىز، ـ دەپ جاۋاب بەردى تۇلار. **3** پاۋلۇس يەنە: ـ ئۇنداقتا، سىلەر قانداق چۆمۈلدۈرۈلۈشتە چۆمۈلدۈرۈلگەنسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. ـ بىز يەھيا [پەيغەمبەر] يەتكۈزگەن چۆمۈلدۈرۈلۈشنى قوبۇل قىلدۇق، ـ دېدى تۇلار. **4** پاۋلۇس: ـ يەھيا [پەيغەمبەر] خەلققە يەتكۈزگەن چۆمۈلدۈرۈروش بولسا گۇناھلارغا توۋا قىلىشنى بىلدۈرىدىغان چۆمۈلدۈرۈلۈش بولۇپ، تۇلارغا تۇزىدن كېيىن كەلگۈچىگە، يەنى ئەيساغا ئېتىقاد قىلىش كېرەك كىلىدىغانلىقىنى تاپىلىغاندى، ـ دېدى. **5** تۇلار بۇنى ئاڭلاپ، رەب ئەيسانىڭ نامىدا چۆمۈلدۈرۈلۈشنى قوبۇل قىلدى. **6** پاۋلۇس قولىنى تۇلارنىڭ ئۈستىگە تەگكۈزۈپ تۇرۇشى بىلەن، مۇقەددەس روھ تۇلارغا چۈشتى. بۇنىڭ بىلەن تۇلار نامەلۇم تىللاردا سۆزلىشكە ھەم پەيغەمبەرلەرچە ۋەھيي-بىشارەتلەرنى يەتكۈزۈشكە باشلىدى. **7** تۇلار تەخمىنەن ئون ئىككى ئە رەكك كىشى ئىدى. **8** پاۋلۇس ئۈچ ئاي داۋامىدا [ئەفەسۇس شەھىرىدىكى] سىناگوگىغا كىرىپ، يۈرە كلىك بىلەن سۆز قىلىپ، تۇلار بىلەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدىكى ئىشلار توغرىسىدا مۇنازىرىلىشىپ قايىل قىلىشقا تىرىشتى. **9** لېكىن بەزىلىرى جاھىللىق قىلىپ ئىشەنمىشى رەت قىلىپ، خالايىق ئالدىدا [رەبنىڭ] يولىغا ھاقارەت كەلتۈرگەندە، پاۋلۇس تۇلاردىن چىقىپ، مۇخلىسلارنىمۇ تۈلىپىر چىقتى. ئۇ ھە ركۈنى تىرانۇس ئىسملىك ئادەمنىڭ ئېكسىيخانىسىدا مۇنازىرە-مۇزاكىرە ئۆتكۈزدى. **10** بۇ ئىش ئىككى يىل داۋاملاشتى. نەتىجىدە، ئاسىيا ئۆلكىسىدىكى پۈتۈن خەلق، يەھۇدىيلار بولسۇن، گېرىكلەر بولسۇن ھەممىيلەن رەبنىڭ سۆز- كالامىنى ئاڭلىدى. **11** خۇدا پاۋلۇسنىڭ قوللىرى ئارقىلىق كارامەت مۆجىزىلەرنى ياراتتى. **12** كىشىلەر ھەتتا قول ياغلىق ۋە پەرتۇقلارنى پاۋلۇسنىڭ تېنىگە تەگكۈزۈپ، ئاندىن كېسەللەرنىڭ

ینىغا ئاپىرىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە يايىتى. نەتىجىدە، كىبسەللەر ساقىيىپ، يامان روھلار ئۇلاردىن چىقىپ كېتەتتى. 13 لېكىن شۇ ئەتراپتا يۈرىدىغان، «جىنكەش» يەھۇدىيلارنى بەزىلىرىمۇ رەب ئەيسانىڭ نامىنى ئىشلىتىپ ياققۇسى كېلىپ، جىن چاپلاشقانلار ئۈستىدە تۇرۇپ جىنلارغا: «پاۋلۇس جاكارلاۋاتقان ئەيسانىڭ نامىدىن ساڭا قاتتىق ۋىرۇق بېرىمەن!» دەيدىغان بولدى. 14 بۇ ئىشنى قىلىدىغانلارنىڭ ئارىسىدا سكېۋا ئىسىملىك بىر يەھۇدىي باش كاھىننىڭ يەتتە ئوغلىمۇ بار ئىدى. 15 لېكىن [ئۇلار قوغلۇۋەتمەكچى بولغان] يامان روھ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ ئەيسانى تونۇيمەن، پاۋلۇستىن خەۋىرىم بار، بىراق تۆز ۋۇجۇدلار كىم بولىسىلەر؟! ـ دېۋىدى، 16 يامان روھ چاپلىشىۋالغان كىشى ئۇلارغا ئېتىلىپ چىقىپ، ئۇلارنى تۇرۇپ شاما قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كەلدى. ئۇلار يالىڭاچ ۋە يارىلانغان ھالدا ۋىدىن قېچىپ چىقىپ كەتتى. 17 بۇ ئىش ئەفەسۇس شەھىرىدە تۇرۇۋاتقان بارلىق يەھۇدىيلار ۋە گېۋكېلە رگىمۇ مەلۇم بولۇپ، قورقۇنچ ھەممىسنى باستى ۋە رەب ئەيسانىڭ نامى ئۇلۇغلاندى. 18 نەتىجىدە، نۇرغۇن ئېتىقادچىلار يۈرۈنتى قىلغانلىرىنى ئىقرار قىلىپ، ئالدىنقى چېقتى. 19 سېھىر-رگەرلىك قىلغانلاردىن نۇرغۇن ئادەملەر تۆزلىرىنىڭ سېھىر-رگەرلىك كىتاب-پالتاملىرىنى ئېكىلىپ [بىر يەر رگە دۆۋىلەپ]، كۆيۈپلىكىنىڭ ئالدىدا كۆيدۈرۈشتى. بۇ كىتابلارنىڭ قىممىتى جەمئىي ئەللىك مىڭ كۈمۈش تەڭگىگە يېتەتتى. 20 شۇنداق قىلىپ، رەببنىڭ سۆز-كالامى كۈچىگە ئىگە بولۇپ، بەرق تۇرۇپ ئۈستۈنلۈكىگە ئۇتتى. 21 بۇ ئىشلار يۈز بە رگەندىن كېيىن، پاۋلۇس كۆڭلىدە، ماكېدونىيە ۋە ئاخايا ئۇلىكىسىدىن ئۇتۇپ يېرۇسالېمغا بېرىشقا نىيەت باغلىدى. ئۇ: ـ ئۇ يە رگە بارغاندىن كېيىن، رىم شەھىرىنى كۆرۈپ چېلىشم كېرەك، ـ دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن، ئۇ ئۇزىگە يارىدەمدە بولۇۋاتقانلاردىن تەمۇتي بىلەن ئېراستۇس ئىككىيلىنى ماكېدونىيە گە ئەۋەتىۋېتىپ، ئۆزى يەنە بىر مە زگىل ئاسىيا ئۇلكىسىدە تۇردى. 23 دەل شۇ چاغدا، [ئەفەسۇس شەھىرىدە] [رەببنىڭ] يولى توغرۇلۇق ئېغىر مالىماچىلىق كۆتۈرۈلدى. 24 ئايال ئىلاھ ئارتېمىسنى سۈرەتلەپ كۈمۈش تەڭچە-ھەيكەللەرنى ياسىغۇچى دىمىترىي ئىسملىك بىر زە رگەر بار ئىدى. ئۇنىڭ بۇ ئىشى ھۈنەرۋەنلە رگە كۆپ پايدا تاپقۇزاتتى. 25 دىمىترىي ھۈنەرۋەنلەرنى ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش ئىشلار بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان باشقا ئۈستىلارنى يىغىپ، ئۇلارغا: ـ بۇرادەرلەر، بىزنىڭ گۈللىنىشىمىزنىڭ بۇ ئىش بىلەن باغلىق ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەر؛ 26 ھازىر ھېلىقى پاۋلۇسنىڭ نېمە ئىشلارنى قىلىپ يۈ رگەنلىكىنى ئاڭلىغان ھەم كۆ رگەن بولۇشۇڭلار كېرەك. ئۇ: «قول بىلەن ياسىۋالغان نەرسىلەر ئىلاھلار ئەمەس» دېپىش بىلەن، پەقەت ئەفەسۇستا ئەمەس، بەلكى پۈتكۈل ئاسىيا ئۇلكىسىدە دېگۈدەك نۇرغۇنلىغان كىشىلەرنى قايىل قىلىپ، ئازدۇرۇپ بۇراۋاتىدۇ. 27 ئەمدى ھازىر بىزنىڭ بۇ سودىمىزغا يەتمەي چاپلاش خەۋىنى بولۇپلا قالماي، بەلكى ۋىۋىك ئايال ئىلاھ ئارتېمىسنىڭ بۇتخانىسىمۇ ئەرزىمەس دەپ قارىلىپ، ھەتتا ئاسىيا ئۇلكىسى ۋە پۈتكۈل جاھان ئىبادەت قىلىدىغان [بۇ ئايال ئىلاھىمىزنىڭ] شان-شەرىپىمۇ يوقىلىش خەۋپىگە دۇچ كېلىۋاتىدۇ! ـ دېدى. 28 بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغان كۆپچىلىك غەزەبكە چۆمۈپ، قايتا-قايتا: ـ ئەفەسۇسلۇقلارنىڭ ئارتېمىسىمىز ۋىۋىكتۇر! ـ دەپ چۇقان كۆتۈرۈشكە باشلىدى. 29 بۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل شەھىرىمىلىتاڭ بولۇپ كەتتى. خالايىق پاۋلۇسنىڭ سەپەردىشىدىن ماكېدونىيەلىك گايۇس ۋە ئارىستارخوسلارنى تۇتۇپ سۈرەپ، سېرىك مەيدانغا تەگلا يۈگۈرۈلۈپ ماڭدى. 30 پاۋلۇس خالايىق ئارىسىغا كىرمەكچى بولغانىدى، لېكىن مۇخلىسلار ئۇنىڭ كىرىشىگە يول قويمىدى. 31 ھەتتا پاۋلۇسنىڭ دوستلىرى بولغان ئۇلۇك ئەمەلدارلىردىن بەزىلىرىمۇ ئۇنىڭغا خەۋەر يەتكۈزۈپ، ئۇنى سېرىك مەيدانغا بېرىشقا تەۋەككۈل قىلماسلىققا جىكىلدى. 32 ئەمدى بەزىلەر بۇنى دەپ ۋارقىرىسا، بەزىلەر ئۇنى دەپ ۋارقىرىشىپ، يۇتۇن سورۇن ۋاراڭ-چۇر ۋۇجۇدقا تولدى، كىشىلەرنىڭ كۆپىنچىسى ئۇزلىرىنىڭ نېمىگە يىغىلىنىلىقىنىمۇ بىلمەيتتى. 33 يەھۇدىيلار ئىسكەندەر ئىسملىك ئادەمنى ئالدىغا ئىتتىرىپ چىقىرىۋىدى، كۆپچىلىك ئۇنى ئالدىغا تۇرغۇزدى. ئىسكەندەر كۆپچىلىككە قول ئىشارىتى قىلىپ، [يەھۇدىيلارنى] ئاقلىماقچى بولدى. 34 بىراق كۆپچىلىك ئۇنىڭ يەھۇدىي ئىكەنلىكىنى بىلىپ قېلىپ، ھەممىسى تە گلا: ـ ئەفەسۇسلۇقلارنىڭ ئارتېمىسىمىز ۋىۋىكتۇر! ـ دەپ ئىككى سائەتچە چۇقان كۆتۈرۈپ تۇرۇشتى. 35 ئاخىردا، شەھەرنىڭ باش مىرزىسى خالايىقنى تىنچلاندۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ ئەي ئەفەسۇسلۇقلار! بىز ئەفەسۇسلۇقلارنىڭ شەھىرىنىڭ ۋىۋىك ئارتېمىسنىڭ بۇتخانىسىنىڭ ۋە ئۇنىڭ ئاسماندىن چۈشكەن سۈرىتىنىڭ قوغدىغۇچىسى ئىكەنلىكىنى بىلمەيدىغان كىم بار! 36 بۇ ئىشلارنى ئىنكار قىلالمىغانىكەن، تۆز ۋۇجۇدلارنى بېسۇلىنىشكالار، باشباشتاقلىق قىلماسلىققىلار كېرەك. 37 چۈنكى سىلەر بۇ كىشىلەرنى بۇ يە رگە [سوراققا تارتىشقا] ئېلىپ كەلدىڭلار، لېكىن ئۇلار يا بۇتخانىلارنى يۇلغۇچىلار يا بىزنىڭ ئايال ئىلاھىمىزغا كۆپۈرۈلۈق قىلغۇچىلاردىن ئەمەس. 38 ئە گەر دىمىترىي ۋە ئۇنىڭغا قوشۇلغان ھۈنەرۋەنلەرنىڭ مەلۇم بىر كىشىنىڭ ئۈستىدىن شىكايىتى بولسا، سورا-خانىلار ئوچۇق تۈرمىقا ۋە سوراقچى ۋالىيلارمۇ بار، ئۇلار شۇ يەرلەردە بىر-بىرى بىلەن دەۋالاشسۇن؛ 39 ۋە باشقا بىرەر مەسىلىلىرىڭلار بولسا، رەسمىي سورۇندا بىر تەرەپ قىلىنىشى لازىم. 40 بىز ئەمدى يەنە بۇگۈنكى ۋەقەنى تۈپلاڭ دەپ تەرز قىلىنىش خەۋىپىدە تۇرۇۋاتىمىز؛ چۈنكى بۇ مالىمانچىلىقنىڭ ھېچ سەۋەبى كۆرسىتىلمىگەچكە، ھېسابىنىمۇ بېرەلمەيمىز-دە! 41 بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولۇپ، ئۇ يىغىلىش خالايىقنى تارقىتىۋەتتى.

20

تۈپلاڭ بېسىقماندىن كېيىن، پاۋلۇس مۇخلىسلارنى چاقىرىپ، ئۇلارنى رىغبەتلەندۈردى ۋە ئۇلار بىلەن خوشلىشىپ، ماكېدونىيە گە قاراپ كەتتى. 2 ئۇ شۇ ئەتراپتىكى يۇرتلارنى ئارلاپ، ئېتىقادچىلارنى نۇرغۇن سۆز-تەلىملەر بىلەن رىغبەتلەندۈ رگەندىن كېيىن، يۇنانغا بېرىپ، 3 ئۈچ يەردە ئۈچ ئاي تۇردى. پاۋلۇس كېمىگە ئولتۇرۇپ سۈرىيە گە ماڭاي دەپ تۇرغانىدا، يەھۇدىيلارنىڭ ئۇنى ئۆلتۈرۈش سۇيىقەستى بىلىنىپ قېلىپ، ماكېدونىيە ئارقىلىق [قۇرۇقلۇق بىلەن] قايتىپ كېتىش قارارىغا كەلدى. 4 ئۇنىڭغا ھەمراھ بولغانلار بېرىيالىق پىررۇسنىڭ ئوغلى سوپاتېر، تېسالونىكالىقلاردىن تارىستارخۇس بىلەن سېكۇندۇس، دەربەلىك گايۇس، تىموتي ۋە ئاسىيا ئۆلكىسىدىن تىكىكۇس بىلەن تروفىمۇسلار ئىدى. 5 ئۇلار ئاۋۋال تروئاس شەھىرىگە بېرىپ، بىزنىڭ يېتىپ بېرىشىمىزنى كۈتۈپ تۇردى. 6 بىز بولساق «پېتىر نان ھېيتى» كۈنلىرىدىن كېيىن، فىلىپپى شەھىرىدىن كېمىگە ئولتۇرۇپ، بەش كۈندىن كېيىن تروئاسقا كېلىپ، ئۇلار بىلەن ئۈچراشتۇق ۋە ئۇ يەردە يەتتە كۈن تۇردۇق. 7 ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى، بىز نان ئوشتۇشقا جەم بولغانىدا، پاۋلۇس ئەتىسى كەتمەكچى بولغاچقا، جامائەتكە سۆز قىلىشقا باشلىدى، ئۇ سۆزىنى تۈن يېرىمگىچە ئۇزارتتى. 8 بىز جەم بولغان يۇقىرىقى قەۋەتتىكى ئۆيدە نۇرغۇن قارا چىراغلار يېنىپ تۇراتتى. 9 ئەۋتىكۇس ئىسملىك بىر يىگىت دېرىزىدە ئولتۇرغانىدى. پاۋلۇس سۆزلەپ خېلى بىر يە رگە بارغانىدا، ئۇنى ۋۇجۇدىك بېسىۋاتقانىدى. ئاندىن ئۇ غەرق ۋىقۇغا كېتىپ، ئۇ ئۆچىنچى قەۋەتتىن يە رگە يېقىلىپ چۈشتى. كۆپچىلىك ئۇنى يەردىن كۆتۈرۈۋېپ قارىسا، ئۇ ئۆلۈپ بولغانىدى. 10 پاۋلۇس يەسكە چۈشۈپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئېشىلىپ، قۇچاقلاپ تۇرۇۋېپ: ئازابلانماڭلار، ئۇ تىرىككەن! ـ دېدى. 11 قايتىدىن ۋىگە چىقىپ، نانى ئوشتۇشۇپ يېگەندىن كېيىن، پاۋلۇس ئۇلار بىلەن تاڭ ئاتقۇچە ئۇزۇن سۆزلەشتى ۋە ئۇ بۇ يەردىن يولغا چىقتى. 12 [تروئاستىكىلەر] بولسا ھېلىقى يىگىتنى ۋىگە ھايات ئاپىرىپ قويدى. ئۇلار بۇنىڭدىن چە كسىز تەسەللى تاپتى. 13 بىز بولساق پاۋلۇستىن بۇرۇن ئاسسوس شەھىرىگە كېمە بىلەن باردۇق. چۈنكى پاۋلۇس شۇ يە رگە پىيادە باراي، سىلەر مەندىن ئاۋۋال يېتىپ بېرىپ، ئۇ يەردە مېنى كېمىگە ئېلىۋېلىشنى كۈتۈڭلار، دەپ ئورنۇلاشتۇرغانىدى. 14 ئاسسوستا ئۇ بىز بىلەن ئۈچراشقاندىن كېيىن بىز ئۇنى كېمىگە ئېلىپ مىتۇلىن شەھىرىگە كەلدۇق. 15 ئاندىن شۇ يەردىن چىقىپ، ئەتىسى خىيوس ئارىلىنىڭ ئۆدۈلىغا كېلىپ تۇردۇق. ئۈچىنچى كۈنى ساموس ئارىلىغا يېتىپ كەلدۇق ۋە تروگىلىئۇم شەھىرىدە قوندۇق؛ ئۇنىڭ ئەتىسى مىلېتۇس شەھىرىگە باردۇق. 16 چۈنكى پاۋلۇس ئاسىيا ئۇلكىسىدە كۆپ ۋاقىتنى تۈتكۈزۈۋەتمەسلىك ئۈچۈن، دېڭىز سەپىرىدە ئەفەسۇستا توختىماي تۇتۇپ كېتىشنى قارار قىلغانىدى. سەۋەبى، ئۇ «ئورما ھېيتى» كۈنىنى مۇمكىنقەدەر يېرۇسالېمدا تۈتكۈزۈش ئۈچۈن ئالدىراتتى. 17 ئەمدى مىلېتۇس شەھىرىدىن ئەفەسۇسقا ئادەم ئەۋەتىپ، جامائەتنىڭ ئاقساقاللارنى چاقىردى. 18 ئۇلار كەلگەندىن كېيىن، ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن ئاسىيا ئۇلكىسىگە ئاياغ باسقان بىرىنچى كۈندىن تارتىپ، سىلەر بىلەن قانداق ئۆتكەنلىكىم ھەربىرىڭلارغا مەلۇم. 19 رەببنىڭ خىزمىتىدە ھەر تەرەپتە كەمتەر بولۇپ، كۆز ياشلىرىم تۆكۈلگەنلىكىنى، شۇنداقلا يەھۇدىيلارنىڭ سۇيىقەستلىرى ئۈچەيلدىن بېشىمدىن ئۆتكەن سىناقلاردا چىدىغانلىقىمنى بىلىسىلەر، 20 ۋە يەنە مەيلى ئاممۇي سورۇنلاردا بولسۇن ياكى ئۆي-ۋىلەردە بولسۇن، سىلە رگە تەلىم بە رگىنىمدە، سىلە رگە پايدىلىق بولسىلا ھېچنېمىنى ئايىماي جاكارلاپ، 21 يەھۇدىيلار ھەم گېۋكېلە رگىمۇ خۇدا ئالدىدا توۋا قىلىش ۋە ئېيىمىز ئەيسا مەسىھگە ئېتىقاد قىلىش كېرەكلىكىگە گۇۋاھلىق بېرىپ جېكىلگەنلىكىم ھەممىگىلارغا مەلۇم. 22 ھازىر مانا، روھتا باغلانغان ھالدا يېرۇسالېمغا كېتىۋاتىمەن. ئۇ يەردە نېمە ئىشلارنىڭ بېشىمغا چۈشىدىغانلىقىنى ئۇقمايمەن؛ 23 پەقەت شۇنى بىلىمەنكى، مۇقەددەس روھ مەن بارغانلا شەھەرلەردە زىندان كىشىلىرى ۋە ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنىڭ مېنى كۈتۈپ تۇردىغانلىقىنى ئالدىن ئېنىق بېتىپ كەلمەكتە. 24 لېكىن مەن ئۆز مۇساپىەمنى تاماملىشىم، رەب ئەيسادىن تاپشۇرۇۋالغان خىزمەتنى ئادا قىلىشىم، يەنى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنىڭ تولۇق گۇۋاھچىسى بولۇشۇم ئۈچۈن، ئۆز ھاياتىمنى قىلچە ئايىمايمەن. 25 مەن سىلەر بىلەن ئارىلىشىپ، ھەممىگىلار ئارىسىدا يۈرۈپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى جاكارلىدىم، ئەمدى مانا ماڭا مەلۇمكى،

بۇنىڭدىن كېيىن سىلەردىن ھېچكىم يۈزۈمنى قايتا كۆرەلمەيسىلەر. **26** شۇنىڭ تۆچۈن، بۇگۈن سىلە رگە گۇۋاھلىق قىلىپ ئېيتىپ قويايىكى، مەن ھېچبىرىنىڭ قېنىغا قەرزدار ئەمەسمەن. **27** چۈنكى مەن خۇدانىڭ تولۇق مەقسىتىدىن قېلىچە ئېلىپ قالماي سىلە رگە بايان قىلىپ يەتكۈزۈشتىن باش تارتمىدىم. **28** مۇقەددەس روھ سىلەرنى خۇدانىڭ جامائىتىنى بېقىش تۆچۈن تۆنىڭ پادىسى ئىچىدە يېتەكچى قىلىپ تىكلىگەندىن؛ ئەمدى تۆز ئۆگلارغا ھەم تۆز ئوغلىنىڭ قېنى بىلەن سېتىۋالغان بارلىق پادىسىغا سە گەك بولۇڭلار! **29** چۈنكى ما گا ئايانىكى، مەن كەتكەندىن كېيىن، چىلىۋىرىلەر ئارا گلارغا كىرىپ، پادىنى ھېچ ئايمايدۇ، **30** ھەمدە ھەتتا ئارا گلاردىنمۇ بەزىلەر مۇخلىسلارنى تۆزلىرىگە تارتۇۋېلىش تۆچۈن ھەققەتنى بۇرمىلىغان تۆزلۈك ئىشلارنى سۆزلەيدۇ. **31** شۇڭا، سە گەك بولۇڭلار، مېنىڭ ئۆچ يىل كېچە-كۈندۈز دېمەي، ھەربىرىگلارغا كۆز ياشلىرىم بىلەن توختىماي نەسىھەت بېرىپ تۇرغانلىقىمنى ئېسىگلاردا تۇتۇڭلار. **32** ئەمدى مەن سىلەرنى خۇداغا ۋە تۆنىڭ مېھىر-شەپقەت يەتكۈزىدىغان سۆز-كالامىغا تاپشۇرىمەن. بۇ سۆز-كالام ئېتىقادىگلارنى قۇرۇشقا ھەم پاك-مۇقەددەس قىلىنغان بارلىق خەلقى تارىسدا ئىلتىپات قىلىنىدىغان مىراستىن سىلەرنى نېسىپ قىلىشقا قادىردۇر. **33** مەن ھېچقاچان ھېچكىمدىن كىيىم-كېچەك ياكى ئالتۇن-كۈمۈش تاما قىلىپ باقمىغانمەن. **34** سىلە رگە مەلۇمكى، مەن ئىككى بىلىكىمگە تايىنىپ، تۆرۈمنىڭ ۋە ھەمراھلىرىمنىڭ ھاجىتىدىن چىقتىم. **35** بۇنداق قىلىپ ھەربىر ئىشلاردا مەن سىلە رگە مۇشۇنداق ئەجىر-ئەمگەك ئارقىلىق ئاجىز-ھاجەتمەنلە رگە ياردەم بېرىش لازىملىقىنى، شۇنداقلا ر ەب ئېيسا تۆزى ئېيتقان: «بەرمەك ئالماقتىنمۇ بەختلىكتۇر» دېگىنىنى ئېسىگلاردىن چىقارماسلىقىگلار كېرەكلىكىنى كۆرسەتتىم. **36** بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولۇپ، تۆ ھەممىيلەن بىلەن بىرلىكتە تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ دۇئا قىلدى. **37** ھەممىيلەن قاتتىق يىغلىشىپ كەتتى؛ پاۋلۇسنىڭ ۋېينغا ئېسىلىپ قۇچاقلاپ، قىزغىن سۆيۈشتى. **38** تۆلارنى ئەڭ تاۋابلىغىنى پاۋلۇسنىڭ: «يۈنىڭدىن كېيىن يۈزۈمنى قايتا كۆرەلمەيسىلەر» دېگەن سۆزى بولدى. كېيىن، تۆلار تۆنى كېمىگە چىقىرىپ تۆزىتىپ قويدى.

21

ئاندىن بىز تۆلاردىن ئاجرىلىپ چىققاندىن كېيىن، كېمە بىلەن تۆدۆل قوس ئارىلىغا قاراپ يول ئالدۇق. ئەتسىي، رودوس ئارىلىغا، تۆيەردىن پاتارا شەھىرىگە باردۇق. **2** پاتارادا فەنىكىيە راۋىنغا باردىغان بىر كېمىنى تېپىپ، تۆنىگىنا ئولتۇرۇپ يولغا چىقتۇق. **3** سىپرۇس ئارىلى كۆرۈنگەندىن كېيىن، تۆنى سول تەرىپىمىزدە قالدۇرۇپ تۆتۆپ، سۇرىيە گە قاراپ مېڭىپ، تۆر شەھىرىدە قۇرۇقلاققا چىقتۇق. چۈنكى كېمە بۇ يەردە يۈك چۈشۈرمەكچى ئىدى. **4** تۆ يەردە مۇخلىسلارنى تېپىپ، تۆلارنىڭ يىنىدا يەتتە كۈن تۇردۇق. تۆلارغا مۇقەددەس روھنىڭ ۋەھيىسى كېلىپ، تۆلار پاۋلۇسقا ئايىغىڭ يېرۇسالېمغا باسمىسۇن، دەپ نەسىھەت قىلدى. **5** براق بىز تۆ يەردە تۇرۇش ۋاقتىمىز توشقاندا، سەپىرىمىزنى داۋاملاشتۇردۇق. تۆلارنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن خوتۇن-بالىلىرى بىزنى شەھەرنىڭ سىرتىغىچە تۆزىتىپ چىقتى. ھەممىز دېڭىز بويىدا تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ بىللە دۇئا قىلدۇق. **6** قۇچاقلىشىپ خوشلاشقاندىن كېيىن، بىز كېمىگە چىقتۇق، تۆلار ئۆيلىرىگە قايتىشتى. **7** تۆر شەھىرىدىن دېڭىز سەپىرىمىزنى داۋاملاشتۇرۇپ، ئاخىرىدا پىتولىمايىس شەھىرىگە كەلدۇق. تۆ يەردىكى قېرىنداشلار بىلەن كۆرۈشۈپ، تۆلارنىڭ يىنىدا بىر كۈن تۇردۇق. **8** ئەتسىي، تۆ يەردىن ئايرىلىپ، قەيسەرىيە شەھىرىگە كەلدۇق. بىز بۇرۇن [يېرۇسالېمدىكى] «يەتتە خىزمەتكار»دىن بىرى بولغان، خۇش خەۋەرچى فىلىپنىڭ ئۆيىگە بېرىپ قوندۇق. **9** بۇ كىشىنىڭ تىنچى ياتلىق قىلىنمىغان، بېشارەت-ۋەھيىلەرنى يەتكۈزىدىغان تۆت قىزى بار ئىدى. **10** بىز تۆ يەردە بىرنەچچە كۈن تۇرغاندىن كېيىن، ئاگابۇس ئىسىملىك بىر پەيغەمبەر يەھۇدىيە تۆلكىسىدىن چۈشتى. **11** بۇ كىشى بىزنىڭ ئالدىمىزغا كېلىپ، پاۋلۇسنىڭ بەۋېغىنى قولىغا ئېلىپ، تۆزىنىڭ پۇت-قولىنى باغلاپ: ـ مۇقەددەس روھ مۇنداق دەيدۇ: ـ يەھۇدىيلار بۇ بەلۋاغنىڭ ئىگىسىنى يېرۇسالېمدا مۇشۇنداق باغلاپ، يات ئەللىكلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ! ـ دېدى. **12** بۇلارنى ئاگابۇس، ھەم بۇ ھەم شۇ يەرلۈك كىشىلەر بىلەن بىرلىكتە پاۋلۇستىن يېرۇسالېمغا بارمىغىن دەپ تۆتۆنۈدۇق. **13** لېكىن پاۋلۇس جاۋابەن: ـ سىلەر نېمىشقا بۇنچىۋالا يىغلاپ، يۈرىكىمنى ئېزىسىلەر؟ مەن يېرۇسالېمدا ر ەب ئەيسانىڭ نامى تۆچۈن تۆتقۇن بولۇشلا ئەمەس، شۇ يەردە تۆلۈشكىمۇ تەييارمەن، ـ دېدى. **14** بىز تۆنى قايىل قىلالمايى، ئاخىرىدا سۆكۈت قىلىپ: ـ ر ەبنىڭ ئىرادىسى ئادا قىلىنسۇن! ـ دېدۇق. **15** بۇ كۈنلەردىن كېيىن، يۈك-تاقمىزنى يىغىشتۇرۇپ، يېرۇسالېمغا چىقىپ باردۇق. **16** قەيسەرىيەلىك مۇخلىسلاردىن بىرنەچچىسى بىز بىلەن سەپەرداش بولدى، تۆلار مناسون ئىسىملىك بىر كىشىنىڭ ۋېيدە قونىغىدەپ تۆنى بەرگە ئېلىپ ما گىدى، بۇ كىشى سىپرۇسلۇق، قېرى مۇخلىس ئىدى. **17** يېرۇسالېمغا يەتكەندە قېرىنداشلار بىزنى خۇشاللىق بىلەن قارشى ئالدى. **18** ئەتسىي، پاۋلۇس بىز بىلەن بىللە ياقۇپنى كۆرگىلى باردى. ياقۇپ بىلەن ئاقساقالارنىڭ ھەممىسى تۆ يەر گە يىغىلىنىدى. **19** پاۋلۇس تۆلار بىلەن سالاملاشقاندىن كېيىن، خۇدانىڭ تۆزىنىڭ خىزمىتى ئارقىلىق ئەللەر ئارىسىدا قىلغان ئىشلىرىنى بىر-بىرلەپ تۆلارغا تەپسىلىي ئېيتىپ بەردى. **20** بۇلارنى ئاڭلىغاندا، تۆلار خۇداغا مەدھىيە ئوقۇدى، ئاندىن پاۋلۇسقا: ـ كۆرۈۋاتىسەن، ئى قېرىندىشىم، يەھۇدىيلار ئىچىدە قانچە مىڭلىغان ئېتىقاد قىلغۇچىلار بار! تۆلارنىڭ ھەممىسى تەۋرات قانۇنىغا [ئەمەل قىلىشقا] ئىنتايىن قىزغىن ئىكەن. **21** تۆلار سېنىڭ توغرا گىدا: «تۆ ئەللەرنىڭ تارىسىدا ياشىغان يۇتۇن يەھۇدىيلارغا مۇسا [پەيغەمبە رگە] تاپشۇرۇلغىنىدىن يېنىشنى، يەنى بالىلىرىنى خەتنە قىلمۇرماسلىقنى، يەھۇدىيلارنىڭ ئەنئەنىلىرىگە رىئايە قىلماسلىقنى ئۆگىتىدۇ» دەپ ئاڭلىدى. **22** ئەمدى قانداق قىلىش كېرەك؟ چۈنكى خالايىق چوقۇم سېنىڭ بۇ يەر گە كەلگەنلىكىڭنى ئاڭلاپ قالىدۇ. **23** شۇڭا بىزنىڭ دېگىنىمىزدەك قىلغىن: تارىمىزدا قەسەم ئىچكەن تۆت ئادەم بار. **24** سەن تۆلارنى ئېلىپ، تۆلار بىلەن بىرلىكتە [تەۋراتتىكى] تازىلىنىش قائىدىسىدىن ئۆتۈپ، تۆلارنىڭ [قۇربانلىق] چىقىملىرىنى تۆزۈڭ ئۆتۈرگىن، ئاندىن تۆلار چاچلىرىنى چۇشۇرەلەيدۇ، بۇنىڭ بىلەن، ھەممەيلەن سەن توغرۇلۇقتا ئاڭلىغانلىرىنىڭ ھەممىسىنىڭ راست ئەمەسلىكىنى ۋە سېنىڭ تۆزۈڭنى تەۋراتقا تەرتىپى يېنچە رىئايە قىلىۋاتلىقىڭنى بىلىپ يېتىدۇ. **25** ئەمما ئەللەردىن بولغان ئېتىقادچىلارغا كەلسەك، بىز تۆلارغا پەقەتلا بۇتلارغا ئاتالغان نەرسىلەرنى يېمەسلىك، قانىنى ۋە بوغۇپ سويۇلغان ھايۋاننىڭ گۆشىنىمۇ يېيىشتىن ۋە جىنسىي بۇزۇقلۇقتىن تۆزلىرىنى ساقلاش توغرۇلۇق قارارىمىزنى تۆتكەنىكى خەت ئارقىلىق تۆقتۇردۇق. **26** بۇنىڭ بىلەن، پاۋلۇس تۆ كىشىلەرنى ئېلىپ، ئەتسىي تۆزى تۆلار بىلەن بىللە تازىلىنىش قائىدىسىنى تۆتكۈزۈشتۆ، ئاندىن تۆ ئىبادەتخانىغا كىرىپ، [كاھىنلارغا] تۆزلىرىنىڭ پاكلىنىش مۇددىتىنىڭ قاچان توشۇدىغانلىقى، يەنى ھەرقايسىسى ئۆچۈن قۇربانلىق قىلىنىشنىڭ قايسى كۈنى بولىدىغانلىقىنى ئۆقتۇرۇپ قويدى. **27** يەتتە كۈنلۈك مۇددەت توشۇشقا ئاز قالغاندا، ئاسىيا تۆلكىسىدىن كەلگەن بەزى يەھۇدىيلار پاۋلۇسنى ئىبادەتخانىدا كۆرۈپ، خالايىقنى قۇتراتىپ، تۆنىگىنا قول سېلىپ: **28** ـ ئەي ئىسرائىللار، ياردەمدە بولۇڭلار! ھەممە يەردىلا، ھەممە ئادەمگە خەلقىمىزگە، تەۋراتنى قانۇنىغا ۋە ئىبادەتخانىغا قارشى سۆزلەرنى ئۆگىتىۋاتقان ئادەم دەل شۇ. تۆنىڭ تۆستىگە، تۆيەنە گېۋىكەرنى ئىبادەتخانىمىزغا باشلاپ كىرىپ، بۇ مۇقەددەس جاينى بۇلغىدى! ـ دەپ چۇقان كۆتۈردى **29** (تۆلارنىڭ بۇنداق دېيىشىنىڭ سەۋەبى، ئەسلىدە تۆلار شەھىردە ئەفەسۇسلۇق تروفىمۇسنىڭ پاۋلۇس بىلەن بىللە بولغانلىقىنى كۆرگەنىدى ۋە پاۋلۇس تۆنى ئىبادەتخانىغا باشلاپ كىرگەن، دەپ ۋېيلغانىدى). **30** شۇنىڭ بىلەن، پۈتۈن شەھەر زىلزىلىگە كەلدى. خالايىق تەرەپ-تەرەپتىن يۈگۈرۈپ كېلىپ، پاۋلۇسنى تۆتۈپ، ئىبادەتخانىدىن سۈرەپ ئېلىپ چىقتى. ئىبادەتخانىنىڭ دەرۋازىلىرى دەرھال تاقۇۋېتىلدى. **31** بۇ ئۆپ ئادەم پاۋلۇسنى [تۆلۈرۈۋۈتمەكچى بولۇپ تۇرغاندا، بۇتكۈل يېرۇسالېمنى مالىمانچىلىق قاپلاپ كەتكەنلىكى توغرىسىدىكى بىر خەۋەر تۆ يەردە تۇرۇشلۇق [رىم] قىسمىنىڭ مېڭىبىشىغا يەتكۈزۈلدى. **32** مېڭىبىشى دەرھال ئەسكەر ۋە بىرنەچچە يۈز يېيىشنى ئېلىپ، توپ-توپ ئادەملەرنى باستۇرۇشقا يۈگۈرۈپ كەلدى. مېڭىبىشى ۋە ئەسكەرلەرنى كۆرگەن خالايىق پاۋلۇسنى ئۇرۇشتىن توختىتىدى. **33** مېڭىبىشى ئالدىغا تۆتۈپ، ئەسكەرلەرنى پاۋلۇسنى تۆتۈپ ئىككى زەنجىر بىلەن باغلاشقا بۇيرۇدى. ئاندىن تۆز: ـ بۇ ئادەم كىم؟ تۆ نېمە گۇناھ قىلدى؟ ـ دەپ سوردى. **34** لېكىن [توپلاڭچىلارنىڭ] ئىچىدە بەزىلەر بۇنى دېسە، بەزىلەر بۇنى دېيىشىپ ۋاقىرىشاتتى. مالىمانچىلىق تۆپەيلىدىن مېڭىبىشى ھەققىي ئەھۋالنى ئېنىقلاشقا ئامالسىز قېلىپ، ئاخىر پاۋلۇسنى قەلئە گە ئېلىپ كېتىشنى بۇيرۇدى. **35** لېكىن پاۋلۇس قەلئىنىڭ پەلەپىيىگە كەلگەندە، توپلاڭچىلار تېخىمۇ زوراۋانلىشىپ كەتكەچكە، ئەسكەرلەر تۆنى كۆتۈرۈشكە مەجبۇر بولدى. **36** چۈنكى تۆلارنىڭ كەيىندىن توپ-توپ ئادەملەر ئەگىشىپ مېڭىپ: ـ تۆيوقتىلىنىل! ـ دەپ ۋاقىرىشاتتى. **37** قەلئە گە ئەكىرىلىشگە ئاز قالغاندا، پاۋلۇس مېڭىبىشغا: ـ سەزگە بىر ئېغىز سۆز قىلسام بولامدىكەن؟ ـ دەپ سوردى. مېڭىبىشى: ـ گېۋىكچە بىلەمسەن؟ **38** تۆنداقتا، ئىلگىرى ئىسيان كۆتۈرۈپ، «خەنجەرچى قاتىللار»دىن تۆت مىڭ ئادەمنى باشلاپ چۆلگە قېچىپ كەتكەن ھىلقى مىسرلىق ئەمەسمۇسەن؟ ـ دەپ سوردى. **39** لېكىن پاۋلۇس: ـ مەن يەھۇدىي، كىلىكىيە تۆلكىسىدىكى تۆلۇغ شەھەر تارسۇسنىڭ پۇقرا سىمەن. خالايىققا بىرنەچچە ئېغىز سۆز قىلىشىمغا ئىجازەت قىلىشىڭىزنى تۆتۈنەمەن، ـ دېدى. **40** [مېڭىبىشى] ئىجازەت بېرىۋىدى، پاۋلۇس پەلەپىيەدە تۆرۈپ، خالايىققا قول ئىشارىتى قىلدى. قاتتىق جىمجىتلىق باسقاندا، تۆ ئىبرانىي تىلدا سۆزلىشكە باشلاپ: ـ

22 ـ قېرىنداشلار ۋە ئاتا-بوۋىلار! ئەمدى تۆزۈمنى ئاقلاش سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغايسىلەر، ـ دېدى. **2** تۇلار پاۋلۇسنىڭ ئىبرانىي تىلدا سۆزلىگىنىنى ئاڭلاپ، تېخىمۇ جىم بولۇشتى. ئۇ سۆزىنى داۋام قىلدى: **3** ـ مەن بىر يەھۇدىي، كىلىكىيەدىكى تارسۇس شەھىردە تۇغۇلدۇم، لېكىن بۇ شەھەردە بېقىپ چوڭ قىلىندىم، گامالىيەلنىڭ قول ئاستىدا ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا تاپشۇرۇلغان تەۋرات قانۇنىنىڭ زىر-زەۋەرلىرىنى قېيماي ئۆگىنىپ تەلىم-تەربىيە ئالدىم. مەن سىلەرنىڭ بۇگۈن بولغىنىڭلارغا ئوخشاش، خۇدا يولىغا ئىنتايىن قىزغىن ئىدىم. **4** مەن بۇ يولدىكىلەرنى ھەتتا ئۆلتۈرۈشكىچە زىيانكەشلىك قىلىپ، ئۇلارنى ئەر-ئايال دېمەي تۇتقۇن قىلىپ زىندانغا سالدۇرىدۇم. **5** بۇ توغرۇلۇق باش كاھىن ۋە ئالىي كېڭەشمىدىكى بارلىق ئاقساقاللارمۇ ماڭا گۇۋاھچىدۇر. مەن ئۇلاردىن دەمەشقتىكى [يەھۇدىي] قېرىنداشلارغا يېزىلغان خەتلەرنى تاپشۇرۇۋېلىپ، شۇ يەردە تۇرۇۋاتقان بۇ [يولدىكىلەرنى] جازالاش ئۈچۈن، ئۇلارنى تۇتقۇن قىلىپ يېرۇسالېمغا ئاپىرىمەن دەپ يولغا چىققانىدىم. **6** ئەمدى شۇنداق بولدىكى، سەيەر قىلىپ دەمەشقكە يېقىنلاشقاندا، چۈشكە يېقىن، ۋېزۇقسىز ئاسماندىن كۆچلۈك بىر نۇر چۈشۈپ، ئەتراپىمنى يورۇتۇۋەتتى. **7** مەن يە رگە يىقىلىپ كەتتىم، ئاندىن ماڭا: «ساۋۇل، ساۋۇل، ماڭا نېمىشقا زىيانكەشلىك قىلىسەن؟» دېگەن ئاۋازنى ئاڭلىدىم. **8** «ئى رەب، سەن كىمسەن؟» دەپ سورىسام، ئۇ ماڭا: ـ «مەن سەن زىيانكەشلىك قىلىۋاتقان ناسارەتلىك ئەيسادۇرمەن!» دېدى. **9** مەن بىلەن بىللە مېڭىۋاتقانلار ئۇ نۇرنى كۆرگەن بولسىمۇ، لېكىن ماڭا قىلغان سۆزلەرنى چۈشەنمىدى. **10** مەن يەنە: «ئى رەب، نېمە قىلىشىم كېرەك؟» دەپ سورىسام، رەب ماڭا: «ئورنۇڭدىن تۇر، دەمەشققە كىر، شۇ يەردە سەن ئادا قىلىش بىكىتىلگەن ئىشلارنىڭ ھەممىسى توغرۇلۇق ساڭا ئېيتىپ بېرىلىدۇ!» دېدى. **11** ھېلىقى نۇرنىڭ جۇلالىقىدىن كۆزلىرىم كۆرمەس بولۇپ قالدى. يېنىمدىكىلەر قولۇمدىن يېتىە كلەپ، دەمەشققە ئېلىپ كىردى. **12** ئۇ يەردە تەۋرات قانۇنىغا ئخلاص باغلىغان، دەمەشقتىكى بارلىق يەھۇدىيلارنىڭ ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولغان ئانانياس ئىسملىك بىر كىشى بار ئىدى. **13** ئۇ چېلىپ، يېنىمدا تۇرۇپ: «قېرىنداش ساۋۇل، بېشىڭنى كۆتۈرۈپ قارا!» دېدى. مەن شۇئان بېشىمنى كۆتۈرۈپ قاراپ ئۇنى كوردۇم. **14** ئۇ ماڭا: «ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى سېنى ئىرادىسىنى بىلىشىڭ، ھەققانىي بولغۇچىنى كۆرۈشۈڭ ۋە ئۇنىڭ ئاغزىدىن چىققان ئاۋازنى ئاڭلىشىڭ ئۈچۈن ئاللىقاچان تاللىدى. **15** چۈنكى سەن ئېتىۋىن ئىنسانلار ئالدىدا كۆرگەن-ئاڭلىغانلىرىڭغا ئۇنىڭ گۇۋاھچىسى بولىسەن! **16** شۇنداق ئىكەن، سەن يەنە نېمىگە ھايال بولىسەن؟ ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭ نامىغا نىدا قىلىپ چۆمۈلدۈرۈلۈپ، گۇناھلىرىڭنى يۇغۇزغىن!» دېدى. **17** شۇنداق بولدىكى، يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلگىنىمدىن كېيىن، ئىبادەتخانىدا دۇئا قىلىۋاتقىنىمدا، بىر غايىبانە كۆرۈنۈش مېنى ئورۇۋالدى **18** ۋە [رەببنىڭ] ماڭا: «چاپسان بول، يېرۇسالېمدىن دەرھال كەت. چۈنكى ئۇلار سېنىڭ ماڭا قىلغان گۇۋاھلىقىڭنى قوبۇل قىلمايدۇ!» دەۋاتقانلىقىنى كوردۇم. **19** مەن: «ئى رەب، ئۇلار مېنىڭ ساڭا ئېتىقاد قىلغانلارنى زىندانغا سولاپ، ھەربىر سىناگوگلارغا كىرىپ ئۇلارنى ئۇرغانلىقىمنى بىلىدۇ. **20** سېنىڭ گۇۋاھچىڭ بولغان ئىستىپاننىڭ قېنى تۆكۈلگىنىدە، مەنمۇ يېنىدا تۇرۇپ ئۇنى ئۆلتۈرۈۋاتقان قىلىمشلىرىغا قوشۇلۇپ، ئۇلارنىڭ كىيىملىرىگە قاراپ بەردىم!» ـ دېدىم. **21** براق ئۇ ماڭا: «كەتكىن! سېنى يىراقتىكى ئەللەر گە ئەۋەتىمەن!» ـ دېدى. **22** پاۋلۇس مۇشۇ سۆزنى دېگۈچە خالايىق ئۇنىڭغا قۇلاق سىلىۋاتاتتى. لېكىن بۇنى ئاڭلاپ ئۇلار ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ: ـ ئۇنداق بىر كىشى يەر يۈزىدىن يوقىتىلسۇن! ئۇ تىرىك تۇرۇشقا لايىق ئەمەس! ـ دەپ چۇقان سېلىشتى. **23** ئۇلار چىرقىرىشىپ، چاپان-يېپىنچىلىرىنى سېلىپ تاشلاپ، توپا-چاڭ سورۇۋاتقاندا، **24** مېڭىبېشى پاۋلۇسنى قەلئە گە ئېلىپ كىرىپ كېتىشكە ئەمر قىلىۋىدى، خالايىقنىڭ ئۇنىڭغا نېمە ئۈچۈن بۇنداق چۇقان سالدىغانلىقىنى ئېنىقلاش ئۈچۈن لەشكەرلىرىگە ئۇنى قامچىلاپ سوراق قىلىشنى بۇيرۇدى. **25** لېكىن ئۇلار پاۋلۇسنى قامچىلاش ئۈچۈن غۇلاچلىتىپ باغلىغاندا، ئۇ يېنىدا تۇرغان يۈز بېشىغا: ـ بىر رىم پۇقراسىنى جىنايىتى بىكىتىلمەيلا قامچىلىشىڭلار قانۇنغا ۋېغىنمۇ؟ ـ دېدى. **26** بۇ سۆزنى ئاڭلىغان يۈزبېشى مېڭىبېشىنىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ سىز نېمە ئىش قىلاي دەۋاتىسىز؟ چۈنكى ئۇ كىشى رىم پۇقراسى ئىكەن! ـ دېدى. **27** مېڭىبېشى پاۋلۇسنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭدىن: ـ ماڭا ئېيتقىن، سەن راستىنلا رىم پۇقراسىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ـ راست، دېدى ئۇ. **28** ـ مەن ناھايىتى يۇقىرى باھادا مۇشۇ پۇقرالىققا ئىگە بولدۇم، ـ دېدى مېڭىبېشى. پاۋلۇس: ئەمما مەن ئۇغۇلۇشۇمدىنلا شۇنداق! ـ دېدى. **29** شۇنىڭ بىلەن، ئۇنى سوراققا تارتماقچى بولغان لەشكەرلەر دەرھال ئۇنىڭدىن ئۇنىڭ چەتكە ئالدى. مېڭىبېشىمۇ ئۇنىڭ رىم پۇقراسى ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئۇنى باغلاۋاتقانلىقى ئۈچۈنلا قورقۇپ كەتتى. **30** مېڭىبېشى يەھۇدىيلارنىڭ پاۋلۇسنىڭ ئۇستىدىن قىلغان شىكايىتىنىڭ ھەقىقىي سەۋەبىنى بىلىش ئۈچۈن، ئەتىسى ئۇنى يېشىپ، باش كاھىنلار ۋە پۈتۈن ئالىي كېڭەشمىدىكىلەرنىڭ بىر يە رگە يىغىلىشىنى بۇيرۇدى. ئاندىن پاۋلۇسنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا تۇرغۇزدى.

23 پاۋلۇس ئالىي كېڭەشمە ھەيئەتلىرىگە تىكىلىپ تۇرۇپ: قېرىنداشلار، مەن بۇگۈنگىچە خۇدانىڭ ئالدىدا پاك ۋىجدانىدا مېڭىپ كەلدىم، ـ دېدى. **2** يۇنى ئاگىغان باش كاھىن ئانانىياس [پاۋلۇسنىڭ] يېنىدا تۇرغانلارغا ئۇنىڭ ئاغزىغا تۇرۇشنى بۇيرۇدى. **3** پاۋلۇس ئۇنىڭغا: ـ خۇدا سېنى ئۇرىدۇ، ئەي ئاقارتىلغان تام! سەن ئۇ يەردە مېنى تەۋرات قانۇنى بويىچە سوراققا تارتىشقا ئولتۇرسەن، لېكىن تەۋرات قانۇنىغا خىلاپ ھالدا مېنى ئۇرۇۋېلار دەپ بۇيرۇدىڭىزغۇ؟! ـ دېدى. **4** ـ سەن خۇدانىڭ باش كاھىنىغا ئاشۇنداق ھاقارەت كەلتۈرەمسەن؟! ـ دېيىشتى يېنىدا تۇرغانلار. **5** پاۋلۇس: ـ ئى قېرىنداشلار، مەن ئۇنىڭ باش كاھىن ئىكەنلىكىنى بىلمەپتىمەن. چۈنكى تەۋراتتا: «خەلقىڭنى ئىدارە قىلغۇچىنىڭ يامان گېپىنى قىلما!» دېيىلگەن، ـ دېدى. **6** لېكىن پاۋلۇس ئولارنىڭ بىر قىسمىنىڭ سادۇقىي، يەنە بىر قىسمىنىڭ پەرىسىيلەر ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئالىي كېڭەشمىدە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ قېرىنداشلار، مەن بولسام پەرىسىيلەردىن بولىمەن ۋە پەرىسىيلەرنىڭ پەرزەنتىمەن. مەن ئۆلگەنلەر قايتا تىرىلىشقا باغلىغان ئۈمىد توغرۇلۇق بۇ يەردە سوراققا تارتىلۇاتىمەن! ـ دەپ ۋارقىردى. **7** ئۇ بۇ سۆزنى دېيىشى بىلەنلا، پەرىسىيلەر بىلەن سادۇقىيلار ئارىسىدا جېدەل-غوۋغا قوزغىلىپ، كېڭەشمىدىكىلەر ئىككىگە بۆلۈنۈپ كەتتى **8** (چۈنكى سادۇقىيلار ئۆلگەنلەرنىڭ قايتا تىرىلىشى، ياكى پەرىشتە ياكى روھلار مەۋجۇت ئەمەس، دەيدۇ. لېكىن پەرىسىيلەر ھەممىسىنى ئېتىراپ قىلىدۇ). **9** يۇنىڭ بىلەن قاتتىق بىر چۇقان-سۆرەن كۆتۈرۈلۈپ، پەرىسىي تەرەپدارى بولغان بەزى تەۋرات ئۇستازلىرى ئورنىدىن تۇرۇپ: ـ بىز بۇ ئادەمدىن ھېچقانداق ئەيىب تاپالمىدۇق! بىر روھ ياكى پەرىشتە ئۇنىڭغا سۆز قىلغان بولسا نېمە يېتۇ! ـ دەپ، قاتتىق مۇنازىرىلەشتى. **10** چۇقان-سۆرەن تېخىمۇ كۈچىيىپ كەتكەچكە، مېڭىبېشى [يەھۇدىيلارنىڭ] پاۋلۇسنى تارتىشتۇرۇپ تىتما-تىتما قىلۇېتىشىدىن قورقۇپ، قىسمىغا زالغا چۈشۈپ ئۇنى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن زورلۇق بىلەن تارتىپ چىقىپ، قەلئە گە ئەكىرىپ كېتىشنى بۇيرۇدى. **11** شۇ كۈنى كېچىسى، رەب پاۋلۇسنىڭ يېنىدا تۇرۇپ: ـ جاسارەتلىك بول! چۈنكى يېرۇسالېمدا مەن توغرىمدىكى ئىشلارنا تولۇق گۇۋاھلىق بە رگىنىڭدەك، رىم شەھىرىدىمۇ شۇنداق گۇۋاھلىق قىلىشىڭ مۇقەررەر بولىدۇ! ـ دېدى. **12** ئەتىسى ئەتىگەندە، يەھۇدىيلار پاۋلۇسنى ئۇلتۇرۇشنى قەستلەپ، ئۇنى ئۇلتۇرمىگۈچە ھېچنەرسە يېمەيمىز، ئىچمەيمىز، دەپ تۇزلىرىگە لەنەت بىر قەسەمنى قىلىشتى. **13** بۇ سۈيىقەست قەسمىنى ئىچكەنلەر قىرىق نەچچە كىشى ئىدى. **14** ئۇلار باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللارنىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ بىز پاۋلۇسنى ئۇلتۇرمىگۈچە ھېچنەرسە تېتىماسلىققا قاتتىق قەسەم ئىچتۇق. **15** ھازىر سىلەر ۋە ئالىي كېڭەشمە ئۇنىڭ ئىشلىرىنى تېخىمۇ تەپسىلىي تەكشۈرۈشنى باھانە قىلىپ، ۋەكىل ئەۋەتىپ ئۇنى كېڭەشمىگە ئېلىپ كېلىشنى مېڭىبېشىدىن تەلەپ قىلىڭلار. ئۇ بۇ يە رگە يېقىن كەلمەيلا ئۇنى جايلۇېتىشكە تەيار تۇرىمىز، ـ دېدى. **16** لېكىن پاۋلۇسنىڭ سىڭىلىسىنىڭ ئوغلى بۇ كۆتۈرمىدىن خەۋەر تېپىپ قەلئە گە كىرىپ، پاۋلۇسقا مەلۇم قىلىپ قويدى. **17** يۇنىڭ بىلەن پاۋلۇس يۈزبېشىلاردىن بىرىنى چاقىرتىپ، ئۇنىڭغا: ـ بۇ بالىنى مېڭىبېشى بىلەن كۆرۈشتۈرۈپ قويسىڭىز، چۈنكى ئۇنىڭغا مەلۇم قىلىدىغان ئىشى بار ئىكەن، ـ دېدى. **18** يۈزبېشى ئۇنى ئېلىپ مېڭىبېشىنىڭ ئالدىغا باشلاپ كىرىپ: ـ مەھبۇس پاۋلۇس مېنى چاقىرتىپ، بۇ بالىنى سىز بىلەن كۆرۈشتۈرۈپ قويۇشۇمنى تەلەپ قىلدى. چۈنكى ئۇنىڭ سىزگە مەلۇم قىلىدىغان ئىشى بار ئىكەن، ـ دېدى. **19** مېڭىبېشى ئۇنى قولىدىن تۇتۇپ، بىر چەتكە تارتىپ: ـ ماڭا مەلۇم قىلىدىغان نېمە ئىشىڭ بار؟ ـ دەپ سوردى. **20** ئۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ يەھۇدىيلار پاۋلۇسنىڭ ئىشلىرىنى تەپسىلىي تەكشۈرەيلى دەپ سەۋەب كۆرسىتىپ ئۇزلىرىدىن ئەتە ئۇنى ئالىي كېڭەشمىگە ئېلىپ بېرىشنى تەلەپ قىلىش ئۈچۈن تىل بىركىتۈرۈشتى. **21** ئۇلارغا قايىل بولمىغايلا، چۈنكى قىرىقتىن ئارتۇق ئادەم ئۇنى پايلاپ ئوتىرىدۇ. ئۇلار پاۋلۇسنى ئۇلتۇرمىگۈچە ھېچنەرسە يېمەيمىز، ئىچمەيمىز، دېگەن قارغىش قەسمىگە باغلىنىپتۇ. ئۇلار ھازىر ئۇزلىرىنىڭ ئۇلارنىڭ تەلىپىگە ماقۇل بولۇشلىرىنى كۈتۈپ تۇرىدۇ. **22** مېڭىبېشى ئۇنىڭغا: ـ بۇ ئىشنى ماڭا مەلۇم قىلغانلىقىڭنى ھېچكىمگە تىنما! ـ دەپ تاپىلاپ، بالىنى قايتۇردى. **23** مېڭىبېشى يۈزبېشىدىن ئىككىنى چاقىرتىپ: ـ ئىككى يۈز پىيادە لەشكەر، يەتمىش ئاتلىق لەشكەر ۋە ئىككى يۈز نەيزىۋاز لەشكەرنى بۇگۈن كېچە سائەت توقۇززا قەيسەريە شەھىرىگە قاراپ يولغا چىقىشقا ھازىرلا گلار! **24** شۇنىڭ بىلەن بىللە، پاۋلۇسنى ۋالىي فېلىكسنىڭ يېنىغا ساق-سالامەت يەتكۈزۈش ئۈچۈن، ئۇنىڭ مىنىشىگە ئۇلاغلارنى تەيارلا گلار! ـ دەپ بۇيرۇدى. **25** مېڭىبېشى [فېلىكسقا] مۇنداق بىر خەت يازدى: ـ **26** «ھۆرمەتلىك ۋالىي فېلىكس جانابلىرىغا كلاۋدىيۇس لىسىياستىن سالام!

27 تۆشىۋ ئادەمنى يەھۇدىيلار تۇتۇۋالغان بولۇپ، ئۇنى تۆلتۈرمەكچى بولغاندا، ئۇنىڭ رىم پۇقراسى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىپ، قىسمىنى باشلاپ بېرىپ ئۇنى قۇتقۇزدۇم. 28 مەن ئۇلارنىڭ بۇ كىشى ئۈستىدىن قىلغان شىكايىتىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى ئېنىقلىماقچى بولۇپ، ئۇنى يەھۇدىيلارنىڭ ئالىي كېڭىشىمىگە ئېلىپ باردىم. 29 ئەمەلىيەتتە ئۇلارنىڭ ئۇنىڭ ئۈستىدىن قىلغان شىكايىتىنىڭ تۈزلىرىنىڭ تەۋرات قانۇنىغا دائىر دەتالاش مەسىلىلە رگە مۇناسىۋەتلىك ئىكەنلىكىنى بايقىدىم، بىراق ئۇنىڭدىن ئۆلۈم جازاسى بېرىشكە ياكى زىندانغا تاشلاشقا لايىق بېرەر شىكايەت قىلغۇدەك ئىشنى تاپالمىدىم. 30 كېيىن، يەھۇدىيلارنىڭ ئۇنى ئۆلتۈرۈۋېتىش قەستىدە يۈرۈۋاتقانلىقى ھەققىدىكى ئاخبارات ماڭا مەلۇم قىلىنغاندا، دەرھال ئۇنى سىلگە يوللاتتىم ۋە شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئۇنىڭغا ئەرز قىلغۇچىلارنىڭ ئۆزلىرىنىڭ ئالدىدا شىكايەتلىرىنى ئېيتىشنىنى بۇيرۇدۇم. خەيرا!». 31 لەشكەرلەر ئەمدى بۇيرۇق بويىچە پاۋلۇسنى كېچىلەپ ئانتىپاترىس شەھىرىگە يەتكۈزدى. 32 ئەتسى، ئاتلىق لەشكەرلەر پاۋلۇسنى ئېلىپ مېڭىشقا قالدۇرۇلۇپ، قالغان لەشكەرلەر [يېرۇسالېمدىكى] قەلئەگە قايتىپ كەلدى. 33 ئاتلىقلار قەيسەريە گە كىرىپ، خەتنى ۋالىيغا تاپشۇردى ۋە پاۋلۇسنىمۇ ئۇنىڭ ئالدىدا ھازىر قىلدى. 34 ۋالي خەتنى ئوقۇغاندىن كېيىن، پاۋلۇسنىڭ قايسى تۆلكىدىن ئىكەنلىكىنى سوراپ، ئۇنىڭ كىلىكىيەدىن كەلگەنلىكىنى بىلىپ، 35 ئۇنىڭغا: ـ ئۈستۈڭدىن ئەرز قىلغۇچىلار كەلگەندە ئىشلىرىڭنى تولۇق ئاڭلايمەن، ـ دېدى ۋە ئۇنى ھېرود خانىنىڭ ئوردىسىدا نەزەربەند قىلىپ قويۇشنى بۇيرۇدى.

24 بەش كۈندىن كېيىن، باش كاھىن ئاناننياس ئاقساقاللاردىن بىرنەچچەيلەن ۋە تەرتۇللۇس ئىسملىك بىر ئادۋوكات بىلەن قەيسەريە گە چۈشۈپ، پاۋلۇس توغرىسىدىكى رەسمىي شىكايەتلىرىنى ۋالىيغا سۇندى. 2 پاۋلۇس چاقىرتىلىپ، تەرتۇللۇس ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ ھۆرمەتلىك فېلىكس جانابلىرى! بىز ئۆزلىرىنىڭ قول ئاستىلىرىدا ھەر تەرەپتىن ئامان-ئېسەنلىككە ئېسىپ بولۇپ كەلمە كتىمىز ۋە ئالدىن كۆرەرلىكلىرى بىلەن خەلقىمىز ئارىسىدا دانا ئىسلاھاتلار بارلىققا كەلتۈرۈلمە كتە، بىز بۇ ئىشلاردىن ھەر ۋاقىت، ھەر جايدا تولۇق مىننەتدارلىق بىلەن بەھرىمان بولۇۋاتىمىز. 4 بىراق تۆز ۋاقىتلىرىنى كۆپ ئېلىپ قويماسلىقىم ئۈچۈن، شەپقەتلىرى بىلەن سۆزىمىزنى قىسقىلا ئاڭلاشلىرىنى ئۆتۈنۈپ سورايمەن. 5 چۈنكى بىز شۇنى توتۇپ يەتكۈدەكى، بۇ ئادەم بالاخور بولۇپ، پۈتكۈل جاھانىدىكى يەھۇدىيلار ئارىسىدا ماجىرا-ئېپلاڭ پەيدا قىلىشنى كۆزىكۈرتكۈچى، شۇنداقلا «ناسارەتلىكلەر» دەپ ئاتالغان مەزھەپنىڭ كاتتىۋاشلىرىدىن بىرىدۇر. 6 ئۇ بىزنىڭ ئىبادەتخانىمىزنىمۇ بۇلغىماقچى بولغانىدى. شۇڭا، بىز ئۇنى ئۈتۈۋالدۇق ۋە ئۇنى ئۆز قانۇنىمىز بويىچە سوتلايتۇق. لېكىن مېڭىبىشى لىسىياس ئەشەددىي زوراۋلۇق بىلەن ئۇنى قوللىرىمىزدىن تارتىۋالدى ۋە ئۇنىڭغا ئەرز قىلغۇچىلارنى ئۆزلىرىنىڭ ئالدىغا چاقىرىشقا بۇيرۇغانىدى. 8 ئۇنى سوراق قىلىپ كۆرسەلە، بىزنىڭ ئۇنىڭغا قىلغان ئەرزلىرىمىزنىڭ توغرىلىقىنى بىلىپ يېتىدىلا! 9 سورۇندا بولغان يەھۇدىيلارمۇ ئۇنىڭ ئېيتقانلىرىغا قوشۇلۇپ: راست، راست، دەپ شىكايەتنى كۆچەيتتى. 10 ۋالي پاۋلۇسقا سۆز قىلغىن دەپ قول ئىشارىتىنى قىلغاندا، ئۇ مۇنداق دېدى: ـ مەن سىلىنىڭ ئۆزۈن يىللاردىن بېرى بۇ خەلقنى سوراپ كەلگەنلىكلىرىنى بىلگەچكە، خاتىرجەملىك بىلەن ئالدىلىرىدا ئۆزۈمنى توغرىمدا جاۋاب بېرىمەن. 11 ئاسانلا بىلەۋېدىلىكى، مەن يېرۇسالېمغا ئىبادەت قىلىشقا بارغىنىمدىن ھازىرغىچە پەقەت ئون ئىككى كۈنلا ئوتتى. 12 ئۇلار مېنىڭ ئىبادەتخانىدا بەرەر ئادەم بىلەن مۇنازىرىلەشكىنىمنى كۆرمىگەن، ياكى سىناگوگلاردا ياكى شەھەردە ئامىنى توپلاڭغا قۇتراتقانلىقىمنىمۇ ھېچ كۆرمىدى. 13 ئۇلار يەنە ھازىر جانابلىرغا مېنىڭ ئۈستۈمدىن قىلغان شىكايەتلىرىگە ھېچ ئىسپاتمۇ كەلتۈرەلەيدۇ. 14 بىراق سىلگە شۇنى ئېتىراپ قىلىمەنكى، مەن ئۇلار «مەزھەپ» دەپ ئاتىغان يول بىلەن مېڭىپ، تەڭرىنىڭ ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرىدا يېزىلگەنلەرنىڭكۈ ھەممىسىگە ئىشىنىپ، ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ خۇداسىغا ئىبادەت قىلىمەن. 15 مېنىڭ خۇداغا باغلىغان ئۈمىدىم بارىكى (بۇ كىشىلەرمۇ بۇ ئۈمىدنى تۇتىدۇ)، كەلگۈسىدە ھەم ھەققانىيلارنىڭ ھەم ھەققانىيسىزلارنىڭ ئۆلۈمدىن تىرىلىشى بولىدۇ. 16 شۇ سەۋەبتىن، ئۆزۈمۈ ھەمىشە خۇدا ئالدىدىمۇ، ئىنسانلار ئالدىدىمۇ پاك ۋىجدانلىق بولۇشقا ئىنتىلىمەن. 17 مەن [يېرۇسالېمدىن] ئايرىلغىلى خېلى يىللار بولغان بولۇپ، بۇ قېتىم ئۇيە رگە تۇز خەقلىمگە خەير-سەدىقە يەتكۈزۈپ بە رگىلى ۋە خۇدا ئالدىغا ھەدىيە سۇنغىلى بارغانىدىم. 18 مەن بۇ ئىشلاردا بولۇۋاتاتىم، بۇلار مېنى تازىلىنىش قائىدىسىنى ئادا قىلىپ بولغان چاغدا ئىبادەتخانا ھويلىسىدا ئۆچراتتى؛ لېكىن مەن ئەتراپىغا ئادەم توپلىغىنىمۇ يوق، ماۋانىچىلىق چىقارغىنىمۇ يوق. 19 ئەمەلىيەتتە مېنى ئۆچراتقانلار بولسا ئاسىيا ئۆلكىسىدىن كەلگەن بەزى يەھۇدىيلار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئۈستۈمدىن شىكايەتلىرى بار بولسا، ئەسلى ئۇلار ئۆزلىرى كېلىپ، سىلىنىڭ ئالدىلىرىدا ئەرز قىلىشقا توغرا كېلەتتى. 20 يولىسا، مۇشۇ سورۇندىكىلەر ئالدىدا ئۆرنىغىنىمدا، مېنىڭدىن قانداق جىنايەت تاپقانلىقىنى ئېيتىپ باقسۇن! 21 پەقەت مۇنداق بىر ئىش بولغانىدى:ـ مەن ئۇلارنىڭ ئالدىدا، «ۋۇگۇنكى كۈندە تۇلگەنلەرنىڭ قايتا تىرىلىشى توغرۇلۇق سىلەرنىڭ سورىقىڭلارغا تارتىلغانىمەن!» دەپ ۋارقىرىغانىدىم. 22 [رەبنىك] يولى توغرۇلۇق تەپسىلىي خەۋىرى بار بولغان فېلىكس سوراقنى توختىتىپ، ئۇلارغا: ـ مېڭىبىشى لىسىياس كەلگەندە دەۋايىڭلار توغرىسىدىكى ھۆكۈمنى چىقىرىمەن، ـ دېدى. 23 ئۇ يوزبېشىغا پاۋلۇسنى نەزەربەند ئاستىغا ئېلىپ، ئەمما ئۇنىڭغا بىرئاز كەڭچىلىك قىلىپ، دوست-يۇراۋەرلىرىنىڭ ھەرقايىسىسىنىڭ ئۇنىڭ ھاجەتلىرىدىن چىقىشىنى توسمىغىن، دەپ بۇيرۇدى. 24 بىرنەچچە كۈندىن كېيىن، ۋالي فېلىكس ئايالى دروسىلا بىلەن بىللە كەلدى (دروسىلا يەھۇدىي ئىدى). ئۇ پاۋلۇسنى چاقىرتىپ، ئۇنىڭدىن مەسىھ ئەيساغا ئېتىقاد قىلىش يولى توغرۇلۇق ئاڭلىدى. 25 پاۋلۇس ھەققانىي ياشاش، ئۆزىنى ئۇتۇقلىلىش، قىيامەت كۈندىكى سوئال-سوراق قىلىنىشلار توغرىسىدا سۆزلەۋاتقاندا، فېلىكس ۋەھىمگە چۈشۈپ ئۇنىڭغا: ـ ھازىرچە قايتىپ تۇرساڭ بولىدۇ. كېيىن ماڭا پەيت كەلگەندە، يەنە چاقىرتىمەن، ـ دېدى. 26 ئۇ شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا پاۋلۇسنىڭ پارا بېرىشنى ئۈمىد قىلاتتى. شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇنى ئىمكانقەدەر پات-پات چاقىرتىپ، ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشەتتى. 27 لېكىن ئىككى يىل توشقاندا، فېلىكسنىڭ ئۇرنىغا پوركىيۇس فېستۇس ۋالي بولدى. فېلىكس يەھۇدىيلارغا ئىلتىپات كۆرسىتىپ ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى ئېلىش ئۈچۈن پاۋلۇسنى سولاقتا قالدۇردى.

25 فېستۇس [يەھۇدىيە] ئۆلكىسىگە كىرىپ، ئۈچ كۈندىن كېيىن قەيسەريەدىن چىقىپ يېرۇسالېمغا بارغانىدى. 2 باش كاھىنلار بىلەن يەھۇدىيلارنىڭ مۇتەۋەلىرى ئۇنىڭ ئالدىدا پاۋلۇسنىڭ ئۈستىدىن رەسمىي شىكايەت قىلىپ، ئۇنىڭدىن ئىلتىپات سوراپ، ئادەم ئەۋەتىپ 3 يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىشنى ئۆتۈندى. مەقسىتى، ئۇلار يول ئۈستىدە بۇكتۇرمە تەيىارلاپ پاۋلۇسنى ئۆلتۈرۈش ئىدى. 4 فېستۇس يۇنى ئاڭلاپ ئۇلارغا: ـ پاۋلۇس ھازىر قەيسەريەدە سولاقتا تۇرۇۋەرسۇن. مەن يېقىندا ئۆيە رگە قايتىپ كەتمەكچىمەن. 5 ئاراڭلاردىن ھوقۇقدار بولغانلار مەن بىلەن بىللە چۈشسۇن. ئە گەر ئۇنىڭ بىرەر ئەيبى بولسا، ئۇلار شۇ يەردە شىكايەت قىلسا بولىدۇ، ـ دەپ جاۋاب بەردى. 6 فېستۇس ئۇلارنىڭ ئۈچىدە سە ككز-ئون كۈندىن ئارتۇق تۇرماي، قەيسەريەگە قايتىپ چۈشتى. ئەتىسى سوراق تەختىگە ئولتۇرۇپ، پاۋلۇسنى ئېلىپ كېلىشنى بۇيرۇدى. 7 پاۋلۇس كەلگەندە، يېرۇسالېمدىن چۈشكەن يەھۇدىيلار ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولىشىپ، ئۇنىڭغا ئۇرغۇن ئېغىر جىنايەتلەر بىلەن قارىلاپ شىكايەتلەرنى قىلدى. بىراق بۇلارنىڭ ھېچقايسىسىغا ئىسپات كۆرسىتىپ بېرەلمىدى. 8 پاۋلۇس ئۆزىنى ئاقلاپ: ـ مەن ھېچقايسى ئىشتا يەھۇدىيلارنىڭ قانۇنىغا، ئىبادەتخانىسىغا ياكى [ئىمپېراتور] قەيسە رگە قارشى بەرەر جىنايەتمۇ سادىر قىلمىدىم، ـ دېدى. 9 لېكىن، فېستۇس يەھۇدىيلارنىڭ كۆڭلىنى ئېلىشقا، ئۇلارغا ئىلتىپات كۆرسەتمەكچى بولۇپ پاۋلۇستىن: ـ يېرۇسالېمغا بېرىپ، ئۇ يەردە مېنىڭ ئالدىمدا بۇ شىكايەتلە رگە ئاساسەن سوتلىنىشقا رازى بولامسەن؟ ـ دەپ سوردى. 10 لېكىن پاۋلۇس جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ مەن ھازىر قەيسەريەنىڭ سوراق تەختى ئالدىدا تۇرىمەن. مېنى سوراق قىلىشقا تېگىشلىك يەر مانا مۇشۇ. ئۆزلىرىگە ئېنىق مەلۇم بولغانىدەك، مەن يەھۇدىيلارغا ھېچقانداق ناھەقلىق قىلمىدىم. 11 ئە گەر جىنايىتىم بولسا، شۇنداقلا ئۆلۈمگە لايىق بەرەر ئىش قىلغان بولسام، مەن ئۆزۈمنى ئۆلۈمدىن قاچۇرمايمەن. بىراق ئۇلارنىڭ مېنىڭ ئۈستۈمدىن قىلغان شىكايەتلىرىنىڭ ئاساسى بولمىسا، ھېچكىمنىڭ مېنى ئۇلارغا تاپشۇرۇپ بېرىشكە ھەققى يوق. مەن قەيسە رگە مۇراجىئەت قىلىمەن! 12 ئاندىن فېستۇس مەسلىھەتچىلىرى بىلەن سۆزلەشكەندىن كېيىن، پاۋلۇسقا: ـ سەن قەيسە رگە مۇراجىئەت قىلدىڭ ـ ئۇنىڭ ئالدىغا ئەمدى بارسىەن! ـ دېدى. 13 بىرنەچچە كۈندىن كېيىن، ئاگرىپپا خان بىلەن [سىگلىسى] بەرنىكى فېستۇسقا تەبرىك-سالامغا قەيسەريەگە كەلدى. 14 ئۇ يەردە ئۆزۈن كۈنلەر تۇرغاندىن كېيىن، فېستۇس پاۋلۇسنىڭ ئىشىنى خانغا مەلۇم قىلىپ: ـ بۇ يەردە فېلىكس قالدۇرۇپ كەتكەن بىر مەھبۇس بار. 15 مەن يېرۇسالېمغا بارغىنىمدا، يەھۇدىي باش كاھىنلىرى بىلەن ئاقساقاللىرى ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلىپ، مەندىن ئۇنى جازاغا مەھكۇم قىلىشىمنى تەلەپ قىلىشتى. 16 مەن ئۇلارغا، ئەرز قىلىنغۇچى ئەرز قىلغۇچىلار بىلەن يۈزلەشتۈرۈلۈپ، ئۇنىڭغا ئۆزىنى ئاقلاش پۇرسىتى بېرىلمىگۈچە، ئۇنى جازاغا تاپشۇرۇش رىملىقلارنىڭ ئادىتى ئەمەستۇر، دەپ ئېيتتىم. 17 شۇڭا ئۇلار مەن بىلەن بىللە بۇ يە رگە كەلگەندىن كېيىن، مەن ۋاقىتنى كەيىنگە سوزماي، ئەتىسلا سوراق تەختىگە ئولتۇرۇپ ئۇ كىشىنى ئە كىلىشنى بۇيرۇدۇم. 18 ئەرز قىلغۇچىلار ئورۇنلىرىدىن تۇرغاندا، ئۇلارنىڭ ئۇنىڭ

ئۈستىدىن شىكايەت قىلغانلىرى مېنىڭ ۋېلىغىنىمدەك رەزىل ئىشلار ئەمەس ئىدى، 19 بەلكى تۇلارنىڭ تۆز ئىبادەت تۈزۈمى توغرۇلۇق ۋە ئەيسا ئىسىملىك بىر كىشى ھەققىدە مەلۇم تالاش-تارتىش مەسىلىلىرى بار ئىكەن. ئۇ كىشى تۇلگەن بولۇپ، پاۋلۇس بولسا ئۇ تىرىلدى دەيدىكەن. 20 بۇ مەسىلىلەرنى زادى قانداق ئېنىقلاشنى بىلمەلەي، مەن پاۋلۇستىن يېرۇسالېمغا بېرىپ، ئۇ يەردە بۇ ئىشلار توغرىلۇقۇق سوراققا تارتىلىشقا رازى بولۇش-بولماسلىقىنى سورىغانىدىم. 21 پاۋلۇس سولاققا تۈرۈپ ئىمپېراتور جانابلىرىنىڭ سوراق قارارىنى چىقىرىشنى مۇراجىئەت قىلغاندىن كېيىن، مەن ئۇنى قەيسەرنىڭ ئالدىغا ئەۋەتكۈچە، سولاققا تۇتۇپ تۇرۇشنى بۇيرۇدۇم. 22 ئاگرىپپا فېستۇسقا: ـ مېنىكۈمۇ بۇ كىشىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ باققۇم بار، ـ دېدى. ـ ئەتە ئاڭلايسىز، ـ دېدى ئۇ. 23 شۇنىڭ بىلەن ئەتىسى، ئاگرىپپا بىلەن بەرنىكى ھەيۋەت بىلەن ئامۇۋىي يىغىن زالىغا كىرىپ كەلدى، مىڭبېشىلار ۋە شەھەر كاتتىۋاشلىرىمۇ ئۇلار بىلەن بىللە كىرىپ كېلىشتى. فېستۇس ئەمر قىلىۋىدى، پاۋلۇس ئېلىپ كىرىلدى. 24 فېستۇس مۇنداق دېدى: ـ ئاگرىپپا پادىشاھ ئالىيلىرى ۋە مۇشۇ سورۇنغا يىغىلغان جانابلار! بۇ كىشىنى كۆرۈۋاتىسىلەر. ھەم يېرۇسالېمدا ھەم بۇ يەردە پۈتۈن يەھۇدىي ئاھالىسى ئۆتىنىڭ توغرىلۇقۇق ئەرز قىلىپ ماڭا مۇراجىئەت قىلىپ، ئۇ تىرىك قالدۇرۇشقا بولمايدۇ! ـ دەپ چۇرقىراشقاندى. 25 لېكىن مەن ئۇنىڭدىن ئۇلۇم جازاسى بېرىشكە تېگىشلىك بىرەر جىنايەت تاپالمىدىم. ھازىر بۇ كىشى ئىمپېراتور جانابلىرىغا مۇراجىئەت قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنى [رىغما] ئەۋەتىشنى قارار قىلدىم. 26 براق ئۇنىڭ ھەققىدە خوجامغا مەلۇم قىلىپ يازغۇدەك ئىش يوق. شۇنىڭ بىلەن ئەمۋالنى رەسمىي تەكشۈرۈپ بىرەر يازغۇدەك مەلۇماتقا ئىگە بولۇش مەقسىتىدە ئۇنى ھەربىرلىرىنىڭ ئالدىغا، بولۇپمۇ سىلى، ئاگرىپپا پادىشاھ ئالىيلىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدىم. 27 چۈنكى مەھبۇسنى سوتقا ئەۋەتكەندە، ئۇنىڭ ئۈستىدىن قىلىنغان شىكايەتلەرنى ئېنىق كۆرسەتمەسلىك ماڭا ئىسىبەتسىز تۇرۇنلۇقتەك بىلىنىدۇ.

26

شۇنىڭ بىلەن، ئاگرىپپا پاۋلۇسقا: ـ تۆز ئۆزۈڭنىڭ گېپىڭنى قىلىشىڭغا رۇخسەت، ـ دېدى. پاۋلۇس قولىنى سوزۇپ تۆزىنى ئاقلاشقا باشلىدى: 2 ـ ئى ئاگرىپپا خان، بۇگۈن ئالدىلىرىدا يەھۇدىيلار مېنىڭ ئۈستۈمدىن شىكايەت قىلغان پۈتۈن ئىشلار توغرىلۇقۇق جاۋاب بېرىش پۇرسىتىگە ئېسىپ بولغانلىقىم ئۈچۈن، بولۇپمۇ تۆزلىرىنىڭ يەھۇدىيلارنىڭ ئادەتلىرى ۋە تۇلارنىڭ تارىسىدىكى تالاش-تارتىشلىرىدىن خەۋەرلىرى بولغانلىقى ئۈچۈن تۆزۈمنى بەختلىك ھېسابلايمەن! شۇنىڭ ئۈچۈن دېگەنلىرىمنى سەۋرچانلىق بىلەن ئاڭلاپ بېقىشلىرىنى ئۆتۈنىمەن. 4 مېنىڭ دەسلەپكى ۋاقىتلىرىمدا، يەنى كىچىكىمدىن تارتىپ ئۆز ئىلىمدە، يېرۇسالېمدا يۇرۇش-تۇرۇشۇمنىڭ قانداق ئىكەنلىكى يەھۇدىيلارنىڭ ھەممىسگە ئايان. 5 ئۇلار شۇ دەسلەپكى ۋاقىتمدىن بېرى مېنى تونۇغاچقا (ئەگەر خالىسائىدى، شۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرەتتى)، مېنىڭ ئىبادەت تۈزۈمىدىكى ئەڭ چەكلىنىش مەزھەپنىڭ شەرتلىرى بويىچە ياشاپ، يەنى پەرىسىي بولۇپ تۇرمۇنىمنى ئۆتكۈزگىنىمنى بىلىدۇ. 6 ئەمدى مەن خۇدا ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قىلغان ۋەدىگە باغلىغان ئۈمىدىم ئۈچۈن ھازىر سوراق قىلىنۇاتىمەن. 7 شۇ [ۋەدىنىڭ] نىسبىتىگە بېتىشنى بىزنىڭ پۈتكۈل ئون ئىككى قەبىلىمىز كېچە-كۈندۈز توختاۋسىز خۇداغا ئىبادەت قىلىپ ئۈمىد قىلماقتا. ئى ئالىيلىرى، يەھۇدىيلارنىڭ مېنىڭ ئۈستۈمدىن قىلغان شىكايەتلىرى دەل شۇ ئۈمىدىكە باغلىقتۇر! 8 [خالايىق]، خۇدا تۇلگەنلەرنى تىرىلدۈرسە، نېمە ئۈچۈن ئىشىنىشكە بولمايدۇ، دەپ قارايسىلەر؟ 9 دەرۋەقە، تۆزۈمۈز ئەسلىدە ناسارەتلىك ئېيسانىڭ نامىغا قارشى نۇرغۇن ئىشلارنى قىلىشىم كېرەك دەپ قايىل ئىدىم 10 ۋە يېرۇسالېمدا ئەنە شۇنداق ئىشلارنى قىلغانىدىم. باش كاھىنلاردىن ھوقۇق ئېلىپ، تۆزۈم خۇدانىڭ نۇرغۇن مۇقەددەس بەندىلىرىنى زىندانغا ئېتىۋېتىپ بە رگەن، ئۇلار تۇلۇمگە ھۆكۈم قىلىنغانىدىمۇ، ھۆكۈمگە ئاۋاز قوشقانىدىم. 11 مەن ھەممە سىناگوگلاردا كۆپ قېتىم ئۇلارنى ئىزدەپ تېپىپ جازالاپ، كۈپۈرلۈق گەپ قىلىشقا زورلىغانىدىم. مەن ئۇلارغا تەلۇتلەرچە تۆچ بولۇپ، ھەتتا ياقا يۇرتىكى شەھەرلە رگە بېرىپ، ئۇلارغا زىيانكەشلىك قىلغانىدىم. 12 بۇ ئىشلاردا بولۇپ باش كاھىنلار بە رگەن تولۇق ۋەكىللىك ھوقۇقى بىلەن دەمەشىق شەھىرىگە قاراپ سەپەر قىلىۋاتاتىم. 13 چۈش ۋاقتىدا يولدا كېتىۋېتىپ، ئاسماندىن چۈشكەن، قۇياش نۇرىدىنمۇ كۆچلۈك بىر نۇرنىڭ ئەتراپىمىز ۋە بىللە كېتىۋاتقانلارنى يورۇتۇۋەتكەنلىكىنى كۆردۈم. 14 ھەممىمىز يە رگە يېقىلغان بولۇپ مەن ئىبرانىي تىلدا ئېيتىلغان: «ئەي ساۋۇل، ساۋۇل! ماڭا نېمىشقا زىيانكەشلىك قىلىسەن؟ سېنى زىخلاشلارغا قارشى تەپىكىك سەن ئۈچۈن تەس كېلىدۇ!» دېگەن بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. 15 مەن: ـ «ئى رەب، سەن كىمسەن؟» دەپ سورىسام، رەب ماڭا: «مەن سەن زىيانكەشلىك قىلىۋاتقان ئەيسادۇرمەن! 16 ئەمدى ئورنۇڭدىن تۇر، چۈنكى مەن سېنى سەن كۆرگەن ئىشلارغا ھەمدە تۆزۈم ساڭا ئايان قىلىنغىنىمدا كۆرىدىغان ئىشلارغا خەزىنىچى غوجىدار ۋە گۇۋاھلىق بە رگۈچى بولۇشقا تىكلەمىش ئۈچۈن، ساڭا ئايان بولدۇم. 17 مەن سېنى تۆز خەلقىڭنىڭ ھەم ئەللەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىمەن ـ چۈنكى مەن سېنى يات ئەللىكلەرنىڭ كۆزلىرىنى ئېچىپ، تۇلارنىڭ قاراڭغۇلۇقتىن يورۇقلۇققا، شەيتاننىڭ ئىلكىدىن خۇداغا باغلىنىشقا يۇرۇلۇشنى ئۈچۈن تۇلارنىڭ تارىسىغا ئەۋەتىمەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈمىگە، شۇنداقلا ماڭا ئېتىقاد قىلىش ئارقىلىق پاك-مۇقەددەس قىلىنغانلارنىڭ ئارىسىدا مىراسقا مۇيەسسەر بولىدۇ» ـ دېدى. 19 شۇڭا، ئى ئاگرىپپا ئالىيلىرى، مەن ئەرشتىن كەلگەن بۇ غايىبانە كۆرۈنۈشكە ئىتائەتسىزلىك قىلمىدىم. 20 بەلكى ئالدى بىلەن دەمەشق خەلقىگە، ئاندىن يېرۇسالېم شەھىرىدىكە رگە، پۈتۈن يەھۇدىيە تۇلكىسىدىكە رگە ھەمدە يات ئەللىكلە رگىمۇ، «توۋا قىلىپ، خۇدانىڭ ياغلىنىكلار، شۇنداقلا توۋا قىلىشقا ۋەيغۇن ئەمەللەرنى كۆرسىتىڭلار» دەپ جاكارلاپ خەۋەر يەتكۈزۈپ كەلدىم. 21 بۇ ئىشلار ئۈچەيلدىن يەھۇدىيلار مېنى ئىبادەتخانا ھويلىسىدا تۇتۇپ، مۇشتلاپ ئۆلتۈرۈۋۈتەمچىكى بولۇشتى. 22 لېكىن بۇگۈنگىچە خۇدانىڭ ياردىمى-مەددىنگە مۇيەسسەر بولۇپ مەن چىڭ تۇرۇۋاتىمەن، تۇۋەندىكىدىن بولىسۇن يۇقىرىدىكىدىن بولىسۇن ھەممەيلەنگە گۇۋاھلىق بېرىپ كەلدىم. گۇۋاھلىقىم دەل يەھۇدىي ئاھالىسى ئۆتىنىڭ توغرىلۇقۇق ئەرز قىلىپ ماڭا مۇراجىئەت قىلىپ، ئۇ تىرىك قالدۇرۇشقا بولمايدۇ! ـ دەپ چۇرقىراشقاندى. 25 لېكىن مەن ئۇنىڭدىن ئۇلۇم جازاسى بېرىشكە تېگىشلىك بىرەر جىنايەت تاپالمىدىم. ھازىر بۇ كىشى ئىمپېراتور جانابلىرىغا مۇراجىئەت قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنى [رىغما] ئەۋەتىشنى قارار قىلدىم. 26 براق ئۇنىڭ ھەققىدە خوجامغا مەلۇم قىلىپ يازغۇدەك ئىش يوق. شۇنىڭ بىلەن ئەمۋالنى رەسمىي تەكشۈرۈپ بىرەر يازغۇدەك مەلۇماتقا ئىگە بولۇش مەقسىتىدە ئۇنى ھەربىرلىرىنىڭ ئالدىغا، بولۇپمۇ سىلى، ئاگرىپپا پادىشاھ ئالىيلىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدىم. 27 چۈنكى مەھبۇسنى سوتقا ئەۋەتكەندە، ئۇنىڭ ئۈستىدىن قىلىنغان شىكايەتلەرنى ئېنىق كۆرسەتمەسلىك ماڭا ئىسىبەتسىز تۇرۇنلۇقتەك بىلىنىدۇ.

پاۋلۇس قولىنى سوزۇپ تۆزىنى ئاقلاشقا باشلىدى: 2 ـ ئى ئاگرىپپا خان، بۇگۈن ئالدىلىرىدا يەھۇدىيلار مېنىڭ ئۈستۈمدىن شىكايەت قىلغان پۈتۈن ئىشلار توغرىلۇقۇق جاۋاب بېرىش پۇرسىتىگە ئېسىپ بولغانلىقىم ئۈچۈن، بولۇپمۇ تۆزلىرىنىڭ يەھۇدىيلارنىڭ ئادەتلىرى ۋە تۇلارنىڭ تارىسىدىكى تالاش-تارتىشلىرىدىن خەۋەرلىرى بولغانلىقى ئۈچۈن تۆزۈمنى بەختلىك ھېسابلايمەن! شۇنىڭ ئۈچۈن دېگەنلىرىمنى سەۋرچانلىق بىلەن ئاڭلاپ بېقىشلىرىنى ئۆتۈنىمەن. 4 مېنىڭ دەسلەپكى ۋاقىتلىرىمدا، يەنى كىچىكىمدىن تارتىپ ئۆز ئىلىمدە، يېرۇسالېمدا يۇرۇش-تۇرۇشۇمنىڭ قانداق ئىكەنلىكى يەھۇدىيلارنىڭ ھەممىسگە ئايان. 5 ئۇلار شۇ دەسلەپكى ۋاقىتمدىن بېرى مېنى تونۇغاچقا (ئەگەر خالىسائىدى، شۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرەتتى)، مېنىڭ ئىبادەت تۈزۈمىدىكى ئەڭ چەكلىنىش مەزھەپنىڭ شەرتلىرى بويىچە ياشاپ، يەنى پەرىسىي بولۇپ تۇرمۇنىمنى ئۆتكۈزگىنىمنى بىلىدۇ. 6 ئەمدى مەن خۇدا ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قىلغان ۋەدىگە باغلىغان ئۈمىدىم ئۈچۈن ھازىر سوراق قىلىنۇاتىمەن. 7 شۇ [ۋەدىنىڭ] نىسبىتىگە بېتىشنى بىزنىڭ پۈتكۈل ئون ئىككى قەبىلىمىز كېچە-كۈندۈز توختاۋسىز خۇداغا ئىبادەت قىلىپ ئۈمىد قىلماقتا. ئى ئالىيلىرى، يەھۇدىيلارنىڭ مېنىڭ ئۈستۈمدىن قىلغان شىكايەتلىرى دەل شۇ ئۈمىدىكە باغلىقتۇر! 8 [خالايىق]، خۇدا تۇلگەنلەرنى تىرىلدۈرسە، نېمە ئۈچۈن ئىشىنىشكە بولمايدۇ، دەپ قارايسىلەر؟ 9 دەرۋەقە، تۆزۈمۈز ئەسلىدە ناسارەتلىك ئېيسانىڭ نامىغا قارشى نۇرغۇن ئىشلارنى قىلىشىم كېرەك دەپ قايىل ئىدىم 10 ۋە يېرۇسالېمدا ئەنە شۇنداق ئىشلارنى قىلغانىدىم. باش كاھىنلاردىن ھوقۇق ئېلىپ، تۆزۈم خۇدانىڭ نۇرغۇن مۇقەددەس بەندىلىرىنى زىندانغا ئېتىۋېتىپ بە رگەن، ئۇلار تۇلۇمگە ھۆكۈم قىلىنغانىدىمۇ، ھۆكۈمگە ئاۋاز قوشقانىدىم. 11 مەن ھەمە سىناگوگلاردا كۆپ قېتىم ئۇلارنى ئىزدەپ تېپىپ جازالاپ، كۈپۈرلۈق گەپ قىلىشقا زورلىغانىدىم. مەن ئۇلارغا تەلۇتلەرچە تۆچ بولۇپ، ھەتتا ياقا يۇرتىكى شەھەرلە رگە بېرىپ، ئۇلارغا زىيانكەشلىك قىلغانىدىم. 12 بۇ ئىشلاردا بولۇپ باش كاھىنلار بە رگەن تولۇق ۋەكىللىك ھوقۇقى بىلەن دەمەشق شەھىرىگە قاراپ سەپەر قىلىۋاتاتىم. 13 چۈش ۋاقتىدا يولدا كېتىۋېتىپ، ئاسماندىن چۈشكەن، قۇياش نۇرىدىنمۇ كۆچلۈك بىر نۇرنىڭ ئەتراپىمىز ۋە بىللە كېتىۋاتقانلارنى يورۇتۇۋەتكەنلىكىنى كۆردۈم. 14 ھەممىمىز يە رگە يېقىلغان بولۇپ مەن ئىبرانىي تىلدا ئېيتىلغان: «ئەي ساۋۇل، ساۋۇل! ماڭا نېمىشقا زىيانكەشلىك قىلىسەن؟ سېنى زىخلاشلارغا قارشى تەپىكىك سەن ئۈچۈن تەس كېلىدۇ!» دېگەن بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. 15 مەن: ـ «ئى رەب، سەن كىمسەن؟» دەپ سورىسام، رەب ماڭا: «مەن سەن زىيانكەشلىك قىلىۋاتقان ئەيسادۇرمەن! 16 ئەمدى ئورنۇڭدىن تۇر، چۈنكى مەن سېنى سەن كۆرگەن ئىشلارغا ھەمدە تۆزۈم ساڭا ئايان قىلىنغىنىمدا كۆرىدىغان ئىشلارغا خەزىنىچى غوجىدار ۋە گۇۋاھلىق بە رگۈچى بولۇشقا تىكلەمىش ئۈچۈن، ساڭا ئايان بولدۇم. 17 مەن سېنى تۆز خەلقىڭنىڭ ھەم ئەللەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىمەن ـ چۈنكى مەن سېنى يات ئەللىكلەرنىڭ كۆزلىرىنى ئېچىپ، تۇلارنىڭ قاراڭغۇلۇقتىن يورۇقلۇققا، شەيتاننىڭ ئىلكىدىن خۇداغا باغلىنىشقا يۇرۇلۇشنى ئۈچۈن تۇلارنىڭ تارىسىغا ئەۋەتىمەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈمىگە، شۇنداقلا ماڭا ئېتىقاد قىلىش ئارقىلىق پاك-مۇقەددەس قىلىنغانلارنىڭ ئارىسىدا مىراسقا مۇيەسسەر بولىدۇ» ـ دېدى. 19 شۇڭا، ئى ئاگرىپپا ئالىيلىرى، مەن ئەرشتىن كەلگەن بۇ غايىبانە كۆرۈنۈشكە ئىتائەتسىزلىك قىلمىدىم. 20 بەلكى ئالدى بىلەن دەمەشق خەلقىگە، ئاندىن يېرۇسالېم شەھىرىدىكە رگە، پۈتۈن يەھۇدىيە تۇلكىسىدىكە رگە ھەمدە يات ئەللىكلە رگىمۇ، «توۋا قىلىپ، خۇدانىڭ ياغلىنىكلار، شۇنداقلا توۋا قىلىشقا ۋەيغۇن ئەمەللەرنى كۆرسىتىڭلار» دەپ جاكارلاپ خەۋەر يەتكۈزۈپ كەلدىم. 21 بۇ ئىشلار ئۈچەيلدىن يەھۇدىيلار مېنى ئىبادەتخانا ھويلىسىدا تۇتۇپ، مۇشتلاپ ئۆلتۈرۈۋۈتەمچىكى بولۇشتى. 22 لېكىن بۇگۈنگىچە خۇدانىڭ ياردىمى-مەددىنگە مۇيەسسەر بولۇپ مەن چىڭ تۇرۇۋاتىمەن، تۇۋەندىكىدىن بولىسۇن يۇقىرىدىكىدىن بولىسۇن ھەممەيلەنگە گۇۋاھلىق بېرىپ كەلدىم. گۇۋاھلىقىم دەل يەھۇدىي ئاھالىسى ئۆتىنىڭ توغرىلۇقۇق ئەرز قىلىپ ماڭا مۇراجىئەت قىلىپ، ئۇ تىرىك قالدۇرۇشقا بولمايدۇ! ـ دەپ چۇرقىراشقاندى. 25 لېكىن مەن ئۇنىڭدىن ئۇلۇم جازاسى بېرىشكە تېگىشلىك بىرەر جىنايەت تاپالمىدىم. ھازىر بۇ كىشى ئىمپېراتور جانابلىرىغا مۇراجىئەت قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنى [رىغما] ئەۋەتىشنى قارار قىلدىم. 26 براق ئۇنىڭ ھەققىدە خوجامغا مەلۇم قىلىپ يازغۇدەك ئىش يوق. شۇنىڭ بىلەن ئەمۋالنى رەسمىي تەكشۈرۈپ بىرەر يازغۇدەك مەلۇماتقا ئىگە بولۇش مەقسىتىدە ئۇنى ھەربىرلىرىنىڭ ئالدىغا، بولۇپمۇ سىلى، ئاگرىپپا پادىشاھ ئالىيلىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدىم. 27 چۈنكى مەھبۇسنى سوتقا ئەۋەتكەندە، ئۇنىڭ ئۈستىدىن قىلىنغان شىكايەتلەرنى ئېنىق كۆرسەتمەسلىك ماڭا ئىسىبەتسىز تۇرۇنلۇقتەك بىلىنىدۇ.

27

بىزنىڭ ئىتالىيە گە دېڭىزيولى بىلەن بېرىشىمىز قارار قىلىنغاندىن كېيىن، ئەمەلدارلار پاۋلۇس بىلەن باشقا بىرنەچچە مەھبۇسنى «ئاۋغۇستۇس قىسمى»دىكى يۈلىيۇس ئىسىملىك بىر يۈز بېشىغا تاپشۇردى. 2 بىز ئادرامىتتىئومنىڭ بىر كېمىسىگە چىقتۇق. كېمە ئاسىيا ئۇلكىسىنىڭ دېڭىز ۋىلىرىدىكى شەھەرلە رگە باراتتى. تېسالونىكا شەھىرىدىن بولغان ماكېدونىيەلىك، ئارىستارخۇس ئىسىملىك بىر كىشى بىز بىلەن ھەمسەپەر بولدى. 3 ئەتىسى بىز زىدون شەھىرىگە يېتىپ كەلدۇق. يۈلىيۇس پاۋلۇسقا كەڭچىلىك قىلىپ، شۇ يەردىكى دوست-بۇرادەرلىرىنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇلارنىڭ غەمخورلىقىنى قوبۇل قىلىشىغا رۇخسەت قىلدى. 4 بىز ئۇ يەردىن يەنە دېڭىزغا چىقتۇق. شامىللار قېرىشقاندەك قارشى تەرەپىمىزدىن چىققانلىقى ئۈچۈن، سىپرۇس ئارىلىنىڭ شامالغا دالدا تەرىپى بىلەن ماڭدۇق. 5 كىلىكىيە ۋە پامفىلىيە ئۇلكىلىرىنىڭ ئۈدۈلىدىكى دېڭىزدىن ئۆتۈپ، لىكىيە ئۇلكىسىدىكى مىرا شەھىرىگە كەلدۇق. 6 شۇ يەردە يۈز بېشى ئىسكەندەريە شەھىرىدىكى ئىتالىيە گە باريدىغان باشقا بىر كېمىنى تېپىپ، بىزنى ئۇنىڭغا چىقىرىپ قويدى. 7 دېڭىزدا كۆپ كۈنلەر ناھايىتى ئاستا مېڭىپ، تەسلىكتە كنىدوس شەھىرىنىڭ ئۈدۈلىغا كەلدۇق. شامال مېڭىش يۆنىلىشىمىزنى توسۇغاچقا، كېرىت ئارىلىنىڭ شامالدىن دالدا تەرىپى بىلەن مېڭىپ، سالمونىي [يېرىم ئارىلى]دىن ئۆتۈپ، 8 دېڭىزدا تەسلىكتە ئىلگىرىلەپ قىرغاقنى ۋىلاپ، لاسىيا شەھىرىگە يېقىن بولغان «گۈزەل ئامارىگاھ» دەپ ئاتىلىدىغان بىر يە رگە كەلدۇق. 9 سەپەر بىلەن خېلى ۋاقىتلار ئۆتۈپ، روزا كۈنى ئاللىقاچان ئۆتكەن بولغاچقا، دېڭىزدا سەپەر قىلىش خەتەرلىك ئىدى. شۇڭا پاۋلۇس كوپچىلىككە نەسىھەت قىلىپ: 10 ـ بۇرادەرلەر، بۇ سەپەرنىڭ بالا-ئىشىپەت ۋە ئېغىر زىيان بىلەن تۇۋگەيدىغانلىقىنى كۆرۈۋاتىمەن، مال ۋە كېمىدىن مەھرۇم بولۇپلا قالماي، سەپەر تۆز

جىنىمىزغىمۇ زامىن بولدۇ! ـ دەپ ئاگاھلاندۇردى. 11 بىراق يۇزىبىشى بولسا پاۋلۇسنىڭ سۆزىگە ئىشەنمەي، كىمە باشلىقى بىلەن كىمە ئىگىسىنىڭ سۆزىگە ئىشەندى. 12 ئۇنىڭ ئۇستىگە، بۇ پورتمۇ قىشلاشقا مۇۋاپىق جاي بولمىغاچقا، كۆپچىلىك يەنە دېڭىزغا چىقىپ، مۇمكىنقەدەر فىنىكس شەھىرىگە يېتىپ بېرىپ، شۇ يەردە قىشلاشنى قۇرۇۋەتلىدى. فىنىكس بولسا كېرت ئارىلىدىكى بىر دېڭىز پورتى بولۇپ، بىر تەرىپى غەربىي جەنۇبقا ۋە بىر تەرىپى غەربىي شىمالغا قارايتتى. 13 جەنۇبتىن مەين شامال چىقىۋاتاتتى، كۆپچىلىك نىشانىمىزغا يېتىدىغان بولدۇق دەپ، لەنگەرنى ئېلىۋېتىپ، كىمىنى كېرت ئارىلىنىڭ قىرغىقىنى ۋىلاپ مېڭىدىپ ماڭدى. 14 لېكىن ئۆزۈن ئۆتمەي، ئارالدىن قاتتىق «شەرقىي شىمالدىن كەلگۈچى» دەپ ئاتىلىدىغان ئەشەددىي قارا بوران چىقىپ كەتتى. 15 كىمە بۇراننىڭ قاماللىقىدا قالغاچقا، ئۇنى شامالغا يۈزلەندۈرەلمەي، بوراننىڭ مەيلىچە مېڭىشنا قويۇپ بەردۇق. 16 كلاۋدا دېگەن كىچىك بىر ئارالنىڭ شامالغا دالدا تەرىپىگە ئۆتۈۋېلىپ، قولۇاقنى كىمىگە چىقىرۋېلىپ، ئارانلا ئۇنى ساقلاپ قالالدۇق. ئاندىن كىمىچىلەر كىمىنى ئارغامچىلار بىلەن سىرتىدىن ئوراپ باغلۇالدى. كىمىنىڭ سىرتىس دەپ ئاتالغان دېڭىز ئاستىدىكى تاش-قۇم دۆۋىلىرىگە قېپىلىپ يېتىپ قېلىشىدىن قورقۇپ، تورمۇز لەنگەرلىرىنى چۈشۈرۈپ، كىمىنى شامالنىڭ ھەيدىشىگە قويۇپ بەردى. 18 بوران ئۇستىمىزگە شىددەتلىك سوققاچقا، ئەتىسى مالنى دېڭىزغا تاشلاشقا باشلىدى. 19 ئۈچىنچى كۈننىڭ ئۆزىدە ئۆلار ئۆز قوللىرى بىلەن كىمىدىكى قورال-جابدۇقلىرىنى دېڭىزغا تاشلۇۋەتتى. 20 كۆپ كۈنلەر گۈنچە يا كۈن يا يۇلتۇزلار كۆرۈنمەي، بوران-چاپقۇن يەنىلا شىددەتلىك ئۇستىمىزگە توختىماي سوقۇۋۇە رگەچكە، ئاخىرىدا قۇتۇلۇۋېلىش ئۈمىدىمىزمۇ يوققا چىققانىدى. 21 كىمىدىكىلەر بىرنەرسە يېمىگىنگە كۆپ كۈنلەر بولغاندىن كېيىن، پاۋلۇس ئۆلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ: ـ بۇرادەرلەر، سىلەر بالدۇرلا مېنىڭ گېپىمگە قۇلاق سېلىپ كېتىپتىن دېڭىزغا چىقماسلىقىڭلار كېرەك ئىدى. شۇنداق قىلغان بولسا ئۆلار بۇ بالا-ئىشاپەت ۋە زىيان-زەخمەتلە رگە تۇچىرىمىغان بولاتتىڭلار. 22 لېكىن ئەمدى سىلەرنى غەيرەتلىك بولۇشقا دەۋەت قىلىمەن. چۈنكى ئاراڭلاردا ھېچقايسىڭلار جىندىن ئايرىلغىنى يوق، پەقەت كىمىدىنلا مەھرۇم قالىسىلەر. 23 چۈنكى مەن تەۋە بولغان ۋە ئىبادەت-خىزمىتىنى قىلىپ كەلگەن خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسى تۈنۈگۈن كېچە يېنىمغا كېلىپ 24 ماڭا: «پاۋلۇس، قورقما! سەن قەيسەرنىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇرۇشۇڭ كېرەك؛ ۋە مانا، خۇدا شاپائەت قىلىپ سەن بىلەن بىللە سەپەر قىلغانلارنىڭ ھەممىسنىڭ جىنىنى تىلىگىنىڭنى ساڭا ئېھىبەت قىلدى!» دېدى. 25 شۇنىڭ تۈچۈن ئەي ئەپەندىلەر، غەيرەتلىك بولۇڭلار، چۈنكى خۇداغا ئىشىنىمەنكى، ماڭا قانداق ئېيتىلغان بولسا شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. 26 بىراق بىز مەلۇم ئارالنىڭ قىرغىقىغا تۇرۇلۇپ كېتىشىمىز مۇقەررەر بولىدۇ. 27 سەپىرىمىزنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى كېچىسى، كىمە ئادرىئاتىك دېڭىزىدا لەيلەپ يۈرۈۋاتقان بولۇپ، تۈن نىسپىدە، كىمىچىلەر قۇرۇقلۇققا يېقىنلاپ قېلىپتۇق، دەپ ۋىلىدى. 28 ئۆلار چوڭقۇرلۇقنى تۈلچەش ئارغامچىسىنى دېڭىزغا چۈشۈرۈپ، سۈنىڭ چوڭقۇرلۇقىنى تۈلچەپ كۆز رگەندى، يىگىرمە غۇلاچ چىقتى. سەل ئالدىغا مېڭىپ يەنە تۈلچىۋىدى، ئون بەش غۇلاچ چىقتى. 29 ئۆلار كىمىنىڭ خادا تاشلارغا ئۇرۇلۇپ كېتىشىدىن قورقۇپ، كىمىنىڭ كەينىدىن تۆت لەنگەرنى تاشلۇۋېتىپ، تاڭ ئېتىشنى تەلەۋرۈپ كۈتۈپ تۇردى. 30 لېكىن كىمىچىلەر كىمىدىن قاچماقچى بولۇپ كىمىنىڭ بېشىدىنمۇ لەنگەرنى ئېلىپ تاشلۇۋېتەيلى دەپ باھانە كۆرسىتىپ، قولۇاقنى دېڭىزغا چۈشۈردى. 31 پاۋلۇس يۈزىبىشى ۋە لەشكەرلە رگە: ـ بۇ [كىمىچىلەر] كىمىدە قالمىسا، سىلەر قۇتۇلالمايسىلەر! ـ دېدى. 32 بۇنىڭ بىلەن لەشكەرلەر كىمىدىكى قولۇاقنىڭ ئارغامچىلىرىنى كېسىپ، ئۇنى لەيلىتىپ قويدى. 33 تاڭ ئاتاي دېگەندە، پاۋلۇس ھەممەيلەننى بېرتاز غىزالىنىۋېلىشقا دەۋەت قىلدى. ئۇ: ـ سىلەرنىڭ دەككە-دۈككە ئېچىدە ھېچنىمە يېمەي ئۈرغىنىڭلارغا ئون تۆت كۈن بولدى. 34 ئەمدى بېرتاز غىزالىنىشىڭلارنى ئوتۇنىمەن. چۈنكى ھايات قېلىشىڭلار ئۈچۈن مۇشۇنداق قىلىشقا توغرا كېلىدۇ؛ چۈنكى ھېچقايسىڭلارنىڭ بېشىدىكى بىر تال مويمۇ زىيانغا ئۇچرىمايدۇ! ـ دېدى. 35 بۇ سۆزنى قىلىپ بولۇپ، ئۇ قولىغا بىر پارچە نانىنى ئېلىپ، كۆپچىلىكنىڭ ئالدىدا خۇداغا ئەھىنە كەكۈر ئېيتىپ ئوشتۇپ يېدى. 36 شۇنىڭ بىلەن ھەممەيلەن غەيرەتلىنىپ غىزالىنىشقا باشلىدى 37 (كىمىدە بىز جەمئىي ئىككى يۈز يەتمىش ئالتە كىشى ئىدۇق). 38 ھەممەيلەن قورساقلىرىنى توقلىغاندىن كېيىن، كىمىنى يېنىكلىتىش ئۈچۈن، كىمىدىكى بۇغداياللارنىمۇ دېڭىزغا تاشلۇۋەتتى. 39 تاڭ ئاتقاندا، كىمىچىلەر قۇرۇقلۇقنىڭ نە ئىكەنلىكىنى تونۇمىدى. لېكىن ئۇنىڭدىكى بىر قىرماۋۇق قولتۇقىنى بايقاپ، كىمىنى بىر ئامال قىلىپ شۇ يەردە ئۇرۇلدۇرۇپ قۇرۇقلۇققا چىقارماقچى بولدى. 40 ئۆلار ئالدى بىلەن لەنگەرلەرنى بوشۇۋېتىپ، ئۆلارنى دېڭىزغا تاشلۇۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، كىمىنىڭ ئىككى يۇنىلىش پالقىنىڭ باغلىرىنى بوشىتىپ، ئۆلارنى چۈشۈرۈۋەتتى. ئاندىن كىمىنىڭ بېشىدىكى يەلكەننى شامالغا چىقىرىپ، كىمىنى قۇملۇقنىڭ قىرغىقىغا قارىتىپ ماڭدۇردى. 41 ئەمدى ئىككى ئېقىم بىر-بىرگە ئۇچراشقان يە رگە كىرىپ قېلىپ، ئۆلار كىمىنى قىراقلىق سوقتۇرۇۋالدى؛ كىمىنىڭ بېشى دېڭىز ئىچىگە ئۇرۇلۇپ يېتىپ، مىدىرلىماي قالدى، لېكىن كىمىنىڭ ئارقا تەرىپى دولقۇنلارنىڭ زەربىسى بىلەن چۈۋۈلۈپ كېتىشكە باشلىدى. 42 لەشكەرلەرنى مەھبۇسلارنىڭ سۇغا سەكرەپ قېچىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن، ھەممىسنى ئۆلتۈرۈۋۈتمەكچى بولدى. 43 لېكىن يۈزىبىشى پاۋلۇسنى قۇتقۇزۇشنى خالىغان بولۇپ، لەشكەرلەرنىڭ يۇنداق قىلىشغا يول قويمىدى. ئۇ ئالدى بىلەن سۇ ئۈزۈشنى بىلىدىغانلارنىڭ سۇغا چۈشۈپ قىرغاققا چىقىشنى، 44 قالغانلارنىڭ بەزىلىرىنى تاختايلارغا، بەزىلىرىنى كىمىنىڭ چۈۋۈلۈپ كەتكەن پارچىلىرىغا ئېسىلىپ، قىرغاققا چىقىشنى ۋېرىۋدى. شۇنداق بولدىكى، ھەممەيلەن قۇتۇلۇپ ساق-سالامەت قۇرۇقلۇققا چىقتى.

28

بىز قۇتۇلۇپ ساق-سالامەت قىرغاققا چىققاندىن كېيىن، ئۇ ئارالنىڭ مالتا دەپ ئاتىلىدىغانلىقىنى بىلدۇق. 2 يەرلىك خەلق بىـ زگە ئىنتايىن مېھرىبانلىق بىلەن مۇئامىلە قىلدى؛ چۈنكى ئۇ چاغدا يامغۇر يېغىپ، ھاۋا سوغۇق بولغاچقا، ئۆلار گۈلخان يېقىپ بىزنى كۈتۈۋالدى. 3 پاۋلۇس بىر باغالام ئوتۇن تېرىپ كېلىپ ئوتقا تاشلۇدىدى، ئىسسىقتىن ئېتىلىپ چىققان بىر زەھەرلىك يىلان ئۇنىڭ قولىنى چىشلىگىنىچە چاپلىشىۋالدى. 4 شۇيەرلىكلەر پاۋلۇسنىڭ قولىغا يېپىشىپ تۇرغان يىلاننى كۆرۈپ، بىر-بىرگە: ـ بۇ ئادەم چوقۇم بىر قاتىل ئىكەن! دېڭىزدىن قۇتۇلۇپ چىققان بولسىمۇ، «ئادىلىك» ئۇنىڭ تىرىك قېلىشىغا يول قويمىدى، ـ دېيىشتى. 5 لېكىن پاۋلۇس يىلاننى ئوتتىنگە ئېچىگە سىلكىپ ئاتتى، ئۆزى بولسا ھېچقانداق زەخىم يېمىدى. 6 خەلق ئۇنىڭغا بەدىنى ئىششىپ كېتىدۇ يا كى ئۇ ئۆيۈقسىز يىقىلىپ ئۆلىدۇ دەپ قاراپ تۇراتتى. لېكىن ئۇزۇن ۋاقىت قاراپ تۇرۇپ، ئۇنىڭغا ھېچقانداق بىنورمال ھالەتنىڭ بولمىغانلىقىنى كۆرۈپ، ۋىلىغىنىدىن يېنىپ: ـ بۇ بىر ئىلاھ بولسا كېرەك! ـ دېيىشتى. 7 ئۇ يەرنىڭ ئەتراپىدىكى يۇرتىا، ئاراڭ باشلىقى (پۇبلىۋىس دەپ ئاتالغان) نىڭ بىرنەچچە يەر-ئېتىزلىرى بار ئىدى. ئۇ بىزنى ئۆيىگە باشلاپ، ئۈچ كۈن قىزغىن مېھمان قىلىپ كۈتتى. 8 ئۇ چاغدا شۇنداق بولدىكى، پۇبلىۋىسنىڭ ئاتىسىنىڭ قىزغىتىسى ئۆرلەپ، تولىغاق بولۇپ يېتىپ قالغانىكەن. پاۋلۇس ئۇنىڭ يېنىغا كىرىپ، دۇئا قىلىپ ئۇستىگە قولىنى تەگكۈزۈپ، ئۇنى ساقايتىپ قويدى. 9 شۇنىڭدىن كېيىن ئاراڭلاردىكى قالغان كېسەللەرنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ساقايتىلدى. 10 ئۆلار بىزنىڭ ھۆرمىتىمىزگە ئۇرغۇن سوۋغاتلارنى بېغىشلىغان بولۇپ، ئاخىردا بۇ يەردىن يەنە يولغا چىققان ۋاقتىمىزدا، بىزنى يولغا لازىملىق نەرسە- كېرەكلەر بىلەن تەمىنلىدى. 11 مالتا ئارىلىدا ئىسكەندەريەدىن كەلگەن، بېشىغا «سىماۋۇنى قوشكېزەك» ئىلاھلىرىنىڭ نەقىشلىرى ئويۇلغان بىر كىمە قىشلىغانىدى. ئاراڭلا ئۆچ ئاي تۇرغاندىن كېيىن، بىز بۇ كىمە بىلەن يولغا چىقتۇق. 12 سىراكوزا شەھىرىگە كېلىپ، ئۇ يەردە ئۆچ كۈن تۇردۇق. 13 ئاندىن ئايلىنىپ مېڭىپ، [ئىتالىيەدىكى] رېگىيۇم شەھىرىگە كەلدۇق. ئەتىسى شامال يۇنىلىشى ئۆزگىرىپ جەنۇبتىن چىقىشى بىلەن، ئىككىنچى كۈنى پۇتېئولى شەھىرىگە يېتىپ كەلدۇق. 14 ئۇ يەردە بىرنەچچە قېرىنداشلارنى تاپتۇق، ئۆلارنىڭ ئۆتۈنۈشىلىرى بىلەن بىز ئۆلاردا بىر ھەپتە تۇردۇق. شۇنداق قىلىپ بىز رىم شەھىرىگە يېتىپ كەلدۇق. 15 كېلىۋاتقانلىقىمىزدن خەۋەر تاپقان شۇ يەردىكى قېرىنداشلار بىزنى قارشى ئېلىش ئۈچۈن شەھەردىن چىقىپ ھەتتا «ئاپىيۇس بازىرى»غىچە، [يەنىلىرى] «ئۈچ ساراي»غىچە كەلگەنىدى. پاۋلۇس ئۆلارنى كۆرگەنىدە، خۇداغا رەھمەت ئېيتىپ، غەيرەتلەنىدى. 16 رىم شەھىرىگە كىرگىنىمىزدە، يۈزىبىشى مەھبۇسلارنى ئوردا قاراۋۇل بېگىگە تاپشۇردى؛ لېكىن پاۋلۇسنىڭ ئېرىلا كۆزەتكۈچى لەشكەر بىلەن بىر ئۆيدە ئايرىم تۇرۇشىغا رۇخسەت قىلىندى. 17 ئۈچ كۈندىن كېيىن، ئۇ ئۇ يەردىكى يەھۇدىيلارنىڭ كاتتىۋاشلىرىنى ئۆزى بىلەن كۆرۈشۈشكە چاقىردى. ئۆلار جەم بولغاندا، ئۇ مۇنداق دېدى: ـ قېرىنداشلار! مەن خەلقىمىزگە يا كى ئاتا-بوۋىلىرىمىزدىن قالدۇرۇلغان ئۆرپ-ئادەتلە رگە قارشى ھېچقانداق ئىش قىلمىغان بولسامۇ، يېرۇسالېمدا ئۇرغىنىمدا ئۇتقۇن قىلىنىپ رىملىقلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدۇم. 18 رىملىقلار مېنى سوراققا تارتىپ، مەندە ئۆلۈم جازاسىغا مەھكۇم قىلغۇدەك بىرەر جىنايەت بولمىغاچقا، مېنى قويۇۋەتمەكچى بولدى. 19 لېكىن يەھۇدىيلار بۇنىڭغا قارشىلق بىلدۈرگەچكە، قەيسەر گە مۇراجىئەت قىلىشقا مەجبۇر بولدۇم. بۇلارنى دېگىنىم بىلەن، بۇ مېنىڭ ئۆز خەلقىم ئۈستىدىن شىكايىتىم بار دېگەنلىكىم ئەمەس. 20 شۇ سەۋەبتىن مەن سىلەر بىلەن يۈز كۆرۈشۈش ۋە بۇ ھەقتە سىلە رگە ئېيتىش ئۈچۈن سىلەرنى بۇ يەر گە چاقىردىم. چۈنكى بۇ زەنجىر بىلەن باغلىنىشىنىڭ سەۋەبى دەل ئىسرائىلنىڭ كۆتكەن ئۈمىدىدۇر. 21 ئۆلار پاۋلۇسقا: ـ بىز يولساق يەھۇدىيەدىن سەن توغرۇلۇق خەت ئالمىدۇق،

یاکی تۆیەردن کەلگەن قېرنداشلارنىڭ ھېچقايسىسىمۇ سەن توغرۇلۇق بىرەر يامان خەۋەر ئە كەلمىدى ياكى يامان گېپىكنى قىلمىدى. 22 لېكىن سېنىڭ پىكرىلىرىكنى ئاكىلىغۇمىز بار. چۈنكى ھەممە يەردە كىشىلەرنىڭ [سەن تەۋە بولغان] بۇ مەزھەپكە قارشى سۆزلەۋاتقانلىقىدىن خەۋىرىمىز بار! ـ دېيىشتى. 23 شۇنىڭ بىلەن تۆلار پاۋلۇس بىلەن كۆرۈشۈشكە بىر كۈننى بېكىتتى. تۆ كۈنى نۇرغۇن كىشىلەر تۇنىڭ تۇرالغۇسىغا كەلگەندى؛ تۆ تالڭ ئاتقاندىن كەچكىچە تۆلارغا [سۆز- كالامنى] شەرھلەپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ھەققىدە تولۇق گۇۋاھلىق بېرىپ، تەۋرات ھەم پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرىدىن نەقىل كەلتۈرۈپ، تۆلارنى ئەيسا توغرۇلۇق قايىل قىلىشقا كۈچىدى. 24 تۆنىڭ سۆزلىرىگە بەزىلەر ئىشەندۈرۈلدى، بەزىلەر ئىشىنمىشنى رەت قىلدى. 25 تۆلار پاۋلۇسنىڭ مۇنداق بىر سۆزنى قىلىشى بىلەن تۆزئارا كېلىشەلمەي قايتىپ كەتتى. تۆ مۇنداق دېدى: ـ مۇقەددەس روھ يەشايا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا مۇنۇ سۆزنى دەل جايىدا ئېيتقان: 26 ـ «بارغىن، مۇشۇ خەلققە مۇنداق دەپ ئېيتقىن: ـ «سىلەر ئاكىلاشنى ئاكىلايسىلەر، بىراق چۈشەنمەيسىلەر؛ كۆرۈشنى كۆرۈۋىسىلەر، بىراق بىلىپ يەتمەيسىلەر. 27 چۈنكى مۇشۇ خەلقنىڭ يۈرىكىنى ماي قاپلاپ كەتكەن، تۆلار ئاكىلىغاندا قۇلاقلىرىنى ئېغىر قىلىۋالغان، تۆلار كۆزلىرىنى يۇمۇۋالغان؛ تۆنداق بولمىسىدى، تۆلار كۆزلىرى بىلەن كۆرۈپ، قۇلىقى بىلەن ئاكىلاپ، كۆڭلى بىلەن چۈشىنىپ، تۆز يولىدىن يانداۋرۇلۇشى بىلەن، مەن تۆلارنى ساقايتقان بولاتتىم»». 28 شۇڭا بىلىشىڭلار كېرەككى، خۇدانىڭ بۇ نىجاتلىقى يات ئەللىكە رگە ئەۋەتىلىۋاتىدۇ. تۆلار بولسا تۆنىڭغا قۇلاق سالمايدۇ! ـ دېدى. تۆ بۇ سۆزلەرنى ئېيتقاندا يەھۇدىيلار تۆز-ئارا قاتتىق تالاش-تارتىش قىلىشىپ كەتتى. 30 [پاۋلۇس] تۆزى ئىجارىگە ئالغان ئۆيدە تولۇق ئىككى يىل تۇردى ۋە بۇ يەردە تۆنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە كەلگەن ھەممە كىشىلەرنى قوبۇل قىلىپ، 31 تولمۇ يۈرە كلىك بىلەن ھەم ھېچ توسالغۇغا ئۇچرىمايا، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى جار قىلىپ، رەب ئەيسا مەسىھكە دائىر ھەققەتلەرنى يەتكۈزۈپ تەلىم بەردى.

رىملىقلارغا

1 روسۇللۇققا تاللاپ چاقىرىلغان، خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا ئايرىپ تەينىلەنگەن، مەسىھ ئەيسانىڭ قۇلى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن سالام! **2** خۇدا بۇ خۇش خەۋەرنىڭ كېلىشىنى خېلى بۇرۇنلا پەيغەمبەرلىرى ئارقىلىق مۇقەددەس يازمىلاردا ۋەدە قىلغاندى. **3** بۇ خۇش خەۋەر تۇرۇغىلى، يەنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھ توغرىسىدىدۇر؛ جىسمانىي جەھەتتىن تۇ داۋۇتنىڭ نەسىلدىن تۇغۇلغان؛ **4** بىردىنبىر پاك-مۇقەددەس روھ تەرىپىدىن تۇلۇمدىن تىرىلدۈرۈلۈش ئارقىلىق «كۈچ-قۇدرەت ئىگىسى خۇدانىڭ ئوغلى» دەپ كۆرسىتىلىپ بېكىتىلگەن؛ **5** تۇ ئارقىلىق، شۇنداقلا تۇنىڭ نامى ئۈچۈن بارلىق ئەللەر ئارىسىدا خۇداغا ئېتىقادتىن بولغان ئىتائەتمەنلىك ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈلۈشكە بىز مېھىر-شەپقەتكە ۋە روسۇللۇققا مۇيەسسەر بولدۇق؛ **6** سىلەر ئۇلار ئارىسىدا، ئەيسا مەسىھ تەرىپىدىن چاقىرىلغانسىلەر. **7** شۇنگا، خۇدا سۆيگەن ۋە تۇ «مۇقەددەس بەندىلىرىم» دەپ چاقىرغان رىم شەھىرىدىكى ھەممىگلارغا، ئاتىمىز خۇدادىن ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھتىن مېھىر-شەپقەت ۋە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! **8** ئالدى بىلەن مەن ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ھەممىگلار ئۈچۈن خۇدايىمغا تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ چۈنكى سىلەرنىڭ ئېتىقادىگلار پۈتكۈل ئالەمگە پۇر كەتتى. **9** تۇز ئوغلى توغرىسىدىكى خۇش خەۋەردە چىن روھ-قەلبىم بىلەن مەن خىزمىتىنى قىلۋاتقان خۇدا ئۆزى مېنىڭ دۇئالىرىمدا سىلەرنى شۇنچە ئۈزلۈكسىز ئەسلەپ تۇرغانلىقىمغا گۇۋاھتۇر. **10** مەن دۇئالىرىمدا، مۇمكىن قەدەر خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن سىلەرنىڭ يېنىگلارغا بېرىشقا ئاخىر مۇيەسسەر بولۇشقا ھەمىشە ئۈتۈنىمەن. **11** چۈنكى مەن سىلەرنى بىرەر روھىي ئىلتىپاتقا ئىگە قىلىش ئارقىلىق مۇستەھكەملەش ئۈچۈن سىلەر بىلەن كۆرۈشۈشكە ئىنتايىن تەقەززامەن؛ **12** يەنى، مەن ئارا گلاردا بولسام، بىر-بىرىمىزنىڭ ئېتىقادىدىن ئۈرۈنارا تەسەللى ۋە ئىلھام تالالايمىز دېمەكچىمەن. **13** قېرىنداشلار، مەن سىلەرنىڭ شۇنى بىلىشىگلارنى خالايمەنكى، باشقا يەردىكى ئەللىكلەرنىڭ ئارىسىدا خىزمىتىم مېۋە بە رگەندەك، سىلەرنىڭ ئارا گلاردىمۇ خىزمىتىمنىڭ مېۋە بېرىشى ئۈچۈن يېنىگلارغا بېرىشنى كۆپ قېتىم نىيەت قىلدىم، لېكىن بۇگۈنگىچە توسالغۇغا ئۇچراپ كېلىۋاتىمەن. **14** مەن ھەرقانداق ئادەملە رگە، مەيلى يۇنانلىقلار ۋە يات تائىپىلە رگە، دانىشمەن ۋە نادانلارغا بولسۇن، ھەممىسگە قەرزدارمەن. **15** شۇنىڭ ئۈچۈن ئىمكانىيەت ماگا يار بەرسلا مەن رىمدىكى سىلە رگىمۇ خۇش خەۋەرنى يەتكۈزۈپ بايان قىلىشقا قىزغىنمەن. **16** چۈنكى مەن مەسىھ توغرىسىدىكى بۇ خۇش خەۋەردىن ھە رگىز خىجىل بولمايمەن! چۈنكى ئۇ ئۇنىڭغا ئىشەنگۈچىلىرىنىڭ ھەممىسىنى، ئالدى بىلەن يەھۇدىيلارنى، ئاندىن كېيىن گېرىكلەرنى نىجاتقا ئېرىشتۈرىدىغان خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتىدۇر! **17** چۈنكى [خۇش خەۋەردە] ئېتىقادقا ئاساسلانغان، خۇدانىڭ بىرخىل ھەققانىيلىقى ئېتىقاد قىلغۇچىلارغا ۋەھىي قىلىنغاندۇر. [مۇقەددەس يازمىلاردا] يېزىلغىنىدەك: ــ «ھەققانىي ئادەم ئىشەنچ-ئېتىقادى بىلەن ھايات بولىدۇ». **18** چۈنكى ھەققانىيەتسىزلىك بىلەن ھەققەتنى باسىدىغان ئىنسانلارنىڭ بارلىق ئېپلاسلىقىغا ۋە ھەققانىيەتسىزلىككە نىسبەتەن خۇدانىڭ قاراتقان غەزىپى ئەرشتىن ئوچۇق ۋەھىي قىلىنماقتا. **19** چۈنكى ئىنسانلار خۇدا توغرىسىدا بىلەيدىغان ئىشلار ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا تۇرىدۇ؛ چۈنكى خۇدا ھەممىنى ئۇلارغا ئوچۇق كۆرسىتىپ بە رگەن **20** (چۈنكى دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى خۇدانىڭ كۆز ئالدا كۆرۈنمەس تۇرگىچىلىكىلىرى، يەنى مەڭگۈلۈك قۇدرىتى ۋە بىردىنبىر خۇدا ئىكەنلىكى تۈزى ياراتقان ماۋجۇداتلار ئارقىلىق ئوچۇق كۆرۈلۈپ كەتە، شۇنداقلا بۇنى چۈشىنىپ يەتكىلى بولىدۇ. شۇ سەۋەبتىن ئىنسانلار ھېچ باھانە كۆرسىتەلمەيدۇ) **(aïdios g126)** **21** ــ چۈنكى ئىنسانلار خۇدانى بىلسىمۇ، ئۇنى خۇدا دەپ ئۇلۇغلىمىدى، ئۇنىڭغا تەشەككۇر ئېيتمىدى؛ ئېڭىچە، ئۇلارنىڭ ئوي-پىكىرلىرى بەمنە بولۇپ، نادان قەلبى قاراڭغۇلىشىپ كەتتى. **22** ئۆزلىرىنى دانىشمەن قىلىپ كۆرسەتسىمۇ، لېكىن ئېقىلسىز بولۇپ چىقتى؛ **23** چىرىماس خۇدانىڭ ئۇلۇغلۇقىنىڭ ئورنىغا چىرىپ تۇلىدىغان ئادەمزاتقا، تۆچار-قاناتلارغا، تۆت ئاياغلىق ھايۋانلارغا ۋە يەر بېغىرلىغۇچىلارغا ئوخشايدىغان يۇتلارنى ئالماشتۇرۇپ قويغاندى. **24** شۇنگا خۇدا ئۇلارنى قەلبىدىكى شەھۋانىي ھەۋەسلىرى بىلەن ئېپلاسلىق قىلىشقا، شۇنداقلا بىر-بىرىنىڭ نومۇسىغا قالدۇرۇشقا قويۇپ بەردى. **25** ئۇلار خۇدا توغرىسىدىكى ھەققەتنى يالغانغا ئايلاندۇردى، ياراتقۇچىنىڭ ئورنىغا يارىتىلغان نەرسىلە رگە چوقۇنۇپ، تاۋاپ-تائەت قىلغاندى. ھالبۇكى، ياراتقۇچىغا تەشەككۇر-مەدھىيە مەڭگۈ ئۇنۇملىقتا! تامىن! **(aiōn g165)** **26** مانا شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا ئۇلارنى يەسكەش شەھۋانىي ھەۋەسلە رگە قويۇپ بەردى. ھەتتا ئايالىلارمۇ تەبىئي جىنسىي مۇناسىۋەتنى غەيرىي مۇناسىۋەتكە ئايلاندۇردى؛ **27** شۇنىڭدەك، ئەرلەرمۇ ئايالىلار بىلەن بولىدىغان تەبىئي جىنسىي مۇناسىۋەتلەرنى تاشلاپ، باشقا ئەرلە رگە شەھۋانىي ھەۋەسلە ر بىلەن كويۇپ پىشىدىغان بولدى. ئەرلەر ئەرلە ر بىلەن شەرمەندىلىككە كىرىشتى ۋە نەتىجىدە ئۇلارنىڭ مۇخالىپ قىلمىشلىرى تۈز بېشىغا چىقتى. **28** ئۇلار خۇدانى بىلىشتىن ۋاز كېچىشنى لايىق كۆ رگەنلىكى تاللىغانلىقى ئۈچۈن، خۇدا ئۇلارنى بۇزۇق نىيەتلە رگە ۋە ئالايىق ئىشلارنى قىلىشقا قويۇپ بەردى. **29** ئۇلار ھەرخىل ھەققانىيەتسىزلىك، رەزىللىك، نەپسانىيەتچىلىك، تۆچمەنلىككە چۆمۈپ، ھەسەتخورلۇق، قاتىللىق، جىدەلخورلۇق، مەككارلىق ۋە ھەرخىل بەتنىيەتلەر بىلەن تولدى. ئۇلار ئىغۋاگەر، **30** تۆھمەتخور، خۇداغا نەپرەتلىنىدىغان، كىبىرلىك، ماختانچاق، چوكچى، ھەرخىل رەزىللىكەرنى ئويلاپ چىقىرىدىغان، ئاتا-ئانىسىنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمايدىغان، **31** يوروتۇلمىغان، ۋەدىسىدە تۇرمايدىغان، كۆيۈمسىز ۋە رەھىمسىز ئىنسانلاردۇر. **32** ئۇلار خۇدانىڭ شۇلارغا بولغان ئادىل ھۆكۈمىنى، يەنى شۇنداق ئىشلارنى قىلغۇچىلارنىڭ تۇلۇمگە لايىق ئىكەنلىكىنى ئېنىق بىلسىمۇ، بۇ ئىشلارنى تۈزلىرى قىلىپلا قالماي، بەلكى شۇنداق قىلىدىغان باشقىلاردىن سۆيۈنۈپ تۇلارنى ئالقىشلايدۇ.

2 ئەمدى ئەي باشقىلارنىڭ تۇستىدىن ھۆكۈم قىلىدىغان ئىنسان، كىم بولۇشۇڭدىن قەتئىينەزەر باھانە كۆرسىتەلمەيسەن؛ چۈنكى باشقىلار تۇستىدىن قايسى ئىشتا ھۆكۈم قىلساڭ، شۇ ئىشتا تۈز گۇناھكىڭنى بېكىتىسەن. چۈنكى ئەي ھۆكۈمچى، سەن تۈز ۋەكۋە تۇلارغا ئوخشاش ئىشلارنى قىلىۋاتىسەن. **2** بەزگە مەلۇمكى، خۇدانىڭ تۇنداق ئىشلارنى قىلغانلار تۇستىدىن ھۆكۈم چىقىرىشى [مۇتلەق] ھەقىقەتكە ئاساسلانغاندۇر. **3** شۇنگا، ئى شۇنداق ئىشلارنى قىلغانلار تۇستىدىن ھۆكۈم چىقارغۇچى، شۇنداقلا شۇنىڭغا ئوخشاش ئىشلارنى قىلغۇچى ئىنسان، تۈزۈكۈڭ خۇدانىڭ ھۆكۈمىدىن قاچالايمەن دەپ خىيال قىلامسەن؟ **4** يا كى خۇدانىڭ مېھرىبانلىقىنىڭ سېنى توۋا قىلىش يولغا باشلايدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەي، تۇنىڭ مېھرىبانلىقى، كەڭ قورساقلىقى ۋە سەۋر-تاقىتىنىڭ مولۇقىغا سەل قاراۋاتامسەن؟ **5** ئەكسىچە، توۋا قىلمايدىغان جاھىللىقىڭ ۋە تاش يۈرە كلىكىڭنى، خۇدا ئادىل ھۆكۈمىنى ئايان قىلىدىغان غەزەپلىك كۈنى ئۈچۈن سەن تۈز بېشىڭغا چۈشىدىغان غەزىپىنى توپلاۋاتىسەن. **6** خۇدا ھە ركىمگە تۈز ئەمەللىرىگە يارىشا ئىش كۆرىدۇ. **7** ياخشى ئىشلارنى سەۋرچانلىق بىلەن قىلىپ، شان-شەرەپ، ھۆرمەت-ئېھتىرام ۋە باقىلىقنى ئىزدىگەنلە رگە ئۇ مەڭگۈلۈك ھايات ئاتا قىلىدۇ **(aiōnios g166)** **8** لېكىن شەخسىيەتچىلە رگە، ھەقىقەتكە تەن بەرمەي، ئەكسىچە ھەققانىيەتسىزلىككە ئە گىشكەنلە رگە غەزەپ-قەھرىغا ئىگىلەيدۇ. **9** يامانلىق قىلىدىغان بارلىق جان ئىگىسىگە، ئالدى بىلەن يەھۇدىيلارغا، ئاندىن گېرىكلە رگە كۆلپەت ۋە دەرد-ئەلەم چۈشىدۇ؛ **10** بىراق، بارلىق ياخشىلىق قىلغۇچىلارغا، ئالدى بىلەن يەھۇدىيلارغا، ئاندىن يەھۇدىي ئەمەسلە رگە شان-شەرەپ، ھۆرمەت-ئېھتىرام ۋە ئامان-خاتىرجەملىك تەقدىم قىلىنىدۇ. **11** چۈنكى خۇدادا ئادەمنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلىش يوقتۇر. **12** ــ چۈنكى تەۋرات قانۇنىنى بىلمەي گۇناھ سادىر قىلغانلارنىڭ ھەربىرى تەۋرات قانۇنىنىڭ ھۆكۈمىگە تۇچرىمىسۇ، [ئەيبىگە تۇچراپ] ھالاك بولىدۇ؛ تەۋرات قانۇنىنى بىلىپ تۇرۇۋپ گۇناھ سادىر قىلغانلارنىڭ ھەربىرى بۇ قانۇن بۇيىچە سوراققا تارتىلىدۇ **13** (چۈنكى خۇدانىڭ ئالدىدا قانۇنىنى ئاڭلىغانلار ئەمەس، بەلكى قانۇنغا ئەمەل قىلغۇچىلار ھەققانىي ھېسابلىنىدۇ. **14** چۈنكى تەۋرات قانۇنىنى بىلمەيدىغان ئەللىكلەر ئەبىتىي ھالدا بۇ قانۇنغا ۋىجدان ئىشلارنى قىلسا، گەرچە بۇ قانۇندىن خەۋەرسىز بولسىمۇ، تەۋرات قانۇنى تۇلارىدا كۆرۈنگەن بولىدۇ. **15** ئۇلارنىڭ بۇ قىلغانلىرى تۈز قەلبلىرىگە قانۇن تەلەپلىرىنىڭ پۈتۈكلۈك ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىدۇ؛ شۇنىڭدەك، ئۇلارنىڭ ۋىجدانلىرىمۇ تۈزلىرىگە ھەققەتنىڭ گۇۋاھچىسى بولۇپ، ئوي-پىكىرلىرى تۈزنى ئەيىبلەيدۇ يا كى تۈزنى ئاقلايدۇ) **16** ــ مەن يەتكۈزۈپ كېلىۋاتقان بۇ خۇش خەۋەر رگە ئاساسەن خۇدانىڭ ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ئىنسانلارنىڭ قەلبىدە پۈككەن مەخپىي ئىشلار ئۇستىدىن ھۆكۈم چىقىرىدىغان كۈنىدە، [يۇقىرىدا ئېيتىلغان ئىشلار چوقۇم يۈز بېرىدۇ]. **17** سەنچۇ، ئە گەر تۈز ۋەكنى يەھۇدىي دەپ ئاتاپ، تەۋرات قانۇنىغا تۈمىد باغلاپ، خۇداغا ئەۋەمەن دەپ ماختانساڭ، **18** قانۇندىن ئۈگىنىپ ئۇنىڭ ئىرادىسىنى بىلىپ، ئېسىل بىلەن پەسنى پەرق ئەتكەن بولساڭ، **19** تەۋرات قانۇندىن بىلم ۋە ھەققەتنىڭ جەۋھىرىگە ئىگە بولدۇم دەپ قاراپ، تۈز ۋەكنى كورلارغا يول باشلىغۇچى، قاراڭغۇدا قالغانلارغا مايماك، نادانلارغا ئۈگەتكۈچى، گۈدە كلە رگە ئۇستاز دەپ ئىشەنگەن بولساڭ ــ **21** ئەمدى سەن باشقىلارغا تەلىم بېرىسەنۇ، تۈز ۋەكگە بەرمەمسەن؟ ئوغرىلىق قىلماكلار دەپ ۋەز ئېيتىسەنۇ، تۈزۈكۈڭ ئوغرىلىق قىلامسەن؟ **22** «زىنا قىلماكلار» ــ دەپ ۋەز ئېيتىسەنۇ، تۈزۈكۈڭ زىنا قىلامسەن؟ يۇتلاردىن نەپرەتلىنىسەنۇ، تۈزۈكۈڭ بۇتخانىلاردىكى نەرسىلەرنى بۇلاكۈ-تالاكۈ قىلامسەن؟ **23** تەۋرات قانۇنى بىلەن ماختىنىسەنۇ،

تۆزۈڭ شۇ قانۇنغا خىلاپلىق قىلىپ، خۇداغا داغ كەلتۈرەمسەن؟! 24 خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا] يېزىلغىنىدەك: «سىلەرنىڭ قىلمىشىڭلار تۆۋەندىكى خۇدانىڭ نامى تاتىپىلەر ئارىسىدا كۆپۈرۈلۈۋقتا تۇچرىماقتا». 25 تەۋرات قانۇنىغا تەمەل قىلساڭ، خەتنە قىلىنغىنىڭنىڭ ئەھمىيىتى بولىدۇ، لېكىن تۇنىگىنا خىلاپلىق قىلساڭ، خەتنە قىلىنغىنىڭ خەتنە قىلىنمىغانىدەك ھېسابلىنىدۇ. 26 ئەمدى خەتنىسىزلەر قانۇنىڭ تەلەپلىگەن ئەمەل قىلسا، گەرچە خەتنىسىز بولسىمۇ، خۇدا تەرىپىدىن خەتنىلىك ھېسابلانمامدۇ؟ 27 تەۋرات قانۇن دەستۇرىدىن خەۋەردار ۋە خەتنىلىك تۈرۈۋقلۇق قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچى، ئى يەھۇدىي، قانۇنغا ئەمەل قىلمىدىغان جىسمانىي خەتنىسىزلەر تەرىپىدىن سىنىڭ گۇناھىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىلىۋاتامدۇ؟ 28 چۈنكى سىرتقى كۆرۈنۈشتى يەھۇدىي بولسىلا ئۇنى [ھەقىقىي] يەھۇدىي دېگلى بولمايدۇ، سىرتقى جەھەتتىكى جىسمانىي خەتنىمۇ [ھەقىقىي] خەتنە دېگلى بولمايدۇ، 29 روھىدا يەھۇدىي بولغىنى [ھەقىقىي] يەھۇدىيدۇر، ئۇنىڭ خەتنە قىلىنغىنى خەتنە قانۇن دەستۈرى ئارقىلىق ئەمەس، بەلكى قەلبىدە، روھىتىدۇر. بۇنداق كىشىنىڭ تەرىپلىنىشى ئىنسانلار تەرىپىدىن ئەمەس، بەلكى خۇدا تەرىپىدىن بولىدۇ.

3

ئۇنداقتا، يەھۇدىي بولغانلىقنىڭ يەھۇدىي ئەمەستىن نېمە ئارتۇقچىلىقى بار؟ خەتنىلىك بولغانلىقنىڭ نېمە پايدىسى بار؟ 2 ئەمەلىيەتتە، ئۇلارنىڭ ھەر جەھەتتىن كۆپ ئارتۇقچىلىقى بار. بىرىنچىدىن، خۇدانىڭ بېشارەتلىك سۆزلىرى يەھۇدىيلارغا ئامانەت قىلىنغان. 3 ئەمدى گەرچە ئۇلاردىن بەزىلىرى ئىشەنچسىز چىققان بولسىمۇ، يۇنىگىنا نېمە بولاتتى؟ ئۇلارنىڭ ئىشەنچسىزلىكى خۇدانىڭ ئىشەنچىلىكىنى يوققا چىقىرۋېتەمرىمۇ؟ 4 ھەرگىز ئۇنداق قىلمايدۇ! خۇدا راستچىل ھېسابلىنىپ، ھەممە ئادەم يالغانچى ھېسابلانسۇن! خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا خۇدا ھەققىدە] يېزىلغىنىدەك: ـ «سۆزلىگىنىڭدە ئادىل دەپ ئىسپاتلانغايسەن، شەكىيەتكە تۇچرىغىنىڭدا غەلبە قىلغايسەن». 5 لېكىن بىزنىڭ ھەققانىيسىزلىقىمىز ئارقىلىق خۇدانىڭ ھەققانىيلىقى تېخىمۇ ئېنىق كۆرىنىدىغان بولسا، يۇنىگىنا نېمە دەيمىز؟ ھەققانىيسىزلىق ئۈستىگە غەزەپ تۆكىدىغان خۇدانى ھەققانىي ئەمەس دەيمىزمۇ (مەن ئىنسانچە سۆزلەيمەن)؟ 6 مۇنداق دېيىشكە ھەرگىز بولمايدۇ! ئە گەر ئۇنداق بولسا، خۇدا ئالەمنى قانداق سوراققا تارتىدۇ؟ 7 [يەنىلەر يەنە]: «مېنىڭ يالغانچىلىقىمدىن خۇدانىڭ ھەققەتلىكى تېخىمۇ ئوچۇق قىلىنسا، شۇنداقلا ئۇلۇغلۇق تېخىمۇ يورۇتۇلسا، ئەمدى مەن يەنە نېمە ئۈچۈن گۇناھكار دەپ قارىلىپ سوراققا تارتىلىمەن؟»، [دېيىشى مۇمكىن]. 8 ئۇنداق بولغاندا نېمىشقا [يەنىلەر بىر گەپ توھمەت چاپلىماقچى بولۇپ، گەپلىرىمىزنى بۇرىۋەتكەندەك] «يامانلىق قىلايلى، يۇنىگىن ياخشىلىق چىقىپ قالار» ـ دېيىشكە بولمايدۇ؟ بۇنداق دېگۈچىلەرنىڭ جازالىنىشى ھەقلىقتۇر! 9 ئەمدى نېمە دېيىش كېرەك؟ بىز [يەھۇدىيلار] [يەھۇدىي ئەمەسلەردىن] ئۈستۈن تۇرامدۇق؟ ياق، ھەرگىز! چۈنكى بىز يۇقۇرىدا يەھۇدىيلار بولسۇن، گېرىكلەر بولسۇن ھەممىسىنىڭ گۇناھىنىڭ ئىلكىدە ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ ئەيىبلىدۇق. 10 دەرۋەقە، مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك: ـ «ھەققانىي ئادەم يوق، ھەتتا بىرىمۇ يوقتۇر، 11 يورۇتۇلغان كىشى يوقتۇر، خۇدانى ئىزدىگىنىمۇ يوقتۇر. 12 ھەممە ئادەم يولدىن چەتنىدى، ئۇلارنىڭ بارلىقى ئەرزىمەس بولۇپ چىقتى. مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوق، ھەتتا بىرىمۇ يوقتۇر. 13 ئۇلارنىڭ گېلى ئېچىلغان قەبرىدەك سېسىقتۇر، تىللىرى كاززاپلىق قىلماقتا؛ كوبرا يىلانلىڭ زەھىرى لەۋلىرى ئاستىدا تۇرىدۇ، 14 ئۇلارنىڭ زۇۋانى قارغاش ھەم زەردىگە تولغان. 15 «پۇتلىرى قان توكۈشكە ئالدىرايدۇ، 16 بارغانلا يېرىدە ۋەيرانچىلىق ۋە پاجىئەلىك ئىشلار باردۇر. 17 تىنچلىق-ئارامىلىق يولىنى ئۇلار ھېچ تونۇغان ئەمەس». 18 «ئۇلارنىڭ ئىزىدە خۇدادىن قورقىدىغان ئىش يوقتۇر».

19 تەۋراتتىكى بارلىق سۆزلەرنىڭ تەۋرات قانۇنى ئاستىدا ياشايدىغانلارغا قارىتا ئېيتىلغانلىقى بەرگە ئايان. بۇلارنىڭ مەقسىتى، ھەر ئىنسانىنىڭ ئاغزىنى باھانە كۆرسىتەلمەي تۇۋاقلىنىپ، پۈتكۈل دۇنيادىكىلەر خۇدانىڭ سوربىدا ئەيىبكار ئىكەن دەپ ئايان قىلىنسۇن، دېگەنلىكتۇر. 20 شۇڭا، ھېچقانداق ئەت ئىگىسى تەۋرات-قانۇنغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىشلىرى بىلەن [خۇدانىڭ] ئالدىدا ھەققانىي ھېسابلانمايدۇ؛ چۈنكى تەۋرات قانۇنى ئارقىلىق ئىنسان تۈز گۇناھنى تونۇپ يېتىدۇ. 21 بىراق، ھازىر قانۇن يولى بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ تۈزىدىن كەلگەن بىرىل ھەققانىيلىق ئاشكارىلاندى! بۇ خىل ھەققانىيلىققا قانۇنىنىڭ تۈزى ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ [يازمىلىرىمۇ] گۇۋاھلىق بە رگەندۇر، 22 يەنى، خۇدانىڭ ئېيسا مەسىھنىڭ ئىشەنچ-ساداقەتلىكى ئارقىلىق ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئېچىگە ھەم ئۈستىگە يەتكۈزىدىغان ھەققانىيلىقىدۇر! بۇ ئىشتا ئايرىچىلىق يوقتۇر 23 (چۈنكى بارلىق ئىنسانلار گۇناھ سادىر قىلىپ، خۇدانىڭ شان-شەرىپىگە يېتەلمەي، تۇنۇگۈن مەھرۇم بولدى) 24 چۈنكى ئېتىقادچىلارنىڭ ھەممىسى مەسىھ ئېيسادا بولغان نىجات-ھۆرلۈك ئارقىلىق، [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتى بىلەن بەدەلسىز ھەققانىي قىلىنىدۇ. 25 خۇدا تۇنى گۇناھلارنىڭ جازاسىنى كۆتۈرگۈچى كاففارەت قۇربانلىقى سۈپىتىدە تەيىنلىدى؛ [ئىنسانلارنىڭ] تۇنىڭ [قۇربانلىق] قېنىغا ئىشەنچ باغلىشى بىلەن [قۇربانلىق] ئىناۋەتلىكتۇر. خۇدا بۇ ئارقىلىق بۇرۇنقى زامانلاردىكىلەرنىڭ سادىر قىلغان گۇناھلىرىغا سەۋر-تاقەتلىك بولۇپ، جازالىماي تۇتىكۈزۈۋېتىشىنىڭ ئادىللىق ئىكەنلىكىنى كۆرسەتتى. 26 بۇنىگىنا توخشاش بۇ [قۇربانلىق] ئارقىلىق ئۇ ھازىرقى زامانىدا بولغان ھەققانىيلىقىنىمۇ كۆرسەتكەن. شۇنداق قىلىپ ئۇ تۇزنىڭىك ھەم ھەققانىي ئىكەنلىكىنى ھەم ئەيسانىڭ ئېتىقادىدا بولغۇچىنى ھەققانىي قىلغۇچى ئىكەنلىكىنىمۇ نامايان قىلدى. 27 ئۇنداق بولسا، ئىنسانىنىڭ نېمە ماختانغۇچىلىكى بار؟ ماختىنىش يوق قىلىندى! ـ نېمە پرىنسىپقا ئاساسەن؟ قانۇنغا ئىنتىلىش پرىنسىپى بىلەمۇ؟ ـ ياق! «ئېتىقاد» پرىنسىپى بىلەن! 28 چۈنكى «ئىنسان تەۋرات قانۇنىغا تەمەل قىلىشقا ئىنتىلىشلىرى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي قىلىنىدۇ» دەپ ھېسابلايمىز! 29 ئەجەبا، خۇدا پەقەتلا يەھۇدىيلارنىڭلا خۇداسىمۇ؟ ئۇ ئەللەرنىڭمۇ خۇداسى ئەمەسمۇ؟ شۇنداق، ئۇ ئەللەرنىڭمۇ خۇداسىدۇر. 30 خۇدا بولسا بىردۇر، ئۇ خەتنە قىلىنغانلارنى ئېتىقاد بىلەن ھەمدە خەتنە قىلىنمىغانلارنىمۇ ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي قىلىدۇ. 31 ئەمدى ئېتىقاد پرىنسىپى بىلەن تەۋرات قانۇننى بىكار قىلىۋېتىمىزمۇ؟ ياق، دەل بۇنىڭ ئەكسىچە، ئۇنى كۈچىگە ئىگە قىلىمىز.

4

ئۇنداقتا، بىز [يەھۇدىيلارنىڭ] جىسمانىي جەھەتتىكى ئاتىمىز ئىبراھىمنىڭ ئېرىشكىنى توغرىسىدا نېمە دەيمىز؟ 2 ئە گەر ئىبراھىم ئەمەللىرى بىلەن ھەققانىي دەپ جاكارلانغان بولسا، ئۇنىڭدا ماختانغۇدەك ئىش بولاتتى (بەرىبىر خۇدانىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ ماختىنىش ھەققى يوق ئىدى). 3 چۈنكى مۇقەددەس يازمىلاردا نېمە دېيىلگەن؟ ـ «ئىبراھىم خۇداغا ئېتىقاد قىلدى؛ بۇ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلانىدى» دېيىلدۇ. 4 ئىشلىگۈچىگە بېرىلىدىغان ھەق «مېھىر-شەپقەت» ھېسابلانمايدۇ، بەلكى بىرخىل «قەرز قايتۇرۇش» ھېسابلىنىدۇ. 5 بىراق، ھېچ ئىش-ئەمەل قىلماي، پەقەت نومۇسسىز گۇناھكارلارنى ھەققانىي قىلغۇچى خۇداغا ئېتىقاد قىلىدىغان كىشىنىڭ بولسا، ئۇنىڭ ئېتىقادى ھەققانىيلىق دەپ ھېسابلىنىدۇ! 6 خۇدا قىلغان ئەمەللىرىگە قارىمای، ھەققانىي دەپ ھېسابلىغان كىشىنىڭ بەختى توغرۇلۇق داۋۇت [پەيغەمبەرمۇ] مۇنداق دېگەن: ـ 7 «ئىتائەتسىزلىكلىرى كەچۈرۈم قىلىنغان، گۇناھلىرى يېپىلغان كىشى نېمىدېگەن بەختلىكتۇر! 8 پەرۋەردىگار گۇناھلىرى بىلەن ھېچ ھېسابلاشمايدىغانلار نېمىدېگەن بەختلىكتۇر!». 9 ئەمدى بەخت يالغۇز خەتنە قىلىنغانلارغىلا مەنسۇپ بولامدۇ، يا كى خەتنە قىلىنمىغانلارغىمۇ مەنسۇپ بولامدۇ؟ چۈنكى: «ئىبراھىمنىڭ ئېتىقادى ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى دەپ ھېسابلانىدى» دەۋاتىمىز. 10 ھەققانىيلىق قانداق قىلىنىدۇ؟ ئۇنىگىنا ھېسابلانىدى؟ خەتنە قىلىنىشتىن ئىلگىرىمۇ يا كى خەتنە قىلىنىشتىن كېيىنمۇ؟ ئۇ خەتنە قىلىنغان ھالدا ئەمەس، بەلكى خەتنە قىلىنمىغان ھالدا ھېسابلانىدى!

11 ئۇنىڭ خەتنىنى قوبۇل قىلغىنى بولسا، ئۇنى خەتنە قىلىنىشتىن بۇرۇنلا ئېتىقادى ئارقىلىق ئىگە بولغان ھەققانىيلىققا مۇھۇر بەلگىسى سۈپىتىدە بولغاندى. دېمەك، ئۇ خەتنىسىز تۇرۇپ خۇداغا ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئاتىسى بولدى ـ ئۇلارمۇ [ئېتىقادى بىلەن] ھەققانىي ھېسابلىنىدۇ! 12 ئۇ يەنە خەتنە قىلىنغانلارنىڭمۇ ئاتىسىدۇر، دېمەك، خەتنە قىلىنغان بولۇشى بىلەن تە گلا خەتنە قىلىنمىغان ۋاقىتىدىكى ئېتىقادلىق يول ماڭغان ئاتىمىز ئىبراھىمنىڭ ئىزلىرىنى يېسىپ ماڭغانلارنىڭمۇ ئاتىسى بولغاندۇر. 13 چۈنكى [خۇدانىڭ] ئىبراھىمغا ۋە نەسلىگە دۇنياغا مىراسخور بولۇش توغرىسىدىكى ۋەدە بېرىشى ئىبراھىمنىڭ تەۋرات قانۇنىغا تەمەل قىلىشقا ئىنتىلگىنىدن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادتىن بولغان ھەققانىيلىقتىن كەلگەن. 14 چۈنكى ئە گەر قانۇنغا ئىنتىلىدىغانلار مىراسخور بولىدىكەن بولسا ئېتىقاد بىكار نەرسە بولۇپ قالاتتى، خۇدانىڭ ۋەدىسىمۇ يوققا چىقىرىلغان بولاتتى. 15 چۈنكى تەۋرات قانۇنى [خۇدانىڭ] غەزىبىنى ئېلىپ كېلىدۇ؛ چۈنكى قانۇن بولمىسا، ئىتائەتسىزلىك دېگەن ئىشمۇ بولمايدۇ. 16 شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدانىڭ ۋەدىسىنىڭ [پەقەت] تۈز مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن، ئۇ ئېتىقادقىلا ئاساسلىنىدۇ. بۇنىڭ بىلەن ئۇ ۋەدە ئىبراھىمنىڭ بارلىق ئەۋلادلىرىغا، پەقەت تەۋرات قانۇنى ئاستىدا ئۇرىدىغانلارغىلا ئەمەس، بەلكى ئىبراھىمچە ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىگىمۇ كاپالەتلىك قىلىنغان. چۈنكى مۇقەددەس يازمىلاردا: «سېنى نۇرغۇن قەۋمىنىڭ ئاتىسى قىلدىم» دەپ يېزىلغىنىدەك، ئىبراھىم ھەممىزنىڭ ئاتىسىدۇر. دەرھەققەت، ئۇ ئۆلۈكلەرنى تىرىلدۈرىدىغان، مەۋجۇت بولمىغانى بار دەپ مەۋجۇت قىلىدىغان، ئۆزى ئېتىغاد باغلىغان خۇدا ئالدىدا ھەممىزنىڭ ئاتىسى بولدى. 18 ھېچقانداق ئۈمىد قالمىسىمۇ ئۇ يەنىلا ئۈمىدتە ئېتىقاد قىلدى ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۇنىگىنا: «سېنىڭ نەسلىڭ [سان-ساناقسىز] بولىدۇ» دەپ ئالدىن ئېيتىلغاندەك نۇرغۇن قەۋمىنىڭ ئاتىسى بولدى. 19 ئۇ يېزۇز ياشقا يېقىنلاپ، تېنىنى ئۆلگەن ھېسابلىسىمۇ، شۇنداقلا ئايالى ساراھنىڭمۇ بالياتقۇسىنى ئۆلدى دەپ

قارىسىمۇ، يەنىلا ئېتىقادتا تاجىزلاشمىدى؛ 20 خۇدانىڭ ۋەدىسىگە نىسبەتەن ئېتىقادسىزلىق قەلىپ ھېچ ئىككىلەنمىدى، ئەكسىچە ئۇ ئېتىقادى ئارقىلىق كۈچەيتىلدى ۋە خۇدانى تۇلۇغلىدى، 21 «ئۇ نېمىنى ۋەدە قىلغان بولسا شۇنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش قۇدرىتىگە ئىگىدۇر» دەپ تولۇق ئىشەنىدۇرۇلدى. 22 شۇنىڭ بىلەن بۇ «تۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى». 23 بۇ، «تۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى» دېگەن سۆز يالغۇز ئۇنىڭ ئۈچۈنلا ئېتىلمەپتۇ، بەلكى ئەيسىمىز ئەيسانى تۇلۇمدىن تىرىلدۈرگەن خۇداغا ئېتىقاد قىلىشىمىز بىلەن ھەققانىي ھېسابلىنىدىغان بىزلەر ئۈچۈنمۇ يېزىلغان؛ [مەسىھ] بولسا ئىتائەتسىزلىكلىرىمىز ئۈچۈن پىدا بولغىنا تاپشۇرۇلدى ۋە ھەققانىي قىلىنىشىمىز ئۈچۈن تىرىلدۈرۈلدى.

5 شۇڭا ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي قىلىنغان ئىكەنمىز، رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق خۇدا بىلەن ئىناق مۇناسىۋەتتە بولىمىز. 2 ئۇ ئارقىلىق ئېتىقاد يولىدا بىزنى چىڭ تۇرغۇزىدىغان بۇ مېھىر-شەپقىتىنىڭ ئىچىگە كىرىش ھوقۇقىغا مۇيەسسەر بولدۇق، شۇنىڭدەك خۇدانىڭ شان-شەرىپىگە باغلىغان ئۈمىدىمىزدىن شاد-خورام بولىمىز. 3 شۇنداق بولۇپلا قالماي، مۇشكۈل ئەھۋاللار ئىچىدە شادلىنىمىز؛ چۈنكى مۇشكۈلۈلۈك سەۋرچانلىقنى، سەۋرچانلىق چىداملىقنى، چىداملىق ئۈمىدنى ئېلىپ كېلىدۇ، دەپ بىلىمىز. 5 ۋە بۇ ئۈمىد بىزنى يە رگە قارىتىپ قېيمايدۇ، چۈنكى بىزگە ئاتا قىلىنغان مۇقەددەس روھ ئارقىلىق خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ئاللىبۇرۇن قەلبىمىزگە قۇيۇلۇپ ئېشىپ تاشتى. 6 چۈنكى بىز پەقەت ئامالسىز قالغىنىمىزدا، مەسىھ بىز ئىخلاسسىزلار ئۈچۈن [خۇدا] بېكىتكەن ۋاقىتتا ئۆزىنى پىدا قىلدى. 7 بىرسىنىڭ ھەققانىي ئادەم ئۈچۈن جېنىنى پىدا قىلىشى ناھايىتى ئاز ئۇچرايدىغان ئىش؛ بەزىدە ياخشى ئادەم ئۈچۈن بىرسى پىدا بولۇشقا جۈرئەت قىلىشىمۇ مۇمكىن؛ 8 لېكىن خۇدا ئۆز مېھرى-مۇھەببىتىنى بىزگە شۇنىڭدا كۆرسىتىۋېرىپ، بىز تېخى گۇناھكار ۋاقتىمىزدا، مەسىھ بىز ئۈچۈن جېنىنى پىدا قىلدى. 9 ھازىر بىز ئۇنىڭ قېنى بىلەن ھەققانىي قىلىنغان ئىكەنمىز، ئەمدى ئۇ ئارقىلىق [چېلىدغان] غەزەپتىن قۇتۇلۇشىمىز تېخىمۇ جەزمەندۇر. 10 چۈنكى بۇرۇن خۇداغا دۈشمەن بولغان بولساقمۇ، ئوغلىنىڭ تۇلۇمى ئارقىلىق بىزنى ئۇنىڭ بىلەن ئىناقلاشتۇرغان يەردە، ئۇنىڭ بىلەن ئىناقلاشتۇرۇلغاندىن كېيىن، ئەمدى [ئوغلىنىڭ] ھاياتى ئارقىلىق بىز تېخىمۇ قۇتۇلدۇرۇلمامدۇق؟! 11 بۇنىڭ بىلەنلا قالماي، ھازىر بىز رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق خۇدا بىلەن ئىناقلاشتۇرۇلدۇق، ئۇ ئارقىلىقمۇ خۇدانىڭ ئۆزىدىن شادلىنىمىز. 12 شۇنىڭدەك، گۇناھنىڭ دۇنياغا كىرىشى بىرلا ئادەم ئارقىلىق بولدى، ئۆلۈمنىڭ دۇنياغا كىرىشى گۇناھ ئارقىلىق بولدى؛ شۇنىڭ بىلەن گۇناھ ئارقىلىق ئۆلۈم ھەممە ئادەمگە تارقالدى؛ چۈنكى ھەممە ئادەم گۇناھ سادىر قىلدى 13 (چۈنكى تەۋرات قانۇنىدىن ئىلگىرىمۇ گۇناھ دۇنيادا بار ئىدى، ئەلۋەتتە؛ ھالبۇكى، قانۇن بولمىسا گۇناھنىڭ ھېسابى ئېلىنمايدۇ. 14 شۇنداقتىمۇ، ئۆلۈم ئادەمئاتا ۋاقتىدىن مۇسا پەيغەمبەر ۋاقتىغىچە ئىنسانلارغىمۇ ھۆكۈم سۈردى؛ ئۆلار گەرچە ئادەمئاتانىڭ سادىر قىلغان ئىتائەتسىزلىكىدەك گۇناھ سادىر قىلمىغان بولسىمۇ، بۇ ئىنسانلارمۇ ئۆلۈم ھۆكۈمدىن خالىي بولمىدى). ئادەمئاتانىڭ ئۆزىنى ـ كېيىن كېلىدىغان مەسىھنىڭ بىر بېشارەتلىك ئۆلگىسىدۇر، 15 ھالبۇكى، [خۇدانىڭ] شاپائەتلىك سوۋغىتى ئادەمئاتىنىڭ ئىتائەتسىزلىكىنىڭ پۈتۈنلەي ئەكسىدۇر. چۈنكى بىرلا ئادەمنىڭ ئىتائەتسىزلىكى بىلەن نۇرغۇن ئادەم ئۆلگەن بولسا، ئەمدى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى ۋە شۇنىڭدەك بىرلا ئادەم، يەنى ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق كەلگەن سوۋغات ئېشىپ-تېشىپ نۇرغاچقا، نۇرغۇن ئادەمگە يەتكۈزۈلۈپ تېخىمۇ زور نەتىجە ھاسىل قىلدى! 16 شۇ شاپائەتلىك سوۋغاتنىڭ نەتىجىسى بولسا، شۇ بىر ئادەمنىڭ گۇناھىنىڭ ئاقىۋىتىگە پۈتۈنلەي ئوخشىمايدۇ. چۈنكى بىر ئادەمنىڭ بىر قېتىم ئۆتكۈز زگەن ئىتائەتسىزلىكىدىن چىقارغان ھۆكۈم ئىنسانلارنى گۇناھكار دەپ بېكىتكەن بولسىمۇ، ئەمما شۇ شاپائەتلىك سوۋغات بولسا كۆپلىگەن كەشىلەرنىڭ نۇرغۇن ئىتائەتسىزلىكلىرىدىن «ھەققانىي قىلىنىش»قا ئېلىپ باردۇ. 17 ئەمدى بىر ئادەمنىڭ ئىتائەتسىزلىكى تۈپەيلىدىن، ئەنە شۇ بىر ئادەم ئارقىلىق ئۆلۈم ھۆكۈمران بولغان يەردە، [خۇدانىڭ] مول مېھىر-شەپقىتىنى، شۇنداقلا ھەققانىيلىق بولغان شاپائەتلىك سوۋغىتىنى قوبۇل قىلغانلار بىر ئادەم، يەنى شۇ ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ھاياتنا شۇنچە غالىبانە ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچىلار بولامدۇ! 18 شۇڭا، بىر قېتىملىق ئىتائەتسىزلىك تۈپەيلىدىن بارلىق ئىنسانلار گۇناھنىڭ جازاسىغا مەھكۇم قىلىنغان بولسا، ئوخشاشلا بىر قېتىملىق ھەققانىي ئەمەل بىلەن ھاياتلىق ئېلىپ كېلىدىغان ھەققانىيلىق پۈتكۈل ئىنسانلارغا يەتكۈزۈلگەن. 19 بىر ئادەمنىڭ بىر قېتىملىق ئىتائەتسىزلىكى ئارقىلىق نۇرغۇن كىشىلەر دەرۋەقە گۇناھكار قىلىنىپ بېكىتىلگەندەك، بىر ئادەمنىڭ بىر قېتىملىق ئىتائەتمەنلىكى بىلەنمۇ نۇرغۇن كىشىلەر ھەققانىي قىلىنىپ بېكىتىلىدۇ. 20 ئەمدى تەۋرات قانۇنى ئىنسانلىنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرى كۆپەيگەن ئاشكارلىنىپ بىلىنىشۇن دەپ كەرگۈزۈلگەندى. لېكىن گۇناھ قەيەردە كۆپەيگەن بولسا، [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتىمۇ شۇ يەردە تېخىمۇ ئېشىپ تاشتى. 21 شۇنىڭدەك، گۇناھ [ئىنسانىيەتنىڭ] ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلىپ [ئۆلارنى] ئۆلۈمگە ئېلىپ بارغىنىدەك، [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتى ھەققانىيلىققا ئاساسلىنىپ ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، ئىنسانىنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق مەڭگۈلۈك ھاياتلىققا ئېرىشتۈرىدۇ. **(aiōnios g166)**

6 ئۇنداقتا، نېمە دېگۈلۈك؟ خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى تېخىمۇ ئاشسۇن دەپ گۇناھ ئىچىدە ياشاۋېرەمدۇق؟ 2 ياق، ھە رگىز! گۇناھقا نىسبەتەن ئۆلگەن بىزلەر قانداقمۇ ئۇنىڭ ئىچىدە ياشاۋېرىمىز؟ 3 ياكى سىلەر بىلمەمسىلەر؟ ھەرقايسىمىز مەسىھ ئەيساغا كىرىشكە چۈمۈلدۈرۈلگەن بولساق، ئۇنىڭ ئۆلۈمى ئىچىگە چۈمۈلدۈرۈلدۇق؟ 4 بىز چۈمۈلدۈرۈش ئارقىلىق ئۇنىڭ ئۆلۈمى ئىچىگە كىرىپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە كۆمۈلدۇق، يۇنىڭ مەقسىتى، مەسىھ ئاتىنىڭ شان-شەرىپى ئارقىلىق تۇلۇمدىن تىرىلگىنىدەك، بىزنىكىمۇ يېڭى ھاياتنا مېڭىشىمىز ئۈچۈندۇر. 5 چۈنكى [مەسىھنىڭ] ئۆلۈمىگە ئوخشاش بىر ئۆلۈمدە ئۇنىڭ بىلەن بىرگە باغلانغانىكەنمىز، ئەمدى بىز چوقۇم ئۇنىڭ تىرىلىشىگە ئوخشاش بىر تىرىلىشتىمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىرگە بولىمىز. 6 شۇنى بىلىمىزكى، گۇناھنىڭ ماكانى بولغان ئېنىمىز كاردىن چىقىرىلىپ، گۇناھنىڭ قۇلۇۋقىدا يەنە بولماسلىقىمىز ئۈچۈن، «كونا ئادەم»ىمىز مەسىھ بىلەن بىللە كېستىلىپ ئۆلگەن 7 (چۈنكى ئۆلگەن كىشى گۇناھتىن خالاس بولغان بولىدۇ). 8 مەسىھ بىلەن بىللە ئۆلگەن بولساق، ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ياشايدىغانلىقىمىزغىمۇ ئىشىنىمىز. 9 چۈنكى مەسىھنىڭ ئۆلۈمدىن تىرىلگەندىن كېيىن قايتا ئۆلەيدىغانلىقى، ئۆلۈمنىڭ ئەمدى ئۇنىڭ ئۈستىدىن يەنە ھۆكۈمرانلىق قىلالمايدىغانلىقى بىزگە مەلۇم. 10 چۈنكى ئۇنىڭ ئۆلۈمى، ئۇ گۇناھنى بىر تەرەپ قىلىش ئۈچۈن پەقەت بىر قېتىملىق ئۆلدى؛ ئۇنىڭ ھازىر ياشاۋاتقان ھاياتى بولسا، ئۇ خۇداغا يۈزلىنىپ ياشاۋاتقان ھاياتىۋر. 11 شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرمۇ ئۆزۈڭلارنى گۇناھقا نىسبەتەن ئۆلگەن، ئەمما مەسىھ ئەيسادا بولۇپ خۇداغا يۈزلىنىپ تىرىك دەپ ھېسابلاڭلار. 12 شۇڭا گۇناھنىڭ ئۆلدىغان ئېنىمىزدا ھۆكۈمرانلىق قىلىشىغا يول قويماڭلار، ئۇنىڭ رەزىل ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگە ۋىسۇنماڭلار، 13 شۇنىڭدەك ئېنىمىزنىڭ ھېچ ئەزاسىنى ھەققانىيسىزلىققا قورال قىلىپ گۇناھقا تۇتۇپ بەرمە ڭلار. ئەكسىچە، ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرۈلگەنلەردەك، ئۆزۈڭلارنى خۇداغا ئاتاڭلار ھەمدە ئېنىمىزدىكى ئەزالارنى ھەققانىيەتنىڭ قورالى قىلىپ خۇداغا ئاتاڭلار. 14 گۇناھ سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلارغا ھېچ ھۆكۈمرانلىق قىلمايدۇ؛ چۈنكى سىلەر تەۋرات قانۇنىنىڭ ئاستىدا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى ئاستىدا ياشاۋاتسىلەر. 15 ئۇنداقتا، قانداق قىلىش كېرەك؟ قانۇننىڭ ئاستىدا ئەمەس، مېھىر-شەپقەت ئاستىدا بولغانلىقىمىز ئۈچۈن گۇناھ سادىر قىلىۋېرىشكە بولامدۇ؟ ياق، ھە رگىز! 16 ئۆزلىرىڭلارنى ئىتائەتمەن قۇللارىدەك بىرىگە ئۆتۈپ بەرسە ڭلار، شۇ كىشىنىڭ قۇلى بولغانلىقىڭلارنى بىلمەمسىلەر ـ ياكى ئۆلۈمگە ئېلىپ باردىغان گۇناھنىڭ قۇللىرى، ياكى خۇدا ئالدىدا ھەققانىيلىققا ئېلىپ باردىغان ئىتائەتمەنلىكنىڭ قۇللىرى بولۇشۇڭلار مۇخەققەر. 17 خۇداغا تەشەككۇر! بۇرۇن گۇناھنىڭ قۇلى بولغانسىلەر، بىراق [مەسىھنىڭ] تەلىمىگە باشلىنىپ، بۇ تەلىم كۆرسىتىلگەن نەمۇنىگە چىن دىلىڭلاردىن ئۇنىڭغا قىلىدىغان شۇ جاغدا سىلەر زادى قانداق مېۋە كۆردۈڭلار؟ ئۇ ئىشلارنىڭ ئاقىۋىتى ئۆلۈمدۇر. 22 بىراق، ھازىر سىلەر گۇناھتىن ئەركىن قىلىنىپ، خۇدانىڭ قۇللىرى بولغان ئىكەنسىلەر، سىلەردە تۇرۇڭلارنى پاك-مۇقەددەسلىككە ئېلىپ باردىغان مېۋە بار، ئۇنىڭ نەتىجىسى مەڭگۈلۈك ھاياتىۋر. **(aiōnios g166)** 23 چۈنكى گۇناھنىڭ ئىش ھەققى يەنىلا ئۆلۈمدۇر، بىراق خۇدانىڭ رەببىمىز مەسىھ ئەيسادا بولغان سوۋغىتى بولسا مەڭگۈلۈك ھاياتىۋر. **(aiōnios g166)**

7 ئى قېرىنداشلار، مەن ھازىر تەۋرات قانۇنىنى بىلگەنلە رگە سۆزلەۋاتىمەن؛ سىلەر قانۇننىڭ پەقەت ھايات ۋاقتىدىلا ئىنسان ئۈستىگە ھۆكۈمران بولىدىغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ 2 مەسىلەن، ئېرى بار ئايال، ئېرى ھايىتلا بولىدىكەن، قانۇن يوچىچە ئېرىگە باغلانغان؛ لېكىن ئېرى ئۆلۈپ كەتسە، [ئۆزىنى ئېرىگە باغلىغان] نىكاھ قانۇنىدىن ئازاد قىلىنىدۇ. 3 شۇنىڭ ئۈچۈن، بۇ ئايال

ئېرى هايات ۋاقتىدا باشقا بىر ئە رگە باغلانسا، زىناخور ئايال دەپ ئاتىلىدۇ. لېكىن ئېرى تۇلۇپ كەتسە، ئۇ [نىكاھ] قانۇنىدىن ئە ركىن بولىدۇ؛ شۇ چاغدا باشقا بىر ئە رگە تە گسە، زىنا قىلغان بولمايدۇ. **4** خۇددى شۇنىڭدەك، قېرىنداشلار، سىلەر ئەيسا مەسىھنىڭ [قۇربانلىق] تېنى ئارقىلىق تەۋرات قانۇنىغا نىسبەتەن تۇلد ۇكلار. بۇنىڭ مەقسىتى سىلەرنىڭ باشقا بىرسىگە، يەنى تۇلۇمدىن تىرىلگۈچىگە باغلىنىشىڭلار ۋە شۇنىڭ بىلەن خۇداغا مېۋە بېرىشىڭلاردىن ئىبارەتتۇر. **5** چۈنكى بىز «ئەت»نىڭ ئىلكىدە ۋاقتىمىزدا، تەۋرات قانۇنى گۇناھنىڭ ئازرۇ-ھەۋەسلىرىنى تېخىمۇ قوزغاپ، تېنىمىزدىكى ئەزالاردا تۇلۇمگە ئېلىپ باردىغان مېۋىنى چىقارغاندى؛ **6** لېكىن، ھازىر بىز تەۋرات قانۇنىنىڭ ئىلكىدىن ئە ركىن بولدۇق. چۈنكى تۇزىمىزنى بوغۇپ تۇردىغان يۇ قانۇنغا نىسبەتەن تۇلگەن بولۇپ، قانۇنىڭ دەستۇرىنىڭ كونا يولدا ئەمەس، بەلكى روھنىڭ يېڭى يولدا [خۇدانىڭ] قۇللۇقىدا بولىمىز. **7** ئۇنداقتا نېمە دېگۈلۈك؟ تەۋرات قانۇنىنىڭ تۇزى گۇناھمۇ؟ ھە رگىز ئۇنداق ئەمەس! دەۋرۇقە، قانۇنىڭ كورسەتمىلىرى بولمىسا، گۇناھنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمەيتتىم. قانۇن «نەپسانىيەتچىلىك قىلما» دېمىگەن بولسا، نەپسانىيەتچىلىكنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمىگەن بولاتتىم. **8** لېكىن گۇناھ قانۇنىنىڭ ئەمرى ئارقىلىق پۇرسەت تېپىپ، ئېچىمدە ھەرخىل نەپسانىيەتچىلىكلەرنى قوزغىدى. تەۋرات قانۇنى بولمىسا، گۇناھمۇ تۇلۇكتەك جانسىز بولاتتى. **9** بىر چاغلاردا قانۇنىنىڭ سىرتىدا ياشىغىنىمدا ھايات ئىدىم، لېكىن قانۇن ئەمرىنى بىلىشىم بىلەنلا، گۇناھمۇ جانلىنىپ، مېنى تۇلۇمگە ئېلىپ باردى. **10** ئەسلىدە كىشىگە ھاياتلىق ئېلىپ كەلسۇن دەپ يېزىلغان قانۇنىنىڭ ئەمرى ئە كسىچە ماڭا تۇلۇم ئېلىپ كەلدى. **11** چۈنكى گۇناھ قانۇنىنىڭ ئەمرى بىلەن ھۇجۇم پۇرسىتىنى تېپىپ، مېنى ئازدۇردى ۋە ئەمر ئارقىلىق مېنى تۇلتۇردى. **12** بۇنىڭدىن قارىغاندا قانۇن ھەقىقەتەن پاك-مۇقەددەسىتۇر، ئۇنىڭ ئەمرىمۇ مۇقەددەس، توغرا-ئادالەتلىك ۋە ياخشىدۇر. **13** ئۇنداقتا، ياخشى بولغىنى ماڭا تۇلۇم بولدىمۇ؟ ھە رگىز ئۇنداق ئەمەس! بەلكى، گۇناھنىڭ قەۋەتلا قەبىھ ئىكەنلىكى ئەمر ئارقىلىق ئوچۇق ئاشكارىلىنىشى ئۈچۈن، بۇ ياخشى ئەمرنىڭ ۋاستىسى بىلەن گۇناھ مەندە تۇلۇم پەيدا قىلدى. **14** تەۋرات قانۇنىنىڭ «روھقا تەۋە» ئىكەنلىكىنى بىلىمىز. بىراق مەن بولسام «ئەتكە تەۋە»دۇرمەن، دېمەك گۇناھقا قۇلدەك سېتىلغانمەن. **15** چۈنكى نېمە قىلۋاتقىنىمنى تۇزۇمۇ بىلمەيمەن. چۈنكى تۇزۇم نىيەت قىلغان ئىشلارنى قىلمايمەن؛ ئە كسىچە، نەپرەتلىنىدىغىنىمنى قىلىمەن. **16** لېكىن ئە گەر تۇزۇم خالىمىغان ئىشلارنى قىلسام، تۇزۇم قانۇنىنىڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلغان بولىمەن. **17** شۇنداق ئىكەن، بۇ ئىشلارنى مەن ئە ئەمەس، بەلكى ئېچىمدە مەۋجۇت بولغان گۇناھ قىلدۇرىدۇ. **18** ئېچىمدە، يەنى مېنىڭ ئەتلىرىمدە ھېچ ياخشىلىقنىڭ مەۋجۇت ئەمەسلىكىنى بىلىمەن؛ چۈنكى ياخشىلىق قىلىش نىيىتىم بار بولسىمۇ، ئۇنى قىلالمايمەن. **19** شۇنىڭ ئۈچۈن تۇزۇم خالىغان ياخشىلىقنى قىلماي، ئە كسىچە خالىمىغان يامانلىقنى قىلىمەن. **20** تۇزۇم نىيەت قىلمىغان ئىشنى قىلسام، بۇنى قىلدىغان مەن ئەمەس، بەلكى ئېچىمدە ماكان قىلغان گۇناھتۇر. **21** بۇنىڭدىن تۇزۇمدىكى شۇنداق بىر قانۇنىيەتنى بايقايمەنكى، ياخشىلىقنى قىلماقچى بولغىنىمدا، يامانلىق ھامان ئېچىمدە ماڭا ھەمراھ بولىدۇ. **22** قەلبىمدە خۇدانىڭ قانۇندىن سۆيۈنمەن؛ **23** بىراق ئېتىمدىكى ئەزالىرىمدا باشقا بىر قانۇنىيەتنى سېزىمەن. بۇ قانۇنىيەت قەلبىمدىكى قانۇن بىلەن جەڭ قىلىپ، مېنى ئېتىمدىكى ئەزالىرىمدىكى گۇناھ سادىر قىلدۇرغۇچى قانۇنىيەتكە تەسىر قىلىدۇ. **24** ئېدىبگەن دەردىمەن ئادەمىمەن-ھە! تۇلۇمگە ئېلىپ باردىغان بۇ تېنىمدىن كىمىمۇ مېنى قۇتقۇزار؟ **25** رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق خۇداغا تەشەككۇر بولسۇن! شۇنداق قىلىپ، قەلبىم بىلەن خۇدانىڭ قانۇنىغا ئىتائەت قىلىمەن، لېكىن ئەتلىرىمدە گۇناھ سادىر قىلدۇرغۇچى قانۇنىيەتكە ئىتائەت قىلىمەن.

8 خۇلاسىلىساق، مەسىھ ئەيسادا بولغانلار گۇناھنىڭ جازاسىغا مەھكۇم بولمايدۇ. **2** چۈنكى مەسىھ ئەيسادا بولغان ھاياتلىقنى بەخش ئېتىدىغان روھنىڭ قانۇنىيىتى ئادەمنى گۇناھقا ۋە تۇلۇمگە ئېلىپ باردىغان قانۇنىيەتتىن سىلەرنى خالاس قىلدى. **3** چۈنكى [گۇناھلىق] ئەت ئېلىپ كېلىدىغان ئاجىزلىق ۋېيىلىدىن تەۋرات قانۇنى قىلالمىغانلىقى خۇدانىڭ تۇزى [قىلدى]؛ ئۇ تۇز ئوغلىنى گۇناھكار ئەتلىك قىيافەتتە گۇناھنى بىر تەرەپ قىلىشقا ئەۋەتتى، ئە تتىكى مەۋجۇت گۇناھنى [تۇلۇمگە] مەھكۇم قىلىۋەتتى؛ **4** يۇنىڭ بىلەن [مۇقەددەس] قانۇنىڭ مەقسىتى ئەمدى ئەتكە ئە گىشمەيدىغان، بەلكى روھقا ئە گىشىپ ماڭىدىغان بىزلەردە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. **5** چۈنكى ئەتكە ۋىسۈندىغانلار ئەتكە خاس ئىشلارنىڭ ئۈيىدا يۈرىدۇ؛ مۇقەددەس روھقا ۋىسۈندىغانلار بولسا، شۇ روھقا ئائىت ئىشلارنىڭ ئۈيىدا يۈرىدۇ. **6** ئە تتىكى ئوي-نىيەتلەر ئادەمنى تۇلۇمگە ئېلىپ باردىغان، مۇقەددەس روھقا ئائىت ئوي-نىيەتلەر ھاياتلىق ۋە خاترجەم-ئامانلىقتۇر؛ **7** چۈنكى ئە تتىكى ئوي-نىيەتلەر خۇداغا دۈشمەنلىكتۇر، چۈنكى ئەت خۇدانىڭ قانۇنىغا ۋىسۈنمايدۇ ھەم ھەتتا ئۇنىڭغا ۋىسۈنۈشى مۇمكىن ئەمەس؛ **8** ئەتتە بولغانلار خۇدانى خۇرسەن قىلالمايدۇ. **9** ئەمما سىلە رگە كەلسەك، يەقەت خۇدانىڭ روھى دەرۋەقە ئېچىڭلاردا ياشاۋاتقان بولسا، سىلەر ئەتتە ئەمەس، بەلكى روھتا ياشايسىلەر. ئەمما مەسىھنىڭ روھىغا ئىگە بولمىغان ئادەم بولسا، ئۇ مەسىھكە مەنسۇپلاردىن ئەمەس. **10** لېكىن مەسىھ قەلبىڭلاردا بولسا، تېنىڭلار گۇناھ ۋېيىلىدىن تۇلۇمنىڭ ئىلكىدە بولسىمۇ، ھەققانىيلىق ۋېيىلىدىن روھىڭلار ھاياتتۇر. **11** مالىۋۇكى، تۇلگەن ئېيسانى ئۇلۇمدىن تىرىلدۈرگۈچىنىڭ تۇزىدىكى روھ سىلەردە ياشسا، مەسىھنى ئۇلۇمدىن تىرىلدۈرگۈچى قەلبىڭلاردا ياشاۋاتقان روھى ئارقىلىق ئۇلدىغان تېنىڭلارنىمۇ ھاياتى كۈچىگە ئىگە قىلىدۇ. **12** شۇنىڭ ئۈچۈن، قېرىنداشلار، بىز ئەتكە قەرزدار ئەمەس، يەنى ئۇنىڭغا ئە گىشىپ ياشاشقا قەرزدار ئەمەسمىز. **13** چۈنكى ئەتكە ئە گىشىپ ياشىسا ئۆلىسىلەر، ھالاك بولىسىلەر؛ لېكىن مۇقەددەس روھقا تايىنىپ ئەتتىكى قىلمىشلارنى ئۇلۇمگە مەھكۇم قىلسا ئۆلىسىلەر، ياشايسىلەر. **14** چۈنكى كىملە رگى خۇدانىڭ روھىنىڭ يېتەكچىلىكىدە ياشسا، شۇلارنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ پەرزەنتلىرىدۇر. **15** چۈنكى سىلەر قوبۇل قىلغان روھ قۇللۇققا ئائىت ئەمەس، شۇنداقلا سىلەرنى قايتا قورقۇنچقا سالغۇچى بىرخىل روھ ئەمەس، بەلكى سىلەر ئوغۇللۇققا ئېلىپ باردىغان روھنى قوبۇل قىلغانسىلەر؛ ئۇ ئارقىلىق «ئابا، ئاتا!» دەپ ندا قىلىمىز. **16** روھ بىزنىڭ تۇز روھىمىز بىلەن بىللە بىزنىڭ خۇدانىڭ بالىلىرى ئىكەنلىكىمىز-ئە گۇ ۋاھلىق بېرىدۇ. **17** خۇدانىڭ بالىلىرى ئىكەنمىز، ئەمدى مىراسخورلار-ئەمىز بولىمىز ـ خۇدانىڭ مىراسخورلىرى ھەمدە مەسىھ بىلەن ئەۋ مىراسخور بولىمىز ـ پەقەتلا ئۇنىڭ بىلەن ئەۋ ئازاب-ئوقۇبەت تارتساقلا، ئۇنىڭ بىلەن شان-شەرەپتىن ئەۋ بەھرەمن بولىمىز. **18** چۈنكى مەن ھازىرقى ئازاب-ئوقۇبەتلەرنىڭ كەلگۈسىدە بىزدە ئاشكارىلىنىدىغان شان-شەرەپىلە رگە ھېچ سېلىشتۇرغىچىلىقى يوق دەپ ھېسابلايمەن. **19** چۈنكى يۇقىرىقى كائىنات خۇدانىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئايان قىلىنىشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتمەكتە. **20** چۈنكى يارىتىلغان كائىنات [خۇدانىڭ] [ئەنىق ئاستىدا قېلىپ]، بىمەنلىككە چۈكتۈرۈلدى. بۇ، كائىناتنىڭ تۇز ئىختىيارى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئۇنى چۈكتۈرگۈچىنىڭ ئىرادىسى بىلەن بولدى ۋە شۇنداق ئۈمىدى بىلەن بولدىكى، كائىنات ئۆزىمۇ چىرىشتىن بولغان قۇللۇقتىن قۇتقۇزۇلۇپ، خۇدانىڭ پەرزەنتلىرىگە بېغىشلىنىدىغان شان-شەرەپكە تەۋە بولغان ھۆرلۈككە ئېرىشتۈرۈلۈشتىن ئىبارەت ئىدى. **22** چۈنكى پۈتكۈل كائىناتنىڭ ھازىرغىچە نالە-پېريات كۆتۈرۈپ، تۇغۇت تولغىقىنىڭ ئازابىنى بىرلىكتە تارتۋاتقانلىقىنى بىلىمىز. **23** يالغۇز كائىنات ئەمەس، ھەتتا بىزمۇ، يەنى [مۇقەددەس] روھنىڭ تۇنجى چىقارغان مېۋىسىدىن بەھرەمن بولغان بىزلەرمۇ دىلىمىزدا نالە-پېريات كۆتۈرمەكتىمىز ھەمدە [خۇدانىڭ] ئوغۇللىرى سۈپىتىدە قوبۇل قىلىنىشىمىزنى، يەنى تېنىمىزنىڭ نىجاتىنىڭ ھۆرلۈكىگە چىقىرىلىشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتمەكتىمىز. **24** بىز ئۈمىدكە باغلانغاچقا، قۇتقۇزۇلغانىكەنمىز. لېكىن ئۈمىد قىلنغان نەرسە كۆرۈلگەن بولسا، ئۇ يەنە ئۈمىد بولامدۇ؟ كىممۇ كۆز ئالدىدىكى نەرسىنى ئۈمىد قىلسۇن؟ **25** بىراق، تېخى كۆرمىگىنىمىز-ئە گۇ ئۈمىد باغلىنىكەنمىز، ئۇنى سەۋرچانلىق بىلەن كۈتۈشىمىز كېرەكتۇر. **26** شۇنىڭدەك، ئىنسانىي ئاجىزلىقىمىزدا [مۇقەددەس] روھ كېلىپ بىزگە ياردەم قىلىدۇ؛ چۈنكى قاندەك دۇئا قىلىشىمىز كېرەكلىكىنى بىلمەيمىز. لېكىن روھنىڭ ئۆزى ئېغىدىلىگۈسىز نالە-پېريات بىلەن بىز ئۈچۈن [خۇدانىڭ ئالدىدا] تۇرۇپ دۇئا-تىلاۋەت قىلماقتا. **27** ئىنسانلارنىڭ قەلبىنى ئىنچىكىلەپ كۆزىتىپ قارىغۇچى بولسا، [مۇقەددەس] روھنىڭ ئوي-نىيەتلىرىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ ئىرادىسى ۋېيچە مۇقەددەس بەندىلىرى ئۈچۈن [خۇدانىڭ ئالدىدا] دۇئا قىلىپ ئۆتۈنۈمدە كتە. **28** شۇنداقلا شۇنى بىلىمىزكى، پۈتكۈل ئىشلار خۇدانى سۆيىدىغانلارنىڭ، يەنى ئۇنىڭ مەقسىت-مۇددىئاسى ۋېيچە چاقىرىلغانلارنىڭ بەخت-بەركىتىگە بىرلىكتە خىزمەت قىلماقتا. **29** چۈنكى خۇدا ئالدىن كۆزىگىگە پۈككەنكىشىلەرنى، ئۇلارنىڭ كەلگۈسىدە ئۆز ئوغلىنىڭ ئۆبرازىغا ئوخشاش بولىدىغىنىنى، ئوغلىنىڭ نۇرغۇن قېرىنداشلىرى ئارىسىدىكى تۇنجى ئوغلى بولىدىغىنى ئالدىن بىلگىلىگەن. **30** ئالدىن بېكىتكەن كىشىلەرنى ئۇ چاقىردى، چاقىرغان كىشىلەرنى ئۇ ھەققانىي قىلدى؛ ھەققانىي قىلغانلارغا ئۇ شان-شەرەپ ئاتا قىلدى. **31** ئۇنداقتا، بۇ ئىشلارغا يەنە نېمە دەيلى؟ خۇدا بىز تەرەپتە ئۇرغانىكەن، كىممۇ بىزگە قارشى چىقالىسۇن؟! **32** ئۆز ئوغلىنىمۇ ئايىماي، ئۇنى ھەممىمىز ئۈچۈن پىدا يولىغا تاپشۇرغان [خۇدا]، ئۇنىڭغا قوشۇپ ھەممىنى بىزگە شەرتسىز ئاتا قىلماي قالارمۇ؟ **33** كىممۇ خۇدانىڭ تاللىغانلىرى ئۈستىدىن شىكايەت قىلالىسۇن؟! خۇدا ھەققانىي قىلغان يەردە، **34** كىممۇ گۇناھقا مەھكۇم قىلالىسۇن؟ ئۇ تۇلگەن، شۇنداقلا تىرىلگەن ۋە خۇدانىڭ ئۆڭ يېنىدا تۇرۇۋاتقان، ھەمدە بىز ئۈچۈن [خۇدانىڭ ئالدىدا] تۇرۇپ دۇئا-تىلاۋەت قىلۋاتقان مەسىھ شۇنداق قىلارمۇ؟! **35** كىم بىزنى مەسىھنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىدىن ئايرۇۋېتەلىسۇن؟ جاپا-مۇشەققەتمۇ، دەرد-ئەلەمۇمۇ، زىيانكەشلىكمۇ، ئاچارچىلىقمۇ، يالىڭاچلىقمۇ، خېيىم-خەتەرمۇ ياكى قىلىچمۇ؟ **36** [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئېيتىلغىنىدەك: ـ

«سېنى دەپ كۆن يۈپى قىرىلماقتىمىز، بوغۇزلىنىشنى كۆتۈپ تۇرغان قويلاردەك ھېسابلانماقتىمىز». 37 براق بىزنى سۆيگۈچىگە تايىنىپ بۈلارنىڭ ھەممىسىدە غالىپلارنىڭ غالىپى بولماقتىمىز، 38 شۇنىڭغا قەتئىي قايىل قىلىنىدىكى، مەيلى تۇلۇم بولسۇن ھاياتلىق بولسۇن، پەرشتىلەر بولسۇن جىن-شەيتان ھۆكۈمرانلار بولسۇن، ھازىرقى ئىشلار يا كى كېلگۈسىدىكى ئىشلار بولسۇن، ھەرقانداق روھىي كۈچلەر بولسۇن، 39 پەلەك بولسۇن ھالىڭ بولسۇن، شۇنداقلا پۈتكۈل كائىناتتا يارىتىلغان ھەرقانداق باشقا بىر شەيئى بولسۇن، بىزنى رەببىمىز مەسىھ ئەيسادا بولغان خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتىدىن ھېچقاچان ئايرىۋەتكۈچى بولالمايدۇ.

9

مەن مەسىھتە ھەققەتنى سۆزلەيمەن، يالغان گەپ ئېيتمايمەن، ۋىجدانىم مۇقەددەس روھنىڭ ئىلكىدە بولۇپ تۇرۇمگە گۇۋاھلىق قىلماقتا ـ 2 قەلبىمدە زور دەرد-ئەلەم ۋە تۇگىمەس ئازاب بار. 3 چۈنكى مېنىڭ بۇرادەرلىرىم، يەنى جىسمانىي جەھەتتىكى قېرىنداشلىرىم بولغان ئىسرائىللارنى [نىجات ئاپقۇزالىسام] [خۇدانىڭ] لەنتىگە قېلىپ مەسىھتىن مەھرۇم قىلىنىشىمنى تىلەشكە رازى ئىدىم؛ ئۇلار ئىسرائىللار! ـ تۇلارغا ئوغۇللۇق ھوقۇقى، [خۇدانىڭ] شان-شەرىپىنىڭ ئايان قىلىنىشى، ئەھدىلىرى، تەۋرات قانۇنىنىڭ ئامانەت بولۇشى، ئىبادەت خىزمەتلىرى ۋە [تەۋرات] ۋەدىلىرى نېسىۋە قىلىندى. 5 ئۆلۈغ [ئىبراھىم] ئاتا-بوۋىلىرى ئۇلارنىڭكىدۇر؛ جىسمانىي جەھەتتە مەسىھ ئۇلارنىڭ ئەجدادىدۇر. ئۇ بارلىق مەۋجۇدات ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرگۈچى، مەڭگۈ مۇبارەك خۇدادۇر. ئامىن! (aiōn g165) 6 ـ براق خۇدانىڭ [ئىسرائىلغا بولغان] سۆزى بىكار بولدى، دېمەيمەن؛ چۈنكى ئىسرائىلدىن بولغانلارنىڭ ھەممىسلا ھەقىقىي ئىسرائىل ھېسابلانمايدۇ؛ 7 شۇنىڭدەك، ئىبراھىمنىڭ ئەۋلادلىرى بولسىمۇ، ھەممىسلا ئۇنىڭ پەرزەنتلىرى ھېسابلانمايدۇ. چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا ئىبراھىمغا]: «ئىسھاقتىن تورەلگەنلەرلا سېنىڭ نەسلىڭ ھېسابلىنىدۇ» ـ دېيىلگەن. 8 دېمەك، جىسمانىي جەھەتتىن [ئىبراھىمدىن] تورەلگەن پەرزەنتلەر خۇدانىڭ پەرزەنتلىرى بولۇپمۇ ھەيدۇ، بەلكى [خۇدانىڭ] ۋەدىسى ئارقىلىق تورەلگەنلەر [ئىبراھىمنىڭ] ھەقىقىي نەسلى ھېسابلىنىدۇ. 9 چۈنكى خۇدانىڭ بۇ رەگەن ۋەدىسى مۇنداق ئىدى: «[كېلەر يىلى] مۇشۇ چاغدا قايتىپ كېلىمەن، ساراھ بىر ئوغۇلغا ئانا بولىدۇ». 10 ئۇنىڭ ئۈستىگە، رىۋېكاھ بىر ئەردىن، يەنى ئېغىزدىمىز ئىسھاقتىن [قوشكىزىگە كەگە] ھاملىدار بولغاندا، 11 پەرزەنتلىرى تېخى ئۇغۇلمىغاندا، ھېچقانداق ياخشى يا كى يامان ئىشنىمۇ قىلماستا، خۇدا تۈرىنىڭ ئادەملىرى تاللاشتىكى مۇددىئاسىنىڭ ئۇلارنىڭ قىلغان ئىش-ئەمەللىرىگە ئەمەس، پەقەت چاقىرغۇچى بولغانىنىڭ ئىرادىسىگە ئاساسلانغانلىقىنى كۆرسىتىش ئۈچۈن، رىۋېكاھنا: «چوڭ كىچىكنىڭ خىزمىتىنى قىلىدۇ» ـ دېيىلگەندى. 13 خۇددى يەنە مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتلىغىنىدەك: «ياقۇپنى سۆيدۇم، ئەساۋدىن نەپرەتلەندىم». 14 ئۇنداقتا، بۇلارغا نېمە دەيلى؟ خۇدادا ئادالەتسىزلىك بارمۇ؟ ھە رگىز يوق! 15 چۈنكى خۇدا مۇساغا مۇنداق دېگەن: ـ «كىمگە رەھىم قىلغۇم كەلسە، شۇنىڭغا رەھىم قىلىمەن، كىمگە ئىچ ئاغرىتقۇم كەلسە، شۇنىڭغا ئىچ ئاغرىتىمەن». 16 دېمەك، بۇ ئىش ئىنسانانىڭ ئىرادىسىگە يا كى ئۇلارنىڭ تىرشچانلىقىغا ئەمەس، بەلكى رەھىمدىللىق كۆرسەتكۈچى خۇدانا باغلىقتۇر. 17 چۈنكى خۇدا مۇقەددەس يازمىلاردا پىرئەۋنگە مۇنداق دېگەن: ـ «مېنىڭ سېنى تىكلىشىمدىكى مەقسىتىم دەل شۇكى، قۇدرىتىمنى ئۈستۈڭدە كۆرسىتىش ھەمدە نامىمنىڭ پۈتكۈل جاھانغا جاكارلىنىشى». 18 دېمەك، خۇدا خالىغىنىغا رەھىم قىلىدۇ، خالىغىنىنى تاش يۈرەك قىلىدۇ. 19 ئەمدى بەلكىم سەن ماڭا: «خۇدانىڭ ئىرادىسىگە ھېچكىم قارشى چىقالمايدىغان تۇرسا، ئۇنداقتا خۇدا نېمە ئۈچۈن ئىنسانى ئەيىبلەيدۇ؟» ـ دېيىشىڭ مۇمكىن. 20 براق، ئەي ئىنسان، خۇدا بىلەن تاكالاشقۇدەك كىمسەن؟ قىلىپتا شە كىللەندۈرۈلۈشتاقان نەرسە ئۆزىنى شە كىللەندۈرگۈچىگە: ـ «مېنى نېمە ئۈچۈن بۇنداق ياسىدىڭ؟» ـ دېيەلەمدۇ؟ 21 خۇمدانچىنىڭ ئوخشاش بىر كالىدەك لايدىن ئېسىل ئورۇنغا ئىشلىتىدىغان قاچمۇ، شۇنداقلا ئادەتتىكى ئورۇنغا ئىشلىتىدىغان قاچمۇ يۇقىرى ھوقۇقى يوقمۇ؟ 22 خۇدا ئۆز غەزىبىنى كۆرسىتىشنى ۋە كۈچ-قۇدرىتىنى تونۇتۇشنى نىيەت قىلغان بولسا، غەزىبىگە لايىق بولغان، ھالاكەتكە تەييارلانغان «قاچىلار»غا ئادەتتىن تاشقىرى سەۋرچانلىق بىلەن كۆكسى-قارنىنى كەڭ قىلىپ كەلگەن بولسا، ئۇنىڭغا نېمە ۋېتۇ؟ 23 ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۆزىنىڭ رەھىم-شەپقىتىنىڭ نىشانى قىلغان ۋە شان-شەرەپكە مۇيەسسەر بولۇشقا ئالدىنئالا تەييارلىغان «قاچىلار»دا، يەنى ئۆزىنى يەھۇدىيلار ئارىسىدىلا ئەمەس، بەلكى ئەللەر ئارىسىدىمۇ چاقىرغان بىزلەردە شان-شەرىپىنىڭ چەكسىزلىكىنى نامايان قىلىش ئۈچۈن شۇنداق قىلىشنى خالىغان بولسا، بۇنىڭغا نېمە ۋېتۇ؟ 25 بۇ خۇددى خۇدانىڭ ھوشىيا يېغىمبەر ئارقىلىق ئېيتقىنىدەك: ـ «ئەسلى خەلقىم ھېسابلانمىغان خەلقنى خەلقىم، ئەسلى سۆيىگىنىمنى سۆيگىنىلىرىم دەيمەن»؛ 26 ۋە يەنە: ـ «بۇرۇن ئۇلارغا: «سىلەر مېنىڭ خەلقىم ئەمەسسىلەر» دېيىلگەن جايدا، كەلگۈسىدە دەل شۇ جايدا ئۇلارغا «تىرىك خۇدانىڭ ئوغۇللىرى!» دېگەن نام بېرىلىدۇ». 27 يەشايا يېغىمبەرمۇ ئىسرائىل توغرۇلۇق مۇنداق جاكارلىغانىدى: ـ «ئىسرائىللارنىڭ سانى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك كۆپ بولسىمۇ، لېكىن پەقەت بىرلا «قالدى» قۇتقۇزۇلىدۇ؛ 28 چۈنكى، پەرۋەردىگار تۈز ئىشنى تۈگىتىپ ئېتىپ، ھەققانىيلىق بىلەن تېزدىن ئۇنى ئىجرا قىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ يەر يۈزىدە ھۆكۈمنى تەلتۈكۈس ۋە تېز ئىجرا قىلىدۇ». 29 يەشايا يېغىمبەر يەنە ئالدىن ئېيتقىنىدەك: ـ «ئە گەر ساباۋۇت قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار بە رگە بىر نەسىل قالدۇرمىغان بولسا، سودوم شەھىرىدەك، گومورىرا شەھىرىدەك [يوقالغان] بولاتىۋۇق». 30 ئۇنداقتا، بۇلارغا نېمە دېيىشىمىز كېرەك؟ ھەققانىيلىقنى ئىنتىلىمىگەن ئەللىكلەر ھەققانىيلىققا، يەنى ئېتىقادقا ئاساسلانغان بىرخىل ھەققانىيلىققا ئېرىشتى. 31 لېكىن ئىسرائىل ھەققانىيلىقنى كۆرسەتكەن تەۋرات قانۇنىغا ئىنتىلگىنى بىلەن قانۇنىنىڭ تەلىپىگە يېتەلمىدى. 32 نېمە ئۈچۈن؟ چۈنكى ئۇلارنىڭ [ھەققانىيلىققا] ئىنتىلىشى ئېتىقاد بىلەن ئەمەس، بەلكى «ساۋابلىق ئىشلار» بىلەن ئىدى. ئۇلار «پۇتلىكاشىڭ تاش»قا پۇتلىشىپ يېقىلىپ چۈشتى؛ 33 خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا] يېزىلغىنىدەك: «خەلقنى پۇتلىشىدىغان پۇتلىكاشىڭ تاشنى، ئادەمنى يېقىتىدىغان قورام تاشنى زىئونغا قويدۇم، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچى ھە رگىز يە رگە قارىتىلىپ قالماس».

10

قېرىنداشلار، يۈرەك ئىنتىزارىم، شۇنداقلا خۇداغا يېلىنىشىم ئىسرائىللارنىڭ قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈندۇر. 2 چۈنكى شۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىمەنكى، ئۇلارنىڭ خۇداغا ھەققەتەنمۇ قىزغىن ئىنتىلىشى بار، براق ئۇلارنىڭ ئىنتىلىشى ھەقىقىي بىلىم ئۈستىگە قۇرۇلغان ئەمەس. 3 چۈنكى ئۇلار خۇدانىڭ ھەققانىيلىقىنى بىلمىگەچكە، ئۇنىڭ ئورنىغا ئۆزلىرىنىڭ ھەققانىيلىقىنى تىكلەشكە تىرىشىپ، خۇدانىڭ ھەققانىيلىقىغا يېىنمىدى. 4 چۈنكى تەۋرات قانۇنىنىڭ نىشان-مەقسىتى مەسىھنىڭ ئۆزىدۇر؛ شۇنىڭ بىلەن ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەربىرى ئۈچۈن ھەققانىيلىق بار بولدى. 5 چۈنكى تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشتىن كەلگەن ھەققانىيلىق ھەققىدە مۇسا يېغىمبەر مۇنداق يازغان؛ «قانۇنىنىڭ ئەمرىلىرىگە ئەمەل قىلغانلار شۇ ئىشلىرىدىن ھاياتلىق تاپىدۇ». 6 لېكىن ئېتىقادتىن بولغان ھەققانىيلىق مۇنداق دەيدۇ: ـ «كۆڭۈڭدە: ـ «كىم ئاسمانغا چىقار؟» (يەنى «كىم مەسىھنى ئاسماندىن ئېلىپ چۈشۈرەر؟») 7 ۋە يا كى «ھاڭ تېگىگە كىم چۈشەر؟» (يەنى «مەسىھنى تۈلۈمدىن كىم قايتۇرار؟») ـ دېمىگىن». (Abyssos g12) 8 ئەمدى شۇ [ھەققانىيلىق] نېمە دەيدۇ؟ ـ «سۆز- كالام ساگا يېقىندۇر، تىلىڭدا ۋە دىلىڭدىدۇر!» ـ بۇ سۆز- كالام دەل بىز جاكارلايدىغان ئېتىقادنىڭ سۆزىدۇر. 9 دېمەك، «ئەيسانىڭ رەب ئىكەنلىكىنى ئاغزىڭ بىلەن ئېتىراپ قىلساڭ ۋە قەلبىڭدە خۇدانىڭ ئۆلۈلىرىدىن تىرىلىدۇ رگەنلىكىگە ئىشەنسەڭ، قۇتقۇزۇلىسەن»! 10 چۈنكى ئىنسان قەلبىدە ئېتىقاد قىلىش بىلەن ھەققانىي قىلىنىدۇ، ئېغىزىدا ئېتىراپ قىلىش بىلەن نىجاتقا ئېرىشىدۇ. 11 مۇقەددەس يازمىلاردا دېيىلگەندەك: «ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچىنىڭ ھەربىرى ھە رگىز يە رگە قارىتىلماس». 12 چۈنكى يۇ جەھەتتە يەھۇدىيلار بىلەن گېۋىلارنىڭ پەرقى يوق؛ ھەر ئىككىسىنىڭ رەببى ھەممىنىڭ رەببىدۇر ۋە ئۆزىگە ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسگە مول بايلىقلىرىنى ئاتىمايدۇ. 13 چۈنكى: «كىمدىكىم رەبنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلسا قۇتقۇزۇلىدۇ». 14 لېكىن رەبگە ئىشەنمىگەن كىشى قاندىقۇ ئۇنىڭغا ندا قىلالىسۇن؟ ئۇ توغرۇلۇق تاكلىمىغان كىشى قاندىقۇ ئۇنىڭغا ئىشەنسۇن؟ خۇش خەۋەر جاكارلىغۇچى بولمىسا، ئۇلار ئۇنى قاندىقۇ ئاكلىيالىسۇن؟ 15 شۇ جاكارلىغۇچىلار ئەۋەتىلمىگەن بولسا، خۇش خەۋەرنى قاندىقۇ يەتكۈزەلىسۇن؟ مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك: «ئامان-خاتىرجەملىك توغرۇلۇق خۇش خەۋەرنى، بەخت-سائادەت توغرۇلۇق خۇش خەۋەرنى يەتكۈزگەنلەرنىڭ ئاياغلىرى نېمىدېگەن گۈزەل-ھە!». 16 براق، خۇددى يەشايا [يېغىمبەرنىڭ] «ئى پەرۋەردىگار، بىزنىڭ خەۋىرىمىزگە كىممۇ ئىشەندى؟» دېگىنىدەك ھەممە ئادەم خۇش خەۋە رگە ئىتائەت قىلغان ئەمەس. 17 شۇڭا ئېتىقاد خەۋەرنى ئاڭلاشتىن كېلىدۇ ۋە شۇ خەۋەر مەسىھ توغرۇلۇق سۆزدە ئاڭلىنىلىدۇ. 18 لېكىن شۇنى سورايمەنكى، ئۇلار شۇ خەۋەرنى ئاڭلىمىغانمىدۇ؟ ئەلۋەتتە ئاڭلىدى: ـ «ئۇلارنىڭ ساداسى پۈتكۈل دۇنياغا، سۆزلىرى يەر يۈزىنىڭ ھەرلىرىگە يەتتى». 19 يەنە شۇنى سورايمەنكى، ئىسرائىللار [شۇ خەۋەردىن] ۋاقىپ بولمىغانمىدۇ؟ ئالدى بىلەن، مۇسا [ئىسرائىلغا] مۇنداق بېشارەت بە رگەن: ـ «ھېچ خەلق ئەمەس» بولغان بىر خەلق ئارقىلىق سىلەردە ھەسەت قوزغايمەن، نادان بىر خەلق ئارقىلىق غەزىپىمگالارنى قوزغايمەن». 20 كېيىن، يەشايا يېغىمبەر ئىنتايىن يۈرە كلىك ھالدا شۇ بېشارەتنى بېرىپ: ـ «ئۇزۇمگە ئىنتىلىمىگەنلە رگە ئۇزۇمنى تاپقۇزدۇم،

مېنى سورىمىغانلارغا تۈزۈم كۆرۈندۈم» ـ دېدى. 21 لېكىن، ئۇ ئىسرائىللار ھەققىدە: ـ «مەن كۆن يۈيى بۇ ئىتائەتسىز ۋە تەرسا خەلققە قولىرىمنى تۈزىتىپ ئىنتىلىپ كەلدىم!» ـ دەيدۇ.

11

ئۇنداقتا، شۇنى سورايمەنكى: ـ خۇدا ئۆز خەلقىدىن ۋاز كەچتىمۇ؟ ھە رگىز ئۇنداق ئەمەس! مەنمۇ ئىبراھىم ئەۋلادىدىن، بىنيامىن قەبىلىسىدىن بولغان بىر ئىسرائىلغۇ! 2 خۇدا ئالدىن كۆزلىگەن ۋېزىكەن ئۆز خەلقىدىن ۋاز كەچكىنى يوق. مۇقەددەس يازمىلاردا ئىلياس [پەيغەمبەر] ھەققىدە نېمە دېيىلگەنلىكى سىلە رگە ئايان ئەمەسمۇ؟ ئۇ ئىسرائىللاردىن ئازار چېكىپ خۇدىغا يېلىنىپ: ـ 3 «ئى پەرۋەردىگار، ئۇلار سېنىڭ پەيغەمبەرلىرىڭنى ئۆلتۈرۈشتى، قۇربانگاھلىرىڭنى چېقىشتى. پەقەت ئۆزۈم يالغۇزلا قالدىم، ئۇلار يەنە مېنىڭمۇ جېنىمنى ئالماقچى بولۇشۇۋاتىدۇ»، دېگەن. 4 خۇدانىڭ ئۇنىڭغا قايتۇرغان كالامى قانداق بولدى؟ ئۇ: «بائالنا تىز بۇ ۋېگىگەن يەتتە مىڭ ئادەمنى ئۆزۈمگە ئېلىپ قالدىم» ـ دېگەن. 5 خۇددى شۇنىڭدەك، بۈگۈنكى كۈندىمۇ خۇدانىڭ شاپائىتى بىلەن [ئىسرائىلدىن] ئۆزى تاللىغان بىر «قالدى» بار. 6 [ئۇلارنىڭ تاللىنىشى] شاپائەت بىلەن بولغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇلارنىڭ ئەجىر-ئەملى بىلەن بولغان ئەمەس. ئەمەلىدردىن بولغان بولسا، شاپائەت شاپائەت بولماي قالاتتى. 7 نەتىجىدە قانداق بولدى؟ ئىسرائىللار ئىزدىگىنىگە ئېرىشەلمىدى، لېكىن ئۇلاردىن تاللانغانلار ئېرىشتى. قالغانلارنىڭ بولسا، كۆڭۈللىرى بىخۇدلاشتۇرۇلدى. 8 خۇددى مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتىلغىنىدەك: ـ «خۇدا ئۇلارنىڭ روھ-قەلبىنى غەپلەتكە سالدى، بۈگۈنگە قەدەر كۆزلىرىنى كۆرمەس، قۇلاقلىرىنى ئاڭلىماس قىلدى». 9 شۇنىڭدەك داۋۇت [پەيغەمبەرمۇ] مۇنداق دېگەن: «ئۇلارنىڭ داستىخىنى ئۆزلىرىگە قايقان ۋە تۇزاق بولۇپ، ئۇلارنى پۈتلاشتۇرۇپ، قىلمىشلىرىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرسۈن! 10 كۆزلىرى قاراڭغۇلىشىپ، كۆرەلمىسۈن، بەللىرىنى مەڭگۈ رۇسلاتمايى بۈكۈلدۈ رگەيسەن!»

11 ئۇنداقتا، شۇنىمۇ سورايكى: [ئىسرائىللار] يېقىلىپ قايتىدىن ئۆرغۈزۈلماسلىققا پۈتلاشقانمۇ؟ ھە رگىز ئۇنداق ئەمەس! لېكىن ئۇلارنىڭ تېپىلىپ ئىتائەتسىزلىك قىلغانلىقىدىن نىجات يات ئەللىكلە رگە يەتكۈزۈلدى. بۇنىڭدىن مەقسەت ئىسرائىللارنى ھەسەتكە قوزغاشتىن ئىبارەتتۇر. 12 ئەمدى ئۇلارنىڭ تېپىلىپ ئىتائەتسىزلىك قىلىشى دۇنياغا ئاسايىشلىق بەخش ئەتكەن بولسا، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ زىيان تارتقىنى ئەللەرنى بېيىتقان بولسا، ئۇنداقتا كەلگۈسىدە ئۇلارنىڭ ھەممىسنىڭ تولۇق نىجاتلىققا ئېرىشىشى دۇنياغا تېخىمۇ زور بەخت ئېلىپ كېلەمدۇ؟! 13 ئەمدى سىلەر ئەللىكلە رگە سۆزلەۋاتىمەن، مەن ئەللىكلە رگە روسۇل سېپىتىدە بېكىتىلگەندىن كېيىن، ۋەزىپەمنى شان-شەرەپلىك دەپ تۇتۇغلايمەنكى، 14 جانجىگەرلىرىم بولغانلارنىڭ ھەسىتىنى قوزغاپ، ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنى قۇتۇلدۇرارمەنمىكىن دېگەن ئۈمىدتە بولىمەن. 15 چۈنكى ئۇلارنىڭ تاشلۇۋېتىلگەنلىكىنىڭ نەتىجىسى دۇنيادىكى ئەللەرنى خۇدا بىلەن ئىناقلاشتۇرۇش بولسا، ئۇنداقتا ئۇلارنىڭ قوبۇل قىلىنىشى ئۆلۈمدىن تىرىلىش بولماي نېمە؟ 16 ھوسۇلدىن تۇنجى بولۇپ چىققان خېمىردىن بىر كاللىكى مۇقەددەس ھېسابلانسا، پۈتۈن خېمىر مۇقەددەس دەپ ھېسابلىنىدۇ. دەرەخنىڭ يىلتىزى مۇقەددەس بولسا، شاخلىرىمۇ مۇقەددەس بولىدۇ. 17 زەيتۇن دەرىخىنىڭ بىرنەچچە شېخى دەرۇۋقە سۈندۈرۈۋېتىلگەندى، ۋە سەن ياۋا زەيتۇن كۆچىتى بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئورنىغا ئۇلانىدىڭ. مانا ئەمدى دەرەخ يىلتىزىدىن ئوزۇقلۇق ئېلىپ، مول شىرىنسىدىن بەھرىمەن بولغۇچى بولغانلىقىڭنىمۇ. 18 ئەمدى سۈندۈرۈۋېتىلگەن شاخلار ئۈستىدە تۇرۇپ ئۆزۈڭنى تۇرۇشتىن قىلىپ ماختىما. ماختىناڭ، شۇنى ئۇنتۇمىغىنىكى، سەن يىلتىزنى ئەمەس، يىلتىز سېنى كۆتۈرۈپ قۇۋۋەتلەۋاتىدۇ. 19 سەن ئەمدى: «شاخلار مېنىڭ ئۇلىنىشىم ئۈچۈن سۈندۈرۈۋېتىلدى» ـ دېيىشىڭ مۇمكىن. 20 توغرا، ئۇلار ئېتىقادسىزلىقتىن سۈندۈرۈلدى، سەن بولساڭ، ئېتىقادىڭ بىلەن تىك تۇرسەن، بىراق ئۆزىڭدىن مەغرۇرلانما، ئەكسىچە [خۇدادىن] قورق! 21 چۈنكى خۇدا ئەينى ۋاقىتدا بۇ دەرەخنىڭ ئۆز شاخلىرىنى ئايىمىغانلىكىن، سېنىمۇ ئايىماسلىقى مۇمكىن. 22 مانا، [بۇ ئىشلاردا] خۇدانىڭ مېھرىبانلىقىغا ھەمدە قاتتىق قول ئىكەنلىكىگە قارا. ئۇ ئۆز يولىدىن يېقىلىپ چۈشكەنلە رگە قاتتىق قول ئىدى، لېكىن ساڭا (مېھرىبانلىقىدا داۋاملىق تۇرساڭلا) مېھرىبانلىق كۆرسەتمەكتە. ئۇنداق بولمىغاندا، سەنمۇ كېسىپ تاشلىنىسەن. 23 [پەيغەمبەرلىرىمۇ] ئېتىقادسىزلىقتا چېڭ تۇرۇۋالمىسا، ئەسلىدىكى دەرەخكە ئۇلىنىدۇ. چۈنكى خۇدا ئۇلارنى قايتا ئۇلاشقا قادىردۇر. 24 چۈنكى ئۇ گەر سەن ياۋا زەيتۇن دەرىخىدىن كېسىپ ئېلىنىپ، تەبىئىي قانۇنىيەتكە خىلاپ ھالدا [باغدىكى] ياخشى زەيتۇن دەرىخىگە ئۇلانغان يەردە، ئەسلىدىكى بۇ تەبىئىي شاخلارنىڭ ئۆز دەرىخىگە ئۇلىنىشى تېخىمۇ مۇمكىنغۇ؟! 25 قېرىنداشلار، ئۆز ۋۇجۇدىڭلارنى ئۆستۈن ۋە ئەقىللىق چاغلاشتىن ساقلىنىشىڭلار ئۈچۈن، ۋەھيي قىلىنغان شۇ سىردىن خەۋەرسىز قېلىشىڭلارنى خالىمايمەنكى، تا [خۇدا تاللىغان] يەھۇدىي ئەمەسلەرنىڭ سانى تولۇقلانغۇچە، ئىسرائىلنىڭ بىر قىسمى تاش يۈرە كلىككە قالدۇرۇلدىمۇ، 26 ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل قۇتقۇزۇلدىمۇ. بۇ توغرىۋۇلۇق مۇقەددەس يازمىلاردا مۇنداق يېزىلغان: ـ «قۇتقۇزغۇچى زىئوندىن كېلىپ، ئىپلاسلىقنى ياقۇبتىن يوق قىلىدۇ. 27 مەن ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى ئېلىپ تاشلىۋەتكىنىمدە، مانا بۇ ئۇلار بىلەن تۈزىتىدىغان ئەھدەم بولىدۇ». 28 ئەمدى خۇش خەۋەر جەھەتتىن قارىغاندا، سىلەرنىڭ بەختكىلار ئۈچۈن يەھۇدىي خەلقى [خۇش خەۋەر رگە] دۈشمەن قىلىپ بېكىتىلگەن؛ بىراق خۇدانىڭ تاللىشى جەھەتتىن قارىغاندا، ئاتا-بوۋىلىرىمىز سەۋەبىدىن سۆيۈلگەندۇر. 29 چۈنكى خۇدا تۆزىى بە رگەنلىرىنى ۋە چاقىرىقىنى قايتۇرۇۋالمايدۇ. 30 سىلەر ئەللىكلەرمۇ بىر چاغلاردا خۇدىغا ئىتائەت قىلمىغان بولسا كەلىرمۇ، [يەھۇدىيلارنىڭ] ئىتائەتسىزلىكىنىڭ نەتىجىسىدە ھازىر رەھىم-شەپقەتكە ئېرىشتىڭلار. 31 يەھۇدىيلار بولسا ئىتائەت قىلماي چېكىلۋاتىدۇ؛ [خۇدانىڭ] بۇنىڭدىكى مەقسىتى، سىلە رگە كۆرسەتكەن رەھىم-شەپقەت ئارقىلىق ئۇلارنىمۇ رەھىم-شەپقەتكە ئېرىشتۇرۇشتىن ئىبارەتتۇر. 32 چۈنكى خۇدا پۈتكۈل ئىنسانغا رەھىم-شەپقەت كۆرسىتىش ئۈچۈن، ھەممەيلەننى ئىتائەتسىزلىككە سولاپ قويدى. 33 ـ ئاھ! خۇدانىڭ دانالىقى ۋە ئىلىم-ھېكمىتىنىڭ بىباھا بايلىقلىرى ھەم ھېساباسز چوڭقۇرلۇقى! ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىنىڭ تېگىگە يەتكىلى بولماس! ئۇنىڭ يوللىرى ئىزدەپ تېپىشتىن شۇنچە يىراقتۇر! 34 «كىممۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئوي-مۇددىئالىرىنى چۈشىنىپ يەتتى؟ كىممۇ ئۇنىڭغا مەسلىھەتچى بولالىدى؟» 35 «ئۇنىڭغا كىم ئاۋۋالى بىر نەرسە بېرىپ، كېيىن ئۇنى قايتۇرۇپ بە ر دېيەلدى؟». 36 چۈنكى بارلىق مەۋجۇداتلار ئۇنىڭدىن كەلگەن، ئۇ ئارقىلىق مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ، ھەم ئۇنىڭ ئۈچۈن مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ. [بارلىق] شان-شەرەپ ئەبە دگىچە ئۇنىڭغا بولغاي! ئامىن. (aiōn g165)

12

شۇڭا، ئەي قېرىنداشلار، خۇدانىڭ رەھىمدىللىقى بىلەن سىلەردىن شۇنى ئۆتۈنەمەنكى، ئېنىكلارنى مۇقەددەس، خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان، تىرىك قۇربانلىق سۈپىتىدە ئۇنىڭغا بېغىشلاڭلار. مانا بۇ سىلەرنىڭ [خۇداغا] قىلىدىغان ھەقىقى ئىبادىتىڭلاردۇر. 2 بۇ دۇنيانىڭ قىلىپىغا كىرىپ قالماڭلار، بەلكى ئوي-پىكىرلىرىڭ يېڭىلىنىشى بىلەن ئۆ زگەرتىلگىلار؛ ئۇنداق قىلغاندا خۇدانىڭ ياخشى، قوبۇل قىلارلىق ۋە مۇكەممەل ئىرادىسىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بىلەلەيسىلەر. (aiōn g165) 3 ماڭا ئاتا قىلىنغان شاپائىتىمگە ئاساسەن ھەربىرىڭلارغا شۇنى ئېيتىمەنكى، ئۆزۈڭلار توغرۇلۇق ئۆزە ڭلاردا بار بولغىنىدىن ئارتۇق ۋېلىمايى، بەلكى خۇدا ھەربىرىڭلارغا تەقسىم قىلغان ئىشەنچىنىڭ مىقدارىغا ئاساسەن سالماقلىق بىلەن ئۆزۈڭلارنى دەكسەپ كۆرۈڭلار. 4 چۈنكى بىتىمىز كوپلىگەن ئەزالاردىن تەركىب تاپقان ھەمدە ھەربىر ئەزايىمىزنىڭ ئوخشاش بولمىغان رولى بولغاندەك؛ 5 بىزمۇ كۆپ بولغىنىمىز بىلەن مەسىھتە بىر تەن بولۇپ بىر-بىرىمىز-گە باغلىنىشلىق ئەزا بولىمىز. 6 شۇنىڭ ئۈچۈن بە-زگە ئاتا قىلىنغان مېھىر-شەپقەت ۋىجە، ھەرخىل روھىي ئىلتىپاتلىرىمىزمۇ بار بولدى. بىرسىگە ئاتا قىلىنغان ئىلتىپات ۋەھىينى يەتكۈزۈش بولسا، ئىشەنچىسىنىڭ دائىرىسىدە ۋەھىينى يەتكۈزسۈن؛ 7 باشقىلارنىڭ خىزمىتىنى قىلىش بولسا، خىزمەت قىلسۇن؛ تەلىم بېرىش بولسا، تەلىم بەرسۇن؛ 8 رىغبەتلەندۈرۈش بولسا، رىغبەتلەندۈرسۇن؛ سەدىقە بېرىش بولسا، مەردلىك بىلەن سەدىقە بەرسۇن؛ يېتە كلەش بولسا، ئەستايىدىللىق بىلەن يېتە كلىسۇن؛ خەيرىخاھلىق كۆرسىتىش بولسا، خۇشال-خۇرراملىق بىلەن قىلسۇن. 9 مېھىر-مۇھەببىتىڭلار ساختا بولمىسۇن؛ رەزىلىكتىن نەپرەتلىنىڭلار، ياخشىلىققا چېڭ باغلىنىڭلار؛ 10 بىر-بىرىڭلارنى قېرىنداشلارچە قىزغىن مېھىر-مۇھەببەت بىلەن سۆيۈڭلار؛ بىر-بىرىڭلارنى ھۆرمەتلەپ يۈقىرى ئورۇنغا قويۇڭلار. 11 ئىنتىلىشىڭلاردا ئۈرىنمە گلەر، روھ-قەلبىڭلار يالقۇنلاپ كېيۋېپ تۇرۇپ، رەببكە قۇلالارچە خىزمەت قىلىڭلار. 12 ئۈمىدتە بولۇپ شادلىنىپ يۈرۈڭلار، مۇشەققەت-قىينچىلىقلارغا سەۋر-تاقەتلىك بولۇڭلار، دۇئايىڭلارنى ھەرقانداق ۋاقىتتا توختاتماڭلار. 13 مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ئېھتىياجىدىن چىقىڭلار؛ مېھماندوستلۇققا ئىنتىلىڭلار؛ 14 سىلە رگە زىيانكەشلىك قىلغۇچىلارغا بەخت تىلە ڭلار؛ بەقەت بەخت تىلە ڭلا رگى، ئۇلارنى قارغىما ڭلار. 15 شادلانغانلار بىلەن بىللە شادلىنىڭلار؛ قايغۇرۇپ يىغلىغانلار بىلەن بىللە قايغۇرۇپ يىغلا ڭلار. 16 بىر-بىرىڭلار بىلەن ئىناق ئۆتۈپ ئوخشاش ئوي-پىكىرە بولۇڭلار؛ نەزىرىڭلارنى ئۈستۈن قىلما ڭلار، بەلكى تۆۋەن تەبىقىدىكى كىشىلەر بىلەن بېرىش-كېلىش قىلىڭلار. ئۆزۈڭلارنى دانىشمەن دەپ چاغلىما ڭلار. 17 ھېچكىمنىڭ يامانلىقىغا يامانلىق بىلەن جاۋاب قايتۇرما ڭلار. بارلىق كىشىنىڭ ئالدىدا ئىشلىرىڭلار يەزىلەتلىك بولۇشقا كۆڭۈل قويۇڭلار. 18 ئىمكانىيەتىڭ بارىچە كۆپچىلىك بىلەن ئىناق ئۆتۈڭلار؛ 19 ئىنتىقام ئالما ڭلار، ئى سۆيۈملۈكلىرىم، ئۇنى خۇدانىڭ تاپشۇرۇپ ئۇنىڭ غەزىپىگە يول قويۇڭلار، چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق يېزىلغان: «پەرۋەردىگار دەيدۇ كى، ئىنتىقام مېنىڭكىدۇر،

[یامانلق] مەن قایتۇرمەن». 20 شۇڭا ئە كسىچە «دۇشمىنىڭ تاج بولسا، تۆنى ۋىدۇر، تۆرسسغان بولسا، قاندۇر. بۇنداق قىلىش بىلەن «تۇنىڭ بىشىغا كۆمۈر چوغىنى تېپلاپ سالغان بولىسەن». 21 يامانلىق ئالدىدا باش ئە گمە گلار، بەلكى يامانلىقنى ياخشىلىق بىلەن يېڭگىلار.

13

ھەمە ئادەم تۆزلىرىنى ئىدارە قىلغۇچى ھوقۇق ئىگىلىرىگە ۋىسۇنسۇن. چۈنكى خۇدا تىكلىمىگەن ھۆكۈمەت يوق، قايسى ھوقۇق-ھۆكۈمەت مەۋجۇت بولسىلا خۇدا تەرىپىدىن تىكلەنگەندۇر. 2 شۇنىڭ ئۈچۈن، ھوقۇق-ھۆكۈمەتكە قارشىلىق قىلغۇچى كىشى خۇدانىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشىغا قارشىلىق قىلغان بولىدۇ. قارشىلىق قىلغۇچىلار سوراققا تارتىلىدۇ 3 (چۈنكى ھۆكۈمرانلار ياخشىلىق قىلغۇچىلارغا ئەمەس، بەلكى يامانلىق قىلغۇچىلارغا قورقۇنچ كەلتۈرىدۇ). ھۆكۈمرانلاردىن قورقۇشنى خالىمايمىز دېسەڭ، ئۇنداقتا ياخشى ئەمەل قىل. ئۇ چاغدا ھۆكۈمەت تەرىپىدىن تەرىپلىنىسەن. 4 چۈنكى ھۆكۈمرانلار سېنىڭ مەنپەئىتىڭ ئۈچۈن خۇدانىڭ خىزمەتچىسىدۇر. لېكىن يامانلىق قىلساڭ، ئۇنىڭدىن قورقۇشۇڭ كېرەك! [ھۆكۈمران] قىلىچنى بىكارغا ئېسىۋالمايدۇ، ئۇ يامانلىق قىلغۇچىغا خۇدانىڭ غەزىپىنى كۆرسىتىدىغان جازا بە رگۈچى سۈپىتىدە خۇدانىڭ خىزمەتچىسىدۇر. 5 شۇنىڭ ئۈچۈن، ھۆكۈمرانلارغا ۋىسۇنۇش كېرەك. بۇ، پەقەت جازالىنىشتىن ساقلىنىش ئۈچۈنلا ئەمەس، بەلكى پاك ۋىجدانلىق بولۇش ئۈچۈندۇر. 6 مۇشۇ سەۋەبتىمۇ باج تاپشۇرۇڭلار، ھۆكۈمرانلار بولسا، خۇدانىڭ مەخسۇس بۇ ئىشلارنى باشقۇرۇشقا بېكىتكەن خىزمەتكارلىرىدۇر. 7 ھە ركىمگە تۇز تېگىشلىك ھەققىنى تۆلە گلار، غەللە-پاراق تاپشۇرۇڭلار، باج يىغۇچىلارغا باجنى تاپشۇرۇڭلار، ئېھتىرامنا تېگىشلىك بولغانلارغا ئېھتىرام قىلىڭلار، ھۆرمەت قىلىشقا تېگىشلىك بولغانىنى ھۆرمەت قىلىڭلار. 8 بىر-بىرىگىلارنى سۆيۈشتىن باشقا، ھېچكىمگە ھېچنەرسىدىن قەرزدار بولما گلار. چۈنكى باشقىلارنى سۆيگەن كىشى تەۋرات قانۇنىنىڭ تەلىپىنى ئەمەلگە ئاشۇرغان بولىدۇ. 9 چۈنكى «زىنا قىلما، قاتىللىق قىلما، ئوغرىلىق قىلما، نەپسانىيەتچىلىك قىلما» دېگەن بە رەخىزلەر ۋە بۇلاردىن باشقا ھەرقانداق پەرزىلەرمۇ، «قوشنا ڭنى تۆز ۋۇجۇدىڭنى سۆيگىنىڭ» دېگەن بۇ ئەم رگە يېغىنچاقلانغان. 10 مېھر-مۇھەببەتكە بېرىلگەن [كىشى] تۆز يېقىنىغا ھېچقانداق يامانلىق يېتۈرگۈزمەيدۇ، شۇنىڭ ئۈچۈن، مېھر-مۇھەببەت تەۋرات قانۇنىنىڭ تەلىپىنى ئەمەلگە ئاشۇرغۇچىدۇر. 11 ھازىرقى ۋاقىتنىڭ جىددىيلىقىنى بىلىپ، شۇلارنى قىلىڭلار. چۈنكى بىز ئۈچۈن ئاللىقاچان ۋېقىتنىڭ ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلدى. چۈنكى دەسلەپكى ئېتىقاد قىلغان ۋاقىتىمىزغا نىسبەتەن نىجاتىمىز تېخىمۇ يېقىنلاپ قالدى. 12 كېچە تۈتۈشكە ئاز قالدى، كۈندۈز يېقىنلاشتى. شۇڭا، قاراڭغۇلۇقنىڭ ئىشلىرىنى تاشلاپ، يورۇقلۇقنىڭ قورال-ياراقلىرىنى كىيەيلى. 13 كۈندۈز رَگە مۇۋاپىق دىيانەتلىك ھايات كەچۈرەيلى، ئەيش-ئىشرەت ۋە شاراڭخورلۇققا، زىنا ۋە كەيپ-ساپاغا، جېدەل-ماجىرا ۋە ھەسەتخورلۇققا بېرىلمەيلى؛ 14 ئە كسىچە تۆز ۋۇجۇدىڭلارغا ربە ئىسا مەسىھنى كىيۋېلىڭلار ۋە گۈناھكار ئە تتىكى ئارزۇ-ھەۋەسلەرنى قانداق قاندۇرۇشنى ھېچ ۋىلىما گلار.

14

ئېتىقادى ئاجىزلارنى قوبۇل قىلىڭلار، لېكىن تۇلار بىلەن پىكىردە تالاش-تارتىش قىلما گلار. 2 بىرسى ھەرقانداق يېمە كلىكنى يېيىشكە بولىدىغىنىغا ئىشىنىدۇ، لېكىن يەنە ئېتىقادى ئاجىز بىرسى پەقەت كۆكاتلارنىلا يەيدۇ. 3 ھەرقانداق يېمە كلىكەرنى يەيدىغان كىشىنى كەمىستمىسۇن، ھەمدە [يەزى نەرسىنى] چېيدىغان كىشى ھەرقانداق يېمە كلىكەرنى يەيدىغان كىشى ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلمىسۇن. چۈنكى خۇدا ئۇنى قوبۇل قىلغان. 4 باشقا بىرسىنىڭ خىزمەتكارى ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇچى سەن كىم ئىدىڭ؟ خىزمەتكارىنىڭ تىك تۇرۇشى يا كى يىقىلىپ كېتىشىگە پەقەتلا تۆز خوجايىنى مەسئۇلدۇر. ھەمدە [شۇ خىزمەتكارمۇ] تىك تۇرىدىغان قىلىنىدۇ ـ چۈنكى [خوجايىنى] ربە ئۇنى تىك تۇرغۇزۇشقا قادىردۇر. 5 مەلۇم بىرسى مەلۇم بىر كۈننى يەنە بىر كۈندىن ئۈستۈن كۆرىدۇ، يەنە بىرسى ھەمە كۈننى ئوخشاش دەپ قارايدۇ. ھە ركىم ئۆزىنىڭ كۆزقارىشىغا تولۇق ئىشەنچى بولسۇن. 6 مەلۇم كۈننى قەدىرلەيدىغان كىشى بۇنىڭ بىلەن ربەينىڭ ھۆرمىتىدە ئۇنى قەدىرلەيدۇ. بىر نەرسىنى يەيدىغان كىشىمۇ ربەينىڭ ھۆرمىتىدە يەيدۇ، چۈنكى ئۇ ئۆز رىزق ئۈچۈن خۇداغا تەشە ككۈر ئېيتىدۇ. مەلۇم نەرسىنى چېيدىغان كىشى چېيدىغانلىقى بىلەن ئۆزىنىڭ ربەينىڭ ھۆرمىتىدە چېيدۇ، ئۆمۈ شۇنداقلا خۇداغا تەشە ككۈر ئېيتىدۇ. 7 چۈنكى ھېچقايسىمىز ئۆزىمىز ئۈچۈن ياشىمايمىز ۋە ھېچقايسىمىز ئۆزىمىز ئۈچۈن ئۆلىمىز. 8 بەلكى ئە گەر ياشىساق، ربەيسىز ئۈچۈن ياشايمىز؛ ئۆلسەك، ربەيسىز ئۈچۈن ئۆلىمىز. شۇنىڭ ئۈچۈن ياشىساقۇ، ئۆلسە كۇ ربەيسە رَگە مەنسۇپتۇرمىز. 9 چۈنكى مەسىھنىڭ ئۆلۈشى ۋە تىرىلىشىدىل شۇ مەقسەت بىلەن بولدىكى، ئۇنىڭ ئۆلۈكلەرنىڭ ھەم تىرىكلەرنىڭ ربەبى بولۇشى ئۈچۈندۇر. 10 ئۇنداقتا، سەن نېمە ئۈچۈن قېرىندىشىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىسەن؟ يا كى نېمە ئۈچۈن قېرىندىشىڭنى مەنىستىمەيسەن؟ چۈنكى ھەممىمىز خۇدانىڭ سوراق تەختى ئالدىدا تۇرىشىمىز كېرەك بولىدۇ. 11 چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئېيتىلغىنىدەك: ـ «پەرۋەردىگار دەيدۇ كى: ـ تۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم ئىچمەنكى، ماڭا بارلىق تىزلار پۈكۈلىدۇ، بارلىق تىللار مېنى ئېتىراپ قىلىپ مەدھىيە ئوقۇيدۇ». 12 شۇڭا، ھەربىرىمىز خۇدا ئالدىدا ئۆزىمىز توغرۇلۇق ھېساب بېرىمىز. 13 شۇنىڭ ئۈچۈن، بىر-بىرىمىزنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇچى ئىككىنچىسى بىرى بولمايلى. بۇنىڭ ئورنىغا شۇنداق ھۆكۈم-قارارغا كېلىڭلار كى، ھەرقانداق قېرىندىشقا گۇناھقا يېتىلىدىغان بىر نەرسىنى يا كى تۇزاقنى قويماسلىق كېرەك. 14 رەبىمىز ئەيسادا بولغانلىقىمدىن شۇنىڭغا قەتئىي ئىشەندۇرۇلۇپ بىلىمەنكى، ھەرقانداق نەرسە ئۆزلىكىدىن ھارام ئەمەستۇر؛ لېكىن بىر نەرسىنى ھارام دەپ قارىغان كىشى ئۈچۈن، ئۇ ئۆزىنىڭغا ھارامدۇر. 15 ئە گەر يېمە كلىكىڭ ئۆپەيلىدىن قېرىندىشىڭنى ئازابقا قويغان بولساڭ، مېھىر-مۇھەببەت يولىدا ماڭمىغان بولىسەن. مەسىھ ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۆز جىنىنى پىدا قىلىپ ئۆلگەن، بۇ [قېرىندىشىڭنى] يېمە كلىكىڭ بىلەن نابۇت قىلما! 16 ئەمدى سىلەر ياخشى دەپ قارىغان ئىشلارنىڭ يامان دېيىلىشىگە سەۋەبچى بولۇپ قالما گلار. 17 چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى يېمەك-ئىچمە كتە ئەمەس، بەلكى مۇقەددەس روھتا بولغان ھەققانىيلىق، ئىناقلىق-خاتىرجەملىك ۋە شادلىقتىدۇر. 18 بۇلاردا ياشاپ مەسىھكە خىزمەت قىلغۇچى كىشى خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ ۋە ئىنسانلارنىڭ تەرىپلىشىگە سازاۋەر بولىدۇ. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن تۆزىمىزنى ئىناقلىقنى ئىلگىرى سۈرىدىغان ۋە بىر-بىرىمىزنىڭ ئېتىقادىنى قۇرۇپ چىقىدىغان ئىشلارغا ئاتايلى. 20 يېمە كلىكنى دەپ خۇدانىڭ ئە جرىنى نابۇت قىلما گلار. ھەممە نەرسە دەرۋەقە ھالالدۇر؛ بىراق بىرسى يېگىنى بىلەن [ئېتىقادىدا] پۇتلاشسا، ئۇ ئۆزىنىڭغا يامان ھېسابلىنىدۇ. 21 شۇنىڭ ئۈچۈن گۆش يېمىسۇن، شاراب ئىچمىسۇن، شۇنداقلا باشقا ھەرقانداق ئىشلارنى قىلىشىڭ قېرىندىشىڭنى گۇناھقا تېيىلدۇرىدىغان، ئازابقا قويىدىغان يا كى ئۇنى ئاجىزلاشتۇرىدىغان بولسا، بۇلارنى قىلمىغىنىڭ تۈزۈك. 22 سېنىڭ [مەلۇم بىر ئىشنى قىلىشقا] ئىشەنچىڭ بارمۇ؟ ئەمدى بۇ ئىشەنچ خۇدا بىلەن سېنىڭ ئارا ئۆمىگە ئىشتۇر. ئۆزىنى قىلىۋاتقان ئىشنى توغرا دەپ قارىغان، شۇنىڭدىن ۋىجدانىڭ ئەيىبكە ۋېرىلمىگەن كىشى نېمىدېگەن بەختلىك-ھە! 23 لېكىن [يېمە كلىكتىن] گۇمانلىنىپ ئۆزۈپ يەنە شۇنى يېگەن كىشى ئەيىبكە ۋېرىلىدۇ، چۈنكى بۇنى ئىشەنچ بىلەن يېمىگەن. ئىشەنچىتىن بولمىغان ھەرقانداق ئىش گۇناھتۇر.

15

ئەمدى ئېتىقادىمىز كۈچلۈك بولغان بىزلەر تۆزىمىزنى قانائەتلەندۈرۈشنىلا ئويلىماي، بەلكى ئېتىقادى ئاجىزلارنىڭمۇ ئاجىزلىقلىرىنى كۆتۈرۈشىمىز كېرەك. 2 ھەربىرىمىز تۆز يېقىنىمىزنىڭ ئېتىقادىنى قۇرۇپ چىقىشى ئۈچۈن، ئۆزىنى بەختىگە ئەمەس، ئۇنى خۇرسەن قىلىشقا ئىنتىلىيلى. 3 چۈنكى ھەتتا مەسىھمۇ ئۆزىنى قاندۇرۇشنى ئويلىمىغاندى. بۇ توغرىسىدا مۇقەددەس يازمىلاردا مۇنداق پۈتۈلگەن: «سەن [خۇدانى] ھاقارەت قىلغانلارنىڭ ھاقارەتلىرى مېنىڭ ئۈستۈمگە چۈشتى». 4 چۈنكى بۇرۇندا [ۋەھىي بىلەن] پۈتۈلگەن يازمىلاردىكى ھەرقايسى سۆزلەر بىزگە ئۆگىتىش ئۈچۈن يېزىلغان بولۇپ، مەقسىتى مۇقەددەس كىتابلاردىن كەلگەن سەۋر-تاقەت ۋە ئىلھامبەخش ئارقىلىق بىزدە ئازرۇ-ئومىدنىڭ بولۇشى ئۈچۈندۇر. 5 ئەمدى سەۋر-تاقەت ۋە ئىلھامبەخشنىڭ ئىگىسى خۇدا سىلەرنى مەسىھ ئەيسانى ئۆلگە قىلىپ، ئۆزئارا بىر ئوي-نىيەتكە كەلتۈرگەي؛ 6 بۇنىڭ بىلەن سىلەر خۇدانى، يەنى ربەيىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ تاتىسىنى بىر جان بىر دىل بىلەن بىر ئېغىزدىن ئۇلۇغلىغايسىلەر. 7 شۇڭا، مەسىھ سىلەرنى قوبۇل قىلىپ، خۇداغا شان-شەرەپ كەلتۈرگىنىدەك، سىلەرمۇ بىر-بىرىڭلارنى قوبۇل قىلىڭلار. 8 چۈنكى سىلە رگە شۇنى ئېيتىمەنكى، ئەيسا مەسىھ خۇدانىڭ تاتا-بوۋىلارغا بە رگەن ۋەدىلىرىنى ئىسپاتلاش ئۈچۈن، شۇ ئارقىلىق ئەللەرمۇ خۇدانىڭ رەھىم-شەپقىتىنى كۆرۈپ ئۇنى تۇلۇغلىشى ئۈچۈن، خەتنە قىلىنغانلارغا خۇدانىڭ ھەققىتىنى يەتكۈزگۈچى خىزمەتكار سۈپىتىدە تەيىنلەندى. بۇ خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: ـ «شۇڭا ساڭا ئەللەر ئارىسىدا مەدھىيە ئوقۇيمەن، ۋە سېنىڭ نامىڭنى كۈيلەيمەن» ـ دەپ يېزىلغانىدى. 10 ۋە ئۇ يەنە: ـ «ئەي ئەللەر، [خۇدا]نىڭ خەلقى بىلەن بىللە شاد-خورام بولۇڭلار!» ـ دەيدۇ. 11 ۋە يەنە ئۇ: ـ «ئەي بارلىق ئەللەر، پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلە گلار، ئەي پۈتۈكلۈ قوۋملەر، ئۇنى تۇلۇغلا گلار!» ـ دەيدۇ. 12 يەنە، يەشايا [پەيغەمبەرمۇ] مۇنداق دەيدۇ: ـ «يەسسەنىڭ يىلتىزى بولغان كىشى مەيدانغا چىقىدۇ، ئەللە رگە ھاكىملىق قىلىدىغان زات ئورنىدن ئورىدۇ؛ ئەللەر دەرۋەقە ئۇنىڭغا ئۈمىد باغلايدۇ». 13 ئەمدى ئۈمىدنىڭ ئىگىسى خۇدا ئۆزىگە ئىشىنىۋاتقانلىقىڭلاردىن قەلبىڭلارنى تولۇق شاد-خورام‌لىق ۋە تىنچ-خاتىرجەملىككە تولدۇرغاي، شۇنىڭ بىلەن مۇقەددەس روھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن ئۈمىدىڭە تولۇپ تاشقايسىلەر. 14

ئى قېرىنداشلىرىم، كۆڭۈڭلارنىڭ مېھرىبانلىق بىلەن تولغانلىقىغا، مول بىلىملەر بىلەن تولۇق بېزىلگەنلىكىگە، شۇنداقلا بىر-بىرىڭلارغا تۆزۈتارا جېكلەپ بېرەلەيدىغانلىقىڭلارغىمۇ قايىلمەن. **15** شۇنداق بولسىمۇ، خۇدا ماڭا ئاتا قىلغان شاپائەت ۋېيىلدىن مەن سىلە ۋە بىر قىسىم تەرەپلەردىن نەچچە ئىشلارنى ئەسلىتىپ ۋېژىشقا سەل جۈرەتلىك بولۇپ تۇشىۋۇ خەتنى يازماقتىمەن. **16** شۇ شاپائەت بىلەن مەن خۇدانىڭ خۇش خەۋرىنى يەتكۈزۈپ كاھىندەك ئۇنىڭ ئىبادىتىنى ھەممە يەردە ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈش خىزمىتىدە [يەھۇدىي ئەمەس] ئەللە ۋە مەسىھ ئەيسانىڭ خىزمەتكارى بولۇپ تەرىنلەندىم. بۇ خىزمىتىمنىڭ مەقسىتى ئەللەرنىڭ خۇداغا سۈندىغان ئىبادىتى مۇقەددەس روھ ئارقىلىق پاك-مۇقەددەس قىلىنىپ، خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان قۇربانلىقتەك ئۇنىڭ قوبۇل قىلىشىغا لايىق بولۇشى ئۈچۈندۇر. **17** شۇنىڭ ئۈچۈن مەسىھ ئەيسادا بولغانلىقىمدىن خۇدانىڭ ماڭا تاپشۇرغانلىرىدىن پەخىرلىنىمەن. **18** چۈنكى ئەللەرنىڭ خۇداغا ئىتائەت قىلىشى ئۈچۈن مەسىھنىڭ ماڭا قىلدۇرغانلىرىدىن باشقا ھېچنېمنى تىلغا ئېلىشقا ھەددىم ئەمەس. سۆز ۋە ئەمەللەر ئارقىلىق، ئالامەتلىك مۇجىزىلەر ۋە كارامەتلەر ئارقىلىق، مۇقەددەس روھنىڭ كۈچۈ-قۇدرىتى بىلەن پېرۇسالېمدىن باشلاپ ئىللىريكون تۆلكىسىگىچە ئايلىنىپ ھەممە يەردە مەسىھنىڭ خۇش خەۋرىنى تولۇق جاكارلىدىم. **20** شۇنداق قىلىپ باشقىلار سالغان ئۇلنىڭ ئۈستىگە بىنا سالماسلىق ئۈچۈن، ئەزەلدىن مەسىھنىڭ نامى ئاڭلانمغان يەرلەردە بۇ خۇش خەۋەرنى جاكارلاشقا ئىنتىلىپ كەلدىم. **21** بۇ توغرىسىدا [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئېيتىلغىنىدەك: ــ «ئۇنىڭدىن خەۋەرسىز بولغانلار ئۇنى كۆرىدۇ، ئاڭلىمىغانلار ئاڭلاپ چۈشىنىدۇ». **22** مانا، شۇ [خىزمەتلىرىم] سەۋەبىدىن يېنىڭلارغا بېرىشنى كۆپ قېتىم ۋىلىغان بولساممۇ، لېكىن توسۇلغۇلارغا ئۇچراپ بارالمدىم. **23** لېكىن ھازىر مۇشۇ ئەتراپلاردا [خۇش خەۋەر يەتكۈزۈلمىگەن] يەرلەر ماڭا قالمىغانلىقتىن، ھەمدە كۆپ يىللاردىن بېرى سىلەرنى يوقلاپ بېرىش ئارزۇيۇم بولغانلىقتىن، ئىسپانىيە گە بېرىشمدا سىلەرنىمۇ يوقلاپ ئۇتۇمە چىققىمەن. سەپىرىمدە ئالدىنى بىلەن سىلەر بىلەن كۆرۈشۈپ، بىر مەزگىل ھەمراھلىقىڭلاردىن تولۇق خۇشالىنىپ، ئاندىن سىلەرنىڭ ياردىمىڭلاردا سەپىرىمنى داۋاملاشتۇرۇشۇمنى ئۈمىد قىلىمەن. **25** بىراق ھازىر بولسا يېرۇسالېمغا بېرىپ، ئۇ يەردىكى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا كېتىۋاتىمەن. **26** چۈنكى ماكېدونىيە ۋە ئاقايا ئۆلكىلىرىدىكى جامائەتلەر يېرۇسالېمدىكى مۇقەددەس بەندىلەر ئارىسىدىكى يوقسۇلۇلارغا ئىئانە تۆپلاپ ياردەم بېرىشنى لايىق كۆردى. **27** بۇ ئىشنى ئۇلار بەرھەق لايىق كۆردى؛ ئەمەلىيەتتە بولسا ئۇلار يېرۇسالېمدىكىلەر رگە قەرزدارىدۇر. چۈنكى ئەللەر [يەھۇدىي قېرىنداشلارنىڭ] روھىي بەختلىرىدىن بەھرىمەن بولغان بولسا، ماددىي جەھەتتىن ئۇلارغا ياردەم بېرىشكە توغرا كېلىدۇ. **28** مەن بۇ ئىشنى پۈتۈپ رگەندىن كېيىن، يەنى [يېرۇسالېمدىكى] قېرىنداشلارنىڭ [جامائەتلەرنىڭ ئېتىقادىنىڭ] بۇ مېۋىسىنى قوبۇل قىلىشنى جەزمەنلەشتۈرگەندىن كېيىن، سىلەرنى يوقلاپ ئۇتۇپ ئىسپانىيە گە بارىمەن. **29** يېنىڭلارغا بارغىنىمدا، مەسىھنىڭ تولۇق بەخت-بەرىكىتىنى سىلە رگە ئېلىپ بارىدىغانلىقىمنى بىلىمەن. **30** قېرىنداشلار، رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ۋە [مۇقەددەس] روھنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى بىلەن سىلەردىن ئۇتۇنمەكى، مەن ئۇچۇن خۇداغا دۇئا قىلىپ مەن بىلەن بىرلىكتە كۈرەش قىلغايسىلەر ــ **31** مېنىڭ يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكى ئېتىقاد قىلمىغانلارنىڭ يامان نىيەتلىرىدىن ساقلىنىشىم، شۇنىڭدەك يېرۇسالېمدا ئىئانامنى يەتكۈزۈش خىزمىتىمنىڭ شۇ يەردىكى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ قوبۇل قىلىشىغا ئېرىشىشى ئۈچۈن **32** ھەمدە ئاخىرىدا خۇدا ۋىيرۇسا، پېقىرنىڭ شاد-خۇرراملىق بىلەن يېنىڭلارغا بېرىپ، سىلەر بىلەن ئورتاق ئىستراھەت قىلىشىمىز ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلغايسىلەر. **33** ئامانلىق-خاتىرجەملىك ئىگىسى بولغان خۇدا ھەممىڭلار بىلەن بىللە بولغاي! ئامىن!

16

16 كەنقرىيا شەھىرىدىكى جامائەتنىڭ خىزمەتچىسى سىڭلىمىز فىبىنى سىلە رگە تەۋسىيە قىلىپ تونۇشتۇرىمەن؛ **2** ئۇنى مۇقەددەس بەندىلە رگە لايىق رەببنىڭ مۇھەببىتىدە قوبۇل قىلىپ كۈتۈۋالغايسىلەر، ئۇنىڭ ھەرقاندا ئىشتا سىلە رگە ھاجەتى چۈشسە، ئۇنىڭغا ياردەم قىلغايسىلەر. چۈنكى ئۇ تۆزىمۇ نۇرغۇن كىشىلە رگە، جۈملىدىن ماڭىمۇ چوڭ ياردەمچى بولغان. **3** مەن بىلەن بە رگە ئىشلىگەن، مەسىھ ئەيسادا بولغان خىزمەتداشلىرىم پرىسكا بىلەن ئاكۈيلاغا سالام ئېيتقايسىلەر **4** (ئۇلار مېنى دەپ ئۆز ھاياتىنىڭ خېيىم-خەتىرىگە قارىمىدى. ھەم يالغۇز مەنلا ئەمەس، بەلكى ئەللەردىكى بارلىق جامائەتلەرمۇ ئۇلاردىن مىننەتدارىدۇر). **5** ئۇلارنىڭ ئائىلىسىدە جەم بولىدىغان جامائەتكىمۇ سالام ئېيتقايسىلەر. ئاسىيا ئۆلكىسىدە مەسىھكە ئېتىقادتا ئەڭ دەسلەپكى مېۋە بولۇپ چىققان، سۆيۈملۈكۈم ئېپەينەتكە سالام ئېيتقايسىلەر. **6** سىلەر ئۈچۈن كۆپ ئەجىر سىڭدۈرگەن مەريەمگە سالام ئېيتقايسىلەر. **7** مەن بىلەن زىنداناش بولغان، يەھۇدىي قېرىنداشلىرىم ئاندرونىكۇس ۋە يۇنىياغا سالام ئېيتقايسىلەر. ئۇلار مەندىن ئاۋۋال مەسىھتە بولغان بولۇپ، رەسۇللار ئارىسىدىمۇ ئابرۇيلۇقتۇر. **8** رەببىمىزدە بولغان سۆيۈملۈكۈم ئامپلياتقا سالام ئېيتقايسىلەر. **9** بىز بە رگە ئىشلىگەن مەسىھتە بولغان خىزمەتداشىمىز ئۇربانۇس ۋە سۆيۈملۈكۈم ستاخىۋىلارغا سالام ئېيتقايسىلەر. **10** سىناقلاردىن ئۆتكەن، مەسىھتە سادىق ئىسپاتلىنىپ كەلگەن ئاپېلىسقا سالام ئېيتقايسىلەر. ئارىستوۋۇلۇسنىڭ ئائىلىسىدىكىلە رگە سالام ئېيتقايسىلەر. **11** يەھۇدىي قېرىنداشىم ھېرودىيونغا، نارىكسنىڭ ئائىلىسىدىكىلەردىن رەبدە بولغانلارغا سالام ئېيتقايسىلەر. **12** رەببنىڭ خىزمىتىدە جاپا تارتۇاتقان تريفىنا ۋە تريفوسا خاتىغا سالام ئېيتقايسىلەر. رەببنىڭ خىزمىتىدە نۇرغۇن جاپا تارتقان سۆيۈملۈك [سىڭلىم] پەرسىسقا سالام ئېيتقايسىلەر. **13** رەبدە تاللانغان رۇۋفۇسقا ۋە ئۇنىڭ ماڭىمۇ ئانا بولغان ئانىسىغا سالام ئېيتقايسىلەر. **14** ئاسىنكريتۇس، فلىگون، ھەرمىس، پاتروباس، ھېرماس ۋە ئۇلارنىڭ يېنىدىكى قېرىنداشلارغا سالام ئېيتقايسىلەر. **15** فىلولوگۇس ۋە يۇلياغا، نېرىئۇس ۋە سىڭلىسىغا، ئولىمپاس ۋە ئۇلارنىڭ يېنىدىكى بارلىق مۇقەددەس بەندىلە رگە سالام ئېيتقايسىلەر. **16** بىر-بىرىڭلار بىلەن پاك سۆيۈشىلەر بىلەن سالاملىشىڭلار. مەسىھنىڭ ھەممە جامائەتلىرىدىن سىلە رگە سالام! **17** قېرىنداشلار، سىلەردىن شۇنى ئۆتۈنەمەكى، سىلەر ئۆگەنگەن تەلىمگە قارشى چىققان، ئارا ئاگىردا ئىختىلاپلارنى پەيدا قىلىدىغان ۋە ئادەمنى ئېتىقاد يولىدىن تېيىلدۇرىدىغان كىشىلەردىن پەخەس بولۇڭلار، ئۇلاردىن نېرى بولۇڭلار. **18** بۇنداق كىشىلەر رەببىمىز مەسىھكە ئەمەس، بەلكى ئۆز قارنىغا قۇل بولىدۇ؛ ئۇلار سىلق-سىپايە گەپلەر ۋە خۇشامەت سۆزلىرى بىلەن ساددىلارنىڭ قەلبىنى ئازدۇرىدۇ. **19** سىلەرنىڭ رەببكە بولغان ئىتائەتمەنلىكىڭلاردىن ھەممەيلەن خەۋەر تاپتى. شۇڭا ئەھۋالىڭلاردىن شادلىنىمەن؛ شۇنداقتىمۇ، ياخشى ئىشلار جەھەتتە ئاقىل بولۇشۇڭلارنى، يامان ئىشلارغا نىسبەتەن نادان بولۇشۇڭلارنى خالايمەن. **20** ئامانلىق-خاتىرجەملىك ئىگىسى بولغان خۇدا ئۇزۇن ئۆتمەي شەيتانىنى ئاياغ ئاستىڭلاردا يانچىدۇ. رەببىمىز ئەيسانىڭ مېھىر-شەپقىتى سىلە رگە يار بولغاي! **21** خىزمەتداشىم تىموتي، يەھۇدىي قېرىنداشلىرىم لۇكىيۇس، ياسون ۋە سوسىپاتىرلاردىن سىلە رگە سالام. **22** (ئۆتىنۈچى خەتنى قەلەم تەۋرەتكۈچى مەنكى تەرتىيمۇ رەبدە سىلە رگە سالام يوللايمەن). **23** ماڭا ۋە ئۇيىدە دائىم يىغىلىدىغان پۈتۈن جامائەتنىڭ ساھىبخانلىق قىلىدىغان گايۇستىن سىلە رگە سالام. شەھەرنىڭ خەزىنچىسى ئېراستۇس سىلە رگە سالام يوللايدۇ، قېرىنداشىمىز كۇۋارتۇسمۇ شۇنداق. **24** رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ھەممىڭلارغا يار بولغاي! ئامىن! **25** ئۇزۇن زامانلاردىن ۋىيان سۈكۈتتە ساقلىنىپ كەلگەن سىرنىڭ ۋەھىي قىلىنشى ۋىيچە، مېنىڭ ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەن بۇ خۇش خەۋەر، يەنى ئەيسا مەسىھنىڭ جاكارلىنىشى بىلەن سىلەرنى مۇستەھكەملەشكە قادىر بولغۇچىغا [شان-شەرەپ بولغاي]! **(aiōnios g166)** **26** سىر بولسا ئىنسانلارنى ئېتىقادتىكى ئىتائەتمەنلىك يولغا ئېلىپ بېرىش ئۈچۈن، مەنگۈ ھايات خۇدانىڭ ئەمرىگە بىنائەن ھەمە پۈتۈسىتە ھەم پۈرۈنقى پەيغەمبەرلەرنىڭ يېزىپ قالدۇرغانلىرى ئارقىلىق، ھازىر بارلىق ئەللە رگە ۋەھىي قىلىندى؛ **(aiōnios g166)** **27** شۇنداق قىلغان بىردىنبىر دانا بولغۇچى خۇداغا ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق شان-شەرەپ ئەبەدىلئەبەد بولغاي! ئامىن! **(aiōn g165)**

كورىنتۇسلۇقلارغا 1

1 خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن مەسىھ ئەيسانىڭ رىسۋالى دەپ چاقىرىلغان مەنكى پاۋلۇستىن ۋە قېرىندىشىمىز سوستېنىستىن كورىنت شەھىرىدىكى جامائەتكە، مەسىھ ئەيسادا پاك-مۇقەددەس قىلىنىپ، «مۇقەددەس بەندىلىرىم» دەپ چاقىرىلغانلارغا ۋە ئۇنىڭدەك ھەر يەرلەردە رەب ئەيسا مەسىھنىڭ (ئۇ تۇلارغا ۋە بىزگە مەنسۇپ!) نامىغا ندا قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسگە سالام! **3** ئاتامىز خۇدا ھەم رەب ئەيسا مەسىھتىن سىلە رگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **4** خۇدانىڭ مەسىھ ئەيسادا سىلە رگە ئاتا قىلىنغان مېھىر-شەپقىتى تۇيەيلىدىن خۇدايىمغا ھەردائىم تەشە ككۇر ئېيتىمەن؛ **5** يۇنىڭ بىلەن سىلەر ئۇنىڭدا ھەر تەرەپتە، ھەرقانداق سۆزدە، ھەر تەرەپتىكى بىلىملەردە باي قىلىنغانسىلەر، **6** خۇددى مەسىھنىڭ گۇۋاھلىقى سىلەردە تەستىقلانغاندەك. **7** شۇنىڭ بىلەن سىلەردە ھەرقانداق روھىي ئىلتىپات كەملىك قىلماستان، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ئايان قىلىنىشىنى كۈتىسىلەر؛ **8** ئۇ يەنە سىلەرنى مۇستەھكەملەيدۇكى، رەب ئەيسا مەسىھنىڭ كۈنى كەلگۈچە ئەيىبسىز ساقلىنىسىلەر؛ **9** خۇدا سۈزىدە ئۈرغۇچىدۇر ـ سىلەرنى ئۆز ئوغلى رەب ئەيسا مەسىھنىڭ سىرداش-ھەمدەملىكىگە چاقىرغۇچى دەل ئۇنىڭ ئۆزىدۇر. **10** ئەمدى مەن سىلەردىن رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ نامى بىلەن شۇنى ئۆتۈنىمەنكى، ئى قېرىنداشلار، گىپىكلار بىر يەردىن چىقىشۇن، ئارا گىلاردا بۆلگۈنچىلىك بولمىسۇن، بىر پىكىردە، بىر نىيەتتە كامىل بىرلەشتۈرۈلۈڭلار؛ **11** چۈنكى كلوۋىنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ ماڭا سىلەر توغرا گىلاردا ئېيتىشچە، ئى قېرىنداشلىرىم، ئارا گىلاردا تالاش-تارتىشلار بار ئىكەن. **12** دېمەكچى بولغىنىم شۇكى، ھەربىرىڭلار: «مەن پاۋلۇسنىڭ تەرەپدارى»، «مەن ئاپوللوسنىڭ تەرەپدارى»، «مەن كىپاسنىڭ تەرەپدارى» ۋە «مەن مەسىھنىڭ تەرەپدارى» دەۋاتىسىلەر. **13** ئەجەبا، مەسىھ بۆلۈنگەنمىكەن؟ سىلەر ئۈچۈن كېستىلەنگەن ئادەم پاۋلۇسمىدى؟ سىلەر پاۋلۇسنىڭ نامىغا چۆمۈلدۈرۈلدۇ ۋىگلارمۇ؟ **14** مەن خۇداغا تەشە ككۇر ئېيتىمەنكى، ئارا گىلاردىن كرىسپۇس بىلەن گايۇستىن باشقا ھېچقايسىلارنى چۆمۈلدۈرمىدىم؛ **15** شۇنىڭ بىلەن ھېچكىم مېنى ئۆزىنىڭ نامىدا ئادەملەرنى چۆمۈلدۈردى، دېيەلمەيدۇ. **16** دوۋرۇس، مەن يەنە ئىستىفاناسنىڭ ئۆيىدىكىلەرنىمۇ چۆمۈلدۈردۇم؛ باشقا بىراۋنى چۆمۈلدۈرگىنىمنى ئەسلىيەلمەيمەن. **17** چۈنكى مەسىھ مېنى ئادەملەرنى چۆمۈلدۈرۈشكە ئەمەس، بەلكى خۇش خەۋەرنى جاكارلاشقا ئەۋەتتى؛ ئۇنى جاكارلاش بولسا ئىنسانلىنىڭ ھېكمەتلىك سۆزلىرى بىلەن بولماسلىقى كېرەك؛ ئۇنداق بولغاندا مەسىھنىڭ كېستىكى [قۇربانلىقىنىڭ] كۈچى يوقىتىلغان بولىدۇ. **18** چۈنكى كېستىكى قۇربانلىقى توغرۇلۇق سۆز- كالام ھالاك كەتكەن كېتىۋاتقانلارغا ئەخمەقلىق، ئەمما قۇتۇلدۇرۇلۇۋاتقان بىزلە رگە خۇدانىڭ كۈچ- قۇدرىتىدۇر. **19** چۈنكى مۇنداق پۈتۈلگەنكى، «مەن دانىشمەنلەرنىڭ دانىشمەنلىكىنى يوقىتىمەن، ئاقىللارنىڭ ئاقىللىقىنى چەتكە قاقىمەن». **20** ئۇنداقتا، دانىشمەنلەر قېنى؟ تەۋرات ئۇلىمالىرى قېنى؟ بۇ دۇنيادىكى بەس-مۇنازىرە قىلغۇچىلار قېنى؟ خۇدا بۇ دۇنيادىكى دانالىقنى ئەخمەقلىق دەپ كۆرسەتكەن ئەمەسمۇ؟ (aiōn g165) **21** چۈنكى خۇدا دانالىق بىلەن بېكىتكىنى ۋىجىە، دۇنيا ئۆز دانالىقى ئارقىلىق خۇدانى تونۇمىغان، شۇڭا خۇدا ئەخمىقانە دەپ قارالغان، جاكارلىنۇاتقان سۆز- كالام ئارقىلىق ئۇنىڭغا ئىشەنگۈچىلە رگە نىجاتلىق يەتكىزۈشنى لايىق كۆرگەن. **22** چۈنكى يەھۇدىيلار مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى، گېرىكلار بولسا «دانالىق»نى تەلەپ قىلىدۇ؛ **23** ئەمما بىز بولساق مەسىھنى، يەنى كېرىستىلەنگەن مەسىھنى جاكارلايمىز؛ بۇ يەھۇدىيلارغا نىسبەتەن بىزارلىق ئىش، ئەللە رگە نىسبەتەن ئەخمىقانىلىك دەپ قارىلىدۇ؛ **24** ئەمما چاقىرىلغانلار ئۈچۈن ئېيتقاندا، مەيلى يەھۇدىيلار بولسۇن يا كى گېرىكلار بولسۇن، مەسىھ خۇدانىڭ كۈچ- قۇدرىتى ۋە خۇدانىڭ دانالىقىدۇر. **25** چۈنكى خۇدانىڭ ئەخمىقانىلىكى ئىنسانلارنىڭ دانالىقىدىن ئۈستۈندۇر، خۇدانىڭ ئاجىزلىقى ئىنسانلارنىڭ كۈچىدىن ئۈستۈندۇر. **26** چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، سىلەرنىڭ چاقىرىلغان ۋاقىتتىكى ھالىگلار ئۈستىدە ۋىلىنىپ بېقىگلار، چاقىرىلغانلار ئارىسىدا ئىنسانىي تەرەپتىن دانا قارالغانلار ئانچە كۆپ ئەمەس، كۈچ-ھوقۇققا ئىگە بولغانلار ئانچە كۆپ ئەمەس، ئاقسۆڭەك كەلەر ئانچە كۆپ ئەمەس ئىدى؛ **27** بەلكى خۇدا دانالارنى خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئەخمەق سانالغانلارنى تاللىۋالدى، كۈچلۈكلەرنى خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئاجىز سانالغانلارنى تاللىۋالدى، **28** ئۇ يەنە بۇ دۇنيادىكى قەدرسىزلەرنى، پەس كۆرۈلدىغانلارنى تاللىۋالدى، «يوق بولغان نەرسىلەر»نى مەۋجۇت شەيئىلەرنى يوقىتا رىشىنىش ئۈچۈن تاللىۋالدى. **29** ئۇنىڭ مەقسىتى خۇدا ئالدىدا ھېچ ئەت ئىگىسى ماختىنالمىسلىق ئۈچۈندۇر. **30** ئەمما ئۇنىڭ تەرىپىدىن سىلەر مەسىھ ئەيسادا تۇرىسىلەر؛ ئۇ بىزگە خۇدادىن كەلگەن دانالىق، ھەققانىيلىق، پاك-مۇقەددەسلىك ۋە ھۆرلۈك-ئازادلىق قىلىنغاندۇر، **31** شۇنىڭدەك [تەۋراتتا] پۈتۈلگەندەك: «يەخىرلىنىپ ماختىغۇچى بولسا رەبدىن يەخىرلىنىپ ماختىسۇن!».

2 مەن بولسام، ئى قېرىنداشلار، يېنىگلارغا بارغىنىمدا، خۇدانىڭ گۈزۈاھلىقىنى جاكارلاش ئۈچۈن ھېچ گەپدانلىق يا كى ئەقىل-دانالىق ئىشلىتىپ كەلگەن ئەمەسمەن؛ **2** چۈنكى مەن ئارا گىلاردا ئەيسا مەسىھدىن باشقا، يەنى كېرىستىلەنگەن مەسىھدىن باشقا ھېچنېمىنى بىلمەسلىككە بەل باغلىغانىدىم؛ **3** مەن ئارا گىلاردا بولغان ۋاقتىمدا ئاجىزلىقتا، قورقۇنچتا ۋە تىترىگەن ھالەتتە بولاتتىم؛ **4** مېنىڭ سۆزلىرىم ھەم جاكارلىشىم بولسا ئادەمنى قايىل قىلغۇدەك ئىنسانىي دانالىق سۆزلەر بىلەن ئەمەس، بەلكى روھنىڭ ئالامەت كۆرسىتىشلىرى ۋە كۈچ-قۇدرەت بىلەن بولغان ئىدى. **5** يۇنىڭدىن مەقسەت سىلەرنىڭ ئېتىقادىگلار ئىنسانىي دانالىققا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتىگە باغلانسۇن دېگەندىن ئىبارەت ئىدى. **6** ھالبۇكى، كاملەتكە يەتكەنلەر تارىسىدا بىز دانالىقنى بايان قىلىمىز؛ بۇ دانالىق بۇ دەۋردىكى دانالىق ئەمەس، يا كى بۇ دەۋردىكى ھۆكۈمرانلارنىڭ دانالىقى ئەمەس (ئۇلار زاۋاللىققا يۈز تۇتقانلار)؛ (aiōn g165) **7** ئەمما بىز بىر سىرنى ئاشكارىلاپ، خۇدانىڭ بىر دانالىقىنى بايان قىلىمىز؛ خۇدا ئەسلىدە ئاشكارە قىلىنمىغان بۇ دانالىقنى بارلىق دەۋرلەردىن بۇرۇن بىزنىڭ شان-شەرەپكە مۇيەسسەر بولۇشىمىز ئۈچۈن بېكىتكەنىدى. (aiōn g165) **8** بۇ دانالىقنى بۇ دەۋردىكى ھۆكۈمرانلارنىڭ ھېچقايسىسى چۈشىنىپ يەتمىگەنىدى؛ ئۇنى چۈشىنىپ يەتكەن بولسا، شان-شەرەپنىڭ ئىگىسى بولغان رەبنى كېرىستىلىمگەن بولاتتى. (aiōn g165) **9** ھالبۇكى، [تەۋراتتا] پۈتۈلگەندەك: ـ «ئۇزىنى سۈيگەنلە رگە خۇدانىڭ تەيارلىغانلىرى ـ دەل ھېچقانداق كۆز كۆرمىگەن، ھېچقانداق قۇلاق ئاڭلىمىغان، ھېچقانداق كۆڭۈل ۋىلاپ باقمىغان نەرسىلەردۇر». **10** ئەمما بۇ نەرسىلەرنى خۇدا روھى ئارقىلىق ئايان قىلدى؛ چۈنكى روھ بولسا ھەممە ئىشلارنى، ھەتتا خۇدانىڭ چوڭقۇر تەگلىرىنى ئىنچىكىلەپ ئېنىلگۈچىدۇر؛ **11** چۈنكى ئىنسانلاردا، ئىنسانلىنىڭ كۆڭلىدىكىنى بىلگۈچى شۇ ئىنسانلىنىڭ روھىدىن باشقا نەرسە بارمۇ؟ شۇنىڭغا ئوخشاش، خۇدانىڭ روھىدن باشقا، خۇدانىڭ كۆڭلىدىكلىرىنى بىلگۈچى يوقتۇر. **12** ئەمما بىزنىڭ قوبۇل قىلغىنىمىز بولسا بۇ دۇنيادىكى روھ ئەمەس، بەلكى خۇدادىن كەلگەن روھتۇر؛ دەل شۇنداق بولغاچقا بىز خۇدا تەرىپىدىن بەزگە سىخىلىق بىلەن ئاتا قىلىنغان نەرسىلەرنى بىلىپ يېتەلەيمىز. **13** بۇ ئىش-شەيئىلەرنى ئىنسانىي دانالىقتىن ئۆگىتىلگەن سۆزلەر بىلەن ئەمەس، بەلكى [مۇقەددەس] روھتىن ئۆگىتىلگەن سۆزلەر بىلەن، روھىي ئىشلارنى روھىي سۆزلەر بىلەن چۈشەندۈرۈپ سۆزلەيمىز. **14** ئەمما «جانغا تەۋە» كىشى خۇدانىڭ روھىنىڭ ئىشلىرىنى قوبۇل قىلمايدۇ، چۈنكى بۇ ئىشلار ئۇنىڭغا نىسبەتەن ئەخمىقانىلىكتۇر، ئۇ ئۇلارنى ھېچ چۈشىنىپ يېتەلەيدۇ، چۈنكى ئۇلار روھ بىلەن پەرق ئېتىلىپ ياھالىنىشى كېرەكتۇر. **15** روھقا تەۋە كىشى ھەممە ئىشلارغا باھا بېرەلەيدۇ؛ ئەمما ئۇنىڭغا بولسا ھېچكىم باھا بېرەلمەيدۇ. **16** چۈنكى كىم رەبنىڭ ئوي- كۆڭلىنى چۈشىنىپ يېتىپ، ئۇنىڭغا مەسلىھەتچى بولالىسۇن؟ ئەمما بىز بولساق مەسىھنىڭ ئوي- كۆڭلىگە ئىگىمىز.

3 لېكىن مەن، ئى قېرىنداشلار، روھقا تەۋە كىشىلە رگە سۆز قىلغاندەك سىلە رگە سۆز قىلالمايى قېلىۋاتىمەن؛ ئەكسىچە سىلەرنى ئەتكە تەۋە كىشىلەر، مەسىھدە بولغان بوۋاقى ھېسابلاپ سىلە رگە سۆزلەشكە مەجبۇر بولدۇم. **2** مەن سىلە رگە سۈت ئېچكۈزدۈم، گۆشنى يېگۈزمىدىم؛ چۈنكى سىلەر گۆشنى ھەزىم قىلالمايتىگلار، شۇنداقلا ھازىرمۇ تېخى ھەزىم قىلالمايسىلەر؛ **3** چۈنكى سىلەر يەنىلا ئەتكە تەۋەدۇرسىلەر. ئارا گىلاردا ھەسەتخورلۇق ۋە تالاش-تارتىشلار بار بولغاچقا، سىلەر ئەتكە تەۋە ئەمەسمۇ، ئىنسانلارچە مېڭىۋاتمامسىلەر؟ **4** چۈنكى بىرسى «مەن پاۋلۇس تەرەپدارى»، باشقا بىرسى «مەن ئاپوللوس تەرەپدارى» دېسە، سىلەر پەقەت ئىنسانلارنىڭ يولدا ماڭغان بولۇپ قالمامسىلەر؟ **5** ئاپوللوس دېگەن كىم؟ پاۋلۇس كىم ئىدى؟ بىز پەقەت سىلەرنىڭ ئېتىقادىگلارغا ۋاستىچى بولدۇق، خالاس؛ ھەربىرىمىز پەقەت رەب بەزگە تەقسىم قىلغىنى ۋىجىە ۋەزىپە ئادا قىلدىغان خىزمەتكارلار، خالاس، شۇنداق ئەمەسمۇ؟ **6** مەن تىكتىم، ئاپوللوس سۇغاردى؛ ئەمما تۈستۈرگۈچى بولسا خۇدادۇر. **7** شۇڭا تىككۈچى ھېچنېمىگە ھېساب ئەمەس، سۇغارغۇچىمۇ ھېچنېمىگە ھېساب ئەمەس، پەقەت تۈستۈرگۈچى خۇدا ئۆزى ھەممىدۇر. **8** ئەمما تىككۈچى ۋە ئوسا قىلغۇچى بولسا بىر مەقسەتتىدۇر؛ شۇنداقتىمۇ ھەربىرى ئۆز ئەجرى ۋىجىە ئىنئامىنى قوبۇل قىلىدۇ. **9** چۈنكى بىز خۇداغا تەۋە مېھنەتداشتۇرمىز؛ سىلەر بولسا گىلار خۇدانىڭ باغ-ئېتىزى، خۇدانىڭ قۇرۇلۇشىسىلەر. **10** خۇدانىڭ ماڭا تەقسىم قىلغان مېھىر-شەپقىتى ۋىجىە، خۇددى تۈستا مېمارىدەك ئۆل سالدىم، ئاندىن باشقا بىرسى ئۆزىنىڭ ئۈستىگە

قۇرۇۋاتىدۇ. ئەمما ھەربىر قۇرغۇچى قانداق قۇرۇۋاتقانلىقىغا ئېھتىيات قىلىڭلار. 11 چۈنكى سېلىنغان تۈلۈى، يەنى ئەيسا مەسىھدىن باشقا ھېچقانداق تۈلۈى سېلىشقا بولمايدۇ. 12 ئەمدى بىرسى بۇ تۈل ئۈستىگە ئالتۇن، كۈمۈش، قىممەتلىك تاشلار، ياغاچ، چۆپلەر، سامان سالسا، 13 ھەربىرىنىڭ سىكۈر ئۆتكىنىڭ قانداقلىقى كۆرۈنىدۇ؛ چۈنكى شۇ كۈنى ئۇنى ئاشكارە قىلىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ ماھىيىتى ئوتتا كۆرۈلىدۇ؛ ئوت ھەربىر كىشىنىڭ ئەجرىنى، قانداق ماھىيەتتىن بولغانلىقىنى سىنايدۇ. 14 بىرسىنىڭ تۈل ئۈستىگە قۇرغان ئىشى پۈختا ساقلىنىپ قالسا، ئۇ ئىنئامغا ئېرىشىدۇ؛ 15 بىرسىنىڭ قۇرغىنى كويۇپ كەتسە، ئۇ زىيان تارتىدۇ؛ ئۇ ئۆزى قۇتۇلىدۇ، ئەمما گويا ئوتتىن ئۆتۈپ قۇتۇلغان بىرسىگە ئوخشاپ قالىدۇ. 16 ئەجەبا، ئۆزۈڭلارنىڭ خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسى ئىكەنلىكىڭلارنى ۋە خۇدانىڭ روھىنىڭ سىلەردە ئولتۇرغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ 17 بىرسى خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىنى خاراب قىلسا، خۇدا ئۇنى خاراب قىلىدۇ؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسى پاك-مۇقەددەسىتۇر، سىلەر دەل شۇنداقسىلەر. 18 ھېچكىم ئۆز-ئۆزىنى ئالدىمىسۇن؛ بىرسى ئۆزىنى بۇ دەۋرىدە دانا دەپ سانىسا، نادان بولۇپ قالسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ دانا بولىدۇ. 19 (aiōn g165) چۈنكى بۇ دۇنيادىكى دانالىق خۇداغا نىسبەتەن ئەخمەقلىقتۇر؛ چۈنكى: ـ «ئۇ دانىشمەنلەرنى ئۆز ھىيلىگەرلىكىنىڭ ئۆزىگىغا ئالىدۇ»، دەپ ۋە يەنە: «رەب دانىشمەنلەرنىڭ ئوي-خىيالىرىنىڭ ئۇتۇمى يوقلۇقىنى بىلىدۇ» دەپ يېزىلغىنىدەك. 21 شۇڭا ھېچكىم ئىنسان دېگەنلەرنى پەخىرلىنىپ داكلىمىسۇن؛ چۈنكى ھەممە مەۋجۇداتلار سىلە ئۈچۈن بولسۇن، ئاپوللوس بولسۇن، كېفاس بولسۇن، دۇنيا-جاھان بولسۇن، ھايات بولسۇن، ئۆلۈم بولسۇن، ھازىرقى ئىشلار بولسۇن، كەلگۈسى ئىشلار بولسۇن، ھەممىسى سىلە ئۈچۈن مەنسۇپتۇر؛ 23 سىلەر بولسا گالار مەسىھنىڭ، مەسىھ بولسا خۇدانىڭكىدۇر.

4 بىرسى بىز توغرۇلۇق بىزنى دېمەكچى بولسا، بىزنى مەسىھنىڭ خىزمەتكارلىرى ۋە خۇدانىڭ سىرلىرى ئامانەت قىلىنغان غوجدارلار دەپ بىلسۇن. 2 ئەمدى غوجدار دېگەنلەردىن تەلەپ قىلىنىدىغىنى شۇكى، ئۇلار ۋاپادار-سادىق بولۇشى كېرەكتۇر. 3 ئەمما مەن سىلەر تەرىپىڭلاردىن ياكى باشقا ھەرقانداق ئىنسانىي سوت تەرىپىدىن سۈرۈشتۈرۈپ باھالانسام، بۇ مەن ئۈچۈن زىغىرچىلىك ئىش؛ مەن ھەتتا ئۆزۈم توغرۇلۇق سۈرۈشتۈرۈپ ئولتۇرمايمەن. 4 چۈنكى ۋىجدانىم ئەيبلەيدىغان ھېچقانداق ئىشلىرىمدىن خەۋرىم يوق، ئەمما بۇ ئىشنىڭ ئۆزى مېنى ھەققانىي دەپ ئاقلىمايدۇ؛ مېنى سۈرۈشتۈرۈپ باھالىغۇچى بولسا رەبدۇر. 5 شۇڭا ۋاقىتسىز-سائىتى كەلمىگۈچە، يەنى رەب كەلمىگۈچە ھېچ ئىش توغرىسىدا ھۆكۈم چىقارماگلار؛ رەب كەلگەندە ئۇ قاراڭغۇلۇقتىكى يوشۇرۇن ئىشلارنى ئاشكارىلايدۇ؛ قەلب-دىللاردىكى بارلىق ئوي-نىيەتلەرنى ئايان قىلىدۇ، شۇ چاغدا ھەربىرى خۇدا تەرىپىدىن تەرىپلىنىدۇ. 6 ئەمما، ئى قېرىنداشلار، بۇ ئىشلارنى سىلەرنىڭ ھەنىپەتىڭلارنى دەپ ئۆزۈمگە ۋە ئاپوللوسقا تەتبىقلىدىم؛ مەقسەت سىلەر بىز ئارقىلىق «يۈزلىگەننىڭ دائىرىسىدن ھالقىپ كەتمە گلار» دېگەن ساۋاقنى ئۆگىنىشىڭلار، شۇنداقلا ھېچقايسىڭلارنىڭ مەلۇم بىرسىنى باشقا بىرسىدن ئۈستۈن دەپ پەخىرلىنىپ تە كەبىۋىلىشىپ كەتمەسلىكىڭلار ئۈچۈندۇر. 7 چۈنكى كىم سېنى باشقا بىرسىدن ئۈستۈن قىلىدۇ؟ ساگا ئاتا قىلىنغان نەرسىدىن باشقا نەندە يەنە تېمە بار؟ ھەممە ساگا بېرىلگەن تۇرسا، نېمىشقا «مەندە ئەسلى بار ئىدى» دەپ پەخىرلىنىپ كۆزە گۈمپ كېتىسەن؟ 8 سىلەر ئاللىقاچان ۋېزىنۇپ كەتتىگلار! ئاللىقاچان بېيىپ كەتتىگلار! سىلەر بىزسىز پادىشاھلار بولۇپ ھۆكۈم سۈرەر ئۈگلار! كاشكى سىلەر ھەققەتەن ھۆكۈم سۈرگەن بولسا گالارئىدى ـ ئۇنداقتا بىز سىلەر بىلەن بىللە ھۆكۈم سۈرگەن بولاتۇق! 9 چۈنكى خۇدا روسۇللار بولغان بىزلەرنى ئۆلۈمگە مەھكۇم بولغان ئادەملەردەك ئەڭ ئاخىرغا قويۇپ سازايى قىلىپ ئوتتۇرىغا چىقارغان، دەپ ئويلايمەن؛ چۈنكى بىز پۈتكۈل ئالەمگە، يەنى ھەم پەرىشتىلە رگە ھەم ئىنسانلارغا بىر خىل تاماشا بولدۇق. 10 بىز مەسىھ ئۈچۈن ئەخمەق سانالغانلارمىز، ئەمما سىلەر مەسىھدە دانالىسىلەر! بىز ئاجىز، ئەمما سىلەر كۈچلۈكسىلەر، سىلەر ئىززەتلىك، ئەمما بىز خار؛ 11 ھازىرقى دەققىگىچە ئاچ-يالىڭاچ، چاكىتاپ يۈرمە كتىمىز، دۇمبالىنىپ، سە رگەردان، ماكانسىز بولۇپ يۈرمە كتىمىز؛ 12 تۆز قولىمىز بىلەن ئىشلەپ جاپا تارتماقتىمىز؛ ئاھانەتكە قالغاندا ياخشىلىق تىلەۋاتىمىز؛ زىيانكەشلىككە ئۇچرىغاندا، چىداۋاتىمىز؛ 13 توھمەتكە ئۇچىرىغاندا، [بىز تۆلارنى] چىرايلىقچە [توۋغىا] ئۇندەيمىز؛ بىز جاھاننىڭ داشقىلى، ئىنسانلارنىڭ سۈپۈرۈندىسى دەپ قارىلىۋاتىمىز؛ تا ھازىرغىچە شۇنداق. 14 بۇ ئىشلارنى يېزىشىم، سىلەرنى خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى سۆيۈملۈك بالىلىرىم سۈپىتىدە سىلە رگە نەسىھەت قىلىۋاتىمەن؛ 15 چۈنكى سىلەرنىڭ مەسىھدە تۈمەنلىگەن تەربىيىلگۈچىلىرىڭلار بولسىمۇ، سىلەرنىڭ ئاتا گالار كۆپ ئەمەستۇر؛ چۈنكى مەن مەسىھ ئەيسادا بولۇپ سىلەرنى خۇش خەۋەر تارقىلىق تۇرەلدۈرۈپ ئاتا بولدۇم. 16 شۇڭا مەن سىلەردىن ئۆتۈنىمەنكى، مېنى ئۈلگە قىلىڭلار. 17 دەل بۇ سەۋەبتىن مەن رەبدە بولغان ئۆز سۆيۈملۈك ۋە ئىشەنچلىك ئوغلۇم تىموتىينى ينىڭلارغا ئەۋەتتىم، ئۇ سىلە رگە مەھقاپىيە جايلاردىكى جامائەتتە ئۆگەتكەنلىرىمگە ئە گىشىپ، مەسىھدە بولغان يوللىرىم توغرىلۇق ئەسلىتىدۇ. 18 ئەمما بەزىلىرىڭلار، «پاۋلۇسنى يېنىمىزغا كەلمەيدۇ»، دەپ كۆزە گۈمپ كەتتىگلار؛ 19 براق رەب ۋىيرۇسا مەن پات ئاردا يېنىڭلارغا بارىمەن؛ شۇ چاغدا مەن كۆزە گۈمپ كەتكەنلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئەمەس، بەلكى ئۇلاردا بولغان كۈچ-قۇدرەتنى كۆرۈپ باقاي. 20 چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سۆزدە ئەمەس، بەلكى كۈچ-قۇدرەتتە ئىسپاتلىنىدۇ. 21 ئەمدى نېمىنى خالايسىلەر؟ يېنىڭلارغا تاياق كۆتۈرۈپ بېرىشمىنمۇ، ياكى مېھىر-مۇلايملىق روھىدا بېرىشمىنمۇ؟

5 ھەرتەرەپتىن شۇ ئاگلىنىۋاتىدۇ كى، ئاراگلاردا بۇزۇقچىلىق بار ئىكەن ـ بۇنداق بۇزۇقچىلىق ھەتتا تائىپىلەر ئارىسىدىمۇ تىلغا ئېلىنمايدۇ ـ تۇ بولىسىمۇ بىرسىنىڭ ئۆز تاتىسىنىڭ ئايالىغا چېقىلىشتىن ئىبارەت. 2 ئەمما سىلەر يوغىناپ كۆزە گۈمپ كەتتىگلار! بۇ رەزىل ئىشنى سادىر قىلغان كىشى ئارىمىزدىن قوغلۇۋېتىلىشۇن دەپ ئۆزىگىزنۇشۇڭلارغا توغرا كەلمەمدۇ!؟ 3 چۈنكى گەرچە تەندە سىلەر بىلەن بىللە بولمىسامۇ، ئە ئەما روھتا سىلەر بىلەن بىللە بولۇش سۈپىتىدە ئاللىقاچان شۇنداق مەن شۇ ھۆكۈمنى چىقاردىمكى، 4 (ھەممىگلار رەب ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا جەم بولغاندا، ئۆزۈمنىڭ روھىم سىلەر بىلەن بولۇپ، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ كۈچ-قۇدرىتىگە تايىنىپ) ـ 5 شۇنداق قىلغان كىشىنىڭ ئەتىلىرى ھالاك قىلىنسۇن، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ روھى رەب ئەيسانىڭ كۈنىدە قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن شەيتانىنىڭ ئىلىگىگە تاپشۇرۇلسۇن. 6 سىلەرنىڭ چوڭچىلىق قىلغىنىگلار ياخشى ئەمەس. «كىچىككىنە خىمىرتۇرۇچ پۈتكۈل خىمىرنى بولدۇرۇپ يوغىنىتىدۇ» دەپ بىلمەمسىلەر؟ 7 كونا خىمىرتۇرۇچنى چىقىرۋېتىگلار، شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئەسلى خىمىرتۇرۇچسىز خىمىرەدەك يېڭى بىر زۇۋۇلا بولىسىلەر، چۈنكى «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى»[دىكى قوزىمىز] بولغان مەسىھ قۇربانلىق قىلىندى؛ 8 شۇڭا ھېيتنى يامان نىيەتلىك ۋە رەزىللىك بولغان خىمىرتۇرۇچ بىلەن ئە ئەمەس، بەلكى سەممىيلىك ۋە ھەققەتە بولغان پېتىر نان بىلەن تەتەنە قىلىپ ئۆتكۈزەيلى. 9 مەن [ئالدىنقى] خەتتە سىلە رگە بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار بىلەن ئارىلاشماگلار دەپ يازغانىدىم، 10 ئەمما بۇ دېگىنىم بۇ دۇنيادىكى بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار، ياكى نەپسانىيەتچىلەر، ياكى كاززاپلار ياكى بۇتپەرەسلەر بىلەن ئارىلاشماگلار دېگىنىم ئەمەس؛ ئۇنداق بولغاندا دۇنيادىن ئايرىلىشقا مەجبۇر بولاتىگلار؛ 11 ئەمما ھازىرقى بۇ خېتىمدە يازغىنىم شۇكى، ئۇزىنى «قېرىنداش» دەپ ئاتىۋالغان ئەمما شۇنداقلا بۇزۇقلۇق قىلغۇچى، نەپسانىيەتچى، بۇتپەرەس، ھاراقكەش ياكى كاززاپ بولسا، ئۇنداق بىر كىشى بىلەن ئارىلاشماگلار، ھەتتا ئۇنىڭ بىلەن ھەمداستىخانىمۇ بولماگلار. 12 سىرتتىكىلەرنى ھۆكۈم چىقىرىپ بىر تەرەپ قىلىشنىڭ مەن بىلەن نېمە مۇناسىۋىتى؟ لېكىن ئىچىگلاردىكىلەرنى ئۆز ئۈگلار ھۆكۈم چىقىرىپ بىر تەرەپ قىلىش سىلەرنىڭ ئىشىڭلار ئەمەسمۇ؟ 13 لېكىن سىرتتىكىلەرنىڭ ئۈستىگە بولسا خۇدا ئۆزى ھۆكۈم چىقىردۇ. شۇڭا «بۇ رەزىل ئادەمنى ئارىگلاردىن چىقىرۋېتىگلار».

6 سىلەرنىڭ ئاراگلاردا ئۆزئارا ئارازلىق ئىش بولسا، ئۇنى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ بىر تەرەپ قىلىشىغا تاپشۇرماي، ھەقتانىيىزلارنىڭ ئالدىدا دەۋالىشىشقا پېتىنالامسىلەر؟ 2 مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ دۇنيانى سوراق قىلىدىغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ ئە گەر دۇنيانى سىلەر سوراق قىلىدىغان ئىش بولسا، ئەمدى زىغىرچىلىك ئىشلارنى ھەل قىلىشقا يارىمامسىلەر؟ 3 پەرىشتىلەر ئۈستىدىمۇ ھۆكۈم چىقىرىدىغانلىقىمىزنى بىلمەمسىلەر؟ شۇنداق بولغانىكەن، بۇ ھاياتتىكى ئىشلارنى ھەل قىلىش قانچىلىك ئىش ئىدى؟ 4 سىلەردە مۇشۇ ھاياتتىكى ئىشلار ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىش زۇرۇر تېپىلغاندا، جامائەت ئارىسىدا تۇرۇپ دەپ قارالغانلارنى ئۇنى ھەل قىلىشقا سالمامسىلەر؟ 5 مۇشۇلارنى سىلەرنى خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن دەۋاتىمەن. ئەجەبا، ئاراگلاردا ئۆز قېرىنداشلىرى ئۈستىدىرسىدا ھۆكۈم چىقارغۇدەك دانا كىشى يوقمۇ، ھەتتا بىرىمۇ يوقمۇ؟ 6 ئۇنىڭ ئورنىدا، قېرىنداش بىلەن قېرىنداش دەۋالىشىۋاتىدۇ ـ ۋە كاپىرلار ئالدىدا شۇنداق قىلىدۇ! 7 ئەمەلىيەتتە ئۆز ئاراگلاردا دەۋالارنىڭ بولغانلىقىنىڭ ئۆزى سىلە رگە نىسبەتەن بىر تەرەپتىن. نېمىشقا ئۆزۈڭلىقلىققا چىدىمايسىلەر؟ نېمىشقا ناھەقچىلىككە يول قويمايسىلەر؟ 8 ئە كسىچە، سىلەر ناھەقچىلىك قىلىۋاتىسىلەر، خىيانەت قىلىۋاتىسىلەر، يەنە كېلىپ قېرىنداشلىرىگلارغا شۇنداق قىلىسىلەر! 9 ھەققانىيىزلارنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ۋارىسلىق قىلالمايدىغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ ئالدىنىپ كەتمە گلار! بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار، بۇتپەرەسلەر، زىنا قىلغۇچىلار، بەچچۋازلار، باشقا ئەرلەر

بىلەن بۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار، 10 ئوغرىلار، نەپسانىيەتچىلەر، ھاراقكەشلەر، توھمەتخورلار ياكى ئالداچىي-كازىزلار خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ۋارىسلىق قىلالمايدۇ؛ 11 بەزىگىلار دەرۋەقە شۇنداق بولغانىدۇق، ئەمما سىلەر رەب ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا ۋە خۇدايىمىزنىڭ روھى بىلەن يۇيۇلدۇڭلار، پاك-مۇقەددەس قىلىنىدىڭلار، ھەققانىي قىلىنىدىڭلار. 12 «ھەممە نەرسە ماڭا ھالالدۇر»، ئەمما ھەممە نەرسە پايدىلىق بولۇۋەرمەيدۇ؛ «ھەممە نەرسە ماڭا ھالالدۇر»، ئەمما مەن ھېچقانداق نەرسىنىڭ خوماركا قۇل بولمايمەن. 13 «تېڭە كىلكىلەر ئاشقازان ئۈچۈن، ئاشقازان بولسا تېڭە كىلكىلەر ئۈچۈندۇر»؛ ئەمما خۇدا ئۇ ۋە بۇ ھەر ئىككىسىنى يوققا چىقىرىدۇ؛ تەن بولسا بۇزۇقچىلىق ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى رەب ئۈچۈندۇر؛ رەب تەن ئۈچۈندۇر. 14 خۇدا رەبنى تىرىلدۈردى، شۇنىڭدەك بىزنىمۇ ئۆز قۇدرىتى بىلەن ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرىدۇ. 15 تېنىڭلارنىڭ مەسىھنىڭ ئەزالىرى ئىكەنلىكىنى بىلمەمسىلەر؟ ئۇنداقتا، مەسىھنىڭ ئەزالىرىنى ئېلىپ، ياھشىە ئايالنىڭ ئەزالىرى قىلسام بولامدۇ؟ ھەرگىز بولمايدۇ! 16 كىم ياھشىە ئايال بىلەن باغلانغان بولسا ئۆزىنىڭ بىلەن بىر تەن بولىدۇ، دەپ بىلمەمسىلەر؟ چۈنكى «[ئەر-ئايال] ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ» ـ دېيىلگەنىدى. 17 ئەمما رەببگە باغلانغۇچى بولسا ئۆزىنىڭ بىلەن بىر روھتۇر. 18 بۇزۇقلۇقتىن قېچىڭلار. «ئىنسانلارنىڭ ھەربىر سادىر قىلغان گۇناھى ئۆز تېنىنىڭ سىرتىدا بولىدۇ!» ـ ئەمما بۇزۇقلۇق سادىر قىلغۇچى ئۆز تېنىگە قارشى گۇناھ قىلىدۇ. 19 سىلەرنىڭ تېنىڭلار سىلەرنى تۇرالغۇ قىلغان، خۇدا تەرىپىدىن سىلە رگە ئىلھىتىپ قىلىنغان مۇقەددەس روھنىڭ ئىبادەتخانىسى، سىلەر ئۆز ۋۇجۇدۇڭلارنى ئۆزۈمنىڭكى ئەمەس دەپ بىلمەمسىلەر؟ 20 چۈنكى سىلەر چوڭ بەدەل بىلەن سېتىۋېلىنغانسىلەر، شۇڭا تېنىڭلاردا خۇدانى ئۇلۇغلاڭلار.

7 ئەمدى ھازىر سىلەر خېتىڭلاردا ئوتتۇرىغا قويغان سوئاللارغا كېلەيلى، ـ «ئەر ئايال زاتىنىڭ تېنىگە تەگمىسە ياخشىدۇر». 2 دۇرۇس. ئەمما يۇزۇقچىلىقلاردىن ساقلىنىش ئۈچۈن، ھەربىر ئەر رەكەتنىڭ ئۆزىنىڭ ئايالى بولسۇن، ھەربىر ئايالنىڭ ئۆزىنىڭ ئېرى بولسۇن. 3 ئەر ئايالىغا نىسبەتەن ئەرلىك مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلسۇن، ئايالمۇ ئېرىگە نىسبەتەن ئايالىلىق مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلسۇن. 4 ئايال ئۆز تېنىنىڭ ئىگىسى ئەمەس، بەلكى ئېرى ئۆزىنىڭ ئىگىسىدۇر؛ شۇنىڭغا ئوخشاشلا، ئەر ئۆز تېنىنىڭ ئىگىسى ئەمەس، بەلكى ئايالى ئۆزىنىڭ ئىگىسىدۇر. 5 پەقەت پۈتۈن زېھنىڭلار بىلەن دۇئالارغا بېرىلىش مەقسىتىدە ئۆز ماقۇللۇقۇڭلار بىلەن ۋاقتىنچە بەرگە ياتماسلىققا كېلىشكەندىلا باشقا، ئەر-ئايال ئۆزئارا بىر-بىرىنىڭ جنسىي ھەق-تەلىپىنى رەت قىلمىسۇن. شۇنداق ئالاھىدە مەزگىلدىن كېيىن يەنە بەرگە بولۇڭلار. بولمىسا، ئۆز ۋۇجۇدۇڭلارنى ئۆتۈۋالالمايدىغانلىقىڭلاردىن شەيتان سىلەرنى ئازدۇرۇش پۇرسىتىنى ئېھتىيات مۇمكىن. 6 ئەمما مۇنداق دېيىشىم يۇيرۇق يولدا ئەمەس، بەلكى مەسلىھەت يولىدىدۇر. 7 ئەمدى مەن بارلىق ئادەملەرنىڭ ماڭا ئوخشاش [يېتىق] بولۇشىنى خالايتتىم؛ لېكىن بۇ ئىشتا خۇدانىڭ ھەممە ئادەمگە بەرگەن ئۆز ئىلتىپاتى بار، بىرسى ئۆزداق، يەنە بىرسى بۇنداق. 8 ئەمما مەن جورىسىز تەنھا ياشىغانلار ۋە تۇلارغا شۇنى ئېيتىمەنكى، مەندەك تەنھا ئۆرىۋەرسە ياخشى بولىدۇ؛ 9 ئەمما ئۆز ۋۇجۇدۇڭلارنى ئۆتۈۋالالمىسا گەر، نىكاھلىنىڭلار، چۈنكى [ئىشتى] ئوتىدا كۆيگەندىن كۆرە نىكاھلىق بولغان ياخشى. 10 ئەمما نىكاھلانغانلارغا كەلسەك، تۇلارغا مەن شۇنى تاپىلايمەنكى، ـ (بۇ ئەمەلىيەتتە مېنىڭ تاپىلىغىنىم ئەمەس، يەنىلا رەببنىڭكى)، ئايال ئېرىدىن ئاجراشمىسۇن 11 (ئەمما ئۆ ئاجراشقان بولسا، ئۇ تەنھا ئۆتسۇن، ياكى ئېرى بىلەن يارىشۇالسۇن)؛ ۋە ئەرمۇ ئايالىنى قويۇپ بەرمىسۇن. 12 قالغانلىرىڭلارغا كەلسەك، مەن شۇنى ئېيتىمەنكى (بۇ رەببنىڭ ئېيتقىنى ئەمەس)، قېرىنداشنىڭ ئېتىقادسىز ئايالى بولسا ۋە ئايالى ئۆزىنىڭ بىلەن ئۆرۈۋېرىشكە رازى بولسا، ئۇ ئۇنى قويۇپ بەرمىسۇن؛ 13 [ئېتىقادچى] ئايالنىڭ ئېتىقادسىز ئېرى بولسا ۋە ئېرى ئۆزىنىڭ بىلەن ئۆرۈۋېرىشكە رازى بولسا، ئۇ ئېرىدىن ئاجراشمىسا كەتمىسۇن. 14 چۈنكى ئېتىقادسىز ئەر بولسا ئېتىقاد قىلغان ئايالدا پاك دەپ ھېسابلىنىدۇ؛ ئېتىقادسىز ئايال بولسا [ئېتىقاد قىلغان] قېرىنداشتا پاك دەپ ھېسابلىنىدۇ؛ بولمىسا، پەرزەنتلىرىڭلار ھارامدىن بولغان بولاتتى؛ ئەمما تۇلار ئەمدى پاك بولدى. 15 لېكىن ئېتىقادسىز بولغان تەرەپنىڭ كەتكۈسى بولسا، ئۇ ئاجراشسىپ كەتسۇن؛ بۇنداق ئەھۋاللاردا قېرىنداش ئاكا-ئۆكىلار، ھەدە-سىڭىلار [نىكاھ مەجبۇرىيىتىگە] باغلىنىپ قالغان بولمايدۇ؛ قاندىقلا بولمىسۇن خۇدا بىزنى ئىناق-خاتىرجەملىكتە ياشاشقا چاقىرغانىدۇر. 16 ئەي [ئېتىقادچى] ئايال، ئېرىڭنى [ئېتىقاد قىلدۇرۇپ] قۇتۇلدۇرالايدىغانلىقىڭنى ئەدىن بىلىسەن؟ ئەي [ئېتىقادچى] ئەر، خوتۇنۇڭنى [ئېتىقاد قىلدۇرۇپ] قۇتۇلدۇرالايدىغانلىقىڭنى ئەدىن بىلىسەن؟ 17 ھالبۇكى، رەب ھەرقايسىمىزغا قانداق تەقسىم قىلغان بولسا، قانداق ھالەتتە چاقىرغان بولسا، ئۇ شۇنىڭدا مېڭىۋەرسۇن، مەن ھەممە جاماەتلەردە شۇنداق يولىيورۇقنى تاپىلايمەن. 18 بىرسى سۈننەتلىك ھالەتتە چاقىرىلدىمۇ؟ ئۇ قايتا سۈننەتسىز قىلىنمىسۇن؛ بىرسى سۈننەتسىز ھالەتتە چاقىرىلدىمۇ؟ ئۇ ئەمدى سۈننەت قىلىنمىسۇن. 19 سۈننەتلىك بولۇش ھېچنەرسە ھېسابلانماس، سۈننەتسىز بولۇشمۇ ھېچنەرسە ھېسابلانماس؛ [ھېساب بولىدىغىنى] خۇدانىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشتىن ئىبارەتتۇر. 20 ھەر ركىم قايسى ھالەتتە چاقىرىلغان بولسا، شۇ ھالەتتە قالسۇن. 21 سەن چاقىرىلغاندا قۇل ھالىتىدە ئىدىڭمۇ؟ ئۇنىڭ بىلەن كارىڭ بولمىسۇن؛ لېكىن ئەگەر ھۆرلۇقۇڭ پۇرسىتى كەلسە، ئۇنى قولۇڭدىن بەرمە. 22 چۈنكى رەببتە چاقىرىلغان قۇل بولسا رەببنىڭ ھۆر ئادىمىدۇر؛ ئۇنىڭغا ئوخشاش، چاقىرىلىپ ھۆر بولغۇچىمۇ مەسىھنىڭ قۇلىدۇر. 23 سىلەر چوڭ بەدەل بىلەن سېتىۋېلىنىدىڭلار؛ ئىنسانلارغا قۇل بولماڭلار. 24 ئى قېرىنداشلار، ھەربىرىڭلار قايسى ھالەتتە چاقىرىلغان بولسا ئۇنىڭدا، شۇ ھالەتتە خۇدا بىلەن بىللە تۇرۇڭلار. 25 ئەمما نىكاھلانمىغانلار توغرىلۇقتا رەببدىن يۇيرۇق تاپشۇرۇۋالالمىدىم؛ شۇنداقتىمۇ رەببدىن بولغان رەھىم-شەپقەتكە مۇيەسسەر بولغانلىقىم ئۈچۈن سادىق ئادەم سۈپىتىدە ئۆز پىكرىمنى ئېيتىمەن. 26 ئەمدى ھازىرقى قىينىچىلىققا قارىغاندا، ئەر كىشىنىڭ شۇ [تەنھا] ھالەتتە بولۇشىنى ياخشى ئىش دەيمەن. 27 ئايالغا ياغلانغان بولساڭ، ئۇنداقتا، ئۇنىڭ بىلەن ئاجرىشىشنى ئىزلىما؛ ئايالىڭدىن ئاجراشسىپ كەتتىڭمۇ؟ ئۇنداقتا يەنە ئۇيلىنىشنى ئىزلىما. 28 لېكىن ئۇيلەنسەڭ، سەن گۇناھ قىلغان بولمايسەن؛ ۋە نىكاھلانمىغانلار نىكاھلانسا، تۇلارمۇ گۇناھ قىلغان بولمايدۇ. ئەمما شۇنداق قىلسا تۇلار جىسمانىي جەھەتتە جاپاغا تۇچرايدۇ؛ مېنىڭ سىلەرنى ئۇنىڭدىن خالىي قىلغۇم بار. 29 ئەمما شۇنى دېگۈم بار كى، ئى قېرىنداشلار ـ ۋاقىت قىسقىدۇر. شۇڭا ئايالىلىق بولغانلار ئايالسىزلاردەك بولسۇن؛ 30 ماتەم تۇتقانلار ماتەم تۇتمىغانلاردەك بولسۇن؛ بەخت-خۇشاللىقتا بولغانلار بەخت-خۇشاللىقتا بولمىغانلاردەك بولسۇن؛ مال-مۇلۇك سېتىۋالغانلار مال-مۇلۇكسىزلاردەك بولسۇن؛ 31 بۇ دۇنيادىكى بايلىقلاردىن بەھرىمەن بولغانلار دۇنيانى ئۆزىنىڭ تەئەللۇقاتى دەپ بىلمىسۇن؛ چۈنكى بۇ دۇنيادىكى ھازىرقى ھالەت ئۆتۈپ كېتىدۇ. 32 ئەمما سىلەرنىڭ غەمسىز بولۇشۇڭلارنى خالايمەن. ئايالسىز كىشى بولسا رەببنىڭ ئىشلىرىنى ئويلايدۇ؛ قاندىق قىلىپ رەببنى خۇرسەن قىلىشنىڭ غېمىدە بولىدۇ. 33 ئەمما ئايالىلىق كىشى قاندىق قىلىپ ئايالىنى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئىشلارنىڭ غېمىدە بولىدۇ؛ 34 يەنە كېلىپ ئايال ۋە نىكاھلانمىغان قىزنىڭ ئوتتۇرىسىدا پەرق بار؛ نىكاھلانمىغان قىز بولسا رەببنىڭ ئىشلىرىنىڭ، قاندىق قىلىپ ھەم تەندە ھەم روھتا پاك-مۇقەددەس بولۇشنىڭ غېمىدە بولىدۇ؛ ئەمما ياتلىق بولغان ئايال قاندىق قىلىپ ئېرىنى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن، بۇ دۇنيادىكى ئىشلارنىڭ غېمىدە بولىدۇ. 35 ئەمما مەن بۇ سۆزنى سىلەرنىڭ مەنپەئەتىڭلارنى كۆزدە تۇتۇپ دەۋاتىمەن؛ ۋېنۇڭلارغا سىرتماق سېلىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئىشلىرىڭلارنىڭ گۈزەل بولۇشى، كۆڭۈلۈڭلار بۇلۇتمىگەن ھالدا رەببگە بېرىلىپ ئۆزى كۆتۈشۈڭلار ئۈچۈن دەۋاتىمەن. 36 ئەمما ئەگەر بىرسى نىيەت قىلغان قىزغا نىسبەتەن مۇئامىلەمنىڭ دۇرۇس بولمىغان يېرى بار دەپ قارىسا، ئۇ قىز ياشلىق باھاردىن ئۆتۈپ كەتكەن بولسا، ئىككىسى ئۆزىنى تۇتۇۋالالمىسا، ئۇ خالىغىنىنى قىلسۇن، ئۇ گۇناھ قىلغان بولمايدۇ، ئۇلار نىكاھ قىلسۇن. 37 بىراق، بىرسى ئۆز كۆڭلىدە مۇقىم تۇرۇپ، ھېچقانداق ئىشتى يىسمى ئاستىدا بولماي، بەلكى ئۆز ئىرادىسىنى باشقۇرۇپ، كۆڭلىدە نىيەت قىلغان قىزنى ئەمرىگە ئالماسلىقنى قارار قىلغان بولسا، ياخشى قىلغان بولىدۇ. 38 قىسقىسى، ئۇيلەنگەننىڭ ئۇيلەنگىنىمۇ ياخشى ئىش، ئۇيلەنمىگەننىڭ ئۇيلەنمىگىنىمۇ تېخىمۇ ياخشى ئىش. 39 ئېرى ھايات چاغدا ئايالى ئۆزىنىڭغا باغلانغانىدۇر؛ ئەمما ئېرى ئۆلۈمدە ئۆخلىغان بولسا، ئۇ خالىغان كىشىگە (پەقەت رەببدە، ئەۋەتتە) نىكاھلىنىشقا ئەركىن بولىدۇ. 40 لېكىن قارىشىمچە ئۇ تۇل قالسا، تېخىمۇ بەختلىك بولىدۇ؛ مەندىمۇ خۇدانىڭ روھى بار، دەپ ئىشىنىمەن!

8 ئەمدى «بۇتلارغا ئاتاپ نەزىر قىلىنغان تائاملار» مەسىلىسىگە كېلەيلى. «ھەممىمىزدە بىلىم بار» دەپ بىلىمىز. خوش، بىراق بىلىم بولسا ئادەمنى كۆزە گۈلتىدۇ؛ مېھىر-مۇھەببەت بولسا ئادەمنى قۇرىدۇ. 2 «مېنىڭ بىلىمىم بار» دەپ ھېسابلىغان كىشى، ئەمەلىيەتتە ھېچنىمىنى تېخى بىلىشكە تېگىشلىك دەرىجىدە بىلمىگەن بولىدۇ. 3 ئەمما خۇدانى سۆيگەن كىشى بولسا، ئۇ ئۇنىڭ تەرىپىدىن تونۇلىدۇ. 4 خوش، ئەمدى «بۇتلارغا ئاتاپ نەزىر قىلىنغان تائاملار» توغرىلۇقۇڭ ـ بەرگە مەلۇمكى، «جاھاندا بۇت دېگەن ھېچنىمە ھېسابلانمايدۇ»، ۋە «بىرلا خۇدادىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۇر». 5 گەرچە نۇرغۇن ئاتالمىش ئىلاھلار بار بولسىمۇ ـ مەيلى ئۇلار زېمىندا ياكى ئاسماندا تۇرىدۇ دەپ قارىلىشىدىن قەتئىينەزەر (دەرۋەقە «ئىلاھلار» كۆپ، ۋە «رەب»لەر كۆپتۇر) 6 بىراق بىز ئۈچۈن پەقەتلا بىر خۇدا، يەنى ئاتا باردۇر. ئۇنىڭدىن بارلىق ھەممە مەۋجۇداتلار ئاپىرىدە بولغان، بىزمۇ ئۇنىڭ ئۈچۈن مەۋجۇت بولغانمىز؛ [ئىۋنىڭدەك]، بىرلا رەب، يەنى ئەيسا مەسىھ باردۇر. پۈتكۈل مەۋجۇداتلار ئۇ ئارقىلىق مەۋجۇت، بىزمۇ ئۇ ئارقىلىق ھاياتىمىز. 7

ئەمما يۇنداق بىلىم ھەممىزدە تېخى يوقتۇر، تېخى بۇتلارغا كۆندۈرۈلگىنىدىن خالاس بولمىغان بەزى [ئىشەنگۈچىلەر] بولسا مۇشۇنداق تاتاملارنى «بۇتقا ئاتاپ نەزىر قىلىنغان» دەپ بىلىپ يەيدۇ، شۇنداقلا تۇلارنىڭ ۋىجدانى ئاجىز بولغاچقا، يۇغانغان بولىدۇ. **8** ئەمەلىيەتتە تاتاملارنىڭ تۆزىلىرى بىزنى خۇدا بىلەن ياراشتۇرالمايدۇ، بىمسەك بىزنىڭ كەمچىلىكىمىز ھېسابلانمايدۇ، يېگەن بولساق ئارتۇقچىلىقىمۇ ھېسابلانمايدۇ. **9** بىراق ھەرھالدا [يېيىش] ئە ركىنلىكىگالارنىڭ ئاجىزلارغا پۇتلىكاشاڭ بولالمىسلىقىنا كۆزۈل قويۇڭلار. **10** چۈنكى ئاجىز بىر بەندە بىلىمى بار بولغان سىنىڭ يۈتخانىدىكى داستىخاندا ئولتۇرۇپ يېگەنلىكىڭنى كۆرسە، ئۇنداقتا ئۇ تۆز ئاجىز ۋىجدانىغا قارشى ھالدا يۇتلارغا ئاتاپ نەزىر قىلىنغان تاتاملارنى يېيىشكە «قوزۇلۇپ كۆچەيتىلىدىغان» بولامدۇ؟ **11** شۇنىنىڭ بىلەن مەسىھ ئۇنىڭ نىجاتى ئۈچۈن ئۆلگەن، سىنىڭ قېرىندىشىڭ بولغان بۇ ئاجىز بەندە سىنىڭ بىلىمىڭ ۋۇجۇدىن ھالاك بولىدۇ. **12** شۇ يول بىلەن قېرىندىشلارغا زىيان يەتكۈزۈپ گۇناھ قىلىپ، تۇلارنىڭ ئاجىز ۋىجدانىنى زەخىملەندۈرۈپ، مەسىھكە قارشى گۇناھ قىلىۋاتىسىلەر. **13** شۇڭا، ئە گەر بىرەر تاتام تۆز قېرىندىشىمنى يېقىتىدىغان قىلتاق بولسا، قېرىندىشىمنى يېقىتماسلىقىم ئۈچۈن مەن مەڭگۈگىچە گۆشنى قەتئىي يېمەيمەن. (aiōn g165)

9

مەن ئە ركىن ئەمەسمۇ؟ مەن رەسۇل ئەمەسمۇ؟ مەن رەبىمىز ئەيسا مەسىھنى كۆ رگەن ئەمەسمۇ؟ سىلەر تۆز ئۇ ئۇگلار مېنىڭ رەبدە بولغان ئەجرىم ئەمەسمۇ؟ **2** ئە گەر باشقىلارغا نىسبەتەن رەسۇل دەپ ھېسابلانمىسام، مەن ھېچ بولمىغاندا سىلە رگە رەسۇل بولدۇم، چۈنكى تۆز ئۇگلار رەبدە مېنىڭ رەسۇل بولغانلىقىمنى تەستىقلىغان مۇھۇردۇرسىلەر. **3** مېنى سوروۋشتە قىلماقچى بولغانلارغا بولغان جاۋابىم مۇنداق: ـ **4** بىزلەرنىڭ يەپ-ئىچىشكە ھوقۇقىمىز بار ئەمەسمۇ؟ **5** بىزنىڭ باشقا رەسۇللار، رەبنىڭ تۆز ئىنىلىرى ۋە كىپاسنىڭ قىلىنىدەك، ئېتىقادچى بىر سىڭلىنى ئەرىنە-ئۆگە ئېلىپ سەيلەردە مەھراۋ قىلىپ يۈرۈش ھەققىمىز يوقمۇ؟ **6** ئەجەبا، يەقەت بارناباس بىلەن مېنىلا ئەمگەك قىلماسلىققا ھوقۇقىمىز يوقمۇ؟ **7** كىم خىراجەتنى تۆزى تۆلەپ [ئەسكەر بولۇپ] جەنگگە چىقىدۇ؟ كىم ئۈزۈمزار بىنا قىلىپ ئۇنىڭ مېۋىسىدىن يېمەيدۇ؟ قايسى پادا باققۇچى پادىنىڭ سۈتىدىن ئىچمەيدۇ؟ **8** بۇ دېگەنلىرىم پەقەت ئىنسانىي كۆزقاراش ۋەيا چە ئېتىلغانمۇ؟ تەۋرات-قانۇنىنىڭ تۆزىدىمۇ ئوخشاش دېيىلگەن ئەمەسمۇ؟! **9** چۈنكى مۇساغا چىشۇرۇلگەن قانۇندا: «خامان تەپكەن ئۆكۈزنىڭ ئاغزىغا كۆشەك سالما» دەپ پۈتۈلگەندۇر. خۇدا ئۆكۈزلە رگلا كويۇنغىنى، **10** ياكى بۇنى پەقەت بىزلەرنى دەپ ئېيتقانمۇ؟ شۇبھىسىزكى، بۇ سۆزلەر بىزلەر ئۈچۈن پۈتۈلگەندۇر؛ شۇنىڭ ئۈچۈن ئېر ھەيدىگۈچى ئۈمىدتە ھەيدىشىگە تېگىشلىك، شۇنداقلا خامان تەپكۈچىمۇ ھوسۇلدىن بەھرىمەن بولۇش ئۈمىدىدە ئىشلىشكە تېگىشلىكتۇر. **11** بىز سىلە رگە روھىي بەختۇ-بەركەتلەرنى تېرىپ، سىلەردىن ماددىي جەھەتتىن يېغىۋالساق بۇ چە كتىن ئېشىپ كەتكەنلىك بولامدۇ؟ **12** باشقا [خىزمەتچىلەر] سىلەردە مۇشۇ ھوقۇقنى ئىشلەتكەن يەردە، بىز شۇنداق قىلساق تېخىمۇ بولىدىغۇ؟ ئەمما مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىگە ھېچ توسالغۇ بولمىسۇن دەپ، بىز بۇ ھوقۇقنى ھېچقاچان ئىشلىتىپ باقمىدۇق، ئە كسىچە، ھەرقانداق ئىشلارنا چىداپ كېلىۋاتىمىز. **13** ئىبادەتخانىدىكى مۇقەددەس ئىشلار تۆزىنى ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئىبادەتخانىنا ئاتالغان ھەدىيەلەردىن يەيدىغانلىقىنى، قۇربانگاھتا خىزمەت قىلىۋاتقانلارنىڭ قۇربانلىقلاردىن ئۈلۈشنى ئالىدىغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ **14** شۇنىڭغا ئوخشاش، رەب خۇش خەۋەرنى جاكارلىغۇچىلارنىڭ جېنى خۇش خەۋەردىن بېقىلىشۇن دەپ بېكىتكەندۇر. **15** ئەمما مەن بولسام بۇ ھوقۇقلارنىڭ ھېچقايسىسىنى ئىشلىتىپ باقمىدىم. ھەم ھازىرمۇ مۇشۇ ھوقۇقتىن پايدىلىنايى دەپ مۇشۇلارنى يېزىۋاتقىنىم يوق! چۈنكى مەن باشقىلارنىڭ مېنى بۇ پەخىرلىنىدىغانلىرىمدىن مەھرۇم قىلغىنىدىن كۆرە ئۆلگىنىم تۆزۈك! **16** چۈنكى مېنىڭ خۇش خەۋەرنى جاكارلىشىمدا پەخىرلەنگۈدەك ئىش يوق؛ چۈنكى ئۇنىڭ مەجبۇرىيىتى مېنى بىسىپ تۇرىدۇ؛ خۇش خەۋەرنى جاكارلىمىسام ھالىمغا ۋاي! **17** چۈنكى ئە گەر ئۆنى خالىس قىلسام، يۈنكۈن ماڭا ئىنئام بولىدۇ؛ ئەمما تۆز ئىختىيارىم بىلەن بولمىسا، بۇ پەقەت مېنىڭ غوجىدارلىق يۈرچىنى ئادا قىلغىنىم بولىدۇ، خالاس. **18** شۇنداق ئىكەن، مېنىڭ ئىنئامىم زادى نېمە بولىدۇ؟ مېنىڭ ئىنئامىم دەل شۇكى، خۇش خەۋەر جاكارلىغىنىمدا مەن خۇش خەۋە رگە كىشىلەرنى ھەقسىز ئېرىشتۇرىمەن ـ دېمەك، ئىنئامىم خۇش خەۋەر يەتكۈزۈشتىكى تېگىشلىق [ھەق ئېلىش] ھوقۇقلىرىمنى ھېچ ئىشلەتمەسلىكىمدىن ئىبارەتتۇر. **19** چۈنكى ھەممە ئادەمنىڭ ئىلكىدىن ئە ركىن بولۇپ، تۆزۈمنى كويىچىلىككە قۇل قىلدىم؛ شۇ يول بىلەن تېخىمۇ كۆپرەك ئادەملەرنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزسام دەيمەن. **20** يەھۇدىيلارنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزۇش ئۈچۈن يەھۇدىيلارغا نىسبەتەن يەھۇدىيغا ئوخشاش بولدۇم؛ تەۋرات قانۇنى ئاستىدا تۇرغانلارنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزۇش ئۈچۈن (تەۋرات قانۇنى ئاستىدا تۇرغان بولمىسامۇ) تەۋرات قانۇنى ئاستىدا تۇرغانلارغا نىسبەتەن تەۋرات قانۇنى ئاستىدا تۇرغانغا ئوخشاش بولدۇم، **21** تەۋرات قانۇنىدا بولمىغانلارنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزۇش ئۈچۈن تەۋرات قانۇنىدا بولمىغانلارغا نىسبەتەن (خۇدا ئالدىدا قانۇنسىز بولماي، بەلكى مەسىھنىڭ قانۇنىغا ۋىجدانىڭ بىلەن) مەن تەۋرات قانۇنىدا بولمىغانلارغا ئوخشاش بولدۇم، **22** ئاجىزلارنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزۇش ئۈچۈن ئاجىزلارغا تۆزۈم ئاجىزدەك بولدۇم، مۇمكىن قەدەر كۆپرەك ئادەمنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن مەن ھەرقانداق ئادەمگە قارىتا شۇنداق ئادەم بولدۇم. **23** تۆزۈمنىڭ خۇش خەۋەردىن نېمىسىنى بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى دەپ ھەممە ئىشنى قىلىمەن. **24** بەيگىگە چوشكەنلەرنىڭ ھەممىسى يۈگۈرىشىدۇ، ئەمما پەقەت بىرىلا مۇكاپاتقا ئېرىشىدىغىنىنى بىلمەمسىلەر؟ ئەگلىبە قازىنىش ئۈچۈن يۈگۈر ئۇگلار. **25** مۇسابىقىدە ئېلىشقۇچىلارنىڭ ھەممىسى تۆزىنى ھەر جەھەتتىن تەرگىنىدۇ، ئۇلار پەقەت بىر چىرىپ كېتىدىغان تاجقا ئېرىشىش ئۈچۈن شۇنداق قىلىدۇ، ئەمما بىز بولساق چىرىماس تاج ئۈچۈن شۇنداق قىلىمىز. **26** شۇڭا مەن نىشانسىز ئادەمدەك يۈگۈرۈۋاتىمەن؛ مۇشت ئاتىسام ھاۋاغا ئاتىدىغان ئادەمدەك بولىمەن. **27** ئۇنىڭ ئورنىغا مەن تۆز ئېنىمنى ئورۇپ تۆزۈمگە كونۇرۇرۇپ، ئۇنى تۆزۈمگە قۇل قىلىمەن؛ ئۇنداق قىلمىغاندا، باشقىلارغا تەلىم جاكارلاپ تۇرۇپ تۆزۈم لاياقەتلىك بولماي قېلىشىم مۇمكىن.

10

چۈنكى، ئى قېرىندىشلار، مەن سىلەرنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ھەممىسىنىڭ بۇلۇت ئاستىدا بۇ رگەنلىكىدن ۋە ھەممىسىنىڭ دېڭىزدىن ئۆتۈپ ماڭغانلىقىدىن خەۋەرسىز يۈرۈشۈڭلارنى خالىمايمەن؛ **2** ئۇلارنىڭ ھەممىسى بۇلۇتنا ھەم دېڭىزدا مۇسانىڭ [يېتە كچىلىككە] چۆمۈلدۈرۈلگەن؛ **3** ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئوخشاش روھىي تائامنى يېگەن؛ **4** ھەممىسى ئوخشاش روھىي ئىچىملىكنى ئىچكەن؛ چۈنكى ئۇلار تۆزلىرىگە [ھەمراھ بولۇپ] تە گىشىپ يۈ رگەن روھىي ۋېژىلتاشتىن ئىچەتتى (ئەمەلىيەتتە، مۇشۇ ۋېژىلتاش مەسىھنىڭ تۆزى ئىدى)؛ **5** شۇنداقتىمۇ، خۇدا ئۇلارنىڭ كوپىنچىسىدىن رازى بولمىغاندىن؛ چۈنكى «ئۇلار[نىڭ چەسىتلىرى] چۆل-بياۋاندا چېچىلىپ قالغان». **6** ئەمما بۇ ئىشلار ئۇلارنىڭ بېشىغا بىزلە رگە ساۋاق-بېشارەت بولسۇن ئۈچۈن چوشكەندىن؛ يۇنىڭدىن مەقسەت، بىزنىڭ ئۇلارنىڭ يامان ئىشلارغا ھەۋەس قىلغىنىدەك ھەۋەس قىلماسلىقىمىز ئۈچۈندۇر. **7** سىلەر يەنە ئۇلارنىڭ بەزىلىرىگە ئوخشاش بۇتقا چوقۇنىدىغانلاردىن بولماڭلار؛ بۇلار توغرىلۇقتا: «خەلق يەپ-ئىچىشكە ئولتۇردى، ئاندىن كەيپ-سىياغا تۇردى» دەپ پۈتۈلگەن. **8** بىز يەنە ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنىڭ بۇزۇقچىلىق قىلغىنىدەك قىلمايلى؛ چۈنكى شۇ ۋەجىدىن ئۇلاردىن يىگىرمە ئۈچ مىڭ كىشى بىر كۈندىلا ئۆلدى. **9** يەنە ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنىڭ مەسىھنى سىنىغىنىدەك مەسىھنى سىنىمايلى؛ چۈنكى شۇ سەۋەبتىن ئۇلار يىلانلار چېقىشى بىلەن ھالاك بولدى. **10** يەنە ئۇلارنىڭ بەزىلىرى ئاغرىنىغاندەك ئاغرىنىپ قاقشىماڭلار ـ نەتىجىدە، ئۇلار جان ئالغۇچى [يەرشىتە] تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلدى. **11** ئەمدى بۇ ۋەقەلەرنىڭ ھەممىسى ئۇلارنىڭ بېشىغا بېشارەتلىك مىساللار سۈپىتىدە چوشكەن ۋە ئاخىرقى زامانلار بېشىمىزغا كېلىۋاتقان بىزلەرنىڭ ئۇلاردىن ساۋاق-ئىبرەت ئېلىشىمىز ئۈچۈن خاتىرىلەنگەندى. (aiōn g165) **12** شۇنىڭ بىلەن «مەن [ئېتىقادتا] چىڭ تىرەپ تۇرماقتىمەن» دېگەن كىشى ئۆزىنىڭ يېقىلىپ كېتىشىدىن ھېزى بولسۇن! **13** سىلەر دۇچ كەلگەن سىناقلارنىڭ ھەممىسگە باشقا ئادەملەرمۇ ئوخشاش دۇچ كەلگەن. ۋە خۇدا بولسا ۋەدىسىدە تۇرغۇچىدۇر، ئۇ سىلەرنى كۈتۈرەلمىگۈدەك سناقلارغا ئۇچراتمايدۇ، بەلكى سناق ۋېشىگىلارغا چوشكەندە، شۇنىڭ بىلەن تەڭ ئۇنىڭدىن ئۆتۈپ قۇتۇلۇش يولىنى يارىتىپ بېرىدۇ؛ سىلەر شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا بەرداشلىق بېرىدىغان بولىسىلەر.

14 شۇ سەۋەبتىن، سۆيۈملۈكلىرىم، بۇتپەرەسلىكتىن قېچىڭلار! **15** سىلەرنى ئەقىل-ھوشى جايىدا كىشىلەر دەپ قاراپ شۇنى ئېيتىۋاتىمەن؛ سۆزلىگەنلىرىمنى باھالاپ بېقىڭلار: ـ **16** بىز بەركەتلىك بولسۇن دەپ تىلىگەن، بەركەتلىك جامدىكى شارابنى ئىچكىنىمىز، مەسىھنىڭ قېنىدن ئورتاق بەھرىلەنگىنىمىز ئەمەسمۇ؟ بىزنىڭ ئوشۇقتىن نانىنى يېگىنىمىز، مەسىھنىڭ تېنىدىن ئورتاق بەھرىلەنگىنىمىز ئەمەسمۇ؟ **17** بىز نۇرغۇن بولساقمۇ بىر نان، بىر تەندۇرمىز؛ چۈنكى ھەممىز شۇ بىر نادىن نېسىۋە ئالىمىز. **18** جىسمانىي ئىسرائىلغا قاراڭلار؛ قۇربانلىقلارنى يېگەنلەر قۇربانگاھقا نېسىپداشلار ئەمەسمۇ؟ **19** ئەمدى نېمە دېمەكچىمەن؟ بۇتقا ئاتاپ سۇنۇلغان قۇربانلىقنىڭ بىرەر ئەھمىيىتى بارمىدۇ؟ بۇتنىڭ بىرەر ئەھمىيىتى بارمىدۇ؟ **20** ياق، بىراق كاپىرلار بۇتلارغا سۇنغان قۇربانلىقلارنى خۇداغا ئەمەس، بەلكى جىنلارغا ئاتايدۇ. مەن سىلەرنىڭ جىنلار بىلەن ئورتاق نېسىپداش بولۇشۇڭلارنى خالىمايمەن. **21** رەبنىڭ جامىدن ۋە جىنلارنىڭ جامىدىن تەڭ ئىچكۈچى بولىساڭلار بولمايدۇ؛ رەبنىڭ داستىخىنىغا ۋە جىنلارنىڭ داستىخىنىغا تەڭ داخىل بولىساڭلار بولمايدۇ. **22** رەبنىڭ ھەسەت-غەزىپىنى قوزغىماقچىمىزمۇ؟ بىز ئۇنىڭدىن كۈچلۈ ئەمەس-يا؟ **23** «ھەممە

نەرسە ھالالدۇر»، ئەمما ھەممە نەرسە پايدىلىق بولۇۋەرمەيدۇ، «ھەممە نەرسە ھالالدۇر»، ئەمما ھەممە نەرسە ئادەمنىڭ [ئېتىقادىنى] قۇرالمايدۇ. **24** ئەمدى ھېچكىم تۆز مەنپەئەتىنى ئىزدىمىسۇن، بەلكى تۆزگەلەرنىڭكىنى ئىزدىسۇن. **25** گۆش بازىردا سېتىلغان ھەربىرنەرسىنى ۋىجدانىگالارنى دەپ ئولتۇرماي، ھېچنېمىنى سۇرۇشتە قىلماي يەۋېرىگلار. **26** چۈنكى «جاھان ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە مەۋجۇداتلار پەروەردىگارغا مەنسۇپتۇر» [دەپ پۈتۈلگەن]. **27** ئەمما ئېتىقاد قىلمىغانلارنىڭ بىرەرسى سېنى زىيافىتكە تەكلىپ قىلسا ۋە كۆڭۈلۈڭ تارتسا، ئالدىڭغا قويۇلغان ھەممىنى ۋىجدانىڭنى دەپ ئولتۇرماي يەۋەر، **28** ئەمما بىرسى ساڭا: «بۇ بۇتلارغا ئاتالغان قۇربانلىق تاتاۋى» دېسە، ئۇنداقتا ئۇنى يېمە، ئېتىقىنى ساڭا ئېيتقان ئادەمنىڭ سەۋەبى ئۈچۈن، شۇنداقلا ۋىجدانىڭ سەۋەبى ئۈچۈندۇر، **29** مەن دېگەن ۋىجدان سېنىڭكى ئەمەس، بەلكى ھېلىقى كىشىنىڭ ۋىجدانى، مېنىڭ ئە ركىنلىكىمگە باشقىلارنىڭ ۋىجدانى تەرىپىدىن يامان دەپ باھا بېرىلىشىنىڭ ھاجىتى بارمۇ؟ **30** مەن تەشە ككۇر ئېتىپ يېسەم، تەشە ككۇر ئېتىقان نەرسىنى دۇرۇس يېگىنىم ۋېيىلدىن يامان دەپ قارىلىشىمنىڭ نېمە ھاجىتى؟ **31** شۇڭا سىلەر نېمنى يېسە گلار، نېمنى ئىچسە گلار يا كى ھەرقانداق باشقا ئىشلارنى قىلسا گلار، ھەممە ئىشلارنى خۇداغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈلسۇن دەپ قىلگلار. **32** مەن تۆزۈم ھەممەيلەننى ھەممە ئىشتا مەمنۇن قىلىشقا ئىنتىلگىنىمدەك، تۆز مەنپەئىتىم ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى كۆپچىلىكنىڭ مەنپەئىتى، ئۇلارنىڭ قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن ئىنتىلگىنىمدەك، ھېچكىمنىڭ ئالدىغا ـ يەھۇدىيلار بولسۇن، گېرىكلار بولسۇن، خۇدانىڭ جامائىتىدىكىلەر بولسۇن ئالدىغا پۈتلىكاشاڭ بولما گلار. مەن مەسىھنى ئۈلگە قىلغىنىمدەك، سىلەرمۇ مېنى ئۈلگە قىلىگلار.

11

ئەمدى سىلەرنى شۇنىڭ ئۈچۈن تەرىپلەيمەنكى، ئۆ قېرىنداشلار، ھەممە ئىشلاردا سىلەر مېنى ئەسلىپ تۇرۇۋاتىسىلەر، مەن سىلە رگە تاپشۇرغىنىمدەك، كۆرسەتمىلەرنى تۇتۇپ كېلىۋاتىسىلەر. **3** ئەمما مەن سىلەرنىڭ ھەر ئەرنىڭ بېشى مەسىھدۇر، ئايالنىڭ بېشى ئەردۇر ۋە مەسىھنىڭ بېشى خۇدادۇر دەپ بىلىشىگلارنى خالايمەن. **4** شۇڭا، [ئىبادەتكە قاتناشقاندا]، ھەرقانداق ئەر بېشىغا بىرنەرسە ئارتقان ھالدا دۇئا قىلسا يا كى بېشارەت بەرسە، ئۇ تۆز بېشىغا ھۆرمەتسىزلىك قىلغان بولىدۇ. **5** ئەمما [ئىبادەتكە قاتناشقاندا]، ھەرقانداق ئايال بېشىغا بىرەر نەرسە ئارتمىغان ھالدا دۇئا قىلسا يا كى بېشارەت بەرسە، ئۇ تۆز بېشىغا ھۆرمەتسىزلىك قىلغان بولىدۇ، بۇنداق ئايالنىڭ چېچى چۈشۈرۈۋېتىلگەن، [رەسۋا قىلىنغان] ئايالدىن پەرقى يوقتۇر. **6** ئايال كىشىنىڭ بېشىغا ئارتقىنى يوق بولسا، چاچلىرى چۈشۈرۈۋېتىلسۇن؛ ئايالغا نىسبەتەن چاچلىرىنىڭ كېسىۋېتىلىشى يا كى چۈشۈرۈۋېتىلىشى ۋىياتلىق ئىش بولسا، ئەمدى تۆنۈگۈ بېشىغا بىرەر ئارتقىنى بولسۇن. **7** چۈنكى ئەر كىشى بولسا بېشىنى يايماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ سۈرەت-ۋەرازى ۋە شان-شەرەپىدۇر؛ ئەمما ئايال كىشى بولسا ئەرنىڭ شان-شەرەپىدۇر. **8** چۈنكى ئەر بولسا ئايالدىن ئەمەس، بەلكى ئايال ئەردىنىدۇر. **9** شۇنىڭدەك ئەر كىشى ئايال ئۈچۈن ئەمەس، ئايال كىشى ئەر ئۈچۈن يارىتىلغاندۇر. **10** بۇ سەۋەبتىن، ھەم پەرىشتىلەرنىڭ سەۋەبىدىن ئايال كىشى بېشىدا ھوقۇق[نىڭ] [بەلگىسىگە] ئىگە بولۇشى كېرەك. **11** ھالبۇكى، رەبدە ئايال ئەرسىز بولماس ۋە ئەر ئايالسىز بولماس، **12** چۈنكى ئايال ئەردىن چىقىرىلغىنىدەك، ئەر ئايال ئارقىلىق [تۇغۇلىدۇ]؛ لېكىن ھەممە ئىش خۇدادىنىدۇر. **13** تۆز كۆڭۈلۈڭلاردا باھا بېرىگلار؛ ئايالىلارنىڭ بېشىغا بىرنەرسە ئارتماي تۇرۇپ خۇداغا دۇئا قىلىشى مۇۋاپىقمۇ؟ **14** تەبىئەتنىڭ تۆزى سىلە رگە ئەر كىشىنىڭ تۆزۈن چاچلىرى بولسا ئۇنىڭغا ۋىيات ئىكەنلىكىنى ئۇگەتمىدىمۇ؟ **15** ئەمما ئايال كىشىنىڭ تۆزۈن چاچلىرى بولسا، بۇ ئۇنىڭغا شان-شەرەپ بولىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ تۆزۈن چاچلىرى ئۇنىڭغا بېزەك-يېپىنچا بولسۇن دەپ تەقدىم قىلىنغان. **16** [بىرسىنىڭ بۇ ئىشلار توغرىلۇقى] تالاش-تارتىش قىلغۇسى بولسا، [شۇنى بىلىشىكى]، بىزلەردە ھەم خۇدانىڭ جامائەتلىرىدىمۇ شۇلاردىن باشقا ھېچ قائىدىلەر يوقتۇر. **17** ئەمما ھازىر دېمەكچى بولغان ئىش، يەنى سىلەر يىغىلغان سورۇنلارغا كەلسەك، ئۇنىڭدا سىلەرنى تەرىپلىمەيمەن، چۈنكى يىغىلغىنىگلارنىڭ نەتىجىسى پايدىلىق ئەمەس، بەلكى زىيانلىق بولۇۋاتىدۇ. **18** چۈنكى بىرىنچىدىن، سىلەر جامائەتتە يىغىلغىنىگلاردا، ئارا گلاردا گۇرۇھلارغا بۆلۈنۈشۈلەر بولغانلىقىنى ئاڭلىدىم، بۇ گەپكە قىسمەن ئىشەندىم. **19** ئارا گلاردا بۆلۈنۈشۈلەر يەيدا بولماي قالمايدۇ. ئۇنداق بولمىغاندا ئارا گلاردا كىمنىڭ لايىقلىقتا بولغانلىقىنى كۆرۈۋالغىلى بولماىتتى. **20** سىلەر بىر يە رگە جەم بولغىنىگلاردا، سىلەر [ھەقىقەتەن] «رەبنىڭ زىيافىتى»دىن بەھىرلىسىلەر. **21** چۈنكى يېگىنىگلاردا ھەربىرگلار باشقىلارنىڭ يېيىشىنى كۈتمەيلا تۆز ۋۇگلار ئىلىپ كەلگەن غىزانى يەۋېرىسىلەر-دە، بىرسى ئاچ قالىدۇ، يەنە بىرسى مەست بولۇپ كېتىدۇ. **22** يەپ-ئىچىشكە تۆز ۋۇيلىرىگلار يوقمۇ؟ خۇدانىڭ جامائىتىنى كۆز زىگە ئىلماي، يوقسۇللارنى خىجالەتكە قويىماقچىمۇسىلەر؟ سىلە رگە نېمە دېسەم بولار؟ سىلەرنى تەرىپلەمدىمەن؟ ياق، سىلەرنى تەرىپلىمەيمەن. **23** چۈنكى مەن سىلە رگە [رەبنىڭ زىيافىتى توغرۇلۇق] يەتكۈزگەنلىرىمنى تۆزۈم رەبدىن تاپشۇرۇۋالغانمەن؛ دېمەكچى، رەب ئەيسانا ساتقۇنلۇق قىلىنغان كېچىدە تۆ قولىغا نان ئېلىپ، **24** تەشە ككۇر ئېتىقاندىن كېيىن ئۇنى ئوشتۇپ: «مانا، سىلە رگە ئاتالغان مېنىڭ تېنىم، بۇنى مېنى ئەسلەپ تۇرۇش ئۈچۈن مۇشۇنداق قىلىگلار» ـ دېدى. **25** شۇنىڭدەك، غىزادىن كېيىن ئۇ جامىنى قولىغا ئېلىپ: «مانا، بۇ جامدىكى شاراب قېنىمدا بولغان «يېڭى ئەھدە»دۇر؛ ھەر قېتىم بۇنىڭدىن ئىچكىنىگلاردا، مېنى ئەسلەپ تۇرۇش ئۈچۈن شۇنداق قىلىگلار» ـ دېدى. **26** چۈنكى سىلەر ھەر قېتىم بۇ نادىن يېگەن، بۇ جامدىن ئىچكەن بولسا گلار، تا كى ئۇنىڭ قايتىپ كېلىشىگىچە سىلەر رەبنىڭ ئۆلۈمىنى جا كارلىغان بولىسىلەر. **27** شۇنىڭ ئۈچۈن، كىمكى لايىقىتسىز ھالدا بۇ نانىنى يېسە يا كى رەبنىڭ جامىدىن ئىچسە، رەبنىڭ تېنى ھەم قېنىغا نىسبەتەن گۇناھكار بولىدۇ. **28** شۇنىڭ ئۈچۈن ھەربىرىمىز بۇ ئىشلار ئۈستىدە ئۆز-ئۆزىنى تەكشۈرۈپ، ئاندىن نادىن يېسۇن، جامدىن ئىچسۇن. **29** چۈنكى [رەبنىڭ] تېنىنى پەرق ئەتمەي تۇرۇپ يېگۈچى ۋە ئىچكۈچى ھەر كىم ئۆزىگە ھۆكۈم-جازانى يەتكۈزۈپ يەپ-ئىچىدۇ. **30** بۇ سەۋەبتىن ئارا گلاردىكى نۇرغۇن ئادەملەر زەئىپلىشىپ كېسەل بولدى، ھەتتا خېلى بىر قىسمى [ئۆلۈمدە] ئۇخلاپ قالدى. **31** لېكىن ئە گەر ئۆز ئۈستىمىزنى تەكشۈرۈپ ھۆكۈم چىقارغان بولساق، بېشىمىزغا [رەبنىڭ] ھۆكۈم-جازاسى چۈشۈرۈلمەيدىغان بولىدۇ. **32** ئەمما گەرچە ئۈستىمىزگە رەب تەرىپىدىن ھۆكۈم-جازالار چۈشۈرۈلگەن بولسىمۇ، ئەمەلىيەتتە بۇ ئۇنىڭ بىزگە چۈشۈۋ رگەن «تەربىيە جازاسى»دۇر؛ بۇنىڭدىن مەقسەت، بىزنىڭ بۇ دۇنيا بىلەن بىرلىكتە ھالا كەتكە ھۆكۈم قىلىنماسلىقىمىز ئۈچۈندۇر. **33** شۇڭا، ئۆ قېرىنداشلار، [رەبنىڭ زىيافىتىدە] بېيىشكە جەم بولغىنىگلاردا، [ھەممەيلەن تولۇق كەلگۈچە] بىر-بىرىگلارنى كۈتۈڭلار. **34** بىرسى ئاچ قورساق بولسا ئاۋۋال ۋىيدە يەپ كەلسۇن؛ مۇنداق قىلىپ سىلەرنىڭ جەم بولۇشۇڭلار تۆز ئۈگلارغا ھۆكۈم-جازا يەتكۈزمەيدىغان بولىدۇ. قالغان باشقا مەسىلىلەرنى بولسا، مەن بارغىنىمدا تەرتىپكە سالىمەن.

12

ئەمما ئۆ قېرىنداشلار، روھىي ئىلتىپاتلارغا كەلسەك، سىلەرنىڭ ئۇلار توغرىلۇقتا بىلمەي قېلىشىگىلارنى خالىمايمەن. **2** سىلەر تاڤىپىلەرنىڭ تارىسدا بولغان ۋاقتىگلاردا ھەرخىل يوللارغا باشلىنىپ، گاس-گاچا بۇتلارغا [چوقۇنۇشقا] تارتىلىۋېتىپ كەتكىنىگلارنى بىلىسىلەر. **3** شۇڭا مەن سىلە رگە ئۇقتۇرىمەنكى، ھېچكىم خۇدانىڭ روھىدا تۇرۇپ: «ئەيسانا لەنەت!» دېمەيدۇ ۋە ھەرقانداق بىرى مۇقەددەس روھتا بولماي تۇرۇپ «ئەيسا رەبدۇر!» دەپ ئېيتالمايدۇ. **4** ئەمما ئىلتىپاتلار خىلمۇ-خىل، لېكىن روھ بولسا بىردۇر. **5** خىزمەتلەر بولسا ھەرخىل، ئەمما [بىز خىزمىتىنى قىلىدىغان] رەب بىردۇر. **6** ئىشلەش يوللىرى ھەرخىل، ئەمما ھەممەيلەندە ھەممە ئىشنى ۋۇجۇدقا چىقارغۇچى خۇدا بىردۇر. **7** ئەمما ھەممەيلەننىڭ مەنپەئەتى ئۈچۈن ھەربىرگە روھنىڭ نامايان بولۇشى بېغىشلىنىدۇ. **8** چۈنكى روھ ئارقىلىق بىرگە دانالىق يەتكۈزگۈچى سۆز، يەنە بىرگە شۇ ئوخشاش روھ ئارقىلىق خەۋەر يەتكۈزگۈچى سۆز تەقسىم قىلىنىدۇ؛ **9** يەنە ئوخشاش روھ ئارقىلىق باشقا بىرگە ئالاھىدە ئىشەنچ، يەنە بىرگە ئوخشاش روھ ئارقىلىق [كېسەللەرنى] ساقايتىش ئىلتىپاتلىرى، **10** بىراۋغا مۆجىزىلەرنى يارىتىش تەقسىم قىلىنىدۇ؛ بىراۋغا ۋەھيي-يېشارەت بېرىش؛ بىراۋغا ھەرخىل روھلارنى پەرق ئېتىش، بىراۋغا نامەلۇم تىللاردا سۆزلەش، يەنە بىراۋغا نامەلۇم تىللارنى تەرجىمە قىلىش ئىلتىپاتى تەقسىم قىلىنىدۇ. **11** ئەمما بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسنى يۇرگۈزگۈچى ئوخشاش شۇ بىر روھتۇر، ئۇ ھەربىرگە تۆزى لايىق كۆرۈپ، ئايرىم-ئايرىم تەقسىم قىلىپ بېرىدۇ. **12** چۈنكى ئىنسانىي تەن بىر بولىسىمۇ نۇرغۇن ئەزالىرى بولغىنىدەك، شۇنداقلا ئەزالىرى نۇرغۇن بولىسىمۇ ئۆزئارا قوشۇلۇپ بىر تەن بولغانىدەك، مەسىھ ئۆزىمۇ ھەم شۇنداقتۇر. **13** چۈنكى ھەممىمىز، مەيلى يەھۇدىيلار بولساقۇ، گېرىكلەر بولساقۇ، قۇللار بولساقۇ، ھۆرلەر بولساقۇ، بىر روھتا بىر تەنگە كىرىشكە چۈمۈلدۈرۈلدۇق ۋە بىر روھتىن ئىچىشكە نىسىپ قىلىنىدۇق. **14** چۈنكى تەن بىرلا ئەزادىن ئەمەس، بەلكى كۆپ ئەزالاردىن تەركىب تاپىدۇ. **15** ئە گەر پۇت: «مەن قول بولمىغىنم ئۈچۈن مەن تەنگە تەۋە ئەمەسمەن» دېسىلا، ئۇنداقتا ئۇ ھەقىقەتەن تەنگە تەۋە ئەمەس بولامدۇ؟ **16** قۇلاق: «مەن كۆز ئەمەس، شۇڭا مەن تەنگە تەۋە ئەمەسمەن» دېسىلا، ئۇنداقتا ئۇ ھەقىقەتەن تەنگە تەۋە ئەمەس بولامدۇ؟ **17** پۈتۈن تەن كۆزلا بولسا، ئۇنداقتا ئاڭلاش سېزىمىمىز نەدىن بولىدۇ؟ پۈتۈن تەن قۇلاقلا بولسا، ئۇنداقتا پۇراش سېزىمىمىز نەدىن بولىدۇ؟ **18** ھالبۇكى، خۇدا تۆزىگە لايىق كۆز رگەن تەن ئەزالىرىنىڭ ھەربىرىنى ئايرىم-ئايرىم تۆز جايىغا ئورۇنلاشتۇرغان؛ **19** ئە گەر ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئوخشاش ئەزا بولسا،

ئۇنداقتا ئۇنى قانداقۇ تەن دېگلى بولاتتى؟ 20 ئەمدىلىكتە ئەزالار كۆپ، تەن بولسا بىردۇر.
21 كۆز قولغا: «مېنىڭ ساڭا ئېھتىياجىم چۈشمەيدۇ!» دېيەلمەيدۇ، ياكى باش بولسا پۇتلارغا:
«مېنىڭ سىلە رگە ئېھتىياجىم چۈشمەيدۇ!» دېيەلمەيدۇ. 22 دەل ئەكسىچە، تەندىكى ئاجىز-
ئەرزىمەس دەپ كۆرۈنگەن ئەزالار كەم بولسا بولمايدۇ، 23 ۋە ھەم تەندىكى بىز ئېتىبارسىز
دەپ ھېسابلىغان ئەزالارغا بولسا، تېخىمۇ كۆپرەك ئېتىبار قىلىمىز؛ شۇنداقلا ئىسكەتسىز دەپ
قارالغان ئەزالىرىمىز تېخىمۇ ئىسكەتلىك قىلىنىدۇ، 24 ئەسلىدە يارىشىملۇق بولغان ئەزالىرىمىزغا
بولسا شۇنداق قىلىشنىڭ ھاجىتى يوق. ئەمما خۇدا پۈتۈن تەننى شۇنداق بىرلەشتۈرگەنتىكى، ئۆ
ئېتىبارسىز دەپ ھېسابلانغان ئەزالارغا تېخىمۇ كۆپ ئېتىبار بېرىدۇ، 25 يۇنىكۈن مەقسەت
تەندە ھېچ بۆلۈنۈشلەر بولماسلىقى، بەلكى بارلىق ئەزالار ئۆزئارا ئوخشاش كۆيۈمچانلىقتا بولۇشى
ئۈچۈندۇر. 26 بىر ئەزا جاپا-دەرد تارتسا، بارلىق ئەزالار ئۆنىڭ بىلەن تەڭ جاپا-دەرد تارتىدۇ؛
بىر ئەزاغا شەرەپ كەلسە، بارلىق ئەزالار ئۆنىڭ بىلەن تەڭ شادلىنىدۇ. 27 ئەمدى سىلەر
مەسىھنىڭ ئېنىدۇرسىلەر، ھەربىرىڭلار ئۆنىڭ ئايرىم-ئايرىم ئەزاسىدۇرسىلەر. 28 خۇدا جامائەتتە
مۇئىنداقلارنى ئورۇنلاشتۇرغان: ـ ئاۋۋال رەسۇللارنى، ئاندىن پەيغەمبەرلەرنى، ئۈچىنچى بولۇپ
تەلىم بە رگۈچىلەرنى، ئاندىن مۆجىزە كۆرسەتكۈچىلەرنى، ئاندىن تۇرلۈك كېسەللەرنى ساقايتىش
ئىلتىپاتلىرىغا ئىگە بولغانلارنى، ياردەم بە رگۈچىلەرنى، يېتەكچىلىك قىلغۇچىلارنى، ھەرخىل نامەلۇم
تىللاردا سۆزلەيدىغانلارنى تەينىلەپ ئورۇنلاشتۇرغاندۇر. 29 ھەممەيلەن رەسۇلمۇ؟ ھەممەيلەن
پەيغەمبەرمۇ؟ ھەممەيلەن تەلىم بە رگۈچىمۇ؟ ھەممەيلەن مۆجىزە كۆرسەتكۈچىمۇ؟ 30 ھەممەيلەندە
ساقايتىش ئىلتىپاتلىرى بارمۇ؟ ھەممەيلەن نامەلۇم تىللاردا سۆزلەمدۇ؟ ھەممەيلەن نامەلۇم تىللارنى
تەرجىمە قىلالامدۇ؟ 31 ئەمما سىلەر چە ۋىژاق ئىلتىپاتلارنى تەقەززا بولۇپ قوغلاڭلار، ھالبۇنۇ،
مەن ھازىر سىلە رگە ھەممىدىن ئەۋزەل بىر يولنى كۆرسىتىپ بېرەي.

13

مەن ئە گەردە بۇ دۇنيادىكى كىشىلەر سۆزلەۋاتقان ھەرخىل تىللار ھەتتا پەرىشتىلەرنىڭ
تىللىرى بىلەنمۇ سۆزلىيەلەيدىغان بولسامۇ، بىراق مەن مېھىر-مۇھەببەتسىز بولسام، ئۆ چاغدا مەن
پەقەت بىر «داڭ-داڭ» قىلىدىغان مىس داڭ، بىر «چاڭ-چاڭ» قىلىدىغان چاڭ بولۇپ قالىمەن،
خالاس. 2 ئە گەر مەن پەيغەمبەرلىك قىلالىسام، بارلىق سىرلار، بارلىق بىلىملەرنى چۈشىنىپ
بولغان بولسامۇ، ھەم شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا تاغلارنى يۆتكىيەلىگۈدەك تولۇق ئىشەنچىنە بولسامۇ،
ئەمما مەندە مېھىر-مۇھەببەت بولمىسا، ئۆنداقتا مەن ھېچنەرسە بولمىغان بولىمەن. 3 ئە گەر
بارلىق مال-مۈلكۈمنى سەدىقىگە ئاتاپ ھەم تىنىمنى [خۇدانىڭ يولىدا] قۇربانلىق سۈپىتىدە
كۆيدۈرۈلۈشكە سۇنغان تەغدىردىمۇ، ئەمما مەندە يەنىلا مېھىر-مۇھەببەت بولمىسا، ئۆنداقتا مېنىڭ
ھېچقانداق پايدام يوق بولغان بولىدۇ. 4 مۇھەببەت سەۋر-تاقەتلىك بولۇش ھەم مېھىربانلىقتۇر؛
مۇھەببەت ھەسەتخورلۇق قىلمايدۇ؛ مۇھەببەت ئۆزىنى ماختىمايدۇ، تە كەبىۋرلۇق قىلمايدۇ، 5
نومۇسسىزلىق قىلمايدۇ، ئۆز مەنپەئەتىنى كۆزلەپ يۈرمەيدۇ، تېرىكتۈرۈلمەيدۇ، كۆڭلىدە ئۆچمەنلىك
ساقلىمايدۇ، 6 ھەققانىيسىزلىقتىن خۇشال بولمايدۇ، بەلكى ئەمەلىيەتتىن ھەقىقەتتىن خۇشال
بولىدۇ، 7 ھەممە ئىشتا قورسىقى كە ڭلىك قىلىدۇ، ھەممىگە يۈزلىنىپ [خۇداغا] ئىشىنىدۇ،
ھەممە ئىشقا ئۈمىد باغلايدۇ، ھەممىگە چىدايدۇ. 8 مېھىر-مۇھەببەت ھە رگىز ئاخىرلاشمايدۇ.
بېشارەتلەر بولسا، كارغا كەلمەيدۇ؛ تىلۋىدۇ: «نامەلۇم تىللار» بولسا، تۇگەيدۇ؛ [مۇجىزىلىك] بىلىملەرمۇ
كارغا كەلمەيدۇ. 9 چۈنكى بىزنىڭ بىلىدىغانلىرىمىز قىسمەن، بېشارەت بېرىدىغانلىرىمىز قىسمەن؛ 10
لېكىن م ۇكەممەللىك كەلگەندە، قىسمەنلىك يوقىلىدۇ. 11 مەن كىچىكىمدە بالىلارچە سۆزلىدىم،
بالىلارچە ۋىلىدىم، بالىلارچە ھېسابلىدىم، چوڭ بولغىنىمدا، مەن بالىلىقنى تاشلىدىم. 12 چۈنكى بىز
ھازىر بىر تۈتۈق دېرىزىدىن مۇجەمل ھالدا كۆرىمىز، لېكىن شۇ چاغدا يۈزمۈيۈز كۆرىمىز: ھازىر مەن
قىسمەن تونۇيەمەن، شۇ چاغدا مەن [خۇدا] مېنى تونۇپ كېلىۋاتقاندەك تونۇيەمەن. 13 ھازىر ئىشەنچ،
ئۈمىد، مېھىر-مۇھەببەتتىن ئىبارەت بۇ ئۈچ نەرسە تۇرۇۋېتۇ، بۇلاردىن ئەڭ ئۈستۈن تۇرىدىغىنى
مېھىر-مۇھەببەتتۇر.

14

مېھىر-مۇھەببەتكە ئىنتىلىپ ئۆزىنى قوغلىشىڭلار ۋە ھەم روھىي ئىلتىپاتلارغا، بولۇپمۇ
بېشارەت بېرىشكە ئىنتىزار بولۇڭلار. 2 چۈنكى نامەلۇم تىلدا سۆزلەيدىغان كىشى ئادەملە رگە
ئەمەس، بەلكى خۇداغا سۆزلەيدۇ؛ ئاڭلىغۇچىلاردىن ھېچكىم ئۆزى چۈشىنىمەيدۇ، ئەمما ئۆ روھتا
سىرلىق ئىشلارنى ئېيتىپ بېرىدۇ. 3 لېكىن بېشارەت بېرىدىغان كىشى بولسا ئادەملەرنىڭ
ئېتىقادىنى قۇرۇشقا، ئۇلارنى رىغبەتلەندۈرۈشكە ۋە تەسەللى بېرىشكە سۆزلەيدۇ. 4 نامەلۇم
تىلدا سۆزلىگۈچى ئۆز روھىنى قۇربىدۇ؛ ئەمما بېشارەت بە رگۈچى جامائەتنىڭ [ئېتىقادىنى]
قۇربىدۇ. 5 ئەمدىلىكتە مەن سىلەرنىڭ ھەممىڭلارنىڭ نامەلۇم تىلاردا سۆزلىيەلىشىڭلارنى ئۈمىد
قىلىمەن، لېكىن بېشارەت بېرىشىڭلارنى ئېخىتىۋار ئۈمىد قىلىمەن. نامەلۇم تىلدا سۆزلىگۈچى سۆزىنى
تەرجىمە قىلمىسا، جامائەتنىڭ ئېتىقادى قورۇلۇشدا بېشارەت بە رگۈچى ئۆنىڭكىدىن ئۈلۈغ بولىدۇ.
6 قېرىندىاشلار، مەن يېنىڭلارغا كېلىپ، نامەلۇم تىلاردىلا سۆزلىگىنىم بىلەن مەلۇم ۋەھيى،
بىلىم، بېشارەت ياكى تەلىمنى يەتكۈزمىسەم، مەن سىلە رگە نېمە پايدا تە گىكىزىمەن؟ 7 ھەتتا
ئاۋاز چىقرالايدىغان جانسىز نەرسىلەر، مەيلى نەي بولسۇن، چىلتار بولسۇن شۇنداق، ئۇلارنىڭ
ئاھاڭلىرىنىڭ بىر-بىرىدىن پەرقى بولمىسا، ئۇلاردا چېلىنغان پەدە قانداقۇ پەرق ئېتىلىشۇن؟ 8 [جەڭ]
كانىيىمۇ بەلگىلىك بىر ئاھاڭدا چېلىنمىسا، كىم جە ڭگە ھازىرلانىشۇن؟ 9 شۇنىڭدەك سىلەر
تىلدا ئېنىق چۈشىنىلىگۈدەك سۆز قىلمىساڭلار، نېمە دېمەكچى بولغىنىڭلارنى كىم چۈشىنەلەيدۇ؟
سىلەر ھاۋاغا گەپ قىلغاندەك بولىسىلەر. 10 جاھاندا، شۇبھىسىزكى، خىلىۋخىل تىل-ئاۋازلار
بار ۋە ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى مەنىسىز تە مەس؛ 11 ئە گەر ئەمدى مەن مەلۇم ئاۋاز-تىلنىڭ
مەنىسىنى بىلمىسەم، مەن سۆزلىگۈچىگە نىسبەتەن يات ۋە ئۇ ماڭا نىسبەتەن يات بولىدۇ. 12
ئەھۋال سىلەردىمۇ شۇنداق. شۇڭا، سىلەر روھىي ئىلتىپاتلارغا قىزغىنلىق بىلەن ئىنتىلگەنىكەنسىلەر،
جامائەتنىڭ ئېتىقادىنى قۇرىدىغان ئىلتىپاتلارغا باي بولۇشقا ئىنتىلىڭلار. 13 شۇڭا، نامەلۇم تىلدا
سۆزلەيدىغان كىشى سۆزلىگەنلىرىنى تەرجىمە قىلىپ بېرەلەيدىغان بولسام دەپ دۇئا قىلسۇن. 14
چۈنكى نامەلۇم تىلدا دۇئا قىلغىنىمدا، روھىم دۇئا قىلىدۇ، لېكىن ئەقىل-ئىدراكىمدىن بولسا مېۋە
چىقمايدۇ. 15 ئۇنداقتا قانداق قىلىش كېرەك؟ مەن بەزىدە روھىم بىلەن دۇئا قىلىمەن، ھەم
بەزىدە ئەقىل-ئىدراكىم بىلەنمۇ دۇئا قىلىمەن؛ مەن بەزىدە روھىم بىلەن مەدھىيە ناخشىلىرىنى
ئېيتىمەن، ھەم بەزىدە ئەقىل-ئىدراكىم بىلەنمۇ مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتىمەن؛ 16 بولمىسا، پەقەت
روھىڭ بىلەنلا مەدھىيە ئوقۇسساڭ، ئىشلىتىكەن [تىلىڭنى] بىلمىگەنلەرنىڭ قاتاردا ئولتۇرغۇچى
تەشە ككۈر ۋۇگىگە قانداقۇ «ئامىن» دېيەلىسۇن؟ چۈنكى ئۇ ئېيتقىنىڭنى چۈشىنەمدۇ. 17 سەن
دەرھەققەت تەشە ككۈرنى ياخشى ئېيتىسەن، ئەمما يېنىڭدىكى ئاڭلىغۇچىنىڭ ئېتىقادى قۇرۇلغىنى
يوق. 18 مەن بۇنداق نامەلۇم تىلاردا ئىشخەسەن ھەممىڭلاردىن كۆپ سۆزلەيدىغانلىقىم ئۈچۈن
خۇداغا تەشە ككۈر ئېيتىمەن؛ 19 ھالبۇنۇ، جامائەتتە بولغاندا، نامەلۇم تىلدا تۈمەن ئېغىز
سۆزلىگىنىمدىن كۆرە، باشقىلارغا تەلىم-تەربىيە بېرەلىگۈدەك چۈشىنىشلىك سۆزدىن بەش
ئېغىزلا سۆزلىيەلىسەم دەيمەن. 20 قېرىندىاشلار، ئەقىل-ھوشۇڭلاردا بالا بولماڭلار، يامانلىق
جەھەتتە بوۋاق بولۇڭلار، ئەمما ئەقىل-ھوشۇڭلاردا پىشقەدەم بولۇڭلار. 21 تە ۋراتتا:
«چەت تىللىقلارنىڭ سۆزى ۋە يات ئادەملەرنىڭ لەۋلىرى ئارقىلىق مەن مۇشۇ خەلققە گەپ
قىلىمەن، لېكىن شۇنداق بولسىمۇ ئۇلار يەنىلا ماڭا قۇلاق سالمايدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار»
دەپ پۈتۈلگەندۇر. 22 شۇڭا «نامەلۇم تىلار» بولسا بىر ئالامەت بەلگىدۇر؛ ئېتىقادچىلارغا
ئەمەس، بەلكى ئېتىقادسىزلارغا ئالامەت بەلگىدۇر؛ ۋەھيى-بېشارەتلەر بولسا، ئېتىقادسىزلار
ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادچىلار ئۈچۈن بولىدۇ. 23 شۇنىڭ ئۈچۈن پۈتكۈل جامائەت بىر
يەردە جەم بولغاندا، ھەممىسى ئۆز تىلىدىغا بۇنداق نامەلۇم تىلاردا سۆزلەۋەرسە ۋە سىددا ياكى
ئېتىقادسىز كىشىلەر كىرىپ قالسا، ئۇلار ھەممىڭلارنى ساراڭ بولۇپ قالىمىلار دېيىشمەمدۇ؟ 24
ئەمما ھەممىڭلار ۋەھيى-بېشارەت يەتكۈزسە ڭلار، ئېتىقادسىز ياكى سىددا كىشى ئاراڭلارغا
كىرىپ قالسا، ھەممىڭلار تەرىپىدىن ئۆنىڭ گۇناھلىرىغا تەنبىھ بېرىلىدۇ، ھەممىڭلار تەرىپىدىن ئۆنىڭ
گۇناھكار ئىكەنلىكى كۆرسىتىلىدۇ؛ 25 قەلبىدىكى سىرلار ئاشكارە قىلىنغاندا، ئۇ ئۆزىنى يە رگە
تاشلاپ: ـ «خۇدا ھەققەتەن ئاراڭلاردىدۇر» دەپ خۇداغا سەجدە قىلىدۇ. 26 ئەمدى
قېرىندىاشلار، قانداق قىلىشىمىز كېرەك؟ سىلەر بىر يە رگە جەم بولغىنىڭلاردا، ھەربىرىڭلاردا
[بىر ئىلتىپات] بولىدۇ؛ بىرسىدە مەدھىيە ناخشىسى، بىرسىدە تەلىم، بىرسىدە نامەلۇم تىل،
بىرسىدە ۋەھيى، بىرسىدە نامەلۇم تىلنىڭ يېشىمى بولىدۇ. ھەممە ئىشلار ئېتىقادنىڭ قۇرۇلۇشى
ئۈچۈن بولسۇن. 27 نامەلۇم تىلدا سۆزلىگۈچىلەر بولۇپ قالسا، ئىككىسى ياكى ئەڭ كۆپ
بولغاندا ئۈچى نۆۋەت بىلەن سۆزلىسۇن ۋە بىرسى ئۇلارنىڭ ئېيتقانلىرىنى تورسۇن. 28 ئەمما
[جامائەتتە] تورىگۈچى بولمىسا، ئۆ سۆزكۈت قىلسۇن؛ ئۆز-ئۆزىگە ۋە خۇداغا ئېيتسۇن. 29
ۋەھيى-بېشارەت يەتكۈزگۈچىلەر بولسا، ئىككى-ئۈچى سۆزلىسۇن؛ قالغانلار گەپلىرىنىڭ ۋەزنىنى
دىققەت تورسۇن؛ 30 ئەمما ئولتۇرغانلار ئارىسىدىن باشقا بىر كىشىگە مەلۇم بىر ۋەھيى بېرىلسە،
سۆزلەۋاتقان كىشى سۆزىنى توختىتىپ نۆۋەتنى ئۆنىڭغا بەرسۇن. 31 چۈنكى ھەممىڭلار بىر-
بىرلە رگە ۋەھيى-بېشارەت يەتكۈزسە ڭلار بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ھەممەيلەن ئۆگىنىدۇ، ھەممەيلەن
رىغبەتلىنىدۇ. 32 پەيغەمبەرلەرنىڭ ئۆز روھلىرى پەيغەمبەرلەرنىڭ ئۆزلىرىگە ئىتائەت قىلىدۇ. 33
چۈنكى خۇدا قالايمىقانچىلىق ئۇغدۇرغۇچى ئەمەس، بەلكى تىنچ-خاتىرجەملىك بە رگۈچىدۇر.

بارلق مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ جامائەتلىرىدە شۇنداق تەرتىپ بار. 34 ئارا گالاردىكى ئايالار جامائەتلەردە سۆزگۈتە ئولتۇرسۇن؛ ئۇلارنىڭ سۆزلىشىگە رۇخسەت قىلىنمغان؛ تەۋرات قانۇنىدا بەلگىلەنگەنىدەك، ئۇلار [تەرتىپكە] ۋىسۇنسۇن. 35 ئەمما ئۇلار مەلۇم ئىشنى بىلمەكچى بولسا، ئۆيىدە ئۆز ئەرلىرىدىن سورىسۇن؛ ئايالنىڭ جامائەتتە سۆزلىشى ئۇياتلىق ئىشتۇر. 36 خۇدانىڭ سۆز-كالامى سىلەردىن باشلانغانمۇ؟! ياكى يالغۇز سىلە رگلا يېتىپ كەلگەنمۇ؟! 37 بىرسى ئۆزىنى ۋەھيي-بېشارەتچى ياكى روھىي كىشى دەپ سانىسا، ئۇ سىلە رگە ھازىر يازغان بۇ سۆزۈمنىڭ ھەققەتەن رەبنىڭ ئەمرى ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلسۇن. 38 بىرسى بۇنى ئېتىراپ قىلمىشى خالىمىسا، ئۇ ئېتىراپ قىلىنمايدۇ. 39 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئى قېرىنداشلار، ۋەھيي-بېشارەتلەرنى يەتكۈزۈشكە تەلمۇرۇپ ئىنتىلگىلار، شۇنداقلا نامەلۇم تىللاردا سۆزلەشنى چەكلىمە گىلار. 40 [خۇلاسە قىلىپ ئېيتقاندا]، ھەربىر ئىش چىرايلىق، تەرتىپلىك قىلىنسۇن.

15

ئەمما، ئى قېرىنداشلار، مەن سىلە رگە ئەسلىدە يەتكۈزگەن خۇش خەۋەرنى بايان قىلماقچىمەن؛ سىلەر بۇ خۇش خەۋەرنى قوبۇل قىلغان ۋە ئۈنىگىڭا چىڭ تۇرۇۋاتىسىلەر؛ 2 مەن سىلە رگە يەتكۈزگەن خۇش خەۋەر بولغان كالامدا چىڭ تۇرغان بولسا گىلار، ـ (ئىشەنگىنىگىلار بىكارغا كەتمىگەن بولسا) ـ سىلەر ئۈنىڭ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلۇۋاتىسىلەر. 3 چۈنكى مەن ئۆزۈمگە ئامانەت قىلىنغانلىرىنى ئەڭ ئۈرۈر ئىش سۈپىتىدە سىلە رگىمۇ تاپشۇردۇم، يەنى، تەۋرات-زەبۇردا ئالدىن ئېيتىلغىنىدەك، مەسىھ گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن ئۆلدى؛ 4 ئۇ دەپنە قىلىندى؛ ۋە ئۈچىنچى كۈنى يەنە تەۋرات-زەبۇردە ئالدىن ئېيتىلغىنىدەك تىرىلدۈرۈلدى؛ 5 ئۇ كېفاسقا، ئاندىن ئون ئىككىيلەنگە كۆرۈندى؛ 6 ئاندىن ئۇ بىر سورۇندا بەش يۈزدىن ئارتۇق قېرىنداشقا كۆرۈندى؛ ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسى ھۆكۈنگى كۈندە تىرىك، ئەمما بەزىلىرى ئۆلۈمدە ئۇخلاۋاتىدۇ؛ 7 ئۇ ياقۇپقا، ئاندىن رەسۇللارنىڭ ھەممىسگە كۆرۈندى؛ 8 ھەممىسدىن كېيىن ئۇ خۇددى ۋاقىتسىز ئۇغۇلغان بۇۋاقتەك بولغان ماڭىمۇ كۆرۈندى. 9 چۈنكى مەن رەسۇللار ئارىسىدىكى ئەڭ ئۆتۈنمەن، رەسۇل دەپ ئاتىلىشقا لايىق ئەمەسمەن؛ چۈنكى مەن خۇدانىڭ جامائىتىگە زىيانكەشلىك قىلغانىمەن. 10 لېكىن ھازىر ئېمىلا بولسام خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق بولدۇم؛ ئۇنىڭ ماڭا كۆرسەتكەن شۇ مېھىر-شەپقىتى بىكارغا كەتمىدى؛ چۈنكى مەن [خۇدانىڭ خىزمىتىدە] بارلىق رەسۇللاردىن بەرگۈك چاپالىق ئىشلىگەنمەن؛ ئەمەلىيەتتە ئىشلىگۈچى مەن ئەمەس، بەلكى مەن بىلەن بىللە بولغان خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىدۇر. 11 دېمەك، مەيلى مەن ياكى باشقا [رەسۇللار] بولسۇن، ھەممىزنىڭ يەتكۈزگەنلىرى ئوخشاش بولۇپ، ئۇ دەل سىلەر ئىشىنىپ قوبۇل قىلغان خۇش خەۋەردۇر. 12 ئەمما مەسىھ ئۆلگەنلەر ئىچىدىن تىرىلدۈرۈلگەن دەپ جاكارلانغان بولسا، قانداقمۇ ئارا گالاردىكى بەزىلەر ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى دېگەن يوق ئىش، دەيدۇ؟ 13 ئەمما ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى دېگەن يوق ئىش بولسا، مەسىھنىڭ تىرىلىشىمۇ يوق ئىش بولغان بولاتتى. 14 شۇنىڭدەك ئەگەر مەسىھ ئۆلۈمدىن تىرىلگەن بولمىسا، جاكارلىغان خەۋىرىمىز بېھۇدە بولغان، سىلەرنىڭ ئېتىقادىڭلارمۇ بېھۇدە بولغان بولاتتى. 15 ھەتتا بىزمۇ خۇدا توغرىسىدىكى يالغان گۇۋاھچىلار بولغان بولاتتۇق ـ چۈنكى بىز خۇدانىڭ مەسىھنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەنلىكىگە گۇۋاھلىق بەردۇق. ئەگەر مەھقەتەن ئۆلۈمدىن تىرىلىش بولمىسا، خۇدا مەسىھنىمۇ ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرمىگەن بولاتتى. 16 چۈنكى ئۆلگەنلەر قايتا تىرىلدۈرۈلمىسە، مەسىھمۇ تىرىلمىگەن بولاتتى. 17 مۇبادا مەسىھ تىرىلمىگەن بولسا، ئېتىقادىڭلار كېرەكسىز بولغان، سىلەر تىنچىچە گۇناھلىرىڭلاردا يۈرۈۋاتقان بولاتىسىلەر، 18 شۇنداقلا مەسىھتە ئۆلۈمدە ئۇخلاۋاتقانلارمۇ ھالاك كەتكە يوز تۇتقان بولاتتى. 19 ئەگەر ئۈمىدىمىزنى پەقەت بۇ دۇنياىدىكى ھاياتىمىز ئۈچۈنلا مەسىھگە باغلىغان بولساق، بىز ئىنسانلار ئارىسىدىكى ئەڭ بىچارە ئادەملەردىن بولغان بولىمىز. 20 ئەمما ئەمەلىيەتتە، مەسىھ ئۆلۈمدە ئۇخلىغانلار ئىچىدە «ھوسۇلنىڭ ئۈنچىسى مېۋىسى» بولۇپ، ئۆلۈمدىن تىرىلگەندۇر؛ 21 چۈنكى بىر ئىنسان ئارقىلىق ئۆلۈم [ئالەمدە] پەيدا بولغىنىدەك، ئۆلۈمدىن تىرىلىشمۇ بىر ئىنسان ئارقىلىق [ئالەمدە] پەيدا بولدى. 22 ئادامئاتىمىزدىن بولغانلارنىڭ ھەممىسى [ئۆنىڭ ۋېيىلىدىن] ئۆلۈمگە مەھكۇم بولغانلىقىغا ئوخشاش، مەسىھدە بولغانلارنىڭ ھەممىسى [ئۆنىڭ ۋېيىلىدىن] ئۆلۈمدىن ھاياتقا ئېرىشىدۇ. 23 ئەمما ھەممەيلەن ئۆز نۆۋەت-قاتاردا تىرىلىدۇ؛ ئۈنچىنچى ھوسۇلنىڭ مېۋىسى بولغان مەسىھ بىرىنچى؛ ئىككىنچىلەر بولسا مەسىھنىڭ دۇنياغا قايتىپ كەلگىنىدە ئۆزىگە تەۋە بولغانلار. 24 ئاندىن ئاخىرەت بولىدۇ؛ شۇ چاغدا ئۇ بارلىق ھۆكۈمرانلىقنى، بارلىق ھوقۇق ۋە ھەرخىل كۈچلەرنى ئەمەلدىن قالدۇرۇپ، پادىشاھلىقنى خۇدا-ئاتىغا تاپشۇرىدۇ. 25 چۈنكى ئۇ بارلىق دۈشمەنلەرنى [مەغلۇپ قىلىپ] ئايىغى ئاستىدا قىلغۇچە ھۆكۈم سۈرۈشى كېرەكتۇر؛ 26 ئەڭ ئاخىرقى يوقىتىلىدىغان دۈشمەن بولسا ئۆلۈم تۇزىدۇر. 27 چۈنكى [زەبۇردا] «[خۇدا] ئۆتكۈل مەۋجۇداتنى ئۆنىڭ ئايىغى ئاستىغا ۋىسۇندۇرغان» [دەپ ۋۇجۇدكاۋكتۇر]. ئەمما «ۋۇجۇدكاۋ مەۋجۇداتنى ئۆنىڭگا ۋىسۇندۇرۇلغان» دېيىلگىنىدە، روشەنكى، شۇ «ۋۇجۇدكاۋ» دېگەن سۆز «ھەممىنى ئۆنىڭگا ۋىسۇندۇرغۇزغۇچى»نىڭ ئۆزىنى ئىچىگە ئالغان ئەمەستۇر. 28 ئەمما ھەممە ئۆنىڭگا ۋىسۇندۇرۇلغاندىن كېيىن، ئوغۇل ھەممىنى ئۆزىگە ۋىسۇندۇرغۇچىغا ۋىسۇندىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن خۇدا ھەممىنىڭ ھەممىسى بولىدۇ. 29 ئۆلۈمدىن تىرىلىش بولمىسا، بەزىلەرنىڭ ئۆلگەنلەر ئۈچۈن چۆمۈلدۈرۈلۈشىنى قانداق چۈشىنىش كېرەك؟ ئۆلگەنلەر زادى تىرىلمىسە، كىشىلەر ئۆلار ئۈچۈن نېمە دەپ چۆمۈلدۈرۈلىدۇ؟ 30 بىزلەر نېمە دەپ [ھەر كۈنى] ھەر سائەتتە خەۋپ-خەتەر رگە دۇچ كېلىپ يۈرىمىز؟ 31 رەبىمىز مەسىھ ئەيسادا سىلەردىن پەخىرلىنىشىم راست بولغانىدەك، [ئى قېرىنداشلىرىم]، مەن ھەر كۈنۈى ئۆلۈمگە دۇچ كېلىمەن. 32 ئەگەر ئىنسانلارنىڭ ئۇقتىشىنىزىدىن ئېيتقاندا [ئەفەسۇس شەھىرىدە ۋەھشىي ھايۋانلار بىلەن ئېلىشتىم] دېسەم، ئۆلگەنلەر ئۆلۈمدىن تىرىلمىسە، ئۇنىڭ ماڭا نېمە پايدىسى؟ «ئەتە بەرىبىر ئۆلۈپ كېتىدىغان بولغاندىن كېيىن، يەپ-ئىچىپ يۈرۈۋالايلى» دېگەن سۆز يولالۇق بولامىدۇ؟ 33 ئالدانماڭلار؛ چۈنكى «يامان ھەمراھلار ئەخلاقنى بۇزىدۇ». 34 ھەققانىي بولۇش ئۈچۈن ئويغىنىڭلار، گۇناھدىن قول ئۈزۈڭلار؛ چۈنكى بەزىلىرىڭلاردا خۇدا توغرىلۇق ھەۋەر يوقتۇر ـ بۇنى ئېيتىسام سىلەر ئۈچۈن ئۇيات ئەمەسمۇ؟ 35 بەلكىم بىرسى: «ئۆلۈكلەر قانداق تىرىلدۈرىلەر؟ ئۇلار قانداق تەن بىلەن تىرىلەر؟» ـ دەپ سورىشى مۇمكىن. 36 ئى ئەخمەق كىشى، سېنىڭ تېرىغىنىڭ، ئۇنلەي ئۇرۇپ قايتىدىن تىرىلمەيدۇ. 37 ھەم سېنىڭ تېرىغىنىڭ، تۇسۇملۇكنىڭ تېنى ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭ يالىڭاچ دېنى ـ مەسىلەن، بۇغدايىنىڭ ياكى باشقا بىرەر زىرائەتنىڭ دېنى، خالاس. 38 ۋە كېيىن خۇدا ئۆز خاھىشى بويىچە ئۇنىڭگا مەلۇم بىر تەننى بېرىدۇ؛ شۇنداقلا ئۇرۇق دانلىرىنىڭ ھەربىرىگە ئۆزىنىڭ تېنىنى ئاتا قىلىدۇ. 39 جانۋارلارنىڭ ئەتلىرى بولسا بىر-بىرىگە ئوخشىمايدۇ؛ ئىنسانلارنىڭ ئۆزىگە خاس ئەتلىرى بار، ھايۋانلارنىڭ ئۆزىگە خاس ئەتلىرى بار، ئۇچار-قاناتلارنىڭمۇ بار، بېلىقلارنىڭمۇ بار.

40 ئاسمانلا جىسىملار بار، يەر يۈزىدىمۇ جىسىملار بار؛ ئەمما ئاسمانىدىكىسىنىڭ جۈلا-شەرىپى باشقىچە، يەر يۈزىدىكىسىنىڭمۇ باشقىچە بولىدۇ؛ 41 قۇياشنىڭ شان-شەرىپى بىر خىل، ئاينىڭ شەرىپى يەنە بىر خىل، يۇلتۇزلارنىڭ شان-شەرىپى يەنە بىر خىلدۇر؛ چۈنكى يۇلتۇزلار شان-شەرەپلىرىدە بىر-بىرىدىن پەرقلىنىدۇ. 42 ئۆلۈمدىن تىرىلىش ھەم شۇنداقتۇر. [تەن] چىرىش ھالىتىدە تېرىلىدۇ، چىرىماس ھالەتتە تىرىلدۈرۈلىدۇ؛ 43 ۋىياتلىق ھالەتتە تېرىلىدۇ، شان-شەرەپ بىلەن تىرىلدۈرۈلىدۇ؛ ئاجىز ھالەتتە تېرىلىدۇ، ئەمما كۈچ-قۇدرەت بىلەن تىرىلدۈرۈلىدۇ. 44 ئۇ تەبىئەتكە تەۋە بىر تەن سۈپىتىدە تېرىلىدۇ؛ روھقا تەۋە بىر تەن بولۇپ تىرىلدۈرۈلىدۇ؛ ئەسلىدە تەبىئەتكە تەۋە بىر «جانلىق» تەن بولغان بولسا، ئەمدى روھىي بىر تەن بولىدۇ. 45 شۇنۇڭا [تەۋراتتا] مۇنداق بۇۋتلۇقنىڭ: «تۇنجى ئىنسان ئادەمئاتىمىز تىرىك بىر جان قىلىپ يارىتىلدى»، ئەمما «ئاخىرقى ئادەمئاتا» بولسا ھاياتلىق بە رگۈچى روھ بولدى. 46 ئەمما ئاۋۋال كەلگىنى روھىي ئادەم ئەمەس، بەلكى «تەبىئەتكە تەۋە بولغۇچى» ئادەم ئىدى، كېيىن «روھىي ئادەم» كەلدى. 47 دەسلەپكى ئىنسان بولسا يەردىن، ئۇپراقتىن ئاپىرىدە قىلىنغان؛ ئىككىنچى ئىنسان بولسا ئاسماندىن كەلگەندۇر؛ 48 ئۇپراقتىن ئاپىرىدە قىلىنغىنى قانداق بولغان بولسا، [ئۆنىڭدىن] [بولغان] «ئۇپراقلىق»لارمۇ شۇنداق بولىدۇ؛ ئاسماندىن كەلگىنى قانداق بولسا، ئۆنىڭدىن بولغان «ئاسمانلىقلار»مۇ شۇنداق بولىدۇ. 49 بىزلەر «ئۇپراقلىق ئادەم» سۈرىتىدە بولغىنىمىزدەك، «ئاسمانلىق ئادەم» سۈرىتىدىمۇ بولالايمىز. 50 ئەمما شۇنى ئېيتىمەنكى، ئى قېرىنداشلار، ئەت ۋە قاندىن تۇزىلگەنلەر خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ۋارىسلىق قىلالمايدۇ؛ چىرىگۈچى چىرىمايدىغانغا ۋارىسلىق قىلالمايدۇ. 51 مانا، مەن سىلە رگە بىر سىرنى ئېيتىپ بېرىمەن؛ بىز ھەممىمىز ئۇخلايدىغانلاردىن بولمايمىز؛ بىراق ھەممىمىز تۈ رگەرتىلىمىز! 52 بىر دەققىدىلا، كۆزنى بىر يۇمۇپ ئاچقۇچە، ئەڭ ئاخىرقى كاناي چېلىنغاندا تۈ رگەرتىلىمىز؛ چۈنكى كاناي چېلىنىپلا ئۆلگەنلەر چىرىماس ھاياتقا تىرىلدۈرۈلىدۇ، شۇنداقلا تۈ رگەرتىلىمىز؛ 53 چۈنكى بۇ چىرىپ كەتكۈچى چىرىماس ھاياتنى كىيۋېلىشى، بۇ ئۆلگۈچى ئۆلمەسلىكنى كىيۋېلىشى كېرەك؛ 54 ئەمما چىرىپ كەتكۈچى چىرىماس ھاياتنى كىيگەندە، بۇ ئۆلگۈچى ئۆلمەسلىكنى كىيگەندە، شۇ چاغدا بۇ سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ: «ئۆلۈم غەلبە قەرىبىدە يۇتۇلۇپ يوقۇتۇلدۇ!». 55 «ئاۋ، ئۆلۈم، سېنىڭ نەشتىرىڭ قېنى؟! ئاۋ، ئۆلۈم، سېنىڭ غەلبەڭ قېنى؟!» (Hadēs g86) 56 ئۆلۈمدىكى نەشتەر ـ گۇناھتۇر، گۇناھنىڭ كۈچى بولسا، تەۋرات قانۇنى ئارقىلىق نامايان بولدۇ. 57 لېكىن بىزنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق بۇلارنىڭ ئۈستىدىن غەلبىگە چېرىشتۇرۇگۈچى خۇداغا تەشەككۈر! 58 شۇنىڭ ئۈچۈن، سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم، چىڭ تۇرۇپ تەۋرەنمەس بولۇڭلار، رەبنىڭ خىزمىتىدىكى ئىشلىرىڭلار ھەمىشە كەڭ زىيادىلەشسۇن؛ چۈنكى رەبدە بولغان ئەجىر-جاپايىكلار ھە رگىز بېھۇدە كەتمەيدىغانلىقىنى بىلىسىلەر.

16 ئەمدى مۇقەددەس بەندىلەر ئۈچۈن ئىنانە تۆپلاش توغرۇلۇق، سىلەرمۇ گالاتىيا
تۈركىسىدىكى جامائەتلە رگە تاپىلىغىنىمدەك قىلىڭلار. 2 ھەر ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە
ھەربىرىڭلار تاپاۋىتىڭلارنىڭ بەرىكىتى يېتىچە ئۆزىڭدىن بىر ئۈلۈشىنى ئاجرىتىپ ئۆز يېنىڭلاردا
ساقلاپ قويۇڭلار، شۇنداق قىلساڭلار، كەلگەن ۋاقىتمدا ئىنانە تۆپلاش ھاجەت بولمايدۇ.
3 مەن كەلگىنىمدە، سىلەر قايسى ئادەملەرنى لايىق كۆرۈپ تاللىساڭلار، مەن شۇلارغا
[تونۇشتۇرۇش] خەتلىرىنى يېزىپ بېرىپ مۇشۇ ئىنانە-شەپقىتىڭلارنى يېرۇسالېمغا ئاپىرىپ بېرىشىڭە
ئەۋەتىمەن. 4 مېنىڭمۇ بېرىشىم مۇۋاپىق كۆرۈلسە، ئۇلار ماڭا ھەمراھ بولۇپ باريدۇ. 5 ئەمما مەن
ماكېدونىيە ئۆلكىسىدىن ئۆتكەندىن كېيىن يېنىڭلارغا كېلىمەن ـ چۈنكى مەن ماكېدونىيەدىن
ئۆتمەكچىمەن ـ 6 بەلكىم مەن سىلەر بىلەن بىللە بىر مەزگىل تۇرۇۋىشۇم مۇمكىن، ھەتتا يېنىڭلاردا
قىشلاپ قېلىشىمىمۇ مۇمكىن؛ شۇنىڭدەك ئائىدىن قەيە رگە بارماقچى بولسام، سىلەر يارىدەم قىلىپ،
مېنى يولغا سېلىپ قويارسىلەر. 7 چۈنكى بۇ قېتىم سىلەرنى يول ئۈستىدىلا كۆرۈپ ئۆتۈپ كېتىشنى
خالىمايمەن، بەلكى رەب يېسۇسا، سىلەر بىلەن بىللە ئۆزۈنراق بىر مەزگىل تۇرغۇم بار. 8 ئەمما مەن
ئەفەسۇس شەھىرىدە ئورما ھېيتىغىچە تۇرماقچىمەن. 9 چۈنكى [مۇشۇ يەردە] ماڭا ئاجايىب
چوڭ، ئۈنۈملۈك-مېۋە بېرىۋاتقان بىر ئىشىك كەڭ ئېچىلدى، شۇنىڭدەك قارشى چىققۇچىلارمۇ
كۆپ. 10 تىموتي يېنىڭلارغا بېرىپ تۇرسا، ئۇنىڭ ئاراڭلاردا قورقاي ئە ركىن-ئازادە يېرۇشىگە
كۆڭۈل بۆلۈڭلار. چۈنكى ئۇمۇ ماڭا ئوخشاش رەبنىڭ خىزمىتىنى ئىشلەۋاتىدۇ. 11 شۇڭا
ھېچكىم ئۇنى تۆۋەن كۆرمىسۇن؛ بەلكى ئۇنى مېنىڭ يىنىمغا كېلىشى ئۈچۈن ئامان-ئېسەن ئۇزىتىپ
يولغا سېلىپ قويۇڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ قېرىنداشلار بىلەن بىللە كېلىشىنى كۈتىمەكتىمەن. 12 ئەمما
قېرىنداشىمىز ئاپوللوسقا كەلسەم، ئۇنىڭدىن قېرىنداشلار بىلەن بىللە سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا بېرىشنى
كۆپ ئۆتۈندۇم. لېكىن ئۇنىڭ ھازىرچە بارغۇسى يوق. كېيىن پۇرسەت پىشىپ يېتىلگەندە
باريدۇ. 13 ھوشيار بولۇڭلار، ئېتىقادتا چىڭ تۇرۇڭلار؛ مەردانە ئەردەك بولۇڭلار! قەيسەر
بولۇڭلار! 14 سىلەرنىڭ قىلغان ھەممە ئىشىڭلار مېھىر-مۇھەببەت بىلەن قىلىنسۇن. 15 ئەمدى،
ئى قېرىنداشلار، ئاخايا ئۆلكىسىدىكى ئەڭ دەسلەپكى ئېتىقاد مېۋىسى بولغان ستىفاناس ۋە
ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرنى، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ خۇدانىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ خىزمىتىدە
بولۇشقا قانداق قۇزغىتىش ئاتىغانلىقىنى ئۇيدان بىلىسىلەر؛ مەن سىلەردىن ئۆتۈنمەكتى، مۇشۇنداق
كىشىلەرنىڭ ۋە ئۇلار بىلەن بىرلىكتە خىزمەتتە ھەربىر جاپا تارتىۋاتقانلارنىڭ سۆزلىرىگە كىرىڭلار.
17 ئەمما [يېنىڭلاردىن] ستىفاناس، فورتۇناتۇس ۋە ئاقايىكۇسنىڭ بۇ يە رگە مېنى يوقلاپ
كەلگەنلىكىدىن شادلاندىم؛ چۈنكى ئۇلار سىلەر تەرەپتىن كەم بولغانلىرىنى تولۇقلاپ بەردى. 18
چۈنكى ئۇلار مېنىڭ روھىمنى ۋە ھەم سىلەرنىڭكىنىمۇ يېڭىلاندۇردى؛ شۇڭا شۇنداق ئادەملەرنى
ئەتىۋارلاپ ھۆرمەتلە ڭلار. 19 ئاسىيادىكى جامائەتلەردىن سىلە رگە سالام. ئاكۈيلا ۋە پرىسكىلا
ھەم ئۇلارنىڭ ئۆيىدە جەم بولىدىغان جامائەتتىنمۇ رەبدە سىلە رگە قىزغىن سالام يوللايدۇ. 20
قېرىنداشلارنىڭ ھەممىسى سىلە رگە سالام يوللايدۇ. بىر-بىرىڭلار بىلەن پاك سۆيۈشىلەر بىلەن
سالاملىشىڭلار. 21 مانا، مەنكى پاۋلۇس ئۆز قولۇم بىلەن سالام يېزىۋاتىمەن! 22 ھە ركىم رەب
ئەيسا مەسىھنى سۆيگۈچى بولمىسا، ئۇنىڭغا لەنەت بولسۇن! رەببىمىز، كەلگەيسەن! 23 رەب ئەيسا
مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ھەممىڭلارغا يار بولغاي! 24 مېنىڭ مەسىھ ئەيسادا بولغان مۇھەببىتىم
ھەممىڭلار بىلەن بىللە بولغاي. ئامىن!

كورىنتۇسلۇقلارغا 2

1 خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن بىكىتىلگەن، مەسىھ ئەيسانىڭ رىسۋىلى مەنكى پاۋلۇس ۋە قېرىنداش بولغان تىموتىيدىن كورىنت شەھىردە تۇرۇۋاتقان، خۇدانىڭ جامائىتىگە ۋە شۇنىڭدەك پۈتكۈل ئاخايا تۇلكىسىدىكى بارلىق مۇۋەددەسىس بەندىلەر رگە سالام! **2** ئاتىمىز خۇدا ھەم رەب ئەيسا مەسىھتىن سىلە رگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **3** رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ئاتىسى، رەھىمدىللىقلارنىڭ ئىگىسى ئاتا، بارلىق رىغبەت-تەسەللىنىڭ ئىگىسى بولغان خۇداغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇلغاي! **4** بىز ئۇچىرىغان ھەرقانداق جاپا-مۇشەققەتتە ئۇ بىزگە رىغبەت-تەسەللى بېرىۋاتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىز خۇدا تەرىپىدىن رىغبەتلەندۈرۈلگەن بولۇپ ئۇ بىزگە يەتكۈزگەن رىغبەت-تەسەللى بىلەن ھەرقانداق باشقا جاپا-مۇشەققەتكە ئۇچىرىغانلارغا رىغبەت-تەسەللى بېرەلەيدىغان بولىدۇق. **5** چۈنكى، مەسىھنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەتلىرى بىز تەرەپكە ئېشىپ تاشقانىدەك، مەسىھ ئارقىلىق بولغان رىغبەت-تەسەللىمىزمۇ ئېشىپ تاشىدۇ. **6** ئەمما بىز جاپا-مۇشەققەتتە قالساقۇ بۇ سىلەرنىڭ رىغبەت-تەسەللى ۋە نىجات تېپىشىڭلار ئۈچۈن بولىدۇ؛ بۇلار سىلەرنىڭ بىز تارتقان ئازاب-ئۇقۇبەتلە رگە ئوخشاش ئازاب-ئۇقۇبەتلە رگە چىدىشىڭلار بىلەن سىلەردىمۇ ھاسىل قىلىنىدۇ؛ بىز رىغبەت-تەسەللى تاپساقۇ ئۇ سىلەرنىڭ رىغبەت-تەسەللىرىڭلار ۋە نىجاتىڭلار ئۈچۈن بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىزنىڭ سىلە رگە باغلىغان ئۈمىدىمىز مۇستەھكەمدۇر؛ چۈنكى سىلەر ئازاب-ئۇقۇبەتلەردىن ئورتاق ئېسىۋىلىك بولىساڭلار، ئوخشاشلا رىغبەت-تەسەللىدىن ئورتاق ئېسىۋىلىك بولىسىلەر دەپ بىلىمىز. **8** چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، سىلەرنىڭ ئاسىيادا بىز دۇچ كەلگەن جاپا-مۇشەققەتتىن خەۋەرسىز يۈرۈشۈڭلارنى خالىمايمىز؛ ئۇ ۋاقىتلاردا بىز چىدىغۇسز ئېغىر بېسىمغا دۇچ كەلدۇق، ھەتتا ھاياتىنىڭ ئۈزىدىن ئۈمىد ئۈزگۈدەك بولغانىدۇق؛ **9** ئەمما ئۆزىمىزگە دەپ، بەلكى ئۆلگەنلەرنى تىرىلدۈرگۈچى خۇداغا تايىنىشىمىز ئۈچۈن قەلبىمىزدە ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنغانىدەك يۈرەكتۇق. **10** ئۇ بىزنى بۇنداق دەھشەتلىك بىر ئۆلۈمدىن قۇتقۇزغان ۋە ھازىر قۇتقۇزماقتا، ۋە بىزنى يەنىلا قۇتقۇزىدۇ، دەپ ئۈنىڭغا ئۈمىد باغلىدۇق؛ **11** سىلەرمۇ بۇنىڭدا ھەم بىز ئۈچۈن دۇئا-تىلاۋەتلەر بىلەن مەددە بېرىۋاتىسىلەر، شۇنداق قىلىپ تالاي ئادەملەرنىڭ ۋاستىسى ئارقىلىق بىزگە كۆرسىتىلگەن ئىلتىپات ئۈچۈن تالاي ئادەملەر [خۇداغا] رەھمەتلەر ئېيتىدىغان بولىدۇ. **12** چۈنكى پەخرىمىز، يەنى ۋىجدانىمىزنىڭ گۈۋاھلىقى شۇكى، خۇدانىڭ ئالدىدا ساپ نىيەتلەر ۋە سەممىيلىك بىلەن (ئىنسانىي پاراسەت بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى بىلەن) بىز بۇ دۇنياغا نىسبەتەن ۋە بولۇپمۇ سىلە رگە نىسبەتەن تۈزىمىزنى ئۇتۇۋالىدىغان بولدۇق. **13** چۈنكى سىلە رگە يازغىنىمىز ئۇقۇيالايدىغان ۋە تونۇپ يېتىلەيدىغاندىن باشقا ھېچ نەرسە ئەمەس؛ لېكىن مەن سىلەرنىڭ بىزنى قىسمەن تونۇپ يەتكىنىڭلار ۋىجچە رەب ئەيسانىڭ كۆزىدە سىلەر بىزنىڭ پەخرىمىز بولىدىغىنىڭلاردەك بىزلەرنىمۇ سىلەرنىڭ پەخرىڭلار بولىدۇ دەپ بىزنى تولۇق تونۇپ يېتىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن. **15** شۇنىڭ بىلەن مۇشۇنداق ئىشەنچتە بولۇپ مەن ئەسلىدە ئىككىنچى قېتىم سىلە رگە مېھىر-شەپقەتنى يەتكۈزۈشكە ئاۋۋال سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا بارماقچىدىم؛ **16** يەنى، قېشىڭلاردىن ماكېدونىيە گە تۆتۈپ، ئاندىن ماكېدونىيەدىن يەنە قېشىڭلارغا كېلىشنى، شۇنداقلا سىلەر تەرىپىڭلاردىن يەھۇدىيە تۇلكىسىگە تۈزىتىلىشىمنى ئۈمىد قىلغانىدىم. **17** مەندە شۇنداق نىيەت بولغاندا، مەن ئۇنى يېنىكلىك بىلەن قارار قىلغانمۇ؟ مەن نىيەت قىلغاندا، مەندە «ئەتلىك» كىشىلەردىكىدەك: بىردەم «بەرھەق، بەرھەق» ۋە بىردەم «ياق، ياق» دېيىش بارمۇ؟ **18** ئەمما خۇدا ئۆز سۈزىدە ئۈرغىنىدەك، بىزنىڭ سىلە رگە ئېيتقان سۈزىمىز بىردەم «بەرھەق» ۋە بىردەم «ياق» بولمايدۇ؛ **19** چۈنكى بىز (مەن ۋە سىلاۋانۇس ۋە تىموتىي) نىڭ ئارا گۈلدارا جاكارلىنىمىز ـ خۇدانىڭ ئوغلى، ئەيسا مەسىھ، بىردەم «بەرھەق» ۋە بىردەم «ياق» ئەمەستۇر، بەلكى ئۈنىڭدا «بەرھەق»لا باردۇر. **20** چۈنكى خۇدانىڭ قانچىلىك ۋەدىلىرى بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، ئۇلار ئۈنىڭدا «بەرھەق»تۇر، ۋە بىز ئارقىلىق ئۈنىڭدىمۇ خۇداغا شان-شەرەپ كەلتۈرىدىغان «ئامىن» باردۇر. **21** ئەمدى بىزلەرنى سىلەر بىلەن بىللە مەسىھدە چىڭ تۇرغۇزغۇچى بولغىنى ھەم بىزنى مەسىھلىگىنى بولسا خۇدادۇر. **22** ئۇ يەنە ئۈستىمىزگە مۆھۈر بېسىپ، قەلبىمىزگە ئۈز روھىنى «كاپالەت» بولۇشقا ئاتا قىلدى.

23 ئەمما خۇدانى ئۈز جېنىمغا گۈۋاھچى بولۇشقا چاقىرىمەنكى، كورىنتقا تېخى بارمىغانلىقىمنىڭ سەۋەبى كۆزگۈلارنى ئاياش ئۈچۈن ئىدى. **24** ھەر گىزىز ئۈزىمىزنى ئىمان-ئېتىقادچىلار ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرگۈچىلەرمىز؛ دېمەك، بەلكى سىلەرنىڭ شاد-خۇرامىلىقىڭلارنى ئاشۇرۇشقا سىلە رگە ھەمكارلاشقۇچىلارمىز؛ چۈنكى سىلەر ئېتىقاد ئارقىلىقلا مەزمۇت تۇرۇسىلەر.

2 لېكىن مەن ئىچىمدە، قېشىڭلارغا بارسام يەنە ئازار ئېلىپ بارمايمەن دېگەن قارارغا كەلدىم. **2** چۈنكى ئە گەر مەن سىلە رگە ئازار بەرسەم، مېنىڭ تۆۋەيلىمدىن ئازار يېگەنلەردىن باشقا قايسىبىرى مېنى شادلاندۇرالىسۇن؟ **3** مەن ئەسلى مېنى شادلاندۇرۇشى تېگىشلىك بولغانلاردىن ئە كسىچە ئازار يەپ قالماي دېگەن مەقسەتتە شۇ خەتنى يازدىم؛ چۈنكى مېنىڭ شادلىقىم سىلەر ھەممىڭلارنىڭمۇ شادلىقىدۇر دەپ سىلەر ھەممىڭلارغا ئىشەنچ باغلىدىم. **4** چۈنكى ئە سىلدە تۈزۈم ئېغىر ئازاب ئېچىدە قەلبىمدىكى دەرد-ئەلەمدىن كۆپ كۆز ياشلىرىمنى تۆككۈزۈپ تۈرۈپ سىلە رگە شۇ خەتنى يازغانىدىم، مەقسىتىم سىلە رگە ئازار بېرىش ئەمەس، بەلكى سىلە رگە چوكۇنۇر باغلانغان، ئېشىپ تاشقان مۇھەببىتىمنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن ئىدى. **5** ئەمما بىرەرسى ئازار يەتكۈزگەن بولسا، ئۇنىڭ ئازار يەتكۈزگىنى مەن ئەمەس دەيمەن، ئۇ بەلكى مەلۇم دەرىجىدە (بۇ ئىشنى زىيادە ئېغىر قىلغۇم يوق) ھەممىڭلارغا ئازار يەتكۈزدى. **6** بۇنداق ئادەمنىڭ كۆپىنچىڭلار تەرىپىدىن تەنبىھلەنگىنى يېتەرلىكتۇر؛ **7** شۇڭا ھازىر ئە كسىچە، سىلەر ئۇنىڭغا مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىپ رىغبەت-تەسەللى بېرىشىڭلارغا توغرا كېلىدۇ؛ بولمىسا بۇنداق بىر كىشى بەلكىم غايەت زور دەرد-ئەلەمدىن ئۈزىنى يوقىتىشىمۇ مۇمكىن. **8** شۇڭا مەن سىلە رگە ئۈنىڭغا مۇھەببىتىڭلارنى ئىسپاتلىشىڭلارنى جېكىلەيمەن. **9** شۇ خېتىمنى يەنە بىر مەقسەتتە، يەنى سىلەرنىڭ ھەممە ئىشلاردا ئىتائەتمەن يا كى ئىتائەتمەن ئەمەسلىكىڭلارنى سىناپ بىلىشىم ئۈچۈن يازدىم. **10** لېكىن سىلەر قايسىبىرىنى مەلۇم ئىش ئۈچۈن كەچۈرۈم قىلغان بولسا كەلەر، مەنمۇ ھەم ئۇنى شۇنداق قىلغان بولىمەن؛ مەنمۇ مەلۇم بىر ئىشنى كەچۈرۈم قىلغىنىمدا (بىرەر ئىشنى كەچۈرۈم قىلغان بولسام)، مەن سىلەرنى دەپ مەسىھنىڭ ھۇزۇرىدا شۇنداق قىلدىم. **11** شۇنىڭ بىلەن شەيتان بىزدىن ھېچ ئۈستۈنلۈككە ئېرىشەلمەيدۇ؛ چۈنكى بىز ئۇنىڭ ھىيلە-مىكىرلىرىدىن بىخەۋەر ئەمەسمىز. **12** ئەمدى مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا تروئاس شەھىرىگە كەلگىنىمدە ۋە شۇنداقلا رەب تەرىپىدىن [پۇرسەت] ئىشىكى ماكا ئېچىلغىنى بىلەن، **13** قېرىندىشىم تىتۇسنى تاپالمىغىنم ئۈچۈنلا روھىم ئارام تاپمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن مەن شۇ يەردىكىلەر بىلەن خوشلىشىپ، ماكېدونىيە گە سەپەر ئالدىم. **14** ئەمما بىزنى مەسىھدە ھەمىشە ئەتىنەتە بىلەن غالىبانە باشلايدىغان، بىز ئارقىلىق ھەر يەردە ئۆزىگە دوست تارىتقۇچى خۇشپۇراقنى چاچقۇچى خۇداغا تەشەككۈر! **15** چۈنكى بىز خۇداغا يەتكۈزۈلۈتقان مەسىھنىڭ خۇشپۇرىقىدۇرمىز، ھەم قۇتقۇزۇلۇۋاتقانلار ئارىسىدا ھەم ھالا كەتكە كېتىۋاتقانلار ئارىسىدا شۇنداقتۇر؛ **16** كېيىنكىلە رگە ئۆلۈمگە بولغان ئۆلۈمنىڭ پۇرىقى، ئالدىنقىلارغا ھاياتلىققا بولغان ھاياتلىقنىڭ پۇرىقىدۇرمىز؛ ئەمدى مۇشۇنداق ئىشلارنىڭ ھۇددىسىدىن كىم چىقالايدۇ؟ **17** چۈنكى بىز كۆپ كىشىلەرنىڭ قىلغىنىدەك خۇدانىڭ كالام-سۈزىنى سودا-سېتىق ئىشى قىلمايمىز؛ ئە كسىچە بىز سەممىيلىك بىلەن خۇدا ئالدىدا خۇدادىن [ئەۋەتىلگەنلەر] سۈپىتىدە مەسىھدە سۈزلەيمىز.

3 بىز يەنە ئۆزىمىزنى تەۋسىيە قىلغىلى تۇرۇۋاتامدۇق؟ يا كى باشقا بەزىلە رگە كېرەك بولغاندەك، سىلە رگە يېزىلغان يا كى سىلەر يازغان تەۋسىيىنامىلەر بىزگە كېرەك كۆز؟ **2** سىلەر ئۆز ۋاكىلار بىزنىڭ تەۋسىيىنامىمىزدۇرسىلەر، قەلبىمىزدە پۈتۈلگەن، ھەر ئىنسانغا تونۇش بولغان ۋە ئوقۇلىدىغان. **3** سىلەرنىڭ بىز تەرىپىمىزدىن يەرۋىش قىلىنغان، مەسىھنىڭ مەكتۇبى ئىكەنلىكىڭلار ئايان بولدى (بۇ مەكتۇپ سىياھ بىلەن ئەمەس، بەلكى تىرىك خۇدانىڭ روھى بىلەن يېزىلغان، تاش تاختايلارغا ئەمەس، بەلكى قەلبىنىڭ ئەتلىك تاختايلىرىغا پۈتۈكلۈكتۇر). **4** ئەمدى بىزنىڭ مەسىھ ئارقىلىق خۇداغا قارايدىغان شۇنچە زور ئىشەنچىمىز بار؛ **5** ئۆزىمىزنى بىرەرنەرسىنى قىلغۇدەك ئىقتىدارىمىز بار دەپ چاغلىغىنىمىز يوقتۇر، ئىقتىدارلىقىمىز بولسا بەلكى خۇدادىندۇر. **6** ئۇ بىزنى يېڭى ئەھدىنىڭ خىزمەتكارلىرى بولۇشقا ئىقتىدارلىق قىلدى؛ بۇ ئەھدە پۈتۈكلۈك سۈز-جۈملىلە رگە ئەمەس، بەلكى روھقا ئاساسلانغان. چۈنكى پۈتۈكلۈك سۈز-جۈملىلەر ئادەمنى ئۆلتۈرىدۇ؛ لېكىن روھ بولسا ئادەمگە ھايات كەلتۈرىدۇ. **7** ئەمما سۈز-جۈملىلەر بىلەن تاشلارغا ئويۇلغان، ئۆلۈم كەلتۈرىدىغان خىزمەت شان-شەرەپ بىلەن بولغان ۋە شۇنداقلا ئىسرائىللار مۇسانىڭ يۈزىدە جۇلالانغان شان-شەرەپتىن ئۈنىڭ يۈزىگە كۆزلىرىنى تىكىپ قارىيالمىغىنى يەردە (گەرچە شۇ شان-شەرەپ ھازىر ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان بولسىمۇ)، **8** روھ بىلەن يۈرگۈزۈلىدىغان خىزمەت تېخىمۇ شان-شەرەپلىك بولمامدۇ؟ **9** چۈنكى ئادەمنىڭ گۇناھىنى بېكىتىدىغان خىزمەت شەرەپلىك بولغان يەردە، ئىنسانى ھەققانىي قىلىدىغان خىزمەتنىڭ شەرىپى تېخىمۇ ئېشىپ تاشمامدۇ!؟ **10** چۈنكى ئەسلىدە شان-شەرەپلىك بولغان ئىشنىڭ ھازىرگى غايەت زور شان-شەرەپلىك ئىشنىڭ ئالدىدا ھېچقانداق شان-شەرەپلىكلىكى يوقتۇر؛ **11** چۈنكى ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان ئىش ئەسلىدە شان-شەرەپ بىلەن كەلتۈرۈلگەن يەردە، ھازىر ئورنىنى باسقان ئىش تېخىمۇ شان-شەرەپلىك

بولدۇ. 12 بىزدە شۇنچە زور شۇنداق بىر ئۈمىد بولغانىكەن، بىز تولىمۇ يۈرە كىلىك بولىمىز. 13 بىز ئىسرائىللارنى ئەمەلدىن قالدۇرۇلىدىغان [ئەھدىنىڭ] پارلاق نۇرىغا كۆزىنى تىكىپ قاراشنىڭ ئاقىۋىتىگە تۇچراپ كەتمىسۇن دەپ يۈزىگە چۈمپەردە تارتىۋالغان مۇساغا ئوخشىمايمىز. 14 ئەمما تۇلارنىڭ ئوي-كۆڭۈللىرى قاداقلاشقانىدى، چۈنكى بۈگۈنگە قەدەر كونا ئەھدىنى ئوقۇغىنىدا مۇشۇ چۈمپەردە ئېلىۋېتىلمەي كەلدى؛ چۈنكى پەقەت مەسىھدە بولغاندىلا تۇ ئېلىپ تاشلىۋېتىلدۇ. 15 ئەمما بۈگۈنگە قەدەر، مۇسانىڭ يازمىلىرى ئوقۇلغىنىدا شۇ چۈمپەردە يەنىلا قەلبىنى يېپىۋالماقتا. 16 ئەمما ھە ركىم رەببگە قاراپ بۇرۇلسا، چۈمپەردە ئېلىپ تاشلىنىدۇ. 17 ئەمما رەب شۇ روھتۇر؛ ۋە رەبنىڭ روھى قەيەردە بولسا، شۇ يەردە ھۆرلۈك بولىدۇ. 18 ۋە بىز ھەممىزنىڭ يۈزىمىز چۈمپەردسىز ھالدا رەبنىڭ شان-شەرىنگە قارىغىنىدا، ئۇنىڭ ئوخشاش سۈرىتىدە بولۇشقا روھ بولغان رەب تەرىپىدىن شان-شەرەپ ئۈستىگە شان-شەرەپ قوشۇلۇپ تۇ زۇگەرتىلمە كتىمىز.

4 شۇڭا [خۇدا] بىزگە رەھىم-شەپقەت كۆرسەتكەنىدەك، بۇ خىزمەت بىزگە ئامانەت قىلىنغانىكەن، بىز بەل قۇيۇۋەتمەيمىز؛ 2 ئەمدىلىكتە شەرمەندىلىككە ئائىت يوشۇرۇن ئىشلارنى تاشلاپ، نە ئالداۋچىلىقتا ماڭمايمىز، نە خۇدانىڭ سۆزىنى بۇرمىلىمايمىز، بەلكى ھەقىقەتنى تەيىنەن ئايان قىلىش بىلەن خۇدا ئالدىدا دۇرۇسلۇقىمىزنى ھەر ئادەمنىڭ ۋىجدانىغا كۆرسىتىمىز. 3 ئەمما خۇش خەۋىرىمىز چۈمكەلگەن بولسىمۇ، تۇ ھالاك بولۇۋاتقانلارغا نىسبەتەن چۈمكەلدى؛ 4 چۈنكى خۇدانىڭ سۈرەت-ئوبرازى بولغان مەسىھنىڭ شان-شەرىپى توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنىڭ نۇرى تۇلارنىڭ ئۈستىدە يورۇمىسۇن دەپ، بۇ زامانانىڭ ئىلاھى ئېتىقادسىزلارنىڭ ئوي-زېھىنلىرىنى كور قىلدى. (aiōn g165) 5 چۈنكى بىز تۇزىمىزنى ئەمەس، بەلكى مەسىھ ئەيسانى رەب، شۇنىڭدەك تۇزىمىزنى ئەيسا ئۈچۈن سىلەرنىڭ خىزمەتكارلىرى دەپ ئېلان قىلىمىز. 6 چۈنكى «قاراڭغۇلۇقتىن نۇر يورۇسۇن» دەپ ئېيتۇغان خۇدا، مەسىھنىڭ دىلىرىدىن تۇرۇنىڭ شان-شەرىپىنى تونۇتۇشقا بولغان يورۇقلۇقنىڭ [بىز ئارقىلىق] چېچىلىشى ئۈچۈن، بىزنىڭ قەلبىمىزنى يورۇتقانىدۇر. 7 ئەمما قۇدرەتنىڭ غايەت زورلۇقى بىزدىن ئەمەس، بەلكى خۇدادىن بولغانلىقى كۆرۈنسۇن دەپ بۇ گۈھەر رگە ساپال ئىدىشلاردا قاچىلاقلىق ھالدا ئىگىدارلىق قىلىمىز. 8 مانا بىز ھەرتەرەپتە قىستىلىپ قالدۇق، ئەمما يەنىچىلىمىدۇق؛ ئەمترەپ قالدۇق، ئەمما ئۈمىدسىزلەنمىدۇق؛ 9 زىيانكەشلىككە ئۇچراۋاتىمىز، ئەمما ھەمدەمسىز قالمىدۇق؛ يىقىتىلدۇق، ئەمما ھالاك بولمىدۇق؛ 10 ئەيسانىڭ ھاياتى تېنىمىزدە ئايان قىلىنسۇن دەپ، ھەردائىم تېنىمىزدە ئەيسانىڭ ئۆلۈمىنى كۆتۈرۈپ يۈرىمىز. 11 چۈنكى ئەيسانىڭ ھاياتى ئۆلىدىغان ئەتلىرىمىزدە ئايان قىلىنسۇن ئۈچۈن، تىرىك قالغان بىزلەر ھەردائىم ئۆلۈمگە تاپشۇرۇلماقتىمىز. 12 شۇنىڭ بىلەن بىزدە ئۆلۈم ئىشلەۋاتىدۇ؛ ئەمما ھايات سىلەردە ئىشلەۋاتىدۇ. 13 ۋە «مەن ئىشەندىم، شۇڭا سۆز قىلدىم» دەپ يېزىلغاندىكىدەك ئىمان-ئىشەنچىسكى روھقا ئىگە بولۇپ، بىزمۇ ئىشەندۇق ۋە شۇنىڭ بىلەن سۆز قىلىمىز؛ 14 چۈنكى رەب ئەيسانى تىرىلدۈرگەن [خۇدا] بىزنى ئەيسا بىلەن بىرگە تىرىلدۈرىدۇ، شۇنداقلا بىزنى سىلەر بىلەن بىرگە تۇز تالدىغا ھازىر قىلىدۇ، دەپ بىلىمىز. 15 چۈنكى [بۇ] ھەمە ئىشلار سىلەر ئۈچۈندۇركى، تېخىمۇ كۆپ كىشىلەرنىڭ ۋۇجۇدىدا ئېشىپ تاشقۇچە بېغىشلانغان مېھىر-شەپقەت سەۋەبىدىن كۆپ كىشىلەرنىڭمۇ خۇدانى ئۇلۇغلاپ ئېيتقان تەشە ككۈرلىرى ئېشىپ تاشىدۇ. 16 شۇڭا بىز بەل قۇيۇۋەتمەيمىز؛ گەرچە تاشقى ئىنسانلىقىمىز سولاشسىمۇ، دەرھەقىقەت ئىچكى ئىنسانلىقىمىز كۈندىن-كۈنگە يېڭىلانماقتا. 17 چۈنكى بىزنىڭ ۋە يېنىك جاپا-مۇشەققەتلىرىمىز بىز ئۈچۈن ئېشىپ تاشقان، مەڭگۈلۈك، زور ۋەزىنلىك شان-شەرەپنى ھاسىل قىلىدۇ. (aiōnios g166) 18 شۇڭا بىز كۆرۈنگەن ئىشلارغا ئەمەس، بەلكى كۆرۈنمەس ئىشلارغا كۆز تىكىمىز؛ چۈنكى كۆرۈنگەن ئىشلار ۋاقىتلىق، ئەمما كۆرۈنمەس ئىشلار مەڭگۈلۈكتۇر. (aiōnios g166)

5 چۈنكى بۇ زېمىنغا ئەۋۋەتىمىز، يەنى بۇ چېدىرىمىز يوقىتىلسىمۇ، خۇدا تەرىپىدىن بولغان، ئىنسان قولى بىلەن ياسالمىغان بىر تۇي، يەنى ئاسمانلاردا ئەبەدىي بىر ماكانىمىز باردۇر دەپ بىلىمىز. (aiōnios g166) 2 ئەمدى بۇ [كونا ۋېتىمزدە] تۇرغىنىمزدا ئاسماندىكى ۋېتىمزنى كىيۋېلىشقا زور ئىنتىزار بىلەن ئاھ تۇرماقتىمىز 3 (بەرھەق، [ئاسماندىكى ۋېتىمزنى] كىيۋالساق يالىڭاچ قالمايمىز). 4 چۈنكى مۇشۇ چېدىردا تۇرغىنىمزدا، ئېغىرچىلىقتا ئاھ تۇرماقتىمىز؛ بۇ بىزنىڭ يالىڭاچلىنىشنى خالىغىنىمىز ئەمەس، بەلكى كىيىندۇرۇلۇشنى، يەنى بىزدە تۇلىدىغان نېمە بولسا، ئۇنىڭ ھايات تەرىپىدىن يۇتۇلۇشنى خالايمىز. 5 ئەمدى بىزنى دەل مۇشۇ ئىشقا تەييارلىغۇچى بولسا خۇدادۇر؛ تۇ بىزگە «كاپالەت» بولغان تۇز روھىنىمۇ ئاتا قىلدى. 6 شۇنىڭ بىلەن بىز ھەمىشە يۈرە كىلىك بولىمىز؛ ھەمدە تېنىمىزدە ماكان تۇتقىنىمىزدا رەبدىن نېرى بولغان مۇساپىر بولىمىز دەپ بىلىمىز 7 (چۈنكى بىز كۆرۈش سېزىمى بىلەن ئەمەس، ئېتىقاد بىلەن ماڭىمىز)؛ 8 بىز يۈرە كىلىك بولۇپ، شۇنىڭدەك تەندىن نېرى بولۇپ رەب بىلەن بىللە بىر ماكانا بولۇشقا تېخىمۇ خوزىسەتمىز. 9 شۇنىڭ بىلەن، مەيلى تەندە بولايلى، مەيلى تەندىن نېرى بولايلى، ئۇنى خوزىسەن قىلىشنى ئىستەك-نىشان قىلىپ ئىنتىلىمىز.

10 چۈنكى تەندە قىلغان ئەمەللىرىمىزنى، ياخشىلىق بولسۇن، ياماىلق بولسۇن، ھەربىرىمىزگە قايتۇرۇلۇشنى ئۈچۈن مەسىھنىڭ سوراق تەختى ئالدىدا ھازىر بولۇشىمىز لازىم بولىدۇ. 11 شۇنىڭ بىلەن رەبنىڭ دەھشىتىنى بىلگەنلىكىمىز ئۈچۈن، ئىنسانلارنى ئىشەندۈرۈشكە تىرىشىمىز؛ لېكىن بىز خۇدانىڭ ئوچۇق-ئاشكارىمىز، شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ ۋىجدانىڭلاردىمۇ ئاشكارە تونۇلساق دەپ ئۈمىد قىلىمەن. 12 بىز ھازىر ئۆزىمىزنى قايتىدىن سىلە رگە تەۋسىيە قىلغىنىمىز يوق، بەلكى پەقەت سىلەردە قەلبىدىكى ئىشلاردىن ئەمەس، تاشقى قىياپەتىن پەخىرلىنىدىغانلارغا بە رگۈدەك جاۋاب بولسۇن دەپ، سىلە رگە بىزلەردىن پەخىرلىنىش ئىمكانىيىتىنى يارىتىپ بېرىۋاتىمىز. 13 چۈنكى ئېچىمىز گە سىغماي قالغان بولساقۇ خۇدا ئالدىدا شۇنداق بولدۇق، سالماق بولساقۇ سىلەر ئۈچۈن شۇنداق بولىمىز. 14 چۈنكى مەسىھنىڭ مۇھەببىتى بىزنى [شۇنداق قىلىشقا] ئۈندەيدۇ؛ چۈنكى بىز بىرسى ھەممىلەن ئۈچۈن تۇلدى، شۇڭا ھەممىلەنىمۇ تۇلدى، دەپ ھېسابلايمىز. 15 ۋە ئۇ ھەممىلەنى دەپ تۇلدى، بۇنىڭدىن مەقسەت، ھايات بولغانلار ئۆزلىرى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى تۇلارنى دەپ ئۆلۈپ تىرىلگۈچى ئۈچۈن ياشىشى ئۈچۈندۇر. 16 شۇنىڭ بىلەن بىز بۇنىڭدىن كېيىن ھېچكىمنى ئىنسانلارچە تونۇمايمىز؛ ھەتتا بىز مەسىھنى ئىنسانلارچە تونۇغان بولساق، بۇنىڭدىن كېيىن ئۇنى يەنە شۇنداق تونۇمايمىز. 17 شۇڭا ئەمدى بىرسى مەسىھدە بولسا، ئۇ يېڭى بىر يارىتىلغۇچىدۇر! كونا ئىشلار ئۆتۈپ، مانا، ھەممە ئىش يېڭى بولدى! 18 ۋە بارلىق ئىشلار خۇدادىندۇر؛ ئۇ بىزنى مەسىھ ئارقىلىق ئۆزىگە ئىناقلاشتۇردى، شۇنداقلا بە رگە ئىناقلاشتۇرۇش خىزمىتىنى تاپشۇردى: ـ 19 دېمەك، خۇدا مەسىھدە ئادەملەرنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرىنى ئۇلارنىڭ گۇناھىغا ھېسابلاشمايى، ئالەمنى ئۆزىگە ئىناقلاشتۇردى؛ شۇنىڭدەك بە رگە ئىناقلاشتۇرۇش خەۋىرىنى ئامانەت قىلىپ تاپشۇردى. 20 شۇڭا خۇددى خۇدا بىز ئارقىلىق [ئادەملەردىن ئىناقلىققا چاقىرىشى] ئۈچۈنگىنىدەك، بىز مەسىھكە ۋاكالەتەن ئەلچىلەردۇرمىز؛ مەسىھنىڭ ئورنىدا «خۇداغا ئىناقلاشتۇرۇلغايسىلەر!» دەپ ئۈتۈنىمىز. 21 گۇناھقا ھېچ تۇتۇش يولىغان كىشىنى خۇدا بىزنى دەپ گۇناھنىڭ ئۆزى قىلدى، مەقسىتى شۇكى، بىزنىڭ ئۇنىڭدا خۇدانىڭ ھەققانىيلىقى بولۇشىمىز ئۈچۈندۇر.

6 ئەمدى [خۇدانىڭ] ھەمكارلىرى سۈپىتىدە سىلەردىن ئۈنىڭ مېھىر-شەپقىتىنى قوبۇل قىلىپ تۇرۇپ تۇنى بىكارغا كەتكۈزمە گلار دەپ ئۈتۈنىمىز 2 (چۈنكى ئۇ: «شاپائەت كۆرسىتىلدىغان بىر پەيتتە دۇئايىڭنى ئىجابەت قىلىشنى بىكىتكەنمەن، نىجات-قۇتۇلۇش يەتكۈزۈلىدىغان بىر كۈندە مەن ساڭا يارىدەمدە بولۇشۇمنى بىكىتكەنمەن» ـ دېدى. مانا، ھازىر بولسا «شاپائەت كۆرسىتىلدىغان ياخشى پەيت»؛ مانا، ھازىر «نىجات-قۇتۇلۇش كۈنى»دۇر!). 3 [رەبنىڭ] خىزمىتىگە داغ كەلتۈرۈلمىسۇن دەپ ھېچقانداق ئىشتا ھېچكىمنىڭ ئىمانىغا توسالغۇلۇق قىلمايمىز؛ 4 بەلكى ھەربىر ئىشتا ئۆزىمىزنى خۇدانىڭ خىزمەتكارلىرى سۈپىتىدە سىلەردىن ئۈنىمىز: زور چىداملىق بىلەن، جەبىر-زۇلۇملاردا، جاپا-مۇشەققەتلەردە، بىسىم-قىستاقلاردا، 5 قامچا يارىلىرىدا، زىندانلاردا، قوزغىلاڭ-توپىلاڭلار ئىچىدە، ئېغىر مېھنەتلەردە، تۇنەشىلەردە، روزا تۇتۇشلاردا، 6 پاكلىق بىلەن، بىلىملەر بىلەن، سەۋر-تاقەتلىك بىلەن، مېھىربانلىقلار بىلەن، مۇقەددەس روھ بىلەن، ساختىلىقسىز مېھىر-مۇھەببەت بىلەن، 7 ھەقىقەتنىڭ سۆز-كالامى بىلەن، خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن، ھەققانىيلىقنىڭ ئوڭ-سول قوللىرىدىكى قوراللىرى بىلەن، 8 ھەم ئىززەت-شۇھرەتتە ھەم ھاقارەت ئىچىدە، تۇھمەت ھەم تەرىپلىنىشلەر ئىچىدە [ئۆزىمىزنى خۇدانىڭ خىزمە كارلىرى سۈپىتىدە نامايان قىلىدۇق]؛ يالغانچىلار دەپ قارالغان بولساقۇ سەممىي-سادىق بولۇپ، 9 نامسىز بولدۇق-يۇ، ئەمما مەشھۇرمىز؛ تۇلەي دەپ قالدۇق-يۇ، ئەمما مانا، ھاياتىزمىز؛ تەرىبىدە جازالاندۇق-يۇ، ئەمما تۇلۇمگە مەھكۇم قىلىنمىدۇق، 10 دەرد-ئەلەم تارتىۋاتىز-يۇ، ئەمما دائىم شاد-خۇراملىقتا تۇرىمىز؛ نامرات بولغىنىمىز بىلەن، ئەمما كۆپ ئادەملەرنى باي قىلغۇچىمىز؛ ھېچنېمىمىز يوق بولغىنى بىلەن، ئەمما ھەممىگە ئىگىدارمىز. 11 سىلە رگە ئوچۇقتۇق-يورۇق سۆزلىدۇق، ئەي كورىنىلىقلار، بىزنىڭ باغرىمىز سىلە رگە كەڭ ئېچىلدى! 12 سىلەر بىز تەرەپتىن قىسىلغان ئەمەس، لېكىن تۇز ئىچ-باغرىڭلارنىڭ تارلىقىدىن قىسىلىسىلەر؛ 13 ئەمدى ئادىل ئالماشتۇرۇشتا بولۇپ ـ (تۇز يەرزەنتلىرىمگە سۆزلىگەنىدەك سۆزلەيمەن) ـ باغرىڭلارنى بىزگىمۇ كەڭ ئېچىڭلار. 14 ئېتىقادسىزلار بىلەن بىر ۋېۋىنتىرۇققا چېتىلىپ تەڭسىزلىكتە بولماڭلار؛ چۈنكى ھەققانىيلىق ۋە قەبىھلىك ئۈتىۋىرىسىدا قانداقمۇ ئورتاقلىق بولسۇن؟ يورۇقلۇقنىڭ قاراڭغۇلۇق بىلەن قانداق

ھەمراھلىقى بولسۇن؟ **15** مەسىھنىڭ بېلىئال بىلەن تەمە ئىناقلىقى بولسۇن؟ ئىشەنگۈچىنىڭ ئىشەنمىگۈچى بىلەن قانداق ئورتاق ئېسىۋىسى بولسۇن؟ **16** خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ بۇتلار بىلەن قانداق بىرلىكى بولسۇن؟ چۈنكى سىلەر تىرىك خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىدۇرسىلەر ـ خۇدانىڭ: «مەن ئۆلاردا تۇرىمەن، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا يۈرىمەن؛ ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن ۋە ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ» دېگىنىدەك [سىلەر ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسىدۇرسىلەر]»؛ **17** شۇنىڭ ئۈچۈن «ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن چىقىپ كېتىڭلار، ماڭا ئايرىلىڭلار»، ـ دەيدۇ رەب، ـ «ھېچ ناپاك نەرسىگە تەگمىگىچە يولىڭلار»، «شۇندىلا مەن سىلەرنى قوبۇل قىلىمەن»، **18** ۋە: «مەن سىلە رگە ئاتا بولىمەن، سىلەر ماڭا ئوغۇل-قىزلىرىم بولىسىلەر» ـ دەيدۇ ھەممىگە قادىر بولغان رەب.

7

ئەمدى بۇ ۋەدىلە رگە مۇيەسسەر بولغاندىن كېيىن، ئى سۆيۈملۈكلەر، ئۆزىمىزنى ئەتلەردىكى ھەم روھتىكى ھەرخىل پاسكىنىلىقتىن تازىلاپ، خۇدانىڭ قورقۇنچىدا ئۆزىمىزدە [ئايان قىلىنغان] پاك-مۇقەددەسلىكنى كامالەتكە يەتكۈزىيلى. **2** بىزنى قوبۇل قىلغايسىلەر! بىز ھېچكىمگە زىيان-زەخمەت يەتكۈزمىدۇق، ھېچكىمنى نابۇت قىلمىدۇق، ھېچكىمدىن پايدىلانمىدۇق. **3** مۇشۇلارنى دەپ، سىلەرنى ئەيىبلىمەكچى ئەمەسمەن؛ چۈنكى مەن يۇقىرىدا ئېيتقىنىمدەك، سىلەر قەلبىمىزدىدۇرسىلەر كى، بىز سىلەر بىلەن بىللە تۇلۇشكە، سىلەر بىلەن بىللە ياشاشقا تەييارمىز. **4** سىلە رگە باغلىغان ئىشەنچىم زور، سىلەردىن بولغان پەخىرىم زور؛ شۇنىڭ ئۈچۈن رىغبەت-تەسەللىگە تولدۇرۇلدۇم، بارلىق جاپا-مۇشكۈلچىلىكلىرىمىزدە خۇشاللىقتىن ئېشىپ تاشتى. **5** چۈنكى بەرھەق، ماكېدونىيە گە كىرگىنىمىزدىمۇ ئەتلىرىمىز ھېچ ئارام تاپالمايى، ھەرتەرەپتىن قىسىلىپ قالدۇق، سىرتىمىزدا جېدەل-كۈرەشلەر، ئىچىمىزدە قورقۇنچلار بار ئىدى. **6** ئەمما چۈشكۈنلە رگە رىغبەت-تەسەللى بە رگۈچى خۇدا بە رگە تىتۇسنىڭ كېلىشى ئارقىلىق رىغبەت-تەسەللى بە ردى؛ **7** تاپقان رىغبەت-تەسەللىمىز پەقەت ئۇنىڭ كېلىشى ئارقىلىقلا ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭ سىلەردىن تاپقان رىغبەت-تەسەللىسى ئارقىلىقمۇ بولدى؛ چۈنكى ئۇ سىلەرنىڭ [بە رگە] زارىقىپ تەلۋىرگىنىڭلارنى، سىلەرنىڭ ھەسرىتىڭلارنى، سىلەرنىڭ ماڭا بولغان قىزغىن غەمخورلۇقۇڭلارنى ئېيتىپ بە ردى؛ شۇنىڭ بىلەن مەن تېخىمۇ خۇشلالاندىم. **8** چۈنكى گەرچە مەن سىلەرنى خېتىم بىلەن ئازابلىغان بولسامۇ، مەن ھازىر ئۇنىڭدىن پۇشايمان قىلمايمەن؛ لېكىن ئەسلىدە مەن شۇ خېتىمىنىڭ سىلەرنى ئازابلىغىنىنى كۆرۈپ پۇشايمان قىلغاندىم (ئەمەلىيەتتە، سىلەرنىڭ ئازابلىنىشىڭلار قىسقىغىنە بىر مە زگىلا بولغان). **9** ئەمما ھازىر شادلىنىمەن ـ ئازابلانغىنىڭلاردىن ئەمەس، بەلكى شۇ ئازابنىڭ سىلەرنى توۋا قىلدۇرغانلىقىدىن شادلىنىمەن؛ چۈنكى سىلەرنىڭ ئازابلىنىشىڭلار خۇدانىڭ يولىدا ئىدى، شۇنىڭ بىلەن سىلەر بىزدىن ھېچ زىيان تارتمىدىڭلار. **10** چۈنكى خۇدانىڭ يولىدا بولغان ئازاب-قايغۇ ئادەمنى ھە رگىز پۇشايمان قىلمايدىغان نىجاتقا باشلايدىغان توۋىغا ئېلىپ باردۇ؛ ئەمما بۇ دۇنيادىكى ئازاب-قايغۇ ئادەمنى تۇلۇمگە ئېلىپ باردۇ. **11** چۈنكى مانا، دەل مۇشۇ ئىش، يەنى خۇدانىڭ يولىدا ئازابلىنىشىڭلار، سىلە رگە شۇنچە كۆپ ئەستايىدىللىق، ئۆزلىرىڭلارنى ئەيىبتىن ئەقەدەر خلاس قىلىش، شۇنچە كۆپ غەزەپ، شۇنچە كۆپ قورقۇنچ، شۇنچە كۆپ ئەقەززارلىق، شۇنچە كۆپ قىزغىنلىق ۋە جازالاشقا شۇنچە ئەيار بولۇشنى ئېلىپ كەلدى! سىلەر بۇ ئىشنىڭ ھە ر تەرىپىدە ئۆزۈڭلارنىڭ ئەيىبتىن خالاس بولۇشۇڭلارنى ئىسپاتلىدىڭلار. **12** ئەمدى سىلە رگە [شۇ] خەتنى يازغان بولسامۇ، ئۇ خەتنى زىيان-زەخمەت قىلغۇچى كىشى ئۈچۈن ئەمەس، يا كى زىيان-زەخمەت قىلىنغۇچى كىشى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى خۇدا ئالدىدا بە رگە بولغان كۆڭۈلۈڭلاردىكى قىزغىنلىقنىڭ ئاڭلاردا ئايان بولۇشى ئۈچۈن يازدىم. **13** بۇ سەۋەبتىن بىز رىغبەت-تەسەللىگە ئېرىشتۇق. ۋە رىغبەت-تەسەللىمىز ئۇستىگە بىز تىتۇسنىڭ خۇشاللىقى ۋەيەيلىدىن تېخىمۇ زور شادلاندۇق؛ چۈنكى ئۇنىڭ روھى سىلەر تەرىپىڭلاردىن يېڭىلاندى. **14** چۈنكى مەن سىلەر توغرا ئاڭلاردا بەرە ئىشتا پەخىرلىنىپ ماختىغان بولسام، ئۇ ئىشتا ھېچ خىجىل قالدۇرۇلمىدىم؛ بەلكى سىلە رگە ئېيتقانلىرىمىزنىڭ ھەممىسى ھەقىقەت بولغىنىدەك، بىزنىڭ تىتۇسقا سىلەرنى پەخىرلىنىپ ماختىشىمىزمۇ ھەقىقەت بولۇپ ئىسپاتلاندى. **15** ئۇ سىلەرنىڭ ئىتائەتمەنلىكىڭلارنى، سىلەرنىڭ ئۇنىڭدىن قانداق ئەيمەنگەن ۋە تىترىگەن ھالدا ئۇنى قارشى ئالغىنىڭلارنى ئەسلىگىنىدە، ئۇنىڭ سىلە رگە باغلىغان ئىچ-باغرىدىكى مۇھەببەتلىرى تېخىمۇ ئېشىپ تاشىدۇ. **16** مەن سىلە رگە ھەربىر ئىشتا ئىشەنچىم كامىل بولغانلىقىدىن شادلىنىمەن.

8

ئەمما، ئى قېرىنداشلار، بىز سىلە رگە خۇدانىڭ ماكېدونىيەدىكى جامائەتلە رگە بېغىشلىغان مېھىر-شەپقىتىنى ئايان قىلماقچىمىز؛ **2** ئۇلار زور ئېغىر جاپا-مۇشەققەتتە سىنالغىنىدا، قاتتىق نامرات ئەھۋالدا ئېشىپ تاشقان شادلىقى بىلەن ئۇلارنىڭ ئوچۇق قولۇقىنىڭ بايلىقى ئۆرغۈپ چىقتى؛ **3** چۈنكى ئۇلارنىڭ كۈچىنىڭ بارىچە، ھەتتا كۈچىدىن ئارتۇق خەير-ساخاۋەت قىلغانلىقىغا ئۇزۇم گۇۋاھ. ئۇلار ئىختىيارى بىلەن شۇنداق قىلىپ، **4** بىزدىن مۇقەددەسلەر بەندىلە رگە شۇ يارەدىمدە بولۇشنىڭ بەختىگە ۋە شېرىكلىكىگە مۇيەسسەر بولۇشنى قاتتىق تۇتۇندى؛ **5** شۇنداق قىلىپ، ئۇلار كۈتكىنىمىزدەك ئەمەس، ئۆزىمىز قىلغىنىمىزدىن ئېشىپ ئۆزلىرىنى تاۋۇالى رەبگە، ئاندىن خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن بىز بەرگىمىز بېغىشلىدى؛ **6** شۇڭا، تىتۇس سىلەردە [بۇ] مېھىربانلىقنى باشلىغانىكەن، بىز تىتۇستىن سىلەرنى يۇنىگىنا ئىسپىداش قىلىپ ئۇنى ئادا قىلىشقا ئۈندىدۇق. **7** ئەمما سىلەر ھەر تەرەپتە، يەنى ئىشەنچىدە، سۆزدە، بىلىمدە، تولۇق تەستىيىقلىنىشتا ھەم بە رگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭلاردا ئەۋزەل بولغىنىڭلاردەك، مۇشۇ مېھىرلىك ئىشتىمۇ ئۆز ئۈڭلارنى ئەۋزەل كۆرسىتىڭلار. **8** مەن بۇ گەپ بىلەن سىلە رگە بۇيرۇق قىلماقچى ئەمەسمەن، بەلكى باشقىلارنىڭ قىزغىنلىقى ئارقىلىق مۇھەببىتىڭلارنىڭ ھەقىقىلىكىنى ئىسپاتلىماقچىمەن. **9** چۈنكى سىلەر رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتىنى بىلىسىلەر ـ گەرچە ئۇ باي بولسىمۇ، سىلەرنى دەپ يوقسۇل بولدىكى، سىلەر ئۇنىڭ يوقسۇللۇق ئارقىلىق بېيىتىلىسىلەر. **10** مەن بۇ توغرۇلۇق پىكرىمنى ئوتتۇرىغا قويمەن ـ بۇ سىلە رگە پايدىلىق، چۈنكى سىلەر ئالدىنقى يىللا ئىشنە قىلىشتا ۋە شۇنىڭغا ئىرادە باغلاشتا ياخشى باشلىدىڭلار. **11** ئەمدى ھازىر ئۇنى ئادا قىلىڭلار؛ قىزغىن ئىرادە باغلىغىنىڭلاردەك، بار دۇنياىڭلار بىلەن شۇ ئىشقا ئەمەل قىلىڭلار. **12** چۈنكى [خەير-ساخاۋەتكە] بەل باغلىغۇچىغا نىسبەتەن، سوۋۇغىنىڭ خۇداغا يارىغۇدەك بولۇشى قولدا بولىدىكەن، ئەمەس، بەلكى قولدا بارىغا باغلىنىدۇ. **13** چۈنكى بۇ باشقىلارنىڭ يۈكىنى يېنىكلىتىمەن دەپ، ئۆز ئۈڭلارنى قىينا ڭلار دېگىنىم ئەمەس، **14** سىلەردە ئارتۇق بولغىنى ھازىرچە تۇلارنىڭ كەم يېرىنى تولدۇرغىنىدەك، [كۆنلەرنىڭ بىرىدە] تۇلاردا ئارتۇق بولغىنى سىلەرنىڭ كەم يېرىڭلارنى تولدۇرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن تە ڭلىشىدۇ. **15** خۇددى [مۇقەددەس يازمىلار]: «كۆپ يىغقانلارنىڭكىدىن ئېشىپ قالمىدى، ئاز يىغقانلارنىڭكۈ كەملىك قىلمىدى» دەپ يېزىلغانىدەك بولغاي. **16** ئەمما تىتۇسنىڭ قەلبىگە سىلە رگە بولغان كۆيۈمۈڭگە ئوخشاش كۆيۈمنى سالغان خۇداغا ئەشە ككۈرلەر بولغاي؛ **17** چۈنكى ئۇ دەرھەققەت بىزنىڭ ئىلتىماسىمىزنى قوبۇل قىلغىنى بىلەن، ئۆزىنىڭ سىلە رگە كۆچلۈك كۆيۈمى بولغاچقا، ئۇ ئۆزاۋاكىدىن يېنىڭلارغا باردى؛ **18** ئەمما بىز ئۇنىڭغا بارلىق جامائەتلەر ئارىسىدا خۇش خەۋەر خىزمىتىدە تەرىپلەنگەن قېرىنداشنى ھەمراھ قىلىپ ئەۋەتىۋىز؛ **19** شۇنىڭدەك ئۇ پەقەت شۇ تەرەپتىلا ئەمەس، بەلكى جامائەتلەر تەرىپىدىن بۇ خەيرلىك ئىشتا بە رگە ھەمسەپەر بولۇشقا تاللۇپلىنغاندى. ئەمدى بىز بۇ خەير-ساخاۋەتنى بولسا، رەبنىڭ شان-شەرىپىنى ھەم يارەدىمدىكى قىزغىنلىقىمىزنى كۆرسىتىش ئۈچۈن ئۇنى يەتكۈزۈش خىزمىتىدە يۈرىمىز؛ **20** شۇنداق قىلىپ بىز بۇ مول سوۋۇغىنى مەسئۇل بولۇپ يەتكۈزۈشتە ھەرقانداق ئادەمنىڭ بىزنىڭ ئۇستىمىزدىن تۇھمەت قىلماسلىقى ئۈچۈن ئېھتىيات قىلىمىز. **21** چۈنكى بىز پەقەت رەبنىڭ ئالدىدىلا ئەمەس، بەلكى ئىنسانلارنىڭ كۆز ئالدىدىمۇ ئىشىمىزنى دۇرۇس قىلىشقا كۆڭۈل بولۇپ كېلىۋاتىمىز. **22** بىز يەنە ئۇلار بىلەن بىللە كۆپ ئىشلاردا ئىنتايىن ئەستايىدىللىق نۇرغۇن قېتىم ئىسپاتلانغان قېرىنداشنى ئەۋەتمەكچىمىز؛ ھازىر ئۇنىڭ سىلە رگە باغلىغان زور ئىشەنچىسى ۋەيەيلىدىن ئىنتايىن ئەستايىدىللىقتىن تېخىمۇ كۆچلۈك بولدى. **23** تىتۇس توغرۇلۇق سوئاللار بولسا ئۇ مېنىڭ ھەمراھىم ۋە خىزمىتىڭلاردا بولغان ھەمكارىمدۇر؛ باشقا ئىككى قېرىندىشىمىز بولسا، ئۇلار جامائەتلەرنىڭ ئەلچىلىرى، مەسىھنىڭ شان-شەرىپىدۇر. **24** شۇڭا، جامائەتلەرنىڭ كۆز ئالدىدا مۇھەببىتىڭلارنىڭ ئىسپاتىنى، شۇندىقلا بىزنىڭ سىلەردىن پەخىرلىنىشلىرىمىزنىڭ بىكار ئەمەسلىكىنى ئۇلارغا كۆرسىتىڭلار.

9

چۈنكى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ بۇ يارەدەم خىزمىتى توغرۇلۇق سىلە رگە يەنە يېزىشىمنىڭ ھاجىتى يوق. **2** چۈنكى مەن سىلەرنىڭ بۇ ئىشقا قاتتىق بەل باغلىغىنىڭلارنى بىلىمەن؛ مەن بۇ توغرۇلۇق: ئاخايادىكىلەر ئۆتكەن يىلدىن بېرى خەير-سەدىقە بېرىشكە تەييار ئۇرۇۋاتىدۇ؛ دەپ ماكېدونىيەدىكى [قېرىنداشلارغا] پەخىرلىنىپ ماختاپ كەلگە كتىمەن، شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ قىزغىنلىقىڭلار ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسىنىڭ [خەير-سەدىقە] تۇرتكە بولدى. **3** لېكىن قېرىنداشلارنى ئەۋەتىشىمنى مەقسىتىم سىلەرنىڭ توغرا ئاڭلاردا پەخىرلىنىپ ماختىشىمىنىڭ بۇ ئىشلاردا بېھۇدە ئىش بولۇپ قالماسلىقى، سىلەرنىڭ دېگىنىمدەك تەييار بولۇپ تۇرۇۋىشۇڭلار ئۈچۈندۇر. **4** مۇبادا ماكېدونىيەدىكىلەر مەن بىلەن بىللە بارغىنىدا، سىلەر تەييارلىقسىز بولسا ئاڭلار، بۇ ئىشەنچىمىز ۋەجىدىن بۇ خىجالەتكە قالدۇرۇلىمىز؛ سىلەر سۆزسىز شۇنداق بولىسىلەر. **5** شۇ سەۋەبتىن مەن قېرىنداشلاردىن يېنىڭلارغا بېرىپ سىلەردىن بۇ ۋەدە قىلغان خەيرلىك ئىشنى ئالدىنئالا تەييارلاپ پۈتتۈرۈشنى ئوتۇنۇشنى زۇرۇر دەپ ھېسابلىدىم؛ شۇندىقلا بۇ سىلەردىن بەرەر

نەرسە ئۇندوروۋېلىش بولمىسۇن، بەلكى مېھرىبانلىقىگلاردىن بولسۇن. 6 ئەمما بۇنى [ئەسلە گلار]: ئېخلىق بىلەن ئاز تېرىغان ئاز ئالىدۇ، ئوچۇق قولالۇق بىلەن تېرىغىنى مول ئالىدۇ. 7 ھەر ئادەم ھېچ قېنىلىپ ۋالماي ياكى مەجبۇرەن ئەمەس، بەلكى تۆز كۆڭلىدە پۈككىنىچە بەرسۇن؛ چۈنكى خۇدا خۇشاللىق بىلەن بە رگۈچىنى ياخشى كۆرىدۇ. 8 ئەمما خۇدا ھەربىر ئىلتىپات-شاپائەتنى سىلە رگە ئېشىپ تاشتۇرۇشقا قادىردۇر، شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەردائىم ھەرتەرەپتە ھەر ئېھتىياجقا تەيار قۇزۇۋەتلىنىسىلەر، كە كۈچىلىكتە تۇرۇپ قوللىرىگلار ھەرخىل گۈزەل ئىشقا يېتىدۇ. 9 [مۇقەددەس يازمىلاردا] يۈتۈلگىنىدەك: ـ «ئۇ تۆزىنىڭكىنى تارقاتقان، ئۇ يوقسۇللارغا سەدىقە بە رگەن؛ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى مەڭگۈ ئۆگە تۇرىدۇ». (aiōn g165) 10 ئەمدى تېرىغۇچىغا تېرىغىلى ئۇرۇق، يېگىلى نان ئاتا قىلغۇچى سىلەرنىڭ تېرىيدىغان ئۇرۇقلىرىگلارنى تەمىنلەپ مول قىلىدۇ، ھەققانىيلىقىگلارنىڭ ھوسۇل-مېۋىلىرىنى كۆپەيتىدۇ. 11 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەرقانداق ئەھۋالدا قولى ئوچۇق بولۇشقا ھەر تەرەپتە بېيىتىلىسىلەر، شۇنىڭدەك بۇ ئىش بىز ئارقىلىق خۇداغا كۆپ تەشە ككۈرلەرنى ئېلىپ باردۇ؛ 12 چۈنكى بۇ خىيرلىك خىزمەتنى ئادا قىلىش پەقەت مۇقەددەدىن بەندىلەرنىڭ ھاجەتلىرىنى قاندۇرۇپلا قالماي، كۆپ كىشىلەرنىڭ خۇداغا يەتكۈزگەن تەشە ككۈرلىرىنى ئېشىپ تاشتۇرىدۇ. 13 بۇ يارىدەم خىزمىتى تۆزلىرىگلارنىڭ مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنى ئېتىراپ قىلىشىگلاردىكى مېۋە بولغان ئىتائەتمەنلىكىگلارغا دەلىل-ئىسپات بولىدۇ، شۇنداقلا سىلەرنىڭ مۇئمىنلار [ھاجەتمەن] بەندىلە رگە، شۇنداقلا بارلىق ئادەملە رگە كۆرسەتكەن ئوچۇق قولالۇق سېخىيلىقىگلاردىن تۇلار خۇدانى تۆلۈغلايدۇ. 14 ۋە خۇدانىڭ سىلەردە تاشقىنلاتقان ئاجايىب مېھر-شەپقىتى تۆپەيلىدىن، تۇلار سىلەر ئۈچۈن دۇئا-تىلاۋەت قىلغىنىدا، تۇلار سىلە رگە تەلپۈنۈپ قاتتىق سېغىنىپ ئەسلەيدۇ. 15 ئۇنىڭ تىل بىلەن ئېيىلدىلگۈسىز ئاجايىب سوۋغىسى ئۈچۈن خۇداغا ئەشە ككۈر بولغاي!

10

ئەمما ئۆزۈم، سىلەر بىلەن بىللە بولغاندا مۇئامىلىسى يۇمشاق، لېكىن سىلەردىن ئىيرىلغاندا سىلە رگە قارىتا قاتتىق قوللۇق دەپ قارالغان مەنكى پاۋلۇس مەسىھنىڭ يۇڭاش-مۇمىنلىكى ۋە مۇلايىملىقى بىلەن سىلەردىن ئۆتۈنۈمەن، 2 ـ شۇنى تەلەپ قىلىمەنكى، يېنىگلارغا بارغىنىمدا، بىزنى «ئەتەلەر ۋىچچە ماڭغانلار!» دەپ گۇمان بىلەن قارايدىغان بەزىلە رگە قارىتا ئېيلىغىنىمدەك قاتتىق قوللۇق قىلىشقا مېنى مەجبۇر قىلماگلار؛ 3 گەرچە بىز ئىنسانىي ئەتەلەردە يۈرسە ئۆز، بىز ئەتەلەر ۋىچچە جەڭ قىلمايمىز. 4 چۈنكى جەڭ قوراللىرىمىز ئەتكە ئەۋە قوراللار ئەمەس، بەلكى خۇدا تەرىپىدىن قورغان-ئىستىھكاملارنى گۈمران قىلىش كۆچىگە ئىگە قىلىنغان قوراللاردۇر، 5 بىز تۇلار بىلەن بەس-مۇنازىرىلەرنى ۋە خۇدانى تونۇشقا قارشىلىشىشقا تۇرغان ھەرقانداق ھاكاۋۇر توسالغۇنى گۈمران قىلىمىز، شۇنداقلا ھەربىر ئوي-خىيالارنى مەسىھكە بېقىندۇرۇپ ئىتائەت قىلىشقا كەلتۈرىمىز؛ 6 سىلەر تولۇق ئىتائەت قىلغاندىن كېيىن، [ئاراگلاردا] قانداق ئىتائەتسىزلىك قالغان بولسا بۇلارنى جازالاشقا تەيارمىز. 7 سىلەر پەقەت كۆز ئالدىگلاردىكى ئىشلارغىلا قارايدىكەنسىلەر. ئە گەر بىرسى ئۆزىنى مەسىھكە تەۋەمەن دەپ قارىسا، ئۇ يەنە شۇنىڭ ئۆستىگە ئېيلانسۇنكى، ئۇ مەسىھكە تەۋە بولغىنىغا ئوخشاش، بىزمۇ ئۇنىڭغا تەۋەدۇرمىز. 8 چۈنكى، رەب تەرىپىدىن سىلەرنى نابۇت قىلىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادىگلارنى قۇروۇش ئۈچۈن بە رگە ئامانەت قىلىنغان ھوقۇقىمىز توغرۇلۇق تېخىمۇ كۆپ زىيادەرەك ماختانسامۇ، بۇنىڭدا ھېچ يە رگە قاراپ قالمايمەن؛ 9 ئەمدى مەن پەقەت خەتلەردىلا سىلەرنى قورقاماقچى ئەمەسمەن؛ 10 چۈنكى بەزىلەر: «ئۇنىڭ خەتلىرى دەرۋەقە ۋەزىنلىك ھەم كۈچلۈك؛ لېكىن ئۇ يېتىپ كەلگەندە سالاپەتسىز، گېپىنىڭ ئۇتۇمى يوق بولىدۇ» دېيىشىدۇ. 11 ئەمدى بۇنداق خىيال قىلغۇچىلار شۇنى بىلسىۇنكى، بىز يىراقتا بولغىنىمىزدا ئەخەتلەردىكى سۆزىمىز قانداق بولغان بولسا بىز يېتىپ بارغىنىمىزدا ئەمەلىيىتىمىزمۇ شۇنداق بولىدۇ. 12 چۈنكى بىز تۆزىمىزنى تۆزىنى قالتىس چاغلايدىغانلار بىلەن بىر قاتارغا قويۇشقا ياكى تۇلار بىلەن سېلىشتۇرۇشقا پېتىنمايمىز، شۇنداق كىشىلەر تۆزلىرىنى تۆزلىرىنىڭ تۆچىمى بىلەن تۆچەپ، تۆزلىرىنى تۆزلىرى بىلەن سېلىشتۇرىدىغان بولۇپ، ھەققەتەن ئەقىلسىزلاردىندۇر. 13 بىز ئەمدى تۆزىمىز-گە بېكىتىلگەن تۆچەپمىدىن ھالقىپ ماختىنىپ يۈرگىنىمىز يوق. بىز بەلكى ھەممىنى تۆچىگۈچى خۇدا بە رگە بېكىتكەن خىزمەت دائىرىسىدىكى تۆچەپمىز، يەنى سىلەرنىڭ [خىزمىتىگلارغىمۇ] يېتىدىغان تۆچەپمىز بىلەن پەخىرلىنىمىز. 14 چۈنكى تۆچەپمىي سىلەرنىڭ خىزمىتىگلارغا يەتمەيدىغان كىشىلەردەك، [خىزمىتىگلاردا بولغىنىمىزدا] دائىرىمىزدىن ھالقىپ كەتمەيمىز، چۈنكى بىز مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنى يەتكۈزۈشتە [بىرىنچى بولۇپ] يېنىگلارغىمۇ كەلدۇق. 15 بىز خىزمەت دائىرىمىزدىن ھالقىپ، باشقىلارنىڭ سىكۈۋ رگەن جايلا-ئەجىرلىرى بىلەن ماختانغىنىمىز يوق؛ لېكىن بىز سىلەرنىڭ ئىمان-ئېتىقادىگلار تۆسكەنسېرى ئاراگلاردىكى خىزمىتىمىز بە رگە بېكىتىلگەن دائىرىمىز ئىچىدە تېخىمۇ زىيادە كېڭەيتىلسۇن دەپ ئۈمىد قىلىمىز؛ 16 شۇنداق بولغاندا، بىز سىلەردىن تېخىمۇ يىراق يەرلە رگە خۇش خەۋەرنى يەتكۈزۈپ جاكارلايدىغان بولىمىز، تەيارلىق ھەيىار بولۇپ، باشقىلارنىڭ دائىرىسىدىكى خىزمەت ئىچىرى بىلەن ماختىنىش بە رگە يات. 17 ئەمما «پەخىرلىنىپ ماختىغۇچى بولسا رەبدىن پەخىرلىنىپ ماختىشى كېرەك!». 18 چۈنكى ئۆزىنى تەرىپلىگۈچى ئەمەس، بەلكى رەب تەرىپلىگەن كىشى ھەققەتەن لايىقەتلىكتۇر.

11

[ماختىغانلار] بۇ ئازغىنە ئەخمەقلىكىمغا سەۋرچان بولغايسىلەر! ئەمدى سىلەر ماڭا سەۋرچانلىق قىلىپ كېلىۋاتىسىلەر. 2 چۈنكى مەن خۇدادىن كەلگەن ئوتلۇق مۇھەببەت بىلەن سىلەرنى [ئازدۇرۇۋشلاردىن] ھەسەت قىلىمەن؛ چۈنكى قىزنى بىر ئە رگلا يانلىق قىلغانىدەك، مەن سىلەرنى مەسىھكلا پاك قىز سۈپىتىدە ھازىر بولۇشقا ۋەدىلەشتۈ رگەنمەن. 3 ئەمما يىلان ھاۋانىتىمزنى ھىيلىگەرلىكى بىلەن ئازدۇرغانىدەك، ئوي-كۆڭلۈگلار مەسىھكە باغلانغان سەممىي، ساپ ۋاپالىقتىن ئېزىپ يۈلغىنىشى مۇمكىن دەپ ئەنسىرەيمەن. 4 چۈنكى بىرسى كېلىپ بىز سىلە رگە ھېچ جاكارلاپ باقمىغان باشقا بىر ئەيسانى جاكارلىسا، ياكى قەلبىگلاردىن ئورۇن بە رگەن روھنىڭ ئورنىغا باشقا بىر روھقا ئورۇن بەرسە گلار ۋە سىلەر قوبۇل قىلغان خۇش خەۋەردىن باشقا بىر «خۇش خەۋەر»نى قوبۇل قىلسا گلار، سىلەر بۇ ئىشلارغا ئاجايىب سەۋر-تاقەت بىلەن ئۆتۈۋېرىشىگلار مۇمكىن! 5 ھالبۇكى، مەن ئۆزۈمنى ھەرقانداق ئىشتا ئاشۇ «قالتىس قۇلۇغ روسۇللار»دىن كەم ساناميەمەن! 6 گەرچە مېنىڭ گەپ-سۆزلىرىم ئاددىي بولسىمۇ، بىلىم جەھەتتە مەن ئۇنداق ئەمەس؛ بىز قىلۋاتقان ھەربىر ئەمەللىرىمىزدە بۇنى سىلە رگە ھەر جەھەتتىن ئىسپاتلاپ روشەن قىلىدۇق. 7 ئەمدى مەن سىلەرنى كۆتۈرۈلىشۈن دەپ ئۆزۈمنى تۆۋەن تۇتۇپ، خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى ھەق تەلەپ قىلماي جاكارلاپ گۈناھ قىلدىممۇ؟ 8 مەن سىلەرنىڭ خىزمىتىگلاردا بولۇشقا باشقا جامائەتلەردىن بۇلاپ-تالاپ، تۇلارنىڭ يارىدىمنى قوبۇل قىلدىم. 9 سىلەر بىلەن بىللە بولغان ۋاقىتلىرىمدا، ھاجەتمەن بولغان بولسامۇ، مەن ھېچكىمگە ئېغىرىمنى سالغان ئەمەس (چۈنكى ماكېدونىيەدىن كەلگەن قېرىنداشلار مېنىڭ كەم-كۈتەنمنى تولۇقلاپ بەردى)؛ ھەرقانداق ئىشتا ئۆزۈمنى سىلە رگە يۈك بولۇپ قېلىشتىن ساقلاپ كەلدىم ۋە بۇنىڭدىن كېيىنمۇ شۇنداق قىلىمەن. 10 مەسىھنىڭ ھەققىتى مەندە راست بولغانىدەك، ئاقايا يۇرتلىرىدا ھېچكىمۇ مېنى مۇئمۇ ماختىنىشتىن توسۇمايدۇ! 11 نېمە ئۈچۈن؟ سىلەرنى ياخشى كۆرمىگەنلىكىم ئۈچۈنمۇ؟! خۇدا بىلىدۇ! 12 لېكىن [بە رگە ئوخشاش ھىسابلىنىش] پۇرىستىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ پۇرىستىنى مەھرۇم قىلىش ئۈچۈن، شۇنىڭدەك تۇلار ماختىنىدىغان ئىشلاردا ھەققەتەن بە رگە ئوخشاش بولسۇن دەپ، مەن نېمە قىلۋاتقان بولسام شۇنى قىلىۋېرەمەن. 13 چۈنكى بۇنداق كىشىلەر ساختا روسۇللار، ئالدامچى خىزمەتكارلار، مەسىھنىڭ روسۇللىرىنىڭ قىيابىتىگە كىرىۋالغانلاردۇر. 14 بۇ ئىش ئەجەبلىنەرلىك ئەمەس، چۈنكى شەيتان ئۆزىمۇ نۇرلۇق بىر پەرىشتىنىڭ قىيابىتىگە كىرىۋالىدۇ. 15 شۇڭا ئۇنىڭ خىزمەتچىلىرىنىڭمۇ ئۆزلىرىنى ھەققانىيلىقنىڭ خىزمەتچىلىرى قىيابىتىگە كىرگۈزۈپلىشى ئەجەبلىنەرلىك ئىش ئەمەس؛ لېكىن تۇلارنىڭ ئاقىۋىتى ئۆزلىرىنىڭ ئىشلىگەنلىرىگە لايىق بولىدۇ. 16 يەنە شۇنى ئېيتىمەنكى، ھېچكىم مېنى ئەخمەق دەپ ھېسابلىمىسۇن؛ ھەتتا ئە گەر مېنى شۇنداق دەپ قارىسا گلارمۇ، ئەمدى مەندەرەك ئەخمەقنى سەۋر قىلىپ قوبۇل قىلغايسىلەر، شۇنىڭ بىلەن ئۆزۈمنۇ ئازغىنە ماختىنالاي. 17 مېنىڭ ھازىر بۇلارنى سۆزلىشىم رەب تەرىپىدىن ئەمەس، بەلكى ئۆزۈمنىڭ ئەخمەقلەرچە يۈرە كلىك پو ئېتىپ ماختىنىشىم، خالاس. 18 ئۇرغۇن ئادەملەر ئىنسانلارچە پو ئېتىپ ماختىغانلىرىدەكىن، مەنمۇ ماختىنىپ باقاي. 19 چۈنكى ئۆز ئۆگلار شۇنچە دانا بولغاندىن كېيىن، سىلەر ئەخمەقلەر رگە سەۋر-تاقەت قىلىشقا رازى بولىسىلەر! 20 مەسىلەن بىرسى سىلەرنى قۇل قىلىۋالسا، بىرسى سىلەرنى يۇتۇۋالسا، بىرسى سىلەردىن نەپ تالسا، بىرسى ئالدىگلاردا چوڭچىلىق قىلسا ياكى يۈزۈگلارغا كاچات سالسا، سىلەر ئۇنىڭغا يول قويىسىلەر. 21 ئەپسۇس، نومۇس قىلىپ ئېيتىمەنكى، بىز ئۇنداق ئىشلارغا ئاجىزلىق قىلدۇق! ئەمما تۇلار بىرەر ئىشتا ماختىنىشقا پېتىنغان يەردە (ئەخمەقلەرچە سۆزلەۋاتىمەن!) مەنمۇ شۇ ئىشتا [ماختىنىشقا] پېتىنىمەن. 22 تۇلار ئىبرانىيلارمۇ؟ مەنمۇ شۇنداق. تۇلار ئىسرائىللارمۇ؟ مەنمۇ شۇنداق. تۇلار ئىبراھىمنىڭ ئەسلىمۇ؟ مەنمۇ شۇنداق. 23 تۇلار مەسىھنىڭ خىزمەتكارلىرىمۇ؟ (مەن ئەقىلدىن ئازغانلارىدەك سۆزلەۋاتىمەن!)؛ مەن تېخىمۇ شۇنداق؛ زىيادە كۆپ زورۇقۇپ ئىشلىدىم، ئىنتايىن كۆپ دەررىلەندىم، ئىنتايىن كۆپ قېتىم قاماللىدىم، كۆپ قېتىم تۇلۇم خەۋپلىرىگە دۇچ كەلدىم؛ 24 يەھۇدىيلارنىڭ «بىر كەم قىرىق قامچا» جازاسىغا بەش قېتىم تارتىلدىم، 25 ئۈچ قېتىم تىكەنلىك قامچا جازاسىنى يېدىم، بىر قېتىم چالما-كېسەك قىلىندىم، ئۈچ قېتىم

كېمە ھادىسىسگە ئۇچىرىدىم، بىر كېچە-كۈندۈزنى دېڭىزدا ئوتكۈزدۇم. 26 دائىم سەپەرلەردە بولىمەن؛ دەريالارنىڭ خەۋپلىرىنى، قاراقچىلارنىڭ خەۋپلىرىنى، يۇرتداشلىرىمنىڭ خەۋپلىرىنى، يات ئەللىكلەرنىڭ خەۋپلىرىنى، شەھەرنىڭ خەۋپىنى، باياۋانلىقنىڭ خەۋپلىرىنى، دېڭىزنىڭ خەۋپلىرىنى، ساختا قېرىنداشلار ئارىسىدىكى خەۋپلىرىنى باشتىن كەچۈردۈم، 27 ئەمگەك كەلدى ۋە جاپا ئىشلاردا زورۇقۇپ، پات-پات تۈنە كەلدۈم، ئاچلىقتا ۋە تۇسسۇزلۇقتا، دائىم روزا تۇتۇشلاردا، سوغۇقلاردا ۋە يېلىك-يالىڭاچلىقتا يۈرۈپ كەلدىم. 28 بۇ سىرتتىكى ئىشلاردىن باشقا، ئىچ-باغرىمدا بارلىق جامائەتلەر ئۈچۈن ھەر كۈنى ئۈستۈمنى بېسىپ كېلىۋاتقان غەملەرنى يەۋاتىمەن. 29 ھە ركىم ئاجىزلىسا، مەن ئاجىزلىمىدىمۇ؟ ھە ركىم ئېزىپ يۇتلاشقان بولسا، مەن ئوررىنىمىدىمۇ؟! 30 ئەمدى ئە گەر ماختىنىشىم زۇرۇر بولسا، ئۆز ئاجىزلىقىمنى كۆرسىتىدىغان ئىشلار بىلەن ماختىنىمەن. 31 رەب ئەيسانىڭ خۇدا-ئاتىسى، مە ڭگۈ تەشە ككۇر-مەدھىيىلە رگە لايىق بولغۇچىغا ئايانكى، مەن يالغان ئېيتمىدىم. (aiōn g165) 32 دەمەشق شەھىرىدە پادىشاھ ئاريتاسنىڭ قول ئاستىدىكى ۋالىي مېنى ئۇتۇش ئۈچۈن، يۇتۇن دەمەشق شەھىرىنى قاتتىق تەقىب ئاستىغا ئالغاندى. 33 لېكىن مەن سىپىلدىكى بىر كامىردىن سېۋەت بىلەن پەسكە چۈشۈرۈلۈپ، ئۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلۇپ قاچتىم.

12

[ئەپسۇس]، ماختىنىۋېرىشنىڭ زۇرۇرىيىتى بار. گەرچە ئۇنىڭ پايدىسى بولمىسىمۇ، مەن رەبدىن كەلگەن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر ۋە ۋەھيىلەر ئۈستىدە توختىلاي. 2 مەسىھە بولغان بىر ئادەمنى تونۇيمەن؛ ئۇ ئون تۆت يىل ئىلگىرى (تەندە بولغان ھالدىمۇ، ياكى تەندىن تاشقىرىمۇ بىلمەيمەن، خۇدا بىلىدۇ) ئۈچىنچى قات ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى. 3 مەن شۇنداق بىر كىشىنى بىلىمەن (تەندە بولغان ھالدىمۇ، ياكى تەندىن تاشقىرىمۇ بىلمەيمەن، خۇدا بىلىدۇ) ـ 4 ئۇ جەننەتكە كۆتۈرۈلۈپ، شۇ يەردە تىل بىلەن ئېيادىلىگلى بولمايدىغان، ئىنسانلارنىڭ دېيىشى مەنئى قىلىنغان ئاجايىپ ئىشلارنى ئاڭلىدى. 5 شۇنداق بىر ئادەم بىلەن ماختىنىمەن، ئۆزۈم ھەققىدە بولسا ئاجىزلىقىمدىن باشقا بىرەر ئىش بىلەن ماختىمايمەن. 6 ھەتتا ماختىناي دېسەمۇ ئەخمەق ھېسابلانمايمەن؛ چۈنكى مەن ھەققەتنى ئېيتقان بولاتتىم؛ ئەمما بىرسى مەندە كۆرگىنىدىن ياكى مەن توغرۇلۇق ئاڭلىغىنىدىن مېنى (ماڭا ئاشكارىلانغان ۋەھيىلەرنىڭ غايەت زور ئۇلۇغلۇق ئۈچەيلىدىن يۈقىرى ۋىلاپ قالمىسۇن دەپ ئۆزۈمنى ماختىنىشتىن يىغدىم. مۇشۇ ۋەھيىلەرنىڭ زور ئۇلۇغلۇق ئۈچەيلىدىن كۆرە گۈلەپ كەتمەسلىكىم ئۈچۈن ئەلىرىمگە سانجىلغان بىر تىكەن، يەنى مېنى ئۇرۇۋېتىش ئۈرسۈن دەپ شەيتاننىڭ بىر ئەلچىسى ماڭا ئەقسىم قىلىنغان؛ بۇنىڭ مەقسىتى، مېنىڭ كۆرە گۈلەپ كەتمەسلىكىم ئۈچۈندۇر. 8 بۇنىڭ توغرىسىدا ئۈ مەندىن كەتسۇن دەپ رەببگە ئۈچ قېتىم يېلىندىم؛ 9 لېكىن ئۇ ماڭا: «مېنىڭ مېھىر-شەپقىتىم ساڭا يېتەرلىك؛ چۈنكى مېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىم ئىنسانلىنىڭ ئاجىزلىقىدا تولۇق ئەمەلگە ئاشۇرۇلدۇ» ـ دېدى. شۇڭا مەن مەسىھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ۋۇجۇدۇمدا تۇرسۇن دەپ ئاجىزلىقىدا ئۇلۇق ئەمەلدىن ماختىنىشنى تېخىمۇ خوشلۇق بىلەن تاللىۋالىمەن؛ 10 شۇڭا مەن مەسىھ ئۈچۈن ئاجىزلىقلارنى، ھاقارەتلەرنى، قىينچىلىقلارنى، زىيانكەشلىكلەرنى ۋە ئازاب-ئوقۇبەتلەرنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن. چۈنكى قاچان ئاجىز بولسام، شۇ چاغدا كۈچلۈك بولىمەن. 11 مەن [ماختىنىپ] دەرۋەقە ئەخمەق بولۇپ قالدىم! لېكىن ئۆزۈڭلار مېنى بۇنىڭغا مەجبۇر قىلدىڭلار. ئەمەلىيەتتە ئەسلىدە مەن سىلەر تەرىپىڭلاردىن تەرىپلىنىشىم كېرەك بولاتتى؛ چۈنكى ھېچ ئەرزىمەس بولسامۇ، مەن ھېلىقى «قالتىس ئۇلۇغ رەسۇللار»دىن ھېچ تەرەپتە ھېچ ئىشتا كەم ئەمەسمەن. 12 دەرۋەقە مەن ئارا گۈلاردا بولغان چاغدا رەسۇلنىڭ بېشارەتلىك ئالامەتلىرى، ھەرتەرەپلىك چىدام-سەۋرچانلىق ئىچىدە مۇجىزىلىك ئالامەتلەر، كارامەتلەر ھەم قۇدرەتلىك مۇجىزىلەر بىلەن ئەمەلدە كۆرسىتىلگەن. 13 سىلەرنى باشقا جامائەتلەردىن قايسى تەرەپتە تۇۋەن ئورۇنغا قويدۇم؟ ـ پەقەتلا ئۆزۈمنى سىلەرنىڭ ئۈستۈڭگە رگە يۈك قىلىپ ئارتىپ قويمىغىنىم بىلەنمۇ؟! مېنىڭ بۇ ئادالەتسىزلىكىمنى ئەپۇ قىلغايسىلەر! 14 مانا، ھازىر بىنىگلارغا ئۈچىنچى قېتىم بېرىشقا تەيارمەن، شۇنىڭ بىلەن سىلە رگە ھېچ يۈك ئېغىرىنى سالغۇم يوق. چۈنكى ئىزدىگىنىم ئىگىلىكلار ئەمەس، بەلكى ئۆزۈڭلاردۇر، پەرزەنتلىرى ئاتا-ئانىلار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئاتا-ئانىلار پەرزەنتلىرى ئۈچۈن مال-مۈلۈك يىغىشى كېرەك. 15 ئەمدى جېنىگلار ئۈچۈن ئىگىلىكىمدىن خۇشلۇق بىلەن سەرپ قىلىمەن ھەمدە ئۆزۈمنى سەرپ قىلىمەن ـ گەرچە مەن سىلەرنى قانچە سۆيگەنسېرى مەن شۇنچە ئاز سۆيۈلىسەمۇ. 16 ئەمدى شۇنداق بولغىنى بىلەن، مەن سىلە رگە ھېچ يۈك بولغان ئەمەسمەن؛ بىراق ھېلىگەرلىك قىلىپ، مەن سىلەرنى بايلاپ قويدۇم! 17 ئەجەبا، مەن سىلە رگە ئەۋەتكەن ئادەملەرنىڭ بىرەرسى ئارقىلىق سىلەردىن نەپ ئالدىمۇ؟! 18 مەن تىتۇسنى سىلەرنىڭ ئىنىگلارغا بېرىشقا ئۈندىدىم ۋە يەنە ھېلىقى قېرىنداشنىمۇ ئۈنىڭ بىلەن بىللە ئەۋەتتىم. تىتۇسنىڭ سىلەردىن نەپ ئېلىپ باققان يېرى بارمۇ؟ بىز ئىككىيلەن ئوخشاش بىر روھتا يۈرىۋاتمامدۇق؟ بىزنىڭ باسقان ئىزىمىز ئوخشاش ئەمەسمىكەن؟ 19 يا كى سىلەر ئەزەلدىن بىزنى «ئۆلار ئالدىمىزدا ئۆزلىرىنى ئاقلاپ كېلىۋاتىدۇ» دەپ ئويلاۋاتامسىلەر؟ [ئىش ئۆندىداق ئەمەس]. بىز پەقەت مەسىھە بولۇپ خۇدا ئالدىدا سۆزلەۋاتىمىز؛ قىلىۋاتقان ھەممە ئىشلار، ئى سۆيۈملۈكلىرىم، سىلەرنىڭ ئېتىقادىڭلارنى قۇرۇش ئۈچۈندۇر. 20 چۈنكى مەن ينىگلارغا بارغىنىمدا، سىلەرنىڭ ئۈمىد قىلغان يېرىمدىن چىققىمىي قېلىشىڭلاردىن، ئۆزۈمنىڭمۇ سىلەرنىڭ ئۈمىد قىلغان يېرىڭلاردىن چىققىمىي قېلىشىمدىن، يەنى ئارا گۈلاردا غوۋغا-جېدەل، ھەسەتخورلۇق، غەزەپ-نەپرەت، مەنمەنچىلىك، تۆھمەتخورلۇق، غەيۋەتخورلۇق، تە كەبىۋرلۇق ۋە پارا كەندىچىلىكلەر بولارمىكىن دەپ تەنسىزلىنىمەن؛ 21 ـ بۇ قېتىم سىلەرنىڭ ينىگلارغا بارغىنىمدا، ئارا گۈلاردىكى گۇناھ سادىر قىلىپ، تا كى بۇگۈنگە قەدەر ئۆتكۈز زگەن ناپاكلىق، بۇزۇقلۇق ۋە شەھۋانىي ئىشلاردىن تېخى توۋا قىلمىغان نۇرغۇن ئادەملەرنىڭ سەۋەبىدىن خۇدايىم مېنى ئالدىڭلاردا تۇۋەن قىلىپ قويارمىكىن، شۇلارنىڭ قىلمىشلىرى ئۈچەيلىدىن ماتەم ئۈتمەي ئۇزالمايمىكىن؛ دەپ ئەنسىزەيمەن.

13

بۇ ينىگلارغا ئۈچىنچى قېتىم بېرىشىم بولىدۇ. «ھەر بىر ھۆكۈم ئىككى-ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ ئاغزىدا ئىسپاتلىنىشى كېرەك». 2 مەن ئىلگىرى ئىككىنچى قېتىم ينىگلاردا بولغىنىمدا بۇرۇن گۇناھ سادىر قىلغانلارغا ھەم قالغان ھەممىگلارغا شۇنداق ئېيتقان، ھازىرمۇ سىلەردىن نېرى بولسامۇ قايتىدىن ئالدىنئالا ئاگاھلاندۇرۇپ ئېيتىمەنكى (سىلەر مەسىھنىڭ مەن ئارقىلىق سۆزلىگەنلىكىگە ئىسپات تەلەپ قىلىپ كېلىۋاتقىنىڭلار ۋەيەيلىدىن)، مەن بارغىنىمدا ھېچكىمنى ئايىمايمەن؛ دەرۋەقە مەن ئارقىلىق سۆزلەۋاتقان مەسىھ سىلە رگە نىسبەتەن ئاجىز ئەمەس، بەلكى ئالدىڭلاردا ئىنتايىن قۇدرەتلىكتۇر، 4 ئۇ دەرۋەقە ئاجىزلىقتا كېستىلگەن بولسىمۇ، لېكىن خۇدانىڭ قۇدرىتى بىلەن يەنىلا ھايات. بىزمۇ ئۇنىڭدا ئاجىز بولساقۇ، خۇدانىڭ سىلە رگە قاراتقان قۇدرىتى بىلەن، ئۇنىڭغا باغلىنىپ ھايات ياشايمىز. 5 ئەمدى ئۆزۈڭلارنى ئېتىقادتا بارمۇ-يوق دەپ تەكشۈرۈپ كۆرۈڭلار، ئۆزۈڭلارنى سىناپ بېقىڭلار! سىلەر ئەيسا مەسىھنىڭ ئۆزۈڭلاردا بولغانلىقىنى (سىناقتىن شاللىنىپ قالمىساڭلار!) بىلىپ يەتمەمسىلەر؟ 6 ئەمدى سىلەرنىڭ بىزنىڭ سىناقتىن شاللىنىپ قالمىغانلىقىمىزنى بىلىپ قېلىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن. 7 سىلەرنىڭ ھېچقانداق رەزىللىك قىلماسلىقىڭلار ئۈچۈن خۇداغا دۇئا قىلىمىز؛ بۇ، بىزنىڭ سىناقتىن ئۆتتى دەپ قارىلىشىمىز ئۈچۈن ئەمەس ـ ھەتتا سىناقتىن ئۆتمىدى، دەپ قارالساقۇ، مەيلى ـ مۇھىمى سىلەرنىڭ دۇرۇس بولغانلىقى قىلىشىڭلار. 8 چۈنكى بىز ھەققەتكە قارشى ھېچ ئىش قىلالمايمىز؛ ئېمىلا قىلساق ئۇ بەرىبىر ھەققەتنى ئايان قىلىدۇ، خالاس. 9 چۈنكى بىز ئاجىز بولساقۇ، سىلەرنىڭ كۈچلۈك بولغانلىقىڭلاردىن شادلىنىمىز. شۇنىڭدەك بىز يەنە شۇنىڭغا دۇئا قىلىمىزكى، سىلەر كامالەتكە يەتكۈزۈلگەيسىلەر. 10 سىلەرنىڭ ينىگلارغا بارغىنىمدا رەب ماڭا غۇلىتىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادنى قۇرۇش ئۈچۈن ئامانەت قىلغان ھوقۇقىمنى ئىشلىتىپ سىلە رگە قاتتىق قوللۇقنى كۆرسەتمەسلىكىم ئۈچۈن، مەن سىلەردىن يىراقتا بولغىنىمدا مۇشۇلارنى يازدىم. 11 ئەۋلاد ئاخىرىدا، قېرىنداشلار، شادلىنىڭلار، كامالەتكە يەتكۈزۈلۈڭلار، رىغبەت-تەسەللىدە كۆچەيتىلىڭلار، بىر ئوي، بىر يېكىردە بولۇڭلار، ئىناق-خاتىرجەملىكتە ئۆتۈڭلار، ۋە مېھىر-مۇھەببەت ۋە ئىناق-خاتىرجەملىكنىڭ ئىگىسى خۇدا سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. 12 بىر-بىرىڭلار بىلەن پاك سۆيۈشۈلەر بىلەن سالاملىشىڭلار. 13 بارلىق مۇقەددەس بەندىلەردىن سىلە رگە سالام. 14 رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ شاپائىتى، خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ۋە مۇقەددەس روھنىڭ ھەمراھ-ھەمدەملىكى سىلە رگە يار بولغاي!

گالاتیالىقلارغا

1 مەنكى پاۋلۇس، روسۇل بولغان (ئىنسانلار تەرىپىدن ئەمەس ياكى ئىنسانلارنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئېيسا مەسىھ ۋە ئۇنى تۇلگەنلەردىن تىرىلدۈرگۈچى خۇداتاتا تەرىپىدن تەيىنلەنگەن) **2** ۋە مەن بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان بارلىق قېرىنداشلاردىن گالاتىيا تۆلكىسىدىكى جامائەتلەر رگە سالام. **3** خۇداتاتا ۋە رەببىمىز ئېيسا مەسىھدىن سىلە رگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **4** ئۇ خۇدائاتامىزنىڭ ئىرادىسى بويىچە بىزنى بۇ ھازىرقى رەزىل زاماندىن قۇتقۇزۇشقا ئۆزىنى گۈناھلىرىمىز ئۈچۈن پىدا قىلدى، **(aiōn g165) 5** خۇداغا بارلىق شان-شەرەپ ئەبەدىل-ئەبەد دگىچە بولغاي، ئامىن! **(aiōn g165) 6** سىلەر ئىز ۋىكلارنى مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق چاقىرغۇچىنىڭ يىنىدىن ئوڭۇچە تېز يىراقلاشتۇرۇۋپ باشقىچە بىر خىل «خۇش خەۋەر» گە ئەگىشىپ كېتىۋاتقىنىڭلارغا ئىنتايىن ھەيران قالىۋاتقىنىمدا! **7** ئەمەلىيەتتە ئۇ ھېچقانداق باشقا «خۇش خەۋەر» ئەمەسىتۇرا! ـ پەقەتلا بەزى كىشىلەر سىلەرنى قايماقتۇرۇپ، مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنى بۇرمىلىماقچى بولغان، خالاس. **8** لېكىن ھەتتا بىز ئۆزىمىز بولايلى ياكى ئاسماندىن چۈشكەن پەرىشتە بولسۇن، بىرسى بىزنىڭ سىلە رگە جاكارلىغىنىمىزغا ئۇخشىمايدىغان باشقا بىر «خۇش خەۋەر»نى سىلە رگە جاكارلىسا، ۋېشىغا لەنەت ياغسۇن! **9** بىز بۇرۇن ئېيتقىنىمىزدەك، ھازىرمۇ مەن شۇنى ئېيتىمەنكى، بىرسى سىلەرنىڭ قوبۇل قىلغىنىڭلارغا ئۇخشىمايدىغان باشقا بىر خۇش خەۋەرنى جاكارلىسا، ۋېشىغا لەنەت ياغسۇن! **10** مەن خۇدانى ئىشەندۈرۈشۈم كېرەكمۇ ياكى ئىنسانلارنى ئىشەندۈرۈشۈم كېرەكمۇ؟ ياكى ئىنسانلارنى خۇرسەن قىلىشىم كېرەكمۇ؟ مەن ئىنسانلارنى خۇرسەن قىلىشنى نىشان قىلغان بولسام، مەسىھنىڭ قۇلى بولمىغان بولاتتىم. **11** ئەمدى، ئى قېرىنداشلار، سىلە رگە شۇنى ئۇقتۇرىمەنكى، مەن جاكارلايدىغان خۇش خەۋەر ئىنسانلاردىن كەلگەن ئەمەس. **12** چۈنكى مەن ئۇنى ئىنسانلاردىن قوبۇل قىلغىنىم يوق ياكى بىرەر كىشى ئۇنى ماڭا ئۆگەتكىنى يوق، بەلكى ئېيسا مەسىھ ماڭا ۋەھيي ئارقىلىق يەتكۈزگەن. **13** چۈنكى سىلەر مېنىڭ يەھۇدىيلارنىڭ دىنىي يولدا قانداق ھايات كەچۈرگەنلىكىم توغرىۋۇق ـ مېنىڭ خۇدانىڭ جامائىتىگە ئەشەددىي زىيانكەشلىك قىلىپ ئۇنىڭغا بۇزغۇنچىلىق قىلغانلىقىمنى ئاڭلىغانلىسىلەر. **14** ھەمدە مەن يەھۇدىيلارنىڭ دىنىي يولدا ئېلىمىزدىكى ئۇرغۇن تەڭتۇشلىرىمدىن خېلىلا ئالدىدا تۇراتتىم ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ ئەنئەنىلىرىنى ساقلاشقا پەۋقۇلئادە قىزغىن ئىدىم. **15** ئەمما ئانامنىڭ قورسىقىدىن تارتىپ مېنى ئۆزى ئۈچۈن ئايرىپ، مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق مېنى چاقىرغان خۇدا ئۆز ئوغلىنى ئەلەر ئارىسىدا جاكارلاش ئۈچۈن مەندە ئۇنى ئاشكارىلاشنى لايىق كۆرگىنىدە، مەن ھېچقانداق قان-ئەت ئىگىسى بىلەن مەسلىھەتلەشمەي، **17** ياكى يېروسالېمغا مەندىن ئىلگىرى روسۇل بولغانلار بىلەن كۆرۈشۈشكە بارمايى، بەلكى ئۇدۇل ئەرەبىستانغا ئاتلاندىم. كېيىن دەمەشقەتە قايتىپ كەلدىم. **18** ئاندىن ئۈچ يىلدىن كېيىن يېروسالېمغا پېتروس بىلەن تونۇشۇشقا باردىم ۋە ئۇنىڭ قېشىدا ئون بەش كۈن ئوردۇدۇم. **19** ئەمما شۇ چاغدا رەبنىڭ ئىنىسى ياقۇپتىن باشقا روسۇللارنىڭ ھېچقايسىسى بىلەن كۆرۈشمىدىم. **20** مانا، مېنىڭ سىلە رگە ھازىر يازغىنىم خۇدا ئالدىدا ھېچ يالغان ئەمەس! **21** كېيىن، مەن سۈرىيە ۋە كىلىكىيە تۆلكىلىرىگە باردىم. **22** ئەمما يەھۇدىيەدىكى مەسىھدە بولغان جامائەتلەر مېنى چىرايىدىن تونۇمايتتى. **23** ئۇلار پەقەت بۇرۇن بەرگە زىيانكەشلىك قىلغان ئادەمنىڭ ئۆزى شۇ چاغدا يوقاتماقچى بولغان ئېتىقادنى ھازىر خۇش خەۋەر دەپ جاكارلىماقتا، دەپ ئاڭلىغانىدى؛ **24** شۇنىڭدەك ئۇلار مېنىڭ سەۋەبىمدىن خۇدانى تۆلۈغلىدى.

2 يەنە بۇنىڭدىن ئون تۆت يىل كېيىن، مەن بارناباس بىلەن يېروسالېمغا چىقتىم؛ تىتۇسنىمۇ ھەمراھ قىلىپ باردىم. **2** مەن بىر ۋەھيگە بىنائەن شۇ يەر رگە بارغانىدىم؛ ۋە مەن بىكار چاپمىغىنىمنى ياكى بىكار چاپماۋاتقىنىمنى جەزىلەشتۈرۈش ئۈچۈن [يېروسالېمدىكىلەرنىڭ] ئالدىدا (ئەمەلىيەتتە پەقەت «جامائەتنىڭ تۇۋۇ ۋىكلىرى»دە كەلگەن رگە ئايرىم ھالدا) ئەلەر ئارىسىدا جاكارلايدىغان خۇش خەۋەرنى بايان قىلدىم. **3** نەتىجىدە، ھەتتا ماڭا ھەمراھ بولغان تىتۇس يۇنانلىق بولسىمۇ، خەتىنى قوبۇل قىلىشقا مەجبۇرلاىمىدى؛ **4** [شۇ چاغدىكى «خەتنە» مەسىلىسى] بولسا، بىزنىڭ مەسىھ ئەيسادا مۇيەسسەر بولغان ھۆرلۈكۈمىزنى نازارەت قىلىش ئۈچۈن ئارىمىزغا سوقتۇنۇپ كىرىۋالغان، بىزنى قۇللۇققا چۈشۈرۈشمەكچى بولۇپ، يالغانچىلىق قىلغان ساختا قېرىنداشلار ۋېچەيلىدىن بولغانىدى. **5** لېكىن بىز خۇش خەۋەرنىڭ ھەقىقىتى سىلەردىن مەھرۇم قىلىنمىسۇن دەپ تۇلارغا ھەتتا بىر سائەتچىمۇ يول قويغىنىمىز يوق؛ **6** لېكىن ئابرۇيلۇق ھېسابلانغان ئادەملەردىن بولسا (مېنىڭ تۇلارنىڭ ئىمە ئىكەنلىكى بىلەن كارىم يوق؛ خۇدا ھېچقانداق ئىنسانىنىڭ يۈز خاتىرىسىنى قىلمايدۇ!) ـ مۇشۇ ئابرۇيلۇق [ئەربابلار] دەپ سانالغانلارنىڭ مەندىكى [خۇش خەۋە رگە] قوشقىنى يوق ئىدى. **7** دەل ئەكسىچە، خۇش خەۋەرنى خەتنە قىلىنغانلارغا يەتكۈزۈش ۋەزىپىسى پېترۇسقا تاپشۇرۇلغانىدەك، خەتنىسىزلە رگە يەتكۈزۈش ۋەزىپىسى ماڭا تاپشۇرۇلغان دەپ تونۇپ يېتىپ **8** (چۈنكى پېترۇسنى خەتنىلىكلە رگە روسۇللۇققا كۆچىلەندۈرگۈچى بولسا، مېنىمۇ ئەللە رگە [روسۇل بولۇشقا] كۆچىلەندۈرگەنىدى)، **9** ماڭا ئاتا قىلىنغان شۇ مېھىر-شەپقەتنى تونۇپ يەتكەن «جامائەتنىڭ تۇۋۇ ۋىكلىرى» ھېسابلانغان ياقۇپ، كېپاس ۋە يۇھاننالار بولسا، سىلەر ئەللە رگە بېرىكلار، بىز خەتنىلىكلە رگە بارايلى دەپ بارناباس بىلەن ئىككىمىز رگە ھەمدەملىك ئوڭ قولىنى بېرىشتى. **10** تۇلارنىڭ بەرگە پەقەت كەمبەغەللەرنى ئۇنتۇماكلار دېگەن بىرلا تەلىپى بار ئىدى؛ مەن دەل بۇ ئىشقا قىزغىن بولۇپ كېلىۋاتاتتىم. **11** بىراق، كېيىن پېترۇس ئانتاكيا شەھىرىگە كەلگەندە، ئۇنىڭ ئەيىبلىك ئىكەنلىكى ئېنىق بولغاچقا، مەن ئۇنى يۈزتۇرانە ئەيىبلىدىم. **12** چۈنكى ياقۇپنىڭ يىنىدىن بەزى ئادەملەر كېلىشتىن ئىلگىرى ئۇيات ئەللىكلەر بىلەن ھەمداستىخان بولغانىدى؛ بىراق تۇلار كەلگەندە، خەتنىلىكلەردىن قورقۇپ [شۇ قېرىنداشلاردىن] ئۆزىنى تارتتى. **13** ھەتتا باشقا يەھۇدىي [قېرىنداشلار] ئۇنىڭ بۇ ساختىلىقىغا قوشۇلۇپ كەتتى؛ ھەتتا بارناباسمۇ ئازدۇرۇلۇپ تۇلارنىڭ ساختىپەزلىكىگە شېرىك بولدى. **14** ئەمما مەن تۇلارنىڭ خۇش خەۋەرنىڭ ھەقىقىتى يوچۇپ دۇرۇس ماڭىغانلىقىنى كۆرۈپ، ھەممەيلەننىڭ ئالدىدىلا پېترۇسقا: «سەن يەھۇدىي تۇرۇپ، يەھۇدىيلارنىڭ ئادەتلىرى يوچۇپ ياشىماي، بەلكى يات ئەللىكلەردەك ياشاۋاتسەن، ئۇنداق تۇرۇقلۇق، نېمىشقا سەن يات ئەللىكلەرنى يەھۇدىيلاردەك ياشاشقا زورلىمالىچىمۇسەن؟» ـ دېدىم، **15** ۋە يەنە: «بىز [ئىكىمىز] تۇغۇلۇشىمىزدىلا يەھۇدىيمىز، «گۇناھكار دەپ قارالغان يات ئەللىكلەر»دىن ئەمەسمىز، **16** لېكىن ئىنسان تەۋرات قانۇنىغا ئەمەلى قىلىشقا ئىنتىلىشلىرى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئېيسا مەسىھنىڭ ئېتىقاد-ساداقەتلىكى بىلەن ھەققانىي قىلىنىدۇ دەپ بىلىمىز. شۇڭا تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىش بىلەن ئەمەس، بەلكى مەسىھگە باغلانغان ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي قىلىنىشىمىز ئۈچۈن بىزمۇ مەسىھ ئەيسىغا ئېتىقاد قىلدۇق ـ چۈنكى ھېچ ئەت ئىگىسى تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىشلىرى بىلەن ھەققانىي قىلىنمايدۇ» ـ دېدىم. **17** ئەمما مەسىھتە ھەققانىي قىلىنىشقا ئىزدەنگىنىمىزدە، بىزمۇ «گۇناھكار» دەپ ئىسپاتلانغان بولساقۇ، مەسىھ ئەمدى گۇناھنىڭ خىزمىتىدە بولغۇچىمۇ؟! ياق، ھە رگىز! **18** ئەمما مەن ئەسلىدە غۇلاتقان نەرسىلەرنى قايتىدىن قۇرسام، ئۆزۈمنى [تەۋرات قانۇنىغا] خىلاپلىق قىلغۇچى دەپ ئىسپاتلاپ كۆرسەتكەن بولىمەن. **19** چۈنكى مەن تەۋرات قانۇنى بىلەن تەۋرات قانۇنىغا نىسبەتەن تۇلدۇم؛ نەتىجىدە، مەن خۇداغا يۈزلىنىپ ياشاۋاتىمەن. **20** مەن مەسىھ بىلەن بىللە كېيىنلەگەنمەن، لېكىن مانا، ياشاۋاتىمەن! لېكىن ياشاۋاتقىنى مەن ئەمەس، بەلكى مەندە ئۇرۇۋاتقان مەسىھدۇر. ۋە مېنىڭ ھازىر ئەتىرىمدە ياشاۋاتقان ھايات بولسا، مېنى سۆيگەن ۋە مەن ئۈچۈن ئۆزىنى پىدا قىلغان خۇداتانىڭ ئوغلىنىڭ ئىمان-ئېتىقادىدىندۇر. **21** مەن خۇداتانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى بىكار قىلىۋەتمەيمەن؛ چۈنكى ھەققانىيلىق تەۋرات قانۇنى ئارقىلىق كېلىدىغان بولسا، مەسىھنىڭ ئۆلۈشى بىكاردىن-بىكار بولۇپ قالاتتى.

3 ئى ئەقىلسىز گالاتىيالىقلار، كىمنى ئالدىگىلاردا ئەيسا مەسىھ ئېنىق سۈرەتلەنگەن، ئاراگىلاردا كېيىنلەگەندەك كۆرۈنگەنكەن، كىم سىلەرنى ھەققەتكە ئىتائەت قىلىشتىن ئازدۇرۇپ سېھىرلىدى؟ **2** مەن پەقەت شۇنلا سىلەردىن سوراپ بىلەيكى: ـ سىلەر روھنى تەۋرات قانۇنىغا ئىتتىلىش ئارقىلىق قوبۇل قىلدىگىلارمۇ، ياكى [خۇش خەۋەرنى] ئاڭلاپ، ئېتىقاد ئارقىلىق قوبۇل قىلدىگىلارمۇ؟ **3** سىلەر شۇنچە ئەقىلسىزمۇ؟ روھقا تاينىپ [ھاياتنى] باشلىغانىكەنسىلەر، ئەمدىلىكتە ئەت ئارقىلىق كامالەتكە يەتمەكچىمۇ؟ **4** سىلەر [ئېتىقاد يولدا] بولغان شۇنچىلە كۆپ ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنى بىكارغا تارتىگىلارمۇ؟ دەرۋەقە بىكارغا كەتمىغۇ؟! **5** سىلە رگە روھنى تەمىنلىگۈچى، ئارا گىلاردا مۇجىزىلەرنى يارىتىۋاتقۇچى بۇ كارامەتلەرنى سىلەرنىڭ تەۋرات قانۇنىغا ئىتتىلىپ تاياننىغىنىڭلاردىن قىلامدۇ، ياكى ئاڭلىغان خەۋە رگە باغلىغان ئىشەنچ-ئېتىقادىدىكىلاردىن قىلامدۇ؟ **6** [مۇۋەددەس يازمىلاردا دېيىلگەندەك]: «ئىبراھىم خۇداغا ئېتىقاد قىلدى، بۇ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى». **7** شۇنىڭ ئۈچۈن، شۇنى چۈشىنىشىڭلار كېرەككى، ئېتىقادتىن تۇغۇلغانلارلا ئىبراھىمنىڭ ھەقىقىي پەرزەنتلىرىدۇر. **8** مۇۋەددەس يازمىلاردا خۇدانىڭ يات ئەللىكلەرنى ئۆزىگە ئېتىقاد قىلىشى ئارقىلىق تۇلارنى ھەققانىي قىلىدىغانلىقى ئالدىنئالا كۆرۈلۈپ، خۇدانىڭ ئىبراھىمغا: «سەندە بارلىق ئەل-مىللەلەر رگە بەختە ئاتا قىلىنىدۇ» دەپ خۇش خەۋەرنى ئالدىن ئېيتقانلىقى خاتىرىلەنگەنىدى. **9** شۇنىڭ بىلەن، ئېتىقادتىن بولغانلار ئېتىقاد قىلغۇچى ئىبراھىم بىلەن تەڭ

بەخت تاپىدۇ. 10 لېكىن تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلمىز دەپ يۈرگەنلەر بولسا ھەممىسى لەنەتكە قالدۇ. چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق يېزىلغان: «تەۋرات قانۇننىدا يېزىلغان ھەممە ئەمرىلە رگە ئۈزۈلۈكسىز ئەمەل قىلمايۋاتقان ھەربىر كىشى لەنەتكە قالدۇ». 11 يەنە روشەنكى، ھېچكىم خۇدانىڭ ئالدىدا قانۇنغا ئىنتىلىش ئارقىلىق ھەققانىي قىلنمايدۇ؛ چۈنكى [مۇقەددەس كىتابتا يېزىلغىنىدەك]: ـ «ھەققانىي ئادەم ئىشەنچ-ئېتىقادى بىلەن ھايات بولىدۇ». 12 ئەمما قانۇن يولى ئېتىقاد يولىغا ئاساسلانغان ئەمەس، بەلكى [مۇقەددەس كىتابتا]: ـ «قانۇنىنىڭ ئەمرىلىرىگە ئەمەل قىلغۇچى شۇ ئىشلار بىلەن ھايات بولىدۇ» دېيىلگەنىدە كتۇر. 13 ھالبۇنۇكى، مەسىھ بىزنى تەۋرات قانۇنىدىكى لەنەتتىن ھۆر قىلىش ئۈچۈن ئۆزىمىزدا لەنەت بولۇپ بەدەل تۇلدى. بۇ ھەقتە [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «ياغىچقا ئېسىلغان ھەربىر كىشى لەنەتكە قالغان ھېسابلانسۇن» دەپ يېزىلغان. 14 شۇنىڭ بىلەن مەسىھ ئەيسا ئارقىلىق ئىبراھىمغا ئاتا قىلىنغان بەخت يات ئەللىكلەر ئۈچۈن كەلتۈرۈلۈپ، بىز ۋەدە قىلىنغان روھنى ئېتىقاد ئارقىلىق قوبۇل قىلالايمىز. 15 قېرىنداشلار، مەن ئىنسانلارچە سۆزلەيمەن؛ ھەتتا ئىنسانلار تارىسىدا تۈزىلىپ ئېلىنغان بىر پەرشتىنى، ھەتتا مەسىھ ئەيسا تۈزىنى كۆتىگەندەك كۆتۈۋالىدىكار. 16 تۈز چاغدىكى بەخت-بەرىكىتىگلار ئەمدى نە گە كەتتى؟! مەن سىلە رگە گۈزۈاھچى بولۇپ ئېيتالايمەنكى، تۈز چاغدا سىلەر مۇمكىن بولسا، ماگا كۆزلىرىگلارنى ۋېيۇپ بېرىشكىمۇ رازى ئىدىگلار! 16 ئەمدىلىكتە، سىلە رگە ھەققەتنى سۆزلىگەنلىكىم ئۈچۈن دۇشمىنىگلارغا ئايلىنىپ قالدىممۇ؟ 17 [مەن ئېيتىپ تۇتقىنىم] ھېلىقى ئادەملەر سىلە رگە قىزغىنلىق كۆرسىتىدۇ، ئەمما نىيىتى دۇرۇس ئەمەس؛ ئۇلار پەقەت سىلەرنى [نىجاتىنىڭ] سىرتىغا چىقىرىپ، قىزغىنلىقىگلارنى ئۆزلىرىگە قارىتىۋالماقچى. 18 ئەمما مەن سىلەر بىلەن بە رگە بولغان ۋاقىتلاردىلا ئەمەس، بەلكى دائىم ياخشى ئىشقا قىزغىنلىق قىلىشنىڭ ئۆزى ياخشىدۇر، ئەلۋەتتە. 19 سۆيۈملۈك بالىلىرىم! مەسىھ سىلەردە تەرەلدۈرۈلگۈچە مەن سىلەر ئۈچۈن تولغاق ئازابلىرىنى يەنە بىر قېتىم تارتۇاتىمەن! 20 مېنىڭ ھازىرلا يېنىگلارغا بېرىپ، سىلە رگە باشقىچە تەلەپۈز بىلەن سۆزلىگۈم كېلىۋاتىدۇ، چۈنكى بۇ ئەھۋالىگلار توغرۇلۇق ئېنە قلىشنى زادىلا بىلمەيۋاتىمەن! 21 ئى تەۋرات قانۇننىڭ ئىلكىدە ياشاشنى خالايدىغانلار، سىلەردىن شۇنى سوراپ باقاي، سىلەر تەۋراتنىڭ تۆزىدە نېمە دېيىلگەنلىكىگە قۇلاق سالمامسىلەر؟ 22 تەۋراتتا، ئىبراھىمنىڭ ئىككى ئوغلى بولۇپ، بىرى دېدە كتىن، يەنە بىرى ھۆر ئايالدىن بولغان، دەپ خاتىرىلەنگەن. 23 دېدە كتىن بولغان ئوغۇل «ئەت بىلەن» تۇغۇلغان؛ ھۆر ئايالدىن بولغان ئوغۇل بولسا خۇدانىڭ ۋەدىسى ئارقىلىق تۇغۇلغانىدۇر. 24 بۇ ئىككى ئىشنى بىر ئوخشىتىش دېگلى بولىدۇ. بۇ ئىككى ئايال [خۇدانىڭ ئىنسانلار بىلەن] تۈز ئۆگەن ئىككى ئەھدىسىنىڭ ۋەكىلىدۇر. بىرىنچى ئەھدە سىناي [تېغىدىن] كېلىپ، دەرھەققەت بالىلىرىنى قۇلۇقتا بولۇشقا تۇغىدۇ؛ مانا ھەجەر تۇنگىنى ۋەكىلىدۇر؛ 25 دېمەك، ھەجەر بولسا ئەرەبستاندىكى سىناي تېغىغا سىمۋول قىلىنىپ، يەنى ھازىرقى يېرۇسالېمغا ئوخشىتىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ شەھەر ۋە ئۇنىڭ بالىلىرى قۇلۇقتا تۇرماقتا. 26 ئەمما يۇقىرىدىن بولغان يېرۇسالېم ھۆرىدۇر، ئۇ ھەممىمىزنىڭ تانىسىدۇر؛ 27 چۈنكى، [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق يېزىلغان: ـ «خۇشال بول، ئى پەرزەنت كۆرمىگەن تۇغماس ئايال! تەنتەنە قىلىپ يا گۆرات، توۋلا، ئى تولغاق تۇتۇپ ياقمىغان! ـ چۈنكى غېرىب ئايالنىڭ بالىلىرى ئېرى بار ئايالنىڭكىدىن كۆپتۇر!» 28 ئەمدى ئى قېرىنداشلار، ئىسھاق خۇدانىڭ ۋەدىسىدىن تۇغۇلغانىدەك بىزمۇ خۇدانىڭ ۋەدىسى ۋېچە تۇغۇلغان پەرزەنتلەرمىز. 29 لېكىن ئۇ چاغدا «ئەتلەردىن تۇغۇلغان» بالا «روھتىن تۇغۇلغان» بالىغا زىيانكەشلىك قىلغىنىدەك، ھازىر شۇنداق بولىدۇ. 30 لېكىن مۇقەددەس يازمىلاردا نېمە دېيىلگەن؟ ئۇنىڭدا: «سەن بۇ دېدىكىڭنى ئوغلى بىلەن قوشۇپ ھەيدىۋەت! چۈنكى دېدە كتىن تاپقان ئوغلى ئەگىز ھۆر ئايالنىڭكىدىن بولغان ئوغۇل بىلەن مىراسقا ئورتاق بولمايدۇ!» دەپ يېزىلگەن. 31 ئەمدى، قېرىنداشلار، بىز دېدە كنىڭ ئەمەس، بەلكى ھۆر ئايالنىڭ پەرزەنتلىرىدۇرمىز. مەسىھ بىزنى ھۆرلۈكتە ياشىسۇن دەپ ھۆر قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭدا تاپان تىرەپ تۇرۇڭلار ۋە قۇلۇقنىڭ ۋېيۇنىۋرۇقىغا قايتىدىن قىسىلىپ قالماڭلار.

5

مانا، مەنكى پاۋلۇس سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئە گەر سىلەر خەتنە قوبۇل قىلساڭلار، ئۇ چاغدا مەسىھنىڭ سىلە رگە ھېچقانداق پايدىسى قالمايدۇ. 3 مەن خەتنىنى قوبۇل قىلغان ھەربىر كىشىگە يەنە ئاگاھلاندۇرۇپ ھەققەتنى ئېيتىپ قويايكى، ئۇلارنىڭ تەۋراتتىكى بارلىق ئەمر-بەلگىلىمىلە رگە [تولۇق ئەمەل قىلىش] مەجبۇرىيىتى بارىدۇر. 4 ئەي تەۋرات قانۇنى ئارقىلىق تۈزۈمىنى ھەققانىي ئادەم قىلاي دېگەنلەر، ھەربىرىڭلار مەسىھدىن ئايرىلىپ، مەھرۇم بولۇپ، [خۇدانىڭ] شاپائىتىدىن چېقىپ، يېقىلىپ ئۆتىگەن قالدىڭلار. 5 چۈنكى روھقا تايىنىپ ھەققانىيلىققا باغلانغان ئارزۇ-ئارمانىنى ئېتىقاد بىلەن تەلپۈنۈپ كۈتمەكتىمىز. 6 چۈنكى ئارقىلىق ئۆزىگە مىراسخور بولىسىلەر. 8 بۇرۇن، خۇدانى تونۇمىغان ۋاقىتلاردا دەرۋەقە يالغان ئىلاھلارنىڭ قۇلۇقىغا تۇتۇلغانىسىلەر. 9 ئەمدىلىكتە، ھازىر [ھەقىقىي] خۇدانى تونۇغانىكەنسىلەر، ـ ياكى ئېنىقراق قىلىپ ئېيتقاندا، خۇدا تەرىپىدىن تونۇلغانىكەنسىلەر، ئەمدى سىلەر نېمە دەپ يۈ دۇنيادىكى كۆچىسىز، ئەبجەق ئەرزىمەس «ئاساسىي قائىدە-قانۇنىيەتلەر» گە قاراپ يانىسىلەر؟ ئۇلارنىڭ قۇلۇقىغا يېڭىۋاشتىن قايتىشنى خالامسىلەر؟ 10 سىلەر ئالاھىدە كۈن، ئاي، پەسىل ۋە يىللارنى ئېتىۋارلا ئېلىپ خاتىرىلەشكە باشلىدىڭلار! 11 مەن ئىلگىرى سىلە رگە سىڭدۈ رگەن ئەجرىم بىكار كېتىۋەرمىكىن، دەپ سىلەر ئۈچۈن ئەنسىرەۋاتىمەن. 12 قېرىنداشلار، مەن شۇنى سىلەردىن تۆتۈنمەنكى، ماگا ئوخشاش بولۇڭلار؛ چۈنكى مەن سىلە رگە ئوخشاش بولدۇم. سىلەر ئەسلىدە ماگا ھېچ ئازار يەتكۈزمىگەنىدىلار. 13 ئەمما سىلە رگە مەلۇمكى، ئەتلىرىمدىكى بىر زەئېپلىك تۈپەيلىدىن، مەن خۇش خەۋەرنى سىلە رگە بىرىنچى قېتىم يەتكۈ رگەندىم. 14 ئۇ چاغدا، ئەتلىرىمدىكى بۇ زەئېپلىك سىلە رگە نىسبەتەن سىناقلىقمۇ بولسىمۇ، لېكىن سىلەر مېنى كەمىستمىدىلار يا كى چەتكە قاقىدىلار. ئە كسىچە، مېنى خۇدا ئەۋەتكەن بىر پەرشتىنى، ھەتتا مەسىھ ئەيسا ئۆزىنى كۆتىگەندەك كۆتۈۋالدىلار. 15 ئۇ چاغدىكى بەخت-بەرىكىتىگلار ئەمدى نە گە كەتتى؟! مەن سىلە رگە گۈزۈاھچى بولۇپ ئېيتالايمەنكى، ئۇ چاغدا سىلەر مۇمكىن بولسا، ماگا كۆزلىرىگلارنى ۋېيۇپ بېرىشكىمۇ رازى ئىدىگلار! 16 ئەمدىلىكتە، سىلە رگە ھەققەتنى سۆزلىگەنلىكىم ئۈچۈن دۇشمىنىگلارغا ئايلىنىپ قالدىممۇ؟ 17 [مەن ئېيتىپ تۇتقىنىم] ھېلىقى ئادەملەر سىلە رگە قىزغىنلىق كۆرسىتىدۇ، ئەمما نىيىتى دۇرۇس ئەمەس؛ ئۇلار پەقەت سىلەرنى [نىجاتىنىڭ] سىرتىغا چىقىرىپ، قىزغىنلىقىگلارنى ئۆزلىرىگە قارىتىۋالماقچى. 18 ئەمما مەن سىلەر بىلەن بە رگە بولغان ۋاقىتلاردىلا ئەمەس، بەلكى دائىم ياخشى ئىشقا قىزغىنلىق قىلىشنىڭ ئۆزى ياخشىدۇر، ئەلۋەتتە. 19 سۆيۈملۈك بالىلىرىم! مەسىھ سىلەردە تەرەلدۈرۈلگۈچە مەن سىلەر ئۈچۈن تولغاق ئازابلىرىنى يەنە بىر قېتىم تارتۇاتىمەن! 20 مېنىڭ ھازىرلا يېنىگلارغا بېرىپ، سىلە رگە باشقىچە تەلەپۈز بىلەن سۆزلىگۈم كېلىۋاتىدۇ، چۈنكى بۇ ئەھۋالىگلار توغرۇلۇق ئېنە قلىشنى زادىلا بىلمەيۋاتىمەن! 21 ئى تەۋرات قانۇننىڭ ئىلكىدە ياشاشنى خالايدىغانلار، سىلەردىن شۇنى سوراپ باقاي، سىلەر تەۋراتنىڭ تۆزىدە نېمە دېيىلگەنلىكىگە قۇلاق سالمامسىلەر؟ 22 تەۋراتتا، ئىبراھىمنىڭ ئىككى ئوغلى بولۇپ، بىرى دېدە كتىن، يەنە بىرى ھۆر ئايالدىن بولغان، دەپ خاتىرىلەنگەن. 23 دېدە كتىن بولغان ئوغۇل «ئەت بىلەن» تۇغۇلغان؛ ھۆر ئايالدىن بولغان ئوغۇل بولسا خۇدانىڭ ۋەدىسى ئارقىلىق تۇغۇلغانىدۇر. 24 بۇ ئىككى ئىشنى بىر ئوخشىتىش دېگلى بولىدۇ. بۇ ئىككى ئايال [خۇدانىڭ ئىنسانلار بىلەن] تۈز ئۆگەن ئىككى ئەھدىسىنىڭ ۋەكىلىدۇر. بىرىنچى ئەھدە سىناي [تېغىدىن] كېلىپ، دەرھەققەت بالىلىرىنى قۇلۇقتا بولۇشقا تۇغىدۇ؛ مانا ھەجەر تۇنگىنى ۋەكىلىدۇر؛ 25 دېمەك، ھەجەر بولسا ئەرەبستاندىكى سىناي تېغىغا سىمۋول قىلىنىپ، يەنى ھازىرقى يېرۇسالېمغا ئوخشىتىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ شەھەر ۋە ئۇنىڭ بالىلىرى قۇلۇقتا تۇرماقتا. 26 ئەمما يۇقىرىدىن بولغان يېرۇسالېم ھۆرىدۇر، ئۇ ھەممىمىزنىڭ تانىسىدۇر؛ 27 چۈنكى، [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق يېزىلغان: ـ «خۇشال بول، ئى پەرزەنت كۆرمىگەن تۇغماس ئايال! تەنتەنە قىلىپ يا گۆرات، توۋلا، ئى تولغاق تۇتۇپ ياقمىغان! ـ چۈنكى غېرىب ئايالنىڭ بالىلىرى ئېرى بار ئايالنىڭكىدىن كۆپتۇر!» 28 ئەمدى ئى قېرىنداشلار، ئىسھاق خۇدانىڭ ۋەدىسىدىن تۇغۇلغانىدەك بىزمۇ خۇدانىڭ ۋەدىسى ۋېچە تۇغۇلغان پەرزەنتلەرمىز. 29 لېكىن ئۇ چاغدا «ئەتلەردىن تۇغۇلغان» بالا «روھتىن تۇغۇلغان» بالىغا زىيانكەشلىك قىلغىنىدەك، ھازىر شۇنداق بولىدۇ. 30 لېكىن مۇقەددەس يازمىلاردا نېمە دېيىلگەن؟ ئۇنىڭدا: «سەن بۇ دېدىكىڭنى ئوغلى بىلەن قوشۇپ ھەيدىۋەت! چۈنكى دېدە كتىن تاپقان ئوغلى ئەگىز ھۆر ئايالنىڭكىدىن بولغان ئوغۇل بىلەن مىراسقا ئورتاق بولمايدۇ!» دەپ يېزىلگەن. 31 ئەمدى، قېرىنداشلار، بىز دېدە كنىڭ ئەمەس، بەلكى ھۆر ئايالنىڭ پەرزەنتلىرىدۇرمىز. مەسىھ بىزنى ھۆرلۈكتە ياشىسۇن دەپ ھۆر قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭدا تاپان تىرەپ تۇرۇڭلار ۋە قۇلۇقنىڭ ۋېيۇنىۋرۇقىغا قايتىدىن قىسىلىپ قالماڭلار.

مەسىھ ئەيسادا خەتىنلىك كۆچىكە ئىگە ئەمەس، خەتىنسىزلىكۆ كۆچىكە ئىگە ئەمەس، كۆچىكە ئىگە بولغىنى پەقەت مۇھەببەت ئارقىلىق ئىش قىلىدىغان ئېتىقادتۇر. **7** سىلەر ئۇيدان چېپىپ مېڭۋاتقاندەكلەر، براق كىم سىلەرنى مەھقىلەتكە ئىتائەت قىلىشتىن توسۇۋالدى؟ **8** يۇنداق قايىل قىلىش ئاملى سىلەرنى چاقىرغۇچىدىن بولغان ئەمەس! **9** «كىچىككىنە خىمىرتۇرۇچ پۈتكۈل خىمىرنى بولدۇرۇپ يوغىنىتىدۇ!» **10** تۆرۈم رەببگە قاراپ قايىل بولدۇمكى، سىلەرمۇ بۇ ئىشتا ھېچ باشقىچە ئويدا بولمايسىلەر. ئەمما سىلەرنى قايمۇقتۇرۇۋاتقان كىم بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، ئۇ چوقۇم تېگىشلىك جازاسىنى تارتىدۇ. **11** قېرىنداشلار، ئە گەر مەن «خەتنە قىلىنىش كېرەك» دەپ جاكارلاپ يۈ رگەن بولسام، ئۇنداقتا مەن بۇگۈنكى كۈنگىچە يەنە نېمە ئۈچۈن [يەھۇدىيلاردىن] زىيانكەشلىككە ئۇچراپ كېلىمەن؟ ئە گەر شۇنداق قىلغان بولسام، «كېيىست بىزارلىقى» يوق قىلىناتتى! **12** سىلەرنى قۇتىرتىۋاتقان بۇ ئادەملەر تۆزلىرىنى ئاختا قىلىۋەتسۇن دەيمەن! **13** چۈنكى قېرىنداشلار، سىلەر ئە رکىنلىككە چاقىرىلدىڭلار. لېكىن ئە رکىنلىككەلارنى ئەتىلەرنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگە قاندۇرۇشنىڭ باھانىسى قىلماڭلار، بەلكى مېھىر-مۇھەببەت بىلەن بىر-بىرىڭلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇڭلار. **14** چۈنكى پۈتكۈل تەۋرات قانۇنى «قوشناڭنى تۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆيگىن» دېگەن بىرلا ئەمرىدە ئەمەل قىلىندۇ. **15** لېكىن پەخەس بولۇڭلار كى، بىر-بىرىڭلارنى چىشلەپ تارتىپ يالماپ يۈرۈپ، بىر-بىرىڭلاردىن يۇتۇلۇپ كەتمە ڭلار يەنە! **16** ئەمما شۇنى دەيمەنكى ـ [مۇقەددەس] روھتا مېڭىڭلار، ۋە شۇ چاغدا سىلەر ئەتىلەرنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگە يول قويمايسىلەر. **17** چۈنكى ئەت روھقا زىت بولغان ئىشلارنى ئارزۇ قىلىدۇ، ۋە روھ ئەتكە زىت بولغان ئىشلارنى ئارزۇ قىلىدۇ. ئۇلار ئىككىسى بىر-بىرىگە قارىمۇقارشىدۇر، نەتىجىدە، تۆزۈڭلار ئارزۇ قىلغان ئىشلارنى قىلالمايسىلەر. **18** ۋەھالەنكى، سىلەر روھنىڭ يېتەكچىلىكىدە بولسا ڭلار، ئۇ چاغدا تەۋرات قانۇنىنىڭ ئىلكىدە بولمايسىلەر. **19** ئەمدى ئەتنىڭ ئەمەللىرى روشەنكى ـ زىناخورلۇق، بۇزۇقلۇق، ناپاكلىق، شەھۋانىيلىق، **20** بۇتپەرەسلىك، سېھىرگەرلىك، ئۆچەنلىكەر، جېدەللەر، قىزغانچۇقلۇقلار، غەزەپلەر، رىقابەتلىشىشلەر، بۆلگۈنچىلىكلەر، گۇرۇھۋازلىقلار، **21** ھەسەتخورلۇقلار، قاتىللىقلار، ھاراقكەشلىكلەر، ئەيش-ئىشرەتلەر قاتارلىق ئىشلاردۇر، بۇ ئىشلار توغرۇلۇق يۇرۇنتى ئېيتقىنىمدەك ھازىر يەنە بىر قېتىم ئاگاھلاندۇرىمەنكى، يۇنداق ئىشلارنى قىلغۇچىلار خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا مىراسلىق قىلمايدۇ. **22** ۋەھالەنكى، روھنىڭ مېۋىسى بولسا مېھىر-مۇھەببەت، شاد-خۇرراملىق، خاتىرجەملىك، سەۋر-تاقەت، مېھرىبانلىق، ياخشىلىق، ئىشەنچ-سادىقلىق، **23** مۆمىن-مۇلايىملىق ۋە تۆزىنى تۇتۇۋېلىشتىن ئىبارەت. مۇشۇنداق ئىشلارنى توسىدىغان ھېچقانداق قانۇن يوقتۇر. **24** لېكىن مەسىھكە مەنسۇپ بولغانلار ئەتىلىرىنى، شۇنداقلا تۆنىكلىكى ئىشقلار ۋە ھەم ھەۋەسلەرنى تەڭ كېيىتلىگەن بولدۇ. **25** روھتا ياشاۋاتقان بولساق، روھقا ئە گىشىپ ماڭايلى. **26** بىر-بىرىمىزنى رەنجىتىپ، بىر-بىرىمىزگە ھەسەت قىلىپ، ھاكاۋۇر شۇھرەتپەرەسلەردىن بولمايلى.

6 قېرىنداشلار، ئاراڭلاردىن بىرسىنىڭ ھازىرمۇ بىر گۇناھ-سەۋەنلىك سادىر قىلىۋاتقانلىقى بايقالغان بولسا، ئاراڭلاردىكى روھىي كىشىلەر يۇۋاش-مۇلايىملىق روھى بىلەن ئۇنى يولدىن قايتۇرۇپ كېلىڭلار. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، تۆزۈڭلارنىڭمۇ ئازدۇرۇلۇپ كەتمەسلىكىڭلارغا دىققەت قىلىڭلار. **2** بىر-بىرىڭلارنىڭ ئېغىرچىلىقىنى كۆتۈرۈڭلار. شۇنداق قىلساڭلار، مەسىھنىڭ قانۇنىغا ئەمەل قىلغان بولىسىلەر. **3** چۈنكى بىرسىنىڭ تارازىغا توختىغۇدەك ئىشى يوملاي تۇرۇپ تۆزىنى تارازىغا توختىغۇدەك دەپ چاغلىسا، ئۇ تۆز-تۆزىنى ئالدىغانلىق، خالاس. **4** لېكىن ھەر كىم تۆز ئەمەللىرىدىنلا قاراپ تەكشۈرۈپ باقسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن باشقىلارنىڭكىدىن ئەمەس، بەلكى تۆز ئەمەللىرىدىنلا پەخىرلەنگۈدەك ئىش بولسا، پەخىرلەنسە بولىدۇ. **5** چۈنكى ھەربىر ئادەم تۆز يۈكىنى كۆتۈرۈشى كېرەك. **6** خۇدانىڭ سۆز-كالامىدىن تەلىم ئالغۇچى تۆزىگە تەلىم بەرگۈچىنى تۆزىدە بار بولغان ياخشى نەرسىلەردىن ئورتاق بەھرىمەن قىلسۇن. **7** تۆز-تۆزۈڭلارنى ئالدىمىڭلار ـ خۇدانى ئالداپ ئەخمەق قىلغىلى بولمايدۇ؛ چۈنكى كىم نېمە تېرىسا، شۇنى ئالىدۇ. **8** تۆز ئەتىلىرىنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى قاندۇرۇشقا ئۇرۇق چاچقان كىشى تۆز ئەتىلىرىدىن چىرىكلىك ھوسۇلىنى ئالىدۇ. لېكىن روھنى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن ئۇرۇق چاچقان كىشى بولسا روھتىن مەڭگۈلۈك ھايات ئالىدۇ. (aiōnios g166) **9** شۇڭا، ياخشى ئىشلارنى قىلىشتىن ھارمايلى. ئۈنىڭغا ئېرىنمىسەك ۋاقتى-سائىتى توشقاندا چوقۇم ھوسۇل ئالالايمىز. **10** شۇ سەۋەبتىن، بىزدە پۇرسەت بولسىلا، ھەممەيلەنگە، بولۇپمۇ ئېتىقادتىكى ئائىلىگە مەنسۇپ بولغانلارغا ياخشى ئىشلارنى قىلىپ بېرەيلى. **11** مانا، تۆز قولۇم بىلەن شۇنچە چوڭ ھەرپلەر بىلەن يازغىنىمغا قاراڭلار! **12** سىلە رگە خەتنىنى قويۇل قىلىشنى مەجبۇرلىماقچى بولغانلار، ئۇلارنىڭ ھەربىرى پەقەت تۆزلىرىنىڭ تاشقى قىيابىتىنى پەردازلاپ كۆرسەتمەكچى بولغان، خالاس؛ ئۇلارنىڭ بۇ مەقسىتى پەقەت «مەسىھنىڭ كېيىستى» ۋېيىلىدن بولغان زىيانكەشلىكتىن قېچىشتىن ئىبارەت، خالاس. **13** چۈنكى ئۇلار تۆزلىرىمۇ خەتنە قىلىنغىنى بىلەن تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلمايدۇ؛ لېكىن ئۇلار ئەتىلىرىڭلاردىن ماختىنىش ئۈچۈن بەربىر سىلەرنى خەتنىنى قويۇل قىلدۇرماقچى بولىدۇ. **14** تۆزۈمنى ئېلىپ ئېيتسام، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ كېيىستىكى [ئۇلۇغى]دىن باشقا ھېچ ئىش بىلەن ماختىمىغايمەن! چۈنكى ئۇنىڭ كېيىستى ۋاستىسىدىن بۇ دۇنيا ماڭا نىسبەتەن كېيىتىلەنگەن ۋە مەنمۇ بۇ دۇنياغا نىسبەتەن كېيىتىلەنگەنمەن. **15** چۈنكى مەسىھ ئەيسادا ئە خەتنىلىك نە خەتنىسزلىك دېگەنلەر كۆچىكە ئىگە ئەمەستۇر؛ بىردىنبىر كۆچىكە ئىگە بولىدىغىنى پەقەت يېڭى بىر يارالغۇچىدۇر! **16** بۇ قائىدە بويىچە ماڭىدىغانلارغا، ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە ۋە خۇدانىڭ ئىسرائىلىغا خاتىرجەملىك ۋە رەھىم-شەپقەت بولغاي! **17** بۇنىڭدىن كېيىن ھېچكىم بۇ ئىشلار بىلەن يەنە مېنى ئاۋارە قىلمىسۇن! چۈنكى مەن تۆز بەدىنىمدە ئەيسانىڭ يارا ئىزلىرىنى كۆتۈرىمەن! **18** قېرىنداشلار، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى روھىڭلارغا يار بولغاي! ئامىن!

ئەفەسۇسلۇقلارغا

1 خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن، مەسىھ ئەيسانىڭ رىسۋىلى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن ئەفەسۇستا تۇرۇۋاتقان مۇقەددەسلەر بەندىلە رگە، يەنى مەسىھ ئەيسادا ئىخلاسمەن بولغانلارغا سالام! **2** ئاتىمىز خۇدا ھەم رەب ئەيسا مەسىھتىن سىلە رگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي!

3 بىزنى مەسىھتە، ئەرشىلەردە بارلىق روھىي بەخت-بەركەتلەر بىلەن بەركەتلىگەن، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ خۇداسى ھەم ئاتىسى مۇبارەك بولغاي! **4** چۈنكى ئۇ بىزنى، مۇھەببەت ئىچىدە بولۇپ تۇرىنىڭ ئالدىدا پاك-مۇقەددەس، داغسىز تۇرۇشىمىز ئۈچۈن ئالەم ئاپىريدە قىلنماي تۇرۇۋىلا تاللۇالغانىدى؛ **5** ئۇ تۇز ئىرادىسىگە ياقتىنى ۋىنچە بىزنى ئالدىنئالا ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق تۇزىگە ئوغۇللۇققا قەبۇل قىلىشقا بېكىتكەنىدى؛ **6** بۇ ئىشتا ئۇنىڭ مېھىر-شەپقىتىنىڭ ئۈلۈغلۇقىغا مەددەسىە ئوقۇلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ مېھىر-شەپقىتى بىلەن بىزنى تۇز سۆيگىنىدە شاپائەتلەندۈ رگەنىدى. **7** بىز ئۇنىڭدا [ئاتىنىڭ] مېھىر-شەپقىتىنىڭ مولالۇق بىلەن ئۇنىڭ قېنى ئارقىلىق قۇتۇلۇقتىن مۇر قىلىنىشقا، ئىتائەتسىزلىكىمىز-زگە قارىتا كەچۈرۈمگە مۇيەسسەر بولدۇق؛ **8** ئۇ [بۇ مېھىر-شەپقەتنى] بارلىق دانالىق ھەم پەم-پاراسەت بىلەن بىز-زگە زور تارتۇقلىدىكى، **9** ـ ئۇ تۇز كۆڭلىگە پۈككەن گۈزەل خاھىشى ۋىنچە ئىرادىسىدىكى سىرنى، يەنى ۋاقىت-زامانلارنىڭ پىشىپ يېتىلىشنى ئىدارە قىلىشى بىلەن بارلىق مەۋجۇداتلارغا، يەنى ئەرشىلەردە بولغانلىنىڭ ھەممىسگە، زېمىندا بولغانلىنىڭ ھەممىسگە مەسىھنى باش قىلىپ ئۈلارنى مەسىھتە جەم قىلىش مەقسىتىنى بىز-زگە ئايان قىلدى؛ **11** ئۇنىڭدا بىزمۇ خۇداغا مىراس قىلىنغان؛ بىز شۇ مەقسىتە بارلىق ئىشلارنى ئەقىل-ئىرادىسى ۋىنچە ئىدارە قىلغۇچىنىڭ نىشانى بىلەن شۇ ئىشقا ئالدىنئالا بېكىتىلگەنىدۇق؛ **12** شۇنىڭ بىلەن مەسىھنى ئاۋۋال تاياڭچ قىلغان بىزلەر ئۇنىڭ شان-شەرىنىڭ ئۈلۈغلۇقىنى نامايان قىلغۇچى بولدۇق؛ **13** ھەققەتنىڭ كالام-سۆزىنى، يەنى نىجاتكارلىرىڭىز خۇش خەۋىرىنى ئاڭلاپ سىلەرمۇ ئۇنىڭغا تاياندىڭلار ـ ۋە ئۇنىڭغا ئىشەنگىنىڭلاردا، سىلەر ۋەدە قىلىنغان مۇقەددەسمىز روھ بىلەن مۇھۇرلەنىدىڭلار. **14** خۇدانىڭ شان-شەرىنىڭ ئۈلۈغلۇق نامايان قىلىنىپ، ئىگىلىك ئۈزۈل-كېسىل ھۇر-نىجات قىلىنغۇچە، مۇقەددەسمىز روھ مىراسىمىزنىڭ «كاپالەت»ى بولدۇ.

15 شۇنىڭ بىلەن، سىلەرنىڭ رەب ئەيساغا ياغلىنىش ئېتىقادىڭلار ۋە بارلىق مۇقەددەسمىز بەندىلە رگە بولغان مۇھەببىتىڭلار توغرۇلۇق ئاڭلىغاندىن تارتىپ، **16** دۇئالىرىمدا سىلەرنى ئەسلەپ، سىلەر ئۈچۈن رەھمەت ئېيتىشنى توختاتمىدىم؛ **17** تىلەيدىغىنىم شۇكى، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ خۇداسى، شان-شەرەپنىڭ ئىگىسى بولغان ئاتا سىلەرنىڭ ئۆزى تولۇق بىلىشىڭلارغا دانالىق ھەم ۋەھىنى ئۆزلەشتۈرگۈچى روھنى ئاتا قىلغاي، **18** شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ قەلبىنىڭ كۆزلىرىڭلار روشەنلىشىپ، ئۇنىڭ چاقىرىقىغا ياغلانغان ئۈمىدىنى نېمىلىكىنى، ئۇنىڭ مۇقەددەسمىز بەندىلىرىدە بولغان شەرەپلىك مىراسىنىڭ قىممەتلىكلىكىنى **19** ۋە ئۇنىڭ ئىشەنگۈچى بىزلە رگە زور كۈچى بىلەن قاراتقان قۇدرىتىنىڭ ھېسابسىز ۋىژۇكلۇكىنى بىلىپ يەتكەيسىلەر؛ **20** دەل شۇ قۇدرەتنى ئۇ مەسىھنى ئۈلۈمدىن تىرىلدۈرۈپ، ئەرشىلەردە ئۆزىنىڭ ئۆڭ يېنىدا ئولتۇرغۇزغىنىدا ئۇنىڭدا يۈرگۈ زگەنىدى؛ **21** پەقەت بۇ زامانىدىلا ئەمەس، بەلكى كەلگۈسى زامانىدىمۇ ئۇنى بارلىق ھۆكۈمرانلىقتىن، ھوقۇقتىن، كۈچ-قۇدرەتتىن، خوجايىنلىقتىن ۋە بارلىق تىلغا ئېلىنىدىغان ھەرقانداق نام-شەرەپتىن كۆپ ئۈستۈن قىيغان؛ **(aiōn g165)** **22** بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۇنىڭ پۇتلىرى ئاستىغا قۇيۇپ، جامائەت ئۈچۈن ئۇنى ھەممگە باش بولۇشقا ئاتا قىلغان. **23** جامائەت بولسا ئۇنىڭ تېنى، يەنى ھەممىنى ھەممە جەھەتتىن تولدۇرغۇچىنىڭ م ۇكەممەل جەۋھىرىدۇر.

2 ۋە سىلەر بولسا گۈلار، قەبىھلىكلىرىڭلار ھەم گۇناھلىرىڭلاردا ئۆلگەن بولۇپ، **2** بۇ دۇنيانىڭ دەۋرىگە ئە گىشىپ، ھاۋانىڭ ھوقۇقىنى ئۇتقان ھۆكۈمدارغا، يەنى بۇگۈنكى كۈندە ئىتائەتسىزلىكتىن بولغان پەرزەنتلەرنى قۇزىتىۋاتقان روھقا ئە گىشىپ، بۇ ئىشلاردا ئىلگىرى ماڭغانسىلەر؛ **(aiōn g165)** **3** بىز ھەربىرىمىزمۇ ئىلگىرى شۇلارنىڭ ئارىسىدا ئەتلىرىمىزدىكى شەھۋەت-ھەۋەسلەردە ھايات ئۈتكۈز زگەنمىز، ئەتلىرىمىز ھەم ئۆز ئوي-خىيالىمىزنىڭ خاھىشلىرىغا ئەمەل قىلىپ، باشقىلارغا ئوخشاش، ماھىيەتتە «غەزەپتىكى پەرزەنتلەر» بولغانمىز؛ **4** بىراق خۇدا، مول رەھىم-شەپقەتنى كۆرسەتكۈچى بولۇپ، بىزنى سۆيگەندە بىز-زگە كۆرسەتكەن ئالەمبەخش مېھىر-مۇھەببىتى ۋېيىلدىن، ـ **5** ھەتتا ئىتائەتسىزلىكلەردە ئۆلگەن ۋاقتىمىزدىمۇ، بىز-زگە مەسىھ بىلەن بىللە جان كىرگۈزۈپ (مېھىر-شەپقەت بىلەن قۇتقۇزۇلدۇ ئۇنىڭدا!)، **6** بىزنى ئۇنىڭ بىلەن بىللە تىرىلدۈرۈپ، ئەرشىلەردە مەسىھ ئەيسا بىلەن بىللە ئولتۇرغۇزغان؛ **7** مەقسىتى كەلگۈسى زامانلاردا ئۇنىڭ مەسىھ ئەيسادا بىز-زگە قارىتىلغان مېھرىبانلىقى بىلەن ئېپادىلەنگەن شاپائىتىنىڭ شۇنچە غايەت زور ئىگەنلىكىنى كۆرسىتىشتىن ئىبارەتتۇر؛ **(aiōn g165)** **8** چۈنكى سىلەر شەپقەت بىلەنلا ئىشەنچ تارقىلىق قۇتقۇزۇلدۇ ۇگلار. بۇ ئىش ئۆز ئۈگلارىدىن كەلگەن ئىش ئەمەس، بەلكى خۇدادىن كەلگەن ئىلتىپات، **9** ئۇ زادىلا ئادەملەرنىڭ ئەمەل-ئەجرىدىن كەلمەيدۇ، بۇ ھەم ھېچكىمنىڭ ماختانماسلىقى ئۈچۈندۇر. **10** چۈنكى بىز خۇدانىڭ ئىشلىگەن ھۈنەرىدۇرمىز؛ خەيرىخاھ ئىشلار ئۈچۈن مەسىھ ئەيسادا يارىتىلغانمىز؛ خۇدا ئەسلى بىزنىڭ ئۇلاردا مېڭىشىمىز ئۈچۈن بۇ ئىشلارنى ئالدىنئالا تەيارلىغانىدى. **11** شۇڭا سىلەر ئەسلىدە ئەتلىرىڭلارغا ئاساسەن «يات ئەللەر» دەپ ھېسابلانغىنىڭلارنى، ـ ئىنسانلىنىڭ قولى بىلەن ئەتلىرىدە «خەتنە قىلىنغانلار» دەپ ئاتالغانلار تەرىپىدىن «خەتنىسىز» دەپ ئاتالغانلىقىڭلارنى، **12** شۇنداقلا شۇ چاغدا مەسىھسىز بولۇپ، ئىسرائىلنىڭ پۇقرالىقىنىڭ سىرتىدا تۇرۇپ، ۋەدىلەرنى ئېلىپ كەلگۈچى ئەھدىلەرنى يات بىلىپ، بۇ دۇنيادا ئىنىڭ ئىشىنىڭلارنى ئېسىڭلاردا تۇتۇۋىڭلار؛ **13** لېكىن ئەسلى يىراقلاردا بولغان سىلەر ھازىر مەسىھنىڭ قېنى ئارقىلىق يېقىن قىلىنىڭلار؛

14 چۈنكى ئۇ بىزنىڭ ئىناقلىقىمىزدۇر، ئۇ ئىككى تەرەپنى بىر قىلىپ ئوتتۇرىدىكى ئارا تامنى چېقىۋەتتى؛ **15** يەنى، ئۆز ئەتلىرى ئارقىلىق ئۆچمەنلىكنى ئۆزگىتىپ، بەلگىلىمىلىرنى كۆرسەتكەن، ئەمرىلەرنى يەتكۈ زگەن قانۇننى بىكار قىلىپ، ئىككى تەرەپنى ئۆزىدە يېڭى بىر ئادەم قىلىپ يارىتىپ، شۇنىڭ بىلەن ئىناقلىقنى ئالىپىردە قىلدى؛ **16** ۇچىنكە مخلىنىپ مۇشۇنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئۆچمەنلىكنى قەتل قىلىپ، ئىككىنىسنى بىر تەندە خۇدا بىلەن ئەپلەشتۈردى؛ **17** ئاندىن ئۇ كېلىپ، يىراقلاردا ئۆزغان سىلە رگىمۇ ئىناقلىق خۇش خەۋىرىنى جاكارلىدى، يېقىنلىكىلە رگىمۇ ئىناقلىقنى جاكارلىدى. **18** چۈنكى ھەر ئىككىمىزنىڭ ئۆنىڭ ئارقىلىق بىر روھتا ئاتا ئالدىغا كىرىش ھوقۇقىمىز باردۇر. **19** شۇڭا شۇنىڭدىن باشلاپ سىلەر مۇساپىرلار، ياقا يۈرتىنىكلەر ئەمەس، بەلكى مۇقەددەسمىز بەندىلە رگە ۋەتەنداش بولىسىلەر، خۇدانىڭ ئۆيىدىكىلەردىن بولىسىلەر؛ **20** سىلەر رىسۋىلار ۋە پەيغەمبەرلەر بولغان ئۇلىنىڭ ئۈستىگە قۇرۇلماقتىسىلەر، بىنانىڭ «بۇرجەك تېشى» بولسا ئەيسا مەسىھ ئۆزىدۇر؛ **21** ئۇنىڭدا پۈتكۈل بىنا پۈختا جىپىلاشتۇرۇلۇپ، رەببە مۇقەددەسمىز بىر ئىبادەتخانا بولۇشقا تۈسۈپ بارماقتا. **22** سىلەرمۇ [قوشۇلۇپ] ئۇنىڭدا خۇدانىڭ بىر تۇرالغۇسى بولۇشقا روھتا بىرلەشتۈرۈلۈپ قۇرۇلماقتىسىلەر.

3 شۇ سەۋەبتىن سىلەر «يات ئەلدىكىلەر» ئۈچۈن مەسىھ ئەيسانىڭ مەھبۇسى بولغان مەنكى پاۋلۇس ـ **2** (سىلەر بەلكىم ماڭا تاپشۇرۇلغان، سىلە رگە خۇدانىڭ شەپقىتىنى ئېلىپ باردىغان خوجىدارلىقىم توغرۇلۇق، **3** يەنى ئۇنىڭ ماڭا ۋەھيي بىلەن سىرنى ئايان قىلغانلىقى توغرۇلۇق خەۋەردار بولۇشۇڭلار مۇمكىن (مەن بۇ توغرىسىدا ئىلگىرى ئاز-پاز يازغانىدىم؛ **4** سىلەر ئۇنى ئۇقۇغىنىڭلاردا، مەسىھنىڭ سىرى توغرۇلۇق يورۇتۇلغانلىقىمنى بىلىپ يېتىسىلەر) **5** ئىلگىرىكى دەۋرلەردە بۇ سىر ئىنسان بالىلىرىغا ئۇنىڭ مۇقەددەسمىز روسۇللىرى ۋە پەيغەمبەرلىرىگە روھ تارقىلىق ھازىرقىدەك ئېنىق ۋەھيي قىلىنغانىدەك؛ ئايان قىلىنغان ئەمەس. **6** دېمەك، خۇش خەۋەر تارقىلىق «يات ئەلدىكىلەر»دىن بولغانلارمۇ ئوراتاق مىراتخورلار، تەندىكى ئوراتاق ئەزالار، مەسىھ ئەيسادا بولغان ۋەدىدىن ئوراتاق بەھرىمەن بولغۇچىلار بولىدۇ؛ **7** خۇدانىڭ شەپقىتى ماڭا ئېلىپ كەلگەن ئىلتىپات بىلەن، ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتىنىڭ يۈرگۈزۈلۈشى بىلەن، مەن بۇ ئىشقا خىزمەتكار قىلىپ تەينىلەندىم؛ **8** ماڭا ـ مۇقەددەسمىز بەندىلىرى ئىچىدىكى ئەڭ تۆۋەندىمۇ تۆۋەن بولغان ماڭا مۇشۇ ئىلتىپات، يەنى ئەللەر ئارىسىدا مەسىھنىڭ مۆلچەرلىگۈسىز بايلىقلىرى توغرۇلۇق خۇش خەۋەر جاكارلاش **9** ۋە شۇنداقلا ھەممىنى ياراتقان خۇدادا يوشۇرۇن بولۇپ كەلگەن بۇ سىرنىڭ قانداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى توغرۇلۇق ھەممىلەتنى يورۇتۇش خىزمىنى ئامانەت قىلىندى. **(aiōn g165)** **10** بۇنىڭ مەقسىتى ئەرشىلەردە بولغان ھۆكۈمرانلارغا ھەم ھوقۇقلارغا خۇدانىڭ كۆپ تەرەپلىمىلىك دانالىقى جامائەت ئارقىلىق ھازىر ئاشكارە قىلىنىشتىن ئىبارەتتۇر. **11** بۇ ئىش بولسا، ئۇنىڭ مەسىھ ئەيسا رەببىمىزدە ئىجرا قىلىنغان مەڭگۈلۈك مۇددىئاسى ۋىنچىدۇر؛ **(aiōn g165)** **12** ئۇنىڭ ئىشەنچ-سادىقلىقى ئارقىلىق بىز جاسارەتكە ھەم خۇدانىڭ ئالدىغا خاتىرجەملىك بىلەن كىرىش ھوقۇقىغا ئىگە بولدۇق؛ **13** شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەردىن ئۈتۈنمەنكى، مېنىڭ سىلەر ئۈچۈن تارتقان جاپا-جەبرلىرىم ۋېيىلدىن پەرشان بولماڭلار؛ چۈنكى بۇ ئىش سىلەرنىڭ شان-شەرىپىڭلار بولىدۇ). **14** مەن شۇ سەۋەبتىن تىزلىرىمنى ئاتىغا پۈكسەمنكى، **15** (ئاسمان-زېمىندىكى بارلىق ئاتىلىق مۇناسىۋەتلەر ئۇنىڭدىن «ئاتا» نامىنى ئالدۇ) **16** ئۇ تۇز شان-شەرىپىدىكى بايلىقلار بىلەن، روھى ئارقىلىق سىلەرنى ئىچكى دۇنيايىڭلاردا كۈچلەندۈ رگەي؛ **17** شۇنىڭ بىلەن مەسىھ قەلبىڭلاردا ئىشەنچ ئارقىلىق تۇرۇپ، سىلەر مېھىر-مۇھەببىەت ئىچىدە يىلتىز تارتقان، ئۆل سېلىنغان،

18 بارلىق مۇقەددەس بەندىلەر بىلەن بىللە مەسىھنىڭ مۇھەببىتىنىڭ كەڭلىكى، تۇرۇنلۇق، چوڭقۇرلۇقى ۋە ئېگىزلىكىنى چۈشىنىپ ئىگىلۋالغايسىلەر؛ يەنى ئادەمنىڭ بلىپ يېتىشىدىن ھەسسىلەپ ئېشىپ چۈشىدىغان تۇنۇق مۇھەببىتىنى بلىپ يەتكەيسىلەر، شۇنىڭدەك خۇدانىڭ م ۇكەممەل جەڭھىرى بىلەن تولدۇرۇلغايسىلەر. **20** ئەمدى ئىچىمىزدە يۇرگۈزىدىغان قۇدرىتى بويىچە بارلىق تىلىكىمىز يا كى ئويلىغانلىرىمىزدىنمۇ ھەددىسى-ھېسابسىز ئارتۇق ۋۇجۇدقا چىقىرىشقا قادىر بولغۇچىغا، ـ **21** تۇنىگىنا ھەۋدىردن دەۋرگىچە، ئەبەدىلئەبەد دگىچە جامائەتتە مەسىھ ئەيسا ئارقىلىق شان-شەرەپ بولغاي! ئامىن! **(aiōn g165)**

4

ئەمدى شۇ سەۋەبلەردىن، رەببنىڭ مەھبۇسى بولغان مەنكى، [خۇدانىڭ] سىلەرنى چاقىرغان [ۋىزىڭ] چاقىرىقىغا لايىق ھالدا مېڭىشىلىرىڭلارنى تۇتۇنىمەن، **2** ھەممە ئىشتا كەمتەرلىك ۋە يۇۋاش-مۇلايىملىق بىلەن، سەۋرچانلىق بىلەن، بىر-بىرىڭلارغا مۇھەببەت ئىچىدە كەڭ قورساق بولۇپ، **3** ئىناق-خاتىرجەملىكنىڭ رىشتىسى بىلەن، روھتا بولغان بىرلىكنى تۇتۇشقا ئىنتىلىشىڭلارنى [تۇتۇنىمەن]. **4** تەن بىردۇر، روھ بىردۇر، ـ خۇددى چاقىرىلغىنىڭلاردا، ئوخشاش بىر ئارزۇ-ئۈمىدكە چاقىرىلغىنىڭلاردەك، ـ **5** رەب بىردۇر، ئىمان-ئېتىقاد بىردۇر، چۆمۈلدۈرۈلۈش بىردۇر، **6** ھەممىنىڭ خۇدائاتىسى بىردۇر، ئۇ بولسا ھەممىدىن ئۈستۈن ئۇرغۇچى، ھەممىنى يۇرگۈزگۈچى ۋە ھەممىزنىڭ ئىچىدە بولغۇچىدۇر. **7** شۇنداقتىمۇ ھازىر ھەربىرىمىزگە مەسىھنىڭ ئىلتىپاتىنىڭ تۆچىمى بويىچە شەپقەت تەقدىم قىلىنغاندۇر؛ **8** شۇڭا، مۇقەددەس كىتابتا [خۇدا] ئېيتقىنىدەك: ـ «تۇ يۇقىرىغا كۆتۈرۈلدى، [ئىنسانلارنى] تۇتقۇن قىلغۇچىلارنى ئۆتۈرى ئەسىر قىلىپ ئېلىپ كەتتى، ھەم ئىنسانلارغا ئىلتىپاتلارنى تەقدىم قىلدى». **9** ئەمدى «كۆتۈرۈلگەن» زات بولسا، [ئاۋۋال] يەرنىڭ تېگىگە چۈشكەن زاتنىڭ ئۆزى ئەمەسمۇ؟ **10** چۈشكەن زات بولسا بارلىق ئەرشلەردىن يۇقىرىغا كۆتۈرۈلگەنىنىڭ دەل ئۆزىدۇر؛ كۆتۈرۈلۈشىنىڭ مەقسىتى، ئالەمنىڭ بارلىقىنى تولدۇرۇشتىن ئىبارەت؛ **11** شۇڭا، بەزىلەرنى رەسۇللار، بەزىلەرنى پەيغەمبەرلەر، بەزىلەرنى خۇش خەۋەرچىلەر، بەزىلەرنى باققۇچى ۋە يا كى تەلىم بە رگۈچىلەر قىلىپ تەينىلىگەن دەل ئۆزىدۇر. **12** بۇلارنىڭ مەقسىتى مۇقەددەس بەندىلەرنى خىزمەت ۋەزىپىسىگە، جۇملىدىن مەسىھنىڭ ئېنىنى قۇرۇپ چىقىشقا قوراللاندۇرۇپ كامالەتكە يەتكۈزۈشتىن ئىبارەت؛ **13** ۋەزىپە ھەممىزنىڭ ئېتىقادتا ھەم خۇدانىڭ ئوغلىنى تولۇق تونۇشتا بىرلىككە كېلىشىمىزگىچە، كامىل ئادەم بولۇپ يېتىشىپ چىقىشىمىزغىچە، ـ يەنى مەسىھنىڭ م ۇكەممەل جەڭھىرى گەۋدىلەنگەن قەددى-قامەت ئۇلچىمىگە يېتىشىمىزگىچە داۋاملاشتۇرۇلماقتا؛ **14** شۇنداق بولغاندا، يەنە گۈدەك باللاردىن بولماي، ئادەملەرنىڭ قۇرۇلۇقدىن ۋىلاپ چىققان ئالدامچى نىيەت-پىلانلىرى بىلەن، تۆلارنىڭ ھىيلە-نەيرىڭىدىن چىققان تەلىماتنىڭ دولقۇنلىرىدىن ئۇرۇلۇپ، ئۇنىڭ ھەرخىل شامىلدا ۋېياق-ۋىياقتا ئۆچۈرۈلۈپ كەتمەيمىز؛ **15** ئەكسىچە، مېھىر-مۇھەببەت ئىچىدە ئۇرۇپ ھەقىقەتكە بېرىلىپ ئىش كۆرۈپ، بېشىمىز بولغان مەسىھكە باغلىنىشتا ھەر جەھەتتىن ئۆسۈپ يېتىلىدىغان بولىمىز؛ **16** ئۇنىڭدىن پۈتكۈل تەن، ئەزالىرى بىر-بىرىگە جېپىسلاشتۇرۇلۇپ، ئۇزۇقلۇق تەمىنلىگۈچى ھەربىر ئۇگە ئارقىلىق بىر-بىرىگە تۇتاشتۇرۇلۇپ، ھەربىر ئەزانىڭ ئۆزىگە خاس ئۆلچەملىگەن ۋەزىپىنى ئۆتىشى بىلەن بارغانچە ئۈستۈرۈلۈپ، مۇھەببەت ئىچىدە ئۆز-ئۆزىنى قۇرۇپ چىقىشقا ئىشلىمە كتە.

17 شۇڭا شۇنى ئېيتىمەنكى، رەببتە ئۇنى تاپىلايمەنكى، يات ئەللەرنىڭكىدەك، يەنى ئۇلارنىڭ ئۆز ئوي-پىكىرلىرىنىڭ بىمەنلىكىدە ماڭغىنىدەك مېڭۈۋەرمەسلىكىلار كېرەك؛ **18** ئۇلار قەلبىنىڭ قاتتىقلىقىدىن كېلىپ چىققان بىلىمسىزلىك ئۈچەيلىدىن، خۇدانىڭ ھاياتىدىن ئادا-جۇدا قىلىنىپ، چۈشەنچىسى قاراڭغۇلىشىپ كەتكەن، **19** ئار-نومۇسنى تاشلۇۋېتىپ، نەپسانىيەتچىلىكى ئاۋۇپ ھەرخىل ئېيلاسلىقلارنى يۈرگۈزۈشكە، كەيپ-ساياغا بېرىلگەن. **20** ئەمما سىلەر بولسا ئۇنداق ئەمەس، مەسىھنى شۇنداق يولدا ئۆگىنىپ تونۇغان ئەمەسسىلەر ـ **21** (ھەقىقەتنىڭ ئەيسادا بولغىنىدەك، ئۇنى ھەقىقەتەن ئاڭلىغان، ئۇنىڭدا ئۆگىتىلگەن بولسا ئۇلار) ـ **22** دېمەك، ئىلگىرىكى تۇرمۇشۇڭلارغا خاس بولغان، ئالدامچى ئارزۇ-ھەۋەسىلە رگە ئە گىشىپ ئۆزىنى يۇلغىغۇچى «كونا ئادەم»نى سىلۇۋېتىپ، **23** ئوي-زېھىنىڭلارنىڭ روھىدا يېڭىلىنىپ، **24** خۇدانىڭ ئوخشاشلىقىغا ئاساسەن، ھەقىقەتتىن چىققان ھەققانىيلىقتا ۋە پاك-مۇقەددەسلىكتە يارىتىلغان «يېڭى ئادەم»نى كىيۋېلىشىڭلار كېرەك كتۇر. **25** شۇنىڭ بىلەن يالغانچىلىقنى سىلۇۋېتىپ، ھەربىرىمىز ئۆز يېقىنلىرىمىز بىلەن ھەقىقەتنى سۆزلىشەيلى؛ چۈنكى بىز بىر-بىرىمىزگە نىسبەتەن بىر تەنىنىڭ ئەزالىرىدۇرمىز. **26** «ئاچچىقلىنىڭلار، ئەمما گۇناھ قىلماڭلار»؛ غەزەپكىلار كۈن پاتقۇچە داۋام ئېتىۋەرمىسۇن؛ **27** يا كى ئىبلىسقا ھېچ ئورۇن قوزۇپ بەرمە گىلار. **28** ئوغرى ئىككىنچى ئوغرىلىق قىلمىسۇن؛ ئەكسىچە ئۇ مېھنەت قىلىپ ئىككى قولىغا تاينىپ ھالال ئىش قىلسۇنكى، ھاجىتى بولغانلارغىمۇ بۇلۇپ بەرگۈدەك ئۆز تاپقىنى بولسۇن. **29** ئاغزىڭلاردىن ھېچقانداق ئېپلاس سۆز چىقمىسۇن، پەقەت ئاڭلىغۇچىلارغا شەپقەت يەتسۇن ئۈچۈن، ئېھتىياجقا ۋەيغۇن ۋە ئادەمنى قۇرۇپ چىقىدىغان سۆزلەرنى ئېيتىڭلار. **30** خۇدانىڭ مۇقەددەس روھىغا ئازاب بەرمە گىلەر؛ چۈنكى سىلەر ئۆزىنىڭ بىلەن مۇز-نىجات كۈنى ئۈچۈن مۇھۇرلەنگەنسىلەر؛ **31** ئۆز ئۇگىلىرىدىن ھەرقانداق ئۆچ-ئاداۋەت، ئاچچىق-غەزەپ، قەھر، جېدەل-ماجىرالار، تىل-ئاھانەت ھەمدە ھەرخىل قارا نىيەتلەرنى نېرى قىلىڭلار؛ **32** بىر-بىرىڭلارغا مېھرىبان، يۈمشاق دىللىق بولۇپ، خۇدا مەسىھتە سىلەرنى كەچۈرۈم قىلغىنىدەك بىر-بىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلىڭلار.

5

شۇڭا خۇدانىڭ سۆيۈملۈك پەرزەنتلىرىدىن بولۇپ، ئۇنى ئۆلگە قىلىڭلار؛ ھەمدە مەسىھ بىزنى سۆيۈپ، ئۆزىنى بىز ئۈچۈن خۇداغا خۇشۇپۇراق سۈپىتىدە ھەدىيە-قۇربانلىق بولۇشقا ئاتاپ پىدا قىلغانىدەك سىلەرمۇ مۇھەببەت ئىچىدە مېڭىڭلار. **3** ئەمما مۇقەددەس بەندىلەر رگە لايىق ھالدا، بۇزۇقلۇق، ھەرقانداق پاسكىنلىق يا كى نەپسانىيەتچىلىك ئارا گلاردا ھەتتا تىلغىمۇ ئېلىنمىسۇن؛ **4** شۇنداقلا ئېپلاسلىق، ئەھمىقانە پارا گلار يا كى چاكىنا چاچاقلارمۇ تىلىڭلارغا ئېلىنمەسۇن ـ بۇلارمۇ مۇۋاپىق ئەمەستۇر ـ بەلكى ئاغزىڭلاردىن تەشە ككۈرلەر چىقسۇن. **5** چۈنكى شۇنىڭدىن خەۋەردارسىلە رگى، ھەرقانداق بۇزۇقلۇق قىلغۇچى، ناپاك بولغۇچى يا كى نەپسانىيەتچى كىشى (بۇنداق كىشى ئەمەلىيەتتە بىر بۇتپەرەسكە باراۋەر) مەسىھ ۋە خۇدانىڭ پادشاھلىقىغا مىراسخور بولالمايدۇ. **6** ھېچكىمگە ئۆز ئۇگىلارنى قۇرۇق گەپلەر بىلەن ئالدىتىمىڭلار؛ چۈنكى بۇ ئىشلار ۋېژەيلىدىن خۇدانىڭ غەزىپى ئىتائەتسىزلىكتىن بولغان پەرزەنتلەرنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. **7** شۇڭا تۇلارغا مۇشۇ ئىشلاردا شېرىك بولمىڭلار؛ **8** چۈنكى سىلەر ئەسلى قارا ئۇگىلۇق ئىدىڭلار، لېكىن ھازىر رەببدە يورۇقلۇقسىلەر، يورۇقلۇقنىڭ پەرزەنتلىرىگە لايىق مېڭىڭلار **9** (چۈنكى يورۇقلۇقنىڭ مېۋىسى تولۇق مېھرىبانلىق، ھەققانىيلىق ۋە ھەقىقەتتىن تەركىب تاپقانىدۇر)، **10** نېمە ئىشلارنىڭ رەببى خۇرسەن قىلىدىغانلىقىنى ئۆگىنىپ ئىسپاتلاڭلار. **11** قارا ئۇگىلۇقتىكى مېۋىسىز ئىشلار بىلەن چېتىلىپ قالماڭلار، تە كسىچە، تۇلارنى ئېچىپ ئېلىپ گلار؛ **12** چۈنكى تۇلارنىڭ يوشۇرۇنچە ئىشلىگەنلىرىنى ھەتتا تىلغا ئېلىشمۇ نومۇس ئىشتۇر. **13** ئەمما يورۇقلۇق بىلەن ئېلىپ تاشكارىلىنغان ھەرقانداق نەرسە ئوچۇق كۆرۈندۇ؛ يورۇقلۇق تاشكارىلانغان ھەممە نەرسە يورۇقلۇققا ئايلىنىدۇ.

14 شۇنىڭ ئۈچۈن تۇ مۇنداق دەيدۇ: ـ «ۋېغان، ئەي ۋېقىۋچى! تىرىل تۇلۇڭكەر ئارىسىدىن! ۋە مەسىھ سېنى پارلاپ يورىتىدۇ». **15** شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەرنىڭ مېڭىۋاتقانلىرى يولۇڭلارغا ئېھتىيات بىلەن دىققەت قىلىڭلار، يولۇڭلار نادانلارنىڭكىدەك ئەمەس، دانالارنىڭكىدەك بولسۇن؛ **16** ۋاقىت-پۇرسەتنى غەنىيمەت بىلىپ تۇتۇۋېلىڭلار، چۈنكى مۇشۇ دەۋر رەزىلدۇر. **17** بۇ سەۋەبتىن نادان بولماڭلار، بەلكى رەببنىڭ ئىرادىسىنىڭ نېمە ئىكەنلىكنى چۈشەنگۈچى بولۇڭلار؛ **18** ھاراق-شاراب ئىچىپ مەست بولماڭلار؛ شۇنداق قىلىق ئادەمنى شالاقلاشتۇرىدۇ؛ يۇنىڭ ئورنىغا روھقا تولدۇرۇلغۇچى بولۇڭلار، **19** بىر-بىرىڭلارغا زەبۇر-نەغمىلەر، مەدھىيە كۈيلىرى ۋە روھىي ناخشىلار ئېيتىشىپ، قەلبىڭلاردا ناخشا-نەغمىلەر يا كۈنىپ رەببنى مەدھىيىلەڭلار؛ **20** ھەردائىم ھەممە ئىشلار ئۈچۈن رەب ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا خۇدا ھەم ئاتا بولغۇچىغا تەشە ككۈر-رەھمەت ئېيتىڭلار، **21** مەسىھتىن ئەمىنىپ، بىر-بىرىڭلارغا يېسۇنۇنۇڭلار. **22** سىلەر ئايالىلار، رەببكە يېسۇنغانىدەك ئۆز ئېرىلىرىڭلارغا يېسۇنۇنۇڭلار؛ **23** چۈنكى مەسىھ جامائەتنىڭ بېشى بولغانىدەك، ئېر ئايالنىڭ بېشىدۇر، مەسىھ يەنە تەنگە قۇتقۇزغۇچىدۇر. **24** ئەمدىلىكتە جامائەت مەسىھكە يېسۇغانىدەك، ئايالىلار ئېرىلىرىگە ھەممە ئىشتا يېسۇنسۇن. **25** ئېرىلەر ئايالىلىرىڭلارنى سۆيۈڭلار، خۇددى مەسىھنىڭمۇ جامائەتنى سۆيۈپ، ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۆزىنى پىدا قىلغىنىدەك سۆيۈڭلار؛ **26** [مەسىھنىڭ جامائەت ئۈچۈن] شۇنداق قىلىشى جامائەتنى مۇقەددەس قىلىپ، «داسىنىڭ سۈيى» بولغان سۆز-كالام بىلەن ۋېيۇپ پاكلاندۇرۇش ئۈچۈندۇر، **27** شۇنىڭدەك جامائەتنى شەرەپلىك ھالدا ئۆزىگە ھازىر قىلىپ، ئۇنى ھېچ داغ، قورۇق يا كى بۇلارغا ئوخشاش ھەرقانداق نەرسىلەردىن خالىي قىلىپ، تولۇق مۇقەددەس ۋە ئەيىبسىز قىلىشتىن ئىبارەتتۇر. **28** شۇنىڭغا ئوخشاش، ئەرلەر ئۆز ئايالىلىرىنى ئۆز ئېنىنى سۆيگەندەك سۆيۈشى كېرەكتۇر؛ ئۆز ئايالىنى سۆيگەن كىشى ئۆزىنى سۆيگەن بىلەن باراۋەر. **29** چۈنكى ھېچكىم ئەسلا ئۆزىنىڭ ئېتىدىن نەپرەتلەنگەن ئەمەس، ئەكسىچە ئۇنى ئوزۇقلاندۇرىدۇ ھەم ئاسرايدۇ؛ بۇ خۇددى مەسىھنىڭ جامائەتنى [ئوزۇقلاندۇرىدىغىنىغا ھەم ئۇنى ئاسرايدىغىنىغا] ئوخشايدۇ. **30** چۈنكى بىز ئۇنىڭ ئېنىنىڭ ئەزالىرىدۇرمىز: ـ **31** «شۇ سەۋەبتىن ئەر ئاتا-ئانىسىنىڭ يېنىدن ئايرىلىپ، ئۆز ئايالىغا باغلىنىدۇ؛ ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ». **32** بۇ سىر ئىنتايىن چوڭقۇردۇر؛ ئەمما مەن ھازىر مەسىھ ۋە

جامائەت توغرۇلۇق سۆزلەۋاتىمەن. 33 ئەمما سىلەرمۇ ھەربىرىڭلار تۆز ئايالىڭلارنى تۆز ئۆڭلارنى
سۆيگەندەك سۆيۈڭلار؛ ئايال بولسا، ئېرىدىن ئەيمىنسۇن، تۆنۈن ھۆرمەتلىسۇن.

6 بالىلار، رەببدە ئاتا-ئانىلىرىڭلارغا ئىتائەت قىلىڭلار، چۈنكى بۇ دۇرۇسدۇر. 2 «ئاتاڭنى ۋە
ئاناڭنى ھۆرمەتلە» ـ بۇ بولسا ئىچىگە ۋەدىنى ئالغان بىرىنچى ئەمردۇر ـ 3 «شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ
ئىشلىرىڭ قۇتلۇق بولىدۇ، زېمىندا تۇزۇن تۆمۈر كۆرىسەن» ـ [دەپ ۋەدە قىلىنغان]. 4 سىلەر
ئاتىلار، بالىلىرىڭلارنى خاپا قىلما گلار، بەلكى تۆلارنى رەبنىڭ تەربىيىسى ھەم كۆرسەتمىسىدە
بېقىڭلار. 5 سىلەر قۇللار، ئەتتىن بولغان خوجايىنىڭلارغا مەسىھكە ئىتائەت قىلغىنىڭلاردەك
چىن كۆڭۈڭلاردىن ئەيمىنىش ۋە تىترەش بىلەن ئىتائەت قىلىڭلار؛ 6 پەقەت كۆز ئالدىدىلا
خىزمەت قىلىپ، ئادەمنى خۇش قىلغۇچى قۇللاردىن بولما گلار، بەلكى مەسىھنىڭ قۇللىرىنىڭ
سۆيىتىدە خۇدانىڭ ئىرادىسىنى جان-دىل بىلەن بەجا كەلتۈرۈڭلار، 7 ئادەملە رگە ئەمەس،
بەلكى رەببگە چىن دىلىڭلاردىن خىزمەت قىلىڭلار؛ 8 شۇنى بىلگەنكى، ھەرقانداق ئادەم
بىرەر ياخشىلىق قىلسا، مەيلى ئۇ قۇل بولسۇن يا كى ھۆر بولسۇن، شۇ ئىش رەببدىن ئۇنىڭغا
يانىدۇ. 9 سىلەر خوجايىنلار، قۇللىرىڭلارغىمۇ ئوخشاش يول بىلەن مۇئامىلە قىلىپ، تۆلارغا
ھەيۋە قىلىشتىن قول ئۈزۈڭلار؛ چۈنكى ئۆلارنىڭمۇ ۋە سىلەرنىڭمۇ خوجايىنىڭلار ئەرشتىدۇر،
ئۇنىڭدا ھەرقانداق ئادەمنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلىش دېگەننىڭ يوقلۇقىنى بىلىسىلەر. 10 ئاخىردا،
قېرىنداشلار، رەببدە ۋە ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتىدە كۈچلەندۈرۈلۈڭلار؛ 11 ئىبلىسنىڭ ھىيلە-
نەيرەڭلىرىگە تاقابىل تۇرۇشۇڭلار ئۈچۈن خۇدانىڭ پۈتكۈل ساۋۇت-يارىغىنى كىيۋېلىڭلار؛ 12
چۈنكى ئېلىشىدىغىنىمىز ئەت ۋە قان ئىگىلىرى ئەمەس، بەلكى ھۆكۈمرانلار، ھوقۇقدارلار، بۇ
دۇنيادىكى قاراڭغۇلۇقنى باشقۇرغۇچى دۇنياۋى ئەمىرلەر، يەنى ئەرشلەردە تۇرۇۋاتقان رەزىل
روھىي كۈچلەردۇر. (aiōn g165) 13 مۇشۇ ۋەجىدىن تۆزۈڭلارغا خۇدانىڭ پۈتۈن ساۋۇت-
يارىقىنى ئېلىپ ئارتىڭلا رکى، رەزىللىك كۈندە بەرداشلىق بىلەن قاتتىق تۇرىدىغان، ئاخىر ھەممە
ئىشنى ئادا قىلىپ، يەرنى چىڭ دەسسەپ تۇرىدىغان بولىسىلەر. 14 ئەمدى چىڭ تۇرۇڭلار ـ
ھەقىقەت بەلۋېغىنى بىلىڭلارغا باغلاپ، مەيدەڭلە رگە ھەققانىيلىق ساۋۇتىنى كىيىپ، پۈتۈڭلارغا
خاتىرجەم-ئىناقلىق خۇش خەۋىرىنى يەتكۈزۈشكە تەييارلىق چورۇقىنى كىيىپ، يەرنى چىڭ
دەسسەپ تۇرۇڭلار. 16 بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىدە ئىمان-ئىشەنچىنىڭ قالقىنىنى قولغا ئېلىڭلار،
ئۇنىڭ بىلەن سىلەر رەزىل بولغۇچىنىڭ بارلىق ئوت ئوقلىرىنى تۇتۇزۇۋېتەلەيدىغان بولىسىلەر. 17
ھەمدە بېشىڭلارغا نىجاتنىڭ دۇبۇلغىسىنى كىيىپ، خۇدانىڭ سۆز- كالامىنى، يەنى روھنىڭ
قىلىچىنى ئېلىڭلار؛ 18 ھەممە ۋاقىت-پەسىلدە روھتا ھەرخىل دۇئا-تىلاۋەت ھەم ئىلتىجا بىلەن
دۇئا قىلىڭلار، دەل بۇ ئىشتا قەتئىي ھوشيار تۇرۇپ بارلىق مۇقەددەس بەندىلەر ئۈچۈن ھەر
تەرەپلىمە دۇئا-ئىلتىجالار قىلىڭلار؛ 19 مەن ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلىڭلا رکى، ـ ئېغىز ئاچقىنىمدا ماڭا
سۆزلەر كەلسۇن، خۇش خەۋەرنىڭ سىرىنى دادىللىق بىلەن ئاشكارە قىلاي. 20 مەن دەل شۇ
ئىشقا زەنجىرلەر بىلەن باغلانغان ئەلچىمەن؛ شۇڭا قىلىشقا تېگىشلىكىم يېچىە، [خۇش خەۋەر
يەتكۈزۈشتە] دادىللىق بىلەن سۆز قىلىشىمغا [دۇئا قىلىڭلار]. 21 ئەمدى مېنىڭ توغرامدىكى
ئىشلاردىن، مېنىڭ قانداق تۇتۇۋاتقانلىقىمدىن خەۋەرلىنىشىڭلار ئۈچۈن، سۆيۈملۈك قېرىنداش
ھەم رەببدە سادىق خىزمەتكار بولغان تىككۇس سىلە رگە ھەممە ئىشلارنى مەلۇم قىلىدۇ. 22
مېنىڭ ئۇنى دەل مۇشۇ ئىش ئۈچۈن يېنىڭلارغا ئەۋەتىشىم، سىلەرنىڭ ئىشلىرىمىزدىن خەۋەردار
بولۇشىڭلار ۋە ئۇنىڭ كۆڭۈڭلارغا تەسەللى ۋە ئىلھام بېرىشى ئۈچۈندۇر. 23 قېرىنداشلارغا
خاتىرجەملىك، مۇھەببەت ھەم ئىمان-ئىشەنچ خۇدائاتا ۋە رەب ئەيسا مەسىھدىن بولغاي! 24
رەب ئەيسا مەسىھنى ئۆلمەس-چىرىماس سۆيگۈ بىلەن سۆيگۈچىلە رگە مېھىر-شەپقەت يار بولغاي!

فلىپىلقلارغا

1 ئەيسا مەسىھنىڭ قوللىرى بولغان پاۋلۇس ۋە تىموتىيدىن، فىلىپپىدا تۇرۇۋاتقان، مەسىھ ئەيسادا بولغان بارلىق مۇقەددەس بەندىلە رگە، يېتەكچىلەر ۋە خىزمەتچىلە رگە سالام! **2** سىلە رگە خۇدائاتىمىز ۋە ربب ئەيسا مەسىھتىن مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك ئاتا قىلىنغاي! **3** مەن ھەرقېتىم سىلەرنى ئەسلىگىنىمدە مەن خۇدايىمغا تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ **4** مەن ھەرقېتىم دۇئا قىلغىنىمدا، سىلەرنىڭ ھەممىڭىزنى تارتىپ بۇگۈنگە قەدەر سىلەرنىڭ خۇش خەۋەر خىزمىتىگە بولغان ھەمكارلىقىڭلار ۋە يېيىلىدىن توختىماي شاد-خۇرامىلق بىلەن سىلە رگە دۇئا-تىلاۋەت قىلىۋاتمەن؛ **6** چۈنكى مېنىڭ دەل شۇنىڭغا ئىشەنچىم كامىلكى، سىلەردە ياخشى ئىشنى باشلىغۇچى بۇ ئىشنى تاكى ئەيسا مەسىھنىڭ كۈنىگىچە كامالەتكە يەتكۈزۈپ تامامليدۇ؛ **7** مېنىڭ ھەممىڭلار توغرىۋۇلۇق شۇنداق ئويلىشىم توغرىدۇر؛ چۈنكى مەن قەلبىڭلاردىدۇرمەن؛ مەن زىنداندا زەنجىرلەنگىنىمدىمۇ ۋە خۇش خەۋەرنى ئاقلىغىنىمدىمۇ، دەللىلگىنىمدىمۇ [خۇدا ماڭا يەتكۈزگەن] مېھىر-شەپقەتنىڭ سىلەرمۇ ئورتاق بەھرىمەن بولىسىلەر. **8** مېنىڭ مەسىھ ئەيسانىڭ ئىچ-باغرىدا بولۇپ سىلەرنى شۇنچىلىك تەپلۇنۇپ سېغىنغانلىقىمغا خۇدا ئۆزى گۇۋاھچىدۇر. **9** مېنىڭ دۇئا-تىلاۋىتىم بولسا، سىلەرنىڭ مۇھەببىتىڭلارنىڭ ھەرتەرەپلىمە بىلىم ۋە ئەتراپلىق ساۋات بىلەن يورۇتۇلۇپ تېخىمۇ ئېشىپ تاشقايىكى، **10** سىلەر نېمە ئىشلارنىڭ ئەۋزەل ئىكەنلىكىنى پەرق ئېتەلەيدىغان بولۇپ، مەسىھنىڭ كۈنىدە پاك-دىيانەتلىك، ئەيىبسىز بولىسىلەر **11** ھەمدە ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق بولغان، خۇدانىڭ شان-شەرىپى ھەم مەدھىيىسىنى ئېلىپ كېلىدىغان ھەققانىيلىقنىڭ مېۋىسى بىلەن تولدۇرۇلىسىلەر. **12** براق سىلە رگە شۇنى خەۋەرلەندۇرمەكچىمەنكى، ئى قېرىنداشلار، مېنىڭ بۇ ئەھۋالىم ئەمەلىيەتتە خۇش خەۋەرنىڭ تېخىمۇ كەڭ تارقىلىشى ئۈچۈن تورتكە بولدى؛ **13** چۈنكى مېنىڭ قامىلىشىم مەسىھ ئۈچۈن ئىكەنلىكى ئېمپراتور ئوردىسىدىكى قاراۋۇلخانىدىكىلە رگە ۋە باشقا ھەممەيلەنگە ئايان بولدى. **14** شۇنىڭ بىلەن قېرىنداشلارنىڭ كۆپىنچىسى مېنىڭ قامىلىشىم ۋېيىلىدىن رەبگە تايىنىپ [خۇدانىڭ] سۆز-كالامىنى قورقاي سۆزلەشكە تېخىمۇ جۈرئەتلىك بولدى؛ **15** دەرۋەقە، بەزىلىرى ھەسەت قىلىپ ياكى رىقابەتلىشىپ، بەزىلىرى ئاق كۆڭۈللۈك بىلەن مەسىھنى جاكارلايدۇ؛ **16** كېيىنكىلىرى بولسا بەرھەق مۇھەببەتتىن، مېنىڭ خۇش خەۋەرنى ئاقلاپ ئىسپاتلىشىم ئۈچۈن مۇشۇ يە رگە ۋېيۋلغانلىقىمنى بىلگەنلىكىدىن شۇنداق قىلماقتا؛ **17** ئالدىنقىلىرى بولسا چىن كۆڭلىدىن ئەمەس، بەلكى شەخسىيەتچىلىكىدىن، مېنىڭ زەنجىرلەنگەن دەردىمگە دەرد قوشماقچى بولۇپ شۇنداق قىلماقتا. **18** ئەمدى بۇلارغا نېمە دېگۈلۈك؟ قانداقلا بولمىسۇن، توغرا نىيەتتىن بولسۇن ساختىلىقتىن بولسۇن، ئوخشاشلا مەسىھ جاكارلىنىدۇ؛ مەن شۇنىڭغا شادلىنىمەن؛ بەرھەق، داۋاملىق شادلىنىۋېرەمەن. **19** چۈنكى دۇئالىرىڭلار ۋە مەسىھ ئەيسانىڭ روھىنىڭ قۇۋۋەتلىشى ئارقىلىق بۇ ئىشلار نىجات-قۇتقۇزۇلۇشۇمغا مەدەت بولىدۇ دەپ بىلىمەن، **20** ـ دېمەك، تەقەززالىقم ۋە ئۈمىد-ئىستىكىم ۋېيچە ھېچ ئىشتا خجالەتچىلىكتە قالماستىن، تېرىك ياكى تۇلۇك بولاي، ھەردائىم بولغىنىدەك ھازىرمۇ تولۇق جاسارەت بىلەن مەسىھ تەنىمدە تۇلۇغلانسۇن! **21** چۈنكى ماڭا نىسبەتەن ھاياتىمنىڭ ئۆزى مەسىھدۇر، تۇلۇش بولسا تېخىمۇ پايدىلىقتۇر. **22** جىنم تەنىمدە قالسا، ئەمدى نېسۇۋەم يەنە مېۋىلىك خىزمەت بولىدۇ؛ لېكىن قايىسىنى تاللىۋېلىشىم ئېنىق تاللۇبلىشىمنى بىلمەيۋاتمەن؛ **23** مەن ھايات بىلەن مامات ئوتتۇرىسىدا قىسىلىپ قالدىم؛ چۈنكى بۇ دۇنيادىن ئايرىلىپ، مەسىھ بىلەن بىللە بولۇشقا ئىنتىزارمەن ـ بۇ ئىش زىيادە ئەۋزەلدۇر؛ **24** ئەمما سىلەر ئۈچۈن جىنىمنىڭ تەنىمدە قېلىشى تېخىمۇ زۆرۈرغۇ دەپمەن. **25** ئەمدى يۇنىڭغا ئىشەنچىم كامىل بولۇپ، سىلەرنىڭ ئېتىقادتا ئالغا ئىلگىرىلىشىڭلار ھەم شاد-خۇرام بولۇشۇڭلار ئۈچۈن مەن سىلەر بىلەن بىللە قېلىپ داۋاملىق تۇرىمەن دەپ بىلىمەن؛ **26** شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ سىلە رگە يەنە ھەمراھ بولغىنىم ۋەجىدىن مەن ئارقىلىق مەسىھ ئەيسادا پەخىرلىنىپ تەتەنە قىلىشىڭلار تېخىمۇ زىيادىلىشىدۇ! **27** پەقەت تۇرۇڭلارنى مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىگە لايىق تۇتۇڭلارکى، مەن ينىگلارغا بېرىپ سىلەر بىلەن دىدارلاشقاندىمۇ، سىلەردىن ئايرىلغاندىمۇ، ئىشلىرىڭلاردىن ئاڭلايدىغىنىم سىلەرنىڭ بىر روھ بىر جاندا بولۇپ چىڭ دەسەپ تۇرۇپ، خۇش خەۋەردىكى ئېتىقادنىڭ يولدا كۈرەشكە ئىتىلىۋاتقىنىڭلار، **28** شۇنداقلا قارشى چىققۇچىلارنىڭ ھېچقانداق ۋەھىمىلىردىن پاتىپاراق بولۇپ كەتمىگىنىڭلار بولسۇن؛ سىلەردىكى بۇ غەيرەت، تۇلارغا ھالاكەتنىڭ بەلگىسى، سىلە رگە بولسا قۇتقۇزۇلۇشۇڭلارنىڭ ئالامىتى، شۇنىڭدەك ئالايىتەن خۇدادىن كەلگەن بىر ئالامەتتۇر؛ **29** چۈنكى مەسىھنىڭ يولدا سىلە رگە پەقەت ئۇنىڭغا ئىشىنىشنىلا ئەمەس، يەنە ئۇنىڭ ئۈچۈن خورلۇققا ئۇچراشىمۇ نېسۇۋە قىلىنغاندۇر.

30 چۈنكى سىلەر ئىلگىرى مەندە كۆرگىنىڭلاردەك ۋە شۇنىڭدەك ھازىر ئاڭلىغىنىڭلاردەك مەن يولۇققان كۈرەشكە سىلەرمۇ يولۇقاقتىسىلەر.

2 ئەگەر ئەمدى مەسىھتە رىغبەت بار دېيىلسە، مۇھەببەتنىڭ تەسەللىسى بار دېيىلسە، روھنىڭ سىراداشلىقى بار دېيىلسە، قەلبدە ئىچ ئاغرىتىشلار ھەم رەھىمدىللىق بار دېيىلسە، **2** ـ ئەمدى ئوخشاش بىر ئوي-پىكىردە بولۇپ، بىر-بىرىڭلارغا ئوخشاش مۇھەببەتتە باغلىنىپ، بىر جان بىر نىيەتتە بولۇپ، ئاراڭلاردا ھېچ ئىش رىقابەتتىن ياكى قۇرۇق شۇھرەتپەرەسلىكتىن بولمىسۇن؛ ئەكسىچە، ئوي-خىيالىڭلاردا كىچىك پېشىللىق بولۇپ ھەربىرىڭلار باشقىلارنى ئۆزۈڭلاردىن يۇقىرى دەپ بىلگىلار، شۇنداق بولغاندا شاد-خۇرامىلقىمنى كامىل قىلىسىلەر. **4** ھەربىرىڭلار پەقەت ئۆز ئىشلىرىڭلارغا كۆزگۈل بولۇپ قالماي، بەلكى باشقىلارنىڭكىگىمۇ كۆزگۈل بولۇڭلار. **5** مەسىھ ئەيسادا بولغان ئوي-پوزىتسىيە سىلەردىمۇ بولسۇن: ـ **6** ئۇ خۇدانىڭ تىپ-شەكلىدە بولسىمۇ، ئۆزىنى خۇدا بىلەن تەڭ قىلىشنى ئۇلجا قىلىپ ئۇتۇۋالمىدى؛ **7** ئەكسىچە، ئۇ ئۆزىدىن ھەمىنى قۇرۇۋەتمىدى، ئۆزىگە قۇلنىڭ شەكلىنى ئېلىپ، ئىنسانلارنىڭ سىياقىغا كىرىپ ئىنسانىي تەبىئەتتىن ئورتاقداش بولۇپ، **8** ئۆزىنى تۆۋەن قىلىپ، ھەتتا ئۆلۈمگىچە، يەنى كېيىنكى ئۆلۈمگىچە ئىتائەتمەن بولدى؛ **9** شۇڭا خۇدا ئۇنى ئىنتايىن يۇقىرى كۆتۈرۈپ ھەرتۈلىك قىلدى، ئۇنىڭغا ھەرقانداق نامدىن ئۈستۈن بولغان نامنى بېغىشلىدىكى، **10** ئەيسانىڭ نامىغا ئاسمانلاردا، يەر يۈزىدە ھەم يەر ئاستىدا بارلىق تىزلار پۈكۈلۈپ، **11** خۇدائاتىغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈپ ھەربىر تىل ئەيسا مەسىھنىڭ ربب ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلدۇ. **12** شۇنىڭ بىلەن، ئەي سۆيۈملۈكلىرىم، سىلەر ھەمىشە ئىتائەت قىلغىنىڭلاردەك، پەقەت مەن ينىگلاردا بولغىنىمدىلا ئەمەس، بەلكى ھازىرقىدەك مەن سىلەردىن نېرى بولغاندا تېخىمۇ شۇنداق ئىتائەت بىلەن ئېيمىنىشتە، تىترگەن ھالدا ئۆز نىجاتىڭلارنى ھەرتەرەپكە تەبىقىلاشقا ئىنتىلىڭلار. **13** چۈنكى خۇدانىڭ گۈزەل خاھىشى يۈچە سىلەرنىڭ ئىرادە تىكلىشىڭلارغا ۋە شۇنىڭدەك ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشۇڭلاردا ئېچىگلاردا ئىشلىگۈچى ئۇنىڭ ئۆزىدۇر. **14** ھەمە ئىشلارنى غۇدۇ ۋېڭشمای ياكى تالاش-تارتىش قىلماي قىلىڭلار؛ **15** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئەيىبسىز، ساپ دىللىق بولۇپ، بۇ دەۋردىكى ئەتۋار، ئەسەبىي ئادەملەر ئوتتۇرىسىدا ياشاپ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا دۇنياغا يورۇقلۇق بەرگۈچىلەردەك پارلاپ، خۇدانىڭ داغسىز يەرزىتىلىرى بولىسىلەر؛ **16** شۇنىڭدەك ھاياتىنىڭ سۆز-كالامىنى سۇنۇپ بەرگۈچى بولغىنىڭلار ۋېيىلىدىن، مەن سىلەردىن مەسىھنىڭ كۈنىدە بىكار يۈگۈرمەپتىمەن، بىكار جاپا تارتمىپتىمەن دەپ يەخىرلىنىپ تەتەنە قىلالايدىغان بولىمەن. **17** ھەتتا مەن «شاراب ھەدىيە» سۈپىتىدە ئېتىقادىڭلاردىكى قۇربانلىق ھەم خىزمەت-ئىبادەتنىڭ ئۈستىگە قۇيۇلسامۇ، مەن شادلىنىمەن، شۇنداقلا سىلەر بىلەن بىللە ئورتاق شادلىنىمەن. **18** سىلەرمۇ ئوخشاش يولدا شادلىنىسىلەر ۋە مەن بىلەن بىللە ئورتاق شادلىنىشىڭلار كېرەك. **19** لېكىن مەن رەببە پات ئاربدا تىموتىينى ينىگلارغا ئەۋەتىشنى ئۈمىد قىلىمەنكى، ئەھۋالىڭلارنى ئاڭلاپ مەنمۇ خۇش بولسام؛ **20** چۈنكى يېنىمدا ئۇنىڭغا ئوخشاش، دىلىمىز بىر بولغان، ئىشلىرىڭلارغا چىن دىلىدىن كۆڭۈل بۆلگۈچى باشقا ئادەم يوقتۇر. **21** چۈنكى ھەمە ئادەم ئەيسا مەسىھنىڭ ئىشلىرىغا ئەمەس، بەلكى ئۆزىنىڭ ئىشلىرى بىلەن شۇغۇللىنىشقا ئىنتىلىدۇ؛ **22** ئەمما سىلەر ئۇنىڭ سالاھىيىتىنى، ئۇنىڭ خۇش خەۋەرنىڭ خىزمىتىدە خۇددى ئاتىسىغا ھەمراھ بولۇپ ئىشلەيدىغان بالدەك مەن بىلەن بىرگە مېھنەت سىڭدۈرگەنلىكىنى بىلىسىلەر. **23** ئەمدى ئاقىۋىتىمنىڭ قانداق بولىدىغانلىقىنى ئېنىق بىلگەن ھامان، ئۇنى دەرھال ماڭدۇرۇۋېتىشنى ئۈمىد قىلىمەن؛ **24** ئەمما ئۆزۈمنىڭ ينىگلارغا پات ئاربدا ئاربدىغانلىقىمغا رەب ئارقىلىق ئىشەنچىم بار. **25** ئەمما يۇنىڭدىن ئاۋۋال مېنىڭ قېرىندىشىم، خىزمەتدىشىم ھەم سەپدىشىم بولغان، سىلەرنىڭ ئەلچىلىكلار ھەم ھاجىتىمدىن چىققان قۇربانلىق يارىدىمىڭلارنى يەتكۈزگۈچى ئېپافرودىتنى ينىگلارغا ئەۋەتىشنى زۆرۈر تاپتىم، **26** چۈنكى ئۇ ھەممىڭلارغا سېغىنىپ تەلپۈنگەندى ھەم سىلەرنىڭ ئۇنىڭ كېسىل ھالدىن خەۋەر تاپقىنىڭلار ۋېيىلىدىن ئازابلاندى. **27** ئۇ دەرۋەقە كېسەل بولۇپ ئەجەلگە يېقىنلاشىپ قالدى؛ لېكىن خۇدا ئۇنىڭغا رەھىم قىلدى؛ ھەم مېنىڭ دەردىمىڭ ئۈستىگە دەرد بولمىسۇن دەپ يالغۇز ئۇنىڭغىلا ئەمەس، بەلكى ماڭىمۇ رەھىم قىلدى. **28** شۇنىڭدەك ئۇنىڭ بىلەن يەنە كۆرۈشۈپ شادلىنىشىڭلار ۋە شۇنداقلا ئۆزۈمگە نىسبەتەن دەردلىرىمنى ئازايتىش ئۈچۈن ئۇنى تېخىمۇ جىددىي يولغا سالمالچىمەن. **29** ئەمدى ئۇنى شاد-خۇرامىلق بىلەن رەببە قوبۇل قىلىڭلار ھەم ئۇنىڭدەك ئادەملەر رگە ھۆرمەت قىلىڭلار؛ **30** چۈنكى ئۇ مەسىھنىڭ خىزمىتىنى دەپ، سىلەرنىڭ ماڭا قىلمالچى بولغان يارىدىمىڭلارنى يېچىرىشتە يولۇققان بوشلۇقنى تولدۇرۇپ ئەجەلگە يۈزلىنىپ، ئۆز جېنىنى تەۋەككۈل قىلدى.

3 ئاخىردا، ئەي قېرىنداشلىرىم، رەبدە شادلىنىڭلار! يۇلارنى سىلە رگە قايتا يېزىش مەن ئۆچۈن ئاۋارىچىلىك ئەمەس، بەلكى سىلە رگە ئامانلىق ئېلىپ كېلىدۇ. **2** ئىتلاردىن ھېزى بولۇڭلار، يامانلىق قىلغۇچىلاردىن ھېزى بولۇڭلار، «تىلىم-تىلىم كەسكۈچىلەر»دىن ھېزى بولۇڭلار! **3** چۈنكى ھەققىي سۈننەتلىكلەر بولسا خودانىڭ روھى ئارقىلىق ئىبادەت قىلغۇچى، مەسىھ ئەيسادىن پەخىرلىنىپ ئەتنەنە قىلغۇچى، ئەتكە تاياغايدىغان بۆلەردۇرمىز. **4** مېنىڭمۇ ئەتكە تاياناڭچىلىكىم بار! باشقىلار «تۆز ئەتلىرىگە تاياناسام بولىدۇ» دېسە، مەن تېخىمۇ شۇنداق؛ **5** سۈننەتكە كەلسەك، مەن تۆغۇلۇپ سەككىزىنچى كۈنى سۈننەت قىلىندىم؛ ئىسرائىل مىللىتىدىن، بىنيامىنىڭ قەبىلىسىدىنمەن، «ئىبرانىيلارنىڭ ئىبرانىيسى»مەن؛ تەۋرات-قانۇنى تەرەپتىن ئېيتقاندا، «پەرىسىي» مەزھىپىدىمۇ بولغانمەن؛ **6** خۇداغا بولغان قىزغىنلىقىمغا كەلسەك، جامائەتكە زىيانكەشلىك قىلغۇچى ئىدىم؛ تەۋرات قانۇنى تەلەپ قىلغان ھەققانىيلىققا كەلسەك، ئەيىبسىز ئىدىم؛ **7** ئەمما ماڭا ئېھ ئىش «يايدىلىق» بولسا، يۇلارنى مەسىھ سەۋەبىدىن زىيانلىق دەپ ھېسابلىدىم؛ **8** مەسىھ ئەيسا رەببىمنى تونۇشنىڭ ئەۋزەللىكى ۋەجىدىن، مەن باشقا ھەممە ئىشنى زىيانلىق دەپ ھېسابلايمەن؛ مەن دەرۋەقە تۆنۈگۈچۈگۈمۇ ھەممىدىن مەھرۇم بولغان؛ بەرھەق، مەسىھكە ئېرىشىشىم ئۈچۈن يۇلارنى نىجاسەت دەپ ھېسابلايمەنكى، **9** مەسىھتە بولۇپ، تۆرزۇمدىكى قانداقتۇر ھەققانىيلىق (تەۋرات قانۇندىن چىققان ھەققانىيلىق)تىن ۋاز كېچىپ، مەسىھنىڭ ئېتىقاد-سادىقلىقى ئارقىلىق بولغان ھەققانىيلىق، يەنى ئېتىقاد ئارقىلىق خۇدادىن بولغان ھەققانىيلىققا ئېرىشەلەيمەن؛ **10** مۇددىئايىم ئۇنى تونۇشتۇر ـ يەنى ئۇنىڭ تۇلۇپ تىرىلىشىنىڭ كۈچ-قۇدرىتىدە ياشاپ، ئۇنىڭ ئازابلىرىغا سىرداش-ھەمدەملىكتە بولۇپ، ئۇنىڭ تۇلۇمىنى ئۆلگە قىلىپ ئۇ رگەرتىلىپ، **11** شۇنداقلا مۇمكىن قەدەر تۇلۇمدىن تىرىلىشكە يېتىشنى مۇددىئا قىلىمەن. **12** تۇلارغا ئېرىشتىم يا كى كامالەتكە يەتتىم دېمەكچى ئەمەسمەن؛ لېكىن مەسىھ ئەيسانىڭ مېنى تۇتۇۋېلىشىدا بولغان مۇددىئا-نىشانىنى تۆرزۇم تۇتۇۋالسام دەپ چېپىپ يۈرمەكتىمەن. **13** قېرىنداشلار، مەن تۆرزۇمنى ئۇنى تۇتۇۋالدىم دەپ قارىمايمەن. پەقەت شۇ بىر ئىشنىلا قىلىمەنكى، تۇتۇپ كەتكەن ئىشلارنى ئۇنتۇپ، ئالدىمدىكى ئىشلارغا ئىنتىلىپ، **14** نىشانى قوغلاپ، خۇدانىڭ مەسىھ ئەيسادا بولغان ئۈيۈك چاقىرىقىدىكى ئىنئامىغا قاراپ چېپىپ يۈرمەكتىمەن. **15** ئەمدى ئارىمىزدىن كىمكى پىشىپ يېتىلگەن بولسا شۇ ئوي-مەقسەتتە بولايلى. ئەگەر باشقىچە ئوي-مەقسەتتە بولساڭلار، خودا بۇنىمۇ سىلە رگە كۆرسىتىپ بېرىدۇ. **16** قانداقلا بولمىسۇن، قانداق تۇچىچەمگە يەتكەن بولساق، شۇ تۇچىچەم ۋىچچە قەدەم بىسۇپرەيلى. **17** مېنى ئۆلگە قىلىپ ئەگىشىڭلار، ئەي قېرىنداشلار، شۇنداقلا بىز سىلە رگە تىكەپ بە رگەن نەمۇنە ۋىچچە ئوخشاش يولدا ماڭغانلارغىمۇ كۆز ئۆگلارنى تىكىپ، ئۇلاردىن ئۆزگىنىڭلار. **18** چۈنكى سىلە رگە كۆپ قېتىم ئېيتقىنىمدەك، ۋە ھازىرمۇ كۆز ياشلىرىم بىلەن قايتا ئېيتىمەنكى، ئۇرغۇن كىشىلەر مەسىھنىڭ كېرىستىغا دۈشمەن بولۇپ ماڭماقتا. **19** ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتى ھالاكەتتۇر، خۇداسى ئۆزىنىڭ قارىندۇر، شەرىپى قىلىپ ماختانغىنى ئۆز نومۇسىزلىقىدۇر، ئۇيلىغانلىرى پەقەت بۇ دۇنيادىكى ئىشلاردۇر. **20** ھالبۇكى، بىزنىڭ پۇقرالىقىمىز بولسا ئەرشتىدۇر، بىز دەل شۇ يەردىن نىجاتكارنىڭ چۈشۈشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتىمىز ـ ئۇ بولسا رەببىمىز ئەيسا مەسىھدۇر. **21** ئۇ بارلىق مۇقەددەس بەندىلەردىن، بۇ ئۈيۈمۈ قەيسەر [ئىمپېراتورنىڭ] ئوردىسىدا يولغانلاردىن سىلە رگە سالام! **23** رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى روھىڭلارغا يار بولغاي!

ئۆگەنگەن، قوبۇل قىلغان، ئاڭلىغان ۋە مەندە كۆرگەنلەرنىڭ ھەرقاندىقى بولسا، سىلەر شۇلارغا ئەمەلى قىلىڭلار، شۇنداق قىلغاندا خاترجەملىك ئىگىسى بولغان خودا سىلە رگە يار بولىدۇ. **10** ئەمدى مەن رەبدە زىيادە شادلاندىمكى، سىلەر ھازىر تاخىردا ماڭا بولغان كۆيۈنچالىنلىقىڭلارنى قايتىدىن كۆرسەتتىڭلار (بىلىمەنكى، ماڭا دائىم كۆيۈنۈپ كەلدىڭلار، ئەمما پەقەتلا كۆرسىتىش پۇرسىتى چىقمىدى). **11** مەن بۇ گېپىمنى، بەرەر موھتاجلىقتىن ئېيتىۋاتقىنىم يوق؛ چۈنكى ئەھۋالىم قانداقلا بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، بارىغا قانائەت قىلىشنى ئۆگىنىۋالدىم. **12** مەن ئوسال ئەھۋالدا ياشاشنى بىلىمەن، ھەم كەڭچىلىكتە ياشاشنىمۇ بىلىمەن. ھەر ئىشتا، ھەر ئەھۋالدا، ھەم توقلۇقتا ھەم ئاچلىقتا، ھەم بۇياشاڭچىلىقتا ھەم موھتاجلىقتا ياشاشنىڭ سىرىنى ئۆگىنىۋالدىم. **13** ماڭا قۇدرەت بە رگۈچىگە تايىنىپ ھەممە ئىشنى قىلالايدىغان بولدۇم. **14** ھالبۇكى، مېنىڭ قېينىچىلىقىمغا ئورتاق بولۇشۇڭلار بىلەن ياخشى قىلدىڭلار. **15** سىلە رگىمۇ مەلۇمكى، ئەي فىلىپىيلىقلار، مەن ماكېدونىيە تۇلكىسىدىن ئايرىلىپ چىققىنىمدا، خۇش خەۋەرنى باشقا يەرلە رگە يەتكۈزگەن دەسلەپتىكى ۋاقىتلاردا، سىلەردىن باشقا ھېچقانداق جامائەت بېرىش ۋە قوبۇل قىلىش ئىشلىرىدا مەن بىلەن ھەمكارلاشمىغان. **16** چۈنكى تېسالونىكا شەھىرىدىكى ۋاقتىمدىمۇ ئېھتىياجىم چۈشكەندە سىلەر ماڭا بىرنەچچە قېتىم ياردەم ئەۋەتتىڭلار. **17** مېنىڭ بۇنداق دېيىشىم، سىلەردىن بەرەر سوۋغاتنى ئىزدەپ سورىغىنىم ئەمەستۇر، ئىزدىگىنىم بولسا ھېساۋاتىڭلارغا [روھىي] مېۋىنىڭ كۆپ قوبۇلنىشىدىن ئىبارەتتۇر. **18** لېكىن مەندە ھەممە نەرسە بار، ھەتتا يېتىپ ئاشقۇدەك بار؛ سىلەر ئەۋەتكەنلىرىڭلارنى ئېپافرودىتتىن تاپشۇرۇۋېلىپ تېرەمگە سىغماي قالدىم ۋە موللىلىققا چۆمدۇم. بۇ ئەۋەتكىنىڭلار ئىنتايىن خۇشبۇي، خۇداغا قوبۇل بولغۇدەك، شۇنداقلا ئۇنى خۇرسەن قىلىدىغان بىر قۇربانلىقتەك ئىدى. **19** ۋە مېنىڭ خۇدايىم سىلەر موھتاج بولغان ھەممە نەرسىنى مەسىھ ئەيسادا بولغان شان-شەرىپىدىكى بايلىقلارغا ئاساسەن مول تەمىنلەيدۇ. **20** ئەمدى خۇدايىمىز ھەم ئاتىمىزغا ئەبەدىلئەبەد دگىچە شان-شەرەپ بولغاي! ئامېن. **(aiōn g165)** **21** مەسىھ ئەيسادا بولغان بارلىق مۇقەددەسىس بەندىلەر رگە سالام يەتكۈزۈڭلار. يېنىمدىكى قېرىنداشلاردىنمۇ سىلە رگە سالام! **22** بارلىق مۇقەددەسىس بەندىلەردىن، بولۇپمۇ قەيسەر [ئىمپېراتورنىڭ] ئوردىسىدا بولغانلاردىن سىلە رگە سالام! **23** رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى روھىڭلارغا يار بولغاي!

4 ئەمدى، ئەي قېرىنداشلىرىم، سۈيگەنلىرىم ۋە تەلپۈنگەنلىرىم، مېنىڭ شاد-خۇراملىقىم، مېنىڭ بېشىمنىڭ تاجى بولغۇچىلار، رەبدە چىڭ تۇرۇڭلار، ئى سۈيگەنلىرىم! **2** ئېۋودىيادىن ئۆتۈنىمەن، ۋە سۈنتىخەدىن ئۆتۈنىمەنكى، رەبدە بىر ئوي، بىر پىكىردە بولۇڭلار! **3** دۇرۇس، مەن سەدىقىمۇ تەلەپ قىلىمەنكى، ئى ھەققىي ھەمىيۇنتۇرۇقلۇق خىزمەتداشىم، بۇ ئايالارنىڭ ياردىمىدە بولغىن؛ مانا ئۇلار مەن ۋە كلىمەنت بىلەن بىللە، شۇنداقلا نامىلىرى «ھاياتلىق دەپتىرى» گە خاترىلەنگەن باشقا خىزمەتداشلىرىم بىلەن بىللە خۇش خەۋەر خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە بە رگە كۈرەش قىلغان. **4** رەبدە شادلىنىڭلار، مەن يەنە ئېيتىمەنكى، شادلىنىڭلار! **5** سىلەرنىڭ مۇلايىملىقىڭلار پۈتكۈل ئىنسانغا ئايان بولسۇن، رەب يېقىندۇر! **6** ھېچ ئىش توغرۇلۇق ئەندىشە قىلماڭلار، بەلكى ھەربىر ئىشتا تەشە ككۈر ئېيتىپ تىلىكىڭلارنى خۇداغا دۇئا ھەم ئىلتىجا ئارقىلىق مەلۇم قىلىڭلار؛ **7** شۇ چاغدا ئادەمنىڭ ئۇيلىغىنىدىن ئېشىپ چۈشىدىغان، خۇدا ئۆگە بولغان خاترجەملىك قەلبىڭلارنى ۋە ئوي-پىكىرىڭلارنى مەسىھ ئەيسادا قوغدايدۇ. **8** ئاخىردا، ئەي قېرىنداشلىرىم، نېمە ئىشلار ھەققەت، نېمە ئىشلار ئالىيجاناب، نېمە ئىشلار ھەققانىي، نېمە ئىشلار پاك، نېمە ئىشلار خۇش-يېقىملىق، نېمە ئىشلار شان-شۇھرەتلىك بولسا، قىسقىسى ھەرقانداق ئىشلاردا ئەخلاق-پەزىلەت يا كى ماختاشقا لايىق تەرەپلەر بار بولسا، شۇ ئىشلارغا كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار. **9** مەندىن

كولوسسلىكلە رگە

1 خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن مەسىھ ئەيسانىڭ رىسۋلى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن ۋە قېرىنداش تىموتىيدىن، كولوسسى شەھىرىدە تۇرۇۋاتقان مۇقەددەس بەندىلەر رگە، يەنى سادىق قېرىنداشلارغا سالام! خۇدا ئاتىمىزدىن مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلە رگە بولغاي! **3** بىز مەسىھ ئەيسانىڭ باغلىغان ئېتىقادىگىلار ۋە بارلىق مۇقەددەس بەندىلەر رگە باغلىغان مۇھەببىتىگىلار توغرىلۇقتا ئاگىلىغاندىن كېيىن، سىلەر ئۈچۈن دۇئا قىلغىنىمىزدا سىلەر ئۈچۈن ئەرشىلەردە ساقلاقلىق ئۈمىد ۋە يەيدىلەن رەب ئەيسا مەسىھنىڭ خۇدا-ئاتىسىغا ئۆزلۈكسىز رەھمەت ئېيتىمىز؛ **5** سىلەر ئىلگىرى بۇ ئۈمىد توغرىسىدا خۇش خەۋەردىكى ھەققەت سۆزلىرى ئارقىلىق ئاگىلىغانسىلەر، **6** بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل جاھانغا يېتىپ كېلىپ مېۋە بېرىپ ئاۋۇمۇقتا، شۇنداقلا سىلە رگىمۇ يېتىپ كېلىپ، سىلەر ئۆنى ئاگىلاپ خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى ھەققەتەن بىلىپ يەتكەن بىرىنچى كۈندىن باشلاپ ئۆ سىلەردىكىمۇ مېۋە بېرىپ ئاۋۇپ بارماقتا؛ **7** سىلەر خۇش خەۋەرنى سۆيۈملۈك ئىشدىشىمىز ئەپافراستىن ئۇگەنگەنسىلەر، ئۇ يارىدىمىزدە مەسىھنىڭ سادىق خىزمەتچىسىدۇر؛ **8** ئۇ بىزگە سىلەرنىڭ روھتا بولغان مۇھەببىتىگىلارنى ئايان قىلدى. **9** بۇ سەۋەبتىن بىزمۇ بۇنىڭ توغرىسىدا ئاگىلغان كۈندىن باشلاپ سىلەر ئۈچۈن دۇئا قىلىپ ئىلتىجا قىلىشنى توختاتمىدۇق؛ تىلەيدىغىنىمىز شۇكى، خۇدانىڭ ئىرادىسى ھەرتەرەپلىك دانالىق ۋە روھىي يورۇتۇلۇش بىلەن سىلەردە تولۇق بىلدۈرۈلسۇن. **10** شۇنداق بولغاندا سىلەر رەبگە لايىق ھالدا ھەرتەرەپتە خۇدانى خۇرسەن قىلىپ، ھەرقانداق گۈزەل ئىشلاردا مېۋە بە رگەندە، خۇدانى ھەقىقىي بىلىشىگىلار ئارقىلىق تۆسۈپ يېتىلىسىلەر؛ **11** بىزنى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ يورۇقلۇقتا بولغان مىراسىغا مۇيەسسەر بولۇشقا لايىق قىلغان ئاتىغا ئەشەككۈر ئېيتىپ، ئۆنىڭ شان-شەرەپلىك قۇدرىتى بىلەن ھەرتەرەپلىك كۈچ بىلەن ھەر ئىشلاردا شادلىققا تولۇپ چىداملىق ۋە سەۋر-تاقەتلىك بولۇشقا كۈچلەندۈرۈلىسىلەر. **13** ئۇ بىزنى قاراڭغۇلۇقتىكى ھۆكۈمرانلىقىدىن ئازاد قىلىپ، سۆيگەن ئوغلىنىڭ پادىشاھلىقىغا يۆتكەپ قويدى؛ **14** ئۆنىڭدا ھۆرلۈك-ئازادلىققا، يەنى گۇناھلىرىمىزدىن كەچۈرۈمگە مۇيەسسەر بولدۇق. **15** ئۇ يولسا كۆرۈنمەس خۇدانىڭ سۈرەت-ئوبرازىدۇر، پۈتكۈل كائىناتتىكى تۇنجىدۇر؛ **16** چۈنكى ئۆنىڭدا بارلىق مەۋجۇداتلار، ئاسماندىكى بولسۇن، زېمىندىكى بولسۇن، كۆرۈنىدىغان بولسۇن، كۆرۈنمەس بولسۇن، مەيلى تەختلەر، خوجايىنلار، ھۆكۈمرانلىقلار، ھوقۇقدارلار بولسۇن، بارلىق ھەممە ئۆنىڭ تەرىپىدن ۋە ئۆنىڭ ئۈچۈن يارىتىلغانىدۇر. **17** ئۇ ھەممىدن بۇرۇندۇر، ۋە ھەممە مەۋجۇداتلار ئۆنىڭدا بىر-بىرىگە باغلىنىپ تۇرماقتا؛ **18** ئۇ يەنە تەنىنىڭ، يەنى جامائەتنىڭ بېشىدۇر؛ ئۇ باشلىنىشتۇر، ئۆلگەنلەردىن تۇنجى بولۇپ تىرىلگۈچىدۇر، بۇنىڭدىكى مەقسەت، ئۆنىڭ پۈتكۈل مەۋجۇداتلار ئىچىدە ھەر جەھەتتىن ئەڭ ئۈستۈن ئورۇندا تۇرۇشى ئۈچۈندۇر. **19** چۈنكى خۇدا ئۆزىنىڭ مۇ ئۇگەنمەل جەھىرىنى ئۆنىڭدا ئارغىزۇشقا، **20** ۋە ئۆنىڭ ئارقىلىق بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۆزى بىلەن ئەپلەشتۈرۈشكە لايىق كۆرگەندى، يەنى، ئۆنىڭ كېسىتە ئۆكۈلگەن قېنى ئارقىلىق ئىناقلىق ئېلىپ كەلگەندىن كېيىن، ـ ئۇ ئارقىلىق مەيلى زېمىندا بولسۇن، ئەرشىلەردە بولسۇن بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۆزى بىلەن ئەپلەشتۈرۈشكە لايىق كۆرگەندى؛ **21** ۋە ئەسلىدە رەزىل ئەمەللىرىگىلار ۋە يەيدىلەن ئۆزىگە يات قىلىنغان، كۆڭۈلۈگىلاردا دۈشمەنلىك بولغان سىلەرنىمۇ، ئۇ ئۆز ئەتلىك تېنىدە ئۆلۈم ئارقىلىق ئۆزىگە پاك-مۇقەددەس، ئەيىبسىز ۋە داغسىز ھازىر قىلىش ئۈچۈن ئۆزى بىلەن ئەپ قىلغان **23** (ئەگەر سىلەر ئېتىقادتا ئۈىل سېلىنىپ مۇستەھكەم تۇرۇپ، خۇش خەۋەردىكى ئۈمىدتىن نېرى قىلنىمىسىلا گىلار)؛ بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدىكى كائىناتنا جاكارلانغان، مەنكى پاۋلۇس ئۆنىڭغا خىزمەتچى قىلىندىم. **24** ئەمدى مەن سىلەر ئۈچۈن تارتقان جاپالىرىم ئۈچۈن شادلىنىمەن، ۋە شۇنىڭدەك مەسىھنىڭ جاپالىرىدا كەم بولغانلىرىنى ئۆز ئەتلىرىمدە ئۆنىڭ تېنى، يەنى جامائەت ئۈچۈن تولۇقلايمەن؛ **25** مەن [جامائەت] ئۈچۈن خۇدانىڭ سۆز-كالامىغا ئەمەل قىلىش ئۈچۈن ئۆنىڭ ماگا سىلەرنى دەپ تاپشۇرغان غوجىدارلىقى بويىچە خىزمەتچى قىلىندىم، **26** بۇ سۆز-كالامدىكى سىر بارلىق ئەسىرلەردىن ۋە دەۋرلەردىن يوشۇرۇن تۇتۇلغان، ئەمما ھازىر مۇقەددەس بەندىلىرىگە ئاشكارىلاندى، (aiōn) (g165) **27** چۈنكى خۇدا ئۇلارغا ئەللەر ئارىسىدا ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇۋاتقان بۇ سىرنىڭ شەرەپلىك بايلىقلىرىنى بىلدۈرۈشنى خالىدى؛ بۇ سىر بولسا شان-شەرەپكە ئېلىپ بارغۇچى ئۈمىد بولغان، سىلەردە تۇرۇۋاتقان مەسىھنىڭ ئۆزىدۇر. **28** بىز ئۆنى جاكارلايمىز، ھەربىر ئادەمنى مەسىھدە كامالەتكە يەتكەن ھالدا خۇدا ئالدىدا ھازىر قىلىش ئۈچۈن بارلىق دانالىق بىلەن ھەربىر ئادەمگە جېكىلەيمىز، ھەربىر ئادەمگە تەلىم بېرىمىز. **29** مەن شۇنىڭغا ئىنتىلىپ، ئۆنىڭ ۋۇجۇدۇمدا ئىشلىگىنى ۋىچە كۈرەش قىلىپ جاپا تارتمەن؛ ئۆنىڭ ۋۇجۇدۇمدا ئىشلىگىنى دەرۋەقە تولمۇ زوردۇر.

2 چۈنكى مەندە سىلەر ئۈچۈن، لائودىكىيەدىكىلەر ئۈچۈن، شۇنىڭدەك دىدارىمنى كۆرمىگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۈچۈن نەقەدەر زور كۈرەشنىڭ بولۇۋاتقانلىقىنى سىلە رگە بىلگۈزمە چىممەن؛ **2** كۈرەشمىنىڭ نىشانى، ھەممەيلەننىڭ مېھىر-مۇھەببەتتە بىر-بىرىگە باغلىنىپ، قەلبلىرىنىڭ رىغبەتلەندۈرۈلۈشى، خۇدانىڭ سىرىنى، يەنى مەسىھنى چۈشىنىشتە ۋە تولۇق بىلىشتە بولغان ئىشەنچ-خاتىرجەملىككە ئېرىشىشى ئۈچۈندۇر؛ **3** چۈنكى ئۆنىڭدا دانالىقنىڭ ۋە بىلىمنىڭ بارلىق بايلىقلىرى يوشۇرۇنغانىدۇر. **4** مېنىڭ بۇنى دېيىشىم، ھېچكىمنىڭ سىلەرنى قايىل قىلارلىق سىلىق-سىپايە گەپلىرى بىلەن ئالدىماسلىقى ئۈچۈندۇر؛ **5** چۈنكى گەرچە تەن جەھەتتىن سىلەردىن نېرى بولسامۇ، روھ جەھەتتىن مەن سىلەر بىلەن بىللىمەن، سىلەرنىڭ سەپتە تۇرۇۋاتقىنىڭلارغا ۋە مەسىھگە باغلىغان ئېتىقادىگىلارنىڭ چىگىلىقىغا قاراپ شادلىنىمەن. **6** مەسىھ، رەب ئەيسانى قانداق قوبۇل قىلغان بولسا گىلار، شۇ ھالدا ئۆنىڭدا مېڭگىلار، **7** سىلەر تەلىم بېرىلگەندەك ئۆنىڭدا يىلتىز تارتىپ، ئېتىقادىگىلار قۇرۇلۇۋاتقان ھالدا، ئېتىقادتا خاتىرجەم قىلىنىپ، رەھمەت ئېيتىشلار بىلەن تاشقىنلاپ تۇرغۇچى بولۇڭلار؛ **8** ھېچكىمنىڭ مەسىھ ۋىچە بولمىغان، پەيلاسوپلۇق يا كى بەمنە ئالدامچىلىق بىلەن، ئىنسانلاردىن كەلگەن تەلىملەر، يەنى بۇ دۇنياۋىكى «ئاساسىي قائىدە-قانۇنىيەتلەر» ۋىچە سىلەرنى ئۆز ئوجىسى قىلىپ ئازدۇرماسلىقى ئۈچۈن ھېزىر بولۇڭلار؛ **9** چۈنكى ئۆنىڭدا، يەنى مەسىھدە، خۇدانىڭ بارلىق مۇ ئۇگەمەل جەھەتىرى تەن شەكلىدە ئۆزىدۇ؛ **10** ۋە سىلەر ئۆنىڭدا، يەنى بارلىق ھۆكۈمدارلارنىڭ ھەم ھوقۇقدارلارنىڭ بېشى بولغۇچىدا مۇ ئۇگەمەلدۇرسىلەر؛ **11** سىلەر ئۆنىڭدا ئادەمنىڭ قولىسىز بولغان سۈننەت بىلەن سۈننەت قىلىنغانسىلەر، دېمەك، مەسىھنىڭ سۈننىتى بىلەن [گۇناھلىق] ئەتكە باغلانغان تەندىن خلاس قىلىنغانسىلەر؛ **12** ئۆنىڭ بىلەن تەڭ چۆمۈلدۈرۈلۈشتە دەپنە قىلىنغانسىلەر، سىلەر يەنە ئۆنى تۇلۇمدىن تىرىلدۈ رگەن خۇدانىڭ ۋۇجۇد ۋگىلاردا ئىشلەيدىغانلىقىغا ئىشەنچ باغلاش بىلەن ئۆنىڭ بىلەن تەڭ تىرىلگەنسىلەر. **13** ئەمدى گەرچە ئىتائەتسىزلىكىگىلار ۋە ئەتلىرىگىلاردىكى سۈننەتسىزلىكىگىلار تۇپەيلىدىن تۇلگەن بولسا گىلارمۇ، ئۇ سىلەرنى مەسىھ بىلەن بىللە جانلاندۇردى؛ ھەممە ئىتائەتسىزلىكىلىرىمىزنى كەچۈرۈم قىلىپ، **14** بەلگىلىمىلەردە تۇرۇ ئېچىگە ئېلىنغان ئۇستىمىزدىن ئەرز قىلىدىغان، بىزنى ئەيىبلەيدىغان پۈتۈكلەرنى تۇچۈرۈۋېپ تاشلىدى؛ ئۇ تۇلارنى بىزدىن نېرى قىلدى، كېسىتكە مىخلاتقۇزدى. **15** ئۇ ھۆكۈمدارلاردىن ۋە ھوقۇقدارلاردىن ئوڭلا ئېلىپ، [كېسىتە] ئۇلارنى رەسۋا قىلىپ ئۇلارنىڭ ئۇستىدىن تەنتەنە بىلەن غەلبە قىلدى. **16** ئەمدى ھېچكىمنىڭ بېمەك-ئىچمەك، ھېيت-بايرامىلار، «يېڭى ئاي» يا كى شابات كۈنلەر جەھەتتىرىدە سىلەرنىڭ ئۇستۈڭلىڭلاردىن ھۆكۈم چىقىرىشىغا يول قويما گىلار؛ **17** بۇ ئىشلار بولسا بىر كۆلە گگە، خلاس، ئۆنىڭ جىسمى بولسا مەسىھنىڭكىدۇر! **18** ھېچكىمنىڭ سىلەرنى «كىچىك پېشىلىق» ۋە پەرىشتىلە رگە ئىبادەت قىلىشقا دەۋەت قىلىپ ئىنتىمىگىلاردىن مەھرۇم قىلىشىغا يول قويما گىلار؛ مۇشۇنداق كىشىلەر [گۇناھلىق] ئەتلىرىدىكى ئوي-پىكرلىرى بىلەن ھاكاۋۇرلىشىپ، كۆز رگەن كۆرۈنۈشتە رگە ئېسىلۋالماقتىدۇر؛ **19** تۇلار «باش»نى چىڭ تۇتقىنى يوقتۇر؛ لېكىن باشتىن ئۇگە ۋە سىڭىرلار ئارقىلىق پۈتكۈل تەن قۇۋۋەتلىنىدۇ ۋە بىر-بىرىگە باغلىنىپ، خىدادىن كەلگەن ئاۋۇش بىلەن ئاشماقتا. **20** ئەگەر مەسىھ بىلەن بۇ دۇنياۋىكى قائىدە-قانۇنىيەتلە رگە نىسبەتەن ئۆلگەن بولسا گىلار، نېمىشقا (بۇ دۇنياۋا ياشىغانلاردەك) «تۇتما!» «تېتىما!» «تە گمە!» دېگەندەك بەلگىلىمىلە رگە رىئايە قىلىسىلەر **22** (بۇنداق [بەلگىلىمىلەر ئىلگىدىكى] نەرسىلەرنىڭ ھەممىسى ئىستېمال قىلىنىش بىلەن يوقىلىدۇ)؟ مۇشۇنداق بەلگىلىمىلەر پەقەت ئىنسانلاردىن چىققان كۆرسەتمىلەر ۋە تەلىملەردىن ئىبارەت، خالاس؛ **23** تۇلاردا دەرۋەقە بىرخىل پىدائىيلارچە ئىبادەت، كىچىك پېشىلىق ۋە تۇز ئېنگە قارىتا قاتتىق قوللۇق بولۇشنى دەۋەت قىلىش بولغاچقا، تۇلاردا دانالىقنىڭ كۆرۈنۈشى بار؛ ئەمەلىيەتتە [يۇنداق دانالىقنىڭ] پايدىسى يوقتۇر ـ تۇلار پەقەت ئەتنىكى ھەۋەسلە رگە يول قويدۇلا، خالاس.

3 سىلەر مەسىھ بىلەن تەڭ تىرىلدۈرۈلگەن بولسا گىلار، ئەمدى يۇقىرىدىكى ئىشلارغا ئىنتىلىپ ئىزدىنىڭلار، مەسىھ شۇ يەردە خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرىدۇ. **2** كۆزگۈل-زېھنىگىلارنى يەردىكى ئىشلارلا ئەمەس، بەلكى يۇقىرىقى ئىشلارغا قويۇڭلار؛ **3** چۈنكى سىلەر ئۆلگەنسىلەر، ۋە ھاياتىگىلار مەسىھ بىلەن بىللە خۇدادا يوشۇرۇن تۇرىدۇ. **4** ئەمما ھاياتىمىز بولغان مەسىھ ئاشكارىلانغان چاغدا، شۇئان سىلەر ئۆنىڭ بىلەن بىللە شان-شەرەپتە ئاشكارىلىنىدىغان بولىسىلەر.

5 شۇڭا يە رگە تەۋە ئىشلارنى قىلغۇچى ھەرقانداق ئەزالىرىگىلارنى، يەنى بۇزۇقلۇق، ناپاكلىك، ئىپلاس ھېسسىياتلار، رەزىل خاھىشلار ۋە نەپسانىيەتچىلىك (ئۇ بۇتپەرەسلىككە باراۋەردۇر)نى تۆلۈمگە مەھكۇم قىلىڭلار؛ 6 چۈنكى بۇ ئىشلار ۋېيىلىدىن خۇدانىڭ غەزىپى ئىتائەتسىز پەرزەنتلە رگە چۈشىدۇ. 7 سىلەر بۇلار تارىسىدا ياشىغان ۋاقتىڭلاردا، بۇنداق ئىشلاردىنمۇ ماڭغانسىلەر. 8 ئەمما ھازىر سىلەر مۇشۇلارنىڭمۇ ھەممىسىنى تۆز ۋۇجۇدىڭلاردىن سىلىۋېتىڭلار ـ يەنى غەزەپ، قەھر-سىپرا، يامان نىيەتلەر، تۆھمەت، ئاغزىڭلاردىن چىقىدىغان ئىپلاس سۆزلەرنىمۇ سىلىۋېتىڭلار. 9 بىر-بىرىڭلارغا يالغان سۆزلىمە ڭلار؛ چۈنكى سىلەر كونا ئادەمنى قىلمىشلىرى بىلەن سىيلىۋەتكەنسىلەر، 10 ۋە يېڭى ئادەمنى كىيگەنسىلەر؛ يېڭى ئادەم بولسا تۆزىنى ياراتقۇچىنىڭ سۈرەت-ئوبرازى بويىچە تولۇق بىلىشتە دائىم يېڭىلىماقتا؛ 11 ئۇنىڭدا ھېچقانداق يۇنانلىق يا كى يەھۇدىي، سۈننەتلىك يا كى سۈننەتسىز، يات مەدەنىيەتلىك، سكىت، قۇل يا كى ھۆرلەر مەۋجۇت ئەمەستۇر؛ بەلكى مەسىھ ھەممىدۇر، ۋە ھەممىدىدۇر. 12 شۇڭا، خۇدانىڭ تاللىۋالغانلىرىغا، پاك-مۇقەددەس ۋە سۆيۈنگەنلە رگە لايىق، ئادەمگە ئېچ ئاغرىتىدىغان باغىرلارنى، مېھرىبانلىق، كىچىك پېشىلىق، مۆمىنلىك ۋە سەۋر-تاقەتلىكنى كىيىۋېلىڭلار؛ 13 بىر-بىرىڭلارغا يول قويۇڭلار، نارازىلىق ئىش بولسا بىر-بىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلىڭلار؛ مەسىھ سىلەرنى قانداق كەچۈرۈم قىلغان بولسا سىلەرمۇ شۇنداق قىلىڭلار. 14 مۇشۇ ئىشلارنىڭ ئۈستىگە كامىل بىرلىكنىڭ رىشتىسى بولغان مېھىر-مۇھەببەتنى قوشۇپ بېرىڭلار. 15 مەسىھنىڭ خاتىرجەملىكى قەلبىڭلاردا ھۆكۈم سۈرسۈن (سىلەر بىر تەن بولۇپ بۇ خاتىرجەملىكتە بولۇشقا چاقىرىلغان ئىكەنسىلەر) ۋە شۇنداقلا رەھمەت ئېيتىشلاردا بولۇڭلار. 16 مەسىھنىڭ سۆز-كالامىنى تۆز ۋۇجۇدىڭلاردا بايلىق ھاسىل قىلىپ تۇرغۇزۇڭلار، بارلىق دانالىق بىلەن بىر-بىرىڭلارغا ئۆگىتىڭلار، جېكىلە ڭلار، چىن قەلبىڭلاردا زەبۇر-نەغمىلەر، مەدھىيە كۈيلىرى ۋە روھىي ناخشىلارنى يا كۆرىنىپ خۇدانى چىرايلىق مەدھىيىلە ڭلار؛ 17 ۋە ھەممە ئىشلاردا، سۆز بولسۇن، ئەمەل بولسۇن، ھەممىسىنى رەب ئەيسانىڭ نامىدا قىلىپ، ئۇنىڭ ئارقىلىق خۇدائاتىغا رەھمەت ئېيتىڭلار. 18 سىلەر ئايالىلار، رەبدە بولغان سۈيىتىڭلارغا لايىق تۆز ئەرلىرىڭلارغا ۋىيسۇنۇڭلار؛ 19 سىلەر ئەرلەر، تۆز ئايالىلىرىڭلارغا مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار؛ ئۇلارغا ئاچچىق قىلما ڭلار. 20 سىلەر بالىلار، ئاتا-ئانا ڭلارغا ھەممە ئىشلاردا ئىتائەت قىلىڭلار؛ چۈنكى بۇنداق قىلىش رەبدە بولغان گۈزەل ئىشتۇر. 21 سىلەر ئاتىلار، بالىلىرىڭلارنىڭ كۆڭلىگە ئازار بەرمە ڭلار، ئۇنداق قىلسا ڭلار كۆڭلى يارا بولىدۇ. 22 سىلەر قۇللار، ئەيسىن بولغان خوجايىنىڭلارغا ھەممە ئىشتا ئىتائەت قىلىڭلار؛ پەقەت كۆز ئالدىدىلا خىزمەت قىلىپ، ئىنسانلارنى خۇش قىلغۇچى قۇللاردىن بولما ڭلار، بەلكى رەبدىن ئەيمىنىپ چىن كۆڭۈڭلاردىن ئىش كۆرۈڭلار. 23 نېمە ئىشنى قىلىۋاتقان بولسا ڭلار، ئۇنىڭدا ئىنسانلار ئالدىدا ئەمەس، بەلكى رەب ئالدىدا قىلغاندەك جان-دىل بىلەن ئۇنىڭغا ئىشلە ڭلار؛ 24 چۈنكى مىراسنىڭ ئىنئامىغا رەبدىن مۇيەسسەر قىلىنغانلىقىڭلارنى بىلىسىلەر؛ چۈنكى سىلەر رەب مەسىھنىڭ ئىبادەت-قۇللۇقىدىدۇرسىلەر. 25 ئەمما كىم ھەققانىيسىزلىق قىلسا قىلغان ھەققانىيسىزلىقى تۆز بېشىغا چۈشىدۇ؛ بۇ ئىشتا ھېچقانداق يۈز-خاتىرە قىلىنىش يوقتۇر.

4 سىلەر خوجايىنلار، قۇللىرىڭلارغا ئادىل ۋە توغرا مۇئامىلە قىلىڭلار؛ چۈنكى ئەرشتە تۆز خوجايىنىڭلارنىڭ بارلىقىنى بىلىسىلەر. 2 دۇئا-تىلاۋەتكە ھەرقانداق ۋاقىتتا بېرىلىڭلار، بۇنىڭدا رەھمەتلەر ئېيتىشىپ ھوشيار تۇرۇڭلار؛ 3 شۇنىڭ بىلەن بىز ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلغايسىلە رگى، خۇدا بىزگە مەسىھنىڭ سىرىنى جاكارلاش ئۈچۈن تۆز سۆزىگە ئىشىك ئاچسۇن؛ مەن دەل سىر ئۈچۈن زەنجىرلەر بىلەن باغلانغانمەن؛ 4 شۇڭا قىلىشقا تېگىشلىكىم بويىچە، سىرنى ئاشكارىلىشىمغا [دۇئا قىلىڭلار]. 5 سىرتىكىلە رگە نىسبەتەن دانالىق بىلەن مېڭىڭلار، پۇرسەتلەر چىققاندا كۆڭۈل قويۇپ قولدىن بەرمە ڭلار. 6 سىلەرنىڭ گەپ-سۆزلىرىڭلار ھەردائىم مېھىر-شەپقەت بىلەن بولسۇن، تۆز بىلەن ئېتىتىلسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەربىر ئادەمگە قانداق جاۋاب بېرىشنى بىلىسىلەر. 7 سۈيىملۇك قېرىنداش ھەم رەبدە سادىق خىزمەتكار، ئىشدىشىمىز بولغان تىكىكۇس سىلە رگە مەن توغرۇلۇق ھەممە ئىشلارنى مەلۇم قىلىدۇ. 8 مەن ئۇنى دەل مۇشۇ ئىش ئۈچۈن يېنىڭلارغا ئەۋەتىشىم، سىلەرنىڭ ئەھۋالىڭلارنى بىلۈۋېلىشى ۋە شۇنداقلا كۆڭۈڭلارغا ئىلھام-رىغبەت بېرىشى ئۈچۈندۇر. 9 مەن ئۇنىڭ سىلەردىن بولغان، سادىق ۋە سۈيىملۇك قېرىندىشىمىز ئونېسىمۇسنى ئۇنىڭ بىلەن ئەۋەتتىم؛ ئۇلار سىلە رگە مۇشۇ يەردىكى بارلىق ئىشلارنى مەلۇم قىلىدۇ. 10 تۇرمىدىشىم بولغان ئارىستارخۇس سىلە رگە سالام يوللايدۇ؛ بارناباسنىڭ نەۋرى ئىنسى ماركۇسمۇ شۇنداق (سىلەر ئۇنىڭ توغرۇلۇق تاپشۇرۇقلارنى تاپشۇرۇۋالدىڭلار؛ ئۇ يېنىڭلارغا كەلسە، ئۇنى قوبۇل قىلىڭلار)؛ 11 يۇستۇس دەپ ئاتالغان يەشۇئامۇ سالام يوللايدۇ. خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئۈچۈن ماڭا خىزمەتداش بولغان سۈننەت قىلىنغانلاردىن پەقەت مۇشۇلار باردۇر؛ ئۇلار ماڭا تەسەللى بولغان. 12 سىلەردىن بولغان، مەسىھ ئەيسانىڭ قۇلى ئەپافراس سىلە رگە سالام يوللايدۇ؛ ئۇ سىلەرنىڭ خۇدانىڭ پۈتكۈل ئىرادىسىدە مەۋكەممەل، كامالەتتىكە يېتىپ چىڭ تۇرۇشۇڭلار ئۈچۈن ھەردائىم سىلەر ئۈچۈن دۇئالارنا كۆرەش قىلىدۇ. 13 چۈنكى مەن ئۇنىڭغا گۈۋاھچىمەنكى، ئۇ سىلەر ئۈچۈن، لائودىكىئادىكىلەر ئۈچۈن ۋە خىيراپولىستىكىلەر ئۈچۈنمۇ كۆپ جاپا تارتىدۇ. 14 سۈيىملۇك تېۋىپ بولغان لۇقادىن سىلە رگە سالام، دېماستىنىمۇ شۇنداق. 15 لائودىكىئادىكى قېرىنداشلارغا بىزدىن سالام، ئىمغافا ھەم ئۇنىڭ ئۆيىدە يىغىلىدىغان جامائەتكىمۇ سالام ئېيتىڭلار. 16 بۇ خەت ئارا ڭلاردا ئوقۇلغاندىن كېيىن، سىلەر ئۇنى لائودىكىيىدىكى جامائەتنىمۇ ئوقۇتۇڭلار، ۋە لائودىكىيەدىكىلە رگە يازغان خەتنى سىلەرمۇ ئوقۇڭلار؛ 17 ۋە ئاركىپپۇسقا: «سەن رەبدە تاپشۇرۇۋالغان خىزمىتىڭگە، تولۇق تەمەل قىلىشىڭ ئۈچۈن كۆزۈل قىيغىن» ـ دە ڭلار. 18 مەنكى پاۋلۇستىن تۆز قولۇم بىلەن يازغان سالام. مېنىڭ كىشىلىنىپ قاماپ قويۇلغانلىقىمنى ئەسلە ڭلار. سىلە رگە مېھىر-شەپقەت بولغاي!

تېسالونىكالىقلارغا 1

1 مەنكى پاۋلۇس، سىلاس ھەمدە تىموتىيدىن خۇدائاتىمىز ۋە ره‌بىمىز ئەيسا مەسىھدە بولغان، تېسالونىكا شەھىردىكى جامائەتكە سالام. سىلە رگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **2** بىز دۇئالىرىمىزدا سىلەرنى ياد ئېتىپ تۇرۇپ، خۇداغا سىلەر تۇچۇن ھەردائىم تەشە ككۇر ئېيتىمىز؛ **3** خۇدائاتىمىزنىڭ ئالدىدا ئېتىقادىڭلاردىن بولغان ئەمەللىرىڭلارنى، مېھىر-مۇھەببەتنى چىققان چاپالىق ئەجرىڭلارنى، رەببىمىز ئەيسا مەسىھكە باغلىغان ئۈمىدتە بولغان چىداملىقىڭلارنى ئىزچىل ئەسلەپ تۇرۇۋاتىمىز. **4** چۈنكى ئەي قېرىنداشلار، خۇدا سۆيگەنلەر، تۇنۇك سىلەرنى تاللىغانلىقى بە رگە ئايان. **5** چۈنكى خۇش خەۋىرىمىز سىلە رگە يەتكۈزۈلگىنىدە سۆزلەر بىلەنلا ئەمەس، بەلكى كۈچ-قۇدرەت بىلەن، مۇقەددەس روھ بىلەن، مۇتلەق جەزملەشتۈرۈلگەن ھالدا سىلە رگە يەتكۈزۈلگەن؛ تۇنۇك ئۇستىگە، بىزنىڭ سىلەرنىڭ تاراڭلاردا بولغىنىمىزدا سىلەرنى دەپ تۇزىمىزنى قانداق تۇتقانلىقىمىزنى ئۈيدان بىلىسىلەر. **6** شۇنۇك بىلەن سىلەر ئېغىر ئازاب-ئۇقۇبەت ئىچىدە تۇرۇقلۇقۇز، مۇقەددەس روھنىڭ شادلىقى بىلەن سۆز-كالامنى قوبۇل قىلىپ، بىزنى، شۇنداقلا ره‌بنىڭ تۇزىنى ئۆلگە قىلىپ ئە گەشتىڭلار، **7** شۇنۇك بىلەن سىلەر ماكېدونىيە ۋە ئاقايا تۇلكىلىرىدىكى بارلىق ئېتىقادچىلارغا ئۆلگە بولۇپ چىقتىڭلار، **8** چۈنكى ره‌بنىڭ سۆز-كالامى سىلەردىن پەقەت ماكېدونىيە ۋە ئاقايا‌غىلا ياڭراپ قالماستىن، بەلكى ھەمە يە رگە خۇداغا باغلانغان ئېتىقادىڭلار تۇغرۇلۇق ھەمە يە رگە خەۋەر تارقىلىپتۇ؛ نەتىجىدە، بىزنىڭ [شۇ يەرلەردە خۇش خەۋەر تۇغرۇلۇق] ھېچنىمە دېيىشىمىزنىڭ ھاجىتى قالمىدى. **9** چۈنكى [بىز بارغانلىكى جايدىكى] كىشىلەر سىلەرنىڭ بىزنى قانداق قارشى ئالغانلىقىڭلارنى، سىلەرنىڭ بۇتلاردىن قانداق ۋاز كېچىپ تىرىك ۋە ھەقىقىي خۇدانىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا، شۇنداقلا تۇنۇك ئوغلىنىڭ، يەنى تۇ تۇلۇمدىن تىرىلدۇ رگەن، كەلگۈسىدە كېلىدىغان غەزەپتىن بىزنى قۇتقۇزغۇچى ئەيسانىڭ ئەرشتىن كېلىشىنى كۈتۈشۈشكە خۇداغا باققانلىقىڭلارنى بايان قىلىشىدۇ.

2 چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، بىزنىڭ تاراڭلارغا كىرگىنىمىز تۇغرۇلۇق بىلىسىلە رگى، تۇ بىكارغا كەتمىدى. **2** سىلە رگە يەنە شۇنۇ مەلۇمكى، گەرچە ئىلگىرى فىلىپپى شەھىرىدە قىين-قىستاق ۋە خارلىققا تۇچرىغان بولساقۇ، زور قاتتىق قارشىلىققا قارىماي خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى سىلە رگە يەتكۈزۈشكە خۇدايىمىزنىڭ مەدەت بېرىشى بىلەن يۈرە كلىك بولدۇق. **3** چۈنكى بىزنىڭ تۇتۇنۇش-جىكىلىشلىرىمىزدە ھېچقانداق ئالدامچىلىق، ناپاك نىيەت يا كى ھىيلىگەرلىك يوقتۇر. **4** ئە كسىچە، بىز خۇدا تەرىپىدىن خۇش خەۋەرنىڭ ئامانەت قىلىنىشقا لايىق كۆرۈلگەن ئادەملەر سۈپىتىدە بىز شۇنىڭغا مۇناسىپ ھالدا ئادەملەرنى ئەمەس، بەلكى قەلبىمىزنى سىنىغۇچى خۇدانى خۇرسەن قىلىش تۇچۇن [خۇش خەۋەرنى] جا كارلايمىز. **5** چۈنكى سىلەر بىلگەندەك بىز ھېچقاچىي ۋاقىتتا تاراڭلارغا خۇشامەتچىلىك بىلەن ۋە يا كى تاماخورلۇققا نىقاب تاقاپ كەلمىدۇق ـ (بۇ ئىشتا خۇدا بە رگە گۇۋاھچىدۇر ـ **6** گەرچە بىز مەسىھنىڭ روسۇللىرىنىڭ سۈپىتىدە تەلەپ يۈكلىيەلەيدىغان بولساقۇ، مەيلى سىلەر بولۇڭلار يا كى باشقىلار بولسۇن، ھېچبىر ئىنساندىن بىرەر ئىززەت-شۇھرەت ئىزدىگەن ئەمەس ئىدۇق. **7** ئە كسىچە بىز تاراڭلارنا خۇددى بالا ئىمىتىدىغان ئانا تۇز بوۋاقلىرىنى كويۇنۇپ تاسىرغاندەك سىلە رگە مۇلايىم مۇئامىلىدە بولدۇق. **8** شۇ چاغدا، سىلە رگە شۇنداق تەلپۈنگەنىدۇق، سىلە رگە پەقەت خۇدانىڭ خۇش خەۋەرنى تاپشۇرۇشنىلا ئەمەس، ھەتتا تۇز جېنىمىزنى تاپشۇرۇشقىمۇ ئازىمىز؛ چۈنكى سىلەر بە رگە ئىنتايىن قەدىرلىك ئىدىلەر. **9** چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، بىزنىڭ قانداق چاپالىق ئەمگەك قىلغىنىمىز ئېسىڭلاردا باردۇر، ھېچقايىسىڭلارغا ئېغىرچىلىق سالمىاسلىق ئۈچۈن كېچە-كۈندۈزلەپ مېھنەت قىلدۇق، خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى سىلە رگە يەتكۈزدۇق. **10** ئېتىقادچىلاردىن بولغان سىلەرنىڭ تاراڭلاردىكى ئەمەلىيەتلىرىمىزنىڭ قانداق ئىخلاسمەن، ھەققانىي ۋە ئەيىبسىز ئىكەنلىكىگە تۇرۇڭلار ۋە خۇدانىڭ تۇزىمۇ گۇۋاھچىدۇر. **11** ۋە يەنە سىلەر بىلگىنىڭلاردەك، ئاتىنىڭ تۇز پەرزەنتلىرىگە نەسىھەت بە رگىنىدەك بىز ھەربىرىڭلارغا شۇنداق جىكىلەپ، رىغبەت-تەسەللى بېرىپ، سىلەرنى تۇز پادىشاھلىقىغا ۋە شان-شەرىپىگە چاقىرىۋاتقان خۇداغا لايىق ھالدا مېڭىشقا دەۋەت قىلدۇق. **13** خۇداغا يەنە شۇ سەۋەبتىن توختاۋسىز تەشە ككۇر ئېيتىمىزكى، سىلەرنىڭ بىزدىن ئاڭلىغان خۇدانىڭ سۆز-كالامىغا قۇلاق سالغىنىڭلاردا، ئۇنى ئىنسانلاردىن كەلگەن سۆز سۈپىتىدە ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭ ئەمەلىي سۈپىتىدە، يەنى خۇدادىن كەلگەن سۆز-كالام دەپ ئۇنى قوبۇل قىلدىڭلار، تۇ [سۆز-كالام] ھازىر ئىشەنگۈچى سىلەردە ئىشلىمە كتە. **14** چۈنكى سىلەر، ئى قېرىنداشلار، يەھۇدىيە تۇلكىسىدىكى مەسىھ ئەيسادا بولغان جامائەتلەردىن ئۆلگە ئالدىڭلار؛ تۇلار [شۇ يەردە] يەھۇدىيلار تەرىپىدىن قانداق خارلىقلارغا تۇچرىغان بولسا، سىلەرمۇ تۇز يۇرتداشلىرىڭلار تەرىپىدىن ئوخشاش خارلىقلارغا تۇچرىدىڭلار. **15** تۇلار، يەنى شۇ يەھۇدىيلار، ئەسلىدە ره‌ب ئەيسانى ۋە پەيغەمبەرلەرنى تۇلتۇز رگەن ۋە بىزنىمۇ زىيانكەشلىك قىلىپ قوغلىۋەتكەنىدى. تۇلار خۇدانى نارازى قىلىپ، ۋە ھەممە ئىنسان بىلەن قېرىشىپ، **16** «يات ئەللىكلەر»نىڭ نىجاتلىققا ئېرىشىشى ئۈچۈن تۇلارنا سۆزلىشىمىز رگە توسقۇنلۇق قىلىۋاتىدۇ. شۇنۇك بىلەن تۇلار گۇناھلىرىنى تۇزلۇكسىز چېكىگە يەتكۈزمە كتە؛ لېكىن غەزەپ تۇلارنىڭ ئېشىغا تولۇق بىلەن چۈشۈرۈلۈش ئالدىدا تۇرىدۇ. **17** لېكىن بىز، ئى قېرىنداشلار، ئامالسىز سىلەردىن ئىنتايىن قىسقا ۋاقىت جۈدالاشقان بولساقۇ (تەندە بولسىمۇ، قەلبىدە ئەمەس)، سىلەر بىلەن يەنە دىدار كۆرۈشۈشۈشكە قەۋەتلا ئىنتىزارلىقىمىزدىن ينىگلارغا بېرىشقا تېخىمۇ بەك ئىنتىلدۇق! **18** شۇنىڭدەك ينىگلارغا بارغۇمىز بار ئىدى ـ ئەمەلىيەتتە مەنكى پاۋلۇس قايتا-قايتا ئەرشىپ باقتىم؛ بىراق بۇنىڭغا شەيتان توسقۇنلۇق قىلدى. **19** چۈنكى بىزنىڭ ئىستەك-تارىزىمىز، شادلىقىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا قايتىپ كەلگەندە يەخىرلىنىدىغان تاجىمىز نېمە بولدۇ؟ بۇ دەل سىلەر تۇز ئۈگلار ئەمەسمۇ؟ **20** چۈنكى سىلەر بىزنىڭ يەخىرىمىز، بىزنىڭ شادلىقىمىز!

3 شۇنۇك بىلەن بىز [سىلەردىن خەۋەرسىز] تاقىتىمىز تاق بولۇپ، تۇزىمىز ئاڤىنا شەھىردە يالغۇز قېلىپ، **2** ئالدىڭلارغا قېرىندىشىمىز ھەم خۇدا يولدا مەسىھنىڭ خۇش خەۋىردە بولۇۋاتقان خىزمەتدىشىمىز تىموتىيىنى سىلەرنى ئېتىقادتا مۇستەھكەملەش-كۈچىيەتىش ۋە رغبەتلەندۈرۈش تۇچۇن ئەۋەتىشنى قارار قىلدۇق؛ **3** [بىزنىڭ ئۇنى ئەۋەتىشتىكى] مەقسىتىمىز، ھېچكىمنىڭ ينىشكىلارغا چۈشكەن مۇشۇ زەخمەت-قىينىچىلىقلار سەۋەبىدىن [ئېتىقادتا] تەۋرىنىپ قالماسلىقى تۇچۇندۇر. چۈنكى تۇز ئۈگلار بۇنداق ئىشلارغا تۇچرىشىقا ئالدىنئالا بېكىتىلگەن، دەپ بىلىسىلە. **4** چۈنكى بىز سىلەر بىلەن بىللە بولغان ۋاقتىمىزدا، سىلە رگە ھەممىمىز ئازاب-قىينىچىلىققا تۇچرىمايى قالماۋاتىمىز دەپ ئالدىنئالا ئېيتقانىدۇق. ئەمەلىيەتتە ھازىر دېگىنىمىزدەك بولدى، دەپ بىلىسىلە. **5** شۇ سەۋەبتىن تاقىتىم تاق بولۇپ، ئېتىقادىڭلارنىڭ زادى قانداق ئىكەنلىكىنى بىلىش تۇچۇن، ئازدۇرغۇچى سىلەرنى ئازدۇرۇپ بىزنىڭ سىلە رگە سىگىۋ رگەن ئەجرىمىز بىكارغا كەتىمىكىن دەپ ئەنسىرەپ، تىموتىيىنى ينىگلارغا ئەۋەتكەنىدىم. **6** لېكىن تىموتىي بايا ينىگلاردىن قايتىپ كەلگەنىدە، ئېتىقادىڭلار ۋە مېھىر-مۇھەببىتىڭلار تۇغرىسىدا بە رگە ياخشى خەۋەر ئېلىپ كېلىپ، سىلەرنىڭ بىزنى ھەردائىم سېغىنىپ تۇرغانلىقىڭلارنى ۋە خۇددى بىز سىلەر بىلەن دىدارلىشىشقا تەلپۈنگىنىمىزدەك، سىلەرنىڭمۇ بىزنى كۆرگۈڭلار كەلگەنلىكىنى ئېيتتى. **7** شۇنىڭدەك، ئەي قېرىنداشلار، بېشىمىزغا چۈشكەن مۇشۇنداق بارلىق ئازاب-ئۇقۇبەت ۋە ئېغىرچىلىق ئۈچىدە تۇرۇۋاتقىنىمىزدا سىلەردىن، يەنى چىڭ ئېتىقادىڭلاردىن رغبەت-تەسەللى تاپىۋىتى؛ **8** چۈنكى رەببە چىڭ تۇرغىنى بولسا ئۈگلار، بىز [تۇلەي]، ھايات قالىمىز! **9** ئەمدى سىلەر تۇچۇن، خۇدايىمىز ئالدىدا سىلەرنىڭ ۋەجىگلاردىن تولمۇ شادلاندۇق، بۇ زور شادلىقىمىزدىن سىلەر تۇچۇن خۇداغا قانچىلىك دەرىجىدە تەشە ككۇر ئېيتساق بولار؟! **10** سىلەر بىلەن دىدار كۆرۈشۈش ۋە ئېتىقادىڭلاردىكى يېتەرسىزلىكلەرنى م ۇكەممەل قىلىشقا مۇيەسسەر بولۇش ئىمكانىيىتى تۇچۇن، كېچە-كۈندۈز خۇداغا زور تەلەۋرۈپ يېلىنماقتىمىز. **11** ئەمدى بىزنىڭ خۇدائاتىمىزنىڭ تۇزى ھەم رەببىمىز ئەيسا بىزنىڭ يولىمىزنى ينىگلارغا باشلىغاي؛ **12** ئەمدى مېھىر-مۇھەببەتىمىز سىلە رگە تولغاندەك؛ رەب سىلەرنىڭ بىر-بىرىڭلارغا ۋە ھەممە ئادەملە رگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭلارنى ئاشۇرۇپ، تولۇپ تاشتۇرغاي؛ **13** ھەم شۇنداق بولغاندا، رەببىمىز ئەيسا تۇزىنىڭ بارلىق مۇقەددەس بەندىلىرى بىلەن بىللە قايتىپ كەلگەندە قەلبىڭلار بىزنىڭ خۇدائاتىمىز ئالدىدا پاك-مۇقەددەسلىكتە نۇقسانسىز بولۇشقا مۇستەھكەملىنىدۇ!

4 ئاخىردا، ئى قېرىنداشلار، بىز رەب ئەيسادا تۇرۇپ سىلەردىن شۇنى تۇتۇنىمىز ھەم جىكىلەيمىزكى، سىلەر بىزدىن خۇدانى خۇرسەن قىلىشقا قانداق مېڭىشىڭلار كېرە كلىكىنى تاپشۇرۇۋاتقىنىڭلاردەك ھەم ھازىر شۇ يوپىچە مېڭىۋاتقىنىڭلاردەك، شۇنداق قىلىشىڭلار تېخىمۇ ئېشىپ تاشقاي. **2** چۈنكى سىلەر بىزنىڭ رەب ئەيسا ئارقىلىق سىلە رگە نېمە ئەمرلەرنى تاپىلىغانلىقىمىزنى بىلىسىلەر. **3** چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسى شۇكى، پاك-مۇقەددەسلىكتە بولۇشىڭلار، ھەرقانداق بۇزۇقچىلىقتىن ساقلىنىش، **4** يەنى ھەربىرىڭلار خۇدانى تونۇمايدىغان تائىپىلەردەك شەھۋانىي ھەۋەسلە رگە بېرىلمەي، بەلكى قانداق قىلىپ تۇز تېنىنى باشقۇرۇپ، تۇنى پاك-مۇقەددەسلىكتە ئار-نومۇس بىلەن ساقلاشنى ئۈگىنىۋېلىشتۇر. **6** بۇ جەھەتلەردە ھېچكىم تۇز

قېرىندىشىنىڭ ھەققىگە چاڭ سېلىپ، تۆز پايدا-مەنپەئىتىنى قوغلىمىسۇن؛ چۈنكى بىز ئىلگىرى سىلە رگە چۈشەندۈرۈپ تولۇق ئاگاھلاندۇرغىنىمىزدەك، بارلىق مۇشۇنداق ئىشلاردا رەب تۆزى ئىنتىقام ئالغۇچىدۇر. **7** چۈنكى خۇدا بىزنى ناپاك قىلىشقا ئەمەس، بەلكى پاك-مۇقەددەسلىكتە ياشاشقا چاقىردى. **8** شۇنىڭ ئۈچۈن بۇ [ھەققەتنى] رەت قىلغان ئادەم، ئىنسانىي ھوقۇقنى ئەمەس، بەلكى سىلە رگە مۇقەددەس روھنى ئاتا قىلغۇچى خۇدانى رەت قىلغان بولىدۇ. **9** ئەمدى قېرىنداشلىق مېھىر-مۇھەببەتكە كەلسەك، بۇ توغرىسىدا سىلە رگە يېزىپ ئولتۇرۇشىمىزنىڭ ھاجىتى يوق. چۈنكى خۇدا ئۆزى بىر-بىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشنى ئۆگەنگەن كەتە. **10** چۈنكى سىلەر پۈتكۈل ماكېدونىيە تۆلكىسىدىكى ھەممە قېرىنداشلارغا شۇنداق قىلىۋاتىسىلەر؛ شۇنداق بولسىمۇ، ئى قېرىنداشلار، شۇنداق قىلىشقا يېرىلىپ تېخىمۇ ئېشىپ تېشىشىڭلارنى، **11** شۇنداقلا بىز سىلە رگە تاپىلىغىنىمىزدەك، تىنچ يۈرۈشنى، [ياشقىلارنىڭ ئىشلىرىغا] [ئارىلاشمىماي]، تۆز ئىشىڭلار بىلەن بولۇپ، ئىككى قولۇڭلارغا تايىنىپ ياشاشنى نىشان قىلىپ ئىنتىلىشىڭلارنى ئۈتۈنىمىز. **12** مانا شۇنداق قىلسا ئاگار، سىرتتىكىلەر ئالدىدا ئىززەت-ھۆرمەتكە سازاۋەر بولۇپ ماڭىسىلەر ۋە ھېچكىمنىڭ قولىغا بېقىنىپ قالمايسىلەر. **13** لېكىن، ئەي قېرىنداشلار، تۆرمىدىسىزلىك ئۈچىدە ياشاۋاتقان باشقا ھەممىسىدەك، [ئارا ئاگاردىكى] [تۆلۈمدە] ئۈخلاپ قالغانلارغا قايغۇرۇپ ھەسرەت چەكمەسلىكىڭلار ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ھالى توغرۇلۇق خەۋەرسىز قېلىشىڭلارنى خالىمايمىز. **14** چۈنكى بىز ئەيسانىڭ تۆلۈپ تىرىلگەنلىكىگە ئىشەنگەنىكەنمىز، [ئەيسا قايتا كەلگىنىدە]، تۆلۈمدە ئۈنىكىدا ئۈخلاپ قالغانلارنى خۇدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئېلىپ كېلىدىغانلىقىغا ئىشىنىمىز. **15** چۈنكى رەبنىڭ سۆز-كالامى ۋىنچە سىلە رگە شۇنى ئېيتىمىزكى، رەب قايتا كەلگۈچە تىرىك قالغان بىزلەر ئۈنىڭ ئالدىغا چىقىشىمىز جەزمەن تۆلۈمدە ئۈخلاپ قالغانلارنىڭكىدىن ئاۋۋال بولمايدۇ؛ **16** چۈنكى رەب قاتتىق بىر نەرە تارتىپ، باش پەرىشتىنىڭ ئاۋازى ۋە خۇدانىڭ كانايى ساداسى ئۈچىدە ئاسماندىن چۈشىدۇ ۋە مەسىھدە بولۇپ تۆلگەنلەر ئاۋۋال تىرىلىدۇ؛ **17** ئاندىن تىرىك قالغان بىزلەر ئۇلار بىلەن بىرگە رەب بىلەن ھاۋادا كۆرۈشۈش ئۈچۈن، بۇلۇتلار ئارىسىغا ئېلىنىپ كۆتۈرۈلىمىز؛ شۇنىڭ بىلەن بىز رەب بىلەن مەڭگۈ بىرگە بولىمىز. **18** شۇڭا، بىر-بىرىڭلارغا بۇ سۆزلەر بىلەن رىغبەت-تەسەللى بېرىڭلار.

5 لېكىن ئى قېرىنداشلار، سىلە رگە شۇ ئىشلارنىڭ ۋاقتىلىرى ۋە زامانلىرى توغرىسىدا يېزىشىمنىڭ ھاجىتى يوق. **2** چۈنكى تۆز ئۈگۈلار ئۇيدان بىلىسىلەر، رەبنىڭ كۈنى خۇددى كېچىدە كەرگەن ئوغرىنىڭ كېلىشىگە ئوخشاش [ئۇيۇقىسز] كېلىدۇ. **3** ئەمدى كىشىلەر «[دۇنيا] تىنچ-ئامان بولۇۋاتىدۇ» دەپ تۈرغاندا، خۇددى ھامىلدار ئايالنىڭ تولغىقى تۈشتۈمتۇت تۈتقىنىدەك، ھالاكەت تۇلارنىڭ ئېشىغا ئۇيۇقىسز چۈشىدۇ، شۇنىڭ بىلەن تۇلار تۇنىگۈن قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ. **4** لېكىن سىلەر، ئى قېرىنداشلار، قاراڭغۇلۇقتا تۇرغۇچىلار ئەمەسسىلەر، شۇنىڭ بىلەن تۇ كۈن سىلەرنى ئوغرىدەك چۈچۈتۈپ كەلمەيدۇ. **5** چۈنكى سىلەر ھەممىڭلار يورۇقلۇقنىڭ پەرزەنتىلىرى، كۈندۈزنىڭ پەرزەنتىلىرىدۇرسىلەر؛ بىز كېچىگە تەۋە ياكى قاراڭغۇلۇقتا مەنسۇپ ئەمەسمىز. **6** شۇنىڭ ئۈچۈن باشقا ھەممىسىدەك ئۇخلىمايلى، بەلكى سەگەك ۋە سالماق بولايلى. **7** چۈنكى ئۇخلايدىغانلار كېچىسى ئۇخلايدۇ، مەست بولىدىغانلارمۇ كېچىسى مەست بولىدۇ. **8** بىراق تۈزىمىز كۈندۈز رگە مەنسۇپ بولغاندىن كېيىن، سالماق بولايلى، كۆكرىكىمىز-رگە ئېتىقاد ۋە مېھىر-مۇھەببەتنى ساۋۇت قىلىپ، بېشىمىزغا نىجاتقا باغلانغان ئۈمىدنى دۇبۇلغا قىلىپ كىيىۋالايلى؛ **9** چۈنكى خۇدا بىزنى تۆز غەزىپىگە ئۈچرىتىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق نىجاتقا ئېرىشتۈرۈش ئۈچۈن تاللاپ بېكىتكەن. **10** ئۇ بىز ئۈچۈن تۆلدى ـ مەقسىتى، ھايات قېلىپ ۋىغاق تۇرساقمۇ ياكى [تۆلۈمدە] ئۇخلىغان بولساقمۇ، بىزنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ھاياتتا بولۇشىمىز ئۈچۈندۇر. **11** شۇنىڭ ئۈچۈن، ھازىر قىلىۋاتقىنىڭلارغا ئوخشاش، بىر-بىرىڭلارنى داۋاملىق رىغبەتلەندۈرۈپ، بىر-بىرىڭلارنىڭ [ئېتىقادىنى] قۇرۇڭلار. **12** ئەمدى ئى قېرىنداشلار، ئاراڭلاردا جاپالىق ئىشلەۋاتقان ۋە رەبدە سىلە رگە يېتەكچىلىك قىلىپ، نەسىھەت بېرىۋاتقانلارنى قەدىرلىشىڭلارنى ئۈتۈنىمىز. **13** بۇ خىزمەتلىرى ئۈچۈن ئۇلارنى چوڭقۇر ھۆرمەت ۋە مېھىر-مۇھەببەت بىلەن قەدىرلەڭلار. بىر-بىرىڭلار بىلەن ئىناق ئۆتۈڭلار. **14** ئەمما، ئى قېرىنداشلار، سىلەردىن شۇنىمۇ ئۈتۈنىمىزكى، تەرتىپسىز يۈرگەنلەر رگە نەسىھەت بېرىڭلار، يۈرەكسىزلەرنى رىغبەتلەندۈرۈڭلار، ئاجىزلارغا يار-يۇلاق بولۇڭلار ۋە ھەممە ئادەمگە سەۋرچان بولۇڭلار. **15** ھېچقايسىڭلار يامانلىققا يامانلىق قىلماسلىققا كۆڭۈل بۆلۈڭلار، بىر-بىرىڭلارغا ۋە بارلىق كىشىلەر رگە ھەمىشە ياخشىلىق قىلىشقا ئىنتىلىڭلار. **16** ھەردائىم شادلىنىڭلار. **17** توختىماي دۇئا قىلىڭلار. **18** ھەرقاندىق ئىشتا تەشەككۈر ئېيتىڭلار. چۈنكى مانا بۇلار خۇدانىڭ مەسىھ ئەيسادا سىلە رگە قاراتقان ئىرادىسىدۇر. **19** روھنىڭ ئوتىنى ئۆچۈرمەڭلار. **20** ئاراڭلاردا پەيغەمبەرلەرچە يەتكۈزۈلگەن بېشارەتلىك سۆزلەرنى كەمسىتمەڭلار؛ **21** ھەممە گەپنى تەكشۈرۈپ ئىسپاتلاپ كۆرۈڭلار، دۇرۇس بولسا ئۇنى چىڭ تۇتۇپ [قولدىن بەرمەڭلار]. **22** يامانلىقنىڭ ھەرقاندىق شەكلىدىن ئۆزۈڭلارنى يىراق تۇتۇڭلار. **23** خاتىرجەملىكنىڭ ئىگىسى بولغان خۇدا ئۆزى سىلەرنى ئۆزۈل-كېسىل پاك-مۇقەددەس قىلغاي، رەببىمىز ئەيسا مەسىھ قايتا كەلگۈچە پۈتكۈل روھىڭلار، جېنىڭلار ۋە تېنىڭلارنى ئەيىبسىز ساقلىغاي. **24** سىلەرنى چاقىرغۇچى بولسا سادىق-ۋاپادۇر، ئۇ ئۇنى جەزمەن ئادا قىلمايدۇ. **25** قېرىنداشلار، بىز ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار. **26** ھەممە قېرىنداشلار بىلەن پاك سۆيۈشۈلەر بىلەن سالاملىشىڭلار. **27** مەن رەبدە سىلە رگە شۇنى جەددىي تاپىلايمەنكى، بۇ خەتنى [شۇ يەردىكى] ھەممە مۇقەددەس قېرىنداشلارغا ئوقۇپ بېرىڭلار! **28** رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى سىلە رگە يار بولغاي!

تېسالونىكالىقلارغا 2

1 مەنكى پاۋلۇس، سىلاس ھەمدە تىموتىيدىن خۇدائاتىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھدە بولغان، تېسالونىكا شەھىرىدىكى جامائەتكە سالام. **2** خۇدائاتىمىز ۋە رەب ئەيسا مەسىھتىن سىلە رگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك ئاتا قىلىنغاي! **3** سىلەر تۆزچۈن خۇداغا ھەردائىم تەشەككۇر ئېيتىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ (ھەمدە شۇنداق قىلىش توغىمۇ لايىقتۇر)، ئى قېرىنداشلار، ـ چۈنكى ئېتىقادىڭلار كۆچلۈك تۆسمە كتە ھەمدە بىر-بىرىڭلارغا بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭلارمۇ ئېشىپ تاشمىقتا. **4** شۇنىڭ بىلەن بىز تۆزىمىز سىلەرنىڭ يېشىڭلارغا چۈشكەن، شۇنداقلا ھەرداشلىق بېرىۋاتقان بارلىق زىيانكەشلىك ۋە جاپا-مۇشەققەتلەر ئىچىدە كۆرسەتكەن سەۋر-چىداملىق ۋە ئېتىقادىڭلار تۆچۈن، خۇدانىڭ ھەرقايسى جامائەتلىرىدە سىلەردىن پەخىرلىنىمىز؛ **5** بۇ ئىشلار خۇدانىڭ كېلىدىغان ئادىل ھۆكۈمنىڭ كۆرسىتىدىغان روشەن بىر ئالامەتىۋر ۋە شۇنداقلا، بۇ ئىشلار سىلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا لايىق ھېسابلىنىشىڭلار تۆچۈن بولىدۇ؛ سىلەر مانا شۇ پادىشاھلىق تۆچۈن زۇلۇم-زەخمەت چېكىۋاتىسىلەر؛ **6** شۇنداق ئىكەن، سىلە رگە ئېغىرچىلىق سالغۇچىلارغا خۇدا ئېغىرچىلىق سالسا، ھەم شۇنداقلا رەب ئەيسا قۇدرەتلىك پەرىشتىلىرى بىلەن ئەرشتىن قايتا كۆرۈنگەن چاغدا، ئېغىرچىلىققا تۆچىرغان سىلە رگە بىز بىلەن تەڭ ئارامىلىق بەرسە دۇرۇس ئىش بولامدۇ؟ **8** شۇ چاغدا ئۇ خۇدانى تونۇمايدىغانلاردىن، شۇنداقلا رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىگە ئىتائەت قىلمايدىغانلاردىن يالقۇنلۇق ئوت بىلەن ئىنتىقام ئالىدۇ. **9** بۇنداق كىشىلەر رەببنىڭ ھۇزۇرىدىن ۋە كۈچ-قۇدرىتىنىڭ شان-شەرىپىدىن مەھرۇم قىلىنىپ، مەڭگۈلۈك ھالاكەت جازاسىنى تارتىدۇ. (aiōnios g166) **10** ئۇ ۋاقىتتا ئۇ تۆزىنىڭ بارلىق مۇقەددەسىس بەندىلىرىدە ئۈلۈغلىنىپ، شۇ كۆزنىدە بارلىق ئىشەنگەنلەردە (سىلەر دەرۋەقە بىزنىڭ گۇۋاھلىقىمىزغا ئىشەنگەنىڭىزسىلەر) تۆزىنىڭ كارامەتلىكىنى كۆرسىتىپ، مەدھىيىلەنگلى كېلىدۇ. **11** شۇنىڭ تۆچۈن، بىز سىلەر تۆچۈن دائىم شۇنداق دۇئا قىلىمىزكى، سىلەرنى چاقىرغان بىزنىڭ خۇدايىمىز سىلەرنى تۆز [تۆلۈغ] چاقىرىقىغا لايىق ھېسابلاپ، ياخشىلىققا ئىنتىلگەن بارلىق گۈزەل مەقسەت-مۇددىئالىرىڭلارنى ۋە ئېتىقادىڭلاردىن چىققان بارلىق خىزمەتلىرىڭلارنى كۈچ-قۇدرىتى بىلەن تەمەلگە ئاشۇرغاي. **12** شۇنىڭ بىلەن، خۇدايىمىزنىڭ ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى تارقىلىق رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ نامى سىلەردە شان-شەرەپ بولۇپ تۆلۈغلىنىدۇ ۋە سىلەرمۇ ئۇنىڭدا شان-شەرەپكە ئېرىشىسىلەر.

2 ئى قېرىنداشلار، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ قايتا كېلىشى، شۇنداقلا بىزنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىر يەرگە جەم قىلىنىشىمىز توغرىسىدا سىلەردىن شۇنى ئۆتۈنۈمەنكى، **2** ئەگەر سىلەر «مەلۇم روھتىن كەلگەن ۋەھيى»دىن بولسۇن، بىرسىنىڭ سۆز-تەمىدىن بولسۇن يا كى «بىزنىڭ نامىمىزدا» يېزىلغان مەلۇم خەتلەردىن بولسۇن «رەببنىڭ كۈنى يېتىپ كەلدى» دېگەن سۆزنى ئاڭلىسا ئاڭلار، جەددىلىشىپ ھودۇقۇپ كەتمە ئاڭلار يا كى دەككە-دۇككىگە چۈشمە ئاڭلار! **3** بۇ ئىشلاردا ھەرقانداق ئادەمنىڭ ھەرقانداق تۆسۈل بىلەن سىلەرنى ئالدىشغا يول قويما ئاڭلار، چۈنكى ئاۋۋال «[چوڭ] يېنىش» بولۇپ، ئاندىن «گۇناھىي ئادەم»، يەنى «ھالاكەتكە مەھكۇم قىلىنغۇچى ئادەم» ئاشكارىلانمىغۇچە، ئاشۇ كۈن كەلمەيدۇ. **4** شۇ ئادەم خۇدا دەپ ئاتالغانلىرا يا كى كىشىلەر چوقۇنىدىغان ھەرقانداق نەرسىلە رگە قارشى چىقىپ، تۆزىنى ھەممىدىن تۆستۈن قىلىپ كۆرسىتىدۇ، ئۇ شۇنداق قىلىپ خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىدا ئولتۇرۇۋېلىپ، تۆزىنى خۇدا دەپ كۆرسىتىپ جا كارلايدۇ. **5** مەن سىلەر بىلەن بىللە بولغان ۋاقتىمدا بۇلارنى سىلە رگە ئېيتقىنىم ئېسىڭلاردا باردۇ؟ **6** ۋە ئۇنىڭ بەلگىلەنگەن ۋاقتى-سائىتى كەلمىگۈچە ئاشكارىلانماسلىقى ئۈچۈن، ئېمىنىڭ ئۇنى توسۇپ تۇرۇۋاتقانلىقى سىلە رگە مەلۇم. **7** چۈنكى «قانۇنىنى يوقاتقۇچى سىرلىق كۈچ» ئاللىقاچان يوشۇرۇن ھەرىكەت قىلماقتا؛ لېكىن بۇ ئىشلارنى ھازىرچە توسۇپ كېلىۋاتقان بىرسى باردۇر، ئۇ ئوتتۇردىن چىققۇچە شۇنداق توسۇقلۇق پېتى تۇرىدۇ؛ **8** ئاندىن ئاشۇ «قانۇنىنى يوقاتقۇچى» ئاشكارىلىنىدۇ، بىراق رەب ئەيسا ئاغزىدىكى نەپىسى بىلەنلا ئۇنى يۇتۇۋېتىدۇ، كەلگەن چاغدىكى پارلاق نۇرى بىلەن ئۇنى يوق قىلىۋېتىدۇ. **9** «قانۇنىنى يوقاتقۇچى»نىڭ مەيدانغا چىقىشى شەيتانىنىڭ پەتىلىرى بىلەن بولىدۇ، ئۇ ھەر تۈرلۈك كۈچ-قۇدرەت، مۇجىزە ۋە يالغان كارامەتلەرنى كۆرسىتىپ، **10** ھالاكەتكە يۈزلەنگەنلەرنى ئازدۇرىدىغان ھەرخىل قەبىھ ھىيلە-مىكىرلەرنى ئىشلىتىدۇ. ئۇلارنىڭ ھالاكەت ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنىڭ سەۋەبى ئۆزلىرىنى نىجاتقا يېتىە كلەيدىغان ھەققەتنى سۆيمەي، ئۇنىڭغا قەلبىدىن ئورۇن بەرمەسلىكىدىدۇر. **11** شۇ سەۋەبتىن، خۇدا ئۇلارغا يالغانچىلىققا ئىشەنسۇن دەپ ھەققەتسىز چەتنىتىدىغان بىر كۈچ ئەۋەتىدۇ. **12** نەتىجىدە، ھەققەتكە ئىشەنمەي، بەلكى قەبىھلىكنى خۇرسەنلىك دەپ بىلگەنلەرنىڭ ھەممىسى جازاغا مەھكۇم قىلىنىدۇ. **13** لېكىن، ئەي، رەب سۆيگەن قېرىنداشلار، بىز سىلەر تۆچۈن ھەردائىم خۇداغا تەشەككۇر ئېيتىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ، خۇدا روھنىڭ ۋاستىسىدە پاك-مۇقەددەس قىلىنىشىڭلار ۋە ھەققەتكە ئىشىنىشىڭلار ئارقىلىق سىلەرنى نىجاتقا ئېرىشتىشكە مۇقەددەدمىدىلا تاللىۋالدى. **14** ئۇ بىز يەتكۈزگەن خۇش خەۋەر ئارقىلىق سىلەرنى شۇ نىجاتقا، يەنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ شان-شەرىپىگە ئېرىشتىشكە چاقىردى. **15** شۇنىڭ تۆچۈن، ئەي قېرىنداشلار، تاپان تەرەپ تۇرۇڭلار، بىز سىلە رگە ئېغىزچە يا كى خەت ئارقىلىق يەتكۈزگەن تەلىمى چىڭ تۇتۇڭلار! **16** ئەمدى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ئۆزى ۋە بىزنى سۆيگەن، مېھىر-شەپقەت بىلەن مەڭگۈلۈك رىغبەت-تەسەللى ھەم گۈزەل ئۈمىد ئاتا قىلغان خۇدائاتىمىز قەلبىڭلارنى رىغبەتلەندۈرگەي ھەمدە سىلەرنى ھەرىبىر گۈزەل ئىش قىلىشتا، ھەربىر ياخشى سۆزلەرنى يەتكۈزۈشتە كۈچلەندۈرگەي! (aiōnios g166)

3 ئاخىرىدا، ئى قېرىنداشلار، بىز ئۆچۈن دۇئا قىلىڭلار كى، رەبنىڭ سۆزى خۇددى سىلە رگە يەتكەن چاغدىكىگە ئوخشاش، [ھەرقانداق يەردە] تېز تارقالسۇن ۋە شان-شەرەپلىك دەپ ئۇلۇغلانسۇن؛ **2** شۇنىڭدەك بىزنىڭ قەبىھ ۋە رەزىل ئادەملەردىن قۇتۇلۇشىمىز ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلىڭلار. چۈنكى ھەممىلا ئادەم ئىشەنچ-ئېتىقادلىق بولۇۋەرمەيدۇ. **3** ئەمما رەب ئۆزى ئىشەنچلىكتۇر؛ ئۇ سىلەرنى مۇستەھكەم قىلىدۇ ھەم رەزىل بولغۇچىدىن ساقلايدۇ. **4** ئەمما رەبدە، سىلە رگە تاپىلىغىنىمىزنى قىلىۋاتىسىلەر، شۇنداقلا داۋاملىق قىلىۋېرىدۇ، دەپ خاتىرجەممىز. **5** ئەمدى رەب قەلبىڭلارنى خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتىگە ھەم مەسىھنىڭ سەۋر-چىداملىقىغا چۈمكەشكە يېتە كلىگەي. **6** ئەمدى قېرىنداشلار، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا شۇنى تاپىلايمىزكى، بىزدىن ئالغان تەلىمىلە رگە رىئايە قىلمايي، تەرتىپسىز يۈ رگەنلەردىن ئۆزۈڭلارنى نېرى تۇتۇڭلار. **7** بىزدىن قانداق ئۆلگە ئېلىشىڭلار كېرەكلىكىنى ئۆزۈڭلار بىلىسىلەر؛ چۈنكى بىز سىلەر بىلەن بىللە بولغاندا تەرتىپسىز يۈرمەگەنىدۇق. **8** ھېچكىمنىڭ ئېنىنى بىكارغا جەيىتتۇق؛ بەلكى بىز ھېچقايسىڭلارغا ئېغىرچىلىق سالماسلىق ئۈچۈن، كېچە-كۈندۈزلەپ تىرشىپ-تىرمىشىپ جاپالىق ئىشلەيتتۇق. **9** بۇنداق قىلىشىمىز، سىلەردىن يارىدەم كۈتۈشكە ھەقلىق بولمىغانلىقىمىزدن ئەمەس، بەلكى تۆزىمىزنى سىلە رگە بىزدىن ياخشى ئۆلگە قالدۇرۇپ، سىلەرنىڭ بىر گە ئەگىشىشىڭلار تۆچۈن ئىدى. **10** چۈنكى بىز سىلەرنىڭ يېنىڭلاردا بولغىنىمىزدا سىلە رگە: «بىرسى ئىشلىمەيمەن دېسە، تۆيمىسۇن!» دەپ تاپىلغانىدۇق. **11** چۈنكى بىز تاراڭلاردا بەزىلەرنىڭ تەرتىپسىز لاغىلاپلار، ھېچ ئىشلىمەي باشقىلارنىڭ ئىشلىرىغا ئارىلىشىپ يۈرىدىغانلىقىنى ئاڭلىدۇق. **12** بىز مۇشۇنداقلارغا رەب ئەيسا مەسىھدە شۇنداق ۋېرىۋېمىز ۋە تۆلاردىن تۆتۈنۈپ سورايمىزكى، تىنچ ياشاپ، ئەمگەككىلار بىلەن تۆز ئىنىكلارنى تېپىپ يە كلار. **13** لېكىن سىلەر، ئى قېرىنداشلار، ياخشى ئىشلارنى قىلىشتىن ئېرىنمە كلار. **14** ئەمما ئە گەر تۆشىۋۇ خېتىمىزدىكى سۆزلە رگە ئىتائەت قىلمايدىغان بىرسى بولسا، تۆنۈگۈن ھەزەر ئېيلە كلار ۋە ئۇنى خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن ئۇنىڭ بىلەن باردى-كەلدى قىلما كلار. **15** بىراق، ئۇنى دۈشمەن قاتارىدا كۆرمەي، ئە كسىچە ئۇنىڭغا بىر قېرىنداش سۈپىتىدە نەسىھەت قىلىڭلار. **16** خاتىرجەملىك ئىگىسى بولغان رەب ھەر ۋاقىت ھەر يولدا شەخسەن سىلە رگە خاتىرجەملىك ئاتا قىلغاي. رەب ھەممىڭلار بىلەن بىللە بولغاي! **17** مەنكى پاۋلۇس بۇ ئاخىرقى سالىمىنى ئۆز قولۇم بىلەن يازدىم؛ بۇ، مېنىڭ ھەممە خەتلىرىمنىڭ ئۆزىگە خاس بەلگىسىدۇر. مانا بۇ مېنىڭ ئۆز قەلىمىمدۇر. **18** رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ھەممىڭلارغا يار بولغاي!

تموتىيغا 1

1 قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانىڭ ۋە ئۈمىدىمىز مەسىھ ئەيسانىڭ ئەمرى بىلەن ئەيسا مەسىھنىڭ
روسۇلى قىلىپ تەيىنلەنگەن مەكتى پاۋلۇستىن 2 ئېتىقاد يولدىكى تۇرۇمنىڭ سادىق ئوغلۇم بولغان
تموتىيغا سالام. خۇدائاتىمىز ۋە رەببىمىز مەسىھ ئەيسادىن ساگا مېھىر-شەپقەت، رەھىمدىللىك
ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! 3 ماكېدونىيە تۇلۇكسىگە بارغاندا، سەندىن ئوتۇنگىنىمدەك [شۇنى
يەنە ئوتۇنىمەكتى]، [شۇ يەردىكى] بەزى كىشىلەر رگە بىدئەت تەلىملەرنى ئۆگەتمە گلار دەپ
تاپلىشىڭ ئۈچۈن سەن داۋاملىق ئەفەسۇس شەھىردە قالغىن؛ 4 ئۇلارنىڭ ئەپسانىلەر ۋە ئاينىغا
يوق نەسەبنامىلە رگە بەند بولماسلىقىنى تاپىلىغىن؛ بۇلار خۇدانىڭ ئېتىقاد ئارقىلىقلا ئەمەلگە
ئاشۇرۇلىدىغان ئۆز ئۆيىگە بولغان پىلانىنى ئىلگىرى سۈرمەيدۇ، بەلكى پەقەت بىمەنە تالاش-
تارتىشلارنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ، خالاس. 5 ئەمدىلىكتە بەرگە تاپىلانغان تەلىمنىڭ مۇددىئاسى
ساپ قەلب، پاك ۋىجدان ۋە ساختىلىقسىز ئېتىقادتىن كېلىپ چىقىدىغان مېھىر-مۇھەببەتتىن
ئىبارەتتۇر. 6 بۇ ئىشلاردا بەزى كىشىلەر چەتنەپ، بەمەنە گەپلەرنى قىلىشقا بۇرۇلۇپ كەتتى. 7
ئۇلارنىڭ تەۋرات قانۇننىڭ ئۇلىماسى بولغۇسى بار؛ بىراق ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىنى
ياكى ئۆزلىرىنىڭ مەدەپ قەيت قىلۋاتقان سۆزلىرىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى چۈشىنىمەيدۇ. 8 ئەمدى
بەرگە مەلۇمكى، ئەگەر كىشىلەر تەۋرات قانۇنىنى ئەينى مۇددىئاسىدا قوللانسا، ئۇ پايدىلىقتۇر. 9
چۈنكى بىز يەنە شۇنى بىلىمىزكى، تەۋرات قانۇنى ھەققانىي ئادەملەر ئۈچۈن ئەمەس،
بەلكى قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچىلار ۋە يېنى قاتتىقلار ئۈچۈن، ئىخلاسسىزلار ۋە گۇناھكارلار
ئۈچۈن، ئېپلاسلار ۋە كۆپۈرلۈك قىلغۇچىلار ئۈچۈن، ئاتىسىنى ئۆلتۈرگۈچىلەر ۋە ئانىسىنى
ئۆلتۈرگۈچىلەر ئۈچۈن، قاتىللار، 10 بۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار، بەچىۋازلار، ئادەملەرنى قۇلۇققا
يۈلىغۇچىلار، يالغانچىلار، قەسەمخورلار ئۈچۈن ۋە ياكى ساغلام تەلىمگە رگە زىت بولغان باشقا
ھەرقانداق قىلمىشلارنا بولغانلار ئۈچۈن تۇزۇلگەن. 11 بۇ تەلىملەر تەشەككۇر-مۇبارەككە
لايىق بولغۇچى خۇدانىڭ ماگا ئامانەت قىلغان شان-شەرىپىنى ئايان قىلغان خۇش خەۋەر رگە
ئاساسلانغان. 12 ماگا كۈچ-قۇدرەت بەرگەن، مېنى ئىشەنچىلىك دەپ قاراپ، ئۆز خىزمىتىگە
تەيىنلىگەن رەببىمىز مەسىھ ئەيسانا تەشەككۇر ئېيتىمەنكى، 13 ئۇ مېنى تەيىنلىدى! ـ بۇرۇن
كۆپۈرلۈق ۋە زىيانكەشلىك قىلغۇچى، زالىم بىر ئادەم بولسامۇ، ماگا رەھىم كۆرسىتىلدى، چۈنكى
مەن بۇ ئىشلارنى نادانلىق ۋە ئېتىقادسىزلىقتىن قىلغاندىم. 14 ھالبۇكى، رەببىمىزنىڭ ماگا
كۆرسەتكەن مېھىر-شەپقىتى زىيادىلىشىپ، مەسىھ ئەيسادا بولغان ئېتىقاد ۋە مېھىر-مۇھەببەت
ۋۇجۇدۇمغا ئېلىپ كىرىلىشى بىلەن ئېشىپ تاشتى. 16 مۇشۇ سۆز ئىشەنچىلىك ۋە ھەر ئادەم
ئۈنى قوبۇل قىلىشى تېگىشلىكتۇر ـ «مەسىھ ئەيسا گۇناھكارلارنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن دۇنياغا
كەلدى!». مەن گۇناھكارلار ئىچىدىكى ئەڭ ئەشەددىيىسىدۇرمەن! لېكىن دەل شۇ سەۋەبتىن
مەسىھ ئەيسانىڭ ئەڭ ئەشەددىي گۇناھكار بولغان مېنى، كېيىن ئۆزىگە ئېتىقاد قىلىپ، مەڭگۈلۈك
ھاياتقا ئېرىشىدىغانلارغا مىسال قىلىپ مەندە ئۆزىنىڭ بارلىق سەۋر-تاقىتىنى ئايان قىلىشى ئۈچۈن،
ماگا رەھىم-شەپقەت كۆرسىتىلگەندۇر. 17 ئەمدى مەڭگۈلۈك پادىشاھقا،
(aiōnios g166) يەنى ئۆلمەيدىغان ۋە كۆز بىلەن كۆرگىلى بولمايدىغان، بىردىنبىر خۇداغا ئەبەدىلىتەبە دگىچە ھۆرمەت-
ئىززەت ۋە شان-شەرەپ بولغاي! ئامىن! (aiōn g165) 18 ئەي، ئوغلۇم تموتىي، بۇرۇن
سەن توغرىلۇق ئېيتىلغان بېشارەتلىك ۋەھىيلە رگە ئاساسەن بۇ ئېرىۋقىنى ساگا تاپشۇرىمەن. بۇ
ۋەھىيلەرنى قورال قىلىپ، ئېتىقادتا ۋە پاك ۋىجدانىڭا چىڭ تۇرۇپ، گۈزەل ئۇرۇش قىلغايسەن.
بەزىلەر ۋىجدانىدا پاك تۇرۇشتىن چەتنەپ كەتتى، نەتىجىدە ئۇلارنىڭ ئېتىقادى خۇددى خادا
تاشقا ئۇرۇلۇپ غەرق بولغان كېمىدەك ۋەيران بولدى. 20 خۇمېنېئۇس ۋە ئىسكەندەرلەر مانا
شۇنداق كىشىلەردىندۇر. ئۇلارنى كۆپۈرلۈق قىلماسلىقنى ئۆگەنسۇن دەپ، شەيتانىنىڭ ئىلكىگە
تاپشۇردۇم.

2 مەن ھەممىدىن ئاۋۋال، [ئېتىقادچىلارغا] پۈتكۈل ئىنسانلار ئۈچۈن خۇدادىن تىلە كلەر
تىلىشىنى، دۇئا-تىلاۋەت قىلىشىنى، باشقىلار ئۈچۈن مۇراجىئەت قىلىشنى ۋە تەشە ككۈرلەر
ئېيتىشنى، 2 بولۇپمۇ پادىشاھلار ۋە بارلىق ئەمەلدارلار ئۈچۈن دۇئا-تىلاۋەت قىلىشنى جىكىلەيمەن.
شۇنداق قىلغاندا، بىز تولۇق ئىخلاسمەنلىك ۋە سالماقلىق بىلەن تىنچ ۋە ئامان-ئېسەن ھايات
كەچۈرەلەيمىز. 3 بۇنداق دۇئا-تىلاۋەت قىلىش گۈزەل ئىشتۇر، قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانى
خۇرسەن قىلىدۇ. 4 چۈنكى ئۇ پۈتكۈل ئىنسانلىنىڭ قۇتقۇزۇلۇشى ۋە ئۇلارنىڭ ھەققەتنى
تونۇپ يېتىشنى خالايدۇ. 5 چۈنكى بىرلا خۇدا باردۇر، خۇدا بىلەن ئىنسانلار ئارىسىدا بىر
كېلىشتۇرگۇچىمۇ بار، ئۇ بولسىمۇ ئۆزى ئىنسان بولۇپ كەلگەن مەسىھ ئەيسادۇر. 6 ئۇ بارلىق
ئىنسانلارنى ھۆر قىلىش ئۈچۈن ئۆزىنى قۇربان قىلىپ بەدەل تولدى، شۇنداق قىلىپ بېكىتىلگەن
ۋاقىت-سائىتىدە خۇدانىڭ نىجاتىغا گۇۋاھلىق بېرىلدى. 7 مەن بۇ گۇۋاھلىقنى يەتكۈزۈش ئۈچۈن
جاكارچى ۋە روسۇل بولۇشقا تەيىنلىنىپ (مېنىڭ بۇ سۆزلىرىمنىڭ ھەممىسى راست، مەن يالغان
گەپ قىلمىدىم)، يات ئەللىكلە رگە ئېتىقاد ۋە ھەققەتنى يولدا ئۆگەتكۈچى بولۇپ تىكەندىم.
8 شۇڭا، مەن شۇنى خالايمەنكى، ئەرلەر قەيەردە بولسۇن، دۇئاغا جەم بولغاندا ئەزەپسىز ۋە
دەتالاشسىز ھالدا، ھالال ئەمەللىك قوللىرىنى كۆتۈرۈپ دۇئا قىلسۇن. 9 ئوخشاش يولدا ئايالللارمۇ
مۇۋاپىق كىينىپ، ئۆزلىرىنى ئار-نومۇس ۋە سالماقلىق بىلەن پەرداز قىلسۇن. ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىنى
پەرداز لاش، چاچلىرىنى ئالاھىدە ياساش ۋە ئالتۇن، ئۆنچە-مەرۋايىت ۋە ئېسىل قىممەت كىيم-
كىچەك كلەر بىلەن ئەمەس، 10 بەلكى گۈزەل ئەمەللىرى بىلەن پەرداز لىشنى خالايمەن. بۇ، خۇدا
يولدا تەقۋادار بولاي دېگەن ئايالالارغا يارىشىدۇ. 11 [جامائەت سوروئىلىردا]، ئايالالار تىنچ
ئولتۇرۇپ، تولۇق ئىتائەتمەنلىك بىلەن تەلىم ئالسۇن. 12 لېكىن ئايالالارنىڭ ئەرلە رگە تەلىم بېرىشى
ياكى ئۇلار ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرۈشىگە يول قويمايمەن. ئەكسىچە، ئۇلار تىنچ بولسۇن. 13
چۈنكى ئاۋۋال ئادەمئاتا، كېيىن ھاۋائانا يارىتىلغان. 14 ئاۋۋال ئالدىنىپ ئازدۇرۇلغانمۇ ئادەمئاتا
ئەمەس، بەلكى [ھاۋائانا] ئىدى. ئۇ تولىمۇ ئالدانغانلىقىدىن ئۇلارنىڭ ئىتائەتسىزلىكىگە چۈشۈپ
قالغاندى. 15 لېكىن ئايالالار ئېتىقادتا، مېھىر-مۇھەببەت ۋە پاك-مۇقەددەسلىكتە سالماقلىق بىلەن
تۇرىدىغانلا بولسا، ئۇلار ئۆغۈتنا ساق-سالامەت قۇتۇلىدۇ.

3 «ئەگەر بىرسى جامائەتكە يېتەكچى بولۇشقا ئىنتىلسە، ئۇ گۈزەل بىر ۋەزىپىنى ئارزۇ قىلغان
بولىدۇ» دېگەن بۇ سۆز ھەقتۇر. 2 ئەمدى يېتەكچى بولسا ئەيبسىز، بىر خوتۇنلۇق، سالماق، بەملىك،
ئەدەپلىك، مېھماندوست، خۇدا توغرىسىدا تەلىم بېرەلەيدىغان بولۇشى، 3 شۇنداقلا ھاراقكەش ۋە
زوراۋان بولماسلىقى، مۇلايىم بولۇشى، سەپرا، نەپسانىيەتچى بولماسلىقى، 4 ئۆز ئائىلىسىنى ياخشى
باشقۇرالايدىغان بولۇشى، تولىمۇ سالاپەتلىك بىلەن پەرزەنتلىرىنى ئاتا-ئانىسىغا ۋېسۈنىدىغان قىلىپ
تەربىيىلەيدىغان كىشى بولۇشى كېرەك. 5 چۈنكى بىرسى ئۆز ئائىلىسىنى باشقۇرۇشنى بىلمىسە، ئۇ
خۇدانىڭ جامائىتىدىن قانداقمۇ خەۋەر ئالالىسۇن؟ 6 [يېتەكچى] يېڭى ئېتىقادچىلاردىن بولمىسۇن؛
ئۇنداق بولسا، ئۇ تەكەببۇرلىشىپ كېتىشى مۇمكىن، شۇنىڭدەك شەيتانىنىڭ ئەيبىگە كىرىپ، ئۇ
ئۆچرىغان ھۆكۈمگە چۈشىدۇ. 7 ئۇ [جامائەتنىڭ] سىرتىدىكىلار تەرىپىدىمۇ ئوبدان تەرىپلىنىدىغان
بولۇشى كېرەك؛ شۇنداق بولغاندا، ئۇ باشقىلارنىڭ قارىلىشىغا ئۆچرىمايدۇ، شەيتانىنىڭ قىلتىقىغا
چۈشمەيدۇ. 8 خۇددى [يېتەكچىلە رگە] ئوخشاش، جامائەتنىڭ خىزمەتكارلىرىمۇ سالماق، ئىككى
خىل گەپ قىلمايدىغان، ھاراق-شارابقا بېرىلمەيدىغان، نەپسانىيەتچى بولمىغان كىشىلەردىن بولۇشى،
9 پاك ۋىجدانى بىلەن ئېتىقادنىڭ سىرىنى چىڭ تۇتىدىغان بولۇشى لازىم. 10 بۇنداق ئادەملەرنىمۇ
ئالدى بىلەن سىناپ كۆرۈپ، ئە يىب تەرەپلىرى بولمىسا، ئاندىن خىزمەت ۋەزىپىسىگە قويۇشقا
بولىدۇ. 11 شۇنىڭدەك، بۇ خىزمەتكارلارنىڭ ئايالىرىمۇ تەمكىن، پىتنە-پاسات قىلمايدىغان، سالماق
ۋە ھەرقانداق ئىشتا ئىشەنچلىك بولغانلاردىن بولۇشى لازىم. 12 خىزمەتكارلار بىر خوتۇنلۇق،
ئۆز پەرزەنتلىرى ۋە ئائىلىسىنى ياخشى باشقۇرىدىغان كىشىلەردىن بولسۇن. 13 خىزمەتكارلىنىڭ
ۋەزىپىسىنى ئوبدان ئورۇنغانلار ئۆزى ئۈچۈن ياخشى نام-ئاتاققا سازاۋەر بولىدۇ ۋە مەسىھ
ئەيسادا بولغان ئېتىقادتا زور جۈرئەت-ئىشەنچكە ئېرىشىدۇ. 14 مەن گەرچە پات ئاردا يېنىڭغا
يېتىپ بېرىشنى ئارزۇ قىلسامۇ، يەنىلا بۇ خەتنى يازدىم، 15 مۇبادا مەن ھايال بولۇپ قالسام،
خەتنىمنى خۇدانىڭ ئائىلىسى ئارىسىدا ئۆزۈڭنى قانداق تۇتۇش كېرەكلىكىنى بىلىسەن. بۇ ئائىلە
بولسا تىرىك خۇدانىڭ جامائىتى، ھەققەتنىڭ تۈۋرۈكى ۋە تەگلىدۇر. 16 ھەممەيلەن ئېتىراپ
قىلماي تۇرالمايدۇكى، ئىخلاسمەنلىكنىڭ سىرى ئېيۇكتۇر: ـ «ئۆزى ئىنسان تېنىدە ئايان بولدى،
روھ تۈنىڭ ھەققانىيلىقىنى ئىسپاتلىدى، پەرىشتىلە رگە ئۇ كۆرۈندى، ئۇنىڭ خەۋىرى پۈتكۈل
ئەللە رگە جاكارلاندى، جاھاندا ئۇنىڭغا ئىمان كەلتۈرۈلدى، ئۇ شان-شەرەپ ئىچىدە ئەرشكە
كۆتۈرۈلدى».

4 ئەمدى روھ شۇنى ئالاھىدە ئېيتىدۇكى، ئاخىر زامانلاردا بەزىلەر ئېتىقادتىن يېنىپ، ئالدامچى
روھلارغا ۋە جىنلارنىڭ تەلىملىرىگە بېرىلىپ ئەگىشىدۇ. 2 يۇنداق [تەلىم بە رگۈچىلەر] ساختىلىقتا
يالغانچىلىق قىلىپ، خۇددى داغمالاپ كۆيدۈرۈۋەتكەندەك ئۆز ۋىجدانىنى يوقىتىپ قويغان؛ 3
ئۇلار نىكاھلىنىشنى ۋە بەزى يېمە كلىكلەرنى ئىستېمال قىلىشنى مەنئى قىلىدۇ، ئەمما [ئۇلار مەنئى

قىلدىغان] بىمە كىلىكلەرنى خۇدا ئۆزىگە ئېتىقاد قىلغان ھەم ھەققەتنى بىلگەنلەرنىڭ تەشە ككۈر ئېيتىپ قويۇپ قىلىشى ئۆچۈن ياراتقانىدى. **4** چۈنكى خۇدا ياراتقان ھەممە نەرسە ياخشىدۇر، ئۇلار تەشە ككۈر بىلەن قويۇپ قىلنسا، ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىنى چە كەپ رەت قىلىشقا بولمايدۇ. **5** چۈنكى ئۇلار خۇدانىڭ سۆز- كالامى ۋە ئىنسانلارنىڭ دۇئاسى بىلەن ھالال قىلىنىدۇ. **6** بۇ نەسىھەتلەرنى قېرىنداشلارنىڭ سەمىگە سالساڭ، مەسىھ ئەيسانىڭ ياخشى خىزمەتكارى بولغان بولىسەن. شۇنداقلا، ئۆز ۋۇجۇدىڭ ئەستايىدىل ئە گەشكەن ئېتىقادتىكى ۋە ساغلام ئەتمىلەردىكى سۆزلەر بىلەن قۇۋۋەتلەندۈرۈلگەنلىكىڭ ئايان بولدۇ. **7** ئەمما ئىخلاسسىزلارنىڭ ۋە مومايلارنىڭ ئەپسانىلىرىنى چەتكە قېقىپ، ئۆز ۋۇجۇدىڭنى ئىخلاسمەنلىك يولدا چىنىقتۇرۇپ يېتىشتۇرگىن. **8** چۈنكى «بەدەننى چىنىقتۇرۇشنىڭ ئازراق پايدىسى بار، لېكىن ئىخلاسمەنلىكتە ئىنتىلىشنىڭ ھەرتەرەپلىك پايدىسى بار؛ ئۇ ھازىرگى ۋە كەلگۈسى ھايات ئۆچۈن بەختە بېلىپ كېلىدۇ» **9** ـ بۇ سۆز ھەقتۇر ۋە ئۇنى قويۇل قىلىشقا پۈتۈنلەي ئەرزىيدۇ. **10** ئەمەلىيەتتە بىز بۇنىڭ ئۆچۈن جاپالىق ئەجىر سىڭدۈرۈۋاتىمىز ۋە خار قىلىنۇاتىمىز. چۈنكى ئۇممىدىمىزنى پۈتۈكۈل ئىنسانلارنىڭ، بولۇپمۇ ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ قۇتقۇزغۇچىسى ـ مەسىھ ئۈگۈز ھايات خۇداغا باغلىدۇق. **11** بۇ ئىشلارنى [جامائەتكە] توختىماي تاپىلىغىن ۋە ئۇ ئۈگەتكىن. **12** ھېچكىمنىڭ سېنىڭ ياشلىقىڭغا سەل قارىشىغا يول قويما؛ بەلكى سۆزلىرىڭدە، ئەمەللىرىڭدە، مېھىر-مۇھەببەت، ئېتىقاد ۋە پاكلىقتا ئېتىقادچىلارغا نەمۇنە بول. **13** مەن يېنىڭغا بارغىچە، ئۆز ۋۇجۇدىڭنى جامائەتكە [مۇقەددەس يازمىلارنى] ئوقۇپ بېرىش، جېكىلەش ۋە تەلىم بېرىشكە بېغىشلىغىن. **14** [جامائىتىڭنىڭ] ئاقساقاللىرى قوللىرىنى ئۈچاڭغا قويغاندا، [خۇدانىڭ] ۋەھيىسى ئارقىلىق ساڭا ئاتا قىلىنىشى بىلەن سەندە بولغان ئىلتىپاتقا بېۋەرۋالىق قىلما. **15** بۇ ئىشلارغا بېرىلىپ، ئۆز ۋۇجۇدىڭ ئۈلارغا تولۇق ئاتىغىن. شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئالغا يېتىلىقىڭ ھەممىلەرگە ئايان بولىدۇ. **16** ئۆز ۋۇجۇدىڭ ۋە بە رگەن تەلىمىڭگە ئېزچىل كۆڭۈل قويغىن. چۈنكى شۇنداق قىلغاندا ئۆز ۋۇجۇنىمۇ ۋە ساڭا قۇلاق سالغانلارنىمۇ قۇتقۇزىسەن.

5

ياشانغان ئەرلەرنى ئەيىبلىگەندە قاتتىق سۆزلىمىگىن، بەلكى ئۇلارنى ئاتاڭ سۈپىتىدە نەسىھەت بە رگىن. شۇنىڭدەك، يىگىتلە رگە قېرىنداشلىرىڭ سۈپىتىدە سۆزلىگىن. **2** ياشانغان ئايالارغا ئاناڭ سۈپىتىدە، ياش ئايالارغا ئاچا-سىڭلىرىڭ سۈپىتىدە ھەر ئىشتا پاك قەلب بىلەن مۇئامىلە قىلغىن. **3** ھەققىي تۇل ئايالارنى ھۆرمەتلەپ، ئۇلارنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئال. **4** لېكىن، تۇل ئايالارنىڭ پەرزەنتلىرى يا كى نەۋرىلىرى بولسا، ئۇلار ئالدى بىلەن ئۆز ئائىلىسىگە نىسبەتەن ئىخلاسمەنلىكنى ئۆگىنىپ، ئۆز ئاتا-ئانىسىنىڭ ئەجرىنى ياندۇرسۇن؛ چۈنكى بۇ ئىش خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ. **5** ئەمدى ھەققىي تۇل ئۆتۈۋاتقان، يالغۇز قالغان ئايالار بولسا، ئۈمىدىنى خۇداغا باغلىغان بولۇپ، كېچە-كۈندۈز دۇئا-تىلاۋەتتە بولىدۇ. **6** لېكىن ھۆزۈر-ھالاۋەتكە بېرىلگەن تۇل خوتۇن ھايات بولسىمۇ، ئۆلگەنگە باراۋەردۇر. **7** ئەمدى باشقىلار ئەرىپىدىن ئەيىبلىنىدىغان ئەھۋالنى چۈشۈپ قالماسلىقى ئۈچۈن سەن ئۇلارنا بۇ ئىشلارنى جېكىلەپ تاپىلىغىن. **8** لېكىن بىرسى ئۆز ئۇغقانلىرىدىن، بولۇپمۇ ئۆز ئائىلىسىدىكىلەردىن خەۋەر قىلمىسا، ئۇ ئېتىقادتىن تانغان دەپ قارىلىپ، كاپىرلاردىن بەتتەر بولىدۇ. **9** تۇل ئايال تىزىمغا ئېلىنسا، يېشى ئاتمىشتىن تۆۋەن بولماسلىقى، بىرلا ئەرنىڭ ئايالى بولغان بولۇشى كېرەك. **10** يەنە گۈزەل ئەمەللىرى بىلەن تەرىپلەنگەن بولۇشى، بالىلىرىنى ياخشى تەربىيىلەپ چوڭ قىلغان، مۇساپىرلارغا مېھماندوستلۇق كۆرسەتكەن، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇپ قويغان، قىينىچىلىقتا قالغانلارغا ياردەم قولىنى ئۇزارتقان، ئۆزىنى ھەرخىل خەير-ساخاۋەت ئىشلىرىغا بېغىشلىغانلار بولۇشى كېرەك. **11** لېكىن ياش تۇل ئايالارنى [تىزىملىككە] كىرگۈزمە. چۈنكى ئۇلارنىڭ ئىشتە ھەۋەسلىرى قوزغىلىپ مەسىھدىن ئېنىپ، قايتا نىكاھلىنىشنى ئارزۇ قىلىدۇ؛ **12** شۇنىڭ بىلەن، ئۇلار دەسلەپ بە رگەن ۋەدىسىگە خىلاپلىق قىلىش سەۋەبلىك ئەيىبلىك بولىدۇ. **13** ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇلار ھۆرۈنلۇقنى ئادەت قىلۇپلىپ، ئۆيمۇ-ئۆي دوقۇرۇپ يۈرۈشنى ئۆگىنىدۇ؛ شۇنداقلا ھۆرۈن بولۇپلا قالماي، ئۇلار غەيۋەت قىلىپ، باشقىلارنىڭ ئىشلىرىغا چېپىلغاق بولۇپ نالايىق ئىشلارغا ۋالاقلايدىغانلاردىن بولۇپ قېلىشى مۇمكىن. **14** شۇنىڭ ئۈچۈن، بۇنداق ياش تۇل ئايالارنىڭ نىكاھلىنىپ، پەرزەنت كۆرۈپ، ئۆي ئىشلىرى بىلەن شۇغۇللىنىشنىڭ خالايمەن. شۇنداق قىلغاندا، بە رگە قارشى ئۇرغۇچىغا بىزنى ھەرقانداق قىلىنىپ-ھاقارەتلەش پۇرسىتى چىقمايدۇ. **15** چۈنكى شۇنداق بەزى تۇل ئايالار ئاللىقاچان ئېتىقادتىن ئېنىپ شەيتاننىڭ كەينىگە كىرىپ كەتتى. **16** ئە گەر ئېتىقادى بار بىر ئەر يا كى ئايال كىشىنىڭ تۇل قالغان ئۇغقانلىرى بولسا، ئۇ ئۆزى ئۇلارغا ياردەم بەرسۇن، ۋۇكى جامائەتكە چۈشمىسۇن. شۇنداق بولغاندا، جامائەت ھەققىي ئىگە-چاقىسز تۇل ئايالارغا ياردەم قىلالايدۇ. **17** جامائەتنى ياخشى بېتە كەپدىغان ئاقساقاللار، بولۇپمۇ خۇدانىڭ سۆز- كالامىنى يەتكۈزۈش ۋە تەلىم بېرىشتە ئەجىر سىڭدۈرگەنلەر ئىككى ھەسسە ھۆرمەتكە سازاۋەر قىلىنسۇن. **18** چۈنكى مۇقەددەس يازمىلاردا: «خامان تەپكەن ئۆكۈزنىڭ ئاغزىنى بوغما» ۋە: «مەددىكار ئۆز ھەققىنى ئېلىشقا ھەقلىقتۇر» دېيىلگەن. **19** ئىككى يا كى ئۈچ گۈۋاھچى ھازىر بولمىغۇچە، ئاقساقال ئۈستىدىن قىلىنغان ئەرزنى قويۇل قىلما. **20** ئە گەر [ئاقساقاللاردىن] بىرسى گۇناھ سادىر قىلغان بولسا، باشقىلارنىڭمۇ يۈنگۈدىن ئىبرەت ئېلىپ قورقۇشى ئۈچۈن، جامائەت ئالدىدا تەنبىھ بېرىپ ئەيىبلىگىن. **21** خۇدانىڭ، مەسىھ ئەيسانىڭ ۋە خۇدا تاللىغان پەرىشتىلەرنىڭ ئالدىدا شۇنى ساڭا ئاگاھ قىلىپ تاپىلايمەنكى، سەن بۇ ئەمرىلە رگە ھېچ ئايرىمچىلىق قىلماي، ھېچقانداق ئىشتا بىر تەرەپكە يان باسماي قەتئىي قەممەل قىلغىن. **22** بىراۋنىڭ ئۆچىسىغا قولۇڭنى قويۇشتا ئالدىراپ كەتمە؛ باشقىلارنىڭ گۇناھلىرىغا شېرىك بولما. ئۆز ۋۇجۇنى پاك ئۇتقىن **23** (ئاشقازىنىڭ ياخشى بولمىغانلىقى، شۇنداقلا سەن دائىم ئاغرىيدىغان بولغاچقا، سۈلا ئېچۇەرمەيسەن؛ بىرئاز شاراباۋ ئېچىپ بە رگىن). **24** بەزى كىشىلەرنىڭ گۇناھلىرى بۇرۇنلا ئېنىق، شۇنداقلا سوراق كۈنىگىچە ساقلىنىدۇ؛ لېكىن بەزىلەرنىڭكى ئۇلارنىڭ كەينىدىن ئە گىشىپ باردۇ، كېيىن ئاشكارە بولىدۇ. **25** خۇددى شۇنىڭغا ئوخشاش، بەزى كىشىلەرنىڭ گۈزەل ئەمەللىرىنى ئاسانلا كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ؛ ھازىر ئاشكارا بولمىسا كېيىن ئاشكارىلانماي قالمايدۇ.

6

قۇللۇق ۋەيۇنتۇرۇق ئاستىدا بولغانلارنىڭ ھەممىسى ئۆز خوجايىنلىرىنى ھەر تەرەپتە ھۆرمەتلىسۇن. شۇنداق قىلغاندا، خۇدانىڭ نامى ۋە ئۇنىڭ تەلىمىنىڭ ھاقارەتكە ئۇچرىشىدىن ساقلانغىلى بولىدۇ. **2** خوجايىنلىرى ئېتىقادچى بولسا، قۇللىرى: «بىز ھەممىمىز ئوخشاشلا قېرىنداشلارغۇ» دەپ، ئۇلارغا ھۆرمەتسىزلىك قىلمىسۇن. ئە كسىچە، ئۇلارغا تېخىمۇ ئەستايىدىل خىزمەت قىلسۇن. چۈنكى ئۇلارنىڭ ياخشى خىزمىتىدىن بەھرىمەن بولىدىغانلار دەل سادىق ئېتىقادچىلار ھەم سۆيۈملۈك بەندىلىرىدۇر. سەن بۇ تەلىمەلەرنى ئۆگەتكەن ۋە چېكىلگىن. **3** ئوخشىمىغان تەلىمەلەرنى تەرغىب قىلغان ۋە ساغلام سۆزلەرنى (يەنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ھەق سۆزلىرىنى)، شۇنداقلا ئىخلاسمەنلىككە يېتە كەپدىغان تەلىمنى قويۇل قىلمىغان كىشى بولسا، **4** ئۇنداقلار دەۋەقە كۆزە كلەپ كەتكەن، ھېچنېمە چۈشىنەيدىغان كىشىلەردىنىدۇر. ئۇلار نىزا-مۇنازىرە پەيدا قىلىشقا ۋە گەپ تالىشىشقا ھېرىسمەن؛ بۇنداق ئىشلاردىن ھەسەتخورلۇق، جېدەل-ماجىرا، تۆھمەت، رەزىل گۇمانخورلۇق ھاسىل بولىدۇ؛ **5** ھەمدە نىيىتى چىرىكلەشكەن، ھەققەتسىز مەھرۇم بولغان كىشىلەر ئارىسىدا داۋىلىق سۈركىلىش كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. بۇنداق كىشىلەر ئىخلاسمەنلىكنى پايدا-تاپاۋەتنىڭ بىر يولى دەپ قارايدۇ. **6** دەرۋەقە، [خۇداغا] ئىخلاسمەن ۋە رازىمەن بولۇش غايەت زور پايدىدۇر. **7** چۈنكى بىز بۇ دۇنياغا ھېچنېمە ئېلىپ كەلمىدۇق، شۇنىڭدەك ئۆنىڭدىن ھېچنېمىنىمۇ ئېلىپ كېتەلەيمىز. **8** شۇنىڭا، يېمەك-ئىچمەك ۋە كىيىم-كېچەك يېتەرلىك بولسىلا بۇلاردىن قانائەت قىلىمىز. **9** لېكىن باي بولۇشنى ئۈيلايدىغانلار بولسا ھامان ئازدۇرۇلۇشلارغا ئۇچراپ، تۇزاققا ۋە شۇنداقلا ئىنسانلارنى ۋەيرانچىلىققا ۋە ھالاكەتكە چۆكتۈردىغان نۇرغۇن ئەخمىقانە ھەم زىيانلىق ئارزۇ-ھەۋەسلەرنىڭ ئىلكىگە تېپىلىپ كېتىدۇ. **10** چۈنكى پۇلپەرەسلىك ھەرخىل رەزىللىكلەرنىڭ يىلتىزىدۇر. بەزىلەر بۇنىڭغا ئىنتىلىشى بىلەن ئېتىقادتىن چەتەپ، تۆزىلىرىنى نۇرغۇن دەردە-قايغۇلار بىلەن سانجىدى. **11** ئەمما سەن، ئەي خۇدانىڭ ئادەمى، بۇنداق ئىشلاردىن يىراق قاچ؛ ھەققانىيلىق، ئىخلاسمەنلىك، ئىشەنچ-ئېتىقاد، مېھىر-مۇھەببەت، سەۋر-تاقەت ۋە مۇمىن-مۇلايىملىقنى ئىنتىلىپ قوغلا. **12** ئېتىقادتىكى گۈزەل كۈرەشتە كۆچەپ كۈرەش قىل. مەڭگۈلۈك ھاياتنى چىڭ تۇتقىن. سەن دەل بۇنىڭغا چاقىرىلدىڭ ھەمدە ئۇنىڭ يولدا نۇرغۇنلىغان گۇۋاھچىلار ئالدىدا بۇ ئېتىقادنىڭ گۈزەل شاھىتلىقىنى قىلدىڭ. (aiōnios g166) **13** ھەممىگە ھاياتلىق بېرۋاتقان خۇدانىڭ ئالدىدا، شۇنداقلا پونتىئۇس پىلاتوسقا گۈزەل شاھىتلىقنى قىلىپ ئۇچىدە ياشايدىغان، ھېچكىم كۆرمىگەن ۋە كۆرەلمەيدىغان مۇيازە كلەشكە لايىق بولغان بىردىنبىر ھۆكۈمران، يەنى پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى، رەببلەرنىڭ رەببى ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ. ئۇنىڭغا ئىززەت-ھۆرمەت ۋە ئەبەدلىتەبەد كۈچ-قۇدرەت بولغاي، ئامىن! (aiōnios g166) **17** بۇ زامانىدا باي بولغانلارغا مەغرۇرلانماسلىقنى، تايانغىسىز ئۇتۇكۈنچى بايلىققا ئەمەس، بەلكى بىز بەھرىمەن بولۇشقا ھەممىنى بە رگە سىخىلىق بىلەن تولۇپ تاشقان ھالدا تەمىنلىگۈچى خۇداغا تايىنىپ ئۈمىد باغلاشنى تاپىلىغىن؛ (aiōn g165) **18** ئۇلارغا ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشتا [ھەققىي] باي بولۇڭلار، خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلاردا مەرد، باشقىلار

بىلەن ئورتاق بەھرلىنىشكە قولى ئوچۇق بولۇۋاتقان دەپ تاپىلىغىن. **19** ئۇلار بۇنداق قىلغاندا،
ھەقىقى ھاياتنى تۇتۇش ئۈچۈن كېلەچەك كىتە تۆزلىرىگە پۇختا بىر ئاساس-تۈل بولىدىغان بىر خەزىنە
توپلىيالايدۇ. (aiōnios g166) **20** ئەي تىموتىي، ساقلا ئامانەت قىلىنغان [ھەقىقەتلەرنى] قوغدا.
تۆزۈكنى ئىخلاسسىز، قۇرۇق گەپلەردىن ھەمدە ئاتالمىش ئىلمىنىڭ تالاش-تارتىشلىرىدىن نېرى
تۇتقىن. **21** بەزىلەر مۇشۇنداق ھەمنە [ئىلمىگە] ئېگىمەن دەپ جاكارلاپ، ئېتىقادتىن چەتنىدى.
مېھىر-شەپقەت سىلە رگە يار بولغاي!

تىموتىيغا 2

1 مەسىھ ئەيسادا ۋەدە قىلىنغان ھاياتنى ئېلىپ بېرىش ئۈچۈن، خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن ئەيسا مەسىھنىڭ روسۇلى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن سۆيۈملۈك بالام تىموتىيغا سالام: خۇدائاتىمىزدىن ۋە ربىمىز مەسىھ ئەيسادىن ساۋاب مېھىر-شەپقەت، رەھمەتللىك ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **3** مەن ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ ئىزىنى يېسىپ ساپ ۋىجدانىم بىلەن خىزمىتىنى قىلۋاتقان خۇداغا تەشەككۈر ئېيتىمەن، چۈنكى كېچە-كۈندۈز دۇئالىرىمدا سېنى توختاۋسىز ئەسلەپ تۇرىمەن؛ **4** كۆز ياشلىرىڭنى ئەسلىگىنىمدە، شادلىققا چۆمۈشۈم ئۈچۈن سەن بىلەن يەنە دىدارلىشىشقا قاتتىق تەلپۈنۈپ يۈرمەكتىمەن؛ **5** چۈنكى سېنىڭدە بولغان ساختىلىقسىز ئېتىقاد ئېسىمدىن چىقمايدۇ. بۇ ئېتىقاد ئەۋۋەل مومالۋۇ لوئىستا، ئاندىن ئاناڭ ئەۋنىكىدە بار بولغان، ئەمدى ھازىر سەندىمۇ بار ئىكەن دەپ خاتىرجەمدۇرمەن. **6** شۇنىڭ ئۈچۈن مەن شۇنى قايتىدىن ساۋاب سالىتىمەنكى، قوللىرىمنى ئوچاقىغا قويۇشۇم بىلەن سەندە بولغان، [خۇدا] ساۋاب تەقدىم قىلغان ئىلتىپاتنى قايتىدىن يالقۇنلىتىپ جارى قىلغىن. **7** چۈنكى خۇدا بىزگە قورقۇنچالىقلىنىشۇ روھىنى تەمەس، بەلكى بىزگە كۈچ-قۇدرەتنىڭ، مېھىرى-مۇھەببىتىنىڭ ۋە ساۋاقلىقنىڭ روھىنى تەقدىم قىلدى. **8** شۇڭا رەببىمىز ھەققىدىكى خەۋەر-گۇۋاھلىقتىن، ياكى ئۇنىڭ مەھبۇسى بولغان مەندىن نومۇس قىلما. ئەكسىچە، خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن خۇش خەۋەرنى جاكارلاش يولدىكى خارلىق-مۇشەققەتنى تۆز ھەسسەڭ ۋىنچە ئورتاق تارتقىن؛ **9** خۇدا بىزنى تۆز ئەمەللىرىمىزگە ئاساسەن ئەمەس، بەلكى تۆز مۇددىئاسى ۋە مېھىر-شەپقىتىگە ئاساسەن قۇتقۇزۇپ، پاك-مۇقەددەس چاقىرىقى بىلەن چاقىردى؛ ئۇنىڭ بۇ مېھىر-شەپقىتى ھەممە دەۋىر-زامانلاردىن ئىلگىرىلا مەسىھ ئەيسادا بىزگە يېغىشلانغانىدۇر؛ **10** (aiōnios g166) لېكىن بۇ مېھىر-شەپقەت قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ كېلىشى بىلەن ھازىر ئايان بولدى؛ ئۇ تۆلۈمنى بىكار قىلىۋېتىپ، خۇش خەۋەر ئارقىلىق ھاياتلىق ۋە چىرىماسلىقنى يورۇقلۇقتا ئايان قىلدى. **11** مەن بولسام ئەللە رگە بۇ خۇش خەۋەرنىڭ جاكارچىسى، روسۇلى ۋە تەلىم بە رگۈچىسى بولۇپ تەينىلەنگەن. **12** مەن شۇ سەۋەبتىن ھازىرگى بۇ خارلىق-مۇشەققەتلەرنى تارتماقتىمەن. لېكىن بۇنىڭدىن نومۇس قىلمايمەن؛ چۈنكى مەن كىمگە ئېتىقاد قىلغانلىقىمنى بىلىمەن ھەمدە ئۇنىڭ ماڭا تاپشۇرغان ئامانىتىنى شۇ كۈنگىچە ساقلىيالايدىغانلىقىغا قادىر ئىكەنلىكىگە ئىشەندۈرۈلدۇم. **13** مەندىن ئاڭلىغان ساغلام تەلىم سۆزلىرىنىڭ نەمۇنىلىك بىر ئۈزۈندىسىنى ساقلاپ، مەسىھ ئەيسادا بولغان مۇھەببەت ۋە ئېتىقاد بىلەن چىڭ تۇتقىن؛ **14** بىزدە ماكانالاشقان مۇقەددەس روھقا تاپىنىپ ساۋاب تاپشۇرۇلغان شۇ گۈزەل ئامانەتنى ساقلا. **15** سەن بىلىنىڭدۇەك، ئاسىيا تۆلكىسىدىكى [ئېتىقادچىلارنىڭ] ھەممىسى [دېگۈدەك] مەندىن يۈز ئۆرىدى. تۆلارنىڭ ئارىسىدا فىگېلۇس ۋە خېرموگېنىسمۇ بار. **16** رەب ئونېسىفورنىڭ ئائىلىسىدىكىلىرىگە رەھىم-شەپقەت كۆرسەتكەي. چۈنكى ئۇ مېنىڭ مەھبۇس بولغانلىقىمدىن ھېچ نومۇس قىلمايى كۆپ قېتىم مېنى يوقلاپ سۆيۈندۈردى. **17** ئۇ رىم شەھىرىگە كەلگىنىدە مېنى تاپقۇچە كۆپ ئىزدەپ ئاۋارە بولۇپتۇ. **18** رەب شۇ كۈندە ئۇنى ئۆزىدىن رەھىم-شەپقەتكە مۇيەسسەر قىلغاي؛ ئۇنىڭ ئەفەسۇس شەھىرىدە ماڭا كۆرسەتكەن خىزمەتلىرىنىڭ قانچىلىك ئىكەنلىكىنى ئۆيدان بىلىسەن.

2 شۇڭا ئەي ئوغلۇم، سەن مەسىھ ئەيسادا بولغان مېھىر-شەپقەتكە تاينىپ كۈچلۈك بول؛ **2** ۋە سەن كۆپ گۇۋاھچىلار ئالدىدا مەندىن ئاڭلىغانلىرىڭنى ھەم ئىشەنچلىك ھەمدە باشقىلارغىمۇ تەلىم بېرەلەيدىغان ئادەملە رگە ئامانەت قىلغىن. **3** ئەيسا مەسىھنىڭ ياخشى جەڭچىسى بولۇش سۈپىتىدە، خارلىق-مۇشەققەتنى تۆز ھەسسەڭ ۋىنچە ئورتاق تارتقىن. **4** جەڭچى بولغان كىشى ئۆزىنى ئەسكەرلىككە تىزىلغان سەردارنى رازى قىلىش ئۈچۈن ئادەتتىكى تۇرمۇش ئىشلىرىنى ئۆزىگە ھەلەك قىلۋالماسلىقى كېرەك. **5** مۇسابىقىگە قاتناشقان تەنھەركەتچىمۇ مۇسابىقە قائىدىلىرىگە رىئايە قىلمىسا، غەلبىنە تاجىغا ئېرىشەلمەيدۇ. **6** ئەجىر سىڭدۈرگەن دېھقان ھوسۇلدىن بىرىنچى بولۇپ بەھرىمەن بولۇشنى تېگىشلىكتۇر. **7** بۇ سۆزلىرىم ئۈستىدە ياخشى ئويلا، شۇنىڭ بىلەن رەب ساڭا ھەممە ئىشتا يورۇتىدۇ. **8** سەن داۋۇتنىڭ نەسلى بولغان، تۆلۈمدىن تىرىلگەن ئەيسا مەسىھنى مەن يەتكۈزۈۋاتقان خۇش خەۋەر ۋىنچە ئېسىڭدە چىڭ تۇت. **9** بۇ خۇش خەۋەرنى دەپ كۆپ خارلىق-مۇشەققەت چېكىپ، ھەتتا جىنايەتچى ھىسابلىنىپ كىشەنلىنىپ ياتمەن. ھالبۇكى، خۇدانىڭ سۆز-كالامى ھېچ كىشەنلەنمەيدۇ! **10** شۇمدەى مەن دەل شۇ سەۋەبتىن، [خۇدا] تاللىغان بەندىلەرنىڭ مەسىھ ئەيسادا بولغان نىجاتقا مەڭگۈلۈك شان-شەرەپ بىلەن ئېرىشىشى ئۈچۈن ھەممە ئىشقا بەرداشلىق بېرىمەن. (aiōnios g166) **11** تۆۋەندىكى بۇ سۆزلەر ئىشەنچلىكتۇر: ــ «ئۆلۈڭ بىلەن بىللە تۆلگەنىكەنسەن؛ ئۆلۈڭ بىلەن ھاياتتا بىللە ياشايسەن. **12** قىينىچلىقلارغا بەرداشلىق بەرسەڭ، ئۆلۈڭ بىلەن بىللە ھۆكۈم سۈرىسەن. بىز ئۆلۈكۈمۈن تانساق، ئۆمۈ بىزدىن تانىدۇ. **13** بىز ئۆلۈڭنا ساداقەتسىزلىك قىلساقۇ، ئۇ يەنىلا ساداقەتلىكتۇر؛ چۈنكى ئۆ ئۆزىدىن ھېچ تانالمايدۇ». **14** بۇ ئىشلارنى داۋاملىق [قېرىنداشلارنىڭ] سەمىگە سېلىپ، ئۇلارنى رەب ئالدىدا ۋەمەنە سۆزلەر ئۈستىدە تالاش-تارتىش قىلماسلىقنى ئەستايدىللىق بىلەن ئاگاھلاندۇرغىن. بۇنداق تالاش-تارتىشلارنىڭ ھېچقانداق پايدىسى بولمايلا قالماي، بەلكى ئاڭلىغۇچىلارنى نابۇت قىلىدۇ. **15** ئۆزىنا تىكىمچى رەختنى توغرا پىچقاندەك ھەققەت سۆزىنى دۇرۇس چۈشەندۈرۈپ، ئۆز ۋۇجۇدىنى خۇدا ئالدىدا تەستىقلانغۇدەك، يە رگە قاراپ قالمايدىغان ماھىر بىر خىزمەتكار قىلىپ كۆرسىتىشكە ئىنتىلىپ كۆڭۈل قويغىن؛ **16** لېكىن ئېپلاس، قۇرۇق گەپلەردىن نېرى تۇر. چۈنكى بۇنداق گەپلەرنى قىلغۇچىلار يەر-يېر تېخىمۇ ئىخلاسسىزلىققا چۆمۈپ كېتىدۇ. **17** مۇشۇنداقلارنىڭ گەپلىرى خۇددى مەرەزدەك تېزلا يامراپ كېتىدۇ. خىمىنېيۇس ۋە فىلېتوسلار مانا شۇنداقلارنىڭ ئېچىدىكى ئىككىسىدۇر؛ **18** ئۇلار ھەققەتىنى چەتەپ، ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى دېگەن بۇ ئىش ئاللىقاچان يۈز بېرىپ بولدى، دەيدۇ، شۇنداقلا بەزىلەرنىڭ ئېتىقادىنى ئۆزلىتىدۇ. **19** ھالبۇكى، خۇدانىڭ مەزمۇت ئۆلى چىڭ تۇرماقتا. ئۇنىڭ ئۆستىگە مۇھۇر بىلەن: «رەب ئۆزىگە تەۋە بولغانلارنى تونۇيدۇ» ۋە «رەبنىڭ مۇبارەك نامىنى لەۋزىگە ئالىدىغانلار ناراۋىدىغان قاچىدەك، مەھرىقاندۇ گۈزەل ئىشلارغا تەييار بولىدۇ. **22** شۇڭلاشقا، ياشلىقنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىدىن ئۆزۈڭنى قاچۇرغىن، پاك قەلب بىلەن رەبگە ئىدا قىلغۇچى بىلەن بىللە ھەققانىيلىق، ئىشەنچ-ئېتىقاد، مېھىر-مۇھەببەت ۋە تىنچ-خاتىرجەملىكنى قوغلىشىپ ئىزدە. **23** لېكىن ئەخمىقانە، بىلىمسىزلىكتىن چىققان تالاش-تارتىشلارغا ئارىلىشىشنى رەت قىل، چۈنكى بۇنداق ئىشلارنىڭ جېدەل تېرىيدىغانلىقىنى بىلىسەن. **24** ئەمدىلىكتە رەبنىڭ قۇلى جېدەلەلەشمەسلىكى، بەلكى ھەممە كىشىلە رگە مۇلايىم-مېھرىبان، تەلىم بېرىشكە ماھىر، سەۋر-تاقەتلىك بولۇشى كېرەك؛ **25** شۇنىڭ بىلەن ئۆز-ئۆزىگە قارشى بولغانلارغا ئۆ خۇدا بەلكىم ئۇلارغا ھەققەتنى تونۇپ يېتىشىگە تۇۋا قىلىدىغان قەلبنى بېرەر دەپ، مۇمىن-مۇلايىملىق بىلەن نەسىھەت قىلسۇن؛ **26** بۇنداق بولغاندا ئۇلار ۋېقىتسىزنى ئېچىپ، ئۆزلىرىنى ئۆز مۇددىئاسىغا ئەمەل قىلىشقا ئۆتقۇن قىلغان ئىبلىسنىڭ ئۆزىگىدىن قۇتۇلالايدۇ.

3 ئەمما شۇنىمۇ بىلگىنىكى، ئاخىر زامانلاردا ئېغىر كۈنلەر بولىدۇ. **2** ئۇ چاغدىكى ئىنسانلار ئۆزىنىلا ۋۇلايدىغان، پۇلپەرەس، مەغرۇر، ھاكاۋۇر، كۆپۈرلۈك قىلىدىغان، ئاتا-ئانىسىنىڭ سۆزىنى تىڭشىمايدىغان، ئۆزىگىر، ئېپلاس، **3** كېيىمسىز، كەچۈرۈمسىز، ئۇھمەمەتخور، ئۆزىنى ئۆتالمايدىغان، ۋەھشىي، خەير-ساخاۋەتلىككە دۈشمەن، **4** ساتقۇن، تەلۋە، شۇھرەتپەرەس، ھۆزۈر-ھالاۋەتنى خۇدادىن ياخشى كۆرىدىغان، **5** سىرتقى قىيافىتىگە ئېتىلىشمەن بولۇۋېلىپ، ئەمەلىيىتىگە ئېتىلىشمەنلىكىنى قۇدرىتىنى ئىنكار قىلىدىغان بولىدۇ. بۇنداقلاردىن يىراق تۇر. **6** چۈنكى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى بەزىلەر ئۆيمۇ-ئۆيمۇ-ئۆي سوقۇنۇپ كىرىپ، گۈناھلار بىلەن يېسىلغان، ھەرخىل شەھۋەت-ھەۋەسلەرنىڭ قۇلى بولۇپ قالغان نادان ئايالىلارنى ئازدۇرۇپ ئۆزىگە تەسىر قىلىدۇ. **7** بۇنداق ئايالار دائىم تەلىم ئالسىمۇ، ھەرگىز ھەققەتنى تونۇپ يېتەلەيدۇ. **8** ئەمدى يانىنىس بىلەن يامبرىس مۇسا بىلەيغەمبەر رگە قاندا قارشى چىققان بولسا، بۇ [ئازدۇرغىچىلار ئەمدى] ھەققەتكە شۇنداق قارشى چىقىدۇ. ئۇلار زېھىن-كۆڭۈللىرى چىرىگەن، ئېتىقاد جەھەتتە داشقال دەپ ئىسپاتلانغان كىشىلەردۇر. **9** لېكىن ئەمدى ئۇلار بۇ يولدا ئالغا ئىلگىرىلىيەلەيدۇ، چۈنكى [يانىنىس بىلەن يامبرىس]نىڭ ھاماقەتلىكى ئوچۇق كۆرۈنگەندەك، بۇلارنىڭمۇ ھەممىگە كۆرۈنىدۇ. **10** لېكىن سەن بولساڭ مېنىڭ تەلىمىم، يۈرۈش-تۇرۇشۇم، مەقسەت-ئىرادىلىرىم، ئىشەنچ-ئېتىقادىم، سەۋر-تاقىتىم، مېھىر-مۇھەببىتىم، چىداملىقىم، مەن تۆچىرىنى زىيانكەشلىكلەر ۋە ئازاب-ئوقۇبەتلەر رگە، جۈملىدىن ئانتاكىيا، كونىيا ۋە لىسترا شەھەرلىرىدە يۈز بە رگەنلە رگە تولىمۇ كۆڭۈل بۆلۈپ كەلدىڭ، شۇنداقلا مەن بەرداشلىق بە رگەن شۇنچە زىيانكەشلىكلەردىن تولۇق خەۋىرىڭ بار؛ رەب ئۇلارنىڭ ھەممىسىدىن مېنى قۇتقۇزدى. **12** دەرۋەقە، مەسىھ ئەيسادا ئېتىلىشمەن ھايات كەچۈرۈشكە ئىرادە تىكلىگەنلەرنىڭ ھەممىسى زىيانكەشلىككە تۇچرايدۇ. **13** لېكىن رەزىل ئادەملەر ۋە ئېزىنچۈ-

كازىپلار بەربىر باشقىلارنىڭ ئالداپ، تۆزىمۇ ئالدىنىپ، بارغانسېرى ئەسەبىيلىشىدۇ. 14 لېكىن سەن بولساڭ، ئۇ ئۆگەنگەن ۋە تولۇق ئىشەنىدۇرۇلگەن ھەققىتىلەردە چىڭ تۇر؛ چۈنكى بۇلارنى كىمدىن ئۇ ئۆگەنگەنلىكىڭنى بىلىسەن، 15 ھەمدە باللىق چاغلىرىڭدىن تارتىپلا مۇقەددەس يازمىلارنى بىلىپ كەلدىڭ؛ بۇلارنىڭ ساڭا مەسىھ ئەيسانىڭ باغلانغان ئېتىقاد ئارقىلىق بولغان نىجات توغرۇلۇق سېنى دانا قىلالايدىغانلىقىنى بىلىسەن. 16 پۈتكۈل مۇقەددەس يازمىلارنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ روھىنىڭ يولىيورۇق-ئىلھامى بىلەن يېزىلغان بولۇپ، ئۇ تەلىم بېرىش، تەنبىھ بېرىش، خاتالىقلارنى تۈزىتىش ۋە كىشىلەرنى ھەققانىيەت يولىغا باشلاشقا پايدىلىقتۇر. 17 بۇلار ئارقىلىق خۇدانىڭ ئادىمى تولۇق قوراللىنىپ، بارلىق ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا تەييار بولالايدۇ.

4 مەن خۇدا ھەمدە تىرىكلەر بىلەن ئۆلۈكلەرنى سوراق قىلىشقا تەييار تۇرىدىغان مەسىھ ئەيسانىڭ ئالدىدا، شۇنداقلا ئۆنىڭ قايتا ئايان بولۇشى ۋە ئۆنىڭ ئۆز پادىشاھلىقى بىلەن ساڭا شۇنداق ئاگاھ قىلىپ تاپىلايمەنكى، 2 [خۇدانىڭ] سۆز-كالامىنى جاكارلا؛ ۋاقىت-پۇرسەت يار بەرسۇن-بەرمىسۇن، ئۆنىڭغا جىددىي قارا. تولۇق سەۋر-تاقەت ۋە تەلىم-ئەقىدە بىلەن نەسىھەت قىلغىن، تەنبىھ بەرگىن، رىغبەتلەندۈرگىن. 3 چۈنكى شۇنداق بىر زامان كېلىدۇكى، ئىنسانلار ساغلام تەلىمنى ئاڭلاشقا چىدىمايى، بەلكى قۇلاقلىرىغا خۇش ياقىدىغان سۆزلەرنى ئاڭلاش ئۈچۈن ئەتراپىغا ئۆز شەھۋەت-ھەۋەسلىرىگە ۋېرىغۇن تەلىم بەرگۈچىلەرنى توپلايدۇ. 4 ئۇلار ھەققەتكە قۇلاق سالماي، ئەپسانىلەرنى تىڭشاشقا بۇرىلىپ كېتىدۇ. 5 لېكىن سەن ھەرقانداق ئەھۋالدا ۋېرىغاق تۇر، خارلىق-مۇشەققەتلەر ئۈچۈن بەرداشلىق بەر، خۇش خەۋەرچىنىڭ ۋەزىپىسىنى ئورۇندا، تاپشۇرۇلغان خىزمىتىڭنى ھەر تەرەپتىن تولۇق ئادا قىلغىن. 6 چۈنكى ئۆزۈمگە كەلسەم، جىنىم قۇربانلىقىنىڭ «شاراب ھەدىيە»سىدەك تۆكۈلىدىغان ۋاقتى يېتىپ كەلدى، مېنىڭ بۇ دۇنيادىن كېتىش ۋاقتىممۇ يېقىنلاشتى. 7 گۈزەل كۈرەشنى مەن قىلىپ بولدۇم، يۈگۈرۈش مۇسابىقىسىنىڭ مەنزىلىنى بېسىپ بولدۇم، بىردىنبىر ئېتىقادنى چىڭ ساقلاپ كەلدىم. 8 ھازىر ھەققانىيلىقنىڭ [غەلىبە] تاجى مەن ئۈچۈن ساقلىنىپ تۇرماقتا. ئۇنى، ھەققانىي سوراقچى بولغان رەب شۇ كۈندە ماڭا، شۇنداقلا يالغۇز ماڭلا ئەمەس، ئۆنىڭ كېلىپ ئايان بولۇشىغا تەلپۈنۈپ تۇرغانلارنىڭ ھەممىسگە ئىنئام قىلىپ كېيگۈزىدۇ. 9 ئىمكانىيەتىڭ بارىچە ينىمغا تېزدىن يېتىپ كەل. 10 چۈنكى دېماس بۇ ھازىرقى دۇنيانى تاما قىلغانلىقى ئۈچۈن مېنى تاشلاپ تېسالونىكا شەھرىگە كەتتى. كرىسكىس گالاتىيا ئۆلكىسىگە، تىتۇس دالماتىيا ئۆلكىسىگە كەتتى. (aiōn g165) 11 ينىمدا يالغۇز لۇقا قالدى. ماركۇسنى ئۆزۈڭ بىلەن بەرگە ئېلىپ كەل، چۈنكى ئۇ خىزمەتلىرىمدە ماڭا كۆپ ئەسقاتىدۇ. 12 تىككىكۇسنى بولسا ئەفەسۇس شەھرىگە ئەۋەتتۇم. 13 كېلىشىڭدە تروئاس شەھرىدە كارپۇسنىڭ ينىغا قالدۇرۇپ قويغان يېپىنچام بىلەن كىتابلارنى، بولۇپمۇ ئورام تېرە يازمىلارنى بىللە ئالغاچ كەلگىن. 14 مىسكەر ئىسكەندەر ماڭا تولا ئەسكىلىك قىلدى. رەب ئۆنىڭغا قىلمىشلىرىغا لايىق ياندۇرماي قالمايدۇ. 15 سەن ھەم ئۆنىڭدىن ھوشيار بول؛ چۈنكى ئۇ بىزىمىزگە سۆزلىرىمىز-زگە قاتتىق قارشىلىق كۆرسەتتى. 16 ئۆنچى قېتىملىق سوراقتا مېنىڭ ئاقلىنىشىمغا يارىدەم قىلىدىغان ھېچكىم چىقمىدى، ھەممىسى مېنى تاشلاپ كەتتى. بۇ ئىش ئۇلارغا ھېسابلاشمىغاي! 17 لېكىن رەب مېنىڭ بىلەن بىللە تۇرۇپ، مەن ئارقىلىق ئىنجىل جاكارى تولۇق قىلىنىپ، بۇ يەردىكى بارلىق يات ئەللىكلەردىن بولغانلارنىڭ ئاڭلىشى ئۈچۈن مېنى كۆچلەندۈردى؛ شۇنىڭ بىلەن مەن شىرنىڭ ئاغزىدىن قۇتقۇزۇلىندىم. 18 رەب مېنى بارلىق رەزىل ئىشتىن قۇتقۇزۇپ، ئەرشتىكى پادىشاھلىقىغا ساق يەتكۈزىدۇ! شان-شەرەپ ئۆنىڭغا ئەبەدىلئەبەد دگىچە مەنسۇپ بولغاي! ئامىن! (aiōn g165) 19 پرىسكا بىلەن ئاكۇيلاغا ۋە ئونېسىفورنىڭ ئائىلىسىدىكىلەر گە مەندىن سالام ئېيت. 20 ئېراستۇس كورىنت شەھرىدە قالدى. لېكىن تروفىمۇس كېسەل بولۇپ قالغانلىقتىن، ئۇنى ملىتۇس شەھرىدە قالدۇرۇپ قويدۇم. 21 قىش چۈشۈپ كەتكۈچە ئىمكانىيەتىڭ بارىچە بۇ يەر گە كەلگىن. يۇبۇلۇس، پۇدىس، لىنوس، كلاۋدىيا ۋە بارلىق قېرىنداشلاردىن ساڭا سالام. 22 رەب ئەيسا مەسىھ روھىڭ بىلەن بىللە بولغاي! مېھىر-شەپقەت سىلەر بىلەن بىللە بولغاي!

تىتۇسقا

1 خۇدانىڭ تاللىغانلىرىغا ئامانەت بولغان ئېتىقاد ۋە ئىخلاسمەنلىككە ئېلىپ بارىدىغان ھەققەتنىڭ بىلدۈرۈلۈشى ئۆچۈن، ئەيسا مەسىھنىڭ روسۇلى قىلىپ تەيىنلەنگەن، خۇدانىڭ قۇلى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن ساڭا سالام ـ **2** (بۇ ئېتىقاد ۋە ھەققەتنى مەڭگۈلۈك ھاياتنىڭ باغلانغان ئۈمىدىنى ئېلىپ كېلىدۇ؛ بۇ مەڭگۈلۈك ھاياتنى مۇتلەق يالغان ئېيتمايدىغان خۇدا ھەممە دەۋر-زامانلاردىن ئىلگىرىلا ۋەدە قىلغانىدى؛ (aiōnios g166) **3** لېكىن [ھازىر] ۋەدىسىنىڭ ۋاقتى كېلىپ قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدا بۇنىڭ كالام-خەۋىرىنى تۆز ئەمرى بىلەن ماڭا تاپشۇرغان چاكار ئارقىلىق ئاشكارىلىدى) **4** ـ ئورتاق ئېتىقادىمىزدا تۆز ئوغلۇم بولغان تىتۇسقا سالام! خۇدائاتىمىز ۋە نىجاتكارىمىز مەسىھ ئەيسادىن ساڭا مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **5** سېنى كېرىت ئارىلىدا قالدۇرۇشتىكى سەۋەب، ئورۇندىلىپ بولمىغان ئىشلارنى بىر تەرەپ قىلىشىڭ ئۆچۈن ۋە ھەر شەھەردە ساڭا تاپىلىغىنىمدەك جامائەتكە ئاقساقالارنى تەيىنلىشىڭ ئۆچۈن ئىدى. **6** ئاقساقاللىققا تەيىنلىنىدىغان كىشى ئەيىبسىز بولۇشى، بىر ئايالىلىق، پەرزەنتلىرى بولسا ئېتىقاد قىلغۇچى بولۇشى ۋە ئىشلىرىدا شاللاقلىق قىلمىدىغان ياكى [ئاتا-ئانىسىغا] ۋىيسۇنمايدىغان ئەيىبلىرى بولمىغان بولۇشى كېرەك. **7** چۈنكى جامائەتنىڭ يېتەكچىسى خۇدانىڭ [ئائىلىسىگە] غوجىدار بولۇش سۈپىتىدە، ئەيىبسىز بولۇشى كېرەك؛ باشباشتاق ئەمەس، تېرىككەك ئەمەس، ھاراق-شاراباقا بېرىلگەن ئەمەس، زوراۋان ئەمەس، نەپسانىيەتچى ئەمەس، **8** بەلكى مېھماندوست، ساخاۋەتلىك، ياخشىلىقنى سۆيىدىغان، سالماق، ئادىل، ئىخلاسمەن ۋە تۆزىنى تۇتۇۋالغان بولۇشى لازىم. **9** ئۇ يەنە ساغلام تەلىم بىلەن رىغبەت-تەسەللى بېرىش ئۆچۈن ۋە قارشى چىققۇچىلارغا رەددىيە بېرىش ئۆچۈن، تاپشۇرۇلغان ئىشەنچلىك كالام-سۆزدە چىڭ تۇرۇشى كېرەك.

10 چۈنكى ھازىر بەھەنە سۆز قىلمىدىغان، كىشىلەرنىڭ كۆڭلىنى ئوۋلاپ ئېزىتقۇلۇق قىلمىدىغان، تۆز بېشىمچىلىق قىلمىدىغان كۆپلىگەن كىشىلەر بار، بولۇپمۇ خەتنىلىكلەردىن چىققانلار بار. **11** ئۇلارنىڭ ئاغزىنى ئېتىش كېرەك؛ چۈنكى ئۇلار ھارام دۇنيانى دەپ ئۆگىتىشكە تېگىشلىك بولمىغان نەرسىلەرنى ئۆگىتىپ، ھەتتا پۈتۈن ئائىلىلەرنى نابۇت قىلماقتا. **12** شۇلاردىن بىرى، يەنى [كېرىت ئارىلىدىكىلەرنىڭ] تۆزىنىڭ بىر پەيغەمبىرى: «كېرىتلار ھەمىشە يالغان سۆزلەيدىغانلار، ۋەھشىي ھايۋانلار ۋە ھۆرۈن تويماسلاردۇر» دېگەن. **13** بۇ گۇۋاھلىق ھەققەتتۇر؛ شۇڭا ئۇلارنىڭ ئېتىقادتا ساغلام تۇرۇشى ئۆچۈن، شۇنداقلا يەھۇدىي ئەپسانىلە رگە ۋە ھەققەتتىن چەتنىگەنلەر توقۇۋالغان ئىنسانىي قائىدە-يەلگىلىمىلە رگە قۇلاق سالماسلىقى ئۆچۈن ئۇلارنى قاتتىق ئەيىبلەپ ئاگاھلاندۇرغىن. **15** پاك كىشىلەر ئۆچۈن ھەممە نەرسە پاك؛ لېكىن يۇغانغان ناپاكلار ۋە ئېتىقادسىزلار ئۆچۈن ھېچقانداق نەرسە پاك ئەمەستۇر. چۈنكى ئۇلارنىڭ ئوي-پىكىرلىرىمۇ، ۋىجدانىمۇ يۇغىنىپ كەتكەن. **16** ئۇلار خۇدانى توۋىمىز دەپ داۋراڭ قىلسىمۇ، لېكىن ئەمەللىرىدە ئۇنىڭدىن تانىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار يىرگىنچلىكلەر، ھېچگەپ ئاڭلىمايدىغانلار، ھېچقانداق ياخشى ئىشلارنى قىلىشقا يارىمايدىغانلاردۇر.

2 لېكىن سەن بولساڭ ساغلام تەلىمگە قانداق ۋېزغۇن ياشاشنى ئۆگىتىشىڭ كېرەك. **2** ياشانغان ئەرلە رگە، ھوشيار، سالماق، تەمكىن، ئېتىقادتا، مېھىر-مۇھەببەتتە ۋە سەۋر-تاقەتتە ساغلام بولۇشنى تاپىلىغىن. **3** شۇنىڭدەك، ياشانغان ئاياللارغا يۈرۈش-تۇرۇشتا ئىخلاس-مۇقەددەسلىككە لايىق بولۇشنى، چېقىمچىلىق قىلماسلىقنى، ھاراق-شاراباقا بېرىلمەيدىغان بولۇشنى، گۈزەل ئىشلارنى ئۆگەتكۈچىلەر بولۇشنى تاپىلىغىن. **4** بۇنىڭ بىلەن تۇلار ياش ئاياللارغا ئەرلىرىگە كۆيۈنۈش، بالىلىرىغا كۆيۈنۈش، سالماق بولۇش، پاك بولۇش، تۆي ئىشلىرىنى پۈختا قىلىش، مېھرىبان بولۇش ۋە تۆز ئەرلىرىگە ۋىيسۇنۇشنى ئۆگىتەلەيدۇ. شۇنداق بولغاندا خۇدانىڭ سۆزىنى قارىلانمايدۇ. **6** شۇنىڭدەك ياش ئەرلەرنىمۇ سالماق بولۇشقا جېكلىگىن. **7** تۆز ۋۇجۇدۇڭ ھەممە ئىشتا گۈزەل ئەمەللىرىڭ بىلەن تۇلارغا ئۈلگە بولغىن؛ تەلىم بە رگىنىڭدە پاك-دىيانەتلىك، ئېغىر-بىسىق بولۇپ، **8** ھېچكىم قۇسۇر تاپالمايدىغان، ساغلام سۆزلەرنى يەتكۈزگىن؛ بۇنىڭ بىلەن، قارشى چىققۇچىلار بىز توغرۇلۇق يامان گەپ قىلىدىغان يەرنى تاپالماي خىجىل بولىدۇ. **9** قۇللارغا تۆز خوجايىنلىرىنى ھەممە ئىشتا قانائەتلەندۈرۈپ تۇلارغا ۋىيسۇنۇشنى ئۆگەتكىن. تۇلار گەپ ياندۇرماي، **10** ئوغرىلىق قىلماي، تۆزلىرىنىڭ ھەر جەھەتتىن ئىشەنچلىك ئىكەنلىكىنى كۆرسەتسۇن. تۇلار بۇنىڭ بىلەن قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانىڭ تەلىماتىغا ھەر جەھەتتىن زىننەت بولىدۇ. **11** چۈنكى خۇدانىڭ نىجاتنى بارلىق ئىنسانلارغا ئېلىپ كېلىدىغان مېھىر-شەپقىتى ئايان بولدى؛ **12** تۇ بىزگە ئىخلاسسىزلىق ۋە بۇ دۇنيانىڭ تاررۇز-ھەۋەسلىرىنى رەت قىلىپ، ھازىرقى زاماندا سالماق، ھەققانىي، ئىخلاسمەن ھاياتنى تۇتكۇزۇشىمىز بىلەن، (aiōn g165) **13** تۇلۇغ خۇدا، نىجاتكارىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ شان-شەرەپ بىلەن كېلىدىغانلىقىغا بولغان مۇبارەك تۇمىدىنىمىزنى ئەمەلگە ئېشىشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتۈشنى ئۆگىنىدۇ. **14** تۇ بەدەل تۇلەپ بىزنى ھەممە ئىتائەتسىزلىكلەردىن ئازاد قىلىش ھەمدە بىزنى تۆزى ئۈچۈن پاك قىلىپ، تۆزىگە مەنسۇپ بولغان، ياخشى ئەمەللە رگە قىزغىن ئىنتىلىدىغان خەلق قىلىشقا بىز ئۈچۈن قۇربان بولدى. **15** بارلىق ھوقۇقۇڭنى ئىشلىتىپ بۇ ئىشلارنى جاكارلاپ ئېيتقىن، نەسىھەت بېرىپ جېكلىگىن ۋە ئاگاھلاندۇرغىن. ھېچكىم سېنى كەمىستىمىسۇن.

3 [جامائەتىكىلە رگە] شۇنى ئەسلىتىپ تۇرغىنىكى، تۇلار ھۆكۈمرانلارغا ۋە ھوقۇقدارلارغا ۋىيسۇنۇپ، شۇلارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىسۇن، ھەرقانداق ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا تەييار تۇرسۇن، **2** ھېچكىمنىڭ يامان گېپىنى قىلمىسۇن، جېدەلخور بولمىسۇن، مۇلايىم بولسۇن، ھەممە ئادەمگە ھەر جەھەتتە مۇمىنلىك كۆرسەتسۇن. **3** چۈنكى بىز تۆزىمىزمۇ ئەسلىدە نادان بولۇپ، ئىتائەتسىز، ئازدۇرۇلغان، ھەرخىل شەھۋەت-ھەۋەسلەرنىڭ ھەم لەززەتلەرنىڭ قۇلى بولغان، رەزىللىك ۋە ھەسەتخورلۇق ئىچىدە ياشىغان، نەپرەتلىك بولغان ھەم بىر-بىرىمىزدىن نەپرەتلىنىدىغانلاردىن ئىدۇق. **4** بىراق قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانىڭ ئىنسانلارغا بولغان مېھىربانلىقى ۋە مېھىر-مۇھەببىتى ئايان بولۇشى بىلەن، **5** (تۆزىمىزنىڭ قانداقتۇر ھەققانىي ئەمەللىرىمىز بىلەن ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭ رەھىم-شەپقىتى بىلەن) بېكىدىن تۇغۇلۇشتا ۋېۋىشلىرى ۋە مۇقەددەس روھتا يېڭىلىشى ئارقىلىق تۇ بىزنى قۇتقۇزدى؛ **6** بۇ روھنى خۇدا نىجاتكارىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ۋۇجۇدىمىزغا مول قۇيدى. **7** بۇ ئارقىلىق، خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى بىلەن ھەققانىي قىلىنىپ، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىشنى ئۈمىدىنى تۇتقان مىراسخورلار بولدۇق. (aiōnios g166) **8** بۇ سۆزلەر ئىشەنچلىكتۇر ۋە بۇ ھەققەتلەرنى ئالاھىدە تەكتلىشىڭنى تەلەپ قىلىمەن. شۇنداق قىلغىنىڭدا، خۇداغا ئېتىقاد قىلغانلار تۆزلىرىنى ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا ھېرىلىشكە كۆڭۈل بۆلىدۇ. بۇ ئىشلار ئىنسانلار ئۈچۈن گۈزەل ۋە پايدىلىق. **9** بىراق ئەخمىقانە مۇنازىرىلەر، نەسەبنامىلەردىكى [قۇرۇق گەپلەر]، جېدەل-ماجرالار، تەۋرات قانۇنىغا مۇناسىۋەتلىك تالاش-تارتىشلاردىن تۆز ۋۇجۇدۇڭنى نېرى تۇتقىن؛ چۈنكى بۇلار پايدىسىز ۋە بەھىنلىكتۇر. **10** ئاريەنا بۆلگۈنچىلىك قىلغۇچى ئادەمنى بولسا بىر-ئىككى قېتىم ئاگاھلاندۇرغاندىن كېيىن ئۇنىڭ بىلەن بولغان باردى-كەلدىنى ئۈزۈۋەت، **11** چۈنكى بۇنداق ئادەمنى ھەققەتەن چەتىندى، گۇناھ سادىر قىلۋاتىدۇ، شۇنداقلا تۆزىنى تۆزى جازاغا مەھكۇم قىلغان دەپ بىلىسەن. **12** ئارتېماسنى ياكى تىكىكۇسنى ساڭا ماڭدۇرغاندا، مۇمكىن قەدەر تېزرەك نىكوپولىس شەھىرىگە مېنىڭ يېنىمغا كەلگىن، چۈنكى تۇ يەردە قىشلىماقچى بولۇۋاتىمەن. **13** ئادۇوكات زېناس بىلەن ئاپوللوسنىڭ سەپىرىگە كۆڭۈل بۆلۈپ ھەممىتىڭنىڭ بارىچە تۇزاتقىن؛ كەم-كۆتىلىرى بولسا، تۇلارنىڭ ھاجىتىدىن چىققىن. **14** بىزنىڭ قوۋمىمىز مېۋىسىز قالماسلىقى ئۈچۈن ھاجەتمەنلە رگە ياردەم قىلىپ، تۆزلىرىنى گۈزەل ئەمەللەرنى قىلىشقا بېغىشلاشنى ئۆگەنسۇن. **15** يېنىمدىكىلەرنىڭ ھەممىسىدىن ساڭا سالام. ئېتىقادتا بىزنى سۆيىدىغانلارغا سالام ئېيت. مېھىر-شەپقەت ھەممىگالارغا يار بولغاي!

فىلىمونغا

1 مەسىھ ئەيسانىڭ مەھبۇسى مەنكى پاۋلۇس ۋە قېرىندىشىمىز تىموتىيدىن سۆيۈملۈكىمىز ۋە خىزمەتداشىمىز فىلىمونغا **2** ۋە سىڭلىمىز ئافىياغا، سەپداشىمىز ئاركىپپۇسقا ۋە ۋېرۇكدە يىغىلىدىغان جامائەتكە سالام! **3** خۇدائاتىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھدىن سىلە رگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **4** رەببىمىز ئەيساغا ۋە بارلىق مۇقەددەس بەندىلە رگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭ ۋە ئىشەنچ-ئېتىقادىڭىز ئاگلاپ، مەن دۇئالىرىمدا ھەمىشە سىزنى ياد ئېتىپ تۇرۇۋاتىمەن، سەن تۆچۈن تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ **6** بەرگە ئىسىپ بولغان، مەسىھنى تۇلۇغلايدىغان بارلىق ياخشى ئىلتىپاتنى تولۇق تونۇپ يېتىشىڭ بىلەن، سىزنىڭ ئېتىقادىڭىز ئەمەللىردە مەردلەرچە ئورتاقلىشىشىڭ كۆچەيتىلسۇن دەپ دۇئا قىلىمەن. **7** چۈنكى سىزنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىڭ ماگا زور خۇشاللىق ۋە رىغبەت ئېلىپ كەلدى؛ چۈنكى ئى قېرىندىشىم، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ئىچ-باغرىلىرى سىزنىڭ ئارقىلىق كۆپ سۆيۈندۈرۈلدى. **8** شۇڭا، گەرچە سىزنى لايىق ئىشنى قىلىشقا پۈرۈشقا مەسىھدە جۈرئەتلىك بولالىسامۇ، **9** لېكىن يەنىلا مۇھەببەتنىڭ تۈرتكىسى بىلەن مەنكى قېرى پاۋلۇس ھەمدە ھازىرمۇ ئەيسا مەسىھنىڭ مەھبۇسى بولۇش سۈپىتىدە ساگا ئىلتىماس قىلىپ تۆتۈنۈشنى لايىق كۆردۇم ـ **10** كىشىنىلەردە تۇرۇپ تۇغقان بالام، يەنى ئونېسىمۇس توغرۇلۇق ئىلتىماسىم بار. **11** تۇ بۇرۇن ساگا پايدىسىز بولغان بولسىمۇ، ئەمما ھازىر ساگىمۇ، ماگىمۇ پايدىلىقتۇر. **12** مەن ھازىر تۇنى ـ جانىجىگىرىمنى سىزنىڭ يېنىگىغا قايتۇرۇپ ئەۋەتىمەن. **13** خۇش خەۋەرنى دەپ كىشىنىلەردە تۇرغىنىمدا تۇنى سىزنىڭ ئورنۇڭدا مېنىڭ خىزمىتىمدە بولۇشقا يېنىمدا قالدۇرۇپ قالغۇم بار ئىدى؛ **14** بىراق سىزنىڭ رازىلىقىڭىز ئالماي ھېچنېمىنى قىلغۇم يوق، شۇنداق قىلغاندا سىزنىڭ ماگا قىلغان ياخشىلىقىڭىز مەجبۇرىي ئەمەس، بەلكى رازىمەنلىك بىلەن بولىدۇ. **15** چۈنكى سىزنىڭ ئونېسىمۇستىن ۋاقتىلىق مەھرۇم بولغىنىڭىز سەۋەبى، بەلكىم دەل سىزنىڭ تۆنىگىغا ئەبەدىلىكەبە دگىچە ئېسىۋە بولۇشۇڭۇ تۆچۈن ئىدى. **(aiōnios g166) 16** مېنىڭ شۇنداق دېگىنىم، تۆنىگىغا قۇل قاتاردا ئەمەس، بەلكى قۇلدىن كۆپ تۇستۇن ـ ماگا نەقەدەر سۆيۈملۈك، شۇنداقلا ساگا تېخىمۇ شۇنداق بولىدىغان (ئىنسانىي مۇناسىۋەتلەر بىلەن ھەم رەببدە بولغان مۇناسىۋەت بىلەن)، سۆيۈملۈك قېرىنداش قاتاردا ئىگە بولىسەن؛ **17** شۇنىڭ تۆچۈن، ئەگەر سەن مېنى ھەمداش قاتاردا كۆرسەڭ، تۇنى مېنى قوبۇل قىلغاندەك قوبۇل قىلغىن. **18** ئەگەر بۇرۇن تۇ ساگا بەرەر يولسىزلىق قىلغان بولسا ياكى ساگا قەرزدار بولغان بولسا، بۇنى مېنىڭ ھېسابىغا يازغىن. **19** مانا مەنكى پاۋلۇس بۇ سۆزلەرنى تۆز قولۇم بىلەن يېزىۋاتىمەن: قەرزنى بولسا تۆزۈم قايتۇرىمەن؛ لېكىن مەن ساگا تۆز ۋۇجۇدىڭىز جېنىڭىز بىلەن ماگا قەرزدار بولغىنىڭىز تىلغا ئالمايمەن. **20** شۇڭا، ئەي قېرىندىشىم، مەن رەببدە سەندىن مەنپەئەتكە ئېرىشىمەكچىمەن؛ ئىچ-باغرىلىرىمنى مەسىھدە سۆيۈندۈرگىن. **21** ئىشەنچىم سۆزۈمنى ئاگلايدىغانلىقىڭغا كامىل بولۇپ ۋە سورىغانلىرىمدىن ئارتۇق ئورۇنلايدىغانلىقىڭىز بىلىپ، ساگا مۇشۇنداق يازدىم. **22** بۇلاردىن باشقا، ماگا تۇرالغۇ جاي تەييارلاپ قويغىن. چۈنكى دۇئالىرىڭلار ئارقىلىق مېنىڭ سىلە رگە قايتۇرۇپ بېرىلىشىمنى ئۈمىد قىلىمەن. **23** ئەيسا مەسىھكە خىزمەت قىلغانلىقى ئۆچۈن زىنداندىشىم بولغان ئەپافراس، **24** خىزمەتداشلىرىم مارىكۇس، ئارىستارخۇس، دېماس ۋە لۇقالاردىن ساگا سالام.
25 رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى روھىڭلارغا يار بولغاي!

ئىبرانىيلارغا

1 خۇدا بۇرۇنقى زامانلاردا ئاتا-بوۋىلارغا پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق تۈرلۈكۈم ۋەچچە ۋە نۇرغۇن يوللار بىلەن سۆز قىلغان بولۇپ، **2** مۇشۇ ئاخىرقى كۈنلەردە بولسا بەرگە ئوغلى ئارقىلىق سۆزلىدى. ئۇ ئوغلىنى پۈتكۈل مەۋجۇداتنىڭ مىراسخورى قىلىپ بېكىتكەن، ئۇنىڭ ئارقىلىق كائىناتلارنى ياراتقان. (aiōn g165) **3** ئۇ خۇداننىڭ شان-شەرىپىدىن پارلىغان نۇر، ئۇنىڭ ئەينىيىتىنىڭ ئېھادىسىدۇر، ئۇ قۇدرەتلىك سۆز-كالامى بىلەن پۈتكۈل كائىناتنىڭ مەۋجۇداتىنى تۇتۇرىندا تۇرغىزۋاتقان بولۇپ، ئۇ گۇناھلارنى تازىلاش خىزمىتىنى ئادا قىلغاندىن كېيىن، ئەرشتىكى شانۇ-شەۋكەت ئىگىسىنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇردى. **4** شۇنىڭدەك، ئۇ پەرىشتىلەردىن كۆپ ئۈستۈن نام-مەرتىۋىگە مىراس بولۇپ، ئۇلاردىن شۇنچە يۇكسەك تۇردى. **5** چۈنكى خۇدا [مۇقەددەس يازمىلاردا] پەرىشتىلەرنىڭ قايسىسىغا: «سەن مېنىڭ ئوغلۇمدۇرسەن، بۈگۈن مەن سېنى تۇغدۇردۇم»، ۋە يەنە: «مەن ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن، ئۇمۇ ماڭا ئوغۇل بولىدۇ» دېگەندىمۇ؟ **6** ئۇنىڭ ئۇستىگە، ئۇ تۇنجىنىڭ تۇنجىسىنى يەر يۈزىگە ئەۋەتكەندە، «بارلىق پەرىشتىلەر ئۇنىڭغا سەجدە قىلسۇن» دېگەن. **7** ئۇ پەرىشتىلەر توغرىلۇقتا: ـ «ئۇ پەرىشتىلىرىنى شامىللار، خىزمەتكارلىرىنى ئوت يالقۇنى قىلدۇ»، دېگەندىمۇ؛ **8** لېكىن ئوغلى ھەققىدە بولسا ئۇنىڭغا مۇنداق دېگەن: ـ «سېنىڭ تەختىڭ، ئى خۇدا، ئەبەدىلئەبەدلىكتۇر، سېنىڭ پادىشاھلىقىڭدىكى شاھانە ھاساڭ ئادالەتنىڭ ھاسىسىدۇر. (aiōn g165) **9** سەن ھەققانىيەتنى سۆيۈپ، رەزىللىككە نەپرەتلىنىپ كەلگەنسەن؛ شۇڭا خۇدا، يەنى سېنىڭ خۇدايىڭ سېنى ھەمراھلىرىڭدىن ئۈستۈن قىلىپ شادلىق مېيى بىلەن مەسىھ قىلدى». **10** خۇدا ئوغلىغا يەنە مۇنداق دېگەن: ـ «سەن، ئى رەب، ھەممىدىن بۇرۇن زېمىننىڭ ئۇلىنى سالدىڭ، ئاسمانلارنى بولسا قوللىرىڭ ياسىغانىدۇر، **11** ئۇلار يوق بولۇپ كېتىدۇ، لېكىن سەن مەڭگۈ تۇرسەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى كىيىمدەك كېنىراپ كېتىدۇ؛ **12** سەن ئۇلارنى تون كەبى ئۆگەپ قويىسەن، شۇندا ئۇلار كىيىم-كېچەك يەڭگۈشلەنگەندەك يەڭگۈشلىنىدۇ. بىراق سەن مەڭگۈ ئۆزگەرمىگۈچىدۇرسەن، يىللىرىڭنىڭ تامامى يوقتۇر». **13** يەنە، ئۇ قايسىبىر پەرىشتىگە: ـ «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرىڭ قىلمىغۇچە، مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرسەن» ـ دېگەندىمۇ؟ **14** شۇنداق ئىكەن، پەرىشتىلەرنىڭ ھەممىسى پەقەت نىجاتقا مىراسلىق قىلىدىغانلار ئۈچۈن خىزمەت قىلىشقا [خۇدا تەرىپىدىن] ئەۋەتىلگەن خىزمەتچى روھلار ئەمەسمۇ؟

2 بۇ سەۋەبتىن، ئاللىقانداق يول بىلەن [ھەققىي يولدىن] تېيىلىپ كەتمەسلىكىمىز ئۈچۈن، ئاڭلىغان ھەققەتلە رەگە تېخىمۇ ئېتىبار قىلىشىمىز لازىم. **2** چۈنكى پەرىشتىلەر ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەن سۆز-كالامنىڭ تۇراقلىق ئىكەنلىكى ئىسپاتلانغان ھەمدە ئۇنىڭغا ھەربىر ۋىسۈئىمانسىلىق ۋە ئىتائەتسىزلىك قىلىش تېگىشلىك جازاغا تارتىلىدىغان يەردە، **3** شۇنچە ئۇلۇغ قۇتقۇزۇش-نىجاتقا ئېتىبار بەرمىسەك، بىز قانداقمۇ [جازادىن] قېچىپ قۇتۇلالايمىز؟! چۈنكى بۇ نىجاتنىڭ خەۋىرى دەسلەپتە رەب ئارقىلىق ئۇقتۇرۇلغان، ھەم ئۇنىڭ ھەقلىقىنى بۇۋاستە ئاڭلىغانلارمۇ بەرگە تەستىقلىغان؛ **4** ئۇنىڭ ئۇستىگە خۇدا بېشارەتلىك ئالامەتلەر، كارامەتلەر ۋە ھەرخىل قۇدرەتلىك مۆجىزىلەر ئارقىلىق، شۇنداقلا ئۆز ئىرادىسى ۋىچچە مۇقەددەس روھنىڭ ئاتا قىلغان ئىلتىپاتلىرى بىلەن تەڭ ۋۇجۇدىغا كۆۋاھلىق بەرگەن. **5** بىز دەۋاتقان كەلگۈسى دۇنيانى خۇدا پەرىشتىلەرنىڭ باشقۇرۇشىغا ئۆتكۈزۈپ بەرگىنى يوق؛ **6** بەلكى بۇ ھەققە [مۇقەددەس يازمىلارنىڭ] بىر يېرىدە بىرەيلەن مۇنداق گۈۋاھلىق بەرگەندۇر: ـ «ئى خۇدا]، ئىنسان دېگەن نېمىدى، سەن ئۇنى سېغىنىدىكەنسەن؟ ئادەم بالىسى نېمىدى، سەن ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ يوقلايدىكەنسەن؟ **7** چۈنكى سەن ئۇنىڭ ئورنىنى پەرىشتىلەرنىڭكىدىن ئازغىنە تۆۋەن بېكىتكەنسەن، سەن ئۇنىڭغا شان-شەرەپ ۋە شۆھرەتلەرنى تاج قىلىپ كىيدۈرىدۇ ۋېڭسەن؛ ئۇنى قولۇڭ ياسىغانلارنى ئىدارە قىلىشقا تىكلىدىڭ؛ **8** سەن بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۇنىڭ پۇتى ئاستىدا ۋىسۈئىدۇرغانسەن». ئەمدى «بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۇنىڭ پۇتى ئاستىدا ۋىسۈئىدۇرغانسەن» دېگىنى، ھېچقانداق نەرسە ئۇنىڭغا ۋىسۈئىماسلىققا قالدۇرۇلمىغان، دېگەنلىكتۇر. بىراق، ھازىرچە مەۋجۇداتلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۇنىڭغا ۋىسۈئىغانلىقىنى تېخى كۆرمەيۋاتىمىز. **9** لېكىن بىز ئۇچۇن پەرىشتىلەردىن «ئازغىنە ۋاقىت تۆۋەن قىلىنغان»، ئۇلۇم ئازابلىرىنى تارتقانلىقى ئۈچۈن ھازىر شان-شەرەپ ۋە ھۆرمەت تاجى كىيدۈرۈلگەن ئەيسانى كۆرگۈچى بولدۇق؛ چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى بىلەن ھەممەيلەن ئۈچۈن ئۆلۈمنىڭ تەمىنى تېتىدى. **10** چۈنكى پۈتكۈل مەۋجۇداتلار ئۆزى ئۈچۈنمۇ ھەم ئۆزى ئارقىلىقمۇ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇۋاتقان خۇداغا نىسبەتەن، نۇرغۇن ئوغۇللارنى شان-شەرەپكە باشلىغاندا، ئۇلارنىڭ نىجاتىنىڭ يول باشلىغۇچىسىنى ئازاب-ئۇقۇبەتلەر ئارقىلىق كامالەتكە يەتكۈزۈشكە لايىق كەلدى. **11** چۈنكى پاك-مۇقەددەس قىلغۇچى بىلەن پاك-مۇقەددەس قىلىنغانلارنىڭ ھەممىسى دەرۋەقە ئوخشاش بىرسىدن كەلگەندۇر؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنى «قېرىنداش» دېيىشتىن نومۇس قىلمايدۇ. **12** خۇددى ئۇ [خۇداغا (مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغاندەك)]: «نامىڭنى قېرىنداشلىرىمغا جاكارلايمەن، جامائەت ئىچىدە سېنى ناخشىلاردا كۈيلەيمەن» دېگەن. **13** ئۇ يەنە: «مەن ساڭا تايىنىمەن» ۋە «قارا گالار، مانا مەن بۇ يەردە خۇدا ماڭا ئاتا قىلغان پەرزەنتلەر بىلەن بىللە» دېگەن. **14** پەرزەنتلەر بولسا ئەت بىلەن قاندىن تەنلىك بولغاچقا، ئوغۇلمۇ [شۇ پەرزەنتلەرنىڭكىگە] ئوخشاشلا ئەت ۋە قاندىن تەنلىك بولدى. بۇنداق قىلىشتىكى مەقسەت، ئۇ ئۆلۈم ئارقىلىق ئۆلۈم ھوقۇقىنى ئۇتقان ئىبلىسنىڭ كۈچىنى بىكار قىلىپ، **15** ئۆمۈر بويى ئۆلۈم قورقۇنچىدىن قۇلۇقتا ئۆتۈلغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئازادلىققا چىقىرىش ئۈچۈن ئىدى. **16** چۈنكى ئۇ دەرۋەقە پەرىشتىلە رگە ئەمەس، بەلكى ئىبراھىمنىڭ ئەۋلادلىرىغا ئۇتىشىدۇ؛ **17** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇ خۇداغا ئائىت ئىشلاردا رەھىمدىل ۋە سادىق باش كاھىن بولۇشى ئۈچۈن، خەلقىنىڭ گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈم قىلىرىنالىقىنى بېرەلىشى ئۈچۈن، ئۇ ھەر جەھەتتىن قېرىنداشلىرىغا ئوخشاش قىلىنىشى كېرەك ئىدى. **18** چۈنكى ئۆزى سىناقلارنى ئۆز بېشىدىن كەچۈرۈپ، ئازاب-ئۇقۇبەت چەككەن بولغاچقا، ئۇ سىناقلارغا دۇچ كەلگەنلە رگىمۇ ياردەم بېرەلەيدۇ.

3 شۇنداق ئىكەن، ئەي مۇقەددەس قېرىنداشلار، ئەرشتىن بولغان چاقىرىققا ئورتاق نىسىپ بولغانلار، ئۆزىمىز ئېتىراپ قىلغان روسۇل ۋە باش كاھىن، يەنى ئەيساغا كۆڭۈل قويۇپ قارا گالار. **2** خۇددى مۇسا [پەيغەمبەر] خۇدانىڭ پۈتۈن ئائىلىسىدە خىزمەت قىلغانىدا خۇداغا سادىق بولغانىدەك، ئۇمۇ ئۆزىنى تەيىنلەپ خىزمەتكە قويغۇچىغا سادىق بولدى. **3** لېكىن ئۆينى بەرپا قىلغۇچى ئۆزى بەرپا قىلغان ئۆيدىنمۇ ئارتۇق شۇھرەتكە سازاۋەر بولغىنىدەك، ئۇمۇ مۇسادىن ئارتۇق شان-شەرەپكە لايىقتۇر. **4** چۈنكى ھەمە ئۆينىڭ بەرپا قىلغۇچىسى باردۇر؛ لېكىن پۈتۈن مەۋجۇداتنىڭ بەرپا قىلغۇچىسى بولسا خۇدادۇر. **5** مۇسا بولسا خىزمەتكار سالاھىيتى بىلەن خۇدانىڭ پۈتۈن ئائىلىسىدە سادىقلىق بىلەن كېينىكى ئاشكارىلىنىدىغان ئىشلارغا گۇۋاھلىق بېرىش خىزمىتىنى قىلغان. **6** لېكىن مەسىھ بولسا خۇدانىڭ ئائىلىسىگە ئوغۇل سالاھىيتى بىلەن ھۆكۈمرانلىق سۈرىدۇ؛ ۋە ئە گەر بىز جاسارىتىمىز ۋە ئۈمىدىمىزدىن بولغان ئېتىبارلىقنى ئاخىرغىچە چىڭ تۇتساق، دەرۋەقە خۇدانىڭ ئاشۇ ئىشلىگىنە تەۋە بولغان بولىمىز. **7** شۇڭا، [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇقەددەس روھنىڭ دېگىنىدەك، بۈگۈن، ئە گەر سىلەر [خۇدانىڭ] ئاۋازىنى ئاڭلىساڭلار، **8** ئەينى چاغلاردا ئۆزى غەزەپلەندۈرۈپ، چۆل-بايابانىدا ئۆزى سىنىغان كۈنىدىكىدەك، يۈرىكىڭلارنى قاتتىق قىلماڭلار! **9** مانا شۇ يەردە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مېنى سىنىدى، ئىسپاتلىدى ھەم مېنىڭ قىلغانلىرىمنى قىرىق يىل كۆرۈپ كەلگەنىدى. **10** مەن شۇ دەۋردىن بىزار بولۇپ: ـ «بۇلار كۆڭلىدە دائىم ئاداشقانلار، مېنىڭ يوللىرىمنى ھېچ بىلىپ يېتمىگەن». **11** شۇڭلا مەن غەزەپلىنىپ قەسەم ئىچىپ: ـ «ئۇلار مېنىڭ ئارامىلىقىمغا قەتئىي كىرمەيدۇ» دېدىم». **12** ئەمدى قېرىنداشلار، ھېچقايسىڭلاردا يامان نىيەتلىك ۋە ئېتىقادسىز قەلب بولمىسۇن، شۇنداقلا ئۇنىڭ مەڭگۈ ھايات خۇدادىن يۈز ئۆرۈمەسلىكىگە كۆڭۈل بولۇڭلار؛ **13** يەقەت «بۈگۈن»لا بولىدىكەن، ھېچقايسىڭلار ئازدۇرۇشلىرى بىلەن كۆڭلۈڭلارنىڭ قاتتىقلاشمىسلىقى ئۈچۈن ھەر كۈنى بىر-بىرىڭلارنى جىمكەك گلار. **14** دەسلەپتىكى خاتىرجەملىكىمىزنى ئاخىرغىچە چىڭ تۇتساقلا، دەرۋەقە مەسىھ بىلەن شېرىك بولغان بولىمىز. **15** يۇقىرىدا ئېيتىلغىنىدەك: ـ «بۈگۈن، ئە گەر سىلەر [خۇدانىڭ] ئاۋازىنى ئاڭلىساڭلار، ئەينى چاغلاردا [ئۆزى] غەزەپلەندۈرگەن كۈنىدىكىدەك، يۈرىكىڭلارنى قاتتىق قىلماڭلار!» **16** (ئەمدى ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ تۇرۇپ، ئۇنى غەزەپلەندۈرگەنلەر كىملەر ئىدى؟ مۇسا پەيغەمبەرنىڭ يېتىپ كېلىكىدە مىسىردىن [قۇتقۇلۇپ] چىققان ئاشۇ [ئىسرائىللارنىڭ] ھەممىسى ئەمەسمۇ؟ **17** ئۇ قىرىق يىل كىملە رگە غەزەپلەندى؟ يەنىلا شۇ گۇناھ ئۆتكۈزۈپ، يېقىلىپ جەسەتلىرى چۆلدە قالغانلارغا ئەمەسمۇ؟ **18** شۇنداقلا ئۇ كىملە رگە ئۆز ئارامىلىقىمغا قەتئىي كىرمەيسىلەر دەپ قەسەم قىلدى؟ ئۆزىگە ئىتائەت قىلمىغانلارنى ئەمەسمۇ؟ **19** شۇڭا بۇلاردىن كۆرۈۋالالايمىزكى، ئۇلارنىڭ [ئارامىلىققا] كىرمەسلىكى ئېتىقادسىزلىقى ئۈچەيلىدىن ئىدى).

4 ئەمدى ئۇنىڭ ئارامىلىقىغا كىرىپ بەھرىمەن بولۇش ئوغرىسىدىكى ۋەدىسى [بەرگە] قالدۇرۇلغاندىن كېيىن، ئاڭلاردىكى بىرەرسىنىڭمۇ ئۇنىڭ ئېتىقادسىزلىقى ئۈچۈن ئەمەس قىلىنىشىدىن قورقۇنچىتا ئېھتىيات قىلايلى. **2** چۈنكى خۇش خەۋەر خۇددى [چۆلدىكى

ئىسرائىللارغا] ئاگىتىلغاندەك بىزلە رگىمۇ ئاگىتىلدى. لېكىن تۇلارنىڭ ئاگىلغانلىرى ئېتىقاد بىلەن يۇغۇرۇلمىغانلىقتىن، سۆز- كالامنىڭ تۇلارغا ھېچقانداق پايدىسى بولمىغاندى. **3** چۈنكى بۇ ئاراملىققا كەرگەنلەر بولسا ـ ئېتىقاد قىلغان بىزلەرمىز. خۇددى خۇدانىڭ ئېيتقىنىدەك: «شۇڭا مەن غەزەپلىنىپ قەسەم ئىچىپ: ـ «تۇلار مېنىڭ ئاراملىقىمغا قەتئىي كىرمەيدۇ ـ دېگەن». خۇدانىڭ ئەمەللىرى بولسا دۇنيا ئاپىريدە بولغاندىلا ھەممىسى تاماملانغاندى؛ **4** چۈنكى يارتىلىشنىڭ يەتتىنچى كۈنى ھەققىدە مۇقەددەس يازمىلارنىڭ بىر يېرىدە مۇنداق دېيىلگەن: «يەتتىنچى كۈنى كەلگەندە، خۇدا ھەممە ئەمەللىرىدىن ئارام ئالدى». **5** يەنە چېكىپ يۇقىرىدا ئېيتىلغاندەك خۇدا: «تۇلار مېنىڭ ئاراملىقىمغا قەتئىي كىرمەيدۇ» دېگەندى. **6** بۇنىڭدىن كۆرۈنەرلىكى، خۇدانىڭ ئاراملىقىغا كىرەلەيدىغانلار بار، ئەمما تۇنىڭ توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنى ئاۋۋال ئاگىلغانلار ئىتائەتسىزلىك قىلغانلىقى تۈپەيلى، تۇنىڭغا كىرەلمىدى. **7** شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا ئەنە شۇ [ئاراملىق توغرىسىدا] تۇزاق ۋاقىتتىن كېيىنكى مەلۇم بىر كۈننى «بۈگۈن» دەپ بېكىتىپ، داۋۇت [پەيغەمبەر] ئارقىلىق يەنە شۇنداق ئېيتقان: ـ «بۈگۈن تۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىسا كەلەر، يۈرىكىڭلارنى قاتتىق قىلماڭلار!» **8** ئەگەر يەشۇئا [پەيغەمبەر] [ئىسرائىللارنى] ئاراملىققا كىرگۈزگەن بولسا ئىدى، خۇدا كېيىن يەنە بىر [ئاراملىق] كۈنى توغرۇلۇق دېمىگەن بولاتتى. **9** قىسقىسى، شاباش كۈندىكى بىر ئاراملىق خۇدانىڭ خەلقىنى كۈتمەكتە. **10** چۈنكى خۇدانىڭ ئاراملىقىغا كىرگۈچىلەر خۇددى خۇدا «تۆز ئەمەل- ئىشلىرىدىن ئارام ئالغان»دەك، تۇزلىرىنىڭ ئىشلىرىدىن ئارام ئالدۇ. **11** شۇڭا ھېچقايسىمىزنىڭ ئەنە شۇ [ئىسرائىللاردەك] ئىتائەتسىزلىك قىلغان ھالىتىدە يېقىلىپ چۈشمەسلىكى ئۈچۈن، ھەرىرىمىز بۇ ئاراملىققا كىرىشكە ئىنتىلىلى. **12** چۈنكى خۇدانىڭ سۆز- كالامى جانلىقتۇر ۋە كۈچىگە ئىگەندۇر، ھەتتا جان بىلەن روھنى، يىلىك بىلەن بوغىملارنى بىر- بىرىدىن ئايرىۋېتىلگىنىدەك دەرىجىدە، ھەرقانداق قوش بىسلىق قىلىچتىن ئىتىتكىتۇر، قەلبدىكى ئوي- پىكىر ۋە ئارزۇ- نىيەتلەرنىڭ تۇستىدىن ھۆكۈم چىقارغۇچىدۇر. **13** تۇنىڭ ئالدىدا ھېچقانداق مەۋجۇدات غايىپ ئەمەستۇر، بەلكى بىزدىن ھېساب تالغۇچىنىڭ كۆزلىرى ئالدىدا ھەممە ئىش ئوچۇق- ئاشكارىدۇر. **14** شۇنداق بولغانىكەن، شۇنداقلا ئەرش- ئاسماناردىن ئۆتۈپ چىققان ئۇلۇغ باش كاھىنىمىز، يەنى خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا بولغانىكەن، بىز ئېتىراپ قىلغان ئېتىقادىمىزدا چىڭ تۇرايلى. **15** چۈنكى بىزگە تەينىلەنگەن باش كاھىنىمىز ئاجىزلىقلىرىمىزغا ھېسداشلىق قىلىغۇچى ئەمەس، بەلكى بىزگە ئوخشاش ھەرخىل ئازدۇرۇش- سىناقلارغا دۇچ كەلگەن، لېكىن گۇناھ سادىر قىلىپ باقمىغۇچىدۇر. **16** شۇڭا يۈرىكىمىز توق ھالدا رەھىم- شەپقەتكە ئېرىشىش ۋە ياردەمگە ئېھتىياجلىق ۋاقتىمىزدا شاپائەت تېپىش ئۈچۈن مېھىر- شەپقەت [ئايان قىلىنغۇچى] تەختىكە يېقىنلاشايلى.

5 ھەر قېتىملىق باش كاھىن ئىنسانلار ئارىسىدىن تاللىنىپ، خەلققە ۋاكالىتەن خۇداغا خىزمەت قىلىشقا، يەنى خەلقنىڭ ئاتىغان ھەدىيەلىرىنى ۋە گۇناھلار ئۈچۈن قىلغان قۇربانلىقلىرىنى خۇداغا سۇنۇشقا تەينىلىنىدۇ. **2** تۇنىڭ ھەرتەرەپلەپ ئاجىزلىقلىرى بولغاچقا، بىلىمسىزلەر ۋە يولدىن چەتنىگەنلە رگە مۇلايىملىق بىلەن مۇئامىلە قىلالايدۇ. **3** شۇ ئاجىزلىقى ئۈچۈن تۇ خەلقنىڭ گۇناھلىرى ھېسابىغا قۇربانلىق سۇنغاندەك، تۇز گۇناھلىرى ئۈچۈنمۇ قۇربانلىق سۇنۇشقا توغرا كېلىدۇ. **4** ھېچبىر كىشى بۇ شەرەپلىك مەرتىۋىنى تۇزالۇكىدىن ئالمايدۇ، پەقەت ھارۇنغا ئوخشاش، خۇدا تەرىپىدىن چاقىرىلغاندىلا ئۇنى ئالىدۇ. **5** خۇددى شۇنىڭدەك مەسىھمۇ باش كاھىن مەرتىۋىسىگە ئۆزىنى ئۇلۇغلاپ ئۆزالۇكىدىن ئېرىشكەن ئەمەس، بەلكى ئۇنى [ئۇلۇغلىغۇچى خۇدا] ئۆزى ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا: ـ «سەن مېنىڭ ئوغلۇمدۇرسەن، بۈگۈن مەن سېنى ئۇغدۇردۇم» دېگەن. **6** ئۇ [مۇقەددەس يازمىلارنىڭ] يەنە بىر يېرىدە ئۇنىڭغا: ـ «سەن ئەبەدىلئەبەد دگىچە مەلكىزەدە كىنىڭ تېمىدىكى بىر كاھىندۇرسەن» دېگەن. **(aiōn g165)** **7** [مەسىھ] يەر يۈزىدىكى كۈنلەردە، ئۆزىنى ئۆلۈمدىن قۇتقۇزۇۋېلىشقا قادىر بولغۇچىغا قاتتىق نىدالار ۋە كۆز ياشلىرى بىلەن دۇئا- تىلاۋەتلەر ۋە يىلىنىشلارنى كۆتۈردى. ئۇنىڭ تىخلاسمەنلىكىدىن دۇئالىرى ئىجابەت قىلىندى. **8** گەرچە ئۇ [خۇدانىڭ] ئوغلى بولسىمۇ، ئازاب چېكىشلىرى ئارقىلىق ئىتائەتمەن بولۇشنى ئۆگەندى. **9** ئۇ مانا مۇشۇنداق مۇكەممەل قىلىنغان بولغاچقا، بارلىق ئۆزىگە ئىتائەت قىلغۇچىلارغا مەڭگۈلۈك نىجاتنى بارلىققا كەلتۈرگۈچى بولۇپ، **(aiōnios g166)** **10** خۇدا تەرىپىدىن «مەلكىزەدە كىنىڭ كاھىنلىق تۈزۈمى تەرتىپىدە باش كاھىن» دەپ جاكارلاندى.

11 بۇ ئىش توغرىسىدا ئېيتىدىغان نۇرغۇن سۆزلىرىمىز بار، لېكىن قۇلاقلىرىڭلار پاكىت بولۇپ كەتكەچكە، بۇلارنى سىلە رگە ئېنىق چۈشەندۈرۈش تەس. **12** چۈنكى سىلەر ئاللىبۇرۇن تەلىم بەرگۈچى بولۇشقا تېگىشلىك بولغان چاغدىمۇ، ئەمەلىيەتتە سىلەر يەنىلا خۇدانىڭ سۆز- كالامىنىڭ ئاساسىي ھەققەتلىرىنىڭ تەمە ئىكەنلىكىنى باشقىلارنىڭ يېگۈزاشتىن ئۆگىنىشىگە موھتاجسىلەر؛ سىلە رگە يېرىك تەمە كىلىك ئەمەس، بەلكى يەنىلا سۈت كېرەكتۇر. **13** چۈنكى پەقەت سۈت بىلەنلا ئوزۇقلىنىدىغانلارنىڭ بۇۋاقتىن يەرقى يوقتۇر، تۇلار ھەققانىيەت كالامغا پىششىق بولمىغان غوربىدۇر، خالاس. **14** براق تەمە كىلىك بولسا يېتىلگەنلەر، يەنى ئوز ئالدىغا- زىھىنلىرىنى ياخشى- يامانىنى پەرق ئېتىشكە يېتىلدۇ رگەنلەر ئۇچۇندۇر.

6 **2** شۇنىڭ ئۈچۈن، مەسىھ توغرىسىدىكى دەسلەپكى ئاساسىي تەلىمدە توختاپ قالماي، ـ يەنى قايتىدىن «ئۆلۈك ئىشلار»دىن توۋا قىلىش ۋە خۇداغا ئېتىقاد باغلاش، چۆمۈلدۈرۈلۈشلەر، «قول تە گكۈزۈش»، ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلدۈرۈلۈشى ۋە مەڭگۈلۈك ھۆكۈم-سوراق توغرىسىدىكى تەلىمدىن ئۆتۈل سالايلى دەپ ئولتۇرماي، مەزكەممەللىككە قاراپ ماڭايلى. **(aiōnios g166)** **3** خۇدا خالىغانىكەن، بىز شۇنداق قىلىمىز. **5** چۈنكى ئەسلىدە يورۇتۇلۇپ، ئەرشتىكى ئىلتىپاتنىن ئېتىنغان، مۇقەددەدەس روھتىن نېسىپ بولغان، خۇدانىڭ سۆز- كالامىنىڭ ياخشىلىقىنى ھەم كەلگۈسى زاماندا ئايان قىلىنىدىغان قۇدرەتلەرنى ھېس قىلىپ باققانلار ئە گەر يولدىن چەتنىگەن بولسا، ئۆلارنى قايتىدىن توۋا قىلدۇرۇش ھە رگىز مۇمكىن ئەمەس. چۈنكى ئۆلار ئۆز- ئۆزىگە قىلىپ خۇدانىڭ ئوغلىنى قايتىدىن كېرىستىپ رەسۋا قىلماقتا. **(aiōn g165)** **7** چۈنكى كۆپ قېتىملاپ ئۆز ئۈستىگە ياغقان يامغۇر سۈيىنى ئىچكەن، ئۆزىدە تېرىغۇچىلارغا مەنپەئەتلىك زىرائەتلەرنى ئۈستۈرۈپ بە رگەن يەر بولسا خۇدادىن بەرىكەت ئالماقتا. **8** براق تىكەن ۋە قامغاق ئۈستۈ رگەن بولسا، ئۇ ئەرزىمەس بولۇپ، لەنەتكە يېقىن بولۇپ، ئاقىۋىتى كۆيدۈرۈلۈشتىن ئىبارەت بولىدۇ. **9** لېكىن ئەي سۆيۈملۈكلىرىم، گەرچە يۇقىرىقى ئىشلارنى تىلغا ئالغان بولساقۇ، سىلەردە بۇنىڭدىنمۇ ئەۋزەل ئىشلار، شۇنداقلا نىجاتلىقنىڭ ئېلىپ بارىدىغان ئىشلىرى بار دەپ قايىل بولدۇق. **10** چۈنكى خۇدا قىلغان ئەمەللىرىڭلارنى ۋە ئۇنىڭ مۇقەددەدەس ئەندىلىرىگە قىلغان ۋە ھازىرمۇ قىلىۋاتقان خىزمىتىڭلار تۇرقىلىق ئۇنىڭ نامى ئۈچۈن كۆرسەتكەن مېھىر- مۇھەببىتىڭلارنى ئۇنۇتۇپ قالدىغان ئادالەتسىزلەردىن ئەمەس. **11** ئەمما سىلەرنىڭ ئۈمىدىگەلىرىنىڭ تولۇق جەزىم- خاتىرجەملىك بىلەن بولۇشنى ئۈچۈن، ھەربىرىڭلارنىڭ ئاخىرغىچە شۇنداق غەيرەت قىلىشىڭلارغا ئىنتىزارمىز؛ **12** شۇنداقلا سۈرەملىلەردىن بولمايلى، بەلكى ئېتىقاد ۋە سەۋرچانلىق تارقىلىق خۇدانىڭ ۋەدىلىرىگە ۋارىسلىق قىلغانلارنى ئۆلگە قىلىدىغانلاردىن بولغايسىلەر. **13** چۈنكى خۇدا ئىبراھىمغا ۋەدە قىلغاندا، ئۆزىدىن ئۈستۈن ئۈرىدىغان ھېچكىم بولمىغاچقا، ئۆزى بىلەن قەسەم قىلىپ: **14** «ساڭا چوقۇم بەخت ئاتا قىلىمەن، سېنى چوقۇم كۆپەيتىپ بېرىمەن» ـ دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن، [ئىبراھىم] ئۇزۇن ۋاقىت سەۋر- تاقەت بىلەن كۈتۈپ، خۇدانىڭ ۋەدىسىگە ئېرىشتى. **16** چۈنكى ئىنسانلار ئۆزلىرىدىن ئۈستۈن ئۈرىدىغان بىرىنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ تارىسىدا قەسەم ئىسپات- تەستىق ھېسابلىنىپ، ھەر خىل تالاش- تارتىشلارغا خاتىمە بېرىدۇ. **17** شۇنىڭدەك خۇدا، ئۆز ۋەدىسىگە ۋارىسلىق قىلغانلارغا ئۆز نىشان- مەقسىتىنىڭ ئۆز ئۆزەرەيدىغانلىقىنى تېخىمۇ ئوچۇقراق بىلدۈرۈش ئۈچۈن، قەسەم قىلىپ ۋەدە بەردى. **18** شۇنىڭ بىلەن قەتئىي ئۆ زگەرمەس ئىككى ئىش تارقىلىق، كۆز ئالدىمىزدا قويۇلغان ئۈمىدنى چىڭ تۇتۇش ئۈچۈن [ھالا گەتىمىز] ئۆزىمىزنى قاچۇرۇپ ئۇنى باشپاناھ قىلغان بىزلەر كۆچلۈك رىغبەت- ئىلھامغا ئېرىشەلەيمىز (بۇ ئىككى ئىشتا خۇدانىڭ يالغان ئېيتىشى قەتئىي مۇمكىن ئەمەس، ئەلۋەتتە). **19** بۇ ئۈمىد جىنىمىزغا چىڭ باغلانغان كېمە لەنگەرىدەك شۇيھىسىز ھەم مۇستەھكەم بولۇپ، [ئەرشتىكى] ئىبادەتخانىنىڭ [ئىچكى] پەردىسىدىن ئوتۇپ بىرىنى شۇ يەر گە ئوتۇشتۇرىدۇ. **20** ئۇ يەر گە بىز ئۈچۈن يول ئېچىپ ماڭغۇچى ئەيسا بىزدىن ئاۋۋال كەرگەن بولۇپ، مەلكىزەدە كىنىڭ كاھىنلىق تۈزۈمى تەرتىپىدە مەڭگۈلۈك تەينىلەنگەن باش كاھىن بولدى. **(aiōn g165)**

7 چۈنكى بۇ مەلكىزەدەك سالىم شەھىرىنىڭ پادىشاھى، شۇنداقلا ئەڭ ئالىي بولغۇچى خۇدانىڭ كاھىنى بولۇپ، ئىبراھىم پادىشاھلارنى يېڭىپ جە گدىن قايتىقاندا، ئۇنىڭ ئالدىغا چىققان ۋە ئۇنىڭغا بەخت تىلىگەندى. **2** ئىبراھىم بولسا ئېرىشكەن بارلىق [ئۇلجىسىنىڭ] ئوندىن بىر ئۈلۈشىنى ئۇنىڭغا ئاتىغاندى. [مەلكىزەدەك دېگەن ئىسمىنىڭ] بىرىنچى مەنىسى «ھەققانىيەت پادىشاھى» دېگەنلىكتۇر؛ ئۇنىڭ يەنە بىر نامى «سالېمنىڭ پادىشاھى» بولۇپ، بۇنىڭ مەنىسى «ئامانلىق پادىشاھى» دېگەنلىكتۇر؛ **3** ئۇنىڭ ئاتىسى يوق، ئانىسى يوق، نەسەبنامىسى يوق، كۈنلىرىنىڭ باشلىنىشى ۋە ھاياتىنىڭ ئاخىرلىشىشى يوقتۇر، بەلكى ئۇ خۇدانىڭ ئوغلىغا ئوخشاش قىلىنىپ، مەڭگۈلۈك كاھىن بولۇپ تۇرىدۇ. **4** ئەمدى قارا گىلار، بۇ مەلكىزەدەك نېمىدىگەن ئۇلۇغ ئادەم- ھە! ھەتتا ئاتا- بوۋىلىرىمىزنىڭ چوڭى ئىبراھىممۇ ئولجىسىنىڭ ئوندىن بىرىنى ئۇنىڭغا ئاتىغان. **5** دەرۋەقە

لاۋينىڭ ئەۋلادلىرىدىن كاھىنلىقنى زىممىسىگە ئالغانلار تەۋرات قانۇنى يېچە خەلقتىن، يەنى تۆز قېرىنداشلىرىدىن شىراھمىنىڭ پۇشتىدىن بولغىنغا قارىماي تاپقىنىنىڭ ئوندىن بىر ئۇلۇشىنى يىغىشى ئەمر قىلىنغان. 6 لېكىن بۇلارنىڭ ھەممىسى ساۋ تاغىدا كۆرسىتىلگەن تۆرنەك يېچە ياسىغىن» دەپ ئاگاھلاندۇرغان). 6 لېكىن ھازىر تۆ [(كونا ئەھدىگە ئائىت] ۋەدىلەردىن ئەۋزەل ۋەدىلەر تۆستىگە بېكىتىلگەچ) تېخىمۇ ياخشى بىر ئەھدىنىڭ ۋاستىچىسى بولغاچقا، تۆنىڭغا بېرىلگەن كاھىنلىق خىزمىتى باشقا كاھىنلارنىڭكىدىن شۇنچە ئەۋزەل تۇرىدۇ. 7 ئە گەر شۇ دەسلەپكى ئەھدە كەم-كۆزىتىسز بولسا ئىدى، كېيىنكىسى ئۆچۈن ئورۇن ئىزدەشنىڭ ھېچقانداق ھاجىتى بولمىغان بولاتتى. 8 لېكىن، خۇدا كونا ئەھدىنى يېتەرسىز دەپ قاراپ، [ئىسرائىللارغا] مۇنداق دېگەن: ـ «مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇ كى، ـ دەيدۇ پەروەردىگار، ـ مەن ئىسرائىل جەمەتى ۋە يەھۇدا جەمەتى ئۆچۈن يېڭى بىر ئەھدىنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن. 9 بۇ ئەھدە تۆلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن تۆ زگەن ئەھدىگە ئوخشىمايدۇ، شۇ ئەھدىنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىنى قولىدن تۇتۇپ مىسىردىن قۇتقۇزۇپ يېتە كلىگىنىمدە تۆلار بىلەن تۆ زگەنىدىم؛ چۈنكى تۆلار مەن بىلەن تۆزۈشكەن ئەھدەمدە تۇرمىدى، مەن تۆلاردىن نەزىرىمنى يۇتكىدىم، ـ دەيدۇ پەروەردىگار. 10 چۈنكى شۇ كۈنلەردىن كېيىن، مېنىڭ ئىسرائىل جەمەتى بىلەن تۈزىدىغان ئەھدەم مانا شۇنى: ـ «مەن تۆز تەۋرات-قانۇنلىرىمنى تۆلارنىڭ زېھىن-ئەقلىگە سالىمەن، ھەمدە تۆلارنىڭ قەلبىگىمۇ پۈتىمەن؛ مەن تۆلارنىڭ خۇداسى بولىمەن، تۆلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ. 11 شۇندىن باشلاپ ھېچكىم تۆز يۇرتداشىغا، يا كى تۆز قېرىنداشىغا: ـ «پەروەردىگارنى تونۇغىن» دەپ ئۆگىتىشىنىڭ ھاجىتى قالمايدۇ؛ چۈنكى تۆلارنىڭ ھەممىسى، ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە مېنى بىلىپ بولغان بولىدۇ؛ 12 چۈنكى مەن تۆلارنىڭ قەبىھلىكلىرىگە رەھىم قىلىمەن ھەمدە تۆلارنىڭ گۇناھلىرى ۋە ئىتائەتسىزلىكىرىنى مەڭگۈگە ئېسىمدىن چىقىرۇۋېتىمەن». 13 ئەمدى خۇدانىڭ بۇ ئەھدىنى «يېڭى» دېيىشى بۇرۇنقىسىنى «كونا» دېگۈزىلىدۇر؛ ئەمدى ۋاقتى ئۆتكەن، كونىرغان ئىش بولسا ئۆزۈن ئۆتمەي يوقىلىدۇ.

9

بىرىنچى ئەھدىدە مۇناسىۋەتلىك ئىبادەت بەلگىلىمىلىرى ۋە يەر يۈزىگە تەۋە بولغان بىر مۇقەددەس ئىبادەت جايى بار ئىدى. 2 بۇنىڭغا بىر ئىبادەت چېدىرى تىكىلگەنىدى؛ ئۆتنىڭ مۇقەددەس جاي دەپ ئاتالغان بىرىنچى بۆلۈمدە چىراغدان، شىرە ھەم شىرە ئۈستىدە رەتلەنگەن نانلار بولاتتى. 3 ئۆتنىڭ ئىككىنچى، [يەنى ئېچىكى] پەردىسىنىڭ كەينىدە ئەڭ مۇقەددەس جاي دەپ ئاتالغان يەنە بىر چېدىر بۆلۈمى بار ئىدى. 4 شۇ يەر گە تەۋە بولغان ئالتۇن خۇشبۇيگاھ ۋە پۈتۈنلەي ئالتۇن بىلەن قاپلانغان ئەھدە ساندۇقى بار ئىدى. ساندۇقنىڭ ئىچىدە ئالتۇندىن ياسالغان، مانا سېلىنغان كوزىمەك، ھارۇننىڭ بىخ سۈ رگەن ھاسىسى ۋە ئىككى ئەھدە [تاش] تاختىسى بار ئىدى. 5 [ساندۇق] ئۈستىدىكى «كافارەت تەختى»نىڭ ئۈستىگە شان-شەرەپلىك «كېرۇب»لار ئورنىتىلغان بولۇپ، قاناتلىرى بىلەن ئۆنى يېپىپ تۇراتتى. ئەمدى بۇلار توغرۇلۇق تەپسىلي توختىلىشىنىڭ ھازىر ۋاقتى ئەمەس. 6 بۇ نەرسىلەر مانا شۇنداق ئورۇنلاشتۇرۇلغاندىن كېيىنلا، كاھىنلار چېدىرنىڭ بىرىنچى بۆلۈمگە [(يەنى «مۇقەددەس جاي»غا)] ھەردائىم كىرىپ، ئىبادەت خىزمىتىنى قىلىدۇ. 7 بىراق، [«ئەڭ مۇقەددەس جاي» دەپ ئاتالغان] ئىككىنچى بۆلۈمگە پەقەت باش كاھىن يىلدا بىر قېتىملا كىرىدۇ. كاھىن ئۆ يە رگە تۆز گۈناھلىرى ۋە خەلقىنىڭ نادانلىقتىن تۆتكۈ زگەن گۈناھلىرى ئۈچۈن ئاتالغان [قۇربانلىق] قېنىنى ئالماي كىرمەيدۇ. 8 بۇ ئىشلار ئارقىلىق مۇقەددەس روھ شۇنى كۆرسىتىپ بەرمەكتىكى، بۇ بىرىنچى ئىبادەت چېدىرىدىكى تۈزۈم ئىناۋەتلىك بولۇپ تۇرسىلا، ئەڭ مۇقەددەس جايغا باريدىغان يول يەنىلا ئېچىلمايدۇ. 9 مانا بۇلار رەسىمدەك ھازىرقى زامانىنى روشەنلەشتۈرىدىغان بىر خىل ئوبراز؛ خالاس. بۇنىڭدىن شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇ كى، بۇ چېدىردا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە ۋە قۇربانلىقلار ئىبادەت قىلغۇچىنى ۋىجدانىدا پاك-كامىل قىلالمايدۇ. 10 تۆلار پەقەت يېمەك-ئىچمەك ھەر ۋە يېنى سۇغا سېلىشنىڭ تورلۇك رەسمىيەتلىرىگە باغلىق بولۇپ، [قانۇن-تۈزۈم] تۈزۈتۈلۈش ۋاقتى كەلگۈچىلىك كۆچىگە ئىگە قىلىنغان، ئىنسانلارنىڭ ئەتىلىرىگىلا باغلىق بولغان بەلگىلىمە-نىزاملاردۇر. 11 لېكىن مەسىھ بولسا كەلگۈسىدىكى كارامەت ياخشى ئىشلارنى ئېلىپ بارغۇچىي باش كاھىن بولۇپ، ئادەم قولى بىلەن ياسالمىغان، بۇ دۇنياغا مەنسۇپ بولمىغان، ئېخىمۇ تۈلۈغ ۋە تېخىمۇ مۇ ئۈكەممەل ئىبادەت چېدىرىغا كىردى. 12 ئۆچىگە يا كى موزايلارنىڭ [قۇربانلىق] قېنىنى ئەمەس، بەلكى ئۆزىنىڭ [قۇربانلىق] قېنى ئارقىلىق ئۇ ئۇ (ئۆزىلا مەڭگۈلۈك ھۆرلۇك-نىجاتنى ئىگىلىگەن بولۇپ) بىر يولىلا مەڭگۈگە ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىردى. شۇنداق قىلىپ، ئۇ ئۆزىلا مەڭگۈلۈك ھۆرلۇك-نىجاتنى ئىگىلدى. (aiōnios g166) 13 [كونا ئەھدە دەۋرىدە] ئۆچكە ۋە بۇقىلارنىڭ قېنى ھەم قىلىدىغان [ئىبادەت چېدىرى] پەقەتلا ئەرشتىكى ئىشلارنىڭ كۆچۈرۈلمىسى ۋە كۆلە گۈگىسىدۇر. مۇسا دەل بۇ ئىبادەت چېدىرىنى قۇرۇشقا باشلىغاندا، خۇدانىڭ ۋەھيىسى ئۇنىڭغا كېلىپ: «ئېھتىيات قىلغىنكى، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ساۋ تاغىدا كۆرسىتىلگەن تۆرنەك يېچە ياسىغىن» دەپ ئاگاھلاندۇرغان). 6 لېكىن ھازىر تۆ [(كونا ئەھدىگە ئائىت] ۋەدىلەردىن ئەۋزەل ۋەدىلەر تۆستىگە بېكىتىلگەچ) تېخىمۇ ياخشى بىر ئەھدىنىڭ ۋاستىچىسى بولغاچقا، تۆنىڭغا بېرىلگەن كاھىنلىق خىزمىتى باشقا كاھىنلارنىڭكىدىن شۇنچە ئەۋزەل تۇرىدۇ. 7 ئە گەر شۇ دەسلەپكى ئەھدە كەم-كۆزىتىسز بولسا ئىدى، كېيىنكىسى ئۆچۈن ئورۇن ئىزدەشنىڭ ھېچقانداق ھاجىتى بولمىغان بولاتتى. 8 لېكىن، خۇدا كونا ئەھدىنى يېتەرسىز دەپ قاراپ، [ئىسرائىللارغا] مۇنداق دېگەن: ـ «مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇ كى، ـ دەيدۇ پەروەردىگار، ـ مەن ئىسرائىل جەمەتى ۋە يەھۇدا جەمەتى ئۆچۈن يېڭى بىر ئەھدىنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن. 9 بۇ ئەھدە تۆلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن تۆ زگەن ئەھدىگە ئوخشىمايدۇ، شۇ ئەھدىنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىنى قولىدن تۇتۇپ مىسىردىن قۇتقۇزۇپ يېتە كلىگىنىمدە تۆلار بىلەن تۆ زگەنىدىم؛ چۈنكى تۆلار مەن بىلەن تۆزۈشكەن ئەھدەمدە تۇرمىدى، مەن تۆلاردىن نەزىرىمنى يۇتكىدىم، ـ دەيدۇ پەروەردىگار. 10 چۈنكى شۇ كۈنلەردىن كېيىن، مېنىڭ ئىسرائىل جەمەتى بىلەن تۈزىدىغان ئەھدەم مانا شۇنى: ـ «مەن تۆز تەۋرات-قانۇنلىرىمنى تۆلارنىڭ زېھىن-ئەقلىگە سالىمەن، ھەمدە تۆلارنىڭ قەلبىگىمۇ پۈتىمەن؛ مەن تۆلارنىڭ خۇداسى بولىمەن، تۆلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ. 11 شۇندىن باشلاپ ھېچكىم تۆز يۇرتداشىغا، يا كى تۆز قېرىنداشىغا: ـ «پەروەردىگارنى تونۇغىن» دەپ ئۆگىتىشىنىڭ ھاجىتى قالمايدۇ؛ چۈنكى تۆلارنىڭ ھەممىسى، ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە مېنى بىلىپ بولغان بولىدۇ؛ 12 چۈنكى مەن تۆلارنىڭ قەبىھلىكلىرىگە رەھىم قىلىمەن ھەمدە تۆلارنىڭ گۇناھلىرى ۋە ئىتائەتسىزلىكىرىنى مەڭگۈگە ئېسىمدىن چىقىرۇۋېتىمەن». 13 ئەمدى خۇدانىڭ بۇ ئەھدىنى «يېڭى» دېيىشى بۇرۇنقىسىنى «كونا» دېگۈزىلىدۇر؛ ئەمدى ۋاقتى ئۆتكەن، كونىرغان ئىش بولسا ئۆزۈن ئۆتمەي يوقىلىدۇ.

8

ئېيتقانلىرىمنىڭ باش نۇقتىسى شۇكى: ئەرشتىكى ئۇلۇغ بولغۇچىنىڭ تەختىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ئولتۇرغان شۇنداق بىر باش كاھىنىمىز بار. 2 ئۇ مۇقەددەس جايلاردا، شۇنداقلا ئىنسان ئەمەس، بەلكى پەروەردىگار تىككەن ھەقىقىي ئىبادەت چېدىرىنىڭ ھەممىسىدە كاھىنلىق خىزمىتىنى قىلغۇچىدۇر. 3 ھەربىر باش كاھىن ھەدىيە ھەم قۇربانلىقلار سۇنۇش ئۈچۈن تەيىنلىنىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، [بىزنىڭ بۇ باش كاھىنىمىزنىڭمۇ] بىرەر سۇنىدىغىنى بولۇش كېرەك ئىدى. 4 دەرۋەقە ئە گەر ئۇ يەر يۈزىدە بولسىدى، ھە رگىز كاھىن بولمايتى؛ چۈنكى بۇ يەردە تەۋرات قانۇن-تۈزۈمى يېچە ھەدىيە سۇنىدىغان كاھىنلار ئاللىبۇرۇنلا باردۇر 5 (بۇ [كاھىنلار] خىزمەت

ئىنەكنىڭ كۆللىرى ناپاك بولغانلارنىڭ ئۈستىگە سىپىلىسە، ئۇلارنى ئەت جەھەتتىن تازىلاپ پاك قىلغان يەردە، **14** ئۇنداقتا، مەن گۆگۈلۈك روھ ئارقىلىق ئۆزىنى غۇبارسىز قۇربانلىق سۈپىتىدە خۇداغا ئاتىغان مەسىھنىڭ قېنى ۋىجدانىڭلارنى تۆلۈك ئىشلاردىن پاك قىلىپ، بىزنى مەن گۆگۈ ھايات خۇداغا ئىبادەت قىلىشقا تېخىمۇ يېتە كلىمەمدۇ؟! **(aiōnios g166) 15** شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ يېڭى ئەھدىنىڭ ۋاستىچىسىدۇر. بۇنىڭ بىلەن (ئىنسانلارنىڭ ئاۋۋالقى ئەھدە ئاستىدا سادىر قىلغان ئىتائەتسىزلىكلىرى ئۈچۈن ئازادلىق بەدىلى سۈپىتىدە شۇنداق بىر تۆلۈم بولغانىكەن) خۇدا تەرىپىدىن چاقىرىلغانلار ۋەدە قىلىنغان مەڭگۈلۈك مىراسقا ئېرىشەلەيدۇ. **(aiōnios g166) 16** ئە گەر ۋەسىيەت قالدۇرۇلسا، ۋەسىيەت قالدۇرغۇچىنىڭ تۆلۈشى تەستىقلانغۇچە، ۋەسىيەت كۆچىگە ئىگە بولالايدۇ. **17** چۈنكى ۋەسىيەت پەقەت تۆلۈمدىن كېيىن كۆچىگە ئىگە بولىدۇ. ۋەسىيەت قالدۇرغۇچى ھاياتلا بولسا، ۋەسىيەتنىڭ ھېچقانداق كۆچى بولمايدۇ. **18** شۇنىڭغا ئوخشاش، دەسلەپكى ئەھدىمۇ قان ئېقىتىلغانلىدىلا، ئاندىن كۆچىگە ئىگە بولغان. **19** چۈنكى مۇسا تەۋرات قانۇنى ۋىجىق ھەربىر ئېمىرنى پۈتۈن خەلققە ئۇقتۇرغاندىن كېيىن، موزاي ۋە تۆچكىلەرنىڭ سۇغا ئارىلاشتۇرۇلغان قېنىنى قىزىل يۇڭ، يېتە باغلانغان زوفا بىلەن قانۇن دەستۇرىغا ۋە پۈتۈن خەلققە سىپېپ، ئۇلارغا: **20** «مانا، بۇ خۇدا سىلەرنىڭ ئەمەل قىلىشىڭلارغا ئەمىر قىلغان ئەھدىنىڭ قېنىدۇر» ـ دېدى. **21** ئۇ يەنە ئوخشاش يولدا ئىبادەت چېدىرىغا ۋە چېدىردىكى ئىبادەتكە مۇناسىۋەتلىك پۈتكۈل سايمانلارنىڭ ئۈستىگە قان سەپتى. **22** دەرۋەقە، تەۋرات قانۇنى ۋىجىق ھەممە نەرسە دېگۈدەك قان بىلەن پاكلىنىدۇ، [قۇربانلىق] قېنى تۆكۈلمىگۈچە، گۇناھلار كەچۈرۈم قىلىنمايدۇ. **23** خوش، ئەرشتىكىگە تەقلىد قىلىپ ياسالغان بۇ ۋۇجۇملار مۇئشۇنداق [قۇربانلىقلار] بىلەن پاكلىنىشى كېرەك ئىدى. بىراق ئەرشتىكى نەرسىلەرنىڭ تۆزىنى بۇلاردىن ئېسىل قۇربانلىقلار بىلەن پاكلىنىشى كېرەك. **24** چۈنكى مەسىھ ئەرشتىكى ھەقىقىي ئىبادەت جايىغا ئەمەس قىلىنغان، ئادەم قولى بىلەن ياسالغان مۇقەددەس جايغا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا بىۋاسىتە ئۆزىگە قىلىپ ھازىر بولۇش ئۈچۈن ئەرشنىڭ ئۆزىگە كىرىپ بولدى. **25** [يەر يۈزىدىكى] باش كاھىننىڭ يىلىغا بىر قېتىم ئەمەس، بەلكى [قۇربانلىقلارنىڭ] قېنىنى ئېلىپ، ئەڭ مۇقەددەس جايغا قايتا-قايتا كىرىپ ئۇرغىنىدەك، ئۇ قۇربانلىق سۈپىتىدە ئۆزىنى قايتا-قايتا ئاتاش ئۈچۈن كەرگىنى يوق. **26** ئە گەر شۇنداق قىلىشنىڭ زۆرۈرىيىتى بولغان بولسا، دۇنيا ئالەمىدە بولغاندىن بېرى ئۈنىڭ قايتا-قايتا ئازاب چېكىشىگە توغرا كېلەتتى. لېكىن ئۇ مانا زامانلارنىڭ ئاخىرىدا گۇناھنى يوق قىلىش ئۈچۈن، بىر يولدا ئۆزىنى قۇربان قىلىشقا ئىتۇرىغا چىقتى. **(aiōn g165) 27** ھەممە ئادەمنىڭ بىر قېتىم ئۆلۈشى ۋە ئۆلگەندىن كېيىن سوراققا تارتىلىشى بېكىتىلگەنگە ئوخشاش، **28** مەسىھنىڭ نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ گۇناھلىرىنى ئۆز ئۈستىگە ئېلىش ئۈچۈن بىرلا قېتىم قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنۇلغاندىن كېيىن، ئۇ ئىزنى تەلەپلەنمەي كۆتىگەنلەر ئۈچۈن يەنە گۇناھنى ئەمەس، بەلكى ئۇ ئۆزىگە ئىشەنگەنلەر ھالدا نىجات كەلتۈرۈشكە ئىككىنچى قېتىم ئاشكارە بولىدۇ.

10

تەۋرات قانۇنى كەلگۈسىدە ئېلىپ كېلىنىدىغان گۈزەل ئىشلارنىڭ ئۆز ئەينىسى ئەمەس، بەلكى ئۇلارنىڭ كۆلەڭگىسىنلا سۈرەتلەپ بە رگەچكە، ئۇ تەلەپ قىلىنغان، يىلىغىلا سۇنۇلۇپ كېلىۋاتقان ئوخشاش قۇربانلىقلار ئارقىلىق [خۇداغا] يېقىنلاشمىچى بولغانلارنى ھە رگىزمۇ مۇكەممەل قىلالمايدۇ. **2** بولمىسا، مۇشۇ قۇربانلىقلارنىڭ سۇنۇلۇشى ئاخىرلىشاتتى، چۈنكى ئىبادەت قىلغۇچىلار پاك قىلىنىپ، ۋىجدانى يەنە ئۆز گۇناھلىرى ئۈچەيلىدىن ئازابلانمايتتى. **3** ھالبۇكى، مۇشۇ قۇربانلىقلار يىلىغىلا ئۆز گۇناھلىرىنى ئۆزلىرىگە ئېسلىتىپ تۇرىدۇ. **4** چۈنكى بۇقا ۋە ئۆچكىلەرنىڭ قېنى گۇناھلارنى ھە رگىز ئېلىپ تاشلىيالمايدۇ. **5** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇ دۇنياغا كەلگەندە مۇنداق دېگەن: ـ «نە قۇربانلىق، نە ئاتىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بولسا سېنىڭ تەلەپ-ئارزۇيۇڭ ئېتىمەس، بىراق سەن مەن ئۈچۈن بىر تەن تەييارلاپ بەردىڭ؛ **6** نە كويدۇرمە قۇربانلىقلار، نە گۇناھ قۇربانلىقىدىنمۇ سۈيۈنمىدىڭ؛ **7** شۇڭا جاۋاب بەردىمكى ـ «مانا مەن كەلدىم! ـ قانۇن دەستۇر ئۈكۈ! مەن توغرۇلۇق پۈتۈلگەندەك ـ ئى خۇدا، ئىرادەڭنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن كەلدىم». **8** ئۇ يۇقىرىدا: «نە قۇربانلىق، نە ئاشلىق ھەدىيەلىرى، نە كويدۇرمە قۇربانلىقلار نە گۇناھنى تىلىگۈچى قۇربانلىقلار سېنىڭ تەلەپ-ئارزۇيۇڭ ئەمەس، سەن ئۇلاردىنمۇ سۈيۈنمىدىڭ» (بۇ قۇربانلىقلار تەۋرات قانۇنىنىڭ تەلىپى ۋىجىق سۈنۇلۇشى كېرەك ئىدى) دېگىنىدىن كېيىن **9** يەنە: «سېنىڭ ئىرادەڭنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن كەلدىم» دېگەن. دېمەك، [خۇدا] كېيىنكىسىنى كۆچىگە ئىگە قىلىش ئۈچۈن، ئالدىنقىسىنى ئەمەلدىن قالدۇرىدۇ. **10** خۇدانىڭ بۇ ئىرادىسى ۋىجىق ئەيسا مەسىھنىڭ تېنىنىڭ بىر يولدا قۇربان قىلىنىشى ئارقىلىق بىز گۇناھتىن پاكلىنىپ، [خۇداغا] ئاتالدۇق. **11** ھەر كاھىن ھەر كۈنى ئىبادەت خىزمىتىدە تۇرىدۇ، شۇنداقلا گۇناھلارنى ھە رگىز ساقىت قىلالمايدىغان ئوخشاش خىلدىكى قۇربانلىقلارنى [خۇداغا] قايتا-قايتا سۇنىدۇ. **12** بىراق، بۇ [كاھىن] بولسا گۇناھلار ئۈچۈن بىرلا قېتىملىق مەڭگۈ ئىناۋەتلىك بىر قۇربانلىقنى سۇنغاندىن كېيىن، خۇدانىڭ ئوڭ قېنىدا ئولتۇردى، **13** ئۇ شۇ يەردە «دۇشمەنلىرى تۆز ئايىغى ئاستىدا تەختىپەر قىلىنغۇچە» كۈتىدۇ. **14** ئۇ مۇشۇ بىرلا قۇربانلىق بىلەن خۇداغا ئاتاپ پاك-مۇقەددەس قىلىنغانلارنى مەڭگۈ ئۈكۈ م ئۈكەممەل قىلدى. **15** [مۇقەددەس يازمىلاردا] [پۈتۈلگەندەك]، مۇقەددەس روھمۇ بۇ ھەقتە بە رگە گۇۋاھلىق بېرىدۇ. چۈنكى ئۇ ئاۋۋال: ـ **16** «ئۇ كۈنلەردىن كېيىن، مېنىڭ ئۇلار بىلەن تۈزىدىغان ئەھدەم مانا شۇكى، دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ مەن ئۆز تەۋرات-قانۇنلىرىمنى ئۇلارنىڭ زېھىن-ئەقلىگىمۇ سالىمەن، ھەمدە ئۇلارنىڭ قەلبىگىمۇ پۈتىمەن» دېگەندىن كېيىن، ئۇ يەنە: ـ **17** «ئۇلارنىڭ گۇناھلىرى ۋە ئىتائەتسىزلىكىرىنى مەڭگۈ ئۈكۈ ئېسىمدىن چىقىرۇۋېتىمەن» ـ دېگەن. **18** ئەمدى شۇ يولدا گۇناھلار كەچۈرۈم قىلىنغانكەن، گۇناھلار ئۈچۈن قۇربانلىق قىلىشنىڭ ھاجىتىمۇ قالمايدۇ. **19** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەي قېرىنداشلار، ئەيسانىڭ قېنى ئارقىلىق ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىرىشكە جۈرئەتلىك بولۇپ، **20** (ئۇ بە رگە ئېچىپ بە رگەن، ئىبادەتخانىنىڭ پەردىسىدىن (يەنى، ئۇنىڭ ئەت-تېنىدىن) ئۆتىدىغان شۇ يېپىيېڭى، ھاياتلىق يولى بىلەن) **21** شۇنداقلا خۇدانىڭ ئائىلىسىنى باشقۇرىدىغان بىرىنچى ئۈلۈغ كاھىننىمىز بولغانلىقى بىلەن، **22** دىللىرىمىز ۋىجداندىكى يۇلغۇنۇشلاردىن سېپىلىش بىلەن پاكلانغان ۋە بەدىنىمىز ساپ سۇ بىلەن يۇيۇلغاندەك تازىلانغان ھالدا ئېتىقادنىڭ تولۇق جەزىم-خاتىرجەملىكى ۋە سەممىي قەلب بىلەن خۇداغا يېقىنلىشايلى! **23** ئەمدى ئېتىراپ قىلغان ئۈمىدىمىزدە تەۋرەنمەي چىڭ تۇرايلى (چۈنكى ۋەدە بە رگۈچى بولسا سۈزىدە تۇرغۇچىدۇر) **24** ۋە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىش ۋە گۈزەل ئىش قىلىشقا بىر-بىرىمىزنى قانداق قوزغاش ۋە رىغبەتلەندۈرۈشنى ئويلايلى. **25** بەزىلەر ئادەت قىلىۋالغاندەك، جامائەتنە جەم بولۇشتىن باش تارتمايلى، بەلكى بىر-بىرىمىزنى جېكلەپ-تىلھالانداۋرايلى، بولۇپمۇ شۇ كۈننىنىڭ يېقىنلاشقانلىقىنى بايقىغىنىڭلاردا، تېخىمۇ شۇنداق قىلايلى.

26 ھەقىقەتنى تونۇشقا ئېسىپ بولغاندىن كېيىن، يەنىلا قەستەن گۇناھ ئۆتكۈزۈۋۈەرسەك، ئۇ چاغدا گۇناھلار ئۈچۈن سۇنۇلىدىغان باشقا بىر قۇربانلىق بولماس، **27** بەلكى بە رگە قالدىغىنى پەقەت سوراق، شۇنداقلا خۇدا بىلەن قارشىلىشىدىغانلارنى يەپ تۈگىتىشكە تەييار تۇرىدىغان يالقۇنلۇق ئوتنى قورقۇنچ ئىچىدە كۈتۈشلا، خالاس. **28** ئەمدى مۇساغا چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنىنى كىم بە رگە ئىلىغان ھەرقانداق كىشى ئىككى يا كى ئۈچ گۈۋاھچىنىڭ ئىسپاتى بولسا، كەچۈلمىك قىلنىمايلا ئۆلتۈرۈلەتتى. **29** ئۇنداقتا، بىر كىشى خۇدانىڭ ئوغلىنى دەپسەندە قىلسا، خۇدانىڭ ئەھدىسىنىڭ قېنىغا، يەنى ئۆزىنى پاك قىلغان قانغا ناپاك دەپ قارىسا، شەپقەت قىلغۇچى روھنى ھاقارەت قىلسا، بۇنىڭدىن تېخىمۇ ئېغىر جازاغا لايىق ھېسابلىنىدۇ، دەپ ئويلىمامسىلەر؟ **30** چۈنكى [تەۋراتتا] «ئىنتىقام مېنىڭكىدۇر، كىشىنىڭ قىلمىشلىرىنى ئۆز بېشىغا ئۆزۈم يانداۋرىمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار» ۋە «پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى سوراققا تارتىدۇ» دېگۈچىنى بىلىمىز. **31** مەڭگۈ ھايات خۇدانىڭ قولىدىغا چۈشۈپ جازالىنىش نەقەدەر دەھشەتلىك ئىش-ھە! **32** ئەمدى سىلەر ئاشۇ يورۇتۇلۇشتىن كېيىن، ئازاب-ئۇقۇبەتلىك، قاتتىق كۈرەشلە رگە بەرداشلىق بە رگەن بۇرۇنقى كۈنلەرنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار. **33** بەزىنى ۋاقىتلاردا رەسۋا قىلىنىپ ھاقارەتلەش ۋە خارلىنىشلارغا ئۇچرىدىڭلار ۋە بەزىنى ۋاقىتلاردا مۇشۇنداق مۇئامىلىلە رگە ئۇچرىغانلارغا دەردداش بولدۇڭلار. **34** چۈنكى سىلەر ھەم مەھبۇسلارنىڭ دەردىگە ئورتاق بولدۇڭلار ھەم مال-مۈلكۈڭلار يۇلانغانىدىمۇ، كەلگۈسىدە تېخىمۇ ئېسىل ھەم يوقاپ كەتمەيدىغان باقىي ئەتەلۋاقىتقا ئىگە بولىدىغانلىقىڭلارنى بىلگەچكە، خۇشاللىق بىلەن بۇ ئىشنى قوبۇل قىلدىڭلار. **35** شۇنىڭ ئۈچۈن، جاسارىتىڭلارنى يوقاتمىڭلار، ئۇنىڭدىن ئىنتايىن زور ئىنئام بولىدۇ. **36** چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلىپ، ئۇنىڭ ۋەدە قىلغىنىغا مۇيەسسەر بولۇش ئۈچۈن، سەۋر-چىدام قىلىشىڭلارغا توغرا كېلىدۇ. **37** چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] [خۇدا] مۇنداق دېگەن: ـ «يەقەت ئازغىنە ۋاقىتتىن كېيىنلا»، «كەلگۈچى دەرۋەقە يېتىپ كېلىدۇ، ئۇ كېچىكمەيدۇ. **38** بىراق ھەققانىي بولغۇچى ئېتىقاد بىلەن ياشايدۇ؛ لېكىن ئۇ كەينىگە چېكىنسە، جېنىم ئۇنىڭدىن سۈيۈنمەيدۇ». **39** ھالبۇكى، بىز بولساق كەينىگە چېكىنىپ ھالاك بولىدىغانلاردىن ئەمەس، بەلكى ئېتىقاد بىلەن ئۆز جېنىمىزنى ئۇتۇلغانلىقتىن ساقلىغانلاردىنمىز.

11

ئېتىقاد بولسا ئۈمىد قىلغان ئىشلارنىڭ رېئاللىقتىكى ئىپادىسى ۋە كۆرۈنمەيدىغان ھەقىقەتلەرنىڭ دەللىدۇر. **2** چۈنكى بۇرۇنقى مۇتىۋەرلىرىمىز قەدىمدە مانا شۇ ئېتىقاد بىلەن [خۇدادىن كەلگەن] ياخشى گۇۋاھلىقنى ئالغان. **3** بىز ئېتىقاد ئارقىلىق كائىناتنىڭ خۇدانىڭ سۆز-كالامى بىلەن ئورنىتىلغانلىقىنى، شۇنداقلا بىز كۆرۈۋاتقان مەۋجۇداتلارنىڭ كۆرۈگلى بولىدىغان

شەيئىلەردىن چىققان ئەمەسلىكىنى چۈشىنەلەيمىز. (aiōn g165) 4 ئېتىقادى بولغاچقا هابىل قابىلنىڭكىدىنمۇ ئەۋزەل بىر قۇربانلىقنى خۇداغا ئاتىغان؛ ئېتىقادى بولغاچقا خۇدا ئۇنىڭ ئاتىغانلىرىنى تەرىپلەپ، ئۇنىڭغا هەققانىي دەپ گۇۋاهلىق بەردى. گەرچە تۇلگەن بولسىمۇ، ئېتىقادى بىلەن ئۇ يەنىلا بەرگە گەپ قىلماقتا. 5 ئېتىقادى بولغاچقا، هانوخ تۇلامنى كۆرمەيلا [ئەرشكە] كۆتۈرۈلدى، خۇدا ئۇنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ كەتكەچكە، ئۇ يەر يۈزىدە هېچ تېپىلمىدى. سەۋەبى ئۇ ئېلىپ كېتىلىشتىن ئىلگىرى، خۇدانى خۇرسەن قىلغان ئادەم دەپ تەرىپلەنگەنىدى. 6 ئەمدىلىكتە ئېتىقاد بولمايى تۇرۇپ، خۇدانى خۇرسەن قىلىش مۇمكىن ئەمەس؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئالدىغا باردىغان كىشى ئۇنىڭ بارلىقىغا، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئۇزىنى ئىزدىگەنلە رگە ئەجرىنى قايتۇرغۇچى ئىكەنلىكىگە ئىشەنشى كېرەك. 7 ئېتىقادى بولغاچقا، نۇھ تېخى كۆرۈلۈپ باقمىغان ۋەقەلەر هەققىدە خۇدا تەرىپىدىن ئاگاهلاندۇرۇلغاندا، ئىخلاسمەنلىك قورقۇنچى بىلەن ئائىلىسىدىكىلەرنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن يوغان بىر كېمە ياسىدى؛ هەمدە ئېتىقادى ئارقىلىق شۇنداق قىلىپ پۈتكۈل دۇنيادىكىلەرنىڭ گۇناهلىرى ئۈستىدىن هۆكۈم چىقاردى، شۇنداقلا ئېتىقادتىن بولغان هەققانىيلىققا مىراسخور بولدى. 8 ئېتىقادى بولغاچقا، خۇدا ئىبراهىمنى ئۇنىڭغا مىراس سۈپىتىدە بەرمەكچى بولغان زېمىنغا بېرىشقا چاقىرغاندا، ئۇ ئىتائەت قىلدى؛ ئۇ قەيەر رگە باردىغانلىقىنى بىلمەي تۇرۇپ يولغا چىقتى. 9 ئېتىقادى بولغاچقا ئۇ ۋەدە قىلىنغان زېمىندا، خۇددى ياقا يۈرتىدا ئۇرغاندەك مۇساپىر بولۇپ چېدىرلارنى ماكان قىلىپ ياشىدى. خۇدانىڭ ئۇنىڭغا قىلغان ۋەدىسىنىڭ ئورتاق مىراسخورلىرى بولغان ئىسھاق ۋە ياقۇپلارمۇ ئۇنىڭ بىلەن بەرگە شۇنىڭغا ئوخشاش ياشىدى. 10 ئىبراهىمنىڭ شۇنداق قىلىشىدىكى سەۋەب، ئۇ ئۇللىرى مۇستەهكەم بولغان شەهەرنى كۆتكەنىدى؛ شەهەرنىڭ لايىهىلىگۈچى هەم قۇرغۇچىسى خۇدا ئۆزىدۇر. 11 ئېتىقادى بولغاچقا ساراه گەرچە ياشىنىپ قالغان، تۇغۇت يېشىدىن ئۆتكەن بولسىمۇ، هامىلدار بولۇش ئىقتىدارىغا ئىگە بولدى؛ چۈنكى ئۇ ۋەدە قىلغان خۇدانى ئىشەنچلىك دەپ قارايتتى. 12 يۇنىڭ بىلەن بىرلا ئادەمدىن، يەنى ئۆلگەن ئادەمدەك بولۇپ قالغان بىر ئادەمدىن ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك كۆپ، دېڭىز ساهىلىدىكى قۇمدەك سانسىز ئەۋلادلار بارلىققا كەلدى. 13 بۇ كىشىلەرنىڭ هەممىسى خۇدانىڭ ۋەدە قىلغانلىرىغا مۇيەسسەر بولمايى تۇرۇپلا ئېتىقادى بولغان هالدا ئالەمدىن ئۆتتى. بىراق ئۇلار هايات ۋاقتىدا يۇلارنىڭ كەلگۈسىدە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدىغانلىقىنى يىراقتىن كۆرۈپ، قۇچاق ئېچىپ خۇرسەنلىك بىلەن كۆتكەن ۋە ئۆزلىرىنى يەر يۈزىدە مۇساپىر ۋە يولۇچى دەپ ئاشكارە ئېتىقانىدى. 14 بۇ بۇنداق سۆزلەرنى قىلغان كىشىلەرنىڭ بىر ۋەتەننى تەشنا بولۇپ ئىزدەۋاتقانلىقىنى ئېنىق ئىپادىلەيدۇ. 15 دەرۋەقە، ئۇلار ئۆز يۈرتىنى سېغىنغان بولسا، قايتىپ كېتىش پۇرسىتى چىققان بولاتتى. 16 لېكىن ئۇلار ئۆزىنىڭ ئۇ ئەۋزەل، يەنى ئەرشتىكى بىر ماكانىنى تەلەپلەنۋېتىپ ئىزدىمەكتە. شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدانىڭ ئۆزلىرىنىڭ خۇدالىرى دەپ ئاتىلىشىدىن نومۇس قىلمايدۇ؛ چۈنكى مانا، ئۇ ئۇلار ئۈچۈن بىر شەهەر هازىرلىغان. 17 ئىبراهىم خۇدا تەرىپىدىن سىنالغىنىدا، ئېتىقادى بولغاچقا ئوغلى ئىسھاقنى قۇربانلىق سۈپىتىدە خۇداغا ئاتىدى؛ گەرچە ئۇ خۇدانىڭ ۋەدىلىرىنى، جۈملىدىن «ئىسىنگىز نامىگىنى داۋالاشتۇرىدىغان نەسلىڭ بولسا ئىسھاقتىن كېلىپ چىقىدۇ» دېگىنىنى تاپشۇرۇۋالغان بولسىمۇ، ئۇ يەنىلا بىر دىنىر ئوغلىنى قۇربان قىلىشقا تەييار تۇردى. 19 چۈنكى ئۇ هەتتا ئىسھاق تۇلگەن تەقدىردىمۇ، خۇدانىڭ ئۇنى تىرىلدۈرۈشكە قادىر ئىكەنلىكىگە ئىشەندى. مۇنداقچە ئېيتقاندا، ئىسھاقنى تۇلۇمدىن تىرىلدۈرۈلگەندەك قايتىدىن تاپشۇرۇۋالدى. 20 ئېتىقادى بولغاچقا، ئىسھاق ئوغۇللىرى ياقۇپ بىلەن ئەساۋنىڭ كەلگۈسى ئىشلىرىغا خەيرىلىك تىلەپ دۇئا قىلدى. 21 ئېتىقادى بولغاچقا، ياقۇپ ئالەمدىن ئوتۇش ئالدىدا يۈسۈپنىڭ ئىككى ئوغلىنىڭ هەربىرى ئۈچۈن خەيرىلىك دۇئا قىلىپ، هاسىسىغا تايىنىپ تۇرۇپ خۇداغا سەجدە قىلدى. 22 ئېتىقادى بولغاچقا، يۈسۈپ سە كراتقا چۈشۈپ قالغاندا، يەنى ئىسرائىلنىڭ مىسردىن چىقىپ كېتىدىغانلىقىنى تىلغا ئالدى هەمدە ئۆزىنىڭ ئۆستىخانلىرى توغرۇلۇقمۇ ئەمر قىلدى. 23 ئېتىقادى بولغاچقا، مۇسا تۇغۇلغاندا، ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى ئۇنى ئۈچ ئاي يوشۇردى؛ چۈنكى ئۇلار مۇساننىڭ يېقىملىق بىر بالا ئىكەنلىكىنى كۆردى، پادىشاهنىڭ پەرماندىنمۇ قورقىدى. 24 ئېتىقادى بولغاچقا، مۇسا چوڭ بولۇپ ئۆلۈغ زات بولغاندىن كېيىن، «پىرەۋنىنىڭ قىزىنىڭ ئوغلى» دېگەن ئاتاقتا ئۇرۇپرشنى رەت قىلىپ، 25 گۇناه ئېچىدىكى لەززەتلەردىن ۋاقتىلىق بەهرەمەن بولۇشنىڭ ئورنىغا، خۇدانىڭ خەلقى بىلەن بىللە ئازاب چېكىشنى ئەۋزەل كۆردى. 26 ئۇ مەسىهكە قارىتىلغان هاقارەتكە تۇچراشنى مىسرنىڭ خەزىنىسىدىكى بايلىقلارغا ئىگە بولۇشتىنمۇ ئەۋزەل بىلدى. چۈنكى كۆزلىرىنى [ئەرشتىكى] ئىنئامغا تىكىۋاتاتتى. 27 ئېتىقادى بولغاچقا، ئۇ پادىشاهنىڭ غەزىپىدىنمۇ قورقماي مىسردىن چىقىپ كەتتى. [جاپا-مۇشەققەتكە] چىدىدى، چۈنكى كۆز ئالدىغا كۆرۈنمىگۈچى ئۇنىڭ كۆزىگە كۆرۈنۈپ تۇرغانىدەك ئىدى. 28 ئېتىقادى بولغاچقا، ئۇ «تۇنجى ئوغلىنىڭ جىنىنى ئالغۇچى» [يەرشتىنىڭ] [ئىسرائىللارغا] تەگمەسلىكى ئۈچۈن [تۇنجى] «ئۆتۈپ كېتىش» هېيتىنى ئۆتكۈزۈپ، شۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك قانۇنى [پۈرۈلغىنى ۋېچەم] سىپىپ-سۈركىدى. 29 ئېتىقادى بولغاچقا، [ئىسرائىللار] قىزىل دېڭىزدىن خۇددى قۇرۇقلۇقتا ماڭغانىدەك مېڭىپ ئۆتتى. بىراق [ئۆلارنى قوغلاپ كەلگەن] مىسرلىقلار ئۆتەمچىگە بولغاندا سۇغا غەرق بولدى. 30 ئېتىقادى بولغاچقا، خەلق يەتتە كۈن يېرىخو شەهىرىنىڭ سېپىلىنى ئايلانغاندىن كېيىن سېپىل ئورۇلدى. 31 ئېتىقادى بولغاچقا، ياهشىت ئايال راهاب ئىسرائىل چارلىغچىلىرىنى دوستلارچە كۈتۈۋالغاچقا، ئىتائەتسىزلەر [بولغان ئۆز شەهىرىدىكىلەر] بىلەن بىرلىكتە هالاك بولمىدى. 32 مەن يەنە نېمىشقا سۆزلەپ ئولتۇراي؟ گىدېئون، باراق، شىمشون، يەفتاه، داۋۇت، ساموئىل ۋە قالغان باشقا پەيغەمبەرلەر توغرىسىدا ئېيتسۇ كەلسەم ۋاقىت يەتمەيدۇ. 33 ئۇلار ئېتىقادى بىلەن ئەللەرنىڭ ئۆستىدىن غالىب كەلدى، ئادالەت يۈرگۈزدى، [خۇدا] ۋەدە قىلغانلارغا ئېرىشتى، شىرلارنىڭ ئاغزىلىرىنى ئېتىپ قويدى، 34 دەھشەتلىك ئوتنىڭ يالقۇنىنى ئۆچۈردى، قىلىچنىڭ تىغىدىن قېچىپ قۇتۇلدى، ئاجىزلىقتىن كۈچەيدى، جەڭگىۋەردە باتۇرلۇق كۆرسەتتى، يات ئەللەرنىڭ قوشۇنلىرىنى تېرى-پىرەڭ قىلدى. 35 [ئېتىقادى بولغاچقا]، ئايالىلار ئۆلگەن ئۆزۈڭ-تۇغقانلىرىنى تۇلۇمدىن تىرىلدۈرگۈزۈپ قايتۇرۇۋالدى؛ بىراق باشقىلار كەلگۈسىدە تېخىمۇ ياخشى هالدا ئۆلۈمدىن تىرىلىپ دەپ، قۇتۇلۇش يولىنى رەت قىلىپ قىينىلىشقا بەردىلىشقا بەردى. 36 يەنە بەزىلەر سىنىلىپ خار-مەسخىرىلە رگە ئۇچراپ قامچىلاندى، بەزىلەر هەتتا كىشىلىنىپ زىندانغا تاشلاندى؛ 37 ئۇلار چالما-كېسىمەك قىلىپ ئۆلتۈرۈلدى، هەرە بىلەن هەرىلىنىپ پارچىلاندى، سىناقلارنى بېشىدىن ئۆتكۈزدى، قىلىچلىنىپ ئۆلتۈرۈلدى؛ ئۇلار قوي-ئۆچكە تېرىلىرىنى يېپىنچا قىلغان هالدا سەرسان بولۇپ يۈردى، نامراتلىقتا ياشىدى، قىين-قىستاقىدا ئۆچىردى، خورلاندى 38 (ئۇلار بۇ دۇنياغا زايە كەتكەنىدى)، چۆللەردە، تاغلاردا، ئۆڭكۈرلەردە ۋە گەمىلەردە سە رگەردان بولۇپ يۈردى. 39 بۇلارنىڭ هەممىسى ئېتىقادى بىلەن خۇدانىڭ ئۆز گۈۋاهى بىلەن تەرىپلەنگەن بولسىمۇ، خۇدانىڭ ۋەدە قىلغىنىنى ئېنىق ۋېچە ئېرىشكىنى يوق. 40 ئەمدىلىكتە خۇدا بىزلەر ئۈچۈن تېخىمۇ ئەۋزەل بىر نىشان-مەقسەتنى بېكىتكەن بولۇپ، ئۇلار بىزسىز كامالەتكە يەتكۈزۈلمەيدۇ.

12

ئەمدى ئەتراپىمىزدا گۈۋاهچىلار شۇنچە چوڭ يۇلۇتتەك بىزنى ئۇرۇۋالغاچقا، هەرخىل ئېغىر يۈك هەم بەرگە ئاسانلا چىرمىشۇالدىغان گۇناهنى چۈرۈپ تاشلاب، ئالدىمىزغا قويۇلغان يۈگۈرۈش يولىنى چىداملىق بىلەن بىسىپ يۈگۈرەيلى، بۇنىڭدا كۆزىمىزنى ئېتىقادىمىزنىڭ يول باشلىغۇچىسى ۋە تاكامۇللاشتۇرغۇچىسى بولغان ئەيساغا تىكەيلى. ئۇ ئۆزىنى كۆتكەن خۇشاللىق ئۈچۈن كېيىنكى ئازابقا بەردىلىشقا بەردى هەم ئۇنىڭدا بولغان هاقارەتكە پىسەنت قىلمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ خۇدانىڭ تەختىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ئولتۇرغۇزۇلدى. 3 كۆزگۈلۈكلەرنىڭ هېرىپ سوۋۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، گۇناهكارلارنىڭ شۇنچە قاتتىق خورلاشلىرىغا بەردىلىشقا بەرگەنچىنى كۆزگۈل قويۇپ ئويلاڭلار. 4 گۇناهقا قارشى كۈرەشلەردە تىنچى قان ئاققۇزۇش دەرىجىسىگە يېرىپ يەتمىدىڭلار. 5 خۇدانىڭ سىلە رگە ئۆز پەرزەنتلىرىم دەپ جېكىلەيدىغان [مۇقەددەدەس يازمىلاردىكى] مۇنۇ سۆزلىرىنى ئۇنتۇدۇ ئۇڭلار: ـ «ئى ئوغلۇم، پەرۋەردىگارنىڭ تەربىيىسىگە سەل قارىما، ئەيىبلىنگىنىڭدە كۆزگۈلۈڭ سوۋۇپ كەتمىسۇن، 6 چۈنكى پەرۋەردىگار سۆيگىنىگە تەربىيە بېرىدۇ، مېنىڭ ئوغلۇم دەپ قويۇل قىلغانلارنىڭ هەممىسىنى دەررىلەيدۇ». 7 ئازاب چەككىنىڭلارنى خۇدانىڭ تەربىيىسى دەپ بىلىپ، ئۇنىڭغا بەردىلىشقا بېرىڭلار. چۈنكى سىلەرنىڭ تەربىيە ئېلىشىڭلارنىڭ ئۆزى خۇدانىڭ سىلەرنى ئوغلۇم دەپ مۇئامىلە قىلغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. قايسى پەرزەنت ئاتىسى تەربىدىن تەربىيىلەنمەيدۇ؟ 8 ئەمدى [خۇدانىڭ] تەربىيىلىنىشىدە هەربىر پەرزەنتىنىڭ ئۆز ئۇلۇشى بار، لېكىن بۇ ئىش سىلەردە كەم بولسا هەققىي ئوغۇللىرىدىن ئەمەس، بەلكى هارامدىن بولغان پەرزەنتى بولۇپ چىقىسىلەر. 9 ئۇنىڭ ئۈستىگە هەممىمىزنىڭ ئۆزىمىز رگە تەربىيە بە رگەن ئەت جەھەتتىكى ئاتىلىرىمىز بار، بىز ئۇلارنىمۇ ھۆرمەتلەپ كەلدۇق. شۇنداق ئىكەن، روهلارنىڭ ئاتىسىغا تېخىمۇ ئىتائەت قىلمامدۇق؟ شۇنداقتا هاياتىمىز ياشىنىمامدۇ؟ 10 ئەت جەھەتتىكى ئاتىلىرىمىز بەرهەق پەقەت ئۆزى مۇۋاپىق كۆ رگەن يول ۋېچىە ئازغىنە ۋاقىت بىزنى تەربىيىلەگەن. لېكىن ئۇ بولسا بەرگە پايدىلىق بولسۇن دەپ، پاك-مۇقەددەسلىكىدىن مۇيەسسەر بولۇشىمىز ئۈچۈن تەربىيىلەيدۇ. 11 ئەمدى قاتتىق تەربىيە بېرىلگەن ۋاقىتدا ئادەمنى خۇش قىلمايدۇ، ئەكسىچە ئادەمنى قايغۇغا چۈمدۈرىدۇ؛ بىراق بۇنىڭ بىلەن تۇزەنگەنلە رگە ئۇ كېيىن هەققانىيلىقتىن چىققان تىنچ-خاتىرجەملىكنىڭ مېۋىسىنى بېرىدۇ. 12 شۇنىڭ ئۈچۈن، «تىلىپ ساڭگىلغان قولۇڭلارنى، زەئىپلىشىپ كەتكەن تىزىڭلارنى رولىسالاڭلار» 13 ۋە «ئاقساق»لارنىڭ پۇكۇلۇپ قالمايى، بەلكى شىپا تېپىشى ئۈچۈن پۇتلىرىڭلارنى تۈز

يوللاردا ماڭدۇرۇڭلار. 14 بارلىق كىشىلەر بىلەن ئىناق ئوتۇشۇڭ ۋە پاك-مۇقەددەس ياشاشقا ئىنتىلىڭلار، مۇقەددەسسىز بولمىغان كىشى ھە رگىز ربنى كۆرەلمەيدۇ. 15 ئۇيغاق تۇرۇڭلار ركى، ھېچكىم خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىدىن مەھرۇم قالمىسۇن؛ ئاراگلاردا سىلە رگە ئىش تاپقۇزۇپ سىلەرنى كويدۇرىدىغان، شۇنداقلا كۆپ ئادەملەرنى بۇلغاپ ناپاك بولۇشقا سەۋەب بولىدىغان بىرەر تۈرج-ئاداۋەت يىلتىزى ئۈنمىسۇن. 16 ئاراگلاردا ھېچبىر بۇزۇقلۇق قىلغۇچى يا كى تۇزۇنىڭ تۈنجى ئوغۇللۇق ھوقۇقىنى بىر ۋاخ تامافقا سېتىۋېتىكەن ئەساۋەدەك ئىخلاسسىز كىشى بولمىسۇن. 17 چۈنكى سىلە رگە مەلۇمكى، ئەساۋ كېيىن [ئاتىسىنىڭ] خەيرلىك دۇئاسىنى ئېلىشنى ئويلىغان بولسىمۇ، شۇنداقلا ئۇنىڭغا ئىنتىلىپ كۆز ياشلىرىنى ئېقىتىپ يالۋۇرغان بولسىمۇ، ئۇ [بۇ ئىشلارنى ئورنىغا] [كەلتۈرىدىغان] توۋا قىلىش يولىنى تاپالمايۋېتىپ، رەت قىلىندى. 18 چۈنكى سىلەر قول بىلەن تۇتقىلى بولىدىغان، يالقۇنلاپ ئوت يېنىپ تۇرۇۋاتقان ھەمدە سۈرلۈك بۇلۇت، قاراڭغۇلۇق ۋە قارا قويۇن قاپلىغان تاشقا تاغقا كەلمىدىڭلار ـ 19 (ئۇ جايدا كاناي ساداسى بىلەن سۆزلىگەن ئاۋاز يەتكۈزۈلگەندە، بۇلارنى ئاڭلىغانلار: «يەرگە يەنە سۆز قىلىنمىسۇن!» دەپ [خۇداغا] يالۋۇرۇشتى؛ 20 چۈنكى تۇلار قىلىنغان ئەمرنى كۆتۈرەلمىدى. «ئە گەر بۇ تاغقا ھەتتا بىرەر ھايۋاننىڭ ئايىغى تەگسىمۇ، چالما-كېسىمك قىلىپ ئۆلتۈرۈلسۇن» [دەپ تاپىلانغاندى]؛ 21 ئۇ كۆرۈنۈش شۇنداق قورقۇنچلۇق ئىدىكى، مۇساموۋ: «بەك قاتتىق قورقۇپ غال-غال تىترەپ كەتتىم» دېگەندى). 22 ـ سىلەر بەلكى زىئون تېغىغا، يەنى مەڭگۈ ھايات خۇدانىڭ شەھىرى ـ ئەرشتىكى يېرۇسالېمغا، تۈمەنلىگەن پەرىشتىلە رگە، 23 ئىسىملىرى ئەرشتە پۈتۈلگەن تۈنجى تۇغۇلغانلارنىڭ ھېيت-مەرىكە خۇشاللىقىدا جەم قىلىنغان جاماەتكە، ھەممەيلەننىڭ سوراقچىسى خۇداغا، تاكامۇللاشتۇرۇلغان ھەققانىي كىشىلەرنىڭ روھلىرىغا 24 ۋە يېڭى ئەھدىنىڭ ۋاستىچىسى ئەيساغا، شۇنداقلا ھەم تۆنۈك سېپىلگەن قېنىغا كەلدىڭلار. بۇ قان ھابىلنىڭكىدىن ئەۋزەل سۆز قىلىدۇ. 25 بۇ سۆزنى قىلغۇچىنى رەت قىلماسلىقىڭلار تۈچۈن دىققەت قىلىڭلار. چۈنكى يەر يۈزىدە تۇزلىرىگە ۋەھىي يەتكۈزۈپ تاگاھلاندۇرغۇچىنى رەت قىلغانلار جازادىن قېچىپ قۇتۇلالمىغان يەردە، ئەرشتە بىزنى تاگاھلاندۇرغۇچىدىن يۈز تۇرۇۋىسەك، ھالىمىز تېخىمۇ شۇنداق بولامدۇ؟ 26 ئەمدى شۇ چاغدا خۇدانىڭ ئاۋازى زېمىننى تەۋرىتىۋەتكەندى؛ لېكىن ئەمدى ئۇ: «تۇرۇۋم يەنە بىر قېتىم زېمىننلا ئەمەس، ئاسمانىمۇ تەۋرىتىمەن» دەپ ۋەدە قىلدى. 27 «يەنە بىر قېتىم» دېگەن بۇ سۆز تەۋرىتىلىدىغانلارنىڭ، يەنى يارىتىلغان نەرسىلەرنىڭ تەۋرىتىلىشى بىلەن يوقىتىلىدىغانلىقىنى، تەۋرەتكىلى بولمايدىغان نەرسىلەرنىڭ مەڭگۈ مۇقىم بولىدىغانلىقىدىن ئىبارەت مەنىنى بىلدۈرىدۇ. 28 شۇنىڭ ئۈچۈن، تەۋرەتكىلى بولمايدىغان بىر پادىشاھلىققا مۇيەسسەر بولۇپ، مېھىر-شەپقەتنى چىڭ تۇتۇپ بۇ ئارقىلىق ئىخلاسمەنلىك ۋە ئەيمىنىش-قورقۇنچ بىلەن خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان ئىبادەتلەرنى قىلايلى. 29 چۈنكى خۇدايىمىز ھەممىنى يەۋەتكۈچى بىر ئوتتۇر.

13

ئاراگلاردا قېرىنداشلىق مېھىر-مۇھەببەت توختىمىسۇن. 2 ناتونۇش كىشىلە رگە مېھماندوست بولۇشنى ئۇنتۇماڭلار. چۈنكى بەزىلەر شۇ يول بىلەن بىلمەستىن پەرىشتىلەرنى مېھمان قىلغان. 3 زىندانغا تاشلانغانلارنى ئۇلار بىلەن بىللە [زىنداندا] زەنجىرلەنگەندەك ياد ئېتىڭلار. خورلانغانلارنى ئۆزۈڭلارمۇ تەندە تۇرۇۋاتقان بەندە سۈپىتىدە ياد ئېتىپ تۇرۇڭلار. 4 ھەممە ئادەم نىكاھقا ھۆرمەت قىلسۇن، ئەر-خوتۇنلارنىڭ ياتىدىغان يېرى داغسىز بولسۇن؛ چۈنكى خۇدا بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار ۋە زىنا قىلغۇچىلاردىن ھېساب ئالىدۇ. 5 مېڭىش-تۇرۇشۇڭلار پۇلپەرەسلىكتىن خالي بولسۇن، بارىغا قانائەت قىلىڭلار. چۈنكى خۇدا مۇنداق دېگەن: «سەندىن ئەسلا ئايرىلمايمەن، سېنى ئەسلا تاشلىمايمەن». 6 شۇڭا، يۈرەكلىك بىلەن ئېيتالايمىزكى، «پەرۋەردىگار مېنىڭ ياردەمچىمدۇر، ھېچ قورقمايمەن، كىشىلەر مېنى نېمە قىلالىسۇن؟» 7 سىلە رگە خۇدانىڭ سۆز-كالامىنى يەتكۈزگەن، سىلەرنىڭ يېتەكچىلىرىڭلارنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار. ئۇلارنىڭ مېڭىش-تۇرۇشىنىڭ مېۋىسىگە-نەتىجىسىگە كۆزگۈل قويۇپ قاراپ، ئۇلارنىڭ ئېتىقادىنى ئۈلگە قىلىڭلار: ـ 8 ئەيسا مەسىھ تۈنۈگۈن، بۈگۈن ۋە ئەبەدىلئەبەد دەگىچە ئۇ رەگەرمەيدۇ! (aiōn g165) 9 شۇنىڭ ئۈچۈن، ھەرخىل غەيرىي تەلىملەر بىلەن ئېزىقتۇرۇلۇپ كەتمە كلار؛ چۈنكى ئىنسانلىنىڭ قەلبى [قۇربانلىققا خاس] ىېمە كلىكلەر بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى بىلەن قۇۋۋەتلەندۈرۈلگىنى ئەۋزەل. چۈنكى بۇنداق ىېمە كلىكلە رگە بېرىلىپ كېلىۋاتقانلار ئۇلاردىن ھېچقانداق پايدا كۆرگەن ئەمەس. 10 بىزلەرنىڭ شۇنداق بىر قۇربانگاھىمىز بار كى، ئىبادەت چېدىرىدا خىزمەتتە بولغانلارنىڭ تۈنىكىدىن يېيىش ھوقۇقى يوقتۇر. 11 چۈنكى گۇناھ تىلەش سۈپىتىدە سويۇلغان، قېنى باش كاھىن تەرىپىدىن ئەڭ مۇقەددەس جايغا ئېلىپ كىرىلگەن قۇربانلىق ھايۋانلارنىڭ تېنى بولسا قارارگاھنىڭ سىرتىغا ئېلىپ چىقىلىپ كويدۇرۇلەتتى. 12 شۇڭا ئەيسامۇ تۆز قېنى بىلەن خەلقنى پاكلاپ خۇداغا ئاتاش ئۈچۈن، شەھەر دەرۋازىسىنىڭ سىرتىدا ئازاب چېكىپ ئۆلدى. 13 شۇنداق ئىكەن، بىزمۇ قارا رگاھنىڭ سىرتىغا چىقىپ، ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا قارىتىلغان ھاقارەتكە ئورتاق بەرداشلىق بەرەيلى. 14 چۈنكى يەر يۈزىدە مەڭگۈ مەۋجۇت تۇرىدىغان شەھىرىمىز يوق، بەلكى كەلگۈسىدىكى شەھە رگە ئىنتىلىمە كتىمىز. 15 شۇڭا، مەسىھ ئارقىلىق خۇداغا قۇربانلىق سۈپىتىدە مەدھىيىلىرىمىزنى توختاۋسىز ئاتايلى، يەنى ئۆز لەۋلىرىمىزنىڭ مېۋىسى سۈپىتىدە ئۇنىڭ نامىنى ئېتىراپ قىلايلى. 16 ئەمدى خەير-ساخاۋەت قىلىشنى ۋە باركاۋلاردىن ئورتاق تەقسىملەشنى ئۇنتۇماڭلار. چۈنكى خۇدا بۇنداق قۇربانلىقلاردىن خۇرسەن بولىدۇ. 17 يېتەكچىلىرىڭلارغا ئىتائەت قىلىپ، ئۇلارغا ۋىسۈۋۈڭلار. چۈنكى ئۇلار ئۆز خىزمىتىدىن خۇداغا ھېساب بېرىدىغانلار بولۇپ، ھەمىشە جېنىڭلاردىن خەۋەر ئېلىشقا ئويغاق تۇرىدۇ. ئۇلارنىڭ بۇ ئىشى قايغۇ-ئەلەم بىلەن ئەمەس (چۈنكى ئۇنداق بولسا سىلە رگە ھېچ پايدا يەتكۈزۈلمەيدۇ) بەلكى خۇشال-خۇرامىلىق بىلەن ئېلىپ بېرىلسۇن. 18 بىز ئۈچۈن دۇئا قىلىپ تۇرۇڭلار؛ چۈنكى ۋىجدانىمىزنىڭ پاك ئىكەنلىكىگە، ھەربىر ئىشلاردا توغرا يولدا مېڭىشنى خالايدىغانلىقىمىزغا قايىل قىلىندۇق. 19 بىنىڭلارغا يېتىرەك بېرىشىم ئۈچۈن، دۇئا قىلىشىڭلارنى ئالاھىدە ئۆتۈنەمەن. 20 ئەمدى مەڭگۈلۈك ئەھدىنىڭ قېنى بىلەن قوي پادىسىنىڭ كاتتا پادىچىسى بولغان رەببىمىز ئەيسانى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگۈچى، خاتىرجەملىكنىڭ ئىگىسى بولغان خۇدا (aiōnios g166) 21 ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق سىلە رگە ئۆزىنى خۇرسەن قىلىدىغان ئىشلارنى قىلدۇرۇپ، سىلەرنى ھەربىر ياخشى ئەمەلدە تاكامۇللاشتۇرۇرۇپ ئىرادىسىنىڭ ئىجراچىلىرى قىلغاي! مەسىھكە ئەبەدىلئەبەد دەگىچە شان-شەرەپ بولغاي! ئامىن! (aiōn g165) 22 سىلەردىن ئۆتۈنەمەنكى، ئى قېرىنداشلىرىم، بۇ نەسىھەت سۆزۈمگە ئېغىر كۆرمەي قۇلاق سالغايسىلەر؛ سىلە رگە مۇشۇنچىلىكلا سۆزلەرنى يازدىم، خالاس. 23 قېرىندىشىمىز تىموتىينىڭ زىنداندىن قويۇپ بېرىلگەنلىكىدىن خەۋەردار بولغايسىلەر. يېقىندا يېنىمغا كېلىپ قالسا، مەن سىلەرنى يوقلاپ بارغىنىمدا ئۇ مەن بىلەن بىللە باردىدۇ. 24 بارلىق يېتەكچىلىرىڭلار ۋە بارلىق مۇقەددەس بەندىلە رگە سالام ئېيتقايسىلەر. ئىتالىيەدىن كەلگەنلەر سىلە رگە سالام يوللىدى. 25 مېھىر-شەپقەت ھەممىڭلارغا يار بولغاي! ئامىن! روسۇل ياقۇپ يازغان مەكتۇپ

ياقۇپ

1 خۇدانىڭ ۋە ره‌ببىمىز ئەيسا مەسىهنىڭ قۇلى بولغان مەنكى ياقۇپتىن تارقاق تۇرۇۋاتقان مۇھاجىر ئون ئىككى قەبىلىگە سالام! **2** ئى قېرىنداشلىرىم، ھەرقانداق سىناقلارغا دۇچ كەلسەڭلار، بۇنى زور خۇشاللىق دەپ بىلىڭلار. **3** چۈنكى سىلە رگە مەلۇمكى، بۇنداق ئېتىقادىڭلارنىڭ سىنىلىشى سىلەردە سەۋر-چىداملىق شەكىللەندۈرىدۇ؛ **4** سەۋر-چىداملىقنىڭ خىسلىتى قەلبىڭلاردا تۇرۇپ شۇنداق پىشىپ يېتىلىشىنكى، شۇنىڭ بىلەن سىلەر پىشقان، مۇكەممەل ۋە كەم-كۆتىسىز بولىسىلەر. **5** براق ئە گەر ئارا ڭلاردىكى بىرسى دانالىققا موھتاج بولسا، ھەممىگە سېخىيلىق بىلەن بېرىدىغان شۇنداقلا ئەيىبلىمەيدىغان خۇدادىن تىلىسۇن. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا چوقۇم ئاتا قىلىنىدۇ. **6** براق ئۇ ھېچ دېلىغۇل بولماي ئىشەنچ بىلەن تىلىسۇن؛ چۈنكى دېلىغۇل كىشى خۇددى شامالدا تۇرۇلۇپ ۋېيان-ۋېيان يەلپۈنگەن دېڭىز دولقۇنىغا ئوخشايدۇ. **7** ئۇنداق كىشى رەبدىن بىرەر نەرسىگە ئېرىشەمەن، دەپ ھېچ خىيال قىلمىسۇن؛ **8** ئۇنداقلار ئۇجمە كۆڭۈل بولۇپ، بارلىق يوللىرىدا ئۇتۇمى يوق ئادەمدۇر. **9** نامرات بولغان قېرىنداش ئۆزنىڭ يۈقىرىغا كۆتۈرۈلگەنلىكىگە تەتىنە قىلسۇن؛ باي بولغان قېرىنداش بولسا، ئۆزنىڭ توۋەن قىلىنغانلىقىغا تەتىنە قىلسۇن، چۈنكى ئۇ ئوت-چۆپىلەرنىڭ چېچە كلىرىدەك تۇزۇپ كېتىدۇ. **11** قۇياش چىقىپ قىزغاندا، ئوت-چۆپىلەرنى قۇرۇتىدۇ، گۈللىرى توزۇپ كېتىدۇ-دە، ئۇنىڭ گۈزەللىكى يوقىلىدۇ؛ باي ئادەملەر خۇددى شۇنىڭغا ئوخشاش، ئۆز ھەلەكچىلىكىدە يوقىلىدۇ. **12** سىناقلارغا [سەۋرچانلىق بىلەن] بەرداشلىق بە رگەن كىشى نەقەدەر بەختلىك-ھە! چۈنكى ئۇ سىناقتىن ئۆتكەندىن كېيىن، [خۇدا] ئۆزىنى سۆيگەنلە رگە ۋەدە قىلغان ھايات تاجىغا مۇيەسسەر بولىدۇ. **13** ئادەم ئازدۇرۇلۇشقا دۇچ كەلگەندە «خۇدا مېنى ئازدۇرۇۋاتىدۇ» دېمىسۇن. چۈنكى خۇدا يامان ئىشلار بىلەن ئازدۇرۇلۇشنى مۇمكىن ئەمەس ھەم ھەم ياشقىلارنى ئازدۇرمايدۇ. **14** بەلكى بىرسى ئازدۇرۇلغاندا، ئۆز ھەۋەس-نەپسى قوزغىلىپ، ئۆلارنىڭ كەينىگە كىرگەن بولىدۇ؛ **15** ئاندىن ھەۋەس-نەپس ھامىلدار بولۇپ گۈناھنى تۇغىدۇ؛ گۈناھ تۈسۈپ يېتىلىپ، ئۆلۈمگە ئېلىپ باردۇ. **16** شۇڭا سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم، ئالدىنىپ قالماڭلار! **17** بارلىق يۇقىسەك سېخىيلىق ۋە ھەربىر مۇكەممەل ئىلتىپات يۇقىرىدىن، يەنى [ئاسماندىكى] [بارلىق] يورۇقلۇقلارنىڭ ئاتىسىدىن چۈشۈپ كېلىدۇ؛ ئۇنىڭدا ھېچقانداق تۇزگىرىش بولمايدۇ ياكى ئۇنىڭدا «ئايلىنىش» بىلەن ھاسىل بولىدىغان كۆلە ڭگىلەرمۇ بولمايدۇ. **18** ئۇ بىزنى [ئۆزى ياراتقان بارلىق] مەۋجۇداتلارنىڭ ئىچىدە ئۆزىگە دەسلەپ پىشقان مېۋىدەك بولسۇن دەپ، ئۆز ئىرادىسى بويىچە بىزنى ھەقىقەتنىڭ سۆز- كالامى ئارقىلىق ئۇغدۇردى. **19** شۇنىڭ بىلەن، ئى سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم، ھەر ئادەم ئاڭلاشقا تېز تەيىار تۇرسۇن، سۆزلەشكە ئالدىرىمىسۇن، غەزەبلىنىشكە ئالدىرمىسۇن. **20** چۈنكى ئىنسانلىنىڭ غەزىپى خۇدانىڭ ھەققانىيلىقىنى ئېلىپ كېلىمەيدۇ. **21** شۇنىڭ ئۈچۈن، بارلىق ئېپلاسلىقلارنى ۋە قىنىڭلارغا پاتمايۋاتقان رەزىللىكنى تاشلاڭلار، [قەلبىڭلاردا] يىلتىز تارتقۇزۇلغان، سىلەرنى قۇتقۇزالايدىغان سۆز- كالامنى كەمتەرلىك-مۇمىنلىك بىلەن قوبۇل قىلىڭلار. **22** ئەمما ئۆز-ئۆزىڭلارنى ئالداپ يەقەت سۆز- كالامنى ئاڭلىغۇچىلاردىن بولماڭلار، بەلكى ئۇنى ئىجرا قىلغۇچىلاردىن بولۇڭلار. **23** چۈنكى بىرسى سۆز- كالامنى ئاڭلاپ قوبۇپلا، ئۇنى ئىجرا قىلمىسا، ئۆز خۇددى ئەينە كتە ئۆزىنىڭ ئەينى قىياپىتىگە قاراپ قوبۇپ، كېتىپ قالغان كىشىگە ئوخشايدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئۆز ئۆرقىغا قاراپ بولۇپ، چىقىپلا، شۇ ھامان ئۆزىنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى ئۇنتۇيدۇ. **25** لېكىن ئاشۇ كىشىلەرنى ئە ركىنلىككە ئېرىشتۈرىدىغان مۇكەممەل قانۇنىغا ئەستايىدىللىق بىلەن داۋاملىق قاراپ، ئۇنتۇغاق ئاڭلىغۇچى بولماي، بەلكى ئۇنىڭ ئۈچىدە ياشاپ ئىجرا قىلغۇچى بولغان كىشى ئىشلىرىدا بەختلىك قىلىنىدۇ. **26** بىرسى ئۆزىنى ئىخلاسمەن ئادەممەن دەپ ھېسابلىغان، لېكىن تىلىنى تىزگىنلىمىگەن بولسا، ئۆزىنى ئۆزى ئالدايدۇ؛ بۇنداق كىشىنىڭ ئىخلاسمەنلىكى بېھۇدىلىكتۇر. **27** خۇداتائىمىزنىڭ نەزىرىدىكى پاك ۋە داغسىز ئىخلاسمەنلىك شۇكى، قېينىچىلىقتا قالغان يېتىم-يېسىر، تۇل خوتۇنلارنى يوقلاپ، ئۆلارغا غەمخورلۇق قىلىش ۋە ئۆزىنى بۇ دۇنيانىڭ بۇلغىنىشىدىن داغسىز ساقلاشتۇر.

2 قېرىنداشلىرىم، شان-شەرەپ ئىگىسى بولغان ره‌ببىمىز ئەيسا مەسىهنىڭ ئېتىقاد يولىنى ئۇتقانىكەنسىلەر، ئادەمنىڭ تاشقى قىياپىتىگە قاراپ مۇئامىلە قىلىدىغانلاردىن بولماڭلار. **2** چۈنكى سىناگوگىڭلارغا ئالتۇن ئۈزۈك تاقىغان، ئېسىل كىينىگەن بىر باي بىلەن تەڭ جۈل-جۈل كىينىگەن بىر كەمبەغەل كىرسە، **3** سىلەر ئېسىل كىينىگەننى ئەتىۋارلاپ «تۆر رگە چىقىپ ئولتۇرسىلا!» دېسە گىلار، كەمبەغەلگە، «تۆيەردە تۇر!» ياكى «ئاياغ تەرىپىمدە ئولتۇر!» دېسە گىلار، **4** تۆرتۈرا ئايرىمچىلىق قىلغان ۋە ئىنسانلار ئۈستىدىن يامان نىيەت ھۆكۈم چىقارغۇچىلاردىن بولغان بولمامسىلەر؟! **5** قۇلاق سېلىڭلار، ئى سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم ـ خۇدا بۇ دۇنيادىكى كەمبەغەللەرنى ئېتىقادتا باي بولۇش ھەمدە ئۆلارنى تۆرىنى سۆيگەنلە رگە بېرىشكە ۋەدە قىلغان پادىشاھلىقىغا مىراسخور بولۇشقا تاللىغان ئەمەسمۇ؟ **6** براق سىلەر كەمبەغەللەرنى كۆز رگە ئىلمىدىڭلار! بايلار سىلەرنى ئە رگەن ۋە سوت-سوراقلارغا سۈرىگەن ئەمەسمۇ؟ **7** ئۇستۈڭگە رگە قويۇلغان ئاشۇ مۇبارەك نامغا كۈپۈرلۈق قىلۋاتقانلار يەنە شۇ [بايلار] ئەمەسمۇ؟ **8** مۇقەددەس يازمىلاردىكى «قوشناڭنى تۆرزۇڭنى سۆيگەندەك سۆي» دېگەن شاھانە قانۇنىنا ھەقىقىي ئەمەل قىلساڭلار، ياخشى قىلغان بولىسىلەر. **9** لېكىن كىشىلە رگە ئىككى خىل كۆز بىلەن قارىساڭلار، گۇناھ قىلغان بولىسىلەر، تەۋرات قانۇنى تەرىپىدىن خىلاپلىق قىلغۇچىلار دەپ بېكىتىلىسىلەر. **10** چۈنكى بىر كىشى پۈتۈن تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلدىم دەپ تۇرۇپ، [ھەتتا] ئۇنىڭدىكى بىرلا ئەمىرگە خىلاپلىق قىلسا، ئۇ پۈتۈن قانۇنىغا خىلاپلىق قىلغۇچى ھېسابلىنىدۇ. **11** چۈنكى: «زىنا قىلما» دېگۈچى ھەم «قاتىللىق قىلما»مۇ دېگەن. شۇڭا، زىنا قىلمىساڭلارمۇ، لېكىن قاتىللىق قىلغان بولساڭلار، يەنىلا [پۈتۈن] تەۋرات قانۇنىغا خىلاپلىق قىلغان بىلەن باراۋەر بولىسىلەر. **12** شۇڭا سۆز-ئەمەللىرىڭلار ئادەمنى ئە ركىنلىككە ئېرىشتۈرىدىغان قانۇن ئالدىدا سوراق قىلىنىدىغانلارنىڭ سالاھىيىتىگە ئېرىشۈن بولسۇن. **13** چۈنكى باشقىلارغا رەھىم قىلمىغانلارنىڭ ئۆستىدىن چېقىرىدىغان ھۆكۈم رەھىمسىز بولىدۇ. ئەمدى «رەھىم قىلىش» «ھۆكۈم چېقىرىش»نىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلىپ تەتىنە قىلىدۇ. **14** ئى قېرىنداشلىرىم! بىرسى ئاغزىدا، «مەندە ئېتىقاد بار» دەپ تۇرۇپ، ئەمما [ئۆزىڭ] [مۇناسىپ] ئەمەللىرى بولمىسا، ئۇنىڭ نېمە پايدىسى؟ [بۇنداق] ئېتىقاد ئۇنى قۇتقۇزالامدۇ؟ **15** ئەمدى ئە گەر ئاكا-ئۇكا ياكى ئاچا-سىڭلىلاردىن بىرى يالىڭاچ كېزىدىلىك يېمە كلىكى كەم بولسا، سىلەردىن بىرى ئۇلارغا: «[خۇداغا] ئامانەت، كېيىمگىلار پۈتۈن، قورسىقىڭلار توق قىلىنغاي!» دەپ قويۇپلا، ئېنىنىڭ ھاجىتىدىن چىقمىسا، ئۇنىڭ نېمە پايدىسى؟ **17** شۇنىڭغا ئوخشاش يالغۇز ئېتىقادلا بولۇپ، [ئۆزىڭغا] [مۇناسىپ] ئەمەللىرى بولمىسا، [بۇنداق ئېتىقاد] ئۆلۈك ئېتىقادتۇر. **18** لېكىن بەزىبىر ئادەملەر: «سەندە ئېتىقاد بار، مەندە بولسا ئەمەل بار» دەپ [تالىشىدۇ]. لېكىن مەن: «ئەمەلسىز بولغان ئېتىقادىڭنى ماڭا كۆرسىتە قېنى؟!»، «مەن ئېتىقادىمنى ئەمەللەر بىلەن كۆرسىتىمەن» دەيمەن. **19** ـ سەن «خۇدا بىر» دەپ ئىشىنىسەن ـ بارىكاللا! لېكىن ھەتتا جىنلارمۇ شۇنىڭغا ئىشىنىدۇ، شۇنداقلا قورقۇپ دىر-دىر تىترەيدۇغۇ! **20** ئەي، قۇرۇق خىيال ئادەم! ئەمەللىرى يوق ئېتىقادنىڭ ئۆلۈك ئېتىقاد ئىكەنلىكىنى قاچانمۇ بىلەرسەن؟ **21** ئاتىمىز ئىبراھىم ئۆز ئوغلى ئىسھاقنى قۇربانگاھ ئۈستىگە سۇنغاندا ئۆز ئىشىگە ئارقىلىق ھەققانىي دەپ جاكارلانغان ئەمەسمۇ؟ **22** ئەمدى شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، ئۇنىڭ ئېتىقادى مۇناسىپ ئەمەللەرنى قىلدى ۋە ئېتىقادى ئەمەللەر ئارقىلىق مۇكەممەل قىلىندى. **23** مانا بۇ ئىش [تەۋراتتىكى]: «ئىبراھىم خۇداغا ئېتىقاد قىلدى. بۇ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى» دېگەن يازمىنى ئىسپاتلايدۇ، شۇنداقلا ئۇ «خۇدانىڭ دوستى» دەپ ئاتالدى. **24** بۇنىڭدىن شۇنى كۆرەلەيسىلە ركى، ئىنسانلار ئېتىقادى بىلەنلا ئە مەس، بەلكى ئەمەللىرى بىلەن ھەققانىي دەپ جاكارلىنىدۇ. **25** مۇشۇنىڭغا ئوخشاش، پاھىشە ئايال راھاب [ئىسرائىل] چاپلىغۇچىلىرىنى ئۆز ئۆيىدە كۈتۈپ، ئۇلارنى باشقا يول بىلەن قاچىرۋۇۋەتكەنلىكى ئۈچۈن، ئۇ ئوخشاشلا ئىش-ئەمەلى بىلەن ھەققانىي دەپ جاكارلانغان بولمامدۇ؟ **26** تەن روھ بولمىسا ئۆلۈك بولغاندەك، ئەمەللىرى يوق ئېتىقادمۇ ئۆلۈكتۇر.

3 قېرىنداشلىرىم، ئاڭلاردىن كۆپ كىشى تەلىم بە رگۈچى بولۇپالماڭلار! چۈنكى سىلە رگە مەلۇمكى، بىز [تەلىم بە رگۈچىلەر] باشقىلاردىن كۆپ كىشى تەلىم قاتتىق سوراققا تارتىلىمىز. **2** چۈنكى ھەممىمىز كۆپ ئىشلاردا خاتالىشىپ پۈتلىشىمىز. [ھالبۇكى]، ئە گەر بىرسى تىلدا خاتالاشمىسا، ئۇ كامالەتكە يەتكەن، پۈتكۈل تېنىنى تىزگىنلىيەلىگەن ئادەم بولىدۇ. **3** مانا، بىز ئاتلارنى ئۆزىمىز رگە بېقىندۇرۇش ئۈچۈن ئاغزىغا يۇگەن سالىمىز؛ بۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل تەنلىرىنى [خالىغان تەرەپكە] بۇرىيالايمىز. **4** مانا، كېمىلە رگىمۇ قارا ڭلار، شۇنچىلىك يوغان بولسىمۇ، يەنە كېلىپ دەھشەتلىك شامالىلار تەرىپىدىن ئۆرۈلۈپ ھەيدىلىدىغان بولسىمۇ، لېكىن رولچى قەيە رگە ئۆلارنى ھەيدەي دېسە، ئۇ كىچىككىنە بىر رول ئارقىلىق ئۇنى خالىغان تەرەپكە بۇرايدۇ. **5** شۇنىڭغا ئوخشاش، گەرچە تىل [تېنىمىزنىڭ] كىچىك بىر ئەزاسى بولسىمۇ، لېكىن تولمۇ يوغان سۆزلەيدۇ. كىچىككىنە بىر ئوت ئۇچقۇنىنىڭ چوڭ ئورمانغا ئوت تۇتاشتۇرالايدىغانلىقىنى ئويلاپ بېقىڭلار! **6** تىل ـ دەرۋەقە بىر ئوتتۇر، ئۇ ئەزالىرىمىز ئارىسىدىن ئورۇن ئېلىپ قەيىلىككە تولغان بىر ئالەم بولىدۇ.

ئۇ پۈتكۈل تەنىنى بۇلغىغۇچىدۇر؛ ئۇ دوزاخ ئوتىدىن تۇتاشتۇرۇلۇپ، پۈتكۈل تەبىئەتنىڭ چاقىغا ئوت تۇتاشتۇرىدۇ! (Geenna g1067) 7 چۈنكى ھەرتۈرلۈك ھايۋانلار ھەم ئۇچار-قاناتلار، تۆمىلگۈچى ھايۋانلار ھەم دېڭىزدىكى مەخلۇقلار ئىنسانىيەت تەرىپىدىن كۆندۈرۈلىدە كتە ھەمدە كۆندۈرۈلگەندى. 8 ئەما تىلنى ھېچكىم كۆندۈرەلمەيدۇ، ئۇ تىنمىسىز رەزىل بىر نەرسە بولۇپ، جانغا زامىن بولىدىغان زەھەر رگە تولغاندۇر. 9 بىز تىلىمىز بىلەن پەروەردىگار ئاتىمىزغا شانۇ-تەشە ككۈر قايتۇرىمىز، ۋە يەنە ئۇنىڭ بىلەن خۇدانىڭ ئوبرازىدا يارىتىلغان ئىنسانلارنى قارغايمىز. 10 دېمەك، ئوخشاش بىر ئېغىزدن ھەم تەشە ككۈر-مۇبارەك ھەم لەنەت-قارغاش چىقىدۇ. ئى قېرىنداشلىرىم، بۇنداق بولماسلىقى كېرەك! 11 بىر بۇلاق ئوخشاش بىر كۆزدىن بىرلا ۋاقىتتا تاتلىق ھەم قېرتاق سۇ چىقرامدۇ؟ 12 ئى قېرىنداشلىرىم، ئەنجۈر دەرىخى زەيتۇننىڭ مېۋىسىنى بەرمەيدۇ، يا كى ئۈزۈم تېلى ئەنجۈرنىڭ مېۋىسىنى بېرەلەمدۇ؟ ھەم تۇزلۇق [بۇلاق] تاتلىق سۇنمۇ چىقرالمايدۇ. 13 ئاراگلاردا كىم دانا ۋە يەلمىك؟ يەزىلەتلىك يۈرۈش-تۇرۇشىدىن ئۇ دانالىققا خاس بولغان مۇمىن- كەمتەرلىك بىلەن ئەمەللىرىنى كۆرسەتسۇن! 14 لېكىن ئە گەر قەلبىگلاردا ئاچچىق ھەسەتخورلۇق ۋە جېدەل-ماجىرا بولسا، ئەمدى يالغان سۆزلەر بىلەن ھەققەتنى يوققا چىقارماگلار، ماختانماگلار. 15 بۇنداق «دانالىق» ئەرشتىن ئەمەس، بەلكى دۇنياغا، ئىنسان تەبىئىتىگە خاس بولۇپ، جىن-شەيتاندىن كەلگەندۇر. 16 چۈنكى ھەسەتخورلۇق ۋە جېدەل-ماجىرا بولغانلا يەردە قالايمىقانچىلىق ۋە ھەرخىل رەزىللىكلەر بولىدۇ. 17 لېكىن ئەرشتىن كەلگەن دانالىق بولسا، ئۇ ئالدى بىلەن پاكتۇر، ئۇ يەنە تىنچلىقپەروەر، خۇش پېشل، باشقىلارنىڭ پىكرىگە قۇلىقى ئوچۇق، رەھىمدىل بولۇپ، ياخشى مېۋىلەر بىلەن تولغان، ئۆزىگىمۇ ھەرخىل ئەدەپ-پازىلىق يا كى ساختىپەزلىك يوقتۇر. 18 ھەققانىيلىق ئۇرۇقلىرى تىنچلىقپەروەرلەر تارىسىدا چېچىلىپ، تىنچلىق ئېچىدە مېۋە بېرىدۇ.

4 ئاراگلاردىكى ئۇرۇش ۋە ماجىرالار نەدىن چىقىدۇ؟ بۇ دەل تەن ئەزالىرىگلار ئېچىدە جەڭ قىلىۋاتقان ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگلاردىن ئەمەسمۇ؟ 2 سىلەر ئارزۇ-ھەۋەس قىلىسىلەر، لېكىن ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگلارغا ئېرىشمەيسىلەر؛ ئادەم ئولتۇرىسىلەر، ھەسەت قىلىسىلەر، لېكىن ئېرىشەلەيسىلەر، جېدەل-ماجىرا چىقىرىپ جەڭ قىلىسىلەر. ئېرىشمەيسىلەر، چۈنكى تىلىمەيسىلەر. 3 تىلىسە گلارمۇ ئېرىشەلەيسىلەر، چۈنكى تۇز ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگلارنى قاندۇرۇش ئۈچۈن رەزىل نىيەتلەر بىلەن تىلەيسىلەر. 4 ئەي زىناخورلار! بۇ دۇنيا بىلەن دوستلىشىشنىڭ ئەمەلىيەتىنە خۇدا بىلەن دۇشمەنلىشىش ئىكەنلىكىنى بىلمەمتىگلار؟ كىمدىكىم بۇ دۇنيانى دوست تۇتماقچى بولسا، تۆزىنى خۇدانىڭ دۇشمىنى قىلىدۇ. 5 مۇقەددەس يازمىلاردا: «[خۇدا] قەلبىمىزگە ماكان قىلدۇرغان روھ ناچار ئارزۇ-ھەۋەسلەرنى قىلامدۇ؟» دېگەن سۆز سىلەرچە بىكار دېيىلگەنمۇ؟ 6 لېكىن [خۇدا] بە رگەن مېھىر-شەپقەت بۇنىڭدىن تۆستىن تۇرىدۇ. شۇنىڭ تۆپەيلىدىن مۇقەددەس يازمىلاردا: «خۇدا تە كەبىۋىرلارغا قارشىدۇر، لېكىن مۇمىن- كەمتەرلە رگە شەپقەت قىلىدۇ» دەپ يېزىلغانىدۇر. 7 شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇداغا ۋىيسۇنۇگلار. شەيتانغا قارشى تۇرۇگلار، [شۇنداق قىلسا گلار] ئۇ سىلەردىن قاچىدۇ. 8 خۇداغا يېقىنلىشىگلار، خۇدامۇ سىلە رگە يېقىنلىشىدۇ. ئەي گۇناھكارلار، [گۇناھتىن] قولۇگلارنى يۇيۇگلار؛ ئەي ئۈچمە كۆڭۈللەر، قەلبىگلارنى پاك قىلىگلار. 9 [گۇناھلىرىگلارغا] قايغۇ-ھەسرەت چېكىگلار، ھازا تۇتۇپ يىغلاگلار، كۈلكە گلارنى ماتەمگە، خۇشاللىقىگلارنى قايغۇغا ئايلاندۇرۇگلار. 10 رەببنىڭ ئالدىدا تۆزۈگلارنى تۆۋەن تۇتۇگلار ۋە شۇنداق قىلغاندا ئۇ سىلەرنى ئۈستۈن قىلىدۇ. 11 ئى قېرىنداشلار، بىر-بىرىگلارنى سۆزگە گلار. كىمدىكىم قېرىندىشىنى سۆزىسە يا كى ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلسا، تەۋرات قانۇنىنىمۇ سۆككەن ۋە ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغان بولىدۇ. شۇنداق قىلسە قانۇن ئۈستىدىن [توغرا-ناتوغرا دەپ] ھۆكۈم قىلساڭ، قانۇنغا ئەمەل قىلمىغىنى ئەمەس، بەلكى تۆزۈگۈنى [ئۇنىڭ ئۈستىدىن] ھۆكۈم قىلغۇچى قىلىۋالغان بولىسەن. 12 قۇتقۇزۇشقا ۋە ھالاك قىلىشقا قادىر بولغان، قانۇن تۈزگۈچى ۋە ھۆكۈم قىلغۇچى پەقەت بىردۇر! شۇنداق ئىكەن، سەن باشقىلار ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇدەك زادى كىمسەن؟ 13 ھەي، «بۈگۈن يا كى ئەتە پالانى-پۈگۈنى شەھە رگە بارىمىز، ئۇ يەردە بىر يىل تۇرۇپ، تىجارەت قىلىپ پايدا تاپىمىز» دېگۈچىلەر بۇنىڭغا قۇلاق سېلىگلار! 14 ئەي ئەتە نېمە بولىدىغانلىقىنى بىلمەيدىغانلار، ھاياتىگلار نېمىگە تۇخشايدۇ؟ ئۇ خۇددى غىل-پال پەيدا بولۇپ يوقاپ كېتىدىغان بىر پارچە تۇمان، خالاس. 15 بۇنىڭ ئورنىغا، «رەب ۋىيرۇسا، ھايات بولساق، ئۇنى قىلىمىز، بۇنى قىلىمىز» دېيىشىگلار كېرەك. 16 لېكىن ئەمدى سىلەر ھازىر ئۇنداق يوغان گەپلىرىگلار بىلەن ماختىنىسىلەر، بۇنداق ماختىنىشلارنىڭ ھەممىسى رەزىل ئىشتۇر. 17 شۇنىڭدەك كىمدىكىم مەلۇم ياخشى ئىشنى قىلىشقا تېگىشلىك دەپ بىلىپ تۇرۇپ قىلمىغان بولسا، گۇناھ قىلغان بولىدۇ.

5 ئەي بايلار، قۇلاق سېلىگلار! بېشىگلارغا چۈشىدىغان كۆزلەپتلەر ئۈچۈن داد-پەريات كۆتۈرۈپ يىغلاگلار. 2 بايلىقىگلار چىرىپ كەتتى، كىيىم-كېچەكىگلارنى كۈيە يەپ كەتتى، 3 ئالتۇن-كۈمۈشلىرىگلارنى بولسا دات باستى، بۇ دات [قىيامەتتە] تۆزۈگلارغا قارشى گۇۋاھلىق بېرىپ، گۆشۈگلارنى ئوتتا كۆيدۈرۈگلەندەك يەۋېتىدۇ. سىلەرنىڭ بايلىقلارنى توپلىشىگلار ئاخىرقى كۈنلەردە بولدى! 4 مانا، ئېتىزلىقىگلاردا ئىشلەپ ھوسۇل يىغقانلارغا خىيانەت قىلىپ ئىش ھەقلىرىنى بەرمەي كەلدىگلار. بۇ تۆتۈپلىنغان ھەق ئۇستۈڭلاردىن پەريات كۆتۈرمەكتە، شۇنىڭدەك ئورمىچىلارنىڭ نالە-پەريادلىرى ساماۋىنى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەروەردىگارنىڭ قۇلىقىغا يېتىدۇ. 5 سىلەر بۇ دۇنيادا ھەشەمەتچىلىك ۋە ئەيش-ئىشرەت ئېچىدە ياشاپ كېلىۋاتىسىلەر. [قۇيلار] بوغۇزلاش كۈنىگە تەييارلانغاندەك، سىلەرمۇ بوغۇزلىنىش كۈنىگە تۆزۈگلارنى بورداپ كېلىۋاتىسىلەر. 6 سىلەر ھەققانىي بولغۇچىنى گۇناھقا مەھكۇم قىلىپ، ئولتۇرۇپ كەلدىگلار؛ ئۇ سىلە رگە قارشىلىق كۆرسەتمەيدۇ. 7 شۇنىڭ، قېرىنداشلار، رەببنىڭ قايتا كېلىدىغان كۈنىگىچە سەۋر-تاقەت قىلىپ تۇرۇگلار. مانا، دېھقان كىشى يەرنىڭ ئېسىل مېۋىسىنى كۈتىدۇ؛ يەر دەسلەپكى ۋە كېيىنكى يامغۇرلارغا مۇيەسسەر بولغۇچە ئۇنى ئىنتىزارلىق بىلەن سەۋر-تاقەت ئېچىدە كۈتىدۇ. سىلەرمۇ سەۋر-تاقەت قىلىپ قەلبىگلارنى مۇستەھكەم قىلىگلار. چۈنكى رەببنىڭ قايتا كېلىشى يېقىنلاپ قالدى. 9 قېرىنداشلار، تۆزۈگلار سوراقتا تارتىلماسلىقىگلار ئۈچۈن بىر-بىرىگلاردىن ئاغرىنماگلار؛ مانا، سوراق قىلغۇچى ئىشىك ئالدىدا تۇرىدۇ. 10 پەروەردىگارنىڭ نامىدا سۆزلىگەن بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەرنىڭ قانداق ئازاب-ئوقۇبەت تارتقانلىقى، شۇنداقلا سەۋر-تاقەت قىلغانلىقىنى ئۆلگە قىلىگلار. 11 بىز مانا مۇشۇنداق [سەۋر-تاقەت بىلەن] بەرداشلىق بە رگەنلەرنى بەختلىك دەپ ھېسابلايمىز. ئايۇپنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتكە قانداق سەۋر-تاقەت بىلەن بەرداشلىق بە رگەنلىكىنى ئاڭلىغانسىلەر ۋە پەروەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا ئاخىرقى قىلغىنىنى، شۇنداقلا «پەروەردىگارنىڭ ئىچ-باغرى شەپقەت ۋە رەھىمدىللىق بىلەن تولغان»لىقىنى كۆرگەنسىلەر. 12 ئەمدى ئى قېرىنداشلىرىم، ئەڭ مۇھىمى، قەسەم قىلماگلار ـ نە ئاسمان نە زېمىن نە ھېچقانداق باشقا نەرسىلەرنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلغۇچى بولماگلار، بەلكى «بولدۇ» دېسە گلار ھەققىي «بولدۇ» بولسۇن، «ياق» دېسە گلار ھەققىي «ياق» بولسۇن. شۇنداق قىلغاندا، [خۇدانىڭ] جازاسىغا چۈشمەيسىلەر. 13 ئاراگلاردا ئازاب تارتقۇچى كىشى بارمۇ؟ ئۇ دۇئا قىلسۇن. خۇشال يۈرۈۋاتقانلار بارمۇ؟ ئۇ كۈي-مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتسۇن. 14 ئاراگلاردا ئاغرىق-سىلاقلار بارمۇ؟ ئۇلار جامائەتنىڭ ئاقساقاللىرىنى چاقىرتىپ كەلسۇن؛ ئۇلار رەببنىڭ نامىدا ئۇنىڭ [يېشىغا] مايى سۈرۈپ مەسىھ قىلىپ دۇئا قىلسۇن. 15 شۇنداق قىلىپ ئىمان-ئىشەنچ بىلەن قىلىنغان دۇئا بىمارنى ساقايتىدۇ؛ رەب ئۇنى ئورنىدىن تۇرغۇزىدۇ. ئە گەر بىمار گۇناھلارنى قىلغان بولسا، بۇلار كەچۈرۈم قىلىنىدۇ. 16 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۆتكۈز زگەن گۇناھلىرىگلارنى بىر-بىرىگلارغا ئىقرار قىلىگلار ۋە شېپالىق تېپىشىگلار ئۈچۈن بىر-بىرىگلارغا دۇئا قىلىگلار. ھەققانىي ئادەمنىڭ دۇئاسى زور كۈچ ۋە چوڭ ئۈنۈمگە ئىگىدۇر. 17 ئىلياس پەيغەمبەرمۇ بە رگە ئوخشاشلا ئىنسانىي تەبىئەتلىك ئىدى. ئۇ يامغۇر ياغمىسۇن دەپ ئىخلاس بىلەن دۇئا قىلدى؛ نەتىجىدە، زېمىنغا ئۈچ يىل ئالتە ئاي ھېچ يامغۇر ياغمىدى. 18 ئاندىن ئۇ يەنە دۇئا قىلدى ۋە يامغۇر قايتا ياغدى، يەرمۇ ھوسۇل-مېۋىسىنى يەنە بەردى. 19 قېرىنداشلىرىم، ئاراگلاردا بىرسى ھەققەتتىن چەتنىگەن بولسا، ۋە يەنە بىرسى ئۇنى [ھەققەتتىكى] قايتۇرسا، 20 مۇشۇنداق كىشى شۇنى بىلسۇنكى، گۇناھكار كىشىنى ئازغىنى يولدىن قايتۇرۇپ ئە كەلگۈچى شۇ كىشىنىڭ جېنىنىڭ تۆلۈمدىن قۇتۇلۇشىغا ۋە نۇرغۇن گۇناھلارنىڭ يېپىپ قويۇلىشىغا سەۋەبچى بولىدۇ.

پیترۇس 1

1 ئەیسا مەسىھنىڭ رىسۋلى بولغان مەنكى پىترۇستىن پونتۇس، گالاتىيا، كاپاد وكىيا، ئاسىيا
ۋە بىتىنىيە تۆلكىلىرىدە تارقاق ياشاۋاتقان مۇسابىر بەندىلە رگە سالام. **2** سىلەر خۇداتاتىنىڭ
ئالدىن بىلگىنى بويىچە تاللىنىپ، روھ تەرىپىدىن پاك-مۇقەددەس قىلىندىڭلار. بۇنىڭدىن مەقسەت،
سىلەرنىڭ ئەيسا مەسىھنىڭ ئىتائەتتىدە بولۇشۇڭلار ۋە قېنىنىڭ تۆستۈڭلارغا سىپىلىشى تۇچۇندۇر.
مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلە رگە ھەسسىلەپ ئاتا قىلىنغاي! **3** تۆرىنىڭ زور
رەھمىدىللىكى بىلەن، ئەيسا مەسىھنىڭ تۆلۈمدىن تىرىلىشى ئارقىلىق بىزنى يېڭىدىن تۇغدۇرۇپ،
تۈىلەس ئۈمىدكە ئىسىۋە قىلغان رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ خۇداتاتىسىغا مۇبارەك-مەدھىيىلەر
ئوقۇلغاي! **4** دېمەك، سىلەر تۇچۇن چىرىمەس، داغسىز ۋە سولماس مىراس ئەرشىلەردە ساقلانماقتا.
5 ئاخىر زاماندا ئاشكارىلىنىشقا تەييارلانغان نىجات تۇچۇن، سىلەر ئېتىقادىڭلار بىلەن خۇدانىڭ
قۇدرىتى ئارقىلىق قوغدالماقتىسىلەر. **6** سىلەر بۇ [نىجاتىنىڭ] زور شادلىنىسىلەر ـ گەرچە ھازىر زۇرۇر
تېپىلغاندا سىلەرنىڭ مەرخىل سىناقلار تۇپەيلىدىن قىسقا ۋاقىت ئازاب-ئۇقۇبەت چېكىنىشىڭلارغا
توغرا كەلسىمۇ. **7** ئالتۇن ھامان يوقىلىپ كېتىدىغان نەرسە بولسىمۇ، ساپلىقى ئوت بىلەن سىنىلىدۇ،
شۇنىڭغا ئوخشاش ئالتۇندىن تولىمۇ قىممەتلىك بولغان ئېتىقادىڭلار سىنىلىپ ئىسپاتلىنىدۇ. بۇنىڭ
بىلەن ئۇ ئەيسا مەسىھ [قايتا] ئاشكارىلانغان ۋاقتىدا مەدھىيە، شان-شەرەپ ۋە ئىززەت-ھۆرمەت
كەلتۈرىدۇ. **8** ئەيسا مەسىھنى ئىلگىرى كۆرۈپ باقمىغان بولسا گالارمۇ، ئۇنى سۆيۈپ كەلدىڭلار،
ۋە ھازىرمۇ ئۇنى كۆرمەيسىلەر، لېكىن ئۇنىڭغا يەنىلا ئېتىقات قىلىپ قەلبىڭلار ئېيادىلىگۈسىز شان-
شەرەپكە تولغان خۇشاللىق بىلەن يايرايدۇ. **9** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئېتىقادىڭلارنىڭ نىشانى، يەنى
جېنىڭلارنىڭ نىجاتىغا مۇيەسسەر بولۇۋاتىسىلەر. **10** سىلە رگە ئاتا قىلىنغان بۇ مېھىر-شەپقەتنى
ئالدىن ئېيتقان [ئىلگىرىكى] پەيغەمبەرلەر بۇ نىجات-قۇتقۇزۇلۇش توغرىسىدا تەپسىلىي ئىزدەنگەن،
ئۇنى چۈشىنىشكە تىرىشقانىدى. **11** ئۇلاردا بولغان مەسىھنىڭ روھى ئۇلارغا مەسىھ كەلگۈسىدە
تارتىدىغان ئازاب-ئۇقۇبەتلەر ۋە بۇلاردىن كېيىنكى كېلىدىغان شان-شەرەپلەر توغرىسىدا ئالدىنئالا
مەلۇمات بېرىپ بېشارەت كەلتۈرگىنىدە، ئۇلار بۇ ئىشلارنىڭ قاندا ق يول بىلەن ۋە قايسى
زاماندا يۈز بېرىدىغانلىقى ئۈستىدە ئىزدەنگەن. **12** شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا بۇ ئىشلارنى ئالدىن
ئېيتىشى ئۇلار تۈزلىرى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى سىلەرنىڭ خىزمىتىگىلاردا بولغان، دەپ ئايان
قىلىنغان. ئەمدى بۇ ئۆزىنىڭ كۆندە بۇ ئىشلار ئەرشتىن ئەۋەتىلگەن مۇقەددەس روھنىڭ كۈچى
بىلەن سىلە رگە خۇش خەۋەرنى يەتكۈزگۈچىلەر ئارقىلىق سىلە رگە جاكارلاندى. ھەتتا
پەرىشتىلەرمۇ بۇ ئىشلارنىڭ تېگى-تەكتىنى سەپسىلىپ چۈشىنۈېلىشقا تەلپۈنەكتە. **13** شۇڭا،
زېھىنلىرىڭلارنىڭ بېلىنى باغلاپ، تۈز ئۇقۇلارنى سە گەك-سالماق تۇتۇڭلار، تۇمىدىڭلارنى ئەيسا
مەسىھ قايتا كۆرۈنگەن كۈندە سىلە رگە ئېلىپ كېلىدىغان بەختىگە-شاپائەتكە پۈتۈنلەي باغلاڭلار.
14 [خۇدانىڭ] ئىتائەتمەن پەرزەنتلىرى سۈپىتىدە، ئىلگىرىكى غاپىللىق چاغلىرىڭلاردىكىدەك
ھاۋايى-ھەۋەسلە رگە بېرىلمە ڭلار. **15** ئە كسىچە، سىلەرنى چاقىرغۇچى پاك-مۇقەددەس بولغانغا
ئوخشاش بارلىق يۈرۈش-تۇرۇشۇڭلاردا تۈز ئۇقۇلارنى پاك-مۇقەددەس تۇتۇڭلار. **16** چۈنكى
[مۇقەددەس يازمىلاردا]: «پاك-مۇقەددەس بولۇڭلار، چۈنكى مەن پاك-مۇقەددەستۇرمەن»
دەپ خاتىرىلەنگەن. **17** سىلەر دۇئا قىلغىنىڭلاردا كىشىلەرنىڭ ھەربىرىنىڭ ئىش-ھەرىكىتىگە
قاراپ يۈز-خاتىرە قىلماي سوراق قىلغۇچىنى «ئاتا» دەپ چاقىرىدىكەنسىلەر، ئۇنداقتا بۇ دۇنيادا
مۇسابىر بولۇپ ياشاۋاتقان ۋاقىتلارنى [ئۆزىڭ] قورقۇنچىدا تۆتكۈزۈڭلار. **18** چۈنكى سىلە رگە
مەلۇمكى، سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلار تەرىپىدىن سىلە رگە قالدۇرۇلغان ئەھمىيەتسىز تۇرمۇشنىڭ
[قۇللۇقدىن] ئازاد بولدۇ ڭلار. بۇ، قىممىتىنى ھامان يوقىتىدىغان ئالتۇن يا كى كۈمۈشتەك
نەرسىلەرنىڭ تۈلىمى بىلەن بولغان ئەمەس، **19** بەلكى قىممەتلىك قېنى بىلەن، يەنى كەم-كۈتىسىز
ۋە داغسىز قوزا كەبى مەسىھنىڭ قىممەتلىك قېنىنىڭ بەدىلىگە كەلدى. **20** ئۇ دەرۋەقە دۇنيا
ئاپىرىدە قىلىنىشتىن ئىلگىرىلا [خۇدا تەرىپىدىن] شۇ سۈپىتىدە تونۇلغان، ھازىر ئۇ زامانلارنىڭ
مۇشۇ ئاخىرقى ۋاقىتلىرىدا سىلەر ئۈچۈن [بۇ دۇنياغا ئەۋەتىلىپ] ئاشكارا قىلىندى. **21** سىلەر
ئۇنىڭ ئارقىلىق ئۇنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرۈپ، ئۇنىڭغا شان-شەرەپ بە رگەن خۇداغا ئېتىقاد
قىلىۋاتىسىلەر. خۇدانىڭ [شۇنى قىلغىنى] ئېتىقادىڭلار ۋە ئۈمىدىڭلار ئۈزىڭە باغلانسۇن ئۈچۈندۇر.
22 سىلەر ھەققەتكە ئىتائەت قىلغانلىقىڭلاردىن قەلبىڭلارنى پاكلاپ، قېرىنداشلارنى سۈيىدىغان
ساختىسىز مېھىر-مۇھەببەتكە كېرىشتىڭلار، شۇڭا، بىر-بىرىڭلارنى چىن قەلبىڭلاردىن قىزغىن
سۆيۈڭلار. **23** چۈنكى سىلەر يېڭىۋاشتىن تۇغۇلدۇ ڭلار ـ بۇ چىرىپ كېتىدىغان ئۇرۇق ئارقىلىق
ئەمەس، بەلكى چىرىماس ئۇرۇق، يەنى خۇدانىڭ ھاياتىي كۈچىكە ئىگە ۋە مە ڭگۈ تۇرىدىغان
سۆز- كالامى ئارقىلىق بولدى. **(aiōn g165) 24** چۈنكى [خۇددى مۇقەددەس يازمىلاردا
يېزىلغىنىدەك]: «بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئوت-چۆپتۇر، خالاس، ئۇلارنىڭ بارلىق شان-شەرىپى
دالادىكى گۈلگە ئوخشاش، ئوت-چۆپ سولىشىدۇ، گۈل خازان بولىدۇ، **25** بىراق رەببنىڭ
سۆز- كالامى مە ڭگۈ ڭە تۇرىدۇ!» سىلە رگە يەتكۈزۈلگەن خۇش خەۋەردە جاكارلانغان سۆز-
كالام دەل شۇدۇر. **(aiōn g165)**

2 شۇنىڭ تۈچۈن سىلەر بارلىق رەزىللىك، بارلىق مە كاركارلىق، ساختىپەزلىك، ھەسەتخورلۇق
ۋە ھەممە تۇھمەتخورلۇقلارنى تاشلاپ، **2** رەببنىڭ مېھىربانلىقىنى تېتىپ بىلگەنىكەنسىلەر،
خۇددى يېڭى تۇغۇلغان بوۋاقلاردەك بولۇپ [خۇدانىڭ] سۆز- كالامىدىكى ساپ سۈتكە تەشنا
بولۇڭلار. بۇنىڭ بىلەن، سىلەر نىجاتىنىڭ [كامالىتىگە] يېتىپ تۇسىسىلەر. **4** ئەمدى سىلەر
تۇنۇگىنا، يەنى ئادەملەر تەرىپىدىن ئەرزىمەس دەپ تاشلىنىپ، لېكىن خۇدا تەرىپىدىن تاللانغان
ۋە قەدرىلەنگەن تىرىك تاش بولغۇچىنىڭ يېنىغا كېلىپ **5** سىلەر تۇرۇڭلارمۇ تىرىك تاشلار
سۈپىتىدە بىر روھىي ئىبادەتخانا قىلىنىشقا، ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان
روھىي قۇربانلىقلارنى سۇندىغان مۇقەددەس كاھىن قاتارىدىكىلەر بولۇشقا قورۇلۇۋاتىسىلەر؛ **6**
چۈنكى مۇقەددەس يازمىلاردا مۇنداق دېيىلگەن: ـ «مانا، تاللانغان، قەدرىلەنگەن بۇرجەك تۇل
تېشىنى زىئونغا قويدۇم. ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچى ھە ركىم ھە رگىز يە رگە قارىپ قالمايدۇ». **7**
ئەمدى ئېتىقاد قىلغۇچى بولغان سىلە رگە نىسبەتەن [تاشنىڭ] قەدرى بولىدۇ. لېكىن [ئۇنىڭغا]
ئېتىقاد قىلمايدىغانلارغا نىسبەتەن تۇ [مۇقەددەس يازمىلاردا دېيىلگىنىدەك] بولدى: ـ «تاجچىلار
تەرزىمەس دەپ تاشلىۋەتكەن بۇ تاش، بۇرجەك [تۇل] تېشى بولۇپ تىكىلەندى!»، ۋە: ـ
«(بۇ تاش) كىشىلە رگە پۈتلىكاشىڭلا تاش، ئادەمنى يېقىتىدىغان قورام تاش بولىدۇ». چۈنكى
[مۇشۇنداق كىشىلەر] [خۇدانىڭ] سۆز- كالامىغا ئىتائەت قىلماسلىقى تۇپەيلىدىن پۈتلىشىپ
يېقىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ بۇنداق بولۇشى ئالدىن بېكىتىلگەنىدۇر. **9** لېكىن سىلەر بولسا گلار [خۇدا]
تاللىغان بىر جەمەت، شاھانە بىر كاھىنلىق، پاك-مۇقەددەس بىر ئەل، شۇنداقلا تۇزىگە ئالاھىدە
خاس بولغان بىر خەلقسىلەر؛ بۇنىڭ مەقسىتى، سىلەرنى قاراڭغۇلۇقتىن تۇزىنىڭ تىلسىمات
يورۇقلۇقىغا چاقىرغۇچىنىڭ پەزىلەتلىرىنى نامايان قىلىشىڭلاردىن ئىبارەت. **10** بۇرۇن سىلەر
بىر خەلق ھېسابلانمايتىڭلار، لېكىن ھازىر خۇدانىڭ خەلقىسىلەر، بۇرۇن [خۇدانىڭ] رەھىم-
شەپقىتىگە ئېرىشمىگەندىڭلار، لېكىن ھازىر ئېرىشتىڭلار. **11** ئى سۆيۈملۈكلىرىم، سىلەر بۇ دۇنياغا
مۇسابىر ۋە مېھماندۇرسىلەر، سىلەردىن تۇتۇنۇمەتكى، روھ-قەلبىڭلار بىلەن قارشىلىشىدىغان
ئەتلىرىڭلاردىكى نەپىس-شەھۋەتلەردىن تۇرۇڭلارنى يىراق تۇتۇڭلار. **12** يۇرۇش-تۇرۇشۇڭلار
ئېتىقادسىزلار ئارىسىدا ئېسىل-پەزىلەتلىك بولسۇن. مۇشۇنداق قىلغاندا، گەرچە ئۇلار سىلە رگە
ياماتلىق قىلغۇچىلار دەپ تۇھمەت قىلسىمۇ، دەل تۇھمەت قىلغان ئىشلارىدا سىلەرنىڭ ياخشى
ئەمەللىرىڭلارغا قاراپ، [خۇدانىڭ] ئۇلارنى [ۋېيغتىپ] يوقالىدىغان كۈندە ئۇنى ئۇلۇغلىشى
مۇمكىن. **13** شۇڭا رەببنىڭ ھۆرمىتىدە ئىنسانلار ئارىسىدىكى ھەربىر ھاكىمىيەتنىڭ تۈزۈمىگە،
مەيلى ئەڭ يۇقىرى مەنسەپتىكى پادىشاھقا بولسۇن يا كى ئۇ تە يىنلىگەن ھوقۇقدارلارغا بولسۇن
ۋىيسۇنۇڭلار. چۈنكى بۇ ھوقۇقدارلار [پادىشاھ] تەرىپىدىن يامان ئىش قىلغۇچىلارنى جازاغا
تارتىش، ياخشى ئىش قىلغۇچىلارنى ھۆرمەتكە سازاۋەر قىلىش ئۈچۈن تە يىنلەنگەندۇر. **15**
چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسى شۇنداقكى، ياخشى ئەمەللىرىڭلار بىلەن نادان ئادەملەرنىڭ ئورۇنسىز
شىكايەتلىرىنى تۇۋاقلاشتۇر. **16** سىلەر ئە ركىن-ئازاد بولغىنىڭلار بىلەن، بۇ ئە ركىنلىكىڭلارنى
ياماتلىق قىلىشنىڭ باھانىسى قىلىۋالما ڭلار، بەلكى خۇدانىڭ قۇلى سۈپىتىدە بولۇپ، **17** بارلىق
ئىنسانلارنى ھۆرمەتلە ڭلار، [ئېتىقادچى] قېرىنداشلىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار،
خۇدادىن قورقۇڭلار، پادىشاھنى ھۆرمەتلە ڭلار. **18** قۇللار، خوجايىنلىرىڭلارغا تولۇق قورقۇنچ
بىلەن ۋىيسۇنۇڭلار ـ يالغۇز مېھرىبان ۋە خۇش پېشىل خوجايىنلارغىلا ئەمەس، بەلكى تېرىككەك
خوجايىنلارغىمۇ ۋىيسۇنۇڭلار. **19** چۈنكى ئە گەر بىرسى خۇدا ئالدىدا پاك ۋىجدانلىق بولۇش
ئۈچۈن ناھەق ئازاب-ئۇقۇبەت چە كسە ھەمەدە بۇلارغا سەۋر-تاقەت قىلسا، بۇ خۇدانى خورسەن
قىلىدۇ. **20** چۈنكى ئە گەر سىلەر گۇناھ تۈتكۈزۈپ، تېگىشلىك تۈرۈلغىنىڭلاردا، تۇنىڭغا
بەرداشلىق بەرسە ڭلار، بۇنىڭ ماختانغۇدەك ئېمىسى بارا! لېكىن ياخشى ئىشلارنى قىلىپ ئازاب-
ئۇقۇبەت چە كسە ڭلار ھەمدە تۇنىڭغا بەرداشلىق بەرسە ڭلار، ئۇ خۇدانى خورسەن قىلىدۇ. **21**
چۈنكى سىلەر دەل شۇنىڭغا چاقىرىلدىڭلار. چۈنكى مەسىھمۇ سىلەر ئۈچۈن ئازاب-ئۇقۇبەت
چېكىپ، سىلەرنى تۇزىنىڭ ئىزىدىن ماڭىشۇن دەپ، سىلە رگە ئۈلگە قالدۇردى؛ **22** «ئۇ

گۇناھ سادىر قىلىپ باقمىغان، ئۇنىڭ ئاغزىدىن ھېچقانداق ئالداملىق-يالغانچىلىقمۇ تېپىلماس».
23 ئۇ ھاقارەتلەنگىنىدە، تىل قايتۇرمايتتى. ئازاب-ئۇقۇبەت چەككەندە، ئۇ ھېچ تەھدىت سالمايتتى؛ ئە كسىچە، ئۆزىنى ئادىل ھۆكۈم چىقارغۇچىنىڭ قولىدىرىغا تاپشۇراتتى. 24 ئۇ ئۆزى بىزنىڭ گۇناھىمىز نىسبەتەن ئۇلۇپ، ھەققانىيلىققا نىسبەتەن ياشىشىمىز ئۈچۈن ياغاچ تۈۋرۈكتە گۇناھلىرىمىزنى زىممىسىگە ئالدى؛ سىلەر ئۇنىڭ يارىلىرى بىلەن شىپا تاپتىڭلار. 25 چۈنكى بۇرۇن سىلەر قويلاردەك يولدىن ئېزىپ كەتكەنسىلەر، لېكىن ھازىر جېنىڭلارنىڭ پادىچىسى ھەم يېتەكچىسىنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلدىڭلار.

3 شۇنىڭغا ئوخشاش، ئى ئاياللار، سىلەر ئەرلىرىڭلارغا يېسۈنۈڭلار. شۇنداق قىلساڭلار، ھەتتا سۆز-كالامغا ئىتائەت قىلمايدىغان ئەرلەر بولسا، ئۆز ئاياللىنىڭ بۇ پەزىلىتىدىن تەسىرلىنىپ، ئىخلاسسىزلىق بىلەن ئۈتكۈز ژگەن پاك يۈرۈش-تۇرۇشىڭلارغا قاراپ، گەپ-سۆزسىزلا قايىل قىلىنىدۇ. 3 گۈزەللىككىلار سىرتقى كۆرۈنۈشتىن، يەنى ئالاھىدە ئۆرۈۋالغان چېچىكلار ۋە تاقىغان ئالتۇن زىۋە-زىننەتلەردىن ياكى ئېسىل كىيىملەردىن بولمىسۇن، 4 بەلكى «قەلبىڭلاردىكى ئۆزۈڭلار»، يەنى مۇمىن ۋە تىنچ روھتىن بولغان چىرىماس گۈزەللىكتىن بولسۇن؛ شۇنداق [گۈزەللىك] خۇدانىڭ ئالدىدا ئىنتايىن قىممەتلىكتۇر. 5 چۈنكى بۇرۇنقى چاغلاردا، خۇداغا ئۈمىدىنى باغلىغان ئىخلاسمەن ئاياللار دەل مۇشۇنداق [گۈزەللىك بىلەن] ئۆزلىرىنى زىننەتلەپ، ئەرلىرىگە ئىتائەت قىلاتتى. 6 دەل مۇشۇنداق يولدا ساراھ ئىبراھىمنى «خوجام» دەپ ئاتاپ، ئۇنىڭ سۆزلىرىگە يېسۈنىاتتى. سىلەر ھېچقانداق ۋەسۋەسىلەردىن قورقماي ئىشلارنى دۇرۇس قىلساڭلار، سىلەرمۇ [ساراھنىڭ] بەرزەتىلىرى بولغان بولىسىلەر. 7 شۇنىڭغا ئوخشاش، ئەي ئەرلەر، سىلەرمۇ ئاياللىرىڭلار بىلەن ئۈرۈشتا، ئۆلارنى ئايال كىشىلەر بىزدىن ئاجىز بەندىلەر دەپ بىلىپ ئۆلارنى چۈشىنىپ يېتىڭلار، سىلەر ئۆلار بىلەن [خۇدا] شاپائەت قىلغان ھاياتقا ئورتاق مىراسخور بولۇپ، ئۆلارنى ھۆرمەت قىلىڭلار. شۇنداق قىلساڭلار، دۇئالىرىڭلار توسالغۇغا ئۇچرىمايدۇ. 8 ئاخىرىدا، ھەممىڭلار بىر نىيەت بىر مەقسەتتە، بىر-بىرىڭلارغا ھەمدەرد بولۇپ، بىر-بىرىڭلارنى قېرىنداشلارچە سۆيۈڭلار، ئىچ-باغرى يۇمشاق ۋە كەمتەر بولۇڭلار. 9 ياماناتلىققا ياماناتلىق، ئاھانەتكە ئاھانەت بىلەن ئەمەس، ئە كسىچە، بەختىلەش بىلەن جاۋاب قايتۇرۇڭلار. چۈنكى سىلەر دەل بۇ ئىشقا چاقىرىلغانسىلەر، شۇنىڭ بىلەن ئۆزۈڭلار بەختكە مىراسخور بولىسىلەر.
10 چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك]: ـ «كىمكى ھاياتنى سۆيۈپ، ياخشى كۈن كۆرگۈچى بولاي دېسە، تىلنى ياماناتلىقتىن تارتسۇن، لەۋلىرى مەككارلىقتىن نېرى بولسۇن؛
11 ياماناتلىقتىن ئۆزىنى تارتسىپ، گۈزەل ئەمەللەرنى قىلسىپ يۈرسۇن؛ ئامان-خاتىرجەملىكنى ئىزدەپ، ئۇنى قوغلاپ يۈرسۇن. 12 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ھەققانىيلارنىڭ ئۈستىدە ئۇيىدۇ، ئۇنىڭ قۇلىقى ئۇلارنىڭ ئىلتىجالىرىغا ئوچۇق ئۇيىدۇ؛ لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ يۈزى رەزىللىك يۈرگۈزگۈچىلەر ئۈچۈن قارشى ئۇيىدۇ». 13 ئە گەر سىلەر دائىم ياخشى ئىشلارنى قىلىشقا ئىنتىلسىە كلار، كىم سىلەر ئۈچۈن ياماناتلىق قىلار؟ 14 لېكىن ھەتتا ھەققانىيلىق يولدا ئازاب-ئۇقۇبەت چەكسە كلارمۇ، ئوخشاشلا بەختلىكسىلەر! لېكىن ئۆلارنىڭ ۋەھىمىسىدىن قورقماكلار ۋە ئالاقزادە بولماكلار؛ 15 بەلكى قەلبىڭلاردا رەب مەسىھنى ھەممىدىن ئۈستۈن دەپ بىلىڭلار، سىلەردە بولغان ئۈمىدىنىڭ سەۋەبىنى سورىغانلارغا مۇمىن-مۇلايىملىق ۋە ئىخلاسلىق بىلەن جاۋاب بېرىشكە ھەمىشە تەييار تۇرۇڭلار. 16 ھەردائىم ۋىجدانىڭلارنى پاك تۇتۇڭلار؛ شۇنىڭ بىلەن سىلە رگە «ياماناتلىق قىلغۇچىلار» دەپ تۆھمەت قىلغانلار سىلەرنىڭ مەسىھدە بولغان پەزىلەتلىك يۈرۈش-تۇرۇشۇڭلارنى كۆرۈپ، ئۆزلىرى قىلغان تۆھمەتلەردىن خىجىل بولسۇن. 17 چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسى شۇنداق بولسا، ياخشىلىق قىلغىنىڭلار ئۈچۈن ئازاب-ئۇقۇبەت چەكسە كلار، بۇ يامان ئىش قىلغىنىڭلار ئۈپەيلىدىن ئازاب-ئۇقۇبەت چەككىنىڭلاردىن ئەۋزەل، [ئەلۋەتتە].
18 چۈنكى مەسىھ بىزنى خۇدا بىلەن ياراشتۇرۇش ئۈچۈن، يەنى ھەققانىي بولغۇچى ھەققانىي ئەمەسلەرنى دەپ، بىرلا قېتىملىق ئازاب-ئۇقۇبەت چەكتى؛ گەرچە ئۇ تەن جەھەتتە ئۆلتۈرۈلگەن بولسىمۇ، لېكىن روھتا جانلاندۇرۇلدى؛ 19 شۇنىڭ بىلەن ئۇ سولاپ قويۇلغان روھلارنىڭ يېنىغا مۇشۇ روھىي ھاياتلىقى بىلەن بېرىپ، [ئۆزىنىڭ بۇ غەلىبىسىنى] جاكارلىدى. 20 [سولاپ قويۇلغان] بۇ روھلار بۇرۇنقى زاماندا، يەنى نۇھ [پەيغەمبەر]نىڭ كۆزلىرىدە، كېمە ياسىلۋاتقان مەھ رگىلدە خۇدا سەۋرچانلىق بىلەن [كەشىلەرنىڭ توۋا قىلىشىنى] كۈتكىنىدە، ئۇنىڭغا ئىتائەتسىزلىك قىلدى. پەقەت شۇ كېمىگە كىرگەن بىرقانچىسىي، يەنى جەمئىي سەككىز جان سۇ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلدى.
21 مانا بۇ «سۇغا چۈمۈلدۈرۈش»نىڭ پېشارىتى بولغان. ئەمدى چۈمۈلدۈرۈش ـ بەدەننىڭ كىردىن تازىلىنىشى ئەمەس، بەلكى ئادەمنىڭ پاك ۋىجدان بىلەن ئەيسا مەسىھنىڭ تىرىلدۈرۈلۈشى ئارقىلىق خۇدادىن تىلىگەن تەلىپى ـ بىزنى ھازىر قۇتقۇزۇۋاتىدۇ 22 (مەسىھ [تىرىلىپ] ئەرشىگە چىقىپ، پەرىشتىلەر، بارلىق روھىي ھوقۇقدارلار ۋە كۈچلۈكلەر ئۇنىڭغا بوسۇندۇرۇلدى ۋە ئۇ خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا تۇرماقتا).

4 ئەمدى مەسىھ تېنىدە ئازاب-ئۇقۇبەت چەككەنىكەن، سىلەرمۇ شۇنداق نىيەتتە بىلەن قوراللىنىڭلار (چۈنكى [خۇدا يولدا] ئۆز تېنىدە ئازاب-ئۇقۇبەت چەككەن كىشى گۇناھتىن قول ئۈزگەن بولىدۇ)؛ 2 ئۇنداق كىشى تېنىدە قالغان ھاياتىنى يەنە ئىنسانىي نەپىس-ھەۋەسلە رگە بېرىلىش بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئىرادىسىگە مۇۋاپىق ئۆتكۈزىدۇ). 3 چۈنكى كۆزلىرىمىزنى يات ئەللىك ئېتىقادسىزلارنىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلىش بىلەن، يەنى ھەرتۈرلۈك بۇزۇقچىلىق-شەھۋانىيلىق، نەپىس-ھەۋەسلەر، ھاراقكەشلىك، ئەيش-ئىشرەت، مەيخورلۇق ۋە يېرگىنچلىك بۇتىپەرەسلىكلەر ئۈچىدە ئۆتكۈزگىنىمىز ئەمدى كۈيايە قىلار! 4 بۇ ئىشلارداۋا ئۆلار سىلەرنىڭ ئۆلارغا ھەمراھ بولۇپ شۇنداق ئېپىلىسلىققا يۈگۈرمىگەنلىكىڭلارغا ئەجەبلىنىپ، سىلەرنى ھاقارەتلىمەكتە. 5 ئۆلار ھامان ھەم تىرىكلەرنى ۋە ئۆلگەنلەرنى سوراق قىلىشقا تەييار تۇرغۇچىغا ھېساب بەرمەي قالمايدۇ. 6 شۇڭا دەل شۇ سەۋەبتىن، ئۆلگەنلەر ئە تەتە ياشاۋاتقان ئىنسانلار [سوراق قىلىنىدىغان]دەك سوراق قىلىنىپ، خۇداغا نىسبەتەن روھتا ياشىسۇن دەپ، ئۆلارغىمۇ خۇش خەۋەر يەتكۈزۈلگەن. 7 ئەمدى بارلىق ئىشلارنىڭ ئاخىرلىشىدىغان كۈنى يېقىنلاشماقتا؛ شۇڭا، سالماق بولۇڭلار ۋە دۇئا قىلىشقا سە گەك تۇرۇڭلار. 8 لېكىن ھەممىدىن مۇھىمى، بىر-بىرىڭلارغا قىزغىن مېھىر-مۇھەببەتتە تۇرۇۋۇپىرىڭلار. چۈنكى «مېھىر-مۇھەببەت نۇرغۇنلىغان گۇناھلارنى يېپار». 9 بىر-بىرىڭلاردىن ئاغرىنماي ئۆزئارا مېھماندوست بولۇڭلار. 10 خۇدا ئە تەرىىدىن ھەربىرىڭلارغا ئاتا قىلىنغان ئىلتىپاتقا بىنائەن، ئۇنىڭ ھەرتەرەپلىك مېھرى-شەپقىتىنى كىشىلە رگە يەتكۈزىدىغان ياخشى غوجىدارلار سۈپىتىدە، بۇ ئىلتىپات بىلەن بىر-بىرىڭلارغا خىزمەت قىلىڭلار. 11 كىم سۆز قىلسا، ئۇ خۇدانىڭ كالام-بېشارەتلىرىنى يەتكۈزگۈچى سۈپىتىدە سۆزلىسۇن. كىم ياشىغانلارغا خىزمەت قىلسا، ئۇ خۇدا ئاتا قىلغان كۈچ-قۇدرىتى بىلەن خىزمەت قىلسۇن. شۇنداق بولغاندا، خۇدا ھەممە ئىشتا ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ئۇلۇغلىنىدۇ. بارلىق شان-شەرەپ ۋە كۈچ-قۇدرەت ئۇنىڭغا ئە بەدىلئەبە دگىچە مەنسۇپتۇر، ئامىن! 12 (aiōn g165)
سۆيۈملۈكلىرىم، ئوتلۇق سىناقنىڭ بېشىڭلارغا چۈشكەنلىكىگە قاراپ، ئاجايىب ئىشقا يولۇقۇپ قالدىم، دەپ ھەيران قالماكلار. 13 بەلكى، مەسىھنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەتلىرىگە قاندىق ئورتاق بولغان بولساكلار، سىلەر شۇنداق شادلىنىڭلار. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ شان-شەرىپى ئايان قىلىنغىنىدا، سىلەرمۇ يايراپ شادلىنىسىلەر. 14 سىلەر مەسىھنىڭ نامى تۈپەيلىدىن ھاقارەتكە ئۇچرىساكلار، بەختلىك بولىسىلەر! چۈنكى شان-شەرەپنىڭ روھى، يەنى خۇدانىڭ روھى ۋۇجۇد ۋۇكلارغا چۈشكەن بولىدۇ. 15 ئاراكلاردىن بىرىنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەت چېكىشى ھە رگىزمۇ قاتىل، ئوغرى، رەزىل ياكى چېپىلغاق بولۇش سەۋەبىدىن بولمىسۇن. 16 بىراق چەككەن ئازاب-ئۇقۇبىتى «مەسىھىي» دەپ ئاتالغانلىقى سەۋەبىدىن بولسا، ئۇ ئۇنىڭدىن نومۇس قىلمىسۇن، ئە كسىچە، مۇشۇ نام [بىلەن] [ئاتالغانلىقى] ئۈچۈن خۇداغا ھەدىيە ئوقۇسۇن. 17 چۈنكى سوراقنىڭ باشلىنىدىغان ۋاقتى-سائىتى كەلدى؛ سوراق ئالدى بىلەن خۇدانىڭ ئۆيىدىكىلىردىن باشلىنىدۇ؛ ۋە ئە گەر بىز بىلەن باشلانسا، ئۇ ھالدا خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىگە قۇلاق سالمىغانلارنىڭ ئاقىۋىتى نېمە بولار؟
18 [دەل] [مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك]: ـ «ئە گەر ھەققانىيلارنىڭ قۇتقۇزۇلۇشى تەس بولسا، ئىخلاسسىزلار ھەم گۇناھكارلارنىڭ ئاقىۋىتى قانداق بولار؟» 19 شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن ئازاب-ئۇقۇبەت چەككەنلەر ياخشى ئەمەللەرنى داۋام قىلىپ، جېنىنى ۋەدىسىدە ئۈرىدىغان ياراتقۇچىغا ئامانەت قىلىپ تاپشۇرسۇن.

5 ئەمدى مەن ئاراكلاردىكى ئاقساقاللاردىن (مەسىھنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەتلىرىنىڭ گۈۋاھچىسى، نامايان قىلىنىدىغان شان-شەرەپكە نىسبە بولغۇچى ۋە سىلە رگە ئوخشاش بىر ئاقساقال سۈپىتىدە) شۇنى ئۈتۈنىمەنكى، 2 ـ خۇدانىڭ سىلەرنىڭ ئاراكلاردىكى پادىسىنى ئوبدان بېقىڭلار؛ ئۆلارغا يېتە كچىلىك خىزمىتىدە بولۇپ، ئۆزى مەجبۇرەن ئەمەس، بەلكى ئىختىيارەن زىممىڭلارغا ئېلىڭلار، پۇل-دۇنيا ئۈچۈن ئىش قىلماي، بەلكى خۇشاللىق بىلەن قىلىڭلار. 3 خۇدانىڭ پادىسىغا غوجىنىڭ ئۆز تەتەللۇقاتلىرىغا يولغىنىدەك بولمايي، بەلكى ئۆلارغا ئۈلگە بولۇڭلار. 4 شۇنداق قىلساڭلار، باش پادىچى ئاشكارە بولغاندا، مەكۈگۈ توزۇمىاس شان-شەرەپ تاجىغا ئېرىشىسىلەر. 5 ئەي ياشلار، چوكىلارغا يېسۈنۈڭلار. شۇنىڭدەك، ھەممىڭلار بىر-بىرىڭلارغا نىسبەتەن كىچىك پېشىلىقنى ئۈستۈڭلارغا ئوروۋىلىڭلار. چۈنكى: «خۇدا تە كەبىۋلارغا قارشىدۇر، لېكىن مۇمىن-

كەمتەرلە رگە شەپقەت قىلدۇ». 6 تۆزۈكلارنى خۇدانىڭ قۇدرەتلىك قولى ئاستىدا تۆۋەن
تۇتۇڭلار. شۇنداق قىلسا كلار، ۋاقتى-سائىتى كەلگەندە خۇدا سىلەرنى يۇقىرى كۆتۈرىدۇ؛ 7
بارلىق غەم-قايغۇلىرىڭلارنى تۆنىڭ ئۈستىگە تاشلاپ قويۇڭلار. چۈنكى تۆ سىلەرنىڭ غېمىڭلارنى
قىلدۇ. 8 تۆزۈكلارنى هوشيار ۋە سەگەك تۇتۇڭلار. چۈنكى دۈشمىنىڭلار بولغان ئىبلىس
خۇددى هۆركىرەۋاتقان شىردەك، يۇتقۇدەك بىرسىنى ئىزدەپ قاتراپ يۈرمەكتە؛ 9 سىلەر
ئېتىقادىڭلاردا چىڭ تۇرۇپ تۆنىڭغا قارشى تۇرۇڭلار. چۈنكى بىلىسىلەركى، پۈتۈن دۇنيادىكى
قېرىنداشلىرىڭلارمۇ ئوخشاش ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنىڭ تۇزىگىشىگۈچە چىداۋاتىدۇ. 10 ئەمما سىلەرنى
مەسىھ ئەيسا ئارقىلىق تۆزىنىڭ مەڭگۈلۈك شان-شەرىپىگە چاقىرغان، پۈتكۈل مېھىر-شەپقەتنىڭ
ئىگىسى بولغان خۇدا ئازراقمىنە ۋاقىت ئازاب-ئۇقۇبەت چەككىنىڭلاردىن كېيىن، تۆزى سىلەرنى
ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، دەس تۇرغۇزۇپ، مۇستەھكەم ۋە ئۇلغا بېكىتىلگەندەك تەۋرەنمەس قىلدۇ.
(aiōnios g166) 11 تۆنىڭغا [بارلىق] شان-شەرەپ ۋە كۈچ-قۇدرەت ئەبەدىلئەبەد مەنسۇپ
بولغاي، ئامىن! (aiōn g165) 12 مەن بۇ قىسقىغىنا خەتنى يېزىپ، تۆزۈم سادىق قېرىندىشىم
دەپ بىلىدىغان سىلۋانۇسنىڭ ۋاستىسى بىلەن سىلە رگە يوللىدىم. تۆشبۇ خەتنى يېزىشىمنىڭ
مەقسىتى، سىلە رگە جېكىلەش ۋە سىلەرنى رىغبەتلەندۈرۈش، شۇنداقلا خۇدانىڭ هەقىقىي مېھىر-
شەپقىتىنىڭ ئەنە شۇنداق ئىكەنلىكىگە گۇۋاهلىق بېرىشتىن ئىبارەتتۇر. بۇ مېھىر-شەپقەتتە چىڭ
تۇرۇڭلار. 13 سىلەر بىلەن بىللە تاللانغان بابىلدا تۇرۇۋاتقان جامائەت ۋە ئوغلۇم ماركۇستىن
سىلە رگە سالام. 14 بىر-بىرىڭلار بىلەن مېھىربانلارچە سۆيۈشۈپ سالاملىشىڭلار. سىلە رگە،
يەنى مەسىھدە بولغان هەممىڭلارغا ئامانلىق-خاتىرجەملىك يار بولغاي!

پېترۇس 2

1 ئەيسا مەسىھنىڭ قۇلى ۋە رەسۇلى بولغان مەنكى سىمىئون پېترۇستىن خۇدايىمىز ۋە
قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ھەققانىيلىقى تارقىلىق بىز بىلەن ئوخشاش قىممەتلىك بىر
ئېتىقادقا مۇيەسسەر قىلىنغانلارغا سالام! **2** سىلەر خۇدانى ۋە رەببىمىز ئەيسانى چوڭقۇر
تونۇغانسېرى، مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلە رگە مەسسىلەپ ئاشقاي! **3** بۇ [دۇنۇيىنىڭ]
ئاساسى ـ بىز بزنى تۆزىنىڭ شان-شەرىپى ۋە ئېسىل پەزىلىتىنىڭ تەسىرى ئارقىلى چاقىرغۇچىنى
چوڭقۇر تونۇغانلىقىمىز تۈچۈن، تۈنىڭ ئىلاھىي كۈچ-قۇدرىتى ھاياتىمىزغا ۋە ئخلاسىمىزنىكتە
مېڭىشىمىزغا كېرەكلىك بولغان ھەممىنى ئاتا قىلدى. **4** تۈ مۇشۇ پەزىلەتلىرى ئارقىلىق بىزگە
قىممەتلىك، ئەڭ تۈلۇغ ۋەدىلەرنى بەردى، بۇلار بىلەن سىلەر بۇ دۇنيادىكى ھاۋايى-ھەۋەسىلەردىن
بولغان ئېپلاسلىقتىن قۇتۇلۇپ، خۇدالىق تەبىئەتكە ئورتاق ئېسىپ بولالايسىلەر. **5** دەل مۇشۇ
سەۋەبتىن، سىلەر پۈتۈن كۈچۈڭلار بىلەن ئېتىقادىڭلارغا ئېسىل پەزىلەتنى، ئېسىل پەزىلىتىڭلارغا
بىلىمنى، **6** بىلىمىڭلارغا تەمكىنلىكنى، تەمكىنلىكىڭلارغا چىداملىقنى، چىداملىقىڭلارغا
ئخلاسەمنلىكنى، **7** ئخلاسەمنلىكىڭلارغا قېرىنداشلىق مېھرىبانلىقنى، قېرىنداشلىق مېھرىبانلىقىڭلارغا
مېھىر-مۇھەببەتنى كۈرسىتىشنى قوشۇشقا ئىنتىلىڭلار. **8** چۈنكى بۇ خۇسۇسىيەتلەر سىلەردە
بار بولسا، شۇنداقلا ئېشىپ بېرىۋاتقان بولسا، بۇلار سىلەرنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنى چوڭقۇر
تونۇشقا [ئىنتىلىشتە] ئىش-ئەمەلسىز ۋە مېۋىسىز قالدۇرمايدۇ. **9** ئەمما ئە گەر بىرسىدە بۇلار
كەم بولسا، تۈ كور ئادەمدۇر ـ تۈ بۇرىنىنڭ تۈچىنلا كۈرەلەيدىغان، ئىلگىرىكى گۈناھلىرىدىن
پاك قىلىنغىنىنى تۈنتۈغىنى بولدۇ. **10** شۇنىڭ تۈچۈن، ئى قېرىنداشلار، سىلەر [خۇدا تەرىپىدىن]
چاقىرىلغانلىقىڭلارنى، شۇنداقلا تاللانغانلىقىڭلارنى جەزملەشتۈرۈشكە ئىنتىلىڭلار. شۇنداق
قىلسا گلار، ھېچقاچان تېيىلىپ كەتمەيسىلەر. **11** شۇنداق بولغاندا رەببىمىز ۋە قۇتقۇزغۇچىمىز
ئەيسا مەسىھنىڭ مەڭگۈلۈك پادىشاھلىقىدىمۇ قىزغىن قارشى ئېلىنىسىلەر. **12 (aiōnios g166)**
شۇڭا، گەرچە سىلەر بۇ ئىشلارنى بىلگەن بولسا گلارمۇ، شۇنداقلا بەزگە ئىگە قىلىنغان ھەققەتتە
مۇستەھكەملەنگەن بولسا گلارمۇ، مەن يەنىلا ھەردائىم بۇ ئىشلارنى ئېسىڭلارغا سالىماقچىمەن. **13**
دەرۋەقە، مەن مۇشۇ چېدىرىمدا بولسامىلا، بۇلارنى سەمىڭلارغا سېلىپ، سىلەرنى ئېيىتىپ
تۈرۈشنى لايىق كۈرىمەن. **14** چۈنكى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ يۈرۈن ماڭا ئايان قىلىنغىنىدەك،
مېنىڭ بۇ چېدىرىم پات ئاردا تۈچامدىن سېلىۋېتىلىدىغانلىقىنى بىلىپ تۈرۈۋېتىمەن. **15** بەرھەق،
مەن سىلەرنىڭ بۇ ئىشلارنى مەن بۇ دۇنيادىن كەتكىنىمدىن كېيىنمۇ ھەرۋاقىت ئېسىڭلارغا
كەلتۈرۈشۈڭلار تۈچۈن كۈچۈمنىڭ بارىچە ئىنتىلىمەن. **16** چۈنكى بىز سىلە رگە رەببىمىز
ئەيسا مەسىھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ۋە ھازىر بولۇشنى تۈقتۇرغىنىمىزدا ھە رگىزمۇ ھىيلىگەرلىكتىن
ئويدۇرۇپ چىقىلغان رىۋايەتلە رگە ئە گەشمىدۇق، بەلكى بىز تۈنىڭ ھەيۋەتلىك شان-شۇھرىتىگە تۈز
كۈزىمىز بىلەن گۈۋاھچىمىز. **17** چۈنكى تۈ مۇۋەددەس تاغدا خۇدائاتىدىن شان-شۇھرەت
ۋە تۈلۇغلۇققا ئېرىشكەنده، ئاشۇ تۈلۇغ شان-شەرەپلىك يەردىن: «بۇ مېنىڭ سۆيىمىلۇك ئوغلۇم،
مەن تۈنىڭدىن خۇرسەنمەن» دېگەن شۇنداق زور بىر ئاۋاز تۈنىڭغا يەتكۈزۈلۈپ ئاڭلاندى.
18 مۇۋەددەس تاغدا بىز تۈنىڭغا ھەمراھ بولۇپ بىللە تۈرغان بولغاچقا، ئەرشتىن بۇ ئاۋاز
ئاڭلانغىندا بىزمۇ تۈز قۇلقىمىز بىلەن تۈنى ئاڭلىدۇق. **19** تۈنىڭ تۈستىگە ھەممىزدە يەنىمۇ يەنىلا
يەتكۈزگەن تولىمۇ ئىشەنچلىك بېشارەتلىك سۆز- كالام باردۇر، سىلەر تاڭ سۈزۈلگۈچە، تاڭ
يۇلتۇزى قەلبىڭلارنى تولۇق يورۇتقۇچە بۇ سۆز- كالامغا قۇلاق سالسا گلار، ياخشى قىلغان
بولىسىلەر (بۇ سۆز- كالام خۇددى قارا ئۆگزىدا چاقناپ تۈردىغان چىراغنا ئوخشاشتۈر). **20**
شۇنى ھەممىدن مۇھىم دەپ بىلىشىڭلار كېرەككى، مۇۋەددەس يازمىلاردىكى ھېچقايسى ۋەھيي
پەيغەمبەرلەرنىڭ تۈز چۈشەنچىسى ۋىجىچە يەتكۈزۈلگەن ئەمەس. **21** چۈنكى ھېچقانداق ۋەھيي-
بېشارەت ئىنسانلارنىڭ ئىرادىسىدىن كەلگەن ئەمەس، تۈ بەلكى خۇدانىڭ مۇۋەددەس ئادەملىرى
مۇۋەددەس روھ تەرىپىدىن يېتىپ كەلىنىپ، تۈنىڭ تۈرتكىسى بىلەن ئېيتقان سۆز- كالامدۇر.

2 لېكىن يۇرۇن خەلق ئىچىدە ساختا پەيغەمبەرلەر چىققان، شۇنىڭدەك ئارا گلاردىمۇ ساختا
تەلىم بە رگۈچىلەر مەيدانغا چىقىدۇ. تۈلار سوقۇنۇپ كىرىپ، ھالا كەتكە ئېلىپ باردىغان بىدئەت
تەلىملەرنى ئارا گلارغا ئاستىرتىن كىرگۈزۈپ، ھەتتا تۈزلىرىنى ھۆر قىلىشقا ھېتىۋالغان ئىگىسىدىنمۇ
تېنىپ، يۇنىڭ بىلەن تۈز يېشىغا تېزلا ھالا كەت چۈشۈردىدۇ. **2** نۇرغۇن كىشىلەر تۈلارنىڭ
شەرمەندىلىكىگە ئە گىشىپ كېتىدۇ، شۇنىڭدەك تۈلارنىڭ سەۋەبىدىن ھەققەت يولى ھاقارەتكە
تۈچرايدۇ. **3** تۈلار ئاچكۈزلۈكىدىن ئويدۇرما سۆزلەر بىلەن سىلەرنى ساتىدىغان مېلى قىلىدۇ.
ئەمدى تۈلارنىڭ يېشىغا خېلى بۇرۇنلا يېكىتىلگەن جازا بىكار ئولتۈرمايدۇ، تۈلارنىڭ ھالاكىتى
بولسا تۈخلاپ يېتىمايدۇ. **4** چۈنكى خۇدا گۈناھ سادىر قىلغان پەرىشتىلەرنى ئايىپ ئولتۈرمايي،
بەلكى تۈلارنى تەھتىسارانىڭ ھاڭگىنا تاشلاپ، سوراققا تارتقۇچە زۇلمەتلىك قارا ئۆڭۈلۈقتىكى
زەنجىرلەر بىلەن سولاپ قويغان يەردە، **(Tartaroō g5020)** **5** شۇنداقلا قەدىمكى دۇنيادىكىلەرنىمۇ
ئايىپ قىيمايي، خۇداسىزلىققا بېرىلگەن دۇنيانى توپان بىلەن غەرق قىلىپ، پەقەت ھەققانىيلىققا
دەۋەت قىلغۇچى نۇھنى باشقا يەتتىسى بىلەن ساقلاپ قالغان يەردە ـ **6** ھەمدە كېيىن سودوم ۋە
گومورىرا شەھەرلىرىنى كېيىنكى دەۋرلەردىكى خۇداسىزلىققا بېرىلگەنلە رگە ئىبرەت بولسۇن دەپ
يېكىتىپ، بېشىغا كۈلپەتلىك جازانى چۈشۈرۈپ كۈل قىلغان، **7** شۇنىڭ بىلەن بەزگە مۇشۇ
ئەخلاقسىزلارنىڭ يۈزۈڭلىقلىرىدىن يەرگىنىپ ئازابلانغان، ھەققانىي بولغان لۇتنى تۈلار ئارىسىدىن
قۇتۇلدۇرغان يەردە ـ **8** (ئەنە شۇنداق كىشىلەرنىڭ ئىچىدە ياشىغان ھەققانىي لۇتنىڭ ھەققانىي
قەلبى ھەر كۈنى ئاڭلىغان ۋە كۈرگەن ئىتائەتسىزلىكلەر تۈپەيلىدىن ئازابلىناتتى) **9** ئەمدى شۇنى
كۈرۈۋالالايمىزكى، رەب ئخلاسەمنلەرنى دۈچ كەلگەن سىناقلاردىن قانداق قۇتقۇزۇشنى ۋە
شۇنىڭدەك ھەققانىيسىزلارنى سوراق كۈنىگىچە جازالىنىشتا ساقلاپ قىيۇشنى بىلىدۇ. **10**
بۇلارنىڭ ئارىسىدىكى تۈز ئەتلىرىگە ئە گىشىپ پاسىق ھەۋەسلە رگە پېرىلگەن، شۇنداقلا ھوقۇق
ئىگىلىرىگە سەل قارىغانلارنىڭ جازاسى تېخىمۇ شۇنداق بولىدۇ. مۇشۇنداق كىشىلەر ھالى چوڭ،
مەنمەنچىلەردۇر، تۈلار «[روھي] تۈلۈغلار»غا ھاقارەت قىلىشتىن ھېچ قورقايدىغانلاردۇر. **11**
ھەتتا تۈلاردىن كۈچ-قۇدرەتتە تۈستۈن تۈرىدىغان پەرىشتىلەرمۇ پەروەردىگارنىڭ ئالدىدا بۇ
«[تۈلۈغلار]»[ئى] ھاقارەت بىلەن ئەرز قىلمايدۇ. **12** ئەمما بۇلار خۇددى ئۈۋلىنىپ بوغۇزلىنىش
تۈچۈن تۈغۇلغان ياۋايى ئەقلسىز ھايۋانلاردەك ئېكىپ، تۈزلىرى چۈشىنىمەيدىغان ئىشلار تۈستىدە
ھاقارەتلىك سۆز قىلىدۇ ۋە شۇنداقلا تۈزلىرىنىڭ ھالاكەت ئىشلىرى بىلەن تولۇق ھالاك بولىدۇ،
13 شۇنداقلا تۈز ھەققانىيسىزلىقىنا تۈشلۇق جازانىڭ مېھسۇنى يەيدۇ. تۈلار ھەتتا كۈندۈزى
ئۈچۈق-تاشكارا ئەيش-ئىشرەت قىلىشنىمۇ لەززەت دەپ ھېسابلايدۇ؛ تۈلار [سىلە رگە] نومۇس
ۋە داغ كەلتۈرۈپ سىلەر بىلەن بىر داستخاندا ئولتۈرۈپ، تۈز مە ككارلىقىدىن زوقلىنىدۇ. **14**
تۈلارنىڭ زىناخورلۇق بىلەن تولغان كۈزلىرى گۈناھ سادىر قىلىشتىن تۈزۈملەيدۇ؛ تۈلار تۈتاۋى يوق
كىشىلەرنى ئېزىقتۇرىدۇ؛ تۈلار قەلبىنى ئاچكۈزلۈككە كۈندۈرگەن، لەنەتكە يېقىن بالىلاردۇر! **15**
تۈلار توغرا يولدىن چەتەپ، بوسورنىڭ ئوغلى بالائامنىڭ يولىغا ئە گىشىپ كەتتى. تۈ كىشى
ھارام يولدا تاپقان ھەقىنى ياخشى كۈرگۈچى ئىدى، **16** لېكىن تۈ قىلغان قەبىھلىكى تۈپەيلىدىن
تەنبىھنى يېدى (زۇۋانسىز ئېشەك ئىنسانىنىڭ ئاۋازى بىلەن سۆزلەپ پەيغەمبەرنىڭ ئەخمىقانە ئىشىنى
توستى). **17** مانا مۇشۇنداق كىشىلەر قۇرۇپ كەتكەن بۇلاقلار، بوراندىن ھەيدىلىپ يۈ رگەن
تۈمانلارغا ئوخشايدۇ؛ تۈلارغا مە ڭگۈلۈك زۇلمەتنىڭ قاپقارا ئۆڭۈلۈقىدا جاي ھازىرلاپ قويۇلغان.
(questioned) **18** چۈنكى تۈلار يالغان-ياۋىداق يوغان سۆزلەر بىلەن ماختىنىپ، ئادەمنىڭ
ئەتلىك ھەۋەسلىرىنى قوزغىتىپ ئەيش-ئىشرەت ئىشلىرى بىلەن ئېزىنتقۇلۇق يولدا مېڭۈاتقانلاردىن
تۈزلىرىنى يېڭىلا قاچقۇرغانلارنى ئازدۇرىدۇ. **19** تۈلار مۇشۇ كىشىلە رگە «سىلەرنى ئە ركىنلىككە
ئېرىشتۈرىمىز» دەپ ۋەدە قىلىدۇ، لېكىن تۈزلىرى ئەمەلىيەتتە يۈزۈڭلۇقسىزلىق قىلىدىدۇر. چۈنكى ئادەم
نېمە تەرىپىدىن يېڭىلىنىدۇرۇلغان بولسا، شۇنىڭ قۇلى بولىدۇ. **20** چۈنكى ئە گەر تۈلار رەببىمىز ۋە
قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسىھنى تونۇش ئارقىلىق بۇ دۇنيانىڭ پاسىقلىقلىرىدىن قۇتۇلۇپ، كېيىن
شۇلارغا يەنە باغلىنىپ، يېڭىلىنىدۇرۇلغان بولسا، تۈلارنىڭ كېيىنكى ھالى دەسلەپكىسىدىنمۇ بەتتەر
بولىدۇ. **21** چۈنكى ھەققانىيلىق يولىنى بىلىپ تۈرۈپ، تۈزگە يەتكۈزۈلگەن مۇۋەددەس تەمردىن
يۈز تۈر ۋە گەندىن كۈرە، بۇ يولنى ئەسلىدىنلا بىلمىگىنى ئەۋزەل بولاتتى. **22** مۇشۇ ئىشەنچلىك
ھېكەتلىك سۆزلەر تۈلاردا ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: ـ «ئىت ئايلىنىپ تۈز قۇسۇقىنى يەر» ۋە يەنە
«چوشقا يۇيۇنۇپ چىقىپلا قايتىدىن پاتقاقتا ئېغىنار».

3 ئى سۆيىمىلۇكلىرىم، ھازىر سىلە رگە بۇ يېزىۋاتقىنىم ئىككىنچى خېتىمدۇر. ھەر ئىككى خېتىمدە
سىلەرنىڭ ساپ كۈڭۈلۈكلىرىنى ئويغىتىپ، شۇ ئىشلارنى ئەسلىتىشكە ئىنتىلدىمكى، **2** مۇۋەددەس
پەيغەمبەرلەر يۇرۇن ئېيتقان سۆزلە رگە ۋە رەببىمىز ھەم قۇتقۇزغۇچىمىزنىڭ رەسۇللىرىگلار
ئارقىلىق يەتكۈزگەن ئەمرىگە كۈكۈل يۈلۇشۇڭلارنى ئۈتۈنەمەن. **3** ئەڭ مۇھىمى شۇنى بىلىشىڭلار
كېرەككى، كۈنلەرنىڭ ئاخىرىدا تۈزنىڭ ھاۋايى-ھەۋەسلىرىنىڭ كەينىگە كىرىدىغان، مەسخىرە
قىلىدىغان مازاقچىلار چىقىپ: **4** «قېنى، تۈنىڭ قايتىپ كېلىمەن دېگەن ۋەدىسى؟! ئاتا-بوۋىلىرىمىز
[تۈلۈمدە] تۈخلاپ قالغاندىن تاكى ھازىرغىچە ھەمە ئىشلار دۇنيا ئاپىرىدە بولغان ۋاقىتتىكى بىلەن
ئوخشاش ھالەتتە كېتىۋاتىدۇ» دەپ مەسخىرە قىلىشىدۇ. **5** ھالبۇكى، تۈلار ئەڭ قەدىمكى زاماندا

خۇدانىڭ سۆزى بىلەن ئاسمانلارنىڭ يارىتىلغانلىقىنى ۋە شۇنىڭدەك يەرنىڭ سۇدىن چىققان ھەم
سۇنىڭ ۋاستىسى بىلەن بارلىققا كەلگەنلىكىنى ئەتەي ئۇنۇيدۇ. 6 شۇ ئامىللارنىڭ ۋاستىلىرى
بىلەن شۇ زاماندىكى دۇنيا كەلكۈندىن غەرق بولۇپ يوقالدى. 7 ئەمما ھازىرقى ئاسمانلار بىلەن
زېمىن ئوخشاشلا شۇ سۆز بىلەن ئىخلاسسىز ئادەملەر سوراققا تارتىلىپ ھالاك قىلىنىدىغان ئاشۇ
كۈندە ئوتتا كۆيدۈرۈلۈشكە ساقلىنىپ، تا شۇ كۈنگىچە ھالدىن خەۋەر ئېلىنىپ تۇرىدۇ. 8
ئەمدى ئى سۆيۈملۈكلىرىم، شۇ ئىش نەزىرىڭلاردىن قاچمىسۇنكى، رەببگە نىسبەتەن بىر كۈن
مىڭ يىلدەك ۋە مىڭ يىل بىر كۈندەكتۇر. 9 رەب تۆز ۋەدىسىنى [ئورۇنداشنى] (بەزىلەرنىڭ
«كېچىكتۈردى» دەپ ۋەيلىغىنىدەك) كېچىكتۈرگىنى يوق، بەلكى ھېچكىمنىڭ ھالاك بولۇشىنى
خالىماي، ھەممە ئىنسانىنىڭ توۋا قىلىشىغا كىرشىنى ئارزۇلاپ، سىلە رگە كەچۈلىك قىلىپ [ۋاقىتنى
سوزماقتا]. 10 لېكىن رەبنىڭ كۈنى خۇددى ئوغرىنىڭ كېلىشىدەك [كۈتۈلمىگەن ۋاقىتتا] بولىدۇ.
ئۇ كۈنى ئاسمانلار شىددەتلىك گۈلدۈرلىگەن ئاۋاز بىلەن غايىب بولۇپ، كائىناتنىڭ بارلىق
قۇرۇلمىلىرى شىددەتلىك ئوتتا ئېرىپ ۋۇجۇدىغا كېلىشى ئۈچۈن ئىنتىلىشىدىغان كېرەك
ئەمەسمۇ؟ ئۇ كۈنىنىڭ كېلىشى بىلەن پۈتۈن ئاسمانلار ئوتتا يوقاپ ۋۇجۇدىغا كائىناتنىڭ بارلىق
قۇرۇلمىلىرى شىددەتلىك ئوتتا ئېرىپ ۋۇجۇدىغا. 13 لېكىن بىز بولساق ئۇنىڭ ۋەدىسى بويىچە، يېڭى
ئاسمان-زېمىننى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتىمىز. ئۇ يەر ھەققانىيلىقنىڭ ماكانىدۇر. 14 شۇنىڭ
ئۈچۈن، ئەي سۆيۈملۈكلىرىم، بۇ ئىشلارنى كۈتۈۋاتقانىكەنسىلەر، [شۇ تاپتا] خۇدانىڭ ئالدىدا
نۇقسانسىز ۋە داغسىز، ئىناقلىق-خاتىرجەملىك ئىچىدە ھازىر بولۇپ چىقىشىڭلار ئۈچۈن ئىنتىلىڭلار.
15 ۋە رەببىمىزنىڭ سەۋر-تاقىتىنى نىجات دەپ بىلىڭلار، دەل سۆيۈملۈك قېرىندىشىمىز پاۋلۇسمۇ
ئۆزىگە ئاتا قىلىنغان دانالىق بىلەن بۇ ئىشلار توغرۇلۇق سىلە رگە يازغان؛ 16 بارلىق خەتلىرىدىمۇ ئۇ
بۇ ئىشلار ھەققىدە توختىلىدۇ. ئۇنىڭ خەتلىرىدە چۈشىنىش تەس بولغان بەزى ئىشلار بار؛ بۇ
ئىشلارنى تەلىم ئالمىغان ۋە تۇتامى يوق كىشىلەر مۇقەددەس يازمىلارنىڭ باشقا قىسىملىرىنى
بۇرمىلىغانىدەك، بۇرمىلاپ چۈشەندۈرىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۆز ېنىشىغا ھالاكەت ئېلىپ كېلىدۇ.
17 شۇنىڭ بىلەن، ئى سۆيۈملۈكلىرىم، [مەن ئېيتقان] بۇ ئىشلارنى ئالدىنئالا بىلگەنىكەنسىلەر،
بۇ ئەخلاقسىزلارنىڭ سەپسەتىلىرى بىلەن ئازدۇرۇلۇپ، مۇستەھكەم تۇرۇشۇڭلارنى يوقىتىپ
قويۇشتىن ھوشيار بولۇڭلار. 18 ئەكسىچە، [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتىدە ھەم رەببىمىز ۋە
قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسىھگە بولغان بىلىشتە داۋاملىق ئۆسۈڭلار. ئۇنىڭغا ھەم ھازىر ھەم ئاشۇ
ئەبەد كۈنىگىچە بارلىق شان-شەرەپ مەنسۇپ بولغاي! ئامىن! (aiōn g165)

يۇھاننا 1

1 ئەزەلدن بار بولغۇچى، تۇزىمىز ئاڭلىغان، تۇز كۆزلىرىمىز تىكلىپ قاريغان ۋە قوللىرىمىز
بىلەن تۇتۇپ سىلىغان ھاياتلىق كالامى توغرىسىدا [سىلە رگە بايان قىلىمىز] **2** (بۇ ھاياتلىق بەرگە
ئايان بولۇپ، بىز ئۇنى كۆردۇق. شۇنىڭ بىلەن بۇ ھەققىتە گۇۋاھلىق بېرىمىز ھەمدە ئاتا بىلەن بىللە
بولۇپ، كېيىن بەرگە ئايان بولغان شۇ مەڭگۈلۈك ھاياتنى سىلە رگە بايان قىلىمىز) **(aiōnios
g166)** **3** ـ سىلەرنىمۇ بىز بىلەن سىرداش-ھەمدەملىكتە بولسۇن دەپ بىز كۆ رگەنلىرىمىزنى ۋە
ئاڭلىغانلىرىمىزنى سىلە رگە بايان قىلىمىز. بىزنىڭ سىرداش-ھەمدەملىكىمىز ئاتا ۋە ئۇنىڭ ئوغلى
ئەيسا مەسىھ بىلەندۇر. **4** سىلەرنىڭ خۇشاللىقىڭلار تولۇپ تاشسۇن دەپ، بۇلارنى سىلە رگە
يېزىۋاتىمىز. **5** ۋە بىز ئۇنىڭدىن ئاڭلىغان ھەم سىلە رگە بايان قىلىدىغان خەۋىرىمىز مانا شۇدۇركى،
خۇدا نۇردۇر ۋە ئۇنىڭدا ھېچقانداق قاراڭغۇلۇق يوقىدۇر. **6** ئە گەر بىز ئۇنىڭ بىلەن سىرداش-
ھەمدەملىكىمىز بار دەپ تۇرۇپ، يەنىلا قاراڭغۇلۇقتا يۈرسەك، يالغان ئېيتقان ۋە ھەققەتكە
ئەمەل قىلمىغان بولىمىز. **7** لېكىن ئۇ ئۇزى نۇردا بولغىنىدەك بىزمۇ نۇردا ماڭساق، ئۆزىدىقتا بىزنىڭ
بىر-بىرىمىز بىلەن سىرداش-ھەمدەملىكىمىز بولۇپ، ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھنىڭ قېنى بىزنى بارلىق
گۇناھتىن پاكلايدۇ. **8** ئە گەر گۇناھسىز يوق دېسەك، ئۆز ئۆزىمىزنى ئالدىغان بولىمىز ھەمدە بىزدە
ھەققەت تۇرمايدۇ. **9** گۇناھلىرىمىزنى ئىقرار قىلساق، ئۇ بىزنىڭ گۇناھلىرىمىزنى كەچۈرۈم قىلىپ،
بىزنى بارلىق ھەققانىيىزلىقتىن پاك قىلىشقا ئىشەنچلىك ھەم ئادىلدۇر. **10** ئە گەر گۇناھ قىلمىدۇق
دېسەك، ئۇنى يالغانچى قىلىپ قويغان بولىمىز ۋە ئۇنىڭ سۆز- كالامى بىزدىن ئورۇن ئالمىغان بولىدۇ.

2 ئى ئەزىز بالىلىرىم، مەن سىلەرنى گۇناھ سادىر قىلمىسۇن دەپ، بۇ سۆزلەرنى يېزىۋاتىمەن.
مۇبادا بىرسى گۇناھ سادىر قىلسا، ئاتىنىڭ يېنىدا بىر يارىدەمچى ۋە كىلىمىز، يەنى ھەققانىي بولغۇچى
ئەيسا مەسىھ باردۇر. **2** ئۇ ئۇزى گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن [جازانى كۆتۈرگۈچى] كافارەتىۋر؛
مۇشۇ كافارەت پەقەت بىزنىڭ گۇناھلىرىمىز ئۈچۈنلا ئەمەس، بەلكى پۈتكۈل دۇنياداىكىلەرنىڭ
گۇناھلىرى ئۈچۈندۇر. **3** بىزنىڭ ئۇنى تونۇغانلىقىمىزنى بىلەلىشىمىز ـ ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل
قىلىشىمىزدىندۇر. **4** «ئۇنى تونۇيمەن» دەپ تۇرۇپ، ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلمىغۇچى كىشى
يالغانچىدۇر، ئۇنىڭدا ھەققەت يوقتۇر. **5** لېكىن كىمكى ئۇنىڭ سۆزىگە ئەمەل قىلسا، ئەمدى
ئۇنىڭدا خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ھەققەتەن كامالەتكە يەتكەن بولىدۇ. بىز ئۇنىمىزنىڭ ئۇنىڭدا
بولغانلىقىمىزنى ئەنە شۇنىڭدىن بىلىمىز. **6** «خۇدادا تۇرۇپ ياشايمەن» دېگۈچى بولسا [ئەيسانىڭ]
ماڭغىنىدەك ئوخشاش مېڭىشنى كېرەك. **7** ئى سۆيۈملۈكلىرىم، سىلە رگە [يۇرۇن ئاڭلاپ
باققان] يېڭى بىر ئەمرنى ئە مەس، بەلكى دەسلەپتىن تارتىپ سىلەر تاپشۇرۇۋالغان كونا ئەمرنى
يېزىۋاتىمەن. ئۇشۇ ئەمر سىلەر يۇرۇندىنلا ئاڭلاپ كېلىۋاتقان سۆز- كالامدۇر. **8** لېكىن يەنە كېلىپ
مەن سىلە رگە يېزىۋاتقىنىمنى يېڭى ئەمر [دېسە كۆ بولىدۇ]؛ بۇ ئەمر مەسىھدە ھەم سىلەردىمۇ
ئەمەل قىلىنماقتا، چۈنكى قاراڭغۇلۇق ئۆتۈپ كەتمەكتە، ئۇ ھەققىي نور تاللىقاچان چېچىلىشقا
باشلىدى. **9** كىمدە كىم ئۆزىنى «نۇردا ياشاۋاتىمەن» دەپ تۇرۇپ، قېرىندىشىنى ئۆچ كۆرسە، ئۇ
ھۆكۈنگىچە قاراڭغۇلۇقتا تۇرۇۋاتقان بولىدۇ. **10** قېرىندىشغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكەن كىشى
يورۇقلۇقتا تۇرماقتا، ئۇنىڭدا ئۈگۈلىشىدىغان ھېچنېمە قالمايدۇ. **11** لېكىن قېرىندىشىنى ئۆچ
كۆ رگەن كىشى قاراڭغۇلۇقتىدۇر، ئۇ قاراڭغۇلۇقتا ماڭىدۇ ۋە قەيە رگە كېتىۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ،
چۈنكى قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ كۆزلىرىنى قارىغۇ قىلىۋەتكەن. **12** مەن بۇلارنى سىلە رگە يېزىۋاتىمەن،
ئى ئەزىز بالىلىرىم، چۈنكى گۇناھلىرىڭلار ئۇنىڭ نامى ئۈچۈن كەچۈرۈم قىلىندى. **13** مەن
يۇنى سىلە رگە يېزىۋاتىمەن، ئى ئاتىلار، چۈنكى سىلەر ئەزەلدىن بار بولغۇچىنى تونۇدۇڭلار. مەن
يۇنى سىلە رگە يېزىۋاتىمەن، ئى يىگىتلەر، چۈنكى سىلەر ئۇ ئەزىلنى ئۈستىدىن غەلبە قىلدىڭلار.
14 مەن يۇنى سىلە رگە يېزىۋاتىمەن، ئى ئەزىز بالىلىرىم، چۈنكى سىلەر ئاتىنى تونۇدۇڭلار. مەن
يۇنى سىلە رگە يېزىۋاتىمەن، ئى ئاتىلار، چۈنكى سىلەر ئەزەلدىن بار بولغۇچىنى تونۇدۇڭلار. مەن
يۇنى سىلە رگە يېزىۋاتىمەن، ئى يىگىتلەر، چۈنكى سىلەر كۈچلۈكسىلەر، خۇدانىڭ سۆز- كالامى
سىلەردە تۇرىدۇ ۋە سىلەر ئۇ ئەزىلنى ئۈستىدىنۋە غەلبە قىلدىڭلار. **15** بۇ دۇنيانى ۋە بۇ دۇنيادىكى
ئىشلارنى سۆيمە ڭلار. ھەركىم بۇ دۇنيانى سۆيسە، ئاتىنىڭ سۆيگۈسى ئۇنىڭدا يوقتۇر. **16** چۈنكى
بۇ دۇنيادىكى بارلىق ئىشلار، يەنى ئەتىكى ھەۋەس، كۆزلەردىكى ھەۋەس ۋە ھاياتىغا بولغان
ھەغرۇرلۇقىنىڭ ھەممىسى ئاتىدىن كەلگەن ئەمەس، بەلكى بۇ دۇنيادىن بولغاندۇر، خالاس، **17**
ۋە بۇ دۇنيا ۋە ئۇنىڭدىكى ھەۋەسلەرنىڭ ھەممىسى ئۆتۈپ كېتىدۇ. لېكىن خۇدانىڭ ئىرادىسىگە
ئەمەل قىلغۇچى كىشى مەڭگۈ ياشايدۇ. (aiōn g165) **18** ئەزىز بالىلىرىم، زامانىنىڭ ئاخىرقى
سائىتى يېتىپ كەلدى؛ ۋە سىلەر دەججالنىڭ [ئاخىر زاماندا] كېلىدىغانلىقىنى ئاڭلىغىنىڭلاردەك،
ئەمەلىيەتتە بولسا ھازىرنىڭ تۇزىدىلا نۇرغۇن دەججاللار مەيدانغا چىقتى، بۇنىڭدىن زامانىنىڭ ئاخىرقى
سائىتى بولۇپ قالغانلىقى بەرگە مەلۇم. **19** ئۇلار ئارىمىزدىن چىقتى، لېكىن ئۇلار ئەسلىدە بىزلەردىن
ئەمەس ئىدى. چۈنكى ئە گەر بىزلەردىن بولغان بولسا، ئارىمىزدا تۇرۇۋە رگەن بولاتتى. لېكىن
ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ ئەسلىدە بىزدىكىلەردىن بولمىغانلىقى پاش قىلىنغانلىقى ئۈچۈن ئۇلار
ئارىمىزدىن چېقىپ كەتتى. **20** ھالبۇكى، سىلەر بولساڭلار مۇقەددەس بولغۇچىدىن كەلگەن
مەسىھلىگۈچى روھتىن نېسىپ بولدۇڭلار ۋە شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر ھەممە ئىشنى بىلىسىلەر. **21**
سىلە رگە بۇ ھەقتىنى يېزىشىمدىكى سەۋەب، سىلەرنىڭ ھەققەتنى بىلمىگەنلىكىڭلار ئۈچۈن ئەمەس،
بەلكى ھەققەتنى بىلىپ، يالغانچىلىقنىڭ ھەققەتتىن كېلىپ چىقمايدىغانلىقىنى بىلگەنلىكىڭلار
ئۈچۈندۇر. **22** ئەمەسە، كىم يالغانچى؟ ئەيسانىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى ئىنكار قىلغۇچى كىشى
بۇلسا، ئۇ يالغانچىدۇر. ئاتا ۋە ئوغلۇنى ئىنكار قىلغۇچى كىشى ئۇزى بىر دەججالدۇر. **23** كىمدە كىم
ئوغلۇنى رەت قىلسا ئۇنىڭدا ئاتا بولمايدۇ. لېكىن ئوغلۇنى ئېتىراپ قىلسا، ئۇنىڭدا ئاتا بولىدۇ. **24**
سىلەر بولساڭلار، بۇرۇندىن ئاڭلاپ كېلىۋاتقىنىڭلارنى ئۆزۈڭلاردا داۋاملىق تۇرغۇزۇۋېرىڭلار.
بۇرۇندىن ئاڭلاپ كېلىۋاتقىنىڭلار سىلەردە داۋاملىق تۇرۇۋەرسە، سىلەرمۇ داۋاملىق ئوغۇل
ۋە ئاتىدا ياشاۋاتقان بولىسىلەر؛ **25** ۋە ئۇنىڭ بەرگە قىلغان ۋەدىسى بولسا دەل شۇ ـ مەڭگۈ
ھاياتلىقتۇر. (aiōnios g166) **26** سىلەرنى ئازدۇرماقچى بولغانلارنى نەزەردە تۇتۇپ، بۇلارنى
سىلە رگە يازدىم؛ **27** سىلەر بولساڭلار، سىلەر ئۇنىڭدىن قوبۇل قىلغان مەسىھلىگۈچى روھ
سىلەردە تۇرۇۋېرىدۇ، سىلەر ھېچكىمنىڭ ئۆگىتىشىگە موھتاج ئە مەسسىلەر، بەلكى ئەنە شۇ
مەسىھلىگۈچى روھ سىلە رگە بارلىق ئىشلار توغرۇلۇق ئۆگىتىۋاتقاندەك (ئۇ ھەقتۇر، ھېچ يالغان
ئە مەسىتۇر!) ـ ھەم ئۆگەتكەندەك، سىلەر داۋاملىق ئۇنىڭدا ياشايدىغان بولىسىلەر. **28** ئەمەسە، ئى
ئەزىز بالىلىرىم، داۋاملىق ئۇنىڭدا تۇرۇپ ياشاۋېرىڭلار. شۇنداق قىلساڭلار، ئۇ ھەرقاچان قايتىدىن
ئايان بولغاندا قورقاس بولمىز ھەم ئۇ كەلگىنىدە ئۇنىڭ ئالدىدا ھېچ خجالەت بولۇپ قالمايمىز.
29 [خۇدانىڭ] ھەققانىي ئىكەنلىكنى بىلگەنكەنسىلەر، ھەققانىيلىققا ئەمەل قىلغۇچىلارنىڭ
ھەربىرىنىڭ ئۇنىڭ تەرىپىدىن تۇغۇلغۇچى ئىكەنلىكىنىمۇ بىلىسە ڭلار كېرەك.

3 قاراڭلار، ئاتا بەرگە شۇنداق چوڭقۇر مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكەنكى، بىز «خۇدانىڭ
ئەزىز بالىلىرى» دەپ ئاتالدۇق ـ ۋە بىز ھەققەتەنمۇ شۇنداق. بۇ دۇنيا شۇ سەۋەبتىن بىزنى
تونۇپ يەتمەيدۇكى، چۈنكى بۇ دۇنيا ئۇنى تونۇمىدى. **2** سۆيۈملۈكلىرىم، بىز ھازىر خۇدانىڭ
ئەزىز بالىلىرىدۇرمىز؛ كەلگۈسىدە قانداق بولىدىغانلىقىمىز تېخى ئوچۇق ئايان قىلىنمىغان. بىراق ئۇ
[قايتىدىن] ئايان قىلىنغاندا، ئۇنىڭغا ئوخشاش بولىدىغانلىقىمىزنى بىلىمىز؛ چۈنكى شۇ چاغدا بىز
ئۇنىڭ ئەينەن ئۆزىنى كۆرىمىز. **3** ۋە [مەسىھگە] ئۈمىد باغلىغان ھەربىر كىشى ئۇ پاك بولغاندەك
ئۆزىنى پاكلىماقتا. **4** گۇناھ سادىر قىلغان كىشى [خۇدانىڭ] قانۇنىغا خلاپلىق قىلغان بولىدۇ.
چۈنكى گۇناھ سادىر قىلغانلىق [خۇدانىڭ] قانۇنىغا خلاپلىق قىلغانلىقتۇر. **5** ھالبۇكى، سىلەر ئۇنى
گۇناھلارنى ئېلىپ تاشلاش ئۈچۈن دۇنياغا كېلىپ ئايان قىلىنغان ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭدا ھېچقانداق
گۇناھ يوقتۇر، دەپ بىلىسىلەر. **6** ئۇنىڭدا ياشاۋاتقان ھەربىر كىشى گۇناھ سادىر قىلمايدۇ؛
كىمدە كىم گۇناھ سادىر قىلسا، ئۇنى كۆرمىگەن ۋە ئۇنى تونۇمىغان بولىدۇ. **7** ئەزىز بالىلىرىم،
ھېچكىمنىڭ سىلەرنى ئالدىشىغا يول قويماڭلار. ھەققانىيلىققا ئەمەل قىلغۇچى كىشى ئۇ ھەققانىي
بولغىنىدەك ھەققانىيدۇر. **8** لېكىن گۇناھ سادىر قىلغۇچى ئىبلىستىندۇر. چۈنكى ئىبلىس ئەمەلىيەتتە
تارتىپ گۇناھ سادىر قىلىپ كەلمەكتە. خۇدانىڭ ئوغلىنىڭ دۇنيادا ئايان قىلىنىشىدىكى مەقسەت
ئىبلىسنىڭ ئەمەللىرىنى يوقىتىشتۇر. **9** خۇدادىن تۇغۇلغۇچى گۇناھ سادىر قىلمايدۇ؛ خۇدانىڭ
ئۇرۇقى ئۇنىڭدا ئورۇن ئالغاچقا، ئۇ گۇناھ سادىر قىلىشى مۇمكىن ئەمەس، چۈنكى ئۇ خۇدادىن
تۇغۇلغاندۇر. **10** خۇدانىڭ بالىلىرى بىلەن ئىبلىسنىڭ بالىلىرى شۇنىڭ بىلەن پەرقلىنىدۇكى،
كىمدە كىم ھەققانىيلىققا ئەمەل قىلمىسا ۋە يا كى ئۇز قېرىندىشىغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتمىسە
خۇدادىن ئەمەستۇر. **11** چۈنكى سىلەر دەسلەپتىن ئاڭلاپ كېلىۋاتقان خەۋەر مانا دەل شۇكى،
بىر-بىرىمىز بەرگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشىمىز كېرەكتۇر. **12** ئۇ ئۇ رەزىلدىن بولغان، ئىنىسىنى
ئۆلتۈرگەن قابىلغا ئوخشاش بولماسلىقىمىز كېرەك؛ ئۇ نېمىشقا ئىنىسىنى قەتل قىلدى؟ ئۇنىڭ ئۆزىنىڭ
قىلغانلىرى رەزىل، ئىنىسىنىڭ قىلغانلىرى ھەققانىي بولغانلىقى ئۈچۈن شۇنداق قىلغان. **13** شۇڭا،
ئى قېرىنداشلار، بۇ دۇنيا سىلەرنى ئۆچ كۆرسە، بۇنىڭغا ھەيران قالماڭلار. **14** بىز قېرىنداشلارنى
سۆيگەنلىكىمىزدىن، ئۆلۈمدىن ھاياتلىققا ئۆتكەنلىكىمىزنى بىلىمىز. ئۆز قېرىندىشىنى سۆيمىگۈچى تېخى

تۆلۈمده تۈرۈۋاتىدۇ. 15 قېرىندىشىغا تۆچمەنلىك قىلغان كىشى قاتىلدۇر ۋە ھېچقانداق قاتىلدا
مەڭگۈلۈك ھاياتنىڭ يوقلۇقىنى بىلىسىلەر. (aiōnios g166) 16 بىز شۇنىڭ بىلەن مېھىر-
مۇھەببەتنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلدۇق، ئۇ بىز ئۈچۈن ئۆز جېنىنى پىدا قىلدى؛ شۇنىڭدەك بىزمۇ
قېرىنداشلىرىمىز ئۈچۈن ئۆز جېنىمىزنى پىدا قىلىشقا قەرزدارمىز. 17 ئەمما كىمكى بۇ دۇنيادا
مال-مۈلۈك تۈرۈپ، قېرىندىشىنىڭ موھتاجلىقىنى كۆرۈپ تۇرۇپ، ئۆزىنىڭكا كۆڭۈل-قارىنى
ئاچمىسا، يۇنداق كىشىدە نەدىمۇ خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى بولىسۇن؟ 18 ئەزىز بالىلىرىم، سۆز بىلەن
ۋە تىل بىلەن ئەمەس، بەلكى ئەمەلدە ۋە ھەقىقەتتە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتەيلى. 19 بىز
شۇنداق ئىشلار بىلەن ئۆزىمىزنىڭ ھەقىقەتىمىزنى بىلەلەيمىز ۋە [خۇدانىڭ] ئالدىدا
قەلبىمىزنى خاتىرجەم قىلالايمىز. 20 شۇنداقتىمۇ، مۇبادا قەلبىمىز بىزنى يەنىلا ئەيىبلىسە، خۇدا
يەنىلا قەلبىمىزدىن ئۈستۈن ۋە ھەممىنى بىلگۈچىدۇر. 21 سۆيۈملۈكلىرىم، ئە گەر قەلبىمىز بىزنى
ئەيىبلىمىسە، خۇدانىڭ ئالدىدا يۈزە كىلىك تۇرىمىز 22 ۋە شۇنداقلا ئۆزىنىڭدىن نېمىنى تىلىسەك شۇنىڭغا
ئېرىشەلەيمىز؛ چۈنكى بىز ئۆزىنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىپ، ئۆزى خۇرسەن قىلىدىغان ئىشلارنى
قىلىمىز. 23 ۋە ئۆزىنىڭ ئەمرى شۇكى، ئۆزىنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلىشىمىز ھەمدە
ئۆزىنىڭ بىر-بىرىمىز-گە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشىمىزدىن ئىبارەتتۇر. 24
ئۆزىنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىدىغان كىشى [خۇدادا] ياشايدىغان ۋە [خۇدامۇ] ئۆزىدا ياشايدىغان
بولىدۇ. ئەمدى خۇدانىڭ بىزدە ياشايدىغانلىقىنى بىلگىنىمىز بولسا، ئۇ بىر-گە ئاتا قىلغان روھتىندۇر.

4 سۆيۈملۈكلىرىم، ھەربىر [«ۋەھىي قىلغۇچى»] روھلارنىڭ ھەممىسگىلا ئىشىنىۋەرمە كىلار،
بەلكى بۇ روھلارنىڭ خۇدادىن كەلگەن-كەلمىگەنلىكىنى پەرقلەندۈرۈش ئۈچۈن ئۇلارنى
سىناڭلار. چۈنكى نۇرغۇن ساختا پەيغەمبەرلەر دۇنيادىكى جاي-جايلارغا پەيدا بولدى. 2
خۇدانىڭ روھىنى مۇنداق پەرقلەندۈرەلەيسىلەر: ئەيسانى، يەنى دۇنياغا ئىنسانىي تەندە كەلگەن
مەسىھنى ئېتىراپ قىلغۇچى ھەربىر روھ خۇدادىن بولىدۇ. 3 ۋە دۇنياغا ئىنسانىي تەندە كەلگەن
ئەيسا مەسىھنى ئېتىراپ قىلمايدىغان روھ خۇدادىن كەلگەن ئەمەس. يۇنداقلاردا ئە كىسچە
دەججالنىڭ روھى ئىشلەيدۇ؛ سىلەر بۇ روھنىڭ كېلىدىغانلىقى توغرۇلۇق ئاڭلىغاندىكىلار ۋە دەرۋەقە
ئۇ ھازىر دۇنيادا پەيدا بولدى. 4 ئەي ئەزىز بالىلىرىم، سىلەر بولساڭلار خۇدادىن بولغانسىلەر
ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كەلدىڭلار، چۈنكى سىلەردە تۇرغۇچى بۇ دۇنيادا تۇرغۇچىدىن
ئۈستۈندۇر. 5 ئۇلار بولسا بۇ دۇنياغا مەنسۇپ، شۇڭا ئۇلار بۇ دۇنيانىڭ سۆزلىرىنى قىلىدۇ ۋە بۇ
دۇنيادىكىلەر ئۇلارغا قۇلاق سالىدۇ. 6 بىز بولساق خۇدادىن بولغانمىز؛ خۇدانى تونۇغان كىشى
بىزنىڭ سۆزلىرىمىزنى ئاڭلايدۇ. خۇدادىن بولمىغان كىشى بولسا بىزنىڭ سۆزلىرىمىزنى ئاڭلىمايدۇ. مانا
بۇنىڭدىن ھەقىقەتنىڭ روھى بىلەن ئېزىتقۇلۇقنىڭ روھىنى پەرق ئېتەلەيمىز. 7 ئى سۆيۈملۈكلىرىم،
بىر-بىرىمىز-گە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتەيلى؛ چۈنكى مېھىر-مۇھەببەتنىڭ تۇزى خۇدادىندۇر ۋە
مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكۈچىنىڭ ھەربىرى خۇدادىن تۇغۇلغان بولىدۇ ۋە خۇدانى تونۇيدۇ. 8
مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتمىگۈچى كىشى خۇدانى تونۇمىغان بولىدۇ؛ چۈنكى خۇدا تۇزى مېھىر-
مۇھەببەتتۇر. 9 خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى بىزدە شۇنىڭ بىلەن ئاشكارا بولدىكى، خۇدا بىزنى ئۇنىڭ
ئارقىلىق ھاياتقا ئېرىشىشۇن دەپ بىردىنبىر يېگانە ئوغلىنى دۇنياغا ئەۋەتتى. 10 مېھىر-مۇھەببەت
دەل شۇنىڭدىن ئىبارەتكى، بىزلەرنىڭ خۇدانى سۆيگىنىمىز بىلەن ئەمەس، بەلكى ئۇ تۇزى بىزنى
سۆيۈپ گۇناھلىرىمىزنىڭ جازاسىنى كۆتۈرگۈچى كافارەت بولۇشقا ئۆز ئوغلىنى ئەۋەتكىنى بىلەن
ئىبارەت. 11 ئى سۆيۈملۈكلىرىم، خۇدا بىر-گە شۇ قەدەر مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكەن يەردە،
بىزمۇ بىر-بىرىمىز-گە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشكە قەرزدارمىز. 12 ھېچكىم ھېچقاچان
خۇدانى كۆرگەن ئەمەس، لېكىن بىر-بىرىمىز-گە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتسەك، خۇدا بىزدە
ياشايدۇ ۋە ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى بىزدە كامالەتكە يەتكەن بولىدۇ. 13 بىز بىزنىڭ ئۆزىمىزدا
ياشاۋاتقانلىقىمىزنى ۋە ئۇنىڭ بىزدە ياشاۋاتقانلىقىنى شۇنىڭدىن بىلىمىزكى، ئۇ ئۆز روھىنى بىر-گە ئاتا
قىلغان. 14 بىز شۇنى كۆرگەن ۋە شۇنداقلا شۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىمىزكى، ئاتا ئوغۇلنى دۇنياغا
قۇتقۇزغۇچى بولۇشقا ئەۋەتتى. 15 ئە گەر كىمدە كىم ئەيسانى خۇدانىڭ ئوغلى دەپ ئېتىراپ
قىلسا، خۇدا ئۇنىڭدا، ئۇمۇ خۇدادا ياشايدۇ. 16 بىز بولساق خۇدانىڭ بىر-گە بولغان مېھىر-
مۇھەببىتىنى تونۇپ يەتتۇق، شۇنداقلا ئۇنىڭغا تولمۇ ئىشەندۇق. خۇدا تۇزى مېھىر-مۇھەببەتتۇر ۋە
مېھىر-مۇھەببەتتە ياشىغۇچى كىشى خۇدادا ياشايدۇ، خۇدامۇ ئۇنىڭدا ياشايدۇ. 17 مۇشۇنداق
بولغاندا، مېھىر-مۇھەببەت بىزدە مۇكەممەللىشىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن بىز سوراق كۈنىدە خاتىرجەم-
قورقاس بولالايمىز. چۈنكى ئەيسا قانداق بولۇۋاتقان بولسا بىزمۇ ھازىر بۇ دۇنيادا شۇنداق بولۇۋاتىمىز.
18 مېھىر-مۇھەببەتتە قورقۇنچ يوقتۇر؛ كامىل مېھىر-مۇھەببەت قورقۇنچنى ھەيدەپ يوققا
چىقىرىدۇ. چۈنكى قورقۇنچ خۇدانىڭ جازاسى بىلەن باغلىنىشلىقتۇر؛ قورقۇنچى بار كىشى مېھىر-
مۇھەببەتتە كامالەتكە يەتكۈزۈلگەن ئەمەستۇر. 19 بىز مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىمىز، چۈنكى
خۇدا ئالدىمىز بىلەن بىر-گە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتتى. 20 ئە گەر بىرسى «خۇدانى سۆيىمەن»
دەپ تۇرۇپ، قېرىندىشىغا تۆچمەنلىك قىلسا، ئۇ يالغانچىدۇر. چۈنكى كۆز ئالدىدىكى قېرىندىشىنى
سۆيمىگەن يەردە، كۆرۈپ باقمىغان خۇدانى قانداقۇ سۆيسۇن؟ 21 شۇڭا بىزدە ئۇنىڭدىن: «خۇدانى
سۆيگەن كىشى قېرىندىشىنىمۇ سۆيسۇن» دېگەن ئەمر باردۇر.

5 ئەيسانىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىگە ئىشەنگەن ھەربىر كىشى خۇدادىن تۇغۇلغان بولىدۇ؛ ۋە
تۇغدۇرغۇچى [ئاتىنى] سۆيىدىغان ھەربىر كىشى ئۇنىڭدىن تۇغۇلغۇچىنىمۇ سۆيىدۇ. 2 بىز ئۆزىمىزنىڭ
خۇدانىڭ بالىلىرىنى سۆيىدىغانلىقىمىزنى شۇنىڭدىن بىلىمىزكى، خۇدانى سۆيۈپ، ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە
ئەمەل قىلىشىمىزدىندۇر. 3 خۇدانى سۆيۈش ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىش دېمە كتۇر، ۋە
ئۇنىڭ ئەمرلىرىدە تۇرماق ئېغىر ئىش ئەمەستۇر. 4 چۈنكى خۇدادىن تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى
بۇ دۇنيا ئۈستىدىن غەلبە قىلىدۇ؛ ۋە دۇنيانىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلغۇچى كىم؟ ـ دەل بىزنىڭ
ئېتىقادىمىزدۇر. 5 بۇ دۇنيانىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلغۇچى زادى كىملەر؟ پەقەت ئەيسانى خۇدانىڭ
ئوغلى دەپ ئېتىقاد قىلغۇچىلار ئەمەسمۇ؟ 6 ئۇ بولسا سۇ ۋە قان ئارقىلىق كەلگەن زات،
يەنى ئەيسا مەسىھدۇر؛ ئۇنىڭ كېلىشى پەقەت سۇ بىلەنلا ئەمەس، بەلكى قان بىلەنمۇ ئىدى. ۋە
بۇ ئىشلارنا گۇۋاھلىق بە رگۈچى بولسا روھتۇر، چۈنكى روھ ئۇزى ھەقىقەتتۇر. 7 چۈنكى
ئۇنىڭ توغرۇلۇق ئۈچ گۇۋاھلىق بە رگۈچى بار: ـ 8 بۇلار روھ، سۇ ۋە قاندىن ئىبارەتتۇر. بۇ
ئۈچىنىڭ [گۇۋاھلىقى] بىردۇر. 9 ئە گەر بىز ئىنسانلارنىڭ گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلساق، خۇدانىڭ
گۇۋاھلىقى بۇلارنىڭكىدىن ئۈستىندۇر. خۇدا ئۇز ئوغلى توغرىسىدا شۇنداق گۇۋاھلىق بە رگەن ـ
10 (خۇدانىڭ ئوغلىغا ئېتىقاد قىلغان كىشىنىڭ ئىچىدە شۇ گۇۋاھلىق باردۇر؛ بىراق خۇداغا
ئىشەنمىگەن كىشى ئۇنى يالغانچى قىلغان بولىدۇ، چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ ئۇز ئوغلىنى تەستىقلىغان
گۇۋاھلىقىغا ئىشەنمىگەن) 11 گۇۋاھلىق دەل شۇدۇركى، خۇدا بىر-گە مەڭگۈلۈك ھاياتنى ئاتا
قىلدى ۋە بۇ ھاياتلىق ئۇنىڭ ئوغلىدىدۇر. (aiōnios g166) 12 شۇڭا ئوغلىغا ئىگە بولغان كىشى
ھاياتلىققا ئىگە بولغان بولىدۇ؛ خۇدانىڭ ئوغلىغا ئىگە بولمىغان كىشى ھاياتلىققا ئىگە بولمىغان بولىدۇ.
13 مەن بۇلارنى خۇدانىڭ ئوغلىنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلغان سىلە رگە سىلەرنىڭ مەڭگۈلۈك
ھاياتقا ئىگە بولغانلىقىڭلارنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن يازدىم. (aiōnios g166) 14 ۋە بىزنىڭ ئۇنىڭغا
بولغان تولۇق ئىشەنچ-خاتىرجەملىكىمىز شۇنداقكى، ئۇنىڭ ئىرادىسىگە مۇۋاپىق ھەرقانداق بىر
ئىشنى تىلىسەك، ئۇ بىزنى ئاڭلايدۇ. 15 ئۇنى ھەرنېمە تىلىگىنىمىزنى ئاڭلايدۇ دەپ بىلگەنىكەنمىز،
دۇئايىمىزدا ئۇنىڭدىن تىلىگىنىمىز-گە ئېرىشتۇق، دەپ بىلىمىز. 16 بىرسى قېرىندىشىنىڭ ئۆلۈمگە
مەھكۇم قىلمايدىغان بىر گۇناھ سادىر قىلغانلىقىنى كۆرسە، ئۇنىڭ ئۆچۈن دۇئا قىلسۇن؛ ۋە خۇدا
ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايدىغان گۇناھ سادىر قىلغانلار ئۈچۈن ئۇنىڭغا ھاياتلىق ئاتا قىلىدۇ. ئۆلۈمگە
مەھكۇم گۇناھمۇ باردۇر. ئۇنىڭ ئۈستىدىن تىلىسۇن، دېمەيمەن. 17 ھەممە ھەققانىيەتسىزلىك
گۇناھتۇر؛ ۋە ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايدىغان گۇناھمۇ بار. 18 خۇدادىن تۇغۇلغۇچىنىڭ گۇناھ
سادىر قىلمايدىغانلىقىنى بىلىمىز؛ چۈنكى ئەسلىدە خۇدادىن تۇغۇلغان زات بۇنداق كىشىنى قوغداپ
قالدۇ ۋە ئاشۇ رەزىل ئۇنىڭغا تېگىلەيدۇ. 19 ئەمدى ئۆزىمىزنىڭ خۇدادىن بولغانلىقىمىز ئۈزىمىز-گە
مەلۇم؛ ئەمما پۈتكۈل دۇنيا بولسا ئۇ رەزىلنىڭ ئىلكىدىدۇر. 20 يەنە بىر-گە مەلۇمكى، خۇدانىڭ
ئوغلى دۇنياغا كەلدى ۋە ھەقىقى بولغۇچىنى تونۇشىمىز ئۈچۈن كۆڭلىمىزنى يوروتتى؛ ۋە بىز
ھەقىقى بولغۇچىنىڭ ئۆزىدە، يەنى ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھدە ياشاۋاتىمىز. ئۇ بولسا ھەقىقى
خۇدا ۋە مەڭگۈلۈك ھاياتلىقتۇر! (aiōnios g166) 21 ئەزىز بالىلىرىم، ئۆز ئۆگىلارنى ھەرقانداق
بۇتلاردىن ساقلاڭلار.

يۇهاننا 2

1 **2** مەنكى ئاقساقالدىن [خۇدا تەرىپىدىن] تاللانغان خاتىمغا ۋە ئۇنىڭ ئەۋزىز بالىلىرىغا سالام!
مەن سىلەرنى ھەقىقەتتە سۆيىمەن ۋە يالغۇز مەنلا ئەمەس، يەنە ھەقىقەتنى تونۇغانلارنىڭ ھەممىسى
بىزدە ياشاۋاتقان ۋە شۇنداقلا ئەبەدگىچە بىزگە يار بولىدىغان ھەقىقەتنى دەپ سىلەرنى سۆيىدۇ.
(aiōn g165) **3** خۇدائاتىدىن ۋە ئاتىنىڭ ئوغلى رەب ئەيسا مەسىھدىن شاپائەت، رەھىم-شەپقەت
ۋە خاتىرجەملىك سىلە رگە ھەقىقەت ۋە مېھىر-مۇھەببەت ئىچىدە بولغاي! **4** بالىلىرىڭنىڭ ئارىسىدا
بىز ئاتىدىن ئەمر تاپشۇرۇۋۇالغاندەك ھەقىقەتتە ماڭغانلارنى كۆرگىنىم ئۈچۈن ئىنتايىن خۇرسەن
بولدۇم. **5** ئەمدى، ھۆرمەتلىك خانىم، مەن سەندىن بىر-بىرىمىز گە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتەيلى،
دەپ ئۆتۈنىمەن. مېنىڭ ساڭا يېزىپ ئۆتۈنگىنىم يېڭى بىر ئەمر ئەمەس، بەلكى دەسلەپتىن تارتىپ
بىزدە بار ئەمردۇر **6** (مېھىر-مۇھەببەت شۇكى، ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىپ مېڭىشتۇر). مانا
بۇ ئەمر سىلەر بۇرۇندىن تارتىپ ئاڭلاپ كېلىۋاتقاندەك، ئۇنىڭدا مېڭىشىڭلار ئۈچۈن سىلە رگە
تاپىلانغاندۇر. **7** چۈنكى نۇرغۇن ئالدامچىلار دۇنيانىڭ جايى-جايلىرىدا چىقتى. ئۇلار ئەيسانىڭ
دۇنياغا ئىنسانىي تەندە كەلگەن مەسىھ ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلمايدۇ. بۇنداقلار دەل ئالدامچى ۋە
دەججالدۇر. **8** بىز ۋە ئۆزۈڭلار سىڭدۈرگەن ئەجرنى يوقىتىپ قويماي، بەلكى تولۇق ئىنئامغا ئىگە
بولۇشۇڭلار ئۈچۈن، ئۆزۈڭلارغا ئاگاھ بولۇڭلار. **9** كىمكى مەسىھنىڭ تەلىمىدىن ھالقىپ
چىقىپ، ئۇنىڭدا چىڭ تۇرمىسا، خۇدا ئۇنىڭغا ئىگە بولمايدۇ. لېكىن ئۇنىڭ تەلىمىدە چىڭ تۇرغۇچى
بولسا، ئاتا ھەم ئوغۇل ئۇنىڭغا ئىگە بولىدۇ. **10** ئەگەر بىرسى ئۇنىڭ تەلىمىنى ئېلىپ كەلمەي
سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا كەلسە، ئۇنى ۋېۋۇڭلارغا باشلىماڭلار ھەم ئۇنىڭغا سالامۋ بەرمەڭلار. **11**
چۈنكى ئۇنداق ئادەمگە سالام بە رگەن كىشى ئۇنىڭ رەزىل ئەمەللىرىگە شېرىك بولغۇچىدۇر. **12**
سىلە رگە يېزىدىغان يەنە كۆپ سۆزلىرىم بار ئىدى؛ لېكىن قەغەز بىلەن سىياھنى ئىشلەتكەندىن
كۆرە، خۇشاللىقىمىزنىڭ تولۇپ تېشىشى ئۈچۈن يېنىڭلارغا يېرىپ دىدار كۆرۈشۈپ سۆزلىشىشنى
ئارزۇ قىلىمەن. **13** خۇدا تەرىپىدىن تاللانغان ھەدەڭنىڭ بالىلىرىدىن ساڭا سالام!

يۇھاننا 3

1 مەنكى ئاقساقال تۆزۈم ھەققەتتە سۆيگەن سۆيۈملۈك گايۇسقا سالام! **2** ئى سۆيۈمكۈك
[دوستۇم]، جېنىڭ گۈللەنگەندەك، ھەممە ئىشلىرىڭنىڭ گۈللىنىشىگە ۋە تېنىڭنىڭ سالامەت
بولۇشىغا تىلەكداشمەن. **3** قېرىنداشلار كېلىپ، سەندە بولغان ھەققەت توغرۇلۇق گۈۋاھلىق
بە رگەندە، مەن ئىنتايىن بەك خوشاللاندىم؛ چۈنكى سەن ھەققەتتە داۋاملىق مېڭىۋاتىسەن. **4**
ماڭا نىسبەتەن، ئەزىز بالىلىرىمنىڭ ھەققەتتە مېڭىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاشتىنمۇ چوڭ خوشاللىق يوقتۇر.
5 سۆيۈملۈك [دوستۇم]، يېنىڭغا بارغان قېرىنداشلارغا (گەرچە تۆلار ساڭا ناتونۇش بولسىمۇ)
قىلغانلىرىڭنىڭ ھەممىسىدە ئىخلاسمەنلىكىڭ ئىسپاتلىنىدۇ. **6** تۆلار جامائەت ئالدىدا سېنىڭ بۇ مېھىر-
مۇھەببىتىڭ توغرىسىدا گۈۋاھلىق بەردى. تۆلارنى يەنە خۇدانىڭ يولىغا لايىق سەپىرىگە تۆزىتىپ
قويساڭ، ياخشى قىلغان بولىسەن. **7** چۈنكى تۆلار [سەپەردە] يات ئەللىك [ئېتىقادسىزلاردىن]
ھېچ نېمە ئالماي، شۇ مۇبارەك نام تۆچۈن يولغا چىقتى. **8** شۇڭا، ھەققەت بىلەن خىزمەتداش
بولۇپ تەڭ ئىشلىگۈچى بولۇش تۆچۈن بىز شۇنداقلارنى قوللاپ-قۇۋۋەتلىشىمىزگە توغرا كېلىدۇ.
9 بۇ توغرۇلۇق جامائەتكە مەكتۇپ يازدىم. لېكىن تۆلارنىڭ ئارىسىدا تۆزىنى چوڭ تۇتۇپ،
جامائەتكە باش بولۇش تەمەسىدە بولغان دىئوترەپەس بىزنى قوبۇل قىلمايدۇ. **10** شۇنىڭ تۆچۈن
مەن بارغاندا، تۆزىنىڭ قىلغان ئەسكىلىكلىرىنى، يەنى تۆزىنىڭ بىزنىڭ تۆستىمىزدىن قىلغان رەزىل
سۆزلىرى بىلەن غەيۋەتنى يۈزىگە سالىمەن؛ تۆ تۆزىنىڭمۇ بىلەنلا توختاپ قالمايدۇ، يەنە [سەپەردىكى]
قېرىنداشلارنى قوبۇل قىلمايلا قالماي، قوبۇل قىلماۋاتقان بولغانلارنىمۇ توسىدۇ ۋە ھەتتا تۆلارنى
جامائەتتىن قوغلاپ چىقىرىۋېتىدۇ. **11** ئى سۆيۈملۈك [دوستۇم]، يامانلىقتىن ئەمەس، ياخشىلىقتىن
تۆلگە تائلىغىن. ياخشىلىق قىلغۇچى خۇدادىندۇر. يامانلىق قىلغۇچى خۇدانى ھېچ كۆرمىگەندۇر. **12**
دېمىتىرئوسنى بولسا ھەممەيلەن، ھەتتا ھەققەتنىڭ تۆزى ياخشى گۈۋاھلىق بېرىپ تەرىپلەيدۇ. بىزمۇ
تۆنىڭغا گۈۋاھلىق بېرىمىز ۋە گۈۋاھلىقىمىزنىڭ ھەققەت ئىكەنلىكىنى سەنمۇ بىلىسەن. **13** ساڭا
يازىدىغان يەنە كۆپ سۆزلىرىم بار ئىدى؛ لېكىن قەلەم بىلەن سىياھنى ئىشلەتكەندىن كۆرە، **14**
سەن بىلەن پات ئاردا دىدار كۆرۈشۈشنى ئارزۇ قىلىمەن؛ شۇ چاغدا دەرقەمدە سۆزلىشىمىز.
ساڭا خاتىرجەملىك يار بولغاي! دوستلاردىن ساڭا سالام. سەنمۇ [تۆ يەردىكى] دوستلارغا ئىسىم-
فامىلىلىرى بېچە مەندىن سالام ئېيتقايسەن.

يەھۇدا

1 ئەيسا مەسىھنىڭ قۇلى، ياقۇبنىڭ ئىنىسى مەنكى يەھۇدادىن چاقىرىلغانلارغا، يەنى خۇدائاتىمىز
تەرىپىدىن سۆيۈلگەن، ئەيسا مەسىھ تەرىپىدىن قوغدىلىپ كەلگەنلە رگە سالام. **2** سىلە رگە
رەھىمدىللىك، ئامانلىق-خاتىرجەملىك ۋە مېھىر-مۇھەببەت مەھسىلەپ ئاتا قىلىنغاي! **3** ئى
سۆيۈملۈكلىرىم، مەن ئەسلى سىلە رگە ئورتاق بەھرىمىز بولۇۋاتقان نىجاتىمىز توغرىسىدا خەت
يېزىشقا زور ئىشتىياقىم بولسىمۇ، لېكىن ھازىر بۇنىڭ ئورنىغا سىلەرنى مۇقەددەس بەندىلە رگە
بىر يولىلا ئامانەت قىلىنغان ئېتىقادنى قوللۇكلاردىن بەرمەسلىككە جىددىي كۆزرەش قىلىشقا
جېكلەپ تۇشىۇ خەتنى يازمىسام بولمىدى. **4** چۈنكى مەلۇم كىشىلەر ـ ئىخلاسسىز ئادەملەر،
خېلى بۇرۇنلا مۇنۇ سوراققا تارتىلىشقا پۈتۈلگەنلەر ئاراكلارغا سۈقۈنۈپ كىرىۋالغان. ئۇلار
خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى بۇزۇقلۇق قىلىشنىڭ باھانىسىغا ئايلاندۇرۇۋالغان، بىردىنبىر ئىگىمىز ۋە
رەببىمىز ئەيسا مەسىھنى تانغان ئادەملەردۇر. **5** شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلە رگە شۇنى ئېسىكلارغا
قايتىدىن سېلىشنى خالايمەنكى (گەرچە سىلەر بۇرۇن ھەممە ئىشلاردىن خەۋەرلەندۇرۇلگەن
بولسا كلارمۇ)، بۇرۇن رەب [ئۆزى ئۈچۈن] بىر خەلقنى مىسىردىن قۇتقۇزغان بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ
ئېچىدىكى [ئۆزىگە] ئىشەنمىگەنلەرنى كېيىن ھالاك قىلدى. **6** [ۋە سىلەر شۇنىمۇ بىلىسىلە رکى]،
ئەسلىدىكى ئورنىدا تۇرمىاي، ئۆز ماكانىنى تاشلاپ كەتكەن پەرىشتىلەرنى رەب ئۇلۇغ [قىيامەت]
كۈنىنىڭ سوررىقىغىچە مەڭگۈ كىشەنلەپ مۇدھىش قاراڭغۇلۇقتا سولاپ ساقلىماقتا. **(aïdios**
g126) **7** سودوم ۋە گومورىرا ۋە ئۇلارنىڭ ئەتراپىدىكى شەھەرلەردىكىلەرمۇ شۇ ئوخشاش
يولدا، يەنى شۇ [پەرىشتىلە رگە] ئوخشاش ئۆچىغا چىققان بۇزۇقچىلىققا ۋە غەيرىي شەھۋەتلە رگە
پېرىلىپ كەتكەن، [كېيىنكى دەۋرلەر] ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتىدىن ئىبرەت تالىشۇن ئۈچۈن مەڭگۈلۈك
ئوت جازاسىغا تۇرنەك قىلىنىپ كۆيدۈرۈلگەن. **(aiōnios g166)** **8** لېكىن مۇشۇ «چۈش
كۆرگۈچىلەر» شۇ ئوخشاش يول بىلەن ئادەملەرنىڭ تەنلىرىنىمۇ بۇلغىماقتا، ئۇلار ھوقۇق
ئىگىلىرىگە سەل قارىغۇچىلاردىن بولۇپ، [ئەرشتىكى] ئۇلۇغلارغىمۇ ھاقارەت قىلىشماقتا. **9**
لېكىن ھەتتا باش پەرىشتە مىكائىلمۇ مۇسانىڭ جەسىتى توغرىسىدا ئىبلىس بىلەن مۇزاكىرە
قىلىپ تالاش-تارتىش قىلغاندا، ئۆزىنى ھاقارەتلىك سۆزلەر بىلەن ئەيىبلەشكە پېتىنالمىغان، پەقەت
«ساڭا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزى تەنبىھ بەرسۇن» دەپلا قويغان. **10** لېكىن بۇ كىشىلەر ئۆزلىرى
چۈشىنىدىغان ئىشلار ئۈستىدە كۆپۈرلۈق قىلىدۇ. بىراق ئۇلار ھەتتا ئەقىلسىز ھايۋانلاردەك
ئۆز تەبىئىتىنىڭ ئىنكاسلىرى يېچە چۈشىنىگىنىچە ياشاپ، شۇ ئارقىلىق ئۆزلىرىنى ھالاك قىلىدۇ.
11 بۇلارنىڭ ھالىغا ۋاي! چۈنكى ئۇلار قابىلنىڭ يولى بىلەن ماڭدى، مال-مۇلۈكنى دەپ
بالائامنىڭ ئازغان يولىغا ئۆزىنى ئاتتى ۋە ئۇلار كوراھنىڭ ئاسىيلىق قىلغىنىغا [ئوخشاش]
ئاخىر ھالاك بولدۇ. **12** ئۇلار مېھىر-مۇھەببەتنى تەبىركلەش زىياپەتلىرىگىلارغا ھېچ تارتىنماي
سىلەر بىلەن بىللە داخىل بولىدىغان، ئۆزلىرىنلا باقىدىغان خەتەرلىك خادا تاشلاردۇر. ئۇلار
شامىللاردىن ھەيدىلىپ كەلگەن يامغۇرسىز بۇلۇت، يىلتىزىدىن قومۇرۇپ تاشلانغان، كەچ
كۆزدىكى مېۋىسىز دەرەخلەر، ئىككى قېتىم ئۆلگەنلەر! **13** ئۇلار دېڭىزنىڭ داۋالغۇۋاتقان،
بۇزۇغۇنلۇق دولقۇنلىرى، ئۇلار ئۆز شەرمەندىچىلىكىنى قۇسماقتا؛ ئۇلار ئېزىپ كەتكەن يۇلتۇزلار
بولۇپ، ئۇلارغا مەڭگۈلۈك قاپقارا ڭغۇلۇقنىڭ زۇلمىتى ھازىرلاپ قويۇلغاندۇر. **(aiōn g165)** **14**
ئادەمئاتىنىڭ يەتتىنچى ئەۋلادى بولغان ھانوخ بۇ كىشىلەر توغرىسىدا مۇنداق بېشارەت
بە رگەن: ـ «مانا، رەب تۈمەنىگىگىغان مۇقەددەسلىرى بىلەن كېلىدۇ، **15** ئۇ پۈتكۈل ئىنسانلارنى
سوراق قىلىپ، بارلىق ئىخلاسسىزلارنىڭ ئىخلاسسىزلارچە يۈرگۈزگەن بارلىق ئىخلاسسىزلىقلىرىغا
ئاساسەن، شۇنداقلا ئىخلاسسىز گۇناھكارلارنىڭ ئۆزىنى ھاقارەتلىگەن بارلىق ئەسەبىي سۆزلىرىگە
ئاساسەن ئۇلارنى ئەيىبكە ۋېرىۋېدۇ». **16** بۇ كىشىلەر ھامان غوتۇلداپ، ئاغرىنىپ يۈرىدۇ، ئۆز
ھەۋەسلىرىنىڭ كەينىگە كىرىدۇ؛ ئاغزىدا يوغانچىلىق قىلىدۇ، ئۆز مەنپەئىتىنى كۆزلەپ باشقىلارغا
خۇشامەتچىلىك قىلىدۇ. **17** لېكىن، ئى سۆيۈملۈكلىرىم، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ رىسۇللىرىنىڭ
ئالدىن ئېيتقان سۆزلىرىنى ئېسىگىلاردا تۇتۇڭلا رکى، **18** ئۇلار سىلە رگە: «ئاخىر زاماندا، ئۆزىنىڭ
ئىخلاسسىز ھەۋەسلىرىنىڭ كەينىگە كىرىپ، مازاق قىلغۇچىلار مەيدانغا چىقىدۇ» دېگەنىدى. **19**
مۇشۇنداق كىشىلەر بۇلگۇنچىلىك پەيدا قىلىدىغان، ئۆز تەبىئىتىگە ئە گەشكەن، روھقا ئىگە بولمىغان
ئادەملەردۇر. **20** لېكىن سىلەر، ئى سۆيۈملۈكلىرىم، ئەڭ مۇقەددەس بولغان ئېتىقادىڭلارنى
ئۆل قىلىپ، ئۆزۈڭلارنى قۇرۇپ چىقىڭلار، مۇقەددەس روھتا دۇئا قىلىپ، **21** ئادەمنى
مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېلىپ بارىدىغان رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ رەھىمدىللىكىنى تەلەۋرۈپ كۈتۈپ،
ئۆزۈڭلارنى خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ئىچىدە تۇتۇڭلار. **(aiōnios g166)** **22** ئىككىلىنىپ
قالغانلارغا رەھىم قىلىڭلار، **23** بەزىلەرنى ئوت ئىچىدن يۇلۇۋېلىپ قۇتۇلدۇرۇۋېلىڭلار، بەزىلە رگە
ھەتتا ئەتلىرىدىن نىجاسەت چۈشۈپ بۇلغانغان كىيىم-كېچەكنىمۇ نەپرەتلەنگەن ھالدا قورقۇنچ
ئىچىدە رەھىم قىلىڭلار. **24** ئەمما سىلەرنى يولدا تېپىلىپ كېتىشتىن ساقلاپ، ئېچىلىپ-يېيىلىپ
ئۆزىنىڭ شەرەپلىك ھۇزۇرىدا ئەيىبسىز تۇرغۇزۇشقا قادىر بولغۇچىغا، يەنى قۇتقۇزغۇچىمىز بىردىنبىر
25 خۇداغا رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق شان-شەرەپ، ھەيۋەت-ئۇلۇغلۇق، قۇدرەت ۋە
ھوقۇق ئەزەلدىن بۇرۇن، ھازىرمۇ تا بارلىق زامانلارغىچە بولغاي! ئامىن! **(aiōn g165)**

ۋەھي

1 بۇ كىتاب ئەيسا مەسىھنىڭ ۋەھيىسى، يەنى خۇدا تۆنكۈگىنا تۈز قۇل-خىزمەتكارلىرىغا بىقىن كەلگۈسىدە يۈز بېرىشى مۇقەررەر بولغان ئىشلارنى كۆرسىتىشى ئۈچۈن تاپشۇرغان ۋەھىيدۇر. مەسىھ يۇنى تۆز پەرىشتىسىنى ئەۋەتىپ قۇلى يۇھاننىغا ئالامەتلەر بىلەن ئايان قىلدى. **2** يۇھاننا بولسا خۇدانىڭ سۆز- كالامى ھەمدە ئەيسا مەسىھ تۇغرىسىدىكى گۇۋاھلىققا كىر رگەنلىرىنىڭ ھەممىسگە گۇۋاھلىق بەردى. **3** بۇ بېشارەتنى ئوقۇپ بە رگۈچى ۋە تۈنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، تۈنىڭدا يېزىلغانلارغا ئىتائەت قىلغۇچى بەختلىكتۇر! چۈنكى ۋەھىينىڭ ۋاقتى يېقىندۇر. **4** مەنكى يۇھاننادىن ئاسىيا [تۆلۈكىسىدىكى] يەتتە جامائەتكە سالام! ھازىر بار بولغان، تۆتكەندىمۇ بولغان ھەم كەلگۈسىدە كەلگۈچىدىن، تۈنىڭ تەختىنىڭ ئالدىدىكى يەتتە روھتىن **5** ۋە سادىق گۇۋاھچى، تۆلۈمدىن تۇنجى تىرىلگۈچى، جاھاندىكى پادىشاھلارنىڭ ھۆكۈمرانى بولغان ئەيسا مەسىھتىن سىلە رگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي. ئەمدى بىزنى سۆيگۈچى، يەنى تۆز قېنى بىلەن بىزنى گۇناھلىرىمىزدىن يۇغان **6** ۋە بىزنى بىر پادىشاھلىققا ۋېژىشتۈرۈپ، تۆز ئاتىسى خۇداغا كاھىنلار قىلغانغا بارلىق شان-شەرەپ ۋە كۈچ-قۇدرەت ئەبەدىلئەبە دگىچە بولغاي، ئامىن! (aiōn g165) **7** مانا، تۆ بۇلۇتلار بىلەن كېلىدۇ، شۇنداقلا ھەر بىر كۆز، ھەتتا ئۇنى سانجىغانلارمۇ ئۇنى كۆرىدۇ. يەر يۈزىدىكى پۈتكۈل قەبىلە-خەلق تۆ سەۋەبلىك ئاھ-زار كۆتۈرىدۇ. شۇنداق بولىدۇ، ئامىن! **8** مەن (ئالفا» ۋە «ئومىگا»، مۇقەددەم ۋە خاتىمە تۈزۈمدۇرمەن، ھازىر بار بولغان، بۇرۇنمۇ بار بولغان ھەم كەلگۈسىدىمۇ بار بولغۇچىدۇرمەن، شۇنداقلا ھەممىگە قادىردۇرمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار خۇدا. **9** سىلەرنىڭ قېرىندىشىڭلار ھەم سىلەر بىلەن بە رگە ئەيسادا بولغان ئازاب-ئۇقۇبەت، پادىشاھلىق ۋە سەۋر-تاقەتتىن ئورتاق بىسىپدىشىڭلار بولغان مەنكى يۇھانا خۇدانىڭ سۆز- كالامى ۋە ئەيسانىڭ گۇۋاھلىقى ۋەجىدىن پاتموس دېگەن ئارالدا [مەھبۇس] بولۇپ تۇرۇپ قالغاندىم. **10** «رەببنىڭ كۈنى»دە مەن روھنىڭ ئىلكىگە ئېلىنىشىم بىلەن، كەينىمدىن كاناي ئاۋازىدەك كۈچلۈك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. **11** بۇ ئاۋاز: «كۆرىدىغانلىرىڭنى كىتاب قىلىپ ياز ۋە ئۇنى يەتتە جامائەتكە، يەنى ئەفەسۇس، سمىرنا، پە رگامۇم، تىياتىرا، ساردىس، فىلادېلفىيە ۋە لائودىكىيادىكى جامائەتلە رگە ئەۋەت» دېدى. **12** ماڭا سۆز قىلغان ئاۋازنىڭ كىمنىڭ ئىكەنلىكىنى كۆرۈش ئۈچۈن كەينىمگە بۇرۇلدۇم. بۇرۇلغىنىمدا، كۆزۈمگە يەتتە ئالتۇن چىراغدان **13** ۋە ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇچىسىغا پۇتلىرىغىچە چۈشۈپ تۇرىدىغان تون كىيگەن، كۆكسىگە ئالتۇن كەمەر باغلىغان ئىنسانئوغلىغا ئوخشايدىغان بىرى كۆرۈندى. **14** تۈنىڭ باش-چېچى ئاق يۇڭدەك، ھەتتا قاردەك ئاپاق ئىدى ۋە كۆزلىرى گويا يالقۇنلاپ تۇرغان ئوتەك ئىدى. **15** پۇتلىرى خۇمداندا تاۋلىنىپ پارقىرىغان تۈچقا ئوخشايتتى، ئاۋازى شارقىراپ ئېقىۋاتقان ئۇرغۇن سۈلارنىڭ ئاۋازىدەك ئىدى. **16** تۆ ئوڭ قولىدا يەتتە يۇلتۇز تۇتقان بولۇپ، ئاغزىدىن ئىككى بىسلىق ئوتكۈر قىلىچ چىقىپ تۇراتتى. چىرايى خۇددى قۇياشنىڭ تولۇق كۈچىدە پارلىغاندەك يارقىن ئىدى. **17** ئۇنى كۆرگىنىمدە، ئايىغىنا ئۇلۇكتەك يېقىلدىم. تۆ ئوڭ قولۇنى ئۈستۈمگە تەگكۈزۈپ مۇنداق دېدى:ـ قورقما، ئاۋۋالقىسى ۋە ئاخىرقىسى **18** ھەمدە ھايات بولغۇچى ئۇزۇمدۇرمەن. مەن ئۆلگەنىدىم، ئەما مانا، مەن ئەبەدىلئەبە دگىچە ھاياتتۇرمەن، ئۆلۈم ۋە تەھتىسارانىڭ ئاچقۇچلىرى قولۇمدىدۇر! (aiōn g165, Hadēs g86) **19** شۇنىڭ ئۈچۈن، كۆرگەن ئىشلارنى، ھازىر بولۇۋاتقان ئىشلارنى ۋە بۇلاردىن كېيىن بولىدىغان ئىشلارنى يېزىپ قالدۇر. **20** سەن ئوڭ قولۇمدا كۆرگەن يەتتە يۇلتۇزنىڭ ۋە يەتتە ئالتۇن چىراغدانىڭ سىرى مانا مۇنداق ـ يەتتە يۇلتۇز يەتتە جامائەتنىڭ ئەلچىلىرى ۋە يەتتە چىراغدان بولسا يەتتە جامائەتتۇر.

2 ـ ئەفەسۇستىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: «ئوڭ قولىدا يەتتە يۇلتۇزنى تۇتۇپ، يەتتە ئالتۇن چىراغدانىڭ ئوتتۇرىسىدا ماڭغۇچى مۇنداق دەيدۇ: **2** ـ سېنىڭ ئەجىر-ئەمەللىرىڭنى، تارتقان جاپالىرىڭنى ھەم سەۋر-تاقەتتىنى، رەزىل ئادەملەرنىڭ قىلمىشلىرىغا چىداپ تۇرالمايدىغانلىقىڭنى، شۇنداقلا رەسۇل بولمىسىمۇ تۆزلىرىنى رەسۇل دەپ ئاتىۋالغانلارنى سىناپ، تۆلارنىڭ يالغانچى بولغانلىقىنى تونۇغانلىقىڭنىمۇ بىلىمەن. **3** شۇنداق، سېنىڭ سەۋر-تاقەت قىلىۋاتقانلىقىڭنى، مېنىڭ نامىم ۋەجىدىن جاپا-مۇشەققەتكە بەرداشلىق بە رگەنلىكىڭنى ئەما ئېرىمگەنلىكىڭنى بىلىمەن. **4** لېكىن ساڭا شۇ بىر ئېتىرازىم بار كى، سەن تۆز ۋۇجۇدىكى دەسلەپكى مېھىر-مۇھەببەتنى ۋاز كەچتىڭ. **5** شۇڭا قايىسى ھالەتتىن يېقىلىپ چۈشكەنلىكىڭنى ئېسىگە ئېلىپ توۋا قىلغىن، ئاۋۋالقى ئەمەللەرنى قايتا قىلغىن. بولمىسا يېنىڭغا كېلىمەن ۋە توۋا قىلمىساڭ چىراغدىنىڭنى جايىدىن يۇتكىۋېتىمەن. **6** بىراق، سېنىڭ شۇنى ئارتۇقچىلىقىڭ بار كى، مەن تۈزۈم نەپرەتلىنىدىغان نىكولاس تەرەپدارلىرىنىڭ قىلمىشلىرىدىن سەنمۇ نەپرەتلىنىسەن. **7** قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلە رگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن! غەلبە قىلغۇچىلارنى خۇدانىڭ جەننىتىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ھاياتلىق دەرىخىنىڭ مېۋىلىرىدىن يېيىشكە مۇيەسسەر قىلىمەن». **8** ـ ئىزمىردىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن:ـ «ئاۋۋالقىسى ۋە ئاخىرقىسى، ئۆلگەن ۋە تىرىلگۈچى مۇنداق دەيدۇ: **9** ـ سېنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەتلىرىڭنى ۋە نامراتلىقىڭنى بىلىمەن (لېكىن سەن باي!)، يەھۇدىي ئەمەس تۈرۈپ تۆزلىرىنى يەھۇدىي دەۋاغلان، شەيتانىنىڭ بىر سىناگوگى بولغانلارنىڭ تۆھمەتلىرىنىمۇ بىلىمەن. **10** ئالدىڭدا چېكىدىغان ئازاب-ئۇقۇبەتلەردىن قورقما. مانا، ئىبلىس تاراگلاردىن بەزىلىرىگلارنى سىنىلىشىگلار ئۈچۈن بېقىندا زىندانغا تاشلىنىدۇ. سىلەر ئون كۈن قىينىلىسىلە ر. تاكى ئۆلگۈچە سادىق بولغىن، مەن ساڭا ھاياتلىق تاجىنى كىيدۈرىمەن. **11** قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلە رگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن! غەلبە قىلغۇچىلار ئىككىنچىسى ئۆلۈمنىڭ زىيىنىغا ھە رگىز ئۇچرىمايدۇ!». **12** ـ پە رگامۇمدىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن:ـ «ئىككى بىسلىق ئوتكۈر قىلىچى بار بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: **13** ـ مەن سەن ئولتۇرغان يەرنى، يەنى شەيتانىنىڭ تەختى بولغان جايىنى بىلىمەن. شۇنداقتىمۇ، سەن مېنىڭ نامىمنى چىڭ ئۇتۇپ، ھەتتا سادىق گۇۋاھچىم ئانتىپاس ماكانىڭدا، يەنى شەيتان ئولتۇرغان جايدا قەتل قىلىنغان كۈنلەردىمۇ، ماڭا قىلغان ئېتىقادىڭدىن تېنىپ كەتمىدىڭ. **14** لېكىن ساڭا شۇ بىرنەچچە ئېتىرازىم بار كى، تاراگلاردا بالائامنىڭ تەلىمىگە ئە گەشكەنلەردىن بەزىلە ر بولماقتا ـ بالائام بولسا بالاققا ئىسرائىللارنى بۇتقا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىنغان گۆشنى يېيىش ۋە جىنسىي بۇزۇقلۇق قىلىشقا ئازدۇرۇشنى ۋۇجۇدىكىندى. **15** شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرنىڭ تاراگلاردا نىكولاس تەرەپدارلىرىنىڭ تەلىمى ئۆتقانلارمۇ بار. **16** شۇنىڭ ئۈچۈن، توۋا قىل! ئۇنداق قىلمىساڭ، يېنىڭغا تېز ئاردىدا بېرىپ، ئاغزىمدىكى قىلىچىم بىلەن مۇئالارغا مۇجۇم قىلىمەن. **17** قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلە رگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن! غەلبە قىلغۇچىلار بولسا يوشۇرۇپ قويغان مانىنادىن بېرىمەن ۋە ھەربىرىگە بىردىن ئاق تاش بېرىمەن. تاش ئۈستىدە يېڭى بىر ئىسىم پۈتۈۋېلىنىپ بولىدۇ، شۇ ئىسىمنى ئۇنى قوبۇل قىلغان كىشىدىن باشقا ھېچكىم بىلمەيدۇ». **18** ـ تىياتىرادىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن:ـ «كۆزلىرى يالقۇنلىغان ئوتقا ۋە پۇتلىرى پارقىراق تۈچقا ئوخشايدىغان خۇدانىڭ ئوغلى مۇنداق دەيدۇ: **19** ـ سېنىڭ ئەمەللىرىڭنى، مېھىر-مۇھەببىتىڭنى، ئېتىقادىڭنى، ئەجىر-خىزمىتىڭنى ۋە سەۋر-تاقەتتىڭنى، شۇنداقلا ھازىرقى ئەمەللىرىڭنىڭ ئاۋۋالقىدىن ئېشىپ چۈشۈۋاتقانلىقىنىمۇ بىلىمەن. **20** لېكىن، ساڭا شۇ بىر ئېتىرازىم بار كى، تۆزىنى پەيغەمبەر دەپ ئاتىۋالغان ئاشۇ خوتۇن يىزەبەلگە يول قويۇۋاتىسەن. تۆ خوتۇن قۇل-خىزمەتكارلىرىغا تەلىم بېرىپ، تۆلارنى جىنسىي بۇزۇقلۇق قىلىشقا ۋە بۇتقا ئاتاپ نەزىر قىلىنغان گۆشنى يېيىشكە ئازدۇرماقتا. **21** مەن ئۇنىڭغا توۋا قىلغۇدەك ۋاقىت بە رگەنىدىم، لېكىن تۆ ئۆز بۇزۇقلۇقۇڭغا توۋا قىلمىشنى خالىمايدۇ. **22** ئەمدى مانا، مەن ئۇنى [ئېغىر كېسەل] ئورنىغا تاشلاپ ياتقۇزىمەن ۋە ئۇنىڭ بىلەن زىنا قىلغانلار قىلمىشلىرىغا توۋا قىلمىسا، تۆلارنىمۇ ئېغىر ئازابقا چۈشۈرىمەن. **23** ئۇنىڭ پەرزەنتلىرىنىمۇ ئۆلۈمگە كېسەل بىلەن ئۇرىمەن. شۇ چاغدا، بارلىق جامائەتلەر نىيەت-نىشانلارنى ۋە قەلبلەرنى كۆزىتىپ تەكشۈرگۈچىنىڭ ئۆزۈم ئىكەنلىكىمنى، شۇنداقلا مېنىڭ ھەربىرىگلارغا قىلغان ئەمەلىيىتىگلارغا يارىشا يانداۋىرىدىغانلىقىمنى بىلىدۇ. **24** لېكىن، تىياتىرادىكى قالغانلارغا، يەنى بۇ تەلىمنى قوبۇل قىلمىغانلار (تۆلارنىڭ پىكرى بويىچە، شەيتانىنىڭ ئاتالمىش «چوڭقۇر سىرلىرى»نى ۋۇجۇدىگەنلەر)، يەنى سىلە رگە شۇنى ئېيتىمەنكى: تۆزۈگلاردا بار بولغانىنى مەن كەلگۈچە چىڭ ئۇتۇگلار. تۆستۈگلارغا يۈنگىدىن باشقا يۈكنى ئارتمايمەن. **26** غەلبە قىلغۇچىلارغا، يەنى ئەمەللىرىنى ئاخىرغىچە چىڭ ئۇتقان كىشىلە رگە بولسا، تۆلارغا پۈتكۈل ئەللە رگە ھاكىم بولۇش ھوقۇقىنى بېرىمەن. **27** مانا بۇ ئاتام ماڭا بە رگەن ھوقۇققا ئوخشاش ھوقۇقتۇر:ـ «تۆ تۆلارنى تۆمۈر كالتەك بىلەن پادىچىدەك باشقۇرۇپ، ساپال قاچىلارنى تۆرۈپ چاقىنىدەك تارمار قىلىدۇ». **28** مەن ئۇنىڭغا تاڭ يۇلتۇزىنىمۇ ئاتا قىلىمەن. **29** قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلە رگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!»

3 ـ ساردىستىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن:ـ «خۇدانىڭ يەتتە روھى ۋە يەتتە يۇلتۇزنىڭ ئىگىسى بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ:ـ سېنىڭ ئەمەللىرىڭنى ۋە شۇنداقلا «ھايات» دېگەن نام-ئابرۇيۇڭنىڭ بارلىقىنى، لېكىن ئەمەلىيەتتە ئۆلۈك ئىكەنلىكىڭنى بىلىمەن. **2** شۇڭا، ئويغان، سېنىڭدە بار بولغان، ئەمما ئۆلەي دەپ قالغان [خىسلەتلىرىڭنى] كۆچەيت، چۈنكى خۇدايىم ئالدىدا ئەمەللىرىڭنىڭ تۆزگىل ئەمەسلىكىنى بىلدىم. **3** تۈنىڭ ئۇچۇن [سۆز- كالامنى] قانداق قوبۇل قىلىپ ئاڭلىغىنىڭنى يادىڭغا كەلتۈرۈپ، تۈنى چىڭ ئۇتۇپ توۋا قىلغىن. لېكىن ئويغانمىساڭ مەن

ئوغرىدەك ئۆستۈڭگە كېلىمەن ۋە سەن قايسى سائەتتە ئۆستۈڭگە كېلىدىغىنىمنى ھەرگىز بىلمەيسەن.
4 لېكىن ساردىستا تۆز كىيىملىرىگە داغ تەككۈزمىگەن بىرنەچچە شەخس بار. ئۇلار ئاق كىيىم كىيىپ مەن بىلەن بىللە ماڭىدۇ، چۈنكى ئۇلار يۈنگىنا لايىقتۇر. 5 غەلبە قىلغۇچىلار مانا شۇنداق ئاق كىيىملەرنى كىيىدۇ. مەن ئۇلارنىڭ نامىنى ھاياتلىق دەپتىردىن ھەرگىز تۆچۈرمەيمەن، بەلكى ئۇلارنىڭ نامىنى ئاتام خۇدانىڭ ۋە ئۇنىڭ پەرىشتىلىرىنىڭ ئالدىدا ئېتىراپ قىلىمەن. 6 قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلەر ئارقىلىق دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!» 7 ـ فىلادېلفىيەدىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: ـ «مۇقەددەس ۋە ھەقىقىي بولغۇچى، شۇنداقلا داۋۇتنىڭ ئاچقۇچىغا ئىگە بولغۇچى، ئاچسام ھېچكىم ياپالمايدۇ، ياپسام ھېچكىم ئاچالمايدۇ دېگۈچى مۇنۇ ئىشلارنى دەيدۇ: 8 ـ سېنىڭ ئەمەللىرىڭنى بىلىمەن. سېنىڭ بىرئاز كۈچۈڭ بولغاچ سۆز- كالامىمغا ئىتائەت قىلغىنىڭ ۋە نامىمدىن تېنىپ كەتمىگىنىڭ ئۈچۈن، ئالدىڭدا ھېچكىم ياپالمايدىغان بىر ئىشىكنى ئېچىپ قويدۇم. 9 مانا، شەيتانلىنىڭ سىناگوگىدىكىلەردىن، يەھۇدىي ئەمەس تۇرۇپ تۆزلىرىنى يەھۇدىي دەپ ئاتىۋالغان يالغانچىلارنى بولسا شۇنداق ئاقىۋەتكە قالدۇرىمەنكى، ئۇلارنى كېلىپ سېنىڭ ئايىغىڭنا باش ئۇرىدىغان ۋە مېنىڭ سېنى سۆيگەنلىكىمنى بىلىدىغان قىلىمەن. 10 سەن مېنىڭ سەۋر- تاقەت يولۇمدىكى سۆز- كالامىمنى ساقلاپ ئېتىمەلە قىلىشىڭ ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئىنسانلارنى سىناشقا پۈتكۈل يەر يۈزىگە چۈشىدىغان ۋابالىق سىناقتىڭ ۋاقىت- سائىتى كەلگەندە سېنى ئۇنىڭدىن ساقلاپ قوغدايمەن. 11 مەن پات تاردىدا كېلىمەن. تاجىڭنى ھېچكىمنىڭ تارتىۋالماسلىقى ئۈچۈن، ئۆز ۋۇجۇدىڭ بار بولغانىنى چىڭ تۇتقىن. 12 غەلبە قىلغۇچىنى بولسا، خۇدايىمنىڭ ئىبادەتخانىسىغا تۈۋرۈك قىلىمەنكى، ئۇ ئۇ يەردىن ئەسلا چىقمايدۇ. مەن ئۇنىڭ ئۈستىگە خۇدايىمنىڭ نامىنى، خۇدايىمنىڭ شەھىرىنىڭ نامىنى، يەنى ئەرشتىن ـ خۇدانىڭ يېنىدىن چۈشىدىغان يېڭى يېرۇسالېمنىڭ نامىنى ۋە مېنىڭ يېڭى نامىمنى يازىمەن. 13 قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلەر ئارقىلىق دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!» 14 ـ لائودىكىيادىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: ـ «ئامىن ئاتالغۇچى، يەنى سادىق ۋە ھەقىقىي گۈزەلچىي، خۇدانىڭ كائىناتىنىڭ كېلىپ چىقىشىنىڭ سەۋەبچىسى مۇنداق دەيدۇ: 15 سېنىڭ ئەمەللىرىڭنى بىلىمەنكى، سەن سوغۇقۇ ئەمەس، قىزىقمۇ ئەمەس. مەن سېنىڭ يا سوغۇق، يا قىزىق بولۇشۇڭنى خالايتتىم! 16 سەن يا سوغۇق يا قىزىق ئەمەس، بەلكى ئىلمان بولغانلىقتىڭ ئۈچۈن، سېنى ئاغزىمدىن ھۇ قىلىمەن.
17 سەن باي ئادەمدىن، دۆلەتمەن بولدۇم، ھېچ نەرسىگە ھاجەتمەن ئەمەسمەن دېگىنىڭ بىلەن تۆز ۋۇجۇدىڭنىڭ غېرىب، بىچارە، يوقسۇل، كور ۋە يالىڭاچ ئىكەنلىكىڭنى بىلىمگەچكە، 18 باي بولۇشۇڭ ئۈچۈن ئوتتا تاۋلانغان ئالتۇن، يالىڭاچلىق نومۇسلۇقۇڭنىڭ يېپىلىشى ئۈچۈن كېيگۈزۈلۈشۈڭگە ئاق كىيىم- كىچەك، كورلۇقۇڭ ئۈچۈن كۆزلىرىڭگە سۈرتۈشكە تۇتىيانى مەندىن سېتىۋېلىشىڭنى نەسىھەت قىلىمەن. 19 مەن كىمنى سۆيسەم، شۇنىڭ ئەيبىنى كۆرسىتىپ تەربىيىلەيمەن، شۇنىڭ ئۈچۈن قىزغىن كويۇپ- پىشىپ توۋا قىل. 20 مانا، مەن ھازىر ئىشىك ئالدىدا تۇرۇپ، ئىشىكنى قېقىۋاتىمەن. ئەگەر بىرى ئاۋازىمنى ئاڭلاپ ئىشىكنى ئاچسا، ئۇنىڭ يېنىغا كىرىمەن. مەن ئۇنىڭ بىلەن، ئۇمۇ مەن بىلەن بىللە غىزالىنىدۇ. 21 غەلبە قىلغۇچىنى بولسا، مەنمۇ غەلبە قىلىپ، ئاتامنىڭ تەختىدە ئۇنىڭ بىلەن بىرگە ئولتۇرغىنىمدەك، ئۇنمۇ تەختىمدە مەن بىلەن بىرگە ئولتۇرۇشقا مۇيەسسەر قىلىمەن. 22 قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلەر ئارقىلىق دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!»

4 ئاندىن مەن قارىۋىدىم، مانا، ئاسماندا بىر ئىشىك ئېچىقلىق تۇراتتى. مەن تۇنجى قېتىم ئاڭلىغان كاناي ئاۋازىغا ئوخشاپ كېتىدىغان ئاۋاز ماڭا: «بۇ ياققا چىق، ساڭا بۇلاردىن كېيىن يۈز بېرىشى مۇقەررەر بولغان ئىشلارنى كۆرسىتەي» دېدى 2 ۋە دەرھال مەن روھنىڭ ئىلكىدە بولدۇم، مانا، ئەرشتە بىر تەخت، تەختتە بىر زات ئولتۇراتتى. 3 تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ قىيابىتى يېشىل قاشتاش ۋە قىزىل كۇۋارتسقا ئوخشايتتى. تەختنىڭ چۈرىسىنى زۇمرەتتەك بىر ھەسەنە- ھۈسەن ئوراپ تۇراتتى. 4 تەختنىڭ تەتراپىدا يەنە يىگىرمە تۆت تەخت بار ئىدى. تەختىدە ئاق كىيىملەر بىلەن كېينىگەن، باشلىرىغا ئالتۇن تاج تاقالغان يىگىرمە تۆت ئاقساقال ئولتۇراتتى. 5 تەختتىن چاقماقلار چېقىپ، ئۈرلۈك ئاۋازلار ۋە گۈلدۈرمالار ئاڭلىنىپ تۇراتتى. تەختنىڭ ئالدىدا يالقۇنلاپ تۇرغان يەتتە مەشئەل كويۇپ تۇراتتى، بۇلار خۇدانىڭ يەتتە روھى ئىدى. 6 تەختنىڭ ئالدى خۇددى خرۇستالدەك پارقىراپ تۇرىدىغان، سوزۇلۇك ئەينەك دېڭىزدەك ئىدى. تەختنىڭ ئوتتۇرىسىدا ۋە تەختنىڭ چۈرىسىدە، ئالدى ۋە كەينى كۆزلەر بىلەن تولغان تۆت ھايات مەخلۇق تۇراتتى. 7 بىرىنچى مەخلۇق شىرغا، ئىككىنچى مەخلۇق بۇقىغا ئوخشايتتى. ئۈچىنچى مەخلۇقنىڭ يۈزى ئادەمنىڭ چىرايىغا ئوخشايتتى. تۆتىنچى مەخلۇق پەرۋاز قىلىۋاتقان بۇركۈتتەك ئوخشايتتى. 8 تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ھەربىرىنىڭ ئالتىدن قانىتى بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ پۈتۈن بەدىنىنىڭ چۆرىسى ھەتتا ئىچ تەرىپىمۇ كۆزلەر بىلەن تولغانىدى؛ ئۇلار كېچە- كۈندۈز توختىماي: ـ «مۇقەددەس، مۇقەددەس، مۇقەددەسىتۇر، بار بولغان، ھازىرمۇ بار ھەم كەلگۈسىدىمۇ بولغۇچى، ھەممىگە قادىر پەرۋەردىگار خۇدا!» ـ دېيىشەتتى. 9 ھايات مەخلۇقلار تەختتە ئولتۇرغان ئەبەدىلئەبەد ھايات بولغۇچىنى ئۇلۇغلاپ، ئۆنىڭغا ھۆرمەت- شەۋكەت ۋە تەشەككۈر ئىزھار قىلغىنىدا، (aiōn g165) 10 يىگىرمە تۆت ئاقساقال تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ ئايىغىغا يېقىلىپ ئەبەدىلئەبەد ھايات بولغۇچىغا باش قويۇپ سەجدە قىلاتتى، تاجلىرىنى تەختىنىڭ ئالدىغا تاشلاپ قويۇپ، مۇنداق دېيىشەتتى: ـ (aiōn g165) 11 «سەن، ئى پەرۋەردىگارىمىز ۋە خۇدايىمىز، شان- شەرەپ، ھۆرمەت- شۈھرەت ۋە قۇدرەتكە لايىقتۇرسەن. چۈنكى ئۆزۈڭ ھەممىنى ياراتتىڭ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئىرادەڭ بىلەن مەۋجۇت ئىدى ۋە ياراتىلدى!»

5 ئاندىن تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ ئوڭ قولىدا ئىچ ۋە تاش تەرىپىگە خەت پۈتۈلگەن ۋە يەتتە مۇھۇر بىلەن پېچەتلەنگەن بىر ئورام يازمىنى كۆردۈم. 2 يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: «ئورام يازمىنى ئېچىپ، پېچەتلەرنى يېشىشكە كىم لايىقتۇر؟» دەپ توۋلىغان قاۋۇل بىر پەرىشتىنىمۇ كۆردۈم. 3 لېكىن نە ئەرشتە نە يەر يۈزىدە نە يەر ئاستىدا ئورام يازمىنى ئاچالايدىغان يا كى ئېچىگە قارىيالايدىغان ھېچكىم چىقمىدى. 4 ئورام يازمىنى ئېچىشقا يا كى ئېچىگە قاراشقا لايىق بىرەرسى تېپىلمىغاچقا، قاتتىق يىغلىۋەتتىم. 5 ئاندىن ئاقساقالاردىن بىرى ماڭا: ـ يىغلىما! قارا، يەھۇدا قەبىلىسىدىن بولغان شىر ـ داۋۇتنىڭ يىلتىزى بولغۇچى غەلبە قىلدى، شۇڭا ئورام يازمىنى ۋە ئۇنىڭ يەتتە پېچىتنى ئېچىشقا ئۇ قادىر، ـ دېدى. 6 ئاندىن قارىسام، تەخت بىلەن تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ئارىلىقىدا، ئاقساقالار ئۈستىدىن ئىبارەت بىر قوزا تۇرە تۇراتتى. ئۇ يېڭىلا بوغۇزلانغاندەك قىلاتتى؛ ئۇنىڭ يەتتە مۈڭگۈزى ۋە يەتتە كۆزى بولۇپ، بۇ كۆزلەر خۇدانىڭ پۈتكۈل يەر يۈزىگە ئەۋەتكەن يەتتە روھى ئىدى. 7 قوزا بېرىپ، تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ ئوڭ قولىدىن ئورام يازمىنى ئالدى. 8 يازمىنى ئالغاندا، تۆت ھايات مەخلۇق ۋە يىگىرمە تۆت ئاقساقال قوزىنىڭ ئايىغىغا يېقىلدى؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ چىلتارى ۋە خۇشبۇي بىلەن تولغان ئالتۇن چىنىلىرى بار ئىدى (بۇ خۇشبۇي مۇقەددەسنى بەدىلىمىزنىڭ دۇئالىرى ئىدى). 9 ئۇلار يېڭى بىر كۈي ئېيتىشتى: ـ «ئورام يازمىنى ئېلىشقا، ۋە پېچەتلەرنى ئېچىشقا لايىقسەن؛ چۈنكى بوغۇزلاندىڭ ۋە ھەر قەبىلىدىن، ھەر تىلدىن، ھەر مىللەتتىن، ھەر ئەلدىن بولغان ئىنسانلارنى تۆز قېنىڭ بەدىلى بىلەن سېتىۋېلىپ، خۇداغا ھەئسۇپ قىلدىڭ. 10 ئۇلارنى خۇدايىمىز ئۈچۈن بىر پادىشاھلىققا ۋە ئوشۇتقۇچىلار، كاھىنلار قىلدىڭ؛ ئۇلار يەر يۈزىدە ھۆكۈم سۈرىدۇ».
11 ئاندىن كۆردۈم ۋە مانا، تەختىنىڭ، ھايات مەخلۇقلارنىڭ ۋە ئاقساقالارنىڭ ئەتراپىدا ئۆرغۇنلىغان پەرىشتىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. ئۇلارنىڭ سانى تۆمەن مىڭ- تۆمەن مىڭ، مىليون- مىليون ئىدى. 12 ئۇلار يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ «بوغۇزلانغان قوزا قۇدرەت، دۆلەت، داناللىق، كۈچ- قۇۋۋەت، ھۆرمەت، شان- شەرەپ ۋە مەدھىيىگە لايىقتۇر» دېيىشەتتى. 13 ئاندىن مەن ئەرش، يەر يۈزىنى، يەر ئاستى ۋە دېڭىزدىكى ھەربىر مەخلۇق ۋە ئۇلارنىڭ ئىچىدە بار بولغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ: ـ «تەختتە ئولتۇرغۇچىغا ۋە قوزىغا مەدھىيە، ھۆرمەت، شان- شەرەپ ۋە ھوقۇق- قۇدرەت ئەبەدىلئەبەد دگىچە مەنسۇپ بولغاي!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. (aiōn g165) 14 تۆت ھايات مەخلۇق «ئامىن!» دەپ جاۋاب قايتۇراتتى، ئاقساقالار يە رگە يېقىلىپ سەجدە قىلاتتى.

6 ئاندىن قوزا يەتتە پېچەتنىڭ بىرىنى ئاچقاندا، مەن قاراپ تۇردۇم. تۆت ھايات مەخلۇقتىن بىرىنىڭ گۈلدۈرمامىدەك ئاۋاز بىلەن: «كەل!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. 2 كۆردۈمكى، مانا بىر ئاق ئات كەلدى! ئاتقا مىنگۈچىنىڭ قولىدا بىر ئوق- يا بار ئىدى؛ ئۇنىڭغا بىر تاج بېرىلدى. ئۇ غەلبە قىلغۇچى سۈپىتىدە زەپەر قۇچۇش ئۈچۈن جەڭگە ئاتلاندى. 3 قوزا ئىككىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، ئىككىنچى ھايات مەخلۇقنىڭ: «كەل!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. 4 يەنە بىر ئات ئوتۇرىغا چىقتى، ئۇنىڭ رەڭگى قېقىزىل ئىدى. ئاتقا مىنگۈچىگە يەر يۈزىدىكى تىنچلىقنى ئېلىپ كېتىش ۋە ئىنسانلارنى ئۆزئارا قىرغىنچىلىققا سېلىش ھوقۇقى بېرىلدى. ئۇنىڭغا يەنە چوڭ بىر قىلىچ بېرىلدى.
5 قوزا ئۈچىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، ئۈچىنچى ھايات مەخلۇقنىڭ: «كەل!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. مەن كۆردۈمكى، مانا بىر قارا ئات كەلدى. ئاتقا مىنگۈچىنىڭ قولىدا بىر تارازا بار ئىدى. 6 تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ئارىسىدىن: ـ «بىر تاۋاق بۇغداي بىر دىنارغۇس پۇلغا، ئۈچ تاۋاق ئاۋرا بىر دىنارغۇس پۇلغا سېتىلىدۇ. ئېمما زەيتۇن يېغىغا ۋە شارابقا زەرەر يەتكۈزمىگىن!» ـ دېگەندەك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. 7 قوزا ئۈتىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، ئۈتىنچى ھايات مەخلۇقنىڭ: «كەل!» دېگەن ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. 8 كۆردۈمكى، مانا بىر تاتىراڭ ئاتنى كۆردۈم. ئاتقا مىنگۈچىنىڭ ئىسمى «ئۆلۈم» ئىدى. ئۇنىڭ كەينىدىن تەھتىسارا ئەگىشىپ كېلىۋاتاتتى. ئۇلارغا يەر يۈزىنىڭ ئۈتىنىن

بىرىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، قىلىچ، ئاچارچىلىق، ۋابا ۋە يەر يۈزىدىكى يىرتقۇچ ھايۋانلار ئارقىلىق ئادەمنى تۆلتۈرۈش ھوقۇقى بېرىلدى. **(Hadēs g86) 9** قوزا بەشىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، خۇدانىڭ سۆز- كالامى ئۈچۈن ۋە ئىزچىل گۇۋاھلىق بە رگەنلىكى ۋەجىدىن تۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ جانلىرىنى قۇربانگاھنىڭ تېگىدە كۆردۈم. **10** ئۇلار قاتتىق ئاۋاز بىلەن ندا سېلىشىپ: ـ ئەي ھاكىمۋتلەق ئىگەمىز، مۇقەددەس ۋە ھەقىقىي بولغۇچى! سەن قاچانغىچە يەر يۈزىدە ئۆرۈۋاتقانلارنى سوراق قىلمايسەن، ئۇلاردىن قېنىمىزنىڭ ئىنتىقامىنى ئالمايسەن؟ ـ دېيىشتى. **11** ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە بىردىن ئاق تون بېرىلدى. ئۇلارغا، ئۆز ئۇكىلارغا ئوخشاش تۆلتۈرۈلدىغان قۇل-يۇراۋەرلىرىگىلار ھەم قېرىنداشلىرىگىلارنىڭ سانى توشقۇچە ئازغىنە ۋاقىت ئارام ئېلىشىگىلار كېرەك، دەپ ئېيتىلدى. **12** ئاندىن مەن قوزا ئالتىنچى پېچەتنى ئاچقىنىدا كۆردۈمكى، مانا دەھشەتلىك بىر يەر تەۋرەش يۈز بەردى، قۇياش بەتەينى قارا ۋۇ ئۆڭدىن توقۇلغان يۈزدەك قاپقارا رەڭگە، توڭۇن ئاي بولسا قاننىڭ رەڭگىگە كىردى. **13** ئەنجۈر دەرىخىنىڭ قاتتىق بوراندا سىلكىنىشىدىن ئەنجۈر غوربلىرى يە رگە تۆكۈلگەندەك، ئاسماندىكى يۇلتۇزلارمۇ يەر يۈزىگە تۆكۈلدى. **14** ئاسمان خۇددى ئورام يازمىنىڭ تۈرۈلۈگىنىدەك غايىب بولدى، ھەربىر تاغ ۋە ئارال ئورنىدىن يۆتكەلدى؛ **15** ھەمدە دۇنيادىكى پادىشاھلار، مۆتىۋەرلەر، سەردارلار، بايلار، كۆچلۈكلەر، قۇللار ۋە ھۆرلەرنىڭ ھەممىسى ئۆڭكۈرلە رگە ۋە تاغلارنىڭ كامارلىرىغا يوشۇرۇندى. **16** ئۇلار تاغلارغا ۋە قورام تاشلارغا مۇنداق دەپ جار سالدى: ـ «ئۇستىمىز رگە چۈشۈڭلار! بىزنى تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ سىيماسىدىن ھەم قوزىنىڭ غەزىپىدىن يوشۇر ۇڭلار ۋە ساقلاڭلار! **17** چۈنكى ئۇلارنىڭ دەھشەتلىك غەزەپ كۈنى كەلدى، ئەمدى كىم پۈت تىرەپ تۇرالىسۇن؟!».

7

ئۇنىڭدىن كېيىن مەن كۆردۈمكى، تۆت پەرىشتە يەر يۈزىنىڭ تۆت بۇلۇڭىدا تۇراتتى. ئۇلار ھەرقانداق شامالنىڭ قۇزۇقلۇق، دېڭىز ھەم دەل-دەرەخلە رگە تۇرۇلماسلىقى ئۈچۈن يەر يۈزىنىڭ تۆت تەرىپىدىن چىقىدىغان شامالنى تەزگىنلەپ تۇراتتى. **2** مەن ھايات خۇدانىڭ مۆھۈرىنى ئالغان، كۈن چىقىشتىن كۆتۈرۈلۈۋاتقان باشقا بىر پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇ قاتتىق ئاۋاز بىلەن قۇرۇقلۇق ۋە دېڭىزلارنى ۋەيران قىلىش ھوقۇقى بېرىلگەن تاشنۇ تۆت پەرىشتىگە: **3** «بىز خۇدانىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ پېشانىسىگە مۆھۈر باسقۇچە، قۇرۇقلۇق، دېڭىز ۋە دەل-دەرەخلەرنى ۋەيران قىلماڭلار!» دەپ توۋلدى. **4** مەن مۆھۈرلەنگەنلەرنىڭ سانىنى ئاڭلىدىم ـ ئىسرائىللارنىڭ ھەرقايسى قەبىلىرىدىن بىر يۈز قىرىق تۆت مىڭ كىشى، يەنە: ـ **5** يەھۇدا قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، رۇبەن قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، گاد قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، **6** ئاشىر قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، نافتالى قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، مانا سسەھ قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، **7** شىمئون قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، لاۋىي قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، ئىسساكار قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، **8** زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، يۇسۇپ قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، بىنيامىن قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى مۆھۈرلەنگەندى. **9** بۇ ئىشلاردىن كېيىن كۆردۈمكى، مانا ھەر ئەل، ھەر قەبىلە، ھەر مىللەتتىن بولغان، ھەرخىل تىللاردا سۆزلىشىدىغان سان-ساناقسىز زور بىر توپ خالايىق تەختنىڭ ۋە قوزىنىڭ ئالدىدا تۇراتتى، ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە ئاق تون كىيدۈرۈلگەن بولۇپ، قوللىرىدا خورما شاخلىرى تۇتقاندىدى. **10** ئۇلار يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ «نىجات تەختتە ئولتۇرغۇچى خۇدايىمىزغا ۋە قوزىغا مەنسۇپ بولغاي!» دەپ ۋارقىرىشاتتى. **11** بارلىق پەرىشتىلەر تەختنىڭ، ئاقساقالارنىڭ ۋە تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ئەتراپىغا ئولاشقاندىدى. ئۇلار تەختنىڭ ئالدىدا يېقىلىپ، خۇداغا سەجدە قىلىپ مۇنداق دېيىشەتتى: ـ **12** «ئامىن! ھەمد-مەدھىيە، شان-شەرەپ، دانالىق ۋە تەشەككۈر، ھۆرمەت ۋە كۈچ-قۇدرەت خۇدايىمىزغا ئەبەدىلئەبەد دەگىچە مەنسۇپ بولغاي، ئامىن!» **(aiōn g165) 13** ئەمدى ئاقساقالارنىڭ بىرى مەندىن: ـ بۇ ئاق تون كىيدۈرۈلگەن كىشىلەر كىم بولدۇ، قەيەردىن كەلدى؟ ـ دەپ سوردى. **14** ـ تەقسىر، بۇ تۇزلىرىگە مەلۇمدۇر، ـ دېدىم. ئۇ ماڭا: ـ بۇلار ئەھشەتلىك ئازاب-ئوقۇبەتنى بېشىدىن ئوتكۈزۈپ كەلگەنلەر. ئۇلار تونلىرىنى قوزىنىڭ قېنىدا يۇيۇپ ئاپتاق قىلغان. **15** شۇڭا ئۇلار خۇدانىڭ تەختىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ، ئىبادەتخانىسىدا كېچە-كۈندۈز ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولدۇ؛ تەختتە ئولتۇرغۇچى بولسا ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چېدىرنى سايۋەن قىلدۇ. **16** ئۇلار يەنە ھېچ ئاچ قالمايدۇ، ھېچ ئۇسسىمايدۇ، ئۇلارغا نە ئېتىياپ، نە پېژغىرىم ئىسسىق ھېچ ئۇرمايدۇ. **17** چۈنكى ئۇلارنى تەختنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى قوزا باقىدۇ ۋە ھاياتلىق سۈيى بۇلاقلىرىغا ئېلىپ باردۇ؛ ۋە خۇدا ئۇلارنىڭ ھەربىر كۆز يېشىنى سۈرتىدۇ، ـ دېدى.

8

قوزا يەتتىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، ئەرشتە يېرىم سائەتچە جىمجىتلىق ھۆكۈم سۈردى. **2** ئاندىن خۇدانىڭ ئالدىدا تۇرىدىغان يەتتە پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇلارغا يەتتە كانايى بېرىلدى. **3** ئالتۇن خوشبۇيدان تۈتقان يەنە بىر پەرىشتە كېلىپ، خوشبۇيگاھنىڭ ئالدىدا تۇردى. بارلىق مۇقەددەسىي بەندىلەرنىڭ دۇئالىرى بىلەن بىرلىكتە تەختنىڭ ئالدىدىكى ئالتۇن خوشبۇيگاھ ئۈستىدە [خۇداغا] ئاتاپ سۈنۈشقا ئۈنىڭغا كۆپ خوشبۇيي بېرىلدى. **4** ۋە خوشبۇينىڭ تۈتىنىلىرى مۇقەددەسىي بەندىلەرنىڭ دۇئالىرى بىلەن بىللە پەرىشتىنىڭ قولىدىن خۇدانىڭ ئالدىغا كۆتۈرۈلدى. **5** ئاندىن پەرىشتە خوشبۇيدانىنى قولىغا ئېلىپ، ئۇنى قوربانگاھدىكى ئوت بىلەن تولدۇرۇپ، يەر يۈزىگە ئاتتى؛ شۇنىڭ بىلەن تۈرلۈك ئاۋازلار، گۈلدۈرماملار ئاڭلاندى، چاقماقلار چېقىلدى ۋە بىر يەر تەۋرەش بولدى. **6** ئاندىن قوللىرىغا بىردىن كانايى تۇتقان يەتتە پەرىشتە كانايلىرىنى چېلىشقا ھازىرلاندى. **7** بىرىنچى پەرىشتە كانىينى چالدى؛ شۇنىڭ بىلەن مۇلدۇر ۋە ئوت قان ئارىلاش پەيدا بولۇپ يەر يۈزىگە تاشلاندى، زېمىننىڭ ئۈچتىن بىرى كۆيدۈرۈلدى، دەل-دەرەخلەرنىڭ ئۈچتىن بىرى كۆيدۈرۈلدى ۋە پۈتكۈل يېشىل ئوت-چۆپلەر كۆيدۈرۈلدى. **8** ئىككىنچى پەرىشتە كانىينى چالدى؛ شۇنىڭ بىلەن گويا كى لاۋۇلداپ كۆيۈۋاتقان يوغان بىر تاغدەك غايەت زور [بىر جىسىم] دېڭىزغا تاشلاندى. دېڭىزنىڭ ئۈچتىن بىرى قانغا ئايلاندى **9** ۋە دېڭىزدىكى جانىۋارلارنىڭ ئۈچتىن بىرى ئۆلدى؛ كېمىلەرنىڭ ئۈچتىن بىرى ۋەيران بولدى. **10** ئۈچىنچى پەرىشتە كانىينى چالدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئاسماندىن مەشئەلدەك يالقۇنلاپ يانغان چوڭ بىر يۇلتۇز چۈشتى؛ ئۇ دەريالارنىڭ ئۈچتىن بىرىنىڭ ۋە بۇلاقلارنىڭ سۇلىرى ئۈستىگە چۈشتى. **11** يۇلتۇزنىڭ ئىسمى « كەرە» ئىدى. سۇلارنىڭ ئۈچتىن بىرى گە كىرىدەك بولۇپ كەتتى، سۇلار ئاچچىق بولۇپ كەتكەچكە نۇرغۇن ئادەم سۇدىن ئۆلدى. **12** تۆتىنچى پەرىشتە كانىينى چالدى؛ شۇنىڭ بىلەن قۇياشنىڭ ئۈچتىن بىرى، ئايىنىڭ ئۈچتىن بىرى ۋە يۇلتۇزلارنىڭ ئۈچتىن بىرى ئۇرۇلدى. نەتىجىدە، قۇياش، ئاي ۋە يۇلتۇزلارنىڭ يورۇقلۇقىنىڭ ئۈچتىن بىرى قارا ئۆڭۈلاشتى، كۈندۈزنىڭ ئۈچتىن بىرىدە يورۇقلۇق يوقالدى، كېچىنىڭ ئۈچتىن بىرىدىمۇ شۇنداق بولدى. **13** يەنە كۆردۈمكى، ئاسماننىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇچۇپ كېتىۋاتقان بىر بۇركۈتنىڭ قاتتىق ئاۋاز بىلەن: ـ « كانايىنى چېلىشقا تەمشەلگەن قالغان ئۈچ پەرىشتىنىڭ كانايى ئاۋازلىرى ئاڭلانسا يەر يۈزىدە تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھالىغا ۋاي، ۋاي، ۋاي!» دېگىننى ئاڭلىدىم.

9

بەشىنچى پەرىشتە كانىينى چالدى؛ مەن ئاسماندىن يە رگە چۈشۈپ كەتكەن بىر يۇلتۇزنى كۆردۈم. تېگى يوق ھاڭنىڭ باردىغان قۇدۇقنىڭ ئاچقۇچى تۇنىڭغا بېرىلدى، **2 (Abyssos g12)** ئۇ تېگى يوق ھاڭنىڭ قۇدۇقنى ئاچتى. قۇدۇقتىن يوغان خۇمدانىنىڭ ئىسسىدەك تۈتۈن ئورلەپ چىقتى. ھاڭنىڭ قۇدۇقىنىڭ تۈتۈنىدىن قۇياش ۋە كۆكنى قارا ئۆڭۈلۈق باستى. **(Abyssos g12) 3** تۈتۈننىڭ ئىچىدىن يەر يۈزىگە چېكەتكە ياغدى. ئۇلارغا يەر يۈزىدىكى چايانلارەدەك چېقىش كۈچى بېرىلگەندى. **4** ئۇلارغا يەر يۈزىدىكى ئوت-چۆپلە رگە ۋە ھەرقانداق تۈسۈملۈك يا كى دەل-دەرەخلە رگە زەرەر يەتكۈزمە گىلار، پەقەت پېشانىسىدە خۇدانىڭ مۆھۈرى بولمىغان ئادەملە رگىلا زەرەر قىلىگىلار، دەپ ئېيتىلدى. **5** ئۇلارغا ئادەملەرنى ئۇلتۇرۇشكە ئەمەس، بەلكى بەش ئايغىچە قىينىشقا يول قويۇلدى؛ ئۇلار يەتكۈزىدىغان ئازاب ئادەمنى چايان چاقماندىكىدەك ئازاب ئىدى. **6** شۇ كۈنلەردە، ئىنسانلار ئۇلۇمنى ئىزدەيدۇ، لېكىن تاپالمايدۇ؛ ئۇلۇمنى سېغىنىدۇ، لېكىن ئۇلۇم ئۇلاردىن قاچىدۇ. **7** چېكەتكەلەرنىڭ قىيا پىتى خۇددى جەنگە ھازىرلانغان ئاتلارغا ئوخشايتتى. باشلىرىدا بولسا ئالتۇن تاجقا ئوخشايدىغان بىر نەرسە بولۇپ، چىرايى ئادەمنىڭكىگە ئوخشايتتى. **8** چاچلىرى ئاياللارنىڭ چېچىغا، چىشلىرى شىرنىڭ چىشىغا ئوخشايتتى. **9** ئۇلارنىڭ كۆكرىكىدىكى ساۋۇتى تۇمۇر ساۋۇتلارغا ئوخشايتتى؛ قانىتلىرىنىڭ ئاۋازى جەنگە كەتكەن ئاتلارنىڭ ئۇرغۇن ئات-ھارۋىلارنىڭ ئاۋازىغا ئوخشايتتى. **10** چايانلارنىڭكىگە ئوخشاش قۇيرۇقلىرى ۋە نەشتىرلىرى بار ئىدى. ئادەمنى بەش ئاي ئازابقا سالىدىغان كۈچ بولسا قۇيرۇقلىرىدا ئىدى. **11** ئۇلارنى ئىدارە قىلىدىغان پادىشاھى، يەنى تېگى يوق ھاڭنىڭ پەرىشتىسى بار ئىدى. ئۇنىڭ ئىبرانىيچە ئىسمى ئاۋادداون؛ گېرىكچە ئىسمى ئاپولىيون ئىدى. **(Abyssos g12) 12** بىرىنچى «ۋاي» تۈگەپ كەتتى. مانا، يۇنۇكۇن كېيىن يەنە ئىككى «ۋاي» كېلىدۇ. **13** ئالتىنچى پەرىشتە كانىينى چالدى؛ مەن خۇدانىڭ ئالدىدىكى ئالتۇن قوربانگاھنىڭ تۆت مۈڭگۈزىدىن چىققان بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم، بۇ ئاۋاز كانايى تۇتقان ئالتىنچى پەرىشتىگە: ـ چوڭ ئەفرات دەرياسىنىڭ يېنىدا باغلاقلىق تۆت پەرىشتىنى بوشاتىن، دېدى. **15** دەل شۇ سائەت، شۇ كۈن، شۇ ئاي، شۇ يىل تۇچۇن ھازىرلاپ قويۇلغان بۇ تۆت پەرىشتە ئىنسانلارنىڭ ئۈچتىن بىرىنى ھالاك قىلىش ئۈچۈن باغلاقتىن بوشىتىلدى. **16** بۇلارنىڭ ئاتلىق لەشكەرلەر قوشۇنىنىڭ سانى ئىككى يۈز مىليون ئىدى.

تۇلارنىڭ ساننىڭ جاكارلانغانلىقىنى ئاڭلىدىم. 17 غايىبانە كۆرۈنۈشتە كۆزۈمگە كۆرۈنگەن ئات ۋە ئۇستىگە مىنگەنلەر مانا مۇنداق ئىدى: ئاتلىقلارنىڭ كۆكرىكىدىكى ساۋۇتى چوغدەك قىزىل، كۆك ياقۇتتەك كۆك ۋە گۆڭگۈرتەك سېرىق ئىدى. ئاتلارنىڭ باشلىرى شىرنىڭ بېشىدەك ئىدى، ئۇلارنىڭ ئېغىزلىرىدىن ئوت، تۈتۈن ۋە گۆڭگۈرت چىقىپ تۇراتتى. 18 بۇ ئۈچ بالادىن، يەنى ئاتلارنىڭ ئاغزىدىن چىققان ئوت ۋە تۈتۈن ۋە گۆنگۈرتىن ئىنسانلارنىڭ ئۈچتىن بىرى ئۆلتۈرۈلدى. 19 چۈنكى ئاتلارنىڭ كۈچى ئېغىزلىرىدا ۋە قۇيرۇقلىرىدا ئىدى؛ ئۇلارنىڭ قۇيرۇقلىرىنىڭ يىلانلارغا ئوخشاش يېشى بولۇپ، بۇلار بىلەن ئادەمنى زەخمىلەندۈرەتتى. 20 قالغان ئىنسانلار، يەنى بۇ بالا يېتىپلەتلەردىن ئۆلتۈرۈلمەي قالغانلار ئۆز قوللىرىنىڭ ئەمەللىرىگە توۋا قىلمىدى، يەنى جىنلارغا، كۈرەملەرگە، ئاگىيالماس ۋە ماگىلماس ئالتۇن، كۈمۈش، تۈچ ۋە ياغاچ بۇتلارغا چوقۇنۇشتىن ۋاز كەچمىدى. 21 ئۇلار قاتىلىق، سېھىرگەرلىك، جىنسىي بۇزۇقلۇق ۋە ئوغرىلىقلىرىمۇ توۋا قىلمىدى.

10

ئاندىن كېيىن، ئەرشتىن چۈشۈۋاتقان يەنە بىر كۈچلۈك پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇ بىر پارچە بۇلۇت بىلەن يېپىنغان بولۇپ، بېشىنىڭ ئۈستىدە بىر ھەسەن-ھۈسەن بار ئىدى. چىرايى قۇياشقا، پۇتلىرى ئوت تۈۋرۈككە ئوخشايتتى؛ 2 قولىدا بىر كىچىك ئېچىلغان ئورام يازما بار ئىدى. ئۇ ئوڭ پۇتىنى دېڭىز ئۈستىگە، سول پۇتىنى قۇرۇقلۇققا قويۇپ تۇرۇپ، 3 شىرنىڭ ھۆركىرىشىگە ئوخشاش قاتتىق ئاۋاز بىلەن ۋارقىرىدى. ئۇ ۋارقىرىغاندا، يەتتە گۈلدۈرماما ئۆز ئاۋازلىرىنى ئاڭلىتىپ سۆز قىلدى. 4 يەتتە گۈلدۈرماما سۆز قىلغاندا، دېگەنلىرىنى خاتىرىلىۋالماقچى بولۇپ تۇراتتىم. بىراق ئاسماندىن: ـ «يەتتە گۈلدۈرمامىنىڭ ئېيتقانلىرىنى مۆھۈرلەپ، ئۇلارنى خاتىرىلىمە» دېگەن ئاۋازنى ئاڭلىدىم. 5 دېڭىز ھەم قۇرۇقلۇقتىكى ئۈستىدە تۇرغان، مەن كۆرگەن ئۇ پەرىشتە ئوڭ قولىنى ئاسمانغا كۆتۈرۈپ، 6 ئاسمانلار ھەم ئۇلاردا بولغانلارنىڭ ھەممىسىنى، يەر-زېمىن ھەم ئۇنىڭدا بولغانلارنىڭ ھەممىسىنى، دېڭىز ھەم ئۇنىڭدا بولغان ھەممىسىنى ياراتقۇچى، يەنى ئەبەدىلئەبە دېگىچە ھايات ياشىغۇچى بىلەن قەسەم قىلىپ: ـ ۋاقىت يەنە كەينىگە سۈرۈلمەيدۇ؛ (aiōn g165) 7 بەلكى يەتتىنچى پەرىشتە كاناي چېلىش ئالدىدا، يەنى ئاۋازى ئاڭلىنىش ئالدىدىكى كۈنلەردە، خۇدانىڭ ئۆز قۇل-خىزمەتكارلىرى بولغان پەيغەمبەرلە رگە خۇش خەۋىرىنى يەتكۈزگىنىدەك ئۆنىڭ سىرى ئۈگەللىنىپ، ئەمەلگە ئاشىدۇ، ـ دېدى. 8 مەن ئاسماندىن ئاڭلىغان ئاۋاز ماڭا يەنە سۆزلەپ: ـ بېرىپ، دېڭىز ھەم قۇرۇقلۇقتىكى ئۈستىدە تۇرغان پەرىشتىنىڭ قولىدىكى ئېچىلغان ئورام يازمىنى ئالغىن، دېدى. 9 مەن بېرىپ، پەرىشتىنىڭ كىچىك ئورام يازمىنى ماڭا بېرىشنى سوردىم. ئۇ ماڭا: ـ بۇنى ئېلىپ يە! ئاشقازانىڭنى زەرداب قىلىدۇ، بىراق ئاغزىڭ ھەسەلدەك تاتلىق بولىدۇ، دېدى. 10 مەن شۇنىڭ بىلەن كىچىك ئورام يازمىنى پەرىشتىنىڭ قولىدىن ئېلىپ يېدىم؛ دەرۋەقە ئاغزىمغا ھەسەلدەك تاتلىق تېتىدى، لېكىن يېگەندىن كېيىن ئاشقازانىم زۇرداب بولدى. 11 شۇنىڭ بىلەن ماڭا: ـ سەن كۆپ مىللەتلەر، ئەللەر ۋە ھەر خىل تىللاردا سۆزلىشىدىغانلار ۋە پادىشاھلار توغرىسىدىكى ۋەھيي-بېشارەتلەرنى يەنە جاكارلىشىڭ لازىم، دېيىلدى.

11

ماڭا تۈچىگۈج ھاسىدەك بىر قومۇش بېرىلىپ، مۇنداق دېيىلدى: «بارغىن، خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسى، قۇربانگاھى ۋە ئۇ يەردە ئىبادەت قىلىۋاتقانلارنى ئۆلچىگىن. 2 لېكىن ئىبادەتخانىنىڭ تاشقىرىقى ھويلىسىنى ئۆلچىمەي قوي، چۈنكى ئۇ يەر يات تائىپىلە رگە بېرىلدى، شۇنىڭ بىلەن مۇقەددەس شەھەر قىرىق ئىككى ئاي دەپسەندە قىلىنىدۇ. 3 مەن ئىككى گۈۋاھچىمغا قۇدرەت بېرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بۇز كىيىم كىيىپ، ۋەھيي-بېشارەتلەرنى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئالتمىش كۈن يەتكۈزىدۇ» 4 (بۇلار يەر-زېمىننىڭ رەببى ئالدىدا تۇرغان ئىككى تۇپ زەيتۇن دەرىخى ۋە ئىككى چىراغداندۇر). 5 بىرەرسى ئۇلارنى زەخمىلەندۈرمەكچى بولسا، ئېغىزلىرىدىن ئوت پۈركۈلۈپ چىقىپ، دۈشمەنلىرىنى يەپ تۈگىتىدۇ. ئۇلارنى زەخمىلەندۈرمەكچى بولغانلار مانا شۇنداق ئۆلتۈرۈلىدۇ. 6 ئۇلار بېشارەت-ۋەھيىنى يەتكۈزگەن كۈنلەردە ياممۇر ياغدۇرماسلىقتا ئاسمانى ئېتىۋېتىش قۇدرىتىگە ئىگە؛ سۇلارنى قانغا ئايلاندۇرۇش ۋە ھەرخىل بالا-ۋابا بىلەن يەر-زېمىننى خالىغان ۋاقىتتا ئۇرۇش قۇدرىتىگەمۇ ئىگە. 7 ئۇلارنىڭ گۈۋاھلىق ۋەزىپىسى ئاياغلىشىشى بىلەن، تېگى يوق ھاڭدىن چىقىدىغان دېۋە ئۇلار بىلەن ئېلىشىدۇ ۋە ئۇلارنى يېڭىپ ئۆلتۈرىدۇ. (Abyssos g12) 8 جەسەتلىرى روھىي جەھەتتىن سودوم ۋە مىسىر دەپ ئاتىلىدىغان شۇ كاتتا شەھەرنىڭ غول كوچىسىدا ياتىدۇ؛ شۇ يەردە ئۇلارنىڭ رەببىمۇ كېرىستىلەنگەندى. 9 ھەر مىللەتتىن، ھەر قەبىلىدىن ۋە ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغانلاردىن، ھەر ئەللەردىن بولغان ئادەملەر ئۇلارنىڭ جەسەتلىرىگە ئۈچ يېرىم كۈن تىكىلىپ قارايدۇ ۋە جەسەتلەرنىڭ يەرلىكىگە قويۇلۇشىغا يول قويمايدۇ. 10 يەر يۈزىدە ئۆزۈۋاتقانلار ئۇلارنىڭ بۇ ھالىدىن خۇشاللىنىپ، بىر-بىرىگە ھەدىيەلەر ئەۋەتىشىدۇ؛ چۈنكى بۇ ئىككى پەيغەمبەر يەر يۈزىدىكىلەرنى قىينايتتى. 11 لېكىن ئۈچ يېرىم كۈندىن كېيىن، خۇدادىن كەلگەن ھاياتلىق نەپىسى ئىككىيلەنگە كىردى، ئۇلار ئورنىدىن پۈت تىرەپ تۇردى، ئۇلارغا قاراۋاتقانلارنىڭ ئۈستىگە چوڭ بىر قورقۇنچ چۈشتى. 12 ئاندىن ئۇلار ئىككىيلەنگە ئەرشتىن كەلگەن: ـ «بۇ ياققا چىق!» دېگەن بۇ ئاۋازنى ئاڭلىدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دۈشمەنلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا بىر بۇلۇت ئېچىدە ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى. 13 دەل شۇ سائەت ئېچىدە شىددەتلىك يەر تەۋرەش يۈز بەردى، شەھەرنىڭ ئوندىن بىرى گۈمران بولۇپ، يەتتە مىڭ كىشى ھالاك بولدى. قالغانلىرى دەككە-دۇككىگە چۈمۈپ، ئەرشتىكى خۇدانى ئۇلۇغلاشتى. 14 ئىككىنچى «ۋاي» ئۆتۈپ كەتتى؛ مانا، ئۈچىنچى «ۋاي» كېلىشكە ئاز قالدى. 15 ئاندىن يەتتىنچى پەرىشتە كانايىنى چالدى؛ ئەرشتە يۇقىرى ئاۋازلار ئاڭلىنىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ «دۇنيانىڭ پادىشاھلىقى پەرۋەردىگارىمىز ۋە ئۇنىڭ مەسىھىنىڭ پادىشاھلىقى بولدى، ئۇ ئەبەدىلئەبە دگىچە ھۆكۈم سۈرىدۇ». (aiōn g165) 16 خۇدانىڭ ئالدىدا ئۆز تەختىلىرىدە ئولتۇرغان يىگىرمە ئۈت ئاقساقال يە رگە يېقىلىپ باش قويۇپ، خۇداغا سەجدە قىلىپ مۇنداق دېيىشتى: ـ 17 «شۇ كۆرلەر ئېيتىمىز ساڭا، ئى بار بولغۇچى ۋە بار بولغان ھەممىگە قادىر پەرۋەردىگار خۇدا، چۈنكى ئۇلۇغ قۇدرىتىڭنى قولۇڭغا ئېلىپ، ھۆكۈمۈڭنى يۈرگۈزۈشكە باشلىدىڭ. 18 ئەللەر غەزەپلەنگەندى، ئەمدى سېنىڭ غەزىپىڭ يېتىپ كەلدى! ئۆلگەنلەرنى سوراق قىلىش، قۇل-خىزمەتكارلىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلەرنى، مۇقەددەس بەندىلەرنى، تۇۋەن يا كى كاتتا بولسۇن نامىڭدىن قورققانلارنى ئىنئامغا ئىگە قىلىش، يەر يۈزىنى ھالاك قىلغانلارنى ھالاك قىلىش ۋاقتى كەلدى». 19 ئاندىن خۇدانىڭ ئەرشتىكى ئىبادەتخانىسى ئېچىلدى ۋە ئۇنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئىبادەتخانىدا كۆرۈندى؛ چاقماقلار، تورلۇك ئاۋازلار، گۈلدۈرمامىلار ، يەر تەۋرەش ۋە دەھشەتلىك مۇلدۈر بولدى.

12

ئۇ چاغدا، ئەرشتە ئاجايىپ بىر كارامەت پەيدا بولدى ـ ئۇ قۇياشنى بېپىنچاقلىغان، پۇتلىرىنىڭ ئاستىدا ئاي، بېشىدا ئون ئىككى يۇلتۇزلۇق تاج بار بىر ئايال ئىدى. 2 ئۇ ھاملىدار بولۇپ، تولغاق يەپ ئۆزىنى ئازابدا داد-پەريات كۆتۈردى. 3 ئاندىن ئەرشتە يەنە بىر ئالامەت كۆرۈندى ـ مانا، يەتتە باشلىق، ئون مۈڭگۈزلۈك، يەتتە بېشىدا يەتتە تاج بار بولغان چوڭ بىر قىزىل ئەجدىھا ئۇزاتتى. 4 ئۇ قۇيرۇقى بىلەن ئاسماندىكى يۇلتۇزلارنىڭ ئۈچتىن بىرىنى سۈپۈرۈپ، ئۇلارنى يەر يۈزىگە چۈرۈۋەتتى. ئەجدىھا تۇغىنى دەپ قالغان ئايال يە ئۆگىگەن ھامان ئۇنىڭ بالىسىنى يالماپ يۇتۇۋەتمەكچى بولۇپ ئۇنىڭ ئالدىدا تۇردى. 5 ئايال بىر بالا، يەنى پۈتۈن ئەللەرنى تۇمۇر ھاسىسى بىلەن پادىچىدەك باقىدىغان بىر ئوغۇل ئوغلىنى تۇغدى. بالا بولسا خۇدانىڭ ۋە ئۇنىڭ تەختىنىڭ ئالدىغا غاچىدە ئېلىپ چىقىلدى. 6 ئايال چۆلگە قاچتى؛ ئۇ يەردە ئۇنىڭ 1260 كۈن بېقىلىشى ئۈچۈن ئۆزىگە خۇدا تەرىپىدىن ھازىرلاپ قويۇلغان بىر جاي بار ئىدى. 7 ئاندىن ئەرشتە جەڭ بولدى. [باش پەرىشتە] مىكائىل ۋە ئۇنىڭ پەرىشتىلىرى ئەجدىھا بىلەن جەڭ قىلغىلى تۇردى؛ ئەجدىھامۇ ئۇز پەرىشتىلىرى بىلەن ئۇلارغا ئېتىلدى. 8 لېكىن ئۇ ئۇستۈنلۈك قازىنالمىدى، ئۇنىڭغا ۋە پەرىشتىلىرىگە ئەرشتە ئۇزۇتۇشقا ئورۇن قالمىدى. 9 شۇنىڭ بىلەن زور ئەجدىھا، يەنى ئىبلىس ۋە شەيتان دەپ ئاتالغان، پۈتۈن جاھانىنى ئازدۇرغۇچى ھىلىگە قەدىمىي يىلان يەر يۈزىگە تاشلاندى. ئۇنىڭ پەرىشتىلىرىمۇ ئۇنىڭ بىلەن تەڭ تاشلاندى. 10 ئاندىن مەن ئەرشتە يۇقىرى بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: ـ «كەلدى خۇدايىمىزنىڭ نىجاتلىقى، قۇدرىتى، پادىشاھلىقى ۋە ئۇنىڭ مەسىھنىڭ ھوقۇقى! چۈنكى قېرىنداشلىرىمىزنى ئۈستىدىن خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا كېچە-كۈندۈز شىكايەت قىلىپ تۇرغان شىكايەت قىلغۇچى ئەرشتىن تاشلۇنۇلدى؛ 11 قېرىنداشلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن قورئىنىڭ قېنى ۋە ئۇلارنىڭ گۇۋاھلىق سۆزى بىلەن غالىب كەلدى؛ ئۇلار ھەتتا ئۇلۇمنى كۆزگە ئىلمايۋ ئۇز جىنىنى ئەزىز كۆرمىدى. 12 شۇنىڭ ئۈچۈن، شادلىنىڭلار، ئەي ئەرشلەر ۋە ئۇلاردا ئولتۇرۇۋاتقانلار! لېكىن ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي يەر ۋە دېڭىزلار! چۈنكى ئىبلىس ئۈستۈڭلارغا چۈشتى، ۋاقىتنىڭ ئاز قالغانلىقىنى بىلگىچ، غەزەپ-قەھرى بىلەن كەلدى!». 13 ئەجدىھا ئۆزىنىڭ يەر يۈزىگە تاشلانغانلىقىنى كۆرۈپ، ئوغۇل بالىنى تۇغقان ئايالنى قوغلاشقا باشلىدى. 14 ئايالنىڭ يىلانلىنىڭ يۈزىدىن دالدىلىنىشى، چۈلدە ئۆزى [ئۈچۈن ھازىرلانغان] ماكانىغا بېرىپىر مە زگىل، ئىككى مە زگىل ۋە يېرىم مە زگىل بېقىلىشۇن دەپ شۇ يە رگە ئۇچۇپ كېتىشى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا يوغان بىر بۇركۈتنىڭ ئىككى قانىنى بېرىلدى. 15 ئاندىن يىلان ئايالنىڭ ئارقىسىدىن ئاغزى بىلەن دەريادەك سۇ پۈركۈپ، ئۇنى سەل بىلەن ئېقىتىپ يوقاتماقچى بولدى. 16 لېكىن زېمىن ئايالغا ياردەم قىلىپ، ئاغزىنى ئېچىپ، ئەجدىھا ئاغزىدىن پۈركۈپ چىقارغان دەريانى يۇتۇۋەتتى. 17

بۇنىڭ بىلەن ئەجدىھانىڭ ئايالغا قاتتىق غەزەپى كېلىپ، ئۇنىڭ قالغان نەسىلى، يەنى خۇدانىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىپ، ئەيسانىڭ گۇۋاھلىقىنى تۇتقان پەرزەنتلىرى بىلەن جەڭ قىلغىلى كەتتى؛ ئۇ دېڭىز ساھىلى ئۈستىدە تۇراتتى.

13

ئاندىن، دېڭىزدىن ئون مۇڭگۈزلۈك، يەتتە باشلىق بىر دىنىڭ چىقىۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. ئۇنىڭ ھەرىبىر مۇڭگۈزىدە بىردىن تاج بار ئىدى، ھەربىر بېشىدا كۈپۈرلۈق ناملىرى يېزىقلىق ئىدى. 2 مەن كۆرگەن بۇ دىنۋە يىلپىزغا ئوخشايتتى، پۇتلىرى ئېيىقنىڭ پۇتلىرىغا، ئاغزىرى بولسا شىرنىڭ ئاغزىغا ئوخشايتتى. ئەجدىھا ئۇنىڭغا ئۆز قۇدرىتى، تەختى ۋە زور ھوقۇقىنى بەردى. 3 دىنۋىنىڭ باشلىرىدىن بىرى ئەجەللىك يارىلانغاندەك تۇراتتى. لېكىن، بۇ ئەجەللىك يارا ساقايغاندى. پۈتكۈل دۇنيا دىنۋىنى ھەيرانۋەھس بولۇپ ئۇنىڭغا [ئە گەشتى]. 4 ئەجدىھا دىنۋىنى [سەلتەنەتلىك] ھوقۇق بە رگەچكە تۇلار ئەجدىھاغا چوقۇنۇشتى. تۇلار يەنە دىنۋىنىمۇ چوقۇنۇپ: ـ دىنۋىنىڭ تە گدىشى بارمۇ؟ ئۇنىڭ بىلەن كىممۇ ئېلىشالىسۇن؟ ـ دېدى. 5 دىنۋىنىڭ تە گەبىۋىرلۈق ۋە كۈپۈرلۈق قىلدىغان ئېغىز بېرىلدى، ئۇنىڭغا قىرىق ئىككى ئاي ئىش كۆرۈشىنىڭ ھوقۇق بېرىلدى. 6 ئۇ خۇداغا كۈپۈرلۈق قىلغىلى ـ ئۇنىڭ نامىغا ۋە ئۇنىڭ دە رگاھىغا، ئىۋىدىقلا ئەرشنى ماكان قىلغانلارغا كۈپۈرلۈق قىلغىلى ئاغزىنى ئاچتى. 7 ئۇنىڭ مۇقەددەس بەندىلە رگە قارشى جەڭ قىلىپ، تۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىشىگە يول قويۇلدى؛ ھەر قەبىلە، ھەر مىللەت، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغان ئەللە رگە ھۆكۈمرانلىق قىلىش ھوقۇقى ئۇنىڭغا بېرىلدى. 8 يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ـ ئالەم ئاپىرىدە بولغاندىن ئېيان بوغوزلىنىپ بولغان قوزىنىڭ ھاياتلىق دەپتىرىگە نامى يېزىلمىغانلار بولسا، ئۇنىڭغا سەجدە قىلىدۇ. 9 قۇلىقى بارلار، بۇنى ئاڭلىسۇن! 10 «»ئۇتقۇن بولىدۇ» دەپ بېكىتىلگەنلەر چوقۇم ئۇتقۇن بولىدۇ، «قىلىچلىنىدۇ» دەپ بېكىتىلگەنلەر چوقۇم قىلىچلىنىپ ئۆلىدۇ». مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ سەۋرى-تاقىتى ۋە ئېتىقادى مانا شۇ ئىشلاردا مەلۇم بولىدۇ. 11 مەن يەردىن چىقىۋاتقان يەنە بىر دىنۋىنى كۆردۈم. ئۇنىڭ قوزىنىڭكىدەك كىچىك ئىككى مۇڭگۈزى بار ئىدى، لېكىن ئاۋازى ئەجدىھانىڭكىدەك چىقاتتى. 12 ئۇ ئاۋۋالقى دىنۋىنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ پۈتۈن ھوقۇقىنى يۈرگۈزۈپ، يەر يۈزىنى ۋە ئۇنىڭدا ئۇرۇۋاتقانلارنى ئەجەللىك يارىسى ساقايغان ئاۋۋالقى دىنۋىنىڭ چوقۇنۇشىغا ئىلىپ كىرىدۇ. 13 ئۇ زور مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتەتتى، ھەتتا كىشىلەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئاسماندىن يەر يۈزىگە ئوت ياغدۇراتتى. 14 ئۇ ئاۋۋالقى دىنۋىنىڭ ۋاكالىتەن كۆرسىتىشكە ھوقۇقلاندۇرۇلغان ئالامەتلەر بىلەن يەر يۈزىدە ئۇرۇۋاتقانلارنى ئازدۇرۇپ، تۇلارغا «قىلىچ بىلەن يارىلانغان، لېكىن تىرىك قالغان» دېگەن ئاۋۋالقى دىنۋىنىڭ ئاتاپ بىر بۇت-ھەيكەل ياساپ تىكلەشنى تاپىلىدى. 15 دىنۋىنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە نەپەس كىرگۈزۈپ، ئۇنىڭغا ئۇنى سۆزلىيەلەيدىغان قىلىش ۋە ئۇنىڭغا چوقۇنمىغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈرگۈزۈش قۇدرىتى بېرىلدى. 16 ئۇ تۆۋەن ۋە كاتتا، باي ۋە كەمبەغەل، ھۆر ۋە قۇللارنىڭ ھەممىسىنى ئوڭ قولى ياكى پېشانىسىگە تامغا باستۇرۇشقا مەجبۇرلىدى. 17 ئۇ يەنە بۇ تامغا، يەنى دىنۋىنىڭ نامى ياكى ئۇنىڭ نامىدىكى رەقەم بېسىلغانلاردىن باشقا ھېچكىم بىر نەرسە سېتىۋالالمايدۇ ياكى ساتالمايدۇ، دەپ بېكىتتى. 18 مانا بۇ يەردە ھېكمەت بار. ئەقىل-پاراسىتى بارلىكى كىشىلەر دىنۋىنىڭ رەقىمىنى ھېسابلاپ باقسۇن؛ چۈنكى بۇ رەقەم بىر ئادەمنىڭ رەقىمى بولىدۇ. ئۇنىڭ رەقىمى 666دۇر.

14

ئاندىن مەن كۆردۈمكى، مانا، قوزا زىئون تېغى ئۈستىدە تۇراتتى. ئۇنىڭ يېنىدا پېشانىسىگە ئۆز نامى ۋە ئاتىسىنىڭ نامى يېزىلغان بىر يۈز قىرىق تۆت مىڭ كىشى بار ئىدى. 2 ئاسماندىن خۇددى [شارقىراپ ئېقىۋاتقان] نۇرغۇن سۇلارنىڭ ئاۋازىدەك ۋە قاتتىق گۈلدۈرماسىنىڭ ئاۋازىدەك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. مەن ئاڭلىغان ئاۋاز يەنە چىلتارچىلار چىلتارلارنى چالغان ئاۋازغا ئوخشايتتى؛ 3 ھېلىقى كىشىلەر تەختىنىڭ، تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ۋە ئاقساقاللارنىڭ ئالدىدا يېڭى بىر كۈينى ئېيتىشتى. بۇ كۈينى [گۈناھلىرىنىڭ] بەدىلى تولىنىپ بۇ دۇنيادىن ئازاد قىلىنغان كىشىلەردىن بىر يۈز قىرىق تۆت مىڭدىن باشقا ھېچكىم ئۆگىنەلەيتتى. 4 تۇلار ئايالار تەرىپىدىن گۇناھتا بۇلغانمىغان، چۈنكى تۇلار پاك ئادەملەردۇر. قوزا نە گە بارسا، تۇلارمۇ ئۇنىڭغا تە گشىپ شۇ يە رگە باردۇ. تۇلار بەدەل بىلەن ئىنسانلار ئارىسىدىن خۇداغا ۋە قوزىغا ھوسۇلنىڭ تۇنجى مېۋىسىدەك بولۇش ئۈچۈن سېتىۋېلىنغان. 5 تۇلار ئە يىبسىز بولۇپ، ئاغزىدىن ھېچ يالغان سۆز چىقمايدۇ. 6 ئاندىن مەن ئاسماننىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇچۇپ يۈرگەن باشقا بىر پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇنىڭغا يەر يۈزىدە ئۇرۇۋاتقانلارغا، يەنى ھەربىر ئەل، قەبىلە، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغانلار، ھەر مىللەتلە رگە ئېلىپ يەتكۈزۈشنى ئۈچۈن مەڭگۈلۈك خۇش خەۋەر تاپشۇرۇلدى. (aiōnios g166) 7 ئۇ يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ خۇدادىن قورقۇڭلار، ئۇنى ئۇلۇغلاڭلار! چۈنكى ئۇنىڭ سوت قىلىش سائىتى يېتىپ كەلدى؛ ئاسمانىنى، زېمىننى، دېڭىزنى ۋە سۇ بۇلاقلىرىنى ياراتقۇچىغا سەجدە قىلىڭلار! ـ دەيتتى. 8 ئۇنىڭ كەينىدىن ئىككىنچى پەرىشتە كېلىپ مۇنداق دېدى: «غۇلىدى! كاتتا شەھەر بابىل غۇلىدى، ئۇ ئۆز زىنا-يۇزۇقلۇقىنىڭ سەۋدالىق شارابىنى پۈتكۈل ئەللە رگە ئىچكۈزگەن». 9 ئالدىنقى ئىككى پەرىشتىنىڭ كەينىدىن يەنە بىر پەرىشتە، يەنى ئۈچىنچى پەرىشتە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق دېدى: ـ «كىمدىكىم دىنۋىنى ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە چوقۇنسا، ئۇنىڭ تامغىسىنى پېشانىسىگە ياكى قولىغا قوبۇل قىلسا، 10 خۇدانىڭ قەھرىنىڭ تەبىجەش قىلىنمىغان ساپ شارابىنى ئۇنىڭ غەزەپى بىلەن تولغان قەدەھتە ئىچىدۇ. ئۇ مۇقەددەس پەرىشتىلەرنىڭ ۋە قوزىنىڭ ئالدىدا ئوت ۋە گۈڭگۈرتە قىينىلىدۇ. 11 ئۇلارنىڭ قىينىلىشىدىن چىققان ئىس-تۈتە كەلەر ئەبەدىلئەبەد پۈرلەراپ تۇرىدۇ، دىنۋىنى ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە چوقۇنغانلار ياكى ئۇنىڭ نامىنىڭ تامغىسىنى قوبۇل قىلغانلارغا كېچە-كۈندۈز تىنالمايدۇ». (aiōn g165) 12 مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ سەۋرى-تاقىتى ۋە ئېتىقادى مانا شۇ ئىشلاردا مەلۇم بولىدۇ. 13 مەن يەنە ئاسماندا مۇنداق بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم: ـ «بۇ سۆزنى ياز: «بۇنىڭدىن كېيىن رەببدە ۋاپات بولۇپ تۇلىگەنلەر ئەختىكىتۇر!» ـ دۇرۇس، دەيدۇ روھ، ـ تۇلار ھازىر ئۆز ئىشلىرىدىن توختاپ ئارام تالالايدۇ. چۈنكى قىلغان ئەمەللىرى تۇلارغا ئە گىشىپ كېلىدۇ»». 14 مەن كۆردۈمكى، مانا بىر پارچە ئاق بۇلۇت، بۇلۇتنىڭ ئۈستىدە بېشىغا ئالتۇن تاج كېيگەن، قولىدا ئوتكۈر بىر ئورغاق تۇتقان ئىنسانئوغلىغا ئوخشايدىغان بىرسى ئولتۇراتتى. 15 ئىبادەتخانىدىن باشقا بىر پەرىشتە چىقىپ، بۇلۇتنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغۇچىغا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ ئورغىقىڭنى سال ۋە ئورۇشقا باشلا! چۈنكى ئورما ۋاقتى كەلدى، يەر يۈزىدىكى زىرائەتلەر پىشىپ يېتىلدى، دېدى. 16 بۇلۇت ئۈستىدە ئولتۇرغۇچى ئورغىقىنى يەر يۈزىگە سالدى ۋە يەر يۈزىدىكى زىرائەتلەر ئورۇلدى. 17 ئەرشتە بولغان ئىبادەتخانىدىن يەنە بىر پەرىشتە چىقتى. ئۇنىڭمۇ ئوتكۈر بىر ئورغىقى بار ئىدى. 18 ئارقىدىنلا، ئوتنى باشقۇرىدىغان يەنە بىر پەرىشتە قۇربانگاھدىن چىقىپ، ئوتكۈر ئورغاق ئۇتقان پەرىشتىگە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ ئوتكۈر ئورغىقىڭنى سىلىپ، يەر يۈزىدىكى ئۈزۈم تېلىنىڭ ساپالىرىنى يىغىۋال، چۈنكى ئۈزۈملىرى پىشىپ يېتىلدى، ـ دېدى. 19 بۇنىڭ بىلەن پەرىشتە ئورغىقىنى يەر يۈزىگە سالدى ۋە يەر يۈزىدىكى ئۈزۈم تېلىنىڭ مېۋىلىرىنى يىغىپ، خۇدانىڭ قەھرىنىڭ چوڭ شاراب كۈچلىگىگە تاشلىدى. 20 شەھەرنىڭ سىرتىدىكى شاراب كۈچلىگىدىكى ئۈزۈملەر دەسسىلىپ، شەربەتلىرى قان بولۇپ، ئاتنىڭ تىزگىنىگە چىقىدىغان ئېگىزلىكتە ئۈچ يۈز چاقىرىم يىراقلىققا ئاقتى.

15

ئاسماندا زور ھەم كارامەتلىك يەنە بىر ئالامەتنى، يەنى ئاخىرقى يەتتە بالا يېشىپەتنى تۇتۇپ تۇرغان يەتتە پەرىشتىنى كۆردۈم (ئاخىرقى بالا يېشىپەت دېيىلىشتىكى سەۋەب، خۇدانىڭ غەزەپى بۇلار بىلەن ئاخىرلىشىدۇ). 2 مەن يەنە ئوت ئارىلاش ئەينەك دېڭىزىدەك بىر كۆرۈنۈشنى ھەم ئەينەك دېڭىزنىڭ ئۈستىدە تۇرغان، دەۋە ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلى ۋە نامىنىڭ رەقىمى ئۈستىدىن غالىب كەلگەنلەرنى كۆردۈم. ئۇلارنىڭ قوللىرىدا خۇدا بە رگەن چىلتارلار بولۇپ، 3 ئۇلار خۇدانىڭ قۇل-خىزمەتكارى بولغان مۇسانىڭ ئېينى ھەم قوزىنىڭ كۈينى ئېيتىشاتتى: ـ «ئۇلۇغ ۋە كارامەت سېنىڭ قىلغانلىرىڭ، ئى ھەممىگە قادىر پەرۋەردىگار خۇدا، يوللىرىڭ ئادىل ۋە ھەقتۇر، ئى پۈتكۈل ئەللەرنىڭ پادىشاھى! 4 ئى پەرۋەردىگار، كىم سەندىن قورقمايدىغان، نامىڭنى ئۇلۇغلىمايدىغان بولالىسۇن؟ چۈنكى بىردىنبىر مۇقەددەس ئۆز ئۇگۇڭۇرسەن؛ بارلىق ئەللەر ئالدىڭغا كېلىدۇ، ساڭا سەجدە قىلىدۇ؛ چۈنكى ھەققانىي قىلغانلىرىڭ ئاشكارە بولدى». 5 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، مەن كۆردۈمكى، مانا ئەرشتىكى ئىبادەتخانا، يەنى ھۆكۈم-گۈۋاھلىق چېدىرى ئېچىلدى! 6 يەتتە بالا يېشىپەتنى ئۆز ئىلكىدە تۇتقان يەتتە پەرىشتە پاكىز، پارقىراپ تۇرىدىغان لباس كىيگەن، كۆكسىگە ئالتۇن كەمەر باغلىغان ھالدا ئىبادەتخانىدىن چىقتى. 7 تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ بىرى يەتتە پەرىشتىگە ئەبەدىلئەبەد ياشايدىغان خۇدانىڭ قەھرى بىلەن تولغان يەتتە ئالتۇن چىنىنى بەردى. (aiōn g165) 8 ئىبادەتخانا خۇدانىڭ شان-شەرىپى ۋە قۇدرىتىدىن تۇتۇپ بىلەن لىق تولدى. يەتتە پەرىشتىنىڭ يەتتە بالا يېشىپىتى ئاياغلاشمىغۇچە، ھېچكىم ئىبادەتخانىغا كىرەلمىدى.

16

شۇنىڭدىن كېيىن، ئىبادەتخانىدىن كۆتۈرۈلگەن يۇقىرى بىر ئاۋازنىڭ يەتتە پەرىشتىگە: «بېرىڭلار، خۇدانىڭ قەھرى تولغان يەتتە چىنىنى يەر يۈزىگە تۆكۈڭلار!» دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم. 2 بىرىنچىسى بېرىپ چىنىدىكىنى يەر-زېمىنغا تۆكتى. بۇنىڭ بىلەن دىنۋىنىڭ تامغىسى بېسىلغان ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە چوقۇنغانلاردا بىرخىل يېرگىنچلىك ھەم ئازابلىق چاقا-جاھارەت پەيدا بولدى. 3 ئىككىنچىسى چىنىدىكىنى دېڭىزغا تۆكتى؛ دېڭىز سۈيى قۇلۇكنىڭ قېنىغا ئوخشاش قانغا ئايلاندى ۋە ئۇچىدىكى پۈتۈن جانلىقلار ئۆلدى. 4 ئۈچىنچىسى چىنىدىكىنى دەريا ۋە بۇلاقلارنىڭ

سۇلىرىغا تۆكتى؛ تۆلارنىڭ سۈيمۇ قانغا ئايلاندى. **5** ئاندىن مەن سۈلارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: ـ «مۇشۇنداق هۆكۈملەرنى چىقىرىشىڭا ئادىل بولغانسەن، ئى هازىر بار بولغۇچى، بار بولغان مۇقەددەس بولغۇچى! **6** مۇشۇ ئادەملەر مۇقەددەس بەندىلەر ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ قېنىنى تۆككەنلىكى ۋەجىدىن، سەن تۆلارغا ئىچكىلى قان بەردىڭ. تۆلار شۇنىڭغا لايىقتۇر». **7** ئاندىن قۇربانگاهنىڭ جاۋابىدىن: ـ «شۇنداق، ئى هەممىگە قادىر پەرۋەردىگار خۇدا، هۆكۈملىرىڭ هەق ۋە ئادىلدۇر» ـ دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم. **8** تۆتىنچىسى چىندىكىنى قۇياشنىڭ تۆستىگە تۆكتى؛ يۇنىڭ بىلەن قۇياشقا ئىنسانلارنى ئوت بىلەن تۇرتىگلى قۇدرەت بېرىلدى. **9** شۇنىڭ بىلەن ئىنسانلار دەهشەتلىك قىزىقتا تۇرتەلدى؛ بىراق تۆلار هېچ توۋا قىلمىدى ۋە بۇ بالا-ئىشاپەتلەرنىڭ ئىگىسى بولغان خۇدانى تۆلۈغلاشنىڭ ئورنىغا ئۇنىڭ نامىنى قارغاشتى. **10** بەشىنچىسى چىندىكىنى دۇشمىنىڭ تەختىگە تۆكتى؛ دۇشمىنىڭ پادىشاهلىقىنى قاراڭغۇلۇق باستى، كىشىلەر تازابتىن تىللىرىنى چىشلەشتى **11** ۋە ئاغرىق-ئازابى ۋە چاقا-جاراهەتلىرىنىڭ دەستىدىن ئەرشتىكى خۇدانى كۈپۈرلۈق قىلىپ قارغىشىپ، قىلمىشلىرىغا هېچ توۋا قىلىشمىدى. **12** ئالتىنچىسى چىندىكىنى ئۇلۇغ ئەفرات دەرياسىغا تۆكتى؛ شۇ هامان كۈنچىقىشتىن كېلىدىغان پادىشاهلارنىڭ يولىنى هازىرلاشقا دەريانىڭ سۇيى قۇرىدى. **13** ئاندىن مەن ئەجدىهانىڭ، دۇشمىنىڭ ۋە ساختا پەيغەمبەرنىڭ ئېغىزلىرىدىن چىققان ۋاقىغا ئوخشايدىغان ئۈچ ناپاك روهنى كۆردۈم. **14** بۇلار مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىدىغان جىنلارنىڭ روهلىرى بولۇپ، پۈتكۈل يەر يۈزىدىكى پادىشاهلارنى هەممىگە قادىر خۇدانىڭ دەهشەتلىك كۈنىدىكى جەڭگە جەم قىلىشقا تۇلارنىڭ يېنىغا چىقىپ كېتىۋاتاتتى **15** («مانا، مەن ئوغرىدەك كېلىمەن! يالىڭاچ ماڭىسلىق، نومۇسى كۆرۈنمەسلىكى ئۈچۈن، كىيىملىرىنى چىڭ ساقلاپ، سەگەك تۇرغانلار بەختلىكتۇر!»). **16** ئەمدى [ناپاك روهلار] [پادىشاهلارنى] ئىبرانىيچە «هارماگىددون» دېيىلىدىغان يەر گە جەم قىلدى. **17** يەتتىنچىسى چىندىكىنى هاۋاغا تۆكتى؛ ئەرشتىكى ئىبادەتخانىدىن، تەختتىن يۇقىرى بىر ئاۋاز كۆتۈرۈلۈپ: ئىمىش تامام بولدى!» دېيىلدى. **18** شۇنۋان چاقاقلار چېقىلدى، تۇرلۇك ئاۋازلار ۋە گۈلدۈرمالار ئاڭلاندى ۋە دەهشەتلىك بىر يەر تەۋرەش يۈز بەردى؛ ئىنسانلار يەر يۈزىدە ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى بۇنچىلىك دەهشەتلىك يەر تەۋرەش هېچ بولۇپ باقمىغاندى. **19** كاتتا شەهەر ئۈچكە بۆلۈندى؛ هەرقايسى ئەللەردىكى شەهەرلەرمۇ غۇلىتىلدى. شۇنىڭ بىلەن كاتتا شەهەر بابىل خۇدانىڭ يادىغا كېچىپ ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۆشەددىدە قەهرلىك شارابى بىلەن تولغان قەدەھ تۇنىڭغا بېرىلدى. **20** بارلىق ئاراللار تۇرنى قاچۇرۇپ غايىب بولدى، تاغلارمۇ يوق بولدى، **21** ئىنسانلارنىڭ ئۈستىگە هەربىر دانىسى بىر تالانت ئېغىرلىقتا كېلىدىغان مۆلدۈر ئاسماندىن ياغدى. مۆلدۈر ئاپىتى شۇنداق دەهشەتلىك بولدىكى، ئادەملەر ئاپەتنىڭ دەستىدىن خۇدانى كۈپۈرلۈق قىلىپ قارغاشتى.

17

1 يەتتە چىنىسى بار يەتتە پەرىشتىنىڭ بىرى كېلىپ، ماڭا سۆزلەپ: ـ بۇ يەر گە كەل، نۇرغۇن سۇلار ئۈستىدە ئولتۇرغان چوڭ پاهىشە ئايالنىڭ تارتىدىغان جازاسىنى ساڭا كۆرسىتىپ قويايى. **2** يەر يۈزىدىكى پادىشاهلار ئۇنىڭ بىلەن يۈزۈقلۇق تۆتكۈزۈدى، يەر يۈزىدىكىلەر ئۇنىڭ يۈزۈقلۇقىنىڭ شارابىدىن مەست بولۇشتى، ـ دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئۇ پەرىشتە مېنى روهنىڭ ئىلكىدىكى هالەتتە بىر چۆلگە ئېلىپ باردى. ئۇ يەردە يەتتە باشلىق، ئون مۈڭگۈزلۈك، پۈتۈن ئەزايىنى كۈپۈرلۈق نامىلىرى قاپلىغان بىر توق قىزىل دۇشمىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغان بىر ئايالنى كۆردۈم. **4** ئايال سۆسۈن ۋە توق قىزىل كىيىم كىيگەن بولۇپ، ئالتۇن، قىممەتلىك ياقۇت ۋە مەرۋايىتلار بىلەن يەردازلانغانىدى. قولىدا يەرگىنچلىك نومۇسسىزلىقلار ۋە تۆز يۈزۈقلۇقىنىڭ نىجاسەتلىرى بىلەن تولغان بىر ئالتۇن قەدەھ بار ئىدى. **5** پېشانىسىگە بىر سىر ـ «كاتتا بابىل، پاهىشىلەرنىڭ ۋە دۇنيادىكى يۈتكۈل يەرگىنچلىك نومۇسسىزلىقلارنىڭ ئانىسى» دېگەن نام پۈتۈكلۈك ئىدى. **6** مەن ئايالنىڭ مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ قېنى ۋە ئەيساغا گۇۋاهلىق بەرگۈچىلەرنىڭ قېنى بىلەن مەست بولغانلىقىنى كۆردۈم. ئۇنى كۆرۈپ تولىمۇ تەئەججۈپ قىلىپ ئىنتايىن هەيران قالدىم. **7** پەرىشتە ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «نېمىگە هەيران قالدىڭ؟ ئايالنىڭ ۋە ئۇنى كۆتۈرۈپ تۇرغان يەتتە باشلىق، ئون مۈڭگۈزلۈك دۇشمىنىڭ سىرىنى ساڭا ئېيتىپ بېرەي. **8** سەن كۆرگەن دۇشە بىر زامانلاردا بار ئىدى، هازىر يوق؛ ئۇزۇن ئۆتمەي تېگى يوق ھاڭدىن چىقىپ، هالاكەتكە قاراپ ماڭىدۇ. يەر يۈزىدە تۇرۇۋاتقانلار ـ دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىن ۋېيان ئىسىملىرى ھاياتلىق دەپتىرىگە پۈتۈلمىگەن كىشىلەر دۇنيا كۆرۈپ ئىنتايىن هەيران قالىدۇ. چۈنكى ئۇ بىر زامانلاردا بار ئىدى، هازىر يوق، لېكىن يەنە پەيدا بولىدۇ. (Abyssos g12) **9** مانا بۇنى چۈشىنىشكە لازىم بولغان هېكمەت: ـ يەتتە باش بولسا ئۇ ئايال ئولتۇرغان يەتتە تاغقا، شۇنداقلا يەتتە پادىشاهقا ۋەكىللىك قىلىدۇ. **10** بۇلارنىڭ بەشى يىقىلغان، بىرسى بار، يەنە بىرى تېخى كەلمىدى. ئۇ كەلگەندە پەقەت ئازلا ۋاقىت تۇرالايدۇ. **11** بۇرۇن بار بولغان، ئەمدى هازىر يوق بولغان دۇشمىنىڭ تۆرتى سەككىزىنچى پادىشاهدۇر، شۇنداقلا ئۇ هەم يەتتىسىدىن بىرى بولۇپ هالاكەتكە قاراپ ماڭىدۇ. **12** سەن كۆرگەن ئون مۈڭگۈز ئون پادىشاهدۇر. تۇلارنىڭ پادىشاهلىقلىرى تېخى يوق، ئەمدى تۇلارغا دەۋە بىلەن بىللە بىر سائەتلىك پادىشاهلىق هوقۇقى بېرىلىدۇ. **13** بۇ پادىشاهلار بىر ئىي، بىر نىيەتتە بولۇپ ئۆز قۇدرىتى ۋە هوقۇقلىرىنى دۇشمىگە بېرىشىدۇ. **14** دەۋە ۋە پادىشاهلار بىرلىشىپ قوزىغا قارشى جەڭ قىلىدۇ. قوزا تۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىدۇ، چۈنكى ئۇ ربەلەرنىڭ رەبىي، پادىشاهلارنىڭ پادىشاهىدۇر. ئۇنىڭ بىلەن بىرگە تۇرغانلار بولسا چاقىرىلغان، تاللانغان ۋە ئۇنىڭغا سادىق بولغانلاردۇر». **15** پەرىشتە ماڭا يەنە: ـ پاهىشە ئايال ئۈستىدە ئولتۇرغان، سەن كۆرگەن سۈلار بولسا مىللەتلەر، ئۆزئارا تۆپلاشقان تۇرغۇن كىشىلەر، ئەللەر ۋە هەر خىل تىللاردا سۆزلىشىدىغان كىشىلەردۇر. **16** سەن كۆرگەن ئون مۈڭگۈز ۋە دەۋە بۇ پاهىشە ئايالدىن نەپرەتلىنىدۇ؛ ئۇنى تالان-تاراج قىلىپ يالىڭاچلاپ قويىدۇ، ئۇنىڭ گۆشىنى يەپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە كۆيدۈرىدۇ. **17** چۈنكى خۇدا ئۆز سۆز-كالامىرى ئەمەلگە ئاشقۇچە، ئاشۇ [ئۇن پادىشاهنىڭ] كۆڭلىگە ئۆز ئىرادىسىنى ئىجرا قىلىپ، بىر قارارىدا تەختىشىپ پادىشاهلىق هوقۇقىنى دۇشمىگە بېرىش نىيىتىنى سالدى. **18** سەن كۆرگەن ئايال يەر يۈزىدىكى پادىشاهلار ئۈستىدىن هۆكۈمرانلىق قىلىدىغان كاتتا شەهەردۇر، ـ دېدى.

18

1 ئۇ ئىشلاردىن كېيىن مەن چوڭ هوقۇقلۇق يەنە بىر پەرىشتىنىڭ ئاسماندىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. يەر يۈزى ئۇنىڭ جۇلالىلىقىدىن يورۇپ كەتتى. **2** پەرىشتە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق ۋارقىرىدى: ـ «غۇلدىي! كاتتا شەهەر بابىل غۇلدىي! ئەمدى ئۇ جىنلارنىڭ ماكانى، هەربىر ناپاك روهلارنىڭ سولانغانىسى، هەربىر مەكرۇھ ۋە يىرگىنچلىك قۇشلارنىڭ سولاق-چاڭگىسى بولدى! **3** چۈنكى بارلىق ئەللەر ئۇنىڭ زىنا-يۈزۈقلۇقىنىڭ سەۋدالىق شارابىدىن ئىچىشتى؛ يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاهلار ئۇنىڭ بىلەن يۈزۈقلۇق تۆتكۈزۈشتى، يەر يۈزىدىكى سودىگەرلەر ئۇنىڭ ئەيش-ئىشرىتىنىڭ ئەلۋەكچىلىكىدىن بېيىشتى». **4** ئاسماندىن يەنە بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم: ـ «ئى مېنىڭ خەلقىم، ئۇنىڭ گۇناهلىرىغا شېرىك بولماسلىقلار ئۈچۈن، هەم ئۇنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان بالا-ئىشاپەتلەر گە تۇچرىماسلىقلار ئۈچۈن، ئۇنىڭ ئىچىدىن چىقىلار! **5** چۈنكى ئۇنىڭ گۇناهلىرى پەلەك يەتكۈدەك دۈۋىلىنىپ كەتكەن، خۇدا ئۇنىڭ هەققانىيەتسىزلىكلىرىنى ئېسىگە ئالدى. **6** ئۇ باشقىلارغا يانداۋىرىنىدەك ئۇنىڭ قىلغىنىنى ئۆزىگە يانداۋ ئۇگلار، ئۇنىڭ قىلمىشلىرىنا مۇۋاپىق ئىككى هەسسە قوشلاپ قايتۇرۇگلار؛ ئۇ [باشقىلارغا] ئەبجەش قىلىپ بە رگەن قەدەمىتە ئۇنىڭغا ئىككى هەسسە قويۇق ئەبجەش قىلىگلار. **7** ئۇ ئۆزىنى قانچىلىك ئۇلۇغلىغان بولسا، قانچىلىك ئەيش-ئىشرەتتە ياشىغان بولسا، ئۇنىڭغا شۇنچىلىك قىينىلىش ۋە دەرد بېرىگلار، ئۇ كۆڭلىدە: «مەن تۇل ئەمەس، بەلكى تەختە ئولتۇرغان خانىشمەن؛ مەن دەرد-ئەلەمنى ئېسلا كۆرمەيمەن» دېگىنى تۇپەيلىدىن، **8** بۇ ۋەجىدىن بىر كۈن ئىچىدىلا ئۇنىڭغا چۈشىدىغان بالا-ئىشاپەتلەر، يەنى ئۆلۈم، دەرد-ئەلەم ۋە ئاچارچىلىق كېلىدۇ، ئۇ ئوت بىلەن كويدۈرۈلىدۇ؛ چۈنكى ئۇنى سوراق قىلغۇچى پەرۋەردىگار خۇدا قۇدرەتلىكتۇر!». **9** ئۇنىڭ بىلەن يۈزۈقلۇق قىلغان ۋە ئۇنىڭ بىلەن ئەيش-ئىشرەتتە ياشىغان يەر يۈزىدىكى پادىشاهلار ئۇنى تۇرتىگەن ئوتنىڭ ئىسىس-تۈتىنە كلىرىنى كۆرگەندە، ئۇنىڭ هالىغا قاراپ يىغا-زار كۆتۈرۈشىدۇ. **10** ئۇلار ئۇنىڭ تارتىۋاتقان ئازابىدىن قورقۇپ، يىراقتا تۇرۇپ دەيدۇ كى: ـ «ۋاي ئىست، ۋاي ئىست، ئى كاتتا شەهەر! ئاھ بابىل، كۈچلۈك شەهەر! چۈنكى بىر سائەت ئىچىدىلا جازايىڭ بېشىگغا چۈشتى!» **11** يەر يۈزىدىكى سودىگەرلەرمۇ ئۇنىڭ ئۈستىدە يىغا-زار قىلىشىدۇ. چۈنكى ئەمدى تۇلارنىڭ كېمىدىكى يۈك-ماللىرىنى، **12** يەنى ئالتۇن-كۈمۈش، قىممەتلىك ياقۇتلار، ئۇنچە-مەرۋايىت، نەپىس لباس رەختى، سۆسۈن رەخت، يىپەك، توق قىزىل رەنگلىك گەزمال، هەرخىل خۇشبۇيى تۇرۇنج ياغىچلار، پىل چىشى ۋېيىملىرى، ئەڭ ئېسىل ياغاچ، تۈچ، تومۇر ۋە مەرمەرلەردىن ئىشلەنگەن خىلىۋخىل ۋېيىملار، **13** شۇنىڭدەك قوۋزاقدارچىن، تىبىتقۇلار، خۇشبۇيى، مۇرمە ككى، مەستىكى، شاراب، زەيتۇن مېيى، ئاق ئۇن، بۇغداي، كالا، قوي، ئات، هارۋا ۋە ئىنسانلارنىڭ تەنلىرى ۋە جانلىرى دېگەن ماللىرىنى سېتىۋالىدىغان كىشى يوقتۇر. **14** ([ئى بابىل]، جېنىڭ مەستانە بولغان ئېسىل مېۋىلەر سەندىن كەتتى، بارلىق هەشەمەتلىك ۋە هەيۋەتلىك مال-دۇنيالىرىڭ سەندىن يوقالدى. تۇلار بۇلارنى ئەمدى هە رگىز تاپالمايدۇ!) **15** بۇ ماللارنى سېتىپ بېيىغان سودىگەرلەر بولسا شەهەرنىڭ تارتىۋاتقان ئازابىدىن قورقۇپ، يىراقتا تۇرۇپ ئۇنىڭ ئۈستىدە يىغا-زار قىلىشىپ دېيىشىدۇ كى: ـ **16** «ۋاي ئىست، ۋاي ئىست، ئى كاتتا شەهەر! نەپىس لباس رەختىلە رگە، سۆسۈن ۋە توق قىزىل رەنگلىك گەزماللارغا ئورىلىپ، ئالتۇن، قىممەتلىك

ياقۇتلار ۋە تۇنچە-مەرۋايىتلار بىلەن بېزەلگەنسەن! **17** بىر سائەت ئىچىدىلا شۇنچە كاتتا بايلىقلار ۋەيران بولدى!» بارلىق كېمە خوجايىنلىرى، كېمىدىكى بارلىق يولۇچىلار، كېمىچىلەر ۋە دېڭىزنا تايىنىپ جان باقىدىغانلارنىڭ ھەممىسى يىراقتا تۇرۇپ، **18** ئۇنى ئۆرتىگەن ئوتنىڭ ئىس-تۈتىگە كاپىرنى كۆرۈپ: ـ بۇ كاتتا شەھەر رەگە قانىسى شەھەر تەڭ كېلەلىسۇن؟ ـ دەپ پېرياد كۆتۈرۈشتى. **19** تۇلار باشلىرىغا توپا چېچىپ، پېرياد كۆتۈرۈشۈپ، يىغا-زار قىلىشىپ: ـ ۋاي ئىست، ۋاي ئىست، ئۇ كاتتا شەھەر! ئۇ تارقىلىق، ئۇنىڭ دۆلىتىدىن، دېڭىزدا كېمىسى بارلار بېيىغانىدى! بىر سائەت ئىچىدىلا ۋەيران بولدى بۇ شەھەر! ـ دېيىشىدۇ. **20** ـ «ئۇنىڭ بېشىغا كەلگەنلەردىن شادلىنىڭلار، ئەي ئېرىش، ئەي مۇقەددەس بەندىلەر، روسۇللار ۋە پەيغەمبەرلەر! چۈنكى خۇدا سىلەرنىڭ دەۋايىڭلاردىكى ھۆكۈمنى ئۇنىڭ ئۈستىدىن چىقارغان!». **21** ئاندىن، كۈچلۈك بىر پەرىشتە تۈگمەن تېشىغا ئوخشاش يوغان بىر تاشنى كۆتۈرۈپ، دېڭىزغا تاشلاپ مۇنداق دېدى: ـ «مانا شۇنداق شىددەت بىلەن، كاتتا شەھەر بابىل غۇلىتىلىدۇ، ئۇ قايتىدىن كۆرۈنمەيدۇ! **22** چىلتارچىلارنىڭ، سازچىلارنىڭ، نەيچىلەر ۋە سۇنايچىلارنىڭ ئاۋازى سىنىڭدە قايتىدىن ھەرگىز ئاڭلانمايدۇ، ھەرخىل ھۈنەرنى قىلىدىغان ھۈنەرۋەن سىنىڭدە قايتىدىن ھەرگىز تېپىلمايدۇ، تۈگمەننىڭمۇ ئاۋازى سىنىڭدە قايتىدىن ھەرگىز ئاڭلانمايدۇ، **23** ھەتتا چىراغنىڭ يورۇقى سىنىڭدە قايتىدىن ھەرگىز يورۇمايدۇ، توي بولۇۋاتقان يىگىت-قىزنىڭ ئاۋازى سىنىڭدە قايتىدىن ھەرگىز ئاڭلانمايدۇ، چۈنكى سىنىڭ سودىگەرلىرىڭ يەر يۈزىدىكى ئەربابلار بولۇپ چىقتى، بارلىق ئەللەر سېنىڭ سېھىر-ئەپسۇنلىرىڭنا ئالداندى؛ **24** پەيغەمبەرلەرنىڭ، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ [ئۆكۈلگەن قانلىرى]، شۇنداقلا يەر يۈزىدە بارلىق قىرغىن بولغانلارنىڭ قانلىرىمۇ ئۇنىڭدا تېپىلدى».

19

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەرشتە زور بىر توپ ئادەملەرنىڭ ۋارقىراشلىرىدەك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. تۇلار: ـ ـ ھەمدۇسانا! نىجات، شان-شەرەپ ۋە قۇدرەت خۇدايىمىزغا مەنسۇپتۇر! **2** چۈنكى ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى ھەق ۋە ئادىلدۇر، ئۇ يەر يۈزىنى ئۆز بۇزۇقلۇقى بىلەن بۇزغان چولۇق پاھىشىنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىپ، ئۆز قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ قېنىنىڭ ئىنتىقامىنى ئۇنىڭدىن ئالدى، ـ دېيىشىتى. **3** ئۇلار ئىككىنچى قېتىم: ـ «ھەمدۇسانا!» دېيىشتى. ئۇنىڭدىن چىققان ئىس-تۈتە كەلمەر ئەبەدىلئەبەد دگىچە پۈرقىرايدۇ! **(aiōn g165)** **4** يىگىرمە تۆت ئاقساقال ۋە تۆت ھايات مەخلۇق يە رگە يىقىلىپ: ـ «ئامىن! ھەمدۇسانا!» دەپ، تەختتە ئولتۇرغان خۇداغا سەجدە قىلىشتى. **5** ئاندىن تەختتىن كۆتۈرۈلگەن بىر ئاۋاز مۇنداق دېدى: ـ «ئەي ئۇنىڭ بارلىق قۇل-خىزمەتكارلىرى، ئۇنىڭدىن قورقىدىغان كاتتىلار بولسۇن، تۇۋەنمەر بولسۇن، ھەممىڭلار خۇدايىمىزنى مەدھىيىلەڭلار!» **6** ئاندىن زور بىر توپ ئادەملەرنىڭ ئاۋازىغا، نۇرغۇن سۇلزارنىڭ شارقىرىشىغا، قاتتىق گۈلدۈرمامىلارنىڭ گۈلدۈرلىشىگە ئوخشاش بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: ـ «ھەمدۇسانا! ھەممىگە قادىر پەرۋەردىگار خۇدايىمىز سەلتەنەت قىلدى! **7** شادلىنايلى، تەنتەنە قىلايلى ۋە ئۇنى مەدھىيىلەپ ئۇلۇغلايلى! چۈنكى قوزىنىڭ توي-مەرىكە كۈنى يېتىپ كەلدى، قىز ئۆزىنى تەييار قىلدى!» **8** قىزغا كىيىش ئۈچۈن پاكىز، پارقىراپ تۇرىدىغان نەپىس لباس بېرىلدى (نەپىس لباس بولسا مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ھەققانىي ئەمەللىرىدۇر). **9** ئاندىن، [پەرىشتە] ماڭا: ـ مۇنۇ سۆزلەرنى خاتىرىلىۋال: ـ «قوزىنىڭ توي زىياپىتىگە چاقىرىلغانلار بەختلىكتۇر!» ـ دېدى. ئۇ ماڭا يەنە: ـ بۇلار خۇدانىڭ ھەقىقىي سۆزلىرىدۇر، ـ دېدى. **10** مەن ئۇنىڭغا سەجدە قىلغىلى ئايىغىنا يىقىلدىم. لېكىن ئۇ: ـ ھە رگىز ئۇنداق قىلما! مەنمۇ خۇدانىڭ سەن ۋە ئەيسانا گۈۋاھلىق بە رگۈچى قېرىندىشلىرىڭ بىلەن ئوخشاش قۇل-خىزمەتكارمەن. خۇدانىلا ئىبادەت قىل! چۈنكى ۋەھيي-بىشارەتنىڭ روھ-ماھىيىتى بولسا ئەيسا ھەققىدە گۈۋاھلىق بېرىشتۇر، ـ دېدى. **11** ئاندىن كۆردۈمكى، ئاسمان ئېچىلدى ۋە مانا، بىر ئاق ئات تۇراتتى، ئۇستىگە مىنگۈچىنىڭ بولسا نامى «سادىق» ۋە «ھەققىي» بولۇپ، ئۇ ھەققانىيلىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ ۋە جەڭ قىلىدۇ. **12** ئۇنىڭ كۆزلىرى ئوت يالقۇنىغا ئوخشايتى، بېشىدا نۇرغۇن تاجى بولۇپ، تېنىدە ئۆزىدىن باشقا ھېچكىم بىلەيدىغان بىر نام پۈتۈكلۈك ئىدى. **13** ئۇ ئۆچىسىغا قانغا مىلەنگەن بىر تون كىيگەنىدى، ئۇنىڭ نامى «خۇدانىڭ كالامى» دەپ ئاتىلىدۇ. **14** ئۇنىڭ كەينىدىن ئە گىشىپ كېلىۋاتقان ئەرشتىكى قوشۇنلار بولسا، ئاق ئاتلارغا مىنگەن، ئاپاق، پاك نەپىس كاتاپ لباس بىلەن كىيىنىۋالغانىدى. **15** ئۇنىڭ ئاغزىدىن ئوتكۈر بىر قىلىچ چىقىپ تۇراتتى، ئۇ يۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەللەرنى ئۇرىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى تۆمۈر كالتەك بىلەن پادىچىدەك باقىدۇ؛ ئۇ ھەممىگە قادىر خۇدانىڭ دەھشەتلىك غەزىپىنىڭ «شاراب كۆچىكى»نىڭ چەيلىگۈچىسىدۇر. **16** ئۇنىڭ تونى ۋە يوتىسى ئۈستىگە «پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى ۋە رەببىلەرنىڭ رەببى» دېگەن نام يېزىلغانىدى. **17** ئاندىن مەن قۇياشنىڭ ئىچىدە تۇرغان بىر پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇ ئاسماننىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۆچۈرۈلىۋاتقان بارلىق قۇشلارغا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ كېلىڭلار، خۇدانىڭ كاتتا زىياپىتىگە يىغىلىڭلار! **18** پادىشاھلارنىڭ، سەردارلارنىڭ ۋە پالۋانلارنىڭ، ئاتلارنىڭ ۋە تۇلارغا مىنگەنلەرنىڭ، شۇنداقلا بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ، قۇللارنىڭ ھەم ھۆرلەرنىڭ، كاتتىلارنىڭ ھەم تۆۋەنلەرنىڭ گۆشلىرىنى يە گىلار! ـ دېدى. **19** شۇنىڭ بىلەن مەن دىۋە، يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ۋە تۇلارنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ ئاتقا مىنگۈچى ھەم ئۇنىڭ قوشۇنى بىلەن جەڭ قىلىش ئۈچۈن توپلانغانلىقىنى كۆردۈم. **20** ئەمدى دىۋە ۋە ئۇنىڭغا ئۆكالىتەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسەتكەن ساختا پەيغەمبەرنىڭ ھەر ئىككىسى تۇتۇۋېلىندى. (ساختا پەيغەمبەر شۇ ئالامەتلەر بىلەن دىۋىنىڭ تامغىسىنى قوبۇل قىلغان ھەمدە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە چوقۇنغانلارنى ئازدۇرۇپ يۈ رگەنىدى). تۇلار ئىككىسى گۈگۈگۈرت يېنىۋاتقان ئوت كۆلىگە تىرىك تاشلاندى. **(Limnē Pyr g3041 g4442)** **21** قالغىنى بولسا ئاتقا مىنگۈچىنىڭ ئاغزىدىن چىققان قىلىچ بىلەن قىرىلدى. بارلىق پۇتۇن تۇچار-قاناتلار بۇلارنىڭ گۆشى بىلەن يەپ تويۇندى.

20

ئۇنىڭدىن كېيىن، قولىدا تېگى يوق ھاكىنىڭ ئاچقۇچى ۋە يوغان زەنجىر تۇتقان بىر پەرىشتىنىڭ ئاسماندىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. **(Abyssos g12)** **2** پەرىشتە ئەجدىھانى، يەنى ئىبلىس ياكى شەيتان دېيىلىدىغان ھىلىقى قەدىمىي يىلانىنى تۇتۇپ، مىڭ يىللىق زەنجىرلەپ قويدى. **3** ئۇنىڭ مىڭ يىل توشقۇچە ئەللەرنى ئازدۇرماسلىقى ئۈچۈن، ئۇنى تېگى يوق ھاكىنا تاشلاپ ھاكىنىڭ ئاغزىنى ئېتىپ پېچەتلىۋەتتى. بۇ ۋاقىتلاردىن كېيىن، ئۇ ۋاقىتنىچە قويۇپ بېرىلىشى مۇقەررەر. **(Abyssos g12)** **4** ئاندىن مەن تەختلەرنى ۋە ئۇلارنى ئولتۇرغانلارنى كۆردۈم. ئۇلارغا ھۆكۈم قىلىش ھوقۇقى بېرىلگەنىدى. مەن يەنە، ئەيسانا يە رگەن گۈۋاھلىق ۋەجىدىن ۋە خۇدانىڭ سۆز-كالامى ۋەجىدىن كاللىسى ئېلىنغانلارنىڭ جانلىرىنىمۇ كۆردۈم. ئۇلار دىۋىگە ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە چوقۇنمىغان، ئۇنىڭ تامغىسى پېشانىسىگە ۋە قولىغا ئۆرۈلمىغانلار ئىدى. ئۇلار تىرىلىپ، مەسىھ بىلەن بىرلىكتە مىڭ يىل ھۆكۈم سۈردى **5** (ئۆلگەنلەرنىڭ قالغانلىرى مىڭ يىل توشمىغۇچە تىرىلمەيدۇ). بۇ دەسلەپكى تىرىلىش ئىدى. **6** دەسلەپكى تىرىلىشتىن نەسىۋە بولغانلار ۋە بەختلىك ۋە مۇقەددەسىتۇر؛ ئىككىنچى ئۆلۈمنىڭ بۇلارنى ئىلىكىگە ئېلىش ھوقۇقى يوقتۇر. ئۇلار خۇدانىڭ ۋە مەسىھنىڭ كاھىنلىرى بولىدۇ ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىرلىكتە مىڭ يىل ھۆكۈم سۈرىدۇ. **7** مىڭ يىل توشقاندا، شەيتان زىندانىدىن بوشىتىلىپ، **8** يەر يۈزىنىڭ تۆت بۇلۇڭىدىكى ئەللەرنى، يەنى گوگ ۋە ماگوگنى ئازدۇرۇش ۋە ئۇلارنى جەڭ قىلىشقا بىر يە رگە توپلاشقا چىقىدۇ. توپلانغانلارنىڭ سانى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك ساناقسىز بولىدۇ. **9** ئۇلار يەر يۈزىدىكى كەڭ تۈزلەڭلىككە چىقىپ، مۇقەددەسنى بەندىلەرنىڭ بارگاھىنى، يەنى خۇدا سۆيىدىغان شەھەرنى مۇھاسىرىگە ئالدى. لېكىن ئاسماندىن ئوت يېغىپ، ئۇلارنى يۇتۇۋېتىدۇ. **10** ئۇلارنى ئازدۇرغان ئىبلىس بولسا دىۋە بىلەن ساختا پەيغەمبەر كويۈۋاتقان ئوت ۋە گۈگۈگۈرت كۆلىگە تاشلىنىپ، ئۇ يەردە كېچە-كۈندۈز ئەبەدىلئەبەد دگىچە قىينىلىدۇ. **(aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442)** **11** ئۇنىڭدىن كېيىن، چوڭ بىر ئاق تەختە ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇرغۇچىنى كۆردۈم. ئاسمان بىلەن زېمىن ئۇنىڭ يۈزىدىن ئۆزىنى قاچۇرۇپ، ئۇلار تۇرغان جاي ھە رگىز تېپىلمايدۇ. **12** مەن يەنە كاتتا بولسۇن، يا كى تۆۋەن بولسۇن، ئۆلگەنلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ تەختىنىڭ ئالدىدا تۇرغانلىقىنى كۆردۈم. كىتابلار ئېچىلدى، ئاندىن يەنە بىر كىتاب ـ «ھاياتلىق دەپتىرى» دەپ ئاتالغان كىتاب ئېچىلدى. ئۆلگەنلە رگە كىتابلاردا خاتىرىلەنگىنى بويىچە ئۆز ئەمەلىيىتىگە قاراپ ھۆكۈم قىلىنىدى. **13** دېڭىز ئۆزىدە ئۆلگەنلەرنى تاپشۇرۇپ بە ردى، ئۆلۈم ۋە تەھتىسارامۇ ئۆزلىرىدىكى ئۆلگەنلەرنى تاپشۇرۇپ بېرىشتى. ھە ركىمنىڭ ئۈستىگە ئۆز ئەمەلىيىتىگە قاراپ ھۆكۈم قىلىنىدى. **(Hadēs g86)** **14** ئاندىن ئۆلۈم ۋە تەھتىسارا ئوت كۆلىگە تاشلاندى. مانا ئىككىنچى ئۆلۈم – ئوت كۆلىدۇر. **(Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442)** **15** كىمنىڭ ئىسمىنىڭ «ھاياتلىق دەپتىرى»دە يېزىلمىغانلىقى بايقالسا، ئوت كۆلىگە تاشلاندى. **(Limnē Pyr g3041 g4442)**

21

ئاندىن، يېڭى ئاسمان ۋە يېڭى زېمىنى كۆردۈم؛ چۈنكى بۇرۇنقى ئاسمان ۋە زېمىن ئۆتۈپ كەتكەنىدى، دېڭىزمۇ مەۋجۇت بولمىدى. **2** مۇقەددەس شەھەرنىڭ، يەنى خۇدادىن چىققان، خۇددى ئۆز يىگىتىگە توي يەردازلىرىنى قىلىپ ھازىرلانغان قىزدەك يېڭى يېروسالېمنىڭ ئەرشتىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. **3** ئەرشتىن يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: «مانا، خۇدانىڭ ماكانى ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدىدۇر، ئۇ تۇلار بىلەن بىللە ماكانلىشىپ ئۆردىدۇ، تۇلار ئۇنىڭ خەلقى بولىدۇ. خۇدا ئۆزىمۇ تۇلار بىلەن بىللە ئۆرۈپ، تۇلارنىڭ خۇداسى

بولىدۇ. **4** ئۇ ئۇلارنىڭ كۆزلىرىدىكى ھەر تامچە ياشنى سۈرتىدۇ؛ ئەمدى ئۆلۈم ئەسلا بولمايدۇ، نە ماتەم، نە يىغا-زار، نە قايغۇ-ئەلەم بولمايدۇ، چۈنكى بۇرۇنقى ئىشلار ئۆتۈپ كەتتى». **5** تەختتە ئولتۇرغۇچى: ـ مانا، ھەممنى يېڭى قىلىمەن! ـ دېدى. ئۇ ماڭا يەنە: بۇلارنى خاتىرىلىۋال! چۈنكى بۇ سۆزلەر ھەقىقىي ۋە ئىشەنچلىكتۇر، ـ دېدى. **6** ئۇ يەنە ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «ئىش تامام بولدى! مەن (ئالفا» ۋە «ئومېگا»)دۇرمەن، مۇقەددەمە ۋە خاتىمە ئۆزۈمدۇرمەن. ئۆسسىغان ھەركىمگە ھاياتلىق سۇينىڭ بۇلىقىدىن ھەقسىز بېرىمەن. **7** غەلبە قىلغۇچى ھەركىم بۇلارغا مىراسخورلۇق قىلىدۇ؛ مەن ئۇنىڭ خۇداسى بولىمەن، ئۇمۇ مېنىڭ ئوغلۇم بولىدۇ. **8** لېكىن قورقۇنچاقلار، ئېتىقادسىزلار، يىرگىنچلىكلەر، قاتىللار، بۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار، سېھىرگەرلەر، بۇتپەرەسلەر ۋە بارلىق يالغانچىلارغا بولسا، ئۇلارنىڭ قىسمىتى ئوت بىلەن گۈڭگۈرت يېنىپ تۇرۇۋاتقان كۆلدۇر ـ بۇ بولسا ئىككىنچى ئۆلۈمدۇر». **9** (Limnē Pyr g3041 g4442) ئاخىرقى يەتتە بالا ئىشىپەت بىلەن تولغان يەتتە چىنىنى ئۇتقان يەتتە پەرىشتىدىن بىرى كېلىپ، ماڭا سۆزلەپ: ـ كەل! ساڭا قوزىنىڭ جورىسى بولدىغان قەزنى كۆرسىتىپ قويايى، ـ دېدى. **10** ئاندىن ئۇ مېنى روھىنىڭ ئىلكىدە بولغان ھالدا يوغان ۋە ئېگىز بىر تاغقا ئېلىپ قويدى. ئۇ يەردىن ماڭا خۇدادىن چىققان مۇقەددەس شەھەر يېروسالېمنىڭ ئەرشتىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆرسەتتى. **11** ئۇنىڭدا خۇدانىڭ شان-شەرىپى بار ئىدى، ئۇنىڭ جۇلالىسى ئىنتايىن قىممەتلىك گۆھەرنىڭ، يېشىل ياقۇتىمەك يالتىرىغان خرۇستالنىڭ جۇلاسىغا ئوخشايتتى. **12** ئۇنىڭ چوڭ ھەم ئېگىز سېپىلى بار ئىدى؛ سېپىلنىڭ ئون ئىككى دەرۋازىسى بولۇپ، دەرۋازىلاردا ئون ئىككى پەرىشتە تۇراتتى. ھەربىر دەرۋازىنىڭ ئۈستىگە ئىسرائىلارنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىدىن بىرىنىڭ ئىسمى يېزىلغاندى. **13** مەشرىق تەرىپىدە ئۈچ دەرۋازا، شىمال تەرىپىدە ئۈچ دەرۋازا، جەنۇب تەرىپىدە ئۈچ دەرۋازا ۋە مەغرىپ تەرىپىدە ئۈچ دەرۋازا بار ئىدى. **14** شەھەرنىڭ سېپىلىنىڭ ئون ئىككى تۈل تېشى بولۇپ، تۈلارنىڭ ئۈستىگە ئون ئىككى ئىسىم، يەنى قوزىنىڭ روسۇلىنىڭ ئىسىملىرى يېزىقلاقتۇر. **15** ماڭا سۆز قىلغان پەرىشتىنىڭ قولىدا شەھەرنى، ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى ۋە ئۇنىڭ سېپىلىنى ئۆلچەيدىغان ئالتۇن قومۇش ئۆلچىگۈچ ھاسا بار ئىدى. **16** شەھەر تۆت چاسا بولۇپ، ئۇزۇنلۇقى بىلەن كەڭلىكى ئوخشاش ئىدى. پەرىشتە شەھەرنى ھاسا بىلەن ئۆلچىدى ـ ئون ئىككى مىڭ ستادىيون كەلدى (ئۇزۇنلۇقى، كەڭلىكى ۋە ئېگىزلىكى تەڭ). **17** ئۇ سېپىلنىمۇ ئۆلچىدى. سېپىلنىڭ [قېلىنلىقى] ئىنسانلارنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە، يەنى شۇ پەرىشتىنىڭ ئۆلچىمى بويىچە بىر يۈز قىرىق تۆت جەينەك كەلدى. **18** سېپىلنىڭ قۇرۇلۇشى بولسا يېشىل ياقۇتتىن، شەھەر ئەينەكتەك سوزۇق ساپ ئالتۇندىن بىنا قىلىنغاندى. **19** شەھەر سېپىلىنىڭ ئۇللىرى ھەرخىل قىممەتلىك ياقۇتلار بىلەن بېزەلگەندى. بىرىنچى تۈل تاش يېشىل ياقۇت، ئىككىنچىسى كۆك ياقۇت، ئۈچىنچىسى ھېقىق، تۆتىنچىسى زۈمرەت، **20** بەشىنچىسى قىزىل ھېقىق، ئالتىنچىسى قىزىل قاشتاش، يەتتىنچىسى سېرىق كۆزارتىس، سەككىزىنچىسى سۇس يېشىل ياقۇت، توققۇزىنچىسى قوپاز، ئوننىنچىسى يېشىل كۆزارتىس، ئون بىرىنچىسى سۈسۈن ياقۇت ۋە ئون ئىككىنچىسى پىروزا ئىدى. **21** ئون ئىككى دەرۋازا ئون ئىككى مەرۋايىت ئىدى، دېمەك دەرۋازىلارنىڭ ھەربىرى بىردىن مەرۋايىتتىن ياسالغاندى. شەھەرنىڭ غول يولى ئەينەكتەك سوزۇق ساپ ئالتۇندىن ئىدى. **22** شەھەردە ھېچقانداق ئىبادەتخانا كۆرمىدىم، چۈنكى ھەممگە قادىر پەرۋەردىگار خۇدا ۋە قوزا ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسىدۇر. **23** شەھەرنىڭ يورۇتۇلۇشى ئۈچۈن قۇياشقا ياكى ئايغا موھتاج ئەمەس، چۈنكى خۇدانىڭ شان-شەرىپى ئۇنى يورۇتقاندى، ئۇنىڭ چىرىغى بولسا قوزىدۇر. **24** ئەللەر شەھەردىكى يورۇقلۇقتا يۈرىدۇ؛ يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار شانۇشە ۋەكىتنى ئۇنىڭ ئېچىگە ئېلىپ كېلىدۇ. **25** ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى كۈندۈزدە ھەرگىز تاقالمايدۇ (ئەمەلىيەتتە ئۇ يەردە كېچە زادى بولمايدۇ). **26** ھەرقايسى ئەللەرنىڭ شانۇشە ۋەكىتى ۋە ھۆرمەت-ئىززىتى ئۇنىڭ ئېچىگە ئېلىپ كېلىنىدۇ. **27** ھەرقانداق ھارام نەرسە ۋە ھەرقانداق يىرگىنچلىك ئىشلارنى قىلغۇچى ياكى يالغانچىلىق قىلغۇچى ئۇنىڭغا كىرەلمەيدۇ؛ پەقەت نامى قوزىنىڭ ھاياتلىق دەپتىردە يېزىلغانلارلا كىرەلەيدۇ.

22

ئاندىن [پەرىشتە] ماڭا خرۇستالدەك پارقىراق ھاياتلىق سۈيى ئېقىۋاتقان دەريانى كۆرسەتتى. دەريا خۇدانىڭ ۋە قوزىنىڭ تەختىدىن چىققان بولۇپ، **2** شەھەرنىڭ غول يولىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئېقىۋاتقاندى. دەريانىڭ بۇ تەرىپىدە ۋە ئۇ تەرىپىدىمۇ ئون ئىككى خىل مېۋە بېرىدىغان، ھەر ئايدا مېۋىلەيدىغان ھاياتلىق دەرىخى بار ئىدى؛ دەرەخنىڭ يوپۇرماقلىرى ئەللەرنىڭ شىپاسى ئۈچۈن ئىدى. **3** لەنەت دېگەن ئەمدى بولمايدۇ؛ خۇدانىڭ ۋە قوزىنىڭ تەختى شەھەرنىڭ ئېچىدە بولۇپ، ئۇنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ خىزمەت-ئىبادىتىدە بولىدۇ. **4** ئۇلار ئۇنىڭ جامالىنى كۆرىدۇ؛ ئۇنىڭ نامى ئۇلارنىڭ پېشانىلىرىگە پۈتۈلگەك بولىدۇ. **5** ئۇ يەردە ئەسلا كېچە بولمايدۇ، نە چىراغ نۇرىغا، نە قۇياش نۇرىغا موھتاج بولمايدۇ. چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدا ئۇلارنىڭ ئۈستىدە يورىدۇ، ئۇلار ئەبەدىلئەبەد دگىكۈم سۈرىدۇ. (aiōn g165) **6** پەرىشتە ماڭا: ـ بۇ سۆزلەر ھەقىقي ۋە ئىشەنچلىكتۇر، پەيغەمبەرلەرنىڭ روھلىرىنىڭ رەب خۇداسى يېقىن كەلگۈسىدە يۈز بېرىشى مۇقەررەر بولغان ئىشلارنى ئۆز قۇل-خىزمەتكارلىرىغا كۆرسىتىش ئۈچۈن، پەرىشتىسىنى ئەۋەتتى، ـ دېدى. **7** («مانا، پات يېقىندا كېلىمەن! بۇ كىتابتىكى بېشارەتنىڭ سۆزلىرىنى تۇتقۇچى كىشى بەختلىكتۇر!») **8** بۇلارنى ئاڭلىغۇچى ۋە كۆرگۈچى مەن يۇھاننامەن. بۇ ئىشلارنى ئاڭلىغىنىمدا ۋە كۆرگىنىمدە، بۇلارنى ماڭا كۆرسەتكەن پەرىشتىگە سەجدە قىلغىلى ئايىغى ئالدىغا يېقىلدىم. **9** لېكىن ئۇ ماڭا: ـ مە رگىز ئۇنداق قىلما! مەنمۇ خۇدانىڭ سەن ۋە قېرىندىشلىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلەر بىلەن ئوخشاش قۇل-خىزمەتكارىمەن. خۇدانىغلا ئىبادەت قىل! ـ دېدى. **10** ئۇ ماڭا يەنە: ـ بۇ كىتابتىكى بېشارەتنىڭ سۆزلىرىنى پېچەتلىمە؛ چۈنكى بۇلارنىڭ ۋاقتى يېقىن كەلدى. **11** قەبىھلىك قىلغۇچى كىشى قەبىھلىكنى قىلىۋەرسۇن، پەسكەش كىشى بولسا پەسكەشلىكتە ئۇرۇنۇۋەرسۇن؛ ھەققانىي كىشى بولسا ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزۈۋەرسۇن؛ پاك-مۇقەددەس كىشى بولسا پاك-مۇقەددەسلىكتە ئۇرۇنۇۋەرسۇن، ـ دېدى. **12** «مانا، پات يېقىندا كېلىمەن! ھەركىمنىڭ ئەمەلىيىتىگە قاراپ بېرىدىغىنىمنى ئۆزۈم بىلەن بىللە ئېلىپ كېلىمەن. **13** مەن (ئالفا» ۋە «ئومېگا»، بىرىنچى ۋە ئاخىرقى، مۇقەددەمە ۋە خاتىمە ئۆزۈمدۇرمەن». **14** ھاياتلىق دەرىخىنىڭ مېۋىسىدىن نېسىب بولۇش ۋە دەرۋازىلىرىدىن شەھەر رگە كىرىشكە مۇيەسسەر بولۇش ئۈچۈن تونلىرىنى يۇغانلار بەختلىكتۇر! **15** شەھەرنىڭ سىرتىدىكىلەر ـ ئىتلار، سېھىرگەرلەر، بۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار، قاتىللار، بۇتپەرەسلەر، يالغانچىلىققا خۇشتار بولغانلار ۋە ئەمەل قىلغۇچىلاردۇر. **16** «مەنكى ئەيسا جامائەتلەرنى دەپ سىلە رگە بۇ ئىشلارنىڭ گۈۋاھلىقنى يەتكۈزۈش ئۈچۈن پەرىشتەمنى ئەۋەتتىم. داۋۇتنىڭ يىلتىزى ھەم نەسىلى، پارلاق تاڭ يۇلتۇزىدۇرمەن!» **17** روھ ۋە قېنى بولدىغان قىز: «كەل!» دەيدۇ. ئاڭلىغۇچى: «كەل!» دېسۇن. ئۇسسىغۇچى ھەركىم كەلسۇن، خالىغان ھەركىم ھاياتلىق سۈيىدىن ھەقسىز ئىچسۇن. **18** مەنكى بۇ كىتابتىكى بېشارەتنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغانلارغا گۈۋاھلىق بېرىپ ئاگاھلاندۇرىمەنكى: كىمدىكىم بۇ سۆزلە رگە بىرنېمنى قوشسا، خۇدا ئۇنىڭغا بۇ كىتابتا يېزىلغان بالا ئىشىپەتلەرنى قوشىدۇ. **19** كىمدىكىم بۇ بېشارەتلىك كىتابنىڭ سۆزلىرىدىن بىرەر سۆزنى ئېلىپ تاشلىسا، خۇدامۇ ئۇنىڭدىن بۇ كىتابتا يېزىلغان ھاياتلىق دەرىخىدىن ۋە مۇقەددەس شەھەردىن بولىدىغان نېسۇسىنى ئېلىپ تاشلايدۇ. **20** ـ مانا، بۇلارغا ئاگاھ-گۈۋاھ بە رگۈچى بولسا مۇنداق دەيدۇ: ـ «شۇنداق، پات يېقىندا كېلىمەن!» ـ «ئامىن! كەل، يا رەب ئەيسا!» **21** رەب ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى بارلىق مۇقەددەس بەندىلەر بىلەن بىللە بولغاي، ئامىن!

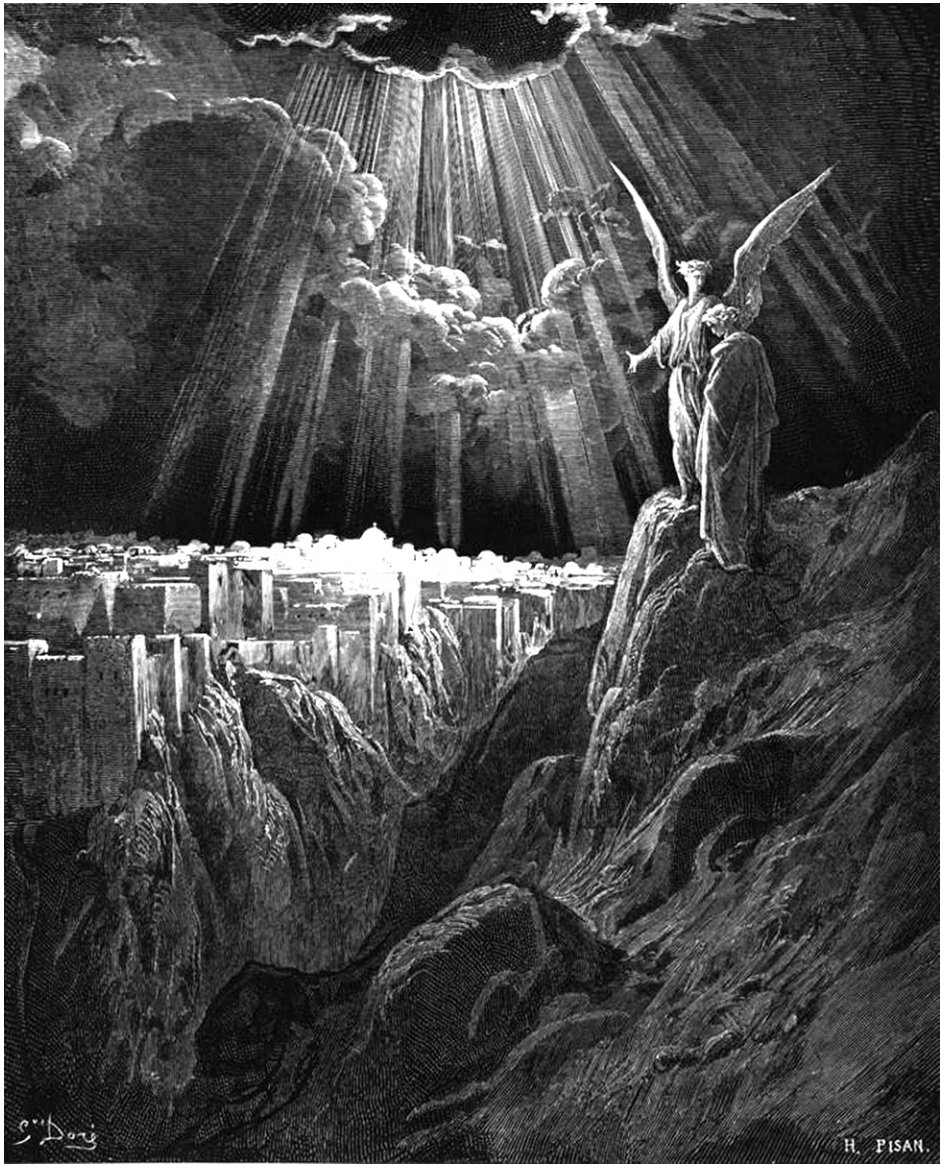

مۇقەددەس شەھەرنىڭ، يەنى خۇدادىن چىققان، خۇددى تۆز يىگىتىگە توي پەردازلىرىنى قىلىپ ھازىرلانغان قىزدەك يېڭى يېرۇسالېمنىڭ ئەرشتىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. ئەرشتىن يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: «مانا، خۇدانىڭ ماكانى ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدىۋۇر، ئۇ ئۇلار بىلەن بىللە ماكانلىشىپ ئۆرىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭ خەلقى بولىدۇ. خۇدا ئۆزىمۇ ئۇلار بىلەن بىللە ئۆرۈپ، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىدۇ.

ۋەھيي 21:2-3

Reader's Guide

Uyghur tili at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of ten special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Uyghur tili at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates ten special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos

Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Strongs: g12
Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios

Language: Koine Greek
Speech: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Strongs: g126
Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn

Language: Koine Greek
Speech: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Strongs: g165
Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios

Language: Koine Greek
Speech: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Strongs: g166
Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

Geenna
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Strongs: g1067
Meaning:
Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Strongs: g86
Meaning:
Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Strongs: g3041 g4442
Meaning:
Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol
Language: Hebrew
Speech: proper noun, place
Usage: 65 times in 17 books, 50 chapters, and 63 verses
Strongs: h7585
Meaning:
The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Strongs: g5020
Meaning:
Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Uyghur---Uyghur-Bible-Arabic/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

لۇقا 31:8
رىملىقلارغا 7:10
ۋەھيي 1:9
ۋەھيي 2:9
ۋەھيي 11:9
ۋەھيي 7:11
ۋەھيي 8:17
ۋەھيي 1:20
ۋەھيي 3:20

aïdios

رىملىقلارغا 20:1
يەھۇدا 6:1

aiōn

ماتىا 32:12
ماتىا 22:13
ماتىا 39:13
ماتىا 40:13
ماتىا 49:13
ماتىا 19:21
ماتىا 3:24
ماتىا 20:28
مارکۇس 29:3
مارکۇس 19:4
مارکۇس 30:10
مارکۇس 14:11
لۇقا 33:1
لۇقا 55:1
لۇقا 70:1
لۇقا 8:16
لۇقا 30:18
لۇقا 34:20
لۇقا 35:20
يۇھانا 14:4
يۇھانا 51:6
يۇھانا 58:6
يۇھانا 35:8
يۇھانا 51:8
يۇھانا 52:8
يۇھانا 32:9
يۇھانا 28:10
يۇھانا 26:11
يۇھانا 34:12
يۇھانا 8:13
يۇھانا 16:14
روسۇلارنىڭ پائالىيەتلىرى 21:3
روسۇلارنىڭ پائالىيەتلىرى 18:15
رىملىقلارغا 25:1
رىملىقلارغا 5:9
رىملىقلارغا 36:11
رىملىقلارغا 2:12
رىملىقلارغا 27:16
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 20:1
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 6:2
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 7:2
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 8:2
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 18:3
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 13:8
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 11:10
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 4:4
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 9:9
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 31:11
گالاتىيالىقلارغا 4:1
گالاتىيالىقلارغا 5:1
ئەفەسۇسلۇقلارغا 21:1
ئەفەسۇسلۇقلارغا 2:2
ئەفەسۇسلۇقلارغا 7:2
ئەفەسۇسلۇقلارغا 9:3
ئەفەسۇسلۇقلارغا 11:3
ئەفەسۇسلۇقلارغا 21:3
ئەفەسۇسلۇقلارغا 12:6
فىلىپپىلىقلارغا 20:4
كولوسسىلىكلەر گە 26:1
تىموتىيغا 1 17:1
تىموتىيغا 1 17:6
تىموتىيغا 2 10:4
تىموتىيغا 2 18:4
تىتۇسقا 12:2
ئىبرانىيلارغا 2:1
ئىبرانىيلارغا 8:1
ئىبرانىيلارغا 6:5
ئىبرانىيلارغا 5:6
ئىبرانىيلارغا 20:6
ئىبرانىيلارغا 17:7
ئىبرانىيلارغا 21:7
ئىبرانىيلارغا 24:7
ئىبرانىيلارغا 28:7
ئىبرانىيلارغا 26:9
ئىبرانىيلارغا 3:11
ئىبرانىيلارغا 8:13
ئىبرانىيلارغا 21:13
پېترۇس 1 23:1
پېترۇس 1 25:1
پېترۇس 1 11:4
پېترۇس 1 11:5
پېترۇس 2 18:3
يۇھانا 1 17:2
يۇھانا 2 2:1
يەھۇدا 13:1
يەھۇدا 25:1
ۋەھيي 6:1
ۋەھيي 18:1
ۋەھيي 9:4
ۋەھيي 10:4
ۋەھيي 13:5
ۋەھيي 12:7
ۋەھيي 6:10
ۋەھيي 15:11
ۋەھيي 11:14
ۋەھيي 7:15
ۋەھيي 3:19
ۋەھيي 10:20
ۋەھيي 5:22

aiōnios

ماتىا 8:18
ماتىا 16:19
ماتىا 29:19
ماتىا 41:25
ماتىا 46:25
مارکۇس 29:3
مارکۇس 17:10
مارکۇس 30:10
لۇقا 25:10
لۇقا 9:16
لۇقا 18:18
لۇقا 30:18
يۇھانا 15:3
يۇھانا 16:3
يۇھانا 36:3
يۇھانا 14:4
يۇھانا 36:4
يۇھانا 24:5
يۇھانا 39:5
يۇھانا 27:6
يۇھانا 40:6
يۇھانا 47:6
يۇھانا 54:6
يۇھانا 68:6

يۇھاننا 28:10
يۇھاننا 25:12
يۇھاننا 50:12
يۇھاننا 2:17
يۇھاننا 3:17
روسۇلارنىڭ پائالىيەتلىرى 46:13
روسۇلارنىڭ پائالىيەتلىرى 48:13
رىملىقلارغا 7:2
رىملىقلارغا 21:5
رىملىقلارغا 22:6
رىملىقلارغا 23:6
رىملىقلارغا 25:16
رىملىقلارغا 26:16
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 17:4
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 18:4
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 1:5
گالاتىيالىقلارغا 8:6
تېسالونىكالىقلارغا 2 9:1
تېسالونىكالىقلارغا 2 16:2
تىموتىيغا 1 16:1
تىموتىيغا 1 12:6
تىموتىيغا 1 16:6
تىموتىيغا 1 19:6
تىموتىيغا 2 9:1
تىموتىيغا 2 10:2
تىتۇسقا 2:1
تىتۇسقا 7:3
فىلېمونغا 15:1
ئىبرانىيلارغا 9:5
ئىبرانىيلارغا 2:6
ئىبرانىيلارغا 12:9
ئىبرانىيلارغا 14:9
ئىبرانىيلارغا 15:9
ئىبرانىيلارغا 20:13
پېترۇس 1 10:5
پېترۇس 2 11:1
يۇھاننا 1 2:1
يۇھاننا 1 25:2
يۇھاننا 1 15:3
يۇھاننا 1 11:5
يۇھاننا 1 13:5
يۇھاننا 1 20:5
يەھۇدا 7:1
يەھۇدا 21:1
ۋەھي 6:14

Geenna

ماتىا 22:5
ماتىا 29:5
ماتىا 30:5
ماتىا 28:10
ماتىا 9:18
ماتىا 15:23
ماتىا 33:23
مارکۇس 43:9
مارکۇس 45:9
مارکۇس 47:9
لۇقا 5:12
ياقۇپ 6:3

Hadēs

ماتىا 23:11
ماتىا 18:16
لۇقا 15:10
لۇقا 23:16
روسۇلارنىڭ پائالىيەتلىرى 27:2
روسۇلارنىڭ پائالىيەتلىرى 31:2
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 55:15
ۋەھي 18:1
ۋەھي 8:6
ۋەھي 13:20
ۋەھي 14:20

Limnē Pyr

ۋەھي 20:19
ۋەھي 10:20
ۋەھي 14:20
ۋەھي 15:20
ۋەھي 8:21

Sheol

يارىتىلىش 35:37
يارىتىلىش 38:42
يارىتىلىش 29:44
يارىتىلىش 31:44
چۈل -باباۋاندىكى سەپەر 30:16
چۈل -باباۋاندىكى سەپەر 33:16
قانۇن شەرھى 22:32
ساموئىل 1 6:2
ساموئىل 2 6:22
پادىشاھلار 1 6:2
پادىشاھلار 1 9:2
ئايۇپ 9:7
ئايۇپ 8:11
ئايۇپ 13:14
ئايۇپ 13:17
ئايۇپ 16:17
ئايۇپ 13:21
ئايۇپ 19:24
ئايۇپ 6:26
زەبۇر 5:6
زەبۇر 17:9
زەبۇر 10:16
زەبۇر 5:18
زەبۇر 3:30
زەبۇر 17:31
زەبۇر 14:49
زەبۇر 15:49
زەبۇر 15:55
زەبۇر 13:86
زەبۇر 3:88
زەبۇر 48:89
زەبۇر 3:116
زەبۇر 8:139
زەبۇر 7:141
پەند-نەسىھەتلەر 12:1
پەند-نەسىھەتلەر 5:5
پەند-نەسىھەتلەر 27:7
پەند-نەسىھەتلەر 18:9
پەند-نەسىھەتلەر 11:15
پەند-نەسىھەتلەر 24:15
پەند-نەسىھەتلەر 14:23
پەند-نەسىھەتلەر 20:27
پەند-نەسىھەتلەر 16:30
ھېكمەت توپلىغۇچى 10:9
كۆيلەرنىڭ كۆيى 6:8
يەشايا 14:5
يەشايا 9:14
يەشايا 11:14
يەشايا 15:14
يەشايا 15:28
يەشايا 18:28
يەشايا 10:38
يەشايا 18:38
يەشايا 9:57
ئەزاكىيال 15:31
ئەزاكىيال 16:31
ئەزاكىيال 17:31
ئەزاكىيال 21:32
ئەزاكىيال 27:32
ھوشىيا 14:13
ئاموس 2:9
يۇنۇس 2:2
ھاباككۇك 5:2

Tartaroō

پېترۇس 2 4:2

Questioned

پېترۇس 2 17:2

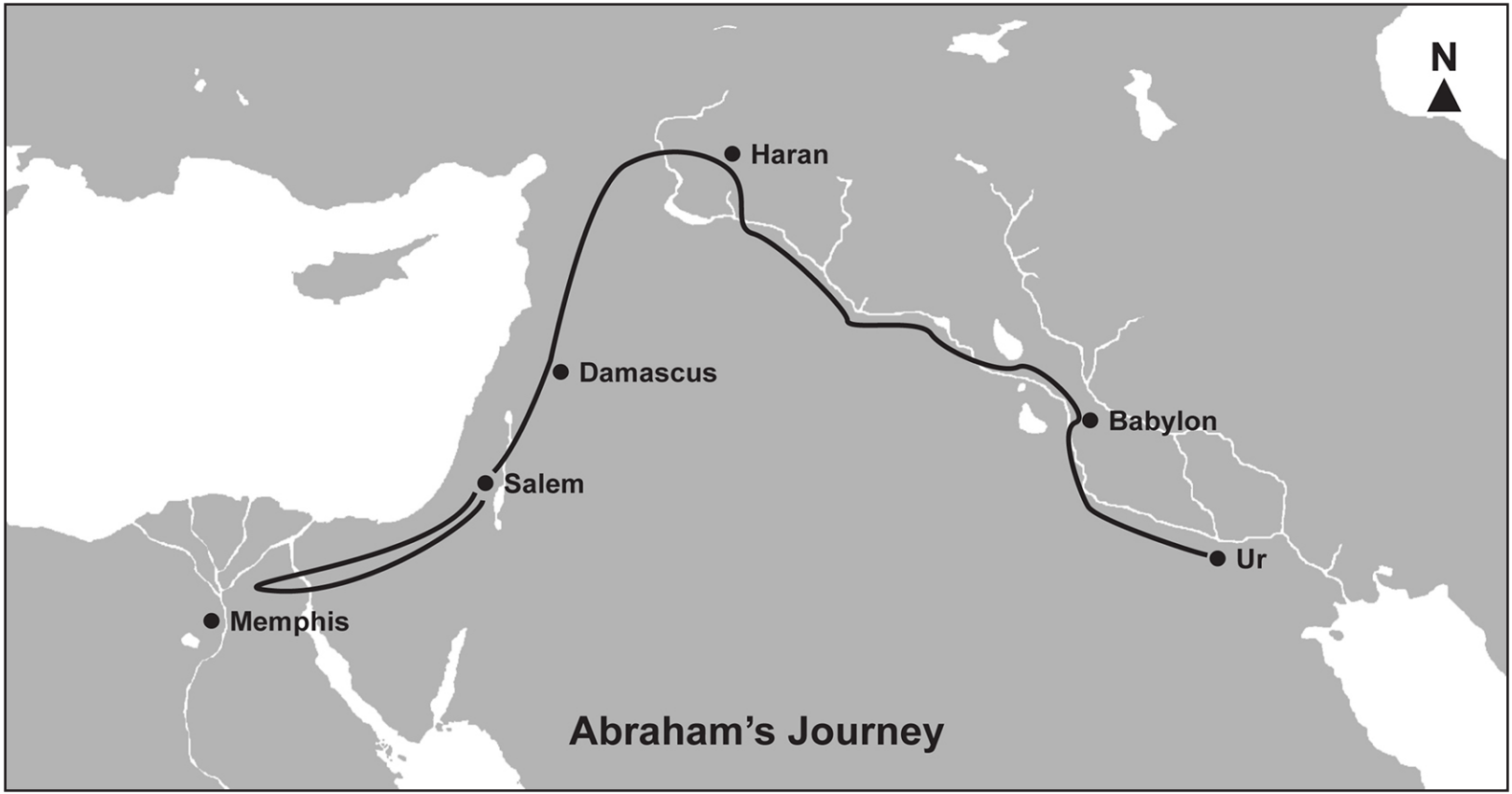

ئىشقادى بولغاچقا، خۇدا ئىبراھىمنى ئۆزىگىگا مىراس سۈپىتىدە بەرمەكچى بولغان زېمىنغا بېرىشقا چاقىرغاندا، ئۇ ئىتائەت قىلدى، ئۇ قەيەرگە بارىدىغانلىقىنى بىلمەي تۇرۇپ يولغا چىقتى. - ئىبرانىيلارغا 11:8

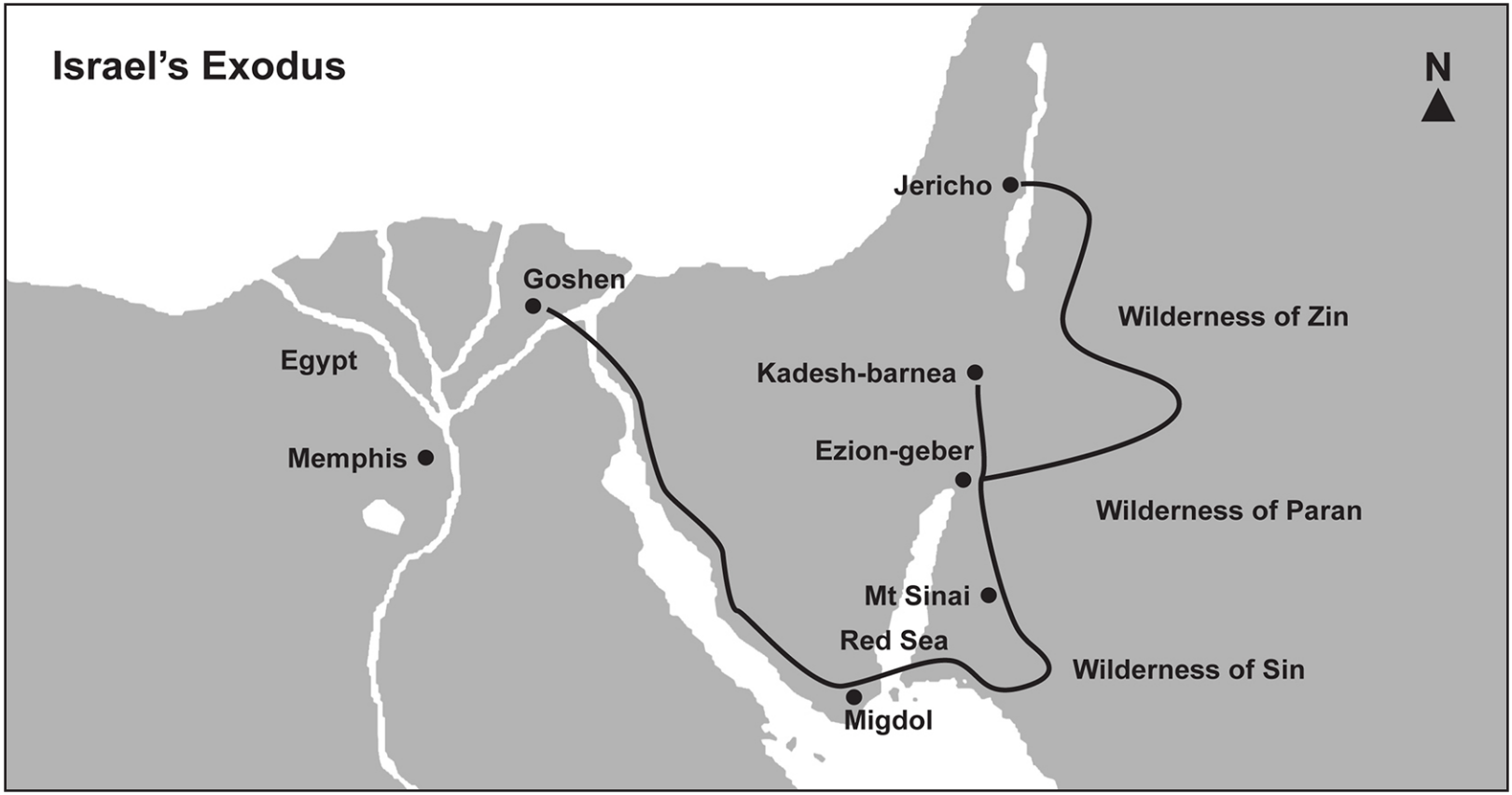

ھەمما پىرەۋۋن خەلقنى كېتىشكە قۇيغاندىن كېيىن، فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىدىكى يول يېقىن بولسىمۇ، خۇدا ئۇلارنى شۇ يول بىلەن باشلىمىدى، چۈنكى ئۇ: «خەلقىم جەڭگە ئۇچراپ قالسا، قورقۇپ پۇشايمان قىلىپ، مىسىرغا يېنىپ كېتىشى مۇمكىن» دەپ ئويلىغانىدى. - مىسىردىن چىقىش 13:17

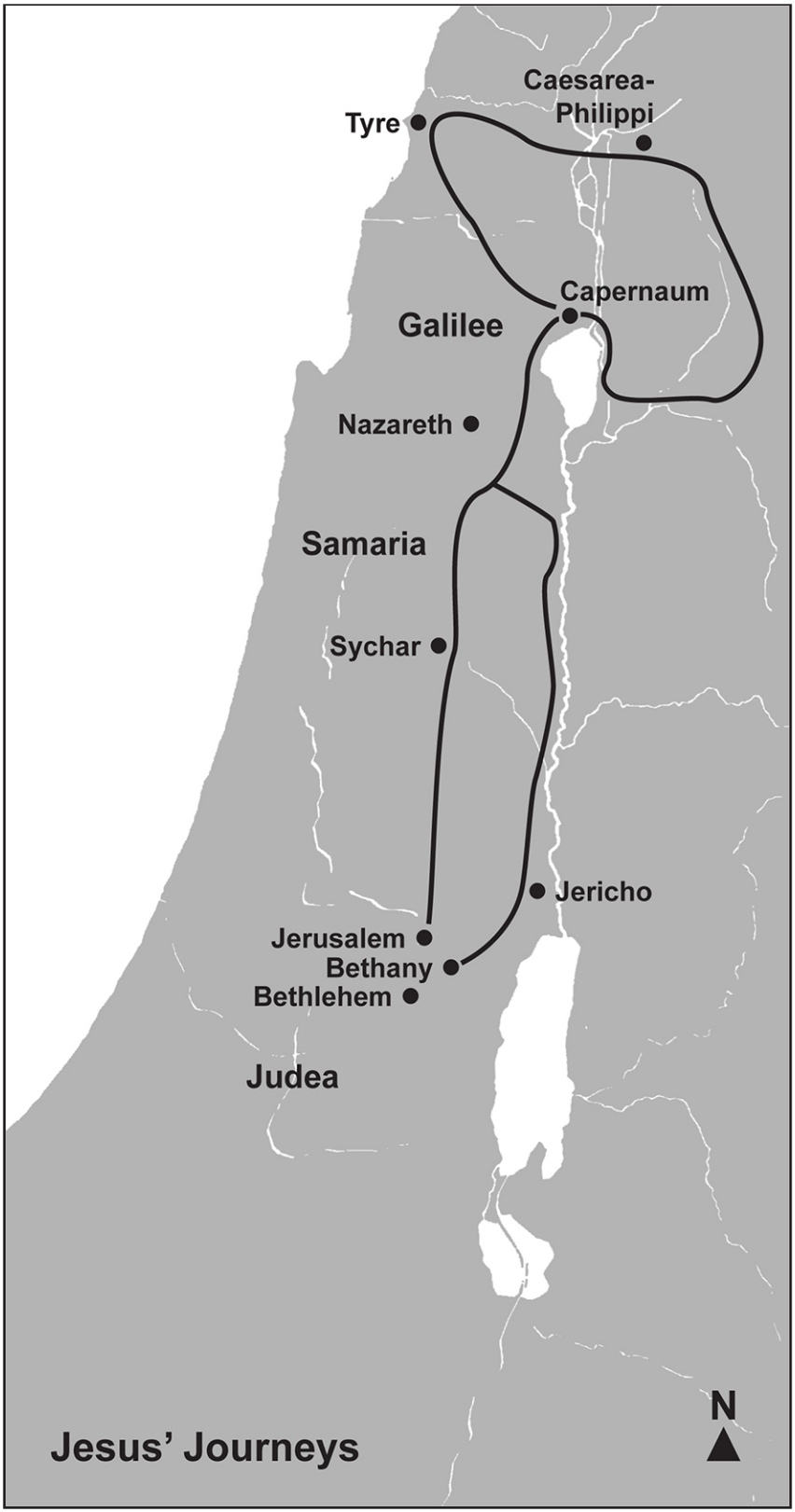

چونکې ځنسانو غلمو د دوژغه ځړ پولا کې پیلک ښتاڼ خونستنده ولسوان دېمې، بهاکې کې پیلکتاڼ خونستنده پولاي ؤه جنمنې پدا قلش به دلګه ژرغزن ټاده مدرفې هوزاوګه چتراي دوب کلدې. - مارکوس 10:45

روسۇلۇققا تاللاپ چاقىرىلغان، خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا ئىرىپ تەيىنلەنگەن، مەسىھ ئەيسانىڭ قۇلى بولغان مەنىكى پاۋلۇستىن سالام! - رىملىقلارغا 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we?			Genesis 1:26 - 2:3		Mankind is created in God's image, male and female He created us				
How are we sinful?			Romans 5:12-19		Sin entered the world through Adam and then death through sin				
Where are we?			**When are we?**						
			Innocence		Fallen				Glory
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.	Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth
Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
		Son			John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	
		Holy Spirit			Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people		Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth				
		Deceased believing			Luke 16:22 Blessed in Paradise				
		Deceased unbelieving			Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				
	Angels	Holy			Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command				
		Imprisoned		Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels	2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				Matthew 25:41 Revelation 20:10 Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
		Fugitive			1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			Revelation 20:13 Thalaasa	
		First Beast						Revelation 19:20 Lake of Fire	
		False Prophet							
		Satan						Revelation 20:2 Abyss	
Why are we?			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7		For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all				

شۇنىڭ تۆچۈن، بىرىپ يۈتكۈل ئەللەرنى [تۆرۈمگە] مۇخلىس قىلىپ يېتىشتۈرۈڭلار، شۇنداقلا تۆلارنى ئاتا، ئوغۇل ۋە مۇقەددەس روھنىڭ نامىغا تەۋە قىلىپ چۆمۈلدۈرۈپ، - ماتىا 28:19